

||ಪೂತನಾಸುಹಾರಘಟ್ಟಃ||

ಶ್ರೀಶುಕಃ || ನಂದಃಪದವಚಕ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಮೌವೇತಿವಚಿಂತಯತ್ || ಹರಿಂಜಗಾಮಕರಣಮುತ್ಪಾತಾಗವಃಕಬ್ಜಿ
ತಃ || ಕುಸೇನಃಪುತ್ರತಾಘೋರಾಪೂತನಾಬಾಲಘಾತಿನೀ||ಶಿಶೂಂಶ್ಚಚಾರನಿಘ್ನೇನ್ನೀಪುರಗ್ರಾಮವ್ರಜಾದಿಮು||೧||
ನಯತ್ರಶ್ರವಣಾದೀನಿರಕ್ಷೋಘ್ನಾನಿಸ್ಯಕರ್ಮಸು|ಕುರ್ಮನ್ನಿಸಾತ್ವತಾವತ್ಯುರಾತುಧಾನ್ಯಶ್ಚತತ್ರ||೨||
ಸಾಖಚರೈಕದೋಪೇತ್ಯಪೂತನಾನಂದಗೋಕುಲಮು|ಯೋಸಿತಾತ್ವಮಾಯಯಾತ್ಮಾನಂಪ್ರಾವಿಶತ್ಕಾಮಚಾರಿ
ಣಿಃ ||೩|| ತಾಂಕೇಶಬಂಧವ್ಯತಿಷ್ಠಿಕ್ತಮಗ್ನಿಕಾಂಬುಹನ್ನಿತಮ್ಬುಸ್ತನಕೃಘ್ರಮಧ್ಯಮಾಮು|ಸುವಾಸಸಾಕಮ್ಬಿ

(ಶ್ರೀಶುಕವಚನವು)ನಂದಃ- ನಂದಗೋಪನು, ಪದಿ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಕೌಲೀ-ವಸುದೇವನ, ವಚಃ-ಮಾತು, ನವ್ಯಜೇತಿ- ಸುಳ್ಳ
ಲ್ಲವೆಂದು, ವಿಚಿಂತಯನ್-ಅಲೋಚಿಸುವನಾಥಿ, ಉತ್ಪಾತಾಗಮಾಂಕಿತಃ-ಅನಿಷ್ಟನಿಮಿತ್ತಗಳು ಬರುವವೆಂಬ ಹದಿಕೆಯುಂಟಾದ
ವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಹರಿಂ-ವಿಷ್ಣುವನ್ನು, ಶರಣಂಜಗಾಮ-ರಕ್ಷಕನಾಗೆಂದುಮರೆಹೊಕ್ಕನು||೧||ಕಂಸೇನ-ಕಂಸನಿಂದ, ಪತ್ನಿ-ತಾ-ಕಳುಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ,ಬಾಲಘಾತಿನೀ-ಮಕ್ಕಳನ್ನುಕೊಲ್ಲುವವಳಾದ, ಘೋರಾ-ಭಯಂಕರಳಾದ, ಪೂತನಾ-ಪೂತನೆಯೆಂಬರಕ್ಕನಿಯು, ಶಿಶೂ-ಮಕ್ಕಳ
ನ್ನುನಿಘ್ನಂತೀಸತೀ-ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವವಳಾಗಿ, ಪುರಗ್ರಾಮವ್ರಜಾದಿಮು-ಪುರ-ಪಟ್ಟಣ, ಗ್ರಾಮ-ಹಳ್ಳಿ, ವ್ರಜ-ಗೊಲ್ಲರವಾಳು,ಆದಿಮು-ಮೊ
ದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ, ಚಾರ-ತಿರುಗಾಡಿದಳು||೨||ಯತ್ರ-ಯಾವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ,ಸ್ಯಕರ್ಮಸು-ತಮ್ಮಕೆಲಸಗಲೋಳಿಗೆ, ಸಾತ್ವತಾಂಸತ್ಯೋ-ಯಾವ
ವರಿಗೊಡೆಯನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಶ್ರವಣಾದೀನಿ- ಗುಣಕ್ರಿಯಾನಾಮಗಳನ್ನುಕೇಳುವಿಕೆ ಪರಿಸಮಿಕಮೊದಲಾದ, ರಕ್ಷೋಘ್ನಾನಿ-ರಕ್ಕ
ನರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಶ್ಕರ್ವಂತಿ - ಮೂಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾತುಧಾನ್ಯಶ್ಚ - ರಕ್ಕನಿಯರೂಕೂಡ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿತಾ
ನೆಬರವರು ||೩|| ಏಕದಾ- ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಜೀರ್ಣೀ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿತಿರುಗುವ, ಪೂತನಾ-ಪೂತನೆಯೆಂಬರಕ್ಕನಿಯು. ನಂದಗೋಕು
ಲಂ-ನಂದನರಜವನ್ನು ಕುರಿತು, ಉಪೇತ್ಯ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆಬಂದು, ಕಾಮಚಾರಿಣೀ-ಜೀಕಾದಂತಿರುಗುವವಳಾದ್ದರಿಂದ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನವೇವ
ವನ್ನು, ಮಾಯಯಾ-ಮಾಯಾಬದ್ಧಯುಗಪ್ರಾಣೋಪಿತ್ವಾ-ಚಲುವಾದವೆಂಬನ್ನಾಗಿಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಾಪ್ತ-ಬಳಹೊಕ್ಕಳು. (ಅಥ
ವಾಪಾರಾಂತರ, ಗೋಪಿತ್ವಾ-ತನ್ನರೂಪವನ್ನು ವ್ಯವಾಚಿಕೊಂಡು ಹೊಕ್ಕಳು) ||೪|| ತಾಂ-ಅವೆಂಗನನ್ನು, ಕೇಶಬಂಧವ್ಯತಿಷ್ಠಿಕ್ತಮಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕ || ಪುಷ್ಪೇಸಖ್ಯುರ್ಗಿರಾನಂದೋವ್ರಜಂಗಚ್ಛೇಮ್ಯುತಾಂಜಧಿ | ದೃಷ್ಟ್ವಾತುರಾಹ್ನ
ಸೀಂತಸ್ಯಾಮೃತ್ಯುಂಶ್ಚುತ್ಯಾತುವಿಸ್ತೃತಃ ||

೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಂದಗೋಪನು ತನ್ನಮಿತ್ರನಾದ ವಸುದೇವನ ವಚನದಿಂದ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆಹೊರಟ
ವನಾಗಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಬಿದ್ದಿರುವ ರಾಕ್ಷಸಿಯನ್ನುನೋಡಿ, ಅವಳಮರಣವನ್ನುಕೇಳಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡವನಾದ
ನಂ.* ಪೂರ್ವಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶುಕಾಚಾರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನುಕುರಿತು ನಂದಗೋಪನು ಮಧುರಾಪುರವನೆಯ್ವಿ
ಕಂಸನಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಕಪ್ಪವಂಕೊಟ್ಟು, ವಸುದೇವನಂಕುಡು, ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂಗಳು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಪುನಶ್ಚ
ನಂದವ್ರಜವು ಕುರಿತುಬಂದನೆಂದೆನುವಿದು ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುವನದೆಂತೆನು

ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ನಂದಗೋಪನು ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಮಧುರಾಪುರದಿಂದ ಬ
ರುವಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನವಚನವು ಸುಳ್ಳಲ್ಲವೆಂದು ಚಿಂತಿಸುವನಾಗಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ
ಯಾವುತ್ಪಾತಂಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತಗಳಾಗುವವೋ ಎಂದು ಕಂಕೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯಂ
ಕರಣಾಹೊಂದಿದನು.||೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಂಸನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಘೋರರೂಪಳಾದ
ಬಾಲಕರಂಸುಹರಿಸುವ ಪೂತನೆಯೆಂಬಹೆಸರುಳ್ಳ ರಾಕ್ಷಸಿಯು ಪುರಗ್ರಾಮಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶು
ಗಳು ಸುಹರಿಸುವಳಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸುಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ||೨|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಯಾವೆಳಿ
ಯಲ್ಲಿ ಸಾತ್ವತರೆಂಬ ಯಾದವರಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನ ಕೃಪಾಶ್ರವಣಾ
ದಿಗಳು ಇಲ್ಲವೋ, ಮತ್ತುಯಾವಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಕಾಲಂಗಳೊಳು ರಕ್ಷೋ
ಘ್ನಮಂತ್ರಂಗಳು ಪರಿಸುಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಂತಾಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸಿಯರು ತಮ್ಮ
ಕ್ರಿಯೆ ತೋರಿಸುವರು||೩|| ಆಮೇಲೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವ ಆಪೂತನೆಯು ಒಂದುಸಮ
ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ದಿವ್ಯಸುಂದರಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸಂಚರಿಸು
ವಳಾಗಿ,ನಂದಗೋಕುಲಮಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದಳು.||೪|| ಕೇಶಭಾರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಲ್ಲಿ

ತರ್ಕಣಭೂಮೋತ್ಪನ್ನೋಲ್ಲಸತ್ಕೃಷ್ಣಲಮಣಿ ತಾನನಾಮ್ ||೫||ವಲ್ಲು ಸ್ಥಿತಾಪಾಂಜಿವಿಸರ್ಗವೀಕ್ಷಿತ್ಯೈಶ್ವರೋ
ಹರನ್ನೀಂವನಿತಾಂವ್ರಜೌಕಸಾಮ್ | ಅಮುನತಾವೋಬಜಕರೇಣರೂಪಿಣೀಂಗೋಪ್ಯಶ್ಚೈವಂ ದ್ರಮ್ಯಮಿ
ವಾಗತಾಂಸುತಮ್ | ೬ || ಬಾಲಗ್ರಹಸ್ತತ್ರವಿಚಿನ್ವತೀಶಿಕೋಯದೃಚ್ಛಯಾನಂದಗೃಹಸದಂತಕಮ್ |
ಬಾಲಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನನಿಜೋರುತಜಸಂದದರೈತಜ್ಞಾನ್ನಿಮಿವಾಹಿತಂಭಸಿ || ೭ || ವಿಬಾಧ್ಯತಾಂಬಾಲಕಮಾರಿ
ಕಾಗ್ರಹಂಚರಾಚರಾತ್ಮಸನಿವಿಲಿತೇಕ್ಷಣಿ | ಅಷ್ಟಾಯಮಾನೋಧಹರಿರ್ಮಿಶಾಚರೀಂಸುರಗ್ನಿಚ್ಛಾತಜಗದ್ವಿಚಿ
ಪ್ತ್ಯತಃ || ೮ || ಮಹೇಶ್ವರತ್ವೈಪಿಚಬಾಲಭಾವಂವಿಭಾವಯನ್ಮಿಚ್ಛದುವಾಚನಪ್ರಭುಃ | ಅನನ್ವಮಾರೋಪಯದ

ಕಾಂ-ಕೇಶಬಂಧ-ತರುಬಿನಲ್ಲಿ, ವ್ಯತಿಕ್ತ-ಒಡಲ್ಪಟ್ಟ, ವಲ್ಲಿಕಾಂ-ಮಲ್ಲಿಗೆಯಪೂಗಳಿಲ್ಲ, ಬೃಹನ್ನಿ ತಂಬನ್ವಸ್ಯಪ್ರಮುಖ್ಯಮಾಂ-ಬೃಹ
ತೆ-ದೊಡ್ಡವಾದ, ನಿತಂಬ-ಅಂಡುಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ತನ-ಮೊಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಕೃಭ್ರ-ಕೃತವಾಗಿರುವ, ಮಧ್ಯಪಾಂ-ಟೊಂಕವುಳ್ಳ, ಸ-ವ. ಸ
ಸಾ-ಸಮೀಪೀನವಾದವಸ್ತುಗಳುಳ್ಳ, ಕಂಪಿತರ್ಕಣಭೂಷಣತ್ವಿಷಾ-ಕಂಪಿತ, ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕರ್ಣಭೂಜಣ-ಸಿವಿಡೊಡವುಗಳ, ತ್ವಿಷಾ-
ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಉಲ್ಲಸತ್ಕೃಷ್ಣಂಢಲಮಂಡಿತಾನನಾಂ-ಉಲ್ಲಸತೆ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ, ಕುಂಡಲ-ಒಳ್ಳೆಯ. ಜಮುಕಿಗಳಿಂದ, ಮುಂಡಿತ-ಅ
ಲಂಕೃತಲ್ಪಟ್ಟ, ಅನನಾಂ-ಮುಖವುಳ್ಳ, ||೫||ವಲ್ಲು ಸ್ಥಿತಾಪಾಂ-ಗವಿಸರ್ಗವೀಕ್ಷಿತ್ಯೈಶ್ವರಿ-ವಲ್ಲು-ರವ್ಯವಾದ, ಸ್ಥಿತ-ಕಿರಾನಿಗೆಯುಳ್ಳ, ಅಪಾಂ
ಗವಿಸರ್ಗ-ಕುಡಿಮೋಟಗಳಪರಡಿಕೆಯುಳ್ಳ, ವೀಕ್ಷಿತ್ಯೈಶ್ವರಿ-ವೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ, ವ್ರಜೌಕಸಾಂ - ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳ, ಮನಃ- ಹೃದಯವನ್ನು, ಹ
ರಂತೀಂ-ಅಪಹುಸುತ್ತಿರುವವಳಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಎನಿತಾಂ-ಆಪಂಜನ್ನು, ಅಂಭೋಜಕರೇಣ-ತಾವರೆಯಂಪಿಡಿದಕೈಯಿಂದ, ರೂಪಿಣೀಂ-
ಚಲುವಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಅಧವಾಸಾಕಾರಳಾದ, ವತಿಂದ್ರಷ್ಟ್ಯಂ-ಗಂಡನಾದಪಿಷ್ಟವನ್ನುನೋಡುವುದಕ್ಕೆ, ಆಗತಾಂಶ್ರಿಯವಿವ-ಬಂದಿರುವ
ಕ್ಷಿಪ್ರವೇಸಿಯನ್ನಂತೆ, ಗೋಪ್ಯ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಅಮುನತ-ತಿಳಿದರು || ೬ || ಬಾಲಗ್ರಹ-ಮಕ್ಕಳನ್ನುಒಡಿಯ.ವಪೂತನೆಯು, ತತ್ರ-ಅ
ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಶಿರ್ಷ-ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ವಿಚಿನ್ವತೀನತೀ-ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವವಳಾಗಿ, ಯದ್ರಮ್ಯಮಾಂ-ಪ್ರತಿಚ್ಛೆಯಿಂದ, ನಂದಗೃಹೇ
ನಂದನವನೆಯಲ್ಲಿ, ಅಸದಂತಕಂ-ಪುಷ್ಟರಿಗೆನಾಕಕನಾದ, ಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನನಿಜೋರುತೇಷಾಂ-ಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ, ನಿಜ- ತ
ನ್ನ, ಉರುತೇಜಸಂ-ದೊಡ್ಡಬೆಳಕುಳ್ಳ, ಅಧವಾ ಮಹಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಭಸಿ-ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ, ಆಹಿತಂ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿ
ರುವ, ಅಗ್ನಿಮಿವ-ಬುಕಿಯಹಾಗಿರುವ, ತಂಬಾಲಂಚ-ಅಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ದವರ್-ನೋಡಿದಳು || ೭ || ಚರಾಚರಾತ್ಮಾ-ಸರ್ವವರ
ಜಂಗಮಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆಚೈತನ್ಯವಾಗಿರುವ, ಸಃ-ಅಶ್ವೀಕೃಷ್ಣನು, ತಾಂ-ಆಹಂಗೆನನ್ನು, ಬಾಲಕಮಾರಿಕಾಗ್ರಹಂ ಮಕ್ಕಳನ್ನುಕೂಲ
ವರಕ್ಕನಿಯನ್ನಾಗಿ, ವಿಬುದ್ಧ್ಯ-ತಿಳಿದು, ನಿವಿಲಿತೇಕ್ಷಣಿ-ನಿವಿಲಿತ-ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ, ಈಕ್ಷಣಿ- ಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾದನು. ನಿಸರ್ಗ
ವಿಜ್ಞಾತಜಗದ್ವಿಚೀಪ್ತ್ಯತಃ-ನಿಸರ್ಗ-ಸಪಜವಾಗಿ, ವಿಜ್ಞಾತ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಜಗದ್ವಿಚೀಪ್ತ್ಯತಃ-ಪ್ರಪಂಚವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಲ್ಲ, ಹರಿ-ಕೃಷ್ಣ
ನ, ನಿಶಾಚರೀಂ-ರಕ್ಕನಿಯನ್ನು, ಅಷ್ಟಾಯಮಾನಃ-ಪೂರ್ಣವಾಗಿತಿಳಿದವನಾಗಿ, ಅಥ-ಅಮೇಲೆ, ||೮||ಮಹೇಶ್ವರತ್ವೈಶ್ವರಿ-ದೊಡ್ಡನಿಯಾಮ
ಕನಾಗಿರುವತನದಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ, ಬಾಲಭಾವಂ - ಮಗುವಿನತನವನ್ನು, ವಿಭಾವಯ-ನಟಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಪ್ರಭುಃ- ಸಮರ್ಥ

ಗೆಯಹುವಿನ ಸರಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ನಿತಂಬಪ್ರದೇಶದಿಂದಲೂ ತೋರಮೊಲೆಗಳ ಭಾರದ ಕ್ರಮದಿಂದಲೂ ಬಳುಕುವ ಬಡನಡುವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ರಮಣೀಯವಾದ ದಿವ್ಯದುಕೂಲವು ಧರಿಸಿದವಳಾಗಿ, ಕದಲುತ್ತಿರುವ ಕಿವಿಡೊಡವುಗಳ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಂಗುರುಳುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮನೋಹರವಾದಮುಖವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, || ರಮ್ಯವಾದ ಮುಂಗುಳುನಗೆಯೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಕಡೆಗಂಣ ನೋಟಗಳಿಂದ ನಂದವ್ರಜದಲ್ಲಿ ವಾಗುಂಗೈಯ್ಯ ಸರ್ವಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನುಅಪಹರಿಸುವಳಾಗಿ, ಕಮಲವು ಕೈಯಲ್ಲಿಫಿಡಿದು ದಿವ್ಯಮಂಗಳರೂಪವಂಧರಿಸಿರುವ ಆಸ್ತ್ರೀಯಂನೋಡಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯಂ ನೋಡಲೋಸುಗ ಅರಸಿಕೊಂಡುಬಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರದೇಶವಿಧಿಯು ತಿಳಿದರು. ||೬|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಾಲಗ್ರಹವಾದ ಅಪೂತನೆಯು ನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಗಳೆಂದುಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಳಾಗಿ; ನಂದಗೋಪನಗೃಹದಲ್ಲಿದುಷ್ಟಸಂಹಾರಕನಾದ, ಬಾಲಕನಾದ, ಭಸ್ಮದಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ಬೆಂಕಿಯ ಹಾಗೆಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಗೋಚರವಾದ ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ, ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಮಲಗಿರುವ, ಶ್ರೀಹರಿಯಂ ನೋಡಲ್ಪಡಿಯಿಂದ ಕಂಡಳು. ||೭||ಅಮೇಲೆ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿ ಸಮೂಹಕ್ಕೂ ಅಂತರಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಆಸ್ತ್ರೀಯಂ ಬಾಲಕರಿಗೆಮಾರಕವಾಗಿರುವ ಗ್ರಹವೆಂದು ತಿಳಿದವನಾದರೂ ಅರಿಯದವನಂತೆ ಕಂಠಗಳು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪೂತನೆಯು ನಿದ್ರೆಯ ಸರ್ಪವನ್ನು ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯನು ಹಗ್ಗವೆಂದುತಿಳಿದು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ

ಜ್ಞಮನ್ತಿಕಂ ಯಥೋರಗಂಸುಪ್ತಮಬುದ್ಧಿರಜ್ಜುಧೀಃ || ೯ || ತಾಂತೀಕ್ಷ್ಣಚಿತ್ತಮತಿವಾಮಚಿಷ್ಟಿ
ತಾಂವೀಕ್ಷ್ಯಾಸ್ತರಾಕೋಶಪರಿಚ್ಛೇದಾಸಿವತ್ | ವರಸ್ತ್ರಿಯಂತತ್ಪ್ರಭಯಾಚಧರ್ಮಿಣೀರಿಕ್ಷಮಾರ್ಜನ
ನೀತಿವೃತ್ತತಾಮ್ || ೧೦ || ತಸ್ಮಿನ್ಸ್ತನಂದಾರ್ಜರವೀರೈರ್ಮುಲ್ಬಣಂ ಘೋರಾತಮಾದಾಯಶಿಕೋರ್ದದಾ

ನಾವರೂಕೂಡ , ಕಿಂಚಿತ್- ಕೊಂಚವನ್ನಾದರೂ, ಸೋವಾಚ - ಹೇಳಿಲ್ಲವು . (ಸಾ-ಆಪೂತನೆಯು)ಅಬುದ್ಧಿರಜ್ಜುಧೀಃ- ಅಬುದ್ಧಿ-ವಿ
ವೇಕವಿಲ್ಲದವನಾಗಿಯೂ , ರಜ್ಜುಧೀಃ - ಇಮಹಗ್ಗ ವೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಇರುವನು , ಸುಪ್ತಂ - ಮಲಗಿರುವ, ಉರಗಂ-ಸ
ರ್ಪವನ್ನು , ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅಂಶಕಂ-ನಾಶಕನಾದ, ಅನಂತಂ-ನಾಶವಿಲ್ಲದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಂಕಮಾರೋಪಯತ್-ತ
ನ್ನತೊಡೆಯಮೇಲೆಯೇರಿಸಿಕೊಂಡಳು ||೯||ಕೋಶಪರಿಚ್ಛೇದಾಸಿವತ್-ಕೋಶ-ಮೃದುವಾದಚಿತ್ರಚರ್ಮದೊರೆಯೇ, ಪರಿಚ್ಛೇದ-ಆವರಣ
ವಾದ, ಅಸಿವತ್-ಕತ್ತೆಯಹಾಗೆ, ಅತಿವಾಮಚಿಷ್ಟತಾಂ-ಅತ್ಯಂತರಮಣೀಯವಾದಚೇಷ್ಟೆಯುಳ್ಳ, ತೀಕ್ಷ್ಣಚಿತ್ತಂ- ಕ್ರೂರವಾದ
ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ತಾಂವರಸ್ತ್ರಿಯಂ-ಆಶ್ರೇಷ್ಠಳಾದೆಹೆಣ್ಣನ್ನು, ಅಂತರಾ-ಮನೆಯೊಳಗೆ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ. ತತ್ಪ್ರಭಯಾಚ-ತತ್- ಅ
ವಳ, ಪ್ರಭಯಾಚ-ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ, ಧರ್ಷಿತೇ-ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಜನನೀ-ತಾಯಿಯರು(ರೋಹಿಣೀಯಶೋದೆಯರು)ನೀರಿಕ್ಷಮಾ
ಣೇ-(ಸುವೃಷಿ)ನೋಡುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಅತಿವೃತ್ತಾಂ- ಕುಳಿತಿದ್ದರು.||೧೦|| ತಸ್ಮಿನ್- ಆಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ, ಘೋರಾ-ಕ್ರೂರಳಾದಪೂತನೆಯು
ತಂ-ಅವಗುವನ್ನು, ಆದಾಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಅಧ-ಆಮೇಲೆ, ಉಲ್ಬಣಂ-ಹೆಚ್ಚಾದ, ದುರ್ಜರವೀರ್ಯಂ-ದುರ್ಜರ- ದುಂಬಿದಿಂದ
ಖೂ ಬೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗದೆ, ವೀರ್ಯಂ-ವಿಷಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಸ್ತನಂ-ಮೊಲೆಯನ್ನು, ಶಿಕೋ-ಮಗುವಿಗೆ, ದದಾ-ಕೊ
ಟ್ಟಳು. ಭಗವಾ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಕರಾಭ್ಯಾಂ-ಕೈಗಳಿಂದ, ಪ್ರವೀಡ್ಯ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಹಿಡಿದು, ರೋಷಸಮನ್ವಿತಃ-ಸಿಟ್ಟಿ

ಪೂತನೆಯು ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡದ್ದು

ಹಾಗೆ ದುವೈರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಪ್ರಾಕೃತಬಾಲಕನೆಂದು ತಿಳಿದು, ತನ್ನತೊಡೆ
ಯಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡವಳಾದಳು. ||೯|| ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೃದುವಾದ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಚರ್ಮಮಯವಾದ ಒರೆಯು
ಳ್ಳ ಕತ್ತಿಯಂತೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಚಿತ್ತವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಮೃದುವಾದ ಮನೋಹರವಾದ ಹಾವಭಾವವಿಲಾಸಂಗಳೆಲ್ಲ
ಅದಿವ್ಯಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕಂಶು ಅವಳ ವೇದಕಾಂತಿಯಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಯಶೋದಾದೇವಿಯೂ ರೋಹಿ
ಣೀದೇವಿಯೂ ಈಶಿಕುವಿಗೆ ಇವಳೇತಾಯಿಯೇನಾಪೇತಾಯಿಯರೊ ಎಂದು ಅರಿಯದೆ ಬೆರಗಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂ
ತಿದ್ದರು.||೧೦||ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಬಳಿಯೊಳು ಕ್ರೂರವ್ಯಾಪಾರವುಳ್ಳ ಪೂತನೆಯು ಆಶಿಕುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬೀರ್ಣಿ

ವಠ | ಗಾಢಂಕರಾಭ್ಯಾಂಭಗನಾಪ್ರಪೀಡ್ಯತತ್ಪ್ರಾಣೈಸ್ಸಮಂರೋಪಸಮನ್ವಿತೋಪಿಬತ್ || ೧೧ ||
 ಸಾಮಾನ್ಯ ಮುಜ್ಜಾ ಲಮಿತಿಪ್ರಭಾಪೀಣೀನಿಷ್ಪಿಡ್ಯಮಾನಾಖಿಲಜೀವಮರ್ಮಣಿ | ವಿವೃತ್ಯನೇತ್ರಚರಣೌ
 ಭುಜೌಮಾಹುಃಪ್ರಸ್ರಿಸ್ನ ಗಾತ್ರಾಕ್ಷಿಪತೀರುರೋದಹ || ೧೨ || ತಸ್ಯಾಸ್ಪೃಶ್ಯನೇನಾತಿಗರ್ಭೀರರಂಹಸಾ
 ಸಾದಿರ್ಮಹೀದ್ಯೌಶ್ಚ ಚಚಾಲಸಗ್ರಹಾ | ರಸಾದಿಶತ್ ಪ್ರತಿನೆದಿರಜನಾಪತುಃಕ್ಷಿತೌವಜ್ರನಿಪಾತಕಬ್ಧ

ನಿಂದಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ತತ್ಪ್ರಾಣೈಸ್ಸಮಂ-ಅವಳಪ್ರಾಣಗಳೊಂದಿಗೆ, ಅಪಿಬತ್-ಕುಡಿದನು ||೧೧|| ಸಾ-ಆವೃತನೆಯು, ಮುಂಚೆ
 ಮುಂಚೆ-ಬಿಡುಬಿಡು, ಅಲಂ-ಸಾಕು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಪ್ರಭಾಪೀಣೀ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಕ್ಕೊಗುವಳಾಗಿ, ಅಖಿಲಜೀವಮರ್ಮಣಿ-ಸಕಲಪ್ರಾಣ
 ಸಂಧಿಸ್ಥಾನವಲ್ಲಿಯೂ, ನಿಷ್ಪಿಡ್ಯಮಾನಾ-ಚೆನ್ನಾಗಿಬಾಧಿಸಲ್ಪಡುವಳಾಗಿ, ನೇತ್ರೇ-ಕಂಠಗಳನ್ನು, ವಿವೃತ್ಯ-ತೆರಕೊಂಡು, ಚರಣೌ
 ಕಾಲುಗಳನ್ನು, ಭುಜೌ-ತೋಳುಗಳನ್ನೂ, ಮುಹುಃ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಕ್ಷಿಪಂತೀ-ಹಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳಾಗಿ, ಪ್ರಸ್ರಿಸ್ನ ಗಾತ್ರಾ-ಹೆಚ್ಚಾ
 ಗಿಬೆವರುತ್ತಿರುವಮೈಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ರುರೋದಹ-ಅತ್ತಳು ||೧೨|| ತಸ್ಯಾಃ-ಆವೃತನೆಯ, ಅತಿಗರ್ಭೀರರಂಹಸಾ-ಬಹಳಆಳವಾದವೇಗವು
 ಳ್ಲ, ಸ್ವನೇನ-ಶಬ್ದದಿಂದ, ಸಾದ್ರಿಃ-ಜಟ್ಟಿಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ, ಮುಃ-ಭೂಮಿಯೂ, ಸಗ್ರಹಾ-ಗ್ರಹಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ-
 ದ್ಯೌಶ್ಚ-ಸ್ವರ್ಗವೂ, ಚಚಾಲ-ಅಲ್ಲಾಡಿತು. ರಸಾ-ಭೂಮಿಯೂ, ದಿಶತ್-ದಿಕ್ಕುಗಳೂ, ಪ್ರತೀದಿರೇ-ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗೊಟ್ಟವು-
 ಜನಾಃ-ಜನರುಗಳು, ವಜ್ರನಿಪಾತಕಂಕಯಾ-ನಿಡಿಲು ಬೀಳುವುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ, ಕ್ಷಿತೌ-ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಪೀತುಃ-ಬಿದ್ದು

ಪೂತನೆಯು ಮಗುವಿಗೆ ಮೊಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ

ಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯವಾದ ಹೆಚ್ಚಾದ ವಿಷದಬಲವುಳ್ಳ ತನ್ನ ಮೊಲೆಯನ್ನು ಅಮಗುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅನಂ
 ತರದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನಾದ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿಷವನ್ನೇ ಪಥ್ಯವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಎರಡುಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅನಂ
 ಜನ ಮೊಲೆಯುಂಹಿದಿದು ಆವೃತನೆಯ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ರೋಷಮೊಡನೆ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ಕುಡಿದು ಬಿಟ್ಟ
 ನು. || ೧೧ || ಆಗ ಆವೃತನೆಯು ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತನ್ನ ಸಮಸ್ತಜೀವನಾಡಿಗಳ ಮರ್ಮಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ; ಎಲೈ
 ಬಾಲಕನೇ! ಮೊಲೆಯುಂಟುವುದುಸಾಕಾ, ಒಡುಬಿಡು ಎಂದು ನುಡಿಯುವಳಾಗಿ ಕಂಠಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ
 ತೆರದುಕೊಂಡು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಒದರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಶ್ರಮದಿಂದ ಬೆವರಿದ ಅಂಗಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ
 ಅತ್ತಳು. ||೧೨|| ಆವೃತನೆಯು ಭಯಂಕರವಾದವೇಗವುಳ್ಳ ಶಬ್ದದೊಡನೆ ರೋದನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು, ಆಕೂಗನ್ನು

ಯಾ || ೧೩ || ನಿಶಾಚರೀತ್ಯಂವೃಥಿತಾವ್ಯಸುಕ್ಷಿತೈವ್ಯಾದಾಯಕೇಶಾಂಶ್ಚರಣಾಭುಜಾವಪಿ | ಪ್ರಸಾರ್ಯ
ಗೋವೈನಿಜರೂಪಮಾಸ್ಥಿತಾವಜ್ರಾಹತೇವೃತ್ರವಾಹತನ್ವೃಪ || ೧೪ || ತತವಾನೋಪಿತೈಹಸ್ತ್ರಗ
ವ್ಯೂತ್ಯನ್ತರದುರ್ಮಾ || ಚೂರ್ಣಯಾಮಸರಾಜಿನ್ದ್ರಮಹದಾಸೀತ್ತದದ್ಭಾವಾ || ೧೫ ||
ಈಷಾಮಾತ್ರೋಗ್ರದುಷ್ಪ್ರಾಸ್ಯಂಗಿರಿಕನ್ದರನಾಸಿಕಾ || ಗಣ್ಯಶೈಲಸ್ತನಂರೌದ್ರಪ್ರಕೀರ್ಣಾರಾಣ
ಮೂರ್ಧಜವಾ || ೧೬ || ಅನ್ಧಕೂಪಗಭೀರಾಹ್ನಂಪುಳಿನಾರೋಹಭೀವೇವ | ಬದ್ಧಸೌತುಭುಜೋರ್ಮ

ರೂ||೧೩||ಹೇನೃವ- ಎಲೈಅರಸಾದಪರೀಕ್ಷಿತವೇಗೋಷ್ಠೀ-ಗೋರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ವೃಥಿತಾ-ಬಾಧೆಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ, ನಿಶಾಚರೀ-ರಕ್ತಸಿಯು, ಕೇಶಾ-ಕೂದಲುಗಳನ್ನು, ವ್ಯಾದಾಯ-ಹದರಿಕೊಂಡು, ಚರಣಾ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು, ಭುಜಾವಪಿ-ತೋಳುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸಾರ್ಯ-ಚಾಚಿಕೊಂಡು, ನಿಜರೂಪಮಾಸ್ಥಿತಾ-ತನ್ನ ಆಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದವಳಾಗಿ, ವಜ್ರಾಹತೇ-ನಿಡಲಿನಿಂದಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ(ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ) ವೃತ್ರ-ಇವ-ವೃತ್ರಾಸುರನಂತೆ, ವ್ಯಸುಃ-ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದವಳಾಗಿ, ಅವತತೇ-ಬಿದ್ದಳು ||೧೪||ರಾಜೇಂದ್ರ-ಅರಸರೊಡೆಯನೇ! ತದ್ವೇಹಿ-ಅರಕ್ಕಸಿಯಕರೀರವು, ಪತಮಾನೋಪಿ-ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದಾದರೂ, ತ್ರಿಗವ್ಯೂತ್ಯಂತರದುರ್ಮಾ-ತ್ರಿಗವ್ಯೂತಿ-ಅರಹರಿದಾರಿಗಳ, ಅಂತರ-ಬಳಗಿರುವ, ದುರ್ಮಾ-ಗಿಡಗಳನ್ನು, ಚೂರ್ಣಯಾಮಾಸ-ಪುಡಿಮಾಡಿತು. ತತೇ-ಆಕಲನವು, ಮಹದದ್ಭವತಂ-ಮೊಡ್ಡಆಸ್ವರ್ಯವು, ಅಸೀತೇ-ಆಯಿತು. ||೧೫||ಈಷಾಮಾತ್ರೋಗ್ರದುಷ್ಪ್ರಾಸ್ಯಂ-ಈಷಾಮಾತ್ರೋಗಿಲಮರದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ, ಉಗ್ರ-ಭಯಂಕರವಾದ, ದಂಷ್ಟ್ರಾ-ದಾಡಗಳುಳ್ಳಂಥಾ, ಅಸ್ಯಂ-ಮುಖವುಳ್ಳ, ಗಿರಿಕಂದರನಾಸಿಕಂ-ಗಿರಿಕಂದರ-ಬೆಟ್ಟದಗವಿಯಹಾಗಿರುವ, ನಾಸಿಕಂ-ಮೂಗುವುಳ್ಳ, ಗಂಡಶೈಲಸ್ತನಂ-ಗಂಡಶೈಲ-ಬೆಟ್ಟದಿಂದುರುಳಿದದೊಡ್ಡಗುಂಡುಕಲ್ಲಿನಹಾಗಿರುವ, ಸ್ತನಂ-ಪೊಲೆಗಳುಳ್ಳ-ರೌದ್ರಂ-ಭಯಂಕರವಾದ-ಪ್ರಕೀರ್ಣಾರುಣಮೂರ್ಧಜಂ-ಪ್ರಕೀರ್ಣ-ಕದರಿದ, ಅರುಣ-ಕಂಪಾದ, ಮೂರ್ಧಜಂ-ತಲೆಕೂದಲುಳ್ಳ ||೧೬|| ಅಂಧಕೂಪಗಭೀರಾಹ್ನಂ-ಅಂಧಕೂಪ-ಕತ್ತಲಗುಂಡಿಯಂತೆ, ಗಭೀರ-ಆಳವಾದ, ಅಹ್ನಂ-ಕಂಣುಗಳುಳ್ಳ-ಪುಳಿನಾರೋಹಭೀಷಣಂ-ಪುಳಿನ-ವ-ರಕತಿಟ್ಟಿಗಳಹಾಗಿರುವ, ಆರೋಹ-ನಿತಂಬಗಳಿಂದ, ಭೀಷಣಂ-ಭಯಂಕರವಾದ-ಬದ್ಧಸೌತುಭುಜೋರ್ಮಂಘ್ರ-ಬದ್ಧ-ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ, ಸೌತು-ಕಟ್ಟಿಯಹಾಗಿರುವ, ಭುಜ-ತೋಳುಗಳೂ, ಉರು-ತೊಡಗಳೂ

ಕೇಳಿ ಪರ್ವತಗಳೂ ಭೂವಿಯೂ ಮನೆಗಳೂ ಅಕಾಶವೂ ನಡುಗಿದಂತಾದವು. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ನಿಡಲಿಬಿತ್ತೇನೋ! ಎಂಬಶಂಕೆಯಿಂದ ನೆಲದಮೇಲೆ ಉರುಳಿಬಿದ್ದರು. ||೧೩|| ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿತಾದ್ರಾಯನೇ! ಆಪೂತನೆಯೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸಿಯು ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ತನಂಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಚದರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಾಲುಗಳನ್ನೂ ಕೈಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿಕೊಂಡು, ಬಾಯಂತರಕೊಂಡವಳಾಗಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಘೋರವಾದ ತನ್ನ ರಾಕ್ಷಸೀರೂಪವು ತೋರಿ ನಿರ್ಜೀವಳಾಗಿ ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ವೃತ್ರಾಸುರನ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದಳು ||೧೪|| ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿತಾದ್ರಾಯನೇ! ಆಪೂತನೆಯ ದೇಹವುಬೀಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಓಹರಿದಾರಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವೃಕ್ಷಗಳಂ ಚೂರ್ಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬಿದ್ದುದು. ಆದುದರಿಂದ ಅದು ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ||೧೫|| ಆಪೂತನೆಯ ಕರೀ

ಮೋಲಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಪೂತನಿ

ರವು- ನೇಗಿಲುಗಳಂತೆ ಭಯಂಕರಗಳಾದ ಕೋರದಾಡೆಗಳುಳ್ಳ ಮುಖದಿಂದಲೂ, ಬೆಟ್ಟದಗವಿಗಳಹಾಗಿರುವ ಮೂಗಿನಹೊಳ್ಳೆಗಳಿಂದಲೂ, ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿರುವ ಗುಂಡುಕಲ್ಲುಗಳಹಾಗೆ ಭಯಂಕರಗಳಾದ ಸ್ತನಗಳಿಂದಲೂ, ಚದರಿದ ಕೆಂಪಾದ ಕೇಶಗಳಿಂದಲೂಕೂಡಿದುದಾಗಿ ||೧೬||ಮತ್ತು, ಕತ್ತಲೆಯಗುಂಡಿಯಂತೆ ಬಹಳಗಳಿಯಾವ ಕಂಣುಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಯೂ, ಮಳಲಿಠಾಶಿಗಳಂತೆಅಂಧಂಗಳಿಂದ ಭೀಕರವಾಗಿಯೂ, ಸೌತುಗಳಂತೆ ಭುಜಗಳೂ ತೊಡೆಗಳೂ ಕಾಲುಗಳೂ ಉ

ಜೈಶೋನ್ಯತೋಯಹ್ರದೋದರಮ || ೧೭ || ಸಂತತ್ರಸುಸ್ತದುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯಗೋಪಗೋಪ್ಯಕಳಬರಮಾ |
 ಪೂರ್ವಂತುತನ್ನಿಸ್ವನಿತಭಿನ್ನಹೃತ್ಕರ್ಮಮಸ್ತಕಾಃ || ೧೮ || ಬಾಲಜ್ಞತಸ್ಯಾಉಪರಿಕ್ರೀಡಂತಮಕುತೋ
 ಭಯಮಾ | ಗೋಪ್ಯಸೂಕ್ಷ್ಮಂಸಮುತ್ಪತ್ತ್ಯಜಗೃಹುರಾತಸಂಭ್ರಮಾಃ || ೧೯ || ಯಶೋದಾರೋಹಿಣೀಭ್ಯಾಂ
 ತಾಸ್ಸಮುಬಾಲಸ್ಯಸರ್ವತಃ | ರಕ್ಷಾಂವಿದಧಿರೆತಸ್ಯಗೋಪುಚ್ಛಭ್ರಮಣಾದಿಭಿಃ || ೨೦ || ಗೋಮೂತ್ರೇಣಸ್ನಾ
 ಪಯಿತ್ವಾಪುನರ್ದೋರಜಸಾರ್ಭಕಮಾ | ರಕ್ಷಾಂಚಕೃರ್ದೋಶಕೃತಾದ್ವಾದಶಾಜ್ಜಮನಮಭಿಃ || ೨೧ || ಗೋ

ಅಂಟಿ-ಕಾಲುಗೋಳ-ಶೋನ್ಯತೋಯಹ್ರದೋದರಂ- ಶೋನ್ಯತೋಯ-ನೀರಿಲ್ಲದ, ಹ್ರದ-ಮಡುವಿನಂತಿರುವ, ಉಪರಂ-ಹೊಟ್ಟೆ
 ಯುಳ್ಳ || ೧೭ || ತತ್ಕಳಬರಂ-(ಆರಾಕ್ಷನಿಯ)ದೇಹವನ್ನು, ಉದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಪೂರ್ವಂ-ಮುಂಚೆಯೇ, ತನ್ನಿಸ್ವನಿತಭಿನ್ನಹೃತ್ಕರ್ಮ
 ಮಸ್ತಕಾಃ ತತಿ-ಆಪೂತನೆಯ, ನಿಶ್ವನಿತ-ಶಬ್ದದಿಂದ, ಭಿನ್ನ, ಬಡದ, ಹೃತ್-ಗೊಂಡಿಗೆಯೂ, ಕರ್ಣ-ಕಿವಿಗಳೂ, ಮಸ್ತಕಾಃ-
 ತಲೆಗಳೂಉಚ್ಛಂಧಾವರಾದ, ಗೋಪಾಃ-ಗೊಲ್ಲರೂ, ಗೋಪ್ಯತ್ವ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರೂದಿರೋ, ಸಂತತ್ರಸುಂ-ಭಯವಟ್ಟರು || ೧೮ ||
 ತಸ್ಯಾಃ-ಆಪೂತನೆಯ, ಉಪರಿ-ಮೇಲೆ, ಕ್ರೀಡಂತಂ-ಆಡುತ್ತಿರುವ, ಅಕುತೋಭಯಂ- ಯಾವದರದೇನಿಂದುಲೂಭಯವಿಲ್ಲದೆ, ಬಾ
 ಲಂಚ-ಮಗುವನ್ನೂ, ಜಾತಸಂಭ್ರಮಾಃ-ಹುಟ್ಟಿದಸಂತೋಷಯುಕ್ತವಾದವೇಗಳೂಉಪರಾದ, ಗೋಪ್ಯ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ತೋರ್ಣಂ
 ಬೇಗನೆ, ಸಮುತ್ಪತ್ತ್ಯ-ಎದ್ದು, ಜಗೃಹುಃ- ಎಳೆಕೊಂಡರು || ೧೯ || ತಾಃ- ಆಗೋಪಿಯರು, ಯಶೋದಾರೋಹಿಣೀಭ್ಯಾಂಸಮಂ-ಯ
 ಶೋದಾರೋಹಿಣಿಯರೊಡನೆ, ತಸ್ಯಬಾಲಸ್ಯ-ಅಹುಡುಗನಿಗೆ, ಗೋಪುಚ್ಛಭ್ರಮಣಾದಿಭಿಃ-ಅಕಳಬಾಲವನ್ನು ಇಳಿಯತೆಗಿಯುವುದುಮೊ
 ದಲಾವತಂತ್ರಗಳಿಂದ, ರಕ್ಷಾಂ-ರಕ್ಷಣಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು, ವಿದಧಿರೇ-ಮಾಡಿದರು || ೨೦ || ಅರ್ಭಕಂ- ಹುಡುಗನನ್ನೂ, ಗೋಮೂತ್ರೇ
 ಣ-ಆಕಳಗಂಜಳದಿಂದ, ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ-ವಿಾಯಿಸಿ, ಪುನಃ-ಮರಳಿ, ಗೋರಜಸಾ-ಅಕಳಘೂಳಿಯಿಂದ, ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ- ವಿಾಯಿಸಿ
 ದ್ವಾದಶಾಂಗಳೇಷು- ೧೨ ಅವಯವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಮಾಭಿಃ-ವಿಷ್ಣುವಿನಹೆಸರುಗಳಿಂದ, ಗೋಶಕೃತಾ-ಅಕಳನಗಣಿಯಿಂದ, ರಕ್ಷಾಂ-
 ರಕ್ಷಾತಂತ್ರವನ್ನು, ಚಕ್ರ-ಮಾಡಿದರಂತೆ || ೨೧ || ಗೋಪ್ಯ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟನಲಿಲಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿಗೋಲಕಟ್ಟಿನೀರು

ಚ್ಛದ್ವಾಗಿಯೂ, ನೀರಿಲ್ಲದ ಮಡುವಿನಂತೆ ಹಳ್ಳವಾದ ಹೊಟ್ಟೆಯುಳ್ಳದ್ವಾಗಿಯೂ, ಇರುವ || ೧೭ || ಆಪೂತನೆಯ ದೇಹ
 ಮಕಂಡು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳಶಬ್ದದಿಂದ ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹೃದಯವೂ ಕಿವಿಗಳೂ ತಲೆಯೂ ಉಳ್ಳವರಾದ ಗೋಪ
 ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಗೋಪರೂ ಭಯವನೆಯಿದ್ದರು || ಆಪೂತನೆಯ ದೇಹದಮೇಲೆ ನಿರ್ಭಯನಾಗಿ ಆಡುತ್ತಿರುವಮಗುವಾದ
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕಂಡಾಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಂಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ದೇಹದಮೇಲೆಹತ್ತಿ ಬಾಲಕನು ಎತ್ತಿಕೊ
 ಡುಬುದರು || ೧೮ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರೂ ಯಶೋದಾರೋಹಿಣಿಯರೂಆಬಾಲಕನ ಅವಯವಂಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವಿನ
 ಬಾಲಂಗಳಿಂದಾಮುತ್ರಿಸಿ ರಕ್ಷೆಯಾಗೆಯ್ದರು || ೨೦ || ಮತ್ತುಗೋಮೂತ್ರದಿಂದ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಸ್ನಾನವೆಮಾಡಿಸಿಪುನ
 ರ್ಜೈಗೋಪುಗಳ ಕಾಲಘೂಳುಗಳಿಂದಲೂ ಗೋಮಯದಿಂದಲೂ ಹನ್ನೆರಡುಅಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಗ್ನಮತನ ಕೇಶವಾ
 ದಿನಾಮಗಳಿಂದರಕ್ಷೆಯಾಗೆಯ್ದರು || ೨೧ || ಮೊದಲು ಅತಿಸುಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚಮನಮಮಾಡದೆ ಕಿರುನಗೆ ರಕ್ಷೆಯೇಟು

ಪ್ರೇಸಂಸ್ಪೃಷ್ಠವೈ ಸಲಿಲಾತಜ್ಜೈ ಮಕರಯೋಃಪೃಥಕ್ | ನೈಸ್ಯಾತ್ಮನೈಃ ಪಾಲಸ್ಯಬೀಜನ್ಯಾಸಮಕುರ್ವತ || ೮೮ ||
ಅವ್ಯಾಧಪೋಷ್ಣಮುಣಿಮಾತವಜಾನ್ವಘೋರೂಯಜ್ಞೋಚ್ಯುತಃ ಕಟಿತಟಂಜರಂಹಯಾಸ್ಯಃ | ಹೃತ್ಕೃತ
ವಸ್ತುದುರತಃ ಕೃತವಸ್ತುಕಣ್ಣಂವಿಪ್ಲುರಭಜಂಮುಖಮುರುಕ್ರಮಕುಶ್ಯರಃ ಕಮ || ೮೯ || ಚಕ್ರಗ್ರತಃ
ಸ್ಪರ್ಶಗಮೋಹಿರಸ್ತುಪಶ್ಚಾತ್ಪ್ರತ್ಯಾತ್ಮನೈಃ ಪರ್ಯಾಯೋರ್ದನುರಸೀಮಧುಹಾಜನಶ್ಚ | ಕೋಣೆಮಾಶಬ್ಧಮುರುಗಾ
ಯುಗಪರ್ಯಾಪ್ತೇಂದ್ರಸಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ಕ್ಷೇತೃಹಲಧರಃ ಪುರುಷಸ್ಸಮಂತಾತ್ || ೯೦ || ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿಹೃದ್ವೀಕಕಪಾ

ಶ್ವರಾಗಿ, (ಮಿಂದಮಡಿಯುಟ್ಟುಕುದ್ಧಾಚಮನವಂಮಾಡಿ) ಆತ್ಮನಿ-ತಮ್ಮದೇಹದಲ್ಲಿ, ಅಂಗೇಷು- ಹೃದಯಾದ್ಯಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕಠ
ಯೋಃ-ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪೃಥಕ್-ಬೇರೆಯಾಗಿ, ನೈಸ್ಯ-ಮಂತ್ರನ್ಯಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಧ-ಆಮೇಲೆ, ಬಾಲಸ್ಯ-ಹುಡುಗನ, ಆ
ತ್ಮನಿ-ದೇಹದಲ್ಲಿ, ಬೀಜನ್ಯಾಸಂ-ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು, ಅಕುರ್ವತ-ಮಾಡಿದರು || ೮೮ || ಅಜಿ- ಹುಟ್ಟುವವನಲ್ಲದವರಮಾತ್ಮ
ನು, ತವ-ನಿನ್ನ, ಅಂಭಿಂ-ಪಾದಗಳನ್ನು, ಅವ್ಯಾತ್-ರಕ್ಷಿಸುವನು. ಜಾನು-ಮೋಣಕಾಲುಗಳನ್ನು, ಅಜಿಮಾ-ಅತಿನೂಕ್ಷ್ಮರೂಪ
ವಾಗುವಕ್ರಾತ್ಯಕನು, ಅವ್ಯಾತ್-ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಅಧ-ಆಮೇಲೆ, ಯಜ್ಞಃ-ಯಜ್ಞಪುರುಷನು, ಉರೂ-ತೊಡೆಗಳನ್ನೂ, ಅಚ್ಯುತಃ-
ಕದಭ್ರಂಶವಿಲ್ಲದವನು, ಕಟಿತಟಂ-ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ, ಹಯಾಸ್ಯಃ-ಅಶ್ವಮುಖನು, ಜರಂ-ಜೊಟ್ಟಿಯನ್ನೂ, ಕೇಶವಃ-ಕೇ
ಶವಮೂರ್ತಿಯಾದವಿಷ್ಟು, ಪೃತ್-ಗುಂಡಿಯನ್ನೂ ಈಶಃ-ನಿಲಯಮಕನು, ತ್ವದುರಃ-ನಿನ್ನದೆಡೆಯನ್ನೂ, ಇನಸ್ತು-ನೂರ್ಯ
ಮೂರ್ತಿಯಾದವರೋ-ಕಂಠಂ-ಕೊರಕನ್ನೂ, ವಿಪ್ಲು-ವ್ಯಾಪಕರೂಪನು, ಭುಜಂ-ತೋಳುಗಳನ್ನೂ, ಉರುಕ್ರಮಃ-ಅಧಿಕವಾದಪಾ
ಪವಿನ್ಯಾಸವುಳ್ಳವನು, ಮುಖಂ ಮೋರೆಯನ್ನೂ, ಈಶಃ-ಒಡೆಯನು, ಕಂ-ತಲೆಯನ್ನೂ ಅವ್ಯಾತ್-ರಕ್ಷಿಸಲಿ || ೮೯ || ಚಕ್ರ-ಚಕ್ರ
ಪುಳ್ಳವಿಷ್ಟು, ಅಗ್ರತಃ-ಮುಂಗಡೆಯೊಳಗೂ, ಸಹಗದಃ-ಗದಾಯುಧನುತನಾದ, ಹರಿಃ-ವಿಷ್ಣುವು, ಪಶ್ಚಾತ್- ಹಿಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ
ಯೂ, ಧನುರನಿ-ಕ್ರಮವಾಗಿಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಕತ್ತಿಯನ್ನೂ ಧರಿಸಿದ, ಮಧುಹಾ-ಮಧುಸೂದನಮೂರ್ತಿಯು, ಅಜನಶ್ಚ- ಆಮಾನಃಪದೇಹ
ಮೂರ್ತಿಯೂ, ತ್ವತ್ಪ್ರತ್ಯಾತ್ಮನೈಃ-ನಿನ್ನ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕಂಖಂ-ಕಂಖವನ್ನು, (ಬಿಬ್ರ-ಧರಿಸಿದಉರುಗಾಯೇ-ದೊಡ್ಡ ಮಿಂದಗಾ
ವಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಧವಾ-ದೊಡ್ಡವನೆಂದುವೇದದಲ್ಲಿಗೀತನಾದವಿಷ್ಟು, ಕೋಣೇಷು-ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಉಪೇಂದ್ರಃ- ಇಂದ್ರನ
ತಮ್ಮನಾದವಾಮನಮೂರ್ತಿಯು, ಉಪರಿ-ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ತಾಕ್ಷ್ಯಃ- ಗರುಡಾತ್ಮಕನು, ಕ್ಷೇತಾ- ನೆಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಹಲಧರಃ-
ನೇಲಿಗಲನ್ನುವವನು, ಪುರುಷಃ-ಸಂಕರ್ಪಣನು, ಸಮಂತಾತ್-ಸರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅಸ್ತು-ರಕ್ಷಕನಾಗಿರಲಿ || ೯೦ || ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ-
ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೊಡೆಯನಾದವಿಷ್ಟು, ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ-ಕಿವಿಮೊದಲಾದಕರಣಗಳನ್ನೂ, ನಾರಾಯಣಃ- ಜಲವೇಸ್ಥಾನವಾದ, ಅಧ

ಆಮೇಲೆ ಕೊಂಚಸಾವಧಾನಮಾಡುವನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡು ಅಚಮನಮಮಾಡಿ ತಮ್ಮದೇಹದಲ್ಲಿ ಅವ
ಯವಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಜಾದಿ ಹನ್ನೊಂದು ಬೀಜಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬೆರಳುಗ
ಳಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುನಾಲ್ಕು, ಪಾದಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಪೊಂದೂ, ಹೀಗೆ ಬೀಜಾಕ್ಷರವನಿಟ್ಟು ಮಂತ್ರನ್ಯಾಸವಂ ಮಾಡಿ
ಕೊಂಡು ತಾವುರಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅದೇರಿತಿಯಿಂದ ಬಾಲಕನಿಗೆ ರಕ್ಷೆಯನಿಟ್ಟರು. || ೮೮ || ಆದಂತೆ
ದಕೆ-ಅಜನು ನಿನ್ನ ಪಾದಂಗಳ ರಕ್ಷಿಸಲಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪನಾದ ದೇವನು ನಿನ್ನ ಮೋಣಕಾಲುಗಳಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ; ಯಜ್ಞ
ನಾಮಕನಾದ ಭಗವಂತನು ನಿನ್ನ ತೊಡೆಗಳ ರಕ್ಷಿಸಲಿ, ಅಚ್ಯುತನು ನಿನ್ನ ನಡುವಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ, ಹಯಗ್ರೀವಮೂರ್ತಿ
ಯುನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ; ಕೇಶವನು ನಿನ್ನ ಹೃದಯವಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ; ಈಶ್ವರನು ನಿನ್ನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲವಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ
ಇನನು ನಿನ್ನ ಕಂಠವಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ; ವಿಷ್ಣುವು ನಿನ್ನ ಭುಜಂಗಳಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ; ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನು ನಿನ್ನ ಮುಖವಂ ರಕ್ಷಿಸ
ಲಿ; ಪರಮೇಶ್ವರನು ನಿನ್ನ ತಲೆಯಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ || ೮೯ || ಚಕ್ರಮಾಧವಂ ಪಿಡಿದಿರುವದೇವನು ನಿನ್ನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲ
ಸಿರು ಗಮೆಯಂ ಧರಿಸುವ ಹರಿಯು ನಿನ್ನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿರಲಿ; ಧನುರ್ಧಾರಿಯಾದ ಮಧುಸೂದನನು ಖಡ್ಗಧಾರಿಯಾದ ಅ
ಜನೂ ನಿನ್ನ ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲಿಸಿರಲಿ; ನಿನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಖವಂ ಧರಿಸಿರುವ ತ್ರಿವಿಕ್ರ
ಮನು ನೆಲಿಸಿರಲಿ; ಮೇಲಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪೇಂದ್ರನು ವಾಸುಗೆಯ್ಯಲಿ; ಕೆಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ತಾಕ್ಷ್ಯನು ನೆಲಿಸಿರಲಿ; ಇಲಾಯ
ಧಮ ಧರಿಸಿರುವ ಪುರುಷನು ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿ || ೯೦ || (ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಷಿಕಾಸ್ತ್ರ)ಯರು ಬಾಹ್ಯ

ಕೌನ್ಯಾರಾಯಣೋವತು | ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಪತಿಶ್ಚಿತ್ತಮನೋಯೋಗಶ್ವೇತೋವತು || ೧೫ || ಪೃಶ್ನಿಗರ್ಭಸ್ತುತೆಬು
ದ್ಧಿಮಾತ್ಮಾನುಭಗವಾನ್ಪರಃ | ಶ್ರೀಡಂತಂಪಾತುಗೋವಿಂದಶ್ಚಯಾನುಪಾತುಮಾಧವಃ || ೧೬ || ಪ್ರಜಂತು
ಮುಖ್ಯವೈಕುಣ್ಣಾಸೀನಂತಾಂಶ್ರಿಯಾಪತಃ | ಭುಜಾನ್ವನಂಯಜ್ಞಭುಕ್ಪಾಪುರಸ್ವಗ್ರಹಭಯಜ್ಞ
ರಃ || ೧೭ || ಡಾಕಿನೋಯಾತುಧಾನ್ಯಶ್ಚಕೂಶಾಕ್ಷಾನ್ಯೈರಭಕಾಗ್ರಹಾಃ | ಭೂತಪ್ರತಾಪಾಚಾಶ್ಚಯಕ್ಷರ
ಕ್ಷೋವಿನಾಯಕಾಃ || ೧೮ || ಕೋಟರಾರವತೀಜ್ಯೋತ್ಸಾಪೂತನಾಮಾತ್ಮಕಾದಯಃ | ಉನ್ಮಾದಾಯದ್ಯಸಸ್ಮಿ
ತಾದಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯದುಃ || ೧೯ || ಸ್ವಪ್ನದೃಷ್ಟಾಮಹೋತ್ಪಾತಾವೃದ್ಧಬಾಲಗ್ರಹಾಶ್ಚಯಃ | ಸ್ವಪ್ನ

ಪ್ರಾಸರಸಮೂಹವೇಸ್ತಾನವಾದವಿಷ್ಣುವು, ಪಾಶ್ರ್ವಾಣ-ಅಂತರವಾಯುಗಳನ್ನೂ, ಅವತು-ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಪತಿಃ-ಬಿಳುದೀವಿಗೊ
ಡೆಯನಾವಿಷ್ಣುವು, ಚಿತ್ತಂ- ಸಂಕಲ್ಪವಿಕಲ್ಪಾತ್ಮಕವಾದಅಂತಃಕರಣವನ್ನೂ, ಯೋಗೇಶ್ವರಃ- ಪಾಶ್ರ್ವಮನಸ್ಸಂಬಂಧಕ್ಕೊಡೆಯ
ನಾವಿಷ್ಣುವು, ಮನಃ-ಸಂಕಯಾತ್ಮಕವಾದಅಂತಃಕರಣವನ್ನೂ, ಅವತು-ರಕ್ಷಿಸಲಿ || ೧೫ || ಪೃಶ್ನಿಗರ್ಭಸ್ತು-ಅದಿತಿಪುತ್ರನಾದಸೂ
ರ್ಯರೂಪನಾದರೋತೇ-ನಿನ್ನ, ಬುದ್ಧಿ-ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ, ಭಗವಾ-ಭಗವಂತನಾದ, ಪರಃ-ಉತ್ತಮಪುರುಷನು, ಅತ್ಯಾನಂ-ಅಕಂ
ಕಾರವನ್ನೂ, (ಅವತು-ರಕ್ಷಿಸಲಿ) ಗೋವಿಂದಃ-ಇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಗಳನ್ನಬ್ಬ ಅಧವಾವೇದಾಂತವೇದ್ಯನಾದವಿಷ್ಣುವು, ಶ್ರೀಡಂತಂ-ಆ
ಡಂತಲಿರವನಿನ್ನನ್ನೂ, ಪಾತು-ರಕ್ಷಿಸಲಿ-ಮಾಡವಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯು, ಶಯಾನಂ-ಮಲಗಿರುವನಿನ್ನನ್ನೂ, ಪಾತು-ರಕ್ಷಿಸಲಿ || ೧೬ || ವೈ
ಕುಂಠಃ-ವಿಕುಂಠಪುತ್ರನಾದವಿಷ್ಣುವು, ಅಧವಾ ಕುಲನಗಳಲ್ಲಿಜಾಗರೂಕನಾದವೇವರು, ಪ್ರಜಂತಂ- ನಡೆಯತಲಿರುವನಿನ್ನನ್ನೂ, ಅ
ಮೃತೇ-ಸಲಹುವನು ಶ್ರಿಯಾಪತಿಃ-ಸಂಪತ್ತಿಗೊಡೆಯನು, ಆಸೀನಂಕ-ಉಳಿರುವ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನೂ, ಯಜ್ಞಭುಕ್- ಕ್ರತುಪುನಲ್ಲಿಹವಿ
ರ್ದ್ರವ್ಯವನ್ನುಭಕ್ಷಿಸುವಅಗ್ನಿಯು, ಅಧವಾಕರ್ಮಫಲಭೋಕ್ತನಾದವಿಷ್ಣುವು, ಭುಜಾನ್ವ-ಉಣ್ಣಿರುವನಿನ್ನನ್ನೂ, ಪಾತು-ರಕ್ಷಿಸ
ಲಿ ಸರ್ವಗ್ರಹಭಯಂಕರಃ-ವಿಷ್ಣುವು ಸಕಲಗ್ರಹಗಳಿಗೂ ಹವರಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನೂ, ಪಾ
ತು-ರಕ್ಷಿಸಲಿ || ೧೭ || ಡಾಕಿನೋ-ಡಾಕಿನಿಗ್ರಹಗಳು, ಯಾತುಧಾನ್ಯಃ-ಯಾತುಧಾನೀಗ್ರಹಗಳು, ಕೂಶಾಕ್ಷಾಂಡಗ್ರಹ- ಕುಂಬಳಕಾಯಿದೆ
ವ್ಯಗಳೂ, ಅರ್ಭಕಗ್ರಹಾಃ-ಬಾಲಗ್ರಹಗಳೂ, ಭೂತಪ್ರತಾಪಾಚಾಶ್ಚ-ಭೂತ-ಸರ್ವಾದಿಭೂತರೂಪಗಳೂ, ಪ್ರೇತ-ನತ್ಪುನಂ
ಸ್ಮಾರವಿಲ್ಲದ ದೇಹಗಳೂ, ಪಿಶಾಚಾಶ್ಚ-ಪಿಶಾಚರೂಪಗಳೂ, ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸವೈನಾಯಕಾಃ-ಯಕ್ಷಗ್ರಹಗಳೂ (ಹೂಳಿಕೆಯಂಕಾದಿರುವ
ಪುರಸ್ಕರರು, ವಿಘ್ನಕಾರಿಗ್ರಹಗಳೂ, ಯೇ-ಯಾರೋ || ೧೮ || ಕೋಟರೆ, ರೇವತಿ, ಜ್ಯೋತ್ಸೆಯರೂ; ಪೂತನಿ, ಮಾತೃಕೆ, ಆ
ದಯಃ-ಮುಂತಾದವರೂ; ಉನ್ಮಾದಾಃ-ಹುಚ್ಚುಪಿಡಿಸುವಗ್ರಹಗಳೂ, ಅವಸ್ಥಾರಾಃ-ಮರುಳಾಗಿನಿನವುತಪ್ಪಿಸುವಗ್ರಹಗಳೂ, ಪಾ
ಶ್ರ್ವೇಂದ್ರಿಯದುಃ-ಪಾಶ್ರ್ವಾಣಗಳಿಗೂಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂದೋಷವಂಮಾಡುವವೂ, ಯೇ-ಯಾವನೋ || ೧೯ || ಸ್ವಪ್ನದೃಷ್ಟಾಃ-ಕನಸಿ
ನಲ್ಲಿಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳೂ, ಮಹೋತ್ಪಾತಾಃ-ದೊಡ್ಡಅನಿಷ್ಟಸೂಚನಗಳೂ, (ಬಾಲದಚುಕ್ಕೆ, ಧೂಮಕೇತು, ಉರಿಗಾಳಿ, ರಕ್ತದಮಳಿ,
ಕೊಳ್ಳಿಬೀಳುವಿಕೆ, ಹಗಲುಚುಕ್ಕೆಕಾಣುವಿಕೆ, ನೆಲಗಡುಗುಬಿರಿಯುವಿಕೆ, ಮೊದಲಾದವುಗಳೂ)ವೃದ್ಧಬಾಲಗ್ರಹಾಶ್ಚ-ಮುದುಕರನ್ನೂ,ಪು

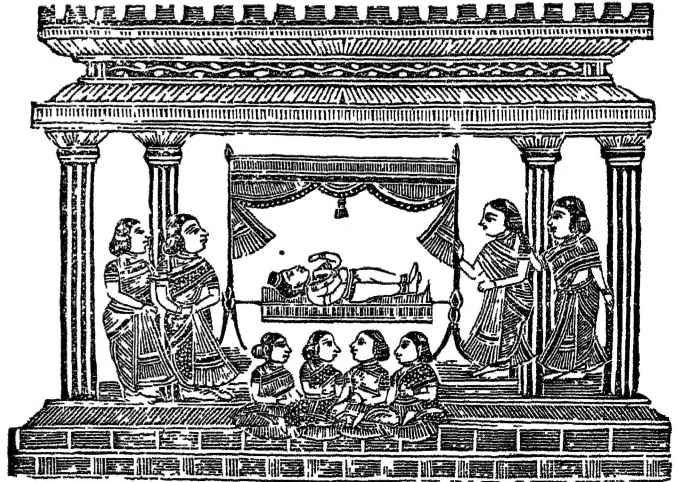
ಕ್ಷೆಯಾಗೆಯ್ತು ಒಳಿಕೆ ಅಂತರಂಗ ರಕ್ಷೆಯಾಗೆಯ್ತು ರವಂತೆನು) ಹೃಷೀಕೇಶನು ನಿನ್ನ ಕಂಠಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿ
ಯಗಳಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ನಿನ್ನ ಪಾಶ್ರ್ವಂಗಳಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಕೊಡೆಯನಾದ ಅನಿರು
ದ್ಧನು ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತಮಂರಕ್ಷಿಸಲಿ; ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ವಾಸುದೇವನು ನಿನ್ನ ಮನವಂರಕ್ಷಿಸಲಿ || ೧೫ || ಪೃಶ್ನಿಗರ್ಭ
ನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯಂರಕ್ಷಿಸಲಿ ಭಗವಂತನಾಗಿಯೂ ಪರಮೇಶ್ವರನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಸಂಕರ್ಮ
ಣಮೂರ್ತಿಯು ನಿನ್ನ ಅಹಂಕಾರವು ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಗೋವಿಂದನು ಆಡತಲಿರುವನಿನ್ನಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಮಾಧವನು ಪವ
ಡಿಲಿರುವನಿನ್ನಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ || ೧೬ || ವೈಕುಂಠನು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯು ಕುಳಿತಿರುವ
ನಿನ್ನಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ, ಸರ್ವಗ್ರಹಗಳಿಗೂ ಭಯಂಕರನಾದ ಯಜ್ಞಭೋಕ್ತವಾದ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನು ಭೋಜನಂಗೆ
ಯ್ಯವನ್ನಂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ || ೧೭ || ಮತ್ತು ಶಾಕಿನೀ ಡಾಕಿನೀ ಯಾತುಧಾನೀ ಕೂಶಾಕ್ಷಾಂಡಗ್ರಹಗಳು ಮೊದಲಾದ
ಬಾಲಗ್ರಹಗಳೂಭೂತ ಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಂಗಳೂ, ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸವೈನಾಯಕ ಗ್ರಹಗಳೂ || ೧೮ || ಕೋಟರೆ ರೇವತಿ, ಜ್ಯೋ
ತ್ಸೆಪೂತನಿ ಮಾತೃಕೆ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಹಗಳೂ, ಹುಚ್ಚು ಮೊಡುವ ಮರುಳಾಗಿರುವ ಉನ್ಮಾದಾಸ್ಮಾರಗ್ರಹಗಳೂ
ದೇಹಪಾಶ್ರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆದೋಷವಂಮಾಡುವಗ್ರಹಂಗಳೂಯಾವವೋಅವೂ || ೧೯ || ಕನಸಿನಲ್ಲಿಕಾಣಲ್ಪಡುವದುವ್ಯ
ಕ್ತಗ್ರಹಂಗಳೂ,ದೊಡ್ಡಉತ್ಪಾತಂಗಳೂ,ವೃದ್ಧಗ್ರಹಂಗಳೂಬಾಲಗ್ರಹಂಗಳೂ, ಯಾವವೋಅವೂ,ಶ್ರೀನಿವೃಣಿನಹೆಸರು

ನೈವ್ಯಂತವಿಪ್ರೋರ್ಮುಗ್ರಹಣಭೀರವಃ |೩೦|| ಇತಿಪ್ರಣಯಬದ್ಧಾಭಿರೋಷೀಭಿಃಕೃತರಕ್ಷಣಮ್ |ಪಾ
ಯಯಿತ್ಯಾಸ್ತನಮಾತಾಪರೈಕಸನ್ನೈವೇಯತ್ ||೩೧|| ತಾವನ್ನನ್ದಾದಯೋಗೇಪಾಮಧುರಾಯಾವ್ರ
ಜಂಗತಾಃ | ವಿಲೋಕ್ಯಪೂತನಾದೆಹಂಭೂವುರತಿನಿಸ್ತಿತಾಃ ||೩೨|| ನೂನಮ್ಪುತ್ರೈರಾನ್ವೀವಾಯೋಗೀ
ಕೋವಾಗಮಾನಸಃ | ನವವದ್ಯಮೋಹ್ಯತೃಪ್ತೋಯಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಾನಕದುನ್ದಭಃ ||೩೩|| ಕಳಬರಮ್ಪುರಕು

ಡಾಗರನ್ನೂ ಓಡಿಯುವವೂ,ಯೇ-ಯಾವವೇ, ತೇನರ್ವ(-ಅವೆಲ್ಲವೂ, ವಿಪ್ರೋಷಿ-ನಾರಾಯಣನ, ನಾಮಗ್ರಹಣಭೀರವಃ-ನಾಮಗ್ರಹ
ಣ-ಹೆಸರುಳ್ಳವನು)ದರಿಂದ, ಭೀರವಃ ಹೆವರುಮಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ನೈವ್ಯಂತ-ನಾಶವಾಗಿಹೋಗಲಿ||೩೦||ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಪ್ರಣಯಬದ್ಧಾಭಿ-
ಸ್ನೇಹದಿಂದಸಂಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಗೋಷೀಭಿಃ-ಗೋಷ್ಠಿಯಿರಿಂದ, ಸೃತರಕ್ಷಣಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರಕ್ಷಾತಂತ್ರವುಳ್ಳವನನ್ನು,ಮಾತಾ-ತಾ
ಯಿರಾದವನುಕೂಡೆಯು, ಸ್ತನಂಪಾಯಯಿತ್ಯಾ-ಮೊಲೆಯುವುದು, ಪರ್ಯಂಕೇ-ಮಂಚದಲ್ಲಿ, ನನ್ನವೇಶಯತೆ- ಮಲಗಿಸಿದಳು.||೩೧||
ತಾವತೆ-ಅಷ್ಟರೊಳಗಾಗಿ, ಮಧುರಾಯಾ-ಮಧುರಾನಗರದವೆಯಿಂದ, ಪ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು ಕುರಿತು, ಗತಾ-ಬಂದಂಥಾ, ನಂ
ದಾದಯೋಗೋಪಾ-ನಂದನುಮೊದಲಾದಗೊಲ್ಲರು, ಪೂತನಾದೇಹಂ-ಪೂತನೆಯೆಂಬವಳಿರವನ್ನು, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಅತಿ
ನಿಸ್ತಿತಾಃ-ಬಹಳಚ್ಚರಿಗೊಂಡವರು, ಬಹುವು-೨ದರು. ||೩೨|| ಆನಕಮಂಡುಭಿಃ-ವಸುದೇವನು, ಯಂ-ಯಾವುದರನ್ನು, ಪಾಪ-
ನಿಷ್ಕರ್ಷವಾಗಿಹೇಳಿದನೋ, ಸುವಾಯಂ-ಅದೇಯಾ, ಉತ್ಪಾತ-ಭಯನೂಚಕವು, ದೃಷ್ಟೋಷಿ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತೆಲ್ಲವೇ? ನಃ-ಆ
ವಸುದೇವನು, ಋಷಿಃ-ಋಷಿಯು(ತ್ರಿಕಾಲಪ್ಣಾಃ)ಕ್ಷಾನ್ವೀವಾ-ಅವರೋಕ್ಷಾನ್ವೀಯೋ, ಯೋಗೀಕೋವಾ-ಯೋಗಿಗಳಿಗೋಡೆಯನೊ(-
ಸಮಾನ-ಆದನು ನೂನಂ-ನಿಶ್ಚಯವು. ಬತ-ಅಶ್ವಯುವು. ||೩೩|| ಪ್ರಜಾಕನಃ-ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಾದಗೊಲ್ಲರು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಕ
ಳಬರಂ-ಪೂತನೆಯೊಡ್ಡಹಣವನ್ನು, ಪರಶುಭಿಃ-ಕಂಡಕೊಡಲಿಗಳಿಂದ, ಛೇದ್ಯ-ಕಡಿದು, ಮೂರೇ-ಮೂರದಲ್ಲಿ, ಧ್ವಿಪ್ತಾ-ಹೀಗೆ,ಅ

ಹೇಳಿದನಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಭಯಪಡುತ್ತಲಿರುವ ಅವೆಲ್ಲವೂನಿನ್ನ ಹ್ವೇಮುಕ್ಕೋಸುಗ ನಾಶವಂ ಹೊಂದಲಿ.||೩೦||ಎಂದು ಈ

ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನೊಳು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಬದ್ಧರಾದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ರಕ್ಷೆಗಳುಳ್ಳ ಅಶಿಶುವ
ನ್ನು ತಾಯಿಯಾದ ಯಶೋದಾದೇವಿ ಮೊಲೆಯುಣಿಸಿ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿದಳು. ||೩೧|| ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ನಂದ
ಗೋಪನೇ ಮೊದಲಾದಗೋಪಾಲಕರು ಮಧುರಾಪುರದಿಂದ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆಬಂದು ಪೂತನೆಯ ದೇಹವನ್ನು ಕಂಡುಅತ್ಯಾ
ಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು.||೩೨||ಅದಂತೆನೇ ವಸುದೇವನು ಯಾವಅರ್ಥವಂಹೇಳಿದನೋ ಅದೇಅರ್ಥವು ಸತ್ಯವಾಯಿತು. ಉ
ತ್ಪಾತವುಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಅವಸುದೇವನು ತಪಃಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳಋಷಿಯೋ ಅಥವಾಮಹಾಕ್ಷಾನ್ವೀಯೋ
ಆಗಿರುವನು. ನಿಶ್ಚಯವು ||೩೩||ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಪ್ರಜದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪಾಲಕರೂಪೂತನೆಯದೇಹವಂ ಕೊ

ಭಿಕ್ಷುತ್ವಾತತ್ರವ್ರಜೌಕಸಃ | ದೂರೈಷ್ಟಿಪ್ತ್ವಾಮಯವಶೋದದಹುಃಕಾಪೌಷ್ಪಿತ್ವಮ್ ||೩೪|| ದಹ್ಯಮಾನ
ಸ್ಯದೇವಸ್ಯಧೂಮಶ್ವಾಗರುಸೌರಭಃ | ಉತ್ಥಿತಃಕೃಪ್ಣಸಿಂಹೈಸ್ಸಪದ್ಯಾಹತಮಾಪ್ತನಃ ||೩೫|| ಪೂತ
ನಃಲೋಕಬಾಲಸ್ಥಿರಾಕ್ಷಸೀರುಧಿರಾಶನಾ | ಜಿಘಾಂಸಯಾಪಿಹರಯೆಸ್ತನ್ನದ್ವಾಪಸದ್ಗಮ್ ||೩೬|| ಕಿ
ಮ್ಪುನೇಶದ್ರದ್ಯಾಭಕ್ತ್ಯಾಕೃಷ್ಣಾಯಪರಮಾತ್ಮನೇ | ಮುಚ್ಛನ್ನಿ ಯತರಬ್ಧಿನ್ಸುರಕ್ತಾಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಕಾಲೋ
ಯಥಾ ||೩೭|| ಸದ್ಭಾಭ್ಯುಮುಖೈಹೃದಿಸ್ಥಾಭ್ಯಾಂವನ್ನಾಭ್ಯಾಂಲೋಕವನ್ನಿತ್ಯೈ | ಅಬ್ಧಿಯಸ್ಯಾಸ್ಸಮಾ
ಕ್ರಮ್ಯಭಿಗವಾನಪಿಬತಸ್ತನ್ಮ ||೩೮|| ಯಾತುಧಾನ್ಯಪಿಸಾನ್ಯರ್ಥಮವಾಪಜನನೀಗತಿಮ್ | ಕೃಷ್ಣ

ವಸುನಃ-ಬಂದೊಂದಂಗಳವಾಗಿವಿಂಗಡಿಸಿ, ಕಾಪೃವೇಷ್ಟಿತಂ-ಸೌದೆಲಿಂದಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು, ದದಹುಃ- ಸುಟ್ಟರು ||೩೪|| ದೇಹ
ಸ್ಯ-ಪೂತನಾಶರೀರವು, ದಹ್ಯಮಾನಸ್ಯಸತಃ-ಸುಡಲ್ಪಡುವದಾಗುತ್ತಿರಲು, ಕೃಷ್ಣಸಿಂಹೈ-ಕೃಷ್ಣ ಸುಮೋಲಿಯೊಂಡು ಬಿಟ್ಟದ್ದರ
ದೇವಿಂದ, ಸವದಿ-ಆಗಲೇ, ಆಹತಮಾಪ್ತನಃ-ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾವಪುಟ್ಟದ್ದಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅಗರುಸೌರಭಃ-ಅಗಲುಚೆಕ್ಕೆಯಾಹಾಗ, ಪ
ರಿಮಳವುಳ್ಳ, ಧೂಮಃ-ಹೂಗೆಯು, ಉತ್ಥಿತಃ-ಎದ್ದದ್ದಾಯಿತು ||೩೫|| ಲೋಕಬಾಲಸ್ಥಿ-ಜನರಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಳಾಗಿಯೂ, ರಾ
ಕ್ಷಸೀ-ದೈತ್ಯಳಾಗಿಯೂ, ರುಧಿರಾಶನಾ-ರಕ್ತವೇರಹಾರವುಳ್ಳವಳೂ, ಆದ, ಪೂತನಾ-ಪೂತನೆಯು, ಜಿಘಾಂಸಯಾಪಿ-ಕೊಲ್ಲಬೇಕಂ
ಬಯಿಚ್ಛೆಯಿಂದಲಾದರೂಕೂಡ, ಹರಯೇ-ವಿಷ್ಣುಪಿಗೋಸುಗ, ಸ್ತನಂದತ್ವಾ-ಮೋಲೆಯಂಕೊಟ್ಟು, ಸದ್ಗತಿಂ- ಉತ್ತಮಪದವಿ
ಯನ್ನು, ಆಪ-ಕೊಂದಿದಳು. ||೩೬|| ಕ್ರದ್ರದ್ಯಾ-ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲೂ, ಭಕ್ತ್ಯಾ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ-ಪುರೋತ್ತಮ
ನಾದ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ವಿಷ್ಣುಪಿಗೋಸುಗ, ಪ್ರಿಯತರಂ-ಬಹಳಯಿಷ್ಟವಾದವಸ್ತುವನ್ನು, ಯಚ್ಚ-ಕೊಟ್ಟವುರುಪನು, ಕಿಂಪುನಃ-
ಏನುಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು? ರಕ್ತಾ-ಕೃಷ್ಣ ಸಲ್ಲಿಸಸಕ್ತರಾದವರು, ತನ್ಮಾತರೋಯಥಾ-ಆಕೃಷ್ಣ ನತಾಯಿಯರಾದ ವೇವಕಿ ಯಕೋದೇ ರೋ
ಹಣಿಯರುಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಕಿನ್ನು-ಏನುಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು? (ದೃಷ್ಟಾಂತವೂತನೆಯೂಕೂಡ ಸದ್ಗತಿಯೆಂಪೊಂದಿದಳು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಕ್ರ
ಮ್ಭಾನುರಾಗಿಯುಕ್ತರು ಅತಿಶಯಸದ್ಗತಿಯೆಂಪಡೆಯುವುದು ಏನಾಶ್ಚರ್ಯವು;) ||೩೭|| ಭಕ್ತಹೃದಿಸ್ಥಾಭ್ಯಾಂ-ಭಕ್ತರಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಧ್ಯಾ
ನಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವಂತಾ; ಲೋಕವಂದಿತ್ಯೈ ಜನಗಳಿಂದನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜರಿಂದಲೂ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ, ವಂದ್ಯಾ
ಭ್ಯಾಂ-ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕಂತಾ; ಪದ್ಭ್ಯಾಂ-ಪಾದಗಳಿಂದ, ಯಸ್ಯಾಃ-ಯಾವಪೂತನೆಯು, ಅಂಗಂ- ವೈಯನ್ನು, ಸಮಾಕ್ರ
ಮ್ಯ-ತುಳಿಮ, ಭಗವಾ-ಪಡ್ಗುಣೈವೈಯಮುಳ್ಳಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ತನಂ-ಮೋಲೆಯನ್ನು, ಅಪಿಬತ್-ಕುಡಿದನೋ ||೩೮|| ಸಾ- ಆಪೂತ
ನೆಯು, ಯಾತುಧಾನ್ಯಪಿ-ರಕ್ತನಿಯಾದರೂಕೂಡ, ಜನನೀಗತಿಂ-ತಾಯಿಯರುಹೊಂದತಕ್ಕ, ಸ್ವರ್ಗಂ - ಪುಣ್ಯಲೋಕವನ್ನು, ಅ
ವಾಪ-ನೇರಿದಳು. ಕೃಷ್ಣ ಭುಕ್ತಸ್ತನ್ನಕ್ಷೀರಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದಉಂಟಲ್ಪಟ್ಟಮೊಲಹಾಲುಳ್ಳ, ಗಾವಃ ಆಕಳೂ, ಅನುಮಾತರಃ-ಸಾಕುವವಾದಿ

ಡಲಿಗಳಿಂದ ಅಂಗಗಳು ಬೇರೇರೇ ಕೆತ್ತರಿಸಿ ದೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಸೌದೆಹಾಕಿ ಸುಟ್ಟರು. ||೩೪|| ಸು
ಡಲ್ಪಡುವ ಪೂತನೆಯವೇಹವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಸ್ತಸ್ಯವಾನುಗೇಯಾದಾಗಲೇ ಪಾವವಿಲ್ಲವ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದುದರಿಂದ ಅ
ದರಗುಧವು ಅಗರು ಚೆಕ್ಕಿಗಳಿಸುಡಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಪರಿಮಳಿಸುತ ಹೋರಟಿತು. ||೩೫|| ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಬಾಲಕರನ್ನು
ಸುಹರಿಸಿ ಅವರ ರಕ್ತವೇ ಆಹಾರವಾಗಿಕೊಳ್ಳುವ ರಾಕ್ಷಸಿಯಾದ ಪೂತನೆಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂ
ಬಹಾಂಶಿಯಿಂದ ದೋಹಬುದ್ಧಿಯಾಗಿಸ್ತಸ್ಯಮ ಕೊಟ್ಟವಳಾದರೂ ಉತ್ತಮಗತಿಯನ್ನೇ ಪಡೆದಳು. ||೩೬||
ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಯುಕ್ತನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಸ್ತುಮ ಸಮರ್ಪಿ
ಸುವ ಪುರುಷನು ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹವುಳ್ಳ ತಾಯಿಯರಹಾಗೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನುಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನಿ
ದ? ||೩೭|| ಅದೇನೆ- ಭಕ್ತರ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿರುವ ಲೋಕಮಂದಿತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿ
ಸಲ್ಪಡುವ ಪಾದಗಳಿಂದ ಯಾವಪೂತನೆಯು ಅಂಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನು ಅವಳ ಮೋಲೆ
ಯನುಂಡನೋ, ||೩೮|| ಆಪೂತನೆಯು ರಾಕ್ಷಸಿಯಾದರೂ ಆಕೃಷ್ಣನತಾಯಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸದ್ಗತಿಯಂ ಪ
ಡೆದಳು. ಅದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಕುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊಲಹಾಲುಳ್ಳ ಗೋವುಗಳೂಕೂಡ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಪಡೆ

ಚುಕ್ತಸ್ತನಕ್ಷೀರಾಕಿಮುಗಾವೋನುಮಾತರಃ ||೩೯|| ಪಯಾಂಸಿಯಾಸಾಮಪಿಬತ್ಪುತ್ರೈಃ ಹಸ್ತತಾನ್ಯ
ಲವಾ | ಭಗವಾನ್ದೇವಕೀಪುತ್ರಕೈವಲ್ಯಾದ್ಯಖಿಲಾರ್ಥದಃ ||೪೦|| ತಾಸಾಮನಿರತಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠೈಃ ಕುರೈಃ
ನಾಂಸುತೇಕ್ಷಣವಾ | ನಪುನೈಕಲ್ಪತೆರಾಜ್ಞಸಂಸಾರೋಽಕ್ಷೌನಸಮಬವಃ ||೪೧|| ಕಟಧೂಮಸ್ಯಸೌರಭ್ಯ
ಮವಘ್ರಾಯವ್ರಜಾಕಸಃ | ಕಿಮಿದಚ್ಛಾತಪಿವೇತಿವದಂತೋವ್ರಜಮಾಯಯಾಃ ||೪೨|| ತೇತ್ರವಿಣ್ಣಿ ತಂಗೋಪೈಃ
ಪೂತನಾಗಮನಾದಿಕವಾ | ಶೃತ್ವಾತನ್ನಿಧನಂಸ್ವಸ್ತಿಶಿಶೋಶ್ಚಾಸಂತುಸ್ಸಿವಿಸ್ಮಿತಾಃ ||೪೩|| ನಂದಸ್ವಪುತ್ರಮಾ
ದಾಯಪೋಷ್ಯಾಗತಖದಾರಧೀಃ | ಮೂರ್ಧ್ನಾಪಾಘ್ರಾಯಪರಮಾಮುದಂಛಿಭಿಕುರೂದ್ವಹ ||೪೪||

ಯರು, ಕಿಮು-(ಸ್ವರ್ಗವಂಪಡೆದರೆಂದು)ವಿನುಹೈಕತಕ್ಕದ್ದು ||೩೯|| ಕೈವಲ್ಯಾದ್ಯಖಿಲಾರ್ಥದಃ-ಮೋಕ್ಷವೇಮೊದಲಾದನಕಲಪುರುಷಾ
ರ್ಥಗಳನ್ನೆನ್ನಿಕೊಡುವ, ಭಗವಾನ್-ಭಗವಂತನಾದ, ದೇವಕೀಪುತ್ರಃ-ದೇವಕಿಯವನು, ಪುತ್ರಗ್ನೇಹಸ್ತತಾನ್-ಮಗನೆಂಬ
ಅನುರಾಗದಿಂದಗೋಗಿದಂತಾ, ಯಾಸಾಂಪಯಾಂಸಿ-ಯಾವಸ್ತ್ರೀಯರಮೊಲೆಹಾಲನ್ನು, ಅಥವಾಯಾವಲಕಳಹಾಲನ್ನು, ಅಲಂ-
ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಅಪಿಬತೇ-ಕುಡಿದನೋ ||೪೦|| ರಾಜ್ಞ-ಅರಸಾದವರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಕೃಷ್ಣ(-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಸುತೇಕ್ಷಣರ-ಮಗನೆಂಬುದ್ದಿಯ
ನ್ನು, (ಮಗನಂಕಂಡಂತೆನೋಡುವಿಕೆಯನ್ನು) ಅವಿರತಂ-ನಿರಂತರವೂ, ಕಂವಂತೀನಾಂ-ಮಾಡುತಲಿರುವ, ತಾಸಾಂ-ಆಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ,
(ಗೋವುಗಳಿಗೂ)ಅಷ್ಟಾನನಂಭವಃ-ಅವಿವೇಕದಿಂದಂಟಾದ(ಸ್ವರೂಪಾಕ್ಷಾನದಿಂಹುಟ್ಟಿದ) ಸಂಸಾರಃ-ಜನನಮರಣಗತಿಯು, ಪುನಃ-
ಮರಳಿಯೂ, ನಕಲ್ಪತೇ-ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ||೪೧|| ವ್ರಜಾಕಸಃ-ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಾದಗೊಲ್ಲರು, ಕಟಧೂಮಸ್ಯ-ಹೆಣದಹೊಗೆಯ, ಸೌ
ರಭ್ಯ-ಸುಗಂಧವನ್ನು, ಅವಘ್ರಾಯ-ಮೂಸಿನೋಡಿ, ಕಿಮಿದಂ-ವಿನಿದು; ಕುತವಿವ-ಎಲ್ಲಿಂದಬಂತು? ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ವದಂತಃ-ಹೇಳಿ
ಕೊಳ್ಳುವವರಾಗಿ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವಂಕುರಿತು, ಆಯಯಾಃ-ಬಂದರು||೪೨|| ತೇ-ಆನಂದಾದಿಗಳು, ತತ್ರ-ಆಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಗೋಪೈಃ-
ದನಗಳಂಕಾಯುವವರಿಂದ, ವರ್ಣಿತಂ-ಬಂಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಪೂತನಾಗಮನಾದಿಕಂ-ಪೂತನೆಯುಬಂದದ್ದುಮೊದಲಾದ್ದನ್ನೂ, ತನ್ನಿಧ
ನಂ-ಅವಳವರಣವನ್ನೂ, ಶಿಶೋಸ್ವಸ್ತಿಚ-ಮಗುವಿನಜ್ಜೇಮವನ್ನೂ, ಶೃತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಸುವಿಸ್ಮಿತಾಃ-ಬಹಳಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡವರು, ಆ
ಸ೯-ಆದರು||೪೩|| ಕುರೂದ್ವಹ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಭ್ರೋಷ್ಯ-ಪರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಗತಃ-ಬಂದ, ಉದಾರಧೀಃ-ಧಾರಾಳವಾದಬುದ್ಧಿಯ
ಳ್ಳ, ಸಂ-ಸಂವನು ಸ್ವಪುತ್ರಂ-ತನ್ನವನನ್ನು, ಆದಾಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಮೂರ್ಧ್ನಾ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪಾಘ್ರಾಯ-ಮೂಲೊಂಡು,
ಪರಮೂಂಪುವಂ-ಹೆಚ್ಚಿದನಂತೋಷವನ್ನು(ಉತ್ತಮಾನಂದವನ್ನು)ಲೇಭೇ-ಪಡೆದನು||೪೪||ಯಃ-ಯಾವಪುರುಷನು, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣ

ಯುವಸಿಮು ಹೇಳತಕ್ಕದೇನು? ||೩೯|| ಮುಕ್ತಿಯೇಮೊದಲಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ದೇವಕೀ
ಪುತ್ರನಾದ ಭಗವಂತನು ಪುತ್ರಗ್ನೇಹದಿಂದ ಉಕ್ತಿಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಮತ್ತುಗೋವುಗಳ
ಮೊಲೆಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದದ್ದರಿಂದ ||೪೦|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಶೀಲಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಪುತ್ರವೃಷ್ಟಿಯಂಗೆ

ನುಗುಣವನ್ನೆತ್ತಿ ಪುತ್ರನು

ಯ್ಯ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಗೋವುಗಳಿಗೂ ಅಷ್ಟಾನದಿಂದಂಟಾ
ಗುವ ಸಂಕಾರವು ಪುನಶ್ಚ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವು. ||೪೧||ಅಮೇಲೆ ಕಾಷ್ಠ
ಗಳಲ್ಲಿ ದಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಪೂತನೆಯ ಹೆಣದಹೊಗೆಯನ್ನು ಮೂಸಿನೋಡಿ
ಈಪರಿಮಳವು ಎಲ್ಲಿಬಂದುಮೆದು ನುಡಿಯುವರಾಗಿ ಗೋಪಾಲಕರು ವ್ರ
ಜವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಾದರು. ||೪೨||ಅಮೇಲೆ ನುಡಗೋಪನೇಮೊದಲಾದ
ಗೋಪಾಲಕರು ಆಗೋಪರಿಂದ ನುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ,
ಶಿಶುವಿನ ಜ್ಜೇಮವನ್ನೂ, ಆರಾಜ್ಞನಿಯನಾಶವನ್ನೂ, ಕೇಳಿ ಅಚ್ಚರ್ಯಾಂ
ಗೊಂಡವರಾದರು. ||೪೩||ಎಲೈ, ಕುರುವಂಶೋತ್ಪನ್ನನಾದಅರಸೇ! ಪರ
ಸ್ಥಲವಾಸುಗೆಯ್ದುಬಂದ ಧಾರಾಳವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ನಂದಗೋಪನು
ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಮೂಸಿನೋಡಿ
ಮಹಾಸಂತೋಷವನೆಯ್ಯಿದನು. || ೪೪ || ಯಾವಪುರುಷನು ಅಕ್ಷರ್ಯಾಂ

ಯಮತತ್ಪೂತನಾಮೋಕ್ಷಂಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾದುಭತಮಾರಬ್ಧಕಮ್ | ನಿಶಮ್ಯಶ್ರದ್ಧಯಾಮರೋಗ್ಯಗೋವಿಂದೋ
ಲಭತೇರತಿಮ್ || ೪೫ || .....

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಶಮಸ್ಕಂಧೆ ಪಷ್ಠೋಧ್ಯಾಯಃ

ನ, ಅರ್ಧಕಂ-ಶಿಶುತ್ವಕೃತ್ಯವಾದ, ಅದ್ಭುತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ವಿತತ-ಈ, ಪೂತನಾಮೋಕ್ಷಂ- ಪೂತನೆಯಮೋಕ್ಷಕಥೆಯ
ನ್ನು, ನಿಶಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಶ್ರದ್ಧಯಾ-ವಿಶ್ವಾಸದೊಡನೆ, (ವರ್ತತೇ)-ಇರುವನೋ, ನಮಸ್ತುತಿ- ಆಮನುಷ್ಯನು, ಗೋವಿಂದೇ-ಕೃಷ್ಣ
ನಲ್ಲಿ, ರತಿಂ- ಅವ್ಯಭಿಜುತಾನುರಾಗವನ್ನು, ಲಭತೇ- ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು (ಅಧವಾನಿಶಮ್ಯ-ನಿಶಮಯೇತ- ಕೇಳುವನೋ)||೪೫||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದ್ವಾರ್ಧಬೋಧಿನ್ಯಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇಪಷ್ಠೋಧ್ಯಾಯಃ

ಕರವಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬಾಲಚರಿತವೆನಿಸುವ ಪೂತನೆಯ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕೇಳಿದವನಾಗುವನೋ
ಅಪುರುಷನು ಗೋವಿಂದನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಂಪಡೆಯುವನು. ... .. ||೪೫||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪಾರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಸಿ
ಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ
ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀಭಾಗವತದ” ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸವು, ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ಪಷ್ಠೋಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.....*

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ವಿಷ್ಣುರಾತಃ || ಯನೆಯನಾವತಾರೇಣಭಗವಾಹರಿಶ್ವರಃ | ಕರೋತಿರ್ಕರ್ಣರಂಸ್ಯಾನಿಮನೋಹ್ಲಾಚ
ನಃಪ್ರಭೋ || ೧ || ಯಚ್ಚೈವೈತೋಪೈತ್ಯರತಿರ್ವಿತ್ಯುಪ್ಪಾಸತ್ವಜ್ಞಃ ಕುರ್ಯತ್ಕೇವೇಣಪುನಃ | ಭಕ್ತಿರ್ದ
ರೌತತ್ಪುರುಷೈಷುಸ್ಯುಂತದೇವಹಾರಂವದಮನ್ಯುಚೇತಃ || ೨ || ಅಧ್ಯಾನ್ಯದಪಿಕ್ಯಪ್ಪಸ್ಯಲೋಕಾಚರಿತಮ
ದಾಭ್ಯತಮ | ಮಾನುಷಂವೇದಮಾಸಾಧ್ಯತಜ್ಞತಿಮನುರೂಪತಃ || ೩ || ಶ್ರೀಶುಕಃ | ಕದಾಚಿದೌತ್ಥಾ

|| ೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವಪ್ರತಿಪದಬೀಕ ||

[ಪರೀಕ್ಷಿತ್ವುಶ್ಚವು.] ಪ್ರಭೋ-ಸಮರ್ಥನಾದಶುಕನೇ! ಭಗವಾ-ಭಗವಂತನಾದ, ಈಶ್ವರಃ- ಬಡೆಯನಾದ, ಹರಿಃ-ವಿ
ಷ್ಣುವು, ಯೇನಯೇನ-ಯಾವಯಾವ, ಅವತಾರೇಣ-ಜನ್ಮದಿಂದ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಕರ್ಣರಂಸ್ಯಾನಿ- ಕಿವಿಗಳುಸಂತೋಷಿಸತಕ್ಕವಾಗಿ
ಯೂ, ಮನೋಹ್ಲಾಚ-ಮನೋಹರಗಳಾಗಿ ಯೂ ಇರುವಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ಕರೋತಿ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೋ ||೧||ಯತ್-ಯಾವಅವತಾರದ
ಚರಿತ್ರವನ್ನು, ಶೃಣ್ವತಃ-ಕೇಳುತ್ತಿರುವ, ಪುಂಸಃ-ಪುರುಷನಿಗೆ, ಅರತಿಃ-ಅಕ್ಕರೆಯಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯೂ, ವಿತ್ಯುಪ್ಪಾ-ವಿವಿಧವಾದಅತ್ಯಾ
ಶಯೂ, ಅಪ್ರೀತಿ-ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದೋ, ಸತ್ವಂ-ಸಾತ್ವಿಕವಾದಂತೆಕರಣವು, ಅಚಿರೇಣ ಬೇಗನೆ, ವಿಶುದ್ಧ್ಯತಿ-ನಿರ್ವಲವಾ
ಗುವುದೋ, ಹರೌ-ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಿಃ-ಪ್ರೀತಿಯೂ, ತತ್ಪುರುಷೇಷು-ತತ್-ಅವಿಷ್ಣುವಿನ, ಪುರುಷೇಷು-ಆತ್ಮರಲ್ಲಿ(ಭಾಗವತರ
ಲ್ಲಿ)ಸಖ್ಯಂಜ-ಸ್ನೇಹವೂ, (ಭವತಿ-ಉಂಟಾಗುವುದೋ)ಹಾರಂ-ರಮಣೀಯವಾದ, ತದೇವ-ಆಕೃಷ್ಣಚರಿತ್ರವನ್ನೇ, ಮನ್ಯುಸೇಚೇ
ತಃ-(ನಾನುಕೇಳುವುದಕ್ಕೆಯೋಗ್ಯನಂದು)ತಿಳಿದಿರುವಿಯಾದರೆ, ವದ-ಹೇಳು ||೨|| ಅಧ-ಅನಂತರದಲ್ಲಿ, ಮಾನುಷಂ-ಮನುಷ್ಯಸಂಬಂ
ಧವಾದ, ದೇಹಂ-ಶರೀರವನ್ನು, ಆಸಾದ್ಯ-ಸೇರಿ, ತಜ್ಞಾತಿಂ-ಆಮನುಷ್ಯಜಾತಿಯನ್ನು, ಅನುರುಂಧತಃ-ಅನುಕುಸುಮ್ತಿರುವ, ಕೃ
ಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ, ಅದ್ಭುತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ಅಸ್ಯತಃ-ಇತರವಾದ, ತೋಕಾಚರಿತಮಪಿ-ಶಿಶುಚರಿತ್ರವನ್ನೂ ವದ-ಹೇಳು||೩||

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕ | ಉತ್ಕ್ರಿಸ್ತಪಃಕಟಂವೈವ್ಯಿನ್ನಿತ್ಯಣಾವರ್ತಮಧಿಕ್ಷಿಪ | ದರ್ಶಯತವಿಶ್ವಮಾನ್ಯಚ ಕೃ
ಪ್ಣಃಕ್ರೀಡತಿಸಪ್ತಮೆ |

ಟೀ | ೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಾಡಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿದವನಾಗಿ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೃಣಾವರ್ತ
ನೆಂಬ ಅಸುರನನ್ನು ಕೆಡೆಸಿದವನಾಗಿ, ಯಶೋವೇ ತನ್ನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ತೋರಿಸಿದವನಾಗಿ, ಕ್ರೀ
ಡಿಸಿದನೆಂಬ ಕಥೆಯು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತೆ. || ೧ || ಪೂರ್ವಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನುಕುರಿತು
ಪೂತನೆಯಂಬರಾಕ್ಷಸಿಯು ಯಶೋದಾದೇವಿಯು ಶಿಶುವಿಗೆ ನುಜಿನ ಮೇಲೆಯನ್ನೂಡಿಸಲುಬಂದು ತಾನೇನಾಶನ
ವನೆಯಿದ್ದಳೆಂಬ ವೃತ್ತಾಂತವು ನಿರೂಪಿಸಲು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಥೆಯಂಕೇಳಿ ಆನಂದಭಕ್ತಿ
ಭರಿತನಾಗಿ ಪುನಶ್ಚ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬಾಲಚರಿತ್ರವುಂ ಕೇಳಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನಂತೆ:-

ಎಲೈ, ಸಮರ್ಥನಾದ ಶ್ರೀಶುಕಾಚಾರ್ಯನೇ, ಭಗವಂತನಾಗಿಯೂ ಪರಮೇಶ್ವರನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೀಹರಿ
ಯು ಮತ್ಸ್ಯವತಾರಮೊದಲಾದಯಾವಯಾವ ಅವತಾರಗಳಿಂದ ಮನೋಹರಂಗಳಾದ ಯಾವಯಾವ ಚರಿತ್ರಗಳಂ
ಮೊಡೆದನೋ ಆಯಾಚರಿತ್ರಗಳು ಕರ್ಣಂಗಳಿಗೆ ಸುಖಾವಹಂಗಳು, ಮನಸ್ಸಿಗೆಪ್ರೀತಿಕರಂಗಳೂಆಗುವವು. ||೧||ಅದರೂ
ಯಾವಚರಿತ್ರಗಳು ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ಯ ಪುರುಷಮಾತ್ರನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಳಲಿಕೆಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ನಾನ್ವಾ
ರೂಪವಾದ ಅಭಿಲಾಷವು ಶಾಂತವಾಗುವುದೋ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿ ಭಕ್ತಿ
ಯೂ ಹರಿದಾಸರಮಿತ್ರತ್ವವೂ ಉಂಟಾಗುವುದೋ, ಆಚರಿತ್ರಂಗಳನ್ನು ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಂಗೆಯ್ಯವ
ನಾದರೆ ನಿರೂಪಿಸು. || ೨ || ಮನುಷ್ಯಾವತಾರಂಗೆಯ್ಯ ಮನುಷ್ಯಜಾತಿಯ ನೆಟನೆಯನ್ನು ಅನುವರ್ತಿಸುವಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣದೇವನ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರಂಗಳಾದ ಮಿಕ್ಕಾದಬಾಲ ಚರಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸೆಂದು ನುಡಿದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯ
ನ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಶ್ರೀಶುಕಾಚಾರ್ಯನು ವಿವರಿಸುವನಂತೆ. ||೩|| ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಒಂದುಸಮಯ

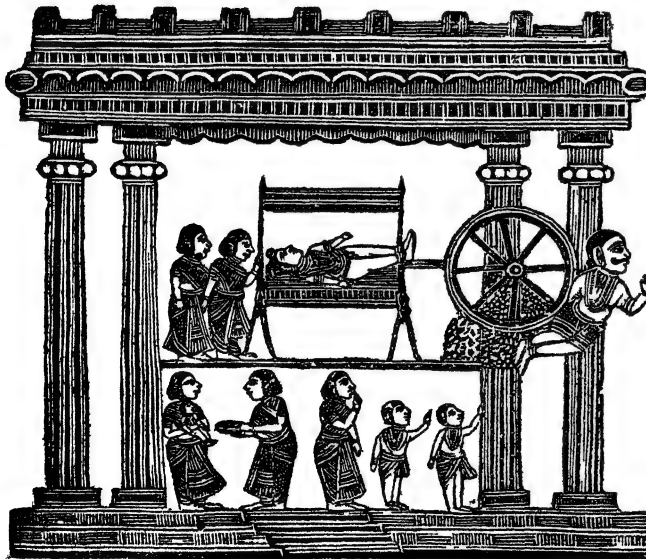

ಸುತಸ್ಯಸಾರುದಂಸ್ತನಾರ್ಥೀಚರಣಾವುದಕ್ಷಿಪತ್ | ೬ || ಅಧ್ಯಯಾನಸ್ಯಶಿಶೋರಥಾಲ್ಪಕಪ್ರವಾಳಮೃದ್ವಂ
ಫ್ರಹತುವ್ಯವರ್ತತ | ವಿಧ್ಯಸ್ತನಾನಾರಸಕುಪ್ಯಭಾಜನಂವ್ಯತ್ಯಸ್ತಚಕ್ರಾಕ್ಷವಿಭಿನ್ನಕೂಬರಮ | ೭ || ದ್ವ
ಷ್ಪ್ಯಾಯಶೋದಾಪ್ರಮುಖಾವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯೋಹ್ಯಾತ್ಫಾನಿಕೇಕರ್ಮಣಿಯಾಸ್ಸಮಾಗತಾಃ | ನಂದಾದಯಶ್ಚಾ
ದ್ಭುತದರ್ಶನಾಕುಲಾಃಕಥಂಸ್ವಯಂವೈಶಕಟಂವಿಪರೈರಗಾತ್ | ೮ || ಇತಿಬ್ರುವನ್ಮೋತಿವಿಷಾದಮೋಹಿತಾಜ
ನಾಸ್ಸಮನ್ತಾತ್ಪರಿವಪ್ತುರಾರವತ್ | ೯ || ಊಚು ರವ್ಯವಸಿತಮತೀನೋಪಗೋಪೀಶ್ಚಬಾಲಕಾಃ | ರುದ

ಅಳುತ್ತಿರುವಕ್ಕೃಷ್ಣನು, ಚರಣಾ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು, ಉದಕ್ಷಿಪತ್-ಹಾರಿಸಿಹೊಡೆದನು. || ೬ || ಅಧ್ಯ- ಕಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕಯಾನಸ್ಯ- ಮಲಗಿ
ರುವ, ಶಿಶೋ-ಮಗುವಾದಕ್ಕೃಷ್ಣನ, ಅಲ್ಪಕಪ್ರವಾಳಮೃದ್ವಂಫ್ರಹತಂ-ಅಲ್ಪಕಪ್ರವಾಳ-ಸಂಣಚಿಗೊರಿನಂತೆ, ಮೃದು-ಮತ್ತಾಗಿರು
ವ, ಅಂಖಿ-ಕಾಲಿನಿಂದ, ಹತಂ-ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಅನಿ-ಬಂದಿಯು, ವಿಧ್ಯಸ್ತನಾನಾರಸಕುಪ್ಯಭಾಜನಂ-ವಿಧ್ಯಸ್ತ-ಧ್ವಂಸಮಾಡ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ನಾನಾರಸ-ಹಲವುರಸಗಳಿಲ್ಲ (ಹಾಲುಮೊಸರುತುಪ್ಪಗಳುಳ್ಳ)ಕುಪ್ಯಭಾಜನಂ-ಕಂಚುಮಂಣುಪಾತ್ರೆಗಳುಂಟಾಗುವಂತೆಯೂ,
ವ್ಯತ್ಯಸ್ತಚಕ್ರಾಕ್ಷವಿಭಿನ್ನಕೂಬರಂ-ವ್ಯತ್ಯಸ್ತ-ವಿಪರೀತವಾದ, (ತಾರುಮಾರಾದ-ಹಿಂದುಮುಂದಾದ)ಚಕ್ರ-ಗಾಳಿಗಳು, ಅಕ್ಷ-ಅಚ್ಚು
ಗಳು, ವಿಭಿನ್ನ-ಮುರಿದುಹೋದ, ಕೂಬರಂ-ನೋಗವೊಪ್ಪುಳ್ಳದ್ದಾಗುವಂತೆ; ವ್ಯವರ್ತತ-ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿಬಿದ್ದುದು. (ವಿಪರೀತವಾಗಿಉರು
ಳಿಕೊಂಡಿತು.) || ೭ || ಯಶೋದಾಪ್ರಮುಖಾಃ-ಯಶೋದೇವೊದಲಾದವರೂ, ಔತ್ಥಾನಿಕೇಕರ್ಮಣಿ-ಮಗುವೆದ್ದವುತ್ಪವದಲ್ಲಿ, ಯಾಸ್ಸ
ಮಾಗತಾಃ-ಯಾರುಬಂದಿದ್ದರೋ,ತಾವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯಂ-ಆಗೋಕುಲದಹೆಂಗಳೂ, ನಂದಾದಯಶ್ಚ-ನಂದನುಮೊದಲಾದವರೂ,ದ್ವಷ್ಪ್ಯವಿ-
ಬಂದಿಬಿದ್ದದಂಕಂಡು, ಅದ್ಭುತದರ್ಶನ-ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುನೋಡುವುದರಿಂದ, ಆಕುಲಾಃ-ಕದಡಿದಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, "ಶಕಟಂ-ಬಂ
ಡಿಯು, ಸ್ವಯಂ-ತಾನಾಗಿ, ಕಥಂವೈ-ಹೇಗತಾನೆ, ವಿವರ್ಯಗಾತ್-ವಿಪರೀತವಾಗಿಬಿತ್ತು." || ೮ || ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಬ್ರುವಂತಃ-ಹೇಳು
ತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಜನಾಃ-ಜನಗಳು, ಅತಿವಿಷಾದಮೋಹಿತಾಃ-ಅತಿವಿಷಾದ-ಹೆಚ್ಚು ದುಃಖದಿಂದ, ಮೋಹಿತಾಃ-ಮೋಹಿಗೊಂಡವರಾಗಿ,
ಆರ್ತವತ್-ಪೀಡಿತರಾದಂತೆ, ನಮಂತಾತ್-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪರಿವಪ್ತುಃ-ಮುತ್ತಿಕೊಂಡರು || ೯ || ಬಾಲಕಾಃ-ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಡುಗರು,
ಅವ್ಯವಸಿತಮರ್ತೀ-ವ್ಯವಸಾಯಗೊಳ್ಳದಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, (ವಿಚಾರನಿರ್ಣಯವಿಲ್ಲದ) ಗೋಪಾ-ಗೊಲ್ಲರನ್ನೂ, ಗೋಪೀಶ್ಚ-ಗೊಲ್ಲತಿಯ
ರನ್ನೂ ಕುರಿತು" ರುದತಾ-ಅಳುತ್ತಿರುವ, ಅನೇನ-ಈಮಗುವಿನಿಂದ, ಪಾದೇನ-ಕಾಲಿನಿಂದ, ಏತತ್-ಈಬಂದಿಯು, ಕ್ಷಿಪ್ತಂ-ಹಾರಿಸ

ತಳದಲ್ಲಿರುವ ತೊಟ್ಟನ್ನಲ್ಲಿ) ತನ್ನ ಚರಣಗಳನ್ನು ಉರ್ಧ್ವಮುಖವಾಗಿ ಚಿಮ್ಮಿದನು. || ೬ || ಕಳಗಮಲಗಿರುವ ಬಾಲ

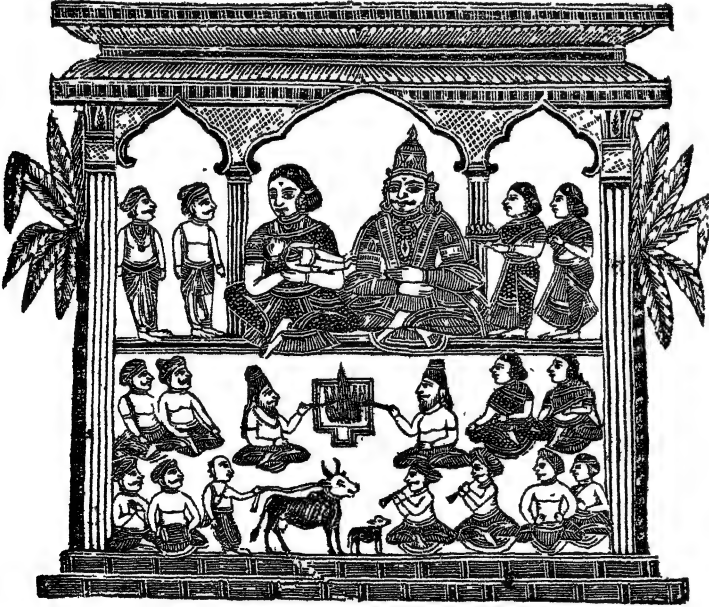
ಕನ ಪುಟ್ಟದಾಗಿಯೂ ಚಿಗೊರಿನಂತೆ ಮೃದುವಾಗಿಯೂ
ಇರುವಪಾದದಿಂದ ಒಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಶಕಟವು ಒಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ
ನಾನಾರಸಗಳುಳ್ಳ ಗಾಜಿನಮಡಿಕೆಗಳೂ ಕಂಚಿನಪಾತ್ರೆಗ
ಳೂ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ವ್ಯತ್ಯಸ್ತಗಳಾದ ಚಕ್ರಗಳೂ ಅಚ್ಚಿನ
ವರವೂ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ಮುರಿದುಹೋದ ಹೆಮ್ಮರವುಳ್ಳ
ದ್ದಾಗಿ, ವಿಪರೀತವಾಗಿಬಿದ್ದುದು. || ೭ || ಅಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯೆ
ಶೋದಾದೇವಿಯೇ ಮೊದಲಾದವರು ಉತ್ಸವಕ್ಕೆಬಂದಿರುವ
ಗೊಲ್ಲತಿಯರೂ ಕೂಡ ಅದಂಕಂಡು ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಂ
ದಗೋಪಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರೂನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ
ದಿಂದ ಈ ಬುಡಿಯು ಹೇಗೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಮುರಿದುಬಿ
ದ್ದದೆಂದು ಅತ್ಯಂತವ್ಯಸನದಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಆರ್ತ
ರಂತೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಿರಲು, || ೯ || ಅಸಮಯ
ದಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಗೋಪಾಲಕರು- ನಿಶ್ಚ
ಯವನೆಯದೆ ಇರುವ ನಂದಗೋಪಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾ

ತಾನೆನಪಾದೆನಕ್ಷೆಪ್ಪಮೆತನ್ನ ಸಂಶಯಃ ||೯|| ನತೇಶದ್ವಧಿರೇಗೊಪಾಬಾಲಭಾಷಿತಮಿತ್ಯುತ | ಅಪ್ರಮೆಯ
ಮ್ಬಲಂತಸ್ಯಬಾಲಕಸ್ಯನತೆವಿಧುಃ ||೧೦|| ರುದಂತಂಸುತಮಾದಾಯಯಶೋದಾಗ್ರಹಂಕಿತಾ | ಕೃತ್ಯಾಸ್ತು
ಸ್ತೈಯಾನಂವಿಪ್ರೈಸ್ಸೂಕ್ತೈಸ್ತನಮಪಾಯಯತ್ || ೧೧ || ಪೂರ್ವವತ್ಸಾಧುಪಿತಂಗೊಪೈರ್ಬಲಿಭಿಸ್ಸಪರಿ
ಚ್ಛದಮ್ | ವಿಪ್ರಾಹುತ್ಯಾರ್ಚಯಾಂಚಕ್ರುರ್ದಧ್ಯಕ್ಷತಕುತಾಮ್ಬುಭಿಃ ||೧೨|| ಯೇಸೂಯಾನೌತದಮೆಭಿ

ಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾದೆ-(ಎತ್ತಿಕೊಡಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಚಿಮ್ಮಲ್ಪಟ್ಟಿತು), ನಸಂಶಯಃ-ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವು. "ಎಂದು, ಊಚುಃ ಹೇಳಿದರು. ||೯||
ತೇಗೋಪಾಃ-ಆಗೊಲ್ಲರು, ಬಾಲಭಾಷಿತಮಿತಿ-ಹುಡುಗಮಾತೆಂದು, ನಶ್ರದ್ವಧಿರೇ-ನೆಚ್ಚಲಿಲ್ಲವು. ತೇ-ಅವರು, ತಸ್ಯಬಾಲಕಸ್ಯ-ಆ
ಮಗುವಿನ, ಅಪ್ರಮೇಯಂ-ದಿಟವಾಗಿತಿಳಿಯಲಕೃವಾದ, ಬಲಂ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ನವಿಧುಃ- ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ||೧೦|| ಯಶೋದಾ-
ಯಶೋದೆಯು, ರುದಂತಂ-ಅಳುತಿರುವ, ಸುತಂ-ಮಗನನ್ನು, ಆದಾಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಗ್ರಹಂಕಿತಾಸೀ- ಗ್ರಹದಭಯವುಳ್ಳವ
ಳಾಗಿ, ವಿಪ್ರೈಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ, ಸೂಕ್ತೈಃ-ವೇದಮಂತ್ರಗಳಿಂದ, ಸ್ವಸ್ತೈಃ-ಪುಣ್ಯಾಹವನ್ನು, ಕೃತ್ಯಾ- ಮಾಡಿ, ಸ್ತ-
ನಂ-ಮೊಲೆಯನ್ನು, ಅಪಾಯಯತ್-ಕುಡಿಸಿದಳು. ||೧೧|| ವಿಪ್ರಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಬಲಿಭಿಃ-ಬಲವಂತರಾದ, ಗೋಕ್ಷೈಃ-ಗೊಲ್ಲರಿಂದ
ಸಪರಿಚ್ಛದಂಯಥಾತಥಾ-ಪರಿಕರಗಳಿಂದಕೂಡಿದ್ದಾಗುವಂತೆ, ಪೂರ್ವವತ್-ಮುಂಚೆಯಿದ್ದಹಾಗೆ, ಸಾಧುಪಿತಂ- ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಬಂಡಿ
ಯನ್ನುಕುರಿತು, ಹುತ್ಯಾ-ಗ್ರಹಹೋಮವನ್ನುಮಾಡಿ, ದಧ್ಯಕ್ಷತಕುತಾಂಬುಭಿಃ-ಮೊಸರುಅಕ್ಷತದರ್ಭನೀರುಗಳಿಂದ, ಅರ್ಚಯಾಂ
ಚಕ್ರುಃ-ವೂಡಿಸಿದರು. ||೧೨||ಯೇ-ಯಾವವಿಪ್ರರು, ಅಸೂಯಾ-ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿನಿಂದಲೂ, ಅನ್ಯತ-ಸಟಿಯಿಂದಲೂ, ಡಂಭ-ಬಡಾ
ಯಿಯಿಂದಲೂ, ಈರ್ಷ್ಯಾ-ಸೈರಣೆಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ, ಹಿಂಸಾ-ಪೀಡನದಿಂದಲೂ, ಮಾನ-ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಲೂ, ವರ್ಜಿತಾಃ- ಬಿಡಲ್ಪ
ಟ್ಟವರೋ. ಸತ್ಯಶೀಲಾನಾಂ, ದಿಟವಾದಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ, ತೇಷಾಂ-ಅವರ, ಆಶಿಷಃ-ಹರಕೆಗಳು, ವಿಘ್ನಾಃ-ವ್ಯರ್ಥಗಳಾಗಿ, ನ

ಲಕರಂ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಾಗಳಂಕುರಿತು "ರೋದನಂಗೆಯ್ಯ ಈಶುವಿನ ಪಾದಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಈಶಕಟವು ವೈತ್ಯ

ಸ್ತವಾಗಿ ಬಿದ್ದುದು. ಈಯರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂಶ
ಯವಿಲ್ಲವು. ಎಂದುನುಡಿದರು. ||೯|| ಆಬಾಲ
ಕರ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿದ ಗೋಪಾಲಕರು ಆಶಿಶು
ವಿನ ಊಹಿಸಲಕೃವಾದ ಬಲವನ್ನು ಅರಿಯ
ದೇ ಇರುವರಾದುದರಿಂದ "ಈಶಿಶುವು ಈಬಂ
ಡಿಯಂ ಕೆಡಹಿತು" ಎಂಬವಾಕ್ಯವುಸಂಗತವಲ್ಲ
ವು. ಈಗೋಪಬಾಲಕರು ಏನುಬಲ್ಲರೆಂದು ಬಾ
ಲಕರವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವು. ||
ಆಮೇಲೆ ಯಶೋದಾದೇವಿಯು ರೋದನಂಗೆ
ಯ್ಯ ಶಿಶುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಗ್ರಹಭೀತಿ
ಶಂಕೆಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ರಕ್ಷೋಘ್ನಸೂ
ಕ್ತಗಳಂ ಪಠನಂಗೈಯಿ ಸಿ ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತವಾದ ಆ
ಶಿಶುವಂ ಸ್ತನ್ಯಪಾನಂಗೈಯಿಸಿದಳು. ||೧೧|| ಆ
ಸಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳು ಬಲಿವೃರಾದ
ಗೋಪಾಲಕರಿಂದ ನೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಂಡಿಯಂ

ಕುರಿತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ, ದಧ್ಯಕ್ಷತಕುತಾದಿಗಳಿಂದ ಶಾಂತಿದೇವತೆಗಳಂ ಪೂಜಿ
ಸಿ, ನವಗ್ರಹಹೋಮವಂ ಮಾಡಿದರು. || ೧೨ || ಪರರಗುಣಂಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷವನ್ನಾ ರೋಪಿಸುವ ಅಸೂಯೆಯಿಂದ
ಲೂ, ಪರರಸಂಪತ್ತುಗಳಂನೋಡಿ ಸಹಿಸದೆಯಿರುವಿಕೆಯೆಂಬ ಈರ್ವ್ಯಯಿಂದಲೂ, ಅನ್ಯತವಚನಗಳಿಂದಲೂ, ದಂ
ಭದಿಂದಲೂ, ಹಿಂಸ ಯಿಂದಲೂ, ಅಹಂಕಾರದಿಂದಲೂ, ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂತಾದ ಸತ್ಯಶೀಲರಾದ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಶೀ

ಪ್ರಾಣಿಂಸಾಮಾ ನವಿವರ್ಜಿತಾಃ | ನತೆದಾಂಸತ್ಯೇಲಾನಾಮಾಶಿಮೋನಿಫಲಾಃಕೃತಾಃ || ೧೩ ||
 ಇತಿಬಾಲಕಮಾನೀಯಸಾಮರ್ಥ್ಯಜರುಪಾಕೃತ್ಯೈಃ | ಜಲೈಃಪವಿತ್ರೌಪಧಿಭಿರಭಿಷಿಚ್ಯದ್ವಿಜೋ ತ್ತ
 ಮೈಃ||ವಾಚಯಿತ್ವಾಸ್ವಸ್ತೃಯಾನಂನಂದಗೋಪಸ್ಸಮಾಹಿತಃ| ಹುತ್ವಾಚಾಗ್ನಿಂದ್ವಿಜಾತಿಭ್ಯಃಪ್ರಾದಾದನ್ನಂ
 ಮಹಾಗುಣಮ್ || ೧೪ || ಗಾತ್ಮಸುರೈಃಗುಣೋಪತಾವಾಸಸ್ಸಗ್ರಾಕ್ತಮಾಲಿನೀಃ| ಆತ್ಮಜಾಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಾ
 ಯಪ್ರಾದಾತ್ತೇಚಾನ್ವಯುಜ್ಜತ || ೧೫ || ವಿಪ್ರಮಂತ್ರವಿದೂಯಾಕ್ತಾನ್ಪ್ರಾಣೈಃಕ್ತಾಸ್ತದಾಕಿ
 ಪಃ | ತಾನಿವೈಲಾಭವಿವ್ಯನ್ತಿನಕದಾಚಿದಪಿಧುವಮ್ || ೧೬ || ಏಕದಾರೋಹಮಾರೂಢಂಲಾಲಯನ್ತೀ

ತ್ಯಣಾವ ತರ್ಖ್ಯಾಸುರಸಂಹಾರಘಟ್ಟಃ

ಸತೀಗುಮ್ || ಗರಿಮಾಣಂಶಿಕೋಮೋಢುಂನನಹೆಗಿರಿಕೂಟವತ್ || ೧೭ || ಭೂಮೌನಿಧಾಯತಚ್ಚಕ್ರೋ

ಕೃತಾಃ-ಮಾಡಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವು || ೧೩|| ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡು, ಬಾಲಕಂ-ಮಗುವನ್ನು, ಅನೀಯ-ತಂದು, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಜರುಪಾಕೃತ್ಯೈಃ-
 ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಯುಗ್ಮದಯಜುರ್ವೇದಗಳಿಂದಮಂತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಪವಿತ್ರೌಪಧಿಭಿಃ- ಪರಿಶುದ್ಧಗಳಾದಮೂಲಿಕೆಗಳುಳ್ಳ, ಜಲೈಃ- ತೀರ್ಥಗ
 ಳಿಂದ, ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೈಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದ, ಅಭಿಷಿಚ್ಯ-ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ || ೧೪|| ಸಮಾಹಿತಃ- ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡ, ನಂದಗೋ
 ಪಃ-ನಂದಗೋಪನು, ಸ್ವಸ್ತೃಯಾನಂ-ಪುಣ್ಯಾಹವನ್ನು, ವಾಚಯಿತ್ವಾ-ಓದಿಸಿ, ಅಗ್ನಿಂಚ-ಅಗ್ನಿಯನ್ನೂ, ಹುತ್ವಾ-ಹೋಮಮಾಡಿ,
 ದ್ವಿಜಾತಿಭ್ಯಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ಮಹಾಗುಣಂ-ಹೆಚ್ಚಾದಗುಣವುಳ್ಳ, ಅನ್ನಂ-ಅಹಾರವನ್ನು, ಪ್ರಾದಾತೇ- ಕೊಟ್ಟನು. || ೧೫|| ಸರ್ವ
 ಗುಣೋಪೇತಾಃ- ಸಕಲಗುಣಗಳಿಂದಲೂಕೂಡಿದ, ವಾಸಸ್ಸಗ್ರಾಕ್ತಮಾಲಿನೀಃ- ವಾಸಃ-ವಸ್ತ್ರ, ಸ್ನಕ್-ಪುಷ್ಪಹಾರ, ರುಕ್ತಮಾಲಿ
 ನೀಃ-ಭಂಗಾರದನರಗಳೂವುಳ್ಳ, ಗಾತ್ಮ-ಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ಆತ್ಮಜಾಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಾಯ- ಆತ್ಮಜ-ಮಗನ, ಅಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಾಯ-
 ಶ್ರೇಯಸ್ಕೋಸ್ತುಗೆ, ಪ್ರಾದಾತೇ-ದಾನಮಾಡಿದನು. ತೇಚ- ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ, ಅನ್ವಯುಂಜತ- ಹರಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರು. || ೧೬||
 ಮಂತ್ರವಿದಃ-ಮಂತ್ರಗಳನ್ನುಬಲ್ಲ, ಯುಕ್ತಾಃ-ಯೋಗ್ಯರಾದ, ವಿಪ್ರಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಯೇ-ಯಾರೋ, ತೈಃ-ಅವರಿಂದ, ಪ್ರೋ
 ಕ್ತಾಃ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವು, ಯಾವ-ಯಾವನೋ, ತಾಃತದಾಶಿಷಃ-ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು, ಕದಾಚಿದಪಿ-ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ, ನಿ
 ಪ್ಪಲಾಃ-ವ್ಯರ್ಥಗಳು, ನಭವಿಷ್ಯಂತಿ-ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಧ್ರುವಂ-ನಿಶ್ಚಯವು. || ೧೭|| ಏಕದಾ- ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಆರೋಹಂ- ತೊಡೆಯ
 ನ್ನು, ಆರೂಢಂ-ಏರಿವೆ, ಸುತಂ-ಮಗನನ್ನು, ಲಾಲಯಂತೀ-ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವೆ, ಸತೀ- ಸಾಧ್ವಿಯಾದಯೋಗೋದೆಯು, ಶಿಕೋಃ-
 ಮಗುವಿನ, ಗಿರಿಕೂಟವತ್-ಜಟ್ಟದಕೊಡುಗಲ್ಲಿನಂತಿರ್ಪ, ಗರಿಮಾಣಂ-ಭಾರವನ್ನು, ವೋಢುಂ-ಹೊರುವದಕ್ಕೆ, ನಸೇಹೇ- ನೈರಿನ
 ಅರವೆಹೋದಳು || ೧೪|| ಗೋಮೇ-ಯೋಗೋದೆಯು, ಭಾರಪಡಿತಾ-ಹೊರೆಯಿಂದಬಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಿಸ್ಮಿತಾ-ಅಚ್ಚರಿ

ವಾದವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವು. || ೧೩|| ಎಂತಿಳಿದು ನಂದಗೋಪನು ಪವಿತ್ರಕರಗಳಾದ ಮಾವಿನ ಚಿಗು
 ರುಮೊದಲಾದಒಪಧಿಗಳಿಂ ಪರಿಶುದ್ಧಿಯಂಗೈಯಲ್ಪಟ್ಟ ಋಗ್ಯಜುಸ್ಸಾಮಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ಅಭಿಮಂತ್ರಿತಂಗಳಾ
 ದ ಜಲಗಳಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರಿಂ ಅಭಿಷೇಕಂಗೈಯಿಸಿ. || ೧೪|| ಮತ್ತುಸಾವಧಾನವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಆ
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಂಗೈಯಿಸಿ, ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮವಂಮಾಡಿಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳಿಗೆ ದಿವ್ಯಾನ್ನದಾನವಂ
 ಮಾಡಿದನು. || ೧೫ || ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತಗಳಾದ ವಸ್ತ್ರ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕಾ ಸುರ್ವಣರಜಿತಾ
 ಭರಣಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಂಗಳಾದ ಗೋವುಗಳಂ ತನ್ನ ಪುತ್ರನಿಗೆಅಭ್ಯುದಯವಾಗಲೋಸುಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತ
 ಮರಿಗೆ ದಾನವಂಮಾಡಿದನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಆಶೀರ್ವಾದವಂ ಮಾಡಿದರು. || ೧೬|| ಮಂತ್ರಜ್ಞರಾದ ಸತ್ಯದಯಾದಿಯು
 ಕ್ತರಾದ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಯಾವ ಆಶೀರ್ವಾದಂಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೋ ಅವು- ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯರ್ಥಂಗೆ
 ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲವು. ಇದು ನಿಶ್ಚಯವು. || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯೋಗೋದಾದೇವಿಯು ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಕು
 ಳಿತಿರುವ ಪುತ್ರನಂ ಲಾಲಿಸುತ್ತಿರುವಳಾಗಿ ಪರ್ವತಶಿಖರದಂತೆ ಅತ್ಯಂತಭಾರವುಳ್ಳ ಅಶಿಶುವಂ ಧರಿಸಲು ಗಹಿಸಲಾರದೆ
 ಇದ್ದಳು. || ೧೪ || ಬಳಿಕ ಯೋಗೋದಾದೇವಿಯು ಅಶಿಶುವಿನ ಮಹಾಭಾರದಿಂ ಓಡಿತಿಳಾಗಿ ಆತ್ಮಯಸಟ್ಟವಳಾ

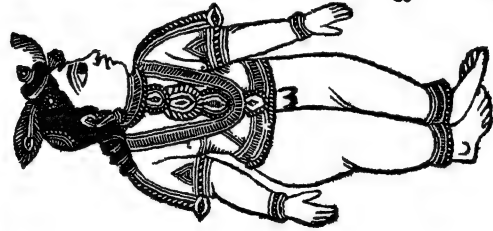
ಪೀನಿಸ್ಥಿತಾಭಾರಪೀಡಿತಾ / ಮಹಾಪುರುಷಮಾದಧ್ಯೈಜಗತಾಮಾಸುಕರ್ಮಸು || ೧೯ || ದೈತ್ಯೋನಾಮ್ನಾ
ತೃಣಾವರ್ತ-ಕುಸಭೃತ್ಯಗಪ್ರಚೋದಿತಃ | ಚಕ್ರವಾತಗ್ವರೂಪೇಣಜಹಾರಾಸೀನಮರ್ದಭಕಮ್ || ೨೦ ||
ಗೋಕುಲಂಸದ್ವಮಾವೃಣ್ಣ್ಯನ್ಮುಪ್ಪಂಶ್ಚಕ್ಷೂಂಪಿರೇಣುಭಿಃ | ಈರರ್ಯಸುಮಹಾಘೋರಶಬ್ದೆನಪ್ರದಿಕೋ
ದತ || ೨೧ || ಮುಹೂರ್ತಮಭವದ್ಗೋಪಂರಜಸಾತಮಸಾವೃತಮ್ ! ಸುತಂಯಾಕೋದಾನಾಪಕೃತ್ಮ

ಗೊಂಡವಳಾಗಿ, ತಂ-ಆಮಗುವನ್ನು, ಭೂಮೌ-ನಿಲದಲ್ಲಿ, ನಿಧಾಯ-ಇರಿಸಿ, ಮಹಾಪುರುಷಂ-ವಿಷ್ಣುವನ್ನು. ಅದಧ್ಯೌ-ಧ್ಯಾನಮಾ
ಡಿಡಳು. ಜಗತಾಂ-ಪ್ರಪಂಚಗಳ, ಕರ್ಮಸು-ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ, ಆನ-ಇದ್ದಳು. (ಅಧವಾ ಕೃಷ್ಣನಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜಗತ್ತುಗಳಭಾರದಿಂ
ದ ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ, ಆಶೀಶುವನ್ನು ಮಹಾಪುರುಷನೆಂದುಭಾವಿಸಿದಳು.) ||೧೯||ನಾಮ್ನಾ-ಹೆಸರಿನಿಂದ, ತೃಣಾವರ್ತ-ತೃಣಾವರ್ತ
ನೆಂಬ, ದೈತ್ಯಃ-ದಿತಿಪುತ್ರನಾದರಾಕ್ಷಸನು, ಕಂಸಭೃತ್ಯಃ-ಕಂಸನಸೇವಕನಾದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರಚೋದಿತಃ-ಕಂಸನಿಂದಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ
ನಾಗಿ, ಚಕ್ರವಾತಸ್ವರೂಪೇಣ-ಸುಳಿಗಾಳಿಯರೂಪದಿಂದ, ಆಸೀನಮರ್ಭಕಂ-ಕುಳಿತಾರ್ಥಮಗುವನ್ನು, ಜಹಾರ-ಅಪಹರಿಸಿದನು.||೨೦||
ಗೋಕುಲಂಸರ್ವಂ-ಗೋಲ್ಲರಪಾಳ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಆವೃಣ್ಣ್ಯ-ಸ್ತುತಿಕೊಂಡವನಾಗಿ, ರೇಣುಭಿಃ-ಧೂಳುಗಳಿಂದ, ಚಕ್ಷೂಂಪಿ-ಕಂ
ಗಳನ್ನು, ಮುಷ್ಕ-ಅಪಹರಿಸುವವನಾಗಿ, ಸುಮಹಾಘೋರಶಬ್ದೇನ-ದೊಡ್ಡಭಯಂಕರವಾದನಪ್ಪಳಿಸಿಂದ, ದತವ್ರದಿಕಃ-ಹತ್ತಾದಿಕ್ಕು
ಗಳನ್ನೂ, ಈರರ್ಯ-ಪ್ರೇರಿಸುವನಾಗಿ, ಅಧವಾಪೂರರ್ಯ-ತುಂಬುವವನಾದನು.||೨೧||ಮುಹೂರ್ತಂ-ತಾನುಹೊತ್ತು, ಗೋಪಂ-ಗೋ
ಲ್ಲರಹೆಚ್ಚಿಯು, ರಜಸಾ-ಮಂಚಿನಧೂಳಿಯಿಂದಲೂ, ತಮಸಾ-ಕತ್ತಲೆಯಿಂದಲೂ, ಆವೃತಂ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಅಭವತ್-ಆದುದು. ತ
ತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಯತಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ನ್ಯಸ್ತವತೀ-ಇರಿಸಿದವಳಾದಳೋ, ತತಃ-ಅಕಾರಣದಿಂದ, ಯಕೋದಾ-ಯಕೋದೆಯು,

ಮೋಗುವಿಗೆಮಲೆಯುಂಕೊಡುವಯಕೋದೆಯು

ಭಾರದಿಂದಕೆಳಕ್ಕೆಯಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮಗುವೂ

ಗಿ ಆಶೀಶುವಂ ಕೆಳಕ್ಕೆಯಿಳಿಸಿ ಜಗತ್ತುಗಳಂ ತನ್ನಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ ಅಭಗವಂತನ ಭಾರವೆಂಬುವುದಂ ಅರಿಯ
ದೆ ಪಾಕ್ಯತಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಇದೇನುತ್ಪಾತವೋ ಎಂದು ಕುಂಕಿಸಿ, ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಂ ಧ್ಯಾನಂಗೆ
ಯ್ದಳು. || ೧೯ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಂಸನಿಗೆ ಭೃತ್ಯನಾದತೃಣಾವರ್ತನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ದೈತ್ಯನು ಕಂಸನಿಂದ ಕಳುಹಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಸುಂಟುರುಗಳಾಯ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಮಲಗಿರುವ ಬಾಲಕನಂ ಅಪಹರಿಸಿದನು ||೨೦||
ಅದೆಂತೆನ-ಆದೈತ್ಯನು ಧೂಳಿಗಳಿಂದ ಗೋಕುಲವನೆಲ್ಲಮಂ ತುಂಬಿಸುವನಾಗಿ, ಎಲ್ಲರ ಕಂಣುಗಳು ಮುಚ್ಚಿಸುವ
ನಾಗಿ, ಮಹಾಶಬ್ದದಿಂದ ದಿಕ್ಕುವಿದಿಕ್ಕುಗಳನೆಲ್ಲಮಂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗೆಯಿಸುವನಾಗಿ, ||೨೧||ಅಬಾಲಕನಂ ಅಪಹರಿಸುವಕಾಲ
ದಲ್ಲಿ ಒಂದುಮುಹೂರ್ತದೊಳಗೆ ಅಗೋಕುಲವುಧೂಳುಗಳಿಂದಲೂ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದಲೂ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು.

ತೃಪ್ತವತೀಯತಃ || ೧೦ || ನಾಪಶ್ಯತ್ಕೃಷ್ಣದಾತ್ಮನಮ್ಪರಜ್ಞಾಪಿವಿಮೋಹಿತಃ | ತೃಣಾವರ್ತವಿ
ಗೃಹ್ಯಾಭಿಕ್ಯಕ್ಮರಾಧಿರಾವದ್ರುತಃ || ೧೧ || ಅತಿಖರಪವನಚಕ್ರಪಾಸುವರ್ಷಸುತಪದವೀಮಬಲಾಃವಿ
ಹ್ವಯಮಾತಾಅತಿಕರಾಣಮನುಸ್ಮರನ್ಮೋಚದ್ಭವಿಪತಿತಾಮೃತವತ್ಸಕಾಯಧಾಗೌಃ || ೧೨ || ರುದಿತಮನು
ನಿಶವ್ಯತತ್ರಗೋಪ್ರೋಭೃಶಮನುತಪ್ತಧಿಯೋಶುಪ್ರೂರ್ಣಮುಖ್ಯಃ | ರುರುದುರನುಪಲಭ್ಯನನ್ನಸೂನಮ್ನುಪ
ನಸುಮಾರತಪಾಂಸುವಷವೇಗೆ || ೧೩ || ತೃಣಾವರ್ತಶ್ಯಾನ್ತ ರಯೋವಾತ್ಯಾರೂಪಧರೋಹರತ್ | ಕೃಷ್ಣಂನ

ಸುತಂ-ಮಗನನ್ನು, ನಾಪಶ್ಯತ್-ನೋಡಲಿಲ್ಲವು || ೧೦ || ಕೃಷ್ಣ ದಪಿ-ಒಬ್ಬನಾದರೂ, ತೃಣಾವರ್ತವಿನೈವ್ಯಾಭಿಃ- ಸುಳಿಗಳೆಯಿಂದಚಿ
ಮೃಲ್ಪಟ್ಟ, ಶರ್ಮರಾಭಿಃ-ಮರಳುಗಳಿಂದ, ಉಪದ್ರವಃ-ಉಪದ್ರವಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಿಮೋಹಿತಃ- ಮೋಹಗೊಳಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನನ್ನೂ, ಪತಂಚಾಪಿ-ಹಿರವನನ್ನೂ ಕೂಡ, ನಾಪಶ್ಯತ್-ಕಾಣಲಿಲ್ಲವು || ೧೧ || ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಖರ-ಶೀ
ಷ್ಣವಾದ, ಪವನಚಕ್ರ-ಗಳೆಯನುಳಿಯ, ಪಾಂಸುವರ್ಷ- ಧೂಳಿಯಮಳಿಯಲ್ಲಿ, ಸುತಪದವೀಂ-ಮಗನದಾರಿಯನ್ನು ಅವಿಲಕ್ಷ್ಯ-
ಕಾಣದೆ, ಅಬರಾ-ಮುಬಲಳಾದ, ಮಾತಾ-ತಾಯಿಯಾದಯೋಚದಯು, ಅತಿಕರಾಣಂ-ಕಡುಶೋಕವಾಗಿ, ಅನುಸ್ಮರಂತೀ-ನೆನಪುಗೊ
ಳ್ಳುತ್ತಿರುವಳಾಗಿ, ಭುವಿ-ನಿಲದಲ್ಲಿ, ವತೀತಾಸತೀ-ಬಿದ್ದವಳಾಗಿ, ಮೃತವತ್ಸಕಾ-ಸತ್ತಕರುವುಳ್ಳ, ಗೌರ್ಯಧಾ-ಆಕಳುಹೇಗೋಹಾಗೆ,
ಅಶೋಚತ್-ದೂಳಿಸುವಳು || ೧೨ || ಪವೇ-ಗಳೆಯು, ಉಪಾರತಪಾಂಸುವರ್ಷವೇಗೇಸತಿ-ಉಪಾರತ-ಶಾಂತವಾದ, ಪಾಂಸುವರ್ಷ-
ಧೂಳಿನಮಳಿಯ, ವೇಗೇಸತಿ-ತ್ವರಿತವುಳ್ಳದ್ದಾಗುತ್ತಿರಲು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ರುದಿತಂ-ಅವಶಿಷ್ಠವನ್ನು, ಅನುನಿಶಮ್ಯ-ಅನುಸರಿಸಿಕೇ
ಳಿ, ಗೋವ್ಯಃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಭೃಶಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಅನುತಪ್ತಧಿಯಃ-ಅನುತಾಪಗೊಂಡಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅಶುಪ್ರೂ
ಣಮುಖ್ಯಃ- ಕಂಣೀರ್ದಳಿಂದತುಂಬಿದವೋರೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ನಂದನೂನುಂ-ನಂದಗೋವನಮಗನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅನುಪಲಭ್ಯ-
ಕಾಣದೆ, ರುರುದುಃ-ಅತ್ತರು || ೧೩ || ವಾತ್ಯಾರೂಪಧರಃ-ಗಳಿಯಗುಂಪಿನ ಆಕಾರವನ್ನುವಹಿಸಿದ, ತೃಣಾವರ್ತಃ-ತೃಣಾವರ್ತನೆಂಬ
ದೈತ್ಯನು, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಹರತ್-ಕದ್ದವನಾಗಿ, ಸಭೋಗತಃ-ಆಕಾಶವನ್ನುಸೇರಿದವನಾಗಿ, ಶಾಂತರಯಃ-ಅಣಗಿದವೇಗ
ವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಭೂರಿಭಾರಭೃತ್-ಹೆಚ್ಚುತೊರೆಯನ್ನುಹೊತ್ತವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಗಂತುಂ-ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ, ನಾಶೋಗತಃ-ಶಕ್ತನಾ

ಶಿವೋಪನಿಷತ್ಸಂಹಿತಾಶ್ವತಥಾ

ಮತ್ತುಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗೋದಾದೇವಿಯು ಯಾವ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತನ್ನಪುತ್ರನು ಮಲಗಿಸಿದ್ದಳೋ ಅಸ್ಥಳದ
ಲ್ಲಿ ಆಬಾಲಕನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲವು || ೧೦ || ತೃಣಾವರ್ತನಿಂದ
ಎರಚಲ್ಪಟ್ಟ ಹರಳುಗಲ್ಲಗಳಿಂದ ಉಪದ್ರವಪಟ್ಟ
ಯಾರೊಬ್ಬನಾದರೂ ಮೋಹಿತನಾಗಿ ತನ್ನನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ
ನೋಡಲಿಲ್ಲ || ೧೧ || ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರವಾದ
ಚಕ್ರಾಕಾರವಾದ ಚಂಡಮಾರುತವಿಂದ ಮುಳುಗಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಧೂಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರವಾದ ಯೋಗೋದಾದೇವಿ
ಯು ಬಾಲಕನಮಾರ್ಗಮಕಾಣದೆ ತನ್ನ ಬಾಲಕನನ್ನೇ
ಸ್ಮರಿಸುವಳಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ದೈನ್ಯದಿಂದ ರೋದನಂಗೆ
ಯ್ಯಳಾಗಿ ಕರಮಂಕಾಣವೆ ವ್ಯಸನಮಂ ಪಡುತ್ತಿರಾವ
ಗೋವಿನಂತೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು. || ೧೨ || ಅನು

ತರದಲ್ಲಿ ಅಸುಳಿಗುಳಿಯಿಂಪುಟ್ಟದ ಧೂಳಿಗಳ ಮಳೆಯು ಶಾಂತವಾಗುತ್ತಿರಲು ಅಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯಳು
ಆಯಕೋದಾದೇವಿಯು ರೋದನಧ್ವನಿಯಂಕೇಳಿ, ಅತ್ಯಂತಸಂತಾಪವನೆಯಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಬಾಪ್ಪಪೂ
ರ್ಣಂಗಳಾದ ನೇತ್ರಂಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮುಖಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ನಂದಗೋವನಪುತ್ರನಂಕಾಣದೆ ಅವರೂ ರೋ
ದಿಸುಂಗೆಯ್ದರು. || ೧೩ || ಅಮೇಲೆ ಸುಳಿಗಳಿಯಾಗಿದ್ದ ತೃಣಾವರ್ತನೆಂಬ ದೈತ್ಯನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನಂಬದಹರಿಸಿದನು

ಭೂಗತೋಗಂತುನಾಶಕೋ ದ್ವಾಭಿರಭಾರಭೃತಿ ||೬೬|| ತಮಶ್ಚಾನಮನ್ಯಮಾನಾತಾ ನಜ್ಜು ರುಮತ್ತಯಾ |
 ಗಳೆಗೈಹೀತುತ್ಸ್ರಪ್ಪುನಾಶಕೋ ದದ್ಭುತಾರ್ಭಕಮ್ ||೬೭|| ಗಳೆಗೈಹೀನಿಶ್ಚೈವೈದೈತ್ಯನಿರ್ದತಲೇಚ
 ನಃ | ಅವ್ಯಕ್ತರಾವೊನ್ಯಪತತ್ಸಹಬಾಲೋವ್ಯಸುರ್ವಜೆ ||೬೮|| ತಮನ್ದ್ರಕ್ಷಾತ್ಪತಿತಜ್ಜರಾಳಂವಿಶೀರ್ಷಸ
 ರ್ವಾವಯವಂಶಿಲಾಯಾಮ್ | ಪುರಂಯಥಾರುದ್ರಶರಣವಿದ್ಧಂ ಸ್ತ್ರಿಯೇರುದ್ರನೋದದೃಶುಸ್ಸಮೇತಾಃ ||೬೯||
 ಕೃಷ್ಣಾಂಜ್ಞತಸೋರಸಿಲಮ್ಬಮಾನಮಾದಾಯಮಾತೇ ಪ್ರತಿಹೃತ್ಯವಿಸ್ತಿತಾಃ | ತಂಸ್ವಸ್ತಿಮನ್ದ್ರಪುರಾಪಾದ
 ನೀತುವಿಹಾಯಸಾಮೃತ್ಯಮುಖಾತ್ ಪ್ರಮುಕ್ತಮ್ ||೭೦|| ಗೋಪ್ಯಶ್ಚ ಗೋಪಾಕಿಲನಂದಮುಖ್ಯಾಲಬ್ಧಾಪು

ಗಲ್ಲಿವು ||೬೬|| ಗುರುಮತ್ತಯಾ-ಭಾರವುಳ್ಳವನಹತನದಿಂದ, ತಂ-ಅಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಶ್ವಾನಂ-ಕಲ್ಲನ್ನಾಗಿ, ಮನ್ಯಮಾನಃ-ತಿಳಿಯು
 ತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಆತ್ಮನಃ-ತನ್ನ, ಗಳೇ-ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಗೃಹೀತೇ-ಆಬಾಲಕನಿಂದಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಅದ್ಭುತಾರ್ಭಕಂ- ಆಶ್ಚರ್ಯ
 ಕರನಾದವನು. ಉತ್ಸ್ರಪ್ಪು-ಬಿಡುವದಕ್ಕೆ, ನಾಶಕೋ-ಶಕ್ತನಾಗಲಿವು ||೬೭|| ಗಳೆಗೈಹೀನಿಶ್ಚೈವೈ-ಗಳೆಗೈಹೀ-ಶ್ಚ
 ಪ್ಪು-ನುತನ್ನ ಕತ್ತೆ-ಕಿವಿಚುವದರಿಂದ, ನಿಶ್ಚೈವೈ-ಚಲನವಿಲ್ಲದವನಾದ, ದೈತ್ಯನಿ-ದಿತಿಪುತ್ರನಾದತೃಣಾವರ್ತನು, ನಿರ್ಗತಲೋಚನಃ-
 ನಿರ್ಗತ-ತೆರಕೊಂಡ, ಲೋಚನಃ-ಕಂಗಳಿಲ್ಲವನಾಗಿಯೂ, ಅವ್ಯಕ್ತರಾವಃ-ಸ್ವಪ್ನನಾಗದಕೂಗುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ವ್ಯಸುಃ- ಪ್ರಾಣ
 ಹೋದವನಾಗಿ, ಸಹಬಾಲಃ-ಹುಡುಗನೊಡಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ವ್ರಜೇ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಸ್ಥವತೇ-ಬಿದ್ದನು ||೬೮|| ಅಂತರಿಕ್ಷಾತ್-ಆಕಾ
 ಶದಿಂದ, ಶಿಲಾಯಾಂ-ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ, ಪತಿತಂ-ಬಿದ್ದವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಿಶೀರ್ಷ ಸರ್ವಾವಯವಂ-ವಿಶೀರ್ಷ-ಶಿಥಿಲವಾದ, ಸರ್ವಾವಯವಂ-
 ಸಕಲಾಂಗಗಳುಳ್ಳ, ಕರಾಳಂ-ಕ್ರೂರನಾದ, ತಂ-ಆತ್ಮಣಾವರ್ತನನ್ನು, ರುದ್ರಶರಣ-ಈಶ್ವರನಬಾಣದಿಂದ, ವಿದ್ಧಂ- ಹೊಡೆಯ
 ಲ್ಪಟ್ಟ, ಪುರಂಯಥಾ-ತ್ರಿಪುರವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಸಮೇತಾಃ-ಕೂಡಿದ, ರುದಂತ್ಯಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಅಳುತಿರುವವೆಂಗಳು, ದದೃಶುಃ-
 ನೋಡಿದರು ||೬೯|| ಪುರಾಪಾದನೀತಂ-ಪುರಾಪಾದ-ರಾಕ್ಷಸನಿಂದ, ನೀತಂ-ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ವಿಹಾಯಸಾ-ಆಕಾಶದಿಂದ, ಮೃ
 ತ್ಯಮುಖಾತ್-ಯಮನಬಾಲಿಯದೆನೆಯಿಂದ, ಪ್ರಮುಕ್ತಂ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ತಸ್ಯ-ಆತ್ಮಣಾವರ್ತನ, ಉರಸಿ- ಎದೆಯಲ್ಲಿ, ಲಂ
 ಬಮಾನಂ-ಜೋಲಾಡುತ್ತಿರುವನೂ, ಸ್ವಸ್ತಿಮಂತಂ-ಕ್ಷೇಮವುಳ್ಳವನೂಆದ, ತಂಸ್ವಪ್ನಂಚ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ಮಾತೇ-ತಾಯಿಯಾ
 ದಯಕೋದೇಗೆ, ಪ್ರತಿಹೃತ್ಯ-ತಂದುಕೊಟ್ಟು, ವಿಸ್ತಿತಾಃ-ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡವರಾದ ||೭೦|| ಗೋಪ್ಯಶ್ಚ-ಗೋಪ್ತಿಯರೂ, ನಂದಮು
 ಖ್ಯಾಃ-ನಂದನೇಪ್ರಧಾನನಾಗಿ, ಗೋಪಾಃ-ಗೊಲ್ಲರೂ, ಪುನಃ-ಮರಳಿ-ಲಬ್ಧಾಪ್ತ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪಡೆದು, ಅತೀವ-ಬಹಳವಾಗಿ, ಮೋ
 ದಂ-ಸಂತೋಷವನ್ನು, ಆಪುಂಕಿಲ-ಹೊಂದಿದರಲ್ಲವು; ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು. ಬತ-ಬೇಡವು. ಅತ್ಯದ್ಭುತಂ-ಅತಿವಿಸ್ಮಿತವು. ಏಷ ಬಾ
 ಲಃ-ಈಹುಡುಗನು, ರಕ್ಷಸಾ-ರಾಕ್ಷಸನಿಂದ, ನಿವೃತ್ತಿಂ-ನಾಶವನ್ನು, ಗಮಿತಃ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪುನಃ-ಮರಳಿ, ಅಭ್ಯಗಾ

ನಾಗಿ ಆಕಾಶವನೆಯ್ದಿ ಕೃಷ್ಣನ ಅತಿಭಾರದಿಂದೀಡಿತನಾದುದರಿಂದ ವೇಗವುಡುಗಿದವನಾಗಿ ಮುಂದೆತೆಗೆದುಕೊಂ
 ಡುಹೋಗಲು ಅಶಕ್ತನಾದನು. ||೬೬|| ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತಭಾರದಿಂದ ಆಶಿಶುವಂ ಪರ್ವತಪ್ರಾಯವಾಗಿತಿಳಿದುಕೃಷ್ಣ
 ನಿಂದಲೇ ಕೊರಳಿಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಅದ್ಭುತಮಹಿಮನಾದ ಆಬಾಲಕನಂ ಕಿತ್ತುಬಿಡಲು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ
 ದೇಹೋದನು. ||೬೭|| ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಕಿವುಚಲ್ಪಟ್ಟ ಕತ್ತುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅದೈತ್ಯನು ಹೋರಕ್ಕೆಹೊರಟ ಕಂಠ
 ಗುಡ್ಡಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಚೇಷ್ಟೆಯುಡುಗಿನಿನ್ನೇಜಸ್ಕನಾಗಿ, ನಿರ್ವಿಂಣನಾಗಿ, ಆಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ . ಅಶಿಶುವಿನೊಂದಿಗೆ
 ಕೆಳಕ್ಕೆಬಿದ್ದನು. ||೬೮|| ಆಕಾಶದಿಂದ ಮಹಾಶಿಲೆಯಮೇಲೆಬಿದ್ದು ಚಾರ್ಣಿತಗಳಾದ ಸರ್ವಾಂಗಗಳುಳ್ಳ ಭಯಂ
 ಕರನಾದ, ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರನ ಬಾಣದಿಂದ ಬೆಟ್ಟಬಿದ್ದ ತ್ರಿಪುರದಂತಿರುವ ಅದೈತ್ಯನಂ ಗುಂಪುಗೂಡಿ ರೋದನಂಗೆ
 ಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಕಂಡರು. ||೬೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯನಿಂದ ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಆ
 ಮೃತ್ಯುವಿನದೆನೆಯಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಅದೈತ್ಯನ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಜೋಲಾಡುತ್ತ ಕ್ಷೇಮಯುಕ್ತನಾಗಿರುವ ಆಬಾಲಕ
 ನಂನೋಡಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಎತ್ತಿಕೊಂಡುಬಂದು ತಾಯಿಯಾದ ಯಶೋದಾದೇವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ
 ಪಟ್ಟರು. ||೭೦|| ಅಮೇಲೆಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರೂ ನಂದಾದಿಗೋಪಾಲಕರೂ ಪುನಶ್ಚಕೃಷ್ಣನಂಪಡದು ಒಹಳ
 ಸಂತೋಷವನೆಯ್ದಿದರು. ಈ ಬಾಲಕನು ದೈತ್ಯನಿಂದ ಮೃತ್ಯುವನೆಯ್ದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಪುನಶ್ಚಕ್ಷೇಮವಾಗಿ

ನಕ್ಷಪಾ ಪುರತೀವಮೋದಮ್ | ಅಹೋಬತಾತ್ಯದ್ಭುತಮೆಪರಕ್ಷಸಾಬಾಲೋನಿವೃತ್ತಿಂಗಳಮಿತೋಭ್ಯಗಾತ್ಪನಃ ||೩೧||
ಹಿಂಸ್ರಸ್ಪೃಪಾಪೆನವಿಹಿಂಸಿತಕ್ಷಖಲಸಾಧುಸ್ಸಮತ್ಯನಭಯಾದ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ | ಕಿನ್ನಸ್ತಪಶ್ಚೀರ್ಣಮಧೋಕ್ಷಜಾ
ರ್ದ್ವನಮ್ನುರ್ತೇಪ್ಪದತ್ತಹ್ಯುತ್ಪೂತಸೌಹೃದಮ್ ||೩೨|| * ಯತ್ಸಂಪರೇತಃಪುನರೇವಬಾಲಕೋದಿಪ್ತ್ಯಾಭ್ಯಸ್ವಬ
ನೃಧಿನ್ಪ್ರಣಯನ್ನಪಸ್ಥಿತಃ ||೩೩|| ದೃಷ್ಟ್ವಾತ್ಪಾತಾನಿಬಹುಶೋನಂದಗೋಪೋಬೃಹದ್ವನೇ | ವಸುದೇವವಚೋಭೂ

ಸ್ತನ್ಯಪಾನಸಮಯಜ್ಯಂಭಜವ್ಯಾಜಿನವಾತೇ | ವಿಶ್ವರೂಪದರ್ಮನಘಟ್ಟಃ-

ಯೋಮಾನಯಾಮಾಸುವಿಸ್ಮಿತಃ ||೩೪|| ಏಕದಾರ್ಭಕಮಾದಾಯಸ್ವಾಂಕ್ಮಮಾರೋಪ್ಯಭಾಮಿನೀ | ಪ್ರಸ್ತುತಮ್ನಾ
ಯಯಾಮಾಸಸ್ತನುಸ್ನೇಹಪರಿಪ್ಲುತಾ ||೩೫|| ಪೀತಪಾತ್ರಯಸ್ಯಜನನೀಸುತಸ್ಯರೂಚಿರಸ್ಮಿತಮ್ | ಮುಖಂಲಾಲ

ತಃ-ಎದುರಿಗೆಬಂದನು. ||೩೧|| ಹಿಂಸ್ರ-ಪರಹಿಂಸಕಸ್ತುಭಾಷನಾದ, ಖಲಃ-ದುಷ್ಟನು, ಸ್ವಪಾಪೇನ-ತನ್ನಪಾಪದಿಂದಲೇ, ವಿಹಿಂಸಿ
ತಃ-ವಿಶೇಷವಾಗಿಹಿಂಸೆಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಸಮತ್ಯೇನ-ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಾಧುಃ-ಸತ್ಪುರುಷನಾದವನು, ಭಯಾತ್-ಹೆದರಿಕೆಯ
ದೊಡೆಯಿಂದ, ವಿಮುಚ್ಯತೇ-ಬಿಡಲ್ಪಡುವನು. ಅಧೋಕ್ಷಜಾರ್ಚನಂ-ಅಧೋಕ್ಷಜ-ಇಂದ್ರಿಯದೋಷಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದವಿಷ್ಣುವಿನ, ಅ
ರ್ಚನಂ-ಪೂಜೆಯೇ, ಪೂರ್ತೇಪ್ಪದತ್ತಂ-ಪೂರ್ತ-ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮದಲ್ಲಿ, ಇಷ್ಟ-ಪ್ರಿಯವಾಗಿ, ದತ್ತಂ-ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದಾನವೇ, ಉ
ತ-ಅಥವಾ, ಭೂತಸೌಹೃದಂ-ಪಾಶ್ರ್ವಿಕಗಳನ್ನೇಹವೇ(ದಯೆಯೇ)ಕಿಂತಪಃ-ಯಾವತಪಸ್ಸು, ನಃ-ನಮ್ಮಿಂದ, ಚೀರ್ಣಂ-ಆಚರಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೇ, (ಕರೆಕುಂಟೆಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವಿಕೆಪೂರ್ತಕರ್ಮವು. ಪಂಚಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಮೊದಲಾದ್ದು ಇಷ್ಟಕರ್ಮವು. ಅನ್ನ
ದಾನಮೊದಲಾದ್ದು ದತ್ತಕರ್ಮವು.) ||೩೨|| ಯತಿ-ಯಾವತಪದದೊಡೆಯಿಂದ, ಸಂಪರೇತಃ-ಸತ್ತುಹೋದವನಂತಾಗಿದ್ದ, ಏಷಬಾಲ
ಕಃ-ಈಕುಡುಗನು, ದಿಪ್ತ್ಯಾಭ್ಯ-ದೈವಯೋಗದಿಂದ, ಸ್ವಬಂಧೂ-ತನ್ನನೆಂಟರನ್ನು, ಪ್ರಣಯ-ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುವನಾಗಿ, ಪುನ
ರುಪಸ್ಥಿತಃ-ಮರಳುತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದವನಾದನೋ ||೩೩|| ನಂದಗೋಪಃ-ನಂದನು, ಬೃಹದ್ವನೇ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಬಹುಶಃ-ಹಲವುಬಗೆಯಾ
ದ, ಉತ್ಪಾತಾನಿ-ಭಯನೂಚನಗಳನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಸಸ್ಮಿತಂ-ಕಿರುನಗೆಯಿಂದಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ವಸುದೇವವಚಃ-ವನು
ದೇವನಮಾತನ್ನು, ಭೂಯಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಮಾನ್ಯಾಮಾಸ-ಸಮ್ಮಾನಿಸಿದನು. ||೩೪|| ಏಕದಾ-ಬಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಭಾಮಿನೀ-ಯಶೋ
ದೆಯು, ಅರ್ಭಕಂ-ಕಿಶುವನ್ನು, ಆದಾಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಸ್ವಾಂಕಂ-ತನ್ನತೊಡೆಯನ್ನು, ಅರೋಪ್ಯ-ವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಸ್ನೇಹಪರಿ
ಪ್ಲುತಾ-ಸ್ನೇಹ-ಅನುರಾಗದಿಂದ, ಪರಿಪ್ಲುತಾ-ತೊಯ್ದವಳಾಗಿ, ಪ್ರಸ್ತುತಂ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿಜನಿಯುತ್ತಿರುವ, ಸ್ತನಂ-ಮೊಲೆಯನ್ನು, ಪಾ
ಯಯಾಮಾಸ-ಕುಡಿಸಿದಳು. ||೩೫|| ಜನನೀ-ತಾಯಿಯಾದಯಶೋದೆಯು, ಪೀತಪ್ರಾಯಸ್ಯ-ಮೊಲೆಕುಡಿದಾದಂತವನಾದ, ಅಥವಾ
ಕುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಂತಾದಮೊಲೆಯುಳ್ಳವನಾದ, ಸುತಸ್ಯ-ಮಗನ, ರೂಚಿರಸ್ಮಿತಂ-ಮನೋಹರವಾದಕಿರುನಗೆಯುಳ್ಳ, ಮುಖಂ-ಮೋರೆಯ
ನ್ನು, ಲಾಲಯತೀ-ಮುದ್ದಿಸುತ್ತಿರುವಳಾಗಿ, ಜ್ಯಂಭತಸ್ತತಃ-ಆಕಳಿಸಿದವನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಜಗತ್-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ, ದದೃಶೇ-(ಅವ

ಬಂದುಸೇರಿದನು. " ಎಂದು ವಿಪಾದವನ್ನೂ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನೂ ಪಡೆದರು. ||೩೧|| (ಮತ್ತು ಗೋಪರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು
ಇದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವು. ಯುಕ್ತವೇಸರಿ. " ಎಂದುನುಡಿದರು.) ಅದಂತೆನೆ- ಹಿಂಸಕನಾದ ತೃಣಾವರ್ತನೆಂಬ ದೈತ್ಯನು
ದುಷ್ಟನಾದುದರಿಂದ ತನ್ನಪಾಪದಿಂದ ತಾನೇಹಿಂಸೆಯಂ ಪಡೆದನು. ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮನಾಗಿರುವ ಸಾಧುವಾ
ದಪುರುಷನು ಭಯದಿಂದತಾನೇಬಿಡಲ್ಪಡುವನು. ಆದರೂ ನಮ್ಮಿಂದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲ್ಪ
ಟ್ಟತ್ತೋ, ಅಥವಾ ಅಧೋಕ್ಷಜನಪೂಜೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟತ್ತೋ; ಅಥವಾ ವಾಷೀಕೂಪಾದಿ ನಿರ್ಮಾಣವೂ, ಪಂಚ
ಮಹಾಯಜ್ಞಗಳೂ, ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿಗಳೂ, ದಾನಧರ್ಮಗಳೂ, ಯಾವಸತ್ಕರ್ಮಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದ
ವೋ ||೩೨|| ಅಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಅದೈವ್ಯವಶದಿಂದಲೂ ಈಕಿಶುವು ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಬಂದುಸೇರಿ ಬಂ
ಧುಗಳಾದ ನಮ್ಮಂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವನಾದನು. ||೩೩|| ಹೀಗೆಂದು ನಂದಗೋಪನು ಬೃಹದ್ವನದಲ್ಲಿ ಸಂತು
ಷ್ಟನಾಗಿ ಗೋಕುಲದೊಳಗೆ ಬಹಳವಾಗಿಉಂಟಾದ ಉತ್ಪಾತಂಗಳಂಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯವಂಪಡೆದವನಾಗಿ ವಸುದೇ
ವನವಚನವಂ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಬಹುಮಾನಿಸಿದನು ||೩೪|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಶೋದಾದೇವಿಯು ಬಂದುಸಮಯದ
ಲ್ಲಿ ತನ್ನಬಾಲಕನಂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡುಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ನೇಹಭರಿತಳಾಗಿ ಮೋಹದಿಂದ ಉಕ್ಕಿಬರುವಸ್ತು
ನ್ಯಕ್ಷೇರವಂ ಪಾನವಂಗೆಯಿಸಿದಳು. ||೩೫|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ; ಆಗ ತಾಯಿಯಾದ ಯಶೋದೆಯು ಸ್ತನ್ಯಪಾನಂಗೆ

ಪ್ರತಿಪದವೇ ಕಾ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಸಹಿತ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ.

ಯತೀರಾಜಃ ಜ್ಯಮಭಿತೋದದೃಶಜಗತ್ ||೩೬|| ಖಂರೊದಸೀಜ್ಯೋತಿರನೀಕಮಾಶಾಸ್ತ್ರಾಶ್ಚೈನ್ದ್ರವಕ್ಷಿತ್ವಸ
ನಾಮ್ಬಧೀಂಶ್ಚದ್ವೀಪಾನ್ಸಗಾಂಸ್ತದ್ಧಿಹಿತೃನ್ಯಾನಾಭೂತಾನಯಾನಿಸ್ಥಿರಜಜ್ಞವಾನಿ||೩೭||ಸಾವೀಕ್ಷ್ಯ
ವಿಶ್ವಂಸಹಕುರಾಜುತ್ಸಂಜಾತವೇಫುಃ|ಸವಿತ್ರಾಲ್ಯವ್ಯಗಶಾಬಾಹ್ನೇನೇತೃಚಾಸೀತ್ಸುವಿಸ್ಮಿತಾ.. ..||೩೮||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧ- ಸಪ್ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಸಬಾಯ್ಬಿ)ಕಂಡಳು ||೩೬|| ಖಂ-ಆಕಾಶವನ್ನೂ, ರೋದಸೀ-ಭೂಸ್ವರ್ಗಲೋಕಗಳನ್ನೂ, ಜ್ಯೋತಿರನೀಕಂ-ನಕ್ಷತ್ರಾದಿ ಪ್ರಕಾಶಕ
ಣವನ್ನೂ, ಆಕಾಶ-ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ಸೂರ್ಯ-ಸೂರ್ಯನನ್ನೂ, ಇಂದ್ರ-ಚಂದ್ರನನ್ನೂ, ವಕ್ಷಿ-ಅಗ್ನಿಯನ್ನೂ, ಶ್ವನನ-ಗಾಳಿಯನ್ನೂ,
ಅಂಬುಧೀಂಶ್ಚ-ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನೂ, ದ್ವೀಪಾನ್-ಜಲಮಧ್ಯಭೂಮಿಗಳನ್ನೂ, ನರ್ಗಾ-ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನೂ, ತದ್ಧಿಹಿತೃಃ-ಅವುಗಳಪುತ್ರ
ಯರಾದ ಹೊಳೆಗಳನ್ನೂ, ವನಾನಿ-ಕಾಡುಗಳನ್ನೂ, ಭೂತಾನಿ-ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ, ಸ್ಥಿರಜಂಗಳಮಾನಿ-ಅಚರಚರವಸ್ತುಗಳು, ಯಾ
ನಿ-ಯಾವವೋ, ತಾನಿ-ಅವುಗಳನ್ನೂ, ||೩೭|| ರಾಜಃ-ಅರಸೇ; ಸಾ-ಆಯಶೋದಯ, ವಿಶ್ವಂ-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೂ, ಸಾವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ,
ಸಂಜಾತವೇಫುಃ-ಹುಟ್ಟಿದವನುಗುವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ವ್ಯಗಶಾಬಾಹ್ನೇ-ವ್ಯಗಶಾಬ-ಹುಲ್ಲೆಯಮರಿಗೆಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಅಹ್ನೇ-ಕಂಗಳುಳ್ಳವಳಾ
ದ್ದರಿಂದಲೇ, ನೇತೃಚ-ಕಂಗಳನ್ನೂ, ಸವಿತ್ರಾಲ್ಯ-ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಸುವಿಸ್ಮಿತಾ-ಚೆನ್ನಾಗಿಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡವಳು ಅಸೀತ್-ಆದಳು||೩೮||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದ್ವಾರ್ಥಬೋಧಿನ್ಯಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ

ಸಪ್ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಯ್ಯಬಾಲಕನ ಮನೋಹರವಾದ ಮುಗುಳುನಗೆಯುಳ್ಳ ಮುದ್ದುಮುಖವನ್ನೋಡಿ ಲಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಗಿ ಆಕಳಿಸಿ

ದ ಆಮಗುವಿನ ಬಾಯಿಯೊಳಗೆ ಜಗವೆಲ್ಲವುಂಕಂಡಳು.||೩೬|| ಅದೆಂತೆ
ನೆ- ಆಕಾಶ, ದ್ಯಾವಾಭೂಮಿಗಳು, ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚಕ್ರವು, ದಿಕ್ಕುಗಳು,
ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ಅಗ್ನಿಗಳು, ಗಾಳಿ, ಸಮುದ್ರಗಳು, ಸ್ಥಾವರಜಂ
ಗಮಪ್ರಾಣಿಗಳು ದ್ವೀಪಗಳು, ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಹೊಳೆಗಳು, ವನಗಳು
ಇವೆಲ್ಲವುಂ ಕಂಡಳು. ||೩೭|| ಎಲ್ಲ, ರಾಜೇಂದ್ರ)ನೇ? ಹುಲ್ಲೆಯಮರಿಯ
ಕಂಠುಗಳಂತಿರುವ ಕಂಠುಗಳುಳ್ಳ ಯಶೋದಾದೇವಿಯು ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ
ಅಬಾಲಕನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತೊಂಕಂಡು, ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗಡಗಡನೆ ನ
ಡುಗುವಳಾಗಿ ಕಂಠುಗಳು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತಾಶ್ಚರ್ಯವ
ನೆಯ್ದಿದಳು... .. ||೩೮||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿ
ಗಳಾದ ಶಾನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನು||೩೬|| ಶ್ರೀಮನ್ಯುಹೇಶೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ
ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀಭಾಗವತದ|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಶಾಸವು, ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ಸಪ್ತಮೋಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.....

ಶ್ರೀಬಾದರಾಯಣಃ || ಗರ್ಗಃಪುರೋಹಿತೋರಾಜನ್ಯಮೂನಾಂಸುಮಹಾತಪಾಃ | ವ್ರಜಜ್ಜಗಾಮನಂದ್ವ
ಸ್ಯಪಸುವೆವಪ್ರಚೋದಿತಃ ||೨|| ತಾದೃಷ್ಟ್ವಾಪರಮಪ್ರೀತಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯಾಕೃತಾಂಜ್ವಲಿಃ | ಅನರ್ಚಾ
ಭೋಕ್ಷಜಧಿಯಾಪ್ರಣಿಪಾತಪುರಸ್ಕೃತಃ ||೩|| ಸೂಪವಿಪ್ಲವಾಕೃತಾತೀರ್ಥಗಿರಾಸೂನೃತಯಾಮುಖಃ

೪ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ- ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

[ಶುಕವಾಕ್ಯವು.] ರಾಜರ್ಷಿ-ಅರಸಾದಪರಿಕ್ಷಿತತೇಃ | ಸ.ಮಹಾತಪಾಃ-ನವಿಶಾಚೀನವಾದಮೊಡ್ಡ ತಪಸ್ಸುಳ್ಳ, ಯದೂನಾಂ-ಯಾ
ದವರ, ಪುರೋಹಿತಃ-ಯಾಜಕನಾದ, ಗರ್ಗಃ-ಗರ್ಗಮುನಿಯು, ವಸುದೇವಪ್ರಚೋದಿತಸ್ತ್ವ-ವಸುದೇವನಿಂದಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾ
ಗಿ, ಸಂದನ್ಯ-ಸಂದಗೋಪನ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವಂಕುರಿತು, ಜಗಾಮ-ಹೋದನು ||೨|| ತಂ-ಅಮುನಿಯನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ,
ಪರಮಪ್ರೀತಃ-ಉತ್ತಮವಾದಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ, ಕೃತಾಂಜಲಿಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಬಾಗಿಯ
ವನಾಗಿ, (ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು) ಪ್ರಣಿಪಾತಪುರಸ್ಕೃತಃ-ಸಾಷ್ಟಾಂಗನಮಸ್ಕಾರವೂವಕವಾಗಿ, ಅಭೋಕ್ಷಜಧಿಯಾ-ಪಿಷ್ಟವೆಂಬ
ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಅನರ್ಚ-ಪೂಜಿಸಿದನು ||೩|| ಸೂಪವಿಪ್ಲವ-ಚನ್ನಾಗಿಕುಳಿತಂಥಾ, ಕೃತಾತೀರ್ಥ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಅತಿಧಿಸತ್ಕಾರವುಳ್ಳ
ಮುನಿ-ಗರ್ಗಮುನಿಯನ್ನು, ಸೂನೃತಯಾ-ಸತ್ಯವಾದ, ಗಿರಾ-ವಚನದಿಂದ, ನಂದಯಿತ್ವಾ-ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ, ಅಬ್ರವೀತ್-ಹೇ
ಳಿದನು. ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ಪೂರ್ವ-ತುಂಬಿದವನಾದ, (ಕೃತಾರ್ಥನಾದ)ತೇ-ನಿನಗೆ, ಸಿಂಹರವಾಮ-ಯಾವಸತ್ಕಾರವ

ಶ್ರೀಧೀಯಶ್ಲೋಕ || ಅವ್ಯಮೇನಾಮಕರ್ಮಾನ್ಯ ಬಾಲಕ್ರೀಡಾಕುತೂಹಲೇ | ಮೃದ್ಭಕ್ಷಣಾದಿಯೋಗೇ
ಚ ವಿಶ್ವರೂಪಂನಿರೂಪ್ಯತೇ || ಟೀ || ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನಾದಸೌಮಿಗೆ ನಾಮಕರಣವೂ ಬಾಲಲೀ
ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಜನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಬಾಯಂತೆರದು ವಿಶ್ವರೂಪಂತೋರಿದಮಹಿಮೆಯೂ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತೆ.*ಪೂ
ರ್ವಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕುಕಾಚಃರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನು ಶಕಟ ತ್ಯಾಣವರ್ತ
ಕಂ ಸಂಹಾರಗೇಯದಂ ನಿರೂಪಿಸಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುವನೆಂದೆನಿಸಿ-

ಎಲೈ, ಅರಸಾದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಯದುಕುಲಕ್ಕೆ ಪುರೋಹಿತನಾಗಿಯೂ ಮಹಾತಪೋವಂತನಾಗಿ
ಯೂ ಇರುವ ಗರ್ಗಾಚಾರ್ಯನು ವಸುದೇವನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಸಂದಗೋಕುಲಕ್ಕೆಬಂದನು.||೨||
ಅಗರ್ಗಮುನಿಯಂಕುಡು ನಂದಗೋಪನು ಅತ್ಯಂತಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದು ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು
ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಈತನೇದೇವರೆಂಬುದೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಮಾಡಿದನು.||೩|| ಬಳಿಕ ಭೋಜನಮಾಡಿಬಂದು ಗದ್ದು
ಗೆಯಲ್ಲಿಕುಳಿತಿರುವ ಗರ್ಗಮುನಿಯು ಸುಷ್ಯಮವಚನಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ "ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಯಾದ

ಸಂದಗೋಪನು

ಗರ್ಗಮುನಿಯು

ಅರಾಜಕೇರಹ್ಯವಾಣಾಜಘ್ನುರ್ದಸ್ಯೂಂತ್ಸಮೇಧಿತಾಃ ||೧೪|| ಯವತಸ್ತಿಸ್ತಹಾಭಾಃ ಪ್ರೀತಂಕ್ವರಪ್ತಿಸ್ತ
ಮಾನವಾಃ|ನಾರಯೋಭಿಭವಂತೈತಾಃ|ವಿಷ್ಣುಪಕ್ಷಾಣಿವಾಸುರಾಃ ||೧೫|| ತಸ್ಮಾನ್ನನ್ದಾತ್ಮಜೋಯನ್ತು
ನಾರಾಯಣಸಮೋಗುತ್ಯೇಃ|ಶ್ರಿಯಾಕೀರತ್ಯಾನುಭಾವನಗಪಾಯಸ್ವಸಮಾಹಿತಃ ||೧೬|| ಆತ್ಯಾತ್ಮಾನಂಸ
ಮಾದಿತ್ಯಗೈಚಸ್ವಗೃಹಂಗೃತೇನಂದಾಪ್ರಮುದಿತೇಮೇನಹ್ಯಾತ್ಮಾನಮ್ಬ್ರೂರ್ಮಾಶಿಖಾ ಮ್||೧೭|| ಕಾಲೇ

-ಬಾಲಕಿಗ್ರೇಡಾ ಪೂರಮಭ್ಯುಪಗಮಿಸ್ವಿ-

ನವ್ರಜತಾತಾತಗೋಕುಲೇರಾಮಕೇಶವಾ | ಜಾನುಭ್ಯಾಂಸಹಪಾಣಿಭ್ಯಾಂಸಮಮಾಣೌವಿಜಹ್ರತುಃ ||೧೮||
ತಾಮಂಘ್ರಿಯುಗ್ರಮನುಕ್ಯಪ್ಯಸುರೀಶ್ವರಸೌಖ್ಯೋಪಪನ್ನೋಪಪನ್ನಂಚಿರಂವ್ರಜಕರ್ತಮಮೃತನ್ನಾದ್ಯ

ರಾ-ಪೂರೈಕಾಲದಲ್ಲಿ, ದಸ್ಯುಪೀಡಿತಾಃ-ಕಳ್ಳರಿಂದಬಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಾಧವಾಃ-ಸತ್ಪುರುಷರು, ಅನೇನ-ಈವುರುಷನಿಂದ, ರಹ್ಮಸಮಾಣಾಃ
ಪಾಲಿಸಲ್ಪಡುವರಾಗಿಯೂ, ಸಮೇಧಿತಾಃ-ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂಆಗಿ, ದಸ್ಯೂ-ಕಳ್ಳರನ್ನು, ಜಘ್ನು-ಹೊಡೆದರು ||೧೪|| ಮ
ಹಾಭಾಗೇ-ಪೆಚ್ಚಾದಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳ, ವತಸ್ತೀ-ಈಕೃಪಣದಲ್ಲಿ, ಯೇಮಾನನ-ಯಾವಮನಸ್ಸು, ಪ್ರೀತಿಂ-ಪ್ರಿಯಬುದ್ಧಿಯನ್ನು,
ಕುರ್ವಂತಿ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೋ ತಾನೇತಾಃ-ಅಯಾವನುಪ್ಪರನ್ನು, ಅನು-ಅನಿ-ಬೈತ್ಯರು, ವಿಷ್ಣುಪಕ್ಷಾಣಿವ-ವೈಷ್ಣವರನ್ನು ಹೇಗೋ
ಹಾಗೆ, ಅರಯೇ-ಕತ್ತುಗಳು, ನಾಭಿಭವಂತಿ-ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲವು||೧೫|| ತಸ್ಮಾತಿ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಆಯಂನಂದಾತ್ಮಜಸ್ತು-ಈನಂ
ದಗೋಪನಪುತ್ರನಾದತೋ, ಶ್ರಿಯಾ-ಸಂಪತ್ತಿಸಿಂಹಲೂ, ಕೀರ್ತಯ-ಹೆಸರುವಾಸಿಯಿಂದಲೂ, ಅನುಭಾವೇನ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ
ಲೂ, ಗುಣೈ-ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಾದಿನುಗುಣಗಳಿಂದಲೂ, ನಾರಾಯಣಸಮ-ವಿಷ್ಣುವಿನೊಡನೆಸರಿಯಾದವನು, (ಇವನನ್ನು) ನಮಾಹಿ
ತಃ-ನಮಾಧಾನಗೊಂಡ(ಜಾಗರೂಕನಾದ)ನೀನು, ಗೋಪಾಯಸ್ವ-ರಕ್ಷಿಸಿಕೋ ||೧೬|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು, ಸ
ಮಾದಿತ್ಯ-ಹೇಳಿ, (ಅಷ್ಟಾಪಿನಿ)ಗೆರ್ಗ(ಚ-ಗರ್ಗಮುನಿಯೂ, ಸ್ವಗೃಹಂ-ತನ್ನಮನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಗತೇನತಿ-ಹೋದವನಾಗುತ್ತಿರ
ಲು, ನಂದೇ-ನಂದಗೋಪನು, ಪ್ರಮುದಿತೇನ-ಸಂತೋಷಗೊಂಡವನಾಗಿ, ಆತ್ಮಾನಂ, ತನ್ನನ್ನು, ಆಶೀರ್ವಾ-ಪರಕೆಗಳಿಂದ,
ಪೂರ್ಣಂ-ತುಂಬಿದವನನ್ನಾಗಿ, ಮೇನೇ-ತಿಳಿದನು ||ಅಧವಾ-ಆತ್ಮಾನಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪೂರ್ಣಂ-ವಿಷ್ಣುವನ್ನಾಗಿ, ಮೇನೇ-ತಿಳಿದ
ನು||೧೭|| ಹೇತಾತ-ಅಯ್ಯಾವರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಪ್ರಜತಾ ಕೇಶದುಹೋದ, ಕಾಲೇನ-ತಕ್ಕಮಯಸ್ಸಿನಿಂದ, ಗೋಕುಲೇ-ನಂದವ್ರಜದಲ್ಲಿ, ರಾ
ಮಕೇಶವಾ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಜಾನುಭ್ಯಾಂ-ಮೋಣಕಾಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂಸಹ-ಅಂಗೈಗಳಿಂದಲೂಕೂಡ, ರಮಮಾಣೌ
ಸಂತಾ-ಅಂಬೆಗಾಲಿಟ್ಟುಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುವವರಾಗಿ, ವಿಜಹ್ರತುಃ-ವಿಹುಸಿದರು ||೧೮|| ಅಂಘ್ರಿಯುಗ್ರಂ-ಎಕಾಲುಗಳನ್ನೂ, ಅನು
ಕ್ಯಪ್ಯ-ಮುಂದಕ್ಕೆಳೆಕೊಂಡು, ಘೋಪಪನ್ನೋಪಪನ್ನಂಚಿರಂಯಥಾತ್ಮಥಾ-ಘೋಷ-ಉಡುಗಂಟೆಗಳ ಅಧವಾಕಾಲಗೇಜ್ಜಿಗಳ, ಪ್ರಘೋಷ-
ಹೆಚ್ಚುಶಬ್ದದಿಂದ, ರುಚಿರಂ-ಮನೋಹರವಾಗುವಂತೆ, ವ್ರಜಕರ್ತಮ-ವ್ರಜ-ಗೋಕುಲದ, ಕರ್ತವ್ಯೇಷ-ಕೆನುನೆಲಗಳಲ್ಲಿ,
ಸುರೀಶ್ವರಸಂತಾ-ಅರಿದಾಡಿಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತಿರುವ, ತಾಮರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ತನ್ನಾದಹೃದಯಮನಸಾಸಂತಾ-ತತ್-ಅಕಿರುಗಂಟಿ

ರಾಗಿ ಈಬಾಲಕನಿಂದಲೇ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿ ಆದುಪ್ಪರಂ ಗೆದ್ದರು. ||೧೪||ಯಾ
ವಪುರುಷರುಭಾಗ್ಯವಂತನಾದ ನಿನ್ನ ಈಬಾಲಕನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಂಗೆಯ್ಯರೋ ಅವರನ್ನು ಕತ್ತುಗಳು, ವಿಷ್ಣುಭ
ಕ್ತರಂ ಅಸುರರು ಬಾಧಿಸಲಾರದೆ ಹೋಗುಮಂತೆ ತಿರಸ್ಕಾರಪಂಗೆಯ್ಯಲಾರರು. ||೧೫|| ಎಲೈ, ನಂದಗೋಪನೇ
ಆದುದರಿಂದ. ನಿನ್ನ ಈಬಾಲಕನು ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ, ಕೀರ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೂ, ಸಮಸ್ತಗುಣಗ
ಳಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಸಮಾನನಾಗಿರುವನು. ಆದರೂ ನೀನು ಜಾಗರೂಕನಾಗಿ ಈಬಾಲ
ಕನಂ ಸಲಹುತ್ತಿರು ||೧೬|| ಇಂತೆಂದು ಈಕೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗರ್ಗಮುನಿಯು ಅಷ್ಟಾಪಿನಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ
ಲೂ, ನಂದಗೋಪನು ಒಹಳಸುತುಪ್ಪನಾಗಿ ತನ್ನಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾದುತೇಳಿದನು. ||೧೭||
ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿತ್ರಾಯನೇ! ಆಮೇಲೆ ಕೆಲವುಕಾಲವು ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು, ರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ವರೂ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಎರ
ಡುಮೋಣಕಾಲ್ಗಳಿಂದಲೂ ಎರಡುಹಸ್ತಗಳಿಂದಲೂ ನಹ ಸುಚಾರಂಗೆಯ್ಯರಾಗಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು ||೧೮|| ಅದಂತೆನೆ-
ರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ವರೂ ನೆತುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಭರಣಗಳ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಿರುಗಂಟಿಗಳ
ಧ್ವನಿಗಳಿಂದ ಚಿತ್ತೋಲ್ಲಾಸವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಗೋಕುಲದ ಕೆನರಿನಲ್ಲಿ ಪಾದಯುಗ್ಮಗಳು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ನೆಳದು

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಬ್ಬಿ ನೀರುವ ಶೋಭಿಣೀ ಯಶೋದೆ

ಬಲರಾಮ

ಕೃಷ್ಣ

ಕಾಣಿದೊಡುತ್ತಿರುವ ಶೋಭಿಣೀ

ಶೋಭಿಣೀ ಯಶೋದೆಯು ಮಕ್ಕಳು ? ? ಅಲೆಯುಣಿಸುವಿಕೆ

ಅಂಬೆ ಅಲಿದುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು

ಪರಾವತಿಚಲೌಸ್ತುತೌನಿವೇದ್ಧಮ್ | ಗೃಹ್ಯಾಣಿಕರುಮಾಪಿಯತ್ರನತಜ್ಜನಸ್ಯಾಶಕಾತೇಪತುರಲಮು
ನನೋನವಸ್ತಾಮ್ ||೮೬|| ಕಾಲನಾಲ್ಪನಿರಾಜರೈರಾಮಕೃಷ್ಣಶ್ಚಗೋವ್ರಜೇ | ಆಕೃಷ್ಣಜಾನುಭೇಷದಿಬ್ಬ
ವಿಚಕ್ರಮತುರುಜಸಾ ||೮೭|| ತತಸ್ಸಭಗವಾಃ ಕೃಷ್ಣೋಽಯಸ್ಯೈರ್ವೃಜಬಾಲಕೈಃ | ಗುಹರಾಮೇವ

ಬಹಳಚಲರಾಗಿಯೂ, ಕ್ರಿಡಾಪರಾ-ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಸ್ವಸ್ತುತಾ-ತಮ್ಮ ಕುಮಾರರನ್ನು, ಶೃಂಗಿ-ಕೊಂಬುಗಳಿಂವಹಾಯುವವನುಗಳೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ಅಗ್ನಿ-ಬೆಂಕಿಯೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ದಂಷ್ಟ್ರಿ-ಕೋರೆದಾಡೆಗಳುಳ್ಳ ಚ್ಚವ ಜಂತುಗಳೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ಅಹಿ-ಹಾವುಗಳೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ಜಲ-ನೀರಿನದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ದ್ವಿಜ-ನವಿಲುಮುಂತಾದ ಹಕ್ಕಿಗಳೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ಕಂಟಕೇಭ್ಯಃ-ಮುಳ್ಳುಗಳೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ನಿಷೇದ್ಧಂ-ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಗೃಹ್ಯಾಣಿ-ಮನೆಯಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ಕರ್ತೃಮಪಿ-ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ, ಯತ್ರ-ಯಾವಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಶೇಕ್ವಾತೇ-ಶಕ್ತರಾಗಲಿಲ್ಲವೋ, ತತ್ರ-ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಮನಸಃ-ಮನಸ್ಸಿನ, ಅನವಸ್ಥಾಂ-ಆಕುಲತೆಯನ್ನು, ಅಲಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಆಪತುಃ-ಹೊಂದಿದರು ||೮೬|| ರಾಜರ್ಷೀ-ರಾಜನಾಗಿಯೂ ಋಷಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುವವರಿಗ್ಗೈತನೇ, ಅಲ್ಪೇನಕಾಲೇನ-ಕೊಂಚಕಾಲದಿಂದಲೇ, ರಾಮಾಂಕೃಷ್ಣಶ್ಚ-ರಾಮನೂ ಕೃಷ್ಣನೂ, ಗೋವ್ರಜೇ-ಗೋಲರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಆಕೃಷ್ಣಜಾನುಭಿಃ-ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊಣಕಾಲಗಳುಳ್ಳ, ಪದ್ಭಿಃ-ಕಾಲುಗಳಿಂದ, ಅಂಜನಾ-ಬೆಣಸೆ, ವಿಚಕ್ರಮತುಃ-ತಿರುಗಾಡಿದರು ||೮೭|| ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನಾದ, ನಕೃಷ್ಣಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಸಹರಾಮಃ-ರಾಮನಿಂದಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ವ್ರಜಬಾಲಕೈಃ-ಗೋಕು

ಯರು, ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಗೊಂಡು ಅತಿಚಲರಾದ ತಮ್ಮ ಪುತ್ರರಂ ಕೊಂಬುಗಳುಳ್ಳ ಪಶುಗಳಿಂದಲೂ, ಕೋರೆದಾಡೆಗಳುಳ್ಳ ವೃಗಗಳಿಂದಲೂ, ದೀಪಮೊದಲಾದ ಬೆಂಕಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸರ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ನೀರುತುಂಬಿದ ಭಾಮಿಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದಲೂ ನವಿಲು ಮುಂತಾದಹಕ್ಕಿಗಳಿಂದಲೂ, (ಚೇಳುಮುಂತಾದ ಕೀಟಕಿ)ವಿಗಳಿಂದಲೂ ಉಂಟಾಗುವ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಸುರಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗವೂ; ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳಂ ಮಾಡಲೋಸುಗವೂ, ಯಾವಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಪಟ್ಟರೋ ಆಗ ಚಿತ್ತಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲವೆ ವ್ಯಾಕುಲರಾದರು.||೮೬|| ಎಲೈ, ರಾಜರ್ಷಿಯಾದ ಪ್ರೀಕ್ಷಿದ್ಧಾ

ಯನೇ! ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಿಂದ ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ಷರೂ ನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಅಂಜಿಗಾಲಿಡುವುದು ಬಿಟ್ಟು ಅನಾಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಟ್ಟು ನಡೆಯುವವರಾದರು. ||೮೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬ

ವ್ಯಮನನಾವನುಸೃತ್ಯಲೋಕಂಮುಗ್ಧಪ್ರಭೀತವದುಜಯತುರನ್ನಿಮಾತೋಃ ||೮೩|| ತನ್ಮಾತರೋನಿಃಸು
ತೌಘೈಃಣಯಾಸ್ತು ವನೌತ್ಯೋಂಕಾಂಗರಾಗರಾಚಿರಾ ಪುನಗೂಹ್ಯದೂರಾಭ್ಯವಾ | ದತ್ವಾಸ್ತಸಂಪ್ರಪಿಬತೋ
ಸ್ಸುಮುಖಂನಿರೀಕ್ಷ್ಯಮುಗ್ಧಸ್ಮಿತಾಲ್ಪದಶನಂಯಯತುಃಪ್ರಮೋವಾ||೮೪||ಯಾರ್ಹಗ್ರಾಂನಾದ*೧೧೧ಯ
ಕುಮಾರಲೀಲಾವ. ತಸ್ಯಜಿತದಬಲಾಃಪ್ರಗೃಹೀತಪುಚ್ಛೈಃ|ವತ್ಸೈಃನಿರೀಕ್ಷತಃ|ಉಭಾವನುಕೃಪ್ಯಮಾಣೌಪ್ರ
ಹ್ವಂತಃಪ್ರಾಪ್ತೌಹೃದಯಪೂರ್ವಸನ್ತ್ಯಾಃ||೮೫|| ಶೃಂಗೈಃದಂಷ್ಟ್ಯೌಽಜಲದ್ವಿಜಕಣ್ವಕಭೃಣೈಃಕ್ರೀಡಾ

ಗಳ, ನಾದ-ಕಬ್ಬದಿಂದ, ಹೃಪ್ಪ-ನಂತನಗೊಂಡ, ಮನಸಾಸನ್ಮಾ-ಚಿತ್ತವೃತ್ತವರಾಗಿ, ಲೋಕಂ-ಇತ್ತತ್ತಿರುಗುವಜನವನ್ನು, ಅನು
ಸೃತ್ಯ-ಅನುಸರಿಸಿಮೂರುನಾಲ್ಕುಡಿಗಳನಿಟ್ಟು, ಮುಗ್ಧಪ್ರಭೀತವತೆ-ಮೂಢರಂತೆಯೂ ಹೆದರಿದವರಂತೆಯೂ, ಮಾತೋಃ-ತಾಯಿ
ಯರಾದರೋಹಿಣೀಯಶೋಭೆಯರು, ಅಂತಿ-ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಉಪೇಯತುಃ-ಸೇರಿದರು.(ಬಳಿಗೆಹೋದರು)||೮೩|| ತನ್ಮಾತರಾ-ಅತಾಯಿ
ಯರಿವರೂ, ಘೃಣಯಾ-ದಯೆಯಿಂದ, (ಪುತ್ರ)ಪ್ರೇಮದಿಂದ)ಸ್ಸುಮಂತ್ಯಾ-ಕಾಲನ್ನುನುಸುವಮೊಲೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಪಂಕಾಂಗ
ರಾಗರುಚಿರಾ-ಪಂಕ-ಕಸನಿಂದಲೂ, ಅಂಗರಾಗ-ಅರಿಸಿನಗಂಧಮೊದಲಾದವನುಲೇಪನದಿಂದಲೂ, ರುಚಿರಾ-ಚನ್ನಾದ, ನಿಜನುತ್
ತಮ್ಯಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಮೋರ್ಘಾಂ-ತಮ್ಮತೋಳುಗಳಿಂದ, ಉಪಗೂಹ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಸ್ತನಂ-ಮೊಲೆಯನ್ನು, ದತ್ವಾ-ಕೊಟ್ಟು,
ಪ್ರಪಿಬತೋಃ-ಚನ್ನಾಗಿಹಾಲುಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವ, ಪುತ್ರರ, ಮುಗ್ಧಸ್ಮಿತಾಲ್ಪದಶನಂ-ಮುಗ್ಧಸ್ಮಿತ-ಚಲುವಾದ ರ ನಗೆಯುಳ್ಳ, ಅ
ಲ್ಪದಶನಂ-ಕಿರುಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ, ಸುಮುಖಂ-ಸೊಗಸಾದಮೋರೆಯನ್ನು, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿನೋಡಿ, ಪ್ರಮೋದಂ-ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋ
ಷವನ್ನು, ಯಯತುಃ-ಹೊಂದಿದರು ||೮೪|| ಯಾರ್ಹ-ಯಾವಾಗ. ಅಂಗನಾದರ್ಶನೀಯಕುಮಾರಲೀಲಾ-ಅಂಗನಾ-ಹೆಂಗಳಿಂದ, ದರ್ಶ
ನೀಯ-ನೋಡಲ್ಪಡತಕ್ಕ-ಕುಮಾರಲೀಲಾ-ಬಾಲಕ್ರೀಡೆಗಳುಳ್ಳವರಾದರೋ, ತತೆ-ಆಗ, ಅಬಲಾಃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಅಂತರ್ಮಜೇ-
ಗೋಕುಲದೊಳಗೆ, ಪ್ರಗೃಹೀತಪುಚ್ಛೈಃ-ಹಿಡಿದಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಬಾಲಗಳುಳ್ಳ, ವತ್ಸೈಃ-ಕರುಗಳಿಂದ, ಇತಸ್ತತಃ-ಇಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಂ
ದಿಲ್ಲಿಗೆ, ಅನುಕೃಪ್ಯಮಾಣೌ-ಎಳೆದಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಉಭೌ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿವರನ್ನೂ, ಪ್ರೀಕ್ಷಂತ್ಯಃ-ಚನ್ನಾಗಿನೋಡುತ್ತಿರುವ
ರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಉಜ್ಜಿತಗೃಹಾಃ-ಉಜ್ಜಿತ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಗೃಹಾಃ-ಮನೆಯಕೆಲಸಗಳನ್ನುವರಾಗಿಯೂ, ಪನಂತ್ಯಃ-ನಗುತ್ತಿರುವರಾ
ಗಿಯೂ, ಜಹೃಷುಃ-ಸಂತೋಷಿಸಿದರು ||೮೫|| ತಜ್ಜನನ್ಯಾ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರ ತಾಯಿಯರಾದ ರೋಹಿಣೀಯಶೋಭೆಯರು, ಅತಿಚಲಾ

ಕೊಂಡು ಅಂಬೆಗಾಲಿಡುವರಾಗಿ, ಅಗೆಜ್ಜೆಕಿರುಗಂಟೆಗಳ ನಾದಗಳಿಂದ ಹರ್ಷವನೆಯ್ದಿದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ಎದಬ
ಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮೂರುನಾಲ್ಕುಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಮುಗ್ಧರಂತೆಯೂ ಹೆ
ದರಿದವರಂತೆಯೂ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಗಳ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ||೮೩|| ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ತಾಯಿ
ಯರಾದ ರೋಹಿಣೀಯಶೋಭೆಯರು ಪುತ್ರಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪೂರಯಿಸಿಸುರಿಯುವ ಪಾಲುಪ್ಪ ಸ್ತನಗಳಾಳ್ವವರಾಗಿ
ಗಂಧಾದ್ರ್ಯನುಲೇಪನದಿಂದ ರಮಣೀಯರಾಗಿ, ಕೆಸರಂಮೆತ್ತಿಕೊಂಡುಬಂದ ತಮ್ಮ ಬಾಲಕರನ್ನು ಎತ್ತಿ,ತೋಳುಗ
ಳಂತೆಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ತನ್ಯವಂಕೊಟ್ಟು ಪಾನಂಗೈಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಪುತ್ರರ ಮುಗುಳುನಗೆಯೂ ಸಂಜಹಲ್ಲಗಳೂ ಉಪ್ಪ
ಚಲುವಾದ ಮುಖಗಳನ್ನೋಡಿ ಹರ್ಷವನೆಯ್ದಿದರು. ||೮೪|| ಯಾವಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ನೋಡಲಾಯೋ
ಗ್ಯವಾದ ಬಾಲಲೀಲೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾಲಗಳುಳ್ಳಕರುಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಎಳೆದಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ರಾ
ಮಕೃಷ್ಣರು ವಿಹರಿಸಿದರು. ಆಗ ಆಬಾಲಕರಂ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ನಂದವ್ರಜದ ಗೋಪಿಯರು ತಮ್ಮ ಮಾನೆಯ
ಕೆಲಸಮೆಂಬಿಟ್ಟು ನಗುವರಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸಿದರು. ||೮೫|| ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರ ತಾಯಿಯರಾದ ರೋಹಿಣೀಯಶೋಭೆ

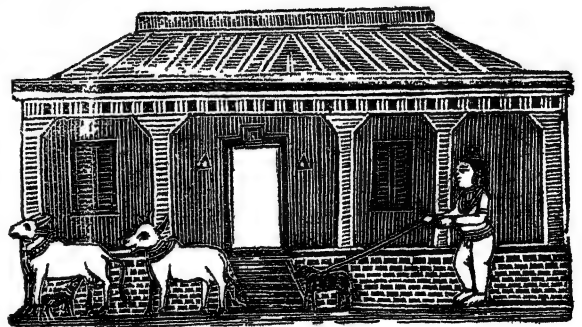
ಜಸ್ತ್ರೀಣಾಂಚ್ಚಿಕ್ರೀಡಜನಯನ್ಮುದವಾ ||೧೦೪||ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಗೋವೈರುಚಿರಂವೀಕ್ಷ್ಯಕೌಮಾರಚಾಪಲವಾ|
ಕುಣ್ಣುನ್ಮಾನ್ಯಕಿಲತನ್ಮಾತುರಿತಿಹೋಚಸ್ಸಮಾಗತಾಃ||೧೦೫||ವತ್ಸಾನ್ಮುಂಚೆನ್ನೈಚಿದಸಮಯಿಕೋಗಸಂ
ಜಾತಹಾಸಃಸ್ತೆಯಂನ್ಯಾದ್ವತ್ಪ್ರಥದಧಿಪಯಾಕಲ್ಪಿತ್ಯೈಸ್ತೆಯಯೋಗೈಃ | ಮರ್ಕಾನೋಭಕ್ಷ್ಯನ್ವಿಭಜತಿಹ

ಲದಹುಡುಗರಾದ, ವಯಸ್ಕೈಸ್ಸಹ-ಸಂಗಾತಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ವ್ರಜಸ್ತ್ರೀಣಾಂ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರಿಗೆ, ಮುದಂ-ಸಂತೋಷವನ್ನು, ಜನಯ-
ಹುಟ್ಟಿಸುವನಾಗಿ, ಚಿಕ್ರೀಡೇ-ಆಡಿದನು||೧೦೪||ಗೋವೈಃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ, ರುಚಿರಂ-ಮನೋಹರವಾದ, ಕೌಮಾರ-
ಚಾಪಲಂ-ಹುಡುಗಾಟಿಕೆಯಚಾಂಚಲ್ಯವನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸಮಾಗತಾಃ-ಬಂದವರಾಗಿ, ತನ್ಮಾತುಃ-ಆಕೃಷ್ಣನತಾಯಿಯಾದಯೆ
ಕೋದೆಯೂ, ಕುಣ್ಣುನ್ಮಾನ್ಯ-ಕೇಳುವವಳಾಗುತ್ತಿರಲು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಉಚಾರ್ತ ಕಿಲ-ಹೇಳಿದರಲ್ಲವೇ||೧೦೫||ಸಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಕ್ವ
ಚಿತೆ-ಒಂದುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಅಸಮಯೇ-ಹಾಲಕರೆಯುವಕೊತ್ತಲ್ಲದವೇಳೆಯೊಳು, ವತ್ಸಾ-ಕರುಗಳನ್ನು, ಮುಂಚೆ-ಬಿಚ್ಚಿಬಿಡುವನಾಗಿ,
ಕೋಶಸಂಜಾತಹಾಸಃ-ಕೋಶ-ಮನೆಯವರುಅತ್ತುಕೊಗುವುದರಿಂದ, ಸಂಜಾತ-ಉಂಟಾದ, ಹಾಸಃ-ನಗೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸ್ತೇ-
ಯಂ-ಕದಿಯಲ್ಪಟ್ಟು, ಸ್ವಾದು-ರುಚಿಯಾದ, ದಧಿ-ಮೊಸರನ್ನೂ, ಪಯಃ-ಹಾಲನ್ನೂ, ಅತ್ತಿ-ಭಕ್ಷಿಸುವನು. ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಸ್ತೇಯ
ಯೋಗೈಃ-ಕಷ್ಟತನದಉಪಾಯಗಳಿಂದ, ಕಲ್ಪಿತ್ಯೈಃ-ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ, ಭೋಕ್ಷ್ಯ-ತಾನುಂಣುವನಾಗಿ, ಮರ್ಕಾ-ಮಂ
ಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ವಿಭಜತಿ-ಹಂಚಿಡುವನು. ಸಃ-ಆಕಪಿಯು, ನಾತ್ರಿಚೇತೆ-ತಿನ್ನ ದೇಹೋದರಅಥವಾ ನಾಸ್ತಿಚೇತೆ-ಇಲ್ಲದೇಹೋದರ,
ಭಾಂಡಂ-ತಾನುತಂದುಮಿಕ್ಕ ಪಾಲಿಸ್ತನರಗಡಿಗೆಯನ್ನು, ಭಿನತ್ತಿ- ಒಡೆದುಹಾಕುವನು. ದ್ರವ್ಯಾಲಾಭೇ-ದ್ರವ್ಯ-ಬೆಂಕೆಮುಂತಾದವ
ದಾರ್ಥವು, ಅಲಾಭೇ- ದೊರೆಯದೆಯಿರುವಲ್ಲಿ, ಗೃಹಕುಪಿತಃ-ಆಮನೋನುಗವೇನಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳುವನಾಗಿ, (ಈಮನೆಯಂನುಟ್ಟುಬಿಡು

ಲರಾಮನೋಡನೆಯೂ ಸಮವಯಸ್ಕರಾದ ಗೋಪಾಲ
ಬಾಲಕರೊಡನೆಯೂ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ನಂದಗೋಕುಲ
ದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗಳಿಗೆ ಸಂತೋಷವನುಂ
ಟುಮಾಡುವವನಾಗಿ ವಿಹರಿಸಿದನು. || ೧೦೪ || ಆಕಾಲ
ದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಂಗನೆಯರು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮನೋಹ
ರವಾದ ಕೌಮಾರ ಚರಿತ್ರೆಯಂಕಂಡು ಗುಂಪಾಗಿಬಂದು
ಆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತಾಯಿಯಾದ ಯಶೋದಾ ದೇವಿಯು
ಕೇಳುವಂತೆ ವಿಚ್ಛೇದನಂಗೈದ್ದರು. || ೧೦೫ || ಎಲೈ,

ಯಶೋದಾದೇವಿಯೇ! ನಿನ್ನ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋವುಗಳು ಡ್ರೀರವಂಕರಿಯದೆ ಇರುವಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ
ರುಗಳು ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿಡುವನಾಗಿ ಆಗ ಅಹಸುಕರುಗಳಂ ಕಟ್ಟ
ಲೋಸುಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಹೊರಗೆಬಂದು ಕೂ
ಗುತಲಿರಲು ನಸುನಗುತ ಇದೇಸಮಯವೆಂದು ಮನೆಗಳಂ
ಹೊಕ್ಕು ಒಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಕೊಡಲ್ಪಡದಿದ್ದರೂ ತನ್ನಿಂದ
ಕದ್ದುಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾಲ್ಕೆಂಣಮೊದಲಾದ ಸ್ವಾದುವ
ಸ್ತುವಂ ಭಕ್ಷಿಸುವನು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚಾ
ರ್ಯೋಪಾಯಗಳಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದಧಿಕ್ಷೀರಂಗಳ

ನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುವನು.ಮತ್ತತ್ತಾನು ಭಕ್ಷಿಸಿದವನಾಗಿಅಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ ಮರ್ಕಟಂಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಡುವನು.ಬಾಲಕರೂ
ಮರ್ಕಟಂಗಳೂ ತೃಪ್ತಿಹೊಂದಿದಾಗ ಅವರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಭಕ್ಷಿಸದೆಯಿದ್ದರೆ ಅದಧಿಕ್ಷೀರಭಾಂಡಗಳನ್ನು ಒಡೆ

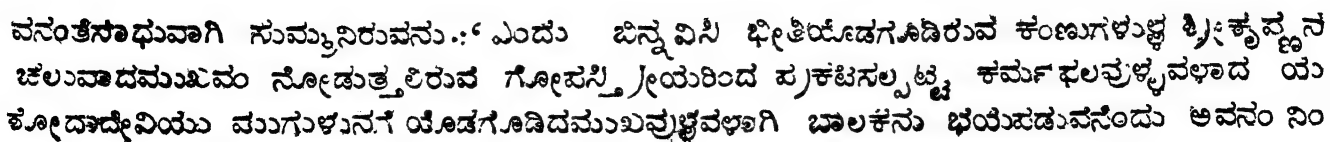
ಚೆನ್ನಾ ತ್ರಿಭಾಣ್ಯಮಿಭಿಸ್ತಿದ್ರವ್ಯಾಲಾಭಸಗೃಹಕುಪಿತೋಯಾತ್ಮ್ಯಪಕೋಶ್ಯತೇಕಾಃ ||೩೦||ಹಸ್ತಾಗ್ರಾ
 ದ್ಯೋರಚಯತಿವಿಧಿವಿಪ್ರಾಠಕೋಲೂಖಲಾದ್ಯೈಶ್ಚಿದ್ರವ್ಯಂನೈರ್ಮಹಿತವಯುನಶ್ಯಕ್ಯಭಾಣ್ಯಮುತದ್ವಿತ್ ಧ್ವಾ
 ನಾಗಾರಭೃತಮಣಿಗಣಿಸ್ವಾಂಗಮರ್ಥಪ್ರದೀಪಂಕಾ ಲಿಗೊಪ್ಯಾಯ*ರ್ದಿ ಗೃಹಕೃತ್ಯಮಸುವ್ಯಗ್ರಚಿ

ವೆನೆಂದು)ಅಥವಾ, ಸಗೃಹ-ಅಗೃಹಸ್ಥರಿಗಾಗಿ, ಕುಪಿತಃ- ಕೋಪಗೊಂಡವನಾಗಿ, ತೋಕಾಃ-ಮಕ್ಕಳನ್ನು (ತೋಟು ಮಂಚಗಳ
 ಳ್ಲಿಮಲಗಿರುವರನ್ನು)ಉಪಕೋಶ್ಯ-ಅಳಿಸಿ(ಜಿಗಟಿಚುಚ್ಚಿ ಎಳದ.ಅಳವಂತೆಮಾಡಿ) ಯಾತಿ-ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ||೩೦||ಯರ್ಷಿ-ಯಾವಾಗ,
 ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೊಪ್ಪಿತಿಯರು, ಗೃಹಕೃತ್ಯೇಷು-ಮನೆಯಕಲಸಗಳಲ್ಲಿ, ಸುವ್ಯಗ್ರಚಿತ್ತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ತ್ವರಗೊಂಡಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿರುವ
 ರೋ, ಕಾಲೇ-ಅಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಹಸ್ತಾಗ್ರಾ-ಕೈಗಳಿಗೆಚ್ಚದೇಮೇಲೆಯಿರುವ ದ್ರವ್ಯದವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಪೀಠಕೋಲೂಖಲಾದ್ಯೈಃ-ಪೀಠ
 ಕ-ಗದ್ದುಗೆಯಕಾಲುವಾಣಿಗಳಿಂದಲೂ, ಉಲೂಖಲಾದ್ಯೈಃ-ವರಳುಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಧಿಂ-ಎತ್ತರವಾದೆಲುಪಾಯವನ್ನು,
 ರಚಯತಿ-ಎಟಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆಮಾಡುವನು. ಶಿಕ್ಯಭಾಂಡೇಷು-ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂತರ್ನಿಹಿತವಯುನಃ-
 ಅಂತರ್ನಿಹಿತ-ಅದರೊಳಗೆಮುಚ್ಚಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದಿಗಳಲ್ಲಿ, ವಯುನಃ-ಅಂಕಿಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತದ್ವಿತ್-
 ಅದರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಳುಪಾಯವಂಬಲ್ಲವನಾಗಿ, ಛವ್ರಂ-ಆಗಡಿಗೆಗೆತೊತನ್ನು, ರಚಯತಿಹಿ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವನಷ್ಟೆ; ಧ್ವಾಂತಾಗಾ

ಯುವನು. ಮತ್ತು ಒಂದುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪಾಲಾಬೆಂಣೆಮೊದಲಾದದ್ರವ್ಯವು ದೊರೆಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗಳಂ ದಹಿಸುವನು
 ದು ಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ ಆಯಾಗೃಹಂಗಳೊಳಗೆ ಮಂಚಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿನಿದ್ರಿಗೆಯ್ಯ ಮಕ್ಕಳಂಎಬ್ಬಿಸಿ ನುಲಿ
 ದು ರೋದನಂಗೆಯ್ಪಿ ದೊರಟುಹೋಗುವನು. ||೩೦|| ಮತ್ತು, ಯಾವಾಗ ಗೋಪಿಯರು ಮನೆಯಕೆಲಸದಲ್ಲಿ
 ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿರುವರೋ ಆಗ ನಿನ್ನಮಗನಾದಕೃಷ್ಣನು ಅವರಮನೆಗಳಂಹೊಕ್ಕು ಕೈಯ್ಗನಿಲುಕದಂತೆ ಮೇ
 ಲೆಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ನೆಲುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಡಿಕೆಗೆ ಪೀಠಗಳನ್ನೂ ಮರದೊರಳುಗಳನ್ನೂ ಒಂದರಮೇಲೊಂದನ್ನಿಟ್ಟುನಿಲು
 ಕುವಂತೆ ಉಪಾಯವೆರಚಿಸಿ ಆಗಡಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾಲಾಮೊಸರಂಮುಂತಾದವುಗಳಂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಮತ್ತುಂ
 ದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೀಠಗಳೂ ವರಳುಗಳೂ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಮೇಲಿರುವ ಹಾಲಾಮೊಸರಂಬಯಸಿ ನೆಲುವಿನಗಡಿಗೆಗೆ ತೊ

ತಾರಾಧವ್ರಹಸಿತಮುಖನಹ್ಯುಪಾಲಬ್ಧಮೈಚ್ಛತ್ | ೩೦ | ಗೋಪ್ಯಕದಾಚನಪೃಥಕ್ಸೃಥಗೂ
 ಹ್ಯಕೃಷ್ಣಮೈತ್ಯಕದೈವಗದಿತುಪ್ರಸೃತಾಸ್ತದಾಗಃ | ದೃಷ್ಟ್ಯಾತದನ್ತ್ಯಥತಮೆವನಿಜಾನದ್ಯಷ್ಟಾಃ
 ಮೃದಭಕ್ಷಣಾತ್ತ್ವರ್ಜಯಂತೀಮಾತರಂಪ್ರತಿ ಆಸ್ಯದರ್ಶನಾದ್ವಿಶ್ವರೂಪದರ್ಶನಘಟ್ಟಃ
 ಸರ್ವಾಶ್ಚತಾನಿವವೃತುಃಸ್ವಗೃಹಾಂತೈಲಜ್ಜಾಃ | ೩೧ | ಏಕದಾಕೀಡಮಾನಾಸ್ತರಾಮಾದ್ಯಾಗೋಪ
 ದಾರಕಾಃ | ಕೃಷ್ಣೋಮೃದಂಭಕ್ಷಿತವಾನಿತಿಮಾತೃನ್ಯವೇದಯತ್ | ೩೨ | ಸೌಗೃಹೀತ್ವಾಕರೇಪುತ್ರ
 ಮುಪಾಲಭ್ಯಹಿತೈಷಿಣೀ | ಯಶೋದಾಭಯಸಂಭ್ರಾಂತಪ್ರಕ್ಷಣಾಕ್ಷಮಭಾವತ | ೩೩ | ಯಶೋದಾ ||

ವುಳ್ಳವಾಗಿ, ಉಪಾಲಬ್ಧಂ-ಮಗನನ್ನು ಪಳಿದಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಹೆದರಿಸುವುದಕ್ಕೆ; ಸೈಚ್ಛದ್ವಿ-ಬಯಸಲಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ, ||೩೦|| ಕದಾಚನ-
 ಒಂದಾನೊಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಗೋಪ್ಯ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಪೃಥಕ್ಪೃಥಕ್-ಬೇರೆಬೇರೆ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಲೂಕ್ಯ-ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು,
 ಏತ್ಯ-ಬಂದು, ತದಾಗಃ-ತತ್-ಆಕೃಷ್ಣನ, ಆಗಃ-ಅಪರಾರ್ಥವನ್ನು, ಏಕದೈವ-ಒಂದೇಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಗದಿತಂ-ಹೇಳಲೋಸುಗ, ಪ್ರಸೃ
 ತಾನ್ಸತ್ಯ-ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದವರಾಗಿ, ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ತದಂತಿ-ತತ್-ಆಯಶೋದೆಯ, ಅಂತಿ-ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ, ತಮೇವ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ, ದೃ
 ಷ್ಟ್ಯಾ-ಕಂಡು, ನಿರ್ಜಾ-ತಾವೆತ್ತಿಕೊಂಡುಬಂದಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ಅದೃಷ್ಟ್ಯಾ-ಕಾಣದೆ, ನಲಜ್ಜಾಃ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂದಕೂಡಿದವರಾದ್ದ
 ರಿಂದಲೇ, ತಾಸ್ಸರ್ವಾಶ್ಚ-ಅವರೆಲ್ಲರೂ, ಸ್ವಗೃಹಾ-ತಮ್ಮಮನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ನಿವೃತುಃ-ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರು ||೩೧|| ಏಕದಾ-
 ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕೀಡಮಾನಾಃ-ಆಡುತ್ತಿರುವ, ರಾಮಾದ್ಯಾಃ-ಬಲರಾಮನುಮೊದಲಾದ, ತೇ-ಆ, ಗೋಪದಾರಕಾಃ-ಗೊಲ್ಲರಹು
 ಡುಗಳು, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನು, ಮೃದಂ-ಮಂಣನ್ನು, ಭಕ್ಷಿತವಾಃ-ಇತಿ-ತಿಂದನೆಂದು, ಮಾತೃ-ತಾಯಿಯಾದಯಶೋದೆಗೆ, ನೈವೇ
 ದರ್ಯ-ಅರಿಕೆಮಾಡಿದರು ||೩೨|| ಸಾಯಶೋದಾ-ಆಯಶೋದೆಯು, ಪುತ್ರಂ-ಮಗನನ್ನು, ಕರೇ-ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಗೃಹೀತ್ವಾ-ಹಿಡಿದುಕೊಂ
 ಡು, ಉಪಾಲಭ್ಯ-ಪಳಿದಾಡಿದರಿಸಿ, ಹಿತೈಷಿಣೀ-ಮಗನಿಗೆಪ್ರಿಯವನ್ನು ಬಯಸುವಳಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಭಯಸಂಭ್ರಾಂತಪ್ರಕ್ಷಣಾಕ್ಷಂ-ಭ
 ಯ-ಕೆದರಿಕೆಯಿಂದ, ಸಂಭ್ರಾಂತ-ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ, ಪ್ರಕ್ಷಣ-ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ, ಅಕ್ಷಂ-ಕಂಗಳುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಭಾವ
 ತ-ನುಡಿದಳು ||೩೩|| (ಯಶೋದಾವಾಕ್ಯವು)ಅದಾಂತಾತ್ಮ-ಉದ್ಧತಸ್ವಭಾವನೇ, ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ರಹಃ-ಏಕಾಂತಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಮೃ
 ದಂ-ಮಂಣನ್ನು, ಕಸ್ಮಾತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಭಕ್ಷಿತವಾಃ-ತಿಂದವನಾದೆ. ತಾವಕಾಃ-ನಿನ್ನವರಾದ ಏತೇ-ಕುಮಾರಾಃ-ಈ

ದಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಸಿದವಳು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ||೩೦|| (ಬಳಿಕ ಒಂ
 ದೇರೂಪದಿಂದ ಹಲವುಮನೆಗಳಂಹೊಕ್ಕು ಏಕಕಾಲದ
 ಳ್ಲಿ ಹಲವುರೂಪವಂತೋರಿದ ಕೃಷ್ಣನ ಅದ್ಭುತಕೃತ್ಯ
 ವನ್ನು ಹೇಳುವನು:-)ಒಂದೇಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಟೆಮೊದ
 ಲಾದವುಗಳಂ ಕದಿಯುವದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣನು ತಮ್ಮತಮ್ಮ
 ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೂ ಅವರವರು ಆಯಾಕೃಷ್ಣನಂಹಿಡಿ
 ದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ದೂರುಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಯಶೋದೆಯ
 ಬಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಬಂದರು. ಯಶೋದೆ

ಯಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆಕುಳಿತಿರುವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ನೋಡಿ ತಾವುತಂದಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಕಾಣದೆ ದೂರುಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಆ
 ಸ್ಪದವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ತಾವೇನಾಚಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ತಮ್ಮಮನೆಗಳಿಗೆ ತಿರುಗಿಹೋರಟುಹೋದ
 ರು||೩೧|| ಎತ್ತಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಯನೇ; ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಲರಾಮನುಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾ
 ಲಕರಿಂಕೂಡಿ ಕೃಷ್ಣನು ಮಂಣಮೆದ್ದನೆಂದು ತಾಯಿಯಾದ ಯಶೋದೆಗೆ ತಿಳುಹಿದರು. ||೩೨|| ಆಗ ಯಶೋದೆಯು
 ಪುತ್ರನ ಹಿತವೆನಿಶ್ಚಯಿಸುವವಳಾಗಿ ಕೈಯಂಪಿಡಿದುಕೊಂಡು ಭಯದಿಂದಚಪಲವಾದನೋಟವುಳ್ಳ ಕಂಣುಗಳಿಂ
 ಕೋಭಿಸುವ ಕೃಷ್ಣನು ಜರಿದು ಈರಿತಿಯು ನುಡಿದಳು. ಅದೆಂತೆನೆ,-||೩೩|| " ಎಲೋನಡುಗುತ್ತಿರುವಮ್ಮೆಯು
 ಕೃಷ್ಣನೇ! ನೀನು ಏಕಾಂತಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಂಣಮೆದ್ದವನಾದೆ? ನಿನ್ನೊಡನಾಡಿಗಳಾದಬಾಲಕರೂ ನಿನ್ನಂಣನಾ

ಕಸ್ಮಾನ್ಮೃದಮದಾಂತಾತ್ಮನಭವಾನ್ಭಕ್ಷಿತವಾನ್ರಹಃ | ವದಂತಿತಾವಕಾಹ್ಯತೆಕುಮಾರಾಸ್ತಗ್ರಜೋಪ್ಯು
ಯವು ||೩೬|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ || ನಾಹವಭಕ್ಷಿತವಾನಮ್ಬಸುರೈಮಿಭ್ಯಾಭಿಶುಸಿನಃ | ಯದಿಸ್ತೈಂಗಿರಸ್ತ
ಹಿಸಮಕ್ಷಮ್ಪಶ್ಯಮಮುಖಮು ||೩೭|| ಯದೈವಂತಹಿವ್ಯಾದಹೀತ್ಯುಕ್ತಸ್ಸಭಗವಾನ್ದರಿಃ | ವ್ಯಾದತ್ತಾ
ವ್ಯಾಹತೈಶ್ವರ್ಯಕಿಕ್ರಡಾಮನುಜಬಾಲಕಃ ||೩೮|| ಸಾತತ್ರದದೃಶವಿಶ್ವಂಜಗತ್ಥಾಸ್ತನ್ನ ಚಖಂದಿಕಃ | ಸಾ
ದ್ರಿಸ್ವೀಪಾಙ್ಗಭೂಗೋಳಂಸವಾಯ್ವಗ್ನೀನ್ದತಾರಕಮ್ ||೩೯|| ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚಕ್ರಾಜ್ವಲಶ್ಚೈಜೋವಿವರಾಣಿರ
ಸಾತಲಮ್ | ವೈಕಾರಿಕಾಣೀನ್ದ್ರಿಯಾಣಿಮನೋಮಾತ್ರಾಗುಣಾಸ್ತ್ರಯಃ ||೪೦|| ವಿತದ್ವಿಚಿತ್ರಂಸಹಜೇ

ಹುಡುಗರೂ, ತೇ-ನಿನ್ನ. ಅಗ್ರಜಃ- ಅಂಜನಾದ, ಅಯಮಪಿ- ಈಬಲರಾಮನೂಕೂಡ, ವದಂತಿಹಿ- ಹೇಳುತ್ತಿರುವರವ್ವೇ, ||೩೬||
ಅಂಬ-ಅಮ್ಮ! ಅಹಂ-ನಾನು, ನಭಕ್ಷಿತವಾಃ-ತಿಂದವನಲ್ಲವು. ಸರ್ವೇ-ಎಲ್ಲರೂ, ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶುಸಿನಃ-ಮಿಥ್ಯಾ-ನಟಿಯನ್ನು, ಅಭಿಶಂ
ಸಿಸಂತಿ-ಹೇಳುವವರು. ಗಿರಃ- ಇವರಮಾತುಗಳು ಸತ್ಯಂಯದಿ-ದಿಟವಾದರೆ, ತರ್ಹಿ-ಅಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಸಮಕ್ಷಂ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಮೇ-
ನನ್ನ, ಮುಖಂ-ಬಾಯಿಯನ್ನು, ಪಶ್ಯ-ನೋಡು||೩೭||ಯದೈವಂತಹಿ-ಹೀಗಾದದ್ದಾದರೆ, ವ್ಯಾಹೀ-ಬಾಯಿತೆರಿ, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಉ
ಕ್ತಃ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನಾದ, ಅವ್ಯಾಹತೈಶ್ವರ್ಯಃ-ಅವ್ಯಾಹತ-ಅಭಂಗವಾದ, ಐಶ್ವರ್ಯಃ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಕ್ರೀ
ಡಾಮನುಜಬಾಲಕಃ-ಲೀಲಾಮನುಜ್ಯಬಾಲನಾದ, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ವ್ಯಾದತ್ತ- ಬಾಯಿತೆರಿದನು ||೩೮|| ಸಾ- ಆಗೋಪಿಯು, ತತ್ರ-
ಆಕೃಷ್ಣನಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಾಸ್ತು-ಸ್ಥಾವರವನ್ನೂ, ಚ-ಜಂಗಮವನ್ನೂ, ಖಂ-ಆಕಾಶವನ್ನೂ, ದಿಶಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ಸಾದ್ರಿಸ್ವೀ
ಪಾಬ್ದಿಭೂಗೋಳಂ-ಸಾದ್ರಿ-ಬೆಟ್ಟಗಳೊಡನೆಕೂಡಿದ, ದ್ವೀಪ-ದೀವಿಗಳಿಂದಕೂಡಿದ, ಅಬ್ದಿ-ಸಮುದ್ರಗಳಿಂದಕೂಡಿದ, ಭೂಗೋ
ಳಂ-ಉಂಡೆಯಾಗಿರುವಭೂಮಿಯುಳ್ಳಂಥಾ, ಸವಾಯ್ವಗ್ನೀನ್ದತಾರಕಂ-ಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ ಬೆಂಕಿಯಿಂದಲೂ ಚಂದ್ರನಿಂದಲೂ ನಕ್ಷ
ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ, ವಿಶ್ವಂ-ಸಮಸ್ತವಾದ, ಜಗತ್-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ದದೃಶ-ಕಂಡಳು||೩೯||ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚಕ್ರಂ-ಸ್ವರ್ಗಲೋ
ಕವನ್ನೂ, ಜ್ವಲತೈಜೋವಿವರಾಣಿ-ಜ್ವಲತ-ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ತೇಜಃ-ಬೆಳಕಿನ, ವಿವರಾಣಿ-ತೂತುಗಳನ್ನೂ, ರಸಾತಲಂ-ಪಾತಾಳಲೋ
ಕವನ್ನೂ, ವೈಕಾರಿಕಾಣಿ-ಅಧಿಷ್ಠಾನದೇವತೆಗಳಿಂಕೂಡಿದ, ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ-ದಳಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೂ, ಮನಃ-ಚಿತ್ತವನ್ನೂ, ಮಾತ್ರಿ-
ಶಬ್ದಾದಿಪಂಚತನ್ಮಾತುಗಳನ್ನೂ, ಗುಣಾಸ್ತ್ರಯಃ- ಸತ್ವರಜಸ್ತಮಸ್ಸುಗಳೆಂಬಮೂರುಗುಣಗಳನ್ನೂ, (ಪ್ರಥಮೇಗದ್ವಿತೀಯಾ
ರ್ಥಃ)||೪೦|| ಜೀವಕಾಲಸ್ವಭಾವಕರ್ಮಾಶಯಲಿಂಗಭೇದಂ-ಜೀವ-ಚಿದಾಭಾಸರಾದಜೀವಾತ್ಮರು, ಕಾಲ-ಗುಣಜ್ಯೋಭಕವಾದಸಮಯ

ದರಾಮನೂ ನೀನು ಮಂಣುತಿದಿಯೆಂದು ಹೇಳುವರು ||೩೬|| (ಇಂತೆಂಬ ಯಶೋದೆಯಮಾತಂಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವತ್ತನು. ಅದಂತೆ- ಎಲೈ, ತಾಯೇ! ನಾನು ಮಂಣು ಭಕ್ಷಿಸಿಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸು
ಳ್ಳುಹೇಳುವರು. ಇವರಮಾತುಗಳೇದಿಟವಾದರೆ ಈಗ ನನ್ನ ಬಾಯಂ ನೀನುಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿನೋಡು.) ||೩೭|| ಎಲೈ,

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಬಳಿಕ ಯಶೋದೆಯು ಹೀಗೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕೃಷ್ಣ
ನವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ, “ಕೃಷ್ಣನೇ! ನೀನು ಮಂಣುತಿದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಬಾ
ಯಂ ತೆರದುತ್ತೋರಿಸು.” ಎಂದಳು. ಲೀಲಾಬಾಲಕನಾದ ಭಗವಂತನಾದ
ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಬಾಯಂತೆದನು. ||೩೮||
ಆಮೇಲೆ ಯಶೋದೆಯು ಕೃಷ್ಣನಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಚರಾಚರಪ್ರಪಂಚವಂ,
ದಿಕ್ಕುಗಳಂ, ಅಂತರಿಕ್ಷವಂ, ಪರ್ವತದ್ವೀಪ ಸಮುದ್ರಗಳಿಂ ಕೂಡಿದ
ಭೂಗೋಳವಂ, ಪ್ರವಹಾದಿ ವಾಯುಗಳು ಮಿಂಚು ಅಗ್ನಿ ಚಂದ್ರ
ನಕ್ಷತ್ರ ಇವುಗಳಿಂಕೂಡಿದ ||೩೯|| ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ನೀರು ಭೂಮಾಗ್ನಿ

ಬಿಲಂಗಳು ರಸಾತಲ ಇಂದ್ರಿಯದೇವತೆಗಳು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮನಸ್ಸುಶಬ್ದಾದಿವಿಷಯಗಳು ಸತ್ವರಜಸ್ತಮೋ
ಗುಣಗಳು ಮುಂತಾದ್ದುಳ್ಳಪ್ರಪಂಚಮೆಲ್ಲಮಂ, ಕಂಡಳು. ||೪೦|| ಮತ್ತುಯಶೋದೆಯು ಜೀವಸಮೂಹವು, ಗು

ವಕಾಲಸ್ವಭಾವಕರ್ಮಕಯಲಿಭೃಗವಾ | ಸೂನೋಸ್ತನೋವೀಕ್ಷ್ಯವಿದಾರಿತಾಸ್ಯವ್ರಜಂಗಹಾತ್ಮಾನಮ
ವಾಪಕಬೃಗವಾ ||೪೦||ಕಿಂಸ್ವಪ್ನವತದುವವಮಾಯಾಕಿಂವಾಮದೀಯೋಬತಬುದ್ಧಿಮೋಹಃ | ಅಥೋಅಮಾ
ವೈಶ್ರವಮಮಾರ ಭಕಸ್ಯಯಾಕಶ್ಚನತತ್ಪತ್ತಿಕೃತತ್ಯಯೋಗಃ ||೪೧|| ಅಥೋಯಾಧಾವನ್ನವಿತರ್ಕಗೋಚರಂ
ಚೇತೋಮನಕರ್ಮವಚೋಭಿರಜ್ಞಸಾ | ಯದಾಶ್ರಯಂಯನಯತಃಪ್ರತೀಯತೆಸುದುರ್ದಿಭಾವ್ಯಂಪ್ರಣತಾ
ಸ್ತೃತತ್ಪದಮ ||೪೨|| ಅಹಂಮಮಾಸೌಪತಿಕಿರಿದಮೆಸುತೋವ್ರಜಿಶ್ವರಸ್ಯಾಖಿಲವಿತ್ತಪಾಸುತೀ | ಗೋಪ್ಯಶ್ಚ

ಪ್ರ, ಸ್ವಭಾವ-ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದಸ್ವಭಾವವು, ಕರ್ಮ-ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳು, ಆಶಯ-ಅದರಸಂಸ್ಕಾರವು
ಎಂಬವುಗಳಿಂದ, ಲಿಂಗ-ಚರಾಚರಶರೀರಗಳ, ಭೇದಂ-ವಿಭಾಗವುಳ್ಳ, ವಿಚಿತ್ರಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ಏತದ್ವಿಶ್ವಂ-ಈಪ್ರಪಂಚವ
ನ್ನೂ, ಸಹಾತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನೊಡನೆಕೂಡಿದ, ಪ್ರಜಂಚ-ಗೋಕುಲವನ್ನೂ, ವಿದಾರಿತಾಸ್ಯ-ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಬಾಯಿಯುಳ್ಳ, ಸೂನೋ-
ಮಗನ, ತನಾ-ಶರೀರದಲ್ಲಿ, ಸಹ-ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಕಂಕಾಂ-ಸಂದೇಹವನ್ನು, ಅವಾಪ-ಪೂಂದಿದಳು||೪೦||ವಿತ್ತೇ-
ಇದು, ಸ್ವಪ್ನವಿಂ-ಕನಸಿನನು, ಉತ-ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ದೇವಮಾಯಾಕಿಂ-ದೇವತೆಗಳಮಾಯೆಯೋವನು, ಕಿಂವಾ-ವಿನಾದರೂ, ಮದಿ
ಯಸಿ-ನನ್ನ ಸಂಬಂಧವಾದ, ಬುದ್ಧಿಮೋಹೋಬತ-ಭ್ರಾಂತಿಯೋವನು, ಅಥೋ-ಅಥವಾ, ಅಮುಪ್ಯ-ಈ, ಮಮಾರ್ಕಕಸ್ಯೈವ-
ನನ್ನ ಮಗುವಿನದೇ, ಯಾಕಶ್ಚನ-ಯಾವುದೋಬಂದಾದ, ಔತ್ಪತ್ತಿಕಿ-ಸ್ರಾವಭಾವಿಕವಾದ, ಆತ್ಮಯೋಗಃಕಿಂ-ಅಣಿಮಾದಿನಿಧಿ ಸಂಬಂ
ದವೋವನು ||೪೧|| ಅಥೋ-ಅನಂತರದಲ್ಲಿ, ಚೇತೋಮನಕರ್ಮವಚೋಭಿ-ಚೇತಃ-ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ, ಮನಃ-ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ-
ಕರ್ಮ-ಅಂತಃಕರಣವಿಚಾರದಿಂದಲೂ, ವಚೋಭಿ-ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಯತೇ-ಯಾವಜಗತ್ತು, ಯಥಾವತೇ-ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ, ವಿ
ತರ್ಕಗೋಚರಂ-ವಿಚಾರನಿಷ್ಠಯವು, (ನಿರ್ವಚನೀಯವು)ನ-ಅಲ್ಲವೋ, ತತೇ-ಆ, ಅನಿರ್ವಚನೀಯಜಗತ್ತು, ಯದಾಶ್ರಯಂ-ಯಾವ
ಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವೇಅಧಿಷ್ಠಾನವಾಗಿವುಳ್ಳದೋ, ಯನ-ಯಾವನತ್ಯವಸ್ತುವಿನಿಂದ(ಸತ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆತೋರುವುದೋ)ಯತಃ-ಯಾವ
ಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವಿನಿಂದನೆಯಿಂದ, ಪ್ರತೀಯತೇ-ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕದಂತೆಉಂಟಾಗಿವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿತೋರುವುದೋ, ಆತೇ-ಅಂತಾ, ಜ
ಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿಕಾರಣವಾದ, ನುಯ್ಯಿಭಾವ್ಯಂ-ಮನೋವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಭಾವಿಸಲಶಕ್ಯವಾದ, ಪದಂ-ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಪ್ರಗತಾ-ವಿ
ಕ್ಯಾನು ಸಂಧಾನದಿಂದನಮಸ್ಕರಿಸಿದವಳು, ಅಸ್ಮಿ-ಆಗುತ್ತಿರುವೆನು||೪೨||ಅಹಂ-ಯಶೋದೆಯೆಂಬವಳಾದನಾನು, ಅಸೌ-ಈಸಂದನೋ
ವನು, ಮಮ-ನನಗೆ, ಪತಿ-ಗಂಡನು, ಏಷಃ-ಈಕೃಷ್ಣನು, ಮೇ-ನನಗೆ, ಸುತಃ-ಮಗನು, ವ್ರಜೇಶ್ವರಸ್ಯ-ಗೋಕುಲಕ್ಕೆದಯನಾ
ದನಂದನಿಗೆ, ಅಖಿಲವಿತ್ತಪಾ- ಸಕಲಧನಗಳಿಗೂಬಡತಿಯಾದ, ಸತೀ-ಪತಿವ್ರತೆಯಾದಹೆಂಡತಿಯಾಗಿರುವೆನು, ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೋಪ್ಯತೆಯು
ರೂ, ಸಹಗೋಧನಾ-ಗೋವುಗಳೆಂಬಧನಗಳಿಂದಕೂಡಿದವರಾದ, ಗೋಪಾಶ್ಚ-ಗೋಲರೂಕೂಡ, (ನನ್ನವರಾಗಿರುವರು) ಇತ್ಥಂ
ಹೀ-ಇ. ಯನ್ಮಾಯಯಾ-ಯಾವವಸ್ತುಸ್ವರೂಪದಅಷ್ಟಾನಿಂದ, ಅಥವಾಯಾವಕಾಶ್ವರನಮಾಯೆಯಿಂದ, (ಮೋಹಕಕ್ಕಿಯಿಂದ)ಅಹಂ-

ಣಕ್ಷೋಭಿತವಾದಕಾಲವು, ಪರಿಣಾಮಕಾರಣವಾದಸ್ವಭಾವವು, ಜೀವಾತ್ಮರಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಕರ್ಮಸಂಸ್ಕಾರ
ರವೇನುವ ಅಂತಃಕರಣವು; ಇವುಗಳಿಂದಂಟಾದ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಶರೀರಭೇದಗಳುಳ್ಳ ವಿಚಿತ್ರವಾದಪ್ರಪಂ
ಚವನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ನಂದಗೋಕುಲವನ್ನೂ ತನ್ನನ್ನೂಕೂಡ ಕೃಪೆನದೇಹದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಬಾ
ಯಿಯೊಳಗೆ ಬಂದೇಕಾಲದಲ್ಲಿಕಂಡು ಸಂಶಯವನೆಯ್ಯದಳು, ||೪೦|| ಅದಂತೆನೆ- ಇದುಸ್ವಪ್ನವೋ. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೈವ
ಮಾಯೆಯೋ!, ಅಥವಾ ನಾನು ಬುದ್ಧಿಮೋಹವೋ, ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈನನ್ನ ಬಾಲಕನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಸಾಮಾ
ನ್ಯವಿಶೇಷವೋ, ||೪೧|| (ಎಂದು ಈಶ್ವರಿಯಲ್ಲಿ ಯಶೋದೆಯು ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ವಿಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕಡೆಗತ
ನ್ನಳುತ್ತನೆ ಯೋಗಶಕ್ತಿಯೇಗರಿಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ನುಡಿಯುವಳು . ಅದಂತೆನೆ-) "ಚಿತ್ತ ಮನಸ್ಸು ಕರ್ಮ
ವಾಕ್ಯ ಇವುಗಳಿಂದ ಸಾಕಲ್ಪವಾಗಿಯೂ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಉಹಿಸಿತಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯವಾದ ಈಜ
ಗತ್ತು-ಯಾವವನಂ ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವುದೋ, ಯಾವವನುನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೋ, ಮತ್ತುಯಾವವನದೇಯಿಂದಅಭಿ
ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುವುದೋ, ಅಂತಾಭಗಮತನ ಭಾವಿಸಲಶಕ್ಯವಾದ ಪಾದಾರವಿಂದವಂ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು.||೪೨||

ಗೋಪಾಸ್ಸಹಗೋಧನಾಶ್ಚಯನ್ಯಾಯಯತ್ಥಂಕುಮತಿಸ್ಸಮಿಗತಿಃ ||೪೪|| ಇತ್ಥಂವಿದಿತತತ್ತ್ವಾಯಾಂಗೋ
ಪಿಕಾಯಾಂಸಕಶ್ವರಃ | ವೈಷ್ಣವೀಂವ್ಯತನೋನ್ಮಾಯಾಂಪುತ್ರಸ್ನೇಹಮಯಾಂವಿಭಾಃ ||೪೫|| ಸದೋನ
ವ್ಯಮತಿಗೋಪೀಸಾರೋಪ್ಯಾರೋಹಮಾತ್ಮಜವಾಪ್ರವೃದ್ಧಸ್ನೇಹಕಲಿಹೃದಯಾಸೀತ್ಪುರಾಯಥಾ||೪೬||
ತ್ರಯ್ಯಾಚೋಪನಿವದ್ಭಿಶ್ಚ ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗೈಶ್ಚ ಸಾತ್ವತೈಃ | ಉಪಗೀಯಮಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾಂಹರಿಂಸಾಮು
ನ್ಯತಾತ್ಮಜವಾ ||೪೭|| ರಾಜಾ || ನಂದಃ ಕಿಮಕರೋದ್ಭವ್ಯಂಭ್ರಿಯಂವಮಮಹೋದಯವಾ | ಯಶೋದಾಚಮ

ನಾನು, ಕುಮತಿಃ-ಕುತ್ಸಿತವಾದಭೇದಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿರುವೆನೋ, ಸಃ-ಆಪರಮಾತ್ಮನು, ಮೇ-ನನಗೆ, ಗತಿಃ-ಪ್ರಾಪ್ತನಾಗಿರುವೆ
ನು ||೪೪|| ಗೋಪಿಕಾಯಾಂ-ಯಶೋವೆಯು, ಇತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ವಿದಿತತತ್ತ್ವಾಯಾಂಸತ್ಯಾಂ-ವಿದಿತ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ತತ್ತ್ವಾಯಾಂ-ಆ
ತ್ಮಯಾಥಾರ್ಥ್ಯಮುಳ್ಳವಳಾಗುತ್ತಿರಲು, ವಿಭಾಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ, ಸಕಶ್ವರಃ-ಆಪರವೇಶ್ವರನು, ಪುತ್ರಸ್ನೇಹಮಯಾಂ-ಪುತ್ರಾಭಿ
ಮಾನಸ್ವರೂಪವಾದ, ವೈಷ್ಣವೀಂಮಾಯಾಂ-ವಿಷ್ಣು ಸಂಬಂಧವಾದಮೋಹವನ್ನು, ವ್ಯತನೋತೆ-ವಿಶೇಷವಾಗಿಮಾಡಿದನು.(ಹರಡಿಮು
ಚ್ಚಿದನು) ||೪೫|| ಸದೋನ-ಸದ್ವ್ಯಮತಿಃ-ಸದ್ವ್ಯ-ನಾಶವಾಗಿಹೋದ, ಮತಿಃ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನಮುಳ್ಳವಳಾದ, ಸಾಗೋಪೀ-ಆ
ಯಶೋವೆಯು, ಆತ್ಮಜಂ-ಮಗನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅರೋಹಂ-ತೋಡೆಯನ್ನು, ಅರೋಹ್ಯ-ವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಪುರಾ-ಪೂರ್ವದೊಳಿ
ಗೆ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಪ್ರವೃದ್ಧಸ್ನೇಹಕಲಿತಹೃದಯಾ-ಪ್ರವೃದ್ಧ-ಬೆಳದ, ಸ್ನೇಹ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಅಧನಾಮಮ
ಕಾರದಿಂದ, ಕಲಿತ-ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ, ಹೃದಯಾ-ಕುನಸುಳ್ಳವಳು, ಅಸೀತ್-ಆದಳು ||೪೬|| ಸಾ-ಅಯಶೋವೆಯು, ತ್ರಯ್ಯಾಚ-ಬ್ರಹ್ಮ
ಜಸಾಮವೇದಗಳಿಂದಲೂ, ಉಪನಿವದ್ಭಿಶ್ಚ-ವೇದಾಂತಗಳಿಂದಲೂ, ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗೈಶ್ಚ-ಸಾಂಖ್ಯಕಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಯೋಗಕಾ
ಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ಸಾತ್ವತೈಃ-ಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗ್ರಹಗಳಿಂದಲೂ, ಅಧವಾಸತ್ಪುರುಷರಿಂದಲೂ, ಉಪಗೀಯಮಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾಂ-
ಉಪಗೀಯಮಾನ-ಹಾಡಿಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುವ, ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾಂ-ಅಧಿಕೃತವೂಘನತೆಯೂಳ್ಳ, ಹರಿಂ-ವಿಷ್ಣುವಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಆತ್ಮಜಂ-
ತನ್ನಮಗನನ್ನಾಗಿ, ಅಮನ್ಯತ-ನಿಚ್ಚಿದಳು ||೪೭|| (ಪರೀಕ್ಷಿತಪುರು.) ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದಶುಕನೇ! ನಂದಃ-ನಂದಗೋ

ನಾನು ಯಶೋವೆಯನುತಲೂ, ಈನಂದಗೋಪನು ನನ್ನ ಪತಿಯನುತಲೂ, ಈಗೋಕುಲಕ್ಕೊಡೆಯನಾದ ನಂದ
ಗೋಪನ ಸಮಸ್ತ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಗೂ ನಾನೇ ಸ್ವತಂತ್ರಳನುತಲೂ, ಕೃಷ್ಣನು ನನ್ನ ಪುತ್ರನೆನುತಲೂ, ಗೋಪಸ್ತ್ರೀ
ಯರೂ, ಗೋಪಾಲಕರೂ ನಮ್ಮವರೆನುತಲೂ, ಈಗೋಪುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನವೆನುತಲೂ, ಈದುಪ್ಪಬುದ್ಧಿಯು ನೆ
ನಗೆಯಾವವನ ವಾಯೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಯಿತೋ ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇನನಗೆಗತಿಯೆಂದು ಮರಿಹೊಕ್ಕಳು. ||೪೪|| ಯಶೋ
ವಾಪೇವಿಯು ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿತತ್ತ್ವಮು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲು, ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನು ಪುತ್ರಸ್ನೇಹಮಯವಾದ ತನ್ನವೈಷ್ಣವಮಾಯೆಯಂ ಬೀಸಿದನು. ||೪೫|| ಅಮೇಲೆ ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲೀಯೇ ನಮ್ಮವಾದ

ತತ್ತ್ವದನೆನಪುಳ್ಳ ಯಶೋವೆಯು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ಪುತ್ರನು ತೊಡೆ
ಯಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿದಪುತ್ರಸ್ನೇಹದಿಂದ ಹರಡಲ್ಪಟ್ಟಹೃ
ದಯವುಳ್ಳವಳಾದಳು ||೪೬|| ಬಳಿಕ ಮೂರು ವೇದಗಳಿಂದ ಇಂದ್ರಾದಿರೂ
ಪನೆನುತಲೂ, ಉಪನಿವತ್ತುಗಳೆಂಬ ವೇದಾಂತಗಳಿಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆನುತ
ಲೂ, ಸಾಂಖ್ಯಕಾಸ್ತ್ರಾದಿಪುರುಷನೆನುತಲೂ, ಯೋಗಕಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಪ
ರಮಾತ್ಮನೆನುತಲೂ, ಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗಮಗಳಿಂದ ಭಗವಂತನೆನುತಲೂ, ಹೊ
ಗಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವುಳ್ಳ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಯಶೋವೆಯು ತನ್ನ ಪು
ತ್ರನೆಂದುತಿಳಿದಳು. ||೪೭|| (ಇಂತೆಂಬ ಶುಕಾಚಾರ್ಯನ ವಾಕ್ಯವೆಂಕೇಳಿ

ಹಾಭಾಗಾಪೌಪೌಯಸ್ಯಾಸ್ತುನಂಹರಿಃ ||೪೮|| ಪಿತೃನಾನ್ವಮಿದತಾಂ ಕೃಷ್ಣೋದಾರಾಭಕಹಿತಮ್ | ಗಾ
ಯಂತೈದ್ಯಾಪಿಕಮಯಲೋಕಕಮಲಾಪಹಮ್ ||೪೯|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೋದಾರಾಭಕಹಿತಮ್ | ಗಾ
ಯಾಸಹಭಾರ್ಯಯಾ | ಕರಿವ್ಯಮಾಣಾಪಿಶಾಖಾಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತಮುವಾಚಹ ||೫೦|| ಜಾತಯೇರ್ನಾಮಹಾದವೇ
ಭುವಿವಿಶ್ಯೈಶ್ವರೇಹರಾ | ಭಕ್ತಿಸಾನ್ಯತ್ವರಮಾಲೋಕಯೇಯಾಂಜ್ಞೋದಾರ್ಗತಂತರತ್ ||೫೧|| ಅಸ್ತಿತ್ವೈ
ಕ್ತಸ್ಯನಿವಹವ್ರಜಿದೋಷೋಮಹಾಯಶಾಃ | ಜಜ್ಞೇನಂದ್ರಇತಿಖ್ಯಾತೋಯಶೋದಾಸಾಧರಾಭವತ್ ||೫೨||

ಪನು, ಮಹೋದಯಂ-ಕಾಘ್ನೇವಾದ ಹುಟ್ಟುವಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಕಿಂಶ್ರೇಯಸಿ-ಯಾವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದಪುಣ್ಯವನ್ನು, ಅಕರೋತಿ- ಮಾಡಿದನು.
ಹರಿಃ-ಸರ್ವಪಾಪಹರನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಯಸ್ಯಾಪಿ-ಯಾವವಳು, ಸ್ತನಂ-ಮೊಲೆಯನ್ನು, ಪಪೌ-ಕುಡಿದನೋ, ಮಹಾಭಾಗಾ-ಹೆಚ್ಚುಪೂ
ಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳ, ಸಾಯಶೋದಾಚ-ಆಯಶೋದಾದೇವಿಯೂ, ಕಿಂಶ್ರೇಯ-ಅಕರೋತಿ-ಯಾವಪುಣ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಯಿದ್ದಳು, ||೪೮|| ಕವ
ಯಸಿ-ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಲೋಕಕಮಲಾಪಹಂ-ಲೋಕ-ಜನರ, ಕಮಲ-ಪಾಪವನ್ನು, ಅಪಹಂ- ಪರಿಹರಿಸುವ, ಯತಿ- ಯಾವದರನ್ನು,
ಅದ್ಯಾಪಿ-ಈಗಲೂಕೂಡ, ಗಾಯಂತಿ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವರೋ, ತತೆ-ಅಂತಾ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ, ಉದಾರಾರ್ಭಕೇಹಿತಂ-ಉದಾರ-
ಧಾರಾಳವಾದ, ಅರ್ಭಕೇಹಿತಂ-ಬಾಲಲೀಲೆಯನ್ನು, ಪಿತೃ- ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾದವೇ(ವಕೀವನ-ದೇವರು, ನಾನ್ವನಿಂದೇತಾಂ-ಅರಿ
ತುಅನುಭವಿಸದೆಹೋದರೋ||೪೯|| (ಶಕವಚನವು)ವನೂನಾಂ- ವನುದೇವತೆಗಳೊಳಗೆ, ಪ್ರವರಿ-ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ದೋಷ-ಡೋ
ಷನೆಂಬವನು, ಧರಯಾ-ಧರೆಯೆಂಬ, ಭಾರ್ಯಯಾಸಹ-ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮಣಿ-ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನ, ಆದೇರ್ನಾ-ಅಜ್ಞೋಗ
ಳನ್ನು, (ಗೋರಕ್ಷಣಾದಿಗಳನ್ನು) ಕರಿವ್ಯಮಾಣಿ-ಮಾಡಹೋಗಿ-ವವನಾಗಿ, ತಂ-ಅಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು; ಉವಾಚಹ-ಹೇಳಿದನು, (ಬೇ
ಡಿಕೊಂಡನು)||೫೦|| ಭವಿ-ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಜಾತಯೇರಿ-ಗೋಪೀಗೋಪರಾಗಿಹುಟ್ಟುವ, ನಾ-ನಮಗೆ, ಲೋಕ-ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಯಯಾ-
ಯಾವುದರಿಂದ, ಅಜ್ಞಾಪಿ-ಮೂಢನೂಕೂಡ, ದುರ್ಗತಿಂ-ಸರಕವನ್ನು, ತೇರಿತೆ-ಕಡೆಹಾಯುವನೋ, ಸಾ-ಅಂತಾ-ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ-ಪ್ರ
ಪಂಚಕ್ಕೊಡೆಯನಾದ, ಮಹಾದೇವ-ದೊಡ್ಡದೇವರಾದ, ಹರಾ-ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ, ಪರಮಾ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಭಕ್ತಿ-ಸೇವನಪ್ರೀತಿಯು,
ಸ್ಯಾತಿ-ಆಗಲಿ, ||೫೧|| ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ, ಇತ್ಯುಕ್ತಃ-ಹೀಗೆಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ; ಮಹಾಯಶಾಃ- ಮಹಾಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಸದೋಷ
ವಿವ-ಅದೋಷನೆಂಬವನೇ, ಇಹ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ, ವ್ರಜೀ-ಗೋಕುಲದೊಳಗೆ, ಖ್ಯಾತಃ-ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ, ನಂದಇತಿ-ನಂದಗೋಪ
ನೆಂದು, ಜಜ್ಞೇ-ಹುಟ್ಟಿದನು, ಸಾಧರಾ-ಅಧರಾದೇವಿಯೇ, ಯಶೋದಾ-ಯಶೋದೆಯು, ಅಭವತಿ-ಆದಳು ||೫೨|| ಹೇಭಾರತ-ಎ

ಅರಸಾದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಿವಿಚ್ಛೇಷನಾಗೆಯ್ದನು.) ಎಲೈ, ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ತಾದಶುಕಾಚಾರ್ಯನೇ! ನಂ
ದಗೋಪನು ಇಂತಾಮಹಾಭಾಗ್ಯವನುಂಟುಮಾಡುವ ಯಾವಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು? ಯಾವಯಶೋದ
ಯಮೊಲೆಕಾಲನ್ನು ಕೃಷ್ಣನುಕುಡಿದನೋ ಮಹಾಭಾಗ್ಯವತಿಯಾದ ಆಯಶೋದೆಯುನಿವುಳುಣ್ಯವಂ ಮಾಡಿದ್ದಳು||
ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತಪಾಪಂಗಳಂ ಪರಿಹರಿಸುವುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಬಾಲಲೀಲೆಯಾವುದೋ ಅದರನ್ನು ಕವಿಗ
ಳುಈಗಲೂ ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಭಗವಂತನು ಯಾರಿಗೆಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಅವತಾರಂಗಿಯ್ದನೋ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾದಆದೇ
ವಕೀವನುದೇವರು ಆಬಾಲಲೀಲೆಗಳೆಂನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಲಿಲ್ಲ ಅವುಗಳಯಶೋದಾನಂದಗೋಪರು ಅನುಭವಿ
ಸಿದ್ದರಿಂದ ಏನುಳುಣ್ಯವಂಮಾಡಿದವರೋ? ||೪೯|| (ಇಂತೆಂಬ ರಾಜವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿಕುಕಾಚಾರ್ಯನು ನಿರೂಪಿಸುವ
ನು.) ಆದಂತೆನೆ, “ಎಲೈ; ಅರಸೇ! ಅಷ್ಟವಸುದೇವತೆಗಳೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದದೋಷನೆಂಬ ವಸುಪೂ ಅತನುತ್ಕ
ಯಾದ ಧರಾದೇವಿಯೂ ನಂದಗೋಪ ಗೋಪಿಯರಾಗಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಂದ ಆಜ್ಞಾಪಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮನುಕುರಿತು ವಸುವು ವಿಜ್ಞಾಪನಾಗೆಯ್ದನು. ||೫೦|| ಎಲೈ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವನೇ! ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ
ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ ನವಿಾಮರ್ಗಿಗೂ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮೂಢ
ನಾದವನೂಕೂಡ ದುರ್ಗತಿಯಿಂದಾಂಟುವನೋ, ಅಂತಾ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಲಿ ||೫೧|| ಎಂ
ದುವಿಜ್ಞಾಪಿಸಲು, ಹಾಗೆಯೇಆಗಲಿ, ಯೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹಾಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಅದೋಷನೆಂ
ಬವಸುವು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ನಂದಗೋಪನೆಂಬ ಖ್ಯಾತಿಯುಂಟಾದವನಾಗಿ ಜನಿಸಿದನು. ಆಧರಾದೇವಿಯೇ ಯಶೋದಾ
ದೇವಿಯಾಗಿಜನಿಸಿದಳು. ||೫೨|| ಅದರಿಂ ಗೋಪಗೋಪಸ್ತೀಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತರಿಸಿದ ದುಪತಿಗಳಾದನಂದಗೋ

ತತೋಭಕ್ತಿರಭ್ಯಗತವಿಪುಲಭೂತಜನಾರ್ದನೇ|ದಂಪತ್ಯೋರ್ನಿ ತರಾಮಾಸೀದ್ಗೊಪಗೋಪೀಪಂಭಾರತೇ||೫೩||
ಪ್ರೋಬ್ರಹ್ಮಣಃಅದಶಂಸತ್ಯಂಕರುಂವ್ರಜಿವಿಭುಃ|ಸಹರಾಮೋವಸುಶ್ಚ ಕ್ರೇತಃಪ್ರೀತಿಂಸ್ವಲೀಲಯಾ||೫೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಶಮಸ್ಕಂದೆ ಅವ್ಯಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಲೈಭರತವಂಶಜನಾದಪರಿಕ್ಷಿತನೇ, ತತಃ-ಅಕಾರಣದಿಂದ, ಗೋಪಗೋಪೀಷು-ಗೊಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಪಿಯರಲ್ಲಿಯೂ, ದಂಪತ್ಯೋಃ-
ಯಶೋದಾನಂದಗೋಪರಿಗೆ, ಪುತ್ರಭೂತೇ-ಮಗನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಗನಾಗಿರುವ, ಜನಾರ್ದನೇ- ಲೋಕಶಿಕ್ಷಕನಾದ, ಭಗವತಿ-ಭಗ
ವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಿಃ-ಸೇವನಪ್ರೀತಿಯೆ, ನಿತರಾಂ-ಅತೀತವಾಗಿ, ಅಸೀತ-ಆಯಿತು||೫೩||ವಿಭುಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದವಿಷ್ಣುವು,
ಬ್ರಹ್ಮಣಃ-ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನ, ಆದೇಶಂ-ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು, ಸತ್ಯಂಕರುಂ-ದಿಟವನ್ನಾಗಿಮಾಡಲೋಸುಗ, ಸಹರಾಮಃ- ರಾಮನಿಂ
ದಕೂಡಿದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನಾಗಿ, ವ್ರಜೇ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ,ವಸಃ-ಇರುವವನಾಗಿ, ಸ್ವಲೀಲಯಾ- ತನ್ನವಿನೋದದಿಂದ, ತೇಷಾಂ-
ಆಯಶೋದಾನಂದಾದಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರೀತಿಂ- ಪ್ರಿಯವನ್ನು, ಚಕ್ರೇ- ಮಾಡಿದನಂತೆ ||೫೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧಿನಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ
ಅವ್ಯಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಪ ಯಶೋದಾದೇವಿಯರಿಗೆ ಪುತ್ರರೂಪನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಯಿತು.||೫೩|| ಅಕಾರ
ಣದಿಂದ, ಭರತಮಶೋತ್ಪನ್ನನಾದಪರಿಕ್ಷಿತದ್ರಾಘನೇ| ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಂದ ನಂದಗೋಪಯಶೋದೇವಿಯರಿಗೆಶ್ರೀಹರಿಯ
ಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಲಿಯೆಂದು ನುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಥವಂ ಸತ್ಯವೆಂಬುದೊಳಿಸುಗ ವಿಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಗೋ
ಕುಲವಲ್ಲಿ ರಾಮನೊಡಗೂಡಿವಾಸಂಗೆಯ್ದವನಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತನ್ನ ಬಾಲಶೀಲೆಗಳೆಂ ಪ್ರೀತಿಯನುಂಟುಮಾಡಿದಂ ||೫೪||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿತದ್ರಾಘನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾ
ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀ
ಶೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರ
ಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀ
ವಿಲಾಸವು” ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾ
ನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ದಶಮಾ
ಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

—೩೩—

ಬಾದರಾಯಣಃ || ಏಕದಾಗೃಹದಾಸೀಮಯಶೋಧಾನಂದಗೇಹಿನೀ ! ಕರ್ಮಾಂತರನಿಯುಕ್ತಾಽನುಸಾರಮನ್ಯಾ
ಸ್ವಯಂವಧಿ || ೧ || ಯಾನಿಯಾನೀಹಗೀತಾನಿತದ್ಬಾಲಚರಿತಃ ನಿಚ್ಛದಧಿನಿರ್ಮಲನೇಕೇಸ್ಮರನ್ನೀತಾನ್ಯಾಗಾಯ
ತ || ೨ || ಕ್ಷೇಮಂವಾಸಪೃಥುಕಟಿತಟಿಬಿಭ್ರತೀಸೂತ್ರನದ್ಧಂ ಪುತ್ರಸ್ನೇಹಸ್ತುತಕುಚಯುಗಂಜಾತಕಮ್ಪಂ
ಚಸುಭೂ || ೩ || ರಜ್ಜ್ವಕರ್ಷಕ್ರಮಭುಜಚಲತ್ವಜ್ಜಿಣಾಕಾಂಡಲಚಸ್ವಿನ್ನಂವಕ್ತ್ರಂಕಬರವಿಗಳನ್ಯಾಲತೀ
ನಿರ್ಮಮನ್ಯಾ || ೪ || ತಾಂಸ್ತನ್ಯಕಾಮಾಸಾದ್ಯಮಧ್ಯಂತೀಂಜನನೀಂಹರಿಃ | ಗೃಹೀತ್ವಾದಧಿಮನ್ಯಾನಂನ್ಯವೇಧ

[ಶುಕವಾಕ್ಯವು] ಏಕದಾ- ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಗೃಹದಾಸೀಷು- ಮನೆಯದಾದಿಯರು, ಕರ್ಮಾಂತರನಿಯುಕ್ತಾಽನುಸಾರೀ
ಋ-ಕರ್ಮಾಂತರ- ಬೇರೆಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ, ನಿಯುಕ್ತಾನು- ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ನಂದಗೇಹಿನೀ-ನಂದಗೋಪನಹೆಂಡತಿಯಾ
ದ, ಯಶೋದಾ-ಯಶೋದೆಯು, ದಧಿ-ಮೊಸರನ್ನು, ಸ್ವಯಂ-ತಾನೇ, ನಿರ್ಮಮಂಧ-ಕಡೆದಳು || ೧ || ತದ್ಬಾಲಚಲತಃ-ಆರಾಮಕ್ಕ
ಪ್ಪ ರಚರಿತ್ರಗಳನ್ನೆ, ಗೀತಾನಿ- ಹಾಡುಗಳು, ಯಾನಿಯಾನಿ- ಆವಾಪುಗಳಂಟೋ, ತಾನಿತಾನಿ- ಅವಪುಗಳನ್ನು, ಇಹ-ಈ, ದಧಿಸ
ಮಂಧನ-ಮೊಸರನ್ನು ಕಡೆಯುವ, ಕಾಲ- ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ಮರಂತೀನತೀ- ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುವಳಾಗಿ, ಅಗಾಯತಚ-ಹಾಡಲೂಹಾಡಿದ
ಳು || ೨ || ಸೂತ್ರನದ್ಧಂ-ಸೂತ್ರ-ಉಡಿಸುಲುಡಾದಿಂದ, ನದ್ಧಂ-ಬಿಗಿದುಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ, ಕ್ಷೇಮಂವಾಸಃ-ವಟ್ಟಿಯನೀರೆಯನ್ನು, ಪೃ
ಥುಕಟಿತಟಿ-ಪೃಥು-ದೊಡ್ಡದಾದ, ಕಟಿ- ಟೊಂಕದ, ತಟಿ-ನಿತಂಬದಲ್ಲಿ, ಬಿಭ್ರತೀ- ಧರಿಸಿದವಳಾಗಿಯೂ, ಜಾತಕಂಪಂ-ಹುಟ್ಟ
ದಚಲನವುಳ್ಳ, ಪುತ್ರಸ್ನೇಹಸ್ತುತಕುಚಯುಗಂ-ಪುತ್ರ-ಮಗನಲ್ಲಿ, ಸ್ನೇಹ- ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಸ್ತುತ- ಜನಿಯುವ, ಕುಚಯುಗಂ-ಸ್ತ
ನವ್ವಯವನ್ನೂ, ರಜ್ಜ್ವಕರ್ಷಕ್ರಮಭುಜಲತ್ವಂಕಣಾ-ರಜ್ಜು-ಕಡೆಯುವನ್ನೇಣನ್ನು, ಆಕರ್ಷ- ಎಳೆಯುವ, ಕ್ರಮ-ಪ್ರಯಾಸವುಳ್ಳ, ಭು
ಜ-ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ, ಚಲತೀ-ಅಲುಗಾಡುತ್ತಿರುವ, ಕಂಕಣಾ-ಕಡೆಗಳನ್ನೂ, ಕುಂಡಲೇಚ-ಕರ್ಣಭೂಷಣಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವಿನ್ನಂ-ಬೆವರಿದ,
ವಕ್ತ್ರಂ-ಮುಖವನ್ನೂ, ಬಿಭ್ರತೀ-ಧರಿಸಿದವಳಾಗಿಯೂ, ಕಬರವಿಗಳನ್ಯಾಲತೀ- ಕಬರ-ತುರುಬಿನದೇಸೆಯಿಂದ, ವಿಗಳತೀ-ಜಾರಿದ, ಮಾ
ಲತೀ-ಜಾಜಿಕುವವುಗಳನ್ನೆವಳೂ, ಸುಭೂ || ೩ || ಹಂಗನು(ಯಶೋದೆಯು)ನಿರ್ಮಮಂಧ- ಮೊಸರನ್ನು ಕಡೆದಳು || ೪ || ಸ್ತನ್ಯಕಾಮಃ-

ಶ್ರೀಧರೇಯಶ್ಲೋಕ || ನವಮೇಪಯುಗುತ್ಸಿಕ್ತಗತ್ಯಾಗೋಪ್ಯಥತತ್ಕೃತಂ | ವಿಲೋಕ್ಯಭಾಂಡಭಂಗಾದಿಕ್ಯ
ವಂದಾವೋಬಬಂಧತಂ || ೫ || ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹಾಲುಉಕ್ಕುತ್ತಲೂ ಗೋಪಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆಹೋಗಿ
ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣನಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ದಧಿಭಾಂಡ ಭಂಗಾದಿಗಳನ್ನೋಡಿ ಅವನನ್ನು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದಳೆಂದು ಹೇಳ
ಲ್ಪಡುವುದು. % ಪೂರ್ವಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕುಕಾಚಾರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನುಕುರಿತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತಾಯಿ
ಯಾದ ಯಶೋದಾದೇವಿಗೆ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜಗತ್ತೂ ತೋರಿಸಿದುದೇಮೊದಲಾದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಂ ವಿವರಿ
ಸಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆ,

ಎತ್ತೈಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ || ೧ || ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಂದಗೋಪನಪತ್ನಿಯಾದ ಯಶೋದಾದೇವಿಯು ತನ್ನ
ಮನೆಯ ದಾನಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಬೇರೆಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಲು, ತಾನೇ ಮೊಸರನ್ನು ಕಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. || ೧ || ಆ
ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕದೊಳಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಯಾವ ಯಾವಲೀಕಗಳು ಗಾನಂಗಯ್ಯಲ್ಪಡುವವೋ ಆಯಾಬಾಲಲೀ
ಕಗಳಂ ಸ್ಮರಿಸುವಳಾಗಿ ಯಶೋದೆಯು ಹಾಡಿದಳು || ೨ || (ದಧಿಮಧನಮಾಡಿದಬಗೆಯಂತೆ) ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದಕಟಿ
ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ನವರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಒಡ್ಡಿಯಾಣದಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಉತ್ತಮವಾದ ಬಿಳಿಯನೀರಿ
ಯಂ ಧರಿಸಿದವಳಾಗಿ, ಪುತ್ರಸ್ನೇಹದಿಂದ ಸುರಿಯುವ ಹಾಲುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಕುಲುಕುತಲಿರುವ ಕುಚದ್ವಯವುಳ್ಳವ
ಳಾಗಿ, ಕಡಗೋಲಿನಹಗ್ಗವಂ ನೆಳೆಯುವುದರಿಂದಂಟಾದ ಕ್ರಮದಿಂಕೂಡಿದವಳಾಗಿ, ಕದಲುತ್ತಿರುವ ತೋಳುಗ
ಳಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಹಸ್ತಾಭರಣಗಳನ್ನೂ ಜೋಲುತಲಿರುವ ಕುಂಡಲಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿದವಳಾಗಿ, ಸ್ವ
ಲ್ಪಬೆವರಿದ ಮುಖವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಕೇಶಭಾರದದೇಸೆಯಿಂದ ಉದುರುವ ಜಾಜಿಯಹುವುಗಳನ್ನೆವಳೂ ಶೋಭಾಯ
ಮಾನಗಳಾದಹುಬ್ಬುಗಳೊಟ್ಟ ಯಶೋದಾದೇವಿಯು ಮೊಸರಂ ಕಡೆದಳು || ೩ || ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೊಲೆಯುಣ್ಣುಬೇಕೆಂ

ತ್ವೀತಿಮಾವಹಃ || ೮ || ತಮಚ್ಛಮಾರೂಢಮಪಾಯತೀಸ್ತನಂಸ್ನೇಹಸ್ತುತಂಸಸ್ತಿತಮೀಕ್ಷತೀಮುಖಮ್ |
ಅತ್ಯಪ್ತಮಾತ್ಮಜ್ಯಜವನಸಾಯಯಾವುತ್ಪ್ರಚ್ಯಮಾನಪಯಸೀತ್ಯಧಿಶಿತೀ || ಸಜಾತಕೋಪಸ್ಪುರಿತಾರು
ಣಾಧರಂಸಂದಸ್ಯದದಿಭದ್ಧಧಮನ್ಘಭಾಜನಮ್ | ಭಿತ್ಯಾಮೃತಾಶ್ವರ್ದ್ರವದಶ್ಯನಾರಹೋಜಹಾರಹಯ್ಯಂ
ಗವಮನ್ತರುಗತಃ || ೯ || ಉತ್ತಾರ್ಯಗೋಪೀಸುಶ್ರಿತಂಪಯಃ || ಪುನಃಪ್ರವಿಶ್ಯಸಂದ್ಯಶ್ಯಚದಧ್ಯಮತ್ರೇವ | ಭ
ಗ್ನಂವಿಲೋಕ್ಯಸ್ವನುತಸ್ಯಕರ್ಮತಜ್ಜಹಾಸತಂಚಾಪಿನತತ್ರಜಶ್ಯತೀ || ೧೦ || ಉಲೂಖಲಾಂಘ್ರಿರುಪರಿವ್ಯವಸ್ಥಿ

ಮೇಲೆಹಾಲನ್ನು ಬಯಸುವವನಾದ, ಹರಿಃ- ಕೃಷ್ಣನು, ಮಧ್ವಂತೀಂ- ಕಡೆಯತಲಿರುವ, ತಾಂಜನೀಂ-ಆತಾಯಿಯನ್ನು, ಆಸಾ
ದ್ಯ-ಸೇರಿ, ಪ್ರೀತಿಮಾವಹಃ-ಪ್ರಿಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವನಾಗಿ, ದಧಿಮಂಥಾನಂ- ಮೊಸರಿನಕಡಗೋಲನ್ನು, ಗೃಹೀತ್ವಾ- ಹಿಡಿ
ದು, ನ್ಯಜೇಥ-ತಡೆದನು(ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು) || ೮ || ಅಂಶಂ-ತೊಡೆಯನ್ನು, ಆರೂಢಂ-ವರಿದ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸ್ನೇಹಸ್ತುತಂ-ಪ್ರಣ
ಯಭಾವದಿಂದಹಾಲನ್ನುಜಯಿಸುವ, ಸ್ತನಂ- ಮೊಲೆಯನ್ನು; ಆಪಾಯತೀ- ಕುಡಿಸುತ್ತಿರುವಳೂ, ಸಸ್ತಿತಂ- ಸಿರಸಿಗೆಯಿಂವರಿಸಿದ,
ಮುಖಂ-ಕೃಷ್ಣನಮೋರಿಯನ್ನು, ಈಕ್ಷತೀ-ನೋಡುವವಳುಆದ, ಸಾ-ಅಯಕೋದೆಯು, ಅಧಿಶ್ರೀತೇವ-ಸಿ-ಕಾಯಲಿಟ್ಟಿದ್ದಹಾಲು,
ಉತ್ಪ್ರಚ್ಯಮಾನೇನ-ಉಕ್ಕಿಹೋಗುವದಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಅತ್ಯಪ್ತಂ-ಮೊಲೆಯುಂಡುತ್ಪ್ರಗೊಳ್ಳದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉತ್ಪ್ರಚ್ಯ-ನೊಲದ
ಮೇಲೆಬಿಟ್ಟು, ಜವೇನ-ವೇಗದಿಂದ, ಯಯಾ-ಹೋದಳು || ೯ || ಸಂ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಜಾತಕೋಪಸ್ಪುರಿತಾರುಣಾಧರಂ- ಜಾತ-ಹುಟ್ಟಿದ,
ಕೋಪ-ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಸ್ಪುರಿತ-ಚಲಿಸುವ, ಅರುಣ-ಕಂಪದ, ಅಧರಂಯಥಾತಥಾ-ತುಟಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ, ದದ್ವಿ-ಹೆಲ್ಲಗಳಿಂ
ದ, ದಧಿಮಂಥಭಾಜನಂ-ಮೊಸರುಕಡೆಯವಗಡಿಗೆಯನ್ನು, ಸಂದಸ್ಯ-ಕಚ್ಚಿ, ದೃಢದಶ್ಯನಾ-ಅರೆಯುವಗುಂಡೆ-ಕಲ್ಲಿನಿಂದ, ಭಿತ್ಯಾ-
ಬಡೆದುಹಾಕಿ, ಮೃತಾಶ್ವ-ಸಜೆಯುಕಂಣೀರುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅಂತರಂ- ಮನೆಯೊಳಿಬಾಗವನ್ನು, ಗತಃ-ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ, ರಹಃ-ರಹ
ಸ್ಯವಾಗಿ, (ಏಕಾಂತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ)ಹಯ್ಯಂಗೆವಂ- ಹೊಸಬೆಂಕೆಯನ್ನು, ಜಹಾರ- ಅವಹರಿಸಿದನು(ತಿಂದನು) || ೧೦ || ಗೋಪೀ-ಯೋದೇ
ಯು, ಸುಶ್ರಿತಂ-ಕಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಪಯಃ-ಹಾಲನ್ನು, ಉತ್ತಾರ್ಯ-ಬಲೆಯಿಂದಿಳಿಸಿ, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಪ್ರವಿಶ್ಯ-ಮೊಸರುಕ
ಡೆಯುವವನೆಯೆಂಹೊಕ್ಕು, ಭಗ್ನಂ-ಬಡೆದುಹೋದ, ದಧ್ಯಮತ್ರೇವ-ಮೊಸರಗಡಿಗೆಯನ್ನೂ, ಸಂದ್ಯಶ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿನೋಡಿ, ಸ್ವ
ನುತಸ್ಯ-ತನ್ನಮಗನ, ತತ್ಪರ್ಮ-ಆಕಾಲವನ್ನೂ, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ತಂಚಾಪಿ- ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ಸವಶ್ಯತೀನ
ತೀ-ಕಾಣದವಳಾಗಿ, ಜಹಾಸ-ನಕ್ಕಳು || ೧೧ || ಉಲೂಖಲಾಂಘ್ರಿ-ಹೊರಳಿನಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೊರಳಡಿಯ, ಉಪರಿ-ಮೇಲೆ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತಂ-ಕುಳಿ

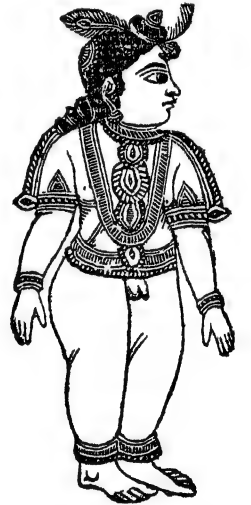

ದು ಕೃಷ್ಣನು ಮೊಸರಂ ಕಡೆಯುತ್ತಿರುವ ತಾಯಿಯ ಬಳಿ
ಗೆಯ್ದು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವನಾಗಿ ಕಡಗೋಲಂತನ್ನ
ಕೈಯ್ಯಿಂದಿಡಿದು ಕಡೆಯುವಕೆಲಸವನ್ನು ತಡೆದನು || ೮ || ಅಮೇಲೆ
ಋಶೋದೆಯು ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂ ಕೂಡಿದನೋಟದಿಂದ ಬಾ
ಲಕನಮುಖವಂ ನೋಡುವಳಾಗಿ ಬಾಲಕನಂ ತೊಡೆಯ
ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಸ್ತನವಪ್ರೇರವುಳ್ಳ
ಸ್ತನವಂ ಕುಡಿಸಿದಳು. ಆಗ ಬಲೆಯಮೇಲೆ ಭಾಂಡದಲ್ಲಿರುವ
ಹಾಲು ಬೆಂಕಿಯ ಉರಿಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಉಕ್ಕಿಸುರಿಯುತ್ತಿರಲು
ಸ್ತನ್ಯಪಾನದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯನಯ್ದದೇ ಇರುವ ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿ

ಯು ತೊಡೆಯಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆಯಿಳಿಸಿ ಅಕ್ಷೇರಭಾಂಡದ ಸುನೀಪವಂಕುರಿತು ತ್ವರೆಯಿಂದಯ್ದಿಡಳು. || ೯ || ಅವೇಳೆಯಲ್ಲಿ
ಕೋಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಡುಗುತ್ತಿರುವಕಂಪದ ತನ್ನಶೇಡಂ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡವನಾಗಿ ಕಣ್ವಿತವಾದ ಕಂಣೀ
ರುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅದಧಿಭಾಂಡಮ ಗುಂಡುಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಬಡೆದುಬೆಂಕೆಯಂತೆಗದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಬಳಮನೆಯಂಪೊ
ಕ್ಕು, ರಹಸ್ಯಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆಬೆಂಕೆಯಂ ಭಕ್ಷಿಸಿದನು. || ೧೦ || ಅಯಕೋದಾದೇವಿಯು ಬಲೆಯಮೇಲೆ ಉಕ್ಕುತ್ತಿರುವ
ಹಾಲಿನಭಾಂಡಮ ಕೆಳಕ್ಕೆಇಳಿಸಿ ಪುನಶ್ಚದಧಿಮಂಥನಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಡೆದಿರುವ ದಧಿಭಾಂಡವಂಕಂಡು ತನ್ನ ಪು
ತ್ರನಕೆಳಸಮನೋಡಿ ನಡುವಳಾಗಿ, ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಅಲ್ಲಿಕಾಣದೆ || ೧೧ || ಅರಸಿನೋಡುತಬಂದುಮಗುಚ್ಚಿಇರಿಸಿರುವಮಂದದ

ತಂಮುಕ್ತಾಯಕಾಮಂದದತಂಶುಚಿಸ್ತಿತಮ್ | ಹಯ್ಯಂಗವಂಚಾರ್ಯವಿಳಚ್ಚೇಹ್ರೇಣಂನೀಹ್ರೈಪಶ್ಚಾತ್ಸುತ
ಮಾಗಮುಚ್ಛಯೈಃ || ೧ || ತಾಮಾತ್ರಯಸ್ವಿಂಪ್ರಸವೀಹ್ರೈಸತ್ಪರಸ್ತತೋವರುಹ್ಯಾಪಸಸಾರಭೀತವತ್ | ಗೋಪ್ಯ
ನ್ಯಥಾವನ್ಯಯಮಾಪಯೋಗಿನಾಂಹ್ರಮಂಪ್ರವೆಷ್ಟಂತುಸೇರಿತಮನುಃ || ೨ || ಅನ್ಯಂಚಮಾನಾಜನನೀಬೃಹ

ತಿರುವಂಥಾ, ಮುಕ್ತಾಯ-ಮಂಗಳನಿಗೆ, ಕಾಮಂ-ಬೇಕಾದಷ್ಟು, ಹಯ್ಯಂಗವಂ-ಬೆಂಕೆಯನ್ನು, ದದತಂ-ಕೊಡುತ್ತಿರುವಂಥಾ, ಶು
ಚಿಸ್ತಿತಂ-ಬಿಳುಪಾದಕಿರುನಗೆಯುಳ್ಳಂಥಾ-ಚಾರ್ಯವಿಶಂಕಿತೇಹ್ರೇಣಂ- ಚಾರ್ಯ-ಕಳ್ಳತನದಿಂದ, ವಿಶಂಕಿತ- ಹೆವದ, ಈಹ್ರೇಣಂ- ಕಂಠ
ಚಂತಾ, ಸುತಂ-ಮಗನನ್ನು, ನಿರೀಹ್ರೈ-ನೋಡಿ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಿ-ಹಿಂದೆ, ಶಸ್ತೈ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಆಗಮತಿ- ಬಂದಳು || ೧ || ಆತ್ಮಯಸ್ವಿಂ-ಹಿ
ಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲುಳ್ಳ, ತಾಂ-ಆಯಕೋದೆಯನ್ನು, ಪ್ರಸವೀಹ್ರೈ-ಚನ್ನಾಗಿನೋಡಿ, ಸತ್ಪರಃ- ವೇಗದಿಂಕೊಡಿದವನಾಗಿ, ತತಃ-
ಆಯೊರಳಡಿಯಮೇಲಿನಿಂದ, ಅವರುಹ್ಯ-ಇಳಿದು, ಭೀತವತಿ-ಹೆದರಿದವನಂತೆ, ಅಪಸಸಾರ-ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನಡೆದನು, ತಪಸಾ- ಏಕಾಗ್ರ
ತೆಯಿಂದ, ಈವಿತಂ-ತದಾಕಾರವಾಗಿರುವಂತೆಪ್ರೀತನಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪ್ರವೇಷ್ಟಂ-ಹೊಕ್ಕಿರುವದಕ್ಕೆ, ಹ್ರಮಂ-ಸಮರ್ಥವಾ
ದ, ಯೋಗಿನಾಂ-ಯೋಗಿಗಳ, ಮನಶ್ಚ-ಹೃದಯವೊಕ್ಕೂಡ, ಯಂ-ಯಾವವೆಷ್ಟುವನ್ನು, ನಾಪ-ಹೊಂದಲಿಲ್ಲವೋ, ತಂ-ಆಪರಮಾ
ತ್ಮನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಗೋಪೀ-ಯಕೋದೆಯು, ಅನ್ಯಥಾವತಿ-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಹೋದಳು || ೨ || ಅನ್ಯಂಚಮಾನಾ- ಅನುಸರಿಸಿಡೆಯು
ತ್ತಿರುವ, ಜನನೀ-ತಾಯಿಯಾದಯಕೋದೆಯು, ಬೃಹಚ್ಛಲಘೋಷೀಭರಾಕ್ರಾಂತಗತಿಃ-ಬೃಹತ್-ದೊಡ್ಡದಾದ, ಚಲತಿ- ಕದಲುತ್ತಿ
ರುವ, ಕೋಣಿ- ಅಂಡುಗಳ, ಭರ- ಅತೀಯದಿಂದ, ಆಕ್ರಾಂತ- ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ(ಸ್ತಬ್ಧವಾದ)ಗತಿಃ- ನಡೆಯುಳ್ಳಂತಾ, ಸುಮ
ಧ್ಯಮಾ-ಸಮಾಚೀನಮಧ್ಯಭಾಗವುಳ್ಳಂತಾ, ವಿಸ್ರಂಸಿತಕೇಶಬಂಧನಶ್ಯುತಪ್ರನೂನಾನುಗತಿಃ- ವಿಸ್ರಂಸಿತ-ಬಿಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ, ಕೇಶಬಂ

ವೇಳೆನಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವವನಾಗಿ ಮತ್ತುನೆಲುವಿನಮೇಲಿರುವ ಬೆಂಕೆಯಂ ಮಂಗಳನಿಗೋಸುವ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೊ
ಡುತ ಚಾರ್ಯವಂಮಾಡಿದುದರಿಂದ ತಾಯಿಯೆಲ್ಲಬರುವಳೋ ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ಚಂಚಲಗಳಾದ ನೋಟಗಳೆಲ್ಲ ತನ್ನ
ಪುತ್ರನುಂಕೆಡು ಹಿಂದುಗಡೆಯಿಂದಮೆಲ್ಲನೆ ಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಬಂದಳು || ೧ || ಅವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನು ಕೈಯೆಲ್ಲಕಡಗೋ
ಲಂಪಿಡಿದು ಹೊಡೆಯಲೋಸುಗ ಬರುವ ಆಯಕೋದೆಯಂಕಂಡು ಅತಿತ್ವರೆಯಿಂದ ಅವರಳಿನಿಂದಿಳಿದು ಭಯಪಟ್ಟವೆ
ನಂತೆಹಡತೊಡಗಿದನು. ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ತದಾಕಾರವಾಗಿರುವ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳ ಮನಸ್ಸು ಕೂಡಯಾವದೇವನನ್ನು
ಎಯ್ದೆಲ್ಲವೋ, ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಯಕೋದಾದೇವಿಯು ಹಿಡಿಯಲೋಸುಗ ಓಡಿಬಂದಳು || ೨ || ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಅನುಸರಿಸಿ ಓಡಿಬರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಧ್ಯಲಾದ ತಾಯಿಯಾದ ಯೋಕೋದಾದೇವಿಯು ತೋರವಾಗಿ ಕುಲಾ
ಕುತ್ತಿರುವ ನಿತುಬಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಮಂದವಾದ ಗಮನವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ವೇಗದಿಂದ ಬಿಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟು ತುರುಬಿನಿಂದ

ಚ್ಚೈಲಚ್ಛೋಭರಾಕಾಂತ್ಗತಿಸ್ಸುಮಧ್ಯಮಾ | ಜವನವಿಸ್ರಂಸಿತಕೆಶಬನ್ಧನಚ್ಯುತಪ್ರಸೂನಾನುಗ
ತಿಷ್ಠರಾಮ್ಯುತತ್ || ೧೦ || ಕೃತಾಗಸಂತಪ್ತರುದಂತ ಮಕ್ಷೀಣೀಕರ್ಪಂತ ಮಂಜಸ್ಯ ಪಿಣೀಸ್ಯ ಪಾಣಿನಾ | ಉದ್ವೀ
ಕ್ಷಮಾಣಂಭಯವಿಹ್ವಲಕ್ಷಣಂಹಸ್ತಗೃಹಿತಾಭಿವಯಂತ್ಯವಾಗುರತ್ || ೧೧ || ತ್ಯಕ್ತ್ವಾಯಾಪ್ತಿಂಸುತಂಭೀ
ತಂವಿಜ್ಞೇಯಾರಭಕವತ್ಸಲಾ | ಇಯೇಷಕಿಲತಂಬದ್ಧಾಂದಾಮ್ನಾ ತದ್ವೀರ್ಯಕೋವಿದಾ || ೧೨ || ನಚಾಂತರ್ಮಬಹಿ
ರ್ಯಸ್ಯನಪೂರ್ವ್ಯಂನಾಪಿಚಾಪವೌ ಪೂರ್ವಾಪರಂಬಹಿಶ್ಚಾಂತರ್ಜಗತೋಯೇಜಗಚ್ಚಯಃ || ೧೩ || ತಂಮತ್ಯಾ
ತ್ಮಜಮವ್ಯಕ್ತಂಮರ್ತ್ಯಲಿಂಗಮಧೋಕ್ಷಜವೌ ಗೋಪಿಕೋಲೂಖಲಿದಾಮ್ನಾ ಬಬಂಧಪ್ರಾಕೃತಂಯಥಾ || ೧೪ ||

ಧನ-ತುರುಬುಗಂಟಿನಿಂದ, ಚ್ಯುತ-ಜಾರಿದ, ಪ್ರಸೂನ-ಪೂಗಳಿ, ಅನುಗತಿಸಿ-ಅನುಗಮನವುಳ್ಳಂತಾವಳೂಆಗಿ, (ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು) ಜಿ
ವೇನ-ವೇಗದಿಂದ, ಪರಾಮ್ಯುತತ್-ಹಿಡಿದಳು || ೧೦ || ಕೃತಾಗಸಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಅಪರಾಧವುಳ್ಳಂತಾ, ಪ್ರರುದಂತಂ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿಅಳುವ
ನಾದ, ಅಂಜಸ್ಯ ಪಿಣೀ-ಸೋರುತ್ತಿರುವಕಾಡಿಗೆಯುಳ್ಳ (ಪಾರಾಂತರ-ಅಂತರ್ಮ ಪಿಣೀ-ಒಳಗೇಕಾಡಿಗೆಯುಳ್ಳ) ಅಕ್ಷೀಣೀ-ಕಂಠುಗಳನ್ನು,
ಸ್ವಪಾಣಿನಾ-ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ, ಕರ್ಪಂತಂ-ಉಜ್ಜಿಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನಾದ, ಉದ್ವೀಕ್ಷಮಾಣಂ-ಮೇಲೆನೋಡುವನಾದ, ಭಯವಿಹ್ವಲೇ
ಕ್ಷಣಂ-ಭಯ-ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ, ವಿಹ್ವಲ-ಚಂಚಲವಾಗಿಕಲುಷಗೊಂಡ, ಈಕ್ಷಣಂ-ಕಂಠುಗಳುಳ್ಳ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಹಸ್ತೇ-ಕೈಯ
ಲ್ಲಿ, ಗೃಹೀತ್ವಾ-ಹಿಡಿದು, ಭಿಷಯಂತೀ-ಹೆದರಿಸುವವಳಾಗಿ, ಅವಾಗುರತ್-ಗದರಿಸಿದಳು (ಪಾರಾಂತರ, ಅಪಾಗುರತ್-ಮನಸಿನೊಳು
ದೊಳಿಹಚಿಂತನವಂಗಳೆಯ್ದಳು) || ೧೧ || ಸುತಂ-ಮಗನನ್ನು, ಭೀತಂ-ಹೆದರಿದವನನ್ನಾಗಿ, ವಿಜ್ಞೇಯ-ತಿಳಿದು, ಅರ್ಭಕವತ್ಸಲಾ-ಮಗು
ವಿನಲ್ಲಿನಯೆಯುಳ್ಳವಳಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಯಾಪ್ತಿಂ-ಕೋಲನ್ನು, ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ-ಬಿಡುತು, ಅತದ್ವೀರ್ಯಕೋವಿದಾ-ಅವನಸಾಮರ್ಥ್ಯವ
ನ್ನುತಿಳಿದವಳಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೇ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದಾಮ್ನಾ-ಕಡೆಯುವಹಗ್ಗದಿಂದ, ಬದ್ಧಾಂ-ಕಟ್ಟುವುಪಕ್ಕೆ, ಇಯೇಷಕಿಲ-ಬಯಸಿ
ದಳಲ್ಲವೆ, || ೧೨ || ಯಸ್ಯ-ಯಾವವಿಷ್ಣುವಿಗೆ, ಅಂತಃ-ಒಳಗಂತಲೂ, ನ-ಇಲ್ಲವೋ, ಬಹಿಃ-ಹೊರಗಂತಲೂ, ನ-ಯಿಲ್ಲವೋ, ಪೂರ್ವ
ಮಪಿ-ಮುಂಗಡೆಯೂ, ನ-ಇಲ್ಲವೋ, ಅಪರಂಚ-ಹಿಂಗಡೆಯೂ, ನ-ಇಲ್ಲವೋ, ಯಃ-ಯಾವವಿಷ್ಣುವು, ಜಗತಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ,
ಪೂರ್ವಾಪರಂ-ಹಿಂದೆಯೂಮುಂದೆಯೂ, ಬಹಿಶ್ಚಾಂತಃ-ಹೊರಗೂಒಳಗೂ, ಆಗಿರುವನೋ, ಜಗಚ್ಚ-ಪ್ರಪಂಚವೂ, ಯಃ-ಯಾವವಿ
ಷ್ಣುವೇಯೋ, || ೧೩ || ಗೋಪಿಕಾ-ಯಕೋದೆ, ಅವ್ಯಕ್ತಂ-ಗುರ್ತುಗಳಿಂದವ್ಯಕ್ತನಾಗುವವನಾದರೂ, ಮರ್ತ್ಯಲಿಂಗಂ-ಮನುಷ್ಯಚಿ
ಹ್ನವುಳ್ಳ, ಅಧೋಕ್ಷಜಂ-ಇಂದ್ರಿಯವಿಕಾರಗಳನ್ನುಜಯಿಸಿದವಿಷ್ಣುವಾದ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಆತ್ಮಜಂ-ತನ್ನ ಮಗನನ್ನಾಗಿ, ಮ
ತ್ಯಾ-ತಿಳಿದು, ಪ್ರಾಕೃತಂ-ಪಾಮರನಾದಮತುಗನನ್ನು, ಯಥಾ-ಹಾಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ದಾಮ್ನಾ-ಹಗ್ಗದಿಂದ, ಉಲೂಖಲೇ-ಒ
ರಳಿನಲ್ಲಿ, ಬಬಂಧ-ಕಟ್ಟಿದಳು || ೧೪ || ಗೋಪಿಕಾ-ಯಕೋದೆಯು, ಕೃತಾಗಸಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟತಪ್ಪುಳ್ಳ, ಸ್ವಾರ್ಥಕಸ್ಯ-ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು,

ಉದ್ವೇಗದ ಕಾಸುಮಂಗಳವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಪುತ್ರನಂ ಪಿಡಿದಳು. ಆಮಾತ್ಯವಿನ ಶ್ರಮವೆನ್ನೋಡಿ ದಯೆಯಿಂ ತಾ
ನೇ ನಿಕ್ಕಿದನು. || ೧೦ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಂ ಗೆಯ್ದಿರುವನಾದುದರಿಂದ ರೋದನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ
ಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕಾಡಿಗೆಯುಳ್ಳ ಕಂಠುಗಳಂ ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಉಜ್ಜಿಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮುಖವ
ನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿನೋಡುತ್ತ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಬೆದರು ನೋಟಗಳುಳ್ಳವನಾದ ತನ್ನ ಬಾಲಕನಂ ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ
ಪಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುಂಶು ಹೆದರಿಸುವಳಾಗಿ ಆ ಯಕೋದೆಯು ಗದರಿಸಿದಳು || ೧೧ || ಆಗ ಬಾಲಕನಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯವುಳ್ಳ
ಯಕೋದೆಯು ತನ್ನ ಪುತ್ರನಂ ಹೆದರಿದವನನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಕಡಗೋಲಂಬಿಸುತು ಆಪುತ್ರನಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅರಿ
ಯದವಳಾದುದರಿಂದ ಅವನಂ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದುಬಯಸಿದಳು. || ೧೨ || (ಮತ್ತು ಯಕೋದೆಯು ಕೃಷ್ಣ
ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೀತೆಯವನ್ನು ಅರಿಯಳೆಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನು-) ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನಾದ ಕಾರಣದಿಂದ
ಯಾವವನಿಗೆ ಒಳಗೇನುತಲೂ ಹೊರಗೇನುತಲೂ ಪೂರ್ವವೇನುತಲೂ ಪಶ್ಚಿಮವೇನುತಲೂ ಸಹ ವಿಭಾಗವುಂಟಾಗಲಾ
ರದೋ, ಮತ್ತು ಯಾವವನು ವ್ಯಾಪಕನಾದುದರಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ಯವಾದಜಗತ್ತಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿಯೂ
ಅದರೊಳಗೂ ಹೊರಗೂಕೂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿರುವನೋ, ಮತ್ತು ಯಾವವನು ಸ್ವವೈರಿಕೃತ್ವವಾಗಿ ಒಂದೂ
ಇಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಆಜಗತ್ಸ್ಯ ರೂಪನಾಗಿಯು ಇರುವನೋ || ೧೩ || ಯಾವೇತಿಯಿಂದಲೂ ಬಂಧನಂಗೆಯ್ಯಲಾ ಅಶ
ಕ್ಯನಾದ, ಅಪ್ರಕಟನಾದ, ಮಾಯೆಯಿಂ ಮನುಷ್ಯದೇಹವಂ ಧರಿಸಿರುವ, ಅಂತಾಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಯಕೋದ ವೇವಿ
ಯುತನ್ನ ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿತಿಳಿದು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಮರದವರಳಿಗೆ ಪ್ರಾಕೃತಬಾಲಕನಂ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಬಂಧಿಸಿದಳು || ೧೪ ||

ತದ್ವಾದ್ಬಮಾನ್ಯಮಾನ್ಯಸ್ಯಾತ್ಮಕಸ್ಯ ಕೃತಾಗಸಃ | ದ್ವ್ಯಂಗುಳೋನಮಂಭೂತೈನನಂದಧನ್ಯೈಃ |
ಕಾ||೧||ಯದಾಸೀತ್ತದಪಿನ್ಯಾನುತನಾನ್ಯದಪಿಸಂದಧಿತದಪಿದ್ವ್ಯಂಗುಳಂನ್ಯಾನಂಯದ್ಯದಾದತ್ತಬನ್ಧ
ನಮ||೧೬||ವಮಂಸ್ವಗದದಾಮಾನಿಯಶೋದಾಸನ್ನಧತ್ಯಪಿ||ಗೋಪೀನಾಂವಿಸ್ತಯಂತೀನಾಂಸ್ತಯಂತೀವಿಸ್ತ
ತಾಭವತ್||೧೭||ಸಮಾತುಸ್ಸಿವನ್ನ ಗಾತ್ರಾಯಾವಿ ಸ್ರಗ್ತಕಬರಸ್ರಜಃ | ದೃಷ್ಟಾಪ್ತವಿಹಿತಮಂಕ್ತವಣ್ಣ
ಕೃಪಯಾಸೀತ್ಸ್ಯಬಂಧನೇ ||೧೮|| ವಮಂಸಂದರ್ಶಿತಾಹ್ಯಂಗಹರಿಣಾಭಕ್ತವ್ಯತಾ | ಸ್ವವಶನಾಪಿಕೃಪಣ
ನಯಸ್ಯದಂಸತ್ಪರಂವಶೇ ||೧೯|| ನಮಂವಿರಿಂಚೋನಭವೋನಶ್ರೀರಪ್ಯಾಗಸುಂಶ್ರಯಾ | ಪ್ರಸಾದಂತಿಭಿಃ

ಬಧ್ಯಮಾನಸ್ಯಸತಃ-ಕಟ್ಟಲ್ಪಡುವನಾಗುತ್ತಿರಲು, ತದ್ವಾದ್ಬಮ-ಆಹಗ್ಗವು, ದ್ವ್ಯಂಗುಳೋನಂ-ಎರಡುಬೆರಳುಳ್ಳ ಕಡಮೆಯಾದ್ದು, ಅ
ಭೂತ-ಆಯಿತು. ತೇನ-ಆಹಗ್ಗದೊಂದಿಗೆ, ಅನ್ಯಚ್ಛ-ಮತ್ತೊಂದುಹಗ್ಗವನ್ನು, ಸಂದರ್ಶೇ-ಜೋಡಿಸಿದಳು ||೧೬|| ಯದಾಸೀತ್ ಯಾ
ವಹಗ್ಗವುಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತೋ, ತದಪಿ-ಅದೂಕೂಡ, ನ್ಯಾನಂ-ಸಾಲದ್ದುಆಯಿತು, ತೇನ-ಅದರೊಂದಿಗೆ, ಅನ್ಯದಪಿ-ಮ
ತ್ತೊಂದನ್ನು, ಸಂದರ್ಶೇ-ಜೋಡಿಸಿದಳು, ಯದ್ಯದ್ವಂಧನಂ-ಯಾವಯಾವಹಗ್ಗವನ್ನು, ಆದತ್ತ-ತೆಗದುಕೊಂಡಳೋ, ತದ
ಪಿ-ಅದೂಕೂಡ, ದ್ವ್ಯಂಗುಳಂ- ಎರಡುಬೆರಳುಳ್ಳ, ನ್ಯಾನಂ- ಕೊರತೆಗೊಂಡದ್ದು, ಆಸೀತ್- ಆಯಿತು ||೧೭|| ವನಂ-ಹೀಗೆ,
ಯಶೋದಾ-ಯಶೋದೆಯು, ಸ್ವಗೇಹದಾಮಾನಿ, ಸ್ವ-ತನ್ನ, ಗೇಹ-ಮನೆಯ, ದಾಮಾನಿ-ಹಗ್ಗಗಳನ್ನು, ಸಂದಧತ್ಯಪಿ-ಜೋಡಿಸಿದವ
ಳಾದರೂಕೂಡ, ಗೋಪೀನಾಂ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ವಿಸ್ತಯಂತೀನಾಂಸತೀನಾಂ-ವಿಶೇಷವಾಗಿನಗುವವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ಸ್ತಯಂತೀ-ತಾ
ನೂನಗುತ್ತಿರುವಳಾಗಿ, ವಿಸ್ತೀತಾ-ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡವಳು, ಅಭವತ್-ಆದಳು ||೧೮|| ಸಕೃಷ್ಣ- ಆಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವಿನ್ನ ಗಾತ್ರಾಯಾಃ-ಸ್ವಿ
ನ್ನ-ಬೆವರಿದ, ಗಾತ್ರಾಯಾಃ-ವೈಯುಳವಳಾದ, ವಿಸ್ರಸ್ತಕಬರಸ್ರಜಃ-ವಿಸ್ರಸ್ತ-ಜಾರಿಬಿದ್ದುಹೋದ, ಕಬರ-ತರುಬಿನ್ನದ್ದು, ಸ್ರ
ಜಃ-ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಗಳುಳ್ಳ, ಮಾತು-ತಾಯಿಯ, ಪರಿಶ್ರಮಂ-ಆಯಾಸವನ್ನು, ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ-ನೋಡಿ, ಕೃಪಯಾ-ದಯೆಯಿಂದ, ಸ್ವ
ಬಂಧನೇ-ತನ್ನ ಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ, ಆಸೀತ್-ಆದನು (ಕಟ್ಟಿಗೊಳಗಾದನು) ||೧೯|| ಹೇಅಂಗ-ಎಲ್ಲೆಪರೀಕ್ಷೆಯನು! ಸೇಶ್ವರಂ- ಬ್ರಹ್ಮರು
ದ್ರೇಂದ್ರಾದಿಪ್ರಭುಗಳಂಕೂಡಿದ, ಇದಂ-ಈಪ್ರಪಂಚವು, ಯಸ್ಯ-ಯಾರ, ವಶ- ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವದೋ, ತೇನ-ಅಂಥವನಾದ,
ಹರಿಣಾ-ವಿಷ್ಣುವಾದ, ಕೃಷ್ಣೇನ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಸ್ವವಶನಾಪಿ-ಸ್ವತಂತ್ರನಾದರೂಕೂಡ, ಭಕ್ತವ್ಯತಾ- ಭಕ್ತರಿಗೆವಶನಾಗಿರುವಿಕೆ
ಯು, ವಮಂ-ಹೀಗೆ, ಸಂದರ್ಶಿತಾ-ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೧೯||ಯಂಪ್ರಸಾದಂ-ಯಾವಅನುಗ್ರಹವನ್ನು, ವಿರಿಂಚಃ-ಬ್ರಹ್ಮನು, ನಲೀ

ಆಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಅಪರಾಧಿಯಾದ ತನ್ನ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಆಹಗ್ಗವು ಎರಡುಬೆರಳಾದ್ದು ಸಾಲದೇಹೋದುದ
ರಿಂದ ಆಹಗ್ಗದೊಡನೆ ಮತ್ತೊಂದುಹಗ್ಗವೂ ಜೋಡಿಸಿಕಟ್ಟಿದಳು. ||೧೬|| ಆಹಗ್ಗವೂಸಾಲದೇಹೋದುದರಿಂದ ಅದ
ಕ್ಕಿಮತ್ತೊಂದು ಹಗ್ಗವನ್ನು ಗಂಟುಹಾಕಿದಳು ಯಾವಯಾವಹಗ್ಗವನ್ನು ತಂದರೂ ಎರಡಂಗುಳ ಸಾಲದೇಹೋ
ಯಿತು. ||೧೭|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಶೋದೆಯು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಗ್ಗಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನೋಡುತ್ತಿ

ರುವ ಗೋಪಿಯರು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅದರ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನೂ ನಗುತ್ತಿರುವಳಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನೆಯ್ಪಿ
ದಳು ||೧೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೃಮದಿಂ ಬೆವರಿರುವದೇಹವು
ಳ್ಳ, ತುರುಬಿನಗಂಟಳಿದು ಉದುರುವ ಕುಸುಮಮಾಲಿಕೆಗೆ
ಳುಳ್ಳ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಬಳಲಿಕೆಯಂಕಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ದಯೆಯಿಂದ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾದನು. ||೧೮|| ಎಲೈ, ಪರೀ
ಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಈಶ್ವರಸಹಿತವಾದ ಈಜಗತ್ತು ಯಾವ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಶದಲ್ಲಿರುವದೋ, ಅಂಥಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು

ಸ್ವತಂತ್ರನಾದರೂ ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಭಕ್ತರಿಗತಾನು ವಶನಾಗಿರುವನೆಂಬ ಅರ್ಥವಂತೋರಿ
ನಿದನು ||೧೯|| ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಕೃಪೆ ನಡೆಸುವಿಂದ ಯಾವ ಅನುಗ್ರಹವನೆಯ್ಪಿದ

ಗೋಪೀಯಂತುಪಾತ್ರನವಿಮುಕ್ತಿದಾತ್ ||೧೦|| ನಾಯಂಸುಬೋಧೋಭಗವಾನ್ದೇಹಿನಾಂಗೋಪಿಕಾಸುತಃ |
 ಜ್ಞಾನಿನಾಂಚಾತ್ಮಪೋತಾನಾಯಧಾಭಕ್ತಿಮತಾಮಿದ || ೧೧ || ಕೃಷ್ಣಸ್ತುಗೃಹಕೃತ್ಯೈಷುಮ್ಯಗಾ |
 ಯಾಂವೂತರಿಪ್ರಭುಃ | ಅದ್ರಾಕ್ಷೇದಾರ್ಜುನೋಪೂರ್ದಂಗುಹ್ಯಕೌಢನ ದಾತ್ಮಜಃ ||೧೨|| ಪುರಾಣಾರೂಪಾಃ
 ನವ್ಯಕ್ಷತಾಂಪ್ರಾಪಿತಮದಾತ್ | ನಲಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವಾವಿತ್ಯಾಶ್ರಯಾನ್ವಿತಾ ||೧೩||
 ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತಃ-ದಶಮಸ್ಕಂದೋ ನವಮೋಧ್ಯಾಯಃ

ಭೇ- ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವೋ, ಭವಃ- ರುದ್ರನು, ನಲೇಭೇ- ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವೋ, ಅಂಗಸಂಕ್ರಯಾ- ವಕ್ಷಸ್ಥಲವೇಆಶ್ರಯವಾಗಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀರಮೆ-
 ಲಕ್ಷ್ಮೀಯೂಕೂಡ, ನಲೇಭೇ-ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವೋ, (ಅನ್ಯೋಪಿ)ಇತರರೂ, ನಲೇಭೀರೇ- ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವೋ; ಗೋಪಿ-ಯಕೋದೆಯು, ತ
 ಮಿಮಂ-ಆಯಾಅನುಗ್ರಹವನ್ನು, ವಿಮುಕ್ತಿದಾತ್-ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡುವಕೃಷ್ಣನದೇನೆಂದ, ಪ್ರಾಪ-ಪಡೆದಕು(ಎಂಬುವುದರ್ಶಿಯೋ
 ಕ್ತಿಯುವಿಷ್ಟು ವಿಗ್ರಹತ್ರನಾದಬ್ರಹ್ಮನೂ, ಸ್ವಾತ್ಮನಾದಶಿವನೂ, ಪಶ್ಚಿಮಾದಲಕ್ಷ್ಮೀಯೂ, ಮುಕುಂದನಪ್ರಸಾದವಂಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂ
 ಬುವುದಿಲ್ಲ ಅವರವರಿಗತಕ್ಕಪ್ರಸಾದವಂಪಡೆದರು ಆದರೆಗೋಪಿಯಯಾವಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆದಕೋಅದರನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂಬ
 ಭಾವವು. ||೧೦||ಭಗವಾ ೯-ಭಗವಂತನಾದ, ಅಯಂಗೋಪಿಕಾಸುತಃ-ಈಕೃಷ್ಣನು, ಇಹ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಿಮತಂ-ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ
 ಮಿಗೆ, ಯಥಾ-ಹ್ಯಾಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಆತ್ಮಪೋತಾನಾಂ- ತಾನೇತೆಪ್ಪವಾಗಿವುಳ್ಳ, ಅಧವಾತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಂತೆಯನೀಯರಾದ,
 ಜ್ಞಾನಿನಾಂ- ದೇಹಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ, ದೇಹಿನಾಂಚ-ದೇಹಾಭಿಮಾನವುಳ್ಳತಾವನರಿಗೂಕೂಡ; ಸುಖೋಧಃ- ಸುಖದಿಂದತೀ
 ಯಲಶಕ್ಯನಾದವನು, ನ-ಅಲ್ಲವು. ||೧೧||ಪ್ರಭುಃ-ಸಮರ್ಥನಾದ, ಕೃಷ್ಣಸ್ತು-ಕೃಷ್ಣನಾದರೋ, ಮಾತರಿ-ತಾಯಿಯಾದಯಕೋದ
 ಯು, ಗೃಹಕೃತ್ಯೈಷು-ಮನೆಯಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಗ್ರಾಯಾಂಸತ್ಯಾಂ-ಆಸಕ್ತಳಾಗಿತ್ವರಗೊಂಡವಳಾಗುತ್ತಿರಲು, ಪೂರ್ವಂ- ಪೂರ್ವ
 ಕಾಲದೊಳಗೆ, ಧನದಾತ್ಮಜಾ-ಕುಬೇರನಮಕ್ಕಳಾದ, ಗುಹ್ಯಕಾ- ದೇವಯೋನಿವಿಶೇಷಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅರ್ಜುನಾ- ಅವಳಮತ್ತೀಮರಗ
 ಳನ್ನು, ಅದ್ರಾಕ್ಷೇತ್-ಕಂಡನು ||೧೨||ಪುರಾ-ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಯಾ-ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ, ಅನ್ವಿತಾ-ಕೂಡಿದಂತಾ, ನಳಕೂಬರಮಣಿ
 ಗ್ರೀವಾವಿತಿ-ನಳಕೂಬರನೂಮಣಿಗ್ರೀವನೂಎಂದು, ಆಶ್ರಯಾ-ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರು, ಮದಾತ್-ಧನರೂಪಾದಿಗರ್ವದನಿಮಿತ್ತದಿಂದ,ನಾ
 ರದ ಕಾಪೇನ- ನಾರದನಿಗ್ರಹದವಚನದಿಂದ, ವ್ಯಕ್ಷತಾಂ- ಮರಗಳಾಗಿರುವಿಕೆಯನ್ನು, ಪ್ರಾಪಿತಾ- ಕೊಂದಿನಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರು ||೧೩||
 ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧಿನ್ಯಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ನವಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ರೂ ಅಂತಾ ಅನುಗ್ರಹವಂ ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗ್ರಹತ್ರನಾದರೂ ಬ್ರಹ್ಮನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವು. ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪನಾದರೂ ರುದ್ರ
 ನುಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವು. ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿವಾಗವಗೆಯ್ಯ ಪ್ನಿಯೋದರೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯುಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವು. ಬ್ರಹ್ಮನುಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾ
 ದರೂ ವಿಷ್ಣುವಿನಪ್ರಿಯ ಪುತ್ರನಾದರೂ ಈಶ್ವರನು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಆತ್ಮನೇ ಆದರೂ ರಾಮ ತಾರಕವನುಪದೇಶಿಸುವ
 ನಾದರೂ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ನಿತ್ಯಾನಪಾಯಿನಿಯಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಸರ್ವಪ್ರಭವಗಳಿಗೂ ಕಾರಣಭೂತಳಾದರೂ, ಗೋ
 ಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಪಡೆದಂಥಾ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವು. ಎಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಕ್ಷ್ಮೀಯರಿಗೂ ದುರ್ಲಭ
 ವಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅತ್ಯರ್ಥಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಗೋಪಿಯರುಪಡೆದರು. ಭಗವಂತನು ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟವಶ್ಯನಾಗಿ ತಾ
 ನೇಅವರನನುಗ್ರಹಿಸಿದನೆಂದು ಅವರ ಭಕ್ತ್ಯುತಕೆಯವು ಸ್ತುತಿಶಲ್ಪಟ್ಟಿಧೆ. ||೧೦|| ಪಡುಂಜೈಶ್ವರೈಗಂಪನ್ನನಾದ
 ಯಕೋದಾಪುತ್ರನಾದ ಈಕೃಷ್ಣನು ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಎಂತುಸುಖದಿಲಭ್ಯನಾಗುವನೋ- ಹಾಗೆ ದೇಹಾ
 ಭಿಮಾನವುಳ್ಳ ತಪಸ್ವಿಗಳುಂಟಾದಲಾದವೆಗೂ, ಸುಸಾರವಂದಾಂಟಲೋಸುಗ ತಮ್ಮಬುದ್ಧಿಯೇ ನಾವೆಯಾಗಿವುಳ್ಳ
 ದೇಹಾಭಿಮಾನವಂ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ, ಸುಖದಿಲಭ್ಯನಾಗನು. ||೧೧|| ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು- ತ
 ನ್ನತಾಯಿಯಾದ ಯಕೋದಾದೇವಿಯು ತನ್ನಂ ವರಳಲ್ಲಿಕಟ್ಟಿ ಗೃಹಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಳಾಗಿರಲು, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯ
 ಕ್ಷರೂಪ ದೇವಯೋನಿಯೊಳು ಕುಬೇರನಿಗೆ ಪುತ್ರರಾದ || ೧೨ || ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಮದಿಸಿದವರಾದುದರಿಂದ ನಾರದನ ಕಾಪ
 ದಿಂದ ಮತ್ತೆಯಮರಗಳಾಗಿಹುಟ್ಟಿರುವ ನಳಕೂಬರ ಮಣಿಗ್ರೀವರಿಂಬವರಂಕಂಡನು. ||೧೩|| ..... .||%|
 ನವಮಾಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ರಾಜಾ || ಕಧ್ಯತಾಂಭಗವನ್ನೇ ತತ್ತಯೋತ್ಕಾಪಸ್ಯಕಾರಣಮ್ | ಯತ್ತದ್ವಿಗರ್ಹಿತಂಕರ್ಮದೇವರ್ಷಿಶೈನವಾ
ತಮಃ ||೧|| ಶ್ರೀಶುಕಃ || ರುದ್ರಸ್ಯಾನುಚರಭೂತ್ವಾನುದ್ಯುಪ್ತಧನದಾತ್ಮಜೌ | ಕೈಲಾಸೋಪವನೇರ
ಮೈಮಂದಾಕಿನ್ಯಾಂಮಮೋತ್ಕಟೌ ||೨|| ವಾರುಣೀಂಮದಿರಾಂಪೀತ್ವಾಮದಾಘೋರ್ಣಿತಲೋಚನೌ |
ಸ್ತ್ರೀಜನ್ಮೈರನುಗಾಯದ್ಭಿಶ್ಚೈರತುಃಪುಷ್ಪಿತವನೇ || ೩ || ಅನ್ತಃಪ್ರವಿಶ್ಯಗಜಾಂಯಾಮಮೈಜವನರಾ
ಜಿನಿಚಿಕಿತ್ಸೇತುರ್ಯತತಿಭಿರ್ಗಜಾವಿವಕರೇಣುಭಿಃ ||೪||ಯಸ್ಯಾಶ್ಚೈವಾಚದವ್ಷಿರ್ಗತವಾಂಸ್ತತ್ರನಾರದಃ|

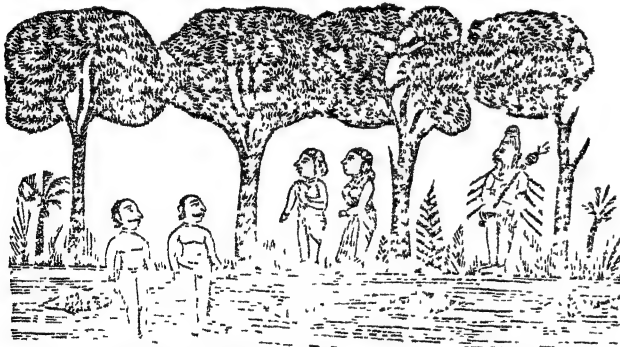
[ಪರೀಕ್ಷಿತ್ವೌಶ್ವವು] ಭಗವತ್-ತಿ್ರಕಾಲಜ್ಞನಾದಶುಕನೇ! ಯತ್ಕರ್ಮ-ಯಾವಕೆಲಸವು, ವಿಗರ್ಹಿತಂ-ನಿಂದಿತವಾದೊಂದು, ಯೇನ-ಯಾವುದರಿಂದ, ದೇವರ್ಷಿಃ-ಭಾಗವತೋತ್ತಮನಾದನಾರದನಿಗೊಕೂಡ, ತಮಃ-ನಿಟ್ಟುಂಟಾಯಿತೋ, ತದೇತ್-ಆಯಾ, ತಯೋರಿ-ಅನಳಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವರನ್ನು ಕುರಿತ, ಶಾಪಸ್ಯ-ನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ, ಕಾರಣಂ-ನಿಮಿತ್ತವು, ಕಧ್ಯತಾಂ-ಕೇಳಲ್ಪಡಲಿ ||೧|| (ಶುಕೋ ತ್ವರವು) ಧನದಾತ್ಮಜೌ-ಧನದ-ಕುಬೇರನ, ಆತ್ಮಜೌ-ಪುತ್ರರು, ರುದ್ರಸ್ಯ-ಈಶಾನನ, ಅನುಚರೌ-ಸೇವಕರು, ಭೂತ್ವಾ-ಆಗಿ, ಸದ್ಯುಪ್ತ-ಚನ್ನಾಗಿಗರ್ವಿಸಿದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಮಂದಾಕಿನ್ಯಾಂ-ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕೈಲಾಸೋಪವನೇ-ಕೈಲಾಸಪರ್ವತದಬಳಿ ಯಣತೋಟದಲ್ಲಿ, ಮದೋತ್ಕಟೌ-ಸೂಕ್ತಿನಿಂದಕಚ್ಚಿದವರಾಗಿ, ||೨||ವಾರುಣೀಂ-ವಾರುಣಿಯೆಂಬ, ಮದಿರಾಂ-ಹೆಂಡವನ್ನು, ಪೀತ್ವಾ-ಕುಡಿದು, ಮದಾಘೋರ್ಣಿತಲೋಚನೌ-ಮದ-ಕೈಪಿನಿಂದ, ಅಘೋರ್ಣಿತ-ತಿರುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಲೋಚನೌ-ಕಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅನುಗಾಯದ್ಭಿಃ-ಸಂಗಡಹಾಡುತ್ತಿರುವ, ಸ್ತ್ರೀಜನ್ಮೈರ-ಹೆಂಗಳಿನೊಂದಿಗೆ, ಪುಷ್ಪಿತೇ-ಹೂವುಗಳುಂಟಾದ, ವನೇ-ತೋಟದಲ್ಲಿ, ಚೇರತುಃ-ತಿರುಗಿದರು ||೩||ಅಂಭೋಜವನರಾಜಿನಿ-ತಾವರೆಗಳಿಂ-ಡುಗಳಸಾಲುಗಳುಳ್ಳ, ಗಂಗಾಯಾಂ-ಮಂದಾಕಿನಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಃ-ಓಳಿಗೆ, ಪ್ರವಿಶ್ಯ-ಹೊಕ್ಕು, ಕರೇಣುಭಿಃ-ಹೆಂಣಾನೆಗಳೊಡನೆ, ಗಜಾವಿವ-ಎರಡುಗಂಡಾನೆಗಳಹಾಗೆ, ಯಾವತಿಭಿಃ-ಪ್ರಾಯದಹುಡುಗಿಯರಕೂಡ, ಚಿಕಿತ್ಸೇಡತುಃ-ಆಡಿದರು ||೪||ದೇವರ್ಷಿಃ-ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿಯೊಬ್ಬನಾದ, ನಾರದಶ್ಚ-ನಾರದನೂ, ಯದ್ಭಟ್ಟಯಾ-ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ತತ್ರ-

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕ||ದಶಮೇಪಾತಯಾದ್ರಾಜನ್ಮಂತರಾಯಮಲಾಜ್ಞಾನ್|| ತತ್ರತಾಭ್ಯಾಂಚದೇವಾಭ್ಯಾಂಕೃ
ಪ್ಲಸ್ತುತತುತೀಯ-ತೇ ||೩||ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಔಳಿಯಮತ್ತಿಯಮರಗಳನಡುವೆ ತೂರಿಯಳದವನಾಗಿ
ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಡಹಿದಕೃಷ್ಣನು ಅಮರಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ನಳಕೂಬರ ಮಣಿಗ್ರೀವರೆಂಬದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ
ನೆಂಬಕಥೆಯು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತೆ. ‡ ಪೂರ್ವಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶುಕಾಚಾರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ಯ
ಶೋದಾದೇವಿಯಿಂದ ವರಳಿನಲ್ಲಿಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಎರಡುಮತ್ತಿಯಮರಗಳನ್ನೋಡಿದನೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಲೂ
ಆವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಶುಕಮುನಿಯಂಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನೆಂತೆನೆ,-

ಎಲೈ ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯೇ! ಅನಳಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವರ ಯಾವನಿಂದಿತವಾದ ಕರ್ಮದಿಂದ ಭಾಗವತೋತ್ತ
ಮನಾದ ನಾರದಮುನಿಗೊಕೂಡ ಕೋಗ್ರಧವುಂಟಾಯಿತೋ, ಅಂತಾ ಶಾಪಕಾರಣವಾದ ಅವರಕರ್ಮವನ್ನು ನೀ
ನು ನಿರೂಪಿಸುವನಾಗು. ||೧|| (ಇಂತೆಂಬ ರಾಜವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಶುಕಮುನಿಯು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ.) ಎಲೈಪರೀಕ್ಷಿ
ದ್ರಾಯನೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನೇವಕರಾದ ಕುಬೇರಪುತ್ರರಾದ ನಳಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವರೆಂಬ ಯಕ್ಷರೀರ್ಷ
ರು ಐಶ್ವರ್ಯಮದದಿಂದ ಕೊಬ್ಬಿದವರಾಗಿ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತದ ಉಪವನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮದದಿಂ ಮೇಲೆದಪ್ಪಿದವ
ರಾಗಿ ||೨|| ವಾರುಣೀಯೆಂಬಮಧ್ಯವಂ ಪಾನಂಗೆಯ್ದು ಅದರಪದದಿಂದ ಆತ್ಯಂತವ್ಯಾಕುಲಗಳಾದ ನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳ
ವರಾಗಿ, ತಮ್ಮಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯತಲಿರುವ ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ಯುಕ್ತರಾಗಿ, ಪುಷ್ಪಭರಿತವಾದ
ಆ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿದರು ||೩|| ಮತ್ತು, ಅಗಂಗಾನದಿಯ ಜಲಮಧ್ಯವಂ ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದು ಪದ್ಮವನಗಳ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮದಿಸಿರುವ ಎರಡುಗಜಂಗಳು ಹೆಂಣಾನೆಗಳೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸುವಂತೆ ಯಾವನಯುಕ್ತರಾದ ಅದೇವತಾ
ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡಗೂಡಿ ವಿಹರಿಸಿದರು ||೪|| ಎಲೈಅರನೇ! ಅಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾದಿಗುಣಸಂಪನ್ನನಾದ ದೇವರ್ಷಿಯಾದ

ಆಪಶ್ಯದ್ಗೃಹ್ಯಕೌದ್ಯಪ್ಪಾಪ್ತೋಬಾಣಾಸಮಬುಧ್ಯತಃ || ತಂದ್ಯಪ್ಪಾಪ್ತೋಡಿತಾದ್ವೈವಿಸಂತಾಂಶ್ಯಾ
ಪಶಚ್ಚಿತಃ || ವಾಸಾಂಸಿವರ್ದುದ್ಯಾಫಂವಿವಸಂತಾಂಸ್ಯವಗುಹ್ಯಕೌ || ತಂದ್ಯಪ್ಪಾಪ್ತಮದಿರಾಮತಾಂ
ಶ್ರೀಮದಾನಾಂ ಸುರಾತ್ಮಜೌತಯೋರನುಗ್ರಹಾರ್ಥಾಯಶಾವಂದಾಸ್ಯದಂಜಗೌ || ೭ || ನಹ್ಯನೈಜುಪ
ತೋಜೋಷ್ಯಾನ್ಪ್ರಾಂಶೋರಜೋಗುಣಃ || ಶ್ರೀಮದಾನಾಂಭಿಜಾತ್ಯಾದಿರ್ಮತ್ರಸ್ತ್ರೀದ್ಯೂತಮಃಸವಃ || ೮ ||

ಅಲ್ಲಿ, ಗತವಾ-ಬಂದವನಾಗಿ, ಆಪಶ್ಯತೆ-ನೋಡಿದನು, ಗುಹ್ಯಕೌ-ನಳಿಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವರನ್ನು, ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ-ನೋಡಿ, ಹೈಬಾ
ಣಾ-ವಾದಿಸಿದವರನ್ನಾಗಿ, ಸಮಬುಧ್ಯತ-ತಿಳಿದನು || ೭ || ದೇವ್ಯಃ-ದೇವಸ್ಥಿ, ಗ್ರೀಯರು, ವಿವಸಂತಾ-ವಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ,
ತಂ-ಆನಾರದನನ್ನು, ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ-ನೋಡಿ, ಪ್ರೀತಿತಾ-ನಾಚಿಕೆಗೊಂಡವರಾಗಿ, ಶಾವಶಂಕಿತಾಃ-ಶಾವಕ್ಕೆಹೆಸಿದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಶ್ರೀ
ಫಂ-ಬೇಗನೇ, ವಾಸಾಂಸಿ-ನೀರೆಗಳನ್ನು, ಪರ್ಮತುಃ-ಉಚ್ಚುಕೊಂಡರೂ, ವಿವಸಂತಾ-ವಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲದ, ಗುಹ್ಯಕೌ-ಗುಹ್ಯಕರು, ನ-ವಸ್ತ್ರ
ವನ್ನು ಧರಿಸಿಲ್ಲವು || ೭ || ಮದಿರಾಮತಾ-ಮದಿರಾ - ಹೆಂಡದಿಂದ, ಮತ್ತಾ-ಕೈಬೀದಿ, ಶ್ರೀಮದಾಂಧಾ-ಶ್ರೀ-ಸಂಸತ್ತಿನ, ಮದ-ಗರ್ವ
ದಿಂದ, ಅಂಧಾ-ಕುರುಡರಾದ, ಸುರಾತ್ಮಜೌ-ದೇವಪುತ್ರರಾದ, ತೌ-ಅನಳಿಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವರನ್ನು, ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ-ನೋಡಿ, ಯ
ಯೋಃ-ಅವರ, ಅನುಗ್ರಹಾರ್ಥಾಯ-ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಶಾವಂ-ನಿಗ್ರಹವಚನವನ್ನು, ದಾಸ್ಯ - ಕೊಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಇದಂ -
ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣವಚನವನ್ನು, ಜಗೌ-ನುಡಿದನು || ೭ || ಜೋಷ್ಯಾ-ಪ್ರಿಯವಿವಯಗಳನ್ನು, ಜಾತಃ-ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವ, ಪುರುಷನಿಗೆ, ಯ
ತ-ಯಾವುದೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ತ್ರೀ-ಹೆಂಗನು, ದ್ಯೂತಂ-ಜಾಜು, ಆಸವಃ-ಹೆಂಡವೂ, ಇರುವುದೋ, ತಸ್ಮಾತ್ - ಅವಿಯುಕಿಂತಲೂ,
ಅಸ್ಯಃ-ಇತರವಾದ, ಶ್ರೀಮದಾಂಧಾಭಿಜಾತ್ಯಾದಿ-ಶ್ರೀ-ಸಂಪತ್ತಿನ, ಮದ ಗರ್ವದಿಂದ, ಅಂಧ-ಕುರುಡನಾದವನ, ಅಭಿಜಾತ್ಯ-ಸ
ತ್ಕುಲವಿದ್ಯಾದಿಗಳೇ, ಲದಿ-ಮೊದಲಾಗಿವುಳ್ಳ, ರಜೋಗುಣಃ-ರಜಃ-ಕಾರ್ಯವಾದ, ಹಾಸ್ಯಾದಿಗಳ, ಬುದ್ಧಿಭ್ರಂಶಃ-ಸ್ತ್ರೀದ್ಯೂತಮ
ದ್ಯಗಳಹಾಗೆ, ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು, ಭ್ರಮಗೊಳಿಸುವುದು, ಸಹಿ-ಅಲ್ಲವಷ್ಟೆ, || ೮ || ಯತ-ಯಾವಮದದಲ್ಲಿ, ನರ್ವರಂ-ಅಸಿತ್ಯವಾದ, ಇ

ದನಾರದನು ನೈಜೈಯಿಂದ ಆಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದವನಾ
ಗಿ ಆಯಕ್ಷರೀವರಂ ಕಂಡು ಇವರು ಮತ್ತರಾಗಿರುವ
ದಂತಿಳಿದನು || ೭ || ಅದಂತೆ-ಅಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲ
ದೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಆನಾರದಮು
ನಿಯಂಕಂಡು ಲಜ್ಜಾಯುಕ್ತರಾಗಿ, ಶಾವವಂಕೊಡು
ವೆಂಬ ಭಯದಿಂದಲೂ ಶಂಕಿತರಾಗಿ, ಅತಿತ್ವರೆಯಿಂದ
ತಮ್ಮ ತಮ್ಮವಸ್ತ್ರಂಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟರು. ಆಯಕ್ಷರೀವ
ರುಮಾತ್ರ ಕಾಮಾತುರರಾದುದರಿಂದ ಲಜ್ಜೆಯೂ ಭಯ

ವೂ ಅಲ್ಲದವರಾಗಿ ವಸ್ತ್ರಂಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟವರಾಗೆಲ್ಲ || ೭ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾರದಮುನಿ ಐಶ್ವರ್ಯಮದಾಂಧರಾದ ಮ
ದ್ಯಪಾನದಿಂದಲೂಮತ್ತರಾದ ಕುಬೇರನಪುತ್ರರಾದ ಅನಳಿಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವರನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಆಮದಮ
ಪರಿಹರಿಸಲೋಸ್ಕರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನಪ್ರಾಪ್ತಗುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅನುಗ್ರಹಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಶಾವವಂಕೊಡುವವ
ನಾಗಿ ಈವಚನವಂ ನುಡಿದನಂತೆ || ೭ || ಯಾವ ಐಶ್ವರ್ಯಮದಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಜಾಜಾ ಮದ್ಯಪಾ
ನವೂಸಹ ಉಂಟಾಗಿರುವವೋ ಅಂತಾ ಐಶ್ವರ್ಯಮದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅನ್ಯವಾದ ಸತ್ಕುಲವಿದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಂಟಾ
ಗುವ ಮದವು, ಅಥವಾ ಅನ್ಯವಾದ ರಜೋಗುಣಕಾರ್ಯವಾದ ಹಾಸ್ಯಹರ್ಷಾದಿರೂಪವಾದ ಮದವೂ, ಸಹ
ಪ್ರಿಯವಚನಗಳಂ ಸೇವಿಸುವ ಪುರುಷನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಂಶವೆಂಮಾಡಲಾರದು. ಐಶ್ವರ್ಯಮದವೊಂದೇ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಂ
ಶವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. || ೮ || ಮತ್ತು ಯಾವ ಐಶ್ವರ್ಯಮದದಲ್ಲಿ ನರ್ವರವಾದ ಈದೇಹವಂ ಜಃಃಘ್ನ

ಹನ್ಯಂತಪಕವೋಯತ್ರನಿರ್ದಯೈರಜಿತಾತ್ಮಭಿಃ | ಮನ್ಯಮಾನ್ಯೈಃಮಂಡರಮಜರಾವೃತ್ಯನಶ್ವರಮ್ ||
 ದವಸುಜ್ಞಾತಮಪ್ಯನ್ತಿಕಿಮಿವಿಡ್ಭಸ್ಯಸಂಜ್ಞಿತಮ್ | ಭೂತದೃಕ್ತತ್ತ್ವೇನ್ಯಾರ್ಥಂಕಿಂವದನಿರಯೋ
 ಯತಃ ||೧೦|| ದಹಃಕಿಮನ್ಯದಾತುಸ್ವಂನಿವಕ್ತುರ್ಮಾತುರೇವಮಾ | ಮಾತುಃತುರ್ಮಾತೃತುರಾಬಲಿನೋ
 ಗ್ನೈಶ್ಚನೋಪಿವಾ ||೧೧|| ಎಮಸಾಧಾರಣಂದಹಮವ್ಯಕ್ತಪ್ರಭವಾಪ್ಯಯಮ್ | ಕೋವಿದ್ವಾನಾತ್ಮಸಾ

ಮಂದೇಹಂ-ಈಶರೀರವನ್ನು, ಅಜರಾವೃತ್ಯ-ಅಜರ-ಮುದಿತನಿಲ್ಲದಂತೆಯೂ, ಅಮೃತ್ಯು-ಮರಣವಿಲ್ಲದಂತೆಯೂ, ಮನ್ಯಮಾನ್ಯೈಃ-
 ತಿಳಿಯುತ್ತಲಿರುವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅಜಿತಾತ್ಮಭಿಃ-ಅಜಿತ-ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡದ, ಆತ್ಮಭಿಃ- ಅಂತಃಕರಣವುಳ್ಳ, ನಿರ್ದಯೈಃ- ಕರುಣಾಶೂ
 ನ್ಯರಾದಪುರುಷರಿಂದ, ಪಕವಂ-ಜಂತುಗಳು, ಹನ್ಯಂತೇ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡುವವೋ ||೧೦|| ದೇವಸಂಜ್ಞಾತಮಸಿ-ನರದೇವನೂಭೂದೇವನೂಎಂ
 ಬಹೆಸರ-ಛದೇಹವಾದರೂ, ಅಂತೇ-ಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕಿಮಿವಿಡ್ಭಸ್ಯಸಂಜ್ಞಿತಂ-ಕಿಮ್ನಿಮೂಳಲ್ಪಟ್ಟುಹುಕವೆಂಬ, ವಿಟ್-ಹೂಳಲ್ಪಡದಹ
 ಕ್ಕಿಗಳಿಂದತಿನ್ನಲ್ಪಡುವುದೆಂಬ, ಭಸ್ಯ-ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟುಬೂದಿಯೆಂಬ, ಸಂಜ್ಞಾತಂ-ಹೆಸರುಳ್ಳದ್ದಾಗುವುದು. ತತ್ತ್ವೇ-ಅಂತಃಕರಣವುಳ್ಳ
 ದೇಹಕ್ಕೋಸುಗ, ಭೂತದೃಕ್-ಇತರಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆದೋಷವಾಡಿದವನು, ಯತಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ನಿರಯಃ-ನರಕಬರುವುದೋ,
 ತತಃ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಸಃ-ಆಪುರುಷನು, ಸ್ವಾರ್ಥಂ-ತನ್ನನದ್ವಿತೀಯವಾದಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು, ಕಿಂವೇದ-ಎನುಬಲ್ಲನು, (ಅರಿಯು
 ನು) ||೧೦|| ದೇಹಃ-ಶರೀರವು, ಅನ್ಯದಾತುಃ-ಅನ್ಯವಿಟ್ಟುಬಿಡುವವನ, ಸ್ವಂಕಿಂ-ಸ್ವತ್ವವೋವನು, (ಅವನದೇಆದ್ದವು) ನಿಜೇಕ್ತುಃ-
 ಬೀಜಾವಾಪಮಾಡಿದತಂದೆಯ, (ಸ್ವತ್ವವೋವನು), ಮಾತುರೇವಮಾ, ತಾಯಿಯದೋವನು, ಮಾತುಃಕಿಂತುರ್ವಾ-ತಾಯಿಯತಂದೆ
 ಯಾದಮಾತಾವ-ಹನದೋವನು, ಕ್ರೇತುರ್ವಾ-ಕ್ರಿಯೆಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡವನದೋವನು, ಬಲಿನಃ-ಬಲವಂತನದೋವನು, ಅಗ್ನೇಃ-
 ಬೆಂಕಿಯದೋವನು, ಶುನೋಪಿವಾ-ನಾಯಿಯದೋವನು, ಶರೀರವುಯಾರಪಾಲಾಗಿಹೋಗುತ್ತೇ, ಇದಯಾರಸೋತ್ಸು, ||೧೧|| ವಿ
 ವಂ-ಹೀಗೆ, ಸಾಧಾರಣಂ-ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವತ್ವವಾಗಿರುವ, ಅವ್ಯಕ್ತಪ್ರಭವಾಪ್ಯಯಂ-ಅವ್ಯಕ್ತ-ಅವ್ಯಕ್ತತತ್ವದಿಂದ, ಪ್ರಭವಃ-ಉತ್ಪತ್ತಿ
 ಯೂ, ಅವ್ಯಯಂ-ಅವ್ಯಕ್ತತತ್ವದಲ್ಲಿಯೇಲಯವೂ, ಉಚ್ಚ, ದೇಹಂ-ಶರೀರವನ್ನು, ಆತ್ಮಸಾತ್ಮತತ್ವ-ತನ್ನದಾಗಿಮಾಡಿ, (ತನ್ನ

ತ್ವರಹಿತವಾದುದನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಲಿರುವ ಜಿತಮನಸ್ಕರಲ್ಲದವಿರುವ ನಿರ್ದಯರಾದ ಪುರುಷರಿಂದ ಪಕವಾಣಿ
 ಗಳು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡುತ್ತವೋ ಅಂತಾ ಐಶ್ವರ್ಯಮದವೋದೇ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಂಶಕರವಾದದ್ದು. ||೧೦|| ಮತ್ತು, ಯಾವದೇ
 ಹವು ನರದೇವನೆನುತಲೂ ಭೂದೇವನೆನುತಲೂ ಸಹ ನಾಮಭೇದವುಳ್ಳದುದಾದರೂ ಪ್ರಾಣವಿಯೋಗಾನುತರದಲ್ಲಿ
 ನಾಯಿನರಿಗಳಿಂ ಭಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದಾದಾಗಿ ಅವೇಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದೋ, ಹಾಗಲ್ಲದೆ ದಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮವಂ
 ದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದೋ, ಆ ಉಭಯಪಕ್ಷವೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕಿಮಗಳೆಂದು ಸಹ ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದೋ, ಅಂತಾದೇಹದ
 ಪೋಷಣಕ್ಕೋಸುಗ ಯಾವವನು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ದೋಹವೆಂಗೆಯನೋ, ಅಂತಾ ನರಕಪ್ರಾಪ್ತಿಸಾಧನವಾದ
 ಪ್ರಾಣಿದೋಹವು ವುಳ್ಳಪುರುಷನು ತನ್ನ ಅಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಏನುಬಲ್ಲನು? [ಎಷ್ಟೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ಸತ್ತ
 ಮೇಲೆ ಬೂದಿಯಾಗುವನು, ಅಥವಾ ಮಂಣಾಗಿ ಹುಳಗಳಾಗುವನು, ಅಲ್ಲವೇ ನರಿನಾಯಿ ಗಳಿಂದ ತಿನ್ನಲ್ಪಡುವನು.
 ಹೀಗೆಹೋಗುವ ಅಸ್ಥಿರದೇಹವನ್ನು ಪೋಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸಮಾಡಿ ನರಕವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳು
 ವವರಿಗೆ ತಮ್ಮಗತಿಯೇನುತಿಳಿಯುವುದು?] ||೧೦|| ಮತ್ತು ಶರೀರಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಪುರುಷನದೇಹವು, ಅನ್ನವನಿ
 ತ್ತು ಪಾಲಿಸುವ ಸ್ವಾಮಿಯ ಸ್ವತ್ವವಾಗುವುದೋ? ಅಲ್ಲದೆ ಗರ್ಭಾಧಾನಾದಿಗಳಿಂ ಪುಟ್ಟಿಸುವ ತಂದೆಯ ಸ್ವತ್ವ
 ವಾಗುವುದೋ? ಅಲ್ಲದೆ ನವಮಾಸಗಳುಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಪ್ರಸವಿಸುವ ತಾಯಿಗೆಸ್ವತ್ವವಾಗುವುದೋ? ಅಲ್ಲದೆ ಮಾ
 ತಾಮಹನು ಅಪುತ್ರನಾದಲ್ಲಿ ಅವನ ಸ್ವತ್ವವಾಗುವುದೋ? ಅಲ್ಲದೆ ಬಲವಂತನ ಸ್ವತ್ವವಾಗುವುದೋ? ಅಲ್ಲದೆ ಕ)
 ಯದ್ರವ್ಯವನಿತ್ತು ಕೊಂಡವನ ಸ್ವತ್ವವಾಗುವುದೋ? ಅಥವಾ ಅಗ್ನಿಯಸ್ವತ್ವವಾಗುವುದೋ? ಅಲ್ಲದೆ ನಾಯಿ
 ಮೊದಲಾದವರ ಸ್ವತ್ವವಾಗುವುದೋ? ||೧೧|| ಎಂದು ಈಶೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ
 ಸಾಧಾರಣವಾಗಿರುವುದು. ಮತ್ತುಮಾಯೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಅನಾಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಲಯವೆನ್ನುವಂತೆ ಇಂತಾ ವ್ಯರ್ಥ

ತೃತ್ಯಾಹನಿಜಂತೂಪೃತೇನತಃ ||೧೦|| ಅಸತಶ್ಚಿತ್ರಮದಾಂಧಸ್ಯಸಾಹಜೈಃ ಪರಮಾಜ್ಞಾಂ | ಅತೃಪ್ತೈಃ
ಪಮೈನಭೂತಾನಿದರಿದ್ರೈಃ ಪರಮೀಕ್ಷತೇ ||೧೧|| ಯಥಾಕಂಟಕವಿದ್ವಾಂಗಳೇಜಂತೋರೈಃ ಚ್ಯುತತಾಂವ್ಯಥಾವಾ |
ಜೀವಸಾಮ್ಯಬ್ಜಿತೋಲಿಂಗೈರ್ವತಧಾವಿದ್ಧಕಣ್ಯಕಃ ||೧೨|| ದರಿಮೋಗರಹಂಸ್ತಂಭೇಮುಕ್ತಸ್ಸರ್ವಮಪ್ಯರಿ
ಹ | ಕೃಷ್ಣಂಯದ್ವಚ್ಛಯಾಸ್ತೋತಿತದ್ಧಿತಸ್ಯಪರಂತಪಃ ||೧೩|| ನಿತ್ಯಂಕ್ಷಾತ್ಪಾಪಮಹತ್ಕರೋದ್ರಸ್ಯಾನ್ನ
ಕಾಂಕ್ಷೀಣಃ | ಇಂದ್ರಿಯಾಣ್ಯನುಶಿವ್ಯಂತಿಹಿಂಸಾಪಿಚನಿವರ್ತತೇ ||೧೪|| ದರಿದ್ರಸ್ತೈವಯಂಜ್ಯಂತೆಸಾಧವಸ್ಸು

ಬೆಂದುತಿಳಿದು) ಅಸತಃಋತೇ-ಅಸತ್ಪುರುಷನಾದಮೂಢನನ್ನು ಹೊರತು, ಕೋವಿದ್ವಾಂ-ಯಾವವಂಡಿತನು, ಜಂತೂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳ
ನ್ನು; ಹಂತಿ-ಕೊಲ್ಲುವನು ||೧೦|| ಶ್ರೀಮದಾಂಧಸ್ಯ-ಸಂಪತ್ತಿನಗರ್ವದಿಂದಕುರುಡನಾದ, ಅಸತಃ-ದುಷ್ಟನಿಗೆ, ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ-ಬಡತೆ
ನವು, ಪರಮಾಂಜನಂ-ಹೆಚ್ಚಾದಅಂಜನವಾಗಿರುವುದು. ದಗಿದ್ರೈಃ ಪರಂ-ಬಡವನವಾತ್ಮ, ಭೂತಾನಿ-ಇತರಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಅತೃ
ಪ್ತೈಃ-ತನ್ನ ಹೋಲಿಕೆಯಿಂದ, ಈಕ್ಷತೇ-ನೋಡುವನು ||೧೧|| ಕಂಟಕವಿದ್ವಾಂ-ಗಂಟಕ-ಮುಳ್ಳುಗಳಿಂದ, ವಿದ್ಧ-ವೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಅಂಗ-ಮೈಯುಳ್ಳವನು, ಲಿಂಗೈಃ-ಮುಖವುಬಾಡಿರುವುದುಮೊದಲಾದಗುರುಗಳಿಂದ, ಜೀವಸಾಮ್ಯಂ-ಜೀವಾತ್ಮರೆಲ್ಲರಿಗೂನುಖದುಃ
ಖಗಳುಸಮಾನವಾಗಿರುವವೆಂಬಭಾವವನ್ನು, ಗತಃ-ತಿಳಿದವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಜಂತೋಃ-ಇತರಪ್ರಾಣಿಗೆ, ತಾಂವ್ಯಥಾಂ-ಅಮುಳ್ಳನ
ಬಾಧೆಯನ್ನು, ಯಥಾ-ಹ್ಯಾಗೆ, ನೇಚ್ಛತಿ-ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅವಿದ್ಧಕಂಟಕಃ-ವೇಧಿಸದಮುಳ್ಳುಳ್ಳವನು, ನ-ಅಲ್ಲ
ವು ||೧೨|| ದರಿದ್ರೈಃ-ಬಡವನು, ನಿರಹಂಸ್ತಂಭಃ-ಅಹಂಕಾರದಜಾಡ್ಯವಿಲ್ಲದವನಾದ್ದರಿಂದ, ಇಹ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ, ಸರ್ವಮದ್ಯೈಃ-
ಸಕಲಗರ್ವಗಳಿಂದಲೂ, ಮುಕ್ತಸ್ಸ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಯದ್ವಚ್ಛಯಾ-ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕಪ್ಪುಸಾಧ್ಯವಾದಮೋ
ಕ್ಷವನ್ನೂಕೂಡ, ಆಪ್ನೋತಿ-ಹೊಂದುವನು-ತನ್ನ-ಅವನಿಗೆ, ಪರಂತಪಃ-ಹೆಚ್ಚಾದತಪಸ್ಸು, ತದ್ಧಿ-ಅನಿರಹಂಕಾರವೆಲ್ಲವು ||೧೩||
ನಿತ್ಯಂ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಕ್ಷಾಂತಿಕ್ಷಾಮದೇಹಸ್ಯ-ಕ್ಷಾಂತಿ-ಹಸಿವಿನಿಂದ, ಕ್ರಾಮ-ಕ್ಷೀಣವಾದ, ದೇಹಸ್ಯ-ಮೈಯುಳ್ಳ, ಅನ್ನಕಾಂಕ್ಷೀಣಃ-ಅ
ನ್ನವನ್ನುಬಯಸುತ್ತಿರುವ, ದರಿದ್ರಸ್ಸ-ಬಡವನು, ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ-ಅವಯವಗಳು, ಅನುಶುಷ್ಯಂತಿ-ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಹಿಂಸಾಪಿಚ-
ವರದೋಹವ್ಯಾಪಾರವೂ, ನಿವರ್ತತೇ-ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದು ||೧೪|| ಸಮದರ್ಶಿನಃ-ಸರ್ವಭೂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ, ಸಾ

ದೇಹವಂ ಮೂಢರುಹೊರತು ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಯಾವವುರುಷನೂ ಇದೇಆತ್ಮನೆಂದು ತಿಳಿದುಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅನ್ಯ
ಪ್ರಾಣಿಗಳಂ ಹಿಂಚೆಪಡಿಸುವನು? ||೧೦|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯಮದದಿಂದಂಟಾಗುವ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಂ ನಿರೂ
ಪಿಸಿ ಐಶ್ವರ್ಯಮದಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರವಂ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವನು. ಅದೆಂತೆನಿ-ದುಷ್ಯನಾದುದರಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯಮದೆ
ದಿಂದೇ ಕುರುಡನಾಗಿರುವ ಪುರುಷನಿಗೆ ಬಡತನವೆಂಬುದೇ ಪರಮಾಂಜನವಾಗುವುದು. ಅಂತಾ ಅಂಜನವು ಪ್ರಾ
ಪ್ತವಾದಲ್ಲಿ ದರಿದ್ರನಾದವುರುಷನು ಪ್ರಾಣಿಗಳಂ ತನ್ನಂತೆನೋಡುವನಾದುದರಿಂದ ಅನ್ಯರಿಗೆ ದೋಹವಂ ಮಾಡಲಾ
ರನು. ||೧೧|| (ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತವಂ ನಿರೂಪಿಸುವನು. ಎಂತೆನಿ-) ಮುಳ್ಳುಗಳಿಂದ ಚುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾದಗಳು
ಳ್ಳ ಪುರುಷನು ಮುಖದಬಳಲಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಗುರ್ತುಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖದುಃಖಗಳುಹೀಗೆಯೇ ಸಮಾ
ನಗಳಾಗಿರುವವೆಂದು ಭಾವಿಸುವನಾಗಿ ಎಂತುಅನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆ ಮುಳ್ಳುಮೊದಲಾದವುಗಳ ಉಪದ್ರವವನ್ನು
ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾರನೋ, ಕಾಗೆಯೇ ಮುಳ್ಳಿನಬಾಧೆಯನ್ನು ಅರಿಯದ ಪುರುಷನು ಹೆರವರ ದುಃಖ
ವನ್ನು ಅರಿಯನು. ||೧೨|| (ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ದರಿದ್ರತನವೇ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗಿ
ರುವುದೆಂದು ನುಡಿಯುವನು. ಎಂತೆನಿ-) ಬಡತನವುಳ್ಳ ಪುರುಷನು ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ ಸಮಸ್ತಮದಗಳಿಂದ
ಲೂ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಈಮನುಷ್ಯದೇಹದಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿಬಂದ ಮಹಾಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೂ ಆಕಷ್ಟವೇ
ತನಗೆ ತಪಸ್ಸೆಂದುತಿಳಿದಿರುವನು. ||೧೩|| ಅದೆಂತೆನಿ- ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೃತವಾದ ದೇಹವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅನ್ನವನ್ನೇ ಅ
ಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಲಿರುವ ದಾರಿದ್ರ್ಯಪೀಡಿತನಾದ ಪುರುಷನಿಗೆ ಚಕ್ಷುರಾದಿಂದ್ರಿಯಗಳು ನೋಕ್ಕದೆ ಕುಸ್ಥಗಳಾಗುವವು.
ಮತ್ತು ಆಪುರುಷನಿಗೆ ಪರಹಿಂಸಾವ್ಯಾಪಾರಂಗಳು ಶಾಂತವಾಗುವವು. ||೧೪|| ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ವತ್ರಸಮದೃಷ್ಟಿ

ಮದರ್ಶಿನಃ|ಸದಿಭ್ಯಃಕ್ಷಣೋತಿತಪ್ತೇಷಾಂ ತಮಃಪರಾದ್ವಿನಶ್ಯತಿ ||೧೭||ಸಾಧೂನಾಂಸಮಚಿತ್ತಾನಾಂಮುಕುಂ
ದಚರಣೈಃಪಿಣಃ|ವ(ದರ್ಶನಾಂತೋಭವೇತ್ಯಂಧಃಪುಂಸೋಕ್ಷ್ಮಾಸ್ಸವಿತುರ್ಯಥಾ)||೧೮|| ಉಪೇಕ್ಷ್ಯೈಃಕಿಂಧನ
ಸ್ತಂಭೈರಸದಿಭರಸಃ|ಪ್ರಯೈಃ||೧೯||ತದಹಂಮತ್ತಯೋರಾತ್ಮಾಭ್ಯಾಂವಾರುಣಾಶ್ಚಿ'ಮದಾ(ಧಯೋಃ|ತ
ಮೋಮುಪುಹಂಸಿಭ್ಯಾಢಿಮಿಸ್ತೃಪ್ರಯೋರಜಿತಾತ್ಮನೋಃ ||೨೦||ಯದಿಮಾಲೋಕಪಾಲಸ್ಯತೌ|ಭೋತ್ವಾತ
ಮ್ನುಪು|ತೌ|ನನಿವಾಸಸಮಾತ್ಮಾನಂವಿಜಾಸೀತಸ್ಸಿದುರ್ಮದಃ||೨೧||ಅತೋರ್ದತಿಸ್ಥಾಪರತಾಂಸ್ಯೋತೇಂಸೈ

ಧಪಃ-ಸತ್ಪುರುಷರು, ಹರಿವ್ರಹ್ಮೈವ-ಬಡವನೆಂಬಳಿಗೇ, ಯುಕ್ತೇ-ಸೇರುವರು ಸದ್ಭಿಃ-ಅಸತ್ಪುರುಷರಿಂದ, ತಲೆತರ್ಪಂ-ಅವನ,
ಆಯಾಶಯು, ಕ್ಷಣೋತಿ-ಕೂರತೆಗೊಳ್ಳುತ್ತೆ, ತಮಃ- ಕ್ರೋಧಾದಿರೂಪವಾದಅಜ್ಞಾನವು, ಆರಾತಿ-ಬೇಗನೆ, ವಿನಶ್ಯತಿ-ನಾಶವಾಗುವು
ದು||೧೭|| ಪುಂಸಃ-ಪುರುಷನ, ಬಂಧಃ-ಸಂಸಾರವಕಟ್ಟು, ಅಕ್ಷೋಣಃ-ಕಂಠುಗಳೆ, ಬಂಧವು, ಸುತುರ್ಯಥಾ-ನೂರ್ಯ ನದರ್ಶ
ನದಿಂದ ಹ್ಯಾಗೋಹಾಗೆ, ಸಮಚಿತ್ತಾನಾಂ - ಸಮಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಮುಕುಂದಚರಣೈಃಪಿಣಃ- ಮುಕುಂದ- ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡು ವಿ
ಷ್ಣುವಿನ, ಚರಣೈಃಪಿಣಃ-ಪಾದವನ್ನುಬಯಸುವ, ಸಾಧೂನಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರ, ದರ್ಶನಾಂತೇ-ದರ್ಶನವೇಕೊನೆಯಾಗಿಉಳ್ಳದ್ದು, ಭ
ವೇತಿ-ಆದೀತು ||೧೮|| ಧನಸ್ತಂಭೈಃ- ಧನದಿಂದಂಟಾಂಗಳೆರ್ವಜಾಡ್ಯವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅಸದಾಶ್ರಯೈಃ-ಕಟ್ಟಕೆಲಸಗಳೇಆ
ಧಾರವಾಗಿರುವ, ಉಪೇಕ್ಷ್ಯೈಃ-ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ಅಸದ್ಭಿಃ- ಸತ್ಪುರುಷರಲ್ಲದದ್ದರಿಂದ, ಕಿಂ- ಏನಾಗತಕ್ಕದ್ದು, (ಏ
ನೂಯಿಲ್ಲ) ||೧೯|| ತತೇ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಅಹಂ-ನಾನು, ವಾರುಣಾಶ್ಚಿ-ವಾರುಣಿಯೆಂಬ, ಮಾಧ್ವೈಃ-ಮದ್ಯದಿಂದ, ಮತ್ತಯೋಃ- ಮ
ದಿಸಿದವರಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀಮದಾಂಧಯೋಃ- ಸುಪತ್ತಿನಗರ್ವದಿಂದಕುರುಡರಾಗಿಯೂ, ಸ್ತೃಪ್ರಯೋಃ- ಸ್ತ್ರೀಲೋಲರಾಗಿಯೂ,
ಅಪಿತಾತ್ಮನೋಃ-ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಇರುವನಳಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವರ, ತಮೋಮದಂ- ತಾಮಸಾದಂ
ವನ್ನು, ಪದಿಷ್ಯಾಮಿ-ಕೋಗಾಡಿಸುವೆನು || ೨೦ || ಯತೇ- ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಇಮೌ- ಇವರು, ಲೋಕಪಾಲಸ್ಯ- ಲೋಕವನ್ನು ಪಾ
ಲಿಸುವಕುಬೇರನ, ಪುತೌ|ಭೋತ್ವಾ-ಕುಮಾರರಾಗಿಯೂ, ತಮಃಪ್ರಾತೌ-ಅಜ್ಞಾನದಿಂದವ್ಯಾಪ್ತರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸುದುರ್ಮದಃ-ಸು
ಕಾಂಡುರಜಂಕಾರವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ವಿವಾಸನಂ-ವಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲದೆ, ಆತ್ಮಾನಂ- ದೇಹವನ್ನು, ಸಂಜಾಸೀತಃ-ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆಹೋದ
ರೋ ||೨೧|| ಅತೇ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಸ್ಥಾಪರತಾಂ-ವೃಕ್ಷರೂಪವಾದಸ್ಥಿರಭಾವವನ್ನು, ಅರ್ಹತಃ- ಪದಯಲಯೋಗ್ಯರಾಗುವ
ರು, ಪ್ರನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಏವಂಯಥಾ-ಈಗನಂತೆ, ನಸ್ಯಾತಾಂ- ಆಗದೆಹೋಗಲಿ ತತ್ರಾಪಿ - ಆವೃಕ್ಷಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ, ಮತ್ತ

ಯುಳ್ಳ ಸಾಧುಗಳು ಬಡತನವುಳ್ಳ ಪುರುಷನೊಡನೆಯೇ ಸಹವಾಸುಗೈಯ್ದರು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಪುರುಷನಿಗೆ
ಸಾಧುಗಳಸಂಗತಿಯಿಂದ ಅನಾದಿಯಾದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯು ಶಾಂತವಾಗುವದು. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಯೂ ಉಂಟಾಗು
ವದು. ||೧೭|| ಸ್ತ್ರೀಮುಕುಂದನ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸರ್ವತ್ರಸಮಚಿತ್ತರಾದ ಸಾಧುಗಳೆಗೆ
ಧನಗರ್ವಿತರಾದ ದುಷ್ಟರಿಂದಲೂ ದುಷ್ಟರ ಆಶ್ರಯದಿಂದಲೂ ಸಹ ಆಗತಕ್ಕಫಲವೇನು||೧೮||೧೯||ಯಾವಕಾ
ರಣದಿಂದ ಈಯಕ್ಷ್ಮೀರೀರ್ಷರು ಲೋಕಪಾಲಕನಾದ ಕುಬೇರನಪುತ್ರರಾದುದರಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಾವೃತರಾಗಿರುವರೋ ಆ
ಕಾರಣದಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯಮದಾಂಧರಾಗಿ, ಮತ್ತು ವಾರುಣಿಯೆಂಬ ಮದ್ಯದಿಂದಲೂ ಮತ್ತರಾಗಿ, ಅವಶವಾಗಿಮಾ
ಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂತಃಕರಣವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಸ್ತ್ರೀಕಾಮುಕರಾಗಿರುವ, ಈ ನಳಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವರ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಂಟಾ
ದಮದವನ್ನು ನಾನು ಪರಿಹರಿಸುವೆನು. ||೨೦|| ಈಗ ಮತ್ತು ದುಷ್ಟವಾದಮದವುಳ್ಳಕರ್ವರೂ ವಸ್ತ್ರರಹಿತನಾದ
ತಮ್ಮ ತಾವೇ ಮರೆತಿರುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಪುನಶ್ಚ ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂತು ಮೈಮರೆಯದೆಇರುವರೋ ಅಂತು ಶಿ
ಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ವೃಕ್ಷಭಾವನೆಯ್ದಲಯೋಗ್ಯರಾಗಲಿ. ಎಂದು ಕಟಿಸಿದನು ||೨೧||* (ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟಿಸಿ ಅನು
ಗ್ರಹವೆಂಮಾಡುವನವೆಂತೆನಿ -) ಇವರೀರ್ವರೂನಂನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ, ತಮ್ಮಮದದಿಂ ಈಶಾಂ ಬಂದುದೆಂಬ
ಸ್ಥರಣೆಯೂ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಸ್ಮೃತಿಯೂ ಸಹ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ದೇವಮಾನದಲ್ಲಿ ನೂರುವರೂವಗಳಪರೈತವು ವೃ

ವಂಯಥಾಪುನಃ|ಸ್ತೃತಿಸ್ಸಾಸ್ತೃತ್ಪ್ರಸಾದನತತ್ರಾಪಿಮದನುಗ್ರಹಾತ್||೧೦||ವಾಸುದೇವಸ್ಯಸಾನ್ನಿಧ್ಯಂ
ಲಬ್ಧ್ವಾದಿವ್ಯಕರಚ್ಛೇ|ವೃತ್ತೇಸ್ವರೋಕ್ತಾಂಭೂಯೋಲಬ್ಧ್ವಾಭಕ್ತೌಭವಿಸ್ಯತಃ||೧೧||ಸುವಮುಕ್ತಾಽದೇ
ವರ್ಮಿರ್ಗತೋನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮಮ್ | ನಳಕೂಬರಮ್*ಣಿಗ್ರೀವಾವಾಸತುರ್ಯಮೇಳಾರ್ಜುನೌ ||೧೨||
ಖುಷೇರಾಭಗ್*ವತಮುಖ್ಯಸ್ಯಸತ್ಯಂಕರ್ತುಂವಚೋಹರಿಃ | ಜಗಾಮಕನಕೈಸ್ತತ್ರಯತ್ರಾಸ್ತಾಂಯಮೇಳಾ
ರಾಜನೌ ||೧೩|| ದೇವರ್ಮಿರೈಪ್ರಿಯತಮೋಯದಿಮೌಧನದಾತ್ಮಜೌ | ತತ್ತಥಾಸಾಧಯಿದ್ಯಾವಿಂಯದ್ಗೀತಂ
ತನ್ಮಹಾತ್ಮನಾ||೧೪||ಇತ್ಯನ್ತರೇಣಾರಾಜನಯೋಃಕೃಷ್ಣಸ್ತುಯಮಯೋರ್ಮಯೌ | ಆತ್ಮನಿರೈಕಮಾತ್ರೇಣತಿರ್ಮಯೌ

ಸಾದೇನ-ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ, ಸ್ತೃತಿ-ಪೂರ್ವ ಜಲ್ಮ ಸ್ಮರಣವು, ಸ್ತೃತಿ-ಆದೀತು. ಮದನುಗ್ರಹಾತ್-ನನ್ನ ಪ್ರಸಾದದದೇಸೆಯಿಂದ||೧೦||
ದಿವ್ಯಕರಚ್ಛೇ- ದೇವನಂವತ್ಸರಗಳನ್ನೂ, ಪೃತ್ತೇಸತಿ- ಕಳೆದದ್ದಾಗುತ್ತಿರಲು, ವಾಸುದೇವಸ್ಯ- ವಸುದೇವಪುತ್ರನಾದಕೃಷ್ಣನ,
ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಂ- ಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನು, ಲಬ್ಧ್ವಾ-ಪಡೆದು, ಭೂಯಃ- ಮರಳಿಯೂ, ಸ್ವರ್ಲೋಕತಾಂ- ದೇವಲೋಕವುಳ್ಳವರಹತನವನ್ನು,
ಲಬ್ಧ್ವಾ-ಪಡೆದು, ಭಕ್ತೌ-ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರು, ಭವಿಸ್ಯತಃ- ಆಗಹೋಗುವರು ||೧೧|| ಸದೇವರ್ಷಿ-ಆನಾರದನು, ಏವಮುಕ್ತಾಽ-ಹೀಗೆ
ಹೇಳಿ, ನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮಂ- ನಾರಾಯಣಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮವಾದ ಬದರೀವನವನ್ನು ಕುರಿತು, ಗತಃ-ಹೋದವನಾದನು. ನಳಕೂಬರ
ಮಣಿಗ್ರೀವಾ-ಕುಬೇರನಪುತ್ರರು, ಯಮೇಳಾರ್ಜುನೌ- ಅವಳಯಮುತ್ತೀಮರಗಳು, ಆನತುಃ-ಅದರು ||೧೨|| ಪರಿ- ಕೃಷ್ಣನು, ಭಾ
ಗವತಮುಖ್ಯಸ್ಯ-ಭಗವತ್ಪ್ರಕೃತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ಋಷೀ-ನಾರದಮುನಿಯ, ವಚಃ- ಮಾತನ್ನು, ಸತ್ಯಂಕರ್ತುಂ- ದಿಟವನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡಲೋಸುಗೆ, ಯತ್ರ- ಯಾವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಯಮೇಳಾರ್ಜುನೌ- ಅವುಳಿಯುತ್ತೀಮರಗಳು, ಆಸ್ತಾಂ-ಇದ್ದವೋ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಕನ
ಕೈಃ- ಮೆಲ್ಲನೆ, ಜಗಾಮ-ನಡೆದನು ||೧೩|| ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ದೇವರ್ಷಿ- ನಾರದನು, ಮೇ-ನನಗೆ, ಪ್ರಿಯತಮಃ- ಬಹು
ಪ್ರಿಯನಾದವನೋ, ಇಮೌ-ಈಮುತ್ತೀಮರಗಳು, ಧನದಾತ್ಮಜೌ- ಕುಬೇರನಪುತ್ರರಾಗಿರುವರೋ, ತತಃ- ಆಕಾರಣದಿಂದ, ತನ್ಮ
ಹಾತ್ಮನಾ- ಆನಾರದನಿಂದ, ಯದ್ಗೀತಂ- ಯಾವಕಾಪವಚನವುಹಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ತತಃ- ಅವಚನವನ್ನು, ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ, ಸಾ
ಧಯಿದ್ಯಾವಿಂ-ಸಾಧಿಸುವೆನು||೧೪|| ಕೃಷ್ಣಸ್ತು- ಕೃಷ್ಣನಾದರೂ, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂಮುಕೊಂಡು, ಯಮಯೋಃ-ಅವುಳಿಗಳಾದ, ಅರ್ಜುನ

ಕ್ಷಂಗಳಾಗಿದ್ದು ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೇ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವಂ ಪಡೆದು* ||೧೦|| ಪುನಶ್ಚ
ತಸ್ಮಿಲೋಕವನೆಯಿದ್ದವರಾಗಿ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಲಿ||೧೧|| ಎಂದು ದೇವಮುನಿಯಾದ ಶ್ರೀನಾ
ರದನು ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದು ನರನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮವಂಕುರಿತು ತೆರಳಿದನು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಳಕೂಬರ ಮಣಿ
ಗ್ರೀವರೀರ್ವರೂ ಅವಳಿ ಯಾರ್ಜುನವೃಕ್ಷಂಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು. ||೧೨|| ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ
ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನಾರದಮುನಿಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಯಥಾರ್ಥಂಗೆಯ್ಯಲೋಸುಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನಡುವಿಗೆ
ಕಟ್ಟಿರುವ ವರಳಂ ಸೆಳೆಕೊಂಡು ಯಾವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಮೇಳಾರ್ಜುನವೃಕ್ಷಂಗಳಿರುವವೋ ಅಸ್ಥಳವಂಕುರಿತೈದಿದನು. |
(ಆಗಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿದನು. ಅದಂತೆನು-)ಖುಷಿಯಾದನಾರದನು ನನಗೆಅಂತ್ಯಂತಪ್ರಿಯನು. ಮತ್ತಿ
ಯಮರಗಳಾಗಿರುವ ಇವರೀರ್ವರೂ ಕುಬೇರನಪುತ್ರರಾದುದರಿಂದ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ನಾರದಮುನಿಯಿಂದ ಇವರು
ಕುರಿತು ಯಾವ ಅರ್ಥವುನುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಅದೇಅರ್ಥವನ್ನು ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸುವೆನು. ||೧೪|| ಎಂದು

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಲೋಚಿಸಿ ಜೋ
ಡಾಗಿ ದುಟ್ಟಿರುವ ಮತ್ತಿಯವರಗಳ
ನಡುವೆ ತೂರಿದನು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ವೃಕ್ಷಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರ
ವೇಶಂಗೆಯ್ದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ನಡು
ವಿಗೆ. ಕಟ್ಟಿರುವ ಮರದವರಳು ಆ
ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ

ಗ್ಗತಮುಲೂಖಲಮ್ || ೧೭ || ಬಾಲನನಿಷ್ಕರ್ಷಯತಾನ್ಯಗುಲೂಖಲಂತದ್ಧಾ ಮೊದರೇತರನೊತ್ಕಲಿತಾಚ್ಛಿ
 ಒನ್ದೊನಿವ್ವೆ ಪತುಃಪರಮವಿಕ್ರಮಿತಾತವೆಪಸ್ಕಂಧಪ್ರವಾಳವಿಟಪೌಕೃತಚಂಡಕಬ್ಧಿ || ೧೮ || ತತ್ರಶ್ರಿಯಾ
 ಪರಮಯಾಕಕುಭಃಸ್ಪುರಂತೌಸಿದ್ಧಾಪ್ರಪೆತ್ಯಕುಜಯೋರಿವಜಾತವೆದಾಃ | ಕೃಷ್ಣಂಪ್ರಣಮ್ಯಶಿರಸಾಖಲ
 ಲೋಕನಾಥಂಬದ್ಧಾಜ್ಜಲೀವಿರಜಸಾವಿದಮೂಚತುಸೌ || ೧೯ ||

-*ಕಾಪವಿನಿರ್ಮುಕ್ತನಳಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವಕೃತಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಃ*-

ಗುಹ್ಯಕೌ || ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಮಹಾಯೋಗಿಂಸ್ತ್ವಮಾದ್ಯಃಪುರುಷಪರಃ | ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತಮಿಂದಂವಿಶ್ವಂ
 ರೂಪಂತೆಬ್ರಹ್ಮಣೋವಿದುಃ || ೨೦ || ತ್ವಮೇಕಸ್ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂದೆಹಸಾತ್ಮೈಂದ್ರಿಯೈಶ್ವರಃ, ತ್ವಮೇವಕಾಲೋ

ನಮೋಃ- ಮತ್ತೀಮರಗಳೆ, ಅಂತರೇಣ- ನಡುವೆ, ಯಮೌ- ತೆರಳಡನು, ಆತ್ಮನಿರ್ವೇಶಮಾತ್ರೇಣ- ಆತ್ಮ-ಕೃಷ್ಣನು, ನಿರ್ವೇಶಮೂ
 , ತ್ರೇಣ- ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ, ಉಲೂಖಲಂ- ಬರಳು, ಶಿರೈಗ್ಗತಂ - ಅಡ್ಡವಾಗಿಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡದ್ದಾಯಿತು || ೧೭ || ತತಃ-ಆ, ಉಲೂ
 ಖಲಂ- ಮರವೊರಳನ್ನು, ಅನ್ವಕ್- ಅಡ್ಡವಾಗಿ, ನಿಷ್ಕರ್ಷಯತಾ - ಎಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ದಾಮೋದರೇಣ-ಹಗ್ಗವು ಹೊಟ್ಟೆಯವೇಲು
 ಳ್ಳ, ಬಾಲೇನ- ಹುಡುಗನಾದಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ತರಸಾ-ಬೇಗನೆ, ಉತ್ಕಲಿತಾಂಘ್ರಿಬಂಧಾ- ಉತ್ಕಲಿತ- ಹೆಗಲಿನಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಂಘ್ರಿಬಂಧಾ
 ಅಡಿಕಟ್ಟುಳ್ಳವಾಗಿಯೂ, ಪರಮವಿಕ್ರಮಿತಾತವೆಪಸ್ಕಂಧಪ್ರವಾಳವಿಟಪೌ-ಪರಮ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದಕೃಷ್ಣನ, ವಿಕ್ರಮಿತ-ನಡೆಯಿಂ
 ದ, ಅತಿವೇಪ-ಹೆಚ್ಚು ನಡಕವುಳ್ಳ, ಸ್ಕಂಧ-ಬೊಡ್ಡ ಕಾಬೆಗಳೂ, ಪ್ರವಾಳವಿಟಪೌ- ಚಿಗುರುಕೊಂಬೆಗಳೂವುಳ್ಳ, ಕೃತಚಂಡಕಬ್ಧಿ-ಕೃ
 ತ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಚಂಡಕಬ್ಧಿ-ಕೃಷ್ಣರಥಸ್ವನಿಯುಳ್ಳ, ಯಮುಖಾರ್ಜನವೃಕ್ಷಗಳು, ನಿಷ್ಪೇಷತುಃ-ಬರಕೊಂಡುಬಿದ್ದವು || ೧೮ || ಕುಜಯೋಃ-
 ವೃಕ್ಷಗಳಡನೆಯಿಂದ, ಜಾತವೇದಾಽಽವ- ಮೃಗನಲ್ಪಟ್ಟಹುಟ್ಟಿದಹಗ್ಗಿ ಯಹಾಗೆ, ಪರಮಯಾ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಶ್ರಿಯಾ-ಕಾಂತಿಯಿಂ
 ದ, ಕಕುಭಃ-ಹೆಸೆಗಳನ್ನು, ಸ್ಪುರಂತೌ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ, ಸಿದ್ಧಾ-ಸಿದ್ಧಪುರುಷರೀರ್ವರಾದ, ತೌ-ಅನಳಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವರು, ತತ್ರ -
 ಅಲ್ಲಿ, ಉಪೇತ್ಯ-ಬಂದು, ಅಖಿಲಲೋಕನಾಥಂ-ಸಕಲಲೋಕಗಳಿಗೂಬಡೆಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ- ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಶಿರಸಾಪ್ರಣಮ್ಯ-ಮುಂಡೆ
 ಯಿಂದಮಣಿದು, ವಿರಜಸೌ-ರಜೋಗುಣವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಬದ್ಧಾಂಜಲೀ-ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರಾಗಿ, ಇದಂ-ಈಪಕ್ಷ್ಯಮಾಣಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು,
 ಊಚತುಃ-ನುಡಿದರು || ೧೯ || (ಗುಹ್ಯಕಸ್ತುತಿ) ಕೃಷ್ಣ-ವಿಷ್ಣುವಾದ, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನೇ! ಮಹಾಯೋಗಿಃ-ಅಚಿಂತ್ಯವೈಭವನೇ! ತ್ವಂ-
 ನು, ಆದ್ಯಃ - ಪ್ರಧಾನತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದಮೊದಲನೆಯವನು, ಪರಃಪುರುಷಃ- ಪರಮಾತ್ಮನು, ಬ್ರಹ್ಮಣಃ-ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾದ, ತೇ-
 ನಿನಿಷ್ಕೃ ರೂಪಂ-ವಿರಾಡೂಪವನ್ನು, ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತಂ- ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವ, ಇದಂವಿಶ್ವಂ- ಈಪ್ರಪಂಚವನ್ನಾಗಿ, (ಅಥವಾ-
 ಇದಂವಿಶ್ವಂ- ಈಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತಂತೆರೂಪಂ-ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದವಿನ್ನರೂಪವನ್ನಾಗಿ) ವಿದುಃ-ತತ್ವಜ್ಞರು. ತಿಳಿಯು
 ವರು. (ಪಾಠಾಂತರ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾವಿದುಃ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳುಬಲ್ಲರು.) || ೨೦ || ತ್ವಮೇಕಃ-ನೀನೊಬ್ಬನೇ, ನರ್ವಭೂತಾನಾಂ-ಸಕಲಪಾ

ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತು. || ೧೭ || ಬಾಲಕನಾದ ದಾಮೋದರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಮಹಾಬಲದಿಂದ ಅವೃಕ್ಷಂ
 ಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪರಳು ಫಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನೆಳೆಯುತ್ತಲಿರಲಾಗಿ ಅವೇಗದಿಂದ ಸಮೂಲವಾಗಿ ಕೀಳಲ್ಪಟ್ಟ ಬೇರುಗಳ
 ಳುಳ್ಳವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಕೊಂಬುಗಳೂ ಕೊನೆಗಳೂ ಪತ್ರಗಳೂ ಉಳ್ಳವಾಗಿ ಅರ್ಜುನವೃಕ್ಷಂಗಳೆ
 ರಡೂ ಪ್ರಚಂಡಕಬ್ಧಿಂಗೆಯ್ಯುತ್ತದಿದ್ದವು. [ಕೃಷ್ಣನಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಕಡೆಯುವಹಗ್ಗಕ್ಕೂ ಮರದವರಳಿಗೂ ಅಪ್ಪುಬ
 ಲವುಂಟಾಯಿತು.] || ೧೮ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪರಮೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ದೇಹಕಾಂತಿಯಿಂದಲೇ ದಹದಿಕ್ಕುಗಳಂ ಪ್ರ
 ಕಾಶಗೊಳಿಸುವರಾಗಿ, ವೃಕ್ಷಂಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಯೇ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ಹೊರಟಂತೆ ಆಯುಷ್ಕರೀರ್ಯರೂ ಅರ್ಜುನ
 ವೃಕ್ಷಂಗಳಿಂದ ಹೊರಟು, ಸರ್ವಲೋಕಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಶಿರಸಾನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ದು, ನಿರ್ಮಲಾಂತಃಕರಣರಾ
 ಗಿ, ಅಂಜಲಿಯಂಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಈವಾಕ್ಯವೆನ್ನುದಿರಲು. || ೧೯ || ಅದೆಂತೆಂದರೆ-ಎಲೈಅಚಿಂತ್ಯಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
 ನೇ! ನೀವೆಂಬಾಲಕನಲ್ಲವು. ಪರಮಪುರುಷನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತಕಾರಣರೂಪನೂ ಉಪಾದಾನಕಾರಣರೂಪನೂ ನೀನೇ
 ಪರಿ-ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪವಾದ ಈಜಗತ್ತು, ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನ್ನ ರೂಪವೆಂದು ಪ್ರಾಜ್ಞರುತಿಳಿಯುವರು || ೨೦ ||

ಭಗವಾನ್ವಿಷ್ಣುರವ್ಯಯಃ ಈಶ್ವರಃ ||೩೧||ತ್ವಂಮಹಾನ್ಸ್ರಗೃಹ್ಯತಿಸ್ಸೂಕ್ಷ್ಮಾರಜಸ್ತತ್ವತಮಾಮಯಾ|ತ್ವಮಿವ
ಪುರಷೋಽಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಸರ್ವಜ್ಞಃ ತ್ರವಿಕಾರಕೃತಃ ||೩೨||ಗೃಹ್ಯಮಾಣೈಸ್ತ್ವಮಗ್ರಾಹ್ಯೈವಿಕಾರೈಃ ಪ್ರಾಕೃತೈರುಗ್ರಾ

ಣಿಗಳಗೂ, ದೇಹಸ್ವಾತ್ಮ್ಯೇಂದ್ರಿಯೇಶ್ವರಃ-ದೇಹ-ಕರೀರಕ್ಕೂ, ಅನು-ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ, ಆತ್ಮ್ಯ- ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೂ, ಇಂದ್ರಿಯ-ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ, ಈಶ್ವರಃ-ಬಡೆಯನಾದವನು, ತ್ವಮೇವ-ನೀನೇ, ಕಾಲಃ- ಅತೀತಾದಿವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸರ್ವಾರ್ಥಾರವೆನಿಸಿದ ಕಾಲತತ್ವವು, ಭಗವಾನ್-ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನಾದ, ಅವ್ಯಯಃ-ನಾಶರಹಿತನಾದ, ವಿಷ್ಣುಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ, ಈಶ್ವರಃ-ನಿಯಾಮಕನು ||೩೧|| ತ್ವಂ-ನೀನು, ಮಹಾನ್-ಮಹತ್ತ್ವತ್ವವು, ರಜಸ್ತತ್ವತಮೋಮಯಾ-ತ್ರಿಗುಣವಿಕಾರವಾದ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾ-ಅಗೋಚರವಾದ, ಪ್ರಕೃತಿಃ-ಮಾಯೆಯೂ, ಆಗಿರುವಿ. ಸರ್ವಜ್ಞೇತ್ರವಿಕಾರಕೃತಃ-ಸರ್ವಜ್ಞೇತ್ರ- ಸಕಲಕರೀರಗಳ, ವಿಕಾರಕೃತಃ-ಉತ್ಪತ್ತಿಪರಿಣಾಮಾದಿವಿಕಾರಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ, ಅಧ್ಯಕ್ಷಃ-ಪುರುಷಃ- ಅಧಿಷ್ಠಾತನಾದ ನಿಮಿತ್ತಕಾರಣವೂ, ಅಥವಾ ಭೂತಭೌತಿಕಪ್ರಪಂಚದ ಅಧ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾದವನೂ, ತ್ವಮೇವ-ನೀನೇ ||೩೨|| ತ್ವಂ-ನೀನು, ಗೃಹ್ಯಮಾಣೈಃ- ಜ್ಞಾನವಿಷಯಗಳಾದ್ದರಿಂದ ದೃಶ್ಯಗಳಾಗಿರುವ, ವಿಕಾರೈಃ- ಪ್ರಕೃತಿಗವಿಕೃತಿಗಳಾದ, ಅಥವಾಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವುದು ದೃಶ್ಯಪಂಕಾರಗಳೊಡನೆಯೂ, ವಿಕಾರೈಃ-ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿಕೃತಿಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳೊಡನೆಯೂ, ಪ್ರಾಕೃತೈಃ-ಪ್ರಕೃತಿಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ, ಗುಣೈಃ-ಗುಣಗಳೊಡನೆಯೂ, ಅಗ್ರಾಹ್ಯಃ-ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವವಲ್ಲವು. ಪ್ರಾಕ್-ಮುಂಜೆಯೇ, ಸಿದ್ಧಂ- ಸ್ವಪ್ರಕಾಶವಾಗಿರುವ, ನಿನ್ನನ್ನು, ಗುಣಸಂವೃತಃ-ಪ್ರಕೃತಿಗುಣಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ,

ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳೊವೇಹಗಳೂ, ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ, ಅಹಂಕಾರಿಗಳೂ, ಇಂದ್ರಿಯಿಗಳೂ, ಅವುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಈಶ್ವರನು ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಸರಿ ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನಾದವಿಷ್ಣುವು, ಕಾಲವು ಪ್ರಧಾನವು, ಈಶ್ವರನೂ, ಸಹನೀನೊಬ್ಬನೇ ಸರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾಲವೆಂಬುದು ನಿನ್ನದೇ ಆಯಿತು. ||೩೧|| ಮತ್ತು ಸತ್ಯರಜಸ್ತಮೋಗುಣಮಯವಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಿಯಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯೆಂಬ ಶಕ್ತಿಯು, ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷನಾದ ಅಂಶರೂಪನಾದ ಸಮಸ್ತಜ್ಞೇತ್ರಂಗಳ ವಿಕಾರವೆಂ ತಿಳಿದಿರುವ ಪುರುಷನು, ಮಹತ್ತ್ವರೂಪನಾದ ಕಾರ್ಯವೂ, ಸಹನೀನೇ ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ವಸ್ವರೂಪನೂ ನೀನೇ ಸರಿ. ||೩೨|| (ನಾನೇ ಸರ್ವರೂಪನಾದಲ್ಲಿ ಘಟಪಟಾದಿ ವಿಷಯಕವಾದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪವಿಷಯಕವಾದ ಜ್ಞಾನವು ಏಕೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ? ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳೇ ಆಗುವರು. ಎಂದು ಶಂಕಿಸಿದರೆ ನುಡಿಯುವರು ಅದೆಂತೆನೆ-) ಪ್ರಕೃತಿಗುಣವಿಕಾರಂಗಳಾದ, ಮತ್ತು ದೃಶ್ಯಸ್ವರೂಪದಿಂದಿರುವವಾದುದರಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ವಿಷಯಂಗಳೊಡನೆ-ದ್ರವ್ಯವಾದ ನೀನು ದೃಶ್ಯಗಳಾದ ಗುಣವಿಕಾರಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. (ದೃಶ್ಯಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೊ ಮನವೂ- ದೃಶ್ಯಗಳಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವವೇ ಹೊರತು ದ್ರವ್ಯವಾಗಿಯೂ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವವನನ್ನು ಅವುಗಳೊಡನೆ ಗ್ರಹಿಸಲಾರವು.) (ಆದರೆ, ಚೇತನನಾದ ಜೀವನು ಚೇತನನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ನನ್ನಂ ತಿಳಿಯಲಿ ಎಂದಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುವರು) ಜೀವಾದಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶರೂಪದ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ನಿನ್ನಂ ದೇಹಾದಿಗಳಿಂದ ಅವೃತನಾದ ಯಾವಜೀವನು ತಿಳಿಯುವನು, ಗುಣಗಳಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ. ಚೇತನನಾದ ಜೀವನು ಗುಣಗಳಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಡದೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಈಗಲೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಶುದ್ಧನಾಗಿ ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಂ ತಿಳಿಯಲಾರನೆಂದು ಭಾವವು.] ಪ್ರಾಕ್ಸಿದ್ಧಂಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಜೀವಾದ್ಯುತ್ಪತ್ತೇಃ-ಪ್ರಾಗೇವ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತಯಾ ಸಿದ್ಧಂ, ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ- ಕಾರಣೋಪಾಧಿಯು ಅನಾದಿಯಾದರೂ ಕಾರ್ಯೋಪಾಧಿಯಾದ ಅಂತಃಕರಣವು ಸಾದಿಯಾದುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿದ ಶುದ್ಧಚೈತನ್ಯವೇ ಚಿದಾಭಾಸವೆನಿಸಿ ಗುಣಸಂವೃತನಾದ ಜೀವಾತ್ಮನೇ ಸಿದ್ಧರಿಂದ ಉಪಾಧಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಜೀವಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದೇ ಹೊರತು ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಲ್ಲವು ಆದುದರಿಂದಲೇ ಉತ್ಪತ್ತ್ಯಸಂಭವಾತ್ ಎಂಬ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರದಿಂದ ಪಾಂಚರಾತ್ರಮತಸಿದ್ಧವಾದ ಜೀವೋತ್ಪತ್ತಿಯು ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. “ಅಜೋನಿತ್ಯಶ್ಯಾಶೈತೋಯಂ ಪುರಾಣೋನಹನ್ಯತೇಹನ್ಯಮಾನೇಶರೀರೇ” | ಎಂದು ಉತ್ಪತ್ತಿವಿನಾಶಗಳು ದೇಹಕ್ಕೇ ಹೊರತು ದೇಹಿಯಾದ ಅತ್ಯಂಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೀತೋಪನಿಷದಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ “ಪ್ರಾಕ

ಣೈಃ | ಕೋನ್ವಿಹಾರ್ಹತವಿಜ್ಞಾತುಂಪ್ರಾಕ್ಸಿದ್ಧಂ ಗುಣಸಂವೃತಃ ||೩೩|| ತಸ್ಮೈತುಭ್ಯಂಭಗತೇವಾ ಸುದೇವಾ
ಯವೇಧನೇ | ಅತ್ಯದ್ಯೋತಗುಣಚ್ಛನ್ನ ಮಹಿಮ್ನೇಬ್ರಹ್ಮಣನಮಃ ||೩೪|| ಯಸ್ಯಾಪತಾರಾಜ್ಞಾಯಂತಶರೀರವ್ಯ
ಶರೀರೀಣಃ | ತೈಸ್ತೈರತುಲ್ಯಾತಿಶಯೈರ್ವೀರ್ಯೈರ್ದೇವೈಸ್ಸಜ್ಜತೈಃ ||೩೫|| ಸಭವಾತ್ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯಭವಾ
ಯವಿಭವಾಯಾಚ | ಅವತೀರ್ಣೈಶ್ಚಭಾಗೇನಸಾಮ್ಪ್ರಾತಂಪತಿರಾಶಿಘ್ರಃ ||೩೬|| ನಮಃಪರಮಕಲ್ಯಾಣನಮಃ
ಸ್ತವಿಸ್ವಮಜ್ಗಲವಾಸುದೇವಾಯಾಶಾಂತಾಯಾದೂನಾಂಪತಯೇನಮಃ ||೩೭|| ಅನುಜಾನೀಹಿ ನೌಭೂಮಂ

ಕೋನು-ಯಾವಜೀವಾತ್ಮನುತಾನೆ, ವಿಜ್ಞಾತುಂ-ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ, ಇಹ-ಈಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ಅರ್ಹತಿ-ಯೋಗ್ಯನಾಗುವನು? ||೩೩||ವಾ
ಸುದೇವಾಯ-ವಸುದೇವಪುತ್ರನಾಗಿತೋರುವ, ವೇಧನೇ-ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿಕಾರಣನಾದ, ಅತ್ಯದ್ಯೋತಗುಣಚ್ಛನ್ನ ಮಹಿಮ್ನೇ-ಆತ್ಮ-
ನಿನ್ನಿಂದ, ದ್ಯೋತ-ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಗುಣ-ಸತ್ವಾದಿಗುಣಗಳಿಂದ, ಭನ್ನ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಹಿಮ್ನೇ-ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವುಳ್ಳ, ಬ್ರಹ್ಮ
ಣೀ-ದೊಡ್ಡವನಾದ. ಅಥವಾವಿಭುವಾದ; ಭಗವತೇ-ಭಗವಂತನಾದ, ತಸ್ಮೈತುಭ್ಯಂ-ಆನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು ||೩೪|| ಅಶ
ರೀರೀಣಃ-ಶರೀರವಿಲ್ಲದ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವನಿನ್ನ, ದೇವೇಷ್ಯಸಂಗತೈಃ-ದೇಹಗಳಲ್ಲಿನಂಬಂಧಿಸದೇಯಿರುವ, ಅತುಲ್ಯಾತಿಶಯೈಃ-ಅತುಲ್ಯ-
ನಮಾನವಿಲ್ಲದ, ಅತಿಶಯೈಃ-ಹೆಚ್ಚುಕೆಯುಳ್ಳ, ತೈಸ್ತೈಃ-ಅಯಾ, ವೀರ್ಯೈಃ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಂದ, ಅವತಾರಾಃ-ಅವಿಭಾವಗಳು, ಶ
ರೀರೀಷು-ದೇಹಧಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾಯಂತೇ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವವೋ, ಅಥವಾ-ದೇಹಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇಹವಿಲ್ಲದವಿನ್ನು ಅವತಾರಗಳುದೇಹಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಂ
ಧಿಸದಅಸದೃಶವೀರ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವವೋ||೩೫|| ಆಶಿಷಾಂ-ಆಶೀರ್ವಾದಗಳಿಗೆ, (ಜ್ಞೇಮಗಳಿಗೆಅಥವಾಶ್ರೇಯಸ್ಸುಗಳಿಗೆ)
ಪತಿಃ-ಒಡೆಯನಾದ, ಸಭರ್ವಾ-ಆನಿನು,ನರ್ವಲೋಕಸ್ಯ-ನಮಸ್ತಲೋಕದ, ಭವಾಯ-ಉತ್ಪತ್ತಿಗೂ, ವಿಭವಾಯಚ-ಕೃಪಲ್ಯಕ್ಕೋ
ನುಗವೂ, ಅಂಶಭಾಗೇನ-ಕಲಾಶೇದಿಂದ, ಸಾಂಪ್ರಾತಂ-ಈಗ, ಅವತೀರ್ಣಃ- ಅವಿಭವವಿಸಿದವನಾಗಿರುವಿ. ಅಥವಾ-ಅಂಶಭಾಗೇ
ನ-ಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವದೊಡನೆಹಿಟ್ಟಿರುವಿ ||೩೬||ಹೇಪರಮಕಲ್ಯಾಣ-ಎಲೈಉತ್ಕೃಷ್ಟವ್ಯಮಂಗಳಸ್ವರೂಪನೇ!ನಮಃ- ನಿನಗೆನಮಸ್ಕಾರವು,
ಚೇವಿಸ್ವಮಂಗಳ- ಎಲೈಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪನಾದವನೇ! ತೇ-ನಿನಗೋನುಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ವಾಸುದೇವಾಯ-
ವಸುದೇವನಪುತ್ರನಾದ, ಕಾಂತಾಯ- ದೋಷಗಳಿಲ್ಲದೇಸಮಾಹಿತನಾದ, ಯದೂನಾಂಪತಯೇ- ಯಾದವರಿಗೊಡೆಯನಾದನಿನಗೆ, ನ
ಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು ||೩೭||ಭೂಮ- ಮಹಿಮಾಸ್ವರೂಪನೇ! ತವ-ನಿನ್ನ, ಅನುಚರಶಿಕರಾ- ಅನುಚರ-ಸೇವಕರಾದನಾರದಕುಬೇರ
ರಿಗೆ, ಕಿಂಕರಾ-ನಿಮಾಮ್ಯರಾಗಿರುವ, ನೌ- ನಮ್ಯಾರ್ಪಣಮ್ನ, ಅನುಜಾನೀಹಿ- ಹೊರಟುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆಅಪ್ಪಣೆಕೊಡು. ಭಗವತೇ-
ನರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಯುಷೇಃ- ನಾರದನ, ಅನುಗ್ರಹಾತೇ-ಪ್ರಸಾದದದೇನೆಯಿಂದ, ನೌ-ನಮಗೆ, ದರ್ಶನಂ- ನಿನ್ನಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವು (ನೋ

ಎಂಬ ಭಾಗವತ ಶ್ಲೋಕೋಕ್ತಪದಕ್ಕೆ ಬೇರೇಪಾಧಿಯಾದ ಅಂತಃ ಕರಣಾದಿಗಳು ಹುಟ್ಟುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ
ಮುಂಚೆಯೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ.)||೩೩|| (ಆಕಾರಣದಿಂದ ಭಗವಂತನು ಇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳಿಗೂ
ಗೋಚರನಲ್ಲದೇ ಇರುವಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕಾರಮಾತ್ರವುಂ ಗೆಯ್ಯರು.) ಎಲೈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯೇ! ಪಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯ
ಸಂಪನ್ನನಾದ, ಪ್ರಾಣಾದಿಗಳಂ ಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ಯನಾದುದರಿಂದ ವಾಸುದೇವನಾದ, ಪುರುಷಸ್ವರೂಪನಾದ, ಸ್ವಪ್ನಾಭ್ಯ
ದಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕರವಾದ, ಮತ್ತು ನಿನ್ನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಗುಣಂಗಳಿಂ ಮೇಘಂಗಳಿಂ ಗೂರ್ಯಂತೆ ಮರೆಮಾ
ಡಲ್ಪಟ್ಟಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ, ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪನಾದ, ನಿನಗೋನುಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ||೩೪|| (ನಾನು ಈಶ್ವರನೆಂದು
ಎಂತು ನಿಮ್ಮಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾಪನಂಗೆಯ್ಯರು.) ಶರೀರಂಗಳಲ್ಲಿ ಶರೀರವಿಲ್ಲದವನಾಗಿರುವ ಯಾವನಿನ್ನು
ಅವತಾರಂಗಳು, ಗಮಾನಗಳೂ ಅಧಿಕಗಳೂ ಸಹ ಇಲ್ಲದೆಯಿರುವವೋ-ಮತ್ತು ದೇಹವಂಧಿಸಿ ಇರುವವರಲ್ಲಿ ಅಸಂ
ಖಾನಿತಗಳಾದ ಆಯಾ ಪ್ರಭಾವಂಗಳಿಂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡತೇವೆಯೇ. ||೩೫|| ಗರ್ವಾಭೇಷ್ಯಗಳನಿತ್ತು
ಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯ ಅನೀನುಸಮಸ್ತಲೋಕಂಗಳ ಜ್ಞೇಮಕ್ಕೋನುಗೆ ಈಗ ಅಂಶದಿಂದ ಅವತರಿಸಿದವನಾಗಿರುವಿ. ||೩೬||
ಎಲೈ ಪರಮವಂಗಳರೂಪನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ವಸುದೇವಪುತ್ರನಾದ ಪರಮಕಾಂತನಾದ ಸಾ
ತ್ಯತೆಂಬ ಯಾದವರಿಗೆ ಪತಿಯಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೩೭|| ಎಲೈ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ!ನಿನ್ನನೇವೆ

ಸ್ತವಾನುಚರಕಿಚ್ಛಂ|ದ್ರವ್ಯನುನೌಭಗವತಯುಷೇರಾಸೀದನುಗ್ರಹಾತ್||೩೪||ವಾಣೀಗುಣಾನುಕಥನೇಶ್ರವಣಂ
ಕಥಾಯಾಂಹಸೌಚಕರ್ತೃಸುಮನಸ್ತವಪಾದಯೋಧ್ವಃ|ಸ್ಮೃತ್ಯಾಂಶಿರಸ್ತವನಿವಾಸಜಗತ್ಪ್ರಣಾಮದೃಷ್ಟಿ
ಸ್ಸತ್ಯಾಂಧ್ಯನೇಸ್ತುಭವತ್ತನೂನಾವಾ||೩೫||ಶ್ರೀಶುಕಃ|ಇತ್ಯಂಸಂಕೀರ್ತಿತಸ್ತಾಭ್ಯಾಂಭಗವಾನ್ಯೋಕುಲೇ
ಶ್ವರಃ|ದಾಮ್ನಾಚೋಲೂಖಲೆಬದ್ಧಪ್ರಹಸನ್ನಾಹಗುಹ್ಯಕೌ||೪೦||ಶ್ರೀಭಗವಾಃ||ಜ್ಞಾತಂಮಯಾಪುರೈವೈ
ತದೃಷಿಣಾಕರುಣಾತ್ಮನಾ|ಯಚ್ಛ್ರೀಮದಾಂಧಯೋರಾಸಿಭಿರ್ವಿಭ್ರಂಶೋನುಗ್ರಹಕೃತಃ||೪೧||ಸಾಧೂನಾಂ
ಸಮುಚಿತಾನಾಂಸುತರಾಂಮತ್ಕೃತಾತ್ಮನಾವಾ | ದರ್ಶನಾಂತೇಭವೆದ್ಬನ್ಧಃಪುಂಸೋಕ್ಷ್ಮೋಸ್ಸವಿತುರಗ್ನ

ಡುವಿಕೆಯು)ಆಸೀತೀ-ಉಂಟಾಯಿತು ||೩೪|| ನಟಿ-ನವಿನ್ಯಾರ್ಪಣಿಗೋ(ಬಹುವಚನಸ್ವರಸ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವರಿಗೋ)ವಾಣೀ-
ವಾಗಿಂದಿರುವು, ತವ-ನಿನ್ನ, ಗುಣಾನುಕಥನೇ-ಗುಣ-ದಯಾದಿನುಗುಣಗಳ, ಅನುಕಥನೇ-ವರ್ಣನದಲ್ಲಿಯೂ, ಶ್ರವಣಂ-ಶೋ-
ತೀಂದಿರುವು, ಕಥಾಯಾಂ-ನಿನ್ನ ಚರಿತೆವನ್ನ ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಹಸೌಚ-ಕೈಗಳೂ, ಕರ್ಮಸು-ನಿನ್ನ ಆರಾಧನಕರ್ತೃಗಳಲ್ಲಿಯೂ,
ಮನಃ-ಚಿತ್ತವು, ಪಾಸಯೋಧಿ-ನಿನ್ನ ಚರಣಗಳ, ಸ್ಮೃತ್ಯಾಂ-ನಿನಪಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಶಿರಃ-ತಲೆಯ, ತವ-ನಿನಗೆ, ನಿವಾಸ-ಆಶ್ರಯವಾಗಿರು
ವ, ಜಗತ್-ಪ್ರಪಂಚವ, ಪ್ರಣಾಮೇ-ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನಯೂ, ದೃಷ್ಟಿ-ನೋಟವು(ಚಕ್ಷುರಿಂದಿರುವು)ಭವತ್ತನೂನಾಂ-ನಿನಗದೇಹಗ
ಳಾಗಿರುವ, ಸತಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನು, ದರ್ಶನೇ-ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ ||೩೫|| (ಶುಕವಾಕ್ಯವು)ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ತಾ
ಭ್ಯಾಂ-ಅವರಿರ್ದರಿಂದ, ಸಂಕೀರ್ತಿತಃ-ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ, ದಾಮ್ನಾ-ಹಗ್ಗದಿಂದ, ಉಲೂಖಲೇ-ಬರಳಿನಲ್ಲಿ, ಬದ್ಧಶ್ವ-
ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವನೂಆದ, ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನಾದ, ಗೋಕುಲೇಶ್ವರಃ-ಗೋಕುಲದೊಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಗುಹ್ಯಕೌ-ನಳಕೂಬರ
ಮಣಿಗ್ರೀವರಂಕುರಿತು, ಪ್ರಹರ್ಷ-ಹೆಚ್ಚು ನಗುವನಾಗಿ, ಅಹ-ಹೇಳಿದನು||೪೦|| (ಭಗವತ್ಪ್ರವಚನವು) ಶ್ರೀಮದಾಂಧಯೋಃ-ಸಂಪತ್ತಿನ
ಗರ್ವದಿಂದಕುರುಡರಾಗಿರುವ, ನಿಮ್ಮ, ವಿಭ್ರಂಶಃ-ದೇವತ್ವದಿಂದತಪ್ಪಿವೃಕ್ಷತ್ವಂಬಂದುದು, ಕರುಣಾತ್ಮನಾ-ದಯಾಶೀಲನಾದ, ಋ
ಷಿಣಾ-ನಾರದಮುನಿಯಿಂದ, ವಾಗ್ವಿ-ಶಾಪಮೋಚನವಚನಗಳಿಂದ, ಅನುಗ್ರಹ-ರಕ್ಷಣವಾಗಿ, ಕೃತಜ್ಞತಿಯತೆ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ
ಬುವುದಾವುದುಂಟೋ, ತದೇತತೆ-ಆಯಾವಿವಯವು, ಪುರೈವ-ಮುಂಚೆಯೇ, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಜ್ಞಾತಂ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿ
ತು ||೪೧||ಅಕ್ಷೋಣಿ-ಕಂಞುಗಳ, ಬಂಧಃ-ಕತ್ತಲೆಯನಿರೋಧವು, ಸವಿತುಃ-ಸೂರ್ಯನನ್ನು, ದರ್ಶನಾಂತೇ-ನೋಡುವುದೇಕೊ
ನೆಯಾಗಿವುಳ್ಳವು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಭವೇತೆ-ಆಗುವುದೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಪುಂಸಃ-ಪುರುಷನ, ಬಂಧಃ-ಸಂಸಾರನಿರೋಧವು, ಸ
ಮುಚಿತಾನಾಂ-ಸರ್ವಸಮತ್ವಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಸುತರಾಂ-ಆಧಿಕವಾಗಿ, ಮತ್ಕೃತಾತ್ಮನಾಂ-ನನ್ನಲ್ಲಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಸಾ

ಕನಾದ ಕುಬೇರನಿಗೆ ಕಿಂಕರರಾದನಮಗೆ ಅನುಜ್ಞೆಯನಿತ್ತು ಕಳುಹಿಸುವನಾಗು. ವಡ್ಡುಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾ
ದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವು ನಮಗೆ ನಾರದಮುನಿಯಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಉಂಟಾಯಿತು.||೩೪|| (ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಲೋಕವ
ನೆಯ್ದಿದ ನಮಗೆ ಪೂರ್ವದಂತೆ ದುಷ್ಟತನವಾಗಬೇಡ, ಮತ್ತೇನೆಂದರೆ,-) ನಮ್ಮ ವಾಕ್ಯ ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಗಾನು
ಗೆಯ್ಯುವುದರಲ್ಲಿ ಇರಲಿ. ನಮ್ಮಶೋತ್ರಂಗಳು ನಿನ್ನಕಥಾ ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ಯುವುದರಲ್ಲಿ ಇರಲಿ. ನಮ್ಮಹಸ್ತಂಗಳು
ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯಂಗೆಯ್ಯುವುದರಲ್ಲಿ ಇರಲಿ, ನಮ್ಮಮನಸ್ಸು ನಿನ್ನ ಪದಾಂಬುಜಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಇರಲಿ. ನಮ್ಮಶಿರಸ್ಸು-ನಿನಗೆ
ಆವ ತಸಭೂತವಾದಜಗತ್ತನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದರೊಳಗಿರಲಿ. ನಮ್ಮದೃಷ್ಟಿಗಳು ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಗಳದರ್ಶನದಲ್ಲಿ
ಯೂ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರೆದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿ. ||೩೫|| ಎಲೈಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆನಳಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀ
ವರಿ ನೋತ್ರಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಭಗವಂತನಾದ, ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರನಾದ, ಮತ್ತು ವರಳಿನಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗದಿಂಕಟ್ಟ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಮುಗುಳುನಗೆಯಾಳ್ತವನಾಗಿ, ಆಯಕ್ಷರಂಕುರಿತು ಈರಿತಿಯಿಂದಮಡಿದನು||೪೦||ಐಶ್ವರ್ಯ
ಮವದಿಂದ ಕುರುಡರಾದನಮಗೆ ಕರುಣಾಶಾಲಿಯಾದನಾರದಮುನಿಯು ಐಶ್ವರ್ಯ ಭ್ರೂವು ಅನುಗ್ರಹವಾಗಿ ಮಾ
ಡಲ್ಪಟ್ಟಂತೆಬರ್ಧವು ಯಾವುದುಂಟೋ ಅದು ನನ್ನಿಂದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.||೪೧|| ಎಲೈ ಯಕ್ಷರುಗ
ಳರಾ! ಕೇಳಿರಿ! ಸ್ವಧರ್ಮಾನು ವರ್ತಿಗಳಾದ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪಜ್ಞರಾದ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಲ್ಪ

ಧಾ||೪೦||ತದ್ಗಚ್ಛತಂಮತ್ಪರಮೌನಳಕೂಬರಸಾಧನವೌ|ಸಂಜಾತೋಮಯಿಭಾವೋವಾಮೀಪ್ಸಿತಃಪರಮೋ
೭ಭವಃ||೪೩||ಏತ್ಯುಕ್ತಾತುಸರಿಕ್ರವ್ಯಪ್ರಣಮ್ಯಚಪುನಃಪುನಃ|ಬದ್ಧೋಲೂಖಲಮಾಮನ್ಯುಜಗ್ಯತುರ್ದಿಫ
ಮುತ್ಪರಾವೌ||೪೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಶಮಸ್ಕಂಧದಶಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಧೂನಾಂ-ಸತ್ಪುರ.ಪರ, ದರ್ಶನಾಂತಃ-ನೋಟವೇಕಡೆಯಾಗಿವುಳ್ಳದ್ದು, ಭವೇತ್-ಆಗುವುದು ||೪೨||ಹೇನಳಕೂಬರ-ಎಲಾನಳಕೂಬರ
ನೇ, ತತ್-ಆದ್ದರಿಂದ, ಮತ್ಪರಮೌ-ನಾನೇಉತ್ತಮನಾಗಿವುಳ್ಳ, ನೀವು,(ನನ್ನಭಕ್ತರಾಗಿ)ಸಾಧನಂ-ಮನೆಯನ್ನುಕುರಿತು, ಗಚ್ಛತಂ-
ಜೋಗಿರಿ, ವಾಂ-ನಿಮಗೆ, ಈಪ್ಸಿತಃ-ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾದ, ಅಭವಃ-ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲದ, ಪರಮಃ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಭಾವಃ-ಬುದ್ಧಿಯು,
ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಸಂಜಾತಃ-ಉಂಟಾಗಿರುವುದು ||೪೩|| (ಶುಕವಚನವು.) ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಉಕ್ತಾತು-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೋ, ಬದ್ಧೋ
ಲೂಖಲಂ-ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಬರಳುಳ್ಳಕೃಷ್ಣನನ್ನುಕುರಿತು, ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ-ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಡಿ, ಪುನಃಪುನಃ-ಮರಳಮರಳಯೂ, ಪ್ರಣಮ್ಯ-ಪೂ
ಜೆಮಟ್ಟು, ಆಮಂತ್ರಯಚ್-ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನೂಬೇಡಿಕೊಂಡು, ಉತ್ತರಾಂಧಿಕಂ-ಬಡಕಲಕಡೆಯನ್ನುಕುರಿತು, ಜಗ್ಯತುಃ-ತೆರಳಿದರು ||೪೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥಬೋಧಿನಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧೆ

ದಶಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಟ್ಟ ಚಿತ್ತವುಳ್ಳವರಾದ ನನ್ನಭಕ್ತರ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಪುರುಷನಿಗೆ ಸಂಸಾರಬಂಧವು ಸೂರ್ಯನದರ್ಶನದಿಂದ
ನೇತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಅಂಧಕಾರವು ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಡುವುದು ||೪೨|| ಎಲೈ ನಳಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀವರೇ! ಅದ
ರಿಂದ ನೀವುನನ್ನಲ್ಲಿ ಪರಮಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನೆಯ್ದವರಾಗಿ, ಸಂಸಾರನಿವರ್ತಕವಾದ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಅ
ಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನನ್ನ ವಿವಯವಾದ ಭಾವವು ಉಂಟಾದವರಾಗಿ ಇಹುದು. ||೪೩|| ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಈರಿತಿ
ಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಿಂದ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ನಳಕೂಬರ ಮಣಿಗ್ರೀವರೇವರೂ ವರಳಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಕೃಷ್ಣ
ನಿಗೆ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂಗೆಯ್ದು ನಮಸ್ಕಾರವಂಮಾಡಿ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಜ್ಞೆಯಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಬಡಕಲ
ದನೆಯಂಕುರಿತು ತೆರಳಿದರು. ||೪೪|| ... .. ‡

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀ

ಶೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರ

ಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀ

ವಿಲಾಸವು” ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾ

ನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ದಶಮಾ

ಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಬಾದರಾಯಣಃ|| ಗೋಪಾನಂದಾದಯಃಶ್ಚ ತ್ವಾದ್ರಮಯೋಃಪತತೋರವಮ|ತತ್ರ|ಜಗ್ತುಃಕುರುಕೆ |
ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಃತಥಯಶಬ್ಧೇತಾಃ||೧||ಭೂಮಾಂನಿಪತತೌತತ್ರ|ದದ್ಯುಕುರ್ಮಮಳಾರ್ಜುನೌ| ಬಭ್ರಮುಸ್ತದವಿಜ್ಞಾ
ಯಲಕ್ಷ್ಯಂಪತನಕಾರಣಮ||೨||ಉಲೂಖಲಂವಿಕರ್ಮಂತಂದಾಮ್ನಾಬದ್ಧಂಚಬಾಲಕಃ||ಕಸ್ಯದಂಕುತಆಶ್ಚ
ರ್ಮಮುತ್ಪಾತಇತಿಕಾತರಾಃ||೩||ಬಾಲಉಚಾರನೇನೀತಿರಶ್ವೀನಮುಲೂಖಲಮ| ವಿಕರ್ಮತಾಮಧ್ಯಗೇನಿನಹ
ತೌಯಮಳಾರ್ಜುನೌ|ವೃಕ್ಷಾಭ್ಯಾಂನಿರ್ಗತಾದಿವ್ಯಪುರುಷಾವಸ್ಥಾಚಕ್ಷುಹಿ ||೪||ನತೇತದುಕ್ತಂಜಗೃಹುರ್ನ

(ಶುಕವಾಕ್ಯವು.) ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ನಂದಾದಯಃ-ನಂದನುವೊದಲಾದ, ಗೋಪಾಃ-ಗೋಕ್ಷರು, ಪತತೋಃ-ಬೀಳುತ್ತಿರುವ, ದೈವಯೋಃ-ಅರ್ಜುನವೈಷ್ಣವಗಳ, ರವಂ-ಶಬ್ದವನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ನಿರ್ಘಾತಭಯಾಂಃ-ತಾಃ-ನಿಡಲಿನಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ನಂದನಯಗೊಂಡವರಾಗಿ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಅಜಗ್ತುಃ-ಬಂದರು ||೧||ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಭೂಮ್ಯಾಂ-ನಿಲದಲ್ಲಿ, ನಿಪತತೌ-ಉರುಳಿಬಿದ್ದಿರುವ, ಯಮಳಾರ್ಜುನೌ-ಅವಳಮತ್ತೀಮರಗಳನ್ನೆ, ದದ್ಯುಕುಃ-ಕಂಡರು. ಪತನಕಾರಣಂ- ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆನಿಮಿತ್ತವಾದ, ತಕ್ಷು-ಆವಿಷಯವನ್ನು, ಅವಿಜ್ಞಾಯ-ತಿಳಿಯದೆ, ಬಭ್ರಮುಃ-ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡರು. ||೨|| ದಾಮ್ನಾ-ಹಗ್ಗದಿಂದ, ಒದ್ದಂ, ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಉಲೂಖಲಂ-ಬರಳನ್ನು, ವಿಕರ್ಮಂತಂ-ಎಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಬಾಲಕಂಚ-ಹುಡುಗನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಇದಮಾಶ್ಚರ್ಯಂ-ಈಯಾಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸುವ, ಕಸ್ಯ-ಯಾರದು? ಕುತಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದಾದ್ದು? ಉತ್ಪಾತಃ-ಇದೇನೋದ್ಭವವೆಂದೂ, ಕಾತರಾಃ-ಹೆದರಿದವರಾದರು. ||೩|| ತಿರಶ್ವೀನಂ-ಅಡ್ಡಲಾಗಿರುವ, ಉಲೂಖಲಂ-ಬರಳನ್ನು, ವಿಕರ್ಮತಾ-ಎಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಮಧ್ಯಗೇನ-ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಹೋದ, ಅನೇನ-ಈಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಯಮಳಾರ್ಜುನೌ-ಅವಳಮತ್ತೀಮರಗಳು, ನಿಹತಾ-ಮರಿಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ವೃಕ್ಷಾಭ್ಯಾಂ-ಮರಗಳದೇನೆಯಿಂದ, ನಿರ್ಗತಾ-ಹೊರಹೊರಟುಬಂದ, ದೀವ್ಯಾ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ, ಪ್ರರುಷಾವಸ್ಥಿ-ಗಂಡುಸರೀರ್ವರನ್ನೂ, ಅಚಕ್ಷುಹಿ-ಹೇಳುವವು. (ಕಂಡವು) ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಬಾಲಾಃ-ಹುಡುಗರು, ಉಚಾಃ-ಹೇಳಿದರು ||೪||ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ತಸ್ಯ

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕವು || ಏಕಾದಶೇಸಮಾಗತ್ಯಬೃಂದಾವನಮುಪಾರ್ಭಕೈಃ | ವತ್ಸಾಪಾಲಯಂತಾನೇ ನಹತೌವತ್ಸಬಕಾಸುರೌ ||

ಟೀಕು|| ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋಪಾಲಬಲಕರೋಡಗೂಡಿ ಬೃಂದಾವನವನೆಯ್ದಿ ಕರುಗಳಂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ವತ್ಸಬಕರಿಂಬ ಈರ್ವರಸುರರು ಸಂಹರಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವಂ ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನದೆಂತೆನೇ-

ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಂದಗೋಪಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರು ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತೀ ಮರಗಳ ಶಬ್ದಮಂಕೇಳಿ ನಿಡಲೆರಗಿತೇನೋ ಎಂಬೀಭಯದಿಂದ ಶಂಕಿತರಾಗಿ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆಒಂದರು.||೧|| ಅಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಬಿದ್ದಿರುವ ಅವಳಿಯ ಮತ್ತಿಯಮರಗಳಂಕಂಡು ಆವೃಕ್ಷಂಗಳಪತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮುಂದುಗಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನರಿಯದೆ ಭ್ರಾಂತಿಯ ನೆಯ್ದಿದರು. || ೨ ||ಮತ್ತೂ ನಂದಾದಿಗಳು, ನೊಂಟದಲ್ಲಿಹಗ್ಗದಿಂದಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ವರಳಂ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಾಲಕನಾದಕೃಷ್ಣನು ಕಂಡರು.ಇವನೇ ಈವೃಕ್ಷಪತನಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತವೆಂಬರ್ಥವನ್ನು ಅರಿಯದೆ“ ಈವೃಕ್ಷಭಂಗವು ಯಾವರಾಕ್ಷಸಾದಿಗಳಕೆಲಸವೋ, ಏನುಕಾರಣದಿಂದಂಟಾಯಿತೋ, ಇದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವು?” ಎಂದು ಭ್ರಾಂತಿಯನೆಯ್ದಿ ಇದೇನೋಮೊಡ್ಡ ಉತ್ಪಾತವೆನುತ್ತಲೂ ಭಯವನೆಯ್ದಿದರು. ||೩|| (ಆಗ ಈಕೃಷ್ಣನಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿರುವ ಗೋಕ್ಷರ ಹುಡುಗರು ನಂದಾದಿಗಳಂಕುರಿತು ಈರೀತಿಯಿಂದಿಡಿದರದೆಂತೆನೇ) ಎಲೈ, ನಂದಾದಿಗಳಿರಾ! ಅಡ್ಡಲಾಗಿರುವ ವರಳನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತ ಮರಗಳನಡುವೆ ತೊರಿಯಿರುವ ಈಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೇ ಈ ಅವಳಿಯಮರಗಳು ಕೆಡಹಲ್ಪಟ್ಟವು. ‡ ಇಷ್ಟಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲವು. ಮತ್ತು ಈವೃಕ್ಷಂಗಳದೇನೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆಹೊರಟ ದಿವ್ಯಪುರುಷರೀರ್ವರನ್ನೂ ನಾವುಕಂಡೆವು. ||೪|| ಎಂದು ಬಾಲಕರಿಂ-ವೇಳಲ್ಪಟ್ಟವಚನವಂ ಕೇಳಿ ನಂದಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಆಬಾಲಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅಮಹಾ

ಘಟಿತೇತಸ್ಯ ತತಿ | ಬಾಲಸ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿನಂತರೋಪಕೇಚಿತ್ಸಂದಿಗ್ಧಚೇತಸಃ ||೫|| ಉಲೂಖಲಂವಿಕರ್ಷಂತಂದಾ
ವಾ ಬದ್ಧಂಸ್ವಮಾತ್ಮಜಹ್ವಾ | ವಿಲೋಕ್ಯನಂದಃಪ್ರಹಸನ್ಮನಸ್ಥನಾದ್ವಿಮುಮೇಚತ ||೬|| ಗೋಪೀಭಿಃಸ್ತೋಭಿ
ತೊನ್ಯತ್ಯಭಗವಾಃ ಬಾಲವತ್ತ್ವಚಿತ | ಉದ್ಗಾಯತೀಕ್ಷ್ಣಚಿನ್ಮುಗ್ಧಸ್ತದ್ವಶೋದಾರುಯನ್ತ್ರವತೆ ||೭||
ಬಿಭರ್ತಿ ಕೃಚಿದಾಜ್ಞಾಪ್ತಃ ಪೀಠಕೋನ್ಮಾನದಾರುಕಾಃ | ಬಾಹುಕ್ಷೇಪಂಚಕುರುತೆಸ್ವಾನಾಂಚಪ್ರೀತಿಮಾವ

ಬಾಲಸ್ಯ-ಆಹುಡುಗನಿಗೆ, ತರ್ಪಣೀ-ಗಿಡಗಳನ್ನು, ಉತ್ಪಾಟನಂ-ಕೀಳುವಿಕೆಯೆಂಬ, ತತ್-ಅಕೆಲನವು, ನಭಿಛೇತ-ಕೊಡಲಾರದ, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಸಂದಿಗ್ಧಚೇತಸಃ- ಸಂಶಯಗೊಂಡಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತೇ-ಅವರು, ತದುಕ್ತಂ-ಆಹುಡುಗರಿಂದಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು, ಸಪಗೃಹಃ-ಗೃಹಿಸಲಿಲ್ಲವು. ||೫|| ನಂದಃ-ನಂದಗೋಪನು, ಉಲೂಖಲಂ-ಬರಳನ್ನು, ವಿಕರ್ಷಂತಂ-ಎಳೆಯತಲಿರುವ, ದಾಮ್ನಾ ಬದ್ಧಂಚ-ಹಗ್ಗದಿಂದಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಸ್ವಮಾತ್ಮಜಂ-ತನ್ನವನಾದಮಗನನ್ನು, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಪ್ರಹಸನ್-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿನಗುತಲಿರುವನಾಗಿ, ಬಂಧನಾತ್-ಕಟ್ಟಿನದೆಯಿಂದ, ವಿಮುಮೇಚತಃ-ಹಿಡಿಸಿದನಂತೆ ||೬|| ಗೋಪೀಭಿಃ- ಗೋಪ್ತಿಯರಿಂದ, ಸ್ತೋಭಿತಃ-ಉತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಕೃಚಿತ್-ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಬಾಲವತೆ-ಹುಡುಗನಂತೆ, ನೃತ್ಯ-ಕೂಣಿಯುತಲಿರುವನಾಗಿ, ತದ್ವಶಃ-ತತ್-ಅಗೋಪಿಯರಿಗೆ, ವಶಃ-ಅಧೀನನಾಗಿ, ದಾರುಯನ್ತ್ರವತೆ- ಮರದಗೊಂಬೆಯಹಾಗೆ, ಮುಗ್ಧಃ-ಮೂಢನಾಗಿ, ಕೃಚಿತ್-ಒಂದುಕಡೆ, ಉದ್ಗಾಯತಿ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಹಾಡುತ್ತಿರುವನು ||೭|| ಕೃಚಿತ್-ಒಂದುಕಡೆ, ಅಜ್ಞಾಪ್ತಃ-ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪೀಠಕೋನ್ಮಾನದಾರುಕಾಃ-ಪೀಠ-ಗದ್ದುಗೆಯ, ಉನ್ಮಾನ-ಅಳಿಯುವಪಾತ್ರಗಳ, ದಾರುಕಾಃ- ಮರಗಳನ್ನು, ಬಿಭರ್ತಿ-ಹೊರುತಿರುವನು. ಸ್ವಾನಾಂ-ತನ್ನವನಿಗೆ, ಪ್ರೀತಿಂ-ಪ್ರಿಯವನ್ನು, ಆವರ್ಹನ್-ಮಾಡುವವನಾಗಿ, ಬಾಹುಕ್ಷೇಪಂಚ-ಕೃ

ವೃಕ್ಷಗಳು ಮುರಿದು ಬೀಳುವಿಕೆ ಘಟಿಸಲಾರದೆಂಬ ಊಹೆಯಿಂದ ಆಹುಡುಗರಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಇಡಲಿಲ್ಲವು. ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಬಾಲಕರವಚನದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಯುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದರು. ||೫|| ಬಳಿಕ ನಂದಗೋಪನು ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗದಿಂದಕಟ್ಟಿದ ವರಳನ್ನು ನೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ತನ್ನಮಗನಾದ ಕೃಷ್ಣನುಕಂಡು, ನಗುತ ಅವನು ಹಗ್ಗದಕಟ್ಟಿದ ಬಿಡಿಸಿದನು. ||೬|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುತನ್ನಂಭಗಮತನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತಬಾಲವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೇ ನಟಿಸುವನಂತೆ- ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿಗೋಪಸ್ತೀತ್ರಿಯಿಂದ ಹಸ್ತತಾಳಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಬಾಲಕನಂತೆ ನರ್ತನೆಯನ್ನು. ಮತ್ತು ಸುಂದರನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರದಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಗೋಪಸ್ತೀತ್ರಿಯಿಗೆ ವಶನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುಧ್ವನಿಯಿಂದ ಹಾಡಿದನು. ||೭|| ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣನು ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗೋಪಸ್ತೀತ್ರಿಯಿಂದ ಇದಂತೆಗದುಕೊಂಡು ಬರುವನಾಗೆಂದು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಅದಂತರಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದವನಂತೆ ಪೀಠ ಪಾತ್ರ ಪಾದುಕೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಹೊತ್ತುತರುವನು. ಮತ್ತೊಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನವರಾದ ಗೋಪಸ್ತೀತ್ರಿಯಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯುಂಟುಮಾಡು

ಹೃ ||೪||ದರ್ಶಯಂಸ್ತದ್ವಿದಾಂಲೋಕಹೃತ್ಯನೋಭೃತ್ಯವಶ್ಯತಾಮ್ | ವ್ರಜನೋವಾಹವೈಹರ್ಷಂಭಗನ್ಬಾ
ಲಚಪ್ಪಿತ್ಯೈಃ ||೫||ಗೋಪೀನಾಮಂತಿಕೇಕ್ರೀಡನಭಗವಾನೋಕಭಾವನಃ | ಕ್ರೀಣಿಧ್ಯಂಭೋಫಲಾನೀತಿವಚಕ್ಶುತ್ವಾ
ತುಸತ್ವರಃ ||೬|| ಕರಾಭ್ಯಾಂಧಾನ್ಯಮಾದಾಯಯಯಾಸರ್ಯಫಲಪ್ರದಃ | ಫಲವತ್ಯಹಿಧಾನ್ಯಾನಿಮಯಾನಿ
ತಾನಿಭೂರಿಕಃ ||೭||ಗೃಹ್ಣೀಮ್ಯತವಮಾನೇನಮಾನಯತ್ವಂಫಲಾನಿಮೇಫಲವಿಕ್ರಯಿಣೀತಸ್ಯವಚಕ್ಶುತ್ವಾ
ಮಹಾತ್ಮನಃ ||೮||ಆಯಾಂತಮರವಿಂದಾಕ್ಷಂಕರಿಪೋತಮಿವಾಗತಮ್ | ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾಮುಹುಃಪುಲ್ಲಿಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಯಾದಿನುವಿಕೆಯನ್ನೂ, ಅಥವಾ ತೋಳನೆಗವುವಿಕೆಯನ್ನೂ, ಕುರುತೇ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು ||೪||ತದ್ವಿದಾಂ-ತತ್-ಅಭಗವಲ್ಲಿಲಾತತ್ವ
ವನ್ನು, ವಿದಾಂ-ತಿಳಿದಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ, ಲೋಕೇ-ಪ್ರಪಂಚದೊಳಗೆ, ಆತ್ಮನಃ-ತನ್ನ, ಭೃತ್ಯವಶ್ಯತಾಂ-ಭಕ್ತಾಧೀನತೆಯನ್ನು, ದರ್ಶಯ-
ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಭಗವಾ-ಭಗವಂತನು, ಬಾಲಚೇಪ್ಪಿತ್ಯೈ-ಮಕ್ಕಳಾಟಿಗಳಿಂದ, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ವ್ರಜನ್ಯ-ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ,
ಹರ್ಷಂ-ಸಂತೋಷವನ್ನು, ಉವಾಹ-ವಹಿಸಿದ್ದನು ||೫||ಗೋಪೀನಾಂ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರ, ಅಂತಿಕೇ-ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಕ್ರೀಡಾ-ಆಡುತ್ತಿರುವ;
ಭಗವಾ-ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಲೋಕಭಾವನಃ-ಲೋಕವನ್ನು ಅನುವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವವನಾದ್ದರಿಂದ, ಭೋ-ಜನಗಳಿಗಾಗಿ, ಫಲಾ
ನಿ-ಹಂಚುಗಳನ್ನು, ಕ್ರೀಣಿಧ್ಯಂ-ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಇತಿವಚಃ-ಇಂತೆಂಬಮಾತನನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾತು-ಕೇಳಿಆದರೋ, ಸತ್ವರಃ-ವೇ
ಗದಿಂಕೊಡಿದವನಾಗಿ ||೬|| ಸರ್ವಪ್ರದಃ-ಎಲ್ಲರಿಗೊಬೇಕಾದಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಕೃಷ್ಣನು, ಕರಾಭ್ಯಾಂ-ಕೈಗಳಿಂದ, ಧಾನ್ಯಂ-
ಕಾಳನ್ನು, ಆದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಯಯಾ-ಹೋದನು. ಫಲವತಿ-ಎಲೆಹಂಚುಗಳೇ; ಏಹಿ-ಬಾ; ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಭೂರಿಕಃ-
ಬಹುವಾಗಿ, ಧಾನ್ಯಾನಿ-ಕಾಳುಗಳು, ಆನೀತಾನಿ-ತರಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ||೭||ತವ-ನಿನ್ನ, ಮಾನೇನ-ಅಳಿಯುವಪಡಿಯಿಂದ, ಗೃಹ್ಣೀಮ್ಯ-ತ
ಕ್ಕೊ. ತ್ವಂ-ನೀನು, ಮೇ-ನಗೆ, ಫಲಾನಿ-ಹಂಚುಗಳನ್ನು, ಮಾನಯ-ಅಳಿದುಕೊಡು. ಫಲವಿಕ್ರಯಿಣೀ-ಹಂಚುಮಾರುವವಳು, ಮಹ
ತ್ಮನಃ-ಮಹಾಮನಸ್ಸುಳ್ಳ, ತಸ್ಯ-ಆಕೃಷ್ಣನ, ವಚಃ-ಮಾತನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ||೮||ಆಯಾಂತಂ-ಬರುತ್ತಿರುವ, ಅರವಿಂದಾ
ಕ್ಷಂ-ಅರವಿಂದಂ-ಹೆಬ್ಬಲೆಯಹೊವಿನಂತಿರುವ, ಅಕ್ಷಂ-ಕಂಗಳಳ್ಳ, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಪ್ಪನನ್ನು, ಆಗತಂಕರಿಪೋತಮಿವ-ಬರುತ್ತಿರುವ
ಮರಿಯಾನೆಯನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ,ತದಾ-ಆಗ, ಪುಲ್ಲಿಃ-ಅರಳಿದ, ನಯನ್ಮಃ-ಕಂಗಳಿಂದ, ಮುಹುಃ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾ-

ವನಾಗಿ ತೋಳುಗಳನಾಡಿಸಿದನು ||೪|| ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಮಹಿಮೆಯಂಬಳ
ವರಿಗೆ ತನ್ನ ಭಕ್ತಪರಾಧೀನತ್ವವಂ ತೋರಿಸುವನಾಗಿ ನಾನಾಪ್ರಕಾರಂಗಳಾದ ಬಾಲಕ್ರೀಡೆಗಳಿಂ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ
ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದನು. ||೫|| ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಂ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಭಗವಂತನೇ ಈಶ್ವರಿ
ಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರ ಹತ್ತಿರ ದೊಳಗೆ ಹುಡುಗಾಟವನ್ನು ಅಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ಅವೆರಲ್ಲಿಯೇ “ಎಲೈ ಹಂಚುಗ
ಳುಕೊಳ್ಳುವರಾಗಿ,” ಎಂದು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹಣುಗಳಂ ಮಾರುವವಳ ಧ್ವನಿಯುಕೇಳಿ ಅತಿತ್ವರೆಯಿಂದ ||೬|| ತನ್ನ
ಬಗಸೆಯಿಂದ ಧಾನ್ಯಮಂತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ತಾನೇಸರ್ವರಿಗೂ ಸರ್ವಫಲಪ್ರದನಾದರೂ “ಎಲೆ ಹಂಚುಮಾ
ರುವವಳೆ ಇಲ್ಲಿಬಾ; ನನ್ನಿಂದ ಬಹಳವಾಗಿತರ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಧಾನ್ಯಂಗಳಂ || ೭ || ನಿನ್ನ ನೊಲಿಗೆ
ಯಿಂದ ಅಳಿದುಕೊಂಡು ಆನೊಲಿಗೆಯಿಂದಲೇ
ನನಗೆ ಹಂಚುಗಳನ್ನು ಅಳಿದುಕೊಡು ” ಎಂದು
ನುಡಿದನು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಹಂಚುಮಾರುವವಳು

ಹುಡುಗನಾಗಿಯೂ ಮಹಾತ್ಮನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಕೃಷ್ಣನ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ||೮|| ಅಲ್ಲಿನಂತವಳಾಗಿ ಮರಿಯಾನೆ
ಯಂತೆ-ಸಡೆಮುಬರುತ್ತಿರುವ ಅರವಿಂದಲೋಚನನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಆಗ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ತನ್ನ ಅಗಲವಾದ

ಯನ್ಮೈರಚ್ಯುತಂತದಾ || ೧೩ || ಫಲವಿಕ್ರಯಿಣಿತಸ್ಯ ಚ್ಯುತಧಾನ್ಯಂ ಕರದ್ವಯಮ್ | ಫಲೈಃ ಪೂರಯದ್ರಷ್ಟ್ಯಃ
ಫಲಭಾಂಡಮಪೂರಿತಮ್ || ೧೪ || ಫಲಾನಿಮಾನಿಸರ್ವಾಣಿಗೋಪಿಭೋಜ್ಯದದಾತ್ಪ್ರಭುಃ | ವಯಸ್ಯೈವ್ರಜ
ವೀಧ್ಯಾಂ ಸಕ್ರೀಡಂತೈರ್ದ್ಯಫಲಪ್ರದಃ || ೧೫ || ಉತ್ತಿಷ್ಠಂತೌ ಪ್ರಸ್ಥಲಂತೌ ಚರಂತೌ ರಾಮಕೇನೌಪದ್ಭ್ಯಾಂಗಂ
ತುಂಕಕೃಷ್ಣವಂತೌ ಕಥಂಚಿತ್ತದ್ವೈಜಾಂಗಣೇ || ೧೬ || ಸರಿತ್ತೀರಗತಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಭಗ್ನಾರ್ಜುನಮಧಾಹ್ವಯತ |
ರಾಮಂ ಚರೋಹಿಣೀದವಿಚರಂತೌ ಬಾಲಕೈರಭ್ಯುಶಮ್ || ೧೭ || ನೋಪಯಾತಾಂ ಯದಾಹೂತೌ ಲೀಲಾಂಗೇನ

ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವ || ೧೩ || ಫಲವಿಕ್ರಯಿಣೀ-ಹಂ ಣುಮಾರುವವಳು, ಚ್ಯುತಧಾನ್ಯಂ-ಜಾರಿಬೀಳುವವಳುಳ್ಳ, ತಸ್ಯ-ಆಕೃಷ್ಣನ, ಕರ
ದ್ವಯಂ-ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು, ಫಲೈಃ-ಹಂಣಗಳಿಂದ, ಅಪೂರಯತೆ-ತುಂಬಿದಳು ಫಲಭಾಂಡಂ-ಹಂಣಿನಹೆಡೆಗೆಯು, ರತ್ನೈಃ-ಮಣಿಗಳಂ
ದ, ಅಪೂರಿತಂ-ತುಂಬಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು || ೧೪ || ಪ್ರಭುಃ-ಸಮರ್ಥನಾದ, ಸಃ-ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ವಯಸ್ಯೈಃ-ಸರಿಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗರೊಂ
ದಿಗೆ, ವ್ರಜವೀಧ್ಯಾಂ-ಗೋಕುಲದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ, ಕ್ರೀಡತ-ಆಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಸರ್ವಫಲಪ್ರದಃ-ಸಕಲಗೋಪವ್ಯಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡು
ವವನಾದ್ದರಿಂದ, ಇಮಾನಿಸರ್ವಾಣಿಫಲಾನಿ-ಈಹಂಣುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಗೋಪಿಭ್ಯಃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರಿಗೆ, ಅಭ್ಯದದಾತ್-ಸರ್ವತ್ರ ಕೊಟ್ಟನು ||
ಉತ್ತಿಷ್ಠಂತೌ-ಎಳುತಲಿರುವರಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಸ್ಥಲಂತೌ-ಜಾರಿಬೀಳುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿಯೂ, ಚಲಂತೌ-ತಿರುಗುತ್ತಲಿರುವ, ರಾಮಕೇನೌ-
ಬಲಭದ್ರಕೃಷ್ಣರು, ವ್ರಜಾಂಗಣೇ-ಗೋಕುಲದ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ, ಕಥಂಚಿತ್-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ, ಅಧವಾ-ಹೇಗೋ, ಪದ್ಭ್ಯಾಂಗಂ-ಕಾಲುಗಳಿಂದ
ಗನ್ತುಂ-ನಡೆಯುವದಕ್ಕೆ, ಶಕ್ತವಂತೌ-ನಮರ್ಥರಾದರು || ೧೬ || ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ರೋಹಿಣೀದೇವಿ-ವನುದೇವನಹೆಂಡತಿಯು, ಸರಿತ್ತೀರ
ಗತಂ-ಸರಿತೆ-ಯಮುನಾನದಿಯ, ತೀರ-ತಡಿಯನ್ನು, ಗತಂ-ಸೇರಿದ, ಭಗ್ನಾರ್ಜುನಂ-ಮುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತಿಯ ಮರಗಳುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಂ-
ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ರಾಮಂ-ಚ-ಬಲಭದ್ರನನ್ನೂ, ಬಾಲಕೈಃ-ಹುಡುಗರೊಡನೆ, ಭ್ಯುಶಂ-ಅತಿಶಯವಾಗಿ, ಚರಂತೌ-ಆಡುತ್ತಲಿರುವರನ್ನೂ,
ಆಪ್ಸಯತೆ-ಕರೆದಳು || ೧೭ || ಯದಾ-ಯಾವಾಗ, ಆಹೂತಾವಪಿ-ಕಲೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ, ಪುತ್ರಕೌ-ಕುಮಾರರು, ಲೀಲಾಂಗೇನ-ಆ
ಟಗಳ ನಂಬಂಧದಿಂದ, ನೋಪಯಾತಾಂ-ಬಂದವರಾಗಲಿಲ್ಲವೋ, ತದಾ-ಆವಾಗ, ಪುತ್ರವತ್ಸಲಾ-ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೇ ಮೆವಳ್ಳ, ರೋಹಿ

ಕಂಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತ || ೧೩ || ಸುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಧಾನ್ಯವೈಟ್ಠ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಣುಗಳಂತುಂಬಿದಳು.
(ಆಹಾ) ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳ ಹಂಣುಗಳ ಹೆಡೆಗೆಯು ಅನರ್ಘ್ಯಗಳಾದ ರತ್ನಗಳಿಂದ ತುಂಬಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. || ೧೪ ||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಫಲಪ್ರದನಾಗಿಯೂ ಪ್ರಭುವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸರಿಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗರೊಡನೆ
ಆಗೋಕುಲದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತ ಆಹಂಣುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಮಂ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವನಾದನೂ. || ೧೫ ||
ಎಳುತಲೂ ಜಾರಿಬೀಳುತ್ತಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಲೂ ಇರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಗೋಕುಲದ ನಡುವೆ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ
ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಓಡಿಯಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾದರು. || ೧೬ || ಆಮೇಲೆ ಮತ್ತಿಯ ಮರಗಳೆಂಬುದು ನದೀತೀ
ರವನೆಯಿದ್ದಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರಾಮನು ಆನೇಕಬಾಲಕರೊಡನೆ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅಪೂರ್ವ
ರಂ ರೋಹಿಣೀದೇವಿಯು ನೋಡಿ, ಎಲೈ ಬಾಲಕರೇ! ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರೆಂದು ಕರದಳು. || ೧೭ || ಪುತ್ರರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ

ಪುತ್ರಕೌ|ಯಶೋದಾಂಪ್ರಸಯಾಮಾಸರೋಹಿಣಿಪುತ್ರವತ್ಸಲಾ||೧೪|| ಕ್ರಿಡಂತಂಸಾಸುತಂಬಾಲ್ಪ್ರರತಿವೆಗಂ
ಸಹಾಗ್ರಜಮ್| ಯಶೋದಾಚಾಹ್ಯಯದ್ವೀಕ್ಷ್ಯಪುತ್ರಸ್ಸಹಸ್ನುತಸ್ತನಿ||೧೫|| ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಾಣಿರವಿಂದಾ
ಕ್ಷತಾತಚೈಹಿಸ್ತನಂಪಿಬ| ಅಲಂವಿಹಾರೈಃಕ್ಷುಚ್ಛಾಂತಸ್ತದ್ಭವಾನೊಬ್ಬಕ್ತುಮರ್ಹತಿ ||೧೬|| ಹೇತಮಾಗ
ಚ್ಛೇತಾತಾಕುಸಾನುಜಃಕುಲನಂದನ| ಪಾತ್ರರೇವಕೃತಾಹಾರಾಃಕ್ರಿಡಾಶಾಂತೋಸಿಪುತ್ರಕ||೧೭|| ಪ್ರತೀಕ್ಷತೆ
ತ ಸ್ವಂದಾಕಾರ್ಹಭೋಕ್ಷ್ಯಮಾಣೋವ್ರಜಾಧಿಪಃ| ಎಹ್ಯಾವಯೇಪ್ರಿಯಂದೆಹಿಸ್ವಗೃಹಾನ್ಯಾತಬಾಲಕಾಃ||೧೮||
ಧೂಳಿಧೂಸರಿತಾಂಗಸ್ತ್ವಂತಾತಮಜ್ಜನಮಾವಹ| ತಿಸ್ತ್ರಣೀಫಲಸಂಯುಕ್ತಂಸ್ನಾನಿಯಂತ್ಯಲಸಂಯುತ

ಣೀ-ರೋಹಿಣೀದೇವಿಯು, ಯಶೋದಾಂ-ಯಶೋದಾದೇವಿಯನ್ನು, ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ-ಕಳುಹಿಸಿದಳು||೧೪||ಸಾಯಶೋದಾಚ್ಚ-ಆಯೆ
ಶೋದಾದೇವಿಯೂ, ಬಾಲ್ಪ್ರಿ-ಹುಡುಗರೊಡನೆ, ಕ್ರೀಡಂತಂ-ಆಡತೆರಿರುವ, ಅತಿವೇಗಂ-ಅಧಿಕವೇಗವುಳ್ಳ, ಸಹಾಗ್ರಜಂ-ಅಂಣನೊ
ಡನೆಕೂಡಿದ, ಸುತಂ-ಮಗನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಪುತ್ರಸ್ಸೇಹನ್ನತಸ್ತನಿ-ಪುತ್ರ-ಮಗನಲ್ಲಿ, ಸ್ನೇಹ-ಪ್ರೇಮದಿಂ
ದ, ಸ್ನುತ-ಹಾಲಂಜನಿಯುವ, ಸ್ತನಿ-ಮೊಲೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಆಹ್ವಯತೆ-ಕರೆದಳು||೧೫||ಅರವಿಂದಾಕ್ಷ-ಮಹೋತ್ಪಲಪುಷ್ಪದಂತಿರು
ವಕಂಠುಗಳುಳ್ಳವನೇ, ತಾತ-ಅಪ್ಪ, ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನೇಕೃಷ್ಣನೇ ಎಹಿ-ಬಾ, ಸ್ತನಂಪಿಬ-ಮೊಲೆಯುಂಟು, ವಿಹಾರೈಃ-ಆಟಗಳಂ
ದ, ಅಲಂ-ಸಾಕು, ಯತೆ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಹೃತಕ್ರಾಂತಃ-ಹಸಿವಿಂದಬಳಿದವನಾಗಿರುವಯೋ, ತತೆ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಭರ್ವಾ-
ನೀನು, ಭೋಕ್ತುಂ-ಊಟಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅರ್ಹತಿ-ಯೋಗ್ಯನಾಗ||೧೬||ಹೇರಾಮ-ಎಲೈರಾಮನೇ, ಕುಲನಂದನ-ವಂಶವನ್ನುಸಂ
ತೋಡಗೊಳಿಸುವವನೇ, ತಾತ-ಅಪ್ಪ, ಸಾನುಜಃ-ತಮ್ಮನೊಡನೆಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ಆಕು-ಬೇಗನೆ, ಆಗಚ್ಛ-ಬಾ; ಹೇಪುತ್ರಕ-ಎಲೈಮಗ
ನೆ, ಪಾತ್ರರೇವ- ಬೆಳಗ್ಗೆವೇ, ಕೃತಾಹಾರಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಭೋಜನವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಕ್ರೀಡಾಶಾಂತಃ-ಆಟಗಳಿಂದಬಳಿದವನು
ಅಸಿ-ಆಗಿರುವ ||೧೭|| ಹೇದಾಕಾರ್ಹ-ಎಲೈದಾಕಾರ್ಹರೆಂಬಯಾವರಕುಲದಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದವನೇ, ಭೋಕ್ಷ್ಯಮಾಣಃ-ಊಟಮಾಡಲೋ
ಗುತ್ತಿರುವ, ವ್ರಜಾಧಿಪಃ-ಗೋಕುಲಮೊಡೆಯನಾದನಂದನು, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ-ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನು, ಎಹಿ-ಬಾ. ಆವ
ಯೋಃ-ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ, ಪ್ರಿಯಂ-ಇಷ್ಟವನ್ನು, ದೇಹಿ-ಕೊಡು, ಹೇಬಾಲಕಾಃ-ಎಲೈಹುಡುಗರಿರಾ, ಸ್ವಗೃಹಾ-ನಿಮ್ಮಮನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿ
ತು, ಯಾತ-ಹೋಗಿರಿ||೧೮||ತಾತ-ಅಪ್ಪ, ಧೂಳಿಧೂಸರಿತಾಂಗಃ-ಧೂಳಿ-ಮಂಣುಪುಡಿಯಿಂದ, ಧೂಸರಿತ-ಮಾಸಿದ, ಅಂಗಃ-ಮೈಯು
ಳ್ಳ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ತಿಂತಿ-ನೀಫಲಸಂಯುಕ್ತಂ-ಹುಣಸೇಹಂಣಿನಿಂದಕೂಡಿದ, ಅಥವಾ ನೆಲ್ಲಿಯಹಂಠುಗಳಿಂದಕೂಡಿದ, ತೈಲನಯುತಂ-
ಎಂಣಿಯಿಂದಕೂಡಿದ, ಸ್ನಾನೀಯಂ- ಸ್ನಾನಯೋಗ್ಯವಾದ, ಮಜ್ಜನಂ- ಅಭ್ಯಂಜನವನ್ನು, ಆವಃ-ಮಾಡಿಕೊ; ಅಥವಾ-ಮಜ್ಜನ

ರೀರ್ವರೂ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ಯಾವಾಗ ಬಹಳವಾದ ಆಟದಕೆಲಸದಿಂದ ಬಾರದೆಯಿದ್ದರೋ ಆಗ ಪುತ್ರರ
ಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯವುಳ್ಳ ರೋಹಿಣೀದೇವಿಯು ಪುತ್ರರಂಕರೆಯಲೋಸುಗ ಯಶೋದಾದೇವಿಯು ಕಳುಹಿದಳು.||೧೪||
ಅಮೇಲೆ ಯಶೋದೆಯು ಹುಡುಗರೊಡನೆಯೂ ಅಂಣನಾದ ಭಲರಾಮನೊಡನೆಯೂ ಕೂಡಿ ಅಂತ್ಯಂತವಾಗಿ
ಆಡತೆರಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನೋಡಿ ಪುತ್ರಸ್ಸೇಹದಿಂ ನೋರುವಹಾಲಿನಮೊಲೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಕರೆದಳು.||೧೫||ಅ
ದೆಂತೆನೆ- ಕಮಲಲೋಚನನಾದ ಮಗುವಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಎಲೊ, ಅಪ್ಪ! ಬೇಗಬಂದು ಮೊಲೆಯುಂಟುವನಾಗುಂ
ನೀನುಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲಿರುವೆಯಾದುದರಿಂದ ಆಟಗಳಂದಿಟ್ಟುಬಂದು ಊಟವೆಂಮಾಡುವನಾಗುಂ ||೧೬|| ಕುಲಕ್ಕೆ
ಸಂತೋಷಕನಾದ ಪುತ್ರನಾದ ಎಲೈ, ರಾಮನೇ! ಪಾತ್ರಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಭೋಜನಂಗೆಯ್ದವನಾಗಿ ಕ್ರೀಡೆಗಳ
ಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತನಾಗಿ ಬಳಲಿರುವೆಯಾದುದರಿಂದ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ತಮ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನೊಡಗೂಡಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವನಾಗುಂ.||೧೭||
ಎಲೈ, 'ಯದುಕುಲೋತ್ಪನ್ನನಾದ ರಾಮನೇ! ಗೋಕುಲಕ್ಕೊಡೆಯನಾದನಂದಗೋಪನು ಭೋಜನಂಗೆಯ್ಯಲಿ
ಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ನಿನ್ನಂ ಕಾದುಕೊಂಡಿರುವನಾದುದರಿಂದ ನೀನೂ ಬಂದು ಭೋಜನಂಗೆಯ್ದು ನೆವಿಾರ್ಯರಿಗೂ
ಸಂತೋಷವನುಂಟುಮಾಡುವನಾಗುಂ ಎಲೈ, ಗೋಪಾಲಬಾಲಕರಿರಾ! ನೀವೂ ನಿಮ್ಮಮನೆಗಳ ನೆಯ್ದುವರಾಗಿರಿ;||೧೮||
(ಎಂದು ಯಶೋದಾದೇವಿಯು ರಾಮನಂಕುರಿತು ಹೇಳಿ, ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು ಹೇಳುವಳದಂತೆನೆ-) ಎಲೈ,
ಕೃಷ್ಣಾ! ಅಪ್ಪ! ನೀನು ಧೂಳಿನಿಂದ ಮಲಿನವಾದ ಮೈಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವೆ, ಅದುದರಿಂದ ಮಜ್ಜನವೆಂಮಾಡು. ‡
ಹುಣಸೆಯಚಿಗರಾ, ಹುಣಸೆಯಗೊಜ್ಜು, ನೆಲ್ಲಿಯಹಿಟ್ಟು, ಸಿಗ, ಎಳ್ಳಿಂಣೆ, ಮುಂತಾದ್ದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳಸ್ನಾನ

ಮ್ ||೧೩|| ಕಲ್ಪಯಿತ್ವಾಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಂಚಿರಂಚಂಚಲಚೆಪ್ಪಿತಃ | ಜನ್ಮಕ್ಷೇಪಂತದ್ಯಭವತಿವಿವ್ರಿಭ್ಯೋದೇ
ಹಿಗಾಶ್ಚುಚಿಃ ||೧೪|| ಪಶ್ಯಪಶ್ಯವಯಸ್ಯಾಂಸ್ತಮಾತ್ಮವೃಷ್ಟಾಃ ಸ್ವಲಬ್ಧತಾಃ | ತ್ವಂಚನ್ನಾತಾಕೃತಾಃ
ಕೋವಿಹರಸ್ವಸ್ವಲಬ್ಧತಃ ||೧೫|| ಇತ್ಥಂಯಶೋದಾತಮಶವಸಾಧಂಮತ್ವಾಸುತಂಸ್ನಹೇಬದ್ಧಧಿರ್ಮುಪಹ
ಸ್ತಗೃಹಿತಾಸ್ತಸಹರಾಮಮಚ್ಯುತಂನಿತ್ಯಾಸ್ವವಾಟಂಕೃತವತ್ಯಥೋದಯಮ್ ||೧೬|| ಶಿಶುಕಃ ಗೋಪವೃದ್ಧಾ
ಮಹೋತ್ಪಾತಾನನುಭೂಯಬೃಹದ್ವನೇ | ನಂದಾದಯಸ್ಸಮಾಗಮ್ಯವ್ರಜಕಾರ್ಯಮಮನ್ತ್ರಯ ||೧೭||

ವನ್ನಮಾಡಿಕೋಸೀಗೆಯಕಾಯಿನೀರುಎಂಣೆಗಳನ್ನು ||೧೩|| ಕಲ್ಪಯಿತ್ವಾ-ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಹಂ-ನಾನು, ಚಿರಂ-ಬಹಳಹೊತ್ತು, ಪ-ಪ್ರೀಕ್ಷೇ-ಕಾದಿರುವೆನು. ಹೇಚಂಚಲಚೆಪ್ಪಿತ-ಎಲೈಚಪಲವಾದಅಟಗಳಲ್ಲವನೇ, ಅದ್ಯ-ಈದಿನದಲ್ಲಿ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಜನ್ಮಕ್ಷೇಪಂ-ಹುಟ್ಟಿದನಕ್ಷತ್ರವಾದರೋಹಿಣಿಯು, ಭವತಿ-ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಕುಚಿಸರ್-ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗಿ, ವಿಪ್ರೀಚ್ಯ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ಗಾಂ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ದೇಹಿ-ಕೊಡು ||೧೪|| ಮಾತ್ಮವೃಷ್ಟಾಃ-ಮಾತೃ-ತಾಯಿಯಿಂದ, ವೃಷ್ಟಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿಪೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ವಯಸ್ಯಾಃ-ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು, ಪಶ್ಯಪಶ್ಯ-ನೋಡುನೋಡು, ತ್ವಂಚ-ನೀನುಕೂಡ, ಸ್ನಾತ-ಮಿಂದವನಾಗಿ, ಕೃತಾಹಾರ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಭೋಜನವನ್ನಾಗಿ, ಸ್ವಲಂಕೃತ-ಚನ್ನಾಗಿಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ವಿಹರಸ್ವ-ಆಡಿಕೋ ||೧೫|| ಹೇನೃಪ-ಎಲೈಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ, ಯಶೋದಾ-ಯಶೋದಾದೇವಿಯು, ಅಶೇಷನಾಥ-ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಡೆಯನಾದ, ತಂ-ಅಕ್ಕಪ್ಪನನ್ನು, ಸುತಂಮತ್ವಾ-ತನ್ನಮಗನನ್ನಾಗಿತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಇತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ಸ್ನೇಹಬದ್ಧದೇ-ಪ್ರೇಮದಿಂದಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಸಹರಾಮಂ-ರಾಮನೊಡನೆಸಹಿತನಾದ, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನು. ಹಸ್ತೇ-ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಗೃಹೀತ್ವಾ-ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಸ್ವವಾಟಂ-ತನ್ನಮನೆಯನ್ನು, ನೀತ್ವಾ-ಸೇರಿಸಿ, ಅಧ-ಅಮೇಲೆ, ಉದಯಂ-ಮಾಂಗಳಿಕಮಜ್ಜನಾದಿಕವನ್ನು, ಕೃತವರೇ-ಮಾಡಿದವಳಾದಳು ||೧೬|| ಗೋಪವೃದ್ಧಾಃ-ಗೋರಲ್ಲಿಮುದುಕರಾದ, ನಂದಾವಯಃ-ನಂದನುಮೊದ. ಎದವರು, ಬೃಹದ್ವನೇ-ಗೋಕುಲದೊಡ್ಡಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಮಹೋತ್ಪಾತಾಃ-ದೊಡ್ಡಅನಿಷ್ಟನೂಚನಗಳನ್ನು, (ಪೂತನಾಶಕಟಯಮಞ್ಜುನಾದಿಭಂಜನಗಳನ್ನು) ಅನುಭೂಯ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿನೋಡಿ, ಸಮಾಗಮ್ಯ-ಬಂದುಸೇರಿ, ವ್ರಜಕಾರ್ಯಂ-ಗೋಕುಲದಕೆಲಸವನ್ನು, ಅಮಂತ್ರಯ-ಆಲೋಚಿಸಿದರು ||೧೭|| ತ್ರೇತ-ಅವರೊಳಗೆ, ಜ್ಞಾನಪಯೋಧಿಕ-ಜ್ಞಾನ-ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ವಯಃ-ಪ್ರಾಯದಿಂದಲೂ, ಅಧಿಕ-ದೊಡ್ಡವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ದೇಶಕಾಲಾರ್ಥತತ್ವಜ್ಞಃ-ದೇಶ-ಸ್ಥಲದ, ಕಾಲ-ಹೊತ್ತಿನ, ಅರ್ಥ-ಪ್ರಯೋಜನದ, ತತ್ವ-ಯಥಾರ್ಥವನ್ನು, ಜ್ಞಃ-ಒಟ್ಟವ

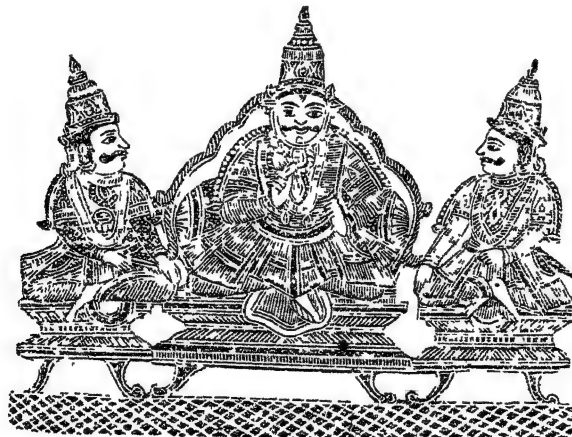
ನಮಮಾಡು ||೧೩|| ಈದಿನದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರವೂ ಕೂಡಿಯಿರುವುದರಿಂದ ನೀನುಮಡಿಯುಟ್ಟು ಬಾ | ಹೃಣರಿಗೆ ಗೋದಾನಗಳಂ ಮಾಡುವನಾಗು. ||೧೪|| ಅವರವರ ತಾಯಿಯರಿಂದ ಸ್ನಾನಾಲಂಕಾರ ಭೋಜನಗಳಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನಿನ್ನ ಸಂಗಾತಿಗಳಾದ ಗೋಪಾಲಬಾಳಕರಂ ನೋಡು | ನೀನು ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವಂಮಾಡಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಭೋಜನವಂಮಾಡಿ ಬಳಿಕಸುಖದಿಂದ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವನಾಗು. ||೧೫|| ಎಲೈ,

ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ | ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಶೋದಾದೇವಿಯು ಕರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ನೇಹವೆಂಬಹಗ್ಗದಿಂದ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನಂ ತನ್ನ ಪುತ್ರನೆಂದು ತಿಳಿದು, ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ವರಂ ಕೈಗಳಂಪಿಡಿದು ತನ್ನ ಗೃಹವನೆಯ್ವಿಸಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶುಭಕರ್ಮ ನಾಚರಿಸಿದಳು. ||೧೬|| ಹೀಗಿರಲು ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಕರೊಳಗೆ ವೃದ್ಧರಾದ ನಂದಾದಿಗಳುತಮಗೆ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ, ಬೃಹದ್ವನದಲ್ಲಿ ಮಹೋತ್ಪಾತಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿಕೂಡಿ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆಹಿತವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿದರೂ ||೧೭|| ಆಗನಂದಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ದೊಡ್ಡವನಾಗಿಯೂ ದೇಶಕಾಲಾರ್ಥಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು

ತತೋಽನಂದನಾಮಾಹಗೋಪೋಜ್ಞಾನವಯೋಧಿಕಾಃ||ದಶಕಾಲಾರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞಾಪಿತ್ರಯಕೃದ್ವಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ ||೮೮|| ಉತ್ಪಾತವ್ಯಮಿತ್ಯೋಸ್ಮಾಭಿರೋಕುಲಸ್ಯಹಿತೈಷಿಭಿಃ | ಆಯಾಂತ್ಯತ್ರಮಹೋತ್ಪಾತಾವುಜಾನಾಂನಾಶಹೇತವಃ ||೮೯|| ಮುಕ್ತಕಥಂಚಿದ್ರಾಕ್ಷಸ್ಯಾಬಾಲಘ್ನಾಬಾಲಕೋಪ್ಯಸೌ | ಹರೀರನುಗ್ರಹಾನ್ಯೂನಮನಶ್ಚೋಪರಿನಾಪತತ ||೯೦|| ಚಕ್ರವಾತೇನನೀತೋಯಾದ್ಯೈತ್ಯನಿವದಂವಿಯತೆ|ಶಿಲಾಯಾಂಪತಿತಸ್ತತ್ರಪರಿತಾತ್ರಸ್ಪುರೈಶ್ಚ ||೯೧|| ಯನ್ನಮಿತ್ರಯತದ್ರಾಮಯೋರಂತರಂಪ್ರಾಪ್ಯಬಾಲಕಃ | ಅಸಾವ

ನಾದ, ಉಪನಂದನಾಮಾ-ಉಪನಂದನೆಂಬವನು, ಗೋಪಿ-ಗೊಲ್ಲನು, ರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ-ಬಲರಾಮಕೇಶವರಿಗೆ, ಪ್ರಿಯಕೃತ್-ಹಿತವನ್ನು ಮಾಡುವವನಾಗಿ, ಆಹ-ಹೇಳಿದನು ||೮೮||ಗೋಕುಲಸ್ಯ-ಗೊಲ್ಲರವಳಿಗೆ, ಹಿತೈಷಿಭಿಃ-ಹಿತವನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿರುವ, ಅಸ್ಮಾಭಿಃ-ನಮ್ಮಿಂದ, ಇತಃ-ಈಸ್ಥಲಪದೇಸೆಯಿಂದ, ಉತ್ಪಾತವ್ಯಂ-ಎದ್ದುಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ರ-ಈಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ, ವ್ರಜಾನಾಂ-ಗೊಲ್ಲರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ, ನಾಶಹೇತವಿ-ಹ್ವಯನಿಮಿತ್ತಗಳಾದ, ಮಹೋತ್ಪಾತಾಃ-ಬೊಡ್ಡದುರ್ವಿಪ್ಲವಗಳು, ಆಯಾಂತಿ-ಬರುತ್ತಿವೆ ||೮೯||ಅಸೌಬಾಲಕೋಪಿ-ಈಕುಡುಗನಾವಕೃಷ್ಣನೊಕೂಡ, ಬಾಲಘ್ನಾ-ಕುಡುಗರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ, ರಾಕ್ಷಸ್ಯಾ-ರಕ್ಷಸಿಯಿಂದ, ಕಥಂಚಿತ್-ಹೇಗೋ ಮುಕ್ತ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟನು: ಪರೀ-ಎಷ್ಟುನಿನ, ಅನುಗ್ರಹಾತ್-ಪ್ರಸಾದವದೇಸೆಯಿಂದ, ಅನಶ್ಚ-ಬಂಡಿಯೊಕೂಡ, ಉಪರಿ-ಮೇಲೆ, ನಾಪತತ-ಬೀಳಿಲ್ಲವು ನೂನಂ-ನಿಶ್ಚಯವು ||೯೦|| ಅಯಂ-ಈಕೃಷ್ಣನು, ಚಕ್ರವಾತೇನ-ನುಳಿಗಳಿಂದ, ದೈತ್ಯೇನ-ರಾಕ್ಷಸರಿಂದ, ವಿಪದಂ-ವಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ, ಪದಂ-ಸ್ಥಾನವಾದ, ವಿಯತೆ-ಅಕಾಶವನ್ನು, ನೀತಸ್ಯ-ಹೀರನಿಲ್ಲವನಾಗಿ, ಶಿಲಾಯಾಂ-ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿ, ಪತಿತಃ-ಬಿದ್ದವನಾದರೂ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಸುರೇಶ್ವರೈಃ-ದೇವತೆಗಳಿಂದ, ಪರಿತಾತ್ರ-ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು||೯೧||ಅಸೌಬಾಲಕಃ-ಈಕುಡುಗನು, ಅನ್ಯತಮೋವಾಪಿ-ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯಾರೊಬ್ಬನಿಗಿಲ್ಲದರೂ, ದ್ರಾಮಯೋ-ಮರಗಳ, ಅಂತರಂ-ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ಯ-

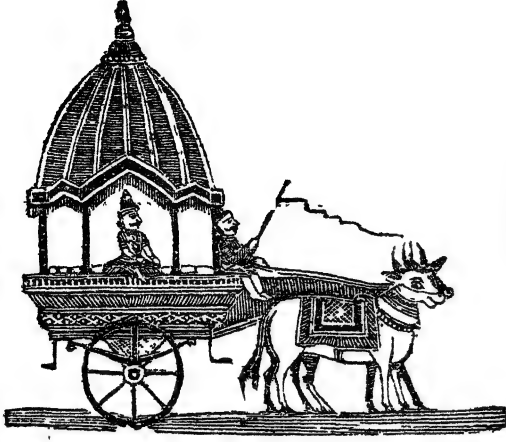
ಬಲ್ಲವನಾಗಿಯೂ ಶಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಹಿತಕರನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಉಪನಂದನೆಂಬ ಗೋಪಾಲಕನು ಈಶ್ವರತಿಯಲ್ಲಿನುಡಿದನು. ಅದೆಂತೆನೆ- ||೮೮||ಈಬೃಹದ್ವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ವೀಯಕಾರಣಗಳಾದ ಮಹೋತ್ಪಾತಂಗಳುಂ ಭವಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅದರಿಂದ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಹಿತವನವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮಿಂದ ಈಸ್ಥಳದಿಂ ಹೊರಟು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ||೮೯|| ಅದಂತೆನೆ- ಬಾಲಕನಾದ ಈಕೃಷ್ಣನು, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬಾಲಘಾತುಕಿಯಾದ ಘೋತನೆಯಿಂದ ಅತಿಪ್ರಸಾದದಿಂದಿಡಲ್ಪಟ್ಟನು. ಮತ್ತು ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಬಂಡಿಯೊಕೂಡ ಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ ಬೀಳಿಲ್ಲ. ಇದುವಿಶ್ವಯವು. ||೯೦|| ಸುಳಿಗಳಿಯಾಗಿಬಂದ ತ್ಯಾಣವರ್ತನೆಂಬ ದೈತ್ಯನಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳಾಡುವಸ್ಥಾನವಾದ ಗಗನವನೆಯಿಲ್ಲದ್ದು ಬಾಲಕನಾದ ಈಕೃಷ್ಣನು ಹಾಸುಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಆಗ ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ||೯೧|| ಮತ್ತು ಬಾಲಕನಾದ ಈಕೃಷ್ಣನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬಾಲಕನೂ ಅದರೂ ಅವಳಿ

ನೈತಮೋವಾಪಿತಕ್ಕಾಪ್ಯಚ್ಯುತರಕ್ಷಣಂ ||೩೦|| ಯಾವದ್‌ತ್ವಾತಿಕೇವಿಮ್ಲಾವ್ರಜಂನಾಭಿಭವದಿತಿ | ತಾ
ವದ್ಭಾತಾನುಪಾದಾಯಾಸ್ಯಾಮೇನೈತ್ರಸಾನುಗಾಃ ||೩೧|| ವನಂಬುನ್ದಾವನಂನಾಮಪಶ್ಯಂನವಕಾ
ನೇನವ | ಗೋಪಗೋಪೀಗವಾಂಸವ್ಯಂಪುಣ್ಯಾದ್ರಿತ್ಯಣವೀರುಧಮ ||೩೨|| ತತ್ತತ್ರಾದ್ಯೈವಯಾಸ್ಯಾಮೋಕ
ಟಾನ್ಯುಜ್ಜಮಾಚರಮ | ಗೋಧನಾನ್ಯಗ್ರತೋಯಾಂತುಭವತಾಂಯದಿರೋಚತೆ ||೩೩|| ಶ್ರೀಕುಕು || ತ
ಚ್ಚುಕ್ತೈವಕಥಿಯೋಗೋಪಾಸ್ವಾಧುಸಾಧ್ಯತೀವಾದಿನಃ | ವ್ರಜಾಸ್ವಾಸ್ವಾಸ್ವಾಸ್ವಮಾಯೇಜ್ಯಯಯೂ
ರೂಢಪರಿಚ್ಛೇದಃ ||೩೪|| ವೃದ್ಧಾನ್ಮಾಲ್ಮಾಂಸ್ತ್ರೀಯೋರಾಜಂತ್ಸ್ರೋಪಕರಣಾಚಿ | ಅನಸಾಸ್ವರೋಪ್ಯ

ಹೊಂದಿ, ನಮ್ರಿಯೇತಯತೆ-ಸಾಯದೇಯಿರುವನೆಂಬುವುದಾವುದುಂಟೋ, ತಚ್ಚಾಪಿ-ಅದೂಕೂಡ, ಅಚ್ಯುತರಕ್ಷಣಂ-ವಿಷ್ಣುವಿನ
ಸಂರಕ್ಷಣವೆ ||೩೦|| ಔತ್ಪಾತಿಕೇ-ದುರ್ಲಭ್ಯವಾದಂತಹವಾದ, ಅರಿಷ್ಟ-ಕಷ್ಟವು, ಯಾವತೆ-ಯಾವವರೆಗೂ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವ
ನ್ನು, ನಾಭಿಭವೇತೆ-ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ, ತಾವತೆ-ಆಪೇಳಿಗಾಗಿ, ಇತಃ-ಇಲ್ಲಿಂದ, ಬಾಲಾ-ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಉಪಾದಾಯ-ಎ
ತ್ತಿಕೊಂಡು, ಸಾನುಗಾಃ-ಅನುಸರಿಸಿಬರುವವರೊಡಗೂಡಿದವರಾಗಿ, ಅನ್ಯತ್ರ-ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆಗೆ, ಯಾಸ್ಯಾಮಃ-ಹೋಗು
ವೆವು ||೩೧|| ವೃಂದಾವನಂನಾಮ-ಬೃಂದಾವನವೆಂಬಹೆಸರಿನಿಂಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ, ವನಂ-ಅರಣ್ಯವು, ಪಶ್ಯಂ-ಪಶುಹಿತಕರವಾದ್ದು ನ
ವಕಾನನಂ-ಹೊಸಕಾಡುಗಳುಳ್ಳದ್ದು ಗೋಪಗೋಪೀಗವಾಂ-ಗೋಪ-ಗೊಲ್ಲರಿಗೂ, ಗೋಪೀ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರಿಗೂ, ಗವಾಂ-ಗೋವುಗ
ಳಿಗೂ, ಸೇವ್ಯಂ-ಸೇವಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು, ಪುಣ್ಯಾದ್ರಿತ್ಯಣವೀರುಧಂ-ಪುಣ್ಯ-ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಳ್ಳ, ಅದ್ರಿ-ಬೆಟ್ಟವು, ತೈ-ಹುಲ್ಲು, ವೀ
ರುಧಂ-ಬಳ್ಳಿಗಳಿಗೂಳ್ಳದ್ದು ||೩೨|| ತತ್ತತ್ರ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಅದ್ಯೈವ-ಈಗಲೇ, ತತ್ತ-ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಯಾಸ್ಯಾಮಃ-ಹೋಗುವ, ಕಕರ್ತಾ-
ಬಂಡಿಗಳನ್ನು, ಯುಜ್ಜ-ಹೂಡಿರಿ ಚಿರಂ-ಕಾಲಪರಣವು, ಮಾ-ಬೇಡ, ಭವತಾಂ-ನಿಮಗೆ, ರೋಚತೇಯದಿ-ಇವ್ವುವಾದರೆ, ಗೋಧ
ನಾನಿ-ಗೋವುಗಳೆಂಬಧನಗಳು, ಅಗ್ರತಃ-ಮುಂದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾಂತು-ನಡೆಯಲಿ ||೩೩|| (ಕುಕುಕುನವು) ತತ್ತ-ಆಮಾತನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-
ಕೇಳಿ, ಏಕಥಿಯಃ-ಒಂದೇಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಗೋಪಾಃ-ಗೊಲ್ಲರು, ಸಾಧುಸಾಧ್ಯತಿ-ಸರಿಸರಿಯೆಂದು, ವಾದಿನಃ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವರಾಗಿ,
ಸ್ವಾಸ್ವಾಸ್ವಾ-ತಮ್ಮತಮ್ಮ, ವ್ರಜಾ-ಬಂಡಿಗಳಿಗುಂಪುಗಳನ್ನು, ಸಮಾಯೇಜ್ಯ-ಹೂಡಿ, ರೂಢಪರಿಚ್ಛೇದಃ-ರೂಢ-ಬಂಡಿಗಳ
ಲ್ಲಿಹೇರಲ್ಪಟ್ಟ, ಪರಿಚ್ಛೇದಃ-ಗೃಹೋಪಕರಣಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆಲ್ಲವರಾಗಿ, ಯಯಃ-ತೆರಳಿದರು ||೩೪|| ರಾಜಾ-ಅರಸನೇ! ಗೋಪಾಲಾಃ-
ಗೊಲ್ಲರು, ವೃದ್ಧಾನ್ಮಾಲ್ಮಾಂ-ಮದುಕರನ್ನೂ, ಬಾಲಾ-ಹುಡುಗರನ್ನೂ, ಸ್ತ್ರೀಯಃ-ಹೆಂಗಗಳನ್ನೂ, ಸರ್ವೇ-ವಕರಣಾಚಿ-ನಕಲನಂಭಾ

ಗಳಾದ ಮತ್ತೀಮರಗಳ ಮಧ್ಯವನೆಯ್ದಿ ವಿಲಯವನೆಯ್ದಿಲ್ಲವೆಂಬುವುದು ಯಾವುದುಂಟೋ ಅದುಸಹ ಶ್ರೀಹ
ರಿಯಸಂರಕ್ಷಣವೇಸರಿ. ||೩೦|| ಎಲೈ, ಗೋಪರೇ! ಯಾವವರೆಗೆ ಈಮಹೋತ್ಪಾತಗಳಿಂದಾದ ಅನರ್ಥವು ಏಕೇ
ವದಿಂದ ಈಗೋಕುಲವಂಪೀಡಿಸುವುದೋ, ಅವೈರೋಳಿಗೆ ನಾವು ಈಬಾಲಕರಂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪರಿವಾರಜನ
ರೊಡಗೂಡಿ ಈಬೃಹದ್ವನದವನೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದುಸ್ಥಾನವಂಕುರಿತು ಹೋಗಬೇಕು. ||೩೧|| ಎಲ್ಲಿಗೆಹೋಗ
ಲ್ಪಕ್ಕಾದೆಂದರೆ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಹಿತಕರವಾದ ಮತ್ತು ಹೊಸಹೊಸ ವನಂಗಳುಳ್ಳ, ಗೋವುಗಳೆಂದಲೂ ಗೋ
ಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೂ ವಾಸುಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ನದೀ ಜಲವೂ ಹುಲ್ಲೂ ಬಳ್ಳಿಗಳೆಂದಲೂದಲಾದವುಗ
ಳುಳ್ಳ, ಬೃಂದಾವನವೆಂಬಹೆಸರುಳ್ಳ, ಒಂದುವನವಿರುವುದು. ||೩೨|| ನಾವು ಆಬೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಈಗಲೇಹೋಗುವ.
ಬಂಡಿಗಳಿಗೆ ಎತ್ತುಗಳಂಕಟ್ಟಿರಿ. ಈಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕಳೆಯಬೇಡಿ. ಮತ್ತು ನಿಮಗೆ ಸಮ್ಮತವಾದರೆ ನಮ್ಮ
ಗೋಧನಗಳು ಮುಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆಹೋಗಲಿ. ||೩೩|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ, ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪನಂದನಿಂದ ನುಡಿಯಲ್ಪ
ಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವು. ಕೇಳಿ ನಂದನೇಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರಿಲ್ಲರೂ ಯುಕ್ತವೇಸರಿಯೆಂದುನುಡಿದು, ಏಕಪ್ರಕಾರವಾ
ದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮಬಂಡಿಗಳ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗೃಹೋ
ಪಕರಣಂಗಳಂ ತರುಬಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದತೆರಳಿದರು. ||೩೪|| ಮತ್ತು ಕೆಲವುಬಂಡಿಗಳಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲಕರು ಮು
ದ್ದುಕರನ್ನೂ ಹೆಂಗಗಳನ್ನೂ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತಗಳಾದ ಗೃಹೋಪಕರಣಗಳನ್ನೂ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು

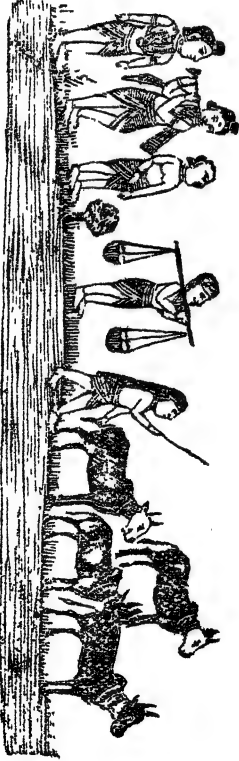

ಗೃಹಾಂಗ

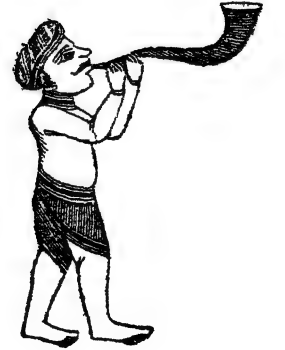

ಗೋಪಾಲಕರು

ಗೋಪುಗಳಿ

ರೋಹಿಣಿ ಯಶೋದೆ ಬಲರಾಮ ಕೃಷ್ಣರು

ವಾದ್ಯಗಾರರು

ಗೋಪಾಲಾಯತಾ ಆತ್ಮಕರಾಸನಾಃ ||೩೩|| ಗೋಧನಾನಿಪುರಸ್ಕೃತ್ಯೈಶ್ಯಂಗಾಣ್ಯಾಪೂರ್ವಸರ್ವತಃ | ತೋರ್ಯ
ಘೋಷೇನುಹತಾತಯಯುಸ್ಸಪುರೋಹಿತಾಃ ||೩೪|| ಗೋಪೋರೋಧರಧಾನೋತ್ಕುಚಕುಂಕುಮಕಾಂ
ತಯಃ | ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾಂಜಗುಃಪ್ರೀತ್ಯಾನ್ಮೈಕಜ್ಯೋಸ್ಸುವಾಸನಃ ||೩೫|| ತದಾಯಶೋದಾರೋಹಿಣ್ಯಾವಿ
ಕಂಕಕಟಮಾಸ್ಥಿತೆ | ರೇಜತುಃಕೃಷ್ಣರ. ಮಾಭ್ಯಾಂತತ್ಯಧಾಶ್ರವಣೋತ್ಸುಕೇ ||೪೦|| ಬೃನ್ದಾವನಂಸಂಪ್ರವಿ

ರಗಳನ್ನೂ, ಅನನ್ಯ-ಬಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅರೋಹ್ಯ-ವಿರಿಸಿ, ಆತ್ಮಕರಾಸನಾಃ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟುಬಿಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಯತಾಃ-ಯತ್ನಶೀಲ
ರಾಗಿ. ||೩೩||ಗೋಧನಾನಿ-ಗೋರೂಪಗಳಾದಧನಗಳನ್ನು, ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ-ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸರ್ವತಃ- ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ,
ಕೃಂಗಾಣಿ-ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು, ಆಪೂರ್ವ-ಊದಿ, ತೇ-ಅವರು, ಸಪುರೋಹಿತಾಸ್ಸನ್ತಃ- ಪುರೋಹಿತರೊಡನೆಕೂಡಿದವರಾಗಿ, ಮಹ
ತಾ-ಬೊಡ್ಡದಾದ, ತೋರ್ಯಘೋಷೇಣ-ತಮಟೆಗಳಧ್ವನಿಯೊಡನೆ, -ಯಯುಃ-ತೆರಳಿದರು||೩೪||ರೋಧರಧಾಃ- ವಿರವಬಂಧಿಗಳಲ್ಲ, ನೂ
ತ್ಕುಚಕುಂಕುಮಕಾಂತಯಃ-ನೂತ್ನ-ಹೊಸತಾದ, ಕುಚಕುಂಕುಮ- ಮೊಲೆಗಳೆಂಬೊಳಿದಕಂಠೋಳನೆ, ಕಾಂತಯಃ-ಹೊಳಪುಳ್ಳವ
ರಾದ, ನಿಪ್ತಕಂಠ್ಯ-ಚಿನ್ನದವರಹಾಗಳನರಗಳಿಲ್ಲವರಾದ, ಸುವಾಸನಃ-ಒಳ್ಳಿತಾದವಸ್ತ್ರಗಳಿಲ್ಲವರಾದ, ಗೋಪ್ಯ-ಗೋಪ್ತಿಯರು,
ಪ್ರೀತ್ಯಾ-ಪ್ರಿಯದಿಂದ, ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾಂ-ಕೃಷ್ಣನವಿನೋದವನ್ನು, ಜಗಃ-ಹಾಡಿದರು ||೩೫||ತದಾ-ಅಗ, ಯಶೋದಾರೋಹಿಣ್ಯಾ-
ಯಶೋದೆಯೊರೋಹಿಣಿಯೂ, ಏಕಂಕಕಟಂ-ಒಂದುಬಂಧಿಯನ್ನು, ಕೃಷ್ಣರಾಮಾಭ್ಯಾಂತಜ- ಕೃಷ್ಣರಾಮೊಡನೆ, ಅಸ್ಥಿತೇ-
ವಿರವರೂ, ತತ್ಯಧಾಶ್ರವಣೋತ್ಸುಕೇ-ತೆ-ಅಕೃಷ್ಣರಾಮರ, ಕಥಾ-ಬರಿತಗಳನ್ನು, ಶ್ರವಣ-ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ, ಉತ್ಸುಕೇ-ಕು
ತೂಕಲಗೊಂಡವರೂಆಗಿ, ರೇಜತುಃ-ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರು ||೪೦|| ಸರ್ವಕಾಲಸುಖಾವಶಂ- ಸಕಲತುಃಗಳಲ್ಲಿಯೂಸುಖವನ್ನು ಮಾಡುವ

ಡು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಬಿಲ್ಲುಗಳಂಪಿಡಿದವರಾಗಿ ಹೊರಟರು. ||೩೩|| ಮತ್ತು ಗೋಪಾಲಕರುತ್ವರೆಯೊಡಗೂಡಿ ಗೋ
ಧನಗಳೂ ಘುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊಂಬುಗಳಂ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಸಿ ಬೊಡ್ಡದಾದವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯೊಡನೆ ಪು
ರೋಹಿತಸಮೇತರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದತೆರಳಿದರು. ||೩೪|| ಅನಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸತಾಗಿ ಕುಚದಲ್ಲಿಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕುಂಕುಮ
ದಿಂ ಪಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಮತ್ತುದಿವ್ಯದುಕೂಲಂಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟಿರುವ, ಹಾರದಕಂಗಳೆಂ ಶೋಭಿಸುವಕಂಗಳಿ
ಲ್ಲ, ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ರಥಾರೋಹರಾಗಿ ಅತಿಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಿತ್ರೆಯಂ ಗಾನಂಗೆಯ್ದರು.||೩೫||ಅದೇ
ದೀಪಿಯಲ್ಲಿ ಯಶೋದಾರೋಹಿಣೀದೇವಿಯೆರಾ ಈರ್ವರೂ ಒಂದೇರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರಾಗಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ
ಹಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲಮುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅಪುತ್ರೋಡನೆ ಪ್ರ
ಕಾಶಿಸಿದರು. ||೪೦||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗೋವಾಲಕರು ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖಕರವಾದ ಬೃಂದಾವನವೆಂಬ ಸ್ಥಾ

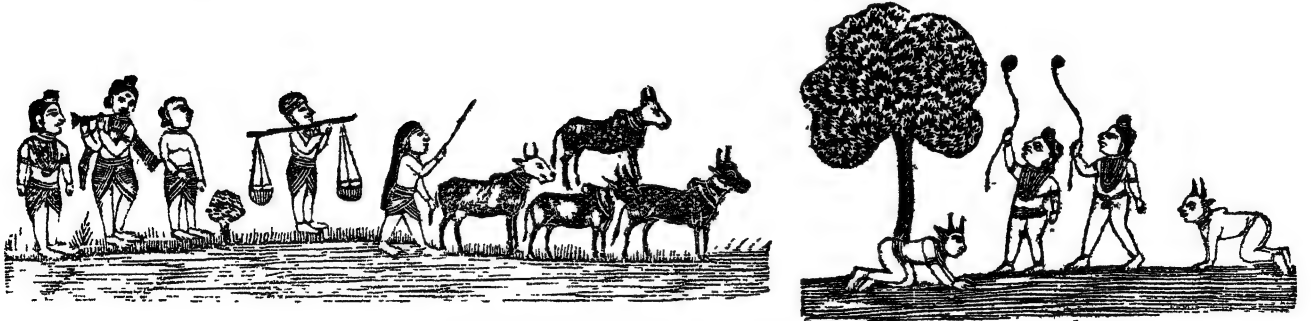

ನವಿಲೇಪಮ ಪ್ರವೇಶುಗೆಯ್ದ ಅಲ್ಲಿ ಕಕಟಂಗಳಿಂದ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕಾರವಾಗಿ ಗೋಪಗಮೂಹಕ್ಕೆ ವಾಗಸ್ಥಾನ
ವಂಚಿಸಿದರು ||೪೦|| ಎಲ್ಲೆತರಸೇ, ಅಗ ಒೞಂದಾವನವನ್ನೂ ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯನ್ನೂ ಯಮುನಾನದಿಯ ಮ

ಶ್ಯಸರ್ವಕಾಲಸುಖಾವಹೃತ್ | ತತ್ರ ಚಕ್ರಂ ವ್ರಜಾವಾಸುಕಕಟ್ಮರಧ್ವಜಂದ್ರವತ್ || ೪೧ || ಬೃಂದಾವನಂ
ಗೋವರ್ಧನಂ ಯಮುನಾ ಪುಳಿನಾ ಚ | ನಿಕ್ಷುಪ್ತಸೀಮತಃ ಪೀಠೀ ರಾಮಮಾಧವಯೋರ್ಮುಖ || ೪೨ || ಏವಂ
ವ್ರಜಾಕಸಾಂ ಪ್ರೀತಿಯಚ್ಛಂತೌ ಬಾಲಚಪ್ಪಿತ್ಯೈಃ | ಕಲವಾಕ್ಯೈಸ್ಸ್ಯಕಾಲೇನ ವತ್ಸಪಾಲೌ ಬಭೂವತುಃ |
ಅವಿದೂರೇ ವ್ರಜಭುವಸ್ಸಹಗೋಪಾಲಬಾಲಕೈಃ | ಚಾರಯಾಮಾಸ ತುರ್ವತ್ ಸ್ನಾನಾಂ ಕ್ರೀಡಾಪರಿಚ್ಛದೌ |
ಕೃಚಿದ್ವಾದಯತೋವೇಣಂ ಪ್ರಸಂತೌ ಹೈವಣ್ಯೈಃ ಕೃಚಿತ್ | ಕೃಚಿತ್ಪದ್ಮಾಕಿಂಕಣೀಭಿಃ ಕ್ಷಿಪತಶ್ಚ ಕೃಚಿತ್ಪು

ಬೃಂದಾವನಂ-ಬೃಂದಾವನವೆಂಬಕಾಡನ್ನು, ಸಂಪ್ರವಿಶ್ಯ-ನೇರಿ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಕಕಟೈಃ-ಬಂಡಿಗಳಿಂದ, ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರವತ್-ಅರ್ಧ
ಚಂದ್ರನಹಾಗೆ, ವ್ರಜಾವಾಸಂ-ಗೋಲ್ಲರಪಾಳ್ಯವನ್ನು, ಚಕ್ರಂ-ಮಾಡಿದರು || ೪೧ || ನೃಪ-ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ | ಬೃಂದಾವನಂ- ಬೃಂ
ದಾವನವೆಂಬಕಾಡನ್ನೂ, ಗೋವರ್ಧನಂ-ಗೋವರ್ಧನವೆಂಬಬೆಟ್ಟವನ್ನೂ, ಯಮುನಾಪುಳಿನಾಚ-ಯಮುನಾ ನದಿಯಮರಳಿಟ್ಟ
ಗಳನ್ನೂ, ನಿಕ್ಷುಪ್ತ-ನೋಡಿ, ರಾಮಮಾಧವಯೋಃ-ಬಲಭದ್ರಕೃಷ್ಣರಿಗೆ, ಉತ್ತಮಾ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಪ್ರೀತಿಂ-ಅನುರಾಗವು, ಆಸೀ
ತ್-ಉಂಟಾಯಿತು || ೪೨ || ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಕಲವಾಕ್ಯೈಃ-ಕಲ-ಅಪ್ಯುಕ್ತಮಧುರಗಳಾದ, ವಾಕ್ಯೈಃ-ಮುದ್ದುನುಡಿಗಳೆಳ್ಳ, ಬಾಲಚಪ್ಪಿ
ತ್ಯೈಃ-ಹುಡುಗಾಟಗಳಿಂದ, ವ್ರಜಾಕಸಾಂ-ಗೋಲ್ಲರಪಾಳ್ಯವೇಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಉಳ್ಳವರಿಗೆ, ಪ್ರೀತಿಂ- ಪ್ರಿಯಭಾವವನ್ನು, ಯಚ್ಛಂತೌ-
ಕೊಡುತ್ತಿರುವರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಸ್ವಕಾಲೇನ-ತಮ್ಮವಯಸ್ಸಿನಿಂದ, ವತ್ಸಪಾಲೌ-ಕರುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವವರು, ಬಭೂವತುಃ-ಆದ
ರಂತೆ || ೪೩ || ನಾನಾಕ್ರೀಡಾಪರಿಚ್ಛದೌ-ನಾನಾ-ಹಲವುಬಗೆಯಾದ, ಕ್ರೀಡಾ-ಆಟಗಳ, ಪರಿಚ್ಛದೌ- ಉಪಕರಣಸಾಮಗ್ರಿಗಳುಳ್ಳ ರಾ
ಮಕೃಷ್ಣರು, ವ್ರಜಭುವಂ-ಗೋಲ್ಲರಹಳ್ಳಿಯೆಂಬೊಮ್ಮಿಗೆ, ಅವಿದೂರೇ-ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ, ಗೋಪಾಲಬಾಲಕೈಸ್ಸಹ-ಗೋಲ್ಲರಹುಡುಗರೊಡನೆ, ವ
ತ್ಸಾನ್-ಕರುಗಳನ್ನು, ಚಾರಯಾಮಾಸತುಃ-ತಿರುಗಾಡಿಸಿದರು. ಅಧವಾಮೇಯಿಸಿದರು || ೪೪ || ಕೃಚಿತ್-ಒಂದುಕಡೆ, ವೇಣುಂ-ಕೊಳಲ
ನ್ನು, ವಾದಯತಃ-ಉದವರು. ಕೃಚಿತ್-ಒಂದುಕಡೆ, ಹೈವಣ್ಯೈಃ-ಬೆಲ್ಲವತ್ತಿನಲ್ಲಿಮೊದಲಾದಕಾಯಿಗಳಿಂದ, ಕ್ಷಿಪಂತೌ-ಎತ್ತಿಹೊಡೆ
ಯುವರಾಗುವರು ಕೃಚಿತ್-ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕಿಂಕಣೀಭಿಃ-ಗೆಜ್ಜೆಗಳುಳ್ಳ, ಪದ್ಮಾಕಿಂಕಣೀ-ಕಾಲುಗಳಿಂದ, ಕ್ಷಿಪತಶ್ಚ- ಒದೆಯುತ್ತಲಾಯಿರು

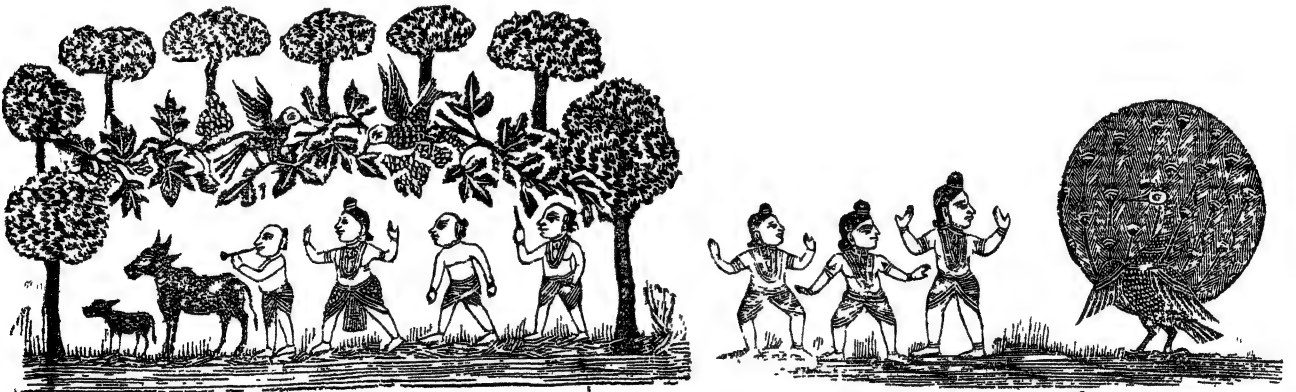
ರಳತಿಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿರ್ವರಿಗೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಪ್ರೀತಿಯುಂಟಾಯಿತು. || ೪೨ || ಈಪ್ರೀತಿ
ಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಗೋಪಿಯರಿಗೆ ತಮ್ಮಬಾಲಕ್ರೀಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಮನೋಹರವಾದ ಮುದ್ದುಮಾತುಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರೀ
ತಿಯುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿರ್ವರೂ ಸಂಭಾವಣೆಯೋಗ್ಯವಾದ ವಯಸ್ಸಿನೆಯ್ದಿ ಕರುಗಳನ್ನು
ಪಾಲಿಸುವರಾದರು. || ೪೩ || (ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಕೌಮಾರಲೀಲೆಯಂ ವರ್ಣಿಸುವನಂತೆ-) ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃ
ಷ್ಣರಿರ್ವರೂ ಗೋಪಾಲಬಾಲರಿಂಕೂಡ ನಾನಾವಿಧಗಳಾದ ಕ್ರೀಡಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಸ
ಮೀಪಬೊಮ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಕರುಗಳಂ ಮೇಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. || ೪೪ || ಅದಂತೆ- ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿರ್ವರೂ ಒಂದುವೇಳೆಯ

ಲ್ಲಿ ವೇಣುಗಾನಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಮತ್ತೊಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕವಣಿಗಳಿಂದ ತ್ರಿಬಿಲ್ವಾದಿಫಲಗಳಂ ಎಸೆಯು
ತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆಗಳಿಂಕೂಡಿದ ಪಾದಗಳಿಂದ ಕಾಣಿಯತಲಿರುವರಾಗಿ ವಿಹರಿ

ನಃ ||೪೫||ವೃಷಾಯಮಾಣೌನರ್ದಂತೌಕ್ವಚಿತ್ಕೃತಿಮಗೋವೃವೈಃ | ಗೋವೈರಾದ್ಧಾಮಚರಿತೌಯುಯು
ಧಾತೆಪರಸ್ಪರಮ್ ||೪೬|| ಚಕೋರಕೌಂಚಚಕ್ರಾಂಗಭಾರದ್ವಾಜಾಃ ಸರ್ಪಿಣಿಃ | ಅನುರೋದಿತಿಸತ್ತ್ವಾಃ
ವೈಭೀತವದ್ವ್ಯಾಫಸಿಂಹಯೇಃ | ಅನುಕ್ಯತ್ಯರುತ್ವೈರ್ಜಂತೂಂಶ್ಚೈರತುಃಪ್ರಾಕೃತೌಯಧಾ ||೪೭|| ಕದಾ
ಚಿದ್ಯಮುನಾತಿರವತ್ಸಾಂಶ್ಚಾರಯತೋರಭಕ್ತೈಃ | ವಯಸ್ತ್ಯೈಃಕೃಷ್ಣಬಲಯೇರ್ಜಿಘಾಂಸುರ್ದೃಢೈಃ
ತತ್ ||೪೮||ತಂವತ್ಸರೂಪಿಣಂವೀಕ್ಷ್ಯವತ್ಸಯೋಧಗತಂದರಿಃ | ದರ್ಶಯಃಸ್ಥಲದವಾಯಶನ್ಯೈರ್ಮೃಗಧವಾಸು

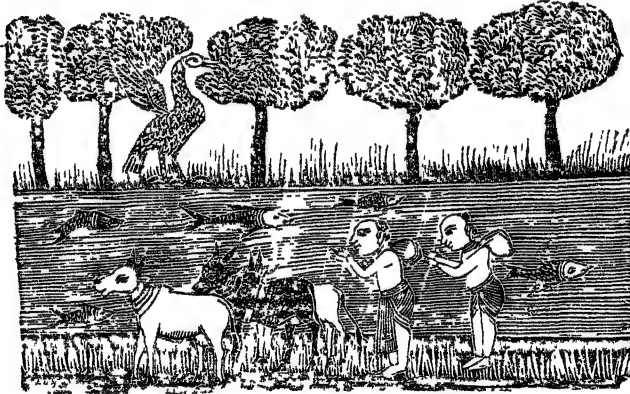
ವರು. ಕೃಷಿತ್ಪನು-ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆಯೊಳಗಾದರೋ||೪೬|| ವೃಷಾಯಮಾಣೌ-ಎತ್ತುಗಳಾಗಿರುವವರಾಗಿ, ಸರ್ಪಂತಾ-ಕೊಗುತಲಿ
ರುವರೂ, ಉದ್ಧಾಮಚರಿತೌ-ಅತಿಶಯವಾದಚರಿತೌವೃಷವರೂಆದರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಕ್ವಚಿತ್-ಬಂದುದಾದಲ್ಲಿ, ಕೃತಿಮಗೋವೃ
ವೈಃ-ಕೃತಿಮ-ಕಲ್ಪಿತವಾದ, ಗೋವೃವೈ-ಆಕಳಿಯೆತ್ತುಗಳಆಕಾರಗಳುಳ್ಳವರಾದ, ಗೋಪೈ-ದನಗಳಂಕಾಯವಹುಡುಗರೊಡನೆ, ಪ
ರಸ್ಪರಂ-ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ, ಯುಯುಧಾತೇ-ಜಗಳವಾಡಿದಂತೆ ||೪೭|| ಸಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಸರ್ಪಿಣಿ- ಸಮಲಗಳನ್ನೂ, ಚಕ್ರೋರ
ಕೌಂಚಚಕ್ರಾಂಗಭಾರದ್ವಾಜಾಃ- ಚಕ್ರೋರ-ಶಿಂಗಳಹಕ್ಕಿ, ಕೌಂಚ-ಕೊಕ್ಕರಿ-ಚಕ್ರಾಂಗ-ಚಕ್ರವಾಕವಷ್ಟೆ, ಭಾರದ್ವಾಜಾಃ -
ಕಬ್ಬುಲಚಕ್ಕಿಗಳನ್ನೂ, ಅನುರೋದಿತಿ-ಅನುಸರಿಸಿಕೊಗುವನು. ಸತ್ತ್ವಾಃ-ಹಲವುಜಂತುಗಳನ್ನು, ಅನುರೋದಿತಿ-ಅನುಸರಿಸಿಅಣಕಿ
ಸಿಕೊಗುವನು. ವ್ಯಾಫಸಿಂಹಯೇಃ-ಪುಲಿಗೊಸಿಂಹಕ್ಕೂ, ಭೀತವತ್-ಹೆದರಿರುವಂತೆ, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವನು. (ಆರಾಮಕೃ
ಷ್ಣರು)ರುತ್ವೈಃ-ಶಬ್ದಗಳಿಂದ, ಜಂತೂಃ-ಅಂಚನಮಿಲಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು, ಅನುಕ್ಯತ್ಯ- ಅಣಕಿಸಿಕೊಗಿ, ಪ್ರಾಕೃತೌಯಧಾ-
ಪಾಮರರುಜೇಗೋಹಾಗೆ, ಚೀರತುಃ-ತಿರುಗಾಡಿದರು ||೪೭||ಕದಾಚಿತ್-ಬಂದಾನೊಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣಬಲಯೇಃ-ಕೃಷ್ಣನೂಬಲ
ರಾಮನೂ, ವಯಸ್ತ್ಯೈಃ-ಗಳೆಯರಾದ, ಅರ್ಭಕೃಷ್ಣಹ-ಹುಡುಗರೊಂದಿಗೆ, ಯಮುನಾತೀರೇ-ಯಮುನಾನದಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ, ವತ್ಸಾಃ-
ಕರುಗಳನ್ನು, ಚಾರಯತೋಽಸೃತೋಃ- ಮೇಯಿಸುತ್ತಿರುವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ಜಿಘಾಂಸುಃ- ಕೋಲಿಳಿಸಿದ, ದೃಢೈಃ-ಅಸುರನು, ಆ
ಗಮತ್-ಬಂದನು ||೪೮||ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ವತ್ಸಯೋಧಗತಂ- ಕರುಗಳಿಬಂದಿನಲ್ಲಿಸೇರಿರುವ, ವತ್ಸರೂಪಿಣಂ- ಕರುವಿನರೂಪವುಳ್ಳ,

ಸಿದರು. ||೪೫||ಮತ್ತೊಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಗಳಾದ ಕಂಬಳಾದಿಗಳಂ ತುಂಬಕವಿಚಿಕೋಂಡು ಕಪಟದಿಂದ
ಗೋವೃಷಭ ವೇವಗಳಂಧರಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಗೋವೃಷಭಗಳುತೆ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯತಲಿರುವ ಗೋಪಾಲಬಾಲಕರೊ
ಡನೆ ತಾವೂ ಅದೇವೇಷದಿಂದ ಹಾಗೆಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯುವರಾಗಿ, ಪರಸ್ಪರವಾಗಿಯುದ್ಧಂಗೆಯ್ದರು. ||೪೬||ಮತ್ತುರಾಮ
ಕೃಷ್ಣರು ಹುಲಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳದನೆಯಿಂದ ಹದರದವರಂತೆಯು ತಿಗಳಹಕ್ಕಿ ಕೊಕ್ಕರಿ ಚಕ್ರವಕ್ಕಿ ಕಬ್ಬುಲ
ಹಕ್ಕಿನಮಿಲುವುಗಳನನುಸರಿಸಿ ಹಾಗೆಯೇ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದರು. * ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕಪ್ರಾಣಿಗಳಹಾಗೂ ಧ್ವನಿಮಾಡು
ತ್ತ ಅಣಕಿಸುತ್ತ ಲೋಕಸಾಧಾರಣರಾದ ಬಾಲಕರಂತೆ ತಾವೂ ಸಂಚರಿಸಿದರು. * ||೪೭||ಹೀಗೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಲಿರುವ
ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನ್ನೇಹಿತರಾದ ಗೋಪಾಲರಿಂಕೂಡಿ ಯಮುನಾತೀರದಲ್ಲಿ ಕರುಗಳಂ ಮೇಯಿಸುತ್ತಲಿರು
ವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಕೋಲಿಬೇಕೆಂದು ವತ್ಸನೆಂಬ ದೈತ್ಯನು ಬಂದನು||೪೮||ಆಗ ಕೃಷ್ಣನು ಕರುವಿನರೂಪವುಳ್ಳ

ದೇತ ||೪೯|| ಗೃಹೀತ್ವಾಪರವಾದಾಭ್ಯಾಂಸಹಲಾಂಗೂಲಮಚ್ಯುತಂ | ಭ್ರಾಮಯಿತ್ವಾಕಷಿತ್ವಾಗ್ರವಾ |
ಹಿಣೋದ್ಗತೇವಿತತ್ ||೫೦|| ಸಕಪಿತ್ಥೈರ್ಮಹಾಕಾಯಃಪಾತ್ಯಮಾನ್ಯೈಃಸಮತದ | ಅಂವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಸ್ಮಿತಾ
ಬಾಲಾಶ್ಯಶಂಸುಸ್ಸಾಧುಸಾಧ್ವಿತಿ ||೫೧|| ದೇವಾಶ್ಚೈವರಿಸಂತುಷ್ಠಾಪವರ್ಷಾಃಪುಷ್ಪದರ್ಶಿಃ || ತೌವತ್ಸ
ಪಾಲಕೌಭೂತ್ವಾಸರ್ವಲೋಕೈಕಪಾಲಕೌ || ಸಪ್ರಾತ್ರಾಶೌಗೋವತ್ಸಾಂಶ್ಚ ರಯಸ್ತೌವಿಚೇರತುಃ ||೫೨||

ತಂ-ಆವತ್ಸಾಸುರನನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಬಲದೇವಾಯ-ಒಲರಾಮನಿಗೆ, ದರ್ಶಯಿಸ- ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಶಸ್ತ್ರೈಃ-
ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಮುಗ್ಧವೆ-ಅರಿಯದವನಹಾಗಿ, ಆನದತ್-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋದನು ||೪೯|| ಅಚ್ಯುತಂ-ಚ್ಯುತನು, ಅಪರವಾದಾಭ್ಯಾಂಸಹ-ಹಿಂ
ಗಾಲುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಲಾಂಗೂಲಂ-ಬಾಲವನ್ನು, ಗೃಹೀತ್ವಾ-ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಭ್ರಾಮಯಿತ್ವಾ-ನುತ್ತುಲಿಸಿ, ಅಗ್ರವಾ-ಗತಜೀವಿತಂ-
ಕಳೆದುಹೋದಪ್ರಾಣವುಳ್ಳವತ್ಸಾಸುರನನ್ನು, ಕಪಿತ್ಥಾಗ್ರೇ-ಬೇಲವಗಿಡಗಳಮೇಲೆ, ಪಾಹಿಣೋತ್-ಬಿಡುಬಿಡು ||೫೦|| ಮಹಾಕಾಯಃ-
ದೊಡ್ಡಮ್ಮೆಯುಳ್ಳ, ಸಃ-ಆವತ್ಸಾಸುರನು, ಪಾತ್ಯಮಾನ್ಯೈಃ-ಕಡಹವುಡುತಲಿರುವ, ಕಪಿತ್ಥೈಸ್ಸಹ-ಬೇಲದಮರಗಳೊಡನೆ, ಪವತಹ-
ಬಿಡು ನಷ್ಟಿ ಬಾಲಾಃ-ಹುಡುಗರು, ತಂ-ಜಿದ್ದ ವತ್ಸಾಸುರನನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ಕಂಡು, ಸಸ್ಮಿತಾಸ್ಸಂತಃ-ಅಶ್ವರ್ಯ ಗೊಂಡವರಾಗಿ, ಸಾ
ಧುಸಾಧ್ವಿತಿ-ಚನ್ನಾಯಿತುಚನ್ನಾಯಿತೆಂದು, ಶಂಸುಃ-ಪೂಗಳಿದರು ||೫೧|| ಉಪರಿ-ಮೇಲೆ, ಸಂತುಷ್ಠಾಃ- ಸಂತಸಗೊಂಡ, ದೇ
ವಾಶ್ಚ-ದೇವತೆಗಳೂಕೂಡ, ಪ್ರವರ್ಷಣಂ-ಹೂವಿನಮಳೆಯನ್ನು, ವರ್ಷಾಃ- ಸುರಿದರು ಸರ್ವಲೋಕೈಕಪಾಲಕೌ-ಸರ್ವಲೋ
ಕ-ಸಕಲಲೋಕಗಳಿಗೂ, ಏಕಪಾಲಕೌ-ಮುಖ್ಯರಕ್ಷಕರಾದ, ತೌ-ಆರಾಮಕ್ಕೆವೃತ್ತಿ, ಪತ್ನಪಾಲಕೌಭೂತ್ವಾ-ಕರುಗಳನ್ನು ಕರು
ವವರಾಗಿ, ಸಪ್ರಾತ್ರಾಶೌ-ಪ್ರಾತಃಕಾಲವೆಳೆದವರಾದುದರಿಂದಯೊಡನೆಕೂಡಿದವರಾಗಿ, ಗೋವತ್ಸಾಃ- ಗೋವುಗಳನ್ನೂಕರುಗಳ
ನ್ನೂ, ಚಾರಯಂತಾಸಂತಾ-ಮೇಯಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲಿರುವವರಾಗಿ, ವಿಚೇರತುಃ-ಸಂಚರಿಸಿದರು ||೫೨|| ಏಕದಾ-ಒಂದುಸಮಯ

ರಿಸಿ ಕರುಗಳ ಗುಂಪಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕಿರುವ ಅದ್ವೈತ್ಯನಂಕಂಡು ಅವನಂ ಬಲರಾಮನಿಗೇತೋರಿಸುತ್ತ ತಾನುಆಲಯದವ
ನಂತೆಮೆಲ್ಲನೆ ಅವನ ಸಮೀಪವನೆಯ್ವಿದನು. ||೪೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಾಲರೊಡಗೂಡುವನಂತೆ ಅವನ ಹಿಂ
ದಣಕಾಲ್ಗಳಂ ಪಿಡಿದು ಮೇಲೆತ್ತಿ ವೇಗದಿಂತಿರುಗಿಸಿ ಅಷ್ಟಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಣಗಳಂ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಅದ್ವೈತ್ಯನಂ ಬೇ
ಲದ ಮರದಮೇಲೆ ಬೀಸಿಯಿಟ್ಟನು. ||೫೦|| ಮಹತ್ತಾದ ದೇಹವುಳ್ಳ ಆವತ್ಸಾಸುರನು ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಎಸೆಯುವಿ
ಕೆಯಿಂದ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಬೇಲದಹಂಣುಗಳೊಡನೆ ತಾನೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ಆಗ ಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ಆವತ್ಸಾ
ಸುರನಂ ನೋಡಿ “ ಚನ್ನಾಯಿತು ಚನ್ನಾಯಿತು.” ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು. ||೫೧|| ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ
ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ವತ್ಸಾಸುರನ ಸಂಹಾರದಿಂ ಸಂತೋಷ ಯುಕ್ತರಾದ ದೇವತೆಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ ಪುಷ್ಪಂಗಳಂ
ವರ್ಷಿಸಿದರು.* ಸರ್ವಲೋಕಂಗಳಿಗೂ ಮುಖ್ಯಪಾಲಕರಾದ ಆರಾಮಕ್ಕೆವೃತ್ತಿ ರೀರ್ವರೂ ವತ್ಸಬಾಲಕರಾಗಿ ಒಂದುಸ
ಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದೊಳು ಭೋಜನಂಗೆಯ್ಯತಕ್ಕ ಅನ್ನದಬುತ್ತಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿದವರಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕರುಗಳಂ
ಮೇಯಿಸುತ್ತ ಸಂಚರಿಸಿದರು. ||೫೨|| ಆಗ ಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರುಗಳಹಿಂದುಗಳ್ಳು ಪಾಲಿಸುತ್ತ

ಸ್ವಂಸ್ವಂವತ್ಸಕುಲಂಸರ್ವಪಾಯಯಿದ್ಯಂತವಿಕದಾ | ಗತ್ವಾಜಲಾಶಯಾಭ್ಯಾಶಂಪಾಯಯಿತ್ವಾಪಶುರ್ಜ
ಲವಂ ||೫೩|| ತತಃತದದೃಶುರಾಪಾಪಮಹಾನತ್ಯಮವಸ್ಥಿತಮ್ | ತತ್ರಸುರೈಃಪ್ರಭಿನ್ನಸ್ಯಗಿರೈಶ್ಚೈವಂಗಮಿವ
ಚ್ಯುತಮ್ ||೫೪|| ಸವೈಬಕೋನಾಮಮಹಾನಸುರೋಬಕರೂಪಧೃತ್ | ಆಗತ್ಯಸಹಸಾಕೃಷ್ಣಂತೀಕ್ಷ್ಣತುಂ
ಡೋಗ್ರಸೀದ್ಬಲೀ ||೫೫|| ಕೃಷ್ಣಂಮಹಾಬಕಗ್ರಸ್ತಂಧೃಷ್ಯಾಪ್ರಾಪಾದಯೋರಭಕಾಃ | ಬಭೂವುರಂದ್ರಿ
ಯಾಣೀವವಿನಾವಾಪ್ರಾಣೈರ್ದಿಶತಃ ||೫೬|| ತಂತಾಲಮೂಲಂಪ್ರದಹಂತಮಗ್ನಿವದ್ಗೋಪಾಲಸೂನುಂಪಿತ
ರಂಜಗದ್ಗುರೋಃ | ಚರ್ಭದ್ಸದ್ಯೋತಿರಾಪಾಪ್ತಂತಂಬಕಸ್ತುಂಡೆನಹಂತುಂಶುನರಭೃಪದ್ಯತ ||೫೭|| ತಮಾ

ದಶ, ಸರ್ವ-ಎಲ್ಲರೂ, ಸ್ವಂಸ್ವಂ-ತಮ್ಮತಮ್ಮದಾದ, ವತ್ಸಕುಲಂ-ಕರುಗಳೊಡನೂ, ಪಾಯಯಿದ್ಯಂತಸ್ಕಂತೆ-ನೀರುಕುಡಿಸಿ
ಳಿಸಿದವರಾಗಿ, ಜಲಾಶಯಾಭ್ಯಾಶಂ-ಜಲಾಧಾರವೆಳೆಯನ್ನು ಕೂತು, ಗತ್ವಾ-ಹೋಗಿ, ಪಾಯಯಿತ್ವಾ-ಕರುಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯಿಸಿ, ಜ
ಲಂ-ನೀರನ್ನು, ಪಪುಃ-ಕುಡಿದರು ||೫೩|| ತೇಬಾಲಾಃ-ಆಹುಡುಗರು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ವಜ್ರಭಿನ್ನ-ಸ್ಥ-ಸಿಡಿಲಿನಿಂದಸೀಳಿದ, ಗಿರೀಶ-ಬೆಟ್ಟದ,
ಚ್ಯುತಂ-ಜಾರಿಬಿದ್ದ, ಶೃಂಗಮಿವ-ಕೋಡುಗಲ್ಲಿನಹಾಗೆ, ಅವಸ್ಥಿತಂ-ಕುಳಿತಿರುವ, ಮಹಾನತ್ಯಂ-ದೊಡ್ಡಜಂತುವನ್ನು, ದದೃಶುಃ-ಕಂ
ಡರು. ತತ್ರ-ನುಃ-ಹೆದರಿದರು ||೫೪|| ಬಲೀ-ಬಲವಂತನಾದ, ತೀಕ್ಷ್ಣತುಂಡಃ-ಪಿತವಾದಬಾಯಿಕೊಕ್ಕುಗಳುಳ್ಳ, ಬಕರೂಪಧೃತ್-ಕೊ
ಕ್ಕುರಿಯರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಮಹಾಅನುರೋ-ದೊಡ್ಡದೈತ್ಯನಾದ, ಬಕೋನಾಮ-ಬಕನೆಂದುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ, ಸವೈ-ಆವನಾದರೋ,
ಸಹಸಾ-ಬೇಗನೆ, ಆಗತ್ಯ-ಬಂದು, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಗ್ರಸೀತೆ-ನುಂಗಿದನು ||೫೫|| ರಾಮಾದಯಃ-ರಾಮನೇಮೊದಲಾಗಿವು
ಳ್ಳ, ಅರ್ಭಕಾಃ-ಹುಡುಗರು(ರಾಮನನ್ನು ವಿನಾಮಿಕ್ಕುಪಡುಗರು) ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಮಹಾಬಕಗ್ರಸ್ತಂ- ದೊಡ್ಡಕೊಕ್ಕುರಿಯಿಂದನುಂ
ಗಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನಾಗಿ, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಪ್ರಾಣೈರ್ವಿನಾ-ಪ್ರಾಣಗಳಲ್ಲದೆ, ಇಂದ್ರಿಯಾಣೀವ-ಇಂದ್ರಿಯಗಳಹಾಗೆ, ವಿಚೇತಸಃ-
ಚೈತನ್ಯವಿಲ್ಲದವರು, ಬಭೂವುಃ-ಆದರಂತೆ ||೫೬|| ಬಕಃ-ಬಕಾಸುರನು, ಜಗದ್ಗುರೋಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆತೆಂದೆಯಾದಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ, ಪಿತ
ರಂ-ತಂದೆಯಾದ, ಗೋಪಾಲಸೂನುಂ-ನಂದಗೋಪನಮಗನಾಗಿರುವ, ತಾಲಮೂಲಂ-ಕೆನ್ನಿ ಗಳಬುಡವನ್ನು, ಅಗ್ನಿವತ್-ಬೆಂಕಿಯ
ಹಾಗೆ, ಪ್ರದಹಂತಂ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿಗುಡುತಲಿರುವ, ಅಕ್ಷತಂ-ಗಾಯಗೊಳ್ಳದೆಲಿರುವ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸದ್ಯುಃ-ಆಗಲೇ, ಚರ್ಭದ್-
ಕಕ್ಕಿದನು. ಅತಿರುಷಾ-ಬಹಳಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ತುಂಡೇನ-ಬಾಯಿಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ, ಹಂತುಂ-ಕೊಲ್ಲಲೋಸುಗೆ, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಅ
ಭೃಪದ್ಯತ-ಬಂದನು ||೫೭|| ಸತಾಂ-ಸತ್ತುಪರಿಗೆ, ಗತಿಃ-ಪ್ರಾಪ್ಯನಾದ, ಸಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಕಂಸನಖಂ-ಕಂಸಾಸುರನಿಗೆಮಿತ್ರನಾಗಿ,

ತನ ಪ್ರಾಯರಾದರು. ||೫೬|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಬಕಾಸುರನು ತನ್ನ ದವಡೆಗಳನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ದಹಿ
ಸುತ್ತಿರುವ ಗೋಪಾಲ ಪುತ್ರನಾದ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಗೂ ತವೆಯಾದ ಆ ಕೃಷ್ಣನಂ ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ
ಕಕ್ಕಿದನು. ಮತ್ತು ಆಗ ಲೇಖವಾದರೂ ಗಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಆಕೃಷ್ಣನಂಕುಡು ಅತಿಕೋಪದಿಂದ ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ
ಕೊಲ್ಲಲೋಸುಗೆ ಅಭಿಮುಖನಾಗಿ ಆಕೃಷ್ಣನಂ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಂದನು. ||೫೭|| ಸತ್ತುಪರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿರೂಪನೂ

ನದೀಸಮೀಪವನೆಯಿದ್ದ ಕರುಗಳಿಗೆ ಜಲಪಾನವಂಗೈಯಿಸಿ ತಾವೂ ಜಲಪಾ
ನಂಗೈಯ್ದರು. ||೫೩|| ಅಲ್ಲಿ ಆಗೋಪಾಲಕರು ಇಂದ್ರನ ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ
ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪರ್ವತದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಜಾರಿಬಿದ್ದಿರುವ ಕಿವರದಂತೆ ಅತ್ಯು
ನ್ನತವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಮಹತ್ವಾದ ಪ್ರಾಣಿಯಂ ಕಂಡು ಭಯವನೆಯ್ದಿ
ದರು. ||೫೪|| ಆಪ್ರಾಣಿಯಾರಿಂದರೆ-ಬಕನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ
ಮಹಾದೈತ್ಯನು ಕೊಂಚವಕ್ಕಿಯ ರೂಪದಿಬಂದುತೀಕ್ಷ್ಣಗಳಾದ ಕೊ
ಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನಾಗಿ ತ್ವರೆಯಿಂದಕೃಷ್ಣನಂ ಗ್ರಹಿಸಿದನು. ||೫೫|| ಆಗ
ಮಹಾಬಕಪಕ್ಷಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಸಂಗೈಯ್ದಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂನೋಡಿ ಬಲ
ರಾಮ ಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನಂ ಹೊರತು ಮಿಕ್ಕವರೆ
ಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಣವಂ ತೊರೆದಿರುವ ಚಕ್ಷುರಾದೀಂದ್ರಿಯಗಳಂತೆ ಅಚ್ಚೇ

ಪತಂತಂಸುನಿಗೃಹ್ಯತುಂಪಯೋರ್ದೋರಾಭ್ಯಾಂಬಕಂಕಂಸನಖಂಘ್ರತಾಂಗತಃ | ಪಶ್ಯೇತ್ಸುಬಾಲಪಂದದಾರಲೀ
ಲಯಾಮುದಾವಮೋನೀರಣವದ್ವಿವಾಕಸಾಮ್ ||೫೮|| ತದಾಬಕಾರಿಂಸುರಲೋಕವಾಸಿನಸ್ಸಮಾಕಿರನ್ನಂ
ದನಮುಲ್ಲಿಕಾಧಿಭಿಃ | ಸುನೀಡೀರೆಚಾನಕಶಂಖಸುಸ್ತವೈಸ್ತದ್ವೀಕ್ಷ್ಯಗೋವಾಲಕುಂತಾವಿಸಿಸ್ತೀರೆ ||೫೯|| ಮು
ಕ್ತಂಬಕಾಸ್ಯಾದುಪಲಭ್ಯಬಾಲಕಂಠಾಮಾದಯ್ಯವಾಙ್ಮಿಮೈಂದ್ರಿಯೋಗಣಃ | ಸ್ಥಾನಾಗತಂಪಂಪದಿರಭ್ಯ
ಸಿರೈಶ್ಚತಾಪ್ರಣೀಯವತ್ಸಾನ್ಯೋಜಮೇತ್ಯತಜ್ಞಗುಃ || ೬೦ || ಶ್ರುತ್ವಾತದ್ವಿಸ್ತಿತಾಗೋವಾಗೋಪ್ಯಶ್ಚಾತ್ಮಿ

ಅಪತಂತಂ-ಬರುತಲಿರವ, ರಂಪಕಂ-ಅಬಕಾನುರಂಪನ್ನು, ದೊರ್ಭಾರ್ಯಂ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ನಿಗೃಹ್ಯ-ತಡದ್ದುಡಿದು, ಬಾಲೇಷು-ಪು
ಡುಗರು, ಪಶ್ಯತ್ಸುನರಸ್ಸು-ನೋಡುತ್ತಿರುವವಾಗುತ್ತಿರಲು, ದಿವಾಕಸಾಂ-ದೇವತೆಗಳಿಗೆ, ಮುದಾವಪಸ್ಸು- ಸಂತೋಷವನ್ನು ಮಾಡು
ವವನಾಗಿ, ಪೀರಣವಶಿ-ಗಂಟಿಲ್ಲವೆಂದೆಂಬುದುಹಲ್ಲನ್ನಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಲೀಲಯಾ-ಪಿರಾನದಿಂದ, ಪದಾರ-ನೀಳಿದನು||೫೮|| ತದಾ-
ಅಗ, ಸುರಲೋಕವಾಸಿನಃ-ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿರುವವರು, ಬಕಾರಿಂ-ಬಕಾನುರಂಪನು, ವಾದಕೈಷ್ಣವನ್ನು, ನಂದನವುಲ್ಲಿಕಾದಿಭಿಃ-ನಂದ
ನವನವ ಲ್ಲಿಗೇಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ಸಮಾ-ಽರ್ಕ-ಹಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪಿಸಿದರು. ಆನಕಾಂಖನಂ-ಸ್ತವೈ-ಆನಕ-ತವುಟಿ, ಕಂಖ-ಕಂಬದಿಂದಲೂ,
ಸುಸ್ತವೈ-ಸ್ತೋತ್ರವೇವಾಗುವಲೂ, ಸುಪಾಡಿಶಿ-ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಗೋವಾಲಕುಂತಾಃ-ದನಗಳೆಂಕಾಯವವರಮಕ್ಕಳು, ತ
ತೇ-ಅದೇವತೆಗಳಿಮಾಡುವ ಪ್ರಾಪಿಸಿದನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ವಿಸಿಸ್ತೀರೆ-ಅಶ್ವರ್ಯಪಟ್ಟರು||೫೯|| ರಾಮಾದಯಃ-ಬಲಭವ, ನಮೋದಶಾ
ದವರು, ಬಕಾಸ್ಯಾಶಿ-ಬಕನಬಾಯಿಯೆಂಬುದರಿಂದ, ಮುಕ್ತಂ-ಜಿಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಬಾಲಕಂ-ಕೈಷ್ಣವನ್ನು, ಉಪಲಭ್ಯ-ನೋಡಿ, ಪಂದ್ರಿಯಃ-
ಇಂದ್ರಿಯಸಂಬಂಧವಾದ, ಗಣಃ-ಗುಂಪು, ಪಾಣಿನಿವ-ಪಾಣವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಸ್ಥಾನಾಗತಂ-ತಪಸ್ತಸ್ಥಲಕ್ಕೆಬಂದ, ತಂ-
ಅಶ್ವಸ್ಥವನ್ನು, ಪರಿರಭ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ನಿವೃತ್ತಾಃ-ದುಂಬಿನವೃತ್ತಿರೂಪವಾದನುಖವೃಷ್ಟವರಾಗಿ, ವತ್ಸಾ-ಕರ-ಗಳನ್ನು, ಪ್ರಣೀ
ಯ-ಗಂಪುಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ, ವ್ರತಂ-ಗೊಲ್ಲರವಾಳವನ್ನುಕುರಿತು, ಏತ್ಯ-ಬುದ್ಧಿ, ತತೇ-ಅಶ್ವಸ್ಥಚರಿತ್ರವನ್ನು, ಜಗುಃ-ಹೇಳದ
ರು||೬೦|| ತತಃ-ಅವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ವಿಸ್ತಿತಾಃ-ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡವರಾದ, ಗೋವಾ-ಗೋಲ್ಲರೂ, ಗೋಪ್ಯಶ್ಚ-ಗೋಪ್ತ
ಯರೂ, ಅತಿಪ್ರಿಯಾವೃತಾಃ-ಅತಿಪ್ರಿಯ-ಹೆಚ್ಚುವುಟ್ಟಿಕೆಯಿಂದ, ಆವೃತಾಃ- ಬಂದವರಾಗಿ, ಅಧವಾಅಕ್ಕರೆಗೊಂಡವರಾಗಿ,
ತ್ಯುತಿ-ಹುಣಾಃ-ತ್ಯುತಿ-ಅಕ್ಕರೆಗೊಂಡ, ಈಹುಣಾಃ- ಕಂಗೆಕಿಟ್ಟವರಾಗಿ, ಪ್ರತ್ಯಾಗತಮಿವ- ನತ್ತಬಂದವನನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ,

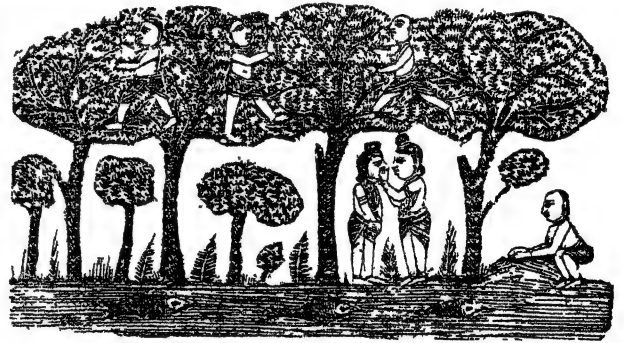

ದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನು ಗೋವಾಲಕರೊಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಲಿರಲುತನ್ನ ನಟ್ಟ
ಕೊಂಡುಬರುವ ಕಂಸನಿಗಮಿತ್ರನಾದ ಬಕಾನುರನ ಎರಡು
ಕೊಕ್ಕುಗಳಂ ತನ್ನ ಎರಡುಕೈಗಳಿಲಿಡಿದು ವಿಲಾಸಮಾತ್ರ
ದಿಂದ ಹೊಡೆದುಹಾಕಿ (ಲಾಮಂಚದಹಲ್ಲನ್ನು - ಅಥವಾಮದಗ
ಬ್ಬನ್ನು.) ನೀಳುಮತೆ ಆ ಅನುರನಂನೀಳಿದನು.||೫೮||ಅನಮ
ಯದಲ್ಲಿ ಬಕಾನುರನಿಗೆ ಕತ್ರೂವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಮೇಲೆ ಸ್ವರ್ಗ
ಲೋಕ ವಾಸಿಗಳಾದ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ನಂದನ ವನದಲ್ಲಿ
ಹುಟ್ಟಿದ | ಮಲ್ಲಿಗೆ ವಾರಿಜತ ಮೊದಲಾದ ಪೂಗಳಂ ಮಳಿಸುರಿಸಿದರು

ಮತ್ತು ಏಟವ ಕಂಬ ಮೊದಲಾದ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಗಳಂ ಗೆಯ್ದು, ನೋತ್ರಂಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಚನ್ನಾಗಿ
ಸ್ತುತಿಸಿದರು ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೋಡಿ ಗೋವಾಲಕರೊಲ್ಲರೂ ಅಶ್ವರ್ಯವೈಯ್ದರು. || ೫೯ || ಆಗ ಬಲರಾಮ
ನುಮೊದಲಾದ ಗೋವಾಲಕರು- ಇಂದ್ರಿಯಸಮೂಹವು ಮರಳಿತನ್ನಸ್ಥಳಕ್ಕೆಬಂದುನೇರಿದ ಪಾಣವನ್ನು ಹೇ
ಗೋಹಾಗೆ, ಬಕಾನುರನ, ಬಾಯಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಬಡುಕಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಪಡದು ಅವನಂ ಅಲಿಂಗನಂ
ಗೆಯ್ದು ಪರಮಾನಂದಭರಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮಕರುಗಳಂ ಗುಂಪುಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಗೋಕುಲವನೆಯ್ವ ಅಲ್ಲಿರುವ
ಸುಮಸ್ತುರಿಗೂ ಅವೃತ್ತಾಂತವಂತಿಳುಹಿದರು. ||೬೦|| ಆಗ ನಂದಗೋಪಮೊದಲಾದ ಗೋವಾಲಕರೂ ಗೋಪಸ್ತೀ

ಯಾದೃತಾಃ | ಪ್ರತಾಪಗತಮಿವಾತ್ಸುಕ್ಯಾಪ್ಯುಕ್ತಂತತ್ಪಿತ್ವೇಕ್ಷಣಾಃ ||೬೧|| ಅಹೋಬತಾನ್ಯಬಾಲನ್ಯಬಹವೋ
ಮೃತ್ಯುಪೇಭೀಷತ್ | ಅವ್ಯಾಸೀದ್ವಿಪ್ರಿಯಂತದಾಂಕ್ಯಾಂಪೂರ್ವಯತೋಭಯಮ್ ||೬೨|| ಅಥಾವ್ಯಭಿಭವಂ
ತ್ಯೇನುನೈವೈತಘೋರದರ್ಶನಾಃ | ಜಿಘಾಂಸಯೈನಮಾನಾಂನ್ಯಾನ್ಯೈರಗ್ನೈ ಪತಂಗಪತ್ ||೬೩|| ಅಹೋಬ್ರ
ಹ್ಮವಿದಾಂವಾಚೋನಾನ್ಯಾಸ್ಸಂತಿಕರ್ಷಿಚಿತ್ | ಗರ್ಗಾ ಯದಾಹಭಗವಾನನ್ಯಭಾವಿತಭೈವತ್ ||೬೪|| ಇತಿ

ಪ್ರತಾಪಗತಮಿವಾತ್ಸುಕ್ಯಾಪ್ಯುಕ್ತಂತತ್ಪಿತ್ವೇಕ್ಷಣಾಃ ||೬೧|| (ನಂದಾದಿವಚನವು) ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು, ಅನ್ಯಬಾಲನ್ಯ-ಈಡು
ಡುಗನಿಗೆ, ಮೃತ್ಯುಪೇ-ಮರಣನಿಮಿತ್ತಗಳು, ಬಹವಃ-ಹಲವು, ಅಭವತ್-ಆದವು, ಬತ-ಅಯ್ಯೋ, ಅಸಿ-ಹಿ(ಗಾದರೂ, ತೇವಾಂ-
ಈಕೃಷ್ಣನಿಗಬಾಧಕರಾಗಿಬಂದವರಿಗೇವೇ, ವಿಪ್ರಿಯಂ-ಅನಿಷ್ಟವು, ಆಸೀತ್-ಆಯಿತು. ಯತಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಪೂರ್ವಂ-
ಮುಂಚೆ, ಭಯಂಕ್ಯುತಂ-ಅವರಿಂದಕೃಷ್ಣನಿಗೆಭಯವುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ (ಆಕಾರಣದಿಂದಅವರಿಗೆ ಕೇಡಂಟಾಯಿತು) ||೬೨|| ಅಧ-
ಃಪ್ತಾಃ, ಘೋರದರ್ಶನಾಃ-ಭಯಂಕರವಾದನೋಟವುಳ್ಳ, ವೀತೇ-ಈಘಾತುಕರಾದದೈತ್ಯರು, ಏನಂ-ಈಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ನಾಭಿಭವಂ
ತ್ಯೇವ-ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದೇಇಲ್ಲವು. ಜಿಘಾಂಸಯಾ-ಕೋಲಬೇಕೆಂಬಬಯಕೆಯಿಂದ, ಏನಂ-ಈಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಸಾಧ್ಯ-ಸೇರಿ, ಅಗ್ನಿ-
ಬಂಕಿಯಲ್ಲಿ, ಪತಂಗಪತ್-ಈಕಳಿಯುಹುಳದಂತೆ, ನಶ್ಯಂತಿ-ನಾಶವಾಗುವರು ||೬೩|| ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಂ-ವೇದವನ್ನುಬಲ್ಲವರ-ಅಧವಾ-ಆತ್ಮ
ಜ್ಞರ. ವಾಚಃ-ಮಾತುಗಳು, ಕರ್ಷಿಚಿತ್-ಯಾವಾಗಲೂ, ಅನತ್ಯಾಃ-ಸುಖವವುಗಳಾಗಿ, ನಸಂತಿ-ಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಭಗವತ್-ಶ್ರೀ
ಕಾಲಜ್ಞಾನಾದ, ಗರ್ಗಾ-ಗರ್ಗಮುನಿಯು, ಯದಾಹ-ಯಾವಮಾತನನ್ನುಹೇಳಿಯಿದ್ದನೋ, ತತ್-ಆಮಾತು, ತಥೈವ-ಹಾಗೆಯೇ,
ಅನ್ಯಭಾವಿ-ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು ||೬೪|| (ಶುಕವಾಕ್ಯವು) ಇತಿ-ಇೀಗೆ, ನಂದಾವಯಃ-ನಂದನುಮೊದಲಾದ,
ಗೋಪಾಃ-ಗೋಪರು, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ರಾಮಕೃಷ್ಣಕಥಾಃ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಗುಣವರ್ಣನಗಳನ್ನು, ಕುರ್ವಂತಃ-ಮಾಡು

ಯರೂ ಕೂಡ ಅಸುದ್ಧಿಯಂಕಳಿ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅತಿಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆದರಿಸುತ್ತಿರುವರಾಗಿ,
ಲೋಕಾಂತರಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಮರಳಿಬಂದವನನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅತಿಕುತೂಹಲದಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೂತ್ಯ
ಪ್ತಿಯಂಪಡೆಯದೆ ಅವ್ಯತಪಾನಂಗೆಯ್ವವಂತೆ ಕೋಭಿಸುವನೇತ್ರಗಳಾಘವರಾಗಿ ನೋಡಿದರು ||೬೧|| (ಆಸಮಯ
ದಲ್ಲಿ ನಂದಾದಿಗಳು ಪುನಃ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಪಡೆದು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವರದಂತೆನಿ-) ಕಟಕಟಾ!! ಈಬಾಲಕ
ನಿಗೆ ಅನೇಕಗಳಾದವ್ಯತ್ಯುಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಆದರೂ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಪೂರ್ವದೊಳಗೆ ಆದೈತ್ಯರಿಂ ಪಾ)
ಣಿಗಳಿಗೆ ಭಯವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ಆಕಾರಣದಿಂದ ಆದೈತ್ಯರಿಗೆಯೇ ಅನಿಷ್ಟವುಂಟಾಯಿತು. ||೬೨|| ಭಯಂಕ
ಕವಾದ ದರ್ಶನವುಪ್ರವೃತ್ಯರಾದರೂ ಈಕೃಷ್ಣನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾರರು. ಮತ್ತೆಯೇನೆಂದರೆ- ಈಕೃಷ್ಣನು ಕೊ
ಲ್ಲಲೋಸುಗಬಂದು, ಪತಂಗದಹುಳಗಳು (ಫಲಬುದ್ಧಿಯಿಂ) ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿಬಿದ್ದು ದಹಿಸಿಹೋಗುವಂತೆ, ತಾವೇವಿಲ
ಯವನೆಯ್ದಿದರು. ೬೩| ಬ್ರಹ್ಮವೀತ್ತರಾದ ಮಹಾತ್ಮರವಚನಂಗಳು ಬಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅಸತ್ಯಂಗೆ
ಳಾಗವು. ಅದಂತೆನಿ- ಜ್ಞಾನಾದಿಗುಣಗಂಪನ್ನನಾದ ಗರ್ಗಾಚಾರ್ಯನು ಯಾವವಚನವಂ ನುಡಿದನೋ ಅದು ಅ
ದೇರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಮೋಗ್ಯವಾಗುವುದು. ||೬೪|| ಎಂದುಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಂದಗೋಪಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರು

ನುದಾದಯೋಗೋಪಾಕೃತ್ಯೈರಾಮಕಥಾಂಮುದಾ | ಕುರ್ದಂತೋರಮಮಾಣಾಶ್ಚ ನಾವಿಂದನ್ಭವವೇದನಾಂ ||
 ಏವಂವಿಹಾರೈಃಕೌಮಾರೈಃಕೌಮಾರಂಜಹತುರ್ವ್ರಜೇ | ನಿಡಾಯನೈಸ್ಸತುಬಂಧೈರ್ಮುಕ್ತಃಪ್ರವನಾ
 ದಿಭಿಃ || ... .. ||೬೬||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಏಕಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

ತಿರುವರೂ, ರಮಮಾಣಾಶ್ಚ-ಆಡುತಿಲಿರುವರೂ ಆಗಿ, ಭವವೇದನಾಂ-ಸಂಸಾರದುಃಖವನ್ನು, ನಾವಿಂದನ್-ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವು. (ಮರತ
 ರು) ||೬೬||ನಿಡಾಯನೈಃ-ಅವಿತುಕೊಳ್ಳುವಆಟಗಳಿಂದಲೂ, ಸೇತುಬಂಧೈಃ-ನಿರಿಗೆಕಟ್ಟಿಯಂಕಟ್ಟುವಆಟಗಳಿಂದಲೂ, ಮುಕ್ತಃಪ್ರವನಾ
 ವನಾದಿಭಿಃ-ಕಪಿಗಳಹಾಗೆ ಜಾರುವುದೇಮೊದಲಾದ ಆಟಗಳಿಂದಲೂ, ಏವಂವಿಹಾರೈಃ-ಹೀಗವಿನೋಡಗಳುಳ್ಳ ಕೌಮಾರೈಃ-ಹುಡುಗಾ
 ಟಗಳಿಂದ, ವ್ರಜೇ-ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಕೌಮಾರಂ-ಬಾಲ್ಯವನ್ನು, ಜಹತುಃ-ಕಳೆದರು||೬೬||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧಿನಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ ಏಕಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

ರಾಮಕೃತ್ಯೈರಕಥೆಗಳಂ ಸಂತೋಪದಿನುಡಿಯುತಲೂ ರಮಿಸುತಲೂ ಸಂಸಾರದುಃಖವಂ ಹೊಂದಿದವರಾಗಲಿ
 ಳ್ಲ. ||೬೬|| ಮತ್ತು ರಾಮಕೃತ್ಯೈರು ಕೌಮಾರಕ್ರೀಡೆಯಿಂದ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರ ಕಂಠಗಳಿಮುಚ್ಚಿ ಆ
 ಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಮಳೆಬಂದುಹರಿಯುವ ನಿರಿಗೆ ನೇತುವೆಯಂಕಟ್ಟಿ ಆಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಒಂದುವೃಕ್ಷದಿಂದ
 ಮತ್ತೊಂದುವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಗಲಂತೆ ನೆಗೆಯುವ ಆಟಗಳಿಂದಲೂ, ಕೂಡ ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸುಂ ಕಳೆ
 ದರು. ... .. ||೬೬||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಗೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ
 ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀ
 ಶೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರ
 ಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿ
 ಲಾಸವು” ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಭಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
 ದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧಮೊಳು ಏಕಾದಶಾ
 ಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ಕೃಷಿದ್ವನಾಶಾಯಮನೋದಧದ್ವ್ಯಜಾತ್ವಾ ತಗ್ನಮುತ್ಥಾಪಯಮಯಸ್ಯ ವತ್ಸಪಾಃ | ಶ್ರೀ
ಬೋಧಯಂಭುಂಗರವೇಣಚಾರುಣಾಪಿನಿಗರ್ತೇವತ್ಸಪುರಸ್ಸರೋಹರಿಃ ||೧|| ತೇನೈವಸಾಕುಪ್ಯಧುಕಾಸ್ಸಹ
ಸ್ರಶಸ್ನಿಗ್ಧಾನ್ವಶಿಗ್ವಿತ್ರವಿಪಾಣವೇಣವಃ | ಸ್ವಾತ್ಮಸ್ವಾತ್ಮಸಹಸೋಪರಿಸಂಖ್ಯಯೇನ್ವಿತಾನ್ವತ್ಸಾಸ್ಪುರ
ಸ್ಕೃತ್ಯವಿನಿರಯುರ್ಮುಖದಾ||೨|| ಕೃಷ್ಣವತ್ಸ್ರಸುಖ್ಯಾತ್ಮೈರೂಧೀಕೃತ್ಯಸ್ಯ ಕಾಃ ಸ್ವಕಾಃ | ಚಾರ
ಯನೋರ್ಮಲೀಲಾಭಿರ್ವಿಜಹುಸ್ತತ್ರತತ್ಕರಿ ||೩|| ಫಲಪ್ರವಾಳಸ್ತಬಕಸುಮನಃಪಿಂಭದಾಮಭಿಃ | ಕಾ

೧೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

[ಶುಕವಾಕ್ಯವು.] ಕೃಷ್ಣಚಿತ್ತ-೩೦ವಾನೋಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ, ವನಾಶಾಯ-ವನಭೋಜನಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ವನೋದಧ-ವನವಂಛ
ರಿಸಿದ(ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ)ಪರಿ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪಾತ್ರಾ ಬೆಳಗಿನಮೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಸಮಾತ್ಮಾಯ-ಎಂದೂ, ಚಾರುಣಾ-ಮನೋಹರವಾದ, ಶೃಂಗ
ರವೇಣ-ಕೊಂಬಿನಕೂಗಿನಿಂದ, ವಯಸ್ಯವತ್ಸಪಾಃ-ಗೆಳೆಯರಾದಕರುಗಾಯ್ದುಹುಡುಗರನ್ನೂ, ಪ್ರಬೋಧಯ-ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿ
ರುವನಾಗಿ, ವತ್ಸಪುರಸ್ಸರ-ಕರುಗಳೊಂದಿಗನಡೆಯುತ್ತಲಿರುವವನಾಗಿ, ಪ್ರಜಾಲ-ಗೋಕುಲದವನೆಯಿಂದ, ವಿನಿರ್ಗತ-ಪೂರಮ
ಟ್ಟವನಾದನು ||೧|| ತೇನಸಾಕವೇ-ಅವನೊಡನೆಯೇ, ವೃಧುಕಾಃ-ಹುಡುಗರು, ಸಹಸ್ರಶಃ-ಸಾವಿರಾರುಮಂದಿಯಾಗಿ, ಸ್ಥಿಗ್ಧಾನ್ವ-
ಶಿಗ್ವಿತ್ರವಿಪಾಣವೇಣವ-ಸ್ಥಿಗ್ಧ-ತಪ್ಪವುಳ್ಳ, ಆನ್ವ-ಬುತ್ತಿಯ, ಶಿಕ-ಸಲುವು, ವೇತ್ರ-ಬೆತ್ತವು, ವಿಪಾಣ-ಕೊಂಬು, ವೇಣವ-
ಕೊಳಲುವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಸಹಸ್ರೋಪರಿಸಂಖ್ಯಯಾ- ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟುಂಟಾದಿಂದ, ಅನ್ವಿತಾಃ-೩೦ದಿಂದ, ಸ್ವಾತ್ಮಸ್ವಾತ್ಮ ವ
ತ್ಸಾಃ-ತಮ್ಮತಮ್ಮಕರುಗಳನ್ನೂ, ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ-ಮುಂದೆಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ವಿನಿರ್ಗತಯಃ-ಹೊರಟರು||೨||
ಅಸಂಖ್ಯತೈಃ-ಅಸಂಖ್ಯತೆಯಿಂದ, ಕೃಷ್ಣವತ್ಸ್ರಸುಹ-ಕೃಷ್ಣನಕರುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಸ್ವಕಾಃ ಸ್ವಕಾಃ-ತಮ್ಮತಮ್ಮಕರುಗಳನ್ನೂ, ಯೋ
ಧೀಕೃತ್ಯ-ಮಂದೆಗೊಳಿಸಿ, ಚಾರವ-ತಃ-ಮೇಯಿಸುತ್ತಲಿರುವವನೋಪಾಲಬ್ಧವು, ಅರ್ಭಲೀಲಾಭಿಃ-ಹುಡುಗಾಟಗಳಿಂದ, ತತ್ರತತ್-
ಅಲ್ಲಿ, ವಿಜಹುರ್ವಿ-ವಿಹರಿಸಿದರಲ್ಲವೆ ||೩|| ಕಾಚಃ-ಪಿಂಜಾಮಣಿಸ್ವರ್ಣಭೂಷಿತಾಃ-ಕಾಚಃ-ಪಿಂಜಾಮಣಿ-ಗಾಜಿನಮಣಿಗಳಿಂದಲೂ,
ಗುಲಗಂಜಿಯಮಣಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ವರ್ಣ-ಭಂಗಾರದಿಂದಲೂ, ಭೂಷಿತಾಃ-ಮೊದಲುತಾಯಿಯಿಂದಲೂಂಕರಿನಲ್ಲಟ್ಟಿದ್ದವರಾಗಿ
ದ್ದರೂಕೂಡ, ಫಲಪ್ರವಾಳಸ್ತಬಕಸುಮನಃಪಿಂಭದಾಮಭಿಃ-ಫಲ-ಹಂಪುಗಳ, ಪ್ರವಾಳ-ಬೆಗುರುಗಳ, ಸ್ತುತಕ-ಗೊಂಡಲ್ಲ, ಸು

೧೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

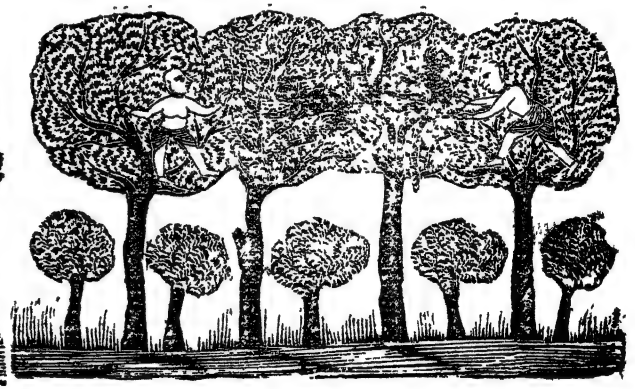
ಶ್ರೀಧೀಯಶ್ಲೋಕವು || ದ್ವಾದಶೇತಮಹಾಸರ್ವಪುರ್ವಾರಮಘಾಸುರಂ | ವತ್ಸಪಾಲಗಿಳೇಕುಂದೋ
ಗೆಳೇಹ್ನತಿವರ್ಣ್ಯತೇ ||೩|| ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶುಕಮುನಿಯು, ಹೆಬ್ಬಾವಿನ ರೂಪವುಂ ಧರಿಸಿರುವ
ಗೋಪಾಲಕರಂ ಗ್ರಾಸಂಗೆಯ್ದು ಸಹ ಇರುವ ಅಘಾಸುರನಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ೩೦೦೦೦೦೦೦೦೦೦
ಸುಹರಿಸಿದನೆಂಬ ಅರ್ಥವು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಯನು ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ ?

ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಮ ಭೋಜನವು ಮಾಡಲೋಸ್ಕರ ವನಮುಟ್ಟವ
ನಾಗಿ ಪಾತ್ರಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದು ನ್ನೇಹಿತರಾದ ಆ ಗೋಪಾಲಕರಂ ವನೋದಧವಾದ ಕೋಂದಧ್ವನಿಯಿಂದ ಎಚ್ಚ
ರಾ ಗೊಳಿಸುವವನಾಗಿ ಗೋಕುಲವ ದನೆಯಿಂದ ಕರುಗಳಂ ಮುಂದು ವೇದಿಕೊಂಡು ಹೊರಟನು ||೧|| ಆಗ ನ್ನೇ
ಹಯುಕ್ತರಾದ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಗೋಪಾಲಕರಂ ರವಣೇಯವಾದ ಕಲ್ಲಿಗಳು, ಬೆತ್ತಗಳು, ಕೊಂಬುಗಳು,
ಕೊಳಲುಗಳು, ಸಹ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಆ ಕೃಷ್ಣನೊಡಗೂಡಿಯು, ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕರುಗ
ಳು ಮುಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತೆರಳಿದರು||೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಕರಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ
ವನ ಅನುಖ್ಯಾತಗಳಾದ ಕರುಗಳೊಡನೆ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕರುಗಳು ಗುರುಗೊಡಿಸಿ ಮೇಯಿಸುತ್ತ ಆಯಾಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ
ಬಾಲಕೀಡೆಗಳಿಂದ ವಿಹರಿಸಿದರು||೩||ವತ್ತು ಆಗೋಪಾಲಬಾಲಕರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಗಳಿಂದ ಗಾ
ಜಿನಮಣಿಗಳು, ಗುಲಗಂಜಿಗಳು, ಸುರ್ವಣಮಣಿಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಗಲ್ಲಟ್ಟಿದವರಾದರೂ ಪುನಃ ಫಲಗಳಿಂದ

ಚಗುಂಜಾಮಣಿಸ್ಸರ್ಗಭೂಷಿತಾಪ್ಯಭೂಪಯಃ ||೪|| ಮುಷ್ಣಂತೋನ್ಯೈಸ್ತೃಕಾಧೀಶ್ವರಾಃ ||೫|| ತತಃಪುನರಾದದುಃ ||೬|| ಯದಿದೂರಗತಾಕೃಷ್ಣಾ ವನೋದ್ಧ
ಶಕ್ತಾಣಾಮತಮ | ಅಹಃಪೂರ್ವಮಹಂಪೂರ್ವಮಿತಿ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯರಸಿಂ ||೭|| ಕೇಚಿದ್ವೇಣುನ್ನಾದಯಂತೋ
ಧ್ಯಾಂತೈಃ ಗಾಣಿಕೇಚನಕೇಚಿದ್ಭೃಂಗೈಃ ಪುಗಾಯಂತಃ ಕೂಜಂತಃ ಕೂಕಿಲೈಃ ಪಲಿ ||೮|| ವಿಭೃತಾಭಿಃ ||೯||

ಮನಃ-ಪುಷ್ಪಗಳ, ಪಿಂಞ-ನವಿಲಗರಿಗಳ, ದಾಮಞಿ-ನರಗಳಿಂದ, ಅಭೂಷಯತೆ-ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡರು ||೪|| ಅತ್ಯೋನ್ಯೈಕಾಧೀಶ್ವರಾಃ-ಬುತ್ತಿಯೇನಿಲ್ಲುವುದರಾದವುಗಳನ್ನೂ, ಮುಷ್ಣಂತಃ-ಕದಿಯುವವರಾಗಿ, ಪ್ಲವತಃ-ಕಳ್ಳ-ಮುತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನೂ, ಆರಾತೆ-ಬೇಗನೆ, ಚಿಕ್ಷಿಪುಷ್ಪ-ಎತ್ತಿಹೊದವರು ತತ್ರಾಂತ್ಯ-ಅಲ್ಲಿರುವರನ್ನೂ, ಹಸಂತಃ-ನಗುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ತತಃ-ಅಲ್ಲಿಂದ, ಚಿಕ್ಷಿಪುಃ-ಎತ್ತಿಹಾಕಿದರು. ಪುನಃ-ವರಳಿಯೂ, ದೂರಾತೆ-ದೂರದಿಂದ, ದಲಮಃ-ಹಿಡಿದುತೆಕ್ಕೊಂಡರು ||೫|| ಕೃಷ್ಣಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ವನೋದ್ಧೇ-ಶೇಷಾಣಾಮ-ವನ-ವನದ, ಉದ್ದೇಶ-ಉತ್ತಮಪ್ರವೇಶದ, ಕ್ಷಣಾಯ-ದರ್ಶನಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ದೂರಗತೋ-ದೂರಸ್ಥನಾದವನು ಹೊಂದಿವನಾದರೆ, ತಂ-ಅಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಹಂಪೂರ್ವಮಹಂಪೂರ್ವಮಿತಿ-ನಾನುಮಂಜೆ ನಾನುಮಂಜೆಮಂಜೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ-ಓಡಿಸೋಗಿಮುಟ್ಟಿ, ರೇಮಿರೇ-ಅಡಿದರು ||೬|| ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ವೇಣು-ಕೊಳಲುಗಳನ್ನು, ನಾದಯಂತಃ-ಧ್ವನಿಗೊಳಿಸುವವರು, ಕೇಚನ-ಕೆಲವರು, ಕೃಂಗಾಣಿ-ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು, ಧ್ಯಾಂತಃ-ಊದುವವರು, ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ಭೃಂಗೈಃ-ತುಂಬಿಗಳೊಡನೆ, ಪುಗಾಯಂತಃ-ಹಾಡುವವರು, ಪರಿ-ಇತರರು, ಕೂಕಿಲೈಃ-ಕೂಕಿಲಿಗಳೊಡನೆ, ಕೂಜಂತಃ-ಕೂಜಿವವರು ||೭|| ಅನ್ಯೈಃ-ಇ

ಚಿಗುರುಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳಿಂ, ಕುಸುಮಗಳಿಂ, ನವಿಲಗರಿಗಳಿಂ, ಗೃಹಿಕಾದಿಧಾತುಗಳಿಂ, ನಹ ತಮ್ಯ ದೇಹಗಳ ನಲಂ
ಕರಿ ನಿ ಕೊಂಡರು. ||೪|| (ಅಗೋಪಬಾಲಕರವಿಹಾರಮು ವರ್ಣಿಸುವನಮೆತೆನೆ-) ಅಗೋಪಬಾಲಕರು ಕಲ್ಲಿ ಕೊಂಬು ಕೊ
ಳಲು ಮೊದಲಾದುದು ಪರಸ್ಪರಚಾರ್ಯಾಂಗಯ್ಯತೆರುವವರಾಗಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರಿಂಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟವಂ ದೂರದ
ಲ್ಲಿಯೇ ಬೀಸಿಬಿಡುತರು. ಅವರೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಬಾಲಕರಂಕುರಿತು ನಗುತ್ತ ದೂರದಿಂದ ತಾವೇ ಪುನಃ
ಅವಂ ತುದುಕೊಟ್ಟರು ||೫|| ಬುದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯು ವನಗಳಕಾಂತಿಯಂನೋಡಲೋ
ಸುಗ ದೂರವನೆಯಿದ್ದವನಾದರೆ ಆಗ ಗೋಪಾಲಬಾಲಕರು 'ನಾನು ಮೊದಲು 'ನಾನೇ ಮೊದಲು,' ಮದೋಡಿಪೋಗಿ
ಅಕೃಷ್ಣನಂಮುಟ್ಟಿ ವಿಹಾರಂಗದ್ದರು. ||೬|| ಮತ್ತು ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲರು ಗೋಪಬಾಲಕರು ವೇಣುಗಾನುಗಿ
ಯ್ದರು. ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ಕೋಕಿಲವಕ್ಷಿಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಕೂಗಿದರು ||೭|| ಕೆಲವರು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವದಕ್ಕೆ
ಗಳ ಛಾಯೆಗಳು ನೋಡಿ ಅವುಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿಯೋಡುವರು. ಕೆಲವರು ಹುಸುಪಕ್ಷಿಗಳೊಡನೆ ಕೂಡತಾವು.

ಧಾವನೋಗಚ್ಛಂತಸ್ಸಾಧುಹಂಸಕೈಃ|ಬಕ್ಶೈರುಪವಿಶಂತೋನ್ಯೈಃ|ತೈಃ|ಶ್ವಕಲಾಽಽಭಿ||೧೪|| ವಿಕರ್ಷಂತಃ
 ಕೀಶವಾಲಾನ್|ಕೋಹಂತ್ಯೈಃ|ಶ್ವಕಲಾಽಽಭಿ||೧೫|| ವಿಕುಂಠಂತಃ|ಶ್ವಕಲಾಽಽಭಿ||೧೬||
 ಸಾಕಂಭಿಕೈಃ|ಶ್ವಕಲಾಽಽಭಿ||೧೭|| ಸಾಕಂಭಿಕೈಃ|ಶ್ವಕಲಾಽಽಭಿ||೧೮|| ಸಾಕಂಭಿಕೈಃ|ಶ್ವಕಲಾಽಽಭಿ||೧೯||
 ಇತ್ಯಂತಃ|ಶ್ವಕಲಾಽಽಭಿ||೨೦|| ಯತ್ಪಾದಪಾಂಸುರ್ಬಹುಜನ್ಮಕೃತ್|ಶ್ವಕಲಾಽಽಭಿ||೨೧||

ತರರು, ವಿಚ್ಛಾಂಯಾಭಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳನೆಳಲುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಪ್ರಧಾವಂತಃ-ಹಿಡಿದುಕೊಂಡುಹೋದರು. ಹಂಸಕೈಃ-ಅಂಚೆವಕ್ಕಿಗಳೊಡನೆ, ಸಾ
 ಧು-ಚಿನ್ನಾಗಿ, ಗಚ್ಛಂತಃ-ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವರು. ಬಕ್ಶೈಃ-ಕೊಕ್ಕುರೆಗಳಸಂಗಡ, ಉಪವಿಶಂತಃ-ಕುಳಿತಿರುವವರು. ಕಲಾಽಽಭಿಃ-ನವಿ
 ಲುಗಳೊಂದಿಗೆ, ನೃತ್ಯಂತಃ-ಕುಣಿಯುತ್ತಲೂಡುವವರು. ||೧೪|| ಕೀಶವಾಲಾಃ-ಕಪಿಗಳಬಾಲವನ್ನು, ವಿಕರ್ಷಂತಃ-ಎಳೆಯುತ್ತಿರು
 ವವರು. ತೈಃ-ಅಕಪಿಗಳೊಡನೆ, ದ್ರುಮಾಃ-ಮರಗಳನ್ನು, ಆಲೋಹಂತಃ-ಎರುತಲೆಯಿರುವವರು, ತೈಃ-ಅವುಗಳ
 ನೊಡನೆ, ವಿಕುಂಠಂತಃ-ವಿಕಾರಜೇಷ್ಠಿಗಳನ್ನೂಮಾಡುವವರು. ಪರಾಶಿಃ-ಎಲೆಗಳನ್ನಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಿ, ಪವಂತಃ-ಹಾರುತ್ತಲೂಡರು
 ವರು||೧೫|| ಭೀಕೃತ್ಸಾಕಂ-ಕಪಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಸರಿತೋಯಪರಿಪ್ಲುತಾಃ-ಸರಿತೆ-ಹೊಳೆಯ, ತೋಯ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಪರಿಪ್ಲುತಾಃ-ತೊ
 ಯ್ದವರಾಗಿ, ವಿಲಭಂತಃ-ಹಾರುತ್ತಿರುವರು. ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಂಯಾಃ-ಫಣಿನೆಳಲುಗಳನ್ನು, ಪವಂತಃ-ನಗುತ್ತಲೂಡುವವರು, ಪ್ರತಿ
 ಸ್ವನಾಃ-ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗಳಂ, ಸೇನಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು, ಶಪಂತಃ-ಬಯ್ಯುತ್ತಲೂಡುವವರು ||೧೬|| ಕೃತಪುಣ್ಯಪುಂಜಾಃ-ಕೃತ-ಮಾಡಲ್ಪ
 ಟ್ಟ, ಪುಣ್ಯಪುಂಜಾಃ-ಸುಕೃತರಾಗಿಗಳು. ಗೋಪಾಲಬಾಲಕರು- ಬ್ರಹ್ಮಸುಖಾನುಭೂತಾಃ-ಬ್ರಹ್ಮ-ಪರಮಾತ್ಮನ, ಸುಖ-ಅನಂದ
 ದ, ಅನುಭೂತಾಃ-ಅನುಭವದಿಂದ, ಅಧವಾಬ್ರಹ್ಮವು ಸುಖವು ಎಂಬ ಅನುಭವದಿಂದ, ದಾಸ್ಯಂ-ಭಕ್ತಭಾವವನ್ನು, ಗತಾನಾಂ-
 ಹೊಂದಿದ, ಸತಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ, ಪರದೈವತೇನ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟದೈವತೆಯಾಗಿರುವಂತಾ, ಮಾಯಾಶ್ರಿತಾನಾಂ-ಮಾಯಾ-ಅಜ್ಞಾನ
 ದಿಂದ, ಆಶ್ರಿತಾನಾಂ-ಅಮಸೃಷ್ಟಿಪರಿಗೆ, ನರದಾರಕೇಣ-ಮನುಷ್ಯಬಾಲಕನಾಗಿರುವಂತಾ, ಕೃಷ್ಣನ, ಸಾರ್ಧಂ- ಒಡನೆ, ಇ
 ತ್ಯಂತಃ-ಹೀಗೆ, ವಿಜಹುಃ-ವಿಜೋದವಾಗಿದ್ದರು ||೧೭||ಯತ್ಪಾದಪಾಂಸುಃ-ಯತೆ- ಯಾವಕೃಷ್ಣನ, ಪಾದಪಾಂಸುಃ- ಚರಣಭೂಳಿ

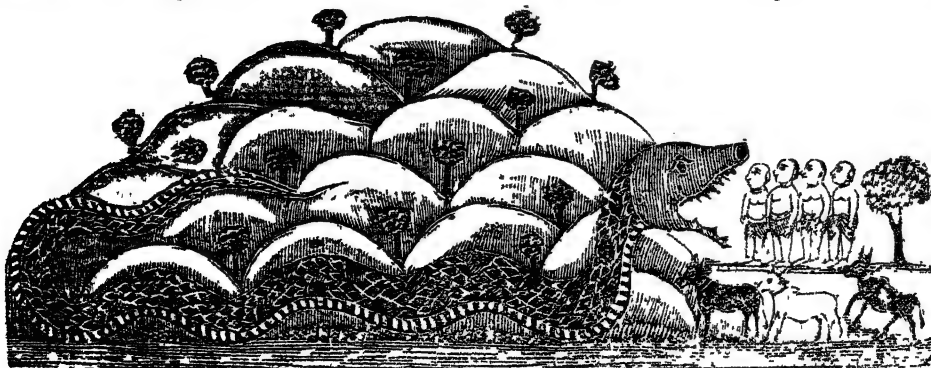
ಜನ್ನಾಗಿನಡೆವರು. ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಬಕಪಕ್ಷಿಗಳೆಂಬೋಡಿ ಅವುಗಳೊಡನೆ ತಾವೂಕುಳಿತಿರುವರು
 ಕೆಲವರು ನವಿಲುಗಳ ನರ್ತನಗಳೆಂಬೋಡಿ ಅನವಿಲುಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ತಾವೂ ನರ್ತನಂಗೈಯ್ದರು.||೧೪|| ಕೆಲ
 ವರು ವೃಕ್ಷಗಳ ಕೊಂಬುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಕಪಿಗಳೆಳಗೆ ಜೋಲುತ್ತಿರುವ ಬಾಲಗಳೆಂಬೊಂದು ನೆಲೆಯುವರು
 ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನೇರುವ ಕಪಿಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ತಾವೂ ಶೀಘ್ರದಿಂದಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಅಕಪಿಗಳು ಕೋಪ
 ದಿಂದ-ಮುಖಗಳಿಂದ ವಿಕಾರಂಗೆಯ್ದುನೋಡುವಲ್ಲಿ ಅವುಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ತಾವೂ ಅದೇರೀತಿಯಿಂದ ಹುಬ್ಬುಗಳೆಂ
 ಟುಕಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಲ್ಲುಗಳಿಕ್ಕಿರುವ ವಿಕಾರಂಗಳೆಂಗೆಯ್ದರು. ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ಅಕಪಿಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಒಂದು
 ವೃಕ್ಷದ ಕೊಂಬುಗಳಿಂದೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವೃಕ್ಷದಕೊಂಬುಗಳಿಗೆ ಹಾರುವರು ||೧೫||ಕೆಲವರು ಗೋಪಬಾಲಕ
 ರು ನದಿಗಳನ್ನಿರಲಿ ಮುಳುಗಿ, ಕಪಿಗಳೊಡನೆ ತಾವೂ ಕುಳಿತಿರುವರು. ಕೆಲವರು ಜಲಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಪ್ರತಿಬಿಂ
 ಬಂಗಳು ನೋಡಿ ಹಾಸ್ಯಂಗೈಯ್ದರು. ಕೆಲವರು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯೆಂಗೈಯ್ದ ಪರ್ವತಶಿಲಾದಿಗಳೆಂಕಂಡು ಶಪಿಸುತ್ತ ತಾವೂ
 ಅವುಗಳಿಗೆ ಶಪಿಸಲ್ಪಡುವರು. ||೧೬|| (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಅರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರ
 ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಶುಕಮುನಿಯು ಆಶ್ಚರ್ಯವನೆಯ್ದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನು-) ಎಲೈ, ಪರಿಷ್ಕದ್ರಾ
 ಯನೇ! ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ಪರಮಾನಂದ ರೂಪನಾಗಿಯೂ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅತ್ಮಪ್ರದನಾಗಿ ನಾಥನಾಗಿಯೂ,
 ಇರುವ, ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತರಾದ ಜನರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯಬಾಲಕನಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವ ಇಂತಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇ
 ವನೊಡನೆ-ಕೂಡಿ ವಿಶ್ರಾಂತ ಭಾವದಿಂದ ಬಹಳ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳಾದ ಗೋಪಬಾಲಕರು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಆ ವನದಲ್ಲಿ ವಿಹ
 ರಿಸಿದರು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರ ಭಾಗ್ಯವು ಯಂತಿಯದೋ ಗೋಚರವಲ್ಲ ||೧೭|| ಮತ್ತು ಯಾವ ಭಗವಂತನ

ವರ್ಷಸುಕಾನುಚಿಂತಾಪ್ರಜಾಸಮಪ್ರಾಪ್ತೇಹಿಲೋಕೇ ||೧೫|| ಇತಿವ್ಯವಸ್ಯಾಜಗರುಬ್ಯಪದ್ವಪುಸ್ತು
ಯೋಜನಾಯಾಮಮಹಾದ್ವೀಪರಮ್ | ಭಿತ್ವಾದ್ಭೂತಂವ್ಯಾತ್ಮಗುಹಾನನುತದಾಪದ್ಯಶತೈಗ್ರಸೂತ
ಯಾಮಲಃ||೧೬|| ಧರಾಧರೋಷ್ಯೋಜಲಮೇತ್ತರೋಷ್ಯೋದರಾನ್ಯನಾಂತೋಗಿರಿಶೃಂಗದಂಷ್ಟ್ರಃ | ಧ್ವಾಂತಾಂ

ರಾದ, (ಪೂತನಾ ಬಕರಿಗೆ) ತಿಶಾವಂಶ್ಯತಾಃ - ಎಷ್ಟುನೀರು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವೋ, ತದಾ - ಅಗಲೇ, ಪ್ರಜಾಕನಃ - ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳೆ, ನಷ್ಟನವಾಃ - ಸತ್ತವರಿಗೆ ನಮಾನರು ಪ್ರಾಣೇ - ಜೀವವಾಯುವು, ಸತೇಸತಿ- ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದಾಗಿರಲು, ಪರ್ವತನು- ದೇಹಗಳಲ್ಲಿ, ಅನುಚಿಂತಾಕಾ-ಯೋಚನೆಯೇನು; ಲೋಕೇ-ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಣಭೃತಃ- ದೇಹಿಗಳು, ಪ್ರಜಾನವೇಹಿ- ಪ್ರಜಾಮುಕ್ತಳೇ, ಅನುಪೋಹಿ - ಪ್ರಾಣಗಳಾಗಿ ಉಚ್ಛವರಿಸ್ತಿ, (ಪೂತನೆಯೂ ಬಕನೂಸತ್ತಾಗಲೇ, ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಮುಕ್ತಳನ್ನು ಕೊಂದರೆಅವರುತಾವಾಗಿಸತ್ತುಹೋಗುವರು.) ||೧೫||ಖಲಃ- ದುಷ್ಟನಾದ, ನಃ-ಆತಿಥಾಸುರನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ವ್ಯವಸ್ಯ-ವಿಚಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಯೋಜನಾಯಾಮಮಹಾದ್ವೀಪರಂ- ಯೋಜನ- ಗಾವುದದ, ಆಯಾಮ-ಉದ್ದವುಳ್ಳ, ಮಹಾದ್ವೀಪ- ಬೆಟ್ಟದಹಾಗೆ, ಪೀವರಂ-ಬಲಿಶೀಲವಂಥಾ, ವ್ಯಾತ್ಮಗುಹಾನನಂ-ವ್ಯಾತ್ಮ-ತೆರೆಯಲ್ಲಟ್ಟ, ಗುಹಾ-ಗವಿಯಂತಿರುವ, ಆನನಂ-ಮುಖವುಳ್ಳಂತಾ, ಅಪ್ಪತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ಅಜಗರಂ-ಅಜಗರನಂಬಂಧವಾದ, (ಬೆಟ್ಟಸಲೆಯಹಾವಿನ) ಬೃಹದ್ವಪುಃ-ಬೊಡ್ಡಮಯ್ಯನ್ನು, ಧೃತ್ವಾ-ಧರಿಸಿಕೊಂಡು. ಗ್ರನನಾಕಯಾ-ನುಂಗುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ತದಾ-ಅಗ-ಪಥಿ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯಕ್ತೇ-ಮಲಗಿರುವನು ||೧೬|| ಧರಾಧರೋಷ್ಯಃ-ಧರಾ- ಭೂಮಿಯುಹಾಗಿರುವ, ಅಧರೋಷ್ಯಃ- ಕೆಳಗಣತುಪಿಯುಳ್ಳದ್ದು. ಜಲಮೇತ್ತರೋಷ್ಯಃ-ಜಲದ-ಮೇಳದಹಾಗೆ, ಉತ್ತರೋಷ್ಯಃ-ಮೇಲಣತುಪಿಯುಳ್ಳದ್ದು. ದರಾನ್ಯನಾಂತಃ-ದರೀ-ಗುಹೆಯಹಾಗೆ, ಆನನಾಂತಃ-

ಯಾವಾಗ ಬಡಹುಟ್ಟಿದ ಪೂತನೆ ಬಕಸುರ ಎಂಬೀರ್ವರಿಗೂ ತಿಲೋದಕಗಳಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುವವೋ? ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ವರೂ ಮೃತಪ್ರಾಯರಾಗುವರು. (ಅದಕ್ಕಿದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ ಲೋಕನ್ಯಾಯವಂಪೇಳುವನು.) ಅದಂತೆನೆ- ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಪುತ್ರರೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಉಳ್ಳವರೆನಿಸಿರುವರೋ, ಆಕಾರಣದಿಂದ 'ಪ್ರಾಣಂಪೋಗಲು ದೇಹುಗಳಿಳಿಯುವವು, ಎಂಬ ಆಶೆಯಿಲ್ಲಿದು? ' ||೧೫|| ಎಲೈ, ಅರನೇ! ಅಥಾಸುರನು ಕುರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನಸಿನೊಳು ನಿಶ್ಚಯಂಗೆಯ್ದು ಅನಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದುಯೋಜನಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳ, ಮಹಾರ್ವತದಂತೆ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ದಪ್ಪವೆನಿಸಿರುವ, ಮತ್ತು ಅಗಲವಾಗಿರುವ, ಗುಹೆಗನು ಮಾನವಾದ ಬಾಯಿಯುಳ್ಳ, ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ಮಹತ್ವಾದ, ಅಜಗರಶರೀರವಂಧರಿಸಿ- ಕೃಷ್ಣವೊಡಲಾದ ಗೋಪಬಾಲಕರಂ ಗ್ರಾಸಂಗೆಯ್ಯಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅವರು ಸಂಚರಿಸುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದನು. ||೧೬|| (ಆ ಯಜಗರಶರೀರವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿರುವುದಂಬರ್ಥವನ್ನೇ ವರ್ಣಿಸುವನೆಂತೆನೆ-) ಅಜಗರರೂಪಿಯಾದ ಅಥಾಸುರನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನತುಪಿಯು ಮೇಳಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನತುಪಿಯು ಸಹ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ, ಗಿರಿಯದರಿಗಳಂತೆ ಕಟವಾಯಿಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸರ್ವತದ ಸಿಖರದಂತೆ ಕೋರಿದಾಡೆಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಗಾಢಾಂಧಕಾರದಂತೆ ಒಳಬಾಯಿ

ತರಾನ್ಯೋವಿತತಾಧ್ಯಜಿಹ್ವಾಪರು*ಪಾನಿಲಕ್ವಾಸದವೇಕ್ಷಣೋಷ್ಣಃ ||೧೭|| ದೃಷ್ಟ್ವಾತಂತಾದೃಶಂಸರ್ವಮಿ
ತ್ವಾಬೃನ್ದಾವನೇಶ್ರಿಯಮ್ | ವ್ಯಾತ್ಮಾಜಗತುಂಡೇನಹ್ಯತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಂತೈಸ್ತುಲೀಲಯಾ ||೧೮|| ಅಹೊಮಿತ್ರಾ
ಣಿಗದತಸತ್ಯಕೂಟಂಪುರಸ್ಥಿಸ್ತಮ್ | ಅಸ್ಮತ್ಸಂಗ್ರಹನವ್ಯಾತ್ಮವ್ಯಾಳತುಂಡಾಯತೇನವಾ ||೧೯|| ಸತ್ಯಮ
ರ್ಮಕರಾರಕ್ತಮುತ್ತರಾರನುವದ್ಧನಮ್ | ಅಧರಾರನುವದ್ಧೋಧಸ್ತತ್ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯಾಯಾರುಣಮ್ ||೨೦||
ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೇತೈಸ್ಕೃತ್ಯಭ್ಯಾಂಸವ್ಯಾಸವೈನಗೋದರೆ | ತುಬ್ಬಶೃಂಗಾಳಯೋಹ್ಯತಾಸ್ತದ್ಧಂಪ್ಪಾಭಿಕ್ಷೃಪಶ್ಯ

ಬಾಯಿಯೊಳಭಾಗವುಳ್ಳದ್ದು. ಗಿರಿಶೃಂಗದಂಷ್ಟ್ರಃ-ಗಿರಿಶೃಂಗ- ಬೆಟ್ಟದಕೋಡುಗಲ್ಲಿನಂತೆ, ದಂಷ್ಟ್ರಃ- ದಾಡೆಹಲ್ಲುಳ್ಳದ್ದು. ಧ್ವಾಂ
ತಂತರಾನ್ಯಃ-ಧ್ವಾಂತ-ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಹಾಗೆ, ಅಂತರಾನ್ಯಃ-ಮುಖದವೋಳಭಾಗವುಳ್ಳದ್ದು. ವಿತತಾಧ್ಯಜಿಹ್ವಃ-ವಿತತ- ವಿಸ್ತಾರವಾ
ದ, ಅಧ್ಯ-ಮಾರ್ಗದಂತೆ, ಜಿಹ್ವಃ-ನಾಲಿಗೆಗಳುಳ್ಳದ್ದು. ಪರುಪಾನಿಲಕ್ವಾಸದವೇಕ್ಷಣೋಷ್ಣಃ-ಪರುಪಾನಿಲ- ಕಠಿನವಾತದಂತೆ, ಕ್ವಾ
ಸ-ಉಸುರೊ, ದವ-ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿನಂತೆ, ಈಕ್ಷಣೋಷ್ಣಃ-ಕಂಠಬಿಸಿಯುಳ್ಳದ್ದು ||೧೭|| ಸರ್ವ-ಎಲ್ಲರೂ, ತಾದೃಶಂ-ಅಂತಾದ್ದಾಗಿ
ರುವ, ತಂ-ಅಸರ್ಪವನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಬೃಂದಾವನೇಶ್ರಿಯಂ- ಬೃಂದಾವನವೆಂಬ ಕಾಡಿನಸಂಪದವನ್ನಾಗಿ, ಮತ್ವಾ-ತಿ
ಳಿದು, ವ್ಯಾತ್ಮಾಜಗತುಂಡೇನ-ವ್ಯಾತ್ಮ-ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಜಗರ- ಬೆಟ್ಟಸೆಲೆಯಹಾವಿನ, ತುಂಡೇನ- ಮುಖವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ
ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದೊಡನೆ, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಂತೈಸ್ತು-ಉಹಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು ||೧೮|| ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು. ಮಿತ್ರಾಣಿ- ಸ್ನೇಹಿತರೇ! ಗದ
ತ-ಹೇಳಿ ಪುರಸ್ಥಿತಂ-ಮುಂದೆಯಿರುವುದು, ಸತ್ಯಕೂಟಂನವಾ-ಜಂತುವಿನಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲವೇ, ಅಸ್ಮತ್ಸಂಗ್ರಹನವ್ಯಾ
ತ್ಮವ್ಯಾಳತುಂಡಾಯತೇನವಾ- ಅಸ್ಮತ್-ನಮ್ಮನ್ನು, ಸಂಗ್ರಹನ-ನುಂಗುವದಕ್ಕೆ, ವ್ಯಾತ್ಮ-ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ವ್ಯಾಳತುಂಡಾಯತೇ-
ಸರ್ಪಮುಖದಹಾಗಿರುವುದೋ, ನವಾ-ಅಲ್ಲಿವೋ, ||೧೯|| ಸತ್ಯಂ-ಸರ್ಪದಹಾಗಿರುವುದೇದಿಟವು. ಅರ್ಮಕರಾರಕ್ತಂ-ಅರ್ಕ-ಸೂ
ರ್ಯಕಿರಣಗಳಿಂದ, ಆ ರಕ್ತಂಕೊಂಚಕೆಂಪಾದ, ಘನಂ-ಮೇಘವು, ಉತ್ತರಾಶನುವತೇ-ಮೇಗಣಕೆನ್ನಿ ಯಹಾಗಿರುವುದು. ತತ್ಪ್ರತಿಭಾ
ಯಯಾ-ತತ್-ಆಮೇಘದ, ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯಯಾ- ಪಡಿನೆಳದಿನಿಂದ, ಅರುಣಂ- ಕೆಂಪಾದ, ರೋಧಃ- ತಡೆಯನೇಲವು, ಅಧರಾಜನುವ
ತ್-ಕೆಳಗಣಕೆನ್ನಿ ಯಂತೆಯೂ, ಇದೆ ||೨೦|| ಸವ್ಯಾಸವ್ಯೋ-ಎಡಬಲದ, ನಗೋದರೇ - ಬೆಟ್ಟದಗವಿಗಳು, ನೃತ್ಯಭ್ಯಾಂ-ಕಟವಾಯಿಗ
ಳೊಂದಿಗೆ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೇತೇ-ಪ್ರತಿವಾದವೆಂದೆಯ್ಯವು (ಕಟವಾಯಿಗಳಂತೆ) ಎತಾಃ-ಈ, ತುಂಗಶೃಂಗಾಳಯಃ- ಎತ್ತರವಾಷ್ಣಿಖರ

ಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಮಾರ್ಗದಂತೆ ನಾಲಿಗೆಯಾಳ್ವವನಾಗಿ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ವಾಯುವಿನಂತೆ ಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವ
ನಾಗಿ, ಕಾಡುಗಿಚ್ಚುಗಳಂತೆ ಕಂಠಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸಹ ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದನು. ||೧೭|| ಆಗೋಪಾಲ ಬಾಲ
ಕರೆಲ್ಲರೂ ಈದೀತಿಯಾಗಿ ಅಜಗರರೂಪದಿಂಮಲಗಿರುವ ಆ ಅಘಾಸುರನಂಕಂಡು ವಸ್ತುತಃ ಅದು ಅಜಗರಮುಖ
ವಾದರೂ ಇದು ಬೃಂದಾವನದ ಸಂಪತ್ತೆಂಬದಾಗಿ ವಿವರೀತವಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಆಬೃಂದಾವನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವ
ನ್ನೇ ಆಟದಿಂದ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅಜಗರಮುಖದ ಸಾದೃಶ್ಯದಿಂದ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಾಗೆಯ್ವದರಾಗಿ, ಪರಸ್ಪರಪ್ರಶ್ನಾಃ
ತ್ತರಗಳಿಂ ಪೇಳುವರು. [ಅಜಗರಮುಖವೆನೇ ಬೃಂದಾವನದದಾರಿಯೆಂದು ಭ್ರಾಂತಿಪಟ್ಟರು.] ||೧೮|| ಅದಂತೆನ-
ಎಲೈ, ಮಿತ್ರರೇ! ಈಮುಂದೆಯಿರುವುದು ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ತೋರುವುದು, ಇದೇನು, ಅದಹುದೋ ಅಲ್ಲಲೋ, ನೀವು
ಪೇಳುವರಾಗಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಂ ಗ್ರಾಸಂ ಗೆಯ್ಯಲೋಸುಗ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾಯಿಯುಳ್ಳ ಪಾವಿನಮು
ಖದಂತೆ ಆಚರಿಸುವುದು, ಏನು, ಸತ್ಯವೋ, ಅನ್ಯತವೋ, ಹೇಳಿ, ||೧೯|| (ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಅಜಗರವೇಸರಿ, ಎಂ
ದು ನುಡಿಯುವರು.) ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿರುವ ಮೇಘವಂ ನೋಡುವರಾಗಿ, ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಜ
ಗರದ ಉತ್ತರೋಷ್ಣದಂತೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಮೇಘದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳವಂ ನೋಡುವರಾಗಿ. ಯ
ಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಧರೋಷ್ಣದಂತೆ ತೋರುತ್ತಲಿದೆ ||೨೦|| ಮತ್ತು, ಎಲೈ ಸ್ನೇಹಿತರೇ ! ಈ ಯಡಬಲದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಪ
ತದ ದರಿಗಳೆರಡೂ ಅಜಗರದ ಕಟವಾಯಿಯೊಡನೆ ಸಹ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಲಿದೆ. ಮತ್ತು, ಉತ್ಕಟಗಳಾದ ಸರ್ಪ

ತ ||೧|| ಆಸ್ತೃತಯಾಮಮಾರೋಯಂರಸನಾಂಪ್ರತಿಗರ್ಜತಿ | ಎಷಾಮಂತರ್ಗತಧ್ವಾಂತಮಿತದಸ್ಯಂ
ತರಾನನಮ್ ||೨|| ದಾವೋಷ್ಣಖರವಾತೋಯಂಶ್ವಾಸವದ್ಭೂತಿಪಶ್ಯತ | ತದ್ವಗ್ಧಸ್ಸತ್ಯದುರ್ಗನೋ
ಹ್ಯಂತರ ಮಿವಗನ್ಧವತ್ ||೩|| ಆಸ್ಮಾನ್ಮಿವಿಷ್ಣುಃ ||೪|| ಸಿತಾಕಿಮತಾನಯಂತಧಾಚ್ಛೇದ್ಯಕವದ್ವಿನಂಹ್ರತಿ |
ಹ್ರಣಾದನೇತಿಬಕಾರ್ಯಶನ್ಮುಖಂವೀಕ್ಷ್ಯೋದ್ಧುಂತಃಕರತಾಡನೈರ್ಮಯಾಃ ||೫|| ಇತ್ಥಂಮಿಥೋತಧ್ಯಮ
ತದ್ಜ್ಞಾಭಾಷಿತಂಕುತ್ರಾಽವಿಚಿನ್ತ್ಯೈತ್ಯಮೃಷಾಮೃಷಾಯತೇರಹೋವಿದಿತಾಽಖಿಲಲೋಕಕೃತ್ಸಿಹಸಾನ್

ಗಳಸಾಲುಗಳು, ತದ್ವಂಶ್ವಾಸ್ತೃತ-ಅದರದಾಡೆಪಲ್ಲುಗಳೊಂದಿಗೂ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಂತೆ-ಪ್ರತಿಚರ್ಚೆಯ್ಯವು. (ಗಿರಿಶಿಖರಗಳು ದಾಡೆ
ಗಳಹಾಗಿವೆ) ಪಶ್ಯತ-ನೋಡಿ ||೨|| ಅಯಂ-ಈ, ಆಸ್ತೃತಯಾಮಮಾರ್ಗ-ಆಸ್ತೃತ-ಅಗಲವಾದ, ಆಯಾಮ-ಉದ್ದವಾದ, ಮಾರ್ಗ-
ದಾರಿಯು, ರಸನಾಂಪ್ರತಿ-ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಗರ್ಜತಿ-ಗದರಿಸುತ್ತೆ. (ನಾಲಿಗೆಯಹಾಗಿದೆ) ಎಷಾಂ-ಈಶಿಖರಗಳ, ಎತತ್-
ಈ, ಅಂತರ್ಗತಧ್ವಾಂತಮಪಿ-ಅಂತರ್ಗತ-ಒಳಗೆಇರುವ, ಧ್ವಾಂತಮಪಿ-ಕಗ್ಗತ್ತೆಯೊಳಗೂ, ಅಂತರಾನನಂ-ಮುಖದಮಧ್ಯಭಾಗ
ವನ್ನು. ಪ್ರತಿಗರ್ಜತಿ-ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಸುವುದು ||೩|| ಅಯಂ-ಈ, ದಾವೋಷ್ಣಖರವಾತೇ-ದಾವ-ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿನ, ಉಷ್ಣ-ಬಿಸಿಯಂ
ದ, ಖರ-ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ, ವಾತೇ-ಗಾಳಿಯು, ಶ್ವಾಸವತ್-ಉಸುರಿಸಹಾಗೆ, ಭೂತಿ-ತೋರುತ್ತಿದೆ ಪಶ್ಯತ-ನೋಡಿ. ತದ್ವಗ್ಧಸ್ತತ್ಯ
ದುರ್ಗಂಧಃ-ತತ್-ಆಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿನಿಂದ, ವಗ್ಧ-ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಸತ್ಯ-ಜಂತುಗಳ, ದುರ್ಗಂಧಃ-ಕಟ್ಟನಾದವು, ಅಂತರಾವಿಷ್ಣುಗಂ
ಧವತ್-ಅಂತಃ-ಒಳಗಣ, ಆಮಿಷ-ಮಾಂಸದ, ಗಂಧವತ್-ಕಂಪಿಸಹಾಗಿದೆ ||೪|| ಅಯಂ-ಈಸರ್ವವು, ನಿವಿಷ್ಣುಃ-ಒಳಗೊಳ್ಳು,
ಅಸ್ಮಾನ್ಮಿವಾ-ಈ ನಮ್ಮನ್ನು, ಗೃಹಿತಾಕಿಂ-ನುಂಗುವದೋ ಎನು, ತಥಾಚೇತ್-ಹಾಗಾದರೆ, ಬಕವತ್-ಕೊಕ್ಕುರಿಯಹಾಗೆ, ಅ
ನೇನ-ಈಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಹ್ರಣಾತ್-ನಿಮುಪದಲ್ಲಿ, ವಿನಂಹ್ರಯತಿ-ವಿನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೆ. ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಬಕಾರ್ಯಶನ್ಮುಖಂ-ಬಕಾ
ರಿ-ಬಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದಕೃಷ್ಣನ, ಉತ್-ಚಲುವಾದ, ಮುಖಂ-ಮೋರೆಯನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಉದ್ಧುಂತಸ್ಸಂತಸ್ತಂತಃ-ಹೆ
ಚ್ಚಾಗಿನಗುತಲಿರುವವಾಗಿ, ಕರತಾಡನೈಃ-ಚಪ್ಪಾಳಗಳೊಡನೆ, ಯಯುಃ-ಹೋದರು ||೫|| ಅಖಿಲಲೋಕಕೃತ್ಸಿಹಸಾನ್-ಅಖಿಲಲೋಕ-
ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳ, ಹೃತ್-ಹೃದಯದಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಿತಃ-ಇರುವ, ಭಗವಾನ್-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಇತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ಮಿಥಃ-ಪರಸ್ಪರ
ಮಾಗಿ, ಅತಧ್ಯಂ-ಸುಖ್ಯದ, ಅತದ್ಜ್ಞಾಭಾಷಿತಂ-ಅದರನ್ನರಿಯದವರ ಮಾತನ್ನು, ಕುತ್ರಾ-ಕೆಳಗೆ, ಸ್ವಾನಾಂ-ತನ್ನವರಿಗೆ, ಮು
ಷಾರಕ್ಷಃ-ನಟಿಯಾದ ಸರ್ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅನುರನು, ಮೃಷಾಯತೇ-ಸುಳ್ಳಿನಂತೆ ಆಗುವನು (ಸರ್ವವಾಗಿತೋರುತ್ತಿದ್ದರೂ
ನನ್ನವರಿಗನರ್ಪದಹಾಗೆತೋರುತ್ತಿರುವನು) ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ವಿಚಿನ್ತ್ಯ-ಅಲೋಚಿಸಿ, ವಿದಿತಾಃ-ತಿಳಿದು, ನಿಜೇದ್ಧಂ-ತಡೆಯುವದ

ತಂಗಳ ಶಿಖರಗಳ ಪಂತಿಗಳು ಅಜಗರದ ಕೋರಿ ದಾಡೆಗಳೊಡನೆ ಸಹ ಸಂವಾದಂಗಯ್ಯತೆಲಿದೆ-ನೋಡುವರಾಗಿ ||೧||
ಮತ್ತು, ವಿಸ್ತೃತವಾದ ದೀರ್ಘವಾದ ಈ ವನಮಾರ್ಗವು- ಅಜಗರದ ನಾಲಿಗೆಯಂತೆ ತೋರುತಲಿದೆ. ಈ ಪರ್ಮತದ
ಶಿಖರಗಳ ಮಧ್ಯದಲಿರುವ ಗಾಢಾಂಧಕಾರವು ಒಳಬಾಯಿಯಂತೆ ತೋರುತಲಿದೆ. ನೋಡುವರಾಗಿ ||೨|| ಎಲೈ,
ಮಿತ್ರರೇ! ಕಾಡುಗಿಚ್ಚಿನಂತೆ ಉಷ್ಣವಾಗಿಯೂ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿಯೂ ಬೀಸುವವಾಯು ಆಯಜಗರದ ಶ್ವಾಸವಾಯು
ವಿನಂತೆ ತೋರುತಲಿದೆ ನೋಡಿದವರಾಗಿ. ಮತ್ತು, ಆಕಾಡುಗಿಚ್ಚಿನಿಂದ ದಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಈದುರ್ಗಂಧ
ವೇ ಈ ಅಜಗರದ ಬಾಯಲ್ಲಿನೇರಿರುವ ಮಾಂಸಗಂಧದಂತೆ ತೋರುತಲಿದೆ ಅಹುದೋ ಅಲ್ಲವೋ ನೋಡುವರಾಗಿ ||೩||
(ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಆಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಸತ್ಯವಾಗಿರುವ ಅಜಗರವನ್ನೇ ಪ್ರಕಾರಾಂ
ತರವಾಗಿ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಾಗಯ್ದು, ನಿರ್ಭೀತರಾಗಿ ನಡೆದರೆಂದು ನಿರೂಪಿಸುವನು. ಅವಂತೆನೆ- ಎಲೈ, ಮಿತ್ರರೇ!
ಈ ಭಯಂಕರವಾದ ಈ ಅಜಗರವು ಈ ವನವು ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಂ ಗ್ರಾಸಂಗಯ್ಯದೋ ವನೋ! ಹಾ
ಗಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಅಜಗರವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಬಕಾಸುರನಂತೆ ವಿಲಯವನೆಯ್ಯುವುದು, ಎಂದು
ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಆಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರು ನುಡಿದು, ಬಕವೈಯಾದ ಆಕೃಷ್ಣನ ಮನೋಹರವಾದ ಮುಖವಂ ನೋಡಿ
ಹಸ್ತತಾಳಂಗಳೆಂಗಯ್ಯುತ್ತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗುತಲಿರುವವರಾಗಿಯೂ ಆಗಿ, ಮುಂದಕ್ಕೆನಡೆದರು ||೪|| ಸರ್ವಪ್ರಾ
ಣಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗಯ್ಯ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು- ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈರೀತಿಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ

ನಾನಿವಿದ್ವಂಭಗವಾಽಮನೋದಧಿ ||೧೫|| ತಾವತ್ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಸ್ವಸುರಾಂತರೋದರಂಪರಂನಗೀರ್ಣಾಶ್ಚೈತ
ವಸ್ಸವತ್ಸಕಾಃ | ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣೇನಬಕಾರಿವೇತನಂಹತಸ್ವಕಾಂತಸ್ಸೂರಣೇನರಕ್ಷಸಾ ||೧೬|| ತಾವ್ವೀಕ್ಷ್ಯ
ಕೃಷ್ಣಸ್ಸಕಲಾಭಯಪ್ರದಸ್ತ್ವನನ್ಯನಾಥಾಃಸ್ವಕರಾದಬಚ್ಯತಾಃ | ದೀನಾಂಶ್ಚ ಮೃತ್ಯೋರ್ಜಠರಾಗ್ನಿ
ಘಾಸಾನ್ಘೃಣಾರ್ದಿತೋದಿವ್ಯಕೃತೇನವಿಸ್ತೃತಃ ||೧೭|| ಕೃತ್ಯಂಕಿಮತಾ ಗ್ರಸ್ತಖಲಸ್ಯಜೀವನಂನೋವಾಅ
ವಿಾಪಾಂಜ್ಞಸತಾಂವಿನಾಶಮ್ | ದ್ವಯಂಕಥಂಸ್ಯಾದಿತಿಸಂವಿಚಿನ್ತ್ಯತದ್ಜ್ಞಾತ್ವಾವಿಶತ್ಪುಣ್ಯಮಶವದ್ಯ
ಗೃಹಿಃ ||೧೮|| ತದಾಘನಚ್ಛದಾದವಾಭಯಾದ್ಧಾಹತಿಚುಕಾಶುಃ | ಜಹ್ಯಮುರೈಚಕಂಸಾದ್ಯಾಃ

ಕ್ಕೆ, (ಅದರಬಾಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗದಂತೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಯಾವತ್- ಎಷ್ಟರೊಳಗೆ, ಮೃನಂದಧೇ-ಮನಸ್ಸನ್ನು ಧರಿಸಿದನೋ (ನಂಕ
ಲ್ಪಿಸಿದನೋ) ||೧೫||ತಾವತ್-ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಅನುರಾಂತರೋದರಂ-ಅನುರ-ದೈತ್ಯನ, ಅಂತರ-ಬಳಗಣ, ಉದರಂ-ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು,
ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಃ-ಹೊಕ್ಕಂಥಾ, ಸವತ್ಸಕಾಃ-ಕರುಗಳಿಂದಸಹಿತಗಾದ, ಶೀವಃ-ಹುಡುಗರು, ಹತಸ್ವಕಾಂತಃಸ್ತೂರಣೇನ-ಹತ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪ
ಟ್ಟ, ಸ್ವಕ-ತನ್ನ ಪರಾದಪೂತನಾಬಕರ, ಅಂತಸ್ತೂರಣೇನ-ಬಳಸಿನಪುಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಬಕಾರಿವೇತನಂ-ಬಕಾರಿ-ಬಕವೈರಿಯಾ
ದಕೃಷ್ಣನು, ವೇತನಂ-ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು, ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣೇನ-ಎದುರುನೋಡುತ್ತಿರುವ, ರಕ್ಷಸಾ-ಅಘಾಸುರನಿಂದ, ಪರಂ-ಅಧಿಕ
ವಾಗಿ, ನಗೀರ್ಣಾಃ-ನುಂಗಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವು ||೧೬||ಸಕಲಾಭಯಪ್ರದಃ-ಸಕಲ-ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ಅಭಯ-ಅಭಯವನ್ನು, ಪ್ರದಃ-ಕೊಡುತ್ತಿರು
ವನಾದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅನನ್ಯನಾಥಾಃ-ತನಗಿಂತಲೂಬೇರೆರಕ್ಷಕರಿಲ್ಲದವರಾದ, ಸ್ವಕರಾತ್-ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ, ಅಬಚ್ಯತಾಃ-ತ
ನ್ನೋದವರಾದ, ದೀನಾಂಶ್ಚ-ದುರ್ಗತಿಯಂಪಡೆದವರಾದ, ಮೃತ್ಯೋಃ-ಯಮನ, ಜಠರಾಗ್ನಿಘಾಸಾಃ-ಜಠರ-ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಣ, ಅ
ಗ್ನಿ-ಬೆಂಕಿಗೆ, ಘಾಸಾಃ-ಹುಲ್ಲಾಗಿರುವರಾದ, ತಾಃ-ಆಕರುಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಗರನ್ನೂ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಘೃಣಾರ್ದಿತಸ್ತ್ವ-ಘೃಣಾ-ದ
ಯೆಯಿಂದ, ಅರ್ಧಿತಸ್ತ್ವ-ಸೀಡಿತನಾಗಿ, ದಿವ್ಯಕೃತೇನ-ಅವರ ಅದ್ವೈತ್ಯದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಕಲಸದಿಂದ, ವಿಸ್ತೃತಃ-ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡವ
ನಾದನು|| ಅತ್ರ-ಇಲ್ಲಿ, ಕೃತ್ಯಂ-ಮಾಡತಕ್ಕಕೆಲಸವು, ಕಿಂ-ಏನುಂಟು, ಅಸ್ಯ-ಈ, ಖಲಸ್ಯ-ಮಾಪ್ಯದೈತ್ಯನ, ಜೀವನಂ-ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣವು,
ನೋವಾ-ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವಿಾಪಾಂ-ಈ, ಸತಾಂ-ಸಾಧುಗಳಾದ, ಕರುಗಳ ಹುಡುಗರ, ವಿನಾಶಂಚ-ಮರಣವು. ದ್ವಯಂ-ಇವೆರಡೂ, ಕ
ಥಂಸ್ಯಾತ್-ಹೇಗಾದೀತು;(ಅವನುನತ್ತರವರಸಾಯುವರು.)ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಸಂವಿಚಿತ್ಯ-ಆಲೋಚಿಸಿ, ಅಶೇಷದ್ಯುಕ್-ಸರ್ವ ವಸ್ತುಗಳೋ
ಡುತ್ತಿರುವ, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತತ್-ಅದರ ಉಪಾಯವನ್ನು, ಜ್ಞಾತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ತುಂಡಂ-ಸರ್ವದಮುಖವನ್ನು, ಅವಿಶತ್-ಹೊಕ್ಕನು||೧೮||

ಯಥಾರ್ಥವನರಿಯದಿರುವ ಗೋಪಬಾಲಕರ ಅಸತ್ಯವಾದ ವಚನವಂಕೇಳಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ಎಲೈ! ವಸ್ತುತಃ ಅಜ
ಗರಶೀರವಂ ಧರಿಸಿರುವ ಅಘಾಸುರನೇ, ನಮ್ಮ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಅಜಗರ ಸಾದೃಶ್ಯದಿಂದ ತೋರುತ್ತಿರು
ವನು. ನೋಡಿದೆಯಾ ?” ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಇವನು ಅಸುರನೆಂದು ತಿಳಿದು ಯಾವವರಿಗೆ ಆ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕ
ರಂ ಮುಂದೆ ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ಯದಂತೆ ಅಡ್ಡಗೆಯ್ಯಲು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದನೋ. ||೧೫|| ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರು
ಕರುಗಳೊಡನೆ ಅಘಾಸುರನ ಉದರಮಧ್ಯದಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾತ್ರಂಗೆಯ್ದರೇ ಹೊರತು, ಆಗ ಹತರಾದ ತನಗೆ ಸಹೋ
ದರರಾದ ಪೂತನಾ ಬಕಾಸುರರ ವಿಲಯವನೇ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವವನಾದುದರಿಂದ ಬಕವೈರಿಯಾದ ಆಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರವೇಶ
ವಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಅಘಾಸುರನಿಂದ ಆಗೋಪ ಬಾಲಕರು ಕರುಗಳೂ ಸಹ ಗ್ರಾಸಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಲಿಲ್ಲ
ವು. ||೧೬|| ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಅಭಯಪ್ರದನಾದ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯು ತನ್ನಂ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಬ್ಬ
ಪಾಲಕನಿಲ್ಲದೇ ಇರುವ ತನ್ನ ಕೆಯ್ಯಿಂದ ತಪ್ಪಿರುವ ದೀನರಾದ, ಮತ್ತು ಅಘಾಸುರನ ಜಠರಾಗ್ನಿಗೆ ಗ್ರಾಸಭೂತರಾದ,
ಆಗೋಪ ಬಾಲಕರನ್ನೋಡಿ ದಯೆಯಿಂದ ನೆನಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹೃದಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ದೈವವ್ಯಾಪಾರದಿಂದಲೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ
ವನೆಯ್ದಿ. ||೧೭|| “ಈಗ ನನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟುದೇನು; ದುಷ್ಟನಾದ ಈಯಥಾಸುರನು ಜೀವಿಸಬಾರದು. ಸಾ
ಧುಗಳಾದ ಈ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರು ವಿಲಯವ ನೆಯ್ದುವರಾಗ ಬಾರದು. ಈ ಉಭಯವೂ ಎಂತುಸಿದ್ಧಿಸುವುದು”,
ಎಂದು ಮನನಿನಲಿ ಯೋಚಿಸಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದುದರಿಂದ ಈ ಉಪಾಯವು ತಿಳಿದು ಅಜಗರ ಮುಖದಲ್ಲಿ
ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೧೮|| ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಘಾಸುರನ ದೆಹಿಯಿಂದಂಟಾದ ಭಯದಿಂದ ಮೇಘಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿರುವ

ಕೌಣಪಾಸ್ತ್ವಃಪುಬಾನ್ದವಾಃ || ೧೯ || ತಚ್ಚುತ್ಸಾಭಗವಾನ್ಕೃಷ್ಣಸ್ತ್ವವ್ಯಯಸ್ಸಾನ್ಭವತ್ಸಕಮ್ | ಚೂನ್ಮಿಚೀಕೀರೋರವಾದೌತರಸಾವವೃಥಗಳೆ || ೨೦ || ತತೋತಿಕಾಯಾಸ್ಕನಿರುದ್ಧಮಾರ್ಗಿಣೋಹ್ಯುನ್ಮಿಗ್ಧದೃಷ್ಟಭ್ರಮತಸ್ತ್ವಿತಸ್ತತಃ | ಪೂರೋಂತರಂಗೇಪವನೋಽರುದೋಮೂರ್ದಃ* ವಿನಿಬ್ಬದ್ಯವಿನಿರಗತೋಬಯಃ || ೨೧ || ತನೈವಸರ್ವೈಮಬಹಿರಗತಮಪ್ರಾಣಮಸರಾಸ್ವಂತುತ್ಸದ್ಯದಃಪರೇ || ದೃಷ್ಟಾಪ್ಯಸ್ವಯೋಪಾಘ್ರಾಪ್ಯತದಸ್ವಿತ್ಪುನಃಕೃಚ್ಛ್ಣುನ್ಮುಕುನ್ಮೋಭಗವಾನ್ವಿನಿರಯೌ || ೨೨ || ಪೀನಾ

ತದಾ-ಆಗ, ಫುಸಚ್ಚುತಾ-ಮೇಘವೇಮುನುಕಾಗಿವುಳ್ಳ, ದೇವಾಃ-ದೇವತೆಗಳು, ಭಯಾತೆ-ಹೆವರಿಕಯಿ.ಂದ, ಹಾಚೇತಿ-ಹಾಜಾಯೆ.ಂದ, ಚುಕ್ರುಕುಃ-ಕೂಗಿದರು ಕಂಸನೇಮೊದಲನೆಯವನಾಗಿವುಳ್ಳ, ಅಘಾಬಾಂಧವಾಃ-ಅಘಾಸುರನನಿಂಟರಾದ, ಕೌಣಪಾಃ-ಕೌಣಪರು, ಯೇಚ-ಯಾರುಂಟೋ, ತೇತು-ಅವರಾರೋ, ಜಪ್ಯಪುಃ-ಸಂತೋಷಿಸಿದರು||೧೯||ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಅವ್ಯಯಃ-ನಾಶರಹಿತನಾದ, ಕೃಷ್ಣಸ್ತು - ಕೃಷ್ಣನಾದರೋ, ತತೆ-ಅದರನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಸಾರ್ಭವತ್ಸಕಂ - ಹುಡುಗನಿಂದಸಹಿತವಾದಕರುಗಳಿಂಂಡನ್ನು, ಚೂರ್ಣೀಚೀಕೀರೋಃ-ಪುಡಿಯಾಗಿಮಾಡಲಿಸಿದಅಜಗರದ, ಗಳೇ-ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ, ಅದೌ-ಮುಂಚೆ, ತರಸಾ-ವೇಗದಿಂದ, ವವೃಥೇ-ಬೆಳದನು||೨೦||ತತಃ-ಅಬಳಿಕ, ಅತಿಕಾಯಾಸ್ಕ-ದೊಡ್ಡಮೈಯುಳ್ಳ, ನಿರುದ್ಧಮಾರ್ಗಿಣಃ-ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟದಾರಿಗಳುಳ್ಳ, ಇತಸ್ತತಃ-ಇಲ್ಲಲ್ಲಿ, ಭ್ರಮತಃ-ತಿರುಗುತಲಿರುವ, ಉದ್ಗೀರ್ಣದೃಷ್ಟೀಃ-ಹೊರಟುಕೊಂಡಕಂಠುಗಳುಳ್ಳ, ಅಘಾಸುರನ, ಅಂತರಂಗೇ-ಕರೀರದೊಳಗೆ, ನಿರುದ್ಧಿಃ-ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಪವನಃ-ಗಾಳಿಯು, ಪೂರ್ಣಃ-ತುಂಬಿದ್ದಾಗಿ, ಮೂರ್ಧಃ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ವಿನಿರ್ಭಿದ್ಯ-ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು,ಬಹಿಃ-ಹೊರಗೆ, ವಿನಿರ್ಗತಃ-ಹೊರಟುಹೋದದ್ದಾಯಿತು||೨೧||ತೇನೈವಸಹ-ಅದರೊಂದಿಗೆವೇ, ಸರ್ವಪ್ರಾಣೀಷು-ಸಕಲವಾಯುಗಳೂ, ಬಹಿರ್ಗತೇಷುಸತ್ಸು-ಹೊರಕ್ಕೆಹೋದವಾಗುತ್ತಿರಲು, ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಮುಕುಂದಃ-ಮೋಕ್ಷದಾಯಕನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಪರೇತಾಃ-ಸತ್ತಹೋಗಿದ್ದ, ಸರ್ವಾಃ-ಸಮಸ್ತರಾದ, ಸುಹೃದಃ-ಮಿತ್ರರನ್ನು, ಸ್ವಯಾ-ತನ್ನಯ, ದೃಷ್ಟಾಪ್ಯ-ನೋಟದಿಂದ, ಉತ್ಥಾಪ್ಯ-ಎಬ್ಬಿಸಿ, ತದಸ್ವಿತಃ-ಅವರೊಡಗೂಡಿದವನಾಗಿ, ಕೃಚ್ಛಾತ್ರ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ವಿನಿಯಯೌ-ಹೊರಕ್ಕೆಬಂದನು||೨೨||ಪೀನಾಹಿಭೋಗೋತ್ಥಿತಂ-ಪೀನ-ಬಲತ, ಅಹಿ-ಸರ್ಪದ, ಭೋಗ-ಕರೀರದಿಂದ,

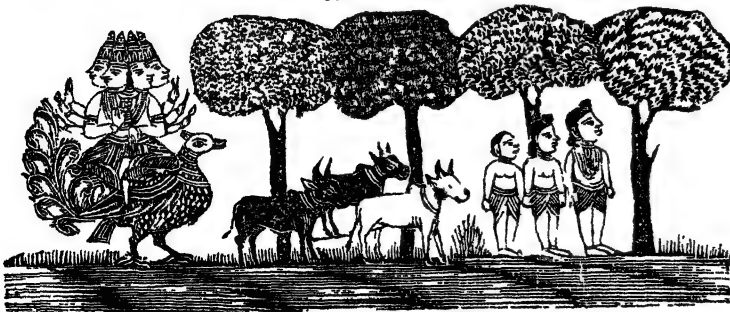
ದೇವತೆಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿಲಯವನೆಯ್ದುವನೆಂಬ ಶಂಕೆಯು ಹಿಂದಕ್ಕೆಹೊರಟುಬಾರೆಂದು ಕರೆದರು. ಮತ್ತು ಕಂಸನೇಮೊದಲಾದ ಅಘಾಸುರನ ಬಂಧುಗಳಾದ ಆಯಸುರರೆಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷವನೆಯ್ದಿನಕ್ಕರು.||೧೯||ಆಗ ಚ್ಯೂತಿರಹಿತನಾಗಿಯೂ ಭಗವಂತನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆದೇವತೆಗಳವಚನವೆಂಕೇಳಿ, ಆಕಂಸಾದಿಗಳಸಂತೋಷವಂ ನೋಡಿ, ಆಗೋಪಾಲಬಾಲಕರಂ ಕರುಗಳು ಸಹ ಚೂರ್ಣಂಗೈಯ್ಯಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಅಘಾಸುರನ ಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಅತಿತ್ವರೆಯಿಂ ಗ್ರಾಸಂಗೈಯ್ಯುವದರೊಳಗೆ ಬೆಳದನು. ||೨೦|| ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತಾದ ದೇಹವುಳ್ಳ ಆ ಡ್ಡಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮುಖಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗಭೂತವಾದ ಕುಂಠವುಳ್ಳ, ಹೊರಕ್ಕೆಹೊರಟಿರುವ ನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಹೊರಳುತಲಿರುವ, ಅಘಾಸುರನ ದೇಹ ಮಧ್ಯದಲಿ ನಿರೋಧಂಗೈಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಯುವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಳಗೆಹಿಡಿಯಲಾರದೆ ಆಯಸುರನ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಮಾರ್ಗವಂ ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಕ್ಕೆಹೊರಟಿತು. ||೨೧|| ಅನಂತರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಅವನ ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಂಗಳೂ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟಂತಿಯವುಗಳಾಗುತ್ತಿರಲು ಮೃತಿಯನೆಯ್ದಿರುವ ಆ ಗೋವಾಲ ಬಾಲಕರು ಆಕರುಗಳಂ ಸಹ ಅವ್ಯತವಂವರ್ಷಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಬದುಕಿಸಿ, ಪುನಃ ಅವರೊಡಗೂಡಿ ಆ ಅಘಾಸುರನ ಮುಖದವನೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಬಂದನು.||೨೨||

ಹಿಭೋಗೋತ್ಥಿತಮದ್ಭುತಮಹಜ್ಜೋತ್ಥಿಸ್ವಧಾವೋ ಜಜ್ಜಲಯದ್ಧಿಶೋದಕ | ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯವಿವಸ್ಥಿ
ತವಿಾಶನಿರ್ಗಮಂವಿವೇತಸ್ಮಿಸ್ತವತಾಂಧಿವಾಕಸೂಮ | ೩೩ || ತತೋತಿಹ್ಯದ್ವಾಸ್ವಕೃತೋಕ್ತಾರ್ಹ
ಣಂಪುಷ್ಪೈಸ್ಸುರಾಅಪ್ಸರಸಶ್ಚನರ್ಮನೈಃ | ಗೀತೈಸ್ಸುಗಾವಾದ್ಯಧರಾಶ್ಚವಾದ್ಯಕೃಷಿಸ್ತವೈಶ್ಚನಿಪಾ
ಜಯನಿಸ್ವನೈರ್ಗಣಾಃ || ೩೪ || ತದದ್ಭುತಶ್ಚೋತ್ರಸುವಾದ್ಯಗೀತಕಾಜಯಾದ್ಯನಿಕೂತ್ಸವಮಬ್ಜಲಸ್ಯ
ನಾಕ | ಶ್ರುತ್ವಾಸ್ವಧಾವೋ ಸ್ತುಜತಃತೋಚಿರಾದ್ಧಿವ್ಯಾಮಹೇಶಸ್ಯಜಗಾಮವಿಸ್ತಯಾಮ್ || ೩೫ ||

ಉತ್ಥಿತಂ-ಎದ್ದ, ಅದ್ಭುತಂ- ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ಸ್ವಧಾವೋ, ತನ್ನಬೆಳಕಿನಿಂದ, ದಶದಿಶಃ- ಹತ್ತುದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ಉಜ್ಜಲ
ಯತೇ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ, ಮಹತ್-ದೊಡ್ಡದಾದ, ಜ್ಯೋತಿಃ-ಬೆಳಕು, ಖೇ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಅವಸ್ಥಿತಂನತೇ- ಇರುವುದಾಗಿ, ಈಶನಿರ್ಗ
ಮಂ-ಈಶ-ಕೃಷ್ಣನು, ನಿರ್ಗಮಂ-ಸರ್ಪಕರೀರದಿಂದ ಮುರಕ್ಕೆಬರೋಣವನ್ನು, ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ದಿವಾಕಸಾಂ-ದೇವತೆಗಳು, ಮಿ
ಪತಾಂನತಾಂ- ನೋಡುತ್ತಿರುವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ತಸ್ಮಿ-ಆಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ವಿವೇಶ-ಹೊಸಿ ತ||೩೩|| ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ಅತಿಹೃಷ್ಯಾಃ-ಬಹಳ
ಸಂತೋಷಿಸಿದ, ಸುರಾಃ-ದೇವತೆಗಳು, ಸ್ವಕೃತಃ-ತಮ್ಮಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಪುಷ್ಪೈಃ-ಫಲಪುಗಳಿಂದ, ಅರ್ಹಣಂ-
ಪೂಜೆಯನ್ನು, ಅಕೃತ-ಮಾಡಿದರು ಅಪ್ಸರಸಶ್ಚ, ಅಪ್ಸರಸಿಯರೂ, ನರ್ಮನೈಃ-ನಾಟ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಸುಗಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಹಾಡುವ
ಗಂದರ್ವರು, ಗೀತೈಃ-ಗಾನಗಳಿಂದಲೂ, ವಾದ್ಯಧರಾಶ್ಚ-ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವವರು, ವಾದ್ಯಕೃಷಿ-ವಾದ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಪ್ರಾಃ-
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಸ್ತವೈಶ್ಚ-ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ಗಣಾಃ-ದೇವಗಣಗಳು, ಜಯನಿಸ್ವನೈಃ-ಜಯಜಯಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೂ, ಅರ್ಹಣಂ-
ಪೂಜೆಯನ್ನು, ಅಕೃತ-ಮಾಡಿದರು ||೩೪|| ಅಜಃ-ಬ್ರಹ್ಮನು, ಸ್ವಧಾವೋ- ತನ್ನ ಸ್ಥಾನದ, ಅಂತಿ- ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಮಹೇಶಸ್ಯ-ಕೃ
ಷ್ಣನ, ತತೇ-ಆ, ಅದ್ಭುತ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ಸೋತ್ರ-ಸ್ತುತಿಗಳ, ಸುವಾದ್ಯ- ಮಂಗಳವಾದ್ಯಗಳ, ಗೀತಿಕಾ-ಹಾಡುಗಳ, ಜ
ಯಾದಿ-ಜಯಶಬ್ದವೇಮೊದಲಾದ, ಅನೇಕ-ಹಲವಾದ, ಉತ್ಸವ-ಸಂತೋಷದ, ಮಂಗಳಸ್ವನಾಕ-ಕುಶಲಧ್ವನಿಗಳನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-
ಕೇಳಿ, ಅಚಿರಾತ್-ಬೇಗನೆ, ಆಗತಸ್ತ-ಒಂದವನಾಗಿ, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ವಿಸ್ತಯಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಜಗಾಮ-ಹೊಂದಿದ
ನು ||೩೫|| ರಾಜ-ಅರಸೇ! ಅದ್ಭುತಂ - ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ಅಜಗಂ - ಅಜಗರಸಂಬಂಧವಾದ, ಚರ್ಮ- ತೋಗಲು, ಬೃಂ

ಅಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತಾದ ಅಜಗರದೇಹದವನೆಯಿಂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವ ಶುದ್ಧಸತ್ವಮಯವಾದ ಮಹತ್ತಾ
ದ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಜ್ಯೋತಿಸ್ಸು- ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಂ ಪ್ರಕಾ
ಶಂಗೆಯ್ಯತ ಆಕೃಷ್ಣನ ನಿರ್ಗಮನವಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸುಕಲದೇವತೆಗಳೂ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಆ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ||೩೩|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಸಂತೋಷಯುಕ್ತರಾಗಿ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ
ಕಾರ್ಯಾಂಗೆಯಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಪುಷ್ಪಂಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರು. ಅಪ್ಸರಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ನರ್ತನಂಗೈದ್ದ
ರು. ಗಂಧರ್ವರು ಗಾನಂಗೈದ್ದರು.. ಮೇಘಂಗಳು ದಿವ್ಯವಾದ್ಯಂಗೈದ್ದವು. ಸಮಸ್ತ ಋಷಿಗಳೂ ಸ್ತೋತ್ರಂ
ಗೈದ್ದರು. ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಚಾರಣ ವಿದ್ಯಾಧರಾದಿ ದೇವಗಣಂಗಳು ಜಯಶಬ್ದಂಗಳಂ ನುಡಿದವು. ||೩೪|| ಅನಂತ
ರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ತನ್ನ ಸತ್ಯಲೋಕದ ಸವೀಪವಂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರಗಳಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಾ
ದ್ಯ ಗಾನ ಜಯ ಶಬ್ದಂಗಳು ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕೋತ್ಸವ ಮಂಗಳಧ್ವನಿಗಳಂಕೇಳಿ, ಶೀಘ್ರದಿಂಬಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನ ಮಹಿಮೆಯಂನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನೆಯ್ದಿದನು. ||೩೫|| ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿರುವ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ

ಶ್ರೀಕುಂಭ | ರಾಜನ್ನಾ ಜಗರಂಚರ್ಮಕುಂಭಂ ನಂದಿಬುಧತಮಂ | ಪ್ರಜೌಕಸಾಮ್ನಹುತಿಥಮ್ಬಭೂ
ವಾಕ್ರೀಡಗರ್ಹರಮ್ ||೨೬|| ಏತತ್ಕೌಮಾರಕಂಕರ್ಯಹರರಾತ್ಮಾಹಿಮೋಕ್ಷೇವ | ಮೃತ್ಯೋಃಪೌರ್ಣೋಕ್ತೆ
ಬಾಲಾದ್ಯಮೋಕ್ಷೈಶ್ಚಾರ್ವಿಸ್ತೃತಾವ್ರಜೇ ||೨೭|| ನೈತದ್ವಿಚಿತ್ರಂವ್ಯುಜಾರ್ಭಮಾಯಿನಃಪರಾಪರಾಣಾಂಪರ
ಮಸ್ಯವೈಧಸಃ|ಅಘೋಪಿತತ್ಸ್ಮರೈಃಸಧೂತಪಾತಕಃಪಾಪಾತ್ಮಸಾಮ್ಯಂತ್ಯಸತಾಂಸುದುರ್ಲಭಮ್ ||೨೮||
ಸಕೃದ್ಭವದ್ಭವಪ್ರತಿಮಾಂತರಾಹಿತಾಮನೋಮಯಾಭಾಗವತೀಂದ್ರದಿವ್ಯಗೀತಾಂ | ಸವನಿತ್ಯಾತ್ಮಸುಖಾನು

ದಾವನೇ-ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ, ಕುಂಭಂ-ಪಿಣಗಿದ್ದಾಗಿ, ಪ್ರಜೌಕಸಾಂ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ, ಬಕುತಿಥಂ-ಬಕುದಿನಗಳು, ಅಕ್ರೀಡಗಕ್ಯ
ರಂ-ಅಕ್ರೀಡ-ಅಟಕ್ಕೆ, ಗರ್ಹರಂ-ಗವಿಯು, ಬಭೂವ-ಅಯಿತು||೨೬||ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಏತತ್-ಈ, ಕೌಮಾರಕಂ-ನಿವರೂಪ ತಂ
ಬುವತನಕ ಕುಮಾರವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಕರ್ಮ-ಕೆಲಸವನ್ನೂ, ಮೃತ್ಯೋಃ-ಮೃತ್ಯುವಿನದನೆಯಿಂದ, ಆತ್ಮಾ-ಆತ್ಮರಿಗೆ,
ಅಹಿ-ನರ್ಪಕ್ಕೆ, ಮೋಕ್ಷಣಂ-ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಅಥವಾ-ಮೃತ್ಯೋಃ-ಮೃತ್ಯುನಿವರೂಪವಾದ, ಆತ್ಮಾ-ಆತ್ಮರಿಗೆಸಂಸಾರರಕ್ಷಣ
ವಾದನರ್ಪದದೇನೆಯಿಂದ, ಮೋಕ್ಷಣಂ-ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಅಥವಾ-ಮೃತ್ಯೋಃ-ಸಂಸಾರರೂಪವಾದಮೃತ್ಯುವಿನದನೆಯಿಂದ, ಆತ್ಮಾ-
ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಅಹಿ-ಅಘಾಸುರನಿಗೆ, ಮೋಕ್ಷಣಂ- ಐಕ್ಯವೆಂಟಾದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಪಾಂಗಂಡಕೇ- ಓನೆಯವರುಷದಿಂದ ಹತ್ತನೆಯವ
ರುಷದತನಕ ಯಿರತಕ್ಕ ಪಾಂಗಂಡವಯಸ್ಸಿನೇರಿದ ಓನೆಯವರುಷದಲ್ಲಿ, ಬಾಲಾಃ- ಹುಡುಗರು, ದೃಷ್ಟಾನ್ವ-ಕಂಡು, ವಿಸ್ತೃತಾನ್ವಂ-
ತೇ-ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ವ್ರಜೇ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಉಚ್ಚ-ಶೇಳಿದರು||೨೭|| ಮನುಜಾರ್ಭಮಾಯಿನಃ-ಮನುಜಾರ್ಭ-ಮನುಷ್ಯ
ಬಾಲಕನೆಂಬ, ಮಾಯಿನಃ-ಮೋಹಕಾಕ್ಷಣನವೃತ್ತಂತಾ, ಪರಾವರಾಣಾಂ-ಮೇಲಾದವರಿಗೂ ಕೀಳಾದವರಿಗೂ, ಪರಮಸ್ಯ-ಮೇಲಾ
ದವನೇಆಪಂತಾ, ವೈಧಸಃ-ಕರ್ತನಾದ, ಕೃಷ್ಣನ. ಏತತ್-ಈಚರಿತ್ರವು, ನವಿಚಿತ್ರಂ, ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವು. ಅಘೋಪಿ-ಅಘಾಸುರ
ನೂಕೂಡ, ತತೈಸ್ವರ್ಗಸಧೂತಪಾತಕಸ್ಸ್ಯ-ತತೆ-ಅಕ್ಕಪಕ್ಷನ, ಸ್ವರ್ಗದ-ಸೋಂಕುವಿಕೆಯಿಂದ, ಧೂತ-ಕೊಡಹಲ್ಪಟ್ಟ, ಪಾತಕಃ-
ಪಾಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅಸತಾಂ-ದುಷ್ಕರನಿಗೆ, ಸುದುರ್ಲಭಂ-ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದ, ಆತ್ಮಸಾಮ್ಯಂ- ವಿಷ್ಣುಸಾರೂಪವನ್ನು, ಪಾ
ಪ-ಕೊಂದಿದನು ||೨೮|| ಅಂಗ-ಅಯ್ಯಾಪರಿಕ್ಷಿತನೇ! ಸಕೃತ್-ಒಂದುಸಲ, ಅಂತರಾಹಿತಾ-ಬಳಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಮನೋಮಯಾ-
ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರವಾದ, ಅಥವಾ ಇಚ್ಛಾಪಂಚಾಮವಾದ, ಯದಂಗಪ್ರತಿಮಾ-ಯತೆ-ಯಾವವಿಷ್ಣುವಿನ, ಅಂಗ-ಮೂರ್ತಿಯ, ಪ್ರ

ವಾದ ಆ ಅಜಗರಚರ್ಮವು ಬಹುಕಾಲವು ಆಗೋಕುಲ ವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರಿಗೆ ವಿಹರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಮಹಾಬಲವಾಯಿ
ತು. ||೨೬|| (ಮತ್ತೊಂದಾಶ್ಚರ್ಯವಂ ಕುಂಭಮುನಿಯು ನಿರೂಪಿಸುವನದೆಂತೆನೆ-)ಎಲೈ, ಅರನೇ! ಗೋಪಬಾಲಕರು-
ಕೌಮಾರವಯಸ್ಸಾದ ಭಿನಯುವರುಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಘಾಸುರನಂ ಸುಹರಿಸಿ ತಮ್ಮಂ ಮೃತ್ಯುವಿನದನೆಯಂ
ರಕ್ಷಿಸಿದವ್ಯಾಪಾರವಂ, ಸಂಸಾರರೂಪವಾದ ಮೃತ್ಯುವಿನದನೆಯಿಂದ ಅಜಗದರೂಪಿಯಾದ ಅಘಾಸುರನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ
ವಸ್ತು ರಕ್ಷಿಸಿದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಅಘಾಸುರನ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಟಿರುವ ಜ್ಯೋತಿಸ್ಸು ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ
ಪ್ರವೇಶಂ ಗೆಯ್ದವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೂ, ಕಂಡು ಪಾಂಗಂಡವಯಸ್ಸಾದ ಆರನೆಯವರಾವದಲ್ಲಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ
ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಈಗಲೇ ಈ ಸಮಸ್ತವ್ಯಾಪಾರವೂ ನಡೆಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಪೇಳಿದರು. ||೨೭|| ಎಲೈ ಅರನೇ! ಪಾಪಿ
ವೈನಾದ ಅಘಾಸುರನೂ ಕೂಡ ಅಭಗವಂತನ ಸ್ವರ್ಗಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಕೊಡಹಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾಪಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ದು
ಷ್ಟರಿಗೆ ದುರ್ಲಭನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಏಡದನೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರವು ಯಾವುದುಂಟೋ! ಇದು
ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯಬಾಲಕನಂತೆನಿಸುವ, ಪರರಾದಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೂ ಅಪರರಾದ ದೇವತೆಗಳು ಮೊದಲಾ
ದವರಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನಾದ, ಆದಿಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ, ಶ್ರೀವಾಸುದೇವನಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಲ್ಲ. ||೨೮|| ಅದೆಂತೆನೆ-
ಎಲೈ, ಅರನೇ! ಒಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭಾವನಾಮಾತ್ರದಿಂದ ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಹರಿ
ಯಮೂರ್ತಿಯು ಪ್ರಹ್ಲಾದಮೊದಲಾದ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಂ ಕೊಟ್ಟುದಾದುದೋ,

ಭೂತ್ಯಭಿವೃದ್ಧಸ್ತಮಾಯಃಪರಮೇಜ್ಞಸಿಂಪುನಃ ||೨೯|| ಶ್ರೀಸೂತಃ| ಇತ್ಥಂದ್ವಿಜಾಗ್ರಾದಘದವದತ್ತ
ಕೃತ್ಯಾಸ್ತುಭರ್ತುಃಶ್ಚರಿತಂವಿಚಿತ್ರಮ್| ಪಪ್ರಚ್ಛಭೂಯೋಪಿತವಪುಣ್ಯಂವೈಯಾಸಕಿಂಯನ್ಸಿಗೃಹೀತ
ಚತಾಃ ೮೦||ವಿಮ್ಬರಾತಃ|ಬ್ರಹ್ಮಕಾಲಾಂತರಕೃತಂತತ್ಕಾಲೀನಕಥಂಭವತ್| ಯತ್ಕೃಮಾರಿಹರಿಕೃತಂ
ವಿದುಃಪೌಗಂಡ್ಯಕೇಭಕಾಃ||೮೦|| ತದ್ಬ್ರೂಹಿಮಮಹಾಯೋಗೀಪರಂಕೌತೂಹಲಂಗುರೋ | ನೂನಮತ
ದ್ಧರೇವಮಾಯಾಭವತಿನಾನ್ಯಥಾ ||೮೧|| ವಯಂಧನ್ಯತಮಾಲೋಕೇಗುರೋಪಿಹೃತಬ್ರಹ್ಮವಃ | ಯತ್ಪಿಬಾ

ತಿಮಾ-ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ಭಾಗವತೀಂ- ಭಾಗವತ್ಸಂಬಂಧವಾದ, ಗತಿಂ-ಪದವಿಯನ್ನು, ದದೌ - ಕೊಟ್ಟಿತೋ; ನಿತ್ಯಾತ್ಮನುಬಾಸು
ಭೂತ್ಯಭಿವೃದ್ಧಸ್ತಮಾಯಃ-ನಿತ್ಯ-ಶಾಶ್ವತವಾದ, ಆತ್ಮನುಬಾಸುಭೂತಿ-ಸ್ವರೂಪಾನಂದಾನುಭವದಿಂದ, ಅಭಿವೃದ್ಧಸ್ತ- ಕೃದ್ಧವಾಗಿ
ಕಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ನೂಯಃ- ಅಷ್ಟಾನಾವರಣವುಳ್ಳ, ಪರಮಃ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾದ, ಸವಿವ-ಆವಿಷ್ಟವೇ, (ಪ್ರಹ್ಲಾದಾದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ವಾಗಿ ತಾನೇಅಂತರಗತನಾಗಿರುವ ವಿಮ್ಬವೇ) ಸಿಂಪುನಃ-ಸದ್ಗತಿಯಂಕೊಡುವನೆಂಬುವುದನ್ನು ಏನುಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು, ||೨೯|| (ನೂ
ತವಚನವು. ಅಧ-ಆಮೇಲೆ, ದೇವದತ್ತಃ-ಪರೀಕ್ಷಿತನು, ದ್ವಿಜಾಗ್ರಾತೇ- ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠನಾದಶುಕನಡೆಸೆಯಿಂದ, ಸ್ವಭರ್ತುಃ-
ತನ್ನೊಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನ, ವಿಚಿತ್ರಗ್ರಂಥಾರ್ಥಕರವಾದ, ಚರಿತಂ-ನಡತೆಯನ್ನು, ಕೃತ್ಯಾ-ಕೇಳಿ, ಯನ್ಸಿಗೃಹೀಚೇತಾಃ- ಯ
ತ್-ಯಾವಚರಿತದಿಂದ, ನಿಗೃಹೀತ-ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಚೇತಾಃ- ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾದನೋ, ಪುಣ್ಯಂ- ಪವಿತ್ರವಾದ, ತದೇವ- ಆಕ
ಥೆಯನ್ನೇ, ಭೂಯೋಪಿ- ಮರಳಿಯೂ, ವೈಯಾಸಕಿಂ- ವ್ಯಾಸಪುತ್ರನಾದ ಶುಕನನ್ನು ಕುರಿತು, ಪಪ್ರಚ್ಛ- ಬೆಸಗೊಂಡನು ||೮೦||
(ಪರೀಕ್ಷಿತನಪ್ರಶ್ನವು) ಯತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಕೌಮಾರೇ- ಕುಮಾರವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಹರಿಕೃತಂ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಚರಿ
ತವನ್ನು, ಅರ್ಭಕಾಃ-ಕುಡುಗರು, ಪೌಗಂಡಕೇ- ಪೌಗಂಡಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ವಿಮು-ತಿಳಿದರೋ, ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಬ್ರಹ್ಮ-
ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ! ಕಾಲಾಂತರಕೃತಂ - ಬೇರೇಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ತತ್ಕಾಲೀನಂ - ಆಗಲೇನಡೆದದ್ದು, ಕಥಂಭವತ್-ಹೇ
ಗಾದೀತು ||೮೦|| ಮಹಾಯೋಗೀ- ಮಹಾಷ್ಟಾನವುಳ್ಳ, ಗುರೋ- ಅಷ್ಟಾನನಿವಾರಕನಾದಶುಕನೇ; ತತ್-ಅರಹಸ್ಯವನ್ನು, ಮೇ-ನನಗೆ,
ಬ್ರೂಹಿ-ಹೇಳು, ಕೌತೂಹಲಂ-ಕೇಳುವಆಶೆಯು, ಪರಂ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು, ವಿತತ್- ಇದು, ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಮಾಯೈವ-ಮೋಹ
ಕಶ್ಚಿಯೇ, ಭವತಿ-ಆಗಿರುವುದು, ಅನ್ಯಥಾ-ಬೇರೆಬಗೆಯು, ನ-ಅಲ್ಲವು, ನೂನಂ-ನಿಶ್ಚಯವು ||೮೧||ಗುರೋ-ಗುರುವೇ, ವಯಂ-

ಅಂತಾ ನಿತ್ಯವಾದ ಆತ್ಮಾನುಭವದಿಂದ ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಯೆಯುಳ್ಳ ಪರಮಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವನೇ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಘಾಸುರನ ಶರೀರವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನಿತ್ತನೆಂಬುವುದು ಅರ್ಜುನನಿಂದ
ಏನುಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ||೨೯|| ಎಲೈ, ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿರಾ! ಕೇಳಿ- ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಹೀಗೆ
ತನ್ನಂರಕ್ಷಿಸಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ದಿವ್ಯಚರಿತ್ರೆಯಂ ಶುಕಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ಕೇಳಿ, ಯಾ
ವಚರಿತ್ರೆಯ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಅತಿಶಯದಿಂದ ಪಶವಾಗಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾದನೋ, ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಆಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣಚರಿತ್ರವನ್ನೇ ಪುನಃ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಶುಕಮುನಿಯಂಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನಗೆಯ್ದನದಂತೆ- ||೮೦|| ಎಲೈ, ಗು
ರುವಾದ ಶುಕಮುನಿಯೇ! ಗೋಪಾಲಕರು, ಕೌಮಾರವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಘಾಸುರಸಂಹಾ
ರಾದಿವ್ಯಾಪಾರವಂ, ಪೌಗಂಡವಯಸ್ಸಾದ ಅರನೆಯವರುಪದಲ್ಲಿ ಎಂತುತಿಳಿದುಹೇಳಿದರು||೮೦||ಎಲೈ, ಮಹಾಯೋ
ಗಿಯಾದ ಶುಕಮುನಿಯೇ! ಅವೃತ್ತಾಂತವಂ ನನಗೆ ನಿರೂಪಿಸುವನಾಗು. ಅದರಶ್ರವಣದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕೌತೂಹ
ಲವು ವಿಶೇವವಾಗಿದೆ. ‡ ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದವ್ಯಾಪಾರಮ ಮತ್ತೊಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದರೆಂಬರ್ಥವು ಭಗ
ವನ್ಮಾಯೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಲ್ಲವು. ಇದುನಿಶ್ಚಯವೇಸರಿ. ||೮೧|| ಎಲೈ, ಶುಕಮುನಿಯೇ! ಯಾವಕಾರಣ

ಮೊಮುಹುಸ್ತ್ವತ್ಪುಣ್ಯಂಕೃಪ್ಣ ಕಥಾಮೃತಮ್ ||೪೩||ಶ್ರೀಸೂತಃ||ಇತ್ಯಂಸ್ತುಪೃಷ್ಠಸ್ಸತುಬಾದರಾಯ
ಣಿಸ್ಸಂಸ್ಕಾರಿತಾನಂತಹೃತಾಖಿಲೈರ್ದ್ರಿಯಃ | ಕೃಷ್ಣಾತ್ರನರ್ಲಬ್ಧಬಹಿರ್ದೃಶಕೃಷ್ಣೈಃಪ್ರತ್ಯಾಹತಂಭಾಗ
ವತೋತ್ತಮೋತ್ತಮ ||೪೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂದೇ ದ್ವಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ನಾವು, ಹೃತ್ರಬಂಧವೋಪ-ಹೃತ್ರಿಯರನಂಟರಾದರೂ, ಲೋಕೇ-ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಯತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ತ್ವತ್ತಿ-ನಿನ್ನ ದೇಯಿ-
ದ, ಪುಣ್ಯಂ- ಪವಿತ್ರವಾದ, ಕೃಷ್ಣ ಕಥಾಮೃತಂ-ಕೃಷ್ಣ ಸಚ್ಚಿತ್ರವೆಂಬ ಅಮೃತವನ್ನು, ಮುಹುಃ - ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಪಿಬಾಮಃ-
ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವೆವೋ, ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಧನ್ಯತಮಾಃ-ಬಹುಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿರುವೆವು ||೪೩|| (ಸೂತವಚನವು) ಭಾಗವತೋ
ತ್ತಮೋತ್ತಮ, -ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರೊಳಗೆ ಉತ್ತಮನಾದ ಶೌನಕನೇ, ಇತ್ಯಂ-ಇೀಗೇ, ಪೃಷ್ಠ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಬಾದರಾ
ಯಣಿಸ್ತು-ಆಶುಕನಾದರೋ, ಸಂಸ್ಕಾರಿತಾನಂತಹೃತಾಖಿಲೈರ್ದ್ರಿಯಃ-ಸಂಸ್ಕಾರಿತ- ನೆನಪುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅನಂತ-ಅವ್ಯಯ
ನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಹೃತ-ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಖಿಲೈರ್ದ್ರಿಯಃ-ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯವ್ಯಾ ಪಾರಗಳೆಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದು, ಕೃಷ್ಣಾತ್-ಪ್ರ
ಯಾಸದಿಂದ, ಕೃಷ್ಣ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಲಬ್ಧಬಹಿರ್ದೃಶಃ-ಲಬ್ಧ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟ, ಬಹಿರ್ದೃಶಃ-ಬಾಹ್ಯದೃಷ್ಟಿಗುಳ್ಳವನಾ
ಗಿ, ತಂ-ಆಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನನ್ನು ಕುರಿತು, ಪ್ರತ್ಯಾಹ-ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವೆಂದನು ||೪೪||

ಇತಿ ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದ್ಧಾರ್ಥ ಬೋಧಿನ್ಯಾಯಂ
ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ದ್ವಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ದಿಂ ನಿನ್ನ ದೇಯಿಂದ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಥಾಮೃತಮ ನಾವು ಪಾನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವೆ
ವೋ, ಆಕಾರಣದಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೃತ್ರಬಂಧುಗಳಾದರೂ ಅತ್ಯಂತಧನ್ಯರು- ||೪೩|| ಎಲೈ, ಭಾಗವತೋ
ತ್ತಮೋತ್ತಮನಾದ ಶೌನಕಮುನಿಯೇ! ಹೀಗೇ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು- ನೆನ
ಪುಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲವನಾಗಿ ಹ್ವೇಮಾ
ತ್ರವು ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ] ಅತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾಹ್ಯದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವ
ನಾಗಿ] ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನಿತ್ತನು ... .. ‡ ||೪೪||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀ

ಕೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರ

ಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿ

ಲಾಸವು” ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧಮೊಳು ದಾದಶೋ

ಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಶ್ರೀಕುಕೇ | ಸಾಧುವೈವ್ಯಂಮಹಾಭಾಗತ್ವಯಾಭಾಗವತೋತ್ತಮ | ಯನ್ಮೂತನಯಸೀತಕೃತ್ಯ
ಣ್ಯನ್ನಪಿ ಕಥಾಂಮುಹುಃ ||೧|| ಸತಾಮಯಂಸು ರಭೃತಾಂಸಿಗೋಯದರ್ಥವಾಣೀಶ್ರುತಿಚತಸಾಮಪಿ |
ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಂನವ್ಯವದಚ್ಯುತಸ್ಯಯತ್ತಿಸ್ತ್ರಿಯಾವಿಟಾಸಾಮಿವಸಾಧುವಾರಾ ||೨|| ಕೃಣುಪ್ಪಾವಹಿತೋರಾ
ಜನ್ನಪಿಗುಹ್ಯಂವದಾಮಿತ | ಬ್ರೂಯಾಸ್ಸಿಗ್ಧಗೃಹಿವ್ಯಗುರವೋಗುಹ್ಯಮಪ್ಯುತ ||೩|| ತದಾಫವದ

೧೩ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

[ಕುಕವಚನವು.] ಮಹಾಭಾಗ-ಹೆಚ್ಚು ಮೂಲ್ಯತಯುಳ್ಳ, ಜೀರ್ಣಾಗವತೋತ್ತಮ-ಎಲೈಭಾಗವತಶ್ರೇಷ್ಠನಾದಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಸಾ
ಧು-ಚನ್ನಾಗಿ, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ವೃಷ್ಟಂ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು, ಯತ್ರ-ಜಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಈಸ್ಯ-ಪರವೇಶ್ವರನಾದಕೃಷ್ಣನ, ಕಥಾಂ-ಗುಣ
ವರ್ಣನವನ್ನು, ಮುಹುಃ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಕೃಣುಪ್ಪ-ಸಿ-ಕೇಳುತ್ತಿರುವನಾದರೂ, ನೂತನಯಸಿ-ಹೊಸತಾಗಿಮಾಡುವಯೋ, ತತ್-
ಆಕಾರದಿಂದ, ||೧|| ಯದರ್ಥವಾಣೀಶ್ರುತಿಚತಸಾಮಪಿ-ಯತ್ರ-ಯಾವಕೃಷ್ಣವಾರ್ತೆಯೇ, ಅರ್ಥ- ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿವುಳ್ಳ, ವಾಣೀ-
ವಾಗಿಂದ್ರಿಯ, ಶ್ರುತಿ-ಶೋತ್ರೇಂದ್ರಿಯ, ಚತಸಾಮಪಿ-ಹೃದಯವೊಳ್ಳವರಾದರೂ, ಸಾರಭೃತಾಂ- ಸಾರ-ಸ್ವರಾಂಶವನ್ನು,
(ಸರ್ವದಾಹರಿಕಥೆಯೇವಾಪ್ಯಪುತ್ರಾಪ್ಯವು ಚಿಂತ್ಯವೆಂಬವೇವಸಾರವನ್ನು) ಭೃತಾಂ-ಗ್ರಹಿಸಿದವರಾದ, ಸತಾಂ- ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ,
ಅಚ್ಯುತಸ್ಯವಾರ್ತಾ-ಕೃಷ್ಣನಕಥೆಯು, ವಿಟಾನಾಂ- ಸ್ತ್ರೀಲಂಪಟರಾದಕಾಮಿಗಳಿಗೆ, ಸ್ತ್ರಿಯಾವಾರ್ತೇವ- ಪೆಂಗಸಿನಮೃತ್ತಾಂತ
ದಹಾಗೆ, ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಂ-ಪ್ರತಿನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೂ, ನವ್ಯವದಿತೀತ್-ಹೊಸತಾದ ರಣಾಗೆಯೆಂಬುವುದಾದೋ, ತದಯಂ-ಅಯಿಗು
ಣವು, ನಿಸರ್ಗ-ಸಾಧುವಿನಕಥೆ ||೨|| ಹೀರಾಜ-ಎಲೈಅರಸೆ, ಗುಹ್ಯಮಪಿ-ರಹಸ್ಯವನ್ನಾದರೂ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ವದಾಮಿ-ಹೇಳುತ್ತಿ
ದೇನೆ, ಅವಂತಿ-ಜಾಗರೂಕನಾಗಿ, ಶ್ರಣುಪ್ಪ-ಕೇಳು, ಗುರವಃ- ಘೋರೋಪದೇಶಿಕರು, ಸ್ತಿಗ್ಧಗೃಹಿ-ಪ್ರಿಯನಾದ, ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ-ನೇ
ವಕನಿಗೆ, ಗುಹ್ಯಮಪಿ-ರಹಸ್ಯವನ್ನಾದರೂ, ಬ್ರೂಯಾಸುರ-ಹೇಳುವರಲ್ಲವೇ? ||೩|| ತದಾ-ಆಗ, ಭಗವಾ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದಕೃಷ್ಣನು,

* ೧೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯವು. *

ಶ್ರೀಧರೀಯಶೋಕೇ | ತ್ರಯೋದಕೇಹರದ್ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತಾಪಾಲಾಂಶ್ಚಮಾಯಯಾ | ತದಾತತ್ಸರ್ವರೂ
ಪೋಬ್ಧಂ ಕೃಷ್ಣಃಪೂರ್ವವದಾಚರ ||೩||ಟೀಕೆ|| ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಭಾ
ವವಂ ನೋಡಲೆಚ್ಚೆಯಿಂದ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರನ್ನೂ ಕರುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ತ
ನ್ನಮಾಯೆಯಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿದಂತವನಾಗುತ್ತಿರಲು ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯು ಗೋಪಾಲಬಾಲಕರ
ರೂಪಗಳನ್ನೂ ಕರುಗಳರೂಪಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ತಾನೇಧರಿಸಿದವನಾಗಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದಂತೆ ಸಮಸ್ತ
ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನೂ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬ ಅರ್ಥವಂ ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸು
ವನವಂತೆನೆ:-

ಎಲೈ, ಭಾಗ್ಯವಂತನಾದ ಭಾಗವತೋತ್ತಮನಾದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ನೀನು ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಸ
ರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯ ದಿವ್ಯಕಥೆಯ ಶ್ರವಣಂ ಗೆಯ್ಯತೆರಿರುವನಾದರೂ ಅಕಥೆಯಂ ಬಾರಿಬಾ
ರಿಗೂ ನೂತನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆಯೋ, ಆಕಾರಣದಿಂದ ನೀನಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು ಬಹುಚನ್ನಾಯಿತು. ||೧||
(ಇದು ಸತ್ಪುರುಷರಸ್ವಭಾವವೆಂದು ನುಡಿಯುವನೆಂದಂತೆನೆ-) ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತಾಸಕ್ತರಾದ ವಿಟಪುರುಷ
ರಿಗೆ ಆಸ್ತ್ರೀವಿಷಯಕವಾದ ಮೃತ್ತಾಂತವು ಎಂತು ನೂತನವಾಗಿ ತೋರುವುದೋ, ಅಂತು ಶ್ರೀವಾಗುವೇವನಕಥೆ
ಯೇಫಲವಾಗಿವುಳ್ಳ ವಾಚ್ಯನಾಶೋತ್ರಗಳೆಲ್ಲವರಾದರೂ ಸಾರಗ್ರಾಹಿಗಳಾದ ಪುರುಷರಿಗೆ ಶ್ರೀವಾಗುವೇವನ
ಕಥೆಯು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ನೂತನವಾಗಿ ತೋರುವದೆಂಬುದು ಯಾವುದುಂಟೋ, ಅದು ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ
ಸ್ವಭಾವವು. ||೨|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ರಹಸ್ಯವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತಭಕ್ತಿ
ಯುಳ್ಳ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸುವರಾದುದರಿಂದ ಕೇವಲ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥವನ್ನಾದರೂ ನೀನಿಗೆ ಪೇಳುವನಾಗುತ್ತೇನೆ. ||೩||

ನಾನ್ಮೃತ್ಯೋರಕ್ಷಿತಾಸ್ವಾರ್ಥವತ್ಸಕಾಃ | ಸರಃಪುಳನಮಾನೀಯಭಗವಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ||೪|| ಶ್ರೀಭ
ಗವಾಃ || ಅಹೋತಿರಮ್ಯಂಪುಳನಂವಯಸ್ಯಾಸ್ಸಕೇಳಿಸಮ್ಪ್ರಸ್ಮದಲಾಚ್ಛವಾಲುಕಂ | ಸ್ಪುಟತ್ಸ
ರೋಗನ್ದಹೃತಾಳಪತ್ರಿಕಧ್ವನಿಪ್ರತಿಧ್ವಾನಲಗದ್ದುಮಾಕುಲಂ ||೫|| ಅತ್ರಭೋಕ್ತವ್ಯಮಸ್ಮಾಭಿದಿವಾ
ರೂಢಂಕ್ಷುಧಾರ್ದಿತಾಃ | ವತ್ಸಾಸ್ಸವಿಾಪೆಪಹಪೀತ್ಯಾಚರಂತುಶನಕ್ಯೆಸ್ತೂಮ್ ||೬|| ತಥೆತಿವಾಯಯಿ

ಸ್ವಾರ್ಥವತ್ಸಕಾಃ-ಸ್ವ-ತನ್ನ ವರಾಡ, ಅರ್ಭ-ಹುಡುಗರನ್ನೂ, ವತ್ಸಕಾಃ-ಕರುಗಳನ್ನೂ, ಮೃತ್ಯೋಃ-ಮೃತ್ಯುಸ್ವರೂಪವಾದ, ಅಭವದನಾತಿ-ಅಘಾಸುರನಮಾಯಿದೆಸೆಯಿಂದ, ರಕ್ಷಿತಾಃ-ಸಲಹಿ, ಸರಃಪುಳನಂ-ಸರಃ-ಕುಂಟೆಯ, ಪುಳನಂ-ಮರಳಿಟ್ಟಿಯ ನ್ನು ಕುರಿತು, ಆನೀಯ-ಕರೆದುತಂದು, ಇದಂ-ಮುಂದೆಹೇಳುವಮಾತನ್ನು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು. ||೪|| (ಭಗವದ್ವಚನವು) ಹೇವ ಯಸ್ಯಾಃ-ಎಲೈಸುರಿಪ್ರಾಯವನಂಗಾತಿಗಳಿರಾ! ಸ್ವಕೇಳಿಸಂಪತ್-ಸ್ವಕೇಳಿ-ನಮ್ಮಲಹಗಳೆಂಬ, ಸಂಪತ್-ಭಾಗ್ಯವುಳ್ಳದ್ದೂ, ಮೃದ ಲಾಚ್ಛವಾಲುಕಂ-ಮೃದುಲ-ಮೆತ್ತಾಗಿರುವ, ಅಚ್ಛ-ಬಿಳುಪಾದ, ವಾಲುಕಂ- ಸಂಣಮರಳುಳ್ಳದ್ದೂ, ಸ್ಪುಟತ್ ... .. ದ್ರು ಮಾಕುಲಂ-ಸ್ಪುಟತ್-ಅರಳಿದ, ಸರಃ-ಕೊಳದ(ತಾವರೆಮೊದಲಾದಹುವುಗಳ) ಗದ್ದ-ಪರಿಮಳದಿಂದ, ಹೃತ-ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಳ- ತುಂಬಿಗಳ, ಪತ್ರಿ-ಹಸಿಗಳ, ಕ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಧ್ವನಿ-ಶಬ್ದಗಳ, ಪ್ರತಿಧ್ವಾನ-ಪಡಿಸುವುಳುಗಳಿಂದ, ಲಸತ್-ಕೋಳಿನುವ, ದ್ರುಮ- ಮರಗಳಿಂದ, ಆಕುಲಂ-ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ್ದೂ ಆದ, ಪುಳನಂ-ಮರಳಿಟ್ಟಿಯು, ಅತಿರಮ್ಯಂ- ಬಹಳಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಅಹೋ-ಅಶ್ಚ ಯವು ||೫||ದಿವಾ-ಹಗಲು, ಆರೂಢಂ-ಬೆಳೆದುದು (ಲೂಟದಹೊತ್ತುಮಿಂಚಿತು) ಕ್ಷುಧಾ-ಹಸಿವಿನಿಂದ, ಅರ್ದಿತಾಃ- ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವರಾಗಿರುವವು. ಅತ್ರ-ಈಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಅಸ್ಮಾಭಿಃ-ನಮ್ಮಿಂದ, ಭೋಕ್ತವ್ಯಂ-ಭೋಜನಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದೂ. ವತ್ಸಾಃ-ಕರುಗಳು, ಸ ವಿಾಪೀ-ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ, ಅಪೀ-ನೀರನ್ನು, ಪೀತ್ಯಾ-ಕುಡಿದು, ಶನಕ್ಯಃ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ತ್ಯೂಣಂ-ಹುಲ್ಲನ್ನು, ಚರಂತು-ಮೆಲ್ಲರಿ ||೬||ಅರ್ಭಾಃ:- ಹುಡುಗರು, ತಥೇತಿ- ಹಾಗೆಯೇ ಎಂಮ, ವತ್ಸಾಃ-ಕರುಗಳನ್ನು, ಪಾಯಯಿತ್ವಾ-ನೀರುಕಡಿಯಿಸಿ, ಕಾಡ್ವಲೇ-ಹನುರುಹುಲ್ಲುಳ್ಳನಲ

ಎಲೈಅರನೇ! ಅರೀತಿಯಾಗಿ ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಮೃತ್ಯುರೂಪನಾದ ಅಘಾಸುರನಮುಖದದೆಸೆಯಿಂದ ಕ ರುಗಳನ್ನೂ ಪಾಲಿಸುವಗೋಪಾಲರನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಿ, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದುಸರಸ್ಸಿನ ಮರಳದಿಂಚೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂ ಡು ಬಂದು ಹೀಗೆನುಡಿದನು. ಅದೆಂತೆನೆ- ||೪||ಅಮರಳದಿಂಚೆಯಂ ವರ್ಣಿಸುವನು- "ಎಲೈ, ನ್ನೇಹಿತರೇ! ಗೋವಾ ಲಬಾಲಕರೇ! ನಮ್ಮಕಿ ಗ್ರೆಡಾಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅನುಕೂಲರೂಪವಾಗಿಯೂ ಮೃದುವಾಗಿಯೂ ಶುಭ್ರವಾಗಿಯೂ ಇ ರುವ ಮರಳುಳ್ಳ ಮತ್ತು ವಿಕಸಿತಂಗಳಾದ ಕಮಲಕಲ್ಪಾರಾದಿಪುಷ್ಪಗಳ ದಿವ್ಯಪರಿಮಳಗಳಿಂ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ರುವ ಕೊಂಬೆಗಳೂ, ಪಕ್ಷಿಗಳೂ, ನೀರಲ್ಲಿರುವವುಗಳಧ್ವನಿಗಳೂ, ಅವುಗಳಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗಳಿಂ ಪ್ರಕಾಶಮಾನಗಳಾದ ವೃಕ್ಷಗಳೂ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ಈಮರಳದಿಂಚೆಯು ಅತಿರಮಣೀಯವಾಗಿದೆ. ನೋಡುವವರಾಗಿ. ||೫|| ಎಲೈ ನ್ನೇಹಿತರೇ! ನಮಗೆ ಭೋಜನಕಾಲವು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿತು. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲಿದಿರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮರಳದಿಂಚೆಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನಂಗೆಯ್ಯುವೆ. ಈಕರುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನೀರಂಕುಡಿದು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹುಲ್ಲಂ ಮೇಯುತ್ತಲಿರಲಿ. ||೬|| " ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾತಂಕೇಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹುಡುಗರು , ಹಾಗೆಯೇ

ತ್ವಾರ್ಥವತ್ಸಾನಾರುಧ್ಯಶಾಡ್ಯಲೆ | ಮುಕ್ತಾಸ್ತಿಕಾನ್ಯಾಬುಭುಜಸ್ಸಮಂಭಗವತಾತದಾ ||೩|| ಕೃಷ್ಣ
ಸ್ಯವಿವ್ಯಕ್ಪುರಾರಾಜಿಮಣ್ಣಲೈರಭ್ಯಾನನಾಃಪುಲ್ಲದ್ಯಶೋವ್ರಜಾರ್ಭಕಾಃ | ಸಹೋಪವಿಪ್ಪಾಃಪುಳಿನಿವಿರಜು
ಶ್ವದಾಯಧಾಮೋಬ್ಬರುಹಕರ್ಣಿಕಾಯಾಃ ||೪|| ಕೆಚೆತ್ಪುಷ್ಪೈರ್ದಳೈಃಕೆಚಿತ್ಪುಷ್ಪೈರಂಕುರೈಃಫಲೈಃ |
ಶಿಗಿಭಸ್ತ್ವಗಿಭದ್ಯೃವದಿಭಕ್ತ್ಯಬುಭುಜುಃಕೃತಭಾಜನಾಃ||೫|| ಸರೈಮಿಥೋದರೈಯನ್ತಸ್ಸಾಸ್ವಂಸಾಸ್ವಂಭೂ
ಜ್ಯರುಚಿಂಪೃಥಕ್ | ಹಸನೋಹಾಸಯನ್ತಶ್ಚಾಭ್ಯವಜಹುಸ್ಸಹೈಶ್ವರಾಃ ||೬|| ಬಿಭ್ರದ್ವೇಣಂಜಲರಪ
ಟಯೋಶ್ಯಂಗಳವೇತ್ರಚಕ್ರವಾಮೆಪಾಣಾಃಮಸ್ಯಣಕಬಳಂತತ್ಪಲಾನ್ಯಂಗುಳೀಮು | ತಿಷ್ಠತಮಧ್ಯೇಸ್ವಪರಿ

ದಲ್ಲಿ, ಆರುಧ್ಯ-ಕಟ್ಟೆಹಾಕಿ, ಶಿಕ್ಯಾನಿ-ಬುತ್ತಿಯಕಲ್ಲಿಗಳನ್ನು, ಮುಕ್ತಾಸ್ವ-ಜಿಜ್ಞೆ, ತದಾ-ಆಗ, ಭಗವತಾನವಂ ಭಗವಂತನಾದಕ್ಕೆ
ವ್ಯನೋಂದಿಗೆ, ಬುಭುಜುಃ-ಉಂಡರು ||೩|| ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನ, ವಿಸ್ತೃಕ್-ಸುತ್ತಲೂ, ಪುರುರಾಜಿಮಂಡಲೈಃ-ಪುರು-ಬಹುವಾದ, ರಾ
ಜಿಮಂಡಲೈಃ-ಸಾಲಸುತ್ತಗಳಿಂದ, ಅಭ್ಯಾನನಾಃ-ಎದುರಿರುವಮುಖವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಪುಲ್ಲದ್ಯಶಃ-ಅರಳಿದಕಂಗಳಳ್ಳವರಾಗಿ
ಯೂ, ಪುಳಿನಿ-ಮರಳಿತಿಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ನಹೋಪವಿಪ್ಪಾಃ-ಸಂಗಡ ಸಂಗಡ ಕುಳಿತವರಾಗಿಯೂ, ಇರುವ, ವ್ರಜಾರ್ಭಕಾಃ-ಗೋಕ್
ಲವಹುಡುಗರು, ಅಂಭೋರುಹಕರ್ಣಿಕಾಯಾಃ-ಅಂಭೋರುಹ-ತಾವರೆಯ, ಕರ್ಣಿಕಾಯಾಃ-ನಡುವಣಗೊಂಡೆಯ, ಛದಾಯಧಾ-ಎಸ
ಳ್ಳಳುಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನಿವೀಜುಃ-ನಿವೇಷವಾಗಿಬೆಳೆದವರು ||೪|| ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ಪುಷ್ಪೈಃ-ಹೂವಿನಎಸಳ್ಳಳಿಂದಲೂ, ದಳೈಃ-
ಎಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ಪುಷ್ಪೈಃ-ಚಿಗುರುಗಳಿಂದಲೂ, ಅಂಕುರೈಃ-ಕೊನರುಗಳಿಂದಲೂ, ಫಲೈಃ-ಹಂಣಿಸಿಪ್ಪೆಗ
ಳಿಂದಲೂ, ಶಿಗಿ-ಸಿಪ್ಪುಗಳಿಂದಲೂ, ತ್ವಗಿ-ನಾರುವಟ್ಟಿಗಳಿಂದಲೂ, ದೃಷ್ಯಶ್ವ-ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಕೃತಭಾಜನಾಸ್ಸಂತಃ-
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವಾತ್ರೆಗಳಿಲ್ಲವರಾಗಿ, ಬುಭುಜುಃ-ಉಂಡರು ||೫|| ಸಾಸ್ವಂಸಾಸ್ವಂ-ತಮ್ಮತಮ್ಮ, ಭೋಜ್ಯರುಚಿಂ-ಆಹಾರದಸವಿಯ
ನ್ನು, ಪೃಥಕ್ಪೃಥಕ್-ಬೇರೆಬೇರೆ-ಮಿಥು-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ, ದರ್ಶಯಂತಃ-ತೋರಿಸುತ್ತಲಿರುವರೂ, ಹಸಂತಃ-ನಗುತ್ತಲಿರುವರೂ,
ಹಾಸಯಂತಶ್ಚ-ನಗಿಸುತ್ತಲಿರುವರೂಆದ, ಸರ್ವಃ-ಎಲ್ಲರೂ, ನಹೈಶ್ವರಾಃ-ಬಡೆಯನಾದಕ್ಕಿಣ್ಣಿನಿಸುತ್ತರಾಗಿ, ಅಭ್ಯವಜಹುಃ-
ಉಟವಂಮಾಡಿದರು ||೬|| ಯಜ್ಞಭುಕ್-ಯಜ್ಞ-ಸರ್ವಕ್ರತುಗಳಿಲ್ಲವನ್ನು, ಭುಕ್-ಅನುಭವಿಸುವ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದರೂ, ಬಾಲ
ಕೇಳಿ-ಬಾಲ-ಹುಡುಗರಹಾಗೆ, ಕೇಳಿ-ಆಟಗಳುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಜಪರಪಟಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ-ಜಪರ-ಹೊಟ್ಟೆಗೂ, ಪಟಯೋಃ-ಬ
ಟ್ಟೆಗೂ, ಮಧ್ಯೇ-ನಡುವೆ, ವೇಣುಂ-ಕೊಳಲನ್ನು, ಭಿಭ್ರತ್-ಪಟಿಸಿದವನಾಗಿಯೂ, ವಾಮೇಕರ್ಣೇ-ಎಡಬಗಲಲ್ಲಿ, ಶೃಂಗವೇತ್ರೇ-
ಕೊಂಬನ್ನೂ ಬತ್ತವನ್ನೂ, ಭಿಭ್ರತ್-ಭರಿಸಿದವನಾಗಿಯೂ, ವಾಮೇಪಾಣಾಃ-ಎಡಗೈಯ್ಯಲ್ಲಿ, ಮಸ್ಯಣಕಬಳಂ-ಜಿಡ್ಡುಳ್ಳಮನರನ್ನು

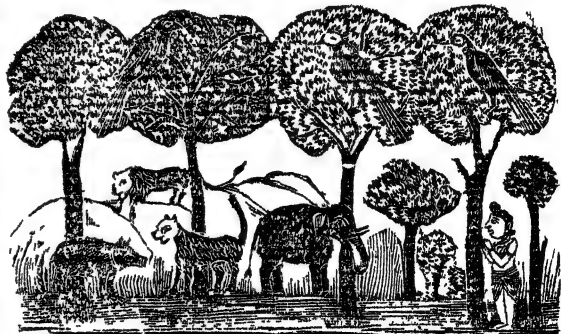
ಆಗಲಿ, ಯೆಂದು ಕರುಗಳಿಗೆ ನೀರಂ ಕುಡಿಯಿಸಿ ಮೇಯಿಸಲೋಸುಗ ಹುಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಹಸುರಾಗಿರುವನೆಲದಲ್ಲಿ ಆಕರು
ಗಳೆಂ ತಡಮು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಬುತ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಲಿಗಳೆಂಬಿಜ್ಜಿ ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಆಗ ಸಂತೋಷದಿಂದ
ಉಂಡರು. ||೩|| ಅವನದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ಮಂಡಲಾಕಾರವಾಗಿರುವ ಅನೇಕಗಳಾದ ಪದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಡೆಬಿಡವೆ
ಕುಳಿತಿರುವ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅಭಿಮುಖಗಳಾಗಿರುವ ತಮ್ಮ ಮುಖಂಗಳುಳ್ಳ ವಿಲಾಸಯುಕ್ತವಾದ ನೇ
ತ್ರಂಗಳುಳ್ಳ ಆಗೋಪಾಲಕರು ಆಗ ಭೋಜನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಮಲಕರ್ಣಿಕೆಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ಪಂತಿಪಂತಿಗಳಾಗಿರುವ
ಎಸಳುಗಳಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರು. ||೪|| ಆಗೋಪಾಲಬಾಲಕರು ಪುಷ್ಪಂಗಳಿಂದಲೂ, ಪತ್ರಂಗಳಿಂದಲೂ, ತಳಿರುಗಳಿಂದ
ಲೂ, ಅಂಕುರಂಗಳಿಂದಲೂ, ತೃಣಂಗಳಿಂದಲೂ, ಕಲ್ಲಿಗಳಿಂದಲೂ, ಮರದಪಟ್ಟಿಗಳಿಂದಲೂ, ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ,
ಅವರವರ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭೋಜನ ಪಾತ್ರೆಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅನ್ತವಂ ಭುಂಜಿಸಿದರು. ||೫||
ಮತ್ತು ಆಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಭೋಜ್ಯದ್ರವ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ರುಚಿವಿಶೇ
ಷಂಗಳೆಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಲೂ, ನಗುತ್ತಲೂ, ಅನ್ಯರಂ ನಗುಮತೆ ಮಾಡುತ್ತಲೂ, ಹೀಗೇ ಕೃಷ್ಣ
ನೊಡನೆ ಭೋಜನಂಗೆಯ್ದರು. ||೬|| ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಭೋಕ್ತೃವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಉಟ್ಟಿರುವ ವಸ್ತ್ರಕ್ರು
ಉದರಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಳಲನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಶೃಂಗವಂ ವೇತ್ರದಂಡವಂ ಸಹ ಎಡದಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂ

ಸುಹೃದೊಹಾಸಯನ್ನೇ ರುಭಿಸ್ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಸರ್ಗಲೋಕಮಿವತಿಬುಭುಜಿಯಜ್ಞಭುಗ್ಬಾಲ್ಕಳಿಃ ||೧೦|| ಭಾರ
ತೃನಂವತ್ಸಪಮುಭುಂಜ್ವನೇಷ್ವಚ್ಯುತಾತ್ಮಸು | ವತ್ಸಾಶ್ಚಾನ್ತರ್ವನದೂರುವಿವಿಕ್ತಾಣಲೋಭಿತಾಃ |
ತಾನದೃಷ್ಟ್ಯಾಭಯತ್ರಸ್ತಾನೂಚಕೃಮ್ಲೋಸ್ಯಭೀಭಯಮ್ | ಮಿತ್ರಾಣ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರವಿರಮತಹ್ಯಾನೇ

ದಮುದೈಯನ್ನೂ, ಅಂಗುಳಿಷು-ಬೆರಳಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ, ತತ್ಪ್ರಾಣಿ-ತತ್-ಅಪಕ್ಕೆತಕ್ಕ, ಫಲಾನಿ-ಬೆಲ್ಲವತ್ತ ನೆಲ್ಲಿ ಮಾವು ಮೆಣಸು ಮುಂ
ತಾದ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಹಂಣುಗಳನ್ನೂ, ವಿಭ್ರಾತೇ-ಧರಿಸಿದವನಾಗಿರಲು, ಮಘೈ- ಕಮರಾಕಾರವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಗೋವಾಲಕರ
ನಡುವೆ, ಶಿಷ್ಯ-ಕರ್ಣಿಕೆಯದಂಗೆ ಕುಳಿತಿರುವವನಾಗಿರಲು, ಸ್ವಪರಿ-ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂಯಿರುವ, ಸುಹೃದಃ- ಗಳಿಯರನ್ನು, ಸ್ಪೃಂ-
ತನ್ನ, ಸರ್ಮಭಿ-ಸಗಿಸರಮಾತೆಗಳಿಂದ, ವಾಸಯ-ನಗಿಸುತ್ತಿರುವನೂಅದ, ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವರ್ಗಲೋ(ಕೇ-ದೇವಲೋಕವು,
ಮಿವತಿಸತಿ-ನೋಡುತ್ತಿರಲು (ದೇವತೆಗಳನೋಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ) ಬುಭುಜೇ-ಉಟಮಾಡಿದನು ||೧೦|| ಹೇಭಾರತ- ಎಲೈಭಾರತವಂಶೋತ್ಪ
ನ್ನ ನಾದಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಏವಂ ಹೀಗೆ, ಅಚ್ಯುತಾತ್ಮಸು-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ, ವತ್ಸಪೇಷು- ಕರುಗಾಯಿಗಳಾದಹುಡುಗರು,
ಭುಂಜಾಸೇಷುನತ್ಸು- ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ವತ್ಸಾಶ್ಚ-ಕರುಗಳೂಕೂಡ, ತೃಣಲೋಭಿತಾಸ್ಸಂತಃ-ತೃಣ-ಎಳೆಹುಟ್ಟಿನಿಂದ, ಲೋಭಿ
ತಾಸ್ಸಂತಃ-ಅಕೆಗಳೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ, ತದ್ವನೇ-ಅಕಾದಿನಲ್ಲಿ, ದೂರಂವಿವಿಕ್ತ-ದೂರವ ದೇಶವನ್ನು ಹೊಕ್ಕವು ||೧೧|| ತೇ-ಅಕರುಗ
ಳನ್ನ, ಅದೃಷ್ಟ್ಯಾ-ಕೂಡ, ಭಯತ್ರಸ್ತ-ಭಯ-ಭಯಕಾರಣದಿಂದ, ತ್ರಸ್ತಾ-ಹೆಸರಿವರಾದಹುಡುಗರಂಕುರಿತು, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃ
ಷ್ಣನು, ಭೀಭಯಂ-ಭಯಕಾರಣಗಳಿಂದಂಟದಭಯವನ್ನು, ಅಸ್ಯ-ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಉಚೇ-ನುಡಿದನು, ಅಥವಾ-ಭೀಭಯಂ-ಭಯ
ಕ್ಕೆಭಯವಾಗಿರುವ, (ಭಯಹಾರಕನಾದಕೃಷ್ಣನು)ತಾನದೃಷ್ಟ್ಯಾ-ಅಕರುಗಳನ್ನು ಕಾಣದೆ, ಭಯತ್ರಸ್ತ- ಅವುಗಳಿಗೇನುಭಯವಾ
ದೀತೋ ಎಂಮಹೆದರಿಹುಡುಗರಂಕುರಿತು, ಅಸ್ಯ-ನಿಟ್ಟುನುರಿಕ್ಕಿ, ಉಚೇ-ಹೇಳಿದನು, ಹೇಮಿತ್ರಾಣಿ- ಎಲೈಗಳೆಯಿರಾ, ಆಶಾಶ್ರ
ಭೋಜನದವೆನೆಯಿಂದ, ಮಾಮಿರಮತ-ಮಿರಮವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಡಿರಿ. (ಉಟವಂಟುಮಾಡಿರಿ)ಅಹಂ-ನಾನು,ವತ್ಸಕಾ-ಕರುಗಳನ್ನ,

ದು ಎಡೈಯಲ್ಲಿ ರಮಣೀಯವಾದ ವೋಸರನ್ನದ ಮುದೈಯನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅ ಅನ್ನಕ್ಕೆಯೋಗ್ಯವಾದ
ಬೆಲ್ಲವತ್ತದಮಿಡಗಾಯಿ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೆರಳಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಮ
ಲಕರ್ಣಿಕೆಯಂತೆ ಸುರ್ವರಿಗೂ ಅಭಿಮುಖನಾಗಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತನಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ಕುಳಿತಿರುವ ನ್ನೇಹಿತರಾದ
ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರು ತನ್ನ ಪರಿಹಾಸವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ನಗುವಂತೆಮಾಡುವವನಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಸ್ತದೇವತೆ
ಗಳೂ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಬಾಲಕರಂತೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಾಭೋಜನುಗೆಯ್ದನು. ||೧೦||
ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕೇಳು- ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಸುಕ್ತವಾದಹಿತ್ತವುಳ್ಳ ಆಗೋಪಾಲಕರು
ಭೋಜನುಗೆಯ್ಯತೀರಲು ಆಸಮಯದೊಳಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮೇಯುತ್ತಲಿದ್ದ ಕರುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತ
ಯುಳ್ಳವಾಗಿ ಆ ವನಗಳಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೂರಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಗಯ್ದವು. ||೧೧|| ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರುಗಳು
ಕಾಣದೆ ಭಯಗ್ರಸ್ತರಾದ ತನ್ನಗಳೆಯರಾದ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರಂ ಕುರಿತು “ಎಲೈ, ಮಿತ್ರರೇ! ನೀವು ದುಷ್ಟ
ವ್ಯಾಘ್ರಗಳ ಭಯವಂಟು ಭೋಜನುಗೆಯ್ಯರಾಗಿ ಆಕರುಗಳಂ ನಾನು ಕರೆತರುವನಾಗುವನು.” ಎಂದು ನುಡಿದ

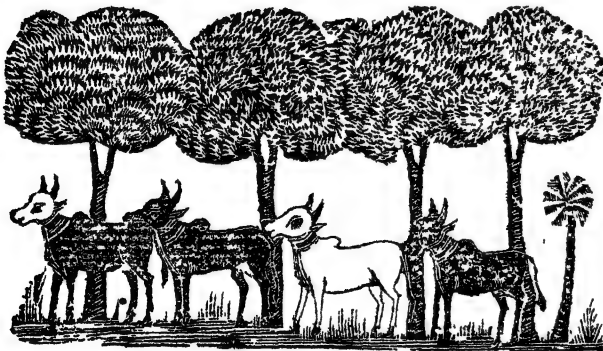
ಪ್ರೇವತ್ಸಕಾನಹಮ ||೧೩|| ಇತ್ಯುಕ್ತಾದ್ವಿದೀಕುಜ್ಜಗದ್ವಿಷ್ಣುತ್ವವತ್ಸಕಾಃ |ವಿಚಿನ್ವತಃಭಗವಾಃ
ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಪಾಣಿಕಬಲೋಯಯಾ ||೧೪|| ಅಮೋಘಜನ್ಮಜನಿಸ್ತದಂತಗತೋಮಾಯಾರ್ಭಕಸ್ಯಶಿತುರ್ದ ||

| ವತ್ಸಾಪಹಾರಫಟ್ಟಃ |

ಮೃಂಮಂಜುಮಹತ್ತ್ವಮನ್ಯದಪಿತದ್ವತ್ಸಾಸಿತೋವತ್ಸಪಾಃ | ನೀತ್ಯಾನ್ಯತ್ರಕುರೂದ್ಯಹಾಂತರದಧಾ
ತ್ವೈವಸ್ಥಿತೋಯಃಪುರಾದೃಷ್ಟಾಃಸುರಮೋಕ್ಷಣಂಭಗವತ್ಸಪಾಪ್ರಪ್ತವರಂವಿಸ್ಮಯಮ್ ||೧೫|| ತತೋ

ಅನೇಷ್ಯೋಹಿ-ತರುವೆನಪ್ಪೋಃ ||೧೩|| ಇತ್ಯುಕ್ತಾದ್ವಿ-ಹೀಗಜೇಳಿ, ಅದ್ವಿದೀಕುಜಗಜ್ಜರೇಷು ಅದ್ವಿ-ಬೆಟ್ಟ, ದೀ-ಗವಿ, ಕುಂಜ-ಹೊದರು
ಮನೆ, ಗಜ್ಜರೇಷು-ಗಜನವಾದಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯವತ್ಸಕಾಃ-ತನ್ನಕರುಗಳನ್ನು, ವಿಚಿನ್ವತಃ-ಹುಡುಕುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ, ಸುಪಾಣಿಕಬಲೇ-
ಕೈಯೊಳಗಿನ ಆಹಾರದ ತುತ್ತಿನಿಂಕೂಡಿದವನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣಃ- ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣಸ್ವರೂಪಿಯೇ-ತೆರಳಿದನು ||೧೪|| ಪ್ರೇಕು
ರೂದ್ಯಹ-ಎಲೈ ಕುರುವಂಶೋದ್ಧಾರಕನಾದಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಯಃ-ಯಾವಬ್ರಹ್ಮನು, ಪುರಾ-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಪೇ-ಆಕಾಶದೊಳಗೆ, ಅವಸ್ಥಾ
ತಸ್ತ-ಇರುವನಾಗಿ, ಭಗವತಃ- ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನವೇಯಿಂದಾದ, ಅಘಾಸುರಮೋಕ್ಷಣಂ- ಅಘಾಸುರನಮುಕ್ತಿಯನ್ನು,
ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ-ನೋಡಿ, ಪರಂವಿಸ್ಮಯಂ-ಉತ್ತಮವಾದಚಿತ್ತಾರ್ಥವನ್ನು, ಪಾಪ್ರಪ್ತ- ಹೊಂದಿದವನಾದನೋ; ಸಃ-ಆ, ಅಂಭೋಜನ್ಮ
ಜನಿಃ- ಅಂಭೋಜನ್ಮ - ತಾವರೆಯಿಂದ, (ನಾರಾಯಣನ ನಾಭೀಕಮಲದಿಂದ,) ಜನಿಃ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯುಳ್ಳಬ್ರಹ್ಮನು, ತದಂತರ
ಗತಃ-ಆಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿಬಂದವನಾಗಿ, ಮಾಯಾರ್ಭಕಸ್ಯ-ಮಾಯೆಯಿಂದಬಾಲಕನಾಗಿತೋರುತ್ತಿರುವ, ಈತನು-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ
ಕೃಷ್ಣನ, ಮಂಜು-ಮನೋಹರವಾದ, ಅನ್ಯನ್ಯಹತ್ವಮಪಿ-ಬೇರೆಬಗೆಯಾದವಹಿವೆಯನ್ನೂಕೂಡ, ದ್ರಷ್ಟುಂ- ನೋಡಲೋನುಗೆ,
ತದ್ವತ್ಸಾಃ-ಆಕೃಷ್ಣನಕರುಗಳನ್ನೂ,ವತ್ಸಪಾಂಶ್ಚ-ಕರುಗಳಿಗಳಾದಹುಡುಗರನ್ನೂ, ಇತಃ-ಈಸ್ಥಲದಿಂದ, ಅನ್ಯತ್ರ-ಮತ್ತೊಂ
ಡುಕಡೆಗೆ, ನೀತ್ವಾ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ, ಅಂತರಧಾತೆ-ತಾನೂಕಾಣಿಸದೆಹೋದನು ||೧೫|| ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣ

ನು ||೧೩|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದು, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವಾಮಹಸ್ತ್ಯ
ಮೊಳು ಆದಧ್ಯಂತ ಕಬಳವ ನಿರಿಸಿಕೊಂಡವನಾಗಿಯೇ ಪವ-ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಲತಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ
ಲಕಕ್ಯವಾದ ವನಪ್ರವೇಶಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ತಮ್ಮ ಕರುಗಳಂ ಹುಡುಕುತ್ತ ತೆರಳಿದನು. ||೧೪|| ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿತದ್ರಾಯ
ನೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವವನು ಸತ್ಯಲೋಕದಿಂದ ಬಂದು ಅಘಾಸುರನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೋಕ್ಷಮ
ನೋಡಿ, ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ಮಯವನೆಯ್ದಿದವನಾಗಿ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದನೋ! ಅಂತಾ ಬ್ರಹ್ಮವೇವನು ಮಾಯೆಯಿಂಧ
ಮನುಷ್ಯಬಾಲಕನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮನೋಹರವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂನೋಡ

ಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬಂದು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿರುವ ಕರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಪಹರಿಸಿ, ಅವಂ ಹುಡುಕಲೋಸುಗೆ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನು ಫೋಗಲು-ಇಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪಾಲಕರನ್ನೂ ಸಹ ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶವನ್ನೆತ್ತಿ ಆಂತ
ರ್ದಾನುಗೈಯ್ದನು. ||೧೫|| ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬೆಟ್ಟಮೊವಲಾದ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದವನಾದರೂ ಆ ಕರುಗಳ

ರೈವಿಷ್ಟ್ಯಮಯಂಗಿರೋಗವದಜಸ್ವಸ್ವರೂಪೋಬಭೌ ||೧೯|| ಸ್ವಯಮಾತ್ಮಾತ್ಮಗೋವತ್ಸ್ವಾಪ್ರತಿ
ವಾರ್ಯಾತ್ಮವತ್ಸಪೈಃ | ಕ್ರೀಡನ್ನಾತ್ಮವಿಹಾರೈಶ್ಚ ಸರ್ವಾತ್ಮಾಪ್ರಾವಿಕದ್ವ್ಯಾಜಮ |೨೦|| ತತ್ತದ್ವತ್ಸಾ
ಪೃಥಗ್ಜಾತ್ಯತತ್ತದ್ಗೋಪೈಪ್ರವೇಶ್ಯಸಃ | ತತ್ತದಾತ್ಮಾಭವದ್ರಾಜಂಸ್ತತ್ತತ್ಸದೈಪ್ರವಿಷ್ಟವಾಃ ||೨೧||
ತನ್ಮಾತರೋವೇಣುರವತ್ಯದೋತ್ಥಿತಾಉತ್ಥಾಪ್ಯದೋರ್ಭಃಪರಿಭೃನಿಭರಮ | ಸ್ನಹಸ್ನ ತಸ್ತನ್ಯವಯಸ್ಸು
ಧಾಸಮಮತ್ಯಾವರಂಬ್ರಹ್ಮಸುತಾನಮಾಯಯ ||೨೨|| ತತೋನ್ಯಲೋನ್ಯದ್ವನಗನ್ಧಲವನಾಲಂಕಾರರಕ್ಷಾ

ಪದಿಂದಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದಂತೆ) ಬಭೌ-ಆದನು, ಬೆಳಗಿದನು ||೧೯|| ಸ್ವಯಮಾತ್ಮಾ- ತಾನೇಕರ್ತನಾಗಿ, ಆತ್ಮಗೋವತ್ಸ್ವಾ-ತಾನಾಗಿ
ರುವವರುಗಳನ್ನೂ, ಆತ್ಮವತ್ಸಪೈಃ-ತಾನಾಗಿರುವ ಕರುಗಾಯಿಡುಡುಗರಿಂದ, ಪ್ರತಿವಾಯು-ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು, ಆತ್ಮವಿಹಾರೈಃ-ತಾ
ನಾಗಿರುವ ವಿನೋದಗಳಿಂದಲೇ, ಕ್ರೀಡಂತ್ಯ-ಆಡುತ್ತಿರುವನೂಆದ, ಸರ್ವಾತ್ಮಾ-ಸರ್ವನಾಗಿತೋರುತ್ತಿರುವನು. ತಾನೇಆದಕೃಷ್ಣನು,
ಪ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು, ಪ್ರಾವಿಕತೆ-ಹೊಕ್ಕನು ||೨೦|| ರಾಜಃ-ಭೋಲೆಯೇ, ಸಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ತತ್ತದ್ವತ್ಸಾ-ಆಯಾಕರುಗಳ
ನ್ನು, ಪೃಥಕ್-ಬೇರೆ, ಜ್ಞಾತ್ಯಾ-ತಿಳಿದುತತ್ತದ್ಗೋಪೈಃ- ಅದರದರಕೂಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರವೇಶ್ಯ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ತತ್ತದಾತ್ಮಾ-ಅದರದರಸ್ವ
ರೂಪವುಳ್ಳವನೂ, ತತ್ತತ್ಸದೈ-ಆಯಾಮನೆಯನ್ನು, ಪ್ರವಿಷ್ಟವಾಃ-ಹೊಕ್ಕವನೂ, ಅಭವತಿ-ಆದನು ||೨೧|| ತನ್ಮಾತರಃ-ಆಡುಗ
ರತಾಯಿಯರು, ವೇಣುರವತ್ಯದೋತ್ಥಿತಾಉತ್ಥಾಪ್ಯದೋರ್ಭಃ-ವೇಣು-ಕೂಳಲಿನ, ರವ-ಶಬ್ದದಿಂದ, ತ್ವರ-ವೇಗದೊಡನೆ, ಉತ್ಥಿತಾಃ-ಎದ್ದವ
ರಾಗಿ, ಪರಂಬ್ರಹ್ಮ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸುರ್ತಾಮತ್ಯಾ-ತಮ್ಮಮಕ್ಕಳನ್ನಾಗಿತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಉತ್ಥಾಪ್ಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂ
ಡು, ದೋರ್ಭಃ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ನಿರ್ಭರಂ- ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಮರಿಭೃ- ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಸ್ನಹಸ್ನ ತಸ್ತನ್ಯವಯಸ್ಸುಧಾಸಮಂ-
ಸ್ನಹ-ಅನುರಾಗದಿಂದ, ಸ್ನಹ-ಗೋರುವ, ಸ್ತನ್ಯವಯಃ-ಮೊಲೆಜಾರಂಬ, ಸುಧಾ-ರುಚ್ಯವಾದ್ದರಿಂದಅಮೃತವನ್ನೂ, ಅನಮಂ-
ಮದಕರವಾದ್ದರಿಂದಮದ್ಯವನ್ನೂ, ಅಪಾಯಯಃ-ಕುಡಿಸಿದರು ||೨೨|| ಹೇನ್ಯಪ-ಎಲೈರಾಯನೇ! ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಯಾಮಯಮೇನ
ಆಗಿನಆಟದನಿಯಮದಿಂದ, ಸಾಯಂ-ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಗತಃ-ಬಂದಂತಾ. ಮಾಧವಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವಾಚರಿತ್ಯಃ-ಸ್ವ-ತನ್ನ, ಆ

ವಾಗಿರುವವೋ ಅದರದರ ಪರಿಮಾಣವನ್ನೂ ಆಕೃತಿಯನ್ನೂಕೂಡ ಅತಿಕ್ರಮಿಸದೆಯೂ-ಮತ್ತು ಭೂದೇವ ವಸ್ತ್ರ ಅ
ವರವರಸ್ವಭಾವ ಗುಣ ಹೆಸರು ಆಕಾರ ವಯಸ್ಸು ಆಟಗಳು ಮೊದಲಾದವು ಯಾವಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುವವೋ ಆ
ಯಾಪ್ರಕಾರವೆಂ ಸಹ ಅತಿಕ್ರಮಿಸದೆಯೂ-ಸರ್ವವೂ ವಿಷ್ಟ್ಯಮಯವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಂಗಳಾದ ಯಾವ ಪುರಾಣ ವಚ
ನಂಗಳಿಂಟೋ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವೆಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಿಂದ ಕಾಣುವಂತೆಯೂ- ಹೀಗೆ ಸರ್ವರೂಪನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು||೧೯||
ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತಾನೇ ಪ್ರೇರಕನಾಗಿ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪಗಳಾದ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಂ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತ ಕೀರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೇರ
ಕರೂಪನೂ, ಕರ್ತೃರೂಪನೂ, ಕಾರಕಸ್ವರೂಪನೂ, ಸರ್ವಸ್ವರೂಪನೂ, ತಾನೇ ಆಗಿ- ಗೋಕುಲವೆಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ
ನು||೨೦|| ಆ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಆ ಕರುಗಳೆಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕರೆದು ಕೊಂಡುಹೋಗಿ
ಆಯಾಕೊಟ್ಟಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಂಗೈಸಿತಾನುಆಯಾ ಗೋಪಾಲರೂಪನಾಗಿ ಆಯಾ ಗೋಪಾಲಕರ ಮನೆಗಳನ್ನೂಪ್ರವೇ
ಶಿಸಿದನು||೨೧|| (ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮೋಹವನ್ನಂಟು ಮಾಡುವ ಬಗೆಯೆಂ ನಿರೂಪಿಸುವನು-) ಆಗ ಆಯಾ ಗೋ
ಪಾಲಕರ ತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮಪುತ್ರರಿಂದ ಉದಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊಳಲುಗಳ ಧ್ವನಿಯೆಂ ಕೇಳಿ ತ್ವರೆಯಿಂದಿದ್ದವರಾಗಿ ತಮ್ಮತ
ಮ್ಮ ಪುತ್ರರಂ ಭುಜಗಳಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡವರಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನನ್ನೇ ತಮ್ಮತಮ್ಮಪುತ್ರರೆಂದು ತಿಳಿದು ವಾತ್ಸಲ್ಯಭಿಂ ತುಂಬಿಸುವೆ, ಅಮೃತದಂತೆ ಸ್ಯಾದುವಾದೆ, ಮದ್ಯದಂತೆ ಮ
ದಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಮೊಲೆಪಾಲಂ ಅವರಿಗೆ ಪಾನಂಗೆಯ್ದಿದರು||೨೨|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸ್ವರೂ
ಪನಾದ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇದೇರೀತಿಯಾಗಿ ಆಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೆ ನಿಯಮದಿಂ ಸಾಯಂಕಾಲವಾ

ತೀರ್ಥಾಶನಾದಿಭಿಃ | ಸುಲಾಲಿತಸಾಸ್ವತಚರಿತ್ಯೈಃಪ್ರಹರ್ಷಯಾಃ ಸಾಯಂಗಳೋಯಾಮಯಮನಮಾಧವಃ |
ಗಾವಸ್ತುತೋಗೋಪ್ಯಮುಪೇತ್ಯಸತ್ತ್ವರಂಹುಂಕಾರಘೋಷೈಃಪರಿಹೂತಸಂಗತಾಃ | ಸ್ವಕಾಃಸ್ವಕಾಃವತ್ಸತಃ
ಪ್ರಾನಪಾಯಯಾಃಮುಹುರ್ಲಿಹನ್ತ್ಯಸ್ಸ | ವದೋಧಸಂಪಯಃ || ೨೮ || ಗೋಗೋಪೀನಾಂಮಾತೃತಾಸ್ತಿಸ್ತಾ
ತ್ಸೈಹರ್ದಿಹಾಂವಿನಾ | ಪುರೋವಾಸ್ಯಪಿಹರಿಸ್ತೋಕತಾಮಾಯಾಯಾವಿನಾ || ೨೯ || ವ್ರಜಕಸಾಂಸ್ವ

ಚರಿತ್ಯೈಃ-ನಡತೆಗಳಿಂದ, ಅಥವಾ- ಶುಭಾಚರಣಗಳಿಂದ, ಪ್ರಹರ್ಷಯಾಃ-ಅವರತಾಯಿಯರನ್ನು ಸಂರೋಷಗೋಳಿಸುವವನಾಗಿ-
(ಅವರಿಂದ) ಉನ್ಮದ್ಗಮನ ಗಂಧ ಲೇಪನಾಲಂಕಾರರಕ್ಷಾತೀರ್ಥಾಶನಾದಿಭಿಃ-ಉನ್ಮದ್ಗಮನ- ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಗಂಧಲೇಪನ-
ಅಂಗರಾಗವಂಶೀಡುವಿಕೆ, ಅಲಂಕಾರ-ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾದಿಗಳಿಂದ ಸಂಗರಿಸುವಿಕೆ, ರಕ್ಷಾ-ರಕ್ಷಣತಂತ್ರವಂಗಯ್ಯುವಿಕೆ, ತೀರ್ಥ-ಕಣಿ
ಬೊಟ್ಟಿಡುವಿಕೆ, ಅಶನ-ಆಹಾರವಿಡುವಿಕೆ, ಆದಿಭಿಃ-ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ಸುಲಾಲಿತಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು || ೨೮ ||
ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಗಾವಃ-ಗೋವುಗಳು, ಗೋಪ್ಯಂ-ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು, ಸತ್ತ್ವರಂ-ಬೇಗನೆ, ಉಪೇತ್ಯ-ಸೇರಿ, ಹುಂಕಾರಘೋಷೈಃ-
ಹುಂಭಾರವಗಳಿಂದ, ಪರಿಭೂತಸಂಗತಾಃ-ಪರಿಭೂತ- ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ, ಸಂಗತಾಃ-ಬಂದುಸೇರಿದ, ಸ್ವಕಾಃಸ್ವಕಾಃ-ತ
ಮ್ಮತಮ್ಮ, ವತ್ಸತರಾಃ-ಸಂಣಕರುಗಳನ್ನು, ಮುಹುಃ- ಮರಳಿಮರಳಿಯೂ, ಲಿಹನ್ತ್ಯಸ್ಸತ್ಯೈಃ- ನೆಕ್ಕುತ್ತಲಿರುವವಾಗಿ, ಸ್ರವತ್-
ಸೋರುತಲಿರುವ, ಔಧನಂಪಯಃ-ಕೆಚ್ಚೆಲಹಾಲನ್ನು, ಅಪಾಯಯಾಃ-ಕುಡಿಸಿದವು || ೨೯ || ಗೋಗೋಪೀನಾಂ-ಒಕರುಗಳಿಗೂ, ಗೋ
ಪಿಯಿಗೂ, ಅಸ್ತಿತ್ವ-ಈಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಮಾತೃತಾ-ನಾವುತಾಯಿಯರೆಂಬಭಾವವು, ಸ್ನೇಹರ್ಥಿಕಾಂವಿನಾ-ಅನುರಾಗದ ಅತೀಯವನ್ನು
ಹೊರತು, ಪುರೋವತ್-ಮುನ್ನಿನಂತೆಯೇ, ಆಸೀತ್-ಆಯಿತು. (ಮಾತೃಭಾವವು ಮುನ್ನಿನಂತೆಯೇ ಆಯಿತು. ಸ್ನೇಹವು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿತು.)
ಅಸ್ತುಪಿ-ಅಗೋವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಪಿಯರಲ್ಲಿಯೂ, ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಸ್ತೋಕತಾಪಿ- ನಾನುಮಗುವೆಂಬಭಾವವು, ವಾಯಯಾ
ವಿನಾ-ಅಷ್ಟಾನಮೋಹವನ್ನು ಹೊರತು, ಪುರೋವತ್-ಮುನ್ನಿನಂತೆಯೇ, ಆಸೀತ್-ಆಯಿತು (ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಬಾಲಭಾವವು ವಹಿಸಿದರೂ
ನಾನಿವರಣಿಸುವೆಂಬ ಅಷ್ಟಾನವು ಕೃಷ್ಣನಿಗಿರಲಿಲ್ಲ.) ಇದೇವಿಶೇಷವು || ೨೯ || ವ್ರಜಕಸಾಂ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ, ಕೃಷ್ಣೇ-ಯ
ಕೋದಾಪುತ್ರನಲ್ಲಿ, ಯಥಾ- ಹೇಗೆ, ತಮ್ಮಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯುಂಟಾಗಿತ್ತೋ, ತಥಾ- ಹಾಗೆ, ಪೂರ್ಣ

ಗುತ್ತಿರಲು ಆಗ ಗೃಹವನೆಯ್ದಿ ಮನೋಹರಗಳಾದ ತನ್ನ ಚರಿತ್ರಗಳಿಂದ ತಾಯಿಗಳಂ ಅತ್ಯಂತಸಂತೋಷ
ಪಡಿಸಿ, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆತಾಯಿಗಳಿಂ ಮೈನೇವ, ಮಜ್ಜನ, ಅಂಗಾನುಲೇಪನ, ಅಲಂಕಾರ, ರಕ್ಷೆ, ತೀರ್ಥ, ಭೋಜ
ನ, ಮೊದಲಾದ, ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಲಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು. || ೨೮ || (ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಮೋಹವನುಂಟುಮಾಡಿದ
ರೀತಿಯನಿರೂಪಿಸುವನು-) ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳು ಸಾಯಂಕಾಲವಾಗಲು ಶೀಘ್ರದಿಂದ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಬಂಧ
ನಸಾಧನಗಳನೆಯ್ದಿ ತಮ್ಮ ಹುಂಕಾರಳಬ್ಬಂಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಬಂದು ಕೂಡಿರುವ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಯಳೆಗರುಗ
ಳು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ನೆಕ್ಕುತ್ತಲಿರುವವಾಗಿ ಆಕರುಗಳಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಚ್ಚಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ
ಕ್ಷೀರವು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪಾನಂಗೆಯ್ದವು || ೨೯ || (ಇದ್ದುಮೆಟ್ಟಿಗೆ ಮೈವಮೈವು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೂ ಪರಿಹರಿಸಲ
ಕಕ್ಕವಾಯಿತೆಂದು ನಿರೂಪಿಸುವನು-) ಗೋವುಗಳಿಗೂ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಕರುಗಳನ್ನರೂಪನೂ ಗೋಪಾ
ಲಬಾಲರೂಪನೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಲಾಲನಾದಿ ಸಮಸ್ತವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದ್ದವೋ ಹಾ
ಗೆಯೇಇದ್ದವು. ಆದರೆ ಈಗ ವಾತ್ಸಲ್ಯವುಮಾತ್ರ ಪೂರ್ವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾಯಿತೆಂಬುವುದೊಂದೇ ವಿಶೇಷವು.
ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ ಗೋವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿಯೂ ಈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಬಾಲಭಾವವು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇ
ಗೆಯಿತ್ತೋ ಈಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಇವಳು ತನ್ನತಾಯಿ ನಾನಿವಳಿಗೆ ಪುತ್ರನೆಂಬಮೋಹವು
ಮಾತ್ರ ವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೊಂದೇ ವಿಶೇಷವು. [ವತ್ಸಗೋಪಾಲರೂಪನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಮೋ
ಹವನುಂಟುಮಾಡಿದನೇ ಹೊರತು ತಾನುಮೂಢನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೂಢನೆಂತೆನಟುತ್ತಿದ್ದನು. ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಗೂ ಈ
ಗೂ ಇವೇವಿಶೇಷವು.] || ೨೯ || (ಅಗೋವುಗಳಿಗೂ ಗೋಪಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಉಂಟಾದಸ್ನೇಹಾಧಿಕ್ಯವನ್ನೇ

ತೋಕಮನ್ನಹವಲ್ಲಾಬ್ಧಮನ್ಯಹಮ್ | ಶನ್ಯೇರ್ನಿಸ್ಸೀಮವವ್ಯಭಯಥಾಕೃತ್ಯೈತುಪೂರ್ವವತ್ ||೧೬||
 ಇತ್ಯಮಾತ್ಮಾತ್ಮನಾತ್ಮಾನಂವತ್ಸಬಲಮಿವೇಣಸಃ | ಪಾಲಯೇಭಗವಾಽವರ್ಷಂಚಿಕ್ರೀಡೆವನಗೊವ್ಯ
 ಯೋಃ || ೧೭ || ಎಕದಾಚಾರಮೇವತ್ಸಾರಮೋವನಮಾವಿಶತ್ | ಪಂಚಪಟ್ಟುತ್ರಿಯಾಮಾಸು
 ಹಾಯನಾಪೂರಣೇವ್ಯಜಃ || ೧೮ || ತತೋತಿದೂರಾಚ್ಚಾರತೋಗಾಘೋವತ್ಸಾನುಪವ್ರಜಮ್ ! ಗೋವ
 ರ್ಧನಾದಿಶಿಖರೇಚರನೋದ್ಯದ್ಯಕುಸ್ತೃಣಮ್ || ೧೯ || ದೃಷ್ಟ್ವಾಭತತ್ಸೈಹವಶೋಗೃತಾತ್ಮಾನ
 ಗೋವ್ರಜೋತ್ಯಾತ್ಮಪದುರ್ಗಮಾರ್ಗಃ | ದ್ವಿಪಾತ್ಯಕುಂದ್ಗ್ರೀವಉದಾನ್ಯಲೃಚ್ಛೋಗಾದ್ಧುಂಕೃತೈರಾ

ವತ್-ಮುನ್ನಿನಂತೆಯೇ, ಸ್ವತೋಕೇಷು-ತಮ್ಮಶಿಶುಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ನೇಹಪಲ್ಲಿ-ಅನುರಾಗವೆಂಬಬಳ್ಳಿಯು, ಅಬ್ಧಂ-೧ನಂವತ್ಸರದವರೆಗೂ,
 ಅನ್ವಹಂ-ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ, ಶನ್ಯೇ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ನಿಸ್ಸೀವ-ಅವಧಿಯಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿ, ವ್ಯಭೇ-ಬೆಳೆದುಮು||೧೬||ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನಾದ,
 ಸಆತ್ಮಾ-ಆಪರಮಾತ್ಮನು, ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನನ್ನು, ಆತ್ಮನಾಂ-ತನ್ನಿಂದಲೇ, ವತ್ಸಬಾಲಮಿವೇಣ-ಕರುಗಳೂ ಹು
 ಡುಗರೂ ಎಂಬನೆವದಿಂದ, ಪಾಲಯೇನ್-ಸಲಹಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ವನಗೋವ್ಯಯೋಃ-ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ,
 ವರ್ಷಂ-ಸಂವತ್ಸರಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಚಿಕ್ರೀಡೇ-ಆಡಿದನು ||೧೭|| ಪಂಚಪಟ್ಟು-ಐದಾರು, ತ್ರಿಯಾಮಾಸು-ರಾತ್ರಿಗಳು, ಹಾಯನಾಪೂ
 ರಣೇಷುಸತೀಷು-ವರುಷವನ್ನು ತುಂಬಿಸುವೇಯಿರುವನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಎಕದಾ-ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅಜಃ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಸ
 ರಾಮಃ-ರಾಮನೊಡಗೂಡಿದವನಾಗಿ, ವತ್ಸಾರ್-ಕರುಗಳನ್ನು, ಚಾರಯೇ-ಮೇಯಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ವನಂ-ಕಾಡನ್ನು, ಆವಿಶತ್-
 ಹೊಕ್ಕನು ||೧೮|| ತತಃ-ಅಬಳಿಕ, ಅತಿದೂರಾತ್-ಬಹಳದೂರದಲ್ಲಿ, ಗೋವರ್ಧನಾದಿಶಿಖರೇ-ಗೋವರ್ಧನಾದಿ-ಗೋವರ್ಧನಪ
 ವರ್ತದ, ಶಿಖರೇ-ಕೋಡುಗಲ್ಲಿನಮೇಲಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ತೃಣಂ-ಹುಲ್ಲನ್ನು, ಚರಂತಃ-ಮೇಯುತ್ತಿರುವ, ಗಾವಃ-ಆಕಳು. ಉಪವ್ರ
 ಜಂ-ಗೋಕುಲದಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಚರತಃ-ಹುಲ್ಲಂಮೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವ, ವತ್ಸಾರ್-ಕರುಗಳನ್ನು, ದೃಷ್ಟು-ಕಂಡವು||೧೯||ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋ
 ದಿ, ಅಧ-ಆಮೇಲೆ, ತತ್ಸೈಹವಶಃ-ತತ್-ಆಕರುಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ನೇಹ-ಅನುರಾಗಕ್ಕೆ, ವಶಃ-ಆಧೀನವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅನ್ಯತಾತ್ಮಾ-
 ನೆನಪುಗೊಳ್ಳದವ್ಯಯುಳ್ಳ, (ಮೈಮರತ)! ನಗೋವ್ರಜಃ-ಆಗೋವ್ಯಭಯನಂಗವು, ಅತ್ಯಾತ್ಮಪದುರ್ಗಮಾರ್ಗಃ-ಗೋಪಾಲರನ್ನೂ ಕ
 ಪ್ಪವಾದದಾರಿಯನ್ನೂ ದಾಂಟಬಂದುದಾಗಿ, ದ್ವಿಪಾತ್-ಎಕಾಲುಬ್ಬಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ, (ಓಡುಮಾಗಮುಂಗಾಲ್ಕೂ ಪಿಂಗಾಲ್ಕು

ನಿರೂಪಿಸುವನು-) ಆಗೋಕುಲದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪರಿಗೂ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಗೋವುಗಳಿಗೂ ಸಹ ಪೂರ್ವ
 ದಲ್ಲಿಹೇಗೆ ಯಶೋದಾಪುತ್ರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪುತ್ರರಿಗಿಂತಲೂ ಸ್ನೇಹವು ಅಧಿಕವಾಗಿತ್ತೋ, ಹಾಗೆ
 ಯೇ ಈಗ ತಮ್ಮಬಾಲಕರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂಚೆಗಿಂತಲೂ ಸ್ನೇಹವು ಒಂದುಸಂವತ್ಸರದವರೆಗೂ ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ
 ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅವಧಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿದಂತಿಯಾದಾಯಿತು. ||೧೬|| ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಆಕೃಷ್ಣನು ಕರುಗಳಂ
 ಪಾಲಿಸುವನಾಗಿ ಕರುಗಳನೆವದಿಂದಲೂ, ಅವಂ ಪಾಲಿಸುವ ಗೋಪಬಾಲಕರ ನೆವದಿಂದಲೂ, ತನ್ನಂ ತನ್ನಿಂದ
 ಲೇ ಪಾಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಒಂದುವರುಷದವರೆಗೂ ವನದಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು. ||೧೭||ಹೀ
 ಗೆ ಸರ್ವಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಗೋಕುಲ ವನುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಒಂದುಸಂತ್ಸರವು ಐದಾರುರಾತ್ರಿ
 ಗಳು ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಪೂರ್ದಿಯಾಗುತ್ತಿರಲು ಒಂದುದಿನದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬಲರಾಮನು ಕರುಗಳಂಮೇಯಿ
 ಸುವನಾಗಿ ವನದುಪವ್ರೇಶಿಸಿದನು. ||೧೮|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದೂರವಾಗಿ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತದ ಮೇಲುಗಡೆಯಲ್ಲಿ
 ಹುಲ್ಲುಗಳಂ ಮೇಯುತ್ತಿರುವ ಗೋವುಗಳು ಗೋಕುಲದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮೇಯುತ್ತಿರುವ ಕರುಗಳಂಕಂಡವು. ||೧೯||
 ಆಗ ಗೋವುಗಳ ಸಮೂಹವು ಆಕರುಗಳಂಕಂಡು ಆ ಕರುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಂತಾದ್ದಾದ ಕಾ
 ರಣದಿಂದ ಮೈಮರತದ್ದಾಗಿ, ತಮ್ಮಂ ಪಾಲಿಸುವ ಗೋಪಾಲಕರಿಂದಲೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಕಕ್ಕುವಾದ ಮಾರ್ಗವಂ ಅತಿ
 ಕ್ರಮಿಸಿ ಓಡಿಬರುವುದಾದುದರಿಂದ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿಂದೋಡಿಬರುವ ಮನುವ್ಯನ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ

ಸ್ನು ಪಯಾಜವನ || ೩೦ || ಸಮೇತ್ಯಗಾವೋಗೋವತ್ಸಾವತ್ಸವಂನೋತ್ಯಪಾಯೇತ್ || ಗಿಳಿನ್ತ್ಯ
 ಇವಜಾಂಗಾನಿಹಿನ್ತ್ಯಸೌಸ್ತ್ಯಧಸಂಪಯಃ || ೩೧ || ಗೋಪಾಸ್ತದ್ರೋಧನಾಯಾಮೃತಂ || ಜರು
 ಮನ್ಯುನಾ | ದುರ್ಗಾಧ್ಯಕ್ಷಭ್ರತೋಭ್ಯೋತ್ಯಗೋವತ್ಸೇರ್ಧದೃಶುಸ್ಸುತಾ || ೩೨ || ತದೇತೇ ಸ್ತೋಮ
 ರಸಾಪ್ತುತಾಶಯಾಜಾತಾನುರಾಗಾಗತಮನ್ಯವೇರ್ಭಕಾ || ಉದೂಹ್ಯದೂರ್ಭವೇರ್ಭಮೂರ್ಧ್ವ
 ಘ್ರಾಣೈರವಾಪುಃಪರಮಾಮುದಂತೆ || ೩೩ || ಎವಂಸುಪಶವೋಗೋಪಾಸ್ತೋಕಾಶ್ಚ ಪಸುನಿರ್ದೃತಾಃ | ಕೃ

ಈ ಒಂದಾಗಿತೋರುವವು) ಕಕುದ್ಗ್ರೀವಃ-ಕಕುತ್-ಹಿಣಲಿನಲ್ಲಿ, ಗ್ರೀವಃ-ಕತ್ತುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ಉದಾಸ್ಯಪುಚ್ಛಃ-ಉತ್-ಉದ್ವವಾಗಿಯೆ
 ತ್ತಲ್ಪಚ್ಛಃ, ಆಸ್ಯಪುಚ್ಛಃ-ಬಾಯಿಯೂಬಾಲವೂ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ಆಸ್ಯ ಪಯಾಃ-ಸೋರುತಲಿರುವಹಾಲುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ಹಂಕೃತೈಃ-ಹಂ
 ಭಾರವಗಳೊಡನೆ, ಜವೇನ-ವೇಗದಿಂದ, ಅಗಾತ್-ಬಂದುದು || ೩೦ || ಗಾವಃ-ಆಕಳುಗಳು, ಸಮೇತ್ಯ-ಬಂದು, ವತ್ಸವಂತೋತ್ಯಪಿ-
 ಹೊಸಕರುಗಳುಳ್ಳವಾದರೂ, ಗೋವತ್ಸಾ-ಬಲಿತಹೋರುಕರುಗಳನ್ನು, ಗಿಳಿನ್ತ್ಯ-ಇವ-ನುಂಸುತಲಿರುವವೋ ಎಂಬಹಾಗೆ, ಅಂಗಾ
 ನಿ-ಅವಯವಗಳನ್ನು, ಲಿಹಂತ್ಯ-ನಿಕ್ಕುತಲಿರುವವಾಗಿ, ಸೌಧನಂ-ತಮ್ಮಕೆಚ್ಚಲಿನಲ್ಲಿರುವ, ಪಯಃ-ಹಾಲನ್ನು, ಅಪಾಯ
 ಯ-ಕುಡಿಯಿಸಿದವು || ೩೧ || ಗೋಪಾಃ-ದನಗಳಂಕಾಯವಗೊಲ್ಲರು, ತದ್ರೋಧನಾಯಾಸಮೇಭ್ಯಲಜ್ಜೋರುಮನ್ಯುನಾ-ತತ್-ಆ
 ಗೋವುಗಳನ್ನು, ದೋಧನ-ತಡೆಯುವದರಲ್ಲಿ, ಆಯಾಸ-ಶ್ರಮದ, ಮೌಘ್ಯ-ವೈರ್ಧತೆಯಿಂದಂಟಾದ, ಲಜ್ಜಾ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂಕೂಡಿ
 ದ, ಉರುಮನ್ಯುನಾ-ಹೆಚ್ಚು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ದುರ್ಗಾಧ್ಯ-ಕಪ್ಪದಿಂದಲೂನಡೆಯಲಕ್ಕವಾದದಾರಿಯ, ಕೃಭ್ರತಃ-ಶ್ರಮದೊಡನೆ, ಅಭ್ಯೇ
 ತ್ಯ-ಬಂದು, ಗೋವತ್ಸೇಸ್ತುತ-ತುರುಕರುಗಳೊಂದಿಗಿರುವ, ಸುತಾ-ತಮ್ಮಮಕ್ಕಳನ್ನು, ದದೃಶುಃ-ನೋಡಿದರು || ೩೨ || ತೇ-ಆ
 ದೊಡ್ಡಗೋಪಾಲಕರ, ತದೀಕ್ಷಣೋತ್ಪ್ರೇಮರಸಾಪ್ತುತಾಶಯಾಃ-ತತ್-ಆಹುಡುಗರನ್ನು, ಕರಗವನ್ನೂ, ಈಕ್ಷಣ-ನೋಡುವದರಲ್ಲಿ
 ಉತ್ಪ್ರೇಮರಸ-ಹುಟ್ಟಿದಅನುರಾಗರಸದಲ್ಲಿ, ಆಪ್ತುತ-ಮುಳುಗಿದ, ಆಶಯಾಃ-ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಜಾತಾನುರಾಗಾಃ-
 ಹುಟ್ಟಿದಪ್ರೇಮವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಗತಮನ್ಯವಃ-ಕಳೆದುಹೋದನಿಟ್ಟುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅರ್ಭಕಾ-ಹುಡುಗರನ್ನು, ಉದೂಹ್ಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂ
 ಡು, ದೋರ್ಭಃ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ಪರಿರಭ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಮೂರ್ಧ್ವಘ್ರಾಣೈಃ-ತಲೆಯಲ್ಲಿಮುಸಿನೋಡುವಿಕಗಳಿಂದ, ಪರಮಾಂ-
 ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಮುದಂ-ಸಂತೋಷವನ್ನು, ಅವಾಪುಃ-ಹೊಂದಿದರು || ೩೩ || ಎವಂ-ಇಗೆ, ಸುಪಶವಃ-ಪಶುಗಳಿಂದಕೂಡಿದ, ಗೋ

ಮತ್ತು ಹಿರಳಿನಲ್ಲಿ ಬಗ್ಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಕಂಠವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ಮತ್ತು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಮುಖಗಳೂ ಬಾಲಗಳೂ
 ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೋರುತಲಿರುವ ಮೊಲೆಹಾಲುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ಹೂಂಕರಿಸುತ ಅತ್ಯಂ
 ತವೇಗದಿಂದ ಗೋಕುಲ ಸಮಾಪವನೆಯ್ಪದಂತಿಯವಾಯಿತು || ೩೦ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಗೋವುಗಳು ವೇಗದಿಂದ ಆಗೋ
 ವರ್ಧನಪರ್ವತದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆಬಂದು ತಾವು ಈಚೆಗೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಕರುಗಳು ಹೆತ್ತಂತಾವಾದರೂ ಆಗೋಕುಲ ಸಮಾ
 ಪದಲ್ಲಿ ಮೇಯುತಲಿರುವ ಬಲಿತಕರುಗಳ ಅಂಗಂಗಳಿಂದ ಮೋಹದಿಂದ ಕಬಳಿಸುತಲಿರುವಂತೆ ನೆಕ್ಕುತ್ತ ಅವಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಕೆ
 ಚ್ಚರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಸಿದವು || ೩೧ || (ಈ ಪ್ರಕಾರ ವನದಲ್ಲಿರುವ ಬಲರಾಮನಿಂದ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕ
 ರುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗೋವುಗಳಿಗಿರುವ ಸ್ನೇಹಾತಿಕೆಯವಂ ನಿರೂಪಿಸಿ, ಆಗೋಪಾಲಕರಿಗಿರುವ ಸ್ನೇಹಾತಿಕೆಯವಂ ಪೇಳುವನು
 ದಂತೆ)-ಅನಂತರದಲ್ಲಿಗೋಪಾಲಕರು ಗೋವುಗಳಿಂದ ತಡೆಯಲೋಸುಗ ತಮಗುಂಟಾದಪ್ರಯಾಸವು ವೈರ್ಧವಾದುದು
 ರಿಂದ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದಾದ ಕೋಪದೊಡನೆಕೂಡಿ ಕಷ್ಟವಾದಮಾರ್ಗಶ್ರಮದಿಂದಬಂದು ಗೋಕುಲದಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಆಗೋ
 ವುಗಳೊಡನೆಯೂ ಕರುಗಳೊಡನೆಯೂ ಕೂಡಿರುವ ತಮ್ಮಸುತರಂಕಂಡರು. || ೩೨ || ಆಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲಕರು ತಮ್ಮ
 ಪುತ್ರರನ್ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ತಮಗುಂಟಾದ ಪ್ರೇಮರಸದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಅಂತಃಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವರಾಗಿ ನಾಚಿಕೆಯಿಂ
 ದಲೂ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಂತಮಾರ್ಗಶ್ರಮದಿಂದಲೂ ಪೀಡಿತರಾದುದರಿಂದ ಗೋವುಗಳ ಎದುರಿಗೆ ಕರುಗಳೂ
 ತಂದರಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆಬಾಲಕರಂ ಹೊಡೆಯುವದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವರಾದರೂ ಅಂತಾಕೋಪವಂಬಿಟ್ಟು
 ಆಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಅತಿಪ್ರಿಯಾದ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಅವರಂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ತೋಳುಗಳಿಂದ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮಮೂ
 ಗುಗಳಿಂದ ಅವರತಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಸಿನೋಡಿ, ಪರಮಸಂತೋಷವನೆಯ್ದಿದರು. || ೩೩ || ಬಳಿಕ ಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ

ಚಾಪ್ರಚ್ಛನ್ನೈರಪಗತಾಸ್ತದನುಸ್ಮೃತ್ಯದಶ್ರವಃ || ೩೪ || ವ್ರಜಸ್ಯರಾಮಾಪ್ರಮದ್ಧೇರ್ವೀಕ್ಷ್ಯೈತ್ಯಂ
ಣ್ಯಮನುಕ್ಷಣವು | ಮುಕ್ತಸ್ತನೇಷುಪತ್ಯಮುಹ್ಯಹಿತವಿದಚಿಂತಯತ || ೩೫ || ಕಿಮೇತದದ್ಭುತವಿವವಾ
ಸುದವೇಖಿಲಾತ್ಮನಿ | ವ್ರಜಸ್ಯಸಾತ್ಮನಸೋಕೈಷ್ಯಪೂರ್ವಂಪ್ರಮವರ್ಧತೆ || ೩೬ || ಕೆಯಂವಾಕುತಆಯಾ
ತಾಪ್ರವೀವಾನಾರ್ಯತಾಸುರೀ | ಪ್ರಾಯೋಮಾಯಾಸ್ತುಮೇಭರ್ತುರ್ನಾನ್ಯಮೇಪಿವಿಮೋಹಿನೀ || ೩೭ || ಇತಿ
ಸಂಚಿಂತ್ಯದಾಕಾಹೋವತ್ಸುಃಸವಯಸಾನಪಿ ! ಸರ್ವಾನಾಚವ್ಯವೈಕಾಣ್ಮಂಚಕ್ಷುಷಾವಯುನೇನಸಃ ||

ಪಾಃ-ಗೊಲ್ಲರು, ತೋಕಾಶ್ಲೇಷನುನಿವೃತ್ತಾಃ-ತೋಕ-ಶಿಶುಗಳ, ಆಶ್ಲೇಷ-ಆಲಿಂಗನದಿಂದ, ನುನಿವೃತ್ತಾಃ- ಸಂತನಗೊಂಡವ,
ರಾಗಿ, ಕೈಲಾತ್-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ, ಕನೈಃ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಅವಗತಾಃ-ಬಿಟ್ಟುಬಂದವರಾದರೂ, ತವನುಸ್ಮೃತ್ಯದಶ್ರವಃ-ತತ್-ಆಮುಕ್ತ
ಳ, ಅನುಸ್ಮೃತಿ-ನನಪಿನಿಂದ, ಉದಶ್ರವಃ-ಉಕ್ಕಿಬರುವಕಂಠೀರುಳ್ಳವರಾದರೂ || ೩೪ || ರಾಮಃ-ಬಲರಾಮನು, ಮುಕ್ತಸ್ತನೇಷು-ಬಿಡ
ಲ್ಪಟ್ಟಮೊಲೆಯುಳ್ಳ, ಅವಶ್ಯೇಷ್ಯಪಿ-ಬಲಿತಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ, ವ್ರಜಸ್ಯ- ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಗೋಪಾಲಕರ, ಅನುಕ್ಷಣಂ-
ಪ್ರತಿಸಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರೇಮಾರ್ಥೇಃ-ಪ್ರೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ, ಔತ್ಕಂಠ್ಯಂ-ಅತಿಶಯವನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಅರ್ಹತುರ್ವಿತ್-ಕಾ
ರಣವನ್ನು ತಿಳಿದವನಾಗಿ, ಹಿ- ನಿಶ್ಚಯಿಸಲೋಸುವ, ಅಚಿಂತಯತ್-ಯೋಚಿಸಿದನು || ೩೫ || ಅಖಿಲಾತ್ಮನಿ-ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಆ
ತ್ಮನಾಗಿರುವ, ವಾನುದೇವೇಷವ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಸಾತ್ಮನಃ-ತನ್ನಿಂನುತವಾದ, ವ್ರಜಸ್ಯ-ಗೋಕುಲದ, ಅಪೂರ್ವಂ-ಪೂರ್ವ
ದೊಳಿಲ್ಲದ, ಪ್ರೇಮ-ಅನುರಾಗವು; ತೋಕೇಷ್ಯಪಿ-ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂ, ವರ್ಧತೇ-ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ ಏತತ್- ಇದು, ಕಿಮದ್ಭುತಂ-ಏನು
ಅಶ್ಚರ್ಯವು; || ೩೬ || ಕೇಯಂ-ಇದುವಾವುದು, ಕುತಆಯಾತಾವಾ-ಎಲ್ಲಿಂದಬಂದದೋ! ದೈವೀವಾ- ದೇವಸಂಬಂಧವಾದ್ದೋ, ಉತೇ-
ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಾರೀವಾ-ಸರಸಂಬಂಧವಾದ್ದೋ, ಉತೇಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅನುರೀವಾ-ಅನುರಸಂಬಂಧವಾದ್ದೋ, ಪ್ರಾಯಃ-ಬಹು
ಳ-ಮೇ-ನನ್ನ, ಭರ್ತುಃ-ಒಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನ, ಮಾಯಾ-ಮೋಹಕಶಕ್ತಿಯು, ಇಯಂ-ಇದು, ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ, ಅನ್ಯಾ-ಇತರವಾದ್ದು,
ಮೇಪಿ-ನನಗೂ, ವಿಮೋಹಿನೀ-ಮೋಹಕವಾದ್ದು, ಸ-ಅಲ್ಲವು || ೩೭ || ದಾಕಾಹೋ-ಆಬಲರಾಮನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಸಂಚಿಂತ್ಯ-ಯೋ
ಚಿಸಿಕೊಂಡು, ವತ್ಸುಃ-ಕರುಗಳನ್ನೂ, ಸವಯಸಾನಪಿ-ಸರಿಪ್ರಾಯದಹುಡುಗರನ್ನೂಕೂಡ, ಸರ್ವಾ-ಎಲ್ಲರನ್ನೂ, ವಯುನೇನ-
ಜ್ಞಾನಮಯವಾದ, ಚಕ್ಷುಷಾ-ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ವೈಕುಂಠಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನಾಗಿ, ಆಚಕ್ಷುಃ-ನೋಡಿದನು || ೩೮ || ಏತೇ-ಈಕರುಗಳು, ಮ

ಈರೀತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮಪುತ್ರರಂ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪರಮಾನಂದಭರಿತರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಬರಲಾರದೆ ಅನಂತರಂ ಸ್ವ
ರಿಸುವುದರಿಂದ ಉಬ್ಬಿಹೊರಕ್ಕೆಹೊರಟು ಬರುತ್ತಿರುವ ಕಂಠೀರುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅತಿಕಷ್ಟದಿಂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ
ಆಗೋವುಗಳೊಡನೆಕೂಡಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದವರಾದರು || ೩೪ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು- ಆಬಾಲಕರೂ ಆಕರುಗ
ಳೂ, ತಮ್ಮತಮ್ಮತಾಯಿಗಳು ಮರಳಿ ಕರುಗಳಂ ಹಿತ್ತಿರುವವಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ತನ್ಯಪಾನವಂ ಬಿಟ್ಟಿರುವವಾದರೂ,
ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಾದ ಗೋಪಾಲರಿಗೂ ಗೋಪಾಂಗನೆಯರಿಗೂ ಆಗೋವುಗಳಿಗೂ ಅಪುತ್ರರಲ್ಲಿಯೂ ಆಕರುಗ
ಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ- ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅತಿಶಯವಾಗಿರುವ ಪ್ರೇಮಸಮೃದ್ಧಿಯಂ ಕಂಡು, ಅದರನಿವಿತ್ತವನರಿ
ಯದವನಾಗಿ ಈರೀತಿಯಿಂ ಚಿಂತಿಸಿದನು. || ೩೫ || ಅದಂತೆ- ನನ್ನ ಒಡಗೂಡಿರುವ ಈಗೋಕುಲದಜನರಿಗೆ ಪೂರ್ವ
ದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಿಂ ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾದ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವನಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತಪ್ರೀತಿಯುಂಟಾಗಿತ್ತೋ ಅದೇರೀತಿ
ಯಿಂ ಈಗ ಅವರಿಗೂ ನನಗೂ ಸಹ ಈಬಾಲಕರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಪ್ರೀತಿಯು ವೃದ್ಧಿಯನೆಯ್ದಿತೆಂಬಲ್ಲಿ
ಇದೇನೋ ಅಶ್ಚರ್ಯ ಕರವಾಗಿದೆ. || ೩೬ || ಈಮಾಯೆ ಯಾವುದೋ; ಇದುದೇವತೆಗಳ ಮಾಯೆಯೋ, ಅನುರರಮಾ
ಯೆಯೋ, ಅಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯರ ಮಾಯೆಯೋ, ಇದು ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ* ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ
ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವು. ಆದರೂ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಈಮಾಯೆಯು ನನಗೂಕೂಡ ಮೋಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಲಿದೆಯೋ ಆ
ಕಾರಣದಿಂದ ಇದು ಖುಡುತರವಾಗಿ ನನಗೂಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾಯೆಯೇ ಆಗಿರುವುದು || ೩೭ || ಎಂದು ಈ
ರೀತಿಯಾಗಿ ಮನನಿನಲ್ಲಿಭಾವಿಸಿ ಬಲರಾಮನು ತನ್ನ ವಿತ್ರರಾದ ಗೋಪಾಲಬಾಲಕರನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಕರುಗಳನ್ನೂ
ಸಹ ತನ್ನಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದನು. || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕು

ನೈತಮದಂಕಾಖುಪಯೋನಚೈತತ್ಯಮವಭಾಸೀಕಭಿದಾಶ್ರಯಿಸ್ತೀತ್ | ಸುರ್ದಂಪ್ಯಥಕ್ತ್ವಂನಿಗಮಾತ್ಮಥಂ
ವದತ್ಯುಕ್ತನವೃತ್ತಂಪ್ರಭುಣಾಬಲೋವೈತ್ ||೨೯|| ತಾವದವಾತ್ಮಭೂರಾತ್ಮವಃನನತ್ಯುತ್ಯನಹಸಾಃ | ಪು
ನ್ಮಾರೋವದಾಬ್ಧಂಕ್ರೀಡಂತಂದದ್ಯಕನಕಲಂಹರಿಮ್ ||೪೦|| ಬಹ್ಮಾ ಯಾವನೋಗೋಕುಲಬಾಲಾಸ್ಸವತಾ
ಸ್ಸುರ್ದಂಪಮಿವಾಪಾಶಯೇಶಯಾನಾಯನಾದ್ಯಾಪಿಪುನರುತ್ಥಿತಾಃ ||೪೧|| ಇತುತೇತ್ರಕುತ್ರತ್ಯಾಮಯಾಮೋ
ಹಿತೇತರೆ | ತಾವನೋಯಾವದದ್ಯಾಬ್ಧಂಕ್ರೀಡಂತೋವಿಮ್ಣನಾಸಹ ||೪೨|| ವಿವಮತೇಷುಭದಮಚಿರಂಧ್ಯಾ

ದಂಕಾಃ-ನನ್ನ ಅಂಕಗಳು, ನ-ಅಲ್ಲವು, ಋಷಯಃ-ಋಷಿಗಳಾಗಿರುವರು, ಏತೇಚ-ಈಗೋಪಾಲಕರೂಕೂಡ, ಮದಂಕಾಃ-ವಿಷ್ಣುವಂ
ಶಗಳು. ನ-ಅಲ್ಲವು. ವೇಷತೆಗಳಾಗಿರುವರು, (ಇಷ್ಟುಬಲ್ಲೆನು) ಭಿದಾಶ್ರಯೇ-ಹೀಗೆಬೇಡಕೃತಾರವಾಗಿರುವ, ಅಸ್ತೀತ್- ಈಗೋಗೋ
ಪಾಲಕಬೃಂದದಲ್ಲಿ. ತ್ವಮೇವ-ನೀನೇ, ಭಾಸಿ-ತೋರುತಲಿರುವಿ, ಈಶ-ಒಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನೇ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ಸರ್ವಂ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ,
ಪೃಥಕ್-ಬೇರನ್ನಿಸಿ, ವದ-ತೇಳು, ಕಥಂ-ಅದುಹೇಗೆ, ಇತ್ಯುಕ್ತೇನ-ಹೀಗೆಬಲರಾಮನಿಂದ ಬೆಸಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಪ್ರಭುಣಾ-ಸಮರ್ಥ
ನಾದಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ನಿಗಮಾತ್-ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ವೃತ್ತಂ- ಸಮಾಚಾರವನ್ನು, ಬಲಃ- ಬಲರಾಮನು, ಅವೃತೇ-ತಿಳಿದು
ಕೊಂಡನು ||೨೯|| ತಾವದೇವ- ಅಷ್ಟರೊಳಗೇವೇ, ಆತ್ಮಭೂಃ-ಬ್ರಹ್ಮನು, ಆತ್ಮಮಾಸೇನ- ತನ್ನ ಪರಿಮಾಣದಿಂದ, ತೃಟ್ಯನೇಹಸಾ-
ತ್ಯಟಿಕಾಲದಿಂದ, (ತ್ಯಟ-ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ೨೦೦೦ಭಾಗಗಳೊಳಗೊಂದು ಭಾಗವಕಾಲವು) ಪುರೋವತ್-ಮುನ್ನಿನಂತೆ, ಆಬ್ಧಂ-ಸಂವತ್ಸ
ರದವರೆಗೂ, ಕ್ರೀಡಂತಂ-ಆಡುತ್ತಲಿರುವ, ಸಕಲಂ-ಸವರಿವಾರನಾದ, ಹರಿಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದದ್ಯತೇ-ಕಂಡನು (ನಮ್ಮವರುಷವುಬ್ರಹ್ಮ
ನಿಗೊಂದುತ್ಯಟಿಕಾಲ)||೪೦|| [ಬ್ರಹ್ಮನಯೋಚನ]ಗೋಕುಲೇ-ಗೋಲ್ಲರವಾಳ್ವದಲ್ಲಿ, ಸವತ್ಸಾಃ- ಕರುಗಳಂಕೂಡಿದ, ಬಾಲಾಃ-ಹುಡುಗ
ರು, ಯಾವಂತೇ-ಎಷ್ಟುಮಂದಿಯುಂಟೋ, ಸರ್ವವಿವ-ಅವರೆಲ್ಲರೂ, ಮಾಮಾಶಯೇ-ನನ್ನ ಮಾಯಂಬಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಶಯಾನಾಃ-ಮ
ಲಗಿದವನಾಗಿ, ಯೇ-ಯಾರಿದ್ದರೂ, ತೇ-ಅವರು, ಅದ್ಯಾಪಿ-ಈಗಲೂಕೂಡ, ಪುನಃ-ಮರಳಿ, ನೋತ್ಥಿತಾಃ-ಎದ್ದವರಾಗಲಿಲ್ಲವ
ಷ್ಟೇ ||೪೧|| ಏತೇ-ಇವರು, ಇತೇ-ಇತರಾಣುವರು, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಆಬ್ಧಂ-ಸಂವತ್ಸರದವರೆಗೂ, ವಿಮ್ಣನಾಸಹ-ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ, ಕ್ರೀ
ಡಂತೇ-ಆಡುತ್ತಲಿರುವ, ಮನ್ಮಾಯಾಮೋಹಿತೇತರೇ-ಮನ್ಮಾಯಾ-ನನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ, ಮೋಹಿತ-ಮರೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗಿಂತಲೂ,
ಇತರೇ-ಅನ್ಯರಾದ, ತಾವಂತೋಯಾವತೇ-ಅಷ್ಟುಮಂದಿಯಲ್ಲರೂ, ಅತ್ರಕುತ್ರತ್ಯಾಃ- ಇಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವರು ||೪೨|| (ಕುಕವಚನವು)

ರಿತು, ಎಲೈ ಜಗದೀಶ್ವರನೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾನು, ಈಕರುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಋಷಿಗಳಂಶವೆನುತಲೂ ಇವಂಪಾಲಿಸುವ ಗೋ
ಪಾಲಕೆಲ್ಲರೂ ದೇವತೆಗಳ ಅಂಶವೆನುತಲೂ ತಿಳಿದವನಾಗಿದ್ದೆನು. ಈಗಲಾದರೋ ನನಗೆ ಹಾಗೆತೋರುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತೆ
ಯೇನೆಂದರೆ ಭೇದಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯಗಳಾದ ಈಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನನಗೆ ನೀನಾಗಿ ತೋರುತ್ತಲಿರುವೆ ಯಾದುದ
ರಿಂದ ನೀನೇ ಈಸುಮಸ್ತವಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ, ಎಂತು ಈರಿತಿಯುಂಟಾಯಿತೋ ಅದಂ ನನಗೆಪೇಳುವ
ನಾಗೆಂದು ತನ್ನಿಂದಪ್ರಶ್ನೆಯೆಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದಲೇ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವೃತ್ತಾಂತವಂಕೇಳಿ, ಆಸಮ
ಸ್ತವಂ ತಿಳಿದನು. ||೨೯|| ಈಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವರುಷವು ತುಂಬಲು ಅವ್ಯರಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಆಗೋಕುಲದ
ಸುಮೀಪಕ್ಕೆಬಂದು, ತನ್ನ ಕಾಲಮಾನದಿಂದ ತೃಟವಾತ್ರವಾದ ಮನುಷ್ಯಮಾನದ ಒಂದುಸವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದಂತೆ
ಸರ್ವಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಕ್ರೀಡಾರಿಯಂ ಕಂಡು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಊಹಿಸುವವದಂತೆ
ನೆ- ||೪೦|| ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಂದಿ ಬಾಲಕರುಂಟೋ, ಎಷ್ಟುಕರುಗಳುಂಟೋ, ಆಕರುಗಳಿಂ ಕೂಡಿದ ಆಬಾಲ
ಕರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವವ ರಾಗಿಯೂಕೂಡ ಪುನಃ ಎದ್ದವರಾಗಲಿಲ್ಲ. ||೪೧|| ನನ್ನ
ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತರಾದ ಆಕರುಗಳೊಡಗೂಡಿದ ಬಾಲಕರಿಗಿಂತಲೂ ಅನ್ಯರಾದ, ಅಷ್ಟುಮಂದಿಯೂ
ಆದ ಈಗಲೊಂದು ವರುಷದತನಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಈಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ಈಬಾಲಕರೆಲ್ಲ
ರೂ ಎಲ್ಲಿರುವರೋ; ಯಾರಿಂದಬಂದರೋ; ಎಂದು ಊಹಿಸಿದನು. ||೪೨|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಕೇಳು- ಆಬ್ರಹ್ಮದೇ
ವನು ಹೀಗೆ ಬಹುಕಾಲ ಧ್ಯಾನಿಸಿನೋಡಿದರೂ ಈಗೋಪಬಾಲಕರಲ್ಲಿಯೂ ಈಕರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರು ಯಥಾರ್ಥ

ದಶ ಮ ಸ್ಕಂಧ ತ್ರಯೋದಕೋಧ್ಯಾಯಃ.

ತೌಸದಾತ್ಮಭೂಃ | ಸದಾಶ್ರಯಾವತಇತಿಜ್ಞಾತುನೇಕಕಥಾಚನ || ೪೩ || ಏವಂವಿಮೋಹಯವಿಪ್ಲವಂ
ಮೋಹಂವಿಶ್ವಮೋಹನಮ್ | ಸ್ವಯೈವಮಾಯಯಾಜೋಪಿಸ್ವಯಮವವಿಮೋಹಿತಃ || ೪೪ || ತಮ್ಯಾಂತಮೋವ
ನ್ನೈಹಾರು*ಖದ್ಯೋತಾರ್ಚಿರಿವಾರು | ಮಹತೀತರಮಾಯೈಕಂಘನಾತ್ಯತನಿಯಾಂಜತಃ || ೪೫ || ತಾ
ವತ್ಸರೈವತ್ಸಪಾಲಾಃಪಶ್ಯತೋಽಜಸ್ಯತತ್ತ್ವಜಾಣಾತ್ | ವ್ಯಸ್ತಶ್ಯಂತಘನಶ್ಯಾಮಾಃಪೀತಕೌಶೆಯವಾಗಸಃ ||
ಚತುರ್ಭುಜಾಶ್ಯಂಖಚಕ್ರಗದಾರಾಜೀವಮಾಣಯಃ | ಕಿರೀಟಸಂಕಾಣ್ಡಲಿನೋಹಾರಿಣೋವನಮಾಲಿನಃ || ೪೬ ||

ಅತ್ಯಭೂಃ-ಬ್ರಹ್ಮನು, ಏತೇಷುಭೇದೇಷು-ಈಭೇದಗಳಲ್ಲಿ, (ಬೇರೆಬೇರೆಕಾಣುವಯಿವರಲ್ಲಿ) ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಚಿರಂ-ಬಹಳಹೊತ್ತು, ಧ್ಯಾ
ತ್ವಾ-ಚಿಂತಿಸಿ, ಏತೇ-ಇವರು, ಸದಾ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಸದಾಶ್ರಯಾಃ-ನತೆ-ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದಕೃಷ್ಣನೇ, ಆಶ್ರಯಾಃ-ಅಧಾರವಾ
ಗಿವಳ್ಳವರು, (ಸತ್ಯಾಧಿಪ್ತಾನವಾದಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಮೂಲಾಜ್ಞಾನದಿಂದಅಧ್ಯಸ್ತರಾಗಿರುವರು)ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಜ್ಞಾತುಂ- ತಿಳಿಯಲೋಸುಗ, ಕ
ಥಂಚನ-ಹೇಗೂ, ನೇಶೇ-ಇತ್ತನಾಗಲಿಲ್ಲವು || ೪೩ || ಅಜೋಪಿ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಲ್ಲದಬ್ರಹ್ಮನೂಕೂಡ, ವಿಮೋಹಂ- ಅಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲವಂತಾ,
ವಿಶ್ವಮೋಹನಂ-ಲೋಕವನ್ನುಮೋಹಗೊಳಿಸುವಂತಾ,ವಿಪ್ಲವಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸ್ವಯೈವಮಾಯಯಾ-ತನ್ನಮಾಯೆಯಿಂದಲೇ,ಏವಂ-
ಹೀಗೆ, ವಿಮೋಹಯನ್ತ್-ಮೋಹಗೊಳಿಸತೊಡಗಿದವನಾಗಿ, ಸ್ವಯಮೇವ-ತಾನೇ, ವಿಮೋಹಿತಃ-ಮೋಹಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಪ
ನು || ೪೪ || ತಮ್ಯಾಂ-ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ನೈಹಾರಂ-ಮಂಜಿನ, ತಮೋವತ್-ಕತ್ತಲೆಯಹಾಗೂ, ಅಹನಿ-ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ, ಖದ್ಯೋತಾರ್ಚಿರಿವ-
ಮಿಂಚುಹುಳುವಿನಬೆಳಕಿನಹಾಗೂ, ಮಹತಿ-ಮಹಾಪುರುಷನಲ್ಲಿ, ಯುಂಜತಃ- ಮೋಹವಂಸೇರಿಸತೊಡಗಿದಪುರುಷನ ಇತರಮಾಯಾ-
ನೀಚಮಾಯೆಯು, ಅತ್ಯನಿ-ತನ್ನಲ್ಲಿ, ಏಶ್ಯಂ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ನಿಜಂತಿ-ನಾಶಮಾಡುವುದು || ೪೫ || ತಾವತ್-ಅಪ್ಪರೋಳಿಗೆ, ಪಶ್ಯ
ತಃ-ನೋಡುತ್ತಿರುವ, ಅಜಸ್ಯ-ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ, ತತ್ತ್ವಜಾಣಾತ್-ಅದೇನಿಮುಷದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವವತ್ಸಪಾಲಾಃ-ಕರುಗಾಯಿಗಳೆಲ್ಲರೂ, ಘನಶ್ಯಾ
ಮಾಃ-ಘನ-ಮೇಘದಂತೆ, ಶ್ಯಾಮಾಃ-ಕಪ್ಪಾದವರಾಗಿಯೂ, ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಗಸಃ-ಪೀತ-ಹಸುರುಬಣವಾದ, ಕೌಶೇಯವಾಗಸಃ-
ಪಟ್ಟಿಯವನ್ಪ್ರಪುಳವರಾಗಿಯೂ, ವ್ಯಸ್ತಶ್ಯಂತ-ಕಾಣಿಸಿದರು || ೪೬ || ಚತುರ್ಭುಜಾಃ-ನಾಲ್ಕುತೋಳಿಗಳವರು, ಶಂಖವೂ ಚಕ್ರವೂ
ಗವೆಯೂ, ರಾಜೀವ-ಕಮಲವೂ-ಪಾಣಯಃ-ಕೈಗಳಲ್ಲಿವುಳ್ಳವರು ಕಿರೀಟನಿ-ಕಿರೀಟಂಗಳುಳ್ಳವರು. ಕುಂಡಲಿನಿ-ಕುಂಡಲಂಗಳುಳ್ಳ
ವರು ಹಾರಿಣಿ-ಹಾರಂಗಳುಳ್ಳವರು ವನಮಾಲಿನಿ-ವನಮಾಲೆಯುಳ್ಳವರು || ೪೬ || ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಗದದೋರತ್ನ ಕಂಬುಕಂಕಣಪಾಣಯಃ-

ರಾಗಿರುವರೋ ತಿಳಿಯಲೋಸುಗ ಯಾವತೆರದಿಂದಲೂ ಸಮರ್ಥನಾಗಲಿಲ್ಲವು. || ೪೩ || ಮತ್ತೇನೆಂದರೆ- ಬ್ರಹ್ಮನು
ಕೂಡ, ಮೋಹಂಹಿತನಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಮೋಹಗೊಳಿಸತೊಡ
ಗಿ ತನ್ನಮಾಯೆಯಿಂದ ತಾನೇ ಮೋಹಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು || ೪೪ || (ಮಾಯೆಗೂ ಕೂಡ ಆಶ್ರಯನಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿ
ಗೆ ಎಂತು ಮೋಹವುಂಟಾಯಿತೆಂದಲ್ಲಿ ನುಡಿದನದೆಂತೆನೆ-) ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಬಹಳ ತುಂಬಲ್ಪಟ್ಟ ಇರುಳಿನಲ್ಲಿ ಹಿಮ
ಕಿರಣಂಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಕತ್ತಲೆಯೂ ಎಂತು ತಾನು ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಅವರಣಾಗೆಯ್ಯಲಾರದೆ ಅಂತಾರಾತ್ರಿಯ
ಲ್ಲಿಯೇ ಲಯವಾಗುವುದೋ? ಮತ್ತೂ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂಚು ಹುಳುವಿನಬೆಳಕು ತಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬೆಳಗಿಸ
ಲಾರದೆ ಸೂರ್ಯನಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗುವುದೋ? ಹಾಗೆ ಮಹಾವಾಯಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾಗಿಯೂ ಮಹಾಪುರುಷ
ನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ ನೀಚವಾದವನ ಮಾಯೆಯು
ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ತನ್ನವ್ಯಾಪಾರವೆಂ ಮಾಡಲಿಯದು. ಮತ್ತೇನೆಂದರೆ- ಆಮಾಯೆಯು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಪುರುಷ
ನಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂ ನಾಶಂಗೆಯ್ಯದು. || ೪೫ || ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಅವ್ವರಲ್ಲಿಯೇ ಆಕರುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬೆತ್ತದಕೋ
ಲುಗಳೂ ಕೊಂಬುಗಳೂ ಕೊಳಲುಗಳೂ ಗೋಪಬಾಲಕರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ನೋಡು
ತಲಿರಲಾಗಿ- ನೀಲವೇಣುಶ್ಯಾಮರಾಗಿ, ಪೀತಾಂಬರವನುಟ್ಟಿರುವರಾಗಿ, || ೪೬ || ಚತುರ್ಭುಜಯುಕ್ತರಾಗಿ, ಶಂಖ ಚ
ಕ್ರ ಗದಾ ಪದ್ಮಂಗಳಂಹಸ್ತಂಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವರಾಗಿ, ಕಿರೀಟಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಹಾರಗಳೂ ವನಮಾಲಿಕೆಗಳೂ ಉ
ಟ್ಟವರಾಗಿ, || ೪೬ || ಮತ್ತೂ ಶ್ರೀವತ್ಸನೆಂಬ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಕಾಂತಿಯೊಡನೆ ಯುಕ್ತವಾದ ತೋಳುಬಂದಿಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ,

ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಗದೊರತೆ ಕಮ್ಮು ಕುಂಕಣಪಾಣಯಃ | ನೂಪುರೈಃಕಟಕೈರ್ಭಾರ್ಜತಃ ಪಿಸೂತ್ರಾಂಗುಳೀ
ಯಕ್ಯೈಃ || ೪೮ || ಅಂಭ್ರಮಸ್ತು ಕಮಾಪೂರ್ಣತುಲಸೀನವದಾಮಭಿಃ | ಕೋಮಲೈಸ್ಸರ್ವಗಾತ್ರೈಃಪೂರ್ಣಿಪು
ಣ್ಯವದರ್ಪಿತ್ಯೈಃ || ೪೯ || ಚಂದ್ರಿಕಾವಿಶದಸ್ತೈರೈಸ್ಸಾರುಣಾಪಾಂಗವೀಕ್ಷಿತೈಃ | ಸ್ವಕಾರ್ಥಾನಾಮಿವರ
ಜಸ್ಸತ್ಪ್ರಾಪ್ಯಾಂಸುಪ್ಪಲವಾಲಕಾಃ|| ೫೦ || ಆತ್ಮಾದಿಸ್ತಮ್ಬಪ್ರಸ್ಮೈರ್ಮೃತ್ಯುರ್ಮೃತ್ಯುಮದಿಭ್ಯಶ್ಚರಾಚರೈಃ| ನೃತ್ಯ
ಗೀತಾದಿನೈಕಾರ್ಹೈಃಪೃಥಕ್ಪೃಥಗುಪಾಶ್ರಿತಾಃ|| ೫೧ || ಅಣಿಮಾದ್ಯೈರ್ಮಹಿಮಾಭಿರಜಾದ್ಯಾಭಿರ್ದಿಭೂತಿಭಿಃ|
ಚತುರ್ದಿಂಶತಿಭಿಸ್ತತ್ತ್ವೈಃಪರಿತಾಮಹದಾದಿಭಿಃ|| ೫೨ || ಕಾಲಸ್ವಭಾವಸಂಸ್ಕಾರಕಾಮಕರ್ಮಗುಣೈರಪಿ| ಸ್ವ

ಶ್ರೀವತ್ಸ-ಶ್ರೀವತ್ಸವೆಂಬಮಜ್ಜೆಯ(ಪ್ರಭೆಯಿಂಕೂಡಿದ) ಅಂಗದ- ತೋಳುಬಂದಿಯುಳ್ಳ, ದೋರಿ-ತೋಳುಗಳೂ, ರತ್ನ-ಮಣಿಗಳು
ಳ್ಳ, ಕಂಬು-ಶಂಖದಹಾಗೆ ಮೂರುರೇಖೆಗಳೂ, ಕಂಕಣ-ಕಡಗಗಳೇ, ಪಾಣಯಃ-ಕೈಗಳಲ್ಲಿವುಳ್ಳವರು. ನೂಪುರೈಃ-ಕಾಲಂದಿಗಳಿಂ
ದಲೂ, ಕಟಕೈಃ-ಕಡಗಗಳಿಂದಲೂ, ಭಾರ್ಜತಃ ಪಿಸೂತ್ರಾಂಗುಳೀಯಕ್ಯೈಃ- ಭಾರ್ಜತ-ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಕಟನೂತ್ರ-ಉಡಿದಾ
ರಗಳಿಂದಲೂ, ಅಂಗುಳೀಯಕ್ಯೈಃ-ಉಂಗುರಗಳಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿದವರು || ೪೮ || ಸರ್ವಗಾತ್ರೈಃ-ಸಕಲಾವಯವಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಭೂ
ರಿಪುಣ್ಯವದರ್ಪಿತ್ಯೈಃ-ಬಹಳಪುಣ್ಯವಂತರಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಕೋಮಲೈಃ-ಮೃದುವಾದ, ಅಂಭ್ರಮಸ್ತುಕಂ- ತಲೆಯಿಂದ ಕಾಲವರೆ
ಗೂ, ಆಪೂರ್ಣತುಲಸೀನವದಾಮಭಿಃ-ಆಪೂರ್ಣ-ಕೊಂಚತುಂಬಿದ, ತುಲಸೀ-ತುಲಸಿಯೆಲೆಗಳ, ನವ- ಹೊಸತಾದ, ದಾಮಬಿಃ-ಸ
ರಗಳಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿದವರು || ೪೯ || ಚಂದ್ರಿಕಾವಿಶದಸ್ತೈರೈಃ-ಚಂದ್ರಿಕಾ- ಬೆಳದಿಂಗಳಹಾಗೆ, ವಿಶದ-ನಿರ್ಮಲವಾದ, ಸ್ತೈರೈಃ-ಕಿರು
ನಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸಾರುಣಾಪಾಂಗವೀಕ್ಷಿತೈಃ-ಸಾರುಣ- ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದಿಂದ ಸಹಿತವಾದ, ಅಪಾಂಗವೀಕ್ಷಿತೈಃ - ಕುಡಿನೋಟಗಳಿಂ
ದಲೂ, ಸ್ವಕಾರ್ಥಾನಾಂ-ಸ್ವಕ-ತನ್ನ ಭಕ್ತರ, ಅರ್ಥಾನಾಂ-ಬಯಕೆಗಳಿಗೆ, ರಜಸ್ಸತ್ಪ್ರಾಪ್ಯಾಂ-ರಜೋಗುಣಸತ್ವಗುಣಗಳಿಂದ, ಸ್ತ
ಪ್ಪಲವಾಲಕಾಃ-ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃರಂತೆಯೂ ಪಾಲನಕರ್ತೃರಂತೆಯೂ, ಇರುವರು || ೫೦ || ಆತ್ಮಾದಿಸ್ತಂಬಪರ್ಯಂತೈಃ-ಆತ್ಮ-ಬ್ರಹ್ಮನೇ,
ಆದಿ-ಮೊದಲಾಗಿವುಳ್ಳ, ಸ್ತಂಬಪರ್ಯಂತೈಃ-ಹುಲ್ಲೊಂದೆಯೇ(ಕಡೆಯಾಗಿವುಳ್ಳ, ಮೂರ್ತಿ ಮದ್ಭಿಃ- ದೇಹಧಾರಿಗಳಾದ, ನೃತ್ಯಗೀತಾ
ದಿನೈಕಾರ್ಹೈಃ-ನೃತ್ಯ-ನಾಟ್ಯವೂ, ಗೀತ-ಗಾನವೂ, ಆದಿ-ಮೊದಲಾದ, ನೈಕಾರ್ಹೈಃ-ಅನೇಕಸಮ್ಮಾನಗಳುಳ್ಳ, ಚರಾಚರೈಃ-ಸ್ಥಾ
ವರಜಂಗಮವಸ್ತುಗಳಿಂದ, ಪೃಥಕ್ಪೃಥಕ್-ಬೇರೆಬೇರೆ, ಉಪಾಶ್ರಿತಾಃ-ಓಲೈಸಲ್ಪಟ್ಟವರು|| ೫೧ || ಅಣಿಮಾದ್ಯೈಃ-ಅಣಿಮೆಯೇ ಮೊದಲಾ
ದ, ಮಹಿಮಾಭಿಃ-ಅಪ್ಪನಿದ್ದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಅಜಾದ್ಯಾಭಿಃ-ಮಾಯೆಯೇಮೊದಲಾದ, ವಿಭೂತಿಭಿಃ-ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದಲೂ, ಮಹದಾದಿಭಿಃ-ಮಹ
ತ್ತ್ವವೇಮೊದಲಾದ, ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಭಿಃ-೨೪-ಆದ, ತತ್ತ್ವೈಃ-ಪ್ರಕೃತಿಗಳಿಂದಲೂ, ಪರಿತಾಃ-ಕೂಡಿದಂತಾ|| ೫೨ || ಕಾಲಸ್ವಭಾವಸಂ
ಸ್ಕಾರಕಾಮಕರ್ಮಗುಣೈರಪಿ-ಕಾಲ-ಸಮಯ, ಸ್ವಭಾವ-ಪ್ರಕೃತೀಲ, ಸಂಸ್ಕಾರ-ಉದ್ಭೋಧಕವಾಸನೆ, ಕಾಮ-ಸಂಕಲ್ಪ, ಕರ್ಮ-

ರತ್ನ ಮಯಂಗಳಾಗಿಯೂ ಶಂಖದಂತೆ ಮೂರು ರೇಖೆಗಳಿಲ್ಲ ಕಂಕಣಂಗಳಂ ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದವರಾಗಿ,
ಮತ್ತು ಕಾಲಕಡಗಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಲಂದಿಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಉಡುದಾರಂಗಳಿಂದಲೂ ಉಂಗುರಂಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತ
ರಾಗಿ, || ೪೮ || ಮತ್ತು ಪಾದಾದಿ ಶಿರಃಪರ್ಯಂತವೂ ಸಕಲಾವಯವಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ಜನ್ಮಂಗಳಿಂ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಪುಣ್ಯದಂತೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಪೂರ್ಣಗಳಾದ ಕೋಮಲಗಳಾದ ತುಲಸೀವನ ಮಾಲಿಕೆಗಳಿಂ ಪ್ರಕಾಶಮಾನ
ರಾಗಿ, || ೪೯ || ಮತ್ತು ಬೆಳದಿಂಗಳಂತೆ ಬಹಳಬೆಳುಪಾದ ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಡನೆ ಯುಕ್ತಂಗಳಾಗಿರುವ ಕಡೆಗಂಣು
ಗಳಿಂ ನೋಡುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮಭಕ್ತರ ಮನೋರಥಂಗಳಂ ಸತ್ವಗುಣದಿಂ ಪಾಲಿಸುವರಂತೆಯೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ
ರಾಗಿ, ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟರು.|| ೫೦ || ಮತ್ತು ಆಗೋಪಬಾಲಾದಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸ್ತಂಬಪರ್ಯಂತಗಳಾದ ಶರೀರಯುಕ್ತ
ಗಳಾದ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಾತ್ಮಕಂಗಳಾದ ಪಾಣಿಗಳಿಂ ನೃತ್ಯಗೀತಂಗಳು ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕವೂಜಿಗಳಿಂ ಪ್ರತ್ಯೇ
ಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಗಳಾಗಿ ಉಪಾಸನಂಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, || ೫೧ || ಮತ್ತು ಅಣಿಮಾದ್ಯಪ್ಪನಿದ್ದಿಗಳಿಂದಲೂ ಮಾಯಾವಿ
ದ್ಯೈಗಳೆಂಬ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂ ಜಗತ್ಕಾರಣಂಗಳಾದ ಇಪ್ಪತ್ತುಸಾಲು ಮಹದಾದಿ ತತ್ತ್ವಂಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿವೃತರಾಗಿ|| ೫೨ ||
ಮತ್ತು ಆ ತತ್ತ್ವಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಣವಾದ ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೂ ಜೀವಾದ್ಯಪ್ಪ
ಗಳಿಗೂ ಉದ್ಭೋಧಕವಾದ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ಕಾಮಕರ್ಮಂಗಳಿಂದಲೂ ಗುಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ

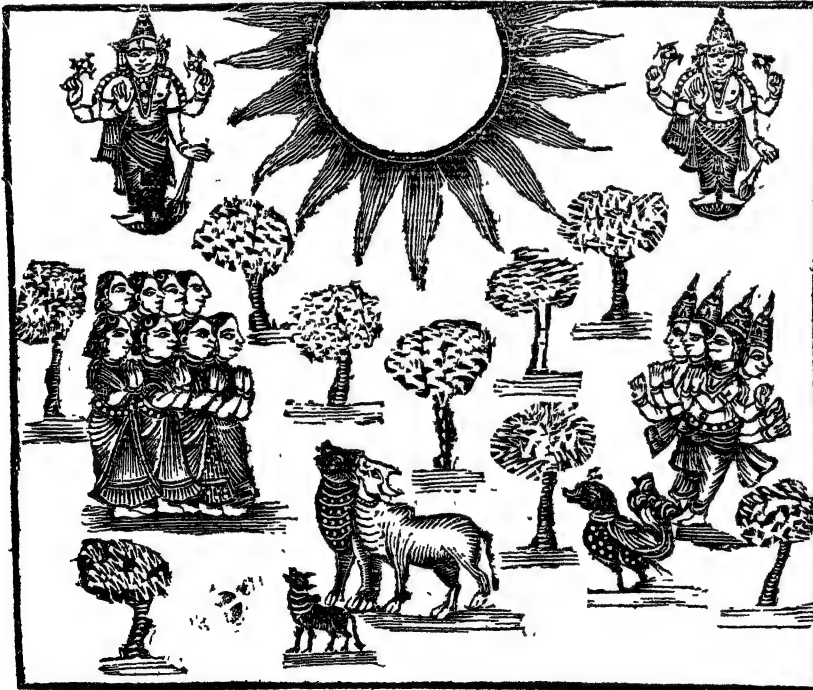
ಮಹಿಧ್ವಸ್ತಮಹಿಭಿರೂರಿಮದ್ಭಿರುಪಾಸಿತಾಃ ||೫೩|| ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾನನ್ದಮಾತ್ಮಿಕರಸಮೂರ್ತಯಃ |
ಅಸ್ಪೃಷ್ಟಭೂರಿಮಹಾತ್ಮ್ಯಾಶ್ರಿತಿಸಿದ್ಧ್ಯಸಿಸದ್ಧೃತಾವಾ ||೫೪|| ಎವಂಸಕ್ಯಾದ್ಧರ್ಮಾಜ್ಞಪರಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮ
ನೋಽಖಿಲಾಃ | ಯಸ್ಯಭಾಸಾಸರ್ಮಮಿದಂವಿಭಾತಿಸಚರಾಚರಮ ||೫೫|| ತತೋತಿಹುತುಕೋ*ದ್ವೃತ್ಯ
ಸ್ತಿಮಿತೈಕಾದಶೆಂದ್ರಿಯಃ | ತದ್ಧಾಮ್ನಾಭೂದಜಸೂಪ್ನೀಽಪೂರೈವೈನ್ದೀವಪುತ್ರೀಕಾ ||೫೬|| ಇತೀರ
ಶೇತತ್ಕೃನಿಜಮಹಿಮನಿಸ್ವಪ್ರಮಿತಿಕೆಪರತ್ರಾಜಾತೋತ್ಪನ್ನರಸನಮುಖಬೃಹಂಕಮಿತೌ | ಅನೀಶಪಿದ್ರ

ಕಿಂಯ, ಗುಣೈಃ-ಕರಣಧರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ವಮಹಿಧ್ವಸ್ತಮಹಿಭಿಃ-ಸ್ವ-ಭಗವಂತನ, ಮಹಿ-ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಿಂದ, ಧ್ವಸ್ತ-ತಿರಸ್ಕರಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಹಿಭಿಃ-ಸ್ವಾತಂತ್ರವುಳ್ಳ, ಮೂರ್ತಿಮದ್ಭಿಃ-ಆಕಾರವುಳ್ಳ, (ಅವುಗಳಿಂದ) ಉಪಾಸಿತಾಃ-ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ||೫೩||
ಸತ್ಯ.....ಮೂರ್ತಿಯೇ-ಸತ್ಯ-ದಿಟವಾದ, ಜ್ಞಾನ-ಅರುಹಾದ, ಅನಂತ-ಅಳವಿಲ್ಲದ, ಆನಂದಮಾತ್ರ-ಸುಖವೇಆಗಿರುವ, ಏಕರಸ-
ಅದ್ವೈತಭಾವವೇ, ಮೂರ್ತಿಯೇ-ಆಕೃತಿಯಾಗಿವುಳ್ಳವರು, ಉಪನಿಷದ್ಧೃತಾಮಹಿ-ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವೇಕಂಠಾಗಿವುಳ್ಳವರಿಗೂಕೂಡ, ಹಿ-
ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ, ಅಸ್ಪೃಷ್ಟಭೂರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾಶ್ರಿತಿಸಿದ್ಧ್ಯಸಿಸದ್ಧೃತಾವಾ-ಅಸ್ಪೃಷ್ಟ-ಸೋಂಕಲ್ಪಡದ, ಭೂರಿ-ಬಹುವಾದ, ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾಃ-ಮಹಿಮೆಗಳು
ಳ್ಳವರೂ, ಆಗಿ, ವೈದ್ಯಶ್ಯನ್ತ-ಕಾಣಿಸಿದರು ||೫೪|| ಅಜಿ-ಬ್ರಹ್ಮನು, ಅಖಿಲಾಃ-ಎಲ್ಲರನ್ನೂ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವಪರಮಾತ್ಮನ, ಭಾಸಾ-
ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಸಚರಾಚರಂ-ಜಂಗಮಸ್ಥಾವರನಹಿತವಾದ, ಇದಂಸರ್ಮಂ-ಈಸಕಲಪ್ರಪಂಚವೂ, ವಿಭಾತಿ-ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆಯೇ,
ತಾಃ-ಆ, ಪರಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮನೇ-ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಭಾವರನ್ನಾಗಿ, ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ಸಕ್ಯತೇ-ಒಂದೇನಲ, ದರ್ಶ-ಕಂಡನು ||೫೫|| ತತಃ-ಆ
ಮೇಲೆ, ಅತಿಹುತುಕೋದ್ವೃತ್ಯ-ಅತಿಹುತುಕ-ಆತ್ಮಾಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ, ಉದ್ವೃತ್ಯ-ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಥವಾ
ಹಂಸದಮೇಲೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಕುಳಿತು, (ಪಾರಾಂತರ-ಉದ್ವೃತ್ತಿಃ-ಕ್ಷುಭಿತನಾಗಿಬಳಕೆ) ಸ್ತಿಮಿತೈಕಾದಶೆಂದ್ರಿಯಃ-ಸ್ತಿಮಿತ-ಸಮಾಧಾ
ನವಾಗಿನಂತೆ, ಏಕಾದಶ-ಪನ್ನೊಂದಾದ, ಇಂದ್ರಿಯಃ-ಕರಣಂಗಳುಳ್ಳ, ಅಜಿ-ಬ್ರಹ್ಮನು, ತಾದ್ಧಾಮ್ನಾ-ತೇ-ಅವರ, ಧಾಮ್ನಾ-
ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ, ಪೂರ್ವ-ವ್ಯಂತಿ-ಪೂರ್ವೇವಿ-ವ್ರಜಗ್ರಾಮದೇವತೆಯ, ಅಂತಿ-ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಪುತ್ರೀಕೇವ-ನಾಲ್ಕೊಂದಚಿನ್ನದಗೊಂ
ಬೆಯಂತೆ, ತೋಪ್ನೀಮಭೂತೇ-ಸುಮ್ಮಗಾಧನು ||೫೬|| ಇರೇಶೇ-ಇರಾ-ಸರಸ್ವತಿಗೆ, ಈಶೇ-ಪತಿಯಾದಬ್ರಹ್ಮನು, ಅತರ್ಕೈ-ಉ
ಹಿಸಲಳವಲ್ಲದ, ನಿಜಮಹಿಮನಿ-ಅಸಾಧಾರಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮುಳ್ಳ, ಸ್ವಪ್ರಮಿತಿಕೇ-ಸ್ವಪ್ರಕಾಶವೊಸುಖವೊಲುಳ್ಳ, ಅಜಾತೇವರತ್ರ-
ಮಾಯೆಗಿಂತಲೂ ಮೇಲ್ನಡೆಯಿರುವ, ಅತನ್ನಿರಸನಮುಖಬೃಹಂಕಮಿತೌ-ಅತನ್ನಿರಸನಮುಖ-ಇತರವ್ಯಾವೃತ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾದ, ಬೃಂ

ಮೂರ್ತಿಮತ್ತುಗಳಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ವಾತಂತ್ರವುಳ್ಳವಾಗಿಯೂ ಯಿರುವ ಈ
ಸಮಸ್ತಂಗಳಾದ ಅಣಿಮಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿಯೂ, ಸಹ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟರು. ||೫೩|| ಮತ್ತು
ಅವರು ಸತ್ವಸ್ವರೂಪರಾಗಿಯೂ, ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪರಾಗಿಯೂ, ಆನಂದಸ್ವರೂಪರಾಗಿಯೂ, ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನರಾಗಿಯೂ,
ವಿಜಾತೀಯ ಭೇದರಹಿತರಾಗಿಯೂ, ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಏಕರೂಪರಾಗಿಯೂ, ಇರುವರಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಬ್ರ
ಹ್ಮಜ್ಞಾನವೇ ನೇತ್ರವಾಗಿಯುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶ ನಂಗೈಯ್ಯಲೂ ಯೋ
ಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವಿತವಾದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಕೂಡ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟರು. ||೫೪||
ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವು ಯಾವವನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ
ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದೋ, ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕಾದಿಗಳಿಂ ಅಂತಾ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನಾಗಿ ಹೀಗೆ ಒಂದೇಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಕಂಡನು. ||೫೫|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಆತ್ಮಾಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಂ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿ ಸರ್ವ ಪ್ರಜೆ
ಗಳಿಗೂ ಅಧೀಶ್ವರಿಯಾದ ಒಂದಾನೊಂದು ದೇವತೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಂಗಳುಳ್ಳ ಚಿನ್ನದ ಗೊಂಬೆ
ಯು ನಿಂತಿರುವಂತೆ, ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪರಾಗಿರುವ ಆ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿರ್ವ್ಯಾಪಾರಂ
ಗಳಾಗಿರುವ ಸಮಸ್ತೇಂದ್ರಿಯಂಗಳುಳ್ಳವ ನಾಗಿಯೂ, ನಿಶ್ಚಲನಾಗಿಯೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಯಿದ್ದನು. ||೫೬|| ಎಲೈ
ಅರಸೇ! ಸರಸ್ವತೀದೇವಿಗೆ ಪತಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು-ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಹಿಸಲಳಕೈವಾದ, ಅಸಾಧಾರಣವಾದ,

ಪ್ವಂಕಿನಿದಮಿತಿವಾಮುಹ್ಯತಿಸತಿಚಛಾದಾಜಿಂಕ್ಷಣತ್ವಾಸಪದಿಪರಮೋಜಯವನಿಕಾವಂ || ೫೭ || ತೇನ
ರಾಸ್ತ್ಯಾತ್ರಲಭಾಧ್ಯಕ್ಷಕಸಪರತವದುತ್ಥಿತಃ | ಕೃಷ್ಣಾಚ್ಛೇದ್ಯೋಲ್ಕೃತ್ಯಪ್ರೀತಾಚಪ್ಪವಂಸಹಾತ್ಮನಾ ||
ಸಪದ್ಯವಾಭಿತಪಶ್ಯದಿಶೋಪಶ್ಯತ್ಪರಗೃಹಿತವಂ | ಬೃಹದ್ವನಂಜನಾಜೀವ್ಯದ್ರುಮಾಕೀರ್ಣಂಗಮಾ

ಜಕ-ಉಪೋದ್ಯಲಕವೇದಾಂತಗಳಿಂದ, ("ನೇತಿನೇತಿ" ಇತ್ಯಾದ್ಯವನಿಷತ್ತುಗಳಿಂದ ಅತದ್ವಾಸ್ಯವೃತ್ತಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ-ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಂ
ನ್ನು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಲ್ಲವೆಂದೂ ದೀಪಿಸುವ) ಮಿತಾ-ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ, (ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವಿಪಯದಲ್ಲಿ) ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ, ಕಿಮಿದಮಿತಿ-ವಿನಿಡವ
ದು, ಮುಹ್ಯತಿಸತಿ-ಮೋಹಗೊಂಡವನಾಗುತ್ತಿರಲು, (ಅರಿಯದೇಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡವನಾಗುತ್ತಿರಲು) ದ್ರಷ್ಟೃಂವಾ-ನೋಡುವುದಕ್ಕಾದ
ರೂ, ಅನೀಕೇಪಿಸತಿ-ಅಸಮರ್ಥನೂ ಆಗುತ್ತಿರಲು, ಅಜಿಪರಮಃ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಲ್ಲದಪರಮಾತ್ಮನು, ಜ್ಞಾತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ಸಪದಿ-ಆಗ
ಲೇ, ಅಜಾಯವನಿಕಾಂ-ಅಜಾ-ಮಾಯೆಯೆಂಬ, ಯವನಿಕಾಂ-ತೆರೆಬಟ್ಟೆಯನ್ನು, ಚಛಾದ-ದಯೆಯಿಂದತೆಗದುಮುಚ್ಚಿ ರಿಸಿದನು(ತೆಗದು
ಜಿಟ್ಟನು) ಅಥವಾ-ಚಛಾದ-ಲೋಕಾಭಿಮಾನಿಯಾದಇವನು ನನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ಅಯೋಗ್ಯನೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನಮೇ(ಲೆಜೊದ್ದಿ
ನಿದನು. (ಗೋಚರವಾದ ವಿಮುಕ್ತಸ್ವರೂಪವು ಮರಳಿಕಾಣಿಸದೆಹೋಯಿತು) || ೫೭ || ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ಅರ್ವಾಕ್-ಹೊರಗೆ, ಪ್ರತಿಲಬ್ಧಾ
ಹ್ವ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಠುಗಳನ್ನವನೂ, ಕ-ಬ್ರಹ್ಮನು, ಪರೇತವತ್-ಸತ್ತವನಹಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ಥಿತಂ-ಹೇಗೊಮರಳೆಯ್ದು ವನಾಗಿ,
ಕೃಷ್ಣಾತ್-ಕಪ್ಪದಿಂದ, ಕನ್ಯಾ-ಮಿಕ್ಕಗೆ, ದೃಷ್ಟಿ-ಕಂಠುಗಳನ್ನು, ಮೀಲ್ಕ-ತೆರದು, ಇವಂ-ಈಜಗವನ್ನು, ಆತ್ಮನಾನಹ-ಕೃ
ಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ, ಅಚಪ್ಪ-ನೋಡಿದನು || ೫೮ || ಸಪದ್ಯೇವ-ಆಗಲೇ, ಅಭಿತ-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ದಿಶಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು, ಪಶ್ಯ-
ನೋಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಪುರಸ್ಥಿತಂ-ಮುಂದೆಯಿರುವ, ಜನಾಜೀವ್ಯದ್ರುಮಾಕೀರ್ಣಂ-ಜನ-ಜನಗಳಿಂದ, ಆಜೀವ್ಯ-ಉಪಜೀವಿಸಲ್ಪಡ

ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ಸುಖರೂಪ ವಾದುದ
ರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಪರವಾದುದರಿಂದಲೇ
ಅತತ್ವ ನಿರಾಕರಣ ಮುಖದಿಂದ ಶ್ರುತಿ
ಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ,
ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪ ಭೂತವಾದ, ಆ ಮ
ಹಿಮೆಯಲ್ಲಿ 'ಇದೇನೋ', ಎಂದು ಆ
ತ್ಮಾಕ್ಷರ್ಯದಿಂದ ಮೋಹವನೆಯ್ದಿ ಅ
ನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಿಮೆಯು ನೋಡ
ಲೋಸುಗವೂ ಗಹ ಗಮರ್ಥನಾಗದೇ
ಇರಲು ಅದು ತಿಳಿದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ದೇವನು ಆಹ್ವಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತನ್ನ ಮಾ
ಯೆಯಿಂದವನಿಗೆ ಆಹ್ವರ್ಯವು ತೋ
ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟತೋ, ಅಂತಾ ಮಾಯಾ ರೂ
ಪವಾದ ತೆರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದನು || ೫೭ ||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾ ಪಾರನಾಗಿ

ರುವ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಆ ಕೃಷ್ಣಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಫುನಃ ಹೊರಗೆ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂದ್ರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮ
ತನಾದ ಪುರುಷನು ಒಂದಾನೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಂತು ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಡಗೂಡಿ ಮೇಲಕ್ಕುಳಿದವನೋ ಅರಿತಿ
ಯಲ್ಲಿ ಫುನಃ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಅತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದಿದ್ದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಂಗಳಿಂದ ತೆರದು ತನ್ನೊಡಗೂಡಿರುವ ಈ ಜ
ಗತ್ತಂಕಂಡನು. || ೫೮ || ಆಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ಸ

రక్షి

ನೇಪುನಃ ||೬೩|| ಶನೈರಧೋತ್ಥಾಯಾವಿನ್ಯುಜ್ಯಲೋಚನಮುಕುಂದಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯವಿನಮ್ರಕಂದರಃ | ಕೃ
ತಾಂಜಲಿಃಪ್ರಶ್ರಯವಾನ್ಸಮಾಹಿತಸ್ಸವೇಧುರ್ಗದ್ಗದಯೈಡತರಯಾ ... .. ||೬೪||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಶಮಸ್ಕಂದೆ ತ್ರಯೋದಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ದ, ಮಕುಟ-ಕಿರೀಟಗಳ, ಕೋಟಿಭಿಃ-ಕೊನೆಗಳಿಂದ, ಅಂಭ್ರಯುಗ್ಮಂ-ಅಡಿಗಳೆರಡನ್ನು, ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ತ-ಸೋಂಕಿ, ನತ್ವಾ-ನಮಸ್ಕಾ
ರಮಾಡಿ, ಮುದಕುಸ್ರಲಿಲ್ಯಃ-ಮುತೆ-ಸಂತೋಷದ, ಅಶ್ರು-ಕಂಣೀರಂಬ, ಸಲಿಲ್ಯಃ-ತೀರ್ಥಗಳಿಂದ, ಅಭಿಷೇಕಂ-ಸ್ನಾನವನ್ನು,
ಅಕೃತ-ಮಾಡಿದನು ||೬೨|| ಉತ್ಥಾಯೋತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದುಯೆದ್ದು, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ, ಪದಯೋಃ-ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ, ಪರ್ತನ್-ಬೀಳು
ತೆಲಿರುವನಾಗಿ, ಪಾರ್ಶ್ವ-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ದೃಶ್ಯಂ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಹತ್ವಂ-ಮಹಿಮೆಯನ್ನು, ಪುನಃಪುನಃ-ಮರಳಮರಳಯೂ, ಸ್ತೃ
ತ್ವಾಸ್ತೃತ್ವಾ-ನಿನಮನೆನದು, ಚಿರಸ್ಯ-ಬಹುಕಾಲವು, ಆಸ್ತ-ಇರುವನು ||೬೩|| ಅಥ-ಅಮೇಲೆ, ಶನೈಃ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಉತ್ಥಾಯ-ಎ
ದ್ದು, ಲೋಚನೇ-ಕಂಗಳನ್ನು, ವಿನ್ಯುಜ್ಯ-ಬರೆಸಿಕೊಂಡು, ಮುಕುಂದ-ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡುವಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ-ತಲೆಯೆ
ತ್ತಿನೋಡಿ, ವಿನಮ್ರಕಂಧರ-ವಿನಮ್ರ-ಬಗ್ಗಿದ, ಕಂಧರಃ-ಕತ್ತುಳವನಾಗಿ, ಕೃತಾಂಜಲಿಃ-ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಕೈಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಪ್ರ
ಶ್ರಯವಾನ್-ವಿನಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸಮಾಹಿತಃ-ಸಮಾಧಾನವುಂಟಾದವನಾಗಿ, ಸವೇಧುಃ-ನಡುಕದಿಂದೊಡಗೂಡಿದವನಾಗಿ, ಗದ್ಗ
ಭಯಾ-ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಅಣಗಿ ದಿಕ್ಕುಲಾದ, ಇರಯಾ-ವಾಕ್ಯಿನಿಂದ, ಐಡತ-ಸ್ತುತಿಮಾಡಿದನು ||೬೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ಬೋಧಿನ್ಯಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ತ್ರಯೋದಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನ ಪಾದಪದ್ಮಂಗಳಿಗೆ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಎದ್ದೆದ್ದು ನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ಯನಾಗಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತನ್ನಿಂ
ದಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನ ಮಹಿಮೆಯಂ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಸ್ಮರಿಸಿ ಸ್ಮರಿಸಿ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೂ ನಮ
ಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ಯತಲಿದ್ದನು. ||೬೩|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಕಂಠುಗಳಂ ತನ್ನಹಸ್ತ
ಗಳಂ ದೊರಸುವವನಾಗಿ ಶ್ರೀಮುಕುಂದನಂ ಮುಖವನೆತ್ತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ, ಹಾಗೆ ನಮ್ರವಾದ ಕಂಠವುಳ್ಳ
ವನಾಗಿ ಅಂಜಲಿಬಂಧವಂ ಗೆಯ್ದವನಾಗಿ ವಿನಯಯುಕ್ತನೂ ಆಗಿ ಸಾವಧಾನವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನೂ ಆಗಿ
ತಾನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವಂ ಸ್ಮರಿಸಿ ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ದಯೆಗೆಯ್ದನೆಂದಾ ತಿಳಿದು ಸಂ
ತೋಷದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಗದ್ಗದ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಸೋತ್ರಂಗೆಯ್ದನು ... .. ||೬೪||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀ

ಕೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರ

ಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿ

ಲಾಸವು” ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ತ್ರಯೋದಶಾ

ಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳ ಮಸ್ತು

-*ವತ್ಸಾಪಹರಣ ಭಗವನ್ಮಹಿಮಾ ಭಿಕ್ಷುಸೆಬ್ರಹ್ಮಣಾಕೃತಸ್ತುತಿಃ*:-

ಬ್ರಹ್ಮಾನೌಮೀಡ್ಯತಭ್ರವಪುಷತಟದಪ್ಪರಾಯಗುಣಾಪ್ತವತಂಗಪರಿಷ್ಠಲಸನ್ಮುಖಾಯವನ್ಯಸ್ರ
ಜಿಕಬಳನೆತ್ರವಿಧಾಣವೇಣಲಕ್ಷ್ಮಶ್ರಿಯಮೃದುಪದಪಕುಪಾಜ್ಞಜಾಯ |೧|ಅಸ್ಯಾಪಿದವವಪುಷೋಮದನು

೧೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೀಕ.

[ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತುತಿ] ಜೀಕುಡ್ಯ-ಎಲೈಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಕೃಷ್ಣನೇ, ಅಭ್ರವಪುಷೇ-ಅಭ್ರ-ಮೇಘದಂತಿರುವ, ವಪುಷೇ-ಮೈಯುಳ್ಳವನಾದ, ತಟದಂಬರಾಯ-ತಟಿತೆ-ಮಿಂಚುಗಳಂತಿರುವ, ಅಂಬರಾಯ-ವಸ್ತ್ರಗಳುಳ್ಳವನಾದ, ಗುಂಜಾ ..... ಮುಖಾಯ-ಗುಂಜಾ-ಗುಲುಗಂಜಿಗಳಿಂದ, ಅವತಂಸ-ಕಿವಿಮೊಡವುಗಳೂ, ಪರಿ-ಸುತ್ತಲೂ, ಪಿಂಞ-ನವಿಲುಗರಿಯಿಂದಲೂ, ಲಸತ್-ಕೋಭಿಸುವ, ಮುಖಾಯ-ಮೋರೆಯುಳ್ಳವನಾದ, ವನ್ಯಸ್ರಜೇ-ವನ್ಯ-ತುಲಸಿವನದಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದ, ಸ್ರಜೇ-ಹಾರಗಳುಳ್ಳವನಾದ, ಕಬಳ ..... ಶ್ರಿಯೇ-ಕಬಳ-ಆಹಾರದತುತ್ತು, ವೇತ್ರ-ಬೆತ್ತ, ವಿಷಾಣ-ಕೊಂಬಿನವಾದ್ಯ, ವೇಣು-ಕೊಳಲೆಂಬ, ಲಕ್ಷ್ಮ-ಗುರ್ತುಗಳಿಂದ, ಶ್ರಿಯೇ-ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವನಾದ, ಮೃದುಪದೇ-ಮೆತ್ತಗಿರುವಕಾಲುಗಳುಳ್ಳವನಾದ, ಪಕುಪಾಂಗಜಾಯ-ಪಕುಪ-ಗೋದಾಲನ, ಅಂಗಜಾಯ-ಮಗನಾದ, ಅಥವಾಪಕು-ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು, ಪ-ಪಾಲಿಸುವದೇವತೆಗಳೇ, ಅಂಗಜಾಯ-ಮಕ್ಕಳಾಗಿವುಳ್ಳವನಾದ ಅಥವಾ ರೋಮಗಳಾಗಿವುಳ್ಳವನಾದ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ನೌಮಿ-ನಮಸ್ಕಾರಂಮಾಡುವೆನು||೧||ಹೇದೇವ-ಎಲೆದೇವರೇ! ಮದನುಗ್ರತಸ್ಯ-ನನ್ನಲ್ಲಿವಸಾದವುಳ್ಳಂತಾ,

* ೧೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು. *

ಶ್ರೀಧರೇಯಶ್ಲೋಕ| ಚತುರ್ದಶೇದುಭುತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಪೂರ್ವಾಗಂತು ಕನಿಷ್ಠಯಂ | ಅನೀಶೇಕರ್ತುಷ್ಠಿ ಸೌಪ್ತೀ ತ್ವಪ ಂಬ್ರಹ್ಮಾತಿಮೋಹಿತಃ|ಪೀಕೇ|ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆತ್ಮರ್ಕಕರವಾದ ಆವ್ಯಾಪಾರವಂ ನೋಡಿ ಅತ್ಯಂತಮೋಹಿತ ನಾದುದರಿಂದ, ಆಗೋಪಬಾಲಕರಲ್ಲಿಯೂ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿಯೂ“ಇವರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು. ಇವರು ನೂತನವಾಗಿ ಬಂದವರು.” ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸ್ತುತಿಸಿದನು. ಇಂತೆಂಬರ್ಥವಂ ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆ :-

ಎಲೈ, ಸ್ತುತಿಸಲು ಯೋಗ್ಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯೇ! ಮೇಘದಂತೆ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣವಾದ ದೇಹವುಳ್ಳ, ಮಿಂಚಿನಂತೆಪೊಳೆವ ಪೀತಾಂಬರವುಳ್ಳ, ಗುಲಗಂಜಿಗಳಿಂದಲೂ ಕಿವಿಮೊಡವುಗಳಿಂದಲೂ ನವಿಲುಗರಿಗಳಿಂದಲೂ ಕೋಭಿಸುವ ಮುಖವುಳ್ಳ, ವನದಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದ ಪುಷ್ಪಗಳಮಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲ, ಕರದಲ್ಲಿ ದಧ್ಯನ್ನು ಕಬಳದಿಂದಲೂ ಕಂಕುಳಲ್ಲಿರುವ ಕೊಂಬು ಬೆತ್ತದ ಕೋಲುಗಳಿಂದಲೂ ಉಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳಲಿನಿಂದಲೂ ಇವುಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕೋಮಲಂಗಳಾದ ಪಾದಂಗಳುಳ್ಳ, ನಂದಗೋಪನಿಗೆ ಪುತ್ರನಾದ, ನಿನಗೋಸುಗ ನಮಸ್ಕಾರವಂ ಗೆಯ್ಯನು. |೧| ಎಲೈ, ದೇವೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನೇ

ಪ್ರತಿಪದಬೇಕಾ ತಾತ್ಪರ್ಯಸಹಿತ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ

ಗ್ರಹಸ್ಯಸ್ಯೆಚ್ಚಾಮಯಸ್ಯನತಃಭೂತವಃಯಗ್ಯಕೋಪಿ | ನೆಶೆಮಹಿತ್ವವಸಿತುಮನಸಾನುರೇಣಸಾಹ್ಚಾತ್ಮ
ವೈವಕಿಮುತಾತ್ಮಸುಖಾನುಭೂತೇ||೨|| ಜ್ಞಾನೇವ ಪ್ರಯಾಸಮುದಪಾಸ್ಯನಮನ್ತುಃಪವಜೀವನ್ಮುಸುಖಾಂತಂ
ಭವದೀಯವಾರ್ತಮ್ ಸ್ಥಾನೇಸ್ಥಿತಾಸ್ಯ ಶ್ರೀಗತಾಂತನುವಾಚ್ಯನೋಧಿರೈಪ್ರಾಯಶಃಜಿತಜಿತೇಪ್ಯಸಿತೈ
ಸ್ತೀಲೋಕ್ಯಾಮ್ ||೩|| ಶ್ರೇಯಸ್ಸುತೀಂಭಕ್ತಿಮುದಸ್ಯತವಿಭೂಕ್ತಿಶ್ಯನ್ತಿಯೇಕೇವಲಬೋಧಲಬ್ಧಯೇ |

ಸ್ಯೆ(ಚ್ಚಾಮಯಸ್ಯ-ಸ್ವ-ತನ್ನವರ, ಇಚ್ಛಾಮಯಸ್ಯ-ಪ್ರಾರ್ಥನಾನು ಸಾರಲವಿಭಗ ವಿಸುವತಾ, ನತುಭೂತವಃಯಸ್ಯ-ಪಾಂಚಭೌ
ತಿಕವಲ್ಲದ, (ಶುದ್ಧಸತ್ವಾತ್ಮಕವಾದ)ಅಸ್ಯವಪುಃ- ಸುಲಭವಾದ ಅನಿನ್ನಆವತಾರದ, ಮಕ್ಕಪಿ-ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂಕೂಡ, ಅವಸಿತಂ-
ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ, ಕೋಪಿ-ಬ್ರಹ್ಮನಾದನಾನೂಕೂಡ, ನೇಶೇ-ಸಮರ್ಥನಾಗಲಾರನು. ಅಥವಾ ಕೋಪಿ-ಯಾವವನಾದರೂ, ನೇಶೇ-
ಶಕ್ತನಾಗಲಿಲ್ಲವು. ಆತ್ಮಸುಖಾನುಭೂತೇಃ-ಆತ್ಮ-ನಿನ್ನ, ಸುಖಾನುಭೂತೇಃ- ಆನಂದಾನುಭವಮಾತ್ರನಾದ, ತವ-ಕೇವಲನಾದನಿ
ನ್ನ, ಮಹಿಮಾ-ಮಹಿಮೆಯನ್ನುಅದರೋ, ಅಂತರೇಣ-ತಡೆಯಿಲ್ಲ, ಮನಸಾ-ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ, ಸಾಹ್ಚಾತ್ಮ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಅವಸಿ
ತುಂ-ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ,ಕಿಮುತ-ವಿನುಹೇಳಿಲ್ಲಕ್ಕದ್ದು||೨||ಹೇಅಜಿತ-ಎಸ್ಯ ಯಾರಿಂದಲೂಗಲ್ಲಿದ್ದದ ವಿಷ್ಣುವೇ! ಯೇ-ಯಾರು, ಜ್ಞಾನೇ-
ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಯಾಸಂ-ಶ್ರಮವನ್ನು, ಉದಪಾಸ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಸ್ಥಾನೇ-ತಮ್ಮಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೇ, ಸ್ಥಿತಾಸ್ತಂತಃ-ಇರುವ
ರಾಗಿ, ಸುಖಾಂತಂ-ಸಂತೆ-ಸತ್ಪುಷರಿಂದ, ಮುಖತಾಂ-ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ, ಶ್ರೀಗತಾಂ-ತಮ್ಮಕಿವಿಗಿಬಿಟ್ಟು, ಭವದೀಯ
ವಾರ್ತಾಂ-ನಿನ್ನವೃತಾಂತವನ್ನ, ತನುವಾಚ್ಯನೋಭಿಃ-ಶರೀರವಾಗ್ಬದ್ದಿಗಳಿಂದ, ನಮಂತವಿವ-ನಮಸ್ಕರಿಸುವರಾಗಿಯೇ, ಜೀ
ವಂತಿ-ಬದುಕುವರೋ, ತೈಃ-ಅವರಿಂದ, ಶ್ರೀಲೋಕ್ಯಾಂ-ಮೂರುಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರಾಯಶಃ-ಬಹುಶಃ-ಅಥವಾಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ,
ಜಿತೋಪ್ಯಸಿ-ಗಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನೂಆಗಿರುವಿ. (ಗುಣಶ್ರವಣನಮಸ್ಯಾರಗಳೇವಾಕು-ಜ್ಞಾನವೇಕೆ?) ||೩|| ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕನಾದಕೃಷ್ಣನೇ!

ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಂಗೆಯ್ಯ, ಭಕ್ತರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದಂತೆ ಆವಿರ್ಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರಕಾ
ಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದರೂ ಭೂತಮಯವಲ್ಲದ, ಚಿಂತಿಸಲಶಕ್ಯವಾಗಿ ಶುದ್ಧಸತ್ವಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ ಆರುವುದರಿಂದ, ಜ್ಞಾನ
ನಕ್ಕೆ ವಿಷಯವಲ್ಲದೇ ಇರುವ, ನಿನ್ನ ಅವತಾರದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೇ ತಿಳಿಯಲು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಾದ ನಾನೂಕೂ
ಡಸಮರ್ಥನಲ್ಲವು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಕೇವಲನಾದ, ಅವತಾರರಹಿತನಾದ, ಗುಣಾತೀತನಾದ, ನಿಜಾನಂದಾನುಭವ
ಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪನಾದ, ಸಾಹ್ಚಾತ್ಮ, ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯಂ ನಿರೋಧಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯಾವವುರೂಪ
ನೂ ತಿಳಿಯಲು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲವೆಂದು ಏನುಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು? (ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಾಧಿಕನೇನಿಸಿರುವ ನಾನೂ ಸಹ
ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅವತರಿಸಿರುವ ನಿನ್ನ ಅವತಾರ ರೂಪವನ್ನೇ ತಿಳಿಯಲಾರದೆ ಇರುವಲ್ಲಿ-ನಿರ್ಗುಣವಾದ
ನಿನ್ನಚಿನ್ಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯಾರುತಾನೇ ತಿಳಿಯಲಾರುವರು; ನಿನ್ನ ಶುದ್ಧಸ್ವರೂಪವು ಎಲ್ಲ
ರಿಗೂ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಯಬರುವದಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವವು.) ||೨|| (“ಆದರೆ ಅಜ್ಞಾ
ರು ಎಂತು ಸಂಸಾರವಂ ದಾಂಟುವರು? ” ಎಂಬಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುವನು-) ಎಲೈ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಯಾವವುರೂಪರು-
ಜ್ಞಾನವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಪ್ರಯಾಸ ಪಡುವುದೆಂಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಿರುವರಾಗಿಯೇ- ಸತ್ಪುರು
ಷರಿಂದ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಕಟಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಮತ್ತು ಆಸತ್ಪುರುಷರ ಸನ್ನಿಧಾನಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸ್ವ
ತವಿವ ಶೋತ್ರಮಾರ್ಗವನೆಯ್ದಿರುವ, ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಕಥೆಯಂ ಒಳಹ ದಿಂದಲೂ ವಾಕ್ಯದಿಂದಲೂ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ
ಸಹ ಸತ್ಕಾರಂ ಗೆಯ್ಯತಿರುವವರಾಗಿ- ಮತ್ತೊಂದುಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸದೆ ಜೀವಿಸುವರೋ ಅವರಿಂ ನೀನು
ಮೂರುಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುತರವಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಾದ ಜನರಿಂದ ಜಯಿಸಲಶಕ್ಯನಾಗಿದ್ದರೂ ಜಯಿಸಲ್ಪಡುವೆ. ಆಕಾ
ರಣದಿಂದ ಕಥಾಶ್ರವಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ನೀನು ಲಭ್ಯನಾಗುತ್ತಿರಲು ಜ್ಞಾನವಿಷಯಕವಾದ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಪ್ರ
ಕೃತವೇನು,||೩|| (ಭಕ್ತಿಯಿಂದಹೊರತು ಕೇವಲಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದೆಂದು ನುಡಿಯುವನು,) ಎಲೈ ವಿಭುವಾ

ತೇಷಾಮನೌಕ್ಲೇಶಲವಶಿವ್ಯೈಕೇನಾನ್ಯಸ್ಯಘಾಸೂಲತುಪಾವಘಾತಿನಾಮ್ || ೪ || ಪುರೇಹಭೂಮನ್ವಹವೋಪಿ
ಯೋಗಿನಸ್ತ್ವದರ್ಮತೇಹಾನಿಜಕರ್ಮಲಬ್ಧಯಾ | ಬಿಬುಧ್ಯಭಕ್ತ್ಯವಕಥೋಪೇತಯಾಪ್ರವದಿರಂಜೋಚ್ಯ
ತತೇಗತಿವ್ಸುರಾಮ್ ||೫|| ತಥಾಪಿಭೂಮನ್ಯಹಿಮಾಗುಣಸ್ಯತವಿಬೋದ್ಧಾಮರ್ಹತ್ಯಮಲಾನ್ತರಾತ್ಮಭಿಃ |ಅ

ಶ್ರೇಯಸ್ಕೃತಿಂ-ಶ್ರೇಯಃ-ಅಭ್ಯುದಯಸ್ವರ್ಮೋಕ್ಷಗಳ, ಸ್ಮೃತಿಂ-ಸೋರುಕೆಯುಳ್ಳ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಭಕ್ತಿಂ-ಭಜನವನ್ನು, ಉದಸ್ತು, ಬಿಟ್ಟು, ಯೇ-ಯಾರು, ಕೇವಲಬೋಧಲಬ್ಧಯೇ-ಕೇವಲಬೋಧ-ಜ್ಞಾನವೇಂದರ, ಲಬ್ಧಯೇ-ಲಾಭಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಕ್ಲಿಷ್ಟಂತಿ-ಕ್ರಮಪಡುವೋ, ತೇಷಾಂ-ಅವರಿಗೆ, ಸೂಲತುಪಾವಘಾತಿನಾಂ-ಸೂಲತುಪಾ-ದೊಡ್ಡಹೊಟ್ಟನ್ನು (ಜಳ್ಳ-ಕಾಳನ್ನು) ಅಘಾತಿನಾಂ-ಕುಟ್ಟುವವರಿಗೆ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅನೌಕ್ಲೇಶಲವ-ಈ ಪ್ರಯಾಸಮಾತ್ರವೇ, ಶಿಷ್ಯತೇ-ಮಿಗುವುದು. ಅನ್ಯತೇ-ಬೇರೆಫಲವು, ನ-ಇಲ್ಲ, ||೪|| ಭೂಮಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ, ಅಧವಾಮೋದ್ಧವನಾದ, ಅಚ್ಯುತ-ವಿಷ್ಣುವೇ, ಇಹ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಪುರಾ-ಪೂರ್ವಕಾಲದೊಳಗೆ, ಬಹವಃ-ಹಲವರು, ಯೋಗಿನೋಪಿ-ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗವುಳ್ಳವರಾದರೂ (ಜ್ಞಾನವಂಪಡೆಯಲಾರದೆ) ತ್ವದರ್ಮತೇಹಾನ್ಯಂತಃ-ತ್ವತೇ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಅರ್ಪಿತ-ಇಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಈಶಾಂ-ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕಥೋಪನಿತಯಾ-ಕಥಾ-ಗುಣವರ್ಣನದಿಂದ, ಉಪನಿತಯಾ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟು, ನಿಜಕರ್ಮಲಬ್ಧಯಾ-ತಮ್ಮಪುಣ್ಯದಿಂದಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟು, ಬಕ್ತ್ಯವ-ಪ್ರೀತಿಸೇವನದಿಂದಲೇ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪರಾಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಗತಿಂ-ಪದವಿಯನ್ನು, ಆಂಜಿ-ಬೇಗನೆ, ಪ್ರಸೇದಿರೇ-ಪಡೆದರು ||೫|| ಭೂಮಃ-ಕೊನೆಯಾದವನೇ! ತಥಾಪಿ-ಹಾಗಾದರೂ, ಅಗುಣಸ್ಯ-ಗುಣರಹಿತನಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಮಹಿಮಾ-ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು, ಅಮಲಾಂತರಾತ್ಮಭಿಃ-ಅಮಲ-ಶುದ್ಧವಾದ, ಅಂತರಾತ್ಮಭಿಃ-ಆಂತಃಕರಣವುಳ್ಳವರಿಂದ, ಅವಿಕ್ರಿಯಾತಿ-ವಿಕಾರವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ, ಸ್ವಾನುಭವಾತ್-ಸ್ವಪ್ರಕಾಶದಿಂದಲೂ, ಅರೂಪತಃ-ವಿಷಯಾಕಾರವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ, ಅನನ್ಯಬೋಧ್ಯಾತ್ಮಕಯಾ-ಇತರವಾಗಿತಿಳಿಯಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದ,

ದ ಕೃಷ್ಣದೇವನೇ! ಭೋಗಮೋಕ್ಷರೂಪವಾದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರವಾಹವಾಗಿ ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯುಬಾವುದು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವ ಜನರೂ ಕೇವಲಾತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಸಿದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಯತ್ನಂಗೆಯ್ದರೂ ಆ ಜನರಿಗೆ ಆ ಕ್ಲೇಶವೇ ಫಲವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಂದು ಫಲವಿಲ್ಲವು. ಅದಂತೆನೆ- ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣಪುತ್ರ ಧಾನ್ಯವು ಬಿಟ್ಟು ಒಳಗೆಕಾಳಿಲ್ಲದ ಸೂಲಘಾನ್ಯದಂತೆ ತೋರುವ ಜಳ್ಳಗಳನ್ನು ಯಾರುಕುಟ್ಟುವರೋ; ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಫಲವುಂಟಾಗಲಾರದು. ಅದರಹಾಗೆಯೇ. [ಯಾರುನಿನ್ನಭಕ್ತಿಯೆಂ ತುಚ್ಛೀಕರಿಸಿ ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವರೋ, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಸಮಾತ್ರವೇ ಹೊರತು ಫಲವೇನೂ ವುಂಟಾಗಲಾರದು.] ||೪|| (ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಂದರಿಂದ ಉಂಟಾಗದಂ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸತ್ಪುರುಷರ ಆಚಾರವು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತ ನುಡಿಯುವನಂತೆನೆ-) ಎಲೈ, ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಸ್ಯಾಮಿಯೇ! ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳು ಕೂಡ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂತಾ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಗಮಿಂದಲೂ ಜ್ಞಾನವು ಪಡೆಯದೆ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಸಮರ್ಮಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ತ ಲೌಕಿಕ ವ್ಯಾಪಾರವುಳ್ಳವರಾಗಿ ತಂ ಮಸತ್ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿಯೂ, ನಿನ್ನ ಸತ್ಕಥೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಎದ್ದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿದು- ಅನಾಯಾಸದಿಂದ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ ನಿನ್ನಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆವರು. ||೫|| (ಭಗವಂತನಾದನಿನ್ನ ಸಗುಣಸ್ವರೂಪವು ನಿರ್ಗುಣಸ್ವರೂಪವುಕೂಡ ತಿಳಿಯಲಕ ಕ್ಯಾಗಳಾದರೂ ನಿರ್ಗುಣವಾದ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವು ಅತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಿಳಿಯಲು ಒಂದುವೇಳೆ ಯೋಗ್ಯವಾದೀತು. ನಿನ್ನ ಸಗುಣಸ್ವರೂಪವಾದರೋ ಚಿಂತಿಸಲಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ ಅನಂತಗುಣಗಳಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ತಿಳಿಯಲಕಕ್ಕವೆಂದು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆನೆ-) ಎಲೈ, ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯೇ! ನಿರ್ಗುಣನಾದ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರಿಂದ ವಿಶೇಷಾಕಾರರಹಿತವಾಗಿಯೂ, ನಿರ್ವಿಷಯ

ವಿಕಿ ಯಾತ್ಯಾ ನುಭವಾದರೂಪತೋಹ್ಯನನ್ಯಜೋಧ್ಯಾತ್ಯತಯಾನಚಾನೈಧಾ |೬||ಗುಣಾತ್ಯನಸ್ತೇಷಿಗು
ಣಾನ್ವಿಮಾತುಂಕಿತಾವತೀರ್ಣಸ್ಯಕತಾಶಿರಸ್ಯ | ಕಾಲನಯೈರ್ಯಾವಿಮಿತಾಸ್ಸುಕಲ್ಯೈ ಭೂಪಾಂಸುವಾಪಿ
ವಿಹಿಕಾದ್ಯುಭಾಸಃ||೭|| ತತ್ತಿ ನುಕಂಪಾಂಸುಸವಿರಾಹ್ಮಮಾಣೋಭುಂಜಾನವಿವಾತ್ಮಕೃತಂವಿಪಾಕಂ | ಹ್ಯ
ದ್ವಾಗ್ಯಪುರ್ಭಿರ್ವಿದಧನ್ನಮಸ್ತೇ ಜೀವಿತಯೋಮುಕ್ತಿಪದಸದಾಯಭಾಕ್ ||೮||ಪಶ್ಯತಮನಾರ್ಯಮನಂತ
ಅವ್ಯವರಾತ್ಮನಿತ್ವಯ್ಯಪಿಮಾಯಿಮಾಯಿನಿ | ಮಾಯಾಂವಿತತ್ಯಕ್ತುಮಾತ್ಮವೈಭವಂತ್ಯಹಂಕಿಯಾನ್ಯೈಚ್ಛ

ಆತ್ಮವಾಗಿರುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ, (ಜ್ಞಾತ್ಯವಿನಸ್ವರೂಪವೇ ಆದ್ದರಿಂದ) ಅನ್ಯಥಾ-ಬೇರೆ ಬಗೆಯಾಗಿ, (ಭಿನ್ನವಾಗಿ) ವಿಭೋದ್ಧಂ-ತಿಳಿ
ಯುವವಕ್ಕೆ, ನಾಂಹತಿ-ಶಕ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ||೬|| ಸುಕಲ್ಯೈಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಸಮರ್ಥರಾದ, ಯೈಃ-ಯಾರಿಂದ, ಕಾಲೇನ-ಬಹುವಸ್ತುಕಾಲ
ದಿಂದ, ಭೂಪಾಂಸವಃ-ಮಂಶಿವಶೇಷಗಳು, ಬೇ-ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಮುಕಾ-ಮಂಜು, ದ್ಯುಭಾಸಃ-ನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳ ಕಾಂತಿಗಳು
ಕೂಡಾ, ಯಾಃ-ಎಪ್ಪುಂಟೋ, ಯಾವವೋ, ತಾಃ-ಅವು, ವಿವಿತಾಃ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಿಸಿ ಅಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವೋ, ತೇಃ-ಅಷ್ಟು
ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಅವರೂ ಕೂಡ, ಅನ್ಯ-ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಹಿತಾವತೀರ್ಣಸ್ಯ-ಪಾಲನಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಅವಿರ್ಭವಿಸಿರವ, ಗುಣಾತ್ಮನಃ-
ಗುಣಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪ್ತಾನನಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಗುಣಾಣಿ-ಅನಂತ ಕರ್ಯಾಣಗುಣಗಳನ್ನ, ವಿಮಾತುಂ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಣಿಸುವದಕ್ಕೆ, ಕಯಾ
ಶಿರೇ-ಯಾರುವವರ್ಧರಾದಂತೆ, (ಅಂತವರು ಯಾರೂಯಿಲ್ಲವು) ||೭|| ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಯಃ-ಯಾವಮನುಷ್ಯನು, ತೇ-ಈನ
ಅನುಕಂಪಾಂ-ದಯೆಯನ್ನು, ಸುಸವೀಕ್ಷಮಾಣಃ-ಯಾವಾಗ ಉಂಟಾದೀತೆಂದು ಚನ್ನಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿಯೂ, ಆತ್ಮಕೃತಂ-
ತನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ವಿಪಾಕಂ-ವಿಶೇಷವಕ್ತವಾಗಿ ಪಾರ್ಶ್ವವೆನಲು ಪರಿಣಮಿಸಿಡ ಪಾವಪುಣ್ಯಕರ್ಮವನ್ನು, ಭುಂಜಾನವಿವ-ಅನು
ಭವಿಸುವವನೇ ಆಗಿಯೂ, ಪೃಥ್ವಾಗ್ಯಪುರ್ಭಿಃ-ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಮಾತಿನಿಂದಲೂ ಶರೀರದಿಂದಲೂ ಹೀಗೆ ತ್ರಿಕರಣಗಳಿಂದ, ತೇ-ನಿ
ನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನ, ವಿದಧತ್-ಮಾಡುವವನಾಗಿಯೂ, ಜೀವೇತ-ತಪಸ್ಸಿಲ್ಲವಾಗಿ ಬಹುಕುವನೋ, ಸಃ-ಅವನು, ಮುಕ್ತಿಪ
ದೇ-ಮೋಕ್ಷಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ದಾಯಭಾಕ್-ಬದುಕಿರವ ಅಂಶವನ್ನು ತೊಂದುವವನು (ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನಸ್ಥಿತನಾದ ಇತರನು) ಅನುಪ
ಯುಕ್ತವೆಂದು ಭಾವವು||೮|| ಪೇಯಾಶ-ಎಲೈನಿಯಾಮಕನೇ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಅನಾರ್ಯಂ-ದಾರ್ಜನ್ಯವನ್ನ, ಪಶ್ಯ-ನೋಡು, ಯತ್-
ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಅನಂತೇ-ತ್ರಿವಿಧಪರಿಚ್ಛೇದವಿಲ್ಲದ, ಆದ್ಯೇ-ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ, ಉಪಾದಾನಕಾರಣವಾದ,
ಮಾಯಿಮಾಯಿನಿ-ಮೋಹಕುಗೂ ಮೋಹಕನಾದ, ತ್ವಯ್ಯಪಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ, ಮಾಯಾಂ-ಮೋಹಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ವಿತರ್ಯ-ಪರ

ವಾಗಿಯೂ, ಆತ್ಮಾಕಾರವಾಗಿಯೂ, ಸಹ ಇರುವ ಅಂತಃಕರಣಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶರೂಪವಾಗಿ ತಿಳಿ
ಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದು. ಮತ್ತು ಇದೇ ಅದೆಂದು ವಿಷಯರೂಪದಿಂದ ಅಳಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಲಾರದುದಿಲ್ಲ
ಎಲೈ ಹರಿಯೇ! ಒಂದುವೇಳೆ, ಎಲ್ಲಿ ಅತಿನಿಪುಣರಾದ ಯಾವವುರುವರಿಂದಲಾದರೂ ಬಹುಜನ್ಯರೂಪವಾದ ಕಾಲ
ದಿಂಭೂಮಿಯ ಪರಮಾಣುಗಳೂಕೂಡ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎಣಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಹಿಮದ ತುಂತುರುಗ
ಳೂ ಮತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳ ಕಿರಣಗಳ ಪರಮಾಣುಗಳೂ ಸಹ ಎಣಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಹಾಗಾದರೂ ಸತ್ವರಜಸ್ತ
ಮೋಗುಣಂಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಕನಾದ ಈಜಗತ್ತಂ ಪಾಲನಗೆಯ್ಯಲು ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಹುಗುಣಂಗಳ ಆವಿ
ರ್ಭಾವದಿಂದ ಅವತರಿಸಿರುವ ನಿನ್ನ ಅನೇಕಕಲ್ಯಾಣಗುಣಂಗಳಂ ಇವು ಇವೆಂದು ಎಣಿಸಲು ಯಾರೂಸಮರ್ಥ
ರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ||೭|| ಆದಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನಭಕ್ತಿಯೇ! ಮುಕ್ತಿಸಾಧನವೆಂದು ನುಡಿಯುವದಂತೆನೆ- ಎಲೈ, ಸ್ವಾಮಿ
ಯೇ! ಅದರಿಂದ ಯಾವವುರುವನು ನಿನ್ನ ದಯೆಯು ಯಾವಾಗ ಉಂಟಾದೀತೆಂದು ಅದಂ ಒಹುಮಾನಂಗೆಯ್ಯ
ನಾಗಿ ತನ್ನಿಂದ ಆಜ್ಞೆ-ಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ತೃಫಲಮು ಅನುಕ್ತನಲ್ಲದೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವನಾಗಿ ಮತ್ತು ತಪಸ್ಸುಮೊದಲಾ
ದ್ವರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲೇಶವನ್ನೊದ್ದದೆ ಯಿರುವವನೂ ಆಗಿ ಜೀವಿಸುವನೋ ಅಂಥಾ ಭಕ್ತನೇ ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವೂಪ
ಡುಲು ಯೋಗ್ಯನಾಗುವನು ||೮|| [ಈಶ್ವರತಿಯಿಂದ ನೋಡಲಾಗಿಯು ಕ್ಷಮೆ ಗೆಯ್ಯಲೋಸುಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ
ಯಂಕುರಿತು ತನ್ನ ಅಪರಾಧಮು ವಿಚ್ಛೇದನಂ ಗೆಯ್ಯನದಂತೆ?] ಎಲೈಜಗದೀಶ್ವರನೇ! ಆದಿಪುರುಷನಾದ, ಅಪರಿಚ್ಛಿ
ನ್ನನಾದ, ಪರಮಾತ್ಮನಾದ, ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಗಳಂಥ, ಮಹಾತ್ಮರಿಗೂ ಮೋಹಕನಾದ, ನಿನ್ನನ್ನೂ ನಾನು ನನ್ನವಾ

ಮಿನಾರ್ಚಿರಗ್ನೈ ||೯||ಅತಃಕ್ಷಮಸ್ವಾಚ್ಯುತಮಿರಜೋಭೂಮೋಹ್ಯಜಾನತಸ್ತ್ವತ್ಪ್ರಭಗೀಶಮಾನನಃ | ಆ
ಜ್ವಲಂಪಾಂಧತಮೋಂಧಚಕ್ಷುಃಪೋಹ್ಯೋಮಹಿಮಾಧವಾನಿತಿ||೧೦||ಕ್ವಾಹಂತಮೋಮಹದಹಂಬ
ಚರಾಗ್ನಿವಾರೂಘಸಂವಿಷ್ಟತಾಂಡಫಟಸಪ್ತವಿತಸ್ತಿಕ್ವಾಯಃ | ಕ್ವೇದ್ಯಗ್ವಿಧಾವಿಗಣಿತಾಂಡವರಾಣುಚರಾಃ
ವಾತಾಧ್ಯರೋಮವಿವರಸ್ಯಚತಮಹಿತ್ವಂ ||೧೧||ಉತ್ಕ್ಷೇಪಣಂಗಳಭಗತಸ್ಯವಾದಯೋಕಿಂಕಲ್ಪತಮಾತಾರ

ಡಿಸಿ, ಆತ್ಮವೈಭವಂ-ನಿನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು, ಈಕ್ಷಿತುಂ-ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಐಚ್ಛಂ-ಬಯಸಿದನೋ, ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಅಹಂ-ನಾನು
ಅಗ್ನಿ-ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ, ಅರ್ಚಿಸಿ-ಉಗಿಯಹಾಗೆ, ಕಿರ್ಯಾ-ಎಷ್ಟುರವನಾಗಿರುವೆನು. ||೯|| ಹೇಅಚ್ಯುತ-ಎಲೈಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಭಗವಂತನೇ
ಅತಃ-ಆಕಾರಣದ ದೇವಿಯಿಂದ, ರಜೋಭುವಃ-ರಜೋಗುಣದಿಂದ ಉಚ್ಚವವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅಜಾನತಃ-ಅರಿಯದೇಯಿರುವ, ತ್ವತ್ಪ್ರ
ಭಗ-ನಿನಗಿಂತಲೂ ವೇದಿಯಾಗಿ, ಈಶಮಾನನಃ-ನಾನು ಒಡೆಯನೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳ, ಅಜಾಲವೇ(ಪಾಂಧತಮೋಂಧಚಕ್ಷುಃಪಃ-ಅಜಾ
ವಶೇಷ-ನಾನು ಸ್ತುತಿಸ್ತುತಿಸುವ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಬುವವಗಿರುವೆಂಬ, ಅಂಧತಮಃ-ಕುರುಡುಕತ್ತಲೆಯಿಂದ, ಅಂಧಚಕ್ಷುಃಪಃ-ಕುರುಡಾದವಂ
ಗುಳ್ಳ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, “ಮಯಿ-ನಾನು ನಾಥನಾಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಏಷಃ-ಇವನು, ನಾಥವಾ-ನಾಥನುಳ್ಳವನು, (ನಾನೇ ಪ್ರಭುವಾದ್ದರಿಂದ
ಇವನೇ ನನ್ನ ಭೃತ್ಯನು)” ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಅನುಕಂಪ್ಯ-ದಯೆಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಾಗಿರುವೆನು ||೧೦|| ತಮೋಮಹದಹಂ- ...
ಕ್ವಾಯಃ--ತಮಃ-ಮೂಲವಶ್ರಕ್ಪತಿ ಯಿಂದಲೂ ಮಹತ್-ಮಹತ್ತ್ವದಿಂದಲೂ, ಅಹಂ-ಅಹಂಕಾರದಿಂದಲೂ, ಖಂ-ಆಕಾಶದಿಂದಲೂ
ಚರ-ವಾಯುವಿನಿಂದಲೂ, ಅಗ್ನಿ-ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ, ವಾ-ಜಲದಿಂದಲೂ, ಭೂ-ಭೂಮಿಯಿಂದಲೂ, (ಅವ್ಯಕ್ತಾದವ್ಯಾವರಣಗಳಿಂದ)
ಸಂವಿಷ್ಟತ-ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಂಡಫಟ-ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಂದಿಹೆ ಯೆಂಬ, ಸಪ್ತವಿತಸ್ತಿ-ನನ್ನ ಪರಿಮಾಣದಿಂದ ಏಳುಗೇಣು ಅಳತೆ
ಯುಳ್ಳ, ಕಾಯಃ-ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಗ್ರಹನಾದ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಕ್ವ-ಎಲ್ಲಿ, ಕುದ್ಯಗ್ವಿಧಾ- - - - ವಿವರಸ್ಯ-ಈದ್ಯಗ್ವಿಧಾ-ಹೀಗೆಯೇ,
ಅಪ್ಯಾವರಣಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟವಾದ, ಅವಿಗಣಿತ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಿಸಲ್ಪಡದೆ, (ಅನೇಕಕೋಟಿ)ಅಂಡ-ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೆಂಬ, ಪ
ರಾಣು-ಪರಮಾಣುಗಳ, ಚರಾಃ-ತಿರುಗಾಟಕ್ಕೆ, ವಾತಾಧ್ಯ-ಗವಾಹುಗಳಾಗಿರುವ, ರೋಮವಿವರಸ್ಯ, ಕೂದಲಕುಳಿಗಳುಳ್ಳ, ತೇ-ನಿನ್ನ,
ಮಹಿತ್ವಂಚ-ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಯೂ ಕೂಡ, ಕ್ವ-ಎಲ್ಲಿ, (ನನಗಿಂತಲೂಬಹಳ ದೊಡ್ಡವನು, ಆದ್ದರಿಂದ ಅತಿತುಚ್ಛನಾದ ನಾನು ನಿನ್ನಿಂದ
ಕರುಣಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಾಗಿರುವೆನು) ||೧೧|| ಹೇಅಭೋಕ್ಷಜ-ಎಲೈ ಇಂದ್ರಿಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ವಿಷ್ಣುವೇ, ಮಾತು-ತಾ
ಯಿಯ, ಗರ್ಭಾಗತಸ್ಯ-ಬಸುರಲ್ಲಿರುವ ಮಗುವಿನ, ವಾದಯೇ- ಕಾಲುಗಳ, ಉತ್ಕ್ಷೇಪಣಂ-ಹಾರಾಡಿಸುವಕ್ಕುವು, ಆಗಸೇ-ಅಪ

ಯೆಯು ಪ್ರಸರಣಂಗೆಯ್ದು ನಿನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯವು ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸಿದನೆಂಬುದು ಯಾವುದುಂಟೋ ಅಂತಾ ನನ
ದಪ್ಪವ್ಯಾಪಾರವು ನೋಡು. ಯಾವೇತಿಯು ಅಗ್ನಿಯ ದೇವಿಯೆಂದುದಭಿವಿಧ ಜ್ವಾಲೆಯು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ತ
ನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರವು ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಾಪಾರವು ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲು ಸುಮರ್ಥವಲ್ಲವೇ ಅದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ
ಲ್ಲಿ ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇಂಥಾ ದೌರ್ಜನ್ಯವು ಮಾಡಲು ನಾನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರದವನು? ನನ್ನಿಂದ ಆಗತಕ್ಕದ್ದೇ
ನಿಧಿ ||೯|| ಎಲೈಅಚ್ಯುತನೇ! ರಜೋಗುಣದ ದೇವಿಯೆಂದುದ್ವನ್ನ ನಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಾದ, ಮತ್ತು ನಾನೇ ಸೃಷ್ಟಿ
ಕರ್ತನೆಂಬ ಗಾಢಾಂಧಕಾರದಂಥಾ ಪುದದಿಂದ ಕುರುಡಾದನೇತ್ರಗಳಿಲ್ಲವನಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ವೈಶ್ವರನಾದ ನಿನ್ನ ಹೊ
ರತು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಾನೇಜಗದೀಶ್ವರನೆಂಬ ಅಹಂಕಾರವುಳ್ಳ, ಇಂತಾನನ್ನ ಅಪರಾಧವು “ಇವನು ಅನ್ಯತ್ರಾತ್ಮ
ಭುವಾಗಿರುವನಾದರೂ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿರುವ ನಾನುಯಿರುತಿರಲು ಇವನು ನನ್ನ ಭೃತ್ಯನೇನರಿ? ಎಂದು
ದಯೆಗೆಯ್ಯಲು ನನ್ನಂ ಯೋಗ್ಯನೆಂದುತಿಳಿದು ಹ್ರಮಿಸುವನಾಗು ||೧೦|| (ನೀನುಬ್ರಹ್ಮಾಂಡರೂಪವಾದ ದೇಹವು
ಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ ಈಶ್ವರನೂ ಎನ್ನವೆಯೇ? ಎಲೈಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಪ್ರಕೃತಿ, ಮಹತ್ತ್ವ, ಅಹಂಕಾರ, ಆಕಾಶ, ವಾ
ಯು, ಅಗ್ನಿ, ಜಲ, ಪೃಥ್ವಿ, ಇವುಗಳೆಂಬ ಅವರಣಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಒಂದುಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಫಟದ ನನ್ನ ಪರಿಮಾಣ
ದಿಂದ ಒಗ್ಗೇಣುದ್ದವಾದ ದೇಹವುಳ್ಳ ಈನಾನೇ? ಇವೇಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಪರಿಮಿತಂಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೆಂಬ ಪರಮಾ
ಣುಗಳ ಪರಿಭ್ರಮಣಾರ್ಥವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗವಾಹುಗಳಂತಿರುವ ರೋಮಕೂಟಂಗಳಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯೇ? ಆದ್ದ
ರಿಂದ ಅತಿತುಚ್ಛನಾದನಾನು ನಿನ್ನಿಂದ ದಯೆಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡಲು ಯೋಗ್ಯನು ||೧೧|| ಎಲೈಕೃಷ್ಣದೇವನೇ! ಲೋಕದಲ್ಲಿಆಸ್ತಿ
ನಾಸ್ತಿಯೆಂಬ ಭಾವಭಾವ ಬೋಧಕಂಗಳಾದ ಶಬ್ದಂಗಳಿಂದ ಅಧವಾ-ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮಕಾರ್ಯಕರಣಂಗಳೆಂಬ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ

ಭೋಕ್ಷಣಜಗತ್ | ಕಿಮಸ್ತಿನಾಸ್ತಿವ್ಯಪದಶಭೂಷಿತಂವಾಸ್ತಿಕುಕ್ಷೇಕಿಯದಶ್ಯನಂತಃ | ೧೦ | ಜ
ಗತ್ತ್ರಯಾನೋದಧಿಸಂಪ್ಲವೇದನಾರಾಯಣನೋದರನಾಭಿನಾಳಾತ್ | ವಿನಿರ್ಗತೋಜಸ್ತಿವ್ರತಿವಾಬ್ಧಿ
ವೈಮೃಪಾಕಿಂತ್ವೀಶ್ಯರತ್ನನ್ನನಿನಿರ್ಗತೋಸ್ತಿ | ೧೧ | ನಾರಾಯಣಸ್ತ್ವನಂಹಿಸರೃದಹಿಸಮಾತ್ಮಾ
ಸ್ಯುಧೀಶೋಖಿಲಲೋಕಸಾಕ್ಷೀ | ನಾರಾಯಣೋಂಗಾನರಭೂಜಲಾಯನಾತ್ಚ್ಚಾಪಿಸತ್ಯಂನತವೈವಮಾಯ

ರಾಧಕೃಷ್ಣನುಗ, ಕಲ್ಪತೇಕಿಂ-ಆಗುವುದೊ ಏನು, ಅಸ್ತಿನಾಸ್ತಿವ್ಯಪದಶಭೂಷಿತಂ-ಅಸ್ತಿ-ಉಂಟು, ನಾಸ್ತಿ-ಯಿಲ್ಲ, ಎಂಬ, ವ್ಯಪದ
ದೇಶ-ಸೆವದಿಂದ, ಭೂಷಿತಂ-ಅಲಂಕೃತವಾದ, ಕಿಯದಪಿ - ಕೂಂಚವಾದರೂ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಕುಕ್ಷೇಕಿ-ಹೊಟ್ಟೆಯ, ಅನಂತೇ ಹೊರಗೆ,
ಅಸ್ತಿಕಿಂ-ಉಂಟೋ ಏನು; (ಇಲ್ಲಿ) ||೧೦|| ಜಗ-... .. ಪ್ಲವೋದೇ-ಜಗತ್ತ್ರಯ-ಮೂರುಲೋಕದ, ಅಂತ-ನಾಶಕಾಲದಲ್ಲ, ಉ
ಷಧಿ-ಸಮುದ್ರಗಳ, ಸಂಪ್ಲವ-ಸೇರಿಕೆಯ, ಉದೇ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ನಾರಾಯಣಸ್ಯ-ನಾರಾಯಣನ, ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವ ವಿಷ್ಣುವಿನ,
ಉದರನಾಭಿನಾಳಾತ್-ಉದರ-ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ, ನಾಭಿ-ಹೊಕ್ಕಳಿನ, ನಾಳಾತ್- ದಂಟನದೇಯಿಂದ, ಅಜಿ-ಬ್ರಹ್ಮನು, ವಿನಿರ್ಗತೇ-ಹೊ
ರಗೆಬಂದವನು ಇತಿವಾಕ್ತು-ಇಂತೆಂಬ ಮಾತಾದರೋ, ನಮೃಪಾ-ನುಳ್ಳವು, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವು, ಕಿಂತು-ಮತ್ತೇನಂದರೆ, ಈಶ್ವರ-ನಿ
ಯಮಾಕನೇ! ತ್ವತ್-ನಿನ್ನ ದೇಯಿಂದ, ಅಹಂ-ನಾನು, ವಿನಿರ್ಗತೇ ಹುಟ್ಟಿದವನು, ನಾಸ್ತಿಕಿಂ- ಆಗಿನೋ ಏನು, (ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಹು
ಟ್ಟಿದವನಾಗಿರುವನು) ||೧೧|| ಸರ್ವದೇಹಿನಾಂ-ಸಕಲ ಪೌಣಿಗಳಿಗೂ, ಆತ್ಮಾ-ಚೈತನ್ಯವು, ಅಸಿ-ಆಗಿರುವಿ. ಅಖಿಲಲೋಕಸಾಕ್ಷೀ-
ಅಖಿಲಲೋಕ-ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳನ್ನೂ, ಸಾಕ್ಷೀ(-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣುವನು, ಅಸಿ-ಆಗಿರುವಿ. ಹಾಗಾದರೆ,ತ್ವಂ-ನೀನು, ನಾರಾಯಣ-
ನಾರಾಯಣನು,ನಹಿ-ಅಲ್ಲವೇ,(ಅಹುದು)ಅಧೀಶ-ಒಡೆಯನೇ, ನರಭೂಜಲಾಯನಾತ್-ನರಭೂ-ನರನಿಂದಹುಟ್ಟಿದ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿತತ್ವ
ಗಳೂ, ಜಲ-ನೀರೂ ಎಂಬ, ಅಯನಾತ್-ಆಶ್ರಯದಿಂದ, ನಾರಾಯಣ-ನಾರಾಯಣನು, ತವ-ನಿನ್ನ, ಅಂಗಮೇವ-ಮೂರ್ತಿಯೇ ಆಗಿ
ರುವನು ತ್ವಾಪಿ-ಪರಿಚಿನ್ನವಾದ ಜಲವೇ ಆಧಾರವಾಗಿವುಳ್ಳ,ಅನಾರಾಯಣ ಶೇರವೂಕೂಡ, ಸತ್ಯಂ-ವಿಜ್ಞವಾದ್ದು,ನ-ಅಲ್ಲವು, ಕಿಂತು-
ಮತ್ತೆಯೇನೆಂದರೆ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಮಾಯೆಯೇವ- ಸ್ವರೂಪಾಕ್ಷಾನ್ದದಿಂದಲೇ ಕಲ್ಪಿತವಾದ್ದು. (ಅಪರಿಚಿನ್ನವಾದ್ದರಿಂದ ಪರಿಚಿನ್ನವನ್ನು

ದಾದರೂ; ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಸಮಸ್ತವಾದ ವಸ್ತುವು-ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಂತಲೂ ಹೊರಗೆ ಕೋಂಚವಾದರೂ ಇಲ್ಲದಾನರಿಂದ
ಬಸುರಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿರುವಮಗುವಿನ ಪಾದಪ್ರಹಾರಗಳು ತಾಯಿಗಿಡ್ಡೆಗೆ ಅಪರಾಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ! ಹಾಗೆ ನನ್ನ
ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವನು ನೀನಾಗಬೇಕು. [ನನ್ನನ್ನೂ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೂ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ
ನೀನು ತಾಯಿಯ ಹಾಗೆ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು.] ||೧೦|| ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಗಮರತ್ಯಪಾತಗಳೆಂಬ ಮೂರುಲೋಕಗಳ
ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಕೊಡಿಯಿರುವ ಸಮಸ್ತಸಮುದ್ರಗಳ ಮಹಾಜಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನ ಉ
ದರದಲ್ಲಿರುವ ನಾಭೀಪದ್ಮದವೇಳಿಂಬ ಬ್ರಹ್ಮನುಹುಟ್ಟಿದನೆಂಬ ಲೋಕವಾರ್ತೆಯು ಸುಳ್ಳಾಗಲಾರದು. ಹಾಗಾ
ದರೂ- ಎಲೈ, ಪರಮೇಶ್ವರನೇ! ನಾನು ನಿನ್ನ ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿರುವವನಾಗಿರುವೆನು. ||೧೧|| (ನೀನು ನಾರಾಯ
ಣನಿಗೆ ಪುತ್ರನಾದವೆ ನೆನಗೇನು, ಎಂದಲ್ಲಿ ಆನಾರಾಯಣನೇ ನೀನೆಂದು ಸಾಧಿಸುವನು- ಅದಂತೆನೆ-)ಎಲೈ, ಹರಿಯೇ!
ನಾರವೆಂಬಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾದ ಜೀವಸಮೂಹವೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ ಇರುವೆ. ಇನ್ನು ಸಮಸ್ತಪ್ರಾ
ಣಿಗಳಿಗೂ ಆತ್ಮನಾದುದರಿಂದ ನೀನೇ ನಾರಾಯಣನಲ್ಲವೆ, ಮತ್ತು ನಾರಶಬ್ದಾರ್ಥವಾದ ಜೀವಸಮೂಹಕ್ಕೆ ನಿನ್ನದೇ
ಯಿಂದಲೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತಿದೆಯಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರವರ್ತಕನಾದ್ದರಿಂದಲೂ ನೀನೇ ನಾರಾಯಣನಲ್ಲವೆ, ನಾ
ರಶಬ್ದಾರ್ಥವಾದ ಸರ್ವಜೀವಸಮೂಹವೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದಿದೀಯೆ. ಸಮಸ್ತಲೋಕಗಳೆಂ ಸಾಕ್ಷೀರೂಪದಿಂದ ನೋ
ಡುವಿ- ಆದುದರಿಂದಲೂ ನೀನೇ ನಾರಾಯಣನಲ್ಲವೆ, (ನಾರಾಯಣಶಬ್ದದ ಸ್ವರೂಪ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀನೇ ನಾರಾಯಣ
ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ ಅನಾರಾಯಣ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅರ್ಥವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದೆ
ಯಿಂದಲೇ ಅದೂ ನೀನೇ ಸರಿಯೆಂದುಪೇಳುವನು-) ಎಲೈ, ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಎಲ್ಲವೂ ನೀರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವಾದಕಾರ
ಣದಿಂದ ನಾರ ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳಾದ ಜಲಗಳೇ ಪೂರ್ವದೊಳಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ ನಾರಾಯಣನೆಂದು

ಯಾ || ೧೪ || ತಚ್ಚೈಜ್ಜಲಸ್ಥಂತವಸಜ್ಜಗದ್ವಿಲಾಸಿಂಮನದೃಷ್ಟಂಭಗವಂಸ್ತಧ್ಯವ | ಕಿಂವಾಸುದ್ಧ
ವ್ಯಂಹೃದಿಮತದೈವಕಿಂನೋಸಪದ್ಯೈವಪುನರ್ವ್ಯದರ್ಶಿ || ೧೫ || ಅತ್ರೈವಮಾಯಾದಮನಾವತಾರೈಹ್ಯಸ್ಯಪ್ರಪಂ
ಚಸ್ಯಬಹಿಃಸ್ಪುಟಸ್ಯ | ಕೃತ್ಸ್ಯಸ್ಯತಾನ್ತರ್ಜಠರಜನನ್ಯಾಮಾಯಾತ್ವಮೆವಪ್ರಕಟೀಕೃತಂತೆ || ೧೬ || ಯ
ಸ್ಯಕುಕ್ಷಾವಿದಂಸರ್ವಂಸಾತ್ಮಂಭಾತಿಯಥಾತಥಾ | ತತ್ತ್ವಯ್ಯಪೀಹತತ್ಸರ್ವಂಕಿಮಿದಂಮಾಯಾಯಾವಿ

ಅಶ್ರಯಿಸಿ ಇರುವುದಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವವು || ೧೪ || ಹೇಭಗವನ್-ಎಲೈ ಅಚಿಂತ್ಯೈಶ್ವರ್ಯನೇ, ತವ-ನಿನ್ನ, ತತ್-ಆ, ಜಗದ್ವಿಲಾಸಿ-ಜಗ
ದಾಶ್ರಯವಾದ ನಾರಾಯಣ ಶರೀರವು, ಜಲಸ್ಥಮೇವ-ನೀರಲ್ಲಿರುವುದೇ, ಸಚ್ಚೇತೆ-ಸತ್ಯವಾದರೆ, ತದೈವ-ಆಗಲೇ, ಮೇ-ನನ್ನಿಂದ,
ಕಿಂಸದೃಷ್ಟಂ-ಎಕೆ ನೋಡಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಹೃದಿ-ಹೃದಯಲ್ಲಿ, ಕಿಂವಾ-ಎಕೆತಾನೆ, ಸುದೃಷ್ಟಂ-ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು, ತದೈವ-
ಆಗಲೇ, ಮೇ-ನನ್ನಿಂದ, ಕಿಂನೋ-ಯಾಕೆ ನೋಡಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ, ಪುನಃ-ಮರಳಯು, ಸಪದ್ಯೈವ-ಈಗಲೇ, ಕಿಂವ್ಯದರ್ಶಿ-ಎನು ತೋರಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟಿತು, (ಆದ್ದರಿಂದ ಅದೂ ಮಾಯೆಯೇ) || ೧೫ || ಹೇಮಾಯಾದಮನ-ಎಲೈ, ಮಾಯೆಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಷ್ಣುವೇ, ಅತ್ರೈವಾ
ವತಾರೇ-ಈ ಕೃತ್ಯವತಾರದಲ್ಲಿಯೇ, ಬಹಿಃ-ಹೊರಗೆ, ಸ್ಪುಟಸ್ಯ-ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕೃತ್ಸ್ಯಸ್ಯ-ಸಮಸ್ತವಾದ, ಅ
ಸ್ಯಪ್ರಪಂಚಸ್ಯ-ಈಜಗತ್ತಿಗೆ, ಜನನ್ಯಾಃ-ತಾಯಿಯಾದ ಯಶೋದೆಯ, ಅಂತರ್ಜಠರೇ-ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ, ಮಾಯಾತ್ವಮೇವ-ಸ್ವರೂ
ಪದ ಅಷ್ಟಾನದಿಂದ ಕಲ್ಪಿತವಾದ ತೋರ್ಮೆಯೇ, ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಪ್ರಕಟೀಕೃತಂ-ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. || ೧೬ || ಯಸ್ಯ-ಯಾವ ನಿನ್ನ,
ಕುಕ್ಷೌ-ಬಸುರಿನಲ್ಲಿ, ಇದಂಸರ್ವಂ-ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ, ಯಥಾಭಾತಿ-ಹೇಗೆ ತೋರುವುದೋ, ಇಹಾಪಿ-ಹೊರಗೂ ಕೂಡ, ತತ್ಸರ್ವಂ-

ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಅಪುರುಷನೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ? (“ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ನನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯು
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಎಂತು ಮಹಾಜಲವ ನಾಶಯಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವದು?” ಎಂದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವನು-) ಎಲೈ, ಈಶ್ವರನೇ! ಅನಾ
ರಾಯಣನು ಜಲವನಾಶಯಿಸಿರುವದು ಸಹ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದಲೇ ಹೊರತು ಸತ್ಯವಲ್ಲವು. || ೧೪ || (ಅಂತಪ್ಪ ಅಪ
ರಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವವನ್ನೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವನು-) ಎಲೈ, ಅಚಿಂತ್ಯೈಶ್ವರ್ಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಜನರಿಗೆ ಅಶ್ರಯಭೂ
ತನಾದ ನಿನ್ನ ಆ ದೇಹವು ಜಲದಲ್ಲಿರುವುದುಬ ಅರ್ಥವೇ ಸತ್ಯವಾದುದಾದರೆ ಪ್ರಳಯೋದಕದಲ್ಲಿರುವ ನಿನ್ನ
ನಾಭೀಕಮಲದಲ್ಲಿ ವಾಸುಗೆಯ್ದನಾನು ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಕಮಲನಾಳಮಾರ್ಗದಿಂದ ಜಲಮೋಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಂಗೆ
ಯ್ದು ನೂರುಸಂವತ್ಸರಗಳವರೆಗೂ ಅರಸಿದವನಾದರೂ ಜಲದಲ್ಲಿ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನದೇಹವು ನನ್ನಿಂದ
ಕಾಣಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಹೊರಗೆಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಹವು ಸತ್ಯವಲ್ಲ- ಒಳಗೆ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಕಾಣಲ್ಪಡಲು ಯೋ
ಗ್ಯವಾದ ದೇಹವೇ ಸತ್ಯವೆಂದೀಯೋ, ಹಾಗಾದರೆ ಆಗ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನಿಂದ ಆ
ದೇಹವು ಕಾಣಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಜಲದದನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಪುನಃ ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ನ
ನ್ನಿಂದ ನೂರುಸಂವತ್ಸರಗಳವರೆಗೂ ತಪಸ್ಸುಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಆಗಲೇ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಆದೇಹವು ಏನು
ಕಾರಣದಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟಿತು, ಮತ್ತು ಆಗಲೇ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನದೇಹವು ಯಾವಕಾರಣ
ದಿಂದ ಕಾಣಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವೋ ಅಕಾರಣದಿಂದ ಅದೂ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯೇಸರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆನಿನ್ನ ನಾರಾಯಣರೂ
ಪಕ್ಕೆ ದೇಶವಿಶೇಷದ ಪರಿಚ್ಛೇದವೂ ಸತ್ಯವಾಗಲಾರದು. || ೧೫ || ಎಲೈ, ಮಾಯಾಪರಿಹಾರಕನಾದ ಶಿವನಾಸು
ದೇವನೇ! ನಿನ್ನ ಈ ಅವತಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಸ್ತವಾದ ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಹೊರಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವದಾದರೂ,
ನಿನ್ನ ಉದರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತಾಪ್ರಪಂಚವು ತಾಯಿಯಾದ ಯಶೋದಾದೇವಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನಿಂದಲೇ
ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಮಾಯಾಮಯವೆಂದು ಪ್ರಕಟಂಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. || ೧೬ || (ಹೊರಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಪ್ರಪಂ
ಚವೇ ನನ್ನ ಉದರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರೂಪದಿಂದ ತೋರುವುದೇ ಹೊರತು ಸರ್ವ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾ
ಯಾಕಲ್ಪಿತವು ಹೇಗಾದೀತೆಂದರೆ ನುಡಿಯುವನು) ಯಾವ ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿನೋಡಗೊಡಿದ ಈ ಸಮಸ್ತಪ್ರಪಂ

||೧೭|| ಅದೈವತ್ವದ್ವೈತಸ್ಯ ಕಿಂಮಮನತಮಾಯಾತ್ಯಮಾದರ್ಶಿತಂ ಹೈಕೋಸಿ ಪ್ರಥಮಂತತೋವ್ರಜ
ಸುಹೃದ್ವತ್ಸಾಸ್ಸಮಸ್ತಾ ಅಸಿ | ತಾವನ್ಮಸೀಚತುರ್ಭುಜಾಸ್ತದಖಿಲೈಸ್ಸಾಕಂಮಯೋಪಾಸಿತಾಸ್ತಾವ
ಸ್ತೈವಜಗನ್ಮೃಭೂಸ್ತತಮಿದಂಬ್ರಹ್ಮದ್ವಯಂಕಿವ್ಯತೆ ||೧೮|| ಅಜಾನತಾಂತ್ವತ್ವದವೀಮನಾತ್ಮನಾಂ
ತ್ಯಾತ್ಮನಾಭಾಸಿತತ್ಯಮಾಯಾಮ್ | ಸೃಷ್ಟ್ವಾವಾಹಂಜಗತೋವಿಧಾನಂವತ್ಸಮಪೋನ್ಮೃವತಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ||

ಅದೈವವ್ರತಿ, ತಥಾಭಾತಿ-ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣಿಸುವುದು. ಸಾತ್ಯಂ-ಆತ್ಮನಾದ ನಿನ್ನಿಂದ ಸಹಿತವಾದ, ತದಿದಂ-ಆ ಯಿಜಗತ್ತು, ತ್ವಯಿ-
ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಮಾಯಾಯಾವಿನಾ-ಅಜ್ಞಾನದ ತೋರ್ಮೆಯನ್ನು ಹೊರತು, ಕಿಂ-ವನಿದೆ, (ಜಗತ್ತುಮಿಥ್ಯೆಯೇ ಸರಿ) ||೧೭|| ಅದೈವ-ಈಗಲೇ,
ತ್ವದ್ವತ್-ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊರತು, ಅನ್ಯ-ಈಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಮಾಯಾತ್ವಂ ಅಜ್ಞಾನಕಲ್ಪಿತವು, ಮಮ-ನನಗೆ, ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ನದರ್ಶಿ-
ತಂಕಿಂ-ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲವೇವನು. (ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಹೇಗೆಂದರೆ,-) ಪ್ರಥಮಂ-ಮೊದಲು, ಏಕೋಸಿ-ಒಬ್ಬನಾದೆ, ತತಃ-ಆಮೇಲೆ,
ವ್ರಜಸುಹೃತೇ-ಗೋಕುಲಕ್ಕೆಮಿತ್ರನಾಗಿ, ವತ್ಸಾಸ್ಸಮಸ್ತಾಃ-ಕರುಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಅಸಿ-ಅದೆ, ಮಯಾಸಾಕಂ-ನನ್ನೊಡನೆ, ತದಖಿ-
ಲೈಃ-ಆತತ್ವಾದಿಗಳೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದಲೂ, ಉಪಾಸಿತಾಃ-ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ತಾವಂತಃ-ಅಷ್ಟುದಿಂದಿಯೂ, ಚತುರ್ಭುಜಾಃ-ನಾಲ್ಕುಕೋ-
ಳುಗಳಿಲ್ಲವಿಷ್ಟು ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ, ಅಸಿ-ಅದೆ, ಜಗಂತಿ-ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು, ತಾವಂತ್ಯೇವ-ಅಷ್ಟೇ, ಅಭಾಸಿ-ಸೇನೇನಿದೆ. ತದಂ-ನಿ-
ನ್ನಿಂದವಾಸ್ತವವಾದ, ಇದಂ-ಈವ್ರವು, ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ವಯಂ-ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎರಡನೆಯದಲ್ಲದಾಗಿ, ಶಿಷ್ಯತೇ-ಮಿಗುವುದು ||೧೮||
ತ್ವತ್ವದವೀಂ-ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಅಜಾನತಾಂ-ತಿಳಿಯದೆಯಿರುವವರಿಗೆ, ಅನಾತ್ಮನಿ-ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಧಿಪ್ತಿಯಿರುವ, ಆ
ತ್ಮಾ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದನೀನು, ಆತ್ಮನಾ-ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯಿಂದ, ಮಾಯಾಂ-ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು, ವಿತತ್ಯ-ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಿ, ಸೃಷ್ಟ್ವ-ಪ್ರ-
ಪಂಚದಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಅಹವಿ-ವ-ನನ್ನ ಹಾಗೂ, ಜಗತಃ-ಪ್ರಪಂಚದ, ವಿಧಾನೇ-ಪಾಲನದಲ್ಲಿ, ತ್ವಮಿವ-ನಿನ್ನ ಹಾಗೂ, ಅಂತೇ-
ನಾಕನದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠೇಶ್ವರವ-ಮುಕ್ತಂಜನಾದಶಿವನಹಾಗೂ, ಭಾಸಿ-ಸೇನೇತೋರುತ್ತಿರುವೆ, ||೧೯|| ಈಶ-ಬಡೆಯನಾದವಿಷ್ಟು ವೇ! ಅ

ಜವು ಯಾವರಿತಿಯಿಂದ ತೋರುತಲಿದೆಯೋ ಅದರಿತಿಯಿಂದ ಆ ಸಮಸ್ತಪ್ರಪಂಚವೂ ಹೊರಗೆ ಕೂಡತೋರು
ತಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಮಾಯೆಯೇ ಹೊರತು ಸತ್ಯವಾಗಿ ಘಟಿಸಲಾರದು. ಈ ಪ್ರಪಂಚವು
ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ರೂಪವಾದುದೇ ಆದರೆ ಆಗ ಹೊರಗಿರುವ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕಿಂತಲೂ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಡು-
ವುದು. ಹಾಗೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನೀನೂ ದರ್ಪಣಸ್ಥಾನೀಯನೇ ಆದರೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚವಿದೆಯಂಬ
ಜ್ಞಾನವು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಅಸತ್ಯವೇಸರಿ. ||೧೭||
ಎಲೈ, ಕೃಷ್ಣನೇ! ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನ್ನಂ ಹೊರತು ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಮಾಯಾಕಲ್ಪಿತವೆಂದು ಈಗ ನಿನ್ನಿಂದ
ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತಾದ್ದೇ ಆಯಿತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ-ಮೊದಲು ನೀನೊಬ್ಬನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನೀನೇ
ಅನೇಕ ಗೋಪಾಲಕರಾಗಿಯೂ, ಕರುಗಳಾಗಿಯೂ, ಕೋಳಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಕೊಂಬುಗಳಾಗಿಯೂ, ಜಿತ್ತದ
ಕೋಲುಗಳಾಗಿಯೂ, ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಿ; ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರೂ, ಆಕರುಗಳೂ, ಕೋಳಿಮೊದ-
ಲಾದ ಆ ಸಮಸ್ತವಸ್ತುಗಳೂ, ಸಹ ಚತುರ್ಭುಜರಾಗಿ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಯುಕ್ತರಾಗಿ
ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ತತ್ವಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಯಿರುವ ನನ್ನಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ನೀನೇ ಆಸಮಸ್ತರೂಪನಾಗಿ ಇದ್ದೆ;
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನೀನೂ ಸಮಸ್ತಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟೆ; ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನೀನು ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಅದ್ವಿತೀಯಾ-
ವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪದಿಂದ ನಿಂತಿರುವನಾದಿ. ||೧೮|| ಎಲೈ, ಹರಿಯೇ! ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ರಜೋ
ಗುಣದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಾದ ನನ್ನಂತೆಯೂ, ಅದರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಗುಣದಿಂದ ವಿಷ್ಣು ರೂಪನಾದ ನಿನ್ನಂ
ತೆಯೂ, ಅದರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಮೋಗುಣದಿಂದ ರುದ್ರನಂತೆಯೂ, ಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪನಾದ
ನೀನೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಮಾಯೆಯಂ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನರಿಯದೆ ಮೂಢರಿಗೆ ಅನಾತ್ಮ ರೂಪವಾದ ಪ್ರ-
ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವವನಂತೆ ತೋರುತಲಿರುವಿ. ||೧೯|| ಎಲೈ, ಈಶ್ವರನೇ! ಮತ್ತು ಜನ್ಮರಹಿತವಾದ ನಿನಗೆ ಭೇದವೆಗಳ

ಸುರೇವ್ಯಪಿಪ್ಪಿಶತಧೈವನ್ಮವ್ಯಪಿತಿರೈಹ್ಯಯಾದಸ್ಸಪಿತೇಜನಸ್ಯ | ಜನ್ಮಾಸತಾಂದುರ್ಮದನಿಗ್ರಹಾ
ಯಃಪ್ರಭೋವಿಧಾತಸ್ತದನುಗ್ರಹಾಯಚ ||೮೦|| ಕೋಪೇತ್ತಿಭೂಮನ್ಬುಗನ್ವರಾತ್ಮನೋಗೀಶ್ವರೋತೀರ್ಥ
ವತಸ್ತೀಲೋಕ್ಯಾಮ್ | ಕ್ವವಾಕಥಂವಾಕತಿವಾಕದತಿಪಿಸ್ತಾರಯಕ್ರೀಡಸಿಯೋಗಮಾಯಾಮ್ ||೮೧||
ತಸ್ಯಾದಿದಂಜಗದಕೇವಮಸತ್ತ್ವರೂಪಂಸ್ವಪ್ನಾಭಮಸ್ತುಧಿಪಣಂಪುರುದುಃಖದುಃಖಮ್ | ತ್ವಯ್ಯವನಿ

ಜನಸ್ಯ-ಜನ್ಮವಿಲ್ಲದವನಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನೆ, ಸುರೇಷುಜನ್ಮ-ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಮನಜನ್ಮವೂ, ಋಷಿಷು-ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ, ಜನ್ಮ-ನಾರದಾ
ದಿಜನ್ಮವೂ, ತಥೈವ-ಹಾಗೆಯೇ, ನೃವೃಷಿ-ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ, ಜನ್ಮ-ರಾಮಾದಿಜನ್ಮವೂ, ತೀರ್ಥಕ್ಷು-ತಿರೈಹ್ಯಗ್ವಂತುಗಳಾದವೃಗಾ
ದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಜನ್ಮ-ನೃಸಿಂಹಾದಿಜನ್ಮವೂ, ಯಾದಸ್ಸಪಿ-ಜಲಜಂತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಜನ್ಮ-ನುತ್ಸ್ಯಕೋರ್ಮಾದಿಜನ್ಮವೂ, ಅಸತಾಂ-ದು
ಷ್ಪರಾದವರ, ದರ್ಮದನಿಗ್ರಹಾಯ- ದುರಹಂಕಾರವನ್ನು ಕಡಿಸಲೋಸುಗವೇ. ಪ್ರಭೋ-ಸಮರ್ಥನಾದ, ವಿಧಾತೇ-ಕರ್ತನೇ!
ನದನುಗ್ರಹಾಯಚ-ಸತ್ಪುರಷರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೋಸುಗವೂ, ಆಗುವುದು.||೮೦|| ಭೂರ್ಮ-ದೊಡ್ಡವನೇ, ಭಗವ-ಸರ್ವಜ್ಞನೇ,
ಪರಾತ್ಮ-ಪರಮಾತ್ಮನೇ, ಷೋಗೀಶ್ವರ-ಅದ್ಭುತಶಕ್ತಿಗಳುಳ್ಳವರಿಗೊಡೆಯನೇ ಭವತೇ-ನಿನ್ನೆ, ಉತೀಶಿ-ಲೀಲೆಗಳನ್ನು, ತ್ರಿಲೋ
ಕ್ಯಾಂ-ಮೂರುಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ, ಕೋವೇತ್ತಿ-ಯಾವವನುಬಲ್ಲನು, ಕ್ವವಾ-ಎಲ್ಲಿಯೋ, ಕಥಂವಾ-ಹೇಗೋ, ಕತಿವಾ-ಎಷ್ಟೋ, ಕದಾ
ವಾ-ಯಾವಾಗಲೋ, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಯೋಗಮಾಯಾಂ-ಇಚ್ಛಾಮಯವಾದಮೋಸವನ್ನು, ಪಿಸ್ತಾರಯಕ್-ಹರಡುತೆಲಿರುವನಾಗಿ, ಕ್ರೀ
ಡಸಿ-ಅವತಾರರೂಪಗಳಿಂದಾಡುತೆಲಿರುವಿ, ||೮೧||ಯತೇ-ಯಾವಜಗತ್ತು, ಸ್ವಪ್ನಾಭಂ-ಕನಸಿಗೆಸಮಾನವೂ ಅಸ್ತಧಿಪಣಂ-ಕಾಂತ
ವಾದತೋರ್ಕೆಯುಳ್ಳದ್ದೂ, ಪುರುದುಃಖದುಃಖಂ-ಪೆತ್ತಾದಬಹುದುಃಖಗಳುಳ್ಳದ್ದೂ, ಆದ್ವರಿಂದ- ನಿತ್ಯಸುಖಜೋಧತನಾ- ನಿತ್ಯ-ನಾ
ಶವಿಲ್ಲದ, ಸುಖಜೋಧಲನಂದಚಿನ್ಮಾತ್ಮವಾದ, ತನಾ-ಕೇರವುಳ್ಳ, ಅನಂತೇ-ಅಪರಿಮಿತನಾದ, ತ್ವಯ್ಯವ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ, ಮಾಯಾ
ತೇ-ಸ್ವರೂಪವನ್ನರಿಯದ ಅನಾದಿಭಾವಾಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಉದ್ಯದಪಿ-ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾದರೂ, ಸದಿವ- ಸತ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ, ಲಿಭಾತಿ-ತೋ

ಲ್ಲಾಂತಾದ ವಾಮನಾದಿಜನ್ಮವೂ, ಋಷಿಗಳಲ್ಲಾಂತಾದ ನಾರದಾದಿಜನ್ಮವೂ, ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಾಂತಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾದಿ
ಜನ್ಮವೂ, ತಿರೈಹ್ಯಗ್ವಂತುಗಳಲ್ಲಾಂತಾದ ನರಸಿಂಹಾದಿಜನ್ಮವೂ, ಜಲಜಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಮತ್ಸ್ಯಕೋರ್ಮಾದಿಜ
ನ್ಮವೂ, ಸಹ-ಅತಿಮತ್ತರಾದ ದುರ್ಜನರಂ ನಿಗ್ರಹಂಗೆಯ್ಯಲೋಸುಗವೂ, ಸಜ್ಜನರಂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲೋಸುಗವೂ
ಉಂಟಾದವು. [ಆಕಾರಣದಿಂದ ಅದ್ವಿತೀಯನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿತೋರುವ ಈನಾನಾವಿಧರೂಪಂಗಳು ಒಂದೊಂದು ಕಾರ್ಯ
ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನವಾದ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೇ ಹೊರತು ಸತ್ಯವಾದವುಗಳಲ್ಲವು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ
ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ವಾಮನಾದ್ಯವತಾರದೊಳು ಯಾಚ್ಛಾದಿಕಾರ್ಪಣ್ಯವೂ, ರಾಮಾದ್ಯವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಕಾದಿ
ಗಳೂ, ಮಾಯಿಕದಾಗಿ ಆರೋಪಿತಗಳೇ ಹೊರತು ದಿಟವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವವು.]||೮೦|| ಮತ್ತು ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನಾದ ಪಕ್ಷ್ಯ
ಜೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ನಿಯಾಮಕನಾದ ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವನೇ! ನೀನು
ಸ್ವಕೀಯವಾದ ಮಾಯೆಯಿಂದ ವಿಸ್ತಾರಂಗೆಯ್ದು ಕ್ರೀಡಿಸುವೆ ಯಾದ್ದರಿಂದ ಅಂತಾ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಲೋಕದ
ಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿರುವೆಂದೂ, ಯಾವೇತಿ ಯಿದಿರುವೆಂದೂ, ಎಷ್ಟೆಂದೂ, ಯಾವ ಸಮಯದೊಳಗೆಂದೂ, ಸಹ ಯಾವ
ಪುರುಷನು ತಾನೇ ತಿಳಿಯುವನು. [ನಿನ್ನ ಯೋಗ ಮಾಯಾ ವೈಭವವು ಚಿಂತಿಸಲಶಕ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಯಾವನೂ ತಿಳಿ
ಯಲಾರನು.] ||೮೧|| (“ಅದರೆ ಅವತಾರಂಗಳ ಮಹಿಮೆಯೂ ಕೂಡ ಚಿಂತಿಸಲಶಕ್ಯವಾಗಲಿ. ಪ್ರಪಂಚವು ಅಸತ್ಯವಾ
ದರೆ ಹೇಗೆ ಸತ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ” ಎಂಬ ಈ ಸಂಶಯವು ಪರಿಹರಿಸಿ ಪ್ರಪಂಚವು ಅಸತ್ಯವೇ ಸರಿಯೆಂಬುದು
ನಿಶ್ಚಯಿಸುವನು. ಅದೆಂತೆನ-) ಎಲೈ, ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನಾನಂದಾತ್ಮಕವಾದ ಶರೀರವುಳ್ಳ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನಾದ
ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವ ಜಗತ್ತು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಲಯಂಗಳನೆಯ್ದುತೆ ಲಿರುವದಾದರೂ ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನಾನಂದಾ
ತ್ಮಕವಾದ ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ಬಲದಿಂದ ನಿತ್ಯವಾದಂತೆಯೂ, ಸುಖಸ್ವರೂಪವಾದಂತೆಯೂ, ಚೇತನಸ್ವರೂಪವಾದಂತೆ
ಯೂ, ತೋರುತ್ತಲಿದೆಯೋ, ಆ ಯೋಜಗತ್ತು ದೃಶ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಕನಸಿಗೆ ಸಮಾನವಾದುದಾಗಿ, ಸ್ವತಃ ತೋ

ತ್ಯಸುಖಬೋಧತನಾವನಂತೆ ಮಾಯಾತುಲ್ಯದಪಿಯತ್ನದಿವಾವಿಭಾತಿ ||೧೦|| ಎಕಸ್ತ್ವಮಾತ್ಮಾಪುರುಷಃ
ಪುರಾಣಸ್ಸತ್ಯಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿರನನ್ತದ್ಯಃ|ನಿತ್ಯೋಕ್ಷರೋಜಸ್ರಸುಖೋನಿರಂಜನಃಪೂರೋದ್ಯಮೋ
ಮುಕ್ತಉಪಾಧಿತೋಮೃತಃ ||೧೧||ಎವಂವಿಧಂತ್ವಾಸಕಲಾತ್ಮನಾಮಪಿಸ್ವಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮಾತ್ಮತಯಾವಿಚ್ಛ

ರುತಲಿದೆಯೋ, ಅಕೇಷಂ-ಸಮಸ್ತವಾದ, ತದಿದಂಜಗತ್-ಆಯಾಪ್ರಪಂಚವು, ತಸ್ಮಾತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಅನತ್ಯಸ್ವರೂಪಂ-
ಸತ್ಯವಲ್ಲವು ||೧೦||ತ್ವಂ-ನೀನು, ಏಕಃ-ವಿಭಾಗವಿಲ್ಲದವನು, ಆತ್ಮಾ-ಜಡತ್ವವಿಲ್ಲದವನು, ಪುರುಷಃ-ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಮಿಂಚಿದವನು,
ಪುರಾಣಃ-ಅನಾದಿಯಾದವನು, ಸತ್ಯಃ-ತಿಶ್ಛಾಶಾಬಾಧ್ಯನು, ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿಃ-ಸ್ವಪ್ರಕಾಶನು, ಅನಂತಃ-ನಾಶವಿಲ್ಲದವನು, ಆ
ದ್ಯಃ-ಕಾರಣವಿಲ್ಲದವನು. ನಿತ್ಯಃ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು, ಅಕ್ಷರಃ-ಕ್ಷಯಾದಿವಿಕಾರವಿಲ್ಲದವನು, ಅಜಸ್ರಸುಖಃ-ಕಾಲೋಪಾಧಿಯಿಲ್ಲದ
ಸುಖರೂಪನು, ನಿರಂಜನಃ-ನಿರ್ಲಿಪ್ತನು, ಪೂರ್ಣಃ-ಕೂರತೆಯಿಲ್ಲದವನು, ಅದ್ವಯಃ-ಎರಡನೆಯವನು-ವಿಲ್ಲದವನು, ಉಪಾಧಿತಃ-
ಕಾರ್ಯಕಾರಣೋಪಾಧಿಗಳಿಂಬ ಅವಿದ್ಯಾವಾಗ್ಯಗಳಿಂದ, ಮುಕ್ತಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನು, ಅಮೃತಃ-ಮೋಕ್ಷಸ್ವರೂಪನು||೧೧|| ಯೇ-
ಯಾವಪುರುಷರು, ಗುರ್ಮಕ ..... ಚಕ್ಷುಷಾ-ಗುರು-ಅಜ್ಞಾನಪರಿಹಾರಕನೆಂಬ, ಅರ್ಕ-ಸೂರ್ಯ-ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಅಥವಾ ಸೂರ್ಯ
ನಹಾಗಿರುವಗುರುವಿನಿಂದ, ಲಬ್ಧ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟ, ಉಪನಿಷತ್-ಪೇದಾಂತಮಹಾವಾಕ್ಯಜ್ಞಾನವೆಂಬ, ಸುಚಕ್ಷುಷಾ-ಶುದ್ಧದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
ಏವಂವಿಧಂ-ಈರೀತಿಯಾಗಿರುವ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಆತ್ಮಾತ್ಮತಯಾ-ಪ್ರತಿಜ್ಞೆವಸ್ವರೂಪ ವಹತನದಿಂದ, ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞೇತ್ವದಲ್ಲಿ
ಯೋ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನಾಗಿರುವಿಕೆಯಿಂದ, ಅಥವಾ ಜೀವಸಾಕ್ಷಿಯಹತನದಿಂದ, ಸಕಲಾತ್ಮನಾಮಪಿ-ಸಕಲಜೀವರಿಗೂ, ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ-

ಕೈಯಿಲ್ಲದುದಾಗಿ, ಅನೇಕ ವಿಧದದಾಖ ಪರಂಪರೆಯುಳ್ಳದುದಾಗಿ, ಇರುವುದರಿಂದ ಅಸತ್ಯವೇಸರಿ. ||೧೦|| ಎಲೈ,
ಕೃಷ್ಣನೇ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ದೃಶ್ಯವೋ ಅದೊಂದು ಅಸತ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆತ್ಮನಾದ ನೀನು ದೃ
ಗ್ರೂಪನಾದುದರಿಂದ ದೃಶ್ಯವಲ್ಲವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನೋರ್ವನೇ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನು. ಮತ್ತು, ಯಾವುದು ವಿಕಾ
ರಯುಕ್ತವಾದುದೋ ಅದೊಂದು ಅಸತ್ಯವಾಗಿರುವುದು, ಹಾಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಾದಿವದ್ವಿಕಾರಗಳು ಇಲ್ಲವು. ಅದಂ
ತೆಂದರೆ- ನೀನು ಪುರುಷನಾದುದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚರೂಪ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವವನು. ಅದ
ರಿಂದ ಆದಿಕಾರಣನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆಂಬ ವಿಕಾರವಿಲ್ಲವು. ಮತ್ತು ನೀನು ನಿತ್ಯನಾದುದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ
ಉಂಟಾಗುವ ಅಸ್ತಿತ್ವಾದಿ ವಿಕಾರವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವು. ಮತ್ತು, ನೀನು ಅನುತನೂ ಅದ್ವಯನೂ ಆದುದರಿಂದ
ದೇಶಪರಿಚ್ಛೇದವೂ ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇದವೂ ವಸ್ತುಪರಿಚ್ಛೇದವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವಿ. ಇಂತಾನಿನ್ನಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯೆಂ
ಬವಿಕಾರ ವಿಲ್ಲವು. ಸರ್ವದಾಸುಖ ಸ್ವರೂಪನಾದುದರಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ 'ಅಪಕ್ಷಯವೆಂಬ ವಿಕಾರವಿಲ್ಲವು ಮುಕ್ತಿಸ್ವರೂ
ಪನಾದುದರಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನಾಶವೆಂಬ ವಿಕಾರವಿಲ್ಲವು. ಹೀಗೆ "ಅಸ್ತಿ, ಜಾಯತೇ, ವರ್ಧತೇ, ಪರಿಣಮತೇ, ಅಪಕ್ಷೀ
ಯತೇ, ವಿನಶ್ಯತಿ-ಉಂಟು, ಹುಟ್ಟುತ್ತೆ, ಬೆಳೆಯುತ್ತೆ, ಹಂಣುಗುತ್ತೆ, ಹೀಣಿಸುತ್ತೆ, ನಾಶವಾಗುತ್ತೆ," ಎಂಬ
ಪಡ್ಡಾಭವವಿಕಾರಗಳು ನಿನಗಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನು. [ನೀನು ಮುಕ್ತಿಸ್ವರೂಪನು ಹೇ
ಗೆಂದರೆ-ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಪಾಪಿ, ವಿಕೃತಿ, ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂಬ ಈ ನಾಲ್ಕು ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ ನೀನು ವಿಷಯರೂಪನಲ್ಲವು.
ಅದೇನೆಂದರೆ-ನೀನು ಆದಿಕಾರಣನಾದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಲ್ಲವಾಯಿತು. ಆತ್ಮನಾದುದರಿಂದ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲೂ
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶನಾದುದರಿಂದ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಸಹ ಪಾಪ್ಯನಲ್ಲವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ನೀನು ಸ್ವತಃವ ಉಪಾಧಿಯ ದನೆ
ಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿರುವಿ, ಕುಟ್ಟಿ ಹೊಟ್ಟು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಂತು ವಿಕೃತಿಯುಂಟಾಗುವುದೋ
ಅಂತು ಉಪಾಧಿಯಂ ಪರಿಹರಿಸುವುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ವಿಕೃತಿಯುಂಟಾಗಲಾರದು, ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ವಿಕಾರ್ಯನಲ್ಲ
ವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ನೀನು ಪೂರ್ಣನಾದುದರಿಂದಲೂ, ಅತೀಯವನುಂಟುಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಸಿಕ್ಕಲನಾದುದ
ರಿಂದಲೂ, ಕಲ್ಮಷವಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ನಾದುದರಿಂದಲೂ, ಕೂಡ ನೀನು ಸಂಸ್ಕಾರ್ಯನಲ್ಲವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು
ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ ನೀನು ವಿಷಯನಲ್ಲದುದರಿಂದ ನೀನೇ ಮುಕ್ತಿಸ್ವರೂಪನೆಂದು ಭಾವವು. ||೧೧|| ಆದುದರಿಂದ

ಹೃತೇ ಗುರೈರ್ಮಲಬೋಧನವತ್ಸುಚಕ್ಷುಷಾಯತೇತರಂತೀವಭವಾನ್ಯತಾಂಬುಧಿಮ್ ||೨೪|| ಆತ್ಮಾನಮೇವಾ
ತ್ಯತಯಾಸಂಜಾನತಾಂತೈವಜಾತಾನಿಖಿಲಂಪ್ರಪಂಚಿತಮ್ | ಜ್ಞಾನಭೂಯೋಪಿಚತತ್ಪ್ರಲೀಯತೇರಜ್ಜ್ವಲಿ
ಮಹೇರ್ಭೂಗಭವಾಭವಾಯಧಾ ||೨೫|| ಆತ್ಮಾನಸಂಜ್ಞಾ ಭವಬಂಧಮೋಕ್ಷಾದ್ವಿನೋಮನಾನ್ಯೈಸ್ತುಖಿತ
ಜ್ಞಾನಾವಾತ್ | ಅಜನ್ರನಿತ್ಯಾತ್ಮನಿಕೇವತೇವರವಿಚಾರ್ಯಮಾಣತರಣಾಪಿವಾಹನೀ ||೨೬|| ತ್ವಾಮಾತ್ಮನಂಪ

ಸ್ವರೂಪವನ್ನಾಗಿ, (ಅಹಂಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿಯೆಂದು) ವಿಚಕ್ಷತೇ-ತಿಳಿಯುವರೇ, ತೇ-ಅವರು, ಭವಾನ್ಯತಾಂಬುಧಿಂ-ಭವ-ಜನನಮರಣ
ದುಃಖಪ್ರವಾಹರೂಪವಾದ ಸಂಸಾರವೆಂಬ, ಆನ್ಯತ-ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವತ್ತ್ವವಾದ್ದರಿಂದ ಮಿಥ್ಯಾಭಾವಿರೂಪ, ಅಂಬುಧಿಂ-ಕಡಲನ್ನು,
ತರಂತೀವ ದಾಂಟುವರೆಂಬಂತಿರುವರು (ಬಂಧವೆಂಬುವುದು ಸತ್ಯವಾಗಿಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ “ದಾಂಟುವರೆಹಾಗೆ” ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿ
ದೆ) ||೨೪|| ಆತ್ಮಾನವೇವ-ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನನ್ನೇ, ಆತ್ಮತಯಾ-ಬ್ರಹ್ಮತ್ವದಿಂದ, ವಿಜಾನತಾಂ-(ಬ್ರಹ್ಮೈವಾಕಮಸ್ಮಿಂ ಎಂದು, ತಿಳಿದ
ವರಿಗೆ, ನಿಖಿಲಂಪ್ರಪಂಚಿತಂ-ನಿಕಲದಗತ್ತೂ, ತೇನೈವ ಆಯಾತ್ಮಸ್ವರೂಪದ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ, ಜಾತಂ-ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿರುವುದು. ತತೇ
ಚ-ಅಜ್ಞಾನಕಲ್ಪಿತಪ್ರಪಂಚವೂ, ರಜ್ಜುಂ-ನಾಲ್ಕುವಹಾರಿಕವಾದನೇಣಿನಲ್ಲಿ, ಅಹೇ-ರಜ್ಜುಸ್ವರೂಪಾಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆರೋಪಿತವಾದ ಎಲ್ಲ
ತಿಭಾಸಿಕನರ್ಪದ, ಭೋಗ-ಕರೀರದ, ಭವಾಭವಾ-ಉತ್ಪತ್ತಿವಿನಾಶಗಳು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಭೂಯೋಪಿ-ಮರಳಿ
ಯೂ, ಜ್ಞಾನೇನ-ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಪ್ತನವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಪ್ರಲೀಯತೇ-ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಲಯವಾಗುವುದು) ಅಭ್ಯಾ
ರೋಪಾ ರೂಪಾದಗಳಿಂಪ ತತ್ಪ್ರನಿರ್ಣಯವಾಗುವುದು) ||೨೫|| ಪರೇ-ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ, ಕೇವಲೇ-ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಚಿನ್ಮಾತ್ರನಾದ, ಅ
ಜನನಿತ್ಯಾತ್ಮನಿ-ಅಜನ-ಪ್ರಿಕಾಲಗಳಿಲ್ಲಿಯೂ, ನಿತ್ಯ-ಅಬಾಧ್ಯವಾಗಿರುವ, ಆತ್ಮನಿ-ವಸ್ತುವು, ವಿಚಾರ್ಯಮಾಣೇನತಿ-ವಿಚಾರಿಸಲ್ಪ
ಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ತರಣಾ-ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಅಹನೀಷವ-ರಾತ್ರಿ ಹಗಲುಗಳು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, ಅಜ್ಞಾನಸಂಜ್ಞಾ-ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ವ್ಯವಹರವನ್ನ
ಭವಬಂಧಮೋಕ್ಷಾ-ಸಂಸಾರದಿಂದ ಬಂಧವೂ ಅವರವೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯೂ, ದ್ವಿನೋಮ-ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಎರಡೂ, ಋತಜ್ಞಾಭಾ
ವಾತ್-ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಸ್ವಭಾವವಾದ ಆತ್ಮನಿಗಿಂತಲೂ, ಅನ್ಯಾ-ಇತರಗಳಾಗಿ, ನನ್ತಃ-ಇರುವುದಿಲ್ಲವು ||೨೬|| ಆತ್ಮಾನಂ-ಆತ್ಮವಾದ, ತ್ವಾಂ-

ಯಾವವಾಹಾತ್ಮರು ಸಮಸ್ತ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯಾತ್ಮ ರೂಪನಾಗಿಯೂ ಇಂತಾ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾ
ಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮರೂಪದಿಂದ ಗುರುತೆಂಬ ಸೂರ್ಯನದನೆಯಿಂದ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಉಪ
ಪದರ್ಥ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕಂಠಿನಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಅಮಹಾತ್ಮರು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಅನ್ಯತ ಸಮುದ್ರ
ವಂ ದಾಂಟುವರು. ||೨೪|| (ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರವಂ ದಾಂಟುವರೆಂದರೆ ಆಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಅಜ್ಞಾನವೇ
ಕಾರಣವೆಂದು ನುಡಿಯುವನು-) ರಜ್ಜುವಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಪವು ಎಂದು ಆರಜ್ಜುವಿನ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ತೋರಿ, ಪುನಶ್ಚ ರಜ್ಜು
ವಿನಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಆಳಿವುದೋ, ಅರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಎಂಟಾದ ದೇಹಾಭಿವಾಹನದಿಂದ ದೇಹವನ್ನೇ ಆತ್ಮವೆಂದು ತಿ
ಳಿಯುತ್ತಲಿರುವ ಮೂಢರಿಗೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು. ’ ಪು
ನಶ್ಚ ಈದೇಹನೇ ಆತ್ಮನಲ್ಲ- ಜ್ಞಾನಾನಂದಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವನೇ ಆತ್ಮನು. “ ಇಂತೆಂಬ ದೃಢವಾದ ಅಪರೋಕ್ಷ
ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆ ಅಜ್ಞಾನವೂ, ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಆ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಸಹ ಅಧಿಷ್ಠಾನ ರೂಪವಾದ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ
ಲಯವನೆಯುವುದು. ||೨೫|| ಮತ್ತು-“ಸಂಸಾರದಿಂದ ಬಂಧವೂ ಆಸಂಸಾರದವೆನೆಯಿಂದಲೇ ಮೋಕ್ಷವೂ” ಎಂದು
ಅಜ್ಞಾನಕಲ್ಪಿತಂಗಳಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಳಾಗಿರುವವೋ ಅವೆರಡೂ ಸಹ ಪ್ರಿಕಾಲಾ ಬಾಧ್ಯನಾಗಿಯೂ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶನಾಗಿ
ಯೂ ಇರುವ ಆತ್ಮನಿಗಿಂತಲೂ ಅನ್ಯಗಳಾದವಲ್ಲವು- ಆದಂತೆ- ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಹಗಲಿರುಳುಗಳೆರಡೂ ಹೇಗೆ ಕಲ್ಪಿತ
ಗಳೇ ಹೊರತು ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತಲೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗಳಾಗಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅಖಂಡಾನಂದರೂಪನಾಗಿಯೂ ನಿತ್ಯಕಾ
ದ್ಧ ಬುದ್ಧವುಕ್ತ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಂಗೆಯ್ಯಲಾ ಅಜ್ಞಾನವೂ ಇಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಎಂಟಾದ
ಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲವಾದ್ದುದಿಂದಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗಳಾಗಿ ಜ್ಞಾನವೂ ಅದರಿಂದ ಎಂಟಾಗುವ ಮೋಕ್ಷವೂ ಬೇಕಿಲ್ಲವಾಯಿ
ತು. ||೨೬|| ಮತ್ತು ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ದೇಹಾದಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಂಗೆಯ್ದು ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ ದೇಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನನ್ನು

ರಂಮತ್ಯಾಪರಮಾತ್ಮಾನಮೆವಚ | ಆತ್ಮಾಪುನರ್ಬಹಿರ್ಮೃಗ್ಯಾಹೋಅಜ್ಞಜನಾಜ್ಞತಾ || ೬೭ || ಅನರ್ಭಂ
ವೆನನ್ತಭವನ್ತಮೆವಹ್ಯತತ್ತ್ವಜನ್ಮೋಮೃಗಯಂತಿಸನ್ತಃ | ಅಸನ್ತಮಪ್ಯನ್ತ್ಯಾಹಿಮನ್ತರಣಸನ್ತಂಗುಣಂ
ತುಂಕಿಮುಯಂತಿಸನ್ತಃ || ೬೮ || ಅಧಾಪಿತೇದವಪದಾಮ್ಬಜದ್ವಯಪ್ರಸಾದಲೇಕಾನುಗೃಹೀತವ | ಜಾನಾ
ತಿತತ್ತ್ವಂಭಗವತ್ಮಮಹಿಮ್ನೋನಚಾನ್ಯವಕೋಪಿಚಿರಂವಿಚಿನ್ತ್ವ || ೬೯ || ತದಸ್ತುಪಾದವಸಭೂರಿಭಾಗೇಭವೆ

ನಿನ್ನ ನ್ನ, ಪರಂ-ದೇಹಾದಿಕವನ್ನಾಗಿ, ಮತ್ಯಾ-ತಿಳಿದು, (ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ) ಪರಂ-ದೇಹಾದಿಯನ್ನು, ಆತ್ಮಾನಮೇವಚ-ಆತ್ಮವನ್ನಾಗಿ
ಯೂ, ಮತ್ಯಾ-ತಿಳಿದು, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಆತ್ಮಾ-ಚೇತನವಸ್ತುವು, ಬಹಿಃ-ಹೊರಗೆ, ಮೃಗ್ಯಾ-ಹುಡುಕಲ್ಪಡತಕ್ಕ ವನು (ಎಂಬುವು
ದು) ಅಜ್ಞಜನಾಜ್ಞತಾ-ಮೂಢಜನರ ಮೂಢತ್ವವೇ ಸರಿ, ಆಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು || ೬೭ || ಹೇಅನಂತ-ನಾಶರಹಿತನಾದಭಗವಂತನೇ
ಸಂತಃ-ಸತ್ಪುರುಷರು, ಅತತ್-ಚೇತನವಲ್ಲದಜಡವನ್ನು, ತ್ಯಜನ್ತಸ್ಸಂತ-ಅಪವಾದದಿಂದಬಿಡುವರಾಗಿ, ಭವೇ-ಚಿಜ್ಜಡಾತ್ಮಕವಾದ ಕ
ರೀರದಲ್ಲಿ, ಅಂತಃ-ಒಳಗೆ, ಭವಂತಮೇವ- ನಿನ್ನನ್ನೇ, ಮೃಗಯಂತಿ- ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ (ತಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾನಾತ್ಮಗಳಿಗೆ ಎವೇ
ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದುಭಾವವು.) ಅಂತಿ-ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಅಸಂತಮಪಿ-ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದನ್ನಾದರೂ, ಅಹಿಮಂತರೇಣ-ಸರ್ವವನ್ನು ಹೊರ
ತು, (ಪ್ರಾಶ್ಚಿಭಾಸಿಕಸರ್ವವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದಹೊರತು) ಸಂತಂ-ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸತ್ಯವಾಗಿರುವ, ತಂ-ಪ್ರಾಶ್ಚಿಭಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾ
ದ, ಗುಣಂ-ರಜ್ಜುವನ್ನು, ಸಂತಃ-ಸತ್ಪುರುಷರು, ಯಂತಿಕಿಮು-ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನು || ೬೮ || ಅಧಾಪಿ-ಇಷ್ಟಾದರೂ, ಹೇದೇ
ವ-ಓಸ್ವಾಮಿಯೇ ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪದಾಂಬುಜದ್ವಯಪ್ರಸಾದಲೇಕಾನುಗೃಹೀತವ- ಪದಾಂಬುಜದ್ವಯ-ಅದಿದಾವರಗಳರಡರ, ಪ್ರ
ಸಾದಲೇಕ-ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದ, ಅನುಗೃಹೀತವ- ಅನುಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪುರುಷನೇ, ಭಗವನ್ಮಹಿಮ್ನಃ- ಭಗವಂತನಾದ ನಿ
ನ್ನ ಮಹತ್ವದ, ತತ್ತ್ವಂ - ಯಾಧಾರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಜಾನಾತಿ - ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವನು. ಏಕೋಪಿ - ಒಬ್ಬನಾದರೂ, ಅನ್ಯಃ-ನಿನ್ನ
ಚರಣ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು, ಚಿರಂ - ಒಪುಕಾಲವು, ವಿಚಿನ್ತ್ವ - ವಿಚಾರಿಸುವವ ನಾದರೂ, ನಜಾನಾತಿ - ತಿಳಿಯುವ ದಿಲ್ಲವು.
(ಜ್ಞಾನವು ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಲಭ್ಯವೆಂದುಭಾವವು) || ೬೯ || ಹೇದೇವ- ಓಸ್ವಾಮಿಣೀ! ಯೇನ- ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ, ಅ
ಹಂ-ನಾನು, ಭವಜ್ಞನಾನಾಂ-ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರೊಳಗೆ, ಏಕೋಪಿ- ಯಾವನೊಬ್ಬನಾದರೂ, ಭೂತ್ವಾ- ಆಗಿ, ತವ- ನಿನ್ನ, ಪಾದ
ವಲ್ಲವಂ- ಚಿಗುರಡಿಯನ್ನು, ನಿಷೇವೇ-ಸೇವಿಸುವನೋ, ತತ್ - ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಸಭೂರಿಭಾಗಃ - ಆಮಹಾಭಾಗ್ಯವು, ಅತ್ರಭ

ಅಧ್ಯಾಸಂಗೈದು ಮೂಢಜನರಿಂದ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ನೆಪ್ಪೆವಾದವಸ್ತುವು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಈದೇಹೇಂದಿ
ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಢನಾಗಿರುವ ಆತ್ಮನು ಹೊರಗೆ ಹುಡುಕಲ್ಪಡುವನು. ಕಟಕಟಾ! ಅವರಮೂಢತ್ವವು ಆಶ್ಚರ್ಯ
ಕರವು || ೬೭ || ಎಲೈ, ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಸತ್ಪುರುಷರು ಚಿಜ್ಜಡಾತ್ಮಕವಾದ ಕರೀ
ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತತ್ಪುರೂಪವಾದ ಜಡವನ್ನು ಆತ್ಮನಲ್ಲವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವರಾಗಿ ಸದ್ರೂಪನಾದ ನಿನ್ನನ್ನೇ
ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. (ಅಂಥಾ ನಿನ್ನಂ ತಿಳಿಯುವುದೆ ಸಾಕು. ಅಸದ್ರೂಪವಾದ ಜಡಮು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದರಿಂದ
ಫಲವೇನೆಂದರೆ - ಅಧ್ಯಾಸಂಗೈಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥವು ತಿರಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ಯದೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವು ಉಂ
ಟಾಗಲಾರವೆಂದು ಸತ್ಪುರುಷರ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ನುಡಿಯುವನು) ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ
ತೋರುವ ಸರ್ಪವು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಹೊರತು ಸತ್ಯವಾಗಿರುವ ಆ ಹಗ್ಗವು ಸತ್ಪುರುಷರು ಕೂಡ ತಿಳಿಯುವ
ರೋ ಏನು? ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇದು ಹಗ್ಗವೆಂದಿರು || ೬೮ || (ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾ
ಧಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮೋಕ್ಷವು ಕಾರಿತು ಭಕ್ತಿಯೂಕೂಡ ಸಾಧನವೆಂದು ಎಂತು ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಎಂದಲ್ಲಿ
ಪೇಳುವನು) ಎಲೈಶ್ರೀಹರಿಯೇ! ಜ್ಞಾನವು ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದಂತೆ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಅದರೂ
ನಿನ್ನ ಚರಣಾರವಿಂದಯುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕದೇಶದ ಯಾವ ಪ್ರಸಾದಲೇಕವುಂಟೋ ಅದರಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಪುರುಷನೇ ಭಗವಂತನಾದ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯ ತತ್ತ್ವವು ತಿಳಿಯುವನು. ಮಿಕ್ಕವನೊಬ್ಬನಾದರೂ ಬ
ಹುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತತ್ತ್ವಾಂಶವು ನಿರಾಕರಿಸುವುದರೊಡನೆ ವಿಚಾರಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ನಾದಾಗೈ ನಿನ್ನ ತತ್ತ್ವವು
ತಿಳಿಯಲಾರವು || ೬೯ || (ಎಲೈ, ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಅದೇಕಾರಣದಿಂದ ಈಬ್ರಹ್ಮಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತಿರ್ಯಗ್ಜನ್ಮತುಗಳಲ್ಲಿ

ತತ್ರಾನ್ಯತ್ರತುವಾತಿರಕ್ತ್ಯಮ್ | ಯನಾಹಮೇಕೋಪಿಭವಜ್ಜನಾನಾಂಭೂತ್ವಾನಿವೇತವಮಾದಪಲ್ಲವಮ್ ||೩೦||
ಅಹೋತಿಥನ್ಯಾಪ್ರಜಗೋರಮಣ್ಯಃಸ್ತನ್ಯಾಮೃತಂಪೀತಮತೀವತಮುದಾ | ಯಾಸಾಂವಿಭೋವತ್ಸತರಾತ್ಮ
ಜಾತ್ಯನಾಯತ್ಪ್ರಪ್ತಯದ್ಯಾಪಿಚನಾಲಮಧ್ವರಾಃ ||೩೧|| ಅಹೋಭಾಗ್ಯಮಹೋಭಾಗ್ಯಂನಂದಗೋಪವ್ರಜಾ
ಕಸಾಹು | ಯನ್ಮಿತ್ರಂಪರಮಾನಂದಂಪೂರ್ಣಂಬ್ರಹ್ಮಸನಾತನಮ್ ||೩೨|| ಎಷಾಂತುಭಾಗ್ಯಮಹಿಮಾಚ್ಯು
ತತಾವದಾಸಾಂತಮೇಕಾದಶೈವಹಿವಯಂಬತಭೂರಿಭಾಗಾಃ | ಎತದ್ಧೃಷೀಕಚಪಕ್ವೈರಸಕ್ತೈಃಪಾಮಕೃತ್ವಾ

ವೇವಾ-ಈಬ್ರಹ್ಮಜನ್ಮದೊಳಗಾದರೂ, ಅನ್ಯತ್ರತು-ಇತರಜನ್ಮದೊಳಗಾದರೂ, ತಿರಕ್ತ್ಯಂವಾ- ತಿರೈಕಜನ್ಮಗಳೊಳುಯಾವಜನ್ಮದೊಳ
ಗಾದರೂ, ಮೇ-ನನಗೆ, ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ||೩೦|| ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕನಾದಬಡೆಯನೇ, ಯತ್ಪ್ರಪ್ತಯೇ-ಯತೆ-ಯಾವನಿನ್ನ, ತೈಪ್ರಪ್ತಯೇ
ಇಚ್ಛಾಪೂರ್ತಿಗೆ, ಅದ್ಯಾಪಿಚ-ಈಗಲೂಕೂಡ, ಅಧ್ವರಾಃ-ಯಜ್ಞಗಳು, ನಾಲಂ-ಸಾಲವೇ; ತೇ-ಆ, ವತ್ಸತರಾತ್ಮಜಾತ್ಯನಾ
ವತ್ಸತರ-ನಂಜಕರುಗಳ, ಆತ್ಮಜ-ಮಕ್ಕಳ, ಆತ್ಮನಾ-ರೂಪವುಳ್ಳ, ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಯಾಸಾಂ-ಯಾವಗೊಲ್ಲತಿಯರಯಾವಗೋವು
ಗಳ, ಸ್ತನ್ಯಾಮೃತಂ-ಮೇಲೆಹಾಲು, ಅತೀವ-ಹೆಚ್ಚುಎಂಬಂತೆ, ಪೀತಂ- ಕುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ತಾಃ-ಅಂತಾ, ವ್ರಜಗೋರಮ
ಣ್ಯಃ-ವ್ರಜ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿರುವ, ಗೋ-ಆಕಳುಗಳೂ, ರಮಣ್ಯಃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರೂ, ಅತಿಥನ್ಯಾಃ-ಬಹಳಕೃತಾರ್ಥರು. ಅಹೋ-ಅಶ್ಚ
ಯವು||೩೧|| ಪರಮಾನಂದಂ-ಅಖಂಡನಿತ್ಯಶುಭದೊಳಗಿರುವವಾದ, ಪೂರ್ಣಂ-ಪರಿಚ್ಛೇದವಿಲ್ಲದ, ಸನಾತನಂ- ತ್ರಿಕಾಲಾಬಾದ್ಯ
ವಾದ, ಬ್ರಹ್ಮ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಯನ್ಮಿತ್ರಂ-ಯಾರಿಗೆಗಳೆಯನಾಗಿರುವನೋ, ತೇಷಾ-ಆ, ನಂದಗೋಪವ್ರಜಾಕಸಾಂ-
ನಂದಗೋಪನ ಗೋಕುಲವೇಸ್ಥಾನವಾಗಿವೆಳ್ಳಗೋಗೋಪಾಲಕ. ಭಾಗ್ಯಂ-ಪುಣ್ಯವು, ಅಹೋ-ಅಶ್ಚಯವಾದುದು, ಅಹೋಭಾಗ್ಯಂ-
ಪುಣ್ಯವಾಶ್ಚಯವಾದುದು ||೩೨|| ಹೇಅಚ್ಯುತೇ-ಎಲೈಕೃಷ್ಣನೇ, ಎಷಾಂ-ಈಗೋಪ ಗೋಪಾಲಕರ, ಭಾಗ್ಯಮಹಿಮಾ-ಪುಣ್ಯಾತೀತಯ
ವಾದರೋ, ತಾವದಾಸಾಂತಂ- ಅಪ್ಪಿರಲಿ, ಶರ್ವಾದಯಃ- ರುದ್ರನೇಮೊದಲಾದ, ಏಕಾದಶ-೧೧ ದೇವತೆಗಳು, ವಯಮೇವ-ನಾವೇ
ಮನೋಬುದ್ಧ್ಯಹಂಕಾರ ದಳೇಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳು||೩|| ಎತದ್ಧೃಷೀಕಚಪಕ್ವೈಃ-ಎತೆ-ಈ, ಹೃಷೀಕ- ಇಂದ್ರಿಯಗಳಂ
ಬ, ಚಪಕ್ವೈಃ-ಪಾನಪಾತ್ರೆಗಳಿಂದ, ತೇ-೧೮ನೆಯ ಚಿತ್ತಾಭಿಮಾನಿಯಾದನಿನ್ನ, ಅಂಘ್ರ್ಯವಜಮಧ್ವಮೃತಾನವಂ-ಅಂಘ್ರಿ-ಚರಣವೆಂಬ
ಉದಜ-ತಾವರೆಯ, ಮಧು-ಬಂಡೆಂಬ, ಅವೃತಾಸವಂ- ರುಚ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಅವೃತವಾಗಿಯೂ ಮುಕರವಾದ್ದರಿಂದ ಮಧ್ಯವಾ

ಯಾವಜನ್ಮದೊಳಗಾದರೂ ಯಾವಭಾಗ್ಯದಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನಭಕ್ತಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವವನಾದರೂ ಒಬ್ಬನಾಗಿ ನಿನ್ನ
ಪಾದಪಲ್ಲವಮ ನೇವಿಸುವೆನೋ ಅಂತಾಮಹಾಭಾಗ್ಯವು ನನಗೆಉಂಟಾಗಲಿ. ||೩೦|| (ದೇವಾದಿಗಳಜನ್ಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎಲ್ಲಿ
ಯಾದರೂ ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳಜನ್ಮವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಅತಿಕುತೂಹಲದಿಂದ ವಿಚ್ಛೇದನಂಗೆಯ್ಯನು
ಎಲೈ, ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಯಾವನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯುಂಟುಮಾಡಲೋನುಗ ಸಮಸ್ತಯಜ್ಞಗಳೂ ಕೂಡ
ಸಮರ್ಥಗಳಾಗಲಿಲ್ಲವೋ; ಅನೀನು ಕರುಗಳ ರೂಪದಿಂದಲೂ ಪುತ್ರರ ರೂಪದಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ತೃಪ್ತಿ
ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ಯಾವಗೋವುಗಳ ಮತ್ತು ಯಾವಗೋಪಾಂಗನೆಯರ ಅವೃತರೂಪವಾದ ಸ್ತನಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ
ಕ್ಷೀರವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪಾನಂಗೆಯ್ದೆಯೋ, ಅಂತಾ ವ್ರಜದಲ್ಲಿರುವ ಗೋವುಗಳೂ ಗೋಪಾಂಗನೆಯರೂ ಸಹ
ಆಹಾ! ಆತ್ಮಂತಥನ್ಯರೂ. ||೩೧|| ಎಲೈ, ಕೃಷ್ಣನೇ! ಮತ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿ, ಪರಮಾನಂದರೂಪನಾಗಿ, ಆದಿಕಾರ
ಣನಾಗಿ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿಯೂ, ಇರುವ ನೀನೇ ಯಾರಿಗೆ ಪರಮಮಿತ್ರನಾಗಿ ಇರುವೆಯೋ ಅಂತಾ ಜನರ
ಭಾಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯವು. ಅಕಟಕಟಾ! ಅವರ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲವು. ||೩೨|| ಎಲೈ, ಕೃಷ್ಣನೇ! ಶೋತ್ರಾದಿದಳೇಂ
ದ್ರಿಯಗಳು ಮನೋಬುದ್ಧ್ಯಹಂಕಾರಗಳು ಅಂತಾ ಹದಿಮೂರರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ದೊಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿಗ
ಳಾದ- ದಿಕ್ಕುಗಳು; ವಾಯುವು, ಸೂರ್ಯನು, ವರೂಣನು, ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳು, ಅಗ್ನಿಯು, ಇಂದ್ರನು, ಉ
ಪೇಂದ್ರನು, ಮೃತ್ಯುವು, ಪ್ರಜಾಪತಿ, ಚಂದ್ರನು, ರುದ್ರನು, ಬ್ರಹ್ಮನಾದನಾನು, ಸಹ ಹದಿಮೂರು ಮಂದಿ
ಯಾದ- ರುದ್ರನೇ ಮುಖ್ಯನಾದವರಾದ- ನಾವು, ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಈಗೋಕುಲ ವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರ ಇಂದ್ರಿ
ಯಂಗಳೆಂಬ ಪಾತ್ರಂಗಳಿಂದ, ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯವನಾಗಿ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಯಾಗಿರುವ ವಾಸುದೇವನಾದ ನಿನ್ನ

ದಮೋನ್ಯುಜಮಧ್ಯವೃತ್ತಾಸಮತೆ ||೩೩|| ತದ್ಭೂರಿಭಾಗ್ಯಮಿಹಜನ್ಮಕಿಮಪ್ಯಟವ್ಯಾಯದ್ಗೃಹಂ
ಲೆಪಿಕತಸಾಂಘ್ರಜೋಭಿವೇಕಮ್ | ಯಜ್ಞೇವಿತಂತುನಿಖಿಲಂಭಗವಾನ್ಮುಕ್ತಾಂದಸ್ವದ್ಯಾಪಿಯತ್ಪದರಜ
ಶ್ಚೈತಿಭಿರ್ವಿಮೃಗ್ಯವಾ||೩೪|| ಏಷಾಂಘೋಪನವಾನಿನಾಮುತಭವಾನ್ಮುಂದವರಾತೇತಿನ| ಶ್ವೇತೋನಿವೃಷಲಾ
ತ್ವಲಂತ್ವದಪರಂಕುಪ್ಯತಾಯಾನ್ಮುಹ್ಯತಿ| ಸದ್ವೇಷಾದಿವಪೂತನಾಪಿಸಕುಲಾತ್ವಾಮೆವದವಾತಾ| ಯದ್ಧಾ

ಗಿಯೂ ಇರುವರಸವನ್ನು, ಅಸಕ್ಯ-ಅತೀನೇಕಾವರ್ತಿ, ಪಿಬಾಮಃ-ಕುಡಿಯುವವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಭೂರಿಭಾಗಾಃ-ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಣಿವೃಕ್ಷವರು
ಬತ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು ||೩೩|| ಯತ್ಪದರಜಃ-ಯಾವವನಚರಣಫಲಯು, ಅವ್ಯಾಪಿ- ಈಗಲೂಕೂಡ, ಶ್ರುತಿಭಿಃ- ವೇದಗಳಿಂದ, ವಿಷ್ಣು
ಗ್ಯಂ-ಹುಡುಕಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವುದೋ, ಭಗವಾಃ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ, ಸಮುಕ್ತಾಂಧಃ-ಅಪೋಕ್ಷದಾಯಕನಾದಕೃಷ್ಣನು, ನಿಖಿಲಂ
ಸಮಸ್ತವಾಪ, ಯಜ್ಞೇವಿತಂ-ಯಾಜನ್ಯವೃಷ್ಟವರಬದುಕಾಗಿದೆಯೋ, ತತ್-ಅಂತಾ, ಇಹ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಅಟವ್ಯಾಂ- ಬೃಂದಾವನ
ದಲ್ಲಿ, ತತ್ರಾಪಿ-ಅದಲೊಳಗೂ, ಗೋಕುಲೇ - ನಂದವ್ರಜದಲ್ಲಿ, ಕತಮಾಂಘ್ರಜೋಭಿವೇಕಂ- ಕತಮ- ಯಾವರೂಬಬ್ಬನ, ಅಂ
ಘ್ರಜಃ-ಚರಣಫಲಯು, ಅಭಿವೇಕಂ-ಸ್ಮಾನವೃಷ್ಟ, ಕಿಮಪಿ-ಯಾವುದೋಬಂದು, ಜನ್ಮ-ಶರೀರವು, ಯತ್-ಯಾವುದೋ, ತತ್-
ಅದು, ಭೂರಿಭಾಗ್ಯಂ-ಬಹುವ್ರಣವೃಷ್ಟವು ||೩೪|| ಹೇದೇವ-ಎಲೆದೇವನೇ, ಭವಾಃ-ನೀನು, ಏಷಾಂ-ಈ, ಘೋಪನವಾನಿನಾಂ-ಗೋ
ಕುಲದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ, ಸಮುತ-ಯಾವಫಲವನ್ನು ತಾನೆ, ರಾತಾ-ಕೊಡುವವನಾಗುವಿ, ಇತಿ-ಇದರಿಂದ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಚೇತಃ-ಹೃದಯ
ವಿಶ್ವಪುರ್ವ-ವಿಶ್ವ-ಸರ್ವಕ್ಕೂ, ಫಲಾತ್-ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿರುವ, ತ್ವತಃ-ನಿನಗಿಂತಲೂ, ಅಪರಂ-ಬೇರೆಯಾದ, ಫಲಂತು-ಫಲವನ್ನಾ
ದರೂ, ಕುತ್ರಾಪಿ-ಎಲ್ಲಿಯೂ, ಅಯತೆ-ಹುಡುಕುವುದಾಗಿ, ದೊರೆಯದೇಮೋಹವನ್ನುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಹೇದೇವ-ಎಲೆದೇವನೇ, ಪೂತನಾ
ಪಿ-ಪೂತನೆಯೆಂಬರಕ್ಕೆನಿಯೂಕೂಡ, ಸದ್ವೇಷಾದಿಪ-ಸತ್-ಸತ್ಪುರುಷರ, ವೇಷಾದಿವ-ಅಲಂಕಾರದದೆಯಿಂದಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಸ
ಕುಲಾ-ತಮ್ಮನಾದಬಕಾನುರಸಿಂಧಸಹಿತಳಾಗಿ, ತಾವೇವ-ನಿನ್ನನ್ನೇ, ಅಪಿತಾ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾದಳು(ಅದರ)ಯದ್ಧಾ...

ಪಾದಸದ್ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮನೋಹರವಾದ ಮದಕರವಾದ ಮಕರಾದವೆಂಬ ಅಮೃತವಂ, ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಪಾನಂ
ಗೆಯ್ಯತ ಇದ್ವೈಮಹಾ ಭಾಗ್ಯಮಂತರಾಗುತ್ತಿರುವವು. ಅದುದರಿಂದ ಈಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರ ಭಾಗ್ಯದ
ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೆಂಬ ಪೇಳಲು ಯಾವವನು ಸಮರ್ಥನಾಗುವನು, ||೩೩|| ಎಲೈಶ್ರೀಹರಿಯೇ! ಯಾವನನ್ನ ಪಾದಸದ್ಭಾಗ
ಳ ರಜಸ್ಸು ವೇದಗಳಿಂದಲೂಕೂಡ ಅರಸಲ್ಪಡುವುದೇಹೊರತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಂತಾ
ಭಗವಂತನಾದ ನೀನು ಯಾವ ಗೋಕುಲ ವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ಜೀವನರೂಪನಾಗಿರುವೆಯೋ
ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಅಂತಾ ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ
ಯಾವವನಾದರು ಒಬ್ಬನ ಪಾದಫಲಗಳಿಂದ ಅಭಿವೇಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಂದಾನೊಂದು ಜನ್ಮವಾವು
ದುಂಟೋ, ಆಜನ್ಮವೇ ಮಹಾಭಾಗ್ಯವುಳ್ಳವರು ದಾದುದರಿಂದ ಆಜನ್ಮವು ನನಗೆ ಉಂಟಾಗಲಿ. ||೩೪|| ಎಲೈ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಮತ್ತುಯಾರಗೃಹಂಗಳು, ದ್ರವ್ಯಂಗಳು, ಪುತ್ರರು ಪ್ರಿಯರು, ಆಪ್ತರು, ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಒಂ
ಧುಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮೊದಲಾದವು, ಕೂಡ ನಿನಗೋಸುಗವೇ ಇರುವವೋ, ಅಂತಾ ಈ ನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ
ವಾಸಂಗೆಯ್ದ ಗೋಪಾಲರು ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೀನು ಋಣಗ್ರಸ್ತ
ನಂತೆ ಅವರಿಗೆ ವಶ್ಯನಾಗಿರುವಿ. (“ಆದರೆ ಯಾವುದರಿಂದ ನಾನು ಸಾಲಗಾರನಾಗುವೆನು? ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಂ ಕೊ
ಡಲು ನನಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲವೋ?” ಎಂದಲ್ಲಿ) ಇವರಿಗೆ ಸರ್ವಫಲಾತ್ಮಕನಾಗಿರುವ ನಿನಗಿಂತಲೂ ಅನ್ಯವಾದ ಯಾ
ವಫಲವನ್ನು ನೀನು ಕೊಡುವೆಯೋ ಎಂದು ನನ್ನ ಚಿತ್ತವು ಸರ್ವತ್ರ ಸಂಚರಿಸಿ ವಿಚಾರಿಸುವುದಾದರೂ ಇವರಿಗೆ
ತಕ್ಕಫಲವು ಅರಿಯದೆ ಮೋಹವನ್ನೇ ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ. (“ಆದರೆ ನಿನ್ನನ್ನೇ ದಯೆಯಾದ್ದು ಋಣವಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊ
ಳ್ಳುವೆನು.” ಎಂದಲ್ಲಿ) ಭಕ್ತರವೇವಮ ಧರಿಸಿ ನಟನೆಗಯ್ದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಪಾಪಿಪ್ಪಳಾದ ಪೂತನೆಯೂ ಕೂಡ ತನ್ನ
ಸಹೋದರರಾದ ಅಘಾಸುರ ಬಕಾನುರರೊಡನೆ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಳು. (ಇವರಿಗೂ “ಅರಿತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ

ಮಾರ್ಘಸುತಪ್ರಿಯಾತ್ಮತನುಗೋಪ್ರಾಣಾಶಯಾಸ್ತ್ವತ್ಪ್ರತೇಷಿ||ತಾವದಾ ಗ್ರಾ ದಯಃಸ್ತನಾ ಸ್ತಾಪತ್ಯಾ
ರಾಗ್ಯಹಂ ಪ್ರಹಮ್ | ತಾವನೋ ಹೋಂಘ್ರಿನಿಗಲೋಯಾವತ್ಕೃಷ್ಣನತೇಜನಾಃ ||೩೬||ಪ್ರಪಂಚಂನಿಷ್ಪ್ರಪಂ
ಚೋಪಿವಿಡವ್ವಯಸಿಮಾಯಯಾ | ಪ್ರಸನ್ನಜನತಾನಂದಸುಮೋಹುಪ್ರಧಿತುಂಭವಾ ||೩೭|| ಜಾನಂತ

ಶಯಾಃ..ಯತೇ-ಯವಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಿ, ಧಾಮ-ಸ್ಥಾನವೂ, ಅರ್ಧ-ಪ್ರಯೋಜನವೂ, ಸುತ-ಮಕ್ಕಳೂ, ಪ್ರಿಯ-ಇವ್ವರೂ, ಆತ್ಮ-
ಜೀವನೂ, ತನು-ಕುರವೂ, ಗೋ-ವಶುಗಳೂ, ಪ್ರಾಣ-ಪ್ರಾಣಗಳೂ, ಅಶಯನಿ-ಶೃವಯಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಕೂಡ, ತ್ವತ್ಪ್ರತೇ-
ನಿನಗೋನುಗವೇ ಆಗಿವೆಯೋ, (ಅಂತಮಗನಿನ್ನನ್ನೇ ಹೊರತುಯೇನನ್ನ ಕೊಟ್ಟೆಯೇ) ||೩೬|| ಹೇಕೃಷ್ಣ- ಎಲೈಕೃಷ್ಣನೇ, ಜನಾಃ-
ಜನಗಳು, ಯಾವತ್-ಯಾವವರೆಗೂ, ನತೇ-ನಿನ್ನವರಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ತಾವತಾ-ಆವರೆಗೂ, (ಅಮಗ) ರಾಗಾದಯಃ-ಕಾಮಕೋ-
ಧಾದಿಗಳೇ, ಸ್ತೇನಾಃ-ಕಳ್ಳರಾಗಿರುವರು, ಗೃಹಂ-ಮನೆಯು, ತಾವತ್-ಆವರೆಗೂ, ಕಾರಾಗೃಹಂ-ಸರೆಮನೆಯಾಗಿರುವುದು, ಮೋ-
ಹಃ-ಪುತ್ರದಾರಧನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ವ.ಮತೆಯು, ತಾವತೇ-ಆವರೆಗೂ, ಅಂಘ್ರಿನಿಗಳಿ-ಕಾಲಸಂಕಲಯಾಗಿರುವುದು, ||೩೬|| ಭವಾ-ನೀ-
ನು, ನಿಷ್ಪ್ರಪಂಚೋಪಿ-ದ್ವೈತವ್ಯಾಪಾರವಿಲ್ಲದವನಾದರೂ, (ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರವರ್ಜನಾದರೂ) ಮಾಯೆಯಾ-ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯಿಂ-
ದ, ಶಬಳನಾಗಿ, ಪ್ರಪನ್ನಜನತಾನಂದಸುಮೋಹಂ-ಪ್ರಪನ್ನ-ಶರಣಾಗತವಾದ, ಅಧವಾ ನಂಬಿದವರಾದ, ಜನತಾ- ಜನನಮು-
ಹದ, ಆನಂದಸುಮೋಹಂ-ಸುಖಪರಂಪರೆಯನ್ನು, (ಆನಂದಧಾರೆಯನ್ನು) ಪ್ರಧಿತುಂ-ಪ್ರಖ್ಯಾತೀಗೊಳಿಸಲೋಸುಗ, ಪ್ರಪಂಚಂ-
ಲೋಕವನ್ನು, ವಿಡಂಬಯಿಸಿ-ಅನುವರಿಸುವಿ ||೩೭|| ಹೇಪ್ರಭೋ-ಎಲೈಸಮರ್ಥನಾದಕೃಷ್ಣನೇ, ಜಾನಂತವನ-ನಿನ್ನನ್ನಿಡಿದವಾಗಿ
ಬಲ್ಲೆನೆಂಬವರೇ, ಜಾನಂತು-ತಿಳಿದಿರಲಿ, ಬಹುಕ್ತ್ಯಾ-ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿನಿಂದ, ಸಿಂ-ವಿನ.ಪ್ರಯೋಜನವು, ತವ-ನಿನ್ನ, ವೈಭವಂ-ವಿ-
ಶ್ವರೂಪ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಮನನಃ-ಅಂತರಂಗಕ್ಕೂ, ವಪುಃ-ಶರೀರಕ್ಕೂ, ವಾಚಃ-ವಾಕ್ಯಿಗೂ, ಸಗೋಚರಂ-ಕಾಣಿಸುವದಲ್ಲ, (ವಿಷ

ನ್ನೇ ಫಲವನಾಗಿತ್ತು ಸಾಲತೀರಿನಿಕೊಳ್ಳುವೆ : ನಂದರೆ ಆ ಫಲವು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲವೆಂದು ನಿರ್ಣಯ
ಗೆಯ್ಯನು.) ಯಾರ ಮನೆಯಂತಾದ ಸಮಸ್ತಪದಾರ್ಥಗಳೂ ನಿನಗೋನುಗ ಅರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವೋ, ಅಂತಾ ಭಕ್ತಿ
ಯುಕ್ತರಾದ ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಿರೂಪನಾದ ನಿನ್ನನ್ನ ನೀನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಎಂತು ಸಾಕಾದೀತು? ನೀ
ನು ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯುಣಗಸ್ತನೇಸರಿ. ||೩೫|| (ರಾಗಾದಿ ರಹಿತರಾದ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿ-
ಗೂ ಕೂಡ ನನಗಿಂತಲೂ ಅನ್ಯವಾದ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥವು ಲೇಕಮಾತ್ರವಾದರೂಯಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಗೋ
ಕುಲವಾಸಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನನೇ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆಸಾಲದು? ಎಂದರೆ ವಿಚ್ಛೇದನುಗೆಯ್ಯನು.) ಎಲೈ, ಕೃಷ್ಣದೇವನೇ! ಲೋ
ಕದಲ್ಲಿ ಜನರು ಎಷ್ಟು ಪರ್ಯಂತವೂ ನಿನ್ನಭಕ್ತರಾಗವೇ ಇರುವರೋ ಅಷ್ಟುಪರ್ಯಂತವೂ ಅವರಿಗೆ ಕಾಮ
ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳುಂಟಾಗುವವು. ಮತ್ತು ಅಷ್ಟುಪರ್ಯಂತವೂ ಅವರು ಚೋರರಾಗಿರುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ
ಮನೆಯು ಸೆರಸಾಲೆಯಾಗಿರುವುದು. ಮತ್ತು ಮೋಹವೂಸಹ ಅವರಪಾದಗಳಿಗೆ ಸುಕಶ ಯಾಗಿರುವುದು. ನಿನ್ನ
ಭಕ್ತರಿಗಾದರೋ ಒಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳುಂಟಾದರೂ ಅವೂಸಹ ನಿನ್ನಲ್ಲೇ ನಿಮ್ಮೆಯುಳ್ಳವಾಗಿ
ಅವರಸಂಸಾರ ಬಂಧನು ಪರಿಹರಿಸುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಸನ್ಯಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆಯೇನೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗಿಂತಲೂ
ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಭಜನವೆಂಬುವುದೊಂದು ವಿಶೇಷವು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದು. ||೩೬|| (ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಇವರಿಗೆ ಪು-
ತ್ರಾದಿರೂಪದಿಂದ ಇರುವನೆಂದಲ್ಲಿ ವಿಚ್ಛೇದಿಸುವನು.) ಎಲೈ, ವ್ಯಾಸಕನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯೇ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಶರಣಾಗತವಾದ ಜನಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಆನಂದಪರಂಪರೆಯಂ ವಿಸ್ತಾರಗೈಯ್ಯ ಲೋಸುಗ ನೀನು ನಿಷ್ಪ್ರಪಂಚನಾದರೂ
ಪ್ರಪಂಚವನನುಸರಿಸಿ ನಟನಂಗೈಯ್ಯತೆರವಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಾ ಕೂಟವಾದ ಪುತ್ರತ್ವಾದಿಗಳಿಂದ, ಗೋಕುಲವಾ-
ಸಿಗಳ ಅಂತಾ ಭಕ್ತಿಯು ಸಾಲತೀರಲಾರದು. [ನೀನೂ ಯುಣಮುಕ್ತನಾಗಲಾರೆ.] ||೩೭|| (ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈವರೆಗೂ
ಭಗವಂತನು ಚಂತ್ಸಿಸಲು ಅಶಕ್ಯವಾದ ಅನುತ್ಪಾಣಿಗಳಿಲ್ಲವ ನಾನುವಂದ ಸ್ವತಃ ತಿಳಿಯಲಶಕ್ಯನೆಂದು ಹೇಳಿ, ಈ

ಎವಜಾನಂತುಕಿಂಬಹೂಕ್ತ್ಯಾನಮರಭೂ| ಮನಸೋವಪುಷೋವಾಚೋವೈಭವಂತವಗೋಚರಮ ||೩೪||
 ಅನುಜಾನೀಹಿಮಾಂಕೃಪ್ಣ ಸರ್ವಂತ್ವಂವೆತ್ಸಿಸರ್ವದೃಕ್ | ತ್ಯಮೆವಜಗತಾಂನಾಥೋಜಗಚ್ಛೇತತ್ಪಾರ್ಷಿತ
 ಮ||೩೫|| ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣಪೃಷ್ಣಕುಲಪುಷ್ಪರಜೋಪದಾಯೀ| ಹೃಷೀರ್ಜರದ್ವಿಜಃಶೂದಧಿವೃಧಿಕಾರ್ಣಿ| ಉ
 ದ್ಧರ್ಮಶಾರ್ವರಹರಕ್ಷಿತಿರಾಹ್ನಸದು| ಗಾಕಲ್ಯ ಮಾರ್ಕಮರ್ಹಃ * ಭಗವನ್ನಮನ್||೩೬|| ಶ್ರೀಕೃಪಾಕೃಷ್ಣಾಭಿ
 ಪೂಯಃಪೂಮಾನಂತ್ರಿಸರಿಕ್ರಮ್ಯಪಾದಯೋ| ನತ್ವಾಭೀಷ್ಟಂಜಗದ್ಧಾತಾಸ್ವಧಾಮಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ||೩೭||

ಯವಲ್ಲವು, ಹೊರೆಯುವುದಲ್ಲ ||೩೪|| ಕೃಪ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನೇ, ಸರ್ವಪೃಕ್-ಸಕಲಸಾಕ್ಷಿಯಾದ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ಸರ್ವಂ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ವೇ
 ಚ್ಛೇ-ತಿಳಿದಿರುವಿ ತ್ವಮೇವ-ನೀನೇ, ಜಗತಾಂ-ಜಗತ್ತುಗಳಿಗೆ, ನಾಥಃ-ಬಡೆಯನಾಗಿರವಿ. ಎತನ್ನಿಗಚ್ಛ-ಈಪ್ರಪಂಚವೂ, ತಮ-
 ನಿನಗ, ಅರ್ಪಿತಂ-ಸಮರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು ಕೂತು, ಅನುಜಾನೀಹಿ-ಹೊರಡುವುದಕ್ಕನುಜ್ಞೆಯುಂಕೊಡವ
 ನಾಗು ||೩೫|| ವೃಷ್ಣಿ-ಕುಲಪುಷ್ಪರಜೋ(ಪದಾಯೀ-ವೃಷ್ಣಿ-ಕುಲ-ಯಾದವರಲ್ಲಿವೃಷ್ಣಿ-ಗೃಹವಂಶವೆಂಬ, ಪುಷ್ಪರ-ಕಮಲಕ್ಕೆ, ಜೋಷ್ಠದಾ
 ಯೀ-ಸೂರ್ಯನಹಾಗೆಪ್ರೀತಿಯುಂಕೊಡುವವನೇ! ಹೃಷೀ-ಕಾರ್ಣಿ-ಹೃಷೀ-ಭೂಮಿ, ನಿರ್ಜರ-ದೇವತೆಗಳು, ದ್ವಿಜ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಪ
 ಶು-ಗೋವುಗಳು, ಎಂಬ-ಉಪಧಿ-ನಮುಪಕ್ಕೆ, ವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಣಿ-ಚಂದ್ರನಹಾಗೆವೃದ್ಧಿಯನ್ನುಮಾಡುವವನೇ! ಉದ್ಧರ್ಮ-ಪಾಸಂಧ
 ಧರ್ಮವೆಂಬ, ಕಾರ್ವರ-ಇರಳಿನ, ಇರಳಿನಕತ್ತಲೆಯನ್ನು, ಹರ-ದೀಪಾಗಿ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳಂತೆಪರಿಹರಿಸುವನೇ! ಹೃಷೀರಾಹ್ನಸ-ಶ್ರೀ-ಹೃ
 ತಿ-ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ, ರಾಹ್ನಸ-ಕಂಸಾದಿಗಳಿಗೆ, ಭುಕ್-ಮೋಹಮಾಡುವವನೇ! ಅರ್ಹ-ಎಲ್ಲರಿಗೂಪೂಜ್ಯನಾದವನೇ, ಭಗವಾನ್
 ಪಟ್ಟಾಣೈಶ್ವರ್ಯಮುಳ್ಳವನೇ, ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದಕೃಷ್ಣನೇ, ಆರ್ದ್ರಂ-ಸೂರ್ಯನಿರುವವೆಗೂ, ಲಾಲ್ಯಂ-ಪ್ರಳಯದವೆಗೂ,
 ತೇ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ ||೩೬|| [ಶುಕವಚನವು] ಜಗದ್ಧಾತಾ-ಜಗತ್ತೆ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಧಾತಾ-ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದಬ್ರಹ್ಮನು,
 ಬೋಮಾನಂ-ಮೊಡ್ಡದೇವರಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅಭಿಷ್ಠಯ-ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ, ತ್ರಿಸರಿಕ್ರಮ್ಯ-ಮೂರುಸಲಪ್ರದಕ್ಷಿ
 ಣಮಾಡಿ, ಪಾದಯೋಃ-ಅಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ನತ್ವಾ-ಎರಗಿ, ಅಭೀಷ್ಟಂ-ಬೇಕಾದ, ಸ್ವಧಾಮ-ತನ್ನಸತ್ಯಲೋಕವನ್ನು, ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ-
 ಸೇರಿದನು||೩೭|| ಭಗವಾನ್-ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವಯಂಭುವಂ-ತಾನಾಗಿಹುಟ್ಟಿದಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು, ಅಥವಾತನ್ನಮಗನಾದಬ್ರಹ್ಮನ

ಭಗವಂತನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಾವು ಬಲ್ಲೆವೆಂದು ನುಡಿಯುವ ಕೆಲವರಂ ಕುರಿತು ಹಾಸ್ಯಂಗೆಯ್ದನೆ ಹಾಗೆ ವಿಚ್ಛಾಸಿಸು
 ವನು.) ಎಲೈ, ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯಂ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುವರು ತಿಳಿಯಲಿ. ಸಲವು
 ಮಾತುಗಳೆಂ ನುಡಿಯುವದರಿಂದ ಫಲವೇನು? ನನ್ನ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯು ಗೋಚ
 ರವಲ್ಲ ||೩೪|| ಎಲೈ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯೆ! ನೀನು ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಾದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಮ್ರ
 ?ನಬಲಾದಿಸಮಸ್ತ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೂ ಸಹ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವಿ. ನಾನಾದಲೋ, ನೀನೇ ಸಮಸ್ತಲೋಕಗಳಿಗೂ
 ನೆಂದು ಇಷ್ಟವಾತ್ರವನ್ನೇ ಬಲ್ಲೆನು. ಅದುದರಿಂದ ಇದು ನನ್ನದೆಂಬ ಮಮತೆಗೆ ವಿಷಯವಾಗಿರುವ ಜಗತ್ತೂ
 ನ್ನ ಕರೀರವೂ ನನ್ನಿಂದ ನಿನಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನನಗೆ ಅನುಜ್ಞೆಯುಂ ಕೊಡುವನಾಗು. ||೩೫|| ಯಾದವ
 ಋಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೀತಿಯನುಂಟು ಮಾಡುವ ನಾದುದರಿಂದ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಮಾನನಾದ, ಮತ್ತು ಭೂಮಿದೇ
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಗೋವುಗಳು ಇವೆಂಬ ಸಮುದ್ರಗಳಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನುಂಟು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪೂರ್ಣಚಂ
 ಗಾನನಾದ, ಮತ್ತು ಪಾಪಂಧಧರ್ಮವೆಂಬ ಅಂಧಕಾರಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರಕನಾದುದರಿಂದ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರನಿಗೆ
 ಃ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಂಸಾದಿ ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ಉದ್ಭವಿಸುವನಾಗುತ್ತಲೇ ದ್ರೋಣಂಗೆಯ್ಯ ನಾದುದರಿಂದ
 ಾನಿಗೆ ಸಮಾನನಾದ, ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದರೆ ನಿಶಾಚರರಿಗೆ ಭಯವಾಗುವುದು.] ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಾ
 ಗಳಿಗೂ ಪೂಜ್ಯನಾದ, ಭಗವಂತನಾದ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಕಲ್ಪಪರ್ಯಂತವೂ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕರಮೆಂದು
 ನು||೩೬|| ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕೇಳು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃವಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು-ಈಪೂ
 ತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನು ಈರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಂಗೆಯ್ದು ಮೋರುಬಾರಿ ಪ್ರ
 ಾದಂಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವಾದ ಸತ್ಯಲೋಕವನ್ನು ಎಯ್ದಿದನು. ||೩೭|| ಅನಂತ

ತತೋನುಜ್ಞಾಪ್ಯಭಗವಾಃ ಸ್ವಭವಂಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ | ವತ್ಸಾಃ ಪುಳಿನಮಾನಿನ್ಯೈಃ ಧಾಪೂರ್ವಸಖಂ ಸ್ವಕಮ್ || ೪೧ ||
 ಏಕಸ್ಥಿತ್ವಂ ಪಿಯಾತೇಂದ್ರಿ ಪಾಣ್ಣೇಶಂ ಚಾನ್ತರಾತ್ಮನಃ ಕೃಷ್ಣಮಾಯಾಹತಾರಾಜಃ ಕ್ಷಣಾರ್ದ್ರಂ ವೇನಿ
 || ೪೨ || ಕಿಂಕಿನ್ನವಿಸ್ತುರಂತೀಹವಾಯಾಮೋಹಿತಚೇತಸಃ | ಯನ್ಮೋಹಿತಂ ಜಗತ್ಸರ್ವಮಭೀಷ್ಟಂ ವಿ
 ಸ್ತುತಾತ್ಮಕಮ್ || ೪೩ || ಉಚುಶ್ಚ ಸುಹೃದಂಕೃಷ್ಣಂ ಸ್ವಾಗತಂತೀರಂದಸಾ | ನೈಕೋಪ್ಯಭೋಜಕಬಳವಹಿತ
 ತ್ಸುಧುಭುಜ್ಯತಾಮ್ || ೪೪ || ತತೋಹಗ್ಧಪೀಕಶೋಭ್ಯವಹ್ಯತ್ಯಸಹಾರಭಕ್ತೈಃ | ದರ್ಶಯಂತ್ಯ್ರಾಜಗರಂ
 ನ್ಯವರ್ತತವನಾದ್ವೈಜಮ್ || ೪೫ || ಬರ್ಹಸ್ಪ್ರಗೂನನವಧಾತುನಿಚಿತಿ | ತಾಂಗೇಷೋದ್ರಾದ್ಧಮವೇಣುದಳಶೃಂಗರ

ನ್ನು, ಅನುಜ್ಞಾಪ್ಯ-ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟುಕೊಡಿಸಿ, ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ-ಮುನ್ನಿನಂತೆ, ಸ್ಥಿತಾಃ-ಇರುವ, ವತ್ಸಾಃ-ಕರುಗಳನ್ನು
 ಯಥಾವುರ್ವ-ಸಖಂ-ಮುನ್ನಿನಂತೆಮೇಸ್ತೀಹಿತರುಳ್ಳ, ಸ್ವಕಂ-ತನ್ನದಾದ, ಪುಳಿನಂ-ವರಳಿಟ್ಟಿಯನ್ನುಕೂರಿತು, ಲನಿನ್ಯೈ-ಕರೆತಂ
 ದನು || ೪೧ || ಪೇರಾರ್ಜ-ಎಲೈಘೋರಯೇ, ಆತ್ಮನಃ-ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ, ಅಧವಾತಮಗೆ, ಪಾಣ್ಣೇಶಂ-ಪಾಣಿಕೊಡೆಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣ
 ಮಂತರಾಚ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನುಹೊರತಿದ್ದುಕೊಡ, ಏಕಸ್ಥಿತ್ವಂ-ಬಂದಾದ, ಅಬ್ಬೇ-ಸಂವತ್ಸರವು, ಯಾತೇನತ್ಯಪಿ-ಕಳೆದುಹೋದ್ದಾದ
 ರೂ, ಕೃಷ್ಣಮಾಯಾಹತಾರಃ-ಕೃಷ್ಣನಮಾಯೆಯಿಂದಮೋಹಿತರಾದ, ಅರ್ಭಕಾಃ-ಹುಡುಗರು, ಕ್ಷಣಾರ್ದ್ರಂ-ಸಂವತ್ಸರಕಾಲವನ್ನರೆ
 ನಿಮುಷವನ್ನಾಗಿ, ಮೇನಿಶೇ-ತಿಳಿವರು || ೪೨ || ಜಗತ್ಸರ್ವಂ-ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ, ಯನ್ಮೋಹಿತಂ-ಯಾವಮಾಯೆಯಿಂದಮೋಹಗೂ
 ಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ, ಅಭೀಕ್ಷಣಂ-ಅತೀಶಯವಾಗಿ, ವಿಸ್ತುತಾತ್ಮಕಂ-ವಿಸ್ತೃತ-ಮರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಆತ್ಮಕಂ-ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳವಾ
 ಗುವುದೋ, ಮಾಯಾಮೋಹಿತಚೇತಸಃ-ಅಂತಾಮಾಯೆಯಿಂದಮೋಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು, ಇಹ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಕಿಂಕಿಂ-
 ಆವಾವುದನ್ನು, ನನಿಸ್ತುರಂತಿ-ಮರೆತುಹೋಗುವುದುಇಲ್ಲವೇ? || ೪೩ || ಸುಹೃದಂ-ಪ್ರಿಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನುಕೂರಿತು, ತೇ-
 ನಿನಗೆ, ಸ್ವಾಗತಂ-ಸುಖಾಗಮನವಾಯಿತೋ? ನೀನುಸುಖವಾಗಿಬಂದೆಯಾ, ಏಕೇಕಬಳೋಪಿ-ಬಂದುತುತ್ತಾದರೂ, ನಾಭೋಜಿ-ಉಣ
 ಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವು. ತತಃ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಅತಿರಂಪಸಾ-ಬಹುವೇಗದಿಂದ, ಏಕ-ಬಾ, ಸಾಧು-ಚನಾಗಿ, ಧುಜ್ಯತಾಂ-ಉಣಲ್ಪಡಲಿ, ಎಂ
 ದು, ಉಕುಶ್ಚ-ಹೇಳಿದರು || ೪೪ || ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಕೃಷ್ಣೇಕೇಕಃ-ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೋಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಅರ್ಭಕೈಸ್ಸಹ-ಹುಡುಗರೊಂ
 ದಿಗೆ, ಹಸನ್-ನಗುತಲಿರುವನಾಗಿ, ಅಭ್ಯವಹ್ಯತ್ಯ-ಉಪಮಾಡಿ, ಅಜಗರಂಚರ್ಮ-ಜಟ್ಟಿಸಲೆಹಾವಿನತೊಗಲನ್ನೂ, ವರ್ಶಯಂ
 ಶ್ಚ-ತೋರಿಸುತ್ತಲಿರುವನೂಆಗಿ, ವನಾತ್-ಬೃಂದಾರಣ್ಯದಿಂದ, ಪ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನುಕೂರಿತು, ನ್ಯವರ್ತತ-ತಿರುಗಿದನು || ೪೫ ||

ರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಂ ಕೇಳಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಕರುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವದಂತೆ ತನ್ನ ವಿಚಿ
 ತ್ರದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ತನ್ನದಾದ ಆಮರಳುದಿಂಚೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದನು. || ೪೧ || (“ಈವರೆಗೂ ಆ ಗೋಪಾಲ
 ಬಾಲಕರು ಎಂತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು? ಮತ್ತು ಅವರು ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮರೆತಿದ್ದರು?”
 ಎಂದಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುವನು.) ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಯಾವ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣೇಶನಾದ ಶ್ರೀಕೃ
 ಷ್ಣನಂ ಹೊರತು ಬಂದುಕ್ಷಣವೂಸಹ ಸಂವತ್ಸರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದೋ, ಅಂತಾಗೋಪಬಾಲಕರು ಶ್ರೀಕೃ
 ಷ್ಣನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಬಂದು ಸಂವತ್ಸರವೇ ಕಳೆದು ಹೋದರೂ ಅಷ್ಟುಕಾಲವನ್ನು ಅರ್ಧಕ್ಷಣವ
 ನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದರು || ೪೨ || ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತನಾದ ಜಗತ್ತು ಹೇಗೆ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಮರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆತ್ಮಸ್ವರೂ
 ಪವುಳ್ಳದ್ದೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಯಾಮೋಹಿತನಾದ ಚಿತ್ತವುಳ್ಳ ಜನರು ಆವಾವುದನು ತಾನೇ ಮರೆಯದೇ ಇರುವರು? ||
 ಆದುದರಿಂದಲೇ ನೋಹಿತರಾದ ಆ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕೂರಿತು, ಎಲೈ ಮಿತ್ರನೇ! ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಿಂ
 ದಿನು ಬಂದವನಾದೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮಿಂದ ಬಂದು ತುತ್ತಾದರೂ ಉಣಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವು. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಬಂದು
 ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ಭೋಜನವು ಮಾಡು || ೪೩ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗೋಪ ಬಾಲಕರಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮು
 ಗುಳುನಗೆ ಯುಕ್ತವನಾಗಿ ಆಬಾಲಕರೊಡಗೂಡಿ ಭೋಜನಂಗೆಯ್ದು ಅವರಿಗೆ ಆ ಅಜಗರ ಚರ್ಮವಂ ತೋರಿಸುತ್ತ ಆ
 ಕಾಡಿನವೆನೆಯಿಂದ ಗೋಕುಲವಂ ಕೂರಿತೆಯ್ದಿದನು. || ೪೪ || ಅದಂತೆ- ನವಿಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ವನದಲ್ಲಿ

ಪೊತ್ಸವಾಧ್ಯಃ |ವತ್ಸಾಕ್ ಗೃಣನ್ ನುಗಗೀತವಿತ್ರಕ್ರೀಡೀರ್ಗೋಪಿದ್ಯಗುತ್ಸವದ್ಯಶಿಪವಿವಶಗೋಪಮ್ ||
ಅದ್ಯಾನೇನಮಹಾನ್ಯಾಳೋಯಶೋದಾನಂದಸೂನುನಾ | ಹತೋವಿತಾವಯಂಚಾಸ್ತಾದಿತಿಬಾಲಾವ್ರಜಜ
ಗು||೪೮||ರಾಜಾ||ಬ್ರಹ್ಮಕಪರೋದಭವೈಕ್ಯೈಯಿರ್ಯಾಪ್ರಮೋಕಧಂಭವತ್ | ಯೋಭೂತಪೂರ್ವಗೋಕ್ತೆ
ಮುನೋದಭವೈವೈವೈಕಧ್ಯತಾಮ್ || ಶ್ರೀಶಂಕಃ | ಸತ್ಯಮಾಮೇವಜಾತೂತಾನೃಕಸ್ಯಾತ್ಮೈವವಲ್ಲಭಃ | ಇತರೆ

ಬರ್ಹ ... ಅಂಗಿ-ಬರ್ಹ-ನುಲಗರಿ, ಪ್ರನೂನ-ಪುಷ್ಪಗಳು, ನವ-ಹೊಸತಾದ, ಧಾತು-ಕಾವಿಮೊದಲಾದಧಾತುಗಳು, (ಇವುಗಳಿಂದ)ವಿಚಿತ್ರಿತ-ಚಿತ್ರವಾಗಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಂಗಿ-ಮಯ್ಯುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ,ಪ್ರೋದ್ಯಮು .... ಆಧ್ಯಃ-ಪ್ರೋದ್ಯಮು-ಅಧೀವಾದ, ವೇಣುವಳಶೃಂಗರವ-ವೇಣು-ಕೊಳಲಿನ, ವಳಿ-ಎಲೆಗಳ, ಶೃಂಗ-ಕೊಂಬಿನ, ರವ-ಶಬ್ದಗಳಿಂದಾದ, ಉತ್ಸವ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಆಧ್ಯಃ-ಸಂಪನ್ನನಾಗಿಯೂ, ವತ್ಸಾಕ್-ಕರುಗಳನ್ನು, ಗೃಣ-ಲಾಲಿಸಿಕರೆಯುವನಾಗಿಯೂ, ಅನುಗೀತವಿತ್ರಕ್ರೀಡೀ-ಅನುಗ-ಸಂಗಾತಿಗಳಿಂದ, ಗೀತ-ಪಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಪವಿತ್ರ-ಪುಣ್ಯವಾದ, ಕೀರ್ತಿ-ಯಶಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಗೋಪೀವೃಗುತ್ಸವದ್ಯಶಿ-ಗೋಪೀ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರ, ದ್ಯುಕ್-ಕಂಠುಗಳಿಗೆ, ಉತ್ಸವ-ಹಬ್ಬವಾದ, ದ್ಯುಶಿ-ದರ್ಶನವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಗೋಪಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು, ಪ್ರವಿವೇಶ-ಹೊಕ್ಕನು ||೪೭|| ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಯಶೋದಾನಂದಸೂನುನಾ-ಯಶೋದೇಗನಂದಗೋಪನಿಗೊಮ್ಮಗನಾದ, ಅನೇನ, ಈಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಮಹಾನಾನ್ಯಾಳಿ-ಡೊಡ್ಡಹಾವು, ಪತ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು. ಅಸ್ಮಾತ್-ಈಹಾವಿನದೇನೆಯಿಂದ, ವಯಂಚ-ನಾವೊಕ್ಕೂಡ, ಅವಿತಾ-ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದೆವು. ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಬಾಲಾ-ಹುಡುಗರು, ವ್ರಜ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಜಗು-ಹಾಡಿದರು ||೪೮|| [ಪರೀಕ್ಷಿತ್ಯುಕ್ತವು] ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದಶಂಕನೇ, ಸೋವೈವೈವೇಮ-ತವಿತ್ತದಹುಟ್ಟಿದವರಾದ, ತೋಕ್ತವ್ಯಮಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ, ಯ-ಯಾವವೇಮವು, ಅಪೂತಪೂರ್ವ-ಪೂರ್ವಮೊಳಗುಂಟಾದ್ದಲ್ಲವೇ, ನಪ್ರೇಮಾ-ಅಪ್ರೀತಿಯು, ಇರ್ಯಾ-ಇಷ್ಟರಮಾ, ಪರೋದ್ಯವೇ-ಪರವನಿಂದಹುಟ್ಟಿದವನಾದ, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಕಧಂಭವೇ-ಹೇಗಾದೀತು, ಕಧ್ಯತಾಂ-ಹೇಳಲ್ಪಡಲಿ||೪೯|| (ಶುಕೋತ್ತರವು).)ನೃಪ-ಅರಸನೇ! ಜಂತೂನಾಂ-ಪಾಣಿಗಳಾದ,ನರ್ವಾಪಾವೇವ-ಎಲ್ಲರಿಗೂವೇ, ಸ್ವಾತ್ಮ್ಯವ-ರಮ್ಯತತ್ವನೇ,ವಲ್ಲಭಃ-ಪ್ರಿಯನಾದವನು. ಇತರೇ-ಅನ್ಯರಾದ, ಅವತ್ಯವಿತಾ-ದಾಳಿ-ಪುತ್ರಧನ ಮುಂತಾದವುಗಳು, ತದ್ವಲ್ಲಭತಯೈವಹಿ-ತತ್-ಅ

ರುವ ಗೈರಿಕಾದಿಧಾತುಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಚಿತ್ರವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಹವುಳ್ಳ ಆಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಕೊಳಲುಕೊಂಬುಗಳ ಧ್ವನಿಯಿಂದಂಟಾದ ಉತ್ಸವಮೊಡಗೂಡಿರುವನಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತಲಾಲನೆಯಿಂದ ಕರುಗಳು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಸುಗಡಬರುತಲಿರುವ ಗೋಪಬಾಲಕರು ಗಾಂಧರ್ವ್ಯುಲ್ಲಡುತಲಿರುವ ಪಾವನವಾದ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಮತ್ತು ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಂಠುಗಳಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹರೂಪವಾದ ದರ್ಶನವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಸಹ ಗೋಕುಲವೆ ನೆಂದಿದನು. ||೪೭|| ಆಮೇಲೆ ಆಗೋಪ ಬಾಲಕರು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿರುವರಂ ಕುರಿತು “ ಯಶೋದಗೆ ಅನಂದ ಕವನಾಗಿರುವ ಪುತ್ರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ವನದಲ್ಲಿ ಮಹಾನರ್ಪವು ಈಗಲೇ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಾವು ಇವನಿಂದ ವೃತ್ತ್ಯರೂಪವಾದ ಅಮಹಾನರ್ಪದವೇಯಿಂ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆವು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ||೪೮|| (ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶುಕಮುನಿಯಿಂದ ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರಿಗೊಮ್ಮಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಾತೀತಯವ್ರಯಾಪರೀತಿಯಾಗಿದ್ದೇ ಆರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಒಂದುಸುವತ್ಸರದವರೆಗೂ ತಮ್ಮಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಾತೀತಯವು ತಡೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬಿಲ್ಲವೆಂಬ ವೃದ್ಧಿಯೆ ನೆಂದಿತೆಂದು ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ, ತಮ್ಮ ಪುತ್ರನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪುತ್ರಗೀತಲೂ ಲಭಿಕವಾಗಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ವಿದ್ದವನುಲೂ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆಯರ್ಥವನ್ನೇ ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಪುನಃ ಶುಕಮುನಿಯಂ ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನದಂತೆ) ಎಲೈ, ಶುಕಮುನಿಯೇ! ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಯಾವಪ್ರೇಮಾತೀತಯವು ತಮ್ಮ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ ಪೂರ್ವದೊಳಗುಂಟಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ, ಆಪ್ರೇಮಾತೀತಯವು ಅನ್ಯರಾದ ಯಶೋದಾ ನಂದಗೋಪರ ಪುತ್ರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಏತು ಉಂಟಾಯಿತೋ, ಅದಂ ನನಗೆ ನಿರೂಪಿಸುವನಾಗು. ||೪೯|| ಹೀಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಶುಕಮುನಿಯು ಪೇಳುವನಂತೆ-] ಎಲೈ, ಅ

ಪತ್ಯನಿತ್ಯಾದ್ಯಾಸ್ತದ್ವೈಭವತಯೈವಹಿ||೫೦||ತದ್ರಾಜೆಂದ್ರಯಥಾನ್ನಹಸ್ಸಸ್ವಕಾತ್ಯನಿವಹಿನಾಮ್| ನತ
ಧಾಮಮತಾಲಂಛೀಪುತ್ರವಿತ್ತಗೃಹಾದಿಮ||೫೧|| ದೇಹಾತ್ಮನಾದಿನಾಂಪುಂಸಾಮಪಿರಾಜನ್ಯಸತ್ತಮ | ಯ
ಧಾವಹಃ ಪ್ರಿಯತಮಸ್ತಧಾನಹ್ಯನುಯಚತಮ || ೫೨ || ದೇಹೋತಿಮಮತಾಭಾಕ್ಚೇತ್ಸಹ್ಯಸಾವಾತ್ಮ
ವತ್ಪ್ರಿಯಃ | ಯಜ್ಞೇರ್ಯತ್ಯಪಿವಹಿಸ್ಮಿ೯ಜೀವಿತಾಕಾಬಲೀಯಸೀ||೫೩||ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಿಯತಮಸಾಸ್ವತ್ಯಾ
ಸರೈವಾಮವಹಿನಾಮ್|ತದರ್ಥಮೆವಸಕಲಂಜಗಚ್ಛೇತಚ್ಚರಾಚರಮ್ ||೫೪|| ಕೃಷ್ಣಮನಮವಹಿತಾಸ್ವ

ತ್ಯನಿಗೆ, ವಲ್ಲಭತಯೈವಹಿ-ಪ್ರಿಯವಹತನದಿಂದಲೇವೇ, ಅಲ್ಲವೆ||೫೦|| ರಾಜೇಂದ್ರ-ರಾಯರಕ್ಷತ್ರೇಷುನಾದವನೇ! ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ,
ದೇಹಿನಾಂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ, ಸ್ವಸ್ವಕಾತ್ಯನಿ-ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ, ಸ್ನೇಹಃ-ವೈಶ್ರಿಯು ಯಥಾ-ಹೇಗೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಪುತ್ರ
ವಿತ್ತಗೃಹಾದಿಮ-ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರು, ವಸಿಮಾಂತಾನು-ವಶ್ಯ, ವಮತಾಲಂಛೀ-ರನ್ನವೆಂಬ ಅಭಿವೇಶನವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವುದು, ನ-
ವಿಲ್ಲವು ||೫೧||ರಾಜನ್ಯಸತ್ತಮ-ರಾಜನ್ಯ-ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತರಾದರ್ಥರಗಳಲ್ಲಿ, ಸತ್ತಮ-ಅತ್ಯಂತನತ್ಯುರ-ಷನಾದವನೇ! ದೇಹಾತ್ಮನಾ
ದಿನಾಂ-ದೇಹವೇ ಆತ್ಮವೆಂದುಹೇಳುವವರಾದ, ಪುಂಸಾಮಪಿ-ಪುರುಷರಿಗೂ ಕೂಡ, ದೇಹಃ-ಕರೀರವು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಪ್ರಿಯತಮಃ-
ಬಹಳಇಷ್ಟವಾಗಿರುವುದೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಯೇ-ಯಾವಪುತ್ರ-ನಾರಥನಾದಿಗಳು, ತಂ-ಆಶೀರ್ವವನ್ನು, ಅನು-ಅನುಸರಿಸಿರುವವರೋ,
ತೇಚ-ಅವುಗಳೂಕೂಡ, ನಹಿ-ಅಲ್ಲವಷ್ಟಿ, ||೫೨||ದೇಹಃ-ಕರೀರವೇ, ಅತಿಮಮತಾಭಾಕ್ಚೇತ್-ಅತಿ-ಅಂತ್ಯಂತವಾದ, ಮಮತಾ-ನನ್ನ
ದೆಂಬಅವಿಮಾನವನ್ನು, ಭಾಕ್ಚೇತ್-ಹೊಂದಿದ್ದುದಾದರೆ, ತರ್ಹಿ-ಆವಜ್ಞದಲ್ಲಿಯೂ, ಯೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅಸ್ಮಿ೯ಜೇ-ಈ
ರಿರುವು, ಜೀರ್ಯತಿಸತ್ಯಪಿ-ಮುನಿಯಾದುದಾದ್ದಾಗುತಿರಲೂಕೂಡ, ಜೀವಿತಾಕಾ-ಪ್ರಾಣವಚಕಯು, ಬಲೀಯಸೀ-ಬಲವಾದದ್ದೋ,
ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಅಸಾ-ಈವಹವು, ಆತ್ಮವತ್-ಆತ್ಮನಂತೆ, ಪ್ರಿಯಃ-ಇಷ್ಟವಾದುದು, ನ-ಅಲ್ಲವು ||೫೩|| ತಸ್ಮಾತ್-ಆಕಾರ
ಣದಿಂದ, ದೇಹಿನಾಂ-ಕರೀರವು-ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ-ಎಲ್ಲರಿಗೂವೆ, ಸ್ವಾತ್ಮಾ-ತಮ್ಮಆತ್ಮನು, ಪ್ರಿಯತಮಃ-ಅಂತ್ಯಂತಪ್ರಿಯನಾದವ
ನು, ಸಕಲಂ-ಸಮಸ್ತವಾದ, ಚರಾಚರಂ-ಜಂಗಮಸ್ಥಾನರೂಪವಾದ, ಜಗಚ್ಛ-ಪ್ರಪಂಚವೂಕೂಡ, ತದರ್ಥಮೇವ-ಆತನ್ನೆಆತ್ಮ
ನಿಗೋ-ನಾಗವೇ ||೫೪|| ತ್ವಂ-ನೀನು, ಏನಂಕೃಷ್ಣಂ-ಈಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಖಿರಾತ್ಮನಾಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ, ಆತ್ಮಾನಂ-ಆತ್ಮನನ್ನಾ
ಗಿ, ಅಧಮಾ-ಜೀವಾತ್ಮರಿಗಸಾಕ್ಷ್ಯವೈತನ್ಯವನ್ನಾಗಿ, ಅವೇಹಿ-ತಿಳಿದುಕೋ, ಸೋಪಿ-ಅನರ್ವಾತ್ಮನೂಕೂಡ, ಜಗದ್ವಿತಾಯ-ಲೋ

ರನೇ! ಕೇಳು- ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ತಮ್ಮಆತ್ಮನೇ ಅತ್ಯಂತೇಷ್ಟನಾಗಿರುವನು ಅನ್ಯಗಳಾದ
ಪುತ್ರಧನಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟಗಳಾಗುವವು. ಅಷ್ಟೆಹೊರತು
ಅವು ಸ್ವತಃ ಇಷ್ಟಗಳಾಗಲಾರವು ||೫೦||ಅಮತೆಂದರೆ- ಎಲೈ, ಅರನೇ! ಅದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಯಾ
ವರೀತಿಯಿಂದ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಷಯವಾದ ತಮ್ಮವೇಹಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹವಿರುವುದೋ; ಅದೇರೀತಿಯಿಂದ ಪುತ್ರಧ
ನಗೃಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಮತೆಗಿವಿಷಯವಾದ ಸ್ನೇಹವಿರುವುದಿಲ್ಲ ||೫೧||ಆತ್ಮಾಧ್ಯಾಸದ ತಾರತಮ್ಯದಿಂದ ಕಾಣಲ್ಪಡಾ
ವ ಸ್ನೇಹತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಆತ್ಮನೇಕಾರಣನೆಂದು ತೋರಿಕಲೋಸುಗ ಮೂಢಾಮೂಢಭೇದದಿಂದ ವಿಶೇಷಮ ಪೇ
ಳುವನು- ಅದಂತೆನೇ,-) ಎಲೈ, ರಾಜಶೇಷವನೇ! ದೇಹವೇ ಆತ್ಮನೆಂದು ವಾದಂಗೆಯ್ಯತಲಿರುವ ಮೂಢರಿಗೂಕೂ
ಡ ದೇಹವೇ ಅತಿಪ್ರಿಯವಾಗಿ ತೋರುವಹಾಗೆ ದೇಹವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪುತ್ರಾದಿಗಳು ಅತಿಪ್ರಿಯರ
ಲ್ಲವು ||೫೨|| ಮತ್ತು ದೇಹವು ಮಮತೆಗೆ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಮರಣವು ಸನ್ನಿಹಿತವಾದದಾ
ಗಲೂಕೂಡ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಶೆ ದೃಢವಾಗಿರುವುದೋ, ಆಕಾರಣದಿಂದ ದೇಹವೂ ಕೂಡ ಆತ್ಮ
ನಂತೆ ಅತಿಪ್ರಿಯವಲ್ಲವು. ||೫೩|| ಎಲೈ ಅರನೇ! ಅದರಿಂದ ನಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮನೇಪ್ರಿಯನಾಗಿ
ರುವನು. ಅಂತಾ ಆತ್ಮನಿಗೋಸುಗವೇ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಈನಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಇಷ್ಟವಾಗಿರುವುದೇಹೊ
ರತು ಸ್ವತಃ ಇಷ್ಟವಲ್ಲವು. ||೫೪||ಎಲೈ, ಅರನೇ! ಕೇಳು- ಈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನಮಸ್ತ ಜೀವರಿಗೂ ಮುಖ್ಯನಾದ

ಮಾತ್ಮಾನಮಖಿಲಾತ್ಮನಾಮ | ಜಗದ್ಧಿತಾಯಕೋಪ್ಯತದ್ವಿವಾಭಾತಿಮಾಯಯಾ ||೫೫|| ವಸ್ತುತೇಜಾ
ನತಾಮತ್ರೈಕೈತ್ಯಸ್ಯಾಸ್ಥಾಸ್ಥಾಚರಿವ್ಯಚ | ಭಗವದ್ರೂಪಮಖಿಲಂನಾನ್ಯದ್ವೈತ್ಯಸ್ಯಸಿಂಚನ||೫೬|| ಸರ್ವೈ
ಷಾಮುಪಿಭೂತಾನಾಂಭಾವಾರೋಭವತಿಸ್ತೃತಃ | ತಸ್ಯಾಪಿಭಗವಾಽಕೃಷ್ಣಾಕಿಮತದ್ವೈತ್ಯಸ್ಯರೂಪ್ಯತಾಮ್ ||
ಸಮಾಶ್ರಿತಾಯಪದಪಲ್ಲವಪ್ಲವಮಹತ್ಪದಂಪುಣ್ಯಯಕೋಮುರಾರಿಃ | ಭವಾಂಬುಧಿವತ್ಸ್ಯದಂಪದಂ
ಪರಂಪರಮಪದಮಯದ್ವೈರದಾಂನತೇಷಾಮ್ ||೫೭|| ಎತತ್ತೈಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತಂಯತೈಪೃಷ್ಠೋದಮಿಹತ್ವಯಾ

ಕದಹಿತಕ್ಕೋನುಗ, ಮಾಯಯಾ-ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಅತ್ರ-ಈಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ದೇಹೀವ-ಕೀರವುಳ್ಳವನಂತೆ, ಆಭಾತಿ-ತೋರುತ್ತಿ
ರುವನು (ದಿಟವಾಗಿಶೀರಿಯಲ್ಲವು)||೫೫||ಅತ್ರ-ಇಲ್ಲಿ, ವಸ್ತುತೇ-ದಿಟವಾಗಿ, ಕೃತ್ಯಂ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ಜಾನತಾಂ-ತಿಳಿದವರಿಗೆ, ಸ್ಥಾ
ಸ್ಥಾ-ಸ್ಥಿರವಾಗಿಯೂ, ಚಂಪ್ಲಚ-ಚರವಾಗಿಯೂಇರುವ, ಅಖಿಲಂ-ಸಮಸ್ತವೂ, ಭಗವದ್ರೂಪಂ-ಭಗವಂತನಸ್ವರೂಪವೆ
ನೈತ್ಯಸ್ಯ-ಬೇರೆಪದಾರ್ಥವು, ಸಿಂಚನ-ಕೊಂಚವಾದರೂ,ನಾನ್ವಿ-ಇಲ್ಲವು)||೫೬|| ಸರ್ವೈಷಾಂಭೂತಾನಾಂ-ಸಕಲಭಾವಪದಾರ್ಥಗಳ
ಭಾವಾರ್ಥಃ-ಉಂಟಾಗಿರುವಿಕೆಯೆಂಬಪರಮಾರ್ಥವು,ಭವತಿ-ಪರಿಣಾಮಿಕಾರಣವಾಗಿ, ಸ್ತೃತಃ-ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ,(ಅಥವಾ)ಭೂತಾ
ನಾಂ-ಸತ್ಯದಂತೆತೋರುತ್ತಿರುವ, ಸರ್ವೈಷಾಮುಪಿ-ಸಕಲಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೂ, ಭಾವಾರ್ಥಃ- ಪರಿಣಾಮವೇಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿವುಳ್ಳ
ಪ್ರಕೃತಿಸದಾರ್ಥವು, ಸ್ತೃತಃ-ಕಾರಣವೆಂದುಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಭವತಿ-ಆಗುತ್ತಿದೆ. ತಸ್ಯಾಪಿ-ಅಂತಾಕಾರಣಕ್ಕಾಗಲೂ, ಭಗ
ವಾನ್ಯುಕ್ತೈ-ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಭಾವಾರ್ಥಃ-ಸತ್ವರೂಪವಾದ ಪರಮಾರ್ಥವಸ್ತುವೆಂದು, ಸ್ತೃತಃ-ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನು,
ಆಗುತ್ತಿದಾನೆ (ಭಗವತ್ಸತ್ವಾನುತಿಕ್ರವಾದ್ಯುಕ್ತಾರಣಸತ್ತೆ - ಕಾರಣಸತ್ತಾಧೀನವಾದ್ದು ಕಾರ್ಯ ಸತ್ತೆ - ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಆತ್ಮಸತ್ತೆಗಿಂತ
ಲೂಬೇರೆಸತ್ತಿಲ್ಲವು) ಆದ್ದರಿಂದ)ಅತದ್ವೈತ್ಯ-ಅನಾತ್ಮವಾಗಿಸತ್ತೆಯೇಳ್ವವಸ್ತು, ಸಿಂ-ವಿನುಂಟು ರೂಪ್ಯತಾಂ-ತೋರಿಸ್ವಲ್ಪ
ವಶಿ|| ೫೬||ಯೇ-ಯಾವುರುಷರು, ಪುಣ್ಯಯ ಕೋ(ಮುರಾರೀ-ಪುಣ್ಯವಾದಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳಕೃಷ್ಣನ, ಮಹತ್ವದಂ-ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಗತಿ
ಯಾದ,ಆಧವಾ ಉತ್ತಮಗತಿಯಾಗಿರುವ, ಪದಪಲ್ಲವಪ್ಲವಂ-ಪದಪಲ್ಲವ-ಹಿಗುರಿನಹಾಗಿರುವ ಅಡಿಯೆಂಬ,ಪ್ಲವಂ-ತೆಪ್ಪಲನ್ನು,ಸಮಾಶ್ರಿ
ತಾಃ-ಅವಲಂ ಬಿಸಿದವರಾಗಿರುವರೋ, ತೇಷಾಂ-ಅವರಿಗೆ, ಭವಾಂಬುಧಿಃ-ಸಂಸಾರವೆಂಬಕಡಲು,ವತ್ಸ್ಯದಂ-ಕರುವಿನಹೆಜ್ಜೆಯಂತೆ,ತು
ಜೈವಾಗಿರುವುದು. ಆಥವಾನಂಜದಾಗಿರುವಮು, ಪರಂಪದಂ-ಮುಕ್ತಿ ಸ್ಥಾನವಾದ ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕವೇ, ಪದಂ-ಗತಿಯಾಗಿರುವು
ದು, ಯತೇ-ಯಾವುದು,ವಿಪದಾಂ-ಜನನಮರಣಾದಿ ವಿಪತ್ತುಗಳಿಗೆ, ಪದಂ-ಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವುದೋ,ತತ್- ಅದು(ಅಷ್ಟಾನನಂಸಾರವು)
ನ-ಇಲ್ಲವು|| ೫೭|| ಭುವಿ-ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ,ಕೌಮಾರೇ-ಕೌಮಾರವಯಸ್ಸಿನೊಳಗೆ, ಹುಕ್ಯತಂ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಚರಿತ್ರವು,ಪೌ

ಆತ್ಮನನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಕೋ, ಅಂತಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಅ
ವತರಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯನಂತೆತೋರುವನು. ||೫೫||ಈಕೃಷ್ಣನು ಕೇವಲ ದೇಹಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಆತ್ಮನಲ್ಲವು. ಮತ್ತೆ
ಯೇನೆಂದರೆ- ಜಡಗಳಿಗೂಸಹ ಆತ್ಮನೆಂದುಪೇಳುವನು-) ಪರಮಾರ್ಥದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಜಗತ್ಕಾರಣ
ವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಚರಾಚರ ರೂಪವಾದ ಈಸರ್ವಪ್ರಪಂಚವು ಭಗವಂತನೇ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಉ
ಳ್ಳದ್ದು ಎಂದು ತೋರುವುದೇ ಹೊರತು ಆಭಗವಂತನಿಗಿಂತಲೂ ಅನ್ಯವಾದವಸ್ತುವು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂಇಲ್ಲ ||೫೬||
ಅದೆಂತೆನೆ- ಸಮಸ್ತ ಭೂತಂಗಳಿಗೂ ಮೂಲಕಾರಣ ವಾದವಸ್ತುವೇ ಪರಮಾರ್ಥವೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.ಅಂ
ತಾ ಮೂಲಕಾರಣ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಕೂಡ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಮೂಲಕಾರಣ ವಾದುದರಿಂದ ಅವನಿ
ಗಿಂತಲೂ ಅನ್ಯವಾದ ಯಾವವಸ್ತುವು ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟೀತು? [ಸರ್ವಪೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸ್ವರೂಪವೇಸರಿ.] ||೫೭||
ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಆಕಾರಣವಿಂದ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಪಾ
ದಪಲ್ಲವವೆಂಬ ನಾವೆಯಂ ಯಾವವುರುಷರು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರೋ, ಅಭಕ್ತರಿಗೆ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಮುದ್ರವು
ಕರುವಿನಹೆಜ್ಜೆಯಂತೆ ಗುಖದಿಂದ ತರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದು. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ವೈಕುಂಠವೇ
ಸ್ಥಾನವಾಗುವುದು. ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ವಿಪದವಾದುದು ಯಾವುದುಂಟೋ ಅದು ಪುನಃ ಒಂದುಗವಯು
ದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ||೫೭|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಯಾವಕೌಮಾರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಮಾಡ

ಯೇತ್ಯಾ ವಾಚಿಕೈಃ ಕೃತಂ ಪೌಗಂಡೇ ಕೀರ್ತಿತಂ ಭುವಿ || ೫ || ಎತತ್ಸು ಹೃದಿ ಭಜ್ಯತಂ ಮುರಾರಿಫಾರ್ದನಂ ಶಾ
 ಡ್ವಲಭೋಜನಂ ಚ | ವ್ಯಕ್ತತರಂ ರೂಪಮಜೋರವ್ಯಭಿಷ್ಟಮಶೃಣ್ವ್ಯ ಗೃಣನ್ ತಿನರೋಖಿಲಾರಾಧ್ನ || ೬೦ ||
 ಇತಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಚತುರ್ದಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಗಂಡೇ-ಪೌಗಂಡಮಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಕೀರ್ತಿತಂ-ಬಾಲಕರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂಬುವದು, ಯತ್-ಯಾವುದೋ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ
 ಅಪಂ-ನಾನು, ಯತ್ಪ್ರಪ್ತಂ-ಯಾವವನ್ನು ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ತದೇತತ್ಸರ್ವಂ-ಆಕೆಯೆಲ್ಲವೂ, ತೇ-ನಿನಗೆ-ಆಖ್ಯಾತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು
 ಗಿದೆ || ೫ || ಮುರಾರೇ-ಕೃಷ್ಣನ, ಸುಹೃದ್ಭಿಃ-ಗಳಿಗಿರುವದೋ ಪಾಲಕರಿಂದಿಗೆ, ಚರಿತಂ-ಉಂಟುನಿಹೆಯೂ, ತಿರುಗುನಿಹೆಯೂ, ಅಘಾ
 ದ್ವಸಂ-ಅಘಾನುರಸಂ ಹಾರವೂ, ಕಾವ್ಯಲ-ಭೋಜನಂ-ಚ-ಕಾವ್ಯಲ-ಎಳೆಹುಲ್ಲಿನಿಂದಹನು ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಭೋಜನಂ-ಚ-ತಂಗಳಿಗುಂ
 ಟುನಿಹೆಯೂ, ವ್ಯಕ್ತೇತರತ್-ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೇರೆಯಾದ, ರೂಪಂ-ಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವ ತ್ಯಕ್ತವಾದ, ವತ್ಸವತ್ಸಪಾಲ
 ರೂಪವೂ, ಅಧಮ ಚಿವ್ಯವಾಸವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದು, ಅಜೋರ್ವ-ಭಿಷ್ಟವಂ-ಅಜ-ಬ್ರಹ್ಮನ, ಉರ-ಅಧಿಕವಾದ, ಅಭಿಷ್ಟವಂ-ಗೋತ್ರ
 ವೂಂಟು, ವತೇ-ಈಚರಿತ್ರವನ್ನು ಶೃಣ್ವ-ಕೇಳುತ್ತಿರುವ, ಗೃಣ-ಪರಿಣತ ಲಿರುವ, ನರಃ-ಪುರುಷನು, ಅಖಿಲಾರ್ಥ-ಧರ್ಮ
 ಧರ್ಮಕಾಮ ವೋಕ್ಷ್ಯಗಳಿಂಟು, ಸಕಲಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು, ಏತಿ-ಹೊಂದುತಲಿರುವನು || ೬೦ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಗವತೇ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥೋಪನಿಷ್ಯಂಪದಮಸ್ಕಂಧ
 ಚತುರ್ದಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಲ್ಪಟ್ಟ ಅಘಾಸುರ ಸುಹಾರಾದಿ ವ್ಯಾಪಾರವು ಪೌಗಂಡಮಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಬಾಲಕರಿಂದ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಹೇ
 ಳಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತವೇನೆಂದು ಯಾವ ಅರ್ಥವಂ ನಾನು ನಿನ್ನಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ಅಸಮಸ್ತಾರ್ಥವೂ ನಿ
 ನಗೆ ನಿನ್ನಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. || ೫ || ಮುರವೈರಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ- ಹಾಗೆ ನಿತ್ರೋಡಗೂಡಿ ವಿಹಾರಂಗೆ
 ಯ್ದ ಕ್ರಮವನ್ನೂ, ಅಘಾಸುರನ ಸುಹಾರವನ್ನೂ, ವನಭೋಜನವನ್ನೂ, ಜಡಪ್ರಪಂಚಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅನ್ಯವಾದ
 ಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವತ್ಯಕ್ತವಾದ ಗೋಪಾಲಕರ ರೂಪಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದಕ್ರಮವನ್ನೂ, ಮಹತ್ವಾದ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತುತಿಯನ್ನೂ,
 ಸಹ ಯಾವವನು ಪಠನು ಗೆಯ್ಯನೋ, ಅಪುರುಷನು ಸಮಸ್ತ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಂ ಪಡೆಯುವನು. || ೬೦ ||

ಕುಕಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾ
 ನ್ಯವಾಸಿಗಳಿಂದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇ
 ಶೋರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರ
 ಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿ
 ಲಾಸವು” ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
 ದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ
 ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.
 ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಬಾದರಾಯಣಿಃ || ತತಶ್ಚ ಪೌಗಂಡವಯಸ್ಸಮಾಶ್ರಿತೌಬಭೂವತುಸ್ತೌಪಶುಪಾಲಸಮ್ಯಕ್ತೌ ಗಾಶ್ಚಾರ
ಯಂತೌನಖಭಿಸ್ಸಮಂಪದ್ಯೃಷ್ಟೌಂದಾವನಂಪುಣ್ಯಮತೀವಚಕ್ರತುಃ || ೧ || ತನ್ಮಾಧಮೋವೇಣುಮುಂದಿರಯಾ
ವೃತೋಗೊಪೈರ್ಗೃಣದಿಭಿಸ್ಸವ್ಯಯಶೂಬಲಾನ್ವಿತಃ || ಪಶೂಪುರಸ್ಕೃತ್ಯಪಶವ್ಯಮಾವಿಶದ್ವಿಹರ್ತುಕಾ
ಮಾಕುಸುಮಾಕರಂವನಮ್ || ೨ || ತನ್ಮಂಜುಘೋಷಾಳಿಮೃಗದ್ವಿಜಾಕುಲಂಮಹನ್ಮನಃಪ್ರಖ್ಯಪಯಸ್ಸರ

೧೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

(ಶುಕವಾಕ್ಯವು) ತತಶ್ಚ-ಆಮೇಲೆ ಯಾದರೋ ತಾ-ಅರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಪೌಗಂಡವಯಃ-೨೦ನಿಂದ ೧೦ ವರುಷಗಳವರೆ
ಗೂ ಪೌಗಂಡಪ್ರಾಯವನ್ನು, ನಮಾಶ್ರಿತೌ-ಅವಲಂಬಿಸಿದವರಾಗಿ, ಪಶುಪಾಲಸಮ್ಯಕ್ತೌ-ಪಶುಪಾಲ-ಗೋಪಾಲಕರಿಗೆ, ಸಮ್ಯಕ್ತೌ-ಒ
ಪ್ಪಿಗೆ ಯಾದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ನಖಭಿಸ್ಸಮಂ-ಗೆಳೆಯೆರಡನೆ, ಗಾಃ-ಗೋ(ವು)ಗಳನ್ನು, ಚಾರಯಂತೌ-ಸಂತೌ-ಮೇಯಿಸುತ್ತಲಿರು
ವರಾಗಿ, ಪದ್ಯಃ-ತಮ್ಮಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ, ಬೃಂದಾವನಂ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯವನ್ನು, ಅತೀವಪುಣ್ಯಂ-ಒಹಳಪುಣ್ಯವುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಚಕ್ರತುಃ-
ಮಾಡಿದರು || ೧ || ಬಲಾವಿಸ್ತತಃ-ಬಲಾಮನೊಡನೆ ಕೂಡಿದವನಾದ, ಮಾಧವಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದಕೃಷ್ಣನು, ವೇಣುಂ-ಕೊಳಲನ್ನು,
ಉದೀರಯಾ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಉಮತಲಿರುವನಾಗಿ, ಸ್ವಯಶಃ-ತನ್ನಕೀರ್ತಿಯನ್ನು, ಗೃಣದ್ವಿಃ-ಹೇಳುತ್ತಲಿರುವ, ಗೋಕೃತಿಃ-ಗೋಪಾಲಕ
ರಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪಶೂ-ಗೋ(ವು)ಗಳನ್ನು, ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ-ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ವಿಹರ್ತುಕಂ-ವಿಸ್ತರಿಸ್ತ
ದಿಸೆ ಬಯಕೆಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪಶವ್ಯಂ-ಪಶುವೃದ್ಧಿಕರವಾದ, ಕುಸುಮಾಕರಂ-ಪುಷ್ಪಗಳಿಗೆ ಕಣಿಯಾಗಿರುವ, ತತಃ-ವನಂ-ಅಕಾ
ಡನ್ನು, ಅವಿಶತಃ-ಹೊಕ್ಕನು || ೨ || ಭಗವಾ-ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಮಂಜುಘೋಷಾಳಿಮೃಗದ್ವಿಜಾಕುಲಂ-ಮಂಜು-ಮನೋಹರ
ವಾದ, ಘೋಷ-ಧ್ವನಿಯುಳ್ಳ, ಅಳಿ-ತುಂಬಿಗಳಿಂದಲೂ, ಮೃಗಗಳಿಂದಲೂ, ದ್ವಿಜ-ಹಕ್ಕಿಗಳಿಂದಲೂ, ಆಕುಲಂ-ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿಯೂ
ಮಹ-ನರನೃತಾ-ಮಹನ್ಮನಃ-ದೊಡ್ಡ ವರಮನಸ್ಸಿನೊಡನೆ, ಪ್ರಖ್ಯ-ಸಮಾನವಾದ, ವಯಃ-ನಿರ್ಮಲೋದಕವುಳ್ಳ, ನರನೃತಾ-

* ೧೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.*

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ || ತತಃಪಂಚದಶೇಧೇನು ಪಾಲನಂ ಧೇನುಕಾರ್ದನಂ | ಕಾಳೀಯಕ್ಷೈಶತೋಗೋ
ಪರಕ್ಷಣಂಚನಿರೂಪ್ಯತೇ || ಟೀಕೆ || ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ ಕ್ರಮವ
ನ್ನೂ, ಧೇನುಕಾಸುರನಂ ಸಂಹರಿಸಿದನೆಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಕಾಳೀಯೆಂಬ ಮಹಾರ್ಜನದ ವಿಪದದನೆ
ಯಿಂದ ಗೋಪಾಲಕರಂ ರಕ್ಷಿಸಿದನೆಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೂ, ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂ
ಪಿಸುವನದಂತೆ-

ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪೌಗಂಡವೆಂಬವಯಸ್ಸನೆಯ್ದಿರುವ ಅರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ಪರೂ
ಗೋವುಗಳಂ ಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುವರಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಯಸ್ಸು ಬಲವೂ ಉಚ್ಛವರಾದುದರಿಂದ ಸಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ
ರುವ ಗೋವುಗಳಂ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಗೋಪಾಲಕರೊಡಗೂಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಮೇಯಿಸುತ್ತಲಿರುವವರಾಗಿ ಬೃಂದಾವ
ನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಡಿದಾವರಿಗಳನ್ನಿಡುವುದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಪುಣ್ಯಕರವನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. || ೧ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಂಭದ್ರ
ನೊಡಗೂಡಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರವನು ವೇಣುಗಾನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ ತನ್ನಕೀರ್ತಿಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಂಗೆಯ್ಯ
ತಲಿರುವ ಗೋಪಾಲಕರಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ವಿಹರಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂ ಗೋವುಗಳಂ ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಗೋವುಗ
ಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತಹಿತಕರವಾಗಿಯೂ ಪುಷ್ಪಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಆಬೃಂದಾವನಂ ಪು
ವೇಶಂಗೆಯ್ದನು. || ೨ || ಆಮೇಲೆ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು- ಮನೋಹರಗಳಾದ ಧ್ವನಿಗಳುಳ್ಳ; ಕಂಜಂಗಳಿಂದ
ಲೂ ಮೃಗಗಳಿಂದಲೂ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ, ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮರಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಅತೀನಿರ್ಮ

ಸ್ವತಾ | ವಾತೇನಜುಪ್ಪಂಶತಪತ್ರಗಂಧಿನಾನಿರೀಕ್ಷ್ಯರನುಂಭಗವಾಽಮನೋದಧಿ ||೩||ಸತತ್ರತತಾ |ರಾಣಪ
ಲ್ಲವಶ್ರಿಯಾಫಲಪ್ರಸೂನೋರುಭರೇಣಪಾದಯೋಃ| ಸ್ಪೃಶಚ್ಚಿಖಾಽವೀಕ್ಷ್ಯವನಸ್ಪತೀಽಮುದಾಸ್ತ್ರಯಸ್ನಿ
ವಾಹಾಗ್ರಜಮಾದಿಪೂರುಷಃ ||೪|| ಶ್ರೀಭಗವಾಽ| ಅಹೋಽಮಿದೇವವರಾಮರಾರ್ಚಿತಂಪಾದಾಮ್ಬುಜಂತೆ
ಸುಮನಃಫಲಾರ್ಹಣಮ್ | ನಮನ್ತುಪ್ರಾದಾಯಶಿಖಾಭಿರಾತ್ಮನಸ್ತಮೋಪಹತ್ಯೈತರಾಜಸ್ತ್ರಯತ್ಕೃತ

ಜಠಾರಾಗಳುಳ್ಳಂತಾ, ಶತಪತ್ರಗಂಧಿನಾ-ತಾವರೆಯಪರಿಮಳವುಳ್ಳಂತಾ, ವಾತೇನ-ಕಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ, ಜುಪ್ಪಂ- ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ದ್ವಾಗಿಯೂಇರುವ, ತತೇ-ಅವನವನ್ನ, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ರಂತುಂ-ಕ್ರೀಡಿಸುವದಕ್ಕೆ, ಮನಃ-ಬಯಕೆಯನ್ನು, ದಧೇ-ತಾಳಿದನು||೩||
ಸಃ-ಅ, ಆದಿಪೂರುಷಃ-ಕಾರಣಪುರುಷನಾದಕೃಷ್ಣನು, ತತ್ರ-ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಅರಣಪಲ್ಲವಶ್ರಿಯಾ-ಕಂಜಿಗುರುಗಳ ಹೊಳಸಿನಿಂದಲೂ,
ಫಲಪ್ರಸೂನೋರುಭರೇಣ-ಫಲ- ಹಂಣುಗಳ, ಪ್ರಸೂನ-ಪುಷ್ಪಗಳ, ಉರುಭರೇಣ- ಪೆಚ್ಚುಭಾರದಿಂದಲೂ, ಪಾದಯೋಃ- ಅಡಿಗಳ
ಲ್ಲಿ, ಸ್ಪೃಶಚ್ಚಿಖಾಽ-ಸೋಂಕುತೆಲಿರುವಕೊನೆಗಳಿಲ್ಲ, ವನಸ್ಪತೀಽ-ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸ್ತ್ರಯಸ್ನಿ-ವ- ಆಚ್ಛದಿಗೊಳ್ಳು
ವಂತೆ, ಅಹ-ಹೇಳಿದನು(ಪರಾಂತರ, 'ಅಗ್ರಜಆದಿಪೂರುಷಂ' ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಲರಾಮನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅರ್ಧ
ವಂಸೇಳುವರು.ಏತಕೆಂದರೆ ೧ನೆಯಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ "ಭುಜಯೋರಪಿಯತೈಸ್ಪೃಹಾಶ್ರೀಃ" ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ನಿನ್ನಭುಜಾಂತರವಂ
ಬಯಸುವಳೆಂಬುದರಿಂದ ಅದುಕೃಷ್ಣನು ಕುರಿತು ಬಲರಾಮನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಪ್ರಕರಣವು ಬಲರಾಮ ಪಚ
ನವನ್ನವರು. "ಆಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಹಿಂದೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ" ಮಾಧವಃ, ಭಗವಾಽ, ಎಂಬಬದ್ಧಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸುವ,"ಸಃ." ಎಂಬ ತಚ್ಛ
ಬ್ದವು "ಆದಿಪೂರುಷಃ" ಎಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥದಸಂಬಂಧದಿಂದ ವಿಕೇಷಣವಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂದೊರತು "ಅಗ್ರಜಃ ಎಂಬುವುದಕ್ಕೆವಿಕೇಷ
ಣವಾಗಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದಈಪ್ರಕರಣವು ಕೃಷ್ಣನಾಕ್ಯವೇಸರಿಯೆಂದು ಕೆಲವರೆನ್ನವರು. ಹಾಗಾದರೆ "ಯತೈಸ್ಪೃಹಾಶ್ರೀಃ"
ಎಂಬುವುದನ್ನು ೧ ನೆಯಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನಾಕ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು, ಆದರೆಏವಂಬೃಂದಾವನಂಕೃಷ್ಣಃ" ಎಂದು
ಆಬಳಿಕಹೇಳಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ಏವಂಶಬ್ದಾನುವಾದದಿಂದ ಯತೈಸ್ಪೃಹಾಶ್ರೀಃ" ಎಂಬಮಾತು ಕೃಷ್ಣನದೇ ಆಗ ಬೇಕಾಗು
ತ್ತೆ ಆದರೂ ಬಲರಾಮನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಂಶಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳಿರಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವರೆನ್ನವರು ಈಪ್ರಕರಣದೊ
ಳಗೆ ಇದೂಚಿಂತ್ಯವಾದವಿಷಯವು.) ||೪||ದೇವವರ-ದೇವಶ್ರೀಪ್ರಣೇ! ಅವಿಾ-ಈವೃಕ್ಷಗಳು, ತರಾಜನ್ಯ-ಮೂಢವಾದವೃಕ್ಷಜನ್ಮವು, ಯ
ತ್ಕೃತಂ-ಯಾವಪಾಪದಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ತಮೋಪಹತ್ಯೈ-ಅಪಾಪದಪರಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ,(ಅಥವಾ)ಆತ್ಮನಃ-ತಮ್ಮ, ತಮೋ

ಲವಾದಜನ್ಮವುಳ್ಳ ಸರೋವರವೇ ಅತ್ರಯವಾಗಿ ಉಳ್ಳದ್ದರಿಂದ
ಆತೀತಳವಾದ, ಕಮಲಗಂಧದೊಡನೆ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಮಂ
ದಗತಿ ಯುಕ್ತನಾಗಿರುವ, ವಾಯುವಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿ
ರುವ, ಬೃಂದಾವನಮ ನೋಡಿ-ಅಲ್ಲಿ ರಮಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಸಿದನು.||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆದಿಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು- ಆಯಾಪ್ರದೇ
ಶಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳ ಅಧಿಕವಾದ ಭಾರದಿಂದಲೂ, ಕೆಂಪಾಗಿ
ರುವ ತಳಿರುಗಳ ಕಾಂತಿಗಳಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿ ಪಾದಂಗಳೆಂ ಮು
ಟ್ಟುತಲಿರುವ ಕೊನೆಗಳುಳ್ಳ, ಮರಗಳಂ ನೋಡಿ-ನಗುತ ಅಂ
ಣನಾದ ಬಲರಾಮನು ಕುರಿತು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದನ
ಡಂತೆನೆ,- ||೪|| ಎಲೈ, ದೇವಶ್ರೀಪ್ರಣಾದ ಅಂಣನೇ! ಈ ಬೃಂ
ದಾವನದಲ್ಲಿರುವ ವೃಕ್ಷಗಳು ಯಾವ ಪಾಪದಿಂದ ತಮಗವೃಕ್ಷ

ಮಾ ||೫|| ಏತಳಿನಸ್ತು ವಯಶೋಖಲಲೋಕತೀರ್ಥಂಗಾಯಂತ ಆದಿಪುರುಷಾನುಪದಂಭಜನ್ತೆ | ಪ್ರಾಯೋಹ್ಯ
ವಿಾಮುನಿಗಣಾಭವದೀಯಮುಖ್ಯಗೂಢಂವನೇಪಿನಜಹಂತೈನಘಾತ್ಯದೈವಮಾ ||೬|| ನೃತ್ಯನೈವಿಾಶಿ
ಖಿನಈಡ್ಯಮುದಾಹರಿಣ್ಯಕುರ್ದನ್ನಿಗೊಪ್ಯಇವತೆಪ್ರಿಯಮೀಕ್ಷಣೇನ | ಸೂಕ್ಷ್ಮಶ್ಚೈಕೋಕಿಲಗಣಾಗೃಹಮಾ
ಗತಾಯಧನ್ಯಾವನೌಕಸಇಯಾ೯ಹಿಸತಾಂನಿಸರ್ಗಃ ||೭|| ಧನ್ಯಯಮದ್ಯಧರಣೀತ್ಯವೀರುಧಸ್ತ್ವತ್ಪಾ
ದಸ್ಪೃಶೋದುಮಲತಾಃಕರಜಾಭಿಮೃಷ್ಠಾಃ | ನದ್ಯೋದ್ರಯಃಖಗಮೃಗಾಸ್ಸದಯಾವಲೋಕೈರ್ಗೋ

ಪಹತ್ಯೈ-ಮೂಢತ್ವನಿವೃತ್ತಿಗೋನುಗ, ತರಾಜನ್ಯ-ಲೋಕೋಪಕಾರಕವಾದವೃಕ್ಷಜನ್ಯವು, ಯತ್ಕೃತಂ-ಯಾವದೇವರಿಂದಮಾಡ
ಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ತಸ್ಯತೇ-ಅನಿನ್ನ, ಅಮರಾರ್ಜಿತಂ-ದೇವತೆಗಳಿಂಪೂಜಿತವಾದ, ಪಾದಾಂಬುಜಂ-ಅದಿದಾವರೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಶಿಖಾ
ಭಿಃ-ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ, ಸುಮನಃಫಲಾರ್ಹಣಂ-ಹೊವುಗಳೂ ಹಂಸುಗಳೂಎಂಬ, ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು, ಉಪಾದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ನ
ಮಂತಿ-ಪೂಜಮಾಡತಲಿವೆ. ಅಹೋ-ಅಶ್ಚ ಯವು ||೭|| ಹೇಅದಿಪುರುಷ-ಎಲೈಕಾರಣಮೂರ್ತಿಯೇ! ಅನಘ-ಪಾಪರಹಿತನೇ! ಏತೇ-
ಈ, ಅಳಿನಃ-ತುಂಬಿಗಳು, ತವ-ನಿನ್ನ, ಅಖಿಲಲೋಕತೀರ್ಥಂ-ಸರ್ವಜನಗಳಿಗೂಶುದ್ಧಿಕರವಾದ, ಯಶಃ-ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು, ಗ್ರಾಂಯಂ
ತಃ-ಹಾಡುತಲಿರುವವಾಗಿ, ಅನುಪದಂ-ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿಯೂ-ಭಜಂತೇ-ನಿನ್ನಂನೇವಿಸುವವು. ಅವಿಾ-ಈತುಂಬಿಗಳು, ಭವದೀಯ
ಮುಖ್ಯಾಃ-ನಿನ್ನವರೊಳಗೆಮುಖ್ಯರಾದ, ಮುನಿಗಣಾಃ-ಮುನಿಸಂಘಗಳಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪ್ರಾಯಃ-ಬಹುಶಃ, ವನೇಗೂಢಮುಪಿ-ಕಾಡಿನೊ
ಳಗೆಮನುಷ್ಯವೇಷದಿಂದಅಡಗಿರುವವನ್ನಾದರೂ, ಆತ್ಮದೈವಂ-ತಮ್ಮದೇವರನನ್ನು, ನಜಹಂತಿ-ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವು. (ಅಥವಾ-ತುಂಬಿಗ
ಳು ಆದಿಪುರುಷನ ಪದವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಭಜಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಬಹುದು.) ||೬|| ಈಡ್ಯ-ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕವನೇ! ಅ
ವಿಾಶಿನಃ-ಈನವಿಲುಗಳು, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ನೃತ್ಯಂತಿ-ಕುಣಿಯತಲಿವೆ. ಹರಿಣ್ಯಃ-ಹಂಸುಬೆಂಕೆಗಳು, ಗೋಪ್ಯಇವ-
ಗೊಲ್ಲತಿಯರಹಾಗೆ, ಈಕ್ಷಣೇನ-ನೋಟದಿಂದ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಪ್ರಿಯಂ-ಇಷ್ಟಪನ್ನು, ಕುರ್ವಂತಿ - ಮಾಡತಲಿವೆ. ಕೋಕಿಲಗಣಾ
ಶ್ಚ-ಕೋಗಿಲೆಗಳಿಗುಂಪುಗಳೂಕೂಡ,ಗೃಹಂ-ತಮ್ಮಮನೆಯಾದವನನ್ನು ಕುರಿತು,ಆಗತಾಯ-ಬಂದವನಾದ, ನಿನಗೋನುಗ, ಸೂ
ಕ್ಷ್ಮಃ-ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳಿಂದ, ಪ್ರಿಯಂ-ಸಂತೋಷವನ್ನು, ಕುರ್ವಂತಿ-ಮಾಡತಲಿವೆ, ವನೌಕಸಃ - ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಇವು, ಧನ್ಯಾಃ-ಕೃ
ತಾರ್ಥಗಳು. ಸತಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರ, ನಿಸರ್ಗಃ-ನ್ವಭಾವವು, ಇಯಾ೯ಹಿ-ಇಷ್ಟರದಲ್ಲವೇ; ||೭|| ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಇಯಂಧರಣೀ-ಈ
ಭೂಮಿಯು, ಧನ್ಯಾ-ಕೃತಾರ್ಥಳು, ತೃಣವೀರುಧಃ-ತೃಣ-ಹುಲ್ಲುಗಳೂ, ವೀರುಧಃ- ಬಳ್ಳಿಗಳೂ, ತ್ವತ್ಪಾದಸ್ಪೃಶಃ-ನಿನ್ನಅಡಿ
ಗಳನ್ನು ಸೋಂಕುವವಾಗಿ, ಧನ್ಯಾಃ-ಕೃತಾರ್ಥಗಳು, ದೃಮಲತಾಃ-ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳು, ಕರಜಾಭಿಮೃಷ್ಠಾಃ-ಕರಜ-ನಿನ್ನಉಗುರ್ದಳಂ

ಜನ್ಯವುಂಟಾಯಿತೋ ಆ ಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಲೋಸುಗ ಪುಷ್ಪಫಲಗಳೆಂಬ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಧರಿಸಿ
ಕೊಂಡುದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದವಂ ತಮ್ಮಶಿರೋಭಾಗಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ಯು
ತಲಿವೆ. ||೫|| ಎಲೈ, ದೋಷರಹಿತನಾದ ಆದಿಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀಬಲದೇವನೇ! ಈತುಂಬೆಗಳು ಸಮಸ್ತಲೋಕವಾಸಿ
ಗಳಂ ಪಾವನಂಗೆಯ್ಯ ನಿನ್ನಯಶಸ್ಸನ್ನೂ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯತಲಿರುವವಾಗಿ ಅಡಿಗಡೆಗೂ ನಿನ್ನಂನೇವಿಸುತಲಿವೆಯಾದ್ದರಿಂ
ದ ಇವುತುಂಬೆಗಳಲ್ಲ. ಮತ್ತೆಯೇನೆಂದರೆ ಬಹುತರವಾಗಿ ಭಾಗವತರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದಮುನಿಗಳು ಮನುಷ್ಯವೇಷ
ದಿಂದಗೂಢನಾಗಿಯೂ ತಮಗೆಯಿವ್ಯದೇವರೂ ಆದ ನಿನ್ನಂ ಭ್ರಮರವೇಷದಿಂದ ತಾವೂಗೂಢರಾಗಿಬಿಡದೆ ಭಜಿಸುತ
ಲಿರುವವರು. ||೬|| ಎಲೈ, ಸುತ್ತಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕಬಲರಾಮನೇ! ಈನವಿಲುಗಳು ಬೃಂದಾವನವನೆಯ್ದಿರುವ ನಿನ್ನಂನೋ
ಡಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನರ್ರನಂಗೆ ಯ್ಯತಲಿವೆ. ಮತ್ತು ಈಹೆಣ್ಣು ಹುಲ್ಲೆಗಳು ಈಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಂತೆ ತಮ್ಮ
ಸವಿನೋಟದಿಂದ ನಿನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡತಲಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇಕೋಗಿಲೆಗಳಿಹಿಂಡುಗಳೂ ತಮ್ಮಮಧುರ
ವಚನಗಳಿಂದ ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷವನುಂಟು ಮಾಡತಲಿವೆ ಅದುದರಿಂದ ಈ ವನವಾಸಿಗಳಾದ ನವಿಲುಮುಂತಾದ
ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆತ್ಮಂತ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳು. ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮನೆಗೆಬಂದ ಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ
ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು ಸತ್ಪುರುಷರ ಸ್ವಭಾವವಲ್ಲವೆ. ||೭|| ಎಲೈ, ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಮತ್ತು ಈವನ ಭೂಮಿಯು ತೃಣಗಳು
ಓಷಧಿಗಳು ಸಹಾ ನಿನ್ನಪಾದಾರವಿಂದವಂ ಸೋಂಕುತಲಿವೆ ಯಾದುದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳು. ಹಾಗೆಯೇ

ವೈಯಾಕರಣಭಾಷ್ಯಾರಂಭೀತಸ್ಪೃಹಾಶೀಃ ||೪|| ಎಂಬಂ ಬ್ರಾಹ್ಮವನಂಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಪ್ರೀತಮನಾಃ

ದ, ಅಭಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸೋಂಕಲ್ಪಟ್ಟವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಧನ್ಯಾಃ-ಕೃತಾರ್ಥಗಳಾಗಿರುವವು. ನದ್ಯಾಃ-ಹೊಳೆಗಳೂ, ಅದ್ರಯಾಃ-ಬೆಟ್ಟಗಳೂ, ಖಗಮೃಗಾಃ-ಹಕ್ಕಿಗಳೂಮೃಗಗಳೂ, ಸದಯಾವಲೋಕೃಃ-ನಿನ್ನ ಕರುಣಾಸಹಿತದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ, ಧನ್ಯಾಃ-ಕೃತಾರ್ಥಗಳಾಗಿವೆ. ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೋಪ್ಯತೆಯರು, ಶ್ರೀರಸಿಯತೆನ್ನಹಾ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂಕೂಡಯಾವದರಲ್ಲಿ ಬಯಕೆಯುಳ್ಳವಳೋ, ತೇನಭುಜಯೋರಂತರೇಣ-ಅನಿನ್ನತೋಳುಗಳಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ (ವಕ್ಷಸ್ಥಲದ ಅಲಿಂಗನದಿಂದ) ಧನ್ಯಾಃ-ಕೃತಾರ್ಥಿಯರಾಗಿರುವರು ||೪|| ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಃ-ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳಕೃಷ್ಣನು, ಸಾನುಗಃ-ಅನುಸರಿಸಿಬರುವಗೋಪಾಲಬಾಲರಿಂಸಹಿತನಾಗಿ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಪರ್ಕೂ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಬೃಂದಾವನಂ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು, ಸಂಚಾರಯ-ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಅದ್ರೀ-ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತದಬಳಿ

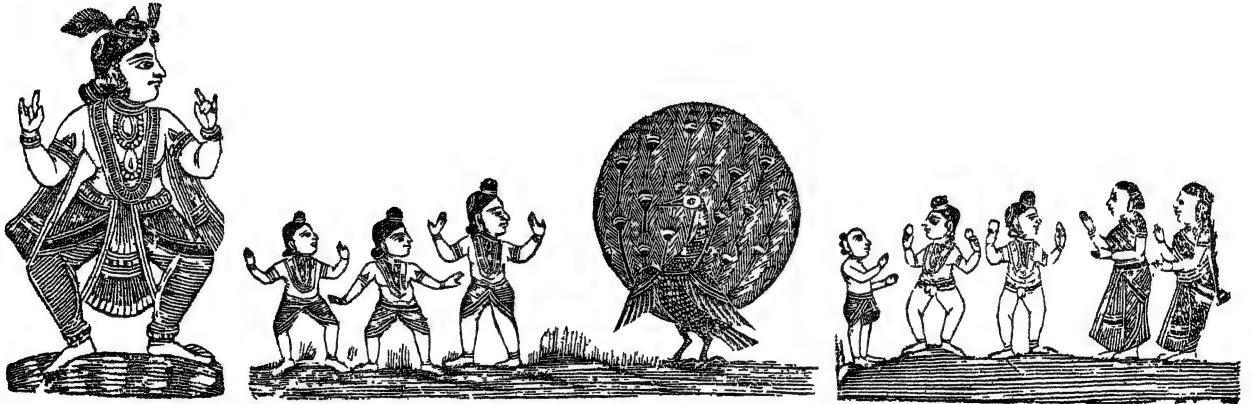
ವೈಷ್ಣವತೆಗಳೂ ನಿನ್ನ ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವಾದಕಾರಣದಿಂದ ಅಂತ್ಯಂತಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳು. ಮತ್ತು ಹೊಳೆಗಳು ಬೆಟ್ಟಗಳು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮೃಗಗಳೂಕೂಡ ದಯಾರಸದಿಂಕೂಡಿದ ನಿನ್ನ ನೋಟಗಳಿಂದ ನೋಡಲ್ಪಡುವವಾದ್ದರಿಂದ ಅಂತ್ಯಂತಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳು, ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯೂಕೂಡ ಯಾವನಿನ್ನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲಕ್ಕೋಸುಗಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಅಭಿಲಾಷಪಡುವಳೋ ಅಂತಾ ನಿನ್ನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಿಂದ ಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುವರಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಗೋಕುಲದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಅತ್ಯಂತಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳು. [ಇಲ್ಲಿಬಲರಾಮನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದ ಅಲಿಂಗನವು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದುವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ರುವುದು. ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣವಾಕ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬಲರಾಮನಲ್ಲಿ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣನು ಹೀಗೆಹೇಳಿದನೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಮಂ ಪೇಳುವರು. ಬೇರೆಕೆಲವರು ಈಶ್ಲೋಕವು ಬಲರಾಮನ ವಾಕ್ಯವೆನ್ನುವರು. ಶ್ರೀಧರೀಯವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಇದು ಎಂಟನೆಯ ಶ್ಲೋಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಿಯು ಯಾವಭುಜಗಳ ಮಧ್ಯವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವಳೋ ಅಭುಜಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಕೂಡ ಧನ್ಯರೆಂದು ಮಾತ್ರವೇ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥವಾಗುವುದರಿಂದ ಅವ್ಯಂತದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಯಸುವಳೆನುತಲೂ ಕೃಷ್ಣನಿಂದಾಲಿಂಗಿತರಾದಗೋಪಿಯರು ಧನ್ಯರೆನುತಲೂ ಅರ್ಥವಾಗಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆಯೆಚ್ಚುಬದ್ಧಸ್ವಾರಸ್ಯವೇ ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿರುವುದು, ಕೃಷ್ಣನ ವಚನವಾಗಿರುವವಕ್ಷದಲ್ಲಿ “ತ್ವತ್ಪಾದಸದೃಶಃ” “ಯಂಬಲ್ಲಿ ‘ತ್ವತ್’, ಎಂಬ ಯುಪ್ಪಚ್ಛಬ್ದಕ್ಕೆ ಬಲರಾಮನ ಎಂದರ್ಥವೂ; “ಯತ್ಸ್ಪೃಹಾಶೀಃ” ಎಂಬಲ್ಲಿ ‘ಯತ್’, ಎಂಬಕಬ್ದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣ ಭುಜಾಂತರವೆಂದರ್ಥವೂ ಹೇಳಲ್ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಲರಾಮವಾಕ್ಯವಾಗುವವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟಶ್ಲೋಕದ ಯಥಾಕೃತಾರ್ಥವು ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಸಮನ್ವಯವಾಗುತ್ತೆ. ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕರ್ತರು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ “ಸ್ಮಯನ್ನಿವಾಹಾಗ್ರಜ ಆದಿಪುರಾಣಂ, ಎಂಬಪಾಠವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ೫ನೆಯಶ್ಲೋಕದಿಂದ ಇದೆಲ್ಲಬಲರಾಮವಚನವೆಂತಲೇ ಹೇಳುವರು. ಅದುಸಂಗತವಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಧೇನುಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ಗುಂಡರ್ಭವು ಸಮಾಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಲರಾಮನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಂಶವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಿನಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಉತ್ಕರ್ಷ ಸಂಪಾದನಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳಿದವಚನವೆನುತಲೇ ತೋರುತ್ತೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ “ಅಗ್ರಜಮಾದಿಪುರಾಣಂ” ಎಂಬ ಪಾಠವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯವೆನಿಸಿ ೯ ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ‘ಎವಂಬೃಂದಾವನಂ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಃ’ ಎಂದು ಕುಕವಾಕ್ಯಾರಂಭವಾದಂತೆ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. *ಶ್ರೀಧರೀಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಈವಿಷಯವು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ವಿಜಯಧ್ವಜ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ‘ಧನ್ಯೋಯಮದ್ಯಧರಣೀ’ ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವು ಶ್ರೀಕುಕಾಚಾರ್ಯ ವಚನವೆಂದು ಮೂಲದೊಳಗೆ ೧೪ ಶ್ಲೋಕಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.] ||೪|| ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದಾರ್ಯನೇ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೀಗೆ ಅಂಜನಾದ ಬಲರಾಮನಂ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತದ ಸುತ್ತಲೂಇರುವ ನದೀತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳಂ ಮೇಯಿಸುತ್ತ ಅನೇಕರರಾದ ಗೋಪಬಾಲಕರೊಡಗೂಡಿ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಅತಿಸಂತುಷ್ಟವಾದ

ಪಶೂ | ರಿಮೆಸುಚಾರಯನ್ನದ್ರಿಸ್ಸರಿದೋಧಸ್ಸುಸಾನುಗಃ | ೯ | ಕ್ವಚಿದ್ಗಾಯತಿಗಾಯತ್ಸುಮದಾ
 ನಾಧಿವ್ಯನುವ್ರತೈಃ | ಉಪಗೀಯಮಾನಚರಿತಸ್ಸಖಿಸಂಕರ್ಪಣಾನ್ವಿತಃ ||೧೦|| ಕ್ವಚಿಜ್ಜ್ವಲಹಂಸಾ
 ನಾಮನುಕೂಜತಿಕೂಜಿತಮ್ | ಅನುನ್ಯತ್ಯತಿನೃತ್ಯಂತಂಬರ್ಹಿಣಂಹಾಸಯನ್ಸಖೀ ||೧೧|| ಮೆಘಗಂ
 ಭೀರಯಾವಾಚಾನಾಮಭಿದೂರಗಾಪಶೂ | ಕ್ವಚಿದಾಹ್ವಯತಿಪ್ರೀತ್ಯಾಗೋಗೋಪಾಲಮನೋಜ್ಞಃ

ಯಾ, ಸರಿದೋಧಸ್ಸು-ಹೊಳೆಯತಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರೀತಮನಾಸ್ತು-ಇಷ್ಟವಾದಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ, ರೇಮೆ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು ||೯|| ಕ್ವ
 ಚಿತ್-ಒಂದಾನೊಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಅನುವ್ರತೈಃ-ಸೇವಕರಾದನಂಗಾತಿಗಳಿಂದ, ಉಪಗೀಯಮಾನಚರಿತಃ-ಹತ್ತಿರಹಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ
 ಚರಿತಪ್ರವೃತ್ತವನೂ, ಸಖಿಸಂಕರ್ಪಣಾನ್ವಿತಃ-ಗಳೆಯರೊಂದಿಗೂ ಬಲರಾಮನೊಂದಿಗೂ ಕೂಡಿದವನೂಅದಕ್ಕೃಷ್ಟನು, ಮದಾಂಧಾ
 ಳಿಷು-ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದಕುರುಡಾದತುಂಬಿಗಳು, ಗಾಯತ್ಸುಸತ್ಸು-ಹಾಡುತ್ತಿರುವವಾಗಲು, ಗಾಯತಿ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವನು, ||೧೦|| ಕ್ವಚಿ
 ಜ್ಜ-ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆಯಲಾದರೋ, ಕಲಹಂಸಾನಾಂ-ಅರಸಂಚೆಗಳ, ಕೂಜಿತಂ-ಕೂಗನ್ನು, ಅನುಕೂಜತಿ-ಅನುನರಿಸಿಕೂಗುತೆ
 ಲಿರುವನು. ಸಖೀ-ಗಳೆಯರನ್ನೂ, ಹಾಸಯನ್ತು-ನಗಿಸುತ್ತಿರುವವನಾಗಿ, ನೃತ್ಯಂತಂ-ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವ, ಬರ್ಹಿಣಂ-ನವಿಲನ್ನು,
 ಅನುನ್ಯತ್ಯತಿ-ಅನುನರಿಸಿಕುಣಿಯುವನು ||೧೧|| ಕ್ವಚಿತ್-ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಮೇಘಗಂಭೀರಯಾ-ಮೇಘದಂತೆಘನವಾಗಿಯೂ,
 ಗೋಪಾಲಮನೋಜ್ಞಯಾ-ಗೋವುಗಳಿಗೂ ಗೋಪಾಲರಿಗೂಮನೋಹರವಾದ, ವಾಚಾ-ಮಾತಿನಿಂದ, ದೂರಗಾಪಶೂ-ದೂರ

ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ರವಿಸಿದನು. ||೯|| ಅದಂತೆ-ಆ ಒಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂ
 ತಮದಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ತುಂಬಿಗಳು ಗಾನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿಲಿರುವ ಅನುಚರರಾದ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರಿಂ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯ
 ಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಚರಿತ್ರೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಬಲರಾಮ ನೊಡಗೂಡಿ, ತಾನೂ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದನು ||೧೦|| ಮತ್ತೊಂ

ದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ತನಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ನವಿಲಂಕಂಡು ತನ್ನ ಮಿತ್ರನಂ ನಗಿಸುತ ಆನವಿಲಿಗೆ ಅಭಿಮುಖನಾಗಿ ನರ್ತ
 ನಂಗೆಯ್ಯುವನು. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಹಂಸಗಳ ಧ್ವನಿಯನನುಸರಿಸಿ ತಾನೂ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯುವನು. ||೧೦||
 ಮತ್ತೊಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮೇಘದಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದ, ಗೋವುಗಳಿಗೂ ಗೋಪಾಲಕರಿಗೂ ಮನೋ
 ಹರವಾದ, ತನ್ನ ವಾಕ್ಯನಿಂದ ದೂರಪ್ರದೇಶವನೆಯ್ದಿರುವ ಗೋವುಗಳಂ ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರೀತಿಸಿ ತನ್ನ

ಯಾ |೧೮| ಚಕೋರಕೌಂಚಚಕ್ರಾಭರದ್ವಾಜಾಂಸುಬರ್ಹಿಣಃ | ಅನುರೌತಿಸ್ತೃತತ್ವಾನಾಂಭೀತ
ವದ್ವ್ಯಾಪ್ರಸಿಂಹಯೋಃ |೧೯| ಕೃಚಿತ್ಕ್ರೀಡಾಪರಿಶ್ರಾಂತಗೋಪೂತ್ಸಂಗೋಪಬರ್ಹಿಣಃ | ಸ್ವಯಂವಿ
ಕ್ರಾಮಯತ್ಯಾತ್ಮ್ಯಪಾದಸುವಾಹನಾದಿಭಿಃ |೨೦| ನೃತ್ಯತೋಗಾಯತಃಕ್ವಾಪಿವಲ್ಗತೋಯುಧ್ಯತೋಮಿಥಃ|

ಕೃಷೋಗಿರುವಗೋವುಗಳನ್ನು, ನಾಮಭಿ-ಅವುಗಳಜನರುಗಳಿಂದ, ಪ್ರೀತ್ಯಾಚಪ್ಪಯತಿ-ಪ್ರಿಯದಿಂದಕಡೆಯುವನು||೧೮||ಚಕೋ
ರ-ತಿಂಗಳಪಕ್ಕಿ, ಕೌಂಚ-ಕೊಂಚವಕ್ಕಿ, ಚಕ್ರಾಭರ-ಕೊಕ್ಕವಕ್ಕಿ, ಭರದ್ವಾಜಾ-ಕಬ್ಬುಲಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನೂ, ಬರ್ಹಿಣಃ-ನವಿಲುಗ
ಳನ್ನೂ, ಅನುರೌತಿಸ್ತೃ - ಅನುಸರಿಸಿಕೊಗುತೆಲಿರುವನಾದನಲ್ಲವೆ; ಸತ್ವಾನಾಂತು-ಹೃದ್ರಜಂತುಗಳೊಳಗಾದರೋ, ವ್ಯಾಪ್ರಸಿಂಪ
ಯೋಃ-ಹುಲಿಗೂಸಿಂಹಕ್ಕೂ, ಭೀತವತ್-ಹೆದರಿದವನಹಾಗೆಇರುವನು ||೧೯||ಕೃಚಿತ್-ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕ್ರೀಡಾಪರಿಶ್ರಾಂತಂ-ಆಟಗ
ಳಿಂದಬಳಿದವನಾಗಿಯೂ, ಗೋಪೂತ್ಸಂಗೋಪಬರ್ಹಿಣಂ-ಗೋಪ-ಗೋಪಾಲಕನ, ಉತ್ಸಂಗ-ತೊಡೆಯೇ, ಉಪಬರ್ಹಿಣಂ-ತ
ಲದಿಂದಾಗಿವುಳ್ಳ, ಆಯಂ-ಅಂಣನಾದಬಲರಾಮನನ್ನು, ಪಾದಸಂವಾಹನಾದಿಭಿಃ-ಕಾಲುಹಿನ್ನ-ಕುಪುದುಮೊದಲಾದ ಉಪಚಾರಗ
ಳಿಂದ, ಸ್ವಯಂ-ತಾನೇ, ವಿಕ್ರಮಯತಿ-ಆಯಾಸವಿಲ್ಲದವನನ್ನಾಗಿಮಾಡುತ್ತಿರುವನು ||೨೦||ಕ್ವಾಪಿ- ಒಂದಾನೊಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ನೃ
ತ್ಯತಃ-ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವ, ಗಾಯತಃ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವ, ವಲ್ಗತಃ-ಹಾರುತ್ತಿರುವ, ಮಿಥಃ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ, ಯುಧ್ಯತಃ- ಕಾದಾಡು
ತಲಿರುವ, ಗೃಹೀತಕರ್ತಾ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಕ್ಕಿಗಳುಳ್ಳವರಾದ, ಗೋಪಾಲಾ-ದನಗಳೆಂಕಾಯುವಹುಡುಗರನ್ನು, ಪನಂತೌ-ನಗು

ಸವಿಾಪಕ್ಕೆ ಕರೆದನು |೧೮| ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಚಕೋರ, ಕೌಂಚ, ಹಂಸ, ಭಾರದ್ವಾಜ,
ಮಯೂರ, ಮೊದಲಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನನುಸರಿಸಿ ತಾನೂ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯುವನು. ಮ

ತ್ತೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವನದಲ್ಲಿರುವ ವೃಗಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಹುಲಿ ಮೊದಲಾದ ಕ್ರೂರಜಂತುಗಳಿಂದ ಹೆದ

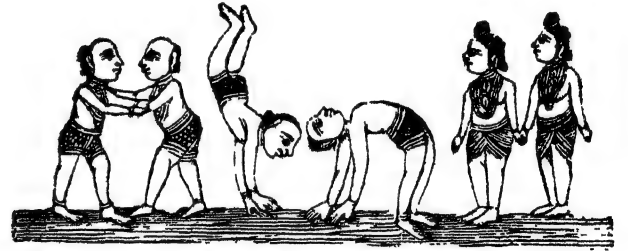
ರಿದವನಂತೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುವನು. |೨೦| ಇನ್ನೊಂ
ದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಆಯಾಕ್ರೀಡೆಗಳಿಂದ ಬಳ
ಲಿದವನಾದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಗೋಪಾಲನ ತೊಡೆಯನ್ನೇ
ತಲೆದಿಂಬನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿರುವ ಅಂಣ
ನಾದ ಬಲರಾಮನು ತಾನೇ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡುಕು
ವುದು ಮುಂತಾದ ಸೇವೆಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲದವನ
ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವನು. |೨೧|

ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ತನಗಳೆಸೆಯುತ್ತಿರುವ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಂ ನೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ,

ಗೃಹೀತವಸ್ತ್ರಗೋಪಾಲಾಹನನೌಪಶ್ರಿಕಂಸತುಃ || ೧೫ || ಕೃಚಿತ್ಪಲ್ಲವತಲ್ಪಮನಿಯುದ್ಧಕ್ರಮಕ
ರ್ಕಿತಃ | ವೃಕ್ಷಮೂಲಾಶ್ರಯಶ್ಚತೇಗೋಪೋತ್ಸಂಗೋಪಬರ್ಹಣಃ || ೧೬ || ಪಾದಸಂವಹನಂಚಕ್ರಾಕೇಚಿತ್
ಸ್ಯಮಹಾತ್ಮನಃ | ಪರತುಹತವಾಪ್ಯನೋವ್ಯಜನೈಸ್ಸಮವೀಜಯ | ೧೭ || ಅನ್ಯತದನುರೂಪಾಣಿಮ
ನೋಷ್ಟಾನಿಮಹಾತ್ಮನಃ | ಗಾಯಂತಿಸ್ಸಮಹಾರಾಜಃ ಸ್ವಹಸ್ತಧಿಯಶ್ಯನೈಃ || ೧೮ || ಎವಂಸಿಗೂಢಾತ್ಮ
ಗತಿಸ್ಸಮಾಯಯಾಗೋಪಾತ್ಮಜತ್ವಂಚರಿತೈರ್ವಿಡಮ್ಬಯ | ರಮೇರಮಾಲಾಲಿತಪಾದಃ ಪಲ್ಲವೋಗ್ರಾಮೈಃ

ತಲಿರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಪ್ರಕಂಸತುಃ-ಕೊಂಡಾಡಿದರು || ೧೫ || ಕೃಚಿತ್- ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ನಿಯುದ್ಧಕ್ರಮ-ಕರ್ಕಿತಃ- ನಿಯುದ್ಧ-
ಕ್ರಮಗಳಿಂದ, ಶ್ರಮ-ಆಯಾಸದಿಂದ, ಕರ್ಕಿತಃ- ಕೃಕಗೋಳನಲ್ಪಪ್ರಕೃಷ್ಟನು, ವೃಕ್ಷಮೂಲಾಶ್ರಯಃ- ಗಿಡದಬುಡವೇ ಆಧಾರವಾಗಿ
ಉಳ್ಳವನಾಗಿ, ಗೋಪೋತ್ಸಂಗೋಪಬರ್ಹಣಂ-ಗೊಲ್ಲನತೊಡೆಯುತಲೆದಿಂದಬಾಗಿಉಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕೇತೇ-ಮಲಗಿರುವನು || ೧೬ || ಕೇಚಿತ್-
ಕೆಲವರು, ಮಹಾತ್ಮನಃ-ದೊಡ್ಡಮನಸ್ಸುಳ್ಳ, ತಸ್ಯ-ಅಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಪಾದಸಂವಹನಂ- ಕಾಲುಹಿಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು, ಚಕ್ರಾ-ಮಾಡಿ
ದರು. ಹತವಾಪ್ಯನಃ-ಪಾಪವಿಲ್ಲದವರಾದ, ಪರೇತು-ಅನ್ಯರಾದರೋ, ವ್ಯಜನೈಃ-ಬೀಸಣಿಗಳಿಂದ, ಸಮವೀಜಯಃ- ಚನ್ನಾಗಿಬೀ
ಸಿದರು || ೧೭ || ಮಹಾರಾಜ-ಮಾರಾಯನೇ! ಅಸ್ಯೇ- ಬೇರೆಜನರು, ಸ್ವಹಸ್ತಧಿಯಸ್ಸಂತಃ- ಸ್ವೇಹ-ಮಿತ್ರಭಾವದಿಂದ, ಕ್ಷಿಣ್ಣ-
ತೊಯ್ದ, ಧಿಯಃ-ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಮಹಾತ್ಮನಃ-ಮಹಾಪುರುಷನಾದಕೃಷ್ಣನ, ತದನುರೂಪಾಣಿ-ಅವನಿಗೆತಕ್ಕವುಗಳಾದ, ಮ
ನೋಷ್ಟಾನಿ-ಮನೋಹರಗಳಾದಚರಿತ್ರಗಳನ್ನು, ಕನ್ಯೈಃ-ಮೆಲ್ಲನೆ, ಗಾಯಂತಿಸ್ಯ-ಹಾಡಿದರು || ೧೮ || ವಿವಂ-ಹೀಗೆ, ಸ್ವಮಾಯಯಾ-ತ
ನ್ನಮಾಯಿಯಿಂದ, ನಿಗೂಢಾತ್ಮಗತಃ-ನಿಗೂಢ-ಗುಟ್ಟಾಗಿರುವ, ಆತ್ಮಗತಃ- ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನಾದಿಗಳುಳ್ಳಕೃಷ್ಣನು, ಈಚೇಷ್ಟಿತೋ
ಪಿ-ಪರಮೇಶ್ವರನಂತೆವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಲ್ಲವನಾದರೂ, ರಮಾಲಾಲಿತಪಾದಪಲ್ಲವೋಪಿ-ರಮಾ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದ, ಲಾಲಿತ-ಉಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ,

ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವನ್ನೂ ಮಾಡು
ತಲಿರುವ, ಗೋಪ ಬಾಲಕರಂ ನೋಡಿ ಶ್ರೀರಾಮ
ಕೃಷ್ಣರಿವರೂ ಅವರ ಹಸ್ತಗಳಂ ಪಿಡಿದು ಇದು ಬ
ಹುಚನ್ನಾಯಿತೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. || ೧೫ || ಬೇರೆ
ಯೊಂದು ಕಾಲದೊಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಟದಿಂದ ಸ್ನೇ
ಹಿತ ರೊಡನೆ ಬಹು ಯುದ್ಧಂ ಗೆಯ್ಯದರಿಂದಾದ
ಕ್ರಮದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಒಂದು ಮರದಡಿಯ

ನ್ನು ನೇರಿ ಚಿಗುರುಗಳಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಾನಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬ ಗೋಪಬಾಲಕನ ತೊಡೆಯನ್ನೇ
ತಲೆಮಿಂಬನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಮಲಗಿರುವನು. || ೧೬ || ಆಗ ಕೆಲವರು ಗೋಪಬಾಲಕರು ಮಹಾತ್ಮನಂದ
ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಂಗಳ ನೊತ್ತದವರಾಗಿ ಪಾಪದಿಂದಮು
ಕ್ತರಾದರು. ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ಚಿಗುರು ಮೊದಲಾದುದ
ರಿಂದ ನಿರ್ವಿಗಲ್ಪಟ್ಟ ಬೀಸಣಿಗಳಿಂದ ಬೀಸಿ ಪಾಪರ
ಹಿತರಾದರು. || ೧೭ || ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಆಗ ಮತ್ತೆಕೆಲ
ವರು ಗೋಪಾಲಬಾಲರು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ತಂಪಾದ ಹೃ
ದಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಮನೋ
ಹರಂಗಳಾಗಿಯೂ ಆತನಿಗೆ ಅನುರೂಪಂಗಳಾಗಿಯೂ
ಇರುವ ಚರಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಗಾಂಧಂಗೆಯ್ದವರಾದ

ಠ || ೧೮ || ಎಲೈ, ರಾಯನೇ! ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯಿಂದ ಲಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿಗುರಿನಂತೆ ಅತಿಕೋಮಲಂಗಳಾದ ಪಾದಪದ್ಮಂಗಳಿಲ್ಲ

ಸ್ವಮಂಗಾ ಮೃಗದೀಕಚೆಪ್ಪಿತಃ |೧೯| ಶ್ರೀದಾಮನಾಮಾಗೋಪಾಲರಾಮಕೇವಯೋಸ್ಸಖಾ | ಸುಬ
ಲನೋಕ್ತಕೃಷ್ಣಾ ದ್ಯಾಗೋಪಾಣಿಮೈದಮಬ್ರವ್ |೨೦| ರಾಮರಾಮಮಹಾಗತ್ಯೈಕೃಷ್ಣ ದುಷ್ಪನಿ
| ಧನುಕಾಸುರಭಂಜನಘಟ್ಟಃ |

ಬ೯ಣ | ಇತೋವಿದೂರಸುಮಹದ್ವನುತಾಳಾಳಸುಂಕುಲಮ |೨೧| ಫಲಾನಿತತ್ರ ಭೂರಿಣಿಪತ್ನಿ ಪತಿತಾ
ನಿಚ | ಸನ್ನಿಶಿನ್ತ್ವ ವರುದ್ಧಾಧಿನಿಧನುಕೇನದುರಾತ್ಮನಾ |೨೨| ನೋತಿವಿರೋಧಸುಲೋರಾಮದೇಕಪ್ಪಣ
ರರೂಪಧೃತ | ಆತ್ಮತುಲ್ಯಬಲೈರನ್ಯೈರ್ಜ್ಞೇತೀಭಿರ್ಬಹುಭಿರ್ವ೯ತಃ ||೨೩||ತಸ್ಮಾತ್ಕೃತನರಾಹಾರಾಡ್ಭೀ

ಪಾದವಲ್ಲವೋಪಿ-ಚಿಗುರಡಿಗಳುಳ್ಳವನಾದರೂ, ಚೌತೈಃ-ನಡತೆಗಳಿಂದ, ಗೋಪಾತ್ಮಜತ್ವಂ-ಗೋಲರಮಗನಾಗಿರುವಿಕೆಯನ್ನು, ವಿಡಂ
ಬುರ್ಯ-ಅನುಕರಿಸಿತೋರಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಗ್ರಾಮ್ಯವತ್-ಹಳ್ಳಿಕಾರನಂತೆ, ಗ್ರಾಮ್ಯೈಸ್ಸಮಂ- ಹಳ್ಳಿಕಾರರೊಂದಿಗೆ, ರೇಮೇ-
ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು ||೧೯||ರಾಮಕೇಕವಯೋಃ-ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ, ಸಖಾ- ಗೆಳೆಯನಾದ, ಶ್ರೀದಾಮನಾಮಾ- ಶ್ರೀದಾಮನೆಂಬವನರೂ
ಳ್ಳ, ಗೋಪಾಲಃ-ಗೋಲರವನೂ, ಸುಬಲಃ-ಸುಬಲನೆಂಬವನೂ, ತೋಕಕೃಷ್ಣಾದ್ಯಾಃ- ಸಂಣಕೃಷ್ಣನೇಮೊದಲಾದ, ಗೋಪಾಃ-
ಗೋಲರೂ, ಪ್ರೇಮಾ-ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ಇದಂ-ಈಮುಂಡೆಹೇಳುವುದನ್ನು, ಅಬ್ರವ್-ನುಡಿದರು||೨೦|| ಮಹಾಸತ್ವ-ಮಹಾಬಲವು
ಳ್ಳ, ರಾಮರಾಮ-ರಾಮನೇರಾಮನೇ! ದುಷ್ಪನಿಬರ್ಹಣ- ದೋಷವುಳ್ಳವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವ, ಕೃಷ್ಣ- ಕೃಷ್ಣನೇ! ಇತಃ-ಇಲ್ಲಿಂ
ದ, ಅವಿದೂರೇ-ಬಹಳದೂರವಲ್ಲದಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ತಾಳಾಳಸಂಕುಲಂ-ತಾಳ-ತಾಳೆಮರಗಳ, ಅಳ-ಸಾಲುಗಳಿಂದ, ಸಂಕುಲಂ-ವ್ಯಾಪ್ತ
ವಾದ, ನಮುತತ್-ದೊಡ್ಡ, ವನಂ-ಕಾಡಿರುವುದು ||೨೧||ತತ್ರ-ಅವನಲ್ಲಿ, ಭೂರಿಣಿ-ಬಹುವಾದ, ಫಲಾನಿ- ಹಂಣುಗಳು, ಪತಂತಿ-
ಖೀಳುತ್ತಿವೆ. ಪತಿತಾನಿಚ-ಬಿದ್ದವೊಕ್ಕೂಡ, ಸಂತಿ-ಇರುವವು, ಕಿಂತು-ಮತ್ತೇನೆಂದರೆ, ದುರಾತ್ಮನಾ-ದುಷ್ಪನ್ನಭಾವವುಳ್ಳ, ಧೇ
ನುಕೇನ-ಧೇನುಕನೆಂಬವನಿಂದ, ಅವರುದ್ಧಾನಿ-ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿದೆ||೨೨||ರಾಮ-ಬಲಭದ್ರನೇ! ಹೇಕೃಷ್ಣ-ಎಲೆಕೃಷ್ಣನೇ! ನೋಸು
ರಃ-ಆದೈತ್ಯನು, ಅತಿವೀರ್ಯಃ- ಹೆಚ್ಚುಕತ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಖರರೂಪಧೃತ- ಕತ್ತೆಯರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಾಗಿಯೂ, ಆತ್ಮ
ತುಲ್ಯಬಲೈಃ-ಆತ್ಮ-ತನ್ನೊಡನೆ, ತುಲ್ಯ-ಸಮಾನವಾದ, ಬಲೈಃ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ-ತ್ವಾಣವುಳ್ಳ, ಅನ್ಯೈಃ-ಇತರರಾದ, ಬಹುಭಿರ್ಜ್ಞೇ
ತೀಭಿಃ-ಹಲವುನೆಂಟರಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂಇರುವನು ||೨೩|| ಅಮಿತೇ- ಕತ್ತೆಗಳೆಂಕೊಲ್ಲುವವನೇ! ಕೃತನರಾ
ಹಾರಾತ್-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಮನುಷ್ಯಘಟ್ಟಣವುಳ್ಳ, ತಸ್ಮಾತ್-ಅವನದೇಸೆಯಿಂದ, ಛೀತ್ಯಃ-ಹೆದರಿದವರಾದ, ನೃಭಿಃ- ಮನುಷ್ಯರಿಂದ, ಭು

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನಾದರೂ ಆಗಾಗ
ಅತ್ಯದ್ಭುತಗಳಾದ ಈಶ್ವರ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೆಂ ತೋರಿಸುವವನಾಗಿ, ಮತ್ತು ತನ್ನ ಚರಿತ್ರಗಳಿಂದ ಗೋಪಬಾಲಕ
ತ್ವವಂ ನಟಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಅತಿಪ್ರಾಕೃತರಾದ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರೊಡಗೂಡಿ ತಾನೂ ಪ್ರಾಕೃತ ಬಾಲಕ
ನಂತೆ ಹೀಗೆವಿಹರಿಸಿದನು. |೧೯| ಹೀಗಿರಲು ರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ವರಿಗೂ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ಶ್ರೀದಾಮನೆಂಬವನರೂ
ಗೋಪಬಾಲಕನೂ ಸುಬಲನೆಂಬವನೂ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನೆಂಬವನೂ (ಅಶೋಕನೆಂಬವನೂ) ಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾ
ಲಬಾಲಕರು ಅತಿಸ್ನೇಹದಿಂದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂಕುರಿತು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದುಪಾಕೃವಂ ಬಿನ್ನವಿಸಿದರೆಂತೆ||೨೦||
ಎಲೈ, ಮಹಾಭುಜಬಲ ಶಾಲಿಯಾದ ರಾಮನೇ! ದುಷ್ಪರನಿಗೆ ಹಿಗ್ಗುವ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದೇಶದಲ್ಲಿತಾ
ಳೆಮರಗಳಸಾಲಿನಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಮಹಾವನವೊಂದಿದೆ. ||೨೧|| ಅದೊಡ್ಡತಾಳವನದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ, ಸ್ವಕೃಗ
ಲಾಗಿಕೆಳಗೆಬಿದ್ದಿರುವ, ಅಪರಿವಿತಗಳಾದ, ಹಂಣುಗಳಿವೆ ಅದರೆ ಆಫಲಗಳು ದುರಾತ್ಮನಾದ ಧೇನುಕನೆಂಬ ಅಸು
ರನಿಂದ ಅನ್ಯರಿಗೆ ದೊರೆಯದಂತೆ ನಿರೋಧಂಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ||೨೨|| ಎಲೈ, ರಾಮನೇ! ಕೃಷ್ಣನೇ! ಮಹಾಪ
ರಾಕಮ್ರವುಳ್ಳ ಅಧೀನು ಕಾಸುರನು ಕತ್ತೆಯರೂಪವಂಧರಿಸಿ ತನಗೆ ಸಮಾನಬಲರಾದ ಅನೇಕರಾದ ತನ್ನನೆಂಟರಿಂ
ದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿರುವವನು. ||೨೩|| ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ತಿನ್ನುವ ದುಷ್ಪನಾದ ಅಧೀನುಕಾಸುರನದೇಸೆಯಿಂದ
ಭಯಪಟ್ಟಿರುವ ಮನುಷ್ಯರಿಂದಲೂ ಪಶುಗಳಿಂದಲೂ ಪಕ್ಷಿಸಮೂಹಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆತಾಳವನವ

ತೈರ್ನ್ಯಭಿರಮಿತಕ್ರೂಢ | ವಿದ್ಯನೈಭುಕ್ತಪೂರ್ವಾಣಿಫಲಾನಿಸುರಭೀಣಿಚ |೨೪| ಏವಮೈಸುರಭಿರ್ಗಂಧೋ
ವಿಮೋಚಿನೋದ್ಯಗ್ಯಹ್ಯತ | ಪ್ರಯಚ್ಛತಾನಿನಿಕ್ಯವೈ ಗನ್ಧಲೋಭಿತಚತಸಾಂ |೨೫|| ವಾಚ್ಛಾಸೀನ್ಮ
ಹತೀರಾಮಗಮ್ಯತಾಂಯದಿರೋಚತ | ಏವಂಸುಹೃದ್ಯಚಕ್ಯ ತ್ಯಾಸುಹೃತ್ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ |೨೬|
ಪ್ರಹಸ್ಯಜಗ್ಯತುರ್ಗೋಪೈರ್ಯತೌತಾಳವನಂಪ್ರಭೂ | ಬಲಃಪ್ರನಿಶ್ಯಬಾಹುಭ್ಯಾಂತಾಳಾಃ ಸಮೈರಿಕಮ್ಪ
ಯನ್ ||೨೭|| ಫಲಾನಿಪಾತಯಾಮಾಸಮತಂಗಜಜವೌಜಸಾ | ಫಲಾನಾಂಪತತಾಂಶಬ್ಧಂನಿಕಮ್ಯಾಸುರರಾಸ
ಭಃ |೨೮| ಅಭ್ಯಧಾವತ್ಕ್ಷಿತಿತಲಂಸನಗಂಪರಿಕಮ್ಪಯನ್ |೨೯| ಸಮೇತ್ಯತರಸಾಪ್ರತ್ಯಗ್ಧ್ವಾಭಾಶಂಪ

ಕ್ತಪೂರ್ವಾಣಿ-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿತ್ತಿನ್ನಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾದ, ಸುರಭೀಣಿ-ಪರಿಮಳಿಸುತ್ತಿರುವ, ಫಲಾನಿಚ-ಹಂಪುಗಳೂಡ, ವಿದ್ಯಂತೇ-ಇರುವ
ವು ||೨೪|| ವಿಮೋಚಿನೋ-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ, ಸುರಭಿ-ಪರಿಮಳವಾದ, ಏವಗಂಧೋ-ಈವಾನನೆಯು, ಅದ್ಯ-
ಈಗ, ಗೃಹ್ಯತೇವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನೇ! ಗಂಧಲೋಭಿತಚತಸಾಂ-ಪರಿಮಳದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತ
ನಲ್ಪಟ್ಟಮನಸ್ಸುಳ್ಳ, ನೆ-ನಮಗೆ, ತಾನಿ-ಆಹಂಪುಗಳನ್ನು, ಪ್ರಯಚ್ಛ-ಕೊಡು ||೨೫|| ರಾಮ-ಬಲಭದ್ರನೇ! ಮಹತೀ-ದೊಡ್ಡವಾ
ದ, ವಾಂಛಾ-ಆಕ, ಆಸೀತ್-ಉಂಟಾಯಿತು. ರೋಚತೇಯದಿ-ಇಷ್ಟವಾಗಿತೋರಿದರೆ, ಗಮ್ಯತಾಂ-ನಡೆಯಲ್ಪಡಲಿ. ಏವಂ-ಓ
ಗೆ, ಸುಹೃದ್ಯಚಿ-ಸ್ನೇಹಿತರಮಾತನ್ನು, ಶುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಸುಹೃತ್ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ-ಗೆಳೆಯರಿಗೆಇಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡಲಪೇಕ್ಷೆಯಿಂ
ದ ||೨೬|| ಪ್ರಹಸ್ಯ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಕ್ಕು, ಗೋಪೈ-ಗೊಲ್ಲರಿಂದ, ವೃತಾ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ಪ್ರಭೂ-ಸಮರ್ಥರಾದರಾಮಕೃಷ್ಣ
ರು, ತಾಳವನಂ-ತಾಳಮರಗಳತೋವನ್ನು ಕುರಿತು, ಜಗ್ಯತುಃ-ಜೋದರು. ಬಲಃ-ಬಲರಾಮನು, ಪ್ರವೀಶ್ಯ-ಬಳಹೊಕ್ಕು, ಬಾಹು
ಭ್ಯಾಂ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ತಾಳಾಃ-ತಾಳಮರಗಳನ್ನು, ಸಂಪರಿಕಂಪಯ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ||೨೭|| ಓಜಸಾ-ಸಾ
ಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ, ಮತಂಗಜಜವ-ಅನೆಯಜಾಗೆ, ಫಲಾನಿ-ಹಂಪುಗಳನ್ನು, ಪಾತಯಾಮಾಸ-ಕೆಡಹಿದನು. ಅಸುರರಾಸಭಃ-ಪೈತ್ಯನಾ
ದಕತ್ತೆಯು, ಪತತಾಂ-ಬೀಳುತ್ತಿರುವ, ಫಲಾನಾಂ-ಹಂಪುಗಳ, ಶಬ್ದಂ-ಸವ್ವುಗಳನ್ನು, ನಿಶ್ಯ-ಕೇಳಿ ||೨೮|| ಸನಗಂ-ವೃಕ್ಷಗ
ಳಂಕೂಡಿದ, ಕ್ಷಿತಿತಲಂ-ನಿಲದತಾಣವನ್ನು, ಪರಿಕಂಪಯ-ಅದುರಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಅಭ್ಯಧಾವತ್-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಂದನು ||೨೯||

ನ್ನು ಈಗ ಯಾರೂಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. |೨೪| ಅವನದಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂಭಕ್ತಿಸಲ್ಪಡದೇಮಿರುವವತ್ತು ಪರಿಮಳದಿಂದಕೂ
ಡಿದಫಲಂಗಳಿವೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರೇ! ನೋಡಿರಿ- ಅವನದಿಂದ ಅತಿಮನೋಹರವಾದ ಪರಿಮಳವು ಸರ್ವತ್ರವ್ಯಾಪ್ತ
ವಾಗಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿದೆ. ||೨೫|| ಅದುದರಿಂದ ಆಪರಿಮಳದಿಂದ ಅತ್ಯಂತಾನುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪ
ಟ್ಟಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ನಮಗೆ ಆಫಲಗಳಂ ಕೊಡುವರಾಗಿ. ಈಅರ್ಥವು ನಿಮ್ಮಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮ್ಯತವಾದರೆ ಹೊರಡ
ತಕ್ಕದ್ದೆಂದರು. ||೨೬|| ಎಲೈ ಅರಸೇಕೇಳಿ ಆಮೇಲೆ ಸಮರ್ಥರಾದರಾಮಕೃಷ್ಣ ರೀರ್ವರೂ ಈದೀತಿಯಿಂದ ಮಿ
ತ್ರರಾದ ಗೋಪಾಲರವಚನವಂಕೇಳಿ ನಕ್ಕವರಾಗಿ ಅವರಿಗೆಪ್ರೀತಿಯಂಮಾಡಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಆಗೋಪಬಾಲರಿಂಪರಿವೃ
ತರಾಗಿ ಮಹತ್ತಾದ ಆತಾಳವನವನೆಯ್ದಿದರು. ||೨೭|| ಅಬಳಿಕ ಬಲರಾಮನು ಅವನವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ದೊಡ್ಡಆನೆ

ಯಹಾಗೆ ತನ್ನ ಭುಜಬಲದಿಂದ ಅತೀವವೃಕ್ಷಗಳಂ ಅ
ಲ್ಲಾಡಿಸುವನಾಗಿ ಅವುಗಳಹಂಪುಗಳಂಕೆಡಹಿದನು. ||
ಆಗ ಗಾರ್ದಭಿರೂಪವಂಧರಿಸಿರುವ ಅಧೀನುಕಾಸುರ
ನು ಕೆಳಕ್ಕೆಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಆತಾಳಫಲಗಳ ಶಬ್ದವಂ
ಕೇಳಿ ||*|| ರೋಷದಿಂದ ಮರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದನಿಲವ
ನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಅದುರಿಸುತ್ತ ಅಟ್ಟಿಬಂದನು ||೨೮||

ದ್ವಾಭ್ಯಾಂಬಲವೈಶ್ವೇ | ನಿಹತೋರಸಿಕಾಶಬ್ಧಂಮುಂಚನ್ ಪರೈಸರತ್ನೈಃ ||೨೦|| ಪುನರಾಸಾದ್ಯಗಂಠಬ್ಧ
ಉಪಕೋಷ್ಯಾಪರಾಕಸ್ಥಿತಃ | ಚರಣಾವಪರಾರಾಜನ್ ಬಲಾಯಪ್ರಾಪ್ತವದ್ಭಾ||೨೧|| ಸತಂಗ್ಯಹೀತ್ಯಾ
ವದಯೋಭಾ ೧೯ಮಯಿತ್ಯೈಕಪಾಣಿನಾ | ಚಿಹ್ನೆಪತ್ಯಣರಾಜಾಗ್ರಭಾಮಣಶ್ಯಕ್ತಜೀವಿತವ್ ||೨೨|| ತೇ
ನಾಹತೋಮಹಾತಾಳಃಪತಮಾನೋಬೃಹಚ್ಛಿರಾಃ | ಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥಂಕಮ್ಪಯನ್ ಭಗ್ನಸ್ಸಚಾನ್ಯಂಸೋಪಿ
ಚಾಪರವ್ || ೨೩ || ಬಲಸ್ಯಲೀಲಯೋತ್ಸೃಷ್ಟವಿರವಹತಾಹತಾಃ | ತಾಳಾಶ್ಚಕಮ್ಪಿರೆಗರ್ವಮಹಾವಾತೇ
ರಿತಾಇವ || ೨೪ || ನೈತಚ್ಚಿತ್ರಾಭಗವತಿದ್ಯಾನಂತೇಜಗದೀಶ್ವರೇ | ಓತುಪ್ರೋತಮಿದಂಯಸ್ತಿನಾತನ್ತುಪ್ಪಂಗ

ನಮೇತ್ಯ-ಬಂದು. ಬಲೀ-ಬಲವುಳ್ಳ, ಖರಃ-ಕತ್ತಿಯಾದವನು, ತರಸಾ-ಬೇಗನೆ, ಪ್ರತ್ಯಗ್ವಾಪ್ತಭಾಷ್ಯಂಪದ್ವ್ಯಾಂ-ಹಿಂದಣವಿರಡುಕಾಲು
ಗಳಿಂದ, ಬಲಂ-ಬಲರಾಮನನ್ನು, ಉರಸಿ-ಎದೆಯಲ್ಲಿ, ನಿಹತ-ಬದೆದು, ಕಾಶಬ್ಧಂ-ಕಾಯಂಬಕೋಗನ್ನು, ಮುಂಚ-ಕೂಗುತ್ತಿರುವನಾ
ಗಿ, ವರ್ಯಸರತ್-ಓಡಿಹೋದನು||೨೦||ರಾಜ-ಅರಸೇ! ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಆಸಾದ್ಯ-ಬಂದು, ಸಂರಬ್ಧಃ-ವೇಗವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಉಪ
ಕೋ(ಷ್ಯಾ-ಕೂಗುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಪರಾಕಸ್ಥಿತಿ-ಪ್ರತಿಮುಖವಾಗಿ ನಿಂತವನಾಗಿ, ಅಪರಾಚರಣಾ-ಹಿಂಗಾಲ್ಗಳನ್ನು, ರುಪಾ-ಸಿಟ್ಟು
ನಿಂದ, ಬಲಾಯ-ಬಲರಾಮನಿಗೋನುಗೆ, ಪಾಪ್ರಪತ್-ಹಾರಿಸಿದನು||೨೧||ನ-ಆಬಲರಾಮನು, ತಂ-ಆಗೇಕಾನುರವನ್ನು, ವದಯೋ
ಗ್ಯಾಹೀತ್ಯಾ-ಕಾಲುಹಿಡಿದು, ವಿಕಪಾಣಿನಾ-ಬಂದುಕೈಯಿಂದ, ಭ್ರಾಮಯಿತ್ಯಾ-ತಿರುಗಿಸಿ, ಭಾ-ವೇಣ-ತಿರುಗುವಿಕೆಯಿಂದ, ತ್ಯಕ್ತ
ಜೀವಿತಂ-ಜೀವಿತ್ವಪ್ರಾಣವುಳ್ಳವನನ್ನು, ತ್ಯಣರಾಜಾಗ್ರ-ತಾಳೆಯಮರದಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಚಿಹ್ನೆ-ಪ-ಎತ್ತಿಹಾಕಿದನು ||೨೨|| ಕೇನ-ಆಕತ್ತ
ಯಿಂದ, ಆಹತಃ-ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಹಾತಾಳಃ-ದೊಡ್ಡತಾಳೆಯಮರವು, ಪತಮಾನಃ-ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ, ಬೃಹಚ್ಛಿರಾಃ-ದೊಡ್ಡ
ತಲೆಯುಳ್ಳದ್ದಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥಂ-ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವತಾಳೇಮರವನ್ನು, ಕಂಪಯ- ನಡಗಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ, ಭಗ್ನ-ಮುರಿದು
ಹೋದದ್ದಾಯಿತು, ನಚ-ಆಪಕ್ಕದಮರವೂ, ಅನ್ಯಂ-ಮತ್ತೊಂದು.ಮರವನ್ನೂ, ಸೋಪಿ-ಅದೂಕೂಡ, ಅಪರಂಚ- ಇನ್ನೊಂದುಮ
ರವನ್ನೂ, ಕಂಪಯ- ನಡಗಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ, ಭಗ್ನ-ಮುರಿದುಹೋದದ್ದಾಯಿತು||೨೩|| ಬಲಸ್ಯ-ಬಲರಾಮನ, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸ
ದಿಂದ, ಉತ್ಸೃಷ್ಟ-ಎತ್ತಿಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ, ಖರದೇಹ- ಕತ್ತೆಯವೈಯಿಂದ, ಹತ- ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಮರದಿಂದ, ಹತಾಃ- ಹೊಡೆಯ
ಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾದ, ತಾಳಾಸ್ಪರ್ಷ- ತಾಳೇಮರಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಮಹಾವಾತೇರಿತಾಇವ- ಮಹಾವಾತ- ಹೆಗ್ಗಾಳಿಯಿಂದ, ಈರಿತಾಇವ-ತಟ್ಟ
ಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳೆಹಾಗೆ, ಚಕಂಪಿರೇ-ನಡುಗಿದವು||೨೪||ಅಂಗ-ಅಯ್ಯಾ! ಪಟ-ವನ್ನುವು, ತಂತುಮಯಧಾ-ನೂಲುಗಳೆಲ್ಲವೇನೋಹಾಗೆ
ಇದಂ-ಈಜಗತ್ತು, ಯಸ್ಮಿ-ಯಾವವನಲ್ಲಿ, ಓತಂಪ್ರೋತಂಚ-ಹಾಸಾಗಿಯೂಹೊಕ್ಕಾಗಿಯೂಇರುವುದೋ, ತಸ್ಮಿ-ಆ, ಜಗದೀಶ್ವ

ಯಾದ ಧೇನುಕಾಸುರನು ತೈರಿಯಿಂದ ಬಲಭದ್ರನನೆಯ್ವಿ ಕತ್ತೆಯ ಕೂಗಂಕೂಗಿ ತನ್ನಯೆರಡು ಹಿಂಗಾಲ್ಗಳಿಂದ
ಲೂ ಬಲರಾಮನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಒದೆದು ಸುತ್ತಲೂ ಓಡಿಯಾಡಿದನು.||೨೦||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅತಿಕೋಪಯುಕ್ತನಾದಗರ್ವ
ಭರೂಪಧಾರಿಯಾದ ಆ ಧೇನುಕಾಸುರನು ಮರಳಿಬಲರಾಮನ ಬಳಿಗೆಬಂದು ಎದುರಿಗೆತಿರುಗಿನಂತು ಭಲಭದ್ರನಂಕೂ
ಲ್ಲಲೋಸುಗೆ ಪುನಶ್ಚಹಿಂಗಾಲ್ಗಳಂ ಜೋಡಿಸಿಯೊಡೆದನು ||೨೧|| ಆಮೇಲೆ ಬಲರಾಮನು ಬಂದುಕೈಯಿಂದ ಅವನ
ಎರಡು ಹಿಂಗಾಲ್ಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ತಿರುಗಿಸಿತಿರುಗಿಸಿ ಅದರಿಂದಲೇ ಜಿಡಲ್ಪಟ್ಟಜೀವವುಳ್ಳ ಆಧೇನುಕಾಸುರನು ತಾಳದ್ವ
ಕ್ಷದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಬಿಡುತನು.||೨೨||ಆಗ ಮಹತಾದ ಅಗ್ರಭಾಗವುಳ್ಳ ಆತಾಳವೃಕ್ಷವು ಆಧೇನುಕಾಸುರನಿಂದ ಬಡಿ
ಯಲ್ಪಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತ ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ತಾಳವೃಕ್ಷವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಂಪಿಸುವಂತೆವಾಡಿ ತಾನು
ಮುರಿದುಹೋಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಆಮತ್ತೊಂದು ವೃಕ್ಷವೂಕೂಡ ಮುರಿದುಬೀಳುತ್ತ ಬೇರೆಯೊಂದುಮರವಂ ಮುರಿಯಿ
ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಆವೃಕ್ಷವು ಇನ್ನೊಂದು ವೃಕ್ಷವಂಮುರಿಯಿತು. ||೨೩||ಬಲರಾಮನಲೀಲೆಯಿಂದ ಎನೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆಧೇ
ನುಕಾಸುರನ ಹೆಣದಿಂದ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ತಾಳೇಮರಗಳಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮಿಕ್ಕತಾಳ ವೃಕ್ಷಗಳೆಲ್ಲವೂ
ಹೆಗ್ಗಾಳಿಯಿಂದ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಂತೆನಡುಗಿದವು|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ನೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರವು ಉದ್ದವಾ
ಗಿಯೂ ಅತ್ಯಲ್ಪಗಿಯೂತಗಲಕೊಂಡಿರುವುದೋ, ಆರೀತಿಯಿಂದ ಈಸಮಸ್ತಜಗತ್ತೂ ಯಾವವನಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರ ಅನು

ಯಥಾವಚಃ | ೩೫ | ತತಃಕೃಷ್ಣಂಚರಾಮಂಚಕ್ಷ್ಮಾತಯೋಧೇನುಕಸ್ಯಯ | ಕೌದ್ಯಾಪೋಭ್ಯಪತನ್ಸ
 ರೈಸುರಬ್ಧಾಹತಬಾನ್ಧವಾಃ | ೩೬ | ತಾಂಸ್ತಾನಾಸತತಃಕೃಷ್ಣೋರಾಮಕೃಷ್ಣಸಲೀಲಯಾ | ಗೃಹೀತಪಕ್ಷಾ
 ಚ್ಚರಣಾ೯ವಾಽಹಿಣೋತ್ಪ್ರಾಣರಾಜಸು | ೩೭ | ಫಲಪ್ರಕರಸಂಕ್ರೀಣಂವೃತ್ಯದದೈರ್ಗತಾಸುಭಿಃ | ರರಾ
 ಜಖರತಾಲಾಗ್ರೈಘ್ರೈಃನೈರಿವನಭಸ್ಥುಲಮ್ | ೩೮ | ತಯೋಸ್ತುಸುಮಹತ್ಕರ್ಮನಿಶಾಮ್ಯವಿಬುಧಾದಯಃ |
 ಮುಮುಚುಃಪುಷ್ಪವರ್ಷಾಣಿಚಕುಃ | ೩೯ | ಅಥತಾಳಫಲಾನ್ಯಾದ೯ಮನುಷ್ಯಾಃಗತ
 ಸಾಧ್ವಸಾಃ | ತೃಣಂಚಪಶವಶ್ಚೈರುರ್ದ್ರತಥೇನುಕಕಾನನೇ | ೪೦ | ಕೃಷ್ಣಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೈಃಪುಣ್ಯಶ್ರವಣಕೀ

ರೇ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆನಿಯಾಮಕನಾದ, ಭಗವತಿ-ಭಗವಂತನಾದ, ಅನಂತೇ-ಸಂಕರ್ಮಜನಲ್ಲಿ, ಏತತ್-ಈವೃತ್ಯನಂಜಾರಬಲವು, ನಚಿ
 ತ್ರಂಚ-ಆಶ್ವಯ್ಯವಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ||೩೫||ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ಧೇನುಕಸ್ಯ-ಧೇನುಕಾಸುರನನ್ನೊತೆಯೇ-ನಂಟರಾಯೇ-ಯಾರೋ, ತೇನರ್ವ
 ಅವರಲ್ಲರೂ, ಪತಬಾಂಧವಾಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನಂಟನುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕೋಗ್ರಾಪ್ತಾರಿಃ-ಕೂಗುತ್ತಲಿರ.ವರಾಗಿಯೂ, ಸಂರಬ್ಧಾಃ-
 ಮೇಗವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣಂಚರಾಮಂಚ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂರಾಮನನ್ನೂಕುತು, ಅಭ್ಯಪತ೯-ಎದುರಬಿದ್ದರು ||೩೬||ಸೃಪ-ಧೂ
 ರೆಯೇ, ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ರಾಮಾಕೃಷ್ಣ-ರಾಮನೂಕೃಷ್ಣನೂ, ಆಪತತಃ-ಬರುತಲಿರುವ, ಗೃಹೀತಪಕ್ಷಾಚ್ಚರಣಾ೯-ಹಿಡಿಯ
 ಲ್ಪಟ್ಟಹಿಂಗಾಲ್ಗಳನ್ನು, ತಾಂಸ್ತಾ೯-ಆಯಾಕತ್ತೆಗಳನ್ನು, ತೃಣರಾಜಸು-ತಾ೯ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಪ೯ಷಿಣೋ೯-ಎತ್ತಿಹಾಕಿದನು||೩೭||
 ಫಲಪ್ರಕರಸಂಕ್ರೀಣಂ-ಹಂಣುಗಳಗುಂಪಿನಿಂದಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಸ್ಥುಲಂ-ನಿಲವು, ಗತಾಸುಭಿಃ-ಸತ್ತವಾದ ವೈತ್ಯದೇವೈಃ-ಅನು
 ರಾರೀರಗಳೊಡನೆಯೂ, ಖರತಾಲಾಗ್ರೈಃ-ಖರ-ಶಿಕ್ಷ್ಮವಾದ, ತಾಲಾಗ್ರೈಃ-ತಾಳವೃಕ್ಷಗಳೊಳಗೆಗಳೊಡನೆಯೂ, ಸಹಿತವಾಗಿ, ಫಿ
 ನೈಃ-ಹಲವುಬಂಜದಮೇಘಗಳೊಡನೆ, ನಭಜವ-ಆಕಾಶದಹಾಗೆ, ರರಾಜ-ಬೆಳಗಿತು ||೩೮||ವಿಬುಧಾದಯಸ್ತು-ದೇವರುಳುಮೊದಲಾ
 ದವರಾದರೂ, ತಯೋಃ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರ, ಸುಮಹತ್ಕರ್ಮ-ಚನ್ನಾದದೊಡ್ಡಕಲಸವನ್ನು, ನಿಶಾಮ್ಯ-ಕಂಡು, ಪುಷ್ಪವರ್ಷಾ
 ಣಿ-ಪೂಮಳಗಳನ್ನು, ಮುಮುಚುಃ-ಸುರಿದರು. ವಾದ್ಯಾನಿ-ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು, ಚಕುಃ-ಮೊಳಗಿಸಿದರು. ತುಪ್ಪವುಃ-ಕೊಂಡಾಡಿದ
 ರು ||೩೯||ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಪತಭೇನುಕ ಕಾನನೇ-ಪತ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ, ಧೇನುಕ-ಕತ್ತೆಯರೂಪದರಕ್ಕೆಸನುಳ್ಳ, ಕಾನನೇ-ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ,
 ಗತಸಾಧ್ವಸಾಃ-ಗತ-ಹೋದ, ಸಾಧ್ವಸಾಃ-ಭಯವುಳ್ಳವರಾದ, ಮನುಷ್ಯಾಃ-ನರರು, ತಾಳಫಲಾನಿ-ತಾಳಯಹಂಣುಗಳನ್ನು, ಆ
 ಪ೯-ತಿಂದರು, ಪಶವಶ್ಚ-ಗೋವುಗಳೂಕೂಡ, ತೃಣಂ-ಹುಲ್ಲನ್ನು, ಚೇರುಃ-ಮೆಯಿದವು ||೪೦|| ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೈಃ-ತಾವರೆಯ ಎಲೆ
 ಯಂತೆವೈಯುಳ್ಳವನಾದ ಅಥವಾ ತಾವರೆಯನುಳ್ಳಂತೆಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾದ, ಪುಣ್ಯಶ್ರವಣಕೀರ್ತನಿ-ಪುಣ್ಯಕರವಾದತನ್ನನಾಮಶ್ರ
 ವಣವೊಗುಣಕಧನವೊಳ್ಳವನಾದ, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸಾಗ್ರಜಃ-ಅಂಣನಿಂದಸಹಿತನಾಗಿ, ಅನುಗೈಃ-ಸಂಗಡಬರುತಲಿರುವ

ವರ್ತನಿಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಅಂತಾ ಭಗವಂತನಾದ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಅನಂತನಾದ ಬಲರಾಮನಲ್ಲಿ ಇಂತಾಮಹಾಸಾ
 ಮರ್ಥ್ಯವಿರುವುದು ಅಶ್ವಯ್ಯವಲ್ಲವು||೩೫||ಕೂಡಲೇ ಧೇನುಕಾಸುರನಿಗೆ ನೆಂಟರಾದಕತ್ತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸತ್ತಹೋದಧೇ
 ನುಕನೆಂಬ ಬಂಧುವುಳ್ಳವಾದುದರಿಂದ ಬಹಳನಿಟ್ಟುನಿಂಕೊಡಿದವಾಗಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಂದ ವು||೩೬||
 ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಆಮೇಲೆ ರಾಮನೂ ಕೃಷ್ಣನೂ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಗರ್ದಭರೂಪಧಾರಿಗಳಾದ ಅ
 ಸುರರ ಹಿಂಗಾಲ್ಗಳನ್ನು ವಿಲಾಸದಿಂದಹಿಡಿದುಹಿಡಿದು ಅವರಂ ತಾಳವೃಕ್ಷಗಳಮೇಲೆ ಬೇಸಿಮಿಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ||೩೭||
 ಆಗ ತಾಳಫಲಸಮೂಹದಿಂದಲೂ, ಅಸುರರ ಹೇಣಗಳಿಂದಲೂ, ಮುಂದತಾಳವೃಕ್ಷಗಳ ಕೊನೆಗಳಿಂದಲೂ, ವ್ಯಾ
 ಪ್ತವಾದ ಭೂಪ್ರದೇಶವು ಹಲವುಬಂಜಗಳಾದ ಮೇಘಗಳಿಂವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಆಕಾಶವದ್ರೇಶದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು.||೩೮||
 ಆಗ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ದೇವಾದಿಗಳು ರಾಮಕೃಷ್ಣರಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೋಡಿ ದಿವ್ಯವಸ್ತುಗಳಂ ಮಳೆಸುರಿಸಿದರು. ಭೇ
 ರಿಮೊದಲಾದ ವಾದ್ಯಂಗಳಂ ಮೊಳಗಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ಸ್ತುತಿಸಿದರು. ||೩೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ,
 ನಡ್ವನಾದ ಧೇನುಕನುಳ್ಳ ಆವನದಲ್ಲಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂಭಯವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ ತಾಳಫಲಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿದರು. ಗೋವುಗ
 ಳೊಸಹ ಭಯವಂ ಬಿಟ್ಟು ಹುಲ್ಲುಗಳಂ ಮೆದ್ದವು. ||೪೦|| ಆಮೇಲೆ ತಾವರೆಯನುಳ್ಳಂತಿರುವ ಹಂಣುಗಳುಳ್ಳ
 ಮಣ್ಣುಳ್ಳರಿಂದ ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ದಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಚರಿತ್ರವುಳ್ಳ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು- ಬಲರಾಮ ನೊಡಗೂಡಿ ಅನುಚರ

ತಃ | ಸ್ತೂಯಮಾನೋನುಗೃಹೋಪೈಸ್ಸಾಗ್ರಜೋವ್ರಜಮಾವಿಕತ್ ||೪೦|| ತಂಗೋರಜಕ್ಕೃತಿತಕುನ್ತ
ಲಬದ್ಧಬರ್ಹವನ್ಯಪ್ರಸೂನರುಚಿರಕ್ಷಣಚಾರುಹಾಗ್ವಾ | ವೇಣುಂಕ್ಯಣಂತಮನುಗೈರುಪಗೀತಕೀರ್ತಿಂ
ಗೋಪ್ರೇದಿದ್ಯಕ್ಷಿತದ್ಯತೋಭ್ಯಗಮ್ಗಮತಾಃ ||೪೧|| ಪೀತ್ವಾಮುಕುಂದಮುಖಸಾರಫಮಕ್ಷಿಭೃಂಗೈಸ್ತಾ
ಪಂಜಹುರ್ವಿರಹಜಂವ್ರಜಯೋಪಿತೋಹ್ನಿ | ತತ್ಸತ್ತ್ವತಿಸಮಧಿಗಮ್ಯವಿವೇಕಗೋಪ್ತಂಸವ್ರೀಡಹಾಸವಿನ
ಯಂತದಪಾಂಗಮೋಕ್ಷವ್ ||೪೨|| ತಯೋರ್ಯತೋದಾರೋಹಿಣ್ಯಾಪುತ್ರಯೋಃಪುತ್ರವತ್ಸಲೇ | ಯಥಾಕಾಲಂ
ಯಥಾಕಾಮಂವ್ಯಥತ್ತಾಂಪರಮಾಶಿವಃ ||೪೩|| ವಿನಿತಾಧ್ಯಶ್ರಮೌತತ್ರಮರ್ದನೋನ್ಮಜ್ಜನಾದಿಭಿಃ | ವಾ

ಗೋಪ್ರೇ-ಗೋಲ್ಲಿಂದ, ಸ್ತೂಯಮಾನಃ-ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು, ಆವಿಕತ್-ಹೊಕ್ಕು ||೪೦||
ಗೋರಜಃ-...ಹಾಸಂ-ಗೋರಜಃ-ಪಶುಗಳಧೂಳಿಗಳಿಂದ, ಛೇದ-ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ, ಕುಂತಲ-ಮುಂಗುರುಳಿನಲ್ಲಿ, ಬದ್ಧ-ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ
ಬರ್ಹ-ನವಿಲಗಲಯೂ, ವನ್ಯಪ್ರಸೂನ-ವನದಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿರುವುದ್ದುಗಳುವನೂ, ರುಚಿರ-ಮನೋಹರವಾದ, ಕುಕ್ಷಣ-ಕಂಗಳುವನೂ
ಚಾರು-ಮನೋಹರವಾದ, ಹಾಸಂ-ನಗೆಯುಳ್ಳವನೂಆದಂತಾ, ವೇಣುಂ-ಕೊಳಲನ್ನು, ಕೃಣಂತಂ-ಉದುತ್ತಿರುವಂತಾ, ಅನು
ಗೈ-ಸಂಗಡಬರುವವರಿಂದ, ಉಪಗೀತಕೀರ್ತಿಂ-ಹಾಡಲ್ಪಟ್ಟಹೆಸರುವಾಸಿಯುಳ್ಳಂತಾ, ಕೃಷ್ಣನನ್ನುಕುರಿತು, ದಿದ್ಯಕ್ಷಿತದ್ಯತಃ-
ನೋಡಲೆಳೆಸಿದಕಂಗಳುಳ್ಳ, ಗೋಪ್ರೇ-ಗೋಲ್ಲಿತಿಯರು, ಸಮೇತಾಸ್ಸತ್ಯಃ-ಸೇರಿದವರಾಗಿ, ಅಭ್ಯಗಮ್-ಎದುರಿಗೆಬಂದರು ||೪೧||ವ್ರ
ಜಯೋಪಿತಃ-ಗೋಕುಲದವೆಂಗಳು, ಮುಕುಂದಮುಖನಾರಫಂ-ಮುಕುಂದ-ಕೃಷ್ಣನ, ಮುಖ-ಮೊಗದಾವರೆಯ, ಸಾರಫಂ-ಜೀನ
ನ್ನು, ಅಕ್ಷಿಭೃಂಗೈ-ಕಂಗಳೆಂಬತುಂಬಿಗಳಿಂದ, ಪೀತ್ವಾ-ಕುಡಿದು, ಅಹಿ-ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ, ವಿರಹಜಂ-ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದಹುಟ್ಟಿದ, ತಾ
ಪಂ-ಬಿಸಿಯನ್ನು, ಜಹುಃ-ತೊರೆದರು. (ಆಕೃಷ್ಣನಾದರೋ) ಸವ್ರೀಡಹಾಸವಿನಯಂಯಥಾತಥಾ-ಸವ್ರೀಡ-ನಾಚೆಯೆಂಕೂಡಿದ
ಹಾಸ-ನಗೆಯೂ, ವಿನಯಂ-ನಮ್ರತೆಯೂ, ಉಂಟಾಗೋಣವು ಹೇಗೋಹಾಗೇ, ತದಪಾಂಗಮೋಕ್ಷಂ-ತತ್-ಆಗೋಲ್ಲಿಯರ, ಆ
ಪಾಂಗಂ-ಕುಡಿನೋಟಗಳ, ಮೋಕ್ಷಂ-ಪ್ರಸರಣವೆಂಬ, ತತ್ಸತ್ತ್ವತಿಸಂ-ಅವರಉಪಚಾರವನ್ನು. ಸಮಧಿಗಮ್ಯ-ವಡವು, ಗೋಪ್ತಂ-
ಗೋಕುಲವನ್ನು, ವಿವೇಕ-ಹೋಕ್ಕು ||೪೨|| ಪುತ್ರವತ್ಸಲೇ-ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿದೆಯೆಯುಳ್ಳ, ಯತೋದಾರೋಹಿಣ್ಯಾ-ಯತೋದೆಯೂರೋ
ಹಿಣೀದೇವಿಯೂ, ತಯೋಃಪುತ್ರಯೋಃ-ಆಮಕ್ಕಳಾದರಾಮಕ್ಕಳನ್ನಿಗ, ಯಥಾಕಾಲಂ-ಕೊತ್ತನ್ನುವಿಾರದೆ, ಯಥಾಕಾಮಂ-ಬೇ
ಕಾದ್ದನ್ನುವಿಾರದೆ, ಪರಮಾಶಿವಃ-ಉತ್ತಮವಾದಆಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು, ವ್ಯಥತ್ತಾಂ-ಮಾಡಿದರು ||೪೩|| ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಮರ್ದನೋನ್ಮಜ್ಜ

ಕಾದ ಗೋಪಾಲಕರಿಂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ಗೋಕುಲವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ||೪೦|| ಆಸಮಯದಲ್ಲಿರುವ
ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಂಗಳುಳ್ಳ
ವರಾಗಿ-ಗೋಧೂಳಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತಗಲಾದ ಕೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟನವಿಲಗರಿಗಳೂ, ವನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವುಷ್ಪದಮಾ
ಲಿಕೆಗಳೂ ವುಳ್ಳ, ಮತ್ತು ಮನೋಹರವಾದನೋಟವೂ, ರಮಣೀಯವಾದ ಮುಗುಳುನಗೆಯೂ, ಉಳ್ಳ; ಮತ್ತು
ವೇಣುಗಾನಂಗೆಯುತ್ತಿರುವಂ ಅನುಚರರಾದಗೋಪಾಲಬಾಲಕರಿಂದ ಗಾನಂಗೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಆ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಜದಿಗೊಂಡರು. ||೪೧|| ಮತ್ತುಆಗೋಪಿಯರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮೊಗದಾವರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚಲುವಿಕೆ
ಯೆಂಬ ಬಾಡನ್ನು ತಮ್ಮಕಂಗಳೆಂಬತುಂಬಿಗಳಿಂದ ಕುಡಿದು, ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯಂ ಕಾದಿರುವುದರಿಂ
ದುಂಟಾದ ವಿರಹತಾಪವಂ ತೊರೆದರು. ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನುನಾಚಿಕೆಯೆಂಕೂಡಿರುವ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ವಿನ
ಯವುಂಟಾಗುಮತೆ ಕಡೆಗಂಜನೋಟದಿಂದ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಂಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಪೂಜೆಯಂಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಗೋಕುಲವಂ
ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ||೪೨|| ಬಳಿಕ ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯವುಳ್ಳ ಯತೋದಾರೋಹಿಣಿಯರು ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಆಯಾಕಾಲಗಳ
ಲ್ಲಿ ಅವರ ಯಿಚ್ಛೆಯಿದ್ದಂತೆ ಬೇಕಾದವುಗಳೆಂಕೊಟ್ಟುಲಾಲಿಸಿದರು. ||೪೩||ಆಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ವರೂ
ಮೈಸೇವೆ ಮಜ್ಜನಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾರ್ಗಶ್ರಮವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ದಿವ್ಯದುಕೂಲಂಗಳೆಳೆದಿ

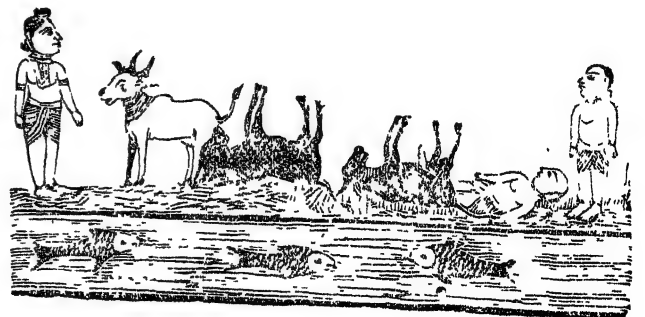
ನೋವಸಿತ್ವಾರುಚಿರಂದಿವ್ಯಸ್ರಗ್ಗಂಧಮಂಡಿತೌ||೪೫|| ಜನನ್ಯಪಹೃತಂಪೂಶ್ಯಸ್ಯಾದ್ವನ್ನಮುಪಲಾಠಿತೌ|
ಸಂವಿಶ್ಯವರಶಯ್ಯಾಯಾಂಸುಖಂಸುಮಪತುರ್ವ್ರಜಿ||೪೬|| ಏವಂಸಭಗವಾಃಕೃಷ್ಣೋಬೃಂದಾವನಚರಕೃ

|| ಕಾಳೀಯಮರ್ದನಕಥಾಪಾರಂಭಘಟ್ಟಃ ||

ಚಿತ್ರಿಯಯೌರಾಮೃತರಾಜಃಕಾಳಿನ್ದ್ರಿಂಸುಖಿಭಿರ್ವೃತ್ತಃ||೪೭||ಅಥಗಾವಶ್ಯಗೋಪಾಶ್ಚನಿದಾಘಾತಪೀ
ಡಿತಾಃ | ದುಷ್ಪ್ರವೃತ್ತಿಜ್ವಲಂತಸ್ಯಾಸ್ತೃಪಾತಾವಿಪದೂಪಿತಮ್||೪೮|| ವಿಷಾಂಭಸ್ತದುಪಸ್ಪೃಶ್ಯದೈ
ವೊಪಹತಚೇತಸಃ | ನಿಪೆತುರ್ವ್ಯಸವಸ್ಸರೈರ್ಮೂರ್ಛಿತಾವೈಕುರಾದ್ವಹ || ೪೯ || ವೀಕ್ಷ್ಯತಾಃಪ್ರತಥಾ

ಜ್ಞಾನಾದಿಭಿಃ-ಮರ್ದನ-ಕೈಕಾಲುಗಳನುಹಿ ನುಕುವಿಕೆ, ಉನ್ಮಜ್ಜನ-ವಿಾಯಿನುಹಿಕೆ, ಆದಿಭಿಃ-ಮುಂತಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ, ವಿಗತಾ
ಧ್ವಕ್ರಮೌ-ವಿಗತ-ಕಳೆದುಹೋದ, ಅಧ್ವಕ್ರಮೌ-ಮಾರ್ಗಾಯಾನವೆಲ್ಲವರಾಗಿ, ರುಚಿರಂ-ಸೊಗಸಾದ, ವಾಸಃ-ವಸ್ತ್ರವನ್ನು, ವ
ಸಿತ್ವಾ-ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ದಿವ್ಯಸ್ರಗ್ಗಂಧಮಂಡಿತೌ-ದಿವ್ಯ-ವ್ರಕಾಶಿನುವ. ಸ್ರಕ್-ಪೂಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಗಂಧ-ಅಂಗರಾಗದಿಂದಲೂ
ಮಂಡಿತೌ- ಸಿಂಗುಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ||೪೫|| ಜನನೀ-ತಾಯಿಯಿಂದ, ಉಪಹೃತಂ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟ, ಸ್ವಾದ-ಸವಿಯಾದ, ಅ
ನ್ನಂ-ಆಹಾರವನ್ನು, ಪ್ರಾಶ್ಯ-ಉಂಡು, ಉಪಲಾಠಿತೌ-ಮುದ್ದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಅಥವಾಸ್ಪೃಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ವ್ರಜೇ-ಗೋಕುಲ
ದೊಳಗೆ, ಸಂವಿಶ್ಯ-ಕುಳಿತು, ವರಶಯ್ಯಾಯಾಂ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಸುಖಂ-ಸಂತೋಷವಾಗಿ, ಸುಷುಪತುಃ-ನಿದ್ರೆಯಿದ್ದರು||
ರಾಜಃ-ಅರಸೇ, ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನಾದ, ಸಕೃಷ್ಣಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಬೃಂದಾವನಚರಃ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಲಿ
ರುವನಾಗಿ, ಕೃಚಿತ್-ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಖಿಭಿರ್ವೃತ್ತಃ-ಗಳೆಯಿಂದಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ರಾಮಂಯತೇ-ಬಲರಾಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು,
ಕಾಳಿಂದ್ರಿಂ-ಯಮುನಾನದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಯಯೌ-ತೆರಳಿದನು||೪೬||ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಗಾವಶ್ಯ-ಗೋವುಗಳೂ, ಗೋಪಾಶ್ಚ-ಪಶುಪಾಲ
ಕರೂ, ನಿದಾಘಪರೀಡಿತಾಃ- ನಿದಾಘ-ಬೇಸಿಗೆಯಿಂದ, ಪರೀಡಿತಾಃ-ಬಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತೃಷಾ-ನೀರಡಕಯಿಂದ, ಆ
ತಾಃ-ಪೀಡಿತರಾಗಿ, ತಸ್ಯಾಃ-ಅಯಮುನಾನದಿಯನ್ನಿಷ್ಟವಾತಂ-ನಿಷ್ಕ-ನಂದಿನಿಂದ, ಪೂಷಿತಂ-ದೋಷವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ
ಜಲಂ-ನಿರನ್ನು, ಪಪುಃ-ಕುಡಿದರು||೪೭||ಕುರಾದ್ವಹ-ಎಲೈಕುರುವಂತೋಧ್ಧಾರಕನೇ! ದೈವೋಪಹತ ಚೇತಸಃ-ದೈವ-ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ
ಉಪಹತ-ಕಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಚೇತಸಃ-ಬದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾದ, ಸರ್ವ-ಅವರೆಲ್ಲರೂ, ತದ್ವಿಷಾಂಭಃ-ಅವಿಷವನೀರನ್ನು, ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ-ತೊಟ್ಟು
ಮೂರ್ಛಿತಾಃ-ಮೈಮರೆತವರಾಗಿ, ವ್ಯಸವಃ-ಉಸುರಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವೆನಿ, ನಿಪೇತುಃ-ಬಿದ್ದುಹೋದರು||೪೮|| ಯೋಗೀಶ್ವರಃ
ಶ್ವರಃ-ಯೋಗಿ-ಧ್ಯಾನಾದ್ಯುಪಾಯಗಳಿಲ್ಲವರ, ಈಶ್ವರ-ಒಡೆಯರಿಗೆ, ಈಶ್ವರಃ-ಸಯಾಮಕನಾದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವನಾಥಾಃ-ತಾ

ಸಿ, ದಿವ್ಯಗಂಧಗಳಿಂದಲೂ ದಿವ್ಯಪುಷ್ಪ ಮಾಲಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರು. ||೪೫|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿತಾ
ಯಿಯಿಂದ ತಂದುಬಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ವಾದುವಾದಮೃತ್ಯಾದ್ವನ್ನವಂ ಭೋಜನಂಮಾಡಿ ಉಲ್ಲಾಸಗೊಂಡವರಾಗಿ ಕರ್ಪೂ
ತ್ತಮವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸವಡಿಸಿ ಸುಖದಿಂದ ನಿದ್ರೆಯಿದ್ದರು. ||೪೬|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿ
ಸುತ್ತಲಿರುವ ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಒಂದುವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಹೊರತು ಮಿಕ್ಕಮಿತ್ರರಾದಗೋಪಾಲ
ಬಾಲಕರಿಂ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಯಮುನಾ ತೀರವನೆಯ್ದಿದನು. ||೪೭|| ಆಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲಬಾಲಕರು ಗೋವುಗಳು
ಸಹ ಆತ್ಮವೃಣ್ಣವಾದ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ
ವಿಷದಿಂದ ದೂಷಿತವಾಗಿರುವುದಾದುದರಿಂದ ದುಷ್ಪ
ವಾದ ಆಯಮುನಾಜಲವನ್ನು ಪಾನಂಗೆಯ್ದರು||೪೮||
ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಗೋವುಗಳೊಡಗೂಡಿ ಗೋಪಾಲಕರೊ
ಕ್ಕೂ ದೈವದಿಂದ ನಷ್ಟವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾದ ಕಾ
ರಣದಿಂದ ಯಮುನಾನದಿಯ ವಿಷೋದಕವಂ ಪಾನಂಗೆ
ಯ್ದು ಮೂರ್ಛೆಯನೆಯ್ದಿ ಪಾಶ್ಚರಹಿತರಾಗಿ ಕೆಳಗೆ
ಬಿದ್ದರು.||೪೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯೋಗೀಶ್ವರರಾದ ಬ್ರ

ಭೂತಾಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಯೋಗೀಶ್ವರಶ್ಚರಃ | ಈಹ್ಯಯಾಮೃತವರ್ಷಿಣ್ಯಾಸ್ವನಾಧಾಃ ಸಮಜೀವಯತೆ ||೫೦||
ತಸಂಪ್ರತಿತಸ್ಯ ತಯುಗ್ಧಾತಯಚಜಲಂತಿಕಾಂತಃ | ಆಸುಸುವಿಸ್ಮಿತಾರ್ಪಣೈವೀಹ್ಯವಾಣಾಃ ಪರಸ್ಪರಂ
||೫೧|| ಅನ್ವಮಂಸತತದಾಜಗೋವಿಂದಾನುಗ್ರಹೈತವಃ | ಪೀತ್ವಾ ವಿಷಂ ಪರತಸ್ಯ ಪುನರುತ್ಥಾನಮಾತ್ಮ
ನಃ ||೫೨|| ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಶಮಸ್ಕಂಧೆ ಪಂಚದಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಸೇರಹ್ವಕನಾಗಿವುಳ್ಳ, ತಥಾಭೂತಾಃ- ಹಾಗೆಆಗಿರುವ, ತಾಃ-ಆ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಗೋಪಾಲಕರನ್ನು, ಅಮೃತವರ್ಷಿಣ್ಯಾಃ- ಅಮೃತ
ವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ಈಹ್ಯಯಾ-ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸಮಜೀವಯತೆ-ಬದುಕಿಸಿದನು ||೫೦|| ತೇಸರ್ವೇ- ಅವರೆಲ್ಲ
ರೂ, ಸಂಪ್ರತಿ-ಆಗಲೇ, ಇತಸ್ಯ ತಮಃ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟನೆನಪುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಜ್ಞಾಂತಿಕಾಂತೆ-ನೀರಿನಬಳಿಯದೆನೆಯಿಂದ, ಉತ್ಥಾತಯಚ-ಎ
ದ್ದು, ಪರಸ್ಪರಂ-ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು, ವೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ-ನೋಡುತ್ತಲಿರುವವರಾಗಿ; ಸುವಿಸ್ಮಿತಾಃ- ಆಶ್ಚರ್ಯವುಂಟಾದವರು, ಆಸು-
ಆವರು ||೫೧|| ರಾಜಃ-ಅರಸನೇ, ವಿಷಂ-ಸಂಜಿನೀರನ್ನ, ಪೀತ್ವಾ-ಕುಡಿದು, ಪರತಸ್ಯ-ಸತ್ತಹೂಗಿದ್ದ, ಆತ್ಮನಃ-ದೇಹದ,
ಪುನರುತ್ಥಾನಂ-ಮರಳಿಯೇಳುವಿಕೆ, ಯತೆ-ಯಾವುದೋ, ತತಾ-ಅದನ್ನು, ಗೋವಿಂದಾನುಗ್ರಹೈತಂ-ಗೋವಿಂದ-ಕೃಷ್ಣನ, ಅನು
ಗ್ರಹ-ದಯೆಯುಳ್ಳ, ಈಕ್ಷಿತಂ-ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಾಗಿ, ಅನ್ವಮಂಸತ-ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು||- ||೫೨||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ಪ್ರತಿಪದ್ಧಾರ್ಥಬೋಧಿನಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ
ಪಂಚದಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಹ್ಯಾದಿಗಳಿಗೂಕೂಡ ನಿಯಾಮಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು-ವಿವಿಧವಾದಿಂ ಹಾಗೆ ಮೂರ್ಛೆಯನೆಯ್ದಿ ಪಾತ್ರೇರಹಿತರಾಗಿ
ಬಿದ್ದಿರುವ ಮತ್ತು ತಾನೇ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿವುಳ್ಳ, ಆಗೋವುಗಳನ್ನು ಗೋಪಾಲಕರನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಮೃತವನ್ನು ಮಳೆ
ಸುಸುವ ತನ್ನದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬದುಕಿಸಿದನು||೫೦|| ಆಮೇಲೆ ಆಗೋವುಗಳೆಂಕೂಡದ ಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ಆಹ್ಲ
ಣವಲ್ಲಿಯೇ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸತ್ವತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಆ ಯಮುನಾಜಲ ಸಮಾಪದನೆನೆಯಿಂದ ಎದ್ದು, ಅನ್ನೋನ್ಯವಾಗಿ
ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಅತ್ಯಂತಾಶ್ಚರ್ಯಯುಕ್ತರಾದರು.||೫೧|| ಎತ್ತಿ ಅರಸೇ! ಮತ್ತು ವಿಷೋದಕವಂ ಪಾನಂಗೆಯ್ದು
ಮೃತರಾದ ನಾವು ಪುನಶ್ಚ ಬದುಕಿದೆವೆಂಬುವುಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹದೃಷ್ಟಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಸರಿಯೆಂ
ದು ಆಗೋಪಾಲಕರು ತಿಳಿದರು. ... .. ||೫೨||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದಾ ಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾ
ರಣ್ಯವಾನಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಪುರವ
ರಾದೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ
ಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು” ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ
ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ಹದಿನೈದನೆಯ
ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.
ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಬಾದರಾಯಣಃ ||ವಿಲೋಕ್ಯದಾಸಿತಾಂಕೃಷ್ಣಾಂಕೃಷ್ಣಾಂಕೃಷ್ಣಾಹಿನಾವಿಭುಃ||ತಸ್ಯಾವಿಶುದ್ಧಿಮನ್ವಿ
ಚ್ಛೇದಸರ್ಪಂತಮಾದವಾಸಯತ್||೧||ರಾಜಾ|| ಕಥಮಂತರ್ಜಲೇಗಾಧನ್ಯಗೃಹ್ಯದ್ಭಗವಾನಽವ ||ಸಮೈಬ
ಹುಯುಗಾವಾಸಂಯಥಾಸೀತ್ತತ್ರಕಥ್ಯತೇವ ||೨|| ಬ್ರಹ್ಮಭಗವತಸ್ತಸ್ಯಭೂಮ್ನಸ್ವಚ್ಛಂದಪ್ರಿ
ನಃ||ಗೋಪಾಲೋದಾರಚರಿತಂಕಸ್ತುಪೈತಾಮೃತಂಜುಷೇ ||೩|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ || ಕಾಳಿಂದ್ಯಾಂಕಾಳಿಯಸ್ಯಾ

೧೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೇಕೆ.

(ಕುಕವಾಕ್ಯವು) ವಿಭುಃಕೃಷ್ಣಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಕೃಷ್ಣಾಹಿನಾ-ಕರಿಯಹಾವಿನಿಂದ, ದೂಷಿತಾಂ-ಕೆಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ರುವ, ತಾಂಕೃಷ್ಣಾಂ-ಆಕಾಳಿಂದೀನದಿಯನ್ನು, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ತಸ್ಯಾಃ-ಆಹೋಳಿಯ, ವಿಶುದ್ಧಿಂ-ವಿಶೇಷವಾದ ಸ್ವರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು,
ಅನ್ವಿಚ್ಛೇ-ಬಯಸಿದವನಾಗಿ, ತಂಸರ್ಪಂ-ಆ ಹಾವನ್ನು, ಉದವಾಸಯತೇ-ಹೊರಡಿಸಿದನು. ||೧|| (ಪರೀಕ್ಷಿತನ ಪ್ರಶ್ನವು) ಭಗವಾಃ-
ಕೃಷ್ಣನು, ಅಗಾಢೇ-ತಳದೊಳೆಯದ, ಅಂತರ್ಜಲೇ-ನೀರಿನೊಳಗೆ, ಅಹಿಂ-ಹಾವನ್ನು, ಕಥಂ-ಹೇಗೆ, ನ್ಯಗೃಹ್ಯತೇ-ನಿಗ್ರಹಿಸಿದ
ನು? ಸಮೈ-ಜಲಜಂತುವಲ್ಲದಆಹಾವುಕೂಡ, ತತ್ರ-ಆಹೋಳಿಯಲ್ಲಿ, ಬಹುಯುಗಾವಾಸಂ-ಅನೇಕಯುಗ ಕಾಲವಾಗಿರುವಂತೆ, ಯಥಾ
ಸೀತೇ-ಹೇಗಾದನು; ಕಥ್ಯತಾಂ-ಹೇಳಲ್ಪಡಲಿ ||೨|| ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದಕುಕನೇ! ಭೂಮ್ನಃ-ಸದ್ಭಾವರೂಪನಾದ, ಸ್ವಚ್ಛಂ
ದವರ್ತಿನಃ-ಸ್ವಚ್ಛಂದ-ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ವರ್ತಿಸಿ-ಇರುತ್ತಿರುವ, ತಸ್ಯಭಗವತಃ-ಆಕೃಷ್ಣನ, ಗೋಪಾಲೋದಾರಚರಿತಂ-ಗೋ
ಪಾಲ-ದನಗಳನ್ನುಪಾಲಿಸುವರೂಪದಿಂದ, ಉದಾರ-ಧಾರಾಳವಾಗಿರುವ, ಚರಿತಂ-ಆಚರಣೆಯೆಂಬ, ಅಮೃತಂ-ಹಾಲನ್ನು, ಜುಷೇ-
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕಃ-ಯಾವವುರುಷನು, ತೃಪ್ಯೇತ-ತಣಿಯುವನು ||೩|| (ಕುಕೋತ್ತರವು) ಉಪರಿಗಾಃ-ಮೇಲೆಹೋ
ಗುತ್ತಿರುವ, ಖಗಾಃ-ಕಪ್ಪಿಗಳು, ಯಸ್ಮಿನ್-ಯಾವಮಡುವಿನಲ್ಲಿ, ಪತಂತಿ-ಬೀಳುತ್ತಿವೆಯೋ, ಕಾಳಿಯಸ್ಯ-ಕಾಳಿಯನೆಂಬಸರ್ಪ
ದ, ವಿಷಾಗ್ನಿನಾ-ವಿಷದಬೆಂಕಿಯಿಂದ, ಶ್ರವ್ಯಮಾಣವಯಾಃ-ಕಾಯಿನಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನೀರುಳ್ಳ, ಸಃ-ಅಂತಾ, ಕಷ್ಟಲೇಹದಃ-ಬಂದಾ

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕ || ಮೊಡಕೇಕಾಳಿಯನೊಕ್ಕೊನಿಗುಯೊಯಮುನಾದ್ರದ | ತತ್ಪ್ರೀತಿಭಿಃಸ್ತುತೇನಾಥ
ಕೃಷ್ಣನಾನುಗ್ರಹವುನಃ || ಟೀ|| ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯಮುನಾನದಿಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ
ಕಾಳೀಯನೆಂಬ ಮಹಾಸರ್ಪವಂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವನುಂ ಬಳಿಕ ಆಕಾಳಿಯ್ಯನಪತ್ನಿಯರಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾ
ಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪುನಃ ಅವನನುಗ್ರಹಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವನುಂ, ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೆಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿ
ಸುವನವಂತೆನು

ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ; ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನು ಕಾಳೀಯನೆಂ ಬಕೃಷ್ಣಗರ್ಪದಿಂ
ದೂಷಿತವಾದ ಯಮುನಾನದಿಯಂ ನೋಡಿ ಆಯಮುನಾನದಿಯಂ ಪರಿಶುದ್ಧವಂಮಾಡಲೋಸುಗ ಆಯಮುನಾನದಿ
ಯದೆನೆಯಿಂದ ಆಕಾಳೀಯವೆಂಬಸರ್ಪವಂ ಹೊರಡಿಸಿದನು ||೧|| (ಎಂದು ಈರೀತಿಯಿಂದ ಕುಕಮುನಿಯಿಂ ಪೇಳಲ್ಪ
ಟ್ಟ ವಚನವಂಕೇಳಿ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಪ್ರಶ್ನಂಗೆಯ್ದನದೆಂತೆನು- (ಎಲೈಮುನಿಯೇ! ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಂ
ಯಮುನಾನದಿಯ ಅಗಾಧವಾದಮಡುವಿನ ಜಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕಯುಗಗಳಿಂದ ವಾಸಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಆಕಾಳೀಯವೆಂ
ಬಸರ್ಪವಂ ಯಾವಪ್ರಕಾರದಿಂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿದನು? ಮತ್ತು ಆಕಾಳೀಯವೆಂಬಸರ್ಪವು ತಾನು ಜಲಚರವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ
ಯಾವಪ್ರಕಾರದಿಂ ಅಮಡುವಿನಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ದುದು. ಈ ಅರ್ಥವುನಿನ್ನಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಡಲಿ ||೨||
ಎಲೈ, ಮುನಿಯೇ! ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಯಿಚ್ಛೆಯಿದ್ದಂತೆ ಯಿರುವಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಗೋ
ಪಾಲರೂಪದಿಂದಂಟಾದ ಮಹಾಚರಿತ್ರೆಯೆಂಬ ಅಮೃತಮ ಯಾವವನು ಪಾನಂಗೆಯ್ಯತ ತೃಪ್ತಿಯಂಹೊಂದುವನು?
ಆದ್ದರಿಂದ ಆವೃತ್ತಾಂತವಂ ನನಗೆನಿರೂಪಿಸುವನಾಗು. ||೩|| (ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಂದಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನವಾಕ್ಯ
ವಂಕೇಳಿ ಕುಕಮುನಿಯು ಪೇಳುವನದೆಂತೆನು-) ಎಲೈಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ವಿಷಾಗ್ನಿಯಿಂದಅತ್ಯಂತತಟಸ್ಥವಾದ
ಲಿರುವ ಜಲವುಳ್ಳಂತಾದ್ದಾದಕಾರಣದಿಂದ ಯಾವಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಅಂತಹಿದ್ರೂಳುಸಂಚರಿಸುವಪಕ್ಷಿಗಳು ಬೀಳುವವೋ
ಆಯಮುನಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಾಬಂದಾನೊಂದು ಮಡುವುಕಾಳೀಯವೆಂಬಮಹಾಸರ್ಪಕ್ಕೆ ಅವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ||೪||

ನೀದ್ರದ್ಧರ್ದೇ ಕಚ್ಚಿದ್ವಿಧಾಗ್ನಿನಾ | ಕ್ರಮ್ಯಮಾಣಪಯಾಯಸ್ಕೃಪತಂತ್ಯಪರಿಗಾಃಖಗಾಃ ||೪|| ವಿಪ್ರುಪ್ತ
ತಾವಿಷೋದೊರ್ಮಿವಾರುತನಾಭಿಮರ್ಶಿತಾಃ | ಮ್ರಿಯಂತೇರಗಾಯಸ್ಯಪ್ರಾಣನಸ್ಥಿರಜಂಗಮಾಃ ||೫|| ತಂ
ಚಂಡವೆಗವಿಷವೀರ್ಯಮವೆಹ್ರೈತನದುಷ್ಪಾಂನಂಪಿಂಚಖಲಸಂಯಮನಾವತಾರಃ | ಕೃಷ್ಣಾಕದಂಬಮಧಿರು
ಹೃತತೋತಿತುಂಗಮಾಸ್ತೌಟ್ಟಗಾಢರಃ ನೊಭೈಪತವ್ವಿಷೋದೇ ||೬|| ಸರಪದ | ದೇವುರುಷಸಾರನಿಪಾತವೆಗಸಂ
ಕ್ಷೋಭಿತೋರಗವಿಷೋನ್ಮಮಿತಾಂಬುರಾಶಿಃ | ಪರೈಕಪು ತೋವಿಷಕಷಾಯಿತಭೀಷಣೋರ್ಮಿರಂಚದ್ಧನುಶ್ಯತ
ಮನಂತಬಲಸ್ಯಕಿಂತತಾ ||೭|| ತಸ್ಮಿಹದ್ರವಿಹರತೋಭುಜದಂಡಘೋರ್ನಾಘೋಪಮಂಗವರವಾರಣವಿಕ)

ನೊಂದಮಡುವು, ಕಾಳಂದಾಂ-ಯಮುನೆಯಲ್ಲಿ, ಆನೀತೆ-ಉಂಟಾಗಿತ್ತು ||೪|| ಯಸ್ಯ-ಯಾವಮಡುವಿನ, ತೀರಗಾಃ- ತಡಿಯಲ್ಲಿತಿ
ರುಗುವ, ಸ್ಥಿರಜಂಗಮಾಃ-ಅಚರಗಲಾಗಿಯೂ ಚರಗಲಾಗಿಯೂಇರುವ, ಪಾಣಿನಃ-ಹೇಗಿಳು, ವಿಪ್ರುಪ್ತತಾ-ತುಂತುರುಗಳಲ್ಲ,ವಿ
ಷೋದೋರ್ಮಿವಾರುತೇನ-ವಿಷೋದ-ವಿಷದನೀರಿನ, ಉರ್ಮಿ-ಅಲೆಗಳ, ಮಾರುತೇನ-ಗಾಳಿಯಿಂದ, ಅಭಿಮರ್ಶಿತಾನ್ಸಂತೆ-ತೋ
ಡಯಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ, ಮ್ರಿಯಂತೇ-ಸಾಯತಲಿರುವವೋ ||೫|| ಖಲಸಂಯಮನಾವತಾರಃ-ಖಲ-ದುಷ್ಟರನ್ನು, ಸಯಂಮನ-ನಿಗ್ರಹಿಸ
ಲೋಸುಗವಾದ, ಅವತಾರಃ-ಆವಿರ್ಭಾವವುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಾಕ-ಕೃಷ್ಣನು, ಚಂಡವೆಗವಿಷವೀರ್ಯಂ-ಚಂಡವೆಗ- ಕೂರವಾದವೆಗವು
ಳ್ಳ, ವಿಷವೀರ್ಯಂ ನಂಜಿನಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ತಂ-ಆಸರ್ಪವನ್ನೂ, ತೇನ-ಆಸರ್ಪದಿಂದ, ದುಷ್ಪಾಂ- ದೋಷಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ, ನದಿಂ
ಚ-ಕೊಳೆಯನ್ನೂ, ಅವೇಹ್ರೈ-ನೋಡಿ, ಗಾಢರಃ-ಗಾಢ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಬಿಗಿದ, ರಶನಃ- ನಡುಕಟ್ಟುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಆಸ್ತೌಟ್ಟ- ತೋ
ಳುತಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ತುಂಗಂ-ಉದ್ದವಾಗಿರುವ, ಕದಂಬಂ- ಕಡಹದಮರವನ್ನು, ಅಧಿರುಷ್ಯ-ವಿರಿ, ತತಃ-ಅಲ್ಲಿಂದ, ವಿಷೋದೇ- ವಿ
ಷದನೀರುಳ್ಳಮಡುವಿನಲ್ಲಿ, ಅಭೈಪತತೆ-ದುಮ್ಮಿಕ್ಕಿದನು||೬|| ಸರ್ಪಹದ್ರವಿ-ಹಾವಿನಮಡುವು, ಪುರುಷ-..... ರಾಶಿ-ಪುರುಷಸಾರ-ಪುರು
ಷೋತ್ತಮನಾದಕೃಷ್ಣನ,ನಿಪಾತವೆಗ-ಬೀಳುವಅತೀಯದಿಂದ,ಸಂಕ್ಷೋಭಿತ-ನುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ,ಉರಗ-ಸರ್ಪಗಳ,ವಿಷ-ಗೆರಳದಿಂದ, ಉ
ನ್ನಮಿತ-ಉಕ್ಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಂಬುರಾಶಿಃ-ನೀರಿನಗುಂಪುಳ್ಳದ್ದೂ; ವಿಷಕಷಾಯಿತಭೀಷಣೋರ್ಮಿ-ವಿಷ-ನಂದಿನಿಂದ, ಕಷಾಯಿತ-ಕದ
ಡಲ್ಪಟ್ಟ (ವಗರುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ) ಭೀಷಣ-ಭಯಂಕರವಾದ, ಉರ್ಮಿಃ-ಅಲೆಗಳಿದ್ದದ್ದೂ, ಆಗಿ, ಅಂಚದ್ಧನುಶ್ಯತಂ-ಅಂಚತೆ- ಹೆ
ಚ್ಚಿಬರುತಲಿರುವ, ಧನುಶ್ಯತಂ-ನೂರುಮಾರುಗಳುಂಟಾಗುವಂತೆ, ಪರೈಕ-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪುತಃ-ಹಾರುತಲಿತ್ತು, ಅನಂತ
ಬಲಸ್ಯ-ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದಬಲವುಳ್ಳಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ತತೆ-ಅಲ್ಲಿನವು, ಕಿಂ-ವಿನುದೊಡ್ಡದು? ||೭|| ಅಂಗ-ಅಯ್ಯಾ! ತಸ್ಮಿಹದ್ರೇ-ಆಮಡುವಿ
ನಲ್ಲಿ, ವಿಹರತಃ-ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ವರವಾರಣವಿಕ್ರಮಸ್ಯ-ವರ-ಕ್ರೀಡುವಾದ, ವಾರಣ-ಅನೆಯಹಾಗೆ, ವಿಕ್ರಮಸ್ಯ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು
ಳ್ಳಕೃಷ್ಣನ, ಭುಜದಂಡಮೋರ್ವಾಘೋರ್ವಂ-ಭುಜದಂಡ-ಕೋಲುಗಳಂತಿರುವ ತೋಳುಗಳಿಂದ,ಘೋರ್-ತಿರುಗುತ್ತಲಿರುವ, ವಾ-

ಮತ್ತು ಯಾವಮಡುವಿನ ತಡಿಯಲ್ಲಿರುವಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಾತ್ಮಕಗಳಾದ ವಾಣಿಗಳು ಜಲಬಿಂದುಗಳೊಡಗೂಡಿದ ವಿ
ಷಜಲದ ಅಲೆಗಳನ್ನನೋಂಕಿ ಸುಳಿದಾಡುವಗಾಳಿಯಿಂದ ನೋಂಕಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿಪ್ರಾಣಗಳಂ ಬಿಡುವವೋ! ಅಂತಾ
ಬಂದಾನೊಂದುಮಡುವು ಕಾಳಿಯವೆಂಬ ಸರ್ಪಕ್ಕೆ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ||೫|| ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಅವೆ
ತರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಚಂಡವಾದ ವೇಗವುಳ್ಳವಿಷವೇ ಪರಾಕ್ರಮವಾಗಿಉಳ್ಳ ಆಕಾಳಿಯವೆಂಬಸರ್ಪವನ್ನು
ಅದರಿಂದದೂಷಿತವಾದ ಯಮುನಾನದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ತಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕದಂಬವೃಕ್ಷವನ್ನೇರಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ
ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಉಡಿನೂಲಿನ ಹಗ್ಗವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ತನ್ನಭುಜಗಳಂಹಸ್ತಗಳಿಂದ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಆ
ಮರದತುದಿಯಿಂದ ಅವಿಷದಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿದನು. ||೬|| ಆಗ ಆಮಹಾಸರ್ಪವಿರುವ ಮಡುವು ಪುರುಷೋ
ತ್ತಮನಾದಕೃಷ್ಣನ ಬೀಳುವವೇಗದಿಂದ ಕ್ಷೋಭೆಯನೆಯ್ದಿರುವ ಸರ್ಪಗಳ ವಿಷಗಳಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆಹಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಜಲರಾಶಿಯುಳ್ಳದುದಾಗಿ, ಮತ್ತುವಿಷಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತಗಳಾದಕಾರಣದಿಂದ ಭಯಂಕರಗಳಾದ ತೆರೆಗಳುಳ್ಳದುದಾ
ಗಿ, ಸುತ್ತಲೂ ನೂರುಬಿಲ್ಲುಗಳಪ್ರಮಾಣದಿಂದ (ನೂರುಮಾರುದೂರ) ಪ್ರವಹಿಸಿದಂತಾದ್ದಾಯಿತು. ||೭|| ಈರೀತಿ
ಯಿಂದ ಅವಿಷದಮಡುವನ್ನು ಕ್ಷೋಭೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಆಪರಿಮಿತವಾದ ಬಲವುಳ್ಳಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಕೆಲಸವು? ಎಲೈ
ಅರನೇ! ಆಮೇಲೆ ಆಕಾಳಿಯಸರ್ಪವು ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಮದದಾನೆಯಸಾಮರ್ಥ್ಯದಂತೆ ಸಾಮ

ಮಸ್ಯ| ಅಶ್ರುತ್ಯತತ್ತ್ವಸ್ವದನಾಭಿಭವಂನಿರೀಕ್ಷ್ಯಚಕ್ಷುಶ್ಯವಾಸ್ಸಮಸರತ್ತದಮೃಪ್ಯಮಾಣಃ||೪||ತಂಪ್ರೇ
ಕ್ಷಣೀಯಸುಕುಮಾರಘನಾವದಾತಂಶ್ರೀವತ್ಸಪೀತವಸನಂಸ್ಥಿತಸುಂದರಾಸ್ಯಮ್| ಕ್ರೀಡಂತಮಪ್ರತಿಬಲಂ
ಕಮಲೋದರಾಂಘ್ರಿಸುಂದರ್ಯಮರ್ಮಸುರುಷಾಭುಜಯಾಚಛಾದ||೫|| ತನ್ನಾಗಭೋಗಪರಿವೀತಮದೃಷ್ಟ
ಚಕ್ಷುಮಾಲೋಕ್ಯತತ್ತ್ವಿಯಸಖಾಃಪಶುಪಾಭ್ಯಶರಾಃ | ಕೃಷ್ಣಪೀತಾತ್ಮಸುಹೃದರ್ದಕಳತ್ರಕಾಮಾದುಃ
ಖಂ ಶೂಕಭಯಮೂಢಧಿಯೋನಿಪೆತುಃ||೬|| ಗಾವೋವೃಷಾವತ್ಸತರ್ಯಕ್ರಂದಮಾನಾಸ್ಸುದುಃಖಿತಾಃ|ಕೃ

ನೀರಿನ, ಫೋಷಂ-ನಪ್ಪುಳನ್ನು, ಅಶ್ರುತ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಚಕ್ಷುಶ್ರವಾಃ- ಕಂಗಳೇ ಕಿವಿಗಳಾಗಿವುಳ್ಳನರ್ಪವು, ತತ್ತ್ವಸ್ವದನಾಭಿಭವಂ-ತ
ತೆ-ಅದರಿಂದ, ಸ್ವ-ತನ್ನ, ಸದನ-ವಾಸಸ್ಥಾನದ, ಅಭಿಭವಂ-ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನು, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ತತೆ-ಅದರನ್ನು, ಅಮೃಷ್ಯ
ಮಾಣಃ-ಸೈರಿಸದಿರುವನಾಗಿ, ಸಮಸರತೆ-ಎದುರಿಗೆಬಂದನು ||೪|| ಪ್ರೀಕ್ಷಣೀಯಸುಕುಮಾರಘನಾವದಾತಂ-ಪ್ರೀಕ್ಷಣೀಯ-ಜನ್ಮಾಗಿ
ನೋಡತಕ್ಕವನಾಗಿಯೂ, ಸುಕುಮಾರ-ಅತಿಕೋಮಲನಾಗಿಯೂ, ಘನಾವದಾತಂ-ಘನ-ನೀಲಮೇಳದಂತೆ, ಅವದಾತಂ-ಪ್ರಕಾಶಿ
ಸುವನಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀವತ್ಸಪೀತವಸನಂ-ಶ್ರೀವತ್ಸ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಚಿಹ್ನೆ ವೆಂಬಮಚ್ಚೆಯಿಂದಕೂಡಿದ, ಪೀತವಸನಂ- ಜನುರುಡಿಯುಳ್ಳ
ವನಾಗಿಯೂ, ಸ್ಥಿತಸುಂದರಾಸ್ಯಂ-ಸ್ಥಿತ-ಕಿರುನಗೆಯಿಂದ, ಸುಂದರ-ಚಲುವಾದ, ಅಸ್ಯಂ-ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಕ್ರೀಡಂತಂ-
ಆಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿಯೂ, ಅಪ್ರತಿಬಲಂ- ತನಗೆಪ್ರತಿಯಾದ ಇತರನಬಲವಿಲ್ಲದವನಾಗಿಯೂ, ಕಮಲೋದರಾಂಘ್ರಿಂ- ಕಮಲ- ತಾವರಿ
ಯಂತಿರುವ, ಉದರ-ಹೊಕ್ಕಳೂ, ಅಂಘ್ರಿಂ-ಅಡಿಕಳೂ, ಉಳ್ಳವನು. ಅಥವಾ ಕಮಲೋದರ- ತಾವರೆಯೊಳಭಾಗದಂತೆಕೋಮಲ
ವಾದ, ಅಂಘ್ರಿಂ-ಪಾದಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂಇರುವ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ರುಷಾ-ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಮರ್ಮಸು- ಸಂಧಿಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂ
ದರ್ಶ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿ ಕಚ್ಚಿ-ಭುಜಯಾ-ತನ್ನ ಶರೀರದಿಂದ, ಚಛಾದ-ಸುತ್ತಿ ಮುಚ್ಚಿದನು||೫|| ನಾಗಭೋಗಪರಿವೀತಂ-ನಾಗಭೋಗ- ಸರ್ಪದೇ
ಹದಿಂದ, ಪರಿವೀತಂ-ಸರ್ಪತ್ರಸುತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅದೃಷ್ಟಚಕ್ಷುಃ-ಅದೃಷ್ಟ ಕಾಣಲ್ಪಡದೇಹೋದ, ಚಕ್ಷುಃ-
ಮಿಸುಕಾಟಗಳಿಲ್ಲ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಆಲೋಕ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ, ತತ್ತ್ವಿಯಸಖಾಃ- ತತೆ-ಆಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಪ್ರಿಯ- ಇಷ್ಟರಾ
ದ, ಅಥವಾ ಆಕೃಷ್ಣನೇಇಷ್ಟನಾಗಿವುಳ್ಳ, ಸಖಾಃ-ಗಳೆಯರಾದ, ಪಶುಪಾಃ- ಗೋಪಾಲಕರು, ಭೃಕಾರ್ತಾಃ-ಭೃಕ- ಬಹಳವಾಗಿ, ಆ
ರ್ತಾಃ-ಪೀಡಿತರಾಗಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣೇ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಅರ್ಪಿತಾತ್ಮಸುಹೃದರ್ದಕಳತ್ರಕಾಮಾಃ-ಅರ್ಪಿತ- ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಥವಾಬ್ರಹ್ಮ
ನಲ್ಪಟ್ಟ, ಆತ್ಮ-ಶರೀರವೂ, ಸುಪ್ರತೆ-ನಳೆಯರೂ, ಅರ್ಧ-ಘನವೂ, ಕಳತ್ರ-ಮಡದಿಯರೂ, ಕಾಮಾಃ-ಭೋಗಗಳೂ, ಉಳ್ಳವ
ರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ದುಃಖಾರ್ತಶೋಕಭಯಮೂಢಧಿಯಃ-ದುಃಖ-ಕಷ್ಟ, ಆರ್ತ-ಪೀಡೆ, ಶೋಕ- ಅಳುವು, ಭಯ- ಹೆದರಿಕೆ, ಗಳಂ
ದ, ಮೂಢ-ಜಡವಾದ, ಧಯಃ-ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ನಿಪೆತುಃ-ಬಿದ್ದು ಹೋದರು||೬|| ಗಾವಃ-ಆಕಳು, ವೃಷಾಃ-ಎತ್ತುಗಳು,ವತ್ಸತ

ರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣದೇವನ ಭುಜದಂಡಗಳಿಂದ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟನೀರಿನ ಮಹಾಶಬ್ದವಂಕೇಳಿ, ತನ್ನ ಸಾಗಸ್ಥಾನಕುಂಟಾ
ದ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನೂನೋಡಿ ಅದಂಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಂದುದು. ||೪|| ಆಗಆಕಾಳಿಯ
ವೆಂಬಸರ್ಪವು ನೋಡಲಾಯೋಗ್ಯನಾದ, ಅತಿಕೋಮಲನಾದ, ಮೇಳದಂತೆಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ, ಶ್ರೀವತ್ಸಮೆಂಬ
ಮಚ್ಚೆಯೊಡನೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ, ಪೀತಾಂಬರವುಳ್ಳ, ಮಂದಹಾಸದೊಡಗೊಡಿರುವ, ಅತಿಸುಂದರವಾದ ಮುಖವು
ಳ್ಳ, ಮಡುವಿನಲ್ಲಿಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ, ಒಬ್ಬನಿಂದಲೂ ಭಯಪಡದೆಯಿರುವ, ಕಮಲಮಧ್ಯದಂತೆ ಅತ್ಯಂತಕೋಮಲಂ
ಗಳಾದ ಪಾದಗಳುಳ್ಳ, ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನಂ ಮರ್ಮಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಪದಿಂಕಚ್ಚಿದಂತಾದ್ದಾಗಿ ತನ್ನ ಶರೀರದಿಂದ
ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಂತಾದ್ದಾಯಿತು. ||೫|| ಆಗ ಆಕೃಷ್ಣನೇಪ್ರಿಯಮಿತ್ರನಾಗಿವುಳ್ಳ ಗೋಪಾಲಕರು ಮಹಾಸರ್ಪದ ಶ
ರೀರದಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ ಮಿಸುಕಾಡದೆಯಿರುವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇನೋಡಿ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಅತ್ಯಂತಪೀಡಿತರಾ
ಗಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇಸಮರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತಮ್ಮ ದೇಹಗಳು ಬಂಧುಗಳು ದ್ರವ್ಯಗಳು ಮನೆಗಳುಹ ಉ
ಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ದುಃಖದಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಶೋಕದಿಂದಲೂ ಭಯದಿಂದಲೂ, ಕೂಡ ಮೂಢವಾದ ಬುದ್ಧಿಯು
ಳ್ಳವರಾಗಿಯೂಬಿದ್ದರು. ||೬|| ಹಾಗೆಯೇ ಆಗೋವುಗಳು, ಎತ್ತುಗಳು ಕಡಸುಗಳುಹ ಅತ್ಯಂತದುಃಖವುಳ್ಳ
ವಾಗಿ ಕೊಗುತಕ್ಕಷ್ಟೆ ನಲ್ಲಿಯೇನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತಭಯಪಡುತ್ತ ಅಳುತ್ತಿರುವವುಗಳಂತೆ ನಿಂ

ವ್ಯಸ್ಥೇನೈಕ್ಷಣಿಕಭೀತಾರುದಂತ್ಯಇವತಸ್ಥಿರೇ ||೧೦|| ಅಥಪ್ರಜೆಮಹೋತ್ಪಾತಾಸ್ತ್ರವಿಧಾಆತಿದಾರುಣಾಃ |
ಉತ್ಪೇತುರುಬ್ಧವಿದಿವ್ಯಾತ್ಮೇನ್ಯಾಸನ್ನಭಯಶಂಸಿನಃ ||೧೧|| ತಾನಾಲಕ್ಷ್ಯಭಯೋದ್ವಿಗ್ನಾ ಗೋವಾನಂದವುರೋಗ
ಮಾಃ | ವಿನಾರಾಮೇಣಗಾಃಕೃಪ್ಣಂಕ್ಷಣತ್ವಾಚಾರಯಿತುಂಗತಮ್ ||೧೨|| ತೈರ್ಯದ್ವಿಮಿತ್ತೈರ್ಯದ್ವಿಧನಂಮತ್ಯಾ
ಪ್ರಾಪ್ತಮತದ್ವಿದಃ | ತತ್ಪ್ರಾಣಾಸ್ತನ್ಮನಸ್ಸಾಸ್ತದಃಖಶೋಕಭಯಾತುರಾಃ ||೧೩|| ಅಬಾಲವೃದ್ಧವ
ನಿತಾಸ್ಸುರೈಂಗಪಶುವೃತ್ತಯಃ | ನಿರ್ಜಗನ್ಯುರ್ಗೋಕುಲಾದ್ವಿನಾಃಕೃಪ್ಣದರ್ಶನಲಾಲಸಾಃ ||೧೪|| ತಾಂಸ್ತದ್ಧಾ

ರೈಃ-ಸಂಜಕರುಗಳೂಕೂಡ, ಕ್ರಂದಮಾನಾಃ-ಕೂಗುತ್ತಿರುವವಾಗಿ, ನುದುಃಖಿತಾಃ-ಅಧಿಕವಾಗಿದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವವಾಗಿ, ಕೃಪ್ಣ
ಸ್ಥೇನೈಕ್ಷಣಿಕ-ಕೃಪ್ಣನಲ್ಲಿಇಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೈಯ್ಯುಳ್ಳವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಭೀತಾಃ-ಹೆದರಿರುವವಾಗಿ, ರುದತ್ಯಇವ-ಅಳುತ್ತಿರುವವೇಂಬ
ಹಾಗೆ, ತಸ್ಥಿರೇ-ಇದ್ದವು ||೧೦||ಅಥ-ಅಮೇಲೆ, ಪ್ರಜೇ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಭವಿ-ನೆಲದಲ್ಲಿ, (ಕಂಪಾದಿಗಳು)ದಿವಿ-ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಕೋ
ಳ್ಕಿಗಳೇಳುವಿಕೆಮೊದಲಾದವು.) ಆತ್ಮನಿ-ದೇಹದಲ್ಲಿ, (ಎಡಗಣ್ಣುಕೆತ್ತುವಿಕೆಮೊದಲಾದವು) ಅನನ್ನಭಯಶಂಸಿನಃ-ಅನನ್ನ-ನವಿಾಪಿ
ಸಿದ, ಭಯ-ಭಯನಿಮಿತ್ತವನ್ನು, ಶಂಸಿನಃ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ, ಅತಿದಾರುಣಾಃ-ಅತಿಕ್ರೂರಗಳಾದ, ಮಹೋತ್ಪಾತಾಃ-ದ
ಡ್ಡದೂರ್ವಿಕ್ಷಣಗಳು, ಉತ್ಪೇತಃ-ಉಂಟಾದವು ||೧೧|| ನಂದವುರೋಗಮಾಃ-ನಂದನೇಮುಂದಾಳಾಗಿವುಳ್ಳ, ಗೋವಾಃ-ಗೊಲ್ಲರು,
ತಾಃ-ಅವುತ್ಪಾತಗಳನ್ನು, ಅಲಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಕೃಪ್ಣಂ-ಕೃಪ್ಣನನ್ನು, ರಾಮೇಣವಿನಾ-ಬಲರಾಮನನ್ನುಹೊರತು, ಗಾಃ-ಗೋವು
ಗಳನ್ನು, ಚಾರಯಿತುಂ-ತಿರಿಗಿಸುವದಕ್ಕೆ, ಗತಂ-ಹೋಗಿರುವನನ್ನಾಗಿ, ಕ್ಷಣತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ಭಯೋದ್ವಿಗ್ನಾಃ-ಭಯ-ಭಯಕಾರಣಗಳ
ದೇಸೆಯಿಂದ, ಉದ್ವಿಗ್ನಾಃ-ಹೆದರಿದವರಾಗಿ, ಅಥವಾ ಭಯದಿಂದನಡುಗುತ್ತಿರುವವರಾದರು ||೧೨||ಅತದ್ವಿದಃ-ಆಕೃಪ್ಣನಪ್ರಭಾವವನ್ನು
ಅರಿಯದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತೈರ್ದುರ್ನಿಮಿತ್ತೈಃ-ಆಕೆಟ್ಟುಕೊನಗಳಿಂದ, ನಿಧನಂಪ್ರಾಪ್ತಂಮತ್ಯಾ-ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನನ್ನಾ
ಗಿತಿಳಿದು, ತತ್ಪ್ರಾಣಾಃ-ಆಕೃಪ್ಣನಲ್ಲಿಪ್ರಾಣವುಳ್ಳವರೂ, ತನ್ಮನಸ್ಸಾಃ-ಆಕೃಪ್ಣನಲ್ಲಿಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರೂಆದ, ತೇ-ಆನಂದಾದಿಗಳು, ದುಃ
ಖಶೋಕಭಯಾತುರಾಃ-ದುಃಖದಿಂದಲೂ ಅಳುವಿನಿಂದಲೂ ಹೆದರಿಕೆ ಯಿಂದಲೂ ತ್ವೇರೇವಡತಲಿರುವವರಾದರು ||೧೩||ಆಂಗ-ಅಯ್ಯಾವರೀ
ಕ್ಷೇತನೇ! ಪಶುವೃತ್ತಯಸ್ಸುರೈಃ-ಪಶುಗಳಿಂದಜೀವನವುಳ್ಳಗೊಲ್ಲರೊಲ್ಲರೂ, ದೀನಾಃ-ದುಃಖಿತರಾಗಿ, ಅಬಾಲವೃದ್ಧವನಿತಾಃ-ಹುಡುಗರೂ
ಮುಮುಕರೂಹೆಂಗಳೂಮೊದಲುಗೊಂಡು, ಕೃಪ್ಣದರ್ಶನಲಾಲಸಾಃ-ಕೃಪ್ಣನನ್ನುನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತರಾಗಿ, ಗೋಕುಲಾ
ತೇ-ಗೊಲ್ಲರವಾಳ್ಳದ ದೇಸೆಯಿಂದ, ನಿರ್ಜಗನ್ಯುಃ-ಹೊರಹೊಂಟರು ||೧೪|| ಭಗವಾಃ-ಐಶ್ವರ್ಯಸ್ಸವನ್ನನಾದ, ರೋಹಿಣೀನುತಃ-ರೋ
ಹಿಣೀವೇವಿಯಮಗನಾದಬಲರಾಮನು, ತಥಾಕಾತರಾಃ-ಹಾಗೆಭಯಚಂಚಲರಾದ, ತಾಃ-ಆನಂದಾದಿಗಳನ್ನು, ಪೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಪ್ರ

ತವಾದವು. ||೧೦|| ಹೀಗಿರಲು ಆಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪಾದಿಗಳೂ, ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಕಾಪಾತಾದಿಗಳೂ
ಗಂಡುಸರಲ್ಲಿ ಎಡಗಣ್ಣುಕೆತ್ತುವಿಕೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳೂ, ಹೀಗೆ ಮೂರುತೆರಂಗಲಾದ, ಮತ್ತು ಆಗಲೇಪ್ರಾಪ್ತ
ವಾಗುವ ಭಯಮಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹೋತ್ಪಾತಂಗಳು-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿಕಾಣಿಸಿದವು. ||೧೧|| ಆಗ ನಂದಗೋಪವೊ
ದಲಾದಗೋಪಾಲಕರು ಗೋಕುಲದಲ್ಲುಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಆಮಹೋತ್ಪಾತಂಗಳಂಕಂಡು ಭಯದಿಂದ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿರುವೆ
ವರಾಗಿ, ಮತ್ತು ಬಲರಾಮನುಹೊರತು ಗೋವುಗಳಂ ಮೇಯಿಸಲೋಸುಗ ಕೃಪ್ಣನು ವನವನೆಯ್ದಿರುವನೆಂದು ಕೇ
ಳಿ, ||೧೨||ಆಕೃಪ್ಣನಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅರಿಯದವರಾದುದರಿಂದ ಮಹಾ ದುರ್ನಿಮಿತ್ತಂಗಳಿಂ ಆಕೃಪ್ಣನಿಗೆ ಅಪೋಹ
ವುಂಟಾಗಿಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಆಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನೇಪ್ರಾಣವಾಗಿವುಳ್ಳವರಾದುದರಿಂದಲೂ, ಆಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ
ವರಾದುದರಿಂದಲೂ ಸಹ ವ್ಯಸನಶೋಕಭಯಂಗಳಿಂ ಅತ್ಯಂತೇಡಿತರಾಗಿ || ೧೩ ||ಆಸ್ತ್ರೀಬಾಲವೃದ್ಧರು ಮೊದ
ಲುಗೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಅತ್ಯಂತ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನು ನೋಡಬಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅತಿದೀನರಾಗಿ
ಗೋಕುಲದ ದೇಸೆಯಿಂದ ಹೊರಟರು. ||೧೪|| ಆಗ ಭಗವಂತನಾದ ಬಲರಾಮನು ತಮ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನ
ಪ್ರಭಾವವಂ ಬಲ್ಲವನಾದುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಅತ್ಯಂತಭಯಂ ಬಡುತಲಿರುವ ಆನಂದಾದಿಗಳಂನೋಡಿ ನಕ್ಕವನಾಗಿ ಸ್ವ

ಕಾತರಾಽವೀಕ್ಷ್ಯಭಗವಾಽರೋಹಿಣೀಸುತಃ | ಪ್ರಹಸ್ಯಕಿಂಚಿನೋ ವಾಚಪ್ರಭಾವಜ್ಞೋನುಜನ್ಯಸಃ || ೧೬ ||
ತನ್ವೈಷಮಾಣಾದಮಿತಂಕೃಷ್ಣಂಸೂಚಿತಯಾಪದ್ಯಃ | ಭಗವಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೈರ್ಪಗ್ವಾಸಿದವ್ಯಾಯಮುನಾತಟ
ವ್ || ೧೭ || ತತಃ ತತ್ರಾಬ್ಜಯವಾಂಕುಕಾಶನಿಧ್ವಜೋಪವನ್ನಾನಿಪದಾನಿವಿಶ್ವತಃ | ಮಾರ್ಗಗವಾಮನ್ಯಸದಾಂ
ತರಾಂತರೇನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಾಯಯುರಂಗಸತ್ವರಾಃ || ೧೮ || ಅಂತರ್ಜಲಭುಜಗಭೋಗಪರೀತಮಾರಾತ್ಮ್ಯವೈಂಸಿ
ರೀಹಮುಪಲಭ್ಯಜಲಾಶಯಾಂತೆ | ಗೋಮಾಶ್ವಮೂಢಧಿಪಣಾಃ ಪರಿತಃಪಶೂಂಶ್ಚ ಸುಕ್ರಂದತಃ ಪರಮಕಕ್ತುಲ
ಮಾಪುರಾತಾರ್ಘ || ೧೯ || ಗೋವೈನುರಕ್ತಮನಸೋಭಗವತ್ಯನಂತತತ್ಸೌಹೃದಸ್ಮಿತವಿಲೋಕಗಿರಃ ಸ್ಕೂರಂತ್ಯಃ |

ಪ್ರಾಣ-ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಕಿಂಚಿತ್-ಕೂಂಚವನ್ನಾದರೂ (ವಿನನ್ನೂ) ನೋವಾಚ-ನುಡಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲವು || ಸಃ ಆಬಲರಾಮನು, ಅನುಜನ್ಯ-ತ
ನ್ನತಮ್ಮನಾದಕೃಷ್ಣನ, ಪ್ರಭಾವಜ್ಞ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಲ್ಲವನಾಗಿರುವನು || ೧೬ || ತೇ-ಆನಂದಾದಿಗಳು, ದಯಿತಂ-ಪ್ರಿಯನಾ
ದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅನ್ವೈಷಮಾಣಾನ್ಸಂತೇ-ಹುಡುಕುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ, ಭಗವಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೈಃ-ಮಹಾಪುರುಷಚಿಹ್ನೆಗಳುಳ್ಳ (ಕಂಬ ಚ
ಕ್ರ) ಧ್ವಜ ಅಂಕುಶ ಕುರಿತ ಛತ್ರಾದಿರೇಖೆಗಳುಳ್ಳ) ಪದ್ಯಃ-ಹಜ್ಜಿಗಳಿಂದ, ಸೂಚಿತಯಾ-ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಣ್ಣುಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಪದವ್ಯಾ-
ದಾರಿಯಿಂದ, ಯಮುನಾತಟಂ-ಯಮುನೆಯತಡಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಜಗ್ಮುಃ-ಹೋದರು || ೧೭ || ಅಂಗ-ಆಯಾಸಪರೀಕ್ಷಿತನೇ; ತೇ-ಆ
ಗೋಪಾಲರು, ಮಾರ್ಗ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಗವಾಂ-ಗೋವುಗಳ, ಅನ್ಯಪದಾಂತರಾಂತರೇ-ಅನ್ಯಪದ-ಬೇರೆಯಾದಹಜ್ಜಿಗಳ, ಅಂತರಾಂ
ತರೇ-ನಡುವಿನಡುವೆ, ತತಃ ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಯವಾಂಕುಕಾಶನಿಧ್ವಜೋಪವನ್ನಾನಿ-ಯವ-ಯವರೇಖೆ, ಅಂಕುಶ-ಅಂಕುಶರೇಖೆ, ಅ
ಶನಿ-ವಜ್ರರೇಖೆ, ಧ್ವಜ-ಧ್ವಜರೇಖೆಗಳಿಂದ, ಉಪವನ್ನಾನಿ-ಪೂರ್ಣಗಳಾದ, ವಿಶ್ವತೇಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನ, ಪದಾ
ನಿ-ಹಜ್ಜಿಗಳನ್ನು, ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ-ನೋಡುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ, ಸತ್ವರಾಃ-ವೇಗದಿಂದಸಹಿತರಾಗಿ, ಯಯುಃ-ತೆರಳಿದರು (ಧ್ವನಿಭ
ವು)-ಗವಾಂಮಾರ್ಗ-ಉಪನಿಷದ್ವ್ಯಕ್ತಿಗಳದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಅನ್ಯಪದಾಂತರಾಂತರೇ-ಇತರದೇವತಾಲಿಂಗಗಳನಡುವೆ, ವಿಶ್ವತೇಃಪದಾನಿ-ಬ್ರ
ಹ್ಮಲಿಂಗಗಳನ್ನು, ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ-ವೀಕ್ಷಿಸಿನೋಡುತ್ತಲಿರುವ, ತೇ-ಆಯೋಗಿಗಳು, ಯಯುಃ-ಪರಮಪದವನ್ನು ಕುರಿತುಹೋದರು-ಎಂ
ಬಂತೆ || ೧೮ || ಅಂತರ್ಜಲ-ನೀರಿನೊಳಗೆ, ಭುಜಗಭೋಗಪರೀತಂ-ಸರ್ಪಶರೀರದಿಂದಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ನಿರೀಹಂ-
ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟನಾಗಿರುವನಂತೆ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಆರಾತ್-ಬೇಗನೆ, ಉಪಲಭ್ಯ-ದೂರದಿಂದಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿತಿಳಿದು, ಜ್ವಾಕಯಾಂ
ತೇ-ಮಡುವಿನಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಮೂಢಧಿಪಣಾಃ-ಮಂಕಾದಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಗೋಪಾಂಶ್ಚ-ಪಶುಪಾಲಕರನ್ನೂ, ಪರಿತಃ-ಸುತ್ತಲೂ, ಸಂ
ಕ್ರಂದತಃ-ಕೂಗುತ್ತಲಿರುವ, ಪಶೂಂಶ್ಚ-ಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ಉಪಲಭ್ಯ-ನೋಡಿ, ಆರ್ತಾನ್ಸಂತೇ-ಪೀಡಿತರಾಗಿ, ಪರಮಕಕ್ತುಲಂ-
ಮಹಾಮೇಹವನ್ನು, ಆಪುಃ-ಹೊಂದಿದರು || ೧೯ || ಗೋವೈಃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಅನಂತೇ-ನಾಶರಹಿತನಾದ, ಭಗವತಿ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಅನು
ರಕ್ತಮನಸಃ-ಅಕ್ಕರೆಗೊಂಡಚಿತ್ತವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತತ್ಸೌಹೃದಸ್ಮಿತವಿಲೋಕಗಿರಃ-ತತ್-ಆಕೃಷ್ಣನ, ಸೌಹೃದ-ಸ್ನೇಹವ

ಲ್ಪವಾದರೂ. ಮಾತಾಡಿದವನಾಗಲಿಲ್ಲ || ೧೬ || ಅಮೇಲೆ ಆನಂದಗೋಪಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರಿಲ್ಲರೂ ಭಗವಂತನಂಜ್ಞೆ
ಪಿಸುವ ಅಡಿಗಳಿಂದ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಇಷ್ಟನಾದಕೃಷ್ಣನು ಹುಡುಕುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ ಯಮು
ನಾತೀರವನ್ನೆಬ್ಬಿದರು || ೧೭ || ಅದಂತೆನೆ ಎಲೈ ಅರನೇ ಆನಂದಗೋಪ ಮೊದಲಾದವರಿಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಗೋವುಗಳ ಮಾ
ರ್ಗದಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರಾದಗೋಪಾಲಬಾಲಕರ ಅಡಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪದ್ಮ ಯವ ಅಂಕುಶ ವಜ್ರ ಧ್ವಜ
ರೇಖೆಗಳೊಡಗೂಡಿದ ಅಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ತ್ವರೆಯಿಂದ ಯಮುನಾತೀರವನೆಬ್ಬಿದರು. || ೧೮ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನು
ದಾದಿಗಳು ಆಯಮುನಾನದಿಯ ಮಡುವಿನೊಳಗೆ ಮಹಾಸರ್ಪದ ಶರೀರದಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನಿಷ್ಕಾಮನಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಆಮಡುವಿನತಡಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮೂಢವಾದಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಗೋಪಾಲಕರಂ, ಸುತ್ತಲೂದೃಷ್ಟದಿಂ
ದ ಕೂಗುತ್ತಲಿರುವ ಗೋವುಗಳೆಂ, ಸಹನೋಡಿ ಅರರಾಗಿ ಅತ್ಯಂತನೋಹವನೆಬ್ಬಿದರು. || ೧೯ || ಮತ್ತು ಆಗೋ
ಪಸ್ತ್ರೀಯರೊಬ್ಬರೂ ಅನಂತನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಾರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಯುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದು
ದರಿಂದ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ್ನೇಹಯುಕ್ತವಾದ ಮುಗುಳುನಗೆಯನ್ನೂ ಮಧುರವಚನಗಳನ್ನು ಸವಿನೋಟವ
ನ್ನೂ ಸ್ಫುರಿಸುತ್ತಲಿರುವವರಾಗಿ ಆಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಹಾಸರ್ಪದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡಲು ಅತ್ಯಂತದೂರದಿಂದ

ಗ್ರಸ್ತೇಹಿನಾಪ್ರಿಯತಮಿಭ್ಯಶಮಾಖತಪ್ತಾಶ್ಚಾನ್ಯಂಪ್ರಿಯವ್ಯತಿಹೃತಂದದ್ಯಶುಸ್ತ್ರೀಲೋಕಾಃ ||೧೦||
ತಾಃಕೃಷ್ಣಮಾತರಮಪತ್ಯಮನುಸ್ರತಪ್ತಾಂತುಲ್ಯವ್ಯಘಾಸ್ಸಮಧಿಗಮ್ಯಚಾಸ್ಸ್ರವಂತ್ಯಃ | ತ್ರಸ್ರಾವ್ರಜ
ಪ್ರಿಯಕಥಾಃಕಥಯಂತ್ಯಾಸುಃ ಕೃಷ್ಣಾನನೇರಿತದ್ಯಶೂಮೃತಕಪ್ರತೀಕಾಃ ||೧೧|| ಕೃಷ್ಣಪಾಶಾನ್ನವಿಶ
ತೊನುದಾದೀವೀಕ್ಷ್ಯತದ್ಧೃದವಾ | ಪ್ರತ್ಯವೆಧತ್ಸಭಗವಾಃರಾಮಾಃಕೃಷ್ಣಾನುಭಾವವಿತೆ ||೧೨|| ಇತ್ಥಂ
ಸ್ವಗೋಕುಲಮನನ್ಯಗತಿನೀಕ್ಷ್ಯಸಸ್ತ್ರೀಕುಮಾರಮತಿದಾಖತಮಾತ್ಮಹೇತುಃ | ಅಜ್ಞಾಯಮರ್ತ್ಯಪದ
ವೀಮನುವರ್ತಮಾನೇಸ್ಥಿತ್ಯಾಮೂಹೂರ್ತಮುದತಿವೃದಾರಂಗಬಂಧಾತ್ ||೧೩|| ತತ್ಪ್ರಥಮಾನವಪುಷಾ

ಸ್ತು, ಸ್ಥಿತ-ಕಿರುನಗೆಯಿಂಕೂಡಿದ, ವಿಶೋಕ-ನೋಟಗಳನ್ನೂ, ಗಿರ-ಮಾತುಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವರಂತ್ಯಃ- ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಪ್ರಿಯತಮೇ-ಅತ್ಯಂತವಲ್ಲಭನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಅಹಿನಾ-ಸರ್ಪದಿಂದ, ಗ್ರಸ್ತೇನತಿ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿರಲು, ಭೃಶಮಾಖತಪ್ತಾಃ-ಹೆಚ್ಚು ದುಃಖದಿಂದಪೆಂದವರಾಗಿ, ಪ್ರಿಯವ್ಯತಿಹೃತಂ-ಪ್ರಿಯನಾದಕೃಷ್ಣನಿಂದಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ತ್ರಿಲೋಕಂ-ಮೂರುಲೋಕವನ್ನೂ, ಶೂನ್ಯಂ-ಏನೂಇಲ್ಲವನ್ನಾಗಿ, (ವ್ಯರ್ಥವನ್ನಾಗಿ)ದದ್ಯಶು-ಕಂಡರು ||೧೦||ತಾಃ-ಆಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಅವತ್ಯಮನು-ಮಗನನ್ನನುಸರಿಸಿ, ಪ್ರತಪ್ತಾಂ-ಬೇಯುತಲಿರುವ, ಕೃಷ್ಣಮಾತರ-ಕೃಷ್ಣನತಾಯಿಯಾದಯಶೋದೆಯನ್ನು, ಸಮಧಿಗಮ್ಯ-ನೇರಿ, ತುಲ್ಯವ್ಯಧಾಃ-ಸಮಾನದುಃಖವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಶುಚಿ-ಅಕುಪಿಸಕಂಣೀರುಗಳನ್ನು, ಸ್ರವಂತ್ಯಃ-ಸೋರಿನುತಲಿರುವರಾಗಿ, ತ್ರಸ್ರಾಃ- ಹೆವರಿವರಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಜಪ್ರಿಯಕಥಾಃ-ಗೋಕುಲಕ್ಕೆಪ್ರಿಯನಾದಕೃಷ್ಣನಕಥೆಗಳನ್ನು, ಕಥಯಂತ್ಯಃ-ಬರಣಿಸುತಲಿರುವರಾಗಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣಾನನೇ-ಕೃಷ್ಣನಮುಖದಲ್ಲಿ, ಅರ್ಪಿತದ್ಯಶಃ-ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರೂ, ಮೃತಕಪ್ರತೀಕಾಃ-ಹೆಣಗಳಿಗೆನಮಾನರೂ, ಅಸ-ಅದರು ||೧೧|| ಕೃಷ್ಣಪಾಶಾಃ-ಕೃಷ್ಣನೇಪಾಶವಾಗಿವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತದ್ಧೃದಂ-ಆಮಡುವನ್ನು, ನಿವಿಶತಃ-ಪ್ರವೇಶಿಸತೊಡಗುತಲಿರುವ, ನಂದಾದೀ-ನಂದನುಮೊದಲಾದವರನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಭಗವಾಃ-ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯಮುಳ್ಳ, ರಾಮಾಃ-ಬಲಭದ್ರನು, ಕೃಷ್ಣಾನುಭಾವವಿತೆ-ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನ, ಅನುಭಾವ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ವಿತೆ-ಬಲ್ಲವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪ್ರತ್ಯವೇಧತಃ-ಬೀಳಬೇಡಿರೆಂದುತಡೆದನು ||೧೨|| ಸಸ್ತ್ರೀಕುಮಾರಂ-ಹೆಂಗಳಿಂದಲೂ ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೂಸಹಿತವಾದ, ಸ್ವಗೋಕುಲಂ-ತನ್ನವ್ರಜವನ್ನು, ಇತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ಅನನ್ಯಗತಿಂ-ತಾನುಜೊರತುಬೇರದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದಿರುವವನ್ನಾಗಿ, ನೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಆತ್ಮಹೇತುಃ-ತನ್ನನಿಮಿತ್ತದಿಂದ, ಅತಿದುಃಖಿತಂ-ಬಹಳಕಷ್ಟವುಂಟಾದದ್ದನ್ನಾಗಿಯೂ, ಅಜ್ಞಾಯ-ತಿಳಿದು, ಮುಹೂರ್ತಂ-ತಾನುಜೊತ್ತುಮರ್ತ್ಯಪದವೀಂ-ಮನುಷ್ಯರದಾರಿಯನ್ನು, ಅನುವರ್ತಮಾನಃ-ಅನುಸರಿಸುವವನಾಗಿ, ಸ್ಥಿತ್ಯಾಮಿಸುಕದೇಯಿದ್ದು, ಉರಂಗಬಂಧಾತ್-ಹಾವಿನಕಟ್ಟಿನೆಡೆಯಿಂದ, ಉದತಿವೃತಃ-ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡದ್ದನು ||೧೩||ತತ್ಪ್ರಥಮಾನವಪುಷಾ-ತತಃ-ಅಕೃಷ್ಣನ, ಪ್ರಥಮಾನ- ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುತಲಿರುವ, ವಪುಷಾ-

ತಪ್ತರಾಗಿ ಪ್ರಿಯನಾದಕೃಷ್ಣಮೂರಿಯಿಂದ ರಹಿತವಾದ ಲೋಕತ್ರಯವನ್ನು ಶೂನ್ಯವನ್ನಾಗಿಕಂಡರು ||೧೦||ಮತ್ತು ಆಗೋಪಿಯರು ತನ್ನಪುತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು ಸಂತಾಪವನೆಯ್ದಿರುವ ಯಶೋದೆಯ ಸಮಾಪವನೆಯ್ದಿತ್ತಾವೂ ಆಯಶೋದೆಯೊಡನೆ ಸಮಾನನಾದವ್ಯಸನವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕಂಬನಿಗಳಂ ಸುರಿಸುವರಾಗಿ, ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಆಯಾದಿವ್ಯಚರಿತ್ರಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುಖಾರವಿಂದದಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಕಂಗಳೆಲ್ಲವರಾಗಿ, ಮೃತಪ್ರಾಯರಾಗಿ, ಇದ್ದರು. ||೧೧|| ಭಗವಂತನಾದ ಬಲರಾಮನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯಂ ಬಲ್ಲವನಾದುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನೇ ಪಾಶವಾಗಿ ಉಳ್ಳವರಾದುದರಿಂದ ದುಃಖದೊಡನೆ ಯಮುನಾನದಿಯಂ ಪ್ರವೇಶಗೆಯ್ದು ನಂದಾದಿಗಳು ಕಂಡು ಆಮಡುವಂಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ಯದಂತೆ ಅವರಂ ಅಡ್ಡಗೆಯ್ದನು. ||೧೨|| ಆಗ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಕುರಿತಿಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಬಾಲವೃದ್ಧರು ಮೊದಲಾದ ಅತಿದುಃಖವನೆಯ್ದಿರುವ ಗೋಕುಲದ ಜನರಂ ನೋಡಿ, ಅವರಂ ತನ್ನಂಜೊರತು ಮತ್ತೊಂದು ಗತಿಯಿಲ್ಲದವರನ್ನಾಗಿಯೂ ತಿಳಿದು, ಬುದುಮಹೂರ್ತವಾತ್ರವು ಮನುಷ್ಯಭಾವಮು ನಟಿಸುತ್ತ ಸರ್ಪಬಂಧನದಲ್ಲಿ ತಗುಲಿಕೊಂಡಿದ್ದವನಾಗಿ ಆಮೇಲೆ ಹಾವಿನಕಟ್ಟಂಬಿಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಏಳ್ದನು. ||೧೩|| ಅಗ ಹೆಚ್ಚುತಿರುವ ಕೃಷ್ಣನ ದೇಹಮುಪೇಡಿಸುತಲಿರುವ ದೇಹವುಳ್ಳ ಅಕಾಳಯಸರ್ಪವು ಮಂಡಲಾಕೃತಿಯಾಗಿರುವ ತನ್ನದೇಹಮು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಹಳಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾಗಿ, ಹೆದಗಳನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಟ್ಟು

ವ್ಯಥಿತಾತ್ಮಭೋಗಸ್ತೃಷ್ಣೋನ್ಮಮಯ್ಯಕುಪಿತಃಸ್ವಘರ್ಣಾಭುಜಂಗಃ | ತಸ್ಯಾಶ್ವಗೃಹ್ಯಸನರಂಧ್ರವಿ
ಪಾಂಬರೀಪಸ್ತಬ್ಧೋಲೂಕಮುಖೋಹರಿವಿಾಕ್ಷಮಾಣಃ ||೨೮|| ತುಜಿಹ್ಯಯಾದ್ವ್ಯಶಿಖಿಯಾಪರಿಲೆಹಾ
ನಂದ್ಯಸ್ಯಕ್ವಿಣೀಹ್ಯತಿಕರಾಳವಿಷಾಗ್ನಿದೃಷ್ಟಿವಾ | ಕ್ರೀಡನ್ಮಮುಂಪರಿಸಸಾರಯಧಾಖಗಂದೋಬಭಾ)ಮ
ಸೋಪ್ಯವಸರಂಪ್ರಸವಿಾಕ್ಷಮಾಣಃ ||೨೯|| ಎಮಪರಿಭ್ರಮಹತೌಜಸಮುನ್ಮತಾಂಸಮಾನಮ್ಯತತ್ತ್ಯಥುಶಿರ
ಸ್ಸುಧಿರೂಢಾಢ್ಯಃ | ತನ್ಮೂರ್ಧರತ್ನನಿಕರಸ್ಪ*ರ್ಶಾತಿತಾಮ್ರಪಾದಾಂಬುಜೋಖಿಲಕಳಾದಿಗುರುರ್ನನರ್ತ ||

ಮೈಯಿಂದ, ವ್ಯಥಿತಾತ್ಮಭೋಗಃ-ವ್ಯಥಿತ-ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಆತ್ಮಭೋಗಃ-ತನ್ನ ಮೈಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತ್ಯಕ್ತಾಶ್ವ- ಕೃಷ್ಣನ
ನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕುಪಿತಃ-ನಿಟ್ಟುಗೊಂಡ, ಭುಜಂಗಃ-ನರ್ಪವು, ಸ್ವಘರ್ಣಾ-ತನ್ನ ಹೆಡೆಗಳನ್ನು, ಉನ್ನಮಯ್ಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಶ್ವಸ
ನ ..... ಮುಖಃ-ಶ್ವಸನರಂಧ್ರ- ಉಸರುತೂತುಗಳು, ಮೂಗಿನಹೊಳ್ಳಿಗಳೆಂಬ, ವಿಪಾಂಬರೀಪ- ವಿಷದಬಾಣಂಗಳೂ, ಸ್ತಬ್ಧೋ
ಲೂಕ-ಸ್ತಬ್ಧೋಕ್ಷಣ-ಕದಲದೆಂತಿರುವಕಂಗಳೆಂಬ, ಉಲ್ಕ-ಕೊಳ್ಳಿಗಳೂಉಳ್ಳ, ಮುಖಃ- ಮೋರೆಗಳೂಉಳ್ಳವನಾಗಿ, ಪರಿಂ-
ಕ್ತೃಷ್ಣನನ್ನು, ಈಕ್ಷಮಾಣಃ-ನೋಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿಯೇ, ತಸ್ಯಾ-ನಿಂತನು ||೨೮||ವಿಶಿಖಯಾ-ಎರಡುಕೊನೆಗಳುಳ್ಳ, ಜಿಹ್ವಯಾ-ನಾ
ಲಿಗಯಿಂದ, ದ್ವೀಸ್ಯಕ್ವಿಣೀ-ಎರಡುಕಟವಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಪರಿಲೆಹಾಸಂ-ಸುತ್ತಲೂನೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿರುವಂತಾ, ಅತಿಕರಾಳವಿಷಾ
ಗ್ನಿದೃಷ್ಟಿಂ-ಅತಿಕರಾಳ-ಬಹುಕ್ರೂರವಾದ, ವಿಷಾಗ್ನಿ-ವಿಷವೆಂಬಬೆಂಕಿಯುಳ್ಳ, ದೃಷ್ಟಿಂ-ಕಂಣುಳ್ಳ, ತಂ ಅಮುಂ- ಆಯಾಸರ್ಪವ
ನ್ನು, ಖಗೇಂದೋಗ್ರಯಥಾ-ಗರಡನುಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಕ್ರೀಡ-ಆಡುತ್ತಲಿರುವಕ್ಯಷ್ಣನು, ಪರಿಸಸಾರ-ಸುತ್ತಲೂತಿರುಗಿದನು. ಸೋ
ಪಿ-ಆಸರ್ಪವೂಕೂಡ, ಅವಸರಂ-ಕಚ್ಚುವದಕ್ಕೆನಮಯವನ್ನು, ಪ್ರಸವಿಾಕ್ಷಮಾಣಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ, ಬಭಾ)
ಮ-ತಿರುಗಿದನು ||೨೯||ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ಪರಿಭ್ರಮಹತೌಜಸಂ-ಪರಿಭ್ರಮ-ಸುತ್ತಾಡುವುದರಿಂದ, ಹತ-ಭಗ್ನವಾದ, ಓಜಸಂ-ಶಕ್ತಿಯು
ಳ್ಳ, ಉನ್ನತಾಂಸಂ-ಎತ್ತಿದಹೆಡೆಯುಳ್ಳ, ಕಾಳಿಯನನ್ನು, ಆನಮ್ಯ-ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು, ತತ್ಪ್ರಥುಶಿರಸ್ಸು-ತೆತ್ತ-ಅವನ, ಪೃಥು-ದೂ
ಡ್ಡ, ಶಿರಸ್ಸು-ತಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅಧಿರೂಢಃ-ನಿರಿದ, ಆಧ್ಯಃ-ಪುರಾಣಪುರುಷನಾದ, ತನ್ಮೂ. . ಬುಜಃ- ತೆತ್ತ-ಆಸರ್ಪದ, ಮೂರ್ಧ-ತ
ಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ, ರತ್ನ-ಮಣಿಗಳ, ನಿಕರ-ಗುಂಪಿನ, ಸ್ಪರ್ಶ-ಸೋಂಕುವಿಕೆಯಿಂದ, ಅತಿತಾಮ್ರ-ಬಹಳಕೆಂಪಾದ, ಪಾದಾಂಬುಜಃ-ಅ
ಡಿದಾವರೆಗಳುಳ್ಳ, ಅಖಿಲಕಳಾದಿಗುರುಃ-ಅಖಿಲ-ಸಮಸ್ತಗಳಾದ, ಕಳಾ-ಕುಶಲವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೆ, ಆದಿಗುರುಃ-ಪ್ರಥಮೋಪದೇಶಕನಾದಕ್ಯಷ್ಣ
ನು, ನನರ-ಕಾಣಿದನು ||೨೮|| ತದಾ-ಆಗ, ಸರ್ತುಂ-ಕುಣಿಯುವದಕ್ಕೆ, ಉದ್ಯತಂ-ಉದ್ಯೋಗಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ತಂ-ಆಕ್ಯಷ್ಣನನ್ನು,
ಅವೇಕ್ಷ್ಯ-ಕಂಡು, ತದೀಯಾಃ-ಅವಿಷ್ಣು ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ, ಗಂಧರ್ವಸಿದ್ಧಮುನಿಚಾರಣದೇವವಧ್ವಃ-ಗಂಧರ್ವ-ದೇವಗಾಯಕರು, ಸಿದ್ಧ

ಸುರಂಬಿಡುತ ಮೂಗಿನಹೊಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷದಿಂಕೂಡಿದುದಾಗಿ, ಹುರಿಯುವ ಓಡಿನಂತೆ ಬಹಳಜನಿಯಾಗಿಯೂ ಇರು
ವ ಕಂಗಳುಳ್ಳದುದಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣನು ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತನಿಂತುದಾಯಿತು. ||೨೮|| ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನು-ಒಂದೊಂದುಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡೆರಡು ಕೊನೆಗಳುಳ್ಳನಾಲಿಗೆಗಳಿಂದ ಎರಡುಕಟವಾಯಿಗಳಂ ಸವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿ
ರುವ, ಮತ್ತು ಅತಿಭಯಂಕರವಾದ ವಿಷಾಗ್ನಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ, ಆಕಾಳಿಯಸರ್ಪವಂ; ಹಿಡಿಯಲೋ

ಸುಗ ಗರುಡನಂತೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತಲಿರ್ದನು.
ಆಸರ್ಪವೂ ಪುನಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣನಂ ಹಿಡಿಯಲೋಸುಗ
ಸಂದರ್ಭವಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುಗುತ್ತಲಿರ್ದುದು. ||೨೯||
ಅಮೋಲೆಆದಿಪುರುಷನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಹೀಗೆಸುತ್ತಲೂ
ತಿರುಗುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾದ ಬಲವುಳ್ಳ ಮತ್ತು
ಉನ್ನತಗಳಾದ ಹೆಗಲುಗಳುಳ್ಳ ಆಸರ್ಪವಂ ಬಗ್ಗಿಸಿ,
ಅದರವಿಸ್ತಾರವಾದ ತಲೆಯನ್ನೇರಿ, ಸಮಸ್ತವಿದ್ಯಗಳ
ಗೂ ಆದಿಗುರುವಾದುದರಿಂದ ಅಹೆಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ದಿವ್ಯ
ರತ್ನಸಮೂಹಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಬಹಳ ಕೆಂಪಾದ
ಅಡಿದಾವರೆಗಳುಳ್ಳ ವನಾಗಿ ನರನಂಗಯ್ದನು. ||೨೮||
ಆಗ ಆ ಸರ್ಪದತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿ

||೬೬||ತನರುಮಾದ್ಯತಮವೇಹ್ಯತದಾತದೀಯಾಗಂಧರ್ವಸಿದ್ಧಮುನಿಚಾರಣವವಧ್ಯಃ||ಪ್ರೀತ್ಯಾಮೃದಂ
ಗವಣವಾನಕವಾದ್ಯಗೀತಪುಷ್ಪೋಪಹಾರನುತಭಿಸ್ಸಹನೋಪಸೇದಾಃ||೬೭||ಯದ್ಯಚ್ಛಿರೋನನಮತೆಂಗಳತ್ಯಕ
ಶೀರ್ಷ್ಯಸ್ತತ್ಪ್ರಮದಂಧಧರೋಽಘ್ರಪಾತ್ಯಃ||ಹ್ರೀಣಾಯಮೋಭ್ರಮತುಲಬ್ಜಮಾಸ್ಯತೋಽಸ್ಮಜ್ಜ
ಸೋವಮೃಪರಮಕಶ್ಯಲಮಾಪನಾಗಃ||೬೮||ತಸ್ಯಾಕ್ಷಿಭಿರ್ಗರಳಮಾದ್ಯಮತಶ್ಚಿರಸ್ಸುಯದ್ಯತ್ಸಮಾನ್ಯ
ಮತಿನಿಶ್ಯಸತೋರುಮೋಚ್ಚೈಃ||ನೃತ್ಯತ್ಯದಾನುನಮಯಾದಮಯಾವ್ಯಭೂವಪುಷ್ಪಸ್ಸುಪೂಜಿತವೇ
ಹಪುನಃಪುರಾಣಃ||೬೯||ತಚ್ಚಿತ್ರತಾಂಡವನಿರುಗ್ಧಫಣಾನಹಸ್ರ್ರರಕ್ತಮುಖೈರುರುವಮನ್ಮೂಪಭಗ್ನಗಾ

ವಿದ್ಯಾಸಿದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರ, ಮುನಿ-ಜ್ಞಾನಿಗಳ, ಚಾರಣ-ಕೀರ್ತಿಪ್ರಚಾರಕರ, ದೇವ-ಇಷ್ಟುಬಗೆಯಾದದೇವತೆಗಳ, ವಧ್ಯಃ-ಹರಿಗಳು, ಪ್ರೀ
ತ್ಯಾ-ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ಮೃದಂಗ.....ನುತಿಭಿಃ-ಮೃದಂಗ-ಮದ್ದಳೆ, ಪಣವ-ಡೋಲು, ಆನಕ-ತಮಟೆ, ವಾದ್ಯ-ಹಲವುಬಗೆಯೆಂಬದಸಾಧ
ನಗಳು, ಗೀತ-ಹಾಡು, ಪುಷ್ಪ-ಪೂವು, ಉಪಹಾರ-ಕಾಣಿಕೆ, ನುತಿಭಿಃ-ಸೋತ್ರಗಳಿಂದ, ಕೂಡಿ, ಸಹನಾ-ಬೇಗನೆ, ಉಪಸೇದಾಃ-
ಸೇವಿಸಿದರು ||೬೭|| ಅಂಗ-ಅಯ್ಯಾ! ಖಲದಂಡಧರಃ-ಖಲ-ದುಷ್ಪರಿಗೆ, ದಂಡಧರಃ-ಯಮನಾಗಿರುವಕೃಷ್ಣನು, ಶತ್ಯೈಕಶೀರ್ಷ್ಯಃ-ಕತ-
ನೂರಾದ, ಏಕ-ಮುಖ್ಯವಾದ, ಶೀರ್ಷ್ಯಃ-ತಲೆಗಳುಳ್ಳನರ್ಪನ, ಯದ್ಯಚ್ಛಿರಃ-ಯಾವಯಾವತಲೆಯು, ನನಮತೇ-ಬೋಗ್ಸುವುದಿಲ್ಲ
ವೋ, ತತ್ತತ್-ಆಯಾತಲೆಯನ್ನು, ಅಂಘ್ರಿಪಾತ್ಯಃ-ಕಾಲುಗಳತುಳಿದಾಟಗಳಿಂದ, ಮಮದರ್-ಕುಟ್ಟಿದನು, ಹ್ರೀಣಾಯಮೋ-ಕೊರತೆ
ಗೊಂಡಲೆಯುಳ್ಳವುಳ್ಳ, ಭ್ರಮತಃ-ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನರ್ಪದ, ಆಸ್ಯತಃ-ಮುಖದದೇಸೆಯಿಂದ, ಉಲ್ಬಣಂ-ಉಕ್ಕಿಬಂದ, ಅಸ್ಯಕ್-
ರಕ್ತವನ್ನು, ನಸ್ತಃ-ಮೂಗಿನದೇಸೆಯಿಂದ, ವರ್ಮ-ಕಾರುತಲಿರುವ, ನಾಗಃ-ನರ್ಪನು, ಪರಮಕಶ್ಯಲಂ-ಹೆಚ್ಚು ಮೋಪವನ್ನು, ಆಪ-
ಹೋಂದಿದನು||೬೮||ಅಕ್ಷಿಭಿಃ-ಕಂಞುಗಳಿಂದ, ಗರಳಂ-ವಿಷವನ್ನು, ಉದ್ವಮತಃ-ಕಕ್ಕುತಲಿರುವ, ನಿಶ್ವಸತಃ-ನಿಟ್ಟುಸುರಿಕ್ಕುತಲಿರುವ,
ತಸ್ಯ-ಆನರ್ಪದ; ಶಿರಸ್ಸು-ತಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಯದ್ಯತ್-ಯಾವುದುಯಾವುದು, ಉಚ್ಚೈಃ-ರುಪಾ-ಹೆಚ್ಚುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಸಮುನ್ಯಮತಿ-ಏಳು
ತಲಿರುವುದೋ, ತತ್ತತ್-ಅದರಪರನ್ನು, ನೃತ್ಯತ್ಯದಾ-ಕುಣಿಯುತಲಿರುವಪಾದದಿಂದ, ಅನುನಮಯಾ-ಬಗ್ಗಿಸುತಲಿರುವನಾಗಿ, ಇ
ಹ-ಈನಮಯದಲ್ಲಿ, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಪುಷ್ಪೈಃ-ಗಂಧವಾದಿಗಳಿಸುಸಿದಕೂವಿನಮಳೆಯಿಂದ, ಸುಪೂಜಿತಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿಪೂಜಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ಕೃಷ್ಣನು, ಪುರಾಣವ-ಶೇಷಾನನಾದವಿಷ್ಣುವಿನಹಾಗೆ, ದಮಯಾಂಬಭೂವ-ಶಿಕ್ಷಿಸಿದನು ||೬೯|| ತಚ್ಚಿತ್ರ ..... ಸಹ
ಸ್ರೈಃ-ತಲೆ-ಆಕೃಷ್ಣನ, ಚಿತ್ರ-ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಾದ, ತಾಂಡವ-ಕುಣಿದಾಟದಿಂದ, ನಿರುಗ್ಧ-ಬಜಳರೋಗಯುಕ್ತವಾದ, ಫಣಾನಹ

ಯೆಲೊಡಗಿದ ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನೋಡಿ, ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತರಾದ ಗಂಧರ್ವರು ನಿದ್ಧರು ದೇವತೆಗಳು ಚಾರಣರು ಅಪ್ಪ
ರಸಿಯರುಕೂಡ ತ್ವರೆಯಿಂಬಂದು ಅತಿಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಮೃದಂಗ ಪಣವ ಆನಕ ಮೊದಲಾದ ವಾದ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಗೀ
ತಗಳಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದಲೂ ಆಕೃಷ್ಣನು ಸೇವಿಸುಮಂತವರಾದರು. ||೬೭|| ಎಲೈ,
ಅರಸೇ! ಕೇಳು. ಆಗ ನೂರುದೊಡ್ಡ ತಲೆಗಳುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಹ್ರೀಣವಾದ ಬಲಮುಳ್ಳುದುದಾದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ
ಲಿರುವ ಆಕಾಳಿಯನ ನೂರುತಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ತಲೆಗಳು ಬಗ್ಗದೆ ಕಂಭದಂತೆನಿಂತಿದವೋ ಆಯಾ ತಲೆಗಳ
ನ್ನು ದುವ್ಯರಂ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಶೀರ್ಷ್ಯನು ಕುಣಿಯುವನೆವದಿಂ ಕಾಲುಗಳೆಳಿತಗಳಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿದನು. ಆಗ ಮಹಾ
ಸರ್ಪವು ಪಾದಫುಟ್ಟಿನಗಳಂ ಸ್ಪರಿಸಲಾರದೆ ಬಾಯಿಂದಲೂ ಮೂಗಿನತೂತುಗಳಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಕ್ತವಂಕು
ರುತ ಬಹಳಮೂರ್ಛೆಯಾಯ್ದೊದಿತು. ||೬೮|| ಮತ್ತು ಕಂಞುಗಳಿಂದಲೂ ವಿಷವಂಕಾರುತಲಿರುವ, ಪುನಶ್ಚ
ರೋವದಿಂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಟ್ಟುಸುರಂಬಿಡುತಲಿರುವ, ಆಕಾಳಿಯಸರ್ಪದ ನೂರುತಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ತಲೆಯು
ಬಗ್ಗದೆ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿರುವುದೋ ಆಯಾ ತಲೆಯಂ ಕೃಷ್ಣನುಕುಣಿಯುತ ತನ್ನ ಪಾದಫುಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಗ್ಗಿಸುತಲಿರುವ
ವನಾಗಿ ಮುಳಿದನು. ಆಕಾಲಲ್ಲಿ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಗಂಧರ್ವಾದಿಗಳಿಂದ ಶೇವನಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆದಿನಾರಾ
ಯಣನಂತೆ ಘೋರದಾಪುತ್ರನಾದಕೃಷ್ಣನು ದಿವ್ಯಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು ||೬೯|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಆಕೃ

ತೃತಿ | ಸ್ತೃತ್ಯಾಚರಾಚರಗುರುಂಪುರುಷಂಪುರಾಣಂನಾರಾಯಣಂತಮರಣಂಮನಸಾಜಗಾಮ |೩೦| ಕೃ
ಷ್ಣಸ್ಯಗರ್ಭಜಗತ್ಪ್ರಾಪ್ತವಸ್ತುಂಪಾಪಿಪ್ರಹಾರಪರಿಗುಣಘಣಾತಪತ್ರಮ್ | ದೃಷ್ಟ್ವಾಹಿಮಾದ್ಯ
ಮುಪಸೇದುರಮಾವ್ಯಪತ್ನೃಆರಾತೃಶ್ಲಘದ್ವನಭೂಷಣಕೇಶಬನ್ಧಾಃ |೩೧| ತಾಸ್ತಂಸುವಿಗ್ನಮನಸೋಫ
ಪುರಸ್ಕೃತಾಭಾರ್ತಾಕಾಯಾನ್ನಿವಾತ್ಮಭುವಿಭೂತಪತಿಂಪ್ರಜ್ಞಮುಃ | ಸಾಧ್ವ್ಯೈಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟಾಶ್ಯಮಲ

|| ಕಾಳೀಯಪತ್ನೀಕೃತಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸುತ್ತಿಃ ||

ಸ್ಯಭರ್ತುಮೋಕ್ಷೈಚ್ಛವತ್ಕರಣದಂಶರಣಂಪ್ರಸನ್ನಾಃ |೩೨| ನಾಗಪತ್ನೀಃ | ನ್ಯಾಯೈಹಿದಂಡಾಕೃತಕಿಲ್ಬ

ಸ್ತೃತಿ-ಹಲವುಹೆಡೆಗಳುಳ್ಳ, ಮುಖ್ಯಿ-ಮೋರೆಗಳಿಂದ, ಉರು-ಅಧಿಕವಾದ, ರಕ್ತಂ-ರಕ್ತವನ್ನು, ವರ್ಮ-ಕಾರುತೆಲಿರುವನೂ, ಭಗ್ನ
ಗಾತ್ರ-ಮುರಿವವೈಯುಳ್ಳವನೂ, ಆದಕಾಳಿಯನರ್ಪನು, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಚರಾಚರಗುರುಂ-ಚರಾಚರ- ಜಂಗಮಸ್ಥಾವರವು
ವಂಚಿಸ್ತಂತಲೂ, ಗುರುಂ-ದೊಡ್ಡವನಾದ, ಪುರಾಣಪುರುಷಂ-ಅದಿಪುರುಷನಾದ, ನಾರಾಯಣಂ-ವಿಷ್ಣುವನ್ನಾಗಿ, ಸ್ತೃತ್ಯಾ-ನೆನ
ಪುಗೊಂಡು (ಭಾವಿಸಿ)ಮನಸಾ-ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಅರಣಂಜಗಾಮ-ಕರಣಹೊಂದಿದನು||೩೦||ಗರ್ಭಜಗತಃ-ಜನುರ್ದಜಗತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ, ಕೃ
ಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ, ಅತಿಭರಾವಸ್ತುಂ-ಅತಿಭರ-ಹೆಚ್ಚು ಭಾರದಿಂದ, ಅವನನ್ನಂ-ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಪಾಪಿಪ್ರಹಾರಪರಿಗು
ಗುಣಘಣಾತಪತ್ರಂ-ಪಾಪಿ-ಹಿಮ್ಮಡಿಗಳ, ಪ್ರಹಾರ-ತುಳಿತಗಳಿಂದ, ಪರಿಗು-ನರ್ವತ್ರರೋಗಯುಕ್ತವಾದ, ಘಣಾತಪತ್ರಂ-
ಕೂಡೆಗಳಹಾಗಿರುವಹೆಡೆಗಳುಳ್ಳ. ಅಹಿಂ-ಸರ್ಪವನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಅಮುಷ್ಯ-ಈಕಾಳಿಯನ, ಪತ್ನೈ-ತೆಂಡತಿಯರು, ಆ
ರ್ತಾಃ-ಪೀಡಿತರಾಗಿಯೂ, ಶ್ಲಘದ್ವನಭೂಷಣಕೇಶಬಂಧಾಃ-ಶ್ಲಘ-ಕಳಚಿಹೋಗುತ್ತಿರುವ, (ಜಾರುತ್ತಿರುವ)ವನನ-ವಸ್ತ್ರವೂ,
ಭೂಷಣ-ಆಭರಣವೂ, ಕೇಶಬಂಧಾಃ-ತುರುಬುವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಆದ್ಯಂ-ಪುರಾಣಪುರುಷನನ್ನು, ಉಪಸೇದುಃ-ಸಮೀಪಿಸಿಂತರು||೩೧||
ಅಧ-ಅಮೇಲೆ, ಸುವಿಗ್ನಮನಸಃ-ಸುವಿಗ್ನ, ಕಲುಷವಾದ, ಮನಸಃ-ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ, ತಾಃ-ಅನಾಗಪತ್ನಿಯರು, ಪುರಸ್ಕೃತಾಭಾರ್ತಾಃ-
ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಮಕ್ಕಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟಾಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಬಗಸೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಸಾಧ್ವ್ಯೈಃ- ಪತಿವ್ರತೆಯರಾದ್ದರಿಂ
ದಲೇ, ಭರ್ತುಃ-ತಮ್ಮಗಂಡನಾದಕಾಳಿಯನ, ಶಮಲಸ್ಯ-ಪಾಪದ, ಮೋಕ್ಷೈಚ್ಛವಃ-ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನುಬಯಸುತ್ತಿರುವವರಾಗಿ, ಕರ
ಣದಂ-ಪ್ರಾಣಿಮಾತ್ರಕ್ಕರಕ್ಷಣವನ್ನುಕೊಡುತ್ತಿರುವಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಕರಣಂ-ತಮಗರಕ್ಷಕನೆಂದು, ಪ್ರಪನ್ನಾಃ-ನಿಜ್ವಿವವರಾಗಿ, ಕಾ
ರ್ಯಾ-ತಮ್ಮಶರೀರಗಳನ್ನು, ಭುವಿ-ನಿಲದಲ್ಲಿ, ನಿಪಾತ್ಯ-ಅಡ್ಡಕೆಡವಿ, ಭೂತಪತಿಂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೊಡೆಯನಾದ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು,
ಪ್ರಜ್ಞೇಮುಃ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು ||೩೨|| [ನಾಗಪತ್ನಿಯರವಚನವು- ಒಕ್ಕೋಕಗಳಿಂದದಂಡನವನ್ನುನಮೋದಿಸುವರು] ಕೃತಕಿ
ಲ್ಬಿಷೇ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಪಾಪವುಳ್ಳ, ಅಸ್ತಿ-ಈಕಾಳಿಯನರ್ಪನವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ದಂಡಾಃ-ನೀನುಮಾಡಿದಶಿಕ್ಷೆಯು, ನ್ಯಾಯಃ-ನ್ಯಾಯನಮ್ಮ

ವೊನೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ನರ್ತನದಿಂದ ಮುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಭಕ್ತಗಳಂತಿರುವ ಹೆಡೆಗಳುಳ್ಳ, ಮತ್ತು ಮುಖಗಳಿಂದ
ಅಧಿಕವಾದರಕ್ತವಂ ಕಕ್ಕುತ್ತಿರುವ, ಅತ್ಯಂತಭಗ್ನವಾದವೈಯುಳ್ಳ, ಆಕಾಳಿಯನರ್ಪವು ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ
ಚರಾಚರಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆಗುರುವಾದ ಪುರಾಣಪುರುಷನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನಾಗಿಸಿತಿಳಿದು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕರಣಹೊಂ
ದಿತು. ||೩೦|| ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನಡುವೆ ಸಮಸ್ತಪ್ರಪಂಚವಂಧರಿಸಿರುವ, ಆಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯ
ಅತ್ಯಂತಭಾರದಿಂದ ನೆಗ್ಗಿರುವ, ಮತ್ತು ಆಕೃಷ್ಣನ ಹಿಮ್ಮಡಿಗಳೆಪ್ಪಿನಿಂದ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಮುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊ
ಡೆಗಳಂತಿರುವ ಹೆಡೆಗಳುಳ್ಳ, ಆಕಾಳಿಯನರ್ಪವಂ ಕುಡು ಆನರ್ಪದಪತ್ನಿಯರಾದ ನಾಗಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಹಳ
ಅರ್ತರಾಗಿ ಸಡಿಲಾಗುತ್ತಿರುವವಸ್ತ್ರಗಳೂ ಭೂಷಣಗಳೂ ತುರುಬುಗಳೂ ಸಹವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಆದಿಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನ ಸಮೀಪವನೆಯ್ದಿದರು. ||೩೧|| ಆಬಳಿಕ ಕೇವಲ ದೀನವಾದಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಪತಿವ್ರತೆಯರಾದ ಅನಾಗಕಾಂ
ತೆಯರು ತಮ್ಮ ಪತಿಯು ಮಹಾಪಾಪಿಯಾದರೂ ಅವನಂ ಬಿಡಿಸಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ತಮ್ಮಬಾಳಕರಂಮುಂದೆ
ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು 'ಅಭಯಪ್ರದನಾದ ಕೃಷ್ಣನಂ ಕರಣಹೊಂದಿದವರಾಗಿ ಅಸ್ಸಾಮಿಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂ
ಡು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು, ಬಳಿಕ ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು ಕೈಗಳಂ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂ
ಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು ||೩೨|| ಆಗ ಕಾಳೀಯನರ್ಪದಪತ್ನಿಯರಾದ ನಾಗಕನ್ಯೆಯರು ನಿಟ್ಟಿನಿಂಕೂಡಿದ ಶ್ರೀ

ವೈಸ್ವೀತವಾವತಾರಗ್ರಬಲನಿಗ್ರಹಾಯ | ರಿಪೋಸ್ತುತಾನಾಮಪಿತುಲ್ಯದೃಷ್ಟೈರ್ಧತ್ವದಮಂಧರ್ಮಮೆವಾನುಕಂ
ಸೃ |೩೩| ಅನುಗ್ರಹೋಯಂಭವತಾಶ್ಯತೋಹಿನೋದಣ್ಣೋಸತಾಂತೆಖಲುಕಲ್ಮಷಾಪಹಃ |ಯದ್ವಂದ್ವಶೂ
ಕತ್ವಮಮುಪ್ಯವಹಿನಿಕೋಗ್ರಹೋಪಿತನುಗ್ರಹವಿವಸಮ್ಯತಃ|೩೪| ತಪಸ್ಸುತಪ್ತಂಕಿಮನೇನಪೂರ್ವಂನಿರಸ್ತು
ಮಾನೇನಚಮಾನದೇನ | ಧರ್ಮೋಧವಾಸರ್ಮಜನಾನುಕಮ್ಪಯಾಂತೋಭವಾಂಸ್ತುಪ್ಯತಿಸರ್ವಜೀವಃ |೩೫|
ಕಸ್ಯಾನುಭಾವೋಸ್ಯನಪವಿದ್ಯಹೇತವಾಂಘ್ರೀಣಸ್ಪ*ರಾಧಿಕಾರಃ | ಯದ್ವಾಂಘ್ರೀಯಾಶ್ರೀಲಲನಾಚರತ್ತ

ತವು. ತವ-ನಿನ್ನ, ಅವತಾರಃ-ಅವಿರ್ಭಾವವು, ಬಲನಿಗ್ರಹಾಯಹಿ-ದುಷ್ಟರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗವೇಅಲ್ಲವೇ? ರಿಪೋ-ಶತೃವಿನಪದ
ಯದ್ವಲ್ಲಿಯೂ, ಸುತಾನಾಮಪಿ-ಮಕ್ಕಳವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ, ತುಲ್ಯದೃಷ್ಟೀ-ಸಮಾನವಾಗಿನೋಡುವುದಕ್ಕೆ, ಧರ್ಮಮೇವ- ಧ
ರ್ಮರಕ್ಷಣವನ್ನೇ, ಅನುಶಂಸ-ಆರೋಚಿಸುವನಾಗಿ, ದಮಂ-ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹವನ್ನು, ಧತ್ವೇ- ವಹಿಸುತ್ತಿರುವಿ ||೩೩|| ಅನತಾಂ-ಸ
ತ್ಪುರುಷರಲ್ಲದ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಭವತಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಕೃತೇ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಯಂದಂಡಿ-ಈಶಿಕ್ಷೆಯು, ಕಲ್ಮಷಾಪಹಃ-ಕಲ್ಮಷ- ಪಾ
ಪವನ್ನು, ಅಪಹಃ-ಪರಿಹರಿಸುವುದಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಅನುಗ್ರಹ-ಬಿಲು-ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲವೇ ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅಮು
ಪ್ಯವೇಹಿನಃ-ಈಪ್ರಾಣಿಗೆ, ದಂದಶೂಕತ್ವಂ-ಹೆಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿವಿಷದಮುಳ್ಳಂಟಾಗಿರುವಿಕೆಯು, (ದೃಶ್ಯತೇ-ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೇ) ತತಃ-ಅಕಾ
ರಣದಿಂದ, ತೇಕೋಗ್ರಹೋಪಿ - ನಿನ್ನನಿಟ್ಟುಕೂಡ, ಅನುಗ್ರಹವಿವ - ಪ್ರಸಾದವೇಎಂದು, ಸಮ್ಯತಃ-ಬಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿರುವುದು ||೩೪||
ಪೂರ್ವಂ-ಹಿಂದಣಜನ್ಮದಲ್ಲಿ, ನಿರಸ್ತಮಾನೇನ-ತೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟರ್ಥವುಳ್ಳವನೂ, ಮಾನದೇನಚ-ಹೆರವರಿಗೆನಮ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವವ
ನೂ, ಆಗಿದ್ದು, ಅನೇನ-ಇವನಿಂದ, ಕಿಂತವಃ-ಯಾವತಪಸ್ಸು, ನುತಪ್ತಂ-ಚನ್ನಾಗಿಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಥವಾ-ಸರ್ವಜೀವಃ-ಎಲ್ಲ
ರನೂಬದುಕಿಸುತ್ತಿರುವ, ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ಯತಃ-ಯಾವುದರದೇನೆಯಿಂದ, ತುಷ್ಯತಿ- ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೋ, ಸಧರ್ಮಃ-
ಆಧರ್ಮವು, ಸರ್ವಜನಾನುಕಂಪಯಾ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲದೆಯೆಯಿಂದ, (ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೋವನು) ||೩೫|| ದೇವ-ದೇವ
ರಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ಶ್ರೀಲಲನಾ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಂಬಹಂಗನು, ಯದ್ವಾಂಘ್ರೀಯಾ-ಯಾವುದರಬಯಕೆಯಿಂದ, ಕಾರ್ಮಾ-ಇತರಮನೋರಥಗಳ
ನ್ನು, ವಿಹಾಯ-ಬಿಟ್ಟು, ನುಚಿರಂ-ಬಹುಕಾಲವು, ಧೃತವ್ರತಾಸತೀ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನಿಯಮವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ತಪಃ- ತಪವನ್ನು, ಅಚಿ
ರತೆ-ಮಾಡಿದಳೋ, ಸಃ-ಅಂತಾ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಅಂಘ್ರೀಣಸ್ಪರ್ಶಾಧಿಕಾರಃ-ಅಂಘ್ರೀಣ-ಚರಣದೊಳೆಯನ್ನು, ಸ್ಪರ್ಶ-ಸೋಂ

ಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹವು ತಮ್ಮಗಂಡದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಲೋಸುಗ ನೋತ್ರಂಗೆಯ್ವರದೆಂತೆನೆ- ಎಲೈ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇ
ವನೇ! ಕತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸಮಾನವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ನಿನ್ನ ಅವತಾರವು ದುಷ್ಟರನಿಗ್ರಹಿಸಲೋ
ಸುಗ ಉಂಟಾಗಿರುವದರಿಂದ ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೀನು ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪವೆಂದರಿಸಿ ಅಲೋಚನೆಗೆಯ್ದವನಾಗಿ ದು
ಷ್ಟರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಂಗೆಯ್ಯ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಾಧವಂ ಮಾಡಿರುವ ನಮ್ಮಪತಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷೆಯು
ನ್ಯಾಯಪ್ರಾಪ್ತವೇಸರಿ. |೩೩| ಎಲೈ, ಹರಿಯೇ! ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮಪತಿಯಾದ ಈಪ್ರಾಣಿಗರ್ವತ್ವ
ವು ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆಯೋ, ಅಕಾರಣದಿಂದ ಈಸುರ್ಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ನಿನ್ನಿಂದ
ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಸಿಟ್ಟಾಗಿತೋರುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನಅನುಗ್ರಹ ರೂಪವಾದುದರಿಂದ ಅದು ನಮಗೆ ಸಮ್ಯತವೇ
ಸರಿ. ನಿನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಶಿಕ್ಷೆಯು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದುಷ್ಟರಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸುವುದಲ್ಲವೇ! |೩೪| ಎಲೈ, ಸಾವಿ
ಯೇ! ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಜೀವಿಸುಮತಮಾಡುವ ನೀನು ಯಾವ ತಪೋಧರ್ಮಗಳ ದೇಸೆಯಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡು
ತಿರುವೆಯೋ, ನಮ್ಮ ಪತಿಯಾದ ಕಾಳಿಯಸರ್ಪದಿಂದ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೇಹಾಭಿಮಾನವಂಜಿಟ್ಟು ಅನ್ಯರಿಗೆ
ಬಹುಮಾನಂಗೆಯ್ಯತ ಅಂತಾಯಾವತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟತೋ, ಅಥವಾ ಸರ್ವಜನರಲ್ಲಿಯೂ ದಯೆಯಿಂದ ಅಂ
ತಾಯಾವಧರ್ಮವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟತೋ, ಅದಂ ನಾವರಿಯೆವು. ||೩೫|| ಎಲೈ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾ
ದಿದೇವತೆಗಳೂ ಕೂಡ ತಪಸ್ಸುಮೊದಲಾದುದರಿಂದ ಯಾವಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಪ್ರಸಾದವಂ ಪಾರ್ಥಿಸುವರೋ, ಅಂ
ತಾ ಸರ್ವೋತ್ತಮಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೂ ಯಾವನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದವಂ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಅಧಿಕಾರ
ಸಂಪತ್ತುಂಟಾಗಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಇತರಕಾಮಗಳೆಂಬಿಟ್ಟು ಬಹುಕಾಲವು ವ್ರತನಿಯಮಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಮ

ಪೊವಿಹಾಯಕಾಮಾಽನುಚಿರಂಧೃತವ್ರತಾ ||೩೬|| ನನಾಕಪ್ತಪ್ತಂನಚಸಾರ್ವಭೌಮಂನಪಾರಮೇಷ್ಯಂ
ನರಸಾಧಿಪತ್ಯಮ್ |ನಯೋಗಸಿದ್ಧೀರಪುನರಭವಂವಾವಾಂಛಂತಿಯತ್ಪಾದರಜಃಪ್ರಸನ್ನಾಃ ||೩೭|| ತದವ
ನಾಧಾಪದುರಾಪಮನ್ಯೈಸ್ತಮೋಜನಿಃಕೋದ್ರವಕೋಹ್ಯಹಿಂದ್ರಃ | ಸಂಸಾರಚಕ್ರಭ್ರಮತತ್ಕೃದಿರಿಣೋ
ಯದಿಚ್ಛತಸ್ಸ್ಯಾದ್ವಿಭವಸ್ಸಮುಕ್ತಮ್ ||೩೮|| ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂಭಗವತೇಪುರುಷಾಯಮಹಾತ್ಮನೇ |ಭೂತಾ
ವಾಸಾಯಭೂತಾಯಪರಾಯಪರಮಾತ್ಮನೇ ||೩೯|| ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನನಿಧಯೇಬ್ರಹ್ಮಣನಂತಕಕ್ತಯಾಮೃತಾ

ಕುವ, ಅಧಿಕಾರಿ-ಯೋಗ್ಯತೆಯು, ಅನ್ಯ-ಇವನಿಗುಂಟಾಗಿರುವುದು, ಕಸ್ಯ-ಯಾವಪುಣ್ಯದ, ಅನುಭಾವಿ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ, ನ
ವಿದ್ಯಾಪೀ-ಅರಿಯುವು ||೩೬|| ಯತ್ಪಾದರಜಃ-ಯತೆ-ಯಾವನಿನ್ನ, ಪಾದರಜಃ-ಚರಣಧೂಳಿಯನ್ನು, ಪ್ರಸನ್ನಾಃ-ರಕ್ಷಕವೆಂದುನಂಬಿವ
ಭಕ್ತರು, ನಾಕಪ್ತಪ್ತಂ-ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಪುಣ್ಯಲೋಕವನ್ನು, ನವಾಂಛಂತಿ-ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಸಾರ್ವಭೌಮಂಚ-ಸ
ರ್ವಭೂಮಿಯುಡತನವನ್ನೂ, ನ-ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಪಾರಮೇಷ್ಯಂ-ಬ್ರಹ್ಮವದವಿಯನ್ನೂ, ನ-ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವೇ, ರಸಾ
ಧಿಪತ್ಯಂ-ರಸಾ-ಪಾತಾಲಾದಿಭೂಮಿಗಳ, ಆಧಿಪತ್ಯಂ-ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನೂ, ನ-ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಯೋಗಸಿದ್ಧೀಃ-ಅಪ್ಪಾಂಗಯೋ
ಗಗಳನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನೂ, ಅಪುನರ್ಭವಂವಾ-ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ, ನವಾಂಛಂತಿ-ಹಾರೈಸುವುದಿಲ್ಲವೇ ||೩೭|| ನಾ
ಧ-ಒಡೆಯನೇ! ತಮೋಜನಿ-ತಮಃ-ತಮೋಗುಣವೇಪ್ರಧಾನವಾದ, ಜನಿ-ಜನ್ಮವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕೋಧವಃ-ನಿಟ್ಟಗೆಅ
ಧೀನನಾದ, ಅಹಿಂದ್ರಃ-ನಾಗರಾಜನಾದ, ಏಷಃ-ಇವನು, ಸಂಸಾರಚಕ್ರೇ-ಜನನಮರಣದುಃಖಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ, ಭ್ರಮತಃ-ತಿರುಗುತ
ಲಿರುವ, ಶರೀರಿಣಿ-ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಯದಿಚ್ಛತವ-ಯತೆ-ಯಾವನಿನ್ನ ಚರಣಧೂಳಿಯನ್ನೇ, ಇಚ್ಛತವ-ಬಯಸುವವನಿಗೇವೇ, ವಿ
ಭವಃ-ನರ್ವಸಂಪತ್ತು, ಸಮುಕ್ತಂ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಸ್ಯಾತೆ-ಉಂಟಾಗುವುದೋ, ಅನ್ಯೈಃ-ಇತರರಾದಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ, ದುರಾ
ಪಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂಪಡೆಯಲಶ್ಯವಾದ, ತತ್-ಅನಿನ್ನ ಚರಣಧೂಳಿಯನ್ನು, ಅಪ-ಅಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿಪಡೆದನು ||೩೮|| (೧೦ಕ್ಕೋ
ಕಗಳಿಂದಸ್ತುತಿಸುವರು) ಭಗವತೇ-ಐಶ್ವರ್ಯಾದ್ಯಚಿಂತೈಗುಣಗಳುಳ್ಳ, ಪುರುಷಾಯ-ದೇಹಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿರುವ, ಮ
ಹಾತ್ಮನೇ-ದೊಡ್ಡದೇವಪುಷ್ಪವನಾದ್ದರಿಂದಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನಾದ, ಭೂತಾವಾಸಾಯ-ಭೂತ-ಆಕಾಶಾದಿಗಳಿಗೆ, ಆವಾಸಾಯ-ಆಶ್ರಯ
ನಾದ, ಭೂತಾಯ-ಪೂರ್ವದೊಳಗೊಲಿರುವನಾದ, ಪರಾಯ-ಕಾರಣಸ್ವರೂಪನಾದ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ-ಕಾರಣಾತೀತನಾದ, ತುಭ್ಯಂ-
ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ||೩೯|| ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನನಿಧಯೇ-ಜ್ಞಾನ-ಜ್ಞಾಪಿಗೂ, ವಿಜ್ಞಾನ-ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಗೂ, ನಿಧಯೇ-ಕಣಿಯಾಗಿರುವ, ಬ್ರ

ಹಾತವವೆಂಗೆಯ್ದೋ, ನಮ್ಮಪತಿಯಾದ ಈಸರ್ಪಕ್ಕೆ ಅಂತಾ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದದರಜಸ್ಸುಂ ಸ್ಪೃಶಿಸಲಯೋಗ್ಯ
ವಾದ ಅಧಿಕಾರಮುಂಟಾದುದು ತವಸ್ಸುಮೊದಲಾದ ಯಾವದರಪ್ರಭಾವವೋ, ಅದಂ ನಾವರಿಯುವು. ||೩೬|| ಎಲೈ
ಹರಿಯೇ! ಯಾವನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದದ ರಜಸ್ಸುಂಪಡೆದಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರು ಇಂದ್ರಪದವನ್ನು, ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ
ವನ್ನು, ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಯನ್ನು, ಪಾತಾಲಲೋಕಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು, ಅಣಿಮಾದ್ಯಪ್ಪ ಮಹಾಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನೂ, ಪರಮಪು
ರುಷಾರ್ಥವಾದಮೋಕ್ಷವನ್ನು, ಕೂಡ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಅಂತಾ ನಿನ್ನ ಪಾದಧೂಳಿಯಂ ಸ್ಪರ್ಶನೆಂಗೆಯ್ಯಂತೆ ಅ
ಧಿಕಾರವುಈನಮ್ಮಪತಿಗೆ ಯಾವುದರಿಂದಂಟಾದುದೋ; ಅದಂನಾವರಿಯುವು. ||೩೭|| ಎಲೈ ಲೋಕನಾಥನೇ ಸಂಸಾ
ರಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ತಗುಲಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಪುರುಷನು ಯಾವನಿನ್ನ ಪಾದಧೂಳಿಯಂ ತನಗೆ ಸೇವಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವೆಂ
ದುತಿದು ಪಾರ್ಥಿಸುತ್ತಲಿರುವವನಾಗಿ ಈರಿತಿಮಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಪತ್ತಂಪಡೆಯುವ
ನೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಮೊದಲಾದ ಅನ್ಯರಿಂ ಹೊಂದಲಶ್ಯವಾದ ಅಂತಾ ನಿನ್ನ ಪಾದಧೂಳಿಯನ್ನು ತಮೋಗುಣದಿಂ
ದ ಹುಟ್ಟಿದನಿಟ್ಟಿಗೆ ಅಧೀನನಾದ ಸರ್ಪಗಳಿಗೊಡೆಯನಾದ ಈ ನಮ್ಮಪತಿಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೆ ಪಡೆದ
ನು. ||೩೮|| ಚಿಂತಿಸಲಶ್ಯವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ರೂಪದಿರುವವನಾದರೂ ಅತ್ಯಂತ
ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನಾಗದೆ ಇರುವ, ಆಕಾಶಾದಿ ಪಂಚಮಹಾಭೂತಂಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾದ, ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚಸೃಷ್ಟಿಗಿಂತಲೂ
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸದ್ರೂಪದಿಂ ಕಾರಣನಾಗಿರುವ, ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಕರ್ತನಾದ, ಇಂತಾ ನಿನಗೋಸುಗ ನಮಸ್ಕಾರ
ವು. ||೩೯|| ಮತ್ತು ಜ್ಞಾಪಿ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಿಧಿರೂಪನಾದ, ಗುಣರಹಿತನಾದುದರಿಂದಲೂ ನಿರ್ವಿಕಾರನಾದುದ

ಯಾವಿಕಾರಾಯನಮಸ್ತಪ್ರಾಕೃತಾಯಚ್ಛಂ|| ಕಾಲಾಯಕಾಲನಾಭಾಯಕಾಲಾವಯವಸಾಕ್ಷಿಣೇ| ವಿಶ್ವಾ
ಯತದುಪದ್ರವೈಶ್ರತತ್ಕರ್ತೃನಿಶ್ವಹೇತವೇ||೪೦|| ಭೂತಮಾತ್ರೇಂದ್ರಿಯಪ್ರಾಣಮನೋಬುದ್ಧ್ಯಶಯಾತ್ಮನೇ|
ತ್ರಿಗುಣನಾಭಿಮಾನೇನಗೂಢಸ್ವಾತ್ಮಾನುಭೂತಯೇ||೪೧|| ನಮೋನಂತಾಯಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯಕೂಟಸ್ಥಾಯವಿಪ
ಶ್ಚೈತೇ| ನಾನಾವಾದಾನುರೋಧಾಯವಾಚ್ಯವಾಚಕಕಕ್ತಯೇ|| ನಮೋಪ್ರಣವಮೂಲಾಯಕವಯಶಾಸ್ತ್ರಯೇನ

ಹೃಣೇ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ, ಅನಂತಕಕ್ತಯೇ-ಹಲವುಶಕ್ತಿಗಳುಳ್ಳ, ಅಗುಣಾಯ-ಗುಣಗಳಿಲ್ಲದವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅವಿಕಾರಾಯ-ವಿಕಾರವಿ
ಲ್ಲದವನಾದ, ಅಪ್ರಾಕೃತಾಯಚ್ಛಂ-ಪ್ರಕೃತಿಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದವನೂಅವ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕರವು ||೪೦|| ಕಾಲಾಯ-ಕಾಲಸ್ವ
ರೂಪನಾದ, ಕಾಲನಾಭಾಯ-ಕಾಲಶಕ್ತಿಗೆಆಶ್ರಯನಾದ, ಕಾಲಾವಯವಸಾಕ್ಷಿಣೇ-ಕಾಲಾವಯವ-ಕಾಲಕ್ಕೆಅಂಗಗಳಾದಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ
ಸಮಯಗಳಿಗೆ, ಸಾಕ್ಷಿಣೇ-ದ್ರಷ್ಟಾರನಾದ, ವಿಶ್ವಾಯ- ಪ್ರಪಂಚಸ್ವರೂಪನಾದ, ತದುಪದ್ರವೈಶ್ರತೇ --ಅಜಡವ್ರವಂಚಕ್ಕೆ,
ಉಪದ್ರವೈಶ್ರೇ-ಸಾಕ್ಷಿಜೈತನ್ಯವಾಗಿರುವ, ತತ್ಕರ್ತೃ-ಅವಕ್ಕೆಕರ್ತಾರನಾದ ವಿಶ್ವಹೇತವೇ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆಕಾರಣರೂಪನಾದ||೪೧||
ಭೂತ - ಆತ್ಮನೇ| ಭೂತ-ವಂಚಭೂತಗಳ, ಮಾತ್ರಾ-ರಹಿತವಿವಿಧಯಗಳ, ಇಂದ್ರಿಯ-ಚಕ್ಷುರಾದೀಂದ್ರಿಯಗಳ, ಪ್ರಾಣ-ಪ್ರಾಣಾ
ದಿವಾಯುಗಳ, ಮನಃ-ಮನಸ್ಸಿನ, ಬುದ್ಧಿ-ಜ್ಞಾನದ, ಆಯ-ಚಿತ್ತದ, ಆತ್ಮನೇ- ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವ, ತ್ರಿಗುಣೇನ- ಮೂರುಗುಣಗ
ಳುಳ್ಳ, ಅಭಿಮಾನೇನ-ಅಹಂಕಾರದಿಂದ, ಗೂಢಸ್ವಾತ್ಮಾನುಭೂತಯೇ-ಗೂಢ-ಅಡಗಿರುವ, ಸ್ವ-ತನ್ನ ಅಂಶಗಳಾದ, ಆತ್ಮ- ಚಿದಾ
ಭಾಸರಾದಪೇವರ, ಅನುಭೂತಯೇ-ನುಭವನುಜವನುಳ್ಳ ||೪೧||ಅನಂತಾಯ- ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದನಾಶವಿಲ್ಲದವನಾದ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾ
ಯ-ಅಸೃಷ್ಟನಾದ್ದರಿಂದನಂಣಗಿರುವ, ಕೂಟಸ್ಥಾಯ-ಉಪಾಧಿವಿಕಾರವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಗೂಟದಹಾಗಿನಿಶ್ಚಲನಾಗಿರುವ, (ಕೂಟ-ಪಟ್ಟಣಿ)
ವಿಪಶ್ಚಿ ತೇ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ನಾನಾವಾದಾನುರೋಧಾಯ-ನಾನಾವಾದ-ಉಂಟುಇಲ್ಲ, ಎಂಬುದುಮೊದಲಾದವಾದಮತಗಳನ್ನೆ, ಅನು
ರೋಧಾಯ-ಮಾಯೆಯಿಂದನುಷ್ಠಾನವನಾದ, ವಾಚ್ಯವಾಚಕಕಕ್ತಯೇ-ಶಬ್ದಾರ್ಥಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಭೇದದಿಂದಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿತೋ
ರುತಲಿರುವನಾದ(ಶಬ್ದವಾಗಿಯೂಅರ್ಥವಾಗಿಯೂಇರುವಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ) ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ವಂದನವು ||೪೨||ಪ್ರಾಣಮೂಲಾಯ- ಕಂಠ
ಮೊದಲಾದಪ್ರಾಣಗಳಿಗೆಕಾರಣನಾದ, ಕವಯೇ-ಸ್ವಯಂಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಾದ, ಶಾಸ್ತ್ರಯೇನಯೇ- ವೇದವೇದ್ಯನಾದ, ಅಧವಾ-

ರಿಂದಲೂ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪನಾದ, ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಪ್ರವರ್ತಕನಾದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಕೃತಂಗಳಾದ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಗಳೊಡನೆ
ಯುಕ್ತನಾದ, ||೪೦|| ಮತ್ತು ಕಾಲಸ್ವರೂಪನಾದ, ಆಕಾಲಶಕ್ತಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾಗಿರುವ, ಮತ್ತು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವ
ಯವಂಗಳಾದ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಸಂಹಾರಂಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿರೂಪನಾದ, ಪ್ರಪಂಚರೂಪನಾದ, ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆದ್ರ
ವೈಶ್ರವಾಗಿಯೂ ಕರ್ತೃವಾಗಿಯೂ ಸರ್ವಸಾಧನರೂಪನಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ನಿನಗೆನಮಸ್ಕರವು. ||೪೧|| ಪಂಚ
ಭೂತಗಳ್ಳು ಪಂಚತನ್ಮಾತ್ರಗಳ್ಳು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಪಂಚಪ್ರಾಣಂಗಳು ಮನಸ್ಸು ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತ ಈಸಮಸ್ತ
ರೂಪನಾಗಿರುವನಾದುದರಿಂದ ಸರ್ವಕಾರಣರೂಪನಾದ, ಮತ್ತು ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮುಚ್ಚ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ವಾಂಶಭಾಗವಾದ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಅಯಾ ಅನುಭವಮ ಉಂಟುಮಾಡುವ, ನಿನಗೋಸುಗ ನಮಸ್ಕಾರ
ವು ||೪೨|| ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಅವ ಪರಿಚ್ಛೇದವಿಲ್ಲದವನಾದ, ದೃಶ್ಯನಲ್ಲದುದರಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪನಾದ, ಆ
ಯಾ ವುಪಾಧಿಗಳಿಂ ಕೃತಿಗಳಾದ ವಿಕಾರಗಳಿಲ್ಲದವನಾದುದರಿಂದ ನಿರ್ಲೇಪನಾದ, ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಮತ್ತು
ಉಂಟು ಇಲ್ಲ ಸರ್ವಜ್ಞನು ಕಿಂಚಿಜ್ಞನು ಬದ್ದನು ಮುಕ್ತನು ವಿಕನು ಅನೇಕನು ಎಂದು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ನಾನಾವಿ
ಧಗಳಾದ ವಾದಂಗಳಿಂದ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಿಸಿ ಕೂಡಿರುವ, ಮತ್ತು ವಾಚ್ಯವಾಚಕ ಭೇದದಿಂದಲೂ
ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ ತೋರುತಲಿರುವ, ಇಂತಾನಿನಗೆನಮಸ್ಕರವು. ||೪೩|| ಮತ್ತು ಚಕ್ಷುರಾದಿ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಗೂ
ಚಕ್ಷುರಾದಿರೂಪನಾದ, ಆ ಚಕ್ಷುರಾದೀಂದ್ರಿಯಂಗಳನ್ನೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ತಾನೇನಮಸ್ತವನ್ನೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಲಿರುವ

ಯೇ | ಪ್ರವೃತ್ತಯಾನಿವೃತ್ತಯಾನಿಗಮಾಯನಮೊನಮಃ || ೪೪ || ನಮಃಕೃಷ್ಣಾಯರಾಮಾಯವಸುದೇ
ವಸುತಾಯಚ|ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯಾನಿರುದ್ಧಾಯಸಾತ್ವತಾಂಪತಯೇನಮಃ || ೪೫ || ನಮೋಗುಣಪ್ರದೀಪಾಯ
ಗುಣಾತ್ಮಚ್ಛಿದನಾಯಚ|ಗುಣವೃತ್ತೈಃ ಪಲಕ್ಷ್ಯಯಗುಣಪ್ರಜ್ಞೈಃ ಸ್ವಸಂವಿಧಿ||೪೬||ಅವ್ಯಾಕೃತವಿಹಾರಾ
ಯಸರ್ದವ್ಯಾಕೃತಸಿದ್ಧಯಃ| ಹೃಷೀಕೇಶನಮಸ್ತುಮಾನಯಮೌನಶೀಲಿನಿ ||೪೭|| ಪರಾಪರಗತಿಜ್ಞಾಯಸ

ಕಾನ್ತ-ಶಿಕ್ಷಿಸುವವೇದವೇ-ಯೋನಯೇ-ವಾಚಕವಾಗಿಯೂ ಲಕ್ಷಕವಾಗಿಯೂವುಳ್ಳವನಾದ, ಅಧವಾಕಾನ್ತ-ಕಾಸಕವಾದವೇದಕ್ಕೆ,
ಯೋನಯೇ-ಕಾರಣನಾದ(ತನ್ನನಿಶ್ವಾಸಗಳಾಗಿರುವವೇದಗಳುಳ್ಳ) ಪ್ರವೃತ್ತಾಯ- ಸೃಷ್ಟಾನ್ಯದಿಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಪ್ರವರ್ತಿಸಿದವನಾದ,
ನಿವೃತ್ತಾಯ-ಲಯಾದಿಮೋಕ್ಷಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಪ್ರವರ್ತಿಸಿದವನಾದ, ನಿಗಮಾಯ-ನಿಶ್ಚಯರೂಪನಾದ, ಅಧವಾ- ವೇದರೂಪನಾದನಿನಗೆ
ನಮೋನಮಃ-ವಂದನವು(ವಂದನವು) ||೪೪||ವಸುದೇವಸುತಾಯ-ವಸುದೇವನಪುತ್ರನಾದ, ರಾಮಾಯ- ಸಂಕರ್ಷಣನಿಗೂ, ಕೃಷ್ಣಾ
ಯ-ವಾಸುದೇವನಿಗೂ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಿಗೂ, ಅನಿರುದ್ಧಾಯ-ಅನಿರುದ್ಧನಿಗೂ(ಒಳಗಚ್ಚತರ್ವಿಧಮೂರ್ತಿಯಾದ)ಸಾ
ತ್ವತಾಂಪತಯೇ-ಯಾವವರೊಡೆಯಂಗೇ, ನಮೋನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು(ನಮಸ್ಕಾರವು) ||೪೫||ಗುಣಪ್ರದೀಪಾಯ-ಗುಣ-ಅಂತಃಕರಣಾ
ದಿಗಳನ್ನು, ಪ್ರದೀಪಾಯ(ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ, ಗುಣಾತ್ಮಭಾದನಾಯಚ-ಗುಣ-ಅಂತಃಕರಣಾದಿಗಳಿಂದ, ಆತ್ಮ-ತನ್ನ, ಭಾದನಾಯ-
ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಯುಳ್ಳವನಾದ, ಉಪಾಧಿಯಿಂದಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿತೋರುತ್ತಿರುವ)ಗುಣವೃತ್ತೈಃ ಪಲಕ್ಷ್ಯಯ-ಗುಣ-ಚಿತ್ತಾದಿಗಳ, ವೃತ್ತಿ-
ಚೇತನಾಧ್ಯವಸಾಯಾದಿವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ, ಉಪಲಕ್ಷ್ಯಯ-ಕಾಣತಕ್ಕವನಾದ, ಗುಣಪ್ರಜ್ಞೈಃ-ಗುಣಗಳಿಗೆಸಾಕ್ಷಿಯಾದ, ಸ್ವಸಂವಿಧಿ-
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶನಾದ, ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನವಾದ, ನಿನಗೇನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು||೪೬||ಪೃಷಿಕೇಶ- ಕರಣಗಳಿಗೆಪ್ರವರ್ತಕನೇ! ಅವ್ಯಾಕೃತವಿಹಾ
ರಾಯ-ಅವ್ಯಾಕೃತ-ಅತರ್ಕವಾದ, ವಿಹಾರಾಯ-ಮುಚ್ಚಿಮೆಯುಳ್ಳ, ಸರ್ವವ್ಯಾಕೃತಸಿದ್ಧಯೇ-ಸರ್ವವ್ಯಾಕೃತಿ-ಸರ್ವಕಾರ್ಯ(ತ್ವ
ತ್ತಿಯಿಂದ, ಸಿದ್ಧಯೇ-ಲಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಾದ, ಮುನಯೇ-ಆತ್ಮಾರಾಮನಾದ, ಮೌನಶೀಲಿನೇ-ನುಮ್ಯನಿರ-ನಿಕೆಯೇಸ್ವಭಾವವಾಗಿ
ಉಳ್ಳವನಾದ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು, ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ ||೪೭||ಪರಾಪರಗತಿಜ್ಞಾಯ- ಪರಾಪರ- ಸೂಕ್ಷ್ಮಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳ, ಗತಿ
ಜ್ಞಾಯ-ಗತಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸದೇತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವ, ಸರ್ವಾರ್ಥಜ್ಞಾಯ-ಸರ್ವಕ್ಕೂ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾದ, ಅವಿಶ್ವಾಯ-ದಿಟವಾಗಿತನ್ನೊ

ಸಮಸ್ತವೇದರೂಪವಾದ ನಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳ, ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗಿಯೂ ನಿವೃತ್ತನಾಗಿಯೂ ವೇದಸ್ವರೂಪನಾಗಿಯೂ ಇರುವ
ನಿನಗೋಸುಗ ನಮಸ್ಕಾರವು* [ದೇಹಿಯುನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಕಂಠಾಕರಣವಾಗಿದೆ. ಕಣ್ಣುನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮನು
ಕರಣವಾಗಿರುವನು. ಈಮೇರೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಇಂದ್ರಿಯವಾಗಿರುವನೆಂದರೆ ಈಂದ್ರಿಯ ಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪನೆಂದುಭಾ
ವವು.ದೇಹಿಗಳಂತೆ ಕರಣಗಳನಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಆಶರೀರನಾದರೂ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಶರೀರಿಯಂತೆಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕನಾಗಿರು
ವನೆಂದು ಭಾವವು. ||೪೪|| ಮತ್ತು ಸಂಕರ್ಷಣನು ವಾಸುದೇವನು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಅನಿರುದ್ಧನು ಹೀಗೆ ಚತು
ರ್ವ್ಯೂಹಮೂರ್ತಿಸ್ವರೂಪನಾದ, ಮತ್ತು ತನ್ನಕ್ಷಭರಿಗೆ ಸಾಲೋಕ್ಯಾದಿಮುಕ್ತಿಗಳನ್ನಿತ್ತು ಪಾಲಿಸುವ, ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನಾದನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ||೪೫|| ಮತ್ತು ಚಿತ್ತಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ, ಆಚಿತ್ತಾದಿಗಳಿಂದಲೇ
ಉಪಾಸಕರಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರಗಳಾದ ಫಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲೋಸುಗ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಲವುರೂ
ಪದಿಂದಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಮತ್ತು ಆಚಿತ್ತಾದಿವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಅತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಕಾಣಲಾಯೋಗ್ಯನಾದ, ಆಚಿತ್ತಾದಿ
ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷೀರೂಪನಾಗಿಯೂ ಅಗೋಚರನಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ||೪೬|| ಎಲೈ, ಸಕ
ಲೇಂದ್ರಿಯಪ್ರವರ್ತಕನಾದಹರಿಯೇ! ಮತ್ತು ಉಹಿಸುಲಕೃತ್ಯವಾದ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅಕಾಶಾದಿಸಮಸ್ತ
ಕಾರ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಪ್ರಕಾಶಗಳಿಗೆ ಕಾರಣತ್ವದಿಂದ ತಿಳಿಯಲಾಯೋಗ್ಯನಾಗಿ, ಆತ್ಮಾರಾಮನಾಗಿ, ಮೌನಶೀಲ
ನಾಗಿಯೂ, ಇರುವ ನಿನಗೋಸುಗ ನಮಸ್ಕಾರವು. ||೪೭|| ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳಗತಿಯುಂ ತಿಳಿದವನಾ
ದುದರಿಂದ ಒಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಸುಕ್ಷ್ಮನಾಗದೇಇರುವನಾಗಿಯೂ, ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಅಧಿಷ್ಠಾತ್ಮವಾಗಿಯೂ, ಆ
ಪ್ರಪಂಚದನಿಷೇಧಕ್ಕೆ ಅವಧಿಭೂತನಾಗಿಯೂ, ಅಪ್ರಪಂಚಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನಸ್ವರೂಪನಾಗಿಯೂ, ಆ

ರಾಜ್ಯಧ್ಯಕ್ಷಾಯತೇನಮಃ | ಅವಿಶ್ವಾಯಚವಿಶ್ವಾಯತದ್ವೈಷ್ಣೋಸ್ಯಚಹತವೇ ||೪೮|| ತ್ವಂಸ್ಯಸ್ಯಜನ್ಮ
ಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾಽವಿಭೋಗಾಣ್ಯರನೀಹೋಕ್ತಕಾಲಕಕ್ತಿಧೃತ್ | ತತ್ತತ್ಸ್ವಭಾವಾಪ್ರತಿಯೋಧಯೇ
ಸುತಸ್ಯವೀಕ್ಷಯಾಮೋಽವಿಹಾರಕುಹನೇ ||೪೯|| ತನೈವತಮೋಸ್ತನವಸ್ತ್ರೀಕಾಶ್ಯಾಂತಾಂತಾಂತಾಂತಾ
ಉತಮೂಢಯೋನಯಃ | ಶಾಂತಾಪ್ರಿಯಾಸೈಹ್ಯಧುನಾವಿತುಂಸಂತಾಂಸ್ಥಾತುಕ್ತೇಧರ್ಮಪರೀಪ್ಸಯಹ
ತಃ ||೫೦|| ಅಪರಾಧಸ್ಸಕ್ತದ್ಭರ್ತಾಽಸೋಢ್ಯಸ್ಸಪ್ರಜಾಕೃತಃ | ಹೃತುಮರ್ಹಸಿಸುರಾತ್ಮಮೂಢ

ಈಪ್ರಪಂಚವಿಲ್ಲದವನಾದ, ವಿಶ್ವಾಯ-ವಿಶ್ವಕಲ್ಪನಕ್ಕೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾದ, ತದ್ವೈಷ್ಣೋ-ತೇ- ಆಪ್ರಪಂಚದಆರೋಪಾಪವಾದಗಳಿಗೆ, ದ್ವೈಷ್ಣೋ-ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ, ಅಸ್ಯಚ-ಈಪ್ರಪಂಚಾರೋಪಕೃತ್ಯಾನ್ವೇಷಕಕ್ಕೂ, ಹೇತವೇಚ-ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯೆಗಳಿಂಕಾರಣವಾದಂಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು ||೪೮|| [ಜಿಹ್ವೋಕಗಳಿಂದಪಾರ್ಥಿಸುವರು] ಅವೋಘವಿಹಾರ-ಅಮೋಘ-ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲದ, ವಿಹಾರ-ವಿನೋದವುಳ್ಳ, ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕನಾದದೈವ ನೇ! ತ್ವಂ-ನೀನು, ಅಕೃತಕಾಲಕಕ್ತಿಧೃತ್-ಅಕೃತ-ಕೃತ್ರಿಮವಲ್ಲದ, ಸ್ವಭಾವವಿಕವಾದ, ಕಾಲಕಕ್ತಿಧೃತ್-ಕಾಲಸಾಮರ್ಥ್ಯ-ವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ, ಸತಃ-ಅನಾದಿಯಾಗಿರುವ, ತತ್ತತ್ಸ್ವಭಾವಾ-ಆಯಾವಸ್ತುಗಳಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು, ಪ್ರತಿಯೋಧಯೇ-ಸಮೀಕ್ಷಯಾ-ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರವಾದದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪ್ರತಿಯೋಧಯೇ-ವ್ಯಕ್ತಗೋಳಿಸುವನಾಗಿ, ಅನೀಹೋಪಿ-ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದವನಾದರೂ, ಅಸ್ಯ-ಈಪ್ರಪಂಚದ, ಜನ್ಮಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾಽಉತ್ಪತ್ತಿಪಾಲನಸಂಹಾರಗಳನ್ನು, ಗುಣೈಃ-ಸತ್ಪರಜನ್ಮಮೋಗುಣಗಳಿಂದ, ಈಹನೇಽವಿ-ಬಯಸುತ್ತಿರುವಿಯಿಲ್ಲವೇ; ||೪೯||ತಸ್ಯೈವ-ಅವನೇಆದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಅಮೂಸ್ತನವೇ-ಈಕ್ರಿಡೋಪಕರಣಂಗಳಾದಮೂರ್ತಿಗಳು, ತ್ರಿಲೋಕಾಂತ-ಮೂರಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಶಾಂತಾಃ-ಸಾಮ್ಯವಾಗಿರುವವು ಅಶಾಂತಾಃ-ಕೋರವಾಗಿರುವವು, ಉತ-ಮತ್ತು, ಮೂಢಯೋನಯಃ-ಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿವ್ಯಕ್ತವಲ್ಲದಜನ್ಮವುಳ್ಳವು (ಹೀಗೆಮೂರುಬಗೆಯಾಗಿವೆ)ಅಧುನಾ-ಈಗ, ಧರ್ಮಪರೀಪ್ಸಯಾ-ಧರ್ಮಪಾಲನೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಈಹತಃ-ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸಂತಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನು, ಅವಿತುಂ-ರಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕೆ, ಸ್ಥಾತುಕ್ತ-ಕೃಪ್ಣನಾಗಿರುವನೋಆದ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಶಾಂತಾಃ-ಸಾಮ್ಯಮೂರ್ತಿಗಳಾದ, ತೇ-ಆಸಾಧುಗಳು, ಪ್ರಿಯಾಃ-ಇಷ್ಟರಾಗಿರುವರು ||೫೦||ಭರ್ತಾ-ರಕ್ಷಕನಾದವನಿಂದ, ಸ್ವಪ್ರಜಾಕೃತಃ-ಸ್ವ-ತನ್ನ, ಪ್ರಜಾಕೃತಃ-ಮಕ್ಕಳಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಧವಾಜನಗಳಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಪರಾಧಃ-ತಪ್ಪು, ಸಕ್ತಃ-ಒಂದುಸಲ, ಸೋಢ್ಯಃ-ಕ್ಷಮಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು. ಸರ್ವಾತ್ಮಾ-ಸರ್ವಕ್ಕೂಸ್ವರೂಪವಾಗಿರವಕ್ಕೃಪ್ಣನೇ! ಮೂಢಸ್ಯ-ಮುಗ್ಧನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಅಜಾನತಃ-ತಿಳಿಯದೇಇರುವ, ಕಾಳಯ-ನಅಪರಾ

ಪ್ರಪಂಚದ ಅಧ್ಯಾಸಾಪವಾದಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿರೂಪನಾಗಿಯೂ ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಆಪ್ರಪಂಚದ ಅಧ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಆಪ್ರಪಂಚದ ಅಪವಾದಕ್ಕೆಸಹ ಕಾರಣರೂಪನಾಗಿಯೂ ಇರುವನಾದುದರಿಂದ ಸರ್ವಗತಿಜ್ಞಾತ್ಮ ಸರ್ವಾಧಿಪ್ತಾತ್ಮತ್ವ ಆತ್ಮಾರಾಮತ್ವ ಮೊದಲಾದಗುಣಂಗಳಿಂದ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೪೮|| ಎಲೈ, ವಿಭುವಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ವಸ್ತುತಃ (ದಿಟವಾಗಿ) ವ್ಯಾಪಾರರಹಿತನಾದನೀನು ಅನಾದಿಯಾದಕಾಲಕಕ್ತಿಯಂಧರಿಸಿದವನಾಗಿ ಸತ್ಪರಜನ್ಮಮೋಗುಣಂಗಳಿಂದ ಈಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಲಯಂಗಳಂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿ. ಮತ್ತು ಅಮೋಘವಾದವಿಹಾರವುಳ್ಳನೀನೇ ಸಂಸ್ಕಾರರೂಪದಿಂದಿರುವ ಶಾಂತಕೋರತ್ವಾದಿಗಳಾದ ಆಯಾ ಸ್ವಭಾವಂಗಳಂ ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಯೋಧನಂಗೆಯ್ಯತ ಕ್ರೀಡಿಸುವೆ. ||೪೯|| ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂರುಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಶಾಂತರಾದಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅಶಾಂತರಾದಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮೂಢಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಜಂತುಗಳು ಕೂಡ ಆ ನಿನ್ನಕ್ರಿಡಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವೆರಾದರೂ ನೀನು ಸತ್ಪುರುಷರಧರ್ಮಗಳಂ ಪರಿಪಾಲಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವನಾದುದರಿಂದ ಆಸತ್ಪುರುಷರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗ ಅವತರಿಸಿರುವನಿಗೆ ಈಸಮಯದ ಶಾಂತರಾದಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಪ್ರಿಯರಾಗಿಹರು-||೫೦||ಎಲೈ, ಪರಮಶಾಂತಸ್ವಭಾವನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ನಮಗೆಪತಿಯಾದನಿನಗೆ ಪುತ್ರಪ್ರಾಯನಾದ, ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನಿರುದಿರುವ, ಈಕಾಳಿಯನೆಂಬಸರ್ಪನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಅಪರಾಧವು ಒಂದುಬಾರಿನಿನ್ನಿಂದ ಕ್ಷಮಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು-||೫೦||ಎಲೈ,ಭಗವಂತನೇ! ಈಕಾಳಿಯನು ನಿನ್ನ ಪಾದಘಾತಂಗಳಿಂದ ಪಾ

ಸ್ಯತ್ವಾಮಜಾನತಃ ||೫೧|| ಅನುಗೃಹ್ಯೇಷ್ಟಭಗವತ್ಪಾತ್ರಾಂಸ್ತೃಷ್ಟೈತಪನ್ನಗಃ | ಸ್ತ್ರೀಣಾಂನಸ್ಸಾ
ಧುಕೋಚ್ಯಾಸಾಂಪತಿಪಾತ್ರಾಂಪ್ರದೀಯತಾಮ್ ||೫೨|| ವಿವೇಕಿತಕಿಂಕರೀಣಾಮನುಪ್ರಿಯತನಾಜ್ಞಯಾ |
ಯಚ್ಛ್ರದ್ಧಾಹಾನುತಿವೃತ್ತವೈಮುಚ್ಛತೇಸರೈಬಂಧನಾತ್||೫೩|| ಬಾದರಾಯಣಿಃ | ಇತ್ಥಂಸನಾಗತತ್ವೀಭಿ
ರ್ಭಗವಾಃ ಸಮಭಿಮುಖಃ | ಮೂರ್ಛಿತಂಭಗ್ನುಃ | ಶರಸಂವಿಸಸರಾಂಘ್ರಿಕುಟ್ಟನೈಃ ||೫೪|| ಪ್ರತಿಲಬ್ಧಂಭ್ರಿಯಾ
ಪಾತ್ರಾಣಿಕಾಳೀಯಶ್ಯನಕೈರ್ಹೃದಿ | ಕೃತ್ಯಾತ್ಮಮುಚ್ಛವ್ಯಸಃ | ದೀನಃ ಕೃಪಾಪ್ಣಂಪ್ರಾಪ್ತಕೃತಾಂಜಲಿಃ ||೫೫||
ಕಾಳೀಯಃ || ವಯಂಬಲಾಸ್ಸಹೋತ್ಪತ್ತಾತ್ಮತಾಮಸಾದೀರ್ಘಮನ್ಯವಃ | ಸ್ವಭಾವೋದುಸ್ತೃಜೋನಾಥಭೂ

ಧವನ್ನು, ಹುಂತುಂ-ಸೈರಿಸಲು, ಅರ್ಹನಿ-ಯೋಗ್ಯನಾಗುವಿ ||೫೧|| ಭಗವತ್-! ಕೃಷ್ಣನೇ! ಪನ್ನಗಃ-ಕಾಳಿಯನು, ಪಾತ್ರಾಂ-ಅನು
ಗತನು, ತೃಷ್ಣೈತಿ-ಬಿಡುತಲಿರುವನು. ಅನುಗೃಹ್ಯೇಷ್ಟ-ದಯೆಮಾಡು, ಸಾಧು-ಚನ್ನಾಗಿ, ಕೋಚ್ಯಾಸಾಂ-ಅನುತಾಪಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ
ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ-ಹೆಂಗಳಾದ, ನಃ ನಮಗೆ-ಪತಿಪಾತ್ರಾಂ-ಗಂಡನಪಾತ್ರವು, ಪ್ರದೀಯತಾಮ್-ನಿನ್ನಿಂದಕೂಡಲ್ಪಡಲಿ ||೫೨|| ಯತೆ-ಯಾ
ವಕೆಲಸವನ್ನು, ಶ್ರದ್ಧಯಾ-ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಂದ, ಅನುತಿವೃತ್ತ-ಮಾಡುತಲಿರುವವುರುಷನು, ಸರ್ವಬಂಧನಾಂ-ಸಕಲನಿರ್ಬಂಧ
ದಿಂದಲೂ, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಮುಚ್ಛತೇ-ಬಿಡಲ್ಪಡುವನೋ, ರವ-ನಿನ್ನ, ಆಚ್ಛಯಾ-ಕಾನನದಿಂದ, ಅನುಪ್ರೇಯಂ-ಆಚರಿಸ
ಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ತತ್-ಆಕೆಲಸವನ್ನು, ತೇಕಿಂಕರೀಣಾಂ-ನಿನ್ನವಾನಿಯರಾದನಮಗೆ, ವಿವೇಕಿ-ಆಚ್ಛಾಪಿಸು ||೫೩|| (ಶುಕವಾಕ್ಯವು) ಸಭ
ಗವಾಃ-ಆಕೃಪ್ಣನು, ಇತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ನಾಗವತ್ವೀಭಿಃ-ಕಾಳಿಯನಹೆಂಡರಿಂದ, ಸವಃ-ಭಿಷ್ಣುತಸ್ತೃ-ಚನ್ನಾಗಿಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟವ
ನಾಗಿ, ಅಂಭ್ರಿಕುಟ್ಟನೈಃ-ತನ್ನಕಾಲುಗಳತುಳಿದಾಟಗಳಿಂದ, ಭಗ್ನುಃ-ಶರಸಂ-ಒಡವತಲೆಗಳ-ಚ್ಛವನಾಪ್ತರಿಂದಲೇ, ಮೂರ್ಛಿತಂ-ವೈಮ
ರತಿರುವನರ್ಪನನ್ನು, ವಿಸಸರ್ಜ-ಒಡೆಯದೇಬಿಟ್ಟನು ||೫೪|| ಪ್ರತಿಲಬ್ಧಂ-ದಿವ್ರಯ.ಪಾತ್ರಾಂ-ಪ್ರತಿಲಬ್ಧ-ಮರಳಿಯೂಪದೆಯಲ್ಪಟ್ಟು,
ಇಂದ್ರಿಯ-ಕರಣಗಳೂ, ಪಾತ್ರಾಂ-ಅನುಗಳೂಉಳ್ಳ, ಕಾಳೀಯಃ-ಸರ್ವವು, ಕೃಭಾತ್-ಪ್ರಯಾನದಿಂದ, ಶನಕೈಃ-ಪೆಲ್ಲಗೆ, ಸಮು
ಚ್ಛವಿಸಃ-ಚನ್ನಾಗಿಉಸುರಿಕ್ಕುತಲಿರುವ, ದೀನಃ-ಬಡವನಾಗಿ, ಕೃತಾಂಜಲಿಃ-ಕೃಷ್ಣಾಡಿಸಿಕೊಂಡವನಾಗಿ, ಹೃದಿ-ಕಷ್ಟಗಗಳನ್ನು
ರಿಹುನುವ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನುಕುರಿತು, ಪ್ರಾಹ-ಹೇಳಿಕೊಂಡನು ||೫೫|| (ಕಾಳೀಯನವಿಚ್ಛಾಪನವು) ನಾಥ-ಒಡೆಯನೇ! ವಯಂ-
ನಾವು, ಉತ್ತತ್ಯಾಸಹ-ಜನ್ಮದೊಡನೆ, ಬಲಾಃ-ದುಷ್ಟರಾಗಿರುವೆವು. ತಾಮಸಾಃ-ತಮೋಗುಣಪ್ರಧಾನರು, ದೀರ್ಘಮನ್ಯವಃ-
ದೀರ್ಘ-ಬಹುಕಾಲವಿರುವ, ಮನ್ಯವಃ ಸಿಟ್ಟಿನಮತ್ತೆರವಳ್ಳವರು ಭೂತಾನಾಂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ, ಯತೆ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅನ
ಪ್ರಕಃ-ದುರುಭಿಮಾನವುಂಟಾಗುವುದೋ, ಅಧವಾದುರ್ವಿಷಯಗಳುಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವುದೋ, ಅಧವಾ ಅಸತ್ತಾದದೇಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ,
ಆತ್ಮಾಧ್ಯಾಸವುಂಟಾಗುವುದೋ, ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಸ್ವಭಾವಃ-ಆಸಹಜವಿರುವ, ದುಸ್ತೃಜಃ-ಪ್ರಯಾನದಿಂದಲೂಬಿಡಲ

ಣಂಗಳಬಿಡುವನು. ಆದುದರಿಂದ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಇವನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಂಗೆಯ್ಯುವನಾಗು. ಸಾಧುಗಳಿಂದ ದಯೆಗೆಯ್ಯಲು
ಯೋಗ್ಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಾದನಮಗೆ ವತಿಯೇ ಪಾತ್ರಾಸ್ವರೂಪನಾದುದರಿಂದ ನೀನು ನಮಗೆಪತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವನಾ
ಗು. ||೫೨|| ಯಾವವನಆಚ್ಛೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅನುವರ್ತಿಸಿಡೆಯುವವುರುವನು ಸಮಸ್ತಭಯದದನೆಂಬುದಿಂದ ಮು
ಕ್ತನಾಗುವನೋ,ಅಂತಾನನ್ನು ಆಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ದಾಸಿಯರಾದನಮಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವಂ ನಿರೂಪಿಸುವನಾ
ಗು. ||೫೩|| ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರೀತಿಯಾಗಿ ನಾಗಪತ್ನಿಯರಿಂದ ಅತ್ಯಂತಸ್ತು
ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಪಾದಗತಿಗಳಿಂದ ಭಗ್ನಗಳಾದ ಶರಸ್ಸುಗಳ್ಳದಾದುದರಿಂದಲೇ ಮೂರ್ಛಿತವಾದ ಕಾಳೀಯಸರ್ಪ
ಮು ಬಿಟ್ಟನು. ||೫೪|| ಅಗ ಕಾಳೀಯನೆಂಬ ನಾಗೇಂದ್ರನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಪಾತ್ರಾಂಗಳೂ
ಉಳ್ಳವನಾಗಿ ಅತಿಕಷ್ಟದಿಂದ ನಿಟ್ಟುಸುರಂಬಿಡುತ್ತ ದೀನನಾಗಿ ಅಂಜಲಿಬಂಧವಂಗೆಯ್ದವನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು
ವಿಚ್ಛಾಪಿಸುವನು. ಅದಂತೆ-||೫೫|| ಎಲೈ, ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆಯಾವಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಅಸತ್ಯಗಳಾದದೇಹಾದಿಗಳ
ಲ್ಲಿ ನಾನೆಂಬಅಗ್ರಹವು ತೊರೆಯಲಕರ್ಯವೋ? ಆಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಯೊಡನೆಯೇ ದುಷ್ಟರಾಗಿ ತಮೋಗುಣಪ್ರ
ಧಾನರಾಗಿ ದೀರ್ಘಕೋಪಯುಕ್ತರಾಗಿಯೂಇರುವ ನಾವು ಎಂತು ತ್ಯಜಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವವೋ ||ಸಹ ಜನ್ಮ

ತಾನಾಂಯದಸದ್ಗುಣಃ || ೫೬ || ತ್ವಯಾನ್ಯಷ್ಟಮಿಮಸತ್ಪಂಥಾತತ್ಸಂಘವಿಸರ್ವತ್ವಾ|ನಾನಾಸ್ವಭಾವವೀ
ರ್ಯಾಜೋಯೋನಿಬೀಜಾತಯಾಕೃತಿ || ೫೭ || ಮುಂಚತತ್ರಭಗವತ್ಸರ್ವಜಾತ್ಯೋರುಮನ್ಯಮಃ | ಕಥಂತ್ಯ
ಜಾಮಸ್ತ್ವನ್ಯಾಯಾಂದುಸ್ತ್ಯಜಂಮೋಹಿತಾಸ್ತ್ವಯಾ || ೫೮ || ಭವಾಹುಕಃ ರಣಂತತ್ರಸರ್ವ
ಜಿಹ್ವಾಜಗದೀಶ್ವರಃ| ಅನುಗ್ರಹುನಿಗ್ರಹಂವಃ ಮನ್ಯತದ್ವಿಫಲಿಸಃ || ೫೯ || ಶ್ರೀಕಂಃ| ಆತ್ಮಾರ್ಣವ
ಚಂಪು| ಶಫವಃ| ಕಾರ್ಯಮಾನುಷಃ ನಾತ್ರೈಷಯಾತ್ವಯಾಸರ್ವಸಮುದ್ರಯಾಹಮಾಹಮ್| ಸ್ವಪ್ನಾ

ಕೃಪು || ೫೬ || ಹೇಧಾತೇ-ಎಲೈ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೇ-ಗುಣವಿಸರ್ವಸಂ-ಗುಣ-ಸತ್ವಾದಿತ್ರಿಗುಣಗಳಿಂದ, ವಿಸರ್ವಸಂ-ಹಲವು ಬಗೆಯಾದ, ಹುಟ್ಟುವಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಇವಂಸರ್ವಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ, ನಾನಾ. .... ಕೃತಿ-ನಾನಾ-ಹಲವಾದ, ಸ್ವಭಾವ-ಸಹಜೀಲಗಳು, ವೀರ್ಯ-
ಶಕ್ತಿ, ಒಜ-ಪರಾಕ್ರಮ-ಯೋನಿ-ಜನ್ಮಜಾತಿ-ಜೀವ-ಪ್ರಕೃತಿ-ಕಾರಣ, ಅಶಯ-ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಆಕೃತಿ-ಆಕಾರ, ಗುಣ್ಯದಾದ್ದಿ, ತ್ವಯಾ-
ನಿನ್ನಿಂದ, ಸೃಷ್ಟಂ-ಹುಟ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು || ೫೭ || ಭಗವಾಃ- ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ ಮುಂಚ- ನಾವಾದರೋ, ತತ್ರ-ಹಲವು ಬಗೆ
ಯಾದ ಆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಜಃ-ತ್ವ-ಹಾವುಗಳಿಗಾತಿಮಿ:ಂದ, ಇರುಮನ್ಯಮಃ-ಹೆಚ್ಚಾದ ಹುಟ್ಟುಳ್ಳವರಾಗಿರುವೆವು. ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ,
ಮೋಹಿತಾಃ-ಮರಹುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟನಾವು, ಮನ್ಯಜಾಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೇ ಶಕ್ಯವಲ್ಲ, ತ್ವನ್ಮಾಯಾಂ-ತ್ವ-ನಿನ್ನ,
ಮಾಯಾಂ-ಅವರಣಾಷ್ಟಾನಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಕಥಂ-ಹೇಗೆ, ತ್ಯಜಾಮಹಿ-ಬಿಡಲಾವುವೆವು || ೫೮ || ತತ್ರ-ಹಾಗೆನಾವು ಸರ್ವಗಳಾಗಿರುವುದಿ
ಯಾದಲ್ಲಿ, ಭವಾಃ-ನೀನು, ಕಾರಣಂ-ನಿಮಿತ್ತನಾಗಿ ಇರುವಿರಲ್ಲವೆ; ಸರ್ವಜ್ಞಃ-ಎಲ್ಲವೆಂಬಲ್ಲಿವನಾಗಿಯೂ, ಜಗದೀಶ್ವರಃ- ಪ್ರಪಂಚ
ಕೊಡೆಯನಾಗಿಯೂ ಇರುವೀನು, ಅನುಗ್ರಹಂ-ರಕ್ಷಣವನ್ನಾಗಲೀ, ನಿಗ್ರಹಂವಾ- ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ಯತೆ-ಯಾವುದರನ್ನು, ಮ
ನ್ಯಸೇ-ತಕ್ಕದ್ದೆಂದಂತಿಳಿಯುವೆಯೋ, ತತೆ-ಅವನ್ನು, ಸಃ-ನಮಗೆ, ವಿಘ್ನಃ-ಮಾಡು|೫೯ || (ಶುಕವಾಕ್ಯವು.) ಕಾರ್ಯಮಾನುಷಃ-ಕಾರ್ಯ
ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪನಕ್ಕಾಗಿ, ಮಾನುಷಃ-ಮಾಯೆಯಿಂದಮನ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ, ಭಗವಾಃ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಇತಿ
ವಚಃ-ಇಂತೆಂಬಕಾಳಿಯನಮಾತನ್ನು, ಆರ್ಣವ-ಕೇಳಿ. ಪಾಹ-ಹೇಳಿದನು (ವಿನಂದರೆ-) ಸರ್ವ-ಎಲೆಹಾವೇ! ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ-
ಅತ್ರ-ಈಮಡುವಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ಥೋಮಂ-ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲವು. ಸಮುದ್ರಂ-ಕಡಲನ್ನು ಕುರಿತು-ಯಾಹಿ-ಹೋಗು, ಚಿರಂ- ಬಹುಕಾಲವು, ಮಾ-
ಜೀಡ; ಅಥವಾಮಾಚಿರಂ-ಜೀವೇ| ಸ್ವಪ್ನಾತ್ಯಪತ್ಯದಾರಾಪ್ಯುಃ-ಸ್ವ-ನಿನ್ನ, ಜ್ಞಾತಿ-ನಂಟರು, ಅವತ್ಯ-ಮಕ್ಕಳು, ದಾರ-ಕಂಡಿರು
ಆಪ್ಯುಃ-ಮೊದಲಾದವರೊಡನೆ, ಸಮುದ್ರಂ-ಕಡಲನ್ನು ಕುರಿತು, ಯಾಹಿ-ಹೋಗು. ಸದೀ-ಯಮುನೆಯು, ಗೋಸ್ಥಭಿಃ-ಗೋವುಗಳ

ಭಾವಮ ಬಿಡಲಾಗದು. || ೫೬ || ಎಲೈ, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಹರಿಯೇ! ನಿನ್ನಿಂದ ಸತ್ಪಂಥಸ್ತಮೋಗುಣಗಳಿಂ
ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ಜಗತ್ತು ನಾನಾವಿಧಗಳಾದ ಸ್ವಭಾವ ಪರಾಕ್ರಮ ಬಲ ಕ್ಷೇತ್ರ
ಬೀಜ ಅಂತಃಕರಣ ಆಕೃತಿಗಳು ವುಳ್ಳವುದಾಗಿರುವುದು. || ೫೭ || ಎಲೈ, ಪಶ್ಚಾತ್ಯೇಶ್ವರ್ಯ ಸುಪನ್ನನಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವನೇ! ಅಂತಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಅಧಿಕವಾದ ಕೋಪವುಳ್ಳ, ಸ್ವಭಾವದಿಂ
ಮೋಹಯುಕ್ತರಾದ, ಸರ್ವಗಳಾದ, ನಾವು ಬಿಡಲಶಕ್ಯವಾದ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯು ಬಿಡಲು ಯಂತು ಯೋಗ್ಯ
ರಾಗುವೆವು? || ೫೮ || ಎಲೈ, ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಅಂತಾ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯು ತ್ಯಾಗಂಗೆಯ್ಯ
ದದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ನೀನೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುವಿಯೋ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನೀನು ಅನುಗ್ರಹಂಗೆ
ಯುವ ನಾಗಬೇಕೋ- ಅಥವಾ ಈಶ್ವರನಾದುದರಿಂದ ಲೋಕಜಾಧಿಕರಿಂದ ನಿಗ್ರಹಂಗೆಯ್ಯಬೇಕೋ- ಅದರಲ್ಲಿ
ಯಾವುದು ಯುಕ್ತವೆಂದು ನೀನು ತಿಳಿಯುವೆಯೋ- ಅದೆಂ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು || ೫೯ || ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿತ್ರಾಯನೇ! ಕ ನೀ
ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕಾಳಿಯನಿಂದ ವಿಜ್ಞಾಪನಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ, ಕಾರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರೂಪವಂ ತಾಳಿ
ತುವ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದನಂತೆ || * || ಎಲೈ, ಕಾಳಿಯನೇ ಈ ಯಮುನಾನದಿಯ ಜಲವು
ಗೋವುಗಳಿಂದಲೂ ಮನುಷ್ಯರೂಪದಿಂದಲೂ ಸಹ ಪಾನಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದುದರಿಂದ ಕನದಿಯಲ್ಲಿ ಇರ

[illegible]

೧೦ವಲಾಪನುಷ್ಠಾನವಲೂ, ಭುಜ್ಯತಾಂ-ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡಲಿ||೬೦||ಯೇ-ಯಾವ, ಮರ್ತ್ಯಾಂ-ಮನುಷ್ಯನು, ತುಭ್ಯಾಂ-ನಿನಗೇವ, ಮದ
ನುಕಾಸನಂ-ನನ್ನಲಕ್ಷ್ಯೆಯನ್ನು, ಸಂಸ್ಕರೇತ್-ಸಿಂಪುಗೊಳ್ಳುವನೋ, ಉಭಯೋಃ-ಎರಡಾದ, ಸಂಭಾಷ್ಯಾ-ಅಪೋರಾತ್ರಸಂಧಿಕಾಲ
ಗಳಲ್ಲಿ, ಕೀರ್ತಯತ್-ಪರಿಸ್ಥಿತರವನುಷ್ಠಾನ, ಯುಷ್ಮತ್ಪ್ರಮಂ-ನಿಮ್ಮದೇನೆಯಿಂದಹೆಬರಿಕೆಯನ್ನು, ನಾಪ್ರಯಾತೇ-ಹೋಂದುವು
ಬಿಲ್ಲವು ||೬೧||ಯೇ-ಯಾವ, ಮರ್ತ್ಯಾಂ-ಮನುಷ್ಯನು, ಅನ್ಯೈಃ-ಈಮಾಡುವಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾತ್ವಾ-ಮಿಂದು, ಜಪ್ತಃ-ನೀರುಗಳಿಂದ
ದೇವಾದೀ ದೇವತೆಗಳನ್ನು, ಮತ್ಯುಗಳನ್ನು, ಮುನಿಗಳನ್ನು, ತರ್ಪಯೇತ್-ತ್ಯಾಗಿಸುವನೋ, ಉಪೋಷ್ಯಮಾ-ನಿರಾಹಾರನಾ
ಗಿದ್ದಾದರೂ, ಸ್ತುತ-ನನ್ನನ್ನು ಸಿಂಪುಗೊಳ್ಳುವನಾಗಿ, ಅರ್ಚಯ-ಪೂಜಿಸುವನಾಗುವನೋ, ಸಃ-ಅವರು, ಸರ್ವಪಾಪೈಃ-ನಕಲದು
ರಿತಂಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ-ಚಿಂತಾಗಿಬಿಡಲ್ಪಡುವನು||೬೨|| (ತ್ವಂ-ನೀನು) ಯದ್ಭಯಾತೇ-ಯಾವಾಗರುಡನಭಯದಿಂದ, ಲಮ
ಣಕಂದ್ವಿಃಪಂ-ರವಣಕವೆಂಬನಮದ್ರಬೋಳಮಾಯನ್ನು, ಹಿತ್ವಾ-ಬಿಟ್ಟು, ಏತತ್-ಇದಂ- ಈಮಾಡುವನ್ನು, ಉಪಾಶ್ರಿತಃ-ನೀ
ರಿವನಾಗುವೆಯೋ, ಸನುಪರ್ಜಯಿ-ಅಗರಡನು, ಮತ್ಪ್ರವರಾಂಘ್ರಿತಂ-ಮತೆ-ನನ್ನ, ಪದ-ಅಡಗಳಿಂದ, ಲಾಂಘ್ರಿತಂ-ಗುರ್ತಾಗೊ
ಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ನಾದ್ಯಾತೇ-ತನ್ನದೇಬಿಡುವನು||೬೩|| (ಶುಕಪಚನವು) ರಾಜ-ಅರಸಾದವರೇಷ್ಟಿತನೇ! ಅದ್ಭುತ
ಕರ್ಮಣಾ-ಆತ್ಮಾರ್ಯವ್ಯಾಪಾರವುಳ್ಳ, ಭಗವಂತಾಕೃಷ್ಣೋನ-ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಮುಕ್ತಃ- ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟು,ನಾಗಃ- ಕಾಳಿಯನ
ಪನು ಪತ್ನೀಭಿಸ್ಸಹ-ಹೆಂಡತಿಯರೊಂದಿಗೆ, ಆದರಂ-ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಮದಾ-ಸಂತೋಷದೊಡನೆ, ಪೂಜ
ಮಾಮಾಸ-ಉಪಚರಿಸಿದನು ||೬೪|| ದಿವ್ಯಾಂಬರನದ್ರಜಿಹ್ವಿ- ದಿವ್ಯ- ಬೆಳಗುತೆರಿರುವ, ಅಧವಾದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದ, ಅಂಬರ-
ವಸ್ತ್ರ, ಸ್ವರ್ಗ-ಹಾರ, ಮಣಿಭಿ-ರತ್ನಗಳಿಂದಲೂ, ಪರಾರ್ಥ್ಯಃ-ಪರ-ಹೆರವರಿಂದ- ಅರ್ಘ್ಯಾಃ-ಬಯಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ಅಧವಾಉತ್ತಮ
ರಿಂದಬಯಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ಭೂಷಣೈಃ-ಆಭರಣಗಳಿಂದಲೂ, ದಿವ್ಯಗಂಧಾನುಲೇಪೈಶ್ಚ-ದಿವ್ಯ-ಕ್ರೀಡಾಯೋಗ್ಯವಾದ, ಅಧವಾಸಂತೋ

ಲುಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ, ಈಕಾರಣದಿಂದ ನೀನು ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾತಿಸ್ವೀಕೃತರೊಡಗೂಡಿ ಶ್ರೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರವು ಕುರಿತು ಬೋಗುವನಾಗು ||೬೦|| ಎಲೈ, ಕಾಳಿಯನೇ! ನಿನ್ನಗೋಸುಗ ನನ್ನಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಈಯಾಜ್ಞಾವಚನವು ಯಾವವು ರುಷನು ನಾಯಂಪಾತ್ರಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತನೆಯುಯ್ಯತ ಸ್ಮರಿಸುವನೋ ಅಪುರುಷನು ನಿನ್ನಿಂದ ಭಯಪಡಬೇಡ. || ಮತ್ತಾ ನಿನ್ನಿಂದ ವಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಯಮುನೆಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಯಾವವುರುಷನು ಸ್ನಾನಗೈಯ್ದ ಜಲಾಂಜಲಿಗಳಿಂದ ವೇಷಿಸಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣಮನುಷ್ಯಮಾಡಿ ಉಲವಾಸವಿದ್ದು ನನ್ನಂಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಪೂಜಿಸುವನೋ ಅಪುರುಷನು ಸುಮಸ್ತುಪಾಪಂಗಳಿಂ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು ||೬೧|| ಎಲೈ, ಕಾಳಿಯನೇ! ನೀನು ಯಾವವನದನೆಯಿಂದ ಭಯಪಟ್ಟವನಾಗಿ ರಮಣಕಮೆಂಬ ದ್ವೀಪವೆಂಬಿಟ್ಟು ಈ ಯಮುನಾನದಿಯ ಮಡುವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದೆಯೋ, ಆಗರುಡನು ಈಗ ನನ್ನ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಲಾಂಛಿತಗಳಾದ ಶಿರಸ್ಸುಗಳನ್ನಿನ್ನಂ ಭಕ್ಷಿಸುವನಾಗುವುದುಇಲ್ಲ. ||೬೨|| ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕೇಳಿ- ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಾದ ವ್ಯಾಪಾರವುಳ್ಳ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಗೈಯ್ದ ಒಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆಕಾಳಿಯನೂ ಅವನಪತ್ನಿಯೂ ಅದರಕೆಯೊಡಗೂಡಿ ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ ಪೂಜಿಸಿದರವಂತೆನು ||೬೩|| ಕಾಳಿಯನೂ ಅವನಪತ್ನಿಯರುನಹ ದಿವ್ಯಗಳಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ಮಾಲ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ರತ್ನಗಳಿಂದಲೂ, ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ ಭೂವಣಗಳಿಂದಲೂ, ದಿವ್ಯಗಂಧಾನು ಲೇಪನಗಳಿಂದಲೂ ಮಡುತ್ತಾದ ಕುಮುದವುಷ್ಪಂಗಳಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಲ್ಯ

ಧಾನುಲೇಪೈಶ್ವಮಹತ್ಯೋತ್ಪಲಮಾಲಯಾ |೬೫| ಪೂಜಯಿತ್ವಾಜಗನ್ನಾಥಂಪ್ರಸಾದ್ಯಗರುಢಧ್ಯಜಮ |
ನಾಗರಾಜೋಭ್ಯನುಷ್ಟೋತಃ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯಾಭಿವಂದ್ಯತಮ್ | ೬೬ | ಸಕಲತ್ರಸುಹೃತ್ಪುತ್ರೋದ್ವೀಪಮಜ್ಞರಙ್ಗ
ಗಾಮಹ |೬೭| ತದೈವಸಾವೃತಜಲಾಯಮುನಾನಿರ್ದಿವ್ಯಾಭವತ್ | ಅನುಗ್ರಹಾದಭ್ಯಾವತಃಕ್ರೀಡಾಮನು
ಜರೂಪಿಣಿ ... .. |೬೮|

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಶಮಸ್ಕಂಧೆ ಖೋಡಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಪಿಸತಕ್ಕ, ಗಂಧ-ಪರಿಮಳದ, ಅನುಲೇಪೈಶ್ವ-ಅಂಗರಾಗಗಳಿಂದಲೂ, ಮಹತ್ಯಾ-ದೊಡ್ಡದಾದ, ಉತ್ಪಲಮಾಲಯಾಪಿ- ನೈದಿಲೆಯ
ಪೂವುಗಸನಿಂದಲೂ ||೬೫|| ಜಗನ್ನಾಥಂ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂಡೆಯನಾದ, ಗರುಡಧ್ವಜಂ-ಗರುಡನೇಧ್ವಜದ್ವಿಪುಷ್ಪಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪೂ
ಜಯಿತ್ವಾ-ಸಂಭಾವಿಸಿ, ಪ್ರಸಾದ್ಯಜ-ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಭ್ಯನುಷ್ಟೋತಃ-ಅಪ್ಪಣೆಯಂಕೂಂಡವನಾದ, ನಾಗರಾಜಃ-
ನರ್ಪಗಳಿಗೊಡೆಯನಾದಕಾಳಿಯನು, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ-ಬಲಗೊಂಡು, ಅಭಿವಂದ್ಯ-ಪ್ರೀತಮಟ್ಟ ||೬೬|| ಸಕಲತ್ರ
ಸುಹೃತ್ಪುತ್ರಃ-ಪತ್ನಿಯೊಂದಲೂ ಮಿತ್ರರಿಂದಲೂ ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೂ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಅಬ್ಧೀ-ಸಮುದ್ರದ, ದ್ವೀಪಂ-ನೀರನೆಡುವಣ
ಗಡ್ಡೆಯನ್ನುಕುರಿತು, ಜಗಾಮಹ-ಹೊರಟುಹೋದನು ||೬೭|| ಕ್ರೀಡಾಮನುಜರೂಪಿಣಿ- ಲೀಲಾಮಾನುಷವಿಗ್ರಹನಾದ, ಭಗವತಃ-
ಕೃಷ್ಣನ, ಅನುಗ್ರಹಾತ್-ರಕ್ಷಣದದೇನಿಂದ, ಸಾ-ಅ, ಯಮುನಾ-ಯಮುನಾನದಿಯು, ತದೈವ-ಅಗಲೇ, ನಿರ್ವಿಷಾ-ವಿಷವಿಲ್ಲದ್ದೂ,
ಅಮೃತಜಲಾಚ್-ಸವಿಯಾದನೀರುಳ್ಳದ್ದೂ, ಅಭವತ್-ಅಯಿತು ||೬೮||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತತ್ರೈತೀಯಾಧ್ಯಾಯೋಽಖೋಧಿನಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ.
ಖೋಡಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ದಿಂದಲೂ, ಸಹ ||೬೫|| ಜಗನ್ನಾಥನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪೂಜಿಸಿ ಆತನಪ್ರಸಾದವು ಪಡೆದನು. |*| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ
ಕಾಳಿಯನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷಯುಕ್ತನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನುಜ್ಞೆಯಂಪಡೆದು ಅಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮ
ಸ್ಕಾರಗಳಂಗೆಯ್ದು, ||೬೬|| ಪತ್ನೀಪುತ್ರರೊಡಗೂಡಿದವನಾಗಿ ರಮಣಕದ್ವೀಪವನೆಯಿದ್ದನು. ||೬೭|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ,
ಅಗೆ ಯಮುನಾನದಿಯು ಲೀಲೆಯು ಮನುಷ್ಯರೂಪವಂತಾಳಿದ್ದಿರವ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹದದೇ
ಮಿಂದ ವಿವರಹಿತವಾಗಿ ಅಮೃತಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಜಲವುಳ್ಳದ್ದಾದುದು. ||೬೮|| ..... |*|

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರಿರಕ್ಷಿತದ್ರಾಸ್ರಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶಾಸನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಪುರವ
ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ
ಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು” ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ
ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ಹದಿನಾರನೆಯ
ಅಧ್ಯಾಯವು ಸುಪೂರ್ಣವಾದುದು.
ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ರಾಜಾ | ನಾಗಾಲಯಂರಮಣಕಂಕನಾತ್ಮತ್ಯಾಜಕಾಳಿಯಃ | ಕೃತಂಕಿಂವಾಸುಪರ್ಣಸ್ಯತೇನೈಕೇನಾ
ಸಮಾಜಸಕ್ತಾ ||೧|| ಶ್ರೀಶುಕಃ|| ಉಪಹಾರ್ಯೈಸ್ಸರ್ವಜನೈರಾಸ್ಮಿಸೀವಾಸೀಹಯೇಬಲಿಃ | ವಾನಸ್ಪತೋವಾ
ಹಾಬಾಹೋನಾಗಾನಾಂಪ್ರಾಜ್ಞೇರೂಪಿತಃ ||-|| ಸ್ವಾಸ್ವಂಭಾಗಂಪ್ರಯಚ್ಛನ್ತಿನಾಗಾಪರ್ವಣಿಪರ್ಮಣಿ | ಗೋ
ಪೀಠಾಯಾತ್ಮನಸ್ಸುರೈಸುಪರಾಜ್ಞಾಯಮಹಾತ್ಮನಃ||೨|| ವಿವರ್ಣೀರ್ಮದಾವಿಪ್ರ್ಯಾಕಾದ್ರವೇಯಸ್ತುಕಾಳಿಯಃ|
ಕದ್ರೋಕ್ಯೈಶ್ಚೈಗರುಡಾಸ್ತಯಂತುಬುಭುಜಿಬಲಿಃ ||೩|| ತಚ್ಚೈತ್ಯಾಕುಪಿತೋರಾಜಃಗರುತ್ಯಾಽಭಗವ

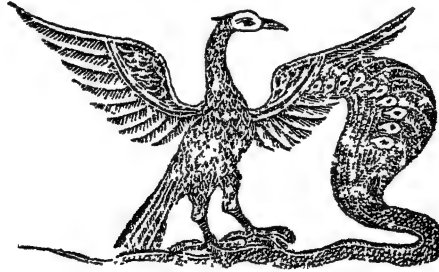
[ಪರೀಕ್ಷಿತನಪ್ರಶ್ನವು] ಕಾಳಿಯನಿ-ಕಾಳಿಯನರ್ಪನು, ನಾಗಾಲಯಂ-ನರ್ಪಗಳಿಮನಿಯಾಗಿರುವ, ರಮಣಕಂ-ರಮಣ
ಕದ್ರೋಪವನ್ನ, ಕಸ್ಮಾತ್-ಯಾವನಿವಿತ್ತದಿಂದ, ತತ್ಯಾಜ-ಜಿಟ್ಟುನು; ತೇನೈಕೇನ-ಅವನೊಬ್ಬನಿಂದ, ಸುಪರ್ಣಸ್ಯ-ಗರುಡನಿಗೆ,
ಅಸಮಂಜಸಂ-ಸರಿಯಲ್ಲದಕೆಲಸವು, ಸಿಂವಾ-ಎನುತಾನೆ, ಕೃತಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು, ||೧|| [ಶುಕೋತ್ತರವು] ವ.ಹಾಬಾಹೋ-
ಜೊಡ್ಡತೋಜಲವಲ್ಲವುಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಉಪಹಾರ್ಯೈಃ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳಾಗಿ ಸರ್ವ ಸಿಪ್ಪಡತಕ್ಕ, ಸರ್ವಜನ್ಯ-ಸರ್ವಗಳಿಗೆ ಅಧೀನರಾ
ದಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ, ಮಾಸಿವಾಸಿ-ತಿಂಗಳಿತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ನಾಸನ್ವತ್ಯೈ-ಗಿಡಬುಡದಲ್ಲಿಕೊಡತಕ್ಕ, ನಾಗಾನಾಂ-ನರ್ಪಗಳ, ಯೋಬ
ಲಿ-ಯಾವಕಾಣಿಕೆಯು, ಪ್ರಾಕ್-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ನಿರೂಪಿತಂ-ಕಟ್ಟಳೆಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೋ. ಅಥವಾ, ಸರ್ಪಜನ್ಯ-ಸರ್ಪಗಳಾದ
ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ, ನಾಗಾನಾಂಬಲಿ-ನರ್ಪರೂಪವಾದಕಾಣಿಕೆಯು, ವಾನಸ್ಪತ್ಯೈ-ಗಿಡಬುಡದಲ್ಲಿಗರುಡನಿಗೆಕೊಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿ,
ನಿರೂಪಿತಂ-ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತೋ ||೨|| ಸರ್ವೇನಾಗಾಃ-ಸರ್ಪಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಆತ್ಮನಃ-ತಮ್ಮದೇಹದ, ಗೋಪೀಠಾಯ-ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋ
ನುಗ, ಮಹಾತ್ಮನೇ-ಮಹಾದೇವವಲ್ಲ, ಸುಪರ್ಣಾಯ-ಗರುಡನಿಗೆ, ಪರ್ಮಣಿಪರ್ಮಣಿ-ಪ್ರತಿಪರ್ಮಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಸ್ವಂಸ್ವಂ-ತಮ್ಮ
ತಮ್ಮವಂತಿಗೆಯು, ಅಥವಾ-ತಮತಮಗನುಗಳಿಂದಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಭಾಗಂ-ಹನಿಗೆಯನ್ನು, ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಿ-ಕೊಡತಲಿರುವರು ||೩||
ಕಾದ್ರವೇಯಃ-ಕದ್ರುವಿಗೆಮಗನಾದ, ವಿವರ್ಣೀರ್ಮದಾವಿಪ್ರ್ಯಾ-ವಿವರ್ಣೀಯ-ವಿಷಸಾಮರ್ಥ್ಯದ, ಮದ-ಗರ್ವದಿಂದ, ಆವಿಷ್ಟ್ಯ-ಆ
ವೇಳವುಂಟಾದ, ವಿಷಕಾಳಿಯಸ್ತು-ಈಕಾಳಿಯನರ್ಪನಾದರೋ, ಗರುಡಂ-ಗರುಡನನ್ನು, ಕದರ್ಣೀಕತ್ಯೈ-ಕೃಪಣನನ್ನಾಗಿಭಾವಿಸಿ,
ಬಲಿಂತು-ಉಪಹಾರನವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡರೋ, ಸ್ವಯಂ-ತಾನೇ-ಬ.ಭ.ಜೀ-ಉಂಡನು ||೪|| ರಾಜಃ-ಅರಸು! ತತಃ-ಆನಮಾಚಾರವನ್ನು,

*೨೨ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು. *

ಶ್ರೀಧರಿಯಶ್ಲೋಕ | ನಾಗಂಸಪ್ತದಶನಾಗಾಲಯಂತನಿರಯಾಪಯತ್ | ಬಂಧೂಶ್ಚಸಖಿನಿಶ್ಯಾಂತಾಽನು
ಪ್ತಾಂಸ್ತತ್ರದವಾದಪಃ ||೫|| ಹದಿನೇಳನೆ ಯಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕಾಳಿಯನರ್ಪವನ್ನು ರಮಣಕ
ದ್ರೋಪಕ್ಕೆಕಳುಹಿಸಿ ತನಗೋಸುಗ ದುಃಖದಿಂದ ಬಳಲಿ ಮೈಮರೆತು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ದವಾಗ್ನಿಯ
ದನೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದನೆಂಬ ಅರ್ಥವು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿ ದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆ,
(ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಶುಕಮುನಿಯಂಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯನು.-) ಎಲೈ, ಶುಕಮುನಿಯೇ! ಕಾಳಿಯವೆಂಬ ಮ
ಹಾಸರ್ಪವು ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಪಗಳಿಗೆ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ರಮಣಕದ್ರೋಪವು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದುದಾದುದು? ಮತ್ತು
ಆಕಾಳಿಯವೆಂಬ ಒಂದುಸರ್ಪದಿಂದಲೇ ಗರುಡನಿಗೆ ಏನು ಅಂತವ್ಯಾಪಾರವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು? ಅವೃತ್ತಾಂತವು ನನಗೆ
ನಿರೂಪಿಸುವನಾಗು. ||೧|| (ಎಂಬವಚನವು ಕೇಳಿ ಶುಕಮುನಿಯು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆ-) ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ!
ಈಶೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪೋಪಾಸಕರಾದ ಜರೆಯ ಸರ್ಪೋಪದ್ರವಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿವಾಸಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಪ
ಗಳಿಗೋಸುಗ ಭಕ್ಷ್ಯಂಗಳಿಂದ ವೈಕ್ಷಮ್ಯಮಾಡಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಯಾವಬಲಿಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು
ಮೋ ||೨|| ಅಪೇಕ್ಷಿತಿಯಿಂದ ಅಸರ್ಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಜನರಿಂದ ತಮಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆಬಲಿದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಭಾಗವನ್ನು
ಗರುಡನಿಂದ ಭಯಪಟ್ಟವರಾದ ತಮಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡಲುಗ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಗರುಡನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ||೩|| ಹೀಗೆ
ರಾವಲ್ಲಿ ಕಮನಿಗೆ ಭೃತನಾದ ಕಾಳಿಯನೆಂಬಮಹಾಸರ್ಪವು ವಿಷದಿಂದಲೂ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದಲೂ ಉಂಟಾದಮದ
ದಿಂದ ಅಧಿಕನಾಗಿ ಗರುಡನಂಗಳಣೆಗೆಯ್ಯದೆ ತನ್ನಭಾಗದ ಬಲಿದ್ರವ್ಯವು ತಾನೇಭಕ್ಷಿಸಿದನು. ||೪|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ

ತ್ರಿಮಯಃ | ವಿಜಿಘಾಂಸುರ್ಮಹಾವೇಗಕಾಳೀಯಾಸಮುಪಾದ್ರವತೆ ||೫|| ತಮಾಪತಂತಂತರಸಾವಿಷಾ
ಯುಧಃಪ್ರತ್ಯಭ್ಯಯಾದುಚ್ಛ್ರೀತನೈಕಮಸ್ತಕಃ | ದದ್ವಿಗ್ನುಪರ್ಣಂವ್ಯದಶದ್ರವಾಯುಧಃಕರಾಳಜಿಹ್ವಾ
ಚ್ಛ್ರೀವಸಿತೋಗ್ರಲೋಚನಃ || ೬ || ತಂತಾಹ್ವ್ಯಪುತ್ರಸ್ಯನಿರಸ್ಯಮನ್ಯುಮಾಪ್ರಚಂಡವೇಗೋಮಧುಸೂ
ದನಾಸನಃ | ಪಕ್ಷ್ಯೇನಸವ್ಯನಹಿರಣ್ಯರೋಚಿಷಾಜಘಾನಕ ದೂಸುತಮುಗ್ರವಿಕ್ರಮಃ || ೭ || ಸುಪಕ್ಲೇಪ

ಶ್ವತ್ವಾ-ಕೇಳೀ, ಭಗವತ್ಪ್ರಿಯಃ- ಭಗವಂತನೇ ಪ್ರಿಯವಾಗಿವುಳ್ಳವನಾದರೂ, ಅಥವಾಭಗವಂತನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದಭಕ್ತನಾದರೂ, ಈ
ಪತೆ-ನಿಟ್ಟುಗೊಂಡವನಾದ, ಗರತ್ಕ್ರಾ-ಗರುಡನು, ಮಹಾವೇಗ-ಹೆಚ್ಚುವೇಗವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ವಿಜಿಘಾಂಸು-ಕೊಲ್ಲಲಿಸಿದವನಾಗಿ,
ಕಾಳಿಯಂ-ಕಾಳಿಯನರ್ಪವನ್ನು, ಸಮುಪಾದ್ರವತೆ-ಎದುರಟ್ಟಿದನು ||೫|| ತರಸಾ-ವೇಗದಿಂದ, ಅಪತಂತಂ-ಬಂಡಬೀಳುತಲಿರುವ
ತಂ-ಆಗರುಡನನ್ನು ಕುರಿತು, ಉಚ್ರಿತನೈಕಮಸ್ತಕಃ-ಉಚ್ರಿತ-ಎತ್ತಿದ, ನೈಕ-ಹಲವಾದ, ಮಸ್ತಕಃ-ತಲೆಗಳುಳ್ಳ, ವಿಷಾಯುಧಃ-ವಿಷ
ವೇ-ಯುಧವಾದ, ಕಾಳಯನು, ಪ್ರತ್ಯಭ್ಯಯಾತ್ ಪ್ರಶ್ರಿಯಾಗಿ ಎದುರಟ್ಟಿದನು. ಕರಾಳಜಿಹ್ವಾಽಪ್ಪಸಿತೋಗ್ರಲೋಚನಃ-ಕರಾಳ-ಭಯಂ
ಕರವಾದ, ಜಿಹ್ವ-ನಾಲಿಗೆಗಳೂ, ಉಭಯಸಿತ-ಪೂತ್ವಾರವೂ, ಉಗ್ರಲೋಚನಃ-ಕ್ರೂರವಾದಕಂಠಗಳೂ, ಉಳ್ಳವನಾದ, ರದಾಯುಧಃ-
ಹಲ್ಲಗಳೇ ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ದದ್ವಿ-ಶೆಲ್ಲುಗಳಿಂದ, ಸುಪರ್ಣಂ- ಗರುಡನನ್ನು, ವ್ಯದಶತ್-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದನು ||೬||
ಪ್ರಚಂಡವೇಗಃ-ಪ್ರಚಂಡ-ಬಹಳಹೆಚ್ಚಾದ, ವೇಗಃ-ಜವವುಳ್ಳವನಾದ, ಉಗ್ರವಿಕ್ರಮಃ-ಕ್ರೂರವಾದಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನಾದ,
ಮಧುಸೂದನಾಸನಃ-ಮಧುಸೂದನ-ವಿಜ್ಞವಿಗೆ, ಆಸನಃ-ವಾಹನನಾದ, ಮನ್ಯುಮಾ-ನಿಟ್ಟುಟ್ಟ, ಸತಾಹ್ವ್ಯಪುತ್ರಃ-ಆಗರುಡನು, ತಂ-
ಆ, ಕದೂಸುತಂ-ಕಾಳಿಯನನ್ನು, ನಿರಸ್ಯ-ಹೊರಡಿಸಿ, ಹಿರಣ್ಯರೋಚಿಷಾ-ಭಂಗಾರವಹಾಗೆಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಸವ್ಯೇನಪಕ್ಷ್ಯೇನ-ಎಡೆರೆ
ಕ್ಕೆಯಿಂದ, ಜಘಾನ-ಹೊಡೆದನು (ಹಿಂಸೆಮಾಡಿದನು) ||೭|| ಸುಪರ್ಣಪಕ್ಷಾಭಿತಃ-ಸುಪರ್ಣ-ಗರುಡನ, ಪಕ್ಷ್ಯ-ರೆಕ್ಕೆಯಿಂದ, ಅಥಿ
ಹತಃ ಪಪ್ಪಲ್ಪಟ್ಟ, ಕಾಳಯಃ-ಕಾಳಿಯನು, ಅಶೀವ-ಬಹಳವಾಗಿ, ವಿಪ್ಲವಃ-ಭಯಂಕರವಾಗಿ, ತದಗ್ರವ್ಯಂ-ತೆ-ಆಗರುಡನಿಂದ,

ಭಗವಂತನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ ಆಗರುಡನು ಆಕಾಳಿಯನ ವ್ಯಾಪಾರವಂಕೇಳಿ ಕೋಗ್ರಧಯುಕ್ತನಾಗಿ ಆಕಾಳಿಯನಂ ಸು
ಹರಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಹಾವೇಗದಿಂದ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಂದನು ||೫|| ಆಗ ವಿಷವೂ ಹಲ್ಲುಗಳೂಸಹ ಆಯುಧವಾಗಿವುಳ್ಳ,
ಮತ್ತು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕಗಳಾದ ಹೆಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಭಯಂಕರಗಳಾದನಾಲಗೆಗಳುಳ್ಳ, ಮತ್ತು ತೆರೆಯಲ್ಪ
ಟ್ಟಕ್ರೂರಗಳಾದ ಕಂಠುಗಳುಳ್ಳ, ಆಕಾಳಿಯನರ್ಪವು ಓಡಿಬರುತಲಿರುವ ಗರುಡನಂ ಕುರಿತು ಯುದ್ಧಂಗೆಯ್ಯಲೋ
ಸುಗ ವೇಗದಿಂದ ಎದುರಾಗಿಹೋಗಿ ತನ್ನಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಗರುಡನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿತು ||೬||ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾ
ನಿಗೆ ವಾಹನ ರೂಪನಾದ, ಪ್ರಚಂಡವಾದವೇಗವುಳ್ಳ, ಭಯಂಕರವಾದಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ, ಗರುಡನು ಅತ್ಯಂತಕೋಪ
ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಆಕಾಳಿಯನಂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಭಂಗಾರದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತಲಿರುವತನ್ನ ಎಡದರೆಕ್ಕೆಯಿಂದ ಅವನಂ ಅಸ್ಪ
ರಿಸಿಹೊಡೆದನು. ||೭|| ಆಕಾಳಿಯನು ಗರುಡನಪಕ್ಷದಿಂದ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದುದರಿಂದ ಅತಿಖಿನ್ನನಾಗಿ- ಆಗರುಡನು
ಪ್ರವೇಶಿಸಕೂಡವಾದಾಗಿಯೂ ಅಗಾಧವಾದುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಶಕ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಆಯಮುನಾ

ಹ್ರಾಭಿಹತಃಕಾಳೀಯೋತೀವವಿಹ್ವಲಃ | ಪ್ರದಂವಿವೇಕಾಳಿಂದ್ರಾಸ್ತದಗಮ್ಯಂದುರಾಸದಮ್ || ೧೪ || ತತ್ತ್ವೈಕದಾ
ಜಲಚರಂ-ಗರುಡೋಭಕ್ಷ್ಯವಿರಾಪ್ತೀವಂ | ನಿವಾರಿತಸ್ಸೌಭರಿಣಾಪ್ರಸಹ್ಯಹೃದಿಹೇಹರತಿ || ೧೫ || ವಿನಾಶ
ಸುಮುಖಿತಾತ್ಯಪ್ಪಾಪ್ತದೀನಾಶವಿನಾಶಪತೌಹತೆ | ಕೃಪಯಾಸೌಭರಿಃ ಪ್ರಾಹತತ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಮಾಚ
ರತ್ || ೧೬ || ಅತ್ರಪ್ರವಿಶ್ಯಗರುಡೋಯದಿಮತ್ಸ್ಯಾಸಖಾದತಿ ಸಪ್ಯಾಪ್ರಾಣೈರ್ವಿಯುಜೇತಸತ್ಯಮಿತ
ದ್ಭ್ರೂವೀಮ್ಯದಮ್ || ೧೭ || ತತ್ತ್ವೈಯಃಪರಂವದನಾನ್ಯಾಕಶ್ಚನಲಿಲಹಃ | ಅವಾತ್ಸೀದ್ಗರುಡಾದ್ಭೀತಃಕೃ
ವ್ಯನಚವಿವಾಸಿತಃ || ೧೮ || ಕೃಷ್ಣಂಹೃದಾದ್ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಂದಿ ವ್ಯಸಗ್ಗಂಧವಾಗಮ್ | ಮಹಾಮಣಿಗ

ಆಗಮ್ಯಂ-ಪ್ರವೇಶಿಸಲಕೃತ್ಯವಾಗಿಯೂ, ಗರುಡನದಂ-ಪ್ರಯಾನದಿಂದಲೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಕೂಡದ್ದು ಆದ, ಕಾಳಿಂದ್ರಾಃ ಯಮನಿಯ
ಹೃದಂ-ವಡುವನ್ನು, ವಿವೇಕ-ಹೊಕ್ಕನ್ನು || ೧೪ || ಏಕದಾ-ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ತತ್ರ-ಅಮಡುವಿನೊಳಗೆ, ಗರುಡಃ-ಗರುಡನು, ಹೃ
ದಿಹೇ-ಹಸಿದವನಾದ್ದರಿಂದ, ಈಪ್ರೀತಂ-ಅಪೀಕ್ಷಿತವಾದ, ಭಕ್ಷ್ಯಂ-ಭಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ಜಲಚರಂ-ಜಲಜಂತುವನ್ನು, ಸೌಭರಿಣಾ-ಸೌ
ಭರಿಯೆಂಬಮನಿಯಿಂದ, ನಿವಾರಿತೋಪಿ-ತಪಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ, ಪ್ರಸಹ್ಯ-ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ, ಅಹರತಿ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋದನು || ೧೫ ||
ವಿನಾಶಪತೌ-ವಿನಾಶಗಳಿಗೊಡೆಯನು, ಹತೇನತಿ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಸುಮುಖಿತಾ-ಬಹಳದುಃಖವುಂಟಾದ, ದೀನಾಶ-
ಹಿತವಾದ, ವಿನಾಶ-ಮತ್ಸ್ಯಗಳನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾನಿ-ನೋಡಿ, ಕೃಪಯಾ-ದಯೆಯಿಂದ, ಸೌಭರಿಃ-ಸೌಭರಿಯನೆಯು, ತತ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಂ-
ತತ್ರತ್ಯ-ಅಮಡುವಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆಗಳಿಗೆ, ಕ್ಷೇವಂ-ರಕ್ಷಣವನ್ನು, ಅಚರಣ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಪ್ರಾಹ-ಹೇಳಿದನು || ೧೬ ||
ಸಗರುಡಃ-ಅಗರುಡನು, ಅತ್ರ-ಈಮಡುವಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಿಶ್ಯ-ಹೊಕ್ಕು, ಮತ್ಸ್ಯಾ-ವಿನಾಶಗಳನ್ನು, ಖಾದತೀಯದಿ-ಭಕ್ಷಿಸಿದನಾದರೆ
ಸಹ್ಯಃ-ಆಗಲೇ, ಪ್ರಾಣೈಃ-ಹರಣಗಳಿಂದ, ವಿಯುಜ್ಯೇತ-ಬಿಡಲ್ಪಡುವನು (ಸಾಯುವನು) ಅಹಂ-ನಾನು, ಏತತ್-ಈಕಾಪವಚನ
ವನ್ನು, ಸತ್ಯಂ-ದಿಟವನ್ನಾಗಿ, ಬ್ರೂಮಿ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆನು, || ೧೭ || ಕಾಳೀಯಃಪರಂ-ಕಾಳೀಯನಾದರೋ, ತಲೆ-ಅಕಾಪವಚನವ
ನ್ನು, ವೇದ-ತಿಳಿದನು ಅನ್ಯಃ-ಇತರನಾದ, ಲೇಲಿಹಿಕಶ್ಚ-ನರ್ಪನೊಬ್ಬನೂ, ನ-ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಗರುಡಾತ್-ಗರುಡನದೆಯಿಂದ,
ಭೀತಃ-ಹೆದರಿರುವನಾಗಿ, ಅವಾತ್ಸೀತ್-ಅಲ್ಲಿದ್ದನು, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ವಿವಾಸಿತಃ-ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು || ೧೮ ||
ಪ್ರದಾತ್-ಮಡುವಿನದೆಯಿಂದ, ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಂ-ಹೊರಟುಬಂದತಾ, ದಿವ್ಯಸಗ್ಗಂಧವಾಗನಂ-ದಿವ್ಯ-ಪೇವಯೋಗ್ಯವಾದ,

ನನಿಯ ಮಡುವಂ ಹೊಕ್ಕನು. || ೧೪ || (“ಆ ಯಮಾನೆಯಮಡುವುಗರುಡನಿಗೆ ಎಂತು ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ಯಲಕೃತ್ಯವಾಗಿಹು
ದ?” ಎಂದಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಂ ನುಡಿಯುವನೆಂತೆನಿ-) ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದುಸಮಯಮೊಳು ಗರುಡನು
ಆಯಮಾನಾದಿಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಭಕ್ಷಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಒಂದು ವಿನಾ
ಶನು ಕಂಡು, ಸೌಭರಿಮನಿಯಿಂದ ಅಪಹರಿಸ ಬೇಡವೆಂದು ಅಡ್ಡಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಾದಹಸಿವಿನಂ ಬಳಲಿ
ದವನಾದುದರಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅಮತ್ಸ್ಯವನ್ನೇ ಅಪಹರಿಸಿದನು. || ೧೫ || ಸಮಸ್ತಮತ್ಸ್ಯಗಳಿಗೂ ಅಧಿಪತಿಯಾ
ದ ಅಮಾಹಾಮತ್ಸ್ಯನು ಗರುಡನಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲು ಆಗ ಅತಿದುಃಖದಿಕ್ಕೂಡಿದವಾಗಿಯೂ ದೀನಗಳಾಗಿ
ಯೂ ಇರುವ ಮಿಕ್ಕವಿನಾಗಳುನೋಡಿ, ದಯೆಯುಂಟಾದ ಸೌಭರಿಯೆಂಬನುಕಾಮನಿಯು ಅವಿನಾಶಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೇ
ಮವನ್ನಂಟುಮಾಡುವವನಾಗಿ ಈರೀತಿಯಿರುತ್ತಿದನು. ಅದೆಂತೆನಿ- || ೧೬ || ಗರುಡನು ಇನ್ನೂ ಮೇಲೆ ಈಯಮಾನಾದಿ
ಯಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ವಿನಾಶಗಳಂಕಂಡವನಾದರೆ ಅವನು ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದವನಾಗುವನು ಈಯ
ಧವಂ ಸತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿಯವನು. || ೧೭ || ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಸೌಭರಿಮನಿಯಿಂದ ಗರುಡನಿಗೆ ಕೊಡ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಪವನ್ನು ಕಾಳೀಯನೋರ್ದನೆ ಬಲ್ಲವನು ಮತ್ತೊಂದುಸರ್ಪಮೆಯದು. ಅಕಾರಣದಿಂದ ಗರುಡನದೆಯು
ಭಯಪಟ್ಟ ಅಕಾಳಿಯನು ಅಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೂವಾಸಂಗೆಯ್ದು, ಈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಮರಳಿ ರಮಣಕದ್ವೀಪವ
ನೆಯ್ದಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. || ೧೮ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಾಳೀಯನು ಕೃತಾರ್ಥನಂಗೆಯ್ದು ಆಯಮಾನಾದಿಯ ಮಡುವಿನ
ನೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ, ದಿವ್ಯಗಳಾದ ಮಾಲ್ಯಗಳೂ ಗಂಧವೂ ದುಕ್ಕೂಲಂಗಳೂ ಉಳ್ಳ, ಮತ್ತು ಅನ

ಣಾಕೀರ್ಣಂ ಜಾಂಬೂನದಪರಿಪ್ಪತ್ತಮ್ || ೧೩ || ಉಪಲಭ್ಯೋತ್ಥಿತಾಸ್ಸ ರೈಲಬ್ಧಪ್ರಾಣಾಽವಾಸವಃ | ಪ್ರ
ಮೋದನಿಭೃತಾತ್ಮನೋಗೊಪಾಂಪ್ರೀತ್ಯಾಭಿರಮಿರೆ || ೧೪ || ಯಶೋದಾ ರೋಹಿಣೀನಂದೋಗೊಪ್ಯೋಗೋಪಾತ್ಮ
ಕಾರವ | ಕೃಷ್ಣಂ ಸನಿತೈಲಬ್ಧಿಹಾಽನುಲಬ್ಧಮನೋರಥಾಃ || ೧೫ || ರಾಮಶ್ಚಾಚ್ಯುತಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಜಹಾ ಸಾ
ಸ್ಯಾನುಭಾವಸಿತ್ | ನಗಾಗಾಪೋವೃಷಾವತ್ಸಾಂ ಲೋಕಪರಮಾಂಮುದಮ್ || ೧೬ || ನಂದಂ ವಿಪ್ರಾ ಸ್ಸಮಾಗಮ್ಯ
ಗುರವಸ್ತು ಕಳತ್ರಕಾಃ | ಊಚುಸ್ತ ಕಾಳಿಯಗ್ರನೋದಿಷ್ಯಾಮುಕ್ತಸ್ತವಾತ್ಮಜಃ || ೧೭ || ದಹಿದಾನಂದ್ವಿ
ಜಾತೀನಾಂ ಕೃಪ ನಿರ್ಮುಕ್ತಹಿತವೇ | ನಂದಃ ಪ್ರೀತಮನಾರಾಜಃ ಗಾನ್ಸುವೃಂ ತದಾದಿಕತೆ || ೧೮ || ಯಶೋ

ಸ್ರಕ್-ಪುಷ್ಪಕಾರವೂ, ಗಂಧ-ಪರಿಮಳವೂ, ವಾಸನಂ-ವಸ್ತ್ರವೂ ಉಚ್ಛಂತಾ, ಮಹಾಮಣಿಗಣಾಕೀರ್ಣಂ-ಮಹಾಮಣಿ-ದೊಡ್ಡರೆ
ತ್ವಗಳಿ, ಗಣ-ಪುಂಜದಿಂದ, ಆಕೀರ್ಣಂ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದಂತಾ, ಜಾಂಬೂನದ-ಪರಿಪ್ಪತ್ತಂ- ಜಾಂಬೂನದ-ಜಂಬೂನದ
ಯಕ್ಷಿಣುಟ್ಟಿದಂಭಂಗಾರದೊಡವೆಗಳಿಂದ, ಪರಿಪ್ಪತ್ತಂ- ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದಂತಾ, ಕೃಷ್ಣಂ ಸನ್ನ || ೧೩ || ಉಪಲಭ್ಯ- ಕೊಡಿ,
ಲಬ್ಧಪ್ರಾಣಾಃ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಪ್ರಾಣವುಳ್ಳ, ಅನವವ-ಅಪಾನಾದಿವಾಯುಗಳಹಾಗೆ, ಉತ್ಥಿತಾಃ- ಎದ್ದವರಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಮೋದನಿ
ಭೃತಾತ್ಮನಃ-ಪ್ರಮೋದ-ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷದಿಂದ, ನಿಭೃತ-ತುಂಬಿದ, ಆತ್ಮಾನಃ-ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ, ಸರ್ವೋಗೋಪಾಃ- ಗೋಪ
ಲರೂ, ಪ್ರೀತ್ಯಾ-ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ಅಭಿರಮಿರೆ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದರು || ೧೪ || ಕಾರವ-ಕುಗುಕುಲದ ಮಗವಾದ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ ಯಶೋದಾ-
ಯಶೋದೆಯೂ, ರೋಹಿಣೀ-ರೋಹಿಣಿಯೂ, ನಂದಃ-ನಂದಗೋಪನೂ, ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೊಪ್ಪಿತಿಯರೂ, ಗೋಪಾತ್ಮ-ಗೊಪ್ಪರೂ,
ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ ಜೊಂದಿ, ಲಬ್ಧೇಹಾಃ-ಲಬ್ಧ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಈಹಾಃ-ಚೇಷ್ಟೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಲಬ್ಧಮನೋರಥಾಃ-
ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬಯಕೆಯುಳ್ಳವರು, ಅನು-ಅದರು || ೧೫ || ರಾಮಶ್ಚ-ಬಲರಾಮನಾದರೂ, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಲಿಂಗ್ಯ-ಅಪ್ಪಿ
ಕೊಂಡು, ಅಸ್ಯ-ಈ ಕೃಷ್ಣನ ಅನುಭಾವವಿತ್-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಲ್ಲವನಾದ್ದರಿಂದ, ಜಹಾ-ನಕ್ಕನು || ನಗಾಃ-ವೃಕ್ಷಗಳು, ಗಾವಃ ಆಕಳಿ
ವೃಷಾಃ-ಎತ್ತರಗಳು, ವತ್ಸಾಃ-ಕರುಗಳೂ ಕೂಡ, ಪರಮಾಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಮುದಂ-ಆನಂದವನ್ನು, ಲೇಭಿರೇ-ಪಡೆದರು || ೧೬ || ಸಕಲ
ತ್ರಕಾಃ-ಸಕಲ ಬರಾದ, ಗುರವಃ-ದೊಡ್ಡವರಾದ, ವಿಪ್ರಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಸಮಾಗಮ್ಯ-ಬಂದು, ತೇ-ಅವರು, ಕಾಳಿಯಗ್ರ-ನೀ-
ಕಾಳಿಯ ಸರ್ವನಿಂದ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ತವ-ನಿನ್ನ, ಆತ್ಮಜಃ-ಮಗನು, ದಿಷ್ಯಾಮಿ-ಅದೃಷ್ಟದಿಂದ ಮುಕ್ತಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು || ೧೭ ||
ಕೃಷ್ಣ ನಿರ್ಮುಕ್ತಹಿತವೇ-ಕೃಷ್ಣನು ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ದ್ವಿಜಾತೀನಾಂ-ವಿಪ್ರರಿಗೆ ದಾನಂ-ದೇಯದ್ರವ್ಯವನ್ನು, ದೇಹಿ-ಯಥಾವಿಧಿ
ಯಾಗಿ ಕೊಡು, ಎಂದು, ನಂದಂ-ನಂದನನ್ನು ಕುರಿತು, ಊಚುಃ-ನುಡಿದರು | ರಾಜಃ-ಅರಸೇ! ತದಾ-ಆಗ, ಪ್ರೀತಮನಾಃ-ಸಂತುಷ್ಟ
ಪ್ರಿಯನಾದ, ನಂದಃ-ನಂದನು, ಗಾಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ಸುರ್ವಾಂ-ಭಂಗಾರವನ್ನೂ, ಅದಿಕತ-ಕೊಟ್ಟನು || ೧೮ || ಮಹಾಭಾಗಾ-

ರ್ವ್ಯಗಲಾದ ರತ್ನ ಸಮೂಹಗಳಿಂದಲೂ ಸುರ್ವಾಂಭರಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರವ
ನಂ || ೧೩ || ಪುನಶ್ಚ ಹೊಂದಿ ಆಗೋಪಾಲಕರಿಲ್ಲರೂ ಪುನಃ ಪಾಣಿಂಗಲಂ ಪಡೆದಿರ್ದು ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಂತೆ ಎದ್ದು, ಆನಂ
ದದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆಕೃಷ್ಣನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರು || ೧೪ || ಮತ್ತು ಆಗ ಯಶೋ
ದಾದೇವಿ ರೋಹಿಣೀದೇವಿ ನಂದಗೋಪನು ಮಿಕ್ಕ ಗೋಪಸ್ತ್ರಿಯರು ಗೋಪಾಲಕರು ಸಹ ಮರಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಪಡೆದು ಚೇಷ್ಟೆಗಳೊಡಗೂಡಿ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮನೋರಥವುಳ್ಳವರಾದರು || ೧೫ || ಮತ್ತು ಆಗ ಬಲರಾಮನು ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಈ ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಭಾವವು ತಿಳಿದವನಾದುದರಿಂದ ನಕ್ಕನು ಮತ್ತು ಆಯಮಾನಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ
ವೃಕ್ಷಗಳು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಕಾಳಿಯನ ವಿವಜ್ವಾಲಿಸಿದೊಣಗಿದವಾದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ವೃ
ಕ್ಷಿಯ ನೆಯ್ದಿದವು. ಮತ್ತು ಆಕೃಷ್ಣನು ಪಡೆದು ಪರಮಾನಂದವುಳ್ಳಿಂದಿರುವ || ೧೬ || ಅಮೇಲೆ ಗುರುಗವದ ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣರು ತನ್ಮಾತಮ್ಯ ಪತ್ನೀಪುತ್ರರಿಂಕೂಡಿ ನಂದಗೋಪನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ಎಲೈ, ನಂದನೇ! ಕಾಳಿಯವೆಂಬ ಮಹಾಸರ್ಪ
ದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರನು ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವೆಂದಿಂ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟನು || ೧೭ || ‡ ಆದುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹ
ದಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕ ದ್ರವ್ಯವು ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವವಾಗೆಂದು ನುಡಿದರು. ಆಗ ಆನಂದಗೋಪನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣರ ವಚನವು ಕೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಗೋವುಗಳಂ ಸುರ್ವಾಂಗಳಂ ಸಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊ
ಟ್ಟನು. ‡ || ೧೮ || ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಮಹಾಭಾಗ್ಯಕಾಲಿಯಾದ ಯಶೋದಾ ದೇವಿಯು ನಷ್ಟ ಪ್ರಾಯ

ದಾಚಮಹಾಭಾಗಾನವೈಲಬ್ಧಪ್ರಜಾಸತೀ|ಪರಿವ್ಯಜ್ಯಾಂಕಮಾರೋಪ್ರಮುಮೋಚಾಶು|ಕಣಾ೯ಬಹೋ೯|
ತತಶ್ಚಸ್ತಂಗತೇಭಾನ್ಕೃಷ್ಣೋವಾಸಮಕಲ್ಪಯತ | ಸರಾಮಸ್ಸಹಗೋಪಾಲೋಮಾತ್ರಾಪಿತಾಸಗೋಧ
ನಃ||೧೦|| ತಾಂರಾತ್ರೀಂತತ್ರರಾಜೇಂದ್ರಕ್ರುತ್ವಾಡ್ಭ್ಯಾಂಶ್ರಮಕರ್ಚಿತಾಃ | ಉಷುವ೯ಜ೯ಕಸೋಗಾಪೋ
ಕಾಳಿಂದ್ಯಾಉಪಕೂಲತಃ ||೧೧|| ತದಾಶುವಿಪಿನೋದ್ಧೂತೋದವಾಗ್ನಿಸ್ಸರ್ವತೋವ್ರಜಮ್ |ಸುಪ್ತಂನಿಶೀಘ್ರ
ವೈತ್ಯಪ್ರದಗ್ಧಮುಪಚಕ್ರಮೇ||೧೨|| ತತಉತ್ಥಾಪಯಸಂಭ್ರಾಂತಾದಹ್ಯಮಾನಾವ್ರಜ೯ಕಸಃ|ಕೃಷ್ಣಂಯ
ಯುಸ್ತಶರಣಮಾಯಾಮನುಜವಿರಾಶ್ವರಮ್ ||೧೩|| ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಮಹಾಭಾಗಹರಾಮಾಂತವಿಕ್ರಮ್|

ಹೆಚ್ಚು ಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳ, ಯಶೋನಾಚ-ಯಶೋದೆಯೊಳ್ಳಡೆ, ನವೈಲಬ್ಧಪ್ರಜಾಸತೀ-ನವ್ಯ-ನಾಶವಾಗಹೋಗಿವೆ, ಲಬ್ಧ-ಮರ
ಳಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಪ್ರಜಾಸತೀ-ಸಂತಾನವುಳ್ಳವಳಂತಾಗಿ, ಪರಿವ್ಯಜ್ಯ- (ಕೃಷ್ಣನನ್ನು)ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅಂಕಂ- ತೋಡೆಯ ನ್ನು, ಆ
ರೋಪ್ಯ-ವಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಹೋ-ಪಲವಾದ, ಅಶ್ರುಕಣಾ೯-ಕಂಕೀರತೊಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಮುಮೋಚ-ಬಿಟ್ಟುಳು||೧೦||ತತಶ್ಚ-ಆಮೇ
ಲಾದರೋ, ಭಾನ್-ಸೂರನು, ಅಸ್ತಂ-ಆದರ್ಶನವನ್ನು, ಗತೇಸತೀ-ಹೊಂದಿದವನಾಗುತ್ತಿರಲು, (ಕಾಣಿಸದೇಹೋಗುತಲೂ)
ಕೃಷ್ಣಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸರಾಮಃ-ರಾಮನಿಸಹಿತನಾಗಿ, ಸಹಗೋಪಾಲಃ-ಸಂಗಡುರುವಗೋಪಾಲಕರುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸಗೋಧನಃ-ಗೋ
ವುಗಳೆಂಬಧನಗಳೆಂಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ಮಾತ್ರಾಪಿತಾಸಹ-ತಾಯಿಯೊಡನೆಯೊತಂದೆಯೊಡನೆಯೊ, ವಾಸಂ-ಬಿಡದಿಯನ್ನು, ಅಕಲ್ಪ
ಯತೇ-ಅಲ್ಲಿಯೇವಿರ್ದಿಸಿದನು||೧೦||ರಾಜೇಂದ್ರ-ಅರಸರಲ್ಲಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದವರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಹ್ರುತ್ವಾಡ್ಭ್ಯಾಂ-ಹಸಿವಿನಿಂದಲೂ ನಿರದಶಕ
ಯಿಂದಲೂ, ಶ್ರಮಕರ್ಚಿತಾಃ-ಆಯಾಸದಿಂದಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ವ್ರಜ೯ಕಸಃ-ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳೂ, ಗಾವಃ-ಗೋವುಗಳೂ, ಕಾ
ಳಿಂದ್ಯಾಃ-ಯಮುನೆಯ, ತತ್ರ-ಆ, ಉಪಕೂಲತಃ-ತಡೆಯಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ, ತಾಂರಾತ್ರೀಂ-ಆರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ.ಉಷುಃ-ವಾಸಂಗೆಯ್ದರು||೧೧||
ತದಾ-ಆಗ, ಆಶು-ಬೇಗನೆ, ವಿಪಿನೋದ್ಧೂತಃ-ವಿಪಿನ-ಹೆಗ್ಗಾಡಿನಿಂದ, ಉದ್ಧೂತಃ- ಎರಚಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದ, ದವಾಗ್ನಿಃ- ಕಾಳ್ಕಿಚ್ಚು,
ನಿಶೀಘ್ರ-ಅರ್ಧರಾತ್ರದಲ್ಲಿ, ಸುಪ್ತಂ-ನಿದ್ದೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಗೋಪಾಲಸಂಘವನ್ನು, ಸರ್ವತಃ-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಆವೃತ್ಯ-ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು, ಪ್ರದಗ್ಧಂ-ನುಡುವುದಕ್ಕೆ, ಉಪಚಕ್ರಮೇ-ಆರಂಭಿಸಿತು||೧೨|| ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ಉತ್ಥಾಪಯ- ಎದ್ದು,
ಸಂಭ್ರಾಂತಾಃ-ಧ್ರುಮಗೊಂಡವರಾದ, ವಕ್ಯಮಾನಾಃ-ನುಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವವರಾದ, ತೇವ್ರಜ೯ಕಸಃ-ಆಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳು, ಈಶ್ವರಂ-
ಜಗನ್ನಿ ಯಾಮಕನಾದರೂ, ಮಾಯಾಮನುಜಂ-ಮಾಯೆಯಿಂದಮನುಷ್ಯನಾಗಿರವ, ಕೃಷ್ಣಂ- ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಶರಣಂ- ರಕ್ಷಕನನ್ನಾ
ಗಿ, ಯಯುಃ-ಹೊಂದಿದರು ||೧೩||ಮಹಾಭಾಗ-ಮಹಾಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನೇ! ಕೃಷ್ಣನೇ! ಅಮಿತವಿಕ್ರಮ-ಅಳಿ
ಯಲ್ಪಡದಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಹೇರಾಮ! ಎಲೈಬಲಭದ್ರನೇ! ಘೋರತಮಃ-ಅತಿಭಯಂಕರವಾದ, ಅಧವಾಬಹಕೂಗ್ರವಾದ, ವಿಷಃ-

ನಾದ ಪುತ್ರನು ಪುನಃ ಪಡದವಳಾಗಿ ತನ್ನ ಪುತ್ರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತೋಡೆಯ ಮೇಲೆಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಪ್ಪಿಕೊಂ
ಡು ಅಮಿತಗಳಾದ ಆನಂದ ಬಾವ್ಪಬಿಂದುಗಳಂತೆ ಬಿಟ್ಟಳು. ||೧೦|| ‡ ಆಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯನು ಅಸ್ತಮಾನಂ ಹೊಂ
ದುತಲೂ ಕೃಷ್ಣನು ರಾಮನಿಂದಲೂ ತಾಯಿಳಂದೆಗಳಿಂದಲೂ ಗೋಪಾಲಕರಿಂದಲೂ ಗೋವುಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ
ವನಾಗಿ ಇವ್ದನು. ‡ ||೧೦|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಗೋವುಗಳು ಗೋಪಾಲಕರು ಸಹ ಆರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಯಮುನಾತೀರದೊ
ಳು ಹಸಿವಿನಿಂದಲೂ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಶ್ರಮದಿಂದಲೂ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ದರು ||೧೧|| ಆಗ ವನದಲ್ಲಿ
ಅತ್ಯಂತವೇಗಯುಕ್ತವಾದ ವಾಯುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಡುಕಿಚ್ಚು ಅರ್ಧರಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಮುನಾತೀರದೊಳು ನಿದ್ದೆ
ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರಂ ಸುತ್ತಲೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಡತೊಡಗಿತು. ||೧೨||ಆಮೇಲೆ ಗೋ
ಕುಲವಾಸಿಗಳಾದ ಆಜನರೆಲ್ಲರೂ ದವಾಗ್ನಿಯಿಂದ ದಹಿಸಲ್ಪಡುವರಾದುದರಿಂದ ಬೇಗದಿಂದಿದ್ದು, ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯ
ರೂಪವಂ ತಾಳಿಯಿರುವ ಈ ಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಶರಣಹೊಂದಿದರು ||೧೩|| ಅದಂತೆನೆ- ಮಹಾಭುಜವುಳ್ಳ ಎಲೈ,
ಕೃಷ್ಣನೇ! ಅಪರಿಮಿತಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ ರಾಮನೇ! ಅತಿಭಯಂಕರವಾದದವಾಗ್ನಿಯು ನಿನ್ನ ವ ಕಾದನಮ್ಮಂ ನುಂಗು

ಎಪನಿ ಉತಮೋಮ್ಯಸಾ ವಕಾಃಗ್ರಸತೇನಃ ||೨೪|| ಸುಮಸ್ತರಾತ್ಸ್ಯಾನ್ಯೇಪಾಕೀಕಾಃಲಾಗ್ನೇಸ್ಸುಹೃ
ದಃಪ್ರ ಭೋನಕಕ್ಷಮಸ್ತ್ವಚ್ಚರಣಂಽಂತ್ಯಕ್ತಮಕುತೋಭಯಮ್ || ೫|| ಆತ್ಮಸ್ವಜನವೈಕ್ಲಬ್ಯಂನೀ
ಹ್ರೈಜಗದೀಶ್ವರಃ|ತಮಗ್ನಿಮುಪಿಬತ್ತೀವ್ರಮನಂತೋನಂತಶಕ್ತಿಧೃತ ||೨೬||

| ಇತಿ ಶ್ರೀವ.ದಾಭಗವತೇ- ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ- ಸುಪ್ತವಶೋಧ್ಯಾಯಃ |

ಈ, ಮೃಕಿ-ಬೆಂಕಿಯು, ತಾವಕಾಃ-ನಿನ್ನವರಾವ, ಸಃ-ಸಮ್ಮಾನ್ಯ, ಗ್ರಸತೇಹಿ-ನುಂಗುತೆಲಿರುವದಲ್ಲವೇ ||೨೪|| ಪ್ರಭೋ-ಸಮರ್ಥ
ನಾದವನೇ| ಸುಮಸ್ತರಾತ್-ದಾಂಟಲಕಕ್ಕವಾದ, ಕಾರಾನ್ನೇಕ- ಮೃತ್ಯುರೂಪವಾದಬೆಂಕಿಯದನೆಯಿಂದ, ಸುಹೃಮಿ- ಮಿತ್ರರಾಗಿ
ಯೂ, ಸ್ವಾಕ-ತನ್ನವರಾಗಿಯೂಇರುವ, ಸಃ-ಸಮ್ಮಾನ್ಯ, ಪಾಕಿ-ಪಾಲಿಸು! ಅಕುತೋಭಯಂ- ಯಾವುದರವನೆಯಿಂಥಲೂಭಯವಿ
ಲ್ಲದ, ತ್ವಚ್ಚರಣಂ-ನಿನ್ನಪಾದವರನ್ನ, ಸಂತ್ಯಕ್ತಂ-ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ-ನಕಕ್ಕು ಮು-ಶಕ್ತರಾಗಲೇವು ||೨೫|| ಅನಂತಃ-ನಾಶವಿಲ್ಲದವನೂ,
ಅನಂತಶಕ್ತಿಧೃತೇ-ನಿತ್ಯಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೂಆದ, ಜಗದೀಶ್ವರಃ-ಲೋಕಪತಿಯಾದಕೃಷ್ಣನು. ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ಸ್ವಜನವೈ
ಕ್ಲಬ್ಯಂ-ಸ್ವಜನ-ತನ್ನವರ, ಮೈಕ್ಲಬ್ಯಂ-ಜಯಚಾಂಚಲ್ಯವನ್ನು, ನೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ತೀವ್ರಂ-ಕ್ರೂರವಾದ, ತಮಗ್ನಿಂ- ಆಕಾಶ
ಕಿಚ್ಚನ್ನ, ಅಥವಾ, ತೀವ್ರಂ-ಜೀಗಣಿ, ಅಪಿಬತ್ತೀ-ಕೂಡಿಸು ||೨೬||

ಇತಿಶ್ರೀಮದಾಭಗವತ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧಿನಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ-ಸುಪ್ತವಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

ತ್ತಿದೇ. ||೨೪|| ಎಲೈ, ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ದಾಂಟಲಕಕ್ಕವಾದ ಮೃತ್ಯುರೂಪವಾಗಿರುವ ಈ ದವಾಗ್ನಿಯದನೇ
ಯಿಂದ ಮಿತ್ರರಾದ ನಮ್ಮಂಗಳಹು || ಯಾಕೆಂದಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲವೇ ಇರುವ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದವಂ ಬಿಡುವವಕ್ಕೆ ನಾ
ವುಸಮರ್ಥರಲ್ಲವೆಂದು ಹೀಗೆ ಕರಣಹೊಂದಿದರು. ||೨೫|| ಸ್ವಜನ ದೈನ್ಯವೆನೋಡಿ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ
ನಾದ ಅನಂತಶಕ್ತಿಗಳಂ ಧರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯು ಅವರಂ ರಕ್ಷೆ ಸಲೋಸುಗ ಅತ್ಯಂತತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಆದ
ವಾಗ್ನಿಯಂ ಪಾನಂಗೆಯ್ದನು. ||೨೬|| ... .. ||೨೭||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿತಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಪುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತವಃ||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸು|| ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧವೋಳು ಹದಿನೇಳನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಮರ್ಪಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

|| ಗ್ರೀಷ್ಮರೂಪೋನಪಾರಂಭಃ ||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ || ಅಧ್ಯಕ್ಷೈವೈವಿಧ್ಯತೋಷ್ಠಾತೇಭಿರ್ಮುಂದಿತಾತ್ಮಭಿಃ | ಅನುಗ್ರೀಯಮಾನೋನೈವೈವಿಧ್ಯಾ
ಒಂಗೋಕುಲವಂಶೀತಃ ||೧|| ಪ್ರಜೀವಿಸ್ತ್ರಿಡತೋರಮಗೂಪಾಲಚ್ಛದ್ಯಮಯಯಾ | ಗ್ರೀಷ್ಮೋನಾಮರುರ
ಭವತ್ವಾತಿಪ್ರಯೋಗತೇರಿಣಾಕೌ || ೨ || ಸಚ್ಚಂದ್ರಾ ವನಗುಣೈರ್ವಸಂತಪ್ಯತೇ | ಯತ್ರಾಸ್ತೇಭಗ
ವಾಃಸಃಕ್ಷಾದ್ರಾಮಣಸಹಕೇವಃ || ೩ || ಯತ್ರಬರ್ಯಾರನಿಹಾರ್ಯದನಿವೃತ್ತಸ್ವನುಬ್ಧಿಕಮ್ | ಶಕ್ಯತೇ
ಚ್ಛೈಕಕೈರ್ವಾಪ್ಸದ್ರಾಮಮಣ್ಯಲಮಣ್ಣಿತಮ್ || ೪ || ಸರಿತ್ಸರಸ್ರಸ್ರವಣೋರ್ವಿವಾಹಯುನಾಕಲ್ಪಾರಕಂ

೧೪೬ಧ್ಯಾಯಪ್ರತಿಪದವಿಕೆ.

[ಶಕಮಚನವು] ಅಧ-ಆವೇಶ, ಛಾತಿಭಿಃ-ಬಂಧುಗಳಿಂದ, ಪರಿವೃತಃ-ಸುತ್ತುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಕೃಷ್ಣನು, ಮುದಿತಾತ್ಮಭಿಃ-
ಸಂತೋಷವುಂಟಾದಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಿಂದ, ಅನುಗ್ರೀಯಮಾನಃ-ಅನುಸರಿಸಿಹಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿಯೂ, ಗೋಕುಲವಂಡಿತಃ-ಗೋ
ಕುಲ-ಗೋವುಗಳಿಂದಿಡಿನಿಂದ, ಮಂಡಿತಃ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು, ಅವಶತೆ-ಹೊಕ್ಕನು ||೧||
ಪ್ರಜೀ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಗೋವಾಲಭ್ಯಮಾಯಯಾ-ಗೋವಾಲ-ಪಶುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ, ಭವತ್-ನಿವವುಳ್ಳ, ಮಾಯಯಾ-
ಮಾಯೆಯಿಂದ, ಏವಂ-ಈಗ, ವಿಸ್ತ್ರಿಡತೋನ್ಮತೋಃ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರೂಪದಲ್ಲಿರುವವಾಗಲಿ, ಶರೀಣಾಂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ, ನಾತಿಪ್ರೇ-
ಯಾ-ಅತಿಪ್ರಿಯವಲ್ಲದೆ, ಗ್ರೀಷ್ಮೋನಾಮ-ಗ್ರೀಷ್ಮವೆಂಬುದನ್ನಿಧನವಾದ, ಋತಃ-ಕಾಲವು, ಅಧವತೆ-ಉಂಟಾಯಿತು ||೨|| ಸಚ್-
ಆಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲವಾದರೋ, ಬೃಂದಾವನಗುಣೈಃ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯವನಗುಣಗಳಿಂದ, ವಸಂತಪ-ವಸಂತಕಾಲದಹಾಗೆ, ಲಕ್ಷಿತಃ-ನೋ
ಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು. ಯತ್ರ-ಯಾವುದರಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾಕ್ಷಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಭಗವಾಃ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾಗಿರುವ, ಕೇಶವಃ-ಕೃಷ್ಣ
ನು, ರಾಮೇಣಸಹ-ಬಲರಾಮನೊಡನೆ, ಆಸ್ರೇ-ಇರುವನೋ ||೩|| ಯತ್ರ-ಯಾವುದರಲ್ಲಿ, ರೀರ್-.. ರಿಕ್ಷೀಕಂ-ನಿರ್ದೀಪಕ
ಪ್ರವಾಹಗಳ, ನಿಹಾರ್ಯವನ್ನಿಡಿನಿಂದ, ನಿವೃತ್ತ-ಅಡಗಿವ, ಸ್ವನ ಕಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ, ರಿಕ್ಷೀಕಂ-ಕರೋರವಾಗಿಹೋಗುವನಂಜನಗಳಿ-
ಳ್ಳಂತಾ, ಶಕ್ಯತೆ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ತಚ್ಛೈಕಕೈಃ-ತೆ-ಅಪ್ರವಾಹಗಳ, ಶೀಕರೈಃ-ನೀರತಂತುರಗಳಿಂದ, ಜಪ್ಯ-ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುವ,
ದ್ವನವೆಂದಲ-ಗಿಡಗಳಂಪಿನಿಂದ, ವಂಡಿತಂ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತಾ ||೪|| ಕಲ್ಪಾರ.. ಹಾರಿಣಾ-ಕಲ್ಪಾರ-ಸಂಗಂಧಿಕವುಳ್ಳವುಗಳ,
ಕಂಜ-ತಾವರೆಗಳ, ಉಲ್ಪಲ-ನೈದಿಲಗಳ, ರೇಣು-ಪುಪ್ಪುಡಿಗಳನ್ನು, ಹಾರಿಣಾ-ತರುತಲಿರುವ, ಅಧವಾ-ರೇಣು-ಪುಪ್ಪುಡಿಗಳಿಂದ, ಹಾ

|| ೧೪೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ||

ಶ್ರೀಧೀಯಶ್ಲೋಕ || ಅಪ್ಪಾದಕೇತತೋಗ್ರೀಷ್ಮೇ ವಸಂತಗುಣಲಕ್ಷೀ | ಅಪಾತಯದ್ಬಲೇ ನಾಲಂಪು |
ಲಾಬಂಲೀಲಯಾಹರಿಃ || ೧ || ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗ್ರೀಷ್ಮರೂಪಿನಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನಿಂದ ಪ್ರಲಂ
ಬನೆಂಬ ಅಸುರನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದನೆಂಬ ಅರ್ಥವಂ ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆನು-
ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸುತುವ್ಯಚಿತ್ತರಾದ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿ
ಶ್ಲಾಘನಂಗೈಯಲ್ಪಡುತ್ತ ಗೋನಮೂಹಗಳಿಂದಲಂಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗೋಕುಲವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ||೧|| ಹೀಗೆರಾಮಕೃಷ್ಣ
ರು ಗೋವುಗಳಂಪಾಲಿಸುವ ನೆವವುಳ್ಳ ಮಾಯೆಯಿಂದ ನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರಲು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ
ವಿವ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಇರಾವ ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲಬಂತು. ||೨|| ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನು ಒರಾವನೊಡಗೂಡಿ ಯಾವಬೃಂದಾವನ
ನಲ್ಲಿ ವಾಸುಗೈಯತರ್ಪನೋ ಆಬೃಂದಾವನದ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಆತೀಕ್ಷಣವಾದ ಗ್ರೀಷ್ಮಯುತವುಕೂಡ ಜನರಿ
ಗೆವಸಂತರ್ತುವಿನಂತೆ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ||೩|| ಯಾವಗ್ರೀಷ್ಮತುಃಪಿನಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ ಯಾವಬೃಂದಾವನವು ಜಲಪ್ರವಾ
ಹಗಳ ಆತೀಕ್ಷಣವದಿಂದ ಛಾದನಂಗೈಯಲ್ಪಟ್ಟ ಧ್ವನಿಗಳುಳ್ಳಚಿಮ್ಮಂಡಗಳೆಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕೀಟಂಗಳುಳ್ಳಂತಾದ್ದಾಗಿ
ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಆಜಲಪ್ರವಾಹಗಳಿಲ್ಲತುಂತುರಗಳಿಂದ ರಸವತ್ತಾಗಿರುವ ವೃಕ್ಷಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂ
ತಾದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವುದೋ; ಅಂತಾ ಬೃಂದಾವನದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಗ್ರೀಷ್ಮಯುತಕೂಡ ವಸಂತರ್ತುವಿನಂತೆ ಕಾಣ
ಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ||೪|| ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತಹನುರಾಗಿರುವ ತೃಣಗಳಿಂವ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಯಾವ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಾರಕುಮುದ

ಜೋತ್ಸಲರಣುಪಾರಿಣಾ | ನವಿದ್ಯತೇಯತ್ರ ವನಕಸಾಂದವೋದಾಭವಹ್ಯರ್ಕಭವೋತಿಶಾದ್ಯತೆ ||೪|| ಅ
ಗಾಧತೋಯಹ್ರದಿನೀತಟೀರ್ವಿಂಭದ್ರವತ್ಪುರೀಪ್ರಾಪ್ತವೃಣೈಸ್ಸಮಂತಃ | ನಯತ್ರ ಜಣ್ಡಾಂಶುಕರಾ
ವಿಷೋಲ್ಪಣಾಭುವೋರನಂತಾದ್ಯತೀತಂವಿಗೃಹ್ಯತೆ ||೫|| ವನಂಕುಸುಮಿತಂಶ್ರೀಮನ್ನ ದಚ್ಚಿತ್ರಮೃಗದ್ವಿಜ
ಮ | ಗಾಯನ್ಯಯೂರಭ್ರಮರಂಕೂಜತೋಕಲಸಾರಸಮ್ ||೬|| ಕ್ರೀಡಿಸ್ಯಮಾಣಸ್ತತ್ಪ್ರಜ್ಞೋಭಗವಾನ್
ಬಲಸಂಯುತಃ | ವೇಣುವಿರಣಯನ್ ಗೋಪೈರ್ಲೋಧನೈಸ್ಸವೃತೋವೀತ ||೭|| ಪ್ರವಾಳಬರ್ಹಸ್ತಬಕ

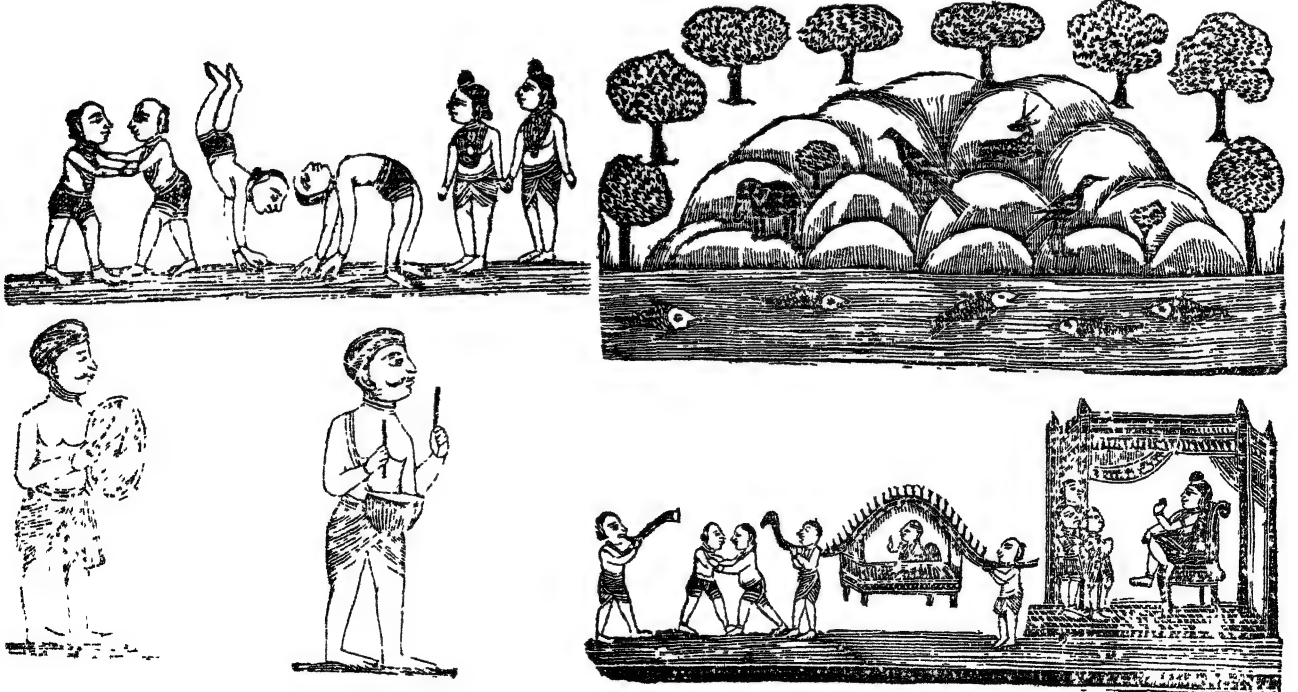
ವಿಣಾ-ಮನೋಹರವಾದಂತಾ; ಸರಿತ್ಸರ ... ವಾಯುನಾ-ಸರಿತ್-ಹೊಳೆಗಳ, ಸರಃ-ಕೊಳೆಗಳ, ಪ್ರಸ್ತವಾ-ಜಾಗುಗಳ, ಉರ್ವಿ-ಅ
ಲೆಗಳ, ವಾಯುನಾ-ಗಾಳಿಯಿಂದ, ಅತೀಶಾದ್ಯಲೇ-ಬಹಳಹನು-ರಾಣಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಯತ್ರ-ಯಾವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ವನಕಸಾಂ-ವನವಾಸಿಗ
ಳಾದವರಿಗೆ, ನಿವಾಭವಹ್ಯರ್ಕಭವ-ನಿವಾಭ-ಉಪ್ಪಣ ಕಾಲದ, ವಪ್ನ-ಬೆಂಕಿಯಿಂದಲೂ, ಅರ್ಕ-ಸೂರ್ಯನಿಂದಲೂ, ಭವ-ಉಂಟಾದ,
ಸಮ-ಜನಿಯು, ನವಿದ್ಯತೇ-ಇರುವ ದಿಲ್ಲಿವೋ ||೪|| ಅಗಾಧ. ... ಉರ್ವಿ-ಅಗಾಧ-ಅಳವಾದ, ತೋಯ-ನೀರುಳ್ಳ, ಹ್ರದಿನೀ-ಹೊಳೆ
ಗಳ, ತಟ-ತಡೆಯನ್ನು ಸೋಂಕುವ, ಉರ್ವಿ-ಅಲೆಗಳುಳ್ಳ, ಕುಸುಮೈಸ್ಸಹ, ಮರಳಿಟ್ಟಿಗಳೊಡನೆ, ದ್ರವತ್ಪುರೀಪ್ರಾಪ್ತ-ದ್ರ
ವತೆ-ನೀರಾಗಿರುವ, ಪುರೀಪ್ರಾಪ್ತ-ಕಸರುಳ್ಳ, ಭುವಿ-ಭೂಮಿಯು, ಕಾವೃತಂ-ಎಳೆಸುಳ್ಳುವುಂಟಾಗಿರುವಿಕೆಯನ್ನೂ, ರನಂಶ-ತೇನ
ವನ್ನೂ, ಯತ್ರ-ಎಲ್ಲಿ, ವಿಷೋಲ್ಪಣಾ-ವಿಷದಂತೀಕ್ಷ್ಣಗಳಾದ, ಚಂಡಾಂಶುಕರಾ-ಸಾಯ-ಕಿರಣಗಳು, ಸಮಂತತಃ-ಸರ್ವ
ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ನವಿಗೃಹ್ಯತೇ-ಹೀರುವುದಿಲ್ಲಿವೋ ||೫|| ತತಃ-ಅಂತಾದ್ದಾದ, ಶ್ರೀಮತಃ-ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳ, ಕುಸುಮಿತಂ-ಹೂಗಳುಂ
ಟಾಗಿರುವಂತಾ, ನದಚ್ಚಿತ್ರಮೃಗದ್ವಿಜಂ-ನದತೆ-ಕೂಗುತ್ತಲಿರುವ, ಚಿತ್ರ-ಅಶ್ವರ್ಯಕರಗಳಾದ, ಮೃಗ-ಜಿಂಕೆಮೊದಲಾದವು
ಗಳೂ, ದ್ವಿಜಂ-ಹಕ್ಕಿಗಳೊಳುಳ್ಳಂತಾ, ಗಾಯನ್ಯಯೂರಭ್ರಮರಂ-ಗಾಯತ್-ಹಾಡುತ್ತಲಿರುವ, ಮಯೂರ-ನವಿಲುಗಳೂ, ಭ್ರಮರಂ-
ತುಂಬಿಗಳೊಳುಳ್ಳಂತಾ, ಕೂಜತೋಕಲಸಾರಸಂ-ಕೂಜತ್-ಕೂಗುತ್ತಲಿರುವ, ಕೋಕಿಲ-ಕೋಗಿಲೆಗಳೂ, ಸಾರಸಂ-ಕೊಳವಕ್ಕಿಗ
ಳೊಳುಳ್ಳಂತಾ, ವನಂ-ತೋಟವು, ಇದಮ ||೬|| ಭಗವಾನ್-ಕೃಷ್ಣಃ-ಈಶ್ವರನಾವಕೃಷ್ಣನು, ಬಲಸಂಯುತಃ-ಬಲರಾಮನೊಡನೆ
ಸೇರಿರುವನಾಗಿ, ಗೋಧನೈ-ಗೋವುಗಳೇಧನಗಳಾಗಿವುಳ್ಳ, ಗೋಪೈ-ಗೋವುಗಳಿಂದ, ಸಂವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಕ್ರೀಡಿಸ್ಯ
ಮಾಣಃ-ಆಡಲೋಗುವನಾಗಿ, ವೇಣುಂ-ಕೊಳಲನ್ನು, ವಿರಣಯ-ವಿಕೇಷವಾಗಿ ಉದುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ, ತತ್-ಅವನನ್ನು, ಅವೀತ್-
ಹೊಕ್ಕನು ||೭|| ಪ್ರವಾಳ. ಭೂಷಣಾಃ-ಪ್ರವಾಳ-ಚಿಗುರುಗಳ, ಬರ್ಹ-ನವಿಲುಗಳ, ಸ್ತಬಕ-ತುರಾಯಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ರಕ್-ಹಾ
ರಗಳಿಂದಲೂ, ಧಾತು-ಬಂಧವಂಶಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದಲೂ, ಕೃತ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಭೂಷಣಾಃ-ಅಲಂಕಾರವುಳ್ಳಂತಾ, ರಾಮ

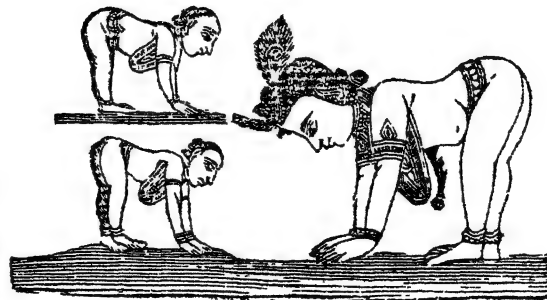
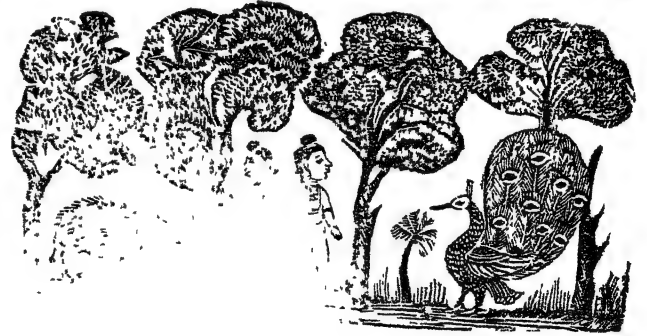
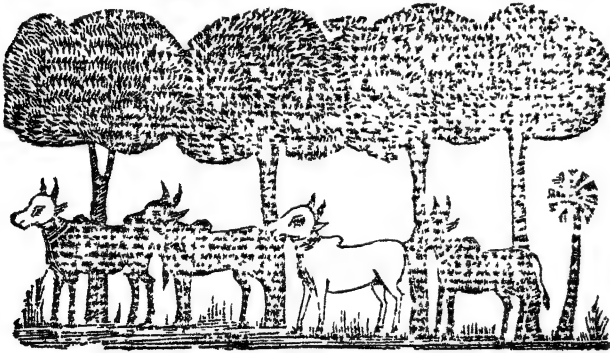
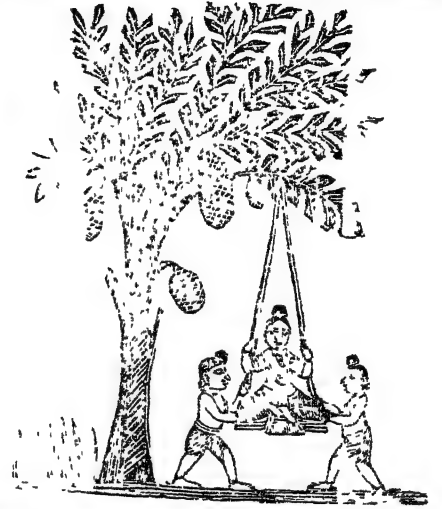
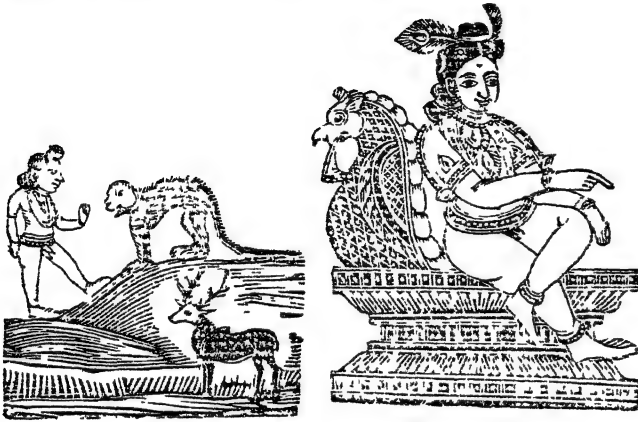
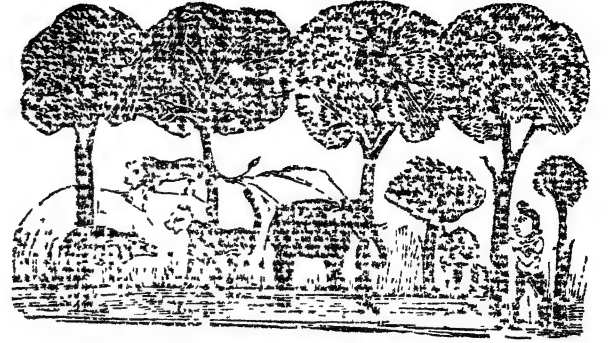
ಕಮಲಗಳೆಂಬ ಕುಸುಮಗಳ ಪರಾಗಗಳಂ ತೆಗದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಲಿರುವ ಮತ್ತು ಮಹಾನದಿ ಸರೋವರ ಗಿರಿನದಿ
ಇವುಗಳತೆರೆಗಳ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಆವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೈಯ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರೀಷ್ಮರ್ತುವಿನಿಂದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿ
ಸೂರ್ಯರಿಂದಲೂ ಸಹ ಹುಟ್ಟುವತಾಪವಿಲ್ಲವೋ; ||೪|| ಮತ್ತು ಯಾವಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಷ್ಮರ್ತುವಿನಲ್ಲಿ
ರುವ ಸೂರ್ಯನ ವಿಷದಂತೆ ಅತಿತೀಕ್ಷ್ಣಗಳಾದ ಕಿರಣಗಳೊಳೂಡ ಅಗಾಧವಾದ ನೀರುಳ್ಳ ಹೊಳೆಗಳತಡಿಗಳಂಪ್ರಾ
ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಲಿರುವ ತೆರೆಗಳಿಂದ ಮರಳಾದಿಂಣೆಗಳೊಡಗೂಡಿ ದ್ರವಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಕಸರುಳ್ಳ ಭೂಮಿಯಸಾ
ರಮ ಅತ್ಯಂತಹಸುರಾದ ತೈಲಗಳಿಂದಂಟಾದ ಕಾಂತಿಯಂಸಹ ಅಪಹರಿಸಲಾರವೋ; ||೫|| ಅನೇಕವುಷ್ಪಯುಕ್ತ
ವಾದ, ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯುತ್ತಲಿರುವ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳುಳ್ಳ, ಮತ್ತು ಗಾಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಲಿರುವ ನವಿಲುಗಳು ತುಂ
ಬೆಗಳುಳ್ಳ, ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯುತ್ತಲಿರುವ ಕೋಕಿಲಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಂಸಪಕ್ಷಿಗಳೊ ಸಹವುಳ್ಳ, ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ, ಅಂತಾ
ಬೃಂದಾವನಂ ||೬|| ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯು ಕ್ರೀಡಿಸಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬಲರಾಮನೊಡಗೂ
ಡಿ ವೇಣುಗಾಂಗೆಯ್ಯತ ಗೋಪಾಲಕರಿದಲೂ ಗೋಧನಂಗಳಿಂದಲೂ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಂಗೈಯ್ದ
ನು. ||೭|| ಅಮೇಲೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ದಿಗೋಪಾಲಕರು ಅಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ತಳಿರುಗಳಿಂದಲೂ ನವಿಲುಗಳಿಂದಲೂ ಹೂವಿ
ನಗೊಂಚಲುಗಳಿಂದಲೂ ಹೂವಿನಸರಗಳಂಗೈಯ್ಯ; ಅವುಗಳಿಂದಲೂ ಗೈರಿಕಾದಿಧಾತುಗಳಿಂದಲೂ ಕಲ್ಪಿತಗಳಾದ

ಸ್ರಗ್ಧಾತುಕ್ಯ ತಭೂಪಣಾಃ | ರಾಮಕೃಷ್ಣಾದಮೋನೋಪಾನನ್ಯತುರ್ಯಥ್ಯತುರ್ವಗುಃ ||೯|| ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ನೈ
ತ್ಯತಃ ಕೃಷ್ಣಗುಃ ಕೇಚಿದವಾಮುಕ್ | ವೇಣುಪಾಣಿತೈಶ್ಚೈರಗೈಪ್ರಶಶಂಸುರಭಾವರೇ ||೧೦|| ಗೂಢಜಾತಿ
ಪ್ರತಿಚ್ಛಿನ್ನಾದಮಾಗೋವಾಲರೂಪಿಣಃ | ಈದಿಕೃಷ್ಣರಾಮೌಚನಟಾಽವನಟುನ್ಮಪ ||೧೧|| ಭ್ರಮಣ್ಯೈರ್ದಂ

ಕೃಷ್ಣಾದಮು-ರಾಮನೂಕೃಷ್ಣ ನೂಮುಂತಾದವರಾದ, ಗೋಪಾಃ-ಪಶುಪಾಲಕರು, ನನ್ಯತುಃ- ಕುಣಿದರು. ಯುದ್ಧಾತುಃ- ಕಾದಿ
ವರು ಜಗುಃ-ಹಾಡಿದರು. ||೯|| ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನು, ನೈತ್ಯತಸ್ಸತಃ-ಕುಣಿಯುವನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ಜಗುಃ-ಹಾಡಿ
ದರು, ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ವೇಣುಪಾಣಿತೈಃ-ವೇಣು-ಕೊಳಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಪಾಣಿತೈಃ-ಚಪ್ಪಳಗಳಿಂದಲೂ, ಶೃಂಗೈಃ-ಕೊಂ
ಬುಗಳಿಂದಲೂ, ಅವಾದಯಃ-ಕೃತಿಗನರಿಯಾಗಿ ಕಬ್ಬು ಮಾಡಿದರು, ಅಥ-ಅವೇಲೆ, ಅಪರೇ-ಬೇರೆಕೆಲವರು, ಪ್ರಶಶಂಸುಃ-ಚನ್ನಯಿ
ತೆಂದುಕೊಂಡಾಡಿದರು ||೧೦|| ನೃಪ-ಅರಸೇ! ಗೋಪಜಾತಿಪ್ರತಿಚ್ಛಿನ್ನಾಃ-ಗೋಪಜಾತಿ-ಗೊಲ್ಲರಜಾತಿಯಿಂದ, ಪ್ರತಿಚ್ಛಿನ್ನಾಃ-ಮು
ಚ್ಚೆಲ್ಲುಟ್ಟಿವರಾಗಿರುವ, ಗೋಪಾಲರೂಪಿಣಃ-ಪಶುಪಾಲಕರೂಪವುಳ್ಳ, ದೇವಾಃ-ದೇವತೆಗಳೂ, ಕೃಷ್ಣರಾಮೌಚ-ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನೂ, ರಾ
ವ.ನನ್ನೂ, ನಟಾಃನಟಮಿವ-ನಟವರುಕುಣಿಯುವವನನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಈದೀ-ಕೊಳದರು ||೧೧|| ಕಾಕಪಕ್ಷಧರಾ-ಕಾಕಪಕ್ಷ-
ಜುಕ್ಕಾಕೂದಲುಗಳನ್ನ, ಧರಾ-ವಹಿಸಿರುವರಾದ, ಉಭೌ-ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರೀರ್ವರೂ, ಭ್ರಮಣ್ಯೈಃ-ತಿರುಗಾಟಗಳಿಂದಲೂ, ಲಂಘನೈಃ-

ಅಭರಣಗಳೆಲ್ಲವರಾಗಿ ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ನರ್ತನಗಳನ್ನೂ, ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವನ್ನೂ, ಒಂದುಸಮ
ಯದಲ್ಲಿ ಗಾನವನ್ನೂ, ಮಾಡಿದರು. ||೯|| ಆಗ ಕೃಷ್ಣನು ನರ್ತನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ಕೆಲವರುಗೋಪಬಾಲಕರು ಗಾ
ನುಂಗೆಯ್ದರು, ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ಕೊಳಲಧ್ವನಿಯನ್ನೂ ಕೈತಾಳವನ್ನೂ ಶೃಂಗವಾದ್ಯವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತೆ
ಕೆಲವರು ಕೃಷ್ಣನಂಕ್ಷಾಘಿಸಿದರು. ||೧೦|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಆಗ ಗೋಪಾಲಜಾತಿಯಿಂದ ಮರೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ದೇವ
ತೆಗಳು ನಟರಂತೆನರ್ತನಂಗೆಯ್ಯತಲಿರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸ್ತುತಿಸಿದರು. ||೧೧|| ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಜುಟ್ಟುಗಳಿಂ
ಧರಿಸಿರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರೀರ್ವರೂ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವರು, ಜಾಗುವುದರಿಂದಲೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ತಳ್ಳಿ

ಘನೈಃಕ್ಷಪೈಃಸಂಸ್ಥಿತವನಿಕರ್ಷಣೈಃ ಚಿಕ್ರೀಡತುರ್ನಿಯಾದ್ಧನಕಾಕಾಹ್ನಧರಃ ಪುಭೌ|| ಕ್ಷಚಿನ್ಮೈತ್ಯ
 ತ್ಸುತಾನ್ಯೈಃಸುಗಾಯಕೌವಾದಕೌಸ್ವಯಮ್ | ಶಕಂಸತುರ್ಮಾಹಾರಾಜಸಾಧುಸಾಧ್ವಿತೀವಾದಿನೌ || ೧೩|| ಕ್ಷ
 ಚಿತ್ಸುಂಸ್ತು|| ಕ್ಷಚಿತ್ಪ್ರಲೈಪ್ತೈಃಕ್ಷಬಾಮಲಕಮುಷ್ಪಿಭಿಃ | ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನೇತ್ರಬಂಧಾದ್ಯೈಃಕ್ಷಚಿನ್ಮೈತ್ಯಗುಗುಹ
 ಯಾ || ೧೪|| ಕ್ಷಚಿತ್ಪ್ರದರ್ಶನವಾಲ್ಮೇರ್ವಿವಿಧೈರುಪಹಾಸಕೈಃ | ಕದಾಚಿದಾನಂದೈಃಕಯಾಕರ್ಷಣೈಃ
 ಪಾಕೈಃಪ್ರಯಾ || ೧೫|| ಎಂತುತೋಕನಿದ್ಧಾಭಿಃಕ್ರೀಡಾಭಿಶ್ಚೈತುರ್ದನೇ | ನದ್ಯನ್ವಿನೂಶ್ರಿಕುಂಜಮೇಕಾನ
 || ಪ್ರಲಂಬಾಸುರವಧಸಟ್ಟಿ ||

ನೇನ ಸುಸುಚ || ೧೬|| ಪಶೂಂಶ್ಚಾರಯತೋರೋಪೈಸ್ತದ್ವನೇರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ | ಗೋಷರೂಪೇಪ್ರಲಂ

ಹಾರಾಟ ಇಂದಲೂ, ಪೀಠಿ ಎರಡುಬಿಡುವಲೂ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಚಿತ್ರನಿಕರ್ಷಣೈಃ-ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಚಿತ್ರ ತಟ್ಟಾಟಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಕರ್ಷಣೈಃ
 ಎರಡುಬಿಡುವಲೂ, ನಿರ್ದೋಷ-ಕೈಕಾಳಗಳಿಂದಲೂ, ಚಿಕ್ರೀಡತು-ಆಡಿದರು || ೧೩|| ಮಹಾರಾಜ-ಮಾರಾಯನೇ || ಕ್ಷಚಿತ್-ಒಂದು
 ಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಷೇಷು-ಹೆರವರು, ಕೃತ್ಸುತು-ಕುತಿಯವರಾಗುತ್ತಿರು, ಸ್ವಯಂ-ತಾವೇ, ಗಾಯಕೌ-ಹಾಡುವರಾಗಿಯೂ, ವಾ
 ದಕೌ-ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು, ಮೊಳಗಿಸುವರಾಗಿಯೂ, ಸಾಧುಸಾಧ್ವಿತೀ-ಜನ್ಮಯಿತುಜನ್ಮಯಿತೆಂದು, ವಾದಿನೌ-ಸಂತೌ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವ
 ರಾಗಿ, ಶಕಂಸತು-ಕೂಂಡಾಡಿದರು || ೧೪|| ಕ್ಷಚಿತ್-ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕುಂಭೈಃ-ಕಿರುಬೇಲದಹಂಚುಗಳಿಂದಲೂ, ಕ್ಷಚಿತ್-ಒಂದೆಡೆ
 ಯಲ್ಲಿ, ಬಿಟ್ಟು-ಬಿಟ್ಟು ವತ್ತವ ಕಾಯಗಳಿಂದಲೂ, ಕ್ಷಚಿ-ಒಂದುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಅಮಲಕಮುಷ್ಪಿಭಿಃ-ನಲ್ಲಿಕಾಯಿಗಳಿಡಗಳಿಂದಲೂ
 ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನೇತ್ರಬಂಧಾದ್ಯೈಃ-ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ-ತೋಷಿಟ್ಟಿ-ದಿವಸಂತೋಷದಾತಮಾಟಗಳಿಂದಲೂ, ನೇತ್ರಬಂಧ-ಕುಣುಮುಚ್ಚಿ-ರಾಟವೇ,
 ಆದ್ಯೈಃ-ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲೂ, ಕ್ಷಚಿತ್-ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ಮೃಗಗುಗುಹಯಾ-ಮೃಗ-ಸಿಂಹಾದಿ ಮೃಗಗಳ, ಬುಗ-ಹಕ್ಕಿಗಳ,
 ಪಾಗೆ, ಈತಮಾ-ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅಟಗಳಿಂದಲೂ || ೧೫|| ಕ್ಷಚಿತ್-ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ದರ್ಪರವಾಲ್ಮೇ-ದರ್ಪರ-ಕಪ್ಪಿಗಳಂತೆ
 ಪ್ಲಾವೈಃ-ಕುಪ್ಪಿಯಾಡುವುದರಿಂದಲೂ, ನಿವಿಧೈಃ-ಹಲವುಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ, ಉಪಹಾಸಕೈಃ-ನಗೆಯಾಟಗಳಿಂದಲೂ, ಕದಾಚಿತ್-ಒಂದಾನೊಂ
 ದುವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂದೋಳಿಕಮಾ-ಅಂದಳವಮನೆವನೇಯಾಟವಿಂದಲೂ, ಕರ್ಷಣೈಃ-ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬನು, ನೃಪಚೇಷ್ಟಯಾ-ಅರಸನಂ
 ತೆಆಳುವಆಟವಿಂದಲೂ || ೧೬|| ಏವಂ-ಏನೇ, ಲೋಕನಿದ್ಧಾಭಿಃ-ಜನರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ, ಕ್ರೀಡಾಭಿಃ-ಆಟಗಳಿಂದ, ಎನೇ-ಕಾಡಿನೊಳ
 ಗೆ, ನದ್ಯನ್ವಿನೂಶ್ರಿಕುಂಜೇಷು-ನದೀ-ಕೊಳೆಯಲ್ಲಿ, ಅವಿನೇ-ಇವೈವಿರುಬುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕುಂಜೇಷು-ಹೊದರುಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ
 ಕಾನರೇಷು-ಗಿಡಗಳಿಗಿರುವಲ್ಲಿಯೂ, ಸುಸುಚ-ಕೂಳೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಚೇರತು-ಶಿರುಗಿವರು || ೧೭|| ತದ್ವನೇ-ಅಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ರಾಮ

ಯಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಚಪ್ಪಾಳೆಗಳಿಂದಲೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯನಾಗಿ ನೆಳೆದಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಬಾಹುಯಾದ್ಧಮಂಗೆಯ್ಯದ
 ರಿಂದಲೂಕೂಡ ವಿಹರಿಸಿದರು. || ೧೮|| ಮತ್ತೊಂದುಪಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರಾದಗೋವಾಲಕರು ನರ್ತನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರು
 ರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ವರೂ ಹಾಡುತ್ತಲೂ ವಾದ್ಯಗಳಂಪರಿಸುತ್ತಲೂ ಇರುವರಾಗಿ ಅವರನ್ನು 'ಬಹುಚನ್ನಾಯಿತು, ಬ
 ಹುಚನ್ನಾಯಿತು, ಎಂದನುಡಿಯುತ್ತ ಕೊಂಡಾಡಿದರು. || ೧೯|| ಮತ್ತೊಂದುವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲವತ್ತದೆ ಹಂಚುಗಳಿಂ
 ದಲೂ, ಕು ಭವ್ಯವಾದ ಫಲಗಳಿಂದಲೂ, ನೆಲ್ಲಿಯಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿಹಿಡಿದು ಬೇಸುವುದುಮೊದಲಾದುದು
 ರಿಂದಲೂ, ಕೈಗೆಸಿಕ್ಕಿದಂತೆ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಕುಣುಮುಚ್ಚಿ ಯಾಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಮೃಗಗಳಂತೆಯೂ ಹಕ್ಕಿಗ
 ಳಂತೆಯೂ ಚೇಷ್ಟೆಯಂ ಗೆಯ್ಯದರಿಂದಲೂ, ವಿನೋದವಂ ಗೆಯ್ದರು || ೨೦|| ಮತ್ತು ಆರಾಮಕೃಷ್ಣಾದಿ ಗೋ
 ವಾಲಕರು ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಿಗಳಂತೆ ಕುಣುವುದರಿಂದಲೂ, ಹಲವುಬಗೆಯಾದ ಪರಿಹಾಸಕಂಗಳಿಂದಲೂ,
 ಒಂದುವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಯಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತೂಗಿಯಾಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಮತ್ತೊಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅರಸುಗ
 ಳಂತೆ ಮಂತ್ರಿನೇವಕಂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಆಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಸಹ ಆಡಿದರು. || ೨೧|| ಹೀಗೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರೀ
 ರ್ವರೂ ಬೃಂದಾವನಮೊಳು ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಟ್ಟದ ಗವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಳ್ಳಿಯಹೊದರುಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಗ್ಗಾ
 ಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಳೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾದ ಆಟಗಳಿಂದ ವಿಹರಿಸಿದರು. || ೨೨|| ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ

ಬೋಗಾದಸುರಸ್ತಜ್ಜೀರ್ಣವರ್ಯಾ || ೧೭ || ತಂವಿದ್ವಾನಪಿದ-ಶಃರೋಭಗವಾಃಗರ್ವದರ್ಶನಃ | ಅನ್ಯಮೊದ
ತತ್ತ್ವಸ್ಯೋಂವಧಂತಸ್ಯನಿಚಿಂತಯತ್ || ೧೮ || ತತ್ಕೋಪಹೂಯಾಗಾವಲಾಃ ಕೃಷ್ಣಾಃ ಪೃಥ್ವೀಃ ಸರ್ವಾಃ ||
ಹೇಗೋಪಾವಿಹರಿಷ್ಯಮೋದ್ವಂದ್ವೀಭೂಯಯಥಾಯಥಮ್ || ೧೯ || ತತ್ರಚಕ್ರಾಃ ಪೃಥ್ವ್ಯಾಃ ಪಾಶಾಃ ಸಮಜ
ನಾರ್ದನೌಕ್ರಪೃಷ್ಟಾಃ ಸಂಘಟ್ಟಾಃ ನಿಕಟದೂರಾಃ ಸಮಗ್ನಾಃ ಪಾಶಾಃ || ೨೦ || ಚರಾವಿವಿಧಾಃ ಕಿಂಕ್ರಿದಾವಾಹ್ಯವಾಹ
ಕಲಕ್ಷಣಾಃ | ತತ್ರೋರೋಹನ್ತಿ ಜಿತೋರೋಹನ್ತಿ ಚ ಪರಾಜಿತಾಃ || ೨೧ || ವಶನೋವಾಹ್ಯವಾನಾಶ್ಚ ಪಾರಯಂತ
ಶ್ಚಗೋಧನಮ್ | ಭಾಂಡೀರಕಂನಾಮವಟುಜಗ್ಮುಃ ಕೃಷ್ಣಾಃ ಪುರೋಗಮಾಃ || ೨೨ || ರಾಮಾಃ ಸಂಘಟ್ಟಾನೋಯ

ಕೃಷ್ಣಯೋಃ-ಬಲಭವಕ್ರೇಷವರು, ಗೋಪಿಸ್ತುಪ-ಗೋಪರೋಹನಿ, ಪಶೂಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಚಾರಯಂತೋಸ್ತೋಃ-ಮೇಯಿಸುತಲಿ
ರುವರೋಗಳು, ಪ್ರಲಂಬಾಃ-ಪ್ರಲಂಬನಂಬ, ಅನುರೋ-ದೃಷ್ಟಾಃ, ತಜ್ಜೀರ್ಣವರ್ಯಾ-ತತ್-ಅರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನ, ಪೃಥ್ವೀಃ-ಅಪಹರಿ
ಸರ್ವೇಕಂಬಂಜ್ಞೆಯಿಂದ, ಗೋಪರೋಹಿನಃ-ಗೋಪರವನವನಾಗಿ ರೂಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅಗಾತ್-ಬಂದನು || ಸರ್ವವರ್ಷಾಃ-ಸಕಲವನ್ನೂ
ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ, ಪಗವಾಃ-ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ, ವಾಹಾಃ-ವಾಹಕಾಲಪಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದವುಳ್ಳವನು, ತಂ-ಅವನನ್ನು, ವಿವಾ
ಸನಿ-ದೃಷ್ಟಾನೆಂದುಬಲ್ಲವನಾದರೂ, ತಸ್ಯ-ಅವನು, ಪಠಂ-ನಾಶನವನ್ನು, ವಿಚಿಂತಯತ್-ಅಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ತತ್ತ್ವಸ್ಯಂ-ಅ
ವನೊಡನೆಸ್ಮೇಕವನ್ನು, ಅನ್ಯಮೋದತ-ಬಹುಕೂಂಡಾಡಿದನು || ೧೮ || ವಿವಾರಪತ್-ವಿನೋದಗಳನ್ನುಬಲ್ಲವನಾದ, ಕೃಷ್ಣಾಃ-ಭಗವಂತನು, ತ
ತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಗೋ(ಪಾಲಾಃ-ಪಶುಪಾಲಕರನ್ನು ಉಪಹೂಯ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆಕರೆದು, ಹೇಗೋಪಾಃ-ಅಲೈವಪಾಲಕರಿತಾ! ದ್ವಂದ್ವೀಭೂಯ-
ಎರಡುಗುಂಪಾಗಿ, ಯಥಾಯಥಂ-ಹೇಗೆಚ್ಚುಕೋಳಿನವೆವೋಹೇಯೇ, ವಿಹರಿಷ್ಯಮಃ-ವಿನೋದಿಸುವೆ ಎಂದು, ಪಾಶ-ಹೇಳಿದನು ||
ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಗುಡಿಗಿನಿಲವಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಃ-ಗೋಪಾಲಕರು, ರಾವ ಜನಾರ್ದನೌ-ಬಲರಾವ-ಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ಪರಿವೃಥಾ-ಗಡಾವುದ್ದಿಗಳ
ನ್ನಾಗಿ, ಚಕ್ರಾಃ-ಮಾಡಿದರು ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ಕೃಷ್ಣಾಃ ಸಂಘಟ್ಟಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಹದ ಪಿಳ್ಳಾವುದ್ದಿಗಳು, ಅಪಲಿ-ಇತರರು-ರಾಮಸ್ಯ-
ರಾಮನಕಡೆಯವರೂ, ಆನಃ-ಆಮು || ವಾಹ್ಯವಾಹಕಲಕ್ಷಣಾಃ-ವಾಹ್ಯ-ಮೊರಲ್ಪಡತಕ್ಕವನು, ವಾಹಕ-ಹೊರುವವನು-ಎಂಬ-ಲಕ್ಷಣಾಃ-
ಗುರ್ತುಗಳಿಲ್ಲವಿವಿಧಾಃ-ಹಲವುಬಗೆಯಾದ, ಕ್ರೀಡಾಃ-ಆಟಗಳನ್ನು, ಅಚೀರಾಃ-ನಡೆಯಿಸುವರು ತತ್ರ-ಅಕುಮರೆಯಲಾರದಲ್ಲಿ, ಪಾರಾ
ರಂ-ಗದ ವರು, ಅರೋಹಂತಿ-ವಿರುವರು ಪರಾಜಿತಾಃ-ಶೋತವರಾದರೋ, ವಹಂತಿ-ಹೊರುವರು || ವಹಂತಿ-ಹೊರುವರೂ, ವಾಹ್ಯವಾ
ನಾಶ್ಚ-ಹೊರಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವವರೂಕೂಡ, ಗೋಧನಂ-ಧನಪ್ರಾಯವಾದಗೋವುಗಳನ್ನು, ಚಾರಯಂತ-ಮೇಯಿಸುತ್ತಿರುವವರೂ
ಆದ, ಕೃಷ್ಣಾಃ ಪುರೋಗಮಾಃ-ಕೃಷ್ಣನೇಮುಂದೆನಡೆಯುವನಾಗಿವೆ, ಗೋಪರಾಃ, ಭಾಂಡೀರಕಂನಾಮ-ಭಾಂಡೀರಕವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ
ವಾದ, ವಟು-ಆಲದಮರವನ್ನು, ಕುಂತು, ಜಗ್ಮುಃ-ನಡೆವರು || ೨೦ || ನೃಪ-ಅರಸೆ || ರಾಮಸಂಘಟ್ಟಾನಿ-ರಾಮನಕಡೆಯವರಾದ, ಕ್ರೀ

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರೀರ್ವರೂ ಗೋಪಾಲಕರೊಡಗೂಡಿ ಕುರಿತಿಯಾಗಿ ಗೋವುಗಳೆಂ ಮೇಯಿಸುತ್ತಿರಲು ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ
ಪ್ರಲಂಬನಂಬ ಅನುರನೊಬ್ಬನು ಅರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂಬತವಕದಿಂದ ಗೋಪಾಲರೂಪವಂ ಧರಿಸಿದವ
ನಾಗಿ ಬಂದನು. || ೧೭ || ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಭಗವಂತನೊಡ ಕ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವನು ಪ್ರಲಂಬಾಸುರನೆಂದು ಬಲ್ಲವ
ನಾದರೂ ಅವನಂ ಕೊಲ್ಲುವಬಗಯಂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವವನಾಗಿ ಅವನೊಡನೆ ಮಿತ್ರತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ
ದನು. || ೧೮ || ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಗ್ನಕ್ರೀಡಗಳಂ ತಿಳಿದಿರುವ ಕ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಗೋಪಾಲಕರಂ
ಸಮೀಪಕ್ಕೆಕರೆದು “ಎಲೈ, ಗೋಪಾಲಕರೇ! ನಾವುಅವರವರ ಪ್ರಾಯದಬಲಕ್ಕೆತಕ್ಕಂತೆ ಇಬ್ಬರಿಬ್ಬರು ಜೊತೆ
ಯಾಗಿ ಎರಡುಗುಂಪುವಾಡಿಕೊಂಡು ಆಡುವ, ಎಂದು ನುಡಿದನು. || ೧೯ || ಆಗ ಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ರಾಮಕೃ
ಷ್ಣ ರೀರ್ವರಂ ತಮಗೆ ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರಲ್ಲಿಕೆಲವರು ರಾಮನಪಕ್ಷವಂ ಸೇರಿದರು. ಕಲ
ವರು ಕೃಷ್ಣ ಪನಕ್ಷವನಾಶ್ರಯಿಸಿದರು. || ೨೦ || ಆಗ ರಾಮಾದಿಗಳು ಯಾವಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವರು ಶೋತವರ ಮೇ
ಲೆಹತ್ತುವರೂ ಶೋತವರು ಗೆದ್ದವರನ್ನು ವಹಿಸುವರೋ, ಅಂತಾ ವಾಹ್ಯವಾಹಕಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ಹಲವುಬಗೆಯ
ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಿದರು. || ೨೧ || ಕ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರು ಹೀಗೆ ಹೆರವರನ್ನು ತಾವುಹೊರುತಲೂ ಹೆರ
ವರಿಂದ ತಾವುಹೊರಲ್ಪಡುತಲೂ ಆಕಳುಗಳೆಂ ಮೇಯಿಸುತಲೂ ಭಾಂಡೀರಕವೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಆಲದಮರದಾಳಿ
ಗೆಯ್ದಿದರು. || ೨೨ || ಯಾವಾಗ ಬಲರಾಮನಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಕ್ರೀದಾಮ ವೈವಿಧ್ಯಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರು

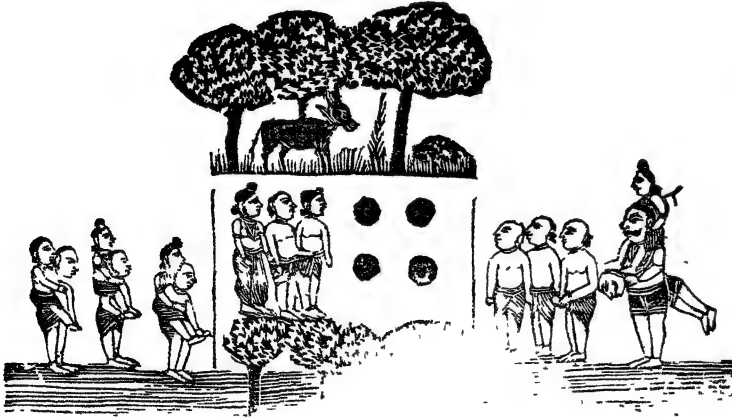
ಹಿರೀದಾಮವ್ಯವಭಾದಯಃ|ಕ್ರೀಡಾಯಾಂಜಯಿನಸಾಂನೈಹ್ಯಾಹುಃಕೃಷ್ಣಾದಯೋನೈಃ|| ಉವಾಹಕೃ
ಷ್ಣೋಭಗವಾಃ|ಕ್ರೀದಾಮಾನಂಪರಾಜಿತಃ|ವ್ಯವಭಂಭದ್ರಸನಗ್ನುಪ್ರಲಂಬೋರೋಹಿಣೀನುತಮ್||೨೪||ಅಪಿ
ಷಹ್ಯಾಮನ್ಯವಾನಃಕೃಷ್ಣಂದಾನವಪ್ರಾಂಗಳಮಃ|ವಹತ್ಯದ್ರುತತರಂಪ್ರಾಗಾದವರೋಹಣತಃಪರಮ್||೨೫||ತ
ಮಾದ್ವಹತ್|ಧರಣಿಭರಿದ್ರಗೌರವಮಹಾಸುರೋನಿಹತರಯೋನಿಜಂವಪುಃ|ಗತಿಸ್ಥಿತಃಪುರಟಪರಿಚ್ಛದೋಬ
ಭೌತಟದ್ವ್ಯಮಾನುಷುತವಾಡಿವಾಂಬುದಃ||೨೬||ಸರ್ವಿಷ್ಟೈತದ್ವಪುರಲವಮ್ಬರಿಚಕಪ್ರದೀಪ್ತದ್ಯುಗುಬ್ಬ

ದಾಮವ್ಯವಭಾದಯಃ-ಕ್ರೀದಾಮನು ವ್ಯವಭನು ಮೋಹದವರು, ಯೇಹಿ-ಯಾರಂಜೋ, ತೇ-ಅವರು, ಕ್ರೀಡಾಯಾಂ-ಆಟದಲ್ಲಿ, ಜಯಿ
ನಃ-ಜಯವುಳ್ಳವರಾದರು ತಾ-ಅಗಿದ್ದವರನ್ನು, ಕೃಷ್ಣಾದಯಃ-ಕೃಷ್ಣನುಮೊದಲಾದವರು, ಉಹು-ಒ-ಹೊತ್ತ-ಕೊಂಡರಣವೆ|| ೨೪||
ಕೃಷ್ಣಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಭಗವಾನಪಿ-ಪಡ್ಗಾಣ್ಯವ್ಯರ್ಥ ನಂಪವು ನಾವರೂಕೂಡ, ಪರಾಜಿತವ-ನೋತವನಂತೆ, ಕ್ರೀದಾಮಾನಂ-
ಕ್ರೀದಾಮನೆಂಬವನನ್ನು, ಉವಾಹ-ಹೇತುಕೊಂಡನು. ಭದ್ರಸೇನನು-ಭದ್ರಸೇನನೆಂಬವನಾದರೂ, ವ್ಯವಭಂ-ವ್ಯವಭನೆಂಬವನ
ನನ್ನು, ಪ್ರಲಂಬಂ-ಗೋಪಾಲ ರೂಪನಾಗಿಬಂದಿದ್ದ ಪ್ರಲಂಬಾಸುರನು, ರೋಹಿಣೀನುತಂ-ರೋಹಿಣೀದೇವಿಯ ಮಗನಾದಬಲಭವನ
ನನ್ನು, ಉವಾಹ-ಹೇತುಕೊಂಡನು||೨೫||ವಾನವಪ್ರಾಂಗಳಮಃ-ವನುಸುವುಕ್ತಳಾದರಕ್ಕೆ ಸರಣೀಕೃತನಾದಪ್ರಲಂಬನು, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣ
ನನ್ನು, ಅಧಿಷ್ಠ್ಯಂ-ನುಸುಕೊಡದವನನ್ನಾಗಿ, ಮನ್ಯವಾಗಃ-ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವವನಾಗಿ (ಪವನುಂಂದರಸೈವಿಸಲಾರನೆಂದು ತಪ್ಪಿಸಿ
ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿ) ವಹ-ಬಲರಾಮನನ್ನು ಹೊತ್ತವನಾಗಿ, ದ್ರುತತರಂ-ಅತಿಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಅವರೋಹಣತಃ-ಆಟದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸತಕ್ಕನು
ತ್ತಿಗಿಂತಲೂ, ಪರಂ-ಅದೇ, ಪ್ರಾಗಾತ್-ಮೂರುವಾಗಿಹೋಗಿಬಿಟ್ಟನು||೨೬||ಧರಣಿಭರಿದ್ರಗೌರವಂ-ಧರಣಿಭರಿದ್ರ-ದ್ರವ್ಯತರಾಜನಂತೆ,
ಗೌರವಂ-ಭಾರವುಳ್ಳ, ತಂ-ಅಬಲರಾಮನನ್ನು, ಉದ್ವಹ-ತನ್ನ ಮ್ಯಾಳಹೊತ್ತ-ಕೊಂಡಿರುವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ನಿಹತರಯಃ-ನಿಹತ-ನಾ
ಕವಾದ, ರಯಃ-ವೇಗವುಳ್ಳವನಾದ, ವಹಾಸುರಃ-ದೊಡ್ಡದೈತ್ಯನು, ನಿಜಂವಪುಃ-ತನ್ನ ಸಹಜವಾದದೇವನನ್ನು, ಅಸ್ಥಿತಃ-ಆಶ್ರಯಿ
ನಿಂತನಾದನು. ಪುರಟಪರಿಚ್ಛದೋ-ಪುರಟ-ಧಂಗಾರವ, ಪರಿಚ್ಛದಃ-ಅಲಂಕಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಬಲರಾಮನಂಜೋತ್ತಿರುವವದೈತ್ಯನು,
ತಟಿತದ್ವ್ಯವರ್ಗ-ಮಿಂಚುಗಳೆಕಾಂತಿಗುಳ್ಳ, ಸಃ-ಬಲರಾಮನಂಜೊತ್ತಿರುವ ಆದೈತ್ಯನು, ತತ್-ಮಿಂಚುಗಳ-ಕಾಂತಿಗಳುಳ್ಳಂತಾ
ಉಡಪತಿವಾಟ-ಜಂದ್ರನನ್ನುವಹಿಸಿದಂತಾ, ಅಂ-ಎಂದವ-ಮೇಳವಹಾಗೆ, ಒಳ-ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು||೨೭|| ಅಂಬರೇ-ಆಕಾಶದ
ಲ್ಲಿ, ಅಲಂ-ಅತಿವೇಗದಿಂದ, ಚರ-ದೈತ್ಯನಿಂದ ಹೊರಬಿಟ್ಟುತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ಪುರಟ-ಬಲರಾಮನು, ಪ್ರದೀಪ್ತದ್ಯುಕ್ತಭುಕುಟಿತ
ಟೋಗ್ರದಂಷ್ಟ್ರಂ-ಪ್ರದೀಪ್ತ-ಪೆಚ್ಚಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿರುವ, ದ್ಯುಕ್-ಕೆಂಗಳಲ್ಲಿ, ಭುಕುಟಿತಃ-ಭುಮಧ್ಯನೂ (ಹಬ್ಬುಗಳವಾಂ

ಆಟದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರನ್ನು ಗೆದ್ದವರಾದರೂ ಆಗ ನೋತಿರುವ ಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳು ರಾಮಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಹೊತ್ತು
ಕೊಂಡರು. ||೨೪||ಅವಂತೆ-ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನು ತಾನುನೋತವನಾಗಿ ಗೆದ್ದಿರುವ ಕ್ರೀದಾಮನೆಂಬವನನ್ನು
ವಹಿಸಿದನು. ಭದ್ರಸೇನನು ವ್ಯವಭನನ್ನು ಹೊತ್ತನು. ಗೋಪಾಲಕರೂಪನನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಪ್ರಲಂಬಾಸುರನು
ಬಲರಾಮನಂಜೊತ್ತಿದನು. ||೨೫||ಅಗ ದಾನವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಪ್ರಲಂಬಾಸುರನು ಕೃಷ್ಣನು ಜಯಿಸುವುದಕ್ಕವೆಂದು
ತಿಳಿದವನಾದುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನದೃಷ್ಟಿಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ತನ್ನ ಸಲೋಗುಗ ಬಲರಾಮನಂಜೊತ್ತು ಕೀಳುದಿಂದಂಡೆ
ಯಂತ ಯಾವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನನ್ನು ಹೆಗೆತಿಸಿದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವದೇಕೋ ಗೊತ್ತಾದ ಆದ್ದರಿಂದತಕ್ಕಮನಿ
ಆಚೆಗೆ ಮೂರುವಾಗಿ ಬಿಡಿದನು||೨೬|| ಆಪ್ರಲಂಬಾಸುರನು ಯಾವಾಗ ಹಿಮಾಲಯದಂತೆ ಭಾರವುಳ್ಳ ಬಲರಾಮನಂ
ಹೊತ್ತು ಸಪ್ತವಾದ ಜಂಘಬಲಮುಳ್ಳವನಾದನೋ ಆಗ ತನ್ನ ಅಸುರವೇಷವನ್ನೇ ಮರಳಿತಾಳಿ ಸುವರ್ಣಾ
ಭರಣಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ-ಮಿಂಚುಗಳ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಮೇಲೆಜಂದ್ರನಂ ಧರಿಸಿರುವ ಮೇಘ
ದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು. (ಮಿಂಚುಗಳಂತೆ ಅಸುರನ ಆಭರಣಗಳೂ, ಜಂದ್ರನಂತೆ ಬಲರಾಮನೂ, ಮೇಘದಂತೆ
ಅಸುರನೂ, ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳುವುದು)||೨೭|| ಆನುಯದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು-ಅತಿವೇಗದಿಂದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ
ಸುಚಾರುಗಮ್ಯುದಾಯೋ, ಉರಿಗಳಿಂಕೂಡಿದ ಕುಂಡುಗಳುಳ್ಳವಾದ್ದಾಗಿಯೂ, ಹಬ್ಬುಗಳ ಕೊನೆಗಳು ಮುಟ್ಟಿ
ರುವ ಭಯುಕರಗಳಾದ ಕೋರಿದಾಡಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿಯೂ, ಬೆಕ್ಕಿಯಂತೆ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೂದಲಗುಂಪುಳ್ಳ

ಕುಟಿ*ತಟೋಗ್ರದಂವೈಮ್ | ಜ್ವಲಜ್ಜಿಖಂಕಟಕಿರಿಃಟಕುಂಡಲತ್ವಿಷಾಢ್ಭುತಂಹಲಧರಕಪದತ್ರ
ಸತ್ |೨೭| ಅಧಾಗತಸ್ಯುತರಭಯೋವುಂಬಲೋವಹಾಯಸಾರ್ಥವಿವಹರನ್ನಮಾತ್ಯನಃ | ರುಷಾಹನ
ಜ್ವಲರಸಿದೃಢನಮುಪ್ಪಿನಾಸುರಾಧಿಪೋಗಿರಿವಿವವಜ್ರರಂಹಸಾ||೨೮| ಸಅಹತಸ್ಸಪದಿವಿಶೀರ್ಣಮಸ್ತಕೋ
ಮುಖಾದ್ಯಮಾರುಧಿರಮಪಸ್ತುತೋಸುರಃ|ಮಹಾರವಂವ್ಯಸುರಪತತ್ಸಮೀರಯಗಿರಿರೃಥಾಮಘವತತಿ
ಯುಧಾಹತಃ ||೨೯| ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ರಲಂಬನಿಹತಂಬಲನಬಲಶಾಲಿನಾ | ಗೋವಾಸ್ಸುವಿಸ್ತೃತಾಸನ್ನಸಾ

ತಪೂ ವುಳ್ಳ.೧೧ಗ್ರಂಥ್ಯಂ-ಕೂರವಾದಕೋರದಾಡೆಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ಕಟಕಿರಿ(ಟಕುಂಡಲತ್ವಿಷಾ-ಕಟಕ-ಕಡಗಗಳು,ಕಿರಿಟ
ಕಿರಿಟವೂ, ಕುಂಡಲ- ಕಿವಿದೊಡವೂಇವುಗಳ, ತ್ವಿಷಾ-ಕಾಂತಿಮಿಂದ, ಜ್ವಲಜ್ಜಿಖಂ-ಹೊಳೆಯುವಕೂಡಲುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ಅದ್ಭು
ತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ವಾಗಿಯೂಇರುವ, ತದ್ವಪುಃ-ಅದೈತ್ಯನಕೀರವನ್ನು, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಈವಲೆ-ಕೊಂಚ, ಅತ್ರನತ್-ಹೆದ
ರಿದನು||೨೭|| ಅಧ-ಅವೇಳೆ, ಆಗತಸ್ಯುತಿ-ಆಗತಬಂದಂತಾ, ಸ್ತುತೀ-ತಾನುಸಂಕರ್ಪಣನೆಂಬನವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅಫ
ಯುಜವ-ಭಯವಿಲ್ಲದವನಾದಂತೆ, ಬಲ-ಬಲರಾಮನು,ಆತ್ಮಾನ-ತನ್ನ, ಸಾರ್ಥಂ-ಸಂಗಡಬಂದಗೋವನಮೂಹವನ್ನು, ವಿಹಾಯ-ಬಿ
ಟ್ಟು,ಹರಂತಂ-ತನ್ನನ್ನುಮಾತ್ರ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತಲಿರುವುರಿವುಂ-ಕತ್ರವಾದಪ್ರಲಂಬಾಸುರನನ್ನು, ರುಷಾ-ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ,
ವಜ್ರರಂಹಸಾ-ನಿಡಿಲಿನಂತೆದೇಗವುಳ್ಳ,ದೃಢೇನ-ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಮುಪ್ಪಿನಾ-ಹಿಡಿಯಿಂದ, ಸುರಾಧಿಪೋಗಿರಿವಿವ-ಇಂದ್ರನುಬೆಟ್ಟವನ್ನು
ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಶಿರಸಿ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಹನತ್-ಗುದ್ದಿದನು||೨೮||ಆಹತಃ-ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸಪದಿ-ತತ್ಪಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ವಿಶೀ
ರ್ಣಮಸ್ತಕಃ-ವಿಶೀರ್ಣ-ನೀಳಿದ, ಮಸ್ತಕಃ-ತಲೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಮುಖಾತ್-ಬಾಯಿಯಿಂದ, ರುಧಿರಂ-ರಕ್ತತವನ್ನು, ವರ್ಮ-ಕಾರು
ತಲಿರುವನಾಗಿ, ಅಪಸ್ತುತಃ-ವೈವೇಚಿನವುತಪ್ಪಿದ, ಸಅಸುರಃ-ಅದೈತ್ಯನು, ಮಹಾರವಂ- ದೊಡ್ಡಕೂಗನ್ನು, ಸವೀರಯೇ
ಸ-ಕೂಗುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ, ಮುಘತಃ-ಇಂದ್ರನ, ಆಯುಧಾಹಕಃ-ಆಯುಧವಾದನಿಡಿಲಿನಿಂಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಗಿರಿಃ-ಬೆಟ್ಟವು, ಯಥಾ-
ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ವ್ಯಸಃ-ಪ್ರಾಣಹೋದವನಾಗಿ, ಅಪತತ್-ನೀಳ್ಕೈಬಿದ್ದನು||೨೯||ಗೋವಾಃ-ಗೋವು, ಸಾಧುರೂಪಿಣಂ-
ಸಾಧುವಿನಂತೆರೂಪವುಳ್ಳವನಾಗಿಬಂದ, ಅಸಾಧುಂ-ಮದ್ದನಾದ, ಪ್ರಲಂಬಂ-ಪ್ರಲಂಬಾಸುರನನ್ನು. ಬಲಶಾಲಿನಾ-ಬಲದಿಂದಲೋ

ದ್ದಾಗಿಯೂ, ಭಂಗಾರದಕಡಗ ಕಿರಿಟ ಕುಂಡಲ
ಮೊದಲಾದ ಅಭರಣಗಳಕಾಂತಿಯಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯ
ಕರವಾದ್ದಾಗಿಯೂ, ಇರುವ ಅಸುರನ ದೇಹವಂ
ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಭಯವನೆಯ್ದಿದನು.||೨೭||
ಅಮೇಲೆ ಎಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ನೆನಪೆಳ್ಳವನಾದುದರಿಂದ
ನಿರ್ಭಯನಾದ, ಬಲಭದ್ರದೇವನು ಗೋವಾಲಕರ
ಸಮೂಹವಂಜಿಟ್ಟು ತನ್ನಂ ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು
ಹೋಗುತ್ತಲಿರುವ ಕತ್ರವಾದ ಪ್ರಲಂಬಾಸುರ
ನಂ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದೈವಜ್ರಾಯು

ಧದಂತೆ ವೇಗಯುಕ್ತವಾದ ತನ್ನಮುಪ್ಪಿಯಿಂದ ಇಂದ್ರನು ಬೆಟ್ಟಗಳಂ ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಹೊಡೆದಂತೆ ಪ್ರಹ
ರಿಸಿದನು. ||೨೮|| ಬಲರಾಮನಿಂದ ಹೀಗೆ ಪ್ರಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಪ್ರಲಂಬಾಸುರನು ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಭಗ್ನವಾದ ಶಿರ
ಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬಾಯಿಂದ ರಕ್ತವಂಕಕ್ಕುತ ನವ್ವವಾದ ನೆನಪುಳ್ಳವನಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಕೂಗುತ್ತ ಪ್ರಾಣಂಗಳಂ
ಜಿಟ್ಟು ನಿಡಿಲಿನಿಂದ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟದಂತೆ ಬಿದ್ದನು. ||೨೯|| ತಾನುದುಷ್ಟನಾದರೂ ಗೋವಾಲ ರೂಪನಾಗಿ

ಧುಂಸಾಧುರೂಪಿಣಿ || ೩೦ || ಅಶಿಷೋಭಿಃ ಸೃಣಂತಾಂ ಪಶಕಂಸುಗ್ಧದರ್ಶನಮ್ | ಪ್ರತ್ಯಾಗತಮಿವಾಂಗಳ್ಯ
ಪ್ರಮುನಿಹ್ಯಲಚಿತಃ || ೩೧ || ವಾಪೇಪ್ರಲಮ್ಬಿನಿಹತೇದವಾಃ ಪರಮಸಿವೈತಾಃ | ಅಭ್ಯಾಷರ್ವಾಬಲಮಾ
ಲೈಶ್ಚೈಶ್ಚಕಂಸುಸ್ಸಾಧುಸಾಧ್ವಿತೀ || ೩೨ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಶಮಸ್ಕಂಧೆ ಅಷ್ಟಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಪ್ರತೀತಿರುವ, ಬಲೇನ-ಬಲರಾಮನಿಂದ, ನಿಹತಂ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನಾಗಿ, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಸುವಿಸ್ಮಿತಾಃ-ಬಹಳಚ್ಚರ್ಯವುಂಟಾದವರು, ಅರ್ಹ-ಆದರು ||೩೦|| ಸೀಮಾವಿಹೃಲಚೇತಸಃ-ಸೀಮಾಸ್ನೇಹದಿಂದ, ವಿಹ್ವಲ-ಭಯಚಂಚಲವಾದ, ಚೇತಸಃ-ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಪ್ರೀತ್ಯಾಗತವಿವ-ನತ್ತಮರಳಿಬಂದವನಂತಿರುವ ಬಲರಾಮನನ್ನು, ಆಲಿಂಗ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಆಶಿಸು-ಹರಕೆಗಳನ್ನೂ, ಅಭಿಗೃಣಂತಿ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವವರಾಗಿ, ತದರ್ಹಣಂ-ತತ್-ಕೊಂಡಾಡುವವಕ್ಕೆ, ಅರ್ಹಣಂ-ತಕ್ಕವನಾಗಿರುವ, ತಂ-ಆಬಲರಾಮನನ್ನು, ಪ್ರಣಕಂಸುಃ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿದರು ||೩೧|| ಪಾಪೇ-ಪಾಪವೈಶ್ವನಾದ, ಪ್ರಲಂಬೇ-ಪ್ರಲಂಬಾಸುರನು, ನಿಹತೇನತಿ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗುತ್ತಲೂ, ದೇವಾಃ-ದೇವತೆಗಳು, ಪರಮನಿವೃತ್ತಾಃ-ಹೆಚ್ಚಾದವಿಕಾಂತಿ ಸುಖವೆಂಟಾದವರಾದ, ದೇವಾಃ-ದೇವತೆಗಳು, ಬಲಮುಖಿ-ಬಲರಾಮನಮೇಲಿಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಮಾರ್ತ್ಯೈಃ-ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಗಳಿಂದ, ಅವರ್ಷ-ಮಳಿಸುತಿದರು. ಸಾಧುಸಾಧ್ವಿತಿ-ಚನ್ನಾಯಿತುಚನ್ನಾಯಿತೆಂದು, ಕಕಂಸುಃ-ಹೊಗಳಿದರು ||೩೨||

ಇತಿಕ್ರಮದ್ಭಾಗವತೇ ಪ್ರತಿಪದ್ವಾರ್ತಬೋಧಿನಾಂ ದಕಮನ್ಯುಂಛೇ
ಅಪ್ಪಾದಕಾಧ್ಯಾಯಃ.

ದೂರದಿಂದ ಮಹಾಬಲಕಾಲಿಯಾದ ರಾಮನು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಅಪ್ರಲಂಬಾಸುರನನ್ನೋಡಿ, ಗೋಪಾಲಕಂಠರೂ ಅತ್ಯಂತಾತ್ಮಯೋಯುಕ್ತರಾಗಿ |೩೦|ಶ್ಲಾಘಿಸಲಾಯೋಗ್ಯನಾದ ಬಲರಾಮನು ಸತ್ತುಮರಳಿ ಬದುಕಿಬಂದವ ನಂತೆ ಪಡೆದು ಆಶೀರ್ವಚನವು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪರವಶವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ನೊತ್ತಂಗೆಯ್ದರು. |೩೧|ಅತಿಪಾಪಿವ್ಯನಾದ ಅಪ್ರಲಂಬಾಸುರನು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಬಲರಾಮನಿಂದ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಡು ವಾಗುತ್ತಿರಲು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವಯುಕ್ತರಾಗಿ ಬಲರಾಮನಮೇಲೆ ದಿವ್ಯಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಮಳಿಸುರಿಸಿದವರಾಗಿ ಬಹುಚೆನ್ನಾಯಿತೆಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು. ... .. %|೩೩|

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪರಾಣಿಕುನು ನೈಮಿಷಾ

ರಣ್ಯನಾಸಿಗಲೂದ ತೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರಪುರವ

ರಾಧೀಕ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ನಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದಾಸಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸು, ಎಂಬ ಕರ್ನಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧಮೊಳು ಹದಿನೆಂಟನೆಯು

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮೆನು

ಕಿ) ಶ್ರೀಡಾಸಕ್ತಮಗೋಪಮತದ್ವಾಪೋದೂರಚಾರಿಣೀಃ* | ಸ್ವೈರಂಚರನೋವಿವಿಶುಸ್ತೃಣಲೋಭನೆಗದ್ಯ
ರಮೃ|೧| ಅಜಾಗಾವೋಮಹವ್ಯಕ್ತ್ಯನಿವಿಶನೋವನಾದ್ಯನಂತು | ಮುಂಜಾಟವೀಂನಿವಿವಿಶುಂಕ್ರಂದನೋ
ದಾವತರ್ಪಿತಾಃ|೨| ತೇಷ್ಯಂತಃಕೂಟಗೋಪಾಃಕೃಷ್ಣರಾಮಾದಯಸ್ತಥಾ | ಜಾತಾನುತಾಪಾವಿವಿಶುರ್ವಿ
ಚಿನ್ವನೋಗವಾಂಗತೇ೩|೩| ತೃಣೈಸ್ತತ್ಪುರದಚ್ಛಿನ್ನೈರೋವೈದೃಶಂಕಿತ್ಯೈರ್ಗವಾಮ್ | ಮಾರ್ಗಮನ್ವಗ
ಮಃಸುರೈನವ್ಯಾಜೀವ್ಯಾವಿಚಿತಸಃ|೪| ಮುಂಜಾಟವ್ಯಾಂಧಪ್ರಮಾರ್ಗಂಕ್ರಂದಮಾನಂಸ್ಯಗೋಧನಮ್ |

೧೯ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರತಿಪದಚ್ಛೇದ.

ಗೋಪೇಷು-ಗೋಪಾಲಕರು, ಕ್ರೀಡಾಸಕ್ತೇಷು-ಸತ್ಯ-ಕ್ರೀಡಾ-ಅಟಗಳಲ್ಲಿ, ಆಸಕ್ತೇಷು-ಲೋಲರಾಗಿರುವಲ್ಲಿ, ದೂರಚಾ
ರಿಣೀಃ-ದೂರದಲ್ಲಿರುಗುತ್ತಲಿದ್ದ, ತದ್ವಾಪಃ-ಅವರಗೋವುಗಳು, ಸ್ವೈರಂ-ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ, ಚರಂತ್ಯಃ-ಮೇಯುತಲಿರುವವಾಗಿ,
ತೃಣಲೋಭೇನ-ಹುಲ್ಲಿನಕುಳಿಯಿಂದ, ಗಹ್ವರಂ-ಹೆಗ್ಗಾಡನ್ನು, ವಿವಿಶುಃ-ಹೊಕ್ಕುವು ||೧|| ಅಜಾಃ-ಮೀಕಗಳುಕುರಿಗಳು, ಗಾವಃ-ಗೋವು
ಗಳು, ಮಹಿಷ್ಯಕ್ತ್ಯ-ಎಮ್ಮೆಗಳೂಕೂಡ, ವನಾತ್-ವನಂ-ಕಾಡಿನಿಂದಕಾಡನ್ನು, ನಿವಿಶಂತ್ಯಃ-ಪ್ರವೇಶಿಸುವವಾಗಿ, ದಾವತರ್ಪಿತಾಃ-
ದಾವ-ಕಾಡುಜೀಗಿಯಿಂದ, ತರ್ಪಿತಾಃ-ನೀರಡಿಕೆಗೋಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕ್ರಂದಂತ್ಯಃ-ಕೂಗುತ್ತಲಿರುವವಾಗುತ್ತ, ಮುಂಜಾ
ಟವೀಂ-ಉದ್ದವಾಗಿಬೆಳೆದಜಂಬುಹುಲ್ಲಿನಕಾಡನ್ನು, ನಿವಿಶುಃ-ಹೊಕ್ಕುವು ||೨|| ತೇಕೃಷ್ಣರಾಮಾದಯಃ-ಅಕೃಷ್ಣನೂರಾಮನೂವೊದ
ಲಾದ, ಗೋಪಾಃ-ಗೋಲರು, ಪಶೂಃ-ಪಶುಗಳನ್ನು, ಅಪಶ್ಯಂತಃ-ನೋಡದೆ ಯಿರುವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಜಾತಾನುತಾಪಾಃ-ಪಶ್ಚಾ
ತ್ತಾಪಹುಟ್ಟಿದವರಾಗಿ, ಗವಾಂ-ಆಕಳ, ಗತೀಂ-ದಾವಿಯನ್ನು, ವಿಚಿನ್ವಂತಸ್ಸಂತಃ-ಹುಡುಕುತ್ತಲಿರುವರಾಗುತ್ತ, ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ,
ವಿವಿಶುಃ-ತಾವೂಕಾಡನ್ನುಹೊಕ್ಕರು ||೩|| ನವ್ಯಾಜೀವ್ಯಾಃ-ನವ್ಯ-ಕಾಣಿಸಿದಹೋದ, ಆಜೀವ್ಯಾಃ-ಜೀವನವಾಧನವಾದ ಗೋಧನವೃಕ್ಷವ
ರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಿಚೇತಸಃ-ಸಮಾಧಾನಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವರಾದ, ಸರ್ವ-ಎಲ್ಲರೂ. ತತ್ಪುರದಚ್ಛಿನ್ನೈಃ-ತತ್-ಆಪಶುಗಳ, ಖುರ-
ಗೋರಸುಗಳಿಂದಲೂ, ದತ್-ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಅಶ್ವೈಃ-ಕುಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ, ತೃಣೈಃ-ಹುಲ್ಲಿಗಳಿಂದಲೂ, ಅಂಕಿತ್ಯೈಃ-ಗುರ್ತಾಗಿರುವ,
ಗೋಷ್ಪದೈಃ-ಪಶುಗಳಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದಲೂ, ಗವಾಂ-ಗೋವುಗಳ, ಮಾರ್ಗಂ-ದಾರಿಯನ್ನು, ಅನ್ವಗಮಃ-ಅನುಸರಿಸಿಹೋದರು||೪||

| ೧೯ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು. |

ಶ್ರೀಧರಿಯಶ್ಲೋಕಃ | ಉನವಿಂಶೇನಿವಿಷ್ಟಂತು ಗೋಪಗೋಕುಲಮಚ್ಯುತಃ | ಮುಂಜಾರಣ್ಯಮರಣ್ಯಾ
ಗ್ನೀರರಕ್ಷತನ್ನಿಪಾತನಃ | ಟೀ|| ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮುಂಜಾರಣ್ಯದ ಮಧ್ಯಮಪ್ರ
ವೇಶಿಸಿದ ಗೋಸಮೂಹವನ್ನೂ ಗೋಪಾಲಕರನ್ನೂ ಸಹ ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಂಪಾನಂಗೆಯ್ದು ರಕ್ಷಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವಂ
ಶುಕಾಚಾರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕಾರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೈ-

ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕೇಳು; ಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಕ್ರೀಡಾಸಕ್ತ
ರೆನಿಸಿರಲು; ಅವರಗೋವುಳ್ಳವೂ ದೂರವಾಗಿಸಂಚರಿಸುತ್ತಲೂ ಮನಸ್ಸುಬಂದಂತೆ ಮೇಯುತ್ತಲೂ ಹುಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ
ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಕಕ್ಕವಾದ ಮಹತ್ತಾದ ಮುಂಜಾರಣ್ಯಮಪ್ರವೇಶಿಸಿದವು. ||೧|| ಮತ್ತು ಆಗ ಆಡುಗಳು
ಗೋವುಗಳು ಎಮ್ಮೆಗಳು ಸಹ ಬಂದುವನದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದುವನವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಲಿರುವವಾಗಿ ಗ್ರೀಷ್ಮತಾಪದಿಂ
ದ ಬಾಯಾರಿಕೆಯುಳ್ಳವಾಗಿ ಬಹಳವುದ್ದವಾಗಿಯೂ ಸಾಂದ್ರವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆದಿರುವ ವಿಶೇಷವಾದ ಹುಲ್ಲುಳ್ಳ
ಅರಣ್ಯಮಪ್ರವೇಶಿಸಿದವು. ||೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾದಿಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ಅಗೋವುಗಳಂಕಾಣದೆ ಕೂಡ
ತ್ತಾಪವೆನೆಯ್ದ ಹುಡುಕುತ್ತಲಿರುವವರಾದರೂ ಗೋವುಗಳಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅರಿತವರಾಗಲಿಲ್ಲ. ||೩|| ಮತ್ತು ಗೋಪಾ
ಲಕರೆಲ್ಲರೂ ನವ್ಯವಾದ ಜೀವನೋಪಾಯವುಳ್ಳವರಾದುದರಿಂದ ಖಿನ್ನರಾಗಿ ಅಗೋವುಗಳಂಕಾಣದೆ ಅವುಗಳ ಗೋರ
ಸುಗಳಿಂದಲೂ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹುಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಗೋವುಗಳ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅಂಕಿ
ತಗಳಾದ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಅಗೋವುಗಳಮಾರ್ಗಮಂ ತಿಳಿದವರಾದರು. ||೪|| ಆಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲಕರು ಮುಂ

ಅಪಾಂಪ್ರತ್ಯಪಿತಾಕಾನ್ತಾಸ್ತತ್ಸನನ್ಯವರ್ತಯಾ ||೫|| ಕೃಷ್ಣಃಪ್ರೋತ್ತುಂಗಮಾರುಹ್ಯವೈಹ್ರಂಮೆಫೆ
ನಿಭುಚ್ಛವಿಃ | ಅತ್ಮಾನಮಾರುಹ್ಯಯಾಮಾಸುರರ್ಕಯಾ ಗಾಸ್ವಿನಾಮಭಿಃ ||೬|| ತಾಅಹೂತಾಭಗವತಾಮೆಫೆಗ
ಮಿಭ್ಯುರಯಾಗಿರಾ | ಸ್ವನಾವಗ್ನಾನಿನದಂಶುತ್ವಾಪ್ರತಿನೆದುಃಪ್ರಹರ್ಷಿತಾಃ ||೭|| ತತಸ್ಸಮನ್ತಾದ್ವನಧೂ
ಮಕೇತುರೈವೈಚ್ಛಯಾಭಾತೇಹ್ರಯಕೃದ್ವನೌಕಸಾಮ | ಸಮೀರಿತಸ್ಸಾರಥಿನೊಬ್ಜಣೋನ್ಮುಖೈರ್ಲಿಲಿ
ಹಾನಸಿಂಧಿರಜಂಗಮಾರ್ಕಮಹಾ ||೮|| ತಮಾಪತಂತಂಪರಿತೊದವಾಗ್ನಿಂಗೋಪಾಸ್ಸಗಾಮಪ್ರಸಮೀಹ್ಯ

ಮುಂಜಾಟವ್ಯಾಂ-ಮುಂಜಾರಣ್ಯವಲ್ಲಿ, ಭ್ರಷ್ಟಮಾರ್ಗಂ-ತಪ್ಪಿದದಾರಿಯುಳ್ಳದಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕ್ರಂದಮಾನಂ-ಕೂಗುತ್ತಿರುವ, ಸ್ವಗೋ
ಧನಂ-ತಮ್ಮಗೋವುಗಳೆಂಬಧನವನ್ನು, ಅಪ್ರಾಪ್ಯ-ಹೊಂದದೆ, ತೃಪ್ತಿತಾಃ-ನೀರಡಿಕೆಯುಂಟಾದವರೂ, ಕಾಂತಾಃ-ಬಳಿದವರೂ
ಆಪ, ತೇ-ಅವರು, ತತಃ-ಆಕಾಡಿನದೇಯಿಂದ, ನನ್ಯವರ್ತಯಾ-ತಂದಕ್ಕೆ ಬಾರದೆಯಿದ್ದರು ||೫|| ಮೇಘನಿಭುಚ್ಛವಿಃ-ಮೇಘದೊಡನೆ
ಸಮಾನವಾದಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣನು, ಪ್ರೋತ್ತುಂಗಂ-ಬಹಳವುದ್ದವಾದ, ವೈಹ್ರಂ-ಮರವನ್ನು, ಅರುಹ್ಯ-ವಿರಿ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನ
ದೇಹವನ್ನು, ದರ್ಕಯಾ-ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಸ್ವನಾಮಭಿಃ-ತಮ್ಮತಮ್ಮಹೆಸರುಗಳಿಂದ, ಗಾಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಅಹ್ವಯಾ
ಮಾಸ-ಕರೆದನು ||೬|| ತಾಃ-ಅಗೋವುಗಳು, ಭಗವತಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಮೇಘಗಂಭೀರಯಾ-ಮೇಘವಂತೆಫೆನವಾದ, ಗಿರಾ-ಮಾತಿ
ನಿಂದ, ಆಹೂತಾಃ-ಕರೆದುಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ, ಸ್ವನಾಮ್ನಾಂ-ತಮ್ಮಹೆಸರುಗಳಿ, ನಿನದಂ-ಕಬ್ಬವನ್ನು, ಶುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರಹರ್ಷಿತಾಃ-
ಹೆಚ್ಚುಸಂತೋಷವುಂಟಾದವಾಗಿ, ಪ್ರತಿನೇದುಃಪ್ರತಿಯಾಗಿಕ್ಕೂಗಿದವು ||೭|| ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಸಮಂತಾತ್-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ,
ಸಾರಥಿನಾ-ಸಹಾಯಕನಾದವಾಳಿಯಿಂದ, ಸಮೀರಿತಃ-ರಗಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಹಾರ್-ದೊಡ್ಡ, ವನಧೂಮಕೇತುಃ-ಕಾಡುಜಂಕಿಯು,
ಉಬ್ಬಣೋನ್ಮುಖೈಃ-ಕರಳಿದವೇಳಿಯಿಳಿಂದ, ಸಿಂಧಿರಜಂಗಮಾರ್ಕ-ಸಿಂಧಿರ-ಜಲಿಸದೆಯಿರುವ, ಜಂಗಮಾರ್ಕ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವವದಾರ್ಥಗ
ಳನ್ನು, ಶಿವೇಶಹಾನಃ-ವಿಶೇಷವಾಗಿನೆಕ್ಕುತ್ತಿರುವದಾಗಿ, ಯವೈಚ್ಛಯಾ-ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, (ತಾನಾಗಿ) ವನೌಕಸಾಂ-ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರು
ವವಾಣಿಗಳಿಗೆ, ಹ್ರಯಕೃತ್-ನಾಶವನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಅಭೂತ್-ಅಯಿತು ||೮|| ಸಗಾಮಃ-ಗೋವುಗಳಿಂದಕ್ಕೂಡಿದವರಾದ, ಗೋಪಾಃ-
ಗೊಲ್ಲರು, ಪರಿತಃ-ಸುತ್ತಲೂ, ಅಪತಂತಂ-ಬಂದುಬೀಳುತ್ತಿರುವ, ತಂದವಾಗ್ನಿ-ಆಕಾಡುಕಿಚ್ಚನ್ನು, ಪ್ರಸಮೀಹ್ಯ-ನೋಡಿ,
ಭೀತಾಃ-ಹೆದರಿವವರಾಗಿ, ನಬಲಂ-ಬಲರಾಮನಿಂದಸಹಿತನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಮೃತ್ಯುಭಯಾದಿ ತಾಃ-ಮರಣಭಯದಿಂದ

ಜಾರೂದ್ವಲ್ಲಿ ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಕೂಗುತ್ತಿರುವ ತಮ್ಮಗೋ
ಸಮೂಹವಂ ಪಡೆಯಲಾರದೆ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದಬಹಳ
ಬಳಿದವರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಬಾರದೆಯಿ
ದ್ದರು ||೫|| ಕೃಷ್ಣನು ಉದ್ದವಾದ ಮರವನ್ನೇರಿ,
ಮೇಘ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ತನ್ನ
ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ, ಗೋವುಗಳನ್ನು ಅ
ವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆದನು. || ೬ || ಆಭ
ಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಮೇಘಭೃಷ್ಣಿಯಂತೆ ಗಂ
ಭೀರ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಗೋವುಗಳು

ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳ ಕಬ್ಬಮಕೇಳಿ ಸಂತೋಷವಟ್ಟು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಗೆಯ್ಯವು. || ೭ || ಅಮೇಲೆ ಗೋವಾಲಕರ
ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ, ವಾಯುವಿನಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾರಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ, ಉರಿಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾವ
ರಜಂಗಮವಾಣಿಗಳಂ ದಹಿಸುತ್ತಿರುವ, ಮಹತ್ತಾದ, ಕಾಡುಕಿಚ್ಚು ಅಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅವಿಭವಿಸಿತು ||೮|| ಆಗ
ಗೋವುಗಳೆಂಕೂಡಿರುವ ಗೋವಾಲಕರು ಸುತ್ತಲೂವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ವನಾಗ್ನಿಯಂ ಕಂಡು ಬಹಳ

ಮುಸಾಭಾಂತಿನಗ್ರಹಾಃ | ಯಥಾಪಾಪನಪಾಪಂಜಾನಪಿವೇದಾಃಕಲಾಯುಗೇ |೪| ಶ್ರುತ್ಯಾಪರ್ಜನಸ್ಯನಿ
ದಂಮಾಣೂ ಕಾವ್ಯಸೃಜಗಿರಃ|ತೋಷ್ಣೀಂಶಯಾನಾಃಪ್ರಾಗ್ವ್ಯದ್ವ್ಯಾಹೃಣಾನಿಯಮಾತ್ಮಯಃ|೫| ಅಸ
ನ್ಮತ್ಪ್ರಥಮಾಹಿಸ್ಯೇಹ್ರದ್ರನದ್ಯೋನುಕುಪ್ಯತೀತಿ* ಪುಂಸೋಯಥಾಸ್ವತಂತ್ರಸ್ಯಗೃಹೇದ್ರವಿಣಸಂಪದಃ|೧೦|
ಹರಿತಾಹರಿಭಿಶ್ಯಪೈವರಿಂದ್ರಗೋಪ್ಯಶ್ಚಲೋಹಿತಾ | ಉಚ್ಚಿಲೀಂಧ್ರಕೃತಚ್ಚಾಪ್ಯಾನ್ಯಾಣಾಂಶ್ರೀರಿವಭೂರ

ಪಾಪೇನ-ವಸ್ತುತ್ಯದಿಂದ, ಪಾಪಂಜಾನ-ನಾಸ್ತಿಕರಾದವರು, ಯಥಾ-ಪೇಗೇ, ಭಾಂತಿ-ಪ್ರಕಾಶಿಸುವರೋ, ವೇದಾಃ-ವೇದಗಳು,
ಯಥಾ-ಹೇಗೇ. ಸಹಿ-ಇಲ್ಲವೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನಿಶಾಮುಖೇಷು-ರಾತ್ರಿಯಲರಂಭದಲ್ಲಿ, ಖಡ್ಯೋತಾಃ-ಮಿಣುಕುಹುಳಗಳು, ತಮಸಾ-
ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ, ಭಾಂತಿ-ಬೆಳಗುವವು, ಗ್ರಹಾಃ-ಸೂರ್ಯಾದಿಗಳೋ, ನ-ಬೆಳಗುವುದಿಲ್ಲವು||೪||ಪ್ರಾಕ್-ಮುಂಚೆ, ತೋಷ್ಣೀಂ-ಸು
ಮ್ಮನೆ, ಕಯಾನಾಃ-ಮಲಗಿದ್ದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ-ವಿವ್ರರು, ನಿಯಮಾತ್ಮಯೇ-ನಿಯಮ-ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನ್ಮುಖನದ, ಅತ್ಯಯೇ-ಕೊನೆ
ಯಲ್ಲಿ, ಯದ್ವತೇ-ಹೇಗೋ, ತದ್ವತೇ-ಹಾಗೆ, ಮಂಡೂಕಾಃ-ಕಪ್ಪಿಗಳು, ಪರ್ಜನಸ್ಯನಿ-ನಿವರಣ-ಗುಡುಗನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಗಿರಃ ಮಾ
ತುಗಳನ್ನು, ವ್ಯಸೃಜ-ಹೊರಡಿಸಿದವು ||೫|| ಸ್ವತಂತ್ರಸ್ಯ-ತಡೆಯಿಲ್ಲದವನಾದ, ಪುಂಸಿ-ಪುರುಷನ-ಗೇಹೇ-ಮನೆಬಲ್ಲಿ, ದ್ರವಿಣ
ಸಂಪದಃ-ಧನಸಂಪತ್ತುಗಳು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅನುಕುಪ್ಯತೀತಿ-ಒಣುಗುತಲಿದ್ದು, ಹ್ರದ್ರನದ್ಯೋ-ಸಂಜಹೋಳಿಗಳು, ಉತ್ಪ
ಧಮಾಹಿಸ್ಯೇ-ಉತ್ಪದ-ದಾರಿಯನ್ನು ವಿವಾರಿ, ವಾಹಿಸ್ಯೇ-ನಿರುಹರಿಯುತ್ತಿರುವವು, ಅಸೃ-ಅದವು||೧೦||ಹರಿಭಿಃ-ಕಪ್ಪಾದ, ಕಪೈಃ-ಎಳೆಹು
ಲ್ಲಗಳಿಂದ, ಹರಿತ-ಹನುರಾಗಿಯೂ, ಇಂದ್ರಗೋಪ್ಯಃ-ಭರಣಿಹುಳಗಳಿಂದ, ಲೋಹಿತಾಃ-ಕಂಪಾಗಿಯೂ, ಉಚ್ಚಿಲೀಂಧ್ರಕೃತಚ್ಚಾಪ್ಯಾ
ಯಾ-ಉತ-ತಲೆಯಲ್ಲಿಕೊಂಡಿರುವ, ಶಿಲೀಂಧ್ರ-ಭತ್ತಾಕಾರವಾದಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ, ಕೃತಚ್ಚಾಪ್ಯಾ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟನಳುಳ್ಳದ್ದಾದ್ದರಿಂದ,

ಯಿಂದೆ ಕಲಿಯಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾಪದಿಂದ ವೇದೋಕ್ತಕರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಪಾಪಂಜರು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವರೇ ಹೊರತು ವೇದಗಳುಪ್ರ
ಕಾಶಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರದೋಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಮಿಂಚುಹುಳಗಳೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದವಲ್ಲದೆ ಚಂ
ದ್ರಾದಿಗ್ರಹಳು ಪ್ರಕಾಶಿಸಲಿಲ್ಲವು [ಸಮಯವಿಳೇಷದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪರಿಗೂ ಪಾಬಲಬರುವುದುಂಟು ದೊಡ್ಡವರ ಕತ್ತಿ
ನಡೆಸುವೇ ಇರುವುದೂ ಉಂಟು ಕ್ರಿಯಾಬಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಾಲಬಲವೆಚ್ಚಾದ್ದೆಂದು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ] ||೪||ಮತ್ತ
ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಶಿವರು ನಿತ್ಯಕರ್ಮವಾದವೇಲೆ ಅರ್ಚಾರ್ಥನಮುಖದಿಂದ ವೇದವಂ ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ದು ಅನಂತ
ರದಲ್ಲಿ ಅವೇದವಂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವರೋ, ಅರೀತಿಯಿಂದ ಮೊದಲು ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗಿರುವ ಕಪ್ಪಿಗಳು
ವರ್ಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇಘಧ್ವನಿಯಂಕೇಳಿ ಸಂಗಡಲೇತಾವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದವಾದವು. [ಯೋಗ್ಯರಾದವರು
ಗುರುಮುಖದಿಂದ ನಿಯಮವಾಗಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನವಂ ಮಾಡ ಬೇಕೆನುತಲೂ ಬಳಿಕ ಅರ್ಥವಿಚಾರವಂ ಮಾಡದೆ
ಶುಷ್ಕಪಾಠಕರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರೆ ಕಪ್ಪಿಗಳ ಹಾಗಿರುವಂತಲೂ ಸೂಚಿಸಿದಂತಾಗುವುದು.] ||೫|| ಮತ್ತೆ ಇಂದ್ರಿ
ಯಗಳಿಗೆ ಅಧೀನನಾದ ಪುರುಷನ ದೇಹಧನಾದಿಸಂಪತ್ತುಗಳು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ದುರ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿ
ಸಿದವಾಗಿ ಕೂಡಲೆ ಹ್ರಯವನೆಯ್ದುವುಳೋ, ಅರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹ್ರಾದ್ರನದಿಗಳು ವೃದ್ಧಿಯನೆಯ್ದಿ
ತಿಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವಸಿಸಿದವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಹೋತಾಗುತಲೂ ಕ್ಷೀಣಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿವೆ [ತನಗುಟ್ಟ ಅಲ್ಪಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ
ಹೆಮ್ಮೆಗೊಂಡು ಮೊತ್ಸವರೊಡನೆ ಸರಿಯಾಗಿಪ್ರವರ್ತಿಸತೊಡಗಿದ ನೀಚನು ಬೇಗನೇ ಕ್ಷೀಣಿಸಿಹೋಗುವನೆಂದು ಸೂಚಿ
ಸಿದಂತಾದುದು.] ||೧೦|| ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀಲವರ್ಣಗಳಾದ ಎಳೆಹುಲ್ಲಗಳಿಂದ ಕಪ್ಪಾಗಿಯೂ ಮತ್ತೊಂದು
ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಗೋಪಗಳೆಂಬ ಭರಣಿಹುಳಗಳಿಂದ ಕಂಪಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಾಕೃತಿಯಾಗಿರುವ ಅಣಬೆಗಳಿಂದ
ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ನೆರಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಭೂಮಿಯು ಅರಸುಗಳ ಸೇನಾಸಂಪತ್ತಿನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದಾದುದು.]
ಶಿಲೀಂಧ್ರ ಅಣಬೆ, ಎಂದರೆ ಭತ್ತಾಕಾರವಾಗಿರುವ ಪುಷ್ಪ- ಇದು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರವಾಗುವುದು- ಜಾಲಾರೀ

ಭೂತೇ||೧೧|| ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿಸಸ್ಯಸಂಪದ್ಭಿಃಕರ್ಷಕಾಣಾಂಮುಂದಂದದುಃ | ಮಾನಿನಾಮನುತಃ ಪಂಚದೈವಾಧೀನ
ಮಜಾನತಃ||೧೨|| ಜಲಸ್ಥಲೌಕಸಸ್ಯಸ್ಯಸವವಾರಿನಿವೇವಯಾ | ಅಬಿಭ್ರೃತರಚಿರಂರೂಪಂಯಥಾಹರಿಸಿವೇ
ಮಯಾ||೧೩|| ಸರಿದ್ಭಿಸ್ಸಂಗತಸ್ಸಿಂಧುಶ್ಚಕ್ಷೋಭಶ್ವನನೋರ್ಮಿಮಾ | ಅಪಸ್ವಯೋಗಿನಸ್ತ್ವಿತ್ತಂಕಾಮಾಕ್ತಂ
ಗುಣಯುಗ್ಯಧಾ||೧೪|| ಗಿರಯೇವರ್ವಧಾರಾಭಿರ್ವನ್ಯಮಾನಾನನಿವ್ಯಥಾ||ಅ*ಭಿಭೂಯಮಾನಾವ್ಯಗನ್ಯೈರೈ

ಜಿಳುಪಾಗಿಯೂತರುವ, ಭೂತಿ-ನಿಲವು. ಸ್ವಾಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರ, ಶ್ರೀರಿವ-ಹಲವುಬಂಜವಕಾಂತಿಯಹಾಗೆ, ಅಭೂತೇ-ಅಯಿತು||೧೧||
ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ-ಹೊಲಗದ್ದೆ ಕೃತೋಂಟಗಳು, ಸಸ್ಯಸಂಪದ್ಭಿಃ-ಸಸ್ಯ-ಬೆಳೆಗಳ, ಸಂಪದ್ಭಿಃ-ಭಾಗ್ಯಗಳಿಂದ, ಕರ್ಷಕಾಣಾಂ-ಉಳುವವ
ರಿಗೆ, ಮುಂದು-ಸಂತೋಷವನ್ನು, ದೈವಾಧೀನಂ-ಬೆಳೆಯೂಅದೃಷ್ಟಾಯತ್ತವೆಂದು, ಅಜಾನತಃ-ತಿಳಿಯದೆಇರುವ, ಮಾನಿನಾಂ-
ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನವೇಫಲಕರವಾಗುವದೆಂಬರ್ಥವುಳ್ಳವರು, ಅನುತಃಪಂಚ-ಐಕ್ಯಾತ್ಮಾವವನ್ನು, ದಮಃ-ಕೊಟ್ಟವು ||೧೨|| ಸರ್ವ-
ಸಮಸ್ತರಾದ, ಜಲಸ್ಥಲೌಕಸಃ-ನೀರೂನಲವ್ರದಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿವುಳ್ಳಜಂತುಗಳು, ಸವವಾರಿನಿವೇವಯಾ-ಸವವಾರಿ-ಹೊಸನೀರಿನ,
ನಿವೇವಯಾ-ಬಳಿಕೆಯಿಂದ, ಹರಿನಿವೇವಮಯಧಾ-ವಿಷ್ಣುವಿನಸೇವೆಯಿಂದಹೇಗೋಹಾಗೆ, ರುಚಿರಂ-ಮನೋಹರವಾದ, ರೂಪಂ-
ಚಲಿಸಿಕೆಯನ್ನು, ಅಭಿಭ್ರೃತ-ಮುಂದಿರುವ ||೧೩|| ಕಾಮಾಕ್ತಂ-ಕಾಮವಾಸನೆಯಿಂದಕೂಡಿದ, ಗುಣಯುಕ್-ವಿಷಯಗಳಿಂದಕೂಡಿದ, ಅಪ
ಸ್ವಯೋಗಿನಃ-ಪಶ್ಚವಾಗದಯೋಗವುಳ್ಳಪುರುಷನ, ಚಿತ್ತಂಯಥಾ-ಮನಸ್ಸುಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಶ್ವನಸೋರ್ಮಿಮಾ-ಶ್ವನನ-
ಗಾಳಿಯಿಂದ, ಉರ್ಮಿಮಾ-ಅಲೆಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ಸರಿದ್ಭಿಃ-ಹೊಳೆಗಳೊಡನೆ, ಸಂಗತಃ-ಸೇರಿದ್ದಾಗಿಯೂಇರುವ, ಸಿಂಧುಃ-
ಸಮುದ್ರವು, ಚಕ್ಷೋಭ-ಕದಡಿ ||೧೪|| ವ್ಯಸಸ್ಯಃ-ಮುಖಗಳಿಂದ, ಅಭಿಭೂಯಮಾನಾಅಪಿ-ತೀರಸ್ಥನಲ್ಲದಂತಿರುವರಾದರೂ,
ಅಧೋಕ್ಷಜತನಃ-ಅಧೋಕ್ಷಜ-ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ, ಜೇತನಃ-ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ವರ್ಗಧಾರಾಭಿ-

ಹುವ್ಯನ ಗೊಂಚಲೆಂದು ಕೆಲವೆನ್ನುವರು ||೧೧|| ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ವಿಜ್ಞೇದವಿಲ್ಲವೆ ವೃಷ್ಟಿಯುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಹೊ
ಲಗದ್ದೆಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೊಳು ಎಕಾರಿಸುವ ಪ್ರೇಮಗಳು ತಮ್ಮವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೃಷಿಜೀವಿಗಳಾದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ
ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವನುಂಟುಮಾಡಿದವೋ ಅರೀತಿಯಿಂದ ವೃಷ್ಟಿಗವಿಜ್ಞೇದವುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಆಪೈರುಗಳು ವಣಗು
ತಲಿರುವವಾಗಿ, 'ಸರ್ವವೂದೈವಾಧೀನ'ವೆಂಬರ್ಥವನ್ನು ಅರಿಯದೆತರುವ ಧನವಂತರಿಗೆ ಸತ್ಕಾತ್ಮಪವನುಂಟುಮಾಡಿ
ದವು. [ಮಳೆಬಂದು ಬೆಳೆಯಾದರೆ ಹಿಗ್ಗುವುದು, ಮಳೆಬಾರದೆ ಬೆಳೆಯೇಣಿದರೆ ತಗ್ಗುವುದು, ಸಹ-ಪುರುಷಪ್ರ
ಯತ್ನವೇ ಮುಖ್ಯನೆಂದಿತಿರುವ ಲೋಕದಸ್ಯಭಾವವಾಗಿವೆ. ಸರ್ವವೂದೈವಾಧೀನವೆಂದಿತಿರುವರು ಇಂತಾ ಹರ್ಷವಿ
ವಾದಂಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವವು.] ||೧೨|| ಮತ್ತು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರವ
ರ್ತಿಸಿರುವ ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಹರಿಪೂಜೆಯೇ ಪರಮಾರ್ಥರೂಪವೂ ಪರಮಸುಖರೂಪವೂ ಆದುದರಿಂದ ಆಗಲೆ ಮ
ನೋಹರವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯುವರೋ, ಅರೀತಿಯಿಂದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ಯ ಪಾಣಿಗಳೆಲ್ಲವೂ
ಹೊಸಹೊಸನೀರಂಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಮನೋಹರವಾದರೂಪವಂ ಧರಿಸಿದವಾದವು. [ಮಳೆಯಿಂದ ಪಾಣಿಗಳಿಗೆ
ತ್ವೃಷ್ಟ್ಯುಲ್ಲಾಸಾದಿಗಳುಂಟಾಗುವಂತೆ ಹರಿಸೇವೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ತ್ವೃಷ್ಟ್ಯುಲ್ಲಾಸತೇಜಸ್ಸುಗಳುಂಟಾಗುವವೆಂದು
ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ||೧೩|| ಮತ್ತು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯಂಪಡೆಯದೆ ಇರುವಪುರುಷನ ಕಾಮವಾಸನಾಯುಕ್ತ
ವಾದಚಿತ್ತವು ಗುಣವಿಕಾರವಿಷಯಂಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದೋಭಗೊಳ್ಳುವುದೋ ಅಪರೀತಿಯಿಂದ ನದಿಗಳೊಡಗೂಡಿರುವ
ಸಮುದ್ರವು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಅಲೆಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಹೋಭವನೆಯ್ಪಿತು. ಮನಸ್ಸು ಸಮುದ್ರದಂತಿರುವುದು. ಗುಣವಿಷ
ಯಗಳು ಹೊಳೆಗಳಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿಬಂದುಸೇರುವವು ಕಾಮ ವಾಸನೆಯು ಗಾಳಿಯಂತೆ ಬಂದು ಅಲೆಗಳಂತಿರುವ ಬಯ
ಕೆಗಳನ್ನೆಸಗುವವನನ್ನು ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಹೊಬ್ಬವಾಗುವುದೆಂಬರ್ಥವು ಉಪಮಾಲಂಕಾರದಂತೆ ಸೂಚಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟಿದೆ. ಹೊಳೆಗಳು ತುಂಬಿ ಹರಿದು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದವೆಂಬುವುದು ವರ್ಷಾಕಾಲದವರ್ಣ
ನವು. ||೧೪|| ಮತ್ತು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತವಾದಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಮಹಾತ್ಮರು ವ್ಯಸನಗಳಿಂದ

ಧಾಧೋಕ್ಷಜಚೇತಸಃ ||೧೫||ಮಾರ್ಗಾಬಭೂವುಸ್ಸುಂದಿಗ್ಧಸ್ತೃಣೈಶ್ಚೈನ್ನಾಅಸಂಸ್ಕೃತಾಃ, ನಾಭ್ಯಸ್ಯಮಾ
ನಾಶ್ಚು)ತಯೋದ್ವಿಷ್ಟಿಃಕಾಲತತಾಽವ ೧೬||ಲೋಕಬಂಧುಮಮೇಘಮುವಿದ್ಯೋತ್ಕಲಸೌಹೃದಾಃ||ಸ್ಥೈರ್ಯಂ
ನಚಕ್ರಾಕಾಮಿನ್ಯಾಪುರುಷೇಷುಗುಣಿಸ್ಸಿವ|| ಧನುರ್ವಿಯಂತಿಮಾಹಂದ್ರಾನಿರ್ಗುಣಂಚಗುಣಿಸ್ಯಭಾತಿ| ವ್ಯ

ಮಳೆಯಪರಂಪರೆಗಳಿಂದ, ಹಸ್ಯಮಾನಾಅಪಿ-ರವೃಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವುದರೂ, ಗಿರಯಃ-ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಸವಿವ್ಯಧು-ವ್ಯಥಿಸಲಿಲ್ಲವು||೧೫||
ತೃಣೈಃ-ಹುಲ್ಲುಗಳಿಂದ, ಛನ್ನಾಃ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿಯೂ, ಅಸಂಸ್ಕೃತಾಃ-ಸರಿಮಾಡಲ್ಪಡದೇಇರುವವೂಆವ, ಮಾರ್ಗಾಃ-ದಾರಿ
ಗಳು, ದ್ವಿಷ್ಟಿಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ, ನಾಭ್ಯಸ್ಯಮಾನಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿಕಲಿಯಲ್ಪಡದೇಇರುವ, ಕಾಲತತಾಃ-ಕೆಲವುಕಾಲಕಳಿದದ್ದರಿಂದಮ
ರೆತುಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವಾದ, ಶ್ರುತಯಾಽವ-ವೇದಗಳಂತೆ, ಸುಂದಿಗ್ಧಾಃ-ಅದೋಅದೋಎಂಬಸಂಶಯಕ್ಕೆವಿಷಯವಾದವುಗಳು, ಬಭೂವುಃ-
ಆದವು ||೧೬||ಚಲಸೌಹೃದಾಃ-ಚಂಚಲವಾದಸ್ನೇಹವುಳ್ಳ, ಕಾಮಿನ್ಯಾಃ-ಕಾಮವುಳ್ಳಹೆಂಗಳು, ಗುಣಿಸು-ಗುಣವಂತರಾದ, ಪುರುಷೇಷು
ಽವ-ಗಂಡುನರಶ್ಚೇಗೋಹಾಗೆ, ವಿವ್ಯತಾಃ-ಮಿಂಚುಗಳು, ಲೋಕಬಂಧುಃ-ಲೋಕಕ್ಕೆಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ, ಮೇಘಃ-ಮೋಡಗ
ಳು, ಸ್ಥೈರ್ಯಂ-ಚಲಿಸದಿರುವಿಕೆಯನ್ನು, ನಚಕ್ರಾಃ-ಮಾಡಲಿಲ್ಲವು||೧೭||ನಿರ್ಗುಣಂ-ವಿದೆಯಿಲ್ಲದ, ಮಾಹೇಂದ್ರಂ-ಇಂದ್ರ-ಸಂಬಂಧ
ವಾದ, ಧನುಃ-ಬಿಲ್ಲು, ಗುಣಿನಿ-ಇಬ್ಬಗುಣವುಳ್ಳ, ವಿಯಂತಿ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಅಗುಣವಾಃ-ಗುಣಗಳಿಲ್ಲವನ್ನಲ್ಲದ, ಪುರುಷಃ-ಆತ್ಮನು, ಗುಣ

ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ವ್ಯಥೆಪಡುವರಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದೇರಿತಿಯಿಂದ ವರ್ಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಗಳು ವರ್ಷಾಧಾ
ರೆಗಳಿಂದ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಚಲಿಸಿದವಾಗಲಿಲ್ಲವು. [ವರ್ಷತಮ್ರಮಳೆಯಂತೆಕ್ಕಿಸದಂತೆ ಭಗವದ್ಭಕ್ತ
ನುವೈವರ್ಯಸ್ತಭರನಾದುದರಿಂದ ವ್ಯಸನಘಾತವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಇರುವನೆಂಬುದು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.]||೧೫||ಮತ್ತು
ಯಾವೇರಿತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಹೇಳಲ್ಪಡದೆಯಿರುವ ವೇದಗಳು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಲ್ಪ
ಟ್ಟಂತಾವಾಗಿ ಸುದೇಹಕ್ಕೆವಿಷಯಗಣಗುವವೋ, ಅದೇರಿತಿಯಾಗಿ ವರ್ಷಾಕಾಲದೊಳಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸ
ಲ್ಪಡದೇ ಇರುವವಾರ್ಗಗಳು ತೃಣಗಳಿಂದಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ 'ಇದುಮಾರ್ಗವೋ? ಅದುಮಾರ್ಗವೋ? ಎಂಬ
ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ವಿಷಯಗಳಾದವು. [ವೇದಾಭ್ಯಾಸವಂ ಮಾಡಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವೈದಿಕ ಶಬ್ದ ಸರಣಿಯು ಪ್ರಕಾಶ
ವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಯಜ್ಞಾದಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಅವೃತ್ತಿಮಾಡದೆ ಬೆಟ್ಟರೆ ಕೆಲವುಕಾಲದವೇಲೆ ಮರವು
ತಟ್ಟಿ ಶಬ್ದ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವುಂಟಾಗುತ್ತೆ. ಅಭ್ಯಾಸಬದ್ಧವೇದವು ದಾರಿಯಂತಿರುವುದು ಅದರಲ್ಲಿ ಅನಭ್ಯಾಸ
ದಶೆಯೆಂಬಮಳೆಗಾಲದೊಳಗೆ ಹುಲ್ಲುಬೆಳೆದಂತೆ ವಿಸ್ಮೃತಿಯೆಂಟಾಗಿ ಸಂದೇಹ ಕೊಳೆಸುಪಡಿಸುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ
ವೇದವನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂಬರ್ಥವು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.]||೧೬|| ಮತ್ತು ಯಾವ ವ್ಯಥೆ
ಚಾರಿಣಿಯರಾದಸ್ತ್ರೀಯರು ಚಂಚಲವಾದಸ್ನೇಹವುಳ್ಳವರಾದುದರಿಂದ ಗುಣವಂತರಾದ ಪುರುಷರಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ
ಸ್ಥಿರಭಾವವನೆಯ್ದೆನೆ ಇರುವಂತೆ ಪ್ರಸಂಚಕ್ಕೆನೆಂಟರಾಗಿರುವ ಮೇಘಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಂಚುಗಳು ಚಪಲಗಳಾದುದರಿಂದ
ಸ್ಥಿರಭಾವವನೆಯ್ದಿಲ್ಲವು. [ಪುರುಷರು ಎಷ್ಟುಬಗೆಯಿಂದ ಪೋಷಕರಾಗಿ ಗುಣವಂತರಾದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಆತಿ
ಕಾಮವುಳ್ಳಹೆಂಗಳು ಚಪಲೆಯರಾದುದರಿಂದ ಸ್ಥಿರಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ಪತಿವ್ರ
ತೆಯರಾದವರು ಚಾಪಲ್ಯವಂತೊರೆದು ತಮ್ಮಪತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಭಾವವನೆಯ್ದುವರೆಂಬರ್ಥವು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟಂತಾಗುವುದು. ಮೇಘವು ಪುರುಷನಂತೆಯೂ ಮಿಂಚುಕಾಮಿನಿಯಂತೆಯೂ ಹೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.]||೧೭||
ಮತ್ತು ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಗುಣನಾದ ಆತ್ಮನು ಹೇಗೆಪ್ರಕಾಶಿಸುವನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಘ
ಗರ್ಜನವೆಂಬ ಶಬ್ದಗುಣದೊಡನೆಯುಕ್ತವಾದ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಧನುಸ್ಸುಗುಣಶಬ್ದಾರ್ಥವಾದ ಹೆದೆಯಿಲ್ಲದಿ
ದ್ದರೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು. [ಶಬ್ದಗುಣಕ್ಕೂ, ಇದರ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ಆಕಾಶಕ್ಕೂ, ಎಷ್ಟರಸಂಬಂಧವೋ ಮಾಯಾ
ಗುಣಗಳಿಗೂ ಛತ್ವನಿಗೂ ಆಪ್ತಸಂಬಂಧವೆಂಬುವುದರಿಂದ ಆಕಾಶವು ನಿರ್ವಿಪ್ರವಾದಂತ ಆತ್ಮನು ನಿರಂಜನನಾಗಿರು

ಕೈಗುಣಿವೈತಿಕರೆಗುಣಮಾ ಪುರುಷೋಯಧಾ||೧೪|| ನರರಾಜೊಡುವಳ್ಳನ್ನಾ ಸ್ವಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ರಂಜಿತೈಃ
 ನೈಃ | ಅಹಂಮತ್ಯಾಭಾಸಿತಯಾಸ್ವಭಾಸಾ ಪುರುಷೋಯಧಾ||೧೫|| ಮೆಘಾಗಮೋತ್ಸವಾತ್ಯಾಪ್ರತ್ಯನಂ
 ದಃ ಶಿಖಂಡಿನಃ | ಗೃಹಪುತಪ್ತಾನಿರ್ದಿಷ್ಟಾ ಯಧಾಚ್ಯುತಜನಾಗಮೆ||೧೬|| ಪೀತ್ವಾಪುಷಾ ದವಾಪದ್ವಿರಾಗತ
 ನಾನಾತ್ಮಮೂರ್ತಯಃ | ಕ್ಷುತಿಕ್ಷಾಮಾಸ್ತಪಸಾಶಾತ್ರಾಯಧಾಕಾಮಾನುಸೇವಯಾ ||೧೭|| ಸರಸ್ವತಾಂ

ವೈತಿಕರೆ-ಗುಣಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ, ವೈಕ್ಯೇ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅಭಾತೆ-ಬೆಳಗಿತು||೧೪|| ಸ್ವಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ
 ರಂಜಿತೈಃ-ಸ್ವ-ತನ್ನ ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ-ಬೆಳಗಿದಿಂಗಳಿಂದ, ರಂಜಿತೈಃ-ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಫುಸ್ಕೇ-ಮೇಘಗಳಿಂದ, ಛನ್ನಃ-ಮುಚ್ಚ
 ಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಉಡುಪಃ-ನಕ್ಷತ್ರಪತಿಯಾದಚಂದ್ರನು, ಸ್ವಭಾಸಾ-ತನ್ನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ, ಭಾಸಿತಯಾ-ತೋರುವಂತಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ
 ಅಹಂಮತ್ಯಾ-ಅಹಂಕಾರದಿಂದ, ಅಧವಾಜೇತವೇನಾಶಿಂಜಅಧ್ಯಾನದಿಂದ, ಛನ್ನಃ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳವನಾದ, ಪುರುಷಃ-
 ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೊಡೆಯನಾದಆತ್ಮನು, ಯಧಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನರರಾಜ-ಬೆಳಗಿಲ್ಲವು ||೧೫|| ಗೃಹೇಮ-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ,
 ತಪ್ತಾಃ-ತಾಪತ್ರಯವುಂಟಾಗಿರುವ, ನಿರ್ವಿಣ್ಣಾಃ-ನಿರಕ್ರರಾಹಜನಗಳು, ಅಚ್ಯುತಜನಾಗಮೇ-ಸತಿ-ಅಚ್ಯುತಜನ-ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ,
 ಲಗಮೇ-ಸತಿ-ಬರುವಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರಲು, ಯಧಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಮೇಘಾಗಮೋತ್ಸವಾಃ-ಮೇಘಾಗಮ-ಮೇಘಗಳಬರುವು
 ದಿಂದ, ಉತ್ಸವಾಃ-ಹಬ್ಬವುಳ್ಳವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಹೃಷ್ಯಾಃ-ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವಾದ, ಶಿಖಂಡಿನಃ-ನವಿಲುಗಳು, ಪ್ರತ್ಯನಂದಾ ಮೇ
 ಘಗಳೆವೆವರಿಗೆಸಂತೋಷಿಸಿದವು ||೧೬|| ಕ್ಷುತಿಕ್ಷಾಮಾಃ-ಕ್ಷುತಿ-ಹಸಿವಿನಿಂದ, ಕ್ಷಾಮಾಃ-ಬಡವರಾಗಿಯೂ, ತಪಸಾ-ಆಶೋಚನೆ
 ಯಿಂದ, ಕ್ರಾಂತಾಃ-ಬಳಿದವರಾಗಿಯೂ ಇರುವಪುರುಷರು, ಕಾಮಾನುಸೇವಯಾ-ಕಾಮ-ಬೇಕಾದವದಾರ್ಥಗಳ, ಅನುಸೇವಯಾ-
 ಬಳಿಕೆಯಿಂದ, ಯಧಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಪಾದಪಾಃ-ಮರಿಗಳೆ, ಪದ್ಮಿಃ-ಬೇರುಗಳಿಂದ, ಅಪಃ-ನೀರನ್ನು, ಪೀತ್ವಾ-
 ಕುಡಿದು, ನಾನಾತ್ಮಮೂರ್ತಯಃ-ನಾನಾತ್ಮ-ಕಲವುಬಗೆಯಾದ, ಮೂರ್ತಯಃ-ರೂಪಗಳೆಳ್ಳವು, ಆರ್ತ-ಆದವು ||೧೭|| ಅಂಗ-
 ಆಯಾ, ಅಕಾಂತಕೃತ್ಯೇಷು-ಅಕಾಂತ-ಕೂರಗಳಾದ, ಕೃತ್ಯೇಷು-ಕೆಲಸಗಳುಳ್ಳ, ಗೃಹೇಷು-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ, ದುರಾಶ
 ಯಾಃ-ದುಷ್ಟವಾದಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ, ಗ್ರಾಮಾಇವ-ಪಾಮರಜನಗಳಹಾಗೆ, ಅಕಾಂತರೋಧನ್ಯ-ಅಕಾಂತ-ಕೆನರೂಮುಳ್ಳ ಅಣಗ
 ದೇಇರವ, ರೋಧನ್ಯ-ತಡೆಗಳುಳ್ಳ, ಸರಸ್ವಪಿ-ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ, ಸರಸಾಃ-ಕೊಳವೆತ್ತಿಗಳಾದ ಚಕ್ರವಾಕಾದಿಗಳು, ನ್ಯೂ

ವನೆಂದು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.] ||೧೪|| ಮತ್ತು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಆತ್ಮನು ತನ್ನ ಚೈತನ್ಯದಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ಪ
 ಟ್ಟ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ತಾನುಮರೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದೇರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ಷಾಕಾಲ
 ದೊಳು ಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಬೆಳಕಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಾಶಗೆಯ್ದಲ್ಪಟ್ಟ ಮೋಡಗಳಿಂದ ತಾನೇ ಮರೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ
 ಪ್ರಕಾಶಿಸಿಲ್ಲವು. ||೧೫|| ಮತ್ತು ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಿಗಳಾಗಿ ದುಃಖಾದಿಗಳಿಂದ ಸಂತಪ್ತರಾ
 ದುದರಿಂದ ಬೇಸರಿಕೆಯುಳ್ಳಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ಬಂದಾಗ ಅವರದರ್ಶನದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ
 ಸಂತೋಷಪಡುವರೋ, ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ ನವಿಲುಗಳು ಮೇಘಗಳು ಬಂದುದರಿಂದ ಉತ್ಸವವುಳ್ಳವಾದುದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ
 ಸಂತೋಷಪಟ್ಟವು. [ನವಿಲುಗಳು ತಮಗೆ ವಿಶೇಷೋಪಕಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಲೋಕೋಪಕಾರಿಗಳಾದ ಮೇಘಗಳು
 ಬಂದಾಗ ಸಂತೋಷಿಸುವಂತೆ ಸಂಸಾರದುಃಖಗಳಾದ ಗೃಹಸ್ಥರು ತಮ್ಮಗೃಹಕ್ಕೆ ಭಾಗವತರು ದಯಮಾಡಿದಕೆ
 ಸಂತೋಷಿಸುವಂತೆಬರುವುದರಿಂದ ಗುಣಗ್ರಹಣವು ಮುಖ್ಯವೇ ಹೊರತು ಸ್ವಾರ್ಥೋಪಕಾರತೆಯು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು
 ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತಾ ಕಯತೋರುವುದು.] ||೧೬|| ಮತ್ತು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಳಲಿರುವ ಪುರುಷರು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳಂ
 ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ವೃದ್ಧಿಯ ನೆಯ್ದುವರಾಗುವಂತೆ ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲದಿಂದ ಶ್ರೇಣಿಗಳಾದ ವೃಕ್ಷಗಳು ವರ್ಷಾಕಾಲ
 ದಲ್ಲಿ ಪಾತಿಗಳಿಂದ ನೀರಂಜಿತವೆಂದು ಅನೇಕಶಾಖಾರೂಪಗಳಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಯನೆಯ್ದಿರುವ ದೇಹಗಳುಳ್ಳವಾದವು]
 ತಪಮಗಯ್ದಷ್ಟೂ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಬಿಬಿಲಿನಿಂದೊಣಗಿದಷ್ಟೂ ಮಳೆಬರುವುದು. ||೧೭|| ಮತ್ತು
 ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ರಾಗಾದಿಯುಕ್ತವಾದ ಅಂತಃಕರಣವುಳ್ಳ ಪ್ರಾಕೃತ ಜನರು ಭಯಂಕರಗಳಾದ ವ್ಯಾಪಾರಂಗೆ

ತರೋಽಸುನ್ಯೂಷುರುಗಾಪಿರಸಾಃ | ಗೃಹೈವ್ಯಾಕಾಂತಕೃತ್ಯಮಗ್ರಾಮ್ಯಾಽವದುರಾಕಯಾಃ ||೧೧|| ಜ
ಲೌಘಿರ್ಭಿರಭಿದ್ಯುತನತಪೋವರ್ಷತೀಶ್ವರೇ | ಪಾಪಂಢಿನಾಮಸದ್ವ್ಯಾಭ್ಯರ್ಥದಮಾರ್ಗಃ ಕಲೌಯಥಾ ||೧೨||
ವ್ಯಮುಂಚನ್ಯಾಯಾಭಿರ್ನಾನ್ಯಾ ಭೂತೈರ್ಭೂಭ್ಯಮೃತುಃ ಸಾಃ | ಯಥಾಶಿಷ್ಣೋವಿಶ್ವತಯಾಃ ಕಾಲಕಾಲದ್ವಿ
ಜೀರಿತಾಃ ||೧೪|| ಏವಂವನಂತವ್ಯಪಿವೃಂಪಕೃವಿಜೂರಜಂಬುಮತ್ | ಗೋಗೋಪಾಲೈರ್ವೃತೋರಂತುಂಸ
ಬಲಃ ಪ್ರಾವಿಕದ್ಧರಿಃ ||೧೫|| ಧನವೋಮಂದಗಾಮಿನ್ಯೋಽಘೋಭಾರೇಣಭೂಯಸಾ ಯಯಾರ್ಭಗವತಾಹೂ

ಷುಃ-ಚನ್ನಾಗಿದ್ದವು ||೧೧|| ಕಲೌ-ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಪಾಪಂಢಿನಾಂ-ನಾಸ್ತಿ ಕರೆ, ಅನದ್ವ್ಯಾಭ್ಯೇ-ದರ್ಶನವಾದಗಳಿಂದ, ವೇದಮಾರ್ಗಾಃ-
ವೇದಗಳಾದವಿಗಳು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಈಶ್ವರೇ-ಪರ್ವಸ್ತುನು, ವರ್ಷತಿಸತಿ-ಮಳೆಯುಂನುರಿಸುತ್ತಿರಲು, ಸೇತವಾಃ-
ಕಟ್ಟಿಗಳು, ಜಲೌಘಿಃ-ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ, ನಿರಭಿದ್ಯುತ-ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ||೧೨|| ಕಾಲಕಾಲೇ-ಪ್ರತಿಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ, ದ್ವಿಜೇ
ರಿತಾಃ-ದ್ವಿಜ-ಪುರೋಹಿತನುಮೊದಲಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ, ಈರಿತಾಃ-ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗುವ, ವಿಶ್ವತಯಾಃ-ವಿಟ್-ಮುನಿಗಳಿಗೆ,
ಅಧವಾ-ವೈಶ್ಯರಿಗೆ, ಪತಯಾಃ-ಒಡೆಯರಾದರಾಯರೂ, ಅಧವಾಒಡೆಯರಾದಧನಿಕರು, ಆಶಿಷಃ-ಯಾಚಕರಿಂದಬಯಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳನ್ನು,
ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ವಾಯುಭಿಃ-ಗಾಳಿಗಳಿಂದ, ನುನ್ಯಾಃ-ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಫನಾಃ-ಮೇಘಗಳು, ಭೂತೇಭ್ಯಃ-ಪ್ರಾ
ಣಿಗಳಿಗೆ, ಅಮೃತಂ-ನೀರನ್ನು, ವ್ಯಮುಂಚ-ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟವು ||೧೪|| ಗೋಗೋಪಾಲೈಃ-ಪಶುಗಳಿಂದಲೂ ಪಶುಪಾಲಕರಿಂದಲೂ,
ವೃತೇ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ನಬಲಃ-ಬಲರಾಮನಿಂಸಹಿತನಾದ, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ವರ್ಷಪ್ತಂ-ವರ್ಷನವೃಷ್ಟಿವಾ
ದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪಕ್ವಖರ್ಜುರಜಂಬುಮತ್-ಪಕ್ವ-ಪಾಗಿದ್ದ, ಖರ್ಜುರ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ, ಜಂಬುಮತ್-ನೇರಳೆಯೂಉಳ್ಳ, ತದ್ವನಂ-
ಅಕಾಡನ್ನು, ರಂತುಂ-ಕ್ರೀಡಿಸಲೋಸುಗೆ, ಪ್ರಾವಿಕತ್-ಹೊಕ್ಕನು ||೧೫|| ಭೂಯಸಾ-ದೊಡ್ಡದಾದ, ಉಘೋಭಾರೇಣ-ಉ
ಘಸ್-ಕೆಚ್ಚಲಿನ, ಭಾರೇಣ-ಹೊರೆಯಿಂದ, ಮಂದಗಾಮಿನ್ಯಃ-ಮೆಲ್ಲಗಿನಡೆಯುತ್ತಿರುವ, ಫೇನವಾಃ-ಆಕಳುಗಳು, ಭಗವತಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ,
ಅಕೂತಾಃ-ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪ್ರೀತ್ಯಾ-ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ಸ್ನುತಸ್ತನಾಃ-ಹಾಲುವನಿಯುತ್ತಿರುವವೊಲೆಗಳುಳ್ಳವಾಗಿ, ದ್ರುತಂ-

ಳುಳ್ಳವುಗಳಾದರೂ ಆಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೈಯ್ಯರೋ ಅದೇರಿತಿಯಿಂದ ಚಕ್ರವಾಕಪಕ್ಷಿಗಳು ಕೆಸರು ಮುಳ್ಳುಮೊ
ದಲಾದುದರಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಕಕ್ಕವಾದ ಡಿಗಳಿಳ್ಳವುಗಳಾದರೂ ಅಸುರಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೈಯ್ಯವು [ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ
ಕೊಳದತಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳುಕಸರುಗಳು ಕಪ್ಪುವಾಗಿದ್ದರೂ ಚಕ್ರವಾಕಪಕ್ಷಿಗಳು ಬಿಡದೆಲ್ಲಿಯೇಇರುವವು. ಹಾಗೆಯೇ
ಪಾಮರರಾದವರು ಸಂಸಾರದ ಕಪ್ಪುಗಳಂ ಸೈರಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವರಲ್ಲದೆ ವಿರಕ್ತರಾಗಿ ಹೋಗಲಾರ
ರು.] ||೧೧|| ಮತ್ತು, ಕಲಿಯುಗವುಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರಲು ಪಾಪಂಚಗಳದುರ್ವಾದಗಳಿಂದ ವೇದೋಕ್ತಗಳಾದ ಕರ್ಮಮಾರ್ಗ
ಗಳು ಶಿಥಿಲಗಳಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವಹಾಗೆ, ಪರ್ವಸ್ತುನು ವರ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲು ಜಲಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಕೆರಿಕಟ್ಟಿಮುಂತಾದವು
ಗಳು ಶಿಥಿಲಗಳಾಗಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು [ಕಲಿದಿನಗಳುಹೆಚ್ಚಿದಹಾಗೆಲ್ಲ ಪಾಪಂಚಿಗಳ ನಾಸ್ತಿ ಕೃವಾದಗಳಿಂದ ಮೈದಿಕಕರ್ಮ
ಮಾರ್ಗದ ಧರ್ಮನೇತುಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸಿಮುರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವವು.] || ಮತ್ತು ಯಾವೇರಿತಿಯಾಗಿ ಅರಸುಗಳುಉಚಿ
ತವಾದ ಆಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳಂಕೊಡು
ತ್ತಿರುವರೋ ಅದೇರಿತಿಯಾಗಿ ಮೇಘಗಳು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ವಾಯುಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಜೀವ
ನಮಂಕೊಟ್ಟವು. ||೧೪|| (ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಂದ ವರ್ಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ರೀಡೆಗಳಂ ಬಂಟಿಸುವನಂತೆನು-)
ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಹೀಗಿರಲು ಬಲರಾಮನಿಂಕೂಡಿದ ಕೃಷ್ಣನು ಗೋವುಗಳಿಂದಲೂ ಗೋಪಾಲಕರಿಂದಲೂ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವನಾಗಿ ಕ್ರೀಡಿಸಲೋಸುಗ ಹೀಗೆ ಬಹಳಮಳೆಯುಳ್ಳ, ಮತ್ತು ಹಂಣುಗಳಿಂಕೂಡಿದ ಖರ್ಜುರ ನೇರಳೆ ಮರಗಳುಳ್ಳ,
ಬೃಂದಾವನವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ||೧೫|| ಆಗ ಕೆಚ್ಚಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರದಿಂದ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗೋವು
ಗಳು ಕ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ತಮ್ಮಹೆಸರುಹೇಳಿ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮೊಲೆವಾಲಂ ನೋರಿಸುತ್ತ ಬೇಗ

ತಾದ್ರುತುಪ್ರೀತ್ಯಸ್ತುತಸ್ತನಾಃ ||೨೬|| ವನಾಕಸಃಪ್ರಮುಖಿತಾವನರಾಜೀರ್ಮಧುಚ್ಯುತಃ | ಜಲಧಾ
ರಾಗಿರೇರ್ನಾವಾನಸನ್ನಾದದ್ಯಶೇಗುಹಾಃ ||೨೭|| ಕೃಷಿಚಿದ್ವನಸ್ಸತಿಕ್ರೋಡಗುಹಾಯಾಂಚಾಭವರ್ಪತಿ | ನಿ
ರ್ದ್ಯಕೃಷಗವಾಃ ಕಿಮೇಕನ್ದಮೂಲಫಲಾಶನಃ ||೨೮|| ದಧ್ಯೋದನಮುಪಾನೀತಾಶಿಲಾಯಾಂಸುಲಿಲಾಸ್ತಿಕೆ |
ಸಮೋಜನೀಯೈರ್ಬುಭುಜಿಗೋಪೈಸ್ಸಂಕರ್ಪಣಾನ್ವಿತಃ ||೨೯|| ಕಾಡ್ವಲೋಪನವಿಶ್ಯಚರ್ಮತೋಮೀಲಿತೇಹ
ಣಾಃ | ದೃಪ್ತಾಽವೃಷಾಃವತ್ಸತರಾಃ ಗಾಶ್ವಸ್ಯೋಭರಕ್ರಮಾಃ ||೩೦|| ಪ್ರಾಪ್ತೃಶ್ರಿಯಂಚತಾಂವೀ
ಹ್ಯೈಸುರೈಭೂತಸುಖಾವಹಾಂ | ಭಗವಾಃಪೂಜಯಾಂಚಕೇಹ್ಯಾತ್ಮಕಕ್ತೃಪಬೃಹಿತಾಂ ||೩೧|| ಎ

ಬೇಗನೆ, ಯಯಃ-ಹೋವವು ||೨೬|| ವನಾಕಸಃ-ವನದಲ್ಲಿರುವವೇಡತಿಯರನ್ನು, ಪ್ರಮುಖಿತಾಃ-ಸಂತೋಷವುಂಟಾದವರನ್ನಾಗಿಯೂ
ವನರಾಜೀ-ವನಪಂತಿಗಳನ್ನು, ಮಧುಚ್ಯುತಃ-ಮಕರಂದವಂಸೋರಿಸುತ್ತಿರುವವನ್ನಾಗಿಯೂ, ಗಿರೇಃ-ಬೆಟ್ಟದಡನೆಯಿಂದ, ಜಲ
ಧಾರಾಃ-ನೀರಿಸಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನೂ, ನಾದಾಃ-ಅವುಗಳಿಸಿಲೆಗಳನ್ನೂ, ಆಸನಾಃ-ಹತ್ತಿರಲೇಇರುವ, ಗುಹಾಶ್ವ-ಗವಿಗಳನ್ನೂ, ದದ್ಯಶೇ-
ನೋಡಿದನು ||೨೭|| ಅಭಿವರ್ಪತಿಸತಿ-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಳೆಸುರಿಯುತ್ತಿರಲು, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಕೃಷಿತಃ-ಬಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ,
ವನಸ್ಪತಿಕೋಡೇ-ವನಸ್ಪತಿ-ಕೆಮ್ಮರದ, ಕೋಡೇ-ಪೊಟ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಗುಹಾಯಾಂಚ-ಗವಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ನಿರ್ವಿಶ್ಯ-ಹೊಕ್ಕಿದು,
ಕಂದಮೂಲಫಲಾಶನಸ್ಪರ್ಶ-ಕಂದ-ಗಡ್ಡೆಗಳು, ಮೂಲ-ಬೇರುಗಳು, ಫಲ-ಹಂಪುಗಳು, ಅಶನಃ-ಆಹಾರವಾದವನಾಗಿ, ರೇವೇ-ಸೀಡೆ
ಸಿದನು ||೨೮|| ಸಂಕರ್ಪಣಾನ್ವಿತಃ-ಸಂಕರ್ಪಣ-ಬಲರಾಮನೊಡನೆ, ಅನ್ವಿತಃ-ಸೇರಿದವನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಸುಲಿಲಾಂತಿಕ-ನೀರಿನಬಳಿ
ಯಲ್ಲಿ, ಶಿಲಾಯಾಂ-ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ, ಉಪಾನೀತಂ-ಹತ್ತಿರತಂದಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ದಧ್ಯೋದನಂ-ಮೊಸರನ್ನವನ್ನು, ಸಂಭೋಜನೀಯಃ-
ಉಣತಕ್ಕವರಾದ, ಗೋಪೈಸ್ಸು-ಗೊಲ್ಲರೊಂಪಿಗೆ, ಬುಭುಜೇ-ಉಂಡನು ||೨೯|| ಕಾಡ್ವಲೋಪನ-ಹಸರುಹುಲ್ಲುಳ್ಳನೆಲದಮೇಲೆ, ಸಂ
ವಿಶ್ಯ-ಮಲಗಿಕೊಂಡು, ಚರ್ಮತಃ-ಮೆಲುಕುಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ವಿಶ್ರಾಂತೇಹಣಾಃ-ಮುಚ್ಚಿದಕಂಗಳೆಲ್ಲ, ದೃಪ್ತಾಃ-ಗರ್ವಿತಗಳಾದ,
ವೃಷಾಃ-ಎತ್ತುಗಳನ್ನೂ, ವತ್ಸತರಾಃ-ಸಂಣಕರುಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವೋಭರಕ್ರಮಾಃ-ಸ್ವ-ತಮ್ಮ, ಉಫನ್-ಕಚ್ಚಲುಗಳ, ಭರ-
ಅತಿಯಾದಿಂದ, ಕ್ರಮಾಃ-ಆಯಾಸವುಳ್ಳ, ಗಾಶ್ವ-ಆಕಳುಗಳನ್ನೂ ||೩೦|| ಆತ್ಮಕಕ್ತೃಪಬೃಹಿತಾಂ-ಆತ್ಮ-ತನ್ನ, ಕತ್ತಿ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ದಿಂದ, ಉಪಬೃಹಿತಾಂ- ಬಲೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾದ, ಸರ್ವಭೂತಸುಖಾವಹಾಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಮಾಡತಲಿ
ರವ, ತಾಂ-ಅಂತಾ, ಪ್ರಾಪ್ತೃಶ್ರಿಯಂಚ ಪ್ರಾಪ್ತೃ-ವರ್ಷಾಕಾಲದ, ಶ್ರಿಯಂಚ-ಸಂಪದವನ್ನೂ, ವಿಹ್ರಯಃ-ನೋಡಿ, ಭಗವಾಃ-
ಕೃಷ್ಣನು, ಪೂಜಯಾಂಕಕ್ರ-ಪೂಜಿಸಿದನು ||೩೧|| ತಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಜೇ-ಆಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ರಾವ-ಕೇಶವಯೋಃ-ಬಲಭದ್ರ ಕೃಷ್ಣರು, ಏವಂ-

ದು ಅಕೃಷ್ಣನ ಹಿಂದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದವು. ||೨೬|| ಆಗ ಕೃಷ್ಣನು ಅವನದಲ್ಲಿ ಕಿರಾತಸ್ತ್ರೀಯರಂ ಅತಿಸಂತೋ
ಸದಿಂದ ಕೂಡಿದವರನ್ನಾಗಿಯೂ, ವನಪಂತಿಗಳನ್ನು ಮಕರಂದವಂ ಸ್ರವಿಸುವವನ್ನಾಗಿಯೂ, ನೋಡಿದನು. ಮತ್ತು
ಋರ್ವತದವನೆಯಿಂದ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಜಲಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನೂ ಸವಿಸಾದಲ್ಲಿರುವ ಗುಹೆಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ಅವುಗಳ
ಶಬ್ದಗಳಂ ಕೇಳಿದನು ||೨೭|| ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಅಮಹಾವನದಲ್ಲಿ ಮೇಘವು ವರ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲು ಬಂದು
ಮೊಡ್ಡಮರದಪೊಟ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಗವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಂದಮೂಲ ಫಲಾದಿಗಳಂಭಕ್ಷಿಸಿಯೂ ಕ್ರೀಡಿ
ಸಿದನು. ||೨೮|| ಕೃಷ್ಣನು ಬಂದುವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮನೊಡನೆಯೂ ಸಹ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಗೋಪಾ
ಲಕೊಡನೆಯೂ ಕೂಡಿ ನೀರಿನಬಳಿಯಲ್ಲಿಯಿರುವ ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ತಮ್ಮಿಂದತರಲ್ಪಟ್ಟ ಮಸರನ್ನವಂ ಆರೋಗ
ಣಗೈದನು. ||೨೯|| ಆಗ ಕೃಷ್ಣನು- ಹುಲ್ಲುತುಂಬಿರುವ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿತು ಕಂಪುಗಳಂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮೆಲ
ಕು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಎತ್ತುಗಳಾದ, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕರುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಕೆಚ್ಚಲುಗಳಭಾರದಿಂದ ಕ್ರಮಯುಕ್ತ
ಗಳಾದ ಗೊವುಗಳನ್ನೂ ||೩೦|| ಸರ್ವಭೂತಗಳಿಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ತನ್ನಕತ್ತಿಯಿಂ
ದವೈದ್ಯನೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅವರ್ವರ್ತುವಿನ ಸಂಪದವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಶ್ಲಘಿಸಿದನು. ||೩೧|| (ಕರತಾಳವಂ ಬಂಣಿ
ಸುವನವಂತನೆ) ಎತ್ತ, ಅರೇ! ಕೇಳು- ರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ವರೂ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಕ್ರೀಡಾಸ್ವರಾಗಿ ವಾಸಂಗೆ

ಮನಿಸತೋಸ್ಸಸ್ತೋತ್ರಾಸುಕೇಶವಯೋವ್ರಜಿ | ಶರತ್ಸಮಭವದ್ವ್ಯಭಾಸ್ವಚ್ಛಾಂಬ್ವಪರುಷಾನಿಲಾ |

-*ಶರದ್ವತುರ್ವರ್ಣನಘಟ್ಟಃ*-

ಶರದಾನೀರಜೋತ್ಪತ್ತ್ಯಾನೀರಾಣಿಪ್ರಕೃತಿಯಾಯುಃ | ಭ್ರಷ್ಟಾಪಾಮಿವಚಿತಾಂಸಿಪುನರೋಗನಿವೇವ
ಯಾ ||೩೩|| ಪೊಮ್ಮೋ ಬೃಂಭೂತಕಾಬಲ್ಯಂಭುವಂಸಂಕಮಮಾಂಮಲವಾ | ಶರಜ್ಜಹಾರಾಶ್ರಮಿಣಾಂಕೃ

ಹೀಗೆ, ನಿವಸತೋಸ್ಸತೋತ್ರಾ-ವಾಸಂಗೆಯ್ದರಾಗುತ್ತಿರಲು, ವ್ಯಭ್ರ-ವಿಗತವಾಪಮೇಘಗಳಂಥಾ, ಸ್ವಚ್ಛಾಂಬ್ವಪರುಷಾನಿಲಾ-ಸ್ವ
ಚ್ಛಾಂಬ್ವ-ತಿಳಿನೀರೂ, ಅವರುಷ-ಕಾಂತವಾದ, ಅನಿಲಾ-ಗಾಳಿಯೂಉಂಟಾದಂತಾ, ಶರತ್-ಸಮಕಾಲವು, ಅಭವತ್-ವುಂಟಾ
ಯಿತು ||೩೩|| ಭ್ರಷ್ಟಾನಾಂ-ಯೋಗಸಾಧನೆಯಿಂದಜಾರಿದವರಿಗೆ, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಯೋಗನಿಷೇವಯಾ-ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ.
ಚೇತಾನೀವ-ಮನಸ್ಸುಗಳಂತೆ, ನೀರಜೋತ್ಪತ್ತಾ-ತಾವರೆಗಳಹುಟ್ಟುವಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಶರದಾ-ಶರತ್ಕಾಲದಿಂದ, ನೀರಾಣಿ-ನೀರು, ಪ್ರ
ಕೃತಿಂ-ಸ್ವಭಾವಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಯಯುಃ-ಹೊಂದಿದವು||೩೩||ಆಶ್ರಮಿಣಾಂ-ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ-ಯತಿಗಳಿಗೆ, ಕೃಷ್ಣೇ-
ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಿ-ಪ್ರೀತಿಯು, ಅಕುಫಲ-ಅಮಂಗಳವನ್ನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆಹೋಗಲಾಡಿಸುವದೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಶರತ್-ಶರದ್ರ
ತುವು, ಪೊಮ್ಮೋ-ಆಕಾಶವ, ಅಬೃಂ-ಮೇಘವನ್ನೂ, ಘೂತಕಾಬಲ್ಯಂ-ಜಂತ್ಯುಗಳಿಗೆಸಂಘರೂಪವಾದಸಾಂಕರ್ಯವನ್ನೂ, ಭುವಃ-

ಯ್ವತ್ತಿರಲು ನವ್ಯಗಳಾದ ಮೇಘಗಳೆಲ್ಲ, ನಿರ್ಮಲಗಳಾದ ಉದಕಗಳುಳ್ಳ, ಸೌಮ್ಯವಾದವಾಯುಗಳುಳ್ಳ, ಶರತ್ಕಾ
ಲವು ಅವಿಭವವಿತಿತು. ||೩೩||ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಯೋಗಭ್ರಷ್ಟರಾದ ಪುರುಷರ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಪುನಶ್ಚ ಯೋಗಾಭ್ಯಾ
ಸಂಗೆಯ್ಯದೆರಿಂ ನಿರ್ಮಲಗಳಾಗುವುವೋ; ಆರಿತಿಯಿಂದ ವರ್ಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಮಷಯುಕ್ತಗಳಾದ ನೀರಾಗಳು ಕ
ಮಲಂಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಸಾಧಕವಾದ ಶರತ್ಕಾಲದಿಂದ ಪುನಶ್ಚ ನಿರ್ಮಲ ಭಾವವನೆಯ್ದುವವು||೩೩||ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾ
ದಿ ಆಶ್ರಮಗಳು ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದ ಆಯಾಜನರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದಭಕ್ತಿಯು ಅವರವರ ಕ್ಲೇಶ
ವಂಪರಿಹರಿಸುವ ಹಾಗೆ- ಶರತ್ಕಾಲವು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೇಘರೂಪವಾದ ಕಲ್ಮಷವನ್ನೂ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರ
ಸ್ಪರಸಂಗರೂಪವಾದ ಕಲ್ಮಷವನ್ನೂ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಸರೆಂಬ ಕಲ್ಮಷವನ್ನೂ, ಜಲದಲ್ಲಿ ಕದಡೆಂಬ ಮೋಷ
ವನ್ನೂ, ಅಪಹರಿಸಿತು. [ಅದರವಿವರಣವೆಂತೆನೆ,- ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣನಾದ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಗುರು
ವಿನಿಂದಾಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲದುದರಿಂದಲೂ ಕೃತಾರ್ಥನಾದ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಗುರುವಿನಿಂದ ಅಷ್ಟೊಪಿಸಲ್ಪ
ಡತಕ್ಕದ್ದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದಭಕ್ತಿಯೂ ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ಗುರುವಿಗೋಸಾಗ
ಜಲಾಹರಣಾದಿ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಂದಂಟಾದ ಶ್ರಮವಂಪರಿಹರಿಸುವುದೋ; ಅಂತು ಶರತ್ಕಾಲವು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ
ಮೇಘವೆಂಬಕಲ್ಮಷವಂ ಪರಿಹರಿಸಿತು, ಎಂದರೆ, ಮೇಘದಿಂದ ತಾನುಕಪ್ಪಾಗಿತೋರಿದರೂ ಲೋಕಕ್ಕೆಬೇವನಮ
ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಗನವನ್ನು ಶರತ್ಕಾಲವು ಮೇಘಗಳಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ನಿರ್ಮಲವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ತಾನು ಶ್ರಮವನ್ನು
ಸೈರಿಸಿಗುರುನೇಮೆಯೆಂಮಾಡತ ಧರ್ಮಚರಣ ಸಂಕಲ್ಪ ಬದ್ಧನಾಗಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿಯು ಕೃ
ತಕೃತ್ಯನಾದುದರಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪವಿಲ್ಲದವನನ್ನಾಗಿಮಾಡಿತು. ಎಂದುಭಾವವು| ಗೃಹಸ್ಥನಿಗುಂಟಾದ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿಯು
ಏಕಾಂತಸ್ಥಲವಾಸಾಭಿರುಚಿಯಂ ವುಟ್ಟಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗಿರುವ ಪಿತಾದಿಸಂಗವಂಪರಿಹರಿಸುವಹಾಗೆ- ಶರತ್ಕಾಲ
ವು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಭಯದಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಕೂಡಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪರಸ್ಪರಸಂಗವಂಪರಿಹರಿಸಿತು; ಎಂದರೆ
ಮಳೆಯಭಯದಿಂದೊಂದು ಕಡೆಳೇರಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮಳೆಗಾಲಕಳೆದಮೇಲೆ ಚದರಿಸ್ತೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವವು.
ದೇಹಶ್ರಮಕ್ಕೆಹೆದರಿ ಸುಖಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ದಾರಪುತ್ರಾದಿಗಳುಕೂಡಿರುವ ಗೃಹಸ್ಥನು ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿ ಯುಂಟಾದಮೇಲೆ
ಜನಸಂಗವೆಂಬಟ್ಟು ಏಕಾಂತಸ್ಥಲವಾಗುವ ಬಯಸುವನೆಂದುಭಾವವು| ಮತ್ತು, ವಾನಪ್ರಸ್ಥನಿಗುಂಟಾದಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿ
ಯು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಮಷಮಂಧರಿಸುವುದರಿಂದಂಟಾದ ಕ್ಲೇಶವನ್ನು ಹೇಗೆಪರಿಹರಿಸುವುದೋ ಹಾಗೆ- ಶರತ್ಕಾಲವು ಭೂ

ವೈಭಕ್ತಿಶ್ಲೋಕಾಭಿಮುಖ ||೨೪||ಸರ್ವಸ್ವಂಪಲದಾಹಿತಾನ್ವಿರಂಜನಶ್ಚ ಭರ್ತೃವರ್ಚನಾ || ಯಥಾತ್ಮೈಕ್ಯವೇಣಾಶ್ಚಾ
ನ್ತಾಮಾನಯೋಮುಕ್ತಕಿಲ್ಬಿಷಾಃ ||೨೫||ಗಿರಯೋಮುಚುಗ್ಗೋಯಂಕ್ವಚಿನ್ನಮುಮುಚುಶ್ಚಿಷ್ಮಮ್ | ಯ
ಥಾಕ್ಷಣಾನಾಮೃತಂಕಾಲಕ್ಷಣಿನೋದದತನವಾ ||೨೬||ನೈವಾವಿದಕ್ಷೀಯಮಾಣಂಜಲಂಗಾಧಜಲಚರಾಃ | ಯ

ಭೂಮಿಯು, ಒಂಕಂ-ಕೆಸರನ್ನೂ, ಅಪಾಂ-ನೀರಿನ, ಮಲಂ-ಕಳಲವನ್ನೂ, ಜಹಾರ-ಅಪಹರಿಸಿತು ||೨೪|| ತೈಕ್ಯೇಷಣಾಃ-ತೈಕ್ಯ-ಬಿ
ಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಈಷಣಾಃ-ಕೊನ್ನು, ಕೆಣ್ಣು. ಮಕ್ಕಳಮೇಲಣಲಕೆಗಳೆಲ್ಲವರಾದ, ಕಾಂತಾಃ-ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಗಳಿಲ್ಲದವರಾದ, ಮುಕ್ತ
ಕಿಲ್ಬಿಷಾಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಪಾಪಗಳವರಾದ, ಮುನಯಃ-ಕ್ಷಣಿನಿಗಳು; ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸರ್ವಸ್ವಂ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ಹಿತಾನ್ವಿ-
ಜಿಟ್ಟು, ಶುಭ್ರವರ್ಚನಾ-ಬಿಳುಪಾದಬಣವುಳ್ಳ, ಜಲದಾಃ-ಮೇಘಗಳು, ವಿರೇಜಾಃ-ಬೆಳಗಿದವು ||೨೫||ಕ್ಷಣಿನಿಃ-ಕ್ಷಣವುಳ್ಳವರು, ಕಾಲೇ-
ತಕ್ಕಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಕ್ಷಾಣಾವೃತಂ-ಕ್ಷಾಣವೆಂಬಅವೃತವನ್ನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ದದತೇ-ಕೊಡುವರೋ, ಕಾಲೇ-ಮತ್ತೊಂದುಸಮಯ
ದಲ್ಲಿ, ನದದತೇವಾ-ಕೊಡತೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಗಿರಯಃ-ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಶಿವಂ-ನಿರ್ಮಲವಾದ, ತೋಯಂ-ನೀರನ್ನೂ, ಮುಮುಚುಃ-
ಜಿಟ್ಟುವು ಕೃಚಿತ್-ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯೊಳು, ನಮುಮುಚುಃ-ಬಿಡಲಿಲ್ಲವು ||೨೬|| ಕುಟುಂಬಿನಃ-ಪೋಷ್ಯವರ್ಗವುಳ್ಳ ಸಂಸಾರಿಗಳಾದ, ಮೂ
ಷಾನರಾಃ-ಪಾಮರಜನರು, ಅನ್ಯಹಂ-ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ, ಕ್ಷೀಣಂ-ಕೊರತಾಗೊಳ್ಳುವ, ಆಯುಃ-ಜೀವಿತಕಾಲಪರಿಮಿತಿಯನ್ನೂ, ಯಥಾ-
ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಗಾಢಪ್ರೇಚರಾಃ-ಅಡಿಯಂಪುಟ್ಟುಲುಳ್ಳ ನೀರಿನಲ್ಲಿತಿರುಗುವ ಮೀನುಮೊದಲಾದವುಗಳು, ಕ್ಷೀಯಮಾಣಂ-

ಮಿಯಲ್ಲಿರುವಕೆಸರಂಪರಿ ಹರಿಸಿತು, ಎಂದರೆ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥನು. ಆಶ್ರಮಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಶಶೃಂಗನಖಾದಿಧಾರಣ ಮೊದ
ಲಾದಕಲ್ಮಷವನ್ನುವಹಿಸಿರುವನು ಅವನೇಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿಯುಂಟಾದಮೇಲೆ ಆಶ್ರಮಧರ್ಮಶ್ರಮದ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂ
ತ್ರನಾಗಿವಿಹರಿಸುವನು. ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೆಲದೊಳು ಕೆಸರಡಗುವುದು. | ಮತ್ತು ಯತಿಗಳಿಗುಂಟಾದ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿಯು
ಅವರ ಕಾಮವಾಸನಾದಿಕಲ್ಮಷವು ಸರಿಹರಿಸುವಂತೆ- ಶರತ್ಕಾಲವುನೀರಿನಲ್ಲಿಯಿರುವ ಕಲ್ಮಷವೆಂಪರಿಹರಿಸಿ ನಿರ್ಮಲಂಗೆ
ಯ್ಯುದು, ಎಂದರೆ, ಈಷಣತ್ರಯತ್ಯಾಗಮಗೆಯ್ದ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಯತ್ಯಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಾಚರಣದ ಶ್ರಮನನುಭವಿ
ಸುತ್ತಿದರ್ಶ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿಯುಂಟಾದಮೇಲೆ ಅಸಂಕಲ್ಪಪೂಜಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಲೂ ನಿಷ್ಕಾಮದಿಂದ ನಿರ್ಮಲರಾಗುವರು
ಏವಂಚಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿಯು ದೃಢತರವಾದಮೇಲೆ ಸ್ವರೂಪಕ್ಷಾಂತೋದಯವಾಗಿ ಅದುದೃಢತರವಾಗುತ್ತಲೂ ಅತ್ಯಾಶ್ರಮಿ
ಯೆನಿಸಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾಗುವನೆಂದು ಫಲಿತಾರ್ಥವು. | ಇದರಿಂದ ಭೇದಮೂಲಕವಾಗಿ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಸ್ತಗಳಾದದೇಹ
ಧರ್ಮಗಳಿಗನುವ ಆಶ್ರಮಾಚತುಷ್ಟಯ ಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿಯುಂಟಾದಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯಕ್ಕಾನುಭವವಂ
ಟಾಗಿ ಅಕ್ಷಾಂತಪ್ರಯುಕ್ತಭೇದಾಧ್ಯಾಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ತೊಲಗಿಹೋಗುವೆಂಬನಿಧಾಂತವು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಆಗುವು
ದು. ||೨೪ ಮತ್ತು, ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಉಪಶಾಂತರಾದಮುನಿಗಳು ಈಷಣತ್ರಯವಂ ತ್ಯಾಗಂಗೆಯ್ದ ಪಾಪರಹಿತ
ರಾಗಿಸುಚರಿಸುವರೋ, ಆರೀತಿಯಿಂದ ಮೇಘಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತಜಲವನ್ನೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗಂಗೆಯ್ದ
ಅತಿಶುಭ್ರವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಿದವಾದವು [ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದವನು ಶುಚಿಯಾಗುವನು
ವೇಸವು ತನ್ನ ಜೀವನವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಲೋಕೋಪಕಾರಕ್ಕೆಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಶುಭ್ರವಾಯಿತು. ||೨೫|| ಕ್ಷಣಿನಿಗಳು ಪ್ರಾಣಿ
ಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕ್ಷಾಣವೆಂಬ ಅಮೃತವನ್ನು ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಯೆಯಿಂದೀವರೋ, ಮತ್ತೊಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊ
ಡವೆಇರುವರೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರೈತಗಳು ತಿಳಿನೀರನ್ನು ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹರಿಸುತ್ತಲಿವೆ ಮತ್ತೊಂ
ದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹರಿಸದೇಇರುವವು [ಬೆಟ್ಟದಮೇಲೆ ಸುರಿದ ಮಳೆಯಿಂದ ತಗ್ಗದತ್ವವಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭರಗಳೆಂಟಾ
ಗುವವು ಉಬ್ಬಿದತ್ವವಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭರಗಳಿಲ್ಲವು. ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ಷಣಿನಿಗಳಲ್ಲಿ ದೈವಾನುಗ್ರಹನಿಧವಾದ ಜ್ಞಾನವು ವಿನೀತ
ರಾದಶಿವ್ಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಡುವುದು ಪರಿಪ್ರಶ್ನನೇವಾದಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅವಿನೀತರಾದಶಿವ್ಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂ
ದುಭಾವವು| ಮತ್ತು, ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಮೂಢರಾದಜನರು ಪತ್ತೀಳುತ್ರಾದಿಗಳೊಡಗೂಡಿ, ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನೂ

ಧಾಯಾರನ್ಯಹಂಕ್ಷೀಣಂನರಾಮೋಘಾಕುಟುಂಬಿನಃ ||೩೩|| ಗಾಧವಾರಿಚರಾಸ್ತಪಮವಿನ್ದೃಕರದರ್ಮ
ಜಮ್ | ಯಧಾದರಿದ್ರಾಕೃಪಣಕುಟುಂಬ್ಯನಿಜಿತಂದ್ರಿಯಃ ||೩೪|| ಶನ್ಯೈಶ್ಚನೈರ್ಜಹಾಃಪಂಕಂಸ್ಯಲಾ
ನ್ಯಾಮಂಚವೀರಂಧಃ | ಯದಾಹುಮಮತಾಂಧೀರಾಶ್ಯೇರಾದಿಪ್ಸನಾತ್ಮಸು ||೩೫|| ನಿಶ್ಚಲಾಂಬಾರಭೂ
ತ್ಮಾಪ್ತಿಸ್ತಂಸಮಾದ್ರಶ್ಯಕರದಾಗಮಃ | ಆತ್ಮನ್ಯಪರತಮಮೃಜ್ಯುನಿರ್ವೃಪರತಾಗಮಃ||೪೦|| ಕೆದಾರೇಭ್ಯಸ್ತಸ್ಯ
ಪೂಗೃಹ್ಣೇತ್ಕರ್ಮಕಾದ್ಯಥತೇತುಭಿಃ | ಯಧಾಪ್ರಾಣೈಸ್ಸವದ್ಜ್ಞಾನಂತನ್ನಿರೋಧನಯೋಗಿನಃ ||೪೦||

ಕೂರತೆಗೊಳ್ಳತೆಲಿರುವ, ಜಲಂ-ನೀರನ್ನ, ನೈವಾಪಿವತ್-ತಿಳಿಮಕೊಳ್ಳಲೇಮಿಲ್ಲವು ||೩೩|| ಕುಟುಂಬೀ-ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಪರ್ಗವೃಕ್ಷವನಾದ, ಅ
ವಿಜಿತಂದ್ರಿಯಃ-ಗೆಲ್ಲಬೃಡದಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನವನಾದ, ಕೃಪಣ-ಲುಬ್ಧನಾದ, ದರಿದ್ರ-ಕಡುಬಡವನು, ಯಧಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-
ಹಾಗೆ, ಗಾಧವಾರಿಚರಾಃ-ಅಡಿಯಂಸೋಂಕಲಕ್ಷ ನೀರಿಸ್ಥಿತರಾಗುವ ಜಂತುಗಳು, ಕರವರ್ಮಜಂ-ಕರತ್ಕಾಲವನೂರ್ಯನದೇಯಿಂದಹ್ಯ
ಪ್ತವ, ತಾಪಂ-ಬಿಸಿಯನ್ನು, ಅಪಿಂವತ್-ತಿಳಿದವು || ೩೪ || ಭೀರಾಃ-ಪಂಡಿತರಾದವರು, ಕೀರಾದಿಪು- ವೇಹವೇಮೊದಲಾದವು,
ಅನಾತ್ಮನು-ಜಡವಸ್ತುಗಂಧಿ, ಅಮಂಮತಾಂ-ನಾನುನನ್ನದೆಂಬಅಭಿಮಾನವನ್ನ, ಯಧಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸ್ಥಲಾಸಿ-
ನೆಲಗಳು, ಪಂಕಂ-ಕೆಸರನ್ನೂ, ಪೀರಮಿ-ಬಳ್ಳಿಗಳು, ಅಥವಾ ಓಷಧಿಗಳು, ಅಥವಾ ಬೆಳೆಗಳು, ಅಮಂಚ-ಅಪಕ್ವತೆಯನ್ನೂ, ಕನ್ಯ
ಕನ್ಯೈ-ಮಿಲ್ಲವೇಳಿಗೆ, ಜಹುಃ-ಬಿಟ್ಟವು||೩೫|| ಆತ್ಮಸಿ-ಮನಸ್ಸು, ಉಪರತೇನತಿ-ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನುಬಿಟ್ಟುಉಪಕಾಂತದಾಗುತಲೂ, ಪೃಷ್ಠಪರ
ತಾಗಮಃ-ಪೃಷ್ಠಪರತ-ಬಿಟ್ಟುಹೋದ, ಆಗಮಃ-ವೇದಭೋಷವುಳ್ಳ, ನಮ್ಯಕೇಮನಿರಿವ-ಪೂರ್ಣಪಂಡಿತನಹಾಗೆ, ಕರದಾಗಮಃ-ಕರತ್ಕಾ
ಲಬರುತಲೂ, ನಮುಪ್ರ-ಕಡಲು, ನಿಶ್ಚಲಾಂಬುಃ-ಕವಲಬಿಯಿರುವನೀರುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ತ್ಮಾಪ್ತಿಸ್ತಂ-ಸುಮ್ಮನೆ, ಅಭೂತೇ-ಆಯಿತು ||೪೦||
ಯೋಗಿನಃ-ಆತ್ಮಧ್ಯಾನವುಳ್ಳವರು, ಪ್ರಾಣೈಃಸವತೇ-ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಜಾರಿಹೋಗುತಲಿರುವ, ಜ್ಞಾನಂ-ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು, ತನ್ನಿ
ರೋಧೇನ-ತತೆ-ಆಯಿಂದ್ರಿಯಗಳ, ನಿರೋಧೇನ-ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವೆಂಬತತೆಯಿಂದ, ಯಧಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಕರ್ಮಕಾಃ-
ಕೃತ್ಯನಾಡುವವರು, ದ್ರೂಷೇತುಭಿಃ-ಗಟ್ಟಿಯಾದಕಟ್ಟಿಗಳಿಂದ, ಕೇದಾರೇಭ್ಯಃ-ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ, ಆಪಂ-ನೀರನ್ನ, ಅಗೃಹ್ಣೇತ್-ತೆಗೆದ
ಕೊಂಡರು ||೪೦|| ಉಡುಪಃ-ನಕ್ಷತ್ರಪತಿಯಾದಚಂದ್ರನು, ಕರವರ್ಕಾಂಕುಜಂ-ಕರತೆ-ಕರತ್ಕಾಲದ, ಅರ್ಕಾಂಕು-ನೂರ್ಯಕಿರಣ

ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಲಿರುವುದನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲವೋ, ಅದೇನೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಜಲದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಲಿರುವ
ಮತ್ಸ್ಯಾದಿಗಳು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಜಲವನ್ನು ಕ್ಷೀಣಿಸುವುದನ್ನಾಗಿತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವು. ||೩೩|| ಮತ್ತು, ದರಿದ್ರನಾಗಿ
ಯೂ ದೀನನಾಗಿಯೂ ಕುಟುಂಬಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುವವುರುವನು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗದೆ ತಾಪವನೆಯ್ದುತೆಲಿರುವ
ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಮತ್ಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕರತ್ಕಾಲದ ಸೂರ್ಯಸಿಂಧುಂಟಾದತಾ
ವನ್ನು ಪಡೆದವು ||೩೪|| ಮತ್ತು, ಯಾವನೀತಿಮಿಂದ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಜಡಗಳಾದ ಕೀರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವನ್ನದೆಂಬಮ
ಮತೆಯನ್ನೂ ಇವೇನಾನೆಂಬ ಅಹಂಕಾರವನ್ನೂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಬಿಡುವಕೋ, ಅರೀತಿಯಿಂದ ಕರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೂಪ್ರದೇ
ಶಗಳು ಕೆಸರಂಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಬಿಟ್ಟವು ಓಪಧಿಗಳು ಅಪಕ್ವಭಾವವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟವು. ||೩೫|| ಯಾವನೀತಿಯಿಂದ ಮುನಿ
ಯು ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ರಿಯೆಗಳುಳ್ಳವನಾದುದರಿಂದ ವೇದಭೋಷಮಂಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ
ಯೇ ಶಾಂತನಾಗಿರುವನೋ, ಅರೀತಿಯಿಂದ ಕರತ್ಕಾಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿರಲು ಸಮುದ್ರವು ನಿಶ್ಚಲವಾದನೀರುಳ್ಳ
ದ್ದಾದುದರಿಂದ ಅಲೆಗಳಸುಳ್ಳುಳ್ಳದೆ ಸುಮ್ಮನೆಯಿರುವುದಾದುದು. [ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವೇದಾಧ್ಯಯನವು ನಿತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ
ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದಮೇಲೆ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆತ್ಮಸನ್ಯಸ್ತಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕರ್ಮಕಾಂಡವು ಪರಿನವೇಕಾದುದಿಲ್ಲದೆ,
ಆತ್ಮರತನಾಗಿರುವನು. ||೪೦|| ಯೋಗಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವಿಧಾನದಿಂದ ನಿರೋಧಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಂದ
ಆತ್ಮಂತಚಲಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಜ್ಞಾನಮತಡೆಯುವಹಾಗೆ- ಕರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಜೀವಿಗಳಾದಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮುಂದೆವೃಷ್ಟಿ
ಯಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಗವೇಗಳೊಳುದ್ಯಥವಾದ ಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಲವನ್ನಿಲ್ಲಿನಿದರು ||೪೦|| ಮತ್ತು ಯಾವನೀತಿಯಿಂದ

ಕೆರದರ್ಮಾಂಕುಜಂತಾಪಂಭೂತಾನಾಮುಡುಪೋಹರತ | ದೇಹಾಭಿಮಾನಜಂಬೋಧೋಮುಕುಂದೋ ವ್ರಜಯೋ
ಪಿತೃವಂ || ೮೧ || ಮುಖೋಭತಸಿರ್ಮಘಂಕರದ್ವಿಮಲತಾರಕವಂ | ಸತ್ತ್ವಯುಕ್ತಂಯಥಾಚಿತ್ತಂಶಬ್ದ
ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಥದರ್ಶನವಂ || ೮೨ || ಅಖಂಡಮಣ್ಡಲೋವೈವಿಧ್ಯಾ ರರಾಜೋಡುಗಣೈಶ್ಚಶೀ | ಯಥಾಯದ ಪತಿಸಿ
ಕೃಷ್ಣೋವೃಷ್ಣಿ ಚಕಾ ವ್ರತೋಭಾವಿ || ೮೩ || ಅಶ್ವಿನ್ಯಸಮಶೀತೋವೃಷ್ಣಂ ಪ್ರಸೂನವನಮಾರುತಂ | ಜನಾಸಾ
ಪಂಜಹುರ್ಗೋಪ್ಯೋನಕೃಪ್ಯ ಹೃತಚೇತಸಃ || ೮೪ || ಗಾವೋಮೃಗಾಃಖಗಾನಾರ್ಯಾಃಪುಷ್ಪೈಶ್ಚೈವರದಾಭವತ್ ||

ಗಳಿಂದ, ಜಂ-ಹುಟ್ಟಿದ, ಭೂತಾನಾಂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳ, ತಾಪಂ-ಸೆಕೆಯನ್ನು, ಬೋಧಿ-ಜ್ಞಾನವು, ದೇಹಾಭಿಮಾನಜಂ-ಶರೀರದ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ, ತಾವವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೂ, ಮುಕುಂದ-ಕೃಷ್ಣನು, ವ್ರಜಯೋಪಿತಾಂ-ಗೋಕುಲದ ಹೆಸರುಗಳು, ತಾವಂ-ವಿರವ ತಾವವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೂ, ಅಹರತೆ-ಅಪಹರಿಸಿದನು || ೮೧ || ಸತ್ತ್ವಯುಕ್ತಂ-ಸತ್ತ್ವಗುಣವೊಡನೆ ಕೂಡಿದಂತಾ, ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಥದ ರ್ಶನಂ-ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮ-ವೇದದ, ಅರ್ಥ-ಕರ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮ ರೂಪವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು, ದರ್ಶನಂ-ನೋಡುತ್ತಿರುವ, ಚಿತ್ತಂ-ಮನಸ್ಸು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನಿರ್ಮಿ-ಘಂ-ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ದೇಹವು ವಾಹಂತಾ, ಕರದ್ವಿಮಲತಾರಕಂ-ಕರತೆ-ಕರತಾಳದಿಂದ, ವಿಮಲ-ಕಲ್ಮಷವಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಾಣಿಸುವ, ತಾರಕಂ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳ-ಭವಾದ, ಖಂ-ಆಕಾಶವು, ಅಶೋಭತ-ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು || ೮೨ || ಭಾವಿ-ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ, ವೃಷ್ಣಿ ಚಕಾ ವ್ರತಂ-ವೃಷ್ಣಿ-ಯಾದವ ಪ್ರಭುದಳ, ಚಕ್ರ-ಮಂಡಲದಿಂದ, ಅವೃತ-ಬಂಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಯದುವತೀ-ಯಾದವರಿಗೋಡೆಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣೋಯಥಾ-ಕೃಷ್ಣನು ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ವೈವಿಧ್ಯ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಉಡುಗಣೈಶ್ಚಾಕಂ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ, ಆಖಂಡವಂಡಲಿ-ಪೂರ್ಣವಿಂಬವುಳ್ಳ, ಶಶೀ-ಜಂಪ್ರಸೂ, ರರಾಜ-ಚಳಗಿದನು || ೮೩ || ಜನಾಃ-ಜನಗಳು, ಸಮಶೀತೋವೃಷ್ಣಂ-ಸಮಾನವಾದ ಚಳಿಯು ಬಿಸಿಯಾದ್ದು, ವ್ರಸೂನವಮಾರುತಂ-ಮಾವಿನ ತೋಟದ ಗಾಳಿಯನ್ನು, ಅಶ್ವಿನ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ತಾಪಂ-ದುರಿತವನ್ನು, ಜಹುಃ-ಜಿಟ್ಟಿರು. ಕೃಪ್ಯ ಹೃತಚೇತಸಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅನುಹಂಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾದ, ಗೋಪ್ಯ-ಗೊಲ್ಲಿತಿಯರು, ತಾವಂ-ವಿರವಪುರವನ್ನು, ನಜಹುಃ-ಜಿಟ್ಟಿಲ್ಲ || ಅಥವಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಗೋಪ್ಯೋನ-ಗೋಪಿಯರಲ್ಲವು, ಸಮಶೀತೋವೃಷ್ಣವಾತೆಗಳುಳ್ಳವರು, ತಾಪಂ-ಜ್ವರವನ್ನು, ಜಹುಃ-ಜಿಟ್ಟಿರು || ೮೪ || ಗಾವಿ-ಗೋವುಗಳು, ಮೃಗಾಃ-ವೃಗಗಳು, ಖಗಾಃ-ಪಕ್ಷಿಗಳೂ, ನಾರ್ಯಾಃ-ಕೆಂಗಳೂ, ಸ್ವಪೃಷ್ಠೈಃ-ತಮ್ಮಯೆತ್ತುಗಳಿಂದ (ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಗಂಡುಗಳಿಂದ) ಅಸ್ವೀಯಮಾನಾಃ-ಅನುಸರಿಸಿ ಬರಲ್ಪಡುವರಾಗಿ, ಫಲ್ಗುಃ-ದರ್ಮಾದಿಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಿಂದ, ಅಸ್ವೀಯಮಾನಾಃ-ತಾವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸ

ಅತ್ಯಜ್ಞಾನವು ದೇಹಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಉದಾಹರಣೆ ಸರಿಹರಿಸುವುದೋ, ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯಾವೇರಿತಿಯಿಂದ ಗೋವಾಂಗನೆಯರ ತಾಪವನ್ನು ಸರಿಹರಿಸುವನೋ, ಅರಿತಿಯಿಂದ ಚಂದ್ರನು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಕೆರತಾಳ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಉದಾಹರಣೆ ಸರಿಹರಿಸುವನು || ೮೧ || ಮತ್ತು ಯಾವೇರಿತಿಯಿಂದ ಸತ್ತ್ವಗುಣಯುಕ್ತವಾದುದರಿಂದ ಪೂರ್ವೋಕ್ತವಿಾಮಾನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೇದಾರ್ಥಗಳ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ತವು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದೋ, ಅದೇರಿತಿಯಿಂದ ಮೋಹಿತವಾಗಿ ಕರತಾಳದೊಳಗೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನಗಳಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ದಾಗಿಯೂ, ಇರುವ ಅಂತರಿಕ್ಷವು ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು || ಮತ್ತು ಯಾದವಶೇಷವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯಾದವರ ಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಕರತಾಳದ ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರನು ನಕ್ಷತ್ರಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು || ೮೨ || ಮತ್ತು ಕರತಾಳದಲ್ಲಿ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಮವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಶೀತವಾಗಿಯೂ, ಸ್ವಲ್ಪೋಷ್ಣವಾಗಿಯೂ, ಪುಷ್ಪಭರಿತಗಳಾದ ವನಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬರುವುದಾಗಿಯೂ, ಇರುವ ಗಾಳಿಯಂಗೆಯಿಸಿತು ಪಮಂಜಿಟ್ಟರು ಆದರೂ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಮಾತ್ರ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅನುಹಂಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದುದರಿಂದ ಅವಾಯುವಂ ನೇನಿಸಿ ಅದುದು ಸ್ವಹವಾಗಿ ತೋರಿದುದರಿಂದ ತಾವು ಬಿಟ್ಟವರಾಗಲಿಲ್ಲವು || ೮೩ || ಮತ್ತು ಯಾವೇರಿತಿಯಿಂದ ಈಶ್ವರಾರಾಧನೆಯೇ ಫಲವಾಗಿಯುಳ್ಳ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳು ಯಾವಫಲವನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶಂಗೆಯ್ಯದೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಸಮಸ್ತ ಫಲಗಳಿಂದಲೂ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ನುಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಗಳಿಂದ

ಅನ್ವೀಯಮಾಸಾಸ್ಸವೈವೈಫಲೈಶಕ್ತಿಕ್ರಿಯಾಕವಃ || ೪೬ || ಉಪಾಹೃತ್ಯವಾರಿಜಾನಿಸೂರೋತ್ಥಾನೇಕು
ಮುದ್ದಿನಾ | ರಾಕ್ಷಾತುನಿರ್ದಯಾರೋಕಾಕಾಸದಸ್ಯೋವಿನಾನ್ಯಪ || ೪೭ || ಪುರಗಾಮುಷ್ಯಾಗ್ರಯಾಣೈ
ಕ್ರಿದ್ರಿಯೈಶ್ಚಮಹೋತ್ಸವೈಃ | ಬಭೌಭೂಃಪಕ್ವಸಸ್ಯಾಘಾಕಳಾಭ್ಯಾಂನಿತರಾಂಹರೇ || ೪೮ || ವಣಿಗ್ರತಿ
ನ್ಯಪಸ್ನಾತಾನಿರ್ಗಮ್ಯಾರ್ಥಾಪ್ರವೇದಿರೆ | ವರ್ಷರುದ್ಧಾಯಥಾನಿದ್ಧಾಸ್ವಪಿಂಡಾಕಕಾಲಆಗತೇ || ೪೯ ||
ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ-ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಲ್ಪಡುತಲಿರುವ, ಈಶಕ್ರಿಯಾಇವ-ಈಶ್ವರಾರ್ಪಣಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮಗಳಂತೆ, ಕರಡಾ-ಕರತ್ಕಾಲದಿಂದ, ಪುಷ್ಪ
ಪ್ರಾಣಿ-ಗರ್ಭಪುಳವರು, ಅಭವೇ-ಆದರು || ೪೬ || ನೃಪ-ಅರಸಾದಪರಿಕ್ಷಿತನೇ, ಸೂರ್ಯೋತ್ಥಾನೇಸತಿ-ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುತ್ತಲೂ,
ಕುಮುದ್ವಿನಾ-ನೈದಿಲೆಯನ್ನು ಹೊರತು, ವಾರಿಜಾನಿ-ತಾವರೆಗಳು, ಉಪಾಹೃತ್ಯ-ಸಂತೋಷಿಸುವವು, ರಾಕ್ಷಾತು-ಘೇರೆಯಿಂದಲಾದ
ರೋ, ದಸ್ಯೋವಿನಾ-ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹೊರತು, ಲೋಕಾಃ-ಜನರು, ನಿರ್ಭಯಾಃ-ಭಯವಿಲ್ಲದವರು, ಆಸಕ್-ಆದರು, (ದೃಷ್ಟ್ಯಾಂತಾಲಂಕಾರ)
ಅಧವಾ-ತುಂಬುವು ಇವಾರ್ಥಕವೆನಿಸೆ, ಉಪಮಾಲಂಕಾರವೆಪ್ಪುವು || ೪೭ || ಪಕ್ವಸಸ್ಯಾಘಾ-ಮಾಗಿದಪೈರುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ, ಭೂಃ-
ಭೂಮಿಯು ಪುರಗಾಮೇಷು-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಆಗ್ರಯಾಣೈಃ-ಹೊಸಧಾನ್ಯವನುಣಲೋಸುಗ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ವೈ
ದಿಕ ಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ, ಐಂದ್ರಿಯೈಃ-ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಾರ್ಥಗಳಾದ, ಮಹೋತ್ಸವೈಃ-ದರ್ಶನಾದ್ಯತ್ಸವಗಳಿಂದಲೂ, ಹರೇ-ನಾರಾ
ಯಣನ, ಕೂಭ್ಯಾಂ-ನಿತಾನಿತಕಾಂಗಳಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಂದಲೂ, ನಿತರಾಂ-ಅತಿಶಯವಾಗಿ, ಬಭೌ-ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು || ೪೮ ||
ಸಿದ್ಧಾಃ-ಮಂತ್ರಯೋಗಾದಿಸಿದ್ಧಪುರುಷರು, ವರ್ಷರುದ್ಧಾಃ-ವರ್ಷ-ಬಹುಸಂವತ್ಸರಗಳಾಯುಷ್ಯದಿಂದ, ರುದ್ಧಾಃ-ಪ್ರಾರಬ್ಧವೇದಿಂ
ದನಾಯದೇತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿದ್ದು, ಕಾಲೇ-ಮರಣಸಮಯವು, ಆಗತೇಸತಿ-ಬಂದದ್ದಾಗುತ್ತಲೂ, ಸ್ವಪಿಂಡಾಕ-ಸ್ವ-ತಮ್ಮಿಂದ
ಜೊಂದಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ಪಿಂಡಾಕ-ದೇವಾದಿದೇಹಗಳನ್ನು, ಯಥಾ-ಪೇಗ, ಪ್ರಪೇದಿರೇ-ಹೊಂದಿದರೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ವಣಿಗ್ರತಿಸ್ತೃ
ಪಸ್ನಾತಾಃ-ವಣಿಕ್-ವರ್ತಕರು, ಯತಿ-ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು, ನೃಪ-ಅರಸರೂ, ಸ್ನಾತಾಃ-ಗುರುನೇವಕರಾಗಿದ್ದು ಸ್ನಾತಕವ್ರತಮಾಡಿದ
ವರೂ, ವರ್ಷರುದ್ಧಾಸ್ಸಂತಃ-ವರ್ಷಮಳೆಯಿಂದ, ರುದ್ಧಾಸ್ಸಂತಃ-ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಕಾಲೇ-ಕರತ್ಕಾಲವು, ಆಗತೇ-ಬಂದದಾ
ಗುತ್ತಲೂ, ನಿರ್ಗಮ್ಯಾರ್ಥಾ-ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಾವುತಾವುಪಡೆಯತಕ್ಕವಾಣಿಜ್ಯವನ್ನೂ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾ-ಸಂಚಾರವನ್ನೂ, ದಿಗ್ವಿಜಯನ್ನೂ ಸ್ವ
ವಿದ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರವೇದಿರೇ-ಪಡೆದರು || ೪೯ ||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಪ್ರತಿಪಾದಾರ್ಥಬೋಧಿನಾಂ ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವವೋ; ಆರೀತಿಯಿಂದ ಗೋವುಗಳೂ ಮೈಕಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಸ್ತ್ರೀಯರೂಸಹ ಕರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ
ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಪತಿಗಳಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದನುಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಗರ್ಭವಂಧರಿಸಿದರು. || ೪೬ ||
ಮತ್ತು ಧರ್ಮಿಪ್ತನಾದ ಅರಸನಿಂದ ಚೋರರಂಹೊರತು ಸಮಸ್ತಜನರೂ ನಿರ್ಭಯರಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಡುವಂತೆ
ಕರತ್ಕಾಲಸೂರ್ಯನಿಂದ ನೈದಿಲೆಯ ಹುವ್ರಗಳಂಹೊರತು ತಾವರಿಗೆಲ್ಲವೂ ಅರಳಿದವು. || ೪೭ || ಮತ್ತು, ಕರತ್ಕಾ
ಲದಲ್ಲಿ ಪರಿವಕ್ಷಗಳಾದ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಭೂಮಿಯು ಪುರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನವಾ
ನ್ನಪ್ರಾಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ದ್ವಿಜರಿಂದಮಾಡಲ್ಪಡುತಲಿರುವ ಆಗ್ರಯಾಣಮೊದಲಾದ ವೈದಿಕಮಹೋತ್ಸವಗಳಿಂದಲೂ
ಇಂದ್ರಿಯಪ್ರೀತಿಯೋಸುಗ ಮಾಡಲ್ಪಡುತಲಿರುವ ಲೌಕಿಕಮಹೋತ್ಸವಗಳಿಂದಲೂ, ಭಗವದಂಕರೂಪರಾದ ಶ್ರೀರಾ
ಮಕೃಷ್ಣರ ದರ್ಶನಾದಿಮಹೋತ್ಸವಗಳಿಂದಲೂ, ಅತ್ಯಂತಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು. || ೪೮ || ಮತ್ತು, ಮಂತ್ರಯೋಗಾದಿಸಿದ್ಧಿ
ಯಂಪಡೆದಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಯುಸ್ಸಿನಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿದ್ದು ಕಾಲವು ಪ್ರಾಪ್ತ
ವಾಗುತ್ತಿರಲು, ತಮ್ಮಯೋಗಾದ್ಯನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಪಡೆಯತಕ್ಕದೇವಾದಿದೇಹಗಳನ್ನು ಹೇಗೆಪಡೆಯುವರೋ, ಹಾಗೆಯೇ
ವೃತ್ತಕರು, ಯತಿಗಳು, ಧೋಷಿಗಳು, ಸ್ನಾತಕವ್ರತಾಚರಣಮಗೆಯ್ದರು, ಪುರುಷರುಸಹ ದೃಷ್ಟ್ಯಾದೃಷ್ಟಗಳಾದ ಫಲಗ
ಳೋಸುಗ ವರ್ಷದಿಂದತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ಯತೊಡ್ತು ಕರತ್ಕಾಲವುಪ್ರಾ
ಪ್ತವಾಗುತ್ತಿರಲು, ಅಲ್ಲಿಂದಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟವರಾಗಿ- ಕ್ರಮದಿಂದ- ವ್ರತತನದವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಸಂಚಾರ
ದಿಗ್ವಿಜಯದುದಯಾತೃ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. || ೪೯ ||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸದ-ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಪೂರ್ಣಮಾದುದು.

ಶ್ರೀಕುಂಃ|ಇತ್ಯಂತರತ್ವೈಚ್ಛಜಲಂಪದ್ಮಾಕರಸುಗಂಧಿನಾ| ನೃವಿಕದ್ವಾಯುನೊಪೇತಂಸಗೋಗೋಪಾಲ
ಕೋಚ್ಯುತಃ ||೧|| ಕುಸುಮಿತವನರಾಜಿಕುಪ್ತಿಭೃಂಗದ್ವಿಜಕುಲಘಂವ್ಯಸರಸ್ಸುನಿನ್ದೋಧಿಧೃಮ್ |ಯದಾಪ
ತೀರವಗಾಹ್ಯಚಾರಯೇ|ಗಾಸ್ಸಹಜಕುಪಾಲಬಲಶ್ಚ ಕೂಜವೇಣುಮ್ | ತದ್ವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯಾಚಕು|ತ್ಯವೇಣುಗೀ
ತಂಸ್ತುರೋದಯಮ್ , ಕಾಶ್ಚಿತ್ಪರೋಕ್ಷಂಕೃಷ್ಣಸ್ಯಸ್ತುಸಖೀಭೋನ್ವವರ್ಣಯೇ||೨||ತದ್ವರ್ಣಯಿತುಮಾ
ರಬಾಧಸ್ತುತ್ರನಸ್ತೋಕೃಷ್ಣಚಪ್ಪಿತಮ್ | ನಾಶಕಕ್ಸ್ಮರವೇನವಿಕ್ಷಿಪ್ತಮನನೋನ್ಮಪಃ|ರ ಬರ್ಹಾಪೀಡಂನ

೨೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದ ಬೇಕೆ.

[ಕುಕವಚನವು] ನೋಗೋಪಾಲಕಃ-ನೋವ್ರಗಂಧವಲೂ ಗೋಪಾಲಕಂಧವಲೂ ಸಹಿತನಾದ, ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪತ್ಮಂ-ಪೀಣಿ, ಕರತ್ನ-ಕರತ್ನಾಲಗಳಲ್ಲಿ, ಅಚ್ಯುಜಲಂ-ನಿರ್ಮಲಾದಕವುಳ್ಳ, ಅಥವಾ, ಕರತೆ-ಕರತ್ನಾಲದಿಂದ, ಸ್ವಚ್ಛಜಲಂ-ತಿಳಿಯಾದ ಸ್ವೀರ್ಣಗಳಿಲ್ಲಂತಾ, ಪದ್ಮಾಕರಸುಗಂಧಿನಾ-ಪದ್ಮಾಕರ-ತಾವರೆಯಕೂಳದ, ಸುಗಂಧಿನಾ-ಪರಿಮಳಪುಳ್ಳ, ವಾಯುನಾ-ಗಾಳಿಯಿಂದ, ಒರೀತಂ-ಕೂಡಿದ ವನವನ್ನು, ನೃವಿಕತೆ-ಮೇಕ್ಷನು ||೧|| ಯದಾಪೇತಿ-ಯಾದವುಗೊಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಸಹವಕುಪಾಲಬಲಃ-ಗೋಪಾಲಕರಿಂದಲೂ ಬಲರಾಮನಿಂದಲೂಸಹಿತನಾಗಿ, ಕುಸುಮಿತ ಮುಷ್ಕಧ್ರಂ-ಕುಸುಮಿತ-ಪುಷ್ಪಿನಿದ, ವನ-ತೋಟಗಳ, ರಾಜಿ-ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ, ಕುಪ್ತಿ-ಮದಪುಳ್ಳ, ಭೃಂಗ-ತುಂಬಿಗಳಿಂದಲೂ, ದ್ವಿಜಕುಲ-ಹಕ್ಕಿಗಳಗುಂಪುಗಳಿಂದಲೂ, ಘಂವ್ಯ-ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸರ-ಕೊಳಗಳೂ, ಸರಿತೆ-ಕೊಳಗಳೂ, ಮೋಕ್ಷಂ-ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಲ್ಲಂತಾವನವನ್ನು, ಅವಗಾಹ್ಯ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಗಾಂ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಚಾರಯೇ-ಮೇಯಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ವೇಣುಂ-ಕೊಳಲನ್ನು, ಚುಕೂಜ-ನುಡಿಸಿದನು||೨||ಕಾಶ್ಚಿತ್-ಕೆಲವರಾದ, ವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಗೋಕುಲದವೆಂಗಳು, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ, ಸ್ತುರೋದಯಂ-ಕಾಮೋದೇಶಕವುಳ್ಳ, ತದ್ವೇಣುಗೀತಂ-ಆಕೊಳಲಹಾಡನ್ನು, ಆಕುತ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪರೋಕ್ಷಂ-ಸಿಂಗದೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಸಂಜೀವ್ಯ-ತಪ್ತಗತಿತೆಯರಿಗೆ, ಅಸ್ತವರ್ಣಯ-ಬಣಿಸಿಹೇಳಿದರು ||೩|| ನೃಪ-ಅರಸನೀ| ತತಃ-ಅವೇಣುಗಾನವನ್ನು, ವರ್ಣಯಿತುಂ-ಬಾಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಆರಬಾಧಾ-ತೊಡಗಿದವರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಚೇಷ್ಟಿತಂ-ಕೃಷ್ಣನ ಶೀಲೆಯನ್ನು, ಸ್ತುರಂತ್ಯ-ಸಿನವುಗೊಳ್ಳುವರಾಗಿ, ಸ್ತುರವೇಗೇನ-ಕಾಮದಜವದಿಂದ, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತಮನನಃ-ಹಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ನಾಶಕವ-ತಡೆಯಲಾರದೆಹೋದರು ||೪|| ಬರ್ಹಾಪೀಡಂ-ಬರ್ಹ-ನವಿಲಗರಿಯೇ, ಅಪೀಡಂ-ಶಿರೋಭೂಷಣವಾ

* ೨೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು. *

ಶ್ರೀಧರೀಯಕ್ಲೋಕಃ|ವಿಕವಿಂಕೇಶರದ್ರಮ್ಯ ಬೃಂದಾವನಗತೇಹರೌ| ತವೇಣುಸ್ವನವಾಕರ್ಣ್ಯಗೋಪೀ
ಭಿರ್ಗೀತವಿರಾರ್ಯತೇ |ಪೀಕೇ| ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರತ್ನಾಲದಿಂದ ರಮಣೀಯವಾದ
ಬೃಂದಾವನವನೆಯ್ದು ತಿರಲಾಗಿ ಆಕೃಷ್ಣನ ವೇಣುಗಾನವಂಕೇಳಿ, ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಗೀತವಂಪಾಡಿದರೆಂಬರ್ಥವಂ
ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನುಕುರಿತು ನುಡಿದವನೆಂತೆನಿ,-

ಎಚ್ಚಿ, ಅರಸೇ! ಅನುತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರತ್ನಾಲದಿಂದ ನಿರ್ಮಲಗಳಾದ ಜಲಗಳಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ರಮಣೀಯವಾದ ಪದ್ಯಗಂಧದಗಾಳಿಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೃಂದಾವನವಂ ಗೋವುಗಳೊಡನೆ ಗೋಪಾಲಕರೊಡನೆಯೂ ಕೂಡಿದವರಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.||೧|| ಅಮೇಲೆಕೃಷ್ಣನು ಪುಷ್ಪಿಯುಂಟಾದವಂ ಪಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮದಿಸಿದತುಂಬಿಗಳ ಝುಕಾರವಿಂಕೂಡಿದ ಸರಸ್ಸುಗಳು ಹೊಳೆಗಳು ಬೆಟ್ಟಗಳು ಸಹವುಳ್ಳ ಬೃಂದಾವನವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಗೋಪಾಲರೊಡಗೂಡಿ, ರಾಮನೊಂದಿಗೆ ಗೋವುಗಳಂಮೇಯಿಸುವರಾಗಿ ವೇಣುಗಾನವಂಪಾಡಿದನು ||೨|| ಆಗ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರು ಕಾಮವಿಕಾರವನುಂಟುಮಾಡುವ, ಕೃಷ್ಣನ ವೇಣುಗಾನವಂಕೇಳಿ, ಕೆಲವರು ಪರೀಕ್ಷೆವಾಗಿ ಅವೇಣುಗಾನವಂ ಬಾಣಿಸತೊಡಗಿದರು ||೩|| ಆಗ ಕೃಷ್ಣನವೇಣುಗಾನವಂ ವರ್ಣಿಸತೊಡಗಿದ ಗೋಪಿಯರು ಕೃಷ್ಣನವ್ಯಾಪಾರವನನವುಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಾಮವೇಗದಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲವಾದಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅವೇಣು ಗಾನವಂ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲ||೪|| (ಎಂತಾ ಕೃಷ್ಣನನನವು ಅಗೋಪಿಯರಮನನಿಗೆ ಹೋಗುಕವಾಯಿತೋ ಅದಂ ಪೇಳುವವಂತೆನೆ-) ಆಶ್ರೀ

ಟವರವಪುಃಕರ್ಣಯೋರ್ಕರ್ಣಕಾರಂಬಿಭ್ರದ್ವಾನ್ಯಾಕನಕಕಪಿಶಂ ವೈಜಯಂತೀಂಚಮಾಲಾಂ | ರಂ
ಧ್ರಾ)ವೇಶೋರಧರಸುಧಯಾಪೂರಯತ್ ಗೋಪಬೃಂಹೈಃಬೃಂದಾರಣ್ಯಂಸ್ವಪದರಮಣಂಪ್ರಾವಿಶದ್ವೀತ
ಕ್ರೀಡಾಃ | ೫ | ಇತಿವೇಣುರವಂರಾಜಃಸರ್ವಭೂತಮನೋಹರಮ್ | ಶ್ರುತ್ವಾವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯಸ್ಸ
ರ್ವಾವರ್ಣಯಂತೀಭಿರಮಿರೆ || ೬ || ಗೋಪ್ಯಃ | ಅಕ್ಷಣ್ಣತಾಂಫಲಮಿಂದಂಸಪರಂವಿದಾಮಸ್ಸ
ಖ್ಯುಪಶೂನನುವಿವೇಕಯತೋರ್ಮಯಸ್ಯೈಃ | ವಕ್ತ್ರಾವ್ರಚಿಕಸುತಯೋರನುವೇಣುಪಾಪ್ವಯೈಸ್ತೈ
ನೀಪೀತಮನುರಕ್ತಕಟಾಕ್ಷಮೋಕ್ಷಮ್ || ೭ || ಚೂತಪ್ರಮಳಬಹುರ್ದಾನ್ತಬಕೋತ್ಪಲಾಬ್ಜಮಾ

ಗಿವುಳ್ಳ, ನಟವರವಪುಃ-ನಟ್ಟವರವುಳ್ಳವಾದವನಂತಿರುವಕರೀರವನ್ನು, ಕರ್ಣಯೋಃ-ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕರ್ಣಕಾರಂ-ಕರ್ಣಕಾರವು
ಪ್ರವನ್ನೂ, ಕನಕಕಪಿಶಂ-ಭಂಗಾರದಂತೆಹಳದಿಯಾದ, ವಾಸಃ-ವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ, ವೈಜಯಂತೀಂ-ವೈಜಯಂತಿಯೆಂಬಮಾಲಾಂ-
ಹಾರವನ್ನೂ, ಬಿಭ್ರತೀ-ಧರಿಸಿದವನಾಗಿಯೂ, ಅಧವಾ ನಟವರಸಂತೇರೀರವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಬರ್ಹಾಪೀಡಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ
ದವನಾಗಿಯೂ, ವೇಣೋಃ-ಕೊಳಲಿನ, ರಂಧ್ರಾ-ತೊತುಗಳನ್ನು, ಅಧರಸುಧಯಾ-ಕಳತೊಡೆಯಆಮೃತದಿಂದ, ಪೂರಯತ್
ತುಂಬುತ್ತಿರುವನಾಗಿಯೂ, ಗೋಪಬೃಂಹೈಃ-ಗೋಪಾಲಕರಗುವುಗಳಿಂದ, ಗೀತಕ್ರೀಡಾ-ಹಾಡಲ್ಪಟ್ಟಯೋಸ್ಸುಳ್ಳವನಾದ
ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವಪದರಮಣಂ-ಸ್ವ-ತನ್ನ, ಪದ-ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ, ರಮಣಂ-ಅನುರಾಗವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವ, ಬೃಂದಾರಣ್ಯಂ-ಬೃಂ
ದಾವನವನ್ನು, ಪ್ರಾವಿಶತೀ-ಹೊಕ್ಕನು||೫||ರಾಜಃ-ಅರಸೇ! ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಸರ್ವಭೂತಮನೋಹರಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೋರುಚ್ಯ
ವಾದ, ವೇಣುರವಂ-ವೇಣುಬದ್ಧವನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯಸ್ಸರ್ವಾಃ-ಗೋಕುಲದ ಹೆಂಗಕ್ಕಲ್ಲರೂ, ವರ್ಣಯಂ
ತ್ಯಃ-ಬಣಿಸುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಅಭಿರೇಮಿರೇ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದರು||೬|| ಗೋಪೀಯರವಚನವು) ಅಕ್ಷಣ್ಣತಾಂ-ಕಂಣುಳ್ಳವರಿಗೆ, ಇದಂ
ಫಲಂ-ಇದಮಪ್ರಯೋಜನವು, ಪರಂ-ಅನ್ಯವನ್ನು, ನವಿದಾಮಃ-ತೀಯವು. ಸಖ್ಯಃ-ಗೆಳತಿಯರೇ! ಪಶೂನನು-ಪಶುಗಳನ್ನು ಅನು
ಸರಿಸಿ, ವಪುಃಸ್ಯೈಃ-ಸರಿಪ್ರಾಯದಸಂಗಾತಿಗಳೊಡನೆ, ವೇಷಯತೋಃ-ವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿರುವ, ವ್ರಜೇನುತಯೋಃ-
ಗೋಕುಲದೊಡೆಯನ ಮಕ್ಕಳಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣನ, ಅನುವೇಣು-ಅನುಸರಿಸಿದಕೊಳಲಿಳ್ಳಂತಾ, ಅನುರಕ್ತಕಟಾಕ್ಷಮೋಕ್ಷಂ-
ಅನುರಕ್ತ-ಅಕ್ಕರೆಗೊಂಡ, ಕಟಾಕ್ಷ-ಕುಡಿಸೋಟಗಳ, ಮೋಕ್ಷಂ-ಹರಡಿಕೆಯುಳ್ಳ, ವಕ್ತ್ರಂ-ಮುಖವು, ಯೈಃ-ಯಾರಿಂದ,
ನಿಪೀತಂ-ಕುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಂತನೋದಲ್ಪಟ್ಟತೋ, ತೈಃ-ಅವರಿಂದ, ಜಪ್ತಂ-ಅಫಲವುಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುವುದು ||೭||

ಕೃಷ್ಣನು ನಟವೇಷನಕರೀರದಂತೆ ಮನೋಹರವಾದ ಕರೀರವಾಧಿಸಿ ನವಿಲಬಾಲದಗರಿಯ ಶಿರೋಭೂಷಣವ
ನ್ನು ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಕಾರವುಪ್ರವನ್ನೂ, (ಬೆಟ್ಟದಾವರಿಹುವು) ಭಂಗಾರದಂತೆಹಳದಿಯ ಬಣವಾಗಿರುವದುಕೊ
ಲವನ್ನೂ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ವೈಜಯಂತಿಯೆಂಬ ವರವಾಲೆಯನ್ನೂ, ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ, ಮತ್ತು ಕೊಳಲರಂಧ್ರಗಳನ್ನು
ತನ್ನ ಅಧರಾಮೃತದಿಂದ ಪೂರಿಸುತ್ತ ಗಾನಾಗೆಯ್ಯತಲೂ, ಗೋಪಾಲಸಮೂಹಗಳಿಂ ಶ್ಲಾಘಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲೂ, ಕೀ
ರ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಗುರುತುಗಳಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಬೃಂದಾವನವು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೫||
ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಆಗೋಕುಲದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಈರೀತಿಯಿಂದ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಪಹರಿ
ಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವೇಣುಗಾನಮಕ್ಕೇಳಿ, ಅದು ಮರ್ಷಿಸುತ್ತ ಅಡಗಡೆಗೊ ಪರಮಾನಂದರೂಪನಾದ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನಂ ತಮ್ಮಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆಲಿಂಗನುಗೆಯ್ದರು ||೬|| (ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೃಷ್ಣನ ವೇಣುಗಾನವಂ
ಬಾಣಿಸುವವರೆಂತೆ-) ಎಲೈ ಸಖಿಯರೈರಾ! ಮಿತ್ರರಾದಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರೊಡಗೂಡಿರುವ, ಗೋವುಗಳಂ
ಬೃಂದಾವನವಂ ಪ್ರವೇಶುಗೆಯ್ಯುವ, ನಂದಗೋಪನ ಪುತ್ರರಾದ, ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಕೊಳಲಗಾನಂಗೆಯ್ಯುವ
ನೋಹರವಾದ ಕಟಾಕ್ಷವೀಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ಮುಖವು- ಯಾರಿಂದ ಆದರದೊಡನೆ ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟತೋ ಆಜ
ನಗಳಿಂದಲೇ ಕಂಣುಳ್ಳವರಿಂದ ಪಡೆಯಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನರೂಪವಾದಫಲವು ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಂತಂಬರ್ಥವಂ
ನಾವುಬಲ್ಲ ವೇದೋಕ್ತು ಮಾತ್ರೊಂದನ್ನ ಅರಿಯುವು || (ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ಗೋಪಾಂಗನೆಯರು ಮರ್ಷಿಸುವರೆಂತೆ-

ಲಾನುಪ್ಯಕ್ತಲಿಧಾನನಿಚಿತ್ರವೇಷೌ | ಮನ್ಯೈನಿರಜತುರಲಂಪಕುಪಾಲಗೋಷ್ಠಾಂರಂಗೇಯಧಾನ
ಟವರೌಕ್ಯಚಗಾಯಮಾನೌ ||೪|| ಗೋಪ್ಯಸಿಮಾಚರದಯಂಕುಕಲಂಸ್ಮವೇಣದಾರ್ವಮೊದರಾದ
ರಸುಧಾಮಪಿಗೋಪಿಭೋಗ್ಯಾಮ್ | ಭುಂಕ್ತೈಸ್ವಯಂಯದವಶಿಷ್ಟರಸಂಹ್ರದನ್ಯೋಹೃಪ್ಯತ್ಯೈಶೋ

ಚೂತ...ವೇಷೌ-ಚೂತಪ್ರವಾಳ-ಮಾವಿನಚಿಗುರುಗಳಿ, ಬಹು-ನವಿಲಗರಿಗಳಿ, ಸ್ತಬಕ, ಗೊಂಚಲಗಿ, ಉತ್ಪಲ-ನೈದಿಲೆಗಳಿ, ಅಬ್ಜ-ತಾವರೆಗಳಿ, ಮಾಲಾ-ಸರಗಳಿಂದ, ಅನುಪ್ಯಕ್ತ-ಅಲ್ಲಿಕೆಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ, ಪರಿಧಾನ-ಉಡಿಗೆಯಿಂದ, ವಿಚಿತ್ರ-ಹಲವು ಬಂಜರಿಗಳಿ, ಅರ್ಜುನ-ಕರವಾದ, ವೇಷೌ-ಅಲಂಕಾರವುಳ್ಳ, ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಪಕುಪಾಲಗೋಷ್ಠಾಂ-ಗೋಪಾಲರಸಂಪದದಲ್ಲಿ ಮನ್ಯೈ-ನಡುಸೆ, ಕ್ವಚ-ಒಂದುಸ್ಥಳದ, ರಂಗೇ-ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಗಾಯಮಾನೌ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವ, ನಟಪರಾಯಧಾ-ನಟಪ್ರವರಲ್ಲಿ ಕ್ರೇಷ್ಠರುಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಅಲಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ. ವಿರೇಚಿತೇ-ಬೆಳಗಿದರು ||೪|| ಗೋಪ್ಯ-ಗೊಲ್ಲತಿಯಿರಾ! ಅಯಂವೇಣಃ ಈ ಕೂಳಲು, ಕಿಂಕುಕಲಂ-ಯಾವಪುಣ್ಯವನ್ನು, ಅಚರತೈಸ್ತ-ಮಾಡಿಯಿತ್ತೋ, ಯತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಗೋಪಿಭೋಗ್ಯಾಂ-ಗೋಪಿಯರಿಂದ ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ದಾಮೋದರಾಧರಸುಧಾಮಪಿ-ಕೃಷ್ಣನತುಟಿಯನವಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ, ಅವಶಿಷ್ಟರಸಂಯಥಾತಥಾ-ರಸವುಳಿದಿರುವಂತೆ, ಸ್ವಯಂಭುಂಕ್ತೇ-ತಾನೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲಿದೆಯೋ, ತಾಂಹ್ರದಿಸ್ಯೈ-ಆಕೂಳಲುಬೆಳೆಯುವದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದ್ದಹೂಳಿಗಳು, ಹೃಷ್ಯತೈತ್ವಚೇ-ಸಂತೋಷವನ್ನುಚರ್ಮವುಳ್ಳವುಗಳಂತೆ(ಅರಳಿದತಾವರೆಗಳುಳ್ಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ.) ಆರಾಧ್ಯ-ಪಿರಿಯರು, ಯಥಾ-ಹೇಗೂ. ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ತರವಿ-ಮರಗಳ(ಬಿಡುರುಗಳು)ಅಶ್ರು-ಕಂಣೀರನ್ನು, ಮುಮುಚು-ಸುರಿಸಿದವು (ನಮ್ಮಕುಲದವರವಗುವಾದ ಕೂಳಲಿಗೆ ಇಷ್ಟವುಣ್ಯವಂತಾದುದಿಂತೆಂಬ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಜೇನಂಬಕಂಣೀ

ಮಾವಿನಚಿಗುರುಗಳಿಂದಲೂ ನವಿಲಗರಿಗಳಿಂದಲೂ ಹುಮ್ಮಿನಗೊಂಚಲಗಳಿಂದಲೂ ನೈದಿಲೆಗಳಿಂದಲೂ ತಾವರೆಗಳಿಂದಲೂಕೂಡ ವಿಚಿತ್ರಗಲಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮಾಲಿಕೆಗಳೊಡನೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುವ ನೀಲಾಂಬರಪೀತಾಂಬರಗಳಿಂದ ವಿಚಿತ್ರವಾದವೇಹವುಳ್ಳ, ಅರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ವರೂ ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಕರಸುಧಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವವರಾಗಿ ರಂಗಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಟಪ್ರವರಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆಆತಿಕಯವಾಗಿ ಬೆಳಗಿದರು. ಆಗೋಪಾಲಬಾಲಕರ ಭಾಗ್ಯವು ವಿಂತಾದ್ದೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವು||೪|| (ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಾನುಡಿಯುವರು) ಎಲೆ, ಗೆಳೆಯರೇ! ಕೇಳಿ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಈಕೂಳಲು ಗೋಪಿಸ್ತಿಯರಿಂದಲೇ ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಕ್ರೇಷ್ಠರಸಂಯಥಾಮೃತವನ್ನು ತಾನು ಮನಸ್ಸುಬಂದಂತೆ ರಸಮಾತ್ರವು ಮಿಗುವಂತೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ

ಕ್ರಮಾಮುಚುಸ್ತರವೊಯಫಾರ್ಯಾಃ ||೯|| ಬೃಂದಾವನಂಸಖಭಾವೋವಿತನೋತಿಕ್ರಿಯಂಯ
ದ್ವೇವಕೀಸುತಪದಾಂಬುಜಬಬ್ಧಲಕ್ಷ್ಮಿ | ಗೋವಿಂದವೇಣುಮನುಮತ್ತಮಯೂರನ್ಯತ್ತಂಪ್ರಹ್ಲಾದಿ |
ಸಾನ್ವವತಾನ್ಯಸಮಸ್ತಸತ್ತ್ವಮ್ ||೧೦|| ಧನ್ಯಾಃಸ್ಮಮೂಢಮತಯೋಽಹರಿಣ್ಯಂತಾಯಾನಂದನಂದ
ನಮುಪಾತ್ತವಿಚಿತ್ರವೆವಮ್ | ಅರ್ಕಣವೇಣುರಣಿತಂಚಸಕ್ಯಾನ್ಸಾರಾಃಪೂಜಾಂದದುದ್ವಿರಚಿತಂಪ

ರನ್ನ ಸುರಿಸಿದವು) ||೯|| ಸಖ-ಗೇತಿಯೇ, ಯತೆ-ಅವುದು, ದೇವಕೀ...ಲಕ್ಷ್ಮಿ-ದೇವಕೀಸುತ-ಕೃಷ್ಣನ, ವದಾಂಬುಜ-ಅಡಿದಾ
ವರಗಳಿಂದ, ಲಬ್ಧಲಕ್ಷ್ಮಿ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟಭಾಗ್ಯವುಳ್ಳದ್ದೋ, ಗೋವಿಂದವೇಣುಮನು-ಕೃಷ್ಣನಕೊಳಲನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ, ಮ
ತ್ತಮಯೂರನ್ಯತ್ತಂ-ಮದಿಸಿದನವಿಲುಗಳಕುಣಿದಾಟವನ್ನು, ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಅದಿ... ಸತ್ತ್ವಂ-ಆದಿ-ಬೆಟ್ಟದ, ಸಾನ್ವ-
ಜುಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರತ-ಸುಮ್ಮನೆಂತ, ಅನ್ಯ-ಇತರರಾದ, ಸಮಸ್ತಸತ್ತ್ವಂ-ಸಕಲಜಂತುಗಳೂಳ್ಳದ್ದೋ, ತತೆ-ಅಂತಾ, ಬೃಂ
ದಾವನಂ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯವು, ಭುವಿ-ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ, ಕೀರ್ತಿಂ-ಹೆಸರುವಾಸಿಯನ್ನು, ವಿತನೋತಿ-ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಲಿದೆ ||೧೦||
ಯಾಃ-ಅವುಗಳು, ವೇಣುರಣಿತಮಾರ್ಕಣ್ಯ-ವೇಣುಗಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಉಪಾತ್ತವಿಚಿತ್ರವೇಷಂ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಚಿತ್ರವಾ
ದಅಲಂಕಾರವುಳ್ಳ, ನಂದನಂದನಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ಸಕ್ಯಾನ್ಸಾರಾಃ-ಗಂಡುಹುಲ್ಲೆಗಳಿಂದನಡೆತವಾಗಿ, ಪ್ರಣಯಾ
ವಶೋಕ್ತೈಃ-ಸ್ನೇಹದನೋಟಗಳಿಂದ, ವಿರಚಿತಾಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಪೂಜಾಂ-ಉಪಚಾರವನ್ನು, ದಮಃ-ಸಮರ್ಪಿಸಿದವೇ,
ತಾವತಾಃ-ಆಯಾ, ಹರಿಣ್ಯ-ಹೆಣುಹುಲ್ಲೆಗಳು, ಮೂಢಮತಯೋಃ-ಮುಗ್ಧಬುದ್ಧಿಗಳಾದರೂಕೂಡ, ಧನ್ಯಾಃಸ್ಮ-ಕೃತಾರ್ಥ

ಲಿದೆಯೋ; ಮತ್ತು ಯಾವ ಹೊಳೆಗಳನ್ನಿರಿಸಿದೆ ಈಕೊಳಲುಪೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ತಾಯಿಗೆ ಸಮಾನರಾದ ಆ
ಹೊಳೆಗಳುಕೂಡ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ವಿಕಾಸಯುಕ್ತಗಳಾದ ಕಮಲವನಗಳೆಂಬನೆವದಿಂ ರೋಮಾಂಚವುಳ್ಳ
ವಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಲಿವೆಯೋ, ಮತ್ತು ಈ ಕೊಳಲು ಯಾವವೃಕ್ಷಗಳಮಂಕದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿತೋ, ಆಬಿದಿರಮೆಳೆಗ
ಳು ಸಹ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಕುಲವೃದ್ಧರು ತಮ್ಮ ಮಂಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಭಗವತ್ಸೇವಕನಾದ ಪುತ್ರಂ
ನೋಡಿ ರೋಮಾಂಚಯುಕ್ತರಾಗಿ ಅನಂದಬಾಷ್ಪಮ ಬಿಡುವರೋ, ಅರೀತಿಯಿಂದಲೂ- ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ
ಜೀನುತುಪ್ಪದಮಧುಧಾರೆಯೆಂಬನೆವದಿಂದ ಅನಂದ ಬಾಷ್ಪಮ ಬಿಟ್ಟಂತಾವಾದವೋ, ಅಕಾರಣದಿಂದಲೂ- ಈ
ಕೊಳಲು ಎಂತಾಪುಣ್ಯವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದುದಾಯಿತೋ ಅದನ್ನಾವರಿಯುವು. [ಕೃಷ್ಣನ ಅಧರಾಮೃತವನ್ನು
ಗೋಪಿಯರು ಸವಿಯತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಈ ಕೊಳಲು ಪಾನಂಗಿಯ್ದದರಿಂದ ಬಹಳ ಪುಣ್ಯಮಾಡಿರಬಹುದು.
ಇದುವಾನಮಾಡಿಮಿಕ್ಕರಸವನ್ನು ಹೊಳೆಗಳೂ ವೃಕ್ಷಗಳೂ ಪಾನಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಕಿಷ್ಕಿರಾದ
ವರು ತಮ್ಮ ಮಂಕದಲ್ಲಿ ಭಾಗವತರು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ತಾವು ಹೇಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡು ಅನಂ
ದ ಬಾಷ್ಪಮ ಬಿಡುವರೋ ಹಾಗೆ ವೃಕ್ಷಗಳು ಪಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ರೋಮಾಂಚಗೊಟ್ಟುತ್ತಿರುವಂತೆ
ಯೂ ಕೊಂಬೆಗಳಿಂ ಜೀನು ನೋರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅನಂದ ಬಾಷ್ಪಂಗಳಂ ಸುರಿಸುವಂತೆಯೂ ತೋರು
ತ್ತಿವೆ.] ||೯|| (ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ಬಂಟಿಸುವರೆಂತೆ-) ಯಾವಬೃಂದಾವನವು ವೇವಕೀಪುತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣನ
ಪಾದಾರವಿಂದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಂತಿಸಮೃದ್ಧಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನ ವೇಣುಗಾನಮ ಕೇಳಿ,
ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣನನಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ಗರ್ಜಿಸುವ ಸ್ವಲಮೇಘವನ್ನಾಗಿತಿಳಿದು, ಮದಯುಕ್ತಗಳಾದ ನವಿಲುಗಳ ನರ್ತ
ನಗಳಂಕಂಡು, ಆಯಾಪರ್ವತಗಳಜಲಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ನಿಂತು ಅಶ್ವರ್ಯದಂ ಚೇಷ್ಟಾರಹಿತಗಳಾಗಿ
ರುವ ಅನ್ಯಗಳಾದಸಮಸ್ತ ಪಾಣಿಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದೋ, ಆಬೃಂದಾವನವು ತಾನು ಸರ್ವೋ
ತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದರಿಂದ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತೀಯವಾದಕೀರ್ತಿಯಂ ವಿಸ್ತಾರಂಗಯ್ಯಾತಲಿ
ದೆ. ||೧೦|| (ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ನುಡಿಯುವರು-) ಎಲೈ, ಸಖಿಯೇ! ಯಾವಹೆಣುಹುಲ್ಲೆಗಳು ಕೃಷ್ಣನ ವೇಣು
ಗಾನವಂಕೇಳಿ ವಿಚಿತ್ರಾಂಕಾರಮಂಥರಿಸಿರುವ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯಂಕುರಿತು ಅಕ್ಕರೆಯಂಕೂಡಿದ ನೋಟಗ
ಳಿಂದ ಪತಿಗಳೊಡನೆ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿದವಾದವೋ ಅಹೆಣುಹುಲ್ಲೆಗಳು ತೀರ್ಥಗ್ಜಂತುಗಳಾದರೂ ಕೃತಾ

ಣಯಾವಲೋಕ್ಯಃ ||೧೧|| ಕೃಷ್ಣಂನಿರೀಕ್ಷ್ಯವನಿಶಿತೈವರೂಪಶೀಲಂಶುತ್ವಾಚತತ್ತ್ವೈಣಿತವೇಣುವಿಚಿ-
ತ್ರಗ್ರೀತಮ್ | ಪವೈವ್ಯವಿಮಾನಗತಯಃಸ್ಮರನುನ್ನ ಸಾರಾಭ್ಯತ್ಪ್ರಸೂನಕಬರಾಮುಮುಹುರ್ದಿನೀ
ವ್ಯತಿ||೧೨|| ಗಾವತ್ಯಕೃಷ್ಣ ಮುಖನಿರ್ಗತವೇಣುಗೀತಪೀಯೂಷಮುತ್ಪ್ರಭಿತರ್ಕಣಪುಟ್ಟಿಃಪಿಬಂತ್ಯಃ|
ಶಾಯಾಸ್ತುನಸ್ತುತಪಯಾಕಬಲಾಃಸ್ಯತಸ್ಥುಗೋವಿಂದಮಾತ್ಮನಿದೃಶಾಶುಕ್ಲಾಸ್ಪೃಶನ್ಮೇ||

ಗಚ್ಛವಿಃ ||೧೧|| ವಿಮಾನಗತಯಃ-ಗಗನರಥಗಳಲ್ಲಿತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ದೇವ್ಯಃ-ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರು, ವನಿತೋತ್ಪವರೂಪಶೀಲಂ-
ವನಿತ-ಹಂಗಳಿಗೆ, ಉತ್ಪವ-ಸಂತೋಷಕರವಾದ, ರೂಪ-ಜಲಸಿಕೆಯೂ, ಶೀಲಂ-ಸ್ವಭಾವವೂವುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ತತ್ತ್ವವೈಣಿತವೇಣುವಿಚಿತ್ರಗ್ರೀತಂ-ತತ್-ಅಕ್ಕೃಷ್ಣನ, ಕ್ಷುಣಿತ-ನುಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವೇಣು-ಕೂಳಿನ, ವಿಚಿ-
ತ್ರ-ಅಕ್ಕೃಷ್ಣರ್ಪಕರವಾದ, ಗೀತಂ-ಗಾನವನ್ನು, ಶುತ್ವಾಚ-ಕೇಳಿಯೂ, ಸ್ಮರನುನ್ನ ಸಾರಾಚ-ಸ್ಮರ-ಕಾಮೋದ್ರೇಕದಿಂದ,
ನುನ್ನ-ತೆಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಾರಾಚಿ-ಧೈರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಭ್ಯತ್ಪ್ರಸೂನಕಬರಾಚಿ-ಭ್ಯತ್-ಜಾರಿಬೀಳುತ್ತಿರುವ, ಪ್ರಸೂ-
ನ-ಪುಷ್ಪಗಳುಳ್ಳ, ಕಬರಾಚಿ-ತುರುಬುಗಳವರಾಗಿಯೂ, ವಿಸೇವ್ಯಃ-ಬಿಡ್ಡುಹೋದ, ಮಡುಲಗಂ ಬಿಡ್ಡವರಾಗಿಯೂ, ಮುಮುಹುಃ
ಮೋಹವನ್ನು ಪಡೆದರು||೧೨|| ಗಾವತ್ಯ-ಅಕಳಿಕೂಡ, ಕೃಷ್ಣ...ಪೀಯೂಷಂ-ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನ, ಮುಖ-ಬಾಯಿಂದ, ನಿರ್ಗತ-
ಹೊರಹೊರಟ, ವೇಣುಗೀತ-ಕೊಳಲಹಾಡಂಬ, ಪೀಯೂಷಂ-ಅಮೃತವನ್ನು, ಉತ್ಪ್ರಭಿತರ್ಕಣಪುಟ್ಟಿಃ-ಉತ್ಪ್ರಭಿತ-ಕದಲ
ದಂತೆಯೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ, ಕರ್ಣಪುಟ್ಟಿಃ-ಕಿವಿಗಳೆಂಬದೊನ್ನೆಗಳಿಂದ, ಪಿಬಂತ್ಯಃ-ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವವಾಗಿಯೂ, ಶಾಬಾಃ-ಕರು
ಗಳು, ಸ್ತನ....ಕಬಲಾಃ-ಸ್ತನ-ಅಕಳಿಮೊಲೆಯಿಂದ, ಸ್ತುತ-ಸೋರಿಹೋಗುತ್ತಿರುವ, ಪಯಾಕಬಲಾಃ-ಹಾಲುಗುಟುಕುಗಳುಳ್ಳ
ವಾಗಿಯೂ, ಅಶುಕ್ಲಾಃ-ಕಂಚಿರಿನಲೇಕವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿಯೂ, ಆತ್ಮನಿ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ದೃಶಾ-ದೃಷ್ಟಿಮಾರ್ಗದಿಂದ, ಗೋವಿಂ-
ದಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸ್ಪೃಶಂತ್ಯಃ-ಸೋಂಕುತ್ತಿರುವವಾಗಿಯೂ, ತಸ್ಥುಗೋ-ಕದಲದೇಂತವಲ್ಲವೆ ||೧೩|| ಅಂಬ-ಅಮೃತ-

ಥಗಳಾದವು. ನಮ್ಮ ಪತಿಗಳಾದ ಗೋವಾಲಕರಾದರೋ ತಾವು ಹೃದ್ರಾದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಯೈದುರಾ-
ಗಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಆಕ್ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪೂಜೆಯಂಥಹಿ ಸಲಾರದುದರಿಂದ ಕೃತಾರ್ಥರಲ್ಲವು. ||೧೧|| (ಮತ್ತೆಕೆ-
ಲವರು ವರ್ಣಿಸುವಂತೆ-) ಎಲೈ, ಗೋಪಿಯರೇ! ಇನ್ನೊಂದಾತ್ಮರ್ಪವಂ ಕೇಳುವರಾಗಿ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆಮಾ-
ಹತ್ತಾದ ಉತ್ಪವವನುಂಟುಮಾಡುವ ಸೌಂದರ್ಯವೂ ಸ್ವಭಾವವೂ ಸಹಉಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂನೋಡಿ, ಮತ್ತು
ಆಕ್ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳವನುಂಟು ಕೊಳಲಿನ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಗಾನವನ್ನೂ ಕೇಳಿ. ಅಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ
ಲಿರುವ ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ಪತಿಗಳಾದ ದೇವತೆಗಳತೊಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವರಾದರೂ ಮನ್ಮಥನಿಂದ
ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ತುರುಬುಗಳಿಂದ ಜಾರಿಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಗಳುಳ್ಳವರಾ-
ಗಿ ಸಡುಲಿದ ಉಡುಗಂಟುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಮೋಹವನೆಯ್ದಿದರು ||೧೨|| (ಮತ್ತು ಗೋಪಿಯರು ವರ್ಣಿಸುವ
ವಂತೆ-) ಎಲೈ, ಗೆಳತಿಯರೇ! ಗೋವುಗಳುಕೂಡ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಖಾರವಿಂದದ ದನೆಯಿಂದೊರಟಿರುವ
ವೇಣುಗಾನವೆಂಬ ಅಮೃತಮ ಇತ್ತತ್ತ ಸ್ರವಿಸುವದೋಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಕಿವಿಗಳೆಂ-
ಬದೊನ್ನೆಗಳಿಂದ ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನೇತ್ರಮಾತ್ರದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಮುಟ್ಟುತ್ತಿವೆಯಾದುದರಿಂದ ನೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದಬಾಷ್ಪಲೇಶಂಗಳು ಬಿಡುತ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರಂ-
ಗಳೆಂದುಮೆರೆತುನಿಂತವು. ಅದೇರೀತಿಯಿಂದ ಕರುಗಳುಕೂಡ ಸ್ತನ್ಯಪಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದಂತಾವಾಗಿ, ಆನಂತರದಲ್ಲಿ
ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವೇಣುಗಾನಮೇಳಿ ಅವೇಣುಗಾನವೆಂಬ ಅಮೃತಮ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಕಿವಿಗಳೆಂಬ ದೊ-
ನ್ನೆಗಳಿಂದ ಪಾನಾಗೆಯ್ಯತ ಆಸಮಯದಲಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮತಾಯಿಗಳ ಸ್ತನ್ಯಗಳದನೆಯಿಂದ ಸುಮ್ಮನೆ ತಮ್ಮಬಾ-
ಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ರವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷೀರಗ್ರಾಸಪ್ರಚ್ಛಂತಾವಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ನೇತ್ರಗಳಿಂದಮಾರ್ಗದಿಂದ ಮನ-
ಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿವೆಯಾದುದರಿಂದ ನೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದಬಾಷ್ಪಗಳಂ ಬಿಡುತ್ತಿರುವುವಾಗಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮ
ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳು ಮೆರೆತುನಿಂತವು.||೧೩|| (ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ವರ್ಣಿಸುವರು.) ಎಲೈ ತಾಯೇ! ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ

ಪ್ರಾಯೋಬತಂಬಮುನಯೋವಿಹಗಾವನೈಕೈಕೈಕ್ಷಿತಂತದುದಿತಂಕಲವೇಣುಗೀತಮ್ | ಆರುಹ್ಯ
ಯಿದ್ರೂಮಭುಜಾಕರಚಿರಪ್ರವಾಳಾಶ್ಚಕ್ಷುಂತಮಿಶಿತದೃಶೋವಿಗತಾನ್ಮನಾಚಃ ||೪|| ನದ್ಯಸ್ತ
ದಾತದುವಧಾರ್ಯಮುಕುಂದಗೀತಮಾವರ್ತಲಕ್ಷಿತಮನೋಭವಭಗ್ನಪೇಗಾಃ | ಆಲಿಂಗನಸ್ಥಗಿತಮೂರ್ಮಿ
ಭುಜೈರ್ಮುರಾರೀಶ್ವರಾಂತಿವಾದಯುಗಳಂಕಮಲೋಪಹಾರಾಃ ||೫|| ದೃಷ್ಟವ್ಯಾಪ್ತತಪವ್ರಜಪಶೋಕ
ಸುಕರಾಮಗೊಪೈಸ್ಸಂಚಾರಯಂತಮನುವೇಣುಮುದೀರಯಂತಮ್ | ಪ್ರಮವ್ರತ್ಪದ್ಧಉದಿತಕುಂ

ಅಸ್ತಿತ್ವವನೇ-ಈಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಯೇ-ಆವುಪು, ರೇಚಿರಪ್ರವಾಳಾಶ್ಚ-ಚಲವಾವಚಿಗುರುಗಳುಳ್ಳ, ದ್ರೂಮಭುಜಾ-ಮರದಕೊಂ
ಚಿಗಳನ್ನು, ಆರುಹ್ಯ-ಮರಿ, ಮಿಶಿತದೃಶೋ-ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಕಂಠುಗಳಲ್ಲಿವಾಗಿಯೂ, ವಿಗತಾನ್ಮನಾಚಃ-ನಿಗತ-ಬಿಟ್ಟುಹೋದವ,
ಅನ್ಯವಾಚಃ-ಬೇರೆಮಾತುಗಳನ್ನುಪೂ'ಅಗಿ, ಕ್ಷುಣ್ಣಕ್ಷಿತಂ ಕ್ಷುಣ್ಣಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ, ತಮದಿತಂ-ಅವನಿಂದದೃಷ್ಟವ, ಕಲ
ವೇಣುಗೀತಂಕ-ಕಲ-ಅವ್ಯಕ್ತಮಧುರವಾದ, ವೇಣುಗೀತಂಕ-ಕೋಲಗಾನವನ್ನೂ, ಸ್ಪ್ರಾಣಂತಿ-ಕೇಳುತ್ತಿರುವೆಯೇ, ತೇನಿ
ಹೆಗಾಂ-ಆಹವಿಗಳಿ, ಪ್ರಾಯಃ-ಬಹುಕಂ-ಮುನಯಃ-ಮುನಿಗಳಾಗಿರುವುದು ಬತ ಆಶ್ವಯಾಫು ||೪|| ನದ್ಯಾ-ಹೊಳೆಗಳು,
ತದಾ-ಆಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ತನ್ಮುಕುಂದಗೀತಂ-ಅಕ್ಷುಣ್ಣನಹಾಡನ್ನು, ಉಪಹಾರ್ಯ-ಕೀಳಿ, ಅವರ್ತ . ವೇಗಾಂ-ಅವರ್ತ-
ಸುಳಿಗಳಿಂದ, ಲಕ್ಷಿತ-ನೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವನೋಭವ-ವನವಿಂದ, ಭಗ್ನವೇಗಾಂ-ಕುಂದಿವಜವುಳ್ಳವಾಗಿ, ಅಲಿಂಗನಸ್ಥಗಿತಂ
ಯಥಾಭವತಿತಥಾ-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವು ಹೇಗೆಅಗುವುದೋಹಾಗೆ, ಉರ್ವಿಭುಜೈಃ-ಅಲಿಂಗಂಕಮೇಳು
ಗಳಿಂದ ಮುರಾರೀ-ಕೃಷ್ಣನ, ವಾದಯುಗಳಂ-ಅಡಿಗಳೆರಡರನ್ನೂ, ಕಮಲೋಪಹಾರಾಂ-ತಾವರೆಯೆಂಬ ಕಂಠಿಗಳನ್ನು
ವಾಗಿ, ಗೃಹ್ಣಂತಿ-ಧರಿಸುತ್ತಿರುವವು ||೫|| ಅಂಬುಜ-ಮೇಳವು, ಆತೇ-ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ, ರಾವಗೋಷ್ಠಸ್ಸುಕ-ರಾವನೊ
ಡೆಯೋಗೋಪಾಲರೊಡೆಯೋಕೂಡ, ಪ್ರಜಪಶಾ-ಗೋಕುಲದ ವಶಗಳನ್ನು, ಸಂಚಾರಯಂತಂ-ಮೇಯಿಸುತ್ತಿರು
ವಂತಾ, ಅನುವೇಣುಂ-ಕೊಳುವುನ ನುಸಿ, ಉದೀರಯಂತಂ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿಹಾಡುತ್ತಿರುವಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದೃಷ್ಟವ್ಯಾಪ್ತ-ನೋಡಿ,
ಸಮ್ಯಗ್-ಗೆಳೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ, ಉದಿತಃ-ಅಂತರಿದ್ವಿಜ್ಞಾನಿಸಿಕೊಂಡವಾದ್ದಾಗಿ, ಪ್ರಮವ್ರತ್ಪದ್ಧತಿ-ಪ್ರಮ-ಸ್ವೀಕರಣಂ

ಯಾವದಕ್ಷಿಗಳೂ ಪುಷ್ಪಫಲಾದಿಗಳಿಂದ ಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಮಗೆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವನದರ್ಶನವು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮ
ನೋಹರಗಳಾದ ಚಿಗುರುಗಳುಳ್ಳ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಏರಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪ್ರಕಟಂಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮಧುರವಾದವೇ
ಣುಗಾನಮಂ ಒಂದಾನೊಂದು ಸುಖವಿಶೇಷವಾದ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ನೇತ್ರಗಳಂಥವಾಗಿ, ತ್ಯಾಗಂಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಂತ
ರವಾಕ್ಯಗಳಂಥವಾಗಿಯೂ, ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ಯತೆವೆಯೋ, ಆ ದಕ್ಷಿಗಳೂ ಬಹುತರವಾಗಿ ಮಹಾಮುನಿಗಳೇ ಆಗಿ
ರಬಹುದು. ಅದುವೇಗೊಂದರಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾಮುನಿಗಳು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ತಮಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದರ್ಶನ
ವಾದೀತೋ ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ವೇದೋಕ್ತಕರ್ಮಭಲಗಳು ತ್ವಜಿಸಿ ವೇದಮೆಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಗಳನ್ನೇ ಚಿಗುರುಗ
ಳೆಂಬಂತೆ ಮನೋಹರಗಳಾದ ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆ ಹೆಸರೂತ ಸುಖಯುಕ್ತರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಚರಿ
ತ್ರೆಯನ್ನೇ ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ಯರೋ, ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಆ ಯುಷಿಗಳೇ ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿರುವರು ||೪|| ಎಲೈ, ಸಖ
ಯೇ! ಹೇತನವಾಣಿಗಳ ವೃತ್ತಾಂತವಿರಲಿ ಆಹೇತನಗಳಾದ ನದಿಗಳೂಕೂಡ ಈ ಮುಕುಂದನ ಅಂತಾವೇ
ಣುಗಾನವನವಧಿಸಿ ತಮ್ಮಪ್ರವಾಹಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸುಳಿಗಳಿಂದ ನೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತಮ್ಮಕಾಮಪೀಡೆಯಂ ಭಗ್ನವಾ
ದ ವೇಗವುಳ್ಳವಾಗಿ ಆ ಲಿಂಗನಿಂದ ಮರೆಮಾಡಲ್ಪಡುವಂತೆ ತೆರೆಗಳೆಂಬ ತಮ್ಮಭುಜಗಳಿಂದ ಕಮಲಾದಿಗಳೆಂಬಪೂ
ಜಾ ಪ್ರಭಗಳು ತಗದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಪದ್ಮಯುಗಳಮ ಧರಿಸುವಂತವುಗಳಾಗುವವು ||೫||
ಮತ್ತೂ ಒಲರಾಮನೊಡನೆಯೂ ಗೋವಾಲಕರೊಡನೆಯೂ ಸಹ ಯುಕ್ತನಾಗಿ, ವೇಣುಗಾನಮಂ ಗೆಯ್ಯತೆ,
ಗೋಕುಲದ ಗೋವುಗಳು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರವಂವಾಡಿಸುತ್ತ ಮೇಯಿಸುತ್ತ ಇರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯಂ
ನೋಡಿ ನಿಲಮೇಳುವರ್ಣ ಸಾಮ್ಯದಿಂದಲೂ ತಾಪಪರಿಹಾರಕತ್ವ ಸಾಮ್ಯದಿಂದಲೂ ತನಗೆಸುಖನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ವೇವನ ಉಪರಿಭಾಗದಲುದ್ಭವಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನೆಯ್ದಿ ಪುಷ್ಪಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಗಳಾದ ಶೀತಳಗಳಾದ ಉಪಕಮಿ

ಸುಮಾವಳೇಭಿಸ್ಸುಖ್ಯೈರ್ವೈಧಾತ್ವೈವಪುಷಾಂಬುದತಪತ್ರಮ್ ||೧೬|| ಪೂರ್ಣಾಃಪುಳಿಂದ್ರೈಃಸುರು
ಗಾಯಪದಾಬ್ಜರಾಗಶ್ರೀಕುಂಕುಮನದಯಿತಾಸ್ತನಮಂಡಿತೇನ | ತದ್ವೈರ್ಮನುರಂಜನ್ತುಜರೂ
ಪಿತನಲಿಂಪಂತ್ಯತನನಕುಚಮುಜಹುಸ್ತದಾಧಿಮ್ ||೧೭|| ಹನ್ತಾಯಮದ್ರಿರಬಲಾಹರಿದಾಸವರೋಯ
ದ್ರಾಮಕೃಷ್ಣಚರಣಸ್ಪರ್ಶಪ್ರಮೋದಃ | ಮಾನಂತನೋತಿಸಹಗೋಣಯೋಸ್ತಯೋರ್ಯತ್ನಾನೀಯ
ಸೂಯವಸಕಂದರಕಂದಮೂಲೈಃ ||೧೮|| ಗಾಗೋಪಕೈರನುವನಂನಯತೋರುದಾರವೇಣುಸ್ವನೈಃಕ

೨. ಪ್ರವೃತ್ತಿ-ವಿಳಿದದ್ದೂ ಆಗಿ, ಕುಸುಮಾವಳೇಭಿಸ್ಸುಹ-ಹೂವಿಸಬಂತಿಗಳಂತಿರುವವಂಜಿನತುಂತುರಗಳೊಡನೆ, ಸುವಪುಷಾ-
ತನ್ನವೈಯಿಂದ, ಆತಪತ್ರಂ-ನೇಳಿನನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಕೊಡೆಯನ್ನು, ವೈಧಾತ್ವೈ-ಪಾಡಿತು ||೧೬||ದಯಿತಾಸ್ತನಮಂಡಿತೇನ,
ದಯಿತಾ-ಪಿತ್ರಯಸ್ತ್ರೀಯರ, ಸ್ತನ-ಕುಚಗಳಲ್ಲಿ, ಮಂಡಿತೇನ-ಬಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿದ್ದಂತಾ, ಉರು . . ಕುಂಕುಮೇನ-ಉರು
ಗಾಯ-ಮೊಡ್ಡವನೆಯುಂಟಾದೆಲ್ಲಕ್ಕಿದ್ದನ್ನ, ವದಾಬ್ಜ-ಅಡಿವಾವಳಿಗಳ, ರಾಗ-ಕಂಜಿಕೆಯಿಂದ, ಶ್ರೀರತಿಸಮಯದಲ್ಲಿ
ಸಂಪದ್ಯಕ್ತವಾದ, ಕುಂಕುಮೇನ-ಕುಂಕುಮದಿಂದ, ತೈರೂಪಿತೇನ-ಬಳಿಕ ಗಿಡುಸಲಗಳಲ್ಲಿತಿರುಗುವಾಗ ಹುಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿಮೆತ್ತಿ
ಕೊಂಡಿರುವ ಅದೇಕುಂಕುಮದಿಂದ, ತದ್ವೈರ್ಮನುರಂಜ-ತತ್-ಆಕುಂಕುಮದ, ದರ್ಶನ-ನೋಟದಿಂದಾದ, ಸ್ತರಂಜಿ-
ಕಾಮಪೀಡೆಯುಳ್ಳವರಾದ, ಪುಳಿಂದ್ರೈಃ-ಬೇಡತಿಯರು, ಆನನಕುಚೇಷು-ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ಮೊಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಲಿಂಪಂತ್ಯೈಃ-ಬಳಿದು
ಕೊಳ್ಳುವರಾಗಿ, ತದಾಧಿಂ-ತತ್-ಆಕಾಮನ, ಅಧಿಂ-ಚಿಂತೆಯನ್ನು, ಜಮುಃ-ತೊಲೆವರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಪೂರ್ಣಾಃ-ಕೃತಾರ್ಥ
ರಾಗಿರುವರು ||೧೭||ಹೇಅಬಲಾಃ-ಎಲಾಹಂಗಳಿರಾ, ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ರಾಮ ... ಪ್ರಮೋದಃ-ರಾಮಕೃಷ್ಣ-ಬಲರಾ
ವ.ಕೇಶವರ, ಚರಣ-ಅಡಿಗಳ, ಸ್ಪರ್ಶ-ಸೋಂಕುವಿಕೆಯಿಂದ, ಪ್ರಮೋದಃ-ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವನೋ, ಯತೇ-
ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ನಹಗೋಣಯೋಃ-ಗೋವುಗಳಿಂದಲೂ, ಗಳಿಯರಾದಗೋಪಾಲಕರಗುಂಪಿನಿಂದಲೂನುಹಿತರಾದ,
ತಯೋಃ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ, ವಾನೀಯ-ಮೂಲೈಃ-ವಾನೀಯ-ಕುಡಿಯತಕ್ಕನೀರಿನಿಂದಲೂ, ಸೂಯವನ-ನನಿಾಚೀನಗಳಾದ
ಹುಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಕಂದರ-ವಾಸಯೋಗ್ಯಗಳಾದಗುಚಗಳಿಂದಲೂ, ಕಂದಮೂಲೈಃ-ಗೆಡ್ಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಬೇರುಗಳಿಂದಲೂ,
ಮಾನಂ-ಯಥೋಚಿತಸಮ್ಮಾನವನ್ನು, ತನೋತಿ-ಪಾಡುತ್ತಿರುವನೋ, ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಅಯಮದ್ರಿ-ಈಬೆಟ್ಟವು,
ಹರಿದಾಸವರ್ಯಃ-ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಲ್ಲಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿರುವುದು, ಹಂತ-ಸಂತೋಷವು||೧೮||ಹೇನಖ್ಯಃ-ಎಲಾಳಿತಿಯಿರಾ! ನಿರೋಃ
ಗಪಾಶಕೃತಲಕ್ಷಣೋಃ-ನಿರ್ಯೋಗ-ತಲೆನುತ್ತುಗಳಿಂದಲೂ, ಪಾಶ-ಹೆಗಲಲ್ಲಿರುವಕಟ್ಟುಹಗ್ಗಗಳಿಂದಲೂ,ಕೃತಲಕ್ಷಣಯೋಃ-

ದುಗಳಂ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ವರ್ಷಿಸುತ ಮೇಘವು ತನ್ನ ಕೀರದಿಂದ ಭತ್ತರೂಪವಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನಿಗೆ ನೆರ
ಳನುಂಟುಮಾಡಿತು. ||೧೬||ಮತ್ತೆಕೆಲವರುಸ್ತ್ರೀಯರು ನೀತ್ಯಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿನುಡಿಯುವರದೆಂತೆನು-ಎಲೈ,
ಸುಖಿಯರುಗಳಿರಾ! ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅತಿಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಕುಚಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಿಯಟ್ಟ ಬಳಿಕ
ರತಿಕೀಡಾಸಮಯದೊಳು ಕೃಷ್ಣನ ಅಡಿದಾವರೆಯ ಕಂಜಿಯಿಂಕೂಡಿದುದರಿಂದ ವಿಶೇಷಕಾಂತಿಯುಕ್ತ
ವಾಗಿ ಬಳಿಕ ಬೃಂದಾವನಾದಿಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಸಂಚಾರದಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವಹುಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಗುಲಿದ್ದಾಗಿಪ್ರಕಾ
ಶಿಸುವ ಆಕುಂಕುಮವನ್ನು ನೋಡಿ, ಕಾಮೋದ್ರೇಕವುಳ್ಳಕಿರಾತಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಕುಂಕುಮವಂತೆಗದು ತಮ್ಮ
ಮುಖಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿರಹತಪ್ತಗಳಾದ ಕುಚಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಾಮವ್ಯಥೆಯಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು
ಧನ್ಯರಾದರು. ನಾವುಮಾತ್ರವೆ ವೈರ್ಧವಾದಜನ್ಮವುಳ್ಳವರಾದೆವು. ||೧೭||ಎಲೈ, ಗೆಳತಿಯರೇ! ಈಗೋವರ್ಧ
ನರ್ಪತನು ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು ಹೇಗೆಂದರೆ- ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಅಡಿದಾ
ವೆಯುನೋಂಕಿನಿಂದ ಉಂಟಾದಹರ್ಷವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಹುಲ್ಲುಬೆಳೆದಿರುವುದರಿಂದ ರೋಮಾಂಚವುಳ್ಳವೋ ಎಂಬ
ಹಾಗೆ ಗೋವುಗಳ ಹಿಂಡಿನಿಂದಕೂಡಿದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಉದಕ ಎಳೆಹುಲ್ಲು ವಿಶ್ರಮಾರ್ಥಗಳಾದಗವಿಗಳು
ಅಹಾರಕ್ಕೆಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಂದಮೂಲಧಲಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಬಹುಮಾನಂಗೆಯ್ಯತ
ಲಿದೆಯೋ ಆಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಈಗೋವರ್ಧನರ್ಪತನು ಕೃತಾರ್ಥವಾದುದು. ||೧೮||ಮತ್ತು ಎಲೈ, ಸುಖ
ಿಯರುಗಳಿರಾ! ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ! ಗೋಪಬಾಲಕರಿಂಕೂಡಿದ ಗೋವುಗಳಂ ಪನದಲ್ಲಿ ಮೇಯಿಸುತ

ಲಪದೈಸ್ತನುಭೃತ್ಸುಖ್ಯಃ | ಅಸ್ತಂದನಂಗೆತಿಮತಾಂಪುಲಕಸ್ತರೂಣಾಂನಿರೋಗಪಾಶಕೃತಲಕ್ಷಣ
ಯೋರ್ವಿಚಿತ್ರಮ್ ||೧೯||ಶ್ರೀಕುಕುಃ|ಎಮವಿಧಾಭಗವತೋಯಾಬೃಂದಾವನಚಾರಿಣಃ| ವರ್ಣಯನ್ತೋ
ವಿಧೋಗೋಪ್ಯಃಕ್ರೀಡಾಸ್ತನ್ಮಯತಾಂಯಯಃ ... .. ||೨೦||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತೆ ದಕಮಸ್ತುನ್ಧ-ಏಕವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ವಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿಗುರ್ತುಗಳ್ಳವರೂ, ಗೋಪಕೈಃ-ಗೋಪರೋಡನೆ, ಅನುವನಂ-ಕಾಡನ್ನುಅನುಸರಿಸಿ, ಗಾಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಸಯತೋಃ-ಅಟ್ಟಿತಲಿರುವ, ರಾಮಕೃಷ್ಣರ, ಕಲಪದೈಃ-ಅವೈಕ್ಯಮದುರಬದ್ಧಗಳುಳ್ಳ, ಉದಾರವೇಣುಸ್ವನೈಃ-ನಟ್ಟಿಗಿರುವ ಕೊಳಲಧ್ವನಿಗಳಿಂದ, ತನುಭೃತ್ಸು-ದೇಹಧಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಗತಿಮತಾಂ-ನಡಿಕೆಯುಳ್ಳಚರವಸ್ತುಗಳಿಗೆ, ಅಸ್ತಂದನಂ-ಮಿನುಕದಂ ತಿರುನಿಕೆಯೂ, ತರೂಣಾಂ-ಸ್ಥಾವರವಾದವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ, ಪುಲಕಃ-ರೋಮಾಂಚದಂತೆ, ಅಂಕುರೋದ್ಗಮವೂ, ವಿಚಿತ್ರಂ- ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಾಗಿರುವುದು ||೧೯|| ಬೃಂದಾವನಚಾರಿಣಃ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತಲಿರುವ, ಭಗವತಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಏವಂ ವಿಧಾಃ-ಇಂತಾಬಗೆಯಾದ, ಕ್ರೀಡಾಃ-ಆಟಗಳು, ಯಾಃ-ಯಾವವೋ, ತಾಃ-ಅವುಗಳನ್ನು, ಮಿಧಃ-ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ, ವರ್ಣಯಂತ್ಯಃ-ಬಂಣಿಸುತಲಿರುವ, ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೋಪ್ತಿಯರು, ತನ್ಮಯತಾಂ-ಕೃಷ್ಣರೂಪವಾಗಿರ್ಪಭಾವವನ್ನು, ಯಯುಃ-ಹೊಂದಿದರು ||೨೦||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತೆ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧಿನ್ಯಾಂ ದಕಮಸ್ತುಂಧೇ
ಏಕವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

ದುಷ್ಟಗಳಾದ ಗೋವೃಷಭಗಳಂ ನಿಗ್ರಹಿಸಲೋಸುಗ ಹಗ್ಗಗಳಸಿಂಬೆಗಳಂ ಶಿರಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಗಲುಗಳ
ಲ್ಲಿಯೂ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಗೋಪಾಲಕರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೊಬಗಿನಿಂದ ಸಂಚರಿಸುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮಧುರ
ಪದಯುಕ್ತಗಳಾದ ಮಹಾವೇಣುಗಾನಗಳಿಂದ ಮೋಹಿತರಾದ ಸಂಚಾರವುಳ್ಳ ಪಾಶಿಗಳಿಗೆ ಗಾನಕ್ರಮಣ
ದಿಂದಂಟಾದಸ್ತಬ್ಧತೆಯು ಸ್ಥಾವರಂಗಳಾದ ವೃಕ್ಷಾದಿಗಳಿಗೆ ಪುಷ್ಪೋದ್ಗಮಾದಿರೂಪವಾದರೋ ಮಾಂಚ
ವೂಸಹ ಉಂಟಾಯಿತು. ||೧೯||ಇಂತೆಂದು ಗೋಪಿಯರು ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಂಗೆಯ್ವ ಭಗವಂತನಾದ
ಕೃಷ್ಣನ ವೇಣುಗಾನವಂ ಬಂಣಿಸುವರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾತ್ಮಕತ್ವವನೆಯ್ದಿದರು. ... .. ||೨೦||

ಇಂತು ಕುಕುಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾ
ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರಪುರಾಣ
ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ
ಭಾಗವತದಾಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸು, ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ
ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ತುಂಧಮೊಳು ೨೦ನೆಯ
ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.
ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಶುಕಃ| ಹಮಸ್ತ ಪ್ರಥಮಮಾಸಿನಂದ ಪ್ರಜಕುಮಾರಿಕಾಃ | ಚರಾರ್ಹವಿಪ್ರಭಂಜಾನಾಮಾಸಂ
ಕಾತ್ಯಾಯನೀವ್ರತಮ್ ||೧|| ಅಪು ತ್ಯಾಂಭಸಿಕಾಳಿಂದ್ರಾಜಲಾಂತೆಚೊದೀರಃಣ್ | ಕೃತ್ಯಾವ್ರತಕೃತಿಂ
ದೇವೀಮಾನರ್ಚ್ಯನ್ಯಪನ್ಯಕತೀಮ್ ||೨|| ಗಂಧೈರ್ಮಾಲ್ಯೈಸ್ಸುರಭಿಭಿರ್ಬಲಿಭಿರ್ಧೂಪದೀಪಕೈಃ | ಉ
ಜ್ವಾಪುಕ್ಯೈಶ್ಚೈವಹಾರೈಃಪ್ರವಾಳಫಲತಃತುಲೈಃ ||೩|| ಕಾತ್ಯಾಯನೀಮಹಾಮಾಯೆಮಹಾಯೋಗಿನೈ
ಧೀಶ್ವರಿ | ನಂದಗೋಪಸುತಂದೇವಿಪತಿಂಮೆಕುರುತೇನಮಃ ||೪|| ಇತಿಮಂತ್ರಂಜಪಂತ್ಯನ್ತಾವೂ

೨೨ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

[ಕುಮಾರಕೈವು] ಹೇಮಂತೇ-ಹಿಮಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಥಮಮಾಸಿ-ಮೊದಲನೆಯತಿಂಗಳಾದಮಾರ್ಗಶಿರದಲ್ಲಿ, ನಂದವ್ರ
ಜಕುಮಾರಿಕಾಃ-ನಂದಗೋಪಕಾಲದಲ್ಲಿರುವವ್ರಾಯದಹುಡುಗಿಯರು, ಹವಿಸ್ಯಂ-ದೇವಭಾಗಶೇಷವಾದಸುದ್ದಾನ್ನವನ್ನು, ಭಂಜಂ
ನಾನ್ಯತ್ಯಃ-ನಿರುತವಾಗಿಉಂಟುತೆಲಿರುವವಾಗಿ, ಮಾಸಂ-ಒಂದುತಿಂಗಳಮಾಡತಕ್ಕ, ಕಾತ್ಯಾಯನೀವ್ರತಂ-ಗೌರಿಯನೋ
ಹಿಯನ್ನು, ಚೇರಸಿ-ನೋಂತರು ||೧|| ನೃಪ-ಅರಸನೇ! ಅರುಣೇ-ನೂರ್ದನಾರ್ಪಯು, ಉದೀರೇನತಿ-ಮೂಡುತಲೂ, (ಬಳಿಗ್ಗೆ ೭
ಘಂಟೆಯಪೂತ್ಯಾಗುತಲೂ) ಕಾಳಿಂದ್ರಾಃ-ಯಮಕೆಯ, ಅಂಭಸಿ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಅಪುತ್ಯ-ಮುಳುಗಿಯದ್ದು, ಜಲಾಂತೇ-ನೀರಿನ
ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ನೈಕತೀ-ಮರಳಿನಿಂದಾದ, ವ್ರತಿಕೃತಿಂ-ವ್ರತಿಯಿರುವವನ್ನು, ಕೃತ್ಯಾ-ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ದೇವೀಂ-ಗೌರಿಯನ್ನು,
ಅರ್ಚುಃ-ಪೂಜಿಸಿದರು ||೨|| ಗಂಧೈಃ-ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಸುರಭಿಭಿಃ-ಪರಿಮಳನುಶ್ರುತವ, ಮಾಲ್ಯೈಃ-ಪೂದಂಡೆಗ
ಳಿಂದಲೂ, ಬಲಿಪಿ-ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಧೂಪದೀಪಕೈಃ-ಪರಿಮಳದಪೊಗೆಗಳಿಂದಲೂದೀಪಿಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರವಾಳ,
ಸುತಂತುಲೈಃ-ಪ್ರವಾಳ-ಚಿಗುರುಗಳಿಂದಲೂ, ಫಲ-ಹಂಣುಗಳಿಂದಲೂ, ತಂಡುಲೈಃ-ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದಲೂ, ಉಜ್ವಾಪುಕ್ಯೈಃ-
ಜಲವುಬಗೆಗಳಾದ, ಉಪಹಾರೈಃ-ಕಾಣಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಪೂಜಿಸಿದರು ||೩|| ಕಾತ್ಯಾಯನೀ-ಕಾತ್ಯಾಯನಮುನಿಗಳಾಗಿಯಾವತ
ರಿಸಿಯಿದ್ದುಶಿವಕೈಯೇ! ಮಹಾಮಾಯೆ-ಮಹಾಸಾಮರ್ಥ್ಯರೂಪಿಣಿಯೇ! ಮಹಾಯೋಗಿನಿ-ಹೆಚ್ಚುಉಪಾಯಗಳಲ್ಲವಳೇ! ಅಧೀ
ಶ್ವರಿ-ಒಡೆಯರಿಗೊಡೆಯಳೇ! ದೇವಿ-ಉಪಾಸ್ಯದೇವತೆಯೇ! ಮೇ-ನನಗೆ, ನಂದಗೋಪಸುತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪತಿಂ-ಗಂಡನ
ನ್ನಾಗಿ, ಕುರು-ಮಾಡು, ತೇ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು||೪|| ಇತಿ-ಇಂತೆಂಬ, ಮಂತ್ರಂ-ದೇವತಾವ್ರತಸಾಧಕವಾದ, ಛಂ
ದೋಬದ್ಧಶ್ಲೋಕವನ್ನು, ಜಪಂತ್ಯಃ-ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಪಠಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ತಾಃ-ಕುಮಾರಿಕಾಃ-ಹುಡುಗಿಯರು.ಪೂಜಾಂ-ಗೌರಿಯಪೂ

೨೨ನೆಯಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ| ದ್ವಾವಿಂಶೇಗೋಪಕನ್ಯಾಸಾಂ ವಸ್ತ್ರಾರಣ್ಯಲಯಾ ! ವರಂದತ್ಯಾಗತಂಕೃ
ಷ್ಣೋಯಜ್ಞಶಾಲಾವಿಂಶೀರ್ಯತೇ||೩|| ಇಪ್ರಶ್ನೇರಥನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರ ವಸ್ತ್ರಾರಹ
ರಣವಂಬಲಿತೆಯಿಂದ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವರವನಿತ್ತು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯನ್ನೊದ್ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನೇಕರಿತ್ರವಂ ಶುಕಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ರಾಯನುಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆನು-

ಎಲೈ, ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ರಾಯನೇ! ಇಂತಿರಲು ಬಳಿಕ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪಕನ್ಯೆಯರು ಹಿಮಕಾಲ
ಬರುತಲೂ ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸದಲ್ಲಿ ನಿಯಮದಿಂದ ಹವಿರ್ಭೋಜನಮಗೆಯ್ವಂತ ಒಂದುತಿಂಗಳ ಕಾತ್ಯಾಯ
ನೀಪೂಜೆಯೆಂಬ ವ್ರತವಾಚರಿಸಿದರು||೧|| ಅವಂತೆನು ಪ್ರತಿದಿವಸದಲ್ಲಿಯೂ ಆಗೋಪಕನ್ಯೆಯರು ಅರುಣೋ
ದಯವಾಗುತ್ತಿರಲು ಯಮುನೆಯಲ್ಲಿವಿಂದು ನೀರಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮರಳಿನಿಂದ ಗೌರೀಪ್ರತಿಯೆಯಂಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು
ಆಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರೀದೇವಿಯಂ ಆವಾಹನಂಗೆಯ್ದು||೨|| ಗಂಧಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿಮಳಿಸುವವುಪ್ಪಮಾಲಿಕೆಗಳಿಂ
ದಲೂ, ಧೂಪದೀಪಮೊದಲಾದ, ಹಲವುಬಗೆಯ ಉಪಹಾರಗಳಿಂದಲೂ, ತಾಂಬೂಲಗಳಿಂದಲೂ, ತಂಡುಲಾಕ್ಷ
ತಗಳಿಂದಲೂ, ಬಲಿಗಳಿಂದಲೂ, ಕೂಡ ಪೂಜಿಸಿದರು||೩|| ಎಲೈ, ಮಹಾಮಾಯಾರೂಪಳಾದ ಮಹಾಯೋ
ಗಿನಿಯಾದ ಕಾತ್ಯಾಯನೀದೇವಿಯೇ! ನಂದಗೋಪಪುತ್ರನಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಮಗೆ ಪತಿಯೆನ್ನಾಗಿಮಾಡು.
ನನಗೆನಮಸ್ಕಾರವು, ||೪|| ಎಂಬ ಅರ್ಥವುಳ್ಳಮಂತ್ರವು ಗೋಪಕನ್ಯೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಬೇರೆಬೇರೆಜಪಿಸುತ್ತ ಪೂಜಿ

ಜಾಂಚೆಕ್ರಾಕುಮಾರಿಕಾಃ ||೫|| ಏವಂಮಾಗಂವ್ರತಂಚೆರುಕುಮಾರ್ಯಾಕೃಪ್ಣಚೇತಸಃ | ಭದ್ರಕಾ
ಳೀಂಸಮಾನಾರ್ಥಭೂಯಾನ್ನಂದಸುತಃ ||೬|| ಉಪಸ್ಯತ್ಥಾಯಾಗೋತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಸ್ತನ್ನೋನ್ಮಾ
ಬದ್ಧಬಾಹವಃ | ಕೃಪ್ಣಮುಚ್ಛೇದ್ಯಜಗುರ್ಯಾತ್ಯಾಕಾಳಿಂದ್ರಾಸ್ತುತುಮನ್ವಹಮ್ ||೭|| ನವ್ಯಾಃ
ಕದಾಚಿದಾಗತ್ಯತೀರೇಷ್ವಪ್ಯೇವೈವಾಸಾಂಸಕೃಪ್ಣಂಗಾಯಂತೋವಿಜಹುಗ್ನಲಿಮುದಾ ||ಭ
ಗಮಾಂಸ್ತದಭಿಪ್ರೇತ್ಯಪ್ಯೇಷ್ಣಯೋಗೀಶ್ವರೇಶ್ವರಃ ||ವಯಸ್ಯೈರಾಗತಸ್ತತ್ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಮರ್ಸಿದ್ಧಯಃ ||
ತಾಸಾಂವಾಸಾಂಸ್ಯುಪಾದಾಯದೀಪಮಾರುಹ್ಯಸತ್ವರಃ ||ಹಸದ್ಭೀಷಜನೃಪಾ ಲೈಃಕರಿಹಾಸಮುವಾ

ಜೆಯನ್ನು, ಚಕ್ರಾಂತಿ-ಮಾಡಿದರು ||೫|| ಕಮಾರ್ಯಾ-ಕುಡುಗಿಯರು, ಕೃಪ್ಣಚೇತಸಸ್ತತ್ಯಾ-ಕೃಪ್ಣನಲ್ಲಿವನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಏವಂ
ಪಿ(ಗೆ, ಮಾನಂ-ತಿಂಗಳು, ವ್ರತಂ ನಿಯಮವನ್ನು, ಚೇರು-ಆಚರಿಸಿದರು. ನಂದಸುತಃ-ನಂದನಮಗನು, ಪತೀ-ನಮಗಗಂ
ಡನು, ಭೂಯಾತ್-ಆಗಲಿ, ಎಂಮ, ಭದ್ರಕಾಳೀಂ-ಮಂಗಳವ್ರದಳಾದಕಾಳೀದೇವಿಯನ್ನು, ಸಮಾನಾರ್ಥ-ಚನ್ನಾಗಿಪೂಜಿಸಿ
ದರು ||೬|| ಅನ್ವತಂ-ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ, ಉಪಸಿ-ಬೆಳಗ್ಗೆ ಏಳುಂಟುಯೆಳೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಉತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ಸ್ವಿಗೋತ್ಪ್ರೇ-ತಪ್ಪು
ಜೆಸರುಗಳಿಂದ, ಅನ್ಮೋನ್ಮಾಬದ್ಧಬಾಹವಃ-ಅನ್ಮೋನ್ಮ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ, ಆಬದ್ಧ-ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಬಾಹವಃ-ತೋಳ್ಳ
ವರಾಗಿ, ಕಾಳಿಂದ್ರಾಂ-ಯಮುನೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾತಂ-ವಿಾಯುವುದಕ್ಕೆ, ಯಾಂತ್ಯಾ-ಹೋಗುತಲಿರುವಹುಡುಗಿಯರು, ಕೃಪ್ಣಂ-
ಕೃಪ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ಉಚ್ಛೇದ್ಯ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, (ಹೆಚ್ಚಾದಪಕ್ಷಸ್ವರೂಪ,) ಜಗು-ಹಾಡಿದರು ||೭|| ಕದಾಚಿತ್-ಒಂದುಸಮಯ
ದಲ್ಲಿ, ನವ್ಯಾಃ-ಹೊಳೆಯದೆಯಿಂದ, ಆಗತ್ಯ-ಬಂದು, ವಾಸಾಂಸಿ-ನೀರೆಕುಪ್ಪುನಗಳನ್ನು, ತೀರೇ-ತಡಿಯಲ್ಲಿ, ನಿಷ್ಪ್ರೀ-ಇಟ್ಟು,
ಪೂರ್ವವತ್-ಮುನ್ನಿನಂತೆ, ಕೃಪ್ಣಂಗಾಯಂತ್ಯಾ-ಕೃಪ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡುತಲಿರುವರಾಗಿ, ಮದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ,
ಸಲೀಲೇ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ವಿಜಹು-ವಿಶೇಷವಾಗಿಕ್ರೀಡಿಸಿದರು ||೮|| ಯೋಗೀಶ್ವರೇಶ್ವರಃ-ಯೋಗಿ-ಉಪಾಯವೃತ್ತವರಿಗೆ, ಈಶ್ವರ-ಒಡ
ಯರಾದವರಿಗೆ, ಈಶ್ವರಃ-ಒಡೆಯನಾದ, ಭಗವಾ-ದತ್ತಂಕೃಪ್ಯಮುಳ್ಳ, ಕೃಪ್ಣಃ-ಕೃಪ್ಣನು, ತತಃ-ಅವರುಕ್ರೀಡಿಸುವು
ವನ್ನು, ಅಭಿಪ್ರೇತ್ಯ-ಅಭಿಮುಖೊಂಡು, ತತ್ಪ್ರಮರ್ಸಿದ್ಧಯೇ-ತತಃ-ಅಸ್ತಿಯರ, ಕರ್ಮ-ವ್ರತದ, ಸಿದ್ಧಯೇ-ಫಲವನ್ನುಕೊ
ಡಲೋನುಗ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿಗೆ, ವಯಸ್ಯಾಃ-ಸರಿಹುಡುಗರಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಆಗತಃ-ಬಂದವನಾದನು ||೯||
ತಾಸಾಂ-ಅಸ್ತಿಯರ, ವಾಸಾಂಸಿ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಉಪಾದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸತ್ವರಃ-ವೇಗದಿಂದಕೂಡಿದವನಾಗಿ,
ನೀಪಂ-ಕದಂಬವೃಕ್ಷವನ್ನು, ಆರುಕ್ಯ-ಮಿ, ಹಸದ್ಭೀ-ನಗುತಲಿರುವ, ಬಾಲೈಸ್ಸಮಂ-ಹುಡುಗರೊಡನೆ, ಪ್ರಹರ್ಷ-ಹೆಚ್ಚಾ

ಸಿದರು ||೫|| ಪಾರ್ಥಸುತ, ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯೆಂಬ ಗೌರಿಯ ಪೂಜಾವ್ರತವೆಂ ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಒಂದುತಿಂಗಳು
ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದ ವನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದರು ||೬|| (ಅವಿಧಾನವಂ ನಿರೂಪಿಸುವನು) 'ನಂದ
ಪುತ್ರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನು ತಮಗೆ ಪತಿಯಾಗಲಿ' ಎಂಬ ಮನೋರಥನಿದ್ದಿಗೋಸುಗ ಗೌರಿಪೂಜೆಯೆಂಬ
ದ್ಯುಕ್ತರಾದ ಅಗೋಪಕನ್ಯೆಯರು ||೭|| ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪೇಕಾಲಯೊಳಿದ್ದು ತಮ್ಮಹೆಸರುಗಳಿಗ್ರ
ಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೋನ್ಯ ಹಸ್ತಗಳಿಲ್ಲವರಾಗಿ ಯಮುನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಗೈಯೋಸುಗ ನಡೆತರುತ ಕೃಪ್ಣನಂ
ಕುರಿತು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಗಾನಂಗೈಯ್ದರು ||೮|| ಹೀಗೆ ಗೌರಿವ್ರತವು ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲು ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ
ಗೋಪಕನ್ಯೆಯರು ಪೂರ್ವದಂತೆ ಯಮುನಾನದಿಯನೆಂದಿದ್ದ ತಮ್ಮಹಸ್ತಗಳಂ ತಡಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ನದೀಜಲಮಧ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನಂ ಕುರಿತು ಗಾನಂಗೈಯ್ಯತ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯ್ದರು ||೯|| ಭಗವಂತನಾಗಿ, ಯೋಗೇಶ್ವರಗೂ
ಕಶ್ವರನಾದ, ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನು- ಅಗೋಪಕನ್ಯೆಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಂ ತಳಿದು ಅವರಿಗೆ ಆ ವ್ರತಫಲವಂಕೊಡ
ಲೋಸುಗೆ ಗೋಪಾಲಕರಿಂ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಆಯಮನಾತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದನು ||೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನು
ಆ ಗೋಪಕನ್ಯೆಯರ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಗೋಪಾಲಕರೊಡನೆ ನಗುತತ್ವರೆಯಿಂದ ಆಯಮನಾತೀರದಲ್ಲಿ

ಚಹ ||೧೦|| ಅತ್ರಾಗತ್ಯಾಬಲಾಃಕಾಮಂಸ್ವಂಸ್ವಂವಾಸಂಪ್ರಗೃಹ್ಯತಾಮ್ | ಸತ್ಯಂಬ್ರವಾಣಿನೋನರೈಃ
ಯದ್ರೂಪಂವ್ರತಕರ್ತವ್ಯತಾಃ ||೧೧|| ನಮಯೇದಿತಪೂರ್ವಂವಾಹ್ಯನೃತಂತದಿಮವಿದುಃ | ಎಕೈಕಶಃ
ಪ್ರತೀಚ್ಛ್ಯಧ್ವಂಸಹವಾತನುಮಧ್ಯವಾಃ ||೧೨|| ತಸ್ಯತತಕ್ಷೃತಿತದ್ಯಪ್ಪಾಪ್ಯಗೋಪ್ಯಾಪ್ರಮದಿಪ್ತು
ತಾಃ | ವ್ರೀಡಿತಾಃಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಚಾನೋನ್ಮನೃಂಜಾತಹಾಸಾನನಿರಯಯಾಃ ||೧೩|| ಎವಂಬ್ರವತಿಗೊವಿಂದನರೈಃ
ಕಾಕ್ಷಪ್ತಚೇತಸಃ | ಅಕಂಠಮಗ್ನಾಶ್ವೀತೋದವಮಾನಾಸ್ತಮಬ್ರವಃ ||೧೪|| ಮಾನಯಂಭೋಕೃಧಾ

ಗಿನಗುತಲಿರುವನಾಗಿ, ಪರಿಹಾಸಂ-ನಗಿನರವಮಾತನ್ನು, ಉಪಾಚಾರ-ನುಡಿದನು ||೧೦|| ಹೇ! ಅಬಲಾಃ-ಎಲೆ ಹೆಂಗಳಿಗಾ! ಅತ್ರ-
ಇಲ್ಲಿ. ಆಗತ್ಯ-ಬಂದು, ಸ್ವಂಸ್ವಂವಾಸಂ-ನಿಮ್ಮನಿಮ್ಮವಸ್ತ್ರವು, ಕಾಮಂ-ಬೇಕಾದಂತೆ, ಪ್ರಗೃಹ್ಯತಾಂ-ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪ
ಡಲಿ. ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಯೋಯಂ-ನೀವು, ವ್ರತಕರ್ತಾಃ-ವ್ರತ-ಗೌರಿಪೂಜಾನಿಯಮದಿಂದ, ಕರ್ತವ್ಯತಾಃ-ಕೃತ
ರಾಗಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಿರೋ, ತತೇ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಸತ್ಯಂ-ದಿಟವನ್ನು, ಬ್ರವಾಣಿ-ಹೇಳುವೆನು. ನರ್ಮ-ಹಾಸ್ಯದಮಾತು
ನ-ಅಲ್ಲವು ||೧೧|| ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಉದಿತಪೂರ್ವಂವಾ-ಮುಂಚೆಚೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಾದರೂ, ಅನೃತಂ-ನಟಿಯು, ನಹಿ-ಇಲ್ಲ,
ವಪ್ಸಿ-ತತೇ-ನಾನುಡಿಟವನ್ನೇಹೇಳುವೆನೆಂಬುದಕ್ಕೂ, ಇವೇ-ಈಮಡುಗರು, ವಿಮಾ-ಬಲ್ಲರು, ಹೇತನಮಧ್ಯಮಾಃ-ಎಲೇನಂಣಿ
ರುವನೊಂಟವುಳ್ಳವೆಂಗಳಿರಾ! ಎಕೈಕಶಃ-ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಲೀ ಸಹವಾ ಒಂದಿಗೆಯಾಗಿಆಗಲೀ, ಪ್ರತೀಚ್ಛ್ಯಧ್ವಂ-ಬಂದುತೆಕ್ಕೊ
ಳ್ಳಿರಿ ||೧೨|| ತಸ್ಯ-ಆಕೃಷ್ಣನ, ತತೇ-ಆ, ಕ್ಷೃತಿತಂ-ಪರಿಹಾಸವನ್ನು, ದ್ಯಪ್ಪಾಪ್ಯ-ನೋಡಿ, ಪ್ರೇಮಪರಿಪ್ಲುತಾಃ-ಪ್ರೇಮ-
ಸ್ನೇಹರಸದಲ್ಲಿ, ಪರಿಪ್ಲುತಾಃ-ಮುಳುಗಿದವರಾದ, ಗೋಪ್ಯಾ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ವ್ರೀಡಿತಾಃ-ನಾಚಿಕೆಯುಂಟಾದವರಾಗಿ,
ಅನೋನ್ಮನೃಂ-ತಮ್ಮೊಳಗೊಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು, ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ-ಜಾತಹಾಸಾಃ-ಹುಟ್ಟಿದನಗೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ನನಿರ್ಮಯಾಃ-
ಹೊರಹೊಂಬುಬರಲಿಲ್ಲವು ||೧೩|| ಗೋವಿಂದೇ-ಕೃಷ್ಣನು, ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ಬ್ರವತಿಸತಿ-ಹೇಳುತಲಿರುವನಾಗುತಲೂ, ನರ್ಮ
ಣಾ-ಪರಿಹಾಸವಚನದಿಂದ, ಅಕ್ಷಿಪ್ತಚೇತಸೋಽಪಿ-ಅಕ್ಷೇಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದರೂ, ಶೀತೋದೇ- ತಂಣೀರನ್ನಿ, ಅಕಂ
ಠವ-ಗಾಢ-ಕೂರಳವೆಗೊಮ್ಮೆಳುಗಿದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವೇಷಮಾನಾಃ-ನಡುಗುತಲಿರುವರಾಗಿ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು,
ಅಬ್ರವ-ನುಡಿದರು ||೧೪|| ಭೋ-ಓಕೃಷ್ಣನೇ! ಅನಯಂ-ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು, ಮಾಕೃಧಾಃ-ಮಾಡಬೇಡ; ತ್ವಾಂತಂ-ನಿನ್ನ
ನ್ನಾದರೋ, ಪ್ರೀಯಂ-ಇಷ್ಟನಾದ, ನಂದರಾಜನುತಂ-ನಂದರಾಯನಮಗನನ್ನಾಗಿ, ಜಾಸೀಮಃ-ತಿಳಿದಿರುವೆವು; ಅಂಗ-ಓಕೃ

ರುವ ಕದಂಬವೃಕ್ಷವನ್ನೇರಿ ಕುರಿತಿಯಾಗಿ ಪರಿಹಾಸಂ ಜನಮನುಡಿದನ
ದೆಂತೆನ್ನೆ||೧೦|| ಎಲೈಗೋಪಕನ್ಯೆಯಿರಾ! ನೀವು ವ್ರತಾಚರಣದ ಶ್ರಮ
ವನೆಯಿರ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮುಂಕುರಿತುನಾಚು ದಿಟವಾದಮಾತಂವೇಳುವೆ
ನ್ನೇಹೊರತು ಇದೆ ಪರಿಹಾಸವಲ್ಲವು. ನೀವು ಈಮರದ ಮೇಲಕ್ಕಿಬ್ಬರು
ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದಂತೆ ನಿಮ್ಮನಿಮ್ಮ ವಸ್ತ್ರವು ಗ್ರಹಿಸುವರಾಗಿ ||೧೧|| ಎಲೈ,
ಗೋಪಕನ್ಯೆಯಿರೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನನ್ನಿಂದ ಸುಖ್ಯಂ-ಯಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ.ಅದ
ನ್ನು ಈಗೋಪಾಲಕರು ಬಲ್ಲರು. ಅದುದರಿಂದ ನೀವುಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಗಿಯಾ
ದರೂ ಎಲ್ಲರೊಟ್ಟುಗಿಯಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆಬಂದು ನಿಮ್ಮನಿಮ್ಮ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂ
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರಾಗಿ. ||೧೨|| ಇಂತೆಂಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪರಿಹಾಸವಚನಮು
ಕ್ತೇ, ಪ್ರೇಮಪರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವರಾದ ಆಗೋರಕನ್ಯೆಯರು ನಾಚಿಕೆ
ಗೊಳುತ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿನೋಡಿ ತೆಗೆತಲೂ ಆಯಮಾನಾಜಲ ಮಧ್ಯದ ತೆ
ಗೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆಹೊರಟವರಾಗಲಿಲ್ಲ.||೧೩|| ಕುರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

ನುನುಡಿಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅಪರಿಹಾಸವಚನದಿ. ಮೋಹಿತಚಿತ್ತರಾದಗೋಪಕನ್ಯೆಯರು ತಂಣೀರಲ್ಲಿ ಕುತ್ಯುಗೆಯತ
ನಕ ಮುಳುಗಿರುವವರಾಗಿ ಸೀತದಿಂದಡುಗುತ ಕೃಷ್ಣನುಂಕುರಿತು ಬಿನ್ನೈಸಿದರು||೧೪|| ಆಗೋಪಕನ್ಯೆಯರಮಧ್ಯ

ಸ್ತುಂ ತುನಂದರಾಜಸುತಂಪ್ರಿಯಂ | ಜಃನೀಮೋಗಪ್ರಜಶ್ಲಾಘ್ಯಂ ದಹಿವಾಸಾಂಸಿವೇಷಿತಾಃ || ೧೫ ||
ಶ್ಯಾಮಸುಂದರತದಾಸ್ಯಾಕರವಾಮತಪ್ರೊದಿತಂ | ದಹಿವಾಸಾಂಸಿಸರ್ವಜ್ಞಾನೋಚ್ಛ್ರಾದ್ವಜ್ಞಾನಾ
ಮಹ್ಯೇ || ೧೬ || ಶ್ರೀಭಗವಾಃ | ಭವತ್ಯೋಯದಿಮದಾಸ್ಯೋಮಯೋಕ್ತಂವಾಕರಿಷ್ಯಥ | ಅತ್ರಾಗತ್ಯಸ್ತ
ವಾಸಾಂಸಿಪ್ರತೀಚ್ಛತಸುಮಧ್ಯಮಾಃ | ನೋಚ್ಛಾಹಂಪ್ರದಾಸ್ಯೇಕಿಂಮೃದೋರಾಜಾಕರಿಷ್ಯತಿ || ೧೭ ||
ತತೋಜಲಾಶಯಾತ್ಸರಾಸ್ವದಾರಿಕಾಶ್ಯೇತವೇಷಿತಾಃ | ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂಯೋಸಿಮಾಚ್ಛಾದ್ಯಪೋತ್ತೇರುಸ್ತೀರ
ಮಂಗನಾಃ || ೧೮ || ಭಗವಾನಹತಾವೀಹ್ರೈಕುದ್ಧಭಾವಪ್ರಸಾದಿತಃ | ಸ್ತುಂಧನಿಧಾಯವಾಸಾಂಸಿಪ್ರೀ

ಷ್ಣನೇ! ಪ್ರಜಶ್ಲಾಘ್ಯಂ- ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿಶ್ಲಾಘಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ, ವಾಸಾಂಸಿ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ದೇಹಿ-ಕೊಡು; ವೇಷಿತಾಃ-ನಡುಗಿನ
ಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿರುವೆವು || ೧೫ || ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ-ಶ್ಯಾಮ-ಕರಿಯನಾಗಿಯೂ, ಅಧವಾಪಾತ್ರಯವೃಥವನಾಗಿಯೂ, ಸುಂದರ-ಚಲುವ
ನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಕೃಷ್ಣನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ದಾಸ್ಯಾ-ಸೇವಕಿಯರಾಗಿ, ತವ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಉದಿತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು, ಕರ
ವಾಮ-ಮಾಡುವೆವು. ಸರ್ವಜ್ಞ-ಎಲ್ಲವೆಂಬಲ್ಲಿವನೇ! ವಾಸಾಂಸಿ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ದೇಹಿ-ಕೊಡು, ನೋಚ್ಛೇ-ಇಲ್ಲವೆಂದೋದರೆ
ರಾಜೇ-ಅರಸಿಗೆ, ಬ್ರೂವಾಮಹ್ಯೇ-ಮಾಡುವೆವು || ೧೬ || [ಭಗವದ್ವಚನ] ಭವತ್ಯೋ-ನೀವು, ಮೇ-ನನ್ನ, ದಾಸ್ಯೋವಾ-ಸೇ
ವೆಯೇರೋ ಯದಿ-ಆದರೆ, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಉಕ್ತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು, ಕರಿಷ್ಯಥ-ಮಾಡುವಿರಿ. ಸುಮಧ್ಯಮಾಃ-ಸೂಗ
ಸಾದಸೂಂಟವುಳ್ಳವರಾಗಿರಾ! ಅತ್ರ-ಇಲ್ಲಿ-ಆಗತ್ಯ-ಬಂದು, ಸ್ವವಾಸಾಂಸಿ-ನಿಮ್ಮನೀರೆಗಳ್ಳು, ಪ್ರತೀಚ್ಛತ-ತಗದುಕೊಳ್ಳಿರಿ,
ನೋಚ್ಛೇ-ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಅಹಂ-ನಾನು, ನಪ್ರದಾಸ್ಯೇ-ಕೊಡೆನು, ಮೃದೋರಾಜಾ-ಮುಡಿರಾಯನು, ಕಿಂಕರಿಷ್ಯತಿ-ಎನುಮಾ
ಡುವನು; || ೧೭ || ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ದಾರಿಕಾಃ-ಹುಡುಗಿಯರಾದ, ಅಂಗನಾಃ-ಹೆಂಗಳು, ಶೀತವೇಷಿತಾಃ-ಶೀತ-ಚಳಿಯಿಂದ, ವೇಷಿ
ತಾಃ-ನಡುಗಿನಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸರ್ವಾಃ-ಎಲ್ಲರೂ, ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ-ಎರಡುಅಂಗೈಗಳಿಂದಲೂ, ಯೋನಿಂ-ಗುಹ್ಯಸ್ಥಾನ
ವನ್ನು, ಆಚ್ಛಾದ್ಯ-ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಜಲಾಶಯಾತ್-ನೀರಿನೊಳಗಿನಿಂದ, ತೀರಂ-ತಡಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಪೋತ್ತೇರುಃ-ಹತ್ತಿಬಂ
ದರು || ೧೮ || ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅಹತಾಃ-ಕೊಂಚಮೈನೆಯವೇ ಇರುವಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು, ವೀಹ್ರೈ-ನೋಡಿ, ಶುದ್ಧಭಾವಪ್ರಸಾ
ದಿತಃ-ಶುದ್ಧಭಾವ-ಅಭಿಮಾನವಂತೋರದಅವರಮನಶ್ಯುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಪ್ರಸಾದಿತಃ-ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪ್ರೀತಃ-
ಸ್ನೇಹವುಂಟಾದವನಾಗಿಯೂ, ಸಸ್ಮಿತಃ-ಕಿರುನಗೆಯಿಂಕೂಡಿದವನಾಗಿಯೂ, ವಾಸಾಂಸಿ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಸ್ತುಂಧೇ-ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿ

ದಲ್ಲಿಕೆಲವರುಮುಗ್ಧಿಯರು ನುಡಿದವರಂತೆ-] “ಎಲೈ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನಾವುನಿನ್ನನ್ನು ನಂದಗೋಪಖುತ್ರನನ್ನಾ
ಗಿಯೂ ನಮಗೆಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯನನ್ನಾಗಿಯೂ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿಶ್ಲಾಘ್ಯನನ್ನಾಗಿಯೂ ದೇವನನ್ನಾಗಿಯೂ ತಿಳಿದಿ
ರುವೆವು, ನೀನು ಅನ್ಯಾಯವೆಂದಾಡಬ್ಯಾಡ! ನಾವುನೀತದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮವಸ್ತ್ರಗಳೆನಮಗೆ
ಕೊಡುವನಾಗು, ಎಂದುನುಡಿದರು. || ೧೫ || [ಪೌಂಡ್ರಸ್ತ್ರೀಯರುನುಡಿದರಂತೆ-] ಎಲೈ, ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ
ಶ್ಯಾಮವರ್ಣದ ಸುಂದರರೂಪವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನಾವೆಲ್ಲರೂನಿನ್ನದಾಸಿಯರು. ನಿನ್ನಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಆಚರಿಸುವವರು. ನಮ್ಮವಸ್ತ್ರಗಳೆಂ ನಮಗಿದಯೆಮಾಡುವವನಾಗು. ಹಾಗೆನೀನುದಯ
ಮಾಡಿ ಕೊಡವೇಹೋದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿನಗೋಸುಗ ಭೋರೆಯಾದನಂದಗೋಪನಿಗಾದರೂ ಕುಸನಿಗಾದರೂ ಹೇ
ಳುವೆವು. || ೧೬ || ಎಂದುನುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಂ
ನುಡಿದನಂತೆ-] ಎಲೈ, ಮನೋಹರವಾದ(ಮುಗುಳುನಗೆಯುಳ್ಳ) ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೇ! ನೀವು ನನ್ನದಾಸಿ
ಯರಾಗಿ ನಿನ್ನಿಂದ ವೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಆಚರಿಸುವರಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆಬಂದು ನಿಮ್ಮನಿಮ್ಮವಸ್ತ್ರಗಳ ನೀನಿ
ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ನೀವುದೂರುಹೇಳಿದರೆಮುಡಿರಾಯನೇನುಮಾಡುವನು! || ೧೭ || ಎಂದು
ನುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಆಗೋಪಕನ್ಯೆಯರು ಶೈತ್ಯದಿಂದನತಗುತ ಯಮುನಾಜಲದಿಂದ ಎದ್ದುಬ
ರಲೋಸುಗಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ತಮ್ಮಹಸ್ತಂಗಳಿಂದ ರಹಸ್ಯ ಸ್ಥಾನವೆಂಬುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತಡೆಗಹತ್ತಿಬಂದರು. || ೧೮ ||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರಿಕುದ್ಧವಾದ ಮನೋಭಾವವೆಂದೋಡಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಭಗ
ವಂತನು ಅವರವಸ್ತ್ರಗಳೆಂ ಕದಂಬಪುಷ್ಪದಂತಾಪೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ರಜೋದರ್ಶನದಿಂದ ಪೌಂಡ್ರಾದಸ್ತ್ರೀಯರಂಕುರಿತ

ತಃಪ್ರೋ ವಾಚಸಸ್ಥಿತಃ || ೧೯ || ಯೂಯಂವಿವಸ್ತ್ರಾಯದಪೋಧ್ಯತವ್ರತಾವ್ಯಗಾಹತೈತತ್ತದುವವಹೆ
 ಳನಮ್ | ಬದ್ಧಾಂವಲಿಂಮೂರ್ಧ್ವ್ಯವನುತ್ತಯಿಹಸಂಕ್ಯತ್ವಾನಮೋವೋವಸನಂಪ್ರಗೃಹ್ಯತಾ ವಾ |
 ಇತ್ಯೈತದ್ವಚನಂಶ್ಚುತ್ವಾಧರ್ಮಯುಕ್ತಂಮಹಾತ್ಮನಃ | ಏಕೇನವಾಣಿನಾನೇಮುರೇಕೇನಾಚ್ಛಾದ್ಯಚಾಂಗ
 ನಾಃ || ೨೦ || ತಾವೀಕ್ಷ್ಯವಾಚಭಗವಾಃ ಭೂಯೋಧರ್ಮ್ಯಮಿದಂವಚಃ | ಏಕೇನವಾಣಿನಾಯಾಮೈವ
 ಣಮೆವೈವಮಚ್ಯುತಮ್ || ೨೧ || ತಸ್ಯದಂಡೇಕರಚ್ಛೇದಽತಿಧರ್ಮವಿದೋವಿದಃ | ತಸ್ಯಾದುರ್ಭಾಗ್ಯಾಂ
 ಪಾಣಿಭಾಗ್ಯಾಂಪ್ರಣಮೆತ್ಸ್ಯಾಮಿನಂನರಃ || ೨೨ || ತಥಾಚಯೂಯಂಕುರುತತನ್ಯಪ್ರಿಯತರಂಭವತಿ |

ವಿಧಾಯ-ಮೊತ್ತಕ್ಕೊಂಡು, ಪ್ರೋವಾಚ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಹೇಳಿದನು || ೧೯ || ಯೂಯಂ-ನೀವು, ಧ್ಯತವ್ರತಾ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ
 ಮುಖ್ಯವರಾದರೂ, ವಿವಸ್ತ್ರಾ-ಸ್ನಾತಕ-ಪಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಅಪಃ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ವ್ಯಗಾಹತೇ-ಮುಳುಗಿದಿರಿ ಎಂಬುವುದು
 ಯಾವುದುಂಟೋ, ತದೇತತ್-ಆಯಾಬೆತ್ತಲೆಯನ್ನಾ ನವು, ದೇವಹೇಳನಂ-ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅಣಕಿಸುವಿಕೆಯೇ, ಆಗಿರುವುದು,
 ಅಂಹಸಃ-ಪಾಪದ, ಅವನುತ್ತಯೇ-ಪರಿಹಾರಕವಾದವಾಯ್ಶ್ವಿತ್ತಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಮೂರ್ಧ್ವ್ಯ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂಜಲಿಂ-ಎರಡುಕೈ
 ಳನ್ನೂ, ಒರ್ಧ್ವ-ಹೊಡಿಸಿಕೊಂಡು, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನೂ, ಕೃತ್ವಾ-ಮಾಡಿ, ಪಃ-ನಿಮ್ಮ, ವಸನಂ-ವಸ್ತ್ರವು, ಪ್ರಗೃಹ್ಯ
 ತಾಂ-ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡಲಿ || ೨೦ || ಅಂಗನಾಃ-ಹೆಂಗಳು, ಮಹಾತ್ಮನಃ-ಮಹಾಮನಸ್ಸನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಇತಿ-ಇಂತೆಂಬ, ಧರ್ಮಯುಕ್ತಂ-
 ಧರ್ಮದಿಂದಕೂಡಿದ, ಏತದ್ವಚನಂ-ಈವಾತನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಏಕೇನ-ಒಂದೊಬ್ಬನಿಂದ, ಆಚ್ಛಾದ್ಯ-ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು,
 ಏಕೇನವಾಣಿನಾ-ಒಂದಕ್ಕೆಯಿಂದ, ನೇಮುಃ-ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದರು || ೨೧ || ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತಾಃ-ಅಂತವರನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-
 ನೋಡಿ, ಭೂಯಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಧರ್ಮ್ಯಂ-ಧರ್ಮಯುಕ್ತವಾದ, ಇದಂವಚಃ-ಈವಾತನ್ನು, ಉವಾಚ-ನುಡಿದನು | ಯಃ-ಯಾವನು
 ಪುರುಷನು, ಏಕೇನವಾಣಿನಾ-ಒಂದುಕ್ಕೆಯಿಂದ, ವೈ-ಪ್ರಗೃಹ್ಯವಾಗಿ, ಅಚ್ಯುತಂ-ದೇವಂ-ವಿಷ್ಣುವೇವನನ್ನು ಕುರಿತು, ಪ್ರಣವೇತ್-
 ನಮಸ್ಕರಿಸುವನೋ || ೨೨ || ತಸ್ಯ-ಅವನಿಗೆ, ಕರಚ್ಛೇದಃ-ಕೈಕತ್ತಲಿಸುವಿಕೆಯು, ದಂಡಃ-ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿರುವುದು, ಇತಿ-ಹೀಗೆಧರ್ಮ
 ವಿದಃ-ಧರ್ಮಜ್ಞರ, ವಿದುಃ- ತಿಳಿದಿರುವರು. ತಸ್ಯಾತ್-ಆಕಾರಣವ ದೇಯಿಂದ, ನರಃ-ಪ ನ-ಪ್ಯನು, ಸ್ವಾಮಿನಂ-ಒಡೆಯನನು
 ಕುರಿತು, ಉಭಾಭಾಗ್ಯಾಂಪಾಣಿಭಾಗ್ಯಾಂ-ಎರಡುಕೈಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರಣಮೇತ್-ಜನ್ನಾಗಿನಮನ್ಯುರಿಸಬೇಕು || ೨೩ || ತಥಾಚ-ಹಾಗೆಯೇ,
 ಯೂಯಂ-ನೀವು, ಕುರುತ-ಮಾಡಿರಿ, ತತಃ-ಅದು, ಮೇ-ನನಗೆ, ಪ್ರಿಯತರಂ-ಬಹಳ ಸಂತೋಷವು, ಭವೇತ್-ಆಗುವದು,

ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತನಾಗಿ ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಡಗೂಡಿದವನಾಗುತ್ತ ಒಂದುವಚನವೆನುಡಿದನು || ೧೯ || ಅದಂತೆ- ಎಲೈ
 ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೇ! ನೀವು ವಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ನದೀಜಲದಲ್ಲಿವಿಂದು ವ್ರತವೆಂ ಮಾಡುವಿರಾದುದರಿಂದ ಗೌರೀದೇವಿಗೆ
 ಆಪರಾಧವಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಅದು ಪ್ರೀತಿಕರವಾಗಲಿಲ್ಲ. [ಏತಕೆಂದರೆ ರಜೋದರ್ಶನವಾಗಿ ಪೌಂಡರಾದಸ್ತ್ರೀ
 ಯರು ವಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲದೇ ಜಲಪ್ರವೇಶವು ಮಾಡುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರಾನಿಷಿದ್ಧವಾದುದರಿಂದ ವ್ರತಭಂಗದಿಂದಂಟಾದ]
 ಪಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕಿರಿಸ್ನಿಗಲ್ಲಿ ಅಂಜಲಿಬಂಧಮು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮಸ್ಕಾ
 ರವೆಂಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ವಸ್ತ್ರವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. || ೨೦ || ಎಂದು ಅಕ್ಷೋಪಿಸುವ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಧರ್ಮ
 ಯುಕ್ತವಾದ ವಚನವಂಕೇಳಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಒಂದುಹಸ್ತದಿಂದ ಗುಹ್ಯಸ್ಥಾನವೆಂಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು
 ಒಂದುಹಸ್ತದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂಗೈಯ್ದರು || ೨೧ || ಪುನಶ್ಚ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಕುರಿತು ಧರ್ಮಯುಕ್ತವಾದ
 ಈವಾಕ್ಯವೆಂನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ- ಎಲೈ, ಸ್ತ್ರೀಯರೇ! ಯಾವನು ಸರ್ವದೇವತಾಮಯನಾದ ಭಗವಂತ
 ನುಕುರಿತು ಒಂದುಕ್ಕೆಯಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ದನೋ ಅಮನುಷ್ಯನ ಕೈಯಂಕತ್ತರಿಸುವುದೇ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ
 ಯೆಂದು ಧರ್ಮಜ್ಞರುಹೇಳುವರು. || ೨೨ || ಆದುದರಿಂದ ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಎರಡುಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವಾಮಿ
 ಯಂಕುರಿತು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. || ೨೩ || ಹಾಗೆಯೇ ನೀವೂಕೂಡ ಎರಡುಕೈಗಳಿಂದಲೂ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂಮಾ
 ಡಿದರೆ ಅದುನನಗೆ ಅತ್ಯಂತಪ್ರೀತಿಕರವಾಗುವುದು. % ನಿಮ್ಮಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ದೇವತಾಪರಾಧಮು ಪರಿಹರಿ

ಅಂಹಸ್ತುಭಯಮತತ್ಪರಿವಾಜಯಿತುಂಯದಿ | ಇಚ್ಛಾಮಃಪಾಣಿಯುಗಳೈರ್ಮಮಸ್ಕೃತ್ಯಪ್ರ
ಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ||೨೮|| 'ಇತ್ಯಚ್ಯುತೇನಾಭಿಹಿತವ್ರಜಾಬಲಾಮತ್ಯಾವಿಸ್ತಾಪ್ಲವನಂವ್ರತಚ್ಯುತಮ್ |
ತತ್ಪೂರ್ತಿ ಕಾಮಾಸ್ತದಶವಕರ್ಮಣಾಂಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತನೆಮುರವದ್ಯಮುಡ್ಯತಃ ||೨೯|| ತಾಸ್ತಥಾವನ
ತಾದ್ಯಷ್ಟಾಭವಾನ್ದೇವಕೀಸುತಃ | ವಾಸಾಂಸಿತಾಭ್ಯಗ್ನಂಪ್ರಾಂತರಾಣ್ಯೋಽಪಿಃ ||೩೦||
ದೃಢಂಪ್ರಬಾಧಸ್ತುರಯಾಚಹಾಪಿತಾಃ | ಶೋಭಿತಾಃಕ್ರೀಡನವಚ್ಚಕಾರಿತಾಃ | ವಸ್ತ್ರಾಣಿಚೈವಾ
ಪಹ್ಯತಾನ್ಯಥಾಪ್ಯಮುಂತಃ | ನಾಭ್ಯಸೂಯಾಃ ಪ್ರಿಯಸಂಗನಿರ್ಮತಾಃ ||೩೧|| ಪರಿಧಾಯಸ್ವವಾಸಾಂ

ಉಭಯಂ-ಎರಡುಬಗೆಯಾದ, ಏತೇತೇಅಂಹಸ್ತು-ಈವಾಪವನ್ನಾದರೋ, ಪರಿವಾಜಯಿತುಂ-ತೊಡಮಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ, ವೇ-
ನಿಮಗೆ, ಇಚ್ಛಾಮ್-ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದರೆ, ಪಾಣಿಯುಗಳೈರಿ-ಎರಡರಡುಳ್ಳಿಗಳಿಂದ, ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ-ನಮಸ್ಕಾರವೆಂಗೆಯ್ದು, ಪ್ರಗೃ-
ಹ್ಯತಾಮ್-ವಸ್ತ್ರವುತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಲಿ ||೨೮|| ವ್ರಜಾಬಲಾಃ-ಗೋಕುಲದಹೆಂಗಳು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅಚ್ಯುತೇನ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ,
ಅಭಿತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ, ವಿವಸ್ತಾಪ್ಲವನಂ-ಸೀರೆಯಿಲ್ಲದೆಮಿಂದದ್ದನ್ನು, ವ್ರತಚ್ಯುತಿಂ-ನಿಯಮಭಂಗವನ್ನಾಗಿ, ಮತ್ಯಾ-
ತಿಥಮ್, ತತ್ಪೂರ್ತಿ ಕಾಮಾಃ-ತತ್-ಆವ್ರತಮ್, ಪೂರ್ತಿ-ಸಾಫಲ್ಯವನ್ನ, ಕಾಮಾಃ-ಬಯಸಿದವರಾಗಿ, ಯತಃ-ಯಾವಕಾರಣ
ದಿಂದ, ತದಶೇಷಕರ್ಮಣಾಂ-ಅನಕಲಕರ್ಮಗಳಿಗೂ, ಅವಶ್ಯಮುಟ್-ದೋಷವನ್ನು ಹರಿಸುವನಾಗಿರುವನೋ, ತತಃ-ಆಕಾರ
ಣದಿಂದ, ಸಾಕ್ಷಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿರುವ, ಸತಂ-ನದ್ದಸ್ತವಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸೇಮುಃ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು; ಅಥವಾ-ಸಾಕ್ಷಾತ್
ತ್ಯತಂ-ಫಲಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸೇಮುಃ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು ||೨೯|| ಭಗವಾನ್-ಭಗವಂತನಾದ, ದೇವ
ಕೀಸುತಃ-ದೇವಕಿಯಮಗನಾದಕೃಷ್ಣನು, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅವನತಾಃ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ, ತಾಃ-ಅಪೆಂಗಳನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ,
ಕರುಣಿ-ದಯಾಶೀಲನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸ್ನೇಹತೋಷಿತಸ್ತ್ವ-ಸ್ನೇಹ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ತೋಷಿತಃ-ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ
ನಾಗಿ, ವಾಸಾಂಸಿ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ತಾಭ್ಯಃ-ಅಪೆಂಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಾದಾತೆ-ಕೊಟ್ಟನು ||೩೦|| ದೃಢಂ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಪ್ರಲಬ್ಧಿ-
ವರದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು, ತ್ರಪಯಾ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ, ಹಾಪಿತಾಃ-ಬಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಪ್ರಸೋಧಿತಾಃ-ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವ
ವರೂ, ಕ್ರೀಡನವಚ್ಚ-ಆಟದಂತೆಯೂ, ಕಾರಿತಾಃ-ಮಾಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಆದರು ವಸ್ತ್ರಾಣಿಚ-ಸೀರೆಗಳೂಕೂಡ, ಅವಹ್ಯ
ತಾನಿ-ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅಥಾಪಿ-ಇಷ್ಟಾದರೂ, ತಾಃ-ಅಪೆಂಗಳು, ಪ್ರಿಯಸಂಗನಿರ್ಮತಾಃ-ಪ್ರಿಯ-ಇಷ್ಟನಾದ, ಕೃಷ್ಣ
ನೊಡನೆ, ಸಂಗ-ಸಂಬಂಧದಿಂದ, ನಿರ್ವೃತಾಃ-ಸುಖವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ನಾಭ್ಯಸೂಯಾಃ-ವ-ದೋಷದೃಷ್ಟಿಯಿಂದನೋ
ಡಲಿಲ್ಲವು ||೩೧|| ಸ್ವವಾಸಾಂಸಿ-ತಮ್ಮಸೀರೆಗಳನ್ನು, ಪರಿಧಾಯ-ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಪ್ರೀಷ್ಯಸಂಗಮನಜ್ಞಿತಾಃ-ಪ್ರೀಷ್ಯ-ಅತ್ಯಂತ

ಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗಪೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದರೆ ಎರಡುಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೂ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂಮಾಡಿ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡಲಿ ||೨೮|| ಹೀಗೆ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅಕ್ಷೌಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗೋಪಸ್ತ್ರಿಯರು ತಾವುಮಾಡಿದುದು ವ್ರತಭಂಗ ಕರವೆಂದುತಿಳಿದು ವ್ರತಪೂರ್ತಿಗೋಸುಗ ಸರ್ವಪಾಪಪರಿಹಾರಕನಾಗಿಯೂ ಸಮಸ್ತವ್ರತಫಲದಾಯಕನಾಗಿಯೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೇಎರಡುರಸ್ತಗಳಿಂದಲೂ ಚನ್ನಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ದರು ||೨೯|| ಬಳಿಕ ಭಗವಂತನಾದ ದಯಾಶೀಲನಾದಕೃಷ್ಣನು ತನಗೆನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ದುದರಿಂದ ಹಾಗೆನಮ್ರಾಗಿರುವ ಆಗೋಪಕನ್ಯೆಯರನ್ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಯುಕ್ತನಾಗಿ ಅವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರಿಗಿತ್ತನು. ||೩೦|| ಆಗೋಪಕನ್ಯೆಯರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಹೀಗೆವಂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ನಾಚಿಕೆಯಂ ಬಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ಪರಿಹಾಸಂಗೆಯ್ದಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ಬೊಂಬೆಗಳಂತೆಕುಣಿಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ವಸ್ತ್ರರಹಿತರಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ಪ್ರಿಯನಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಸುಗಮಂಟಾದುದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತಸಂತೋಷಯುಕ್ತರಾಗಿ ಆಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ದೋಷದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಸೂಯೆಪಡಲಿಲ್ಲ. ||೩೧|| ಆಮೇಲೆ ಆಗೋಪಾಂಗನೆ ಯರು ತಮ್ಮವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನುಟ್ಟು ಪ್ರಿಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಂಟಾದುದರಿಂದ ವಶೀಕೃತರಾದುದ

ಸಿಪ್ರವ್ಯಸಂಗಮಸಜ್ಜಿತಾಃ | ಗೃಹೀತಚಿತ್ತಾನೋಚ್ಚಲಸ್ತಸ್ತೀಲಜ್ಜಾಯಿತೇಕ್ಷಣಾಃ | ೮೮ | ತಾಸಾಂ
 ವಿಕ್ಷೋಯಭಗವಾಃ ಸ್ವಪಾದಸ್ಪರ್ಶಕಾಮ್ಯಯಾ | ದೃತವ್ರತಾನಾಂ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಹದಾಮೇದರೋಬ
 ಲಾಃ | ೮೯ | ಸಂಕಲ್ಪೋವಿದಿತಸ್ಸಾಧೋಽಭವತೀನಾಂ ಮದರ್ಚನೇ | ಮಯಾನುಮೋದಿತಸ್ಸಾಸೌ
 ಸತ್ಯೋಭವಿತುಮರ್ಹತಿ | ೯೦ | ನಮಯ್ಯಾವೇಶಿತಧಿಯಾಂ ಕಾಮಃ ಕಾಮಾಯ ಕಲ್ಪತೇ | ಭರ್ಜಿತಾಃ ಕ್ವಾ
 ಧಿತಾಧಾನಾಃ ಪ್ರಾಯೋಬೀಜಾಯ ನೈವ್ಯತೇ | ೯೧ | ಯಾತಾಬಲಾವ್ರಜಂ ಸಿದ್ಧಾ ಮಯೇವಾರಂ ಸ್ಯಥಕ್ಷ
 ಪಾಃ | ಯಮುದ್ಧಿಶ್ಯವ್ರತಮಿದಂ ಚ ರಾರಾಚ್ಯರ್ಚನಂ ಸತೀತಿ* | ೯೨ | ಇತ್ಯಾದಿಪ್ರಾಭಗವತಾಬಲ್ಯ

ತಸ್ಮಿನ್ಮನಾದಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ, ಸಂಗಮ-ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ, ಸಜ್ಜಿತಾಃ-ಆಸಕ್ತಿಯುಂಟಾದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಗೃಹೀತಚಿತ್ತಾಃ-
 ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ತಸ್ತೀಲ-ಆಕೃಷ್ಣ ನವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಲಜ್ಜಾಯಿತೇಕ್ಷಣಾಃ-ನಾಚಿಕೆಯಂತೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ
 ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ನೋಚ್ಚಲಃ-ಚಲಿಸದೆಯಿದ್ದರು || ೮೮ || ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನಾದ, ದಾಮೋದರಃ-ಪೂದಂಡ
 ಯುಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆಯುಳ್ಳಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವಪಾದಸ್ಪರ್ಶಕಾಮ್ಯಯಾ-ಸ್ವ-ತನ್ನ, ಪಾದಸ್ಪರ್ಶ-ಅಡಿಗೆಳನ್ನು ನೋಂಕುವ, ಕಾ
 ಮ್ಯಯಾ-ಬಯಕೆಯಿಂದ, ಧೃತವ್ರತಾನಾಂ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನಿಯಮವುಳ್ಳ, ತಾಸಾಂ-ಆಗೋಪಿಯರ, ಸಂಕಲ್ಪಂ-ಬಯಕೆಯನ್ನು,
 ವಿಕ್ಷೋಯ-ತಿಳಿಮ, ಅಹ-ಹೇಳಿದನು ಹೇಅಬಲಾಃ-ಎಲಹೆಂಗಳಿರಾ! || ೮೯ || ಸಾಧ್ಯಾಃ-ಪತಿವ್ರತೆಯಿರಾ! ಮದರ್ಚನೇ-ನನ್ನ ಪೂ
 ಜೆಯಲ್ಲಿ, ಭವತೀನಾಂ-ನಿಮ್ಮ, ಸಂಕಲ್ಪಃ-ಬಯಕೆಯು, ವಿದಿತಃ-ನನ್ನಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪದ್ದಾಗಿರುವುದು. ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಅನು
 ಮೋದಿತಃ-ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸೋಸೌ-ಆಯನಿಮ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪವು, ಸತ್ಯಃ-ದಿಟವಾದ್ದು, ಭವಿತುಂ-ಆಗುವುದಕ್ಕೆ, ಅರ್ಹತಿ-
 ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದೆ, || ೯೦ || ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಅವೇಶಿತಧಿಯಾಂ-ಪುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರ, ಕಾಮಃ-ಬಯಕೆಯು, ಕಾ
 ಮಾಯ-ಮರಳಿಕಾಮಕ್ಕೆ, ಸಕಲ್ಪತೇ-ಸಾಕಾದ್ದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭರ್ಜಿತಾಃ-ಬೇಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಕ್ವಾಧಿತಾಃ-ಕುದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಧಾನಾಃ-
 ಯವಾದಿಧಾನ್ಯಗಳು, ಬೀಜಾಯ-ಮೊಳಕೆಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ. ಪ್ರಾಯಃ-ಬಹುಕಾಲ-ನೇಪ್ಯತೇ-ಬಹುಕಾಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ || ೯೧ || ಅಬಲಾಃ-
 ಹೆಂಗಳಿರಾ! ಸಿದ್ಧಾಃ-ಸಫಲರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು ಕುರಿತು, ಯಾತ-ಹೋಗಿರಿ, ಸತೀತಿ-ಪತಿವ್ರತೆಯರು,
 ಯಮುದ್ಧಿಶ್ಯ-ಯಾವವನನ್ನು ಕುರಿತು, ಇದಮಾರ್ಯಾರ್ಚನಂ-ಈಗೋರಿಪೂಜೆಯನ್ನು, ಚೇರಃ-ಮಾಡಿದರೋ, ತೇನಮಯಾ-
 ಆನನೋಡನೆ, ಇಮಾಃಕ್ಷಪಾಃ-ಈಮುಂದೆಬರುವರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ, ರಂಸ್ಯಥ-ಶ್ರೇಷ್ಠನಿವಿ || ೯೨ || ಭಗವತಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಇತಿ-
 ಹೀಗೆ, ಅದಿಪ್ರಾಃ-ಅಕ್ಷಿಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಲಬ್ಧಕಾಮಾಃ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಮನೋರಥವುಳ್ಳವರಾದ, ಕುಮಾರಿಕಾಃ-

ರಿಂ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ವಿಕಾಸಯುಕ್ತವಾದ ಸವಿನೋಟವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನ
 ಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಆಜೆಗೆಹೋಗಲಾರದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತರು. || ೮೮ || ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಕೃಷ್ಣ ಭಗವಂತನು
 ತನ್ನ ಪಾದಸೇವೆಯಂ ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ವ್ರತವನಾಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಂ
 ತಿಳಿದು ಅವರಂಕುರಿತು ಈರೀತಿಯಿಂದ ನುಡಿದನು. || ೮೯ || ಎಂತೆನೆ- ಪತಿವ್ರತೆಯರಾದ ಗೋಪಾಂಗನೆಯರೇ!
 (ನನ್ನಂ ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಮ್ಮ ಮನೋರಥವು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ನಿಮ್ಮಿಂಪೇಳಲ್ಪಡದಿದ್ದರೂ) ನಿಮ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪವು
 ನನ್ನಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತು ಸಮ್ಮತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನಿಮ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪವು ಸತ್ಯವಾಗ
 ತಕ್ಕದ್ದು. || ೯೦ || ಹುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಧಾನ್ಯಗಳು ಕುದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಧಾನ್ಯಗಳು ಸಹ ಬಿತ್ತಿಮೊಳಕೆಗೊಳಿಸಲ್ಪಡುವು
 ದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗದೆ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಜನರಕಾಮವು ಮರಳಿ ಕಾಮ
 ಭೋಗಕ್ಕೋಸುಗ ಸಮರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. || ೯೧ || ಎಲೈ, ಗೋಪಾಂಗನೆಯರೇ! ಯಾವ ಮನೋರಥವನು
 ದ್ವೇಷಂಗೆಯ್ದು ನೀವು ಗೋಪಿವ್ರತವನಾಚರಿಸಿದಿರೋ ಆ ಮನೋರಥಸಿದ್ಧಿಯು ನಿಮಗುಂಟಾಯಿತು. ಈರಾ
 ತ್ರಿಮೊದಲುಗೊಂಡು ಮುಂದೆ ಬರುವರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಡನೆ ನೀವು ರಮಿಸುವರಾಗುತ್ತೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ
 ನೀವು ಗೋಕುಲವನೆಯ್ದವರಾಗಿ. || ೯೨ || ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಗೋಪಾಂಗನೆಯರು ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮನೋರ

ಕಾಮಾಕುಮಾರಿಕಾಃ | ಧ್ಯಾಯಂತ್ಯಸ್ತತ್ಪದಾಂಭೋಜಂಕೃತ್ಯಾನ್ನಿವಿವಿಶುರ್ವ್ಯಜಮ್ ||೩೩||
ಅಥಗೋಪೈಃಪರಿವೃತೋಭಗವಾಽದವಕೀಸುತಃ | ಬೃಂದಾವನಾದ್ಗತೋದೂರಂ ಚಾರಯತ್|ಗಾಸ್ಸ
ಹಾಗ್ರಜಃ ||೩೪|| ನಿದಾಘಾರ್ಯತವತಸ್ಮಿನ್ಭಾಯಾಭಿಸ್ಸಾಂಭಿರಾತ್ಮನಃ | ಅತಃಪತ್ರಾಯ
ತಾಽವೀಕ್ಷ್ಯದ್ರುಮಾನಾಹವ್ರಜೌಕನಃ ||೩೫|| ಹೆನೊಕ್ಕಕ್ಕಪ್ಪಣ್ಣಹೆಅಂಕೋ ಶ್ರೀದಾಮ್ಸುಬ
ಲಾರ್ಜುನ | ವಿಶಾಲವೃಷಭೌಜಸ್ವೀದವಪ್ರಸ್ಥವರೂಢಪ ||೩೬|| ಪಶ್ಯತ್ಪ್ರತಾಽಮಹಾಭಾ
ಗಾಽಪರಾರ್ಥೈಕಾಂತಜೀವಿತಾಽ | ವಾತವರ್ಷಾತಪಹಿಮಾಽನಹಂತೋವಾರಯಂತಿನಃ ||೩೭||

ಹುಡುಗಿಯರು, ತತ್ಪದಾಂಭೋಜಂ-ಅಕ್ಕಪ್ಪಣ್ಣನಅಡಿದಾವರೆಯನ್ನು, ಧ್ಯಾಯಂತ್ಯಸ್ತತ್ಪದಾಂಭೋಜಂ-ಭಾವಿಸುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ, ಕೃತ್ಯಾ-ಚಿ
ಟ್ಟುಬರಲಾರದಕಷ್ಟದಿಂದ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು, ನಿವಿವಿಶುಃ-ಹೊಕ್ಕರು ||೩೩|| ಅಥ-ಅಮೇಲೆ, ಗೋಪೈಃ-ಗೋಲ್ಲಿರಿಂದ,
ಪರಿವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಶ್ರೀಮಂತನಾದ, ದೇವಕೀಸುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಬೃಂದಾವನಾತ್-ಬೃಂದಾವನಕ್ಕಿಂ
ತಲೂ, ದೂರಂ-ದೂರಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಕುರಿತು, ಗತಃ-ಹೋದವನಾಗಿ, ನಹಾಗ್ರಜಃ-ಅಂಣನಿಂಪನುತನಾಗಿ, ಗಾಃ-ಗೋವು
ಗಳನ್ನು, ಚಾರಯತ್-ಮೇಯಿಸುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ||೩೪||ತಸ್ಮಿನ್-ಆ, ನಿದಾಘಾರ್ಯತವೇ-ನಿದಾಘ-ಬೇಸಿಗೆಯಂತಿರ್ಪ, ಅರ್ಕಾತವೇ-
ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಭಿಭಾಯಾಭಿ-ತಮ್ಮನೆರಳುಗಳಿಂದ, ಆತ್ಮನಃ-ತನಗೆ, ಆತಪತ್ರಾಯಿತ್-ಕೊಡೆಗಳೋಲಂಬಂತೆಆಚರಿಸು
ತಲಿರುವ, ದ್ರುಮಾ-ಗಿಡಗಳನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ವ್ರಜೌಕನಃ-ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಪ-ನುಡಿದನು ||೩೫||
ಹೆನೊಕ್ಕಕ್ಕಪ್ಪಣ್ಣ-ಎಲಾ, ಮರಿಕ್ಕಪ್ಪಣ್ಣನೇ! ಹೇಅಂಕೋ-ಎಲಾಅಂಕುವೇ! ಶ್ರೀದಾಮ್-ಶ್ರೀದಾಮನೇ, ಹೇನುಬಲ-ಎಲಾನುಬ
ಲನೇ! ಹೇಅರ್ಜುನ-ಅರ್ಜುನನೇ! ಹೇವಿಕಾನ-ಎಲಾವಿಕಾನನೇ! ಹೇವೃಷಭ-ಎಲಾವೃಷಭನೇ! ಹೇಒಜಸ್ವಿನ್-ಎಲಾಒಜಸ್ವಂತನೇ!
ಹೇದೇವಪ್ರಸ್ಥ-ಎಲಾದೇವಪ್ರಸ್ಥನೇ! ಹೇವರೂಢಪ-ಎಲಾವರೂಢಪನೇ! ||೩೬|| ಮಹಾಭಾಗಾ-ಮಹಾಪೂಜ್ಯತೆಯಲ್ಲಂತಾ,
ಪರಾರ್ಥೈಕಾಂತಜೀವಿತಾಽ-ಪರಾರ್ಥ-ಹೆರವರಪ್ರಯೋಜನವೇ! ಏಕಾಂತ-ಒಂದೇ, ಜೀವಿತಾಽ-ಜೀವನವಾಗಿವುಳ್ಳ, ಅಥವಾ
ಪ್ರಾಣವಾಗಿವುಳ್ಳ, ಏತಾಃ-ಈಮರಗಳನ್ನು, ಪಶ್ಯತ-ನೋಡಿರಿ. ವಾತವರ್ಷಾತಪಹಿಮಾಽ-ವಾತ-ಗಾಳಿಯನ್ನೂ, ವರ್ಷ-ಮು
ಳಿಯನ್ನೂ, ಆತಪ-ಬಿಸಿಲನ್ನೂ, ಹಿಮಾಽ-ಮಂಜನ್ನೂ, ಸಹಂತಃ-ತಾವುಸೈರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವಾಗಿ, ನಃ-ನಮಗೆ, ವಾರಯಂತಿ-ತ
ಪ್ಪಿಸುತ್ತಲಿವೆ||೩೭||ಏವಾಂ-ಈಗಿಡಗಳೆ, ಸರ್ವಪ್ರಾಣ್ಯವಜೀವನಂ-ನಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೋಲಶ್ರಯಿಸಿಬದುಕತಕ್ಕವುಪಕಾರವುಳ್ಳ,
ಜನ್ತು-ಶರೀರವು, ಪರಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ್ದಾಗಿದೆ, ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು. ಸುಜನಸ್ಯೇವ-ನತ್ಪುರುಷನಿಗೆಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಏವಾಂ-

ಥವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಹೀಗೆ ಅಕ್ಷೃಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣಪಾದಾರವಿಂದವಂ ಧ್ಯಾನಂಗೆ
ಯ್ವುತಲಿರುವವರಾಗಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣನಂ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗದೆ ಅತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಗೋಕುಲ
ವನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು. ||೩೩|| ಅಮೇಲೆ ಗೋಪಬಾಲಕರಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ದೇವಕೀ ಪುತ್ರನಾದ ಭಗವಂತನು ಅಂಣ
ನಾದ ಬಲರಾಮನಿಂ ಕೂಡಿಗೋವುಗಳಂ ಸಂಚಾರಂಗೈಸುತ ಬೃಂದಾವನದದನೆಯಿಂದ ದೂರಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ
ಹೋದನು. ||೩೪|| ಅಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುಪ್ಪವಾದುದರಿಂದ ಸಹಿಸಲಕಕ್ಕವಾದ ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳಿಂದಂಟಾದ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ
ತಮ್ಮ ನೆರಳುಗಳಿಂದ ಕೊಡೆಗಳೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಲಿರುವ ವೃಕ್ಷಗಳೆನೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋಕು
ಲದ ಗೋಪಾಲಕರು ಕುರಿತು ನುಡಿದನು. ||೩೫|| ಎಂತೆನೆ-ಎಲಾ, ವೆಳೆಯಕ್ಕಪ್ಪಣ್ಣನೇ! ಎಲಾ, ಅಂಕುವೇ! ಎಲೈ,
ಶ್ರೀದಾಮನೇ! ಎಲೋ, ಸುಬಲನೇ ಎಲೈ, ಅರ್ಜುನನೇ! ಎಲೈ, ವಿಕಾಲನೇ! ಎಲ, ಯುವಭನೇ! ಎಲಾ, ತೇ
ಜಸ್ವಿಯಾದ ದೇವಪ್ರಸ್ಥನೇ! ಎಲೋ, ವರೂಢಪನೇ! ||೩೬|| ತಾವು ಗಾಳಿಯನ್ನೂ ಮಳೆಯನ್ನೂ ಬಿಸಿಲನ್ನೂ
ಹಿಮವನ್ನೂ ನೈರಿಸಿಕೊಂಡು ತಾವಾಗಿ ನಮಗೆ ವಾತವರ್ಷಾತಪಹಿಮಗಳ ಉಪದ್ರವಗಳಂ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿರು
ವವಾಗಿ ಪರೋಪಕಾರವೇ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿವುಳ್ಳ ಮಹಾಪುಣ್ಯಕಾಲಿಗಳಾದ ಈವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ನೋ
ಡಿರಯ್ಯಾ ||೩೭||. ಅದುದರಿಂದ ಅರ್ಥಿಗಳಾದ ಯಾಚಕರು ದಯಾಶೀಲನಾದ ಸುಜನನಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾಚಿಸಿ
ಹೇಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನೆಯ್ದದೆ ವಿಮುಖರಾಗಿ ಹೋಗುವವಿಲ್ಲನೋ, ಹಾಗೆ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ನೆರಳುಮುಂ

ಅಹೋಽಪ್ಯಾಂಪರಂಜನ್ಯಸರ್ವಪಾಣಿಪಜೀವನಮ್ | ಸುಜನಸ್ಯೈವಚೈವಾಂ ವೈವಿಮುಖಾಯಾಂತಿ
ನಾರ್ಥನಃ ||೨೮|| ಪತ್ರಪುಷ್ಪಫಲಚಾಪ್ಯಾಯಾಮೂಲವಲ್ಕಲದಾರುಭಿಃ | ಗಂಧನಿರ್ಯಾಸಭಸ್ಯಾ
ಸ್ಥಿತೋಕ್ಯೈಕಾಮಾಽವಿತನ್ವತೇ ||೨೯|| ಎತಾವಜ್ಜನ್ಯಸಾಮಗ್ರ್ಯುಪವಹಿನಾಮಿಹದಹಿಷು | ಪಾಣೈರ
ಧೈರ್ಯಾರ್ಥಯಾವಾಚಾಶ್ರಯಚರಣಂಸದಾ ||೩೦|| ಇತಿಪ್ರವಾಳಸ್ತಬಕಫಲಪುಷ್ಪದಳೋತ್ಕರೈಃ |
ತರೂಣಾಂನಮಶ್ರಾಖಾನಾಂಮಧ್ಯೇನಯಮುನಾಂಗತಃ ||೩೧|| ತತ್ರಗಾಂಪಾಯಯಿತ್ವಾಪಸ್ಪೃಹ್ಯ
ವ್ಯಾಪ್ತಿಸ್ಥಿತಲಾಸ್ಥಿನಾಃ | ತತೇನೈವಸ್ವಯಂಗೋಪಾಃ ಕಾಮಂಸ್ವಾದುಪಪುರ್ವಲಮ್ ||೩೨||

ಈ ಗಿಡಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಿಂಹ-ಯಾಚಕರು, ವಿಮುಖಾಂ-ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದವರಾಗಿತಿಗುವರು, ನವೈ-ಅಲ್ಲವೆಂದುಪ್ರಸಿದ್ಧವು ||೨೮|| ಪತ್ರ .
ದಾರುಭಿಃ-ಪತ್ರ-ಎಲೆ, ಪುಷ್ಪ-ಹೂವು, ಫಲ-ಹಂಣು, ಭಾಯಾ-ನೆಳಲು, ಮೂಲ, ಬೇರು, ವಲ್ಕಲ-ಪಟ್ಟಿ, ದಾರುಭಿಃ-ಮರಗಳಿಂದ
ದಲೂ, ಗಂಧ...ತೋಕ್ಯೈಃ-ಗಂಧ-ಪರಿಮಳ, ನಿಯಾಸ-ಬೊಂಕೆ, ಭಸ್ಮ-ಬೂದಿ, ಅಸ್ಥಿ-ಚೇಗು, ತೋಕ್ಯೈಃ-ಮೊಳಕೆಗಳಿಂದ
ದಲೂ, ಕಾಮಾಽ-ಜನರಬಯಕೆಗಳನ್ನು, ವಿತನ್ವತೇ-ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿರುವವು ||೨೯|| ದೇಹಿನಾಂ-ಶರೀರವುಳ್ಳವರಿಗೆ, ದೇಹಿಷು-
ಇತರಶರೀರಧಾರಿಗಳಿವಿವಯದಲ್ಲಿ, ಪಾಣೈಃ-ತಮ್ಮಪಾತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ಅರ್ಥೈಃ-ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಂದಲೂ, ಧಿಯಾ-ಬುದ್ಧಿ
ಯಿಂದಲೂ, ನದಾ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಶ್ರೇಯಚರಣಂ-ಪುಣ್ಯೋಪಕಾರಂಗೆಯ್ದವು, ಹಹ ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಎತಾವತ್-ಇಷ್ಟೇ,
ಜನ್ಯಸಾಮಗ್ರ್ಯಂ-ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನವು ||೩೦|| ಇತಿ-ಹೀಗೆಶೇಳುತ್ತಾ, ಪ್ರವಾಳ, ... ಉತ್ಕರೈಃ-ಪ್ರವಾಳ-ಚಿ
ಗುರುಗಳ, ಸ್ತಬಕ-ಗೊಂಚಲ, ಫಲ-ಹಂಣುಗಳ, ಪುಷ್ಪ-ಹೂವುಗಳ, ಎಲೆಗಳ, ಉತ್ಕರೈಃ-ಗುಂಪುಗಳಿಂದ, ನಮಶ್ರಾಖಾನಾಂ-
ಬಗ್ಗಿದಕೊಂಪುಗಳುಳ್ಳ, ತರೂಣಾಂ-ಗಿಡಗಳ, ಮಧ್ಯೇನ-ನಡುವಣವಾರಿಯಿಂದ, ಯಮುನಾಂ-ಯಮುನಾನದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು,
ಗತಃ-ಶೋಧವನಾದನು. ||೩೧|| ಹೇನ್ಯಪ-ಎಲೈಪರೀಕ್ಷಿತವೇ! ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಗೋಪಾಃ-ಗೋಲರು, ಗಾಂ-ಗೋವುಗಳನ್ನು,
ಶೀತಲಾಃ-ತಂಣಿರವಂತಾ, ಶಿವಾಃ-ನಿರ್ಮಲಗಳಾಗಿರಿಯೂ ಸವಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಅಪಃ-ನೀರನ್ನು, ವಾಯುಯಿತ್ವಾ-ಕುಡಿ
ಯಿಸಿ, ಸುಹೃವ್ಯಾಸ್ಪೃಂತಂ-ಹನ್ನಾಗಿ ನಂತನಗೊಂಡವರಾಗಿ, ತತಃ-ಅವೇಲೆ, ಸ್ವಯಂ-ತಾವು, ಸಾವ್ದವಜಲಂ-ಮಧುರೋ
ದಕವನ್ನು, ಕಾಮಂ-ಬೇಕಾದಷ್ಟು, ಪಪ್ಪಿ-ಕುಡಿವರು ||೩೨|| ನೃಪ-ರಾಯನೇ! ತಸ್ಯಾಃ-ಅಕಾಳಿಂದಿಯ, ಉಪವನೇ-ಹತ್ತಿರದ
ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಪಶೂಃ-ಪಶುಗಳನ್ನು, ಕಾಮಂ-ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ, ಚಾರಯಂತಿ-ಮೇಯಿಸುತ್ತಿರುವಗೋಪಾಲರು. ಕೃಷ್ಣರಾಮಾ

ತಾದವುಗಳಿಂದನಕಾರಂಗೆಯ್ಯ ಈವೃಕ್ಷಗಳ ಜನ್ಯ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ್ದು ||೨೮|| ಎಂತೆನೆ-ಈವೃಕ್ಷಗಳು -
ಎಲೆ ಹುವು, ಹಂಣು, ನೆಳಲು, ಬೇರು, ನಾರು, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಮೇಣ, ಹಾಲು, ಗಂಧ, ಬೂದಿ, ಕೆಚ್ಚಾ,
ಮೊಳಕೆ, ಚಿಗುರು, “ ಈರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಿಂದ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಅವ
ರವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳಂ ಪೂರಯಿಸಿಕೊಡುವವು. [ಕೆಚ್ಚಾ ಅಸ್ಥಿ, ಚೇಗು] ಕೊಂಬೆ ಪೊಟ್ಟಿ ಬೊಂಕೆ ಮೊ
ದಲಾದ ಸರ್ವಾಂಶಗಳೂ ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತಗಳಾಗುವುದರಿಂದ ಲಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವವು. ||೨೯||
ಅದುದರಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಅರ್ಥಂಗಳಿಂದಲೂ ಬುದ್ಧಿವಿವೇಕಂ
ಗಳಿಂದಲೂ ಮೃದುವಚನಗಳಿಂದಲೂ ಹರವರಿಗೆ ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಕಾರಮಾಡುವವರಾಗಬೇಕು. ಅದೇ
ಹುಟ್ಟಿದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವು. ||೩೦|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಹೀಗೆ ಸಂತೋಷಯುಕ್ತನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನು- ಚಿಗುರುಗಳಿಂದಲೂ ಗೊಂಚಲಗಳಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಪಫಲಗಳಿಂದಲೂ ಉತ್ತಮಗಳಾದ ಪರ್ಣಗಳಿಂದಲೂ
ಪೂರ್ಣಗಳಾಗಿ ಭಾರಗಳಿಂದ ನಮ್ರಗಳಾಗಿರುವ ಕೊಂಬೆಗಳುಳ್ಳ ವೃಕ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ನೆಳಲನ್ನೇ ಅನುಸ
ರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದೇಮಾರ್ಗದಿಂದ ಯಮುನಾನದಿಯಂ ಕುರಿತೆವ್ವಿದನು ||೩೧|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಆಯಮುನಾನ
ದಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಗಳಾದ ಶೀತೋದಕಗಳನ್ನು ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಪಾನಂಗೆಯಿಸಿ ಕೃಷ್ಣಾದಿಗೋಪಾಲಕರೂ ತಾವೂ
ನೀರಂಕುಡಿದರು. ||೩೨|| ಆಯಮುನಾನದಿಯ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಕರು ಪಶುಗಳನ್ನೇ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ

ತಸ್ಯಾಉಪವನೇಕಾಮಂಜಾರಯಂತಃಪಶೋನ್ನಮಃ | ಕೃಷ್ಣರಾಮಾಪುಷಾಗಮ್ಯಹೃದಾರ್ತಾದ
ಮಬ್ರೂವ | ... .. ||೪೩||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಶಮಸ್ಕಂಧೆ ದ್ವಾವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂರಾಮನನ್ನೂಕುರಿತು, ಉಪಾಗಮ್ಯ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆಬಂದು, ಹೃದಾ-ಹಸಿವಿನಿಂದ, ಆರ್ತಾಃ-ಪೀಡಿತರಾದ್ದರಿಂದವಲ್ಲವೇ,
ಇವಂ-ಇನ್ನುಹೇಳಲ್ಪಡುವಮಾತೆನ್ನು, ಅಬ್ರೂವ-ನುಡಿದರು ||೪೩||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಧರ್ಮಬೋಧಿನ್ಯಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ
ದ್ವಾವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಮೇಯಿಸುತ್ತ ತಾವು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲಿದವರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಮರ ಸನ್ನಿಧಾನವನೆಯಿದ್ದ ಇದನ್ನು (ವಹ್ನಿ
ಮಾಣಾರ್ಥವನ್ನು) ನುಡಿದರು. ||೪೩|| ... .. ||೪||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿತಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರಪುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದಾಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸಪು, ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾವಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧಮೊಳು ೨೨ನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಶುಕಃ | ತತ್ರಗತೋಪವಿಷ್ಣುಸ್ತೇಗೋಪಾಲಾಯಮುನಾತಟ | ಉಚುರ್ಬುಭುಕ್ಷಿತಾರಾ
ಜಃ ಕೃಷ್ಣರಾಮೌಜಗತ್ಪತೇ ||೧|| ಗೋಪಾಃ| ರಾಮರಾಮಮಹಾಬಾಹೋಕೃಷ್ಣದುಷ್ಪನಿಬ
ರ್ಹಣ | ಏವಾಮೈಬಾಧತೇಹ್ಯುನ್ಮಸ್ತಚ್ಛಾಂತಿಕರ್ತವರ್ಹಧಃ ||೨|| ಶ್ರೀಶುಕಃ|| ಇತಿವಿಜ್ಞೇತೋ
ಗೋಪೈರ್ಭಗವಾಃ ಜಗದೀಶ್ವರಃ | ಭಕ್ತಾಯಾಸಿವಪ್ರಭಾರ್ಯಾಯಾಃ ಪ್ರಸೀದನ್ನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ||೩||
ಪ್ರಯಾತದವಯಜನಂಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಬ್ರಹ್ಮನಾದಿನಃ | ಸತ್ರಮಾಬ್ಧಿರಸಂನಾಮಹ್ಯಾಸತೇಸ್ವರ್ಗಕಾ
ಮ್ಯಯಾ ||೪|| ತತ್ರಗತೋದನುಗೋಪಾಯಾಚತಾಸ್ತದ್ವಿಸರ್ಜಿತಾಃ | ಕೀರ್ತಯಾಂತೋಭಗವತಃ

೨೩೫ ಅಧ್ಯಾಯಪ್ರತಿಪದರ್ಪಿಕೆ

[ಶುಕವಾಕ್ಯವು] ರಾರ್ಜ-ಅರಣೀ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಗತ್ವಾ-ಹೋಗಿ, ಯಮುನಾತಟೇ-ಯಮುನೆಯತಡೆಯೊಳು, ಉಪವಿ
ಷ್ಣುಃ-ಕುಳಿತಿರುವರಾದ, ತೇಗೋಪಾಲಾಃ-ಅಗೋಪರು, ಬುಭುಕ್ಷಿತಾರ್ಯಂತಃ-ಉಣಲ್ಪಯಿಸಿರುವರಾಗಿ, ಜಗತ್ಪತೇ-ಜಗದೊಡೆಯ
ರಾದ, ಕೃಷ್ಣರಾಮೌ-ಕೃಷ್ಣರಾಮರಂಕುರಿತು, ಉಚುಃ-ನುಡಿದರು ||೧|| ಗೋಪವಾಕ್ಯವು) ಮಹಾಬಾಹೋ-ಹೆಚ್ಚು ಭುಜಬಲ
ವುಳ್ಳವನಾದ, ರಾಮರಾಮ-ರಾಮನೇ! ದುಷ್ಪನಿಬರ್ಹಣ-ದೋಷಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನೇ! ಏವಾಹ್ಯುಂತಿ-
ಈಹಸಿವು, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ಬಾಧತೇವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿಪೀಡಿಸುತ್ತಲಿದೆ ತಚ್ಛಾಂತಿಂ-ಆಹಸಿವಿಗುಪಶಾಂತಿಯನ್ನು, ಕರ್ತಂ-
ಮಾಡಲು, ಅರ್ಹಧಃ-ಯೋಗ್ಯರಾಗುಮಿರಿ ||೨|| (ಶುಕವಾಕ್ಯವು) ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಗೋಪೈಃ-ಗೋಪರಿಂದ, ವಿಜ್ಞೇತಃ-ಅರಿಕೆಮಾಡಲ್ಪ
ಟ್ಟ, ಜಗದೀಶ್ವರಃ-ಜಗದೊಡೆಯನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಭಕ್ತಾಯಾಃ-ಭಕ್ತರಾದ, ವಿಪ್ರಭಾರ್ಯಾಯಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ
ಹೆಂಡತಿಯವನಾದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸೀದ-ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುತಿರುವನಾಗಿ, ಇದಂ-ಈವಷ್ಟು ಮಾಣವಚನವನ್ನು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು ||೩||
ದೇವಯಜನಂ-ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡುವವರನ್ನೂಕುರಿತು, ಪ್ರಯಾತ-ಹೋಗಿರಿ, ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ-ಪೇದ
ವನ್ನುಪೇಳುತ್ತಿರುವ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಸ್ವರ್ಗಕಾಮ್ಯಯಾ-ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಅಂಗಿರಸಂಬಹಸರುಛ
ಗಿರಸವೆಂಬಹಸರುಛ, ಸತ್ರಂ-ಸತ್ರಯಾಗವನ್ನು, ಆಸತೇಹಿ-ಮಾಡತಲಿರುವರಲ್ಲ ||೪|| ಗೋಪಾಃ-ಗೋಪರೇ! ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ,
ಗತ್ವಾ-ಹೋಗಿ, ಅಸ್ತದ್ವಿಸರ್ಜಿತಾಃ-ನಮ್ಮಿಂದಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೆಂದು, ಭಗವತಃ-ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ, ಆರ್ಯಸ್ಯ-ಪೂಜ್ಯನಾದ

೨೩೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ| ತ್ರಯೋವಿಂಶತತೋಗೋಪೈರನ್ನಯಾಚ್ಛಾಪದಶತಃ| ತತ್ಪತ್ನೈನುಗ್ರಹಾತ್ಪ್ರಾ
ಮೋಢೀಕ್ಷಿತಾನಸ್ವತಾಪಯತಿ| ಟೀಕೆ|| ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು-ಖುಷಿಗಳಯಾಗತಾ
ಲೆಯಬಳಿಗೆ ಗೋಪಾಲಕರಂಕಳುಹಿಸಿ ಅವರ ಮುಖಾಂತರದಿಂದ ಅನ್ನವಂಜೇಡುವನವದಿಂ ಲದೀಕ್ಷಿತರಾದಯು
ಷಿಗಳ ಪತ್ನಿಯರಂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ, ಅದರಿಂದಲೇ ಆಯುಷಿಗಳಂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಗೊಳಿಸಿದನುಂಬಳುವಂ ಶುಕ
ಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನವೆಂತೆನೆ,-

ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ ಕೇಳು ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಮುನಾತೀರಮೊಳು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ
ಗೋಪಾಲಕರು ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ಕುರಿತು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾಪನಂ ಗೆಯ್ದರವೆಂತೆನೆ || ೧ || ಎಲೈ,
ಮಹಾಭುಜವುಳ್ಳ ರಾಮನೇ! ದುಷ್ಪರಂ ನಿಗ್ರಹಂಗೆಯ್ಯ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಹಸಿವು ನಮ್ಮಂ ಬಾಧಿಸುತ್ತಲಿದೆ
ಅವಕ್ಕೆ ನೀವೀರ್ವರು ಉಪಶಾಂತಿಯಂ ಗೆಯ್ಯಬೇಕು || ೨ || ಎಂದು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಗೋಪಾಲಕರಿಂದ
ಬಿನ್ನವಿಗಲ್ಪಟ್ಟ ಭಗವಂತನಾದ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನು - ಭಕ್ತೆಯರಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪತ್ನಿಯರಿ
ಗೋಸುಗ ಅನುಗ್ರಹಂ ಗೆಯ್ಯನಾಗಿ ಈ ವಾಕ್ಯವಂ ನುಡಿದನೆಂತೆನೆ- || ೩ || ಎಲೈ ಗೋಪಾಲಕರೇ!
ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸ್ವರ್ಗವಂ ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅಂಗಿರಸಂಬಹಸರುಛ ಮ
ಹಾಯಜ್ಞವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರಾದುದರಿಂದ ನೀವು ಅವರಯಜ್ಞಕಾಲಿಗೆ ಹೋಗಿರಿ || ೪ || ಈವರೆಂದ ನಮ್ಮಿಂದ
ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನೀವು ಆಯಜ್ಞಕಾಲಿಯನೆಯ್ದಿ ಭಗವಂತನಾದ ನಮ್ಮಂಜನ ಹಸರನ್ನೂ ನನ್ನ ಹಸರನ್ನೂ

ಧ್ಯಸ್ಯಮಮಚಾಭಿಧಾಮ ||೫|| ಇತ್ಯಾದಿಪ್ರಾಭಗವತಾಗತ್ವಾಯಾಚಂತತದಾ| ಕೃತಾಂಜ್ಞಲಿಪುಟಾವಿ
ಪ್ರಾಕ್ರದಣ್ಣವತ್ಪತಿತಾಭಾವಿ ||೬|| ಹಭೂಮಿದಮಾಶ್ಯುಣುತಕ್ಪಪಣಸ್ಯಾವೇಕಾರಿಣಿ| ಪ್ರಾಪ್ತಾ
ಜಾನೀತಭದ್ರಂನೋಗೋಪಾನೋರಾಮಚೋದಿತಾ ||೭|| ಗಾಶ್ವಾರಯನ್ತಾವಿದೂರಬದನರಾ
ಮಾಚ್ಯುತಾಯಲ್ಲವತೋಬುಭುಕ್ಷಿತಾ | ತಯೋರ್ವಿಜಾಹದನಮರ್ಘನೋರ್ಭದ್ರದ್ಧಾಳವೋಯಚ್ಛ
ತಧರ್ಮವಿತ್ತಮಾಃ ||೮|| ದೀಕ್ಷಾಯಾಃಪಶುಸಂಸ್ಥಾಯಾಸ್ಸೌತ್ರಾಪ್ರಮಾಣ್ಯಶ್ಚಗತ್ತಮಾಃ| ಅನ್ಯ
ತ್ರನೀತತಸ್ಯಾಪಿನಾನ್ಮಮಶ್ಚಹಿದುಷ್ಯತಿ ||೯|| ಇತಿತಥಗಮ್ಯಾಚ್ಛಾಂಶ್ಯಣ್ಣನೂಪಿನಕುಶುಮ್ರಂ|

ಬಲರಾಮನ, ಅಭಿಧಾಂ-ಹೆಸರನ್ನೂ, ಮಮಚ-ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನೂ, ಕೀರ್ತಯಂತೆ-ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಓವನಂ-ಅನ್ನ
ವನ್ನು, ಯಾಚತ-ಬೇಡಿ||೫|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಭಗವತಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಅದಿಪ್ರಾಭಿ-ಅಷ್ಟಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತೇ-ಅಗೋಪಾಲಕರು, ಗತ್ವಾ-
ಹೋಗಿ, ತದಾ-ಆಗ, ಭುವಿ-ನಲದಲ್ಲಿ, ದಂಡವತೆ-ಕೋಲಿನಂತೆ, ಪತಿತಾಃ-ಬಿದ್ದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದವರಾಗಿ, ಕೃತಾಂಜ್ಞಲಿಪುಟಾ
ಸ್ಪಂತೆ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬಗಸೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ವಿಪ್ರಾ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕುರಿತು, ಆಯಾಚಂತ-ಬೇಡಿದರು ||೬|| ದೇಭೂಮಿ
ದೇವಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ! ಶುಣುತ-ಕೇಳಿ. ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ರಾಮಚೋದಿತಾ-ಬಲರಾಮನಿಂದ ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನಾ
ಗಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ, ಅದೇಶಕಾರಿಣಿ-ಅಷ್ಟಾಯಾಪ್ತವನ್ನು ಮಾಡುವವರನ್ನಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಾಪ್ತಾ-ಬಂದವರನ್ನಾಗಿ, ಜಾ
ನೀತ-ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಭದ್ರಂ-ಶುಭವಾಗಲಿ ||೭|| ಧರ್ಮವಿತ್ತಮಾಃ-ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಧರ್ಮವೆಂಬಲ್ಲಿವರಾದ, ಹೇದ್ವಿ
ಜಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ! ಅವಿದೂರ-ಕೊಂಚಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ, ಗಾಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಚಾರಯಂತಾ-ಮೇಯಿಸುತ್ತಿರುವ, ರಾ
ಮಾಚ್ಯುತಾ-ಗಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಬುಭುಕ್ಷಿತಾಸಂತಾ-ಉಣಿಸಿದವರಾಗಿ, ಯತೆ-ಯಾವುದರನ್ನು, ಲಪತಾಃ-ಬಯಸುತ್ತಿರುವರೋ,
ತದೋವನಂ-ಅಯನ್ನನ್ನ, ಅಧವಾ-ಯಾವಕಾರಣವಿಂದ ಅನ್ಯವೆಂಬಯನುವರೋ, ತತೆ-ಅಕಾರಣವಿಂದ, ತಯೋಃ-ಆ,
ಅರ್ಘನೋಃ-ಯಾಚಕರಾದರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ, ಓವನಂ-ಅನ್ನವನ್ನು, ಶ್ರದ್ಧಾಳವೋಯದಿ-ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೆಂಬಯಿ
ಚ್ಛಯುಳ್ಳವರಾದರೆ, ಯಚ್ಯತ-ಕೊಡಿ ||೮|| ಹೇನತಮಾಃ-ಎಲೈ ಅತ್ಯಂತ ಸತ್ಪುರುಷರಾ; ದೀಕ್ಷಾಯಾಃ-ಅಗ್ನಿಹೋಮಯ
ಜ್ಞಾದೀಕ್ಷೆಯದೆನೆಯಿಂದ ಮಾಡಲುಗೊಂಡು, ಪಶುಸಂಸ್ಥಾಯಾಃ-ಪಶುಲಂಛನವೆಂದರೆ ವಪಾಯಾಗದವಳಿಗೂ, ಸೌತ್ರಾಪ್ರಮಾಣ್ಯಶ್ಚ-
ಸೌತ್ರಾಪ್ರಮಾಣಿಯೆಂಬ ಯಾಗದೊಳಗೂ, ಅನ್ಯತ್ರ-ಇತರವಾದಯಜ್ಞಕರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ, ದೀಕ್ಷಿತಸ್ಯ-ಯಜ್ಞಾದೀಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನು, ಅ
ನ್ನಮಪಿ-ಅನ್ನವನ್ನಾದರೂ, ಅಶ್ವೇ-ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನು, ನಮಷ್ಯತಿ-ದೋಷವುಳ್ಳವನಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲವೇ ||೯|| ಕ್ಷುದ್ರಾಕಾಃ-

ಹೇಳಿ ಅನ್ನವು ಯಾಚಿಸುವರಾಗಿರಿ. ||೫|| ಹೀಗೆ ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅಷ್ಟಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗೋಪಾಲಕರು
ಆಯಜ್ಞಾಕಾಲೆಯನೆಯಿ ಅಂಜಲಿ ಬಂಧಯುಕ್ತರಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡದಂತೆ ಪ್ರಣಾಮಂಗೆಯಾದ ಕೃಷ್ಣನ
ಅಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂ ಕುರಿತು ಅನ್ನವು ಯಾಚಿಸಿದರು. ||೬|| ಅದಂತೆನೆ-ಎಲೈ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ!
ನಮ್ಮಿಂದ ಪೇಳಲ್ಪಡುವ ವಾಕ್ಯವು ಕೇಳಿ ನಿಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗಲಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಆಜ್ಞಾ
ಯಿಂದ ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಯಜ್ಞಾಕಾಲೆಗೆ ಬಂದವರನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಿರಿ; ||೭|| ನಿವಿತ್ತವೇನೆಂದರೆ-ಧರ್ಮಜ್ಞರಲ್ಲಿ
ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರೇ! ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಿರ್ವರೂಬಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆಸಮೀಪವಾದವನದಲ್ಲಿ ಗೋ
ವುಗಳೆಂಬೇಯಿಸುತ್ತ ಹಸಿವಿನಿಂದಬಳಿದಿವರಾದುದರಿಂದ ಅನ್ನವೆಂಬಯನುತಲಿರುವರಾಗಿ ಅನ್ಯಾರ್ಥದ
ಅವಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದರೆ ಅನ್ನವುಕೊಟ್ಟು ಅವರಂಸಂತೋಷಪಡಿಸಿರಿ ||೮|| (ನಾವುಯಜ್ಞದಲ್ಲಿದೀಕ್ಷಾ
ಯುಕ್ತರಾಗಿರುವೆವಾದುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅನ್ನವುಶಿವೈರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅರ-ಮಕೃಷ್ಣರು
ಎಂತು ಈಅನ್ನವಂಭುಜಿಸುವರು? ಎಂದಲ್ಲಿನುಡಿಯುವರು.) ಎಲೈ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರೇ! ಯಜ್ಞಕ್ಕೆದೀಕ್ಷೆಮಾ
ಡಿಕೊಂಡದ್ದೆಮೊದಲುಗೊಂಡು ವಪಾಹೋಮವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಅನ್ನಮೋಮಮಾಳಗೂ,
ಸೌತ್ರಾಪ್ರಮಾಣಿಯೆಂಬ ಯಾಗದೊಳಗೂ, ಅನ್ನವುನಿಷಿದ್ಧವೇ ಹೊರತು-ವಪಾಯಾಗವಾದ ವೇಲೆ ಅಗ್ನಿಹೋಮ
ವದಲ್ಲಿಯೂ ಸೌತ್ರಾಪ್ರಮಾಣಿಯಂತಲೂ ಅನ್ಯವಾದ ಯಾವ ಯಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ನವು ಭುಜಿಸುವವುಂಪನು ಮೂ
ಷಯುಕ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲವು.||೯|| ಹೀಗೆ ಅವರ-ವೇಳಿದನೇಲಿ ತುಚ್ಛಗಳಾದಸ್ಯರ್ಗಾದಿ ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಮಾತ್ರವೆ

ಹೃದ್ರಾಶಾಭೂರಿಕರ್ಮಾಣೋಬಾಲಿಕಾವೃದ್ಧಮಾನಿನಃ ||೧|| ದೇಶಿಕಾಲಃಪೃಥಗ್ಧ್ರವ್ಯಂಮನ್ತ |
 ತನ್ಮತ್ಪ್ರೀತಗ್ಗಯಃ | ದವತಾಯಜಮಾನಶ್ಚಕ್ರತುರ್ಧರ್ಮಶ್ಚಯನ್ಮಯಃ||೧|| ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ
 ಪರಮಂಸಾಕ್ಷಾದ್ಬಗವನ್ತಮುಪಾಹೃಜಮ್ | ಮನುಷ್ಯದೃಷ್ಟ್ಯಾಭ್ಯಾಸಪ್ಪ್ರಜ್ಞಾಮರ್ತ್ಯಾತ್ಮಾನೇನ
 ತೇವಿದುಃ ||೧|| ನತತರ್ಮಮಿತಿಪ್ರೋಚುರ್ನನೇತಿಚಪರಂತಪ, ಗೋಪಾನಿರಾಶಃಪ್ರತ್ಯೇತ್ಯತಥೋಚುಃ
 ಕೃಷ್ಣರಾಮಯೋಃ ||೧|| ತದುಪಾಕರ್ಣ್ಯಭಗವಾಃಪ್ರಹಸ್ಯಜಗದೀಶ್ವರಃ | ವ್ಯಾಜಹಾರಪುನ

ಹೃದ್ರ-ತುಚ್ಛದಾದ-ಸ್ವರ್ಗದ್ಯಲ್ಪಫಲಗಣ್ಯ, ಆಕಾಶ-ಅಭಿರಾಜೆಯುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಭೂರಿಕರ್ಮಾಣಃ-ಬಹುಕರ್ಮಗಳು
 ಉಪರಾಗಿರೂ, ಬಾಲಿಕಾಃ-ಮೂರ್ಖರಾಗಿರೂ, ವೃದ್ಧಮಾನಿನಃ-ನಾವುದೊಡ್ಡವರೆಂಬಮೈಯುಳ್ಳವರಾಗಿರೂ, ಇರುವಂತೆ-
 ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಇತಿ-ಇಂತೆಂಬ, ಭಗವಾಃಪ್ರಾಚ್ಯಂ-ಕೃಷ್ಣನಯಾಚನೆಯನ್ನು, ಶ್ರುಣ್ವಂತೋಪ-ಕೇಳುತ್ತಿರುವರಾದರೂ,
 ನಕುಶ್ರುತಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಲ್ಲವು ||೧|| ದೇಶಃ-ಜಂಕಗಳಿಗಿರುವ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯೂ, ಕಾಲಃ-ಉತ್ತರಾಯಣವಸಂತಪರಾ
 ಹರಾದಿಕಾಲವೂ, ಪೃಥಕ್-ಬೇರೆಯಾದ, ವ್ರವ್ಯಂ-ಅಜ್ಯವಶುಪುರೋಡಾಶಾದಿವದಾರ್ಥವೂ, ಮಂತ್ರ-ಋಗ್ಯಜುಸಾಮಮಂ
 ತ್ರಗಳೂ, ತಂತ್ರ-ಪ್ರವರ್ಗಾದಿಕರ್ಮಗಳೂ, ಋತ್ವಿಕ-ಹೋತ್ರಘನಾದ್ಯಾದ್ಗಾತ್ರಬ್ರಹ್ಮರೆಂಬಯಜ್ಞನಿರ್ವಾಹಕರೂ,
 ಅಗ್ನೇ-ಅಹವನಿಯಗಾರ್ಹವ್ಯದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿಗಳೂ, ದೇವತಾಃ-ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿದಿಮಂತೋಕ್ತದೇವತೆಗಳೂ, ಯಜಮಾನಶ್ಚ-
 ಯಜ್ಞಕರ್ತನಾದದೀಕ್ಷಿತನೂ, ಕ್ರತುಃ-ಯಜ್ಞವೂ, ಧರ್ಮಶ್ಚ-ಯಜ್ಞದಿಂದಪಟ್ಟಪುಣ್ಯವೂ, ಯನ್ಮಯಃ-ಯಾವಬ್ರಹ್ಮ
 ಮಯವಾಗಿರುವುದೋ ||೧|| ತತಃ-ಆ, ಪರಮಂಬ್ರಹ್ಮ-ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ, ಸಾಕ್ಷಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿರುವ, ಭಗವಂತಂ-ಷಡ್ಭು
 ಜೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನಾದ, ಅಪೋಹೃಜಂ-ಇಂದ್ರಿಯದೋಷಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ, ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಮನುಷ್ಯದೃಷ್ಟ್ಯಾಭ್ಯಾಸ-ಮನು
 ಷ್ಯನೆಂಬುದಿಂದುಂ, ಮಪ್ಪ್ರಜ್ಞಾಃ-ದೋಷಯುಕ್ತಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರಾದ, ಮರ್ತ್ಯಾತ್ಮಾನಃ-ಮರಣಯೋಗಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ, ತೇ-ಆ
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ನಮಃ-ತಿಳಿಮುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವು ||೧|| ಹೇವರಂತಪ-ಶತ್ರುಗಳಂ ವ್ಯಧಗೊಳಿಸುವ ಪರೀಕ್ಷೆದಾಯನೇ! ತೇ-ಆ
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ತತಃ-ಆ ಗೋಪಾಲಕರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂ ಕುರಿತು, ಓಮಿತಿ-ಅಗಲಿಯೆಂಬಅಂಗೀಕಾರವಚನವನ್ನು, ನಪೋಚುಃ-
 ಹೇಳಿಲ್ಲವು. ನೇತಿಚ-ಇಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ನಪೋಚುಃ-ಹೇಳಿಲ್ಲವು. ಗೋಪಾಃ-ಗೊಲ್ಲರು, ನಿರಾಕಾಂಕ್ಷಂತಃ-ಅನ್ನದೊರೆತಿಂತೆಂಬ
 ಆಕೆಯಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಪ್ರತ್ಯೇತ್ಯ-ಹಿಂದಕ್ಕೆಬಂದು, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ-ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಿಗೆ, ಉಚುಃ-ಹೇಳಿದ
 ರು ||೧|| ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಭಗವಂತನು, ತತಃ-ಅವರವಾತನ್ನು, ಉಪಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರಹಸ್ಯ-ಹಾಸ್ಯಗಿನಕ್ಕು, ಲಾಕಿ

ಉಚ್ಛವರಾಗಿ ಬಹುಕೋಶಸಾಧ್ಯಗಳಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೇ ಆಚರಿಸುತ್ತ ತಾವುಮೂಢರಾದರೂ ತಾವೇಸರ್ವಜ್ಞ
 ರೆಂದುತಿಳಿದಿರುವ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಗೋಪಾಲಕರಿಂದತಿಪ್ಪಟ್ಟಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಯಾಚನೆಯಂ ಹೇಳಿದವ
 ರಾದರೂ ಅದರನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ||೧|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ದೇಶವು, ಕಾಲವು, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಅಜ್ಯಚರುವು
 ರೋಡಾಶಾದಿವ್ರವ್ಯವು, ಮಂತ್ರವು, ಪ್ರಯೋಗವು, ಋತ್ವಿಕಗಳು, ಗಾರ್ಹವ್ಯದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿ ಅಹವನಿಯಗಳೆಂ
 ಬಾಗಿಗಳು, ಇಂದ್ರಾದಿವೇದತೆಗಳು ದೀಕ್ಷಿತನಾದಯಜಮಾನನು, ಯಜ್ಞವು, ಧರ್ಮವು, ಸಹಯಾವ ಶ್ರೀಕೃ
 ಷ್ಣದೇವನೇ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಉಚ್ಛವುಗಳೋ ||೧|| ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಅಶ್ರೀಕೃ
 ಷ್ಣನಂ ಮನುಷ್ಯನೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೇಹಾಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರಜ್ಞಾಹೀನರಾದ ಆ ಮೂಢಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಿಳಿ
 ದರೇಹೋರತು, ಪರಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೇ ಹೋದರು ||೧|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಅದ್ದರಿಂದ ಆ ಬ್ರಾ
 ಹ್ಮಣರು ಗೋಪಾಲಕರ ಯಾಚನೆಯಂಕೇಳಿ, “ಕೊಡುತ್ತೇವೆ”, ಎಂಬ ಅಂಗೀಕಾರವನ್ನಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೆಂಬ
 ನಿಷೇಧವನ್ನಾಗಲೀ ಹೇಳಿಲ್ಲವು. ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸುಮ್ಮನೆಯಿದ್ದರು. ಅದುದರಿಂದ ಆ ಗೋಪಾಲಕರು ಅ
 ನ್ನದ ಆಕೆಯಂಪಿಟ್ಟು ಮರಳಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸನ್ನಿಧಾನವನೆಯ್ತು ಆ ಸುದ್ದಿಯಂ ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು ||೧|| ಆ
 ಮೇಲೆ ಭಗವಂತನಾದ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಗೋಪಾಲರ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ, ಕಿರುನೆಗೆಗೊಂಡವನಾಗಿ,
 “ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದವರು ಪರಿತಾಪಪಟ್ಟರೆ ತೀರುವುದೆ? ಯಾಚನೆಯಂ ಗೆಯ್ಯವುರುವನು ಯಾವವನುತಾನೇ
 ಅವಮಾನವ ನೆಯ್ದಿರುತ್ತಾನೆ? ಸರ್ವವನ್ನೂ ಸೈರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯವಂ ಸಾಧಿಸಬೇಕೇಹೋರತು ಪರಾಭ

ಗೋಪಾಲಕನಂಬಂಧವಾದ, ಗತಿಂ-ರೀತಿಯನ್ನು, ದರ್ಶಯೇತ್-ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಗೋಪಾಲ-ಗೋಪಾಲಕರನ್ನು ಕುರಿತು, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ವ್ಯಾಜಹಾರ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನುಡಿದನು ||೧೪|| ಸಸಂಕರ್ಷಣಂ-ರಾಮನಿಂದ ಸಹಿತನಾದ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಆಗತಂ-ಬಂದವನನ್ನಾಗಿ, ಪತ್ನೀಭ್ಯಃ-ಯುಷಿಪತ್ನಿಯರಿಗೆ, ಜ್ಞಾಪಯತ-ಅರುಹಿಸಿರಿ, 'ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಸ್ವಿಗ್ಧಾಃ-ಸ್ವೇ ಹವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಧಿಯಾ-ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಉಷಿತಾಃ-ಇರುತ್ತಿರುವ ಆಹಂಗಳು, ವಃ-ನಮಗೆ, ಕಾಮಂ-ಬೇಕಾದಷ್ಟು, ಅನ್ಯಂ-ಆ ಹಾರವನ್ನು, ದಾಸ್ಯಂತಿ-ಕೂಡುವರು ||೧೫|| (ಶುಕವಾಕ್ಯವು) ಗೋಪಾಲ-ಗೋಪಾಲು, ಗತ್ವಾ-ಹೋಗಿ, ಪತ್ನೀಕಾಲಾಽಯಂ-ಯಜಮಾನನ ಪತ್ನಿಯು ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಆಸೀನಾಃ-ಕುಳಿತಿರುವ, ದ್ವಿಜ ಸತೀಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಪ್ರಶ್ನಿತಾಸ್ಸಂತಃ-ವಿನಯದಿಂದ ಬಗ್ಗಿದವರಾಗಿ, ಇದಂ-ಮುಂದೆ ಹೇಳಲ್ಪಡುವವಾತನ್ನು, ಅಬ್ರವಂಶ್ಚ-ನುಡಿದರು ||೧೬|| ದ್ವಿಜಪತ್ನೀಭ್ಯಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹೆಂಡಿರಾದ, ವಃ-ನಮಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ವಚಾಂಸಿ-ಮಾತುಗಳನ್ನು, ನಿಭೋಧತ-ಕೇಳಿರಿ. ಇತಃ-ಇಲ್ಲಿಂದ, ಅವಿದೂರ-ವಿಕೇದದೂರ ವಲ್ಲದ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ, ಚರತಾ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ವಯಂ-ನಾವು, ಪ್ರೀಷಿತಾಃ-ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ||೧೭|| ನಃ-ಆ ಕೃಷ್ಣನು, ಸರಾವತಿ-ರಾಮನಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ಗೋಪಾಲೈಃ-ಗೋಪಾಲರೊಂದಿಗೆ, ಗಾಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಚಾರಯಾಮೇಯಿಸುವನಾಗಿ, ದೂರಂ-ದೂರದೇಶವನ್ನು ಕುರಿತು, ಆಗತಃ-ಬಂದವನಾದನು. ಬುಭುಕ್ಷಿತಸ್ಯ-ಉಣಲೆಳಸಿದ, ಸಾನುಗ ಸ್ಯ-ಸಂಗಡ ಬಂದವಂಕೂಡಿದ, ತಸ್ಯ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಅನ್ಯಂ-ಆ ಹಾರವು, ಪ್ರದೀಯತಾಂ-ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿ ||೧೮|| ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉಪಾಯಂತಂ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವವನನ್ನಾಗಿ, ಶೃತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ತತ್ಕಥಾಕ್ಷಿಪ್ತಮನಸಃ-ತತ್-ಆ

ವನನ್ನು ಹೊಂದಿಬರಬಾರದು. , ಎಂಬ ಲೋಕವ್ಯಾಪಾರವೆಂ ತೋರಿಸುವವನಾಗಿ ಪುನಶ್ಚ-ಆಗೋಪಾಲಕರಂಕು ರಿತು ನುಡಿದನು ||೧೪|| ಅದಂತೆನೆ ಎಲೈ ಗೋಪಾಲಕರೇ! ನೀವು ಪುನಃ ಯಜ್ಞಕಾಲೆಯನೆಯ್ದಿ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪ ತ್ನಿಯರಂ ಕುರಿತು ಬಲರಾಮನೊಡಗೂಡಿ ಬಂದಿರುವಕ್ಕಪ್ಪಣನು ಅನ್ನವಂಯಾಚಿಸುವ ನೆಂಬರ್ಥವಂತಿಳಿಸುವ ರಾಗಿ, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪತ್ನಿಯರು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತ ಚಿತ್ತವುಳ್ಳವರಾದುದರಿಂದ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನಿಮಗೆ ಯಥೇ ಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಅನ್ನವಂ ಕೊಡುವರು ||೧೫|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಇಂತೆಂಬಕ್ಕಪ್ಪಣವಾಕ್ಯವಂ ಕೇಳಿ ಗೋಪಾಲಕರು ಪು ನರಪಿ ಯಜ್ಞಕಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪತ್ನೀಕಾಲೆಯೊಳು ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪತ್ನಿಯರಂಕಂ ಡು ನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ದು, ವಿನಯಯುಕ್ತರಾಗಿ ಒಂದುವಾಕ್ಯವಂ ನುಡಿದರು ||೧೬|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪತ್ನಿಯರೇ ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ನೀವು ನಮ್ಮ ವಚನವನವಧರಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸವಿಸಾಪದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಂಗೆಯ್ದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇ ವನಿಂದಲೇ ನಾವು ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಬಂದಿರುವೆವು ||೧೭|| ಬಲಭದ್ರಸಮೇತನಾಗಿ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರೊ ಡಗೂಡಿ ಗೋವುಗಳೆಂಮೇಯಿಸುತ್ತ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯು ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂ ದಿರುವನು. ಭೋಜನಾಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಗೋಪಾಲಕರೊಡಗೂಡಿದ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನಿಗಾಗಿ ಅನ್ನವು ನಿಮ್ಮಿಂದ ದಕೊಡಲ್ಪಡಲಿ. ||೧೮|| ಇಂತೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪನಂಗೆಯ್ದ ಗೋಪಾಲಕರ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣಪತ್ನಿಯರು

ಕಾಃ | ತತ್ಕಥಾಕ್ಷಿಪ್ತಮನಸೋಬಭೂವುರ್ಜಾತಸಂಭ್ರಮಾಃ |೧೯| ಚತುರ್ವಿಧಂ ಬಹುಗುಣಮನ್ಯ
ಮಾದಾಯಭಾಜನೈಃ | ಅಭಿಸುಸ್ರಗ್ಪಿಯಂಸರ್ವಾ ಸ್ಸಮುವ್ರಮಿವನಿಷ್ಣು ಗಾಃ ||೨೦|| ನಿಷಿದ್ಧ್ಯಮಾ
ನಾಃಪತಿಭಿಃಪಿತೃಭಿರ್ಗೃತೃಭಿಸ್ಸುತೈಃ ಭಗವತ್ಕೃತ್ತಮಶ್ಲೋಕೇದೀರ್ಘಶ್ರುತಧ್ರುತಾಶಯಾಃ||೨೧||
ಯಮುನೋರವನೇಶೋಕನವಪಲ್ಲವಮಂಡಿತ | ವಿಚರಂತಂವೃತಂಗೋಪೈರ್ಧದ್ಯಕುಸ್ಸಾಗ್ರಜಂಸ್ತಿ |

ಕೃಷ್ಣನ, ಕಥಾ-ಗುಣವರ್ಣನದಿಂದ, ಆಕ್ಷಿಪ್ತ-ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಮನಸಃ-ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ನಿತ್ಯಂ-ಸರ್ವಕಾಲ
ದಕ್ಷಿಣಾ, ತದ್ವರ್ತನ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಉತ್ಸುಕಾಃ-ಆದರವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ಆತ್ಮಸಂಭ್ರಮಾಃ-ಆತ್ಮ-
ವಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಂಭ್ರಮಾಃ-ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವರು, ಬಭೂವುಃ-ಆದರು ||೧೯|| ಸರ್ವಾಃ-ಋಷಿಪತ್ನಿಯರಲ್ಲರೂ, ಬಹುಗು
ಣಂ-ಸುಖೋಷ್ಣ ಸುಗಂಧ ಸುರೂಪಿ ಸುರೂಪಾದಿ ಬಹುಗುಣಗಳುಳ್ಳ, ಚತುರ್ವಿಧಂ-ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯ ಲೇಹ್ಯ ಜೋಷ್ಠ್ಯಗಳೆಂ
ಬ ನಾಲ್ಕುಬಗೆಗಳುಳ್ಳ, ಅನ್ನಂ-ಉಣತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು, ಭಾಜನೈಃ-ಪಾತ್ರಗಳಿಂದ, ಆದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪ್ರಿ
ಯಂ-ಇಷ್ಟವಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ಸಮದ್ರಂ-ಕಡಲನ್ನು, ನಿಷ್ಣು ಗಾಃ-ಕೂಳಿಗೇಂತೆ, ಅಭಿಸುಸ್ರಗ್-ಇದಿಗೋಂ
ಡು ಪ್ರೋದರು||೨೦|| ಪತಿಭಿಃ-ಗಂಡಂದಿರಿಂದಲೂ, ಪಿತೃಭಿಃ-ತಂದೆಗಳಿಂದಲೂ, ಭ್ರಾತೃಭಿಃ-ಅಂಣಂದಿರಿಂದಲೂ, ಅಥವಾ
ಬಡಹುಟ್ಟಿದವರಿಂದಲೂ, ಸುತೈಃ-ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೂ, ನಿಷಿದ್ಧ್ಯಮಾನಾಃ-ನಿಷಿದ್ಧ್ಯಮಾನಾಃ-ಹೋಗಬೇಡವೆಂದುತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ, ಉತ್ತ
ಮಶ್ಲೋಕ-ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಭಗವತಿ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ದೀರ್ಘಶ್ರುತಧ್ರುತಾಶಯಾಃ-ದೀರ್ಘ-
ಬಹುಕಾಲವಾಗಿ, ಶ್ರುತ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದಲೇ, ಧೃತ-ಧುನಲ್ಪಟ್ಟ, ಆಶಯಾಃ-ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಾದ||೨೧|| ಸ್ತ್ರೀಯಃ
ಹೆಂಗಳು; ಅಶೋಕ .. ಮಂಡಿತ-ಅಶೋಕ ಅನುಗಮ ಮರಗಳ, ನವಪಲ್ಲವ-ಹೊಸಚಿಗುರುಗಳಿಂದ, ಮಂಡಿತ-ಅಲಂಕರಿಸ

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಥಾಶ್ರವಣದಿಂದ ಮೋಹಿತಚಿತ್ತರಾಗಿ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಯಾವಾಗನೋಡುವೆ
ವೇನು' ಎಂದು ಅತ್ಯಂತಕುತೂಹಲವುಳ್ಳವರಾದುದರಿಂದ ಈಗ ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಬಂದಿರುವ ನೆಂಬ
ವೃತ್ತಾಂತವಂಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ತ್ವರೆಯುಳ್ಳವರಾದರು ||೧೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಲೇಹ್ಯ-ನೆಕ್ಕಿಕೊ

ಪ್ರತಕ್ಕದ್ದು, 'ಜೋಷ್ಠ್ಯ-ಸುರಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ
ದ್ದು' ಖಾದ್ಯ-ಅಗಿಯತಕ್ಕದ್ದು, ಭಕ್ಷ್ಯ-
ತಿನ್ನು ತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬ ಚತುರ್ವಿಧಗಳಾದ ಮ
ತ್ತು ವಾಕಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಶೇಷದಿಂದಂಟಾದ ಸ
ಗಂಧ ಸುರೂಪಿಯುಳ್ಳ ದಿವ್ಯಾನ್ನಗಳಂ ಪಾತ್ರೆ
ಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣಪತ್ನಿಯರೊ
ರೂ ನದಿಗಳು ತಡೆಯೊಡೆ ಸಮುದ್ರವನಯು
ವಂತೆ ಪತಿಗಳಿಂದಲೂ ಬಂಧುಗಳಿಂದಲೂ
ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ಅವರ ಮಾತುಗ
ಳಂಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯ ಸಮೀಪ

ಕ್ಯೆಬುರು ||೨೦|| ಮತ್ತು ಪತಿಗಳಿಂದಲೂ ಪಿತೃಗಳಿಂದಲೂ ಭ್ರಾತೃಗಳಿಂದಲೂ ಪುತ್ರರಿಂದಲೂ
ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪತ್ನಿಯರೂ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕ
ಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಚರಕಾಲದಿಂದಿ ಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವಾದುದರಿಂದ ಶೀಘ್ರದಿಂದಹೊರಟುಬಂದರು. ||೨೦||
ಅಮೋಲಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಪತ್ನಿಯರು - ಅಸುಗಮರದ ಹೊಸಚಿಗುರುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಮುನಾ

ಯಃ | ೧೦ | ಶ್ಯಾಮಂಹಿರಣ್ಯಪರಿಧಿನವಮಾಲ್ಯಬರ್ಹಧಾತುಪ್ರವಾಳನಟವೆವಮನುವ್ರತಾಂಸಿ | ವಿ
ನ್ಯಸ್ತಹಸ್ತವಿತರಣಧುನಾನಮಬ್ಜಂಕರ್ಣೋತ್ಪಲಾಲಕಕಪೋಲಮುಖಾಬ್ಜಹಾಸಂ | ೧೧ | ಪ್ರಾಯಃ
ಶ್ರುತಪ್ರಿಯತಮೋದಯಕರ್ಣಪೂರ್ವಯೋಸ್ತಿಸ್ನಿಮಗ್ನಮನಸ್ತಮಘಾಕ್ಷಿರಂಭೈಃ | ಅತಃಪ್ರವೆ
ಶ್ಯಸುಚಿರಂಪರಿಭೃತಾಪಂಪಾಂಜ್ಞಂಯಧಾಭಿಮತಯೋವಿಜಹುರ್ನರೇಂದ್ರ | ೧೨ | ತಾಸ್ತಥಾತ್ಯಕ್ತ

೨೩೯, ಯಮುನೋಪವನೇ-ಯಮುನಾನದಿಯ ಸವಿಾಪವಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ವಿಚರಂತಂ-ತಿರುಗುತಲಿರುವಂತಾ, ಗೋವೈವ್ಯೂತಂ-
ಗೊಲ್ಲರಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದಂತಾ, ಸಾಗ್ರಜಂ-ಅಂಜನಿಂದಕೂಡಿದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದವ್ಯಶುಃ-ಕಂಡರು, || ೧೦ || ಶ್ಯಾಮಂ-
ಸೋಗಸಾದ ಕಪ್ಪುಬಣವುಳ್ಳ, ಹಿರಣ್ಯಪರಿಧಿಂ-ಭಂಗಾರದಂತಿರುವ ಉಡಿಗೆಯುಳ್ಳ, ನವ...ವೇಷಂ-ನವ-ಹೊಸತಾದ, ಮಾಲ್ಯ-
ಪುಷ್ಪದಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಬರ್ಹ-ನವಿಲಗರಿಗಳಿಂದಲೂ, ಧಾತು-ಕವಿಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರವಾಳ-ಚಿಗುರುಗಳಿಂದ
ಲೂ, ನಟವೇಷಂ-ಕುಣಿಯುವವನುಅಲಂಕಾರವುಳ್ಳ, ಅನುವ್ರತಾಂಸೇ-ಸಂಗಡಬರುವವನಭುಜದಲ್ಲಿ, ವಿನ್ಯಸ್ತಹಸ್ತಂ-ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಕೈಯುಳ್ಳ, ಇತರಣ-ಬೇರೆಕೈಯಿಂದ, ಅಬ್ಜಂ-ತಾವರೆಯನ್ನು, ಧುನಾನಂ-ಕದಲಾಡಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ಕರ್ಣೋ...ಹಾಸಂ-ಕರ್ಣ-
ಕಿವಿಯ ಸಂದಿನಲ್ಲಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಉತ್ಪಲ-ಸೈವಲಿಯೂ. ಅಲಕ-ಬಿಡುಕುರುಳೂ, ಪುರುಚುಕುರುಳೂ, ಕಪೋಲ-ಕೆನ್ನೆಗಳುಳ್ಳ, ಮು
ಖಾಬ್ಜ-ಮೊಗದಾವರೆಯಲ್ಲಿ, ಹಾಸಂ-ನಗೆಯುಳ್ಳವನನ್ನು, ಕಂಡರು || ೧೧ || ನರೇಂದ್ರ-ರಾಯನೇ! ಪ್ರಾಯಃ-ಬಹುತರವಾಗಿ,
ಶ್ರುತ - ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಪ್ರಿಯತಮ - ಅತ್ಯಂತಪ್ರಿಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಉದಯ - ಶ್ರದ್ಧತೆಯೆಂಬ, ಕರ್ಣಪೂರ್ವೈ-
ಕಿವಿಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ಯುಕ್ತ-ಯಾವಪುರುಷನಲ್ಲಿ, ನಿಮಗ್ನ ಮನಸಃ-ಮುಳುಗಿದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದರೋ, ತಂ-ಆಪುರುಷನನ್ನು,
ಅಧ-ಆಮೇಲೆ, ಅಕ್ಷಿರಂಭೈಃ-ಕಂಗಳೆಂಬ ತೊತುಗಳಿಂದ, ಅಂತಃ-ತಮ್ಮೊಳಗೆ, ಪ್ರವ್ಯಾ-ಜೊಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಸುಚಿರಂ-ಬಹುಕಾ
ಲವು, ಪರಿರಭ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅಭಿಮತಯಃ-ನಾನೆಂಬಮನೋವೃತ್ತಿಗಳು, ಪಾಂಜ್ಞಂ-ಸುಮುಪ್ತಿಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಆತ್ಮನನ್ನು,
ಪರಭ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, (ಅವನಲ್ಲಿಲಮವಾಗಿ, ಯಧಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ತಾಪಂ-ದುಃಖವನ್ನು, ವಿಜಹುಃ-ತೊಪರಿಸು || ೧೨ ||
ತಾಃ-ಅಹಂಗಳನ್ನು ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ತ್ಯಕ್ತನರ್ವಾಕಾಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ: ಸಕಲಾಶಗಳೂಳ್ಳವರಾಗಿ, ಆತ್ಮದಿದ್ಯಾಕ್ಷಯಾ-ಆತ್ಮದ
ಶ್ವನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, (ತನ್ನನ್ನು ನೋಡದೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಿಂದ) ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ-ಬಂದಿರುವರನ್ನಾಗಿ, ವಿಜ್ಞಾಯ-ತಿಳಿದು, ಅಖಿಲ
ದೃಕ್-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಲಿರುವ, ದ್ರಷ್ಟಾ-ಸಾಕ್ಷಿಚೈತನ್ಯವಾದಕೃಷ್ಣನು, ಪ್ರಹಸಿತಾನಸ್ಪೃಹ-ಹೆಚ್ಚಾದನಗೆಯುಂ

ನದಿಯ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲರೊಡಗೂಡಿ ಬಲರಾಮನಮೇತನಾಗಿ ಗೋವುಗಳಂ ಸಂಚಾರ ಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿ
ರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯಂ ಕಂಡರು. || ೧೦ || ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮನಾಗಿ, ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿಯಾಗಿ, ವನ
ದಲ್ಲಿರುವ ಕುಸುಮಗಳಿಂ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತುರಾಯಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಸಿಂದೂರಾದಿಧಾತುಗ
ಳಿಂದಲೂ ಚಿಗುರುಗಳಿಂದಲೂ ಭೂಷಿತನಾಗಿ, ನಟನಂತೆ ಮನೋಹರವಾದವೇಷವಂಧರಿಸಿ ಮಿತ್ರನಾದ ಗೋ
ಪಾಲಕನ ಭುಜದಮೇಲೆ ಒಂದುಕೈಯನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದುಹಸ್ತದಿಂ ಪದ್ಮವಂತಿರುಗಿಸುತ್ತ ಕರ್ಣಂ
ಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮುದ ಪುಷ್ಪಂಗಳಂಧರಿಸಿ ಕಪೋಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವ ಮುಂಗುರುಳುಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ
ಮುಖಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಪೋಳೆಯುವ ಮುಗುಳುನಗೆಯುಳ್ಳ ಆಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯಂ ಆಬಾಹ್ಯಾನ್ವೀಯರು
ಕಂಡರು. || ೧೧ || ಎಲೈ! ಆಬಾಹ್ಯಾನ್ವೀಯರು ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ರವಣಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಿಯನಾದ ಕೃಷ್ಣ
ಮೂರ್ತಿಯ ದಿವ್ಯಚರಿತ್ರ್ಯತಿಕಯಗಳೆಂಬ ಕಿವಿಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾದವರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿ
ಯಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದುದರಿಂ ಆಕೃಷ್ಣನಂ ತಮ್ಮನೇತ್ರರಂಧ್ರಂಗಳಿಂ ತಮ್ಮಹೃದಯಂಗಳೂ
ಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯಿಸಿ, ಅಹಂಕಾರಾದಿವೃತ್ತಿಗಳು ಸುಮುಪ್ತಿಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಪಾಂಜ್ಞಂಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ದು
ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಲಯವನೆಯ್ದುವಹಾಗೆ ಆಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಲಯವನೆಯ್ದಿ ಸುಸಾರತಾಪವಂ ತೊರೆ
ದರು. || ೧೨ || ಅಸುಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸುಮಸ್ತುಗಳಾದ ಅಶೆಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ತನ್ನ ದರ್ಶನಾರ್ಥ

ಸರ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಾಪ್ರಾಪ್ತೃದಿದ್ಯಾಹ್ವಯಾ ವಿಚ್ಛೇದಯಾಖಲದ್ಯಗ್ಧಾಪ್ರಾಪ್ತಪ್ರಾಪ್ತಸಿತಾನನಃ ||೧೫||
 ಶ್ರೀಭಗವಾಃ | ಸ್ವಾಗತಂವೊಮಹಾಭಾಗಾಽಸ್ಯತಾಂಕರವಾಮಕಿಂ | ಯಸ್ಯೋದಿದ್ಯಾಹ್ವಯಾಭ್ಯತಾ
 ಉಪಪನ್ನಮಿದಂಹಿವಃ ||೧೬|| ನನ್ಯದ್ಧಾಮಯಿಕುವಂತಿಕುಲಾಸ್ಯಾರ್ಥ ದರ್ಶನಃ | ಅಹೈತು
 ಕ್ಯವ್ಯವಹಿತಾಂಭಕ್ತಿಮಾತ್ಮಪ್ರಿಯಯಥಾ ||೧೭|| ಪಾಣಬುದ್ಧಿಮನಸ್ಯಾಸ್ತತ್ಕದಾರಪತ್ಯಧನಾ
 ದಯಃ | ಯತ್ಸಂಪರ್ಕಾತ್ಪ್ರಿಯಾಽಸಂಸ್ತತಃಕೋನ್ಯಪರಃಪ್ರಿಯಃ ||೧೮|| ತದ್ವ್ಯಾತದವಯಜನಂ
 ಪತಯೋವೊದ್ಯಜಾತಯಃ | ಸ್ವಸತ್ತಂಪಾರಯವ್ಯಂತಿಯುಷ್ಮಾಭಿಗೃಹಮಧಿನಃ ||೧೯|| ವಿಪ್ರಪ

ಟಾದಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಪಾಪ-ತೀರ್ಥದನು ||೧೫|| [ಭಗವದ್ವಚನವು.] ಮಹಾಭಾಗಾಃ-ಹೆಚ್ಚಾದಪುಣ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿರಾ, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಸ್ವಾಗತಂ-ಸುಖವಾಗಿಬರುವಿಕೆಯೇ? (ಹೇಮವಾಗಿಬಂದಿರಾ) ಅಸ್ಯತಾಂ-ಕುಳ್ಳಿರಲ್ಪದಲಿ, ಕಿಂಕರವಾಮ-ಯಾವಳುಪಚಾರವೆಂದುಮಾಡುವವು, ನಃ-ನಮನ್ನು, ದಿದ್ಯಾಹ್ವಯಾ-ನೋಡಲಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಅಭ್ಯತಾಇತಿಯತೆ-ಎದುರಿಗಬಂದಿರಿಯೆಂಬುವುಪಯಾವುದೋ, ತದಿದಂಹಿ-ಅಯಿದಲ್ಲವೆ, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಉಪಪನ್ನಂ-ಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದು||೧೬|| ಕುಲಾಃ-ವಿವೇಕಿಗಳಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸ್ವಾತ್ಮದರ್ಶನ-ತಮ್ಮಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ತಿಳಿಯತಲಿರುವರು, ಅತ್ಮಪ್ರಿಯ-ಅತ್ಮನಾಗಿಯೂ ಪ್ರಿಯನಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಅಹೈತು-ಕೃತ್ಯವಹಿತಾಂ-ಅಹೈತುಕೀ-ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಮಿತ್ತವಿಲ್ಲದಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅವ್ಯವಹಿತಾಂ-ನಿರಂತರವಾದ, ಭಕ್ತಿಂ-ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು, ಅದ್ಧಾ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಯಥಾ-ದಿಟವಾಗಿ, ಕುರ್ವಂತಿನನು-ಮಾಡುವರಲ್ಲವೇ ||೧೭|| ಪಾಣ-ಆದಯಃ-ಪಾಣ-ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವವಯು, ಬುದ್ಧಿ-ಜ್ಞಾನ, ಮನಃ-ಅಂತಃಕರಣ, ಸ್ವಾತ್ಮ-ತನ್ನದೇಹ, ದಾರ-ಹೆಂಡತಿ-ಅಪತ್ಯ-ಮಕ್ಕಳು, ಧನ-ದ್ರವ್ಯ. ಆದಯಃ-ಮೊದಲಾದವುಗಳು, ಯತ್ಸಂಪರ್ಕಾತ್-ಯಾವವಸ್ತುವಿನ ಸಂಬಂಧದಿಂದ, ಪ್ರಿಯಾಃ-ಇಷ್ಟವಾದವುಗಳು, ಅರ್ಸ-ಆದವೋ, ತತಃ-ಆ ವಸ್ತುಪಿಗಿಂತಲೂ, ಅವರ-ಇತರವಾದ, ಪ್ರಿಯಃ-ಇಷ್ಟವಾದ ಪದಾರ್ಥವು, ಕೊನು-ಯಾವುದುಂಟು? (ನಾನೇ ಪ್ರಿಯನಾದ್ದರಿಂದ ನೀವುನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲ್ಪಡದಿದ್ದು ಯುಕ್ತವೆ) ||೧೮|| ಯತೆ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ವಃ-ನಿಮ್ಮ, ಪತಯಃ-ಗಂಡಂದಿರು, ದ್ವಿಜಾತಯಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ್ದರಿಂದ, ಯುಷ್ಮಾಭಿ-ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ, ಗೃಹಮಧಿನಸ್ತಂತಃ-ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಸ್ವಸತ್ತಂ-ತಮ್ಮಯಾಗವನ್ನು, ಪಾರಯವ್ಯಂತಿ-ಕಡೆಗಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೋ, ತತಃ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ದೇವಯಜನಂ-ದೇವತೆಗಳ ಪೂಜಾರೂಪವಾದ ಯಜ್ಞಕರ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು, ಯಾತ-ಹೋಗಿರಿ ||೧೯|| (ವಿಪ್ರಪತ್ತಿಯರವಚನವು) ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕೃಷ್ಣ

ವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಆಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕರಣವೃತ್ತಿಯಂ ಸರ್ವಬುದ್ಧಿಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣದೇವನುತೀಳಿದು ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಡಗೂಡಿದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ ನುಡಿದನು . ||೧೫|| ಅದಂತೆನೆ-ಎಲೇ, ಮಹಾಭಾಗ್ಯವತಿ ಯಾರಾದ ವಿಪ್ರಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ! ನಿಮಗೆ ಸುಖಾಗಮನವುಂಟಾಮಿತೇ? ನೀವು ಇಲ್ಲಿಗೆಬರುವುದಕ್ಕೆ ಉಂಟಾದಅನೇಕವಿಘ್ನಗಳಂ ನಿರಾಕರಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿಬಂದುದು ಬಹುಚನ್ನಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮಗೆ ನಾವೇನುಸಕಾರವೆಂದು ಮಾಡುವವು? ||೧೬|| ನೀವುರಾದ ವಿವೇಕಿಗಳು ತಮ್ಮಯಿಷ್ಟವನ್ನೇ ಆಲೋಚಿಸುವರಾದ್ದರಿಂದ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪದಿಂದತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯನಾಗಿರುವನನ್ನಲ್ಲಿ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಲಾಕಿಕ, ನಿಮಿತ್ತವೆಂಬಯಸದೆ ಉಂಟಾದ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಂ ಮಾಡುವರು. ||೧೭|| ಪಾಣಗಳು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು! ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ಅಹಂಕಾರ, ಮೊದಲಾದವು; ಪತ್ನಿ, ಪುತ್ರ, ದ್ರವ್ಯ, ದಿಗಳು ಸಹ ಈಗವಸ್ತುವೂ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಯಾವನನ್ನಿಂದ ಅಧಿಷ್ಠಿತವಾದುದಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೀತಿವಿವಯವಾಗಿರುವವೋ-ಅಂತೂ ಆತ್ಮನಾದ ನನ್ನಂಹೊರತು ಮತ್ತೆಯಾವವನು ಪ್ರೀತಿವಿವಯವಾದವನು? ||೧೮|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪತ್ತಿಯರೇ! ನೀವುಕೃತಾರ್ಥರಾದವರು, ಯಜ್ಞಕಾಲಯಂಕುರಿತು ಹೋಗುವರಾಗಿರಿ, ನಿವೃತ್ತಿಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮ್ಮತಮ್ಮಯಜ್ಞಗಳಂ ಪೂರ್ತಿಗೆಯ್ಯತಲಿರುವುದರಿಂದ ಆಕರ್ಮಗಳು ಸಾಂಗವಾಗುವಬಗ್ಗೆಹೋಗಿರಿ; ಅವರುನಿಮ್ಮಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥರಾಗಿರುವರು. ||೧೯|| [ಎಂಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ, ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ರೀಯರು ನುಡಿದ

ತ್ಸ್ಯೇ! ಮೈವಂವಿಭೋರ್ವತಿಭವಾಽಗದಿತುಂನ್ಯಕಂಸಂಸತ್ಯಂಕುರುಷ್ಯನಿಗಮಂತವಪಾದಮೂಲಂ |
ಪ್ರಾಪ್ತವಯಂತುಲಸಿದಾಮಸದಾವಸ್ಯಪ್ಪಂಕೈರ್ವಿವೋಧುಮತಿಲಂಘ್ಯಸಮಸ್ತಬಂಧೂಃ ||೨೦||
ಗೃಹ್ಯಂತಿನೂಸಪತಯಾಪಿತರಸ್ಸುತಃಪಾನಭ್ರಾತ್ಯಬಂಧುಸುಹೃದಃಕುತವಿವಚಾನ್ಯೇ | ತಸ್ಯೈದಬ
ವತ್ಪ್ರಬದಯೋಽಪತಿತಾತ್ಮನಾಂನೊನಾನ್ಯಾಭವೇದ್ಗತಿರರಿದಮತ್ಪ್ರಭುಃ ||೨೧||ಶ್ರೀಭಗವಾಃ | ಪತ
ಯೋನಹ್ಯಸೂಯೇರಕಪಿತ್ಯಭ್ರಾತ್ಯಸುತಾದಯಃ | ಲೋಕಾಶ್ವವೋಮಯಾಪತಾದವಾಅಪ್ಯನುಮನ್ಯ
ತೇ||೨೨|| ನಮ್ರತಯೇನುರಾಗಾಯಹ್ಯಂಗಸಂಗೋನ್ಮಣಾಮಿವ | ತನ್ಮನೋಮಯಿಯುಂಜಾನಾಅಚಿ

ನೇ! ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ನೃಕಂಸಂ-ಕುರಿನವಾದ ಮಾತನ್ನು, ಗದಿತುಂ-ಜೇಲುವುದಕ್ಕೆ, ಮಾರ್ಕತ-ತಕ್ಕವನಾಗು
ವುದಿಲ್ಲವು. ನಿಗಮಂ-ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು, ಅಥವಾ ವೇದವನ್ನು, ಸತ್ಯಂ-ವಿಜವನ್ನಾಗಿ, ಕುರುಷ್ಯ-ಮಾಡು, ವಯಂ-ನಾವು,
ಪದ-ನಿನ್ನ ಕಾಲಿನಿಂದ, ಅವಸ್ಯಪ್ಪಂ-ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ, ತುಲಸಿದಾಮ-ತುಲಸಿಯ ಹಾರವನ್ನು, ಕಶ್ಯೇ-ನಮ್ಮ
ಲೆಕ್ಕಾದಲುಗಳಿಂದ, ನಿವೋಧುಂ-ಜನಾಳಿ ಮಹಿಮುವುದಕ್ಕೆ (ಪಾಸಿಯರಾಗಲೋಕೈಗ) ಸಮಸ್ತಬಂಧೂಃ-ಸಂಬಂಧರನ್ನೂ.
ಅತಿಲಂಘ್ಯ-ವಿವಾರಿ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಪಾದಮೂಲಂ-ಅಡೆಗಳ ಕೆಳಭಾಗವಂ ಕುರಿತು, ಪ್ರಾಪ್ತಾ-ಬಂದವ ರಾಗಿರುವೆವು ||೨೦|| ಪ
ತಯ-ಗಂಡಂದಿರು, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ನಗೃಹ್ಯಂತಿ-ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಪಿತರಿ-ತಂದೆಯರು, ಸುತಾವ-ಮಕ್ಕಳಾದರು,
ನ-ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭ್ರಾತ್ಯಬಂಧುಸುಹೃದಃ-ಸೋದರರು ಸಂಪರು ಮಿತ್ರರುಕೂಡ, ನ-ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅನ್ಯ
ಚ-ಇತರರಾದರೋ, ಕುತವಪ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸುವರು, ನ-ಇಲ್ಲವೇ ತಸ್ಯಾತ್-ತಡೆಯುವಿವಿ ಮನೆಯಂ
ಬಿಟ್ಟುಬಂದು ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿಯರೆಂಬ ಕಂಕೆಯಿಂದ ತೋರೆಯಲ್ಪಡುವೆ ವಾದ್ದರಿಂದ, ಭವತ್ಪ್ರಪದಯೋಃ-ಭವತೆ-ನಿನ್ನ, ಪ್ರಪ
ದಯೋಃ-ಕಾಲುಗಳತುದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪತಿತಾತ್ಮನಾಂ-ಬಿದ್ದಿರುವ ದೇಹಗಳುಳ್ಳ, ನಃ-ನಮ್ಮಗೆ, ಅನ್ಯಾಗತೀ-ಇತರವಾದದಾರಿಯು,
ನಭವತೆ-ಉಂಟಾಗಾರದು, ಹೇರಿಂದಮ-ಎಲೈ, ಕತುನಾಶಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ತತೆ-ಆ ನಿನ್ನದಾಸ್ಯವನ್ನೇ, ವಿಧೇ-ನಮಗೆ
ವಿಧಿಸು ||೨೧|| [ಭಗವದ್ವಚನವು] ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಉಪೇತಾಃ-ಕೂಡಿದವರಾದ, (ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ) ಪತಯಿ-ಗಂಡಂ
ದಿರೂ, ಪಿತ್ಯಭ್ರಾತ್ಯ ಸುತಾದಯಃ-ತಂದೆಅಂಣತಮ್ಮಂ-ರಮಕ್ಕಳುಮುಂತಾದವರೂ, ಲೋಕಾಶ್ವ-ಜನರೂ, ಹಿ-ಯಾವಕಾರಣ
ದಿಂದ, ನಾಸೂಯೇರಕ-ದೋಷಬುದ್ಧಿಯಿಂದನೋಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಆಕಾರಣದಿಂದ, ದೇವಾಅಪ-ದೇವತೆಗಳೂಕೂಡ, ಅನು
ಮನ್ಯತೇ-ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವರು ||೨೨|| ಅಂಗಸಂಗಃ-ದೇಹಸಂಬಂಧವು, ನೃಣಾಮಿವ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆಹೋದಾಗೆ, ಮ್ರತಯೇ-

ರವಂತೇನೇ-ಎಲೈ, ವಿಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನೇ! ನೀನುಕುರಿತೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮಂಕುರಿತು ಯಜ್ಞಕಾಲೆಗೆ
ಹೋಗಿರುವೆ ಕಲೋರವಾಕ್ಯಮೆ ನುಡಿಯುವೆಡ; “ನನ್ನಭಕ್ತರು ದುರ್ಗತಿಯನೆಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲವು- ನನ್ನಂ
ನೇರಿದವರಾವುನಶ್ಚ ಸಾಂಸಾರಕದುಃಖವನುಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲವು” ಎಂಬ ನಿನ್ನಪ್ರತಿಜ್ಞಾವಾಕ್ಯಂಗಳಂ ಅಸತ್ಯ
ಗಳನ್ನಾಗಿಮಾಡಬೇಡಂ ಪತಿಪುತ್ರಾಃ ಸಮಸ್ತ ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಬಂದಿರುವವು. ನಿನ್ನಪಾದಪದ್ಮಂ
ಗಳಿಂದ ಅನಾದರದಿಂ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ತುಲಸೀಮಾಲೆಯಂ ಬಹುಮಾನದಿಂ ಕಿರಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿಧರಿಸಿ ನಾವುನಿನ್ನ
ಸೇವಕಿಯರಾಗಿರಲೋಸುಗ ನಿನ್ನಪಾದಮೂಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆವು. ||೨೦|| ಎಲೈ, ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದ್ಯರಿಷಡ್ವ
ರ್ಗಮ ಪರಿಹರಿಸುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನೇ! ನಮ್ಮಪತಿಗಳು ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಪುತ್ರಪ್ರಾತ್ಯಗಳು ಬಂಧು
ಗಳು ಸಖಿಯರುಸಹ ನಮ್ಮಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಲಾರರು. ಮಿಕ್ಕವರೆತು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವರು? ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನಚರ
ಣಾರವಿಂದಗಳ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಮಸ್ಕಾರಂ ಗೆಯ್ಯತ ಬಿದ್ದಿರುವ ದೇಹಗಳುಳ್ಳನಮಗೆ ಕನಿನ್ನ ಚರ
ಣಾರವಿಂದವೇ ಹೊರತು ಇತರವಾದ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಗತಿಯೂಕೂಡ ಅವಶ್ಯಕವಲ್ಲವು. ನಿನ್ನ ದಾಸ್ಯವನ್ನೇ ನಮಗೆ
ಅರ್ಪಿಸು. ||೨೧|| (ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾನನು ಗೆಯ್ಯತಲಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪತ್ನಿಯರ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೇ) ಎಲೈ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪತ್ನಿಯರೇ! ಅಂತಃಕರಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ನನ್ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭದ
ಸಿಮ್ಮಪತಿಗಳು ಪಿತೃಭ್ರಾತ್ಯಮಾತ್ಯ ಪುತ್ರೇ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಬಂಧುಗಳೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೋಷದೃಷ್ಟಿಯಂ
ಮಾಡಿ ಅಸುಯೆ ಪಡುವದಿಲ್ಲ. ದೇವತೆಗಳೂಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಶೀಲಗಳನ್ನೋಡಿ ಸಮ್ಮತಿಯಂ ಪಡೆಯುವರು. ||೨೨||

ರಾನಾತ್ಮಮವಾಪ್ಸ್ಯಥ ||೩೩|| ಶ್ರವಣಾದ್ಧರ್ಮನಾದ್ಧ್ಯಾನಾನ್ಮಯಿಭಾವೋನುಕೀರ್ತನಾತ್ | ನತಥಾ
ಸನ್ನಿ ಕರ್ಷೇಣಪ್ರತಿಯಾತತತೋಗೃಹಾತ್ ||೩೪|| ಶ್ರೀಕುಕೇ | ಇತ್ಯುಕ್ತಾದ್ವಿಜಪತ್ಯಗ್ರಸ್ತಾಯಜ್ಞಾ
ವಾಟಂಪುನರ್ಗತಾಃ | ತೇಜಾನಸೂಯವಸ್ತಾಭಿಸ್ತಿಸ್ತೀಭಿಸ್ತತ್ರಮವಾರಯತ್ ||೩೫|| ತತ್ರೈಕಾ
ವಿದುತಾಭಿತ್ರಾಭಗಮಂತಯಥಾಶ್ರುತಮ್ | ಹೃದೋಪಗೂಹ್ಯವಿಜಹೌದಹಂಕರ್ಮಾನುಬಂಧನಮ್ |
ಭಗವಾನಪಿಗೋವಿಂದಸ್ತೈವಾನ್ಮೇಗೋಪಕಾತ್ | ಚತುರ್ವಿಧನಾಶಯಿತ್ವಾಸ್ವಯಂಚಬುಭುಜೇಪ್ರಭುಃ ||
ಎವಂವೀಲಾನರವಪುರ್ಯೈಲೋಕಮನುಶೀಲಯತ್ | ರಮೆಗೋಗೋಪಗೋಪೀನಾಂರಮಯೈರೂಪವಾ

ಸ್ವೇಹಕ್ಕೂ, ಅನುರಾಗಾಯ-ಅಕ್ಕರೆಗೂ, ನಹಿ- ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ; ತತ್-ಆದ್ದರಿಂದ, ಮನಃ-ಕೃದಯವನ್ನು, ಮಯಿ-ನ
ನ್ನಲ್ಲಿ, ಯುಂಜಾನಾಸ್ವತ್ಯಃ-ಕೂಡಿಸಿದವರಾಗಿ, ಅಚಿರಾತ್-ಬೇಗನೆ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಅವಾಪ್ಸ್ಯಥ-ಹೊಂದುವಿರಿ ||೩೩||
ಶ್ರವಣಾತ್-ಕೇಳುವುದರಿಂದಲೂ, ದರ್ಶನಾತ್-ನೋಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಧ್ಯಾನಾತ್-ಭಾವಿಸುವುದರಿಂದಲೂ, ಅನುಕೀರ್ತ
ನಾತ್-ಅನುಸರಿಸಿಹಾಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಭಾವಃ-ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಹೇಗುಂಟಾಗುವುದೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ,
ಸನ್ನಿ ಕರ್ಷೇಣ-ಅಂಗಸಂಗದಿಂದ, ನ-ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ತತಃ-ಆದ್ದರಿಂದ, ಗೃಹಾತ್ಪ್ರತಿ-ಮನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಯಾತ-
ಹೋಗಿರಿ ||೩೪|| (ಕುಕವಚನವು) ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಉಕ್ತಾಃ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ತಾದ್ವಿಜಪತ್ಯಃ-ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರಹೆಂಡಿರು, ಪುನಃ-
ಮರಳಿಯೂ, ಯಜ್ಞವಾಟಂ-ಯಜ್ಞಕಾರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಗತಾಃ-ಬಂದವರಾದರು. ತೇಜ-ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಕೂಡ, ಅನ
ಸೂಯವಃ-ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, (ದೋಷಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವರಾಗಿ,) ತಾಫಿಸ್ತೀಭಿಃ-ಆಹಂಗಳನೊಂದಿಗೆ, ಸತ್ರಂ-ಸತ್ರ
ಯಾಗವನ್ನು, ಅವಾರಯತ್-ಕಡಗಾಣಿಸಿದರು ||೩೫|| ತತ್ರ-ಆಹಂಗಳಲ್ಲಿ, ಏಕಾ-ಒಬ್ಬಳು, ಭರ್ತಾ-ಗಂಡನಿಂದ, ವಿಧೃತಾ
ಸತೀ-ಅಡ್ಡಲಿನಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲದವಳಾಗಿ, ಯಥಾಶ್ರುತಂ-ಹೇಗೆಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದ ನೋಡಾಗೆಯೇಯಿರುವ, ಭಗವಂತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಹೃದಾ-
ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಉಪಗೂಹ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಕರ್ಮಾನುಬಂಧನಂ-ಪುಣ್ಯಪಾಪಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ, ದೇಹಂ-ಕರೀರವನ್ನು, ವಿಜಹೌ-
ತೊರೆದುಕೊಂಡಳು ||೩೬|| ಭಗವಾತ್-ಪ್ರಯತ್ನವುಳ್ಳ, ಪ್ರಭುಃ-ಸಮರ್ಥನಾದ, ಗೋವಿಂದೋಪಿ-ಕೃಷ್ಣನೂಕೂಡ, ಚತು
ರ್ವಿಧೇನ-ನಾಲ್ಕುಬಗೆಯಾದ, ತೇನೈವಾನ್ಮೇನ-ಆಯನ್ನದಿಂದಲೇ, ಗೋಪಕಾತ್-ಗೋಪಾಲಕರನ್ನು, ಆಶಯಿತ್ವಾ-ಉಣಿಸಿ,
ಸ್ವಯಂಚ-ತಾನೂಕೂಡ, ಬುಭುಜೇ-ಉಂಡನು ||೩೭|| ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ವೀಲಾನರವಪುಃ-ಕ್ರೀಡಾಮನುಜಮೂರ್ತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯರೇ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ನನ್ನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವೂ ನನ್ನ ಕರೀರ ಸಂಬಂಧವೂ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ
ವೃದ್ಧಿಗೋಸುಗ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ತಗುಲಿದ್ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿವೃದ್ಧಿಗೆಕಾ
ರಣವು. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವರಾಗಿ ಉತ್ತಮಗತಿಯುಂ ಪಡೆದವರಾ
ಗುವಿರಿ. ||೩೩|| ‡ |ನನ್ನ ಕಥಾಶ್ರವಣ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶನ ಭಾವಿತಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನ ಅನುವರ್ತನ ಇವುಗಳಿಂದ
ನನ್ನಲ್ಲಿ ಭಾವವುಂಟಾದಹಾಗೆ ಸುವಾಪಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವು. ಆದುದರಿಂದ (ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರ
ಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ.) ಮನೆಗೆಹೋಗಿರಿ % ||೩೪|| ಇಂತೆಂಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ- ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣಪತ್ನಿಯರು
ಮರಳಿ ಯಜ್ಞಕಾಲೆಗೆಯ್ದಿದರು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ದೋಷದೃಷ್ಟಿಯಂಬಿಟ್ಟು
ಅಸೂ ಯಾರಹಿತರಾಗಿ ಆ ಪತ್ನಿಯರಿದೊಡಗೂಡಿ ಯಜ್ಞ ಪೂರ್ತಿಯಂಗೈಯ್ದರು ||೩೫|| ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು
ವಿಪ್ರಪತ್ನಿಯು ಪತಿಯಿಂದ ಗರ್ಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ, ಪೂರ್ವದೊಳು ಭಗವಂತನಸ್ವರೂಪವಂ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ
ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ದಿದಳೋ ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ವರೂಪವಂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡವಳಾಗಿ, ಕರ್ಮ
ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಆಗಂಡನಿಗೆ ಭೋಗ್ಯವಾಗತಕ್ಕ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇತ್ಯಾಗಂ ಗೆಯ್ದಳು.
[ಚೈತನ್ಯಮಾತ್ರದಿಂದ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಂಪಡೆದು ಮುಕ್ತಳಾದಳು.] ||೩೬|| ಭಗವಂತನಾದ ಗೋವಿಂ
ದನುಕೂಡ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯ ಲೇಹ್ಯ ಚೋಹ್ಯ ಭೇದದಿಂ ನಾಲ್ಕುಪ್ರಕಾರವಾದ ಆ ದಿವ್ಯಾನ್ನವಂ ಗೋಪಾಲ
ಕನನ್ನೂ ಭಲಭದ್ರನನ್ನೂ ಉಂಟುಮಂತೆಮಾಡಿ ತಾನೂ ಭೋಜನಂಗೆಯ್ದನು ||೩೭|| ಹೀಗೆ ಮಾಯೆಯಿಂದ

ಕೃತೈಃ |೨೮| ಅಥಾನುಸ್ಮತ್ಯವಿಪ್ರಾಸ್ತದ್ಯಸ್ಯತರ್ಯಕೃತಾಗಸಃ | ಯದ್ವಿಸ್ತೈಶ್ಚರಯೋರಾಞ್ಚ
ಚ್ಚಾಮಹಾನ್ಯವೃವಿಡಂಬಯೋಃ|೨೯| ದೃಷ್ಟಾಪ್ತಿಸ್ತ್ರೀಣಾಂಭಗವತಿಕೃಷ್ಣೇಭಕ್ತಿಮಲೌಕಿಕೀವಾ|
ಅತ್ರಾನಂಚತಯಾಹೀನಮನುತಪ್ತಾವ್ಯಗರ್ಹಯಾ |೩೦| ಧಿಗ್ವಿನ್ಯನಸ್ತ್ರವ್ಯದ್ವಿದ್ಯಾಂಧಿಗ್ವಿನ್ಯತಂ
ಧಿಗ್ವಿನ್ಯತಾಮ್ | ಧಿಕ್ಕುಲಂಧಿಕ್ಕುಯಾದಾಕ್ಷ್ಯಂವಿಮುಖಾಯತ್ಯಧೋಕ್ಷಜೇ |೩೧| ನೂನಂ
ಭಗವತೋಮಾಯಾಯೋಗಿನಾಮಪಿಮೋಹಿನೀ | ಯದ್ವಯಂಗುರವೊನ್ಮಾಣಾಂಸ್ವಾರ್ಥಮುಹ್ಯಾ

ನೃಲೋಕಂ-ಮನುಷ್ಯಲೋಕವನ್ನು, ಅನುಶೀಲಯಾ- ಅನುಸರಿಸಿದೆಯೆಂಬನಾಗಿ, ರೂಪವಾಕ್ಯತೈಃ-ರೂಪದಿಂದಲೂವಾಕ್ಯ
ನಿಂದಲೂಕಲನಗಳಿಂದಲೂ, ಗೋಗೋಪಗೋಪೀನಾಂ-ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ಗೋಲರನ್ನೂ ಗೋಲತಿಯರನ್ನೂ, ರಮರ್ಯರ್ನ-
ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುವವನಾಗುತ್ತ, ರೇಮೇ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು ||೨೮|| ಅಥ-ಅನಂತರದಲ್ಲಿ, ತೇವಿಪ್ರಾ-ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಅನು
ಸ್ಮತ್ಯ-ಕೂಡಲೇ ನೆನಪುಗೊಂಡು, ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ನೃವಿಡಂಬಯೋಃ-ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ನಟನೆಯುಳ್ಳ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವ
ರಯೋಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂಡೆಯರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ, ಯಾತ್ನಾಂ-ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು, ಅಹನ್ಯ- ಸಫಲವಾಗದಂತೆ ಕಡಿಸಿದ
ವೋ, ತತೇ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಕೃತಾಗಸೋಹಿ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಅಪರಾಧವುಳ್ಳವರಾಗಿರುವವಲ್ಲವೆ. ಎಂದು. ಅನ್ಯತರ್ಯ ಅನು
ತಪಗೊಂಡರೂ||೨೯||ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ-ಹೆಂಗಳಿಗೆ, ಭಗವತಿಕೃಷ್ಣೇ-ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿವುಂಟಾದ, ಅಲೌಕಿಕೀಂ-ಲೋ
ಕಸಾಧಾರಣವಲ್ಲದ, ಭಕ್ತಿಂ-ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು, ದೃಷ್ಟಾಪ್ತಿಸ್ತ್ರೀಣೋಡಿ, ತಯಾ-ಆಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಹೀನಂ-ರಹಿತವಾದ, ಅತ್ರಾನಂಚ-
ತಮ್ಮನ್ನೂ, ದೃಷ್ಟಾಪ್ತಿಸ್ತ್ರೀಣೋಡಿಕೊಂಡು, ಅನುತಪ್ತಾಸ್ಸಂತೇ-ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವುಂಟಾದವರಾಗಿ, ವ್ಯಗರ್ಹಯಾ-ವಿಕೇಷ
ವಾಗಿನಿಂದಿಸಿಕೊಂಡರೂ||೩೦||ಯೇ-ಯಾವನಾವು, ಅಧೋಕ್ಷಜೇ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ವಿಮುಖಾಃ-ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಮುಖವುಳ್ಳವರಾದವೋ
ತೇಷಾಂನಃ-ಆನಮ್ಮ, ಜನ್ಯ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೇಹವನ್ನು, ಧಿಕ್-ನಿಂದಿಸು, ತ್ರಿವ್ಯದ್ವಿದ್ಯಾಂ-ವೇದವಿದ್ಯೆಯನ್ನು, ಧಿಕ್-ನಿಂದಿಸು
ವ್ರತಂ-ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು, ಧೀಕ್-ನಿಂದಿಸು, ಬಹುಜ್ಞತಾಂ-ಬಹುತತ್ವಗಳಂತಿಳಿದವರಾಗಿರುವಿಕೆಯನ್ನು, ಧಿಕ್-ನಿಂದಿಸಬೇಕು,
ಕುಲಂ-ಅನೂಚಾನಸಂತತಿಯನ್ನು, ಅಥವಾವರ್ಣವನ್ನು, ಧಿಕ್-ನಿಂದಿಸಬೇಕು, ಕ್ರಿಯಾದಾಕ್ಷ್ಯಂ-ಕರ್ಮಕ್ರಮತೆಯನ್ನು,
ಅಥವಾಕಲನಗಳಲ್ಲಿಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಧಿಕ್-ನಿಂದಿಸಬೇಕು||೩೧|| ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ದ್ವಿಜಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ್ದರಿಂದ,
ನ್ಮಾಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ, ಗುರವೋಪಿ-ಅಷ್ಟಾನಪರಿಹಾರಕರಾದ ಗುರುಗಳಾಗಿಯೂಕೂಡ, ವಯಂ-ನಾವು, ಸ್ವಾರ್ಥೇ-

ದ ಶೀಲಾವಾನುವವಿಗ್ರಹನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪುರುಷನಟನೆಯಂ ಅನುಕರಿಸುವನಾಗಿ ದಿವ್ಯಸೌಂಡರ್ಯ
ದಿಂದಲೂ ಮೃದುವಾದ ವಚನಗಳಿಂದಲೂ ಚರಿತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಗೋಪಾಲಕರನ್ನೂ ಗೋ
ಪಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ರಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲೋಗುಗ ತಾನೂರಮಿಸಿದನು |೨೮| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣರು ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ನಟನೆಯೆಂಬ ಜಗದೀಶ್ವರರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಅನ್ನಯಾಚನೆಯಂ ಆದರಿಸಲು
ಬೇಕ್ಷಿಸಿದವರಾದುದರಿಂದ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂತಾಪಪಡುವರಾದ
ರು |೨೯| ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಪತ್ನಿಯಿರಿಗಿರುವ ಲೋಕಾ
ತೀತವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೋಡಿ ಅಂತಾ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ತಮ್ಮನ್ನು ನಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಪಶ್ಚಾ
ತ್ತಾಪವೆನೆಯ್ದಿದರು ||೩೦|| ಅದೆಂತೆನೆ ನಾವು ಯಾವಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ವಿಮುಖರಾದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ
ಜನ್ಮವನ್ನೂ, ಕೌಕ್ಷ ಸಾವಿತ್ರದೈತ್ಯವೆಂಬ ಮೂರುಬಗೆಯಾದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿವ್ರತವನ್ನೂ
ಬಹುವಿವಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವ ಧರ್ಮಜ್ಞತ್ವವನ್ನೂ ಅಥವಾ ಕಾಸ್ತ್ರಜ್ಞತೆಯನ್ನೂ, ಕುಲವನ್ನೂ, ಕ
ರ್ಮಗಳನ್ನೂ, ಕರ್ಮಾಚರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ, ನಂದಿಸಬೇಕು (ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ವಿಮುಖರಾದವರಿಗೆ ಇದೆ
ಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದು) ||೩೧|| ಭಗವಂತನಮಾಯೆಯು ಮಹಾ ಯೋಗಿಗಳಿಗೂಕೂಡ ಮೋಹಕವಾದುದು
ದೇ ದಿಟವು. ಕಾರಣವೇನಂದರೆ ನಾವು ಸರ್ವವರ್ಣಗಳಿಗೂ ಗುರುಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರಾಗಿದ್ದರೂ,

ಮಹದ್ವಿಜಾಃ ||೪೬|| ಅಹೋಪಶ್ಯತನಾರೀಣಾಮಪಿ ಕೃಷ್ಣಜಗದ್ಗುರೌ | ದುರಂತಭಾವಂಯೋವಿಧ್ಯೈ
 ನೃತ್ಯತ್ಯುಪಾಶಾಂಗೈಹಾಭಿಧಾತು ||೪೭|| ನಾಸಾಂದ್ರಿಜಾತಿಸಂಸ್ಕಾರೋನವಿಸಾಂಸೋಗುರಾವಪಿ | ನತ
 ಪೂನಾತ್ಮವಿರಾಮಾಂಸಾನಕೌಚಂಚಕ್ರಿಯಾಕೃತ್ಯುಭಾಃ ||೪೮|| ತಥಾಪಿಹೃತ್ಪ್ರಮೇಷಾಕೃತ್ಯು
 ಯೋಗೀಶ್ವರೇಶ್ವರೇ | ಭಕ್ತಿದ್ಯುಷಾನ್ಮಾತಾಂಸಂಸ್ಕಾರಾದಿಮತಾಮಪಿ ||೪೯|| ನನುಸಾರ್ಥವಿ
 ಮೂಢಾನಾಂಪ್ರಮತ್ತಾನಾಂಗೃಹೇಹಯಾ | ಅಹೋನಸ್ಮಾನ್ಮರಯಾಮಾಸಗೋಷವಾಕ್ಯೈಸ್ಸತಾಂಗ
 ತಿಃ||೫೦|| ಅನ್ಯಥಾಪೂರ್ಣಕಾಮಸ್ಯಕೈವಲ್ಯಾದ್ಯಾಶಿಷಾಂಪತೇ | ಈಶಿತವೈಶಿಕಿಮಸ್ತಾಭಿರೇಶಸ್ಯತೇ

ನಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಜನದಲ್ಲಿಯೇ, ಮುಖ್ಯಾಂಶವೇ-ಮೋಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವೋ, ತತ್-ಅಕಾರಣವಿಂದ, ಭಗವತಃ-ಭಗವಂತನ, ಮಾಯಾ-
 ಮೋಹಕಶಕ್ತಿಯು, ಯೋಗಿನಾಮಪಿ-ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಿಗೇಕೂಡ, ಮೋಹಿನೀ-ಅಜ್ಞಾನಾವರಣವಂಗೆಯ್ದು ತಲೆಬಿಟ್ಟದ್ದು, ಸೂನಂ-
 ನಿಶ್ಚಯವು ||೪೬|| ಯೋ-ಯಾವುದು, ಗೃಹಾದಿವಾ-ಮನೆಯೊಳಗಿನವು, ಮೃತ್ಯುಪಾರ್ಶ್ವ-ಯಮನವಾಗ್ಗಣಿಸಿ, ಅವಿಧ್ಯೈ-
 ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ನಾರೀಣಾಮಪಿ-ಶಂಗಳಿಗೇಕೂಡ, ಜಗದ್ಗುರೌ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೊಡೆದವನಾದ, ಅಧಮನರ್ವಾಜ್ಞಾಪನ
 ರಿಹಾರಕನಾದ, ಕೃಷ್ಣೇ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ | ತಂ-ಅಂತಾ. ದುರಂತಭಾವಂ ನಿತ್ಯಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ಪಶ್ಯತ-ನೋಡಿರಿ ಅ
 ಹೋ-ಅಶ್ಚರ್ಯವು ||೪೭|| ಅಸಾಂ-ಈಶಂಗಳಿಗೆ, ದ್ವಿಜಾತಿಸಂಸ್ಕಾರಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣವರ್ಣದ ಉಪನಯಾದಿಸಂಸ್ಕಾರವು, ನ-ಇಲ್ಲ,
 ಗುರಾವಿಸಾಂಸೋ-ಗುರುವಿನಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆಮಾಡುತ್ತಿರುವವಿಕೆಯೂ, ನ-ಇಲ್ಲ, ತಪಃ-ಕರ್ಮಯೋಗರೂಪವಾದ ತಪವೂ, ನ-
 ಇಲ್ಲ ಆತ್ಮವಿರಾಮಾಂಸಾ-ಬ್ರಹ್ಮವಿಚಾರವೂ, ನ-ಇಲ್ಲ, ಕೌಚಂ-ಕುಪ್ಪಭಾವವೂ, ನ-ಇಲ್ಲ. ಶುಭಾಶಿಕ್ರಿಯಾಶ್ಚ-ಕುಕಲಕರ್ಮಗ
 ಳೂ, ನ-ಇಲ್ಲ ||೪೮|| ತಥಾಪಿ-ಹಾಗಾದರೂಕೂಡ, ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕ-ಉತ್ತಮನೆಂದಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಯೋಗೀಶ್ವರೇಶ್ವ
 ರೇ-ಯೋಗಿಗಳೊಡೆಯರಿಗೊಡೆಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣೇ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ದೃಢಾ-ಸ್ಥಿರವಾದ, ಭಕ್ತಿಃ-ಪ್ರೀತಿಯುಂಟಾಗಿರುವುದು ಸಂ
 ಸ್ಕಾರಾದಿಮತಾಮಪಿ-ಉಪನಯನಾದಿಯೊಗ್ಯತೆಗಳೆಲ್ಲವರಾದರೂ, ಅಸ್ಮಾಕಂ-ನಮಗೆ, ನಚ-ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲವು ||೪೯||
 ಗೃಹೇಹಯಾ-ಗೃಹ-ಮನೆಯ, ಈಹಯಾ-ಅಶೆಯಿಂದ, ಪ್ರಮತ್ತಾನಾಂ-ಹೆಚ್ಚು ಮದವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಸಾರ್ಥವಿಮೂಢಾನಾಂ-
 ಸಾರ್ಥ-ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನದಲ್ಲಿ, ವಿಮೂಢಾನಾಂ-ವಿಶೇಷವಾಗಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವರಾದ, ಸಃ-ನಮಗೆ, (ನಮ್ಮನ್ನು) ಸತಾಂ-ನತ್ಪು
 ರರಿಗೆ, ಗತಃ-ಪ್ರಾಪ್ತನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಗೋಷವಾಕ್ಯೈಃ-ಗೋಪಾಲಕರವಚನಗಳಿಂದ, ಸ್ತಾರಯಾಮಾಸನನು-ನಿನಪುಗೊ
 ಳಿಸಿದನಲ್ಲವೇ ಅಹೋ-ಅಶ್ಚರ್ಯವು. ||೫೦|| ಅನ್ಯಥಾ-ಬೇರೆಬಗೆಯಾದರೆ ಪೂರ್ಣಕಾಮಸ್ಯ-ತುಂಬಿದಬಯಕೆಯುಳ್ಳವನಾದಂ
 ತಾ, ಕೈವಲ್ಯಾದ್ಯಾಶಿಷಾಂ-ಮೋಕ್ಷವೇ ಮೋದನಾದಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ, ಪತೇಃ-ಒಡೆಯನಾದ, ಈಶಸ್ಯ-ನಿಯಾಮಕನಾದ

ಸಾರ್ಥಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಮೋಹಪಡುವವರಾಗಿರುವವು ||೪೬|| ಯಾವಭಕ್ತಿಭಾವವು ಗೃಹಕ್ಷೇತ್ರಾದಿನಾಮಘೇಯ
 ಗಳುಳ್ಳ ಮೃತ್ಯುಪಾಶಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸುವುದೋ, ಅಂತಾ ದೃಢಭಕ್ತಿಭಾವವು ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೇಕೂಡ
 ಉಂಟಾಯಿತಲ್ಲವೇ! ಇದೇನಾಶ್ಚರ್ಯ ನೋಡಿರಿ ||೪೭|| ಈ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮುಂಜಿ ಗುರುಕುಲವಾಸ, ತಪಸ್ಸು
 ಆತ್ಮವಿಚಾರ, ಬಹಿರಂಗಾಂತರಂಗಕುದ್ಧಿ, ಸಂಧ್ಯಾಮದನೆ, ಔವಾಸನಾದಿ ಕುಭಕರ್ಮಗಳು, ಸಹ ಇಲ್ಲವು
 ಆದರೂ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ ಯೋಗೀಶ್ವರರಿಗೆ ಈಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನಲ್ಲಿ ದೃಢ
 ವಾದಭಕ್ತಿಯು ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೃತಾರ್ಥರಾದರು. ಉಪನಯನಾ
 ದಿಸಂಸ್ಕಾರಗಳುಳ್ಳವರಾದರೂ ನಾವು ಅಂತಾಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲ ||೪೮|| ಸತ್ಪುರುಷರಿ
 ಗೆಮಾಕಿ ಪ್ರವನಾದ ಶ್ರೀಮುಕುಂದನು, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳಿವೆಯಾದಲ್ಲಿ ನಾವೇಮೂಢರಾಗಿ ಗೃ
 ಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿ ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡಿರುವ ಇಂತಾನಮಗೆ ಗೋಪಾಲಕರವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಸ್ಮರಣೆ
 ಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಆಹಾ|| (ಹಾಗಾದರೂನಾವರಿಯದೇ ಹೋದವು) ||೪೯|| ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪೂ
 ರ್ಣಕಾಮಸಾಗಿಯೂ ಕೈವಲ್ಯವಿ ಸಕಲಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಿಗೂ ಒಡೆಯನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ
 ನಮ್ಮಿಂದಾಗತಕ್ಕದ್ದೇನು, ಆತನು ನಮಗೆ ತನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಸುವಬಗ್ಗೆ ಗೋಪಾಲಮುಖಾಂತರದಿಂದ

ದ್ವಿಡಂಬನಮ್ || ೪೩ || ಹಿತಾನ್ಯಾಭಜತೆಯಂತಿರೇವದನ್ಯಾರ್ಥಶಯಾಸಕ್ಯತೆ | ಸ್ವಾತ್ಮದೋಷಾ
ವರ್ವಣತದ್ಯಾಚ್ಛಾ ಜನಮೋಹಿನೀ || ೪೪ || ವಶಕಾಲಪ್ರಾಪ್ತಧ್ವಂಸಂತ್ರತಂತ್ರೈರ್ಜೋಗ್ನ
ಯಃ | ದವತಾಯಜಮಾನಶ್ಚಕ್ರತುರ್ಧರ್ಮಶ್ಚಯನ್ಮಯಃ || ೪೫ || ಸುವಭಗವಾಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಷ್ಣು
ರೋಗೀಶ್ವರೇಶ್ವರಃ | ಜಾತೋಯದುವಿಷ್ಣುಶ್ಚೈವಪಿಮೂಢಾನವಿದ್ಯುಹೇ || ೪೬ || ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂಭಗ
ವತೆಕೃಷ್ಣಯಾಕುಂತಮಧನೇ | ಯನ್ಮಾಯಾಮೋಹತಥಿಯೇಭ್ರಮಾಮಾಕರ್ಮವರ್ತ್ಯಸು || ೪೭ || ಸ

ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಈಶಿತವೈಯೋ-ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವರಾಗಿರುವ, ಅಸ್ಮಾಭಿಃ-ನಮ್ಮಿಂದ, ಕಿಂ-ಏನುಪ್ರಯೋಜನವಿರುವುದುಪತೇ-
ಇದು, ವಿಡಂಬನಂ-ಲೋಕಾನುಸರಣವಾದನಟನವಾಗಿದು೪೩|| ಶ್ರೀ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೀಠಿಯು,ಪಾದಸ್ವರ್ಣಯಾ-ಚರಣಗಳಂನೋಂ
ಕುವತವೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಅನ್ಯಾಃ-ಇತರರನ್ನು, ಹಿತಾನ್-ಬಿಟ್ಟು, ಸ್ವಾತ್ಮದೋಷಾವರ್ವಣ-ಸ್ವಾತ್ಮ-ತನ್ನ-ದೋಷ-ಚಾರಚ
ಲ್ಯಗರ್ವಾದಿದೋಷಗಳ, ಅವರ್ವಣ-ತ್ಯಾಗದಿಂದ, ಯಂ-ಯಾವುದು ವಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅನಕ್ಯತೇ-ಅನೇಕಾವು,
ಭಜತೇ-ಸೇವಿಸುವಳೋ, ತದ್ಯಾಚ್ಛಾ-ಆಕೃಷ್ಣನವ್ರಾರ್ಥನೆಯು, (ಅವನುಪರವರಂಜೇಡುವಿಕೆಯು, ಜನಮೋಹಿನೀ-ಜನಗಳನ್ನು
ಮೋಹಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು || ೪೪|| ದೇವಕಾಲಾದಿಗಳುಳ್ಳವೂ, ಯನ್ಮಯಃ-ಯಾವತತ್ತ್ವಶ್ಚ-ತನ್ನವೇಸದ್ವ್ಯವವಾಗಿವುಳ್ಳದೋ
(|| ೪೫|| ನಿಯಮೋಕ್ತದಿಂಟೇಕೆಯಂನೋಡಿರಿ) || ೪೫|| ಸುವಭಗವಾಃ-ಆಭಗವಂತನಾದ, ಯೋಗೀಶ್ವರೇಶ್ವರಃ-ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಈಶ್ವರನಿ
ಗೂಬಡೆಯನಾದ, ವಿಷ್ಣುರೇವ-ನಾರಾಯಣನೇ, ಯದಮು-ಯಾವವರಲ್ಲಿ, ಸಾಕ್ಷಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಜಾತಃ-ಹುಟ್ಟಿದವನಾ
ಗಿರುವನು. ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅಶುಕ್ರಾಹಿ-ಕೇಳಿರ-ವೆವುಅಲ್ಲವೆ, ಅಪಿ-ಹಾಗಾದರೂಕೂಡ, ಮೂಢಾಃ-ಛೇಡರಾಗಿ, ನವಿದ್ಯಹೇ-
ಕೃಷ್ಣನನ್ನರೂಪವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೇಪೋದವು|| ೪೬|| ಯನ್ಮಾಯಾಮೋಹತಥಿಯೇ-ಯತೇ-ಯಾವಕೃಷ್ಣನ, ಮಯಾ-ಸ್ವಭಾ
ವಕ್ಕಿಯಿಂದ, ಮೋಹಿತ-ಮರುಕಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಧಿಯಃ-ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕರ್ಮವರ್ತ್ಯಸು-ಕರ್ಮಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ,
ಭ್ರಮಾಮು-ತಿರುಗುತ್ತಿರ-ವೆವೋ; ಅಕುಂತಮಧನೇ-ಅಕುಂತ-ಕೂರತೆಗೊಳ್ಳದ, ಮೇಧಸೇ-ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಯುಳ್ಳ, ಭಗವತೇ-ಇಶ್ವ
ರರ್ಮುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಅವಿದ್ಯಾಬಂಧವಂತಸ್ಪಿಸಲುಳ್ಳವನಾದ, ತಸ್ಮೈತ-ಭ್ಯಂ-ಆನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ || ೪೭||
ಆಪ್ಯುಪುರುಷಃ-ಪುರಾಣಪುರುಷನಾದ(ಕಾರಣಮೂರ್ತಿಯಾದ), ಸಪೈ-ಅಕೃಷ್ಣನೇ, ಸ್ವಮಾಯಾಮೋಹಿತಾತ್ಮನಾಂ-ತನ್ನ ಸಂಕ

ದಅನ್ನಯಾಚನೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿದುದು ಕೇವಲನಟನಮಾತ್ರವೇಸರಿ || ೪೩ || ಅದಂತೆನೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ತನ್ನ
ನ್ನುಭಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಜಾಂಚಲ್ಯಗರ್ವಾದಿದೋಷಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು
ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಯಾವಭಗವಂತನ ಅಡಿದಾವರೆಯಂ ನೋಂಕಲೆಳಸಿ ಸೇವಿಸುವಳೋ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವೇವನ
ಯಾಚನೆಯು ಸರ್ವಜನ ಮೋಹಕವಾಗಿರುವುದು|| ೪೪ || ದೇವನು, ಕಾಲನು, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಅಜ್ಞ ಸಮಿತು
ಚರನು ಪುರೋಡಾಶ ಮೊದಲಾದ ಹವಿದ್ರ-ವ್ಯವು, ವೇದನು, ಮಂತ್ರನು, ಪ್ರಯೋಗನು, ಯುಕ್ತಿಯುಗಳು
ಅಗ್ನಿಗಳು, ದೇವತೆಗಳು, ಯಜಮಾನನು, ಯಜ್ಞನು, ಪುಣ್ಯನು, ಸಹ ಯಾವಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಸ್ವರೂಪವಾ
ಗಿ ವುಳ್ಳವೋ || ೪೫ || ಆಭಗವಂತನಾದ ಯೋಗೇಶ್ವರನಿಗೂ ಈಶ್ವರನಾದ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಷ್ಣುವೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರೂ
ಪನಾಗಿ ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿರುವನು ಕೇಳಿರುವವಾದರೂ ಮೂಢರಾದನು ತಿಳಿಯದೇ ಹೋದವು|| ೪೬ ||
ಆದರೂ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ತಿಳಿದು ಕೃತಾರ್ಥರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯುರನಮಗೆ ಸತ್ನಿಯರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ
ಸಂಬಂಧದಿಂದ ನಾವೂಕೃತಾರ್ಥರಾಗತಕ್ಕವರೇಸರಿ || ೪೭ || (ಎಂದುನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುರಿತು
ನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ದದಂತೆನೆ) ಯಾವವನಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತಚಿತ್ತರಾದ ನಾವು ಕರ್ಮಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ
ತೊಳಲುತ್ತಿರುವವೋ, ಅಂತಾ ಭಗವಂತನಾದ, ಮತ್ತು ಹೊಡೆಯಲ್ಪಡದ ಅಥವಾ ಮಂದವಾಗದ ಮಹಾಪ್ರ
ಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರೂಪನಾಗಿರುವ ನಿನಗೋಸ್ಕರ ನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ಯವು || ೪೭ || ಆದುದರಿಂದ ಅದಿವು

ವೈನತದ್ಯೋಳುರುಪಸ್ವಮಾಯಾಮೋಘಿತಾತ್ಮನಾಮ | ಅವಿಜ್ಞತಾನುಭಾವಾನಾಂಕ್ಷನ್ತಮರ್ಹತ್ಯ
ತಕ್ರಮಮ್ ||೫೦|| ಇತಿಸ್ವಾಭಮನುಸ್ಮತ್ಯಕ್ಯಪ್ಣೇತಕೃತದಳನಾಃ | ದಿದೃಕ್ಷವೋಪ್ಯಚ್ಯುತಯೋಃ
ಕುಸುಮಿಭೀತಾನಚಾಚಲ ||೫೧||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಶಮಸ್ಕಂಧೆ ತ್ರಯೋವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಲ್ಪದಿಂಪಮೋಸಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಅವಿಜ್ಞತಾನುಭಾವಾನಾಂ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಡದಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರಾದ,
ನಃ-ನಮ್ಮ, ಅತಿಕ್ರಮಂ-ಅಪಚಾರವನ್ನು, ಹಂತಂ-ಸೈರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅರ್ಹತಿ-ತಕ್ಕವನಾಗಿರುವನು||೫೦||ಕೃಷ್ಣೇ-ಕೃಷ್ಣ
ನಲ್ಲಿ, ಕೃತಪೇಳನಾಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಲಕ್ಷ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರಾದ, ತೇ-ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಸ್ವಾಭಂ-ತಮ್ಮಅಪರಾಧ
ವನ್ನು, ಅನುಸ್ಮತ್ಯ-ನೆನಪುಗೊಂಡು, ಅಚ್ಯುತಯೋಃ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ದಿದೃಕ್ಷವೋಪಿ-ನೋಡಲೆಳೆಸಿದವರಾದರೂ,
ಕುಸುಮೇ-ಕುಸುಮವೆನೆಯಿಂದ, ಭೀತಾಶ್ಚ-ಹೆದರಿದವರೂಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ನಾಚಲ-ಇದ್ದಆಶ್ರಮದಿಂದಕಮಲವಿಲ್ಲವು ||೫೧||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥಮೋಘಿನಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ
ತ್ರಯೋವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ರುಪನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನು ತನ್ನಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತಚಿತ್ತರಾಗಿ ತನ್ನಪ್ರಭಾವವನರಿಯದೇ ಇರುವ
ಮೂಢರಾದನಮ್ಮ ಅಪರಾಧಮ ಹ್ವನಿಸಲಿ ||೫೦|| ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಂಗೆಯ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣರು ತಮ್ಮದೋಷಮ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಹ್ರಮಾಪಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿವರ ದರ್ಶನಂಗೈಯ್ಯಬೇಕೆಂ
ಬ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವ ರಾಗಿಯೂಕೂಡ ಕುಸುಮಭಯದಿಂದ (ಕೃಷ್ಣನಬಳಿಗೆ) ಹೋಗಲಿಲ್ಲವು||... .. ||೫೧||

ಇಂತು ಕುಕುಮನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಕಾ

ತಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಕೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರವುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು” ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧಮೊಳು ೨೩ನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಗೋವರ್ಧನೋದ್ಧರಣಕಥಾಪ್ರಾಂಭಫಲೋತ್ತಮಃ

ಶ್ರೀಕುಕುಃ | ಭಗವಾನಪಿತೃವೃಂದವನಸಂಯುತಃ | ಅಪೃಷ್ಠಾಪ್ತವತ್ಸರ್ಗೋಪಾನಂದ್ರಯಾ
ಗಕ್ಯತೋದ್ಯಮಾಃ || ತದಭಿಜ್ಞೋಪಿಭಗವಾಃಸರ್ವತ್ರಾಸರ್ವದರ್ಶನಃ | ಪ್ರಶ್ರಯಾವನತೋಪ್ತ
ಚ್ಛೇದ್ಯವಿದ್ಧಾನ್ಮಂದಪುರೋಗಮಾಃ || ಕಥ್ಯತಾಂಮಹಿಮಾಕೂಯಂಸಂಭ್ರಮೇವಉಪಗತಃ |
ಕಿಂಫಲಂಕಸ್ಯಹೋವೈಶಕೇನವಾಸಾಧ್ಯತೇಮಖಃ || ೩ || ಎತದ್ಭೂಮಿಮಹಾಕಾಕಾಮೋಮಹ್ಯಂತುಶೂ

೨೪ಅಧ್ಯಾಯದಪ್ರತಿಪದಬೀಕೆ.

[ಶುಕವಾಕ್ಯೇ] ಬಲದೇವೇನ-ಬಲರಾಮನೊಡನೆ, ಸಂಯುತಃ-ಸೇರಿವನಾದ, ಭಗವಾನಪಿ-ಕೃಷ್ಣನೊಕೂಡ, ತತ್ಪ್ರವ-ಅಲ್ಲಿಯೇ, ನಿವೃತ್-ಇರುವನಾಗಿ, ಇಂದ್ರಯಾಗಕೃತೋದ್ಯಮಾಃ-ಇಂದ್ರಯಾಗ-ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಪ್ರಜಿಸುವಯು ಜ್ಞವಲ್ಲಿ, ಕೃತ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಉದ್ಯಮಾಃ-ಪ್ರಯತ್ನವುಳ್ಳ, ಗೋಪಾಃ-ಗೋಪಾಲಕರನ್ನು, ಅಪೃಷ್ಠೇ-ನೋಡಿದನು || ೧ || ಸರ್ವಾತ್ಮಾ-ಸರ್ವಸ್ವರೂಪನಾಗಿಯೂ, ಸರ್ವದರ್ಶನಃ-ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತದಭಿಜ್ಞೋಪಿ-ಅವರಅಭಿಪ್ರಾಯವಂಬಜ್ಞವನಾದರೂ, ಪ್ರಶ್ರಯಾವನತಸ್ಸ-ಪ್ರಶ್ರಯ-ವಿನಯಭಾವದಿಂದ, ಅವನತಸ್ಸ-ಬಗ್ಗಿದವನಾಗಿ, ನಂದಪುರೋಗಮಾಃ-ಸಂದರ್ಶನಮುಖ್ಯನಾಗಿವುಳ್ಳ, ವೃದ್ಧಾಃ-ವಯೋಧಿಕರಾದ ಗೋಪಾಲಕರನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಪೃಷ್ಠೇ-ಪ್ರಶ್ನಮಾಡಿದನು || ೨ || ಹೇಮಿತಿ-ಎಲೈತಂದೆಯೇ! ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಕೋಯಂಸಂಭ್ರಮಃ-ಯಾವ ಈಸಂತೋಷವು, ಉಪಗತಃ-ಬಂದಿರುವುದು; ಕಿಂಫಲಂ-ಪ್ರಯೋಜನವೇನು; ಉದ್ದೇಶ್ಯಕಸ್ಯ-ಯಾವುದರನ್ನು ಕುರಿತು; ಮಖಃ-ಯಜ್ಞಕರ್ಮವು, ಕೇನ-ಯಾವಸಾಧನದಿಂದ; ಸಾಧ್ಯತೇವಾ-ಸಾಧಿಸಲ್ಪಡುವುದೋ; || ೩ || ಕಾಮಃ-ಕೇಳುವಅಭಿಲಾಷೆಯು, ಮಹಾಕಾ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು, ಪಿತಿ-ತಂದೆಯೇ! ಶುಕ್ರೋಷವೇ-ಕೇಳುವಯನುತಲಿರುವ, ಮಹ್ಯಂ-ನನಗೆ, ಬ್ರೂಹಿ-ಹೇಳು. ಸರ್ವಾತ್ಮನಾಂ-ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂಆತ್ಮದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ, ಸಾಧೂನಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ, ಗೋಪ್ಯಂ-ಹೇಳಬೇಡಿಸತಕ್ಕ, ಕೃತ್ಯಂ-ಕೆಲಸವು, ಇಹ-

೨೪ನೆಯಅಧ್ಯಾಯವು.

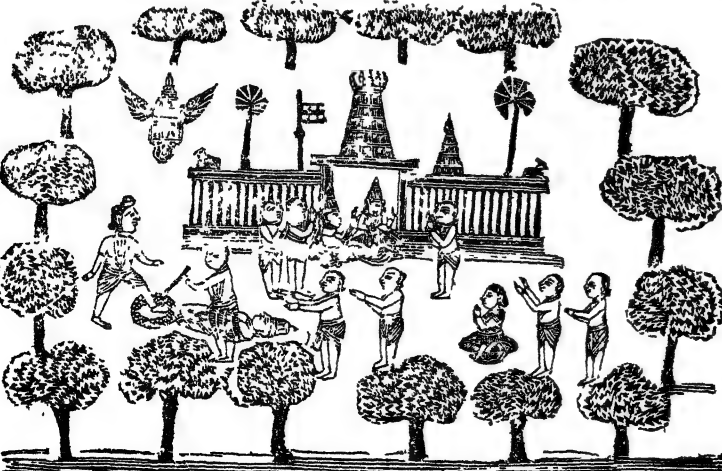
ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಚತುರ್ವಿಂಶ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಮಖಂವ್ಯಾಹತ್ಯಹೇತುಭಿಃ | ಕೃಷ್ಣಪ್ರವರ್ತ
ಯಾಮಾಸಗೋವರ್ಧನಮಹೋತ್ಸವಂ || ೩ || ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನುಅ
ನೇಕ ಕಾರಣಂಗಳಂ ಪೇಳುವುದರಿಂದ ಮಹೇಂದ್ರನಿಗೋನುಗ ಮಾಡಲ್ಪಡುವಯಾಗವಂ ನಿಲ್ಲಿಸ ಗೋವರ್ಧನ
ಪರ್ವತವನುದ್ದೇಶಂಗೆಯ್ದು ಮಹತ್ತಾದಉತ್ಸವಮ ಮಾಡಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವಂ ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾ
ಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನವಂತೆನೆ,--

ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಯಜ್ಞಂಗೆಯ್ದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಂಸನದನೆಯಿಂದ ಹೆದರಿ ತಮ್ಮಅಶ್ರಮಂ
ಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭಜಿಸಿದರಲ್ಲವೆ-ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನು ಕೂಡ ಬಲದೇವ
ನೊಡಗೂಡಿದವನಾಗಿ ನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಂಗೆಯ್ಯತ ಇಂದ್ರನಂ ಕುರಿತು ಯಾಗಂಗೆಯ್ಯಲೋನು
ಗಪ್ರಯತ್ನಂಗೆಯ್ದು ಗೋಪಾಲಕರಂ ಕಂಡನು || ೧ || ಆಗ ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾಗಿಯೂ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಯೂ
ಭಗವಂತನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇಂದ್ರನಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಯಾಗಂಗೆಯ್ಯದಂ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ
ಅರಿಯದವನಂತೆ ನಂದಗೋಪವೊಡಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರಂ ಕುರಿತು ವಿನಯದಿಂದ ತಲೆಯಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಈ
ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನು. ಅವಂತೆನೆ || ೨ || ತಂದೆಯಾದ ನಂ ದಗೋಪನೇ! ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈಕೆಲ
ಸವತ್ಸರೆಯು ಯಾವುದು? ಯಾಗಸನ್ನಾಹವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೇಫಲವೇನು? ದೇವತೆಯಾವುದು? ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿ
ಯಿಂದ ಯಾವಸಾಧನದಿಂದ ಯಾಗವು ಸಾಧಿಸಲ್ಪಡುವುದು, ಇದೆಲ್ಲವನ್ನನಗೇಪೇಳು || ೩ || ಅದರನ್ನು ಕೇಳುವು
ದಕ್ಕೆ ನನಗೇಕುಹ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರ ಆತ್ಮದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ “ ಇವರುನ
ನ್ನವರು, ಇವರು ಹೊರವರು ” ಎಂತಲೂ, “ ಇವರುಮಿತ್ರರು, ಇವರು ಶತ್ರುಗಳು, ಇವರುದಾಸೀನರು, ಎ
ಂತಲೂ, ಭೇದದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲವು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಗೋಪ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲವು. [ಅದುದರಿಂದನನಗೆ

ಪವೇತುತಃ | ನಹಿಗೋಪ್ಯಂಹಿಸಾಧೂನಾಂಕೃತ್ಯಂಸರ್ವಾತ್ಮನಾಮಿಹ ||೪|| ನಾಸ್ತ್ಯಸ್ತಪರದೃಷ್ಟೀನಾ
ಮಮಿತ್ಯೋಗಾಸ್ತವಿದ್ವಿಷಾಮ್ | ಉದಾಸೀನೋವದ್ವರ್ಜ್ಯಾತತ್ಯವತ್ಸುಹೃದ್ಭಾಷ್ಯತೇ ||೫|| ಜ್ಞೇತ್ವಾ
ಜ್ಞೇತ್ವಾಚ್ಚಕರಾಣಿಜನೋಯಮನುತಿನ್ದ್ರತಿವಿದುವಾಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿಸಾಧ್ಯಧಾನಾವಿದುಷೋಭವತ್ ||೬||
ತತ್ರತಾವತ್ಕ್ರಿಯಾಯೋಗೋಭವತಾಂಕಿಂವಿಚಾರಿತಃ | ಅಥವಾಲೌಕಿಕಸ್ತಸ್ಮೈಪೃಚ್ಛತಸ್ಸಾಧುಫಲ್ಯ
ತಾಮ್ ||೭|| ನಂದಃ || ಪರ್ಜನೋಭಗವಾಂಮೋಮೆಘಾಸ್ತಸ್ಯಾತ್ಮಮೂರ್ತಯಃ | ತೇಭಿವರ್ಷಂ
ತಿಭೂತಾನಾಂಪಾಣಿಸುಜೀವನಂಪಯಃ ||೮|| ತಂಧಾವಯಮನ್ಯಚವಾರುಚಾಂಪತಿವೀಕ್ಯರಮ್ |

ಈಲೋಕವಲ್ಲಿ, ನಹಿ-ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ ||೪|| ಅಸ್ತಪರದೃಷ್ಟೀನಾಂ-ತಾನುಬೇರೆಹರಿವರುಬೇರೆಯೆಂಬದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ,
ಅಮಿತ್ಯೋದಾಸ್ತವಿದ್ವಿಷಾಮ್-ಮಿತ್ರನೂಉದಾಸೀನನೂವಿದ್ದೇಪಿಯೂಇಲ್ಲದವರಾದ, ಸಾಧೂನಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ, (ಗೋ
ಪ್ಯಂಕೃತ್ಯಂ) ನಾಸ್ತಿ-ಹೇಕದೇವುಬಿಡಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ, ಉದಾಸೀನಃ-ಸೈಕವೂವ್ಯವ್ಯವಹರಿಸದವನು, ಅರಿವತೆ-
ಶತ್ರುಮಿಂತೆ, ವರ್ಜ್ಯಃ-ಬಿಡಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಾಗಿರುವನು, ಸುಹೃತ್-ಸ್ನೇಹವಳ್ಳವನು, ಲ್ಪಚತೇ-ತನ್ನಂಥೆಯೇಬಿಡಲ್ಪಡತಕ್ಕ
ವನಲ್ಲವೆಂದು) ಉಚ್ಯತೇ-ಹೇಳಲ್ಪಡುವನು ||೫|| ಆಯಂಜನಃ-ಈಲೋಕವು, ಜ್ಞೇತ್ವಾಜ್ಞೇತ್ವಾ-ತಿಳಿದುತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಕರ್ಮಾಣಿ-
ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ಅನುತಿನ್ದ್ರತಿ-ಅಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ವಿಮುಷಃ-ಕಾಸ್ತ್ರದಿಂದವಿಚಾರತಿಳಿದವನಿಗೆ, ಯಥಾ-ಹೇಳ-
ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿ-ಕರ್ಮದಫಲವು, ಸ್ಯಾತ್-ಆಗುವುದೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅವಿದುಷಃ-ತಿಳಿಯದೇ(ಇರುವವನಿಗೆ, ಸಫವೇತ್-ಉಂಟಾಗ
ಲಾರದು||೬|| ತತ್ರ-ಕರ್ಮಭುಕ್ತಿಸಕ್ರಿಯಾಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ, ಸಕ್ರಿಯಾಯೋಗಸ್ತಾವತ್-ಈಕರ್ಮಯೋಗವಾದರೋ, ಭವತಾಂ-
ನಿರ್ದಿಂವ, ವಿಚಾರಿತಃಕಿಂ-ವಿಚಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೋವನು ಅಥವಾ-ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಲೌಕಿಕಃಕಿಂ-ಮೂಢಲೋಕವನ್ನು
ಸೋತಿಅವರಂತೆವಿಚಾರಿಸಿಲ್ಲದಉಂಟಾಗಿರುವುದೋವನು ? ತತ್-ಅದು, ಪೃಚ್ಛತೇ-ಕೇಳುತ್ತಿರುವ, ವೇ-ಎನಗೆ, ಸಾಧು-ಜನಾ
ಗೆ. ಪಾಣಿತಾಂ-ಹೇಳಲ್ಪಡಲಿ ||೭|| ನಂದವಚನವು ||ಧಗವಾಕ್-ಶ್ರೀಮಂತನಾದ, ಇಂದ್ರಃ-ದೇವರಾಜನು, ಪರ್ಜನ್ಯಃ-ವಳಿ
ಯೆಂಬನುಸುವಾಗಿರುವನು ಮೇಘಾಃ-ಮೋಡಗಳು, ತಸ್ಯ-ಆಯಿಂದ್ರನ, ಆತ್ಮಮೂರ್ತಯಃ-ಪ್ರಿಯರೂಪಗಳಾಗಿರುವವು,
ತೇ-ಅವೇಳಿಗಳು, ಭೂತಾನಾಂ-ಕೀರ್ತನಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಪಾಣಿಸುಜೀವನಂ-ಪಾಣಿಗಳನ್ನುಬದುಕಿಸುವ, ಪಯಃ-ನೀರನ್ನು, ಅಭಿ
ವರ್ಷಂತಿ-ಮಳಿಸುಯಿತಲಿರುವವು||೮|| ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ವಾಮುಚಾಂ-ಮಳಿಯೆಂಬನುಸುವಮೇಘಗಳಿಗೆ, ಪತಿಂ-ಬಡೆಯನಾದ,

ನೀವುಹೇಳಬಹುದು-||೪|| ಮತ್ತು-ಭೇದಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಉದಾಸೀನ ನಾದವನುಕೂಡ ಶತ್ರುಮಿಂತೆ ಬಿಡ
ಲ್ಪಡತಕ್ಕವನು. ಸಾತ್ವಿಕಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನು ತನಗನುಮಾನನಾದುದರಿಂದ ಮಿತ್ರರೊಳಗೆ ಸೇರತಕ್ಕವನಾಗಿ
ಬಿಡಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಲ್ಲವು. [ಆದುದರಿಂದ ನನಗೆ ತಿಳುಹಿಸು] ||೫|| ಮತ್ತು-ಕರ್ಮಫಲದ ಸ್ವರೂಪಮತಿಳಿದು ಅ
ನುಷ್ಠಾನುಗತಿಯು ಪುರುಷನಿಗೆ ಕರ್ಮಫಲವು ಸಿದ್ಧಿಸುವಂತೆ ಅರಿಯದೇ ಅನುಷ್ಠಿಸುವ ಮೂಢನಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸ
ಲಾರದು ಆದುದರಿಂದ ಕರ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಅಚರಿಸುತ್ತಿರುವವರು ||೬|| ಆದುದರಿಂದ ಈಯಾ
ಗಕರ್ಮವು ನಿಮಗೆ ಕಾಸ್ತ್ರದಿಂದಂಟಾ
ದುದೋ? ಅಲ್ಲದೇಲೋಕಾಚಾರದಿಂದ ಬಂ
ದುದೋ? ಅದಂಕೇಳುವನನಗನಿಮಿತ್ತಸ
ಹಿತವಾಗಿ ನೀವು ನಿರೂಪಿಸಿ ಹೇಳಬೇ
ಕು||೭|| ಇಂತೆಂಬ ಕೃಪಣನಪ್ರಶ್ನವಾ
ಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ನಂದಗೋಪನು ಪೇಳುವನ
ವೆಂತೆನ-] ಜ್ಞಾನಾದಿಗುಣಸುಪನ್ನನಾದ
ಇಂದ್ರನು ಮಳೆಯನ್ನು ಕೊಡುವವನಾ
ದುದರಿಂದಪರ್ಜನ್ಯನೆಂದುಕರೆಯಲ್ಪಡುವ
ನು. ಆತನಿಗೆ ಮೇಘಗಳೇ ಪ್ರಿಯವಾದ
ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಸಮಸ್ತ ಪಾ

ಣಿಗಳಿಗೂ ಜೀವನವಾಗಿರುವನೀರನ್ನ ಮಳಿಸುತಿರುವವು. ||೮|| ಎಲೈ, ಬಾಲಕನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ನಾವೂ ಮಿ

ದ್ರವ್ಯೈಸ್ತದ್ವೈತಸಾಸಿದ್ಧಿರೈಜಂತಕ್ರತುಭಿರ್ನ ರಾಃ |೯| ತಚ್ಚೈವೇಣೋಪಜೀವಂತಿತ್ರಿವರ್ಗಫಲಸಿ
ದ್ವಯ | ಪುಂಸಾಂಪುರುಷಕಾರಾಣಾಂಪರ್ಜನ್ಯಃಫಲಭಾವನಃ |೧೦| ಯಮನಂವಿಸ್ತಜಿದ್ಧವರ್ಮಂ
ಪಾರಂಪರ್ಯಾಗತಂನರಃ | ಕಾವಸಾಲೋ ಭಾದಭಯಾದ್ಧ್ವಪೂತ್ಸಪೈನಾಪ್ನೋತಿಶೋಭನಂ |೧೧| ಶ್ರೀ
ಶುಕಃ| ವಚೋನಿಶಮ್ಯನಂದಸ್ಯತಥಾನ್ಯೇಷಾಂವ್ರಜಕೌಕಸಾಂ | ಇಂದ್ರಾಯಮನ್ಯುಂಜನಯೇ ಪಿತ
ರಂಪಾತ್ರಹಕೇವಃ ||೧೨|| ಶ್ರೀಭಗವಾಃ|ಕರ್ಮಣಾಜಾಯತೇಜಂತುಃಕರ್ಮಣೈವಪ್ರಲೀಯತೇ |ಸು
ಖಂಧುಃಖಂಭಯಂಕ್ಷೇಮಂಕರ್ಮಣೈವಪ್ರಪದ್ಯತೇ ||೧೩|| ಅಸ್ತಿಚೇದೀತ್ಯರಕಶ್ಚಿತ್ಫಲರೂಪ್ಯನ್ಯಕ

ತನಿಾತ್ವರಂ-ಅಯಿಂದ್ರನನ್ನು ಕೂತು, ವಯಂ-ನಾವೂ, ಅನ್ಯೇನರಾಶ್ಚ-ಇತರಜನಂಗಳೂಕೂಡ, ತದ್ರೇತಸಾ-೮ಮೇ ಘಟೀ-
ಜವಾದನೀರಿನಿಂದ, ಸಿದ್ಧೈಃ-ಫಲಿಸಿದಂತಾ, ದ್ರವ್ಯೈಃ-ಧಾನ್ಯಫಲಿತಾದಿವದಾರ್ಥಗಳಿಂದ, ಕ್ರತುಭಿಃ-ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ, ಯಜಂ
ತೇ-ಪೂಜಿಸುತ್ತಲಿರುವರು||೯|| ತ್ರಿವರ್ಗಫಲಸಿದ್ಧಯೇ-ತ್ರಿವರ್ಗ-ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಗಳೆಂಬ, ಫಲ-ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ, ಸಿದ್ಧಯೇ-
ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ತಚ್ಚೈವೇಣ-ಅಯಜನದವೆಯಿಂದಮಿಕ್ಕವದಾರ್ಥದಿಂದ, ಉಪಜೀವಂತಿ-ಅಪೇವತೆಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿಬ
ದುಕುವರು. ಪುರುಷಕಾರಾಣಾಂ-ನಾವುಕರ್ತಾರರೆಂಬಅಭಿಮಾನದಿಂದಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವ, ಪುಂಸಾಂ-ಪುರುಷರಿಗೆ, ಪ
ರ್ಜನ್ಯಃ-ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುವಇಂದ್ರನು, ಫಲಭಾವನಃ-ಫಲಕ್ಕೆ ಸಾಧಕನಾಗಿರುವನು ||೧೦||ಯೋನರಃ-ಯಾವಮನುಷ್ಯನು, ವಾ
ರಂಪರ್ಯಾಗತಂ-ಹಿರಿಯರಕಾಲದಿಂದಕಾಲವರಂಪರೆಯಾಗಿಬಂದಿರುವ, ಏವಂಧರ್ಮಂ-ಹೀಗೆನಡೆಯಿಸಬೇಕಾದಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯ
ವನ್ನು, ಕಾಮಾತ್-ಬೇರೆಬಯಕೆಯದೇಸೆಯಿಂದಲೇ, ಲೋಭಾತ್-ಕಾರ್ಪಣ್ಯದಿಂದಲೋ, ಭಯಾತ್-ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದಲೋ, ದ್ವೇ
ಷಾತ್-ವಿರೋಧದಿಂದಗಾದರೂ, ವಿಸ್ತಜೇತ್-ನಡೆಯಿಸದೇಬಿಡುವನೋ, ಸಃ-ಆಪುರುಷನು, ಶೋಭನಂ-ಕ್ಷೇಮವನ್ನು, ನಾಪ್ನೋತಿ-
ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲವು, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವು||೧೧|| (ಶುಕವಚನವು) ಕೇಶವಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ನಂದಸ್ಯ-ನಂದಗೋಪನ, ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ-
ಅನ್ಯೇಷಾಂ-ಇತರರಾದ, ವ್ರಜಕೌಕಸಾಂ-ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳ, ವಚಃ-ಮಾತನು, ನಿಶಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಇಂದ್ರಾಯ-ದೇವರಾಜ
ನಿಗೆ, ಮನ್ಯುಂ-ನಿಟ್ಟನ್ನು, ಜನಯೇರ್ಷ-ಮೆಟ್ಟಿಸುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ, ಪಿತರಂ-ತಂದೆಯಂಕುತು, ಪಾತ್ರ-ಚೆನ್ನಾಗಿಹೇಳ
ದನು ||೧೨|| (ಭಗವದ್ವಚನವು) ಜಂತುಃ-ಪ್ರಾಣಿಯು, ಕರ್ಮಣಾ-ತನ್ನ ಕರ್ಮದಿಂದಲೇ, ಜಾಯತೇ-ಹುಟ್ಟುವನು ಕರ್ಮ
ಣೈವ-ಕರ್ಮದಿಂದಲೇ, ಪ್ರಲೀಯತೇ-ಸಾಯುವನು, ಸುಖಂ-ಸಂತೋಷವನ್ನೂ, ದುಃಖಂ-ಕಷ್ಟವನ್ನೂ, ಭಯಂ-ಹೆದರಿಕೆ
ಯನ್ನೂ, ಕ್ಷೇಮಂ-ರಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಕರ್ಮಣೈವ-ತಾನುಮಾಡಿದಕೆಲಸದಿಂದಲೇ, ಪ್ರಪದ್ಯತೇ-ತೊಂದವನು ||೧೩|| ಅನ್ಯಕರ್ಮ
ಣಾಂ-ಹೆರವರಕೆಲಸಗಳಿಗೆ, ಫಲರೂಪಿ-ಫಲವಾಗಿರುವ ಅಧವಾ ಫಲಪ್ರದನಾದ. ಈಶ್ವರಃ-ನಿಯಾಮಕನಾದದೇವರು, ಕಶ್ಚಿತ್-
ಅಂದ್ರನು

ಕ್ವಜನರೂಪದ ಮಳೆಯಂಸುರಿಸುವ ಮೇಘಂಗಳಿಗೋಡೆಯನಾಡುದರಿಂದ ಪ್ರಭುವಾದ ಇಂದ್ರನಂಕುರಿತು ಮಳೆ
ಯುದುಂಟಾದ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಡುವಯಾಗಂಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವೆವು. |೯|ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಕೃಪಿಮೊ
ದಲಾದ ಬೇಸಾಯದಿಂದ ಜೀವನವುಂಟಾಗುವುದು. ಉತ್ತಮವಸ್ತುವಸ್ತುವಸ್ತುಮಾತ್ರವೃಷ್ಟಿವರಿಗೆ ಮಳೆ
ಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಇಂದ್ರನೇಫಲಸಾಧಕನು. ಜನರು ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಗಳಿಸಿದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಇಂದ್ರನಂಕುರಿತು
ಯಾಗಂಗೆಯ್ದು ಮಿಕ್ಕದ್ರವ್ಯದಿಂದ ತಮ್ಮಜೀವನವಂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. |೧೦| ಯಾವಪುರುಷನು ಹೀಗೆ
ಮಕ ಪಾರಂಪರ್ಯಾದಿಂದ ನಡೆದುಬರುವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಾಮದಿಂದಲಾದರೂ ಲೋಭದಿಂದಲಾದರೂ. ಭ
ಯದಿಂದಲಾದರೂ ದ್ವೇಷದಿಂದಲಾದರೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವನೋ ಅವನು ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯುವದಿಲ್ಲ||೧೧||
ಇಂತೆಂಬ ನುಡಾದಿಗಳ ವಚನವುಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇಂದ್ರನಗರ್ವವನ್ನು ಮುರಿಯಲೋಸುಗ ಇಂದ್ರ
ನಿಗೆ ನಿಟ್ಟಿಬ್ಬಿಸುವನಾಗಿ ತಂದೆಯಾದ ನಂದಗೋಪನಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದನು ||೧೨|| ಎಲೈತಂದೆಯೇ! ಲೋಕ
ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕರ್ಮದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುವರು. ಕರ್ಮದಿಂದಲೇ ಸಾಯುವರು ಸುಖದುಃಖಭಯಗಳ
ನ್ನೂ ಕ್ಷೇಮತನ್ನೂ ಕೂಡ ಕರ್ಮದಿಂದಲೇ ಪಡೆಯುವರು ||೧೩|| ಆದರೆ “ಜಡವಾದ ಕೇವಲಕರ್ಮದಿಂದ,

ಮೃಣಾಂ | ಕರ್ತಾರಂಭಜತೆನೊಪಿನಹ್ಯಕರ್ತುಃ ಪೃಭುರ್ಹಿಸಃ ||೧೪|| ಕಿಮಿಂದ್ರೇಣದಭೂತಾನಾಂ
ಸ್ವಸ್ವಕರ್ಮಾನುವರ್ತಿನಾಂ | ಅನೀಕೇನಾನ್ಯಭಾಕರ್ತುಂ ಸ್ವಭಾವವಿಹಿತಂ ನೃಣಾಂ ||೧೫|| ಸ್ವಭಾವ
ತುತ್ಕೋಹಿಜನಸ್ವಭಾವಮನುವರ್ತತೆ | ಸ್ವಭಾವಸ್ಥಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ಸಂವಾಸುರಮಾನುಷಂ ||೧೬||
ದೇಹಾನುಜ್ಞಾ ವಚಾಃ ಜಂತುಃ ಪ್ರಾಪ್ಯೋತ್ಸೃಜತಿ ಕರ್ಮಣಾ | ಕತ್ಸುಮಿತ್ರಃ ಉದಾಸೀನಃ ಕರ್ಮೈಃ
ವಗುರುರೀಶ್ವರಃ ||೧೭|| ತಸ್ಯಾತ್ಮನುಪೂಜಯಿತ್ಯುರ್ಮಸ್ವಭಾವಸ್ವಸ್ವಕರ್ಮಕೃತ್ | ಅಂಜನಾ
ಯನವರ್ತತತದಿವ್ಯಾಸ್ಯಹಿಮೈವತಾ ||೧೮|| ಅಜೀವೈಶ್ವಕತರಂಭಾವಂ ಯಸ್ತ್ವನ್ಯಮುಪಜೀವತೀನ

ಯಾವನಾವರೂ, ಅನ್ನಿಜೀತೆ-ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲ, ಸೋಪಿ-ಅದೇವರೂಕೂಡ, ಕರ್ತಾರಂ-ಕರ್ಮಗಳೆಂಮಾಡಿದವನೆನ್ನೇ,
ಭಜತೆ-ಪ್ರೀತಿಸುವನು(ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವಂಕೊಡುವನು)ಅಕರ್ತುಃ-ಕರ್ಮವನ್ನ ಮಾಡದೆಯಿರುವವನಿಗೆ(ಫಲವಂಕೊಡಲು)
ಸಃ-ಅದೇವರು, ನಪೃಭುರ್ಹಿಸ-ಸಮರ್ಥನಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ||೧೪|| ಸ್ವಭಾವವಿಹಿತಂ-ಸ್ವಭಾವ-ಸಹಜಶೀಲದಿಂದ, ವಿಹಿತಂ-ವಿಧಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟಿರುವ(ಯೋಗ್ಯವಾದ)ಸ್ವಂ-ಸ್ವಂ-ತಮ್ಮತಮ್ಮ, ಕರ್ಮ-ಕೆಲಸವನ್ನ, ಅನುವರ್ತಿನಾಂ-ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ, ನೃಣಾಂ-
ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ಅನ್ಯಭಾಕರ್ತುಂ-ಬೇರೆಬಗೆಯಾಗಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅನೀಕೇನ-ಅನಮರ್ಥನಾಗಿರುವ, ಇಂದ್ರೇಣ-ದೇವರೂಪ
ನಿಂದ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಸಿಂ ಏನುಪ್ರಯೋಜನವಿದೇ ||೧೫|| ಸ್ವಭಾವತಂತ್ರಃ-ಸ್ವಭಾವ-ಯಜಜನಂಸ್ಕಾರವೇ, ತಂತ್ರಃ-ಸಿವಿತ್ತ
ವಾಗಿವುಳ್ಳ, ಜನಃ-ಲೋಕವು, ಸ್ವಯಾವಂ-ಸಹಜಶೀಲವನ್ನ, ಅನುವರ್ತತೇಹಿ-ಅನುವರ್ತಿಸಿಯಿರುವುದಲ್ಲವೆ; ಸದೇವಾಸುರಮಾ
ನುಷಂ-ದೇವತೆಗಳೆಂದಲೂದೈತ್ಯೆಂದಲೂಮನುಷ್ಯರಿಂದಲೂಸಹಿತವಾದ, ಇದಂಸರ್ವಂ-ಈಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ, ಸ್ವಭಾವಸ್ವಂ-
ಸ್ವ-ತನಗೆ, ಭಾವ-ಸತ್ತಾರೂಪವಾದಆತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ, ಸ್ಥಿಂ-ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿರುವುದು ||೧೬|| ಜಂತುಃ-ಪ್ರಾಣಿಯು, ಕರ್ಮಣಾ-
ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳೆಗುತ್ತಾವಕವಾದಕರ್ಮದಿಂದ, ಉಚ್ಛಾವಚಾಃ-ಅನೇಕಭೇದಗಳಿಲ್ಲ, ದೇಹಾಃ-ಕರೀರಗಳನ್ನ, ಪ್ರಾಪ್ಯ-
ಎಡಮು, ಉತ್ಸೃಜತಿ-ಜಿಡುತಲಿರುವನು. ಕತ್ಸುಮಿತ್ರಃ-ಮಿತ್ರಂ-ಸ್ನೇಹಿತನು-ಉದಾಸೀನಃ-ಮಧ್ಯಸ್ಥನು, ಗುರುಃ-ಹಿರಿಯನು
ಈಶ್ವರಃ-ಬಡೆಯನುಕೂಡ, ಕರ್ಮೈಃ-ಕರ್ಮವೇ||೧೭|| ತಸ್ಯಾತ್ಮ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಕರ್ಮ-ಸಹಜಕರ್ಮವನ್ನೇ, ಪೂಜಯೀತೆ-
ಪೂಜಿಸಬೇಕು, (ಸಮಾಧಿನಿಸಬೇಕು) ಸ್ವಭಾವಃ-ಸಹಜಸಂಸ್ಕಾರವೇ, ಅಂಜನಾ-ಬೇಗನೆ, ಸ್ವಸ್ವಕರ್ಮಕೃತ್-ತನ್ನತನ್ನಕೆ
ಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಯಃ-ಯಾವಪುರುಷನು, ಯೇನ-ಯಾವುದರಿಂದ, ವರ್ತೇತ-ಜೀವಿಸುವನೋ, ತದೇವ-ಅಜೀ
ವನಸಾಧನವೇ, ಅನ್ಯ-ಅವನಿಗೆ, ದೈವತಂಹಿ-ದೇವರಲ್ಲವೇ||೧೮|| ಅಸತೀ-ಪತಿವ್ರತೆಯರಲ್ಲದ, ನಾರೀ-ಹೆಂಗಸು, ಜಾರಂ-
ಮಿಂಡನನ್ನ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಯಃ-ಯಾವಪುರುಷನು, ಏತರಂಭಾವಂ-ಯಾವುದೋ(ಬಂದಾದ)ಸ್ವಭಾವ

ಫಲವು ಹೇಗಾಗುವುದು? ” ಎನ್ನುವಿಯೋ, ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಫಲಗಳನ್ನು ಚೇತನನಾದ ಈಶ್ವರನೇಕೊಡುವ
ನು. ಆದರೆ ಕರ್ಮಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಫಲಕೊಡುವನೇಹೊರತು ಕರ್ಮವೆಂ ಮಾಡದವನಿಗೆ ಫಲಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ||೧೪||
ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಪ್ಪದೆಉಂಟಾಗುವ ಫಲಗಳನನುಭವಿಸುವ
ರು. ಅವರಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಾಗದೇ ಇರುವ ಇಂದ್ರನಿಂದ ಆಗತಕ್ಕದ್ದೇನಿದೆ?
[ನಾವುಹೇಗೆ ಕರ್ಮಬದ್ಧರೋ ಹಾಗೆಯೇಇಂದ್ರ]ನೂ ಕರ್ಮಬದ್ಧನಾದುದರಿಂದ ಅವನಿಂದ ನಮಗಾಗತ
ಕ್ಕದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲವು ||೧೫|| ಮತ್ತುಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಪೂರ್ವಕರ್ಮವಾಸನೆಯನ್ನೇ ಅನುವ
ರ್ತಿಸಿ ಅವಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಕರ್ಮವನ್ನೇ ಆಚರಿಸುವರು. ದೇವತೆಗಳು ಅಸುರರು ಮನುಷ್ಯರು ಇವರಿಂ
ಕೂಡಿದ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಾನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವುದು ||೧೬|| ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ
ಗಳು ಕರ್ಮದಿಂದಲೇ ಉತ್ಪನ್ನವೆನಿಸಿವೆ ಎಂಬಂಗಳಾದ ಅನೇಕವಿಧ ದೇಹಗಳನೆಯ್ದಿ ಪುನಶ್ಚ ಬಿಡುವರು.
ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಕತ್ಸುಮಿತ್ರನು ಉದಾಸೀನನು ಗುರುವು ಈಶ್ವರನು ಸಹ ಕರ್ಮವೇಸರಿ||೧೭||
ಅದುದರಿಂದ ಸ್ವಭಾವನಿಬ್ಧವಾದ ತಮ್ಮಕರ್ಮವಾಸನೆಯನ್ನೇ ಅಶ್ರಯಿಸಿರುವನಾಗಿ ಪುರುಷನು ಸ್ವಭಾವ
ನಿಬ್ಧವಾದ ತನ್ನ ಕರ್ಮವನ್ನೇ ಆಚರಿಸಿ ಕರ್ಮವನ್ನೇ ಬಹುಮಾನಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಕ್ಕಾದು. ||೧೮|| ಅದುದ

ತಸ್ಯಾದ್ವಂದತೆಹ್ನಮಂಜಾರಂನಾರ್ಯಸತೀಯಥಾ |೧೯| ವರ್ತತಬ್ರಹ್ಮಣಾವಿಶ್ವೋರಾಜನೋರಹ್ನ
ಯಾಭಾವಃ | ವೈಶ್ಯಸು ವಾರ್ತಯಾಜೀವೇಚ್ಛಾದ್ರಸ್ತದ್ವಿಜನೇವಯಾ |೨೦|| ಕೃಷಿವಾಣಿಜ್ಯಗೋ
ರಕ್ಷಾಕುಸೀದಂತುರ್ಮಮುಚ್ಯತೇ | ವಾರ್ತಾ ಚತುರ್ವಿಧಾತತ್ರವಯಂಗೋವೈತ್ತಯೇನಿಕಂ |೨೦|| ಸ
ತ್ವಂರಜಸ್ತಮಾಘತಿಸ್ಥಿತ್ಯುತ್ಪತ್ತ್ಯಂತತೇವಃ | ರಜಸೋತ್ಪದ್ಯತೇವಿಶ್ವಮನೋನ್ಯಂವಿವಿಧಂಜಗ
ತೆ |೨೧| ರಜಸೋತ್ಪಾದಿತಾಮೃತವರ್ಷಂತ್ಯಂಬೂನಿಸರ್ವತಃ | ಪ)ಜಾನ್ತ್ಯೈರಪಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿಮಹೇಂ
ದ್ರೂಕಿಂಕರಿವ್ಯತಿ |೨೨| ನನಃಪುರೋಜನಸದಾನಗ್ರಾಮಾನಗೃಹಾವಯಂ |ವನೌಕಸಸ್ತಾತ್ಸಂತ್ಯಂ

ವನ್ನು, ಆಜೀವ್ಯ-ಅನುಸರಿಸಿಬದುಕಿ,ಅನ್ಯಂ-ಇತರಸ್ವಭಾವವನ್ನು, ಉಪಜೀವತಿ-ಸೇರಿಬದುಕುವನೋ, ತಸ್ಯಾತ್-ಅಯಿತರ
ಸ್ವಭಾವದವನೆಯಿಂದ, ಹ್ನೇಮಂ-ರಕ್ಷಣವನ್ನು, ನವಿಂದತೇ-ಪಡೆಯಲಿರೆಯನು. ||೧೯||ವಿವ್ರಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಬ್ರಹ್ಮಣಾ-ವೇ,
ದೋಕ್ತಕರ್ಮದಿಂದ, ವರ್ತೇತ-ಜೀವಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ರಾಜಸ್ಯ-ಪಟ್ಟಾಭಿಕ್ತನಾದಘೋರೆಯು, ಭುವಃ-ಭೂಮಿಯನ್ನು, ರಕ್ಷ
ಯಾ-ಪಾಲಿಸುವುದರಿಂದ, ವರ್ತೇತ-ಜೀವಿಸುತ್ತಿರವನು ವೈಶ್ಯನು-ವೈಶ್ಯಜಾತಿಯವನಾದರೋ, ವಾರ್ತಯಾ-ಕೃಷಿಗೋ
ಪಶುವಾಣಿಜ್ಯವೃತ್ತಿಯಿಂದ, ಜೀವೇತ್-ಬದುಕಬೇಕು, ಕೂದ್ರಸ್ತು-ಕೂದ್ರನಾದರೋ, ದ್ವಿಜಸೇವಯಾ-ದ್ವಿಜ-ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಿಯ
ವೈಶ್ಯರನ್ನು, ಸೇವಯಾ-ಉಪಚರಿಸುವವೃತ್ತಿಯಿಂದ, ಜೀವೇತ್-ಬದುಕಬೇಕು ||೨೦||ವಾರ್ತಾ-ವೈಶ್ಯಜೀವನವು, ಚತುರ್ವಿ
ಧಾ-೪ಬಗೆಯಲ್ಲದ್ದು, ಕೃಷಿವಾಣಿಜ್ಯಗೋರಕ್ಷಾ-ಕೃಷಿ-ನಿಲವನ್ನು ತ್ತುಖೇಯಿಡುವುದು, ವಾಣಿಜ್ಯ-ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು
ಮಾರುವುದು, ಗೋರಕ್ಷಾ-ಪಶುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು, ತುರ್ಯಂ-ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಕುಸೀದಂ-ಸಾಲವಿತ್ತುಬಡ್ಡಿಯೆಂಬಡೆ
ಯುವುದು. ಎಂಬ,ಉಚ್ಯತೇ-ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದು, ತತ್ರ-ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, ವಯಂ-ನಾವು, ಅನಿಕಂ-ಯಾವಾಗಲೂ,ಗೋವೈತ್ತಯಃ-
ಪಶುಪಾಲನವೇಜೀವನೋಪಾಯವಾಗಿವುಳ್ಳವರು||೨೧|| ಸತ್ವಂ-ರಜಃ-ತಮಃ-ಇತಿ-ಸತ್ವ, ರಜಸ್ಸು, ತಮಸ್ಸುಗಳೆಂದು (ವರಸೆ
ಯಾಗಿ)ಸ್ಥಿತೃತ್ವತ್ಯಂತಹೇತವಃ-ಸ್ಥಿತಿ-ರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ-ಸೃಷ್ಟಿಗೂ, ಅಂತ-ಸಂಹಾರಕ್ಕೂ, ಹೇತವಃ-ಕಾರಣಗಳಾ
ಗಿರುವವು. ವಿವಿಧಂ-ಪಲವುಬಗೆಯಾದ, ವಿಶ್ವಂ-ಪ್ರಪಂಚವು, ರಜಸಾ-ರಜೋಗುಣದಿಂದ, ಅನೋನ್ಯಂ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿನೇ
ರಿದ್ದೆನಿಸಿ, ಜಗತ್-ಜಗದ್ರೂಪವಾಗಿ, ಉತ್ಪದ್ಯತೇ-ಹುಟ್ಟುವುದು||೨೧|| ರಜಸಾ-ರಜೋಗುಣದಿಂದ, ಉತ್ಪಾದಿತಾಃ-ಹುಟ್ಟಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ಮೇಘಾಃ-ಮೋಡಗಳು, ಅಂಬೂನಿ-ನೀರುಗಳನ್ನು, ಸರ್ವತಃ-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವರ್ಷಂತಿ-ಮಳೆಯುನುತಲಿವೆ,
ಪ್ರಜಾಃ-ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ತೈರೇವ-ಆಮೇಘಗಳಿಂದಲೇ, ಅಧವಾಅನೀರುಗಳಿಂದಲೇ, ಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿ-ಫಲವೆಂಬಡೆಯತಲಿರುವರು.
ಮಹೇಂದ್ರಃ-ದೇವರಾಜನು, ಕಿಂಕರಿವ್ಯತಿ-ವಿಸುಮಾಡಹೋಗುವನು ||೨೨||ನಃ-ನಮಗೆ, ಪುರಃ-ಪಟ್ಟಣಗಳು, ನ-ಇಲ್ಲವು, ಜನ

ರಿಂದ ಪುರುಷನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಯಾವುದರಿಂದ ಜೀವಿಸುವನೋ ಅವಸ್ತುವೇ ಅವನಿಗೆ ದೇವತೆಯಾಗಿರುವು
ದು ಅಂತಾಜೀವನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಸಾಧನವಾದ ದೇವತೆಯೆಂಬಿಟ್ಟು ಯಾವನು ಅನ್ಯದೇವತೆಯಂ ಭಜಿಸುವ
ನೋ ಅಪುರುಷನು ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯು ಪರಪುರುಷನಿಂದ ಹ್ನೇಮವೆಂಬಡೆಯದೆ ಹೋಗುವಹಾಗೆ ರಕ್ಷಣವೆಂಬಡೆ
ಯಲಾರನು |೧೯| ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ವೇದಾಧ್ಯಯನಾದಿ ಪಟ್ಟರ್ಮಗಳಿಂದ ಜೀವಿಸಬೇಕು. ಹ್ನತ್ರಿಯನುಭೂ
ಪಾಲನದಿಂದ ಜೀವಿಸಬೇಕು. ವೈಶ್ಯನು ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯಾದಿ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಜೀವಿಸಬೇಕು, ಕೂದ್ರನು
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ವರ್ಣತ್ರಯದ ಸೇವೆಯಿಂದ ಜೀವಿಸಬೇಕು |೨೦| ಮತ್ತು, ಕೃಷಿಯು, ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯವ್ಯಾ
ಪಾರವು, ಗೋವುಗಳಂ ರಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ, ಧನವು ಬಡ್ಡಿಗಿತ್ತು ಅದರಿಂದ ಜೀವಿಸುವಿಕೆ, ಈ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯಾಗಿ
ರುವ ವೈಶ್ಯಜೀವನೋಪಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಪಶುಪಾಲಕರಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವೆವು |೨೦|| ಮತ್ತು ಸತ್ವರ
ಜಸ್ತಮೋಗುಣಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಲಯಂಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುವವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಜೋ
ಗುಣದಿಂದ ಹಲವುಬಗೆಯಾದ ಜಗತ್ಪಲ್ಲವೂ ಸ್ಥಿತ್ರಪುರುಷ ಸಂಯೋಗದಿಂದಲೂ ಹುಟ್ಟುವುದು |೨೧| ಮ
ತ್ತು ಅದೇರಿತೆಯಿಂದ ಮೇಘಂಗಳೂಕೂಡ ರಜೋಗುಣದಿಂದಲೇ ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ ಸಮುದ್ರ ಬೆಟ್ಟ ಭೂ
ಮಿ ಕಾಡು ಮುಂತಾದ ಸರ್ವಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರನ್ನು ಮಳೆಸುರಿಸುವವು. ಆಮೇಘಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಜಿಗಳೂಜೀ
ವಿಸುವರು ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನೇನುಮಾಡುವನು |೨೨| ಎಲ್ಲೆತಂದೆಯೆ, ನಮಗೆ ಪಟ್ಟಣಗಳೂ ಗ್ರಾಮಗಳೂ

ಪರಶ್ಯಲನಿವಾಸಿನಃ |೨೪| ತಸ್ಮಾದ್ಗವಾಂಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಮದ್ವಿಶ್ವಾರಭ್ಯತಾಂಮುಘಃ | ಯಂಇಂದ್ರ |
ಯಾಗಸಂಭಾರಾಸ್ತ್ರೈರಯಂಸಾಧ್ಯತಾಂಮುಘಃ |೨೫| ಪಚ್ಯಂತಾಂವಿವಿಧಾಃಪಾಕಾಸ್ಸುಪಾಂತಾಃ
ಪಾಯಸಾದಯಃ | ಸಂಯಾವಾವೂಪಶಮ್ನುಲ್ಕಸ್ಯವರ್ಧೋಹಶ್ಚಗೃಹ್ಯತಾಂ |೨೬| ಹೂಯಂತಾ
ಮಗ್ನಯಸ್ಸಮ್ಯಗ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿಭಿಃ | ಅನ್ನಂಬಹುವಿಧಂದೇಯಾತೇಭ್ಯೋಪೋಥನುದಕ್ಷಿ
ಣಾಃ |೨೭| ಅನ್ಯೈಃಪೃಶ್ನಶ್ಚಚಂಡಾಲಪತಿತೇಭ್ಯೋಯಥಾರ್ಹತಃ | ಯವಸಂಚಗವಾಂದತ್ತ್ವಾಗಿರಯ
ದೀಯತಾಂಬಲಿಃ |೨೮| ಸ್ವಲಂಕೃತಾಭುಕ್ತವಂತಸ್ಸ್ಯನುಲಿಪ್ತಾಸ್ಸುವಾಸಸಃ |ಪ್ರ|ದಕ್ಷಿಣಂಚಕು

ಪದಾಃ-ದೇಶಗಳು, ನ-ಇಲ್ಲವು, ಗ್ರಾಮಾಃ-ಹಳ್ಳಿಗಳು, ನ-ಇಲ್ಲ, ಗೃಹಾಃ-ಮನೆಗಳೂ, ನ-ಇಲ್ಲವು, ತಾತ-ತಂದೆಯೇ! ವಯಂ-
ನಾವು, ವನಾಕಸಃ-ಕಾಡೇಮನೆಯಾಗಿವುಳ್ಳವರು ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ನಿತ್ಯಂ-ಯಾವಾಗಲೂ, ವನಶ್ಯಲನಿವಾಸಿನಃ-ವನ-ತೋಪು
ಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕೃಲ-ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ನಿವಾಸಿನಃ-ಇರುವವರು ||೨೪|| ತಸ್ಮಾತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಗವಾಂ-ಗೋವುಗಳ, ಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣಾನಾಂ-ವಿಪ್ರರ, ಅದೇಶ್ಚ-ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತದ, ಮುಘಃ-ಪೂಜೆಯು, ಆರಭ್ಯತಾಂ-ಉಪಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಡಲಿ. ಅಯಂ
ಮುಘಃ-ಈಯಜ್ಞವೂ, ಇಂದ್ರಯಾಗಸಂಭಾರಾಃ-ಇಂದ್ರಯಾಗವಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ, ಯೇ-ಯಾವವೋ, ತೈರೇವ-ಅವುಗಳಂ
ದಲೇ, ಸಾಧ್ಯತಾಂ-ಪೂರೆಯಿಸಲ್ಪಡಲಿ ||೨೫|| ಸಂಯಾವಾವೂಪಶಮ್ನುಲ್ಕಃ-ಸಂಯಾವ-ಗುಳುಪಾಪಟಿ, ಲಡ್ಡು, ಮೊದಲಾದ
ಗಾಢುಮುಖ್ಯವಸ್ತುಗಳೂ, ಅಪೂಪ-ಕಜ್ಜಾಯಗಳೂ, ಶಮ್ನುಲ್ಕಃ-ಚಕ್ಕುಲಿಗಳೂ, ಪಾಯಸಾದಯಃ-ಪರಮಾನ್ನವೇಮೊದಲಾಗಿ
ವುಳ್ಳ, ಸೂಪಾಂತಾಃ-ಹೆಸರತೋವೆಯೇಕೊನೆಯಾಗಿವುಳ್ಳ, ವಿವಿಧಾಃ-ಹಲವುಬಗೆಗಳುಳ್ಳ, ಪಾಕಾಃ-ಪಕ್ವವಾಗತಕ್ಕಪದಾರ್ಥ
ಗಳು, ಪಚ್ಯಂತಾಂ-ಪಕ್ವವಾಗುವಂತೆನುಡಲ್ಪಡಲಿ. ಸರ್ವದೋಹಶ್ಚ-ಎಲ್ಲಆಕಳುಗಳಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಹಾಲುಕೂಡ, ಗೃಹ್ಯತಾಂ-
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಲಿ ||೨೬|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿಭಿಃ-ವೇದಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಿರುವ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ-ವಿಪ್ರರಿಂದ, ಅಗ್ನಯಃ-ಅಗ್ನಿಹೋ
ತ್ರಗಳು, ಸಮ್ಯಕ್-ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಹೂಯಂತಾಂ-ಹೋಮಮಾಡಲ್ಪಡಲಿ. ತೇಭ್ಯಃ-ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ವಃ-ನಿಮ್ಮಿಂದ, ಬಹು
ವಿಧಂ-ಹಲವುಬಗೆಯಾದ, ಅನ್ನಂ-ಆಹಾರದ್ರವ್ಯವೂ, ಫೇನುದಕ್ಷಿಣಾಶ್ಚ-ಫೇನು-ಆಕಳುಗಳೂ, ದಕ್ಷಿಣಾಶ್ಚ-ಧನಗಳೂ, ದೇಯಂ-
ಕೂಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು ||೨೭|| ಅನ್ಯೈಃಪೃಶ್ನ-ಇತರಿಗೂ, ಶ್ವಚಂಡಾಲಪತಿತೇಭ್ಯಶ್ಚ-ಶ್ವ-ನಾಯಿಗಳಿಗೂ, ಚಂಡಾಲ-ಹೊಲೆಮಾ
ದಿಗಿಗೂ, ಪತಿತೇಭ್ಯಶ್ಚ-ಭ್ರಷ್ಟರಿಗೂ, ಯಥಾರ್ಹತಃ-ಅವರವರಯೋಗ್ಯತೆತಕ್ಕಂತೆ, ದೇಯಂ-ಕೂಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಕೂಡ
ಬೇಕು. ಗವಾಂ-ಗೋವುಗಳಿಗೆ, ಯವಸಂಚ-ಹುಲ್ಲನ್ನೂ, ಪತ್ಯಾ-ಕೊಟ್ಟು, ಗಿರಯೇ-ಗೋವರ್ಧನಾದ್ರಿಗೆ, ಬಲಿ-ಅನ್ನದ
ರಾಶಿಮೊದಲಾದಕಾಣಿಕೆಯು, ದೀಯತಾಂ-ಕೂಡಲ್ಪಡಲಿ||೨೮|| ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಭುಕ್ತವಂತಃ-
ಉಪಮಾಡಿದವರೂ, ಸ್ವನುಲಿಪ್ತಾಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಂಧಬಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಸುವಾಸಸಃ-ಉತ್ತಮವಸ್ತ್ರಗಳುಳ್ಳವರೂ, ಆಗಿ, ಗೋ

ಳೂ ದೇಶಗಳೂ ಮನೆಗಳೂ ಇಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನಾವು ವನವಾಸಿಗಳಾಗಿರುವೆವು ಯಾವಾಗಲೂ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೇ
ಇರುವೆವು ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟಮುಂತಾದ್ದು ಕಾರಣವೇಹೊರತು ಇಂದ್ರನಲ್ಲವವ್ವೆ||೨೪||
ಈ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಇಂದ್ರಯಾಗಕ್ಕೆ ನೀವುಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಗೋವುಗಳ
ನ್ನೂ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತವನ್ನೂ ಕುರಿತು ಯಾಗವು ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಡಲಿ ||೨೫|| ಹೇಗೆಂದರೆ ಪರಮಾನ್ನವೇಮೊ
ದಲಾದ ತೊವ್ವೆಯೇಕಡೆಯಾಗಿವುಳ್ಳ ಹಲವು ಭೋಜ್ಯಪದಾರ್ಥಗಳು ಪಾಕಂಗೈಯಲ್ಪಡಲಿ. ಮತ್ತು ಗೋ
ಧಿವೇ ಮೊದಲಾದ ಧಾನ್ಯಗಳಿಂದ ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಡುವ ಚಕ್ಕುಲಿ ಕಜ್ಜಾಯಮೊದಲಾದ ಭಕ್ಷ್ಯ
ಗಳು ಪಾಕಂಗೈಯಲ್ಪಡಲಿ. ಹಾಲುಮುಂತಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಡಲಿ ||೨೬|| ಮತ್ತುವೇದಾ
ಧ್ಯಯನ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಅಗ್ನಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹೋಮಂಗೈಯಲ್ಪಡಲಿ, ಮತ್ತು ಆ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೋಸುಗ ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾದ ಅನ್ನವೂ ಗೋವುಗಳೂ ದಕ್ಷಿಣಾದ್ರವ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮಿಂದ
ಕೂಡಲ್ಪಡಲಿ ||೨೭|| ಮತ್ತು ಇತರರಾದ ಕುನಕಚಂಡಾಲಪತಿತರಿಗೂಸಹ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾ
ಗಿ ಅನ್ನಾದಿಗಳನ್ನಿತ್ತು ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಹೊಸಹುಲ್ಲಂಹಾಕಿ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಪೂಜಿಮಾಡಲ್ಪಡಲಿ||೨೮||

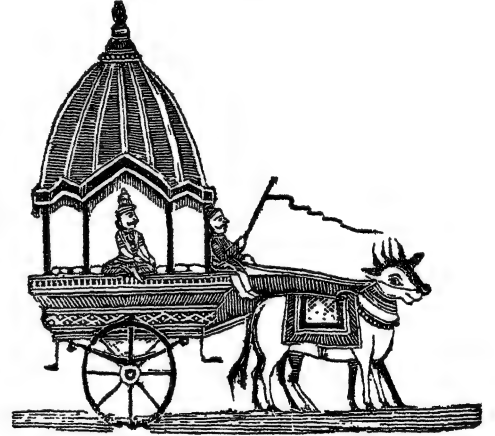
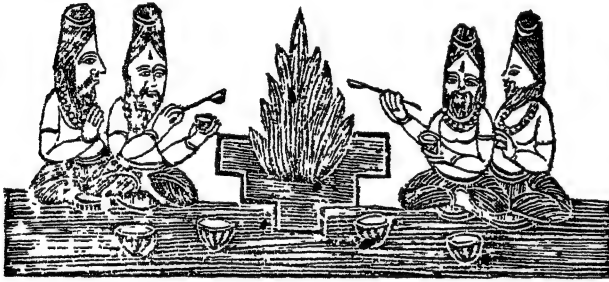
ರುತಗೋವಿಪ್ರಾನಲಪರ್ವತಾರ್ಥಃ ||೧೮|| ಏತನ್ಮಮತುತಾತಕ್ರಿಯತಾಂಯದಿರೋಚತೆ | ಅಯಂ
ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಮಹ್ಯಂಚದಯಿತೋಮಘಃ ||೨೦|| ಶ್ರೀಕುಕಃ | ಕಾಲಾತ್ಯನಾಭಗವತಾಶಕ್ರ
ದರ್ಪಜಿಘಾಂಸಯಾ | ಪ್ರೋಕ್ತಂನಿಶಮ್ಯನಂದಾದ್ಯಾಸಾಧ್ಯಗೃಹ್ಯಂತತದ್ವಚಃ ||೨೧|| ತಥಾಚವ್ಯ
ದಧುಸ್ಸನಂಯಥಾಹಮಧುಸೂದರಃ | ವಾಚಯಿತ್ಯಾಸ್ವಸ್ತಯನಂತದ್ವೈಣಗಿರಿದ್ವಿಜಾರ್ಥಃ |
ಉಪಹೃತ್ಯಬಲೀಸರ್ವಾನಾದ್ಯತಾಯವಸಂಗವಾಂ | ಗೋಧನಾನಿಪುರಸ್ಕೃತ್ಯಗಿರಿಂಚಕ್ರಪು
ದಕ್ಷಿಣ ||೨೨|| ಅನಾಂಸ್ಯನಡುಡ್ಯಕ್ವಾನಿಶೇಚಾರುಹ್ಯಗ್ವಲಂಕೃತಾಃ | ಗೋಪ್ಯಕ್ಷೃತ್ವವ್ಯವೀರ್ಯಾ

ಗೋವಿಪ್ರಾನಲಪರ್ವತಾಂಶ್ಚ-ಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ವಿಪ್ರ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ, ಅನಲ-ಅಗ್ನಿಗಳನ್ನೂ, ಪರ್ವತಾರ್ಥ-ಗೋವರ್ಧನಾ
ದ್ರಿಯನ್ನೂ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ-ನಿಮಗಬಲಗಡಗಿರುವುದನ್ನಾಗಿ, ಕುರುತ-ಮಾಡಿರಿ ||೧೮|| ತಾತ-ತಂದೆಯೇ | ಏತ-ಇದು, ಮಮ-
ನನಗೆ, ಮತಂ-ಒಪ್ಪಿಗೆಮಾಗಿರುವುದು. ರೋಚತೇಯದಿ-ಸರಿಯೆಂದುನಿಮಗೆ ರುಚಿತೋರಿದರೆ, ಕ್ರಿಯತಾಂ-ಮಾಡಲ್ಪಡಲಿ
ಅಯಂಮುಖಂ-ಈಯಜ್ಞವು, ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದೀಣಾಂ-ಗೋವುಗಳಿಗೂವಿಪ್ರರಿಗೂಪರ್ವತಕ್ಕೂ, ಮಹ್ಯಂಚ-ನನಗೂಕೂಡ
ದಯಿತಂ-ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವುದು ||೨೦|| ಶುಕವಚನವು | ನಂದಾದ್ಯಾಃ-ನಂದಗೋಪನೇಮೋಕ್ತಾದವರು, ಕಾಲಾತ್ಯನಾ-ಕಾಲ
ಸ್ವರೂಪನಾದ, ಭಗವತಾ-ಕೃಷ್ಣಂ, ಶರ್ಕ್ವದರ್ಪಜಿಘಾಂಸಯಾ-ಶಕ್ರ-ಇಂದ್ರನು. ದರ್ಪ-ಗರ್ವವನ್ನು, ಜಿಘಾಂಸಯಾ-
ನಾಶಮಾಡಬೇಕೆಂಬಯಿಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಪ್ರೋಕ್ತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ತದ್ವಚಃ-ಆಮಾತನ್ನು, ನಿಶಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಸಾಧು-ಚೆನ್ನಾಗಿರು
ವುದೆಂದು, ಅಗೃಹ್ಯಂತ-ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರು ||೨೧|| ಮಧುಸೂದನಃ-ಮಧು-ಮಧುವಾದಿದೈತ್ಯರನ್ನು, ಸೂಧನಃ-ನಾಶಮಾಡಿದವಿ
ಜ್ಞವಾದಕೃಷ್ಣನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಆಹ-ಹೇಳಿದನೋ, ಸ್ವಸ್ತಯನಂ-ಪುಣ್ಯಾಹವನ್ನು, ವಾಚಯಿತ್ಯಾ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದಪ
ಠನಮಾಡಿಸಿ, ತದ್ರವ್ಯೇಣ-ಆಯಿಂದ್ರಯಾಗದನಾಮಗ್ರಿಯಿಂದ, ಗಿರಿದ್ವಿಜಾರ್ಥ-ಗೋವರ್ಧನಾದ್ರಿಯನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ
ಕುರುತು, ತಥಾಚ-ಹಾಗೆಯೇ, ನರ್ವಂ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ವ್ಯವಧುಃ-ಮಾಡಿದರು ||೨೨|| ಬಲೀಸರ್ವಾ-ಕಾಣಿಕೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ
ಉಪಹೃತ್ಯ-ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಗವಾಂ-ಗೋವುಗಳಿಗೆ, ಯವಸಂ-ಹನಿಯಹುಲ್ಲನ್ನು, ಕೋಟ್ಟು, ಅದೃತಾಃ-ಅದರದಿಂಕೂಡಿದವ
ರಾಗಿ, ಗೋಧನಾನಿ-ಧನರೂಪವಾಗಿರುವಗೋವುಗಳನ್ನು, ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ-ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಗಿರಿಂ-ಗೋವರ್ಧನಾದ್ರಿಯ
ನ್ನು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂಚಕ್ರಃ-ಬಲಗೊಂಡರು ||೨೩|| ಸದ್ವಿಜಾಶಿಷಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಕಗಳಿಂದನುತರಾದ, ತೇಚ-ಆಗೋಪಾಲ

ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಭೋಜನುಗೈದ್ದವರಾಗಿ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಗಳಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ದಿವ್ಯಗಂಧಾನುಲೇಪನುಗೈದ್ದ
ವರಾಗಿ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಅಗ್ನಿಗಳನ್ನೂ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತವನ್ನೂ ಸಹ ನೀವೆಲ್ಲರೂಪ್ರ
ದಕ್ಷಿಣಂ ಗೈಯ್ಯರಾಗಿ ಪಾರ್ಶ್ವನಮಗೈಯಿರಿ ||೧೮|| ಎಲ್ಲೈತುದೆಯಾದ ನಂದಗೋಪನೇ! ಇಂತಾ ಈಯಾಗವುಗೋ
ವುಗಳಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತಕ್ಕೂನನಗೂಸಹ ಅಭಿಮತವಾದುದರಿಂದನಿಮಗೂ ಸಮ್ಮ
ತವಾದರೆ ಈಯಾಗವೇ ನಿಮ್ಮಿಂದವಾಡಲ್ಪಡಲಿ||೨೦|| ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಯನೇ! ಈಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಕಾಲಾತ್ಯಕ
ನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನಿಂದ ಇಂದ್ರನರ್ವಮ ಮುರಿಯಲೋಸುಗ ನುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಥ
ಮ ನಂದಗೋಪಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲರೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ ಬಹುಚೆನ್ನಾಯಿತೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರು ||೨೧|| ಅನಂ
ತರದಲ್ಲಿ ನುಡಾದಿಗೋಪಾಲಕರು ಮಧುಸೂದನನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ನುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಆಗೋವರ್ಧನಯಾ
ಗಮ ಮಾಡಿದರು. ಎಂತೆನೆ,--ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಶೋತ್ರಿಯರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂ ಕರಿಯಿಸಿ ಅವರುಗಳಿಂದ ಪು
ಣ್ಯಾಹವಾಚನವಂ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಅಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಯಾಗಾರ್ಥವಾಗಿ ಸುಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥಂ
ಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಮೊದಲಾದಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಮವಮಾಡಿಸಿ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತವನ್ನೂ ಪೂಜಿ
ಸಿದರು ||೨೨|| ಆಬಳಿಕ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಹೊಸಹುಲ್ಲುಗಳಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಆಗೋವುಗಳೆಹಿಂಡಂ ಮುಂದಯಿಟ್ಟು
ಕೊಂಡು ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎತ್ತುಗಳಂಕಟ್ಟಿ ಬಂಡಿಗಳನ್ನೇರಿ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಂ ಮಾಡಿ
ದರು ||೨೩|| ಅದೇರೀತಿಯಿಂದ ಗೋಪಸ್ತ್ರಿಯರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಿತ್ರಂಗಳಂ ಪಾಡುತ್ತ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆ

ಣಿಗಾಯಂತ್ಯಸ್ಪದ್ವಿಜಾಶಿವಃ ||೩೮|| ಕೃಷ್ಣಸ್ತನ್ಯತಮಂರೂಪಂಗೋಪವಿಸಂಭಣಂಗಳತಃ | ಶೈ
ರೋಸ್ತ್ರೀತಿಬ್ರೂವರ್ಣಭೂರಿಬಲಿಮಾದದ್ಭೃಹದ್ಭುಃ ||೩೯|| ತಸ್ಮೈನಮೋವ್ರಜಜನ್ಮೈಸ್ಸಹಚಕ್ರಮ
ಹಾತ್ಮನ | ಅಹೋಪಶ್ಯತಶೈಲೋಸಾರೂಪೀನೂನುಗ್ರಹಂವ್ಯುಧಾತ ||೪೦|| ಏವೋವಜಾನತೋಮ

ಕರೂ, ಕೃಷ್ಣವೀರ್ಯಾಣಿ-ಕೃಷ್ಣಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು, ಗಾಯಂತ್ಯಃ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವ, ಗೋಪ್ಯ-ಗೋಪ್ತಿಯರೂಕೂಡ
ವ್ಯಕ್ತಲಂಕೃತಃ-ಚಿನ್ನಾಗಿಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡವರಾಗಿ, ಅನಡುಡುಕ್ತಾನಿ-ಅನಡುಟ್-ಎತ್ತುಗಳಿಂದ, ಯುಕ್ತಾನಿ-ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟ,
ಅನಂಸಿ-ಬಂಡಿಗಳನ್ನು, ಆರುಚ್ಯ-ವಿರಿಕೊಂಡು, ಗಿರಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಂಗಯ್ದರು ||೩೮|| ಕೃಷ್ಣಸ್ತು-ಕೃಷ್ಣನಾದರೋ, ಗೋಪ
ವಿಸಂಭಣಂ-ಗೋಪ-ಗೋಪರಿಗೆ, ವಿಸಂಭಣಂ-ನಂದಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ, ಅನ್ಯತಮಂ-ಅವರೂಗಗೊಂದಾದ, ಬೃಹ
ದ್ಭುಃ-ದೊಡ್ಡವೈಯುಳ್ಳ, ರೂಪಂ-ಆಕಾರವನ್ನು, ಗತಃ-ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ, ಶೈಲೋಸ್ತ್ರೀತಿ-ಬೆಟ್ಟವಾಗಿರುವನೆಂದು, ಬ್ರ
ವರ್ಣ-ವೇಳುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಭೂರಿ-ಬಹುವಾದ, ಬಲಿಂ-ಉಪಹಾರವನ್ನು, ಆದತ್-ಭಕ್ಷಿಸಿದನು ||೩೯|| ತಸ್ಮೈ-ಹಾಗೆಬಲಿಯ
ನುಣುತಲಿರುವ, ಮಹಾತ್ಮನೇ-ಮಹಾಪುರುಷನಾದತನಗೆ, ವ್ರಜಜನ್ಮೈಸಹ-ಗೋಕುಲದಜನಗಳೊಡನೆ, ನಮಃಚಕ್ರ-ತಾನೇ
ಸಮಸ್ಕಾರವಂಗಯ್ದನು ಅಸಾಶ್ಯಲಃ-ಈವರೈತವು, ರೂಪೀ-ಆಕಾರವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ನಃ-ನಮ್ಮಗಳಿಗೆ, ಅನುಗ್ರಹಂ-ರಕ್ಷಣವ
ನ್ನು, ವ್ಯುಧಾತ-ಮಾಡಿತು. ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು. ಪಶ್ಯತ-ನೋಡಿರಿ ||೪೦|| ಹಿ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಏವಃ-ಈವರ್ತವು,

ಶೀರ್ವಾದಗಳು ಶಿರಸಾವಹಿಸುತ, ಅಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಂಗೆಯ್ದರು. ||೩೮|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋಪ
ಗೋಪೀಜನರ ನುಬಿಕೆಗೆ ನಿಮಿತ್ತವಾದ ಮಹಾರೂಪವಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನೇಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತವಾಗುವೆ
ನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಗೋಪಾಲಕರಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಒಲಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಕ್ಷಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಮತ್ತು ಗೋಪಾಲ
ಕರೊಡನೆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಕುರಿತು ನಮಸ್ಕಾರಂ ಮಾಡಿದಂ ||೩೯|| ಎಲೈ, ಗೋಪಾಲಕರೇ! ನೋಡಿರಯ್ಯಾ,
ಈಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪರ್ವತವು ಶರೀರಯುಕ್ತವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹವಂ ಮಾಡಿತು. ಸರ್ವಾದಿ ಕಾಮರೂಪ
ವುಳ್ಳ ಈಪರ್ವತವು ಅಕ್ಷೃಣಿಗಳಾಗಿಯೂ ವನವಾಸಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವನಮ್ಮಂತವರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ
ಲಿಧೆ ಅವಮಾನವನ್ನು ಮಾಡುವರಂ ಕೊಲ್ಲುತ್ತೆ ||೪೦|| ಆದುದರಿಂದ ಇಂತಾಪರ್ವತಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗೋವರ್ಧನ

ತಾರ್ಕಿಕಾಮರೂಪೀವನೌಕಸಃ|ಹಂತಿಹ್ಯಸ್ಮೈನಮಸ್ಯಾಮಕೃಮ್ಣಣ್ಹ್ಯಾತ್ಮನೋಗವಾ||೩೩|
ಇತ್ಯದಿ|ಗೋದ್ವಿಜಮುಖಂವಾಸುದೇವಪ್ರಚೋದಿತಾಃ | ಯಥಾವಿಧಾಯಗೋಪಾಲಾಸ್ಸಹಕೃಷ್ಣಾವ|
ಜಂಯಯಾಃ ||೩೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಕಮಸ್ಕಂಧೆ ಚತುರ್ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಅವಜಾನತಃ-ತನ್ನಂತವಮಾನಿಸುತಲಿರವ, ಅಥವಾಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿತಿಳಿಯುತಲಿರುವ, ವನೌಕಸೋಮರ್ತ್ಯಾ-ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ
ಮನುಷ್ಯರನ್ನು, ಕಾಮರೂಪೀರ್ಷ-ಬೇಕಾದಸರ್ವಾದಿರೂಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಹಂತಿ-ಕೊಲ್ಲುವನೋ; ಆತ್ಮನಃ-ನಮಗೂ,ಗವಾಂ-
ಗೋವುಗಳಿಗೂ, ಕರ್ಮಣೇ-ಸುಖಸಾಧನವಾಗಿರುವ, ಅಸ್ಮೈಹಿ-ಬೆಚ್ಚುಕಲ್ಲವೆ, ನಮಸ್ಯಾಮಃ-ಪೂಜಿಸುವೆವು ||೩೩||ಇತಿ-
ಹೀಗೆ, ವಾಸುದೇವಪ್ರಚೋದಿತಾಃ-ವಾಸುದೇವ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಪ್ರಚೋದಿತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಗೋಪಾಲಾಃ-
ಪ.ಪಾಲಕರು, ಸಹಕೃಷ್ಣಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದಸಹಿತರಾಗಿ, ಅಸಿಗೋದ್ವಿಜಮುಖಂ-ಪರಸ್ಪರಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣರಪೂಜೆಯನ್ನು, ಯ
ಥಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದಹೇಗೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತೋಹಾಗೆ, ವಿಧಾಯ-ಮಾಡಿ, ಪ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನುಕುರಿತು, ಯಯಾಃ-ತೆರಳಿದರು||೩೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥಜೋಧಿನ್ಯಾಂ ದಕಮಸ್ಕಂಧಃ

ಚತುರ್ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

ಕ್ವಿನಾವು ನಮ್ಮಗೋವುಗಳ ಜ್ಞೇಮಾರ್ಥವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋಪಾಲಕರಿಂದ
ಯುಕ್ತನಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು ||೩೩|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಈಗೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ನಂ
ದಾದಿಗಳು ಪರ್ವತಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಗೋಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂ
ದೊಡಗೂಡಿದವರಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಬಂದರು ||೩೪||

ಇಂತು ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರಪುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು,, ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ಕಂಧಮೊಳು ಏಕನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಕುಕುಃ | ಇಂದ್ರಸ್ತದಾತ್ಮನಃಪೂಜಾಂವಿಜ್ಞಾಯವಿಹತಾಂನೃಪ | ಗೋಪಭೃಗೈಕೈವೈನಾಥೇಭ್ಯೋ
 ನಂದಾದಿಭ್ಯಸ್ತುಕೋಪಹ ||೧|| ಗಣಂಸಂವರ್ತಕಂನಾಮಮೇಘಾನಾಂಚಾಂತಕಾರಿಣಾಂ | ಇಂದ್ರಃ
 ಪಾಶೋದಯತ್ಕುಪ್ರದೋವಾಕ್ಯಂಜಾರಹೇಮಾನ್ಯುತ ||೨|| ಅಹೋಶ್ರೀಮದಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂಗೋ
 ಪಾನಾಂಕಾನನೌಕಸಾಂ | ಕೃಷ್ಣಂಮರ್ತ್ಯಮುಪಾಶ್ರಿತೈರಬಹುರ್ದರೈರಹೇಳನ ||೩|| ಯ
 ಥಾದೃಢೈಃಕರ್ಮಮಯೈಃಕ್ರತುಭಿರ್ನಾಮನೌನಿಭೈಃ | ವಿದ್ಯಾಮಾನ್ವೀಕ್ಷ್ಯಕೀಲಂಹಿತಾಂತೀರ್ಪಂ

೨೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರತಿಪದಬೀಕ-

[ಕುಕುಮಾಕ್ಯವು] ಹೇನೃಪ-ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ತತಃ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಇಂದ್ರಃ-ದೇವರಾಜನು, ಆತ್ಮನಃ-ತನ್ನ, ಪೂಜಾಂ-ಸಮಾಸನವನ್ನು, ವಿಹತಾಂ-ಭಗ್ನವಾದವನ್ನಾಗಿ, ವಿಜ್ಞಾಯ-ತಿಳಿದು, ಕೃಷ್ಣನಾಥೇಭ್ಯಃ-ಕೃಷ್ಣನೇಡಯನಾಗಿವುಳ್ಳ, ನಂದಾದಿಭ್ಯಃ-ನಂದನೇವೋಪಾಹ, ಗೋಪೇಭ್ಯಃ-ಗೋಪರಿಗೋಪನುಗೆ, ಚುಕೋಪ-ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡನು, ಹ-ಅದ್ಭುತವು||೧|| ಈಕುಮಾನೀ-ತಾನೇಡಯನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತಾನೇಡಯನೆಂದುಗರ್ವವುಳ್ಳ, ಇಂದ್ರಃ-ದೇವರಾಜನು, ಕೃಷ್ಣಸ್ವ-ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡವನಾಗಿ, ಅಂತಕಾರಿಣಾಂ-ನಾಶವನ್ನು ಮಾಡುವ, ಮೇಘಾನಾಂ-ಮೋಡಗಳ, ಸಂವರ್ತಕಂನಾಮ-ಪ್ರಳಯಕರವೆಂಬಹಸರುಳ್ಳ, ಗಣಂ-ಗುಂಪನ್ನು, ಪಾಶೋದಯತಃ-ಪ್ರೀರಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಉತ-ಅದ್ವೈತವು. ವಾಕ್ಯಂಚ-ಮುಂದಣ ಮಾತನೂ, ಅಹ-ನುಡಿದನು ||೨|| [೩ಂದ್ರವಚನವು] ಯೇ-ಯಾವಗೋಪಾಲಕರು, ಮರ್ತ್ಯಂ-ಮನುಷ್ಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾಸುದೇವನನ್ನು, ಉಪಾಶ್ರಿತೈ-ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು, ದೇವತೆಗಳೆನಂ-ದೇವತೆಗಳ ಅವಮಾನವನ್ನು (ಇಂದ್ರಯಾಗಭಂಗವನ್ನು) ಚಕ್ರ-ಮಾಡಿದರೋ, ತೇಷಾಂ-ಅಂಥಾ, ಕಾನನೌಕಸಾಂ-ಕಾಡೇನಾನಸಾಸನವಾಗಿವುಳ್ಳ, ಗೋಪಾನಾಂ-ಗೋಪರಿ, ಶ್ರೀಮದಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ-ಶ್ರೀ-ಸಂಪತ್ತಿನ, ಮದ-ಗರ್ವದ, ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ-ಮಹಿಮೆಯು, ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ್ದು ||೩|| ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಅದೃಢೈಃ-ಶಿಥಿಲಗಳಾದ, (ಅನುಮರ್ಥಗಳಾದ) ಕರ್ಮಮಯೈಃ-ಕೀರ್ತನೆಗಳಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವುಗಳಾದ, ನಾಮನೌನಿಭೈಃ-ಹಸರುಮಾತ್ರದಿಂದ ಹಡಗುಗಳಾಗಿರುವ, ಕ್ರತುಭಿಃ-ಯಜ್ಞಕರ್ಮಗಳಿಂದ, ಆನ್ವೀಕ್ಷ್ಯಕೀಲಂ-ವಿದ್ಯಾಂ-ಆತ್ಮವಸ್ತುವಿನ

* ೨೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು. *

ಶ್ರೀಧೀರಯಶ್ಲೋಕ || ಪಂಚವಿಂಶತಪ್ರಾಕೃಪ್ರಜನಾಶಾಯವರ್ಷತಿ ! ಉದ್ಧೃತ್ಯಗಿರಿಮಾಸಾರಾದ
 ರಕ್ಷದ್ಗೋಕಾಲಂಪ್ರಭುಃ ||೪|| ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ತನಗೆ ಅವಮಾನವಾಯ್ತೆಂದು
 ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಈನಂದವ್ರಜಮೆ ನಾಕುಗೆಯ್ಯಲೋಸುಗ ಮಹಾ ಮೇಘಂಗಳಂ ಕರೆಸಿ ವರ್ಷಿಸು
 ಲಾಗಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತವು ಎತ್ತಿ, ಭದ್ರದಂತೆ ಹಿಡಿದು, ಗೋವುಗಳಂ ಗೋಪಾಲಕ
 ರಂ ಇನ್ನೂ ವ್ರಜದಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಸ್ತರಂ ಸಹ ರಕ್ಷಿಸಿದನೆಂಬ ಅರ್ಥವಂ ಕುಕುಮಾನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯ
 ನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆನೇ,-

ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ತನ್ನಂ ಲೂಜಿಸದೆ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತವಂ ಲೂಜಿಸಿ
 ದರೆದು ಕೋಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಧೀನರಾದ ನಂದಾದಿಗೋಪಾಲಕರಮೇಲೆ ದ್ವೇಷಮವಾಡಿದ
 ನು ||೧|| ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಿಸಿ ಲೋಕಂಗಳಂ ನಾಶಮಮಾಡುವ ಸಂವರ್ತಕನಾಮಕವಾದ ಮೇಘಸು
 ಮೂಹವಂ ಕರೆಯಿಸಿ, ಇಂದ್ರನು ತಾನೇ ಈಶ್ವರನೆಂಬ ಗರ್ವದಿಂದ ನುಡಿದನು ||೨|| (ಅದಂತೆನೇ) ಅರಣ್ಯ
 ವಾಸಿಗಳಾದ ಗೋಪಾಲಕರ ಐಶ್ವರ್ಯಮದಮಂ ನೋಡಿರಯ್ಯಾ ಮನುಷ್ಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ
 ಕೊಂಡು ದೇವತಾವಮಾನವಂ ಮಾಡಿದರು ||೩|| ಏನಾಶ್ಚರ್ಯವು? ದೃಢಂಗಳಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಕರ್ಮರೂಪಂಗಳಾದ
 ನಾಮಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ನಾವೆಗಳೆನಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ಇರುವ ಯಾಗಂಗಳಂ ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಆತ್ಮವಿಜಾ

ತಿಭಿರ್ನಾರ್ವಾಂ ||೪|| ವಾಚಾಲಂ ಬಾಲಿಕುಸ್ತಬ್ಧಮಜ್ಞಂ ಪಂಡಿತಮಾನಿನಂ | ಕೃಷ್ಣಂ ಮರ್ತ್ಯಂ
ಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯೋಪಮೇಚಕ್ಪುರಸ್ಪ್ರಿಯಂ ||೫|| ಎಷಾಂ ಶ್ರಿಯಾಪತಿಪ್ರಾಪ್ತಾ ನಾಂ ಮತ್ತಾ ನಾಂ ಧ್ಯಾಯಿ
ತಾತ್ಮನಾಂ | ಧುನುತಶ್ರೀಮದಸ್ತಂಭಂ ಪಶೂನ್ಸಯತಗಂಕ್ಷಯಂ ||೬|| ಅಹಂಚೈರಾವತಂ ನಾಗ
ವಾರುಹ್ಯಾ ನುಪ್ರಜಿವ್ರಜಂ | ಮರುದ್ಗಣೈರ್ಮಹಾವೈಶ್ವರ್ನಂದಗೋಪೈಃ ಪಿಘಾಂ ಸಯಾ ||೭||
ಶ್ರೀಕುಕಿ || ಇತ್ಥಂ ಮುಪೇವತಾ ಜ್ಞಾಪ್ತಾ ಮೇಘಾನಿರ್ಮುಕ್ತಬಂಧನಾಃ | ಸಂದಗೋಕುಲಮಾನುರೈಃ
ಪೀಡಯಾಮಾಸುರೋಜಸಾ ||೮|| ವಿದ್ಯೂತಮಾನಾವಿದ್ಯುದಿಭಸ್ತುನಂತಸ್ತುನಯಿತ್ಯುಭಿಃ | ತೀ

ಕ್ಷೇಪವಸ್ತು, ಹಿತಾಸ್ವ-ಹಿಟ್ಟು, ಭವಾರ್ಣವಂ-ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಕಡಲನ್ನು, ತೀರ್ತೀರ್ಪಂತಿ- ದಾಂಟಿ ಬಿಡಿಸುವರೋ (ಹಾಗೆ) ||೪||
ಗೋಪಾಃ-ಗೋಲ್ಲರು, ವಾಚಾಲಂ-ಕರಬೇಬಡಿಕನಾದ, ಬಾಲಿಕಂ-ಮೂರ್ಖನಾದ, ಪಂಡಿತಮಾನಿನಂ-ತಾನೇ ಪಂಡಿತನೆಂದು
ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ, ಸ್ತಬ್ಧಂ-ಅನಿರೀತನಾದ, ಅಜ್ಞಂ-ಮೂಢನಾದ, ಮರ್ತ್ಯಂ-ಮನುಷ್ಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ದಾಸುರೇವ
ನನ್ನು, ಉಪಾಶ್ರಿತ್ಯ-ಅನುಸರಿಸಿ, ಮೇ-ನನಗೆ, ಅಪ್ರಿಯಂ-ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು, ಚಕ್ರೇ-ಮಾಡಿದರಂತೆ (ಹೀಗೆ ಕೃಷ್ಣನೆಂದದ್ದು
ವ್ರೋಗಿನಲ್ಲುಟ್ಟದ್ದಾದರೂ ಇಂದ್ರನ ಭಾರತಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸ್ತುತಿಸುವಂತೆ ವಾಚಾಲಂ-ಕಾಸ್ತ್ರಯೋನಿಯಾದ,
ಬಾಲಿಕಂ-ಶಿಶುವಿನಂತೆ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದವನಾದ, ಸ್ತಬ್ಧಂ-ತನಗೆ ವಂದ್ಯನಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಮ್ರನಲ್ಲದ, ಅಜ್ಞಂ-ತನಗಿಂತಲೂ ಬಲ್ಲ
ವಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನರ್ದಿಷ್ಟನಾದ, ಪಂಡಿತಮಾನಿನಂ-ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಮಾನನೀಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ ಅನಂದರೂಪವಾದ ಬ್ರ
ಹ್ಮವನ್ನು, ಮರುದ್ಗಂ-ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಮನುಷ್ಯವತಾರವಾಗಿಯೇ (ರುತ್ತಿರುವ) ಎಂದು ||೫|| ಶ್ರಿಯಾ ಸಂಪತ್ತಿ
ನಿಂದ, ಅವಲಿಪ್ರಾಪ್ತಾಂ-ಕೊಬ್ಬಿದವರಾಗಿಯೂ, ಮತ್ತಾನಾಂ-ಮದಿಸಿದವರಾಗಿಯೂ, ಧ್ಯಾಯಿ-ತಾತ್ಮನಾಂ-ಊದಿದವೆಯು
ಳವಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಎಷಾಂ-ಈಗೋಲ್ಲರ, ಶ್ರೀಮದಸ್ತಂಭಂ-ಸಂವನ್ಮದದಿಂದ ಮೆದದಗರ್ವವನ್ನು, ಧುನುತ-ಕೊಡಬಿಡಿ,
ಪಶೂ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಸಂಕ್ಷಯಂ-ನಯತ-ನಾಶಗೊಳಿಸಿ ||೬|| ಅಹಂಚ-ನಾನೂಕೂಡ, ಐರಾವತಂ-ನಾಗಂ-ಐರಾವತವೆಂ
ಬಲನೆಯನ್ನು, ಆರುಷ್ಯಂ-ಪರಿ, ಮಹಾವೈಶ್ವೇ-ಹೆಚ್ಚು ವೈಶ್ವೇ, ಮರುದ್ಗಣೈಸ್ಸಹ-ಬೇವನಂಫುಗಳೊಡನೆ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಲ್ಲರಹಳ್ಳಿ
ಯನ್ನು ಕ ರಿತು, ಸಂದಗೋಪೈಃ ಪಿಘಾಂ ಸಯಾ-ಸಂದಗೋಪನಕೊಟ್ಟಿಗಯನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಯಕಯಿಂದ, ಅನುಪ್ರ
ಜೇ-ಹಿಂದೆಯೇ ಬರುವೆನು ||೭|| (ಉಪವೇಶನವು) ಮುಪೇವತಾ-ಇಂದ್ರನಿಂದ, ಇತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ಆಜ್ಞಾಪ್ತಾಃ-ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲುಟ್ಟು, ಮೇಘಾಃ-
ಸಂವತ್ಸರವೇಳೆಗಳು, ನಿರ್ಮುಕ್ತಬಂಧನಾನ್ಸಂತಪಿ-ಹಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟುಗಳುಳ್ಳವಾಗಿ, ಪೀಡಯಾಮಾಸು-ಪೀಡಿಸಿದವು ||೮|| ವಿದ್ಯುದ್ವಿ-ಮಿಂಚು

ರರೂಪವಾದ ಆನ್ವೀಕ್ಷ್ಯಕೀವಿದ್ಯೆಯುಂಟಿಟ್ಟು, ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರವು ದಾಂಟಲು ಇಚ್ಛೆಯಿಸುವರು ||೪|| ಬಹು
ಮಾತುಗಳೂ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಮೂರ್ಖನಾಗಿ, ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿ ತಾನೇ ಪ್ರಾಪ್ತನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಮ
ನುಷ್ಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಗೋಪರು ನನಗೆ ಅವಮಾನವಂ ಅನಿಷ್ಟವು ಮಾಡಿದರು [ಹೀ
ಗೆ ಇಂದ್ರನವಾಣಿಯು ಕೃಷ್ಣನು ಪಳಿದಾಡತೊಡಗಿದ್ದಾದರೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸುವಂತೆ ಭಾವವನ್ನು
ಕೊಡುತ್ತೆ. ಕಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಕರ್ತನಾದರೂ ಶಿಶುವಿನಂತೆ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ತನಗಿಂತಲೂ ಮೆದ್ದರಿ
ಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಮ್ರನಲ್ಲದೆ, ತನಗಿಂತಲೂ ಬಲ್ಲದೆದ್ದಿಲ್ಲದ ಸರ್ವಜ್ಞನಾಗಿ, ಪಂಡಿತರಿಂದ ಮಾನನೀಯನಾಗಿ, ಆ
ನಂದರೂಪನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದರೂ ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಲೀಲಾವಾಸುವೆ ವಿಗ್ರಹನಾಗಿರುವನೆಂದು ಆರ್ಥಾಂ
ತರವಾಗುತ್ತೆ.] ||೫|| ಎಲೈ, ಮೇಘಗಳೇ! ಧನಮದದಿಂದ ಗರ್ವಿತರಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಉತ್ಸಾಹ ಪಡಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟಿರುವ ಈಗೋಪಾಲಕರ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಮದಜನ್ಯವಾದ ಗರ್ವ-ವಂ ಪರಿಹರಿಸಿಬಿಡಿ, ಗೋವುಗಳಂ ಹ್ರಯಿಸುವಂ
ತೆ ಮಾಡಿ ||೬|| ನಾನೂಕೂಡ ಐರಾವತವನ್ನೇರಿಕೊಂಡು ದೇವಗಣಪರಿವೃತನಾಗಿ ವ್ರಜವಂ ಸಂಹರಿಸಲೋ
ಸುಗನಿವೃಹಿಸೆಯೇ ಬರುತ್ತೇನೆ ||೭|| ಎಂಬವಾಗಿ ದೇವೇಂದ್ರನಿಂದ ಅಜ್ಞಾಪ್ತಗಳಾದ ಮೇಘಗಳು ಬಂಧನ
೩೫

ವೈರಮಾರುತ್ಯೈನುಗ್ನಾ ವಸ್ತುಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣಂ | ಸ್ಥೂಣಾಸ್ಥೂಲಾವರ್ತಧಾರಾ ಮುಂ
ಚತ್ವರ್ಥೈವ್ಯಭೇದೈಶ್ಚ | ಜಲಸ್ಪೃಶ್ಯವ್ಯವಸ್ಥಾಸಾರ್ವಾಧ್ಯಾತ್ಮತನೋನ್ನತಂ ||೧೦||
ಅತ್ಯಾಕಾಶಾತಿಪಾತೇನಕವೋಜಾತವೇಶನಾಃ | ಗೋಪಾಗೋಪ್ಯಶ್ಚಾತೀತಾರ್ಥಗೋವಿಂದಕರಣಂಯ
ಯಾಃ ||೧೧|| ಶಿರಸ್ಸುತಾಂಶ್ಚಕಾಯನಪ್ರಾಪ್ಯದ್ಯಾಸಾರಪೀಡಿತಾಃ | ವೇಷಮಾನಾಭಗವತ್ಸವಾದ
ಮೂಲಮುಪಾಯಯಾಃ ||೧೨|| ಕೃಪಣಕೃಪಣಮಹಾಭಾಗತ್ವನ್ನಾಥಂಗೋಕುಲಂಪ್ರಭೂ | ತಾ
ತುಮರ್ಹಸಿದೇವಾನ್ಮಾಕುಪಿತಾದಭಕ್ತವತ್ಸಲ ||೧೩|| ಶಿಲಾವರ್ಷಾತಿಪಾತೇನಹನ್ಯಮಾನಮಚಿತನು |

ಗಳೂಡನೆ, ವಿದ್ಯೋತಮಾನಾಃ-ವಿಕೇಷವಾಗಿಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವವೂ, ಸ್ತನಯಿತ್ಯುಚಿಃ-ಗಡುಗಗಳೂಡನೆ, ಸ್ತನಂತಃ-ಮೊಳು
ಗುತ್ತಿರುವವೂ ಆವಮೇಘಗಳು, ಶೀವೈರಿ-ವೇಗವುಳ್ಳ, ಮರುದ್ಗಚ್ಛಿಃ-ದೇವಸಂಘಗಳಿಂದ, (ಗಾಳಿಗಳಂಥುಗಳಿಂದ)ನುನ್ನಾತಿ-
ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾಗಿ(ತೆಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾಗಿ)ಜಲಶ್ಚರಾಃ-ನೀರಿನಮರಳುಗಳನ್ನು, (ಅರಿವರಲ್ಲಗಳನ್ನು)ವವ್ಯಮುಃ-ಸುರಿದವು||೧೦||
ಅಭ್ರೇಷು-ಮೇಘಗಳು, ಸ್ಥೂಣಾಸ್ಥೂಲಾಃ-ಕಂಭಗಳಂತೆತೋರಗಳಾಗಿರುವ, ವರ್ಷಧಾರಾಃ-ಮಳೆಯಿನೀರಿನ ಪರಂಪರೆಗಳ
ನ್ನು, ಅಭೀಕ್ಷಣಕಃ-ಎಲ್ಲಕಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಮುಂಚತ್ಸುಸತ್ಸು-ಬಿಡುತೆರಿರುವವಾಗುತ್ತಿರಲು, ಜಲಾಘ್ರಿಃ-ನೀರಿನಗುಂಪುಗಳಿಂದ,
ವಾಲ್ಯಮಾನಾ-ಮುಳುಗಿಸಿ ತೇಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಭಾಃ-ನೆಲವು, ಸತೋನ್ನತಂ-ಹೆಚ್ಚಿತಿಟ್ಟುಗಳು, ನಾವ್ಯಶ್ಚತ-ಕಾಣಿಸಲಿ
ಲ್ಲವು ||೧೦||ಅತ್ಯಾಸಾರಾತಿಪಾತೇನ-ಅತ್ಯಾಸಾರ-ಪ್ರಬಲವಾದಮಳೆಯು, ಅತಿಪಾತೇನ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸುರಿಯುವುದರಿಂದ, ಶೀತಾ
ರ್ತಾಃ-ತಣುವಿನಿಂದಪೀಡಿತರಾದುದರಿಂದಲೇ, ಜಾತವೇಷನಾಃ-ನಡಕಮಟ್ಟಿದವಾದ, ಪಕವಃ-ಗೋವುಗಳೂ, ಗೋಪಾಃ-ಗೊ
ಲ್ಲರೂ, ಗೋಪ್ಯಶ್ಚ-ಗೊಲ್ಲತೆಯರೂ,ಗೋವಿಂದಂ-ಗೋಪಾಲಕೃಪಣನನ್ನು, ಕರಣಂ-ರಕ್ಷಕನನ್ನಾಗಿ, ಯಯುಃ-ಸೇರಿದರು||೧೧||
ತಾಶ್ಚ-ಅಗೋವುಗಳೂಕೂಡ, ಶಿರಸ್ಸು-ತಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಯೇನ-ವೈಯಿಂದ, ಪ್ರಾಪ್ಯಾಧ್ಯ-ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಆಸಾರಪೀಡಿತಾಃ-
ತೋರವಾದಜಡಿಮಳೆಯಿಂದ ವೈಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾದುದರಿಂದಲೇ, ವೇಷಮಾನಸ್ಪತ್ಯಃ-ನಡುಗುತ್ತಿರುವವಾಗಿ, ಭಗವತಃ-ಕೃ
ಪಣನ, ಪಾದಮೂಲಂ-ಚರಣತಲವನ್ನು ಕೂರಿತು, ಉಪಾಯಯುಃ-ಪತ್ತಿರದಲ್ಲಬಂದವು||೧೧||ಕೃಪಣ ಕೃಪಣ-ಕೃಪಣೇಕೃಪಣೇ!
ಮಹಾಭಾಗ-ಹೆಚ್ಚುಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳವನೇ! ಭಕ್ತವತ್ಸಲ-ಸೇವಕರಲ್ಲಿದೆಯುಳ್ಳವನೇ! ಪ್ರಭೋ-ಸಮರ್ಥನೇ! ತ್ವನ್ನಾಥಂ-
ನೀನೇಬಡೆಯನಾಗಿವುಳ್ಳ, ಗೋಕುಲಂ-ಈಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿಯನ್ನು, ಸಃ-ಸಮ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಕುಸಿತಾತೆ-ನಿಟ್ಟುಗೊಂಡ, ದೇವಾತೆ-
ಪರ್ಜನ್ಯದೇವರದೆಯಿಂದ, ತಾತ್ರಂ-ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅರ್ಹಸಿ-ಯೋಗ್ಯನಾಗಿರುವಿ ||೧೨|| ಭಗವಾಃ-ಪದ್ಧತಿಶ್ಚೈಶ್ವರ್ಯ
ಸಂಪನ್ನನಾದ, ಹರಿಃ-ಶ್ರೀಕೃಪಣನು, ಶಿಲಾವರ್ಷಾತಿಪಾತೇನ-ಆನೆಗಲ್ಲಿನಮಳೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಬೀಳುವುದರಿಂದ, ಹನ್ಯಮಾನಂ-

ದಿಂ ಬಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ ನಂದವುಜಕ್ಕೆಬಂದು ವೈಷ್ಣವಧಾರೆಗಳಿಂದ ಪೀಡಿಸಿದವು |೪| ಮಿಂಚುಗಳಿಂದಹೊ
ಳೆಯುತ ನಿಡಲಿಗಳಿಂದ ಗರ್ಜನವೆಂಬೊಡತ ಪ್ರಚಂಡವಾಯುವಿನಿಂದ ತೆಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ, ಆಮೇಘಗಳು
ಸ್ಥೂಲಗಳಾದ ಅನೇಕಲ್ಲಗಳಂ ವರ್ಷಿಸಿದವು |೫| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಘಗಳು ಸ್ತಂಭಗಳಂತೆ ಸ್ಥೂಲಗಳಾ
ದ ವರ್ಷಧಾರೆಗಳು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಜಲಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ಭೂಮಿಯು ಹಳ್ಳಕಟ್ಟುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ
ಮವಾಗಿ ಜಲಮಯವಾಯಿತು ||೧೦|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾವರ್ಷಧಾರಾ ಪ್ರವಾಹಂಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತಗಳಾದ
ಗೋವುಗಳು ನಡುಗುತ ಕ್ರಮಪಟ್ಟವು ಗೋಪಾಲಕರು ಗೋಪಿಯರುಗಳು ಮುಂತಾದಸರ್ವರೂ ಮಹಾವ
ಪ್ಪಿಬಾಧೆಯು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರದೆ ಶ್ರೀಕೃಪಣನು ಕರಣಬೋಕ್ಕರು ||೧೧|| ಗೋವುಗಳು ಶಿರಸ್ಸುಗಳೆಂಬ
ಗಿಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕರೀರಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ವರ್ಷಧಾರೆಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತವಾಗಿ ನಡುಗುತ ಭಗವಂತನಪಾದ
ಮೂಲಕ್ಕೆ ಬಂದವು ||೧೨|| (ಅಗೋಪಗೋಪಿಯರು ಶ್ರೀಕೃಪಣನು ಮರೆಬೋಕ್ಕರು. ಅಥಂತೇನೇ) ಮಹಾ
ಭಾಜವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಪಣನೇ! ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಾಥನನ್ನಾಗಿ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಗೋಕುಲವಂ ರಕ್ಷಿಸು. ಭಕ್ತವ
ತ್ಸಲನಾದ ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಪಣನೇ! ಕೋಪವೊನಾದ ಇಂದ್ರನಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ ನಮ್ಮಂರಕ್ಷಿಸು ||೧೩||
ಎಂದು ಗೋಪಾಲಕರು ಕೃಪಣನುಕುಂತಿ ಮೊರೆಯಿಡಲಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಪಣನು ಪ್ರಚಂಡವಾಯುವಿನಿಂದ ಯು

ಶೀಲಯತಕಃ ಸ್ವಕೃತ್ಯಾಕುರಾಮಾಲಕಃ ||೧೯|| ಅಧಾಹವಗವಾಃಗೋಪಾಹುಬತಾತವ್ರಜೌಕ
ಸಃ | ಯಥೋಪಜೂಷಂವಿಶತಗಿರಿಗರ್ತಂಸಗೋಧನಃ ||೨೦|| ನತಾಸ್ರಹವಕಾಕೀಮುದ್ಧಸ್ತಾ
ದ್ವಿನಿಪಾತನಾತ್ | ವಾತವರ್ಷಭಯನಾಲಂತತ್ತ್ವಾಣಂವಿಹಿತಂಹಿವಃ ||೨೧|| ತಥಾನಿವಿವಿಶುರ್ಗರ್ತ
ಕೃಷ್ಣಾಶ್ವಾಸಿತಮಾನಸಾಃ | ಯಥಾವಕಾಶಂಸುಧನಾಸ್ಸಪ್ರಜಾಸೌಸ್ಥಪಜೀವಿನಃ ||೨೨|| ಹೃತ್ತಾ
ಡ್ವ್ಯಧಾಂಸುಖಾಪೇಕ್ಷಾಂಹಿತಾತ್ಮವರ್ಜವಾಸಿಭಿಃ | ವೀಕ್ಷ್ಯಮಾಣೋದಧಾರಾದ್ರಿಸಮಾಹಂನಾ
ಚಲತ್ಪದಾತ್ ||೨೩|| ಕೃಷ್ಣಯೋಗಾನುಭಾವಂತಂಸಿತಾವ್ಯಂದೂಕ್ತಿವಿಸ್ತುತಃ | ನಿಶ್ಚಿಂಜೋಭವ್ಯ

ಕೂಡೆಯನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, (ಸಂ-ಶಿಲೀಂಘ್ರ, ತೇ-ಪುಟ್ಟುಗೋಕು, ಕನಡ-ಅಣಬೆ) ಶೀಲಯಾ-ವಿಶಾಸದಿಂದ, ದಧಾರ-ಧರಿಸಿ
ದನು (ಹೊತ್ತನು) ||೧೯|| ಅಧ-ಅವೇಲೆ, ಭಗವಾಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಗೋಪಾಃ-ಗೋಲ್ಲರನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಹ-ಹೇಳಿದನು
ಹೇಅಂಬ-ಎಲಾಅಮ್ಮ! ಹೇತಾತ-ಎಲೈತಂದೆಯೇ! ಹೇವ್ರಜೌಕಸಃ-ಎಲೈಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳರಾ! ಸಗೋಧನಾಸ್ಸಂತಂ-
ಗೋವುಗಳಿಂದಲೂ ಧನಗಳಿಂದಲೂ ಸಹಿತರಾದವರಾಗಿ, ಯಥೋಪಜೂಷಂ-ಹೇಗಿಸುಖಪ್ರೇಹಾಗೆ, ಗಿರಿಗರ್ತಂ-ಬೆಟ್ಟದ
ಕುಳಿಯನ್ನು, ವಿಶತ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿ (ಹೋಗಿ) ||೨೦|| ಇಹ-ಈಕುಳಿಯಲ್ಲಿ, ಮುದ್ದಸ್ತಾದ್ವಿನಿಪಾತನಾತ್-ಮತೆ-ನನ್ನ, ಹಸ್ತ-ಕೈ
ಯಿಂದ, ಅದಿ-ಬೆಟ್ಟದ, ನಿಪಾತನಾತ್-ಜೀವಿಕೆಯಜೀವಿಯಿಂದ, ತ್ರಾಸಃ-ಭಯವು, ವಃ-ನಿಮ್ಮಿಂದ, ನಕಾರ್ಯಃ-ಮಾಡ
ಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವು, ವಾತವರ್ಷಭಯ-ನ-ಗಾಳಿಯಮಳೆಯಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ, ಅಲಂ-ಸಾಕು, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ತೇತ್ರಾಣಂ-ಅದ
ರವೆನೆಯಿಂಪರಕ್ಷಣವು, ವಿಹಿತಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದಲ್ಲವೇ ||೨೧|| ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಕೃಷ್ಣಾಶ್ವಾಸಿತಮಾನಸಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ
ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದವರಾಗಲೂ, ಸುಧನಾಃ-ಗೋಧನಸಹಿತರಾಗಿಯೂ, ಸಪ್ರಜಾಃ-ಮಕ್ಕಳಿಂದಸಹಿತ
ರಾಗಿಯೂ. ಸೋಪಜೀವಿನಃ-ತಮ್ಮನ್ನು ಆನುಸರಿಸಿ ಜೀವಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದಸಹಿತರಾಗಿಯೂ, ಯಥಾವಕಾಶಂ-ಬೇಕಾದ
ಮೃದ್ದಲವುಂಟಾಗೋಣವು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಗರ್ತೇ-ಬೆಟ್ಟದಕುಳಿಯಲ್ಲಿ, ನಿವಿಶತಃ-ಇಳಿದುಹೋಗಿದ್ದರು ||೨೨|| ಕೃಷ್ಣನು
ಹೃತ್ತಾಡ್ವ್ಯಧಾಂ-ಹಸಿವುನೀರಡಿಕೆಗಳಿಬಾಧೆಯನ್ನೂ, ಸುಖಾಪೇಕ್ಷಾಂ-ಸೌಖ್ಯದಬಯಕೆಯನ್ನೂ, ಹಿತಾತ್ವ-ಬೆಟ್ಟ, ಕೈವ್ರ
ವಾಸಿಭಿಃ-ಆಗೋಕುಲದಲ್ಲೊರತಕ್ಕ ಗೋಲ್ಲರಿಂದ, ವೀಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾಸ್ಸ-ಇೋಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಅದ್ರಿಂ-ಗೋ(ವರ್ಷ)ನಾಚಲ
ವನ್ನು, ದಧಾನ-ಹೊತ್ತನು ಸಮಾಹಂ-೨ದಿನಗಳು, ಪದಾತ್-ನಿಂತಹಜ್ಜಿಯಜೀವಿಯಿಂದ, ನಾಚಲತೆ-ಕದಲಿಲ್ಲವು ||೨೩||

ತ್ರಿಂಶಂತೆ ಶೀಲಯಿಂದಲೇ ಎತ್ತಿದನು ||೧೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭಗ
ವತನು ಗೋವರಂಕಾರಿತು ನುಡಿದನುಎಲಾತಾಯಿಯೇ! ಎಲೈ
ತಂದೆಯೇ! ಎಲೈಗೋವಾಲಕರಾ! ನಿಮ್ಮಪುತ್ರಗಳುಕರೆದುಕೊಂಡು
ಹೋಗಿ ಸುಖವಾಗಿಈಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತದ ಹಳ್ಳವಂ ಪ್ರ
ವೇಶಂಗೆಯ್ದು ಅಲ್ಲಿಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿರಿ||೨೦||ನನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಕಳಕೊಂ
ಪು ಈಪರ್ವತವು ಮೇಲೆಬೀಳುವುದು ಎಂಬಭಯವು ನಿಮಗೆಬೇ
ಡು ಮಹಾವಾತಭಯವೂ ವರ್ಷಭಯವೂನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನಾ
ನುನಿಮಗೆ ಹ್ವೇಮವಂ ಮಾಡಿರುವೆನು||೨೧||ಎಂಬಭಗವಂತನವಾಕ್ಯ
ವಂಕೇಳಿ ಗೋವರುಗಳು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ
ದ್ರವ್ಯಸಹಿತರಾಗಿ ಪುತ್ರಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಹಿತರಾಗಿ ಸಹಿಸಾರ
ರಾಗಿ ಆಶ್ರಿತವೇಳಿಸಿದರು||೨೨||ಪ್ರಜವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರು ತುತ್ತಿ
ನಭಯವಂ ಬಾಯಾರಿಕೆ ವುಪದ್ರವಮಸಹ ಮರೆತು, ಸುಖಾಪೇಕ್ಷೆ
ಯಂಜಿಟ್ಟು,ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಏಳುದಿನಪ

ರ್ಯಂತವೂಹೆಜ್ಜೆಯ ನಾಚತೆಗೆಯದ ಮಿತುಕೊಂಡು ಪರ್ವತವಂಧರಿಸಿಇದ್ದನು||೨೩||ಆಪೇಕ್ಷೆಂದ್ರನು ಶ್ರೀ

ಸುಕಲ್ಪಃ ಸ್ವಯಮೇಘಾನವಾರಯತ ||೧೪|| ಖಂವ್ಯಭ್ರಮುಮಿತಾದಿತ್ಯಂವಾತವರ್ಷಂ ಚದಾರುಣಂ |
ನಿಕಾಮ್ಯೋರತಂಗೋಪಾಣೋವರ್ಧನಧರೋಬ್ರವೀತಿ ||೧೫|| ನಿರ್ಯಾತತ್ಸೌಜತಾಸಂಗೋಪಾಸ್ಸ
ಸ್ತ್ರೀಧನಾರ್ಭಕಾಃ | ಉಪಾರತಂವಾತವರ್ಷಂವ್ಯವಸ್ತ್ರಾಯಾಶ್ಚನಿವ್ನಗಾಃ ||೧೬|| ತತಸ್ತೌ
ರೈಯುಗೋಪಾಸ್ಸ ಸ್ವಮಾದಾಯಗೋಫನಂ | ಶಕಟೋಢೋಪಕರಣಂ ಸ್ತ್ರೀಬಾಲಸ್ಥವಿರಾಶ್ಯ
ನೈಃ ||೧೭|| ಭಗವಾನಪಿತುಶೈಲಂಸ್ವಸ್ಥಾನೇಪೂರ್ವತ್ಪ್ರಭುಃ | ಪಶ್ಯತಾಂಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸಾಂ
ಪಯಾಮಾಸಲೀಲಯಾ ||೧೮|| ತುಪೆ ಮಮೇಗಾನ್ವಿಭೃತಾವನೌಕಸೋಯಧಾಸಮೀಯಾಃ ಪರಿರಂಭ

ಇಂದ್ರ-ದೇವಗಾಜನು, ತಂ-ಆ, ಕೃಷ್ಣಯೋಗಾನುಭಾವಂ-ಕೃಷ್ಣನ ಸ್ವಭಾವಿಕಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ನಿಕಾಮ್ಯೋರತಃ, ಅತಿ
ವಿಸ್ತೃತಃ-ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ನಿಂತಂಭಃ-ಗರ್ವವಿಲ್ಲದವನಾಗಿಯೂ, ಭ್ರಷ್ಟಸುಕಲ್ಪಃ-ಭಗವಾದವನು
ಯುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಸ್ವಯಂ-ತಾನಾಗಿಯೇ, ಮೇಘಾಃ-ಸಂವತ್ಸರಗಳೆಂಬಮೋಡಗಳನ್ನು, ಆವಾರಯತೇ-ಮಳಿಸುಲಿಯದಂತೆ
ತಡೆದನು ||೧೪|| ಗೋವರ್ಧನಧರಃ-ಗೋವರ್ಧನವಸ್ತುವನ್ನು ಧರಿಸಿದಕೃಷ್ಣನು, ಖಂ-ಆಕಾಶವನ್ನು, ವ್ಯಭ್ರಂ-ಮೋಡವನ್ನಿಡಿದ
ನಾಗಿಯೂ, ಉದಿತಾದಿತ್ಯಂ-ಮೂಡಿದಸೂರ್ಯನುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ದಾರುಣಂ-ಕ್ರೂರವಾದ, ವಾತವರ್ಷಂ-ಗಾಳಿಯಮ
ಳಿಯನ್ನೂ, ಉಪರತಂ ಬಿಟ್ಟುಹೋದ್ದ ನಾಗಿಯೂ, ನಿಕಾಮ್ಯ-ಕಂಡು, ಗೋಪಾಃ-ಗೋಲರನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಬ್ರವೀತಿ-ನು
ದಿದನು ||೧೫|| ಹೇಗೋಪಾಃ-ಎಲೈಗೋಲರೇ! ವಾತವರ್ಷಂ-ಗಾಳಿಯೂ ಮಳಿಯೂ, ಉಪರತಂ-ಕಾಂತವಾದದ್ದಾಗಿದೆ, ನಿವ್ನ
ಗಾಶ್ಚ-ಜಲವ್ರವಾಹಗಳೂಕೂಡ, ವೈವಸ್ತ್ರಾಯಾಃ-ನೀರುಕಡಮೆಯಾದವುಗಳಹಾಗಾಗಿವೆ, ತಾಸಂ-ಭಯವನ್ನು, ತ್ಯಜತೇ
ತೋರಯಿರಿ. ಸಸ್ತ್ರೀಧನಾರ್ಭಕಾಃ-ಹೆಂಗಳಿಂದಲೂ ಗೋಧನಗಳಿಂದಲೂ ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೂ ಸಹಿತರಾದವರಾಗಿ, ನಿರ್ಯಾತ-
ಹೊರಕ್ಕೆಹೊರಟುಬನ್ನಿರಿ ||೧೬|| ತತಃ-ಕೃಷ್ಣನ ಹಾಗೆಕೇಳಿದಮೇಲೆ, ತೇಗೋಪಾಃ-ಆಗೋಲರು, ಸ್ವಂಸ್ವಂ-ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ-ಗೋ
ಧನಂ-ಗೋವುಗಳೆಂಬದವನ್ನೂ, ಶಕಟೋಢೋಪಕರಣಂ-ಬಂಡಿಗಳಮೇಲೆಹೊರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನೂ, ಆವಾಯ-
ತೆಗೆಮಕೊಂಡು, ಸ್ತ್ರೀಬಾಲಸ್ಥವಿರಾಃ-ಹೆಂಗಲೂ ಪುರುಷರೂ ಮುದುಕರೂ, ಶನೈಃ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ನಿರ್ಯಯಃ-ಹೊರಹೋದ
ಬಂದ ||೧೭|| ಪ್ರಭುಃ-ಸಮರ್ಥನಾದ, ಭಗವಾನಪಿ-ಕೃಷ್ಣನೂಕೂಡ, ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳೂ, ಪಶ್ಯತಾಂ
ಸತಾಂ-ನೋಡುತ್ತಿರುವರಾಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ತಂಶೈಲಂ-ಆಪರಸ್ಥಿತವನ್ನು, ಸ್ವಸ್ಥಾನೇ-ಅದರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ, ಪೂರ್ವತೇ-ಮುನ್ನಿನಂ
ತೆ, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ಸಾಂಪಯಾಮಾಸ-ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದನು ||೧೮|| ಪ್ರೇಮವೇಗಾತ್-ಸ್ನೇಹಾತೀತಿಯಿಂದ, ನಿಭೃತಾಃ-

ಕೃಷ್ಣನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ-ತೀತಿಯವೆನ್ನೋಡಿ ಅಶ್ವತ್ಥರ್ಯಯುಕ್ತನಾಗಿ ವ್ಯರ್ಥಸುಕಲ್ಪನಾಗಿ ಸ್ತಂಭಿತನಾಗಿ
ಮೇಘಗಳು ವರ್ಷಿಸಬೇಡವೆಂದು ನಿವಾರಣೆಗೆಯ್ದನು ||೧೪|| ಮೇಘರಹಿತವಾಗಿ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ
ನಿರ್ವಾಲವಾಗಿರುವ ಆಕಾಶವೆನ್ನೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಹಾವಾತಯುಕ್ತವಾದ ವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀಡ
ತರಾಗಿ ಅಮೇಲೆ ಸ್ವಸ್ಥಾಪಿತರಾದ ಗೋಪರುಕುರಿತು ನುಡಿದನು ||೧೫|| (ಅದಂತೆನೆ-) ಎಲೈ ಗೋಪಾಲರು
ಗಳಿರಾ! ಇನ್ನು ನಿರ್ಭಯರಾಗಿ ಹೊರಟುಬನ್ನಿ, ಸಪರಿವಾರರಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಸಹಿತರಾಗಿ ಬಾಲಕರಂಕರೆದುಕೊಂ
ಡು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಯಥಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಡಿ, ಮಹಾವಾತವು ಮಹಾವರ್ಷವು ಕಾಂತವಾಯಿತು ||೧೬|| ಹ
ಳ್ಳಗಳು ಕೊಳ್ಳಗಳು ನದಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪೋದಕುಗಳಾದವು. ಎಂಬಕೃಷ್ಣನ ವಾಕ್ಯಮಂತ್ರಳಿ ಗೋಪಾಲಕರು
ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಪದಾರ್ಥಗಳಂ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗೋವುಗಳಂ ಭಂಡಿಗಳಂ ಸಹ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಸ್ತ್ರೀಬಾ
ಲವೃದ್ಧರೊಡನೆ ಸಮೇತರಾಗಿ ಹೊರಟುಬಂದರು ||೧೭|| ಭಗವಂತನು ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಂ ನೋಡುತ್ತಿರಲಾ
ಗಿ, ಆಪರ್ವತವು ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಲೀಲೆಯಿಂದಲೆ ಇರಿಸಿಬಿಟ್ಟನು ||೧೮|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ
ವ್ರಜವಾಸಿಗಳಾದಜನರು ಪ್ರೇಮಪೂರ್ಣರಾಗಿ ಅಲಿಂಗನಾದಿಗಳಿಂದ ಅಭಗಮತನಂ ಯಥಾಪೋಗ್ಯವಾಗಿ

ಣಾದಿಭಿಃ | ಗೋಪ್ಯಕೃತ್ಯಸನ್ನೇಹಮಪೂಜಯಾಮಾದಾದಧ್ಯಕ್ಷತಾದ್ಭಿರ್ಮಯುಜಸ್ಯದಾಶಿದಃ ||೮೯||
ಯಶೋದಾರೋಹಿಣೀನಂದೋರಾಮಕೃತ್ಯಬಲಿನಾಂವರಃ | ಕೃಷ್ಣಮಾಲಿಂಗ್ಯಯುಯುಜಾರಾಶಿವಸ್ನೇಹಕಾತರಾಃ ||೯೦|| ದಿವಿವಿವಗಣಾಸ್ಸಾಧ್ಯಾಸ್ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಚಾರಣಾಃ | ತುಷ್ಟವುರ್ಮುಮುಚು
ಸ್ತುಷ್ಪಾಪುಷ್ಪವರ್ಷಾಣಿಪಾರ್ಥಿವ ||೯೧|| ಕಂಬದುಂದುಭಯೋನೇದುರ್ದಿವಿದವಪ್ರಚೋದಿತಾಃ |
ಜಗುರ್ಗಂಧರ್ವಪತಯಸ್ತುಂಬುರುಪ್ರಮುಖಾನ್ಮತ ||೯೨|| ತತೋನುರಕ್ತೈಃಪಶುಪೈಃಪರಿಶಿ
ತೋರಾರ್ಜಸ್ಯಗೋಪಂಸಬಲೋವಿಕದ್ಧರಿಃ | ತಥಾವಿಧಾನ್ಯಸ್ಯಕೃತಾನಿಗೋಪಿಕಾಗಾಯಂತ್ಯಕು
ಯುರ್ಮುಂದಿತಾಹುದಿಸ್ಸೃಕಃ ||೯೩|| ಇತಿವಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಪಂಚವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ತುಂಬಿವರಾದ, ವನಾಕಸಿ-ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಗೊಲ್ಲರು, ಪರಿರಂಭಣಾದಿಭಿಃ-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣವೇಮೊದಲಾದಉಪಚಾರಗಳಿಂದ
ಯಥಾ-ಹೇಗೆಉಚಿತವೋಹಾಗೆ, ತಂ-ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನುಕುರಿತು, ಸಮಾಯುಃ-ಸೇರಿದರು ಗೋಪ್ಯಕೃತ್ಯ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರೊಳೊ
ಡ, ನನ್ನೇಹಂ-ಪ್ರೇಮದೊಡನೆ, ಅಪೂಜಯೇ-ಪೂಜಿಸಿದರು ವೃದ್ಧರೆಲ್ಲರೂ-ದಧ್ಯಕ್ಷತಾದ್ಭಿಃ-ಮೊಸರು ಅಕ್ಷತೆ ನೀರುಮುಂ
ತಾದರಕ್ಷಾದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದೊಡನೆ, ನದಾಶಿವಃ-ಸಮೀಚೀನವಾದಹರಕೆಗಳನ್ನು, ಯುಯುಜಃ-ಕೂಡಿ
ಸಿದರು ||೮೯|| ಯಶೋದಾ-ಗೋಪಿದೇವಿಯು, ರೋಹಿಣೀ-ವಸುದೇವಪತ್ನಿಯೂ, ನಂದಃ-ನಂದಗೋಪನೂ, ಬಲಿನಾಂ-ಬಲ
ವುಷ್ಪವರಲ್ಲಿ, ವರಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ. ರಾಮಕೃತ್ಯ-ಬಲಭದ್ರನೂಕೂಡ, ಸ್ನೇಹಕಾತರಾನ್ಯಂತಃ-ಪ್ರೇಮದಿಂದಭಯಚಂಚಲರಾಗಿ,
ಕೃಷ್ಣಂ-ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು, ಅಲಿಂಗ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅಶಿವಃ-ಹರಕೆಗಳನ್ನು, ಯುಯುಜಃ-ಕೂಡಿಸಿದರು ||೯೦|| ಹೇಪಾರ್ಥಿವ-
ಎಲೈಪರೀಕ್ಷಿದಾರ್ಯನೇ! ದಿವಿ-ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ದೇವಗಣಾಃ-ದೇವತೆಗಳಗುಂಪುಗಳು, ಸಾಧ್ಯಾಃ-ಸಾಧ್ಯರೆಂಬವರು, ಸಿದ್ಧಗಂ
ಧರ್ವ ಚಾರಣರೆಂಬವರೂ, ತುಷ್ಟಾನ್ಯಂತಃ-ತೃಪ್ತರಾಗಿ, ತುಷ್ಟವುಃ-ಸ್ತುತಿಯುರು. ಪುಷ್ಪವರ್ಷಾಣಿ-ಪೂಮಳಗಳನ್ನು,
ಮುಮುಚುಃ-ನುರಿದರು ||೯೧|| ಹೇನ್ಯವ-ಎಲೈರಾಯನೇ! ದಿವಿ-ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ದೇವಪ್ರಚೋದಿತಾಃ-ದೇವತೆಗಳಿಂದಪ್ರಯೋ
ಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾದ, ಕಂಬದುಂದುಭಯಃ-ಜಯಕಂಬಗಳೂ ಭೇರಿವಾದ್ಯಗಳೂ, ನೇದುಃ-ಮೊಳಗಿದವು, ತುಂಬುರುಪ್ರಮುಖಾಃ-
ತುಂಬುರುಮುಂತಾದ, ಗಂಧರ್ವಪತಯಃ-ಗಾಯಕದೇವನಾಯಕರು, ಜಗುಃ-ಹಾಡಿದರು ||೯೨|| ಹೇರಾರ್ಜ-ಎಲೈರಾಯನೇ
ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಸಬಲಃ-ಬಲರಾಮನೊಡನಿನಿತನಾದ, ಹರಿಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಅನುರಕ್ತೈಃ-ತನ್ನೊಳಗಕ್ಕರೆಯುಳ್ಳ, ಪಶು
ಪೈಃ-ಗೋಪಾಲಕರಿಂದ, ಪರಿಶಿತ್ರಸ್ತು-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಸ್ವಗೋಪಂ-ತನ್ನಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿಯನ್ನು, ಅವಿಕತೇ-ಹೊಕ್ಕು
ನು. ಗೋಪಿಕಾಃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಮುದಿತಾಸ್ತತ್ಯಃ-ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ, ಹೃದಿಸ್ಸೃಕಃ-ತಮ್ಮಮನವಂಮುಟ್ಟುತಲಿರುವ, (ಪ್ರಿ
ಯನಾದ) ಅನ್ಯ-ಈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ, ತಥಾವಿಧಾನಿ-ಅಂಥಾ-ಬಗೆಯುಳ್ಳವಾದ, ಕೃತಾನಿ-ಲೀಲಾಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು, ಗಾಯಂತ್ಯಸ್ಸ
ತ್ಯಃ-ಹಾಡುತಲಿರುವರಾಗಿ, ಈಯುಃ-ತೆರಳಿದರು (ಸೇರಿದರು.) ||೯೩||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಪ್ರತಿಪದಟೀಕಾಯಾಂಪಂಚವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಸ್ತುತಿಸಿದರು ಗೋಪೀಜನರು ಸ್ನೇಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದಧ್ಯಕ್ಷತೋದಕಗಳಿಂದ ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಪೂಜಿಸಿ ಆ
ಶೀರ್ವಾದವಂ ಮಾಡಿದರು ||೮೯|| ಯಶೋದಾದೇವಿಯೂ ರೋಹಿಣೀದೇವಿಯೂ ನಂದನೂ ಬಲರಾಮನೂ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಲಿಂಗನಂಗೈದು ಸ್ನೇಹಪರವಶರಾಗಿ ಅಶೀರ್ವಾದಂಗಳಂ ಮಾಡಿದರು ||೯೦|| ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ದೇ
ವಸಮೂಹಂಗಳು ಸಾಧ್ಯರು ಸಿದ್ಧರು ಗಂಧರ್ವರು ಚಾರಣರು ಸ್ತುತಿಯಂ ಮಾಡಿ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಮಂ ಸು
ರಿಸಿದರು ||೯೧|| ದೇವಪ್ರೀತಿವಾದ ಕಂಬಗಳು ಭೇರಿಗಳು ಧ್ವನಿಗಯ್ದವು. ತುಂಬುರುಮೊದಲಾದ ಗಂಧ
ರ್ವಪತೆಗಳು ಗಾನಂಗೈದರು. ||೯೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗಯುಕ್ತರಾದ ಗೋಪಾಲಕರಿಂದ ಪರಿವೃತ
ನಾಗಿ ಬಲರಾಮಸಮೇತನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವ್ರಜವು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಅಪ್ರ
ಕಾರವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಿತ್ರವಂ ಗಾನಂಗೈಯ್ಯತ ಪ್ರೇಮಯುಕ್ತರಾಗಿ ಪ್ರಜಕ್ಕೆ ಬಂದರು ||೯೩|| †

ಅಥಪದ್ವಿಂಶಾಧ್ಯಾಯಾರಂಭಃ

ಶ್ರೀಕುಕುಃ | ಏವಂವಿಧಾನಿಕರ್ಮಾಣಿಗೋಪಾಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯವೀಕ್ಷ್ಯತೇ | ಅತದ್ವೀರೈವಿದೇವೈರಾಚು
ನಮದಮಭ್ಯೈತ್ಯವಿಸ್ತಿತಾಃ |೧| ಬಾಲಕಸ್ಯಯಥೈತಾನಿಕರ್ಮಾಣ್ಯತ್ಯದು ಖತಾನಿವೈ | ಕಥಮ
ಹತ್ಯಸೌಜನ್ಯಗ್ರಾಮ್ಯದ್ವಾತ್ಮಜುಗುಪ್ಸಿತಂ |೨| ಯಸ್ಸಪ್ತಹಾಯನೋಬಾಲಕರಣೈಕನಲೀ

೨೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರತಿಪದಬೀಕೆ.

[ಕುಕುವಾಕ್ಯವು] ತೇಗೋಪಾಃ-ಆಗೊಲ್ಲರು, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಶ್ರೀಕುಕು, ಏವಂವಿಧಾನಿ-ಇಂಥಾಬಗೆಯುಳ್ಳ, ಕರ್ಮಾಣಿಂ-
ಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಅತದ್ವೀರ್ಯವಿವೇಚಿಕೃಷ್ಣನಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಿಸ್ತಿತಾ
ಸ್ವಂತಃ-ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡವರಾಗಿ, ನಂದಂ-ನಂದಗೋಪನನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಭ್ಯೈತ್ಯ-ಬಂಪು, ವೋಚುಃ-ಹೇಳಿದರು ||೧||
[ಗೋಪಾಲಕರವಾಕ್ಯವು] ಬಾಲಕಸ್ಯ-ಹುಡುಗನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಏತಾನಿಕರ್ಮಾಣಿ-ಈಗೋವರ್ಧನೋದ್ಧರಣಾದಿಕರ್ಮಗಳ
ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಅತ್ಯಮೃತಾನಿ-ಬಹಳಆಶ್ಚರ್ಯಕರಗಳೆಂದು, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾಗಿವೆಯೋ; ಅಸೌ-ಅಂತಾಈಕೃಷ್ಣನು, ಗ್ರಾ
ಮ್ಯದ್ವಾತ್ಮಜ-ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಜನರಲ್ಲಿ, (ಗೊಲ್ಲರಲ್ಲಿ) ಆತ್ಮಜುಗುಪ್ಸಿತಂ-ತನಗೆಅಯೋಗ್ಯವಾದ, ಜನ್ಮ-ಜನನವನ್ನು, ಕಥಮಹತಿ-ಹೇಗೆ
ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗುವನು? ||೨||ಯೋಬಾಲಕಿ-ಯಾವಹುಡುಗನು, ಸಪ್ತಹಾಯನಃ-ಏಳುವರ್ಷಗಳಿಗಿರುವವನೋ, ಸಃ-

ಇಂತು ಕುಕುಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾ
ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಕೌನಿಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರಕೂರವರ
ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ
ಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು” ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ
ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ತುಂಧಮೇಳು ೨೫ನೆಯ
ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.
ಮಂಗಳಮಸ್ತು

೨೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

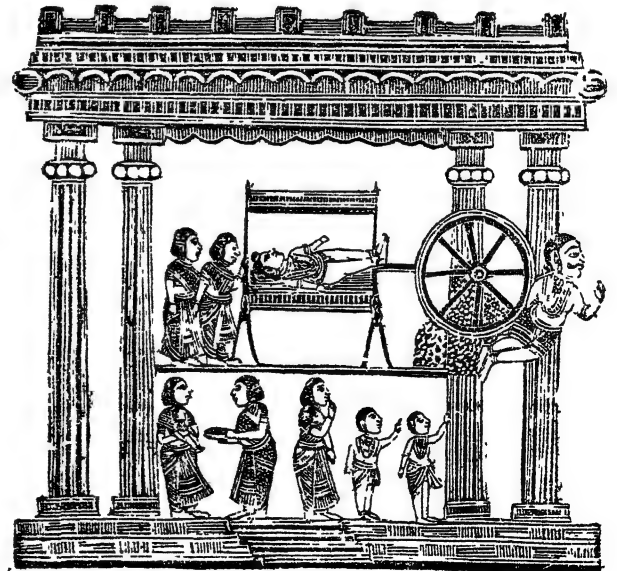
ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಪದ್ವಿಂಶವಿಸ್ತಿತಾಃ ಗೋಪಾಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾದ್ಭುತಕರ್ಮಭಿಃ | ನಂದೋಗರ್ಗೋ
ಕ್ತಿಮಾಕಂಸ್ಯತದೈಶ್ವರ್ಯಮವರ್ಣಯತ್ |%| ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಶ್ವ
ರ್ಯಕರಂಗಳಾದ ಸಾಹಸವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯಪರವಳರಾಗಿರುವ ಗೋಪಾಲಕರಂ ಕುರಿತು, ನಂ
ದಗೋಪನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಗರ್ಗಾಜಾರ್ಯರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವೆಂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವೆಂ ವರ್ಣಿಸಿದನೆಂಬ ಅರ್ಥವೆಂ ಕುಕುಜಾರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸು
ವನು. ಅದಂತನು;—

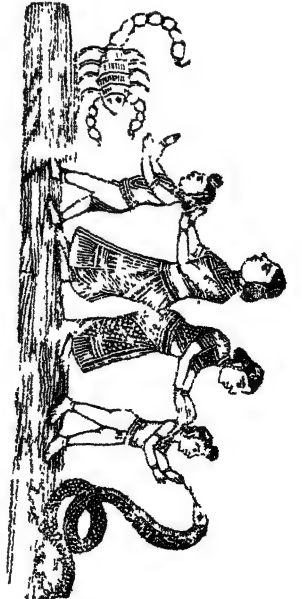
ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಕರು ಈಪ್ರಕಾರಂಗಳಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಾಹಸ ವ್ಯಾಪಾ
ರಂಗಳಂ ನೋಡಿ ಅಭಗವಂತನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನರಿಯದವರಾದ್ದರಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುವರಾಗಿ ನಂದನ ಸುವಾ
ಸಕ್ಕೆಬಂದು ನಂದನಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದರದೆಂತೆನೆ |೧| ಎಲೈ ನಂದಗೋಪನೇ! ಬಾಲಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಚ
ರಿತ್ರಂಗಳು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರಗಳಾಗಿವೆ. ಈಕೃಷ್ಣನು ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳಾದ ಗೋಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಅಯೋಗ್ಯ
ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಉತ್ಪತ್ತಿಯ ನೆಯ್ದಿದನು |೨| ಈಕೃಷ್ಣನು ಏಳುವರುಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏಕಹಸ್ತದಿಂ

ಲಯಾ | ಕಥಂಬಿಭ್ರದ್ಗಿರಿವರಂಭುಷ್ಕರಂಗಳಜರಾಡಿವ |೩| ತೋಕೇನಾಮಿಲಿತಾಕ್ಷೇವೂತನಯಾ
ಮಹಾಜನಃ | ಪೀತಃಸ್ತನಸ್ಸಹಪ್ರಾಶ್ಯಕಾಲಿನವಯಸ್ತನೋ |೪| ಹಿನ್ಯತೋಧಃಕಯಾನಸ್ಯ
ಮಾಸ್ಯಸ್ಯಚರಣಾವುದಕ್ | ಅನೋಽಪತ್ವಿವರೈಸ್ತಂರುದತಃಪ್ರದಾಹತಂ |೫| ಏಕಹಾಯನ

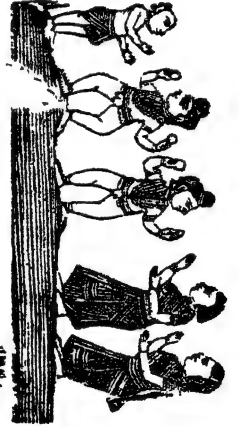
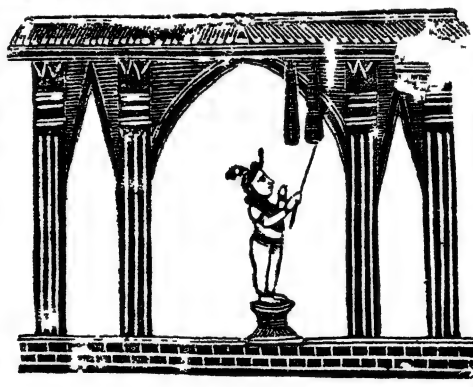
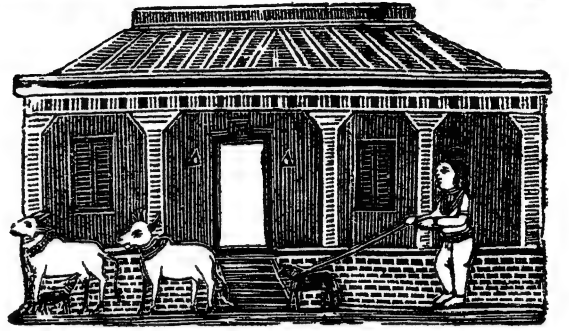
ಅವನು, ಬಿಕ್ಕೇನಕರೇಣ-ಒಂದುಕೈಯಿಂದ, ಲೀಲಯಾ-ಶೃಂಗಾರ-ಕೇಡ್ವೆಯಿಂದ, ಗಿರಿವರಂ-ವರೈತಶ್ರೇಷ್ಠವಾದಗೋವರ್ಧನ
ವನ್ನು, ಗಜರಾಟ್-ಅರಸಾನೆಯು, ಪುಷ್ಕರಮಿವ-ಕವುಲವನ್ನುಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಕಥಂಬಿಭ್ರ-ಹೇಗಧರಿಸಿದನು; ||೩|| ಆಮಿಲಿ
ತಾಕ್ಷೇಣ-ಕೊಂಚಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಕಂಗಳುಳ್ಳ, ತೋಕೇನ-ಮಗುವಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಮಹಾಜನಃ-ಮಹಾಬಲವುಳ್ಳ, ಫೂತ
ನಾಯಾಃ-ಫೂತನೆಯೆಂಬರಕ್ತನಿಯು, ಸ್ತನಃ-ಮೊಲೆಯು, ಪ್ರಾಣೈಸ್ಸ-ಕ-ಜೀವನವಾಯು-ಗಳೊಂದಿಗೆ, ತನೋ-ಶರೀರದ, ವಯಃ-
ಪ್ರಾಯವು, ಕಾಲೇನೇವ-ಸಮಯದಿಂದಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಕಥಂಹೇಗೆ, ಪೀತಃ-ಕುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವ್ವಾಯಿತು ||೪|| ಅಧಃ-ಬಂಡಿಯ
ಕಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕಯಾನಸ್ಯ-ಮಲಗಿರ ವನಾದ, ಮಾಸ್ಯಸ್ಯ-ಮೂರುತಿಗಳವನಾದ, ರುದತಃ-ಅಳುತಿರುವನಾದ, ಚರಣಾ-ಕಾ
ಲುಗಳನ್ನು, ಉದಕ್-ಮೇಲಕ್ಕೆ, ಹಿನ್ಯತಃ-ಹಾನಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕೃಷ್ಣನ-ಪ್ರವದಾಹತಂ-ತುಡುಗಾಲಿನಿಂದ ಒಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಅನಃ-
ಬಂಡಿಯ, ವಿವರೈಸ್ತಂ-ವೈತ್ಯಸ್ತವಾಗಿ, ಕಥಂ-ಹೇಗೆ, ಅಪತಲ-ಬಿತ್ತು ||೫|| ಯಃ-ಯಾವಕ್ಕೃಷ್ಣನು, ಏಕಹಾಯನಃ-ಒಂದು

ದಲೇ ಮದಗಜವು ತಾವರೆಯ ಹೂವನಂತೆ ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತವು ಎತ್ತಿಧರಿಸಿದನು |೩| ಈಕೃಷ್ಣನು
ಮಗುವಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಕಂಠತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮಹಾಬಲಮುಳ್ಳ ಫೂತನೆಯೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನೀಯ
ಳ ಪ್ರಾಣಗಳೊಡನೆ ಸ್ತನ್ಯವಂ ಪಾನಂಗೆಯ್ದನು |೪| ಈಕೃಷ್ಣನು ಮೂರುತಿಗಳ ಶಿಶುವಾಗಿರುವಾಗಲೇ
ಅಂಗತಂಗಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತ ಕಾಲುಗಳಿಂದಒಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಕಟವಂವೈತ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಕೆಡಹಿದನು|೫|

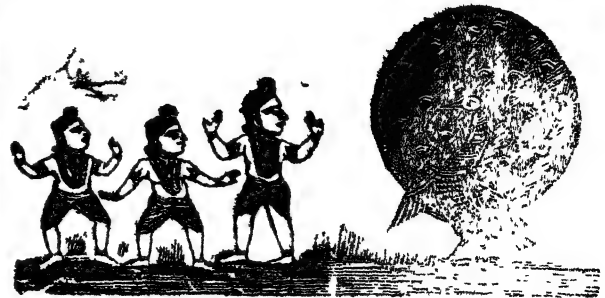
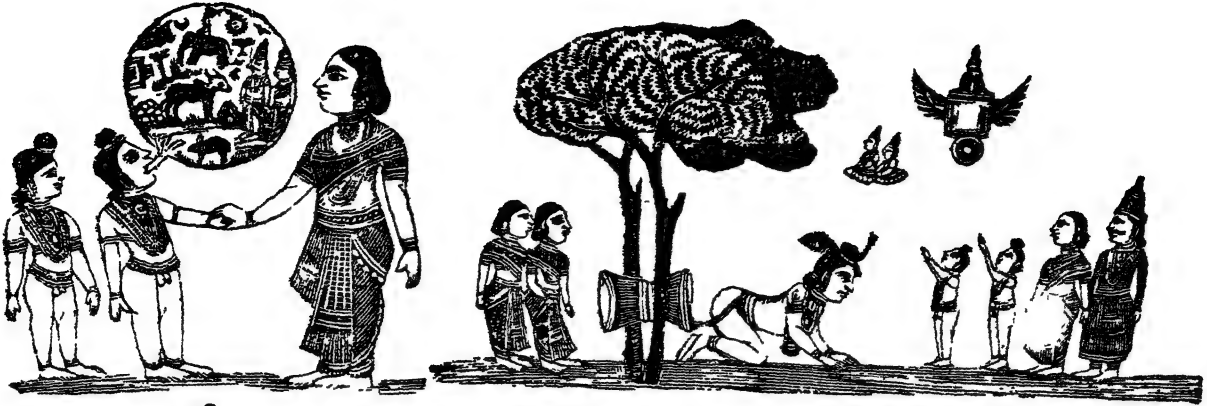

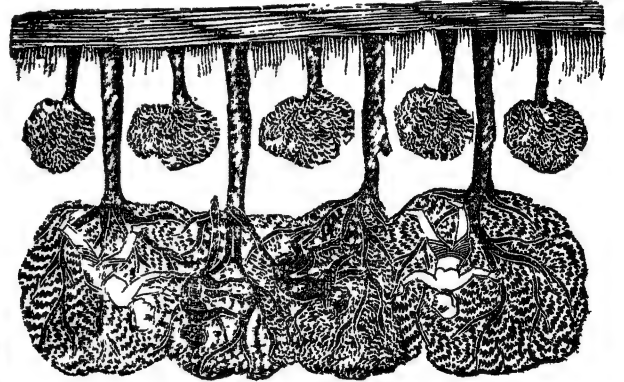

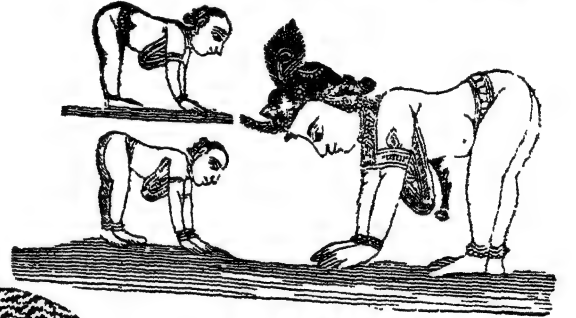
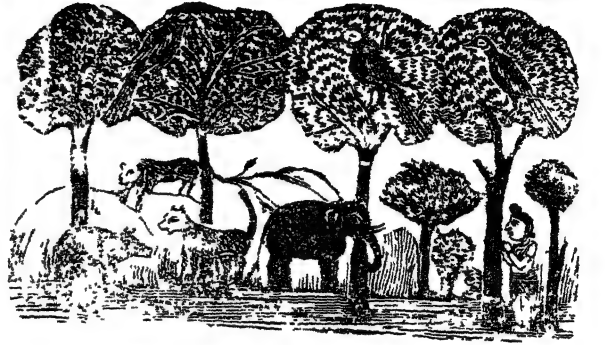

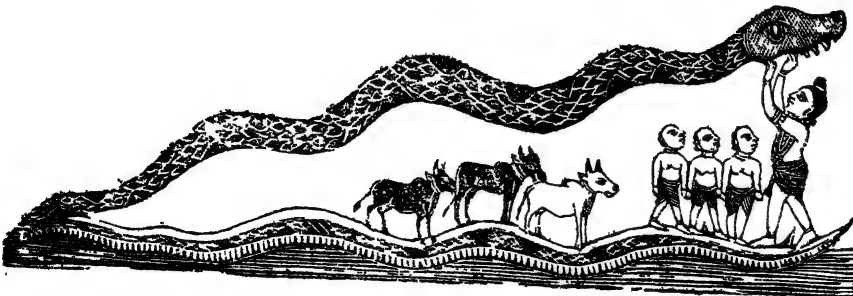

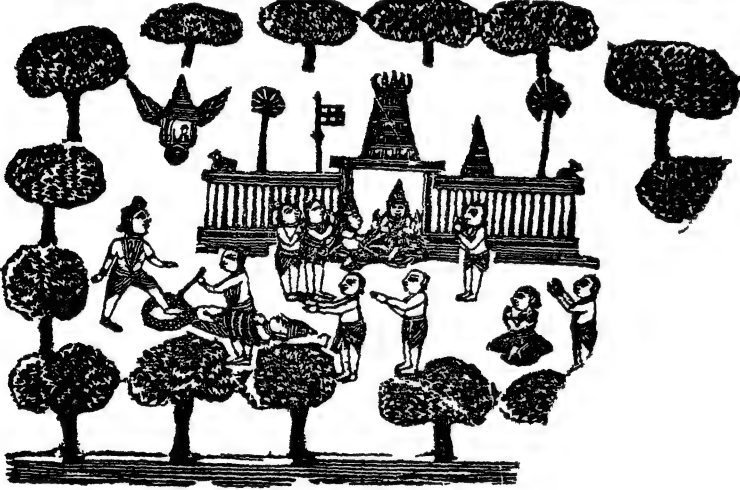
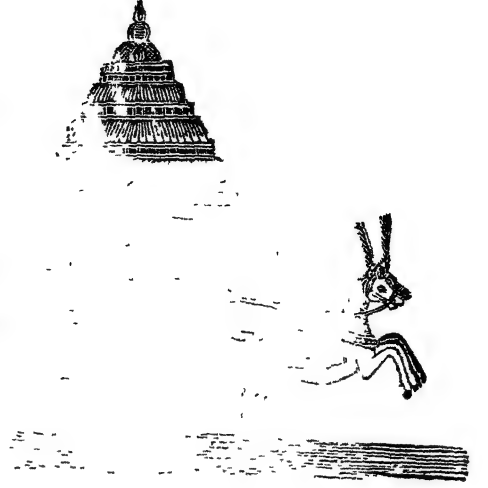
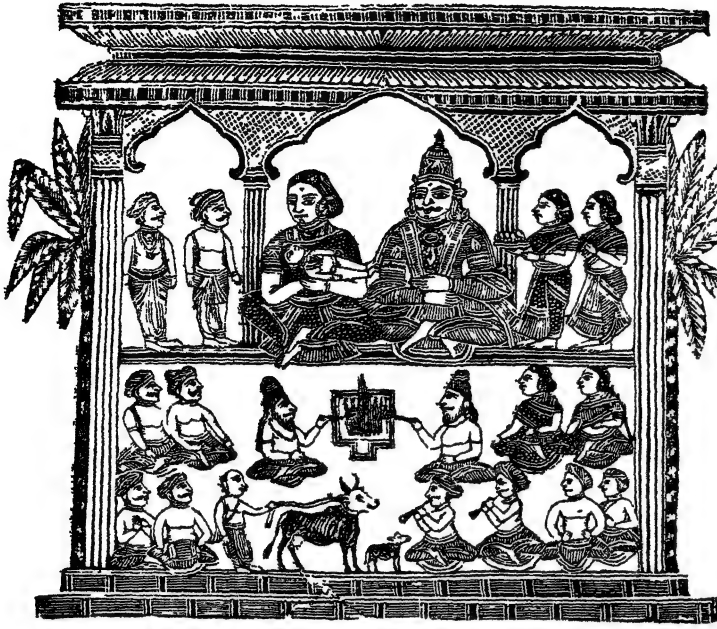

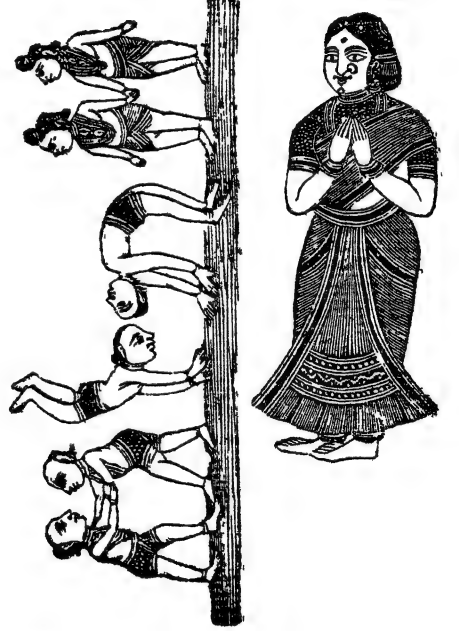
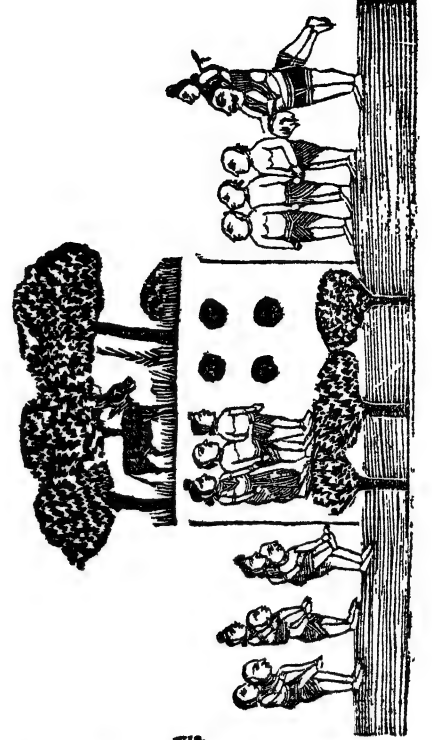
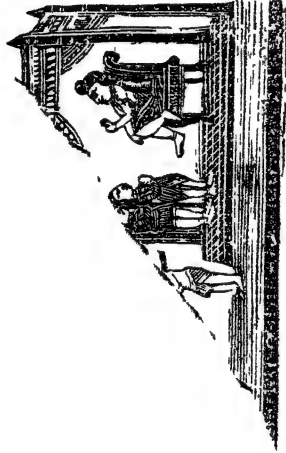
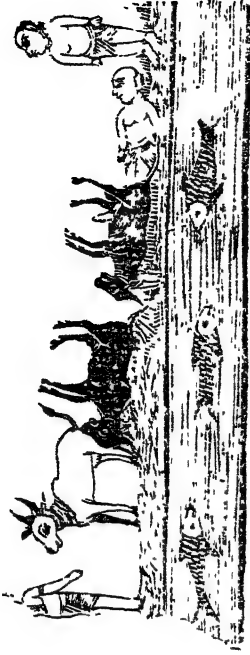

ಅನೀನೋಪ್ರಿಯಮಾಣೋನಿಹಾಯನಾ | ದೈತ್ಯೇನಮಸ್ತುಣಾವರ್ತಮಹಾ ಕಂಠಗ್ರಹಾತುರಂ || ೬ |
 ಕೃಚಿದ್ಧಯ್ಯಂಗವಸ್ತೈಸ್ಸಮಾತ್ರಬದ್ಧಉಲಾಖಲೆ | ಗಚ್ಛನ್ನಜ್ಞಾನಯೋರ್ಮಾಧ್ಯಬಾಹು
 ಬ್ಯಾಂತವಮಾತಯಃ || ೭ || ವನೇನುಚಾರಯಾ ವತ್ಸಾನ್ಸರಾಮೋಬಾಲಕೈರ್ವೃತಃ | ಹಂತುಕಾಮಂ
 ಬಕಂಮೋಭ್ಯಾಂಮುಖತೋಮವಾಚಯಃ || ೮ || ವತ್ಸೈವವತ್ಸರೂಪೇಣೈವಿಕಂಠಜಘಾಂಸ
 ಯಾ | ಹತ್ವಾಸ್ತೃಪಾತಯಾತ್ಮನಕಪಿತ್ಥಾನಿಚಲೀಲಯಾ || ೯ || ಹತ್ವಾರಾಸಭವ್ಯತೆಯಂತದ್ವೈಂಧೂಂ
 ಕ್ವಬಲಾನ್ವಿತಃ | ಚಕ್ರೇತಾಳವಂಕ್ಷಮಂಪರಿಪಕ್ವಫಲಾನ್ವಿತಂ || ೧೦ || ಪ್ರಲಂಬಂಘಾತಯಿತ್ಯೋ

ಪರಪದಪ್ರಾಯಸ್ಕವನಾಗಿ, ಅನೀನಃ-ಕೃತಿರುವನಾದಾಗ ವೈತ್ಯೇನ-ರಕ್ತನವಿಂದ, ಏಕಾಯನಾ-ಗಗನಮಾರ್ಗದಿಂದ
 ಪ್ರಿಯಮಾಣಃ-ಅವಹುಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾದನೋಪಕ್ಯುನು, ಕಂಠಗ್ರಹಾತುರಂ-ಕಂಠಹಿತವಿದ್ದರಿಂದ ಪಾಶೋತ್ಪ್ರ
 ವಾತವೇದಿಯುಳ್ಳ, ತೃಣಾವೃತಂ ಆತ್ಮಣಾವರ್ತನಂಬದ್ದೈತ್ಯನನ್ನು, ಕಥಮಹಾ-ಹೇಗೆಕೊಂದವನಾದನು || ೬ || ಕೃಚಿತ್-ಬಂದಕಡ
 ಯಲ್ಲಿ, ಹಯ್ಯಂಗವಸ್ತೈಸ್ತೋ-ಹೊಸಬಂಜೆಯಕದ್ದುಬದ್ದಿ, ಮಾತ್ರ-ತಾಯಿಯಾದಯಶೋದೆಯಿಂದ, ಉಲಾಖಲೆ-ವರದೂರಳನ
 ಥಿ ಬದ್ಧ-ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಅರ್ಜುನಯೋರ್ಮಾಧ್ಯ-ಮತ್ತೆಯಮರಗಳನಡುವೆ, ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ಗಚ್ಛ-
 ತಿರುಗುವನಾಗಿ, ತಾ-ಆಯವಳಾರ್ಜುನವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು, ಕಥಮಾತಯಃ-ಹೇಗೆಕಡುವನು || ೭ || ಬಾಲಕೈಃ-ಹುಡುಗರಿಂದ,
 ವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಸರಾಮಃ-ರಾಮನೊಡನೆಕೂಡಿದಕೃಷ್ಣನು, ವನೇ-ಬೃಂದಾಕ್ಷರಣದಲ್ಲಿ, ವತ್ಸಾನ್-ಕರಗಳನ್ನು,
 ಸಂಚಾರಯಾ-ವೇದಿಯಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಅರಿಂ-ಕತ್ತುವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕಂಠಕಾಮಂ-ತನ್ನಂಕೋಲೆಳೆದ, ೭-ಕಂ-
 ಕಾಕ್ಷುರಿಯಾಗಿಬಂದದ್ದೈತ್ಯರನ್ನು, ದೋಭ್ಯಾಂ-ತನ್ನತೋಳುಗಳಿಂದ, ಮುಖತಃ-ಬಾಲಿ ವೇದವುಗೊಂಡು, ಏ-ಧಮವಾಚ
 ಯಃ-ಹೇಗೆನೀಳಿದನು || ೮ || ವತ್ಸೈವ-ಕರಗಳಲ್ಲಿ, ಜಿಹಾಂಸಯಾ-ಕೊಲ್ಲಬೇಕಂಬಬಯಕೆಯಿಂದ, ವತ್ಸರೂಪೇಣ-ಕರವಿಗಲಕಾ
 ರಮೊಡನೆ, ಪ್ರವಿಕಂಠಂ-ಪ್ರಗುತ್ತಿರ ವವತ್ಸಾನ್ಸರಸನ್ನು, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ತೇನ-ತೇನವಾದಅವನಿಂದಲೇ, ಲೀಲಯಾ-
 ವಿಲಾಸದಿಂದ ಕಪಿತ್ಥಾನಿಚ-ಬೇಲವಮರಗಳನ್ನೂ, ಕಥಂಸ್ಯಪಾತಯತೇ-ಹೇಗೆಬೀಳಿಕಡುವನು || ೯ || ಬಲಾನ್ವಿತಃ-ಬಲರಾಮ
 ಸಿಂದಕೂಡಿದ, ಕೃಷ್ಣನು, ರಾಸಭವ್ಯತೆಯಂ-ಕತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದ ಒರಾಸೂರನನ್ನು, ತದ್ವೈಂಧೂಂ-ಅವನಂಟರಾದದ್ದೈತ್ಯ
 ರನ್ನೂ ಕೂಡ, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂಡು (೯-ಶ್ಲೋ) ಪರಿಪಕ್ವಫಲಾನ್ವಿತಂ-ತುಂಬಮಾಗಿದಹಂಟುಗಳಿಗೂ ಕೂಡಿದ, ತಾಳವನಂ-ತಾಳಿ
 ಯಮರಗಳತೋಪನ್ನು, ಪ್ರೇಮಂ-ಹಾನಿಯಿಲ್ಲದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಕಥಂ-ಚಕ್ರ-ಹೇಗೆಮಾಡಿದನಂತೆ || ೧೦ || ಬಲಶಾಲಿನಃ-ಬಲದಿಂದಪೆ
 ನ್ನಾದ, ಬಲೇನ-ಬಲರಾಮನಿಂದ, ಉಗ್ರಂ-ಕ್ರೂರನಾದ, ಪ್ರಲಂಬಂ-ಪ್ರಲಂಬಾನೂರನನ್ನು, ಘಾತಯಿತ್ವಾ-ಕೊಲ್ಲಿಸಿ, ಪ್ರ

ಈಕೃಷ್ಣನು ಬಾದುವರಾದವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೃಣಾವರ್ತನಾಬ ಅಸೂರನಿಂದ ಮಹಾಪ್ರಚಂಡ ವಾಯುರೂ
 ಪದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಆದೈತ್ಯನಂ ಕಂಠಕ್ಕಾನದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವನು ಸಂಹರಿಸಿದ
 ನು || ೬ || ಬಬ್ಬರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಹಯಾಕದ್ದು, ಯಶೋದಾದೇವಿಯಿಂದ ಒರಳಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವೊ
 ರಳು ಎಳೆಕೊಂಡು ಅರ್ಜುನವೃಕ್ಷಗಳೆರಡರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಹೋಗಿ ಭುಜಗಳಿಂದ ಅವುಹ್ರಂಗಲು ಕಡುವದನು || ೭ ||
 ಈಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮ ಸಮೇತನಾಗಿ, ಕರುಗಳಂ ಮೇಲಿಸುತ್ತ, ಬಾಲಕರೊಡಗೂಡಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ, ಬಕಾ
 ಕಾರವಾದ ಮುಖದಿಂ ಕೃಷ್ಣನಂ ಸುಹರಿಸುಬಿಟ್ಟೆಯುಳ್ಳ ಕತ್ರವಾದ ಬಕಾಸೂರನಂ ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಸುಹ
 ರಿಸಿದನು || ೮ || ಕರುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರುಗಳರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನಂ ಸುಹರಿಸುಬಿಟ್ಟೆಯುಳ್ಳ ವತ್ಸಾ
 ಸೂರನು ಸುಹರಿಸಿ, ಆಯಸೂರನ ದೇಹವನ್ನೇ ಲೇಲವಮರದಮೇಲೆ ಬೀಸಿಟ್ಟು, ಆಲೇಲದಹಣ್ಣುಗಳು ಕಡ
 ಹಿದನು ೯ = ಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮಯುಕ್ತನಾಗಿ ಗರ್ವಭಾಸೂರನಂ ಅವನಬಾಧುಗಳು ಸಹ ಸಂಹರಿಸಿ
 ಪಕ್ವ ಫಲಯುಕ್ತವಾದ ತಾಳವನಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮವು ಉಂಟುಮಾಡಿದನು || ೧೦ || ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಬಲರಾಮನಿಂ

ಗ್ರಾಂಬಲೆನಬಲಕಾಲಿನಾ | ಅಮೋಚಯದ್ವೈಪಜಶೋಗೋಪಾಂತ್ಯಾರಣ್ಯಪಕ್ಷಿತಿಃ ||೧೧|| ಅನೇವಿ
ಷತಮಾಹೀಂದ್ರಾದಮಿತ್ಯಾವಿಮದಾಹ್ರವಾತ್ | ಪ್ರಸುಖೋವ್ಯಾಸ್ಯಯುಮಾನಾಂಚಕ್ರಿಸೌನಿಫ
ಷೋದಕಾಂ ||೧೨|| ದುಸ್ತ್ಯಜಶ್ಚಾನುರಾಗೋಸ್ತ್ರಿಕಸರ್ವಪುನೋವೃಜೌಕಸಾಂ | ನುದತೇನಯ
ಸ್ಯಾಸುತಸ್ಯಾವೈತ್ಯತ್ತಿಕಿಕಥಂ ||೧೩|| ಕ್ವಸಪ್ತಹಾಯನೋಬಾಲಿಕವಹಾದಿವಿಧಾರಣಂ |
ತತೋನೋಜಾಯತಕಂಕಾವೃಜನಾಥತವಾತ್ಮಜಿ ||೧೪|| ನಂದಾಃ | ಶ್ರಾಯತಾಂಮವಚೋಗೋಪಾಂತ್ಯ
ತುಕಂ ಕಾಮಮಾರ್ಭಕೇ | ಏನುಕಾಮಾರಮುದಿಕ್ಯಗೋಮಯದುಮಾಚತತ್ ||೧೫|| ವರ್ಣಾ

ಜಪಶೋ-ಗೋಕುಲದಗೋವುಗಳನ್ನು, ಗೋಪಾಂತ್ಯ-ಗೊಲ್ಲರನ್ನೂ, ಅರಣ್ಯಪಕ್ಷಿತಿಃ-ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿ ನದಿಸೆಯಿಂದ, ಕಥಮಮೋ
ಚಯತ್ ಹೇಗಿಡಿಸಿದನು; ||೧೧|| ಅನೇವಿಷತಮಾಹೀಂದ್ರಂ-ಅನೇವಿಷತಮ- ಕೋಶಹಲ್ಲುಗಳಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷವುಳ್ಳಜಂತುಗಳೊಳಗೆ,
ಅಶಕ್ತಾರವಿಷವುಳ್ಳ, ಅಹೀಂದ್ರಂ-ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದಕಾಳಿಯನ್ನೂ, ವಿಮದಂ-ಮದವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ದಮಿತ್ಯಾವ-ತಳಿದಾಟ
ದಿಂದಕಿಚ್ಚಿ, ಪ್ರಸುಖ್ಯ-ಬಾತ್ಸರಿಸಿ, ಹೃದಾತಿ-ಮಡುವಿನದನೆಯಿಂದ, ಉದಾಸ್ಯ-ಹೊರಕ್ಕೆಹೋರಡಿಸಿ, ಯಪುನಾಂ-ಕಾ
ಳಂದಿನದಿಯನ್ನು, ನಿರ್ವಿಷೋದಕಾಂ-ವಿಷವಿಲ್ಲದನೀರುಳ್ಳದವನಾಗಿ, ಕಥಂಚಕ್ರೇ-ಹೇಗೆಮಾಡಿದನಂತೆ; ||೧೨|| ಹೇನಂದ-
ಎಲೈನಂದಗೋಪನೇ! ವೃಜೌಕಸಾಂ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿಮನೆಯುಳ್ಳ, ನಸ್ಸರೈಷಾಂ-ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೂ, ಅಸ್ತ್ರಿಕ-ಈತೇತನಯೇ-
ನಿನ್ನವಗನಾದಕೃಷ್ಣನವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ದುಸ್ತ್ಯಜಿ ಬಿಡಕೂಡದೆ, ಅನುರಾಗಶ್ಚ-ಅಕ್ಕರೆಯೂ, ತಸ್ಯಾಪಿ-ಅಕ್ಕಪ್ಪನಿಗೂ, ಅ
ಸ್ಯಾಸು-ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಔತ್ಪತ್ತಿಕಿ-ಸಹಜವಾದಅಕ್ಕರೆಯೂ, ಕಥಂ-ಹೇನೆವುಂಟಾಯಿತು, ||೧೩|| ಪೇವೃಜನಾಥ-ಎಲೈಗೋ
ಕುಲಮೊಡೆಯನೇ! ಸಪ್ತಹಾಯನಂ-ಏಳುವರಸಗಳೆಲ್ಲ, ಬಾಲಿಕ-ಹುಡುಗನು, ಕ್ವ-ಎಲ್ಲಿ, ಮಹಾದ್ರಿವಿಧಾರಣಂ-ಜೆಬ್ಬೆಬ್ಬೆವ
ನ್ಯಹೊರುವಿಕೆ, ಕ್ವ-ಎಲ್ಲಿ; ತತಃ-ಅಕಾರಣದಿಂದ, ತವಾತ್ಮಜೇ-ನಿನ್ನಮಗನಾದಕೃಷ್ಣನವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಕಂಕಾಂ
ಮನುಷ್ಯಮೋಅಲ್ಲವೋಎಂಬಂದೇಹವು, ಜಾಯತೇ-ಜುಟ್ಟುತಲಿದೆ||೧೪|| (ನಂದವಾಕ್ಯವು)ಹೇಗೋಪಾಂ-ಎಲೈಗೊಲ್ಲರೇ
ವೇ-ನನ್ನ, ವಚಃ-ಮಾತು, ಶ್ರಾಯತಾಂ-ನಿಮ್ಮಿಂದಕೇಳಲ್ಪಡಲಿ. ಮಮ-ನನ್ನ-ಅರ್ಥಕೇ-ಹುಡುಗನವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕಂಕಾ-
ನಿಮ್ಮಸಂದೇಹವು. ವ್ಯೇತ-ಜಿಟ್ಟುಹೋಗಲಿ ಕುಮಾರಂ-ಹುಡುಗನನ್ನು, ಉದಿಕ್ಯ-ಕುರಿತು, ಗರ್ಗಾಃ-ಗರ್ಗಮುನಿಯು,
ಯತಿ-ಯಾವಮಾತನ್ನು, ವೇ-ನನಗೆ, ಉವಾಚ-ಹೇಳುವುದನೋ, ತತಃ-ಅದೇ, ಏವಂ-ಹೀಗಾಗಿದೆ ||೧೫|| ಅನುಯುಗಂ-
ಪ್ರತಿಯುಗಳಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ತನೂ-ಅವತಾರವೇಹಗಳನ್ನು, ಗೃಹ್ಣತಃ-ಪರಿಗ್ರಹಿಸುತಿರುವ, ಅಸ್ಯ-ಈತನಿಗೆ, ತ್ರಯೇವ

ದ ಪ್ರಲಂಬಾಸುರನು ಸಂಹಾರಂ ಗೆಯಿಸಿ, ವೃಜವಂ ಪಶುಗಳು ಗೋಪಾಲಕರಂ ಬಿಡಿಸಿ ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿ ನಿಂದ
ತಪ್ಪಿಸಿದನು ||೧೧|| ಈಕೃಷ್ಣನು ಮಹಾವಿಪದಿಂದ ಕೂರನಾದ ಕಾಳಿಯನಾದ ಸರ್ವರಾಜನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ
ಅವನಗವ-ವಂ ಆಡಗಿಸಿ, ಯಮಾನಾದಿಯ ಮಡುವಿನಿಂದ ಅಚೆಗೆಹೊರಡಿಸಿ, ಅಯಮುನೆಯಂ ವಿಪರಹಿತ
ವಾಗಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಉದಕಮುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮೋಷವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು ||೧೨|| ಎಲೈ ನಂದಗೋಪನೇ!
ನಿನ್ನಪುತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ವೃಜವಾನಿಗಳಾದ ನಮಗೊಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುರಾಗವು ಬಿಡಲಶಕ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಕಪ್ಪ
ನಿಗೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾಭಾವಿಕವಾದ ವಾತ್ಸಲ್ಯವಿದೆ ||೧೩|| ಏಳುವರುಗಳ ಬಾಲಕನಲ್ಲಿ, ಮಹಾಸರ್ವತಧಾರ
ಣವೇ? ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನಮಗನಲ್ಲಿ ಕಂಕೆಯುಂಟಾಗುತ್ತೆ, ಈತಂ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ, ಸಾಕ್ಷಾದೀಶ್ವರನೇ ಆಗಿರು
ವನು, ಎಂದನಮಗೆ ತೋರುತ್ತೆ ||೧೪|| (ಎಂಬವಾಕ್ಯಮಂಕೇಳಿ ನಂದಗೋಪನು ಗರ್ಗಾಚಾರ್ಯವಾಕ್ಯಮಂ
ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ನುಡಿದನಂದೆಂತೆ,--) ಎಲೈ, ಗೋಪರಿಣಾ! ನನ್ನಮಾತಂ ಕೇಳಿರಿ, ನಾನು ಪೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ
ಬಾಲಕನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಕಂಕೇಬೇಡ, ಈಬಾಲಕಂ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಗರ್ಗಮುನಿಯು ನನ್ನಂಕುರಿತು ಯಾವ
ರ್ಥಮ ಪೇಳಿದನೋ, ಅದಂಪೇಳುತ್ತೇನೆ ||೧೫|| ಪೂರ್ವದೊಳು ಕೃತಯುಗಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರೀರವಂಗ್ರಹಿಸಿದ,
ಈಪುರುಷನಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೂರುವರ್ಣಗಳುಂಟಾದವು, ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲವರ್ಣವು, ತ್ರೇತಾಯು

ಸ್ತುತಿಯುಂಕಿಲಾಸ್ಯಾನ್ ಗೃಹ್ಯತೋನುಯುಗಂತನಾಃ | ಕುಕ್ಲೋರಕ್ತಸ್ತಥಾಪೀತಃಪರಯುಗದಲ್ಲಿ
ಪ್ಲೂತಾಂಗತಃ | ೧೬ | ಪುಗ್ರಯುವಸುವೇವೈಶ್ವತ್ಯತಃಪ್ರಾತಃಪೂರ್ವಾಃ | ವಾಸುದೇವತೀಶ್ವರ
ವಾಸುದೇವತೀಶ್ವರಃ | ೧೭ | ಬಹುನಿರಂತರವಾಸಿರೂಪಾಣಿಚತುರ್ಮುಖತಃ | ಗುಣಕರ್ಮಾ
ನುರೂಪಾಣಿತಾನ್ಯಹಂವೇವನೋಜಃ | ೧೮ | ಏವಮೇವೈಶ್ವತ್ಯತಃಪ್ರಾತಃಪೂರ್ವಾಃ |
ಅನೇನುಬದ್ಧವಾಗುಣಿಮೂಯಮಂಪಸ್ತುರಿವೈಶ್ವತ್ಯ | ೧೯ | ಪುರಾಣವೈಶ್ವತ್ಯತಃಪ್ರಾತಃಪೂರ್ವಾಃ
ತಾಃ | ಅರಾಜಕೇಶ್ವರಮಾಣಾಜಿಃಪ್ರಾದ್ಯಾಃಸೂರ್ಯಸಮಧಿತಾಃ | ೨೦ | ಯವತಸ್ತುತಮಹಾಭಾಗೆ
ಪ್ರೀತಿಂಕುರ್ವಂತಿಮಾನವಾಃ | ನಾರಾಯಣಭವಂಶೈಶ್ವತ್ಯತಃಪ್ರಾತಃಪೂರ್ವಾಃ | ೨೧ | ತಸ್ಯಾ

ರ್ಷಾಃ-ಮೂರುಬಂಜಗಳು, ಕ್ಲೋ-ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿಬಿಳುಪು, ರಕ್ತಃ-ತೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿಕಂಪು, ಪೀತಃ-ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿ
ಪಸುರೂ, ಅರ್ಣಕಿಲ ಆವಲ್ಲವೇ ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಇವಾನೀಂ-ಈಕಲ್ಯಾಣಂಭಸನ್ನಿಹಿತಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣತಾಂ-ಕಪ್ಪಾಗರೂಪ
ಯನ್ನು, ಗತಃ-ಹೊಂದಿವನಾದನು || ೧೬ || ಅಯಂ-ಈ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಆತ್ಮಜಿ-ಮಗನು, ಪ್ರಾ-ಮಂಚ, ಪೂರ್ವ-ಒಂದಾ
ನೊಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ವಸುದೇವಸ್ಯ-ವಸುದೇವನಿಗೆ, ಜಾತಃ-ಹುಟ್ಟಿದವನಾದನು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅಭಿಷ್ಠಾ-ಅವರೋಹಾಕ್ಷಾ
ಗಳು, ಅಯಂ-ಈಹುಡುಗನು, ಶ್ರೀರ್ಮಾ-ಸಂಪತ್ತ್ಯ, (ಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಳ್ಳ) ವಾಸುದೇವತೀ-ವಸುದೇವನವುಗನೆಂದು ಸರ್ವಭೂ
ತನಿವಾಸಿಯಾದವಿಷ್ಟು ವೆಂದು ಸಂಪ್ರಜ್ಞತೇ-ಚನ್ನಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿಹೇಳುತ್ತಿರುವರು || ೧೭ || ತೇ-ನಿನ್ನ, ಸುತಸ್ಯ-ಮಗನು, ನಾಮಾನಿ-
ಹೆಸರುಗಳು, ರೂಪಾಣಿಚ-ಮೂರ್ತಿಗಳುಕೂಡ, ಬಹುನಿ-ಹಲವಾಗಿ, ಸಂತಿ-ಇವೆ, ಗುಣಕರ್ಮಾನುರೂಪಾಣಿ-ಗುಣಗಳಿಗೂ,
ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ತಕ್ಕವುಗಳಾದ, ತಾನಿ-ಅತನರುಗಳನ್ನೂ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೂ, ಅಜಂ-ನಾನು, ವೇದ-ಬಲ್ಲೆನು. ಜನಾಃ-ಇತರಜ
ನಗಳು, ನೋ-ಅರಿಯರು || ೧೮ || ಏವ-ಈಹುಡುಗನು, ಗೋಪಗೋಕುಲನಂದನಸ್ವ-ಗೋಪಾಲಕರನ್ನೂ ಗೋಕುಲವನ್ನೂ
ಸಂತನಗೊಳಿಸುವನಾಗಿ, ಪಃ-ನಿಮಗೆ, ಶ್ರೇಯಃ-ಶುಭವನ್ನು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ-ಪಾಡುವನು, ಯೂಯಂ-ನೀವು, ಅನೇನ-ಈ
ಹುಡುಗನಿಂದ, ಬಹುದುರ್ಗಾಣಿ-ಹಲವುಕಷ್ಟಗಳನ್ನು, ಅಂಜಃ-ಬೇಗನೆ, ತರಿಪ್ಯಥ-ದಾಂಬುರಿ || ೧೯ || ಪ್ರಜತೇ-ಗೋಕು
ಲದೊಡೆಯನಾದನಂದನೇ! ಪುರಾ-ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅರಾಜಕೇ-ಅರಸಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ದಸ್ಯಪೀಡಿತಾಃ-ಕಷ್ಟರಿಂದಬಾಧಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟಂಥಾ, ಸಾದವಃ-ಸತ್ಪುರುಷರು, ಅನೇನ-ಈತನಿಂದ, ರಕ್ಷಮಾಣಾಸ್ತಂತಃ-ಪಾಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಸಮೇಧಿತಾಃ-
ಚನ್ನಾಗಿಜಿಜ್ಞಾಸಿಸಿದ್ದು, ದನ್ಯಾಃ-ಕಷ್ಟರನ್ನು, ಜಿಗ್ಮಿಷಂತಃ-ಗೆದ್ದರಂತೆ || ೨೦ || ಯೇ-ಯಾವ, ವಾನವಾಃ-ಮನುಷ್ಯರು, ಮಹಾಭಾ
ಗೇ-ದೊಡ್ಡ ಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳ, ಯವತಸ್ತುತ-ಈಕೃಷ್ಣ ನವಿಧಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರೀತಿಂ-ಅನುರಾಗವನ್ನು, ಕುರ್ವಂತಿ- ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೋ
ತಾನೇತಾಃ-ಆಯಾಮನುಷ್ಯರನ್ನು, ಅರಯಃ-ಕತ್ತುಗಳು, ವಿಷ್ಣುಪಕ್ಷಾಃ-ವೈಷ್ಣವರನ್ನು, ಅನುರಾಜವ-ದೈತ್ಯರಜಾಗೆ
ನಾಭಿಭವಂತಿ-ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲವು || ೨೧ || ತಸ್ಯಾತಃ-ಆಕಾರಣದಿಂದನಿನ್ನಿಂದ, ಸಂವ-ಸಂದಗೋಪನೇ, ಅಯಂಕುಮಾರಃ-

ಗದಲ್ಲಿರಕ್ತವರ್ಣವು, ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿಪೀತವರ್ಣವೂ ಉಂಟಾಯಿತು, ಈಗಕೃಷ್ಣವರ್ಣವು ಧರಿಸಿರುವನು || ೧೬ ||
ಎಲೈ ನಂದನೇ! ನಿನ್ನ ಮಗನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನಿಂದ ಜನಿಸಿದವನು, ಈತನು ವಾಸುದೇವನೆಂದುಪ್ರಾ
ಜ್ಞರು ಪೇಳುವರು || ೧೭ || ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಅನೇಕರೂಪಗಳು ಅನೇಕನಾಮಗಳು ಉಂಟು, ಗುಣಕರ್ಮಾ
ನುರೂಪಂಗಳಾದಅನಾಮಂಗಳಂರೂಪಂಗಳಂಸಹನಾನುಬಲ್ಲೆನು, ಮೂಢಜನರು ಅವುಗಳಂ ಅರಿಯರು || ೧೮ ||
ಈಬಾಲಕನು ಗೋಪಜನರಂ ಗೋಕುಲವನು ಸಹ ಸುತೋಪವದಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನ
ಉಂಟುಮಾಡುವನು, ಈಬಾಲಕನಿಂದ ನೀವು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಷ್ಟಂಗಳಂಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೋಕ್ಷಮುಕ್ತಿ
ಪಾದಿಸುವಿರಿ || ೧೯ || ಎಲೈ ಪ್ರಜಾಪತಿಯಾದನಂದನೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕತ್ರಗಳಿಂದಪೀಡಿತರಾದ ಸತ್ಪುರುಷ
ರು ಈಪುರುಷನಿಂದ ರಕ್ಷಿತರಾಗಿ, ಅರಾಜಕರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕತ್ರಗಳಂ ಜಯಿಸಿದರು || ೨೦ || ಈಮಹಾಪುರುಷನ
ಲ್ಲಿ ಯಾವಜನರು ಪ್ರೀತಿಯಂ ಮಾಡುವರೋ, ಆಜನರಂ ಕತ್ಯಗಳು ವಿಷ್ಣುಪಕ್ಷವೆಂಬಿಗಳಾದವರನ್ನ ಸುರಂ
ತೆಪೀಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ || ೨೧ || ಎಲೈ ನಂದನೇ! ಆಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಗನಾದ ಈಪುರುಷನು ಗುಣಗಳಿಂದ ನಾರಾ

ನ್ನಂದಕುಮಾರೋಯಂನಾರಾಯಣಸಮೋಗುಣೈಃ | ಶ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯಾನ್ಯಭಾವೇನತತ್ಕರ್ಮಸುನೇ
ವಿಸ್ತೃಯಃ ||೧೦|| ಇತ್ಯದ್ಧಾಂವಾಂಸಮಾದಿಶ್ಯಗರ್ಗಚಕ್ಷುಃಕಂಠತಃ | ಮನ್ಯೇನಾರಾಯಣಸಂಸ್ಥಾಂ
ಶುಕ್ಲವೃಕ್ಷಮುಕ್ಲಿಪ್ತಕಾರಿಣಂ ||೧೧|| ಇತಿನಂದವಚಃಶ್ರುತ್ವಾಗರ್ಗಗೀತಂವ್ರಜಕಃ | ಮಂದಿ
ತಾನಂದವಾನಚಾರ್ಯಕೃಪಣಂಚಗತವಿಸ್ತೃಯಾಃ ||೧೨|| ದವವರ್ತಿಯಾಃಪ್ರವಿಷ್ಟವರುಷಃವಜ್ರಾ
ಶ್ಚವರ್ಷಾನಿಲೈಸ್ಸಿದದ್ಭಾಲ್ಪಪಶುಸ್ತ್ರೀಚಾತ್ಮಕರಣಂದೃಷ್ಟ್ವಾನುಕಂಠಪುತ್ರಿಸ್ತಯಃ | ಉತ್ಪಾ
ಟ್ಯೈಕಕರಣಕೃಲಮಬಲೋಲೋಚ್ಛಿಲೀಂಧ್ರಂಯಥಾ | ಬಿಭ್ರಮೈವೈವಮಾನ್ಯದೈದ್ರಮದಃ

ಈಕುಡುಗನು, ಗುಣೈಃ-ಅನಂತಕಲ್ಯಾಣಗುಣಗಳಿಂದ, ಶ್ರಿಯಾ-ಇತ್ಯರ್ಥವಿಂದ, ಕೀರ್ತಿಸ್ಥ-ಹೆಸರುವಾಸಿಯಿಂದ, ಅನುಭಾವೇ
ನಚ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಲೂ, ನಾರಾಯಣಸಮಃ-ವಿಷ್ಣುವಿನೊಡನೆಸರಿಯಾದವನು. ತತ್ಕರ್ಮ-ಸು-ಆತನಕಲನಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಸ್ತೃ
ಯಃ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು, ಸ-ಇಲ್ಲಿ ||೧೦|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅದ್ಧಾಂ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಮಾಂ-ನನ್ನಂಕುರಿತು, ಸಮಾದಿಶ್ಯ, ಚನ್ನಾಗಿಲು
ವದೇಶಿಸಿ, ಗರ್ಗ-(-ಗರ್ಗಮನಿಯು, ಸ್ವಗೃಹಂ-ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನಂಕುರಿತು, ಗರ್ಗನತಿ-ಹೋದವನಾಗುತಲೂ, ಅಕ್ಲಿಪ್ತಕಾ
ರಿಣಂ-ಕ್ಲೇಶವಿಲ್ಲದಂತೆಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಕೃಪಣಂ-ಹರಿಯನ್ನು, ನಾರಾಯಣಸ್ಯ-ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಅಂಶಂ-ಕಲಾವತಾರವನ್ನಾಗಿ
ಮನ್ಯೇ-ತೆಳಿದಿರುವನು ||೧೧|| ವ್ರಜಾಕಃ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿರುವವರು, ಗರ್ಗಮನಿಯಿಂದತೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೆಂಬ, ನಂದವಚಃ-ನಂದ
ಗೋವನಮೂತನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಮುದಿತಾನ್ಮಂತಃ-ನಂತುಷ್ಟರಾದವರಾಗಿ, ಗತವಿಸ್ತೃಯಾಃ - ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲದವರೂ
ಆಗಿ, ನಂದಂ-ನಂದಗೋವನನ್ನು, ಕೃಪಣಂಚ-ಹುಡುಗನು, ಆನಕುಃ-ಫಲ ಜನಿದರು||೧೨|| ದೇವ-ಇಂದ್ರದೇವನು, ಯಜ್ಞವಿಪ್ಲ
ವರಃ-ತನ್ನ ಪೂಜೆತಪ್ಪಿಕೋದವುಳ್ಳವನಿಂದ, ವರ್ಷತಿಸತಿ-ಮಳೆಸುರಿಸುವನಾಗುತ್ತಿರುವಾಗಿ, ವಜ್ರಾಶ್ಚವರ್ಷಾನಿಲೈಃ-ವಜ್ರ-
ನಿಡಿಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಅಶ್ಚವರ್ಷ-ಆನೆವರಲಿ ನಮಳೆಯಿಂದಲೂ, ಅನಿಲೈಃ-ಗಾಳಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸಿದದ್ಭಾಲ್ಪಪಶುಸ್ತ್ರೀ-ಸಿದತೆ-ದುಂಬಿ.
ನುತಲಿರುವ, ಬಾಲಪಶುಸ್ತ್ರೀ-ಕುಡುಗರುಪಶುಗಳೊಂಗಳು ಇವರಗುಂಪನ್ನು, ಆತ್ಮಕರಣಂ-ತಾನೆರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಉಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ, ದೃ
ಷ್ಟ್ವಾನು-ನೋಡಿ, ಅನುಕಂಠೀ-ವಯಮುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಉತ್ಸ್ರಯಃ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ನಗುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಏಕಕರೇಣ-ಒಂ
ದುಕೈಯಿಂದ, ಕೃಲಂ-ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯನ್ನು, ಉತ್ಪಾಟ್ಯ-ಕಿತ್ತು, ಅಬಲಃ-ಬಲವಿಲ್ಲದಹುಡುಗನು, ಲೋಲೋಚ್ಛಿಲೀಂಧ್ರಂ-ವಿ
ಲಾಸಾರ್ಥವಾಗಿ ಉದ್ದವಾದಅಣಬೆಯನ್ನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಬಿಭ್ರತಿ-ಭರಿಸಿದವನಾಗಿ, ಗೋಷ್ಠಂ-ಗೋಕುಲವ

ಯೇಣಸೇ ಸಮಾನನಾದವನು, ಸಂಪತ್ತಿಂದಲೂ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಿಂದಲೂ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸ
ಮಾನನು, ಆದುದರಿಂದ ಈತನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವು ||೧೦|| ಎಂ
ದು ಗರ್ಗ-ಯುನಿಯು ನನ್ನಂಕುರಿತು ಪೇಳಿಸ್ವಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಕೃಪಣಂನಾನು ನಾರಾಯ
ಣನ ಅಂಶವನ್ನಾಗಿ ತೆಳಿದುಕೊಂಡನು ||೧೧|| ಎಂಬನಂದನ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ವ್ರಜವಾಸಿಗಳಾದ ಗೋಪರು
ಆಕೃಪ್ಣನವನುಮೆಯಂ ಕಂಣುಗಳಿಂದಲೂ ನೋಡಿ, ಕಿವಿಗಳಿಂದಲೂಕೇಳಿ, ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ನಂದನುಶ್ರೀ
ಕೃಪಣಂ ಸಹ ಪೂಜಿಸಿದರು ||೧೨|| (ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಪಣಂನು ಪಾರ್ಥಿಸಿದರದಂತೆನಃ-) ತನ್ನಯಾ
ಗವಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟುದರಿಂದ ಕುಪಿತನಾದ ದೇವೇಂದ್ರನು ಪ್ರಚಂಡವಾಯು ಸಮೇತನಾಗಿ, ಅನೇಕಲ್ಲಗಳಿಂದ
ಲೂ ಸ್ಥೂಲಂಗಳಾದ ಜಲಧಾರೆಗಳಿಂದಲೂ ನಿಡಿಲುಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡವರ್ಷಿಸುತ್ತ ಲಿರಲಾಗಿ, ಉಪದ್ರವ ಪ
ಡುತ್ತಲಿರುವ, ಗೋವುಗಳು ಕರುಗಳು ಸ್ತ್ರೀಬಾಲ ಪೃಥ್ವರ್ಕಳೂ ಕೂಡಿದ ಗೋಕುಲ ವೃಷ್ಟದಾದಾಗಿರುವ
ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವಾದ ವ್ರಜವನ್ನೋಡಿ, ನಗುತ್ತ, ದಯಾದ್ರವನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಪಣಂನು ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತಮ
ಬಾಲಕನು ಅ.ಇಯುಂಕಿತ್ತು ಎತ್ತಿದಂತೆ ಏಕಹಸ್ತದಿಂದ ವಿಲಾಸದಿಂದಲೇ ಯೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ದೇವೇಂ

ಭಿತ್ತೈರ್ಯಾನ್ಮಂಜೋಗವಾಂ||೨೫||ಇತಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ ಪಶ್ಚಿಂಕೋಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ ಸಪ್ತವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಕುಕಃ| ಗೋವರ್ಧನೇಧ್ಯತೈಲಚರಾದ್ರಕ್ಷಿತವ್ರಜಿ | ಗೋಲೋಕಾದಾವ್ರಜತ್ಕೃಪ್ರವೃಷ್ಟಂ
ಸುರಭಿಃಕಕ್ರವವಚ ||೧|| ವಿವಿಕ್ತಉಪಸಂಗಮ್ಯವಿಗ್ರಿಡಿತಃಕೃತಹಳನಃ | ಪಸ್ಪರ್ಶಪಃದಯುಗಳಂ

ನ್ಮ, ಅಪಾತ್-ಪಾಲಿಸಿದನೋ, ಮಜ್ಜೆಂವ್ರಮದಧಿತ್-ಜೇವರಾಜನಗರ್ವವನು ಭೇದಿಸಿದ, ಗವಾಮಿಂದ್ರಃ-ಗೋಪತಿಯಾದ
ಗೋವಿಂದನು, ನಃ-ನಮಗೆ, ಪ್ರೇಯಾತ್-ಪ್ರಿಯನಾಗಲಿ

||೨೭||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ ಪಶ್ಚಿಂಕೋಧ್ಯಾಯಃ-

೨೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಪೀಠಿಕೆ.

[ಶುಕವಾಕ್ಯವು] ಗೋವರ್ಧನೇಶ್ಯಲೇ-ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯು, ಧೃತೇನತಿ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗುತಲೂ, ವ್ರಜೇ-
ಗೋಕುಲವು, ಆಸಾರಾತ್-ಮಳೆಯನಿರಿಸುವರಂಪರೆಯದೊಳೆಯಿಂದ, ರಕ್ಷಿತೇ-ಪಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಲೂ, ಗೋಲೋಕಾತ್-
ಗೋದೇವತೆಗಳಿರುವದೊಳೆಯಿಂದ, ಸುರಭಿಃ-ಕಾಮಧೇನುವು, ಕಕ್ರವವಚ-ಇಂದ್ರನೂಕೂಡ, ಕೃಪ್ಲಂ-ಪರಿಯನ್ನೂಬಿಡ್ಬಿ-
ಸಿಸಿ, ಆವ್ರಜತ್-ಬಂದನು (ಬಂದರು)||೧||ಇಂದ್ರನು, ವಿವಿಕ್ತೇ-ಜನಿಲ್ಲದವನು, ಕಾಂತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ, ಉಪಸಂಗಮ್ಯ-ಕೃಪ್ಲಂನೊಳಿ-
ಯಂಸೇರಿ, ವಿಗ್ರಿಡಿತಃ-ನಾಚಿಕೊಂಡವನಾಗಿ, ಕೃತಹಳನಃ-ತನ್ನ ಅಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಳದಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನಾಗಿ, ಅರ್ವವ

ದ್ರನ ಗರ್ವಮಪರಿಹರಿಸಿ ವ್ರಜವಂದಕ್ಷಿಸಿದನು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಗೋಪಃಲಕನಾದ ಶ್ರೀಕುಪ್ಲಂನು ನು
ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯು ಮಾಡಲಿ ||೨೫|| ... .. ||೩||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈವಿಕಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರಪುರಾಣ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು, ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧಮೇಳು ೨೭ನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸುಪೂರ್ಣವಾದುದು.

೨೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ| ಸಪ್ತವಿಂಶತದಾಲಕ್ಷ್ಯಕೃಷ್ಣಸ್ಯಪ್ರಾರ್ಥವಂಪರಂ | ವರ್ಣ್ಯತೇಸುರಭೀಂದ್ರಾ|
ಭ್ಯಾಮಭಿವೇಕಮಹೋತ್ಸವಃ ||೩|| ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕಾಮಧೇನುವು ದೇವೇಂದ್ರನು ಇವ
ರೀರ್ವರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿವೇಕಮ ಮಾಡಿದರೆಂಬರ್ಥಮಕು
ಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನಂತೆನು,--

ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತವು ಧರಿಸಲ್ಪಡಲಾಗಿ, ವ್ರಜವು
ವೃಷ್ಟ್ಯಪದವದಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಇಂದ್ರನೂ ಕಾಮಧೇನುವೂ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಿಂದ ಕೃಷ್ಣ
ನ್ಯಾಮಿಯು ಕುರಿತು ಬಂದರು ||೧|| ಇಂದ್ರನು ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸುವಿಾಪಕ್ಕೆಬಂದು ಲಜ್ಜಿತನಾಗಿ

ಕಿರೀಟನಾಕಂವರ್ತನಾ ||೧|| ದೃಷ್ಟಶ್ಚತುನುಭಾವೋಸ್ಯಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಮಿತತಜಸಃ | ನವೈ
ತಿಲೋಕಕಮದಇದಮಾಹಕೃತಾಂಜಲಿಃ ||೨|| ಇಂದ್ರಃ| ವಿಶುದ್ಧಸತ್ವಂತವಧಾಮಶಾಂತಂತಪೋ
ಮಯಂಧ್ವಸ್ತರಜಸ್ತಮಸ್ಕಂ | ಮಾಯಾಮಯೋಯಂಗುಣಸಂಪ್ರವಾಹೋನವಿದ್ಯತೇಽಗ್ರಹಣಾ
ನುಬಂಧಃ ||೩|| ಕುತೋನುತದ್ವಿತವಕುತತತ್ತ್ವತಾಲೋಭಾದಯೋಯೇಬಾಧಲಿಂಗಭಾವಾಃ | ಅ
ಥಾಪಿದಂಡಂಭಗವಾಽಬಿಭರ್ತಿ ಧರ್ಮಸ್ಯಗುಪ್ತೈಶ್ಚಲನಿಗ್ರಹಾಯ ||೪|| ಪಿತಾಗುರುಸ್ತ್ವಂಜಗ
ತಾಮುಧೀಶೋದುರತ್ಯಯಃಕಾಲಉಪಾತ್ತದಂಡಃ | ಹಿತಾಯಚೆಚ್ಛಾತನುಭಿಸ್ಸವಿಾಹಸಮಾನಂವಿ

ರ್ಚನಾ-ಸೂರ್ಯನಂತೆಬೆಳಕುಳ್ಳ, ಕಿರೀಟೇನ-ಕಿರೋಭೂಷಣದಿಂದ, ಪಾದಯುಗಳಂ-ಕೃಷ್ಣನಅಡಿಗಳೆರಡನ್ನೂ, ಪನ್ನರ್ಚ
ಸೂಂಕಿದನು (ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು) ||೧|| ಅಮಿತತೇಜಸಃ-ಅಳವಿಲ್ಲದಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಅನ್ಯಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಈಕೃಷ್ಣನ, ದೃಷ್ಟಶ್ಚ
ತುನುಭಾವಃ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳಇಂದ್ರನು, ಸಪ್ತತಿಲೋಕೇತಮದಃ-ಮೂರುರೋ
ಕಗಳನ್ನೂ ನಾನೇರ್ಪೋರೆಯೆಂಬಗರ್ವವಿಲ್ಲದವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕೃತಾಂಜಲಿಃ-ಕೃಷ್ಣಾದಿಸಿಕ್ಕೊಂಡವನಾಗಿ, ಇದಂ-ಮುಂದೆಹೇ
ಳುವನ್ನೇತೃವನ್ನು, ಅಹ-ನುಡಿದನು||೨|| ಇಂದ್ರಸ್ತುತಿ| ತವ-ನಿನ್ನ, ಧಾಮ-ಸ್ವರೂಪಪ್ರಕಾಶವು, ವಿಶುದ್ಧಸತ್ವಂ ನಿರ್ವ
ಲವಾದಸತ್ಯಗುಣವುಳ್ಳದ್ದು, ಶಾಂತಂ-ವಿಕರೂಪವಾದ್ದು. ತಪೋಮಯಂ-ಜ್ಞಾನಪ್ರಚುರವಾದ್ದು, ಧ್ವಸ್ತರಜಸ್ತಮಸ್ಕಂ-
ನಾಶಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೋಗುಣವೂತಮೋಗುಣವೂಉಳ್ಳದ್ದು. ತೇ-ಅಂಥಾನಿನಗೆ, ಅಗ್ರಹಣಾನುಬಂಧಃ-ಅಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧವು
ಳ್ಳ, ಮಾಯಾಮಯಃ-ಅಜ್ಞಾನಪ್ರಚುರವಾದ, ಅಯಂ-ಈ, ಗುಣಸಂಪ್ರವಾಹಃ-ಸಂಸಾರವು, ನವಿದ್ಯತೇ-ಇಲ್ಲವು ||೩|| ಹೇಈಶ-
ಎಲೈನಾಥನೇ! ತತ್ತ್ವತಾಃ-ಆದೇಹಸಂಬಂಧದಿಂದಮುಂಟಾದ, ತದ್ವೈತವಃ-ಆಪುನರ್ಜನ್ಯವಿವಿತ್ತೆಗಳೂ, ಅಬುಧಲಿಂಗಭಾವಾಃ-
ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆಕುರುಹುಗಳಾಗಿರುವ, ಲೋಭಾದಯಃ-ಆತಮೋದರಾದಮರ್ಗಗಳೂ,ಯೇ-ಯಾವನ್ನೇ,ತೇ-ಅವು, ಕುತಃ-ಎತ್ತ
ಣವು, (ಅಶುರನಾದನಿನಗೆ ಶೋರವಿಕಾರವಿಲ್ಲವು) ಅಥಾಪಿ-ಹಾಗಾದರೂ, ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನಾದನೀನು, ಧರ್ಮಸ್ಯ-ಧ
ರ್ಮದ, ಗುಪ್ತೈಶ್ಚ-ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ ಖನಿಗ್ರಹಾಯ-ಬಾಹ್ಯಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ, ದಂಡಂ-ಶಿಕ್ಷಾಕರ್ಮತ್ವವನ್ನು ಬಿಭ
ರ್ತಿ-ವಹಿಸುವಿ ||೪|| ತ್ವಂ-ನೀನು, ಜಗತಾಂ-ರೋಕಗಳಿಗೆ, ಪಿತಾ-ತಂದೆಯೂ, ಗುರುಃ-ಉಪದೇಶಕನೂ, ಅಧೀಶಃ-ನಿಯಾಮ
ಕನೂ, ದುರತ್ಯಯಃ-ವಿಾರಕನೂಡದ, ಕಾಲಃ-ಕಾಲಪುರುಷನೂ, ಉಪಾತ್ತದಂಡಃ-ಪೆಸಲ್ಪಟ್ಟಶಿಕ್ಷಾಕರ್ಮತ್ವವುಳ್ಳವನೂ,
ಆಗ ಇಚ್ಛಾತನುಭಿಃ-ಸ್ವೇಚ್ಛಾಫೀನಗಳಾದ ಅವತಾರಮೂರ್ತಿಗಳಿಂದ, ಹಿತಾಯ-ಪ್ರಿಯಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ, ಜಗದೀಶಮಾನಿನಾಂ-
ನಾವೇಜಗತ್ತಿಗೊಡೆಯರೆಂಬಗರ್ವವುಳ್ಳವರ, ಮಾನಂ-ಗರ್ವವನ್ನು, ವಿಧುರ್ನ್ವನಃ-ಕೊಡಕುತೆಲಿರುವವನಾಗಿ, ಸವಿಾಹಸೇ

ಶಿಲೆಕೃಷ್ಣನಂ ಹೇಳನಮ ಮಾಡಿದಕಾರಣದಿಂದ ಖಿನ್ನನಾಗಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಗಳಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯಕಾಂ
ತಿಯಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ತನ್ನಕಿರೀಟವನಿರಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು ||೧|| ಅಮಿತಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ
ಪ್ರಭಾವವು ಕುಡು ಕೇಳಿ ಇದ್ದವನಾದ್ದರಿಂದ, ಆ ಯಿಂದ್ರನು ಲೋಕತ್ರಯಾಧಿಪತ್ಯದ ಗರ್ವಮಬಟ್ಟವ
ನಾದ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅಂಜಲಿಬಂಧಮು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನುಡಿದನದೆಂತೆನಿ ||೨|| ಎಲೈ ಭಗವಂತನೇ! ನಿನ್ನ ಸ್ವ
ರೂಪವು ಶುದ್ಧಸತ್ಯಮಯವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಭೂತವಾಗಿ, ರಜಸ್ಸು ತಮಸ್ಸು ಇವುಗಳಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿ, ಶಾಶ್ವ
ತವಾಗಿ, ಇರುವುದು. ಮಾಯಾಮಯವಾದ ಗುಣಜನ್ಯವಾದ ಸಂಸಾರವೂ ದೇಹಬಂಧವೂ ನಿನಗೆಲ್ಲ ||೩|| ಎ
ಲೈ ಈಶ್ವರನೇ! ದೇಹಸಂಬಂಧದಿಂದಮುಂಟಾದ ಲೋಕಬಾಧೆಗಳು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆಬಂದಿರತು? ಅಜ್ಞಾನಿತ್ವಸೂಚಕ
ಗಳಾದ ದೇಹಬಂಧ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ ರಾಗಾದಿಗಳು ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲವೆಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೂ ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ
ಯೂ, ದ್ವಂದ್ವನಿಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ, ದಂಡಮು ಧರಿಸುತ್ತೀಯೆ ||೪|| ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನೀನುಜಗತ್ತಿ
ಗೆ ಪಿತೃವಾದವನು, ಗುರುವಾದವನು, ಈಶ್ವರನು, ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಾದ ಕಾಲವೂನೀನೇನರಿ, ಲೋಕಹಿತಾ
ರ್ಥವಾಗಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಶೋರರಂಗಳಿಂದ ನಿಗ್ರಹಾನು ಗ್ರಹಂಗಳಂ ಮಾಡುತ್ತ, ಲೋಕನಾಥರೆಂಬ ಗರ್ವದಿಂದ

ಭೂನ್ಯಜಗದೀಕವಾನಿವಾಂ ||೬|| ಯಮದ್ವಿಧಾಕ್ಷೃಜಗದೀಕವಾನಿಸ್ತಾಂ ನಿಕ್ಷೇಪಕಾ ಲೆಭಯ
ವಾಕುತನ್ಯದಂ | ಹಿತ್ಯಾರ್ಯವಾರ್ಗಂ ಪ್ರಭುಜಂತ್ಯಸಸ್ಮಯಾಕಾಹಾಬಲಾನಾಮಪಿತನುಶಾಸನಂ ||೭||
ಸತ್ವಂಮಮೈಶ್ವರ್ಯಮವಾಪ್ನುತಸ್ಯಕೃತಾಗಸಸ್ತವಿದುಃಪ್ರಭಾಮಂ | ಹೃಂತುಂಪ್ರಭೋಧಾರ್ಹ
ಸಿಮೂಢಚೇತನೋಮೃತಮಪುನರ್ಭೂದಸತೀಕಮಮತಿಃ ||೮|| ತವಾವತಾರೋಯಮಧೋಕ್ಷಜಿಹಭು
ವೊಭರಾಣಾಮುರುಭಾರಜನ್ಯನಾಂ | ಚಮೂಪತೀನಾಮಭವಾಯದವಭವಾಯಯುಷ್ಮಚ್ಚರಣಾ
ನುವರ್ತಿನಾಂ ||೯|| ನಮಸ್ತುಭ್ಯಾಭಗವತೇಪುರುಷಾಯಮಹಾತ್ಮನೇ | ವಾಸುಧೇವಾಯಕೃಷ್ಣಾ
ಯಸಾತ್ಸ್ವತಾಂಪತಯೇನಮಃ ||೧೦|| ಸ್ವಚ್ಛಂದೋಪಾತ್ತದೇಹಾಯವಿಶುದ್ಧಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಯಃ |

ಬಯಸುವಿ ||೬||ಮದ್ವಿಧಾಕ್ಷೃಜಗದೀಕವಾನಿಸ್ತಾಂ ನಿಕ್ಷೇಪಕಾ ಲೆಭಯ
ಗೋಚಯರಬಗವಪುಶ್ಚವರಾಗಿ, ಕಾಲೇ-ಭಯಪಡತಸ್ಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಭಯಂ-ಭಯವಿಲ್ಲದೆ(ಇರುವ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನ
ನ್ನು, ನಿಕ್ಷೇಪ-ನೋಡಿ, ಆಶು-ಜೇಗನೆ, ತನ್ಮದಂ-ಆಗವವನ್ನು, ಹಿತ್ವಾ-ಬಿಟ್ಟು, ಅವಸ್ಥೆಯಾ-ಗವವಿಲ್ಲದವರಾದ್ದರಿಂ
ದಲೇ, ಆರ್ಯವಾರ್ಗಂ-ಹಿರಿಯರವಾರಿಯಾವನಿನ್ನಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ಪ್ರಭುಜಂತಿ-ಸೇವಿಸುವರು (ಪಡೆಯುವರು) ತೇ-ನಿನ್ನ, ಈ
ಹಾಸಿ-ಇಚ್ಛೆಯುಕೂಡ, ಖಲಾನಾಂ-ಮದ್ಭವಿಗೆ, ಅನುಕಾಸನಂ-ದಂಡನಾಗಿರುವುದು ||೭||ಪ್ರಭೋ-ಸಮರ್ಥನೇ! ಸತ್ವಂ-
ಆನೀನು, ಐಕ್ವರ್ಯಮದಾಪ್ನುತಸ್ಯ-ಒಡತನವಗರ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದನಾದ್ದರಿಂದ, ಕೃತಾಗಸಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಅವರಾಧವುಳ್ಳಂ
ಥಾ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪ್ರಭಾವಂ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಅವಿದುಷಃ-ತಿಳಿದವನಲ್ಲದಂಥಾ, ಮೂಢಚೇತನಃ-ಮೂಢಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ,
ಮಮ-ನನ್ನ ಅವರಾಧವನ್ನು, ಹೃಂತುಂ-ಸ್ಮರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅರ್ಹಸಿ-ಯೋಗ್ಯನಾಗುವಿ. ಈ-ಒಡೆಯನೇ! ಅಥ-ಇನ್ನು ಮೇರೆ,
ಮೇ-ನನ್ನ, ಮತಿಃ-ಬುದ್ಧಿಯು, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಅಸತೀ-ದುಪ್ಪವಾದ್ದು, ಮಾಧೋ-ಆಗಬೇಡ ||೮||
ಹೇಅಧೋಕ್ಷಜ-ಎಲೈವಿಷ್ಣುವೇ! ಇಹ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಆಯಮವತಾರಃ-ಈಕೃಷ್ಣಾವತಾರವು, ಭೂಮಿ-ಭೂಮಿಗೆ,
ಭರಣಾಂ-ಭಾರವಾಗಿರುವಂಥಾ, ಉರುಭಾರಜನ್ಯನಾಂ-ಜೆಚ್ಚು ಭಾರವಾದಹುಟ್ಟುವಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಚಮೂಪತೀನಾಂ-ಸೇನಪತಿಗಳ,
ಅಭವಾಯ-ನಾಶಕ್ಕೋ(ನುಗವೂ, ದೇವ-ಸತ್ವವಿನ್ಯ ಯುಷ್ಮಚ್ಚರಣಾನುವರಿನಾಂ-ನಿಮ್ಮಅಡಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯಿರುವಭಕ್ತ
ರ, ಭವಾಯತಃ-ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೋ(ನುಗವೂ, ಆಗಿರುವುದು ||೯||ಭಗವತೇ-ಪಡಗುಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ, ತುಭ್ಯಂ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-
ನಮಸ್ಕಾರವು, ಪುರುಷಾಯ-ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ, ಮಹಾತ್ಮನೇ-ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನಾದ, (ವಿಭುಮೂರ್ತಿಯಾದ) ವಾಸುದೇ
ವಾಯ-ಸರ್ವತ್ರಯಿರುವನಾದ, ಸಾತ್ವತಾಂ-ಯಾದವರಿಗೆ, ಪತಯೇ-ನಾಥನಾದ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗ, ನಮಃ-
ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ||೧೦|| ಸ್ವಚ್ಛಂದೋಪಾತ್ತದೇಹಾಯ-ಸ್ವಚ್ಛಂದ-ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ, ಉಪಾತ್ತ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ದೇಹಾ
ಯ-ಅವತಾರಕರೀರವುಳ್ಳಂಥಾ, ವಿಶುದ್ಧಜ್ಞಾನ-ಜೊಕ್ಕ ವಡಅರಾಜೇ, ಮೂರ್ತಯೇ-ಆಕಾರವಾಗಿಉಳ್ಳಂಥಾ, ಸರ್ವಸ್ಮೈ-ಎಲ್ಲ

ಮದಿಸಿದವರಂ ಗರ್ವದಿಂದ ಹರಿಸುತ್ತೀಯೆ ||೬|| ನಮ್ಮಂತಾ ಅಜ್ಞರು ನಾವು ಲೋಕನಾಥರು ಎಂಬಗವಪು
ಶ್ಚವರಾಗಿ ನಿನ್ನಂನೋಡಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆಗವಮಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನಭಕ್ತಿಯಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದನಿನ್ನ
ಲ್ಲಿಯೇ ದುವೈಜನರಂ ಶೀಘ್ರಸುತಲಿದೆ ||೭|| ಎಲೈ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಆನೀನು ಐಕ್ವರ್ಯಮದದಿಂದ ಗರ್ವಿತನಾ
ಗಿ, ನಿನ್ನಪ್ರಭಾವವನೆಯದೆ ನಿನಗೆ ಅವರಾಧಿಯಾಗಿ, ಮೂಢಚೇತನಾಗಿ, ಇರುವನ್ನ ಅವರಾಧವಂ ಹೃಮಿ
ಸು. ಇನ್ನುಮೇಲೆ ನನಗೆ ಇಂತಾಮೂಢಬುದ್ಧಿಯು ಬರಬೇಡ ||೮|| ಎಲೈ ಅಧೋಕ್ಷಜನೇ! ಭೂಭಾರರೂ
ಪರಾದ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗೆ ಭಾರವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸೇನಾಪತಿಗಾದ ದುವೈಷ್ಣವತ್ರಿಯರ ಸಂಹಾರಾರ್ಥ
ವಾಗಿಯೂ ನಿನ್ನ ಅವತಾರಂಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತಲಿವೆ ||೯|| ಭಗವತನಾದ ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ವಾಸುದೇವ
ನಾದ ಯಾದವಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನಿನಗೋಸುಗ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೧೦|| ಭಕ್ತರ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ
ವಾಗಿ ದೇಹವಂಧರಿಸಿರುವ ವಿಶುದ್ಧವಾದ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳ ಸರ್ವಸ್ವರೂಪನಾದ ಸರ್ವಕಾರಣನಾದ ಸ

ಸರ್ವ ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಥಜ್ಞಾನಾರ್ಥಭೂತಾತ್ಮನನಮಃ ||೧೧|| ಮಯೆದುಂಬಗವಃಗೋಪ್ಮನಾಶಾ
ಯಾಸಾರವಾಯುಃಭಿಃ | ಜಪಿಷ್ಟತಂವಿಹತಯಜ್ಞೋಮಾನಿಸೂತ್ರವ್ರಮನ್ಯುನಾ ||೧೨|| ತ್ವಯೇಶಾ
ನುಗೃಹೀತೋಸ್ತಿಧ್ವಸ್ತಂಭೋಹತೋಽಗ್ರವಃ | ಈಶ್ವರಂಗುರುಮಾತ್ಮಾನಂತ್ಯಮಹಂಕರಂ
ಗತಃ ||೧೩|| ನಿಮಸಂಕೀರ್ತಿತಃಕೃಷ್ಣೋಮುಘೋನಾಭಗವಾನಮು | ಮನುಗಂಭೀರಯಾವಾ
ಜಾಪ್ರಕಸನ್ನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ||೧೪|| ಶ್ರೀಭಗವಾಃ | ಮಯಾತೆಕಾರಿಮನುಪವತ್ಯಜ್ಞಭಂಗೋನು
ಗೃಹ್ಯತಾ | ಮದನುಸ್ಮೃತಯೇನಿತಂಮತ್ತಗ್ನೇಂದ್ರಶ್ರಿಯಾಭ್ಯಶಂ||೧೫|| ಮಾಮೈಶ್ವರ್ಯಶ್ರೀಮ
ದಾಂಧೋದಂಡಮಾಣಿನಪಶ್ಯತಿ | ತಂಬ್ರಾಶಯಾಮಿಸಂಪಮೋಭ್ಯಯಾಗ್ಯವಾಂಛಾಮ್ಯನುಗ್ರಹಂ||೧೬||

ಕೃಷ್ಣಾಧಿಪ್ತಾನವಾದಂಧಾ, ಸರ್ವಜ್ಞಜಾಯ-ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾದಂಧಾ, ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮನೇ-ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಆತ್ಮನಾ
ಗಿರುವನಿನೇ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ ||೧೧|| ಭಗವತ್-ಭಗವಂತನೇ! ಯಜ್ಞೇ-ನನ್ನ ಪೂಜೆಯೂ, ವಿಹತೇನತಿ-ನಿನ್ನಿಂದ
ಹಾಳುಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಲೂ, ಮಾನಿನಾ-ಗರ್ವವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ತೀವ್ರಮನ್ಯುನಾ-ಕೂರವಾದನಿಟ್ಟುಳ್ಳ, ವಜ್ರಾ-ಸ್ನಿಂದ,
ಗೋಪ್ಮನಾಕಾಯ-ಗೋಕುಲದಹಾನಿಗೋಸ-ಗೆ, ಆಸಾರವಾಯುಃಭಿಃ-ಜಡಿಮಳಿಗಳಿಗಳಿಂದ, ಇದಂ-ಈಕಡುಕ್ಕು, ಚೇಷ್ಟಿತಂ-ಮಾ
ಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೧೨|| ಈಶ-ನಿಯಾಮಕನೇ! ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಧ್ವಸ್ತಂಭಃ-ದ್ವಂಸಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟುಗರ್ವವುಳ್ಳವನೂ, ಹತೋ
ದ್ಯಮಃ-ಭಗ್ನಪ್ರಯತ್ನನೂ ಆಗಿ, ಅನುಗೃಹೀತೇ-ಅನುಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನು, ಅಸ್ತಿ-ಆದಿನು ಅಹಂ-ನಾನು, ಈಶ್ವರಂ-ನಿಯಾ
ಮಕನಾದ, ಗುರುಂ-ಅಜ್ಞಾನಪರಿಹಾರಕನಾದ, ಆತ್ಮಾನಂ-ಜೈತನ್ಯವಾಗಿರುವ, ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಕರಣಂ-ರಕ್ಷಕನನ್ನಾಗಿ,
ಗತಃ-ಹೊಂದಿದವನಾದೆನು ||೧೩|| ವಿವಂ-ಪೀಡೆ, ಮುಘೋನಾ-ಇಂದ್ರನಿಂದ, ಸಂಕೀರ್ತಿತಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಸುತ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಭಗವಾಃ
ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಹುಯು, ಅಮಂ-ಈಯಿಂದ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು, ಪ್ರಹರ್ಷ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಗುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಮೇಘಗಂ
ಭೀರಯಾ-ಮೇಘದಹಾಗೆ ಘನವಾದ, ವಾಜಾ-ಮಾತಿನಿಂದ, ಇದಂ-ಈಮುಂದೆ ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದನ್ನು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು ||೧೪||
(ಕೃಷ್ಣವಾಕ್ಯವು) ಮುಘರ್ಷ-ಇಂದ್ರನೇ! ಅನುಗೃಹ್ಯತಾ-ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ, ಮಾಯಾ-ಸ್ನಿಂದ, ಇಂದ್ರಶ್ರಿಯಾ-ದೇವ
ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ, ಮತ್ತಸ್ಯ-ಕೊಪ್ಪಿದವನಾದ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ನಿತ್ಯಂ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಮದನಸ್ಮೃತಯೇ-ನನ್ನ ನೆನಪಿ
ರವನುಗ್ಗೆ, ಯಜ್ಞಭಂಗಃ-ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯಾದ ಇಂದ್ರಿಯಾಗೆವಹಾನಿಯು, ಅಕಾ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೧೫|| ಐಶ್ವರ್ಯಶ್ರೀಮದಾಂಧಃ-
ಪ್ರಭುತ್ವವನಂತೆ ನಗರ್ವದಿಂದ ಕುರುಡನಾದವನು, ಪಂಡಮಾಣಿಂ-ಕೋಲನ್ನು ಕೈಬಿಡಿದು ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿರುವ, ಮಾಂ-ನನ್ನ ನು
ನಪಶ್ಯತಿ-ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವು. ಯಸ್ಯ-ಯಾವಪುರಾಷನ, ಅನುಗ್ರಹಂ-ರಕ್ಷಣವನ್ನು, ವಾಂಛಾಮಿ-ಬಯಸುವೆನೋ, ತಂ-ಆಪು
ರಾಷನನ್ನು, ಸಂಪದ್ಯಾಃ-ಧನಭೋಗಗಳವೆನೆಯಿಂದ, ಭ್ರಂಶಯಾಮಿ-ತಪ್ಪಿಸಿಕಡೆಹುವೆನು ||೧೬|| ಶಕ್ರ-ಇಂದ್ರನೇ! ಗಮ್ಯ

ವರ್ಭೂತಾತ್ಮನಾದ ವಿನೋಸುಗ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೧೧|| ಎಲೈ, ಭಗವಂತನೇ! ನನ್ನ ಪೂಜಾವಿಘಾತವಾದ್ದರಿಂದ
ರಿಂ ಕೋಪವುಳ್ಳವನನ್ನಿಂದ ವ್ರಜನಾಶಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಹಾವೃಷ್ಟಿಯಂಕರೆದು ಚೇಷ್ಟೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿ
ತು ||೧೨|| ನನ್ನ ದುರಹಂಕಾರದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ನಿನ್ನಿಂದ ನಾನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಈಶ್ವರನಾ
ದ ಗುರುವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ನಿನ್ನಂ ಕರಣುಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ ||೧೩|| ಎಂಬುದಾಗಿ ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಿಂದ
ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಗುತ್ತ ಮೇಘಗಂಭೀರವಾದ ವಾಕ್ಯವಿಂದ ಇಂದ್ರನಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದ
ನು ||೧೪|| [ಅದಂತೆ] ಎಲೈ, ಇಂದ್ರನೇ! ಲೋಕತ್ರಯಾಧಿಪತ್ಯದಿಂದ ಗರ್ವಿತನಾದ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಸ್ಮೃತಿ
ರಪೇಕೆಂದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹೇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ನನ್ನಿಂದ ನಿನ್ನ ಪೂಜ ಭಂಗವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೧೫|| ಐಶ್ವರ್ಯ
ಮದಾಂಧನಾದ ಯಾವಪುರಾಷನು ಶಿಕ್ಷಕನಾದ ನಿನ್ನಂ ಯಾವಾಗ ಮರೆಯುತ್ತಾನೆಯೋ, ಅವನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ
ಗ್ರಹೇಚ್ಛೆತಪ್ಪಿ ಅವನ ಐಶ್ವರ್ಯವ ನಡಹಿಸುತ್ತೇನೆ ||೧೬|| ಎಲೈ, ಇಂದ್ರನೇ! ನಿನಗೆ ಸುಖವಾಗಲಿ, ನಿನ್ನ
ಸ್ವಸ್ಥಾನವಂ ಕುರಿತು ನಡೆ, ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯ ನುಳ್ಳಂಭಿಸುವೆ ಆಚರಿಸುವವನಾಗು, ಗರ್ವಮಂಜಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮನಿವು

ಗಮ್ಯತಾಂಕಕ್ರಮದ್ರಾಮಾಕ್ರಿಯತಾಂಮನುಕಾಸನಂ | ಸ್ಥೀಯತಾಂಸಾವ್ಯಧಿಕಾರಮಯುಕ್ತೈರ್ವಃ
ಸ್ತಂಭವರ್ಜಿತೈಃ ||೧೭|| ಅಥಾಹಸುರಭಿಃಕೃಷ್ಣಮಭಿನುದ್ಯಮನಸ್ವಿನೀ | ಸ್ವಸಂತಾನ್ವರಾಪಾ
ಗಮ್ಯಗೋಪರೂಪಿಣವಿಾತ್ಸರಂ ||೧೮|| ಸುರಭಿಃ| ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಮಹಾಯೋಗೀವಿಶ್ವಾತ್ಮ್ಯವಿಶ್ವ
ಭಾವನ | ಭವತಾಲೋಕನಾಥನಸನಾಧಾಮಯಮಚ್ಯುತ ||೧೯|| ತ್ವಮೇವಪರಮಂದ್ರವಂತ್ವಂನೃಂ
ದೊಜಗತ್ಪತೆ | ಭವಾಯಭವಗೋವಿಪ್ರದವಾನಾಂಯಚಸಾಧವಃ ||೨೦|| ಇಂದ್ರಾನಸತ್ತ್ವಭಿವೇ
ಕ್ಷ್ಯಾಮೋಬ್ರಹ್ಮಣಾಚೋದಿತಾವಯಂ | ಅವತೀರ್ಣೋನಿಭಗವಃಭೂಮಭಾರಾಪನುತ್ತಯ||೨೧||

ತಾಂ-ನತೆಯಲ್ಪಡಲಿ. (ಕೋಗಿ) ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಭವಂ-ಈಭವಾಗಲಿ ಮೇ-ನನ್ನ, ಅನುಕಾಸನಂ-ಅಷ್ಟಾನುಸಾರವಾದಕಾರ್ಯ
ವು, ಕ್ರಿಯತಾಂ-ಮಾಡಲ್ಪಡಲಿ ಸ್ತಂಭವರ್ಜಿತೈಃ-ಗರ್ವದಿಂದಪಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ಯುಕ್ತೈಃ-ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಕೂಡಿದ
ವರಾದ, ನಿಮ್ನಿಂದ, ಸಾವ್ಯಧಿಕಾರೇಷು-ನಿಮ್ನಧಿಕಾರವದಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ಥೀಯತಾಂ-ನಿಮ್ನಿಂದಯಿರಲ್ಪಡಲಿ(ಇರಿ) ||೧೭|| ಅಥ-
ಆಮೇಲೆ, ಸುರಭಿಃ-ಕಾಮಧೇನುವು, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕರಿಯನ್ನುಕುರಿತು, ಅಭಿನಂದ್ಯ-ನಂತೋಪಿಸಿ, ಮನಸ್ವಿನೀ-ಧಾರಾಳವಾದ
ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಸ್ವಸಂತಾನ್ವಿಸ್ವ-ತನ್ನನಂತೆಯಾದಗೋವುಗಳ ಹಿಂಡುಗಳೊಡನೆ, ಉಪಾಗಮ್ಯ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆಬಂದು,
ಗೋಪರೂಪಿಣಂ-ಗೋಪಾಲಕರೂಪವುಳ್ಳ, ಈಶ್ವರಂ-ನಿಯಾಮಕನನ್ನುಕುರಿತು, ಆಹ-ನುಡಿದಳು||೧೮|| ಅಚ್ಯುತ-ಹಾನಿಯಿಲ್ಲ
ದವನೇ! ಕೃಷ್ಣ-ಅಷ್ಟಾನವರಿಹಾರಕನೇ! ಕೃಷ್ಣ-ವಿದ್ಯಾವೇ! ಮಹಾಯೋಗೀ-ಪೂರ್ಣಾಷ್ಟಾನಿಯೇ! ವಿಶ್ವಾತ್ಮ್ಯ-ಜಗನಿ, ವಾಸನೇ
(ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯೇ!) ವಿಶ್ವಭಾವನ-ಪ್ರಪಂಚದಸೃಷ್ಟಾಪ್ತಿದಿಕ್ತನೇ! ಲೋಕನಾಥೇನ-ಲೋಕಗಳಿಗೂ ಡೆಯಾದ, ಭ
ವತಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ವಯಂ-ನಾವು, ಸನಾಧಾಃ-ಧಣಿಯಿಂದಕೂಡಿದವರು (ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದವು) ||೧೯|| ಜಗತ್ಪತೇ-ವಿಶ್ವೇಶ್ವ
ರನೇ! ತ್ವಮೇವ-ನೀನೇ, ಪರಮಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ದೈವಂ-ಭಾಗ್ಯನಾಗಿರುವಿ. ತ್ವಂ-ನೀನೇ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಇಂದ್ರಃ-
ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಮುಳ್ಳಪ್ರಭುವಾಗಿರುವಿ. ಗೋವಿಪ್ರದೇವಾನಾಂ-ಗೋವುಗಳಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ದೇವತೆಗೂ ಸಾಕ್ಷೀ
ಯೇಚ-ಸತ್ಪುರುಷರುಯಾರೋಅವರಿಗೂ, ಭವಾಯ-ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಭವ-ಅಗು||೨೦|| ಭಗವ-ಪರಮೇಶ್ವರನೇ! ಬ್ರ
ಹ್ಮದೇವರಿಂದ, ಚೋದಿತಾಃ-ಪ್ರೇರಿನಲ್ಪಟ್ಟ, ವಯಂ ನಾವು, ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ನಃ-ನಮಗೆ, ಇಂದ್ರಂ-ಪ್ರಭುವನ್ನಾಗಿ, ಅಭಿ
ವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಃ-ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಮಾಡುವೆವು, ಭೂಮೇ-ಬೂಮಿಯ, ಭಾರಾಪನುತ್ತಯೇ-ಹೊರೆಯನ್ನುತಪ್ಪಿಸಲೋಸ್ಕರ, ಅವ
ತೀರ್ಣಃ-ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದವನು)ವೈಕುಂಠದಿಂದಿಳಿದವನು)ಅನಿ-ಅಗಿರುವಿ ||೨೧|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನುಕುರಿತು,
ಉಪಾಮಂತ್ರೈಃ-ಪಾರ್ಥಿನಿ, ಸುರಭಿಃ-ಕಾಮಧೇನುವು, ಅತ್ಯನಿ-ತನ್ನ, ವಯಸಾ-ಹಾಲಿನಿಂದಲೂ, (ಇಂದ್ರನು) ಐರಾವ

ಅಧಿಕಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಮತ್ತರಾಗಿ ಅತಿಜಾಗ್ರತೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕರುಣೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಇರಿ ||೧೭|| [ಎಂದೆಯ
ದುಕುಲತಲಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನುಡಿಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಕಾಮಧೇನುವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು
ನುಡಿಯುವಳು ಅದಂತೆ] ಬಳಿಕ ಆಕಾಮಧೇನುವು ತನ್ನಸಂತಾನಗಳಾದ ಗೋವುಗಳೊಡನೆಬಂ
ದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಗೋಪಾಲರೂಪನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದಳು ||೧೮||
[ಅದಂತೆ] ಮಹಾಯೋಗಿಯಾದ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನಾದ ಅಚ್ಯುತನಾದ ಸರ್ವಕಾರಣನಾದ ಭಗವಂ
ತನಾದ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಲೋಕನಾಥನಾದ ನಿನ್ನಿಂದ ನಾವುಸನಾಥರು ||೧೯|| ಎಲೈ ಜ
ಗದೀಶ್ವರನೇ! ನೀನೆ ನಮಗೆ ಪರದೈವವು, ನೀನೆ ನಮಗೆಇಂದ್ರನು, ಸಾಧುಗಳಾದವರಿಗೂ ಗೋವಿಪ್ರದೇವತೆ
ಗಳಿಗೂ ಸಹ ಹ್ವೇಮವನುಂಟುವಾಡು ||೨೦|| ನಾವುಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಲೇ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಇಂದ್ರನನ್ನಾ
ಗಿತಿಳಿದು ಅಭಿವೇಕವಂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಲೈ, ವಿಶ್ವಾತ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ; ಭೂಭಾರಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ
ನೀನು ಅವತರಿಸಿ ಇರುವಿ ||೨೧|| ಎಂಕು ಕಾಮಧೇನುವು ಆಕೃಷ್ಣನಂ ಒಡುಬಡಿಸಿ ಪಾರ್ಥನೆಯಂಮಾಡಿ

ಏವಂಕೃತ್ಯ ಮುಪಮಾತ್ರೈಸುರಭಿಃಪಯಸಾತ್ಮನಃ | ಜಲೈರಾಕಾಶಗಂಗಾಯಾಐರಾ ವತಕರೋ
 ದ್ಧೃತೈಃ ||೨೦|| ಇಂದ್ರಸುರರ್ಷಿಭಿಸ್ಸಾಕಂಚೋದಿತೋದವಮಾತ್ಮಭಿಃ | ಅಭ್ಯಪಿಂಚತದಾಶಾ
 ಹ್ಕಂಗೆಮಿದಇತಿಶಾಭ್ಯಧಾತಿ ||೨೧|| ತತ್ರಾಗತಾಸ್ತುಂಬುರುನಾರದಾಃದಯೋಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯಾಧರ
 ಸಿದ್ಧಚಾರಣಾಃ | ಜಗದ್ರ್ಯಲೋಕಮಲಾಪಹುಹರಿಸ್ಸುರಾಂಗನಾಸ್ಸನ್ನೃತುಮುಪದಾನ್ವಿತಾಃ |
 ತಂತುಮ್ವವೃವೇ ವನಿಕಾಯಕತಪೋಹ್ಯವಾಕಿಂಶ್ಚಾದ್ಭುತಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಭಿಃ | ಲೋಕಾಃಪರಾಂನಿ
 ವೃತಿಮಾಪ್ನುಮಸ್ತ್ರಯೋಗಾವಸ್ತದಾಗಾಮನಯೋಪಯೋವೃತಾಂ ||೨೨|| ನಾನಾರಸೌಘಾಸ್ಸ
 ಏತೂವೃಕ್ಷಾಽನೇಮಧುಸ್ಸ್ರವಾಃ | ಅಕೃಷ್ಣಪಚ್ಯೌಷಧಯೋಗಿರಯೋಬಿಭ್ರದುನ್ಮಣೀಃ ||೨೩||

ತಕರೋದ್ಧೃತೈಃ-ಪಟ್ಟದಅನೆಯ ಸುಂಡಿಲಿನಿಂದ ಎತ್ತಿ ತರಲ್ಪಟ್ಟ, ಆಕಾಶಗಂಗಾಯಾಃ-ಮಂದಾಕಿನೀನದಿಯ, ಜಲೈಃ-ಉದ
 ಕಗಳಿಂದಲೂ, ||೨೦|| ಇಂದ್ರಃ-ದೇವರಾಜನು, ದೇವಮಾತ್ಮಭಿಃ-ಅದಿತ್ಯಾದಿಮಾತ್ಮಕಗಳಿಂದ, ಚೋದಿತಃ-ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ
 ನಾಗಿ, ಸುರರ್ಷಿಭಿಸ್ಸಾಕಂ-ನಾರದಾದಿದೇವರ್ಷಿಗಳೊಡನೆ, ದಾಕಾರ್ಹಂ-ದಾಕಾರ್ಹಕುಲದಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿ ವಕ್ರೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಭ್ಯಪಿಂ
 ಚತ-ಮೀಯಿಸಿದನು) ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಮಾಡಿದನು, ಗೋವಿಂದಇತಿಚ-ಗೋವಿಂದನೆಂತಲೂ, ಅಭ್ಯಧಾತಿ-ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕರೆದ
 ನು ||೨೧|| ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಆಗತಾಃ-ಬಂದಂಥಾ, ತುಂಬುರುನಾರದಾಃ-ತುಂಬುರುವು ನಾರದನು ಮೊದಲಾದ, ಗಂಧರ್ವ
 ರೂ ವಿದ್ಯಾಧರರೂ ಸಿದ್ಧರೂ ಚಾರಣರೂ ಎಂಬದೇವಯೋನಿಪುತ್ರರಾದವರು. ಲೋಕಮಲಾಪಹಂ-ಜನರಪಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹ
 ರಿಸುವ, ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಯಶಃ-ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು, ಜಗಃ-ಹಾಡಿದರು ಸುರಾಂಗನಾಃ-ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರು, ಮುದಾ-ಸಂತೋ
 ಷಮೊಡನೆ, ಅನ್ವಿತಾಸ್ತುತೈಃ-ಕೂಡಿದವರಾಗಿ, ಸಂನನ್ಯತುಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಕುಣಿದಾಡಿದರು ||೨೨|| ದೇವನಿಕಾಯಕೇತವಃ-ದೇವನಂ
 ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪಳವಿಗೆಯಹಾಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದದೇವನಾಯಕರು, ತಂ-ಅಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ತುಮ್ವವಃ-ಸ್ತುತಿಮಾಡಿದರು. ಅದ್ಭುತಪು
 ಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಭಿಃ-ಅಶ್ವರ್ಯಗಳಾದಪೂಮಳಗಳಿಂದ, ಅವಾಕಿಂಶ್ಚ-ಚೆಲ್ಲದರು, ತ್ರಯೋಲೋಕಾಃ-ಸ್ವರ್ಗಮರ್ಮೈವತಾಳಗ
 ಳೆಂಬಮೂರುಲೋಕಗಳೂ, ಪರಾಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ನಿವೃತ್ತಿಂ-ಸೌಖ್ಯವನ್ನು, ಅಪ್ಸರ್ವ-ಹೊಂದಿದವು ತದಾ-ಅಗ, ಗಾ
 ವಃ-ಗೋವುಗಳು, ಗಾಂ-ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಪಯೋವೃತಾಂ-ಹಾಲಿನಿಂದಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಅನರ್ಯ-ಹೊಂದಿಸಿದವು
 ಮಾಡಿದವು(ತೋಯಿಸಿದವು). ||೨೩|| ಸರಿತಃ-ತೊಳೆಗಳು, ನಾನಾರಸೌಘಾಃ-ಹಲವುಬಗೆಯರಸಗಳ ಗುಂಪುಗಳುವಾದವು
 (ಹಾಲುತುಪ್ಪಮುಂತಾದವಾಗಿಹದವು) ವೃಕ್ಷಾಃ-ಗಿಡಗಳು, ಮಧುಸ್ಸ್ರವಾಃ-ಜೇನನ್ನು ಸುರಿಸುವವು, ಅನೇ-ಅದವು. ಅಕೃ
 ಷ್ಣಪಚ್ಯೌಷಧಯಃ-ಉಳುಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಾನಾಗಿಬೆಳೆದು ಪಕ್ವವಾದ ನೆಲ್ಲಮೊದಲಾದ ಬೆಳೆಗಳು, ಅನೇ-ಅದವು. ಗಿರಯಃ-ಬೆಟ್ಟ
 ಗಳು, ಉನ್ಮಣೀಃ-ಹೊರಗೆಉಣ್ಣಿದ ರತ್ನಗಳನ್ನು, ಬಿಭ್ರತಃ-(ಭಿಭ್ರ-ಬಿಭರಃ-)ಧರಿಸಿದವು ||೨೪|| ಹೇಕುರುನಂದನ-ಎಲೈ ಕು

ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಳು. ಇಂದ್ರನು ಐರಾವತದ ನೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ತರಲ್ಪಟ್ಟ ದೇವಗಂಗೆಯ ಉದಕಗಳಿಂದ ||೨೦||
 ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಯುಷಿಗಳಿಂದಲೂ ಗಂಧರ್ವರಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತನಾಗಿ, ಅದಿತಿಮೊದಲಾದ ದೇವಮಾತ್ಮ
 ಕಗಳಿಂದಲೂ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕಮಮಾಡಿ ಗೋವಿಂದನೆಂಬಹೆಸರನ್ನೊಡಿಸಿದನು ||೨೧||
 ಅಲ್ಲಿಗೆತುಂಬುರುನಾರದಮುಂತಾದದೇವಯುಷಿಗಂಧರ್ವರು ವಿದ್ಯಾಧರರು ಸಿದ್ಧರು ಚಾರಣರು ಇವೆಲ್ಲರೂಪಾಪಪ
 ರಿಶಾರಕವಾದ ಭಗವತನಯಕಸ್ಸಂಗಾನೆಂದರು. ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಂತೋಷದಿಂದನರ್ತನಂ ಗೆಯ್ದಿ
 ರು ||೨೨|| ದೇವಸಮೂಹವತೆಗಳಾದಇಂದ್ರಾದಿಗಳು ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯುಂಕರೆಯುವರಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದರು. ಮೂರು
 ಲೋಕಗಳೂಸುಖವೆನೆಯ್ದಿದವು. ಗೋವುಗಳು ತಮ್ಮ ಮೈಜೀರಂಗಳಿಂದಭೂಮಿಯನೆನಿಸಿದವು ||೨೩|| ಆಗಸಮಸ್ತನ
 ದಿಗಳೂ ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾದಕ್ಷೀರಾದಿರಸಗಳಂಪ್ರವಹಿಸಿದವು ವೃಕ್ಷಂಗಳುಫಲವುಷ್ಣಮಕರಂದಂಗಳುಧರಿಸಿ
 ದವು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿವಿಕೆಇಲ್ಲವೆಂದಿದ್ದರೂಭತ್ತಮೊದಲಾದಧಾನ್ಯಂಗಳಂಫಲಿಸಿದವು ಪರ್ವತಂಗಳು
 ರತ್ನಂಗಳಂಧರಿಸಿದವು ||೨೪|| ಎಲೈ ಅರನೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದಮೇಲೆಕೇರೀತಿಯಲ್ಲಿನರ್ವ ವೂಕುಭವಾ

ಕೃಷ್ಣೇಭಿಷಿಕ್ತೌನಿಸರ್ವಾಣಿಕುರುನಂದನ ! ನಿರ್ದೈರಾಣ್ಯಭವಂಸತ್ತಕ್ಕೂರಾಣ್ಯಪಿನಿಸರ್ಗ
ತಃ ||೨೭|| ಇತಿಗೋಗೋಕುಲಪತಿಂಗೋನಿಂದಮಭಿಷಿಚ್ಯತಃ |ಅನುಜ್ಞಾತೋಯಾಶಕಕ್ರವ್ಯತೋ
ದವಾದಿಭಿರ್ವಿವಂ | ||೨೮||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಕಮಸ್ಕಂಧೇ-ಸವ್ತವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ರುವಂಶವನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುವ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ತಾತ-ಅಪ್ಪಾ! ಕೃಷ್ಣೇ-ಶ್ರೀಪರಿಯು, ಅಭಿಷಿಕ್ತಸತಿ-ಗೋಪತಿಪ
ಷ್ಯಾಭಿಷಿಕ್ತನಾಗುತ್ತಲೂ, ವಿತಾನಿಸರ್ವಾಣಿ-ಇವೆಲ್ಲವೂ, ನಿಸರ್ಗತಃ-ಸ್ವಭಾವದಿಂದ, ಕೂರಾಣ್ಯಪಿ-ವಿರುದ್ಧಗಳಾದರೂಕೂ
ಡ, ನಿರ್ದೈರಾಣಿ-ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದವುಗಳು, ಅಭರ್ವ-ಅದವು ||೨೭|| ಸಕಕ್ರಃ-ಆಯಿಂದ್ರನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಗೋಗೋಕುಲ
ಪತಿಂ-ಗೋವುಗಳಗೋಗೋಕುಲಕ್ಕೂ ಒಡೆಯನಾದ, ಗೋವಿಂದಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಭಿಷಿಚ್ಯ-ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಂಮಾಡಿ, ಅನು
ಜ್ಞಾತಃ-ಅಪ್ಪಣೆಕೊಂಡವನಾಗಿ. ದೇವಾದಿಭಿಃ-ದೇವತೆಗಳುಮೊದಲಾದವರಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ದಿವಂ-ಸ್ವರ್ಗವ
ನ್ನುಕುರಿತು. ಯಯಾ-ತೆರಳಿದನು (ಸೇರಿದನು) ||೨೮||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಕಮಸ್ಕಂಧೇ ಸವ್ತವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಯೇತು ಸ್ಕಂಧಾವಂದಿಂಕ್ರೂರುಗಳಾದವ್ರಾಣಿಗಳು ಪರಸ್ಪರವೈರವಿಲ್ಲದೆಇದ್ದವು||೨೭||ಎಲೈಅರಸೇ-ಈರೀತಿಯು
ಲ್ಲಿವೇಂದ್ರನು ಗೋಕುಲಪತಿಯಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಂಮಾಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಯಂ
ತೆಗದುಕೊಂಡು, ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿಸ್ವರ್ಗಲೋಕವಂ ಕುರಿತೆಯಿದ್ದನು ||೨೮||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತವೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮದ್ಗೃಹೀಕೂರವುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು” ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ಕಂಧಮೊಳು ೨೭ನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ! ವಿಕಾದಶ್ಯಾಂನಿರಾಹಾರಸ್ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯಜನಾರ್ದನು | ಸ್ನಾತುಂನಂದಸ್ತುಕಾಳಿಂ
 ದ್ವಾದ್ವಾದಶ್ಯಾಂಜಲವನಾವಿತ |೧| ತಂಗೃಹೀತ್ವಾನಯದ್ವದ್ತೋವರುಣಸ್ಯಸುಲೂತಿಕಂ |ಅ
 ವಿಜ್ಞಾಂಯಾಸುರಿವೇಳಾಂಪ್ರವಿಷ್ಟಮುದಕಂನಿಶಿ |೨| ಚುಕ್ರುಶುಸ್ತಮಪಶ್ಯಂತೇಕೃಷ್ಣರಾಮೇತಿ
 ಗೋಷಿಕಾಃ | ಭಗವಾಂಸ್ತದುಪಶ್ರುತ್ಯಪಿತರಂವರಾಣಾಹೃತಂ | ತದುಂತಿಕಂಗತೋರಾಜಃ ಸತ್ಯನಾ
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತರ್ಪಣಲೋಕಗಮನಂ.
 ಮುಖಯಮೋವಿಭುಃ |೩|| ಪ್ರಾಪ್ತಂವೀಕ್ಷ್ಯಹೃಷೀಕಶಂಲೋಕಪಾಲಸ್ಸಪರಯಾ | ಮಹತ್ಯಾಪೂ

೨೮ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಪೀಠ.

(ಶುಕವಚನವು)ನಂದಸ್ತು-ನಂದನಾದಲೋ, ವಿಕಾದಶ್ಯಾಂ-ಪಕ್ಷಾದಿಯಾಗಿಗಿಗಿನಯದಿನದಲ್ಲಿ, ನಿರಾಹಾರಃ-ಭರ್ಷಾ
 ದ್ವೇದಿಂದ, ಆಹಾರವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ಜನಾರ್ದನಂ-ವಿಷ್ಣುವನ್ನು, ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ-ಚೆನ್ನಾಗಿಪೂಜಿಸಿ, ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ-ದ್ವಾದಶ
 ಯದಿನದಲ್ಲಿ, ಸ್ನಾತುಂ-ಸ್ನಾನಮಾಡಲೋನುಗ, ಕಾಳಿಂದ್ಯಾಂ-ಯಮುನೆಯಲ್ಲಿ, ಜಲಂ-ನೀರನ್ನು, ಅವಿಶತೇ-ಹೊಕ್ಕುನು||೧||
 ವರುಣಸ್ಯ-ವರುಣನ, ದೂತೇ-ಸೇವಕನಾದ, ಅನುರೇ-ರಾಕ್ಷಸನು, ಅನುರೇಂವೇಳಾಂ-ರಾಕ್ಷಸನಮಯವನ್ನು, ಅವಿಜ್ಞಾಯ-
 ತಿಳಿಯದೆ, ನಿಶಿ-ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ಉದಕಂ-ನೀರನ್ನು, ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ-ಹೊಕ್ಕಂಧಾ, ತಂ-ಅನಂದಗೋಪನನ್ನು, ಗೃಹೀತ್ವಾ-ಹಿಡಿ
 ದುತೆಕ್ಕೊಂಡು, ವರುಣಸ್ಯ-ಜಲಪಾಲಕನಾದದೇವರ, ಅಂತಿಕಂ-ಬಳಿಯನ್ನು, ಅನಮತೇ-ಹೊಂದಿಸಿದನು ||೨||ಗೋಷಿಕಾಃ-
 ಗೊಲ್ಲರು, ತಂ-ಅನಂದಗೋಪನನ್ನು, ಅಪಶ್ಯಂತೇ-ಕಾಣದೆಯರ ವರದ್ವರಿಂದಲೇ, ಕೃಷ್ಣರಾಮೇತಿ-ಕೃಷ್ಣನೇರಾಮನೇ
 ಎಂದು, ಚುಕ್ರುಶುಃ-ಕೂಗಿದರು ರಾಜಃ-ಅರಸಾದವರೇಕ್ಷಿತವೇ! ಸತ್ಯನಾಂ-ತನ್ನವರಿಗೆ, ಅಭಯದಂ-ನಿರ್ಭಯವನ್ನುಕೊ
 ಡುವಂಥಾ, ವಿಭುಃ-ಪ್ರಭುವಾದ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತತೇ-ಅವರಮಾತೆಂದ, ಪಿತರಂ-ತಂದೆಯಾದನಂದಗೋಪನನ್ನು,
 ವರಾಣಾಹೃತಂ-ವರುಣನಿಂದಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನಾಗಿ, ಉಪಶ್ರುತ್ಯ-ಕೇಳಿ,ತದುಂತಿಕಂ-ಅವರುಣನಬಳಿಯನ್ನು, ಗತೇ-ಸೇರಿ
 ದವನಾದನು ||೩||ಲೋಕಪಾಲಃ-ಪಡುವಲಕಡೆಯಲೋಕಗಳಿಗೆ ಪಾಲಕನಾದವರುಣನ, ಪ್ರಾಪ್ತಂ-ತನ್ನಬಳಿಬಂದ, ಹೃಷೀ

೨೮ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರ್ಮೀಯಶ್ಲೋಕಃ| ಅಷ್ಟಾನಿಂತತೋನಂದಾನಯನಂವರಾಣಾಲಯಾತ | ವೈಕುಂಠದರ್ಶನಂ
 ಜಾತಿಗೋಪಾನಾಮನುವರ್ಯತೇ |೪|| ಇಪ್ಪತ್ತಿಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧರಾತ್ರಕಾಲದೊಳಗೆ ಸ್ನಾ
 ನಾರ್ಥವಾಗಿ ಯಮುನಾನದಿಗೆ ಹೋಗಿರುವ ನಂದಗೋಪನು ವರುಣಭೃತ್ಯನಾದಅನುರನು ವರುಣನಗವಿಾ
 ಪಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಲಾಗಿ, ಆ ಯರ್ಥವಂತಿಳಿದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವರುಣನಗವಿಾಪಕ್ಕೆಹೋಗಿ,ಅ
 ವರುಣನಿಂದ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ತಂದೆಯಾದ ಅನಂದಗೋಪನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಂದ
 ಗೋಪಾದಿ ಗೋಪಾಲಕರಿಗೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನವಾದ ವೈಕುಂಠವಂ ತೋರಿಸಿದನು. ಎಂದು ಶುಕಮುನಿಯು
 ಕರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನು. ಅದಂತೆನೆ,-

ಎಲೈ ಅರಸೇ! ನಂದಗೋಪನು ವಿಕಾದಶೀದಿವಸದಲ್ಲಿ ನಿರಾಹಾರವ್ರತವನಾಚರಿಸಿ ಭಗವಂತನು ಪೂ
 ಜಿಸಿ, ಪರದಿವಸದಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶೀಕಲಾಮಾತ್ರವಿದ್ದುದರಿಂದ ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಣವೆಂದಾದಬೇಕೆಂಬ ತ್ವದ್ವದಂ
 ದ ಅರುಣೋದಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅನುರಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಮುನಾನದಿಯುಂ ಕುರಿತು ಸ್ನಾನಾರ್ಥವಾಗಿ
 ಹೋದನು |೧| ಅನುರಕಾಲಮು ತಿಳಿಯದೆ ಜಲವಂಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಂದಗೋಪನು ವರುಣದೂತನಾದ ಅನು
 ರನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ವರುಣನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು |೨| ಆಗೋಪಾಲಕರು ಅನಂದಗೋಪನು ಕಾಣದೆ,
 ಎಲೈರಾಮ! ಎಲೈಕೃಷ್ಣ! ಎಂದುಕೂಗಿದರು. ಭಗವಂತನು ಅದುಕೇಳಿ ವರುಣನಿಂದ ಅಪಹೃತನಾದನಂ
 ದನುತಿಳಿದು ಸ್ವಜನರಕ್ಷಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ವರುಣನಗವಿಾಪಕ್ಕೆ ಹೋದನು |೩| ಲೋಕಪಾಲಕನಾದ ವ

ಜಯಿತ್ಯಾಹತವ್ಧರ್ತನಮಹೋತ್ಸವಃ |೪| ಪರಾಣಃ| ಅದ್ಯಮೇನಿಭೃತೋದಹೋದ್ಯದ್ಯಾರ್ಥೋಧಿಗತೋ
ಮಯಾ | ತ್ವತ್ಪಾದಭಾಜೋಭಗವನ್ನವಾಪುಃಪಾರಮಧ್ವನಃ |೫| ನಮಃಸ್ತುಭ್ಯಾಭಗವತೆಬ್ರಹ್ಮಣೇ
ಪರಮಾತ್ಮನೇ | ನಯತ್ರಶ್ಶ್ರಯತಮಾಯಾಲೋಕಸೃಷ್ಟಿವಿಕಲ್ಪನಾ |೬| ಅಜಾ ನತಾಮಾಮಕನ

ಕೇಶಂ-ಸರೈಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೊಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ತಪ್ಪರ್ತನಮಹೋತ್ಸವಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡಿ
ಡುವುದರಿಂದಮಹತ್ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ವಚತ್ಯಾ-ಅಧಿಕವಾದ, ಸಪರೈಯಾ-ಪೂಜೆಯಿಂದ, ಪೂಜಯಿತ್ವಾ-ಆರಾಧಿಸಿ,
ಆಹ-ನುಡಿದನು ||೪|| ಪರಾಣಸ್ತುತಿ| ಮೇ-ನನ್ನ, ದೇಹ-ಕಲರವು, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ನಿಭೃತಃ-ಜನ್ಮಗಿಣೀಃ-ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನು ಸ
ಫಲವಾಯಿತು. ಅರ್ಧಾ-ಪ್ರಯೋಜನವು, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಅಧಿಗತೋಹಿ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ? ಭಗವಾ-
ನ್ಸಾಮಿಯೇ! ತ್ವತ್ಪಾದಭಾಜಃ-ನಿನ್ನಚರಣಗಳನ್ನಾಸಿಸುವವ, ಅಧ್ವನಃ-ದಾರಿಯ, ಪಾರಂ-ಕೊನೆಯನ್ನು (ವೇಕ್ಷ್ಯವನ್ನು)
ಅವಾಪುಃ-ಪಡೆದರಂತೆ ||೫|| ಯತ್ರ-ಯಾವನಿಲ್ಲ, ಲೋಕಸೃಷ್ಟಿವಿಕಲ್ಪನಾ-ಲೋಕ-ವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನವಿಷಯವಸ್ತುಗಳು, (ದೃಶ್ಯ
ಪದಾರ್ಥಗಳ) ಸೃಷ್ಟಿ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಕಲ್ಪನಾ-ಕಲ್ಪವುಬಗೆಗಳ-ಳ್ಳ, ಮಾಯಾ-ಅಜ್ಞಾನವ್ರಕ್ಯತೆಯು, ನ್ಯೂಯತೇ-ಪರಿ
ರಮಾರ್ಥಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಕೇಳಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ತಸ್ಯೈ-ಅಂತಾ, ಭಾವತೇ-ದೊಡ್ಡವನಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಣೇ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ,
ಪರಮಾತ್ಮನೇ-ಕೇವಲಜೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ, ತುಭ್ಯಂ-ನಿನಗೋನುಗೆ, ನಮಃ-ಐಕ್ಯಾನುಸಂಧಾನಲಕ್ಷಣವಾದನವಸ್ತಾರ
ವಾಗಲಿ ||೬|| ಜಗದ್ಗೋ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡವನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ತ್ವತ್ಪ್ರಭಾವಂ-ನಿನ್ನಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಅಜಾ
ನತಾ-ತಿಳಿಯದೇಇರುವ, ಮಾಮಕೇನ-ನನ್ನದೊಡತಿನಿಂದ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಪಿತಾ-ತಂದೆಯಾದ, ಅಯಂ-ಈನಂದಗೋವನ್ನು, ಆ

ರಾಣಸು ಭಗಮತನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಮಹೋತ್ಸವದಿಂದ ಹರ್ಷಿತನಾಗಿ, ತನ್ನಮನೆಗೆ ಭಗಮತ
ನು ಅಧಿಕವಾದ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದನು |೪| ಎಲೈ, ಪ್ರಭುವಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ನನ್ನದೇಹವು ಸಫಲವಾ
ಯಿತು, ಈಗಲೇ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿತು, ನಿನ್ನ ಪಾದವೆಂ ಭಜಿಸಿದವರು ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರದ ಪಾರವಂ
ಕುಡರು |೫| ಭಗಮತನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ನಿನಗಿನಮಸ್ಕಾರವು, ಯಾವನನ್ನು ಲೋಕ
ಸೃಷ್ಟಿ ಕಲ್ಪನಾರೂಪನಾದ ಮಾಯೆಯಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಾನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು |೬| ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಲವಂಪ್ರವೇಶಿ
ಸಿದ ವ್ರಜಪತಿಯಾದ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ನಂದನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನರಿಯದ ನನ್ನ ಭೃತ್ಯನಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು

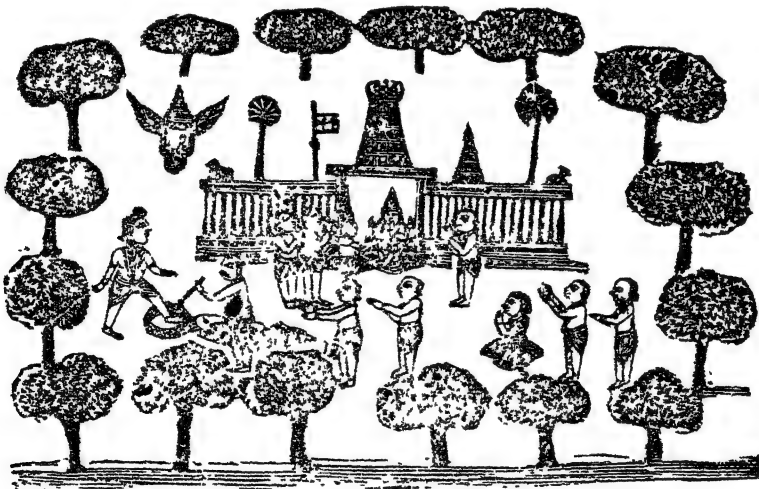
ತ್ಯೈಶ್ರಭಾವಂಜಗದ್ಗುರೋ | ಅತ್ಯಂತೋಯಂತವಪಿತಾ ತತ್ಪ್ರಭೋಕ್ಷಂತುಮಾರ್ಹಸಿ ||೭|| ಪಿತ್ರೈಷತೇ
ಯಅನೀತೋಯನ್ಮಸ್ತೃತ್ವಾದದಕಃ- ನಂ | ಗೋವಿಂದನೀಯತಾಮೆವಪಿತಾತಮಾಚುಕಾಹೃತಃ |
ಪ್ರಜಾವಯಮನುಸೌ ಹ್ಯಾಸ್ಸಾಪರಾಧಾಅಪಿಪ್ರಭೋ ||೮|| ಶ್ರೀಕೃತಃ | ಎವಂಪ್ರಸಾದಿತಃಕೃಪಾ
ಭಗವಾನಖಿಲೈಶ್ವರಃ | ಆದಾಯಾಗಾತ್ಸೃಪಿತರಾಬಂಧೂನಾಂಚಾವಹನ್ಯಾದಂ ||೯|| ನಂದಸ್ತೃತೇ
ದ್ರಿಯಂದ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಲೋಕಪಾಲಮಹೋದಯಂ | ಕೃಷ್ಣೇಜಸನ್ನತಂತೆವಾಂಜ್ಞಾತಭ್ಯೋವಿಸ್ತೃತೋ
ಬ್ರವೀತಿ ||೧೦|| ತತ್ತ್ವೈತ್ಯುಕ್ಯಧಿಯೋಗೋಪಾರಾಜಃ ಮತ್ವಾತಮೀಶ್ವರಂ | ಅಪಿನಸ್ಸೃಗತಿಂನೂ
ಕ್ಷಾಮುಪಾಧಾನ್ಯದಧೀಶ್ವರಃ ||೧೧|| ಇತಿಸ್ವಾನಾಂಸುಸಂಕಲ್ಪಂವಿಜ್ಞಾಯಾಖಲದೃಕ್ಸ್ವಯಂ |

ಹೃತಃ-ಅವಹರಿಸಿತರಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ಪ್ರಭೋ-ಸಮರ್ಥನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ತತಃ-ಅನಂತವನ್ನು, ಹಂತಂ-ಸೈರಿಸುವುದ
ಕ್ಕ, ಅರ್ಹಸಿ-ಪೋಷಿಸುವಾಗುವಿ ||೭|| ಗೋವಿಂದ-ಗೋವಾಲಕೃಷ್ಣನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ಯವಷಿ-ಯಾವಯಾ, ಪಿತಾ-ತಂದೆಯು,
ಯತಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅನೀತಃ-ತರಲ್ಪಟ್ಟನೋ, ತತಃ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ನ-ನಮಗೆ, ತೃತ್ವಾದದರ್ಹನಂ-ನಿನ್ನಚರ
ಣಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣವಾಯಿತು ಮಾಮಕಾಹೃತಃ-ನನ್ನವನಿಂದತರಲ್ಪಟ್ಟ, ತವಪಿತಾ-ನಿನ್ನಯಾತಂದೆಯು, ನೀಯತಾಂ-
ನಿನ್ನಿಂದಮನೆಗೆಕರೆದುಕೊಂಡುಕೋಗಲ್ಪಡಲಿ(ಪ್ರಭೋ-ಒಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ಪ್ರಜಾಃ-ಸಂತಾನವಾಗಿರವ, ವಯಂ-
ನಾವು, ಸಾವರಾಧಾಅಪಿ-ತಪ್ಪಿನಿಂದಸಹಿತರಾದರೂ, ಅನುಗ್ರಾಹ್ಯಾಂ-ದಯೆಯಿಂದರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವರಾಗಿರುವೆವು) ||೮||
(ಕೃತವಚನವು.) ಅಖಿಲೈಶ್ವರಃ-ಎಲ್ಲರಿಗೂನಿಯಾಮಕನಾದ, ಭಗವಾನ್-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಶ್ರೀಹಿಯು, ಎವಂ-ಹೀಗೆ
ಪ್ರಸಾದಿತಸ್ತೃ-ಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳುವಂತೆಪಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಸ್ವಪಿತರಂ-ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು, ಆವಾಯ-ತೆಗದುಕೊಂಡು
ಡು, ಆಗಾತಿ-ಬಂದನು|| ಬಂಧೂನಾಂ-ಸುಂಟುಗೆ, ಮುದಂಜ-ಸಂತೋಷವನ್ನೂ, ಅವಹತೆ-ವಹಿಸುಗೊಳಿಸಿದನು (ಉಂಟವಾ
ಡಿದನು)||೯|| ನಂದಸ್ತ-ಗೋಪನಾದರೂ, ಅತೀಂದ್ರಿಯಂ-ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆಗೋಚರವಾಗದ, ಲೋಕಪಾಲಮಹೋದಯಂ-
ದಿಕ್ಪಾಲಕನಿವಶ್ಯಯವನ್ನು, ದ್ಯವ್ಯಾಪ್ತ-ನೋಡಿ, ಕೃಷ್ಣೇಜ-ಕೃಷ್ಣನವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ತೇಷಾಂ-ಅಶೋಕದಕ್ಷಿಣವವರ, ನನ್ನ
ತೀ-ನಮ್ಮತೆಯನ್ನು, ಘ್ನೈಶ್ರಭಾಃ-ತನ್ನವಾಯಾದರುಮೊದಲಾದನಂಟರಿಪ್ಪರಿಗೆ, ವಿಸ್ತೃತಃ-ಅಚ್ಚರಿಸೊಂಡವನಾಗಿ, ಅಬ್ರ
ವೀತಿ-ಹೇಳಿದನು ||೧೦|| ತೇರಾರ್ಜ-ಎಶ್ವರನೇ! ತೇಗೋಪಾಂತ-ಆಗೋಪಾಲಕರಾದರೋ, ಕ್ಷತ್ಯುಕ್ಯಧಿಯ-ಧಾರಾಳವಾ
ದಮಹಾಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ತಂ-ಅಕ್ಕಪಟ್ಟನನ್ನು, ಈಶ್ವರಂ-ಜಗನ್ನಿಯಾಮಕನನ್ನಾಗಿ, ಮತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ಅಧೀಶ್ವರಂ-
ಒಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನು, ನೋಪಿ-ನಮಗೊಕೂಡ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂ-ಅಗೋಚರವಾದ, ಸ್ವಗತಿಂ-ತನ್ನಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಅಧ
ವಾತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು, ಉಪಾಧಾನ್ಯತೆ-ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇಇರುವಂತೆಮಾಡುವನು. ||೧೧|| ಸ್ವಯಂ-ತಾನು, ಅಖಿಲದೃಕ್-ಎಲ್ಲರ
ನ್ನೋಡುತ್ತಿರುವನು, ಮತ್ವಾ ಎಲ್ಲರಿಗೂದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವವನೂಆದ, ಸಃ-ಅಕ್ಕಪಟ್ಟನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಸ್ವಾನಾಂ-ತನ್ನ
ವರ, ಸಂಕಲ್ಪಂ-ಬಯಕೆಯನ್ನು, ವಿಜ್ಞಾಯ-ತಿಳಿದು, ತೇಷಾಂ-ಅವರ, ಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧಯೇ-ಬಯಕೆಯುಫಲಿಸಲೋಸುಗ,

ಬರಲ್ಪಟ್ಟನು. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಗುರುವಾದ ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಅದಂನೀನು ಹೈವಿಗಬೇಕು ||೭|| ಎಲ್ಲ
ಗೋವಿಂದನೇ! ನನ್ನ ಭೃತ್ಯನಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲ್ಪಟ್ಟ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ನಂದನನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂ
ಡುಕೋಗು ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿದನು ||೮|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವರುಣನಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತಂ
ದೆಯು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸ್ವಜನರಿಗೆ ಸಂತೋಷವ ನುಂಟುಮಾಡಿದನು ||೯|| ನಂದನು ಲೋಕಪಾಲಕ
ನಾದ ವರುಣನ ಸುಶೋಭಿತವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯಮನೋಡಿ, ವರುಣಾದಿಗಳಿಗೆ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ರಭಾ
ವವಂ ಸಹ ನೋಡಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯಂ ಬಡುತ ತನ್ನ ಜ್ಞಾತಿಬಂಧುಗಳು ಕುರಿತು ಪೇಳಿದನು ||೧೦|| ಆಗೋಪರು ಆ
ಶ್ಚರ್ಯಯುಕ್ತರಾಗಿ ಈಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ನಮಗೊಕೂಡ ಭಗವಂತನು ಪರಮಗ
ತಿಯು ಕೊಡುವನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವು ಮಾಡಿದರು ||೧೧|| ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಭಗವಂತನು ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಜ

ಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧಯಂತೆಷಾಂಕ್ಯಾಯುತವಚಂತಯತ್ | ೧೦ | ಜನೋವೈಲೋಕವಿತಸ್ತಿಸ್ಸವಿದ್ಯಾ ಕಾಮಕ
ರ್ಮಭಿಃ | ಉಚ್ಚಾವಚಾಸುಗತಿಮುನವದನ್ಯಾಂಗತೀರ್ಥಮ್ | ೧೧ | ಅತಿಸಂಚಿಂತ್ಯಭಗವಾಃ | ೧೨ |
ಹಾಕಾರುಣಿಕೋವಿಭುಃ | ದರ್ಶಯಾತ ಸುಲೋಕುಸ್ಸುಗೋಪಃ | ಸಾಂತಮಸಃಪರಂ | ೧೩ | ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಮು
ನುತುಚ್ಚಬ್ರಹ್ಮಜ್ಯೋತಿಸ್ಸನಾತನಂ | ಯದ್ಧಿವಶ್ಯಂತಿಮುನಯೋಗುಣಾಪಾಯಸಮಾಹತಾಃ | ೧೪ |

ಕೃಪಯಾ ದಯೆಯಿಂದ, ಏತತ್-ಇವರನ್ನು, ಅಜಿತಯತೆ-ಆಲೋಚಿಸಿದನು || ೧೦ || ಜನ-ಪ್ರಾಣಿ, ಏತಸ್ಮಿನ್ಲೋಕೇ-ಈ
ಸರಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಅವಿದ್ಯಾಕಾಮಕರ್ಮಭಿಃ-ಅವಿದ್ಯಾ-ದೇಹವೇತಾನೆಂಬ ಆಧ್ಯಾಸಿತವಾದಅಭಿಮಾನವು, ಕಾಮ-ಅದರಿಂದಂ
ಬಾಗುವಸಂಕಲ್ಪವು, ಕರ್ಮಭಿಃ-ಅದರಿಂದಂಟಾಗುವಕ್ರಿಯೆಯು, ಇವುಗಳಿಂದ, ಉಚ್ಚಾವಚಾಸು-ಹಲವುಭೇದಗಳುಳ್ಳ,
ಗತಿಸು-ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ, ಭ್ರಮ-ತಿರುಗುತಲಿರುವನಾಗಿ, ಸ್ವಾಂಗತೀ-ತನ್ನನ್ನರೂಪವನ್ನು, ಸವೇದ-ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವು || ೧೧ ||
ವಿಭುಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಪಡ್ವಣೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನಾದ, ಕೃಷ್ಣನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಸಂಚಿಂತ್ಯ-ಆಲೋಚಿಸಿ, ಮಹಾ
ಕಾರುಣಿಕಃ-ಅಧಿಕದಯೆಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ತಮಸಃ-ಅಜ್ಞಾನದಕತ್ತಲಿಗಿಂತಲೂ, ಪರಂ-ಮೇಲೆಯಿರುವ, ಸ್ವಂತೋಕ್ತಂ-
ತನ್ನಸ್ಥಾನವನ್ನು, ಗೋಪಾನಂ-ಗೊಲ್ಲರಿಗೆ, ದರ್ಶಯಾತ-ತೋರಿಸಿದನು || ೧೨ || ಮುನಯಃ-ಮುನಸಿಲರಾದವರು, ಗು
ಣಾಪಾಯೇ-ತ್ರಿಗುಣವಿಕಾರಗಳನ್ನಾಳುವಾಗುತಲೂ, ಸಮಾಹಿತಾಸ್ಸಂತಃ-ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡಕಾಂತರಾಗಿ, ಸತ್ಯಂ-ಯಾವ
ಗಲೂಭಾಧಿನಲ್ಲದ, ಜ್ಞಾನಂ-ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶವಾದ, ಅನಂತಂ-ನಾಶವಿಲ್ಲದ, ಕೋನಿಯಿಲ್ಲದ, ಸನಾತನಂ-ಅನಾದಿಯಾದ,
ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಯೋತಿಃ-ಆತ್ಮಚೈತನ್ಯವಾದ, ಯದ್ಧಿ-ಯಾವದರನ್ನು, ಪಶ್ಯಂತಿ-ನೋಡುವರೋ, (ತಮ್ಮನ್ನರೂಪವೆಂದರಿವರೋ)
ತತಃ-ಅಂಥಾತನ್ನಪ್ರಕಾಶವನ್ನು, ಗೋಪಾಲಕರಿಗತೋರಿಸಿದನು || ೧೩ || ತೇತು-ಆಗೋಪಾಲಕರಾದರೋ, ಪುರಾ-ಪೂರ್ವ

ನರ ಮನೋರಥವಂ ತಿಳಿದು ಅವರಮನೋರಥ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥವಾಗಿ ದಯೆಯು ಚಿಂತಿಸಿದನು | ೧೦ | (ಅವೆಂ
ತನೇ) ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನರು ಅವಿದ್ಯಾಮೂಲಕವಾದ ಕಾಮಗಳಿಂದಲೂ ತನ್ನವಿತ್ತಂಗಳಾದ ಕರ್ಮಂಗಳಿಂದಲೂ
ನಾನಾರೂಪಂಗಳಾದ ಜನ್ಮಂಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುತ ಸ್ವಗತಿಯೂ ಅರಿಯರು | ೧೧ | ಎಂಬುದುಭಗವಂತ
ನು ಆಲೋಚಿಸಿ, ಪ್ರಭುವೆನಿಸಿ ಮಹಾ ದಯಾಶಾಲಿಯಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಗೋಪಾಲಕರಿಗೆ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶವಾದ ನಿ
ಜಸ್ಥಾನವಾದ ವೈಕುಂಠಲೋಕವೆಂ ತೋರಿಸಿದನು | ೧೨ | ಮಹಾ ಯೋಗಿಗಳು ಮಾಯೆಯನತಿಕ್ರಮಿಸಿಯಾ
ವವಸ್ತುಮು ಕಾಣುವರೋ, ಅಂತಾಅಬಾಧ್ಯವಾದ ಅಜಹವಾದ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಡ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶವಾದ ನಿತ್ಯನಿ
ದ್ಧವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತುಮು ತೋರಿಸಿದನು | ೧೩ | ಆಗೋಪರು ಬ್ರಹ್ಮಮೆಂಬ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ

ತೆತುಬ್ರಹ್ಮಹೃದಂನೀತಾಮಗ್ನಾಃ ಕೃಷ್ಣೇನೇಕೋದ್ಧೃತಾಃ | ದದ್ಯುಃಕುಬ್ರಹ್ಮಜೋಲೋಕಂಯತಾ
ಕೂರೋಧ್ಯಗಾತ್ಪುರಾ |೧೬|| ನಂದಾದಯಸ್ತುತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಮಾನಂದನಿರ್ದೃತಾಃ | ಕೃಷ್ಣಂ
ಚ ಸಮಭಿಷ್ಠಯ ಮಾನಯಂತಸ್ಸುವಿಸ್ತಿತಾಃ |೧೭|

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಅಷ್ಟಾವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ದಶ್ಮಿ, ಅಕ್ರೂರ-ಅಕ್ರೂರನೆಂಬಯಾದವನು, ಅಭ್ಯಗಾತ-ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವನ್ನು ನೋಡಿದನೋ, ತಂ-ಅ ಬ್ರಹ್ಮಹೃದಂ-
ಬ್ರಹ್ಮಹೃದವೆಂಬಯಮುನೆಯಮಡವನ್ನು ಕುರಿತು, ಕೃಷ್ಣೇನ-ಕೃಷ್ಣನೆಂದ, ನೀತಾ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಮಗ್ನಾಃ-
ಮುಳುಗಿದವರಾಗಿ, ಉದ್ಧೃತಾಃ-ಎದ್ದವರಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮಣಃ-ಪರಬ್ರಹ್ಮನ, ಲೋಕಂ-ಸ್ಥಾನವನ್ನು, ದದ್ಯುಃ-ಕಂಡರು
(ಅಕ್ರೂರನುನೋಡಿದ್ದು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪೂರೈವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕುಕಪರೀಕ್ಷೆತ್ಸಂವಾದಕಾಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪೂರೈವಾದ್ದರಿಂದ
ಭೂತಕಾಲವಾಗಿಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ) ||೧೬|| ನಂದಾದಯಸ್ತು-ನಂದಗೋಪನುಮೊದಲಾದವರಾದೋ, ತಂ-ಅವೈಕಂಶವನ್ನು,
ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಪರಮಾನಂದನಿರ್ವೃತಾಂ-ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಿರ್ವೃತರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣ
ನನ್ನೂ, ಸಮಭಿಷ್ಠಯ-ಚನ್ನಾಗಿನ್ನೋತ್ರಮಾಡಿ, ಮಾನಯಂತಃ-ಸಮ್ಮಾನಗೊಳಿಸುವರಾಗಿ, ಸುವಿಸ್ತಿತಾಃ-ಪೂರ್ಣವಾ
ಗಿಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡವರಾದರು

||೧೭||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

ಪುನಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಯತ್ತಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ, ಪೂರ್ವದಶ್ಮಿಅಕ್ರೂರನು ಯಮುನಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಅಲ್ಲಿ
ಯಾವ ವೈಕುಂಠಲೋಕವಂ ಕಂಡನೋ ಅವೈಕುಂಠವಂ ಕಂಡರು ||೧೬|| ಆನಂದಸಾಂದ್ರರಾದ ನಂದಾದಿಗ
ಳು ಅವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಬೇದಂಗಳಿಂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನೋಡಿಅಶ್ಚರ್ಯಗೊಳ್ಳಲಾರಾದರು ||೧೭||

ಇಂತು ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಕೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಕೂರಪುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತವುಪ್ಪ ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀಲಿಲಾಸವು ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ೨೪ನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

ತೋಪಿಲಗೋಭಿರಂಚಿತಂಜಗೌಕಲಂವಾಮದ್ಯಕುಂಘನೋಹರ ೨|| ನಿಶವ್ಯಗ್ರೀತಂತದನಂಗ
ವರ್ಧನಂವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯೇಕೃಷ್ಣಗೃಹೀತಮಾನಸಾಂ | ಅಜಗ್ಮುರನ್ಯೂನ್ಯಮಲಕ್ಷತೋದ್ಯಮಾಸ್ಸ
ಯತ್ರಕಾಂತೋಜವಲೋಲಕುಂಡಲಾಃ ||೪|| ದುಹಂತೋಭಿಯಯುಃಕಾಶ್ವಿದ್ವೈದ್ವಹಂಹಿತಾಸ್ವಗಮು
ತ್ಸುಕಾಃ | ಪಯೋಧಿಶ್ರಿತ್ಯಸಂಯಾವಮನುದ್ವಾನ್ಯಾಸರಾಯಯುಃ ||೫|| ಪರಿವಪಯಂತೈಸ್ತ

ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಅವಹಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕಲಂ-ಮಧುರಗಾನವನ್ನು, ಜಗೌ-ಹಾಡಿದನು ||೩||ವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯೇ-ಗೋಕುಲವಲ್ಲಿರುವ
ಪೆಂಗಳು. ಅನಂಗವರ್ಧನಂ-ಕಾಮೋದ್ದೀಪಕವಾದ, ತದ್ಗ್ರೀತಂ-ಆಗಾನವನ್ನು, ನಿಶವ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಕೃಷ್ಣಗೃಹೀತಮಾನಸಾಸ್ಸ
ತ್ಯೇ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ತಮ್ಮಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನವರಾಗಿ, ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ-ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು, (ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ),
ಅಲಕ್ಷತೋದ್ಯಮಾಃ-ನೋಡಲ್ಪಡುವವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಜವಲೋಲಕುಂಡಲಾಃ-ಜವ-ವೇಗದಿಂದ, ಲೋಲ-ಕದಲುತ್ತಿರುವ
ಕುಂಡಲಾಃ-ಕರ್ಣಾಭರಣಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಸಕಾಂತೇ-ಆಸ್ಥೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಯತ್ರ-ಅಲ್ಲಿರುವನೋ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಅಜ
ಗ್ಮು-ಒಂದರು ||೪|| ದುಹಂತೈ-ಪಾಲಂಕರೆಯುತ್ತಿರುವ, ಕಾಶ್ವಿದ್-ಕೆಲವರುಹೆಂಗಳು, ದೇಹಂ-ಕರೆಯುವುದನ್ನು, ಹಿತ್ವಾ-
ಬಿಟ್ಟು, ನಮತ್ಸುಕಾಃ-ಬಹಳಕುತೂಹಲಗೊಂಡವರಾಗಿ, ಯಯುಃ-ತೆರಳಿದರು. ಪರಾಃ-ಇತರಸ್ತ್ರೀಯರು, ಪಯಃ-ಹಾಲ
ನ್ನು, ಅಧಿಶ್ರಿತ್ಯ ಬೆಂಕಿಯಮೇಲಿರಿಸಿ, (ಉಕ್ಕಿಹೋಗುವುದಕ್ಕಿನ್ನದೆ) ಯಯುಃ-ತೆರಳಿದರು. ಮತ್ತೆಕಲವರು. ಸಂಯಾವಂ-
ಗೋಭಿರವವನೊಪ್ಪಿಯನ್ನು, ಅನುದ್ವಾನ್ಯ-ಪಕ್ಕುಗಳನ್ನಿಡಿಯಿಂದಿಳಿಸಿದವೇ, ಯಯುಃ-ತೆರಳಿದರು ||೫||ಪರಿವಪಯಂ

ವಾಡಿದನು ||೩|| ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಕಾಮೋದ್ದೀಪಕವಾದ ಆಗಾನವಂಕೇಳಿ, ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಆಕ
ರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ ವೇಗದಿಂದ ಜೋಲಾತಲಿರುವ ಕುಂಡಲಗಳುಳ್ಳ
ವರಾಗಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿರುವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು ||೪|| ಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹನುಗಳು ಕರೆಯುತ್ತಿರು
ವಾಗಲೇ ಅಕಲಸಮ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟರು. ಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹಾಲಂಕಾಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಲಗಡಿಗೆಗಳ
ನೊಲಯವೇಲಿ ಇರಿಸಿ ಕಾಸುತ್ತಿದ್ದು ಅದು ಉಕ್ಕಿಹೋಗುವುದೆಂಬುದಂ ಆಲೋಚಿಸದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹೊ
ರಟರು. ಕೆಲರು ಗೋಧಿಸುಪ್ಪಿಯಂ ಪಾಕಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಅದಂತೆಗದು ಕೆಳಗಿರಿಸದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹೊ
ರಟರು ||೫|| ಕೆಲವರು ಪತಿವ್ರತಾದಿಗಳಿಗೆ ತನ್ನಾದಿಗಳು ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಅದಂಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟರು. ಕೆ

ದ್ವಿತ್ವಾಪಾಯಯಂತ್ಯೈಕೋಪಯಃ | ಶುಕ್ಲಂ ಮಂತ್ರೈಃ ಪರ್ವತೀ ಕಾಶ್ಚೈ ದತ್ಯಂತೋಪಾಯೈಃ
ಜನು | ೬ | ಲಿಂಪಂತ್ಯೈಃ ಪ್ರಮೃಜಂತ್ಯೈಃ ನ್ಯಾಅಂಜಂತ್ಯೈಃ ಕಾಶ್ಚೈ ಲೋಚನೇ | ವ್ಯುತ್ಪನ್ನವಸ್ತ್ರಾಭ
ರಣಾಃ ಕಾಶ್ಚೈ ತ್ವಷ್ಟಾಂತಿಕಂಯಯಾಃ | ೭ | ತಾವಾರ್ಯಮಾಣಾಃ ಪತಿಭಿಃ ಪಿತೃಭೃಭೌತ್ಯೈ ಬಂಧು
ಭಿಃ | ಗೋವಿಂದಾಪಹೃತಾತ್ಮಾನೋ ನನ್ಯವರ್ತಂತೆಕಾಶ್ಚೈನ | ೮ | ಅಂತರ್ಗೃಹಗತಾಃ ಕಾಶ್ಚೈ ದ್ವೈ
ಪ್ರೋಽಲಬ್ಧವಿನಿರ್ಗಮಾಃ | ಕೃಷ್ಣಂತದ್ವಾವನಾಯುಕ್ತಾ ದಧ್ಯುರ್ವಿಲಿತಲೋಚನಾಃ | ೯ | ದು
ಸ್ಸಹಪ್ರವೃತ್ತಿರಹತೀವ್ರತಾಪಧುತಾಕುಭಾಃ | ಧ್ಯಾನಪ್ರಾಪ್ತಾಚ್ಯುತಾಶ್ಚೈ ಪನಿವೃತ್ಯಾಕ್ಷೇಣಮಂ
ಗಲಾಃ | ೧೦ | ತಮೆವವರಮಾತ್ಮಾನಂ ಜಾರಬುದ್ಧಾಪಿಸಂಗತಾಃ | ಜಹುರ್ಗುಣಮಯಂದಹಂಸ

ತೈಃ-ಉಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸುತ್ತಿರುವರೂ, ತದ್ವಿತ್ವಾ-ಅಬಡಿಸುವಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಶಿಶೂ-ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಪಯಃ-ಹಾಲನ್ನು, ಪಾಯಯಂತ್ಯೈಃ-ಕುಡಿಸುತ್ತಿರುವವರು, ತದ್ವಿತ್ವಾ-ಅಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಪರ್ವತೀ-ಗಂಡಂದಿರನ್ನು, ಶುಕ್ಲಂ ಮಂತ್ರೈಃ-ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವವರು, ತದ್ವಿತ್ವಾ-ಅಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕಾಶ್ಚೈ-ಕೆಲವರು, ಅಶ್ವಂತೋಪ-ಉಂಟುತೆಲಿರುವರಾದರೂಕೂಡ, ಭೋಜನಂ-ಉಟವನ್ನು, ಅಪಾನ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, || ೬ || ಕಾಶ್ಚೈ-ಕೆಲವರು, ಲಿಂಪಂತ್ಯೈಃ-ಮನೆಯಂಸಾರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲದರೂ, ಅನ್ಯಾಃ-ಇತರೆಯರು, ಪ್ರಮೃಜಂತ್ಯೈಃ-ಗುಡಿಸುತ್ತಿರುವವರೂ, ಲೋಚನೇ, ಕಂಗಳನ್ನು, ಅಂಜಂತ್ಯೈಃ-ಕಾಡಿಗೆಯಂತೊಡೆಯುತ್ತಿರುವವರೂ, ಕಾಶ್ಚೈ-ಕೆಲವರು, ವ್ಯುತ್ಪನ್ನವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾಃ-ಆತುರದಿಂದ ಸ್ಥಲವಿನಿಮಯವಾದ ಉಡಿಗೆತೊಡಿಗೆಗಳುಳ್ಳವರೂ; ಆಗಿ, (ಹಾಗೆಯೇ) ಕೃಷ್ಣಾಂತಿಕಂ-ಕೃಷ್ಣನಬಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಯಯಾಃ-ಸೇರಿದರು || ೭ || ತಾಃ-ಅಸ್ತ್ರೀಯರು, ಪತಿಭಿಃ-ಗಂಡಂದಿರಿಂದಲೂ, ಪಿತೃಭಿಃ-ತಾಯಿತಂದೆಯರಿಂದಲೂ, ಭೌತ್ಯೈಃ-ಸೋದರರಿಂದಲೂ ನೆಂಟರಿಂದಲೂ, ವಾರ್ಯಮಾಣಾಃ-ಹೋಗಬೇಡಿರೆಂದು ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ, ಕಾಶ್ಚೈ-ಕೆಲವರು, ಗೋವಿಂದಾಪಹೃತಾತ್ಮಾನಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ನನ್ಯವರ್ತಂತೆ-ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಮೆಳೆದಿರಲಿಲ್ಲವು || ೮ || ಕಾಶ್ಚೈ-ಕೆಲವರಾದ, ಗೋಪ್ಯ-ಗೊಪ್ಪಿತಿಯರು, ಅಂತರ್ಗೃಹಗತಾಃ-ಒಳಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಕಿರುತ್ತಿರುವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅಲಬ್ಧವಿನಿರ್ಗಮಾಃ-ಲಭಿಸದೇ ತೋಡಹೊರಪಯಣವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ತದ್ವಾವನಾಯುಕ್ತಾಃ-ಹೋಗಿ ಕೃಷ್ಣನಂಸೇರಿದಂತೆ ಆಯುಧಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಿ, ವಿಲಿತಲೋಚನಾಃ-ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಕಂಗಳಿಲ್ಲವರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು, ದಧ್ಯುಃ-ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದರು || ೯ || ದುಸ್ಸಹ.....ಶುಭಾಃ-ದುಸ್ಸಹ-ಸೈರಿನಲಾಗದ, ಪ್ರೇಷ್ಯವಿರಹ-ಪ್ರಿಯನ ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದಾದ, ತೀವ್ರ-ಚುರುಕಾದ, ತಾಪ-ದುಃಖಾನುಭವದಿಂದ, ಧುತ-ಕೊಡಕಿಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಶುಭಾಃ-ಅಮಂಗಳವಾದ ಪಾಪಬಂಧವುಳ್ಳವರೂ, ಧ್ಯಾನ.....ಮಂಗಳಾಃ-ಧ್ಯಾನಭಾವನೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಪ್ತ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಚ್ಯುತಾಶ್ಚೈ-ಪ-ಕೃಷ್ಣ ನೆಲವಿಂಗನದ, ನಿವೃತ್ಯಾ-ಸುಖಾನುಭವದಿಂದ, ಕ್ಷೇಣ-ನಾಕವಂಪಡದ, ಮಂಗಳಾಃ-ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ || ೧೦ || ಜಾರಬುದ್ಧಾಪಿ-ಮಿಂಡನೆಂಬುದ್ದಿಯಿಂದಲಾದರೂ,

ಲವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ತನ್ಯಮಂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು ಅದಂಬಿಟ್ಟು ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದರು. ಕೆಲವರು ಪತಿಶುಕ್ಲಾಪೆಯಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಅದಂಬಿಟ್ಟು ತೆರಳಿದರು || ೬ || ಕೆಲವರು ಅನಿನವಂ ತೊಡಕೊಳ್ಳುವುದಂ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟರು. ಕೆಲವರು ಕಂಠಿಕೆ ಪುಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಅದಂಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟರು. ಕೆಲವರು ಸೀರೆಗಳಂತೆ ಕೆಳಗಾಗಿವುಟ್ಟು, ಆಭರಣಗಳಂ ವ್ಯುತ್ಪನ್ನಂಗಳಾಗಿ ಧರಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಓಡಿದರು || ೭ || ಅಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಪತಿಗಳಿಂದಲೂ ಭೌತ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಪಿತೃಗಳಿಂದಲೂ ಬಂಧುಗಳಿಂದಲೂ ಹೋಗಬೇಡೆಂದು ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ಭಗವಂತನಿಂದ ಅಪಹೃತಚಿತ್ತರಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಲಿಲ್ಲ || ೮ || ಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಒಳಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸುಧರ್ಭವಿಲ್ಲದೆ ಅಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಕಂಗಳಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅನುಸಂಧಾನಮಂ ಮಾಡಿದರು || ೯ || ಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಿರಹದಿಂದಂಟಾದ ಮಹಾತಾಪದಿಂದ ಭಗವಂತನಂ ಧ್ಯಾನಂಗೈಯ್ಯದಿಂದ ಸಮಸುವಾಸಂಗಳು ಮಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೋನಿಕವಾದ ಭಗವಂತನ ಆಶೀರ್ವನ ಸುಖದಿಂದ ಕ್ಷೇಣಬಂಧರಾಗಿ || ೧೦ || ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಆಕೃಷ್ಣನು ಜಾರಭೇರುಪನೆಂ

ದ್ಯುಪ್ರಕ್ಷೇಣಬಂಧನಾಃ ||೧೧|| ರಾಜಾ| ಕೃಷ್ಣಂವಿದುಃಪರಂಕಾಂತಂನತುಬ್ರಹ್ಮತಯಾಮುನೇ |
 ಗುಣಪ್ರವಾಹೋಽರಮಸ್ತಸಾಂಗುಣಧಿಯಾಕಥಂ ||೧೨|| ಶ್ರೀಕುಕಃ| ಉಕ್ತಂಪುರಸ್ತಾದತ್ತೇ
 ಜೈದ್ಯಸಿದ್ಧಿಂಯಥಾಗತಃ | ದ್ವಿಪನ್ನಪಿಹೃಷೀಕಶಂಕಮುತಾರ್ಥೇಹೈರಯಾಃ ||೧೩|| ನೃಣಾಂ
 ನಿಶ್ಯಯಸಾರ್ಥಾಯವ್ಯಕ್ತಿರ್ಭಗವತೇಭುವಿ | ಅವ್ಯಯಸ್ಯಾಪ್ರಮಯಗ್ಯನಿರ್ಗುಣಗುಣಾ
 ತ್ಮನಃ ||೧೪|| ಕಾಮಂಕ್ರೋಧಂಭಯಂಗ್ನಹವೈಶ್ಯಂಸೌಕ್ಯದಮವಮಾ | ಪಿತ್ಯಂಹರೌವಿದಧತೋ

ತಂಪರಮಾತ್ಮಾನಮೇವ-ಅಪರಮಾತ್ಮನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ, ಸಂಗತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿನ್ನೇರಿದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸದ್ಯಃ-ತೇಕ್ಷಣದ
 ಲ್ಲಿ, ಪ್ರಕ್ಷೇಣಬಂಧನಾಃ-ನಾಶವಾದ ಕರ್ಮದಕಟ್ಟುಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, (ಪುಣ್ಯಪಾಪಕೇವಮಿಲ್ಲದವರಾಗಿ) ಗುಣಮಯಂ-ತ್ರಿಗುಣ
 ವಿಕಾರವಾದ, ದೇಹಂ-ಶರೀರವನ್ನು, ಜಹುಃ-ತೊರೆಕೊಂಡರು ||೧೧|| [ಪರೀಕ್ಷೈತ್ಪ್ರಶ್ನವು] ಮುನೇ-ಶುಕಮುನಿಯೇ! ಗೋ
 ಪಿಯರು, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಕಾಂತಂಪರಂ-ಮನೋಹರನಾದಪತಿಯನ್ನಾಗಮಾತ್ರವೇ, ವಿದುಃ-ತಿಳಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮತೆ
 ಯಾತು-ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದಾದರೋ, ನವಿದುಃ-ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ, ತಾಸಾಂ-ಹಾಗೆಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದಗೊಲ್ಲತಿಯರಿಗೆ, ಗುಣಧಿಯಾ-
 ತ್ರಿಗುಣವಿಕಾರವಾದಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಗುಣಪ್ರವಾಹೋಽರಮಃ-ಗುಣಪ್ರವಾಹ-ಸಂಸಾರದ, ಉಪರಮಃ-ವಿರಾಮವು, ಕಥಂ-
 ಹೇಗಾಯಿತು, ||೧೨|| (ಶುಕೋತ್ತರವು.) ಏತತ್-ಇದು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಪುರಸ್ತಾತ್-ಮುಂಚೆಯೇ, ತೇ-
 ನಿನಗೆ, ಉಕ್ತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಹೃಷೀಕೇಶಂ-ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೊಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದ್ವಿಪನ್ನಪಿ-ವಿರೋಧಿಸಿದವ
 ನಾದರೂ, ಜೈದ್ಯಃ-ಶಿಶುಪಾಲನು, ಸಿದ್ಧಿಂ-ಮೋಕ್ಷವನ್ನು, ಗತಃ-ಹೊಂದಿದವನಾದನು, ಅರ್ಥೋಹೈರಯಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ
 ಪ್ರಿಯನಾದವರು, ಅಥವಾ-ಕೃಷ್ಣನೇಪ್ರಿಯನಾಗಿರಲಿವರು (ಸಿದ್ಧಿಯೆಂಬದೆಯುವರೆಂಬವದನ್ನು) ಕಿಮುತ-ವಿಮರ್ಶಿತ
 ಕೃದ್ವು ||೧೩|| ಅವ್ಯಯಸ್ಯ-ನಾಶರಹಿತನಾದ, ಅಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ-ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆಗೋಚರನಲ್ಲದ (ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ) ನಿರ್ಗುಣಸ್ಯ
 ಗುಣಗಳಿಲ್ಲದೇಯಿರುವವನಾದರೂ, ಗುಣಾತ್ಮನಃ-ಮಾಯೆಯಿಂದ ಸಗುಣಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾದ, ಭಗವತಃ-ಪರಮೇಶ್ವರನು,
 ವ್ಯಕ್ತಿಃ-ಅವತಾರವು. ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರ, ನಿಶ್ಯಯಸಾರ್ಥಾಯ-ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೋಸ್ಕರನುಗವೇ ||೧೪|| ಕಾಮಂ-ಬಯಕೆಯನ್ನು
 (ಅನುರಾಗವನ್ನು) ಕ್ರೋಧಂ-ಸಿಟ್ಟನ್ನೂ, ಭಯಂ-ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನೂ, ಸ್ನೇಹಂ-ಮೈತ್ರಿಯನ್ನೂ, ಐಕ್ಯಂ-ಅಭೇದಭಾವ
 ನೆಯನ್ನೂ, ಸೌಹೃದಮೇವಮಾ-ಭಕ್ತಿಯನ್ನಾದರೂ, ಪಿತ್ಯಂ-ಸರ್ವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹರೌ-ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ, ಯೇ-ಯಾರು,

ಬ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾದರೂ ಗುಣಮಯವಾದ ದೇಹಬಂಧವಂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮಗತಿಯ
 ನೆಂದಿದರು ||೧೧|| (ಎಂಬ ಕುಕಾಚಾರ್ಯರ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಪ್ರಶ್ನಂ ಗೆಯ್ಯಂತೆ
 ನೆ) ಎಲೈ ಕುಕಾಚಾರ್ಯನೇ! ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಮನೋಹರನಾದ ಜಾರಕಾಂತ
 ನನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಇದೀರೆಯೇಹೊರತು ಪರಬ್ರಹ್ಮನೆಂದರೆಯರು, ಅದುದರಿಂದ ಮಾಯಾಜನ್ಯವಾದ ಅಜ್ಞಾ
 ನವುಳ್ಳ ಆಶ್ಚ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಸಂಸಾರಬಂಧ ಪರಿಹಾರವುಹೇಗೆ ಆಯಿತು ||೧೨|| (ಎಂಬರಾಜವಾಕ್ಯವಂಕೇ
 ಳಿ ಕುಕಾಚಾರ್ಯನು ಉತ್ತರವೆ ನಿತ್ತನವಂತನೆ-) ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ನಿನಗೆ ನವಿತ್ತದ ಹೇ
 ಳಲ್ಪಟ್ಟವೆ ಯಲ್ಲವೆ? ಶಿಶುಪಾಲನು ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷದಿಂದಲೇ ಭಾವನಾಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದನು. ಆ
 ಭಗವಂತನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರೀತಿಯಂ ಮಾಡುವರು ಮುಕ್ತರಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು ||೧೩|| ಪ್ರಾಣಿಗಳಹ್ನೇ
 ಮಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವಿಭಾವವು. ಅವ್ಯಯನಾಗಿ ಅಪ್ರಮೇಯನಾಗಿ ಗುಣರಹಿತ
 ನಾಗಿ ಮಾಯಾನಿಯಾಮಕನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ದೇಹವೂ ಬಂಧವೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಲ್ಲ ||೧೪|| ಎಲೈ ಅರಸೇ!
 ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಕಾಮವನ್ನೂ ಕ್ರೋಧವನ್ನೂ ಭಯವನ್ನೂ ಸ್ನೇಹವನ್ನೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನೂ
 ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ದೃಢವಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ಯಾರುಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಭಗವಂತನಸ್ವರೂಪವೆನೆ

ಯಾಂತಿತನ್ಮಯತಾಂಹಿತೆ ||೧೫|| ನಚೈವಮವಿಸ್ತುಯಃಕಾರ್ಯಭವತಾಭಗವತ್ಯಜಿ | ಯೋಗೀಶ್ವರೇ
ಶ್ವರೇಕೈವೈಯತವಿತದ್ವಿಮುಚ್ಯತೆ ||೧೬|| ತಾದೃದ್ವಾಪ್ತಂತಿಕಮಾಯಾತಾಭಗವಾಪ್ರಜಯೇಷಿ
ತಃ | ಅವದದ್ವದತಾಂಶ್ರೇಷ್ಠೋವಾಚಃಪಶ್ಯವಿಮೋಹಯಾ ||೧೭|| ಶ್ರೀಭಗವಾಃ || ಸ್ವಾಗತಂ
ಪೂಮಹಾಭಾಗಾಂಪ್ರಿಯಂಕಿಂಕರವಾಣಿಸಃ | ಪ್ರಜಸ್ಯಾನಾಮಯಂಕಚ್ಚಿದ್ಬ್ರೂತಗಪನಕಾರ
ಣಂ ||೧೮|| ರಜನೈಷಾಘೋರರೂಪಾಕ್ರೂರಗತ್ಯನಿವವಿತಾ | ಪ್ರತಿಯಾತವ್ರಜನೆಹನ್ದೆಯಂ
ಸ್ತ್ರೀಭಿಸ್ಸುಮಧ್ಯವಾಃ ||೧೯|| ಮಾತರಃಪಿತರಃಪುತ್ರಾಭ್ರಾತರಃಪತಯಶ್ಚವಃ | ವಿಚಿನ್ವಂತಿ
ಹ್ಯಪಶ್ಯಂತೋಮಾಕೃಷ್ಟಂಬಂಧುಸಾವ್ಯಸು ||೨೦|| ದೃಷ್ಟಂವನುಕುಸುಮಿತಂರಾಕೇಶಕರಂಜಿತಂ |

ವಿದಧತಃ-ಮಾಡವವರೋ-ತೇ-ಅವರು, ತನ್ಮಯತಾಂ-ಅವಿಮುಸ್ತುರೂಪರಾಗುಪಕೆಯನ್ನು, ಯಾಂತಿ-ಹೊಂದ.ವರಂ||೧೫||
ಯೋಗಿ(ಶ್ವರೇಶ್ವರೇ-ಕ್ಷಣಿಗಕೂಡೆಯನಾದ, ಅಜೇ-ಜನ್ಮವತೋಡಲಿಲ್ಲದ, ಭಗವತಿ-ಷಡ್ಭಕ್ತೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ, ಕೃಷ್ಣೇ
ಹರಿಯವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಭವತಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಏವಂವಿಸ್ತುಯಃ-ಹೀಗೆಆಶ್ಚರ್ಯವು, ಸಕಾರ್ಯಃ-ಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಯತಃ
ಯಾವಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಏತತ್-ಈಸ್ಯಾವರಾದಿಜಗತ್ತುಕೂಡ, ವಿಮುಚ್ಯತೇ-ಸಂಸಾರಬಂಧದಿಂದಬಿಡಿನಲ್ಪಡುವುದೇ (ಅಂತ
ವನುಕೃಷ್ಣನು) ||೧೬|| ಮತಾಂ-ಮಾತಾಡುವರಲ್ಲಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠಃ-ಉತ್ತಮನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅಂತಿಕಂ-ತನ್ನಿಡಿಯ
ನ್ನುಕುರಿತು, ಆಯಾತಾಂ-ಬಂದವರಾದ, ಪ್ರಜಯೇಷಿತಃ-ಗೋಲಿತಿಯರನ್ನ, ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ-ನೋಡಿ, ತಾಂ-ಅವರನ್ನು, ವಾಚಃ
ಪೇಶ್ಯಃ-ಮಾತಿನವಿಲಾಸಗಳಿಂದ, ವಿಮೋಹಯಾನ್-ಮೋಹನೋಳಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಅವಮತ-ಹೇಳಿದನು||೧೭|| ಭಗವದ್ವಾ
ಕ್ಯಗಳು) ಹೇಮಹಾಭಾಗಾಂ-ಎಲಾಅಧಿಕವಾದಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಾ, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಸ್ವಾಗತಂ-ಸುಖವಾಗಿಬರೋಣವಾ
ಯಿತೇ, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಪ್ರಿಯಂ-ಇಷ್ಟವಾದ್ದನ್ನು, ಕಿಂಕರವಾಣಿ-ಯಾವವರನ್ನುಮಾಡವೆನು ಪ್ರಜಸ್ಯ-ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ, ಅನಾ
ಮಯಂ-ಕಚ್ಚಿತ-ಆರೋಗ್ಯವೇವನು; ಆಗಮನಕಾರಣಂ-ನೀವುಬಂದದ್ದಕ್ಕೆನಿಮಿತ್ತವನ್ನು, ಬ್ರೂತ-ಹೇಳಿ ||೧೮|| ಪಷಾಣ
ಜನೀ-ಈಗಾತ್ರಿಯು, ಕ್ರೂರಸತ್ಯನಿಜೀಪಿತಾ-ಕೂರಜಂತಗಳಿಂದನೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೂ, ಘೋರರೂಪಾ-ಧಯಂಕರವಾದ
ರೂಪವುಳ್ಳದ್ದೂ, ಅದ್ವರಿಂದ, ವ್ರಜಂಪ್ರತಿ-ಗೋಕುಲವನ್ನಕುರಿತು, ಯಾತ-ಹೋಗಿರಿ ಹೇನುಮದ್ದವಾಃ-ಕುಭವಾದಮದ್ದ
ಸ್ಥಲವುಳ್ಳವರಾಗಿರಾ || ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ-ಹೆಗಳಿಂದ, ಇಹ-ಈಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ, ಸಪ್ತೇಯಂ-ಇರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವು||೧೯|| ಮಾತರಃ-ತಾಯಿಯ
ರು, ಪಿತರಃ-ತಂದೆಯರೂ, ಪುತ್ರಾಃ-ಮಕ್ಕಳೂ ಭ್ರಾತರಃ-ಸೋದರರೂ, ಪತಯಶ್ಚ-ಗಂಡಂದಿರೂಕೂಡ, ವಃ-ನಿಮ್ಮನ್ನು,
ಅಪಶ್ಯಂತಃ-ನೋಡದೇಯಿರುವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಿಚಿನ್ವಂತಿ-ವಿಶೇಷವಾಗಿಹುಡುಕುತ್ತಲಿರುವಲ್ಲವೇ ಬಂಧುನಾಥ್ಯಸಂ-
ಸಂಬಂಧಿಭವವನ್ನು, ಮಾಕೃಷ್ಟಂ-ಮಾಡಬೇಡಿ||೨೦|| ಕುಸುಮಿತಂ-ಪ್ರಪ್ತಿಸಿದ್ದಾಗಿಯೂ, ರಾಕೇಶಕರ-ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳಂ-

ಯಾದ್ವರಾಗುತ್ತಾರೆ ||೧೫|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಭಗವಂತನಾದ ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ಶಾಶ್ವತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನಲ್ಲಿ ನೀನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಡ, ಆಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವರಾದಿಗಳೂ ಕೂಡ ಗತಿಯ ನೆಯಿದುವು
ವು ||೧೬|| ಎಲೈಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಾತುರ್ಯ ಮುಟ್ಟುವರೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಕೃ
ಷ್ಣನು ತನ್ನ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಂ ಕುರಿತು ವಾಗ್ವಿಲಾಸಗಳಿಂದ ಅವರಂ
ಮರುಳು ಮಾಡುವವನಾಗಿ ನುಡಿದನು ||೧೭|| (ಅದಂತೆ-) ಎಲೈ, ಪುಣ್ಯವತಿಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ!
ನಿಮಗೆ ಸುಖದಿಂದ ಬರುವಿಕೆ ಯಾಯಿತೆ ಬನ್ನಿ, ನಿಮಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಕಾರ್ಯವಂ ನಾನೇನುಮಾಡಲಿ ಪ್ರಜ
ವು ಹ್ವೇಮದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಏನು ನೀವು ಬಂದನಿಮಿತ್ತವೇನು ||೧೮|| ಕ ರಾತ್ರಿಯು ಭಯಂಕರವಾದ್ದು, ಬ
ಯಂಕರಗಳಾದ ದುಷ್ಟಜಂತುಗಳಿಂ ನೇವಿತವಾದ್ದು, ವ್ರಜಕ್ಕೆಹೋಗಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಕಲ್ಲಿಬರಬಾರ
ದು ||೧೯|| ಇದರಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮತಾಯಿಯರು ತಂದೆಗಳು ಪುತ್ರರು ಭ್ರಾತಾರರು ಪತಿಗಳು ನಿಮ್ಮಂಕಾರದೇ
ಹುಡುಕುವರು, ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಭಯವು ಮಾಡಬೇಡಿ ||೨೦|| ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ರಂಜಿತವಾಗಿ

ಯಮುನಾನಿಲಶೀಲೈಜತ್ತರುಪ್ಪವಕೋಭಿತಂ |೧೦| ತದ್ಯಾತಮಾಚಿರಂಘೋಪಂಕುಕೋಪಧ್ಯಂಪ
ತೀರ್ತಸತೀ | ಕ್ರಂದಂತಿವತ್ಸಾಬಾಲಾಶ್ಚ ತಾಪಾಯಯತದುಹ್ಯತ |೧೧| ಅಥವಾಮದಭಿಸ್ಸ
ಹಾದ್ಭವತ್ಯೋಯಂತ್ರಿತಾಕಯಾಃ | ಅಗತಾಹ್ಯಪಪನ್ನಂ ತತ್ಪ್ರಿಯಂತಮಯಿಜಂತವಃ ||೧೨||ಭ

ದ, ರಂಜಿತಂ-ಸುಖಕರವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೂ, ಯಮುನಾ... ಕೋಭಿತಂ-ಯಮುನಾ-ನದಿಯಮೇಲಣ, ಅನಿಲ-ಗಾಳಿಯು-
ಶೀಲಾ-ಮಂಜುಗಮನಶೀಲವೆಂಬುದು, ಏಜತೆ-ಕದಲುತಲಿರುವ, ತರು-ಮರಗಳ, ಪಲ್ಲವ-ಚಿಗುರುಗಳಿಂದ, ಕೋಭಿತಂ-ಅಲಿಂ
ಕಾರವುಂಟಾದ, ವನಂ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯವು, ದೃಷ್ಟಂ-ನಿಮ್ಮಿಂದನೋಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತಲ್ಲವೆ||೧೦||ಹೇ(ಸತೀ-ಓಪತಿಪ್ರತಿಯು
ರಿತು! ತತ್-ಪನವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾದಕಾರಣದಿಂದ, ಘೋಷಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು ಕುರಿತು, ಯಾತ-ಹೋಗಿರಿ. ಚಿರಂ-ಸಾವಕಾ
ಶವು, (ಅಧಿಕಕಾಲವು) ಮಾ-ಬೀಡ, ಪರ್ತಿ-ನಿಮ್ಮಗಂಡಂದಿರನ್ನು, ಕುಕೂಷ್ಠಧ್ಯಂ-ಸೇವಿಸಿರಿ. ವತ್ಸಾ-ಕರುಗಳು, ಬಾಲಾ
ಶ್ಚ-ಹುಡುಗರುಕೂಡ, ಕ್ರಂದಂತಿ-ಅಳುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ತಾಪ-ಅಪಮಾನವನ್ನು ಕರುಗಳನ್ನೂ, ಪಾಯಯತ-ಹಾಲುಕುಡಿಸಿರಿ. ದು
ಹ್ಯತ-ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯಿರಿ ||೧೧||ಅಥವಾ-ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಭವತ್ಯೇ-ನೀವು, ಹಿ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಮದಭಿಸ್ತೇಹಾತ್-
ನನ್ನಲ್ಲಿಪೂರಾ ನುರಾಗದಿಂದ. ಯಂತ್ರಿತಾಕಯಾನ್ಯತ್ಯೇ-ಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದುಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅಗತಾಃ-ಬಂದವರಾದಿರೋ,
ತತ್-ಹಾಗೆಬಂದದ್ದು, ಉಪಪನ್ನಂ-ಯುಕ್ತವಾದ್ದೇ, ಹೇಗಂದರೆ-ಜಂತವಃ-ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಮಯಿ-ಅತ್ಯನಾದನನ್ನಲ್ಲಿ, ಪ್ರೀ
ಯಂತೇ-ಸಹಜವಾಗಿಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರಾಗುವರು ||೧೨|| ಹೇಕಲಾಭ್ಯಾಃ-ಎಲಾಮುತ್ಪತ್ತಿವೆಯಿರೇ! ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ-ಹೆಂಗಗಳಿಗೆ, ಅ

ಯಮುನಾನದಿಯ ವಾಯುವಿನಿಂದ ಕಂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೃಕ್ಷಗಳ ಚಿಗುರುಗಳಿಂದ ಕೋಭಿತವಾದ ವನವು ನಿ
ಮ್ಮಿಂದ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿತಲ್ಲವೆ ಎಲೈ, ಪತಿವ್ರತೆಯರುಗಳಿರಾ! ಅದರಿಂದ ಬೇಗನೆ ಪ್ರಜಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಿ |೧೦|
ಪತಿಗಳ ಕುಕೂಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿರಿ, ಮಕ್ಕಳು ಕರುಗಳು ರೋದನಂಮಾಡುತ್ತವೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ತನ್ಯವಂಪಾ
ನವ ಮಾಡಿಸಿ, ಹಸುಗಳಂ ಕರೆದು ಕರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಪಾನಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿರಿ |೧೧| ಅಥವಾ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನೋಡ
ದಿಂದನೀವು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸು ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಬಂದು ಯಿರುವಿರಾದಾಹ್ನದಲ್ಲಿ, ಯುಕ್ತವು, ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಮ
ಗೆಪ್ರೀತಿಯು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ, ಅದರಿಂದ ನೀವು ಬಂದದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು |೧೨| ಎಲೆ, ಸುಂದರಿಯರುಗಳಿ

ತ್ಯಕ್ತುಕೂಪ್ರವಣಂಸ್ತ್ರೀಣಾಂಪರಧರ್ಮೋ ಹ್ಯಮಾಯಯಾ | ತದ್ಬಂಧೂನಾಂಚಕಲ್ಯಾಣ್ಯಪಿ
ಜಾನಾಂಚಾನುಪೂವಣಂ ||೮೪|| ದುಃಶೀಲೋದುರ್ಭಗೋವೈಮೋಽಜಢೋರೋಗ್ಯಧನೋಪಿವಾ | ಪತೀಃ
ಧಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ನಹಾತವ್ಯೋಲೋಕೇಫುಭಿರಪಾತಕೀ ||೮೫|| ಅಸ್ವರ್ಗ್ಯಮಯಶಸ್ತ್ಯಂಚಫಲ್ಗುಕಾ
ಭ್ರಂಭಯಾವಹಂ | ಜುಗುಪ್ಸಿತಂಚನರ್ವತ್ರಹೃದೈವಪತ್ಯಂಕುಲಸ್ತ್ರಿಯಃ ||೮೬|| ಶ್ರವಣಾ
ದ್ವರ್ತನಾದ್ಧೃನಾನ್ಯಯಿಭಾವೋನುಕ್ರೀರ್ತನಾತ್ | ನತಫಾಸಂನಿಕರ್ಷಣಪ್ರತಿಯಾತತತೋ
ಗೃಹಾತ್ ||೮೭|| ಶ್ರೀಕುಕಾಃ | ಇತಿವಿಪ್ರಯಮಾಕರ್ಣ್ಯಗೋವೈಗೋವಿಂದಭಾಷಿತಂ | ವಿಷ
ಣ್ಣಭಗ್ನಸಂಕಲ್ಪಾಶ್ಚಿಂತಾಮಾಪುದುರತ್ಯಯಾಂ ||೮೮|| ಕೃತ್ವಾಮುಖಾನ್ಯವಕುಚಾಕೃತನೇನ

ಮಾಯಯಾ ನಿರ್ದಂಚೆಯಿಂದ, ಭರ್ತೃಕಿಶೋಪಣಂ-ಗಂಡನನ್ನು ಸೇವಿಸೋಣವೂ, ತದ್ಬಂಧೂನಾಂ-ಆಗಂಡನಂಟಾದ
ಅತ್ತೆಮಾವಭಾವಮುಂತಾದವರಸೇವೆಯೂ, ಪ್ರಜಾನಾಂ ಮಕ್ಕಳ, ಅನುಪೂವಣಂಚ-ಆರೈಕೆಯೂ, ಪರಧರ್ಮೋಹಿ-ಉತ್ತ
ಮವಾದಧರ್ಮವಲ್ಲವೆ ||೮೪|| ದುಃಶೀಲಃ-ದುಷ್ಟಸ್ವಭಾವನು, ದುರ್ಭಗಃ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲವನು, ವೃದ್ಧಃ-ಮುದುಕನು, ಜಢಃ-ಮೂ
ಢನು, ರೋಗೀ-ಬೇನೆಯುಳ್ಳವನು, ಅಧನೋಪಿವಾ-ಬಡವನೂ, ಆದರೂ, ಪತೀ-ಗಂಡನು, ಅಪಾತಕೀ-ಚೀತ್-ಬಿಡತಕ್ಕಷ್ಟ
ಪ್ರಬಲವಾದ ಪಾಪವಿಲ್ಲದವನಾದರೆ, ಲೋಕೇಫುಭಿಃ-ಪತಿವ್ರತಾಪುಣ್ಯಲೋಕಗಳನ್ನು ಬಯಸುವ, ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ-ಹೆಂಗಳಿಂದ, ನ
ಹಾತವ್ಯಃ-ಬಿಡಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಲ್ಲವೆ ||೮೫|| ಕುಲಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಉತ್ತಮಕುಲದಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದಹೆಂಗನಿಗೆ, ಔಪವತ್ಯಂ-ಮಿಂಡನುಂಟಾ
ಗುವಿಕೆ, ಅಸ್ವರ್ಗ್ಯಂ-ಸ್ವರ್ಗಸಾಧನವಲ್ಲವು, (ಪುಣ್ಯಲೋಕಭಂಜಕವು.) ಅಯಶಸ್ತ್ಯಂಚ-ಅಪಕೀರ್ತಿಯನ್ನಂಟುಮಾಡುವಂ
ಧಾದ್ವ, ಫಲ್ಗು-ಅಸಾರವಾದನೀಚಕೃತ್ಯವು, ಕೃತ್ವಂ-ಕಷ್ಟವಾದ್ದು. ಭಯಾವಹಂ-ಭಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ನರ್ದತ-
ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜುಗುಪ್ಸಿತಂಚ-ಅಹಸ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದೋ, ಹಿ-ಅಲ್ಲವೆ ||೮೬|| ಶ್ರವಣಾತ್-ನನ್ನ ನುಗುಣಗಳನ್ನು ಕೇ
ಳುವುದರಿಂದಲೂ, ದರ್ಶನಾತ್-ನನ್ನಂನೋಡುವುದರದೇಯಿಂದಲೂ, ಧ್ಯಾನಾತ್-ನನ್ನ ಭಾವಿಸುವುದರಿಂದಲೂ, ಅನುಕ್ರೀ
ನಾತ್-ನನ್ನ ಚರಿತ್ರಂಗಳಂ ಹಾಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಭಾವಃ-ತಾದಾತ್ಮ್ಯವು(ತನ್ನಯವಾ
ದವೃತ್ತಿಯು) ಉಂಟಾಗುವುದೋ, ನನ್ನಿಕರ್ಷಣ-ಕರೀರಸಂಬಂಧದಿಂದ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನ-ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತತಃ-
ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಗೃಹಾಪ್ರತಿ-ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೂರಿತು, ಯಾತ-ಹೋಗಿರಿ ||೮೭|| (ಶುಕವಾಕ್ಯವು.) ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೋಪ್ತಿಯ
ರು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಗೋವಿಂದಭಾಷಿತಂ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ವಿಪ್ರಯಂ-ಅನಿವೃತ್ತವನ್ನು, ಅಥವಾ ಪ್ರಿಯವಲ್ಲದಕೃಷ್ಣ
ವಾಕ್ಯವನ್ನು, ಆಕರ್ಷ್ಯ-ಕೇಳಿ, ವಿಷಣ್ಣಾಃ-ದುಃಖವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಭಗ್ನಸಂಕಲ್ಪಾಃ-ಮುರಿಬಯಕೆಯುಳ್ಳವರೂ, ಆಗಿ
ದುರತ್ಯಯಾಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ದಾಂಟಲುಸದರವಲ್ಲದ, ಚಿಂತಾಂ-ಹಳಹಳೆಯನ್ನು, ಆಪುಃ-ಹೊಂದಿದರು||೮೮|| ಶುಚಿಃ-

ರಃ| ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಅಕಪಟದಿಂದ ಪತಿಶುಕೂಪ್ರವಯೇ ಉತ್ತಮಧರ್ಮವು, ಪತಿಗಳಿಗೆ ಬಂಧುಗಳಾದವ
ರಂ ಪೋಷಿಸುವುದು, ಪ್ರಜೆಗಳಂ ಪೋಷಿಸುವಿಕೆಯು ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮಧರ್ಮವು ||೮೪|| ಪತಿ
ಯು ದುಷ್ಟಶೀಲವುಳ್ಳವನಾಗಲಿ, ದುರ್ಭಗನಾಗಲಿ, ವೃದ್ಧನಾಗಲಿ, ಜಡನಾಗಲಿ, ಸರೋಗನಾಗಲಿ, ಉತ್ತಮ
ಗತಿಯ ನೆಂದ್ವಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಂದ ಉಪೇಕ್ಷೆಯಂ ಮಾಡತಕ್ಕವನಲ್ಲವು ||೮೫|| ಕುಲಸ್ತ್ರೀ
ಯಾದವಳಿಗೆ ಜಾರಸೌಖ್ಯವು ಸ್ವರ್ಗಪ್ರದವಲ್ಲ, ಯಶಸ್ಕರವಲ್ಲ, ಅಸಾರವಾದ್ದು, ಭಯಪ್ರದವಾದ್ದು, ಪರ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭಯವನುಂಟುಮಾಡುವುದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತವಾದ್ದು ||೮೬|| ಎಲ್ಲಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ
ಮನನದಿಂದಲೂ ದರ್ಶನದಿಂದಲೂ ಧ್ಯಾನದಿಂದಲೂ ಕೀರ್ತನದಿಂದಲೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋಹಾಗೆ
ಸವಿಸಾದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದಾರ್ಥ್ಯವಿರುವದಿಲ್ಲ, ಅದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮನಿಮ್ಮಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀವುನೀವು ನಡೆಯಿರಿ ||೮೭|| ಎಂ
ದು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನುಡಿಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಇಂಪಣವಿಲ್ಲದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಮಾತು
ಗಳಂ ಕೇಳಿ, ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ದುಃಖಿತರಾಗಿ, ಭಗ್ನಸಂಕಲ್ಪರಾಗಿ ಅಧಿಕವಾದ ಚಿಂತೆಯನೆಯ್ದಿದ
ರು ||೮೮|| (ಅದಂತೆನ-) ಕೋಕದಿಂದ ಉಪ್ಪಂಗಳಾದ ಶ್ವಾಸಂಗಳಿಂದ ಬಣಗುವ ಅಥರೋವೃಂಗಳಂ

ಕುಪ್ಯಪ್ಪಿಂಬಾಧರಾಣಿಚರಣನಭುವಂಲಿಖಂತ್ಯಃ | ಅನ್ಯರುಪಾತ್ತಮಪಿಭೀಕುಂಚಕುಂಕುಮಾ
ನಿತಸ್ತುಮ್ಯಾಜಂಶ್ಯುಗುರುದುಃಖಭರಾಶ್ಚತೂಷ್ಣೀಂ ||೮೯|| ಪ್ರಪಂಪ್ರಿಯತರವಿವಪ್ರತಿ
ಭಾವಮಾಣಂಕೃಷ್ಣಂತದರ್ಥವಿನಿವರ್ತತಸರ್ವಕಾಮಾಃ | ನೇತ್ರವಿಮೃಶ್ಯರೂಪಿಣೀಹತಸ್ಮಿಕಿಂ
ಚಿತ್ಸಂರಂಭಗದ್ಗದಗಿರೋಬುಸತಾನುರಕ್ತಾಃ ||೯೦|| ಗೋಷ್ಯಃ| ಮೈವಂಪಿಭೋರ್ಹತಿಭವಾಃಗದಿ
ತುಂನೃಕಂಸಂಸಂತ್ಯಜ್ಯಸರ್ವವಿಷಯಾಂಸ್ತವಪಾದಮೂಲಂ | ಭಕ್ತಾಭಜನ್ವದುರವಗ್ರರಮಾ
ತ್ಯಜಾಸ್ಮಾಕವೈವೇಯಥಾದಿಪುರುಷೋಭಜತೋಮುಮುಕ್ಷೋಃ ||೯೧|| ಯತ್ಪತ್ಯಪತ್ಯನುಹೃದಾ

ಶೋಕದವೇಷಯಿಂದಾದ, ಕೃಷ್ಣನೇನ-ಬಿಡುನುಯ್ಯಿಕೆಯಿಂದ, ಕುಪ್ಯತಿ ಒಣಗುತ್ತಿರುವ, ಬಿಂಬಾಧರಾಣಿ-ತೊಂಡೆಯಹಂಚಿ
ನಂತಿರುವತುಟಿಗಳುಳ್ಳ, ಮುಖಾನ್-ಮೋರೆಗಳನ್ನು, ಅವಕೃತ್ವಾ-ಬಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಚರಣೇನ-ಕಾಲಿನಿಂದ, ಭುವಂ-ನಿಲವನ್ನು,
ಲಿಖಂತ್ಯಃ-ಗೀಚುತ್ತಿರುವವರಾಗಿ, ಉಪಾತ್ತಮಪಿಭೀ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟಕಾಡಿಗೆಯುಳ್ಳ, ಅನ್ಯಃ-ಕಂಣೀರುಗಳಿಂದ, ಕುಚಕುಂ
ಕುಮಾನ್-ಮೊಲೆಗಳಿಗೆಪಟ್ಟಿದ್ದಕೇಸರಗಂಧವನ್ನು, ಮೃಜಂತ್ಯಃ-ತೊಳೆಯುತ್ತಿರುವವರಾಗಿಯೂ, ಉರುದುಃಖಭರಾಶ್ಚ-ಹೆಚ್ಚಾ
ದದೂಖದಭಾರವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ತೂಷ್ಣೀಂ-ನುಮ್ಮನೆ, (ಮಾತಾಡದೆ) ತನ್ಮುಖಿ-ನಿಂತರು ||೮೯|| ಪ್ರಿಯೇತರವಿವ-ಇಷ್ಟ
ನಲ್ಲದವನಹಾಗೆ, ಪ್ರತಿಭಾಪ್ರಮಾಣಂ-ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ತದರ್ಥವಿನಿವರ್ತತ
ಸರ್ವಕಾಮಾಃ-ತದರ್ಥ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗ, ವಿನಿವರ್ತತ-ಅನುಭವಿಸದೆಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ-ಸರ್ವಕಾಮಾಃ-ಬೇಕಾದನಕಲನುಖಗಳು
ಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ರೂಪಿಣೀಪತೇ-ಅಳುವಿನಿಂದಬಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ-ನೇತ್ರೇ-ಕಂಗಳನ್ನು, ವಿಮೃಶ್ಯ-ಉಜ್ಜಿಕ್ಕೊಂಡು, ಕಿಂ
ಚಿತ್-ಕೊಂಚವಾದ, ಸಂರಂಭ-ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಗದ್ಗದಗಿರೀ-ಬಿಕ್ಕುಮಾತ-ಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಅನುರಕ್ತಾಃ ಅಕ್ಕರೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ
ಯೂ, ಅಬ್ರುವತ್ಸ್ಮ-ಹೇಳಿದರು||೯೦|| (ಗೋಪೀವಾಕ್ಯವು) ನಿಭೋ-ವ್ಯವಕನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ನೃಕಂಸಂ-
ಕ್ರೂರವಾಕ್ಯವನ್ನು, ಪವಂ-ಹೀಗೆ, ಗದಿತಂ-ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ, ನಾರ್ಹತಿ-ಯೋಗ್ಯನಾಗಬೇಡ, ಸರ್ವವಿಷಯಾಃ-ನಕಲ
ಭೋಗಗಳನ್ನೂ, ಸಂತ್ಯಜ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿಬಿಟ್ಟು, ತವ-ನಿನ, ಪಾದಮೂಲಂ-ಅಡಿಗಳಬುಡವನ್ನು, ಭಕ್ತಾಃ-ಗೇವಿಸಿದವರಾದು
ನಮ್ಮನ್ನು, ಭಜನ್ವ-ಅನುಭವಿಸು, ದುರವಗ್ರ-ಪವನಸ್ಸುಬಂದಂತೆಪ್ರವ್ರಿನ್ಮವನೇ! ಅದಿಪುರುಷೇದೇವಃ-ನಾರಾಯಣನು,
ಭಜತಃ-ತನ್ನಂನೇವಿಸುವ, ಮುಮುಕ್ಷೋಃ-ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅಸ್ಮಾಕ-ನಮ್ಮನ್ನು,
ಮಾತ್ಯಜ-ಬಿಡಬೇಡ ||೯೧|| ಪತ್ಯಪತ್ಯನುಹೃದಾಂ-ಗಂಡನುಮಕ್ಕಳನಂಟರನ್ನು, ಅನುಮೃತ್ತಿರಿತಿಯತ್-ಅನುಸರಿಸಿಯಿರೋಣ
ವುಯಾವುದೋ, ತತ್-ಅದು, ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ-ಹೆಂಗಳಿಗೆ, ಸ್ವಧರ್ಮಃ-ನಿಜಧರ್ಮವಾಗಿರುವುದು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಧರ್ಮವಿದಾ-
ಧರ್ಮವನ್ನುಬಲ್ಲ, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಉಕ್ತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಉಪದೇಶವದೇ-ಹೀಗೆಹೇಳುವುದಕ್ಕೆಸಾಧನವಾದ, ಈಶ-ನಿ

ಮುಖಗಳು ಬಾಗಿ ಸಿಕೊಂಡು, ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠದಿಂದ ಭೂಮಿಯಂಬರೆಯುತೆ, ಕಂಠಕಪ್ಪಿನಿಂದ ಮಿಶ್ರಂ
ಗಳಾದ ಬಾಪ್ಪಂಗಳಿಂದ ಕುಂಚಂಗಳ ಕುಂಕುಮಂಗಳಂ ನೆನೆಯಿಸುವರಾಗಿ, ಮಹಾದುಃಖಮುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಸು
ಮೃನೆ ನಿಂತುಕೊಂಡರು ||೮೯|| ಪ್ರಿಯನ್ಯವೇ ಇರುವವನಂತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಿಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನಂ
ಕುರಿತು, ಅವನನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸರ್ವಕಾಮಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಗೋಷಿಯರು ರೋದನದಿಂದ ವಿವರ್ಣಂ
ಗಳಾದ ನೇತ್ರಂಗಳಂ ಒರಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವೈರೋಷಯುಕ್ತರಾಗಿ ಅನುರಕ್ತರುಮಾಗಿ ನುಡಿದರು||೯೦|| (ಅದಂತೆ
ನೇ) ಎಲೈ, ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರವಾದ ವಾಕ್ಯವು ನಿನ್ನಹೇಳಬೇಡ, ಸರ್ವ
ವಿಷಯಂಗಳಂತ್ಯಜಿಸಿ ಭಕ್ತರಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಮೂಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ನಮ್ಮಂ ನೀನುಬಿಡಬೇಡ, ಎಯ್ದಲಕಕ್ಕ
ನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಪರಮಪುರುಷನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಮೋಕ್ಷೇಚ್ಛುಗಳಾಗಿ ಭಜಿಸುವ ಭಕ್ತರನಂತೆ
ನಮ್ಮಂ ತ್ಯಜಿಸಬೇಡ ||೯೧|| ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಪತಿಪುತ್ರಬಂಧುಮಿತ್ರಂ ಸ್ತ್ರೀಯಾರುಗಳು ಉಪೇಕ್ಷೆ
ಗುರಾರಸೆಂದು ಧರ್ಮೋಪದೇಶವು ನಿನ್ನಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು ಸತ್ಯವೇನರಿ, ಅದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಿಯನೂ ಬಂಧುವೂ

ಮನುಷ್ಯತ್ವಿರಾಗ್ರಸ್ತೀಣಾಂ ಸ್ವಧರ್ಮಇತಿಧರ್ಮವಿದಾತ್ಮಯೋಕ್ತಂ | ಅನ್ವೈತದೇವಮುಪದೇಶ
ಪದೇತ್ಯಯಾಶೇಪ್ರೇಷ್ಯೋಭವಾಂಸ್ತನುಭೃತಾಂಕಿಲಬಂಧುರಾತ್ಮಾ ||೩೧|| ಕುರ್ವಂತಿಹಿತೈಷಿಂಃ ತಂತಿಂಕು
ಕಲಾಸ್ವಾತಿತ್ಯನ್ನಿತ್ಯಂಪ್ರಿಯೈಃ ಪತಿಸುತಾದಿಭಿರಾರ್ತಿದೈಃಕಿಂ | ತನ್ನೇಪ್ರಸೇದಪರಮೇಶ್ವರಮಾಗ್ರಾ
ಛಿಂದ್ಯಾತಿಶಾಂಧ್ಯತಾಂತ್ವಯಿಚಿರಾದರವಿಂದನತ | ||೩೨|| ಚಿತ್ತಂಸುಖನಿಭವತಾಪಹೃತಂ ಗೃಹೇಮ
ಯನ್ನಿರ್ವಿಶತತ್ಯತಕರಾವಮಿಗೃಹ್ಯತ್ಯ | ಪಾದೌಪದಂನಚಲತಸ್ತವಪಾದಮೂಲಾದ್ಯಾವೇಕಧಂ
ವ್ರಜಮಹೋಕರವಾಮುಕಿಂವಾ ||೩೪|| ನಿಂಜಾಂಗನಸ್ತ್ವದಧರಾಮೃತಪೂರಕೇಣಹಾಸಾವಲೋಕಕ
ಲಗೀತಜಹೃತ್ಪ್ರಿಯಾಗ್ನಿಂ | ನೋಚೇದ್ವಯಂವಿರಹಜಾಗ್ನ್ಯಪಯುಕ್ತದಹಾಧ್ಯಾನನಯಾಮುಪದ

ಯಾಮುಕನಾದ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಏತತ್-ಇದು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ, ಹೇಅಂಗ-ಓಪ್ರಿಯನೇ! ಭವಾಂಸ್ತು-ನೀನಾದ
ರೋ, ತನುಭೃತಾಂ-ಪಾಣಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರೇಷ್ಯಃ-ಅತಿಶಯಿತನಾದ, ಬಂಧುಃ-ನಂಜನೂ, ಆತ್ಮಾ-ಸ್ವರೂಪವೂಆದವನು, ಕಿಲ-
ಅಲ್ಲವೆ, ||೩೧|| ಹೇಅರವಿಂದನೇ! ತ್ರಿ-ವೈಶ್ವಕಮುಖಾಕ್ಷನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ಕುಶಲಾಃ-ಕಾಸ್ತುನಿವುಣರು, ಸ್ವೇಆತ್ಮ-ತಮ್ಮಆ
ತ್ಮನಾದ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಸಿತ್ಯಂ-ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ರತಿಂ-ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು, ಹಿ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಕುರ್ವಂತಿ-
ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೋ, ಆಕಾರಾದಿಂದ, ಪ್ರಿಯೈಃ-ಸುಖಕರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವರಾದರೂ, ಆರ್ತಿದೈಃ-ಪೀಡೆಯನ್ನು ಕೂಡು
ತ್ತಿರುವ, ಪತಿಸುತಾದಿಭಿಃ ಗಂಡನುಮಕ್ಕಳುಮೊದಲಾದವರಿಂದ, ಕಿಂ-ಏನುಪ್ರಯೋಜನವಿರುವುದು; ತತ್-ಆದುದರಿಂದ, ಸಃ-
ನಮಗೆ, ಪ್ರಸೇದ-ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. ಹೇಪರಮೇಶ್ವರ- ಎಲ್ಲಮಹಾಪ್ರಭುವೇ! ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಚಿರಾತ್-ಬಹುಕಾಲದಿಂದ,
ಧೃತಾಂ-ಧರಿನಲ್ಲಟ್ಟು, ಆಶಾಂ-ನಮ್ಮಜಯಕೆಯನ್ನು, ಮಾಸ್ತುಅಂದ್ಯಾಃ-ಇರಿದುಹಾಕಬೇಡ ||೩೨|| ಯತ್-ಯಾವ, ಚಿತ್ತಂ-
ನಮ್ಮಮನಸ್ಸು, ಗೃಹೇಷು-ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ನಿರ್ವಿಶತಿ-ಈವರೆಗೂಸುಖವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿತ್ತೋ, ತತ್-ಆನಮ್ಮಚಿತ್ತ
ವು, ಸುಖೇನ-ಸುಖಸ್ವರೂಪನಾದ, ಭವತಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಆಪಹೃತಂ-ಕನುಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಉತ-ಮತ್ತು, ಗೃಹ್ಯತ್ಯೈಃ-
ಮನೆಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ, ಕರಾವಪಿ-ಕೈಗಳೂಕೂಡ, ಅವಹೃತೇ-ನಿನ್ನಿಂದಕನುಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವು. ಪಾದೌ-ನಮ್ಮಆಡಿಗಳು, ಪದಂ-
ಪೆಚ್ಚೆಯನ್ನು, ನಚಲತಃ-ಕದಲಿಸಲಾರವು. ಅಪೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು ತವ-ನಿನ್ನ, ಪಾದಮೂಲಾತ್-ಚರಣನನ್ನಿಧಿಯಿಂದ, ಕ
ಥಂ-ಹೇಗೆ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವಂಕುರಿತು, ಯಾಮು-ಹೋದೇವು. ಕಿಂವಾಕರವಾಮು-ಏನನ್ನು ಮಾಡುವವು ||೩೪|| ಹೇಅಂಗ-ಎ
ಲೈಪ್ರಿಯನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ತ್ವದಧರಾಮೃತಪೂರಕೇಣ-ನಿನ್ನ ತೆಟೆಯಅಮೃತವ್ರವಾಹದಿಂದ, ಸಃ-ನಮ್ಮ, ಹಾಸಾವಲೋಕ-ನ
ಗೆಯಿಂಕೂಡಿದನೋಪದಿಂದಲೂ, ಕಲಗೀತ-ಅವ್ಯಕ್ತಮಧುರಗಾನದಿಂದಲೂ, ಜ-ಹುಟ್ಟಿದ, ಹೃಚ್ಛಯ-ಕಾಮವೆಂಬ, ಅಗ್ನಿಂ-
ಬೆಂಕಿಯನ್ನು, ನಿಂಜ-ತೋಯಿಸಿನಂದಿನು. ನೋಚೇತ್-ಹಾಗಿದ್ದರೇ, ವಯಂ-ನಾವು, ವಿರಹಜಾಗ್ನ್ಯ-ನಿನ್ನನಗಲಿದುದರಿಂ

ಅಂತರಾತ್ಮನೂ ನೀನೇಸರಿ, ಎಲೈ, ಕೃಷ್ಣನೇ! ಕಾಸ್ತುಜ್ಞರಾದವರು ನಿತ್ಯಪ್ರಿಯನಾದ ಆತ್ಮನಾದನಿನ್ನೆ
ಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ||೩೧|| ದುಃಖಪ್ರದರಾದ ಪತಿಪುತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಏನುಫಲವು? ಎಲೈ, ಪರಮೇಶ್ವ
ರನೇ! ಆಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ಪದ್ಯನೇತ್ರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲದಿಂ
ದ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಮ್ಮಅಪೇಕ್ಷೆಯಂ ವ್ಯರ್ಥವಂ ಮಾಡಬೇಡ ||೩೨|| ಸುಖಸ್ವರೂಪನಾದನಿನ್ನಿಂದ ನಮ್ಮಚಿ
ತ್ತವೃತ್ತಿಯು ಅಪಹೃತವಾಯಿತು, ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಯಿರುವುದು, ನಮ್ಮಹಸ್ತಂಗಳುಗೃಹಕೃತ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಉ
ದ್ಯುಕ್ತಂಗಳುಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನಪಾದವೆಂಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮಪಾದಂಗಳು ಬಂದುಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ನ
ವುದಿಲ್ಲ, ನಾವು ವ್ರಜಕ್ಕೆ ಹೇಗೆಹೋಗುವೆವು, ನಾವುಯೇನಂ ಮಾಡುವೆವು ||೩೪|| ಎಲೈ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಮುಗು
ಳುನಗೆಯಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ನಿನ್ನನೋಟದಿಂದಲೂ ಮಧುರವಾದ ನಿನ್ನ ಗಾನದಿಂದಲೂ ಹುಟ್ಟಿದಕಾಮಾಗ್ನಿ
ಯಂ ನಿನ್ನಯ ಧರಾಮೃತಪ್ರಸಾದದಿಂದ ನೆನೆಯಿಗು, ಮಿಲ್ಲವೆಯಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ವಿರಹದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಮಾಗ್ನಿ

ಯೋಜವನೀಂಸಖಿತೆ ||೩೫|| ಯರ್ಹ್ಯಂಬುಜಾಕ್ಷತವವಾದತಲಂರಮಾಯಾದತ್ತಕ್ಷಣಂಕ್ವಚಿದರಣ್ಯ
ಜನಪ್ರಿಯಸ್ಯ | ಅಸ್ಮಾಕ್ಷತ್ರತತ್ಪ್ರಭೃತಿನಾನ್ಯಗಮ್ಯಮಂಗಸ್ಥಾತುಂತ್ವಯಾಭಿರಮಿತಃ೩೬
ಪಾರಯಾಮಃ ||೩೬|| ಶ್ರೀರಘತ್ವದಾಂಬುಜರಜಶ್ಚಕಮೇತುಲಸ್ಯಾಲಬ್ಧಾಪಿವಹ್ರಸಿವದಂಕಿಲಭೃತ್ಯ
ಜಾಪ್ತ್ಯಂ | ಯಸ್ಯಾಸ್ಪೃಶ್ವೀಕ್ಷಣಕ್ಯತೇನ್ಯಸುರಪ್ರಿಯಾಗಸ್ತದ್ವದ್ವಯಂಚತವಪಾದರಜಃಪ್ರಸ
ನ್ನಾಃ ||೩೭|| ತನ್ನಃಪ್ರಸೀದವೃಜಿನಾರ್ದನತೆಘ್ರಮೂಲಂಪ್ರಾಪ್ತವಿಸ್ಮಜ್ಯವಗತೇಸ್ತ್ವದುಮಾ
ನನಾಶಾಃ | ತ್ವತ್ಸುಂದರಸ್ಮಿತನಿರೀಕ್ಷಣತೀವ್ರಕಾಮತಪ್ತಾತ್ಮನಾಂಫುರುಷಭೂವಣದಿಬಿದಾಗ್ಯಂ||

ದುಂಟುವಚಿಂತೆಯೆಂಬಂಕಿಯಿಂದ, ಉಪಯುಕ್ತದೇಹಾಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವೈಯುಳ್ಳವರಾಗಿ. ಧ್ಯಾನೇನ-ನಿನ್ನ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ನವೇ-ಗಳೆಯನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪದಯೋಃ-ಚರಣಗಳ, ಪದವೀಂ-ದಾರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾಮ-ಹೋಗುವೆವು||೩೫|| ಹೇಅಂಬುಜಾಕ್ಷ-ಎಲೈ ಕಮಲಲೋಚನನೇ! ಯರ್ಹಿ-ಯಾವಾಗ-ಅರಣ್ಯಜನಪ್ರಿಯನಾದ ನಿನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೂ ಉತ್ಸವಪ್ರದವಾದ, ನಿನ್ನ ಪಾದಮೂಲವಂ ನೋಡಿದವು. ಅದುಮೊದಲುಗೊಂಡು ಮನೋಹರನಾದ ನಿನ್ನಂಜಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಯೆದುರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಶಕ್ತರಲ್ಲ||೩೬|| ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಕೂಡ ಯಾವಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಕಟಾಕ್ಷವ ನವೇಕ್ಷಿಸಿ ತಪಸ್ಸುಗೆಯ್ದರೋ, ಅಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪ್ರಯೋಕೂಡ ಭಕ್ತರಿಂದ ಸೇವಿತವಾದಯಾವನಿನ್ನ ಪಾದ ಪದ್ಮರಜಸ್ಯಂ ನಿನ್ನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವಳಾದರೂ ತುಲಸೀದೇವಿಯೊಡನೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೆಯೋ, ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಪಾದರಜಸ್ಯ ನೆಯ್ದಿರುವೆವು ||೩೭|| ಎಲೈ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಮನೆಗಳೆಂಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಪಾದಮೂಲವನೆಯಿದ್ದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಕೆಯುಳ್ಳ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸನ್ನಿಧಿಗೂ, ಸುಂದರವಾದ ನಿನ್ನನೋಟಗಳಿಂದ ಜನಿತವಾದ ಕಾಮದಿಂದ ತಪ್ಪರಾದನಮಗೆ ದಾನೀಭಾವ ಪಂ ಕೊಡುವನಾಗು ||೩೮|| ಎಲೈ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಮುಂಗುರುಳುಗಳಿಂದ ಅಲುಕುತ್ತವಾದ ರತ್ನ ಕುಂಡಲಕಾಂ

ಗೆ ಶರೀರವಂಪಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶರೀರವಂ ಬಿಡುವವರಾಗುತ್ತೇವೆ ||೩೫|| ಎಲೈ, ಕಮಲ ಲೋಚನನೇ, ಯಾವಾಗ ಅರಣ್ಯಜನಪ್ರಿಯನಾದ ನಿನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೂ ಉತ್ಸವಪ್ರದವಾದ, ನಿನ್ನ ಪಾದಮೂಲವಂ ನೋಡಿದವು. ಅದುಮೊದಲುಗೊಂಡು ಮನೋಹರನಾದ ನಿನ್ನಂಜಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಯೆದುರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಶಕ್ತರಲ್ಲ||೩೬|| ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಕೂಡ ಯಾವಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಕಟಾಕ್ಷವ ನವೇಕ್ಷಿಸಿ ತಪಸ್ಸುಗೆಯ್ದರೋ, ಅಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪ್ರಯೋಕೂಡ ಭಕ್ತರಿಂದ ಸೇವಿತವಾದಯಾವನಿನ್ನ ಪಾದ ಪದ್ಮರಜಸ್ಯಂ ನಿನ್ನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವಳಾದರೂ ತುಲಸೀದೇವಿಯೊಡನೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೆಯೋ, ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಪಾದರಜಸ್ಯ ನೆಯ್ದಿರುವೆವು ||೩೭|| ಎಲೈ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಮನೆಗಳೆಂಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಪಾದಮೂಲವನೆಯಿದ್ದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಕೆಯುಳ್ಳ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸನ್ನಿಧಿಗೂ, ಸುಂದರವಾದ ನಿನ್ನನೋಟಗಳಿಂದ ಜನಿತವಾದ ಕಾಮದಿಂದ ತಪ್ಪರಾದನಮಗೆ ದಾನೀಭಾವ ಪಂ ಕೊಡುವನಾಗು ||೩೮|| ಎಲೈ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಮುಂಗುರುಳುಗಳಿಂದ ಅಲುಕುತ್ತವಾದ ರತ್ನ ಕುಂಡಲಕಾಂ

ನೀಕ್ಷ್ಯಲಕಾವೃತಮುಖಂತವಕುಂಡಲ ಶ್ರಿಗಂಧಸ್ಥಲಾಧರಸುಧಂಹನಿತಾವಲೋಕಂ | ದತ್ತಾಭಿ
ಯಂಚಭುಜದಂಡಯುಗಂವಿಲೋಕ್ಯವಕ್ಷ್ಯೇ | ಯುಕ್ತಮೇಣಂಚಭವಾವದಾಸ್ಯತಿ ||೩೯|| ಕಾ
ಸ್ತ್ರೈಂಗತೇಕಲಪದಾಯತವೇಣುಗೀತನಮೋಷಿತಾರ್ಯಚರಿತಾನ್ಮಚಲತ್ತಿಲೋಕ್ಯಾಃ | ತ್ರೈಲೋ
ಕ್ಯಸೌಭಗಮಿದಂಚನೀಕ್ಷ್ಯರೂಪಂಯಮೋದ್ವಿಜದ್ವಾಮಮೃಗಾಃಪುಲಕಾನ್ಯತ್ನಭೃತ್ ||೪೦|| ವ್ಯ
ಕ್ತಂಭವಾಃ ಪ್ರಜಜನಾರ್ತಿಹರೋಭಜಾತೋದವೋಧಾದಿಪುರುಷಸ್ಸುರಲೋಕಗೋಪಾಃ | ತೇನೈ
ವಿಧಿಕರಪಂಕಜಮಾರ್ತಬಂಧೂತಪ್ತಸ್ತನಮಾಕಶಿತಸ್ಸುಚಕಿಂಕರಿಣಾಂ ||೪೧|| ಶ್ರೀಕುಕೇ | ಇತಿ

ನಂ-ನಮಗೆ, ದಾಸ್ಯಂ-ನಿನ್ನನೇವೆಯನ್ನು (ದಾನೀಭಾವವನ್ನು) ದೇಹಿ-ಕೊಡು||೩೯||ತವ-ನಿನ್ನ, ಕುಂಡಲಶ್ರಿಗಂಧಸ್ಥಲಾ
ಧರಸುಧಂ-ಕುಂಡಲ-ಕರ್ಣಭೂಷಣಂಗಳ, ಶ್ರಿ-ಕಾಂತಿಯು, ಗಂಡಸ್ಥಲ-ಕನ್ನಿಗಳೂ, ಅಧರಸುಧಂ-ತೆಚೆಯಲ್ಲಿವೆತ್ತವು
ಉಳ್ಳಂಥಾ, ಹನಿತಾವಲೋಕಂ-ನಗೆಯನೋಟವುಳ್ಳಂಥಾ, ಅಲಕಾವೃತಮುಖಂ-ಮುಂಗುರುಳ್ಳಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೊ
ಗವನ್ನೂ, ದತ್ತಾಭಯಂ-ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟನಿರ್ಭಯತೆಯುಳ್ಳ, ಭುಜದಂಡಯುಗಂ ಪಂಡಗಳಹಾಗಿರುವತೋಳುಗಳರಡನ್ನೂ,
ನೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಶ್ರಿ ಯುಕ್ತರಮಣಂ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆಮುಖ್ಯನಂತೋಪಕವಾದ, ವಕ್ಷ್ಯ-ವಿವರಿಸುವೆನು, ವಿಲೋಕ್ಯನೋಡಿ, ದಾ
ಸ್ಯತಿ-ಕೇವಲಿಯರು, ಭವಾಮ-ಅಗುವೆವು ||೩೯||ಅಂಗ-ಪ್ರಿಯನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ಕಲ-ಮಧುರವಾದ, ವದ-ಸ್ಥಾನಭೇದಗಳು
ವ (ತೂತುಗಳಮೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ) ಅಯತ-ನೀಳವಾದ (ಪಡ್ತುಸ್ವರಕ್ಕಿಳಿದ) ಪಾರಾಂತರ-ಅವೃತ-ಅಮೃತದಹಾಗಿರುವ, ವೇಣು
ಗೀತ-ಕೊಳಲಗಾನದಿಂದ, ನಮೋಷಿತ-ಮೋಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾದ, ಕಾಸ್ತ್ರಿ-ಯಾವಹೆಂಗನುತಾನೇ, ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ-ಮೂ
ರುಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಆರ್ಯಚರಿತಾತ್-ಉತ್ತಮವಾದಸ್ವಧರ್ಮದದೇನೆಯಿಂದ, ಸಚಲೇತಿ-ಜಾರಿಹೋಗಲಾರಳ|| ಯತಿ-ಯಾವ
ನಿನ್ನರೂಪನ್ನು, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ನೋದ್ವಿಜದ್ವಾಮಮೃಗಾಃ-ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಗಿಡಗಳೂ ಮೃಗಗಳೂಕೂಡ, ಪುಲ
ಕಾನಿ-ಲೋಮಾಂಚಗಳನ್ನು, ಅಭಿಭೃ-ಭರಿಸುವವೋ, ತತ್-ಅಂಥಾ-ತ್ವೈಲೋಕ್ಯಸೌಭಗಂ - ಮೂರುಲೋಕಗಳಿಗೂ ಭಲ
ವಾದ (ಭಾಗ್ಯವಾದ-ಮಂಗಳವಾದ) ಇದಂಚ-ಈರೂಪವನ್ನೂ, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಯಾವಹೆಂಗನುತಾನೇ, ಸ್ವಭವಾನನ್ನ
ಬಿಟ್ಟುಬದಲಾರಳು ||೪೦|| ಸುರಲೋಕಗೋಪಾಃ-ವೇವಲೋಕಗಳಿಗೆರಡ್ಡಕನಾದ, ಒದಿಪುರುಷಿ ಕಾರಣಪುರ ಏನಾದ, ವೇವೇ-
ನಾರಾಯಣನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಭವಾಃ-ನೀನು, ಪ್ರಜಜನಾರ್ತಿಹರಃ-ಗೋಕಲವರನು ಪೀಡೆಗಳನ್ನು ಪರಿ
ಹರಿಸುವನಾಗಿ, ಜಾತೇ-ಹುಟ್ಟಿದವನೆಂದು, ವ್ಯಕ್ತಂ-ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ತತ್-ಅಕಾರಣದಿಂದ, ಆದ್ರಬಂಧೀ-ಪೀಡಿತರಿಗನಂಟ
ನಾಗಿರುವಕೃಷ್ಣನೇ, ಕರಪಂಕಜು-ಕೈದಾವರೆಯನ್ನು, ಕಿಂಕರಿಣಾಂ-ನೇವನಿಯರಾವ, ನಂ-ನಮ್ಮ, ತಪ್ತಸ್ತನೇಷು ಬಿಸಿ
ಯಾವಮೊಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಶಿರಸ್ಪುಚ-ತಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಧೇಹಿ-ಇಡು ||೪೧|| (ಕುಕವಚ ನವು.)ಯೋಗಿಸ್ವರೇಶ್ವರಃ-ಯೋಗಿಗಳೊ

ತಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಅಧರಾಮೃತ ಸಮೇತವಾದ ನಿನ್ನಮುಖವು, ಅಭಯಪ್ರದವಾದ ನಿನ್ನಬಾಹುಯು
ಗ್ಮವು, ಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳವಾದ ನಿನ್ನವಕ್ಷ್ಯರ್ಥವು, ಸಹ ನೋಡಿ ನಿನಗಿದಾನಿಯ ರಾಗಾ
ತ್ತೇವೆ ||೩೯|| ಎಲೈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಮಧುರವಾದ ವಾದಂಗಳುಳ್ಳ, ದೀರ್ಘವಾದ ಸ್ವರಾಲಾಪಮುಳ್ಳ, ನಿನ್ನಗಾ
ನದಿಂದ ಮೋಷಿತನಾಗಿ ಯಾವಸ್ತ್ರೀಯು ಸ್ವಧರ್ಮವು ಬಿಡದೆಯಿರುವಳೆ? ಲೋಕತ್ರಯಮೋಹಕವಾದ
ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೋಡಿ ಗೋವುಗಳು ಪಕ್ಷಿಗಳು ವೃಕ್ಷಗಳು ಮೃಗಗಳು ಸಹ ಮೋಹಿತಗಳಾಗಿರೋ
ಮಾಂಚವುಳ್ಳ ವಾಗುತ್ತವೆ ||೪೦|| ಎಲೈನಾಥನೇ! ನೀನು ಪ್ರಜದಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಕಷ್ಟಂಗಳು ಪರಿಹರಿಸಲೋ
ಸುಗ ಅವಿರ್ಭವಿಸಿಯಿದ್ದೀಯೆ, ನಿಶ್ಚಯವು. ದೇವರಕ್ಷಕನಾದ ಅದಿಪುರುಷನಂತೆ ನೀನು ಜನಿಸಿಯಿದ್ದೀಯೆ.
ದೀನಬಂಧುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಕಿಂಕರಿಯರಾದ ನಮ್ಮತಪ್ತಂಗಳಾದ ಸ್ತನಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಹಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ
ಯೂ ಸಹ ನಿನ್ನಹಸ್ತಕಮಲವನ್ನಿರಿಸು ||೪೧|| ಈ ಪ್ರಕಾರಂಗಳಾದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರ ದೀನವಾಕ್ಯವಂಕೇ
ಳು, ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ಆತ್ಮರಾಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದಯಾಯುಕ್ತನಾಗಿ ನಗುತಲೆವರೊಡನೆ ರವಿಸಿ

ವಿಕ್ಲಬಿತುತಾಸಾಂಕುತ್ವಾನ್ಯೋಗೀಶ್ವರೈಶ್ಚರಃ | ಪ್ರಹಸ್ಯಸದಯಂಗೋಪೀರಾತ್ಮಾರಾಮೋಪ್ಯರೀರಮ
 ತ್ತ | ೪೦ | ತಾಭಿಸ್ಸಮತಾಭಿರುದಾರಚ್ಚಿತ್ವತಃಪ್ರಿಯಕ್ಷಣೋತ್ಪಲ್ಲಮುಖೀಭಿರಚ್ಯುತಃ | ಉದಾರಹಾ
 ಸದ್ವಿಜಕುಂಠವೀಧಿತಿರ್ದ್ಯೋಶೀಚತ್ಯೇಣಾಂಕಚಲೋಡುಭಿರ್ದ್ಯುತಃ | ೪೧ | ಉಪಗೀಯಮಾನಉದ್ಯಾ
 ಯ೯ವನಿತಾಕತಯೂಧಪಃ | ಮಾಲಾಂಬಿಭ್ರದ್ವೈಜಯಂತೀಂವ್ಯಚರತ್ಸನಾದ್ಯನಂ | ೪೨ | ನ
 ದ್ಯಾಃಪುನಮಾವಿಶ್ಯಗೋಪೀಭಿರ್ಹೇಮವಾಲುಕಂ | ಜಪ್ತಂತತ್ತರಳಂಭೋಜಕುಮುದಾಮೋದನಾ
 ಯಾನಾ | ೪೩ | ಬಾಹುಪ್ರಸಾರಪರಿರಂಭಕರಾಲಕೋರುನೀವೀಸ್ತನಾಲಭನನರ್ಮನಖಾಗ್ರವಾತ್ಯೈಃ |
 ಕ್ಷೈಲಾವಲೋಕಹಸಿತೈರ್ವ್ರಜಸುಂದರೇಣಾಮುತ್ತಂಭಯ೯ರತಪತಂರಮಯಾಂಚಕಾರ | ೪೪ |

ಡಯಾಗಿ ನಿಯಾಮಕನಾದ, (ಸಂಗತವಾದಯುಕ್ತಿಧ್ಯಾನವುಳ್ಳವರಲ್ಲಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ) ಕೃಷ್ಣನು, ತಾಸಾಂ-ಆಗೋ(ಪಸ್ತಿಯೇರ,
 ವಿಕ್ಲಬಿತಂ-ಪರವಶದಮಾತನ್ನು, ಶುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರಹಸ್ಯ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿಹಕ್ಕು, ಸದಯಂ-ದಯೆಯಿಂದಕೂಡೋಣವುಹೇಗೋ
 ಹಾಗೆ, ಆತ್ಮಾರಾಮೋಪಿ-ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇತಾನುಕ್ರೀಡಿಸಿತ್ಯವನಾಗಿರುವನಾದರೂ, ಗೋಪೀ-ಗೋಲ್ಲಿತಿಯರನ್ನು, ಅರೀರಮಲೆ-
 ರಮಿಸಗೋಪವನು (ಆಡಿಸಿದನು) || ೪೦ || ಉದಾರಚ್ಚಿತ್ವತಃ-ಧಾರಾಕವಾದಲೀಲೆಯುಳ್ಳಂಥಾ, ಉದಾರಹಾಸದ್ವಿಜಕುಂದದಿಧಿತಃ-
 ಉದಾರ-ಅತಿಶಯವಾದ, ಹಾಸ-ನಗೆಯುಳ್ಳ, ದ್ವಿಜಕುಂದ-ಮೊಲ್ಲೆಯಮಗ್ಗುಗಳಂತಿರುವಹಲ್ಲುಗಳ, ದೀಧಿತಃ-ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ,
 ಅಚ್ಯುತಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಸಮೇತಾಭಿಃ-ಒಂದಂಥಾ, ಪ್ರಿಯೇಕ್ಷಣೋತ್ಪಲ್ಲಮುಖೀಭಿಃ-ಪ್ರಿಯ-ಇಷ್ಟವಾದ ಪುರುಷನನ್ನು
 ಈಕ್ಷಣ-ನೋಡುವಂಥ, ಉತ್ಪಲ್ಲ-ಅರಳಿದ (ವಿಕಾಸವುಳ್ಳ) ಮುಖೀಭಿಃ-ಮೋರೆಗಳುಳ್ಳ, ತಾಭಿಸ್ಸಮಂ-ಆಗೋಲ್ಲಿತಿಯ
 ರಿಂದ, ವೃತಸ್ಸ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಉಡುಭಿಃ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಏಣಾಂಕಚವ-ಚಂದ್ರನಂತೆ
 ವ್ಯರೋಚತ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳಗಿದನು, || ೪೧ || ಮಿತಾಕತಯೂಧಪಃ-ನೂರಾರುತೆಂಗಳ ತಂಡಗಳಿಗೆ ಖಾಲಕನಾದ ಕೃಷ್ಣ
 ನು (ಪಂಚಾಣಗಳ ಹಿಂದಿನಿ ಖಾಲಕವಾದ ಗಂಡುಸಲಗಾನೆಯಂತೆ ಎಂದುಧ್ವನ್ಯರ್ಥವು) ಉಪಗೀಯಮಾನಃ-ಹಂಗಳಿಂದ
 ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಗಾನಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿಯೂ, ಉದ್ಯಾಯ೯-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಜಾಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿಯೂ, ವೈಜಯಂತೀಂ-
 ವೈಜಯಂತಿಯೆಂಬ ವನಮಾಲೆಯನ್ನು, ಬಿಭ್ರತ್-ಧರಿಸಿವನಾದ, ಸಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ವನಾಲೆ-ಆರಣ್ಯದಿಂದ, ವನಂ-ಮು
 ತ್ತೆಂದು ವನವನ್ನುಕುರಿತು, (ತೋಟದಿಂದ ತೋಟಕ್ಕೆ) ವ್ಯಚರತೆ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಿದನು, || ೪೨ || ತತ್ತ. ....
 ಯುನಾ-ತತಃ-ಆ ಯಮುನಾತರಂಗಗಳಿಂದ, ತರಳ-ಕದಲುತ್ತಿರುವ, ಅಂಭೋಜ-ತಾವರೆಗಳ, ಅಥವಾ-ತತಃ-ಆ, ತರಳ-
 ಚಂಚಲವಾದ, ಅಂಭಃ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಜ-ಪುಟ್ಟಿದ, ಕುಮುದ-ಬಿಳುಪುದಿಲೆಗಳ, ಅಮೋದ-ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ, ವಾಯುನಾ-ಗಾಳಿಯಿಂ
 ದ, ಜಪ್ತಂ-ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿಯೂ, ಹೇಮವಾಲುಕಂ-ಭಂಗಾರದ ಪುಡಿಯಂತಿರುವ, ಮಳುಳ್ಳ, ಸದ್ಯಾಃ-ಯುಮುನೆಯ,
 ಪ್ರಳಿನಂ-ಹೊಯಿಗಯನ್ನು, (ಮರಳಿತಿಟ್ಟಿಯನ್ನು) ಗೋಪೀಭಿಸ್ಸಹ-ಗೋಲ್ಲಿತಿಯರೊಡನೆ, ಆವಿಶ್ಯ-ಅಭಿಷ್ಠಿಸಿ (ಹೊಕ್ಕು
 ಕುಳಿತು) || ೪೩ || ಬಾಹು--ಪಾತ್ಯೈಃ-ಬಾಹುಪ್ರಸಾರ-ಕೈಗಳಂ ಅವಲಿಸಿ ಚಾಚುನಿಕೆ,ಪರಿರಂಭ-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕರ-ಕೈಗೆ

ದನು || ೪೦ || ಉದಾರಚರಿತ್ರಮಾಳ್ವ ಮನೋಹರಮಾದ ಹಾಸದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀ
 ಕೃಷ್ಣನು, ತನ್ನ ಸವಿನೋಟಗಳಿಂದ ವಿಕಸಿತವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಸಮೂಹಂಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿನೆ
 ಕ್ಷತ್ರಾಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾದಚಂದ್ರನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು || ೪೧ || ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಂದ ಗಾನಂಗಳೆಯಲ್ಪಡು
 ವನಾಗಿ ತಾನೂ ಗಾನಂಗಳೆಯುತ್ತ ಸ್ತ್ರೀಕತಂಗಳಿಂ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ವೈಜಯಂತೀಮಾಲೆಯಂ ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ
 ಆಕೃಷ್ಣನು ವನದಿಂದ ವನವಂ ಸಂಚರಿಸಿದನು || ೪೨ || ನೀತಳವಾದ ಮಳುಳ್ಳ ನದಿಯ ಸೈಕತಂಗಳಲ್ಲಿ ನೈ
 ದಿಲೆಗಳ ಪರಿಮಳದಿಂ ಯುಕ್ತವಾದ ವಾಯುವಿನಿಂದ ರಮಣೀಯಮಾದ ಯಮುನಾನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ || ೪೩ ||
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಾಹುಗಳಂ ಪ್ರಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲಿಂಗನಂಗಳೆಯುತ್ತ ಹಸ್ತಂಗಳಂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಕೇ
 ಶಂಗಳಂಪಿಡಿದು ಸ್ತನಂಗಳ ಸ್ಪರ್ಶನಮಾಡುತ್ತ, ಸುಖಕ್ಷತಂಗಳಂ ಗೆಯುತ್ತ, ಕ್ರೀಡೆಯಿಂಁತೂ ನೋ
 ಟಂಗಳಿಂದಲೂ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದಲೂ ಸಹ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಕಾವೋದ್ದೀಪನಮ ಮಾಡುತ್ತ,

ಎವೇಭಗವತುಕ್ಯಪ್ಪಾಲ್ಪಬದ್ಧಮಾನಾಮಹಾತ್ಮನಃ ! ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂಮನೀರಿಸ್ತ್ರಿಣಾಂಮಾನೋಽಭ್ಯಧಿಕಂಭುವಿ ||೪೩|| ತಾಸಾಂತತ್ಸೌಭಗಮದುವೀಕ್ಷ್ಯಮಾನಂಚಕೇವಮ | ಪ್ರಕಮಾಯಾಪ್ರಸಾದಾಯತತ್ತ್ವವಾಂತರದೀಯತ.

||೪೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧಏಕೋನತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

೪೦ದ ಅಧವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು, ಅಲಕ-ಕುರುಳನ್ನು, ಉರು-ತೊಡಗಳನ್ನು, ನೀವೀ-ನಿರಿಗೆಯೆಮುಡಿಯನ್ನು, ಸ್ತನ-ಮೊಲೆಗಳನ್ನು, ಅಲಭಸ-ಸೊಂಕುವಿಕೆ, ಸುರ-ನಗನರದಮಾತು ಹಾಸ್ಯ-ನಖಾಗ್ರಪಾತ್ಯಃ- ಉಗುರುಕೊನೆಗಳಂತಗುಲಿಸುವಿಕೆಇವುಗಳಿಂದ ಲೂ, ಕ್ಷೈವ್ಯಲಿಪ್ಯ-ಕ್ರೀಡೆಯಿಂದಲೂ, ಅವಲೋಕ-ನೋಟಗಳಿಂದಲೂ, ಹನಿತ್ಯಃ-ನಗುವುದರಿಂದಲೂ, ಪ್ರಜಸುಂದರೀಣಾಂ-ಗೋಕುಲದಚಲುವೆಯರಿಗೆ, ರತಿವತಿಂ-ಕಾಮವನ್ನು, ಉತ್ತಂಭಯ-ಕರಣನವನಾಗಿ, ರಮಯಾಂಚಕಾರ-ರಮಿಸಗೊಳಿಸಿದನು ಅಧವಾರಮಿಸಿದನು (ಸಂತನದಿಂದಾಡಿಸಿಅಡಿದನು)||೪೩||ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ಮಹಾತ್ಮನಃ-ಮಹಾಪುರುಷನಾದ, ಭಗವತಃ-ಪಡುಣೈವೈರೈಮುಖ್ಯ, ಕೃಪ್ಪಾತ್-ಶ್ರೀಹರಿಯೆದೆಯಿಂದ, ಲಬ್ಧಮಾನಾಃ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟುಗೌರವವುಳ್ಳವರಾದ(ಹೆಮ್ಮೆಯಳ್ಳ) ಮಾನಿನ್ಯಃ-ಹೆಂಗಳು, ಭುವಿ-ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ-ತಮ್ಮನ್ನು, ಸ್ತ್ರಿಣಾಂ-ಹೆಂಗಳೊಳಗೆ, ಅಭ್ಯಧಿಕಂ-ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ್ದನ್ನಾಗಿ (ತಾವೇಉತ್ತಮರೆಂದು) ಮನೀರೀ-ತೀವರು||೪೩||ಕೇವಮಃ-ಕೃಪ್ಪನು, ತಾಸಾಂ-ಅಗೊಲ್ಲತಿಯರ, ತತಃ-ಅ, ಸೌಭಗಮದಂ-ಸೌಭಾಗ್ಯದಕೊಬ್ಬನ್ನು, ಮಾನಂಚ-ತಾವೇಉತ್ತಮರೆಂಬರ್ಥವನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ. ಪ್ರಕಮಾಯ-ಅಮಿಗೆ ಕಾಂತಿಯುಂಟಾಗಲೋಸುಗವೂ, ಪ್ರಸಾದಾಯ-ತನ್ನಆನುಗ್ರಹವುಂಟಾಗಲೋಸುಗವೂ (ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ) ತತ್ತ್ವವ-ಅಲ್ಲಿಯೇ, ಅಂತರದೀಯತ-ಕಾಣಿಸದಂತೆಅಡಗಿದನು ||೪೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧಏಕೋನತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ರಮಿದನು ||೪೩|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಬಹುವಾನಿತರಾಗಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೊಳಗೆ ತಾವೇ ಸೌಂದರ್ಯಶಾಲಿಗಳು, ತಮ್ಮನ್ನೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವರಿಸಿಯಿದಾನೆ, ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು ||೪೩|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಸೌಂದರ್ಯಮದವನ್ನೋಡಿಸಿವರಗರ್ವ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಅನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಧಾನವನೆಯ್ದನು.||೪೪||

ಇಂತು ಕುಕಮುನಿಯು ಬರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಕೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರಪುರಾಣ ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತವಷ್ಟು ಶ್ರೀಭಾಗವತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾವ್ಯಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳಗೆ ಒಂದೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಗಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಅಂತಃಪ್ರತಿಭಾವತಿಸಹಸ್ರವಪ್ರಜಾಂಗನಾಃ | ಅತಃಸ್ಯಂಸ್ತಮಚಕ್ಷಾಣಾಃಕರಿಣ್ಯಕವಯೋಧ
ಪಂ ||೧|| ಗತಾಃಸುರಾಗಸ್ತಿತವಿಭ್ರಮೋಕ್ಷೈತ್ಯಮೌನೋರಮಾಲಾಪವಿಹಾರವಿಭ್ರಮೈಃ | ಅಕ್ಷಿಪ್ತಚಿ
ತ್ತಾಃಪ್ರಮದಾರಮಾಪತಿಸ್ತಾಸ್ತಾನಿಚೆಷ್ಟಾಜಗ್ಮಹುಗ್ತದಾತ್ಮಿಕಾಃ ||೨|| ಗತಿಸ್ಮಿತಪ್ರೇಕ್ಷಣಭಾಷ
ಣಾದಿಮುಪಿ ಯಾಃಪ್ರಿಯಸ್ಯಪ್ರತಿರೂಢಮೂರ್ತಯಾಃ | ಅಸಾವಹಂತೈತ್ಯಲಾಸ್ತದಾತ್ಮಿಕಾನ್ಯವೇ
ದಿಮಾಃಕೃಷ್ಣವಿಹಾರವಿಭ್ರಮಾಃ ||೩|| ಗಾಯಂತೈಃಉಚ್ಚೈರಮಾಮವಸಂಗತಾವಿಚಿಕ್ಯುರಾನ್ಯ

ಒಂನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೀಕೆ.

ಭಗವತಿ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅಂತಃಪ್ರತಿಭಾವತಿಸಹಸ್ರವಪ್ರಜಾಂಗನಾಃ-ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು, ತಂ-
ಚಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಚಕ್ಷಾಣಾಃ-ನೋಡದೇಯಿರುವವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಯೂಧವಂ-ಗಂಡಾದನುಲಗಾನಯನ್ನು, ಕಾಣದಯಿರು
ವ, ಕರಿಣ್ಯಕವ, ಪಂಚಾನನಗಳಹಾಗೆ, ಸಹಸ್ರವ-ಬೇಗನೆ, ಅತಃಪರ್ಯ-ಅನುತಾಪಗೊಂಡರು ||೧|| ರಮಾಮೃತಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ
ಯಾದಕೃಷ್ಣನು, ಗತಾಃ-ನಡಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ಅನುರಾಗಸ್ತಿತ-ಅಕ್ಕಲೆಯಿಂದಲೂ ಕಿರುನಗೆಯಿಂದಲೂ, ವಿಭ್ರಮೋಕ್ಷೈತ್ಯಃ-
ವಿಲಾಸದಿಂದಕೂಡಿದನೋಟಗಳಿಂದಲೂ, ಮನೋಹರಾಲಾಪವಿಹಾರವಿಭ್ರಮೈಃ-ಮನೋಹರ-ಕಾಂತಗಳಾದ, ಆಲಾಪ-ಮಾ
ತುಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಹಾರ-ಕೀಡಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಭ್ರಮೈಃ-ವಿನೋದಗಳಿಂದಲೂ, ಅಕ್ಷಿಪ್ತಚಿತ್ತಾಃ-ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಮನಸ್ಸು
ಳ್ಳವರಾದ, ಪ್ರಮದಾಃ-ಪೆಚ್ಚಾದಕಾಮಬಲವುಳ್ಳವೆಂಗಳು, ತದಾತ್ಮಿಕಾನ್ಯತ್ಯಃ-ಅಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ವಿವಿಧಾಃ-
ಹಲವುಬಗೆಯಾದ, ಚೇಷ್ಟಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಲಗಳನ್ನು, ಜಗ್ಮಹುಃ-ತಾವುಗ್ರಹಿಸಿಅನುಭವಿಸಿಆಡಿದರು||೨|| ಪ್ರಿಯಸ್ಯ-ಇಷ್ಟನಾ
ದಕೃಷ್ಣನ, ಗತಿಸ್ಮಿತಪ್ರೇಕ್ಷಣಭಾಷಣಾದಿಮು ಗತಿ-ನಡಿಕೆ, ಸ್ಮಿತ-ಕಿರುನಗೆ, ಪ್ರೇಕ್ಷಣ-ಅತೀತವಾದನೋಟ, ಭಾಷಣ-ಸ
ಲ್ಲಾಪ, ಆದಿಮು-ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿರೂಢಮೂರ್ತಯಾಃ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿನಂತಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕೃಷ್ಣವಿಹಾರ
ವಿಭ್ರಮಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಗ್ರೇಷಗಳಹಾಗೆವಿಲಾಸಗಳುಳ್ಳವರಾದ, ಪ್ರಿಯಾಃ-ಇಷ್ಟಿಯರಾದ, ಅಬಲಾಃ-ಹೆಂಗಳು, ತದಾತ್ಮಿಕಾನ್ಯತ್ಯಃ-
ತಕ್ಕಯೆಯರಾಗಿ, ಅಸಾ-ಈಕೃಷ್ಣನೇ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ನ್ಯವೇದಿಮಾಃ-ಬಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರುತಿಳಿಸಿಕೊಂಡರು||೩||

ಒಂನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧೀರಿಯಶ್ಲೋಕಾಃ| ತ್ರಿಂಕವಿರಹಸಂತಪ್ತಗೋಪೀಭಿಃಕೃಷ್ಣಮಾರ್ಗಣಂ | ಉನ್ಮತ್ತವನ್ನನಿ
ಯತಂಭ್ರಮತೀಭಿವಃನೇವನೇ. ... .. ||೩||

ಮೂವತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಅಂತರ್ಧಾನವ ನೆಯ್ದಲಾಗಿ ವಿರಹಸಂತಪ್ತರಾದ ಗೋಪ
ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಉನ್ಮತ್ತರಂತೆ ಪ್ರತಿವಂದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹುಡುಕಿದರು, ಎಂಬಾರ್ಥವಂ ಶು
ಕಾಚಾರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾನೆಂದು ಕಾರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನದಂತೆ,

ಅರನೇ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಂತರ್ಧಾನವ ನೆಯ್ದುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಅಕೃಷ್ಣನಂ
ಕಾಣದೆ ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳು ಪುರುಷಜವಂ ಕಾಣದೆ ಸಂತಾಪಪಡುವಂತೆ ಬಡಳವಾಗಿ ಸಂತಾಪಪಟ್ಟರು ||೧|| ಲ
ಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನವಿಲಾಸ ಗಮನದಿಂದಲೂ, ಅನುರಾಗ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಮಂದಸ್ಥಿತದಿಂದಲೂ,
ವೈಯಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟಗಳಿಂದಲೂ, ಮಧುರಭಾಷಣಗಳಿಂದಲೂ, ಕ್ರೀಡಾವಿಲಾಸಗಳಿಂದ
ಲೂ, ಪರವಕಚಿತ್ತರಾದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ತದಾತ್ಮಿಕೆಯರಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಆಯಾ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೆಂ
ತಾವುಮಾಡಿದರು ||೨|| ಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಗಮನವು ನೋಟವು ಭಾಷಣವು ಇದೇಮುಂತಾದ ವ್ಯಾ
ಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಿವಿಷ್ಟವಾದ ಕರೀರವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ನಾನೇಕೃಷ್ಣನು ನೀವುಗೋಪ
ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೀಕ ಪ್ರಶ್ನೀಕವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನವಿಹಾರಗಳ ನಾಚರಿಸು

ತ್ವಕವದ್ವನಾದ್ವನಂ | ಪಪ್ರಚ್ಛುರಾಕಾಶವದಂತರಂಬಹಿರ್ಭೂತಮಸಂತಂಪುರುಷಂವನಸ್ಪ
ತೀತ್ |೨| ದೃಷ್ಟೋವಾಕಚ್ಛಿದ್ವತ್ಯಕ್ಷಪಕ್ಷ್ಯಗೋಧನೋಮನಃ | ನಂದನೂನುರ್ಗತೋದ್ಯತಾಸ್ತ
ಪ್ರಮಹಾಸಾವಲೋಕನೈಃ |೩| ಕಚ್ಛಿತ್ಕುರವಕಾಶೋಕನಾಗಪುನ್ಯಾಗಚಂದಕಾಶಃ | ರಮಾನು
ಜೋವಾನಿನಿನಾಂಗತೋದರ್ಪಹರಸ್ಮಿತಃ |೪| ಕಚ್ಛಿತ್ಕುಲನಿಕಲ್ಯಾಣಿಗೋವಿಂದಚರಣಪ್ರಿಯಂ |

ಅಮಾಮೇವ-ಈಕೃಷ್ಣನನ್ನೆ, ಗಾಯಂತೈಃ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಸಂಗತಾಃ-ಸೇರಿರುವರಾಗಿ, ಉನ್ಮತ್ತಕವತೆ-ಹುಚ್ಚುನಹಾಗೆ, ವನಾವ್ಯನಂ-ಒಂದ-ತೋಟದಿಂದಮತ್ತೊಂದುತೋಟವನ್ನು, ವಿಚಿಕ್ಯಃ-ಹುಡುಕಿದರು ಆಕಾಶವತಿ-ಗಗನದಹಾಗೆ, ಅಂತರಂ-ಒಳಗೂ, ಬಹಿಃ-ಹೊರಗೂ, ಸಂತಂ-ಇರುವಂಥಾ, ಪುರುಷಂ-ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು, (ಎಲ್ಲಿರುವನೆಂದು) ವನಸ್ಪತಿ(೯-ವನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಪಪ್ರಚ್ಛುಃ-ಕೇಳಿದರು ||೪|| ನಂದನೂನು-ನಂದಗೋವನಮಗನು, ಪ್ರೇಮಹಾಸಾವಲೋಕನೈಃ-ಸ್ನೇಹದನಗೆನೋಟಗಳಿಂದ, ನಃ-ನಮ್ಮ ಮನಃ-ಹೃದಯವನ್ನು, ಕೃತ್ವಾ-ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು, ಗತಃ-ಹೋದನು. ಅಶ್ವತ್ಥ-ಅರಳಿಮರವೇ! ಪಕ್ಷ-ಬಸುರೀಮರವೇ! ನ್ಯಗೋಘ-ಅಲದಮರವೇ, ವಃ-ನಿಮ್ಮಿಂದ, ದೃಷ್ಟಃಕಚ್ಛಿತ್-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟನೇವನು? ಕುರವಕ-ಗೋರಂಟದಗಿಡವೇ, ಅಶೋಕ-ಅನುಗೇಮರವೇ! ನಾಗ-ನಾಗಕನರವರವೇ! ಪುನ್ಯಾಗ-ಸುರಹೋನ್ನೇಮರವೇ! ಚಂಪಕಾಃ-ಸಂಪಗೇಮರಗಳೇ! ಮಾನಿನಿನಾಂ-ಹೆಂಗಳೆ, ದರ್ಪಹರಸ್ಮಿತಃ-ಗರ್ವವನ್ನು ಹರಿಸುವವರಿನುಗಳೆಂದುವನಾದ, ರಮಾನುಜಃ-ಬಲರಾಮನತಮ್ಮನು, ಗತಃ ಹೊರಟುಹೋದನು. ವಃ-ನಿಮ್ಮಿಂದ, ದೃಷ್ಟಃಕಚ್ಛಿತ್-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟನೇವನು. ||೬||

ತ ತದಾತ್ಮಕರಾಗಿ ವಿಹರಿಸಿದರು ||೨|| ಆಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಗುಂಪಾಗಿ ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಂಗೆಯ್ಯತ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯರಾಗಿ ಉನ್ಮತ್ತರಂತೆ ಪ್ರತಿವನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣನಂ ಹುಡುಕಿದರು. ಆಕಾಶದಂತೆ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ಣನಾದಭಗವಂತನಂ ಕಾಣದೆ ವೃಕ್ಷಂಗಳಂ ಕೇಳಿದರು ||೩|| (ಅದಂತೆನ) ಎಲೈ ಅಶ್ವತ್ಥವೇ! ಎಲೈ ಬಸುರೀಮರವೇ! ಅಲದಮರವೇ! ನಂದನವುತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪ್ರೇಮಹಾಸಾವಲೋಕನಂಗಳಿಂದ ನಮ್ಮಮನವ ಸೆವಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಅವನಂ ನೀವು ಕಂಡುಬಿಲ್ಲವೇ ||೪|| ಎಲೈ ಕುರವಕವೇ! ಎಲೈ ಅಶೋಕವೇ! ನಾಗಕೇಸರವೃಕ್ಷವೇ ಪುನ್ಯಾಗವೃಕ್ಷವೇ ಎಲೈ ಸಂಪಗೇಯಮರವೇ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಗರ್ವವಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಕಪಟವಾದ ನಗೆಯುಳ್ಳ ರಾಮಾನುಜನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಹೊರಟುಹೋದನು ನೀವುಕಾಣಿಲ್ಲವೇ ||೫|| ಗೋವಿಂದ ಚರಣಪ್ರಿಯಳಾದ ಕುಂಭಕರಳಾದ ತುಲಸಿಯೇ! ನಿನಗೆ ಅತಿಪ್ರಿಯನಾದ

ಸಹತ್ವಾಳಿಕುಲೈರ್ಭಿಭ್ರದ್ಧೃಪ್ವಸ್ತೃತಿಪ್ರಯೋಜ್ಯತೇ ||೨|| ಮಾಲತ್ಯದರ್ಶಿವಂಕಚ್ಚಿನ್ಮಲ್ಲಿಕಜಾತಿ
ಯೂಧಿಕೆ ! ಪ್ರೀತಿಂವೊಜನಯಾ ಯಾತೇಕರಸ್ತುರ್ಕನಮಾಧವಃ ||೪|| ಚೂತಪ್ರಿಯಾಳುನನಸಾ
ಸನಕೋವಿದಾರಜಂಬೀರಬಲೈವಕುಲಾಮೃತದಂಜನೀಪಾಃ ! ಯನ್ಯೋರಾರ್ಥಭವಿಕಾಯಮುನೋ
ಪಕೂಲಾಶ್ಯಂಸಂತುಕ್ಯಪ್ಪಪದವೀಂರಹಿತಾತ್ಮನಾಂನಃ ||೫|| ಕಿಂತೈಕೈತಂಕ್ಷೇತಪೋಬತಕಶವಾಂ
ಫಿಗ್ರಸ್ಪರ್ಶೋತ್ಸನ್ನೋತ್ಪಲಕಿತಾಂಗರುಹೈರ್ವಿಭಾಸಿ | ಅಪ್ಯಂಫ್ರಸಂಭವುರಾಕ್ರಮವಿಕ್ರಮಾದ್ವಾ

ಕರ್ಯಾಣಿ-ಕುಭವುಳ್ಳವಳಾದ, ಗೋವಿಂದಚರಣಪ್ರಿಯೇ-ಶ್ರೀಹರಿಪಾದಗಳಿಗೆಪ್ರಿಯಳಾದ, ತೇಲಿನಿ-ತೇಲಿನಿವೃಕ್ಷವೇ! ಅಳಕುಲ್ಯ
ಸ್ಪರ್ಶ-ತುಂಬಿವಿಂಡುಗಳೊಂದಿಗೆ, ತ್ವಾನಿನ್ನನ್ನು, ವಿಭ್ರತೆ ಧರಿಸಿರುವ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಅತಿಪ್ರಿಯ-ಬಹಳವೃಕ್ಷವಾದ ಅಚ್ಯುತೇ-
ಕೃಷ್ಣನು, ದೃಷ್ಟಿಕೆಚ್ಚಿತ್ತೇ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟನೇವನು ||೨|| ಮಾಲತಿ-ಜಾಜಿಯಬಳ್ಳಿಯೇ; ಮಲ್ಲಿಕೇ-ಮಲ್ಲಿಕೆಯಬಳ್ಳಿಯೇ; ಜಾಜಿ-
ಕಿರುಜಾಜಿಯಬಳ್ಳಿಯೇ; ಯೂಧಿಕೇ-ಸೇವಂತಿಯಬಳ್ಳಿಯೇ, ಮಾಧವ-ಕೃಷ್ಣನು, ಕರಸ್ಪರ್ಶ-ಕೈಸೋಂಕುವುದರಿಂದ, ಮ-
ನಿಮಗೆ, ಪ್ರೀತಿಂ-ಪ್ರೇಮವನ್ನು, ಜನಯ-ತುಟ್ಟಿಸುವನಾಗಿ, ಯಾತೇ-ಹೋದವನಾದನು, ಅದರ್ಶಕಚ್ಚಿತ್ತೇ-ನೋಡಲ್ಪ
ಟ್ಟನೇವನು, ||೪|| ಚೂತ...ನೀಪಾಃ-ಚೂತ-ನೀಮಾವು, ಪ್ರಿಯಾಳು-ಸಾರಪಪ್ಪಿನಮರ, ಪಸನ-ಹಲಸು, ಅಸನ-
ಬಂದುಗೆ, ಕೋವಿದಾರ-ಕಂಜವಾಳ, ಜಂಬೀರ-ನಿಂದೆ, ಬಿಲ್ವ-ಬೆಲ್ಲವತ್ತ, ವಕುಳ-ಕವಳಸರಿಗಿಡ, ಅಮೃ-ಹುಣಸೆ,
(ಹುಳಮಾವು) ಕದಂಬ-ಈಚಲು, ನೀಪಾಃ-ಕಡಕ, ಈವೃಕ್ಷಗಳಿರಾ, ಅನ್ಯೇ-ಇತರಗಳಾದ, ಪರಾರ್ಥಭವಿಕಾಃ-ಹೆರವರಪ್ರ
ಯೋಜನಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಜನ್ಮವೃಕ್ಷಂಧಾ, ಯಮುನೋಪಕೂಲಾಃ-ಯಮುನಾನದಿಯತಡೆಯಲ್ಲಿರ.ವವಾದ, (ತೀರ್ಥವಾಸಿಗಳಾ
ದವುಣ್ಯಾತ್ಮರು) ಯೇ-ಯಾರೋ, ತೇ-ಅನೀವು, ರಹಿತಾತ್ಮನಾಂ-ಶೂನ್ಯಬುದ್ಧಿಗಳಾದ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಕೃಷ್ಣಪದವೀಂ-ಕೃ
ಷ್ಣನಮಾರ್ಗವನ್ನು, ಸಂಸಂತು-ಹೇಳಿ (ಹೇಳಿ)||೫|| ಹೇಕ್ಷಿತಿ-(ಕ್ಷೇತೇ) ಎಲೆಭೂಮಿಯೇ, ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಕಿಂತಪೇಕೈತಂ-
ವಿಸುತವಸ್ತುವಾದಲ್ಪಟ್ಟಿತು? ಬತ-ಅಹಾ, ಕೇವಾ.. ರುಹೈ-ಕೇವ-ವಿಘ್ನವಿನ, ಅಂಫ್ರ-ಅಡಿಗಳ, ಸ್ಪರ್ಶ-ಸೋಂಕು
ವಿಕೆಯಿಂದಾದ, ಉತ್ಪವ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಉತ್ಪಲಕಿತ-ನಿಗುಡಿದ, ಅಂಗರುಹೈ-ರೋಮಗಳಿಂದ, ವಿಭಾಸಿ-ಪ್ರಕಾಶಿಸು
ತಲಿರುವಿ. ನಿನ್ನಉತ್ಸವವು, ಅಂಫ್ರಸಂಭವ-ವಿಪ್ಲವಿನ, (ಕೃಷ್ಣನ) ಅಡಿಗಳಸೋಂಕುವಿಕೆಯಿಂದಂಟಾದದ್ದು, ಅಸಿಂ-
ಅಪದೋವನು? ಉರುಕ್ರಮವಿಕ್ರಮಾದ್ವಾ-ಉರುಕ್ರಮ-ದೊಡ್ಡತೆಜ್ಜಿಗಳಿಲ್ಲದಿ-ವಿಕ್ರಮನ, ವಿಕ್ರಮಾದ್ವಾ-ತೆಜ್ಜಿಮಿಡುವು
ದಿಂದಲೋ, ಅಹೋ-ಅಥವಾ, ಪರಾಹವಪುಷಿ-ಅದಿವರಾಹಮೂರ್ತಿಯಾದವಿಷ್ಟುವಿನ, ಪರಿರಂಭಣೇನೇಸಿಕಿಂ-ಅಲಿಂಗನ

ಭ್ರಮರಗಳಂಗಳೊಡನೆ ನಿನ್ನಂ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಅಚ್ಯುತನು ನಿನ್ನಿಂದಲೂ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟುದಿಲ್ಲವೇ||೨||
ಎಲೈ ಜಾಜಿಯಬಳ್ಳಿಯೇ! ಮಲ್ಲಿಕಾಲತೆಯೇ! ಯೂಧಿಕಾಲತೆಯೇ ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ನಿಮಗೆ ಪ್ರೀತಿಯನುಂ
ಟು ಮಾಡುವವನಾಗಿ ಮಾಧವನು ಹೋಗುವಾಗ ನೀವು ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆ ||೪|| ಎಲೈಚೂತವೃಕ್ಷವೇ! ಪ್ರಿಯಾಳು
ವೃಕ್ಷವೇ ಹಲಸಿನಮರವೇ ಬಂಧೂಕವೃಕ್ಷವೇ ಕೋವಿನಾರವೃಕ್ಷವೇ ಜಂಬೂವೃಕ್ಷವೇ ಎಲೈಬಿಲ್ವವೃಕ್ಷವೇ
ವಕುಳವೃಕ್ಷವೇ ಕದಂಬವೃಕ್ಷವೇ ನೀಪವೃಕ್ಷವೇ ಇನ್ನೂ ಯಮುನಾನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ನಾನಾ
ವಿಧಂಗಳಾದ ವೃಕ್ಷಗಳಿರಾ; ಕೃಷ್ಣನಂಕಾಣದೆ ಶೂನ್ಯಮನಸ್ಕರಾದ ನಮಗೆ ಕೃಷ್ಣನಮಾರ್ಗವೆಂ ತೋ
ರಿಸಿಕೊಡಿ ||೫|| ಎಲೈ; ಭೂಮಿಯೇ ನಿನ್ನಿಂದ ಎಂತಾತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ಭಗವಂತನ ಪಾದಸ್ಪ
ರ್ಶೋತ್ಸವ ಪುಷ್ಪವಳಾಗಿ ರೋಮಾಂಚಿತವಾದ ಕೀರವಪುಷ್ಪವಾಗಿ ತೋರಲ್ಪಡುತ್ತೀಯೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ
ಪಾದಸ್ಪರ್ಶನ ಸುತೋಪದಿಂದಲೇಯೋ, ಅಥವಾ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ಮಹಾವಿಶಾಲವಾದ ಪಾದದಸಂಬಂಧದಿಂ
ದಲೋ, ಇಲ್ಲದೇಇದ್ದರೆ ಪರಾಹದೇವವೃಕ್ಷ ಭಗವಂತನ ಅಲಿಂಗನದಿಂದಲೋ, ಅದರಿಂದನೀನು ಕೃಷ್ಣನಂ

ಅಹೋವರಾಹವಪ್ರವೇಶಿರಂಭಣೆನ ||೧೦|| ಅಪ್ಯೇಣಪತ್ನ್ಯಾಪಗತಪ್ರಿಯಯೆಹಗಾತ್ರೈಸ್ತನ್ಯೃದ್ಧಾ
ಶಾಂಸಖಿಸುನಿರ್ಮೃತಿಮಚ್ಯುತೋವಃ | ಕಾಂತಾಂಗಸಂಗಕುಚಕುಂಕುಮರಂಜಿತಯಾಕಾಂಧ್ರ
ಜಕುಲವತೇವವಾತಿಗಂಧಂ ||೧೧|| ಬಾಹುಂಪ್ರಿಯಾಂಸುಖಪಥಾಯಗೃಹೀತಪಜ್ಯೋರಾಮಾನುಜ
ಸ್ತುಲಸಿಕಾಳಿಕುಲೈರ್ಮದಾಂಧೈಃ | ಅಸ್ವೀಯಮಾನುಜಹವಸ್ತುರವಪ್ರಣಾಮಂಕಿಂವಾಭಿನಂದತಿ
ಚರಣಪ್ರಣಯಾವಲೋಕೈಃ ||೧೨|| ಸೃಷ್ಟಿತಮಾಲತಾಬಾಹುನವ್ಯಾಸ್ಥಿಪ್ಪಾವನಸ್ಪತೇ | ನೂ
ನುತತ್ಪರಜಸ್ಪತ್ಪ್ಪಾಜಿಭೃತ್ಸೃತ್ಪಲಕಾನ್ಯುಯೋ ||೧೩|| ಇತ್ಯುನ್ಮತ್ತವಜೋಗೋಪ್ಯಾಕೃಪಾಣಾ

ದಿಂದಲೋ ಏನು? (ಅದವರಿಂದನೀನುಕೃಪೆ ನಂಬುವಳು, ನಮಗೆ ಆತನದಾರಿಯಿಂದಲೇಳು, ಎಂದುಭಾವವು ||೧೦|| ಸಖಿ-ಗೆಳತಿ
ಯಾವ, ವಿಣವತ್ತಿ-ಜಿಂಕೆಯಹೆಂಡತಿಯೇ; ಅಚ್ಯುತೇ-ಕೃಷ್ಣನು, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಪ್ರಿಯ-ಯಾನಹ ಇವ್ಯುಳಾದವಳೊಡನೆ, ಗಾತ್ರೈಃ-
ಚಲವಾದತನ್ನ ಅವಯವಗಳಿಂದ, ವಃ-ನಿಮ್ಮ, ದೃಶಂ-ಕಂಗಳಿಗೆ, ಸುನಿವೃತ್ತಿಂ-ಉತ್ತಮವಾದ ಸುಖನನ್ನು, ತನ್ಮ-ಪಿಸ್ತ
ರಿಸಿಮಾಡುತಲಿರುವನಾಗಿ, ಉಪಗತೇಅಪಿ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದವನಾದನೋಏನು? ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಕುಲವತೇ- ನಮ್ಮಜಾತಿಗೋಡೆ
ಯನಾದಕೃಷ್ಣನ, ಕಾಂತಾ....ತಾಯಾಃ-ಕಾಂತಾ-ಪ್ರಿಯಳ, ಅಂಗ-ಶರೀರದ, ಸಂಗ-ಸಂಬಂಧದಿಂದ, ಕುಚಕುಂಕುಮ
ಮಾಲೆಗಳೆನಿಸರಗಂಧದಿಂದ, ರಂಜಿತಯಾಃ-ಸೊಗಸುಗೊಳಿನಲ್ಪಟ್ಟ, ಕುಂದಸ್ತಜಿ-ಮಲ್ಲಿಗೆಯಹಾರದ, ಗಂಧ-ವರಿಮಳ
ವು, ವಾತಿವ-ಬರುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ ||೧೧|| ಹೇತರವಃ-ಎಲೈವ್ಯಕ್ತಗಳಿರಾ! ರಾಮಾನುಜ-ಬಲರಾಮನತಮ್ಮನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಬಾ
ಹುಂ-ತನ್ನ ತೋಳನ್ನು, ಪ್ರಿಯಾಂಸೇ-ಇವ್ಯುಳಾದವಳೆಗಲಮೇಲೆ, ಉಪಧಾಯ-ಇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಗೃಹೀತಪದ್ಮ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪ
ಟ್ಟತಾವರೆಹೂವುಗಳವನಾಗಿ, ಮದಾಂಧೈಃ-ಬಂಧಿಸೋಸ್ತಿನಿಂದ ಕುರುಡಾದಂತಿರುವ, ತುಲಸಿಕಾಳಿಕುಲೈಃ-ತುಲಸಿಕಾ-ತು
ಲಸಿಯ, ಅಳಿಕುಲೈಃ-ತುಂಬಿವಿಂಡುಗಳಿಂದ, ಅಸ್ವೀಯಮಾನಃ-ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ: ಚರಣ-ತಿರುಗು
ತಲಿರುವನಾಗಿ, ವಃ-ನಿಮ್ಮ, ಪ್ರಣಾಮಂ-ಸಮಸ್ಕಾರವನ್ನು, ಪ್ರಣಯಾವಲೋಕೈಃ-ಸ್ನೇಹದನೋಟಗಳಿಂದ, ಅಭಿನಂದತಿ
ವಾಕಿಂ-ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿಸಂತೋಷವನೋಏನು ||೧೨|| (ಸಖಿಯಿರಾ)ಇವಾಃ-ಈ, ಲತಾಃ-ಬಳ್ಳಿಗಳು, ವನಸ್ಪತೇಃ-ತಮ್ಮ
ಗಂಧನಾದವೃಕ್ಷದ, ಬಾಹೂಃ-ತೋಳುಗಳಾದರೆಂಬೆಗಳನ್ನು, ಆಸ್ಥಿಪ್ಪಾವನಿ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ವಾದರೂಕೂಡ, ನೂನಂ-
ವಿಟವಾಗಿ, ತತ್ಪರಜಸ್ಪತ್ಪ್ಪಾಜಿ-ತತ್-ಅಕ್ಕಪ್ಪಣ, ಕರಜ-ಉಗುರುಗಳಿಂದ, ಸ್ತುಪಾಠೈಃ-ಸೋಂಕೆಲ್ಲೆಟ್ಟವಾಗಿ, ಉ
ತ್ಪಲಕಾನಿ-ನಿಗೂಡಿದರೋಮಾಂಚಗಳನ್ನು, ಜಿಭೃತಿ-ಪಹಿಸಿಯಿವೆ, ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು (ಆದ್ದರಿಂದ) ಇವಾಃಪೃಷ್ಟೈಃ-
(ಕೃಷ್ಣನು)ಮುಖೋದನೋ) ಇವುಗಳನ್ನುಕೇಳಿ ||೧೩||ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಉನ್ಮತ್ತವಜೋಗೋಪ್ಯಾಕೃಪಾಣಾ-ಹುಚ್ಚು ಮಾತುಗಳುಳ್ಳಗೋಪಿ

ನೋಡಿದವಳಾಗಿರಬೇಕು ||೧೦|| ಎಲೈ, ಹೆಣ್ಣು ಹುಲ್ಲೆಯೇ, ಮುಖಬಾಹು ವಕ್ಷಸ್ಥಳವೇ ಮುಂತಾದ ಅಂಗಗ
ಳಿಂದ ನಿಮ್ಮನೇತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಸುಖಪ್ರದವಾಗಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನಗೆ ಪ್ರಿಯಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯೊಡನೆ ಸಹಿತನಾ
ಗಿ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ಕಾಣಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವೆ ||೧೧|| ಪ್ರಿಯಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಕುಚಕುಂಕುಮದಿಂದ ರಂಜಿತವಾದಕೃ
ಷ್ಣನ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದ ಮಾಲೆಯಗಂಧವು ಇಲ್ಲಿಗೆಬರುವಂತೆಇದೆ. ಪ್ರಿಯಳಾದಸ್ತ್ರೀ
ಯಳ ಭುಜದಮೇಲೆ ತನ್ನ ಭುಜವನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಮವೆಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ರಾಮಾನುಜನಾದೇ
ಕೃಷ್ಣನು ಮದಾಂಧಂಗಳಾದ ತುಲಸಿಯನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಭೃಂಗಂಗಳಿಂದ ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ
ನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಹರಿಸುತ್ತ, ಎಲೈವ್ಯಕ್ತಗಳಿರಾ! ನಿಮ್ಮಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ಕಾರಂಗಳಂ ಶ್ಲಾಘಿಸುವನಾಗಿ, ನಿ
ಮ್ಮಂ ಪ್ರೇಮವೀಕ್ಷಣಂಗಳಿಂದ ನೋಡಿದನೋ ಏನು ||೧೨|| [ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು, ಪರಸ್ಪ
ರವಾಗಿ ನುಡಿದರಂತೆನೆ] ಎಲಾ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ ನೋಡಿದಮ್ಮಾ ಈಲತೆಗಳು ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಬಾಹುಗಳನಾ
ಲಿಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇದ್ದರೂ ಆಕೃಷ್ಣನ ನುಜ್ಜತಂಗಳಿಂದ ರೋಮಾಂಚಿತಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಲತೆಗಳೆಂಕೇಳುವೆ||೧೩||

ನೈವಣಕಾತರಾಃ | ಶ್ರೀಲಾಭಗವತಸಾ ಸ್ವಾಹ್ಯನುಚಕ್ರಾಸ್ತದಾತ್ಮಿಕಾಃ | ಕಸ್ಯಾಪ್ಯತ್ಪೂತನಾಯಂ
ತ್ಯಾಕೃತ್ಯ ವ್ಯಯಂತ್ಯಪಿತಿ ಸ್ತನಂ | ತೋಕಯಿತ್ಯಾರುಹಂತ್ಯಾಹದಾಹಂಭಕಟಾಯಾಂ | ೧೫ | ಧೈರ್ಯ
ಯಿತ್ಯಾಜಹಂ ರಾನ್ಯಾಮಕಾಕೃತ್ಯಾ ಭರ್ಭಾವನಾಂ | ಕೃಷ್ಣ ರಾಮಾಯಿತದ್ವತುಗೋಪತಾನ್ಯಯಿತಾಃ
ಪರಾಃ | ೧೬ || ವತ್ಸಾಯಿತಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾನ್ಯಾಭ್ರಾಮಯತ್ಪ್ರವೃತ್ತಯಾಃ | ಕೃಷ್ಣಾಯಿತಾಜಘಾ
ನಾನ್ಯಾತತ್ತ್ವೈಕಾಂತುಬಕಾಯತಾಂ | ೧೭ | ಅಹೂಯದೂರಗಾಯದ್ವತ್ಕೃಷ್ಣಸ್ತಮನುಕು
ರ್ವತೀಂ | ವೇಣುಂ ಕ್ವಣಂತೀಂ ಕ್ರೀಡಂತೀಮನ್ಯಾಕಂಸತಿಸಾಧ್ವಿತಿ | ೧೮ | ಕಸ್ಯಾಚಿತ್ಸ್ಯಭುಜಂ

ಯರು, ಕೃಷ್ಣಾನೈವಣಕಾತರಾಃ- ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹುಡುಕುವುದರಲ್ಲಿ ಚವಲೆಯರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತದಾತ್ಮಿಕಾಃ-ತನ್ಮಯವಾ
ದವನುಸ್ಸುಭವರಾಗಿ, ಭಗವತಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ, ತಾಸ್ಮಾಶ್ರೀಲಾಭ-ಅಯಾವಿಲಾಸಗಳನ್ನು, ಅನುಚಕ್ರಃ-ಅನುನಿರಸಿಮಾಡಿದ
ರು || ೧೫ || ಕೃಷ್ಣಾಯಂತೀ-ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಆಚರಿಸುವಗೋಪಿಯು, ಪೂತನೆಯಂತೆ ಆಚರಿಸುವವಳಾದ, ಕಸ್ಯಾ
ಪ್ಯತ್-ಒಬ್ಬಳ, ಸ್ತನಂ-ಮೊಲೆಯನ್ನು, ಅಪಿಬತ್-ಕುಡಿದಳು. ಅನ್ಯಾ-ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು, ತೋಕಯಿತ್ಯಾ-ತನ್ನನ್ನು ಮಗುವೆನಂ
ತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ರುಹಂತೀನತೀ-ಅಳುತಿಯವಳಾಗಿ, ಕಟಾಯಾಂತಿಂ-ಬಂಡಿಯಂತೆ ಆಚರಿಸುವವಳನ್ನು, ಪದಾ-ಕಾಲಿನಿಂದ,
ಅರ್ಹ-ಒದವಳು || ೧೬ || ವಕಾ-ಒಬ್ಬಳು, ದೈತ್ಯಯಿತ್ಯಾ-ತ್ಯಾಹವರ್ತದೈತ್ಯನಂತೆ ಆಚರಿಸುವಳಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಾರ್ಭಭಾವನಾಂ-
ತಾನೇಕೃಷ್ಣನೆಂದು ಮಗುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅನ್ಯಾ-ಮತ್ತೊಬ್ಬಳನ್ನು, ಜಹಾರ-ಅವಹರಿಸಿದಳು ದ್ವೀ-ಇಬ್ಬರುಗೋ
ಪಿಯರು, ಕೃಷ್ಣ ರಾಮಾಯಿತೇ-ಕೃಷ್ಣನಂತೆಯೂ ರಾಮನಂತೆಯೂ ಆಚರಿಸುವವರಾದರು || ೧೭ || ವರಾಸ್ತು-ಇತರೆಯರಾದರೋ,
ಗೋಪವತ್ಸಾಯಿತಾಃ-ಗೋಪಾಲರಂತೆ ಕರುಗಳಂತೆ ಆಚರಿಸಿದರು || ಅನ್ಯಾ-ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು, ವತ್ಸಾಯಿತಾಂ-ವತ್ಸಾಸುರನಂತೆ ಆ
ಚರಿಸುವಳಾದ, ಮತ್ತೊಬ್ಬಳನ್ನು, ಗೃಹೀತ್ವಾ-ಹಿಡಿದು, ಭ್ರಾಮಯಿತ್ಯಾ-ತಿರುಗಿಸಿ, ನ್ಯಪಾತಯತೀ-ಕಡವಿದಳು. ಅನ್ಯಾ-ಮತ್ತೊಬ್ಬ
ರನ್ನು, ಕೃಷ್ಣಾಯಿತಾನತೀ-ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಆಚರಿಸುವಳಾಗಿ, ತತ್-ಅಲ್ಲಿ, ಬಕಾಯಿತಾಂ-ಬಕಾಸುರನಂತೆ ಆಚರಿಸುವಳಾದ, ವಿಕಾಂ
ತು-ಒಬ್ಬಳನ್ನಾದರೋ, ಜಘಾನ-ಹೊಡೆದಳು || ೧೮ || ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಯದ್ವತೀ-ಹೇಗೋ, ತದ್ವತೀ-ಹೇಗೆ, ತಂ-ಅಕೃಷ್ಣ
ನನ್ನು, ಅನುಕುರ್ದತೀಂ-ಅನುನಿರಸಿಸುವವೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳನ್ನು, ಆಹೂಯ-ಕರೆದು, ಅನ್ಯಾ-ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು, ಕ್ರೀಡಂ
ತಿಂ-ಆಡುತ್ತಿರುವ, ವೇಣುಂ-ಪಿಳ್ಳಗೋವಿಯನ್ನು, ಕ್ವಣಂತೀಂ-ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವಳೆಂದು ಕುರಿತು, ಸಾಧ್ವಿತಿ-ಚನ್ನಾಗಿಡೆಯೆಂ
ದು, ಕಂಸತೀ-ಕ್ಲಾಭಿಸುತ್ತಿರುವಳು || ೧೯ || ಕಸ್ಯಾಚಿತ್-ಒಬ್ಬಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವಭುಜಂ-ತನ್ನ ತೋಳನ್ನು, ಸ್ಯಸ್ಯ-ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಚರಂ

ಕಾರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ಮತ್ತರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕೃಷ್ಣನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಭಗವಂತನ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಪನೆಯಿಂದ ಆ
ಯಾ ಭಗವಂತನ ವಿಲಾಸಗಳೆಂ ತಾವು ಆಚರಿಸಿದರು || ೧೫ || (ಅದಂತೆ) ಒಬ್ಬಳುಗೋಪಿಯು ತಾನೇಕೃಷ್ಣ
ನೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಬ್ಬಳಾದ ಗೋಪಿಯು ಪೂತನೆಯಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವಳ ಸ್ತನವಂ ಪಾನಂಗೆಯ್ದ
ಳು. ಒಬ್ಬಳು ಬಾಲಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಆಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಕಟಾಸುರನಂತೆ ಮಾಡಿ ಕಾಲಗಳಿಂದ ಬ
ದವಳು || ೧೬ || ಒಬ್ಬಳು ಬಾಲಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಆಗಿ, ಒಬ್ಬಳು ದೈತ್ಯನಂತೆ ಆಗಿ ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಇರುವವಳ
ನವಹರಿಸಿದಳು. ಇಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣರಂತೆ ಆಗಿ ಮಿಕ್ಕ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಗೋಪಾಲಕ
ರುಸಹಾಗಿ ಕ್ರೀಡಿಸಿದರು || ೧೭ || ಒಬ್ಬಳು ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಆಗಿ, ವತ್ಸಾಸುರನಂತೆ ಆಗಿರುವ ಒಬ್ಬಳು ತಿರುಗಿಸಿ ಕಡ
ಹಿದಳು. ಬಕಾಸುರನಂತೆ ಆಗಿರುವ ಒಬ್ಬಳು ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಆಗಿರುವ ಒಬ್ಬಳು ಪಹರಿಸಿದಳು | ಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀ
ಯರು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪಾಲಕರುತೆ ಆಗಿ ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಆಗಿರುವ ಒಬ್ಬಳು ಕರೆದರು. ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ವೇಣುಗಾ
ನಂಗೆಯ್ಯ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಕಂಡು, ಮಿಕ್ಕ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಅವಳು ಚನ್ನಾಯಿತೆಂದು ಸ್ತುತಿಮಾಡಿದರು
|| ೧೯ || ಒಬ್ಬಳುತಾನು ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಆಗಿ ಒಬ್ಬಳು ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕೈಯೆನಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ಕೃಷ್ಣನು ನನ್ನ ಮಂ

ನೃಸ್ಯಚರಂತ್ಯಾಹಾಪರಾಂತುಸಾ | ಕೃಷ್ಣೋಹಂಪಶ್ಯತಗತಿಂಲಲಿತಾಮಿತಿಸ್ತಯಾ |೧೯|| ಮಾ
ಭೈಪ್ಪವಾತವರ್ಷಾಭ್ಯಾಂತತಾ | ಉಂಪಹಿತಮಯಾ | ಇತ್ಯುಕ್ತೈಕನಹಸ್ತನಯಂತುಂನಿ
ದಭೆಬರು |೨೦|| ಆರುಹೈಕಾಪದಾಕ್ರಮ್ಯಶಿರಃಪರಾಂತುಸ | ದುಪ್ಪವಗಚ್ಛಜಾತೇಹಂಖ
ಲಾನಾಮನುದಂಡಭೃತ |೨೧|| ತತ್ರೈಕೋಮಾಚಹೇಗೋಪಾದಾವಾಗ್ನಿಂಪಶ್ಯತೇಲ್ಬಂ | ಚಕ್ಷೂಂ
ದ್ಯಾಕುಪಿದಧ್ವಂಪ್ರೇವಿಧಾಗ್ಯೋಕ್ತಮಮಂಜಸಾ |೨೨|| ಬಧ್ನಂತ್ಯನ್ಯಾಂಸ್ತೃಜೈಕಾಹತ್ವಾವದ್ಯಾ
ಲೂಖಲೆಹರಿ | ಬಧ್ನಾಮಿಭಾಂಡಭೃತಾರಂಹೈಯಂಗವಮುಷಂತಿತಿ | ಭೀತಾಸುದೃಕ್ಪಿಧಾಯಾ
ಸ್ಯಂಭಜಿಭೀತಿವಿಡಂಬನು |೨೩|| ಎಮಕೃಪ್ಣಂಪೃಚ್ಛಮಾನಾಬೃಂದಾವನಲತಾತರ್ಕ | ವ್ಯಚ

ತಿ-ತಿರುಗುವಳಾಗಿ. ಪರಾಂ-ಮತ್ತೋರ್ವರನ್ನು ಕುರಿತು, ಆಹ-ಹೇಳಿದಳು ಸಾತು-ಅವಳಾದರೋ, ತಸ್ತಯಾ-ಕೃಷ್ಣಮಯ
ಳಾಗಿ, ಅಹಂನಾನು, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನಾಗಿರುವೆನು. ಲಲಿತಾಂ-ಕೋಮಲವಾದ, ಗತಿಂ-ನಡಿಕೆಯನ್ನು, ಪಶ್ಯತ-ನೋಡಿರಿ,
ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಹೇಳಿದಳು ||೧೯|| ಮತ್ತೋರ್ವಳು, ವಾತವರ್ಷಾಭ್ಯಾಂ-ಗಾಳಿಮದನೆಯಿಂದಲೂ ಮಳೆಯದನೆಯಿಂದಲೂ,
ತ್ರಾಂ-ರಕ್ಷಣವು, ಯತಿ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ವಿಹಿತಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ, ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂ
ದ, ಮಾಭೈಪ್ಪ-ಹೆದರಬೇಡಿರಿ, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಉಕ್ತಾನ್-ಹೇಳಿ, ಏಕೇನಹಸ್ತೇನ-ಒಂದುಕೈಯಿಂದ, ಯತಂತೀ-ಪ್ರಯತ್ನವಾ
ಡುವಳಾಗಿ, ಅಂಬರಂ-ಮೇಲುಹೊಡಿಕೆಯವಸ್ತ್ರವನ್ನು, ಉನ್ನಿದಭೇ-ಎತ್ತಿಹಿಡಕೊಂಡಳು||೨೦||ಜೇನುಪ-ಎಲೈಅರಸೇ, ಏಕಾ
ಒಬ್ಬಳು, ಆಪರಾಂ-ಮತ್ತೊಬ್ಬಳನ್ನು, ಪದಾ-ಕಾಲಿನಿಂದ, ಶಿರಃ-ತಲೆಯನ್ನು, ಆಕ್ರಮ್ಯ-ಮೆಟ್ಟಿ, ಹೇದವಪ್ಪ-ಎಲದವಪ್ಪನೇ,
ಗಚ್ಛ-ನಡೆ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಖಲಾನಾಂ-ದುವೈರಿಗೆ, ಅನುದಂಡಭೃತ-ಕೊಡ್ಲೆ(ಕಿಚ್ಚೆಯನ್ನು ಭದಿಸುವನಾಗಿ, ಜಾತೇ-ಹುಟ್ಟಿ
ರುವೆನು, ಎಂದು, ಆಹ-ಹೇಳಿದಳು||೨೧||ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಏಕಾ-ಒಬ್ಬಳು, ಹೇಗೋಪಾಂ-ಎಲೈಗೋಲ್ವಿರಾ; ಉಲ್ಬಂ ಹೆಚ್ಚಿ
ಯಿರುವ, ದಾವಾಗ್ನಿಂ-ಕಾಡುಕಿಚ್ಚನ್ನು, ಪಶ್ಯತ-ನೋಡಿರಿ. ಆಹ-ಹೀಗನೇ, ಚಕ್ಷೂಂ-ಕಂಗಳನ್ನು, ಪಿದಧ್ವಂ-ಮುಚ್ಚಿಕೊ
ಳ್ಳಿರಿ. ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಅಂಜಸಾ-ಬೇಗನೇ, ಕ್ಷೇಮಂ-ರಕ್ಷಣವನ್ನು, ವಿಧಾಗ್ಯೋ-ಮಾಡುವೆನೆಂದು, ಉಪಾಚ-ಹೇಳಿದಳು ||೨೨||
ಏಕಾ-ಒಬ್ಬಳು, ಅನ್ಯಾಂ-ಮತ್ತೋರ್ವರನ್ನು, ಸ್ರಜಾ-ಹುಟ್ಟಿಸನರದಿಂದ, ಬಧ್ನಂತೀ-ನೀ-ಕಟ್ಟುವಳಾಗಿ, ಹರೇ-ಕೃಷ್ಣನೇ!
ಭಾಂಡಭೃತಾರಂ-ಮಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದಂಥಾ, ಹಯ್ಯಂಗವಮುಷಂ-ಹೊನಬೆಣೆಯಂಕದ್ದವನಾದಂಥಾ-ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು,
ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಉಲೂಖಲೇ-ಒರಳಿನಲ್ಲಿ, ಬದ್ಧಾ-ವಿಾತಿ-ಕಟ್ಟುವೆನೆಂದು, ಆಹ-ನುಡಿದಳು. ಮತ್ತೋರ್ವಳು ನುದೃಕ್-ನಮಾ
ಚೀನವಾದನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳವಳು, ಅಸ್ಯಂ-ಮುಖವನ್ನು, ವಿಧಾಯ-ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಭೀತಿವಿಡಂಬನಂ-ಹೆದರಿಕೆಯನಟನವನ್ನು, ಭೀ
ಜೇ-ಪಡೆದಳು ||೨೩|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಬೃಂದಾವನಲತಾತರ್ಕ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯದ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ಗಿಡಗಳನ್ನೂ, ಕೃಷ್ಣಂಪೃಚ್ಛ

ದಗಮನವನೋಡಿರಿ, ಎಂದು ನುಡಿದಳು | ೧೯ | ಒಬ್ಬಳು ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಆಗಿ ವಾಯುವರ್ಷಂಗಳಿಂದ
ನೀವು ಭಯಂಗಳೊಳ್ಳಬೇಡಿ, ನಾನು ನಿಮ್ಮಂ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ, ಎಂದುಹೇಳಿ, ಏಕಹಸ್ತದಿಂದ ಗೋವರ್ಧನ
ಪರ್ವತವ ನೆತ್ತಿದಂತೆ ಕೈಯಂಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದಳು | ೨೦ | ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಒಬ್ಬಳು ಕಾಳಿಯಸರ್ಪ
ವಂ ನಿಗ್ರಹಿಸುವ ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಆಗಿ, ಒಬ್ಬಳಂ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿಸಿ, ಅವಳಂ ಕಾಳಿಯ ಸರ್ಪವನ್ನಾಗಿ ಭಾ
ವಿಸಿ, ಅವಳಂ ಕಾಲಿನಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಎಲೈ ದುಪ್ಪಸರ್ಪವೇ? ನೀನು ಇಲ್ಲಿರದೆ ಆಚೆಗೆಹೋಗು ನಾ
ನು ಕೃಷ್ಣನು, ದುಪ್ಪರಾದನಿಮ್ಮಂತಾವರಂ ನಿಗ್ರಹಿಸುವವನು, ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು | ೨೧ | ಮತ್ತೊಬ್ಬ
ಳು ಕೃಷ್ಣನಂತೆಆಗಿ, ಎಲೈ ಗೋವಾಲಕರಿರಾ ಜ್ವಲಿಸುವ ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಂನೋಡದೆ ಬೇಗನೆಕಂಗಳಂ ಮುಚ್ಚಿ
ಕೊಳ್ಳಿರಿ ನಿಮಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕ್ಷೇಮಂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಎಂದುಹೇಳಿದಳು | ೨೨ | ಮತ್ತೆಯೋರ್ವಳು
ಯಕೋದಾದೇವಿಯಾಗಿ ಕೃಷ್ಣರೂಪಳಾದ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳಂ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದಳು, ಎಲೈಕೃಷ್ಣನೇ ದೇವ್ಣ
ಯುಭಕ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರಾಗಂ ಮಡಿಕೆಗಳಂ ಒಡೆಯುತಲಿರುವ ನಿನ್ನ ಒರಳಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತೇನೆ ಎಂದುವು
ವ್ಯಮಾಲೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದಳು ||೨೩|| ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಅತಿಸುಂದರವಾದ ನೇತ್ರಾಗಳುಳ್ಳ ಮುಖ
ವಂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಭಯಂಬಡುವ ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಇದ್ದಳು |೨೩||ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರುಗಳು ಬೃಂ

ಕ್ಷತವನೊದ್ದ ಕಪದಾನಿಪರಮಾತ್ಮನಃ ||೨೪|| ಪದಾನಿವ್ಯಕ್ತಮೇತಾನಂದಸೂನೂರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ||
 ಜ್ಯೋತೇಹಿಯದಂಭೋಜಧ್ವಜವಜ್ರಾಂಕುಕಾದಿಭಿಃ ||೨೫|| ತತಸ್ತತಸ್ತತ್ಪದವೀಮನ್ವೀಕ್ಷಂತೇಽಗ್ರ
 ತೋಬಲಾಃ | ವಧ್ವಾಃಪದ್ಮಸ್ಪೃಶ್ಯಾನ್ವಿಲೋಕ್ಯಾಸ್ತಸ್ಮಮಬ್ರುವತ್ ||೨೬|| ಕರ್ಣಾಃಪದಾನಿ
 ಯಾತಾಯಾಃಪಶ್ಯಧ್ವಂನುದಸೂನುನಾ | ಅಂಸನ್ಯಸ್ತಪ್ರಕೋಷ್ಠಾಂಯಾಃಕರಣೋಕ್ತಿಣೀಯಧಾ ||
 ||೨೭|| ಅನಯಾರಾಧಿತೋನೂನಂಭಗವಾಹರಿರೀಶ್ವರಃ | ಯನ್ಮೋವಿಹಾಯಗೋವಿಂದಂಪ್ರೀತೋ
 ಯಾಮನಯದ್ರಹಃ ||೨೮|| ಧನ್ಯಾಅಹೋಅಮಿಹಾಹ್ಯಾಶ್ಯೋಗೋವಿಂದಾಂಘ್ರ್ಯಬ್ಜರೇವಃ | ಯಾನ್

ಮಾನಾಃ-ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನು ಕುರಿತುಕೇಳುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಪನೋದ್ದೋಕ್ತೇ-ಅರಣ್ಯದಮೇಲ್ಬಾಗದಲ್ಲಿ, ಪರಮಾತ್ಮನಃ- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ,
 ಪದಾನಿ-ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು, ವ್ಯಚ್ಛೇತ-ಕಂಡರು ||೨೪|| ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅಂಭೋಜಧ್ವಜವಜ್ರಾಂಕುಕಾದಿಭಿಃ-ಅಂ
 ಭೋಜ-ಕಮಲರೇಖೆ, ಧ್ವಜ-ಧ್ವಜರೇಖೆ, ವಜ್ರ-ಕುಶಿರೇಖೆ, ಅಂಕುಶ-ಅಂಕುಶರೇಖೆ, ಆದಿಭಿಃ-ಮುಂತಾದುವುಗಳೊಡನೆ, ಲ
 ಜ್ಯಂತೇ-ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆಯೋ, ತತೇ-ಅಕಾರಣದಿಂದ, ಏತಾನಿಪದಾನಿ-ಈಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಂ-ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಮಹಾತ್ಮ
 ನಃ-ಮಹಾಪುರುಷನಾದ, ನಂದಸೂನೋರ್ಮ-ಕೃಷ್ಣ ನದ್ದವನು ||೨೫|| ತತಸ್ತತಃ-ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಂದ, ತತ್ಪದವೀಂ-ಆಕೃಷ್ಣನದಾ
 ರಿಯನ್ನು, ಅನ್ವೀಕ್ಷಂತೇ-ಅನುಸರಿಸಿನೋಡುತ್ತಲಿರುವ, ಅಬಲಾಃ-ಹೆಂಗಳು, ಅಗ್ರತಃ-ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ, ವಧ್ವಾಃ-ಬಬ್ಬುಹೆಂ
 ಗನಿನ, ಪದ್ಯಃ-ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ, ಸುಪೃಕ್ತಾನಿ-ಚೆನ್ನಾಗಿಬರತಿರುವ, ಕೃಷ್ಣನಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಆರ್ತಾಃ-ಹೊ
 ಟ್ಪಿಪಿಚ್ಚಿನಿಂದಪೀಡಿತರಾಗಿ, ಸಮಬ್ರುವತ್-ಹೇಳಿದರು ||೨೬|| ಕರಣಾ-ಗಂಡಾನೆಯಿಂದ, ಕರಣೋಕ್ತೃಧಾ-ಹೆಂಣಾನೆಗೇ
 ಗೋಹಾಗೆ, ನಂದಸೂನುನಾ-ನಂದಗೋಪನಮಗನಿಂದ, ಅಂಸನ್ಯಸ್ತಪ್ರಕೋಷ್ಠಾಂಯಾಃ-ಅಂಸ-ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿ, ನ್ಯಸ್ತ-ಇಡ
 ಲುತ್ತಿ, ಪ್ರಕೋಷ್ಠಾಂಯಾಃ ಮುಂಗೈಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಯಾತಾಯಾಃ-ಹೋದವಳಾದ, ಕರ್ಣಾಃ-ಯಾವಳೋಬಬ್ಬಳ, ಪದಾನಿ-
 ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು, ಪಶ್ಯಧ್ವಂ-ನೋಡಿ ||೨೭|| ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಗೋವಿಂದಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ವಿಹಾಯ-
 ಬಿಟ್ಟು, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಯಾಂ-ಯಾವಳನ್ನು, ರಹಃ-ರಹಸ್ಯಸ್ಥಾನವಂಕುರಿತು, ಅನಯತ್-ಒಯ್ಯನೋ,
 ಅನಯಾ-ಆಯಿವಳಿಂದ, ಭಗವಾ-ಪಡುಣೈಶ್ವರ್ಯನಂಪನ್ನನಾದ, ಈಶ್ವರಃ-ಪ್ರಭುವಾದ, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಆರಾಧಿತಃ-
 ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವನು. ನೂನಂ-ನಿಶ್ಚಯವು ||೨೮|| ಹೇಳಕೆ-ಎಲನಖಿಯಿರಾ! ಬ್ರಹ್ಮೇಕೌ-ಬ್ರಹ್ಮನೂರುದ್ರನೂ, ರಮಾ-

ದಾವನದ ಲತೆಗಳಂ ವೃಕ್ಷಂಗಳಂ ಸಹ ಕುರಿತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕೇಳುವರಾಗಿ ವನದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಾದಶ್ರೀ
 ಕೃಷ್ಣನ ಹೆಜ್ಜೆಯಂ ಕಂಡರು ||೨೪|| ಧ್ವಜರೇಖೆಗಳಿಂದಲೂ ಪದ್ಮರೇಖೆಗಳಿಂದಲೂ ಚಕ್ರರೇಖೆಗಳಿಂದಲೂ
 ಅಂಕುಶರೇಖೆಗಳಿಂದಲೂ ಯಾವಾದಿರೇಖೆಗಳಿಂದಲೂ ಚಿಹ್ನೆತಂಗಳಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನವಾದಂಗಳಂನೋಡಿಕೂ
 ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಂದಪುತ್ರನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನದೇ ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದರು ||೨೫||
 ಅಲ್ಲಿಂದ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತ ಲಿರುವರಾದ ಗೋವಸ್ತ್ರೀಯರು ಮುಂದುಗಡೆಯ
 ಳ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಹೆಜ್ಜೆಗಳಂ ನೋಡಿ ಹು
 ಡುಕುತ ವ್ಯಸನಯುಕ್ತರಾಗಿ ನುಡಿದರು ||೨೬|| [ಅದಂತೆ-] ಎಲೈ ಸಖಿಯರಾಗಳಿರಾ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಭು
 ಜದಮೇಲೆ ತನ್ನ ಭುಜವನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನಸಂಗಡ ಗಂಡಾನೆಯೊಡನೆ ಹೆಂಣಾನೆಹೋದಂತೆ ಹೋಗುತ್ತಲಿ
 ರುವ ಯಾವಳೋ ಬಬ್ಬಳಹೆಜ್ಜೆಯು ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಲಿದೆ, ನೋಡಿರವ್ಯಾ ||೨೭|| ಈಸ್ತ್ರೀಯಿಂದ ಭಗ
 ವತನಾದ ಈಶ್ವರನಾದ ಹರಿಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನು
 ನಮ್ಮಂಬಿಟ್ಟು ಈಸ್ತ್ರೀಯೊಡನೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿರುವನು ||೨೮|| ಎಲೈಸಖಿಯರಾಗಳಿರಾ, ಗೋ
 ವಿಂದನವಾದಪದ್ಮಂಗಳ ಯಾವರೇಣುಗಳು ಬ್ರಹ್ಮರೂಪ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವತೆಗಳು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ

ಬ್ರಹ್ಮಕೌರವಾಪವಾದಧುರ್ಮಾರ್ಥಧನುತ್ತಯ ||೮೯|| ತಸ್ಯಾಽಮೂನಸಃಕ್ಷೋಭಂಕುರ್ಯಂ
ತ್ಯಜ್ಞೈಃಪನಾನಯತ್ | ಯೈಕಾಪದ್ಯತ್ಯಗೋಪೀನಾರಹೋಭಂಕ್ತಚ್ಯುತಾಧರಂ ||೯೦|| ನಲ
ಕ್ಷ್ಯಂತಪದಾನ್ಯತ್ರತಸ್ಯಾನೂನಂತ್ಯಣಾಂಕುರೈಃ | ವಿದ್ಯತ್ಸಂಜಾತಾಽಘ್ರತಲಾಮುಃಸ್ಥೈರ್ಯ
ನೀಂಪ್ರಿಯಃ ||೯೧|| ಇಮಾನ್ಯಧಿಕಮಗ್ನಾಸಿದದಾನಿವಹತೋವಧೂಂ | ಗೋಪ್ಯಪಶ್ಯತಕೃಪಣೈಃ
ಭಾರಾಕ್ರಾಂತಾನಿಕಾಮಿನಃ ||೯೨|| (ಅತ್ರಾಪರೋಪಿತಾಕಾಂತಾಫುಷ್ಪಹತೋರ್ವಾಹಾತ್ಮನಃ | ಅ
ತ್ರಪ್ರಸೂನಾಪಚಯಃಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವ್ರಿಯಸಾಕೃತಃ ||೯೩|| ಪ್ರಸದಾಕ್ರಮಣಹೈತವಶ್ಯತಾನಕಲಪ

ಲಕ್ಷ್ಮೀಯೂ, ದೇವಾಃ-ಇಂದ್ರಾದಿಗಳೂ, ಯಾಃ-ಯಾವವುಗಳನ್ನು, ಅಭಿನುತ್ತಯೇ-ತಮ್ಮವಾಪಕ್ಷಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಮೂ
ರ್ಛಿ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ದಧುಃ-ಧರಿಸಿದರೋ, ತೇ-ಅವಿಾ-ಅಯಾ, ಗೋಪಿಂದಾಂಘ್ರ್ಯಜ್ವರೇಣವಃ-ಕೃಷ್ಣನಅಡಿದಾಪರಿಯಧೂಳಿ
ಗಳು, ಧನ್ಯಾಃ-ಅತಿಪುಣ್ಯಗಳಾಗಿರುವವು. ಅಹೋ-ಅಶ್ವರ್ಯವು ||೮೯||ಯತಿ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಯೈಕಾ ಯಾವಳೊಬ್ಬ
ಳೇ, ಅಚ್ಯುತಾಧರಂ-ಕೃಷ್ಣನತಃಪಿಯನ್ನು, ಗೋಪೀನಾಮವಹೃತ್ಯ-ಇತರಗೋಪಿಯರಿಗಿಲ್ಲದಂತೆತಾನುಕಸುಗೊಂಡ, ರಣಃ-
ವಿಕಾಂತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಭಜ್ಜಿ-ಅನುಭವಿಸುವಳೋ, ತತಃ-ಅಕಾರಣದಿಂದ, ತಸ್ಯಾಃ-ಅವಳ, ಅಮೂನವದಾನಿ-ಈಹೆಜ್ಜೆಗಳು,
ನಃ-ನಮಗೆ, ಉಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಃ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಕ್ಷೋಭಂ-ಹೊಟ್ಟೆಜಿಜ್ಞಸ್ಸು, ಕುರ್ವಂತಿ-ಮಾಡತಲೆವೆ ||೯೦|| ಅತ್ರ-ಇಲ್ಲಿ, ತಸ್ಯಾಃ-
ಅವಳ, ಪದಾನಿ-ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ನಲಕ್ಷ್ಯಂತೇ-ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಿಯಃ-ಇಷ್ಟನಾದಕೃಷ್ಣನು, ತ್ಯಣಾಂಕುರೈಃ-ಹುಲ್ಲಿನಕಾಳಿ
ಗಳಿಂದ, ವಿದ್ಯತ್ಸಂಜಾತಾಂಘ್ರತಲಾಂ-ವಿದ್ಯತ್-ನೋಯತಲೆರುವ, ಸುಜಾತ-ಕೋವಲಗಳಾದ, ಅಂಘ್ರಿತಲಾಂ-ಅಂಗ
ಲುಗಳುಳ್ಳ, ಪ್ರೀಯಸೀಂ-ಪ್ರಿಯಳನ್ನು, ಉನ್ನಿನ್ಯೇ-ಮೇಲಕ್ಕೆಎತ್ತಿಕೊಂಡನು ನೂನಂ-ನಿಕ್ಷಯವು, (ಹೀಗೆತನ್ನಿಮವೆಂದ
ಭಾವವು) ||೯೧||ಹೇಗೋಪ್ಯಃ-ಎಲಾಗೊಲ್ಲತಿಯಿರಲೆ! ಕಾಮಿನಃ-ಕಾಮವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಧೂಂ-ಹೆಂಗನನ್ನು ವಹ
ತಃ-ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿರುವ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ,ಭಾರಾಕ್ರಾಂತಾನಿ-ಭಾರದಿಂದಬಂಕಲ್ಪಟ್ಟವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅಧಿಕಮಗ್ನಾಸಿ-
ಹೆಚ್ಚಾಗಿಗೂರಲುತ್ತಿರುವ, ಇಮಾನಿವದಾನಿ-ಈಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು, ಪಶ್ಯತ-ನೋಡಿರಿ ||೯೨||ಅತ್ರ-ಇಲ್ಲಿ, ಮಹಾತ್ಮನಾ-ಮಹಾಪು
ರುಷನಾದಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಫುಷ್ಪಹತೋಃ-ಹುವುಗಳನಿಮಿತ್ತದಿಂದ, ಕಾಂತಾ-ಹೆಂಗನು, ಅವರೋಪಿತಾ-ಇಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾ
ಗಿರುವುದು ಪ್ರೀಯಸಾ-ಪ್ರಿಯನಾದಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥೇ-ಅವಳಿಗೋಸ್ಕರ, ಅತ್ರ-ಇಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸೂನಾಪ
ಚಯಃ-ಹೂವುಗಳಂಕುಯ್ಯೇಣವು, ಕೃತಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ||೯೩||ಪ್ರಸದಾಕ್ರಮಣೇ-ಕೊನೆಗಲೂರಿಕಯುಳ್ಳವಾದ್ದರಿಂದಲೇ,

ಆಮೀರೇಣುಗಳು ಮಹಾಪುಣ್ಯ ತಮಂಗಳಾದವು ||೮೯|| (ಮತ್ತೆಕಲವರು ನುಡಿದರವೆಂತನೆ) ಅಸ್ತ್ರೀಯ
ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ನಮಗೆ ವ್ಯಸನವನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನಾವು ಇವ್ವುಮಂದಿಯೂ ವ್ಯಸನಗಡುತಲೆರಲಾಗಿ
ವಳೊಬ್ಬಳು ಮಾತ್ರವೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಧರ ಚುಂಬನೋತ್ಸವವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾಳೆ ||೯೦|| ಎಲೈ ಸಖ
ಯರುಗಳಿರಾ, ಇಲ್ಲಿಂದಅಚ್ಚಗೆ ಅಸ್ತ್ರೀಯಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ತ್ಯಣಂಗಳಿಂ
ದ ಪೀಡಿತಗಳಾದ ಪಾದಂಗಳುಳ್ಳ ಅಸ್ತ್ರೀಯಳಂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೋಗಿರಬಹುದು ||೯೧||ಅ
ದೇನುಕಾರಣದಿಂದ ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಅಸ್ತ್ರೀಯಳ ಭಾರದಿಂದ ಬಹಳವೂರಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಹಫ್ತಗಳಾಗಿವೆ. ಕಾಮುಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಅಸ್ತ್ರೀಯಾಂ ಹೆಗಲಮೇಲೆಯೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆದೆಯಿ
ದ್ದಾನು ||೯೨|| ಈಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕೆಳೆಯಿಂಕೆಯಿಸಿ ಪೂಗಳು ಕುಯ್ಪಿರುವನು, ಮೇಲೆಯಿರುವ ಪು
ಷ್ಪಗಳು ಕುಯ್ಯದಕೆ ಮೆಟ್ಟುಂಗಾಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನು ಪುಷ್ಪಾಪಚಯವು ಮಾಡಿರುವನು. ಅದ್ದ
ರಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಮುಂದೆಹಫ್ತಗಳಾಗಿವೆ ಅರಿಯೂರಿದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ನೋಡಿರಿ ||೯೩|| ಈಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತ್ರೀಯ

ದೆ | ಕೇವ್ರಸಾಧನಂತ್ವತ್ರಕಾಮಿನ್ಯಾಕಾಮಿನಾಕೃತಂ ||೩೪|| *ತಾನಿಜೂಡಯತಾಕಾಂತಾಮು
ಪವಿಷ್ಯಮಿಹಧ್ರುವಂ*||೩೫|| ರೆಮಿತಯಾಚಾತ್ಯರತಆತ್ಮಾರಾಮೇಪ್ಯಪಿಂಡಿತಃ | ಕಾಮಿನಾಂದರ್ಶ
ಯಾದ್ಯನ್ಯಸ್ತ್ರಿಣಾಂಜೈವದುರಾತ್ಮತಾಂ ||೩೬|| ಇತ್ಯೇವಂದರ್ಶಯಂತ್ಯಸ್ತಾಕ್ಷೈರುರ್ಗೀ
ಪ್ಯೂವಿಚತನಾಃ | ಯಾಂಪ್ರಿಯಾಮನಯತ್ಕೃಷ್ಣೋವಿಹಾಯಾನ್ಯಾಸ್ತ್ರಿಯೇವನಿ ||೩೭|| ಸಾ
ಚಮೇನೆತದಾತ್ಮಾನಂವರಿಷ್ಠಾಂಸರ್ವಯೇಪಿತಾಂ | ಹಿತ್ವಾಗೋಪೀಕಾಮಯಾನಾಮಾಸಾಭಜ
ತಪ್ರಿಯಃ ||೩೮|| ತತೋಗತ್ಯಾವನೋದ್ದೇಶಂದೃಪ್ತಾಕೇವಮಬ್ರವೀತ್ | ನಪಾರಯೆಹಂಚಲಿತುಂ
ನಯಮಾಂಯತ್ರತಮನಃ ||೩೯|| ಏವಮುಕ್ತಃಪ್ರಿಯಾಮಾಹನ್ಯುಂಧಾಕರಾಹ್ಯತಾಮಿತಿ | ತತಶ್ಚಾಂ

ಅಸಕೇ-ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಡದೇ ಇರುವ, ಏತೇಪದೇ-ಈಜೆಜ್ಜಿಗಳಿರಡರನ್ನೂ, ಪಶ್ಯತ-ನೋಡಿರಿ ಅತ್ರ-ಇಲ್ಲಿ, ಕಾ
ಮಿನಾ-ಕಾಮುಕನಾದಕೃಷ್ಣನಿಂದ. ಅನ್ಯಾಃ-ಇವಳಿ, ಕೇಶವಸಾಧನಂ-ಕುರಳಿಗಳಿಲ್ಲದಿರುವ, ಕೃತಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ||೩೪||
ತಾನಿ-ಅಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು, ಕಾಂತಾಂ-ಸೊಗಸುಗಾತಿಗೆ, ಜೂಡಯತಾ-ಮುಡಿಸುತ್ತಲಿರುವಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಉಪವಿಷ್ಯಂ-ಕು
ಳಿತುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು, ಧ್ರುವ-ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ||೩೫|| ಆತ್ಮಾರಾಮಃ-ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ (ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಜ್ಞಾನಿಯೊಡನೆ
ದಲೇ, ಅಖಂಡಿತಃ-ಪಿಂಗಳಿಗೆಗಳೂಲದೇಯಿರುವವನಾದರೂಕೂಡ, ಕಾಮಿನಾಂ-ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾಮವಂತರಿಗುಂಟಾಗುವ
ದೈನ್ಯಂ-ಕೆಟ್ಟಬಂಧನೂ, ಸ್ತ್ರಿಣಾಂ-ಪಿಂಗಳಿಗುಂಟಾಗುವ, ದುರಾತ್ಮತಾಂಚ-ದುಷ್ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ, ದರ್ಶಯನ್ತೇ
ವ-ತೋರಿಸುವವನಾಗಿಯೇ, ತಯಾಚ-ಅವಳೊಂದಿಗೂ, ರೇಮೇ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು ||೩೬|| ತಾಂ-ಗೋಪ್ಯಃ-ಅಗೋಪಿತಿಯರು, ಇತ್ಯೇ
ವಂ-ಹೀಗೆ, ದರ್ಶಯಂತ್ಯಃ-ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿತೋರಿಸುತ್ತಲಿರ. ಪರಾದ್-ದಿಂದಲೇ, ವಿಚೇತನಾಃ-ಬೇರೆನೆನಪಿಲ್ಲ
ದವರಾಗಿ, ಜೇರುಃ-ತಿರುಗಿದರು. ಕೃಷ್ಣಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ವನೇ-ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅನ್ಯಾಃ-ಸ್ತ್ರೀಯಃ-ಇತರರಾದಹೆಂಗಳನ್ನು, ವಿ
ಹಾಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಯಾಂಪ್ರಿಯಾಂ-ಯಾವಇಷ್ಟಳನ್ನು, ಅನಯತ್-ತನ್ನ ಸಂಗಡವೊಯ್ದನೋ ||೩೭|| ಸಾಚ-ಅವಳೊಕೂಡ,
ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಅಸೌಪ್ತಿಯಃ-ಪ್ರಿಯನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಕಾಮಯಾನಾಃ-ಬಯಸುತ್ತಲಿರುವ, ಗೋಪೀಃ-ಗೋಪ್ತಿಯ
ರನ್ನು, ಹಿತ್ವಾ-ತೊರೆದು, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಭಜತೇ-ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಆದ್ದರಿಂದ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನನ್ನು, ಸರ್ವಯೇ
ಪಿತಾಂ-ಸಕಲಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿಯೂ, ಪರಿಷ್ಠಾಂ-ಶ್ರೇಷ್ಠಳನ್ನಾಗಿ, ಮೇನೇ-ತಿಳಿಪೊಂಡಳು ||೩೮|| ತತಃ-ಬಳಿಕ, ವನೋದ್ದೇಶಂ-
ಅರಣ್ಯದಮೇಲ್ಬಾಗಿಲವನ್ನು, ಗತ್ವಾ-ಸೇರಿ, ದೃಪ್ತಾನತೀ-ಗರ್ವಿತಳಾಗಿ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಚಲಿತುಂ-ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ನಪಾ
ರಯೇ-ಸಮರ್ಥಳಾಗೆನು. (ನಡೆಯಲಾರನು) ತೇ-ನಿನ್ನ, ಮನಃ-ಇಚ್ಛೆಯು, ಯತ್ರ-ಎಲ್ಲಿಯೋ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಮಾಂ-ನನ್ನ

ಳ ಕೇಶಂಗಳಂ ನಿಕ್ಕುಬಿಡಿಸಿ ಜಡೆಯೊಡನೆ ಪುಷ್ಪಂಗಳಂ ಮುಡಿಸಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಇರಬಹು
ದು ||೩೪||೩೫|| (ಎಂದು ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕೃಷ್ಣನಂ ಹುಡುಕಿದರು) ಎಲೈ ಅರನೇ! ಈ
ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ವತಃತುಷ್ಪನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆತ್ಮಾರಾಮನಾದರೂ ಕಾಮುಕರದೈನ್ಯವು ಹೀಗಿರುವು
ದೆಂದು ತೋರಿಸುವನಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಪರಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೋಡಿ ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬಾರ್ಥವ
ನ್ನೂ ತೋರಿಸುವವನಾಗಿ ಅಸ್ತ್ರೀಯೊಡನೆ ರಮಿಸಿದನು ||೩೬|| ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು
ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಂ ತೋರಿಸಿ ಪರವಶರಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಗೋಪಸ್ತ್ರೀ
ಯರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲರೂ ವನದಲ್ಲಿ ವಂಚಿಸಿ ಯಾವಸ್ತ್ರೀಯಂಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಮಿಸಿದನೋ ||೩೭|| ಅಸ್ತ್ರೀ
ಯು ತನ್ನಂ ಎಲ್ಲಹೆಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಶ್ರೇಷ್ಠಳನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಕಾಮಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀ
ಯರುಗಳೆಲ್ಲರು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನನ್ನನ್ನೇರಮಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದುತಿಳಿದಳು ||೩೮|| ಬ
ಳಿಕ ವನದಲ್ಲಿಯೇ ಗರ್ವಿತಳಾದ ಅವಳು ಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು ನುಡಿದಳು [ಅದೆಂತೆನೆ] ಎಲೈ, ಕೃಷ್ಣನೇ!

ತರ್ಧಕೃಷ್ಣಾಸ್ತವಧೂರಸ್ತತ್ಪ್ರಕೃತ ||೪೦|| ಹಾನಾಧರಮಾಣಪ್ರಕೃತ್ಯಾಸಿಕ್ವಾಸಿಮಹಾಭುಜ |
ದಾಸ್ಯಾಸ್ತೃಕ್ವಪಣಾಯಾಮಸುಖದರ್ಶನಸ್ತಧಿಂ ||೪೧|| ಅನ್ವಿಚ್ಛಂತೋಭಗವತೋಮಾರ್ಗಂಗೋ
ಪ್ರೋವಿದೂರತಃ | ದದೃಶುಃಪ್ರಿಯವಿಕ್ಲವಮೋಹಿತಾಂದಾಃಖಿತಾಂಸುತೀಂ ||೪೨|| ತಯಾಕಥಿತ
ಮಾರ್ಕಣ್ಯವಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಂಚಮಾಧವಾತ್ | ಅವಮಾನಂಚದೌರಾತ್ಮ್ಯಾದ್ವಿಸ್ತಯಂಪರಮಂಯ
ಯಾಃ ||೪೩|| ತತೋವಿಶ್ವವನಂಚಂದ್ರಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಯಾವದ್ವಿಭಾವ್ಯತೇ | ತಮಃಪ್ರವಿವೃಮಾ
ಲಕ್ಷ್ಯತತೋನಿವವೃತುಃಸ್ತ್ರಿಯಾಃ ||೪೪|| ತನ್ಮನಸ್ಕಾಸ್ತದಾಲಾಪಾಸ್ತದ್ವಿಚಿತ್ವಾಸ್ತದಾತ್ಮಿಕಾಃ|

ನ್ನು, ನಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡುಹೋಗು. ಎಂದು, ಕೇವಲ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನಕುರಿತು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದಳು, ||೪೦|| ವಿವಂ-ಹೀಗೆ,
ಉಕ್ತಃ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಸ್ತುಂಧಃ-ನನ್ನ ಹೆಗಲು, ಆರುಹ್ಯತಾಂ-ನನ್ನಿಂವೇರಲ್ಪಡಲಿ, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಪ್ರಿಯಾಂ-ಇಷ್ಟುಕನ್ನ
ಕುರಿತು, ಆಹ-ಹೇಳಿದನು. ತತಃ-ಆಬಳಿಕಲಾವರೋ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಹರಿಯು, ಅಂತರ್ಧ-ಕಾಣದಂತೆಅಡಗಿಕೊಂಡನು, ಸಾ
ವದೂಃ-ಜೀವ್ಯಗೊಂಡಅಜಂಞು, ಅನ್ವತಪ್ಯತ-ಕೃಷ್ಣನುತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಅನುತಾವಗೊಂಡಳು||೪೦||ನಾಥ-ಬಡೆಯನೇ!
ರಮಣ-ಆಡಿನುವವನೇ! ಪ್ರೇಮ್ಯ-ಅತಿಪ್ರಿಯನೇ! ಮಹಾಭುಜ-ನೀಳವಾದತೋಳುಳ್ಳವನೇ! ಕ್ವಾಸಿಕ್ವಾಸಿ-ಎಲ್ಲಿರುವಿಯಲ್ಲಿರುವಿ,
ನಖೇ-ಗೆಳೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ಕೃಪಣಾಯಾಃ-ಬಡವಾದ, ದಾಸ್ಯಾಃ-ಸೇವಕರಾದ, ಮೇ-ನನಗೆ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಸನ್ನಿಧಿಂ-ಸ
ಮೀಪವನ್ನು, ದರ್ಶಯ-ತೋರಿಸು ||೪೧|| ಭಗವತಃ-ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನ, ಮಾರ್ಗಂ-ದಾರಿಯನ್ನು, ಅನ್ವಿಚ್ಛಂತೋಃ-
ಹುಡುಕುತ್ತಲಿರುವ, ಗೇವ್ಯಃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಅವಿದೂರತಃ-ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ! ಪ್ರಿಯವಿಕ್ಲವಮೋಹಿತಾಂ-ಪ್ರಿಯ-ಕೃಷ್ಣನ,
ವಿಕ್ಲವ-ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ, ಮೋಹಿತಾಂ-ಅರುಹಿಲ್ಲದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ದುಃಖಿತಾಂ-ಕೇಳವುಳ್ಳ, ಸುತೀಂ-ಸಾಧುಕೀಲಿಯಾದ
ಗೋಪಿಯನ್ನು, ದದೃಶುಃ-ಕಂಡರು ||೪೨||ತಯಾ-ಅವಳಿಂದ, ಕಥಿತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದ, ಮಾಧವಾತ್-ವಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಂಚ-
ಕೃಷ್ಣನಜನೆಯಿಂದಾದಮಾನದಲಾಭವನ್ನು, ದೌರಾತ್ಮ್ಯ-ತನ್ನರ್ಗದಿಂದಾದ, ಅವಮಾನಂಚ-ಅವಮಾನವನ್ನೂ, ಆ
ಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪರಮಂ-ಆಧಿಕವಾದ, ವಿಸ್ಮಯಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು, ಯಯಾಃ-ಹೊಂದಿದರು ||೪೩|| ತತಃ-ಅಲ್ಲಿಂದ, ಚಂದ್ರ
ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ-ಚಿಹ್ನೆಗಳು, ಯಾವತ್-ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ, ವಿಭಾವ್ಯತೇ-ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡುವುದೋ, ತಾವತ್-ಅಷ್ಟು
ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ, ವನಂ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯವನ್ನು, ಅವಿಶ್ವ-ಹೊಕ್ಕಿದ್ದರು. ಸ್ತ್ರಿಯಾಃ-ಹೆಂಗಳು, ತಮಃ-ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು, ಪ್ರ
ವಿಪ್ಯಂ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಆಲಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ತತಃ-ಅಲ್ಲಿಂದ, ನಿವವೃತುಃ-ಹಿಂದಕ್ಕೆತಿರುಗಿದರು. ||೪೪|| ತನ್ಮನಸ್ಕಾಃ-ಆ

ನಾನು ನಡೆಯಲಾರನು, ನಿನ್ನಮನಸುಬಂದಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡುಹೋಗು ||೪೦|| ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಂ
ತಾ ಕೃಷ್ಣನು ಅಸ್ತ್ರೀಯಳಂ ಕುರಿತು, ನನ್ನಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೋ ಎಂದುನುಡಿದು ಅಂತರ್ಧಾನವನೆ
ಯ್ದಿದನು. ಅಸ್ತ್ರೀಯಳೂ ವ್ಯಸನಪಟ್ಟಳು ||೪೦|| [ಅದೆಂತೆನೆ] ಹಾ, ನಾಥನೇ! ರಮಣನೇ ಪ್ರಿಯನಾದವ
ನೇ ಮಹಾಭುಜನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಎಲ್ಲಿರುವಿ ಎಲ್ಲಿರುವಿ, ಎಲೈ ಸಖನೇ! ದೀನಲಾದ ಮತ್ತು ದಾಸಿಯಾ
ದ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಸನ್ನಿಧಾನವಂ ತೋರಿಸು ||೪೧|| [ಎಂದಅಸ್ತ್ರೀಯು ವಿಲಾಪನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ] ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡುಬರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿರಹದಿಂದ ದುಃಖಿತ
ಳಾಗಿವೆ ವಳಲಾದ ಅಸ್ತ್ರೀಯಳಂ ಕಂಡರು ||೪೨|| ಅಸ್ತ್ರೀಯು ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ತನಗೊಂಟಾದ ಬಹುಮಾನ
ವಂ ತನ್ನರ್ಗದಿಂದೊಂಟಾದ ಅವಮಾನವಂ ಸಹ ವೇಳಲಾಗಿ, ಅದಂಕೇಳಿ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಆಶ್ಚ
ರ್ಯವಂ ಪಡುವರಾದರೂ ||೪೩|| ಆರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತು ಚಂದ್ರನ ಬೆಳೆದಿಂಗಳು ಇತ್ತೋ ಅಷ್ಟುಹೊ
ತ್ತು ವನದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನುಹುಡುಕಿ, ಕತ್ತಲಾಂಟಾದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಸ್ತ್ರೀಯೊಡನೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಿರುಗಿದ
ರು ||೪೪|| ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಸ್ತಾಪಂಗಳನ್ನೇ ಆಡುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ, ಆತ

ತದ್ಗುಣಾನೇವಗಾಯಂತೋನಾತ್ಮಾಗಾರಾಣಿಗನ್ಯರಾಃ |೪೫| ಪುನಃಪುನಃಮಾಗತ್ಯಕಾಳಿಂದ್ರಾಣ್ಯಂ
ವಜ್ರಭಾವಿತಾಃ | ಸಮವೇತಾಜುಗುಂಕ್ಯವಜ್ರಂತದಾಗಮನಕಾಂಕ್ಷಿತಾಃ |

|೪೬

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು, ತದಾಲಾಪಾಃ-ಅಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತ ಮಾತುಗಳುಳ್ಳವರು, ತದ್ವಿಚೇಷ್ಟಾಃ-ಅಕೃಷ್ಣನಂತೆನ
ಟಸೆಯುಳ್ಳವರು, ತದಾತ್ಮಿಕಾಃ-ತತ್ತ್ವಯೆಯರಾದವರೂ, ತದ್ಗುಣಾನೇವ-ಅಕೃಷ್ಣನನು-ಗುಣಗಳನ್ನೇ, ಗಾಯಂತೋಃ-ಹಾಡು
ತವಿರವವರೂಅಪ್ಪರಿಂದರೇ, ಆತ್ಮಾಗಾರಾಣಿ-ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು, ಸಸನ್ಯರಾಃ-ಸಿನಪ್ರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವು|೪೫||ಪುನಃ-ಮರ
ಳಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣಭಾವಿತಾಃ-ಕೃಷ್ಣಸಂಧ್ಯಾನಿಸುವವರಾಗಿ, ಕಾಳಿಂದ್ರಾಣ್ಯಂ-ಯಮುನಾನದಿಯ, ಪುನಃ-ಮರಳಿತಿಟ್ಟಿಯನ್ನು
ಕುರಿತು, ಆಗತ್ಯ-ಬಂದು, ಸಮವೇತಾಸ್ಸತ್ಯಃ-ಕೂಡಿದವರಾಗಿ, ತದಾಗಮನಕಾಂಕ್ಷಿತಾಃ-ಅಕೃಷ್ಣನುಬರುವದೇ ಬಯಕೆ
ಯಾಗಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ, ಜಗುಃ-ಹಾಡಿದರು ||೪೬||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ ತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

ನೈವ್ಯಾಪಾರಂಗಳನ್ನೇ ತಾವೂ ಮಾಡುತ್ತ, ಅಕೃಷ್ಣಗುಣಂಗಳನ್ನೇ ಗಾನಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತ, ತದಾತ್ಮಿಕೆಯರಾ
ಗಿ, ಆಗೋಪಸ್ತಿಪ್ರಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಂ ಮರೆತರು |೪೫| ಮರಳಿಯೂ ಯಮುನಾನದಿಯ ಮ
ರಳದಿಂದಿಣ್ಣಿಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಗುಂಪಾಗಿಕೂಡಿ ಅವನ ಆಗಮನವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ
ಗಾನಂ ಗೆಯಿದರು| ... .. ||೪೬||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತವೇರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶತನಿಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮದ್ಗೋಪಾಲರವುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತವ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು” ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧಮೊಳು ಒಂನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

* ಗೋಪಿಕಾಗೀತ ಪ್ರಾರಂಭಃ *

ಗೋಪ್ಯಃ | ಜಯತೀರ್ಥಿಕಂಜನ್ಮನಾವ್ರಜ್ಯಯತಙ್ಗಂದಿರಾಕೃತ್ಯದತ್ರಹಿ | ದಯಿತದ್ಯುತ್ಯತಾಂ
ದಿಕ್ಷುತಾವಕಾಸ್ತ್ಯಮಿಧ್ಯತಾಸವಸ್ತ್ಯಂವಿಚಿನ್ವತೇ ||೧|| ಶರದುದಾಶಯಸಾಧುಜಾತಸತ್ಸರಸಿಜೋ
ದರಶ್ರೀಮುಖಾದ್ಯತಾ | ಸುರತನಾಥತೆಶುಲ್ಕದಾಸಿಕಾವರದನಿಘ್ನತೇನಹಕಿಂವಧಃ ||೨|| ವಿವಜಲಾ
ಕಯಾದ್ವ್ಯಾಳರಾಕ್ಷಸಾದ್ವರ್ಷಮಾರುತಾದ್ಯುದ್ಯುತಾನಲಾತ | ವೃಷಮಯಾತ್ಮಜಾದ್ವಿಶ್ವತೋಭಃ

೩೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೀಕೆ.

[ಗೋಪಿಯರಹಾಡು] ಕವಯಿತ-ವಿಲ್ವಪಿತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ಜನ್ಮಗಾ-ಅವತಾರದಿಂದ, ಪ್ರಜೆ-ಸಂದ
ಗೋಕುಲವು, ಅಧಿಕಂ-ಅತೀತವಾಗಿ, ಜಯತಿ-ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾಗಿದೆ, ಅತ್ರ-ಇಲ್ಲಿ, ಇಂದಿರಾ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು, ಶಕ್ತುತೆ-ಬಾ
ರಿಬಾರಿಗೂ, ಶ್ರಯತೇಹಿ-ಅಶ್ರಯಿಸಿರುವಳಲ್ಲವೇ? ತಾವಕಾಃ-ನಿನ್ನವರು, ತ್ವಯಿದ್ಯುತಾಸವಃ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟವಾ, ಇಗ
ಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ದಿಕ್ಷು-ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ವಿಚಿನ್ವತೇ-ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ದ್ಯುತ್ಯತಾಂ-ನಿನ್ನಿಂದ
ಕಾಣಿಸಲ್ಪಡಲಿ||೧|| ಹೇಸುರತನಾಥ-ಎಲೈ ಸಂಭೋಗಕ್ಕೆ ಪತಿಯೇ, ವರದ-ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ನೀಡುವವನೇ! ಶರದುದಾಶಯ-ಶತ್ರು
ಲವಕೆಮ್ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ, ಸಾಧು-ಚನ್ನಾಗಿ, ಜಾತ-ಹುಟ್ಟಿದ, ಸತ್ಸರಸಿಜ-ಉತ್ತಮವಾದ ಕವಲದ, ಉದರ-ಗರ್ಭದ, ಶ್ರೀ-ಕಾಂತಿ
ಯನ್ನು, ಮುಖಾ-ಹರಿಸುತ್ತಿರುವ, ದೃಶಾ-ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅಕುಲ್ಕದಾಸಿಕಾಃ-ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದದಾಸಿಯರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು, ನಿಘ್ನತೇ-
ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ವಧಃ-ಹೆಂಗೂಲಿಯು, ನಕಿಂ-ಇಲ್ಲವೇವನು? ||೨|| ಹೇಮಪಥ-ಎಲೈ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೃ
ಷ್ಣನೇ! ವಿವಜಲಾಕಯಾತ್-ವಿಷವನೀರಿನವ. ದ.ವಿನದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ವ್ಯಾಳರಾಕ್ಷಸಾತ್-ಅಜಗರನರ್ಪನಾದ ಅಘಾಸುರನಿಂದಲೂ,
ವರ್ಷಮಾರುತಾತ್-ಮಳೆಯದೆಸೆಯಿಂದಲೂ ಗಾಳಿಯದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ವೈಷ್ವತಾನಲಾತ್-ವಿಂಚಿನಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ ನಿದ್ರೆಗೊಳಿ
ಕೆಯದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ವೃಷ-ಅರಿಷ್ಟಾಸುರನದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ಮಯಾತ್ಮಜಾತ್-ಮಯನವುಗನಾದ ವೈಷ್ಣವಾಸುರನದೆಸೆಯಿ
ಂದಲೂ, ವಿಶ್ವತೋಭಯಾತ್-ಎಲ್ಲಭಯದದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ಮಹಃ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ವಯಂ-ನಾವು, ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ರಕ್ಷಿತಾಃ-

೩೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಏಕತ್ರೀಕೇನಿಶಾಯಾಂತಾಃ ಪುನಃ ಪುನಃ ಮಾಗತಾಃ | ಕೃಷ್ಣಮೇವಾನುಗಾ
ಯುತ್ಯೇವಾರ್ಥಯಂತೇತದಾಗಮಂ ||

ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಕೃಷ್ಣನು ಹುಡುಕಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ
ಕಾಣದೆ ನಿರಾಶೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪುನಶ್ಚ ಯಮುನಾನದಿಯ ನೈಕತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಕೃಷ್ಣಾಗಮನವೆ
ನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಗಾನವಂ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬ ಅರ್ಥವಂ ಶುಕಮುನಿಯು ಪರಿಶ್ಲೇಷದಾ
ಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನದೆಂತೆನೆ,-

ಎಲೈ ಅರನೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕಾಣದೆ ಹುಡುಕಿದವರಾ
ಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುರಿತು ವಿಲಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನುಡಿದರದೆಂತೆನೆ, ಎಲೈ ಪ್ರಾಣಕಾಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನೇ! ನೀನು ಯಿಲ್ಲಿ ಅವಿರ್ಭವಿಸಿದ್ದಿಂದ ಈವ್ರಜಾದಿಕವು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆಕಾರಣದಿಂದಲೇ
ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಈವ್ರಜದಲ್ಲಿ ಯೇಸಾನ್ನಿಧ್ಯವಂ ಮಾಡಿರುವಳು. ನಿನಗೋಸುಗಮೇ ಪ್ರಾಣಂಗಳಂ ಧರಿಸಿರುವ
ನಿನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಗೋಪಿಕಾಜನರು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಂ ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ ನಮಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗು ||೧||
ಎಲೈ, ಸಂಭೋಗಗತಿಯಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರದನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಶರತ್ಕಾಲಿಕ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಕೋಮಲ
ವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಪದ್ಮಗರ್ಭದ ಕಾಂತಿಯ ನೆಹಹರಿಸುವ ನಿನ್ನದೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೇ ದ್ರ
ವಮ ಕೊಡದೆ ವಿಭೇ ಸ್ವಾಧೀನರಾದ ದಾಸಿಯರಾದ ನಮ್ಮಂ ಪ್ರಹರಿಸುವ ನಿನಗೆ ಸ್ತ್ರೀವಧೆಯ ದೋಷವಿಲ್ಲ
ವೆಯೇನು ||೨|| ಎಲೈ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ವಿಷಮಯವಾದ ಉವಕದವೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ಸರ್ವಾಕಾರ

ಯಾದ್ಯಪಭಿತಮಯಂರಕ್ಷಿತಮುಹುಃ ||೩|| ನಖಲುಗೋಪಿಕಾನಂದನೋಭವಾನಖಲದೆಹಿನಾಮಂತ
ರಾತ್ಯದ್ಯುಕ್ | ವಿಫನಸಾರ್ಥತೋವಿಶ್ವಗುಪ್ತಯಸಖಉದೆಯಿವಾಸಾತ್ತ್ವತಾಂಕುಲ ||೪|| ವಿರಚಿ
ತಾಭಯಂವೃಷ್ಟಿಧುರ್ಯತೆತರಣವಿಯಾಪಾಂಸುಸ್ಮತೆರ್ಭಯಾತ್ | ಕರನರೋರುಹಂಕಾಂತಕಾಮ
ದಂಶಿರಸಿಫಂಶಿಕ್ರಿಕರಗ್ರಹಂ||೫||ವ್ರಜಜನಾರ್ತಹರ್ವೀರಯೋಪಿತಾನಿಜಜನಸ್ಮಯಧ್ವಂಸನಸ್ಮಿ
ತೆ||ಭಜಸುಭೆಭವತ್ತಿಂಕರಿಸ್ಪೃಶೋಜಲರುಹಾನನಂಚಾರಾದರ್ಶಯ||೬|| ಪ್ರಣತದೇಹಿನಾಂಪಾಪಕರ್ಮ
ನುತ್ಪಣಚರಾನುಗಂಶ್ರೀನಿಕೇತನಂ | ಫಣಿಫಣಾರ್ಪಿತಂತೆಹದಾಂಬುಜಂಕೃಣುಕುಚಪುನುಕ್ಯಾಂಭಿ

ಪಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದವು ||೩|| ಸಖ-ಗಳೆಯನೇ, ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ಗೋಪಿಕಾನಂದನು-ಯಶೋದೇಯಮಗನು, ನಖಲು-ಅಲ್ಲ
ವೃಷ್ಟಿ(ಇನ್ನಾ ರೆಂದರೆ.)ಅಖಿಲವೇಹಿನಾಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ, ಅಂತರಾತ್ಮದ್ಯುಕ್-ಒಳಗಣ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಚೈತನ್ಯವಾಗಿ
ರುವಿ, ಆನೀನು, ವಿಫನಸಾ-ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ, ವಿಶ್ವಗುಪ್ತಯೇ-ತೋಕರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರನು, ಅರ್ಥಿತಸ್ವ-ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ
ನಾಗಿ, ಸಾತ್ತ್ವತಾಂ-ಸಾತ್ತ್ವತರೆಂಬಯಾದವರ, ಕುಲೇ, ವಂಶದಲ್ಲಿ, ಉದೇಯಿವಾ-ಹುಟ್ಟಿದವನಾದಿ ||೪|| ಪೇಕಾಂತ-ಎಲ್ಲ
ಮನೋಹರನಾದ, ವೃಷ್ಟಿ ಮರ್ಯ-ವೃಷ್ಟಿಗಳೆಂಬಯಾದವರಲ್ಲಿ ಭಾರವಾಹಕನೆನಿಸಿ ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುವಕೃಷ್ಣನೇ! ಸಂಸ್ಕತೇಃ-
ಸಂಸಾರದ. ಭಯಾತೆ-ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ, ಕರಣಂಕುಯುಷಾಂ-ರಕ್ಷಕನೆಂದನಿಸ್ತುಂಜೊಂದಿದವರಿಗೆ, ವಿರಚಿತಾಭಯಂ-ಪಾಡ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಅಭಯವೃತ್ತಂಧಾ, ಕಾಮದಂ-ಬೇಡಿದವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂಧಾ, ಶ್ರೀಕರಗ್ರಹಂ-ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯಕ್ಕೈಯಂಪಿಡಿದಂಧಾ-
ತೇನಿನ್ನ, ಕರನರೋರುಹಂ-ಹಸ್ತಕಮಲವನ್ನು, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಶಿರಸಿ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಫೇಹಿ-ಇಡು ||೫||ವ್ರಜಜನಾರ್ತಹರ್-ವ್ರ
ಜಜನ-ಗೋಕುಲದವರ, ಅರಿಹರ್-ಪೀಡೆಗಳಂಪರಿಹರಿಸುವವನಾದ, ವೀರ-ಶೂರನಾದ, ನಿಜ .. ಸ್ಥಿತ-ನಿಜಜನ-ತನ್ನವರ,
ಸ್ಮಯ-ಗರ್ವವನ್ನು, ಧ್ವಂಸನ-ನಾಶಗೊಳಿಸುವ, ಸ್ಥಿತ-ಕಿರುನಗೆಯುಳ್ಳವನಾದ, ಸಖೇ-ಗಳೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ಭವತ್ತಿಂಕರೇಃ-
ನಿನ್ನಸೇವೆಯರಾದ, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ಭಜ-ಪ್ರೀತಿಸೇವೆ, ಸ್ಪೃಶೋ-ಸಿಕ್ಕುವಾಗಿ, ಚಾರು-ಚಲವಾದ, ಜಲರುಹಾನಂ-ತಾ
ವರೆಯಂತಿರುವನಿನ್ನಮೊಗವನ್ನು, ಯೋಪಿತಾಂ-ಹೆಂಗಳಾದನಮಗೆ. ದರ್ಶಯ-ತೋರಿಸು ||೬||ಪ್ರಣತದೇಹಿನಾಂ-ಪೊಡಮ
ಡುವಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ, ಪಾಪಕರ್ಮ-ಪಾಪಕ್ಷಯವೆಂಬೆಯ್ಯವ, ತೃಣಚರಾನು-ತೃಣಚರ-ಮುಳ್ಳಂಮುಳ್ಳಂವಗೋವುಗಳನ್ನು,
ಅನುಗಂ-ಅನುಸರಿಸಿಕೋಗುವ, ಶ್ರೀನಿಕೇತನಂ-ಶ್ರೀ-ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಗೋಕಾಂತಿಗೂ, ನಿಕೇತನಂ-ವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ, ಪಣಿಫ
ಣಾರ್ಪಿತಂ-ಫಣಿ-ಕಾಳಿಯಸರಸ್ವನ, ಫಣಿ-ಹೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅಪ್ಪಿತಂ-ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪದಾಂಬುಜಂ-ಅಡಿದವರೆಯನ್ನು,
ನಃ-ನಮ್ಮ, ಕುಚೇಷು-ಸ್ತನಗಳಲ್ಲಿ, ಕೃಣು-ಮಾಡು(ಇರಿಸು) ಹೃಚ್ಛಯಂ-ಹೃದಯದಲ್ಲಿಮಲಗಿರುವಕಾಮನನ್ನು, ಕೃಂಧಿ-ಭೇ

ನಾದ ರಾಕ್ಷಸನವೆನೆಯಿಂದಲೂ, ಮಹಾ ವೃಷ್ಟಿಯವೆನೆಯಿಂದಲೂ, ಚಂಡಮಾರುತದ ದೆನೆಯಿಂದಲೂ, ಸಿಡಿ
ಲಿನದ್ರಕಾರದ ದೆನೆಯಿಂದಲೂ, ಮಯಪುತ್ರನಾದ ವೃಷಭಾಸುರನಿಂದಲೂ, ಇನ್ನೂ ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾದಮ
ಹಾಭಯದ ದೆನೆಯಿಂದಲೂಕೂಡ, ನಮ್ಮಂರಕ್ಷಿಸಿದ ನೀನು ಏಕೆ ಉಪೇಕ್ಷೆಯಂ ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ ||೩|| ಎಲೈಪ
ರಮ ಮಿತ್ರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ, ನೀನು ನಮ್ಮಂತಾ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸಂತೋಷ
ಕರನಲ್ಲವು, ಮತ್ತೆಯೇನೆಂದರೆ ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಬುದ್ಧಿನು-ಕ್ಷಿಯಾದವನು ನೀನು. ಜಗದ್ರಹ್ಮಾರ್ಥ
ವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾಗಿ ಸಾತ್ತ್ವತಕುಲದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದೆ ||೪|| ಎಲೈ ವೃಷ್ಟಿ ಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠನಾ
ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಸುಸಾರಭಯದಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾದದ ನೆಯ್ದಿರುವ ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ಅಭಯಪ್ರದವಾದ! ಇಷ್ಟಾ
ರ್ಥಪ್ರದಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವೆಂ ಮಾಡಿದೆ, ನಿನ್ನ ಕರಕಮಲವಂ ನಮ್ಮ ಶಿರಸ್ಸಿಗಲ್ಲೆ ಇರಿ
ಸು ||೫|| ವ್ರಜವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರಕಷ್ಟವಂ ಪರಿಹರಿಸುವನೇ! ವೀರನಾದವನೇ, ಸ್ವಹಿರಗರ್ವದಂ ಪೀಡ
ಿಸುವ ನಗುವುಳ್ಳವನೇ ಕೃಷ್ಣನೇ ನಿನ್ನನ್ನೇನೆಂಬಿರುವ ಸೇವೆಯರಾದ ನಮ್ಮಂಭಜನು. ಸುಂಧರವಾದ
ಮುಖದದ್ದು ನಮಗೆತೋರಿಸು ||೬|| ಎಲೈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಪ್ರಣತರಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪೀಡನಾಹರಣವಾದ
ತುಗಳನನುಸರಿಸಿ ಸಂಚರಿಸುವುದಾದ ಕಾಂತಿಗೆ ಅವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಕಾಳಿಯ ಸರ್ಪದಹೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೇಗಲ್ಲ

ಹೃಚ್ಛಯಂ ||೭|| ಮಧುರಯಾಗಿರಾವಲ್ಲವಾಕ್ಯಯಾಬುಧಮನೋಜ್ಞಯಾಪುಷ್ಕರೇಕ್ಷಣ | ನಿ
ಧಿಕಾರಿಮಾವೀರಮಾಹ್ಯತೀರಧರಶೀಧಾನಾಪ್ಯಾಯಯನ್ಮನಃ ||೮|| ತಪಕಥಾಮೃತಂ ತಪ್ತಜೀವ
ನಂಕವಿಭಿರೀಡಿತಂಕಲ್ಮಷಾಪಹಂ | ಶ್ರವಣಮಂಗಳಂಶ್ರೀಮದಾತತಂಭುವಿಗ್ರಾಂತಿಯೆಭೂರಿದಾ
ಜನಾಃ ||೯|| ಪ್ರಹಸಿತುಪ್ರಿಯಪ್ರೇಮವೀಕ್ಷಿತುವಿಹರಣಂಚತೇಧ್ಯಾಸಮಂಗಳಂ | ರಹಸಿಸಂನಿಸೋ
ಯಾತ್ಮವಿಸ್ತು | ಶಂಕುಹಕನೋಮನಃಕ್ಷೋಭಯಂತಿತಿ ||೧೦|| ಚಲಿಸಿಯದ್ವೈಪಾಚ್ಚಾರಯಾಪ
ಶೋನಳಿಸುಂದರಂನಾಥತೆವದಂ | ಶಿಲತ್ಯಣಾಂಕುರೈಸ್ಸೀದತೀತಿನಿಕಲಿತಾಂಮನಿಕಾಂತಗ
ಚ್ಛೇತಿ ||೧೧|| ದಿನಪರಿಕ್ಷಯೇನೀಲಕುಂತಲೈರ್ವ ನರುಹಾನನಂಜಿಭ್ರದಾವೃತಂ | ಘನರಜಸ್ವಲದಂ

ದಿಸು ||೭|| ವಿರ-ಶೂರನಾದ, ಹೇಪುಸ್ಕರೇಕ್ಷಣ-ಎಲೈಕಮಲಲೋಚನನೇ! ಮಧುರಯಾ-ಸ್ವಭಾವದಿಂದಪ್ರಿಯವಾಗಿಯೂ,
ವಲ್ಲವಾಕ್ಯಯಾ-ಮನೋಹರವಾದನುಡಿಗಳಲ್ಲದ್ದಾಗಿಯೂ, ಬುಧಮನೋಜ್ಞಯಾ-ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗನಂತೇಕ್ಷಕರವಾಗಿಯೂ
ಇರುವ, ಗಿರಾ-ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಿಂದ, ಮುಹ್ಯತೀ-ಮೋಹಗೊಳ್ಳತಲಿರುವ, ನಿಧಿಕಾರಿ-ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆಮಾಡುವ, ಕಿಂಕರಿಯರಾ
ಡ, ಇಮಾನಿ-ಈನಮ್ಮನ್ನು, ಅಧರಶೀಧಾನಾ-ತುಟೆಯಅಮೃತದಿಂದ, ಆಪ್ಯಾಯಯನ್ಮ-ತ್ಯಗೊಳಿಸು||೮|| ತಪ್ತಜೀವನಂ-
ತಪ್ತ-ತಾಪತ್ರಯದಲ್ಲೆಂಬದಂಶ್ರೀಗಳಿಗೆ, ಜೀವನಂ-ಉಜ್ವಲವಕವಾದಂಧಾ, ಕವಿಜಿ-ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ, ಸುಡಿಂ-ಸ್ತುತಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟಂಧಾ, ಕಲ್ಮಷಾಪಹಂ-ಕಲ್ಮಷ-ಕಾಮಕರ್ಮನಂಜಿತಮವಂಗಳನ್ನು, ಅವಹಂ-ವರಿಹರಿಸುವಂಧಾ, ಶ್ರವಣಮಂಗಳಂ-
ಶಿವಿಗಳಿಗೆಭವಾದಂಧಾ, ಶ್ರೀಮದಾತತಂ-ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲಿಕಾಂತವಾದಂಧಾ, ಅಭವಾ, ನಂಪತ್ತುಳ್ಳಂಧಾ, ವಿಸ್ತಾರವಾದಂಧಾ
ತವ-ನಿನ್ನ, ಕಥಾಮೃತಂ-ಗುಣವರ್ಣನವೆಂಬ ಅತೀಯವಾದಅಮೃತವನ್ನು, ಭವಿ-ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಯೇ-ಯಾವಮನು
ಷ್ಯರು, ಗೃಣಂತಿ-ನಿರೂಪಿಸುವರೋ, ತೇಜನಾಃ-ಆಜನರು, ಭೂರಿದಾಃ-ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಹುದಾನಧರ್ಮಗಳಿಂದಪ್ರಾಪ್ತ
ವಂತರು ||೯|| ಕುಪಕ-ವಂಚಕನಾದ, ಪ್ರಿಯ-ಇಷ್ಟನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪ್ರಜಾಸಿತಂ-ಅತೀಯವಾದನಾಗೆಯೂ, ಪ್ರೇ
ಮವೀಕ್ಷಿತಂ-ಗ್ನೇಹದನೋಜ್ಞವೂ, ಧ್ಯಾನಮಂಗಳಂ-ಭಾವನಾಮಾತ್ರದಿಂದಕುಭಕರವಾದ, ವಿಹರಣಂಚ-ವಿಹಾರವೂ, ರಹ
ಸಿ-ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ, ಹೃದಿಸ್ತುಶಂ-ನಮ್ಮಮನವಂಮುಟ್ಟುತಲಿರುವ, ಸಂಪದಃ-ಸಂಕೇತಕ್ರೀಡಾಲೀಲಗಳೂ, ಯಾಃ-ಯಾವ
ವೋ, ತಾತ್ಪರ್ಯ-ಅವುಗಳೂಕೂಡ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಮನಃ-ಹೃದಯವನ್ನು, ಕ್ಷೋಭಯಂತಿತಿ-ಕಳವಳಪಡಿಸುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೇ||೧೦||
ಕಾಂತ-ಮನೋಹರನಾದ, ನಾಥ-ಪತಿಯೇ, ಯತ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಪಶೋ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಚಾರಯಾನ್-ಮೇ
ಯಿಸುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ, ವ್ರಜಾತ್-ಗೋಕುಲದದೇನೆಯಿಂದ, ಚಲಸಿ-ಹೊರಟುತಿರುಗುತ್ತಿರುವೆಯೇ, ತತ್-ಛೇದಕರಣದಿಂದ,
ನಳಿಸುಂದರಂ-ತಾವರೆಯಹಾಗೆಚೆಲುವಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ವದಂ-ವಾದವು, ಶಿಲತ್ಯಣಾಂಕುರೈಃ-ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ ಹುಲ್ಲುಕೊನೆ
ಯಕೊನೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸೀದತೀತಿ-ನೋಯುತ್ತಲಿದೆಯೆಂದು, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಮನಃ-ಅಂತರಂಗವು, ಕಲಿತಾಂ-ಕಳವಳವನ್ನು,
ಗಚ್ಛೇತಿ-ಹೋದುದುತಲಿದೆ ||೧೧|| ವಿರ-ಶೂರನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ದಿನಪರಿಕ್ಷಯೇ-ಸಂಜೆಯಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ನೀಲಕುಂತಲೈಃ-ಕೆಪ್ಪಾದ

ಟ್ಟು ನಿನ್ನವಾದಪದ್ಮವು ನಮ್ಮಕುಚಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಿರಿಸು. ನಮ್ಮ ವಿರಹ ವ್ಯಥೆಯು ಪರಿಹರಿಸು ||೭|| ಎಲೈಪ
ದ್ಮಲೋಚನನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಮನೋಹರಂಗಳಾದ ಮಾತುಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಸಂ
ತೋಷಕರವಾದ ಮಧುರವಾದ ನಿನ್ನವಾಕ್ಯನಿಂದಲೂ, ಅಧರಾಮೃತದಿಂದಲೂ, ಕಿಂಕರಿಯರಾದ ಮೋಹಪ
ಡುತಲಿರುವ ನಮ್ಮಂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸು ||೮|| ಎಲೈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಸಂಸಾರ ತಾಪತಪ್ತರಾದ ಜನಂಜೀ
ವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕವಿಗಳಿಂದ ಹೊಗಳಲ್ಪಡುವ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕಮಾದ ಶೋತ್ರಸುಖಕರವಾದ ಶ್ರೀಕ
ರವಾದ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ನಿನ್ನ ಚರಿತೆಯೆಂಬ ಅಮೃತವಂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾರೋಳುತ್ತಾರೆಯೇ, ಅವರುಪ
ನ್ಯಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಾನಧರ್ಮಂಗಳು ಮಾಡಿರುವರು ||೯|| ಎಲೈ ಕಪಟವಾದ ಪಿಯನೇ! ನಿನ್ನ ಮುಗು
ಳುನಗೆಯು ಪ್ರೇಮಾರ್ದ್ರವಾದ ನೋಟವು ಕ್ರೀಡೆಯು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಇಂಪಾದ ಸರ್ವಾಲಾಪಂಗಳು ಯಿವೆಲ್ಲ
ವೂ ಸ್ವರಣಕೇಶುದು ನಮ್ಮಂ ವ್ಯಥೆಪಡಿಸುತ್ತವೆ ||೧೦|| ಎಲೈ ಕಾಂತನೇ! ನೀನು ಯಾವಾಗ ಗೋವುಗಳಂ
ಸಂಚಾರಂಗೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಜದಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತೀಯೋ ಆಗ ಪದ್ಮದಂತೆ ಸುಂದರವಾದ ನಿನ್ನ ವಾದವು ಸಂ
ಣಕಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ ತೃಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಉಪದ್ರವನವ ನೆಯ್ದುವುದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ವ್ಯಥೆಪಡುತ್ತೆ||೧೧||

ಕರ್ಯಮಾಹುರ್ಮನಸಿಸ್ಸ್ಮರಂವೀರಯಚ್ಛನಿ ||೧೮|| ಪುಣತಕಾಮದಂಪದ್ಯಜಾರ್ಚಿತಂಧ
ರಣಿಮುಡನುಚ್ಯಯಮಾಪದಿ |ಚರಣಪಂಕಜಂಕಂತಮಂಚತೆರಮಣನಸ್ತನೈವ್ಯರ್ಪಯಾಧಿಹ ||೧೯||
ಸುರತವರ್ಧನಂಕೂಕನಾಕನಂಸ್ವರಿತವೇಣುನಾಸುಮೃಚುಂಜಿತಂ | ಇತರರಾಗವಿನಾಸ್ರರಣಂನೃಣಾಂ
ವಿತರವೀರನನ್ನೆಧರಾಮೃತಂ ||೧೯|| ಅಟಿತಿಯದ್ಭವಾನಂದ್ವಿಕಾನನಂತುಟಿಯುಗಾಯತೆತ್ಯಾಸು
ಪಶ್ಯತಾಂ | ಕುಟಿಲಕುಂತಲಂಶ್ರೀಮುಖಂಚತೆಜಃಉದೀಕ್ಷತಾಂಪಕ್ಷ್ಯಕುರ್ದೃಶಾಂ ||೧೯|| ಪತಿ
ಸುತಾನ್ವಯಭಾೃತ್ಯುಭಾಂಧವಾನತಿವಿಲಂಘ್ಯತೆಹ್ಯಚ್ಯುತಾಗತಾಃ | ಗತವಿದಸ್ತವೊದ್ಗೀತಮೋಹಿ

ಕುರುಳ್ಳಿಳಂದ, ಆವೃತಂ-ಬಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿಯೂ, ಫನರಜಸ್ವಲಂ-ಫನ-ಸಾಂದ್ರವಾದ, ರಜಸ್ವಲಂ-ಗೋದೂಳಿಯುಳ್ಳ, ವನ
ರುಹಾನನಂ-ಕಮಲದಹಾಗಿರುವಮುಖವನ್ನು, ಬಿಭ್ರತೆ-ಧರಿಸಿಯಿರುವನೀನು, (ಅಮುಖವನ್ನೇ)ಮುಹುಃ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಒರ್ಪ
ಯಃಪರ್ವ-ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಮನಸಿ-ಕೃದಯದಲ್ಲಿ, ಸ್ಮರಂ-ಕಾಮವನ್ನು, ಯಚ್ಛನಿ-ಕುಡತೆಲಿರುವಿ ||೧೮||
ಅಧಿಹ-ಚಿಂತಾಪರಿಹಾರಕನಾದ, ರಮಣ-ಕ್ರೀಡಿಸುವಕ್ಕೃಷ್ಣನೇ! ಪುಣತಕಾಮದಂ ಭಕ್ತರಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ, ಪದ್ಯ
ಜಾರ್ಚಿತಂ-ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಧರಣಿಮಂಡನಂ-ಭೂಮಿಗೆ ಅಲಂಕಾರವಾದ, ಆಪದಿಧೈಯಂ-ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲೀಕ್ಷ
ಕವಾಗಿಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ಕಂತಮಂಚ-ಅತ್ಯಂತಚ-ಭಕರವೂಆದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಚರಣಪಂಕಜಂ-ಪಾದಪದ್ಮವನ್ನು, ನಃ-
ನಮ್ಮ, ಸ್ತನೇಷು-ಕುಚಗಳಲ್ಲಿ, ಅರ್ಪಯ-ಇರಿಸು ||೧೯||ವೀರ-ಮಹಾಶೂರನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ಸುರತವರ್ಧನಂ-ಸುಖವನ್ನು
ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂಥಾ, ಕೂಕನಾಕನಂ-ದುಃಖವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂಥಾ, ಸ್ವರಿತವೇಣುನಾ-ಹೆಚ್ಚು ಧ್ವನಿಯುಳ್ಳಕೊಳವಿನಿಂದ, ಸುಪ್ತ-
ಚನ್ನಾಗಿ, ಚುಂಜಿತಂ-ಮುತ್ತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ಇತರರಾಗವಿನಾಸ್ರರಣಂ-ಮಿಕ್ಕ ಅಕ್ಕರೆಗಳಂ
ಮರೆಯಿಸುತ್ತಿರುವ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಅಧರಾಮೃತಂ-ತುಟಿಯಹಾಲನ್ನು, ನಃ-ನಮಗೆ, ವಿತರ-ಕುಡು||೧೯||ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ಅಪ್ಪಿ-
ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ, ಕಾನನಂ-ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಅಟಿತ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಮೋಕ್ಷ, ತತೇ-ಆಕಾರಾದಿಂದ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಅಪಶ್ಯತಾಂ-ನೋ
ಡದೇಯಿರುವವನುಗೆ, ತೃಪಿ-ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದತೃಪಿಕಾಲವುಕೂಡ, ಯುಗಾಯತೇ-ಅತಿದೀರ್ಘವಾದ ಮಹಾಯುಗದಕಾಲ
ದಂತೆಆಚರಿಸುವುದು. ಕುಟಿಲಕುಂತಲಂ-ಕೊಂಕಿದಕುರುಳ್ಳಿಳು, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಶ್ರೀಮುಖಂಚ-ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾದಮೋರೆಯನ್ನೂ,
ಉದೀಕ್ಷತಾಂ-ಕಂಚಿತ್ತಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವವನ್ನೂ, ದೃಶಾಂ-ಕಂಗಳಿಗೆ, ಪಕ್ಷ್ಯಕೃತೇ-ರೈಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡವಾಗಿಸುತ್ತಿಬದ್ರ
ಪ್ಪನು, ಜತಃ-ಮೂಢನು||೧೯||ಕಿವಿ-ಮೋಸಗಾರನಾದ, ಅಚ್ಯುತ-ಕೃಷ್ಣನೇ! ಪತಿ... ವರ್ಷ-ಪತಿ-ಗಂಡ, ಸುತ-ಮಕ್ಕಳು,
ಅಸ್ವಯ ಕುಲಸ್ಥರು ಭ್ರಾತೃ-ನೋದರು, ಬಾಂಧವಾ-ಸಂಬಂಧರನ್ನೂ, ಅತಿವಿಲಂಘ್ಯ-ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ, ತೇ-ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ,

ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳಂ ಮನೆಗೆ ಕರದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ನೀಲಂಗಲಾದ
ಕುರುಳ್ಳುಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾದ್ದರಿಂದ ಭಂಗಯುಕ್ತವಾದ ಪದ್ಮದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಗೋದೂಳಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಾ
ಪ್ತವಾದ ಮುಖವಂ ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ, ಅಮುಖವಂ ನಮಗೆ ತೋರಿಸುವವನಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮವಿಕಾರ
ವಂ ಕೊಡುತ್ತೀಯೆ ||೧೮|| ಎಲೈ ಮನೋವೃಥಾ ಪರಿಹಾರಕನಾದ ರಮಣನೇ! ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ಜನರ ಇಚ್ಛಾ
ರ್ಥವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಲೂ ಪೂಜಿತವಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಭೂವೇಣವಾಗಿ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅವರ
ಕಷ್ಟಂಗಳಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಶುಭಕರವಾದ ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮಮ ನಮಸ್ತುನಂಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸು ||೧೯|| ಎಲೈವೀ
ರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ರತಿಸುಖವಂ ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಾಗಿ, ಶೋಕಪರಿಹಾರಕವಾಗಿ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟಸ್ವರ
ವುಳ್ಳ ಕೊಳವಿನಿಂದ ನೋಂಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ, ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಾದಿ ಸುಖಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷೆ
ಯುಂ ತಪ್ಪಿಸುವ, ನಿನ್ನ ಅಧರಾಮೃತವಂ ನಮಗೆಕೊಡು ||೧೯|| ಎಲೈ ಕೃಷ್ಣನೇ! ನೀನು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಪಶು
ಗಳೊಡನೆ ಯಾವಾಗ ವನವಂಕುರಿತು, ಹೋಗುತ್ತೀಯೋ, ಆಗನಿನ್ನಂನೋಡದೆ ಇರುವವನುಗೆ ಕ್ಷಣಾರ್ಧ
ವು ಯುಗದಂತೆ ಆಗದಹಾಗಿ, ವಕ್ರಂಗಳಾದ ಮುಂಗುರುಳುಗಳಂ ದಿವ್ಯವಾದ ನಿನ್ನ ಮುಖವಂ ಅನುರಾಗ
ದಿನೋಡುವ ಜನರುಗಳ ನೇತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ರೆಪ್ಪೆಯುಂಟುಮಾಡುವ ನಿಮಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅಜ್ಞಾನೇನ
ರಿ ||೧೯|| ಎಲೈ ಅಚ್ಯುತನೇ; ಪತಿಗಳಂ, ಪುತ್ರಂ, ಆವರಣಬಂಧಿಗಳಾದ ಭ್ರಾತಾರಂ ಬಾಂಧವಂ ಗಹ

ತಾಂಕಿತವಯೋಪಿತಕಸ್ತ್ಯಜಿನ್ನಿತಿ ||೧೬|| ರಹಸಿಸಂವಿದಂಹ್ಯಚ್ಛಯೋದಯಂಪ್ರಹಸಿತಾನನಂ
ವೈಮವೀಕ್ಷಣಂ | ಬೃಹದುರಶ್ಯಗ್ರೇಯೋಫಾಮವೀಕ್ಷ್ಯತಮಾಹುರತಸ್ಪೃಹಾಮುಹ್ಯಮನಂ ||೧೭||
ವ್ರಜವನೌಕಸಾಂವ್ಯಕ್ತಿರಂಗತವೃಜನಹಂತ್ರೈಹೋವಶ್ಯಮಂಗಲಂ|ತ್ಯಜಮನಾಕ್ಷ್ಯನಸ್ವತಿಸ್ಪೃ
ಹಾತ್ಮನಾಂಸೃಜನಹೃದ್ರಾಜಾಂಯಾನ್ಮಿಮೂದನಂ||೧೮|| ಯತೈಸುಜಾತಚರಣಾಂಬುರುಹಂಗ್ತನೇ
ಮುಭೀತಾಶ್ಯನ್ಯಾಪಿಪ್ರಿಯದಧೀಮಹಿಕರ್ಕಶಮೃತನಾಟವೀಮಟಸಿತದ್ವ್ಯಭತನಕಿಸ್ವಿತ್ಯೂರ್ವಾದಿ
ಭಿರ್ಭ್ರಮತಿಧೀರ್ಭವದಾಯಾಪಾಂನಃ ||೧೯|| ಇತಿಶ್ರೀ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ ಏಕತ್ರಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಆಗತಾಃ-ಬಂದವರಾಗಿಯೂ, ಗತಿವಿದಾಃ-ನವ್ಯಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲ, ತಪ-ನಿನ್ನ, ಉದ್ಗೀತಮೋಹಿತಾಃ-ಹೆಚ್ಚಾದಗಾನದಿಂದ.
ಮೋಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಯೋಃತಃ-ಹಂಗಳನ್ನು, ನಿಶಿ-ಗಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕಸ್ತ್ಯಜೇದ್ವಿ-ಯಾವನುತಾನೇಬಿಡುವನು ||೧೬|| ರಹ
ಸಿ-ವಿಕಾಂತದಲ್ಲಿ, ಸಂವಿದಂ-ನಂಕೇತಕ್ರೀಡೆಯುಳ್ಳಂಥಾ, ಹ್ಯಚ್ಛಯೋದಯಂ-ಕಾಮನಆರಂಭವುಳ್ಳ ಪ್ರೇಮವೀಕ್ಷ
ಣಂ-ನ್ನೇಹವನೋಟವುಳ್ಳ, ಪ್ರಹಸಿತಾನನಂ-ಹೆಚ್ಚು ನಗೆಯುಳ್ಳ, ಮುಖವನ್ನೂ, ಶ್ರಿಯಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಗ, ಧಾಮ-ವಾಸಸ್ಥಾನವಾ
ದ, ಬೃಹತಃ-ವಿಕಾಲವಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಉರಜ್ಜ-ವಕ್ಷಸ್ಥಲವನ್ನೂ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಮುಹುಃ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಅತಿಸ್ಪೃಹಾ-
ಬಹಳಕುತೂಹಲವುಂಟಾಗಿದೆ. ತಯಾ-ಅದಿಂದ, ಮನಃ-ಮನಸ್ಸು, ಮುಹ್ಯತೇ-ಮೋಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ||೧೭|| ಅಂಗ-ಪ್ರಿಯ
ನಾವಕೃಷ್ಣನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ವ್ಯಕ್ತಿಃ-ಆವಿರ್ಭಾವವು, ವ್ರಜವನೌಕಸಾಂ-ಗೋಕುಲವಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ, ವೃಜಿನ
ಹಂತಿ-ಪಾಪಪರಿಹಾರಕವಾಗಿರುವುದು ನಿಶ್ಯಮಂಗಲಂಚ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕುಭವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು, ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು.
ಸೃಜನಹೃದ್ರಾಜಾಂ-ತನ್ನ ವರಮನೋರೋಗಗಳಿಗೆ ನಿಷ್ಕೂಪನಂ-ನಾಶಕವಾದಮದ್ದು, ಯತಃ-ಯಾವುದೋ, ತತ್-ಅದರನ್ನು, ತ್ವ
ತಿಸ್ಪೃಹಾತ್ಮನಾಂ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿಆಶಯಗಳಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಮನಾಕ್ಷ್ಯ-ಕೊಂಚವಾದರೂ, ತ್ಯಜ-ಬಿಟ್ಟುಕೊಡು ||೧೮||
ಹೇಪ್ರಿಯ-ಇಷ್ಟುನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ಸುಜಾತಚರಣಾಂಬುರುಹಂ-ಕೋಮಲವಾದಅಡಿದಾವರೆಯನ್ನು, ಕರ್ಕಶೇಷ-
ಕರಿನಗಳಾದ, ಸ್ತನೇಷು-ನಮ್ಮಕುಚಗಳಲ್ಲಿ, ಭೀತಾಃ-ನಿನ್ನಗನೋಂದಿತ್ತೆಂದುಹೆದರಿದವರಾಗಿ, ಕನ್ಯಾಃ-ವೆಲ್ಲಗೂ ದಧೀಮಃ-ದು
ಸ್ತುತಲಿರುವವೋ, ತೇನ-ಅಂಥಾನಿನ್ನ ಅಡಿದಾವರೆಯಿಂದ, ಅಟವೀಂ-ಕಾಡನ್ನು, ಅಟಸಿ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವಿ, ತತ್-ಅನ್ನಿನ್ನ ಅಡಿ
ದಾವರೆಯು, ಕೂರ್ವಾದಿಭಿಃ-ನೊರಜುಕಲ್ಲುಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ, ನವ್ಯಭತೇಕಿಸ್ವಿತ್-ನೋಯುವ ದಿಲ್ಲಿವೇವನ ? ಭವದಾ
ಯುಷಾಂ-ನೀನೇಜೀವನವಾಗಿವುಳ್ಳ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಭೀಃ-ಬುದ್ಧಿಯು, ಭ್ರಮತಿ-ಮೋಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ||೧೯||
ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ ಏಕತ್ರಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಉಲ್ಲಾಘಿಸಿ, ನಿನ್ನ ವೇಣುಗಾನದಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗಿ, ಅವೇಣುಗಾನವಾಗುವಸ್ಥಳದ ಗುರುತಿಸಿಂದಲೇ ನಿನ್ನಂಹುಡುಕಿ
ಕೊಂಡುನಾವುಬಂದುಇದೇವೇ. ಹೀಗೆರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೆಯಾದವುರುಪನು ತ್ಯಾಗವೆಂದಾಡು
ವನು? ನೀನುಕಡೆಬಿಡುವುದು, ಅದ್ದರಿಂದನಮ್ಮಂಉಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೀಯೋ||೧೬|| ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಕಾಮೋದ್ವೇಗನ
ವಾದನಿನ್ನ ಚಟಾಕಿಗಳಂ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂಕೂಡಿದನಿನ್ನ ಮುಖವಂಪ್ರೇಮಾದ್ರವಾದನೋಟವಂ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಗೆನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾದಭಿತಾಲಪಾದನಿನ್ನ ವಕ್ಷಸ್ಥಳಮ, ಸಹನೋಡಿ ನಮಗೆಅಪೇಕ್ಷೆವುಂಟಾಗುತ್ತೆ. ನಮ್ಮಮನಗೂ
ಮೋಹಿತವಾಗುತ್ತೆ||೧೭|| ಎಲೈ ನಾಥನೇ! ಸರ್ವಲೋಕಪ್ರಭುವಾದನಿನ್ನ ಆವಿರ್ಭಾವವು ವ್ರಜವಾಸಿಗಳಾದ ಸರ್ವ
ಜನರಿಗೂಪಃಪರರಿಹಾರಕವಾದ್ದು, ನಿನ್ನಲ್ಲಿಅಸಕ್ತವಾದಾಚಿತ್ತವುನಮಗೆ ಸೃಜನರಹದೋಗಪರಿಹಾರಕವಾದ
ಸೌಖ್ಯವಂ ಸ್ವಲ್ಪಕೊಡುವವಾಗು||೧೮|| ಎಲೈಪ್ರಿಯನಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಅತಿಕೋಮಲವಾದ ವೈದುವಾದ
ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮಕಂ, ಕರಿನಂಗಳಾದ ನಮ್ಮಸ್ತನಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸು. ಭೀತರಾಗಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ
ಅಂತಾ ಪಾದಪದ್ಮದಿಂದ ವನದಲ್ಲಿನಿನ್ನ ಸಂಚರಿಸುತ್ತೀಯೆ. ಸಂಜವಾದ ಶಿಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಮುಳ್ಳುಗಳಿಂದ.
ಲೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮವು ಉಪದ್ರವಂ ಪಡುವುದೆಂದು ನಿನ್ನನ್ನೇನಂಬಿ ಜೀವಿಸುವ ನಮ್ಮಬುದ್ಧಿಯು ವ್ಯಸನ
ವನೆಯ್ದುತಲಿದ್ಯ||೧೯||

ಶ್ರೀಕುಕೇ! ಇತಿಗೋಪ್ಯಪ್ರಗಾಯಂತ್ಯೈಪ್ರಲಪಂತ್ಯೈಶ್ಚ ಚಿತ್ರಧಾ | ರುರುದುಂಸ್ಸುಸ್ವರಂರಾಜಕೃ
ಪ್ಲದರ್ಶನಲೇಸಾಃ ||೧||ತಾಸಾಮಾವಿರಭೂಚೈರಿಸ್ತುಯಮಾನಮುಖಾಂಬುಜಃ | ಪೀತಾಂಬರ

೩೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪರಿವರದ ಚೇಕೆ.

[ಕುಕೇ! ಪು.] ಹೇರಾಜ-ಎಲೈ ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಜನೇ! ಗೋಪ್ಯ-ಗೋಪ್ಯತೆಯೇ. ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಪ್ರಗಾಯಂತ್ಯೈ-ಪಾಡುವರಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಲಪಂತ್ಯೈ-ಅಳುತುವರಾಗಿಯೂ, ಕೃಪ್ಲದರ್ಶನಲೇಸಾಃ-ಕೃಪ್ಲದರ್ಶನಲೇಸವು ದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಕೂಡಲವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಚಿತ್ರಧಾ-ಆಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷವಾದುದುಗಳಿಂದ, ಸುಸ್ವರಂಯಥಾತಥಾ-ಸುಖಚೀನವಾದಸ್ವರವುಂಟಾಗುವಂತೆ, ರುರುದುಂ-ಅತ್ತರು||೧||ಸ್ತುಯಮಾನಮುಖಾಂಬುಜಃ-ಸ್ತುತಮಾಸು-ನಗುತಲಿರುವ, ಮುಖಾಂಬುಜಃ-ವದನಕಮಲವುಳ್ಳ,

ಇಂತು ಕುಕಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಜನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನು. ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ
ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾಚಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಇಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರಪುರಾಣ
ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ
ಭಾಗವತವು “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು” ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ
ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧವೇಳು ೩೧ನೆಯ
ಅಧ್ಯಾಯವು ಸುಪೂರ್ಣವಾದುದು

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

೩೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ದ್ವಾತ್ರಿಂಶವಿರಹಾಲಾಪವಿಕ್ಲಿನ್ನಹೃದಯೋದರಿಃ | ತತಾವಿಭರ್ಷಯ
ಗೋಪೀಸ್ತಾಸ್ತಾಂಸ್ತಯಾಮಾಸಮಾನಯಃ ||೧||

ಮೂವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿರಹ ತಾಪತಪ್ತರಾದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು
ಗಳ ದೀನೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅದ್ರುಚಿತನಾಗಿ, ಅವರಿಗೆದುರಾಗಿ ಅವಿಭರ್ಷಿತನಾಗಿ, ಮೃದುವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಲೇ
ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಂ ಗೆಯ್ದನು. ಎಂಬ ಅರ್ಥವು. ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಜನುಂ ಕೂಡ ಕುಕ
ಮುನಿಯು ನಿರೂಪಿಸಿದ ವಿವರವೆಂತೆಂದರೆ,-

ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಗೆಯ್ವರಾಗಿ ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ
ರೋದನಂ ಗೆಯ್ಯರಾಗಿ ಕೃಪ್ಲದರ್ಶನದಿಂದ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತರಾಗಿ ಸ್ವರಯುಕ್ತವಾಗಿ ರೋದನಂ ಗೆಯ್ಯರು ||೧||

ಧರಸ್ಸಗ್ರೀವಸಾಹಸ್ರಾನ್ಮನೃಧಮನ್ಯುಧಃ |೧| ತುವಿಶೋಕ್ಯಾಗತಂಕೃಷ್ಣಂಪ್ರೀತ್ಯುತ್ಪಲ್ಲದ್ಯಶೋ
ಬಲಾಃ | ಉತ್ತಸ್ಥಾರ್ಯಾಗಪತ್ಸ್ರಾರ್ಯಸ್ತನ್ಯೋವ್ರಾಜಮಿವಾಗತು ೨| ಕಾಚಿತ್ಕರಾಂಬುಜಂಕುಶೇರ್ಜ
ಗೃಹೆಂಜಲಿನಾಮುತಾ | ಕಾಚಿತ್ಪಭಾರತದ್ವಾಹುಮಂಸೇಚಂದನರೂಪಿತಂ |೪| ಕಾಚಿದಂಜಲಿನಾ
ಗೃಹ್ಣತನ್ವೀತಂಬೂಲಚರ್ಮಣಂ | ಏಕಾತದಂಭ್ರಿಕಮಲಂಸಂತಪ್ತಸ್ತನಯೋರಧಾತ್ |೫| ಏಕಾ
ಭೃಗುಕಾಟಮಾಬಧ್ಯಬ್ರಮಸಂರಂಭವಿಹ್ವಲಾ | ಫ್ಲಂತ್ಯೇವೈಹ್ವತ್ಕಟಾಕ್ಷಪ್ಲರ್ನಿರ್ಗವ್ವದಽನುಜಙ್ಗ
ವಾ |೬| ಅನಿರಾಸಿಮಿಷದ್ವೈಗೃಭ್ಯಾಂಸಾಧಾಣಾತನ್ಯುಖ (ಬುಜಂ | ಆಪೀತಮಾಸಿನಾತ್ಮಸ್ಯತ್ಸಂ

ಪೀತಾಂಬರಧರಃ ಪೊನ್ನುಡಿಗಯಂಧರಿಸಿದ, ಸ್ತಗ್ರೀವನವಾಲೆಯುಳ್ಳ, ಮನ್ಯುಧವ. ಮನ್ಯುಧಃ ಮನ್ಯುಧನಿಗೂ ಮನ್ಯುಧನಾದ, ಕೌರಿಕಿ-
ಕೃಷ್ಣನು, ತಾನಾಂ-ಆಗೋಪಿಯರಿಗೆ, ಸಾಹ್ರಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಲವಿರಧಾತ್-ಕಾಣಿಸಿದನು ||೧|| ಆಗತಂ-೨೦ದಂಧಾ,
ತಂಕೃಷ್ಣಂ-ಆಕೃಷ್ಣ ನನ್ನು, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಪ್ರೀತ್ಯುತ್ಪಲ್ಲಿದ್ಯಕ-ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅರಳಿದ ಕಂಗಳುಳ್ಳವರಾದ, ಅಬಲಾಃ-
ಜೆಂಗಳು, ಸರಾಸಿ-ಎಲ್ಲರೂ, ಆಗತಂವ್ರಾಜಂ-ಮರಳಬಂದವ್ರಾಜವನ್ನು, ತನ್ವುಖವ-ಅವಯವಗಳಹಾಗೆ, ಯುಗಪತ್-ಏಕಕಾ
ಲದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತಸ್ಥಾಪಿ-ಎದ್ದರು ||೨|| ಕಾಚಿತ್-ಒಬ್ಬಳು, ಕುಶೇ-ವಾನುಜೇವನ, ಕರಾಂಬುಜಂ-ಹಸ್ತಕಮಲವನ್ನು, ಅಂಜಲಿ
ನಾ-ತನ್ನಬಗಸೆಯಿಂದ, ಮುದಾ-ಸಂತನದೊಡನೆ, ಜಗೃಹೇ-ಪಿಡಿದಳು ಕಾಚಿತ್-ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು, ಚಂದನರೂಪಿತಂ-ಶ್ರೀ
ಗಂಧದಿಂದ ಬಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ತದ್ಭಾಕುಂ-ಆಕೃಷ್ಣನತೋಳನ್ನು, ಅಂಜೇ-ತನ್ನ ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿ, ಒಭಾರ-ವೊತ್ತಳು ||೪|| ಕಾಚಿತ್-
ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು, ತನ್ವೀ-ಗೋಪಿಯು, ತಾಂಬುಲಚರ್ಮಣಂ-ವೀಳ್ಯದತಂಬೂಲವನ್ನು, ಅಂಜಲಿನಾ-ಬಗಸೆಯಿಂದ, ಅಗ್ನಿಹ್ವತ್-
ಗ್ರಹಿಸಿದಳು, ಏಕಾ-ಒಬ್ಬಳು, ತದಂಭ್ರಿಕಮಲಂ-ಆಕೃಷ್ಣನಅಡಿದಾವರೆಯನ್ನು, ಸಂತಪ್ತಸ್ತನಯೋಃ, ಬಿಸಿಯಾದತನ್ನ
ಕುಚಗಳಲ್ಲಿ, ಅಧಾತ್-ಇರಿಸಿಕೊಂಡಳು ||೫|| ಏಕಾ-ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು, ಭೃಗುಕಟಂ-ಹುಬ್ಬನ್ನು, ಲಬಧ್ಯ-ಗಂಟಿಟ್ಟುಕೊಂಡು,
ಪ್ರೇಮಸಂರಂಭವಿಹ್ವಲಾ-ಪ್ರೇಮಯೋಗಪದಿಂದ ಐವಿವಳಾಗಿ, ನಿರ್ದಪ್ಪದಽನುಜಙ್ಗವಾ- ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟತಪಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ,
ಕಟಾಕ್ಷೇವೈ-ಕಟ-ಕಟಾಕ್ಷಗಳ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರೀ-ಪ್ರಸರಣಗಳಿಂದ (ಕುಡಿನೋಟಗಳಿಂದ ಪರಿಭವಿಸುವಿಕೆಗಳಿಂದ) ಫ್ಲಂತ್ಯೇವ-ಮೇಡ
ಯುವಳಹಾಗೆ, ಐಹ್ವತ್-ನೋಡಿದಳು ||೬|| ಅಪರಾ-ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು, ಅನಿಮಿಷದ್ವೈಗೃಭ್ಯಾಂ-ಅನಿಮಿಷತ್-ರೆಪ್ಪಿಕೊಡೆಯದ, ದ್ವೈ
ಗೃಭ್ಯಾಂ-ಕಂಗಳಿಂದ, ತನ್ಯುಖಾಂಬುಜಂ-ಆಕೃಷ್ಣನಮೇಗದಾವರೆಯನ್ನು, ಆಪೀತಮಪಿ-ಚನ್ನಾಗಿ ಕುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದ ನ್ನು
ಕಾಡಜುಷಾಣಾ-ಮರಳನೇವಿಸುವಳಾಗಿ, ತಚ್ಚರಣಂ-ಆಕೃಷ್ಣನಪಾದವನ್ನು ನೋಪಿಸಿ, ಸಂತಃ-ಸತ್ಪುರುಷರು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ,

ಆಗಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮುಗಳುನಗೆಯಿಂದ ರಮ್ಯವಾದ ಮುಖಕಮಲವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿಯಾಗಿ
ಮನ್ಯುಧನಿಗೂ ಮೋಹಕನಾಗಿ ಆಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು ||೧|| ಇಂತಾವ್ರಾಜಕಾಂ
ತನಾದ ಆಕೃಷ್ಣನುನೋಡಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ವಿಕಸಿತಂಗಳಾದ ನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗ
ಳು ಎಲ್ಲರೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರಚರಣಾದಿ ಶರೀರಾವಯವಗಳು ಪ್ರಾಣವನೆಯ್ದಿಹೇಗೆ ಏಳುವುದೋ ಹಾಗೆಇ
ದ್ದರು ||೨|| (ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಖಸೌಂದರ್ಯವೆಂಬ ಅಪ್ಪುತಮ ನೇತ್ರಂ
ಗಳುಬ ಪಾತ್ರಂಗಳಿಂ ಪಾನಂಗೆಯ್ದು ಸತ್ಪುರುಷರು ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಪದ್ಮವಂ ಧ್ಯಾನಂಗೆಯ್ದಿಹೇ
ಗೆ ತೃಪಿ ಯನೆಯ್ದುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ತ್ರುಪ್ತಿಯ ನೆಯ್ದಿಲ್ಲ ||೪|| ಒಬ್ಬಳುಸ್ತ್ರೀಯು ಕೃಷ್ಣನಹಸ್ತ
ಮ ತನ್ನಹಸ್ತದ್ವಯದಿಂದ ಸಂತೋಪದಂ ಪಿಡಿದಳು. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಚಂದನಲಿಪ್ತವಾದ ಆಕೃಷ್ಣನ
ಬಾಹುಮ ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿ ಪಿಡಿದಳು ಒಬ್ಬಳು ಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನಬಗಸೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಖಸ್ಥ
ವಾದ ತಾಂಬೂಲಮ ಗ್ರಹಿಸಿದಳು. ಒಬ್ಬಳು ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಪದ್ಮವಂ ವಿರಹತ್ವವಾದ ತನ್ನ
ಕುಚಂಗಳಲ್ಲಿಕಿ ನಿಕೊಂಡಳು ||೫|| ಒಬ್ಬಳು ಹುಬ್ಬುಗಂಟುಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರೇಮಾಧಿಕ್ಯದಿಂದ ಕಾಮಾಧಿಸಿ
ವೇಶದಿಂದ ಪುಷ್ಪಳಾಗಿ ಹಲ್ಲು ಮುಡಿಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತೀಕ್ಷ್ಣಂಗಳಾದ ಕುಡಿನೋಟಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಯಸು
ವಂತೆ ಯಿದ್ದಳು ||೬|| ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ರೆಪ್ಪಿಹಾಕದೆ ಇರುವ ನೇತ್ರಂಗಳಿಂದ ಆಕೃಷ್ಣನ ಚನ್ನಾಗಿನೋ

ತಸ್ತಚ್ಚರಣಂಯಥಾ ||೭|| ತಂಕಾಚಿನ್ನೇತ್ರರಂಧ್ರೇಣಹೃದಿಕ್ಯತ್ವಾನಿವಿವಾಲ್ಯಚ | ಪುಲಕಾಂಗೈಃಪಗೂ
ಹ್ಯಾಸ್ತೈರ್ಯೋಗೀವಾನಂವನಿರ್ಭರಾ ||೮|| ಸರ್ವಾಸ್ತಾಃಕಶವಾಲೋಕಪರಮೇತ್ಸವನಿರ್ದೃತಾಃ ||
ಜಹುರ್ವಿರಹಜಂತಾಪಂಪ್ರಾಜ್ಞಂಪಾಪ್ಯಯಥಾಜನಾಃ ||೯|| ತಾಭಿರ್ವಿಧೂತಕೋಕಾಭಿರ್ಭಗ
ವಾನಚ್ಯುತೋವೃತಃ|ವ್ಯರೋಚತಾಧಿಕಂತತ್ರ|ಪುರುಷೇಶಕ್ತಿಭಿರೈವಾ ||೧೦||ತಾನ್ಮಮಾದಾಯಕಾಳಂ
ದ್ಯಾವಿರ್ನಿಶ್ಯಪುನುವಿಭುಃ|ವಿಕಚತ್ಕುಂದಮಂದಾರಸುರಭ್ಯನಿಲವಟ್ಟದಂ ||೧೧|| ಕರಚ್ಚಂದ್ರಾಂ
ಕುಸುಂದೋಹಧ್ವಸ್ತದೋಪಾತಮಃಶಿವಂ | ಕೃಷ್ಣಾಯಾಹಸ್ತತರಲಾಚಿತಕೋಮಲವಾಲುಕಂ ||೧೨||

ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನಾತ್ಮಪ್ರಕೃತಿ-ತಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ||೭||ಕಾಚಿತ್-ಒಬ್ಬಳು, ತಂ-ಅಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ನೇತ್ರರಂಧ್ರೇಣ-ಕಂಠನಿಂತೂತಿ
ನಿಂದ, ಹೃದಿ-ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಕೃತ್ವಾ-ತಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ನಿವಿವಾಲ್ಯಚ-ಕಂಗಳನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಪುಲಕಾಂಗೀ-
ರೋಮಾಂಚಿತವಾದವೈಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಉಪಗೂಹ್ಯ-ಹೊದ್ದಿಕೊಂಡು, ಆನಂದನಿರ್ಭರಾ-ಸುಖದಿಂದಅತಿಕೆಯಿತಳಾಗಿ,
ಯೋಗೀವ-ಭಗವಂತನಂ ಧ್ಯಾನಿಸುವಷ್ಟಾನಿಯಹಾಗೆ, ಆಸ್ತೇ-ಇರುವಳು||೮||ತಾಸ್ತರಾಃ-ಅಗೋಪಿಯರಲ್ಲರೂ, ಕೇವಾಲೋಕ
ಪರಮೇತ್ಸವನಿರ್ದೃತಾಃ-ಕೇವ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಆಲೋಕ-ನೋಡಿದ, ಪರಮೇತ್ಸವ-ಉತ್ತಮವಾದಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ, ನಿರ್ವೃ
ತಾಃ-ವಿಕ್ರಾಂತಿಸುಖವೈಯವಳಾಗಿ, ವಿರಹಜಂ-ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದಹುಟ್ಟಿದ, ತಾಪಂ-ಜ್ವರವನ್ನು, ಪ್ರಾಜ್ಞಂಪಾಪ್ಯ-ಸುಮಪ್ಪ
ವನ್ಮಾಧಿವಾನಿಯಾದ, ಪಾಪ್ರಾಜ್ಞವೆಂಬಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿ,ಜನಾಯಧಾ-ಜನಗಳುಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಜಹುಃ-ತೊರೆದರು||೯|| ವಿಧೂ
ತಕೋಕಾಭಿಃ-ಧೂದಿಸಿಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟದುಃಖಂಗಳಳ್ಳ, ತಾಭಿಃ-ಅಗೋಪಿತಿಯರಿಂದ, ವೃತಃ-ಸುತ್ತುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಭಗವಾ-ಪೂ
ಜ್ಯನಾದ, ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಕೆತ್ತಿ-ಘೋಷನಾದಿಕೆತ್ತಿಗಳಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪುರುಷೇಯಥಾ-ಆ
ತ್ಮನುಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಅಧಿಕಂ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ವ್ಯರೋಚತೆ-ದಳಗಿದನು||೧೦||ವಿಭುಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದಕೃಷ್ಣನು, ತಾಃ-ಅಹಂಗಳನ್ನು,
ಸಮಾದಾಯ-ಕರಕೊಂಡು, ವಿಕ.. ಪಟ್ಟದಂ-ವಿಕಚತ್-ಅರಳಿದ, ಕುಂದ-ಮಲ್ಲಿಗೆಯ, ಮಂದಾರ-ಕಲ್ಪಕುಸುಮದ, ಸುರ
ಭಿ-ಪರಿಮಳದ, ಅನಿಲ-ಗಾಳಿಯು, ಪಟ್ಟದಂ-ತುಂಬಿಗಳೂವುಳ್ಳ, ಕಾಳಿಂದ್ಯಾಃಪುಳಿನಂ-ಯಮುನಾನದಿಯಹೊಯಿಗೆಯನ್ನು,
ನಿರ್ವಿಶ್ಯ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿ||೧೧||ಕರತ್.... ಶಿವಂ-ಕರತ್-ಸಮಕಾಲವಾದಕರದು|ತವಿಸ, ಚಂದ್ರ-ಚಂದಿನ, ಅಂಕು-ಕಿರಣಗಳ,
ಸಂದೋಹ-ಪ್ರಸರಣದಿಂದ, ಧ್ವಸ್ತ-ನಾಶಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ದೋಷಾ-ರಾತ್ರಿಯ, ತಮಃ-ಕತ್ತಲೆಯುಳ್ಳಂಥಾ, ಶಿವಂ-ಕುಭವಾ
ದಂಥಾ, ಕೃಷ್ಣಾಯಾಃ-ಯಮುನೆಯ, ಹಸ್ತ....ವಾಯಿಕಂ-ಹಸ್ತ-ಕೈಗಳಾಗಿರುವ, ತರಳ-ಅಲೆಗಳಿಂದ, ಆಚಿತ-ಹರಡಲ್ಪಟ್ಟ,
ಕೋಮಲ-ಮೃದುವಾದ, ವಾಲುಕಂ-ಸಂಣಮುಳುಳ್ಳ. (ಪುಳನವನ್ನುಹೊಕ್ಕುಂಮಪೂರ್ವಶ್ಲೋಕಮೊಡನಿಅನ್ವಯವು.)||೧೨||

ದಿಯೂಕೂಡ ಸುತ್ತುರುವರು ಅಕೃಷ್ಣಪಾದಾರವಿಂದವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ ತೃಪ್ತಳಾಗಲಿಲ್ಲ ||೭|| ಮತ್ತೊ
ಬ್ಬಳು ತನ್ನ ನೇತ್ರಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅಕೃಷ್ಣನಂಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನೇತ್ರಂಗಳಂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂ
ಡು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಅಲಿಂಗನವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರೋಮಾಂಚವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಯೋಗಿಯಂತೆ ಪರವಶಳಾ
ದಳು ||೮|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತರಾದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಉಂಟಾ
ದ ಉತ್ಸವದ ಸುಖಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನೆಯ್ವಿಜನರು ಸುಸಾರತಾಪವಂಜಿಟ್ಟಂತೆ ವಿರಹತಾ
ಪವಂ ಬಿಟ್ಟರು ||೯|| ಲೋಕವಂಬಿಟ್ಟು ಆನಂದಭರಿತರಾದ ಅಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ಸುತ್ತಾಕಟ್ಟಲ್ಪ
ಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸತ್ವಾದಿಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೧೦|| ಸಮರ್ಥನಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿಕಸಿತಂಗಳಾದ ಕುಂದಮಂದಾರ ಪುಷ್ಪಗಳ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತವಾದ ಮಂದಮಾರುತವ
ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಬರುತ್ತಲಿರುವ ಭೃಂಗಂಗಳೆಲ್ಲದ್ದಾಗಿ, ಕರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಿಂದ ಅಪಹೃತವಾ
ದ ಅಂಧಕಾರವುಳ್ಳ, ಕುಭಕರವಾದ ಯಮುನಾನದಿಯ ತೆರೆಗಳೆಂಬ ಹಸ್ತಂಗಳಿಂದ ಹರಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಣಮರ
ಳುಳ್ಳ,ನೈಕತರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಅಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಂ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಅವರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು||೧೧||
ಅಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಅಭಗವಂತನ ದರ್ಶನದಿಂದಂಟಾದ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮೃತ್ಯುತವಾದ ಮ
ನೋವ್ಯಧೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪೂರ್ಣಕಾಮರಾದರು ಅದೆಂತೆಂದರೆ, ಆಮೇಲೆ ತಮ್ಮಕಾಚಕ ಕುಮಾಂಕಿತಂಗೆ

ತದ್ವರ್ತನಾಹ್ಲಾದವಿಧೂತತ್ಯದ್ರೂಜೋಮನೋರಥಾಂತಂಶುತ್ರಯೋಯಥಾಯಯಃ | ಸ್ವೈರು
ತ್ವರಿಯೈಕುಚಕುಂಕುಮಾಂಕಿತ್ಯೈರಚಿಕ್ಷುಪನ್ನಾಸನಮಾತ್ಮಬಂಧವೇ ||೧೩|| ತತ್ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ
ಭಗವಾನ್ಸತತೋಯೋಗೀಶ್ವರಾಂತರ್ಹೃದಿಕಲ್ಪಿತಾಸನಃ | ಚಕಾಸಗೋಪೀಪರಿಪಡ್ಯತೋರ್ಚಿತನ್ಮು
ಲೋಕೈಲಕ್ಷೈಶ್ಚಕಪದಂವಪುರ್ದಧತೆ ||೧೪|| ಸುಭಾಜಯಿತ್ಯಾತಮನಂಗದೀಪನಂಸುಹಾಸಲೇಕ್ಷಣ
ವಿಭ್ರಮಭುವಾ | ಸಂಸ್ಕರ್ತನೇನಾಂಕಕೃತಾಂಭ್ರಹಸ್ತಯೋಸ್ಸಂಸ್ತುತ್ಯಚೇತ್ಯುಪಿತಾಬಭಾ
ಷೀತಿ||೧೫||ಗೋಪ್ಯಃ||ಭಜತೋನುಭಜಂತೈಕವಕಮತದ್ವಿಪದ್ವಯಂ | ನೋಭಯಾಂಕ್ಷ್ಯಭಜಂತೈಸ್ತ
ವತನ್ನೋಬ್ರೂಹಿಸಾಧುಭೋ ||೧೬|| ಶ್ರೀಭಗವಾನ್||ಮಿಥೂಭಜಂತೀಯಸಖ್ಯಸಾವ್ಯಥೈಕಾಂತೋ

ತತ್. ರುಜಃ-ತತ್-ಅಪರಮೇಶ್ವರನ-ದರ್ಶನ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಿಂದಾದ, ಅಹ್ಲಾದ-ಅನಂದದಿಂದ, ವಿಧೂತ-ಕೊಡಕಿ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ
ಹೃದ್ರೂಜಃ-ಮನೋರೋಗಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಶುತ್ರಯೋಯಥಾ-ವೇದಗಳಹಾಗೆ, ಮನೋರಥಾಂತಂ-ಬಯಕಗಳತಂದಿಯನ್ನು,
ಯಯಃ-ಹೊಂದಿದರು. ಕುಚಕುಂಕುಮಾಂಕಿತ್ಯೈಃ-ಸ್ತನಗಳಕೇಸರಗಂಧದಿಂದ ಗುರುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಸ್ವೈಃ-ಉತ್ತರೀಯೈಃ-ತ
ವ್ಯುಸರಗುಗಳಿಂದ, ಆತ್ಮಬಂಧವೇ-ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ್ದರಿಂದ, ತವ್ಯುನಂಟನಾದ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಅಸನಂ-ತಿವಾಸಿಯ
ನ್ನು, ಅಚಿಕ್ಷುಪ-ರಚಿಸಿದರು ಹಾಸಿದರು ||೧೩||ತತ್-ಅಸೇರಿನಮೇಲೆ, ಉಪವಿಷ್ಟು-ಕುಳಿತುಕೊಂಡಂಥಾ, ಭಗವಾನ್ ಭಗ
ವಂತನಾದ, ಈಶಃ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ, ಯೋಗೀಶ್ವರಾಂತರ್ಹೃದಿ-ಯೋಗೀಶ್ವರರಂತರಂಗದಲ್ಲಿ, ಕಲ್ಪಿತಾಸನಃ-ರಚಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟಗದ್ದೆಯುಳ್ಳ, ಸಃ-ಅಕೃಷ್ಣನು, ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಲಕ್ಷೈಶ್ಚಕಪದಂ-ಮೂರುಲೋಕಗಳಭಾಗ್ಯಕ್ಕೈ ಮುಖ್ಯನಾದವನಾದ, ವ
ಪುಃ-ಕರೀರವನ್ನು, ದಧತಾ-ಧರಿಸುವವನಾಗಿಯು, ಗೋಪೀಪರಿಪಡ್ಯತಃ - ಗೋಪಿಯರನಭಯಲ್ಲಿರುವವನಾಗಿಯೂ, ಅರ್ಚಿ
ತಃ-ಅವಂದಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ, ಚಕಾಸ-ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೧೪||ಅನಂಗದೀಪನಂ-ಕಾಮವರ್ಧಕನಾದ, ತಂ-ಅ
ಕೃಷ್ಣನನ್ನು. ಸಹಾಸಲೇಕ್ಷಣವಿಭ್ರಮಭುವಾ-ಸಹಾಸ-ನಗೆಯಿಂಕೊಡಿದ, ಲೀಲೇಕ್ಷಣ-ಮೀಸದನೋಟದ, ವಿಭ್ರಮ-
ವಿನೋದವುಳ್ಳ, ಭುವಾ-ಹುಟ್ಟಿದಿಲ್ಲ, ಅಂಕಕೃತಾಂಭ್ರಹಸ್ತಯೋಃ-ಅಂಕ-ತಮ್ಮತೊಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕೃತ-ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪ
ಟ್ಟ, ಅಂಭ್ರಹಸ್ತಯೋಃ ಕೃಷ್ಣನಕಾಲುಗಳಮಾತೃಕೈಗಳ, ಸಂಸ್ಕರ್ತನೇನ-ಹಿನ್ನುಕುವುದರಿಂದಲೂ, ಸುಭಾಜಯಿತ್ಯಾ-ಸ
ಮಾಸಿಸಿ, ಸಂಸ್ತುತ್ಯಚ-ಸ್ತುತಿಮಾಡಿಯೂಕೂಡ, ಈಷತ್ಕುಪಿತಾಸ್ಸತ್ಯಃ-ಕೊಂಚನಿಟ್ಟುಗೊಂಡವರಾಗಿ, ಬ್ರೂಹಿರೇ-ನು
ಡಿದರಂತೆ ||೧೫|| (ಗೋಪೀವಾಕ್ಯವು)-ಭೋ-ಎಲೈಕೃಷ್ಣನೇ! ಏಕೇ-ಕೆಲವರು, ಭಜತಃ-ತಮ್ಮಂಗಳವಿನ್ನುವವರನ್ನು, ಅನುಭಜಂ
ತಿ-ಹಾಗೆಯೇತಾವೂಸೇವಿಸುವರು, ಏಕೇ-ಬೇರೆಕೆಲವರು, ಏತದ್ವಿಪದ್ವಯಂ-ಇದಕ್ಕೆವಿಪರೀತವನ್ನು, (ಭಜಿಸದವರನ್ನು) ಭ
ಜಂತಿ-ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅನ್ಯೇ-ಇತರರು, ಉಭಯಾಂಕ್ಷ್ಯ-ಸೇವಕರನ್ನೂಅಸೇವಕರನ್ನೂ, ನಭಜಂತಿ-ಸೇವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಏತತ್-
ಈರಚನೆಯನ್ನು, ಸಃ-ನಮಗೆ, ಸಾಧು-ಚನ್ನಾಗಿ, ಬ್ರೂಹಿ-ಹೇಳು ||೧೬|| (ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯವು.)ಹೇಸಖ್ಯಃ-ಗೆಳತಿಯರಿತಾ ಯೇ-

ಲಾದ ನೀರೆಗಳ ನೆರಗುಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹಾಸಿಗೆಯಂ ಕಲ್ಪಿಸಿದರು ||೧೩|| ಮಹಾಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತವಾದ ಅಸನವುಳ್ಳ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಲೋಕತ್ರಯದ ಕೋಭಾಲಕ್ಷೈಗೆ
ಮುಖ್ಯವಾಸವಾದ ಕರೀರಮೆ ಧರಿಸಿದಂತಾವನಾಗಿ, ಗೋಪಸ್ತ್ರೀರಚಿತವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು
ಕೊಂಡು, ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀ ಸಮೂಹದಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೧೪||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ
ಯುಕ್ತವಾದ ವಿಲಾಸಂಗಳಿಂದಲೂ ಮನೋಹರಂಗಳಾದ ನೋಟಂಗಳಿಂದ ಚಲಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಹುಬ್ಬುಗಳುಳ್ಳ
ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಕಾಮೋದ್ದೀಪಕನಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಬಹುಮಾನದಿಂದಪೂಜಿಸಿಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಂ
ಗಳಂ ಹಸ್ತಂಗಳಂಹುತ್ತ, ಸ್ವಲ್ಪಕೋಪಮುಳ್ಳವರಾಗಿಹುಡುಕಿದರು||೧೫||ಅದಂತೆ||ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇಲೋಕ
ದಲ್ಲಿಕೆಲವರು ತಮ್ಮನ್ನುಯಾರುಭಜಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಂತಾವುಭಜಿಸುವರು,ಕೆಲವರುತಮ್ಮನ್ನು ಭಜಿಸದವರು
ವರನ್ನೂ ಭಜಿಸುವರು. ಕೆಲವರು ತಮ್ಮನ್ನೇ ಭಜಿಸುವಂತಾವವನ್ನೂಕೂಡ ಭಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಸಂ
ಗತಿಯನ್ನು ನಮಗೆಹೇಳು ||೧೬|| (ಎಂಬ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ವಾಕ್ಯಮಾಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹುಡುಕಿದ

ದೈವಾಹಿತೇ| ನತತ್ರಸೌಹೃದಂಧರ್ಮಸ್ಯಾಸ್ವರ್ಧಾರ್ಥಂತದ್ಧಿನಾನ್ಯಥಾ||೨||ಭಜಂತ್ಯಭಜತೋಯಿ
ವೈಕುಣ್ಣಾಃಪಿತೃಯಥಾ | ಧರ್ಮೋನಿರಪವಾದೋತ್ರಸೌಹೃದಂಚಸುಮಧ್ಯಮಾಃ||೧೮||ಭಜತೋಪಿನ
ವೈಕುಣ್ಣಾಃಪಿತೃಯಥಾ|ಆತ್ಮಾರಾಮಾಹ್ಯಾಪ್ತಕಾಮಾಃಕೃತಜ್ಞೈಃಗುರುದುಹೃ||೧೯||ನಾಹಂ
ತುಸಖೋಭಜತೋಪಿಜಂತೋಭಜಾಮ್ಯವಿಷಾಮನುವೃತ್ತಿವೃತ್ತಯಃ | ಯಥಾಧನೋಲಬ್ಧ
ಧನವಿನವೈತಚ್ಚಿಂತಯಾನ್ಯನ್ನಿಭೃತೋನವದ ||೨೦||ವಿವಂಘದರೋಽಪ್ಯತಲೋಕವದಸ್ಯಾನಾಂಹಿ

ಯಾರು, ಮಿಥುನ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ, ಭಜಂತಿ-ಸೇವಿಸುವರೋ, ತೇ-ಅವರು, ಸ್ವಾರ್ಥಕಾಂತೋದ್ಯಮಾಃ-ಸ್ವಾರ್ಥ-ಸ್ವಪ್ರ
ಯೋಜನಪಲ್ಲಿಯೇ, ಏಕಾಂತೋದ್ಯಮಾಹಿ-ರಹಸ್ಯವಾದಮುಖ್ಯಪ್ರಯತ್ನವುಳ್ಳವರಲ್ಲವೆ? ತತ್ರ-ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ
ವಾಡುವಭಜನದಲ್ಲಿ, ಸೌಹೃದಂ-ಸ್ನೇಹವೂ, ಧರ್ಮ-ಪುಣ್ಯವೂ, ಸ-ಇಲ್ಲವು. ತತಃ-ಆಭಜನವು, ಸ್ವಾರ್ಥಹಿ-ತಮ್ಮಪ್ರ
ಯೋಜನಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಅನ್ಯಥಾ-ಬೇರೆಬಗೆಯಾಗಿ, ಸ-ಇಲ್ಲವು ||೧೭||ಹೇಸುಮಧ್ಯಮಾಃ-ಎರಡೆಂಗಳಿರಾ! ಯೇ-ಯಾರು, ಅ
ಭಜತೇವೈ-ತಮ್ಮಂಸೇವಿಸದೇಯಿರುವರನ್ನೂ ಕೂಡ, ಭಜಂತಿ-ತಾವು ಸೇವಿಸುವರೋ, ತೇ-ಅವರು, ಕರುಣಾಃ-ದಯೆಯು
ಳ್ಳವರು. ಪಿತರಃ-ತಂದೆಯರು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಇರ-ವರು. ಅತ್ರ-ಈಭಜನದಲ್ಲಿ, ನಿರಪವಾದಃ-ದೂಷಣವಿ
ಲ್ಲದ, ಧರ್ಮ-ಪುಣ್ಯವೂ, ಸೌಹೃದಂಚ-ಸ್ನೇಹವೂಯಿರುವುದು ||೧೮|| ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ಭಜತೋಪಿ-ತಮ್ಮಂಸೇವಿಸಿ
ದವರನ್ನೂ ಕೂಡ, ನಭಜಂತಿ-ತಾವು ಸೇವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಭಜತೇ-ತಮ್ಮಂಸೇವಿಸದವರನ್ನು, ಕುತಃ-ಎಲ್ಲಿಂದ ಸೇವಿಸ-ವರು.
(ಅಂಥವರುನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯಾಗಿರುವರು) ಆತ್ಮಾರಾಮಾಃ-ಕೆಲವರು ತಮ್ಮಪ್ರತ್ಯುಗಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಭೇದವಿಲ್ಲದೇಕ್ರೀಡಿಸುವವರು
ಆಪ್ತಕಾಮಾಃ-ಬಯಕೆಗಳೆಲ್ಲಗಳಂಪದಮತ್ಯಪ್ತರಾಗಿರುವರು, ಅಕೃತಜ್ಞಃ-ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಂಗೆಯ್ಯಲುಅರುಹಿಲ್ಲದಮೂಢರು|
ಗುರುದುಹೃಃ-ಉಪಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲವುಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವಂಗೆಯ್ಯುವ ಬೇಕೆಂದು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುವವರು ||೧೯|| ಹೇಸಖೈಃ-ಎಲೆಗಳತಿಯ
ರಿರಾ! ಅಹಂತು-ನಾನಾದರೋ, ಭಜತೋಪಿ-ನನ್ನನ್ನು ಸೇವಿಸುವ, ಜಂತೋ-ಪಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ, ನಭಜಾಮಿ-ನಾನುಸೇ
ವಿಸುವುದಿಲ್ಲವು (ಎಕೆಂದರೆ) ಅವಿಷಾಮ-ಇವರಿಗೆ, ಅನುವೃತ್ತಿವೃತ್ತಯೇ-ಅನುವೃತ್ತಿ-ಅನುಸರಿಸಿಬರುವನಿರಂತರವಾದ, ವೃ
ತ್ತಯೇ-ಸನ್ನಿಧಾನಪ್ರವೃತ್ತನಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ (ಎಂತೆಂದರೆ) ಅಧನಃ-ಧನವಿಲ್ಲದವುರವನು, ಲಬ್ಧಧನೇ-ಕೈಗೆಬಂದಧನವು, ವಿ
ನಷ್ಟೇನತಿ ಕೃತಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಲೂ, ತಚ್ಚಿಂತಯಾ-ಹೋಯಿತೆಂಬಅದರಚಿಂತೆಯಿಂದ, ನಿಭೃತಃ-ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿ, ಯಥಾ-
ಹೇಗೆ, ಅನ್ಯತಃ-ಬೇರೆವಿಧವನ್ನೂ, ನವೇದ-ತಿಳಿಯನೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನಾನುನನ್ನಭಜಕರನ್ನು ಭಜಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದುಭಾ
ವವು ||೨೦||ಸ್ರಯಾಃ-ಇಷ್ಟೆಯರಾದ, ಅಬಲಾಃ-ಹೆಂಗಳಿರಾ! ವಿವಂ-ಹೀಗೆ, ಮದ,...ಸ್ಯಾನಾಂ-ಮದರ್ಥ-ನನಗೋಸ್ಕರ

ನದೆಂತೆನೆ-) ಎಲೈ, ಸಖಿಯರುಗಳಿರಾ! ಯಾವಜನರು ಉಪಕಾರ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ ರೂಪವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ
ಯೂ ಭಜಿಸುವರೋ, ಅವರು ಸ್ವಾರ್ಥಸಂಪಾದನಾರ್ಥವಾಗಿ ಭಜಿಸುವರು. ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲ.
ಮೈತ್ರಿಯೂಇಲ್ಲ. ಸ್ವಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತವಾದ ನಟನವು ||೧೭|| ಎಲೈ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ! ಯಾವಜನರು ತ
ಮ್ಮಂಭಜಿಸದೆ ಇರುವಜನರಂಕೂಡ ಭಜಿಸುತ್ತಾರೋ, ಆಜನರು ಕರುಣಾಕಾಲಿಗಳು ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರು
ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮಸಿದ್ಧಿಯೂ ಮೈತ್ರಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದು||೧೮|| ಇನ್ನು ತಮ್ಮನ್ನೇ ಭಜಿಸುವಜನರು ಯಾ
ರುಭಜಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರುನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರದವರು. ಅದೆಂತೆನ್ನೆ-೧ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಾನಂದಮು ಅನುಭವಿಸಿ
ಕೊಂಡಿರುವವರು. ೨ ಪೂರ್ಣಕಾಮರಾಗಿ ವಿಷಯಾಪೇಕ್ಷೆ ಯಿಲ್ಲದವರು. ೩ ಕೃತಜ್ಞರಲ್ಲದ ಮೂಢರು.
೪ ಉಪಕಾರಂಗಳಂ ತಿಳಿಯದೆ ಗುರುದೋಹಿಗಳು. ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ವಿಧದವರಾಗಿರುವರು ||೧೯|| ಎಲೈಸ
ಖಿಯರುಗಳಿರಾ? ನಾನು ಈಪೂರ್ವೋಕ್ತರಾದ ಜನರಲ್ಲಿ ಒರ್ವನೂ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಯೇನೆಂದರೆ-ಮಹಾದಯಾ
ಶಾಲಿಯೂ ಪರಮಮಿತ್ರನಾದವನೂ ಅದಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ನನ್ನನ್ನೇ ಭಜಿಸುವಜನರನ್ನೇ ಪುನಶ್ಚ ನಾನು
ಭಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಎಂದರೆ-ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನನ್ನಂಭಜಿಸಲಿ ಎಂದುನಾನು ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂ
ದಯಿರುವನೆಂತೆ ಯಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದೆಂತೆಂದರೆ-ಸ್ವಾರ್ಥಿನವಾದ ಧನವುನಷ್ಟವಾದರೆ ತದೇಕಧ್ಯಾನದಿಂದಮ
ತ್ತೊಂದು ಹ್ವಂತವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಸಹ ಅರಿಯದೆ ಇರುವವುರವನಂತೆ ಭಜಿಸುವರು ||೨೦|| ಎಲೈ ಸ್ತ್ರೀಯರು

ಪೊಮಯ್ಯನುವೃತ್ತಯೆಬಲಾಃ | ಮಯಾಪರೋಕ್ಷಂಭಜತಾತಿರೋಹಿತಂಮಾಗೂಯಿತುಂಮಾ
ಹಃಫತತ್ಪ್ರಿಯಂಪ್ರಿಯಾಃ||೧೦||ನವಾರಯಿಹಾಂನಿರವಶ್ಯಸುಯುಜಾಂಸುಸಾಧುಕೃತ್ಯಂವಿಬುಧಾ
ಯುಷಾಪಿಮಃ | ಯಾವಾಭಜದುರ್ಜರಹಕೃಂಖಲಾಂಸುಮೃತ್ಯುತದ್ವಃಪ್ರತಿಯಾತುಸಾಧು
ನಾ||೧೧||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಕಮಸ್ಕಂಧೆ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ವಾಗಿ, ಉದ್ವಿಗತ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಲೋಕ-ಲೌಕಿಕವಾದಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತಭಯವು, ವೇದ-ವೈದಿಕವಾದಪುಣ್ಯವಾಪಭಯವು, ಸ್ವಾ
ನಾಂ-ತನ್ನ ವರಾದನೆಂಬರನ್ನೇಹತ್ಯಾಗಭಯವೂವುಳ್ಳ, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಮಯಿ-ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಅನುಮೃತ್ಯಯೇ-ಅನುಸರಣ
ವೆಂಬಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಲೋಸುಗೆ, ಪರೋಕ್ಷಂ-ಹಿಂದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ, ಭಜತಾ-ನಿಮ್ಮಂಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ,
ತಿರೋಹಿತಂ-ಅಡಗಿರೋಣವಾಯಿತು. ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಪ್ರಿಯಂ-ಸಿಮಗೆಇಷ್ಟವಾದ, ಮಾ-ನನ್ನಂಕೂಡು, ಅಸೂ
ಯಿತುಂ-ಇಲ್ಲದದೋಷವೆಂಬರೋಪಿಸಿದಷ್ಟನೆಂಬಭಾವಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಮಾರ್ಹಫ-ತಕ್ಕವರಾಗಬೇಡಿ||೧೦||ನಿರವಶ್ಯಸಂಯು
ಜಾಂ-ನಿರವಶ್ಯ-ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾದ, ಸಂಯುಜಾಂ-ಭಕ್ತಿಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಸುಸಾಧುಕೃತ್ಯಂ-ಸಮೀಚೀನವಾದನ
ರಿಯಾದಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಕರ್ಮವನ್ನೂ,(ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ) ವಿಬುಧಾಯುಷಾಪಿ-ದೇವತೆಗಳಆಯುಷ್ಯದಿಂದಲೂಕೂಡ, (ಎಷ್ಟಕಾಲ
ವಾದರೂ) ಅಹಂ-ನಾನು, ನವಾರಯೇ-ಕಡಗಾಣೆನು (ಅನಮರ್ಥನಾಗಿರುವೆನು.) ಯಾಃ-ಯಾವಗೊಲ್ಲತೀರು, ದುರ್ಜರಗೇ
ಹಕೃಂಖಲಾಂ-ದುರ್ಜರ-ಮುದಿತನಿಲ್ಲದ, ಗೇಹ-ಗೃಹಾಭಿಮಾನವೆಂಬ, ಕೃಂಖಲಾಂ-ನಂಕಲೆಯನ್ನು, ಸಂವೃತ್ಯ-ನಿಕ್ಕೇಷ
ವಾಗಿಹರಿದುಹಾಕಿ, ಮಾ-ನನ್ನನ್ನು, ಅಭರ್ಜ-ಹೊಂದಿಸೇವಿಸಿದರೋ, ತದ್ವಃ-ಆಂಥಾನಿಮಗೆ, ಸಾಧುಗಾ-ನಿಮ್ಮಸಮೀಚೀ
ನಕೃತ್ಯದಿಂದಲೇ, ತತ್-ಅನೀವುನನ್ನಂಭಜಿಸಿದಕೃತ್ಯವು, ಪ್ರತಿಯಾತು-ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಲಿ.(ನಿಮ್ಮನುಕೃ
ತಕ್ಕೆನಾನುಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಮಾಡಬಾರದು. ನಿಮ್ಮನುಕೃತವೇನಿಮಗೆಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವಾಗುತ್ತೆ ||೧೧||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಕಮಸ್ಕಂಧೆ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಗಳೇ! ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಲೋಕಾಪವಾದವನ್ನೂ ಕಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಸ್ವಜನವಿರೋಧವನ್ನೂ ಸ
ಹ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಅಸಕ್ತರಾಗಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿಮಗೆ ಮತ್ತು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಾತಿಶ
ಯವುಂಟಾಗಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಅನುವರ್ತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲೋಸುಗೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕಂಠಿಗೆ ಕಾಣದೆ ತಿರೋಹಿತನಾ
ಗಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಲಾಪಂಗಳಂ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆನು. ಆಕಾರಣದಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆಪಡಬೇಡಿ, ನೀವುನ
ನಗೆ ಪ್ರಿಯತಮರು ||೧೦|| ಎಲೈ ಪ್ರಾಣಕಾಂತೆಯಿರಾ? ನೀವು ಬಿಡಲಶಕ್ಯವಾದ ಗೃಹಾದ್ಯಭಿಮಾನವಂ ನಿ
ಶ್ಯೇವವಾಗಿಬಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನೇಭಜಿಸುವಿರಿ. ಆಕಾರಣದಿಂದ ನೀವುಮಾಡಿದ ಸಮೀಚೀನವಾದ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನರೂ
ಪವಾದ ವ್ಯಾಪಾರವಂ ನಾನುತಿಳಿದು, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪಸರ್ಯಂತವಾ
ದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಮರ್ಥನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನೀವುಮಾಡಿದ ಸಾಧುಕೃತ್ಯವೇ ನಿಮಗೆ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾ
ರವಂ ಮಾಡುತ್ತೆ. ನಿಮ್ಮಮನೋರಥಂ ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು ||೧೧||

||೩||

ಇಂತು ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಕಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರಾರಪುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ಕಂಧದೊಳು೩೬ನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಕುಕಂ| ಇತ್ಯಂಭಗವತೋಗೋಪ್ಯಃಕುತ್ರಾಪ್ಯಾಚಾಸ್ತುಪೇಶಲಾಃ | ಜಹುರ್ವಿರಹಜಂತಾಪಂತದಂ
ಗೋಪಚಿತಾಶಿವಃ |೧| ರಾಸಕ್ರೀಡಾಪೂರಂಭಃ.

ತತ್ರಾರಭತಗೋವಿಂದೋರಾಸಕ್ರೀಡಾಮನುವ್ರತೈಃ | ಸ್ತ್ರೀರತ್ನೈರಸ್ವಿತಃಪ್ರೀತೈರನ್ಯೋನ್ಯಾಬದ್ಧ
ಬಾಹುಭಿಃ |೨| ರಾಸೋತ್ಸವಸ್ಸಂಪ್ರವೃತ್ತೋಗೋಪೀಮಂಡಲಮಂಡಿತಃ | ಯೋಗಶ್ವರೇಣಕೃಪಣೈಃ

೩೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವ್ರತಪದಟೀಕೆ.

[ಕುಕವಾಕ್ಯವು.] ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೋಪಿತಿಯರು, ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ಭಗವತಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ನುಪೇಶಲಾಃವಾಚಃ-ಮೃದುನೂ
ಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ಕುತ್ರಾಪ್ಯಾ-ಕೇಳಿ, ತದಂಗೋಪಚಿತಾಶಿವಸ್ವತೈಃ-ತತ್-ಆಕೃಷ್ಣನ, ಅಂಗ-ಶರೀರಸಂಬಂಧದಿಂದ, ಉಪಚಿತ-ವೃದ್ಧಿ
ಹೊಂದಿದ (ನವ್ಯವ್ಯವಾಹರ) ಆಶಿವಃ-ಹರಕಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ವಿರಹಜಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಗಲಿದು ರಿಂದಪಟ್ಟಿರುವುದು, ತಾಪಂ-ಪ್ರಸರ
ವನ್ನು, ಜಹುಃ-ತೊರೆದರು||೧|| ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಗೋವಿಂದಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ತ್ರೀತೈಃ-ಸಂತಪ್ತಿಯರಾದ, (ಸ್ನೇಹವುಳ್ಳ) ಅನ್ಯೋ
ನ್ಯಾಬದ್ಧಬಾಹುಭಿಃ-ಅನ್ಯೋನ್ಯ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ, ಆಬದ್ಧ-ಸೇರಿಸಿಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟು, ಬಾಹುಭಿಃ-ತೋಳುಗಳುಳ್ಳಂಥಾ, ಅನು
ವ್ರತೈಃ-ತನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದೇನಿಯಮವಾಗಿವುಳ್ಳ, ಸ್ತ್ರೀರತ್ನೈಃ-ಹೆಂಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೈಯರೊಂದಿಗೆ, ಅನ್ವಿತಸ್ಪರ್ಶ-ಕೂ
ಡಿದವನಾಗಿ, ರಾಸಕ್ರೀಡಾಂ-ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು, ಆರಣ್ಯ-ಆಡತೊಡಗಿದನು(ರಾಸವೆಂದರೆ ಹಲವುನರ್ತನಕಿಯರುಸೇರಿಕು

೩೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ| ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಸಂಶ್ಲೇಷತತೋಗೋಪೀಮಂಡಲೀಮಧ್ಯಗೋಹರಿಃ | ಪ್ರಿಯಾಸೂರ
ಮಯಾಮಾಸಹದಿನೀವನಕೇಳಿಭಿಃ |೨| ಮೂವತ್ತಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋಪ
ಸ್ತ್ರೀಸಮೂಹ ಮಧ್ಯಗತನಾಗಿ ಯಮುನಾವನವಿಹಾರಂಗಳಿಂದ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರಾದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೊಡ
ನೆ ರಮಿಸುವವನಾಗಿ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದನು. ಎಂಬಾರ್ಥವು ಶ್ರೀಕುಕಾಚಾ
ರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವ ವಿವರಣಮತೆನೆ.

ಎಲೈ, ಅರಸೇ? ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ವೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಅವೃತ್ತವಾಕ್ಯಗಳಂಕೇಳಿ ಗೋಪ
ಸ್ತ್ರೀಯರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಂಗಸಂಗಂಗಳ ಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದ ವಿರಹತಾಪವು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂತುಷ್ಟ
ರಾದರು ||೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದನು ಅಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಭುಜಂಗಳನ್ನು ಸೇರಿ
ಸಿಕೊಂಡು ವರ್ತುಲಾಕಾರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯ ನುಸುಳುವುದನ್ನು
(ಬಹುಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಂದ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ನಾಟ್ಯವೇ ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯೆನಿಸುವುದು) ||೨||

ತಾಸಾಂಮಧ್ಯೈವ್ಯಯೋದ್ಯಯೋಃ ||೩|| ಪವಿತ್ರೈನೈಃಕೀತಾನಾಂಕಂಠಿಸ್ತನಿಕಟಂಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ಯಂಮನ್ಯೈರನ್ನಭಸ್ತಾವದ್ವಿಮಾನತಸಂಕುಲಂ||ದಿವೌಕಸಾಂಸದಾರಾಣಾಮೌತ್ಸುಕ್ಯನಿಭೃತಾತ್ಮ
ನಾಂ ||೪|| ತತೋದುಂದುಭಯೋನದುರ್ನಿಪತುಃಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಯಃ | ಜಗುರ್ಗಂಧರ್ವಪತಯಸ್ಸ
ಸ್ತ್ರೀಕಾಸ್ತದ್ಯಶೋಮಲಂ ||೫|| ವಲಯಾನಾಂನೂಪುರಾಣಾಂಕಿಂಕಣೀನಾಂಚಯೋಷಿತಾಂ | ಸ
ಪಿಯಾಣಾಮಭೂಚ್ಛಬ್ದಸ್ತಮಾಲಾರಾಸಮಂಡಲೆ ||೬|| ತತಃಕ್ರಿಶ್ಣಕುಂಭತಾಭಿರ್ಭಗವಾಃಪದವ
ಕೀಸುತಃ||೭||ಮಧ್ಯೈಮಣೀನಾಂಹಮಾನಾಂಮಹಾಮರಕತೋಯಧಾ||೮||ಪಾದನ್ಯಾಸೈರ್ಭುಜವಿಧು

ಣಿಯುವ ಆಟವು.)||೨||ಗೋಪೀಮಂಡಲಮಂಡಿತಃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರಚಕಾರವಾದ ಹಿಂಡಿನಿಂದಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ರಾಸೋ
ತ್ಸವಃ-ಸಂಭುತಾಟವು, ಸಂಪ್ರವೃತ್ತಃ-ನಡೆಯತೊಡಗಿತು. ತಾಸಾಂ-ಅವರೊಳಗೆ, ದ್ವಯೋರ್ಧ್ವಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ-ಇಬ್ಬಿ
ಬ್ಬರನಡುವೆ, ಯೋಗೇಶ್ವರೇಣ-ಧ್ಯಾನೋಪಾಯಪತಿಯಾದ, (ಮುಂದಣಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆಅನ್ವಯವು) ||೩|| ಪವಿತ್ರೈನ-ಶೋಕ್ತ
ವನಿಂದ. ಕೃಷ್ಣೇನ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಕಂಠೇ-ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಗೃಹೀತಾನಾಂ-ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಆಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ, ಸ್ತ್ರಿಯಃ-
ಹೆಂಗಳು, ಯಂ-ಯಾವಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸ್ವನಿಕಟಂ-ತಮ್ಮಹತ್ತಿರವರನ್ನಾಗಿ, ಮನ್ಯೈರ-ತಿಳಿಯುವರೋ, (ಅಂಧಾಕೃ
ಷ್ಣನಿಂದಲೂ ರಾಸೋತ್ಸವವುಪ್ರವೃತ್ತಿತು.) ತಾವತೇ-ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ, ನಭಃ-ಆಕಾಶವು, ವಿಮಾನತಸಂಕುಲಂ-ವಿಮಾನ-ಗ
ಗನಚಾರಿಗಳಾದವೇವರಧಗಳ, ಶತ-ಹಲವುತಂಡಗಳಿಂದ, ಸಂಕುಲಂ-ವ್ಯಾಪ್ತವಾದದ್ದಾಯಿತು ||೪||ಔತ್ಸುಕ್ಯ-ಅತಿಶುತೊಹಲ
ದಿಂದ, ನಿಭೃತ-ತಂದಿದ, ಆತ್ಮನಾಂ-ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ, ಸದಾರಾಣಾಂ-ಪತ್ನಿಯರಿಂದಸಹಿತರಾದ, ದಿವೌಕಸಾಂ-ದೇವತೆಗಳ,
(ವಿಮಾನಗಳುಸೇರಿದವೆಂದುಪೂರ್ವಶ್ಲೋಕದೊಡನೆಅನ್ವಯವು) ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ದುಂದುಭಯಃ-ಭೇರೀವಾದ್ಯಗಳು, ಸೇದುಃ-
ಮೊಳಗಿದವು, ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಯಃ-ಹೂವಿನಮಳೆಗಳು, ನಿರ್ಜೇತುಃ-ಸುರಿದವು, ||೫|| ಸಸ್ತ್ರೀಕಾಃ-ತಮ್ಮತಮ್ಮಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದೊ
ಡಗೂಡಿದ, ಗಂಧರ್ವಪತಯಃ-ದೇವಗಾಯಕನಾಯಕರು, ಅಮಲಂ-ದೋಷವಿಲ್ಲದ, ತದ್ಯಶಃ-ಆಕೃಷ್ಣನೀರಿಯನ್ನು, ಜಗುಃ-
ಹಾಡಿದರು. ವಲಯಾನಾಂ-ಕಡಗಗಳ, ನೂಪುರಾಣಾಂ-ಅಂದಿಗೆಗಳ, ಕಿಂಕಣೀನಾಂಚ-ಕಿರುಗಂಟೆಗಳ ಅಧವಾಗೆಜ್ಜೆಗಳ, ಯೋ
ಷಿತಾಂ-ಹೆಂಗಳ ||೬|| ಸಪಿಯಾಣಾಂ-ಪ್ರಿಯಪುರುಷರಿಂಸಹಿತರಾದವರ, ತುಮಲಃ-ಗುಂಪಾಗಿಬರತ, ಕಬ್ಬಿ-ಗಂಜು, ರಾ
ಸಮಂಡಲೇ-ರಾಸಕೇಳೀಚಕ್ರದಲ್ಲಿ, ಅಭೂತ-ಆಯಿತು ತತ್ರ-ಆಸ್ತ್ರೀಯರೊಡಿನಲ್ಲಿ, ಭಗವಾಃ-ಈಶ್ವರನಾದ, ದೇವಕೀ
ಸುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತಾಭಿಸ್ಪ-ಅಹಂಗಳೊಡನೆ, ಅತಿಶುಕುಭೇ-ಅಧಿಕವಾಗಿಬೆಳಗಿದನು ||೭|| ಹೇಮಾನಾಂಮಣೀನಾಂ-ಅವರಂ
ಜಿಯಗುಂಡುಗಳ, ಮಧ್ಯೇ-ನಡುವೆ, ಮಹಾಮರಕತಃ-ಛೊಡ್ಡಪಚ್ಚೆಯಮಣಿಯು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ-ತಥಾ-ಹಾಗೆ (ಹೆಂಗಳ

ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅನೇಕಕೃಪೆಪ್ರಕಾಶನಾಗಿ ಒಬ್ಬಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿಯೂ
ಇಬ್ಬರುಸ್ತ್ರೀಯರು ಈಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಲಾಕಾರವಾಗಿನಿಂತು ನರ್ತನವೆಮಾಡುತ್ತ ಮತ್ತೂ ಗಾನ
ಮಮಾಡುತ್ತ ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯಂ ಮಾಡಿದರು ||೩|| ಯಾವಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ
ವಿಾಪವರ್ತಿಗಳಾದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ
ನಮ್ಮನ್ನೇ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದರೋ, ಆಕೃಷ್ಣನರಾಸಕ್ರೀಡಾ ಮಹೋತ್ಸವವು ನೋಡಲೋಸು
ಗ ವಿಮಾನಾರೂಢರಾಗಿ ದೇವತೆಗಳು ಬಂದರು ||೪|| ಅಮೇಲೆ ದೇವದುಂದುಭಿಗಳು ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದವು. ಪುಷ್ಪ
ವೃಷ್ಟಿಗಳು ಸುರಿದವು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ಕೊಡಿದವರಾದ
ಗಂಧರ್ವರು ಗಾನಗೆಯ್ದರು ||೫|| ಅನೇಕ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಂಗಳಿಂದ
ಲೂ ಯುಕ್ತವಾದ ರಾಸಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು, ಕಡಗಂಗಳು, ಕಾಲಂದಿಗೆಗಳು, ಕಾಲಂಗುರಗಳು,
ಒಡ್ಡಿಯಾಣಂಗಳ ಕಿರುಗಂಟೆಗಳು, ಗೆಜ್ಜೆಗಳು, ಭುಜಕೀತ್ತಿಗಳು, ಮುಂತಾದ ಭೂಷಣಂಗಳ ನಾಡಂಗಳು
ತುಂಬಿದವು ||೬|| ಸುವರ್ಣದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾ
ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸ್ವರ್ಣಮಯಂಗಳಾದ ಹಾರಮಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರಕತ ಮಾಣಿಕ್ಯದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದ

ತಥಿಸ್ಸಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ತಥೋವಿಲಾಸೈರ್ಭಜ್ಯನ್ಯಥೈಶ್ಚೈಕಕುಚಪಟ್ಟಿಕುಂಡಲೈರ್ಗಂಡಲೋಲೈಃ | ಸ್ನೇಹ್ಯ
 ನೃಬ್ರೂಹಕಬರಶನಾಗ್ರಂಧಯಃಕೃಷ್ಣವೃಷಭೈಃ ಸ್ವಾಭಾವೈಃ ಸ್ವಾಭಾವೈಃ ಸ್ವಾಭಾವೈಃ ಸ್ವಾಭಾವೈಃ ಸ್ವಾಭಾವೈಃ
 ||೯|| ಉಚ್ಚೈಃ ಪರ್ವಗುನ್ಮಾತ್ಮಮಾನಾರಕ್ತಕಂಠೋರತಿಷ್ಠಿಯಾಃ | ಕೃಷ್ಣಾಭಿಮರ್ಶಮು
 ದಿತಾಯದ್ಗೀತನದಮಾವೃತಂ ||೧೦|| ಕಾಚಿತ್ಸಮಂಮುಕುಂದನಸ್ವರಜಾತಿರವಿಮಿಶ್ರಿತಾಃ | ಉನ್ನಿ
 ನೈಶ್ಚಲಜಿತಾತನಪ್ರಿಯಮಾಣನಸಾಧ್ವಿತೀತದವಧುನಮುನ್ನಿ ನೈತಸ್ಯೈವಾನುಚುಹ್ಯದಾತ್ರಿ ||೧೧||
 ಕಾಚಿದಾಗ್ರಸಪರಿಶ್ರಾಂತಾಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥಸ್ಥಗದಾಭೃತಃ | ಜಗ್ರಾಹಬಾಹುನಾಸ್ಕಂಧಂಶ್ಚಾಭ್ಯುಲಯ
 ಮಲ್ಲಿಕಾ ||೧೨|| ತತ್ರೈಕಸುಗತುಬಾಹುಂಕೃಷ್ಣಸೋತ್ಪಲಸೌರಭಂ | ಚಂದನಾಲಿಪ್ತಮಾ

ನಡುವ ಕೃಷ್ಣನುಬೆಳಗಿದನು ||೯|| ಪಾದವ್ಯಾಸ್ಯಾಃ-ಆಡಿದಳುನಿಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಭುಜಸಿದ್ಧಾಂತಿಭಿಃ-ತೋಳುಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುವು
 ದರಿಂದಲೂ, ಸಸ್ತಿತಘೋವಿಲಾಸೈಃ-ಕಿರುನಗೆಯಿಂದಕೂಡಿದಪುಟ್ಟುಗಳ ಚೀಪ್ಪಿಗಳಿಂದಲೂ, ಭಜ್ಯನ್ಯಥೈಃ-ಬಗ್ಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತೆ
 ಲಿರುವನೊಂಟಗಳಿಂದಲೂ, ಚಲಕುಚಪಟ್ಟಿಃ-ಕವಲುತ್ತಿರುವ ಕುಪ್ಪುಸಗಳಿಂದಲೂ, ಅಧವಾ ಮೇಲದಗಳಿಂದಲೂ, ಗಂಡಲೋ
 ಲೈಃ-ಕಿನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕುಂಡಲೈಃ-ಕಿವಿಮೊಡವುಗಳಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿದವರೂ, ಸ್ವಿಡ್ಯನ್ಮೃತ್ಯುಃ-ಮೃತದಮೋರಗಳ
 ವರೂ, ಕಬರರಶನಾಗ್ರಂಧಯಃ-ಕಬರ-ತುರುಪಿನಲ್ಲಿಯೂ, ರಶನಾ-ಉಡಿದಾರದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಗ್ರಂಧಯಃ-ಗಂಭುಗಳಲ್ಲದವರೂ
 ಆದ, ಕೃಷ್ಣವಧ್ವಜಿ-ಕೃಷ್ಣನಸ್ತ್ರೀಯರಾದಗೋಪಿಯರು, ತಂ-ಅಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಗಾಯಂತ್ಯಾಃ-ಹಾಡುತ್ತಲಿರುವವರಾಗಿ, ತಾಃ-
 ಅವರು, ಮೇಘಚಕ್ರೇ-ಕರಿಯಮೋಡಗಳಮಂಡಲದಲ್ಲಿ, ತಪಿತಪವ-ಮಿಂಚುಗಳಹಾಗೆ, ವಿರೇಜಾಃ-ವೀರೇಷವಾಗಿಬೆಳಗಿದರು ||೯||
 ಸ್ವಾತ್ಮಮಾನಾಃ-ಕುಣಿಯುತ್ತಲಿರುವ, ರಕ್ತಕಂಠಾಃ-ಕೇಳುವವರಿಗನುಗಾಗುವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಕೊರಳಧ್ವನಿಯುಳ್ಳ, ರತಿಪ್ರಿ
 ಯಾಃ-ಆಟದಲ್ಲಿಇಷ್ಟವುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಾಭಿಮರ್ಶಮುದಿತಾಃ-ಕೃಷ್ಣನನೋಂಕುವಿಕೆಯಿಂದಸಂತೋಷಿಸಿದ, ಯದ್ಗೀತೇನ-ಯಾವ
 ಗೋಪಿಯರಗಾನದಿಂದ, ಇದಂ-ಈಗಾನಮಂಡಲವು, (ಅಥವಾವ್ರಮಂಜವು) ಅವೃತಂ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ಅಗೋಪಿಯ
 ರು, ಉಚ್ಚೈಃಪರ್ವ-ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವರದಿಂದಕೂಡಿದರು ||೧೦|| ಕಾಚಿತ್-ಒಬ್ಬಳು, ಮುಕುಂದೇನನಮಂ-ಕೃಷ್ಣನಕೊಡೆ, ಅಮಿಶ್ರಿ
 ತಾಃ-ಯಿಕ್ಕಯೋಗದ, ಸ್ವರಜಾತಿಃ-ಷಡ್ಜಮೊದಲಾದಸ್ವರಗಳ ಅಲಾವಗತಿಗಳನ್ನು, ಪ್ರಿಯಮಾಣೇನ-ಸುಪ್ರೀತನಾದ, ತೇ
 ನ-ಅಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಸಾಧ್ವಿತೀ-ಜನ್ಮಗಿದಯೆಂದು, ಪೂಜಿತಾಸತೀ-ಶ್ಲಾಘಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ, ಉನ್ನಿ ನೈಃ-ಎತ್ತಿಹಾಡಿದಳು. ತ
 ದೇವ-ಅದರನ್ನೇ, ಧ್ರುವಂ-ಧ್ರುವತಾಳವನ್ನಾಗಿ, ಉನ್ನಿ ನೈಃ-ತೇಲಿಸಿಹಾಡಿದಳು. ತಸ್ಯೈ-ಅವಳಿಗೆ, ಕೃಷ್ಣನು-ಮಾನಂಚ-ನ
 ಮಾನವನ್ನೂ, ಬಹು-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಅದಾತ್-ಕೊಟ್ಟನು ||೧೧|| ಕಾಚಿತ್-ಒಬ್ಬಳು, ರಾಸವರಿಶ್ರಾಂತಾ-ರಾಸ-ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ
 ದಿಂದ, ಪರಿಶ್ರಾಂತಾ-ಬಳಿದವಳಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಶ್ಚಾಭ್ಯುಲಯಮಲ್ಲಿಕಾ-ಶ್ಚಾಭಿ-ಉಡಿಮುಚ್ಚಾಡುತ್ತಲಿರುವ, ವಲಯ-ಕಡಗಗಳೂ,
 ಮಲ್ಲಿಕಾ-ಮಲ್ಲಿಗೆಯಹೂವುಗಳೂ ಉಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥಸ್ಥ-ಮುಗ್ಗಲಿನಲ್ಲಿರುವ, ಗದಾಭೃತಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಸ್ಕಂಧಂ-ಕೆಗ
 ಲನ್ನು, ಬಾಹುನಾ-ತನ್ನತೋಳಿನಿಂದ, ಜಗ್ರಾಹ-ಹಿಡಿದಳು ||೧೨|| ತತ್ರ-ಅರಸಮಂಡಲದಲ್ಲಿ, ಏಕಾ-ಒಬ್ಬಳು, ಸಂಗತಂ-

ನು ||೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಪಾದವಿನ್ಯಾಸಂಗಳಿಂದಲೂ, ಕೈಚಪ್ಪಾಳೆಗಳಿಂದಲೂ, ಮು
 ಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ವಿಸಲಾಸಂಗಳಿಂದಲೂ, ಬಳುಕುವ ನಡುಗಳಿಂದಲೂ, ಕುಲುಕುವಸ್ತನಂಗೆ
 ಳಿಂದಲೂ, ಕಪೋಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಲುತ್ಪಲಿರುವ ವಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವೇದಯುಕ್ತಗಳಾದ ಮುಖಂಗೆ
 ಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕೇಶಗ್ರಾಧಿಗಳು ಶಿಥಿಲವಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಗಾನಂಗೆಯ್ದುತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸು
 ವರಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರು ||೯|| ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ರಾಗಯುಕ್ತವಾದ ಕಲಶಸ್ವರವೃತ್ತವರಾಗಿ ನರ್ತನಂಗೆ
 ಯ್ದುತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಂಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಮುದಿತರಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಗಾನಂಗೆಯ್ದರು. ||೧೦||
 ಒಬ್ಬಳುಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಪಡ್ವಾದಿಸ್ವರವಿಭಾಗದಿಂದ ಗಾನವಂಮಾಡಿ, ಅಕೃಷ್ಣನಿಂ
 ದ, ಜನ್ಮಾಯತೆಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ, ಧ್ರುವತಾಳಕ್ಕೆನರಿಯಾಗಿ ಗಾನವಂ ನರ್ತವಂ ನಡೆ ಮಾಡಿದ
 ಳು ||೧೧|| ಒಬ್ಬಸ್ತ್ರೀಯು ರಾಸನರ್ತದಿಂದ ಶ್ರಾಂತಳಾಗಿ ಶಿಥಿಲಗಳಾದ ಕಡಗಗಳೂ ಮಲ್ಲಿಕೇವುಪ್ಪಮಾಲೆ
 ಗಳೂ ಉಳ್ಳವಳಾಗಿ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ತನ್ನಭುಜವು ನಿರಿಸಿಕೊಂಡಳು ||೧೨|| ಮ

ಛಾಯಾಹೃತ್ವೈವೋಮಾಚುಚುಂಬಹ ||೨೩|| ಕಸ್ಯಾಶ್ಚಿನ್ಮಾಟ್ಕವಿಕ್ಷಿಪ್ತಕುಂಡಲತ್ವಿಪಮಂಡಿತಂ |
ಗಂಡಂ ಗುಡೆಸುಂಧತ್ಯಾತದಾತಾಂಬೂಲಚರ್ವಿತಂ ||೨೪|| ಸ್ತತ್ಯತೀಗಾಯತೀಕಚಿತೋಜನೋ
ಪುರಮೇಖಲಾ | ಪಾರ್ಶ್ವಸಾಧ್ಯಾಚ್ಯುತಹಸ್ತಾಬ್ಜಂಶಾಂತಾಧಾತ್ಮನಯೋಶಿವಂ ||೨೫|| ಗೌಪೇಯ
ಲಬ್ಧಾನ್ವಚ್ಯುತಂಕಾಂತಂಶ್ರಿಯಂಕಾಂತವಲ್ಲಭಂ | ಗೃಹೀತಕಂಠಸ್ತದ್ಭೋರ್ಭಾರ್ಯಂಗಾಯಂತ್ಯ
ಸ್ತಂವಿಜಪ್ರಿರೆ ||೨೬|| ಕರ್ಣೋತ್ಪಲಕವಿಟಂಕಕಪೋಲಭೂರ್ಮವಕ್ತ್ರಶ್ರಿಯೋವಲಯಾನೂಪುರ
ಘೋಷವಾದ್ಯೈಃ | ಗೋಪ್ಯಸ್ಯಮಂಭಗವತಾನನ್ಯತುಸ್ಸ್ಯಕೇಕಸ್ರಸ್ತಸ್ರಜೋಭ್ರಮರಗಾಯಕರಾಸ

ತನ್ನ ಮೇಲೆಕೂಡಿರುವ, ಉತ್ಪಲಸೌರಭಂ-ನೈದಿಲೆಯಹಾಗೆಪರಿಮಳವುಳ್ಳ, ಚಂದನಾಲಿಪ್ತಂ-ಶ್ರೀಗಂಧದಿಂದಬಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರು
ವ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಥಬಾಹುಂ-ಕೃಷ್ಣನತೋಳಿನನ್ನ, ಆಛಾಯ-ಮೂಸಿನೋಡಿ, ಹೃಪ್ಪರೋಮೋ-ಎಂತನದಿಸಿಗೂಡಿದರೋಮನ
ಉಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಚುಂಬುಹ-ಮುಖಕ್ಕೆಚೂಂಡಕಂತೆ ||೨೩|| ನಾಟ್ಯ.... ಮಂಡಿತಂ-ನಾಟ್ಯ-ಕುಣಿದಾಟದಿಂದ, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ-ಚಲಿ
ಸುತ್ತಿರುವ, ಕುಂಡಲ-ಕರ್ಣಭೂಷಣಗಳ, ತ್ವಿಷ್ಣು-ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಮಂಡಿತಂ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಗಂಡಂ-ಕನ್ನೋಲವನ್ನ, ಗಂ
ಡೇ-ಅಂಧಾತನ್ನ ಕಪೋಲದಲ್ಲಿ, ಸುಂದರತ್ಯಾ-ಕೂಡಿಸುವಳಾದ, ಕಸ್ಯಾಶ್ಚಿ-ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬಳಿಗೆ, ತಾಂಬೂಲಚರ್ವಿತಂ-
ಅಗವತಂಬೂಲವನ್ನು, ಅದಾತ್-ಕೂಟ್ಟು ||೨೪|| ಸ್ತತ್ಯತೀ-ಕುಣಿಯುವಳಾಗಿಯೂ, ಗಾಯತೀ-ಹಾಡುವಳಾಗಿಯೂ ಕೂಡ
ನೂಪುರಮೇಖಲಾ-ಕೂಡತ್-ಶಬ್ದಿಸುತ್ತಿರುವ, ನೂಪುರ-ಕಾಲಂದಿಗಿಯೂ, ಮೇಖಲಾ-ಗಜ್ಜೆಯಡಾಬೂ, ಉಳ್ಳವಳಾದ, ಕಾ
ಚಿತ್-ಒಬ್ಬಳು, ಕಾಂತಾ-ನಮಾಹಿತಳಾಗಿ, ಶಿವಂ-ಶುಭವಾದ, ಪಾರ್ಶ್ವಸಾಧ್ಯಾಚ್ಯುತಹಸ್ತಾಬ್ಜಂ-ಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥ-ಮಗ್ಗಲ್ಲರಿರುವ
ಅಚ್ಯುತ-ಕೃಷ್ಣನ, ಹಸ್ತಾಬ್ಜಂ-ಕರಕಮಲವನ್ನು, ಸ್ತನಯೋ-ತನ್ನ ಕುಚಗಳಲ್ಲಿ, ಅಧಾತ್-ಇರಿಸಿಕೊಂಡಳು ||೨೫|| ಶ್ರಿಯೇ-
ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ, ಏಕಾಂತವಲ್ಲಭಂ-ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದನಾದ, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಕಾಂತಂಲಬ್ಧಾನ್ವ-ಗಂಡನನ್ನಾಗಿವಡದು,
ತದ್ಭೋರ್ಭಾರ್ಯಂ-ಆಕೃಷ್ಣನತೋಳಿನಿಂದ, ಗೃಹೀತಕಂಠ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಡಿದಿಲ್ಲುಟ್ಟ ಕೊರಳುಳ್ಳವಳಾದ, ಗೋಪ್ಯ-ಗೊ
ಪ್ಪಿಯರು, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಗಾಯಂತ್ಯಸ್ತತ್ಯ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವವಳಾಗಿ, ವಿಜಪ್ರಿರೆ-ವಿಹರಿಸಿದರು ||೨೬|| ಕರ್ಣ-
ಕರ್ಣೋತ್ಪಲ-ಪಿವಿಗಲಂಕಾರವಾದನೈದಿಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅಲಕವಿಟಂಕ-ಕುರುಳುಗಳಿಂದಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಕಪೋಲ-ಕನ್ನಿ
ಗಳಿಂದಲೂ, ಘೋಷ-ಭವರುಗಳಿಂದಲೂ, ವಕ್ತ್ರ-ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ, ಶ್ರಿಯೇ-ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಗೋಪ್ಯ-ಗೊಪ್ಪಿಯರು, ಸ್ವಕ್-
ಕಸ್ರಸ್ತಸ್ರಜೋ-ಸ್ವ-ತಮ್ಮ-ಕೇಕ-ಕುರುಳುಗಳಿಂದ, ಸ್ತಜೋ-ಹುವಿಸಿನಸರಗಳೆಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಭ್ರಮರಗಾಯಕ
ರಾಸಗೋಪಾತ್ಯಂ-ತುಂಬಿಗಳೆಂಬಹಾಡುಗಾರರುಳ್ಳ ರಾಸನಭೆಯಲ್ಲಿ, ವಲಯನೂಪುರಘೋಷವಾದ್ಯೈಃ-ವಲಯ-ಕಂಕಣಗಳ,
ನೂಪುರ-ಪಾದಾಭರಣಗಳ, ಘೋಷ-ಶಬ್ದಗಳೆಂಬ, ವಾದ್ಯೈಃ-ವಾದಿತ್ರಗಳಿಂದ, ಭಗವತಾನಮಂ-ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ, ನನ್ಯತು-

ತೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಹೆಗ್ಗತ್ತಿನಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ನೈದಿಲೆಯವಾಗನೆಯುಳ್ಳ ಚಂದನದಿಂದ
ಲಿಪ್ತವಾದ ಭುಜವನಾಘ್ರಾಣಂಗೆಯ್ದು ಚುಂಬನವಂ ಮಾಡಿದಳು ||೨೩|| ನರ್ತನದಿಂದ ಚಲಿಸುವ ಕುಂಡಲಂ
ಗಳ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ತನ್ನ ಕಪೋಲವಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಗಂಡಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರಿಸುತ್ತಲಿರುವುಬ್ಬಸ್ತ್ರೀ
ಯಳೆಕಪೋಲವಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಚುಂಬನವಂ ಗೆಯ್ದನು ||೨೪|| ಬೇರೊಬ್ಬಳು ಧ್ವನಿಗೇಯ್ಯತಲಿರುವ ಕಾಲಾ
ದಿಗೆಗಳೂ ವೇಡ್ಡಿಯಾಣಗಳೂ ವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಗಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾಟ್ಯವಂ ಮಾಡುವಳಾಗಿ, ಶ್ರಾಂತಳಾಗಿ, ಪಾ
ಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಶುಭವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಹಸ್ತಕಮಲವಂ ತನ್ನ ಕುಚಗಳಮೇಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಳು || ೨೫||
ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿಯೆ ಯ್ದು, ಆಕೃಷ್ಣನಭುಜಂಗಳಿಂ
ದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಠಗಳೆಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯತ ಕ್ರಿಡಿಸಿದರು ||೨೬|| ಅಗೋಪಸ್ತ್ರೀ
ಯರುಗಳು ಕರ್ಣಾಭರಣಂಗಳಾದ ನೈದಿಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಮುಂಗುರುಳುಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಕಪೋಲಂಗಳಿಂ
ದಲೂ ನೈವೋದಕಗಳಿಂದಲೂ ಕೋಭಿತವಾದ ಮುಖಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಕಡಗಗಳುಕಾಲದಿಗುಗಳು ಒಡ್ಡಿ
ಯಾಣಂಗಳು ಇವುಗಳಧ್ವನಿಗಳೆಂಬ ವಾದ್ಯಂಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೇಕಂಗಳದನೆಯಿಂದ ಜಾರಿಬೀಳು
ತ್ತಲಿರುವ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಗಳೆಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಭ್ರಮರಂಗಳೆಂಬ ಗಾಯಕರುಳ್ಳ ರಾಸನಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನೊಡ

ಗೋಪ್ಯಾಂ ||೧೭|| ಏಮಪರಿವೃಂಗಳಕರಾಭಿಮರ್ಶಸ್ಸಿಗ್ಧಕ್ಷಣೋದ್ಭೂತಮವಿಲಾಸಹಾಸ್ಯಃ | ರಮೆ
ರಮೇಶೋವಜಸುಂದರೀಭಿರೃಥಾರ್ಥಕಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಿಭ್ರಮಃ ||೧೮|| ತದಂಗಸುಗಮದಾ
ಕುಲಂದ್ರಿಯಾಂಕೇಶಾಽದುಕೂಲಂಕುಚಪಟ್ಟಕಾಂವಾ | ನಾಂಜಪ್ರತಿವಿಮೃಷಾಭೂಮಲಂಪ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯೋ
ವಿಸ್ತೃತಮಾಲಾಭರಣಾಃಕುರೂದ್ವಹ ||೧೯|| ಕೃಷ್ಣವಿಕಿರಣಿತಂವೀಕ್ಷ್ಯವ್ಯಮುಹ್ಯತಃಖಚರ
ಸ್ತ್ರಿಯಃ | ಕಾಮಾರ್ದಿತಾಃಶತಾಂಕಶ್ಚ ಸುಗಂಧಾವಿಸ್ಮಿತೋಭವತ್ ||೨೦|| ಕೃತ್ವಾತಾವಂತಮಾತ್ಮಾ
ನುಯಾವತೀರ್ಗೊಪಯೋನಿತಃ | ರರಾಮಭಗವಾಂಸಾಭಿರಾತ್ಮಾರಾಮೋಪಿಲಯಾ ||೨೧|| ತಾ
ಸಾಂತವಿಹಾರೇಣಾಂತಾನಾಂವದನಾಸಃ | ಪಾಮೃಜತ್ಕರುಣಾಪ್ರಮಾಣಂತಮನಾಂಗವಾಣಿ
ನಾ ||೨೨|| ಗೋಪ್ಯಸುರತ್ಕನಕಕುಂಡಲಕುಂತಲತ್ವಿಡ್ಗಂಡಶ್ರಿಯಾಸುಧಿತಹಾಸನೀರಿಕ್ಷಣನ | ಮಾ

ಕುಣಿದರು ||೧೭||ರಮೇಶಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ, ಕೃಷ್ಣನು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಪರಿವೃಂಗಳ.. ಹಾಸ್ಯಃ-ಪರಿವೃಂಗಳ, ಆಲಿಂಗನ, ಕೆ
ರಾಭಿಮರ್ಶ-ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶನ, ಸ್ಥಿಗ್ಧಕ್ಷಣ-ಸ್ಥಿರಹದನೋಟ, ಉದ್ಭೂತಮವಿಲಾಸ-ಅತೀಯವಾದ ಕೃಂಗಾರಭಾವ, ಹಾಸ್ಯಃ-
ನಗೆಯುವುಗಳಿಂದ, ವ್ರಜಸುಂದರೀಭಿರನೃಮಂ-ಗೋಕುಲದಜಲಪಯೋದಿಗ, ಸ್ವಪ್ರತಿಬಿಂಬವಿಭ್ರಮಃ-ಸ್ವ-ತನ್ನ, ಪ್ರತಿ
ಬಿಂಬ-ಪಡಿಸಿಲ್ಲಳಿಂದ, ವಿಭ್ರಮಃ-ವಿನೋದವುಳ್ಳ, ಅರ್ಥಕೋಯಥಾ-ಹಡುಗನುಜೇಗೋಹಾಗೆ, ರೇಮೇ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು. ||
ತೇಕುರೂದ್ವಹ-ಎಲೈಕುರುವಂಕೋದ್ಭೂತಕನಾದಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜನೇ!ವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಗೋಕುಲದಜಲಂಗಳು,ತದಂ-ಯಾ-ತತ್-
ಆಕೃಷ್ಣನ, ಅಂಗ-ದೇಹದ,ಸಂಗ-ಸಂಬಂಧದಿಂದಾದ,ಪ್ರಮುತ್-ಹೆಚ್ಚು ನಂತೋದ್ಭವದ,ಆಕುಲ-ಕಳವಳಗೊಂಡ, ಇಂದ್ರಿ
ಯಾಃ-ಕರಣಂಗಳುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಿಸ್ತೃತಮಾಲಾಭರಣಾಃ-ವಿಸ್ತೃತ-ಜ್ವರಿಸಡವಿದ,ಮಾಲ್ಯ-ಹೂವಿನರಗಳ,ಅಭರ
ಣಾಃ-ಭೂಷಣಗಳೊಪ್ಪುವರಾಗಿ, ಕೇಶಾಃ-ಕುರುಳುಗಳನ್ನು,ದುಕೂಲಂ-ನೀಲಯನ್ನು, ಕುಚಪಟ್ಟಕಾಂವಾ-ಕುಪ್ಪುಸವನ್ನಾ
ವರೂ,ಅಂಜಃ-ಜೇಗನೆ, ಪ್ರತಿವಿಮೃಷಾಂ-ಸರಿಯಾಗಿಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ನಾಲಂ-ಅನುಮರ್ಧರಾದರು||೧೯||ಕೃಷ್ಣವಿಕಿರಣಿ
ತಂ-ಕೃಷ್ಣನವಿಲಾಸದಆಟವನ್ನು ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ,ಕಾಮಾರ್ದಿತಾಃ-ಮನ್ಮಥನಿಂದ,ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ,ಖೇಚರಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಗ
ಗನಚಾರಿಣಿಯರಾದಸ್ತ್ರೀಯರೂ,ವ್ಯಮುಹ್ಯತಃ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೋಹಿಸಿದರು ಸುಗಂಧ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಒಣಹಿತನಾದ, ಶತಾಂಕಶ್ಚ-
ಚಂದ್ರನೂಕೂಡ, ವಿಸ್ಮಿತಃ-ಅಚ್ಚರಿಯುಂಟಾದವನು ಅಭವತ್-ಆದನು||೨೦||ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದಕೃಷ್ಣನು,ಆತ್ಮಾರಾ
ಮೋಪಿ-ತನ್ನೊಳಗೇಕ್ರೀಡಿಸುವನಾದರೂ, ಗೋಪಯೋನಿತಃ-ಗೋಪ್ಯರಹಿತಂಗಳು, ಯಾವತೀಃ-ಎಷ್ಟುಮಂದಿಯಿದ್ದರೂ, ಆ
ತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನನ್ನು, ತಾವಂತಂ-ಅಷ್ಟುಮಂದಿಯನ್ನಾಗಿ, ಕೃತ್ವಾ-ಮಾಡಿ, ಲೀಲಯಾ-ವಿನೋದದಿಂದ, ತಾಭಿನ್ನಮಂ-ಆಗೋ
ಪಿಯರೊಡನೆ, ರರಾಮ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು||೨೧|| ಹೇಅಂಗ-ಎಲೈಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕರುಣ-ದಯಾಕಾಲಿಯಾದ, ಸಃ-ಆಕೃ
ಷ್ಣನು, ರತಿವಿಹಾರೇಣ-ಕ್ರೀಡಾವಿನೋದದಿಂದ, ಕ್ರಾಂತಾನಾರ-ಬಳಿದವರಾದ, ತಾಸಾಂ-ಆಗೊಲ್ಲತಿಯರ, ವದನಾಸಿ-ಮು
ಖಗಳನ್ನು, ಪ್ರಮಾ-ಪ್ರಿಯದಿಂದ,ಶಂತಮೇನ-ಅತಿನುಖಕರವಾದ. ಪಾಣಿನಾ-ಹಸ್ತದಿಂದ, ಪಾಮೃಜತ್-ತೊಡದನು||೨೨||

ಗೂಡಿ ನರ್ತನುಗೈಯ್ದರು ||೧೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲಿಂಗ
ನುಗಳಿಂದಲೂ, ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶನಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರೇಮಪೂರ್ಣಂಗಳಾದ ನೋಟಂಗಳಿಂದಲೂ, ಉತ್ತಮರ
ತಿಗಳಿಂದಲೂ, ಮಂದಹಾಸಂಗಳಿಂದಲೂ, ಬಾಲಕನು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಂಗಳಿಂದ ಕ್ರೀಡಿಸಿದಂತೆ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀ
ಯರೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು ||೧೮|| ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಕೃಷ್ಣನ ಅಂಗಸು-ಗ
ದಿಂದಂಟಾದ ಅನಂದದಿಂದ ಪರವಶಂಗಳಾದ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಂಗಳವರಾಗಿ, ಶಿಥಿಲಂಗಳಾದ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ
ಗಳೂ ಭೂಷಣಂಗಳೂ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ, ಶಿಥಿಲಂಗಳಾದ ಕೇಶಪಾಶಂಗಳಂ ಕುಪ್ಪುಸಂಗಳಂ ಸಹ ಯಥಾಪ್ರಕಾ
ರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗ ತೋರದ ವಿವರಾದರು ||೧೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರು
ಕೃಷ್ಣನ ವಿಲಾಸಕ್ರೀಡೆಯನ್ನೋಡಿ ಕಾಮಪೀಡಿತರಾಗಿ ಮೋಹಿತರಾದರು. ಗ್ರಹಸಮೇತನಾದ ಚಂದ್ರ
ನೂ ಸಹ ಆಶ್ಚರ್ಯಂಪಟ್ಟನು ||೨೦|| ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆತ್ಮಾರಾಮನಾದರೂ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀ
ಯರುಗಳು ಎಷ್ಟುಮಂದಿಯಿರುವರೋ ಅಷ್ಟುಪ್ರಕಾರಂಗಳಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಗಿ ಅವರೊಡನೆ ವಿಹರಿಸಿದನು||೨೧||
ಆಕೃಷ್ಣನು ರತಿವಿಹಾರದಿಂದ ಕ್ರಾಂತರಾಗಿರುವ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಮುಖಂಗಳಂ ಸುಖಕರವಾದ

ನಂವಧತ್ಯಯುವಭಸ್ಯಜಗಾತ್ಯತಾನಿಶುಣ್ಣಾನಿತತ್ಕರಹಸ್ವರ್ಹಪಮೋದಾಃ ||೨೩|| ತಾಭಿರುತ್
ಜಲಕ್ರೀಡಾವನಕ್ರೀಡಯೋವಾರಂಭಃ

ಕೃತುಮಪೂಜಿತುಮು... ಸುಗಂಧಪ್ರಜಯಾಸ್ವಕುಚಕುಂಕುಮರಂಜಿತಾಃ|ಗಂಧವೃಷಾಭಿ
ರನುಮ್ರತಚಿವತ್ಯಶ್ಚಂಶೋಗಜೇಭಿರಿಭರಾಡಿವಭಿನ್ನಸೇತಾಃ||೨೪||ಸೋಂಭಸ್ಯಲಯುವತಿಭಿಪರಿ
ಪಿತ್ಯವಾತವೈಮೈ... ಪ್ರಹಸಿತಾಭಿರಭಿವ್ಯತಾಂಗಃ | ವೈಮಾನಿಕೈಕುಸುಮವರ್ಷಿಭಿರೀಡ್ಯ
ಮಾನೋರೆಯಸ್ವಯಂಸ್ವರಂಶಿರತಗಜಿಂದ್ರಲೀಲಃ ||೨೫|| ತತಶ್ಚಕೃಷ್ಣೋಪವನೇಜಲಸ್ಥಲಪ್ರಸೂನ

ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೋಪಿತಿಯರು, ಸ್ಫುರತ್ ...ಶ್ರಿಯಾ-ಸ್ಫುರತ್-ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಕನಕಕುಂಡಲ-ಚಿನ್ನದೋಲೆಗಳ, ಕುಂಡಲ-
ಕುರುಳ್ಳ, ತ್ರಿಪು-ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಗಂಡಶ್ರಿಯಾ ಕನ್ನಿಗಳಹೊಳಪಿನಿಂದಲೂ, ಸುಧಿತಹಾಸನಿರಿಕ್ಷಣೇನಚ-ಸುಧಿತ-ಅವ್ಯತ
ದಂತೆ ಚಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಅವ್ಯತಪುಂಟಾದ, ಹಾಸ-ಸಗೆಯುಳ್ಳ, ನಿರಿಕ್ಷಣೇನ-ನೋಟದಿಂದಲೂ, ಋಷಭಸ್ಯ-ರಮ
ಣನಾದಕೃಷ್ಣನ, ಮಾನಂ-ಸಮಾನ್ಯವನ್ನ, ದಧತ್ಯ-ಧರಿಸುವರಾಗಿ, ತತ್ಕರಹಸ್ವರ್ಹಪ್ರಮೋದಾಃ-ತತ್-ಆಕೃಷ್ಣನ
ಕರಹ-ಉಗುರ್ಗಳ, ಸ್ಪರ್ಶ-ಸೋಂಕುವಿಕೆಯಿಂದಾದ, ಪ್ರಮೋದಾಃ-ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವರು ಆಗಿ, ಪ್ರಣಾನಿ-ವಸತ್ರ
ಗಳಾದ, ಕೃತಾನಿ, ಕೃಷ್ಣನಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು, ಜಗಾತ್-ಹಾಡಿದರು||೨೩||ತಾಭಿಃ-ಆಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ, ಯುತಃ-ಕೂಡಿದ, ಕೃಷ್ಣ
ನು, ಶ್ರಮಂ-ರಾಸಕ್ರೀಡಾಯಾಸವನ್ನು, ಅವೋಹಿತುಂ-ಹೋಗರಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ನ್ನ...ತಾಯಾಃ-ಸ್ವ-ತಮ್ಮ, ಕುಚ-
ಸ್ತನಗಳ, ಕುಂಕುಮ-ಕೇನರಗಂಧದಿಂದ, ರಂಜಿತಾಯಾಃ-ಸೋಗನುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಂಗಸಂಗ ಭೃಷ್ಣನ-ಜಿ-ಆಂಗಸಂ
ಗ-ವೈಸೋಂಕುವಿಕೆಗಳಿಂದ, ಭೃಷ್ಣ-ನುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಸ್ತ-ಜಿ-ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಗನಂಬಂಧಿಸಿದ, ಗಂಧರವಾಳಭಿಃ-ಗಂಧರವ-
ದೇವಗಾಯಕ ಶ್ರೇಷ್ಠರಂತೆಆಡುತಿರುವ, ಅಳಭಿಃ-ತುಂದಿಗಳಿಂದ, ಅನುದ್ರತನ್ ಅನುಸರಿಸಿ ಬರಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಭಿನ್ನ
ಸೇತಾಃ-ಭಿನ್ನ-ಅತಿಕ್ರಮಣದಿಂದ ಮುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಸೇತಾಃ-ವೈಡಿ-ಲಾಕಿಕದರ್ಮನಿಬಂಧನವುಳ್ಳವನೂಆಗಿ, ಭಿನ್ನಸೇತಾಃ-ಮು
ರಿಯಲ್ಪಟ್ಟನೀರಕಟ್ಟಿಯುಳ್ಳವಾದ, ಕಾಂತಃ-ಬಳಿದಾದ, ಗಜೇಭಿಃ-ಹಂಣಾನಿಗಳಿಂದ, ಅನುದ್ರತಃ-ಅನುಸರಿಸಿ ಆಟ್ಟ
ಲ್ಪಟ್ಟವಾದ, ಗಜರಾಡಿವ-ಆನಿರಾಯನಂತೆ, ವಾಃ-ನೀರನ್ನು, ಅವೀತ-ಹೊಕ್ಕು||೨೪||ಸಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಅಂಧಸಿ-ನೀರಿನ
ಲ್ಲಿ, ಯುವತಿಭಿಃ-ಹಂಗಳಿಂದ, ಅಲಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಪರಿಚಿತ್ಯಮಾನಃ-ತೋಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವವನಾಗಿಯೂ, ಪ್ರೇಮ್ಯಾ-ಅ
ನುರಾಗದಿಂದ, ಈಕ್ಷಿತಃ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ: ಪ್ರಹಸಿತಾಭಿಃ-ಹೆಚ್ಚು ನಗೆಯುಳ್ಳ ಗೋಪಿಯರಿಂದ, ಅಭಿವ್ಯತಾಂಗಃ
ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೂರಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಕುಸುಮವರ್ಷಿಭಿಃ-ಹೂವುಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವ, ವೈಮಾನಿಕೈಃ-ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ
ಕುಳಿತಿರುವ ದೇವತೆಗಳಿಂದ, ಈಡ್ಯಮಾನಃ-ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಸ್ವರತಿಃ-ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ರೀಡಿಸುವನಾದರೂ, ಸ್ವಯಂ-
ತಾನಾಗಿ, ಗಜೇಂದ್ರಲೀಲಃ-ಆನೆಯಂತೆ ವಿಲಾಸವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅತ್ರ ಇಲ್ಲಿ, ರೇಮೇ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು||೨೫||ತತಶ್ಚ-ಅವೇಳಿ

ತನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಕರುಣಾಶಾಲಿಯಾಗಿ ತಡವರಿಸಿದನು ||೨೩|| ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಸುಖಾಂತ
ಲಾಗಳಿಂದಲೂ ಮುಂಗುರುಳುಗಳಿಂದಲೂ, ಶೋಭಿತವಾದ ಕರ್ಪೂಲಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ, ಅವ್ಯತವ್ರಾಯವಾ
ದ ಮುಗುಳುನಗೆಯು ಕಟಾಕ್ಷಪುನರೇವೂ ಉಳ್ಳ ಮುಖವಿಕಾಸಂಗಳಿಂದಲೂ, ಕೃಷ್ಣನುಪೂಜಿಸಿ, ಆಕೃ
ಷ್ಣನ ನಖಸ್ಪರ್ಶನ ದಿಂದಂಟಾದ ಅನಂದಪಾರವಶ್ಯತೆ ಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಆಕೃಷ್ಣನ ಚರಿತ್ರವಂ ಗಾಂಗೆಯ್ದ
ರು||೨೩|| ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಕೀರನಂಮದದಿಂದ ಶಿಥಿಲವಾದ ಅವರಗಳಕುಚಕುಂಕುಮ ರಂಜ
ಿತವಾದ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭ್ರಮರಂಗಳೆಂಬ ಗಾಯಕರಿಂದ ಅನುಯುಕ್ತನಾಗಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಳಿವಿ
ದವಾದೇಜವು ಹೊಣಾನೆಗಳೊಡನೆ ಜಲಮ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ರತಿಪರಿಶ್ರಮವು
ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪೋಸುಗ ಉದಕವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೨೪|| ಆಕೃಷ್ಣನು ಉದಕಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಂದ
ಉದಕವ ನೆರೆಚಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯು ಮಾಡುವದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಆತ್ಮಾ
ರಾಮನಾದಾಗೂ ಮದೇಜಮತೆ ಜಲವಿಹಾರಮ ಮಾಡಿದನು ||೨೫|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಜಲದ

ಗಂಧಾನಿಲಜಪ್ಪದಿಕ್ಷುತಿ | ಚಚಾರಭ್ಯಂಗಪ್ರಮದಾಗಣಾವೃತೋಯಧಾಮದಾಂಧೋದ್ವಿರದೇಕರೇಣು
ಭಿಃ ||೨೬|| ನಿವಂಕಶಾಂಕಾಂಕುನಿರಾಸತಾನಿಕಾಸ್ಸಗತ್ಯಕಾಮೇನುರತಾಬಲಾಗಣಿಃ | ನಿವೇವಲತ್ಯ
ನ್ಯವರುದ್ಧಸೌರತಸ್ಸರ್ವಾಕರತ್ಯಾವ್ಯಕಥಾರಸಾಶ್ರಯಾಃ ||೨೭||ರಾಜಾ|| ಸಂಸ್ಥಾಪನಾಯಧರ್ಮ
ಸ್ಯುಕ್ತವಮಾಯತರಸ್ಯಚ | ಅವತೀರ್ಣೋಹಿಭಗವಾನುಕೇನಜಗದೀಶ್ವರಃ ||೨೮||ಸುಕಥಂಧರ್ಮಸತೋ
ನಾಂವಕ್ತಾಕರ್ತಾಭಿರಕ್ಷಿತಾ | ಪ್ರತಿಪದಮಾಚರದ್ಭ್ರೂಣಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶನಂ ||೨೯||ಅಪ್ತಕಾ
ಮೋಯದುಪತೀಕೃತವಾಃಪ್ರಜ್ಞಾಗುಪ್ಸಿತಂ|ಕಿಮಭಿಪ್ರಾಯೇವತಮೇಸಂಕಯಂಭಿಂಧಿಸುವ್ರತ ||೩೦||

ಜಲ. ತಟೀ:-ಜಲ-ನೀರಿನ, ಸ್ಥಲ-ನಿಲದ, ಪ್ರನೂನ-ಪುಷ್ಪಗಳ, ಗಂಧ-ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ, ಅನಿಲ-ಗಾಳಿಯಿಂದ, ಜಪ್ಪ-ಸೇವಿ
ನಲ್ಪಟ್ಟ, ದಿಕ್ಷುತಿ:-ದೇಶಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣೋಪವನೀ-ಯಮುನೆಯ ತಡಿಯ ವನದಲ್ಲಿ, ಭೃಂಗವ-ಮದಾ-ಹೆಣು
ತುಂದಿಗಳ, ಗಣ-ಹಿಂಡಿನಿಂದ, ಅವೃತಃ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಮದಾಂಧಿ-ಸೂಕ್ಷ್ಮದ, ದ್ವಿರದೇ-ಅನೆಯ, ಕರೇಣು ಭಿಃ-ಹೆಣಾನೆ
ಗಳೊಡನೆ, ಯಧಾ-ಪೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಚಚಾರ-ತಿರುಗಿದನು||೨೬|| ಸತ್ಯಕಾಮಃ-ದಿಟವಾದ ಸಂಕಲ್ಪವುಳ್ಳವನೂ, ಅನ
ರತಾಬಲಾಗಣಿಃ-ತನ್ನಂ ಅನುಸರಿಸಿದ ಪೆಂಗಳಗಂಪುಳ್ಳವನೂ, ಆತ್ಮನಿ-ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ, ಅವರುದ್ಧ-ತಡದುನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ, ಸೌ
ರತಃ-ನೀರ್ಯವುಳ್ಳವನೂ ಆದ, ಸಃ-ಅಕ್ಕದ್ವೈನು, ಕಕಾಂಕಾಂಕುನಿರಾಜಿತಃ-ಚಂದ್ರನಿರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವಂಥಾ,
ಕರತ್ಯಾವ್ಯಕಥಾರಸಾಶ್ರಯಾಃ-ಕರತ-ಕರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ, ಕಾವ್ಯಕಥಾರಸ-ಕಾವ್ಯಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಶೃಂಗಾ
ರಾದಿ ರಸಗಳಿಗೆ, ಆಶ್ರಯಾಃ-ಆಧಾರಂಗಳಾದ, ಸರ್ವಾನಿಕಾಃ-ಎಲ್ಲರಾತ್ರಿಗಳನ್ನೂ, ನಿವಂ-ಹೀಗೆ, ನಿವೇವೇ-ಸೇವಿಸಿದನು||೨೭||
[ಪರೀಕ್ಷಿತೃಶ್ಚವು] ಜಗದೀಶ್ವರಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆನಿಯಾಮಕನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಪಡ್ವೆಣ್ಣೆಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ನಾರಾಯ
ಣನು, ಧರ್ಮಸ್ಯ-ಪುಣ್ಯದ, ಸಂಸ್ಥಾಪನಾಯ-ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ, ಇತರಸ್ಯ-ಅನ್ಯವಾದ ಪಾಪದ, ಪ್ರಮಾಯಚ-ಕಾಂ
ತಿಗೋಸ್ಕರವೂ, ಅಂಶೇನ-ತನ್ನ ಕಲೆಯಿಂದ, ಅವತೀರ್ಣೋಹಿ-ಅವತರಿಸಿದವನಲ್ಲವೆ ||೨೮||ಹೇಬ್ರಹ್ಮ-ಎಲೈಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾ
ದೇವಕಮುನಿಯೇ! ಧರ್ಮಸೇತಾನಾಂ-ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗವಿಲ್ಲದಂತೆರಕ್ಷಕಂಗಳಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು, ವಕ್ತಾ-ಹೇಳುವವನಾಗಿಯೂ,
ಕರ್ತಾ-ಮಾಡುವವನಾಗಿಯೂ, ಅಭಿರಕ್ಷಿತಾ-ಪಾಲಿಸುವವನಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಸಃ-ಅವಿಷ್ಣುವು, ಪ್ರತಿಪಂ-ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ
ವಾದ, ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶನಂ-ಹೆರವರಹೆಂಡಿರನ್ನು ಸೋಂಕುವಿಕೆ ಯೆಂಬಪಾಪವನ್ನು, ಕಥಂ-ಹೇಗೆ, ಆಚರತೆ-ಮಾಡಿದನು||೨೯||
ಯದುಪತೀ-ಯಾದವರಿಗೊಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಅಪ್ತಕಾಮಃ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮನೋರಥವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ ಕಾಮವಿಲ್ಲದ
ವನಾದರೂ, ಕಿಮಭಿಪ್ರಾಯಃ-ಯಾವತಾತ್ಪರ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಜಗುಪ್ಸಿತಂ-ಅನಹ್ಯವಾದ ಹೀನಕರ್ಮವನ್ನು, ಕೃತವಾಃ-
ಮಾಡಿದವನಾದನು ಸುವ್ರತ-ಸಮಾಚೀನವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ನಿಯಮವುಳ್ಳ ಶುಕಮುನಿಯೇ! ಏತಂ-ಈ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಸಂಕ

ಲ್ಲಿರುವ ಪುಷ್ಪಗಳೂ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪುಷ್ಪಗಳೂ ಇವುಗಳ ಸೌರಭ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಂದಮಾರುತವುಳ್ಳ ದಿ
ಗಂತರಗಳುಳ್ಳ ಯಮುನಾತೀರದಲ್ಲಿ ಭೃಂಗಂಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಗ
ಜಂಗಳಿಂ ಕೂಡಿದ ಮದಗಜದಂತೆ ವಿಹಾರವಂ ಮಾಡಿದನು ||೨೬|| ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕರತ್ಕಾಲ ಸಂಬಂಧವಾ
ದ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳಿಂದ ರಮಣೀಯಂಗಳಾದ ಕಾವ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಂಗಳಾದ ಶೃಂಗಾರಾದಿರ ಸಂ
ಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯಗಳಾದ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕೇನಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೆಲ್ಲ ಸತ್ಯಕಾಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನು ಶೇತಶ್ಚಲನವಂ ಮಾಡದೆ ಕೇವಲರತಿಯಿಂದ ಅವರಂ ತೃಪ್ತಪಡಿಸಿದನು ||೨೭|| [ಎಂದು ಶುಕಮುನಿಯಿಂದ
ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಥಮಂಕೇಳಿ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಪ್ರಶ್ನಗೆಯ್ದನೆ ಪಂತೆನೆ] ಎಲೈ ಶುಕಮುನಿಯೇ! ಭಗವಂತ
ನಾದ ಜಗದೀಶ್ವರನು ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪನಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ, ಅಧರ್ಮನಿಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಅವತರಿಸಿದನ
ಷ್ಟೆ ||೨೮|| ಅಂತಾಭಗವಂತನು ಧರ್ಮವೈವಸ್ಥೆಯಂ ಮಾಡುವ ಉಪದೇಶವಂ ಗೆಯ್ಯನು ಧರ್ಮನೇತ್ರ
ವಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಕನಾದರೂ ಯಾವನಿವಿತ್ತದಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧಮಾದ ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶನಂಮಾಡಿದನು ||೨೯||
ಪೂರ್ಣಕಾಮನಾದರೂ ಭಗವಂತನು ಲೋಕನಿಂದಿತವಾದ ಈವ್ಯಾಪಾರವಂ ಏನುಕಾರಣದಿಂದ ಚಿಕ್ಕಿಸಿದನು ಇ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ಧರ್ಮವ್ಯತಿಕ್ರಮೋದ್ಯಮಃ ಈಶ್ವರಾಣಾಂ ಚ ಸಾಧನಂ | ತೇಜೀಯಸಾಂ ನ ದೋಷಾಯ ವ
ಹ್ನ ಸ್ವರ್ವಭುಜೋಯಥಾ ||೩೦|| ನೃತತ್ಸಮಾಚರೇಜ್ಜ್ವತುಮನಸಾಪಿಹ್ಯನೀಶ್ವರಃ | ವಿನಶ್ಯತ್ಯಾಪ
ರಣಮೌಢ್ಯಾವ್ಯಾಪಾರುದ್ರೋಽಪ್ಪಿಜಂವಿಮಂ ||೩೧|| ಈಶ್ವರಾಣಾಂ ವಚಸ್ಸತ್ಯಂ ತಥೈವಾಚರಿತಂ ಕ್ವಚ
ತ್ | ತೇಷಾಂ ಯತ್ಸ್ಯವಚೋಯುಕ್ತಂ ಬುದ್ಧಿಮಾಂಸ್ತತ್ಪದಾಚರತಿ ||೩೨|| ಕುಕಲಾಚರಿತೈಸ್ತಸಾ
ಮುಹಚಾರ್ಥೋನವಿದ್ಯತೆ | ವಿಪರ್ಯಯೇಣ ಚಾನರ್ಥೋನಿರಹುಕಾರಿಣಾಂ ಪ್ರಭೋ ||೩೩|| ಕಿಮುತಾಖಿ

ಯಂ-ಸಂದೇಹವನ್ನು, ಅಂಧಿ-ಛೇದಿಸು||೩೦|| [ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೇತ್ತರವು.] ಈಶ್ವರಾಣಾಂ-ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗನಿಯಾಮಕರಾದ, ಪ
ಭುಗಳಿಗೆ, ಧರ್ಮವ್ಯತಿಕ್ರಮಃ-ವರ್ಣಾಕ್ರಮಧರ್ಮವ್ಯತ್ಯಾಸವು, ಸಾಹನಂಚ-ಸಾಧನಕಾರ್ಯವೂ, ದೃಷ್ಟ್ಯ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ
ಸರ್ವಭುಜಃ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಕ್ಷಿಸುವ, ವಹ್ನೇಃ-ಅಗ್ನಿಗೇ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ತೇಜೀಯಸಾಂ-ಜ್ಞಾನತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳವ
ರಿಗೆ, ನವೋಽಪಾಯ-ದೋಷಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವು ||೩೧|| ಅನೀಶ್ವರಃ-ಅನಮರ್ಥನಾದವುರುಷನು, ಏತತ್-ಈನಮರ್ಥರು ಮಾ
ಡಿವಕೆಲಸವನ್ನು, ಚಾತು-ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಮನಸಾಪಿ-ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಲಾದರೂಕೂಡ, ನಾಚರೇತ್-ಮಾಡಬಾರದು. ಅ.
ರುದ್ರಃ-ರುದ್ರನಲ್ಲದವನು, ಅಪ್ಪಿಜಂ-ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವಿಷಂ-ನಂಜನ್ನು, ಮೌಢ್ಯಾತ್-ಅರಿಯದ್ದರಿಂದ, ಆಚರಣ-
ಕೊಂಚತಂದವನಾದರೂ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ವಿಕೃತಿ-ನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುವನೋ ||೩೧|| ಈಶ್ವರಾಣಾಂ-ಧರ್ಮನಿಯಾಮಕರಾದ
ಪ್ರಭುಗಳ, ವಚಃ-ಮಾತು, ಸತ್ಯಂ-ದಿಟವಾದದ್ದು, ಚರಿತಂ-ಸದತೆಯಾದರೋ, ಕೃಚಿತ್-ಕೆಲವುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ತಥೈವ-
ಮಾತಿನಹಾಗೆಯೇ, ಸತ್ಯಂ-ದಿಟವಾಗಿರುವುದು. (ಕೆಲವುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದಿಟವಲ್ಲ) ಬುದ್ಧಿಮಾಂ-ವಿವೇಕವುಳ್ಳವನು, ತತ್-ಆಕಾರ
ಣದಿಂದ, ತೇಷಾಂ-ಅವರ, ಸ್ಯವಚೋಯುಕ್ತಂ-ಸ್ವಂತಮಾತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಯತ್-ಯಾವುದೋ, ತತ್-ಆ ಕರ್ಮ
ವನ್ನು, ಆಚರೇತ್-ಮಾಡಬೇಕು ||೩೨|| ಪ್ರಭೋ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ನಿರಹಂಕಾರಿಣಾಂ-ಅಹಂಕಾರ ವಿಲ್ಲದವರಾದ, ವಿಷಾಂ-
ಈಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ, ಇಹ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಕುಕಲಾಚರಿತೇನ-ಪುಣ್ಯಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದ, ಅರ್ಥಃ-ಪ್ರಯೋಜನವೂ,
ವಿಪರ್ಯಯೇಣ-ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಪಾಪಕರ್ಮಚರಣದಿಂದ, ಅನರ್ಥಃ-ಕೇಡೂ, ನವಿದ್ಯತೇ-ಇರುವುದಿಲ್ಲ||೩೩|| ತೀರ್ಯಜ್ಞಾತ್ಮನಿ
ದಿವಾಕಸಾಂ-ಪಕ್ಕವಿ ತಿರ್ಮಗ್ನುರುತುಗಳು ಮನುಷ್ಯರು ದೇವತೆಗಳು ಇವರಿಗೂ, ಅಖಿಲಸತ್ಯಾನಾಂ-ಸಕಲ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೂ,
ಈತಿವ್ಯಾಸಾಂ-ನಿಯಮಿ ಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವ ರೆಲ್ಲರಿಗೂ, ಈತಿತಃ-ನಿಯಾಮಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಕುಕಲಾ ಕುಕಲಾನ್ವಯಃ-ಕುಕಲ-

ದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು, ಈ ಸಂಕಯವಂ ಪರಿಹರಿಸು ||೩೦|| [ಎಂಬರಾಜವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಕುಕಲಾಚಾರ್ಯ
ನು ಉತ್ತರವ ನಿತ್ತನದೆಂತೆನೆ] ಎಲೈ, ಅರನೇ? ಬ್ರಹ್ಮನು, ಇಂದ್ರನು, ಸೋಮನು, ವಿಕಾಸಮಿತ್ರನು, ಮುಂ
ತಾದ ಮುಖಪುರುಷರು ಧರ್ಮಾತಿಕ್ರಮವಂ ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಆದರೂ ತೇಜಸ್ವಿಗಳಾದವರಿಗೆ ದೋಷವಿ
ಲ್ಲ. ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನು ಸರ್ವಭಕ್ಷಕನಾದರೂ ಹೇಗೆಪರಿಕುದ್ಧನೋ ಆರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮರು ಕುದ್ಧರೇನರಿ||೩೧||
ಅದ್ದರಿಂದ ದೇಹಾದಿಪರತಂತ್ರನಾದ ಸಾಧಾರಣಪುರುಷನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಅಂತಾಕಾರ್ಯವಂ ಮಾಡ
ಬಾರದು. ಮೂಢಭಾವದಿಂದ ಧರ್ಮವ್ಯತಿಕ್ರಮವಂ ಮಾಡಿದರೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಅಧಃಪತನವಂ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ
ಅದೆಂತೆನೆ ಮಹೇಶ್ವರ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತನಾದ ಸಾಧಾರಣದೇವನು ಕಾಲಕೂಟವಿವವಂ ಧರಿಸಿಬದುಕುವನೆ? ಆತನಿಗೆದ
ಕ್ಕೀತೆ ||೩೧|| ಅಂತಾ ಮಹಾತ್ಮರವಚನವೇ ಸತ್ಯವು, ಅವರಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು ಕೆಲವು ಸತ್ಯ, ಕೆಲವು ಅ
ಸತ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಅವರವಚನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿಮಂತನು ಅವರಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಬಾರದು ||೩೨|| [ಹಾಗಾದರೆ ಅವರು ಏಕೆಸಾಧನವಂ ಮಾಡುವರು ಎಂದರೆ] ಸಾಧುಕ
ರ್ಮಾಚರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಇಲ್ಲ. ದುರಾಚಾರವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನವಂ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ದುರ್ಗ
ತಿಯೂಇಲ್ಲ. ನಿಸ್ಪೃಹರಾಗಿ ಪಾರಬ್ಧಸುಖವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮನುಭವಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವ ನನುಭವಿಸುವ
ರು ||೩೩|| ದೇವತೀರ್ಯಜ್ಞಾನುಷ್ಠಾದಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಜನಕನಾದ, ಅಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕ ಸರ್ವವಿಪಯಂ

ಲಕ್ಷ್ಯಾನ್ವಿತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಸ್ವರೂಪಾಃ ಸರ್ವಾಃ | ಈಶೀತುಶ್ಚೈತನ್ಯಾನಾಂಕುಶಲಾಕಾಶಲಾನ್ವಯಃ ||೨೫||
ಯತ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತದ್ವಿಧಮಪ್ಯಪ್ಯಯೋಗಪ್ರಭಾವವಿಧುತಾಖಿಲಕರ್ಮಬಂಧಾಃ | ಸ್ವೈರಂಚರಂ
ತಮಾಸಂ ಪುನಃ ಪುನಃ ಸ್ವೈಚ್ಛೆಯಾತ್ಮವಪ್ತವಶಿಕುತನವಬಂಧಃ ||೨೬|| ಗೋಪೀನಾಂತ
ತ್ವಂ ರೂಪಂ ಪುನಃ ಪುನಃ ಪುನಃ | ಯೋಂತತ್ಪ್ರಕೃತಿಸೋಧ್ಯಕ್ಷವಪಿ ಕ್ರೇಡನದಹಭಾಕ್ ||೨೭||
ಅನುಗ್ರಹಮುಕ್ತಾಂಮಾನುಷದಹಮಾಶ್ರಿತಃ ಭಜತೇತಾದ್ಯಶೀಃಕ್ರೀಡಾಯಾಶುತ್ವಾತ್ಮತ್ವ
ರೂಪವತಿ ||೨೮|| ಸಾಸೂಯಾಖಿಲಾಕೃಷ್ಣಾಯಮೋಹಿತಾಸ್ತಸ್ಯಮಾಯಯಾ | ಮನ್ಯಮಾನಾ
ಸ್ಸುಪಾಶ್ವಸ್ಯಾಸ್ತಸ್ಯಾಸ್ತಸ್ಯಾದಾರಾವ್ರಜತೇನ ||೨೯|| ಬ್ರಹ್ಮರಾತ್ರಲಪಾವೃತ್ತವಾಸುದೇ

ಪುಣ್ಯವ, ಅಕುಶಲ-ಪಾವದ, ಅನ್ವಯಃ-ಸಂಬಂಧವು, ಕಿಮುತ-ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನಿದೆ ||೨೫||ಯತೆ- - -ತ್ವಪ್ತಾಃ-
ಯತಃ-ಯಾವಕ್ಕಪ್ಪಣ, ಪಾದಪಂಕಜ-ಅಡಿದಾವರೆಯ, ಪರಾಗ-ಧೂಳಿನ, ನಿಷೇವ-ಸೇವನೆಯಿಂದ, ತೃಪ್ತಾಃ-ತಣಿದವರಾಗಿ.
ಯೋ, ಯೋಗ- - - - ಬಂಧಾಃ-ಯೋಗ-ಈಶ್ವರ ಧ್ಯಾನದ, ಪ್ರಭಾವ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ, ವಿಧುತ-ಕೊಡಹಿಡಿದಲ್ಪಟ್ಟು,
ಅಖಿಲ-ಸಮಸ್ತಗಳಾದ, ಕರ್ಮಬಂಧಾಃ-ಪುಣ್ಯಪಾವ ಕರ್ಮಗಳ ಕಟ್ಟುಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಮುನಯೋಪಿ-ಮುನಿಗಳ
ಘೋಷ, ನನಹ್ಯಮಾನಾಃ-ಕಟ್ಟಲ್ಪಡದೇ ಇರುವವರಾಗಿ, ಸ್ವೈರಂ-ಸ್ವೈಚ್ಛೆಯಾಗಿ, ಚರಂತಿ-ತಿರುಗುತೆ ಲಿರುವರೋ, ಇಚ್ಛಾ-
ಯಾ-ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರದಿಂದ, ಆತ್ಮವಪ್ತವಶಿ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಲೀಲಾಮುರ್ತಿಯುಳ್ಳ, ತಸ್ಯ-ಅಕ್ಕಪ್ಪಣಿಗೆ, ಬಂಧ-ಪುಣ್ಯ
ಪಾವದ ಕಟ್ಟಳೆಯು, ಕುತವ-ಎಲ್ಲಿಂದ ತಾನೇಬಂದೀತು? (ಇಲ್ಲವು) ||೨೬||ಗೋಪೀನಾಂ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರಿಗೂ, ತತ್ಪ್ರೀತಾಂ
ಚ-ಅವರ ಗಂಡಂದಿರಿಗೂ, ಸರ್ವೇಷಾಂಹೇಹಿನಾಂಚಾಪಿ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ, ಅಂತಃ-ಬಳಗ, ಯಃ-ಯಾರು, ಚರ-
ತಿ-ಪ್ರೇರಕನಾಗಿರುವನೋ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ-ಬುಧಾದ್ಯದಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ, ಸಃ-ಅವರಮಾತ್ಮನೇ, ಕ್ರೇಡನದಹಭಾಕ್-ಲೀಲಾ
ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ, ಏಷಃ-ಈಕ್ಕಪ್ಪಣ ನಾಗಿರುವನು ||೨೭||ಭೂತಾನಾಂ-ಚರಾಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ, ಅನುಗ್ರಹಾಯ-
ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಮಾನುಷಂ-ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವಾದ, ವೇಹಂ-ಕರೀರವನ್ನು, ಆಶ್ರಿತಃ-ಸೇರಿರುವ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು,ಯಾಃ
ಕ್ರೀಡಾಃ-ಯಾವಆಟಗಳನ್ನು, ಶುಕ್ರಾಸ್ತ-ಕೇಳಿ, (ಮನುಷ್ಯನು) ತತ್ಪರಃ-ಅಕ್ಕಪ್ಪಣನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನು, ಭವೇತಿ-ಆಗುವನೋ,
ತಾದ್ಯಶೀಃಕ್ರೀಡಾಃ-ಅಂತಾ ಆಟಗಳನ್ನೇ, ಭಜತೇ-ಸೇವಿಸುತೆ ಲಿರುವನು ||೨೮|| ವ್ರಜತೇನ-ಗೋಕುಲವೇ ವಾನಸ್ಥಾನ
ವಾಗಿ ಪುಟ್ಟ ಗೊಲ್ಲರು, ತಸ್ಯ-ಅಕ್ಕಪ್ಪಣ, ಮಾಯಯಾ-ಮೋಹಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಮೋಹಿತಾಃ-ಮರಹು ಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾ
ವ್ದರಿಂದಲೇ, ಸ್ವಾಸ್ತಾಸ್ತಾದಾರಾ-ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರನ್ನು, ಸ್ವಪಾಶ್ವಸ್ಯಾ-ತಮ್ಮವಕ್ಕುಗಳಿಲ್ಲದವರನ್ನಾಗಿ,

ಗಳಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನಾದ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಪಾಪಪುಣ್ಯ ಸಂಬಂಧವೆಲ್ಲಿಂದ ಬರುವುದು ||೨೫||ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಾ
ದ ಮುನಿಗಳೂಕೂಡ ಯಾವಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಪಾದಕಮಲ ರಜಸ್ಸಿನ ಸೇವೆಯಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಯೋಗಪ್ರ
ಭಾವವಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ತಕರ್ಮ ಒಂಥಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಸ್ವೈಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸಂಚರಿಸು
ತ್ತಾರೆಯೋ, ಸ್ವೈಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳ ಆಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಕರ್ಮಬಂಧವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೀ
ತು ||೨೬|| ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೂ ಅವರಪತಿಗಳಿಗೂ ಇನ್ನೊಸರ್ವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾ
ಗಿ ಬುದ್ಧಿಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಆಪರಮಾತ್ಮನು ಮಾಯಾಹವ ಸಂಗೀಕರಿಸಿ ವಿಹರಿಸುವನು ||೨೭|| ಆಪರಮಾತ್ಮನು
ಪ್ರಾಣಿಗಳಂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲೋಸುಗ ಮನುಷ್ಯವೇಹವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಅತ್ಯಂತಾತ್ಮರ್ಯ ಕರಂಗಳಾದ ವಿಲಾ
ಸಂಗಳಂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆವಿಲಾಸಂಗಳಂ ಕೇಳಿದರೆ ಅಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಹುಟ್ಟುವುದು ||೨೮||ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀ
ಯರುಗಳ ಪತಿಗಳು ಭಗವನ್ಮಾಯಾ ಮೋಹಿತರಾಗಿ, ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ತಮ್ಮಗವಿಹರಲ್ಲಿ ನೋ
ಡುವರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆಯಂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ||೨೯|| ಅರುಣೋದಯಕಾಲಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲು ಗೋಪ
ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅನುಮೋದಿತರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದ ಚಿತ್ತವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕೃ

ಮಾನುವೇದಿತಾಃ | ಅನಿಚ್ಛಂತೋಯಯುರ್ಗೋಪ್ಯಸ್ವಗೃಹಾಭಗವತ್ಪ್ರಿಯಾಃ ||೪೦|| ವಿ
ಕ್ರೇದಿತಂವ್ರಜವಧೂಭಿರಿದಂಚವಿಷ್ಣೋಃಶ್ರದ್ಧಾನ್ವಿತೋನುಶೃಣುಯಾದನುರ್ವರ್ಣಯಾದ್ಯಃ | ಭಕ್ತಿಂ
ಹರೌಭಗವತಿಪ್ರತಿಲಭ್ಯಕಾಮಾಹೃದೋಗ್ರವಾಶ್ವಪಹಿನೋತ್ಯಚಿರೇಣಧೀರಃ ||೪೧||
ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ತ್ರಯಸ್ತ್ರೀಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಮನ್ಯಮಾನಾಸ್ಸಂತಃ-ತಿಳಿಯತರಿರುವರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೋ(ಸುಗ, ನಾಸೂರ್ಯಖಲ-ಹೊಟ್ಟೆಚ್ಚು ಪಡಲಿ
ಲ್ಲವಲ್ಲವೆ ||೩೯||ಬ್ರಹ್ಮಣಾತ್ರೇ-ಬ್ರಾಹ್ಮಮುಷೂರ್ತನಾದ, ಉಷಃಕಾಲವು, ಅಥವಾ ಅರುಣೋದಯಸಮಯವು, ಉಪಾಮೃ
ತೈಸತಿ-ನವಿರಾಸಿಸಿದವಾಗುತ್ತಲೂ, ವಾಸುದೇವಾನುಮೋದಿತಾಃ-ವಾಸುದೇವ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಅನುಮೋದಿತಾಃ-ಬಪ್ಪಿಗಯುಳ್ಳ
ವರಾಗಿ, ಅನಿಚ್ಛಂತೋಃಪಿ-ಮನೆಗೆಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸದೇ ಇರುವರಾದರೂಕೂಡ, ಭಗವತ್ಪ್ರಿಯಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಗಪಿ
ಯೆಯರಾದ, ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಸ್ವಗೃಹಾ-ತಮ್ಮತಮ್ಮಮನೆಗಳನ್ನು ಕೂರಿತು, ಯಯುಃ-ತೆರಳಿದರು||೪೦||ಯಃ-
ಯಾವವುರುಷನು, ಶ್ರದ್ಧಾನ್ವಿತಸ್ತ-ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ವಿಷ್ಣೋಃ-ನಾರಾಯಣನ, ಇದಂ-ಈ,
ವ್ರಜವಧೂಭಿಃವಿಕ್ರೇದಿತಂ-ಗೋಕುಲದ ಹೆಂಗಳೊಡನೆ ಆಡಿದಆಟವನ್ನು, ಅನುಶೃಣುಯಾತ-ಅನುಸರಿಸಿಕೇಳುವನೋ, ಅನು
ವರ್ಣಯೇತ್-ಅನುಸರಿಸಿ ಬಂಟಿಸಿ ಹೇಳುವನೋ, ಸಃ-ಅವುರುಷನು, ಭಗವತಿ-ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯಂವನ್ನನಾದ, ಹರೌ-ಕೃಷ್ಣ
ನಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಿಂ-ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು, ಕಾಮಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಲಭ್ಯ-ಪಡೆದು, ಅಚಿರೇಣ-ಕಾಲವಿಳಂಬ ವಿಲ್ಲದೇ, ಛೇರನ್ತ-ಕ್ಷಣ
ಸಿಯಾಗಿ, ಹೃದೋಗ್ರಂ-ಮನೋವಾಙ್ಮಯನ್ನು, ಅಶು-ಜೀಗನೆ, ಅಪಹಿನೋತಿ-ಹಿಡ್ಡುಬಿಡುವನು ||೪೧||
ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ತ್ರಯ ಸ್ತ್ರೀಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ವ ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲಾರದೆ ಪ್ರಯಾಸಮಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋದರು ||೪೦|| ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೊ
ಡನೆ ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ರಸಕ್ರೀಡಾ ಮಹೋತ್ಸವವಂ ಯಾವವುರುಷನು ಶ್ರದ್ಧಾಯುಕ್ತನಾಗಿ ಕೇ
ಳುವನೋ ಮತ್ತು ಕೀರ್ತನಂ ಗೆಯ್ಯನೋ ಅಪುರುಷನು ಹರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಕ್ತಿಯನೆಯ್ವಿ ಸಂ
ಸಾರದಾಃಖಮ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಕ್ತನಾಗುವನು ||೪೧||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿತಾ

ರಣ್ಯವಾನಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರಾಚಾರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು೩೩ನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಅಹಿರೂಪಧಾರಿಣಸ್ಸುರರ್ಹ ಸಾಖ್ಯಗಂಧರ್ವಸ್ಯ ತಾಪಮೋಕ್ಷಣಂ

ಶ್ರೀಶುಕಃ || ಏಕದಾದವಯಾತ್ರಾಯಾಂಗೋಪಾಲಾಜಾತಕೌತುಕಾಃ | ಅನೋಭಿರನಡುದ್ವೈಕ್ಯೈಃ
ಪ್ರಯಯಾಸ್ತಂಭಿಕಾವನಂ ||೧|| ತತ್ರಸ್ನಾತ್ವಾಸರಸ್ವತ್ಯಾಂಡವಂಪಶುಪತಿಂಪ್ರಭುಂ | ಅನರ್ಚುಃ
ರಹರ್ಣೈರ್ಭಕ್ತ್ಯಾದ್ಯದೀಂಚನ್ಯ ಪತೆಂಭಿಕಾಂ ||೨|| ಗಾವೋಹಿರಣ್ಯಂವಾಸಾಂಸಿಮಧುಮಧ್ವನ್ನ ಮಾ
ದ್ಯತಾಃ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರ್ಭೋಜದದುಸ್ಸರ್ವದವೇನಾಪ್ರಿಯತಾಮಿತಿ ||೩|| ಉಮಸ್ಸುರಸ್ವತೀತೀರಜ
ಲಂಪ್ರಾಕೃಯತವ್ರತಾಃ | ರಜನೀಂತಾಂಮಹಾಭಾಗಾಸ್ಸನಂದಾನಂದಕಾದಯಃ ||೪|| ಕಶ್ಚಿನ್ಮಹಾ

೩೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

(ಶ.ಕನಾಕ್ಯವು.) ಏಕದಾ-ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ, ತೇಗೋಪಾಲಾಃ-ಆಗೋಲ್ಲರು, ದೇವಯಾತ್ರೆಯೊಂ-ದೇವರಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ಜಾತಕೌತುಕಾಸ್ಸಂತಃ-ಹುಟ್ಟಿದ ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳವರಾಗಿ, (ಅಧವಾ-ದೇವರಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಹುಟ್ಟಿತೋ ಆಗೋಲ್ಲರು) ಅನಡುದ್ವೈಕ್ಯೈಃ-ಅನಡುತಿ-ಎತ್ತಿಗಳಿಂದ, ಯುಕ್ತೈಃ-ಹೂಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅನೋಭಿಃ-ಬಂಡಿಗಳಿಂದ, ಅಂಭಿಕಾವನಂ-ಗೌರಿಯಕಾಡನ್ನು ಕುರಿತು, ಪ್ರಯಯುಃ-ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರು ||೧|| ನೃಪತೇ-ಅರಸಾದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ | ತತ್ರ-ಆಗಾರಿಯವನದಲ್ಲಿ, ಸರಸ್ವತ್ಯಾಃ-ಸರಸ್ವತೀನದಿಯೇಳು, ಸ್ನಾತ್ವಾ-ಮಿಂದು, ಭಕ್ತ್ಯಾ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಪ್ರಭುಂ-ಒಡೆಯನಾದ, ಪಶುಪತಿಂ-ಅತ್ಯೇಶ್ವರನಾದ, ದೇವಂ-ಮಹಾದೇವನನ್ನೂ, ಅಂಭಿಕಾಂ-ಜಗನ್ನಾತೆಯಾದ, ದೇವೀಂಚ-ಗೌರಿಯನ್ನೂ, ಅರ್ಹರ್ಣೈಃ-ಪೂಜಾಸಾಮಿಗಳಿಂದ, ಅನರ್ಚುಃ-ಪೂಜಿಸಿದರು ||೨|| ಸರ್ಪ-ಎಲ್ಲರು, ಆದ್ಯತಾಸ್ಸಂತಃ-ಅಕ್ಕರೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ನಃ-ನಮಗೆ, ದೇವ-ಒಡೆಯನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು, ಪ್ರಿಯತಾಂ-ಸುಪ್ರೀತನಾಗಲಿ, ಇತಿ-ಇಂತೆಂದು, ಗಾವಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ಹಿರಣ್ಯಂ-ಭಂಗಾರವನ್ನೂ, ವಾಸಾಂಸಿ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಮಧು-ಜೇನನ್ನೂ, ಮಧ್ವನ್ನಂ-ಮಧುರವಾದ ಅನ್ನವನ್ನೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರ್ಭೋಜದದುಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ದದುಃ-ಕೊಟ್ಟರು ||೩|| ಮಹಾಭಾಗಾಃ-ಅಧಿಕಮರ್ಯಾದೆಯುಳ್ಳ, ಸನಂದಾಃ-ನಂದಗೋಪನಿ ಸಹಿತರಾದ, ನಂದಕಾದಯಃ-ನಂದಕನು ಮೊದಲಾದ ಗೋಲ್ಲರು, ಜಲಂ-ನೀರನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ, ಪ್ರಾಕೃ-ಕುಡಿದು ಯತವ್ರತಾಃ-ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ನಿಯಮವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ತಾಂರಜನೀಂ-ಆರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ಸರಸ್ವತೀತೀರೇ-ಸರಸ್ವತೀನದಿಯತೀರೆಯಲ್ಲಿ, ಉಮಃ-ನಿವಸಿಸಿದರು ||೪|| ತಸ್ಮಿನ್-ಅಲ್ಲಿ, ಅಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಯಗ್ಮಜ್ಞಯಾ-ಸ್ತೇಜ್ಞಯಿಂದ, ಆಗತಃ-ಬಂದಂಥಾ-ಬುಭುಕ್ಷುತಃ-ಹಸಿವು

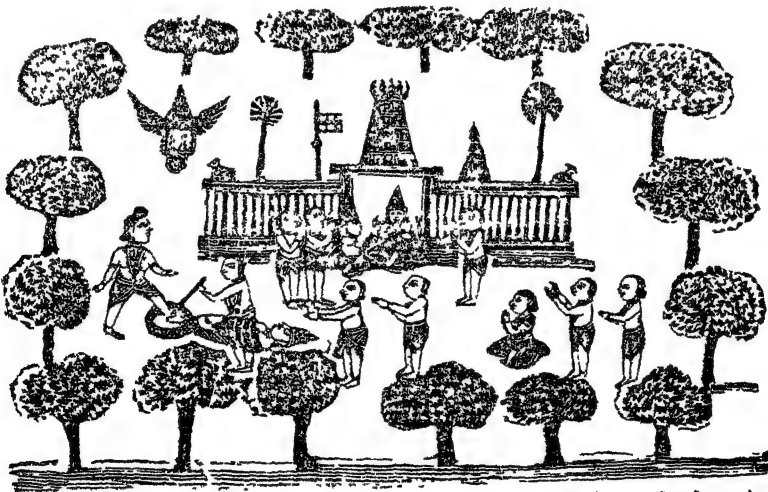
೩೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಚತುಸ್ತ್ರೈಂಕುನಾಗ್ರಸ್ತಂನಂದಂಹರಿರಮಾಮುಜತ | ವಿದ್ಯಾಧ್ರಂಚಾಂಗಿ
ರಶ್ಯಾಪಾಚ್ಛಂಖಚೂಡಂತಥಾವಧೀತ ||೫|| ಮೂವತ್ತಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸರ್ಪದಿಂದ
ನುಂಗಲ್ಪಟ್ಟ ನಂದನಂಬಿಡಿಸಿ, ಅಂಗೀಕರಣ ಯುಪಿಯಕಾಪದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಸರ್ಪ ಭಾವವನೆಯಿದ್ದ ಸುದರ್ಶನ
ನಾಮಕನಾದ ಅವಿದ್ಯಾಧರನ ನನುಗ್ರಹಿಸಿ, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೆಂಬ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಹೋ
ಗುತ್ತಿರುವ ಕಂಖ ಚೂಡನಾಮಕನಾದ ಯಕ್ಷನಂ ಸಂಹರಿಸಿದನೆಂದು ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ
ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂದಂತೆ,

ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಂದಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರು ದೇವಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕುತೂಹ
ಲವುಳ್ಳವರಾಗಿ ವೈಷಭಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿದಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಏರಿಕೊಂಡು ಅಂಭಿಕಾವನವಂ ಕುರಿತು ಹೋದರು ||೧|| ಅ
ಯಂಭಿಕಾವನದೊಳು ಸರಸ್ವತೀನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಮಾಡಿ ಪ್ರಭುವಾದ ಪಶುಪತಿಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನಂ ಪಾ
ರ್ವತೀದೇವಿಯಂ ಸಹ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದರು ||೨|| ಅಮೇಲಿನಮಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಲಿಯಿಂ
ದು ಗೋವುಗಳು ಸುರ್ವಣಮ ವಸ್ತ್ರಗಳಂ ಮಧುರವಾದ ದಿವ್ಯಾನ್ನವಂ ಸಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ
ರು ||೩|| ನಂದಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರು ತಾವು ಉದಕವನ್ನೇ ಆಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಸ್ಪ
ರಾಗಿ ಆರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆಸರಸ್ವತೀ ತೀರದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವೆಮಾಡಿದರು ||೪|| ಅಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾದ ಹೆಬ್ಬಾವು

ನಹಿಸ್ತಸ್ತೀನಿವಿಸಿನಿತಿಬುಭುಕ್ಷಿತಃ | ಯದ್ಯಚ್ಛಯಾಗತೋನಂದಂಶಯಾನಮುರಗೋಗ್ರಾತಃ ||೫||
ಸಚುಕೋಗ್ರಾಹಿನಾಗ್ರಸ್ತುಕೃಪ್ಣಕೃಷ್ಣಮಹಾನಯಂ | ಸರ್ವೋಮಾಂಗ್ರಸತತಾತಪಗ್ರಹನ್ನಂ
ಪರಿಮೋಚಯ ||೬||ತಸ್ಯಚಾಕ್ರಾದಿತಂಶ್ರತ್ಯಾಗೋಪಾಲಾಸ್ಸಹಸೋತ್ಥಿತಾಃ|ಗ್ರಸ್ತಂಚದೃಷ್ಟಾನ್ವ
ಸುಭ್ರಾಂತಾಸ್ಸರ್ಪಂವಿವ್ಯಥುರುಲ್ಕುಕೈಃ ||೭|| ಅಲಾತೈರ್ಹನ್ಯಮಾನೋಪಿನಾಮುಂಚತಭುಜಂ
ಗಮಃ | ತಮಸ್ಪೃಶತ್ಪದಾಭ್ಯೇತ್ಯಭಗವಾಸಾತ್ತ್ವತಾಂಸತಿಃ ||೮|| ಸವೈಭಗವತಃಶ್ರೀಮತ್ಪಾ

ಗೋಂಡಂಧಾ, ಮಹಾನಹಿ-ಅಜಗರವಾದಂಧಾ, ಕಷ್ಟಿದುರಗಃ-ಒಂದಾನೋಂದುಹಾವು, ಶಯಾನಂ-ಮಲಗಿರುವ, ನಂದಂ-
ನಂದಗೋವನನ್ನು, ಅಗ್ರಗ್ರಾತಃ-(ನುಂಗಲ್ಪ)ಬಾಯಿಂದ ಹಿಡಿಯಿತು ||೫||ಅಹಿನಾ-ಸರ್ಪದಿಂದ, ಗ್ರಸ್ತಃ-ಹಿಡಿದುನುಂಗಲ್ಪ
ಡುತಿರುವ, ನಃ-ಅನಂದಗೋವನು, ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನೇ(ಕೃಷ್ಣನೇ! ಅಯಂಮಹಾನರ್ಪಃ-ಈದೊಡ್ಡಹಾವು), ಮಾಂ-
ನನ್ನನ್ನು, ಗ್ರಸ್ತತೇ-ನುಂಗುತಲಿದೆ. ತಾತ-ಅಪ್ಪಾ! ಪ್ರಪನ್ನಂ-ನೀನೇರಕ್ಷಕನೆಂದು ನಂಬಿದ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಪರಿಮೋ
ಚಯ-ಬಿಡಿನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಚುಕೋಗ್ರ-ಕೂಗಿಕೊಂಡನು ||೬||ಗೋಪಾಲಶ್ಚ-ಗೊಲ್ಲರಾದರೋ, ತಸ್ಯ-ಅನಂದಗೋವ
ನ, ಆಕ್ರಂದಿತಂ-ಅಳುವನ್ನು, ಶುಕ್ರಾಪ್ತ-ಕೇಳಿ, ಸಹಸಾ-ಬೇಗನೆ, ಉತ್ಥಿತಾಸ್ಸಂತಃ-ಎದ್ದವರಾಗಿ. ಗ್ರಸ್ತಂ-ನುಂಗಲ್ಪಡ
ತ್ತಿರುವ, ನಂದನನ್ನು, ದೃಷ್ಟಾನ್ವ-ನೋಡಿ, ಸಂಭ್ರಾಂತಾಶ್ಚ-ತ್ವತೆಯುಳ್ಳವರೂಆಗಿ, ಉಲ್ಕುಕೈಃ-ಕೊಳ್ಳಿಗಳಿಂದ, ಸರ್ಪಂ-
ಹಾವನ್ನು, ವಿವ್ಯಥಾಃ-ನೋಯಿಸಿದರು ||೭||ಭುಜಂಗಮಃ ಸರ್ಪವು, ಅಲಾತೈಃ-ಕೊಳ್ಳಿಗಳಿಂದ, ಹನ್ಯಮಾನೋಪಿ-ಹೊಡೆ
ಯಲ್ಪಡುತಿರುವು ದಾದರೂ, ನಾಮುಂಚತ-ನಂದನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲವು. ಸಾತ್ವತಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರಾದ ಯಾದವರಿಗೆ, ಪತೇ-
ಒಡೆಯ.ನಾದ, ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅಭ್ಯೇತ್ಯ-ಇದಿರಿಗೆಬಂದು, ವದಾ-ಕಾಲಿನಿಂದ, ತಂ-ಅಹಾವನ್ನು, ಅನ್ಪೃಶತ್-ಸೋಂ
ಕಿದನು ||೮||ಸವೈ-ಅನರ್ಪವಾದರೋ, ಭಗವತಃ-ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನ,ಶ್ರೀಮತ್ಪಾದಸ್ಪರ್ಶಪತಾಚುಃ-ಶ್ರೀಮತ್-ಸಂ

ಕ್ಷಾಂತಿನಿಂದ ಪೀಡಿತವಾಗಿ ಯದ್ಯಚ್ಛಯಿಂದ ಮಲಗಿರುವ ನಂದನಂಗ್ರಹಿಸಿತು ||೫|| ಆಗನಂದನು ಅಜಗರಸ
ರ್ಪದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಎಲೈ, ಅಪ್ಪಾ! ಕೃಪ್ಣನೇ! ಮಹಾನರ್ಪವು ನನ್ನಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತೆ. ನೀನು
ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸು, ಎಂದುಕೂಗಿದನು ||೬|| ಗೋಪಾಲಕರು ಅನಂದನ ಕೂಗಂಕೇಳಿ ಬೇಗನೆಎದ್ದುಬಂದು
ಸರ್ಪಗ್ರಸ್ತನಾದ ನಂದನನ್ನೋಡಿ ಸಂಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಉರಿಯುವ ಕೊಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಆಸರ್ಪಮಂ ಪ್ರಹರಿಸಿದ
ರು ||೭|| ಕೊಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಅಸರ್ಪವು ನಂದನಂಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ತೀಗ ಯಾದವಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನು ಅಸರ್ಪಮಂ ಕಾಲಿನಿಂದ ಒಡೆದನು ||೮|| ಅಸರ್ಪವು ಭಗವಂತನ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಧೈರ್ಯವಾಪ

ದಸ್ಯುರ್ವಹತಾಕುಭಃ | ಭಜಿಸುರ್ವಪುರ್ವಿತ್ಯಾರೂಪವಿದ್ಯಾಧರಾರ್ಚಿತಂ |೯| ತಮಪ್ಯುಚ್ಛದ್ಧಿ
 ಪೀಕೇಕಪ್ರಣತಂಸಮಾಪಸ್ಥಿತಂ | ದೀಪ್ಯಮಾನನವಪುಷ್ಪಾಪುರುಷಂಹಮಮಾಲಿನಂ |೧೦| ಕೂ
 ಭವಾರ್ಪರಯಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಕೂಭತಕುಭಲಕ್ಷಣ | ಕಥಂಜಾಗುಪ್ಸಿತಾಮಿತಾಂಗತೆವಾಪ್ರಾಪಿತೋಽವ
 ಕಃ |೧೧| ಸರ್ವಃ | ಅಹಂವಿದ್ಯಾಧರಃಕಶ್ಚಿತ್ಸುಧರ್ವನಾಶಕ್ತುತಃ | ಶ್ರಿಯಾನುರೂಪಸಂಪತ್ತ್ಯಾ
 ವಿಮಾನನಾಚರಣದಿಶಃ |೧೨| ಯುಷ್ಕೀವಿರೂಪಾನುಗಿರಸಃಪ್ರಾಹಸಂರೂಪದರ್ಪಿತಃ | ತೈರಿವಾಂ
 ಪ್ರಾಪಿತೋಯಾನಿಪಲಬ್ಧಿಸ್ಸೈನಮಾಪ್ತನಾ |೧೩| ಕಾಪೋಮನುಗ್ರಹಾಯೈವಕೃತಸ್ತೈಕ

ಪತ್ನಿಃ, ಪಾದ-ಚರಣದ, ಸ್ಪರ್ಶ-ಸಂಬಂಧದಿಂದ, ಪತ-ನಾಶವಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಆಕುಭಃ-ಪಾಪವೈಶ್ಯವನಾಗಿ, ಸರ್ವವಪುಃ-ಹಾ
 ವನದೇಹವನ್ನು, ಹಿತ್ವಾ-ಬಿಟ್ಟು, ವಿದ್ಯಾಧರಾರ್ಚಿತಂ-ವಿದ್ಯಾಧರರಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ರೂಪಂ-ಕರೀರವನ್ನು, ಭೇಜೇ-ಹೊಂ
 ದಿದನು ||೯|| ಪ್ರಣತಂ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಸಮಾಪಸ್ಥಿತಂ-ಪತ್ತಿರಾಶ್ಚಿಂತಿರುವ, ದೇವೀಪ್ಯಮಾನೇನ-ವಿಕೇಷವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ,
 ವಪುಷಾ-ಕರೀರ ದೊಡನೆಕೂಡಿದ, ಹೇಮಮಾಲಿನಂ-ಚಿನ್ನದ ಹಾರವೈ, ತಂಪುರುಷಂ-ಆಪುರುಷನನ್ನು ಕುರಿತು, ಹೃಪೀಕೇ
 ಕಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅಪ್ಯುಚ್ಛತ-ಪ್ರಶ್ನಮಾಡಿದನು ||೧೦|| ಹೇಕುಭಲಕ್ಷಣ-ಎಲೈಕಿವಚಿತ್ತ್ವಗಳ್ಳವನೇ! ಭವಾರ್-ನೀನು, ಪರಯಾ-ಉ
 ತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯ-ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಕೂಭತೇ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವಿ. ಕಃ-ನೀನುಯಾರು; ಅವಕಃ-ಅಸ್ತುತಂತ್ರನಾಗಿ, ವಿತಾಂ-
 ಈ, ಜಾಗುಪ್ಸಿತಾಂಗತೆಂ-ನಿಂದ್ಯವಾದ ಪಾಪಜನ್ಮವನ್ನು, ಕಥಂವಾಪ್ರಾಪಿತಃ-ಹೇಗತಾನೇ ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದಿ; ||೧೧||
 (ಸರ್ವವಾಕ್ಯವು) ಅಹಂ-ನಾನು, ಸುಧರ್ವನಾಶ-ಸುಧರ್ವನನೆಂದು, ಶ್ರುತಃ-ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ, ಕಶ್ಚಿದ್ವಿದ್ಯಾಧರಃ-ಒಬ್ಬ
 ನೊಬ್ಬವಿದ್ಯಾಧರ ದೇವಜಾತಿಯವನಾಗಿರುವೆನು. ಶ್ರಿಯಾ-ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ, ಅನುರೂಪಸಂಪತ್ತ್ಯಾ-ರೂಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಭಾಗ್ಯ
 ದಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ವಿಮಾನೇನ-ಪುಷ್ಪರಥದಿಂದ, ದಿಶಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು, ಆಚರಣ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ||೧೨||
 ರೂಪದರ್ಪಿತಃ ರೂಪ-ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ, ದರ್ಪಿತಃ-ಹೆಮ್ಮೆಯುಂಟಾದವ ನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಿರೂಪಾ-ವಕ್ತರೂಪವೈ
 (ಚಲುವಿಕೆಯಿಂದ) ಅಂಗಿರಸಃಯುಷ್ಕೀ-ಅಂಗಿರೋಮುಖಗಳನ್ನು, ಪ್ರಾಹಸಂ-ಪಳಮನಕ್ಕೆನು || ಪ್ರಲಬ್ಧಿಃ-ಅವಹಾಸ್ಯ
 ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ತೈ-ಆಯುಷಿಗಳಿಂದ, ಸ್ವೀನಪಾಪ್ಯನಾ-ನನ್ನ ಪಾಪದಿಂದಲೇ, ಇವಾಂಯೋನಿಂ-ಈಸರ್ವಜನ್ಮವನ್ನು, ಪ್ರಾಪಿ
 ತಃ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದೆನು ||೧೩|| ಕರುಣಾತ್ಮಃ-ದಯಾಶೀಲರಾದ, ಮುನಿಗಳಿಂದ, ಕಾಪಃ-ನಿಗ್ರಹವಚನವು, ಮೇ-
 ನನ್ನು, ಅನುಗ್ರಹಾಯೈವ-ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರನುಗವೇ, ಕೃತಃ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಯತ್-ಯಾವಕಾಪದಿಂದ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಲೋ
 ಕಗುರುತಾ-ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ವದಾ-ಕಾಲಿನಿಂದ, ಸ್ತುಪ್ತಃ-ಒಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪತಾಕ-ಭಃ-

ವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಸರ್ವದೇಹವು ಬಿಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾಧರರಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ದಿವ್ಯದೇಹವ ನೆಯ್ದಿದನು ||೯|| ಅಮೇಲೆ ನಮ
 ಸ್ಕರಿಸಿ ನಿಂತಿರುವ ದೀಪ್ಯಮಾನವಾದ ದೇಹದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಪುರುಷನು ಕುರಿತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
 ಪ್ರಶ್ನಂಗೆಯ್ದನು ||೧೦|| [ಅದಂತೆ] ಎಲೈಪುರುಷನೇ! ನೀನುಯಾರು; ಅಧಿಕವಾದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕುಭಲಕ್ಷ
 ಣನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತೀಯೆ, ಸಂದಿತವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ನೀನಿಗೆ ಏಕೆಬಂದುದು, ಅದಂಜೇಳುವನಾಗು ||೧೧||
 [ಎಂಬ ಕೃಷ್ಣನವಾಕ್ಯವು ಕೇಳಿ ಆಪುರುಷನು ನುಡಿದನಂತೆ] ಎಲೈ, ಮಹಾಪುರುಷನೇ! ನಾನು ಸುಧರ್ವ
 ನ ನಾಮಕನಾದ ಒಬ್ಬವಿದ್ಯಾಧರನು ದಿವ್ಯಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಸೌಂದರ್ಯಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತನಾಗಿ
 ವಿಮಾನಾರೂಢನಾಗಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಚರಿಸುವವನಾದೆನು ||೧೨|| ಆಗ ವಿರೂಪರಾಗಿರುವ ಅಂಗಿರಸ್ಸು ಯು
 ಪಿಗಳು ನೋಡಿ ನಾನು ಸೌಂದರ್ಯಗರ್ವದಿಂದ ಅವರು ಹಾಸ್ಯವು ಮಾಡಿದನು. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅ
 ಪರಾಧದಿಂದ ಕುಪಿತರಾದ ಯುಪಿಗಳಿಂದ ಈಗತೀಯ ನೆಯ್ದಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು ||೧೩|| ದಯಾವಂತರಾದ ಆ
 ಯುಪಿಗಳಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಪವು ನನಗೆ ಅನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಆಯಿತು. ಲೋಕಗುರುವಾದ ನಿನ್ನ

ಕುಣಾತ್ಯಭಿಃ | ಯದಹಂಲೋಕಗುರುಣಾಪದಾಸ್ತು ವ್ಯೋಹತಾಕುಭಃ ||೧೪|| ತಂತ್ವಾಹಂಭವಭೀತಾ
ನಾಂಪ್ರಪನ್ನಾ ನಾಂಭಯಾಪಹಂ | ಅಪೃಚ್ಛೈಕಾಪನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶದಮೀವಹ ||೧೫|| ಸ್ವರ
ನ್ನೋ ಸ್ಮಿಮಹಾಯೋಗೀ ಮಹಾಪುರುಷಸ್ತ್ವತೆ | ಅನುಜಾನೀಹಿಮಾಂಕೃಷ್ಣ ಸ್ವರಲೋಕಕೃಷಕೇಶ |
ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಾದ್ವಿಮುಕ್ತೋಹಂ ಸದ್ಯಸ್ತಚ್ಯುತದರ್ಶನಾತಿ ||೧೬|| ಯನ್ಮಾಮಗೃಹ್ಯನ್ನ ಖಲೋಕೇ
ತ್ವಾಸಾತ್ಮಾನಮವಚ್ಛಿದ್ಯಾಃ ಪುನಾಪಿ ಕಿಂಭೂಯಾಸ್ತಸ್ಯ ಸ್ಪೃಷ್ಯಪದಾಹತೇ ||೧೭|| ಇತ್ಯನುಕ್ಷಿಪ್ಯದೂ
ಶಾರ್ಫಂ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯಾಭಿಮುದ್ಯಚ | ಸುದರ್ಶನೋಪಮಯಾತಾಂಕೃಘಾನ್ನಂದಕ್ಷಮೇಚಿತಃ ||೧೮||
ನಿಕಾಮ್ಯಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ತದಾತ್ಮವೈಭವಂ ಪ್ರಜೌಕನೋವಿಸ್ತಿತಚೇತಗಸ್ತತಃ | ನಮಾತ್ಯತಸ್ತೋತ್ರಯ

ನಾಕವಾಪ ಪಾಪಪುತ್ರವ ನಾಪಿಶೋ ||೧೪|| ಅಮಿವಾಪಹ-ಅಮಿವ-ದಃಖವನ್ನ. ಹ-ನಾಕಗೊಳಿಸುವ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಪ್ರಪನ್ನಾ
ನಾಂ ನೀನೇಗತಿಯೆಂದುನಂಬಿದ, ಭವಭೀತಾನಾಂ-ಸಂಸಾರದಹಸೆಯಿಂದ ಪೆದರಿದವರ, ಭಯಾಪಹಂ-ಹುಬುಕಯ್ಯನು, ಪೋ
ಗೊಳಿಸುವಂಥಾ, ತಂತ್ವಾ-ಅನಿನ್ನನ್ನು, ಪಾದಸ್ಪರ್ಶ-ಕಾಲ-ಸೋಂಕುಪೀಯೆಂದ, ಕಾಪನಿರ್ಮುಕ್ತಃ-ಕಾಪದಡೆಯಿಂದ
ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟನಾನು, ಅಪೃಚ್ಛೈ-ಪೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ||೧೫|| ಮಹಾಯೋಗೀ-ಮಹಾಕ್ಷಾಂತಿಯೇ! ಸತ್ವತೇ-ಸತ್ಪುರುಷರಗೊಡೆಯ
ನೇ! ಮಹಾಪುರುಷ-ಪರಮಾತ್ಮನೇ! ಸರ್ವಲೋಕಾಶ್ವರೇಶ್ವರ-ಸಕಲಲೋಕಪಾಲಕರಗೂ ಪಾಲಕನಾದವನೇ! ಕೃಷ್ಣ-ಶ್ರೀತ
ರಿಯೇ! ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಅನುಜಾನೀಹಿ-ಹೊರೆಯ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮತಿಸು || ಅಚ್ಯುತ-ಚ್ಯುತಿಯಲ್ಲದ
ವನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ದರ್ಶನಾತ್-ನೋಟದಿಂದ, ಸದ್ಯಃ-ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಾತ್-ಬ್ರಹ್ಮದಂಡದಿಂದ
ಸೆಯಿಂದ, ವಿಮುಕ್ತಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದೆನು ||೧೬|| ಹಿ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಯನ್ಮಾಮ-ಯಾರಕೆಸರನ್ನ, ಗೃಹ್ಯ-ಗ್ರಹಿ
ಸಿರುಡಿಯುವೆ ಮನುಷ್ಯನು, ಅಖಿಶೋಕೋ-ಕೇಳುವವ ರೆಲ್ಲರನ್ನೂ, ಆತ್ಮಾನಮೇವಚ್ಛ-ಅನ್ನನ್ನೂ ಕೂಡ, ಸದ್ಯಃ-ಆ
ಗರೇ, ಪುನಾತಿ-ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವಶೋ, ತನ್ಯತೇ-ಅನಿನ್ನನ್ನು, ಪದಾ-ಚರಣದಿಂದ, ಸ್ಪೃಷ್ಯ-ಸೋಂಕಲ್ಪಟ್ಟವನು, ಕಿಂಭೂ
ಯಃ-ಮರಳಿಯೇನು ಹೇಳಲ್ಪಡತಕ್ಕವನು? ||೧೭|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅನುಕ್ಷಿಪ್ಯ-ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಪಡಕೊಂಡು, (ಬಸ್ಪಿಸಿ)ದಾಶಾರ್ಫಂ-
ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ-ಬಲವಂದು, ಅಭಿವಂದ್ಯಚ-ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ, ಸುದರ್ಶನಂ-ಸುದರ್ಶನನಂಬ ವಿದ್ಯಾಧರ
ನು, ಏವಂ-ಸ್ವರ್ಗವನ್ನ ಕುರಿತು, ಯಾತಃ-ಹೋದವನಾದನು, ಸಂದಕ್ಷ್ಯ ನೆಂದನೊಕ್ಕೂಡ, ಕೃಘಾನ್-ಸಂಕಟದಹಸೆಯಿಂದ,
ಮೋಚಿತಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ||೧೮|| ಪ್ರಜೌಕನಃ-ಗೋ(ಕುಲ)ಲ್ಲಿ ವನೆಯಲ್ಲ, ಗೋ(ಪೀಠ)-ಗೊಲ್ಲರು, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನು,
ತತ್-ಆ, ಆತ್ಮವೈಭವಂ-ಈಶ್ವರಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ನಿಕಾಮ್ಯ ನೋಡಿ, ವಿಸ್ತಿತಚೇತನಸ್ಸಂತಃ-ಅಕ್ಷಯವಂಟಾದವನನ್ನು
ಭವರಾಗಿ, ತಸ್ಯೈ-ಅರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಂ-ವ್ರತವನ್ನು, ಸಮಾಪ್ಯ ಮಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ವ್ರಜಂ-ಗೋ
ಕುಲವನ್ನು ಕುರಿತು, ಆದ್ಯತಃ-ಅಕ್ಕರೆಗೊಂದವರಾಗಿ, ತತಃ-ಅಕ್ಕರ ಚರಿತೆವನ್ನು, ಕಥಯಂತಃ-ಹೇಳಿಕೊ ಳುತ್ತಿರುವರಾಗಿ,

ಪಾದಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಸರ್ವಾಕುಭುಗಳೆಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ಕುಣ್ಡನಾದನು ||೧೪|| ಗುಣಾರಬಿಂ ಭೀ
ತರಾಗಿ ಕರಣಾಗತರಾದ ಭಕ್ತರ ಭಯಪರಿಹಾರಕನಾದ ನಿನ್ನಪಾದಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಶಾಪಮುಕ್ತನಾಗಿ, ಸ್ವಲೋ
ಕಗಮನಾರ್ಥವಾಗಿ ಅನುಕ್ಷಿಪ್ಯಯ ಯಾಚಿಸುವೆನು || ೧೫|| ದುಃಖಪರಿಹಾರಕನಾದ ಮಹಾಪುರುಷನೇ!
ಮಹಾಯೋಗಿಯಾದ ಸತ್ವತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಸರ್ವಲೋಕೇಶ್ವರನೇ! ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯುಂಕೊಡು
ಎಲೈ, ಅಚ್ಯುತನೇ! ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಪ ಮುಕ್ತನಾದೆನು ||೧೬|| ಪುರುಷನು ಯಾವಭಗಂತನ
ನಾಮವು ಉಚ್ಚರಿಸುವವನಾಗಿ ಕೇಳುವಜನರಂ ತನ್ನಂಕುಡವಿಶ್ರಮ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅಂತಾನನ್ನ ಪಾದ
ಸ್ಪರ್ಶವು ನನಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಆಯಿತು ||೧೭|| ನನ್ನ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಿಲ್ಲವು, ಮದುಭಗಮತನಿಗೆ ನಮ
ಸ್ಕರಿಸಿ ಪದಪಕ್ಷಿಣವೆಂಬಾಡೆ ಅಪ್ಪಣೆತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸುದರ್ಶನನಂಬ ವಿದ್ಯಾಧರನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆಹೋದನು,
ನಂದನು ಜ್ಞೇಮದಿಂದ ಜೀವಿಸಿದನು ||೧೮|| ಆಗನಂದನು ಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಕನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮೂ
ಡಾತ್ಮವೈಭವವೆಂಬೊಡೆ ಪ್ರಕೃತ್ಯಯುಕ್ತರಾಗಿ ವ್ರತಮು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಕೃಪಣನ ವ್ಯಾಪಾತಿ
ನಾಗಿ

ಮಂವುನವ್ರಜಂಗೋಪಾಯಯುಸ್ತತ್ಪಥಯಂತತದೃತಾಃ ||೯|| ಕದಾಚಿದಥಗೋವಿಂದೋರಾಮ
ಕುಖಚೂಷವಧಘಟ್ಟಃ

ಶ್ವಾಪ್ತವಿಕ್ರಮಃ | ವಿಜಹತ್ಸುರವನೇರಾತ್ರಾಂಮಧ್ಯಗೋವ್ರಜಯೇಷಿತಾಂ ||೧೦|| ಉದಗೀ
ಯಮಾನಾಲಿತಂಸ್ತ್ರೀಜನೈರ್ಬದಧಿಸೌಹೃದೈಃ | ಸ್ವಲಂಕೃತಾನುಲಿಪ್ತಾಂಗೌಸ್ಸಗ್ರಿಣೌಪಿರ
ಜೋಂಬರೌ ||೧೧|| ನಿಶಾಮುಖಂಮಾನಯಂತಾವುದಿತೋಡುಪತಾರಕಂ | ಮಲ್ಲಿಕಾಗಂಧಮತ್ತಾಳಿ
ಜುಷಂಕುಮುದವಾಯುನಾ ||೧೨|| ಜಗತುಸ್ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂಮನಃಕ್ರಮಣಮಂಗಳಂ | ತೇಕಲ್ಪ
ಯಂತೌಯುಗಪತ್ಸ್ವರಮಂಡಲಮೂರ್ಛಿತಂ ||೧೩|| ಗೋಷ್ಠಸ್ತದ್ಗೀತಮಾಕರ್ಣ್ಯಮೂರ್ಛಿತಾ
ನಾನಿದನ್ಮೃಪ | ಸ್ರಂಸದ್ವಕಾಲಮಾತ್ರಾನಂಸ್ರಗ್ತಕೇಸ್ರಜಂತತಃ ||೧೪|| ಎವಂಜಿಕ್ರೇಡತೋ

ಯಯುಃ-ಹೋದರು ||೯|| ಅಥ-ಆಮೇಲ, ಕದಾಚಿತ್-ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅದ್ಭುತವಿಕ್ರಮಃ-ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ ಸಾ
ಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಗೋವಿಂದಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ರಾಮಶ್ಚ-ಬಲರಾಮನುಕೂಡ, ವನೇ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ, ರಾತ್ರಾಂ-ರಾತ್ರಿ
ಯೋಳು, ಗೋವ್ರಜಯೇಷಿತಾಂ-ಗೋವ್ರಜಯಾಚಂಗಳ, ಮಧ್ಯ-ನಡುವೆ, ವಿಜಹತ್ಸುಃ-ವಿನೋದವಾಗಿಕ್ರೇಡಿಸಿದರು ||೧೦||
ಬದ್ಧಸೌಹೃದೈಃ-ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ನೇಹವುಳ್ಳ, ಸ್ತ್ರೀಜನೈಃ-ಹೆಂಗಸರಿಂದ, ಲಲಿತಂ-ವ್ಯದುವಾಗಿ, ಉಪಗೀಯಮಾ
ನೌ-ಹಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾನುಲಿಪ್ತಾಂಗೌ-ಸ್ವಲಂಕೃತ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅನುಲಿಪ್ತ-ಗಂಧದಿಂದಬ
ಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಂಗೌ-ಮೈಯುಳ್ಳ, ಸ್ರಗ್ರಿಣೌ-ಹಾರಗಳುಳ್ಳ, ವಿರಜೋಂಬರೌ-ಕುದ್ಧವಾದವಸ್ತ್ರಗಳುಳ್ಳ ||೧೧|| ಉದಿತೋ
ಡುಪತಾರಕಂ-ಉದಿತ-ಮೂಡಿದ, ಉಡುಪ-ಚಂದ್ರನೂ, ತಾರಕಂ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂಳ್ಳ; ಮಲ್ಲಿಕಾಗಂಧಮತ್ತಾಳಿಜುಷಂ-ಮಲ್ಲಿ
ಕಾಗಂಧ-ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹುವಿಸಿನವರಿಮುಳಿದಿಂದ, ಮತ್ತಾ, ಮದಿಸಿದ, ಅಳಿ-ತುಂಬಿಗಳನ್ನು, ಜುಷಂ-ಸೇವಿಸುವ, ಕುಮುದವಾಯು
ನಾ-ಬಿಳುನ್ನೈದಿಲಿಯಗಾಳಿಯಿಂದ, ಸಹಿತವಾದ, ನಿಶಾಮುಖಂ-ಪ್ರದೋಷಕಾಲವನ್ನು, ಮಾನಯಂತೌ-ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರುವ
ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ||೧೨|| ತೌ-ಅವರು, ಯುಗಪತ್-ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಸ್ವರಮಂಡಲಮೂರ್ಛಿತಂ-ಸ್ವರ-ಷಡ್ವಾದಿಸ್ವರಗಳ, ಮಂಡ
ಲ-ಗ್ರಾಮಗಳ, ಮೂರ್ಛಿತಂ-ಮೂರ್ಛನೆಗಳೆಂಬ ರಚನೆಗಳನ್ನು, ಕಲ್ಪಯಂತೌ-ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ-
ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ, ಮನ್ಯವಜಮಂಗಳಂ-ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಕಿವಿಗಳಿಗೂ ಸುಖವಾಗುವಂತೆ, ಜಗತುಃ-ಹಾಡಿದರು ||೧೩|| ಸೃಪ-
ಅರಸೇ! ಗೋಷ್ಠಃ-ಗೋಷ್ಠಿಯರು, ತದ್ಗೀತಂ-ಆಕೃಷ್ಣರಾಮರ ಗಾನವನ್ನು, ಆಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಮೂರ್ಛಿತಃ-ಅದರಲ್ಲಿ ಲೀ
ನವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ತತಃ-ಆಗಾಸ್ರವಣದಿಂದ, ಸ್ರಂಸದ್ವಕಾಲಂ-ಜಾರಿದಸೀರೆಗಳುಳ್ಳ; ಸ್ರಸ್ತಕೇಸ್ರಜಂ-ಜಾರಿದಕು
ರುಳ್ಳ ಕಪ್ಪುಪಾಲಗಳುಳ್ಳ, ಆತ್ರಾನಂ-ತಮ್ಮಕಿರೀರವನ್ನು, ನಂವಿದ-ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ||೧೪|| ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ಸ್ವರಂ-ಸ್ವೇಚ್ಛೆ

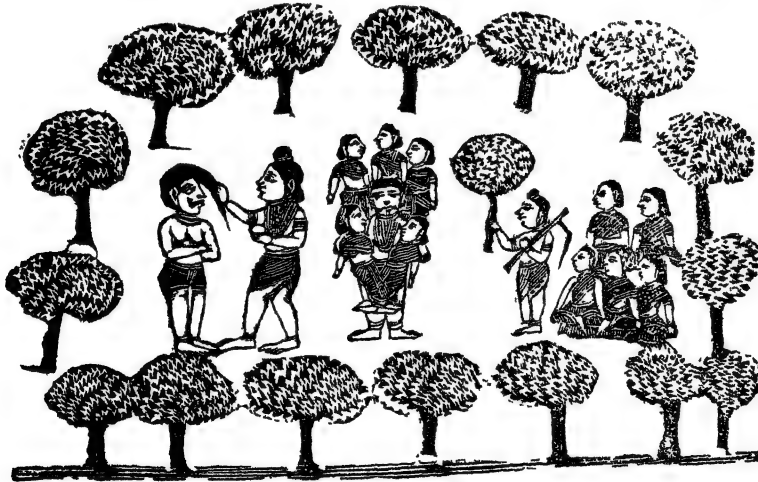
ವಂ ಪರಸ್ಪರಮಾಗಿ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ವರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮವೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬಂದರು ||೯|| ಎಲೈಅರಸೇ! ಮತ್ತೊಂ
ದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮನು, ಈ ಅದ್ಭುತಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ಈವರೂ ರಾತ್ರಿಕಾಲಂ
ಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳೂ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಇವರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿದರು ||೧೦|| ಅತಿವ್ರೇಮಯುಕ್ತರಾದ
ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಂದ ಲಲಿತಗಾನು ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುವರಾಗಿ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಚಂದಾನು ಲಿಪ್ತಂಗಳಾದ ಅಂಗಂ
ಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಹಾರಭೂಷಿತರಾಗಿ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗಿ ||೧೧|| ಉದಯಿಸಿದ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೂ ಚಂದ್ರನೂ
ವುಳ್ಳ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾಪುಷ್ಪಂಗಳಲ್ಲಿ ಮದಿಸಿದ ಭೃಂಗಂಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ನೈದಿಲೆಗಳ ಮೇಲಿನಿಂದಗಾ
ಳಿಯು ಸುಳಿಯುತ್ತಿರಲು ||೧೨|| ಆಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜನರ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಕೋತಂಗಳಿಗೂ ಸುಖ
ಕರವಾಗಿ ಸ್ವರಮಂಡಲಂಗಳ ಮೂರ್ಛನಾಕ್ರಮಂಗಳಿಂದ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಾನವೆಗೆಯ್ದರು ||೧೩|| ಗೋ
ಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಗಾನಮೇಳಿ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಉಟ್ಟಸೀರೆಗಳು ಜಾರಿಹೋದರೂ ಕೇಕಪಾಕಂಗಳೂ ಬಿಚ್ಚಿ
ಹೋದರೂ ಆಭರಣಂಗಳು ಕಳಚಿಬಿದ್ದರೂ ತಿಳಿಯದೆ ಪರವಕರಾದರು ||೧೪|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ

ಸೌಖ್ಯರಾಗಾಯತೋಸ್ಸಂಪ್ರಮತ್ತವತ್|ಕಂಖಚೂಡತೀಖ್ಯತೋಧನದಾನುಚರೋಭ್ಯಗಾತ್||೫||
ತಯೋರ್ನಿರೀಕ್ಷತೋರಾಜಂಸ್ತನ್ನಾಧಂಪ್ರಮದಾಜನಂ|ಕೋಗಂತಂಕಾಲಯಾಮಾಸದಿಕ್ಯುದೀಚ್ಯಾ
ಮಕುಕಿತಃ ||೬|| ಕೋಕಂತುಕೃಷ್ಣರಾಮೇತಿವಿಲೋಕ್ಯಸ್ವಪರಿಗ್ರಹಂ | ಯಥಾಗಾದಸ್ಯುನಾ
ಗ್ರಸ್ತಾಭೃತರಾವನ್ಯಧಾವತಾಂ ||೭|| ಮಾಭೈಷ್ಯತ್ಯಭಯಾರಾವೌಸಾಲಹಸ್ತಾತರಸ್ವಿನೌ |
ನಿಷೇಧತುಸ್ತಂತರಸಾತ್ಪರಿತಂಗುಹ್ಯಕಾಧಮಂ ||೮|| ಸವೀಕ್ಷ್ಯತಾವನುಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಮೃತ್ಯುಃ

ಯಾಗಿ, ಚಿಕ್ಕಿಡತೋ-ಆಡುತಲಿರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಸಂಪ್ರಮತ್ತವತ್-ಜೆಜ್ಜುವೈಕವೃಷವರಹಾಗೆ, ಗಾಯತೋನ್ಯ
ತೋ-ಹಾಡುತಲಿರುವರಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಕಂಖಚೂಡತೀ-ಕಂಖಚೂಡನೆಂದು, ಖ್ಯತೇ-ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ, ಧನದಾನುಚರಃ-
ಕುಬೇರನನೇವಕನು, ಅಭ್ಯಗಾತ್-ಇದಿಗೇಬಂದನು ||೫|| ರಾಜ-ಭೇರಿಯೇ, ತಯೋ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ನಿರೀಕ್ಷತೋ-
ನೋಡುತ್ತಿರುವ ರಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿಯೇ, ಅಕುಕಿತಃ-ಭಯವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ತನ್ನಾಧಂ-ಅವರೇ ಒದಯರಾಗಿಲ್ಲಂಥಾ, ಕೋ
ಕಂತಂ-ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ, ಪ್ರಮದಾಜನಂ-ಹೆಂಣಾಳುಗಳನ್ನು, ಉದೀಚ್ಯಾಂಛಿತಿ ಬಡಲಕಡೆಗೆ, ಕಾಲಯಾಮಾಸ-ಬರಾ
ತ್ಯುಸಿಅಟ್ಟಿವನು ||೬|| ಭೃತರಾ-ಅಂಣತಮ್ಮಂದಿರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಕೃಷ್ಣರಾವೇತಿ-ಕೃಷ್ಣನೇ ರಾಮನೇ ಎಂದು,
ಕೋಕಂತಂ-ಕೂಗುತ್ತಿರುವ, ಸ್ವಪರಿಗ್ರಹಂ-ತಮ್ಮಜನವನ್ನು, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ದನ್ಯುನಾ-ಕಳ್ಳನಿಂದ, ಅಥವಾಡುಲಿ
ಯಿಂದ) ಗ್ರಸ್ತಾಃ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಗಾಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅನ್ಯಧಾವತಾಂ-ಅನುಸರಿಸಿ
ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದರು ||೭|| ಮಾಭೈಷ್ಯ-ಹೆದರಬೇಡಿರಿ, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಆಭಯಾರಾವೌ-ಭಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತುಳ್ಳವರೂ, ಸಾ
ಲಹಸ್ತಾ-ಮರದಕೊಂಬೆಗಳೇ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ವುಳ್ಳವರೂ, ತರಸ್ವಿನೌ-ವೇಗವುಳ್ಳವರೂ, ಅದರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ತರಸಾ-ಬೇಗನೆ, ತ್ವ
ರಿತಂ-ತ್ವರಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ, ಗುಹ್ಯಕಾಧಮಂ-ಗುಹ್ಯಕರಲ್ಲಿ ನಿಚನಾದ, ತಂ-ಅವನನ್ನು, ನಿಷೇಧತುಃ-ಡೆಡದರು ||೮|| ಕಾಲ

ರು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂ ಗಾನಂಗೈಯ್ಯತ ವಿಹರಿಸುತ್ತಲಿರಲಾಗಿ ಕುಬೇರನಭೈತ್ಯನಾದ ಕಂಖಚೂಡನೆಂಬ ಯದ
ಕ್ಷನುಬುದು ||೫|| ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಧೀನನಾದ ಸ್ತ್ರೀಜನದ್ವಿ

ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೂಗುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಜನವಂ ಕಂಕೆಗೊಳದೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದನು ||೬|| ವ್ಯಾ
ಘ್ರದಿಂದ ಅಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಗೋವುಗಳಂತೆ ಕಂಖಚೂಡನೆಂಬ ಅಸುರನಾದ ಕರಿದುಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಲ್ಪಡುವ
ಸ್ತ್ರೀಜನರುಗಳ ಕೃಷ್ಣಾ ರಾಮಾ ಎಂದುಕೂಗುತ್ತಲಿರುವಕಬ್ಬವಂಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣರಾಮರು ಅವನನ್ನಟ್ಟಿ
ಕೊಂಡುಹೋದರು ||೭|| ಎಲೆ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ; ಅಂಜಬೇಡಿ, ಎಂದುಕೂಗುತ್ತ ಕೃಷ್ಣಂಗಳು ಕೈಯಾ

ಇಲೋದ್ವಿಜ್ಞ | ವಿನಿಜ್ಯಸ್ತ್ರೀಜನುಮೂಢಾಪಾರದ್ರವಜ್ಞೇವಿತಚ್ಛಯಾ ||೮೯|| ತಮನ್ಯಧಾ
ವಮ್ನೋಸುಮೂಯತ್ರಯತ್ರಸುಧಾವತಿ | ಜಿಹೀರ್ಷುಸ್ತಚ್ಛಿರಾರತ್ನತಸ್ಯಾರತ್ನಂಸ್ತ್ರೀಯೇಬಲಃ ||
ಅವಿದೂರವಾಭ್ಯಾಶ್ರೀರಗ್ನಸ್ಯದುರಾತ್ಮನಃ | ಜಹಾರಮುಷ್ಠಿನೈವಾಂಗಗುಣಜೂಷಾವೇಣಿವಿ
ಭುಃ ||೯೦|| ಕಂಬಚೂಡಂಸಹತೈವ್ರಮಮಣಿಮಾದಾಯಾಧಾಸ್ವರಂ | ಆಗ್ರಜಾಯಾದದಾಕ್ಷೀ
ತ್ಯಪಶ್ಯಂತೀನಾಂಚಯೋಷಿತಾಂ ||೯೧||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಶಮಸ್ಕಂಧೆ ಚತುಸ್ತ್ರೀಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಮೃತ್ಯುಶವ-ಮರಣಕಾಲದ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಗಳಹಾಗೆ, ಅನುಸಂಪ್ರಾಪ್ತ-ಹಿಂದೆಯೇ ಬಂದಂಥ, ತೌ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ವಿಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಉದ್ವಿಜ್ಞ-ಹೆದರುತಲಿರುವ, ನಃ-ಅವನು, ಸ್ತ್ರೀಜನಂ-ಹೆಂಣಾಳುಗಳನ್ನು, ವಿಸ್ತೃಂ-ಬಿಟ್ಟು, ಮೂಢಾ-ಉಪಾಯವನ್ನಿರಿಯದವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಜೀವಿತೇಚ್ಛಯಾ-ಪ್ರಾಣದಬಯಕೆಯಿಂದ, ಪಾದ್ರವತ್-ಚಚ್ಚಾ-ವೋಡಿಹೋದನು ||೮೯|| ಗೋವಿಂದಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತಚ್ಛಿರಾರತ್ನಂ-ಅವನತಲೆಯನ್ನೂ ರತ್ನವನ್ನೂ, ಜಿಹೀರ್ಷು-ಅವನು-ಅವನನ್ನೂ, ಅನನ್ಯಧಾವತ್-ಅನನರಿ ಸಿಹಿದಿದನು. ಬಲಃ-ಬಲರಾಮನ, ಸ್ತ್ರೀಯಃ-ಹೆಂಗಳನ್ನು, ರತ್ನಂ-ಕಾಪಾಡುವವನಾಗಿ, ತಸ್ಯಾ-ಆಸ್ತಿಯೇನಿರತನು ||೯೦|| ಆಂಗೆ, ಅಯ್ಯಾರಾಯನೇ! ವಿಭುಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಅವಿದೂರವಾ-ಹತ್ತಿರಲೇ ಎಂಬಂತೆ, ಅಭ್ಯೇತ್ಯ-ಇದರಿಗೆ ಒಂದು, ತಸ್ಯದುರಾತ್ಮನಃ-ಆದುವನು. ನಹಚೂಡಾಮಣಿಂ - ಚೂಡಾಮಣಿರತ್ನ ಸಹಿತವಾದ, ಶಿರಃ-ತಲೆಯನ್ನು, ಮುಷ್ಟಿನೈವ-ಓಡಿಯಿಂದಲೇ, (ಗುದ್ದಿ ನಿಂದಲೇ) ಜಹಾರ-ಅವನನ್ನಿರಿಯ ||೯೧|| ವಿವಂ-ಹಿಂಗೆ, ಕಂಬಚೂಡಂ-ಕಂಬಚೂಡನೆಂಬ ಗರ್ವ್ಯನನ್ನು, ನಿಹತ್ಯ-ಕೊಂದು, ಭಾಸ್ವರಂ- ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರುವ, ಮಣಿಂ-ರತ್ನವನ್ನು, ಆದಾಯ-ತಂದು, ಯೋಷಿತಾಂಚ - ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಕೂಡ, ಪಶ್ಯಂತೀನಾಂನತೀನಾಂ-ನೋಡುತ್ತಿರುವರಾಗುತ್ತಿರು, ಸ್ತ್ರೀತ್ಯಾ-ಸ್ತ್ರೀವಂದಿ, ಆಗ್ರಜಾಯ-ಆಗ್ರಜನಾದ ರಾಮನಿಗೆ, ಅದಾತ್-ಕೊಟ್ಟನು. ||೯೨||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೆ ದಶಮಸ್ಕಂಧೆ ಚತುಸ್ತ್ರೀಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ವೇಗಯುಕ್ತರಾಗಿ ಬೇಗನೆ ಆಯಾಕ್ಷಾಧಮನು ಅಡ್ಡಮಾಡಿದರು ||೮೯|| ಆಯಾಕ್ಷನು ಕಾಲ ಮೃತ್ಯುವಿನಂತೆ ಬಂದ ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನೋಡಿ, ಭಯಂಕರವನಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಜನಮ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಣೇಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಮೂಢನಾಗಿ ಓಡಿದನು ||೯೦|| ಸ್ತ್ರೀರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಒಲರಾಮನು ಸ್ತ್ರೀಸಮೂಹದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವನು ಎಲ್ಲಿಗೆಹೋಗುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವನತಲೆಯಲ್ಲಿರುವಮಣಿಯು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದವನಾಗಿ ಹೋದನು ||೯೦|| ಅವನುಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರತ್ನವಿರುವುದು, ಆರತ್ನವಂತರೂವನಿವಿತ್ತವಾಗಿ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಹೋಗಿ ರತ್ನಸಮೇತವಾದ ಅವನುಶಿರಸ್ಸು ಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹಾರದಿಂದಕೆಡಹಿದನು ||೯೧|| ಈತೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಬಚೂಡನು ಸುಂದರಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶಕವಾದ ರತ್ನವಂತೆಗದ್ದುಕೊಂಡುಬಂದು ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ನೋಡುವಾಗಲೇ ಆರತ್ನವು ಅಂಣನಾದ ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ||೯೨||

ಇಂತು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನು ಸೂತವೇದಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಕೂರಪುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು” ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳಗೆ ೨೪ನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ತಾತ್ಪರ್ಯವುಂಟಾದುದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವುಂಟಾದುದು ||೩|| ಹಂತಚಿತ್ರಮಬಲಾಃಕೃಣಾತದಂಹಾರಹಾಸಉರ
 ಸಿಸ್ತುಷ್ಠಿವ್ಯುತಿ | ನುಡಿಸೂನುರಯಮಾರ್ತಜನಾನಾನರ್ಮದೇಯರ್ಹಿ ಕೂಜಿತವೇಣು ||೪||
 ಬೃಂದವೇಷವೃಷವೃಷಾಮೃಗಗಾಘೋವೇಣುವಾದ್ಯಹೃತಚಿತ್ರಸಅರಾತ | ದಂಡವೈಕಬಲಾಧೃತಕ
 ಣಾಃಸುಪ್ರತಾಲಿಮಿತಚಿತ್ರನಿವಾಸ ||೫|| ಬರ್ಹಿಣಿಸ್ತಬಕಧಾತುಪಲಾಶೈರ್ಬದ್ಧಮಲ್ಲಪರಿಬರ್ಹ
 ವಿಡಂಬ | ಕರ್ಹಿಚಿತ್ಸಬಲಚಿಸಗೊಪೈರ್ಗಾಸ್ಸಮಾಹೃತಯತಿಯತ್ರಮಾಕುಂದಂ ||೬|| ತರ್ಹಿ
 ಭಗ್ನಗತಯಸ್ಸರಿತೋವೈತತ್ಪದಾಂಬುಜರಜೋನಿನೀತಂ | ಸ್ವಾಹಯತೀರ್ವಯಾಮಿವಾಬಹು
 ಕ್ಯಾಪ್ರಮವೆವಿತಭುಜಾಃಸ್ಮಿಮಿತಾಪಃ ||೭|| ಅನುಚರೈಸ್ಸಮನುವರ್ಣಿತವೀರ್ಯಾದಿವಿರೂಪವಾ

ಪ್ರತಿಪದ್ಧಿಕಾ ಅತ್ಯರ್ಥಸಹಿತ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ||೩|| ಹಂತಚಿತ್ರಮಬಲಾಃಕೃಣಾತದಂಹಾರಹಾಸಉರ
 ಸಿಸ್ತುಷ್ಠಿವ್ಯುತಿ | ನುಡಿಸೂನುರಯಮಾರ್ತಜನಾನಾನರ್ಮದೇಯರ್ಹಿ ಕೂಜಿತವೇಣು ||೪||
 ಬೃಂದವೇಷವೃಷವೃಷಾಮೃಗಗಾಘೋವೇಣುವಾದ್ಯಹೃತಚಿತ್ರಸಅರಾತ | ದಂಡವೈಕಬಲಾಧೃತಕ
 ಣಾಃಸುಪ್ರತಾಲಿಮಿತಚಿತ್ರನಿವಾಸ ||೫|| ಬರ್ಹಿಣಿಸ್ತಬಕಧಾತುಪಲಾಶೈರ್ಬದ್ಧಮಲ್ಲಪರಿಬರ್ಹ
 ವಿಡಂಬ | ಕರ್ಹಿಚಿತ್ಸಬಲಚಿಸಗೊಪೈರ್ಗಾಸ್ಸಮಾಹೃತಯತಿಯತ್ರಮಾಕುಂದಂ ||೬|| ತರ್ಹಿ
 ಭಗ್ನಗತಯಸ್ಸರಿತೋವೈತತ್ಪದಾಂಬುಜರಜೋನಿನೀತಂ | ಸ್ವಾಹಯತೀರ್ವಯಾಮಿವಾಬಹು
 ಕ್ಯಾಪ್ರಮವೆವಿತಭುಜಾಃಸ್ಮಿಮಿತಾಪಃ ||೭|| ಅನುಚರೈಸ್ಸಮನುವರ್ಣಿತವೀರ್ಯಾದಿವಿರೂಪವಾ

ಮೂರ್ಛಯ ನೆಬ್ಬಿದರು ||೩|| ಇಂತಾಕೃಷ್ಣನ ವಿರಹವಂ ನಾವುಹೇಗೆ ಸಹಿಸುವೆವು, ಎಲೈ ಸಖಿಯರುಗಳಿ
 ರಾ | ಈ ಅಶ್ವರ್ಥವಂ ಕೇಳಿರಿ, ಮೌಕ್ತಿಕಹಾರದಂತೆ ಶುಭ್ರವಾದ ಮುಗುಳುನಗೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಎಷ್ಟು
 ದಲ್ಲಿ ಅವನು ನುಡಿಸುತಿದ್ದನು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ದೀನಜನರ ಕಷ್ಟಪರಿಹಾರಕನಾದ ನಂದಕುಮಾರನಾದ
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮೂವಾಗ ಕೋಶಲಂ ನುಡಿಸುವನೋ ||೪|| ಅಗವೃಷಭಂಗಳು ಗೋವುಗಳು ಮೃಗಂಗಳು ಪ
 ರವಶಚಿತ್ತಂಗಳು ||೫|| ಏವಂ ಸುಖಮೇ | ನವಿಲುಗರಿಗಳಿಂದಲೂ ಗೈರಿಕಾದಿ ಧಾತುಗಳಿಂದಲೂ ಬೆಗುರುಗಳಿಂದಲೂ ಜಟ್ಟಿಗ
 ರ ಅಲಂಕಾರವಂ ಪೊಡುಕ್ಕೊಂಡು ಬಲರಾಮನಮೇತನಾಗಿ ಗೋಪಾಲಕರೊಡಗೂಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಯಾವಾ
 ಗ ವೇಣುಗಾನದಿಂ ಗೋವುಗಳ ಹೆಸರನಿಟ್ಟು ಕರೆಯುವನೋ ||೬|| ಆಗನದಿಗಳು ಭಗ್ನವಾದ ಗದಾನವುಳ್ಳವಾ
 ಗಿ ವಾಯುಗಳಿಂದ ತರಲ್ಪಟ್ಟ ಆಕೃಷ್ಣಪಾದ ರಜಸ್ಸಂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವಾಗಿ ನಮ್ಮಂತೆ ಪುಣ್ಯಹೀನಂಗಳಾದು
 ದರಿಂದ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕಂಪಿತಂಗಳಾದ ಭುಜಗಳುಳ್ಳವಾಗಿ ಸ್ತಬ್ಧವಾದ ಜಲಮುಳ್ಳವಾಗಿವೆ ||೭|| ಅನುಚರರಾ

ಚಲಭೂತಿಃ | ವಚಚರೋಗಿರಿತಟಿಮುಚರಂತೀರ್ವೇಣುನಾಹ್ಯಯತಿಗಾಸ್ಸಯಾದಾಹಿ ||೪|| ವನಲತಾ
ಸ್ತುತಮತತ್ಯನಿವಿಷ್ಟಂವ್ಯಂಜಯಂತ್ಯೃಷವಪುಷ್ಪಫಲಾಢ್ಯಾಃ | ಪ್ರಣತಭಾರವಿಟಪಾಮಧುಧಾರಾಃ
ಪ್ರಮಹ್ಯಪ್ಪತನಲೂವಮೃಮಾಃಸ್ಮೃ ||೫|| ದರ್ಶನೀಯತೀಲಕೋವನಮಾಲಾದಿವ್ಯಗಂಧತುಲಸೀಮಧು
ಮತ್ತೈಃ | ಅಳಿಕುಲೈರಲಘುಗೀತಮಭೀಷ್ಟಮಾದ್ರಿಯಾಽರ್ಯಾಸುಧಿತವೇಣುಃ ||೬|| ಸರ
ಸಿಸಾರಸಹಸವಹಿಂಗಳಾಃಕೃತ್ಯುಗೀತಹೃತಚಿತಸುತೈಃ | ಹರಿಮುಪಾಸುತತಯತಚಿತಾಹಂತ
ವಿಲಿತದೃಶೋಧೃತಮಾನಾಃ ||೭|| ಸಹಬಲಸ್ಸುಗವತಂಸವಿಲಾಸಸ್ಸಾನುಮುಕ್ಷೀಭೃತೇವ

ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅನುಚರೈಃ-ಸಂಗಡಬರುವ ಗೋವರಿಂದ, ಸಮನುವರ್ಣಿತವೀರ್ಯಾಃ-ಬಂಣ್ಣಿ ಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು
ಭವನೂ, ಆದಿಪೂರುಷಇವ-ಕಾರಣವು ರೂಪನಾದ ನಾರಾಯಣನಂತೆ, ಅಚಲಭೂತಿಃ-ಸ್ಥಿರವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವು ಭವನೂ, ವನಚ
ರಃ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವನೂ ಆದ, ಕೃಷ್ಣನು, ಗಿರಿತಟೀಷು-ಗೋವರ್ದನಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಚರಂತೀಃ-ಹುಲ್ಲಂಮೆ
ಲ್ಲುತಲಿರುವ, ಗಾಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ವೇಣುನಾ-ಕೊಳಲಿನಿಂದ, ಸಮಾಹ್ವಯತೀ-ಕರೆಯುತಲಿರುವನೋ ||೪|| ತದಾ-ಆಗ, ಹಿ-
ಆಕಾರಣದಿಂದ, ವನಲತಾಃ-ಅರಣ್ಯದಬಳ್ಳಿಗಳೂ, ತರವಃ-ಗಡಗಳೂಕೂಡ, ಆತ್ಮನಿ-ತಮ್ಮಲ್ಲಿ, ವಿಷ್ಣು-ವ್ಯಾಪಕನಾಗುವಕ್ಕ
ಷ್ಟನನ್ನ, ವ್ಯಂಜಯಂತ್ಯೃಷವ-ನೂಚಿಸುವವು ಗಂಧಾಕೇ, ಪುಷ್ಪಫಲಾಢ್ಯಾಃ-ಹೂವುಗಳಿಂದಲೂ ಹಂಣುಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಪನ್ನ
ವಾಗಿ, ಪ್ರಣತಭಾರವಿಟಪಾಃ-ಪ್ರಣತಭಾರ-ಭಾರದಿಂದ ಬಗ್ಗಿದ, ವಿಟಪಾಃ-ಕಾಪಿಗಳುಳ್ಳವಾಗಿ, ಪ್ರೇಮಾಹೃಷ್ಯತನವಃ-ಸ್ನೇಹ
ದಿಂದ ಸಂತೋಷಿಸುವ ಮೈಯುಳ್ಳವಾಗಿ, ಮಧುಧಾರಾಃ-ಮಹರಂದ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು, ವಪುಷುಸ್ಸು-ನುರಿಸಿದವ್ವೇ ||೫|| ಯ
ಹಿ-ಯಾವಾಗ, ದರ್ಶನೀಯತೀಲಕಃ-ನೋಡತಕ್ಕ ಪಣಬಟ್ಟುಳ್ಳವನೂ, ವನಮಾಲಾದಿವ್ಯಗಂಧತುಲಸೀಮಧುಮತ್ತೈಃ-ವನಮಾ
ಲಾ-ತೋರವಾದಹಾರದ, ದಿವ್ಯಗಂಧ-ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ, ತುಲಸೀ-ತುಳಸಿಯ ಕುಡಿಗಳ, ಮಧು-ಜೇನಿನಿಂದ, ಮತ್ತೈಃ-ಮದಿ
ಸಿದವಾದ, ಅಳಿಕುಲೈಃ-ತುಂಬಿವಿಡುಗಳಿಂದ, ಅಲಘು-ಅಧಿಕವಾಗಿಯೂ, ಅಭೀಷ್ಟಂ-ಪ್ರಿಯವಾಗಿಯೂ, ಗೀತಂ-ಹಾಡಲ್ಪಟ್ಟ
ದ್ದನ್ನ, ಆದ್ರಿಯಾಃ-ಆದರಿನುತಲಿರುವನೂ ಆವಕ್ಕೃಷ್ಣನು, ಸಂಧಿತವೇಣುಃ-ತೆಚ್ಚಿಗೊಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಿದಿರುಳ್ಳವನಾದನೋ,
(ಕೊಳಲನ್ನುಡಿಸಿದನೋ)||೬|| ತದಾ-ಆಗಾಗ, ಸರಸಿ-ಕೊಳಲಲ್ಲಿರುವ, ಸಾರಸಹಂಸವಹಿಂಗಳಾಃ-ಸಾರಸ-ಜಲಪಕ್ಷಿಗಳು, ಹಂ
ಸ-ಅಂಚೆಗಳು, ವಿಹಂಗಾಃ-ಬಗೆಬಗೆಯ ಹಕ್ಕಿಗಳೂ, ಚಾರುಗೀತಹೃತಚಿತಸುತೈಃ-ಮನೋಹರವಾದ ಗಾನದಿಂದ, ಅವಹರಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಾಗಿ, ತೇ-ಅವು, ಯತಚಿತಾಃ-ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವೂ, ವಿಲಿತದೃಶಃ-ಮುಚ್ಚಿದ ಹಂಗಳುಳ್ಳವೂ,
ಧೃತಮಾನಾಃ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೌನವ್ರತವುಳ್ಳವೂ, ಆಗಿ, ಹರಿಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉಪಾಸತ-ಧ್ಯಾನಿಸುತಲಿದ್ದವು, ಹಂತ-ಅಶ್ವ
ರ್ಯವು||೭|| ಪೇವ್ರಜದೇವ್ಯಃ-ಎತೆಗೋಕುಲವಹಂಗಳಿರಾ! ಕೃಷ್ಣನು, ಯಹಿ-ಯಾವಾಗ, ಸಹಬಲಃ-ಬಲರಾಮನಿಂದ ಸಹ

ದ ಗೋಪಾಲಕರಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣನಂತೆ ಸ್ಥಿರವಿಭೂತಿಯುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವನಾಗಿ ವೇಣುಗಾನದಿಂದ ಯಾವಾದ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಂಗೆಯ್ವ
ನೋ ||೪|| ಆಗವನುಲತೆಗಳು ವೃಕ್ಷಂಗಳು ಸಹ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಃ-ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಫಲವುಪ್ಪಯುಕ್ತಂ
ಗಳಾಗಿ, ಪುಷ್ಪಫಲ ಭಾರಂಗಳಿಂದ ಬಗ್ಗಿದ ಕೊಂಬುಗಳುಳ್ಳವಾಗಿ ಪ್ರೇಮಾದಿಂ ರೋಮಾಂಜಮಾದ ಕರೀರಮು
ಳ್ಳವಾಗಿ ಮಹರಂದದ ಧಾರಿಗಳಂ ಸ್ರವಿಸಿದವು ||೫|| ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ರಮಣೀಯಮಾದ ತಿಲಕಮುಳ್ಳವನಾಗಿ,
ವನಮಾಲೆಯು ದಿವ್ಯಗಂಧಗಳು ತುಲಸೀಮಕರಂದಗಳು ಇವುಗಳಿಂವೆರಸಿ, ಮದಿಸಿದ ಭ್ರಮರಸಮೂಹಗಳಿಂ
ದ ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದಿವ್ಯಮಾದ ವೇಣುನಾದವಂ ಮಾಡುತ್ತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯಾವಾಗ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾನೆ
ಯೋ ||೬|| ಆಗಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸಾರಸಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಂಸಂಗಳು ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ರಮಣೀಯಮಾದ ಗಾ
ನದಿಂ ಪರವಚಚಿತ್ತಂಗಳಾಗಿಬಂದು, ಮೌನಮಧರಿಸಿ ಕಂಠಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಶ್ರೀಹರಿಯಂ ಧ್ಯಾನಂಗೆಯ್ಯ
ತಲಿವೆ ||೭|| ಎಲೈ ವ್ರಜಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ! ಹಾರಂಗಳಿಂದಲೂ ಶಿರೋಭೂಷಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತ
ನಾದ ಬಲರಾಮನಿಂ ಸಮೇತನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪರ್ವತದ ತಪ್ಪಲುಗಳಲ್ಲಿ ವೇಣುವಂಯಾವಾಗ ಲೋಕವಂ

ಜವೈಃ | ಹರ್ಷಯೋರ್ಯಹಿವೇಖರವೇಣಜಾತಹರ್ಷಉಪರಂಭತೀವಿಶ್ಯಂ ||೧೦|| ಮಹದತಿಕ್ರ
ಮನಿಕಂಕಿತಚೇತಾಮಂದಮಂದಮನುಗರ್ಜತೀಮಿಥಃ | ಸುಹೃದಮಭ್ಯವರ್ಷತ್ಸುಮನೋಭಿಶ್ಚಾ
ಯಯಾಚವಿದಧತ್ಪ್ರತಪತ್ತಿ ||೧೧|| ವಿವಿಧಗೋಪಚರಣೇಮವಿದಗೋಪೇಣವಾಘ್ಯಉರುಧಾನಜ
ಶಿಕ್ಷಾಃ | ತವಸುತಸ್ತುತಿಯಾದಾಧರಬಿಂಬದತ್ತವೇಣದನಯತ್ಸ್ವರಜಾತೀಃ ||೧೨|| ಸವನಶ್ಚದ್ವಾ
ಪುನಶ್ಚಸುರಶಾಶ್ಯಕ್ರಶರ್ವಪರಮೇಷ್ಠಿಪುರೋಗಾಃ | ಕವಯಾಪನಮಿತಕಂಧರಚಿತ್ತಾಃಕಶ್ಯಲಂಯ
ಯಾಗನಿಶ್ಚಿತತತ್ತ್ವಾಃ ||೧೩|| ನಿಜಪದಾಬ್ಜದಳೈರ್ಧ್ಯವಜ್ಜೀರ್ಣೀರಜಾಂಕುಕವಿಚಿತ್ರಲಲಾ
ಮೈಃ | ಪ್ರಜಭುಮಃಪ್ರಮಯೇಮಿರತೋದುವಷ್ಕಧುರ್ಯಗತೀರಿತವೇಣಃ ||೧೪|| ಪ್ರಜತಿತೆ

ತನಾಗಿ, ಜಾತಹರ್ಷಃ-ಉಂಟಾದಸಂತೋಷ ಪುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸ್ವಗವತಂಸವಿಲಾಸಃ-ಸ್ವ-ಹುವಿನಸಹಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಅಪ
ತಂಸ-ಗೋಂಧಮಲಕುಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಲಾಸಃ-ವಿನೋದನುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕ್ಷಿತಿಭೃತಃ-ಗೋವರ್ಧನವರ್ತತದ, ಸಾನುಷು-ತಪ್ಪ
ಲಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ಯಂ-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ವೇಣುರವೇಣ-ಕೊಳಲನ್ನರದಿಂದ, ಹರ್ಷಯೋ-ಸಂತಸಗೊಳಿಸುವನಾಗಿ, ಉಪರಂಭತಿ-
ನಾದಮಯವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೋ ||೧೦|| ತದಾ-ಆವಾಗ, ಮಹದತಿಕ್ರಮವಿಕಂಕಿತಚೇತಾಃ ಮಹತ್-ಮಹಾಪುರುಷನಾದಕ್ಕ
ಪ್ಪನನ್ನು, ಅತಿಕ್ರಮ-ವಿಾರಿತಾನುಕೃದ್ವಿನುಪುರದಲ್ಲಿ, ವಿಕಂಕಿತ-ಪದವಿಕೆಯುಂಟಾದ, ಚೇತಾಃ-ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಮೇಘಃ-ಮೋ
ಡವು, ಮಂದಮಂದಂ-ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ, ಅನುಗರ್ಜತಿ-ಅನುಸರಿಸಿ ಗುಡುಗುತ್ತಿರುವುದು. ಸುಮನೋಭಿಃ-ಹೂವುಗಳಿಂದ, ಸು
ಹೃದಂ-ಮಿತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಅಭ್ಯವರ್ಷತೆ-ಮಳಿಸುರಿಸಿತು. ಛಾಯಯಾಚ-ನಿಳಿವಿನಿಂದಲೂ, ಪ್ರತಪತ್ತಿ-ಕೊಡೆಯ
ನ್ನು, ವಿದಧತ್-ಹಿಡಿಯಿತು ||೧೧|| ಹೇನತಿ-ಎಲಾವತಿವ್ರತೆಯಾದ ಯಕೋದೇಯೇ | ವಿವಿಧಗೋಪಚರಣೇಮ-ವಿವಿಧ-ಹಲವುಬಗ್ಗೆ
ಯಾದ, ಗೋಪಚರಣೇಮ-ಗೋಪಾಲಕರ ನಡತೆಗಳಲ್ಲಿ, ವಿದಗ್ಧಃ-ಜಾಣನಾದ, ತವಸುತಃ-ನಿನ್ನ ಮಗನು, ಯದಾ-ಯಾವಾಗ
ಅಧರಜಿಂಬೇ-ತೊಂಡವಂಜಿನಂತಿರುವತುಟಿಯಲ್ಲಿ, ಪತ್ರವೇಣುಃ-ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊಳಲುಳ್ಳವನಾಗಿ, ವೇಣುವಾಘ್ಯೇ-ಕೊಳಲವಾ
ಪ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಿಜಶಿಕ್ಷಾಃ-ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರಾಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳ, ಸ್ವರಜಾತೀಃ-ಪದವ್ವಾದಿ ಸ್ವರಗಳ ಬಗೆಗಳನ್ನು, ಉರುಧಾ-ಹೆಚ್ಚುಬಗೆಯಿಂ
ದ, ಅನಯುತ-ನುಡಿಸಿದನೋ ||೧೨|| ತದಾ-ಆವಾಗ, ಸವನಶಃ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ತತಿ-ಅವೇಣುಗಾಸವನ್ನು, ಉಪಧಾರ್ಯ-ಕೇ
ಳಿ, ಕಕ್ರಶರ್ವಪರಮೇಷ್ಠಿಪುರೋಗಾಃ-ಕಕ್ರ-ಇಂದ್ರನು, ಕರ್ವ-ರುದ್ರನು, ಪರಮೇಷ್ಠಿ-ಬ್ರಹ್ಮನು, ಪುರೋಗಾಃ-ಮುಂದಾಳುಗ
ಳಾಗಿವುಳ್ಳ ದೇವರ್ಷಿಗಳು, ಕವಯಃ-ವಿದ್ವಾಂಸರಾದರೂಕೂಡ, ಅನಮಿತಕಂಧರಚಿತ್ತಾಃ-ಅನಮಿತ-ಆಕಡೆಗೆ ಯೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ
ಕಂಧರ-ಕೂಡಳು, ಚಿತ್ತಾಃ-ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅನಿಶ್ಚಿತತತ್ತ್ವಾಃ-ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡದ ಯಾಥಾರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ,
ಕಶ್ಯಲಂ-ಮೋಹವನ್ನು, ಯಯಃ-ಹೊಂದಿದರು ||೧೩|| ಯದಾ-ಯಾವಾಗ, ಧ್ವಜಜ್ಞೈಃ-ಧ್ವಜರೇಖೆಗಳಿಂದಲೂ ವಜ್ರರೇಖೆಗೆ

ಸುತೋವಗೊಳಿಸುತ ಗಾನಂಗೆಯ್ದನೋ ||೧೪|| ಅಗಮೇಘವು ಮಹಾಪುರುಷ ಗಾಸವನತಿಕ್ರಮಿಸಬಾರದೆಂ
ದು ಭಯಮುಳ್ಳುದಾದಾಗಿ ಮೆಲ್ಲನೆಗರ್ಜಿಸುತ ಪುಷ್ಪಾಕಾರಂಗಳಾದ ಉದಕಜಿಂದುಗಳಿಂದ ವರ್ಷಿಸುತ ಛ
ತ್ರದರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಛಾಯೆಯ ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ||೧೫|| ಎಲೈ ಯಕೋದಾದೇವಿಯೇ; ನಾನಾ
ರೂಪಂಗಳಾದ ಗೋಪವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಕುಳಲನಾದ ನಿನ್ನ ಮಗನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ವೇಣುವಾಘ್ಯದ ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾ
ಗಿ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿತಂಗಳಾದ ಸ್ವರಜಾತಿಗಳಂ ಅದರಲ್ಲಿನುಡಿಸುತ್ತ ಯಾವಾಗವಿಹರಿಸುವನೋ ||೧೬|| ಆ
ಗ ಇಂದ್ರನು ಈಶ್ವರನು ಬ್ರಹ್ಮನು ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳು ಆಗಾಸವಂಕೇಳಿ ಕಂಠಂಗಳಂ ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು,
ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತರಾಗಿ ಆಸ್ವರಜಾತಿ ಭೇದಂಗಳಂ ತಿಳಿಯಲಾರದೆ ಸರ್ವಜ್ಞರಾದರೂ ಪರವಶರಾದರು ||೧೭|| ಎ
ಲೈ ಸಖಿಯರುಗಳಿರಾ! ಧ್ವಜರೇಖೆಗಳಿಂದಲೂ ವಜ್ರರೇಖೆಗಳಿಂದಲೂ ಪದ್ಮರೇಖೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಂಕುಶರೇಖೆ
ಗಳಿಂದಲೂ ಗುರುತಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವಾದವಿನ್ಯಾಸಂಗಳಿಂದ ವೈಷ್ಣಂಗಳ ಕಾಲು ಕೊಳಗುಗಳ ಪ್ರಹಾರವ್ಯ
ಥೆಯಂ ಪ್ರಜಘೂಮಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹರಿಸುವವನಾಗಿ, ವೇಣುವಾದವಂಗೆಯ್ಯತ ಮದಗಜದಂತೆ ಗಮನಪುಳ್ಳವನಾ

ನವಯಂಸವಿಲಾಸವೈಕ್ಷಣಾಪಿತಮನೋಭವವೇಗಾಃ | ಕುಜಗತಿಂಗಮಿತಾನವಿದಾಮಾಕಶ್ಮಲನವಸ
ನಂಕಬರೀಂವಾ |೧೭|| ಮಣಿಧರಃಕೃಚಿದಾಗಣಯೇಗಾಮಾಲಯಾದಯಿತಗಂಧತುಲಸ್ಯಾಃ | ಪು
ಣಯಿನೋನುಚರಸ್ಯಯದಾಂಸಪ್ರಕ್ಷೇಪಭುಜಮಗಾಯತಯತ್ರ |೧೮|| ಕೃಣಿತವೇಣುರವವಂಚಿ
ತಚಿತ್ತಾಃಕೃಷ್ಣಮನ್ವಸತಕ್ಯಷ್ಣಗೃಹಿಣ್ಯಃ | ಗುಣಗಣಾರ್ಣವಾನುಗವ್ಯಹರಿಣ್ಯೋಗೊಪಿಕಾ
ಇವವಿಮುಕ್ತಗೃಹಾಕಾಃ |೧೯|| ಕುಂದದಾಮಕೃತಕೌತುಕವೇಷೋಗೊಪಗೋಧನವೃತೋಯಮು

ಳಿಂದಲೂ, ನೀರಜಾಂಕುಶ-ನೀರಜ-ಪದ್ಮರೇಖೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅಂಕುಶರೇಖೆಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಚಿತ್ರ-ಲಕ್ಷ್ಯರ್ಥಕರಗಳಾದ, ಲ
ಲಾಮೃತಿ-ಗುರುಗಳಲ್ಲ, ಸಿಜಪದಾಬ್ದದಳ್ಳಿ-ತನ್ನಡಿವಾಲೆಗಳೆಂಬ ತಾವರೆಯೆಸಗ್ಗಳಿಂದ, ವ್ರಜಭುಷಿ-ಗೋಕುಲದನಿಲದ,
ಖುರತೋದಂ-ಕೊಳಗುಗಳ ತಳಿತದಿಂದಾದ ಶ್ರವವನ್ನು, ಪ್ರವರ್ಯ-ಕಾಂತಿಗೋನುತಲಿರುವ, ವರ್ಷಭುರ್ಯಗತಿ-
ವರ್ಷ-ಶರೀರದಿಂದ, ಧುರ್ಯ-ಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಲ್ಪಡಿಸಿಯಂತೆ, ಗತಿ-ಮಂದಗಮನವುಳ್ಳ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು, ಈತವೇಣು-
ನುಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊಳಲಿವನಾಗಿ||೧೭|| ವ್ರಜತೀತಿಯತಿ-ನಡೆಯುತಿರುವನೆಂಬುವುದು ಯಾವುದುಂಟೋ, ತೇನ-ಅನಿಮಿತ್ತ
ದಿಂದ, ಸವಿಲಾಸ-ವಿಲಾಸದಿಂಕೂಡಿದ, ಪ್ರೇಕ್ಷಣ-ನೋಟದಿಂದ, ಅರ್ಪಿತ-ಕುಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಮನೋಭವ-ಕಾಮದ, ವೇಗಾ-
ತ್ಪರೆಯುಳ್ಳ, ವಯಂ-ನಾವು, ಕುಜಗತಿ-ಮರಗಳ ಗತಿಯನ್ನು, (ಸ್ತಬ್ಧತೆಯನ್ನು) ಗಮಿತಾಸ್ಪತ್ಯ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ,
ಕಶ್ಮಲೇನ-ಮೋಹದಿಂದ, ವನನಂ-ನೀರೆಯನ್ನು, ಕಬರೀವಾಂ-ತುರುಬನ್ನಾದರೂ, ನವಿದಾಮ-ಅರಿಯುವು||೧೮|| ಮಣಿಧರ-
ಗೋವುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗುಂಡುಗಳೆಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವನಾಗಿ, ಕೃಚಿ-ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಗಾ-ಗೋವುಗಳನ್ನು,
ಲಗಣಯ-ಲೆಕ್ಕಮಾಡುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ, ದಯಿತಗಂಧತುಲಸ್ಯಾ-ದಯಿತಗಂಧ-ಪ್ರಿಯವಾದ ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ, ತುಲಸಿಯ,
ಮಾಲಯಾ-ಸರದಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಪ್ರಣಯಿನ-ಸ್ನೇಹವುಳ್ಳ, ಅನುಚರಸ್ಯ-ಸಂಗಾತಿಯ, ಅಂಸೇ-ಭುಜದಲ್ಲಿ,
ಭುಜಂ-ತನ್ನತೋಳನ್ನು, ಪ್ರಕ್ಷೇಪ-ಹಾಕುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ, ಯತ್ರ-ಯಾವಾಗ, ಅಗಾಯತ-ಹಾಡಿದನೋ||೧೮|| ತದಾ-ಆ
ಗ, ಕೃಣಿತವೇಣುರವವಂಚಿತಚಿತ್ತಾಃ-ಕೃಣಿತ-ನುಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವೇಣು-ಕೊಳಲಿನ, ರವ-ಕಬ್ಬದಿಂದ, ವಂಚಿತ-ಮೋಸಗೊಳ
ಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಚಿತ್ತಾ-ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ, ಕೃಷ್ಣಗೃಹಿಣ್ಯಃ-(ಕೃಷ್ಣನಹೆಂಡತಿಯರಾದ) ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣಮೃಗವಾದ ಗಂಡುಹು
ಲ್ಲೆಗೆ, ಗೃಹಿಣ್ಯಃ-ಹೆಂಡಿರಾದ, ಹರಿಣ್ಯಃ-ಹೆಣ್ಣುಜಿಂಕೆಗಳು, ಗುಣಗಣಾರ್ಣಂ-ನುಗುಣಗಳೆಂಬ ರತ್ನಪುಂಜಗಳಿಗೆ ನಮುದ್ರ
ಪ್ರಾಯನಾಗಿರುವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅನುಗವ್ಯ-ಅನುಸರಿಸಿಹೋಗಿ, ವಿಮುಕ್ತಗೃಹಾಕಾಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮನೆಯಲಕೆಯುಳ್ಳ, ಗೋ
ಪಿಕಾಇವ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರಹಾಗೆ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅನ್ವಸತ-(ಅನ್ವಸತ) ಅನುಸರಿಸಿ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇಯಿದ್ದು ||೧೯||
ಅನಭೀ-ಪಾಪರಹಿತಳಾದ ಯಶೋದೆಯೇ, 'ಕುಂದದಾಮಕೃತಕೌತುಕವೇಷಃ-ಕುಂದ-ಮಾಪಮಲ್ಲಿಗಳೆ, ದಾಮ-ಹಾರಗಳೆಂ

ಗಿ, ಯಾವಾಗ ವನವಂ ಕುರಿತು ಹೋಗುವನೋ |೧೭|| ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ನೊಕ್ಕುನೋಟಂಗಳಿಂದಕಾಮ
ಪರವಶರಾಗಿ ವೃಕ್ಷಂಗಳಂತೆ ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿ ಮಾರ್ಛೆಯಿಂ ಶಿಥಿಲವಾದ ಕೇಶಂಗಳೆಂ ವಸ್ತ್ರವಂ ಸಹಾತಿಳಿಯದೆ
ನಾವು ಪರವಶರಾಗುವೆವು |೧೭|| ಎಲೈ ಸಖಿಯರಗಳಿರಾ! ಗೋವುಗಳ ಗಣನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಣಿಗಳಂ ಧರಿಸಿ
ಕೊಂಡು ಇರುವವನಾಗಿ ರಮ್ಯವಾದ ಸಾರಭ್ಯಮಾಳ್ತ ತುಲಸೀಮಾಲೆಯಿಂದ ಶೋಭಿತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಗೋವುಗಳಂ ಎಣಿಸುತ್ತ ಮಿತ್ರನಾದ ಒಬ್ಬಗೋಪಾಲಕನ ಭುಜವನವಲಂಚಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವಾಗ ವೇಣುಗಾ
ನವಂ ಮಾಡಿದನೋ |೧೮|| ಆಗ ಗಂಡುಹುಲ್ಲೆಗಳ ಪತ್ನಿಯರಾದ ಹೆಣ್ಣುಹುಲ್ಲೆಗಳು ವೇಣುನಾದದಿಂದ ವಿವಶ
ಚಿತ್ತಂಗಳಾಗಿ ಗೃಹದ ಆಶೆಯಂಬಿಟ್ಟು ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಗಳು ಹೇಗೋ ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುಣಸಮುದ್ರ
ನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿದವು |೧೯|| ಎಲೈ ಯಶೋದೆಯೇ! ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಹಾರಂಗಳಿಂದಅಲಂ
ಕೃತನಾಗಿ ಗೋಪಾಲಕರಿಂದಲೂ ಗೋವುಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮಗನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇಹಿತ
ರಿಗೆ ಸುಖಪ್ರದನಾಗಿ ಯುಮಾನಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳಂ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಜಲಪಾನವಂ ಮಾಡಿಸುತ್ತ

ಸಾಯಾಂ | ನಂದಸೂನುರನೆಭಿ ತವತೋನರ್ಮದಃಪ್ರಣಯಿನಾಂವಿಜಹಾರ ||೧೦|| ಮಂದವಾ
ಯುರನುವಾತ್ಯನುಕೂಲಂಮಾನಯನ್ಮಲಯಜಸ್ವರ್ಕನ | ವಂದಿನಸ್ತಮುಪದವಗಣಾಯವಾದ್ಯ
ಗೀತಬಲಿಭಿಃಪರಿವಪ್ರುಃ ||೧೧|| ವತ್ಸಲೋವ್ರಜಗವಾಂಯದಗಧೋ ವಂದ್ಯಮಾನಚರಣಃಪತಿವ್ಯ
ದ್ಧಿಪ್ರಃ | ಕೃತ್ಸ್ನಗೋಧನಮಾವೋಹ್ಯದಿನಾಂತೇಗೀತವೇಣುರನುಗೇಡಿತ್ಕೀರ್ತಿಃ ||೧೨|| ಉತ್ಸವಂ
ಕ್ರಮರುಚಾಪಿದ್ಯಶೀನಾಮಾನ್ಯಯೋಖುರರಜಶ್ಚುರಿತಸ್ರಕ್ | ದಿತ್ಸಯೈತಿಸುಹೃದಾಶಿಷಃಪದವ
ಕೀಜಠರಭೂರುಡುರಾಜಃ ||೧೩|| ಮದವಿಭೂರ್ಣಿತಲೋಚನಈಷನ್ಮಾನದಸ್ಸ್ಯಸುಹೃದಾಂವನ

ದ, ಕೃತಕಾತುಕವೇದಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಾರೈಕೆಯ ಅಲಂಕಾರ ಪುಟ್ಟವನೂ, ಗೋಪಗೋಧನವೃತಃ-ಗೊಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಗೋ
ವ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಆದ,ತವವತ್ಸಃ-ನಿನ್ನಮಗುವಾದ, ನಂದಸೂನುಃ-ನಂದಗೋಪನ ಕುಮಾರನು, ಯದಾ-
ಯಾವಾಗ, ಯಮುನಾಯಾಂ-ಯಮುನೆಯತಡೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಣಯಿನಾಂ-ಸ್ನೇಹಪುಟ್ಟವರಿಗೆ, ನರ್ಮದಃ-ನುಖವನ್ನು ಕೊಡುವ
ನಾಗಿ, ವಿಜಹಾರ-ಕಿಡಿಸಿದನೋ||೧೦||ತದಾ-ಆಗ, ಮಂದವಾಯುಃ-ಕಿರುಗಾಳಿಯು, ಮಲಯಜಸ್ವರ್ಕನ-ಶ್ರಿಗಂಧದ ಸೋಂ
ಕುವಿಕೆಯಿಂದ, ಅನುಕೂಲಂ-ಯಮುನೆಯ ತಡೆಯನ್ನ ನುಸರಿಸಿ, ಮಾನಯ-ಸಮಾನಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿ, ಅನುವಾತಿ-ಅ
ನುಕೂಲವಾಗಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಉಪದೇವಗಣಾಃ-ದೇವತೆಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಚಾರಕದೇವತೆಗಳಗುಂಪುಗಳು, ಯೇ-ಯಾ
ವವೋ-ತೇ-ಅವು, ವಾದ್ಯಗೀತಬಲಿಭಿಃ-ವಾದ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಗಾಸಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಣಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪರಿ
ವಪ್ರುಃ-ಸೇವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿಕೊಂಡರು ||೧೧||ಯತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅಗಧಃ-ಅಗ-ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ಮತವನ್ನು,
ಧ್ರುಃ-ಧರಿಸಿದವನಾದನೋ, ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ವ್ರಜಗವಾಂ-ಗೋಕುಲದ ಗೋವುಗಳಿಗೆ, ವತ್ಸಲಃ-ಹಿತಕರನಾದ ಕೃಷ್ಣ
ನು, ಪಥಿ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ವೃದ್ಧೈಃ-ಮುದುಕರಿಂದ, (ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ) ವಂದ್ಯಮಾನಚರಣಃ-ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಪಾದಗಳ
ಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕೃತ್ಸ್ನಗೋಧನಂ-ಆಕಳ ಹಿಂಡಲ್ಲವನ್ನೂ, ದಿನಾಂತೇ-ತಗಲಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ,(ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ) ಉಪೋಹ್ಯ-
ಬಟ್ಟುಗೊಡಿಸಿ, ಅನುಗೇಡಿತ್ಕೀರ್ತಿಃ-ಅನುಗ-ಸಂಗಾತಿಗಳಿಂದ, ಈಡಿತ್-ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಕೀರ್ತಿಃ-ಯಶಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ,
ಯದಾ-ಯಾವಾಗ, ಗೀತವೇಣುಃ-ನುಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊಳಲುಳ್ಳವನಾದನೋ ||೧೨||ತದಾ-ಆಗ, ಕ್ರಮರುಚಾಪಿ-ಆಯಾಸ ದೊಳ
ಗೂ ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ದೃಶೀನಾಂ-ನೋಡುವವರ ಕಂಗಳಿಗೆ, ಉತ್ಸವಂ-ನಂತೋಷವನ್ನು, ಉನ್ಮಯ-ಉಂಟುಮಾಡುವ
ವನಾದ, ಖುರರಜಶ್ಚುರಿತಸ್ರಕ್-ಖುರ-ಗೋವುಗಳ ಗೋರನುಗಳ, ರಜಃ-ಧೂಳಿಯಿಂದ, ಛುರಿತ-ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ, ಸ್ರಕ್-ಫುಪ್ಪ
ಮಾಲೆಗಳುಳ್ಳವನಾದ, ದೇವಕೀಜಠರಭೂಃ-ದೇವಕಿಯ ಬಸುರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ, ಉಡುರಾಜಃ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ರಾಯನಜಾಗಿರುವ, ವಿ
ಷಃ-ಈಕೃಷ್ಣನು, ಸುಹೃದಾಶಿಷಃ-ಸ್ನೇಹಿತರ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು, ದಿತ್ಸಯಾ-ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ, ವಿತಿ-ಬರುತ್ತಿರುವನು||೧೩||
ಮದವಿಭೂರ್ಣಿತಲೋಚನಃ-ಮದ-ಪ್ರಾಯದಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ, ವಿಭೂರ್ಣಿತ-ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ, ಲೋಚನಃ-ಕಂಗಳುಳ್ಳವನೂ,

ಯಾವಾಗ ವಿಹರಿಸುವನೋ ||೧೦|| ಆಗ ಮಲಯ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದ ಮಂದಮಾರುತವು ಸುಖಸ್ವರ್ಕದಿಂ
ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಪೂಜಿಸಿತು. ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರಾದ ಗಂಧರ್ವರು ವಾದ್ಯಗೀತ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ನೇ
ಹಿಸಿದರು ||೧೧|| ವ್ರಜದಗೋವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯಕಾಲಿಯಾದ ಗೋವರ್ಧನ ಧಾರಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಪಾದಪುಟ್ಟವನಾಗಿ ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಚರರಾದ ಗೋ
ಪಾಲಕರಿಂದ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಮಸ್ತ ಗೋಸಮೂಹವಂ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೊಳ
ಲಂ ನುಡಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಾನೆ ||೧೨||ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಮದಿಂದಂಟಾದ ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ರಮ್ಯವಾಗಿ,ನೋ
ಡುವವರ ನೇತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಉತ್ಸವವೆಂಕೊಡುತ್ತ ಗೋಧೂಳಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತಂಗಳಾದ ಹಾರಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ,ದೇ
ವಕೀ ಗರ್ಭಜಾತನಾದ ಈ ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಚಂದ್ರನು ಮಿತ್ರರಮನೋರಥವಂ ಕೊಡಲೋಸುಗಂ ಬರುವ
ನು ||೧೩|| ಎಲೈ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ! ಮದದಿಂದ ಸೊಕ್ಕಿದ ನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸ್ವಜನರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ
ಮೊ ಮಾಡುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸ್ವಲ್ಪಪಕ್ವವಾದ ಎಳೆಚೆಯ ಹಂಣಿನಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಬಿಳುಪಾದ ಮುಖವು

ಮಾಲೀ | ಬದರಪಾಂಡುವದನೊಮ್ಮದುಗಂಡಂಮಂಡಯ ಕನಕಕುಂಡಲಹ್ಯಾ ||೨೪|| ಯ
ದುಪತಿದ್ವಿರದರಾಜವಿಹಾರೋಯಾಮಿನೀಪತಿವೈವದಿನಾಂತೆ | ಮುದಿತವಕ್ತ್ರಉಪಯಾತಿದುರಂ
ತುಮೋಚಯ ಪ್ರಜಗವಾಂದಿನತಾಪಂ ||೨೫|| ಶ್ರೀಕುಕುಃ || ಎವಂವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯಾರಾಜ ಕೃಷ್ಣ
ಶೀಲಾನುಗಾಯತೀಃ | ರೇಮಿರೇಹಸ್ತುತಚ್ಚಿತ್ತಾಸ್ತನ್ಮನಸ್ಕಾಮಹೋದಯಾಃ | ||೨೬||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಕಮಸ್ಕಂಧ-ಪಂಚತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

ಸ್ವನುಜ್ಯದಾಂ-ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ, ಈಶವ್ಯಾಸದೇ-ಕೋಂಚಗರ್ವವನ್ನು ಕುಡುವಂಥಾ, ವನಮಾಲೀ-ತುಲನಿಯ ಮಾಲಿಕೆಯು
ಭಂಧಾ, ಬದರಪಾಂಡುವದನೇ-ಬದರ-ಬೋರೆಯ ಹಂಚಿನಹಾಗೆ, ಪಾಂಡುವರ್ಣವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳಂಥಾ, ಕನಕಕುಂಡಲ
ಹ್ಯಾಚಿನ್ನದ ಕಿವಿದೊಡವುಗಳ ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಮೃದುಗಂಡಂ-ಕೋಮಲವಾದ ಕಪೋಲವನ್ನು, ಮಂಡಯ-ಅಲಂಕರಿ
ಸುತ ಲಿರುವಂಥಾ ||೨೪||ಯದುಪತೀ-ಯಾದವರಿ ಗೊಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ದ್ವಿರದರಾಜವಿಹಾರೇ-ಆನೆಯಹಾಗೆ ಕ್ರೀಡೆಯು
ಭವನಾಗಿದ್ದ ನೋ, ದಿನಾಂತೇ-ಆಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಯಾವಿನೀಪತಿವ-ರಾತ್ರಿಗೊಡೆಯನಾದ ಚಂಪ್ರಸಹಾಗೆ, ಮುದಿತವ
ಕ್ತ್ರ-ಸುತೋಷವುಂಟಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ, ವಿಷ-ಈಕೃಷ್ಣನು, ದುರಂತಂ-ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಾದ, ವ್ರಜಗವಾಂ-ಗೋಕುಲ
ದಲ್ಲಿರುವ ಗೋವುಗಳ, ದಿನತಾಪಂ-ಹಗಲಿನ ಬಿಸಿಯನ್ನು, ಮೋಚಯ-ಬಿಡಿಸುತಲಿರುವನಾಗಿ, ಉಪಯಾತಿ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿ
ರುವನು||೨೫||[ಕುಕುಕುಕು]ರಾಜ-ಅರಸಾದ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯ-ಗೋಕುಲದವರೊಳಗೆ, ಕೃಷ್ಣ ಶೀಲಾ-ಕೃಷ್ಣ
ನಚರಿತ್ರಗಳನ್ನು, ಅನುಗಾಯತೀಃ-ಅನುಸರಿಸಿ ಹಾಡುತಲಿರುವರಾಗಿಯೂ, ತಚ್ಚಿತ್ತಾಃ-ಆಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾ
ಗಿಯೂ, ತನ್ಮನಸ್ಕಾಃ-ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪರೂಪವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವ ರಾಗಿಯೂ, ಮಹೋದಯಾಃ-ಹೊಡ್ಡು ಉತ್ಸ
ವವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಅಹಸ್ತು-ಹಗಲುಗಳಲ್ಲಿ, ವಿವಂ-ಹೀಗೆ, ರೇಮಿರೇ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದರು ||೨೬||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಕಮಸ್ಕಂಧೇ
ಪಂಚತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಶೈವನಾಗಿ ಕನಕಕುಂಡಲ ಶೋಭೆಯಿಂ ಕಪೋಲವನ ಲಂಕರಿಸುವವನಾಗಿ ||೨೪|| ಯದುಪತಿಯಾದ ಮದಗಜ
ಗಾವಿಯಾದ ಈ ಕೃಷ್ಣನು ಚಂದ್ರನಂತೆ ಆಹ್ಲಾದ ಕರನಾಗಿ ಸಂತುಷ್ಟಮಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ ವ್ರ
ಜದ ಗೋವುಗಳ ಅಧಿಕಮಾದ ದಿನತಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸುವನು ||೨೫|| ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಎಂದು, ಈರೀತಿಯ
ಲ್ಲಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರಿಯರುಗಳು ಕೃಷ್ಣನ ಶೀಲಗಳನ್ನೇ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯರಾಗಿ ಆಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಲಗ್ನ ಮಾಡ ಚಿ
ತ್ತಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಮಾಹಾಸಂತೋಷಮುಳ್ಳವರಾಗಿ ಹಗಲುಗಳಲ್ಲಿ ರಮಿಸಿದರು ||೨೬||

ಇಂತು ಕುಕುಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತವೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಪುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತವುಪ್ಪ ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾವಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ಕಂಧದೊಳು೩೪ನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ವೃಷಭಾಸುರವಧಘಟ್ಟಃ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ಅಥತರ್ಹ್ಯಾಗತೋಗೋವ್ಯಮರಿವ್ಯೋವೃಷಭಾಸುರಃ | ಮಹೀಂಮಹಾಕಕುತ್ಸಾಯಾ
ಕಂಪಯಾಮುರವಿಕ್ಷತಾಂ ||೧|| ರಂಭಮಾಣಃಖರತರಂಪದಾಭ್ಯಾಂವಿಲಿಖನ್ತುಹೀಂ | ಉದ್ಯಮ್ಯಪು
ಚ್ಛಂವಪ್ರಾಣಿವಿಷಾಣಾಗ್ರಣಚೀತ್ಪ್ರಪಃ ||೨|| ಕಿಂಚಿತ್ಕುಂಚಿಚ್ಛಕ್ಯನ್ಮೂತ್ರಮಾತ್ಸ್ಯಜಂಸ್ತಬ್ಧ

೩೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿವದಟೀಕೆ.

[ಕುಕವಾಕ್ಯವು.] ಅಥ-ಅಮೇಲೆ, ತರ್ಹಿ-ಅಗ, ಗೋವ್ಯಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಗತಃ-ಬಂದವನಾದ, ಅರಿವ್ಯಃ-
ಅರಿವ್ಯನೆಂಬ, ವೃಷಭಾಸುರಃ-ಎತ್ತಿನ ಆಕಾರವುಳ್ಳ ದೈತ್ಯನು, ಮಹಾಕಕುತ್ಸಾಯಃ-ಮಹಾಕಕುತ್-ದೊಡ್ಡ ಹಿಣಿಲುಳ್ಳ, ಕಾ
ಯಃ-ಮೈಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಖರವಿಕ್ಷತಾಂ-ಖರ-ಕೂಳಿಗುಗಳಿಂದ, ವಿಕ್ಷತಾಂ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಹೀಂ-ಭೂಮಿ
ಯನ್ನು, ಕಂಪಯ-ನಡುಗಿಸುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ ||೧|| ಖರತರಂ-ಬಹಳಕೂರವಾಗಿ, ರಂಭಮಾಣಃ-ಗುಟ್ಟಿ ನುತಿರುವನಾಗಿ,
ಪದ್ಭ್ಯಾಂ-ಕಾಲುಗಳಿಂದ, ಮಹೀಂ-ಭೂಮಿಯನ್ನು, ವಿಲಿಖ-ಕೆರೆಯುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ, ಪುಚ್ಛಂ-ಬಾಲವನ್ನು, ಉದ್ಯಮ್ಯ-
ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ವಿಷಾಣಾಗ್ರಣ-ಕೊಂಡಿನತುದಿಯಿಂದ, ವಪ್ರಾಣಿ-ಪೌಳಿಗೋಡೆಗಳನ್ನು, ಉಕ್ಷೇವಂಶ್ಯ-ಹಾರಿಸುತ್ತಲಿರುವನೂ
ಅಗಿ||೨|| ಸ್ತಬ್ಧಲೋಚನಃ-ಕದಲದೇಯಿರುವ ಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕಕ್ಯನ್ಮೂತ್ರಂ-ನಗಣಿಯನ್ನೂ ಗಂಜಳವನ್ನೂ, ಕಿಂಚಿತ್ಕಿಂ
ಚಿತ್-ಕೊಂಚಕೊಂಚ-ಉತ್ಸೃಜ-ಬಿಡುತ್ತಲಿರುವನಾದನು. ಅಂಗ-ರಾಯನೇ! ಯಸ್ಯ-ಯಾವವೃಷಭಾಸುರನ, ನಿಷ್ಕುರೇಣ-

೩೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಪಟ್ಟಂಕನಿಹತೇವೈನಾರದೋಕ್ತ್ಯಾಬಲಾಚ್ಯುತೌ | ವಸುದೇವಸುತೌ
ಜ್ಞೇತ್ವಾಕಂಸೋಕ್ಮಾರಂಸಮಾದಿತತ ||೩|| ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಶ್ಲೋಕವೃದ್ಧವೆಂದ
ಅರಿವ್ಯಾಸುರನು ಸಂದೃತನಾದಮೇಲೆ ನಾರದಮುನಿಯು ಬಂದು ಕಂಸನುಂಕಾರಿತು “ರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ವ
ರೂ ವಸುದೇವನಪುತ್ರರು, ಮೃದುಪೇಳಲಾಗಿ ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ಕರಿತರಲೋಸುಗಂ ಕಂಸನುಂಕಾರನಂ-
ನಂದವ್ರಜಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನುಂಬ ಅರ್ಥವಂಶುಕಮುನಿಯುಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತುನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆನೆ,-
ಎಲೈ ಅರನೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವೃಷಭಾಕಾರನಾದ ಅರಿವ್ಯನಾಮಕನಾದ ಅಸುರನು ಗೋಸ್ಥಾನವಂ
ಕುರಿತು ಬಂದನು. ಆಯಸುರನು ಸ್ಥೂಲಮಾದ ಹಿಣಿಲಮೈಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕಾಲಗೊರಸುಗಳ ಪ್ರಹಾರದೊ
ದ ಭೂಮಿಯಂ ಕಂಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವನಾಗಿ||೧|| ಗುಟ್ಟಿಹಾಕುವನಾಗಿ ಪಾದಂಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯಂ ಕೆರೆಯು
ತ ಬಾಳುವನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ತೃಂಗಂಗಳಿಂದ ತೀರಂಗಳಂ ತಿವಿಯುವನಾಗಿ||೨|| ಕೊಂಚಕೊಂಚವಾಗಿ ಮೂತ್ರ

ಪುರೀಷಂಗಳಂ ಬಿಡುತ ರಿವೈಹಾಕದಿರುವ ನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ತನ್ನ ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ಗೋವುಗಳು ಮ
ನುವೈರು ಇವರ ||೩|| ಗರ್ಭಂಗಳಂ ಸ್ವಸುಮಂತೆ ಮಾಡುವನಾಗಿ ಬಂದನು. ಅವೃಷಭಾಸುರನ ಹಿಣಿಲಂ

ಲೋಚನಃ | ಯಸ್ಯನಿಹಾರಾದಿತನಾಂಗನಿಮ್ನೋಗವಾಂಘ್ರಣಾಂ ||೩|| ಪತಂತ್ಯಕಾಲತೋಗರ್ಭಾಃ
ಸ್ವಪಂತಿಸ್ತುಭಯನವೈ | ನಿರ್ವಿಕಂತಿನನಾಯಸ್ಯಕಕುದ್ಯಚಲಕಂಕಯಾ ||೪|| ತಂತೀಕ್ಷ್ಣ್ಯಶೃಂಗ
ಮುದ್ದೀಕ್ಷ್ಯಗೋಪ್ಯೋಗೋಪಾಕ್ಷ್ಯತತ್ರಸುಃ | ಪಕವೊದುದ್ರಾಘರಾಜಸಂತ್ಯಜ್ಯನಿಜಗೋಕುಲಂ ||
ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣತೀರ್ತವರ್ಗೋವಿಂದಂಕರಣಂಯಯುಃ | ಭಗವಾನಥತದ್ವೀಕ್ಷ್ಯಗೋಕುಲಂಭಯವಿ
ದ್ವಲಂ ||೫|| ಮಾಭ್ಯಷ್ಟೈತಿಗಿರಾಶ್ಯಾಸ್ಯವೃಷಾಸುರಮುಪಾಹ್ವಯತ | ಸಬಾಲೈಃಪಶುಭಿರ್ಮಂದ
ತಾಸಿತ್ಯೈಃಕಿಮಸತ್ತಮ ||೬|| ಬಲದರ್ಪಹಾಹಂದುದ್ವಾನಾಂತ್ವದ್ವಿಧಾನಾಂದುರಾತ್ಮನಾಂ | ಇ
ತ್ಯಾಸ್ಥೋಟ್ಟಾಚ್ಯುತೋರಿಷ್ಟಂತಲಕಬ್ದಿನಕೋಪಯಾ | ಸಖ್ಯುರಂಸಭುಜಾಭೋಗಂಪ್ರಸಾರ್ಯಾಪ
ಸ್ಥಿತೋಹರಿಃ ||೭|| ಸೋಪೈವಂಕುಪಿತೋರಿಷ್ಟಃಖುರಣಾವನಿಮುಲ್ಲಿಖ | ಉದ್ಯತ್ಪಚ್ಛಭ್ರಮಸ್ತೇ

ಕೌನವಾದ, ನಿಹಾರಾದಿತೇನ-ಗುಟ್ಟಿಯಿಂದ, ಗವಾಂ-ಗೋವುಗಳ, ನೈಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರೆ, ||೩|| ಗರ್ಭಾಃ-ಬನುನಿಪಿಂಡಗಳ
ಳು, ಪತಂತಿ-ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತಲಿವೆಯೋ, ಭಯೇನವೈ-ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ, ಸ್ವಪಂತಿಸ್ತು-ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿಯೇ ಮೈಯಿ
ಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಲಿವೆಯೋ, ಫನಾಃ-ಮೇಘಗಳು, ಯಸ್ಯ-ಯಾವವೃಷಭಾನುರನ. ಕಕುದಿ-ಹಿಣಲಿನಲ್ಲಿ, ಅಚಲಕಂಕಯಾ-ಬೆಟ್ಟ
ದ ಕೋಡಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ, ನಿರ್ವಿಕಂತಿ-ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿವೆಯೋ ||೪|| ತೀಕ್ಷ್ಣಶೃಂಗಂ-ಹರಿತವಾದ ಕೊಂಬುಗಳುಳ್ಳ
ತಂ-ಅವೃಷಭಾನುರನನ್ನು, ಉದ್ದೀಕ್ಷ್ಯ-ತಲೆಯತ್ತಿನೋಡಿ, ಗೋಪಾಃ-ಗೊಲ್ಲರು, ಗೋಪ್ಯಶೃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರೂ, ತತ್ರಸುಃ-
ಹೆದರಿದರು, ರಾಜ್-ಅರಸೇ! ಪಕವಃ-ಅಕಳು, ಎತ್ತುಗಳೂ, ನಿಜಗೋಕುಲಂ-ತಮ್ಮಹಳ್ಳಿಯನ್ನು, (ಹಿಂಡನ್ನು) ಸಂತ್ಯಜ್ಯ-
ಬಿಟ್ಟು, ದುದ್ರಾವುಃ-ಓಡಿಹೋದವು ||೫|| ತೇರ್ವರ್-ಅವರೆಲ್ಲರೂ, ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣೇತಿ-ಕೃಷ್ಣನೇ ಕೃಷ್ಣನೇಯೆಂದು, ಗೋವಿಂ
ದಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಕರಣಂಯಯುಃ-ಕರಣಹೊಕ್ಕರು. ಅಥ-ಅಮೇಲೆ, ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ಭಯವಿಹ್ವಲಂ-ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ
ದಕಳವಳವಾದ, ತದ್ಗೋಕುಲಂ-ಅಗೊಲ್ಲರ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ||೬|| ಮಾಭ್ಯಷ್ಟೈತಿ-ಹೆದರಬೇಡವೆಂದು, ಗಿರಾ-ಮಾ
ತಿನಿಂದ; ಆಸ್ರಸ್ಯ-ಸಮಾಧಾನ ಗೊಳಿಸಿ, ವೃಷಾಸುರಂ-ಆಯಿಷ್ಟನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು, ಉಪಾಹ್ವಯತೇ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದನು ||
ಮಂದ-ಅಲ್ಪಶಕ್ತನಾದ, ಅಸತ್ತಮ-ಬಹಳದುಷ್ಟನೇ! ಸಬಾಲೈಃ-ಹುಡುಗರಿಂದ ಸಹಿತವಾದ, ತಾಸಿತ್ಯೈಃ-ಹೆದರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಪಶುಭಿಃ-ಗೋವುಗಳಿಂದ, ಕಿಂ-ಎನುಪ್ರಯೋಜನವು? ||೭|| ತ್ವದ್ವಿಧಾನಾಂ-ನಿನ್ನಂಧವರಾದ, ದುರಾತ್ಮನಾಂ-ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಗ
ಳಾದ, ದುಷ್ಪಾನಾಂ-ಕೆಟ್ಟವರಿಗೆ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಬಲದರ್ಪಹಾ-ಬಲದರ್ಪವನ್ನು ಪರಿಸುವವನು. ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಆಸ್ಥೋ
ಟ್ಟ-ಭುಜವಂ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತಲಕಬ್ದಿನ-ಅಂಗೈನಪ್ಪಳಿಸಿಂದ, ಅರಿಷ್ಟಂ-ಅರಿಷ್ಟಾ ಸುರನನ್ನು,
ಕೋಪಯಾ-ಕರಳಿಸುವನಾಗಿ, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸಖ್ಯುಃ-ಗೆಳೆಯನಾದ ಗೊಲ್ಲನೆ, ಅರಸೇ-ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿ, ಭುಜಾಭೋಗಂ, ನಿ
ಗಳವಾದ ತನ್ನತೋಳನ್ನು, ಪ್ರಸಾರ್ಯ-ಚಾಚಿ, ಅವಸ್ಥಿತಃ-ನಿಂತಿರುವನಾದನು ||೮|| ಸೋರಿಷ್ಟೋಪಿ-ಆಯಿಷ್ಟನೂ ಕೂಡ,

ನೋಡಿ ಮೇಘಂಗಳು ಪರ್ವತವೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಅದರಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವವು ||೪|| ತೀಕ್ಷ್ಣಂ
ಲಾದ ಶೃಂಗಂಗಳೂಳ್ಳಿ ಅವೃಷಭಾನುರನನೋಡಿ ಗೋಪಾಲಕರುಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಹ ಭಯಂಬಟ್ಟರು.
ಪಶುಗಳು ತಮ್ಮಹಿಂದಂ ಬಿಟ್ಟುಓಡಿದವು ||೫|| ಕೃಷ್ಣ! ರಕ್ಷಿಸು, ಕೃಷ್ಣಾ! ಎಂದು ಗೋಪರುಗಳು ಕೂ
ಗಿಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕರಣಾಗತರಾದರು. ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭಯಾರ್ತವಾದ ಗೋಕುಲವನ್ನೋಡಿ ||೬||
ಅಂಜಬೇಡಿರಿ ಎಂದು ಧೈರ್ಯೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರಂ ಸಮಾಧಾನರಂಪಾಡಿ ಅವೃಷಭಾನುರನಂ ಕರೆದನು. ಎ
ಲೈ, ಮಂದಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ದುಷ್ಟನಾದ ಅಸುರಾಧಮನೇ! ಭಯಂಗಳೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜಾಲಕರಿಂದ ಯುಕ್ತಂ
ಲಾದ ಪಶುಗಳಿಂದ ನಿನಗೆ ಏನುಕೆಲಸವೋ? ||೭|| ನಿಮ್ಮಂತಾದುಷ್ಟರ ಬಲದರ್ಪವೆಂ ನಾಶಂಗೆಯ್ವನಾನು
ಇರುವೆನು, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವನಾಗು, ಎಂದು ಭುಜಂಗಳಂ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಸ್ತಕಬ್ದಂಗಳಿಂದಅಯಸುರನಂ
ಕೋಪ ಯುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ, ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ಒಬ್ಬ ಗೋಪಾಲಕನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ತನ್ನಭುಜವನ್ನಿರಿಸಿ

ಘಟಕುಪ್ರದ್ಧಿಕೃಪ್ಣಮುಪಾದ್ರವತ್ ||೯|| ಅಗ್ರನೈಸ್ತವಿಷಾಣಾಗ್ರಸ್ತಬ್ಧಾಸ್ತಗ್ಲೋಚನೋಚ್ಚೈ-
ತಂ | ಕಟಾಕ್ಷಿಪ್ಯಾದ್ರವತೋರ್ಣವಿಂದ್ರಮುಕ್ತಾಶನಿರೃಥಾ ||೧೦|| ಗೃಹೀತ್ವಾಶೃಂಗಯೋಸ್ತಂ
ವಾಅಪ್ಪಾದಶಪಡಾಸಿಸಃ | ಪತ್ರೈನೋವಾಹಭಗವಾಃಗಜಃಪ್ರತಿಗಜಯಧಾ ||೧೧|| ಸೊಪವಿದ್ಧೋ
ಭಗವತಾಪುನರುತ್ಥಾಯಸತ್ಯರಂ | ಆಪತತ್ಸೈನ್ಯಸರ್ವಾಂಗೋನಿಶ್ಯೈರ್ನಕೋಧಮೂರ್ಛಿ-
ತಃ ||೧೨|| ತಮಾಪತಂತಂಸುನಿಗೃಹ್ಯಶೃಂಗಯೋಪದಾಸಮಾಕ್ರಮ್ಯನಿಪಾತ್ಯಭೂತಲ | ನಿಷ್ಪೀಡ
ಯಾಮಾಸಯಧಾದ್ರಮಂಬರಂಕೃಂತಾಂವಿಷಾಣನಜಘಾನನೋಪತತ್ ||೧೩|| ಅಸೃಗ್ಯಮೇಮೂ
ತ್ರಶಕೃತ್ಸಮುತ್ಸೃಜತೈಪಂಶ್ಚವಾದಾನನವಸ್ಥಿತಕ್ಷಣಃ | ಜಗಾಮಕೃಭ್ರಂನಿರ್ಮತರಥಕ್ಷಯಂ

ವಿವಂ-ಹೀಗೆ, ಕುಪಿತಃ-ನಿಟ್ಟುಗೊಂಡವನಾಗಿ, ಖುರೇಣ-ಕಾಲಿನಕೊಳಗಿನಿಂದ, ಅವನಿಂ-ನಿಲವನ್ನು, ಉಲ್ಲಿಖ-ಕೆರೆಯುತ
ಲಿರುವನಾಗಿ, ಉದ್ಯತ್ಪಚ್ಛಭ್ರಮನ್ಮೇಘಃ-ಉದ್ಯತ್ಪಚ್ಛ-ಎತ್ತಿದ ಬಾಲದಲ್ಲಿ, ಭ್ರಮನ್ಮೇಘಃ-ತಿರುಗುತ್ತಲಿರುವ ಮೋಡಗಳ್ಳ
ವನಾಗಿ, ಕೃದ್ಧಿ-ನಿಟ್ಟುಗೊಂಡವನಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ಉಪಾದ್ರವತ್-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಂದನು ||೯||
ಅಗ್ರ...ಶೋಚನಃ-ಅಗ್ರ-ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ, ನೈಸ್ತ-ಪಾಚಲಿಟ್ಟ, ವಿಷಾಣಾಗ್ರ-ಕೊಂಬುಗಳ ತುದಿಗಳೂ, ಸ್ತಬ್ಧ-ಚಲಿಸ
ದೇಯಿರುವ, ಅಸೃಕ್-ರಕ್ತವಾದ, ಶೋಚನಃ-ಕಂಗಳ್ಳವನೂಆದ ಅರಿವನ್ನು, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಕಟಾಕ್ಷಿಪ್ಯ-ಕುಡಿ
ನೋಟಗಳಿಂದ ಅಡ್ಡವಾಗಿನೋಡಿ, ಇಂದ್ರಮುಕ್ತಾಶನಿರೃಥಾ-ದೇವೇಂದ್ರನಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ವಜ್ರಾಯುಧವು ಹೇಗೋ
ಹಾಗೆ(ನಿಡಿಲುನುಗ್ಗಿದಂತೆ) ತೋರ್ಣಂ-ಬೇಗನೆ, ಆದ್ರವತ್-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಂದನು ||೧೦|| ಸಭಗವಾಃ-ಅಕೃಷ್ಣನು, ತಂವಾ-
ಅವನನ್ನು, ಶೃಂಗಯೋಃ-ಕೊಂಬುಗಳಲ್ಲಿ, ಗೃಹೀತ್ವಾ-ಹಿಡಿದು, ಗಜಃ-ಆನೆಯು, ಪ್ರತಿಗಜಯಧಾ-ಇದಿರಾನೆಯನ್ನು ಹೇ
ಗೋಹಾಗೆ, ಅಪ್ಪಾದಶಪಡಾನಿ-೧೪ಪಡೆಗಳು, ಪ್ರತ್ಯವೇವಾಹ-ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿ ತಳ್ಳಿದನು ||೧೧|| ಭಗವತಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಅ
ಪವಿದ್ಧಿ-ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಃ-ಆಯಿರಿಷ್ಟಾನುರನು, ಸತ್ವರಂ-ಬೇಗದೊಡನೆ, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ. ಉತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ಸ್ವಿನ್ಯ
ನರಾಂಗಃ-ಬೆವರಿದ ಸುಕಲದೇಹವುಳ್ಳವನೂ, ನಿಶ್ಯುರ್ನ-ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಕ್ಕುವನೂ, ಕೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ-ನಿಟ್ಟಿನಿಂದವ್ಯಾಪ್ತನೂ
ಆಗಿ, ಆಪತತ್-ಬಂದುಬಿದ್ದನು||೧೨|| ಸಃ-ಅಕೃಷ್ಣನು, ಆಪತಂತಂ-ಮೇಲೆಬೀಳಲ್ಪಟ್ಟುರತಲಿರುವ, ತಂ-ಅವ್ಯವಭಾ ನುರನನ್ನು,
ಶೃಂಗಯೋಃ-ಕೊಂಬುಗಳಲ್ಲಿ, ನಿಗೃಹ್ಯ-ವತ್ತಿಹಿಡಿದು, ಪದಾ-ಕಾಲಿನಿಂದ, ಸಮಾಕ್ರಮ್ಯ-ತುಳಿದು, ಭೂತಲೇ-ನಲದಲ್ಲಿ, ನಿಪಾ
ತ್ಯ-ಬೀಳಿಕೆಡವಿ, ಆದ್ರಮಂಬರಂಯಧಾ-ಒದ್ದಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ ನಿಷ್ಪೀಡಯಾಮಾಸ-ಹಿಂಡಿಬಾಧಿಸಿದನು. ಕೃಂ
ತಾಂ-ಮುಖದುಕೊಂಡು, ವಿಷಾಣೇನ-ಅದರಕೊಂಬಿನಿಂದಲೇ, ಜಘಾನ-ಹುಯ್ದನು. ಸಃ-ಅವ್ಯವಭಾನು, ಆಪತತ್-ಬಿದ್ದನು||೧೩||

ಕೊಂಡು ನಿಂತವನಾದನು ||೧೪|| ಆಯಸುರನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಕೋಪಿತನಾದವನಾಗಿ ಕಾಲು
ಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯು ಕೆರೆಯುತ್ತ, ಎತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಪುಚ್ಛದಿಂದ ಸುತ್ತುತ್ತಲಿರುವ ಮೇಘಂಗಳ್ಳವನಾಗಿ, ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು ಓಡಿಬಂದನು ||೯|| ತಿವಿಯಲೋಸುಗ ಶೃಂಗಂಗಳಂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಸ್ತ
ಬ್ಧಂಗಳಾದ ಕೆಂಪಾದ ನೇತ್ರಂಗುಳಿವನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಇಂದ್ರಪ್ರ
ಯಾಕ್ತವಾದ ವಜ್ರಾಯುಧದಂತೆ ಓಡಿಬಂದನು ||೧೦|| ಅಗ್ರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಶೃಂಗಂಗಳಲ್ಲಿಹಿಡಿದು ಅವ್ಯವಭಾ
ಸುರನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನೂರುಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಪರ್ಯಂತವೂ ಮಹಾಗಜವು ಪ್ರತಿಗಜವಂ ತಳ್ಳಿದರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೂಕಿದ
ನು ||೧೧|| ಆಯಸುರನು ಭಗವಂತನಿಂದ ಕೆಡಹಲ್ಪಟ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿದ್ದು ಪುನಶ್ಚತ್ವರೆಯಿಂದದ್ದು ಬೆ
ವರಿದ ಸರ್ವಾಂಗಮಾಳ್ವವನಾಗಿ ನಿಟ್ಟುಸುರುಗಳಂ ಬಿಡುತ್ತ ಕೋಧದಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿರುವ ||೧೨|| ಬಿ
ದ್ದುಹೋಗಿದ್ದ ಆಯಸುರನು ಪುನಶ್ಚಶೃಂಗಂಗಳಲ್ಲಿಹಿಡಿದು ಕೆಳಕ್ಕೆಕೆಡಹಿ ಪಾದದಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆದ್ರ
ವಸ್ತ್ರವಂ ಹಿಂಡದಂತೆ ಹಿಂಡಿ ಅವನಶೃಂಗವಂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು ||೧೩|| ಈಪ್ರಕಾರ
ವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದ ವ್ಯವಭಾಸುರನು ರಕ್ತವಂಕಾರುತ ಮೂತ್ರಪುರೀಷಂಗಳಂ ಬಿಡುತ ಅಂಗತ ೧

ಛ್ರಿಷ್ಟೈಃ ಕಿರಂತೋಹರಿವಿಾಡಿರೆಸುರಾಃ |೧೪| ಎವಂಕಕುದ್ಧಿನಂಹತ್ಯಾಸ್ತೂಯಮಾನಸ್ಸೈಜಾತಿ
ಭಿಃ | ವಿವೇಕಗೋಷ್ಠಂ ಸಬಲೋಗೋಪಿನಾಂ ನಯನೋತ್ಸವಃ |೧೫| ಅರಿಷ್ಟೈನಿಹತೋಗೋಷ್ಠೈಃ ಕೃಷ್ಣೈಃ

* ನಾರದಮಹರ್ಷಿಬೋಧಿತನಕಂನೇಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಬಲರಾಮಾ *

* ಹ್ಯಾನಾಯಾಕ್ರೂರವೈಪಣಾಧಿಘಟ್ಟಃ *

ನಾದುಬ್ಧತರ್ಕಮಾಣಾ | ಕಂಸಾಯಮಾತ್ರಭಗವಾನ್ನಾರಮೋದವದರ್ಶನಃ |೧೬| ಯಶೋದಾ
ಯಾಸ್ಪೃತಾಂಕನ್ಯಾಂದವಕ್ಯಾಃ ಕೃಷ್ಣಮೇವಚ | ರಾಮಂಚರೋಹಿಣೀಪುತ್ರಂವಸುಡವೇನಜಭ್ಯಃ

ಅಸ್ಯಗ್ವರ್ಮ-ರಕ್ತವನ್ನು ಕಾರುವನಾಗಿಯೂ, ಮೂತ್ರಶಕ್ಯತೆ-ಗಂಜಳವನ್ನೂ ಸಗಣೆಯನ್ನೂ, ಸಮುತ್ಸೃಜ-ಹೊರಡಿಸಿ
ಬಿಡುವನಾಗಿಯೂ, ಪಾರ್ಥ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು, ಹೈವಂಶ್ಯ-ಹಾರಿಸಿಹೊಡೆಕೊಳ್ಳುವನಾಗಿಯೂ, ಅನವಸ್ಥಿತೇಕ್ಷಣಿ-ಭ್ರಮಿಸುವ
ಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣವನ್ನು, ಜಗಮ-ಹೊಂದಿದನು. ಅಥ-ಅಮೇಲೆ, ನಿರ್ಮತೇ-ರಾಕ್ಷಸನಾದ ದಿಕ್ಪಾಲ
ನ, ಅಥವಾ ಮೃತ್ಯುವಿನ, ಹೃಯಂ-ಮನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಜಗಮ-ಹೊಂದಿದನು. ಸುರಾಃ-ದೇವತೆಗಳು, ಪುಷ್ಪೈಃ-ಹೂಪುಗ
ಳಿಂದ, ಕಿರಂತಸ್ಸಂತಃ-ಎರಚುವರಾಗಿ, ಹರಿಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಈಡೀ-ಸ್ತುತಿಸಿದರು||೧೪||ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ಕಕುದ್ಧಿನಂ-ಕಾಡ
ನೆತ್ತನ್ನು, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ಸ್ವಜಾತಿಭಿಃ-ತನ್ನ ಜಾತಿಯವರಿಂದ, ಸ್ತೂಯಮಾನಸ್ಸ-ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ,
ಸಬಲಃ-ಬಲರಾಮನಿಂದ ಸಹಿತನಾದ, ಗೋಪಿನಾಂನಯನೋತ್ಸವಃ-ಗೋಪಿನಿಯರ ಕಂಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬವಾಗಿರುವ ಕೃಷ್ಣನು,
ಗೋಷ್ಠಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು, ವಿವೇಕ-ಹೊಕ್ಕನು ||೧೫||ಗೋಷ್ಠೇ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಅದ್ಭುತರ್ಕಮಾಣ-ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದಕೆ
ಲಸಗಳುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣೇನ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಅರಿಷ್ಟೈಃ-ವೃಷಭಾಸುರನು, ನಿಪತೇನತಿ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವ ನಾಗುತ್ತಲೂ, ದೇವದರ್ಶನಃ-
ದೇವರ್ಷಿಯಾದ, ಅಥವಾ ದೇವತೆಗಳಿದ್ದಂತೆ ಜ್ಞೇವಪ್ರಜ್ಞವನಾದ, ಭಗವಾ-ಪೂಜ್ಯನಾದ, ನಾರದಃ-ನಾರದಮುನಿಯು, ಕಂ
ಸಾಯ-ಕಂಸನಿಗೆ, ಪ್ರಾಹ-ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿಹೇಳಿದನು ||೧೬|| ಏನೆಂದರೆ-ಕನ್ಯಾಂ-ಹೆಂಣುಕೊಸನ್ನು, ಯಶೋದಾಯಾಃ-ಯ
ಶೋದೆಯ, ಸುತಾಂ-ಮಗಳನ್ನಾಗಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣಂಚ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ದೇವಕ್ಯಾವ-ದೇವಕಿಯ ಮಗನನ್ನಾಗಿಯೂ, ರಾಮಂ

ಗಾಗಿಬಿದ್ದು ಕಾಲುಗಳೆಂ ವಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಂಣಗುಡ್ಡ ಹೊರಟು ಮೃತ್ಯುವನಾಂತುಹೃಯವನೆಯ್ದಿದನು.
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ ದೇವತೆಗಳು ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯಂಕರೆದು ಹರಿಯಂಸ್ತುತಿಸಿದರು||೧೪|| ಎಲೈಅರನೇ! ಈ
ಪ್ರಕಾರಂ ವೃಷಭಾಸುರನಂ ಸಂಹರಿಸಿ ಗೋಪಾಲಕರಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವನಾಗಿ ಬಲರಾಮಸಮೇತನಾದಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ನೇತ್ರಾನಂದಮೆ ಮಾಡುವನಾಗಿ ಗೋಪಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದನು ||೧೫||ಎ
ಲೈಅರನೇ! ಅದ್ಭುತವ್ಯಾಪಾರಪುಷ್ಪ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಗೋಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಅರಿಷ್ಟಾಸುರನು ಸಂಹೃತನಾಗಲಾಗಿ ಭಗ
ವತನಾದ ದೇವರ್ಷಿಯಾದ ನಾರದನು ಕಂಸನಂಕುರಿತು ಹೇಳಿದನು ||೧೬|| [ಅದೆಂತೆ] ದುರ್ಗಾರೂಪಳಾ

ದಕನ್ಯೆಯಂ ಯಶೋದಾಪುತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿಯೂ, ಅಕೃ
ಷ್ಣನಂ ದೇವಕೀಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿಯೂ, ರೋಹಿಣೀಗೆ
ಭರ್ತಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಬಲರಾಮನಂ ದೇವಕೀದೇವಿಯು
ಳನೆಯಗರ್ಭವನ್ನಾಗಿಯೂ, ತಿಳಿಸಿ ವಸುದೇವನು ಭ
ಯದಿಂದ ಮಿತ್ರನಾದ ನಂದನವಳಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ
ರ ನಿರಿಸಿರುವನೇನುತಲೂ, ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರಿನ್ನಿಸು
ಬಂಧಿಗಳಾದಬಹಳವೊಂದಿಅಸುರರುಸಂಹೃತರಾದರೆನು
ತಲೂ, ಹೇಳಿದನು ||೧೬|| ನಾರದನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಈ

ತಾ | ನೃಸಾಂಸ್ವಮಿತ್ರನಂದವೈಯಾಭ್ಯಾಂತಪುರುಷಾಹತಾಃ ||೧೭|| ನಿಶಮ್ಯತದ್ಭಜಪತೀಕೋ
ಪಾತ್ಪ್ರಚಲಿತಂದ್ರಿಯಃ | ನಿಶಾತಮನಿಮಾದತ್ಪ್ರವಸುದವಜಿಘಾಂಸಯಾ ||೧೮|| ನಿವಾರಿತೋನಾ
ರದನತತ್ಸುತೌಮೃತ್ಯುಮಾತ್ಮನಃ | ಜ್ಞೇತ್ವಾಶೋಹಮಯೈಃಪಾಶೈರ್ಬಬಂಧಸಹಭಾರ್ಯಯಾ||೧೯||
ಪ್ರತಿಯಾತೇತದವರ್ಷಾ ಕಂಸಅಹೂಯಕೇಶಿನಂ | ಪ್ರವಯಾಮಾಸಭವತಾಹನ್ಯೇತಾಂರಾಮಮಾಧು

ಚ-ಬಲರಾಮನನ್ನು, ರೋಹಿಣೀಪುತ್ರಂ-ರೋಹಿಣೀದೇವಿಯ ಮಗನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಯಾಭ್ಯಾಂ-ಯಾವಕ್ಕೃಷ್ಣರಾಮರಿಂದ, ತೇ-
ನಿನ್ನವರಾದ, ಪುರುಷಾಃ-ದೈತ್ಯರು, ಹತಾಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೋ, ತಾವೈ-ಆರಾಮಕ್ಕೃಷ್ಣರಾದರೋ, ಬಿಭೃತಾ-ಜೆದರು
ತಲಿರುವ, ವಸುದೇವೇನ-ವಸುದೇವನಿಂದ, ಸ್ವಮಿತ್ರೇ-ತನ್ನಸ್ನೇಹಿತನಾದ, ನಂದೇ-ನಂದಗೋಪನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ನೃಸಾಂ-
ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರು. ಎಂತಲೂಹೇಳಿದನು ||೧೭|| ಭೋಜಪತಿಃ-ಭೋಜರೆಂಬ ಯಾದವರಿಗೊಡೆಯನಾದ ಕಂಸನು, ತತೇ-
ಆನಾರದನಮಾತನ್ನು, ನಿಶಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಕೋಪಾಲ್-ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಪ್ರಚಲಿತೇಂದ್ರಿಯಸ್ವ-ಕದಲುವ ಕರಣಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ,
(ವೈನಡುಗುತ್ತ)ವಸುದೇವಜಿಘಾಂಸಯಾ-ವಸುದೇವನಂ ಕೊಲ್ಲಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ, ನಿಶಾತಂ-ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ, ಅಸಿಂ-ಕತ್ತಿಯ
ನ್ನು, ಆದತ್ತ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು||೧೮|| ನಾರದೇನ-ನಾರದಮುನಿಯಿಂದ, ನಿವಾರಿತಃ-ಬೇಡವೆಂದು ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ತಾ-
ತ್ಸುತೌ-ಆವಸುದೇವನ ಪುತ್ರರನ್ನು, ಆತ್ಮನಃ-ತನಗೆ, ಮೃತ್ಯುಂ-ನಾಶಕವನ್ನಾಗಿ, ಜ್ಞೇತ್ವಾ ತಿಳಿದು, ತಂ-ಆವಸುದೇವನನ್ನು
ಭಾರ್ಯಯಾಸಹ-ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ, ಶೋಹಮಯೈಃಪಾಶೈಃ-ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಪಳಿಗಳಿಂದ, ಬಬಂಧ-ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದನು||೧೯||
ದೇವರ್ಷಾ-ನಾರದನು, ಪ್ರತಿಯಾತೇ-ಹಿಂತೆರಳಿಹೋಗುತ್ತಲೂ, ಕಂಸನ್ನು- ಕಂಸನಾದರೋ, ಕೇಶಿನಂ- ಕೇಶಿಯೆಂಬದೈತ್ಯ.

ರಹಸ್ಯಾರ್ಥವ ನೆಲ್ಲವುಕೇಳಿ, ಕಂಸನು ಕೋಪದಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ವಸುದೇವನಂಸಂಹರಿಸಲೋ-
ಸುಗ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಖಡ್ಗವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು ||೧೮|| ಆಗನಾರದನು ವಸುದೇವನಂ ನೀನು ಸಂಹರಿಸಿದೆ

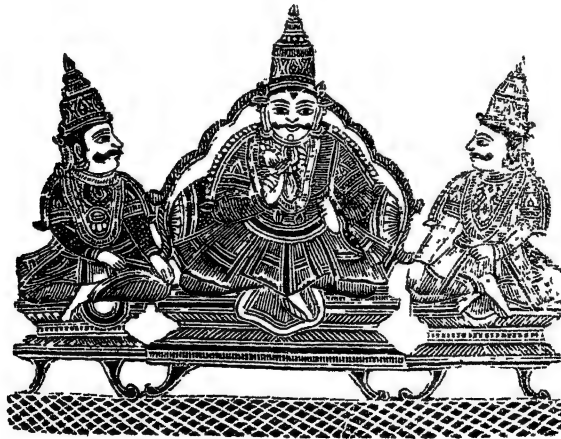

ರಾಮಕ್ಕೃಷ್ಣರು ಪಲಾಯನವಂ ಮಾಡುವರು, ಅದುದರಿಂದ ವಸುದೇವನಂ ಸಂಹರಿಸಬೇಡ, ಎಂದು ಉಪಾಯ
ದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿದನು. ಅಮೇಲೆ ಆಕಂಸನು ಅದೇವಕ್ಕಿ ವಸುದೇವಿಗೆ, ಪುತ್ರನಾದ ಕ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ತನಗೆ ಮೃ-
ತ್ಯುರೂಪನನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಅದೇವಕ್ಕಿ ವಸುದೇವರಂ ಶೋಹಮಯಂಗಳಾದ ಸಂಕೋಲೆಗಳಿಂದ ಬಂಧಿಸಿದ-
ನು ||೧೯|| ಈಪ್ರಕಾರಂ ನಾರದನುಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದಮೇಲೆ ಆಕಂಸನು ಕೇಶಿಯೆಂಬ ಅಸುರನಂಕರೆ

ವೌ |೧೦| ತತೋಮುಷ್ಠಿ ಕಚಾಣೂರಕಲತೋಸಲಕಾದಿಕಾರ್ | ಅಮಾತ್ಯಾಹಸ್ತಿಪಾಂಶ್ಚೈವ
ಸಮಾಹೂಯಾಹಭೋಜರಾಟ್ |೧೧| ಭೋಭೋನಿಶಮ್ಯತಾಮತದ್ವೀರಚಾಣೂರಮುಷ್ಠಿಕ್ | ನಂ
ದವ್ರಜಿಕಿಲಾಸಾತೇಸುತಾವಾನಕದುಂದುಭಿಃ |೧೨| ರಾಮಕೃಷ್ಣಾತತೋಮಹ್ಯಂಮೃತ್ಯೋಕಿಲ
ನಿದರ್ಶಿತೌ | ಭವದ್ಭ್ಯಾಮಿಹಸುಪ್ರಾಸ್ತೌಹನ್ಯತಾಂಮಲ್ಲಲೀಲಯಾ |೧೩| ಮಂಚಾಃಕಿಂಯಂತಾಂ

ಕನ್ನ, ಅಹೂಯ-ಕರೆದು, ಭವತಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ರಾಮಮಾಧವೌ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಹನ್ಯತಾಮಿತಿ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡಲಿಯೆಂದು, ಪ್ರೀ
ದಯಾಮಾಸ-ಕಳುಹಿಸಿದನು ||೧೦|| ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಭೋಜರಾಟ್-ಕಂಸನು, ಮುಷ್ಠಿ...ಕಾರ್-ಮುಷ್ಠಿಕ್-ಮುಷ್ಠಿಕ್‌ನಿಂದಬಜ
ಟ್ಟಿ, ಚಾಣೂರ-ಚಾಣೂರನಿಂದಬಜಟ್ಟಿ, ಕಲನಿಂದಬವನು, ತೋಸಲಕನಿಂದಬವನು, ಅದಿಕಾರ್-ಮೊದಲಾದರನ್ನು, ಅಮಾತ್ಯಾ-
ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ, ಹಸ್ತಿಪಾಂಶ್ಚೈವ-ಮಾವುತರನ್ನೂ ಕೂಡ, ಸಮಾಹೂಯ-ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಹ-ನುಡಿದನು||೧೧|| ಭೋ
ಭೋ-ಅಯ್ಯಯ್ಯಾ! ನೀರ-ಶೂಕನಾದ ಚಾಣೂರನೇ ಮುಷ್ಠಿಕ್‌ನೇ!|ವಿತೇ-ಈವಾಕ್ಯವು, ನಿಶಮ್ಯತಾಂ-ನಿಮ್ಮಿಂದಕೇಳಲ್ಪಡಲಿ
ನಕದುಂದುಭಿಃ-ವಸುದೇವನ, ಸುತಾ-ಕುಮಾರರೂ, ನಂದವ್ರಜೀ-ನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಆಸಾತೇಕಿಲ-ಇರುವರಂತೆ ||೧೨||
ತತಃ-ಅದರಿಂದ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ-ರಾಮನೂ ಕೃಷ್ಣನೂ, ಮಹ್ಯಂ-ವನಗೋಸುಗೆ, ಮೃತ್ಯೋ-ಮರಣಕಾರಿಗಳಾಗಿ, ನಿದರ್ಶಿ
ತೌಕಿಲ-ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು. ಇಹ-ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ-ಬಂದಂತಾ, ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರು,ಭವದ್ಭ್ಯಾಂ-ನಿಮ್ಮಿಂದ,
ಮಲ್ಲಲೀಲಯಾ-ಜಟ್ಟಿಗರಆಟದಿಂದ, ಹನ್ಯತಾಂ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಲಿ ||೧೩|| ಮಂಚಾಃ-ಮಂಚಿಕೆಗಳು, ವಿವಿಧಾಃ-ಹಲವುಬ
ಗೆಗಳುಳ್ಳವಾಗಿಯೂ, ಮಲ್ಲರಂಗಪರಿಕ್ರಿತಾಃ-ಜಟ್ಟಿಗರ ಆಟದನಲವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ವಾಗಿಯೂ, ಕಿಂಯಂತಾಂ-ಮಾಡಲ್ಪ
ಡಲಿ ಪೌರಜಾನಪದಾಃ-ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ, ಸರ್ವೇ-ಎಲ್ಲರೂ, ಸ್ವೈರಸಂಯುಗಂ-ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾದ ಕಾಳಗ

ದು ನೀನು ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸಂಹರಿಸಿ ಹೊರಟುಬಾಯೆಂದು ಕಳುಹಿಸಿದನು ||೧೦|| ಅಮೇಲೆ ಕಂಸನುಮು
ಷ್ಠಿಕ್‌ನು:ಚಾಣೂರನು ಕಲನು ತೋಸಲಕನು ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳಂ ಆನೆಯಮಾವುತರಂ ಸಹ ಕರೆಯಿಸಿ

ಆಹ್ವಾನಿಸಿದನು ||೧೧|| [ಅದಂತನೇ] ಎಲೈನೀರಚಾಣೂರನೇ! ಎಲೈಮುಷ್ಠಿಕ್‌ನೇ! ಇದಂಕೇಳಿರಿ, ವಸುದೇವ
ಛೇತ್ರರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ನಂದವ್ರಜದಲ್ಲಿ ಇರುವರಂತೆ||೧೨|| ಅವರಿಂದ ನನಗೆಮೃತ್ಯುವೆಂದು ನಾರದನೊ
ಸೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಜಟ್ಟಿಗರಕಾಳಗವೆಂಬ ನೆವದಿಂದ ಸಂಹಾರಮ ಮಾಡಿರಿ ||೧೩||ಯು
ಸ್ಥಿರಂಗೆಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಲೂ ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಂಚಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸುವರಾಗಿ ಪುರದಜನರು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಜನ

ವಿವಿಧಾಮೃಗರಂಗಸಂಕ್ರಾಂತಃ | ಪಾರಜಾನಪದಾಸ್ಸರ್ವಪಶ್ಯಂತುಸ್ವೈರಸಂಯುಗಂ |೨೪||

ಅಥವ್ಯಾಖ್ಯಾನರಹಿತಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತಗ್ರಂಥಃ *

ಮಹಾಮಾತ್ಯನಿಬೋಧದಂವಚೋಮಮಮಹಾಮತೇ|ಶೃಣುಧ್ವಮೇತದ್ವಚನಂಮಯೋದಿತಂನಿಕಮ್ಯಸವ
 ಫಂಯದಿಧಾತಯಂತುತತೇ |ಯನಾಹಮೇತವ್ಯಸುಹೃತ್ತ್ವಮಾದಿತಕ್ಷರಾಂಬಂಧುಷ್ಪಪಿತತ್ರಕಾತ
 ಣಂ||೧||ಮಾತಾಮಮಮಹಾಭಾಗಾಕದಾಚಿತ್ಕಮಲಕ್ಷಣಾ |ನಿಚರಂತೀಗೃಹೋದ್ಯಾನಮಂಪಮಾರಾತ
 ವೀಜಿತೇ||೨||ಪೂತ್ಯುಲ್ಲಾಕೂಕವಕುಳಪೂಗಪುನ್ನಾಗಕೂಭಿತೇ|ಭ್ರಮತ್|ಮರಸಂಘಾತಕೂಜತ್ಯು
 ಕಿಲಸಂಯುತೇ||೩||ನೃತ್ಯಚ್ಛಿಖಂಡಿನಿವಹಮರ್ಕಟಾಟೀಪಸುಂಕೇ|ವಸಂತಸಮಯೇರಮ್ಯಸಾಲಮಂಡ
 ಲಮುಂಡಿತೇ||೪||ಚರಂತೀತತ್ರಮಮಾತಾಚಿಂತಯಾಮಾಸಸುವ್ರತಾ |ಭರ್ತಾರಂಕಾಮಸಂತಪ್ತಾಯು

ವನ್ನು, ಪಶ್ಯಂತು-ನೋಡಲಿ||೨೪|| (ಮಹಾಮಾತ್ಯ-ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯೇ, ಮಹಾಮತೇ-ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನೇ| ಮಮ-
 ನನ್ನ, ಇದಂವಚಃ-ಈಮಾತನನ್ನು, ನಿಬೋಧ-ತಿಳಿಕೋ)

||ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತಗ್ರಂಥಟೀಕಾರಾಭ||

*[ಕಂಸವಾಕ್ಯವು.] ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಉದಿತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಏತದ್ವಚನಂ-ಈಮಾತನನ್ನು, ಶೃಣುಧ್ವಂ-ಕೇಳಿರಿ-
 ಯನ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಏತೇಷು-ಈಯಾದವರಲ್ಲಿ, ಭಂಧುಷ್ಪ-ಸಂಚರಾವವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ, ಆದಿತೇ-
 ಮೊದಲಿನಿಂದ, ಅನುಹೃತ್ಯಂ-ದ್ವೇಷವನ್ನು, ಚರಾಮಿ-ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವೆನು, ತತ್ರ-ಅವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕಾರಣಂ ಸರ್ವಂ-ನಿವಿ
 ತ್ರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ನಿಕಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಯದಿ-ಆದರೆ, ತ-ಅದರನ್ನು, ಧಾರಯಂತು-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿರಿ ||೧|| ಕದಾಚಿತ್-ಬಂ
 ದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕಮಲಕ್ಷಣಾ-ತಾವರೆಗಂಟಿಯಾದ, ಮಹಾಭಾಗಾ-ಮಹಾಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳ, ಮಮಮಾತಾ-ನನ್ನತಾ
 ಯಿ, ಮಂದಮಾರುತವೀಜಿತೇ-ಕಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಸುಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಗೃಹೋದ್ಯಾನೇ-ಮನೆಯತೋಟದಲ್ಲಿ, ವಿಚರಂತೀ-
 ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವವಾದಳು ||೨|| ವಪುಃ-ಅರಳಿದ, ಅಶೋಕ-ಅನುಗ, ವಕುಳ-ಹವಳಸರಿ, ಪೂಗ-ಅಡಕೆ, ಪುನ್ನಾಗ-ಸುರಹೊ
 ನ್ನೆಮರಗಳಿಂದ, ಕೋಭಿತೇ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ, ಭ್ರಮತ್-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ಭ್ರಮರ-ತುಂಬಿಗಳ, ಸಂಘಾತ-ಹಿಂಡಿನಿಂ
 ದಲೂ, ಕೂಜತೇ-ಕೂಗುತ್ತಿರುವ, ಕೋಕಿಲ-ಕೋಗಿಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸಂಯುತೇ-ಕೂಡಿದಂಥಾ, ||೩|| ನೃತ್ಯತೇ-ಕುಣಿಯುತ
 ಲಿರುವ, ಶಿಖಂಡಿ-ನವಿಲುಗಳ, ನಿವಹೇ-ಗಂಪುಳ್ಳಂಥಾ, ಮರ್ಕಟ-ಕಪಿಗಳ, ಆಟೀಪ-ಆಡಂಬರದಿಂದ, ಸುಂಪರೇ-ಚೆಲುವಾ
 ದಂಥಾ, ವಸಂತಸಮಯೇ-ವಸಂತಕಾಲವುಳ್ಳಂಥಾ, ರಮ್ಯೇ-ಮನೋಹರವಾದಂಥಾ, ಸಾಲ-ಮರಗಳ, ಮಂಡಲ-ನಮೂದ
 ದಿಂದ, ಮುಂಡಿತೇ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ||೪|| ತತ್ರ-ಆತೋಟದಲ್ಲಿ, ಚರಂತೀ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಮಾತಾ-ತಾ
 ಯಿ, ಸುವ್ರತಾ-ಬಳ್ಳಿಯ ನಿಯಮ ಪುಳವಳೂ, ಯುತುಸ್ನಾತಾ-ಮುಟ್ಟುನೀರರಕೊಂಡವಳೂ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾ-ಚನ್ನಾಗಿ
 ಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳೂ, ಆದ್ಧರಿಂದಲೇ, ಕಾಮಸಂತಪ್ತಾ-ಮನ್ಮಥನಿಂದ ಕುದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ, ಭರ್ತಾರಂ-ಗಂಡನನ್ನು, ಚಿಂತ
 ಯಾಮಾಸ-ನೆನಪುಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು||೫|| ಅತೈ-ವ-ಇಲ್ಲಿಯೇ, ನಾಮತಃ-ಹೆಸರಿನಿಂದ, ದ್ರಮಿಡಃ-ದ್ರಮಿಡನೆಂದುಪ್ರ

ಕು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದಂಟಾಗುವ ಯುದ್ಧವಂ ನೋಡುವವರಾಗಲಿ|

|೨೪||

[ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತತಾತ್ಪರ್ಯವು|| ಕಂಸನುಹೇಳುತ್ತಾನೆ, —ಮಂತ್ರಗಳಿರಾ! ನನ್ನ ನಂಟರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ
 ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಬಂದ ವಿರೋಧಕ್ಕುಂಟಾದ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರನ್ನು ನೀವುಕೇಳಿ ನೆನಪಿ
 ಟ್ತುಕೊಳ್ಳಿರಿ ||೧|| ಪೂಜ್ಯಳಾದ ನನ್ನತಾಯಿ ಬಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಿರುಗಾಳಿ ಜೀಸುತ್ತಿರುವಾಗಮನೆಯತೋ
 ಟದಲ್ಲಿ ವಿನೋದವಾಗಿದ್ದಳು ||೨|| ಅನುಗ, ವಗಡಸರಿ, ಅಡಕೆ ಸುರಹೊನ್ನೆ ಮೊದಲಾದ ಗಿಡಗಳು ಚಿಗು
 ರಿದ್ದವು. ತುಂಬಿವಿಂಡೂ ಕೋಗಿಲೆಗಳೂ ತಿರುಗುತ್ತಲೂ ಕೂಗುತ್ತಲೂ ಇದ್ದವು ||೩|| ನವಿಲುಗಳು ಕು
 ಣಿಯುತ್ತಲೂ ಕೋತಿಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತಲೂ ಗಿಡಗಳು ಪುಸ್ಪಿಸುವ ಕಾಲವು ಚನ್ನಾಗಿತ್ತು ||೪|| ಅಲ್ಲಿತಿರು
 ಗುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನತಾಯಿ ಯುತುಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಮಪೀಡಿತ ಛಾಗಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಗಂಡನಂ
 ಸ್ಮರಿಸಿದಳು ||೫|| ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರಮಿಡನೆಂಬ ಗಂಧರ್ವನು ಬಂಟಿಗಳಾಗಿ ತಿರು

ತುಸ್ಯ ತಾಸ್ತು ಅಂಕೃತಾ ||೫|| ಅತ್ಯೈವ ಕಷ್ಟದ್ಗಂಧವೋ ದ್ರವಿಡೋನಾಮನಾಮತಃ | ಚರನ್ನಂತರ್ಹಿ
ತಃ ಕಾಲದ್ಯ ಪ್ಲಾಪ್ಯತಾಮೇಕಚಾರಿಣೀಂ ||೬|| ವಿಜ್ಞೇಯಚಿಂತಿತಂ ತಸ್ಯಾಸ್ಪರ್ಶಸತ್ಯಾಕಯಾರ್ಥವಿತ್ | ಉ
ಗ್ರಸೇನವಪುರ್ವಿಭೃತ್ಸಸ್ಮಿತಾಲಾಪವೀಕ್ಷಿತಃ ||೭|| ತಾಮಾಸಸಾದಕಾಮಾರ್ತಾಂಕಾಮಯಾನೇನವ
ತಾಂ | ಅಜಾನಮಾನಾಸಾಭ್ಯತ್ಯೇಮೇತನಸಮಂವನೇ ||೮|| ಸಾತಂವಿದಿತ್ವಾರಮೇಕತರಂಗತೇನಿ
ತಾಂತೇಬಿದಾವಿಲಲೋಚನಾಕಯಾ | ಉವಾಚಕಸ್ತ್ವಂಕಿತವಾರ್ಯಗರ್ಹಿತಂದುರಾತ್ಮನಾಯಸಕೃತಂ
ತ್ವಯಾದ್ಯಕಂ ||೯|| ಇತಿಬ್ರೂಮತೀಂಪರಿಸಾಂತ್ವಯಾಕನೈಸ್ಸದೀರ್ಘಬಾಹುದ್ರಗಮಿಡೋಭ್ಯುಭಾ
ವತ | ವಯಂಹಿಗಂಧರ್ವಕುಲೋದ್ಭವಾಬಲೇಗೀರ್ವಾಣತುಲ್ಯಾಮರವಲ್ಲಭಾನುಗಾಃ ||೧೦|| ಭವಾ
ದ್ಯಶೀನಾಂಮನುಜಾಂಗನಾನಾಂಜಾನೀಹಿಭದ್ರೇಗುಲಭಾವಯಂನಚ | ಜರಾವಿನಾಕಾದ್ಯಖಿಲಾಧಿ

ಸಿದ್ಧನಾದ, ಕಷ್ಟದ್ಗಂಧರ್ಮ-ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಗಂಧರ್ಮನು, ಅಂತರ್ಹಿತ-ಅಡಗಿದ್ದಪನಾಗಿ, ಚರಣ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವವನಾದ್ದರಿಂದ
ರಿಂದ, ಕಾಲೇ-ಕಾಮೋದ್ದೀಪಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಏಕಚಾರಿಣೀಂ-ಒಬ್ಬಳಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ತಾಂ-ಆಕೆಯನ್ನು, ಪ್ಲಾಪ್ಯ-
ನೋಡಿ ||೬|| ಸರ್ವ-ಸಮಸ್ತರಾದ, ಸತ್ಯ-ಪ್ರಾಣಿಗಳ, ಆಕಯ-ಅಭಿಪ್ರಾಯದ, ಅರ್ಥ-ವಿಷಯವನ್ನು, ವಿತ್-ಬಲ್ಲವನಾದ್ದರಿಂದ
ರಿಂದ, ತಸ್ಯಾ-ಆಕೆಯ, ಚಿಂತಿತಂ-ಬಯಕೆಯನ್ನು, ವಿಜ್ಞೇಯ-ತಿಳಿದು, ಉಗ್ರಸೇನವಪುರ್ವಿ-ಅವಳ ಗಂಡನ ರೂಪವನ್ನು, ಬಿ
ಭೃತ್-ಧರಿಸಿರುವವನಾಗಿ, ಸಸ್ಮಿತ-ಕಿರುನಗೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಅಲಾಪ-ಮಾತುಗಳು, ವೀಕ್ಷಿತಃ-ನೋಟಗಳೂ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ||೭||
ಕಾಮಾರ್ತಾಂ-ಮನ್ಯಧ ಪೀಡಿತಳಾದ, ತಾಂಪತಿವ್ರತಾಂ-ಆಗರ್ತೆಯನ್ನು, ಕಾಮಯಾನೇ-ಬಯಸಿದವನಾಗಿ, ಆಸಸಾದ-
ಪತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದನು. ಸಾ-ಅವಳು, ಅಜಾನಮಾನಾ-ಅರಿಯದವಳಾದ್ದರಿಂದ, ಅಭ್ಯೇತ್ಯ-ಬಂದು, ಪನೇ-ತೋಟದಲ್ಲಿ, ತೇನ
ಸಮಂ-ಅವನೊಡನೆ, ರೇಮೇ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದಳು ||೮|| ಸಾ-ಆ, ಸತೀ-ಪತಿವ್ರತೆಯು, ತಂ-ಅವನನ್ನು, ರಮಣೇತರಂ-ಗಂಡನಲ್ಲದ
ವನನ್ನಾಗಿ, ವಿದಿತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ನಿತಾಂತ-ಬಹಳವಾಗಿ, ಬೇದ-ದುಃಖದಿಂದ, ಆವಿಲ-ಕಲುಷವಾದ, ಲೋಚನ-ಕಂಗಳೂ, ಆಕ
ಯಾ-ಮನಸ್ಸು ಉಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಉವಾಚ-ನುಡಿದಳು ಯೇನ-ಯಾವ, ದುರಾತ್ಮನಾ-ದುಷ್ಟನಾದ, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಕೃತ್ಯಂ-
ಇಂಥಾ, ಆರ್ಯಗರ್ಹಿತಂ-ಹಿರಿಯರಿಂದ ನಿಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲವು, ಕೃತಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ಕಿತವ-ಮೋನಗಾರನೇ, ಸ
ತ್ವಂ-ಆನೀನು, ಕೇ-ಯಾವವನು? ||೯|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಬ್ರೂಮತೀಂ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವ, ಅವಳನ್ನು, ಶನ್ಯೇ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಪರಿಸಾಂತ್ವ
ಯಾ-ಸಮಾಧಾನ ಗೊಳಿಸುವವನಾಗಿ, ದೀರ್ಘಬಾಹುಃ-ನಿಗಳವಾದತೋಳುಗಳುಳ್ಳ, ಸದ್ರಮಿಡೇ-ಆದ್ರಮಿಡನೆಂಬ ಗಂಧರ್ವನು,
ಅಭ್ಯುಭಾವತ-ಪ್ರತೀಕಾಗಿ ನುಡಿದನು. ಅಬಲೇ-ಹೆಂಣೇ, ವಯಂಹಿ-ನಾವಾದರೋ, ಗೀರ್ವಾಣ-ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ, ತುಲ್ಯಾ-
ಸಮಾನರು, ಅಮರವಲ್ಲಭ-ಇಂದ್ರನಿಗೆ, ಅನುಗಾಃ-ಪರಿಚಾರಕರೂ ಆದ, ಗಂಧರ್ಮ ಕುಲೋದ್ಭವಾಃ-ಗಂಧರ್ಮ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ
ಹುಟ್ಟಿದವರು ||೧೦|| ಭದ್ರೇ-ಶುಭವಾದವಳೇ! ಭವಾದ್ಯಶೀನಾಂ-ನಿನ್ನಂತವರಾದ, ಮನುಜಾಂಗನಾನಾಂ-ಮನುಷ್ಯಪ್ರಿಯ

ಗುತ್ತಿರುವಳಂ ನೋಡಿ ||೬|| ಅವನು ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವನಾದ್ದರಿಂದ ಅವಳಚಿಂತೆ
ಯನ್ನರಿತು ಅವಳಗಂಡನಾದ ಉಗ್ರಸೇನನ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಓರೆನೋಟದಿಂದ ನಗುತ್ತಬಂದ
ನು||೭|| ಕಾಮಪೀಡಿತನಾದ ಅವನು ಕಾಮಪೀಡಿತಳಾದ ಆಕೆಯಬಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಲೂ ಅವನುಪರಪುರುಷನೆಂದರಿ
ಯದೇ ಇರುವ ಆಕೆಯು ಅವನೊಡನೆ ಆವನದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸಿದಳು ||೮|| ಬಳಿಕವಳು ಅವನು ತನ್ನಗಂಡನಲ್ಲವೆಂ
ದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ದುಃಖದಿಂದ ಕಂಣುಕೆಂಪಗೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲಾ, ಹಿರಿಯರಿಗೆ ನಿಂದ್ಯವಾದ ಪಾಪಕ
ರ್ಮಗಳೆಂದು ದುಷ್ಕೃತವಾದ ಮಚಕನೇ! ನೀನುಯಾರು ||೯|| ಹೀಗೆಕೇಳಿದ ಆಕೆಯಂಕುರಿತು ಅವನು ಸಮಾ
ಧಾನ ಹೇಳತೊಡಗಿದವನಾಗಿ ನಾವು ಗಂಧರ್ವಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು. ದೇವತೆಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುವವು
ದೇವರೂಪನಿಗೆ ಪರಿಚಾರಕರು ||೧೦|| ನಿನ್ನಂತಾ ಮನುಷ್ಯಪ್ರಿಯರಿಗೆ ನಾವು ಸುಲಭವಾಗಿರುವೆಲ್ಲವು. ಮಂ
ದಿತನವೂ ಮರಣವೂ ದುಃಖಗಳೂ ಉಳ್ಳಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಅಮೋಘಗಳಲ್ಲದ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚುಕ
ಡಿಮೆಯಿರುತ್ತೆ. ||೧೧|| ಹೀಗೆಹೇಳುವ ಅವನು ಕುರಿತು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಳವಳಗೊಂಡ ಆಕೆಯು ಮರಳಿಹೇಳಿದ

ಭಾಗಿನಾಂ ನೃಣಾಂ ಸುರಾಣಾಂ ವ್ಯಹದಂತರಂಕುಭಿಃ ||೧೧|| ಇತಿಬ್ರೂಮತಂ ಸಾಭೂಯಃ ಕ್ರೋಧಪ
ರಾಕುಲಂಧ್ರಿಯಾಃ | ಕಿಂವಾಂಸಾಂತ್ವಯಸೆಭೂಯಃ ಕೃತ್ವೈತ್ಯಂ ದುಪ್ಪಚ್ಛಿಪ್ಪಿತಂ ||೧೨|| ಇ
ಮಾನತಿಕ್ರಮ್ಯಮಹೀಜಲಾಗ್ನಿ ಸಮೀರಣಾಕಾಶನಿಕಸೂರ್ಯಾಃ | ದಿಕ್ಪಾಲಧರ್ಮಾಂಶ್ಚ ತಥೈವ
ಸುಧೈದುರಾತ್ಮನೈತ್ಯಂ ಮಲಿನೀಕೃತಾಹಂ ||೧೩|| ಗಜೇನವಮದಾಂಧನಪದ್ಮಿನೀಪನಮಧ್ಯಗಾ | ವಿ
ಶೃಂಖಲನವಿಮಲಾಯನಾಹಂ ಮಲಿನೀಕೃತಾ ||೧೪|| ಸತ್ಯಂಕಿಮಿತಿಮಾಂಭೂದುಸ್ಸಾಂತ್ವಯಸ್ಯ
ಮುರಾರ್ಥಮ | ಇತಿಬ್ರೂಮಂತೀಂಶೋವಾಚಸಭಯಃ ಶಾಪಕಂಕಿತಃ ||೧೫|| ಅನುಲೋಮಸ್ತು ಕಂಜಾ
ಕ್ಷೇಮನುಷ್ಯಾಸು ದಿವೌಕಸಾಂ | ನರಣಾಂ ದೇವಕಾಂತಾಸು ಪುತ್ರೀಲೋಮಹಿಸಂಗಮಃ ||೧೬|| ಜಾನೀ
ಹಿಮಾಮನಾಗಸ್ತು ತ್ವೈಹಿಪಂಕಜಗಂಧಿನಿ | ತಸ್ಮಾತ್ತೈಜಾಯತಾಂ ಪುತ್ರೋಮದ್ವೀರ್ಯಂ ನ ವ್ಯಧಾಭ

ರಿಗೆ, ವಯಂ-ನಾವು, ನಸುಖಭಾಷ್ವ-ಸುಖಭರೂಅಲ್ಲವು. ಕುಭೇ-ಕಲ್ಯಾಣಿಯೇ! ಜರಾ-ಮುದಿತನವೂ, ವಿನಾಶ-ಪುರಾಣವೂ
ಆಹಿ-ಘೋಷಲಾದ, ಅಭಿಪ್ರಾಢಿ-ಸಕಲದ್ರೋಖಗಳಿಗೂ, ಭಾಗಿನಾಂ-ಪಾಲಾಗಾರರಾದ, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ, ಸುರಾಣಾಂ-
ದೇವತೆಗಳಿಗೂ, ಮಹದಂತರಂ-ಬಹಳತಾರತಮ್ಯವಿಷ್ಣು||೧೧|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಬ್ರೂಮಂತಂ-ಹೇಳುತ್ತ ಲಿರುವವನನ್ನು ಕುರಿತು, ಸಾ-
ಅವಳು, ಕ್ರೋಧ-ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ವರಾಕುಲ-ಕಳವಳಗೊಂಡ, ಇಂದ್ರಿಯಾ-ಕರಣಂಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಭೂಯಃ-ಮರಳಿಯೂ,
ಉವಾಚ-ಹೇಳಿದಳು. ಎಲಾ, ಹೀಗೆ, ದುಪ್ಪಚ್ಛಿಪ್ಪಿತಂ-ಕಡುಕಾಟವನ್ನು, ಕೃತ್ವಾ-ಮಾಡಿ, ಭೂಯಃ-ಬಹಳವಾಗಿ, ಮಾಂ-ನನ್ನ
ನ್ನು, ಕಿಂಸಾಂತ್ವಯಸೇ-ವಿನಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುವಿ? ||೧೨|| ಇಮಾಃ-ಈ, ಮಹಿ-ಭೂಮಿ, ಜಲ-ನೀರು, ಅಗ್ನಿ-ಹಿರಿಕೆ, ಸಮೀ
ರಣ-ಗಾಳಿ, ಆಕಾಶ-ಬಯಲು, ನೀಕೇಶ-ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯಾ-ಸೂರ್ಯರನ್ನು, ದಿಕ್-ದಿಕ್ಕು, ಕಾಲ-ಸಮಯ, ಧರ್ಮಾಂಶ್ಚ-
ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನೂ, ತಥೈವ-ಹಾಗೆಯೇ, ಸಂಧೈ-ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳನ್ನೂ (ಈಕರ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು) ಅತಿಕ್ರಮ್ಯ-ಮೀರಿ, ದುರಾ
ತ್ಮನಾ-ದುಷ್ಟಸ್ವಭಾವನಾದ ನಿನ್ನಿಂದ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ಮಲಿನೀಕೃತಾ-ಪಾಪಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟೆನು ||೧೩||
ಮದಾಂಧೇನ-ಸೂಕ್ಷ್ಮನಿಂದ ಕುರುಡನಾದ, ವಿಶೃಂಖಲೇನ-ಕಟ್ಟಿಸರಪಣಿಯಿಲ್ಲದ, ಗಜೇನ-ಆನೆಯಿಂದ, ವನಮಧ್ಯಗಾ-ನೀರ
ನಡುವೆಯಿರುವ, ಪದ್ಮಿನೀವ-ತಾವರೆಯದಂಟಿನಂತೆ, ವಿಮಾಲಾ-ನಿರ್ಮಲಳಾದ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಯೇಷ-ಯಾವನಿಂದ, ಮಲಿನೀ
ಕೃತಾ-ಕುದುರಾಗಿದ್ದವಳು ಕಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾದೆನೋ ||೧೪|| ಅಮರಾರ್ಥಮ-ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿನಿಚನೆ, ಸತ್ಯಂ-ಆನೀನು, ಭೂಯಃ-ಮರ
ಳಿಯೂ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಕಿಮಿತಿ ಸಾಂತ್ವಯಸಿ-ವಿನೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವಿ? ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಬ್ರೂಮಂತೀ-ಹೇಳುತ್ತಲಿ
ತುವವಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಶಾಪಕಂಕಿತಃ-ಶಾಪಬಂದೀತೆಂಬ ಸಂದೇಹವುಳ್ಳವ ನಾದ್ದರಿಂದ, ಸಭಯಃ-ಭೀತಿನಿಹಿತನಾದ ದ್ರವಿಷ್ಣು
ನು, ಪೋ-ವಾಚ-ಹೇಳಿದನು ||೧೫|| ಕಂಜಾಕ್ಷೇ-ಕಮಲಲೋಚನೆಯೇ! ದಿವೌಕಸಾಂತು-ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗಳಿ ಗಾದರೋ, ಮನ್ಯು
ಷ್ಯಾಸು-ಮನುಷ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ, ಸಂಗಮಃ-ಸಂಬಂಧವು, ಅನುಲೋಮಃ-ಕ್ರಮವಾದ್ದು, ನರಾಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ದೇವ
ಕಾಂತಾಸು-ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ, ಸಂಗಮಃ-ಸಂಬಂಧವು, ಪುತ್ರೀಲೋಮಹಿ-ಅಕ್ರಮವಾದ್ದಲ್ಲವೇ? ||೧೬|| ಪಂಕಜಗಂಧಿನಿ-
ತಾವರೆಯ ಪರಿಮಳವುಳ್ಳವಳೇ! ತೇ-ನಿನಗೆ, ಅನಾಗಸ್ತು-ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿದವನಲ್ಲವಷ್ಟು, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಜಾನೀ

ಳು. ಎಲಾ|| ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿನಾಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತೀಯೋ ||೧೨|| ಪಂಚಭೂತಗಳನ್ನೂ ಚಂ
ದ್ರಸೂರ್ಯರನ್ನೂ ದಿಕ್ಪಾಲಧರ್ಮ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ
ದುಷ್ಟನಾದ ನಿನ್ನಿಂದ ನಾನು ಪಾಪಿವಳಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟೆನು ||೧೩|| ಮದಿಸಿದ ಆನೆಯು ನೀರಲ್ಲಿರುವ ತಾವಳಿ
ಯಂ ಕಡಿಸುವಂತೆ ತಡೆಯಿಲ್ಲದನೀನು ನಿರ್ಮಲಳಾದ ನನ್ನನ್ನು ಕಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿ ||೧೪|| ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಮನಾದವ
ನೇ! ಅಂಧಾನೀನು ಮರಳಿಯೂ ವಿನೆಂದು ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನಹೇಳುತ್ತೀಯೇ? ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಆಕೆಯಂ
ಕುರಿತು ಶಾಪಭಯವುಳ್ಳ ಅವನು, ಕೇಳಿಕೊಂಡನು ||೧೫|| ದೇವತೆಗಳು ನಾರಿಯರಂ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಅದುನ್ಯಾ
ಯವಾದ ಕ್ರಮವೇ, ನರರು ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರಂ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದ ಅಕ್ರಮವು ||೧೬|| ಹೀಗೆ
ಗಿರುದರಿಂದ ನಾನು ನಿನಗೆ ಪಾಪಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದವನಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳ ನಿನಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮಜಾ

ಪೆತ್ತಿ||೧೭|| ಶ್ರೀಮಾರ್ಗಧೀಮಾರ್ಗಮಹೋತ್ಸಾಹೋನಮವಾಗ್ವಾಯತೆವ್ಯದಾ | ಇತ್ಯೇವಂವಾದಿನಂಕೃ
ದ್ಧಾಮಮಮಾತಾಯಾಶಸ್ವಿನೀ ||೧೮|| ಪಾತ್ರಸಂತೃಪ್ತಜ್ಯಸಂತಪ್ತಪಾತಿವ್ರತ್ಯಂಸುದುರ್ಲಭಂ |
ನಿಸ್ಸೇತೋರ್ಭಿನ್ನವೃತ್ತಗ್ಯವಾಹನೋನ್ಯಾದವರ್ತನಃ ||೧೯|| ಕ್ರೂರಸ್ತೇತನಯೋಭೂಯಾತ್ಸಾಹ
ನೀನಿರ್ಗುಣೋದಯಃ | ನಾನುಗ್ರಾಹ್ಯವತಾನಾಂದ್ಯಜಾನಾಂಚತಸಸ್ವಿನಾಂ ||೨೦|| ಇತ್ಥಂವ
ದಂತ್ಯಂತಸ್ಯಾಂಸುಕ್ತಾದ್ಧಯಾಂಕವಾಚಂಕಿತಃ | ತವಕಾನಾಂಭವೇಚ್ಛತ್ಪ್ರಾತ್ಯುಕ್ತಾಂತರ
ಧೀಯತ ||೨೧|| ಗತೇತಸ್ಮಿನ್ಗೃಹೋದ್ಯಾನಾನ್ಯಾತಾಮಮಯಾಶಸ್ವಿನೀ | ಕೇನಾಪ್ಯಷ್ಟಿತವೃತ್ತಾಂ
ತಾಗೃಹಾನೇವಾಭ್ಯಪದ್ಯತ ||೨೨|| ತಸ್ಯಾಗರ್ಭಿಣೀಕಾಲಕಾಲೇನೈವಸುಖಾವಮಾಂ | ಇತಿಮೇ

ಹಿ-ತಿಳಿದುಕೋ, ತಸ್ಯಾತ್-ಆದ್ದರಿಂದ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಪುತ್ರಃ-ಮಗನು, ಜಾಯತಾಂ-ಹುಟ್ಟಲಿ, ಮದ್ವಿರ್ಯಂ-ನನ್ನ ತೇ
ಜನ್ಮ, ವೃಥಾ-ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ, ನಭವೇ -ಲಗುವದಿಲ್ಲ ||೧೭|| ಶ್ರೀಮಾರ್ಗ-ಸಂಪತ್ಪುತ್ರವನೂ, ಧೀಮಾರ್ಗ-ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನೂ,
ಮಹೋತ್ಸಾಹಃ-ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸಾಹವುಳ್ಳವನೂ, ಆಗುವನು. ಮೇ-ನನ್ನ, ವಾಕ್-ಮಾತು, ಮೃಪಾನಜಾಯತೇ-ನುಳ್ಳಾಗುವುದಿ
ಲ್ಲ. ಇತ್ಯೇವಂವಾದಿನಂ-ಹೀಗೆಹೇಳಿರುವನಂ ಕುರಿತು, ಕೃದ್ಧಾ-ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡವಳಾದ, ಯಶಸ್ವಿನೀ-ಕೀರ್ತಿಮಂತಳಾದ, ಮ
ಮಮಾತಾ-ನನ್ನತಾಯಿ ||೧೮|| ಸುದುರ್ಲಭಂ-ಲಭಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವಾದ, ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಂ-ಪತಿನಿಯವನನ್ನು, ಸಂತೃಪ್ತ-ಬಿಟ್ಟು,
ಸಂಪಪ್ತ-ದುಃಖಿಸುವಳಾಗಿ, ಪಾತ್ರ-ಹೇಳಿದಳು. ನಿಸ್ಸೇತೋರ್ಭಿ-ಧರ್ಮದ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲದ, ಭಿನ್ನವೃತ್ತ-ಒಳ್ಳೆ ನಡತೆಯನ್ನು
ಭಂಗಪಡಿಸಿದ, ಉನ್ಯಾದವರ್ತನಃ-ಹುಚ್ಚುತನದಲ್ಲರವ, ಪಾಪಸ್ಯ-ಪಾಪಿಷ್ಠನಾದ ||೧೯|| ತೇ-ನಿನ್ನ, ತನಯಃ-ಮಗನು,
ಕ್ರೂರಃ-ಕೆಟ್ಟವನೂ, ಸಾಹಸೀ-ಆತುರಗಾರನೂ, ನಿರ್ಗುಣಃ-ಗುಣವಿಲ್ಲದವನೂ, ಅದಯಃ-ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದವನೂ, ದೇವತಾ
ನಾಂ-ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ, ದ್ವಿಜಾನಾಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದಲೂ, ತಪಸ್ವಿನಾಂ-ತಪೋವಂತರಿಂದಲೂ, ನಾನುಗ್ರಾಹ್ಯಃ-ಅನು
ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವ ನಲ್ಲದವನೂ, ಭೂಯಾತ್-ಆದಾನು ||೨೦|| ಕೃದ್ಧಾಯಾಂ-ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡವಳಾದ, ತಸ್ಯಾಂ-ಅವಳು, ಇ
ತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ವಸಂತ್ಯಾಂಸತ್ಯಾಂ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವಳಾಗುತ್ತಲೂ, ಕಾವಶಂಕಿತಃ-ತನಗೂಕಾಪ ಬಂದೀತೆಂದು ಹೆದರಿಕೆ ಯುಂ
ಟಾದವನಾದ, ಸಃ-ಅದ್ವಮಿಡನು, ತಾವಕಾನಾಂ-ನಿನ್ನವರಿಗೆ, ಶತ್ರುಭರ್ವೇತ್-ಹಗೆಯಾದನು, ಇತ್ಯುಕ್ತಾಂ-ಹೀಗೆಹೇಳಿ,
ಅಂತರಧೀಯತ-ಕಾಣಿಸದೇ ಅಡಗಿಹೋದನು ||೨೧|| ತಸ್ಮಿನ್ಗತೇ-ಅವನುಹೋಗುತ್ತಲೂ, ಯಶಸ್ವಿನೀ-ಹೆಸರುವಾಸಿಯುಳ್ಳ,
ಮಮಮಾತಾ-ನನ್ನತಾಯಿ, ಕೇನಾಪಿ-ಯಾವವನಿಂದಲೂ, ಅಷ್ಟೇತವೃತ್ತಾಂತಾ-ತಿಳಿಸಲ್ಪಡದನಮಾಚಾರಮುಳ್ಳವ ರಾದ್ದರಿಂದ
ಲೇ, ಗೃಹೋದ್ಯಾನಾತ್-ಮನೆಯತೋಟದಿಂದ, ಗೃಹಾನೇವ-ಮನೆಯನ್ನೇ ಅಭ್ಯಪದ್ಯತ-ನೇರಿದಳು||೨೨||ತತಃ-ಆಮೇಲೆ,

ತಿಯವನಾದ ನನ್ನನೀರ್ಯವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಮಗನುಹುಟ್ಟಲಿ ||೧೭|| ಅವನು
ಭಾಗ್ಯಮತನೂ ಬುದ್ಧಿಮಂತನೂ ಉತ್ಸಾಹಶಾಲಿಯೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಮಾತುಸುಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ.ಹೀ
ಗೆಹೇಳುತ್ತಿರುವನಂ ಕುರಿತು ನನ್ನತಾಯಿ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡವಳಾಗಿ ||೧೮|| ದುರ್ಲಭವಾದ ಗರಾತೆತನವನ್ನು
ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವಳಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು, ಧರ್ಮಕಟ್ಟಲೆಯಿಲ್ಲವೆಲ್ಲವೂ ಮರ ನಡತೆಯನ್ನು
ಹಾಳುವಾಡಿ ಪಾಪಿಯಾಗಿ ಹುಚ್ಚುತನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದವನೇ ||೧೯|| ನಿನಗೆ ಹುಟ್ಟುವವಗನು ಕ್ರೂರಸ್ವ
ಭಾವನಾಗಿಯೂ ಆತುರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುಕೆಲಸಗಳಂ ಮಾಡುವನಾಗಿಯೂ ಸುಗುಣಗಳಿಲ್ಲದವನಾಗಿಯೂ ದೇವ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ತಪೋವಂತರಿಗೂ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿಯೂ ಕೆಟ್ಟಹೋಗಲಿ ||೨೦|| ಅಕೆಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ಹೀ
ಗೆಹೇಳುತ್ತಲೂ ಅವನು ತನಗೂ ಎಲ್ಲಿಕಾಪಕೊಡುವಳೋ ಎಂದು ಹೆದರಿದವನಾಗಿ ಹಾಗಾದರೆ ಅಪುತ್ರನು ನನ್ನ
ಮಗೇ- ವಿರೋಧಿಯಾಗಲಿ. ಎಂದುಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಅವಳಿಗೆ ಕಾಣಿಸದಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿಹೋದನು ||೨೧||
ಅವನುಹೋಗುತ್ತಲೂ ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಯವುಳ್ಳ ನಮ್ಮತಾಯಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿನಡೆದ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸವು
ಯೂರೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ತಾನು ಯಥಾಪ್ರಕಾರಮನೆಗೆ ಬಂದುಸೇರಿಕೊಂಡಳು ||೨೨|| ಆ

ನಾರದಃಪ್ರಾಹಕದಾಚಿದ್ಭಗವಾನ್ಯಪಿಃ ||೨೩|| ತದಾಪ್ರಭೃತ್ಯಹಂದ್ಯಪ್ಪಿತಾನೇತಾಃ ಬಂಧುದು
ರ್ಜನಾಃ | ಯೂಯಂತತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಂಹಿದ್ವಿಪಂತಿತಪಿಮಾಂಸದಾ ||೨೪|| ಉಗ್ರಸೇನಂಚಡು
ಬುರ್ಧಿಂಧವಕಂಚದುರಾಕಯಂ | ವಸುದೇವಂಚಕಿತವಮನ್ಯಾಂಶ್ಚ ತದುಪಾಕ್ರಯಾಃ ||೨೫|| ಹ
ತ್ವಾನಜಾಯತದೋಷೋಮಮಗಂಧರ್ವಜನ್ಮನಃ | ತೇನಾಪ್ರಾಪ್ತಾಃಪರಮೇಷ್ವರಾಃ ||೨೬|| ತಾಭ್ಯಾಂಹತಾಭ್ಯಾಂಬಾಲಾಭ್ಯಾಂಕುಂಜರೇಣಬಲೀಯಸಾ | ಕೃತ್ಯಾಭದ್ರಾತ್ರಿಕೀಂ
ಪೂಜಾಂಯಾಂತುತತ್ಪದವೀಮಿಮೆ ||೨೭|| ವಸುದೇವೋಗ್ರಸೇನಾಚತಥಾತೌನಂದದೇವಕೌ | ಗೋಪಾ
ಲಾಯಾದವಾಶ್ಚೈವಯಜಾನ್ಯತಾವನುವ್ರತಾಃ ||೨೮|| ಪಶ್ಯಂತುವಿವಿಧೈರ್ನೃಪೈರ್ಹೃನ್ಯಮಾನೌ
ಸ್ವದಾರಕೌ *ಇತಿಪ್ರಕ್ಷೇಪಃ*

ಸಾ-ಅವಳು ಕಾಲೇ-ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಗರ್ಭಿಣೀ-ಬಸುರಿಯಾಗಿದ್ದು ಕಾಲೆನ್ನಿವ-ಪ್ರಸವನಮದಿಂದಲೇ, ಮಾಂ-ಸನ್ನನ್ನು, ಸು
ಷಾವ-ಹೆತ್ತಳು. ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ನಾರದಃಖುಷಿ-ನಾರದಮುನಿಯು, ಕದಾಚಿತ್-ಒಂದಾನೊಂ
ದುಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಮೇ-ನನಗೆ, ಪ್ರಾಹ-ಹೇಳಿದನು ||೨೩|| ತದಾಪ್ರಭೃತಿ-ಅದುಮೊದಲುಗೊಂಡು, ಅಹಂ-ನಾನು, ತಾನೇತಾಃ-
ಆಯಾ, ಬಂಧುದುರ್ಜನಾಃ-ನಂಟರಾದ ದುಷ್ಟಜನರನ್ನು, ದ್ವೇಷ್ಠಿ-ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ತೇಪಿ-ಅವರೂಕೂಡ, ಮಾಂ-ನ
ನ್ನನ್ನು, ಸದಾ-ಯಾವಾಗಲೂ, ದ್ವಿಪಂತೇ-ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿರುವರು. ತತ್ರ-ಅವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಯೂಯಂಹಿ-ನೀವಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಮಾ
ಣಂ-ಅನುಭವ ಕಾಲಿಗಳಾಗಿರುವಿರಿ; ||೨೪|| ದುರ್ಬುದ್ಧಿಂ-ಕೆಟ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಉಗ್ರಸೇನಂಚ-ತಂದೆಯನ್ನೂ, ದುರಾಕಯಂ-
ಕೆಟ್ಟತಾತ್ಪರ್ಯವುಳ್ಳ, ದೇವಕಂಚ-ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನನ್ನೂ, ಕಿತಮಂ-ವಂಚಕನಾದ, ವಸುದೇವಂಚ-ವಸುದೇವನನ್ನೂ, ತದುಪಾ
ಕ್ರಯಾಃ-ಅವರೇ ಆಧಾರವಾಗಿವುಳ್ಳ, ಅನ್ಯಾಂಶ್ಚ-ಇತರರನ್ನೂ ||೨೫|| ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ಗಂಧರ್ವಜನ್ಮನಃ-ಗಂಧರ್ವನ ದೆ
ಸೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವನಾದ, ಮಮ-ನನಗೆ, ದೋಷಃ-ಪಾಪವು, ನಜಾಯತೇ-ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ತೇನ-ಅಕಾರಣದಿಂದ, ಅಹಂ-
ನಾನು, ತೌಹನ್ಯೇತಾಂ-ಆರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಳರು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡಲಿ. ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಪರಮೇಶ್ವರಾಃ-ಆರಾಮಕ್ಕವನ್ನು, ಆಪ್ರಾಪ್ತಾಃ-ಆಪ್ತ
ಪಿಸುತ್ತಿರುವೆನು ||೨೬|| ಬಲೀಯಸಾ-ಬಲವುಳ್ಳ, ಕುಂಜರೇಣ-ಆಸೆಯಿಂದ, ತಾಭ್ಯಾಂಬಾಲಾಭ್ಯಾಂ-ಅಹುಡುಗರು, ಹತಾ
ಭ್ಯಾಂನದ್ಭಾಷ್ಯಂ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವ ರಾಗುತಲೂ, ಭದ್ರಾತ್ರಿಕೀಂ-ಮಂಗಳಕರವಾದ, ಪೂಜಾಂ-ಪೂಜೆಯನ್ನು, ಕೃತ್ಯಾ-ಮಾ
ಡಿ, ಇಮೇ-ಇವರು, ತತ್ಪದವೀಂ-ಅವರ ದಾರಿಯನ್ನು, ಯಾಂತು-ಹೋಗಲಿ ||೨೭|| ವಸುದೇವೋಗ್ರಸೇನಾಚ-ವಸುದೇವನೂ,
ಉಗ್ರಸೇನನೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ತೌ-ಅ, ನಂದದೇವಕೌ-ನಂದನೂ ದೇವಕನೂ, ಗೋಪಾಲಾಃ-ಗೊಲ್ಲರೂ, ಯಾದವಾಶ್ಚ-ಯಾ
ದವರೂ, ಯೇಚ-ಯಾರು, ತೌ-ಅವರನ್ನು, ಅನುವ್ರತಾಃ-ಅನುಸರಿಸುವ ನಿಯಮವುಳ್ಳವರೋ, ತೇಚೈವ-ಅವರೂಕೂಡ ||೨೮||
ವಿವಿಧೈಃ-ಹಲವುಬಗೆಯಾದ, ನೇತ್ರೈಃ-ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ, ಹನ್ಯಮಾನೌ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಸ್ವದಾರಕೌ-ತಮ್ಮ ಹುಡುಗರನ್ನು,
ಪಶ್ಯಂತು ನೋಡಲಿ ||*||

ಮೇಲೆ ಅವಳು ಬಸುರಿಯಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಸವಕಾಲಬರುತಲೂ ನನ್ನಂಹೆತ್ತಳಂತೆ. ಹೀಗೆಮಹರ್ಷಿಯಾದ ನಾ
ರದನು ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆಹೇಳಿದನು ||೨೩|| ಆಗಿಂದ ನಂಟರಾಗಿರುವ ಈದುಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾನುದ್ವೇಷ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಪರಸ್ಪರದ್ವೇಷವು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದ
ಷ್ಟೆ ||೨೪|| ಆದ್ದರಿಂದ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯಾದ ಉಗ್ರಸೇನನನ್ನೂ ದುಷ್ಟತಾತ್ಪರ್ಯವುಳ್ಳ ದೇವಕನನ್ನೂ
ಮೋಸಗಾರನಾದ ವಸುದೇವನನ್ನೂ ಅವರಿಗೇನಿರಿದ ಇತರರನ್ನೂ ||೨೫|| ಕೊಂದುಹಾಕಿದರೆ ಗಂಧರ್ವನನ್ನ
ಗನಾದ ನನಗೆ ಪಿತೃಹತ್ಯೆ ಬಂಧುಹತ್ಯೆ ಈದೋಷಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಳರನು
ಕೊಂದುಹಾಕಿರೆಂದು ನಿಮಗನಾನು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ||೨೬|| (ಧನುರ್ವ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ) ಕುಮಲಯಾಪೀಡವೆಂಬ
ಆನೆಯಿಂದ ಆರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಳರನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿಸಿ ಕುಭವಾದ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡಿ ಈನನ್ನ ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರೂ
ಆಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ ||೨೭|| ವಸುದೇವ, ಉಗ್ರಸೇನ, ನಂದ, ದೇವಕ, ಗೋಪಾಲರು, ಯಾದವರು, ಇ
ನ್ನೂ ಅವರಿಗೇನಿರಿದವರು, ಎಲ್ಲರೂ ||೨೮|| ಹಲವುಬಗೆಯಾದ ತಮ್ಮಕಂಗಳಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಹುಡುಗರು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪ

ಮಹಾಮಾತೃತ್ವಯಾಭದ್ರರಂಗದ್ವಾರ್ಯಪನೀಯತಾಂ, | ದ್ವಿಪಃಕುವಲಯಾಪೀಡೋಜಹಿತನಮ
ಮಾಹಿತೌ ||೨೫|| ಅರಭ್ಯತಾಂಧನುರಾಗಶ್ಚ ತುರ್ದಕ್ಯಾಯಥಾವಿಧಿ | ವಿಕಸಂತುಪಕೋ
ನೈಧ್ಯಾಭೂತರಾಜಾಯವೀಡುಮೇ ||೨೬|| ಇತ್ಯಾಕ್ಷೌಪ್ಯಾರ್ಥತಂತ್ರಜ್ಞಾ ಅಹೂಯಯದುಳುಂ
ಗಮ | ಸ್ಕಂಧತ್ಯಾಪಃಣಿಸಾಪಾಣಿತತಾಕ್ರೂರಮುನಾಚಹ ||೨೭|| ಭೋಭೋದಾನಪತೇಮಹ್ಯಂ
ಕ್ರಿಯತಾಂಮೈತ್ರಮಾದೃತಃ | ನಾನ್ಯಸ್ತ್ವತೋಹಿತತಮೋವಿದ್ಯತೆಭೋಜವೃಷ್ಟಿಮ ||೨೮|| ಅ

ಭದ್ರ-ಕುಭನಾದ, ಮಹಾಮಾತೃ-ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯೇ! ಕುವಲಯಾಪೀಡಃ-ಕುವಲಯಾ ಪೀಡವೆಂಬ, ದ್ವಿಪಃ-ಅ
ನೈತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ರಂಗದ್ವಾರಿ-ವಲ್ಲರಂಗದ ಬಾಕಲಿನಲ್ಲಿ, ಉಪನೀಯತಾಂ-ಅವರಬಳಿಗೆ ತರಲ್ಪಡಲಿ. ತೇನ-ಅದರಿಂದ,
ಮಮ-ನನ್ನ, ಅಹಿತೌ-ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು, ಜಹಿ-ಗಲ್ಲು ||೨೫|| ಚತುರ್ದಕ್ಯಾಂ-ಚತುರ್ದಕಿಯಲ್ಲಿ, ಯಥಾವಿಧಿ-ಯುದ್ಧಕಾನ್ತ್ರ
ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಧನುರ್ಯಾಗ-ಬಿಲ್ಲಹಬ್ಬುವು. ಅರಭ್ಯತಾಂ-ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಡಲಿ, ಮೀಡುಮೇ-ವರವನ್ನು ಕೊಡುವ, ಭೂತರಾಜಾ
ಯ-ಭೂತಪತಿಯಾದ ರುದ್ರನಿ ಗೋನುಗ, ವೇಧ್ಯಾ-ಪರಿಶುದ್ಧಗಳಾದ, ಪಕೋ-ಪಕುಗಳನ್ನು, ವಿಕಸಂತು-ಕೊಂಡುವ
ನಿಯಂಬಿಡಿಸಲಿ ||೨೬|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅಕ್ಷೌಪ್ಯ-ಅಪ್ಪಣೆಯಂ ಕೊಟ್ಟು, ಅರ್ಥತಂತ್ರಜ್ಞಃ-ಪ್ರಯೋಜನ ಕರವಾದ ಉಪಾಯ
ವೆಂಬ ಲ್ಲವ ನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಯಥಾಪ್ರಾಂಗಳಂ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ಅಕ್ರೂರಂ-ಅಕ್ರೂರನೆಂಬವನನ್ನು, ಅಹೂಯ-
ಕರೆದು, ಪಾಣಿನಾ-ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ, ಪಾಣಿಂ-ಅವನ ಕೈಯನ್ನು, ಸ್ಕಂಧತ್ಯಾ-ಹಿಡಿಕೊಂಡು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಉವಾಚ-ತೇಳಿದ
ನು ||೨೭|| ಭೋಭೋ-ಅಯ್ಯೋಅಯ್ಯೋ! ದಾನಪತೇ-ಅಕ್ರೂರನೇ! ಮಹ್ಯಂ-ನನಗೋನುಗ, ಮೈತ್ರಂ-ಸ್ನೇಹಕಾರ್ಯ
ವು, ಕ್ರಿಯತಾಂ-ನಿನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡಲಿ. ಭೋಜವೃಷ್ಟಿಮ-ಭೋಜರಲ್ಲಿಯೂ ವೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ತ್ವತ್ತಃ-ನಿನಗಿಂತಲೂ,

ಡುವುದನ್ನು ನೋಡಲಿ||೨೮|| ಎಲೈಮಹಾಮಾತೃನೇ! ನೀನು ರಂಗದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಕುವಲಯಾ ಪೀಡವೆಂಬ
ಮಹಾ ಗಜಮ ತೆಗದುಕೊಂಡುಬಂದು ಇದ್ದು, ಆಯಾನೆಯಿಂದ ಆರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಣಂ ಕೊಂಡುಹಾಕಿಸು||೨೫||
ಚತುರ್ದಕಿಯಲ್ಲಿ ಧನುರ್ಯುದ್ಧವು ನಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಡಲಿ. ಭೂತರಾಜನಾದ ದೇವನಿಗಾಗಿ ಪಕು
ಗಳನ್ನು ಪ್ರಹಾರವೆಂ ಮಾಡಿರಿ ||೨೬|| ಎಂದುಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಯದುಶ್ರೇಷ್ಠನಾದಅಕ್ರೂರನಂಕರೆದು
ಅವನಕೈಯಂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಜ್ಞನಾದ ಕಂಸನು ವೇಳಿದನವೆಂತೆನೆ ||೨೭|| ಎಲೈ ಅಕ್ರೂರನೇ?
ಒಂದು ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯವು ನೀನು ಸ್ವನಗೋನುಗಂ ಮಾಡಬೇಕು. ಭೋಜರುಗಳಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಂ
ತಿಯುಪ್ಪರುನನಗೆ ಯಾರೂಮಿಲ್ಲ. ||೨೮|| ಆದ್ದರಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವೆನಾದರೂ ನಿರ್ವಾಹಮೆಮಾ

ತಸ್ಯಾಪ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಸ್ಯಾಪ್ಯಕಾರ್ಯಗೌರವಸಾಧನೇ | ಯಥೇಂದ್ರವಿಷ್ಣುಮಾತ್ರೈತ್ಯಸ್ವಾರ್ಥಮಧ್ಯ
ಗಮದ್ವಿಭುಃ ||೮೯|| ಗಚ್ಛಂತಂದವ್ರಜಂತತ್ರಸುತಾವಾನಕದಂದುಭಿಃ | ಅಸಾತೇತಾವಿಹಾನಸರಃ
ಥನಾನುಮಾಚರಂ ||೯೦|| ವಿಸ್ತೃಪ್ತಃಕಿಲಮೈತ್ಯುರ್ಧವೈವೈಕುಂಠಸಂಕ್ರಯೈಃ | ತಾಮಾ
ನಯಸಮಾಗೋಪೈರ್ನಂದಾದ್ಯೈಸ್ಸಾ ಭ್ಯುಪಾಯನೈಃ ||೯೧|| ಘಾತಮಿವೈಘಾಹಾನಸಕಾಲಕಲ್ಪ
ನಹಸ್ತಿನಾ | ಯದಿಮುಕ್ತಾತತೋಮಲ್ಲೈಘಾತಯವೈದ್ಯತೋಽಮೈಃ ||೯೨|| ತಯೋರ್ಧ
ತಯೋರ್ಧವಪ್ತವಸುಧವಪುರೋಗಮಾಃ | ತದ್ಬಂಧೂನ್ನಿಹನಿಷ್ಯಾಮಿವೈಷ್ಣುಭೋಜದಶಾರ್ಹ
ಜಾಃ ||೯೩|| ಉಗ್ರಚನುಮತ್ಪಿತರಂಸ್ಥವಿರಂರಾಜ್ಯಕಾಮುಕಂ | ತದ್ಬ್ರಹ್ಮತರಂಜವಕಂಚಯ
ಚಾನೈವಿದ್ವಿಷೋಮಮ ||೯೪|| ತತಶ್ಚೈವಾಮಹೀಮಹ್ಯಂಭವಿತ್ರಿಃಸಪ್ತಕಂಠಕಾ | ಜರಾಸು

ಹಿತತಮಃ-ಅತಿಪ್ರಿಯನಾದ, ಆದ್ಯತಃ-ಅಕ್ಕರೆಯುಳ್ಳ, ಅನ್ಯಃ-ಇತರನು, ಸ-ಇಲ್ಲವು ||೮೯|| ಅತಃ-ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಂದ್ರೇ-ದೇ
ವರಾಜನು, ವಿಭುಃ-ಪ್ರಭುವಾದರೂ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ವಿಷ್ಣುಂ-ಉಪೇಂದ್ರನನ್ನು, ಅಶ್ರಿತೈ-ಕವಲಂಬಿಸಿ, ಸ್ವಾರ್ಥಂ-ತನ್ನ
ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು, ಅಧ್ಯಗಮ-ವಡೆದುಕೊಂಡನೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸೌಮ್ಯ-ಶಾಂತಸ್ವಭಾವನೇ | ಅಹಂ-ನಾನು, ಕಾರ್ಯ
ಗೌರವಸಾಧನೇ-ಕೆಲಸದ ಅತಿಶಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಅಶ್ರಿತಃ-ಅವಲಂಬಿಸಿರುವೆನು ||೯೦||
ನಂದವ್ರಜಃ-ನಂದಗೋಕುಲವನ್ನು ಕುರಿತು, ಗಚ್ಛಂತ-ಹೋಗು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಅನಕದಂದುಭಿಃ-ವನುದೇವನ, ನುತಾ-ಮು
ಕ್ತರು, ಅಸಾತೇ-ಇರುವರು | ತಾ-ಅವರನ್ನು, ಅನೇನರಥೇನ-ಈತೇರಿನಿಂದಲೇ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಆನಯ-ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಾ
ಮಾಚರಂ-ತಡೆಮಾಡಬೇಡ ||೯೧|| ವೈಕುಂಠಸಂಕ್ರಯೈಃ-ವಿಷ್ಣುವೇ ಆಶ್ರಯನಾಗಿಉಳ್ಳ, ದೇವೈಃ-ದೇವತೆಗಳಿಂದ, ಮೇ-ನನ
ಗೆ, ಮೈತ್ಯುಃ-ಮರಣಕರನು, ವಿಸ್ತೃಪ್ತಃಕಿಲ-ಹುಟ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆಯಲ್ಲವೇ? ತಾ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ಸಾಭ್ಯುಪಾಯನೈಃ-
ಕಾಣಿಕೆಗಳಿಂದ ಸಹಿತರಾದ, ನಂದಾದ್ಯೈಃ-ನಂದಗೋಪನೇ ಮೊದಲಾಗಿವುಳ್ಳ, ಗೋಪೈಸ್ಸಮಂ-ಗೊಲ್ಲರ ಸಂಗಡ, ಆನಯ-
ಕರೆದು ಕೊಂಡುಬಾ ||೯೨|| ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಕಾಲಕಲ್ಪೇನ-ಮೃತ್ಯುವಿನ ಹಾಗಿರ ವ, ಅನೇನಹಸ್ತಿನಾ-ಈಗನೆಯಿಂದ, ಘಾತಯಿ
ಷ್ಯೇ-ಕೊಲ್ಲಿಸುವೆನು ತತಃ-ಅದರದೆಯಿಂದ, ಮುಕ್ತಾಯದಿ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೆ, ವೈದ್ಯತೋವಮೈಃ-ನಿಡಿದಿಗೆ ಸಮಾನ
ರಾದ, ಮಲ್ಲೈಃ-ಜಟ್ಟಿಗರಿಂದ, ಘಾತಯೇ-ಕೊಲ್ಲಿಸುವೆನು ||೯೩|| ತಯೋರಿ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ನಿಹತಯೋಸ್ಸತೋಃ-ಕೊ
ಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗುತಲೂ, ವೈಷ್ಣುಭೋಜದ ಕಾರ್ಹಜಾಃ-ವೈಷ್ಣುಗಳೂ ಭೋಜರೂ ದಶಾರ್ಹರೂ, ಎಂಬ ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ
ದಂಥಾ, ತದ್ಬಂಧೂಃ-ಅವರನಂಟರಾದ, ದೃಪ್ತಾ-ಗಿರಿಸ್ತರಾದ, ವನುದೇವ ಪುರೋಗಮಾಃ-ವನುದೇವನು ಮುಂತಾ
ದವರನ್ನು, ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ-ಕೊಲ್ಲುವೆನು ||೯೪|| ರಾಜ್ಯಕಾಮುಕಂ-ನನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿರುವ, ಸ್ಥವಿರಂ-ಮುದುಕನಾದ,

ಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನಾದ ನಿನ್ನಂ ಇಂದ್ರನುಹೇಗೆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥವಂ ಪಡೆಯುವನೋ, ಹಾ
ಗುಅಶ್ರಯಿಸಿರುವೆನು ||೮೯|| ನೀನು ನಂದವ್ರಜಕ್ಕೆಹೋಗು ಅಲ್ಲಿ ವನುದೇವನ ಪುತ್ರರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು
ರುವರು. ಈ ರಥವಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಅವರಂ ಯಿದರಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇಗನೆ ಬರುವನಾ
ಗು ||೯೦|| ವಿಷ್ಣುವನಾಶ್ರಯಿಸಿರುವ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ನನ್ನಮೈತ್ಯುರೂಪರಾಗಿ ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸ್ಥಪಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುವರಾದುದರಿಂದ; ಕಾಣಿಕೆಗಳಂಕೊಂಡು ಬರುವನಂದಾದಿಗಳೊಡನೆ ಅವರಿಬ್ಬರಂಕರೆದುಕೊಂಡು
ಬರುವನಾಗು ||೯೧|| ಇಲ್ಲಿಗೆಬಂದೆ ಅವೀರ್ವರಂ ಮೈತ್ಯುಸಮಾನಮಾದ ಆನೆಯಿಂದ ಕೊಂದುಹಾಕಿಸಿ ಬಿಡು
ತ್ತೇನೆ. ಅದುತಪ್ಪಿದರೆ ಸಿಡಿಲಿನಂತೆ ಅತೀಕ್ರೂರರಾದ ಜಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಸಂಹಾರವಂ ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು ||೯೨||
ಅವೀರ್ವರೂ ಹತರಾದಮೇಲೆ ಕೋಕತಪ್ತರಾದ ವನುದೇವನೇ ಮುಂತಾದ ವೈಷ್ಣುಗಳಂ ಭೋಜರುಗಳಂ
ದಾಶಾರ್ಹರಂ ಸಹ ಸಂಹರಿಸುವೆನು ||೯೩|| ವೃದ್ಧನಾದ ರಾಜ್ಯಕಾಮುಕನಾದ ನಿನ್ನತಂದೆಯಾದ ಉಗ್ರನೇ
ನನಂ ಅವನತಮ್ಯನಾದ ದೇವಕನಂ ಇನ್ನೂ ನನ್ಯಾರಾದ್ಯೇಷಿಗಳೋ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲರಂ ಸಂಹರಿಸಿದಮೇಲೆ ||೯೪||
ಈಭೂಮಿಯು ನಿಷ್ಕ್ರಂಟಕವಾಗಿ ನನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವನ ಮುಪ್ಪಿದು. ಜರಾಸಂಧನು ನನಗುಸುರುವು. ದ್ವಿವಿದನು

ಘೋಮಮಗುರುದ್ವಿವಿದೋದಯಿತಸ್ಸುಖಾ |೩೫| ಕಂಬರೋನರಕೋಬಾಣೋಮಯ್ಯವಕ್ತೃತಸಾಹ್ಯ
ದಾಃ | ತೈರಹಂಸುರಪಕ್ಷೀಯಾಃ ಹತ್ವಾಭೋಕ್ಷ್ಯವಮಹೀಂನೃಪಾಃ |೩೬| ಎತದ್ಜ್ಞೋತ್ವಾನಯಾ
ಕ್ಷಿಪ್ರಾರಾಮಕೃಷ್ಣಾ ವಿಹಾರಭಕ್ತಾಃ | ಧನುರ್ಮಖನಿರೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ ದ್ರವ್ಯಮಯದುಪುರಶ್ರಿಯಂ |೩೭||
ಅಕ್ರೂರಃ | ರಾಜಮನೀಷಿತಂ ಸದ್ರೂಪವಸ್ತ್ರಾವದ್ಯಮಾರ್ಜನಂ | ಸಿದ್ಧ್ಯಸಿಮೋದ್ರಿಸ್ಯಮೋ
ಭೂಯಾದ್ವೈಮಹಿಫಲಭಾವನಂ |೩೮|| ಮನೋರಥಾಃ ಕರೋತ್ಯುಚ್ಚೈರ್ಜನೋದ್ಯವಹತಾನಪಿ |
ಯುಜ್ಯತೇಹರ್ಷೋಕಾಭ್ಯಾಂತಥಾವ್ಯಾಕ್ಷಣಿಕರೋಮಿತಃ |೩೯| ಶ್ರೀಕುಕಃ | ಎವಮಾದಿಶ್ಯಚಾಕ್ರೂ

ಮತ್ಪ್ರೀತರಂ-ನಮ್ಯಪ್ಪನಾವ, ಉಗ್ರೋನಂ-ಉಗ್ರೋನನಸ್ತು, ತದ್ಭ್ರಾತರಂ-ಅವನೋದರನಾವ, ದೇವಕಂಚ-ದೇವಕ
ನನ್ನೂ, ಅನ್ಯೋ-ಇತರರಾದ, ಮಮವಿದ್ವಿಷಃ-ನನ್ನದ್ವೇಷಿಗಳು, ಯೇ-ಯಾರೋ, ತಾಂಶ್ಚ-ಅವರನ್ನೂ, ಹನಿದ್ವೀ-ಕೊಲ್ಲು
ವೆನು||೩೫||ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ಏವಾಮಹೀಚ-ಈಭೂಮಿಯೂಕೂಡ, ನಪ್ಯಕಂಟಕಾ-ಗತಿಸಿಹೋದ ಬಾಧಕರ್ದುಷ್ಠಾದ್ವಿ,ಮಹ್ಯಂ-
ನನಗೋಸುಗ, ಭವಿತ್ರೆ-ಆಗುತ್ತೆ. ಜರಾಸಂಧಃ-ಜರಾಸಂಧನು, ಮಮ-ನನಗೆ, ಗುರುಃ-ಹಿರಿಯನಾಗಿರುವನು. ದ್ವಿವಿಪಃ-
ದ್ವಿವಿದನಿಂಬವನು, ದಯಿತಃ-ಪ್ರಿಯನಾಗಿಯೂ, ಸಖಾ-ಮಿತ್ರನೂ ಆಗಿರುವನು ||೩೬||ತಂಽರಃ-ಕಿಂಽರಾಸುತನು, ನ
ರಕಃ-ನರಕಾಸುರನು, ಬಾಣಃ-ಬಾಣಾಸುರನು, ಮಯ್ಯೇವ-ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ, ಕೃತಸೌಹೃದಾಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮೈತ್ರಿಯುಳ್ಳವರಾ
ಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಹಂ-ನಾನು, ತೈಃ-ಅವರಸಹಾಯದಿಂದ, ಸುರಪಕ್ಷೀಯಾಃ-ದೇವತೆಗಳ ಕಡೆಯವರಾದ, ನೃಪಾಃ-ಅರಸುಗಳ
ನ್ನು, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ಮಹೀಂ-ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಭೋಕ್ಷ್ಯೇ-ಅನುಭವಿಸುವೆನು||೩೭|| ಎತತಃ-ಇದರನ್ನು, ಜ್ಞೋತ್ವಾ-ತಿಳಿದು,
ಅರ್ಭಕಾ-ಹುಡುಗರಾದ, ರಾಮಕೃಷ್ಣಾ-ಬಲಕೇಶವರನ್ನು, ಧನುರ್ಮಖನಿರೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ-ಬಿಲ್ಲಿನ ಯಾಗವನ್ನು ನೋಡಲೋಸು
ಗವೊ,ಯದುಪುರಶ್ರಿಯಂ-ಯಾವ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಮಧುರಾ ನಗರದ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು, ದ್ರವ್ಯಂ-ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ, ಇಹ-
ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಕ್ಷಿಪ್ರಂ-ಬೇಗನೆ, ಆನಯ-ತೆಕ್ಕೊಂಡುಬಾ||೩೮||ಅಕ್ರೂರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ | ರಾಜ-ಭೂರಿಯಾದಕಂಸನೇ! ತವ-
ನಿನ್ನ, ಸ್ವಾವದ್ಯಮಾರ್ಜನಂ-ತನ್ನ ಕೇಡನ್ನು ತೊಡಕೊಳ್ಳುವ, ಮನೀಷಿತಂ-ಮನೋರಥವು, ಸಧ್ಯಕ್-ಸರಿಯಾದ್ದೇ, ಆದರೆ-
ಸಿದ್ಧ್ಯಸಿಮೋದ್ರಿಸ್ಯ-ಲಾಭಾಲಾಭಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮಃ-ಸಮಾನಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನು, ಭೂಯಾತಿ-ಆಗಬೇಕು.ಏಕೆಂದರೆ-ಫಲಭಾವನಂ-
ವ್ರಯೋಜನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು, ದೈವಂಹಿ-ಅದೃಷ್ಟವೇ ಅಲ್ಲವೆ ||೩೯||ಆದರೆ, ಜನಃ-ಲೋಕವು, ದೈವಹತಾನಪಿ-ಅದ್ವ್ಯ
ಪ್ತಾದಿಂದ ನಾಶಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳನ್ನಾದರೂ, ಮನೋರಥಾಃ-ಒಯಕೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ, ಉಚ್ಚೈಃ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಕರೋ
ತಿ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಆದರಿಂದ ಹರ್ಷೋಕಾಭ್ಯಾಂ-ಸುಖಮೋಖಗಳೊಡನೆ, ಯುಜ್ಯತೇ-ಕೂಡಿಸಲ್ಪಡುವನು, ತಥಾಪಿ-
ಹಾಗಾದರೂ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಅಕ್ಷಣ-ಕಾಸನವನ್ನು, ಕರೋಮಿ-ಮಾಡುವೆನು ||೪೦||[ಕುಕವಾಕ್ಯವು.] ಸಕಿಂಸುಃ-ಆಕಂಸನು,

ನನಗೆ ಮಿತ್ರನು |೩೫| ಕಂಬರನು ನರಕನು ಬಾಣನು ಸಹ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ನೇಹಮುಳ್ಳಂತವರು
ಅವರುಗಳಿಂದ ಸಮೇತನಾಗಿ ದೇವಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಾದ ಈಡುವೈರಾದ ಅರಸರಂ ಸಂಹರಿಸಿ ಭೂಮಿಯಂ ನಾನೆ
ಸಹರಿಸುವೆನು ||೩೬||ತತಃ-ತಯಾರ್ಥಮತಿಳಿದು ಬಾಲಕರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ, ಧನುರ್ಯಾಗವಂ ಮಧುರಾಪುರದ
ಸುರದವನುಂ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದವನಾಗು ||೩೭|| [ಎಂಬ ಕಂಸನವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ
ಅಕ್ರೂರನು ಹೇಳಿದನಂತೆ-] ಎಲೈ ಅರಸಾದ ಕುಸನೇ! ನಿನ್ನ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮೃ
ತ್ಯುವಂ ಪರಿಹರಿಸಲು ಒಳ್ಳೆಪ್ರಯತ್ನವು ಮಾಡಿರಲಿ- ಆದರೂ ಸಿದ್ಧ್ಯಸಿಮೋದ್ರಿಸ್ಯವಂ ಸಮಮಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ
ಕೆಲಸವಂ ಮಾಡಬೇಕು. ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ದೈವಾಧೀನವಾದುದು ||೩೮|| ದೈವಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದ
ರೂ ಅಂತಿಯ ಮನೋರಥಂಗಳಂ ಕುರಿತು ಮನುಷ್ಯನು ಯತ್ನಂಗೆಯ್ಯನು- ಆದರಿಂದ ಹರ್ಷೋಕಂಗಳ
ನೆಯುವನು. ಆದರೂ ನೀನು ಹೇಳಿದೀತಿಯಿಂ ಕರತರುವೆನು ||೪೦|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಎಂದುಅಕ್ರೂರನು

ರಂಮಂತ್ರಿಣಶ್ಚ ವಿಸ್ತೃಜ್ಯಸಃ | ಪ್ರವಿವೇಕಗೃಹಂಕಂಸಸ್ತಧಾಕೂರಂಸ್ವಮಾಲಯಂ

|೪೦||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ-ಪಟ್ಟಂಕೋಧ್ಯಾಯಃ

ಕೇಶಿಸಂಹಾರಘಟ್ಟಃ

ಶ್ರೀಕುಕುಃ||ಕೇಶೀತುಕುಸಪ್ರಸಿಂತಮುರೈರ್ಮಹೀಂಮಹತ್ತಯಾನಿರ್ಜರಯಾಮಹಾಹಯಾಃ|ನಟಾ

ವಧೂತಾಭ್ರವಿಮಾನಸುಕುಲಂಕುರ್ಮನ್ನಭೂಹಮಿತಭೀಷಿತಾಖಿಲಃ||೧||ವಿಕಾಲನೇತೋವಿಕಟಾಸ್ಯಕೋ

ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಆದಿತ್ಯ-ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ, ಅಕೂರಂ-ಅಕೂರನನ್ನು, ಮಂತ್ರಿಣಶ್ಚ-ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ, ವಿಸ್ತೃಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಸ್ವಕಂಘ್ರ
ಹಂ-ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು, ಪ್ರವಿವೇಕ-ಹೊಕ್ಕನು. ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ, ಅಕೂರಃ-ಅಕೂರನು, ಸ್ವಂ-ತನ್ನ, ಆಲಯಂ-ಮನೆ
ಯನ್ನು, ಪ್ರವಿವೇಕ-ಹೊಕ್ಕನು

||೪೦||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ

ಪಟ್ಟಂಕೋಧ್ಯಾಯಃ

೩೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ-

[ಕುಕವಾಕ್ಯವು.] ಕಂಸವ್ರಹಿತಃ-ಕಂಸನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಕೇಶೀತು-ಕೇಶಿಯೆಂಬ ಅನುರನಾದರೋ, ಮಹತ್ತ
ಯಾ-ದೊಡ್ಡ ಮೈಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಮುರೈಃ-ಕಾಲಗೂರನುಗಳಿಂದ, ಮಹೀಂ-ಭೂಮಿಯನ್ನು, ನಿರ್ಜರಯಾ-ಶಿಥಿಲ ಗೊಳ
ಸುತಲಿರುವನಾದ, ಮಹಾಹಯಃ-ದೊಡ್ಡ ಕುದುರೆಯಾಗಿರುವನು ನಭಃ-ಆಕಾಶವನ್ನು, ನಟಾ....ಕುಲಂ-ನಟಾ-ಜಡಕೂದಲು
ಗಳಿಂದ, ಅವಧೂತ-ಕೂಡಪಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಭ್ರ-ಮೇಘಗಳ, ವಿಮಾನ-ವಿಮಾನಗಳ, ಸಂಕುಲಂ-ಗುಂಪುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಕುರ್ವ-ಮಾ
ಡುತ್ತಲಿರುವನು. ಹೇಷಿತಭೀಷಿತಾಖಿಲಃ-ಹೇಷಾಧ್ವನಿಯಿಂದ, ಹೆದರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸರ್ವರೂಢವನು||೧||ವಿಕಾಲನೇತ್ರಃ-ಅಗಲವಾ

ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕಂಸನು ಮಂತ್ರಿಗಳಂ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು |೪೦|

|‡

ಇಂತು ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಕೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಕೂರಪುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾಜ ವಿರಚಿತವುಪ್ಪ ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು೩೩ನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

೩೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧೀಯಕ್ಲೋಕಃ| ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶೇಹತೇಕೇನೈವೈವ್ಯತೋಭಾವಿಕರ್ಮಭಿಃ | ನಾರದೇನಸ್ತುತಃ
ಶ್ರೀಡೇವೋಮಾಸುರಮಧಾವಧೀತ |‡|| ಮೂವತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಕೇಶಿನಾ
ಮಕನಾದ ಅಸುರನು ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೋಲಿ, ನಾರದಮಹರ್ಷಿಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪ
ಡುವ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಚರಿತ್ರಂಗಳಿಂದಸ್ತುತಿಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವೋಮಾಸುರನಂ ಲೀಲೆಯಿಂ
ದಲೇ ಸಂಹರಿಸಿದನು. ಎಂಬಾರ್ಥವಂ ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತನೆ-

ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಂಸನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೇಶಿನಾಮಕನಾದ ಅಸುರನು ಮಹತ್ತ

ದ ಅಶೈವೇಹಮಂಥರಿಸಿ ಕಾಲಕೊಳಗಾಗಳ ಪ್ರಹಾರಂಗಳಂ ಭೂಮಿಯಂನೀಳುವನಾಗಿ, ಮನೋವೇಗಮುಳ್ಳವ
ನಾಗಿ, ಹೇಗಲಿನಮೇಲಿರುವ ಕೇಸರಂಗಳಿಂದ ಮೇಘಂಗಳಂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಮಾನಂಗಳಂಗಳವನಾಗಿ, ಕಂಠ

ತುರೋಬ್ಬಹದ್ಗಲೋನೀಲಮಹಾಚಲೋಪಮಃ | ದುರಾಸದೇಕಂಸಹಿತಂಚಿಕೀರ್ಷವ್ರಜಂಸನುದಸ್ಯ
ಜಗಾಮಕಂಪಯ | ೧ | ತಂತ್ರಾಸಯಂತಂಭಗವಾಸ್ವಗೋಕುಲಂತದ್ಧಿಷಿತ್ಯರ್ವಾಲವಿಘೋರ್ಷ
ತಾಂಬುಧಂ | ಆತ್ಮಾನಮಾಜೌಮೈಗಯಂತಮಗ್ರೋರುಪಾಹ್ವಯತ್ಸವ್ಯನದನ್ತುಗಿಂದ್ರವತ್ | ೨ ||
ಸತಂನಿಕಾಮ್ಯಾಭಿಮುಖೋಮುಖಿನಪಿಬನ್ವಿನಾಭ್ಯದ್ರವದತ್ಯಮರ್ಷಣಃ | ಜಘಾನಪದ್ಭ್ಯಾಮು
ರವಿಂದಲೋಚನಂದುರಾಸದಕ್ಷಂಡರಲೋದುರತ್ಯಯಃ | ೪ | ತದ್ವಂಚಮಿತ್ಯಾತಮಧೋಕ್ಷಜೋರುಪಾ

ದ ಕಂಠುಶ್ಚವನೂ, ವಿಕಟಾಸ್ಥಕೋಟರಃ-ವಿಸ್ತರವಾದ ಬಾಯಿಪೊಟ್ಟಿಯುಳ್ಳವನೂ, ಬ್ಬಹದ್ಗಲಃ-ದೊಡ್ಡಕತ್ತುಳ್ಳವನೂ, ನೀ
ಲಮಹಾಚಲೋಪಮಃ-ಕರಿಯಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟದ ಹೋಲಿಕೆಯುಳ್ಳವನೂ, ದುರಾಸದಃ-ಯಾರೂಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ
ಸೇರಲು ಅಶಕ್ಯನಾದವನೂ, ಆದ, ಸಃ-ಆಕೇಶಿಯು, ಕಂಪಯತಂ-ಕಂಪನಿಸಿಗ್ರಿಯವನ್ನು, ಚಿಕೀರ್ಷ-ಮಾಡಲೆಳೆಸಿದ
ವನಾಗಿ, ನಂದಸ್ಯ-ನಂದಗೋವನ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು, ಕಂಪಯ-ನಡುಗಿಸುವನಾಗಿ, ಜಗಾಮ-ತೆರಳಿದನು || ೧ ||
ಸ್ವಗೋಕುಲಂ-ತನ್ನಗೋಕುಲವನ್ನು, ತ್ರಾಸಯಂತಂ-ಹದಿರಿಸುತ್ತಲಿರುವಂಥಾ, ತದ್ಧೇಷಿತ್ಯಃ-ಆಹಲಹಲ ಧ್ವನಿಗಳಿಂದ
ಲೂ ಕೂಡಿ, ವಾಲವಿಘೋರ್ಷತಾಂಬುಧಂ-ಬಾಲದಿಂದತಿರುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೋಡಗಳುಳ್ಳಂತಾ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನನ್ನು, ಆಜ್ಞಾ-
ಯುದ್ಧವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಮೃಗಯಂತಂ-ಹುಡುಕುತ್ತಲಿರುವ, ತಂ-ಆಕೇಶಿದಾನವನನ್ನು, ಅಗ್ರೋಃ-ಮುಂದಾಳಾಗಿ, ಮೃಗೇಂದ್ರ-
ವ್ರತ-ಸಿಂಹದಹಾಗೆ, ವ್ಯನರ್ಧ-ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ಸಭಗವಾ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಉಪಾಹ್ವಯತ್-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದನು || ೨ || ಸಃ-
ಆಕೇಶಿದೈತ್ಯನು, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ನಿಕಾಮ್ಯ-ನೋಡಿ, ಅಭಿಮುಖಃ-ಇದಿರಿಗೆ ತಿರುಗಿದವನಾಗಿ, ಮುಖೇನ-ಬಾಯಿಯಿಂದ,
ಪಿಬನ್ವಿವ-ಕುಡಿಯುವವನಹಾಗೆ, ಅತ್ಯಮರ್ಷಣಃ-ಬಹಳಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅಭ್ಯದ್ರವತ್-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಂದನು. ಚಂಡರವಃ-
ಕೂರರಬ್ಬವುಳ್ಳವನೂ, ದುರಾಸದಃ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸೇರಗೊಳಿಸದವನೂ, ದುರತ್ಯಯಃ-ವಿಾರಲಳವೆಲ್ಲದವನೂ, ಆದ, ಆಕೇಶಿಯು
ಪದ್ಭ್ಯಾಂ-ತನ್ನ ಕಾಲುಗಳಿಂದ, ಅರವಿಂದಲೋಚನಂ-ಕಮಲಾಕ್ಷನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಜಘಾನ-ಹೊಡೆದನು || ೪ || ಅಧೋಕ್ಷ

ಗರ್ಜನೆಗಳಿಂದ ಲೋಕಮ ಹೆದರಿಸುತ್ತ ಬಂದನು | ೧ | ಮತ್ತು ವಿಶಾಲನೇತ್ರಮುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಫೋರಮಾದ
ಮುಖರಂಧ್ರಮುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸ್ಥೂಲಮಾದ ಕಂಠಮುಳ್ಳವನಾಗಿ, ನೀಲಮಾದ ಮಹಾಶೈಲದಂತೆ ಭಯಂಕರನಾ
ಗಿ, ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕಂಪನಿಗಿ ಹಿತವಂ ಮಾಡಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ನಂದಗೋಪನ ವ್ರಜವಂಕಂ
ಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಬಂದನು || ೧ || ಗೋಪಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಭಯಂಕರಂಗಳಾದ ಹೇಷಾಧ್ಯನಿಂಗಳಿಂ

ದ ಗೋಕುಲವಂ ಭಯಂಗೊಳಿಸುತ್ತ ಬಾಲದಿಂದಬೀ
ಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಘಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ತನ್ನ ನೇಹುಡುಕಿ
ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಲಿರುವಆಯಸುರನಂ ಕಂಡನುಆಯ
ಸುನು ಸಿಂಹದಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿದನು | ೨ | ಅನಂತರ
ದಲ್ಲಿ ಅಸುರನು ಇದಿರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನೋ
ಡಿ ಆಕಾಶವನ್ನೇ ನುಂಗುವಂತೆ ವಿಶಾಲಮಾದ ಬಾಯಿ
ಯಂತೆರದುಕ್ಕೊಂಡು ಬಹುಕೋಪದಿಂದ ಅಟ್ಟಿಬಂ
ದನು. ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾವೇಗಮುಳ್ಳ ಅಸಾಧ್ಯನಾದ

ಪ್ರಚಂಡಧ್ವನಿಯುಳ್ಳ ಅವನುತಿರುಗಿ ಕೊಂಡುಹಿಂಗಾಲ್ಕಳಿಂದಕೃಷ್ಣನಂಟದನು || ೪ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವನಪ್ರಹಾ
ರವಂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕೋಪದಿಂದ ತನ್ನಬಾಹುಗಳಿಂದ ಆಯಸುರನಂ ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಎತ್ತಿ, ನೂರುಮಾ

ಪ್ರಗೃಹ್ಯದೊರ್ಭಾಷ್ಯಂಪರಿಪೀಡ್ಯಪಾದಯೋಃ | ಸಾವಜ್ಞಮುತ್ಸೃಜ್ಯಧನುಃಕತಾಂತರೇರ್ಥೋರಗಂ
ತಾತ್ಪರ್ಯಸುತೋವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ||೫|| ಸಲಬ್ಧಸುಜ್ಞಾಃಪುನರುತ್ಥಿತೋರುದ್ಧಾವ್ಯಾದಾಯಕಶೀತರಸಾಪತಃ
ದ್ಧರಿಂ | ಸೋಪ್ಯಸ್ಯವಕ್ತೃಭುಜಮುತ್ಸರಂಗ್ಮಯಃ ಪ್ರವೇಶಯಾಮಾಸಯಥೋರಗಂಜಿಲಿ ||೬|| ದಂ
ತಾನಿವೇತುರ್ಭಗವದುಬ್ಬಜಸ್ಪೃಶಂತೇಕೇನಸ್ತಪ್ತಮಯಸ್ಪೃಶೋಯಥಾ | ಬಾಹುಶ್ಚ ತದ್ವಿಹಗತೋ
ಮಹಾತ್ಮನೋಯಥಾಮಯಸ್ಸಂವವೃಥಹ್ಯುಪೇಕ್ಷಿತಃ ||೭|| ಸಮಧಮಾನೇನಸಕ್ಯವ್ಯಬಾಹುನಾನಿರು
ದ್ಧನಾಯುತ್ಕರಣಾಂಶ್ಚವಿಕ್ಷೀಪ್ತಃ | ಪ್ರಸ್ರಿಸ್ನಗಾತ್ರಾಪರಿವೃತ್ತಲೋಚನಾಪಪಾತಲಂಡಂವಿಸೃಜತ್
ಕ್ಷಿತಾವ್ಯಸುಃ ||೮|| ತದ್ವಿಹತಃಕರ್ಕಟಕಾಫಲೋಪಮಾದ್ವ್ಯಸೋರವಾಕೃತ್ಯಭುಜಂಮಹಾಭುಜಃ |

ಜಿ-ಕೃಷ್ಣನು, ತತ್-ಅವನಬಿಟ್ಟನ್ನು, ವಂಚಯಿತ್ವಾ-ಮೋಸದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ರುಷಾ-ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ದೋರ್ಭಾಷ್ಯಂ-
ತೋಳುಗಳಿಂದ, ಪಾದಯೋಃ-ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ, ತಂ-ಅವನನ್ನು, ಪ್ರಗೃಹ್ಯ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಹಿಡಿದು, ಪರಿಪೀಡ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿಮೋಯಿ
ಸಿ, ಸಾವಜ್ಞಂ-ಅಲಕ್ಷ್ಯದೊಡನೆ, ತಾತ್ಪರ್ಯಸುತಃ-ಗರುಡನಮರಿಯು, ಉರಗಂಯಥಾ-ಹಾವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಧನುಶ್ಚ-
ತಾಂತರೇ--ನೂರುಮಾರುದೂರದಲ್ಲಿ, ಉತ್ಸೃಜ್ಯ-ಬಿಡು, ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ-ನಿಂತಿದ್ದನು ||೫|| ಲಬ್ಧಸುಜ್ಞಾಃ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟು
ಜ್ಞರುಳ್ಳವನಾದ, ಸಾಕೇಶೀ-ಆಕೇಶಿಯು, ಪುನಃ-ಮರಳಿ, ಉತ್ಥಿತಃ-ಎದ್ದವನಾಗಿ, ರುಷಾ-ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ವ್ಯಾದಾಯ-ಬಾಯಿ
ತರಕೊಂಡು, ತರಸಾ-ಬೇಗನೆ, ಹರಿಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ಅವತತ್-ಬಂದುಬಿದ್ದನು, ಸೋಪ-ಅಕೃಷ್ಣನೂಕೂಡ, ಅಸ್ಯ-
ಅಕುದುರೆಯ, ವಕ್ತೃ-ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರಂಭುಜಂ-ಎಡದತೋಳನ್ನು, ಬಿಲೀ-ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ, ಉರಗಂಯಥಾ-ಹಾವನ್ನು ಹೇ
ಗೋಹಾಗೆ, ಸ್ಪರ್ಶ-ನಗುತಲಿರುವನಾಗಿ, ಪ್ರವೇಶಯಾಮಾಸ-ಹೊಗಿನಿದನು ||೬|| ಕೇಶಿನಃ-ಕೇಶಿದೈತ್ಯನ-ತೇದಂತಾಃ-ಅಹಃ
ಲ್ಲುಗಳು, ಭಗವದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ-ಕೃಷ್ಣನತೋಳನ್ನು ಸೋಂಕಿದವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತಪ್ತಮಯಸ್ಪೃಶೋಯಥಾ-ಕಾವಕಬಿಣ
ವನ್ನು ಸೋಂಕಿದರೆ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ನೀಪೇತುಃ-ಉಡಿದುಬಿದ್ದವು. ಮಹಾತ್ಮನಃ-ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಬಾಹುಶ್ಚ-
ತೋಳುಕೂಡ, ತದ್ವಿಹಗತಸ್ಪ-ಅವನಮೈಯಲ್ಲಿಹೊಕ್ಕದ್ದಾಗಿ, ಉಪೇಕ್ಷಿತಃ-ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಮಾಡದೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟು-
ಅಮಯೋಯಥಾ-ರೋಗವು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಸಂವವೃಥೇ-ಬೆಳೆದು. ||೭|| ಸ-ಅಕೇಶಿಯು, ಸಮಧಮಾನೇನ-ಚನ್ನಾಗಿಬೆ
ಳೆಯುತ್ತಲಿರುವ, ಕೃಷ್ಣಬಾಹುನಾ-ಕೃಷ್ಣನತೋಳಿನಿಂದ, ನಿರುದ್ಧವಾಯಃ-ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಉಸಿರುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಚರಣಾ-ಕಾ
ಲುಗಳನ್ನು, ವಿಕ್ಷೀಪ-ವದ್ದಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನೂ, ಪ್ರಸ್ರಿಸ್ನಗಾತ್ರಾ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆವರಿದ ವ್ಯಯುಳ್ಳವನೂ, ಪರಿವೃತ್ತಲೋಚನಃ-
ಸುತ್ತುತ್ತಲಿರುವ ಕಂಣಗಳುಳ್ಳವನೂ, ಲಂಡಂ-ಲದ್ದಿಯನ್ನು, ವಿಸೃಜತ್-ಬಿಡುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ, ವ್ಯಸುಃ-ಪ್ರಾಣಹೋದವನಾಗಿ,
ಕ್ಷಿತಾ-ಸಲದಲ್ಲಿ, ಪಪಾತ-ಬಿದ್ದನು ||೮|| ಕರ್ಕಟಕಾಫಲೋಪಮಾತ್-ಕಕ್ಕರಿಕೆಯ ಹಂಣಿನ ಹೋಲಿಸಿಕೆಯುಳ್ಳ, ವ್ಯಸೋ-ಪ್ರಾ

ರುದೂರ ಪರ್ಯಂತರಂ ಗರುಡನು ಸರ್ಪವಂ ಬೀಸಿಬಿಟ್ಟಂತೆ ಬೀಸಿಬಿಟ್ಟನು ||೫|| ಅಯಸುರನು ಮೂರ್ಛಿ
ತನಾಗಿ. ಪುನಶ್ಚ ಮೂರ್ಛಿತಳಿದು ಎದ್ದುಬಾಯಂ ತೆರದುಕೊಂಡು ಕೋಪದಿಂದ ವೇಗದಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ
ಇದಿರಾಗಿ ಬಂದನು. ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಗುತ್ತಲೇ ತನ್ನಯೆಡೆ ಭುಜವಂಅಯಸುರನಬಾಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಿಲದಲ್ಲಿ
ಸರ್ಪವಂ ಪುಗಿಸಿದಂತೆ ನುಗ್ಗಿಸಿದನು ||೬|| ಭಗವಂತನ ಭುಜ ಕೆಳದಿಂದ ಉಕ್ಕಿನಗಟ್ಟಿಯ ಸ್ಪರ್ಶವಂ
ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೋಹಾಗೆ ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಯಸುರನ ಹಲ್ಲುಗಳು ಝಿರುಬಿದ್ದವು. ಚಿಕ್ಕಿತ್ತೆಯಂಮಾಡದೆ
ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹೋದರರೋಗವು ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುವುದು ಹಾಗೆ ಅವನಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೊ
ಕ್ಕಿರುವ ಭಗವಂತನ ಭುಜವು ಬೆಳೆತುದು ||೭|| ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಭುಜದಿಂದ ತಡೆಯ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ವಾಸಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕಾಲುಗಳು ಒಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬೆವರಿದ ಕರೀರಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ತರುಗುತ್ತಲಿರುವ ನೇ
ತ್ರಮುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪುರೀಮೋತ್ಸರ್ಜನವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಸುರನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಬಿದ್ದನು ||೮|| ಪಕ್ವ
ಮಾದ ಕೆಕ್ಕರಿಕೆಹಂಣುಬಿರಿದಂತೆ ಬಿರಿದಿರುವ ನಿರ್ಜೀವಮಾದ ಅಯಸುರನ ದೇಹದದೇಸೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಭುಜವಂ
ಸೆದಳುಕೊಂಡು ಮಹಾಭುಜನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಗರ್ವಾಹಿತನಾಗಿ ಅಯಾತ್ನದಿಂದಲೇ ಕತ್ತುವಂ ಸಂಹರಿಸಿದನು

ಅವಿಸ್ಮಿತೋಯತ್ನಹತಾರಿರುತ್ಸ್ರಯೈಃಪ್ರಸೂನವರ್ಷೋದಿವಿಪದ್ಧಿರೀಡಿತಃ ||೯|| ದರ್ವಿರೂಪ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂಪ್ರತಿನಾರದಾಗಮನಫಟ್ಟಃ
ಸಂಗಮ್ಯಭಗವತ್ಪ್ರವೇಶೋನ್ಮುಪ | ಕೃಷ್ಣಮಕ್ಲಿಪ್ತಕರ್ಮಾಣಂರಹಸ್ಯತದುವಾಚಹ ||೧೦||
ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಾಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮಯೋಗತಜಗದೀಶ್ವರ | ವಾಸುದೇವಾಖಲಾವಾಗಸಾತ್ಪ್ರತಾಂಪ್ರವ
ರಪ್ರಭೋ ||೧೧|| ತ್ವಮಾತ್ಮಾಸರ್ವಭೂತಾನಾಮೇಕೋಜ್ಯೋತಿರಿವೈಧಸಾಂ | ಗೋಢೋಗುಹಾಕಯಾ
ಸಾಂಕ್ಷೇಮಹಾಪುರುಷಕುಶ್ವರಃ ||೧೨|| ಆತ್ಮನಾತ್ಮಾಶ್ರಯಃಪೂರ್ವಮಾಯಯಾಸಸೃಜಿಗು

ನಿವಲ್ಲದ, ತದ್ವೇಹತಃ-ಅವನಮ್ಮಿಯ ದೇಸೆಯಿಂದ, ಭುಜರ-ತನ್ನ ತೋಳನ್ನು, ಅಪಾಕೃಷ್ಯ-ಎಳೆಕೊಂಡು, ಮಹಾಭುಜಃ-ದೊಡ್ಡತೋಳುಗಳುಳ್ಳವನೂ, ಅವಿಸ್ಮಿತಃ-ಅಶ್ಚರ್ಯವಡದೇ ಯರುವವನೂ, ಯತ್ನ ಹತಾರಿ-ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಹಗೆಯುಳ್ಳವನೂ, ಉತ್ಸ್ರಯೈಃ-ಹೆಚ್ಚು ಅಶ್ಚರ್ಯವುಳ್ಳಂಥಾ, ಪ್ರಸೂನವರ್ಷಃ-ಹೂವಿನಮಳೆಯಂ ಸುಸುವಂಥಾ, ದಿವಿಪದ್ಧಿಃ-ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗಳಿಂದ, ಈಡಿತಃ-ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ ಆದನು ||೯|| ನೃಪ-ಭೋರೆಯಾದ ಪರೀಕ್ಷಿದನೇ! ಭಗವತ್ಪ್ರವಣಃ-ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಾದ, ದೇವರ್ಷಿಃ-ದೇವಲೋಕದ ಋಷಿಯಾದನಾರದನು, ಉಪಸಂಗಮ್ಯ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆಬಂದು, ಅಕ್ಲಿಪ್ತ ಕರ್ಮಾಣಂ-ಕ್ಲೇಶವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸವುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ರಹಸಿ-ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ, ಏತತ್-ಈಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ವಿಷಯವನ್ನು, ಉವಾಚಪ-ನುಡಿದನಂತೆ ||೧೦|| ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನೇ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಅವಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮ-ಯಾರಿಂದಲೂ ದಿಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪ ಮುಳ್ಳವನೇ! ಯೋಗೀಶ-ಉಪಾಯಗಳ ಗೋಡೆಯನೇ! ಜಗದೀಶ್ವರ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ನಿಯೋಮಕನೇ! ವಾಸುದೇವ-ವಸುದೇವನಮಗನೇ, ಅಥವಾ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನೇ! ಅಖಿಲಾವಾನ-ಸರ್ವಕ್ಕೂ ಆಶ್ರಯನೇ! ಸಾತ್ಪ್ರತಾಂ-ಯಾದವರೊಳಗೆ, (ಸತ್ಪುರುಷರಲ್ಲಿ) ಪ್ರವರ-ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ಪ್ರಭೋ-ಸಮರ್ಥನೇ! ||೧೧|| ತ್ವಂ-ನೀನು, ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳೂ, ಏಧಸಾಂ-ಕಾದ್ಯಗಳಿಗೆ, ಜ್ಯೋತಿರಿವ-ಬಳಗಡಗಿರುವ ಅಗ್ನಿಯಹಾಗೆ, ಏಕಃ-ಒಬ್ಬನೇಆದ, ಆತ್ಮಾ-ಜೈತನ್ಯವಾಗಿರುವಿ. ಗೋಢಃ-ಅಡಗಿದವನಾಗಿ, ಗುಹಾಕಯಃ-ದಹರಾಕಾಶದೊಳಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿಯಿರುವಿ ಸಾಂಕ್ಷೇ-ಜೀವವೃತ್ತಿಗಳನ್ನುನೋಡುತ್ತಿರುವಿ. ಮಹಾಪುರುಷಃ-ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿರುವಿ. ಕುಶ್ವರಃ-ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗಿರುವಿ ||೧೨|| ಆತ್ಮನಾ-ನಿನ್ನಿಂದಲೇ, ಆ

ನಾಗಿ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಂಗಳಂ ಕರೆಯುತ್ತಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ||೯|| ಎಲೈಅರಸೇ

ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಭಕ್ತನಾದ ದೇವರ್ಷಿಯಾದ ನಾರದನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆಬಂದು ತೊಂದರೆಇಲ್ಲದ ಕೆಲಸಮುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನುಡಿದನಂದೆಂತೆ||೧೦|| ಎಲೈಕೃಷ್ಣನೇ! ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪನಾದವನೇ! ಯೋಗೀಶನೇ! ಜಗದೀಶ್ವರನೇ! ವಾಸುದೇವನೇ! ಸಮಸ್ತಕ್ಕೂ ಆಧಾರಭೂತನೇ! ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ಪ್ರಭುವೇ! ||೧೧|| ನೀನು ಒಬ್ಬನೇ ಸಮಸ್ತಕಾರ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಗ್ನಿಯಂ ಸ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತರಾತ್ಮನು, ಅಗೋಚರನಾದವನು, ಸಭೂತಹೃದಯವಾಸಿಯು, ಬುದ್ಧಿಸಾಕ್ಷಿಯು, ಮಹಾ ಪುರುಷನಾದ ಶೇಷ್ಯನು ||೧೨|| ಸೃಷ್ಟಿಗರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೇವಲಪರಮಾತ್ಮನಾದ ನೀ

ಣಾ | ತ್ರಿರಿದಂಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪಸ್ತುಜಸ್ಯತ್ಯವೇನೀಶ್ವರಃ ||೧೩|| ಸತ್ಯಂಭೂಧರಭೂತಾನಂದೈತ್ಯ
ಪ್ರಮುಠರಕ್ಷಸಾಂ | ಅವತೀರ್ಣವಿನಾಶಾಯಸಾಧೂನಾಂರಕ್ಷಣಾಯಚ ||೧೪|| ದಿವ್ಯಾದ್ಯನಿಹ
ತೋದೈತ್ಯೋಲೀಲಯಾಯಂಹಯಾಕೃತಿಃ | ಯಸ್ಯಹೇಪಿತಸಂತ್ರಸ್ತಾಸ್ತ್ಯಜಂತ್ಯನಿಮಿಷಾದಿವಂ||೧೫||
ಚಾಣೂರಂಮುಪ್ಪಿಕಂಚೈವಮಲ್ಲಾನನ್ಯಾಂಶ್ಚಹಸ್ತಿನಂ | ಕಂಸಂಚನಿಹತಂದ್ರಕ್ಷೈರಕರೋಹ
ನಿತವಿಭೂ ||೧೬|| ತಸ್ಯಾನುಕಂಖಯವನಮುರಾಣಾಂನರಕಸ್ಯಚ | ಪಾರಿಜಾತಾವಹರಣಮಿಂದ್ರ
ಸ್ಯಚಪರಾಜಯಂ ||೧೭|| ಸ್ಯಮಂತಕಸ್ಯಚಮಣೇರಾದಾನಂಸಹಭಾರ್ಯಯಾ | ಮೃತಫುತ್ರಪ್ರ

ತ್ಯಾಶ್ರಯಃ-ನೀನೀನಿನಗೆ ಆಶ್ರಯನಾಗಿರುವಿ. (ಸ್ವತಂತ್ರನು) ಮಾಯಯಾ-ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ, ಗುಣಾ-ಸತ್ಯರಜಸ್ಸು
ಮೋಗುಣಗಳನ್ನು, ಸನ್ಮಜೇ-ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿರುವನಾದಿ. ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ-ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲದ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವ ನಾದ್ದರಿಂದ, ತೈ-ಆ
ಗುಣಗಳಿಂದ, ಇದಂ-ಈಜಗತ್ತನ್ನು, ಸೃಜಸಿ-ಸೃಷ್ಟಿಸುವಿ. ಅತ್ರಿ-ಭಕ್ತನಿವಿ, ಅವಸಿ-ಪೋಷಿಸುವಿ. ಈಶ್ವರಃ-ಒಡೆಯನಾಗಿ
ರುವಿ ||೧೩|| ಸತ್ಯಂ-ಅನೀನು, ಭೂಧರಭೂತಾನಾಂ-ಬೆಟ್ಟದಹಾಗೆ ಭೂಮಿಗಳಭಾರವಾಗಿರುವ, ದೈತ್ಯಪ್ರಮುಠರಕ್ಷಸಾಂ-ದೈತ್ಯ
ರಪ್ರಮುಠರರಾಕ್ಷಸರ, ವಿನಾಶಾಯ-ಸಂಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ, ಸಾಧೂನಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರ, ರಕ್ಷಣಾಯಚ-ಪಾಲನಕ್ಕೋ
ಸ್ಕರವೂ, ಅವತೀರ್ಣ-ಮನುಷ್ಯನಾಗಿಅವತರಿಸಿಯಿರುವಿ||೧೪||ಯಸ್ಯ-ಯಾವಕೇಶಿದೈತ್ಯನ, ಹೇಪಿತಸಂತ್ರಸ್ತಾಃ-ಹಲಹಲಧ್ವ
ನಿಯಾದಿಸೆಯಿಂದ ಹೆದರಿದವರಾದ, ಅನಿಮಿಷಾಃ-ದೇವರ್ಷಿಗಳು, ದಿವಂ-ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು, ತ್ಯಜಂತಿ-ಬಿಡುವರೋ. ಹಯಾಕೃತಿಃ-
ಕುದುರೆಯ ಆಕಾರವುಳ್ಳ, ಸೋಯಂದೈತ್ಯಃ-ಆಯಾರಾಕ್ಷಸನು, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಲೀಲಯಾ-ನಿನ್ನ ವಿಲಾಸದಿಂದ, ನಿಹತಃ-ನಾಶಮಾ
ಡಲ್ಪಟ್ಟನು. ದಿವ್ಯಾದ್ಯ-ದೈವಯೋಗವಾಗಿದೆ||೧೫||ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕನಾದವನೇ! ಚಾಣೂರಂ-ಚಾಣೂರನನ್ನು, ಮುಪ್ಪಿಕಂ
ಚೈವ-ಮುಪ್ಪಿಕನನ್ನೂ, ಅನ್ಯಾಮಲ್ಲಾಂಶ್ಚ-ಬೇರೇಜಟ್ಟಗಳನ್ನೂ, ಹಸ್ತಿನಂ-ಅನಿಯನ್ನೂ, ಕಂಸಂಚ-ಕಂಸನನ್ನೂ,
ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ನಿಹತಂ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವ ನನ್ನಾಗಿ, ಪರಶ್ವೋಹನಿ-ನಾಳಂದಿನ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ, ದ್ರಕ್ಷ್ಯೇ-ನೋಡುವೆನು ||೧೬|| ತ
ಸ್ಯ-ಆಕಂಸನ, ಅನು-ಕೂಡ್ಲೇ, ಕಂಖ-ಕಂಖನು, (ಪಂಚಜನಾನುರನು.) ಯವನ-ಕಾಲಯವನನು, ಮುರಾಣಾಂ-ಮುರಾನು
ನು, ಎಂಬವರ, ಚ-ಮತ್ತು, ನರಕಸ್ಯ-ನರಕಾನುರನ, (ಮರಣವನ್ನೂ) ಪಾರಿಜಾತಾವಹರಣಂ-ಪಾರಿಜಾತವೆಂಬ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ
ವನ್ನು ಕನುಗೊಂಡು ಬರುವಿಕೆಯನ್ನೂ, ಇಂದ್ರಸ್ಯ-ದೇವ
ಲಾಡಿದಿಲ್ಲಾಣಂ-ಕಾರ್ಯದಪಣವೇ ಮೊದಲಾದ ಗುರುಗಳು, ಮುರಾಣಾಂಮುದ್ವಾಹಂ-ಕೂರರಕನ್ಯೆಯರಂ ಮದುವೆಯಾ
ಗೋಣವನ್ನೂ, ನೃಗಸ್ಯ-ನೃಗರಾಯನನ್ನು, ಕಾಪಾತ್-ಬಾ
ಯಾಂ-ದ್ವಾರಕಾನಗರದಲ್ಲಿ, ಜಗತ್ಪತೇಃ-ಒಡೆಯನಾದನಿನ್ನ, ||೧೭|| ಸ್ಯಮಂಚ-ಸೋಲಿಸಿಕೆಯನ್ನೂ ||೧೩|| ವೀರ್ಯಶ
ಯಂಚ-ಸೋಲಿಸಿಕೆಯನ್ನೂ ||೧೩|| ವೀರ್ಯಶ
ಯಂಚ-ಸೋಲಿಸಿಕೆಯನ್ನೂ ||೧೩|| ವೀರ್ಯಶ

ನು ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಮಾಯೆಯಂ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಗುಣಗಳ
ದಿಗುಣಗಳಿಂದ ಜಗತ್ತಂಸೃಜಿಸುವಿ ರಕ್ಷಿಸುವಿ ಸಂಹರಿಸುವಿ ||೧೩|| ಯಾವಅಸುರನ ಹೇಷಾಧ್ಯನಿಂ
ನ್ನರಾದ ದೈತ್ಯದಾನವ ರಾಕ್ಷಸರಂ ಸಂಹರಿಸಲೋಸುಗ
ವಂ ಗೆಯ್ವಿಡುವಿ ||೧೪|| ಯಾವಅಸುರನ ಹೇಷಾಧ್ಯನಿಂ
ಹೋದರೋ, ಆಯಶ್ವಾಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಕೇಶಿನಾಮಕನಾದ
ಹೃತನಾದನು ||೧೫|| ಚಾಣೂರನಂ ಮುಪ್ಪಿಕನಂ
ಮದಗಜವಂ ಕಂಸನಂಸಹ ನಾಳಿದ್ದು ಸಂಹರಿಸುತ್ತೀಯೆ
ಪಂಚಜನನೆಂಬ ಅಸುರನು ಯವನನಂ ಮುರನು ನರಕ
ಕಲ್ಪದ್ರವ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ವೀರಕನ್ಯೆಯರಂ ವಿವಾಹ
ರಾಯಂಗೆ ಕಾಪವಿಮೋಚನವಂ ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ ||೧೬|| ತ
ಸ್ಯಮಂಚ-ಸೋಲಿಸಿಕೆಯನ್ನೂ ||೧೩|| ವೀರ್ಯಶ
ಯಂಚ-ಸೋಲಿಸಿಕೆಯನ್ನೂ ||೧೩|| ವೀರ್ಯಶ
ಯಂಚ-ಸೋಲಿಸಿಕೆಯನ್ನೂ ||೧೩|| ವೀರ್ಯಶ

ದಾನಂಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಮತಃ ||೧೯|| ಪೌಂಡ್ರಕನುಶ್ಚಾಶೀವುರಾಶ್ಚದೀಪನಂ |
 ದಂತವಕ್ತ್ರಸ್ಯ-ದಂತವಕ್ತ್ರಸ್ಯಚಮಹಾಕತ್ರಾ ||೨೦|| ನಿವೀರ್ಯಾಣಿದ್ವಾರಕಾಮಾ
 ವಸತಭವಾನ್ ||೨೧|| ಮೃಹಂತಾನಿಗಯಾನಿಕಂ ||೨೨|| ಅಥತಕಾಲರೂಪಸ್ಯ
 ಹೃದಯಿಮ್ನೋರಮಃ ||೨೩|| ಹೃಹಿಣೀನಾನಿಧನಂದ ||೨೪|| ನಸಾರಥಃ ||೨೫|| ವಿಶು
 ದ್ಧವಿಜ್ಞಾನಫನಂಗಮಾಪ್ತಸರ್ವಾರ್ಥಮ ||೨೬|| ಸ್ವತೇಜಸಾನಿತ್ಯನಿವೃ
 ತ್ತಮಾಯಾಗುಣಮತಮಾಮಾಹಿ ||೨೭|| ಸ್ವಾಶ್ರಯಮಾತ್ಮಮಾಯಾ

ಸ್ವಮಂತಕಸ್ಯಮತಃ-ಸ್ವಮಂತಕವೆಂಬುದು, ಅದಾನಂಚ-ಪ್ರಾಣ
 ಹೃಣಸ್ಯ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ, ಮೃತಪುತ್ರಪ್ರದಾನಂಚ-ಸತ್ತಮಕ್ಕಳಂ
 ಪೌಂಡ್ರಕಸ್ಯ-ಪೌಂಡ್ರಕ ವಾನುದೇವನೆಂಬವನು, ವಧಂ-ಸಂಹಾರವನ್ನೂ, ಕಾಶೀಪುರ್ಯಾದೀಪನಂಚ-ಕಾಶಿಯಂನುಡುಪಿ
 ಕಯನ್ನೂ, ದಂತವಕ್ತ್ರಸ್ಯ-ದಂತವಕ್ತ್ರನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನು, ನಿಧನಂ-ಮರಣವನ್ನೂ, ಮಹಾಕತ್ರಾ-ರಾಜಸೂಯಯಾಗದ
 ಧ್ವಿ, ಚೈದ್ಯಸ್ಯ-ಶಿಶುಪಾಲನು, ನಿಧನಂಚ-ಮರಣವನ್ನೂ ||೨೦|| ದ್ವಾರಕಾಂ-ದ್ವಾರಕಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ, ಆವರ್ತ-ಇರುತ್ತಲಿರುವ, ಭ
 ವಾನ್-ನೀನು, ಅನ್ಯಾನಿ-ಇತರಗಳಾದ, ಯಾನಿವೀರ್ಯಾಣಿ-ಯಾವಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು, ಕರ್ತಾ-ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವೆಯೋ, ಭು
 ವಿ-ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಕವಿಭಿಃ-ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ, ಗೇಯಾನಿ-ಹಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕವಾದ, ತಾನಿ-ಅವುಗಳನ್ನು, ಅಹಂ-ನಾನು, ಪ್ರ
 ಕ್ಷಾಮಿ-ನೋಡುವೆನು||೨೧|| ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಅಮುಷ್ಯ-ಈಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಹೃದಯಿಮ್ನೋ-ನಾಳಕಶೀಲನಾದ, ಕಾಲರೂಪಸ್ಯ-
 ಕಾಲಸ್ವರೂಪನಾದ, ಅರ್ಜುನಸಾರಥಃ-ಅರ್ಜುನಂಗಳಸಾರಥಿಯಾಗುವ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಅಹ್ರಾಹಿಣೀನಾಂ-ಭಾರತರ ೧೯ ಅಹ್ರಾಹಿ
 ಣಿಗಳ, ನಿಧನಂ-ನಾಶತಂತ್ರವನ್ನೂ, ದ್ರಕ್ಷಾಮಿ-ನೋಡುವೆನು||೨೨|| ವಿಶುದ್ಧವಿಜ್ಞಾನಫನಂ-ವಿಶುದ್ಧ-ವಿಕಲ್ಪವಿ ದೋಷಗಳ
 ಲ್ಲದ, ವಿಜ್ಞಾನ-ಉಪನಿಷತ್ತು ಕಾಶಿತವಾದ ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನವೇ, ಫನಂ-ನಿರಂತರವಾದ, (ಚಿನ್ಮಾತ್ರವಾದ) ಸ್ವಸಂಸ್ಥಯಾ-ಸ್ವ
 ರೂಪಾವಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ, ಸಮಾಪ್ತಸರ್ವಾರ್ಥಂ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟ ಸಕಲಪ್ರಯೋಜನಗಳೂಳ್ಳ, (ನಿತ್ಯತೃಪ್ತನಾದ,) ಅಮೋ
 ಘವಾಂಛಿತಂ-ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲದಬಯಕೆಯುಳ್ಳ, (ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪನಾದ) ಸ್ವತೇಜಸಾ-ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಯಿಂದ, ನಿತ್ಯ....ಪ್ರವಾಹಂ-ನಿತ್ಯ-
 ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ನಿವೃತ್ತ-ತನ್ನನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸದೇಹೋದ, ಮಾಪಾ-ಮೂಲಾಜ್ಞಾನಪ್ರಯುಕ್ತವಾದ, ಗುಣಪ್ರವಾಹಂ-
 ಪ್ರಪಂಚಸಂಸಾರವುಳ್ಳವನು (ಕುದ್ಧಬ್ರಹ್ಮವಾದ) ಭಗವಂತಂ-ನಿರತಿಶಯವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳನಿನ್ನ, ಈಮಹಿ-ಕರಣಹೊಗು
 ವೆವು ||೨೩|| ಈಶ್ವರಂ-ನಿಯಾಮಕನಾದ, ಸ್ವಾಶ್ರಯಂ-ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಾನೇಆಶ್ರಯವಾದ, ಆತ್ಮಮಾಯಯಾ-ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ
 ಯಿಂದ ವಿನಿರ್ಮಿತ-ಕಲ್ಪನಂ-ವಿನಿರ್ಮಿತ-ಸೃಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಶೇಷ-ಸಕಲವಾದ, ವಿಶೇಷ-ವ್ಯಾಮರ್ಶಕಥರ್ಮಗಳ, ಕಲ್ಪನಂ-
 ಅಧ್ಯಾನವುಳ್ಳವನು (ಸವಿತೇಷನಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವನು) ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಂ-ಸ್ವಭಾವಲೀಲೆಗೋಸ್ಕರ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಮನುಷ್ಯವಿ

ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀಯೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಮೃತನಾದ ಪುತ್ರನಂ ತಂದುಕೊಡುತ್ತೀಯೆ ||೧೯|| ಪೌಂ
 ಡ್ರಕನಂ ಸಂಹರಿಸುತ್ತೀಯೆ, ಕಾಶೀಪುರವಂ ದಹಿಸುತ್ತೀಯೆ, ದಂತವಕ್ತ್ರನಂ ಸಂಹರಿಸುತ್ತೀಯೆ||೨೦|| ನೀ
 ನು ದ್ವಾರಕಾನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವಯಾವ ಸಾಹಸಂಗಳಂ ಮಾಡುವಿಯೋ, ಕವಿಗಳಿಗೆ
 ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಗಾನಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ ಆಯಾಪರಾಕ್ರಮಂಗಳಂ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಂ ನಾನು ನೋಡುವೆನ್ನೆ||೨೧||
 ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಈಭೂಭಾರವಂ ಪರಿಹರಿಸಲೋಸುಗ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಅನೇಕಾಹ್ರಾಹಿಣೀ ಸೇನೆಗ
 ಳಂ ಸಂಹಾರಮಮಾಡುವಿ, ಅದಂನಾನು ನೋಡುವೆನ್ನೆ ||೨೨|| ಕುದ್ಧ ಚಿದ್ರೂಪನಾದಸ್ವರೂಪಭೂತಸ್ಥ ಮಾದ
 ಪರಮಾನಂದಸ್ಥಿತಿಯಂ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸರ್ವಾರ್ಥಂಗಳುಳ್ಳ ಅಮೋಘಮಾದ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪನಾ
 ದ ಸ್ವತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಪರಿಹೃತವಾದ ಮಾತಾದಿಗುಣ ಪ್ರವಾಹಮುಳ್ಳ ಭಗವಂತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದನಿ
 ನ್ನಂ ನಾನು ಕರಣಹೊಂದುವೆನ್ನೆ ||೨೩|| ಈಶ್ವರನಾಗಿ ಸ್ವಾಶ್ರಯನಾಗಿ ನಿಜಮಾಯೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪ
 ಟ್ಟಮಹತ್ತತ್ವವೇಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚಮುಳ್ಳವನಾಥಿ ವಿಲಾಸಾರ್ಥಮಾಗಿ ಯಾಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟನಾನುವೆ

ಯಾನಿನಿರ್ವಿಠಾಕವಿಕವಕಲ್ಪನಂ | ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಮಧ್ಯಾತ್ಮಮನುವ್ಯವಿಗ್ರಹಂನತೋಸ್ಥಿಧುರ್ಮು
ಯದುವ್ಯಪ್ಪಿಸ್ತಾತ್ಪ್ರತಾಂ ||೨೪|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ ವಿವಂಯದುವತೀಕೃಷ್ಣಂಭಗವತ್ಪ್ರವೇಶಾಮುಂ
ವೈಷ್ಣವಾಸುರವಧಘಟ್ಟಃ.

ನಿಃ | ಪಶ್ಚಿಮತ್ಯಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೋಯಯೌತದ್ವರ್ತನೋತ್ಸುಕಃ ||೨೫|| ಭಗವಾನಪಿಗೋವಿಂದೋಹ
ತ್ವಾಕೇಶಿನಮಾಹವೇ | ಪಶೋಂಶ್ಚಾಪಾಲಯದ್ಬಾಲ್ಯೇಪ್ರೀತ್ಯೈರ್ವ್ರಜಸುಖಾಪಹಃ ||೨೬|| ಎಕದಾತಪ
ಶೋಬಾಲಾಶ್ಚಾರಯಂತೋದ್ರಿಸಾನುಮ ಚಕ್ರಾರ್ಣವಲಯನಕ್ರಿಡಾಗಜೋರಪಾಲಪದಕತಃ ||೨೭||
ತತಾಸ್ತೌಕತಿಚಿಚ್ಛೋರಾಪಾಲಾಶ್ಚಕತಿಚಿನ್ಮನು | ಮೇಷಾಯಿತಾಶ್ಚತತ್ಪ್ರಕವಿಜಹುರಕಾಶೋ
ಭಯಾಃ ||೨೮|| ಮಯಪುತ್ರೋಮಹಾಮಾಯೋವೈಷ್ಣವೋಗೋವಂಶರೂಪಭೃತ್ | ಮೇಷಾಯಿತಾನವೋ

ಗ್ರಹಂ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾನವಾವತಾರಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳವನು, ಯದುವ್ಯಪ್ಪಿಸ್ತಾತ್ಪ್ರತಾಂ-ಯಾದವರ ವ್ಯಪ್ತಿಗಳ ಸಾತ್ಪತರ,
ಧುರ್ಯಂ-ರಕ್ಷಣಭಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾದ, ತಾನ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು, ನತೇ-ಬಗ್ಗಿದವನು, ಅಸ್ಥಿ-ಆದೇನು ||೨೪||
[ಶುಕವಾಕ್ಯವು] ಭಗವತ್ಪ್ರವೇಶ-ಹಿಯೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾಗಿವುಳ್ಳ, (ಭಗವದ್ಭಕ್ತನಾದ) ಮುನಿ-ನಾರದಮುನಿಯು, ವಿವಂ-ಹೀ
ಗೆ, ಯದುವತೀಂ-ಯಾದವರಿಗೊಡೆಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪಶೋಂಶ್ಚ-ಸಮಸ್ತರಿಸಿ; ಅಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೇ-ಅವ್ಯಕ್ತೆಯೊ
ಪಡೆದವನಾಗಿ, ತದ್ವರ್ತನೋತ್ಸುಕಃ-ತದ್ವರ್ತನ-ಆತನನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಅಧವಾ ಭಾಗವತಕಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧವಾ ಬ್ರ
ಹ್ಮಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ಉತ್ಸುಕಃ-ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಯಯೌ-ತೀರಳಿದನು ||೨೫|| ಭಗವಾನ್-ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ, ಗೋವಿಂದೋ
ಪಿ-ಕೃಷ್ಣನೊಕೂಡ, ಆಹವೇ-ಜಗಳದಲ್ಲಿ, ಕೇಶಿನಂ-ಕುದುರೆಯಾಗಿಬಂದ ದೈತ್ಯನನ್ನು, ಪತಾನ್-ಕೊಂದು, ವ್ರಜಸುಖಾಪಹಃ-
ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವರ ಗಯ್ಯತೆಲಿರುವನಾಗಿ, ಪ್ರೀತ್ಯೈ-ಸ್ನೇಹವುಳ್ಳ, ಬಾಲ್ಯೇ-ಕುಡುಗರೊಡನೆ, ಪಶೋಂಶ್ಚ-ಗೋವು
ಗಳನ್ನೂ, ಅಪಾಲಯತ್-ಕಾಯಿದನು ||೨೬|| ಏಕದಾ-ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಪಶೋಂ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಅದ್ರಿಸಾನುಮ-ಗೋ
ವರ್ಧನಾಚಲದ ತವ್ವಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಚಾರಯಂತೇ-ಮೇಯಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ತೇಬಾಲಾಃ-ಅಹುಡುಗರು, ಚೋರಪಾಲಾಪದೇಶತಃ-
ಇವನುಕಳ್ಳನು ಇವನುಪಾಲಕನು ಎಂಬನಿಪದಿಂದ, ನಿಶಾಯನಕ್ರಿಡಾಂ-ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಆಟವನ್ನು, ಚಕ್ರ-ಮಾಡಿದರು ||೨೭||
ನೃಪ-ಧೋರಯೇ-ತತ್ಪ್ರ-ಆಯಾಟದಲ್ಲಿ, ಕತಿಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ಚೋರಾಃ-ಕಳ್ಳರೂ, ಕತಿಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ಪಾಲಾಶ್ಚ-ರಕ್ಷಕರೂ,
ಅರ್ಣ-ಆದರು ತತ್ಪ್ರಕೇ-ಅವರಲ್ಲಿಕೆಲವರು, ಮೇಷಾಯಿತಾಶ್ಚ-ಆಡುಗಳಂತೆ ಆಚರಿಸುವವರಾಗಿ, ಅಕುತೋಭಯಾಃ-ಯಾ
ವುದರದೇನೆಯಿಂದಲೂ ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ವಿಜಹುಃ-ವಿಹಾರವಂಗೈದರು ||೨೮|| ಮಯಪುತ್ರಃ-ಮಯಾನುರನಮಗನಾ
ದ, ಮಹಾಮಾಯಾಃ-ದೊಡ್ಡಮೋಸಮುಳ್ಳವನಾದ, ವೈಷ್ಣವಃ-ವೈಷ್ಣವನೆಂಬದೈತ್ಯನು, ಗೋಪಾಲರೂಪಭೃತ್-ಗೊಲ್ಲನ
ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ, ಪ್ರಾಯಾಃ-ಬಹುಕಃ-ಚೋರಾಯತಃ-ಕಳ್ಳನಂತೆ ಆಚರಿಸುವವನಾಗಿ, ಮೇಷಾಯಿತಾಃ-ಆಡುಗಳಿರು

ದೇಹಮುಟ್ಟವನಾಗಿ ಯದುವ್ಯಪ್ಪಿಭೋಜರಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ನಿನ್ನಂನಾನುನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು ||೨೪|| ಭಗವ
ದ್ಭಕ್ತನಾದ ನಾರದನು ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಯದುವತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅನುಜ್ಞೆಯಂಪಡೆದವನಾ
ಗಿ, ಕೃಷ್ಣದರ್ಶನ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪರವಶನಾಗಿ, ಹೊರಟುಹೋದನು ||೨೫|| ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು
ಕೇಶಿಯೆಂಬ ಅನುರನಯುದ್ಧದಲ್ಲಿಸುಹರಿಸಿ ಸಂತೋಷಿತರಾದ ಗೋಪಾಲಕರೊಡನೆ ಶುಭವಾಗಿ, ವ್ರಜಕ್ಕೆ
ಸುಖವಂ ಮಾಡುವವನಾಗಿ ಪಶುಗಳಂ ಪಾಲಿಸಿದನು ||೨೬|| ಎಲೈ, ಅರನೇ! ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಕ
ರು ಪರ್ವತದತಪ್ಪಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳಂ ಸಂಚಾರಮ ಮಾಡಿಸುತ್ತ ಕಟ್ಟಲೊಡೆಯರುಬ ಆಟದನೆವದಿಂದ ನಿಶಾ
ಯನಾದಿ ಆಟಗಳಂ ಆಡಿದರು ||೨೭|| ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ ಕೆಲವರುಕಳ್ಳರಾದರು, ಕೆ
ಲವರು ಕುರಿಗಳಂತೆ ವೇದಂಗಳಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡರು, ಇಂತುಕ್ರೀಡಿಸಿದರು ||೨೮|| ಅಗ ಗೋಪಾಲಕರೂ ಪಂಥ
ರಿಸಿದ ಮಯಪುತ್ರನಾದ ವೈಷ್ಣವಾಸುರನು ಚೋರರೂಪದಿಂದಬಂದು ಕುರಿಗಳ ವೇದವಂಧರಿಸಿದ ಗೋಪಾ
ಅಕರಂ ಅಪಹರಿಸಿ ಕೊಂಡುಹೋಗಿ ||೨೯|| ಪರ್ವತದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿಇರಿಸಿ, ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾರಿಬಾರಿಗೊಬಂದು

ವಾಹಪ್ರಾಯಶ್ಚೋರಾಯಿತೋಬಹೂಃ ||೧೯||ಗಿರಿಧರ್ಯಾವಿನಿಷ್ಟೈಃಪ್ರಸೀತಂನೀತಂಮಹಾಸುರಃ | ಶಿ
ಲಯಾಪಿದಧದ್ವಾರಂಚತುಃಪಂಚಾವಶಪಿತಾಃ ||೨೦|| ತಸ್ಯತತ್ತ್ವಮ್ವಿಜ್ಞೇಯಕೃಷ್ಣೈಃಕರಣದಸ್ಸ
ತಾಂ | ಗೋಪಾನ್ವಯಂತಂಜಗಾ ಗ್ರಹವೈಕಂಹರಿವೌಜಸಾ ||೨೧||ಸನಿಜಂರೂಪಮಾಸ್ಥಾಯಗಿರೀಂ
ದ್ರಸದೃಶಂಬಲೀ | ಇಚ್ಛೈವಿಮೋಕ್ತುಮಾತ್ಮಾನಂನಾಶಕೋದ್ಗ್ರಹಣಾತುರಃ ||೨೨|| ತಂನಿಗ್ಮ
ಹ್ಯಾಚ್ಯುತೋಮೋಭಾರ್ಯಾಂಪಾತಯಿತ್ವಾಮಹೀತಲೆ | ಪಶ್ಯತಾಂದಿವಿದೇವಾನಾಂಪಶುಮಾರಮಮಾರ
ಯಾತ್ ||೨೩|| ಗುಹಾಪಿಧಾನಂನಿರ್ಭಿದ್ಯಗೋಪಾನ್ಸಿ ಸ್ನಾನ್ಯಕೃಭ್ರತಃ | ಸ್ತೂಯಮಾನಸ್ಸುರೈರ್ಗೋ

ತೆಆಚರಿನುತಲಿರುವವರಾದ, ಬಹೂಃ-ಹಲವುಮಂದಿಯನ್ನು, ಅಪೋವಾಹ-ಕದೊಯ್ದನ್ನು ||೧೯||ಮಹಾಸುರಃ-ದೊಡ್ಡದೈ
ತ್ಯನು, ನೀತಂನೀತಂ-ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನಾಗಿ, ಗಿರಿಧರ್ಯಾಂ-ಬೆಟ್ಟದಗವಿಯಲ್ಲಿ, ವಿನಿ
ಷ್ಟೈಃ-ಬಚ್ಚಿರಿಸಿ, ದ್ವಾರಂ-ಬಾಕಲನ್ನು, ಶಿಲಯಾ-ಕಲ್ಲಿನಿಂದ, ಪಿದಧೇ-ಮುಚ್ಚಿದನು. ಚತುಃಪಂಚ-ನಾಲ್ಕೈದುವುಮಂದಿ, ಅವ
ಶೇಷಿತಾಃ-ಉಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು ||೨೦|| ಸತಾಂ-ನಿತ್ಪುರುಷರಿಗೆ, ಕರಣದಃ-ರಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವವನಾದ, ಕೃಷ್ಣೈಃ-ವಾನುದೇವ
ನು, ತಸ್ಯ-ಆಪೋಃಮಾನುರನ. ತತ್ತ್ವಮ್-ಆಕಲನವನ್ನು, ವಿಜ್ಞೇಯ-ವಿಶೇಷವಾಗಿತಿಳಿದು, ಗೋಪಾಃ-ಗೋಲ್ಲರಹುಡುಗರನ್ನು,
ಸಯಂತಂ-ವೋಯ್ಯತಲಿರುವ ಅವನನ್ನು, ಹರಿಃ-ಸಿಂಹವು, ವೈಕಮಿವ-ತೋಳವನ್ನು ಹೆಗೋಹಂಗೆ, ಒಜಸಾ-ಪರಾಕ್ರಮ
ದಿಂದ, ಜಗಾ-ಹ-ಹಿಡಿದನು ||೨೧|| ಗ್ರಹಣಾತುರಃ-ಗ್ರಹಣ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ, ಆತುರಃ-ತ್ವರೆಯುಳ್ಳವನಾದ, ನಃ-ಆ
ಪೋಃಮಾನುರನು, ಗಿರೀಂದ್ರಸದೃಶಂ-ಹೆಚ್ಚುಟ್ಟಕ್ಕನಮಾನವಾದ, ನಿಜಂರೂಪಂ-ಸಹಜಾಕಾರವನ್ನು, ಆಸ್ಥಾಯ-ಅಧಿಪ್ತಿಸಿ,
ಬಲೀ-ಬಲವಂತನಾದರೂಕೂಡ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನದೇಕವನ್ನು, ವಿಮೋಕ್ತುಂ-ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಇಚ್ಛೈವಿ-ಬಯಸಿ
ದವನಾದರೂಕೂಡ, ನಾಶಕೋತ್ರೇ-ಸಮರ್ಥನಾಗಲಿಲ್ಲವು ||೨೨||ಅಚ್ಯುತಃ-ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲದಕೃಷ್ಣನು,ತಂ-ಅವನನ್ನು, ದೋ
ಭಾರ್ಯಾಂ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ನಿಗೃಹ್ಯ-ಹಿಂಡಿಕಿಟ್ಟಿಸಿ, ಮಹೀತಲೇ-ನಲದಲ್ಲಿ, ಪಾತಯಿತ್ವಾ-ಬೀಳಕೆಡಹಿ, ದಿವಿ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ದೇ
ವಾನಾಂ-ದೇವರೈಳು, ಪಶ್ಯತಾಂಸತಾಂ-ನೋಡುವವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ಪಶುಮಾರಂ-ಪಶುವನ್ನುಬಿಡಿದಂತೆ, ಅಮಾರಯಾತ್-
ಬಿಡಿದುಹಾಕಿದನು ||೨೩||ಗುಹಾಪಿಧಾನಂ-ಗುಹೆಯಮುಚ್ಚಳವನ್ನು, ನಿರ್ಭಿದ್ಯ-ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ, ಕೃಭ್ರತಃ-ಕಪ್ಪವಾದಸ್ಥೂಲದ ಜನ
ಯಿಂದ, ಗೋಪಾಃ-ದನಗಳಂ ಕಾಯುವ ಹುಡುಗರನ್ನು, ನಿಸ್ಸಾರ್ಯಾ-ಹೊರಹೊರಡಿಸಿ, ಸುರೈಃ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ, ಗೋ

ಆಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ನೇರಿಸಿ, ಗುಹಾದ್ವಾರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ
ಕಲ್ಲು ಚಾಂಚಿದನು. ಬಳಿಕನಾಲ್ಕೈದುವು ಮಂದಿಯೇ ಉಳಿದರು ||೨೦||
ಸತ್ಪುರುಷ ರಕ್ಷಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಯಸುರನವ್ಯಾಪಾರವೆಂ ತಿ
ಳಿದುಗೋಪಾಲಕರನಾಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವ ಆಯಸುರನಂ
ಸಿಂಹವು ಮೈಗಮ ಹಿಡಿದರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದನು ||೨೧|| ಆಯಸುರನು ಪ
ರ್ವತಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದರೂಪವೆಂ ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದಹಿ
ಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಮಹಾ ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿದುರ್ಬಂ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದ
ಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾದರೂ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಪೀಡಿತನಾದನು |
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನಬಾಹುಗಳಿಂದ ಆಯಸುರನಂತೆಬಿ ಕೊಂಡುಭೂಮಿ

ಯಲ್ಲಿಕೆಡಹಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ನೋಡುವಾಗಲೇ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿಪಶುವು ಕ್ಯಾಸವೆಂ ಬಿಡದರೀತಿಯಲ್ಲಿ
ಪಂಹರಿಸುವಂತೆ ಸಂಹರಿಸಿದನು ||೨೩|| ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗುಹಾದ್ವಾರವೆಂತೆಗದು ಕಿಲೆಯಂತೆಳ್ಳಿಬಿ
೦೦೩

ಪ್ರವೀಣಸ್ವಗೋಕುಲಂ ||೨೪|| ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಸಪ್ತತ್ರಯೋಧ್ಯಾಯಃ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಬಲರಾಮಾನಯನಾರ್ಥಮಕೂರಸ್ಯನಂದಗೋಕುಲಪ್ರವೇಶಘಟ್ಟಃ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ಅಕೂರೋಪಚಿತಾಂರಾಂತ್ರಂಮಧುಪುರಾಂಮಹಾಮತಿಃ | ಉಪಿತಾಸ್ವರಥಮಾಸ್ಥಾಯ
ಪ್ರಯಯಾನಂದಗೋಕುಲಂ ||೧|| ಗಚ್ಛೇಪಥಿಮಹಾಭಾಗೋಭಗವತ್ಯಂಬುಜೀಕ್ಷಣ | ಭಕ್ತಿಂಪರಾ

ಪ್ರತಿ-ಗೋಕುಲದಲೂ, ನೂತನಾನರ್ಥ-ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ನೃಗೋಕುಲಂ-ತನ್ನಗೋಪ್ರಜವನ್ನು, ಪು
ನವೇಶ-ಹೊಕ್ಕನು ||೨೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ
ಸಪ್ತತ್ರಯೋಧ್ಯಾಯಃ-

೨೪ನೆಯಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

[ಕುಕವಾಕ್ಯವು.] ಮಹಾಮತಿಃ-ಪೆಚ್ಚುಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಅಕೂರೋಪ-ಅಕೂರನಿಂಬವನೂಕೂಡ, ತಾಂರಾಂತ್ರಂ-ಆ
ರಾಂತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ಮಧುಪುರಾಂ-ಮಧುರಾನಗರವೂಳು, ಉಪಿತಾಸ್ವ-ಇದ್ದು, ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ-ತೇರನ್ನೇರಿ, ನಂದಗೋಕುಲಂ-
ನಂದವ್ರಜವಂಕುರಿತು, ಪ್ರಯಯಾನ-ಪಯಣಗೊಂಡನು ||೧|| ಮಹಾಭಾಗಃ-ಮಹಾಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳ, ಅಕೂರನು, ಪಥಿ-ದಾ
ರಿಯಲ್ಲಿ, ಗಚ್ಛೇ-ಹೋಗುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಅಂಬುಜೀಕ್ಷಣ-ಕಮಲಾಕ್ಷಣವ, ಭಗವತಿ-ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಪರಾಂ-
ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಭಕ್ತಿಂ-ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು, ಉಪಗತಃ-ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ, ಏತತ್-ಇದರನ್ನು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಅಚಿಂತಯತ್-

ಹೃದ್ಯ ಗೋಪಾಲಕರ ನೆಲ್ಲರಂ ಈಚೆಗೆ ಹೊರಡಿಸಿಕೊಂಡು, ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಿಮಾಡಲ್ಪಡುವನಾಗಿ ಗೋ
ಪಾಲಕರೊಡನೆ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಬಂದನು ||೨೪||

ಇಂತು ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಕಾ
ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಕೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮಗ್ನಹೀತೂರಪುರವ
ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ, ಶ್ರೀ
ಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು” ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ
ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳಗೆ ೨೪ನೆಯ
ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

೨೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧೀರೇಯೋಕ್ತೋಕ್ತಃ | ಅದ್ವೈತ್ರೋಕ್ತೇಯಧಾಧ್ಯಾಯನ್ಮ ಕೂರೋಗೋಕುಲಂಗಳತಃ | ತಥೈವರಾಮಕೃ
ಷ್ಣಾಭ್ಯಾಂಗೃಹಂಸೀತ್ಯಾಸುಸತ್ಯತಃ ||೨|| ಮೂವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಕೂರನು ಮಧುರಾ
ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ಮನೋರಥಂಗಳ ನಾಲೋಚಿಸುತ್ತಬಂದ
ನೋ ಅದೇಪ್ರಕಾರಮಾಗಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಂದ ಸತ್ಕಾರವ ನೆಯ್ದಿದವನಾದನು. ಎಂದು ಕುಕಾಚಾರ್ಯನುಪ
ರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನ ದಂತೆನೆ,-

ಎಲೈಅರಸೇ! ಮಹಾಬುದ್ಧಿಕಾಲಿಯಾದ ಅಕೂರನು ಕಂಸನಿಂದ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಆರಾತ್ರಿ
ಯಂ ಮಧುರಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು, ಬೆಳಗಾದಮೇಲೆ ರಥಾರೂಢನಾಗಿ ನಂದಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಬಂದನು ||೧|| ಬರು
ವುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನೊಡ ಪದ್ಮಲೋಚನನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಪರಮಭಕ್ತಿಯಂ ಮಾಡುವನಾಗಿ ಈಪು

ಮುಸಗತವಮಿತದಚಿಂತಯತ್ || ೨ || ಕಿಂಮಯಾಚರಿತಂಭದ್ರಂಕಿಂತಪ್ತಂಪರಮಂತಃ
ಕಿಂವಾಧಾಪ್ಯರ್ಹ ತದತ್ತಂಯದ್ವಿಕ್ಷಾನ್ಯುಧ್ಯಕೇಕಮ || ೩ || ಮಮೈತದ್ಧುರ್ಲಭಂಮನ್ಯೈಹ್ಯುತ್
ಮಹೋಕ್ತದರ್ಶನಂ | ವಿವಯಾತ್ಮನೋಯಥಾಬ್ರಹ್ಮಕೀರ್ತನಂಕೂದ್ರಜನ್ಮನಃ || ೪ || ಮೈವಂಮ
ಮಾಧಮಸ್ಯಾಪಿಸ್ಯಾವಿವಾಚ್ಯುತದರ್ಶನಂ | ಹಿಂಪ್ರಿಯಮಾಣಿಕಾಲನದ್ಯಾಕ್ಯಚಿತ್ತರತಿಕತ್ಯನ|| ೫ ||
ಮಮಾದ್ಯಾಮಂಗಲಾನವಪ್ಪಂಫಲಮಾಂಕ್ಷ್ಯಮಮಿಭವಃ | ಯನ್ನಮಸ್ಯಭಗವತೋಯೋಗಿಭೈರಾಂಘ್ರಿ

ಯೋಚಿಸಿದನು || ೨ || ಯತ್-ಯಾವುದರಿಂದ, ಅಧ್ಯ-ಈಗ, ಕೇಕವಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದ್ವಿಕ್ಷಾನ್ಯು-ನೋಡುವನೋ, ತತ್-ಅ
ದರಿಂದ, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಕಿಂಭದ್ರಮಾಚರಿತಂ-ಏನುಕಥವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ; ಪರಮಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಕಿಂತ
ಏ-ಯಾವತನನ್ನು, ತಪ್ತಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ; ಅಥಾವಿ-ಮತ್ತು, ಅರ್ಹತೇ-ಯೋಗ್ಯನಾದವನಿಗೆ, ಕಿಂವಾದತ್ತಂ-ಏನು,
ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ; || ೩ || ಕೂದ್ರಜವ್ಯನಃ-ಕೂದ್ರಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನಿಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮಕೀರ್ತನಂ-ವೇದಪಾಠವು, ಯಥಾ-ಹೇ
ಗೆ, ದುರ್ಲಭಂ-ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ವಿಷಯಾತ್ಮನಃ-ಭೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಮಮ-ನನಗೆ, ಏತತ್-ಈ.
ಉತ್ತಮಕ್ಕೋಕ್ತದರ್ಶನಂ-ಉತ್ತಮವೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡುವಿಕೆ, ದುರ್ಲಭಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ
ಅಭಿನತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು, ಮನ್ಯೈ-ತಿಳಿಯುವೆನು || ೪ || ಮೈವಂ-ಹೀಗೆಲ್ಲವು; ಅಥಮಸ್ಯಾಪಿ-ನಿಜನಾವವನಾದರೂ, ಮಮ-ನನಗೆ
ಅಚ್ಯುತದರ್ಶನಂ-ಭಗವತ್ಪಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವು, ಸ್ಯಾದೇವ-ಆಗಲೇಬಗುತ್ತೆ. ಕಾಲನದ್ಯಾ-ಕಾಲವೆಂಬಕೊಳೆಯಿಂದ, ಹಿಂಪ್ರಿಯ
ಮಾಣಿ-ಕೊಚ್ಚಿವೊಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಕಕ್ಶ್ಯವ-ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬನು, ಕ್ವಚಿತ್-ಯಾವಕಡೆಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ, ತರತಿ-
ದಾಂಟುತ್ತಿರುವನು || ೫ || ಮಮ-ನನ್ನ, ಅಮಂಗಲಂ-ಅ-ಭವು, ಅಧ್ಯ-ಈಗ, ನವಪ್ಪಂ-ನಾಶವಾದದ್ದಾಯಿತು. ಮೇ-ನನ್ನ, ಭ
ವತ್ವ-ಜನ್ಮವೊಕೂಡ, ಫಲನಾನೇವ-ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳದ್ದೇನರಿ. ಯತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಭಗವತಃ-ಪರಮೇಶ್ವರನ, ಯೋ
ಗಿಣೈರಾಂಘ್ರಿವಂಕಜಂ-ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಅಡಿವಾರೆಯನ್ನು, ನಮಸ್ಯೇ-ಪೊಡಮಡುವೆನೋ || ೬ || ಅಧ್ಯ-

ಕಾರಮಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದನು || ೨ || (ಅದೆಂತೆನೆ) ನಾನು ಏನು
ಪುಣ್ಯವಂ ಮಾಡಿರುವೆನೋ, ಏನುಉತ್ಕೃಷ್ಟವ್ಯ ತಪವಂ
ಮಾಡಿರುವೆನೋ, ನಾನು ಸತ್ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವವಸ್ತುವಂ
ಡಾನವಂ ಮಾಡಿರುವೆನೋ, ಈಗ ಭಗವಂತನಾದ ಕೇ
ಕವನಂ ನೋಡುವೆನು || ೩ || ವಿವಯಾಸಕ್ತ ಚಿತ್ತ
ನಾದನನಗೆ ಉತ್ತಮಕ್ಕೋಕ್ತನಾದ ಶ್ರಿಕ್ರಷ್ಣನದರ್ಶ
ನವು ಕೂದ್ರೋತ್ಪನ್ನ ನಾದವನಿಗೆ ವೇದಾಧ್ಯಯನವು
ಹೇಗೆದುರ್ಲಭವೋ ಹಾಗೆದುರ್ಲಭವೆಂದು ತಿಳಿಯುವೆ

ನು || ೪ || ಅಥವಾಹಾಗ್ಲ ಅಥಮನಾದನನಿಗೂಕೂಡ ಅಚ್ಯುತದರ್ಶನಮಾದೀತು; ಕಾಲವೆಂಬನದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊ
ಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವುರುವನು ಒಂದುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಡಿಯಂ ಸೇರಬಹುದು || ೫ || ನನ್ನ ಪಾಪವು ನವ್ಯವಾ
ದುದು. ನನ್ನ ಜನ್ಮವು ಸಫಲವಾದುದು. ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಧ್ಯಾನಯೋಗ್ಯಮಾದವಾ
ದಪದ್ಯ ಮುಳ್ಳ ಭಗವಂತನಂ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನೋ ಅಕಾರಣದಿಂದ ನಾನುಕೃತಾರ್ಥನೇನರಿ || ೬ || ಈಗನನ್ನಲ್ಲಿ
ಕುಸನು ಮಹತ್ತಾದ ಅನುಗ್ರಹವಂ ಮಾಡಿದನು, ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಾನು ಮನುಷ್ಯಾಪ
ತಾರವಂ ಮಾಡಿರುವ ಭಗವಂತನ ಪಾದಪದ್ಮವಂ ಕಾಣುವೆನೋ ಅದರಿಂದ ಕಂಸನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು.

ಪಂಕಜಂ ||೭|| ಕಂನೋಬತಾಹ್ಯಾಕೃತಮೆತ್ಯನುಗ್ರಹದಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂ ಭ್ರಮದ್ಯಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮನುನಾಹರಃ |
 ಕೃತಾವತಾರಸ್ಯದುರತ್ಯಯಂತಮಃ ಪೂರ್ವಾರ್ತಯನ್ಮುಖಮಂದಲಪ್ರಿಯಾ ||೮|| ಯದರ್ಚಿತಂ ಬ್ರ
 ಹ್ಮಭವಾದಿಭಿಸ್ಸುರೈಶ್ಚಿತ್ರಯಾಚಡವ್ಯಾಮುನಿಭಿಶ್ಚ ಸಾತ್ವತೈಃ | ಗೋಚಾರಣಾಯಾನುಚಕ್ತೈಶ್ಚ ರ
 ದ್ವನೆಯದೊ ಪಿಕಾನಾಂ ಕುಚಕುಂಕುಮಾಂಕಿತಂ ||೯|| ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿನೂನಂ ಸುಕಪೋಲನಾಂ ಸಿಂ
 ಹ್ರಿತಾವಲೋಕಾರುಣಕಂಜಲೋಚನಂ | ಮುಖಂ ಮುಕುಂದಸ್ಯ ಗುಡಾಲಕಾವೃತಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಮುಪ್ರ
 ಚರಂತ್ಯವಿಾಮ್ನುಗಾಃ ||೧೦|| ಅಪ್ಯದ್ಯವಿಮೋರ್ವನುಜತ್ಯವಿಯಾನೋಭಾರಾವತಾರಾಯ ಭುವೋ

ಈಗ, ಕಂನೋ-ಕಂನನು, ಮೇ-ನನಗೇ. ಅತ್ಯನುಗ್ರಹಂ-ಬಹಳವಹಾರವನ್ನು, ಅಕೃತ-ಮಾಡಿದನು. ಹೇಗೆಂದರೆ-ಪ್ರಹಿ
 ತಂ-ಅವನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನಾನು, ಯನ್ನೊಬ್ಬಮಂಡಲಪ್ರಿಯಾ-ಯಾವುದರ ಉಗುರುಗಳಿಗೂಂಪಿನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಪೂ
 ರ್ವೇ-ಪ್ರಾಚೀನರಾದಹಿರಿಯರು, ದುರತ್ಯಯಂ-ದೂರದಿಕ್ಕೊಡವನ್ನಾದರೂ, ತಮಃ-ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬಕತ್ತಲೆಯನ್ನು, ಅರ್ತ-
 ದಾಂಟಿದರೋ, ತತ್-ಅಂಥಾ, ಕೃತಾವತಾರಸ್ಯ-ಅವತಾರವೆಂದೆಯ್ಯ, ಮುರಾರೇ-ಕೃಷ್ಣನ, ಅಂಭ್ರಮದ್ಯಂ-ಅದಿದಾವ
 ರೆಯನ್ನು, ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂ-ನೋಡುವೆನು ||೭|| ಬ್ರಹ್ಮಭವಾದಿಭಿಃ-ಚತುರ್ಮುಖನು ರುದ್ರನುಮೊದಲಾದ, ಸು
 ರೈಃ-ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ, ಶಿವಾದೇವ್ಯಾಚ-ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯಿಂದಲೂ, ಮುನಿಭಿಃ-ಯುಗ್ಮಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸಾತ್ವತೈಃ-ಪಾಂಚ
 ರಾತ್ರರಿಂದಲೂ, ಯತ್-ಯಾವುದು, ಅರ್ಚಿತಂ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ, ಗೋಚಾರಣಾಯ-ಗೋವುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸ
 ಲೋನುಗ, ವನೀ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ, ಚರತ್-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ಯತ್-ಯಾವುದು, ಅನುಚಕ್ತೈಃ-ಸಂಗಾತಿಗಳಿಂದ, ಅರ್ಚಿ
 ತಂ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ, ಯತ್-ಯಾವುದು, ಗೋಪಿಕಾನಾಂ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರ-ಕುಚಕುಂಕುಮಾಂಕಿತಂ-ಸ್ತನಕಾಶ್ಮೀರಚಿ
 ಹ್ರಿತವಾಗಿದೆಯೋ, ತತ್-ಅಂಥಾಚರಣಕಮಲವನ್ನು, ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ-ನೋಡುವೆನು ||೮|| ಸುಕಪೋಲನಾಂ-ಚನ್ನಾದಕಣ್ಣ
 ಗಳೂ ಮೂಗೊಳುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀತಾವಲೋಕಾರುಣಕಂಜಲೋಚನಂ-ಕಿರುಸಗೆಯಿಂಕೊಡಿದ ನೋಟವೊ ಕೆಂದಾವರೆಯಂತೆಕಂಗಳೂ
 ಉಳ್ಳ, ಗುಡಾಲಕಾವೃತಂ-ಗುಂಗುರುಕುರುಳ್ಳಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಮುಕುಂದಸ್ಯ-ಮುಕ್ತಿಯಂಕುಡುವಕೃಷ್ಣನ, ಮುಖಂ-
 ಮೋರೆಯನ್ನು, ನೂನಂ-ದಿಟವಾಗಿ, ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ-ಕಾಣುವೆನು. ನಿಶ್ಚಯಕವೇನೆಂದರೆ-ಅವಿವಾಮ್ನುಗಾಃ-ಈಮೈಗಳೆಗಳು, ಮೇ-
 ನನಗೇ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ-ಪ್ರಚರಂತಿ-ಬಲಗಡೆಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿವೆ ||೯|| ಭುವಃ-ಭೂದೇವಿಯ, ಭಾರಾವತಾರಾಯ-
 ದುಷ್ಪರಮೋರೆಯನ್ನಿಳಿಸುವವಕ್ಕೆ, ವಿಷ್ಣೋರಪಿ-ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನಾಗಿರುವನಾದರೂ, ನಿಜೇಚ್ಛಯಾ-ಸ್ವತಂತ್ರನಂಕಲ್ಪದಿಂ
 ದ, ಮನುಜತ್ವಂ-ಮನುಷ್ಯನಾಗಿತೋರುತ್ತಿರುವಿಕೆಯನ್ನು, ಈಯದ್ವಿ-ಕೊಂದಿರಿಯಿರುವಂಥಾ, ಲಾವಣ್ಯಧಾಮ್ನುಃ-ಚಲುವಿಕೆಗೆ

ಪೂರ್ವಿಕರಾದೇವರೀಪಾದಿಗಳೆಯಾವಪಾದಪದ್ಮದನೊಕಾಂತಿಯಿಂ ಅಪಹಾರ್ಯಮಾದ ಸಂಸಾರಮಂ ದೂರ
 ಪಿದರೋ ಅಂತಿಯಪಾದಪದ್ಮವಂ ಕಾಣುವೆನು ||೭|| ಭಗವಂತನ ಯಾವಪಾದಪದ್ಮವು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನೇ ಮೊ
 ದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಿಂ ಪೂಜಿತವಾದುದೋ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದಲೂ ಮುನಿಗಳಿಂದಲೂ ಯಾದವರಿಂದಲೂ ಆ
 ರಾಧಿತವಾದುದೋ, ಗೋವುಗಳಿಂ ಸಂಚಾರವಂ ಮಾಡಿಸಲೋಸುಗ ಗೋಪಾಲಕರೊಡನೆ ವನದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ
 ವಂ ಮಾಡುವುದೋ, ಗೋಪಸಿಂಹಿಯರುಗಳ ಕುಚಕುಂಕುಮದಿಂದ ಲಿಪ್ತವಾದುದೋ, ಭಗವಂತನ ಅಂತಿ
 ಯ ಪಾದಪದ್ಮವಂ ನೋಡುವೆನು ||೮|| ಈಗ ಮೈಗಳೆಗಳು. ನನಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರಂಗಳಾಗಿ ಬುರುತ್ತಲಿವೊ
 ನನಗೆ ದಿವ್ಯಕುನವಾದ ಕಾರಣದಿಂ ನಾನುನಿಸ್ಸಂಕಯವಾಗಿ ಮನೋಹರಂಗಳಾದ ಕಪೋಲಂಗಳೂ ನನಸಿ
 ಕವೂ ಉಳ್ಳುದಾದಾಗಿ, ಮಂದಸ್ತ್ರೀತಯಾಕ್ತವಾದ ಕಟಾಕ್ಷಪ್ರಸಾರಮುಳ್ಳುದಾದಾಗಿ, ಕೆಂದಾವರೆಗೆ ಸಮಾನ
 ಮಾದ ನೇತ್ರಂಗಳೊಳ್ಳದುದಾಗಿ, ವಕ್ರಂಗಳಾದಕೇಕಂಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿ, ಇತುವ ಕೃಷ್ಣನಮುಖವೆನ್ನೋ
 ಡುವೆನು ||೯|| ಭೂಭಾರ ಪರಿಹಾರಕೋನುಗ ಸ್ವಜನರಾದ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯಾವತಾರ
 ವನೆಯ್ಪಿರುವ ಸಾಂದರ್ಯನಿಧಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನದರ್ಶನವು ನನಗೆಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನನೇತ್ರಂಗಳಿ
 ಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ. ಸಾಫಲ್ಯಮುಂಟಾಗುವುದು ||೧೦|| ಯಾವಪರಮಾತ್ಮನು ಕಾರ್ಯಕಾರಣಂಗಳಂ ನೋ

ನಿಜಿಚ್ಛಯಾ | ಲಾವಣ್ಯಧಾಮ್ನೋಭವಿತೋಪಲಂಭನಂಮಹ್ಯೂನನಸ್ಯಾತ್ಪಲಮಂಜಸಾದ್ಯಶಃ ||೧೦||
ಯಃಕಷ್ಟಿತಾಹಂರಹಿತೋವ್ಯಸತ್ಸತೋಸ್ಸ್ಯತೇಜಸಾಪಾಸ್ತತಮೇಭಿದಾಭ್ರಮಃ | ಸ್ಯಮಾಯಯಾತ್ಮೇ
ರಚಿತ್ಯಸ್ತದೀಕ್ಷಯಾಪಾಕ್ಷಾಕ್ಷಧೀಭಿಸ್ಸದನವ್ಯಭೀಯತೇ ||೧೧||ಯಸ್ಯಾಖಿಲಾವಿವಾಹಭಿಗ್ನುಮಂ
ಗಲೈರ್ವಾಚೋವಿಮಿತ್ರಾಗುಣಕರ್ಮಜನ್ಮಭಿಃ | ಪಾತ್ರಾಂತಿಕಂಭಂತಿಪುನಂತಿವೈಜಗದ್ಯಾಸ್ತದ್ವಿರ
ಕ್ತಾಶ್ಚವಶೋಭನಾಮತಾಃ||೧೨|| ಸಜಾವತೀರ್ಣಕಿಲಸಾತ್ತ್ವತಾನ್ವಯೇಸ್ಯಸೇತುಪಾಲಾಮರವರ್ಯಶ

ನಿಜಿಯಾಗಿರುವ, ಕೃಷ್ಣನ, ಉಪಲಂಭನಂ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವು, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಭವಿತಾ-ಉಂಟಾಗುತ್ತೆ. ಮಹ್ಯೂ-ನನಗೆ, ದ್ಯಶಃ-ದ್ಯು
ಪ್ಪಿಯ, ಫಲಂ-ಪ್ರಯೋಜನವು, ಅಂಜಸಾ-ಬೇಗನೆ, ಸಸ್ಯಾದಿತಿನ-ಆಗಲಾರದೆಂಬುವುದಿಲ್ಲ ||೧೦||ಯಃ-ಯಾವಆತ್ಮನು, ಅನ
ತ್ಯತೋಃ-ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳೆರಡಕ್ಕೂ, ಈಕ್ಷಿತಾಪಿ-ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರೂ, (ಪ್ರವರ್ತಕವಾದ ಸಂಕಲ್ಪವೃದ್ಧವನಾದರೂ) ಅಕಂ
ರತಃ-ಅಪಂಕಾರವಿಲ್ಲದವನೋ, ಸ್ವತೇಜಸಾ-ತನ್ನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ(ಸ್ವರೂಪಚಿಹ್ನೆಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ) ಅಪಾಸ್ತತಮೇ(ಭಿದಾಭ್ರಮಃ-
ಅಪಾಸ್ತ-ನಿಷೇಧಿಸಿಪೋಗಲಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತಮಃ-ಮೂಲವ್ರಕ್ಯತಿಯಾದ ಅನಾದಿಭಾವಾಜ್ಞಾನದಿಂದ, (ಆರೋಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ)ಭಿದಾಭ್ರ
ಮಃ-ಭೇದವ್ರಪಂಚದಭ್ರಾಂತಿಯುಳ್ಳವನೋ, ಸ್ಯಮಾಯಯಾ-ತನ್ನ ಮೂಲವ್ರಕ್ಯತಿಯಿಂದಲೇ, ತದೀಕ್ಷಯಾ-ಮಾಯೆಯೇ
ಆಗಿರುವನಂಕಲ್ಪದಿಂದ, ಆತ್ಮೇ-ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ, ರಚಿತ್ಯೇ-ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಪಾಕ್ಷಾಕ್ಷಧೀಭಿಃ-ಪಾಕ್ಷೇಂದ್ರಿಯ ಬುದ್ಧಿಗಳೊ
ಡನೆ, ಸದನೇಷು-ಗೋಕುಲದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅಭೀಯತೇ-ಪ್ರಸನ್ನನಾಗತೋರುತ್ತಿರುವನೋ ||೧೧||ಅಖಿಲಾವಿವಾಹಭಿಃ-ಅಖಿ
ಲ-ನಮಸ್ತಗಳಾದ ಅಪವಾನಮಸ್ತರ, ಅವಿವಾಹ-ಪಾವಗಳನ್ನು, ಹಭಿಃ-ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿರುವಂಥಾ, ಸುಮಂಗಲೈಃ-ಶೋಭ
ನವಾದಮಂಗಗಳಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತಗಳಾದಂಥಾ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವಕೃಷ್ಣನ, ಗುಣಕರ್ಮಜನ್ಮಭಿಃ-ಗುಣ-ಅವ್ಯಾಜಕರಣಾದಿಗಳು, ಕ
ರ್ಮ-ದುಷ್ಯಶಿಕ್ಷಣಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನಾದಿಗಳು, ಜನ್ಮಭಿಃ-ರಾಮಕೃಷ್ಣಾತ್ಮವತಾರಗಳು, ಇವುಗಳೊಡನೆ, ವಿಮಿತ್ರಾಪಿ-ವಿಕೇಷವಾ
ಗಿಚರತಿರುವ, ವಾಚಃ-ನೂತ್ನಿಗಳು, ಜಗತ್-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು; ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಪಾತ್ರಾಂತಿ-ಬದುಕಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕುಂಭಂತಿ-
ಬೆಳಗುತ್ತಿವೆ ಪುನಂತಿ-ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಯಾಃ-ಯಾವಮಾತುಗಳು, ತದ್ವಿರಕ್ತಾ-ತಲೆ-ಆಭಗವದ್ಗುಣ ಕರ್ಮಜನ್ಮ
ಗಳಲ್ಲಿ, ವಿರಕ್ತಾಃ-ಅಕ್ಕರೆಯಿಲ್ಲದವುಗಳೋ, ತಾಃ-ಆಮಾತುಗಳು, ಶವಶೋಭನಾಃ-ಹಣದಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವವಾಗಿ, ಮತಾಃ-
ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೊಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿರುವುಮು-ನಚ-ಆವಿಷ್ಟವಾದರೋ, ಸಾತ್ತ್ವತಾನ್ವಯೇ-ಯಾದವರಕುಲದಲ್ಲಿ, ಅವತೀರ್ಣಕಿಲ-
ಹುಟ್ಟಿರುವನಲ್ಲವೆ? ದೇವಾಃ-ದೇವತೆಗಳು, ಯತಃ-ಯಾವಅವತಾರದ, ಅಕೇಷಮಂಗಳಂ-ಸಕಲಕುಭಚರಿತವನ್ನೂ, ಗಾಯಂತಿ-
ಹಾಡುತ್ತಿರುವರೋ, ಸಕೃತ್ಪರಃ-ಆಪರಮೇಶ್ವರನು, ಸ್ವಸೇತುಪಾಲಾಮರವರ್ಯಶ್ರಮ್ಯತೇ-ಸ್ವ-ತನ್ನ, ಸೇತು-ಧರ್ಮದಕಟ್ಟಿ
ಯನ್ನು, ಪಾಲ-ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ, ಅಮರವರ್ಯ-ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ, ಶ್ರಮ್ಯತೇ-ಕುಭವನ್ನು ಮಾಡುವ, ಯಶಃ-ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು, ವಿ

ಡುವವನಾಗಿ ಅಹಂಕಾರರಹಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಚಿಹ್ನೆಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಜ್ಞಾನಜನ್ಯಮಾದ ಭೇದಭ್ರಮೆ
ಯುಳ್ಳವನಾದರೂ ತನ್ನಮಾಯೆಯಿಂದ ಸ್ಯಕೀಯಮಾದ ಈಕ್ಷಣದಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತಂಗಳಾದ ಪಾ
ಕ್ಷೇಂದ್ರಿಯ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಜೀವಂಗಳಿಂದ ಬೃಂದಾವನಾದಿಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಕಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಆ
ವರಿಗೆ ಸ್ವಾಧೀನನಂತೆ ಅಭಿಮುಖನಾಗಿ ವಿಹರಿಸುವನೋ ||೧೧|| ಸಮಸ್ತಪಾಪ ಪರಿಹಾರಕಗಳಾದ ಅತಿಕುಭ
ಪ್ರದಂಗಳಾದ ಭಗವತನ ಕರುಣಾದಿ ಗುಣಗಳಿಂದಲೂ, ಚರಿತಂಗಳಿಂದಲೂ, ದಿವ್ಯನಾಮಂಗಳಿಂದಲೂ,ಯಾ
ಕ್ತಮಾದ ವಾಕ್ಯಗಳು, ಲೋಕಂಗಳಂ ಜೀವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವವೋ, ಪವಿತ್ರಂಗಳಂ ಮಾಡುವವೋ, ಅಭಗ
ವದ್ಗುಣ ಕರ್ಮನಾಮಂಗಳಿಂದ ಹೀನುಗಳಾದ ವಾಕ್ಯಗಳಿವಸ್ತು, ಭೂವಣಾದ್ಯ ಲಂಕೃತಂಗಳಾದ ನಿರ್ಜೀ
ವವೇಹಂಗಳಂತೆ ವ್ಯರ್ಥಂಗಳೋ; ||೧೨|| ಅಂತಾ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಯಾದವರಕುಲದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ತನ್ನಿಂದ
ನಿರ್ಮಿತಂಗಳಾದ ಲೋಕಧರ್ಮಾಧರ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಂ ಪರಿಪಾಲಿಸು ವಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಸುಖಪ್ರದನಾಗಿ,
ಸರ್ವಮಂಗಳ ಪ್ರದಮಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಗಾನಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಹಾಯಶಸ್ಸಂ ವಿಸ್ತರಿಸುವನಾಗಿ, ಪ್ರಜ
ದಲ್ಲಿ ವಾಸವಂ ಮಾಡುವನೋ. ||೧೩|| ಮಹಾ ಪುರುಷರಿಗೂಕೂಡ ಮಹಾಗುರುವಾಗಿ ಲೋಕತ್ರಯಾದಲ್ಲಿಯೂ
೧೦೪

ಮೌಕ್ಯತೆ | ಯಶೋವಿತನ್ಯೈವ ಪ್ರಜಾಪ್ತ ಈಶ್ಯೋಗಾಂತಿವಿದವಾಯದಶಪಮಂಗಳಂ ||೧೩|| ತಂ
ತ್ವದ್ಯನೂನಂಮಹತಾಂಗತಂಗುರುಂತ್ಯ್ರಲೋಕ್ಯಕಾಂತಂ ದೃಶಿಮನ್ಮಹೋತ್ಸವಂ | ರೂಪಂದಧಾ
ನಂಶ್ರಿಯತುತಾಪ್ತಿತಾಸ್ತದಂದ್ರಕ್ಷೈಮನಾಸನ್ನ ಪಸಸ್ಸುಧರ್ಶನಾಃ||೧೪|| ಅಥಾವತೀರ್ಣಸ್ಸಪದೀ
ಕಯೋರಥಾತ್ಪ್ರಧಾನಪುಂಸೋಶ್ಚ ರಣಂಸ್ವಲ್ಪಬದ್ಧಯ | ಧಿಯಾಧ್ಯ ತಂಯೋಗಿಭಿರಪ್ಯಹಂಧ್ರವಂನ
ಮಸ್ಯಅಭ್ಯಾಂಚಸಖೀವನೌಕಸಃ ||೧೫|| ಅಪ್ಯಂಭಿಮೂಲಪತಿತಸ್ಯಮೇವಿಭಾಂಶಿರಸ್ಯಧಾಸ್ಯನ್ನಿಜ
ಹಸ್ತಪಂಕಜಂ | ದತ್ತಾಭಯಂಕಾಲಭುಜಂಗರಂಹಸಾಪೂವೈಜಿತಾನಾಂಕರಣ್ಯಪಿಣಾಂನ್ಯಾಣಾ
ಮ್ ||೧೬|| ಸಮರ್ಪಣಂಯತ್ರವಿಧಾಯಕೌಶಿಕಸ್ತಥಾಬಲಿಶ್ಚಾಪಜಗತ್ತ್ರಯಂದ್ರತಾಂ | ಯ
ದ್ವಾವಿಹಾರವ್ರಜಯೋಪಿತಾಂಕ್ರಮಂಸ್ಪರ್ಶನಸಾಗಂಧಿಕಗಂಧ್ಯವಾನುದತ್ ||೧೭|| ನಮಯ್ಯಪೈ

ತಸ್ಯೋರ್ಣ-ವಿಸ್ತರಿಸುವನಾಗಿ, ವ್ರಜೇ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಆಸ್ತೇ-ಇರುವನು ||೧೩|| ಮಹತಾಂಗತಿಂ-ಮಹಾತ್ಮರಿಗಿಪ್ರಾಪ್ಯನೂ,
ಗುರುಂ-ಅಜ್ಞಾನವರಿಹಾರಕನೂ, ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಕಾಂತಂ-ಮೂರುಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನೋಹರನೂ, ದೃಶಿಮನ್ಮಹೋತ್ಸವಂ-
ದೃಶಿಮತ್-ಕಂಞುಳ್ಳವರಿಗೆ, ಮಹೋತ್ಸವಂ-ಬೊಡ್ಡಹಬ್ಬವಾಗಿರುವ, ರೂಪಂ-ಆಕಾರವನ್ನು, ದಧಾನಂ-ವಹಿಸಿರುವನೂ, ಶ್ರಿ
ಯಃ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ, ಈಪ್ತಿತಾಸ್ತದಂ-ಬಯಕಗಳಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತಭೂತನೂ, ಆದ, ತಂತು-ಅಕೃತ್ಯನನ್ನಾದರೋ, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ನೂ
ನಂ-ದಿಟವಾಗಿ, ದ್ರಕ್ಷ್ಯೇ-ನೋಡುವೆನು (ಯಾವುದರಿಂದಲೆಂದರೆ)-ಮಮ-ನನ್ನ, ಉಷ್ಣಸಃ-ಪ್ರಾತಃಕಾಲಗಳು, ಸುರರ್ಶನಾಃ-
ಉತ್ತಮರವರ್ತನಗಳಿಲ್ಲವುಗಳು, ಆರ್ಷ-ಆದವು ||೧೪|| ಅಥ-ಅಮೇಲೆ, ರಥಾತ್-ತೇರಿನದೇಸೆಯಿಂದ, ಅವತೀರ್ಣಃ-ಕಳಿಗಿಳಿದ, ಅ
ಹಂ-ನಾನು, ನಪದಿ-ಈಗ, ಪ್ರಧಾನಪುಂಸೋಃ-ಮುಖ್ಯಪುರುಷರಾದ, ಈಶಯೋಃ-ಒಡೆಯರಾದರಾಮಕೃಷ್ಣರ, ಯೋಗಿಭಿರಪಿ-
ಧ್ಯಾನಮಾಡುವರಿಂದಲೂ, ಧಿಯಾ-ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಧೃತಂ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಚರಣಂ-ಪಾದವನ್ನು, ಸ್ವಲ್ಪಬದ್ಧಯೇ-ಸ್ವರೂಪಲಾ
ಭಿಕೋನುಗ, ನಮಸ್ಕೋ-ಪೂಜಮಾಡುವೆನು. ಅಭ್ಯಾಂಚ-ಅವಲೋಡನೆಯೇ, ಸಖೀ-ಗೆಳೆಯರಾದ, ವನೌಕಸಃ-ಗೋಶ್ವರನೂ,
ನಮಸ್ಯೇ-ಪೂಜಮಾಡುವೆನು, ಧ್ರುವಂ-ನಿಶ್ಚಯವು||೧೫|| ಅಂಭಿಮೂಲೇ-ಪಾದದಡಿಯಲ್ಲಿ, ಪತಿತಸ್ಯ-ಬಿದ್ದಂಥಾ, ಮೇ-ನನ್ನ
ಶಿರಸಿ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಭುರಪಿ-ಪ್ರಭುವಾದ ಕೃಷ್ಣನೂಕೂಡ, ಕಾಲಭುಜಂಗರಂಹಸಾ-ಕಾಲವೆಂಬನರ್ಪದವೇಗದಿಂದ, ಪ್ರೋವೈ
ಜಿತಾನಾಂ-ಜೆಟ್ಟಾಗಿಹದರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕರಣ್ಯಪಿಣಾಂ-ರಕ್ಷಕರಂಬಯನುತಲಿರುವ, ನ್ಯಾಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ದ
ತ್ತಾಭಯಂ-ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟನಿರ್ಭಯತ್ವವುಳ್ಳ, ನಿಜಹಸ್ತಪಂಕಜಂ-ತನ್ನೆಕರಕಮಲವನ್ನು, ಅಥಾಸ್ಯತೇ-ಇಡುವನು||೧೬|| ಯತ್ರ-
ಯಾವಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ, ಕೌಶಿಕಃ-ಇಂದ್ರನು, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಬಲಿಶ್ಚ-ಬಲಿಯೆಂಬದೈತನೂ, ಸಮರ್ಪಣಂ-ಪೂಜೆಯನ್ನು, (ದಾನವನ್ನು)
ವಿಧಾಯ-ಮಾಡಿ, ಜಗತ್ತ್ರಯೇಂದ್ರತಾಂ-ಮೂರುಲೋಕಮೊಡತೆನವನ್ನು, ಆಪ-ಹೊಂದಿದನೋ, ಯದ್ವಾ-ಅಥವಾ, (ಮತ್ತು)
ವಿಹಾರೇ-ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ, ವ್ರಜಯೋಪಿತಾಂ-ಗೋಕುಲದಹಂಗಳ, ಕ್ರಮಂ-ಆಯಾಸವನ್ನು, ಸಾಗಂಧಿಕಗಂಧಿ-ಕಲ್ಹಾರ
ಪುಷ್ಪದಪರಿಮಳವುಳ್ಳ, ಯಾವಹಸ್ತವು, ಸ್ಪರ್ಶನ-ತನ್ನನೋಂಕುವಿಕೆಯಿಂದ, ಅಪಾನುದತೇ-ಪೋಗೊಳಿಸಿತೋ ||೧೭||

ಕೂಡ ಬಹುಸುಂದರವಾದ ನೇತೋತ್ಸವ ಪ್ರದಮಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯ
ವಾದ ದಿವ್ಯರೂಪವಂ ಧರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈದಿನವೇ ಕಾಣುವೆನು, ನಿಶ್ಚಯವು, ನನಗೆ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ
ಗಳು ಶುಭಸೂಚನಗಳಾಗಿವೆ, ಇದೇ ಮಹಾಶಕನ ಮೊದುದರಿಂದ ಭಗವಂತನ ದರ್ಶನವು ನನಗೆ ಆಗು
ವುದು ||೧೪|| ನಾನು ಕೃಷ್ಣದರ್ಶನಾ ನಂತರದಲ್ಲಿ ರಥದಿಂದಇಳಿದು ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಮಾ
ಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ ಪ್ರಧಾನಪುರುಷರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಪಾದಾಬ್ಜವಂ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. ಈರಾ
ಮಕೃಷ್ಣರೊಡನೆಇವರಮಿತ್ರರಾದ ಗೋಪಾಲಕರಂ ಸಹನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು||೧೫|| ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾದಮೂ
ಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುನಮಸ್ಕರಿಸುತಲಿರುವ ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪದ್ಮದಂತ ಸುಂದರವಾದ ತನ್ನ ಹಸ್ತವನಿಡುವನೋ||೧೬||
ಯಾವಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ಸ್ವಲ್ಪವಸ್ತುವನಿತ್ತು ಲೋಕತ್ರಯಾಧಿಪತ್ಯವಂ ಪಡೆದನೋ, ಅದೇಪ್ರಕಾರ

ವ್ಯತ್ಯರಿಬುದ್ಧಿಮಾಚ್ಯುತೇಕಂಸಸ್ಯಭೃತ್ಯಪ್ರಹಿತೋಪವಿತ್ಯದೃಕ್ | ಯೋತರ್ಭಹಿಶ್ಚ ತಪತಧೀ
ಹಿತಂಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಃ ಕ್ಷೇತ್ರಮಲನಚಕ್ಷುಷಾ |೧೮| ಅಸ್ಯಂಭ್ರಮೋಲವಹಿತಂಕೃತಾಂಜಲಿಂಮಾನಾ
ಕ್ಷಿತಾಸಸ್ಥಿತಯಾದ್ರ್ಯಾದ್ಯಾಕಾ | ಸಪದ್ಯಪಧ್ಯಸ್ತಸಮಸ್ತಕಿಲ್ಬಿಮೋಲೋಧಾಮುದಂಪೀತವಿ
ಕಂಕಲೂರ್ಜಿತಾಂ |೧೯| ಸುಹೃತ್ತಮಂಜ್ಞಾತಿಮನಸ್ಯದೈವತಂದೋಭಾರ್ಯಾಂಬೃಹದಾಭ್ಯುಂಪರಿರ
ಪ್ಸ್ಯತೆಧವಾಽಽತ್ಯಾಹಿತೀರ್ಥೀಕಿ ಯತೇತದೈವಮೆಬಂಧಶ್ಚ ಕರ್ಮಾತ್ಮಕಉಚ್ಛ್ರಿಸ್ತಿತ್ಯತಃ|೨೦|

ಅಹಂ-ನಾನು, ಪ್ರಹಿತೋಪಿ-ಕಂಸನಿಂದಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ, ಕಂಸಸ್ಯ-ಕಂಸನ, ಭೃತ್ಯಇತಿ-ಸೇವಕನೆಂದು, ಮಯಿ-
ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಅರಿಬುದ್ಧಿಂ-ಕತ್ತುವೆಂಬಭಾವವನ್ನು, ಅಚ್ಯುತೇ-ಕೃಷ್ಣನು, ನೋವಯಿಪ್ಯತಿ-ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಯಃ-ಯಾವಕೃಷ್ಣ
ನು, ವಿಶ್ವದೃಕ್-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಕ್ಷಿಚೈತನ್ಯವಾಗಿರುವನೋ, ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಃ-ದೇಹಸಾಕ್ಷಿಚೈತನ್ಯವಾಗಿ, ಅ
ಮಲೇನ-ಕುದ್ಧವಾದ, ಚಕ್ಷುಷಾ-ಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಅಂತಃ-ಒಳಗೂ, ಬಹಿಶ್ಚ-ಹೊರಗೂ, ಚೇತಸಃ-ಪ್ರಾಣಬುದ್ಧಿಯ, ಅಥವಾ
ನನ್ನ ಹೃದಯದ, ವತದೀಹಿತಂ-ಈಯಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು, ಈಕ್ಷತಿ-ನೋಡುತ್ತಿರುವನೋ; (ಆಕೃಷ್ಣನು ನನ್ನಲ್ಲಿವೆಂಬುದಿಲ್ಲವೆಂಬ
ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ) ||೧೮|| ಅಂಭ್ರಮೋಲೇ-ಚರಣದಡಿಯಲ್ಲಿ, ಅವಹಿತಂ-ಅವಧಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕೃತಾಂಜಲಿಂ-ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂ
ಡಿರುವ, ಮಾಮಪಿ-ನನ್ನನ್ನೂ, ಸಸ್ಥಿತಯಾ-ಕಿರುಸಗಯಿಂನಡೆತವಾದ, ಆದ್ರ್ಯಾ-ದಯೆಯಿಂದತೊಯ್ದ, ದೃಕಾ-ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ
ದ, ಈಕ್ಷಿತಾ-ನೋಡುವನು. ಅಹಂ-ನಾನು, ಸಪದಿ-ಈಗ, ಅಪಧ್ಯಸ್ತಸಮಸ್ತಕಿಲ್ಬಿಷಃ-ಕೊಡಪಲ್ಪಟ್ಟ ಸಕಲಪಾವನಗಳ್ಳವನಾ
ದ್ದರಿಂದಲೇ, ವೀತವಿಶಂಕಃ-ನಿರ್ದಯನಿವೃತ್ತನಾಗಿ, ಉರ್ಜಿತಾಂ-ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿದ, ಮುದಂ-ಸ್ಥಿರಾನಂದವನ್ನು, ಓಡಾ-
ವಹಿಸದವನಾಗುವನು||೧೯|| ಸುಹೃತ್ತಮಂ-ಅತಿಮಿತ್ರನಾಗಿಯೂ, ಜ್ಞಾತಿಂ-ಸಂಪನ್ನನಾಗಿಯೂ, ಅನಸ್ಯದೈವತಂ-ಬೇರೇಪ್ರಭುವಿ
ಲ್ಲದವನಾಗಿಯೂಇರುವ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನೂ, ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಬೃಹದಾಭ್ಯಾಂ-ದೊಡ್ಡತೋಳುಗಳಿಂದ, ಪರಿರಪ್ಸ್ಯ
ತೇ-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವನು. ತದೈವ-ಆಗಲೇ, ಆತ್ಮಾ-ನನ್ನದೇವು, ತೀರ್ಥೀಕಿ ಯತೇಹಿ-ಪವಿತ್ರವಾಗಿಮಾಡಲ್ಪಡುವುದೆಷ್ಟೆ? ಅ
ತಃ-ಅದರಿಂದ, ಕರ್ಮಾತ್ಮಕಃ-ಪುಣ್ಯಪಾವರೂಪವಾದ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಬಂಧಶ್ಚ-ಸಂಸಾರದಕಟ್ಟುಕೂಡ, ಉಚ್ಛ್ರಿಸ್ತಿತಿ-ಕಳಚಿ
ಹೋಗುವುದು ||೨೦|| ಉರುಕ್ರವಾಃ-ಉತ್ತಮನೆಂದು ಕೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವಕೃಷ್ಣನು, ಲಬ್ಧಾಂಗನಂಗಂ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ತನ್ನ

ಮಾಗಿ ಬಲಿಯು ಯಾವಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಭೂದಾನಾರ್ಥಮಾಗಿ ತೀರ್ಥೋದಕವನಿತ್ತು. ಲೋಕತ್ರಯಾಧಿಪತ್ಯವನೆ
ಯ್ದಿದನೋ, ಮತ್ತುಯಾವಹಸ್ತವು ರಾಸವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಾರವುಳ್ಳ ಕೈ ಸಮಾನಮೂಢ ಸುಗಂಧಮುಳ್ಳುದು
ದಾಗಿ, ಸ್ಪರ್ಶಸುಖವನುಂಟುಮೂಡಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಕ್ರೀಡಾಕ್ರಮವಂಪರಿಹರಿಸಿತೋ, ಅಂತಿಯಹಸ್ತ
ಮ ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನೋ |೧೭| ನಾನುಕಂಸನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅವನಭೃತ್ಯನಾಗಿ
ಬಂದವನಾದರೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕತು ಪ್ರಕ್ಷೇಯನಿವನೆಂದು ಭಗವಂತನು ಉಪೇಕ್ಷೆಯಂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಂತೆಂದರೆ
ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಮ್ಮಿಬಳಗೂ ಹೊರಗೂಕೂಡಾರ್ಥವನಾಗಿ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಿಳಿದವನಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ನನ್ನ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಂ ಬಲ್ಲನು ||೧೮|| ಪಾದಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ತ
ಲೆನಾಗಿನಂತಿರುವ ನನ್ನಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕೈಪಾದ್ಯಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಗುತನೋಡಿದವನಾದರೆ, ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ
ಸಮಸ್ತಪಾಪಂಗಳಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಭಯನಾಗಿ ಉತ್ತಮಮೂದ ಸಂತೋಷವಂಪಡೆಯುವೆನು |೧೯|
ಅತ್ಯಂತವಿತ್ರನಾಗಿ ಬಂಧುವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಂಬಿಟ್ಟು ತನ್ನನ್ನೇನಂಬಿರುವ ನನ್ನಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದೀರ್ಘಂಗಳಾ
ದ ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಅಲಿಂಗನೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನಾದರೆ, ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನಕರೀರವು ಪವಿತ್ರವುಳ್ಳುದು.
ನನ್ನ ಕರ್ಮಬಂಧವೂ ಶಿಥಿಲವಾಗುವುದು |೨೦| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಕರೀರಸ್ಪರ್ಶವಂ ಪಡೆದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅಂಜ
ಲಿಬಂಧವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿರುವೆನನ್ನಂ ಆಭಗವಂತನು, ಎತ್ತಿ, ಅಪ್ಪಾ! ಅಕ್ಕಾರನೇ! ಎಂದುಮೂತನಾ
ಡಿಸಿದವನಾದರೆ, ಆಗನಾಣು ಜನ್ಮವಂ ಪಡೆದಾಸಾರ್ಥಕವು. ಭಗವಂತನಿಂದ ಅದರಿಸಲ್ಪಡದವನೇ 'ಜನ್ಮವು ವ್ಯ

ಅಬ್ಧಾಂಗಸಂಗಂಪ್ರಣತಂಕೃತಾಂಜಲಿಂಮಾಂವಕ್ಷ್ಯತೇಕ್ರೂರತತೈಶ್ಚರಾಶ್ರವಾಃ | ತದಾವಯಂಜ
ನ್ಯುಭೃತೋಮಹೀಯಸಾನೈವಾದ್ಯತೇಯೋಧಿಗಮಾಂವ್ಯಜನ್ಯತತ್ | ೨೦ | ನತಸ್ಯಕಶ್ಚಿದ್ವಯಿತಸ್ಸು
ಹೃತ್ತಮೋನಚಾಪಿರೋದ್ಯವ್ಯಲಬಕ್ಷ್ಯನಿವವಾ | ತಥಾಪಿಭಿಕ್ಷಾಽಭಜತಯಥಾತಥಾಸುರದು
ಮೋಯದ್ಯದುಮಾಶ್ರಿತಾರ್ಥದಃ | ೨೧ | ಸಿಂವಾಗ್ರಜೋಮಾವನತಯದೂತ್ತಮಃಗೃರ್ಯಾಽರಿವ್ಯ
ಜ್ಯಗ್ಮಹೀತಮಂಜಲಾ | ಗೃಹಪ್ರವೇಶ್ಯಾಪ್ತಸಮಸ್ತಸತ್ಕೃತಂಸಂಪ್ರೀತ್ಯತೇಕಂಸಕೃತಂಸ್ವಬಂ
ಧುಮು | ೨೨ | ಶ್ರೀಕುಕುಃ || ಇತಿಸಂಚಿಂತಯೇತ್ಯಪ್ಯಂಶ್ಯಫಲ್ಕತನಯೋಧ್ಯನಿ | ರಥನಗೋಕುಲಂ
ಪಾಪ್ರಸ್ತಸ್ಯಾಶ್ರಯಸ್ತಗಿರಿಂನೃಪ | ೨೩ | ಪದಾನಿತಸ್ಯಾಖಿಲಲೋಕಪಾಲಕೀರೀಟಜ್ವಾಮೃಪಾದ
ರಣೋಃ | ದದರ್ಶಗೋಪೈಶ್ಚೈತಿಕೌತುಹಾನಿಖಿಲಕ್ಷಿತಾನೈಜ್ವಯವಾಂಕುಶಾದ್ಯೈಃ | ೨೪ | ತದ್ವರ್ತನಾ

ದೇಹಸ್ವರ್ಕಪುಣ್ಯವನಾದ, ಪ್ರಣತಂ-ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿದವನಾದ, ಕೃತಾಂಜಲಿಂ-ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನಾದ, ಮಾಂ-
ನನ್ನಂಕುರಿತು, ಅಕ್ರೂರ-ಅಕ್ರೂರನೇ! ತತಃ-(ತಾತ)ಅಪ್ಪಾ! ಇತಿ-ಇಂತೆಂದು, ವಕ್ಷ್ಯತೇ-ಹೇಳುವನು. ತದಾ-ಆಗ,ವಯಂ-
ನಾವು, ಜನ್ಯುಭೃತೇ-ದೇಹವನ್ನುಧರಿಸಿದವರಾಗುವೆವು. ಯಃ-ಯಾವವನು, ಮಹೀಯ-ಸಾ-ಮಹಾಪುರುಷನಾದಕೃಷ್ಣನಿಂದ,
ನೈವಾದ್ಯತೇ-ಆದರಿಸಲ್ಪಡಲೇಬಿಲ್ಲವೋ, ಆಮುಷ್ಯ-ಆಯಿವನ, ತಜ್ಜನ್ಯ-ಆಶರೀರವನ್ನು, ಧಿಕ್-ಸಂದಿಸು; || ೨೦ || ತಸ್ಯ-ಅಕ್ಕ
ಪ್ಪನಿಗೆ, ದಯಿತಃ-ಪ್ರಿಯನು, ಸುಹೃತ್ತಮಃ-ಅತಿಪ್ರಿಯನು, ಆದರೂ, ಕಶ್ಚಿದಪಿ-ಒಬ್ಬನೂ,ನ-ಇಲ್ಲ. ಅಪ್ರಿಯಕೃಷ್ಣ-ಪ್ರಿಯ
ನಲ್ಲದವನಾದರೂ, ದ್ವೇಷ್ಯಃ-ವಿರೋಧಿಸತಕ್ಕ ಕತ್ರನಾದರೂ, ಉಪೇಕ್ಷ್ಯೋ(ವಾ-ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡತಕ್ಕ ಉದಾಸೀನನಾದರೂ,
ನೈವಕಶ್ಚಿತ್-ಇಲ್ಲವೇಇಲ್ಲವು. ತಥಾಪಿ-ಹಾಗಾದರೂ, ಉಪಾಶ್ರಿತಾರ್ಥದಃ-ತನ್ನಂಶರೀರದವರ ಮನೋರಥಗಳಂಕುಡುವುದಾ
ದ, ಸುರದುರ್ಮು-ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವು, ಯದ್ವೃತ್-ಹೋಗೋ, ತದ್ವೃತ್-ಹಾಗೆ, ಭಕ್ತಾಃ-ತನ್ನಭಕ್ತರನ್ನು, ಯಥಾತಥಾಭಜತೇ-
ಅವರುಹೇಗೆತನ್ನಂ ಪ್ರೀತಿಸುವರೋ ತಾನುಹಾಗೆಯೇಅವರಂ ಪ್ರೀತಿಸುವನು || ೨೧ || ಯದೂತ್ತಮಃ-ಯಾದವರಲ್ಲಿಶ್ರೇಷ್ಠ
ನಾದ, ಅಗ್ರಜಃ-ಹಿರಿಯನಾದಬಲರಾಮನು, ಸ್ವಯೇ-ಕಿರುನಗೆಗೊಲ್ಲುವನಾಗಿ, ಸ್ವಬಂಧುಮು-ತನ್ನ ಸಂಬರಲ್ಲಿ, ಕಂಸಕೃತಂ-
ಕಂಸನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಅವನತಂ-ನಮ್ರನಾದ, ಮಾ-ನನ್ನನ್ನು, ಗೃಹಂ-ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು, ಪ್ರವೇಶ್ಯ-ಹುಗಿಸಿ,
ಸಮಸ್ತಸತ್ಕೃತಂ-ಸರ್ವಸಂಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಉಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಂಮಾಡಿ, ಸಂಪ್ರೀತ್ಯತೇ(ಸಿಂವಾ-ನೋಡುವನೋಮ
ನೋ || ೨೨ || [ಕುಕುವಾಕ್ಯವು] ನೃಪ-ಅರಸಾದ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಶ್ಯಫಲ್ಕ ತನಯಃ-ಶ್ಯಫಲ್ಕನೊಬ್ಬನ ಮಗನಾದ ಅಕ್ರೂರ
ನು, ಅಧ್ಯನಿ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಹರಿಯರ ಕುರಿತು, ಸಂಚಿಂತಯೇ-ಜನ್ಮಾಗಿಯೇಚಿಂತಿಸುವನಾಗಿ, ರಥೇನ-ತೇ
ರೆಂಬ ಸಾಧನದಿಂದ, ಗೋಕುಲಂ-ನಂದವ್ರಜವನ್ನು, ಪಾಪ್ರಪಿ-ಸೇರಿದವನಾದನು. ಸೂರ್ಯ-ಅಧಿತ್ಯನೊಕ್ಕೊಡ್ಡ, ಅ
ಸ್ತಗಿರಿಂ-ಅಸ್ತಮಯಸ್ಥಾನವನ್ನು, ಪಾಪ್ರಪಿ-ಸೇರಿದವನಾದನು || ೨೩ || ಗೋಪೈ-ಗೋವುಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾದ; ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ
ಅಖಿಲ.....ರಣೋಃ-ಅಖಿಲ-ಸಮಸ್ತರಾದ, ಲೋಕಪಾಲ-ದಿಗಿಶ್ವರರಕೀರೀಟ-ಟೀಪ್ಪಿಗಳಿಂದ, ಜಜ್ಜ-ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

ರ್ಥವು || ೨೦ || ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಅಕ್ಕಪ್ಪನಿಗೆ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ, ಅಸ್ತರೊಬ್ಬ, ಹಿತರೊಬ್ಬ, ಆದರೂಭಕ್ತ
ರಂ ಭಜಿಸುವನು, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವು ಭಜಿಸುವಜನರಿಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವಂ ಕೊಡುವಂತೆ ಭಕ್ತರಇಷ್ಟಾರ್ಥವಂ ಕೊ
ಡುವನು || ೨೧ || ಯದವೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಮಸ್ಕಾರಮಂಮಾಡಿ ಕೃತಾಂಜಲಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿರು
ವ ನನ್ನ ನಾಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ವ ನನ್ನ ಕೈಯನೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ, ಅರ್ಘ್ಯಾದಿಗ
ಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಂಸನೆದುರಾಡೋಚನೆಗಳಂ ಕೇಳುವನೇ || ೨೨ || ಮುಬದಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನನ್ನೇ ಚಂತಿಸು ತ ಶ್ಯಫಲ್ಕಪುತ್ರನಾದ ಅಕ್ರೂರನು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದವನಾಗಿ, ರಥದಿಂದ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆಬಂ
ದನು. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮೆಯವುಂ ಆದುದು || ೨೩ || ಆಯಕ್ರೂರನು ಸಮಸ್ತಲೋಕಪಾಲಕರ ಕೀರೀಟಗಳಿಂ
ದ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾದರೇಣುಗಳೊಳ್ಳ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸುಬಂಧಿಗಳಾದ, ಭೂಮಿಗೆ ಭೂವಣಂಗಳಾದ, ಪದ್ಮರೇ
ಖಿಗಳಿಂದಲೂ ಯುವರೇಖಿಗಳಿಂದಲೂ ಅಂಕುಶರೇಖಿಗಳಿಂದಲೂ ಮೊದಲಾದರೇಖಿಗಳಿಂದ ಅಂಕಿತಂಗಳಾದ, ಹೆ

ಹಾ ದವಿವೃದ್ಧಿಸಂಭ್ರಮಾಪ್ತಮೋರ್ಧ್ವರೋಮಾಕುಕ್ತಕುಲಕ್ಷಣಃ | ರಥಾದವಸ್ಕಂಧ್ಯಸತೆ
ವ್ಯಚಕ್ಷುತಸ್ರಭೋರಮೂನ್ಯಂಭ್ರರಜಾಂಸ್ಯಹೋತಃ ||೧೬|| ದಂಭಂಭೃತಾಮಿಯಾನರ್ಥಹಿತಾನ್ವ
ದಂಭಂಭಯಂಕುಚಂ | ಸಂದಶಾದ್ಯೋಹರೇಲಿಂಗದರ್ಶನಶ್ರವಣಾದಿಭಿಃ ||೧೭|| ಚಿರಮಾವೇಷ್ಯ
ಚೋತ್ಥಾಯರಥಮಾರುಹ್ಯವೇಗತಃ | ಕೃತಿಪ್ರತಿಗವೇಶನಾಕೃಷ್ಣೋರಾಮಾತುಬ್ರಹ್ಮ ||೧೮|| ಗೋ
ಷ್ಮಮಧ್ಯಾತಿಸೃತ್ವಾತರುಸ್ಥೈರ್ಗೋಪದಾರಕೈಃ | ಕೃಷ್ಣಸಂದರ್ಶನಾಕಾಂಕ್ಷೀಪ್ರಕಾಶನವಿತು
ಸ್ಸತಿ ||೧೯|| ದದರ್ಶರಾಮಂಕೃಷ್ಣಂಚವಜ್ರಿಗೋದೊಹನಂಗತೌ | ಪೀತನೀಲಾಂಬರಭರಣಶರ

ಅಮಲ-ನಿರ್ಮಲವಾದ, ಪಾದರೇಣೋಃ-ಚರಣಧೂಳಿಯುಳ್ಳ, ತಸ್ಯ-ಆಕೃಷ್ಣನ, ಅಬ್ಜಯವಾಂಕುಕಾಡ್ಯೋಃ-ಅಬ್ಜ-ಕಮಲ
ರೇಖೆ, ಯವ-ಧಾನ್ಯರೇಖೆ, ಅಂಕುಶ-ಅಂಕುಶರೇಖೆ, ಆದ್ಯೋಃ-ಮೊದಲಾದಮಹಾಪುರುಷಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ, ಪಿಲಕ್ಷಿತಾನಿ-ಕೊ
ಡಿದವುಗಳಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕ್ಷೀತಿಕಾಂತಾಕಾನಿ-ಭೂಮಿಗಳೆಲ್ಲಂಕಾರಗಳಾಗಿರುವ, ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲ್ಪಡತಕ್ಕವುಗ
ಳಾಗಿರುವ, ಪದಾನಿ, ಅಡಿಯೊಲಿದಹೆಜ್ಜೆಗುರುಗಳನ್ನು, ದರ್ಶನ-ಕಂಡನು||೧೬||ತದ್ಧೃ.....ಸಂಭ್ರಮಃ-ತೃಪ್ತಿ-ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚ
ರಣಗಳ, ದರ್ಶನ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಿಂದಾದ, ಅಹ್ಲಾಸ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ವಿವೃದ್ಧ-ವಿಕೇಷವಾಗಿಬೆಳೆದ, ಸಂಭ್ರಮಃ ಉಲ್ಲಾಸ
ಪುಳ್ಳವನೂ, ಪ್ರೇಮಾ-ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ಉರ್ಧ್ವರೋಮ-ನಿಗುಡಿದಕೊದಲುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಅಶ್ರುಕಲಾಕುಲಕ್ಷಣಃ-ಅಶ್ರು-
ಕಂಠೀರ್ಮಗಳ, ಕಲಾ-ಲೇಖಗಳಿಂದ, ಆಕುಲ-ವ್ಯಾಪ್ತಗಳಾದ, ಈಕ್ಷಣಃ-ಕಂಗಳುಳ್ಳವನೂಆದ, ಸಃ-ಆಯಕ್ರೂರನು, ರಥಾತ್-
ತಾನುಕುಳಿತಿದ್ದ ತೇರಿನಿಂದ, ಅವಸ್ಕಂಧ್ಯ-ಕೆಳಗಿಳಿದು,ಪ್ರಭೋಃ-ನಮ್ಮೊಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನ, ಅಂಭ್ರರಜಾಂಸಿ-ಚರಣಧೂಳಿಗ
ಳು,ಅಮೂನಿ-ಇವು, ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು.ಇತಿ-ಇಂತೆಂದುಕೊಂಡು, ತೇಮ-ಅಹೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅಚೇಷ್ಟತ-ಹೊರಳಿದನು||೧೭||
ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಲಿಂಗದರ್ಶನಶ್ರವಣಾದಿಭಿಃ-ಲಿಂಗ, ಗುರ್ತುಗಳ, ದರ್ಶನ-ಕಾಣುವಿಕೆ, ಶ್ರವಣ-ಕೇಳುವಿಕೆ, ಆದಿಭಿಃ-ಮುಂ
ತಾದವುಗಳಿಂದ, ದಂಭಂ-ಗರ್ವವನ್ನೂ, ಭಯಂ-ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನೂ, ಶುಚಂ-ಶೋಕವನ್ನೂ, ಹಿತಾನ್ವ-ಬಿಟ್ಟು-ಸಂದೇಹಾದ್ಯೋಃ-
ಕಂಸನಅಪ್ಪಣೆಯೇಆದಿಯಾಗಿಲ್ಪಟ್ಟ, ಅರ್ಥಃ-ಪ್ರಯೋಜನವು, ಯಾವುದೋ ಅದು, ದೇಹಂಭೃತಾಂ-ದೇಹಧಾರಿಗಳಾದವಾ
ಣಿಗಳ, ಅರ್ಥಃ-ಪ್ರಯೋಜನವು, ಇಯಾನೇನ-ಇವ್ವರದೆ(ಜನ್ಮವತ್ತಿದ್ದಕ್ಕ) ಗರ್ವಭಯಶೋಕಂಗಳಂತೊರೆದು ಹುಗುಣ ಶ್ರ
ವಣಾದಿಗಳೆಂಮಾಡುವುದೇಪ್ರಯೋಜನವು.ಅಮಕಂಸನಅಪ್ಪಣೆಯಾದ್ದಮೊದಲುನನಗುಂಟಾಯಿತೆಂದುಫಲಿತಾರ್ಥವು||೧೮||
ಚಿರಂ-ಬಹುಕಾಲವು, ಆವೇಷ್ಯ-ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯವಾಗಿಬಳಸುತ್ತಿದ್ದು, ಉತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ವೇಗತಃ-ಬೇಗದಿಂದ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು,
ಆರುಷ್ಯ-ವಿರಿ, ಗವೇಶಾನಃ-ಗೋಪಾಲಕನಾದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ರಾಮಃ-ರಾಮನು, ಕೃತಿಪ್ರತಿ-ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ, ಇತಿ-ಹೀ
ಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ||೧೮||ತರುಸ್ಥೈರ್ಯ-ಗಡಗಲ್ಲಿರುವ, ಗೋಪದಾರಕೈಃ-ಗೋಪದಾರಕರುಗಂಡ, ಗೋಷ್ಮಮ
ಧ್ಯೋಃ-ಗೋಕುಲದನಡುವೆ(ಇದ್ದಾನೆ)ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಸವಿತುಃ-ನೂರ್ಯನ, ಪ್ರಕಾಶನತಿ-ಬೆಳಕಾಗುತಲೂ,
ಕೃಷ್ಣಸಂದರ್ಶನಾಕಾಂಕ್ಷೀ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನೋಡುವುದರನ್ನು ಬಯಸುವನಾಗಿ ||೧೯||ವ್ರಜೇ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಗೋದೋಹ

ಜ್ಜಿಗಳಂ ಗೋಷ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡನು ||೧೬|| ಅಯುಕ್ತೋರನು ಅಹೆಜ್ಜೆಗಳ ದರ್ಶನದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮೂಡ ತ್ವಕಿ
ಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ರೋಮಂಚಿತನಾಗಿ ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಪೂರ್ಣಮಾದ ನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮು
ಕ್ತಿಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದರಜಸ್ಸುಗಳು ಇವು ಎಂದು ಅಹೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಹೊರಳಿದನು ||೧೭||
ದಂಭವನ್ನೂ ಭಯವನ್ನೂ ಶೋಕವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಅಕ್ರೂರನು ಕಂಸನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂ ಬಂದು ಭಗವಂತನದ
ರ್ಶನಶ್ರವಣ ಕೀರ್ತನಂಗಳಿಂದಂಪರವಶನಾದನುಎಲೈಅರೇ! ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆಇಡೀಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥವು||೧೮||
ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರೂರನು ಬಹಳಹೊತ್ತುಹೊರಳಿ ಎದ್ದು ರಥವನ್ನೇರಿಕೊಂಡು ಗೋನಾಥನಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ
ರು ಎಲ್ಲಿರುವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತ ||೧೮|| ಗೋಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವರು ಎಂದುಗೋಪಾಲಕರಿಂದ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟು ಸೂ
ರ್ಯನು ಮೂಡಿಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಗೋ
ವುಗಳು ಕರಿಯುವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ಕಂಡನು ||೧೯|| (ಆಕೃಷ್ಣರಾಮರು ಎಂತಿಯವ
೧೦೫)

ದಂಬುರುಹೇಕ್ಷಣೌ ||೩೦|| ಕಿಶೋರೌಶ್ಯಾಮಲಶೈತೋಶ್ರೀನಿಕೇತೌಬೃಹದ್ಬುಜೌ | ಸುಮುಖೌಸುಂ
ದರವರೌಬಾಲದ್ವಿರದವಿಕ್ರಮೌ ||೩೧|| ಧ್ವಜವಜ್ರಾಂಕುಶಾಂಭೋಜೈಶ್ಚಿನ್ದ್ರಿತ್ಯೈರಂಭಿಭಿರ್ವೃಜಂ |
ಕೋಭಯಂತೌಮಹಾತ್ಮಾನೌಸಾನುಕೋಶಸ್ತೀಕ್ಷಣೌ ||೩೨|| ಉದಾರರುಚಿರಕ್ರೀಡಾಸ್ತಗ್ನಿಣೌ

ನಂ-ಹಾಲಕರೆಯುವಕೆಲಸವನ್ನು, ಗತೌ-ಹೊಂದಿರುವ, ರಾಮಂಕೃಷ್ಣಂಚ-ರಾಮನನ್ನೂ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ದರ್ಶ-ಕಂ
ಡನು (ಅವರೆಯಂತವರೆಂದರೆ-) ಪೀತನೀಲಾಂಭರಥರೌ-ಪನುರೂಪಿಯನ್ನೂ ಕಪ್ಪುಡಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವರು. ಕರದಂ
ಬುರುಹೇಕ್ಷಣೌ-ಕರತ್ಕಾಲದ ತಾವರೆಯಂತಿರುವ ಕಂಗಳುಳ್ಳವರು ||೩೦|| ಕಿಶೋರೌ-ಹುಡುಗರು, ಶ್ಯಾಮಲಶೈತೌ-ಕಪ್ಪಾಗಿ
ಯೂ ಬಿಳುಪಾಗಿಯೂ ಇರುವರು, ಶ್ರೀನಿಕೇತೌ-ಸಂಪತ್ತಿಗಮನೆಯಾಗಿರುವರು. ಬೃಹದ್ಬುಜೌ-ಬೊಡ್ಡತೋಳುಗಳುಳ್ಳವರು-
ಸುಮುಖೌ-ಚನ್ನಾದಮೋರೆಯುಳ್ಳವರು ಸುಂದರವರೌ-ಚಲುವರಲ್ಲಿಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಬಾಲದ್ವಿರದವಿಕ್ರಮೌ-ಮರಿಯಾನೆಗಳಂತೆ
ನಡಿಕೆಯುಳ್ಳವರು ||೩೧|| ಧ್ವಜವಜ್ರಾಂಕುಶಾಂಭೋಜೈಃ-ಧ್ವಜರೇಖೆ ಕುಲಿಕರೇಖೆ ಅಂಕುಕರೇಖೆ ಪದ್ಮರೇಖೆಗಳಿಂದ, ಚಿನ್ದ್ರಿ
ತ್ಯೈಃ-ಗುರುತ್ತಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಂಭಿಃ-ಅಡಿಗಳಿಂದ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು, ಕೋಭಯಂತೌ-ಬೆಳಗುತ್ತಲಿರುವರು. ಮಹಾ
ತ್ಮಾನೌ-ಮಹಾಪುರುಷರು. ಸಾನುಕೋಶಸ್ತೀಕ್ಷಣೌ-ದಯಾಸಹಿತವಾದ ನಗೆಯುಳ್ಳ ನೋಟಗಳುಳ್ಳವರು ||೩೨|| ಉದಾರರು
ಚಿರಕ್ರೀಡಾ-ಧಾರಾಳವಾಗಿಯೂ ಸೊಗಸಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಆಟಗಳುಳ್ಳವರು. ಸ್ತಗ್ನಿಣೌ-ಹಾರಗಳುಳ್ಳವರು. ವನಮಾಲಿನೌ-ತು
ಲಸಿಯ ದಂಡೆಗಳುಳ್ಳವರು, ಪುಣ್ಯಗಂಧಾನುಲಿಪ್ತಾಂಗೌ-ಪವಿತ್ರವಾಸವಿರುವುದಿಂದ ಬಿಳಿಯೆಲ್ಲೆಲ್ಲೆ ಮೈಯುಳ್ಳವರು. ಸ್ನಾತೌ-

ರಾಮ

ಕೃಷ್ಣ

ಅಕೋರನು

ಕೆಂದರೆ) ಪೀತಾಂಬರವಶಿಃನೀಲಾಂಭರಮಂ ಧರಿಸಿರುವ, ಕರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಸುಂದರಂಗಳಾದ ನೇತ್ರಂಗೆ
ಳುಳ್ಳವರು ||೩೦|| ಬಾಲಕರಾದವರು, ಶ್ಯಾಮಲಶೈತವರ್ಣಂಗೆ ಉಳ್ಳವರು, ಮತ್ತು ಕೋಭನಮಾದ ಮುಖಮು
ಳ್ಳವರು, ಅತಿಸುಂದರರು, ಆನೆಮರಿಗಳಂತೆ ಪರಾಕ್ರಮಮುಳ್ಳವರು ||೩೧|| ಧ್ವಜವಜ್ರಾಂಕುಶ ಪದ್ಮರೇಖೆ
ಳುಳ್ಳ ಪಾದನ್ಯಾಸಂಗಳಿಂದ ವ್ರಜವಂಕೋಭಿಸುವಂತೆ ಮೊಡುವರು, ದಯಾದ್ರವ್ಯಮಾದ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ
ಯುಕ್ತಮೊಡ ನೇತ್ರಮುಳ್ಳವರು, ಮಹಾತ್ಮರಾದವರು ||೩೨|| ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ರಮ್ಯಮೊದ ವಿಹಾರಕ್ರೀ
ಡೆಯುಳ್ಳವರು, ಹೊರ ವನಮಾಲೆಗಳಿಂದಲಿಕ್ಕಿತರಾದವರೊ, ದಿವ್ಯಮೊದ ಗಂಭದಿಂದ ಲಿಪ್ತಮೊದ ಕರೀರಮು

ವನಮಾಲಿನೌ | ಪುಣ್ಯಗಂಧಾನುಲಿಪ್ತಾಂಗೌಸ್ನಾತೌವಿರಜವಾಸಸಾ ||೩೩|| ಪ್ರಧಾನಪುರುಷಾವಾ
ದ್ಯೌಜಗದ್ಧಿತ್ವೋಜಗತ್ಪತೀ | ಅವತೀರ್ಣೌಜಗತ್ಯರ್ಥಸ್ವಾಂಶನಬಲಕೆವೌ ||೩೪|| ದಿಶೋವಿತಿವಿ
ರಾರಾಜ ಕುರ್ವಾಣೌಪ್ರಭಯಾಸ್ವಯಾ | ಯಥಾಮರಕತಃಪೃಲೋರೌಪ್ಯಶ್ಚ ಕನಕಾಚಿತೌ ||೩೫||
ರಥಾತ್ಮಾರ್ಣಮವಪ್ಲುತ್ಯನೋಕ್ರೂರಸ್ಸೈಹವಿದ್ವಲಃ | ಪಪಾತಚರಣೋಪಾಂತೇದಂಡವದ್ರಾಮು
ಕ್ತೃಪ್ಣಯೋಃ ||೩೬|| ಭಗವದ್ಧರ್ಶನಾಹ್ಲಾದಬಾಪ್ಪಪರಾಕುಲಕ್ಷಣಃ | ಪುಲಕಾಚಿತಾಂಗಶೇತ್ಕಂ
ಡ್ಯಾತ್ವಾನ್ಯಖ್ಯಾನೇನಾತಕನ್ಯಾಪ ||೩೭|| ಭಗವಾಂಸ್ತದಭಿಪ್ರೇತ್ಯರಥಾಂಗಾಂಕಿತಪಾಣಿನಾ | ಪರಿರೇಭೆ
ಭ್ಯುಪಾಕ್ತೃಪ್ರೀತಃಪ್ರಾತವತ್ಸಲಃ ||೩೮|| ಸಂಕರ್ಷಣಶ್ಚ ಪ್ರಣತಮುಪಗೌಹ್ಯಮಪಾಪನಾಃ

ಮಿಂದಿರುವರು. ವಿರಜವಾಸಸೌ-ಚಲುವೆಯಾದಬಟ್ಟೆಗಳುಳ್ಳವರು ||೩೩|| ಪ್ರಧಾನಪುರುಷೌ-ಮುಖ್ಯಾತ್ಮರಾಗಿರುವರು ಆದ್ಯಾ-
ಮೊದಲನೆಯವರಾಗಿರುವರು. ಜಗದ್ಧೇತೋ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವರು. ಜಗತ್ಪತೀ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೊಡೆಯರಾಗಿರುವರು,
ಜಗತ್ಯರ್ಥೇ-ಭೂದೇವಿಗೋನುಗ, ಸ್ವಾಂಶೇನ-ತಮ್ಮಕಲೆಯಿಂದ, ಬಲಕೇವೌ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾಗಿ, ಅವತೀರ್ಣೌ-ಅವತರಿ
ಸಿಹಟ್ಟಿದವರು ||೩೪|| ರಾರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷೆತುವೇ! ಸ್ವಯಾಪ್ರಭಯಾ-ತಮ್ಮಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಕನಕಾಚಿತೌ-ಭಂಗಾರಗಳಿಂದ ವ್ಯಾ
ಪ್ತಗಳಾದ, ಮರಕತಶೃಲಃ-ಪಚ್ಚೆಗಳಗೂಡ್ಡವೂ, ರೌಪ್ಯಶ್ಚ-ಬೆಳ್ಳಿಯಬೆಟ್ಟವೂ, ಮಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ದಿಶಃ-ದಿಶೆಗೆ
ಳನ್ನು, ವಿತಿಮಿರಾಃ-ಕತ್ತಲೆಹರಿದುಹೋದವುಗಳನ್ನಾಗಿ, ಕುರ್ವಾಣೌ-ಮಾಡುತೆಲಿರುವರನ್ನು, (ನೋಡಿ)||೩೫|| ಸೋಕ್ರೂರಃ-
ಆಯಕ್ರೂರನು, ತಾರ್ಣವಂ-ಬೇಗನೆ, ರಥಾತ್-ಬಂಡಿಯಿಂದ, ಅವಪ್ಲುತ್ಯ-ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ, ಸ್ನೇಹವಿಹ್ವಲಃ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪರವಶ
ನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ-ಬಲಕೇವರ, ಚರಣೋಪಾಂತೇ-ಪಾದಗಳಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ದಂಡವತ್-ಕೋಲಿನಹಾಗೆ, ಪ
ಪಾತ-ಬಿದ್ದನು||೩೬|| ನೃಪ-ಅರಸೇ, ಭಗ.....ಕ್ಷಣಃ-ಭಗವತ್-ಈಶ್ವರರಾರಾದಮಕೃಷ್ಣರ, ದರ್ಶನ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಿಂದಾದ,
ಆಹ್ಲಾದ-ಆನಂದದ, ಬಾಪ್ಪ-ಉದಕದಿಂದ, ಪರಾಕುಲ-ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ, ಈಕ್ಷಣಃ-ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವನೂ, ಪುಲಕಾಚಿತಾಂಗಃ-ನಿ
ಗುಡುಗೊದಲ್ಲೊಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದಮೈಯುಳ್ಳವನೂ ಆದ್ದರಿಂದ, ಪಿತ್ತಾಂತರ್ಯಾತ-ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ, ಸ್ವಾಖ್ಯಾನೇ-ತನ್ನ ಹೆಸ
ರುಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ, ನಾಶಕತ್-ಸಮರ್ಥನಾಗಲಿಲ್ಲ ||೩೭|| ಭಗವಾಂ-ಕೃಷ್ಣನು, ತತ್-ಅದರನ್ನು, ಅಭಿಪ್ರೇತ್ಯ-ತಿಳಿದು,
ಪ್ರಣತವತ್ಸಃ-ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿದವರಲ್ಲಿ ದಯೆಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರಿಯನಾಗಿ, ರಥಾಂಗಾಂಕಿತಪಾಣಿನಾ-
ಚಕ್ರಚಿಹ್ನೆ ತವಾದ ಹಸ್ತದಿಂದ, ಅಭ್ಯುಪಾಕ್ತೃಪ್ಣ-ಮುಂದಕ್ಕೆಳಕೊಂಡು, ಪರಿರೇಭೆ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡನು ||೩೮|| ಮಹಾಪುನಾಃ-
ಉದಾರಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಸಂಕರ್ಷಣಶ್ಚ-ಬಲರಾಮನೂಕೊಡ, ಪ್ರಣತಂ-ಸಮಸ್ಕರಿಸಿದ ಅಕ್ರೂರನನ್ನು, ಉಪಗೌಹ್ಯ-ಅಪ್ಪಿ
ಕೊಂಡು, ಪಾಣಿನಾ-ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ, ಪಾಣೀ-ಅವನೊಕ್ಕೆಗಳನ್ನೂ, ಗೃಹಿತ್ವಾ-ಹಿಡಕೊಂಡು, ಸಾನುಜಃ-ತಮ್ಮನೊಡನೆ

ಳ್ಳವರು, ಸ್ನಾತರಾಗಿ ಮಡಿಗಳಂ ಧರಿಸಿದವರು ||೩೩|| ಪ್ರಧಾನರಾದ ಅದಿಪುರುಷರಾದವರು, ಜಗತ್ಪತಿಗಳಾ
ದವರು, ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃಗಳಾದವರು, ಭೂರಕ್ಷಣಾರ್ಥಮಾಗಿ ಅಂಶದಿಂದ ಅವತರಿಸಿದವರು ||೩೪||
ತಮ್ಮಕಾಂತಿಗಳಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಅಂಧಕಾರಮು ಪರಿಹರಿಸುವವರು, ಮರಕತಪರ್ವತವೂ ರಜತಪರ್ವತವೂನು
ವರ್ಣಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಇರುವವರು ||೩೫|| [ಇಂತಾರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಕಂಡವನಾಗಿ] ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ
ಯಕ್ರೂರನು ರಥದಿಂದ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಪರವಶನಾಗಿ ಆರಾಮ ಕೃಷ್ಣರ ಚರಣಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ
ದಂಡಾಕಾರಮಾಗಿ ಬಿದ್ದನು ||೩೬|| ಭಗವಂತನ ದರ್ಶನದಿಂದಂಟಾದ ಆಹ್ಲಾದದಿಂದ ಅನಂದಬಾಪ್ಪಗಳಿಂ
ದೆ ತುಂಬಿದ ನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಶೋಮಾಂಕಿತ ದೇಹಮುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಪರವಶನಾಗಿ,
ನಾನು ಅಕ್ರೂರನೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಶೋರದೆ ಇದ್ದನು, ಎಲೈರಾಯನೇ! ||೩೭|| ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಆಯಕ್ರೂರನಂ ಬಂದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಚಕ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಅಂಕಿತಮಾದ ಹಸ್ತದಿಂದ ಮೇಮ
ಗೊಂಡವನಾಗಿ ಪ್ರಣತವತ್ಸಲನಾಗಿ ಅಕ್ರೂರನಂಚಾಚಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡನು ||೩೮|| ಬಲರಾಮನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ
ದ ಅಕ್ರೂರನಂ ಭುಜಂಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವನಕೈಯಂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣಸಮೇತನಾಗಿ ತಮ್ಮ

ಗೃಹೀತ್ವಾಪಾಣಿನಾಪಾಣೀನಯತ್ಸಾನುಜೋಗೃಹಂ ||೩೯|| ಸ್ವಪ್ನಾಭ್ಯಾಸಾಭ್ಯಾಸತಂತಸ್ಮೈನಿವೇ
 ದ್ಯುಚಕವರಾಸನಂ | ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯವಿಧಿವತ್ಪಾದೋಮಧುಪರ್ಕಾರ್ಹಪಾಹರತ್ ||೪೦|| ನಿವೇದ್ಯಗಾಂಚಾತು
 ಥಯೇಸಂವಾಹ್ಯಶಾಂತಮಾದ್ಯತಃ | ಅನ್ನಂಬಹುಗುಣಮೇಧ್ಯಂಶ್ರದ್ಧಯೇಪಾಹರತ್ಪ್ರಭುಃ||೪೧||
 ತಸ್ಮೈಭುಕ್ತವತೇಪ್ರೀತ್ಯಾರಾಮೇಪರಮಧರ್ಮತಃ | ಮುಖವಾಸ್ಯೈರ್ಗಂಧಮಾಲೈಃಪಥಾಂಪ್ರೀ
 ತಿಂವ್ಯಥಾತ್ಪುನಃ ||೪೨|| ಪಪ್ರಚ್ಛಸತ್ಕೃತಂನಂದಂಕಥಂಸ್ಥಾನಿರನುಗ್ರಹೇ | ಕಂಸಜೀವೇದಾಶಾ
 ರ್ಹಸಾನಪಾಲಾಽವಾಪಯಃ ||೪೩|| ಯೇವಧೀತ್ಸ್ಯಸ್ವಸುನೋಕ್ತಾ೯ಕೋಶಂತ್ಯಾಅಸುತೃಪ್ತೃಃ||
 ಕಿಂನುಸ್ವಿತ್ತತ್ಪ್ರಜಾನಾಂವೇಕುಶಲಂವಿಮೃಶಾಮಹೇ ||೪೪|| ಇತ್ಥಂಸೂನ್ಯತಯಾವಾಚಾನಂದನು

ಹಿತನಾಗಿ, ಗೃಹಂ-ಮನೆಯನ್ನು, ಅನಯತೆ-ಪೊಂದಿಸಿದನು ||೩೯|| ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಸ್ವಾಸತಂ-ಸುಖವಾಗಿಬಂದಿರತ ಎಂಬಕು
 ಶಲವನ್ನು, ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಸ-ಕೇಳಿ, ತಸ್ಮೈ-ಅವನಿಗೆ, ವರಾಸನಂಚ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದಗದ್ದುಗೆಯನ್ನೂ, ನಿವೇದ್ಯ-ಅರ್ಪಿಸಿ, ವಿಧಿವತ್-
 ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಕಾರ, ಪಾದಾಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ-ಕಾಲತೋಳಿದು, ಮಧುಪರ್ಕಾರ್ಹಂ-ಮಧುಪರ್ದವೆಂಬ ನವಿಯೂಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದು
 ನ್ನು, ಆಪರತ್-ತಂದನು ||೪೦|| ಅತಿಭಯೇ-ಬಳಲಿಬಂದವೂಜ್ವಲನಿಗೆ, ಗಾಂಚ-ಗೋವನ್ನೂ, ನಿವೇದ್ಯ-ಅರ್ಪಿಸಿ, ಶಾಂತಂ-ಬಳ
 ಲಿದವನನ್ನು, ಆದೃತೇ-ಅಕ್ಕರೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸಂವಾಹ್ಯ-ಮೃಕ್ಕಕಾಲುಗಳಂಹಿಸಿಕಿ, ಪ್ರಭುಃ-ಸಮರ್ಥನಾದ್ದರಿಂದ, ಬಹು
 ಗುಣಂ-ಮಡಿ ರುಚಿ ನುಖೋಷ್ಟ ಮೊದಲಾದ ಹಲವುಗುಣಗಳಿಲ್ಲ, ಮೇಧ್ಯಂ-ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ, ಅನ್ನಂ-ಆಹಾರದ್ರವ್ಯವನ್ನು,
 ಶ್ರದ್ಧಯಾ-ಅಪಶ್ಯಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂಬನಿರ್ಣಯದಿಂದ, ಉಪಾಹರತ್-ತಂದರ್ಪಿಸಿದನು||೪೧|| ಪರಮಧರ್ಮವಿತ್-ಉತ್ತಮವಾದ
 ಪುಣ್ಯವನ್ನುಬಲ್ಲವನಾದ, ರಾಮಃ-ಬಲರಾಮನು, ಭುಕ್ತವತೇ-ಉಂಡವನಾದ, ತಸ್ಮೈ-ಆಯಕ್ಕೂರನಿಗೆ, ಪ್ರೀತ್ಯಾ-ಪ್ರೀಮೆ
 ದೊಡನೆ, ಮುಖವಾಸ್ಯೈ-ಯಾಲಕ್ಕಿಲವಂಗೆಮೊದಲಾದ ಮುಖಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಗಂಧಮಾಲೈಃ-ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಗಳ
 ಂದಲೂ, ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಪರಾಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಪ್ರೀತಿಂ-ಪ್ರಿಯವನ್ನು, ಪೃಥಾತ್-ವಿಶೇಷವಾಗಿಮಾಡಿದನು,
 ಪ್ರನಃ-ಮರಳಿಯೂ ||೪೨|| ನಂದಂ-ನಂದಗೋವನು, ಸತ್ಕೃತಂ-ಉಪಚಾಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಕೂರನಂಕರತು, ಪಪ್ರಚ್ಛ-ಬಿಸ
 ಗೊಂಡನು, ಹೇದಾಕಾರ್ಹ-ಎಲ್ಲೆಯಕ್ಕೂರನೇ||ನಿರನುಗ್ರಹೇ-ದಯೆಯಿಲ್ಲದ, ಕಂಸೇ-ಕಂಸನು, ಜೀವೇತಿಸತಿ-ಬದುಕಿರಲಾಗಿ, ಸಾ
 ನಪಾಲಾಃ-ಕಟಕರವನೇಪಾಲಕನಾಗಿವುಳ್ಳ, ಅಮುಖವ-ಕುರಿಗಳಹಾಗೆ, ಕಥಂಸ್ಥ-ಹೇಗೆಬದುಕಿರುವಿ? ||೪೩|| ಅನುತೃಪ್-ಪಾ
 ಣಘಾತಕನಾದ, ಬಲಃ-ದುಷ್ಟನಾದ, ಯಃ-ಯಾವಕಂಸನು, ಕೋಶಂತ್ಯಾಃ-ಅಳುತೆಲಿರುವ, ಸ್ವಸ್ವನುಃ-ತನ್ನತನಿಯ,
 ತೋಕಾ೯-ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಅವಧೀತ-ಕೊಂದನೋ, ತತ್ಪ್ರಜಾನಾಂ-ಅಂತವನಿಗೊಕ್ಕಲಾದ, ವಃ-ನಿಮ್ಮ, ಕುಶಲಂಕ್ಷೇಮಃ
 ವನ್ನು, ಕಿನ್ನುಸ್ವಿತ್ತೇವಿಮೃಶಾಮಹೇ-ನಿನಿಂದವಿಚಾರಿಸುವೆವು? ||೪೪|| ಇತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ಸೂನ್ಯತಯಾ-ಸತ್ಯವಾದ, ವಾಚಾಂ-ಪ್ರ,

ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು ||೩೯|| ಆಮೇಲೆ ಆಯಕ್ಕೂರನಂ. ಜ್ವೇಮಸಮಾಚಾರವಂಕೇಳಿ ಪೀಠಮಂ
 ಕೊಟ್ಟು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ. ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಂಗೆಯ್ದು ಮಧುಪರ್ಕೋಪಚಾರವಂಮಾಡಿ ||೪೦|| ಗೋವಂ
 ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಮಾರ್ಗಶಾಂತನಾದ ಆಯಕ್ಕೂರನಂ ಆದರದಿಂದ ಕಾಲುಗಳನೊತ್ತಿ, ಪಡಗೋಪೇತಮಾದ
 ದಿವ್ಯಾನ್ನವಂ ಭೋಜನವಂ ಮಾಡಿಸಿದನು ||೪೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಪರಮಧರ್ಮಜ್ಞನಾದ ಕಾರ
 ಣದಿಂದ ಮುಖವಾಸನಾರ್ಥಂಗಳಾದ ತಾಂಬೂಲಂಗಳಿಂದಲೂ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಂಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರೀತಿಯಂಪುಟ್ಟಿಸು
 ತ ಉಪಚರಿಸಿದನು ||೪೨|| ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೂರನಂಕುರಿತು ನಂದನು ಪ್ರಶ್ನಂಗೆಯ್ದಂ- ಎಲೈ ಆಕೂರನೇ
 ದಯಾಶೂನ್ಯನಾದ ಕಂಸನು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅವನವಕದಲ್ಲಿ ನೀವುಹೇಗೆಇರುವಿ? ಕಟಕರಸವಿವಾಪದಲ್ಲಿ
 ಮೇಕೆಗಳು ಜೀವಿಸುವಂತೆ ಜೀವಿಸುವಿರಯ್ಯಾ ||೪೩|| ದುರ್ಜನನಾದ ಸ್ವಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಉದ್ಯುಕ್ತ
 ನಾದ ಆಕಂಸನು ತಂಗೆಯಾದ ದೇವಕೀದೇವಿಯ ಮಕ್ಕಳಂ ಸಂಹರಿಸಿದನು. ಅವನಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಿಮ್ಮಜ್ವೇ
 ಮವಂ ಏನುಹೇಳುವ ||೪೪|| ಎಂದು ನಂದಗೋವನಾಡಿದ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯದಿಂದ ಬಹುಮಾನಿತನಾದ ಆಯಕ್ಕೂರನು

ಸುಸಭಾಜಿತಃ | ಅಕ್ಶರೇಪರಿಪ್ಲವೈನಜಹಾವಧ್ಯಪರಿಕ್ರಮಂ|

||೪೫||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಬಾಗವತೇ ದಕಮಸ್ಕಂಧೇ ಅಷ್ಟತಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ | ಸುಖೋಪವಿಪ್ಲವೈಪರ್ಯಾಕರಾಮಕೃಷ್ಣೋರುಮಾನಿತಃ | ಲಭಮನೋರಥಾನ್ಸರ್ವಾಣ್
ಪಥಿಯಾನ್ಸಚಕಾರಹ ||೧|| ಕಿಮಲಭ್ಯಂಭಗವತೀಪ್ರಗನ್ನೇ ಶ್ರೀನಿಕತನೇ |ತಥಾಪಿತತ್ಪರಾರಾಜನ್ನಹಿ

ವಚನದಿಂದ, ಪರಿಪ್ಲವೈನ-ಕುಲವಗ್ರಹದಿಂದ, ನಂದೇನ-ನಂದಗೋಪನಿಂದ, ಸುಸಭಾಜಿತಃ-ಚನ್ನಾಗಿಣವಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಕ್ಶರೇ-ಅಕ್ಷರನು, ಅಧ್ಯಪರಿಕ್ರಮಂ-ಮಾರ್ಗಯಾನವನ್ನು, ಜಹಾ-ತೊರೆದನು ||೪೫||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಬಾಗವತೇ ದಕಮಸ್ಕಂಧೇ

ಅಷ್ಟತಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

೩೯ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಚ್ಛೇದ.

[ಕುಕವಾಕ್ಯವು.] ವರ್ಯಂಕೇ-ಮಂಚದಲ್ಲಿ, ಸುಖೋಪವಿಪ್ಲವೈ-ಅನಾಯಾಸದಿಂದಕುಳಿತವನಾಗಿ, ರಾಮಕೃಷ್ಣೋರುಮಾನಿತಃ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಂದ ಅಧಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಃ-ಆಯಕ್ಶರನು, ಪಥಿ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಯಾನ್ತನೋರಥಾನ್-ಯಾವಬಯಕೆಗಳನ್ನು, ಚಕಾರಹ-ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನೋ, ತಾರ್ವರ್ಣ-ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಲಭೇ-ತೊಂದಿದನು ||೧|| ರಾರ್ಜ-ಅರಸನೇ, ಶ್ರೀನಿಕೇತನೇ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಮನೆಯಾಗಿರುವ, ಭಗವತಿ-ನಾರಾಯಣನು, ಪ್ರಸನ್ನೇನತಿ-ಅಭಿಮುಖನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಅಲಭ್ಯಂಕಿಂ-ದೊರೆಯದೇಇರುವುದೇನಿವೆ? ತಥಾಪಿ-ಹಾಗೆನರ್ವವೂ ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದಾದರೂ, ತತ್ಪರಾಃ-ಅಭಗ

ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಮವನ್ನೆಲ್ಲವಂ ಬಿಟ್ಟು ಸಂತೋಷಯುಕ್ತನಾದನು ||

||೪೫||

||೩||

ಇಂತು ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಕೌನಿಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೋರಪುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತವುಪ್ಪ, ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು” ಎಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ಕಂಧಮೇಳು ೩೯ನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

೩೯ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ನವತ್ರಿಂಶೇಪುರೀಂಗಚ್ಛತ್ಯುಚ್ಯತೇಗೋಪಿಕೋಕ್ತಯಃ | ಅಕ್ಶರೇಣಾಥ
ಕಾಳಿಂದ್ರ್ಯಾವಿಪ್ಲವೈಲೋಕಸ್ಯದರ್ಶನಂ ||೩|| ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಗೋಕುಲದಿಂದ ಮಧುರಾಪುರವೆ ಕುರಿತು ತೆರಳುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಕೃಷ್ಣವಿರಹ ತಪ್ಪರಾದ ಗೋವಸ್ತ್ರೀಯರು
ಗಳು ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರಲಾಪಮಂ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ಅರ್ಥವಲ್ಲ, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಶರನು ಭಗವಂತನಿಂದ
ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಪ್ಲವೈಲೋಕವಂ ಯಮುನಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡನು ಎಂಬಅರ್ಥವಂ, ಸಹ ಕುಕಾಚಾರ್ಯನು ಪ
ರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನವೆಂತೆನೆ:-

ಎಲೈಅರಳೇ! ಅನುತರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಶರನುಮಂಚದಮೇಲೆಕಯನಂಗೆಯ್ದು ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಂದ ಬಹುಮಾನಿತನಾಗಿ
ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗಯಾವಯಾವ ಮನೋರಥವನಾಲೋಚಿಸಿದನೋ, ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೆಂದಿದನು ||೧|| ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾ

ವಾಂಛಂತಿಕಿಂಚನ |೧|ಸಾಯಂತನಾಕನಂಕೃತ್ಯಾಭಿಗವಾಽದವಕೀಸುತಃ |ಸುಹೃತ್ಸು ವೈತ್ತಿಂಕಂ
ಸಸ್ಯಸಪ್ರಚ್ಛಿನ್ಯಚ್ಛಿಕ್ವೀರ್ಷಿತಃ|೨|ಶ್ರೀಭಗವಾನುಮಾಚ|ತಾತಸಾಮ್ಯೋತುಕಂಸಾತ್ಸಾತ್ಸಗತಂ
ಭದ್ರಮಸ್ತು ವಃ|೩|ಪಿಸ್ವಷ್ಟಾತಿಬಂಧೂನಾಮನಮೀವಮನಾಮಯಂ ||೪|| ಕಿನ್ನು ನಿಕುಲಂಪೃಚ್ಛ
ಹ್ಯೇಧಮಾನಿಕುಲಾಮಯ | ಕಂಸಮೊತುಲನಾಮ್ನುಂಗಳಸ್ಯಾನಾಂನಸ್ತತ್ಪ್ರಜಾಸುವೈ ||೫|| ಅಹೋ
ಅಸ್ಮದಭೂದ್ಭೂಪಿತೋಗ್ರಸ್ವಜಿನಮೂರ್ಯಯೋಃ | ಯಾವ್ಯತೋಪುತ್ರಪುರಣಂಯವ್ಯತೋರ್ಬಂ
ಧನಂತಯೋಃ ||೬|| ದಿಷ್ಟ್ಯಾದ್ಯದರ್ಶನಂಶಾಸ್ತ್ರಾನಾಮಮವಸ್ತಾಮ್ಯಕಾಂಕ್ಷಿತಂ | ಸಂಜಾತಂಪ
ರ್ಯತಾಂತಾವತ್ತವಾಗಮನಕಾರಣಂ||೭||ಶ್ರೀಕೃಕಃ|| ಹೃದ್ಯೋಭಗವತಃಸರ್ವಂವರ್ಣಯೋಮಸು

ವಂತನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದಭಕ್ತರು. ಕಿಂಚನ-ಕೊಂಚವನ್ನಾದರೂ, (ಯಾವುದೊಂದನ್ನೂ) ನವಾಂಛಂತಿಕಿ-ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವ
ವೈ? ||೧||ಭಗವಾಃ-ಇಷ್ಟರ್ಯಮುಖ್ಯ, ದೇವಕೀಸುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸಾಯಂತನಾಕನಂ-ರಾತ್ರಿಭೋಜನವನ್ನೂ, ಕೃತ್ಯಾ-ಮಾ
ಡಿ, ಸುಹೃತ್ಸು-ಒಳ್ಳೆಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕಂಸಸ್ಯ-ಕಂಸನ, ವೈತ್ತಿಂ-ನಡತೆಯನ್ನೂ, ಅನ್ಯತೇ-ಇತರವಾದ, ಪಿ
ಕ್ವೀರ್ಷಿತಂ-ಮಾಡಲೆಳಸಿದ ಯೋಚನೆಯನ್ನೂ, ಪಪ್ರಚ್ಛ-ಬೆಸಗೊಂಡನು ||೨|| [ಭಗವತ್ಪ್ರಶ್ನ ವು] ಸಾಮ್ಯ-ಕಾಂತನಾದ,
ತಾತ-ಅಪ್ಪಾ! ಕಂಸಾತೇ-ಕಂಸನಕಡೆಯಿಂದ, ಆಗತಃ-ಬಂದವನಾದೆಯಾ? ಸ್ವಾಗತಂ-ಸುಖವಾಗಿಬರೋಣವಾಯಿತೇ? ವಃ-
ನಿಮಗೆ, ಭದ್ರಂ-ಶುಭವು, ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ, ಸ್ವಷ್ಟಾತಿಬಂಧೂನಾಮಪಿ-ಸಮ್ಮದಾಯಾದರಿಗೂ ನಂಟರಿಗೂಕೂಡ, ಅನಮಿವಂ-
ಮಾಪಘಟನೆಯಲ್ಲವೇ? ಅನಾಮಯಂ-ಆರೋಗ್ಯವೇಜೇ? ||೩||ಅಂಗ-ಪ್ರಿಯನಾದಅಕ್ಕೂರನೇ! ನಃ-ನಮ್ಮ-ಕುಲಾಮಯೇ-
ಜಾತಿಗೇ ಅಥವಾ ವಂಶಕ್ಕೆ ರೋಗರೂಪನಾಗಿರುವ, ಮಾತುಲನಾಮ್ನು-ನೋದರಮಾವನೆಂಬಜನರುಳ್ಳ, ಕಂಸೇ-ಕಂಸನು, ವಿ
ಧಮಾನೇಸತಿ-ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುವನಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ತತ್ಪ್ರಜಾನು-ಅವನಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರಬಂಧುಗಳ, ಕುಲಂ-ಕ್ಷೇ
ಮವನ್ನು, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಕಿನ್ನುಪೃಚ್ಛೇ-ವಿನ್ನುಕೇಳಿ ||೪|| ಯದ್ವೇತೋರಪಿ-ಯಾರನಿಮಿತ್ತದಿಂದ, ತಯೋಃ-ಅವರಿಗೆ,
ಬಂಧನಂ-ಸೆರೆಯೂ, ಪುತ್ರಮರಣಂ-ಮಕ್ಕಳುಸಾಯೋಣವೂ, ಸಂಭವಿಸಿತೋ, ಅಂಥಾ, ಅನ್ಯತೇ-ಸಮ್ಮದೆಯಿಂದ, ಆರ್ಯ
ಯೋಃ-ಪೂಜ್ಯರಾದ, ಪಿತೋಃ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ, (ದೇವಕೀವಸುದೇವರಿಗೆ) ಭೂರಿವೃಜಿನಂ-ಬಹಳಕಷ್ಟವು, ಅಭೂತೇ-ಆಯಿ
ತು, ಅಹೋ-ಅಯ್ಯೋ||೫|| ಹೇಸಾಮ್ಯ-ಎಲೈಕಾಂತನೇ! ಮಮ-ನನಗೆ, ಸ್ವಾನಾಂ-ನನ್ನವರಿಗೂ, ಕಾಂಕ್ಷಿತಂ-ಜೀವಾಗಿದ್ದ,
ವಃ-ನಿಮ್ಮ, ದರ್ಶನಂ-ನೋಡುವಿಕೆಯು, ಅಪ್ಯ-ಈಗ, ಸಂಜಾತಂ-ಉಂಟಾದದ್ದು, ದಿಷ್ಟ್ಯಾದ್ಯ-ಶುಭವಾಯಿತು(ದೈವಯೋಗ
ದಿಂದಲೇ)ತವ-ನಿನ್ನ, ಆಗಮನಕಾರಣಂತಾವತ್-ಬರುವಿಕೆಗನಿಮಿತ್ತವಾದರೋ, ವರ್ಣ್ಯತಾಂ-ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಡಲಿ ||೬|| [ಶುಕವಾ

ದ ಭಗವಂತನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದರೆ ಯಾವುದು ದುರ್ಲಭವಾಗುವುದು, ಅದರೂಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ವಿನಯಂ ಅಪೇ
ಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ |೧| ಭಗವಂತನಾದ ದೇವಕೀಪುತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ರಾತ್ರಿಭೋಜನವನ್ನೂ ಅಕ್ಕೂರನಸು
ವಿಾಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಂಸನಿಗೆ ಮಿತ್ರರಲ್ಲಿರುವ ನಡತೆಯೂ ಇನ್ನೂ ಅವನಮನೋರಥಂಗಳಾದ ದು
ರಾಶೋಚನೆಗಳ ನೆಲ್ಲಮಂ ತಿಳಿಯತೋಸುಗ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನು ||೨|| ಅದಂತೆನೆ-ಎಲೈ, ಅಪ್ಪಾ! ಸಾಮ್ಯನಾದ
ಅಕ್ಕೂರನೇ! ಹೇಮದಿಂದಬರುವಿಕೆಯಾದುದೇ? ನಿನಗೆ ಹೇಮಮಾಗಲಿ, ನಿನ್ನಷ್ಟಿತಿಬಂಧುಗಳು ಹೇಮದಲ್ಲಿರು
ವೇ? ||೩|| ಅಥವಾ ನಮ್ಮನಿಮ್ಮ ಹೇಮವಂ ವಿಚಾರಿಸಕೆಲಸವಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮಮಾತೆಗೆ ಮಹಾರೋಗಸ್ವರೂಪನಾದ
ಕಂಸನು ನಮಗೆ ನೋದರಮಾವನೆನಿನ್ನಿಕೊಂಡು ವರ್ಧಮಾನ ನಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಸ್ವಜನರಿಗೂ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ
ಗಡ ಹೇಮವೆಂತು ಉಂಟಾಗುವುದು?||೪|| ಶ್ರೇಷ್ಠದಾದ ನಮ್ಮಮಾತಾಪಿತೃರಾದ ದೇವಕೀವಸುದೇವರಿಗೆ ನ
ಮ್ಮನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ವಿನುವಿವತ್ತು ಬಂದುದು? ಪುತ್ರಮರಣವೂಬಂಧನವೂ ನಮ್ಮನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾ
ದುದು ||೫|| ಎಲೈಸಾಮ್ಯನಾದ ಅಕ್ಕೂರನೇ! ದೈವಕ್ಕೆವೆಯಿಂದ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿತರಾದ ಸ್ವಜನರಾ
ದ ನಿಮ್ಮದರ್ಶನವು ಈದಿನದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದುದು, ನೀನುಬಂದಕಾರ್ಯವೆಂ ಪೇಳು ||೬|| ಎಂಬುಭಗವಂತನಿಂದ
ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮಧುಮೆಶೋತ್ಪನ್ನನಾದ ಅಕ್ಕೂರನು ಯಾದವರಲ್ಲಿ ವೈರಾನುಬಂಧವನ್ನೂ ವಸುದೇವನಲ್ಲಿ ಸಂ

ಮೊಧವಃ | ವೈರಾನುಬಂಧಂಯದಾಪುವಸುದೇವವಧೋದ್ಯಮಂ |V| ಯತ್ಸಂದೇಶೋಯದರ್ಥಂವಾ
ದೂತಸ್ಸಂಪ್ರೇಷಿತಸ್ಸಯಂ | ಯದುಕ್ತಂನಾರದೇನಾಗ್ನಿಸ್ವಜನ್ಮಾನಕದಂದಂಭಃ |F| ಶೃತ್ವಾ
ಕೂಗ್ರವಚಃಕೃಷ್ಣೋಬಲಶ್ಚಪರವೀರಹಾ | ಪುತ್ರಸ್ಯನಂದಂಪಿತರಂರಾಜೋಜ್ಞಾದಿಪಜ್ಞಾಂವಿಜಜ್ಞಾ
ತುಃ |೧೦|| ಗೋಪಾನ್ಸಮಾದಿಕತ್ಸೋಪಿಗೃಹ್ಯತಾಂಸರ್ವಗೋರಸಃ | ಉಪಾಯನಾನಿಗೃಹ್ಯೇಧ್ಯಂ
ಯುಜ್ಯಂತಾಂಶಕಟಾನಿಚ |೧೧| ಯಾಸ್ಯಾಮಃಕೋಮಧುಪುರಿಂದಾಸ್ಯಾಮೇನ್ಯಪತೇರಸಾಃ |ದ್ರ
ಕ್ಷ್ಯಾಮಸ್ಸುಮಹತ್ಸತ್ರಯಾಂತಿಜಾನಪದಾಃಕಿಲ |೧೨||ಶುಕಃ| ಎವಮೋಘೋಪಯತ್ಕ್ಷತ್ರಾನಂದ

ಕೃಪು.]ಭಗವತಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಪೃಷ್ಠ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಾಧವಃ-ಮಧುವಿನವಂಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನಾದ ಅಕೂಗ್ರನು,ನರ್ವಂ-
ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ವರ್ಣಯಾಮಾಸ-ಬಂಟಿಸಿಹೇಳಿದನು. ಯದುಕ್ತಂ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ, ವೈರಾನುಬಂಧಂ-ದ್ವೇಷವುಂಟಾದ್ದನ್ನೂ, ವ
ಸುದೇವವಧೋದ್ಯಮಂ-ಮನುದೇವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ||V||ನಸ್ಯಯಂ-ತಾನು, ಯತ್ಸಂದೇಶಃ-ಯಾ
ವವನ ಆಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಯದರ್ಥಂವಾ-ಯಾವಕಾರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾದರೂ, ದೂತಃ-ಆಳಾಗಿ, ನಂಪ್ರೇಷಿತಃ-ಕಳುಹಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟನೋ, ಅದರನ್ನೂ, ಅನ್ಯ-ಈಕಂಸನಿಗೆ, ನಾರದೇನ-ನಾರದನಿಂದ, ಯತಿ-ಯಾವುದು, ಉಕ್ತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ
ತತಿ-ಆ, ಆನಕಮಂದಂಭಃ-ಸ್ವಜನ್ಮ-ವಸುದೇವನಡೆಸಿಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಜನವನ್ನೂ ||F||ಅಕೂಗ್ರವಚಃ-ಅಕೂಗ್ರನಮಾತೆ
ನ್ನು, ಶುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರಹಸ್ಯ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಕ್ಕು, ಪರವೀರಹಾ-ಶತ್ರುಗಳಾದ ಶೂರರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವಂಥಾ, ಕೃಷ್ಣೋಬಲಶ್ಚ-
ಕೃಷ್ಣನೊರಾಮನೂ, ಪಿತರಂ-ತಂದೆಯಾದ, ನಂದಂ-ನಂದನೋಪನನ್ನು ಕುರಿತು, ರಾಜ್ಞಾಂ-ಧೋರೆಯಾದಕಂಸನ, ಉದ್ಧಿ
ಷ್ಯಂ-ಆರೋಚನೆಯನ್ನು, ವಿಜಜ್ಞತುಃ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿದರು||೧೦||ನೋಪ-ಆನಂದಗೋಪನೊಕೂಡ, ಗೋಪಾ-
ಗೊಲ್ಲರನ್ನು, ಸಮಾದಿಕತ್-ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಸರ್ವಗೋರಸಃ-ಸಕಲವಿಧವಾದ ಗೋರಸವೂ (ಹಾಲು ಬೆಂಕಿ ತುಪ್ಪ ಮೊಸರು)
ಗೃಹ್ಯತಾಂ-ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಲಿ. ಉಪಾಯನಾನಿ-ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು, ಗೃಹ್ಯೇಧ್ಯಂ-ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿ. ಶಕಟಾನಿಚ-ಬಂಡಿಗಳೊಕೂಡ,
ಯುಜ್ಯಂತಾಂ-ಹೊಡಲ್ಪಡಲಿ||೧೧||ಶ್ವಃ-ನಾಳೆ, ಮಧುಪುರಿಂ-ಮಧುರಾನಗರವಂಕುರಿತು, ಯಾಸ್ಯಾಮಃ-ಹೋಗುವೆವು. ನೃಪ,
ತೇಃ-ಧೋರಗೆ, ರಸಾಃ-ಗವ್ಯಗಳನ್ನು, ದಾಸ್ಯಾಮಃ-ಕೊಡುವೆವು. ಸುಮಹತ್-ಬಹಳದೊಡ್ಡದಾದ, ಸತ್ರಂ-ಧನುರ್ಯಾಗವ
ನ್ನು, ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಃ-ನೋಡುವೆವು. ಜಾನಪದಾಃ-ದೇಶದಲ್ಲಿರುವವರು, ಯಾಂತಿಕಿಲ-ಹೋಗುತ್ತಿರುವರಲ್ಲವೆ||೧೨||[ಶುಕವಾಕ್ಯವು]
ಪೃಪ-ಅರಸೇ! ನಂದಗೋಪಃ-ನಂದನು, ಸ್ಯಗೋಕುರೇ-ತನ್ನ ಪ್ರಜದಲ್ಲಿ, ಕ್ಷತ್ರ-ಕ್ಷತ್ರನಂಬಗಾತ್ರಮಾಧಿಕಾರಿಯಿಂದ,ವಿವಂ-
ಹೀಗ, ಆಘೋಷಯತ್-ಡಂಗೋರಹೊಡೆಯಿಸಿ ಸಾರಿಸಿದನು ತಾಃಗೋಪ್ಯಃ-ಕೃಷ್ಣನೇ ಪಾತ್ರಣವಾಗಿಬುಲ ಆನೋಲಿತಿಯರು,

ಹಾರಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಿದನು |V| ಇನ್ನೂ ಯಾವನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ತನ್ನಂಕಳುಹಿಸಿದನೋ, ನಾರದ
ಋಷಿಯಿಂದ ಕಂಸನಂ ಕುರಿತು ವಸುದೇವನಿಗೆ ಆದ ಪುತ್ರೋತ್ಪತ್ತಿಯುಹೇಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ (ರಾಮಕೃ
ಷ್ಣರ ಸಂಹಾಡವಂ ಚಾಣೂರಾದಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಾವುದಿರುದೋ, ಅವುಗನ್ನೆಲ್ಲವಂ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅಕೂಗ್ರನು) ವರ್ಣಿಸಿದನು |F| ಅಪ್ರಕಾರಮಾದ ಅಕೂಗ್ರನ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣರಾ
ಮರು ಅನ್ಯೋನ್ಯಮಾಗಿ ನಗುತ ಕಂಸನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಥವಂ ತಂದೆಯಾದ ನಂದನಂ ಕಾರಿತು ವಿಜ್ಞಾ
ಪಿಸಿದರು |೧೦|ಅಮಾತಂ ಕೇಳಿ ನಂದನು ಗೋಪರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು-ಎಲೈ ಗೋಪರುಗಳಿರಾ! ಸಮಸ್ತಮಾದ
ಹಾಲುಮೊಸರು ಬೆಂಕಿ ತುಪ್ಪ ಮುಂತಾದವುಗಳಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೈಗಾಣಿಕೆ ಪದಾರ್ಥಮನ್ನೆಲ್ಲಮಂ ಜೊತೆ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಿಮ್ಮನಿಮ್ಮ ಶಕಟಂಗಳಂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ||೧೦|| ನಾಳೆ ಮಧುರಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗು
ವಿಕೆಯಾಗುವುದು, ಈವಸ್ತುಗಳ ನೆಲ್ಲಮಂ ಅರಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುವುದು, ಮಹತ್ತಾದ ಧನುರ್ಯಾಗವಂ
ನೋಡುಷ್ಯ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಬರುವರಂತೆ ||೧೧|| ಎಂಬುದಾಗಿ ನಂದನು ಪುರಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಕ್ಷತ್ರ
ಕನೆ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಸಾರುವುದಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿಸಿದನು. ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ಕರೆ
ದು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಕೂಗ್ರನುಬಂದು ಇರುವನು. ಎಂಬ ಆಯರ್ಥಮಂಕೇಳಿ ಬಹುವಾಗಿ ದುಃಖಪಟ್ಟ

ಗೊಪಸ್ವಗೊಕುಲ | ಗೊಪಸ್ತಾಸ್ತದುವಕುತ್ರಬಭೂವುರ್ವ್ಯಧಿತಾನ್ಮಪ | ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಭಿ
 ರೀಂನೇತುಮಕೂರಂವಜ್ರಮೂಗತಂ ||೧೩||ಕಾಶ್ಚಿತ್ತತ್ಕೃತಹೃತ್ತಾಪಕ್ವಾಸಮ್ಲಾನಮುಖಶ್ರಿಯಃ |
 ಸ್ರಂಸದ್ವಕೂಲವಲಯಕೇಕಬಂಧಾಶ್ಚಕಾಶ್ಚನ ||೧೪|| ಅನ್ಯಾಶ್ಚತದಸುಧ್ಯಾನನಿವೃತ್ತಾಕಪವೃತ್ತ
 ಯಃ | ನಾಭ್ಯಜಾನನ್ನಮಂಶೂಕಮೂತ್ಯಲೋಕಂಗತಾಇವ ||೧೫|| ಸ್ಮರಂತ್ಯಶ್ಚಾಪರಾಣಾಕರನು
 ರಾಗಸ್ಥಿತೇತಾಃ | ಹೃದಿಸ್ಪೃಶಶ್ಚಿತ್ರಪದಾಗಿರಸ್ಸಂಮುಮುಹುಃಸ್ತ್ರಿಯಃ ||೧೬|| ಗತಂಸುಲಲಿ
 ತಾಂಚೆಷ್ವಾಂಸ್ಸಿಗ್ಧಹಾಸಾವಲೋಕನಂ | ಶೋಕಾಪಹಾನಿಕರ್ಮಣಿಪ್ರೊದ್ವಾದಮಚರಿತಾನಿಚ ||೧೭||
 ಚಿಂತಯಂತೋಮುಕುಂದಸ್ಯಭೀತಾವಿರಹಕಾತರಾಃ | ಸಮಿತಾಸ್ಸಂಘಕೇವೋಚಾರಕುಮುಖ್ಯೋ

ತತಃ ರಾಮಕೃಷ್ಣ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನ, ಪುರೀಂನೇತುಂ-ಮಧುರೆಯಂಕುರಿತಸ್ಥೇರಿನಲೋಸುಗ, ಪ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವಂಕು
 ರಿತು, ಅಕೂರಂ-ಅಕೂರನನ್ನ, ಆಗತಂ-ಬಂವವನನ್ನಾಗಿ, ಎಂಬುವನ್ನ, ಉನಕುತ್ರ ಕೇಳಿವ್ಯಧಿತಾಃ-ದುಃಖಪುರಟಾದವರು
 ಬಭೂವುಃ-ಆದರು ||೧೩|| ಕಾಶ್ಚಿತ್ತ-ಕೆಲವರು ಗೋಪಿಯರು, ತತ್ಕೃತ... ಶ್ರಿಯಃ-ತ-ಅವಾರ್ತೆಯಂಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ಕೃತ-
 ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಹೃತ್ತಾಪ-ಮನೋಜ್ವರದ, ಕ್ವಾಸ-ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನಿಂದ, ಮ್ಲಾನ-ಬಾಡಿದ, ಮುಖಶ್ರಿಯಃ-ಮೋರೆಯಹೊಳಪುಳ್ಳ
 ವರಾದರು. ಕಾಶ್ಚನ-ಕೆಲವರು, ಸ್ರಂಸದ್ವಕೂಲವಲಯಕೇಕಬಂಧಾಶ್ಚ-ಸ್ರಂಸ-ಜಾರುತಲಿರುವ, ದುಕೂಲ-ನೀರೆಗಳೂ,
 ವಲಯ-ಕಡಗುಗಳೂ, ಕೇಕಬಂಧಾಶ್ಚ-ತುಂಬುಗಳೂ ಉಳ್ಳವರಾದರು ||೧೪|| ಅನ್ಯಾಶ್ಚ-ಇತರೆಯರಾದರೋ, ತದನು....ವೃತ್ತ
 ಯಃ-ತತಃ-ಅಕ್ಕಪಕ್ಷನ, ಅನುಧ್ಯಾನ-ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದ, ನಿವೃತ್ತ-ಬಿಟ್ಟುಹೋದ, ಅಕಪವೃತ್ತಯಃ-ಸಕಲಬುದ್ಧಿಗಳೂಉ
 ಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಆತ್ಮಲೋಕಂ-ವೈಕುಂಠವನ್ನು, ಗತಾಇವ-ಸೇರಿದವರಹಾಗೆ, ಇಮಂಶೂಕಂ-ಈಶೋಕವನ್ನು, ಮತ್ತು
 ಈದೇಹವನ್ನು ಕೂಡ, ನಾಭ್ಯಜಾನ-ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವು(ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಹಾಗಿದ್ದರು) ||೧೫|| ಅವರಾಃ-ಬೇರೆ, ಸ್ತ್ರಿಯಾಶ್ಚ-ಗೋಪಿಯ
 ರೂ, ಕಾರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ-ಅನುರಾಗಸ್ಥಿತೇರಿತಾಃ-ಅನುರಾಗ-ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದಲೂ, ಸ್ಥಿತ-ಕಿರುನಗೆಯೊಡನೆಯೂ, ಅಚರಿತಾಃ-ನುಡಿ
 ಯಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾದುದರಿಂದಲೇ, ಹೃದಿಸ್ಪೃಶ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿನೋಂಕುತಲಿರುವ, ಚಿತ್ರಪದಾಃ-ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದಕಬ್ಬುಗಳುಳ್ಳ, ಗಿರಃ-
 ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಸ್ಮರಂತ್ಯಃ-ನಿನ್ನಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಸಂಮುಮುಹುಃ-ಮೋಹವನ್ನೈದಿದರು ||೧೬|| ಸುಲಲಿತಂ ಚಿನ್ನಾ
 ಗಿಯೂ ಕೂ(ಮಲವಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಗತಿಂ-ನಡಿಕೆಯನ್ನು, ಚೇಷ್ವಾಲಿ-ಆಟವನ್ನು, ಸ್ಥಿಗ್ಧಹಾಸಾವಲೋಕನಂ-ಸ್ಥೇಷದನಗೆ
 ಯುಳ್ಳ ನೋಟವನ್ನು, ಶೋಕಾಪಹಾನಿ-ದುಃಖಗಳಂ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ಕರ್ಮಣಿ-ಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ಪ್ರೋದ್ವಾದಮಚರಿತಾನಿ
 ಚ-ಅತಿಕಯಗಳಾದ ಚರಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ||೧೭|| ಚಿಂತಯಂತ್ಯಃ-ಮನನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಲಿರುವ ರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಮುಕುಂದಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣ
 ನ, ವಿರಹಕಾತರಾಃ-ವಿಯೋಗದಿಂದ ಜಂಜಲರಾಗಿಯೂ, ಭೀತಾಃ ಹೆದರಿದವರಾಗಿಯೂ, ಸಂಘಕಃ-ಗುರವಾಗಿ, ಸಮೇತಾಃ-
 ಸೇರಿದವರಾಗಿಯೂ, ಅಚ್ಯುತಾಕಯಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಅಧಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಅಕ್ರುಮುಖ್ಯಃ-ಕಂಠೀರಮೋರೆಯುಳ್ಳವ
 ರಾಗಿಯೂ, ಪೋಚುಃ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ||೧೮|| [ಗೋಪಿಯರವಾಕ್ಯಗಳು.] ಅಹೋ-ಆಹಾ! ವಿಧಾತೆ-ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾ

ರು ||೧೩|| ಅದಂತೆನೆ-ಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವೃತ್ತಾಂತವಂ ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಮನಸ್ತಾಪದಿಂದ
 ನಿಟ್ಟುಸುರುಗಳೆಂ ಬಿಡುತ್ತ ಬಳಲಿದೆ ಮುಖಕಾಂತಿ ಯುಳ್ಳವರಾದರು. ಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಕ್ಕಪಕ್ಷನ
 ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ತಗೃಹಕೃತ್ಯಂಗಳಂ ಮರೆತು ಈಭೂಲೋಕವನ್ನೇ ಮರೆತು ಕೃಷ್ಣಲೋಕ
 ವನೆಯಿದ್ದವರಂತೆ ಆದರು ||೧೪|| ಮತ್ತೆ-ಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅನುರಾಗಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂ
 ದಕೂಡಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಮನಸ್ಸಿಗೆರಮ್ಯವಾದ ವಿಚಿತ್ರಪದಂಗಳುಳ್ಳ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತುಗಳಂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂ
 ಡು ಮೂರ್ಛಿತರಾದರು ||೧೫|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಒಯ್ಯಾರವಂ ಚೇಷ್ಟಾರೂಪಮಾದ ವ್ಯಾಪಾರವಂ ಸ್ನೇಹಯು
 ಕ್ತವಾದ ಸ್ಥಿತಪೂರ್ವಕವಾದ ನೋಟವಂ ಶೋಕಪರಿಹಾರ ಕರ್ಮಂಗಳಂ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ ಕರಮಾದ ಚರಿ
 ತ್ರಮಂ ಸಹ ||೧೬|| ಚಿಂತಿಸುವರಾಗಿ ವಿರಹಕ್ಕೆ ಭಯಪಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಕೂಡಿ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ ಮಾ
 ದಮನಮುಳ್ಳವರಾಗಿ ನೇತ್ರೋದಕಂಗಳಂ ಬಿಡುತ್ತ ಮಾತನಾಡಿದರು ||೧೮|| ಅದಂತೆನೆ-ಎಲ್ಲಬ್ರಹ್ಮನೇ, ನಿನಗೆ

ಚ್ಯುತಾಕಯಾಃ ||೧೮||ಗೋಪ್ಯಃ|| ಅಹೋವಿಧಾತಸ್ತವನಕ್ಸಚಿದ್ಧಯೂಗಂಯೋಜ್ಯಮೈತ್ರಾ ಪ್ರಣ
ಯನದಹಿನಃ | ತಾಂಕ್ವಾಕ್ಯತಾರ್ಥಾಃವಿಯಾನಂಕ್ಷ್ಯಪಾರ್ಥಕಂವಿಚೆಪ್ಪಿತಂತರಭಕಚೆಪ್ಪಿತಂ
ಯಥಾ||೧೯||ಯಸ್ತ್ವಂಪ್ರದರ್ಶ್ಯಾಸಿತಕುಂತಲಾವ್ಯ ತುಮುಕುಂದವಕ್ತ್ರಂಸುಕಪೋಲಮುನ್ನಸಂ
ಕೋಕಾಪನೋದಸ್ತಿತಲೇಕಸುಂದರಂಕರೋಪಿವಾರೋಕ್ಷ್ಯಮಸಾಧುತೆಕ್ಯತಂ ||೨೦|| ಕೋರಸ್ತ್ವಮ
ಕೋರಸಮಾಖ್ಯಯಾತ್ಯನಶ್ಚಕ್ಷುರ್ಹಿ ದತ್ತಂಹರಸೇಖತಾಜ್ಞವತ್ | ಯನ್ಮೈಕದಶಖಿಲಸರ್ಗಸಾಪ್ತ

ದೆ ಬ್ರಹ್ಮನೇ! ತವ-ನಿನಗೆ, ಕ್ವಚಿತ್-ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ, ದಯಾ-ಕರುಣೆಯು, ನ-ಇಲ್ಲವು-(ಏಕೆಂದರೆ)ಮೈತ್ರಾ-ಸ್ನೇಹದಿಂದಲೂ
ಪ್ರಣಯೇನ-ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲೂ, ದೇಹಿನಃ-ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಸಂಯೋಜ್ಯ-ಸೇರಿಸಿ, ಅಕೃತಾರ್ಥಾಃ-ಪ್ರಯೋಜನಗಳಂ,
ಪಡೆಯದೆಯಿರುವ, ತಾಂಕ್ವ-ಅವರನ್ನೂಕೂಡ, ವಿಯಾನಂಕ್ಷ್ಯ-ಅಗಲಿಸುವಿ. ತೇ-ನಿನ್ನ, ವಿಚೇಪ್ಪಿತಂ-ವ್ಯಾಪಾರವು, ಅರ್ಥಕ
ಚೇಪ್ಪಿತಂಯಥಾ-ಹುಡುಗಾಟದಹಾಗೆ,ಅಪಾರ್ಥಕಂ-ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದ್ದು ||೧೮|| ಯಸ್ತ್ವಂ-ಯಾವನೀನು, ಅಸಿತಕುಂತಲಾ
ವ್ಯತಂ-ಕಪ್ಪಾದ ಮುಂಗುರುಳ್ಳಂ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸುಕಪೋಲಂ-ಸೋಗಸಾದ ಕೆನ್ನೆಗಳಲ್ಲ, ಉನ್ನಸಂ-ತಕ್ಕಪ್ಪುಲದ್ದ
ವಾದ ಮುಗುಳ್ಳ, ಕೋಕಾಪನೋದಸ್ತಿತಲೇಕಸುಂದರಂ-ದುಃಖವಂಪೋಗೇಳಪ ಕಿರುನಗೆಯಿಂದ ಚಲುವಾದ, ಮುಕುಂದ
ವಕ್ತ್ರಂ-ಕೃದ್ಧನಮುಖವನ್ನು, ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ-ಚೆನ್ನಾಗಿತೋರಿಸಿ, ವಾರೋಕ್ಷ್ಯಂ-ಕಾಣಿಸದೇಇರುವುದನ್ನಾಗಿ, ಕರೋಪಿ-
ಮಾಡುತಲಿರುವಿ. ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಕೃತಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಅಸಾಧು-ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲವು ||೨೦||ಕೋರಃ-ಬಾಧಕನಾದ, ತ್ವಂ-
ನೀನು, ಅಕೋರಸಮಾಖ್ಯಯಾ-ಅಕೋರನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ(ಬಂದು)ದತ್ತಂನಚಕ್ಷುಃ-ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನಮ್ಮ
ಕಂಠನ್ನು, ಅಜ್ಞವತ್-ಮೂಢನಹಾಗೆ, ಹರಸೇ-ಒಯ್ಯುವಿ, ಬತ-ಕಪ್ಪವು(ನಿನಗೆದತ್ತಾಪಹಾರದೋಪಬರುತ್ತಲ್ಲಾ-) ಯೇನ-

ಗೋಪಿಯರಚಿಂತೆ

ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ದಯೆಯಿಲ್ಲ, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮೈತ್ರಿಯಿಂದಲೂ ಅನುರಾಗದಿಂದಲೂ ಪರಸ್ಪರಮಾಗಿ ಮೊದ
ಲು ಕೂಡಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ಅವರಮನೋರಥಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅವರನಗಲಿಸಿಬಿಡುವಿ,ನಿ
ನ್ನವ್ಯಾಪಾರವು ಬಾಲಚೇಪ್ಪಿಯಂತೆ ಇರುವುದು ||೧೮|| ಎಲೈ, ಬ್ರಹ್ಮನೇ! ನೀನು ಮಕರಕುಂಡಲಂಗಳಿಂದಅ
ಲಂಕೃತಮಾಗಿ ಸುಂದರಂಗಳಾದ ಕಪೋಲಂಗಳುಳ್ಳುದಾಗಿ ಉನ್ನತಮಾದ ನಾಸಿಕಮುಳ್ಳುದುದಾಗಿ ಕೋಕ
ಪರಿಹಾರಕವಾದ ಮುಗುಳ್ಳನಗೆಯಿಂದ ಸುಂದರಮಾದ ಮುಕುಂದನ ಮುಖವಂ ಮುಂಚೆ ನಮಗಿತೋರಿಸಿ,
ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿರದೆ ತಪ್ಪಿಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವಿ, ಇಂತಿಯ ಅಯುಕ್ತವ್ಯಾಪಾರಮಂ ನೀ
ನು ಮೊಡಲ್ಪಟ್ಟರದು ||೨೦|| ಎಲೈ ಬ್ರಹ್ಮನೇ! ಕೋರನಾದ ನೀನು ಅಕೋರನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಬಂದು ನಿನ್ನಿಂ
ದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ನೇತ್ರಂಗಳು ಅಪಹರಿಸುವಿ, ನಿನ್ನವ್ಯಾಪಾರವು ದತ್ತಾಪಹಾರರೂಪ ಮಾಡುದು, ನಿನ್ನಿಂದಕೊ
ಂಠ

ಮಂತ್ವದೀಯಮದ್ರಾಕ್ಷ್ಯವಯಮಧುದ್ವಿಷಃ ||೧೦|| ಸನಂದಸೂನುಃಕ್ಷಣಭಂಗಸಾಹೃದಸ್ಸವೀ
ಕ್ಷತೇನಸ್ವಕೃತಾತುರಾಬತ | ವಿಹಾಯಗೇಹಾಸ್ವಜನಾಸ್ತುತಾಪತೇಸ್ತದಾಸ್ಯಮದ್ಭೂಪ
ಗತಾನವಪ್ರಿಯಃ ||೧೧|| ಸುಖಂಪ್ರಭಾತಾರಜನೀಯಮಾಶಿದಸ್ಸತ್ಯಾಬಭೂವುಃಪುರಯೇಷಿತಾಂ
ಧ್ರುವಂಯೋಸ್ಸಂಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ಯಮುಖಂವ್ರಜಸ್ವತೇಪಾಸ್ಯಂತ್ಯಪಾಂಗೋತ್ಕೃತಿತಸ್ತೃತಾಸವಂ ||೧೨||
ತಾಸಾಂಮುಕುಂದೋಮಧುಮಂಜುಭಾಷಿತೈರ್ಗೃಹೀತಚಿತ್ತಃಪರವಾಽಮನಸ್ಸೃಪ | ಕಥಂಪುನ

ಯಾವಕಂಠಿನಿಂದ, ಮಧುದ್ವಿಷಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಏಕಜೀಕೇ-ಒಂದವಯವದಲ್ಲಿ, ತ್ವದೀಯಂ-ನಿನ್ನದಾದ, ಅಖಿಲಸರ್ಗಸೌಪ್ತವಂ-
ನಕಲಸೃಷ್ಟಿಜಾತುರ್ಯವನ್ನು, ಅದ್ರಾಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿದವೋ ||೧೦|| ನಂದನೂನು-ನಂದಗೋವನಮಗನೂ, ಕ್ಷಣಭಂಗಸೌ-
ಹೃದಃ-ನಿಮುಪದಲ್ಲಿಹೋಗುವ ಸ್ನೇಹವುಳ್ಳವನು. ಸವಪ್ರಿಯಃ-ಹೊಸಬರಿಗೆಯಿಷ್ಟಗಾದವನು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸ್ವಕೃತಾತುರಾಃ-
ಸ್ವ-ತನ್ನಿಂದ, ಕೃತ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ನಗಮುಂತಾದ ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದಲೇ, ಆತುರಾಃ-ಪರವಶರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಗೇಹಾಃ-ಮನೆ
ಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವಜನಾಃ-ತನ್ನವರನ್ನೂ, ಸುತಾಃ-ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ, ಪತೇಃ-ಗಂಡಂದಿರನ್ನೂ, ವಿಹಾಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಸ್ವದಾಸ್ಯಂ-
ತನ್ನದಾನಿಯಾಗಿರುವಿಕೆಯನ್ನು, ಅದ್ಧಾ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಉಪಗತಾಃ-ಹೊಂದಿದವರಾದ, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು. ನನವೀಕ್ಷತೇ-
ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವು ||೧೧|| ಪುರಯೇಷಿತಾಂ-ಮಧುರಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಂಗಳಿಗೆ, ಇಯಂರಜನೀ-ಈರಾತ್ರಿಯು, ಸುಖಂ-
ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ, ಪ್ರಭಾತಾ-ಬೆಳಗಾಗುವುದು ಆಶಿಷಃ-ಅವರಹರಿಕಗಳು, ಸತ್ಯಾಬಭೂವುಃ-ದಿಟವಾದವು. ಧ್ರುವಂ-ನಿಶ್ಚ-
ಯವು ಯಾಃ-ಯಾವಹೆಂಗಳು, ವ್ರವಿಷ್ಟಸ್ಯ-ನಗರವಂಹೊಕ್ಕಂಥಾ, ವ್ರಜಸ್ವತೇಃ-ಗೋಕುಲದೊಡೆಯನ, ಅಪಾಂ.....ಸವಂ-
ಅಪಾಂಗ-ಕುಡಿಸೋಟಗಳಿಂದ, ಉತ್ಕೃತಿತ-ಕೂಡಿದ, ಸ್ತಿತ-ಕಿರುನಗೆಯುಳ್ಳ, ಆಸವಂ-ಅಮೃತಸ್ವರೂಪವಾದ, ಮುಖಂ-ಮೋ-
ಕೆಯನ್ನು, ಪಾಸ್ಯಂತಿ-ಕುಡಿದರೋ ||೧೨|| ಹೇತಿಬರಾಃ-ಎಂತಹೆಂಗಳಿರಾ! ಮುಕುಂದಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತಾಸಾಂ-ಅವಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರು-
ವಹೆಂಗಳ, ಮಧುಮಂಜುಭಾಷಿತೈಃ-ಜೇನಿಸಹಾಕೆ ರುಚಿಯಾಗಿರುವ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಗೃಹೀತಚಿತ್ತಃ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯು
ಳ್ಳವನಾಗಿ, ಪರವಾಃ-ಅಷ್ಟಾಪಿನಲುಳ್ಳ ತಂದೆಮುಂತಾದ ಹಿರಿಯರುಳ್ಳವನಾದರೂ, ಮನಸ್ಸೃಪಿ-ಹಾಗೆನೋತುಹೋಗುವನಲ್ಲದೆ
ಧೀರನಾದರೂಕೂಡ, ಸಲಜ್ಜಸ್ತಿತವಿಭ್ರಮ್ಯಃ-(ಅವರ)ಸಲಜ್ಜ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂ ನಹಿತವಾದ, ಸ್ತಿತ-ಕಿರುನಗೆಯುಳ್ಳ, ವಿಭ್ರಮ್ಯಃ-
ವಿಲಾಸಗಳಿಂದ, ಭ್ರಮಾ-ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡವನಾಗಿ, ಗ್ರಾಮ್ಯಾಃ-ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು ಕುರಿತು, ಪುನಃ-ಮರ

ಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನೇತ್ರಂಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಖವೇಮುಂತಾದ ಅಂಗಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಕೃತೃವುನೆ-
ಲ್ಲಮಂ ನೋಡಿದವು ಅಂತಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಮೇಲೆ ನಮ್ಮನೇತ್ರಂಗಳ ನಪಹರಿ-
ಸಿದಹಾಗೆ ಅಲ್ಲವೆ, ||೧೦|| ನಂದನಕುಮಾರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಸ್ನೇಹಮುಳ್ಳವನು, ಸ್ಥಿರವಿಶ್ವಾ-
ಸಮುಳ್ಳವನಲ್ಲವು, ನೂತನಂಗಳಾದ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯವಂಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿ ನಂ-
ಬಿಕೊಂಡಿರ್ದವರಲ್ಲಿ ಉಪೇಕ್ಷೆಯಂ ಮಾಡುವನು. ಮುಂಚೆ ತನ್ನಿಂದಲೇ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಂದಸ್ತಿತವೀಕ್ಷ-
ಣಂಗಳಂ ವಿಶಾಸಂಗಳಂ ನೋಡಿ ಮರುಳಾಗಿ, ಮನೆಗಳಂ ಸ್ವಜನರಂ ಪತಿಗಳಂ ಪುತ್ರರಂಸಹ ತ್ಯಜಿಸಿ ತನ್ನ
ದೊಸೀ ಭಾವವನೆಯ್ದಿರಾವ ನಮ್ಮಂ ನೋಡುವುದೇಇಲ್ಲ ||೧೧|| ಇನ್ನು ಬೆಳಗು ಅಗುವುದು, ಮಧುರಾನಗರದ
ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಮನೋರಥಂಗಳು ಸಫಲಂಗಳಾದವು, ಈಕೃಷ್ಣನು ಮಧುರಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ-
ಆಗ ಆಪುರದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಕಟಾಕ್ಷಪ್ರಸರಣಮೆಂಬ ಮದಕರದ್ರ-
ವ್ಯಮುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖವಂ ನಿರ್ಭಯರಾಗಿ ನೋಡುವರು. ನಾವು ಭಾಗ್ಯಹೀನರಾದವು ||೧೨|| ಎಲೈ
ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ! ಆಕೃಷ್ಣನು ಕೆಲವುದಿವಸಂಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದು ಪುನಶ್ಚ ಬರುವನೆಂಬ ಅರ್ಥವು ಮನಸ್ಸಿ-
ಗೇತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೆಂತಂದರೆ ಆಕೃಷ್ಣನು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾದರೂ ಪಿತೃಾದಿಗಳಿಗೆ ಅಧೀನನು. ಇ-
ದರಮೇಲೆ ಆಪುರಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಮಧುರ ಭಾವಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಲಜ್ವಾಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಮಂದಸ್ತಿತಂಗಳಿ-
ಳಿಂದಲೂ ನೊಂಪಿನ ನೋಟಂಗಳಿಂದಲೂ ಪರವಶಚಿತ್ತನಾಗಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವೆಂಬುದಾದ ಮುಗ್ಧರಾದ ನ

ರ್ದಃಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯತೇಬಲಾಗ್ರಾಪ್ರಾಪ್ತಿಸ್ತುತವಿಭಜ್ಯುರ್ಭೂತಃ ||೧೪|| ಅದ್ಯಧ್ಯವಂತ
ತ್ರವ್ಯಕೋಭವಿವ್ಯತೇದಾತಾರ್ಹಭೋಜಾಂಧಕವೃಷ್ಟಿಸಾತ್ವತಾಂ | ಮಹೋತ್ಸವಶ್ಚೀರಮಣಂ
ಗುಣಾಸ್ಪದಂದ್ರಕ್ಷಣತಿಯಚಾಧ್ಯನಿವಹಿಸುತಂ ||೧೫|| ಮೈತದ್ವಿಧಸ್ಯಾಕರಾಣಸ್ಯನಾವಃಭೂ
ದಕೂರಾಶತ್ಯತದತೀವದಾರಾಣಃ | ಯೇಸಾವನಾಶ್ವಾಸ್ಯಸುದುಃಖಿತಂಜನಂಪ್ರಿಯಾತ್ಮಿಯಂನೇ
ವೈಪ್ರಿಪಾರಮಧ್ಯನಃ ||೧೬|| ಅವಾದ್ರಾಧೀಶವಸಮಾಸ್ಥಿತಾರಥಂತಮಸ್ವವಿಾಚತ್ವರಯಂತಿದು
ರ್ಮದಾಃ | ಗೋವಾಅನೋಭಿಸ್ಥವಿರೈರಾಪಕ್ಷಿತಂದೈವಂಚನೋದ್ಯಪ್ರತಿಕೂಲವಿಾಹತೆ ||೧೭|| ನಿ
ವಾರಯಾಮಸ್ಸಮುಪೇತ್ಯಮಾಧವಂಕಿಂನೋಕರವ್ಯಕ್ತಕಲವ್ಯದ್ಧಬಾಂಧವಾಃ | ಮುಕುಂದನಂ

ಇಯೂ, ಕಥಂ-ಹೇಗೆ, ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯತೇ-ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುವನು; ||೧೪|| ಅದ್ಯ-ಈದಿನದಲ್ಲ, ತತ್ರ-ಮಧುರಾವಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ, ದಾತಾರ್ಹ
ರ್ಹಭೋಜಾಂಧಕವೃಷ್ಟಿಸಾತ್ವತಾಂ-ದಾತಾರ್ಹರು ಭೋಜರು ಅಂಧಕರು ವೃಷ್ಟಿಗಳು ಸಾತ್ವತರು ಇವರಗಳ, ದೃಕಾಃ-ದೃ
ಷ್ಟಿಗೆ, ಮಹೋತ್ಸವಃ-ದೊಡ್ಡಹಬ್ಬವು, ಭವಿಷ್ಯತೇ-ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತೆ. ಮತ್ತು, ಯೇಚ-ಯಾರು, ಅಧ್ಯನಿ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ
ರಮಣಂ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯೂ, ಗುಣಾಸ್ಪದಂ-ನುಗುಣಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನೂ, ಆದ, ದೇವಕೀನುತಂ-ದೇವಕಿಯಮಗನಾದ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ-ನೋಡುವರೂ, ತೇಷಾಂದ್ರಶ್ಚ-ಅವರದೃಷ್ಟಿಗೂ, ಮಹೋತ್ಸವಃ-ದೊಡ್ಡಹಬ್ಬವಾಗುತ್ತಾ
ಧ್ಯವಂ-ನಿಶ್ಚಯವು. ||೧೫|| ಯೇಸೌ-ಯಾವವನು, ಸುದುಃಖಿತಂಜನಂ-ಒಹಳ ದುಃಖವೆಂಬಾತನಿರುವ ಜನರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು,
ಅನಾಶ್ವಾಸ್ಯ-ಸಮಾಧಾನ ಗೊಳಿಸದೆ, ಪ್ರಿಯಾತ್ಮಿಯಂ-ಪ್ರಿಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಧ್ಯನಿಪಾರಂ-ದೃ
ಷ್ಟಿಮಾರ್ಗದ ಆಚೆಯತಡೆಯನ್ನು, ನೇಷ್ಠತಿ-ಹೊಂದಿಸುತ್ತಿರುವನೋ, ಸೋಸೌ-ಅಯಿವನು, ಅತೀವ-ಬಹಳವಾಗಿ, ದಾರು
ಣಃ-ಕೂರನಾಗಿರುವನು. ಏತದ್ವಿಧಸ್ಯ-ಇಂತಾಬಗೆಯುಳ್ಳ, ಅಕರಾಣಸ್ಯ-ನಿರ್ದಯನಿಗೆ, ಅಕೂರಾಶತಿ-ಕೂರನಲ್ಲವೆಂಬ
ಏತನ್ನಾಮ-ಈಜನರಮಾಭೂತೆ-ಆಗಬೇಡ. ||೧೬|| ಅನಾದ್ರಾಧೀಃ-ತೇವಿಲ್ಲದಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ (ನಿವೃತ್ತಾಣನಾದ)ವಿಷಿ-ಈಯಕ್ಕೂ
ತನು, ರಥಂ-ತೆರನ್ನು, ಸಮಾಸ್ಥಿತಃ-ವಿರಿಕ್ಕುಳಿರುವನು, ತಮನು-ಅವನನ್ನು ನುಸರಿಸಿ, ದುರ್ಮದಾಃ-ಕಟ್ಟೆಗೆರ್ವವುಳ್ಳ, ಅವಿಾ
ಗೋಪಾಶ್ಚ-ಈಗೊಲ್ಲರೂಕೂಡ, ಅನೋಭಿಃ-ಬಂದಿಗಳೊಡನೆ, ತ್ವರಯಂತಿ-ಆತುರಪಡಿಸುತ್ತೆ ಲಿದಾರೆ ಸ್ಥವಿರೈಃ-ಮುಮುಕ
ಶಿಂದಲಾದರೂ, ಉಪೇಕ್ಷಿತಂ-ನೋಡಲ್ಪಡುತ್ತೆ ಲಿರೋಹವಾಗಿದೆ ದೈವಂಚ-ಅದೈವ್ಯವೂಕೂಡ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಅದ್ಯ-ಈ
ನಮಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಕೂಲಂ-ವಿರೋಧವನ್ನು, ಈಪತೇ-ಬಯಸುತ್ತಿದೆ ||೧೭|| (ಆದ್ದರಿಂದ) ಸಮುಪೇತ್ಯ-ಎಲ್ಲರೂ ಗುಂಪಾಗಿ
ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆಕೋಗಿ, ಮಾಧವಂ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ನಿವಾರಯಾಮಃ-ಹೋಗಬೇಡವೆಂದು ತಡೆಯುವೆವು. ನಿಮಿಷಾ
ರ್ಧಹಸ್ತಾಶಾತೇ-ಅರೆನಿಮಿಷವೂಬಿಡಲಾಗದೆ, ಮುಕುಂದನಂ-ಗಾತೆ-ಕೃಷ್ಣನಂಬಂಧದ ದೆಸೆಯಿಂದ, ದೈವೇನ-ದುರದೈವ್ಯ

ಮುಂ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಪುನಶ್ಚ ಹೀಗೆಬರುವನು ||೧೪|| ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಮಧುರಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ದಾತಾರ್ಹರು
ವೃಷ್ಟಿಗಳು ಅಂಧಕರು ಸಾತ್ವತರು ಭೋಜರು ಇವೆಲ್ಲರಿಗೂ ನೇತೋತ್ಸವಮುಂಟಾಗುವಂತೆ ಗುಣಸಮು
ದ್ರವಾದ ಶ್ರೀಪತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನಂ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೋಡುವರಾಗಿ ನೇತೋತ್ಸವವೆ ನೆಯ್ಯುವರು ||೧೫|| ಇಂ
ತಾ ಅಸದ್ವ್ಯಾಪಾರಮುಳ್ಳ ದಯಾರಹಿತನಾದಶ್ಯಫಲ್ಪಪುತ್ರನಿಗೆ ಅಕೂರನೆಂಬ ಹೆಸರುಬರಬಾರದ್ದು, ಅತಿಕೂ
ರನಾದಇವನು ಬಹುದುಃಖಿತರಾದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಂ ಸಮಾಧಾನರಂ ಮಾಡದೆ ಪಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನಂ ದೂರವಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು ||೧೬|| ಎಲೈ ಸಖಿಯರುಗಳಿರಾ! ಸ್ವಲ್ಪಮಾದರೂ
ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರಥವನ್ನೇರಿದನು. ಕಕಟಗಳಂ ಸನ್ನಾಹಂಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ದು
ಷ್ಟರಾದಗೋಪರು ಮತ್ತು ತೃತೀಯಾಳವರು. ದೊಡ್ಡವರಾದವರು ಅಡ್ಡಿಮಾಡದಸುಮ್ಮನೆಇರುವರು. ದೈವ
ವೂ ನಮಗೆಪ್ರತಿಕೂಲದ ಭಾವನ್ನೇಮಾಡುವುದು ||೧೭|| (ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವಂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾ
ತನಾಡಿಕೊಂಡು ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಧೈರ್ಯವಂ ಮಾಡಿ ಆಲೋಚನೆಯಂ ಮಾಡುವರಾದರು ಆದಂತೆನೆ)
ಎಲೈ, ಸಖಿಯರುಗಳಿರಾ! ನಾವೆಲ್ಲರಂ ಗುಂಪಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಹೋಗಬೇಡವೆಂದು ತಡೆಮಾಡುವ ಶ್ರೀಕೃ

ಗಾನ್ಧೀ ಮಿಷಾರ್ಥದ್ವಯಜ್ಞಾದ್ವೈವೇನವಿಧ್ವಂಸಿತದೀನಚೇತಸಾಂ ||೮೪|| ಯಸ್ಯಾನುರಾಗಲಲಿತ
ಸ್ಥಿತವಲ್ಲ ಮಂತ್ರಲೀಲಾವಲೋಕಪರಿರಂಭಣರಾಸಗೋಷ್ಠ್ಯಂ | ನೀತಾಸ್ಯನಿಕ್ಷೇಪವಿವಕ್ಷಣದಾವಿ
ವಾತುಗೋಪ್ಯಕಥಂನ್ವತೀತರೇಮತಮೋದುರಂತಂ ||೮೫|| ಯೋದ್ಧಾಕ್ಷಯವಜ್ರಮಂತಸಖೀಪರೀ
ತೋಗೋಪ್ಯವಿರ್ಣಯಮುರಜಪ್ಪರಿತಾಲಕಸ್ರಕ್ | ವೇಣುಂಕ್ವಣಸ್ಥಿತಕಟಾಕ್ಷನೀರೀಕ್ಷಣನಚಿತ್ತಂ
ಕ್ಷೀಣೋತಿತಮ್ವತನುಕಥಂಭವೇಮ||೮೬|| ಶ್ರೀಕುಕೇ | ಎವಂಬ್ರವಾಣಾವಿರಹಾತುರಾಭ್ಯುಕ್ತವ್ರಜಸ್ಥಿ
ಯೋಕ್ಯವ್ಯವಿಷಕ್ತಮಾನಸಾಃ | ವಿಸೃಜ್ಯಲಜ್ಜಾಂರುರುದುಸ್ಸ್ಮಿಸುಸ್ವರಂಗೋವಿಂದದಾಮೋದರ

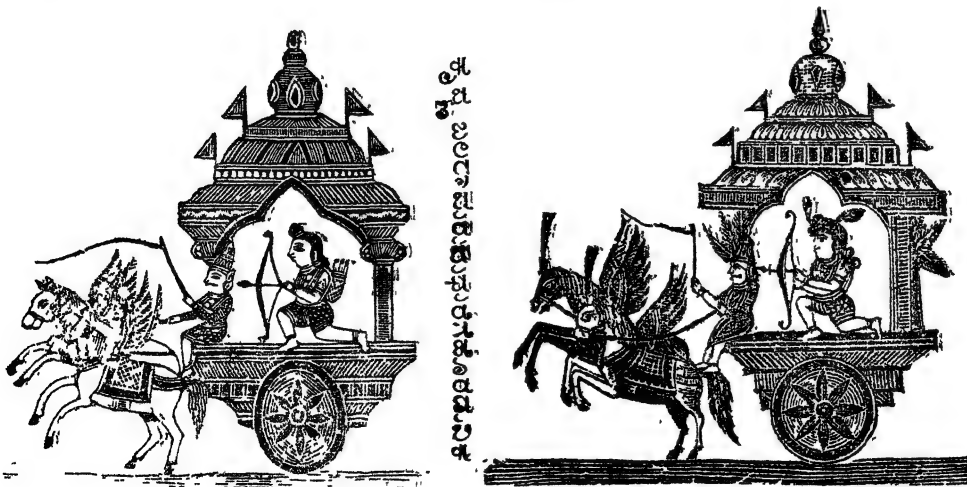
ದಿಂದ, ವಿಧ್ವಂಸಿತದೀನಚೇತಸಾಂ-ಹಾಳುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬಡಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಕುಲವೃದ್ಧಿಬಾಂಧವಾಃ-ಜಾತಿ
ಯಲ್ಲಿ ಮುದುಕರೂ ನಂಟರೂ, ಕಿಂಕರಿಷ್ಯಥ-ಎನುಮಾಡುವರು? ||೮೪|| ಗೋಪ್ಯ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರಿರಾ! ಯಸ್ಯ-ಯಾವಕ್ಕೃಷ್ಣನ
ಅನುರಾಗ.....ಗೋಷ್ಠ್ಯಂ-ಅನುರಾಗ-ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ಲಲಿತ-ಕೋಮಲವಾದ, ಸ್ಥಿತ-ಕಿರುನಗೆ, ವಲ್ಗು-ರಮಣೀಯವಾದ,
ಮಂತ್ರ-ಯೋಚನೆ, ಲೀಲಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದಕೂಡಿದ, ಅವಲೋಕ-ನೋಟ, ಪರಿರಂಭಣ-ಆಲಿಂಗನ, ಉಳ್ಳ, ರಾಸಗೋಷ್ಠ್ಯಂ-
ರಾಸಕ್ರೀಡಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಕ್ಷಣದಾಃ-ಉತ್ಸವವನ್ನು ಕೊಡುವರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು, ಕ್ಷೇಮಿವ-ನಿಮಿಷಕಾಲವನ್ನು ಹೇಗೋ
ಹಾಗೆ, ನೀತಾಸ್ಯ-ಕಳೆದವರಾದವು. ತಂವಿನಾ-ಅಂಥಾಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದುರಂತಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ಕೊನೆಗಾಣ
ದ, ತಮಃ-ವಿರಹವುಬವನ್ನು, ಕಥಂನು-ಹೇಗತಾನೆ, ಅತಿತರೇಮ-ಕಡೆಹಾಯ್ದವು? ||೮೫|| ಅಕ್ಷೇಪ್ಯೇ-ಹಗಲು ಕ್ಷೀಣಿಸು
ವ ಸಂಜೆಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಅನಂತಸಖೀ-ಬಲರಾಮನು ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿವುಳ್ಳವನೂ, ಗೋಪ್ಯೇ-ಗೊಲ್ಲರಿಂದ, ಪರಿತೇ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವನೂ, ಆದ, ಯಃ-ಯಾವಕ್ಕೃಷ್ಣನು, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು, ವಿರ್ಣ-ಹೊಗುತಲಿರುವನಾಗಿ, ಮುರಜಃ-ಭರಿತಾಲಕಸ್ರಕ್-ಮುರ-
ಆಕಳಿಕೊಳಗುಗಳ, ರಜಃ-ಧೂಳಿಗಳಿಂದ, ಭರಿತ-ವ್ಯಾಪ್ತಗಳಾದ, ಅಲಕ-ಮುಂಗುರಲ್ಗೂ, ಸ್ರಕ್-ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳೂ ಉಳ್ಳ
ವನಾಗಿಯೂ, ವೇಣುಂ-ಕೊಳಲನ್ನು, ಕ್ವಣ-ನುಡಿಸುತೆ ಲಿರುವನಾಗಿಯೂ, ಸ್ಥಿತಕಟಾಕ್ಷನೀರೀಕ್ಷಣೇನ-ಕಿರುನಗೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ
ದ ಕುಡಿನೋಟಗಳಿಂದ ನೋಡುವಿಕೆಯಿಂದ, ಚಿತ್ತಂ-ಸಮ್ಯಮನಸ್ಸನ್ನು, ಕ್ಷೀಣೋತಿ-ಹರಿಸುತಲಿರುವನೋ, ತಮ್ವತೇ-ಆಕ್ಕೃ
ಷ್ಣನಂಬಿಟ್ಟು, ಕಥಂನು-ಹೇಗತಾನೆ, ಭವೇಮ-ಆಜೀವು(ಇರುವೆವು-ಬದುಕುವೆವು)||೮೬|| [ಶುಕವಾಕ್ಯವು.] ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ಬೃ
ವಾಣಾಃ-ಹೇಳುತ್ತಲಿರುವ, ಭೃಶಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ವಿರಹಾತುರಾಃ-ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ ಆತುರವುಳ್ಳವರಾದ, ವ್ರಜಸ್ಥಿಯಃ-ಗೋ
ಕುಲದವರಾಗಳು, ಕೃಷ್ಣ ವಿಷಕ್ತಮಾನಸಾಸ್ವತ್ಯೈ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಲಜ್ಜಾಂ-ನಾಚಿ
ಕೆಯನ್ನು, ವಿಸೃಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಗೋವಿಂದ! ದಾಮೋದರ! ಮಾಧವ, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಸುಸ್ವರಂ-ಒಳ್ಳೆ(ಸ್ವರವುಂಟಾಗುವಂ
ತೆ, ರುರುದುಃ-ಅತ್ತರು ||೮೬|| ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ-ಹೆಂಗಳೂ, ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ರುದಂತೀನಾಂ-ನತೀನಾಂ-ಅಳುತ್ತಿರುವ ರಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ನ

ವೃನಸುಂಗಮ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರವೂ ಬಿಟ್ಟುಇರಲಾರದೆ ದುಃಖಿತಮಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ದೀನರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು
ಕುಲವೃದ್ಧರಾದ ಬಾಂಧವರು ಏನುಮಾಡುವರು; ||೮೪|| ಎಲೆ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೇ! ರಾಸಸಭೆಯಲ್ಲಿ
ಯಾವಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನುರಾಗ ಪೂರ್ವಕಮಾದ ಮಂದಸ್ಥಿತದಿಂದಲೂ ಮನೋಹರಂಗಳಾದ ಆಪ್ತಲೋಚ
ನೆಗಳಿಂದಲೂ ನೋಡುವ ನೋಟಗಳಿಂದಲೂ ಆಲಿಂಗನಗಳಿಂದಲೂ ರಾತ್ರಿಗಳಂ ಕ್ಷಣದಂತೆ ಕಳೆದವೋ, ಅಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನಂಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಈ ವಿರಹತಾಪವಂ ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆವು; ||೮೫|| ಯಾವಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಾ
ಯಂಕಾಲ ಸಮದಲ್ಲಿಗೋಪಾಲಕರಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಗೋವುಗಳ ಕಾಲುಕೊಳಗಗಳ ಧೂಳುಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತಂ
ಗಳಾದ ಕೇಶಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕೊಳಲನ್ನುನುಡಿಸುತ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ರಮ್ಯಂಗಳಾದ ಕಟಾಕ್ಷಪ್ರಸರಣಗ
ಳಿಂದ ನಮ್ಮಚಿತ್ತವ ನೆಪಹರಿಸುವನಾಗಿ ವ್ರಜಕ್ಕೆಬರುವನೋ ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಬಿಟ್ಟು ನಾವುಹೇಗೆಜೀವಿಸು
ವೆವು ||೮೬|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರಮಾಗಿ ಮೊತನಾಡುತ ವಿರಹಪೀಡಿತರಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಮಾದ ಮನ
ಮಾಳ್ಳವರಾಗಿ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಲಜ್ಜೆಯಂಬಿಟ್ಟು ಎಲೈಗೋವಿಂದನೇ! ದಾಮೋದರನೇ! ಮಾಧವ
ನೇ! ಎಂಥುಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ರೋದನಂಗೆಯ್ದರು ||೮೬|| ಆಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯೋದಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಕೂರನುಸುಂ

ಮಾಧವತಿ |೩೧| ಸ್ತ್ರೀಣಾಮಮರುದಂತೀನಾಮುದಿತಸವಿತರೃಧಾ! ಅಕ್ಕೂರಕ್ಕೊದಯಾಮಾ
ಸಕೃತಮೈತ್ರಾದಿತೋರಥಂ |೩೨| ಗೋಪಾಸ್ತವಃಸ್ವಸಜ್ಜಂತನಂದಾದ್ಯಾಕಕಟ್ರಿಸ್ತತಃ | ಅದಾ
ಯೋಪಾಯನಂಭೂರಿಕುಂಭಾಃಗೋರಸಸಂಭೃತಾಃ |೩೩| ಗೋಪ್ಯಶ್ಚದಯಿತಂಕೃಷ್ಣಮನುವ್ರ
ಜ್ಯಾನುರಂಜಿತಾಃ | ಪ್ರತ್ಯಾವೇಶಂಭಗವತಃಕಾಂಕ್ಷಂತ್ಯಶ್ಚಾವತಸ್ಥಿರೇ |೩೪| ತಾಸ್ತಥಾತಪ್ಯತಿರ್ವಿಫ
ಹ್ಯಸ್ತಪ್ರಸಾಧನೇಯದೂತ್ತಮಃ | ಸಾಂತ್ವಯಾಮಾಸವಚನೈರಾಯಾಸ್ಯಜತಿದೌತ್ಯಕೈಃ |೩೫|

ವಿತರಿ-ಸೂರ್ಯನು, ಉದಿತೇ-ವುದಯಿಸುತ್ತಿರಲು, ಅಥ-ಅಬಳಿಕ, ಅಕ್ಕೂರಕಿ-ಅಕ್ಕೂರನು, ಕೃತಮೈತ್ರಾದಿತಸ್ಸ-ಕೃತ-
ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಮೈತ್ರ-ಸೂರ್ಯೋದ್ದೇಶ್ಯಕವಾದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನವೇ, ಆದಿತಃ-ಮುಂತಾದ ಕರ್ಮವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ರಥಂ-ತೇರ
ನ್ನು, ಜೋದಯಾಮಾಸ-ನಡೆಯಿಸಿದನು ||೩೨||ನಂದಾದ್ಯಾಕಿ-ನಂದಗೋಪನು ಮೊದಲಾದ, ಗೋಪಾಃ-ಗೊಲ್ಲರು, ತತಃ-ಅಬ
ಳಿಕ, ಕಕಟ್ರಿಕಿ-ಬಂಡಿಗಳಿಂದ, ಗೋರಸಸಂಭೃತಾಃ-ಹಾಲು ಮೊಸರು ಬೆಣೆ ತುಪ್ಪಗಳೆಂಬ, ಗೋರಸಗಳಿಂದ ತುಂಬಲ್ಪ
ಟ್ಟ, ಕುಂಭಾಃ-ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು, ಭೂರಿ-ಬಹುವಾದ, ಉಪಾಯನಂ-ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ, ಅದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತಂ-
ಆಯಕ್ಕೂರನನ್ನು, ಆನ್ವಸಜ್ಜಂತ-ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆದರು ||೩೩|| ಗೋಪ್ಯಶ್ಚ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರೊಕ್ಕೂಡ, ದಯಿತಂ-ಪ್ರಿಯನಾದ,
ಕೃಷ್ಣಂ-ಹರಿಯನ್ನು, ಅನುವ್ರಜ್ಯ-ಅನುಸರಿಸಿಬಂದರು, ಅನುರಂಜಿತಾಸ್ತತ್ಯೋಪಿ-(ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡುವುದು ಮುಂತಾದ
ವುಗಳಿಂದ) ಕೊಂಚನಂತೋಪ ಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿಯೂ, ಭಗವತಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ, ಪ್ರತ್ಯಾದೇಶಂ-ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು,
ಕಾಂಕ್ಷಂತ್ಯಶ್ಚ-ಬಯಸುವವರೂಆಗಿ, ಅವತಸ್ಥಿರೇ-ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ||೩೪||ಯದೂತ್ತಮಃ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೃಷ್ಣ
ನು, ಸ್ತಪ್ರಸಾಧನೇ-ತನ್ನ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ತಪ್ಯತೀಃ-ಅಸುತಾಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ, ತಾಃ-ಆಗೋಪಿಯರನ್ನು,
ವೀಹ್ಯ-ನೋಡಿ, ಆಯಾಸ್ಯೇ-ಬರುವೆನು. ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ದೌತ್ಯಕೈಃ-ದೂತರಸಂಬಂಧಗಳಾದ, ವಚನೈಃ-ಮಾತುಗಳಿಂದ

ಧ್ಯಾಮದನಮಮೂಡಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ರೋದನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲಾಗಿಯೂ ರಥದಮೇಲೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ
ರಂ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ತೇರನಡೆಯಿಸಿದನು ||೩೨|| ನಂದನೇಮೊನಲಾದ ಗೋಪಾಲಕರು ಕಾಣಿಕೆಗಳಂ ತೆಗೆ
ದುಕೊಂಡು, ಹಾಲುಮೊಸರುಗಳ ಗಡಿಗೆಗಳಂ ಅಡ್ಡಿಗಳಿಂದ ತೆಗೆಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಕ್ಕೂರನಸಂಗಡ ಹೊರ
ರಟರು ||೩೩||ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಸಂಗಡ ಹೋಗಿ ಭಗವಂತನ ಪ್ರತ್ಯಾಗಮನ
ವೆನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವರಾಗಿ ನಿಂತರು ||೩೪|| ಆಕೃಷ್ಣನು ವಿರಹಕಾತುರಾಗಿ ರೋದನಂಗೆಯ್ಯ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀ

ಯರುಗಳಂ ದೂತವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಬೇಗನೆಬರುವೆನು, ನೀವ್ರವ್ಯಸನಮ ಪಡೆಯಬೇಡಿರಿ ಎಂದುಸಮಾಧಾನಂಗೆ.

ಯಾವವಾಲಕ್ಷ್ಯತೆಕೆತುರಾನ್ವಯೋರಥಸ್ತುಚ | ಅನುಪ್ರಸಂಗಾಪಿತಾತ್ಮಾನೋಲೆಖ್ಯಾನೀವೋಲಕ್ಷ್ಯ
ತಾಃ ||೩೬|| ತಾನಿಶಾಕಾನಿವಮೃತಗೋವಿಂದವಿನವರ್ತನ | ಅಹಾನಿನಿನ್ಯುರ್ಗಾಯಂತ್ಯೋವಿಕೂ
ಕಾಃಪ್ರಿಯಚೈಷ್ಟಿತಂ ||೩೭|| ಭಗವಾನಪಿಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋರಾಮಾಕ್ರೂರತಥಾನ್ಮಪ | ರಥೇನವಾಯು
ವೇಗನಕಾಳಿಂದೀಮಧುನಾಶನೀಂ||೩೮|| ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತೃಪ್ರಾಪ್ತೃಪಾನೀಯಂಪೀತ್ಯಾಮೃತ್ವಮಣಿಪ್ರಭಂ
ವೃಕ್ಷಪಂಡಮುಪವೃಜ್ಯಸರಾಮೋರಥಮಾವಿಶತ್ ||೩೯|| ಅಕ್ರೂರಸಾನ್ವಪಾಮಂತ್ರೈನಿವೈಚರ
ಥೋಪರಿ | ಕಾಳಿಂದ್ಯಾಹದಮಾಗತ್ಯಸ್ನಾನಂವಿಧಿವದಾಚರತ್ ||೪೦|| ನಿಮಜ್ಯತಸ್ತೀಗಲಿಲಜಹತ್
ಬ್ರಹ್ಮಸನಾತನು | ತಾವೇವಾಪಶ್ಯದಕ್ರೂರೋರಾಮಕೃಷ್ಣಾಸಮಸ್ತೌ ||೪೧|| ತೋರಥಸ್ಥಾಕಥ

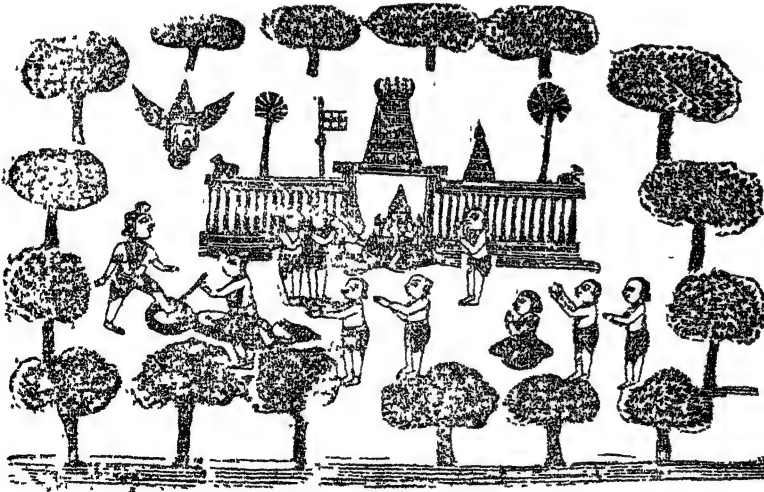
ಹೆ, ಸಾಂತ್ವಯಾಮಾಸ-ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದನು ||೩೬||ರಥಸ್ಥ-ಬಂಡಿಯ, ಕೇತುಃ-ಧ್ವಜವು, ರೇಣುಕ್ವ-ಧೂಳಿಯೂ, ಯಾ
ವತ್-ಯಾವವರೆಗೂ, ಅಲಕ್ಷ್ಯತೇ-ನೋಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದೋ, ತಾವತ್-ಅದುವರೆಗೂ, ಅನುಪ್ರಸಂಗಾಪಿತಾತ್ಮಾನಃ-ಅನುಪ್ರ
ಸಂಗಾಪಿತ-ಸಂಗಡಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಆತ್ಮಾನಃ-ಚಿತ್ತವೃತ್ತವಾಗಿ, ಲೇಖ್ಯಾನೀವ-ಚಿತ್ರಪ್ರತಿಮೆಗಳಹಾಗೆ, ಉಪಲಕ್ಷಿತಾಃ
ನೋಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರು||೩೭|| ತಾಃ-ಆಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಗೋವಿಂದವಿನವರ್ತನೀ-ಕೃಷ್ಣನು ಹಿಂದಕ್ಕೆತಿರುಗಿತೆರವವಿಷಯದಲ್ಲಿ,
ನಿರಾಕಾಶ-ಅಕೆಯಿಲ್ಲದವ ರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ನಿವಮೃತುಃ-ತಾವೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆತಿರುಗಿದರು. ಪ್ರಿಯಚೈಷ್ಟಿತಂ-ಪ್ರಿಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನ
ಚರಿತ್ರವನ್ನು, ಗಾಯಂತ್ಯಃ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪಿಕೂಕಾಃ-ದುಃಖವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಅಹಾನಿ-ಹಗಲಿನನ್ನು,
ನಿನ್ಯುಃ-ಕಳೆದರು ||೩೮||ಹೇನೃಪ-ಎಲೈರಾಯನೇ! ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ, ಭಗವಾನಪಿ-ಕೃಷ್ಣನೂಕೂಡ, ರಾಮಾಕ್ರೂರ-ರಾಮ
ನನ್ನೂ ಅಕ್ರೂರನನ್ನೂ, ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಃ-ಸೇರಿದವನಾಗಿ, ವಾಯುವೇಗೇನ-ಗಾಳಿಯಹಾಗೆ ವೇಗವುಳ್ಳ, ರಥೇನ-ತೇರಿನಿಂದ,
ಅಭಿನಾಶನೀಂ-ಪಾವವನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕಾಳಿಂದೀಂ-ಯಮುನಾನದಿಯನ್ನು, ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಃ-ಸೇರಿದವನಾದನು ||೩೯||
ತತ್ರ-ಆಯಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಪಾನೀಯಂ-ನೀರನ್ನು, ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ-ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿ(ವಿಂದುಕುಚಿಯಾಗಿ)ಪೀತ್ಯಾ-ಕುಡಿದು, ಮೃತ್ಯು
ಮಣಿಪ್ರಭಂ-ಸಾಣೆಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ರತ್ನಗಳ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ವೃಕ್ಷಪಂಡಂ-ಮರಗಳ ತೋಪಿನ, ಉಪವೃಜ್ಯ-ಬಳಿಯಲ್ಲಿಕುಳಿ
ತು, ಸರಾಮಃ-ರಾಮನಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಆವಿಶತ್-ವಿರಿದನು(ಹೊಕ್ಕನು)||೪೦||ಅಕ್ರೂರಃ-ಕ್ಷುಫಲ್ಕನಮಗನ್ನು,
ತೌ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ಆಮಂತ್ರೈ-ಕಲಿತಂದು, ರಥೋಪರಿ-ರಥದಮೇಲೆ, ನಿವೇಶ್ಯಚ-ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಕಾಳಿಂದ್ಯಾಃ-ಯಮು
ನೆಯ, ಹೃದಂ-ಮಡುವಿಗೆ, ಆಗತ್ಯ-ಬಂದು, ವಿಧಿವತ್-ಕಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಸ್ರಕಾರ, ಸ್ನಾನಂ-ವಿಾಯುವಿಕೆಯನ್ನು, ಆಚರತ್-
ಮಾಡಿದನು ||೪೦||ಸನಾತನಂ-ಕಾಶ್ಯತವಾದ, ಬ್ರಹ್ಮ-ವೇದವನ್ನು, ಜಹತ್-ಪರಿಸುತಲಿರುವನಾಗಿ, ತಸ್ತೀಗಲಿಲೇ-ಅನೀರಿನಲ್ಲಿ,
ನಿಮಜ್ಯ-ಮುಳುಗಿ, ಅಕ್ರೂರಃ-ಅಕ್ರೂರನು, ಸಮಸ್ತೌ-ಕೂಡಿರುವ, ತೌರಾಮಕೃಷ್ಣಾವೇವ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನೇ,
ಅಪಶ್ಯತ್-ಕಂಡನು ||೪೧||ರಥಸ್ಥಾ-ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿಕುಳಿತಿರುವ, ಆನಕದುಂಡುಭಸ್ಸುತೌ-ವನುದೇವನವುತ್ರರಾದ, ತೌ-ಆರಾಮ

ಯ್ದನು ||೩೫|| ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ರಥಧ್ವಜವು ಎದ್ದುಪರ್ಯಂತವೂ ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದೋ ಮತ್ತು
ತೇರಿನ ಧೂಳಿಯೆದ್ದುಪರ್ಯಂತವೂ ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದೋ, ಅದ್ದುಪರ್ಯಂತವೂ ನೋಡುತ್ತ ಚಿತ್ತವು ಕೃ
ಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಚಿತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದರು ||೩೬|| ಅಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನು ಹಿಂತಿರುಗಿಬರುವನೆಂಬ ಆಶೆಯಂಬಿಟ್ಟು ದೃಢಚಿತ್ತರಾಗಿ ಪ್ರಿಯನವ್ಯಾಪಾರವಂ ಗಾನಂಗೈಯ್ಯತ ದಿ
ವಸುಗಳಂ ಕಳೆದರು ||೩೭|| ಎಲೈ, ರಾಯನೇ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ಬಲರಾಮನೂ ಅಕ್ರೂರನೂ ಸಹ ವಾಯು
ವೇಗಮುಳ್ಳ ರಥದಿಂದ ಪಾಪಹಾರಿಣಿಯಾದ ಯಮುನಾನದಿಗೆ ಹೋದರು ||೩೮|| ಅನದಿಯಲ್ಲಿ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲ
ನಾಚಮನಾದಿಗಳೆಂಪಾಡಿ ನೀಲಮಣಿಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಉದಕವಂಪಾನಂಗೈಯ್ಯ ವೃಕ್ಷಗಳ ಸ
ಮೂಹದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು ||೩೯|| ಆಯಕ್ರೂರನು ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ರಥದಮೇಲೆಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅವರಲಿ
ಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಯಮುನಾನದಿಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಕಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಸ್ನಾನಂಗೈಯ್ಯನು ||೪೦|| ಅಕ್ರೂರನು
ಜಲದಲ್ಲಿಮುಳುಗಿ ವೇದವಂ ಜಪಿಸುವನಾಗಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ಜಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡನು ||೪೧|| ಅಗರಾಮಕೃಷ್ಣರು

ಮಿಹಸುತಾವಾನಕದೂಮಭಃ | ತರ್ಹಿಸ್ತಿತ್ಯಂದನನಸ್ತ ಇತ್ಯುನ್ಮಜ್ಜವ್ಯಚಪ್ಪಸಃ ||೪೦|| ತ
ತ್ರಾಪಿಚಯಥಾಪೂರ್ವಮಾಸೀನೌಪುನರವಸಃ | ನೈಮಜ್ಜದ್ವರ್ತನಯನ್ಮೈಮಾಕಿಂಸಲಿತ
ಯಃ ||೪೧|| ಭೂಯಸ್ತತ್ರಾಪಿಸೋದ್ರಾಕ್ಷೀತಿಸ್ತೂಘಯಮಾನಂಮಹಶ್ಯತಂ | ಸಿದ್ಧಿರ್ಗಂಧರ್ವಪ
ತಿಭಿರಸುರೈರ್ವ ತಕಂಧರೈಃ ||೪೨|| ಸಹಸ್ರಶಿರಸಂಪದಂಸಹಸ್ರಭಣಮಾಳಿನಂ | ನೀಲಾಂಬರಂಜನ
ಶ್ಯತಂಶೃಂಗೈಶ್ಚೈತವಿಸ್ಥಿತಂ ||೪೩|| ತಸ್ಮೈತ್ಸಂಗಭನಶ್ಯಾಮಂಪೀತಕೌಶೆಯವಾಸನಂ | ಪು

ಕೃಷ್ಣರು, ಇಹ-ಈನೀರಿನೊಳಗೆ, ಕಥಂ-ಹೇಗಿರುವರು? ತರ್ಹಿಸ್ತಿತ್-ಇಲ್ಲಿರುವರಾದರೆ, ಸ್ಯಂದನೇ-ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ, ನಸ್ತಃ-ಇರು
ವುದಿಲ್ಲವು. ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡು, ಸಃ-ಆಯಕೂಗ್ರನು, ಉನ್ಮಜ್ಜ-ನೀರಿನಿಂದಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು, ವ್ಯಚಪ್ಪ-ನೋಡಿದನು||೪೦||
ತತ್ರಾಪಿ-ಆರಧದಲ್ಲಿಯೂ, ಯಥಾಪೂರ್ವಂ-ಮುಂಚೆ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಅಸೀನೌ-ಕುಳಿತಿರುವರನ್ನು, ವ್ಯಚಪ್ಪ-ನೋಡಿದನು.
ಸಲಿತೇ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಮೇ-ನನಗೆ, ತಯೋರ್ಧರ್ವನಂ-ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು, ಯತೇ-ಯಾವುದೋ, ತತೇ-ಅದು, ಮೃಷಾಕಿಂ-
ಸುಳ್ಳೋವನು? ಎಂದುಕೊಂಡು, ಸಃ-ಆಯಕೂಗ್ರನು, ಪುನರೇವ-ಮರಳಿಯುಕೂಡ, ನೈಮಜ್ಜ-ಮುಳುಗಿದನು||೪೧|| ಸಃ-
ಆಯಕೂಗ್ರನು, ತತ್ರಾಪಿ-ಆನೀರಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಭೂಯಃ-ಹಲವುಬಾರಿಗಳು, ಅದ್ರಾಕ್ಷೀತೇ-ನೋಡಿದನು(ಯಾರನ್ನೆಂದರೆ-)
ನತಕಂಧರೈಃ-ಬಗ್ಗಿದಕೂರಳು, ಸಿದ್ಧಿ-ಸಿದ್ಧರೆಂಬ ದೇವರುಳಿಂದಲೂ, ಗಂಧರ್ವಪತಿಭಿಃ-ಗಂಧರ್ವ ನಾಯಕರಿಂದಲೂ,
ಅನುರೈಃ-ದೈತ್ಯರಿಂದಲೂ, ಸ್ತೂಯಮಾನಂ-ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಮಹೇಶ್ವರಂ-ಮೊಡ್ಡದೇವರಾದ ||೪೨|| ಸಹಸ್ರಶಿ
ರಸಂ-ಸಾವಿರತಲೆಗಳುಳ್ಳ, ಸಹಸ್ರಭಣಮಾಳಿನಂ-ಸಾವಿರಹಡಗಲೇ ಕಿರೀಟಗಳಾಗಿವುಳ್ಳ, ನೀಲಾಂಬರಂ-ಕಪ್ಪಾಗಿರುವ ವಸ್ತ್ರ
ಪುಳ್ಳ, ವಿಸಶ್ಯೇತಂ-ತಾವರೆಯ ದಂಟಿನಂತೆ ಬಿಳುಪಾಗಿರುವ, ಶೃಂಗೈಃ-ಸಾವಿರಶಿಖರಗಳಿಂಕೂಡಿದ, ಶ್ವೇತವಿವ-ಬಿಳುಗಿರಿಯ
ಹಾಗೆ, ಸ್ಥಿತಂ-ಇರುವ, ದೇವಂ-ದೇವರನ್ನೂ ||೪೩|| ತಸ್ಯ-ನಹಸ್ರಶೀರ್ಷನಾದ ಆಶ್ವೇತಮೂರ್ತಿಯ, ಉತ್ಪಂಗೇ-ತೊಡ
ೆಯಲ್ಲಿ, ಫನಶ್ಯಾಮಂ-ಮೇಘವಂತೆ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣನೂ, ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಸನಂ-ಹನುರಾದ ಪಟ್ಟಿಯ ದುಪ್ಪಟ್ಟಿಯುಳ್ಳವ

ರಥದಲ್ಲಿಯಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಗೆಬಂದಿರುವರು ರಥದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೋವನೋಎಂದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಲೆಯನೆತ್ತಿನೋಡಿದನು||೪೦||

ಉತ್ತರಾಧ್ಯಾಯಃ

ಯಥಾಪೂರ್ವರಾಗಿ ರಥದಲ್ಲಿರುವವರಂಕಂಡು ಲುನಶ್ಚ ಮುಗಿದನು. ಅವರನೀರ್ವರಂ ನೀರಲ್ಲಿ ಕಂಡಹಾಗೆಭ್ರ
ಮೆಯೋ ವನೋಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ||೪೨|| ಲುನಶ್ಚ ನೀರಿನೊಳಗೆ ಸಿದ್ಧರಿಂದಲೂ ಗಂಧರ್ವರಿಂದಲೂ ನಮ್ರ
ರಾದ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತುತಿಯೊಳ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಶೇವನಂ ಕಂಡನು ||೪೩|| ಸಹಸ್ರಭಣಂಗಳಿಂದ
ಮಂಡಿತನಾದ ನೀಲವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯಾದತಾವರೆಯದಂಟಿನಂತೆ ಶುಭ್ರವರ್ಣಮುಳ್ಳವನಾದ ಅನೇಕಶಿಖರಂಗಳಿಂದ
ಲಂಕೃತಮಾದ ಕೈಲಾಸಗಿಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಶೇವನಂಕಂಡನು ||೪೩|| ಅಶ್ವೇತನಮೇಲೆ ಫನಶ್ಯಾಮನಾಗಿ, ಪೀ

ರುಪಂಚತುರ್ಭುಜಂಶಾಂತಂಪದ್ಮಪತ್ರಾಯತೇಕ್ಷಣಂ ||೪೬|| ಚಾರುಪ್ರಸನ್ನವದನಂಚಾರುಹಾಸನಿ-
ದೀಕ್ಷಣಂ | ಸುಭೂನ್ನಸಂಚಾರುಕರ್ಣಂಸುಕಪೋಲಾರುಣಾಧರಂ ||೪೭|| ಪ್ರಲಂಬಪೀವರಭುಜಂ-
ತುಂಗಾಂಸೋರಸ್ಥಲಶ್ರಿಯಂ | ಕಂಬುಕಂಠಂನಿಮ್ಮನಾಭಿಂವಳಿಮತ್ಪಲ್ಲವೋದರಂ ||೪೮|| ಬೃಹತ್ಪ-
ಟತಟಶೋಣಿಕರಭೋರುದ್ವಯಾನ್ವಿತಂ | ಚಾರುಜಾನುಯಾಗಂಚಾರುಜಂಘಾಯಾಗಳಸಂಯುತ-
ಮ್ ||೪೯|| ತುಂಗಗುಲ್ಫಾರುಣನಖಮ್ರತದೀಧಿತಿಭಿರ್ವೃತಂ | ನನಾಂಗುಳ್ಕಂಗುವೈದಳೈರ್ವಿಲ-
ಸತ್ಪಾದಪಂಕಜಂ ||೫೦|| ಮಹಾರ್ಹಮಣಿಕಮ್ರತಕಿರೀಟಕಟಕಾಂಗದ್ವೈ | ಕಟಿಸೂತ್ರಬ್ರಹ್ಮಸೂ

ನೂ, ಚತುರ್ಭುಜಂ-ನಾಲ್ಕುತೋಳುಳ್ಳವನೂ, ಪದ್ಮಪತ್ರಾಯತೇಕ್ಷಣಂ-ತಾವರೆಯು ಎಸಗ್ಗಿಂತೆ ನೀಳಂಗಳಾದ ಕಂಗಳುಳ್ಳವ, ನೂ. ಕಾಂತಂ-ಸಾಮ್ಯನೂಆದ, ಪುರುಷಂ-ನೀಲಮೂರ್ತಿಯನ್ನೂ (ಕೇಷಕಾಯಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಂಡನು) ||೪೬|| ಆತನು ಇನ್ನೂ ಹೇಗಿದ್ದನೆಂದರೆ-ಚಾರುಪ್ರಸನ್ನವದನಂ-ಮನೋಹರವಾಗಿಯೂ ನಿರ್ಮಲನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಮುಖವುಳ್ಳವನು, ಚಾರುಹಾಸನೀಕ್ಷಣಂ-ಚಲುವಾದನೆಯೂ ನೋಟವೂ ಉಳ್ಳವನು, ಸುಭೂನ್ನಸಂ-ಬಳ್ಳಿಯ ಹುಬ್ಬುಗಳೂ ತಕ್ಕಷ್ಟುನೀಳಿ-
ವಾದ ಮೂಗೋಲುಳ್ಳವನು, ಚಾರುಕರ್ಣಂ-ಚಲುವಾದ ಕಿವಿಗಳುಳ್ಳವನು, ಸುಕಪೋಲಾರುಣಾಧರಂ-ಚನ್ನಾದಕನ್ನಿಗಳೂ ಕಂಪಾ-
ದತುಟಿಯೂ ಉಳ್ಳವನು ||೪೭|| ಪ್ರಲಂಬಪೀವರಭುಜಂ-ನೀಳವಾಗಿಬಲಿತತೋಳುಗಳುಳ್ಳವನು, ತುಂಗಾಂಸೋರಸ್ಥಲಶ್ರಿಯಂ-ಉ-
ನ್ನತವಾದ ಹೆಗಲಿನ ಮತ್ತೂ ಎದೆಯ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವನು, ಕಂಬುಕಂಠಂ-ಕಂಬದಂತಿರುವ ಕೊರಳುಳ್ಳವನು, ನಿಮ್ಮನಾಭಿಂ-
ಕುಳಿಯಾದ ಹೊಕ್ಕುಳ್ಳವನು, ಪಳಿಮತ್ಪಲ್ಲವೋದರಂ-ಮಡಿಚೆಗಳುಳ್ಳ ಚಿಗುರಿನಂತಿರ್ವ ಹೊಟ್ಟೆಯುಳ್ಳವನು ||೪೮|| ಬೃ-
ಹತ್... ಅನ್ವಿತಂ-ಬೃಹತ್-ದಟ್ಟವಾದ, ಕಟತಟ-ಸೊಂಟದ ಬಳಿಯಣ, ಶೋಣಿ-ಅಂಡುಗಳಿಂದಲೂ, ಕರಭ-ಆನೆಯನುಂ-
ಲಿನಂತಿರ್ವ-ಉರುದ್ವಯ-ತೊಡೆಗಳೆರಡರಿಂದಲೂ, ಅನ್ವಿತಂ-ಕೂಡಿದವನು, ಚಾರುಜಾನುಯಾಗಂ-ಚಲುವಾದ ಮೋಣಕಾಲು-
ಗಳೆರಡುಳ್ಳವನು, ಚಾರುಜಂಘಾಯಾಗಳಸಂಯುತಂ-ಮನೋಹರವಾದ ಕಣಕಾಲಗ ಳೆರಡರಿಂದ ಕೂಡಿದವನು ||೪೯|| ತುಂ-
ಗ.. ಭಿ-ತುಂಗಗುಲ್ಫ-ಉಬ್ಬಿದಗಣ್ಣುಗಳ, ಅರುಣನಖ-ಕಂಪಾದಉಗುರ್ಗಳ, ವ್ರತ-ಗುಂಪಿನ, ದೀಧಿತಿಭಿ-ಕಾಂತಿಗಳಂ-
ದ, ವೃತಂ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವನು. ನನಾಂಗುಳ್ಕಂಗುವೈದಳೈ-ನವ-ಹೊಸತಾದ(ಕೋಮಲವಾದ) ಅಂಗುಳಿ-ಬೆರಳುಗಳ, ಅಂಗು-
ಷಂ-ಹೆಬ್ಬಟ್ಟುಗಳ, ದಳ್ಳಿ-ನಿನಗ್ಗಲಿಂದ, ವಿಲಸತ್ಪಾದಪಂಕಜಂ-ಕೋಭಿನುತಲಿರುವಅಡಿದಾವರೆಗಳುಳ್ಳವನು ||೫೦|| ಮಹಾ...
ಗದ್ವೈ-ಮಹಾರ್ಹ-ದೊಡ್ಡ ಪರಿಗತಕ್ಕೆ ಅಧವಾ-ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೂ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಮಣಿಕ-ರತ್ನಗಳ, ವ್ರತ-
ಪುಂಜವುಳ್ಳ, ಕಿರೀಟ-ಟೊಪ್ಪಿಯಿಂದಲೂ, ಕಟಕ-ಕಡಗ, ಅಂಗದ್ವೈ-ತೋಳುಬಂದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಕಟಿ...ಡಲ್ವೈ-ಕಟಿಸೂತ್ರ-
ಉಡಿದಾರ, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ-ಜನಿವಾರ, ಹಾರ-ಕೊರಳಿನರೆ, ನೂಪುರ ಕಾಲಂದಿಗೆ, ಕುಂಡಲ್ವೈ-ಕಿವಿದೊಡವುಗಳಿಂದಲೂ ||೫೧||

ತಾಂಬರಧಾರಿಯಾಗಿ, ಚತುರ್ಭುಜನಾಗಿ ಪದ್ಮಪತ್ರಸಮಾನಂಗಳಾದನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಶಾಂತನಾಗಿ ||೪೬||
ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಮುಖಮುಳ್ಳ ರಮ್ಯವಾದ ಕಟಾಕ್ಷಪ್ರಸಾರಣವೂ ಮಂದಹಾಸವೂಉಳ್ಳ, ಮ-
ನೋಹರವಾದ: ಹುಬ್ಬುಗಳೂ ಉನ್ನತವಾದ: ಸಾಸಿಕವೂಉಳ್ಳ, ಸುಕಪೋಲಂಗಳುಳ್ಳ, ಕಂಪಾದ-ಅಧರೋ-
ಪ್ತಂಗಳುಳ್ಳ ||೪೭|| ಜೋಲುವಸ್ಥೂಲವಾದ: ಭುಜಂಗಳುಳ್ಳ ಉನ್ನತಂಗಳಾದ ಭುಜಶಿರಸ್ಸುಗಳುಳ್ಳ, ವಕ್ಷಸ್ಥ-
ಳದಲ್ಲಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯುಳ್ಳ, ಕುಖದಂತೆ ಕಂಠಮುಳ್ಳ, ಹೆಚ್ಚಾದನಾಭಿಯುಳ್ಳ, ವಳಿತ್ರಯಶೋಭಿತವಾದ
ಉದರಪ್ರದೇಶಮುಳ್ಳ ||೪೮|| ವಿಶಾಲವಾದ: ಕಟಪ್ರದೇಶದಿಂದಲೂ ನಿತಂಬಂಗಳಿಂದಲೂ ರಮ್ಯಂಗಳಾದ ತೊಡೆ-
ಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತವಾದ, ಮನೋಹರಂಗಳಾದ ಮೋಣಕಾಲುಗಳಿಂದಲೂ ಜಂಘುಗಳಿಂದಲೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಲಿರು-
ವ ||೪೯|| ಕಂಪಾದ: ನಖಂಗಳಿಂದಲೂ ಉನ್ನತಂಗಳಾದ ಗುಲ್ಫಂ: ಳಿಂದಲೂ ಅಂಗುಳಿದಳಂಗಳಿಂದಲೂ
ಪ್ಲಕಾಶಿಸುವ ಪಾದಪದ್ಮಂಗಳುಳ್ಳವನಾದ: ||೫೦|| ಅನಿರ್ಭ್ರಂಶಕ್ಕೆ ಖಚಿತಂಗಳಾದ ಕಿರೀಟದಿಂದಲೂ ವಲಯದಿಂ-
ದಲೂ ಭುಜಸೀರ್ತಿಗಳಿಂದಲೂ ಕಟಿಸೂತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ, ಹಾರಂಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತವಾದ: ||೫೧|| ಕಂಖ
ಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಧಾರಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀವತ್ಸದಿಂದಲೂ ಕೌಂಸುಭಮಣಿಯಿಂದಲೂ ವನಮಾಲೆಯಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತ

ತ್ರಹಾರನೂಪುರಕುಂಡಲೈಃ ||೫೧|| ಭಾಜಮಾನಂಪದ್ಯಕರಂಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಂ | ಶ್ರೀವತ್ಸ
ವಕ್ಷಸಂಭ್ರಾಜತ್ಕಂಸ್ತುಭಂವನಮಾಲಿನಂ ||೫೨|| ಸುನಂದನಂದಪ್ರಮುಖೈಃ ಪಾರ್ಷ್ವದೃಷ್ಟಿನ
ಕಾದಿಭಿಃ | ಸುರೇಶೈರ್ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದ್ಯೈರ್ನವಭಿಶ್ಚ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೈಃ ||೫೩|| ಪ್ರಹ್ಲಾದನಾರದ
ವಸುಪ್ರಮುಖೈರ್ಭಾಗವತೋತ್ತಮೈಃ | ಸ್ತೂಯಮಾನಂಪೃಥಗಾಭವೈರ್ವಚೋಭಿರಮಲಾತ್ಮ
ಭಿಃ ||೫೪|| ಶ್ರಿಯಾಪುಷ್ಪಾಂಗಿರಾಕೀರ್ತ್ಯಾ ಕಾಂತಾತುಷ್ಠೈಃ ಲಯೋರ್ಜಯಾ | ವಿದ್ಯಯಾವಿ
ದ್ಯಯಾಶಕ್ತಾ ಮೋಯಯಾಚನಿವೇವಿತಂ ||೫೫|| ವಿಲೋಕ್ಯಸುಭೃಶಂಪ್ರೀತೋಭಕ್ತಾ ಪರಮಯಾ
ಯಾತಃ | ಹೃದ್ಯತನೂರುಹೋಭಾವಮರಿಕ್ಲಿನ್ನಾತ್ಮಲೋಚನಃ ||೫೬|| ಗಿರಾಗದ್ಗದಯಾಸೌ

ಭಾಜಮಾನಂ-ಬೆಳಗುತ್ತಲಿರುವನೂ, ಪದ್ಯಕರಂ-ತಾವರೆಯ ಹುವೃಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವನೂ, ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಂ-ಶಂಖ-ಕಾಂ
ಚಜನ್ಯವೆಂಬ ನಂಕನ್ನು, ಚಕ್ರ-ನುಡರ್ಶನವನ್ನು. ಗದಾ-ಕಾಮೋದಕಿಯನ್ನು, ಧರಂ-ಕೈಯಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿದವನೂ, ಶ್ರೀವತ್ಸವ
ಕ್ಷಸಂ-ಶ್ರೀವತ್ಸವೆಂಬಮಜ್ಜೆಯೇವದೆಯಲ್ಲಿಉಳ್ಳವನೂ,ಭಾಜತ್ಕಂಸ್ತುಭಂ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವಕಾಂಸ್ತುಭವೆಂಬರತ್ನ ಪುಷ್ಪವನೂ
ವನಮಾಲಿನಂ-ತುಲಸಿಯ ತೋಮಾಲೆಯುಳ್ಳವನೂ||೫೨|| ಸುನಂದನಂದಪ್ರಮುಖೈಃ-ಸುನಂದನು ನಂದನು ಮೊದಲಾದ, ಪಾ
ರ್ಷ್ವದೃಷ್ಟಿಃ-ಸಭಿಕರಿಂದಲೂ, ನನಕಾದಿಭಿಃ-ನನಕನು ಮೊದಲಾದ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದಲೂ, ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದ್ಯೈಃ-(ನದೋಪ ಚಿದೋ
ಪ ಮುಂತಾದ) ಅಧವಾ-ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ನೀಲಲೋಕಿತನೆಂಬ ಕಾರ್ಯರುದ್ರನೂ ಮೊದಲಾದ, ಸುರೇಶೈಃ-ದೇವನಾ
ಯಕರಿಂದಲೂ, ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೈಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ, ನವಭಿಃ-ಮರೀಚ್ಯಾದಿ ನವಪ್ರಜಾಪತಿಗಳಿಂದಲೂ||೫೩||ಪೃಥಗಾ
ಭಿಃ-ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ, ಪ್ರಹ್ಲಾದನಾರದವಸುಪ್ರಮುಖೈಃ-ಪ್ರಹ್ಲಾದನುನಾರದನು ಉಪರಿಚರ-ವನು ಮೊದಲಾದ,
ಭಾಗವತೋತ್ತಮೈಃ-ಭಗವದ್ಭಕ್ತಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದಲೂ, ಅಮಲಾತ್ಮಭಿಃ-ನಿರ್ಮಲಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ತೂಯಮಾನಂ-ಕೊಂಡಾ
ಡಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವನೂ||೫೪|| ಶ್ರಿಯಾ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದಲೂ, ಪುಷ್ಪಾಂಗಿ-ಪುಷ್ಪಿಯಿಂದಲೂ, ಕೀರ್ತ್ಯಾ-ಕೀರ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಕಾಂ
ತ್ಯಾ-ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ, ತುಷ್ಠಾಂಗಿ-ತುಷ್ಠಿಯಿಂದಲೂ, ಇಲಯಾ-ಇಳಿಯಿಂದಲೂ, ಊರ್ಜಯಾ-ಊರ್ಜಿಯಿಂದಲೂ, ವಿದ್ಯ
ಯಾ-ಮೋಚಕಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ, ಅವಿದ್ಯಯಾ-ಬಂಧಕಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ,ಮಾಯಯಾ-ಕಾರಣಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ,(ಎಂಬತತ್ವದಭಿಮಾನ
ದೇವತೆಯಿಂದ ||೫೫||ಯಿರಿಂದಲೂ)ಚಕಾರದಿಂದ, ಹ್ಲಾದಿನಿ ಮೊದಲಾದ ಅನಂತಶಕ್ತಿಯಿರಿಂದಲೂ, ನಿಷೇವಿತಂ-ಅಧಿಕವಾ
ಗಿಸೇವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನೂ ಆದನಾರಾಯಣನನ್ನು ||೫೬|| ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸುಭೃಶಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರೀತ
ವುಳ್ಳವನೂ, ಪರಮಯಾ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಭಕ್ತ್ಯಾಂಗಿ-ಸೇವೆಯಿಂದಲೂ, ಯುತಃ-ಕೂಡಿದವನೂ, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಹೃದ್ಯತ
ನೂರುಹಃ-ನಂತನಗೊಂಬ ನಿಗುಡುಗೊಡಲುಳ್ಳವನು, ಭಾವವದಿಕ್ಲಿನ್ನಾತ್ಮಲೋಚನಃ-ಭಾವ-ನಮ್ಮಕ್ಕವನ್ನೇ ಈಪರಮೇಶ್ವರ
ನೆಂಬ ಭಾವದಿಂದ, ಪರಿಕ್ಲಿನ್ನ-ಆನಂದಾಶುಗಳಕ್ಕುತ್ತಿರುವ, ಲೋಚನಃ-ಕಂಗಳುಳ್ಳವನೂಅವ ||೫೬|| ಸಾತ್ವತಃ-ಯಾದವ
ನೂಸಾತ್ವಿಕನೂ ಆದಅಕ್ರೂರನು, ಸತ್ವಂ-ಸತ್ವಗುಣವನ್ನು, ಮತ್ಸು-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಆಲಂಬ್ಯ-ಅಶ್ರಯಿಸಿ, ಮೂರ್ಛಾ-
ಸಮ್ರವಾದ ತಲೆಯೊಡನೆ, ಅವಹಿತಃ-ಅಪಧಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟಃ-ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕೈಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ,

ನಾಗಿ ||೫೭|| ಸುನಂದನಂದಮುಂತಾದ ಪರಿವಾರಜನದಿಂದಲೂ ಸನಕಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದ್ವಿಧೇವೇ
ಶ್ವರರಿಂದಲೂ ಮರೀಚ್ಯಾದಿ ಪ್ರಜೇಶ್ವರರಿಂದಲೂ ||೫೮|| ಪ್ರಹ್ಲಾದ ನಾರದವಸುಗಳು ಮುಂತಾದ ಭಾಗವತ
ರಿಂದಲೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ನಾನಾಪ್ರಕಾರಂಗಳಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವನಾಗಿ ||೫೯|| ಶ್ರೀದೇವಿಯಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಪಿದೇವಿ
ಯಿಂದಲೂ ವಾಗ್ಧೇವಿಯಿಂದಲೂ ಕೀರ್ತಿದೇವಿಯಿಂದಲೂ ಕಾಂತಿದೇವಿಯಿಂದಲೂ ತುಷ್ಠಿದೇವಿಯಿಂದಲೂಇ
ಲಾದೇವಿಯಿಂದಲೂ ಶಕ್ತಿದೇವಿಯಿಂದಲೂ ಮಾಯಾದೇವಿಯಿಂದಲೂ ಸೇವಿತನಾದ ||೫೫|| ಪರಮಪುರುಷನಂ
ನೋಡಿ, ಪ್ರೀತನಾಗಿ ಪರಮಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾಗಿ ರೋಮಾಂಚಿತನಾಗಿ ಆನಂದ ಬಾಷ್ಪಂಗಳಿಂ ನೆನಸಲ್ಪಟ್ಟ ನೇ
ಶ್ವರಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ||೫೬|| ಅಕ್ರೂರನು ಸತ್ವಗುಣವನವಲಂಬಿಸಿ ಗದ್ಗದವಾಕ್ಯದಿಂದ ಸ್ತುತಗೆಯ್ದನು-ಶಿರಸ್ಸಿ
೦೦೯

ಪೀತ್ಯಸ್ತತ್ಪ್ರಮಾಂಬ್ಯಸಾತ್ಪ್ರತಃ | ಪ್ರಣಮ್ಯಮೂರ್ಧ್ನಾ ವಹಿತಾಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟಿಕನೈಃ ||೫೭||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

ಅಕ್ಷೂರಕೃತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸ್ತುತಿಃ.

ಅಕ್ಷೂರಃ | ನತೋಸ್ತಸ್ಯಾಹಂತ್ವಾಖಿಲಹೇತುಹೇತುನಾ ರಾಯಣಂಪೂರುಷಮಾದ್ಯಮವ್ಯಯಂ |ಯ

ಶನ್ಮುಖಃ-ಮುಲ್ಲಗೆ, ಗದ್ದದಯಾಗಿರಾ-ಬಿಗ್ಗು ತ್ತುಗೆಯ ಸ್ವರದಿಂದ, ಅಸ್ತಾಪೀತ್-ಸೋತ್ರಮಾಡಿದಮು

||೫೭||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ

ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

೪೦ನೆಯಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಪೀಕೆ.

[ಅಕ್ಷೂರಸ್ತುತಿ.] ಹೇಕೃಷ್ಣ-ಓಕೃಷ್ಣನೇ! ಏಷಲೋಕಃ-ಈಪ್ರಪಂಚವು, ಯತಃ-ಯಾವವನದೇಸೆಯಿಂದಾಯಿತೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಾ-ಆಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನು, ಯನ್ನಾಭಿಷಾತಾತ್-ಯಾವವನ ಹೊಕ್ಕುಳಿನಿಂದಹುಟ್ಟಿದ, ಅರವಿಂದಕೋಕಾತ್-ಕಮಲದ ಗರ್ಭದದೇಸೆಯಿಂದ, ಅವಿರಾಸೀತ್-ಉದಿಸಿದನೋ; ಆದ್ಯಂಪೂರುಷಂ ಮೊದನೆಯ ಪುರುಷನಾಗಿರುವ, ಅವ್ಯಯಂ-ಆದ್ಯಂತಗಲ್ಲದ, ಅಖಿಲಹೇತುಹೇತುಂ-ನಕಲಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೂ ಕಾರಣನಾದ ಪಂಚಮಹಾ ಭೂತಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾದ, ನಾರಾಯಣಂ-

ನಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತನಾಗಿಅಂಜಲಿಬಂಧವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಗವಂತನಂ ಸ್ತುತಿಸಿದನು||೫೭||

ಇಂತು ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಕೂರಪುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು ಎಂಬಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳುಂಟು

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

೪೦ನೆಯಅಧ್ಯಾಯದತಾತ್ಪರ್ಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಕ್ಕೋಕಃ |ಚತ್ವಾರಿಂಶೇತತೋಕ್ಷೂರಕೃಷ್ಣಂಮತ್ವೇತ್ಯರತ್ವರಂ | ಪ್ರಣಮ್ಯಭಕ್ತ್ಯಾ ತುಪತ್ಯವೇಸಗುಣಾಗುಣಭೇದತಃ || | ನಾವ್ಯತ್ತನೇಯಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷೂರನು ಕೃಷ್ಣನಂಲೋಕೇತ್ಯರಾ ದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನನ್ನಾಗಿತಿಳಿದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನ ಸಗುಣಸ್ವ ರೂಪವನಿಗುಣಸ್ವರೂಪವನಹ ಸ್ತುತಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವಂ ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿ ರೂಪಿಸಿದವಿವರವೆಂತಂದರೇ-

(ಎಲೈಅರಸೇ! ಅಕ್ಷೂರನು ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿಭಗವಂತನಂಜಲದಲ್ಲಿಕಂಡು ಸ್ತುತಿಸಿದನಂತೆನೆ-) ಈಗಮ ಹೆಲೋಕಸ್ಥಸ್ಥಿತವಾದಬ್ರಹ್ಮನು ಯಾವಭಗವಂಜನನಾಭಿಯಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದಪದ್ಯದಿಂದ ಅವಿರ್ಭವಿಸಿದನೋ

ನ್ನಾಭಿಜಾತಾದರವಿಂದಕೊಡದ್ವೈಹ್ಯಾವಿರಾಸೀದ್ಯತುಪಲೋಕಃ ||೧|| ಭೂನೋಯಮಗ್ನಿಃಪವನಃಖಮಾದಿರ್ಮಹಾನಜಾದಿರ್ಮನಂದ್ರಿಯಾಣಿ | ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಾವಿಬುಧಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇಯದೇತವಸ್ತೇಜಗತೋಂಗಭೂತಾಃ ||೨|| ನೈತಸ್ವರೂಪಂವಿದುರಾತ್ಮನಸ್ತಜಾದಯೋನಾತ್ಮತಯಾಗ್ನಿಹೀತಾಃ | ಅಜೊನುಬದ್ಧಸ್ಸಗುಣೈರಜಾಯಾಗುಣಾತ್ಪರಂವಿದನತೆಸ್ವರೂಪಂ ||೩|| ತ್ವಾಂಯೋಗಿನೋಯಜಂತ್ಯದ್ಧಾಮಹಾಪುರುಷಮಿಾಶ್ವರಂ | ಸಾಧ್ಯಾತ್ಯಂಸಾಧಿಭೂತಂಚಸಾಧಿದೈವಂಚಸಾಧವಃ ||೪|| ತ್ರಯ್ಯಾಚವಿದ್ಯಯಾಕೇಚಿತ್ತ್ವಂವೈವೈತಾನಿಕಾದ್ವಿಜಾಃ |ಯಜಂತೇನಿವಿದೈರ್ಯಜ್ಞೈಃ ಸಾ||ನಾರೂಪಾಮರಾಖ್ಯಯಾ ||೫|| ಏಕತ್ವಾಖಿಲಕರ್ಮಾಣಿಸನ್ಯಸ್ಯೋಪಕಮಂಗತಾಃ | ಜ್ಞಾನಿ

ನಾರಾಯಣನೇ ಆಗಿರುವ, ತಂತ್ರಾ-ಅನಿನ್ನನ್ನು, ಅಹಂ-ನಾನು, ನತೋ(ಸ್ತಿ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿದವನಾವನು ||೧|| ಭೂಃ-ಭೂಮಿ, ತೋಯಂ-ನೀರು, ಅಗ್ನಿಃ-ತೇಜಸ್ಸು, ಪವನಃ-ವಾಯು, ಖಂ-ಆಕಾಶ, ಆದಿ-ಭೂತಾದಿಯಾದ ಅಹಂಕಾರ, ಮಹಾ-ಮಹತ್ತ್ವ ತ್ವ-ಅಜಾ-ಪ್ರಕೃತಿ, ಆದಿ-ಪುರುಷನ್ನು ವನಃ-ಅಂತಃಕರಣ, ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ-ಕೋಶಾದಿಕರಣಗಳು, ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಾಃ-ಶಬ್ದಾದಿ ಸಕಲವಿಷಯಗಳು, ಸರ್ವೇವಿಬುಧಾಃ-ಸಕಲದೇವತೆಗಳೂ, ಜಗತಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಹೇತವಃ-ಕಾರಣಗಳು, ಯೇ-ಯಾವವೋ, ತೇಚ-ಅವುಗಳೂ ಕೂಡ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಅಂಗಭೂತಾಃ-ಶರೀರವಾಗಿರುವವು. ಅಥವಾ-ಅಂಗದಿಂದ ಆದವು||೨||ಅನಾತ್ಮತಯಾ-ಜಡಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಗೃಹೀತಾಃ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾದ, ತೇಅಜಾದಯಃ-ಆಮಾಯಮೊದಲಾದ ತತ್ವಗಳು, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಸ್ವರೂಪಂ-ಚಿನ್ಮಾತ್ರವನ್ನು, ನವಿದುಃ-ಅರಿಯರು|| ಸೋಜಿ-ಆಜೀವನೂ ಕೂಡ (ಬ್ರಹ್ಮನೂಕೂಡ) ಅಜಾಯಾಃ-ಪ್ರಕೃತಿಯ, ಗುಣೈಃ-ಸತ್ವರಜಸ್ತಮಸ್ಸುಗಳಿಂದ, ಬದ್ಧಃ-ನು-ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವ ನಾಗಿರುವನಲ್ಲವೆ? ಗುಣಾತ-ಪ್ರಾಕೃತಗುಣಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಪರಂ-ಅತೀತವಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಸ್ವರೂಪಂ-ಯಾರ್ಥಾರ್ಥವನ್ನು, ನವೇದ-ಅರಿಯನು||೩|| ಅದ್ಧಾ-ಆದರೂ, ಸಾಧವಃ-ಸಾಧುಗಳಾದ, ಯೋಗಿನಃ-ಪಿರಣ್ಯಗರ್ಭಾದಿಯೋಗಿಗಳು, ಸಾಧ್ಯಾತ್ಯಂ-ಆಧ್ಯಾತ್ಮದಿಂ ಕೂಡಿದ, ಸಾಧಿಭೂತಂ-ಆಧಿಭೂತದಿಂ ಸುತವಾದ, ಸಾಧಿದೈವಂ-ಅಧಿದೈವದಿಂದವರನಿದ, ಈಶ್ವರಂ-ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ, ಮಹಾಪುರುಷಂ-ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಯಜಂತಿ-ಭಜಿಸುತ್ತಲಿರುವರು ||೪|| ವೈತಾನಿಕಾಃ-ಕರ್ಮಯೋಗಿಗಳಾದ, ಕೇಚಿತ್ವಿಜಾಃ-ಕೆಲವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ತ್ರಯ್ಯಾವಿದ್ಯಯಾಚ-ಕರ್ಮ ಮಾರ್ಗದಿಂದ, ವಿವಿಧೈಃ-ವಿವಿಧವು ಬಗೆಯ ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ, ನಾನಾರೂಪಾಮರಾಖ್ಯಯಾ-ನಾನಾರೂಪ-ಅಗ್ನಿಷೋಮೇಂದ್ರ ವರುಣ ವಾಯ್ವಾದಿರೂಪಗಳುಳ್ಳ, ಅಮರ-ದೇವತೆಗಳ, ಆಖ್ಯಯಾ-ಹನರಿಂದ, ತ್ವಾಂವೈ-ನಿನ್ನನ್ನೇ, ಯಜಂತೇ-ಭಜಿಸುತ್ತಲಿರುವರು ||೫|| ಏಕೇ-ಕೆಲವರು, ಅಖಿಲಕರ್ಮಾಣಿ-ಸಕಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ, ಸನ್ಯಸ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಉಪಕಮಂ-ಕಾಂತಿಯನ್ನು, ಗತಾಃ-ಹೊಂದಿದವರಾದ, ಜ್ಞಾನಿನಃ-ಬ್ರಹ್ಮವೇತ್ತರು, ಜ್ಞಾನನಿಗ್ರಹಂ-ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿಯಾದ, ತ್ವಾ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞೈಃ-ಜ್ಞಾನರೂಪವಾದ ಯಜ್ಞ

ಸಮಸ್ತಕ್ಕೂ ಕಾರಣಂಗಳಾದ ಪಂಚಭೂತಂಗಳಿಗೂಕಾರಣನಾದ ಅದಿವುರುವೆನಾದೆ ನಾರಾಯಣನಾದ ಅಂಥಾನಿನ್ನಂನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು||೧||ಭೂಮಿಯು ಅಗ್ನಿಯು ಜಲವು ವಾಯುವು ಆಕಾಶವು ಅಹಂಕಾರವು ಮಹತ್ತ್ವವುಮಾಯೆಯು ಪುರುಷನು ವೆನಸ್ಸು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸರ್ವವಿಷಯಂಗಳು ಸಮಸ್ತದೇವತೆಗಳು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರಣಭೂತಂಗಳಾದವು ಅವುಮೆಂಟೋ ಅವೆಲ್ಲವುನಿನ್ನಅವಯವಂಗಳು||೨||ಅನಾತ್ಮಭೂತಂಗಳಾದ ಮಾಯಮೊದಲಾವಸ್ತುಗಳೂಪರಮಾತ್ಮನಾದನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನರಿಯವು. ಬ್ರಹ್ಮನುಕೂಡಮಾಯಾಬದ್ಧನಾಗಿ ಸತ್ವಾದಿಗುಣಾತೀತವಾದ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವಂ ಅರಿಯನು||೩|| ಸಾಧುಗಳಾದಯೋಗಿಗಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಅಧಿಭೂತ ಅಧಿದೈವವೆವುಗಳಿಯುಕ್ತನಾದ ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ಈಶ್ವರನಾದನಿನ್ನಂಭಜಿಸುವರು ||೪|| ಕರ್ಮನಿಷ್ಠರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕರ್ಮಪ್ರತಿಪಾದಕಮಾದಭೇದದಿಂದ ನಾನಾರೂಪಂಗಳಾದ ಅಗ್ನಿಷೋಮಾದಿಯಾಗಳಿಂದಇಂದ್ರಾಗ್ನಿ ವರುಣಾದಿನಾಮಧೇದಂಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದನಿನ್ನಂಪರಾಧಿಸುವರು ||೫|| ಕೇವಲಮಹಾಯೋಗಿಗಳು ಸಮಸ್ತಕರ್ಮಂಗಳನ್ನಿನ್ನಲ್ಲಿಸಮರ್ಪಿಸಿ ಉಪಕಾಂತರಾಗಿಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಾದನಿನ್ನಂಜ್ಞಾನಯಜ್ಞದಿಂದ ಆರಾಧ

ನೋಚ್ಛೇನಯಜ್ಞಾನಯಜಂತಿಜ್ಞಾನವಿಗ್ರಹಂ ||೬|| ಅನ್ಯೇಚಸಂಸ್ಕೃತಾತ್ಮಾನೋವಿಧಿನಾವಿಹಿತನತೇ |
ಯಜಂತಿತ್ಯನ್ತಯಾಸ್ಮಾಂವೈಬಹುಮೂರ್ತ್ಯಕಮೂರ್ತಿಕಂ ||೭|| ತ್ಯಾಮೆವಾನೈಶಿವೋಕ್ತನ
ಮಾರ್ಗೇಣಕಿವರೂಪಿಣಂ | ಬಹ್ವಾಚಾರ್ಯವಿಭದನಭಗವತ್ಸಮುಪಾಸತೆ ||೮|| ಸರ್ವವಯಂಜಂ
ತಿತ್ವಾಂಸರ್ವದೇವಮಯೇಶ್ವರಂ | ಯೇನಾನಾದೇವತಾಭಕ್ತಾಯದ್ಯಪ್ಯನ್ಯಧಿಯಾಪ್ರಭೋ ||೯|| ಯಾ
ಧಾದ್ರಿಪ್ರಭವಾನದ್ಯೋಪರ್ಜನ್ಯಾಪೂರಿತಾವಿಭೋ | ವಿಶಂತಿಸರ್ವತಸ್ಸಿಂಧುಂತದ್ವತ್ವಾಂಗತಯೋಂ
ತತಃ ||೧೦|| ಸತ್ತ್ವರಜಸ್ತಮಇತಿಭವತಃಪ್ರಕೃತೈರ್ಗುಣಾಃ | ತೇಷುಹಿಪ್ರಾಕೃತಾಃಪೋತ್ರಾಃ
ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾವರಾದಯಃ ||೧೧|| ತುಭ್ಯಂನಮಸ್ತವ್ಯವಿಷಕ್ತದೃಷ್ಟಯಸರ್ವಾತ್ಮನಸರ್ವಧಿಯಾಂ

ಕರ್ಮದಿಂದ, ಯಜಂತಿ-ಪೂಜಿಸುವರು ||೬|| ಅನ್ಯೇಚ-ಇತರರಾದರೋ, ಸಂಸ್ಕೃತಾತ್ಮಾನಃ-ಶೈವವೈಷ್ಣವದೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಕೂ
ದಿದ್ದಿಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಹವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಅಭಿಹತೇನ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ವಿಧಿನಾ-ಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗ್ರಾಮವಿಧಿಯಿಂ
ದ, ತ್ವಾನ್ಮಯಾಃ-ನಿನ್ನ ಪಾತ್ರಾರ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಬಹುಮೂರ್ತೀಕಮೂರ್ತಿಕಂ-ಹಲವುರೂಪವಾಗಿಯೂ, ಒಂವೇರೂಪ
ನಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ತ್ವಾಂವೈ-ನಿನ್ನನ್ನೇ, ಯಜಂತಿ-ಪೂಜಿಸುವರು ||೭|| ಭಗವತ್-ಕೃಷ್ಣನೇ! ಅನ್ಯೇ-ಬೇರೆಜನಗಳು, ಬಹ್ವಾ
ಚಾರ್ಯೈಃ-ವಿಭೇದೇನ-ಬಹ್ವಾಚಾರ್ಯ-ಪಾಶುಪತರು, ಮಾಹೇಶ್ವರರು, ಶೈವರು, ಕಾಪಾಲಿಕರು, ವೀರಶೈವರು ಮೊದಲಾದ
ಬಹುಮಂದಿ ಮತಪ್ರವರ್ತಕರ, ವಿಭೇದೇನ-ಸಂಪ್ರಪಾಯ ಭೇದಗಳುಳ್ಳ, ಶಿವೋಕ್ತೇನಮಾರ್ಗೇಣ-ಶಿವನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ-
ಕಾಮಿಕಾದ್ಯಾಗ್ರಾಮಗಳ ದಾರಿಯಿಂದ, ಶಿವರೂಪಿಣಂ-ಮಂಗಳ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವ, ತ್ವಾಮೇವ-ನಿನ್ನನ್ನೇ, ಸಮುಪಾಸತೇ-
ಅರಾಧಿಸುತ್ತಿರುವರು ||೮|| ಪ್ರಭೋ-ಒಡೆಯನೇ! ಯೇ-ಯಾರು, ನಾನಾವೇವತಾಭಕ್ತಾಃ-ಹಲವುದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತರಾಗಿರು
ವರೋ, ತೇ-ಅವರು, ಅನ್ಯಧೀಯಾದ್ಯಪಿ-ಬೇರೆಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾದರೂ, ತೇನರ್ವವಪ-ಅವರೆಲ್ಲರೂವೆ, ಸರ್ವದೇವಮ
ಯೇಶ್ವರಂ-ಸರ್ವದೇವತಾ ಮಯನಾದ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ಯಾಗಿರು, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಯಜಂತಿ-ಪೂಜಿಸುವರು ||೯|| ವಿಭೋ-
ವ್ಯಾಪಕನಾದ ವಿಷ್ಣುವೇ! ಅದ್ರಿಪ್ರಭವಾಃ-ಬೆಟ್ಟಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವಾದ, ಪರ್ಜನ್ಯಾಪೂರಿತಾಃ-ಮಳೆಯಿಂದ ತುಂಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವಾದ, ಸದ್ಗುಣ-ಹೊಳೆಗಳು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಸರ್ವತಃ-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸಿಂಧುಂ-ಸಮುದ್ರವನ್ನು, ವಿಶಂತಿ-ಪ್ರವೇಶಿ
ಸುತೆ ಲಿವೆಯೋ, ತದ್ವತೇ-ಹೀಗೆ, ಗತಯಃ-ಸರ್ವವಿಧಗಳಾದ ಜ್ಞಾನಗಳೂ (ಒಪಾನನಗಳೂ) ಅಂತಃ-ಕಡೆಗೆ, ತ್ವಾಂ-
ನಿನ್ನನ್ನು, ವಿಶಂತಿ-ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಲಿವೆ ||೧೦|| ತೇಷು-ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, ಸತ್ತ್ವವೂ, ರಜಸ್ಸು, ತಮಸ್ಸು, ಇತಿ-ಎಂದು, ಭವತಃ-
ನಿನ್ನ, ಪ್ರಕೃತೈಃ-ಮಾಯೆಯ, ಗುಣಾಃ-ಗುಣಗಳಿವೆ. ತೇಷು-ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲವೆ, ಪೋತ್ರಾಃ-ಪೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಆಬ್ರಹ್ಮ
ಸ್ಥಾವರಾದಯಃ-ಕಲ್ಲುಗಿಡ ಮೊದಲಬ್ರಹ್ಮನವರೆಗೂ ಇರುವಜೀವರೆಲ್ಲರೂ, ಪ್ರಾಕೃತಾಃ-ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಬಂಧ ವುಳ್ಳವರು ||೧೧||

ನಂಗೈಯರು ||೬|| ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ವೈಷ್ಣವದೀಕ್ಷೆಯಂಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನಿಂದಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗ್ರಾಮ
ವಿಹಿತವಾದವಿಧಾನದಿಂದ ತ್ವಾನ್ಮೈ-ನಿನ್ನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ವಾಸುದೇವ ಸಂಕರ್ಮಣ ಅನಿರಾದ್ಧ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನರೆಂಬ
ಭೇದದಿಂದ ಬಹುಮೂರ್ತಿಕಗಳುಳ್ಳನಿನ್ನಂ ನಾರಾಯಣರೂಪದಿಂದೇಕಮೂರ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಭಜಿಸುವರು ||೭|| ಮ
ತ್ತೆಕೆಲವರುಮಹಾಪುರಾಣವರು ಪರಮೇಶ್ವರನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಶೈವಾಗಮಮಾರ್ಗದಿಂದ ಶಿವರೂಪನಾದನಿನ್ನಂ
ಬಿಹ್ವಾಚಾರ್ಯರಭೇದದಿಂದ ಶೈವಮಾತೃಪತಾದಿಮಾರ್ಗದಿಂದ ಭಜಿಸುವರು ||೮|| ಮತ್ತೆಕೆಲವರುನಾನಾದೇವತಾ
ಭಕ್ತರಾಗಿದೇವಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸರ್ವದೇವಮಯನಾದ ನಿನ್ನನೇಭಜಿಸುವರು ||೯|| ಸರ್ವತಂಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನದಿಗ
ಳವರ್ಷೋದಕಗಳಿಂದ ಪೂರಿತಂಗಳಾಗಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನೇ ಹೇಗೆ ನೇರವವೋ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ತಂಗೆ
ಳಾದ ಶ್ರುತಿಸ್ತುತಿ ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಂಗಳಾದ ಮಾರ್ಗಗಳು ನಿನ್ನನ್ನೇ ನೇರುತಲಿವೆ ||೧೦|| ಸತ್ತ್ವ
ವು ರಜಸ್ಸು ತಮಸ್ಸು ಎಂಬ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯ ಗುಣಂಗಳು ಪ್ರಕೃತಿ ಕಾರ್ಯೋಪಾಧಿಕಂಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾ
ದಿ ಸ್ಥಾವರ ಪರ್ಯಂತವು ಆ ಗುಣತ್ರಯದಿಂದ ಬದ್ಧರಾಗಿರುವರು ||೧೧|| ಆ ಮಾಯಾಗುಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತ
ಮಾದದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾದ ಸರ್ವ ಬುದ್ಧಿಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಅಂತಾ ಸಿನಗಾಗಿ ನಮಸ್ಕರವು. ಯಾ

ಚಸಾಕ್ಷೀಣ | ಗುಣಪ್ರವಾಹೋಯಮವಿದ್ಯಯಾಸಕ್ಯತ್ವವರ್ತತೆವನ್ಮತಿರ್ಯಗಾತ್ಮನು ||೧೧|| ಅ
ಗ್ನಿ ಮುಖಂತೆವನಿರಂಘ್ರೀಕ್ಷಣಂನೂರ್ಯೊನಭೋನಾಭಿರಭೋದಿಕಶ್ಯುತಿಃ | ದ್ಯೌಃಕಂಸುರೇಂ
ದಾಸ್ತವಬಾಹವೋರ್ವಾಃಕುಕ್ಷಿರ್ಮರುತ್ಪಾಂಜಲಂಪ್ರಕಲ್ಪಿತಂ ||೧೨|| ರೋಮಾಣಿವೈಕ್ಷೌ
ಷಧಯಾಶ್ಚಿರೋರುಹಾಮೆಫಾಃಪರಸ್ಯಾಸ್ತಿನಖಾನಿತದ್ರಯಾಃ | ನಿಮೆವಣಂರಾತ್ಯ್ರಾಹನೀಪ್ರಜಾಪತಿ
ಮೇಢಸ್ತವೃಷ್ಟಿಸ್ತವನೀರ್ಯಾವಿಃಪ್ಯತೇ ||೧೪|| ತ್ವಯ್ಯವ್ಯಯಾತ್ಮಕಪುರಂಪ್ರಕಲ್ಪಿತಾಲೋ
ಕಾಸ್ಸಪಾಲಾಬಹುಜೀವನಂಕುಲಾಃ | ಯಥಾಜಲೆಸಂಜಹತಜಲೌಕನೋ ಪ್ಯದಂಬರವಕಮಕಕಾ
ಮನೋಮಯ ||೧೫|| ಯಾನಿಯಾನೀಹರೂಪಾಣಿಕ್ರಿಡಾರ್ಥಂತ್ಯಂಜಿಭರ್ಷಿಹಿ | ತೈರಾಮೃಪೈಶು

ತೇಷು-ಆಪ್ರಕೃತಿ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ, ಅವಿಷಕ್ತವೃಷ್ಟಯೇ-ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಸರ್ವಾತ್ಮನೇ-ಸರ್ವಮಯನಾದ, ಸರ್ವ
ಧಿಯಾಂಚ-ಸಕಲಬುದ್ಧಿವೃತ್ತಿಗಳಿಗೂ, ಸಾಕ್ಷೀಣೇ-ದ್ರಷ್ಟಾರನಾದ, ತುಭ್ಯಂ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕರವು || ಅಯಂ-ನೀ
ಪ್ರವಾಹಃ-ಈಗುಣಗಳ ಹರಿದಾಟವು. ದೇವನ್ಯತೀರ್ಯಗಾತ್ಮನು-ದೇವತೆಗಳು ಮನುಷ್ಯರು ತಿರ್ಯಗ್ಜಾಂತಂಗಳೆಂಬ ಆತ್ಮರಕ್ಷೆ,
ಅವಿದ್ಯಯಾ-ಜೀವೇವಾಧಿಯಾದ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಅನಕ್ಯಲ್-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಪ್ರವರ್ತತೇ-ನಿಶೇಷವಾಗಿ ಎರಿ ಸುತೇದೋ||
ತೇ-ನಿನ್ನ, ಮುಖಂ-ಮೋರೆಯೇ, ಅಗ್ನಿಃ-ತೇಜಸ್ಸು, ಅವನಿಃ-ಭೂಮಿ, ಅಂಘ್ರೀ-ಕಾಲು, ಕ್ಷಣಂ-ವೃಷ್ಟಿ-ಸೂರ್ಯಃ-
ಸೂರ್ಯನು, ನಭಃ-ಅಂತರಿಕ್ಷವು, ನಾಭಿಃ-ಹೊಕ್ಕುಳು, ಅಧೋ-ಅಮೇಲೆ, ದಿಶಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳು, ಶ್ರುತಿಃ-ಕಿವಿ, ದಾಃ-ಸ್ವರ್ಗ
ವು, ಕಂ-ತಲೆ, ಸುರೇಂದ್ರಾಃ-ದೇವನಾಯಕರು, ತವ-ನಿನ್ನ, ಬಾಹವಃ-ತೋಳುಗಳು, ಅರ್ಣವಾಃ-ಸಮುದ್ರಗಳು, ಕುಕ್ಷಿಃ-
ಹೊಟ್ಟೆ, ಮರುಲ್-ವಾಯುವು, ಪಾಂಜಲಂ-ಪ್ರಾಣವೆಂಬವೂ, ಆಗಿ, ಪ್ರಕಲ್ಪಿತಂ-ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ||೧೨|| ಪರಸ್ಯ-ಪರ
ರಮೇಶ್ವರನಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ರೋಮಾಣಿ-ಕೂದಲು, ವೃಕ್ಷೌಷಧಯಃ-ಗಿಡಗಳೂ ಪೈರುಗಳೂ, ಶಿರೋರುಹಾಃ-ಕುರುಳ್ಳುಳು,
ಮೇಘಾಃ-ಮೋಡಗಳು, ಅಸ್ಥಿನಖಾನಿ-ಎಲುಬುಗಳೂ ಉಗುರುಗಳೂ, ಅದ್ರಯಃ-ಬೆಟ್ಟಗಳು, ನಿಮೀಷಣಂ-ರಪ್ಪೆಹೊಡೆಯ
ವಿಕ, ರಾತ್ಯ್ರಾಹನೀ-ರಾತ್ರಿಯೂ ಹಗಲೂ, ಮೇಢಸ್ತ-ಶಿಶುವಾದರೋ, ಪ್ರಜಾಪತಿಃ-ಬ್ರಹ್ಮನು, ತವ-ನಿನ್ನ, ವೀರ್ಯಂ-
ರೇತಸ್ಸು, ವೃಷ್ಟಿಃ-ಮಳೆಯೆಂದು, ಇದ್ಯತೇ-ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದು ||೧೪|| ಅವ್ಯಯಾತ್ಮಕ-ನಿಶ್ಚಯವಾದ, ಜಲೇ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ,
ಜಲೌಕನೋಪಿ-ಸಂಜಲಜಂತುಗಳೂ ಕೂಡ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಸಂಜಹತೇ-ಚಲಿಸುತ್ತಿವೆಯೋ, ಉದಂಬರೇವಾ-ಅತ್ತಿಯ
ಹಂಚಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಮಕಕಾಃ-ನುನಿಹುಳಗಳು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಮನೋಮಯೇ-ಮನಃಪ್ರಧಾನನಾದ, (ಮನೋ
ವೃತ್ತಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯನಾಗಿ ತೋರತಕ್ಕ) ಪುರುಷೇ-ಮಹಾಪುರುಷನಾದ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ನಪಾಲಾಃ-ಪಾಲಕರಿಂ ಸಹಿತವಾದ, ಬ
ಹುಜೀವನಂಕುಲಾಃ-ಬಹುಪ್ರಾಣಿ ಸಂಘಗಳುಳ್ಳ, ಲೋಕಾಃ-ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು, ಸಂಜಹತೇ-ಚಲಿಸುತ್ತಿವೆ ||೧೫|| ತ್ವಂ-ನೀನು,

ವ ನಿನ್ನಂ ತಿಳಿಯದೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಗುಣಪ್ರವಾಹರೂಪವಾದ ಸಂಸಾರವು ದೇವ ಮನುಷ್ಯ ತೀರ್ಯಗಾದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಪ್ರವೃತ್ತಮಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಾ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು ||೧೧|| ಎಲೈ ಪರಮಾತ್ಮನೇ! ಅಗ್ನಿಯು ನಿನ್ನ ಮು
ಖವು, ಭೂಮಿಯು ನಿನ್ನ ಪಾದವು, ಸೂರ್ಯನೇ ನಿನ್ನ ಚಕ್ಷುಸ್ಸು, ಅಂತರಿಕ್ಷವೇ ನಿನ್ನ ನಾಭಿಯು, ದಿಕ್ಕು
ಗಳೇ ನಿನ್ನ ಕೋತ್ರಗಳು, ಸ್ವರ್ಗವೇ ನಿನ್ನ ಶಿರಸ್ಸು, ದೇವತೆಗಳು ನಿನ್ನ ಬಾಹುಗಳು ಸಮುದ್ರಂಗಳ
ಲೇ ನಿನ್ನ ಉದರವು, ವಾಯುವೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವು, ಬಲವು ||೧೨|| ವೃಕ್ಷಗಳು ಒಪ್ಪಧಿಗಳು ನಿನ್ನ ರೋಮಂ
ಗಳು, ಮೇಘಂಗಳೇ ನಿನ್ನ ಕೇಕಂಗಳು ಪರ್ವಂಗಳು ನಿನ್ನ ಅಸ್ಥಿನಖಂಗಳು, ದಿವ್ಯ ರಾತ್ರಿಗಳು ರೆಪ್ಪೆಗಳು,
ಪ್ರಜೀವನೇ ನಿನ್ನ ಮೇಢವು, ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ನಿನ್ನ ವೀರ್ಯವು, ||೧೪|| ಎಲೈ ಅವ್ಯಯನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ!
ಪರಮಪುರುಷನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತಂಗಳಾದ ಸನಾಯಕಂಗಳಾದ ಲೋಕಂಗಳು ಅನೇಕ ಜೀವಂಗಳಿಂದ ವ್ಯಾ
ಪ್ತಂಗಳಾಗಿ ಜಲದಲ್ಲಿ ಜಲಜಂತುಗಳಿರುವಂತೆ ಔದಂಬರ ಫಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಗಳಿರುವಂತೆ ಅನೇಕ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂ
ಗಳು ಮನೋರಮ್ಯನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ವಾಸವಂ ಮಾಡುತ್ತಲಿವೆ ||೧೫|| ಎಲೈ ಈಶ್ವರನೇ! ನೀನು ಲೋಕ ರಕ್ಷಣಾ

ಜೋಲೋಕಾಮೌದಾಗಾಯಂತಿತಯಃ ||೧೬|| ನಮಃಕಾರಣಮತ್ಸ್ಯಾಯ ಪ್ರಳಯಾಬ್ಧಿಚರಾಯ
ಚ | ಹಯಶೀರ್ಷ್ಯನಮಸ್ತುಭ್ಯಂಮಧುಕೈಟಭಮೃತ್ಯುನೇ ||೧೭|| ಅಕೂಪಾರಾಯಮಹತೇನಮೋ
ಮಂದರಧಾರಿಣೇ | ಶ್ವೇತ್ಯದ್ಧಾರವಿಹಾರಾಯನಮಸ್ತು ಕರಮೂರ್ತಯ ||೧೮|| ನಮಸ್ತದ್ಭು
ತಸಿಂಹಾಯಸಾಧುಲೋಕಭಯಾವಹವಾಮನಾಯನಮಸ್ತುಭ್ಯಂಕಾಂತ್ಯಿಭುವನಯಚ||೧೯||
ನಮೋಭೃಗೂಣಾಂಪತಯೆದುಪ್ಪಕ್ಷತ್ರವನಚ್ಚಿದ್ರೆ | ನಮಸ್ತರಘುಪುತ್ರಾಯ ರಾವಣಾಂತಕರಾ
ಯಚ ||೨೦|| ನಮಸ್ತವಾಸುದೇವಾಯನಮಸ್ತುಂಕರ್ಪಣಾಯಚ | ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯಾನಿರುದ್ಧಾ
ಯಸಾತ್ಮತಾಂಪತಯನಮಃ ||೨೧|| ನಮಸ್ತದ್ಧಾಯಬುದ್ಧಾಯದೈತ್ಯದಾನವಮೋಹಿನೇ | ಮ್ಲೇ

ಇಹ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಂ-ಲಟಗಲಿ ಗೋಸುಗ, ಯಾನಿಯಾನಿ-ಯಾವಯಾವ-ರೂಪಾಣಿ-ಲೀಲಾಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು, ಜಿ
ಭರ್ಪಿಹಿ-ವಹಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೋ, ತೈ-ಅವುಗಳಿಂದ, ಆಮೃಪೃಕುಚಃ-ತೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೋಕವುಳ್ಳ, ಲೋಕಾಃ-ಜನರು, ಮು
ದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಯತಃ-ಕೀರಿಯನ್ನು, ಗಾಯಂತಿ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು ||೧೬|| ಪ್ರಳಯಾಬ್ಧಿ ಚರಾಯ-ಪ್ರ
ಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮುದ್ರ ದೊಳಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ಕಾರಣಮತ್ಸ್ಯಾಯ-ಜಗತ್ಪಾರಣವಾದ ಮತ್ಸ್ಯಮೂರ್ತಿಗೆ, ನಮಃ-ನ
ಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಹಯಶೀರ್ಷ್ಯ-ಕುದುರೆಯ ತಲೆಯುಳ್ಳ, ತುಭ್ಯಂ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಮಧುಕೈಟಭಮೃತ್ಯು
ನೇ-ಮಧುಕೈಟಭನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ನಾಶಕನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ; ||೧೭|| ಮಂದರಧಾರಿಣೇ-ಮಂದರ ಪರ್ವತವ
ನ್ನುಮೊತ್ತ, ಮಹತೇ-ದೊಡ್ಡದಾದ, ಅಕೂಪಾರಾಯ-ಕೂರ್ಮಮೂರ್ತಿಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ; ಶ್ವೇತ್ಯದ್ಧಾರವಿಹಾ
ರಾಯ-ಭೂವಿಯನ್ನು ಎತ್ತುವಿಕೆಯೇ ಲೀಲೆಯಾಗಿವುಳ್ಳ, ಸೂಕರಮೂರ್ತಯೇ-ವರಾಹರೂಪಿನಿಗೆ ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗ
ಲಿ ||೧೮|| ಸಾಧುಲೋಕಭಯಾವಹ-ಸತ್ಪುರುಷರ ಭಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವನೇ! ಅದ್ಭುತಸಿಂಹಾಯ-ನರಾಕೃತಿಯಿಂದ ಆ
ಶ್ಚರ್ಯವಾದ ಸಿಂಹವಾಗಿರುವ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ; ವಾಮನಾಯ-ಕುಳ್ಳನಾದ ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರ
ವಾಗಲಿ; ಕಾಂತ್ಯಿಭುವನಯಚ-ಅದಿಗಳೆಲ್ಲವುಳ್ಳ ಮೂರುಲೋಕಗಳುಳ್ಳ, ತುಭ್ಯಂಚ-ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಾದನಿಗೂ, ನಮಃ-
ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ ||೧೯|| ದುಪ್ಪಕ್ಷತ್ರವನಚ್ಚಿದ್ರೆ-ದೋಷವುಳ್ಳ ಹೃತ್ತಿಯಿರಬಹುದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದವನಾದ, ಭೃಗೂಣಾಂ
ಪತಯೇ-ಭೃಗುವಂಶದ ವರಿಗೊಡೆಯನಾದ ವರಕುರಾಮನಿಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ರಾವಣಾಂತಕರಾಯ-ರಾವಣಾಸು
ರನನಾಶಕನೆಯ್ದ, ರಘುವರಾಯಚ-ರಘುವಂಶದವರಲ್ಲಿಕೊಡ್ಡನಾದ, ತೇ-ರಾಮನಾದನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ||೨೦||
ವಾನುದೇವಾಯ-ವನುದೇವತೃನಾದ, ತೇನಮಃ-ಕೃಷ್ಣನಾದನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು, ಸಂಕರ್ಪಣಾಯಚನಮಃ-ಬಲರಾಮ
ನಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೆಂಬ ಕಾಮನಿಗೂ, ಅನಿರುದ್ಧಾಯ-ಅನಿರುದ್ಧನೆಂಬ ಕಾಮ ಪುತ್ರನಿ
ಗೂ, ಸಾತ್ವತಾಂಪತಯೇ-ಯಾವವರಿಗೊಡೆಯನಿಗೂ, ನಮಃ||೨೧||ಕುದ್ಧಾಯ-ಪರಿಹರಿಸಿದನಾದ, ದೈತ್ಯದಾನವಮೋಹಿನೇ-

ಥೇವಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಅವತಾರರೂಪಂಗಳಿಂದ ಧರಿಸುವಿಯೋ ಆಯಾ ರೂಪಂಗಳಿಂದ ಪರಿಹೃತಮಾದ ಕೋಕ
ಮುಳ್ಳವರಾಗಿ ಜನರು ಸಂತೋಷಮಾಗಿ ನಿನ್ನ ಯಶಸ್ಸುಂ ಗಾನಂಗೈಯರು ||೧೬|| ಪ್ರಳಯ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ
ಸುಚರಿಸುವ ಅದಿ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಹಯಗ್ರೀವನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಮ
ಧುಕೈಟಭದ್ವೇಷಿಯಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೧೭|| ಮಂದರಧಾರಿಯಾದ ಕೂರ್ಮ ರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ನಮ
ಸ್ಕಾರವು. ಭೂವಿಯ ನುದ್ದರಿಸಿದ ವರಾಹರೂಪನೇ! ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೧೮|| ಸಜ್ಜನರ ಭಯಪರಿಹಾ
ರಕನಾದ ನೆರಸಿಂಹವೇವನೇ! ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಮೂರು ಲೋಕಂಗಳನುಂ ಪಾದವಿನ್ಯಾಸವ ಗೆಯ್ದ
ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ವಾಮನನೇ! ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೧೯|| ದುಪ್ಪಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಂಹಾರಕನಾದ ಭಾರ್ಗವರಾಮನೇ
ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ರಾವಣ ಸಂಹಾರಕನಾದ ರಾಮನೇ! ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೨೦|| ವಾನುದೇವನೇ ನಿನ
ಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಸಂಕರ್ಪಣನೇ! ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೇ! ಅನಿರುದ್ಧನೇ! ಯಾದವಪತಿ
ಯೇ! ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ||೨೧|| ದೈತ್ಯದಾನವ ಮೋಹಕನಾದ ಕುದ್ಧನಾದ ಬುದ್ಧಪತಾರನೇ! ನಿನಗೆ

ಚ್ಛಪ್ರಾಯಕ್ಷತ್ರಹಂತ್ರಮಸ್ತಕಲ್ಪಿರೂಪಿಣಿ ||೧೦|| ಭಗವತ್ಸರ್ವಲೋಕೋಯಮೋಹಿತಸ್ತ
ವಸಾಯಯಾ | ಅಹಂಮಮೇತ್ಯಸದ್ಗ್ರಾಹೋಭ್ರಾನ್ಯತೇಕರ್ಮವತ್ಯಸು ||೧೧|| ಅಹಂಚಾತ್ಮಾ
ತ್ಯಜಾಗಾರದಾರಾರ್ಥಸ್ವಜನಾದಿಮು | ಭ್ರಮಾಮಿಸ್ಯಪ್ತಕಲ್ಪಮಮೂಢಸ್ತತ್ಯಧಿಯಾವಿಭೋ ||೧೨||
ಅನಿತ್ಯಾನಾತ್ಮದಾಖಮವಿವರ್ಯಾಸಮತೀರ್ಯಹಂ | ದ್ವಂದ್ವಾರಾಮಸ್ತಮೋವಿಮೋಹನಜನತ್ಯಾ
ತ್ಯನಃಪ್ರಿಯಂ ||೧೩|| ಯಥಾಬುಧೋಜಲಂಹಿತಾಪ್ರತಿಚ್ಛಿನ್ನಂತದಾದ್ಭವೈಃ | ಅಭ್ಯೇತಿಮೃಗ
ತ್ಯದ್ವಾಂವೈಹಿತಾಪ್ರಾಪ್ತಾಪರಾಜ್ಯಖಃ ||೧೪|| ನೊತ್ಪದಂತಕೃಪಣಧೀಕಾಮಕರ್ಮಹತಂಮ

ದೈತ್ಯರನ್ನೂ ದಾನವರನ್ನೂ ಮೋಹಗೋಳನುವ, ಬುದ್ಧಾಯ-ಬುದ್ಧಮೂರ್ತಿ ಯಾದನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಮ್ಲೇಚ್ಛಪ್ರಾಯ
ಕ್ಷತ್ರಹಂತ್ರೇ-ತುರುಕರ ಹಾಗಿರುವ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವವನಾದ, ಕಲ್ಪಿರೂಪಿಣೀತೇ-ಕಲ್ಪಿಸ್ವರೂಪನಾದನಿನಗೆ ನಮ
ಸ್ಕಾರವು || ೧೦|| ಭಗವತ್-ಭಗವಂತನೇ! ಅಯಂ-ಈ, ಸರ್ವಲೋಕಃ-ಸಮಸ್ತಲೋಕವೂ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಮಾಯಯಾ-ಅಷ್ಟಾನಕ
ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ, ಮೋಹಿತಃ-ಭ್ರಮಗೋಳನಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ, ಅಹಂಮಮೇತಿ-ನಾನು ವನ್ನದುವೆಂದು, ಅನದ್ಗ್ರಾಹಃ-ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಗ್ರ
ಹಿಸಿದ್ದಾಗಿ, ಕರ್ಮವತ್ತ್ವಮು-ಕರ್ಮವಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ, ಭ್ರಾಮತೇ-ತಿರುಗಿ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದೆ|| ೧೧|| ವಿಭೋ-ಸಾವಿಯೇ! ಅಹಂಚ-ನಾ
ನೂಕೂಡ, ಸ್ವಪ್ನತಲ್ಪೇದು-ಕೊಂಚಕಡಮೆಯಾಗಿ ಕನಸಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿರುವ, ಆತ್ಮಾ .....ದಿಷು-ಆತ್ಮಾ-ತಾನು, ಆತ್ಮಜ
ಮಕ್ಕಳು, ಅಗಾರ-ಮನೆ, ದಾರ-ಹೆಂಡತಿ, ಅರ್ಥ-ಧನ, ಸ್ವಜನ-ನಂಟರು, ಮಿತ್ರರು, ಲಬಿಷು-ಮೊದಲಾದವರಲ್ಲಿ, ಸತ-
ಧಿಯಾ-ದಿವವಾದ್ದೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಮೂಢಃ-ಅರಿಯದವನಾಗಿ, ಭ್ರಮಾಮಿ-ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ || ೧೨|| ಅನಿತ್ಯಾನ್ಯಾ
ತ್ಯದುಃಖೇಷು-ಅನಿತ್ಯ-ಕಾಶ್ವತವಲ್ಲದ, ಅನಾತ್ಮ-ಜಡಗಳಾದ, ದುಃಖೇಷು-ಕಷ್ಟಕರಗಳಲ್ಲಿ, ವಿವರ್ಯಾಸಮತಿಃ-ಸುಖಭ್ರಾಂ
ತಿಯಿಂದ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಅಹಂಹಿ-ನಾನಲ್ಲವೆ? ತಮೋವಿಷ್ಣುಃ-ತಾಮಸನಾದ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವ ನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ದ್ವಂದ್ವಾರಾಮಃ-ದ್ವೈತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುವನಾಗಿ, ಆತ್ಮನಃಪ್ರಿಯಂತು-ನನ್ನ ಸುಖವನ್ನಾದ
ಲೋ, ನಜಾನೇ-ಅರಿಯೆನು|| ೧೩|| ಅಬುಧಃ-ಮೂಢನಾದವನು, ತದುದ್ಭವೈಃ-ಆನೀರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಮುಚಿ ಮೊದಲಾದವು
ಗಳಿಂದ, ವ್ರತಿಚ್ಛಿನ್ನಂ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಜಲಂ-ನೀರನ್ನು, ಹಿತಾಪ್ರ-ಬಿಟ್ಟು, ಮೃಗತ್ಯವಾಂವೈ-ಬಿಸಿಲು ಗುಡುರೆಯ
ನ್ನೇ, ಅಭ್ಯೇತಿ-ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವನೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅಹಂ-ನಾನು, ತ್ವ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಹಿತಾಪ್ರ-ಬಿಟ್ಟು, ಪರಾಜ್ಯಾ
ಖಃ-ಬಾಹ್ಯದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವ ನಾಗಿರುವೆನು || ೧೪|| ಕೃಪಣಧೀವಃ-ಲುಬ್ಧಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾದ, (ಬಡಮನಸ್ಸಿನವನಾದ) ಅಹಂ-ನಾನು,
ಪ್ರಮಾದಿಭಿಃ-ಎಚ್ಚರು ತಪ್ಪುವಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಸಾಕ್ಷೈಃ-ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಂದ ಸಹಿತಂಗಳಾದ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ, ಇತಸ್ತತಃ-
ಇತ್ತತ್ತ, ಹಿರಿಯಮಾಣಂ-ಎಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಕಾಮಕರ್ಮಹತಂ-ಕಾಮದಿಂದಲೂ ಕರ್ಮದಿಂದಲೂ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ,

ನಮಸ್ಕಾರವು. ಮ್ಲೇಚ್ಛಪ್ರಾಯರಾದ ದುಷ್ಟ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಂ ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಲ್ಪಿರೂಪನೇ! ನಿನಗೆ ನಮ
ಸ್ಕಾರವು. || ೧೦|| ಎಲೈ ಭಗವಂತನೇ! ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತವಾದ ಜೀವಲೋಕವು “ ನಾನು ನ
ನ್ನದು ,, ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಂಗಳಿಂದ ದುಷ್ಟ ವಿಷಯಾಸಕ್ತವಾದ ಕರ್ಮ ಬಂಧದಿಂದ ಗುತ್ತುತ
ಲಿದೆ || ೧೧|| ಎಲೈ ವಿಭವೇ! ನಾನು ದೇಹದಲ್ಲಿ, ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ, ಗೃಹದಲ್ಲಿ, ಪತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಧನದಲ್ಲಿ, ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ; ಸ್ವ
ಪ್ನ ಸಮಾನಂಗಳಾಗಿ ಇದ್ದರೂ, ಈ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಸತ್ಯಂಗಳೆಂದು ಭ್ರಮಿಸುವೆನು || ೧೨|| ಮತ್ತು ನಾ
ನು ಅನಿತ್ಯವಾದ ಕರ್ಮ ಫಲದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಮೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುತ್ತ, ಅನಾತ್ಮಂಗಳಾದ ದೇಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ
ತ್ಮನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುತ್ತ, ದುಃಖಶೂಪಂಗಳಾದ ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖಮೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುತ್ತ,
ದುಃಖಮಯವಾದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನಾವಿವ್ಯನಾಗಿ ಹಿತಾರ್ಥಮಂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ || ೧೩||
ಮೂಢನಾದ ಪುರುಷನು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಜಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ತೃಣಂಗಳಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿತವಾದ ಜಲಮಂಜಿಟ್ಟು
ತ್ಯುತಮರಿಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಬುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು ಮಾಯಾಚ್ಛಿನ್ನನಾದ ನಿನ್ನ ನರಿ
ಯೆ ದೇಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಬುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವೆನು || ೧೪|| ನಾನು ಕಾಮಕರ್ಮಂಗಳಿಂದ ಕಲುಷವಾಗಿ
ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಮಾದಿಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಂದ ನಾನು ವಿಷಯಂಗಳಿಂದ ಕುರಿತು ಎಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಮ

ನಃ | ರೋದ್ಧಂಪ್ರಮಾದಿಭಿಸ್ಸಾಕ್ಷ್ಯಹೀನಯಮಾಣಮಿತಸ್ತತಃ ||೭೭|| ಸೋಹಂತವಾಂಘ್ಯಾ
ಪಗತೋಸ್ಯಸತಾಂದುರಾಪಂ ತಚ್ಚಾಪ್ಯಹಂಭವದನುಗ್ರಹಕಮನ್ಯೈ | ಪುಂಸೋಭವದ್ಯುಃರ್ಹಿ
ಸಂಸರಣಾವರ್ಗಸ್ತ್ವಯ್ಯಬ್ಜನಾಭಸದುಪಾಸನಯಾಮತಿಸ್ಸಾಸ್ತೃತೇ||೭೮||ನಮೋವಿಕ್ಷಣನಮಾತ್ರಾ
ಯಸರ್ವಪ್ರತ್ಯಯಹೇತವೇ | ಪುರುಷಮಪ್ರಧಾನಾಯಬ್ರಹ್ಮಣನಂತಕಕ್ತಯೇ||೭೯||ನಮಸ್ತವಾಸು
ದೇವಾಯಸರ್ವಭೂತಕ್ಷಯಾಯಚ | ಹೃಷೀಕೇಶನಮಸ್ತುಭ್ಯಂಪ್ರಪನ್ನಂಪಾರಿವಾಃವಿಭೋ ||೮೦||
ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ-ಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ.

ಮನಃ-ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು, ರೋದ್ಧಂ-ತಡೆದು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಸೋತ್ಸಹೇ-ಶಕ್ತನಾಗಲಾರನು ||೭೭|| ಸೋಹಂ-ಅ
ನಾನು, ಅಸತಾಂ-ದುಷ್ಟರಿಗೆ, ಮರಾಪಂ-ದೋರೆಯ ಲನಾಭ್ಯವಾದ, ತವಾಂಘ್ರ-ನಿನ್ನ ಚರಣವನ್ನು, ಉಪಗತೇ-ಹೊಂದಿದ
ವನು, ಅಸ್ತಿ-ಅದೇನು ಈಕೆ-ಬಡೆಯನೇ! ತಚ್ಚಾಪಿ-ಅದೂ ಕೂಡ, ಭವದನುಗ್ರಹ-ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾದವೇ ಎಂದು, ಅಹಂ-ನಾನು,
ಮಸ್ಯೇ-ತಿಳಿಯುತ್ತೆ ಲಿರುವೆನು. ಆಬ್ಜನಾಭ-ಪದ್ಮನಾಭನೇ! ಯರ್ಹಿ-ಯಾವಾಗ, ಪುಂಸಃ-ಪುರುಷನಿಗೆ, ಸಂಸರಣಾವರ್ಗಃ-
ಸಂಸಾರವೆ ಅವಧಿಯು, ಭವೇ-ಆಗುವುದೋ, ತದಾ-ಆವಾಗ, ನದುಪಾಸನಯಾ-ಸತ್ಪುರುಷರ ಸೇವೆಯಿಂದ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನ
ಲ್ಲಿ, ಮತಿಃ-ಬುದ್ಧಿಯು, ಸ್ವಾತೇ-ಆಗುವುದು||೭೮||ವಿಕ್ಷಣನಮಾತ್ರಾಯ-ಉಪನಿಷದ್ಗಮ್ಯವಾದ ಕೇವಲ ಚಿದ್ರೂಪನಾದ, ಸರ್ವ
ಪ್ರತ್ಯಯೇಹೇತವೇ-ನಂಬಿಕೆಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾದ, ಪುರುಷೇಷು-ಆತ್ಮರಲ್ಲಿ, ಪ್ರಧಾನಾಯ-ಮುಖ್ಯನಾದ, ಅನಂತಕಕ್ತಯೇ-
ಹಲವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳುಳ್ಳ, ಬ್ರಹ್ಮಣೇ-ದೊಡ್ಡವನಾದ. ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಕನಾದ ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು||೭೯||ವಾಸು
ದೇವಾಯ-ಸರ್ವ ಭೂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿರುವ ದೇವನಾದ ಅಥವಾ ಸರ್ವಭೂತಗಳಿಗೂ ಆಶ್ರಯನಾದ, ಸ
ರ್ವಭೂತಕ್ಷಯಾಯಚ-ಸರ್ವಭೂತಗಳಿಗೂ ನಾಶಕನಾದ, ತೇನಮಃ-ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ. ಹೃಷೀಕೇಶ-ಇಂದ್ರಿಯಗ
ಳಿ ಗೊಡೆಯನೇ! ತುಭ್ಯಂ-ನಮಃ-ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ. ವಿಭೋ-ಪೂರ್ಣನೇ! ಪ್ರಪನ್ನಂ-ನೀನೇಗತಿಯೆಂದು ನಂಬಿರು
ವವನಾದ, ಮಗಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಏಹಿ-ರಕ್ಷಿಸು ||೮೦||
ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ನಮಂ ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಾಗುವುದಿಲ್ಲ ||೭೭||ಆಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಪಡೆಯಲಕ್ಕಾಗದ ನಿನ್ನವಾದವಂಶರಣು
ಹೊಂದಿರುವೆನು. ಆ ನಿನ್ನ ವಾದನೇವೆಯು ನಿನ್ನ ಲನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿವುತ್ತಿರುವೆನು.
ಪುರುಷನಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಬಂಧಮೋಕ್ಷ ವುಂಟಾಗುವುದೆಂದರೆ, ಸತ್ಪ್ರೇಮೆಯಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಬುದ್ಧಿಯು
ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದೋ ಆಗ ಸಂಸಾರಬಂಧವು ಪರಿಹಾರಮಾಗುವುದು||೭೮||ವಿಕ್ಷಣನಕರೀರನಾದ, ಸ
ರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಜೀವರಿಗೆ ಸುಖದುಃಖ ಪ್ರಾಪಕಂಗಳಾದ ಕಾಲಕರ್ಮ ಸ್ವಭಾವಾದಿಗಳಿಗೆನಿಯಾಮಕನಾದ, ಅ
ನಂತಕಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು||೭೯||ಸರ್ವಭೂತಂಗಳಿಗೂ ಅಧಿಪ್ತಾನನಾದವಾಸು
ದೇವನೇ! ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಹೃಷೀಕೇಶನೇ! ನಿನಗೆನಮಸ್ಕಾರವು. ಶರಣಾಗತನಾದ ನನ್ನಂ ರಕ್ಷಿಸು||೮೦||

[ಎಂದು ಅಕ್ಷೌರನು ಶ್ರೀ ಭಗವಂತನಂ ಸ್ತುತಿಸಿದನು ಎಂದು]

ಇಂತು ಶ್ರೀ ಶುಕಮುನಿಯು ವೇದಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು, ಸೂತಪರಾಣಿಕನು
ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಕೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀವ ನ್ತುಹೀ
ಕೂರ ಪುರವರಾಧೀಶಶ್ರೀ ಚಂಪರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಾ
ದೃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀನಿಲಾಸ , ಮೆಂಬಶ್ರೀ ಭಾಗವತಪುರಾಣ
ದಶಕರ್ಣಾ ಟಭಾಷ್ಯವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಳುದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ
ಚತ್ವಾರಿಂಶಾಧ್ಯಾಯಂ
ಸಂಪೂರ್ಣಮಾದುದು.

ಶ್ರೀಕುಕುಃ | ಸ್ತವತಸ್ತಸ್ಯಭಗವಾಃ ದರ್ಶಯಿತ್ಯಾಜಲವಪುಃ | ಭೂಯಸ್ಸಮಾಹರತ್ಯುಪ್ಪೂನ
ಟೂನಾಟ್ಯಮಿವಾತ್ಮನಃ ||೧|| ಸೋಪಿಜಾಂತರ್ಹಿತಂವೀಕ್ಷ್ಯಜಲಾದುನ್ಮಜ್ಜಸತ್ವರಃ | ಕೃತ್ವಾಚಾ
ವಶ್ಯಕಂಸರ್ವಂವಿಸ್ಮಿತೋರಥಮಾಗಮತ್ ||೨|| ತಮಸ್ಪಚ್ಛದ್ಧೃಷೀಕಶಕಿಂತದೃಷ್ಟಮಹಾದುಭ
ತಮ್ | ಭೂಮೌವಿಯತಿವಾತೋಯತಥಾತ್ವಾಂಲಕ್ಷಯಾಮಹೇ ||೩|| ಅಕ್ರೂರಃ | ಅದ್ಭುತಾನೀ
ಹಯಾಮಂತಿಭೂಮೌವಿಯತಿವಾಜಲೇ | ತ್ವಯಿವಿಶ್ವಾತ್ಮಕತಾನಿಕಿಂಮದೃಷ್ಟಂವಿಪಶ್ಯತಃ ||೪|| ಯ
ತ್ರಾಢ್ಭುತಾನಿಗರ್ವಾಣಿಭೂಮೌವಿಯತಿವಾಜಲೇ | ತಂತಾನ್ಸಪಶ್ಯತೋಬ್ರಹ್ಮಸ್ಮಿಂಮದೃಷ್ಟಮಿಹಾ

೪೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

[ಶುಕವಾಕ್ಯವು.] ಭಗವಾಃ-ವಶ್ವರ್ಯಮುಚ್ಯ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ತವತಃ-ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ತಸ್ಯ-ಅ
ಯಕ್ರೂರನಿಗೆ, ಜಲೇ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮನಃ-ತನ್ನ, ವಪುಃ-ಮೂಲರೂಪವನ್ನು, ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ-ತೋರಿಸಿ, ನಟಃ-ನಟ್ಟುವನು,
ನಾಟ್ಯಮಿವ-ಕುಣಿದಾಟವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಭೂಯಃ-ವರಳಿಯೂ, ಸಮಾಹರತ್-ಉಪಸಂಹರಿಸಿ ಕೊಂಡನು ||೧|| ಸೋಪಿ-
ಆಯಕ್ರೂರನೂಕೂಡ, ಅಂತರ್ಹಿತಂ-ಅಡಗಿಹೋದ್ದನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ಕಂಡು, ಜಲಾತೇ-ನೀರಿನಿಂದ, ಉನ್ಮಜ್ಜ-ಎದ್ದು, ನತ್ವ
ರಃ-ತ್ವರೆಯಿಂ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಆಶ್ಯಕಂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ, ಸರ್ವಂ-ಸಂಧ್ಯಾದಿಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಕೃತ್ವಾಚ-
ಮಾಡಿಯೂ, ವಿಸ್ಮಿತಃ-ಅಚ್ಚರಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು ಕುರಿತು, ಆಗಮತ್-ಬಂದನು ||೨|| ಹೃಷೀಕೇಶಃ-ಕೃಷ್ಣನು,
ತಂ-ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು, ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಇಹ-ಈಗ, ಭೂಮೌ-ನಿಲದಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಯತಿವಾ-ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ತೋಯೇ
ವಾ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ಕಿಮದ್ಭುತಂ-ಏನುಆಶ್ಚರ್ಯವು, ದೃಷ್ಟಂ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು? ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಲಕ್ಷಯಾ
ಮಹೇ-ಕಾಣುವೆವು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅಪೃಚ್ಛತೇ-ಬೆಸಗೊಂಡನು ||೩|| [ಅಕ್ರೂರವಾಕ್ಯವು.] ಭೂಮೌ-ನಿಲದಲ್ಲಿ, ಜಲೇ-ನೀರಿನ
ಲ್ಲಿ, ವಿಯತಿವಾ-ಗಗನದಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ, ಇಹ-ಈಗ, ಅದ್ಭುತಾನಿ-ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳು, ಯಾವಂತಿ-ಎಷ್ಟುಂಟೋ, ತಾನಿ-ಅವೆಲ್ಲವೂ,
ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕ-ಪ್ರಪಂಚಮಯನಾದ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವವು, ಅಂಧಾನಿನ್ನನ್ನು, ವಿಪಶ್ಯತಃ-ನೋಡುತ್ತಲಿರುವ, ಮೇ-ನಿನ್ನಿಂದ

* ೪೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

ಶ್ರೀಧೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಕೇಹರಜಕಂಪ್ರವಿಶಕಪುರಿಮ್ | ತತೋವರಃ ನದಾತ್ಮವ್ಯಸಿದಾ
ಮೋನ್ನೇನಾಯಕಸ್ಯಚ | * | ನಾಲ್ವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದೊಳಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಧುರಃ ಪುರ ಪ್ರವೇಶವಂ
ಮಾಡುವಾಗ ಇದಿರಾಗಿ ಬರುತ್ತಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಅಗಸನಂಕಂಡು ಗರ್ವಿತನಾದ ಆಯಗಸನಂ ಸಂಹರಿಸಿ, ಮುಂದೆ
ಹೋಗುತ್ತ ಸುದಾಮ ನಾಮಕನಾದ ಒಬ್ಬ ಜಾಡನಂಕಂಡು ಅವನಿಂದ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ವರಗಳಂ
ಕೊಟ್ಟನು ಎಂಬ ಅರ್ಥವು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವವಂತನು.

ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರವಂ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವ ಅಕ್ರೂರಂಗೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ನಿಜರೂಪವಂ ತೋರಿ
ಸಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವೇಷಧಾರಿಯು ವೇಷವಂ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ನಿಜಸ್ವರೂಪನಾದಂತೆ ಅಭಗವದ್ರೂಪವಂ ತಿರೋ
ಧಾನವಂಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣರೂಪನೆ ಆದನು ||೧|| ಆಯಕ್ರೂರನು ತಿರೋಹಿತಮಾದಭಗವದ್ರೂಪವಂ ತಿಳಿದು ಜಲದಿಂ
ದೆದ್ದು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಿತ್ಯಕಾರ್ಪವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಂ ಗೊಳ್ಳುತ್ತ ರಥವನ್ನೇರಿದನು ||೨|| ಆಯಕ್ರೂ
ರನಂಕುರಿತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕೇಳಿದನು- ಎಲೈ ಅಕ್ರೂರನೇ! ಭೂಮಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಜಲದ
ಲ್ಲಾಗಲಿ, ನಿನ್ನಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಏನು? ನಿನ್ನಂ ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಹಾಗೆತೋರು
ತ್ತ ||೩|| (ಅಕ್ರೂರವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಅಕ್ರೂರನು ನುಡಿದನು; -) ಎಲೈ, ಅವಾ! ಕೃಷ್ಣನೇ! ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಕಾ
ಶದಲ್ಲಿ ಜಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ಆಶ್ಚರ್ಯಂಗಳೆಷ್ಟುಂಟು ಅವೆಲ್ಲವೂ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯಿದೆ, ನಿನ್ನನ್ನೇ ನೋಡು
ವನ್ನಿಂದ ಸಮಸ್ತಾಶ್ಚರ್ಯಂಗಳೂ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟವು ||೪|| ಯಾವನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಂಗಳೂ ಇವೆಯೋ,
ಎಲೈ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ! ಆಯಾಶ್ಚರ್ಯಂಗಳೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇವೆ, ನಿನ್ನಂ ಬಿಟ್ಟು

ದೊಬ್ಬತಂ ||೫|| ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಚೋದಯಾಮಾಸಸ್ಯಂದನಂಗಾಂದಿನೀಸುತಃ | ಪುರುಷರಾಮನಯ
ದ್ರಾಮಂಕೃಷ್ಣಂಚೈವದಿನಾತ್ಮಯೇ ||೬|| ಮಾರ್ಗಗ್ರಾಮಜನಾರಾಜತತ್ಪ್ರತೋಪಸಂಗತಾಃ |
ವಸುದೇವಸುತೌದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ರೀತಾದೃಷ್ಟಿಂಚನಾದದುಃ ||೭|| ತಾವದ್ವೃಜಾಕಸುತ್ರನುದಗೋ
ಕೌದಯೋಗ್ರತಃ | ಪುರೋಪವನಮಾಸಾದ್ಯಪ್ರತೀಕ್ಷಂತೋವತಸ್ಥಿರಃ ||೮|| ತಾಸಮೇತ್ಯಾಹಭಗ
ವಾನಕೂಗ್ರಂಜಗದೀಶ್ವರಃ | ಗೃಹೀತ್ವಾಪಾಣಿನಾಪಾಣಿಂಪ್ರಶ್ರಿತಂಪ್ರಹಸನ್ನಿವ ||೯|| ಭರ್ವಾಪು
ವಿಶತಾದಗ್ರಸಹಯಾನಃಪುರೀಂಗೃಹಂ | ವಯಂತಿಹಾವಮುಚ್ಯಾಥಪಾತ್ರದ್ರಷ್ಟ್ಯಾದುಹೇಫು
ರೀಂ ||೧೦|| ಅಕ್ರೂರಃ | ನಾಹಂಭವದ್ಭ್ರೂಂರಹಿತಃಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಮಧುರಾಪುರೀಂ | ತ್ಯಕ್ತಾಂನಾರ್ಹ
ಸಿಮಾಂನಾಥಭಕ್ತಂತೆಭಕ್ತವತ್ಸಲ ||೧೧|| ಆಗಚ್ಛಯಾಮಗೇಹಂನಸ್ಸನಾಥಾ ಕುರ್ವಧೋಕ್ಷಜ |

ಹ, ಇಹ-ಈಗ, ಕಿಮದ್ಭುತಂ-ವಿನುಆಶ್ಚರ್ಯವು, ಅದೃಷ್ಟಂ-ನೋಡಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ? ||೫|| ಇತ್ಯುಕ್ತಾ-ಹೀಗೆಹೇಳಿ, ಗಾಂದಿನೀಸು
ತಃ-ಗಾಂದಿನಿ ಯೆಂಬವಳ ಮಗನಾದ ಅಕ್ರೂರನು, ಸ್ಯಂದನಂ-ತೇರನ್ನು, ಚೋದಯಾಮಾಸ-ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆಯಿಸಿದನು
ರಾಮಂಕೃಷ್ಣಂಚ-ರಾಮನನ್ನು ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ಮಧುರಾಂ-ಮಧುರಾನಗರವನ್ನು, ಅನಯದೇವ-ಸೇರಿಸಿದನು ||೬|| ರಾರ್ಜ-
ಅರಸೇ! ಮಾರ್ಗ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ತತ್ಪ್ರತ-ಅಲ್ಲಿ, ಉಪಸಂಗತಾಃ-ಸೇರಿದವರಾದ, ಗ್ರಾಮಜನಾಃ-ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರು, ವ
ಸುದೇವಸುತೌ-ವಸುದೇವನ ಪುತ್ರರನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಪ್ರೀತಾತ್ಮ-ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿ, ದೃಷ್ಟಿಂ-ನೋಟವ
ನ್ನು, ನಾದದುಃ-ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವು ||೭|| ತಾವತೆ-ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ನಂದಗೋಪಾದಯಃ-ನಂದಗೋಪನು ಮೊದಲಾದ, ವೃಜಾ
ಕಸಃ-ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಾದ ಗೊಲ್ಲರು, ಅಗ್ರತಃ-ಮುಂಚೆಯೇ, ಪುರೋಪವನಂ-ಮಧುರಾನಗರದ ಬಳಿಯಣ ತೋಪನ್ನು,
ಆಸಾದ್ಯ-ಸೇರಿ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಪ್ರತೀಕ್ಷಂತಃ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವರಾಗಿ, ಅವತಸ್ಥಿರೇ-ಕುಳಿತಿದ್ದರು ||೮|| ಜಗದೀಶ್ವ
ರಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೊಡೆಯನಾದ, ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ತಾ-ಅನಂದಗೋಪಾದಿಗಳನ್ನು, ಸಮೇತ್ಯ-ಸೇರಿ, ಪ್ರಶ್ರಿತಂ-
ನಮ್ರನಾದ, ಅಕ್ರೂರಂ-ಅಕ್ರೂರನನ್ನು, ಪಾಣಿನಾಪಾಣಿಂಗೃಹೀತ್ವಾ-ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದವನ ಕೈಯಂಹಿದುದುಕೊಂಡು, ಪ್ರ
ಹರ್ಷಇವ-ನಗುತ್ತಿರುವನಂತೆ, ಅಹ-ನುಡಿದನು ||೯|| ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ಅಗ್ರೇ-ಮುಂದೆ, ಸಹಯಾನಃ-ರಥದಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಪು
ರೀಂ-ನಗರವನ್ನೂ, ಗೃಹಂ-ಮನೆಯನ್ನೂ, ಪ್ರವಿಶತಾ-ಸೇರು, ವಯಂತು-ನಾವಾದರೋ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಅವಮುಚ್ಯ-ತಂ
ಗಿದ್ದು, ಪಾತ್ರರಥ-ಬಳಿಕಾದಮೇಲೆ, ಪುರೀಂ-ಮಧುರಾನಗರವನ್ನು, ದ್ರಷ್ಟ್ಯಾಮಹೇ-ನೋಡುವೆವು ||೧೦|| [ಅಕ್ರೂರವಾಕ್ಯವು]
ಭವದ್ಭ್ರೂಂ-ನಿಮ್ಮಿಂದ, ರಹಿತಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಮಧುರಾಪುರೀಂ-ಮಧುರಾ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು, ಸಪ್ರವೇ
ಕ್ಷ್ಯ-ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲವು. ನಾಥ-ಒಡೆಯನೇ! ಭಕ್ತವತ್ಸಲ-ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ದಯೆಯುಳ್ಳವನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ಭಕ್ತಂ-ಸೇವಕನಾದ,
ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ತ್ಯಕ್ತಾಂ-ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ, ನಾರ್ಹ-ನೀನುತಕ್ಕವ ನಾಗುವದಿಲ್ಲ ||೧೧|| ಅಥೋಕ್ಷಜ-ಕೃಷ್ಣನೇ! ನಹಾಗ್ರಜಿ-

ಅಶ್ಚರ್ಯ ವಾದುದಾವುದುಂಟು? ||೫|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೇಳಿದವನಾದ ಗಾಂದಿನೀಪುತ್ರನಾದ ಅಕ್ರೂರನು ರಥ
ವಂ ನಡೆಯಿಸಿದನು. ಸಾಯಂಕಾಲದಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಧುರಾಪುರಕ್ಕೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸಿದನು ||೬|| ಮಾರ್
ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಸಮೀಪಗ್ರಾಮಸ್ಥರಾದ ಜನರುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದವರಾಗಿ ವಸುದೇವಪುತ್ರರಂ ನೋ
ಡಿ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಯಂಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಲಿಲ್ಲ ||೭|| ಅನಿತರೊಳು ನಂದನೇಮುಂತಾದಗೋಪರುಗಳು ಮೊ
ದಲೇಹೋಗಿ ಮಧುರಾಪುರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ತೋಪಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನಿಧಿರನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು ||೮||
ಜಗಮೋಡೆಯನಾದ ಭಗವಂತನಾದಿಶ್ವರನು ಅವರಂಸೇರಿ ವಿನಯಯುಕ್ತನಾದ ಅಕ್ರೂರನಂಕುರಿತು ಕೈ
ಯಂಹಿದುದುಕೊಂಡು ನಗುತ್ತಹೇಳಿದನು ||೯|| ಎಲೈ, ಅಕ್ರೂರನೇ! ನೀನುರಥಾರೂಢನಾಗಿ ಮಧುರಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋ
ಗು, ನಾವೆಲ್ಲರೂ-ಈರಾತ್ರಿಮಿಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಳೆಯದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವೆವು ||೧೦|| (ಎಂಬ ಕೃಷ್ಣ
ಸವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಅಕ್ರೂರನು ಪೇಳಿದನು-) ನಿಮ್ಮೀರ್ವರಂ ಬಿಟ್ಟು ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, ಎಲೈ ಭಕ್ತ
ವತ್ಸಲನಾಪ ನಾಥನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಭಕ್ತನಾದ ನನ್ನಂ ಬಿಡಬೇಡ, ನನ್ನ ಸಂಗಡಲೇ ಬರುವನಾಗು ||೧೧|| ನನ್ನ ಮ

ಸಹಾಗ್ರಜಸ್ಸಗೊಪಾಲ್ಯಸ್ಸಹೃದಿಭಕ್ತಸುಹೃತ್ತಮ ||೧೦|| ಪುನೀಹಿಪಾದರಜಸಾಂ ಹಾನೋಗ್ನಿ
ಹಮೇಧಿನಾಂ |ಯಚ್ಛೈಚನಾನುತ್ಯಪ್ಯಂತಿಮಿತರಸ್ಸಾಗ್ನಯಸ್ಸುರಾಃ||೧೧|| ಅವನಿಜ್ಯಾಃ ಫಿ ಯಾಗ
ಳಮಾಸೀಚ್ಛೋ ಕೋಬಲಿರ್ಮಹಾಃ |ಐಶ್ವರ್ಯಮತುಲಂಲಭಿ ಗತಂಜ್ಯೋಕಾಂತಿನಾಂತುಯಾ ||೧೨||
ಅಪಸ್ತಂಘ್ಯವನೇಜನ್ಯಸ್ತಿ ತ್ರೀಲೋಕಾಃ ಕುಚಯೇಪುರ್ನಃ | ಶಿರಸಾಧತ್ತಯಾಶ್ಯರ್ವಸ್ವಸ್ವರಾತ್ಯತಾ
ಸ್ಸಗರಾತ್ಮಜಾಃ ||೧೩|| ದವವಜಗನ್ನಾಥಪುಣ್ಯಶ್ರವಣಕೀರ್ತನ |ಯದೂತ್ತಮೋತ್ತಮಶ್ಲೋಕನಾ
ರಾಯಣಮೂಸ್ತುತೇ ||೧೪||
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮಯೋರ್ಮಧುರಾನಗರ
ಪ್ರವೇಶಫುಟ್ಟುಃ
ಶ್ರೀಭಗವಾಃ | ಆಯಾಸೈಭವತೋಗೇಹಮಹಮಾರ್ಜನ
ಮನ್ವಿತಃ | ಯದುಚಕ್ರದ್ರುಹಂಹತ್ವಾವಿತರಿವೈಸುಹೃತ್ಪ್ರಿಯಂ ||೧೫|| ಏವಮುಕ್ತೋ ಭಗವತಾ

ಅಂಜನಿಂಸಹಿತನಾಗಿ, ಸುಹೃತ್ತಮ-ಅತಿಪ್ರಿಯನೇ! ಸುಹೃದ್ಭಿಃ-ಇಷ್ಟರಾದ, ಗೋಪಾಲ್ಯಸ್ಸಹ-ಗೊಪ್ಪರೊಡನೆ. ಅಗಚ್ಛ-ಚಾ
ಗೇಹಂ-ಮನೆಯಂ ಕುರಿತು, ಯಾಮಃ-ಜೋಗುವ, ಸಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ಸನಾಥಾಃ-ಬಡೆಯನುಳ್ಳವರನ್ನಾಗಿ, ಕುರು-ಮುಖ ||೧೦||
ಗೃಹಮೇಧಿನಾಂ-ಗೃಹಸ್ಥರ-ಪಿತರಃ-ಪಿತೃದೇವತೆಗಳೂ, ಸಾಗ್ನಯಃ-ಅಗ್ನಿಗಳಂ ಸಹಿತರಾದ, ಸುರಾಃ-ದೇವತೆಗಳೂ, ಯ
ಚ್ಛೈಚೇನ-ಯಾವಧೂಳನ್ನು ತೊಳೆದನೀರಿನಿಂದ, ಅನುತ್ಯಪ್ಯಂತಿ-ಕೂಡಲೇ ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರೋ, ತೇನ-ಅಂಥಾ, ಪಾ
ದರಜಸಾ-ಚರಣಧೂಳಿಯಿಂದ, ಸಃ-ನಮ್ಮ, ಗೃಹಾಃ-ಮನೆಯನ್ನು, ಪುನೀಹಿ-ಪವಿತ್ರವನ್ನಾಗಿಮಾಡು ||೧೧|| ಮಹಾಃ-ಮಹಾ
ತ್ಯನಾದ, ಬಲಿಃ-ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು, ಅಂಘ್ರಿಯುಗಳಂ-(ವಾಮಸನಾದನನ್ನು)ಅಡಿದಾವರೆಗೆ ಕರಡರನ್ನು, ಅವನಿಜ್ಯ-ತೊಳೆದು,
ಶ್ಲೋಕೈಃ-ಶ್ಲೋಕವನ್ನು, ಅಸೀತ್-ಆದನು. ಅತುಲಂ-ಸಮಾನವಿಲ್ಲದ, ಐಶ್ವರ್ಯಂ-ಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ, ಏಕಾಂತಿನಾಂ-ಮಹಾಭಕ್ತ
ರಿಗೆ, ಯಾ-ಯಾವುಡೋ, ತಾಂಗತಿಂಚ-ಆಗತಿಯನ್ನೂ, ಲೇಭೇ-ಹೊಂದಿದನು ||೧೨|| ತೇ-ನಿನ್ನ, ಅಂಘ್ರ್ಯವನೇಜನ್ಯಃ-ಕಾಲು
ಗಳನ್ನು ತೊಳೆದ ವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕುಚಯಃ-ಪರಿಶುದ್ಧಗಳಾಗಿರುವ, ಯಾಃ-ಆಪಃ-ಯಾವನೀರನ್ನು, ಕರ್ವಾಃ-ಕಿವನು, ಶಿರಸಾ-
ತಲೆಯಿಂದ, ಅಧತ್ತ-ಧರಿಸಿದನೋ, ಯಾಭಿಃ-ಯಾವನೀರುಗಳಿಂದ, ಸಗರಾತ್ಮಜಾಃ-ನಗರನಮಕ್ಕಳು, ಸ್ವರಾತ್ಯತಾಃ-ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ
ಹೋದವರಾದರೋ, ತಾಃ-ಆಪಃ-ಆಗಂ-ಗೋದಕಗಳು, ತ್ರೀಲೋಕಾಃ-ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಳಗಳನ್ನು, ಅಪುರ್ನ-ಪವಿತ್ರ
ಗೊಳಿಸಿದವು ||೧೩|| ದೇವದೇವ-ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ದೇವನೇ! ಜಗನ್ನಾಥ-ಲೋಕಕ್ಕೂಡೆಯೇ! ಪುಣ್ಯಶ್ರವಣಕೀರ್ತನ-ಪುಣ್ಯ
ಕರವಾದ ಕೇಳಿಕೆಯೂ ಪಠನವೂ ಉಳ್ಳವನೇ! ಯದೂತ್ತಮ-ಯಾವವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕ-ಸರೋತ್ತಮ
ನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನೇ! ನಾರಾಯಣ-ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವವನೇ! (ಜಲರಾಯನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಪರಮಾ
ತ್ಮನೇ!) ತೇ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ ||೧೪|| [ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯವು.] ಅಹಂ-ನಾನು, ಅರ್ಯಸಮನ್ವಿತಸ್ಸ-ವನು. ದೇವಾ
ದಿಗಳಾದ ಹಿರಿಯರಿಂ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ಭವತಃ-ನಿನ್ನ, ಗೇಹಂ-ಮನೆಯಂ ಕುರಿತು, ಆಯಾಸೈ-ಬರುವನು. ಯದುಚಕ್ರದ್ರು

ನೆಗೆಬಂದು ನಮ್ಮಂಸ ನಾಥರನ್ನಾಗಿಮಾಡು ಬಲರಾಮಸಮೇತನಾಗಿ ಗೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ ಮಿತ್ರರೊಡನೆಕೂಡಿ
ನಮ್ಮಮನೆಗೆಬಂದು ||೧೦|| ನಮ್ಮಂ ನಮ್ಮಗೃಹಂಗಳಂಸಹ ನಿನ್ನ ಪಾದಧೂಳಿನಿಂದ ಪವಿತ್ರಂಗಳಂಮಾಡು ನಿನ್ನ
ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೋದಕದಿಂದ ಸಿಕ್ತಮಾದನವ್ಯಗೃಹಭೂಮಿಯಿಂದ ಅಗ್ನಿಗಳ್ಳು, ಪಿತೃಗಳ್ಳು, ದೇವತೆಗಳ್ಳು, ತೃಪ್ತ
ರಾಗುವರು ||೧೧|| ಬಲಿಯು ನಿನ್ನಪಾದಮಂತೊಳೆದು ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕನಾಗಿ ಅತ್ಯದ್ಭುತಮಾದ ಐಶ್ವರ್ಯಮಂಮಹಾ
ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬರುವಗತಿಯಂಸಹಪಡೆದನು ||೧೨|| ನಿನ್ನ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೋದಕವು ಲೋಕತ್ರಯಮಂಪರಿಶು
ದ್ಧವೆಂಮಾಡುವುದು. ಆದಕಾರಣದಿಂದಪರಮೇಶ್ವರನುಕೂಡ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಧರಿಸಿದನು, ಅಜಲದಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಸ
ಗರಪುತ್ರರುಸ್ವರ್ಗವನೆಯ್ದಿದರು ||೧೩|| ಎಲೈ, ದೇವದೇವನೇ! ಪುಣ್ಯಶ್ರವಣಕೀರ್ತನನೇ! ಜಗನ್ನಾಥನೇ! ಯದೂ
ತ್ತಮನೇ! ಉತ್ತಮಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳವನೇ! ನಾರಾಯಣನೇ! ನಿನಗೆನಮಸ್ಕಾರವು ||೧೪|| (ಎಂದುಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ
ಯ್ಯುಅಕ್ಕೂರನಂಕುರಿತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನುನುಡಿದನು) ನಾಳೆಯದಿನದ ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಮನೆಗೆರಾಮಸ
ಮೇತನಾಗಿಬರುವೆನು, ಯಾದವಸಮೂಹದೊಗ್ರಹಿಯಾದ ಕಂಸನಂಸಂಹರಿಸಿ ನಿಮಗೆ ಸುಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡ

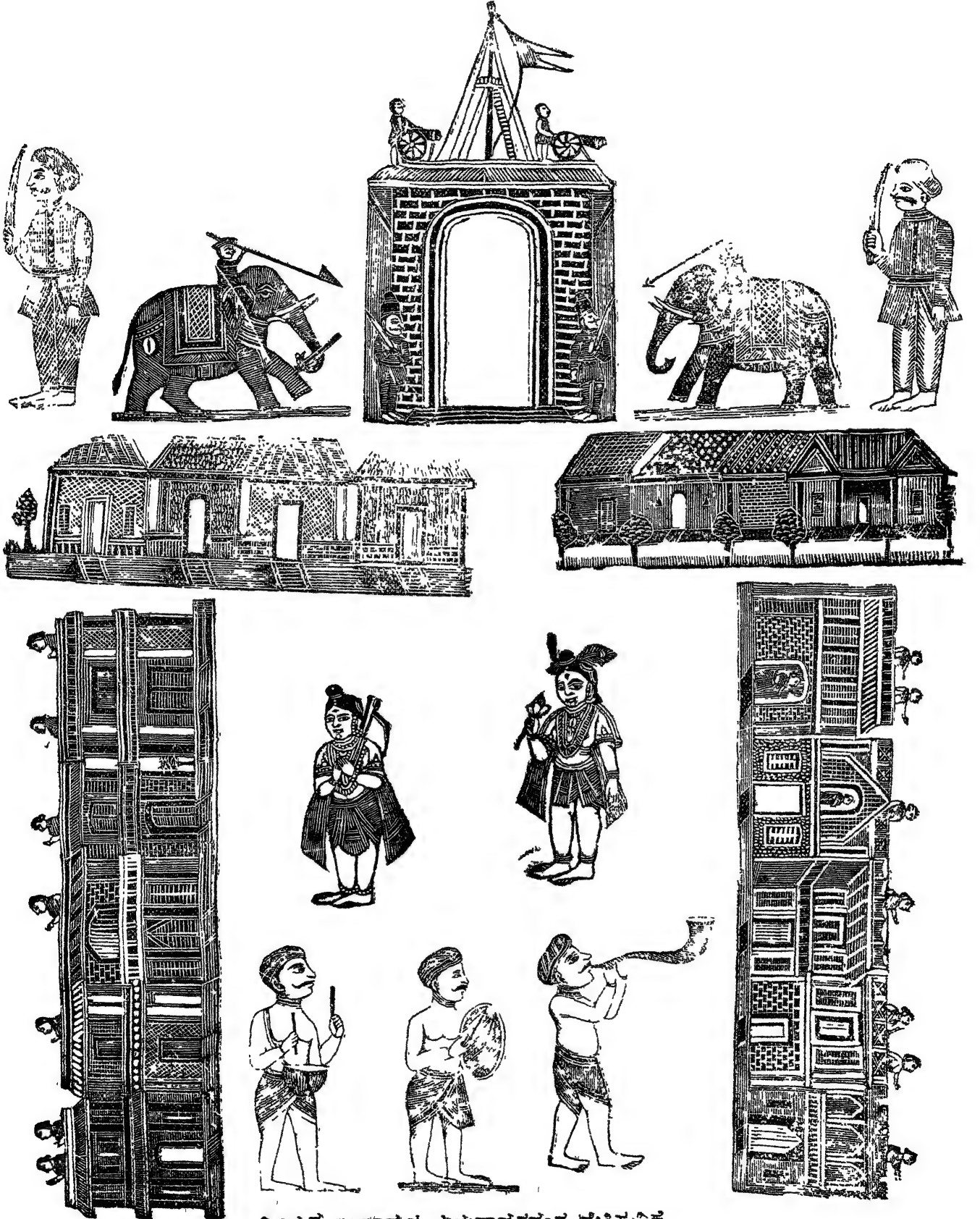

ಸೋಕ್ರೂರೋವಿಮನಾಇವ | ಪುರೀಂಪ್ರವಿಷ್ಟೈಕಂಸಾಯಕರ್ಮಾವಿದ್ಯಗೃಹಂಯಯೌ ||೧೪|| ಅ
ಧಾಪರಾಹ್ಣಭಗವಾಕ್ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಂಕರ್ಮಣಾನ್ವಿತಃ |ಮಧುರಾಂಪಾವಿಶದ್ಗೃಹೈರ್ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತಃ
ಪರಿತಃ ||೧೫|| ದದರ್ಶತಾಂಸ್ಪಾಟಕತುಂಗಗೋಪುರದ್ವಾರಾಂ ಬೃಹದ್ವಿಮಕವಾಟತೋರಣಾಂ |
ತಾಮ್ರಾಕೋಷ್ಠಾಂಸರಿಘಾದುರಾಸದಾಮುದ್ಯಾನರಮ್ಯೋಪವನೋಪಶೋಭಿತಾಂ ||೧೬|| ಸೌವರ್ಣ
ಕೃಂಗಾಟಕಹರ್ಮ್ಯಾನಿಮ್ನುಟ್ಟುಶ್ರೇಣೀಸಭಾಭಿರ್ಭವನ್ವಿರುಪಸ್ಕೃತಾಂ ! ವೈಡೂರ್ಯವಜ್ರಾಮ
ಲನೀಲವಿದ್ರುಮೈರ್ಮುಕ್ತಾವಲದ್ವಿರ್ಮಲಭೀಮವೇದಿಷು ||೧೭|| ಜುಪ್ತೈಮಂಜಾಲಾಮುಖರಂಧ್ರಕು

ಹಂ-ಯಾವವ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡಹಿಯಾದ ಕಂಸನನ್ನು, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ಸುಪ್ತಪ್ರಿಯಂ-ಒಳ್ಳೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಿಗೆ ಇಷ್ಟ
ವನ್ನೂ, ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ, ವಿತರಿಸ್ವೀ-ಕೊಡುವನು ||೧೪|| ಭಗವತಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಉಕ್ತಃ-ಹೇಳಿ
ಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಸೋಕ್ರೂರಃ-ಆಯಕ್ರೂರನು, ವಿಮನಾಇವ-ಆನಮಾಧಾನ ಪುಟ್ಟವನಹಾಗೆ, ಪುರೀಂ-ಪಟ್ಟಣವನ್ನು, ಪ್ರವಿ
ಷ್ಟಃ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವನಾಗಿ, ಕರ್ಮ-ತಾನುಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು, ಕಂಸಾಯ-ಕಂಸನಿಗೆ, ಅವೇದ್ಯ-ಅರಿಕೆಮಾಡಿ, ಗೃಹಂ-
ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು, ಯಯೌ-ಸೇರಿದನು ||೧೫|| ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಅಪರಾಹ್ಣೇ-ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಮೇಲೆ, ಭಗವಾನ್ಕೃಷ್ಣಃ-ಭಗವಂ
ತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಸಂಕರ್ಮಣಾನ್ವಿತಃ-ಬಲರಾವನಿಂ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಮಧುರಾಂ-ಮಧುರಾ ನಗರವನ್ನು, ದಿದೃಕ್ಷುಃ-ನೋ
ಡಲು ಬಯಸಿದವನಾಗಿ, ಗೋಪೈಃ-ಗೊಲ್ಲರಿಂದ, ಪರಿವಾರಿತಸ್ತ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪೌವಿಶತ್-ಒಳಹೊಕ್ಕನು ||೧೬||
ತಾಂ-ಆಮಧುರಾ ನಗರಿಯನ್ನು, ದದರ್ಶ-ಕಂಡನು. (ಅದ್ವಯಂಧಾದ್ವಂದರೇ-) ಸ್ಪಾಟಕ.... ದ್ವಾರಾಂ-ಸ್ಪಾಟಕ-ಸ್ಪಟಿಕ
ದಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತುಂಗ-ಉದ್ದವಾದ, ಗೋಪುರದ್ವಾರಾಂ-ಊರಬಾಕಲುಳ್ಳದ್ದು ಬೃಹತ್-ದೊಡ್ಡ, ಹೇಮಕವಾಟ-ಭಂ
ಗಾರದ ಕದಗಳೂ, ತೋರಣಾಂ-ಹೊರಬಾಕಲೂ ಉಳ್ಳದ್ದು. ತಾಮ್ರಾಕೋಷ್ಠಾಂ-ತಾಮ್ರ-ತಾಮ್ರದ, ಆರ-ಬೆಳ್ಳಿಯ-ಕೋ
ಷ್ಠಾಂ-ಕಣಜಗಳೂ, ಲಾಯಗಳೂ, ಮುಂತಾದ್ದುಳ್ಳದ್ದು. ಪರಿಘಾದುರಾಸದಾಂ-ಪರಿಘ-ಅಗಲೆಯಿಂದ, (ಕಂದಕ) ದುರಾಸ
ದಾಂ-ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯವಾದ್ದು. ಉದ್ಯಾನ-ತಾಂ-ಉದ್ಯಾನ-ಮನೆಯ ತೋಟಗಳಿಂದಲೂ, ರಮ್ಯೋ-ಮನೋಹರವಾದ,
ಉಪವನ-ಹೊರತೋಟಗಳಿಂದಲೂ, ಶೋಭಿತಾಂ-ಅಲಂಕರಿ ಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು ||೧೭|| ಸೌ-.... ಟ್ಟಿಃ-ಸೌವರ್ಣ-ಭಂಗಾರದ, ಕೃಂ
ಗಾಟಕ-ನಾಲ್ಕು ದಾರಿಗಳ ಚೌಕಗಳಲ್ಲಿ, ಹರ್ಮ್ಯ-ಧನವಂತರ ಮನೆಗಳ, ನಿಷ್ಕುಟ್ಟಿಃ-ಮನೆಯ ತೋಟಗಳಿಂದಲೂ, ಶ್ರೇಣೀ-
ಸಾಲುಗಿರುವ ಮಂಟಪಗಳಿಂದಲೂ, ಭವನೈಃ-ಮನೆಗಳಿಂದಲೂ, ಉಪಸ್ಕೃತಾಂ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ವೈಡೂರ್ಯ-
ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಂಗಳ ಹಾಗಿರುವ ರತ್ನಗಳು, ವಜ್ರ-ರವೆಗಳು, ಅಮಲ-ಶುದ್ಧವಾದ, ನೀಲ-ಇಂದ್ರನೀಲ ರತ್ನಗಳು, ವಿದ್ರುಮೈಃ-
ಹವಳಗಳು, ಇವುಗಳಿಂದಲೂ, ಮುಕ್ತಾಹರಿದ್ಭಿಃ-ಮುತ್ತುಗಳಿಂದಲೂ ವಜ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ವಲಭೀಷು-ಲೋವೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವೇ
ದಿಷು-ಜಗುಲಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ||೧೮|| ಜುಪ್ತೈಷು-ಕೊಡಿದವ, ಜಾಲಾಮುಖರಂಧ್ರ ಕುಟ್ಟಿಮೇಷು-ಜಾಲಾಮುಖರಂಧ್ರ-ಗವಾಕ್ಷದ

ವೆನು ||೧೪|| ಎಂಬಕೃಷ್ಣನವಾಕ್ಯಮಂತ್ರೇಳಿ ಅಕ್ರೂರನು ಮನಸ್ಸಂಚಿಕ್ಕದಂಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಧುರಾಪುರ
ಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಕಂಸನಿಗೆ ಈ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಗಮನವೆಂಪೇಳಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆಹೋದನು ||೧೫|| ಆಜ್ಞೆಗಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನು
ಬಲರಾಮಸುಮೇತನಾಗಿ ಗೋಪರಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿಮಧುರಾಪುರವನ್ನೋಡಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿಬಂದನು||೧೬||
(ಆಮಧುರಾಪುರಮೆಂತೆಯೆಂದರೆ-) ಸ್ಪಟಿಕಶಿಲಾಮಯಂಗಳಾದ ಉನ್ನತಂಗಳಾದ ಪುರದ್ವಾರಂಗಳೆಲ್ಲದುದಾ
ಗಿ, ವಿಶಾಲಂಗಳಾದ ಸುವರ್ಣಮಯಂಗಳಾದ ಕದಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತವಾಗಿ, ತಾಮ್ರ, ಹಿತ್ತಾಳೆಗಳಿಂದ ನಿ
ರ್ಮಿತಂಗಳಾದ ಗೃಹಂಗಳೆಲ್ಲದುದಾಗಿ, ಅಗಾಧಮಾದಅಗಲೆಯುಳ್ಳದುದಾಗಿ, ತೋಪುಗಳಿಂದಲೂ ಉದ್ಯಾ
ನವನುಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತವಾಗಿ, ಇರುವುದು||೧೭|| ಸ್ವರ್ಣಮಯಂಗಳಾದ ಚತುಷ್ಟಭಗಳಿಂದಲೂ ಉಪ್ಪರಿ
ಗೆಗಳಿಂದಲೂಗೃಹೋದ್ಯಾನಂಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಲಮನೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿ, ವೈಡೂರ್ಯಂಗಳಿಂದಲೂ
ವಜ್ರಂಗಳಿಂದಲೂ ನಿರ್ಮಲಂಗಳಾದಹವಳಂಗಳಿಂದಲೂ ರಚಿತಂಗಳಾದ ಜಗುಲಿಗಳೂ ಲೋವೆಗಳೂ ಉಳ್ಳ
ದುದಾಗಿ, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದು ||೧೮|| ಗವಾಕ್ಷಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲೋವೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸಂಗೆಯ್ಯ ಪಾ ರಾವತಪಕ್ಷಿಗ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮರು ಮಧುರಾಪುರವಂ ಪೋಷಿಸುವಿಕೆ

ಟ್ಟಮೆದ್ವಾನಿಷ್ಟಪಾರಾವತಬಹಿಃನಾದಿತಾಂ | ಸಂಸಿಕ್ತರಥ್ಯಾಪಣಮಾರ್ಗಚತ್ವರಾಂ ಪ್ರಕೀರ್ಣ
ಮಾಲ್ಯಾಂಕುರಲಾಜತಂಡುಲಾಂ ||೧೦|| ಅಪೂರ್ಣಕುಂಭೈರ್ದಧಿಚಂದನೋಕ್ಷೈಃಪ್ರಸೂನದೀಪಾ
ವಿಭಿಸ್ಪಪಲ್ಲವೈಃ | ಸವ್ಯಂತರಂಭಾಕ್ರಮುಕ್ಯೈಸ್ಸಕೇತುಭಿ ಸ್ವಲಂಕೃತದ್ವಾರಗೃಹಾಂಸಪಟ್ಟ
ಕೈಃ ||೧೧|| ತಾಂಸಂಪ್ರವಿಷ್ಟಾಪಸುಪವನಂದನೋವೃತೌಮಯಸ್ಯೈರ್ನರದವವತ್ಯುನಾ | ದ್ರ
ಮ್ಬುಂಸಮಾಯಾಸ್ತ್ವರಿತಾಃಪುರಸ್ತ್ರಿಯಾಹಮಾರ್ಯಣಿಚೈವಾರುರುಹುರ್ನೃಪೋತ್ಸುಕಾಃ ||೧೨||

ತೊತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕುಟ್ಟಮೇಡು ರತ್ನಗಳು ಕತ್ತಿವ ನೆಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅವಿಷ್ಟ... ನಾದಿತಾಂ-ಅವಿಷ್ಟ-ಹೊಕ್ಕಿರವ, ಪಾರಾ
ವತ-ಪಾರಿವಾಳ ಪಕ್ಕಿಗಳಿಂದಲೂ, ಬಹಿಃ-ನವಿಲುಗಳಿಂದಲೂ, ನಾದಿತಾಂ-ಧ್ವನಿಯುಂಟಾಗುವಂತಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.
ಸಂಸಿಕ್ತ....-ಚತ್ವರಾಂ-ಸಂಸಿಕ್ತ-ಸಾರಿನಲ್ಪಟ್ಟ, ರಥ್ಯಾ-ಬಂಡಿದಾರಿಗಳೂ, ಅಪಣ-ಅಂಗಡಿಗಳೂ, ಮಾರ್ಗ-ಕಾಲುದಾರಿ
ಗಳೂ, ಚತ್ವರಾಂ-ಮುಂಗಡಗಳೂ, ಉಚ್ಚದ್ವು ಪ್ರಕೀರ್ಣ...,ತಂಡುಲಾಂ-ಪ್ರಕೀರ್ಣ-ಎರಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಮಾಲ್ಯಾ-ಹೂವಿನ
ನರಗಳೂ, ಅಂಕುರ-ಗರಿಕ ಚಿಗುರುಗಳೂ, ಲಾಜ-ಅರಳೂ, ತಂಡುಲಾಂ-ಅಕ್ಷತೆಗಳೂ ಉಚ್ಚದ್ವು||೧೦||ದಧಿಚಂದನೋಕ್ಷೈಃ-
ಮೊಸರಿನಿಂದಲೂ ಗಂಧದಿಂದಲೂ ಚಿಮುಕಿನಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಪಲ್ಲವೈ-ಚಿಗುರುಗಳಿಂದ ನಹಿತವಾದ, ಪ್ರಸೂನದೀಪಾವಿಭಿ-ಹು
ವ್ವುಗಳೂ ದೀವಿಗಳ ಸಾಲುಗಳೂ ಉಚ್ಚ, ಅಪೂರ್ಣಕುಂಭೈಃ-ನೀರುತುಂಬಿದ ಕೊಡಗಳಿಂದಲೂ, ಸಕೇತುಭಿಃ-ಧ್ವಜಗಳಿಂದ
ನಹಿತಗಳಾದ, ಸವ್ಯಂತರಂಭಾಕ್ರಮುಕ್ಯೈಃ-ಗೊನೆಗಳಿಂದ ನಹಿತವಾದ, ಬಾಳಅಡಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ವಲಂಕೃತ- ಪಟ್ಟಕೈಃ
ಸ್ವಲಂಕೃತ-ಚನ್ನಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ದ್ವಾರ-ಬಾಗಿಲುಗಳ, ಗೃಹ-ಮನೆಗಳ, ಅಂಸಪಟ್ಟಕೈಃ-ಕಟಕಟಗಳಿಂದಲೂ, ಮ
ತ್ತಾ, ಪಟ್ಟಿಯ ವೇಲ್ಪಟ್ಟು ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ನಹಿತವಾದ್ದು||೧೧||ತಾಂ-ಅಂಥಾ ಮಧುರಾ ನಗರಿಯನ್ನು, ಸಂಪ್ರವಿ
ಷ್ಟಾ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವರಾದ. ಮಯಸ್ಯೈಃ-ಸಂಗಾತಿಗಳಿಂದ, ವೃತೌ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ವನುಪದೇವನಂದನೋ-ವನುದೇವನ
ಪುತ್ರರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ದ್ರಮ್ಬುಂ-ನೋಡುವ ವಕ್ತೃ, ತ್ವರಿತಾಃ-ಆತುರಗೊಂಡವರಾದ, ಪುರಸ್ತ್ರಿಯಾಃ-ಪಟ್ಟಣದ
ಹೆಂಗಳು, ನರದೇವವತ್ಯುನಾ-ರಾಜಮಾರ್ಗದಿಂದ,ಸಮಾಯಾಃ-ಧಾರಾಳವಾಗಿಹೊರಟುಬಂದರು. ನೃಪ-ಅರಸೇ!ಉತ್ಸುಕಾಃ-
ಕೃಷ್ಣನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸುಕವುಳ್ಳವ ರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪರ್ಮಾರ್ಯಣಿಚ-ಧನವಂತರ ಮನೆಗಳನ್ನೂ, ಆರುರುಹುರೇದ-
ವಿರಲೇವಿದರು ||೧೨||ಕಾಃಚಿತೆ-ಕೆಲವರು ಹೆಂಗಳು, ವಿಪರ್ಯಕ್-ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗಿ, ಧೃತ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಾಃ-

ಳಿಂದಲೂ ಮಯೂರಂಗಳಿಂದಲೂ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದಲ್ಪಟ್ಟು ಮದಾಗಿ, ಗಂಧೋದಕಂಗಳಿಂದ ನನೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ರಾಜವೀಧಿಗಳು ಫಲಮದಾಗಿ, ಮಾಲ್ಯಂಗಳಿಂದಲೂ ಅರಳುಗಳಿಂದಲೂ ಅಕ್ಷತಂಗಳಿಂದಲೂ ಹರಹಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜ
ವೀಧಿಗಳೂ ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿಗಳೂ ಉಳ್ಳುದಾದಾಗಿ ಇರುವುದು ||೧೦|| ದ್ವಾರಂಗಳ ಉಭಯ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ
ಯೂ ಉಭಯಕೊಂಭಗಳಿಂದಲೂ ಮೊಸರಿನ ಗಡಿಗೆ ಗಳಿಂದಲೂ ಜಂದ
ನೋದ ಕಂಗಳಿಂದಲೂ ನನೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೀಪಂ
ಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಬಾಳೆಯ ಸ್ತಂಭಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತಂಗೆ
ಲಾದದ್ವಾರಂಗೆ ಉಳ್ಳುದಾದಾಗಿ, ಅಡಿಕೆತಾರುಗಳಿಂದಲೂ ಧ್ವಜಗಳಿಂದ
ಲೂ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿ, ಇರುವುದು||೧೧||ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಇಂತಾ ಮಧುರಾ ಪುರವೆಂದೋಡಿ, ಬಲರಾಮನು ಸಹ ಮಿತ್ರರೊಡನೆ
ಮೇತರಾಗಿ ಅಪುರಮಪ್ರವೇಶಿಸಿ ರಾಜಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೋಗು ತ್ತಿರಲಾ
ಗಿ, ಅರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಂ ನೋಡತೋಸುಗ ಪುರದಸ್ತ್ರೀಯರು ಕು
ತೊಹಲ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಆಯುಪ್ಪರಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ವರಿದರು ||೧೨||ಕೃಷ್ಣ
ನು ನೋಡುವ ತ್ವರಿತದಿಂದಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗಿವಸ್ತ್ರ
ಭೂಷಣಂಗಳೊ ಧರಿಸಿದವರಾಗಿ, ಕೆಲವರು ಒಂದು ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಕಡಗವಂ

ಕಾಶ್ಚೈದ್ವಿಪರೈರ್ದೃಶ್ಯತಮಸ್ತು ಭೂಪಣಾವಿಸ್ತೃತ್ಯಚೈಕಂಯುಗಲೆವ್ಯಧಾಕರಾಃ | ಕೃತ್ಯೈಕಪತ್ರಶ್ಚ |
ವಸ್ಯಕನೂಪುರಾನಾಜ್ಞಾತ್ವದ್ವಿತೀಯಂತ್ವಪರಾಃಸ್ವಲೋಚನಂ ||೧೫|| ಅಶ್ವಂತ್ಯುಕ್ತಸ್ಯ ದಪಾ
ಸ್ಯ ಭೂಜನುಷಾಭ್ಯಜ್ಯಮಾನಾ ಅಕೃತೋಪಮಜ್ಜನಾಃ | ಸ್ವಪಂತ್ಯುಉತ್ಥಾಯಾನ್ಯಕವ್ಯನಿಗ್ವನಂನಿ
ಪಾಯಾಯಂತೋರ್ಭಮಪೂಹ್ಯಮಾತರಃ ||೧೬|| ಮನಾಂಸಿತಾಸಾಮರವಿಂದಲೋಚನಪ್ರಗಲ್ಬಲೇ
ಲಾಹಸಿತಾವಲೋಕನೈಃ | ಜಹಾರಮತ್ತದ್ವಿರವಂದ್ರವಿಕ್ರಮೋದ್ಯತಾಂದಧಂಘ್ರೀರಮಣಾತ್ಮನೋ
ತ್ಸವಂ ||೧೭|| ದೃಷ್ಟ್ವಾಮುಹುಃಕೃತಮನುದುತಚತಸಸ್ತಂತೈರ್ದಕ್ಷಣೋತ್ಸ್ಮಿತನುಧೋಹ್ವ
ಲಬಲ್ಧಮಾನಾಃ | ಅನಂದಮೂರ್ತಿಮುಪಗೂಹ್ಯದೃಶಾತ್ಮಲಬ್ಧಂಹೃದ್ಯತ್ವಚೋಜಹುರನಂ

ಉದಿಗಗಳೂ ತೋದಿಗಗಳೂ ಉಳ್ಳವರಾದರು ಅಧ-ಆಮೇರೆ, ಅವರಾಃ-ಬೇರೆಹೆಂಗಳು, ಯುಗಳೇಷು-ಎರಡರಲ್ಲಿ, ಏಕಂ-ಒಂದೆ
ರನ್ನು, ವಿಸ್ತೃತ್ಯ-ಮರೆತು, ಕೃತ್ಯ... ಪುರಾಃ-ಕೃತ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಏಕಪತ್ರ-ಒಂದೋಲೆಯುಳ್ಳ, ಶ್ರವಣ-ಕಿವಿಯೂ,
ಏಕನೂಪುರಾಃ-ಒಂದುಕಾಲಂದಿಗಿಯೂ ಉಳ್ಳವರಾದರು, ಅವರಾಃ-ಬೇರೆಹೆಂಗಳು, ದ್ವಿತೀಯಂ-ಎರಡನೆಯ, ಸ್ವಲೋಚನಂ-
ತನ್ನ ಕಂಠನ್ನು, ನಾಜ್ಞಾ-ಕಾಡಿಗೆಯಿಂದಲಂಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, (ಸವಿಯು-ಬಂದರು) ||೧೫|| ಏಕಾಃ-ಕೆಲವರು, ಅಶ್ವಂ
ತ್ಯು-ಉಣ್ಣು ತಲಿರುವ ರಾದರೂ, ತತ್-ಆ, ಭೋಜನಂ-ಊಟವನ್ನು, ಅಪಾನ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಅಭ್ಯಜ್ಯಮಾನಾಸ್ತು-ಎಂಣೆಯೊ
ತ್ತಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ರಾದರೂ, ಅಕೃತೋಪಮಜ್ಜನಾಃ- (ನೀರೆರಕೊಳ್ಳದವರಾಗಿಯೂ,) ಅಕೃತ-ಮಾಡಲ್ಪಡದೆ, ಉಪಮ
ಜ್ಜನಾಃ-ಸಾ ನವುಳ್ಳವರೂ, ಸ್ವಪಂತ್ಯುಃ-ಮಲಗಿರುವ ರಾದರೂ, ನಿಗ್ವನಂ-ಕಬ್ಬವನ್ನು, ನಿಗ್ವ-ಕೇಳಿ, ಉತ್ಥಾಯ-ಎ
ದ್ದೂ, ಅರ್ಭಂ-ಮಗುವನ್ನು, ನಿಪಾಯಯಂತ್ಯುಃ-ಮೊಲೆಯುಂಟಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ಮಾತರಃ-ತಾಯಿಯರು, ಅಪೂಹ್ಯ-ಮಕ್ಕಳ
ನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಸವಿಯು-ಬಂದರು) ||೧೬|| ಮತ್ತದ್ವಿರವಂದ್ರವಿಕ್ರಮಃ-ಮದಿಸಿದ ಗಜರಾಜನಂತೆ ನಡೆಕೆಯುಳ್ಳವನೂ,
ಅರವಿಂದಲೋಚನಃ-ದೊಡ್ಡ ನೈದಿರಗಳಂತಿರ್ಪ ಕಂಗಳುಳ್ಳವನೂ, ಆಪಕೃಷ್ಣನು, ಶ್ರೀರಮಣಾತ್ಮನಾ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ ನಿಡಿ
ಸಗೊಳಿಸುವ ಮೂರ್ಮಿಯಿಂದ, ವ್ಯಕಾಂ-ಕಂಗಳಿಗೆ, ಉತ್ಸವಂ-ಜಬ್ಬವನ್ನು, ದದತ್-ಕೊಡುತ್ತಲಿರುವನೂ ಆದ ಕೃಷ್ಣನು,
ಪ್ರಗಲ್ಬಲೀಲಾಹಸಿತಾವಲೋಕನೈಃ-ಪ್ರಗಲ್ಬ-ಪ್ರಾಡ್ಗಳಾದ, ಲೀಲಾ-ಕೃಂಗಾರ ಭಾವಗಳಿಂದಲೂ, ಹಸಿತ-ನಗೆಗಳಿಂದಲೂ,
ಅವಲೋಕನೈಃ-ನೋಟಗಳಿಂದಲೂ, ತಾಸಾಂ-ಆಹಂಗಳ, ಮನಾಂಸಿ-ಹೃದಯಗಳನ್ನು, ಜಹಾರ-ಅಪಹರಿಸಿದನು ||೧೭|| ಹೇ
ಅಂದಮ-ಎಲೈಕಾಮಾದಿ ಕತ್ರಗಳಂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಮುಹುಃಕೃತಂ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಕೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ
ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅನುದುತಚೇತಸಃ-ಅನುಸರಿಸಿ ಯೋಡುತ್ತಲಿರುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದಹೆಂಗಳು, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದೃ
ಷ್ಟ್ವಾ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಕಂಡು, ತತ್ಪ್ರೇ...ಮಾನಾಃ-ತತ್-ಆಕೃಷ್ಣನ, ಪ್ರೇಕ್ಷಣ-ನೋಟ, ಉತ್ಸ್ಮಿತ-ಜೆಜ್ಜಾದನಗೆ, ಎಂಬ

ಧರಿಸಿ ದವರಾಗಿ, ಕೆಲವರೊಂದೇ ಕಿವಿಗೆ ವಾಲೆಯ ನಿಟ್ಟು ವರಾಗಿ, ಕೆಲವರು ಒಂದೇ ಕಾಲಿಗೆ ಅಭರಣವೆ
ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡವರಾಗಿ, ಕೆಲವರೊಂದು ಕಂಠಿಗೆ ಕಳ್ಳು ಹಚ್ಚಿದವರಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಗೃಹ ಕೃತ್ಯವನುಂ ಮರೆತು
ಕೆಲವರು ಭೋಜನವಂ ಮಾಡುವರಾಗಿ ||೧೫|| ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ಬಂದವರು ಕೆಲವರು, ಎಣ್ಣೆಯ
ನಭ್ಯಂಗನಂ ಗೆಯ್ದು ಕೆಲವರು ಎರಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಬಂದರು ಮಲಗಿದವರು ಕೆಬ್ಬಮಕ್ಕೇಳಿ
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ತನ್ಯವಂ ಕೊಡದೆ ಓಡಿಬಂದರು ||೧೬|| ಮದಗಜ ಗಾಮಿಯಾದ ಪದ್ಮಲೋಚನ ನಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು. ಪ್ರಾಡಮಾದ ವಿಲಾಸಯುಕ್ತಮಾದ ಮುಗುಳು ನಗೆಯಿಂದಲೂ ನೋಕ್ಕುನೋಟಂ
ಗಳಿಂದಲೂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತಮಾದ ಸುಂದರವಾದದೇಹದಿಂದ ಆಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ನೇತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಉ
ತ್ಸವವನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತ, ಅವರವನಸ್ಸುಂ ಅಪಹರಿಸಿದನು||೧೭|| ಎಲೈ ಕತ್ರಸಂಹಾರಕ ನಾದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾ
ಯನೇ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸೌಂದರ್ಯಾದಿ ಗುಣಂಗಳಂ ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ಕೇಳುತ್ತಕೇಳುತ್ತ ಆತನಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ ಮಾಡಮ
ನಮುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಆತನನೋಟಂಗಳು ಮೊದಲ್ಪಿತವುಂಬ ಅಮೃತನೇಹನಿಂದಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಉ
ಲ್ಲಾಸಮುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅನಂದ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನೇತ್ರಂಗಳಿಂದ ಅಲಿಂಗನೆಯಂಮಾಡಿಕೊಂಡು
ತಂಮೃವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವವನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿರೋಮಾಂಸಿತವೇಹರಾಗಿ ಅಧಿಕಮಾದಮನೋವ್ಯಥೆಯಂ

ತಮಸಿದಮಾಧಿಂ ||೧೮|| ಪಾತ್ರಕಾರಿಖರಾರೂಢಾಃಪ್ರೀತ್ಯುತ್ಪಲ್ಲಮುಖಾಂಬುಜಾಃ | ಅಭ್ಯಾಸ
ವರ್ಷಸಾಮನಸ್ಯೈಃಪ್ರಮದಾಬಲಕಕವೌ ||೧೯|| ದಧ್ಯಕ್ಷತೈಸ್ಸೋದಪಾತ್ರೈಸ್ಸುಗ್ಗಂಧೈರ
ಪುಷ್ಪಾಯುಷೈಃ | ತಾಮಾನರ್ಚುಃಪ್ರಮಾದಿತಾಸ್ತತ್ರತತ್ರದ್ವಿಜಾತಯಃ||೨೦|| ಉಚುಃಪೌರಾಣ
ಹೋನೋಸ್ಯಸ್ತಪಃಸಿಮಾಚರನ್ಮಹತ್ | ಯಾಹೈತಾವನುಶ್ಯಂತೆಸರಲೋಕಮಹೋತ್ಸವೌ||೨೧|| ರಜ
ರಜಕವಧಃ - ವಾಯುಕ - ಸುದಾಮ - ತ್ರಿವಕ್ರಾದೀನಾಂ ಸಮ್ಯಾಗ್ನಃ ||೨೨||
ಕಂಕಾಚಿದಾಯಾಂತರಂಗಕಾರಂಗದಗ್ರಜಃ | ದೃಷ್ಟ್ವಾಯಾಚತವಾಸಾಂನಿಧೌತಾನ್ಯತುತ್ಪ್ರ
ವಾನಿಚ ||೨೩|| ದೆಹ್ಯಾವಯೋಸ್ಸಮುಚಿತಾನ್ಯಂಗವಾಸಾಂನಿಜಾರ್ಹತಾಃ | ಭವಿಷ್ಯತಿಪರಂಕೆ||

ಸಧಾ-ಅಮೃತದ, ಉಕ್ಷಣ-ಚಕ್ಷುಷಿಕೆಯಿಂದ, ಲಬ್ಧ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಾನಾಃ-ಸಮ್ಯಾಗ್ನವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ದೃಕಾ-ತಮ್ಮಕಂ
ಜೆಂಬದಾರಿಯಿಂದ, ಆತ್ಮಲಬ್ಧಂ-ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಆನಂದಮೂರ್ತಿಂ-ಸುಖರೂಪನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉಪಗೂ
ಹ್ಯ-ತಮ್ಮಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹೃದ್ಯತೈತ್ಯಚಃ-ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತ ಲಿರುವ ಚರ್ಮಗಳಿಲ್ಲವರಾಗಿ, (ರೋಮಾಂ
ಚಿತೆಯರು) ಅನಂತಂ-ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ, ಆಧಿಂ-ಮನೋವೇದನೆಯನ್ನು, ಜಹುಃ-ತೊರೆದರು (ಮುಂಚೆಕೇಳಿದಯ-ಸುತ್ತಿದ್ದರು
ಈಗನೋಡಿ ಸಂತೋಷಿಸಿದರು)||೧೮|| ಪಾತ್ರಕಾರಿಖರಾರೂಢಾಃ-ಉಪ್ಪರಿಗೆಗಳ ಮೇಲ್ಮಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದವರಾದ, ಪ್ರಮ
ದಾಃ-ಹೆಚ್ಚುವುದವುಳ್ಳ ಹಂಗಳು, ಪ್ರೀತ್ಯುತ್ಪಲ್ಲ ಮುಖಾಂಬುಜಾಃ-ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ಉತ್ಪಲ್ಲ-ಅರಳಿದ, ಮುಖಾಂ
ಬುಜಾಃ-ಮುಖಕಮಲಗಳೆಲ್ಲವರಾಗಿ, ಬಲಕೇಕವೌ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರಲ್ಲಿ, ಸೌಪ್ತನಸ್ಯೈಃ-ಪುಷ್ಪರಾಗಿಗಳಿಂದ, (ಆಧವಾ ಶುಭವಾ
ದ ಮನೋಭಾವಗಳಿಂದ) ಅಭ್ಯವರ್ಷ-ಮಳಿಸುರಿಸಿದರು||೧೯|| ತತ್ರತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ದ್ವಿಜಾತಯಃ-ಬ್ರಹ್ಮ ಹೃತ್ತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯರು,
ಪ್ರಮಾದಿತಾನ್ಯಂತಃ-ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷವುಂಟಾದವರಾಗಿ, ದಧ್ಯಕ್ಷತೈಃ-ಮೊಸರಿನಿಂದಲೂ ಅಕ್ಷತೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸೋದ
ಪಾತ್ರೈಃ-ಜಲಕಲಗಳಿಂದ ಹಿತಗಳಾದ, ಉಪಾಯುಷೈಃ-ಭಕ್ಷ್ಯಾದ್ಯುಪಹಾರದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಸುಗ್ಗಂಧೈರಪಿ-ಪುಷ್ಪಮಾ
ಲಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿಮಳಗಂಧಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ, ತೌ-ಲರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ಅನರ್ಚಃ-ಪೂಜಿಸಿದರು ||೨೦|| ಹಿ-ಯಾವಕಾ
ರಣದಿಂದ, ಯಾಃ-ಯಾವಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಸರಲೋಕಮಹೋತ್ಸವೌ-ಮನುಷ್ಯರ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊಡ್ಡುಹಬ್ಬಗಳಂತಿರುವ, ವಿತೌ-
ಈರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ಅನುಪಶ್ಯಂತಿ-ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವರೋ, ಅಧವಾ ಪ್ರತಿನಿಮುಪದಕ್ಷಿಯೂ ನೋಡುತ್ತಿರುವರೋ,
ಆಕಾರಣಂ-ಆದ್ದರಿಂದ, ತಾಗೋಽಸ್ಯ-ಆಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಕಿಂಮಹತ್ತಪಃ-ಯಾವ ಹೊಡ್ಡುತಪಸ್ಸನ್ನು, ಅಚರ್ಷ-ಮಾಡಿದ್ದರೂ?
ಅಹೋ-ಅಶ್ಚರ್ಯವು(ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು) ಪೌರಾಣಿ-ಪುರದಜನರು, ಉಚುಃ-ಹೇಳಿದರು ||೨೧|| ಗದಾಗ್ರಜಃ-ಗದನೊಬ ಯಾದವ
ನಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂಚೆಹುಟ್ಟಿದವನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಆಯಾಂತಂ-ಬರುತ್ತಿರುವ, ರಂಗಕಾರಂ-ರಂಗಾಲಯವನೂ, ರಜಕಂ-ಅ
ಗಸನೂ ಆದ, ಕಂಚಿತೈಃ-ಬಬ್ಬಾನೋಬ್ಬನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಧೌತಾನಿ-ಕಲುವೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧಗಳಾಗಿರುವ, ಉತ್ತಮಾ
ನಿಚ-ಬಡಕೆತ್ತಿಟ್ಟುಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ವಾಸಾಂನಿ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಆಯಾಚತ-ಬೇಡಿದನು ||೨೨|| ಅಂಗ-ಅಯ್ಯೋ-ಅರ್ಹ

ಬಿಟ್ಟರು ||೧೮|| ಉಪ್ಪರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರೂಢರಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಕಸಿತಂಗಳಾದ ಮುಖಕಮಲಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ
ಅಪ್ರೀಯರು ಪುಷ್ಪಸಮೂಹಗಳಿಂದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ವರ್ಷಿಸಿದರು||೧೯|| ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳು ದಧ್ಯ
ಕ್ಷತಾಗಳಿಂದಲೂ ಅಗೋದಕಂಗಳಿಂದಲೂ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಂಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಣಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ರಾ
ಮಕೃಷ್ಣರು ಪೂಜಿಸಿದರು||೨೦|| ಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಿಯರುಗಳು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಕೊಂಡರೆಂತೆನ್ನ
ಜದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು. ಎನುಪುಣ್ಯವು ಮಾಡಿದರೋ, ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಹೋತ್ಸವವೆಂದಾಡುವ
ರಾದ ಈ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ಕಣ್ಣುತುಂಬಲು ನೋಡಿಕೊಂಡಿದರು ||೨೧|| ಎಂದೂ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಮಾತ
ನಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿವಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿ ಬಗದು ಮಾಡಿಮಾಡಿತೆಂದು ಕೊಂ
ಡಾಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಬಬ್ಬಮಳಿವಾಳನಂಕಡು, ಕ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಯಗಸನಂ ಉತ್ತಮಂಗಳಾದವಸ್ತ್ರಗಳಂ
ಯಾಚಿಸಿದನು ||೨೨|| ಎತ್ತಿಹಸ್ತನೇ|| ನಮ್ರೀವರಿಗೂ ಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಂಕೊಡು, ನಮಗೆ

ಯಾದಾತುಸ್ತನ್ಮಾತ್ರಸಂಕಯಃ |೩೩| ಸಮಾಚಿತೋಭಗವತಾಪರಿಪೂರ್ಣನಸರ್ವತಃ | ಸಾಕ್ಷೇಪಂ
ರೂಪಿತ್ವಪ್ರಾಪ್ತೃತ್ಯಾಪ್ಯಾಸ್ತುಮಾರ್ಗದಃ |೩೪| ಈದೃಶಾನ್ಯೈವವಾಸಾಂಸಿನಿತ್ಯಂಗಿರಿವನಚ
ರಾಃ | ಪರಿಧತ್ತಕಿಮುದ್ವೃತ್ತಾಽರಾಜದ್ರವ್ಯಾಣ್ಯಭೀಪ್ಸಥ |೩೫| ಯಾತಾಕುಬಾಲಿಕಾನ್ಯೈವಂಪೂ
ರ್ಣ್ಯಂಯದಿಜಜೀವಿಷಾ | ಬಧ್ಯಂತಿಘ್ನಂತಿಲಂಪಂತಿದುಷ್ಪಾತ್ರಾಜಕುಲಾನಿವೈ ||೩೬|| ಏವಂ
ವಿಕತ್ಯಮಾನಸ್ಯಕುಪಿತೋದವಕೀಸುತಃ | ರಜಕಸ್ಯಕರಾಗ್ರೇಣಕಿರಕಾಯಾದಪಾಹರತಿ||೩೭|| ತಸ್ಯಾ
ನುಜೀವಿಸಸ್ಸರ್ವವಾಸಃಕೋಕಾಕವಿಸೃಜ್ಯವೈ | ದುದುಪ್ರಸುಪ್ತವತೋಮಾರ್ಗಂವಾಸಾಂಸಿಜಗ್ಹ
ಹಚ್ಚುತಃ |೩೮| ವಸಿತ್ವಾತ್ಯಪ್ರಿಯವಸ್ತ್ರೈಕೃಷ್ಣಸ್ಯಂಕರ್ಪಣಸ್ತಥಾ | ಕಷಾಣ್ಯಧತ್ತಗೌ

ತೋಃ-ತಕ್ಕವ ರಾಗಿರುವ, ಆವಯೋಃಚ-ಸಮಗೂ, ಸಮಾಚಿತಾನಿ-ಚನ್ನಾಗಿ ತಕ್ಕವುಗಳಾದ, ವಾಸಾಂಸಿ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ,
ದೇಹಿ-ಕೊಡು, ದಾತುಃ-ಕೊಟ್ಟಂಥಾ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಪರಂಶ್ರೇಯಃ-ಉತ್ತಮವಾದ ಕುಭವು, ಭವಿಷ್ಯತಿ-ಮುಂದೆಆಗುತ್ತೆ,
ಅತ್ರ-ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಸಸಂಕಯಃ-ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವು ||೩೩|| ಸರ್ವತಃಪರಿಪೂರ್ಣನ-ಸರ್ವತ್ರತುಂಬಿದವನಾದ, ಅಥವಾ ಸರ್ವ
ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಪಕನಾದ, ಭಗವತಾ-ವಡ್ಡು ಕೈವೃತ್ಯ ನಂವನ್ನನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಯಾಚತಃ-ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟು,
ಸಃ-ಬಂಜಾರನಾದ ಆಮದಿವಾಳಿಯು, ರಾಜ್ಞಃಘೋರಮಾದಕಂಸನ, ಭೃತ್ಯಃ-ಸಂಬಳದಿಂದ ಜೀವಿಸುವ ಆಳಾದ್ದರಿಂದ,
ಸುದುರ್ಮದಃ-ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟಕೊಬ್ಬುಳ್ಳವನಾಗಿ, ರುಪಿತಃ-ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವನೂ ಆಗಿ, ಸಾಕ್ಷೇಪಂ-ಆಕ್ಷೇಪ ನಹಿತವಾಗುವಂತೆ, ಪ್ರಾ
ಹ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿನುಡಿದನು ||೩೪|| ಗಿರಿವನೇ-ಗೋಪರ್ವತ ಗಿರಿಯಬೃಂದಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ, ಚರಾಃ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಡ-ಮನುಷ್ಯ
ರಾದನೀವು, ಈದೃಶಾನಿ ವಾಸಾಂಸ್ಯೈವ-ಇಂಥಾ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೇ-ಪರಿಧತ್ತಕಿಮು-ಧರಿಸುತ್ತಿರುವಿರೇವನು? ಉದ್ವೃತ್ತಾಃ-
ಹೆಚ್ಚು ಸದತೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ರಾಜದ್ರವ್ಯಾಣಿ-ಅರಸಿನವಡಿವೆಗಳನ್ನು, ಅಭೀಪ್ಸಥ-ಬಯಸುತ್ತಿರುವಿರಿ||೩೫|| ಬಾಲಿಕಾಃ-ಎಲಾ
ಮೂರ್ಖರಾ! ಆಕು-ಬೇಗನೆ, ಯಾತ-ಹೋಗಿಬಿಡಿರಿ. ಜಿಜೀವಿಷಾಯದಿ-ಬದುಕಬೇಕೆಂಬಆಕೆಯಿದ್ದರೆ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಸಮಾ
ರ್ಥ್ಯಂ-ಬಯಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವು. ರಾಜಕುಲಾನಿ-ಅರಸಿನಕಡೆಯವರು, ದುಷ್ಪಾತ್ರ-ತಪ್ಪುಳ್ಳವರನ್ನು, ಬಧ್ಯಂತಿ-ಸೆಳೆಯ್ದಿ ಬಿಗಿಯುವ
ರು.ಘ್ನಂತಿ-ಹೊಡೆದುಕೊಲ್ಲುವರು. ಲಂಪಂತಿ-ಸ್ವತ್ತುಗಳೆಂ ಕೊಳ್ಳಿಗೊಳ್ಳುವರು ||೩೬|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ವಿಕತ್ಯಮಾನಸ್ಯ-ಹರಟು
ತವಳಿದಾಡುವ, ರಜಕಸ್ಯ-ಮದಿವಾಳಿಯು, ಕಿರಃ-ತಲೆಯನ್ನು, ಕುಪಿತಃ-ಸಿಟ್ಟುಂಟಾದ. ದೇವಕೀನುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಕರಾಗ್ರೇ
ಣ-ತನ್ನ ಕೈಯಕೊನೆಯಿಂದ, ಕಾಯಾತ್-ಅವನಕೀರವದನೆಯಿಂದ, ಅಪಾಹರತ್-ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟನು ||೩೭|| ತಸ್ಯ-ಆಮದಿವಾ
ಳಿಯು, ಅನುಜೀವಿಸಃ-ಸೇವಕರಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ, ಸರ್ವೇ-ಆಳುಗಳಲ್ಲರೂ, ವಾಸಃಕೋಕಾಃ-ವಸ್ತ್ರಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಗಳ
ನ್ನು, ವಿಸೃಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಸರ್ವತೋಮಾರ್ಗಂ-ಎಲ್ಲಾದಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ದುದ್ರವುಃ-ಓಡಿಹೋದರು. ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು,
ವಾಸಾಂಸಿ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ವೈ-ವ್ರಕಟವಾಗಿ, ಜಗ್ಹ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು||೩೮|| ಕೃಷ್ಣಃ-ಹರಿಯೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ, ಸಂ

ಕೊಟ್ಟರೆನಿಗೇ ಕ್ರಿಯೆಂಟಾಗುವುದು, ಸಂಕಯವಿಲ್ಲ ||೩೩|| ಎಂದಸರ್ವತ್ರಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಭಗವಂತನಿಂದ
ಯಾಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗಸನು ಕಂಸನಭೃತ್ಯನಾದಕಾರಣದಿಂದ ಮದಿಸಿದವನಾಗಿ ಕೋಪದಿಂದ ಆಕ್ಷೇಪವೂರ್ವಕವಾ
ಗಿಹೇಳಿದನು ||೩೪|| ಎಲೈಕೊಬ್ಬಿದಹುಡುಗರಿರಾ! ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ವನದಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವನೀವು
ಇಂತಾದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಗಳಂ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಉಂಟೋವನು? ರಾಜದ್ರವ್ಯವನೇಜ್ಞೆ
ಸುವಿರಿ||೩೫|| ಮೂಢರಾದಹುಡುಗರಿರಾ! ಆಚೆಗೆಹೋಗಿ, ನೀವುಜೀವಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೀಗೆಕೇಳಬೇಡಿರಿ ರಾಜಭಟ

ಅ
ಣ
ಕ
ಗ
ನ

ರು ಈ ಮಾತಂಕೇಳಿದರೆ ಹಿಡಿದುಕಟ್ಟಿ ಕೊಂದುಹಾಕಿಬಿ
ಡುವರು ||೩೬|| ಎಂಬ ಅಗಸನವಾಕ್ಯಮಂಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನುಕರಳಿದುಭಾರವೆಗಳ ನಾಡುವ ಅರಜಕನಕಿರಸ್ಸಂ ಹ
ಸ್ತಾಗ್ರದಿಂದ ಛೇದಿಸಿದನು ||೩೭|| ಅವನನಂಗಡ ಬಂದಿ
ದ್ದ ರಜಕರೆಲ್ಲರಾವಸ್ತ್ರಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಗಳೆಲ್ಲಮಂ ಅಲ್ಲಿಯೇ
ಬಿಸುಟುಬಿಟ್ಟು ಪಲಾಯನಗೈದರು. ಆಗಕೃಷ್ಣನು ಅ
ವುಗಳಂತೆಗದುಕೊಂಡನು||೩೮|| ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಮನೂಕೃಷ್ಣ

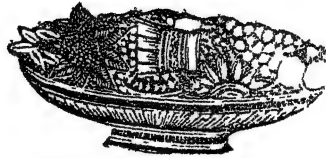

ಪೆಚ್ಚೊನಿಸ್ತುಜ್ಯಭುವಿಕಾನಿಚಿತ |೨೯| ತತಸ್ತುನಾಯಕಃಪ್ರೀತಸ್ತಯೋರ್ವಪದುಕಲ್ಪಯತ |
 ವಿಚಿತ್ರವರ್ಣ್ಯಕೃಷ್ಣಲಯೈರಾಕಲ್ಪೈರನುಕೂಪತಃ |೩೦| ನಾನಾಲಕ್ಷಣವೇಷಾಭಾಂಕೃಪಣ್ಣರಾ
 ಮಾವಿರಜತಾಃ | ಅಲಂಕೃತೌಬಾಲಗಜೌಪರ್ವಣೀವಸಿತತರೌ |೩೧| ತಸ್ಯಪ್ರಸನ್ನೋಭಗವಾಃ
 ಪೌದಾತ್ಸಾರಾಪ್ಯಮಾತ್ಮನಃ | ಶ್ರಿಯಂಚಪರಮಾಂಲೋಕಬಲೈಶ್ವರ್ಯಸ್ಮೃತೀಂದ್ರಿಯಮ್|೩೨|

ಕರ್ಷಣಿ-ರಾಮನೂ, ಆತ್ಮಪ್ರಿಯೇತಮಗಿಪ್ಪವಾದ, ವಸ್ತ್ರ-ಎರಡು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ವಸಿತಾ-ಹೊದ್ದಿಕೊಂಡು, ಕಾನಿ
 ಚಿತ್-ಕೆಲವನ್ನು, ಭುವಿ-ನಿಲದಲ್ಲಿ, ವಿಸೃಜ್ಯ-ಬಿಸುಟು, ಕೇಷಾಣಿ-ನಿಂತವುಗಳನ್ನು, ಗೋವೇಭ್ಯಃ-ಗೊಲ್ಲರಿಗೆ, ಅದತ್ತ-ಕೊಟ್ಟ
 ನು ||೨೯|| ತತಸ್ತು-ಆ ಮೇಲಾದರೂ, ವಾಯುಕೇ-ನೆಯ್ಯಾರನು, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರಿಯವುಂಟಾದವನಾಗಿ, ವಿಚಿತ್ರವರ್ಣ್ಯಃ-
 ಹಲವು ಬಣಗಳಿಗುಳ್ಳ, ಚೇಲೇಯ್ಯಃ-ಉಡಿಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ಆಕಲ್ಪೈಃ-ಆಭರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಅನುರೂಪತಃ-ತಕ್ಕಹಾಗೆ, ತಯಃ-
 ಆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ, ವೇಷಂ-ಅಲಂಕಾರವನ್ನು, ಅಕಲ್ಪಯತೆ-ಮಾಡಿದನು ||೩೦|| ಕೃಷ್ಣರಾಮೌ-ಕೃಷ್ಣನೂ ರಾಮನೂ,
 ನಾನಾಲಕ್ಷಣವೇಷಾಭಾಂಕೃಪಣ್ಣ-ಹಲವುಗುರ್ತುಗಳಿಗುಳ್ಳ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ, ಪರ್ವಣಿ-ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ, ಅಲಂಕೃತೌ-ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ,
 ಸಿತೇತರೌ-ಬಿಳುವೊ ಕಪ್ಪೊಳವ, ಬಾಲಗಜಾವಿವ-ಮರಿಯಾನೆಗಳಂತೆ, ವಿರೇಜತಃ-ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರು ||೩೧|| ಪ್ರಸನ್ನಃ-ಪ್ರ
 ಸಾದವುಳ್ಳವನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನು, ತಸ್ಯ-ಆ ನೆಯ್ಯಾರನಿಗೆ, ಆತ್ಮನಃ-ತನ್ನ, ಸಾರೂಪ್ಯಂ-ಸಮಾನ ರೂಪವುಳ್ಳಮೋ
 ಹ್ತವನ್ನೂ, ಪರಮಾಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಶ್ರಿಯಂಚ-ಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ, ಲೋಕೇ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಬಲೈಶ್ವರ್ಯ ಸ್ಮೃತೀಂದ್ರಿಯಂ-
 ಬಲವನ್ನೂ ಬಡತನವನ್ನೂ ಇಂದ್ರಿಯ ಬಲವನ್ನೂ, ಪ್ರಾಪಾತೆ-ಪಡೆದಿರಲೂ||೩೨|| ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ಮಾಂಕಾರ

ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳಂ ಸಿಂಗರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮಿಕ್ಕ ವಸ್ತ್ರಗಳ ನೆಲ್ಲಮಂ ಗೋವಾಲಕರಿಗೆ
 ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿಗೂ ನಿಂತವಸ್ತ್ರಗಳ ನಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು |೨೯| ಆಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ತಂತು ವಾಯನು

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು

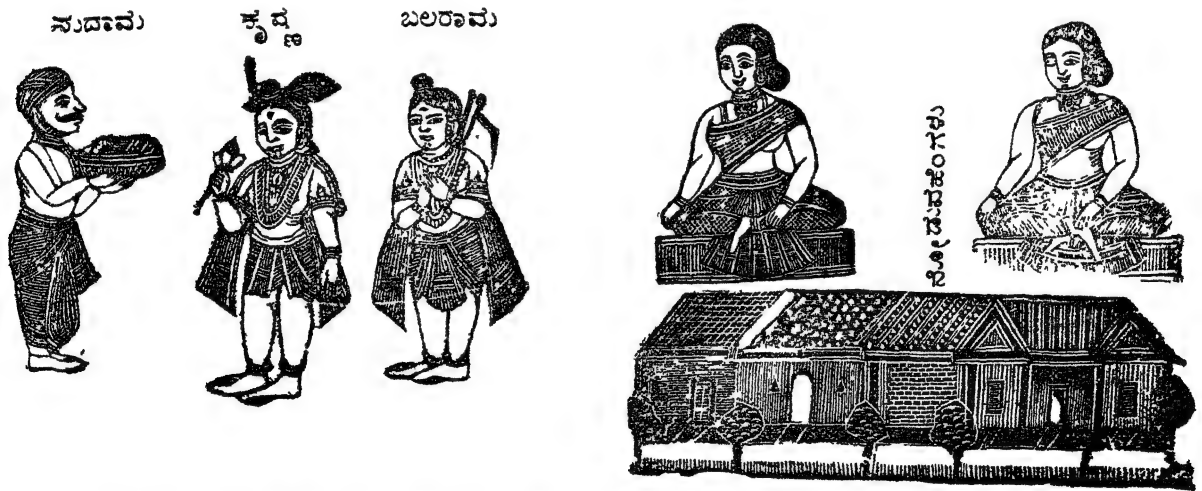
ತಂತುವಾಯು

ಸುತುಪ್ಪನಾಗಿ ಆರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಅನುರೂಪಂಗಳಾದ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ವಿಚಿತ್ರ ವಸ್ತ್ರಗಳಂ ಅಲಂಕಾ
 ರಮ ಮಾಡಿದನು |೩೦| ಆರಾಮ ಕೃಷ್ಣರು ನಾನಾ ಪ್ರಕಾಶಂಗಳಾದ ಅಲಂಕಾರಂಗಳಿಂದ
 ಕೋಭಿತರಾಗಿ ಉತ್ಸವಕಾಲದ ಬಿಳಿಕರಿಯ ಬಾಲಗಜಂಗಳಂತೆ ಮೆರೆದರು |೩೧| ಪ್ರಸನ್ನ ನಾದ ಭಗ
 ವಂ ತನು ಆತಂತುವಾಯನಿಗೆ ಸಾರೂಪ್ಯ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ
 ಐಶ್ವರ್ಯಮಂ ಬಲಮಂ ಜ್ಞಾನವರಿಸಹ ಕೊಟ್ಟನು|೩೨|| ಆಮೇಲೆ ಪುಷ್ಪಂಗಳಂ ಕಟ್ಟುವಮಾಲಾಕಾರನಾದ ಸು

ತತಸ್ಸುಮೋಭವನಂಮಾಲಾಕಾರಸ್ಯಜಗತ್ಸುಃ | ತೌದೃಷ್ಟ್ವಾನಹಗೋತ್ಥಾಯನನಾಮಶಿರ
ಸಾಭುನಿ |೪೩| ತಯೋರಾಸನಮಾನೀಯಮಾದ್ಯಂಚಾರ್ಘ್ಯಾರ್ಹಣಾದಿಭಿಃ | ಪೂಜಾಂಸಾನುಗ
ಯೋಕ್ತೃಕ್ರಿಸ್ತಾಂಬೂಲಾನುಲೇಪನೈಃ |೪೪| ವಾಕ್ರಹನಸ್ಸಾರ್ಥಕಂಜನ್ಮವಾಲಿತಂಚಕುಲಂಪು
ಭೂ | ಪಿತೃದೇವರ್ಷಯೋಮಹ್ಯಂತುಷ್ಠಾಹ್ಯಾಗಮನೇನವಾಂ |೪೫| ಭವಂತೌಕಿಲವಿಕ್ಯಸ್ಯಜಗತಃ
ಕಾರಣಂಪರಂ | ಅವತೀರ್ಣಾವಿಹಾಂಕನಕ್ಷಮಾಯಚಭವಾಯಚ |೪೬| ನಹಿವಾಂವಿವಮಾದ್ಯ

ಸ್ಯ-ಹೂವಾಡಿಗನಾದ, ನುದಾಮ್ನಃ-ನುದಾಮನಂಬವನ, ಭವನಂ-ಮನೆಗೆ, ಜಗತ್ಸುಃ-ಹೋದರು (ಅವನು)ತೌ-ಅರಾಮಕ
ಷ್ಣರನ್ನ, ಪೃಷ್ಟ್ವಾನ್-ನೋಡಿ, ಸಹಸಾ-ಜೇಗನೆ, ಉತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ಭುವಿ-ನಿಲದಲ್ಲ, ಶಿರಸಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ನನಾಮ-ಪೂಡ
ಮಟ್ಟುನು ||೪೩|| ಸಾನುಗವೋಃ-ಅನುಸರಿಸಿ ಬಂದವರಿಂದ ಸಹಿತರಾದ, ತಯೋಃ-ಅವರಿಗೆ, ಆಸನಂ-ಗದ್ದೆಯನ್ನು, ಆ
ನೀಯ-ತಂದಿರಿಸಿ-ಮಾಧ್ಯಂಚ-ಕಾಲಗನೀರನ್ನೂ ಹಾಕಿ, ಅರ್ಘ್ಯಾರ್ಹಣಾದಿಭಿಃ-ಕೃಗನೀರುಮೊದಲಾದ ಯೋಗ್ಯೋಪಹಾರಗ
ಳಿಂದಲೂ, ಸ್ತಾಂಬೂಲಾನುಲೇಪನೈಃ-ಸ್ತುಕ್-ಹುವಿನಮಾಲೆ, ತಾಂಬೂಲ-ವೀಳ್ಯ, ಅನುಲೇಪನೈಃ-ಅಂಗರಾಗ ಪರಿಮಳ
ವ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಪೂಜಾಂಚಕ್ರ-ಆರಾಧಿಸಿದನು ||೪೪|| ಪ್ರಭೂ-ಒಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ನಃ-ನಮ್ಮ, ಜನ್ಮ-ಹುಟ್ಟಿಕೆ,
ಸಾರ್ಥಕಂ-ವ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ಸಹಿತವಾದ್ದು, ಕುಲಂಚ-ಜಾತಿಯೂ ಕೂಡ, ಅಥವಾ ವಂಶಪೂಕೂಡ, ವಾಲಿತಂ-ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟದ್ದು. ವಾಂ-ನಿಮ್ಮ, ಆಗಮನೇನ-ಬರುವಿಕೆಯಿಂದ, ಪಿತೃದೇವರ್ಷಯಃ-ಪಿತೃಗಳೂ ದೇವತೆಗಳೂ ಯುಷಿಗಳೂ, ಮಹ್ಯಂ-
ಸನಗೋಸುಗ, ತುಷ್ಠಾಃ-ತೃಪ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾದರು ||೪೫|| ಭವಂತೌ-ನೀವೀವರೂ, ಜಗತಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಪರಂಕಾರಣಂ-
ಲ-ಉತ್ಪತ್ತಿವಾದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿರುವರಲ್ಲವೆ? ಹ್ವೇಮಾಯಚ-ಲೋಕದರಕ್ಷಣಕ್ಕೂ, ಭವಾಯಚ-ಸುಖಕ್ಕೂಕೂಡ, ಇಹ-ಈ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಅಂಕೇನ-ಕರಾಮಾತ್ರದಿಂದ, ಅವತೀರ್ಣ-ಅವತರಿಸಿ ಹಿಟ್ಟಿದವರಾಗಿರುವಿ||೪೬|| ಜಗದಾತ್ಮನೋಃ-ಜಗತ್ತ

ದಾಮನಂಬವನ ಗೃಹಮಕುರಿತು ಪೋದನು. ಅಸುದಾಮನು ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇನೋಡಿ ಎದ್ದು
ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ದಂಡಾಕಾರಮಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು||೪೩|| ಅರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಪೀಠವಂಕೊಟ್ಟು
ಸದರಿವಾರರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ಪೂಜಿಸಿದನು. ಪುಷ್ಪಹಾರಗಳಂ ತಾಂಬೂಲಂಗಳಂ ಸುಗಂಧಂಗಳಂ ಒಪ್ಪಿ
ಸಿ ||೪೪|| (ನುಡಿದನದಂತೆನ-) ನಮ್ಮ ಜನ್ಮವು ಸಾರ್ಥಕವಾದುದು, ನಮ್ಮಕುಲವು ಪವಿತ್ರವಾಯ್ತು, ನೀವೀ
ವರೂ ನಮ್ಮಮನೆಗೆ ದಯೆಗೆಯ್ದು ಬಂದುದರಿಂದ ನಮ್ಮದೇವಯುಷಿ ಪಿತೃಗಳು ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು||೪೫|| ನೀವೀ
ವರೂಸರ್ವಜಗತ್ತಿಗೂಕಾರಣರಲ್ಲವೇ! ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆಹ್ವೇಮಾರ್ಥಮಾಗಿ ಅಂಕದಿಂದ ಅವತಾರವಂಗೆಯ್ದುಬಂ
ದಿರುವಿ ||೪೬|| ನಿಮ್ಮೀವರಿಗೂವಿವಮದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲ, ಜಗತ್ಸ್ವರೂಪರಾಗಿ ಜಗನ್ನಿತ್ರರಾಗಿ ಸರ್ವಪಾತ್ರರಿಗ

ಪಿಪ್ಪಸ್ಸುಹೃದೋರ್ಜಗದಾತ್ಮನೋ | ಸಮಯೋಸ್ಸರ್ವಭೂತಮುಭವಂತಂಭಜತೋರಪಿ |೪೭|
 ಪಾಮಾಪ್ತಾಪಯತಂಭೃತ್ಯಂತಿಮಹಂಕರವಾಣಿವಾಂ | ಪುಂಸಸ್ತ್ವನುಗ್ರಹೋದ್ಯವಭವದ್ಭೃಂ
 ಯನ್ನಿಯುಜ್ಯತೇ |೪೮| ಶ್ರೀಕುಕಃ || ಇತ್ಯಭಿಪ್ರತ್ಯರಾಜಿಂದ್ರಸುದಾಮಾಪ್ರೀತಮಾನಸಃ | ಕ
 ಸ್ತೈಸ್ಸುಗಂಧಿಕುಸುಮೈರ್ವಾಲಾವಿರಚಿತಾದದೌ |೪೯| ತಾಭಿಸ್ಸುಲಂಕೃತೌಪ್ರೀತೌಕೃಷ್ಣ
 ರಾಮೌಸಹಾನುಗೌ : ಪ್ರಣತಾಯಪ್ರಸನ್ನಾಯದದತುರ್ವರದೌವರಾಃ ||೫೦|| ನೊಪಿವವ್ರಿಚಲಾಂ
 ಭಕ್ತಿಂತಸ್ತಿಸ್ತೈವಾಖಿಲಾತ್ಮನಿ ತದ್ಭಕ್ತಮುಚಸೌಹಾರ್ದಂಭೂತಮುಚರಾಂದಯಾಂ ||೫೧|| ಇತಿತ
 ಸ್ತೈವರಾಃ ದತ್ವಾಶ್ರಿಯಂಜಾನ್ಯಯವಧಿರ್ಭನೀಮ್ |ಬಲವೂಯುರ್ಯಕಃ ಕಾಂತಿನಿರ್ಜಗಾಮಸು
 ಹಾಗ್ರಜಃ |೫೨|

ಗ ಆತ್ಮರಾಗಿರುವ, ಸುಹೃದೋಃ-ಮಿತ್ರರಾಗಿರುವ, ಸರ್ವಭೂತೇಷು-ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಮಯೋಃ-ತಾರತಮ್ಯವಿ
 ಳ್ಲದೇಯಿರುವ, ಭಜಂತಂ-ಸೇವಿಸುವವನನ್ನು, ಭಜತೋರಪಿ-ಸೇವಿಸತಲೂ ಯಿರುವವರಾದ, ವಾಂ-ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ, ವಿದಮಾ
 ದ್ಭೃಪಿ-ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆಯಾಗಿ ನೋಡುವಿಕೆ, ನಹಿ-ಇಲ್ಲವಲ್ಲವು ||೪೭|| ಭೃತ್ಯಂ-ಸೇವಕನಾಗಿರುವ, ಪಾಂ-ನನ್ನ ನ್ನು, ಆಪ್ತಾಪಯತಂ-
 ಆಪ್ತಪಿಸಿರಿ ವಾಂ-ನಿಮಗೆ, ಅಹಂ ನಾನು, ಕಿಂಕರವಾಣಿ-ವಿನುಮಾಡಲಿ; ಭವದ್ಭಾಷ್ಯಂ-ನಿಮ್ಮಿಂದ, ನಿಯುಜ್ಯತೇಯೇ-ಯಾ
 ವಕಾರಣದಿಂದ ಆಪ್ತಪಿಸಲ್ಪಡುವನೋ, ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ವಿದುಃ-ಇದು, ಪುಂಸಃ-ಪುರುಷನಿಗೆ, ಅನುಗ್ರಹಃ-ನಿಮ್ಮದಯೆ
 ಯಾಗಿರುವುದು ||೪೮|| [ಕುಕವಾಕ್ಯವು] ರಾಜೀಂದ್ರ-ಅರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನೆ! ಸುದಾಮಾ-ಸುದಾಮನೆಂಬವನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ,
 ಅಭಿಪ್ರೇತ್ಯ-ಅಭಿಪ್ರಾಯವಂ ತಿಳಿದು, ಪ್ರೀತಮಾನಸಸ್ತ್ವ-ಪ್ರಿಯವುಂಟಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕಸ್ತೈಃ-ಪ್ರಕಸ್ತಗು
 ಳಾದ, ಸುಗಂಧಿಕುಸುಮೈಃ-ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ, ವಿರಚಿತಾಃ-ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ, ಪಾಲಾಂ-ಹಾರಗಳನ್ನು, ದದೌ-ಕೊ
 ಟ್ಪಿಸು ||೪೯|| ತಾಭಿಃ-ಆಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳಿಂದ, ಸ್ವಲಂಕೃತೌ-ಚನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಪ್ರೀತೌ-ಪ್ರಿಯವುಳ್ಳವರೂ,
 ವರದೌ-ವರವನ್ನು ಕುಡುವರೂ, ಸಹಾನುಗೌ-ಪರಿಚಾರಕರಿಂ ನಹಿತ ರಾಡವರೂಆದ, ಕೃಷ್ಣರಾಮೌ-ಕೃಷ್ಣನೂರಾಮನೂ,
 ಪ್ರಣತಾಯ-ಸಾಧ್ಯಾಂಗ ವರಗಿವವನಾದ, ಪ್ರವನ್ನಾಯ-ನೀವೇಗತಿಯೆಂದು ಸಂಜಿವವನೂಆದ, ಸುದಾಮನಿಗೆ, ವರಾಃ-
 ಬಯಸಿದ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು, ದದೌ-ಕೊಟ್ಟನು ||೫೦|| ಸೋಪಿ-ಅವನೂಕೂಡ, ಅಖಿಲಾತ್ಮನಿ-ಸರ್ವಮಯನಾದ, ಅಥವಾ ಎಲ್ಲ
 ರಿಗೂ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವಾದ, ತಸ್ತಿಸ್ತೈವ-ಆತ್ಮತ್ವ ಸ್ಥಳಿಯೇ, ಅಚಲಾಂ-ಚಲಿಸದೇ ಯಿರುವ, ಭಕ್ತಿಂ-ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ, ತದ್ಭ
 ಕ್ತೇಷು-ಭಾಗವತರಲ್ಲಿ, ಸೌಹಾರ್ದಂಜ-ಸ್ನೇಹವನ್ನೂ, ಭೂತೇಷು-ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪರಾಂದಯಾಂಜ-ಉತ್ತಮವಾದ ಕರು
 ಣೆಯನ್ನೂ, ವವ್ರೇ-ಬಯಸಿದನು ||೫೧|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ತಸ್ಯ-ಆಸುದಾಮನಿಗೆ, ವರಾಃ-ಮನೋರಥಗಳನ್ನೂ, ಅನ್ಯಯವರ್ಧಿ
 ನಿಂ-ವಂಕವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವ, ಶ್ರಿಯಂಜ-ಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ, ಬಲಂ-ಬೇಹಕೃತಿಯನ್ನೂ, ಆಯುಃ-ಚಿರಕಾಲ ಬದುಕುವಿಕೆ
 ಯನ್ನೂ, ಯಕಃ-ಉತ್ತಮವಾದ ಹೆಸರುವಾಸಿಯನ್ನೂ, ಕಾಂತಿಂ-ವರ್ಚನನ್ನೂ, ದತ್ವಾ-ಕೊಟ್ಟು, ಸಹಾಗ್ರಜಃ-ನಂಗಡ

ಳಲ್ಲಿಯೂಸಮರಾಗಿ ಸೇವಕರಿಗೆ ರಕ್ಷಕರಾಗಿ ಇರುವ ನಿಮಗೆ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವೈಕಮ್ಯವಿಲ್ಲವು ||೪೭||
 ಭೃತ್ಯನಾದನನಗೆಆಪ್ತಪಿಸಿರಿ, ನಾನೇನುಬೇಕಾದಕೆಲಸವೆಂದಾದೇಯಾವವುತುವನಿಗೆ ನೀವುಕೆಲಸವೆನಾಪ್ತಪಿಸುವ
 ವಿಶೋ ಆಪುರುಷನಿಗೆ ಅದೇಪರಮಾನುಗ್ರಹವು ||೪೮|| ಎಂದು ವಿಕ್ಷಿಪಿಸಿ, ಎಲೈಅರಸೇ! ಅಸುದಾಮನುಪ್ರೀ
 ತಮನಸ್ಸುನಾಗಿ ದಿವ್ಯಂಗಳಾದಕುಸುಮಂಗಳಿಂದ ಮಾಲಿಕೆಗಳೆಂದಾದಿಕೊಟ್ಟನು ||೪೯|| ಆಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳಿಂದ
 ಅಲಂಕೃತರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಪ್ರೀತರಾಗಿ ಗೋಪಸಹಿತರಾಗಿ ಕರಣಾಗತನಾದ ಪ್ರಣತನಾದ ಆಸುದಾಮನಿ
 ಗೆ ಇಷ್ಟಂಗಳಾದವರಂಗಳನಿತ್ತರು ||೫೦|| ಆಸುದಾಮನು ಅಖಿಲಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಭಕ್ತಿಯೆಯಾ
 ಚಿಸಿದನು. ಎಲೈಸ್ಯಾಮಿಯೆ! ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿಮೈತ್ರಿಯೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯೆಯೂ ನಿನಗೆಉಂಟಾಗಲಿ ||೫೧||
 ಎಂದುಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಅಸುದಾಮಂಗೆ ವರಂಗಳನಿತ್ತು, ವಂಕವೃದ್ಧಿಕರಮಾದ ಸಂಪದವಂ ಆಯುವಂ ಬಲವೂ
 ಕಾಂತಿಯಂ ಸಹ ಇತ್ಯು ಸುಪರಿವಾತನಾಗಿ ರಾಮಸಮೀತನಾಗಿ ಹೊರಟುಬಂದನು ||೫೨||

-* ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಕಮಸ್ಕಂಧ- ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ -*

ಶ್ರೀಕುಕು|ಅಥವ್ರಜರಾಜಪಥೆನಮಾಧವಸ್ತ್ರಿಯಂಗೈಹೀತಾಂಗವಿಲೆಪಭಾಜನಾಂ|ವಿಲೋಕ್ಯ
ಕುಬ್ಜಾಂಯಾವತಿಂವರಾನನಾಂಪಪ್ರಚ್ಛಯಾಂತಿಂಪ್ರಹಸನ್ರಸವ್ರದಃ ||೧|| ಕಾತ್ಯವರೋರೈತದು
ಹಾನುಲೆಪನಂಕಸಾಂಗನೇವಾಕಥಯಸ್ವಸಾಧುನಃ | ದೇಹ್ಯಾವಯೋರಂಗವಿಲೆಪಮುತ್ಸಮಂಶ್ರೇಯ

ಅಂಣನುಳ್ಳವನಾಗಿ, ನಿರ್ಜಗಾಮ-ಪೊರಹೊರಟನು

||೨೭||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಟೀಕಾಯಾಂ ದಕಮಸ್ಕಂಧೇ

ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

೪೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

[ಕುಕುವಾಕ್ಯವು.] ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ರಾಜಪಥೇನ ಧೋರಗಳು ತಿರುಗತಕ್ಕ ದಾರಿಯಿಂದ, ವ್ರಜ-ಬರುತಲಿರುವ
ಮಾಧವ-ಕೃಷ್ಣನು, ಗೃಹೀತ-ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಂಗವಿಲೆಪಭಾಜನಾಂ-ಗಂಧದ ಬಟ್ಟುಳ್ಳವಳಾದ, ಯುವತಿಂ-ಪ್ರಾಯದವ
ಳಾದ, ಯಾಂತೀಂ-ಹೋಗುತ್ತಲಿರುವಳಾದ, ವರಾನನಾಂ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವಳಾದ, ಕುಬ್ಜಾಂಸ್ತ್ರಿಯಂ-ಕುಳ್ಳಹೆಂಗಸ
ನ್ನು, ವಿಲೋಕ್ಯ-ಮೋಡಿ, ಪ್ರಹಸನ್-ಅತಿಶಯವಾಗಿ ನಗುತ್ತಲಿರುವವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ರಸವ್ರದಃ-ಸುಖವನ್ನು ಕುಡುವವನಾ
ಗಿ, ಪಪ್ರಚ್ಛ-ಬೆನ್ನಗೊಂಡನು ||೧||ವರೋರ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತೊಡೆಗಳುಳ್ಳವಳೇ (ವಕ್ರವಾದ ಮೈಯುಳ್ಳವಳೇ ಎಂದುವಿರು
ದ್ದಾಭಿಪ್ರಾಯವು) ಅಂಗನೇ-ಹೆಂಣೇ, ಕಾತ್ಯವ-ಯಾರನೀನು? ಏತದನುಲೇಪನಂ-ಈಗಂಧವು, ಕನ್ಯವಾ-ಯಾರದು? ಉಪ-
ಹೀಗಂದು, ಹುಬ್ಬನ್ನು ಹಾರಿಸಿ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಸಾಧು-ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಕಥಯಸ್ವ-ಹೇಳು, ಉತ್ತಮಂ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಅಂಗವಿಲೆ

ಇಂತು ಕುಕುಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ

ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಪುರವ

ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣವೈಣ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವೈಣ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು ಎಂಬಕರ್ಣಾಟ

ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ಕಂಧದೊಳಗನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

* ೪೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯವು. *

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶಕೇ ಕುಬ್ಜಾನ್ಮಮನಂಧನು ಮೋಭಿದಾ ವಧಸ್ತದ್ರಕ್ಷಿಣಾಂಕಂಸ
ರಿಷ್ಟರಂಗೋತ್ಸವಾದಿಚ್ಛಾ|ನಾಲ್ವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಕ್ರಾಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಕುಬ್ಜೆಯನೆತ್ತಿ
ಸಮವಾದದೇಹಮುಳ್ಳವಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಧನುರ್ಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅಧನುಸ್ಸಿಗೆ ರಕ್ಷಕರಾದಜನರಂ ಸಂಹರಿಸಿ,
ಕಂಸನಿಗೆ ಅರಿವ್ವಪ್ರದವಾದ ಯುದ್ಧರಂಗೋತ್ಸವಮೊದಲಾದವ್ಯಾಪಾರವೆಂದೂ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಶ್ರೀಕುಕುಮು
ನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನು-

ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವನಾಗಿ ಗಂಧದಬಟ್ಟಲು
ಗಳಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಯುವತಿಯಾದ ಸುಂದರವಾದಮುಖಮುಳ್ಳ ಕುಬ್ಜೆಯಾದ ಬಬ್ಬಳೆನೋಡಿ
ಅಸ್ತ್ರಿಯಳಿಗಿಸುಖಪ್ರದನಾಗಿ ಅವಳೆಂಮಾತನಾಡಿಸಿದನು ||೧|| ಅದೆಂತೆನು- ಎಲೈ ಶ್ರೇಷ್ಠಂಗಳಾದ ತೊಡೆಗೆ
ಳುಳ್ಳಸ್ತ್ರೀಯೇ ! ನೀನುಯಾರು ? ಈ ಅನುಲೇಪನ ದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ಯಾರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುವಿ ? ನ
ಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಹೇಳು ; ಉತ್ತಮವಾದಗಂಧದ್ರವ್ಯವಂ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂಕೊಡು ; ನಿನಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಶ್ರೇಯ

ಸ್ತುತಂ ನ ಚಿರಾದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ |೧| ಸ್ಮರಂಧ್ರೀ | ದಾಸ್ಯಸ್ಯ ಸ್ಯಹಂ ಸುಂದರಕಂಸಸಂಮತಾತಿ | ವಕ್ರನಾ
ಮಾಹ್ಯನುಲೇಪಕರ್ತುಣಿ | ಮಧಾಭವಿತಂ ಭೋಜವತೇರತಿಶ್ರಿಯಂವಿನಾಯುಪಾಂಕೋನ್ಯತಮುಗ್ಧದ
ಹೃತಿ |೨| ರೂಪಸಕಲಮಾಧುರ್ಯಹನಿತಾಲಾವವೀಕ್ಷಿತ್ಯೈಃ | ಧರ್ಷಿತಾತ್ಮಾದದೌಸಾಂದ್ರಮುಭಯೋ
ರನುಲೇಪನಮ್ |೩| ತತಸ್ತಾವುಗರಾಗಣಸ್ವವರ್ಣತರಶೋಭಿನಾ | ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಪರಭಾಗನಶುಕುಭಾತೆ
ನುರಂಜಿತೌ |೪| ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭಗವಾನ್ ಕುಬ್ಜಾಂತಿಶ್ರವಣಾಂ ರುಚಿರಾನನಾಂ ಮುಜ್ಜೀಂಕರಾಂತಮು

ಪರಿ-ಮೈಗೆ ಬಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಗಂಧವನ್ನು, ಅವಯೋಃ-ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ, ದೇಹಿ-ಕುಡು, ತತಃ-ಅದರದೇನೆಯಿಂದ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ನೆ
ಚಿರಾತ್-ಬೇಗನೆ, ಕ್ರಿಯಾಃ-ಕೂಭವು, ಭವಿಷ್ಯತಿ-ಮುಂದೆಯಾಗುತ್ತಾ ||೧|| [ದಾದಿಯವಜನವು.] ಸುಂದರ-ಚಲುವನೇ! ಅಹಂ-
ನಾನು, ತ್ರಿವಕ್ರನಾಮಾ-ತ್ರಿವಕ್ರ ಯಂಬಹನರುಳ್ಳವಳು, ಅನುಲೇಪಕರ್ಮಣಿ-ಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಸೇರಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ,
ಕಂಸನಮೃತಾ-ಕಂಸನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದವಳು. ಹಿ-ಅದ್ದರಿಂದ, ಭೋಜವತೇಃ-ಭೋಜರಿಗೊಡೆಯನಾದ ಕಂಸನಿಗೆ, ಅತಿ
ಪ್ರಿಯಂ-ಬಹಳ ಯಿಷ್ಟವಾಗಿರುವಂತೆ, ಮಧ್ಯಾವಿತಂ-ನನ್ನಿಂದ ತೇಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅಥವಾ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತಲೆ-ಆ
ಗಂಧವನ್ನು, ಯುವಾಂವಿನಾ-ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರೂಂ ಹೊರತು, ಅನ್ಯತಮಃ-ತೆರವರೊಳಗೊಬ್ಬನಾದರೂ, ಕೋರ್ದತಿ-ಯಾವವನು,
(ಪಡೆಕೊಳ್ಳಲು)ಯೋಗ್ಯನಾಗಿರುವನು? ||೨|| ರೂಪ.. ತೈಃ-ರೂಪ-ಅಂಗಗಳು ಚನ್ನಾಗಿರುವಿಕೆ, ಬೇಕಲ-ಕೋಮಲವಾಗಿರುವಿಕೆ,
ಮಾಧುರ್ಯ-ರಸಿಕತ್ವ; ಹನಿತ-ಸೊಗಸಾದನಗೆ, ಆಲಾಪ-ಸವಿಯಾದವಾತು, ವೀಕ್ಷಿತ್ಯೈಃ-ಮೋಹಕವಾದ ನೋಟಗಳಿಂದ್ಲೂ
ಧರ್ಷಿತಾತ್ಮಾ-ಮೋಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿತ್ತವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಉಭಯೋಃ-ಇಬ್ಬರಿಗೂ, ಸಾಂದ್ರಂ-ತುಂಬಹಿಡಿಯುವೆಷ್ಟು, ಅಥವಾ
ಮುದ್ದೆಯಾಗಿರುವ, ಅನುಲೇಪನಂ-ಅಂಗರಾಗವನ್ನು, ದದೌ-ಕೊಟ್ಟಳು ||೩|| ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ಸ್ವವರ್ಣತರಶೋಭಿನಾ-ತಮ
ಒಂಣಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬೇರೆಯಾದ ಬಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವಂಥಾ, ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಪರಭಾಗೇನ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟ ಗುಣೋ
ತ್ಕರ್ಷವುಳ್ಳ, ಅಂಗರಾಗಣ-ಅನುಲೇಪನ ಗಂಧದಿಂದ, ಅನುರಂಜಿತೌ-ಸೊಗಸುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತೌ-ಆರಾಮಕ್ಕೈವರು,

ಸ್ಸುಂಟಾಗುವುದು |೧| (ಎಂಬಕು ಕೃಷ್ಣನವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಯು ನುಡಿದಳದಂತೆನೇ-) ಎಲೈಸುಂದ
ರನಾದ ಪುರುಷನೇ ! ನಾನು ಅನುಲೇಪನ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಕಂಸನಿಗೆ ಸಮ್ಯತಲಾದಗೌಡಿನನ್ನು
ಹೆಸರಂ ತ್ರಿವಕ್ರೆಯೆಂದಿು ಪೇಳುವರು, ನನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಗಂಧಾನುಲೇಪರಿಗಳು ಕಂಸನಿಗೆ ಅತಿಪ್ರೀತಿ
ಕರಂಗಳಾಗಿರುವವು, ದಿವ್ಯಪುರುಷರಾದ ನಿಮ್ಮುಹೊರತು ಈ ಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಯೋಗ್ಯರಾಗು
ವರು |೨| ನೀವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿಯೆಂದು ಪೇಳಿ ಆಕುಬ್ಜಿಯು ಅವಶೀರ್ವರಸೌಂದರ್ಯದಿಂದಲೂ ಸೌಕು

ಮಾರ್ಯಾದಿಂದಲೂ ಮನೋಹರವಾದಿಂದಲೂ ಮೆರಿದಸ್ಥಿತದಿಂದಲೂ ಸರಸಂಗಳಾದ ಮೇತತಗಳಿಂದಲೂ,
ನೋಟಗಳಿಂದಲೂ ಮೋಹಿತಳಾಗಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಅನುಲೇಪನವೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು |೩|
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತಮ್ಮ ಶರೀರವರ್ಣಗಳು ಕಪ್ಪು ಬಿಳುಪುಗಳಾದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕುಹೋ

ನಶ್ಚಕ್ರದರ್ಶಯೇದರ್ಶಫನಿಲಮ್ ||೬|| ಪದಾಭ್ಯಮಾಕ್ರಮ್ಯಪ್ರಪದದ್ವ್ಯಂಗುಳೋತ್ತಾನಪಾ
ಣಿನಾ | ಪ್ರಗೃಹ್ಯಚಾಬುಕೇಧ್ಯಾತ್ಮಮಾದನೀನಮದಚ್ಯುತಃ||೭|| ಸಾತದರ್ಶನಮಾನಂಗೀಬೃಹ
ಚ್ಚೋಣಿಪಯೋಧರಾ | ಮುಕುಂದಸ್ವರ್ಣನಾತ್ಸಮೋಬಭಾವಪ್ರಮಮೂತ್ತಮಾ||೮|| ತತೋರೂ
ಪಗುಣಾದಾರ್ಯಸಂಪನ್ನಾ ಪ್ರಚಕೇವಮ್ | ಉತ್ತರೀಯಾಂತಮಾಕೃಷ್ಯಸ್ತಯಂತೀಜಾತದ್ಯಚ್ಚ
ಯಾ ||೯|| ಎಹಿವೀರಗೃಹಂಯಾಮೀನತ್ವಾಂತ್ಯಕ್ತಾಮಿ ವೋತ್ಸಹೇ | ತ್ವಯೋನ್ಮಥಿತಚಿತ್ತಾಯಾಃ
ಪ್ರಸೀದಪುರುಷರ್ಷಭ||೧೦|| ಎವಂಸ್ತ್ರಿಯಾಯಾಚ್ಯಮಾನಃ ಕೃಷ್ಣೋರಾಮಸ್ಯಪಶ್ಯತಃ | ಮು
ಖಂವೀಕ್ಷ್ಯಾನುಗಾಣಾಂಚಪ್ರಹಸಂತಾ ಮುವಾಚಹ ||೧೧|| ಎವ್ಯಾನಿತೈಗೃಹಂಸುಭುಪುಂಸಾ

ಕುಚುಭಾತೇ-ಶೋಭಿಸಿದರು ||೭|| ಪ್ರಸನ್ನಃ-ಪ್ರಸಾದ ಪುಂಟಾದ, ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ರುಚಿರಾನಿನಾಂ-ಚೆಲುವಾದ ಮೋರೆ
ಯುಳ್ಳವಳಾದರೂ, ತ್ರಿವಕ್ತ್ರಾಂ-ಮೂರುಡೊಂಕುಗಳಿಲ್ಲ, ಕುಬ್ಜಾಂ-ಕುಳ್ಳಳನ್ನು, ಬುದ್ಧೀಂಕರ್ತು-ನೆಟ್ಟಗಿರುವಳನ್ನಾಗಿಮಾ
ಡಲೋನುಗ, ದರ್ಶನೇ-ತನ್ನಂನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ, ಫಲಂ-ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು, ದರ್ಶಯ-ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಮನಶ್ಚ
ಕ್ರೇ-ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದನು||೮|| ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪ್ರಪದೇ-ಅವಳತುಡಿಗಾಲುಗಳನ್ನು, ಪದಾಭ್ಯಂ-ತನ್ನ ಕಾಲುಗಳಿಂದ,
ಅಕ್ರಮ್ಯ-ತುಳಿದುಕೊಂಡು, ದ್ವ್ಯಂಗುಳೋತ್ತಾನಪಾಣಿನಾ-ವ್ಯಂಗುಳ-ಎರಡುಬೆರಳು, ಉತ್ತಾನ-ಅಂಗತ್ತಾಗಿರುವ ಪಾಣಿ
ನಾ-ಹಸ್ತದಿಂದ, ಚುಬುಕೇ-ಗಡ್ಡದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಗೃಹ್ಯ-ವತ್ತಿಹಿಡಿದು, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಂ-ಅವಳದೇಶವನ್ನು, ಉದಗೀನಮತ್-ಮೇಲಕ್ಕತ್ತಿ
ಡನು ||೯|| ಸಾ-ಅಕುಬ್ಜೆಯು, ತದಾ-ಆಗ, ಮುಕುಂದಸ್ವರ್ಣನಾತ್-ಕೃಷ್ಣನ ಗೋಂಕುವಿಕೆಯಿಂದ, ನದ್ಯಃ-ತೆತ್ತಿಹಿಡಿದಲ್ಲಿಯೇ,
ಯಜುಸಮಾನಂಗೀ-ನೆಟ್ಟಗೂ ಸರಿತಾಗಿಯೂಇರುವ ಮೈಯುಳ್ಳವಳೂ, ಬೃಹಚ್ಚೋಣಿಪಯೋಧರಾ-ದೊಡ್ಡ ಅಂಡುಗಳೂ
ಮೊಲೆಗಳೂ ಉಳ್ಳವಳೂ, ಪ್ರಮದೋತ್ತಮಾ-ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಯಮದವುಳ್ಳ ಹೆಂಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಳೂ, ಬಭಾವ-ಲವಳಂತೆ ||೧೦|| ರೂ
ಪಗುಣಾದಾರ್ಯ ಸಂಪನ್ನಾ-ರೂಪ-ಚೆಲುವಿಕೆಯ, ಗುಣ-ನುಗುಣಗಳ, ಪಿದಾರ್ಯ-ಧಾರಾಳಿಕೆಯಿಂದ, ಸಂಪನ್ನಾ-ಪ್ರಜ್ಞವಾ
ದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸ್ತಯಂತೀ-ಮಾನಿತಳಾಗಿಯೂ, ಜಾತದ್ಯಚ್ಚಯಾ-ಮೂಡಿದಕಾಮವುಳ್ಳವಳಾಗಿಯೂ, ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಉತ್ತ
ರೀಯಾಂತಂ-ಹೊದ್ದವಸ್ತ್ರವನಿರಗನ್ನು, ಅಕ್ರಮ್ಯ-ಎಳೆದು, ಕೇಶವಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ಪ್ರಾಹ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ
ಳು ||೧೧|| ವೀರ-ಶೂರನೇ! ಎಹಿ-ಒಹಿ! ಗೃಹಂ-ನನ್ನ ಮನೆಯಂ ಕುರಿತು, ಯಾಮಃ-ಶೋಗುವ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ತ್ಯ
ಕ್ತಾಂ-ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ, ನೋತ್ಸಹೇ-ನಾನುಉತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ, ಪುರುಷರ್ಷಭ-ಪುರುಷರಲ್ಲಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದವನೇ! ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂ
ದ, ಉನ್ಮಥಿತಚಿತ್ತಾಯಾಃ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾದ, ನನ್ನೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸೀದ-ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು ||೧೦||
ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ಸ್ತ್ರಿಯಾ-ಹೆಂಗಸಿನಿಂದ, ಯಾಚ್ಯಮಾನಃ-ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪಶ್ಯತಃ-
ನೋಡುತ್ತಿರುವ, ರಾಮಸ್ಯ-ಬಲರಾಮನ, ಅನುಗಾಂಚ-ನಂಗಡಬರುತ್ತಿರುವವರ, ಮುಖಂ-ಮೋರೆಯನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯಚ-ನೋ

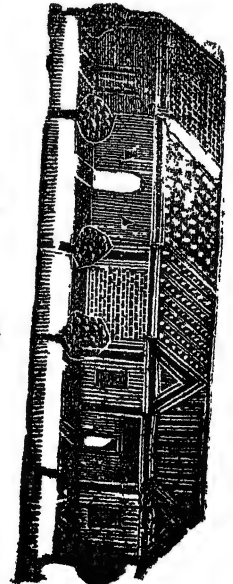
ಹೊದಿದ ಹಳದಿ ಕೆಂಪುಬಂಣ್ಣುಮಾದಿವ್ಯಗಂಧಂಗಳಿಂದ ಅನುಲೇಖನಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರು||೫||
ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಸುಂದರವಾದ ಮುಖಮುಳ್ಳ ಕುಬ್ಜೆಯಾದಅತ್ರೇವಕ್ರೆಯಂ ಸುರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವು
ದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸುಂ ಮಾಡಿದನು.ತನ್ನ ದರ್ಶನ ಫಲವಂ ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ತೋರಿಸುವನಾದನು ||೬|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನು ಅಸ್ತ್ರೀಯಂ ಇದಿರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಳಪಾದಂಗಳಂ ತನ್ನ ಪಾದಂಗಳಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವಳಗ
ಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿ ಉತ್ತಿದನು ||೭|| ಆಗ ಅಸ್ತ್ರೀಯು ಸಮಮಾದ ಸರ್ವಾಂಗಮುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಸ್ಥೂಲಂಗಳಾದ
ನಿತುಂಬಂಗಳು ಕುಚಂಗಳೂ ಉಳ್ಳವಳಾಗಿ ಮುಕುಂದನಸ್ವರ್ಣದಿಂದ ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತಮಸ್ತ್ರೀಯಾ
ದಳು ||೮|| ಅನಂತದಲ್ಲಿ ರೂಪಸೌಂದರ್ಯ ಯುಕ್ತಳಾದ ಅಸ್ತ್ರೀಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ನೆರಗಂಪಿಡಿದು
ಕಾಮಪ್ರೀತಿಳಾಗಿ ನಗುತೆ ನುಡಿದಳು ||೯|| ಎಲೈ ವೀರನೇ ! ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಬರುವನಾಗು, ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ
ಹೋಗುವೆ, ನಿನ್ನಂ ಬಿಡಲಾರೆನು ನಿನ್ನಿಂದ ಮೋಹಿತಚಿತ್ತಳಾದ ನನಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು ||೧೦|| ಎಲೈ ಪುರು
ಷಶ್ರೇಷ್ಠನೇ ಅಸ್ತ್ರೀಯಿಂದೆ ಹೊಚಿಸಲ್ಪಡುವ ಕೃಷ್ಣನು ಬಲಕಾಮಂಗೆ ಇದಿರಾಗಿ ಸಂಗಡಬರುವ ಗೋಪರಮಂ

ಸಾಧಿವಿಕರ್ತನಮ್ | ಸಾಧಿತಾರ್ಥೋಗ್ಯಹಾಣಾಂನಃಪಾಂಥಾನಾಂತ್ವಂಪರಾಯಣಮ್ ||೧೦||ವಿಸ್ತೃ
ಜ್ಯಮಧ್ಯಾನ್ಯವಾಣ್ಯತಾಂವ್ರಜಮಾರ್ಗವಣಿಕ್ಪಥೇ| ನಾನೋಪಾಯನತಾಂಬಾಲಸ್ರಗ್ಗಂಧೈಸ್ಸಾ
ಗ್ರಜೀರ್ಚಿತಃ ||೧೨|| ತದ್ವರ್ತನಸ್ಮರಕ್ಷೋಭಾದಾತ್ಮಾನಂನಾವಿದಂಸ್ತ್ರಿಯಃ | ವಿಸ್ತೃತವ
ಸ್ತುಕಬರವಲಯಾಲೆಖ್ಯಮೂರ್ಮಯಃ ||೧೪|| ತತಃಪೌರಾಣಪೃಚ್ಛಮಾನೋಧನುಮಃಸಾಧನಮ್

ದಿಯೂ, ಪ್ರಹರ್ಷ-ಅತಿಶಯವಾಗಿ ನಗುತೆಲಿರುವನಾಗಿ, ತಾಂ-ಅವಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಉವಾಚಹ-ಹೇಳಿದನು ||೧೧|| ನುಭು-ಚ್ಚ
ನಾದಕುಬ್ಜುಗಳುಳ್ಳವಳೇ! ತ್ವಂ-ನೀನು, ಪುಂಸಾಂ-ಪುರುಷರಿಗೆ, ಅಧಿವಿಕರ್ತನಂ-ಮನಃಪೀಡಾಕಾಮಕವಾದ, ಅಗೃಹಾಣಾಂ-
ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮವಿಲ್ಲದ, ಪಾಂಥಾನಾಂ-ದಾರಿಗರಾದ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಪರಾಯಣಂ-ಉತ್ಪತ್ತಿಮವಾದ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಯೂ, ಇರುವಿ.
ಸಾಧಿತಾರ್ಥಃ-ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಯೋಜನ ಪುಣ್ಯವನಾಗಿ, ತೇ-ನಿನ್ನೆ, ಗೃಹಂ-ಮನೆಯುಕುರಿತು, ಏಷ್ಯಾವಿ-ಬರುವೆನು||೧೨||
ಮದ್ಭಾಷ್ಯ-ಸವಿಯಾದ, ವಾಣ್ಯಾ-ಮಾತಿನಿಂದ, ತಾಂ-ಅವಳನ್ನು, ವಿಸ್ತೃಜ್ಯ-ಜಿಟ್ಟು, ಮಾರ್ಗ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾಗ್ರಜಃ-ಅಂಣನಿಂ
ಸಹಿತನಾಗಿ, ವ್ರಜ-ಹೋಗುವಕ್ಕಪ್ಪನು, ವಣಿಕ್ಪಥೇ-ಅಂಗಡಿಬೀದಿಯಲ್ಲಿ, ನಾನೋಪಾಯನತಾಂಬಾಲಸ್ರಗ್ಗಂಧೈಃ-ನಾನಾ-
ಹಲವುಬಗೆಯಾದ, ಉಪಾಯನ-ಕಾಣಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ತಾಂಬಾಲ-ವೀಳ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ನರ್ಕ್-ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಗಂ
ಧೈಃ-ಅನುಲೇಪನಗಳಿಂದಲೂ, ಅರ್ಚಿತಃ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ||೧೩||ತದ್ವರ್ತನಸ್ಮರಕ್ಷೋಭಾತ್-ತತ್-ಆಕ್ಕಪ್ಪಣಂ,ದ
ರ್ಶನ-ನೋಡುವಿಕೆಯಿಂದಾದ, ಸ್ಮರಕ್ಷೋಭಾತ್-ಕಾಮಮರುವಣಿಯಿಂದ, ಸ್ತ್ರೀಯಃ-ಹೆಂಗಳು, ವಿಸ್ತೃ...ವಲಯಾಃ-ವಿಸ್ತೃತ-
ಜಿಟ್ಟಿಜಾರಿದ, ವಸ್ತ್ರ-ಸೀರೆಯು, ಕಬರ-ತುರುಬು, ವಲಯಾಃ-ಕಡಗಂಗಳೂಉಳ್ಳವರೂ, ಆಲೆಖ್ಯಮೂರ್ಮಯಃ-ಚಿತ್ರದಗೇಂ
ದಗಳಂತಿರುವರೂ ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತಮ್ಮಕೀರವನ್ನೇ, ನಾವಿದ-ಅರಿಯಲಿಲ್ಲವೆ||೧೪||ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಪೌರಾಣ-

ಖವನ್ನೋಡಿ ನಗುತೆ ಅವಳೆಂಕುಂರಿತು ನುಡಿದನು ||೧೧|| ಎಲೈಸ್ತ್ರೀಯೆ ! ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಧಿಸಿದಮೇಲೆ
ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ವ್ಯಥಾಪರಿಹಾರಕಮಾದ ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವೆನು. ಪತ್ತೇರಹಿತರಾದ ವಿರಹಿಗಳಿಗೆ
ನೀನುಗತಿಯು ||೧೨|| ಎಂದು ಮೃದುನಾಕೃದಿಂದ ಅವಳೆಂಕುಂರಿತು, ಅಂಗಡಿಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವನಾಗಿ
ಆವರ್ತಕರಿಂದ ನಾನಾಕಾಣಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವಕ್ಕಂದನ ತಾಂಬಾಲಂಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿತನಾದನು. ||೧೩||
ಅಪುರಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಕ್ಕಪ್ಪ ನದರ್ಶನದಿಂದಂಟಾದ ಕಾಮವಿಕಾರದಿಂದ ಜಾರಿಹೋಗುತಲಿರುವ ವಸ್ತ್ರಂಗಳೂ
ಕೇಶಂಗಳೂ ಭೂಷಣಂಗಳೂ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ, ಚಿತ್ತರದ ಬೊಂಬೆಗಳಂತೆ ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿ,ತಮ್ಮಕೀರವನ್ನೇ ತಾವು
ಮರೆತರು ||೧೪|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪುರಸ್ಕರಾದ ಜನರು ಧನುರ್ಯಾಗಸಾಧನವು ಕೇಳುವವನಾಗಿ.

ಚ್ಯುತಃ | ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರವಿಷ್ಟೋದ್ರೂಪಧನುರೈಂದ್ರಮಿವಾಬ್ಧಿತಮ್ ||೧೫|| ಪುರುಷೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಗಂ
ಪ್ತಮುರ್ಮಿತಂಪರಮದ್ಧಿಮತಃ | ವಾರ್ಯವಾಣಾನೃಭಿಃ ಕೃಷ್ಣೈಃಪ್ರಸಹ್ಯಧನುರಾದದ ||೧೬|| ಕ
ರಣವಾಮನಸೀಲಮುದ್ಧೃತಗುಜ್ಜಂಚಕೃತ್ವಾನಿಮಿವೇಣಪಶ್ಯತಾಮ್ | ನೃಣಾಂವಿಕೃತ್ಯಪ್ರಬಂ
ಜಮಧ್ಯತೋಯಥೇಕ್ಷುದಂಡಂಪದಕರ್ಯಾರುಕ್ರಮಃ ||೧೭|| ಧನುಷೋಭಜ್ಯಮಾನಸ್ಯಶಬ್ದಃಖಂಡೋ
ದಸೀದಿಕಃ | ಪೂರಯಾಮಾಸಯಂಶುತ್ವಾಕಂಸಸ್ತ್ರಾಸಮಾಪಾಗಮತಃ ||೧೮|| ತದ್ರಕ್ಷಿಣಸ್ನಾ
ನುಚರಾಃಕುಪಿತಾಽತತಾಯಿನಃ | ಗೃಹೀತುಕಾಮಾಽವಪ್ರಗೃಹ್ಯತಾಂಬಧ್ಯತಾಮಿತಿ ||೧೯|| ಅಥ
ತಾನ್ದುರಭಿಪ್ರಾಯಾರ್ಣವಿಶೋಕ್ಯಬಲಕೇವಾ | ಕುಂದ್ರೌಧನುಷಾದಾಯಶಕಲತಾಂಶ್ಚಜಘ್ನು

ಪುರಜನಗಳಂ ಕುರಿತು, ಧನುಷಃ-ಬಿಲ್ಲಿನ, ಸ್ಥಾನಂ-ಸ್ಥಲವನ್ನು, ಪೃಚ್ಛಮಾಸಃ-ಶೀಳುತಲಿರುವನಾದ, ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು
ತಸ್ಮಿನ್-ಆಬಿಲ್ಲಿನಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ-ಹೊಕ್ಕವನಾಗಿ, ಐಂದ್ರಮಿವ-ಮೋಡದಲ್ಲಿ ಹಲವುಬಂಜವಾಗಿ ಕಾಣುವಂಥದ್ರವಿಲ್ಲಿ
ನಂತೆ, ಅಬ್ಧೃತಂ-ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಾದ, ಧನುಃ-ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ದ್ರೂಪ-ಕಂಡನು ||೧೫|| ಬಹುಭಿಃಪುರುಷೈಃ-ಹಲವುಮಂದಿ ಆಳುಗ
ಳಿಂದ, ಗುಪ್ತಂ-ಪಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೂ, ಅರ್ಥಿತಂ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೂ, ಪರಮದ್ಧಿಮತಃ-ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ್ಯವುಳ್ಳದ್ದೂ ಆದ, ಧನುಃ-
ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ಕೃಷ್ಣಃ-ಹರಿಯು, ನೃಭಿರ್ವಾರ್ಯಮಾಣೋಪಿ-ಆಳುಗಳಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ ಕೂಡ, ಪ್ರಸಹ್ಯ-ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ
ಆದದ್ದೇ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು ||೧೬|| ವಾಪೋನಕರೇಣ-ಎಡಗೈಯಿಂದ, ಸಲೀಲಂ-ವಿರೂಪನಹಿತವಾಗುವಂತೆ, ಉದ್ವೃತಂ-ಎತ್ತ
ಲ್ಪಟ್ಟಬಿಲ್ಲನ್ನು, ನಿಮಿಷೇಣ-ರೆಪ್ಪುಹೊಡೆಯುವಷ್ಟು ಬೇಗದಿಂದ, ಸಜ್ಜಂಚ-ಹೆದೆಯಿಂದ ಸಹಿತವಾದ್ದನ್ನಾಗಿಯೂ, ಕೃತ್ವಾ-
ಮಾಡಿ, ನೃಣಾಂ-ಆಳುಗಳು, ಪಶ್ಯತಾಂಸತಾಂ-ನೋಡುತ್ತಿರುವ ರಾಗ.ತ್ತಿರಲು, ಉರುಕ್ರಮಃ-ಹೆಚ್ಚು ನಡತೆಯುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣನು
ಮದಕೋ-ಮದವುಳ್ಳ ಆನೆಯು, ಇಕ್ಷುದಂಡಂಯಥಾ-ಕಬ್ಬಿನಪಳವೆಯನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ವಿಕೃತ್ಯ-ಎಳೆದು, ಮಧ್ಯತಮ
ಬಂಜ-ನಡುಕಲಿನಿಂದ ಮುರಿದುಹಾಕಿದನು ||೧೭|| ಭಜ್ಯಮಾನಸ್ಯ-ಮುರಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ ಧನುಷಃ-ಬಿಲ್ಲಿನ, ಯಂ-ಯಾವದ್ದು
ನಿಯನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಕಂಸಃ-ಕಂಸನು, ತ್ರಾಸಂ-ಭಯವನ್ನು, ಉಪಾಗಮತಃ-ಹೊಂದಿದನೋ, ಸಶಬ್ದಃ-ಆನವ್ವಳು,
ಖಂ-ಆಕಾಶವನ್ನೂ, ರೋದಸೀ-ಭೂಮ್ಯಂತರಿಕ್ಷಗಳನ್ನೂ, ದಿಶಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ಪೂರಯಾಮಾಸ-ತುಂಬಿಸಿತು ||೧೮||
ತದ್ರಕ್ಷಿಣಃ-ಆಬಿಲ್ಲಿನ ಕಾವಲುಗಾರರು, ಸಾನುಚರಾಃ-ನಂಗಾತಿಗಳಿಂದ ಸಹಿತರಾಗಿ, ಕುಪಿತಾಃ-ಸಿಟ್ಟುಂಟಾದವರೂ, ಆತತಾ
ಯಿನಃ-ಮಹಾಪಾಪಿಗಳೂ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಗೃಹೀತುಕಾಮಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವರಾಗಿ, ಗೃಹ್ಯತಾಂ-ಹಿಡಿಯ
ಲ್ಪಡಲಿ, ಬಧ್ಯತಾಂ-ಕಟ್ಟಲ್ಪಡಲಿ. ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಅವಪ್ರ-ಮುತ್ತಿದರು ||೧೯|| ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ತಾನ್-ಆವರನ್ನು
ದುರಭಿಪ್ರಾಯಾರ್ಣ-ಕಟ್ಟತಾತ್ಪರ್ಯವುಳ್ಳವರನ್ನಾಗಿ, ವಿಶೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಕೃದ್ಧಿ-ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡವರಾದ, ಬಲಕೇವಾ-ರಾ
ಮಕೃಷ್ಣರು, ಧನುಷಃ-ಬಿಲ್ಲಿನ, ಶಕಲೇ-ತುಂಡುಗಳೆರಡರನ್ನು, ಆದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತಾಂಶ್ಚ-ಅವರನ್ನೂ, ಜಘ್ನುತಃ-

ಅಧನುಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಇಂದ್ರನ ಧನುಸ್ಸಿನಂತೆ ಅದ್ಭುತವಾದ ಅಧನುವಂ ನೋಡಿದನು ||೧೫||
ಅನೇಕ ರಾಜಪುರುಷರಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಪೂಜಿತವಾಗಿ ಅತಿವೈಭವಯುಕ್ತವಾದ ಅಧನುವಂ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಜನರಿಂದನಿವಾರಿತನಾಗಿ ಬೇಡಬೇಡವೆಂದು ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಹೋಗಿ ಅದಂಗ್ರಹಿಸಿದ
ನು ||೧೬|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಧನುಸ್ಸಂ ವಾಮಹಸ್ತದಿಂದ ಲೀಲೆಯಿಂದಲೇ ಎತ್ತಿ ಎಲ್ಲರೂನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ
ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆವೆಯನ್ನೇರಿಸಿ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಮದಗಜವು ಕಬ್ಬಿನಜಳವೆಯಂ ಮುರಿದರೀತಿಯಿಂ
ದಮುರಿದನು ||೧೭|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಮುರಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ ಧನುಸ್ಸಿನಶಬ್ದವು ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶಂಗಳಲ್ಲಿ ದಿ
ಕ್ಕುಗಳೆಂಸಹ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಆಶಬ್ದಮೇಳಿ ಕಂಸನು ಭಯವನೆಯ್ದಿದನು ||೧೮|| ಅಧನುಸ್ಸಿಗೆರಕ್ಷಕರಾದ
ಕಾವಲುಗಾರರು ಸಾನುಚರರಾಗಿ ಕೋಪಿವೃತ್ತಾಗಿ ದೋಹಿಗಳಾಗಿ ಇವರಂ ಹಿಡಿಯಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಎಂದು ವೇಳುವ
ರಾಗಿ ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಬಡಿಯಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡರು ||೧೯|| ಆಮೇಲೆದುಷ್ಪಾಭಿಪ್ರಾಯ

ತುಃ ||೧೦|| ಬಲಂಚಕಂಸಪ್ರಹಿತಂಹತ್ಯಾಕಾಲಾಮುಖಾತ್ಮತಃ | ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯಚೇತುರ್ಹೃದ್ವಾ
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಪುರನಂಪದಃ||೧೧||ತಯೋಸ್ತದದ್ಭುತಂವೀರ್ಯಂನಿಕಾಮ್ಯಪುರವಾಸಿನಃ||ತೇಜಃಪ್ರಾಣೇ
ರೂಪೇಚಮನಿರವಿಬುಧೋತ್ತಮೌ ||೧೨|| ತಯೋರ್ವ್ಯಚರತೋಸ್ತ್ವಸ್ವರಮಾದಿತೋನ್ಮಮಾಪಯ
ವಾ||ಕೃಷ್ಣರಾಮೌವೃತಗೋಪೈಃಪುರಾಚ್ಛಕಟಮೀಯತುಃ ||೧೩||ಗೋಪೈರ್ಮುಕುಂದವಿಗಮೆ
ವಿರಹಾತುರಾಯಾಃಶಾಸತಾಶಿವಖುತಃಮಧುಪುರೈಭೂವ||ಸಂಪಶ್ಯತಾಃಪುರಾಪಭೂಷಣಗಾತ್ರಲ
ಕ್ಷ್ಮೀಂಹಿತ್ಯತರಾಂಸ್ತುಭಜತಶ್ಚಕಮನುಯಾಂಶ್ರೀ||೧೪||ಅವನಿಕ್ತಾಂಘ್ರಿಯುಗಳೌಭುಕ್ತ್ವಾಕ್ಷೀ

ಕೊಂದರು ||೧೦||ಕಂಸಪ್ರಹಿತಂ-ಕಂಸನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಬಲಂಚ-ದಂಡನ್ನೂ, ಹತ್ಯಾ-ಕೊಂದು, ತತಃ-ಅಮೇಲೆ,
ಕಾಲಾಮುಖಾತ್-ಧನುಕ್ಕಾಲೆಯ ಬಾಕಲಿನಿಂದ, ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ-ಹೊರಹೊರಟು, ಪುರನಂಪದಃ-ನಗರದ ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೂ, ನಿರೀ
ಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಪೃಷ್ಠಾಃ-ಸಂತೋಷವುಂಟಾದವರಾಗಿ, ಚೇರತುಃ-ತಿರುಗಿಬರು ||೧೧|| ಪುರವಾಸಿನಃ-ನಗರದಲ್ಲಿರುವವರು, ತೇ
ಜಃ-ಆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಅದ್ಭುತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ತದ್ವೀರ್ಯಂ-ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ತೇಜಃ-ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು, ಪ್ರಾ
ಣೇ-ರೂಪೇಚ-ಪ್ರಾಣಮೆಯನ್ನೂ, ಚಲುವಿಕೆಯನ್ನೂ, ನಿಕಾಮ್ಯ-ನೋಡಿ, ವಿಬುಧೋತ್ತಮೌ-ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ
ವರೆಂದು, ಮೇನಿರೆ-ತಿಳಿದರು ||೧೨|| ತಯೋಃ-ಆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಸ್ವೈರಂ-ಮನಸ್ಸುಬಂದಂತೆ, ವಿಚರತೋಸ್ತತೋಃ-
ತಿರುಗುವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ಆದಿತ್ಯಃ-ಸೂರ್ಯನು, ಅಸ್ತಂ-ಅಸ್ತಮಾನವನ್ನು, ಉಪೇಯಿವಾ-ಕೊಂದಿದವನಾದನು. ಕೃಷ್ಣ
ರಾಮೌ-ಕೃಷ್ಣನೂ ರಾಮನೂ, ಗೋಪೈಃ-ಗೊಲ್ಲರಿಂದ, ವೃತ್ತೈಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಪುರಾತ-ಪಟ್ಟಣದಿಂದ, ಹೊರಟು,
ಕಟಂ-ಬಂಡಿಮೆಟ್ಟನ್ನು, ಈಯತುಃ-ಸೇರಿದರು ||೧೩||ಮುಕುಂದವಿಗಮೇ-ಗೋಕುಲದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಯಾಣನಮಯದಲ್ಲಿ,
ವಿರಹಾತುರಾಃ-ಕೃಷ್ಣನ ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ ಆತುರ ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರಿದವರಾದ, ಗೋಪೈಃ-ಗೊಲ್ಲರಿಯರು, ಯಾಃಶಿಷೀ-ಯಾವಳಿ
ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು, ಶಾಸತ-ಬಯಸಿದರೋ, ತಾಃ-ಅವುಗಳು, ಮಧುಪುರಿ-ಮಧುರಾನಗರದಲ್ಲಿ, ಉತಾಃ-ಸತ್ಯವಾದವು ಗಳು
ಅಭೂವ-ಆದವು, ಶ್ರೀಃ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು, ಸಂಪಶ್ಯತಾಃ-ತನ್ನಂನೋಡುತ್ತಿರುವ, ಭಜತಶ್ಚ-ಸೇವಿಸುತ್ತಲೂಇರುವ, ಇತರಾಃ-
ಅನ್ಯರಾದಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಆದರೂ, ಒತ್ಯಾ-ಬಿಟ್ಟು, ಯಾಂ-ಯಾವ, ಪುರಪಭೂಷಣಗಾತ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಂ-ಪುರಪಭೂಷಣ-ಪು
ರುಷರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಗಾತ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಂ-ದೇಹಕಾಂತಿಯನ್ನು, ಚಕಮೇ-ಬಯಸಿದಳೋ, ನು-ಆಶ್ಚರ್ಯವು||೧೪||
ಅವನಿಕ್ತಾಂಘ್ರಿಯುಗಳೌ-ತೊಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲುಗಳಲ್ಲವರಾಗಿ, ಕ್ಷೀರೋಪಸೇಚನಂ-ಹಾಲುಪರಿಕರವಾಗಿಉಳ್ಳ ಅನ್ನವನ್ನು,
ಭುಕ್ತ್ವಾ-ಉಂಡು, ಕಂಸಚಿರ್ಛಿತಂ-ಕಂಸನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು, ಪ್ಲಾತಾ-ತಿಳಿದು, ತಾಂರಾತ್ರಿಂ-ಆರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ

ಮುಖ್ಯ ಅವರು ನೋಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಕೋಪಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹಾಕಿದಧನುಸ್ಸಿನ ಎರಡುತುಂಡುಗಳನ್ನೂ
ಇಬ್ಬರೂ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅವರ ನೆಲ್ಲರಂಸುಂಹರಿಸಿದನು ||೧೦|| ಕಂಸನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸೇನೆಯಂ
ಸಹ ಸುಂಹರಿಸಿದರು. ಅಭಿನಯಾರ್ಥಕ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆಬಂದು ಪುರದ ಅಲಂಕಾರಂಗಳೆನೋಡುತ್ತ ಸಂ
ಚರಿಸಿದರು ||೧೧|| ಪುರವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರು ಅದ್ಭುತದ್ರಾಕ್ರಮವು ತೇಜಸ್ಸುಂ ಪ್ರಾಥತ್ವಮಂ ಸೌಂದರ್ಯ
ಮಂಸಹ ಕೇಳಿ ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನಾಗಿ ಆರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಂ ತಿಳಿದರು ||೧೨|| ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು
ಸುಚರಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾನವಾಯಿತು. ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಗೋಪರಿಂದ ಪರಿವೃತರಾಗಿ ಪುರದಿಂದ
ಹೊರಕ್ಕೆಬಂದು ತಾವಿಳಿದಿರುವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಹೋದರು ||೧೩|| ಪ್ರಜಪಂ ಒಟ್ಟು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬರುವಾಗ
ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು“ ಮಧುರಾಪುರದ ಜನರಿಗೆ ಪುಣ್ಯನುಕೂಲವಾಯ್ತು. ಅವರು ಕೃಷ್ಣ ದರ್ಶನವಂ
ಮಾಡಿ ಧನ್ಯರಾಗುವರು. ನಾವು ಪುಣ್ಯಹೀನರು,, ಎಂದು ಯಾವ ಮಾತುಗಳನಾಡಿಕೊಂಡರೋ, ಅವಾತುಗ
ಳು ಪುರವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರಿಗೆ ಸತ್ಯಂಗಳಾದವು. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಕೂಡ ಇತರರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಂಒಟ್ಟು
ಯಾವಭಗವಂತನ ದೇಹಕಾಂತಿಶ್ರೀಯಂ ನೋಡಿ ಮೋಹಿಸಿದಳೋ, ಅಂತಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂನೋಡುವವರಾಗಿ
ಪುರವಾಸಿಗಳು ಅನಂದ ಭರಿತರಾದರು ||೧೪|| ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ
ಗೆಯ್ದು ಕ್ಷೀರಾನ್ನವಂ ಭುಜಿಸಿ ಕಂಸನ ತಾತ್ಪರ್ಯವಂ ತಿಳಿದು ಆರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಕಯನಂಗೆಯ್ದು

ರೋಪನೆಚನಮ್ | ಉಪತುಸ್ತಾಂಸುಖಂರಾತ್ರಂಜ್ಞಾತ್ಯಾಕಂಸಚೀರ್ಷಿತಮ್ ||೧೫||ಕಂಸಸ್ತು
ತದ್ಧನುರ್ಭಂಗಂರಕ್ಷಿಣಾಂಸ್ವಬಲಸ್ಯಚ |ವಧಂನಿಶಮ್ಯಗೋವಿಂದರಾಮವಿಕ್ರೀಡಿತಂಪರಮ್ ||೧೬||
ದೀರ್ಘಪ್ರಜಾಗರೋಭೀತೋದುರ್ಮತಾನಿದುರ್ಮತಿಃ |ಬಹೂನ್ಯಚಷ್ಟೋಭಯಧಾವೃತ್ಯೋದೌಃ
ತ್ಯಕರಾಣಿಚ ||೧೭|| ಅದರ್ಶನಂಸ್ವಶಿರಸಃಪುತ್ರರಾವೇಚಸತ್ಯಪಿ | ಅನತ್ಯಪಿದ್ವಿತೀಯಚಪ್ತ್ವಿರೂ
ಪ್ಯಂಜ್ಯೋತಿಷಾಂತಥಾ ||೧೮|| ಛಿದ್ರಪ್ರತೀತಿಶ್ಚಾಯಾಯಾಂಪ್ರಾಣಘೋಷಾನುಪಶ್ರುತಿಃ |ಸ್ವರೈ
ಪ್ರತೀತಿವೈ ಹ್ವೇಷುಸ್ವಪದಾನಾಮದರ್ಶನಮ್ ||೧೯|| ಸ್ವಪ್ನೇಪ್ರತಪರಿವ್ಯಂಗೇಖರಯಾನಂಬಿಸಾದ
ನಮ್ |ಯಾಯಾನ್ಮಲದಮಾಶೈಕಸ್ತ್ವಲಾಭ್ಯಕ್ತೋದಿಗಂಬರಃ ||೨೦|| ಅನ್ಯಾನಿಚತ್ಥಂಭೂತಾನಿಸ್ವ

ಸುಖಂ-ಸುಖವಾಗಿ, ಉಪತುಃ-ತೆಂಕಿದ್ದರು ||೧೫|| ಕಂಸಸ್ತು-ಕಂಸನಾದರೋ, ತದ್ಧನುರ್ಭಂಗಂ-ಅಬಿಲ್ಲಂಮುರಿದದ್ದನ್ನೂ,
ರಕ್ಷಿಣಾಂ-ಕಾವಲುಗಾರರ, ಚ-ಮತ್ತು, ಸ್ವಬಲಸ್ಯ-ತನ್ನದಂಡಿನ, ವಧಂ-ನಾಶವನ್ನೂ, ಎಂಬ, ಪರಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ,
ಗೋವಿಂದರಾಮವಿಕ್ರೀಡಿತಂ-ಕೃಷ್ಣರಾಮರ ವಿಲಾಸವನ್ನು, ನಿಶಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ||೧೬|| ಭೀತಃ-ಹೆದರಿದವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ದೀ
ರ್ಘಪ್ರಜಾಗರಃ-ಬಹಳತೊತ್ತು ನಿದ್ರೆಹಿಡಿಯದ ಜಾಗರಾವಸ್ಥೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ದುರ್ಮತಿಃ-ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವ ನಾದ್ದರಿಂದ
ಲೇ, ಉಭಯಧಾವ-ಸ್ವಪ್ನಜಾಗರಗಳೆಂಬ ಎಬಗೆಯಾಗಿಯೂ, ಮೃತ್ಯೋಃ-ಯಮನಿಗೆ, ದೌತ್ಯಕರಾಣಿ-ದೂತಕೃತ್ಯವೆಂ ಮಾಡು
ಡುತೆಲಿರುವ, ಬಹೂನಿ-ಹಲವಾದ, ಪುರ್ನಿಮಿತ್ತಾನಿ-ದುಸ್ಸವ್ಯವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು, ಅಚಪ್ತ್ವಿ-ಕಂಡನು ||೧೭|| ಪ್ರತೀರೂ
ಪೇ-ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಸತ್ಯಪಿ-ಇರುವಲ್ಲಿಯೂ, ಸ್ವಶಿರಸಃ-ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು, ಅದರ್ಶನಂ-ಕಾಣದಿರುವಿಕೆಯೂ, ದ್ವಿತೀಯೇ-ಎರ
ಡನೆಯ, ಅನತ್ಯಪಿ-ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ-ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಾದಿಬೆಳಕುಗಳ, ಹ್ಯೈರೂಪ್ಯಂಚ-೧-೨ರೂಪಗಳಾಗಿರುವಿ
ಕೆಯೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ ||೧೮|| ಛಿದ್ರಪ್ರತೀತಿಃ-ತೊಡುಗಳು ತೋರುವಿಕೆಯೂ, ಪ್ರಾಣಘೋಷಾ
ನುಪಶ್ರುತಿಃ-ಪ್ರಾಣದಶಬ್ದವು ಕೇಳಲ್ಪಡದೇ ಹೋಗುವಿಕೆಯೂ, (ಕಿವಿಗಳೆಂಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡರೆ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟು, ವ್ಯಕ್ತೇಷು-
ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವರ್ಣಪ್ರತೀತಿಃ-ಭಂಗಾರವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುವಿಕೆಯೂ ||೧೯|| ಸ್ವಪ್ನೇ-ಕನಸಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಪರಿವ್ಯಂಗೇ-ಹೇವ
ನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯೂ, ಖರಯಾನಂ-ಕತ್ತೆಯನ್ನೇರಿ ಹಯಣಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯೂ, ಬಿಸಾದನಂ-ತಾವರೆಯ ದಂಟಂತಿನ್ನುವಿಕೆ
ಯೂ, ನಲದಮಾಲೇ-ಕಂಪುದಾನಿವಾಳದ ಹುವಿನಹಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ತೈಲಾಭ್ಯಕ್ತಃ-ಎಂಣಿಯಿಂಬಳಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ
ಯೂ, ದಿಗಂಬರಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳೇ ವಸ್ತ್ರವಾಗಿವುಳ್ಳವನು, (ಬತ್ತಲೆಗಾರ) ಆಗಿಯೂ, ಏಕಃ-ಒಬ್ಬನೇ, ಯಾಯಾನ್-ಹೋಗುವ
ನುಎಂಬುವುದೂ, ||೨೦|| ಇತ್ಥಂಭೂತಾನಿ-ಹೀಗೆಯೇಆದಂಥಾ, ಸ್ವಪ್ನಜಾಗರಿತಾನಿ-ಕನಸುಎಚ್ಚರುಆದಂಥಾ, ಅನ್ಯಾನಿ-ಇತೆ

ರು ||೧೫|| ಕಂಸನು ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಕೇವಲಕ್ರೀಡೆಯಂತಿಯ ದಾಗಿರುವ ಧ
ನುರ್ಭಂಗವಂ ಕಾವಲುಗಾರರು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟದಂ ತನ್ನನೇನೆಯ ಸಂಹಾರವಂ ಸಹಕೇಳಿ ||೧೬|| ಮೃತ್ಯು
ವಿನ ದೂತಕೃತ್ಯವಂ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ದುಶ್ಯಕುನಂಗಳೆಂಕಂಡು ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳಕಂಸನು ನಿದ್ರೆಯಂ
ಬಿಟ್ಟು ಬಹಳ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಭಯಂಬಟ್ಟನು ||೧೭|| (ಅಕಂಸನಿಗೆ ಜಾಗ್ರತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ
ಯೂಕೂಡ ದುಶ್ಯಕುನಂಗಳಾದವು. ಜಾಗ್ರತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿನಾಯ್ತಂದರೆ-) ಜಲಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವ ತನ್ನ ಪ್ರತಿ
ಬಿಂಬದಲ್ಲಿ ಶಿರಸ್ಸಂಕಾಣದೆ ಹೋಗುವಿಕೆಯು, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರಂ ಎರಡೆರಡಾಗಿ ಕಾಣುವಿಕೆಯೂ ||೧೮||
ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಲ್ಲಿ ರಂಧ್ರಂಗಳೆಂಕಾಣುವಿಕೆಯೂ, ಕಿವಿಮುಚ್ಚಿದರೆ ಕೇಳಲ್ಪಡುವಶಬ್ದವು ಕೇಳಲ್ಪಡದಹೋ
ಗುವಿಕೆಯೂ, ವ್ಯಕ್ತೆಗಳು ಸುವರ್ಣದಂತೆ ಕಾಣಲ್ಪಡುವಿಕೆಯೂ, ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಧೂಳುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗ
ಳು ಕಾಣಲ್ಪಡದಿರುವಿಕೆಯೂ, (ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಜಾಗ್ರತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವದುರ್ನಿಮಿತ್ತಂಗಳು) ||೧೯|| (ಸ್ವಪ್ನ
ದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ದುರ್ನಿಮಿತ್ತಂಗಳಾವುವೆಂದರೆ-) ಕೆವಂಗಳ ಆಲಿಂಗನವೂ, ಗರ್ಭಭಾರೋಹಣವೂ, ವಿವಭಕ್ಷಣವೂ
ದಾನಿ ವಾಳದ ಹೂವುಗಳದಂಟೆಯಂಥರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬನೆ ಸಂಚಾರವೆಂಮಾಡುವಿಕೆಯೂ ||೨೦|| ಇತ್ಯಾದಿ
ಸ್ವಪ್ನಜಾಗ್ರತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಂಗಳಾದ ದುಶ್ಯಕುನಂಗಳೆಂನೋಡಿ ಮರಣಭಯಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ಕಂಸನು ಚಿಂತೆಯಿಂದ

ಪೂಜಾಗರಿತಾನಿಚ | ಪಶ್ಯಂತು ಮರಣಸಂತ್ರಸ್ತೋನಿದ್ರಾಂಲೆಭಿನಚಿತಯಾ ||೩೧|| ಪುಷ್ಪಾಭಯಾಂ
ನಿಕೃತವ್ಯಸೂರ್ಯಚಾದ್ಭ್ಯುಸ್ಸಮುತ್ಥಿತ | ಕಾರಯಾಮಾಸವೈಕಂಕೋಮಲ್ಲಕ್ರೀಡಾಮಹೋತ್ಸವ
ಮ||೩೨|| ಆನರ್ಯಃ ಪುರುಷಾರಂಗಳಂತೂರ್ಯಭೇರೈಶ್ಚ ಜಘ್ನಿರ್ಮುಂಜಾಶ್ಚಾಲ್ಯಂಕೃತಾಸ್ಸಗ್ಗಿಭಃ ಪತಾಕಾ
ಚಲತೋರಣೈಃ ||೩೩|| ತೇಷು ಪೌರಾಜಾನಪದಾಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಪುರೋಗಮಾಃ | ಯಥೋಪಜೋಷಂವಿವಿಶಾ
ರಾಜಾನಶ್ಚಕೃತಾಸನಾಃ ||೩೪|| ಕಂಸಃ ಪರಿಪೃತೋ ಮಾತೃ ರಾಜಮಂಚಲುಮಾವಿಶತ್ | ಮಂಡ
ಲಶ್ವರಮಧ್ಯಸ್ಥೋ ಹೃದಂಘಿನವಿದೂಯತಾ ||೩೫|| ವಾದ್ಯಮಾನೇಷು ತೋರೈಷು ಮಲ್ಲತಾಳೋತ್ತರೇ

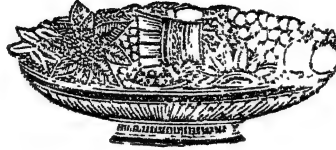
ರಗಳನ್ನೂ, ಪಶ್ಯಂತು-ನೋಡುತ್ತಿರುವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಮರಣಸಂತ್ರಸ್ತಃ-ಸಾವಿನದೆಸೆಯಿಂದ ಬಳಲಿಹದಿರುವನಾಗಿ, ಚಿಂ
ತಯಾ-ಹಳಿಹಳೆಯಿಂದ, ನಿದ್ರಾ-ನಿದ್ರೆಯನ್ನೂ, ನಲೀಭೇ-ದೊಂದಿಲ್ಲವು||೩೧|| ಹೇಕಾರವ್ಯ-ಎಲೈ ಕುರುವಂಶೋದ್ಧಾರಕನೇ ||೩೨||
ಆರಾತ್ರಿಯು, ಪುಷ್ಪಾಭಯಾಂ-ಪಳಿಕಾಪದಾದ್ಭ್ಯುಸ್ಸಮುತ್ಥಿತ-ನೂರ್ಯಾಚ-ನೂರ್ಯಾ ನೂಕೂಡ, ಅಭ್ಯು-ಸಮುದೋ
ದಕಂಗಳದೆಸೆಯಿಂದ, ಸಮುತ್ಥಿತೇ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದವನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಕಂಸಃ-ಭೋಜರಾಜನು, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ,
ಮಲ್ಲಕ್ರೀಡಾಮಹೋತ್ಸವಂ-ಜಟ್ಟಿಕಾಳಗದ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬವನ್ನೂ, ಕಾರಯಾಮಾಸ-ಮಾಡಿಸಿದನಂತೆ ||೩೨|| ಪುರುಷಾಃ-ಆಳುಗ
ಳು, ರಂಗಂ-ಕಾಳಗದ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ, ಆನರ್ಯಃ-ಪೂಜಿಸಿದರು. ತೂರ್ಯ ಭೇರೈಶ್ಚ-ತಮಟಗಳೂ ಡೋಲುಗಳೂ, ಜಘ್ನಿರೇ-
ಬಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು, ಮಂಜಾಶ್ಚ-ಮಂಚಿಕೆಗಳೂಕೂಡ, ಸ್ತ್ರೀಃ-ಪುಷ್ಪಾಭರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಪತಾಕಾ ಚಲತೋರಣೈಃ-ಪತಾಕಾ-
ಪುಟ್ಟುಗಳ, ಮತ್ತು ನಂಜಾಪ್ತಜಗಳ, ಚೇಲ-ಪಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ತೋರಣೈಃ-ಅಲಂಕಾರದ ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ,
ಅಲಂಕೃತಾಃ-ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಾದವು ||೩೩|| ತೇಷು-ಆಮಂಚಗಳಲ್ಲಿ, ಪೌರಾಃ-ಪುರದಲ್ಲಿರುವರು, ಜಾವಪದಾಃ-ನಾಡಿನಲ್ಲಿರು
ವರೂ, ಆವ, ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಪುರೋಗಮಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹ್ವತ್ರಿಯರುಮೊದಲಾದವರೂ, ಮುಘೋಪಜೋಷಂ-ಹೇಗನುಬಿಡೋ
ಹಾಗೆ, ವಿವಿಶಃ-ಕುಳಿತರು. ರಾಜಾನಶ್ಚ-ಭೋರಗಳೂಕೂಡ, ಕೃತಾಸನಾಃ-ಗೆದ್ದುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರಾದರು, ||೩೪|| ಕಂಸಃ-
ಕಂಸನು, ಅಮಾತೃಃ-ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ, ಪರಿಪೃತಃ-ಸುತ್ತಲೂ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ವಿದೂಯತಾ-ವಿಶೇಷವಾಗಿದುಃಖನು
ತಲಿರುವ, ಹೃದಯೇನ-ಮನಸ್ಸಿನೊಡನೆ, ಮಂಡಲಶ್ವರಮಧ್ಯಸ್ಥಃ-ಪಾಳೆಯಗಾರರ ನಡುವೆಯಿರುವನಾಗಿ, ರಾಜಮಂಚೇ-ಫೊ
ರೆಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಮಂಚದಲ್ಲಿ, ಉಪಾವಿಶತ್-ಕುಳಿತನು||೩೫|| ತೂರ್ಯಃ-ಚರ್ಮವಾದ್ಯಗಳು, ಮಲ್ಲತಾಳೋತ್ತರೇ-ಮಂಚ-
ಜಟ್ಟಿಗರ ಚಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಹಚ್ಚಿದವುಗಳಾಗಿ, ವಾದ್ಯಮಾನೇಷು-ಸತ್ಸ-ಬಾರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗ
ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ದೃಷ್ಟಾಃ-ಗರಿಷ್ಠತರೂಆದ, ಮಲ್ಲಾಃ-ಜಟ್ಟಿಗರು, ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಾಃ-ತಮಗಳಿಸಿದವರಿಂ ಸಹಿತರಾಗಿ,

ನಿವೃದ್ಧಿಯೆಂಬೊಡಲಿಲ್ಲ ||೩೧|| ಆರಾತ್ರಿ ಯತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಕಳೆದವೇಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಗಮಾದ್ರದಿಂದ ಉ

ದಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಕಂಸನು ಜಟ್ಟಿಗಳ ಕಾಳಗಮೆಂಬ ಮಹೋತ್ಸವಮಂ
ಮಾಡಿಸಿದನು ||೩೨|| ಪುರುಷರುಂಗಳವಂ ಪೂಜಿಸಿದರು. ಭೇರ್ಯಾದಿ
ಗಳು ಬಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮಂಚಂಗಳು ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಂ
ಗಳಾದವು. ಮತ್ತು ಧ್ವಜಗಳಿಂದಲೂ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ತೋ
ರಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತಂಗಳಾದವು ||೩೩|| ಅವಮಂಚಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಜ
ನರಾವೇಶದಜನರುಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಿಯರುಮೊದಲಾದವರೂ ಯಥಾಯೋಗ್ಯ
ವಾಗಿ ಕುಳಿತರು. ಅರಸುಗಳು ಗದ್ದುಗೆಗಳಂ ಹಾಸಿಕೊಂಡುಕುಳಿತರು ||೩೪|| ಅರಸುಗಳಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಸನ
ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ರಾಜಾಸನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಥಿತಮಾದಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕುಳಿತನು ||೩೫||
ಜಟ್ಟಿಗರ ವಾದ್ಯಗಳಿಂದ ಮಿಶ್ರಂಗಳಾದ ವಾದ್ಯಗಳು ಬಾರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಜಟ್ಟಿಗಳ ಅಲಂಕೃತ

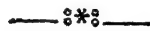
ಕಂಸನು ಬಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು

ಮಾಚ/ಮಲ್ಲಾಸ್ವಲಂಕೃತಾದ್ಯಪ್ತಾನೋಪಾಧ್ಯಾಯಾಸ್ಸಮಾವಿರ್ತ||೩೬||ಚಾಣೂರೋಮುಖ್ಯ
 ಕ್ಷಕೂಟಶ್ಯಲಸೋಸ್ತುಲವಚ/ತತನದರುಪಸ್ಥಾನಂವಲ್ಲುವಾದ್ಯಪ್ರಪರ್ಷಿತಾಃ ||೩೭|| ನಂದಗೋ
 ಪಾದಯೋಗೋಪಾಭೋಜರಾಜಸಮಾಹುತಾಃ | ನಿವದಿತೋಪಾಯನಾಸ್ತವಕಸ್ತಿಸ್ಮಂತಚಾವಿರ್ತ ||೩೮||
 -*ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇದಶಮಸ್ಕಂಧೇದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

(ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಂದಕೂಡಿ) ಸಮಾವಿರ್ತ-ಬಂದುಹೊಕ್ಕರು||೩೬||ಚಾಣೂರೇ-ಚಾಣೂರನೆಂಬ ಮಲ್ಲಾಚಾರ್ಯನು, ಮುಖ್ಯಕೇ-
 ಮುಖ್ಯಕನೆಂಬವನಾದಿ, ಕೂಟೇ-ಕೂಟನೆಂಬವನು, ಶಲೇ-ಶಲನೆಂಬವನು, ತೋಸಲವಚ-ತೋಸಲನೆಂಬವನು, ಇತರರೂ
 ಕೂಡಯಾರೋ, ವಲ್ಲುವಾದ್ಯಪ್ರಪರ್ಷಿತಾಃ-ಮನೋಹರಗಳಾದ ವಾದ್ಯಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾದ ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಉಪಸ್ಥಾ
 ನಂ-ಕಾಳಗದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ತೇ-ಅವರು, ಅಸೇದುಃ-ಸೇರಿನಂತರು ||೩೭|| ಭೋಜರಾಜಸಮಾಹುತಾಃ-(ಸಮಾಹುತಾಃ)ಕಂಸನಿಂ
 ದ ಕರೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು,ಯೇ-ಯಾರೋ, ತೇನಂದಗೋಪಾದಯಃ-ಅನಂದಗೋಪನು ಮೊದಲಾದ,ಗೋಪಾಃ-ಗೋಲ್ಲರು, ನಿವೇ
 ದಿತೋಪಾಯನಾಃ-ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಕಾಣಿಕೆಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ,ವಕಸ್ತಿಸ್ಮಂತಚಾವಿರ್ತ-ಬಂದುಮಂಚಿಗಯಲ್ಲಿ,ಅವಿರ್ತ-ಕುಳಿತರು ||೩೮||
 ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶಾಧ್ಯಾಯಃಶೇಕಾ.

ರಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯನಮೇತರಾಗಿ ರಂಗಕ್ಕೆಬಂದರು ||೩೬|| ಚಾಣೂರನೂ, ಮುಖ್ಯಕನೂ, ಕೂಟನೂ, ಶಲನೂ,
 ತೋಸಲನೂ, ಇವರುಗಳು ಮನೋಹರಂಗಳಾದ ವಾದ್ಯಂಗಳಂಕೇಳಿ, ಸಂತೋಷಯುಕ್ತರಾಗಿ ಆರಂಗಸ್ಥಳ
 ಕ್ಕೆ ಬಂದವರಾದರು ||೩೭|| ಕಂಸನಿಂದ ಕರೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ ಅನಂದಗೋಪನೇ ಮೊದಲಾದ ಗೋಪಾಲಿಕ
 ರು ಕಂಸನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಗಳಂ ಬಪ್ಪಿಸಿ, ಬಂದುಮಂಚದಮೇಲೆ ಕುಳಿತವರಾದರು || ೪ ||

ಇಂತುಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪಾ

ರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದ

ನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಕೂರಪುರವರಾಧೀಶಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ

ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಾದ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀ

ವಿಲಾಸ ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತದ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮೂಳು ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿದ್ವಿಚತ್ವಾ

ರಿಂಶಾಧ್ಯಾಯಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮಾದುದು

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಕುವಲಯಾಪೀಡಾಖ್ಯಾಗಜತತ್ಸಾದಿವಧಕಥಾಪಾರಂಭಘಟ್ಟಃ-
ಅಥರಾಮಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣತಕೌಚೌಪರಂತಃ | ಮಲ್ಲದುಂದುಭಿನಿರ್ಘೋಷಂಕುತ್ವಾದ್ರಮ್ಯಮಾ
ಪಯತುಃ ||೧|| ರಂಗದ್ವಾರಮುಪಾಸಾದ್ಯತಸ್ತನ್ಗಜಮವಸ್ಥಿತಮ್ | ಪಶ್ಯತ್ಕುವಲಯಾಪೀಡಂ
ಕೃಷ್ಣಂ ಬವೃಪ್ರಚೋದಿತಮ್ ||೨|| ಬದ್ಧಾಪರಿಕರಂಕೌರಿಸ್ಸಮೂಹ್ಯಕುಟಲಾಲಕಾಃ |
ಉವಾಚಹಸ್ತಿಪಂವಾಚಾಮೆಘುನಾದಗಭೀರಯಾ ||೩|| ಅಂಬವ್ಯಾಂಬವೃಮಾರ್ಗಂನೋದಹ್ಯಪಕಾ)

೪೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೀಕೆ.

* ಪರಂತಪತ-ಹಗೆಗಳಂ ಬೇಯಿನಲುಳ್ಳ ಪರಾಕ್ರಮಕಾಲಿಯಾದ ಪರೀಕ್ಷಿತವೇ! ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ರಾಮಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣ
ಕೃಷ್ಣ-ಬಲನೂ ಕೇಳವನೂ, ಕೃತಕೌಚೌಪರಂತೌ-ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕೌಚಾಚಾರವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಮಲ್ಲದುಂದುಭಿನಿರ್ಘೋಷ-
ಜಿಟ್ಟಿಗರಭೇರೀವಾದ್ಯಗಳ ದೊಡ್ಡನವುಳ್ಳನ್ನು, ಕುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ದ್ರಮ್ಯಂ-ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ, ಉಪೇಯತುಃ-ಅಬಳಗಬಂಡ
ವರಾದರು ||೧|| ರಂಗದ್ವಾರಂ-ಮಲ್ಲರಂಗದುಂಟಪದಬಾಗಿಲನ್ನು, ಉಪಾಸಾದ್ಯ-ಹತ್ತಿರದ್ವೇರಿ, ತಸ್ತೀ-ಅಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ, ಅವ
ಸ್ಥಿತಂ-ನಿಂತಿರುವಂಥಾ, ಅಂಬವೃಪ್ರಚೋದಿತಂ-ಅಂಬವೃಮಾವಟಗನಿಂದ, ತನ್ಮೇಲೆ ನಡೆಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಕುವಲ
ಯಾಪೀಡಂ-ಕುವಲಯಾ ಪೀಡವೆಂಬ(ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವು)ಗಜಂ-ಆನೆಯನ್ನು, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪಶ್ಯತ್-ನೋಡು
ತ್ತಿರುವನಾಗಿ ||೨|| ಕೌರೀ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪರಿಕರಂ-ದಟ್ಟಿಯನ್ನು, ಬದ್ಧಾ-ಬಿಗಿದುಕೊಂಡು, ಕುಟಲಾಲಕಾಃ-ಕೊಂಕಿದ ಕುರುಳ್ಳ
ಗಳನ್ನು, ಸಮೂಹ್ಯ-ಸೇರಿಸಿಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಮೇಘನಾದಗಭೀರಯಾ-ಗುಡಿಸಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದ, ವಾಚಾ-ವಚನದಿಂದ, ಹಸ್ತಿ
ಪಂ-ಮಾವಟಗನಂಕುರಿತು, ಉವಾಚ-ಹೇಳಿದನು ||೩|| ಅಂಬವ್ಯಾಂಬವೃ-ಅಂಬವೃನೇಅಂಬವೃನೇ! ನಃ-ನಮಗೆ, ಮಾರ್ಗಂ-
ದಾರಿಯನ್ನು, ದೇಹಿ-ಕುಡು, ಮಾತಿರಂ-ಬೇಗನೆ, ಅಪಕ್ರಮ-ತೊಲಗಿಹೋಗು, ನೋಚೇತಿ-ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಕುಂಜರಂ-ಅ

೪೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶತ್ಕೇಹತ್ವಾಗಜೇಂದ್ರಂ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ | ರಂಗಪ್ರವೇಶ
ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಚಾಣೂರೇಣಾನುಭಾವಣಮ್ ||*|| ನಾಲ್ವತ್ತಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುವೆ
ಲಯಾಪೀಡವೆಂಬ ಗಜವೆಂಸುಹರಿಸಿದನು. ಅನಂತರಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರೀರ್ವರೂ ರಂಗಸ್ಥಾನವೆಂಪ್ರವೇಶಿಸಿ
ದರು. ಅನಂತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಚಾಣೂರನೆಂಬ ಜಿಟ್ಟಿಯೊಡನೆ ಸಂಭಾವಣವೆಂಮಾಡಿದನು. ಎಂಬರ್ಥಮ
ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಿವರವೆಂತೆನೆ-

ಎಲೈ, ಅರನೇ! ಆಮೇಲೆ ಆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಪರಿಕುದ್ದರಾಗಿ ಜಿಟ್ಟಿಗಳ ದುಂದುಭಿವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯಂ
ಕೇಳಿ ನೋಡಲೋಸುಗ ಒಂದರು. ||೧|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರಂಗದ ಬಾಕಲಿಗೆ ಬಂದು ಮಾವತ್ತನಿಂದವೇರಿತೆ
ಮಾಗಿರಂಗದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಕುವಲಯಾಪೀಡವೆಂಬ
ಗಜವೆಂನೋಡಿ ||೨|| ಆಕೃಷ್ಣನು ನಡುಕಟ್ಟಂಬಿಗಿಯಾ
ಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕೇಶಂಗಳೆಂನೇರಿಸಿಕಟ್ಟಿ, ಮಾವುತನಂ
ಕುರಿತು ಮೇಘಧ್ವನಿಯಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದವಾಕ್ಯನಿಂದ
ನುಡಿದನು ||೩|| ಎಲೈ ಮಾವುತನೇ! ಮಾವುತನೇ! ನಮಗೆಮಾ
ರ್ಗಮೆಂಬಿಡು, ಹೊರಚ್ಚಾಗಿಹೋಗು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನಂ
ಏನ್ನು ಗಜವಂ ಸಹ ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವೆ

ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಶಿವಾತ್ಮಕಂ ಭೂತಂ

ಮಮಾಚಿರಮ್ | ನೋಚೈತ್ಯಕುಂಜರಂತ್ಯಾದ್ಯನಯಾಮಿಯಮಸಾದನಮ್ ||೪|| ಎವಂನಿರ್ಭಕ್ತ್ಯಿ ತೋಂಬಪ್ಯೋಕುಪಿತಿಕೋಪಯಃ ಗಜಮ್ | ಚೋದಯಾಮಾಸಕೃಷ್ಣಾಯಕಾಲಾಂತಕಯಮೋಪಮಮ್ ||೫|| ಕರೀಂದ್ರಸ್ತಮಭಿದುತ್ಯಕರಣತರಸಾಗ್ರೀತ | ಕರಾದ್ವಿಗಳಿತನೋಮುಂ ನಿಹತ್ಯಾಂಭ್ರಿಪ್ಪಲೀಯತ ||೬|| ಸುಕ್ರುದ್ರಸ್ತಮಚಕ್ಷುಃಕೋಘೋಣದೃಷ್ಟಿಸ್ಸರ್ವೇಕಮ್ | ಪರಾವೃಕತ್ವಪ್ಪಕರಣಸುಪ್ರಹ್ಯವಿನಿರ್ಗತಃ ||೭|| ಪುಚ್ಛೈಪ್ರಗೃಹ್ಯಾತಿಬಲೋಧನುಪಃಪಂಚವಿಂಶತೀಮ್ | ವಿಚಕರ್ಷಯಥಾನಾಗಂಸುಪರ್ಜಾಪಲಯಾ ||೮|| ಸಪರ್ಯಾವರ್ಮಾನನವ್ಯದಕ್ಷಿಣ

ನೆಯೊಡನೆ ಸಹಿತನಾದ, ತ್ವ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಅದ್ಯ-ಈಗ,ಯಮಸಾದನಂ-ಯಮನಮನೆಯನ್ನು, ನಯಾಮಿ-ಹೊಂದಿಸುವೆನು||೪|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ನಿರ್ಭಕ್ತ್ಯಿ-ತೆ-ಗದರಿಸಿಹದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಅಂಬಪ್ಯೋ-ಅಂಬಪ್ಪೋಂಬವೂವಟಿಗನು, ಕುಪಿತಃ-ನಿಟ್ಟುಗೊಂಡವನಾಗಿ, ಕಾಲಾಂತಕಯಮೋಪಮಂ-ಕಾಲಃ-ವೃತ್ಯನಿಮಿತ್ತವು, ಅಂತಕ-ವೃತ್ಯ, ಯಮಃ-ಅದಕ್ಕೆನಿಯಾಮಕನೂ, ಉಪಮಂ-ಹೋಲಿಕೆಯಾಗಿವುಳ್ಳ, ಗಜಂ-ಆನೆಯನ್ನು, ಕೋಪಯಃ-ಸ-ನಿಟ್ಟುಂಕರಳನುವನಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗ, ಚೋದಯಾಮಾಸ-ಪ್ರೇರಿಸಿದೆಯೆನಿಸದನು||೫|| ಕರೀಂದ್ರ-ಆಗಜತ್ತೇವವು, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಭಿದುತ್ಯ-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಂದ, ಕರಣ-ಸುಂಡಿಲಿನಿಂದ, ತರಸಾ-ಬೇಗನೆ, ಅಗ್ರೀತ-ಹಿಡಿದುದು ಸಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಕರಾತೆ-ಸುಂಡಿಲಿನದೆಯಿಂದ, ವಿಗಳತಃ-ಜಾರಿತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವನಾಗಿ, ಅಮುಂ-ಈಆನೆಯನ್ನು, ನಿಹತ್ಯ-ಹೊಡೆದು, ಅಂಭ್ರಮ-ಕಾಲುಗಳೆಲ್ಲಿ, ಅವೀಯತ ಅಣಗೊಂಡನು||೬|| ಸಂಕ್ರುದ್ರಃ-ಬಹಳನಿಟ್ಟುಗೊಂಡ, ಘ್ರಾಣದೃಷ್ಟಿ-ಮೊನಿನೋಡುವುದಾದ, ಸಃ-ಆಯಾಸೆಯು, ಕೇಕವಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಚಕ್ಷುಃ-ಕಾಣದೇಯಿರುವುದಾಗಿ, ಪುಷ್ಪರೇಣ-ಸುಂಡಿಲಕೂಸೆಯಿಂದ, ಪರಾವೃಕತೆ-ತಡಕಿಹಿಡಿದುದು ಸಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಪ್ರನಹ್ಯ-ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ, ವಿನಿರ್ಗತಃ-ಹೊರಗಬಂದವನಾವನು||೭|| ಅತಿಬಲಃ-ಹೆಚ್ಚುಬಲವುಳ್ಳವನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಪುಚ್ಛೈ-ಅದರಬಾಲದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಗೃಹ್ಯ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಹಿಡಿದು, ಸುಪರ್ಜಾ-ನಾಗಂಯಥಾ-ಗರುಡನು ಸರ್ಪವನ್ನು,ಹೇಗೋ, ತಥೇವ-ಹಾಗೆಯೆಂತೆ, ಲೀಲಯಾ-ಆಟದಿಂದ, ಧನುಃ-ಮಾರಿನ, ಪಂಚವಿಂಶತಿಂ-೨೫ರಷ್ಟುದೂರದಲ್ಲಿ, ವಿಚಕರ್ಷ-ಓಂದಕ್ಕೆಳದನು||೮|| ಸವ್ಯದಕ್ಷಿಣತಃ-ಎಡಕ್ಕೂ ಬಲಕ್ಕೂ, ಪರ್ಯಾವರ್ಮಾನ-ತಿರಿಗಿಕಾಳ್ತಲಿರುವ, ಆನೆಯೊಡನೆ, ಸಃ-ಆ, ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಭಾಮ್ಯಮಾಣೇನ-ತಿರುಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ, ಗೋವತ್ಸೇನ-ಆಕಳಕರವಿನೊಡನೆ,

ನೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ||೪|| ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಮಾವುತನು ಕೋಪಮುಜ್ಜವನಾಗಿ ಕುಪಿತವಾದ ಕಾಲಾಂತ ಕಯಮಸದಾನವಾದ ಆಗಜಮಕ್ಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ ಪ್ರೇರಿಸಿದನು||೫|| ಆಗಜವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ಬೇಗನೆಹಿಡಿದುದು. ಕೃಷ್ಣನೂ ಅದರಂಲಾಘವದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಪ್ಪಿಯಿಂದ ಪ್ರಹರಿಸಿ ಅದರಕಾಲುಗಳೆಡುವೆ ಅವಿತುಕೊಂಡನು ||೬|| ವಾಸನೆಯೇ ಕಂಠಾಗಿವುಳ್ಳ ಆಯಾನೆಯು ನಿಟ್ಟುನಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೊಂಡಿಲಿನಿಂದಮುಟ್ಟಿನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣನುಕಾಣದಕಡೆಗೆ ಮರಳಿಕೃಷ್ಣನುಹಿಡಿಯಿತು. ಪುನಶ್ಚಕೃಷ್ಣನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಈಚೆಗೆಬುದನು ||೭|| ಆಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣನು ಮಹಾಬಲಕಾಲಿಯಾದಆಗಜಮ ಬಾಲದಲ್ಲಿಹಿಡಿದು ಇಪ್ಪತ್ತಯಿದುವಾರು ಗರುಡನು ಸರ್ಪವಂ ಎ

ಳೆದಂತೆ ಎಳೆದನು ||೮|| ಪುಚ್ಛವೂಪಿಡಿರಿದುವ ಕೃಷ್ಣನುಗ್ರಹಿಸಲೋಸುಗಆನೆಯು ಸವ್ಯವಾಗತಿರುಗಿದರೆ ತಾನುದಕ್ಷಿಣವಾಗಿಬರುವುದು,ಅತ್ತಲಾಗಿ ಗಜತಿರುಗಿದರೆ ತಾನೀಕಡೆಗೆ ಬರುವುದು ಕಾರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಜವಂ ತಿರುಗಿಸುತ್ತ, ಬಾಲಕರಂಎಳೆಕರಂಗಳಂ ಆಡಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಸುತ್ತ ತಿರುಗಿದನು||೯||ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

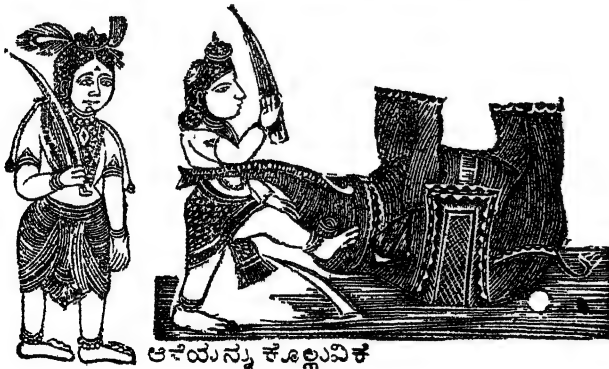

ಗಜಕೃಷ್ಣರಕಾಳಗ

ತೋಚ್ಯತಃ | ಬಭ್ರಾಮುಭಾಮ್ಯಮಾಣನಗೋವತ್ಸಿನೆವಬಾಲಕಃ ||೯|| ತ ತೋಭಿಮುಖಮಭ್ಯೈ
ತ್ಯಪಾಣಿನಾಹತ್ಯವಾರಣಮ್ | ಪಾದ್ರವಪಾತಯಾಮಾಸಸ್ಪೃಶ್ಯಮಾಸಃಪದಪದ ||೧೦|| ಸಧಾ
ವನ್ನೀಡಯಾಭೂಮೌಪತಿತಸ್ಸಹಸೋತ್ಥಿತಃ | ತಮತ್ವಾಪತಿತಂಕುರ್ದೊದಂತಾಭ್ಯಾಂವ್ಯಹ
ನತೋತ್ಥಿತವಾ||೧೧|| ಸ್ವವಿಕ್ರಮಪ್ರತಿಹತೆಕಾಂಜರಿಂದ್ರೋತ್ಯಮರ್ಷಿತಃ | ಚೋದ್ಯಮಾನೋಮಹಾಮಾ
ತ್ಯೈ ಕೈವಲ್ಯಮಭ್ಯದ್ರವದ್ರುಪಾ ||೧೨|| ತಮಾಪತಂತಮಾಸಾದ್ಯಭಗವಾಃಮಧುಸೂದನಃ | ನಿ
ಗೃಹ್ಯವಾಣಿನಾಹಸ್ತಂಪಾತಯಾಮಾಗಭೂತಲೆ ||೧೩|| ಪತಿತಂತಂಪದಾಕ್ರಮ್ಯಮೃಗೇಂದ್ರಇವಲೀ

ಬಾಲಕಜವ-ಹುಡುಗನಹಾಗೆ, ಬಭ್ರಾಮು-ಬಳಸಿತಿರುಗಿದನು ||೯|| ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಅಭಿಮುಖಂ-ಇದಿರಾಗಿ, ಅಭ್ಯೇತ್ಯ-ಖಂಡು,
ವಾರಣಂ-ಆನೆಯನ್ನು, ಪಾಣಿನಾ-ಕೈಯಿಂದ, ಆಹತ್ಯ-ಹೊಡೆದು, ಪಾದ್ರವಪ-ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಪದೇಪದೇ-ಹೆಜ್ಜೆ
ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸ್ಪೃಶ್ಯಮಾಸಃ-ಸೋಂಕಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಪಾತಯಾಮಾಸ-ಬೀಳಕಡವಿದನು||೧೦|| ನಃ-ಆಯಾನೆಯು, ಧಾ
ವಪ-ಓಡುತ್ತಲಿರುವುದಾಗಿ, ಪೀಡಯಾ-ನೋವಿನಿಂದ, ಭೂಮೌ-ನಿಲದಲ್ಲಿ, ಪತಿತಃ-ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಗಿ, ನಹಸಾ-ಬೇಗನೆ, ಉತ್ಥಿತಃ-
ಎದ್ದಿದ್ದಾಗಿ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪತಿತಂ-ಬಿದ್ದವನನ್ನಾಗಿ, ಮತ್ವಾ-ತೀಳಿಕೊಂಡು, ಕುರ್ದಾಸಿ-ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡುದಾಗಿ, ದಂತಾ
ಭ್ಯಾಂ-ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ, ಧ್ವೇಷಿ-ನಿಲವನ್ನು, ವ್ಯಾಪನತೆ-ಗುಮ್ಮಿತು ||೧೧|| ಸ್ವವಿಕ್ರಮೇ-ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು, ಪ್ರತಿಹತೇನ
ತಿ-ಭಗ್ವಾ ವಾದ್ಯಾಗುತಲೂ, ಅತ್ಯಮರ್ಷಿತಃ-ಬಹಳನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕುಂಜರೇಂದ್ರಃ-ಗಜಶ್ರೇಷ್ಠವು, ಮಹಾಮಾತ್ಯೈ-ದೊಡ್ಡ
ಮಾವಟಿಗರಿಂದ, ಚೋದ್ಯಮಾಸಃ-ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ, ರುಪಾ-ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ. ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಧ್ಯವರ್ತ-
ಸರ್ವತ್ರ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಹೋಯಿತು ||೧೨|| ಮಧುಸೂದನಃ-ಮಧುವೆಂಬ ರಕ್ತನನಂ ಕೊಂದವನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಪರಮೇಶ್ವರ
ನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಆಪತಂತಂ-ಮೇಲೆಬೀಳಲ್ಪರುತ್ತಲಿರುವ, ತಂ-ಆಯಾನೆಯನ್ನು, ಆಸಾದ್ಯ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸೇರಿ, ಪಾಣಿನಾ-ತನ್ನ ಕೈ
ಯಿಂದ, ಹಸ್ತಂ-ಅದರನುಂಡಿಲನ್ನು, ನಿಗೃಹ್ಯ-ವತ್ತಿಹಿಡಿದು, ಭೂತಲೇ, ನಿಲದಲ್ಲಿ, ಪಾತಯಾಮಾಸ-ಬೀಳಕಡವಿದನು ||೧೩||
ಪತಿತಂ-ಬಿದ್ದಿರುವ, ತಂ-ಆಯಾನೆಯನ್ನು, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಮೃಗೇಂದ್ರಇವ-ಸಿಂಹವಹಾಗೆ, ಪದಾ-ಕಾಲಿನಿಂದ, ಆಕ್ರಮ್ಯ-
ತುಳಿದುಕೊಂಡು, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ದಂತಂ-ಹಲ್ಲನ್ನು, ಉತ್ಪಾಟ್ಯ-ಕಿತ್ತ, ತೇನ-ಅದರಿಂದ, ಇಥಂ-ಆನೆಯನ್ನು, ಹ

ನು ಇದಿರಾಗಿಬಂದುಮುಟ್ಟಿಯಿಂದ ಗಜವಂಪ್ರಹರಿಸಿಓಡಿಸುವನಾಗಿ ಅದರಕಾಲಿಗೆ ತೊಡರುಣಾಕಿ ಆಗಜವಂಕೆಡ
ಹಿದನು||೧೦|| ಆಕೃಷ್ಣನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿವಿಲಾಸದಿಂದಓಡುವವನಾಗಿ ಬಿದ್ದುಬೇಗನೆಯದ್ದನು ಆಗಜವುಬಹಳನಿಟ್ಟು
ನಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕೆಳಗೆಬಿದ್ದಿರುವನೆಂದು ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯಂತಿವಿಯಿತು||೧೧|| ಕೃಷ್ಣನು ತಪ್ಪಿ
ನಿಕೊಂಡು ಮುಂಚೇಯೇ ಎದ್ದುಹೋಗಿರುವನಾದಕಾರಣದಿಂದ ತನ್ನಯತ್ನವು ವ್ಯರ್ಥಮಾದುದರಿಂದ ಕೋ
ಪಮುಳ್ಳ ಆಗಜವುಮಾವುತನಿಂದಪ್ರೇರಿತಮಾಗಿ ಅಟ್ಟಬಂದುದು||೧೨|| ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನುಬರುತ್ತಲಿರುವ
ಆಯಾನೆಯಂ ನೊಂಡಿಲಂಪಿಡಿದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜುಗಿಸಿ ಕಡಹಿದನು ||೧೩|| ಕೆಳಗೆಬಿದ್ದ ಆಯಾನೆಯಂ ಸಿಂಹ

ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ

ಅಯಾ| ದಂತಮಾತ್ಮಾಚ್ಯುತನಿಭಂಹಸ್ತಿಪಾಂಚ್ಚಾಹವದಧಿರಿ ||೧೪||ಮೃತಕಂದ್ವಿಪಮಾತ್ಮಜ್ಯದೊ
ತಪಾಣಿಸ್ಸವಾವಿಕತ್| ಅಂಸನ್ಯಸ್ತವಿಷಾಣೋಸ್ಯಜ್ಯದಬಿಂದುಭಿರಂಕಿಂಞಿವಿರೂಢಸ್ಯದಕಣಿಕವದ
ನಾಂಬುರಾಹೋಬಭೌ||೧೫||ವೃತಗೋಪ್ಯೈಕತಪಯ್ಯಿರ್ಬಲದೇವಜನಾರ್ದನೌ|ರಂಗಂವಿವಿತತೋರಾ
ಚಾಣೂರಮುಪ್ಪಿಪಾದಿಮಲ್ಲವಧಕಥಾಪ್ರಾರಂಭಫಟ್ಟೈಃ
ಜ್ಞಗೇಜದಂತವರಾಯಾಧೌ ||೧೬||ಮಲ್ಲಾ ನಾಮಕನಿರ್ನ್ಯಾಣಾಂನರವರಸ್ತ್ರಿಣಾಂಸ್ತುರೋಮೂ
ರಿಮಾರ್ಗಗೋಪಾನಾಂಸ್ತುಜನೋಽ ಸತಾಂಕ್ಷಿತಿಭುಜಾಂಕಾಸಾಸ್ತುಪಿತೋಶ್ಯಕುಃ || ಮೃತುಃ

ಸ್ತಿಪಾಂಕ್ಚ- ಮಾವುಟಿಗರನ್ನು, ಅಹನರ್- ಕೊಂವನು || ೧೪ || ಮತಕಂ- ಸತ್ತಿರುವ, ದ್ವಿಪಂ- ಅನೆಯನ್ನು, ಉತ್ಸೃ
ಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ದಂತಪಾಣಿ-ಅದರಕೊಂಬು ಕೈಯಲ್ಲಿವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸವಾವಿಕತ್-ರಂಗಸ್ಥಲವಂಚೂಕ್ತನು. ಅಂಸನ್ಯಸ್ತವಿಷಾ
ಣಿ-ತಗಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೆಯಕೊಂಬುಳ್ಳವನೂ, ಅಸ್ಯಜ್ಯದಬಿಂದುಭಿಃ-ಅಸ್ಯಕ್-ರಕ್ತದ, ಮದ, ಅನಮಗೋಕ್ಯಚವಿವ
ಬಿಂದುಭಿಃ-ತೊಟ್ಟುಗಳಿಂದ, ಅಂಕಿತೇ-ಗುರ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ವಿರೂ.....ರುಚಿ-ವಿರೂಢ-ಉತ್ಪಿದ, ಸ್ವೇದಕಣಿಕ-ಬವರ,
ತೌತೌರ್ಗಳುಳ್ಳ, ವದನಾಂಬುರಾಹಿ-ಮುಖಕಮಲವುಳ್ಳವನೂ ಆಗಿ, ಬಭೌ-ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೧೫||ರಾಜ್-ಅರಸೇ|ಕತಪಯ್ಯಿಃ
ಗೋಪ್ಯೈ-ಕೆಲವರಾದ ಗೊಲ್ಲರಿಂದ, ವೃತ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಗಜವಂತವರಾಯಾಧೌ-ಅನೆಯದಂತಗಳೆಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠಗಳಾದ
ಆಯುಧಗಳುಳ್ಳವರೂ, ಆವ ಬಲದೇವಜನಾರ್ದನೌ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಮಲ್ಲರಂಗಂ-ಜಟ್ಟಿಕಾಳಗದ ಸ್ಥಳವನ್ನು, ವಿವಿತತುಃ-
ಜೊಕ್ಕುರು ||೧೬||ಮಲ್ಲಾ ನಾಂ-ಜಟ್ಟಿಗರಿಗೆ, ಅಹನಿ-ಸಿಡಿಲಾಗಿ, ವಿವಿತೇ-ಗಾತ್ರರಸದಿಂದ ತಿಳಿದುಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಸ್ತುತಾಂ-ಮ
ನುಸ್ತುರಿಗೆ, ನರವರ-ಮನುಷ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿ,ಅದ್ಭುತರಸದಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನೂ,ಸ್ತ್ರಿಣಾಂ-ಹೆಂಗಳಿಗೆ, ಮೂರಿಮಾರ್ಗಸ್ತು
ರಾ-ವೈಯುಧಮುಕ್ತನಿಂದ ಕೃಂಗಾರರಸದಿಂದತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಗೋಪಾನಾಂ-ಗೊಲ್ಲರಿಗೆ,ಸೃಜನಿ-ಸಮೃದ್ಧನಿಂದ, ಹಾ
ಸ್ಯರಸದಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಅಸತಾಂಕ್ಷಿತಿಭುಜಾಂ-ದುಪ್ಪಕ್ಷತ್ರಿಯಿಗಿ, ಕಾಸಾ-ಶಿಕ್ಷಕನೆಂದು ವೀರರಸವಾಗಿ ತಿಳಿ
ಯಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಸ್ತುಪಿತೋಃ-ತನ್ನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ, ಶಿಶು-ಮಗವೆಂದು ದಯಾವಶದಿಂದತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಭೋಜ
ವತೇಃ-ಕಂಸನಿಗೆ, ಮೃತ್ಯು-ಯಮನೆಂದು ಭಯಾನಕರಸವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಅವಿದುಷಾಂ-ಅರಿಯವರಿಗೆ, ವಿರಾ
ಟ್-ವಿಕಲನೆಂದು ಭೀಭತ್ಸರಸವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಯೋಗಿನಾಂ-ಜ್ಞಾನಿಸಿದ್ಧರಿಗೆ, ಪರಂತತ್ವಂ-ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು,
ಕಾಂತರಸವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ವೃಷ್ಟೀನಾಂ-ಯಾವರಿಗೆ, ಪರದೇವತೇತಿ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾದದೇವರೆಂದು, ಸಪ್ರೀಮ
ಭಕ್ತಿರಸದಿಂದ, ವಿವಿತೇ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಸಾಗ್ರಜಿ-ಅಂಜನಿಂ ಸಹಿತನಾಗಿ, ರಂಗಂ-ರಂಗಸ್ಥಲವನ್ನು, ಗತೇ-ಸೇರಿ
ದವನಾದನು||೧೬||ವೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿತ್ವೇವ| ಕುವಲಯಾಪೀಡಂ-ಅನೆಯನ್ನು, ಹತಂ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನಾಗಿ, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋ

ದುತೆ ಲೀಲೆಯಿಂದಲೇ ಕಾಲಿನಿಂದಮೆಟ್ಟಿ ಅದರದಂತವಂ ಹಿರಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಮಾವುತರನೆಲ್ಲರಂಗಂಹರಿಸಿ
ದನು||೧೪||ಬಿದ್ದುಮೃತವಾದ ಆಗಜಮಂಜಿಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣನು ದಂತವಂ ಕೈರಿಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ರಂಗದಬಳಕ್ಕೆಬಂ
ದು ಆಮತಮಾಭುಜದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಗಜರಕ್ತನಿಂದುಗಳಿಂದಲೂ ಮದೋದಕಬಿಂದುಗಳಿಂದಲೂ ಚಿಹ್ನಿತನಾ
ಗಿಬೆವರುಬೊಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಮುಖಮಾಳ್ತವನಾಗಿ ರಂಗಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು||೧೫||
ಬಲರಾಮನು ಆಗಜದ ಮತ್ತೊಂದುದಂತವಂ ಭುಜದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗಜದುತಂಗಳನ್ನೇ
ಆಯುಧಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗೋಪರಿಂದ ಪರಿವೃತರಾಗಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ರಂಗಮಂಪ್ರವೇಶಿಸಿದ
ರು||೧೬||ಬಲರಾಮಸಮೇತನಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನು ರಂಗಕ್ಕೆಬರುವಾಗ ಜಟ್ಟಿಗಳಿಗೆಸಿಡಿಲಿನಂತೆಯೂ, ಜನರಿಗೆಪುರುಷ
ಶ್ರೇಷ್ಠನುತೆಯೂ, ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಮೂರ್ತಿಮಂತನಾದ ಕಾತುನಂತೆಯೂ, ಗೋಪರಿಗೆಸ್ವಜನಂತೆಯೂ
ದುಪ್ಪಕ್ಷತ್ರಿಯಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕನಂತೆಯೂ, ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಶಿಶುವಿನಂತೆಯೂ ಕಂಸನಿಗೆ ಮೃತ್ಯುವಿನಂತೆಯೂ,
ಅಕ್ಷೃತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಬ್ಬಿದಪುರುಷನಂತೆಯೂ, ಯಾಗಿಗಳಿಗೆ ಪರತತ್ವದಂತೆಯೂ, ಯಾವರಿಗೆ ಪರದೇವತೆಯೂ

ಭೋಜಪತ್ನೇರ್ವಿರಾಜವಿದುಷಾಂತತ್ತ್ವಂಪರಂಯಾಗಿನಾಂವೈಷ್ಣುನಾಂಪರದೇವತೇನಿದಿತೋರಂ
ಗಂಗೆತಸ್ಸಗ್ಗೃಜಃ ||೧೩||ಹತಂಕುಂಠಲಯಾಪೀಡಾದ್ಯಪ್ಪಾಪ್ಯತಾವಪಿದುರ್ಜಯಾ | ಕಂನೋಮ
ನಸ್ತ್ಯಪಿತದಾಭ್ಯಕಮಂದ್ವಿವಿಜೆನೃಪ ||೧೪|| ತೇರಚತೂರಂಗಗತೌಮಹಾಭುಜೌವಿಚಿತ್ರವೇದಾಭ
ರಣಸ್ತ್ರಗಂಬರೌ |ಯಥಾನೆಟಾಪುತ್ರಮವೆಧಾರಿಣೌಮನಃಕ್ಷಿಪಂತೌಪ್ರಭಯಾಸೀಹ್ಯತಾಮ||೧೫||
ನಿರೀಹ್ಯತಾಪುತ್ರಮಪೂರುಷೌತದಾಮಂಚಸ್ಥಿತಾನಾಗರಾಷ್ಟ್ರಕಾನ್ಯುವಾಃ | ಪ್ರಹರ್ಷವೆ
ಗೊತ್ಕಲಿತೇಹ್ಯಣಾನಾಃಪುರ್ನತ್ಯಪ್ತನಯಸ್ತೈಸ್ತದಾನಮ್ ||೧೬|| ಪಿಬಂತಇವಚಕ್ಷುರ್ಭಾಷ್ಯಂ
ಲಹಂತಇವಜಿಹ್ವಯಾ | ಜಿಹ್ರೂತಇವನಾಸಾಭ್ಯಾಂಶ್ಚಪ್ಯಂತಇವಬಾಹುಭಿಃ||೧೭|| ಉಚಾಪರಸ್ಪ
ಶಂತಮೈಯಧಾದ್ಯಪ್ಪಂಯಧಾಕುತಮ್ || ತದ್ಮೂರಗೋಮಾಧುರ್ಯಸಾಗ್ರಬಲ್ಯಸ್ಯಾಠಿತಾಽಽ

'ಡಿ, ದುರ್ಜಯಾ-ಜಯಿಸಲ್ಪದಲಕಕ್ಯರಾದ,ತಾವಪಿ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನಾ,ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ-ನೋಡಿ, ಕಂನಃ-ಭೋಜರವನು, ಮ
ನಸ್ತ್ಯಪಿ-ಧೀರವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾದರೂ,ತದಾ-ಆಗ, ಭ್ಯಕಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ,ಉದ್ವಿವಿಹೇ-ಬಹಳಹೆದರಿದನು||೧೪||ರಂಗಗತೌ-
ರಂಗಸ್ಥಲವಂ ಸೇರಿದ, ಮಹಾಭುಜೌ-ದೊಡ್ಡತೋಳುಗಳಳ್ಳ,ವಿಚಿತ್ರವೇಷಭರಣಸ್ತ್ರಗಂಬರೌ-ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ ಅಲಂಕಾರ
ಭೂಷಣಪುಷ್ಪಮಾಲಾವಸ್ತ್ರಗಳಳ್ಳ. ತೌ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ನಿರೀಹ್ಯತೌ-ನೋಡುವವರ, ಮನಃ-ಹೃದಯವನ್ನ,ಪ್ರಭಯಾ-
ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಕ್ಷಿಪಂತೌ-ಚಲನಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ, ಉತ್ತಮವೇದದಾರಿಣೌ-ಮೇಲಾದ,ವೇದವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ
ಸುತಿಯ,ಧಾ-ನಟ್ಟುವರು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ರೇಜತುಃ-ಬೆಳಗಿದರು ||೧೫||ತದಾ-ಆಗ,ಮಂಚಸ್ಥಿತಾಃ-ಮಂಚಗಳಲ್ಲಿಕುಳಿತಿರುವ,ನಾ
ಗರರಾಷ್ಟ್ರಕಾಃ-ಉರಿವವರೂ-ದೇವದವರೂ, ನೃಪಾಃ-ಧೊರೆಗಳೂ, ಉತ್ತಮಪೂರುಷೌ-ಮಹಾಪುರುಷರಾದ, ತೌ-ಆರಾ
ಮಕೃಷ್ಣರನ್ನ. ನಿರೀಹ್ಯ-ನೋಡಿ, ಪ್ರಹ-...ನನಾಃ-ಪ್ರಹರ್ಷ-ಹೆಚ್ಚು-ಸಂತೋಷದ,ವೇಗ-ತ್ವರೆಯಿಂದ, ಉತ್ಕಲಿತ-ಕೂ
ಡಿದ, ಚಕ್ಷು-ಕಂಗಳಳ್ಳ, ಆನನಾಃ-ಮುಖಂಗಳಳ್ಳವರಾಗಿ,ನತ್ಯಪ್ತಃ-ತ್ಯಪ್ತಿಯುಂಟಾದವರಾಗದೆ, ನಯಸ್ತೈಃ-ಕಂಗಳಿಂದ,ತ
ದಾನನಂ-ಅವನಮುಖವನ್ನ,ಪಪುಃ-ಕುಡಿದರು||೧೬||ಚಕ್ಷುರ್ಭಾಷ್ಯಂ-ಕಂಗಳಿಂದ, ಪಿಬಂತಇವಕುಡಿಯುವರಾಗೂ,ಜಿಹ್ವಯಾ-
ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ,ಲಹಂತಇವ-ನಿಕ್ಕುವರಹಾಗೂ,ನಾಸಾಭ್ಯಾಂ-ಮೂಗುಗಳಿಂದ,ಜಿಹ್ರೂತಇವ-ಮೂಸಿನೋಡುವವರಹಾಗೂ,ಬಾ
ಹುಭಿಃ-ತೋಳುಗಳಿಂದಶ್ಚಪ್ಯಂತಇವ-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವರಹಾಗೂ||೧೭||ತೇ-ಆಜನಗಳು, ಪೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ,ಪರಸ್ಪರಂ-ಅನ್ಯೊ
ನ್ಯವಾಗಿ, ತದ್ಮೂ...ಇವ-ತೇ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರ,ರೂಪ-ಆಕಾರ,ಗುಣ-ಸುಗುಣಗಳು, ಮಾಧುರ್ಯ-ರಸಿಕತ್ವ, ಪ್ರಾಗಲ್ಬ್ಯ-
ಪ್ರಾಣಿಮೆ,ಗಳಿಂದ,ಸ್ಮಾರಿತಾಽಽವ-ವಿನಪುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಹಾಗೆ, ಯಥಾದೃಷ್ಟಂ-ಹೇಗನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ಯಥಾಶೃತಂ-

ತೆಯೂ, ತೋರುವನಾಗಿ ರಂಗವಂಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು||೧೩|| ಕಂನನು ಧೀರನಾದರೂ ಕುಂಠಲಯಾಪೀಡವೆಂಬ
ಜಮಂ ಹತಮಾದುದನಾಗಿತಿಳಿದು, ಜಯಿಸಲಕಕ್ಯರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನೋಡಿ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹುವಾಗಿ ಭ
ಯಪಟ್ಟನು ||೧೪||ದೀರ್ಘಬಾಹುಗಳಳ್ಳ ವಿಚಿತ್ರಾಲಂಕಾರಂಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತರಾಗಿ, ಭೂಷಣಂಗಳು ವಸ್ತ್ರಂ
ಗಳು ಹಾರಂಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ, ಇರುವ ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರು ರಂಗವನೆಯ್ದಿದವರಾಗಿ ಉತ್ತಮ
ವೇದಧಾರಿಗಳಾದ ನಟರಂತೆ ತಮ್ಮಪ್ರಭೆಯಿಂದ ನೋಡುವವರಾದ ಜನರ ಮನವನಪಹರಿಸುವವರಾಗಿ ಪ್ರಕಾ
ಶಿಸಿದರು ||೧೫|| ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರಾದ ಪೌರಜಾನಪದರಾದ ಜನಪರು ಪುರುಷೋತ್ತಮರಾದ ಆರಾಮಕೃ
ಷ್ಣರನ್ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಾತೀತಯದಿಂದ ವಿಕಸಿತಂಗಳಾದ ನೇತ್ರಂಗಳಳ್ಳ ಮುಖಂಗಳಳ್ಳವರಾಗಿ ನೇತ್ರಂಗೆ
ಳಿಂದ ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರಮುಖಂಗಳಂ ನೋಡಿತ್ಯಪ್ತರಾಗಲ್ಪಿಲ್ಲ ||೧೬|| ಆಜನರು ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ನೇತ್ರಂಗೆ
ಳಿಂದ ಪಾನಂಗೆಯ್ಯರಂತೆಜಿಹ್ವೆಯಿಂದ ಆಸ್ವಾದನಂಗೆಯ್ಯರಂತೆ ಘ್ರಾಣಂಗಳಿಂದ ಆಘ್ರಾಣಿಸುವರಂತೆ ಬಾ
ಹುಗಳಿಂದ ಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ಯರಂತೆ ಇದ್ದರು||೧೭|| ರಾಮಕೃಷ್ಣರಚರಿತ್ರಮಂಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಕೇಳಿದ್ದರೋ
ಹೇಗೆನೋಡಿದ್ದರೋ, ಅದಕ್ಕೆಅನುರೂಪಮಾದ ಸೌಂದರ್ಯಪೂ ಸುಗುಣಂಗಳೂ ಮನೋಹರತ್ವಪೂ ಪ್ರಾ

ವ||೧೦||ವಿತೌಭಗವತಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರ್ಮಾರಾಯಣಸ್ಯಹಿ|ಅವತೇರ್ಣಾವಿಹಾರೇನವನುದವಸ್ಯವತ್ಯ
 ನಿ ||೧೧|| ಸವಪಕಿಲದವಕ್ಯಾಂಜಾತೋನೀತತ್ತ್ವಗೋಕುಲಮ್ | ಕಾಲಮತಂವರ್ಗಗಾಢೋವಮ್
 ಧನುದವತ್ಯನಿ ||೧೨|| ಪೂತನಾನನಿಹತಾಚಕ್ರವಾತತ್ತ್ವದಾನವಃ | ಅರ್ಜುನಾಧನುಕಃಕೇ
 ಗುಹ್ಯಕೋನ್ಯೋಚತದ್ವಿಧಾಃ ||೧೩|| ಗಾವಸ್ಯಪಾಲಾವತೇನದವಾಗ್ನೀಪರಿಮೇಚಿತಾಃ | ಕಾಳೀಯೋ
 ದಮಿತಸ್ಸರ್ಪಇಂದ್ರಶ್ಚವಿಮದಃಕೃತಃ ||೧೪|| ಸಪ್ತಾಹಮಕಹಸ್ತನಧ್ಯತೋದಿಪ್ರವರೋಮು
 ನಾ | ವರ್ಷವಾತಾಶನಿಭ್ಯಶ್ಚಪರಿತಾತ್ರಂಚಗೋಕುಲಮ್ ||೧೫|| ಗೋಮ್ಯೋಸ್ಯನಿತ್ಯಮುದಿತಾ

ಹೇನೇಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಉಚುಃ-ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು ||೧೦||ವಿತೌ-ಇವರು, ಭಗವತಃ-ಭಗವಂತನಾದ, ನಾ
 ರಾಯಣಸ್ಯ-ವಿಷ್ಣುವಾದ, ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಸಾಕ್ಷಾದಂಶೇನ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಭಾಗದಿಂದ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ವನುದೇವಸ್ಯ-ವನು
 ದೇವನ, ವೇತ್ಸನಿ-ಮನುಷ್ಯ, ಅವತೇರ್ಣಾಹಿ-ಹುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲಿ||೧೧||ಸವಪಕಿ-ಅ ಯಾಕೃಷ್ಣನು, ದೇವಕ್ಕಾಂಕ್ಷಿಲ-ದೇವಕಿಯೊ
 ಳಗಲ್ಲವೆ, ಜಾತಃ-ಹುಟ್ಟಿದವನು. ಗೋಕುಲಂ-ನಂದವ್ರಜವನ್ನು, ನೀತತ್ತ್ವ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನುಅಗ್ನಿ, ವತಂಕಾಲಂ-ಇಮ್ಮು
 ದಿನದಲ್ಲಿಯೂ, ಗಾಢೋವನ-ಗುಟ್ಟಾಗಿರುವನಾಗಿ, ನಂದವೇತ್ಸನಿ-ನಂದಗೋವನಮನೆಯಲ್ಲಿ, ವಮ್ಧೇ-ಬೆಳೆದನು ||೧೨||
 ಅನೇನ-ಇವರಿಂದ, ಪೂತನಾ-ಪೂತನೆಯೆಂಬವಳು, ನಿಹತಾ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವಳಾದಳು ಚಕ್ರವಾತಃ-ಸುಳಿಗಾಳಿಯಾದ, ದಾನವ
 ಶ್ಚ-ತ್ಯಾಣವರ್ತನೆಂಬರಕ್ಕನೂ, ಅರ್ಜುನಾ-ಬಿಳಿಯ ಮತ್ತೆಯಮರಗಳೂ, ಧೇನುಕಃ-ಧೇನುಕಾಸುರನೂ, ಕೇಶೀ-ಕುದು
 ರೆಯಾಗಿಬಂದ ದೈತ್ಯನೂ, ಗುಹ್ಯಕಃ-ದುಷ್ಪಯಕ್ಷನೂ, ತದ್ವಿಧಾಃ-ಅದೇಬಗೆಯಲ್ಲಿ, ಅನ್ಯೇಚ-ಇತರದೈತ್ಯರೂಕೂಡ, ನಿಹ
 ತಾಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರು.||೧೩||ವಿತೇನ-ಇವನಿಂದ, ಸಪಾಲಾಃ-ಪಾಲಕನಿಂನಹಿತವಾದ, ಗಾವಃ-ಗೋವುಗಳು, ದವಾಗ್ನೇ-
 ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿನದೇಸೆಯಿಂದ, ಪರಿಮೇಚಿತಾಃ-ತಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾದವು. ಕಾಳೀಯಸ್ಸರ್ಪಃ-ಕಾಳಿಯನೆಂಬಹಾವು, ದಮಿತಃ-ಶಿಕ್ಷಿ
 ಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು ಇಂದ್ರಶ್ಚ-ದೇವರಾಜನೂಕೂಡ, ವಿಮದಃ-ಗರ್ವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ಕೃತಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು||೧೪||ಅ
 ಮುನಾ-ಇವರಿಂದ, ಅದಿಪ್ರವರಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದಗೋವರ್ಧನವರುತ್ತವೆ, ಸಪ್ತಾಹಂ-೭ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಕಹಸ್ತೇನ-ಬಂದುಕೈಯಿಂ
 ದ, ಧೃತಃ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು. ವರ್ಷವಾತಾಶನಿಭ್ಯಶ್ಚ-ಮಳೆ ಗಾಳಿ ನಿದಿಲುಗಳೆಡೆಯಿಂದಲೂ, ಗೋಕುಲಂಚ-ಗೋವು
 ಜವೂ, ಪರಿತಾತ್ರಂ-ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೧೫||ಅಸ್ಯ-ಈಕೃಷ್ಣನ, ಹನಿತವೇಕ್ಷಣಂ-ನಗೆನೋಟವುಳ್ಳ, ಮುಖಂ-ಪದನವನ್ನು,
 ಪಶ್ಯಂತ್ಯಃ-ನೋಡುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ, ನಿತ್ಯಮುದಿತಾಃ-ನಿತ್ಯಸಂತುಷ್ಟಿಯರಾದ, ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೋಪಿತರು, ಅಶ್ರಮಯದಾ

ಡತ್ಯವೂ ಇವುಗಳಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಪರಸ್ಪರಮಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ||೧೦|| (ಅದಂತೇನಿ-) ಈರಾಮ
 ಕೃಷ್ಣರು ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವಂತನಾದ ನಾರಾಯಣನಾದ ಹರಿಯಾಂಶದಿಂದ ವಸುದೇವನಗೃಹದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ
 ದರು ನಿಶ್ಚಯಂ ||೧೧|| ಈಕೃಷ್ಣನು ದೇವಕೀದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮುಪರ್ಯಂತವೂ
 ಗಾಢನಾಗಿನಂದಗೋಪನಗೃಹದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದನು ||೧೨|| ಈಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೇ ಪೂತನೆಯು ಸಂಹೃತಳಾದಳು.
 ಚಕ್ರವಾತಾಕಾರನಾಗಿ ಬುದವೈತ್ಯನು ಸಂಹೃತನಾದನು. ಯಮಲಾರ್ಜುನರು ಧೇನುಕಾಸುರನು ಯಕ್ಷನು
 ಕಂಬಚೂಡನು ಇನ್ನೂಕೆಲವರು ಅಘಾಸುರಾದಿಗಳೂ ಈಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೇ ಸಂಹೃತರಾದರು ||೧೩|| ಗೋವು
 ಗಳು ಗೋಪಾಲಕರು ಸಹ ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿಸಿಕ್ಕಿ ಈತನಿಂದಲೇರಕ್ಷಿತರಾದರು. ಕಾಳೀಯಸರ್ಪವು ಈತನಿಂ
 ದಲೇ ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇಂದ್ರನು ಗರ್ವರಹಿತನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟನು ||೧೪|| ಈಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೇ ಏಳು
 ದಿನಪರ್ಯಂತವೂ ಗೋವರ್ಧನವರ್ಷವು ಉದ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ವೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಚಂಡಮಾರುತದಿಂದಲೂ
 ನಿದಿಲುಗಳಿಂದಲೂ ಉಂಟಾದ ಉಪದ್ರವವೆಂಬಿವೆನಿಸಿ ಈಕೃಷ್ಣನೇ ಗೋಕುಲವಂ ರಕ್ಷಿಸಿದನು||೧೫|| ಗೋ
 ಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಮುಗುಳುನಗೆನೋಟಂಗಳು ಉಳ್ಳ ದಿವ್ಯಮುಖವು

ಹಸಿತಪ್ರಕ್ಷೇಣಮುಖಮ್ | ಪಶ್ಯಂತ್ಯೋವಿವಿಧಾಂಸ್ತಾಪಾಂಸ್ತರಂತಿಸ್ತಾಶ್ರಮಮುದಾ ||೮೮||
 ವಮಾತ್ಯನೇನಪಂಕೋಯಂಯದೋಸ್ಸುಬಹುವಿಶುತ್ರಃ | ಶ್ರಿಯಂಯಕೂಮಹತ್ತ್ವಂಚಲಪ್ಸೃಶ್ಚಿ
 ತೇಪರಿಶಕ್ಷಿತಃ ||೮೯|| ಅಯಂಚಾಸ್ಯಾಗ್ರಜಶ್ಚೈವಮಾರಾಪುಕಮಲರೋಚನಃ | ಪ್ರಲಂಬೋ
 ವಿಹತೋನೇನವತ್ಸಕೋಧನುಕಾದಯಃ ||೯೦|| ಶ್ರೀಶುಕಃ|ಜನೇವೈವಂಬ್ರವಾಣಮುತೋರೈವುನಿ
 ನದತ್ಸುಚ್ಛ| ಕೃಷ್ಣರಾಮೌಸಮಾಭಾಷ್ಯಚಾಣೂರೋವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ||೯೧|| ಹೇನಂದನೂನೋ
 ಹೇರಾಮಭವತೋವೀರೈಸ್ತಸಮತೌ | ನಿಯುದ್ಧಕುಶಲೌಕುತ್ರಾಸ್ವರಾಜ್ಞೋಹೂತೌದಿದೃಕ್ಷುಣಾ||೯೨||
 ಪ್ರಿಯಂರಾಜ್ಞೋಪ್ರಕುರ್ವಂತೈಶ್ಚೈವಯೇವಿಂದಂತಿವೈಪ್ರಜಾಃ| ಮನಸಾಕರ್ಮಣಾವಾಚಾವಿಪರೀತ
 ಮಾತೋನ್ಯಥಾ ||೯೩|| ನಿತ್ಯಂಪ್ರಮುದಿತಾಗೋಪಾವತ್ಸಪಾಲಾಸ್ತಥಾಸ್ಪೃಹಮ್ | ವನೇಮುಪುಲ್ಲ

ಭವತಿತಥಾ-ಹೇಗೆ ಆಯಾಸವಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದೊಡನೆ, ವಿವಿಧಾಂಸ್ತಾಪಾ-ಹಲವು ಬಗೆಯಾದ ದುಃಖಗಳ
 ನ್ನು, ತರಂತಿ-ದಾಂಟುತ್ತಲಿರುವರು||೮೮|| ಅನೇನ-ಈಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಪರಿಶಕ್ಷಿತಃ-ಪಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಯದೋ-ಯಮರಾಯನ,
 ಅಯಂವಂಶಃ-ಈಕುಲವು, ಸುಬಹುವಿಶುತ್ರಃ ಚನ್ನಾಗಿ ಯೂ ಬಹಳವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಯಿತು. ಶ್ರಿಯಂ-ಭಾಗ್ಯ
 ವನ್ನು, ಯಕಃ-ಕೀರಿಯನ್ನೂ, ಮಹತ್ವಂಚ-ದೊಡ್ಡಸ್ತಿ ಕೆಯನ್ನೂ, ಲಪ್ಸೃಶ್ಚಿ-ಪಡೆಯುತ್ತೆ. (ಎಂದು) ವದಂತಿ-ಹಿರಿಯರು
 ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು ||೮೯|| ಅಯಂಚ-ಇವನಾದರೋ, ಅಸ್ಮ-ಈಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಅಗ್ರಜಃ-ಅಂಣನಾದ, ಶ್ರೀಮಾರ್-ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳ, ಕ
 ಮಲರೋಚನಃ-ಪದ್ಮನೇತ್ರನಾದ, ರಾಮಃ-ರಾಮನೆಂಬವನು, ಅನೇನ-ಇವನಿಂದ, ಪ್ರಲಂಬಃ-ಪ್ರಲಂಬಾನುರನು, ನಿಪತಂ-
 ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು ವತ್ಸಕಃ-ವತ್ಸಾನುರನು, ಭೇನುಕಾದಯಃ-ಗೇನುಕಾನುರನೇಮೊದಲಾದವರೂ, ನಿಪತಾಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟರು||೯೦||
 [ಶುಕವಾಕ್ಯವು] ಜನೇಷು-ಜನಗಳು, ಏವಂಬ್ರವಾಣಃ-ಹೀಗೆಹೇಳುತ್ತಿರುವ ರಾಗುತ್ತಿರಲು, ತೋರ್ಯೇಷುಚ-ತವ. ಹೀಗೂ,
 ನಿನದತ್ಸುಚ್ಛ-ಮೊಳಗುತ್ತಿರಲು, ಚಾಣೂರಃ-ಚಾಣೂರನೆಂಬವನು, ಕೃಷ್ಣರಾಮೌ-ಕೃಷ್ಣರಾಮರನ್ನು, ಸಮಾಭಾಷ್ಯ-ಕರೆದು,
 (ಸಂಬೋಧಿಸಿ) ವಾಕ್ಯಂ-ಮುಂದೆಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಮಾತನ್ನು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು. ||೯೧|| ಹೇನಂದನೂನೋ-ಎಲೈ ನಂದನ
 ಮಗನೇ! ಹೇರಾಮ-ಎಲಾರಾಮನೇ! ಭವಂತೌ-ನೀವೀರ್ದರೂ, ವೀರ್ಯಸಮ್ಮತೌ-ಕೂರತ್ವದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದವರು. ನಿಯು
 ದ್ಧಕುಶಲೌ-ಕೃಗಾಳಗದಲ್ಲಿ ಜಾಣರು. ಎಂದು, ಶುತ್ರಾ-ಕೇಳಿ, ದಿದೃಕ್ಷುಣಾ-ನೋಡಲೆಳಿಸಿದ, ರಾಜ್ಞಾ-ಧೋರೆಯಿಂದ, ಅಪೂತೌ-
 ಕರೆಮಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿರುವಿರಿ ||೯೨|| ಮನಸಾ-ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ, ಕರ್ಮಣಾ-ಕಲನದಿಂದಲೂ, ವಾಚಾ-ಮಾತಿನಿಂದಲೂ, ರಾ
 ಜ್ಞಃ-ಧೋರಗೆ, ಪ್ರಿಯಂ-ಇಪ್ಪವನ್ನು, ಪ್ರಕುರ್ವಂತೈಃ-ಚನ್ನಾಗಿಮಾಡುತ್ತಲಿರುವ, ಪ್ರಜಾಃ-ಜನಗಳು, ಶ್ರೇಯಃ-ಶುಭವನ್ನು,
 ವಿಂದಂತಿ-ಅನುಭವಿಸುವರು. ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವು. ಅತಃ-ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ. ವಿಪರೀತಂ-ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾದ್ದು, ಅನ್ಯಥಾ-ಬೇರೆಬಗೆ

ಛ ಈಕೃಷ್ಣನನ್ನೋಡುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ತಾಪಂಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡರು ||೮೮|| ಈಕೃಷ್ಣ
 ನಿಂದಲೇ ಯದುಮಂತ್ರವುಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದಯಾದವವಂಕವು ಈಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ
 ದಲೇ ರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸಂಪದವಂ ಕೀರ್ತಿಯಂ ಮೂಹಾತ್ಮವಂ ಸಹ ಪಡೆಯತಲಿದೆ ||೮೯|| ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಆಗ್ರ
 ಜನಾದ ಬಲಃಮನು ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿ ಪದ್ಮರೋಚನನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವನು. ಪ್ರಲಂಬನು ವತ್ಸನು ಧೇ
 ನುಕನು ಮುಂತಾದವರು ಈಬಲರಾಮನಿಂದಲೇಸಂಹೃತರಾದರು||೯೦|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರಮಾಗಿ ಮಾತುಗ
 ಳನಾಡುತ್ತಲಿರಲಾಗಿ ಕಂಖಭೇರ್ಯಾದಿ ವಾದ್ಯಂಗಳು ಧ್ವನಿಗೆಯುತ್ತೆ ಲಿರಲಾಗಿ ಚಾಣೂರನೆಂಬ ಪ್ರಧಾನಜಿಟ್ಟ
 ಯುಸುಸಲಾರದೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂಕುರಿತು ನುಡಿದನಂತೆನೆ ||೯೧|| ಎಲೈನಂದವುತನಾದಕೃಷ್ಣನೇ! ಎಲೈ
 ಬಲರಾಮನೇ! ನೀವೀರ್ವರೂ ಪರಾಕ್ರಮವಂತರು, ಬಾಹುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರು, ಎಂದು ತಿಳಿದುನೋಡಲಿಚ್ಛಿ
 ಯಿಂದ ಅರಸಾದ ಕಂಸನಿಂದ ಕರೆಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಂದುಇರುವಿರಿ||೯೨|| ಪ್ರಜೆಗಳು ಅರಸಿಗೆ ಮನೋವಾ
 ಕ್ಯಾಯಕರ್ಮಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಿಯವೆಮಾಡಿದರೆ ಸೌಖ್ಯವನೆಯ್ದವರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವನೆಯ್ದವರು||೯೩||

ಯುದ್ಧನಕ್ರೀಡಾತತ್ಪಾರಯಂತಿಗಾಃ ||೩೪||ತಸ್ಯಾದ್ರಾಜ್ಞಃಪ್ರಿಯಂಯೂಯಂವಯಂಚಕರವಾ
ಮಹೇ | ಭೂತಾನಿನಪ್ರಸಿದಂತಿಸರ್ವಭೂತಮಯೋನ್ಮದಃ ||೩೫||ತನ್ನಿಶಮ್ಯಬ್ರವೀತ್ಕೃಷ್ಣಮೋಃ
ದೇಶಕಾಲೋಚಿತಂವಚಃ | ನಿಯುದ್ಧಮಾತ್ಮನೋಭೀಷ್ಠಂಮನ್ಯುಷಾಃನೋಭಿನಂದ್ಯಚ ||೩೬||ಪ್ರ
ಜಾಭೋಜಪತೇರಸ್ಯವಯಂಚಾಪಿನೇಚರಾಃ | ಕರವಾಮಪ್ರಿಯಂನಿತ್ಯಂತನ್ನಃಪರಮನುಗ್ರಹಃ||೩೭||
ಬಾಲಾವಯಂತುಲ್ಯಬಲೈಃಕ್ರೀಡಿಷ್ಯಾಮೋಯಧೋಚಿತಮ್ | ಭವನ್ನಿಯುದ್ಧಂಮಾಧುರ್ಯಸ್ಯವಲ
ಕನ್ಯುಸಭಾಸದಃ ||೩೮|| ಜಾಣೂರಃ |ನಬಾಲಾನಕಿಕೂರಸ್ತ್ವಂಬಲಶ್ಚಬಲಿನಾಂವರಃ | ಲೀಲ

ಯಾಗಿರುವುದು ||೩೩||ಗೋಪಾಃ-ಗೊಲ್ಲರು, ವತ್ಸಪಾಲಾಃ-ಕರುಗಳಂ ಮೇಯಿಸುವರು, ನಿತ್ಯಂ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಪ್ರಮುಖತಾಃ-
ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷ ವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ವನೇಷು-ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವಟಂ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಮಲ್ಲಿಯುದ್ಧೇನ-
ಜಿಟ್ಟಿಕಾಳಗದಿಂದ, ಕ್ರೀಡಂತಃ-ಆಡುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ, ಗಾಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನು,ಚಾರಯಂತಿ-ಮೇಯಿಸುತ್ತ ಲಿರುವರು ||೩೪||
ತಸ್ಯಾತ್ರ-ಅದರದೆಯಿಂದ, ಯೂಯಂ-ನೀವೂ, ವಯಂಚ-ನಾವೂ, ರಾಜ್ಞಃ-ಭೂರಗೆ, ಪ್ರಿಯಂ-ಇಷ್ಟ ವಾದ್ದನ್ನು, ಕರ
ವಾಮಹೇ-ಮಾಡುವೆವು. ನಃ-ನಮಗೆ, ಭೂತಾನಿ-ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಪ್ರಸಿದಂತಿ-ಪ್ರಸನ್ನರಾಗುವವು. ನೃಪಃ-ಭೂರಯು, ಸರ್ವ ಭೂ
ತಮಯಃ-ಸರ್ವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಕನಾಗಿರುವನು ||೩೫|| ತನ್ನಿಶಮ್ಯ-ಅಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ನಿಯುದ್ಧಂ-ಕೃಷ್ಣಗಳವನ್ನು,
ಆತ್ಮನಃ-ತನಗೆ, ಅಭೀಷ್ಠಂ-ಪ್ರಿಯವನ್ನಾಗಿ, ಮನ್ಯುಷಾಃ-ತಿಳಿಯುತ್ತಲಿರುವನಾದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ದೇಶಕಾಲೋಚಿ
ತಂ-ಸ್ಥಳಕ್ಕೂ ಕೂಡುತ್ತಿಗೂತಕ್ಕ, ವಚಃ-ಮಾತನ್ನೂ, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು||೩೬||ಅನ್ಯಭೋಜಪತೇಃ-ಈಕಂಸನಿಗೆ, ವನೇ
ಚರಾಃ-ಕಾಡಿನಲ್ಲಿತಿರುಗುವರಾದ, ವಯಂಚಾಪಿ-ನಾವೂಕೂಡ,ಪ್ರಜಾಃ-ರೈತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಿತ್ಯಂ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಪ್ರಿಯಂ-ಇ
ಷ್ಟವನ್ನು, ಕರವಾಮ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆವು, ತತ್-ಅದು, ನಃ-ನಮಗೆ, ಪರಂ-ಅತೀತವಾಗಿ, ಅನುಗ್ರಹಃ-ಹರಕೆಯಾಗಿರುವುದು||೩೭||
ವಯಂತು-ನಾವಾದರೂ, ಬಾಲಾಃ-ಚಿಕ್ಕಪ್ರಾಯದವರಾದ್ದರಿಂದ, ತುಲ್ಯಬಲೈಃ-ಸಮಾನವಾದಬಲವುಳ್ಳವರೊಡನೆ, ಯಧೋಚಿ
ತಂ-ತಕ್ಕಹಾಗೆ, ಕ್ರೀಡಿಷ್ಯಾಮಃ-ಆಡುವೆವು ನಿಯುದ್ಧಂ-ನಿಮ್ಮನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಗಳವು, ಮೋಭವೇತ್-ಆಗಬೇಡ, ಅಧರ್ಮಃ-ಪಾಪವು,
ಪುಲನಭಾಸದಃ-ಜಿಟ್ಟಿಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿಕುಳಿತಿರುವರನ್ನು ಮಾಸ್ತೃಕೇ-ಸೋಂಕಬೇಡ||೩೮|| ಜಾಣೂರನುಹಳುತಾನಿತ್ತತ್ವಂ-ನೀ
ನು, ಸಬಾಲಃ-ಚಿಕ್ಕಪ್ರಾಯದವನಲ್ಲ. ಕಿಕೋರೋನ-ಎಳೆಹುಡುಗನಲ್ಲ ಯೇನ-ಯಾವಸಂದಾ, ಸಹನ್ರದ್ವಿಪಸತ್ಯಾಭ್ಯತೇ-ಸಾವಿ
ರಾನೆಗಳ ಬಲವನ್ನು ಪಡೆದ, ಇಭಃ-ಆನೆಯು, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ಹತಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟೋ, ನಃ-ಅವನಾಗಿರುವಿ.ಬಲ

ಲಿವೆ ||೩೫|| ಎಂಬ ಆಮಾತಂಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನಗೆಇಷ್ಟವಾದುದನಾಗಿ ಬಾಹುಯುದ್ಧವಂಗಮೃತಿಸಿ,
ದೇಶಕಾಲೋಚಿತಮಾದ ಮಾತನ್ನಾಡಿದನು ||೩೬|| (ಅದಂತೆನ-) ವನೇಚರರಾದನಾವು ಇನ್ನೂ ಇತರರು ಎಲ್ಲರೂ
ಕಂಸನಪ್ರಜೆಗಳೇಹೊರತುಬೇರೆಯಲ್ಲ, ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಆತನಿಗೆಪ್ರಿಯವೇವೋಷುವೆವು, ಆದೇನಮಗೆ ಪ
ರಮಾನುಗ್ರಹವು ||೩೭|| ನಾವುಬಾಲಕರು ನಮ್ಮವಯಸ್ಕರಾದಬಾಲಕರೊಡನೆಯಾಚಿತರಾಗಿ ಯಧೋಚಿ
ತಮಸ್ವಂತೆಯಾಹುಯುದ್ಧಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಹರಿಸುವೆವು. ಎಲೈಜಿಟ್ಟಿಗನೇ! ಅಧರ್ಮವೆಂದೊಡಬಾರದು ||೩೮||
(ಎಂಬಕೃಷ್ಣನವಾಕ್ಯವಂ ಕೇಳಿಜಾಣೂರನು ನುಡಿದನೆಂದಂತೆನ-) ಎಲೈಕೃಷ್ಣನೇ! ನೀನುಬಾಲಕನಲ್ಲ, ಬಲವಾ

ಗೋಪಾಲಕರಾದ ನೀವು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿವನಂಗಳಲ್ಲಿ
ಮಲ್ಲಿಯುದ್ಧದಿಂದವಿಹರಿಸುತ್ತ ಗೋವುಗಳಂಸಂಚಾರ
ವೆಂದೊಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇರುವಿರಿ||೩೪|| ಆದಕಾರಣದಿಂದ
ಅರಸಂಗೆ ನೀವುನಾವುಸಹ ಪ್ರಿಯವೆಂದೊಡುವ, ಅರ
ಸು ಸರ್ವದೇವತಾಮಯನಾದುದರಿಂದ ಆತನುಸಂ
ತೋವಪಟ್ಟರೆ ಸರ್ವಭೂತಂಗಳೂ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತ

ಯಥೋಹತೋಯನಸಹಸ್ರದ್ವಿಸಸತ್ತ್ವಭೃತ್ ||೨೯|| ತಸ್ಮಾದ್ಭವದ್ಭಾವ್ಯಂ ಬಲಿಭಿರ್ದ್ಯೋದಧ್ಯಂ
ನಾನಯೋತ್ರವೈ | ಮಯಾವಿಕ್ರಮವಾಷ್ಟೇಯಬಲಿನಸಹಮುಪ್ಪಿಕಃ ||೩೦||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಕಮಸ್ಕಂಧ-ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

—:~:—

ಶ್ವ-ಬಲರಾಮನೂಕೂಡ, ಬಲಿನಾಂ-ಬಲವಂತರಲ್ಲಿ, ವರಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠ-ನಾಗಿರುವನು||೨೯||ತಸ್ಮಾತ್-ಅದ್ದರಿಂದ, ಭವದ್ಭಾವ್ಯಂ-
ನಿವೃದ್ಧನೆ, ಬಲಿಭಿಃ-ಬಲವಂತರಿಂದ, ಷೋದಧ್ಯಂ-ಕಾಕಗಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು. 'ಅತ್ರ-ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ, 'ಅನಯಃ-ಅನ್ಯಾ
ಯವು, ಸವೈ-ಇಲ್ಲವೇಯಿಲ್ಲ. ವಾಷ್ಟೇಯ-ಕೃಷ್ಣನೇ! ಮಯಾ-ನನ್ನೊಡನೆ, ವಿಕ್ರಮ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂ ತೋರಿಸು, ಬಲೇ
ಸಸಹ-ಬಲರಾಮನಕೂಡ, ಮುಪ್ಪಿಕಃ-ಮುಪ್ಪಿಕನೆಂಬವನು, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂ ತೋರಿಸುವನು ||೩೦||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಕಮಸ್ಕಂಧೇ
ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ

ಮನೂ ಹುಡುಗನಲ್ಲ, ಬಲವಂತರಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಡಿಯು; ಸಾವಿರಾನೆಗಳಬಲಮುಳ್ಳವನಾಗುವಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಯಿಂದಲೇ
ನೀನುಸಂಹರಿಸಿದೆಯಲ್ಲವೇ ||೨೯|| ಅದುದರಿಂದ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದನಿಮ್ಮಗುಂಡಲೇ ಯುದ್ಧವೆಂದೆಂದೇಕು-
ಇಲ್ಲಿ ಅಧರ್ಮವೇನೂ ಇಲ್ಲವು. ಎಲಾಕೃಷ್ಣನೇ! ನೀನುನನ್ನಲ್ಲಿಪರಾಕ್ರಮವಂತೋರಿಸು, ಮುಪ್ಪಿಕನುಬ
ಲರಾಮನೊಡನೆಯುದ್ಧವೆಂದೆಂದೇ ||೩೦|| (ಎಂದುಜಾಣೂರನುಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತುನುಡಿದನು) ||೩||

ಅಂತುಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತವಃ

ಶಾಣಿಕನು ನೈವಿಕಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದ

ನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರಪುರವರಾಧೀಶಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ

ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತವಾದ"ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀ

ವಿಲಾಸ" ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತದ ಕರ್ಣಾಟಭಾವಾ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೊಳು ದಕಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ

ಶಿಂಶೂಧ್ಯಾಯಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮಾದುದು

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಪ್ರಮಂಚರ್ಚಿತಸಂಕಲ್ಪೋಭಗವಾಃ ಮಧುಸೂದನಃ | ಅಸಸಾದಾಢ್ವಾಚಾಣೂರಂಮುಷ್ಟಿಕಂರೋಹಿಣೀ
ಸುತಃ || ೧ || ಅನಿಷ್ಟೋಷ್ಣಹಸ್ತಾಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಮೂರೂಚೈವಪುನಃಪುನಃ | ವಿಸ್ತೃಜ್ಯಭೂಯಸ್ಸಂಗೃಹ್ಯ
ಪರಿಕ್ರಮ್ಯಪರಸ್ಪರಮ್ || ೨ || ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂಹಸ್ತಯೋರ್ಬದ್ಧಾಭ್ಯಾಮೇವಚಪಾತಯೋಃ | ವಿಚ
ಕರ್ಷತುರನ್ಯೋನ್ಯಂಪ್ರಗಹ್ಯವಿಜಿಗ್ರವಯಾ || ೩ || ಅರತ್ನೀದ್ರೈಃ ಅರತ್ನೈಃ ಭ್ರಾಣಜಾನುಭ್ರಾಣಚೈವಜಾ
ನುನೀಲಶಿರಶ್ಚೋರ್ಣೋರಸಾಽವನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿಜಘ್ನತುಃ || ೪ || ಪರಿಭ್ರಾಮಣವಿಹ್ವೇಪಪರಿರಂಭಾ
ವಸಾತನೈಃ | ಉತ್ಸರ್ಪಣಾಪಸುರೈಃ ಸ್ತಾವನ್ಯೋನ್ಯಂಪ್ರತ್ಯರಾಂಧತಾಮ್ || ೫ || ಉತ್ಕಾಪಸೈರುನ್ನಯ

೪೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೀಕೆ.

ವಿವಂ-೩೯. ಚರ್ಚಿತಸಂಕಲ್ಪಃ-ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮೋಚನೆಯುಳ್ಳವನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನಾದ, ಮಧುಸೂ
ದನಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಚಾಣೂರಂ-ಚಾಣೂರನನ್ನೂ, ಅಥ-ಅಮೇಲೆ, ರೋಹಿಣೀನುರು-ರಾಮನು, ಮುಷ್ಟಿಕಂ-ಮುಷ್ಟಿಕನನ್ನೂ,
ಅನಸಾದ ಸಂಧಿಸಿವನು || ೧ || ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ-ಕೈಗಳಿಂದ, ಹಸ್ತಾ-ಕೈಗಳನ್ನೂ, ಊರೂಚೈವ-ತೊಡೆಗಳನ್ನೂ, ಪುನಃಪುನಃ-
ಮರಳಿಮರಳಿ, ಅನಿಷ್ಟೋಷ್ಣ-ತಟ್ಟು, ವಿಸ್ತೃಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಭೂಯಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಸಂಗೃಹ್ಯ-ಹಿಡಿದು, ಪರಸ್ಪರಂ-ಅನ್ಯೋನ್ಯ
ವಾಗಿ, ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ-ನುಳಿದು || ೨ || ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ-ಕೈಗಳಿಂದ, ಹಸ್ತಯೋಃ-ಕೈಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪದ್ಮಾಭ್ಯಾಮೇವ-ಕಾಲುಗಳಿಂದ
ಲೆ, ಪಾದಯೋಃ-ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ-ಬಬ್ಬರನ್ನೂ ಬಬ್ಬರು, ಪ್ರಗಹ್ಯ-ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ, ವಿಜಿಗ್ರವಯಾ-ವಿಕ್ರೇಷವಾ
ಗಿಜಯಿಸಬೇಕೆಂಬಯಿಚ್ಛೆಯಿಂದ, ವಿಚಕರ್ಷತುಃ-ಎಳೆದಾಡಿದರು || ೩ || ಅರತ್ನೀದ್ರೈಃ-ಎರಡುಮೋಣಕೈಗಳನ್ನೂ, ಅರತ್ನೈಃ-
ಮೋಣಕೈಗಳಿಂದಲೂ, ಜಾನುಭ್ರಾಣಮೇವ-ಮೋಣಕಾಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಜಾನುನೀಲ-ಮೋಣಕಾಲುಗಳನ್ನೂ, ಶಿಷ್ಣಾ-ತಲೆ
ಯಿಂದ, ಶಿರಃ-ತಲೆಯನ್ನೂ, ಉರಸಾ-ಎದೆಯಿಂದ, ಉರಕಿ-ಎದೆಯನ್ನು, ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ, ಅಭಿಜಘ್ನತುಃ-ಫೀತಗಿರಿ
ನಿಬಿಡದಾಡಿದರು || ೪ || ಪುನಃ...ತನೈಃ-ಪರಿಭ್ರಾಮಣ-ತಿರುಗಿನುವಿಕೆ, ವಿಹ್ವೇಪ-ಎತ್ತಿಹಾಕುವಿಕೆ, ಪರಿರಂಭ-ಫಿಟ್ಟಿಯಾಗಿಅಪ್ಪಿಡಿ
ಯುವಿಕೆ, ಅವಸಾತನೈಃ-ಬೀಳಕಡಹುವಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಉತ್ಸರ್ಪಣಾಪಸುರೈಃ-ಹಾರಾಡುವಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಧುಮ್ಕಿಷ್ಕುವಿ
ಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅಥವಾ ಮುಂದೋಡುವಿಕೆ ಹಿಂದಟ್ಟುವಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ತಾ-ಅಕೃಷ್ಣಚಾಣೂರರು, ಅನ್ಯೋನ್ಯಂಪರಸ್ಪರ
ವಾಗಿ, ಪ್ರತ್ಯರಾಂಧತಾಂ-ತಡೆದಾಡಿದರು || ೫ || ಉತ್ಕಾಪಸೈಃ-ಕಾಲುಹಿಡಿದು ಎತ್ತುವಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಉನ್ನಯಸೈಃ-

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಕೇತು ಮಲ್ಲಕಂಸಾದಿಮರ್ದನಂ | ಕಂಸಯೋಷಿತಲಶ್ವಾ
ಸಸ್ತಾಭ್ಯಾಂಪಿತೋಷ್ಣದರ್ಶನಮ್ || ೬ || ನಾಲ್ವತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಜಟ್ಟಗಳನ್ನೂ
ಕಂಸನುಸಹ ಸುಹರಿಸಿ ಅವನಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಂ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ಬಲರಾಮನಮೇಲೆನಾಗಿ ಮಾತಾಪಿ
ತ್ಯಗಳಾದ ದೇವಕೀವಸುದೇವರದರ್ಶನವೆಮಾಡಿದನು. ಎಂಬರ್ಥವಂ ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾ
ಯನಂಕುರಿತುನಿರೂಪಿಸುವವಂತೆನೈ-

ಎಲೈ, ಅರನೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಈಪ್ರಕಾರಂನಿಶ್ಚಿತಸಂಕಲ್ಪನಾಗಿ ಭಗವಂತನಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಜಾ
ಣೂರನಂಕುರಿತು ಬಾಹುಯಾದ್ಧಕ್ಕೇಡೋಡನು. ಬಲರಾಮನುಮುಷ್ಟಿಕನಮೇಲೆಹೋಡನು || ೧ || ಹಸ್ತಂ
ಗಳಿಂದ ಭುಜಂಗಳಂತಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತೊಡೆಗಳಂಬಾರಿಬಾರಿಗೂತಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಕ್ಕೂಮುಂದಕ್ಕೂಚಲಿ
ಸುತ್ತಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಇದಿರುತಟ್ಟಿ || ೨ || ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಹಸ್ತಗಳಿಂದಹಸ್ತಂಗಳಂಹಿಡಿದು, ಪಾದಂಗಳಿಂದಪಾದಂ
ಗಳು ತೊಡರುಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಪರಸ್ಪರವಾಗಿಜಯಿಸಬೇಕೆಂಬೆಣಕೆಯುಂ ಎಳೆದಾಡಿದರು || ೩ || ಮೋಣಕೈಗಳಿಂದ
ಮೋಣಕೈಗಳಮೋಣಕಾಲ್ಗಳಿಂದಮೋಣಕಾಲ್ಗಳಂ ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಶಿರಸ್ಸಂ ವಹ್ನಸ್ಸಿನಿಂದ ವಹ್ನಸ್ಸಂ ಪರಸ್ಪರವಾ
ಗಿಪ್ರಹರಿಸಿದರು || ೪ || ಹಸ್ತಾದಿಗಳಲ್ಲಿಹಿಡಿದು ಸುತ್ತಿಸುವಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಹಿಂದಕ್ಕೂತಟ್ಟುವಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಬಾಹು
ಗಳಿಂದಪ್ಪಿಪೀಡಿಸುವಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಇದಿರಿಗೆಹೋಗಿಬೀಳುವಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಲೂ, ಹಿಂ
ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದುಹಿಡಿಯುವಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಪರಸ್ಪರವಾಗಿಬಾಹುಯಾದ್ಧವೆಮಾಡಿದರು || ೫ || ಕೆಳಗಿಳಿದಿರು
ವನಂ ಮುದಿರಿಮೊಟ್ಟಕಟ್ಟಿ ಎತ್ತಿಹಾಕುವುದರಿಂದಲೂ, ಹೆಗ್ಗತ್ತಿನಮೇಲೆ ಭುಜವಂಸೇರಿಸಿ ಬಗ್ಗಿಸುವಿಕೆಯಂ

ನೈಶ್ಕಲ್ಯಲನೈಸ್ಥಾವನೈರಪಿರಸ್ಪರಂಗೀಮತಾಜಿವಪಚಕ್ರತುರಾತ್ಮನಃ | ತದ್ವಲಬಲವದ್ಯದ
ನಮತಾಂಸ್ಪರ್ಯೋವಿಶೇಃ ಉಚಾಃ ಪರಸ್ಪರಂ ರಾಜಸಾನುಕಂಪಾತ್ಯಯೋಧಕಃ | ೭ | ಮಹಾನಯಂ
ಬತಾಧರ್ಮವಿಷಾಂರಾಜಸಭಾ ನದಾಮಯಬಲಬದ್ಯಾದ್ಧಂರಾಜ್ಯೋನ್ವೀಕ್ಷ್ಯಂತಪಶ್ಯತಃ | ೮ | ಕ್ವ
ವಜ್ರಸಾರಸರ್ವಾಗೌಮಲ್ಯೈಶ್ಯಲೆಂದ್ರಸಮ್ಮತೌ | ಕ್ವಚಾತಿಸುಕುಮಾರಾಂಗೌಕೀಶೋರೌನಾಪ್ತ
ಯೌವನೌ | ೯ | ಧರ್ಮವ್ಯತಿಕ್ರಮೋಹ್ಯಸ್ಯಸಮಾಜಸ್ಯಧುವಂಭವೇ | ಯತ್ರಾಧರ್ಮಸ್ಸಮುತ್ಥಿವೈ
ನ್ನಸ್ಥಿಯಂತತ್ರಕರ್ಹಿಚಿತ | ೧೦ | ನಸಭಾಂಪವಿಕೇತ್ಯಾ ಜ್ಞಾನಭ್ಯದೋಷಾನನುಸ್ಮರಣ | ೧೧

ತೋಳ್ಳ ಕಂನಿಗಪಿಸುಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಚಾಲಸೈಃ ಪಟ್ಟುಗಳಂಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡುಕೊಡಮೆವಿಕಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ಥಾವನೈರಪಿ
ಅಂಗಗಳನ್ನು ಉಂಡೆನುತಿದಂತೆಮಾಡಿಯನುವಿಕಗಳಿಂದಲೂ, ಪರಸ್ಪರಂ-ಬಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು, ಜಿಗೀಡಂತೆ-ಗಲ್ಲೆಳೆದವರಾ
ಗಿ, ಆತ್ಮನಃ-ಕೀರಕ್ಕಿ, ಅವಚಕ್ರತುಃ-ಅವಕಾರವಂಗೆಯ್ದರು || ೭ || ತ್ವ-ಆ, ಬಲಬಲವದ್ಯದ್ಧಂ-ಬಲವೈಶ್ಯವನಿಗೊಬಲ
ವಿಲ್ಲದವನಿಗೊಲಗುವ ಕಾಳಗವನ್ನು ಕೂರಿತು. ಯೋಧಕಃ-ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ, ಸವೇಶೋ-ಕೂಡಿದವರಾದ, ಸರ್ವಯೋಷಿತಃ-ಜಿಂ
ಗಳಿಲ್ಲರೂ, ಸಾನುಕಂಪಾತ್-ಹಯೆಯಿಂದ ನುತಿತರೂಆಗಿ, ಪರಸ್ಪರಂ-ಅನೋನ್ಯವಾಗಿ, ಉಚಿರರಾಜ-ಜೇಳಿಕೊಂಡರು,
ಘೋರಯೇ | || ೮ || ಯೇ-ಯಾವನುಕರು, ರಾಜ್ಯವಿವೇಕತಃ-ಘೋರಯು ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಬಾಲಬಲವದ್ಯದ್ಧಂ-ಪುಡಗನಿಗೊ
ಬಲವಂತನಿಗೊ ಜುಳಿವನ್ನು, ಅನ್ವಿಚ್ಛಂತಿ-ಬಯಸುತ್ತಲಿರುವರೋ, ತೇಷಾಮೇಷಾಂ-ಆಯಾ, ರಾಜನಬಾಸದಾಂ-ಅರಸಿ
ನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಿಗೆ, ಅಯಂ-ಇದು, ಮಹಾನಧರ್ಮ-ದೊಡ್ಡ ಪಾಪವಾಗಿದೆ ಬತ-ಕದ್ದವು || ೮ || ವಜ್ರಸಾರಸರ್ವಾಂ
ಗೌ-ವಜ್ರದಂತೆದೃಢವಾದ ಸಕಲವಯವಗಳೂ ಉಳ್ಳಂಥಾ, ಕೈಲೇಂದ್ರಸಮ್ಮತೌ-ಜೆಬ್ಬಟ್ಟುಗಳಿಹಾಗಿರುವರೆಂಬ ಬಪ್ಪಿಗಯಾ
ದ, ಮಲ್ಯ-ಜಟ್ಟುಗರು, ಕ್ವ-ಎಲ್ಲಿ? ಅತಿಸುಕುಮಾರಾಂಗೌ-ಬಹಳ ಕೋಮಲವಾದ ವೈಯುಕ್ತವರೂ, ನಾಪ್ತಯೌವನೌ-ಪ
ಡೆಯಲ್ಲಟ್ಟು ಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಲ್ಲದವರೂ, ಆದ, ಕೀಶೋರೌ-ಹುಡುಗರು, ಕ್ವ-ಎಲ್ಲಿ? || ೯ || ಅಸ್ಯಸಮಾಜಸ್ಯ-ಈಸಭೆಗೆ, ಧರ್ಮ
ವ್ಯತಿಕ್ರಮಃ-ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾರಿನಡೆಯುವಿಕೆ, ಧುವಂ-ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ, ಫವೇದ್ಧಿ-ಆದೀತಲ್ಲವಯತ್ರ-ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಅಧ
ರ್ಮಃ-ಪಾಪವು, ನಮುತ್ಥಿವೈ-ಪುಟ್ಟುವದೋ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಕರ್ಹಿಚಿತೆ-ಯಾವಾಗಲೂ, ನಸ್ಥಿಯಂ-ಇರತಕ್ಕದ್ದಿಲ್ಲ
ವು || ೧೦ || ಸಭ್ಯದೋಷಾಃ-ಸಚಿಕರತಪ್ಪುಗಳನ್ನು, ಅನುಸ್ಮರಣ-ನಿನ್ನಪು ಗೊಳ್ಳುತ್ತಲಿರುವ, ಪಾಜ್ಞಾಃ-ವಂಡಿತನ, ಸಭಾಂ-ಸ
ಭೆಯನ್ನು, ಸಪ್ರವೀಣಃ-ಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರದು. ನರಃ-ತಿಳಿದಮನುಷ್ಯನು, ಅಬ್ರವಣ-ಹೇಳಿದೇ ಹೋದರೂ, ಅಜ್ಞಾಃ-ಪೂರ್ವ
ನಾಗಿ, ವಿಬ್ರವಣ-ನೈತೃಸ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿದವನಾದರೂ, ಕಿಲ್ಬಿಪಂ-ಪಾಪವನ್ನು, ಅಶ್ನುತೇ-ಅನುಜವಿಸುತ್ತಲಿರುವರು || ೧೧ ||

ದಲೂ, ಕಳೆಗಣಾಕಿಮೊಟ್ಟುವುದರಿಂದಲೂ, ಅನೋನ್ಯವಾಗಿ ಪೀಡನೆಯಂಮಾಡಿದರು | ೭ | ನೋಡುವ ದಯಾ
ಯುಕ್ತನಾದ ಅಪುರಸ್ತ್ರಿಯುರುಗಳು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿಂತು ಬಾಲಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ರೂಪವ
ನಾದ ಚಾಣೂರನಿಗೂ ದ್ವಂದ್ವಯಾದ್ಧವೆನೋಡಿ ಈಕಾಳಗವು ವಿಸಮವೆಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರು | ೮ |
ಈರಾಜಸ್ಥಾನಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕರು ಅಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕರಾಗಿರುವರು, ಬಾಲಕನಿಗೂ ದೂಡ್ಡರಾಕ್ಷ
ಸನಿಗೂ ಪೋಷಕವಾದ ಕೌತುಕವೆನೋಡುವರು, ಅರಸಿಗೊವಿವೇಕನಿಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯವಾದರೆ ಕಾಳಗವೆಂಬದಿಸು
ಬೇಕು | ೮ | ಅವಃ-ಬಟ್ಟು ಮತ್ತುನೋಡುತ್ತಲಿರುವರು. ವಜ್ರಸಾರದಂತೆ ಕೀನವಾದ ಕೀಡಮುಳ್ಳ ಸರ್ವ
ತಾಕಾರವಾದ ಚಾಣೂರನುಮ್ನಿಕರಲ್ಲಿ, ಅತಿವೃದ್ಧನಾದದೇಹಮುಳ್ಳ ಕೆಗುಟ್ಟುಬರುತ್ತಲಿರುವ ಯೌವನಮು
ಳ್ಳ ಕುಬಾಲಕರಲ್ಲಿ | ೯ | ಅದರಿಂದ ಈಸಭಾಜನರಿಗೆ ಅಧರ್ಮವುನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವದು. ಎಲ್ಲಿಅ
ಧರ್ಮವುಂಟಾಗುವದೋ ಅಲ್ಲಿಕ್ಷಣಮಾತ್ರವೂಇರಬಾರದು. (ಎಂದುನುಡಿದರು) || ೧೦ || ಮತ್ತೆಕೆಲವರುಸ್ತ್ರೀ
ಯುರುಕೇಳಿದವರೆಂತೆ-ಪ್ರಾಜ್ಞಾನಾದವನು ಸಭಾಜನರದೋಷಂಗಳನಾಲೋಚಿಸಿ ಸಭೆಗೆಹೋಗಲೇಬಾರದು
ನ್ಯಾಯಂಗಳಂತಿಳಿದುಬಿದ್ದರೂ ಹೇಳದೇರುವವುರುವನೂ, ನ್ಯಾಯವಂತಿನ್ಯಾಯವನಾಗಿಯೂ ಅನ್ಯಾಯವಂ
ನ್ಯಾಯವನಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವವುರುವನೂ,ಮಹಾಪಾಪವನೆಯ್ದುವನೂ || ೧೧ || ಎಲ್ಲಸಖಿಯರುಗಳಿರಾ ಕ್ರತು

ಬ್ರಾವವಿಬ್ರಾವನ್ನಜ್ಞಾನರಹಕಿರ್ದಿವಮಕ್ಕು ತೆ ||೧೧||ವಲ್ಲತಕ್ಕತುಮುಭಿತಕ್ಕಪ್ಪಸ್ಯವದನಾಂ
ಬುಜವಾ | ವೀಕ್ಷ್ಯತಾಂಕ್ರಮವಾರ್ಯಪ್ತಂಪದ್ಯುಕೋಶಮಿವಾಂಬುಭಿಃ ||೧೨||ಕಿಂನಪಶ್ಯತರಾಮು
ಸ್ಯಮುಖಮಾತಾಮ್ರಲೋಚನಮ್ | ಮುಷ್ಟಿಕಂಪತಿಸಾಮರ್ಪಂಹಾಸಸೌರಂಭಶೋಭನಮ್||೧೩||
ಪುಣ್ಯಾಭತವ್ರಜಭುಲೋಯದಯಂನೃಲಿಂಗಗೂಢಃಪುರಾಣಪುರಾಣೋವನಚಿತ್ರಮಾಲ್ಯಃ |ಗಾಃಪಾಲ
ಯೇನಹಬಲಕೃಣಯಾಸ್ಸವೇಣುವಿಕೀಡಯಾಂಚತಿಗಿರಿತರಮಾರ್ಚಿತಾಂಘ್ರಿಃ||೧೪||ಗೋಪ್ಯಸ್ತು
ಪಃಕಿಮಚರಣಯದಮುಪ್ಯರೂಪಂಲಾವಣ್ಯಸೂರಮನಮೋರ್ಧ್ವಮನನ್ಯಸಿದ್ಧಮ್ |ದ್ವಿಭಿಃಪಿಬಂ

ಕತುಮುಭಿತಃ-ಹಗಯವನಮುಂದೆ, ವಲ್ಲತಃ-ಹಾರಾಡುತಲಿರವ, ಕೃಪ್ಪಸ್ಯ-ಕೃಪ್ಪನ, ಅಂಬುಭಿಃಪದ್ಯುಕೋಶಮಿವ ನೀರಹ
ನಿಗಳಿಂದ ತಾವರೆಯ ಮಗ್ಗಿನಂತೆ, ಕ್ರಮವಾರ್ಯಾಪ್ತಂ-ಬೆವರನಿರಿನಿಂದ ತೋಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ವದನಾಂಬುಜಂ-ಮುಖಕು
ಮಲವು, ವೀಕ್ಷ್ಯತಾಂ-ನೋಡಲ್ಪಡಲಿ ||೧೨||ಆತಾಮ್ರಲೋಚನಂ-ತುಂಬಕಂಪದ ಕಂಗಳಲ್ಲದ್ದು, ಮುಷ್ಟಿಕಂಪ್ರತಿ-ಮು
ಷ್ಟಿಕನಂಕುರಿತು, ಸಾಮರ್ಪಂ-ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಹಿತವಾದ್ದು, ಹಾಸಸೌರಂಭಶೋಭನಂ-ನಗೆಯಿಂಪಲೂತ್ಪರೆಯಿಂದಲೂ ಕುಭ
ವಾಧಿರುವುದೂ,ಆದ,ರಾಮಸ್ಯಮುಖಂ-ರಾಮನಮೋರೆಯನ್ನು, ನಪಶ್ಯತಕಿಂ-ನೀವುನೋಡಲಿಲ್ಲವೆ ಯೇನು? ||೧೩||ಯತಃ-ಯಾ
ವಕಾರಣದಿಂದ,ನೃಲಿಂಗಗೂಢಃ-ಮನುಷ್ಯಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ಅಡಗಿರುವನಾದ, ಪುರಾಣಪುರಾಣಃ-ಪರಮಾತ್ಮನೇಆದ,ಆಯಂ-ಈಕೃ
ಪ್ಪನು, ವನಚಿತ್ರಮಾಲ್ಯಃ-ಚಿತ್ರವಾದವನಮಾಲೆಯುಳ್ಳವನೂ, ಸಹಬಲಃ-ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಗಾಃ-ಆಕಳನ್ನು,
ಪಾಲಯ-ಪಾಲಿಸುವನಾಗಿ,ಸ್ಯವೇಣುಂ-ತನ್ನ ಪೊಳಲನ್ನು, ಕೃಣಯ-ನುಡಿಸುತಲಿರುವನೂಆಗಿ, ಗಿರಿತರಮಾರ್ಚಿತಾಂಘ್ರಿಃ-
ಗಿರಿತರ-ಶಿವನಿಂದಲೂ,ರಮಾ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದಲೂ, ಅರ್ಚಿತ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಂಘ್ರಿಃ-ಚರಣಗಳುಳ್ಳವನಾದರೂ, ವಿಕೀಡ
ಯಾ-ಹಲವುಆಟಗಳಿಂದ, ಅಂಚತಿ-ತಿರುಗುತೆ ತಿರುವನೋ, ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ವ್ರಜಭುವಿ-ಗೋಕುಲದ ಭೂಮಿಗಳು, ಪು
ಣ್ಯಾಃ-ಪುಣ್ಯವುಳ್ಳವುಗಳು(ಈಸಭೆಯಾದರೋ) ಬತ-ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ||೧೪||ಯತಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಲಾವಣ್ಯಸಾರಂ-ರೂಪ
ದಚತುರ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಕ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಅನಮೋರ್ಧ್ವಂ-ಸಮಾನವೂ ಅಧಿಕವೂಯಿಲ್ಲದ, ಅನನ್ಯಸಿದ್ಧಂ-ಅನ್ಯತ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರು
ವುದಲ್ಲದ, ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಂದರಿಂದ ಸಿದ್ಧವಲ್ಲದ,ಅನುಸಮಾಭಿನವಂ-ಪ್ರತಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಜೊತೆಗಾಗಿರುವ, ದುರಾಪಂ-ಪ್ರ
ಯಾಸದಿಂದಲೂ ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದ, ತ್ರಿಯಃ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ, ಏಕಾಂತಧಾಮ-ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಯಿರತಕ್ಕ ಮನೆಯಾದ,ಅಮುಷ್ಯ
ಶ್ವರಸ್ಯ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಈಕೃಪ್ಪನ, ರೂಪಂ-ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು, ದೃಗ್ಭಿಃ-ಕಂಗಳಿಂದ, ಪಿಬಂತಿ-ಕುಡಿಯುತ್ತಲಿರುವರೋ

ವಿ ಗೇಹನಿರಾಗಿಸಾಚಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕೃಪ್ಪನ ಸ್ವೇದಯುಕ್ತವಾದಮುಖಕಮಲವು ಜಲಬಿಂದು ಯುಕ್ತ,
ವಾದತಾವರೆಯುನಿನಂತೆ ಇದನೋಡಿರಮಾ ||೧೨|| (ಮತ್ತೆಕೆಲವರುನುಡಿದರಂತೆನೆ) ಎಲೈಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೆ
ಳಿರಾ! ಸ್ವಲ್ಪಕಂಪಾದನೇತ್ರಮುಷ್ಟದುದಾಗಿ, ಮುಷ್ಟಿಕನಂಕುರಿತು ಕೋಪಯುಕ್ತವಾದ, ನಗುವಿನಿಂದಲೂ
ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಕೋಭಿತವಾದ, ಬಲರಾಮನಮುಖವೆನೋಡಲಿಲ್ಲವೆ? ||೧೩|| (ಮತ್ತೆಕೆಲವರುಸ್ತ್ರೀಯ
ರುನುಡಿದರು-) ವ್ರಜಭೂಮಿಗಳು ಬಹುಪುಣ್ಯಮುಷ್ಣಂತಿಯವುಗಳು, ಅದೇಂಕಾರಣದಿಂದೆಂದರೆ- ಪುರಾಣಪುರಾ
ಣವಾದಪರಮಾತ್ಮನು ಮಾನುಷವೇವದಿಂಗೂಢನಾಗಿ ವನವೃಕ್ಷಗಳ ಮಾಲೆಯಂಥರಿಸಿದವನಾಗಿ ಬಲರಾಮನ
ಮೇತನಾಗಿ ಕೊಳಲನೊಡುತ ರುದ್ರನಿಂದಲೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದಲೂ ಪೂಜಿತವಾದಪಾದಪದ್ಮಮುಷ್ಟವನಾಗಿಗೋಪು
ಗಳಂಕಂಚಾರಗೊಳಿಸುತ್ತ ಅವನಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವೆಮಾಡಿದನು ||೧೪|| ಇದೇಅಲ್ಲ-ಯಾವಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯ
ರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನತಿಯಾದ ಕೃಪ್ಪನಸೌಂದರ್ಯಾತೀತವೆಂಬ ನೇತ್ರಂಗಳಿಂದನೋಡುವರೋ, ಅಗೋಪಸ್ತ್ರೀ
ಯರು ಏನುಪುಣ್ಯವೆಂಬಾಡಿದರೋ, ಭಗವಂತನಸೌಂದರ್ಯವೆಂತಾದ್ದೆಂದರೆ- ಅಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆಸಮಾನವಾ
ದ ಸೌಂದರ್ಯವು ಎಲ್ಲಿಯೂಇಲ್ಲ, ಅಧಿಕವಾದದ್ದೂ ಇಲ್ಲವು, ಅಂತಾದ್ವಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧ
ವಾಗಿತೋರುವುದು - ಪುಣ್ಯಹೀನರಿಗೆದುರ್ಲಭವಾದಂತಾದ್ದು, ಕಾಂತಿಗೂ ಯಶಸ್ಸಿಗೂ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನವಾ

ತ್ಯನುಸವಾಭಿನವಂದುರಾಪಮಕಾಂತಧಾಮಯಕಸಃ ಶ್ರಿಯಂಕುತ್ಸರಸ್ಯ |೧೫|ಯಾದೋಹನವಹನ
ನಮಥನೋಪಲಪಪ್ರಂಖಂಖನಾರ್ಭರುದಿತೋಕ್ಷಣಮಾರ್ಜನಾದ್ರಿಗಾಯಂತಿಚ್ಛಿನಮನುರಕ್ತಧಿಯಾ
ಶ್ರುಕಂಶ್ಲೋಧನ್ಯಾವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯಉರುಕ್ರಮಚಿತ್ತಯಾನಾಃ |೧೬| ಪಾತ್ರವ್ರಜಾದ್ವ್ಯಜತಲ
ವಿಕತತ್ವಸಾಯಂಗೋಭಿಸ್ಸಮಂಕ್ಯಣಯತೋಸ್ಯನಿಕಮ್ಯವೇಣಮ | ನಿರ್ಮ್ಯತೋರ್ಣಮಬಲಾಃಪ
ಧಿಭೂರಿಪುಣ್ಯಾಃಪಶ್ಯಂತಿಸ್ಮಿತಮುಖಂಗದಯಾವಲೋಕಮ |೧೭| ಏವಂಪ್ರಭಾವಮಾಣಾನುಸ್ತ್ರೀ
ಮಯಾಗತ್ಯರೋಹರಿಃ | ಕತ್ರೂಹಾಂತುಮನಕ್ಶಕ್ತಿಭಗವಾಃಭರತರ್ಷಭ | ೧೮ | ಉಪಶ್ರುತ್ಯಗಿ

೩೩-ಅಕಾರಣದಿಂದ, ಗೋಪ್ಯತೆ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ಕಿಂತವೆ-ಯಾವನತ್ವವರ್ವವನ್ನು, ಅಚರಣ-ಮಾಡಿಯಿರುವರು? ||೧೫||
ಯಾಃ-ಯಾವಗೋಪಿಯರು, ದೋಹನೇ-ಹಾಲಂಕರೆಯುವಲ್ಲಿಯೂ, ಅವಹನೇ-ಅಕ್ಕಿಯಂ ಕುಟ್ಟಿತೋಳನುವಲ್ಲಿಯೂ, ಮಥನ...
ನಾದಾ-ಮಥನಂ-ಮೊಸರಂ ಕಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಉಪಲೇವ-ಅರಿಸಿನ ಮೊದಲಾದ ಲೇವ ತೋನಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರೇಂ
ಖಂಖನ-ತೋಟ್ಟಲಂ ತೋಗುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಅರ್ಭರುದಿತ-ಮಕ್ಕಳುಅಳುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿಯೂ, ಉಕ್ಷಣ-ನೀರಿನಿಂದವೊಮ್ಮೆ ಲ್ಲಿಯೂ,
ಮಾರ್ಜನ-ನಿರೂಪಿಸಿಮುಕ್ತಿಸುಳ್ಳವರು, ಲದಾ-ಮೊದಲಾದಕೆಲಸದಲ್ಲಿ, ಅನುರಕ್ತಧಿಯ-ತತ್ವದಿಂದಬಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನುಮಾಡಿಯೂ,
ಅಶ್ರುಕಂಶ್ಲೋ-ಕಣ್ಣೀರೂ ಬಿಗುತ್ತೂ ಉಭವರೂ, ಆಗಿ, ಏನಂ-ಈಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಯಂತಿ-ಹಾದಿ-ವಿರುದ್ಧವಾಗೇ, ಉರುಕ್ತ
ಮಚಿತ್ತಯಾನಾಃ-ಉರುಕ್ರಮ-ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ, ಚಿತ್ತ-ಮನಸ್ಸಿರೋಣವೇ, ಯಾನಾಃ-ಸಾಧನವಾಗಿವುಳ್ಳವರು. ಆಗಿರುವನನ್ನೇ,
ಯಾನಾಃ-ನರ್ದವಿಷಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿವುಳ್ಳವರು ಆದ, ವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯ-ಗೋಕುಲದಹೆಂಗಳೂ, ಧನ್ಯಾಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠ-ಯರು||೧೬||
ಪಾತ್ರೇ-ಬೆಳಗಿನಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ವ್ರಜಾತೆ-ಗೋಕುಲದಿಂದ, ಗೋಭಿಸ್ಸಮಂ-ಗೋವುಗಳೊಡನೆ, ವ್ರಜತಃ-ಜೊಗಡುತ್ತಿರು
ವಂಥಾ, ಸಾಯಂ-ಸಂಜೆಯಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಗೋಭಿಸ್ಸಮಂ-ಗೋವುಗಳೊಡನೆ, ಅವಿಕತತ್ವ-ಬಂದುಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಲೂ,ಅರು
ವಂಥಾ, ವೇಣುಂಕ್ಯಣಯತಃ-ಕೊಳಲಂನುಡಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ಅಸ್ಯ-ಈಶ್ರೀ(ಕೃಷ್ಣನ, ವೇಣು-ಪಿಚ್ಚಗೋಪಿಯನಾದವನ್ನು ಕೇ
ಳಿ, ಅಬಲಾಃ-ಹೆಂಗಳು, ತೋರ್ಣ-ಬೇಗನೆ, ಪಥಿ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ನಿರ್ಗಮ್ಯ-ಹೊರಟುಬಂದು, ಸದಯಾವಲೋಪಕಂ-ಹಯೆಯಿಂ
ಸಹಿತವಾದನೋಟವುಳ್ಳ, ಸಸ್ತುತಮುಖಲ-ಸಿರುನಗೆಯಿಂ ಸಹಿತವಾದಮುಖವನ್ನು, ಪಶ್ಯಂತಿ-ನೋಡುತ್ತಲಿರುವರು. ಆದ್ದ
ರಿಂದ, ಭೂರಿಪುಣ್ಯಾಃ-ಬಹುಭಾಗ್ಯವುಳ್ಳವರು ||೧೭|| ಭರತರ್ಷಭ-ಭರತಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ಏವಂ-ಈವ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಸ್ತ್ರೀಮು-
ಹೆಂಗಳು, ಪ್ರಭಾವಮಾಣಾನುಸತೀಮು-ಫಿಟ್ಟಿಯಾಗಿನುಡಿಯುತ್ತಿರುವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ಯೋಗೇಶ್ವರಃ-ಉಪಾಯಗಳಗೊಡೆಯ
ನಾದ, ಭಗವಾನ್ದರಿ-ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಕತ್ರೂ-ಹೆಂಗಳನ್ನು, ಹಂತುಂ-ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ, ಮನಕ್ಶಕ್ತೀ-ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ
ದನು ||೧೮|| ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ-ಹೆಂಗಳ, ಗಿರಃ-ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಉಪಶ್ರುತ್ಯ-ಸವಿಸಪದಲ್ಲಿಕೇಳಿ, ಪುತ್ರರಲ್ಲಿಪ್ರೀಮದಿಂದಾದ

ಗಿರುವುದು, ಇಂತಾನಂದರ್ಯವೆನೋಡುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಪುಣ್ಯವೆಂಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನು||೧೫||
ಯಾವಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಗೋವುಗಳಂಕರೆಯುವಾಗಲೂ, ಅಕ್ಕಿಗಳಂತೋಳಿಸುವಾಗಲೂ, ದಧಿಮಥನಕಾ
ಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಅರಿಸಿನಗಂಧಗಳಂತೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೂ, ತೋಗುಮಂಚೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋಗುವಾಗಲೂ, ದೋಹ
ರು ಕೋದನಂಗೆಯಾಗಲೂ, ಮೈತೋಳಿಯುವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಮಾರ್ಜನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ
ಮಾದಮನಮಾಳ್ವವರಾಗಿ ಬಾಪ್ಪಗದ್ದದಕಂಠಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಈಕೃಷ್ಣನನ್ನೆಗಾನಂಗೆಯ್ದರೋ ಲಗೋಪ
ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಧನ್ಯರು ||೧೬|| ಮತ್ತು, ಬಹುಪುಣ್ಯಕಾಲಿಗಳಾದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಪಾತ್ರೇಕಾಲ
ದಲ್ಲಿವ್ರಜದಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೋಗುವಾಗಲೂ, ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳಸಂಗಡ ಕೊಳಲಂಬಾರಿಸಿ
ಕೊಂಡುಖರುವಾಗಲೂ, ಅಪೇಣುಗಾನವೆಂಕೇಳಿ ಬೇಗನೆ ಬೀದಿಬಾಗಲಿಗೆ ಬಂದು- ಸ್ತುತಯಾಕ್ತಮಾದಮುಖ
ಮಾಳ್ವ ದಯಾದ್ರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುನೋಡುವರು. ಅದರಿಂದ ಅವರುಧನ್ಯರು ||೧೭|| ಈರೀ
ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪರಸ್ಪರವಣಾಗಿಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಯೋಗೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕತ್ರೂನಾದ
ಜಾಣೂರನಂ ಸ್ತಂಹರಿಸಲೋಸುಗ ಮನಮಂಮಾಡಿದಂ||೧೮||ದೇವಕೀವಸುದೇವರು ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಮಾತಂಕೇ
ಳಿಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ತೋಕಪೀಡಿತರಾಗಿ ಪುತ್ರರಬಲವಂ ಅರಿಯದವ ರಾದಕಾರಣದಿಂದ ವ್ಯಸನವಂ ಹೊಂ

ರಸ್ತಿಯನ್ನಾಂವುತನ್ನೆ ಹಳುಚಾತುರಾ | ಪಿತರಾವನೈತಪ್ಯತಾಂ ಪುತ್ರಯಾರಬುಧಾಬಲಮ್ || ೧೯ || ತೈ
 ನೈರ್ಯುಧವಿಧಿಭಿರುಭಾಷಾಣೂರಕೇಶವಾ | ಯುಯುಧಾತಯಧಾನ್ಯೋನ್ಯಂತಥೈವಬಲಮುಪ್ಪಿ
 ಕಾ || ೨೦ || ಭಗವದ್ಭಾತನಿವ್ಯಾತೈವ್ಯಜ್ರನಿವೈವನಿವ್ಯಾತೈಃ | ಚಾಣೂರೋಭಜ್ಯಮಾಣಾಗಾಮು
 ಹುಗ್ಲಾಣಿಸಮವಾಪದ || ೨೧ || ಸಸ್ಯೈವವೇಗುತುಂ ತ್ಯಮುಪ್ಪಿಕ್ಯೈಕರಾವೈಧೌ ಭಗವಂತಂ
 ವಾನುವೇವಂಕುರ್ದೇವಕ್ಷಸ್ಯಬಾಧತ || ೨೨ || ನಾಚಲತ್ಪ್ರಹಾರೇನುಜಾಹತತವದ್ವಿಪಃ | ಬಾ
 ಹ್ಯೋವಿಗೃಹ್ಯಚಾಣೂರುಬಹುಕೂಭ್ರಾಮಯೇಹರಿಃ || ೨೩ || ಭೂಪೃಷ್ಠೇ ಪ್ರೇಧಯಾಮಾಸತ
 ರಸಾಕ್ಷೀಣಜೀವಿತಮ್ | ವಿಸ್ರಸ್ತಾಕಲ್ಪಕೇಶಸ್ರಗಿಂದ್ರಧ್ವಜವಾಪತತ || ೨೪ || ತಥೈವಮುಪ್ಪಿಕ್ಯ
 ಸೂರ್ಯಂಸ್ವಮುಷ್ಣಾಭಿತತನೈಃ | ಬಲಭದ್ರೇಣಬಲಿನಾತಲನಾಭಿತತೋಭ್ಯಶಮ್ || ೨೫ || ಪ್ರವೇಶತ

ಶೋಕದಿಂದ, ಆತುರಾ-ಅವನರಗೊಳ್ಳತಲಿರುವ, ಪಿತರಾ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳು, ಪುತ್ರಯೋಃ-ಮಕ್ಕಳ, ಬಲಂ-ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಅಬುಧಾ-ತಿಳಿಯದವರಾದ್ದರಿಂದ, ಅನ್ಯತೈಃ-ಅನ್ಯತಃ-ಅನ್ಯತಃ-ಅನ್ಯತಃ-ಅನ್ಯತಃ || ೧೯ || ಉಭಾ-ಈರವರಾದ, ಚಾಣೂರಕೇಶವಾ-ಚಾಣೂರನೊಕ್ಕೈಶ್ಯನೂ, ತೈಸ್ತೈಃ-ಅಯಾ, ನಿಯುದ್ಧವಿಧಿಭಿಃ-ಕೈಕಾಳಗದಬಗೆಗಳಿಂದ, ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಮುಯುಧಾತೇ-ಕಾಳಗಮಾಡಿದರೋ, ತಥೈವ-ಹಾಗೆಯೇ, ಬಲಮುಪ್ಪಿಕ್ಯಾ-ಬಲರಾಮನೂ ಮುಪ್ಪಿಕ್ಯನೂ, ಯುಯುಧಾತೇ-ಜಗವಾಡಿದರು || ೨೦ || ವಜ್ರನಿವೈವನಿವ್ಯಾತೈಃ-ಸಿಡಿಲಿರಗುವಂತೆ ಕಲಿಸಿಗಳಾದ, ಭಗವದ್ಭಾತನಿವ್ಯಾತೈಃ-ಕೈಶ್ಯನಲಂಗೆಗಳು ತಟ್ಟುವದರಿಂದ, ಭಜ್ಯಮಾಣಂ-ಮುರಿಯಲ್ಪಡತಲಿರುವ ಅಂಗಗಳೆಲ್ಲ, ಚಾಣೂರನು, ಮುಹುಃ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಗ್ಲಾನಿಂ-ಅಯಾನವನ್ನು, ಅವಾಪಹ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಹೊಂದಿದನು. || ೨೧ || ಸಸ್ಯೇನವೇಗೇ-ಗಿಡಗನಹಾಗೆ ವೇಗವುಳ್ಳ, ಸಃ-ಆಚಾಣೂರನು, ಉತ್ಪ್ರಾಪ್ಯ-ಹಾರಿ, ಉಭಾಕರಾ-ಎರಡುಕೈಗಳನ್ನೂ, ಮುಪ್ಪಿಕ್ಯತೇ-ಹಿಡಿಯಾಗಿಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೃದ್ಧಿ-ನಿಟ್ಟುಗೊಂಡವನಾಗಿ, ಜಗವಂತಂ-ಈಶ್ವರನಾದ, ವಾನುದೇವಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ವಕ್ಷಸಿ-ಎದೆಯಲ್ಲಿ, ಅಬಾಧತ-ಹೊಡೆದು ನೋಯಿಸಿದನು || ೨೨ || ಪ್ರಜಾ-ಹೊವಿನನರದಿಂದ, ಆತತ-ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು, ದ್ವಿವಜವ-ಅನೆಯಹಾಗೆ, ತತ್ಪ್ರಹಾರೇಣ-ಆಪಟ್ಟಿನಿಂದ, ಹುಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ನಾಚಲತ್-ಕದಲಿಲ್ಲವು. ಚಾಣೂರಂ-ಚಾಣೂರನನ್ನು, ಬಾಹ್ಯೋಃ-ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ, ನಿಗೃಹ್ಯ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಹಿಡಿದು, ಬಹುಕಃ-ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ, ಭ್ರಾಮಯೇ-ತಿರುಗಿಸುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ || ೨೩ || ತರಸಾ-ವೇಗದಿಂದ, ಕ್ಷೀಣಜೀವಿತಂ-ಕ್ಷಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಪಾಣವುಳ್ಳವನನ್ನು, ಭೂಪೃಷ್ಠೇ-ನಿಲದಮೇಲೆ, ಪ್ರೇಧಯಾಮಾಸ-ಅವಳಿಸಿದನು. ವಿಸ್ರಸ್ತಾಕಲ್ಪ-ಕೇಶಸ್ರ-ವಿಸ್ರಸ್ತ-ಉಡಿದುಬಿದ್ದು, ಆಕಲ್ಪ-ಆಭರಣಗಳೂ, ಕೇಶ-ಕೊದಲೂ, ಸ್ರಕ್-ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳೂ ವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಇಂದ್ರಧ್ವಜವ-ನಿಡಲಿನಹಾಗೆ, ಅಥವಾಗಾಡದೇಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪ್ರವಮೋಳಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಯಿರುವ ಧ್ವಜವಹಾಗೆ, ಆಪತತ-ಬಿದ್ದನು || ೨೪ || ತಥೈವ-ಹಾಗೆಯೇ, ಮುಪ್ಪಿಕ್ಯ-ಮುಪ್ಪಿಕ್ಯನೆಂಬ ವಸ್ತುವಿಯು, ವೇವಂ-ಮುಂಚೆ, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಸ್ವಮುಷ್ಣಾಭಿತ-ನುಡಿದಿಯಿಂದ, ಅಭಿತತೇನ-ಗುದ್ದಲ್ಪಟ್ಟು, ಬಲಿನಾ-ಬಲವಂತನಾದ, ಬಲಭದ್ರೇಣ-ಬಲರಾಮನಿಂದ, ತಲೇನ-ಅಂಗೈಯಿಂದ

ವಿದರು || ೧೯ || ನಾನಾಪ್ರಕಾರಂಗಳಾದ ಬಾಹುಯುದ್ಧ ಚಾತುರ್ಯಂಗಳಿಂದ ಕೃಷ್ಣಬಲರಾಮರು ಚಾಣೂರಮುಪ್ಪಿಕ್ಯಕೊಡನೆ ಯುದ್ಧವುಮಾಡಿದರು || ೨೦ || ವಜ್ರಘಟ್ಟನೆಗಳಂತೆ ಕಲಿನಂಗಳಾದ ಭಗವಂತನ ಕರೀರ ಪೀಡನೆಗಳಿಂದ ಚಾಣೂರನು ಮುರಿಯಲ್ಪಡತಲಿರುವ ಅಂಗಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬಹಳ ಬಳಿದನು || ೨೧ || ಆ ಚಾಣೂರನು ಕುಪಿತನಾಗಿ ಮುಪ್ಪಿಗಳಂಗೆಟ್ಟು ಯಾಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಿದಗನಂತೆ ವೇಗಮಾಳ್ಳವನಾಗಿ ನೆಗೆದು ಭಗವಂತನವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು || ೨೨ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಚಲಿಸದೆ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಮದಗಜದಂತೆಲ್ಲವುಂಮಾಡದೆ ಭುಜಂಗಳಿಂದ ಚಾಣೂರನಂಪಿಕ್ಕೊಂಡು ಬಹುಪ್ರಹಾರಮಾಗಿ ತಿರಗಿದನು || ೨೩ || ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿಹೊಡೆಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಶಿಥಿಲವಾದಅಲಂಕಾರವೂ ಶರಣುಗಳೂ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಗಳೂ ಉಳ್ಳವನಾದ ಆಚಾಣೂರನು ನಿರ್ಜೀವನಾಗಿ ಇಂದ್ರಧ್ವಜವು ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದನು || ೨೪ || ಅದೇಪ್ರಕಾರಮಾಗಿ ಮುಪ್ಪಿಕ್ಯನು ಬಲರಾಮನಂಮುಪ್ಪಿಪ್ರಹಾರಂಗಳಿಂದ ಬಾಧಿಸಿ ಒಲಿಟ್ಟನಾದ ಬಲರಾಮನ ಇಂದ್ರಪ್ರಹಾರಂಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ || ೨೫ || ನಡುಗುತ್ತ ರಕಾತವಂಕಾರಿ

ಸ್ವರೂಪಿರಮೃದ್ಯಮೃದುಖತೋದಿತಃ | ವೈಸುಃಪಪಾತೋವ್ಯೂಪಗೈವಾತಾಹತಜವಾಂಘ್ರಜಃ
|೧೬| ತತಃಕೂಟಮನುಪಾ ಸ್ತಂರಾಮಃಪ್ರಹರತಾಂವರಃ | ಅವಧೀಲ್ಲಿಲಯಾರಾಜಕ ಸಃವಜ್ಞಂವಾ
ಮಮುಷ್ಟಿನಾ |೧೭| ತರ್ಹ್ಯವಹಿಶಲಃಕೃಷ್ಣಪದಾಪಹತೀರ್ಷಕಃ | ದ್ವಿಧಾಕೀರ್ಣಸೋ ಸಲಕಃಉಭಾ
ವಪಿನಿವತತಾಃ |೧೮| ಚಾಣೂರಮುಷ್ಟಿಕಕೂಟಕಲಿತೋಸಲಕಹತ | ಕಷಾಃಪದಾದ್ರಾವುರ್ಮಾ

ಅಭಿಹತಃ-ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು, ಭೃಕಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ||೧೬|| ಪ್ರವೇಷಿತಃ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಸಃ-ಅಮುಷ್ಟಿ
ಕನು, ಮುಖತಃ-ಚಾಯಿಂದ. ರುಧಿರಂ-ರಕ್ತವನ್ನು, ಉದ್ಯಮ-ಕಾರಿಕೊಳ್ಳುವನಾಗಿ, ಅದಿತಃ-ಪಿಡಿತನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವ್ಯ
ಸುಃ-ಪ್ರಾಣಗಳು ಹೋದವನಾಗಿ, ವಾತಾಹತಃ-ಗಾಳಿಯಿಂದ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಂಘ್ರಪಜವ-ಗಿಡದಹಾಗೆ, ಉವ್ಯೂಪಗೈ-ಉ
ರ್ವ-ನೀಲದ, ಉಪಸ್ಥೇ-ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಪಪಾತ-ಬಿದ್ದನು ||೧೭|| ರಾಜ-ಅರಸೇ | ತತಃ-ಆಮೇಲೆ, ಪ್ರಹರತಾಂ-ಹೊಡೆಯುವವ
ರಲ್ಲಿ, ವರಃ-ಕ್ರೀಡಣನಾದ, ರಾಮಃ-ಬಲಭದ್ರನು, ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಂ-ಕೂಡಲೇಜಗಳಕ್ಕೆಬಂದ, ಕೂಟಂ-ಜಟ್ಟಿಗನನ್ನು
ಸಾವಜ್ಞಂ-ಅಲಕ್ಷ್ಯದೊಡನೆ, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ವಾಮಃ-ಮುಷ್ಟಿನಾ-ಎಡಗೈಹಿಡಿಯಿಂದ, ಅವಧೀ-ಕೊಂದುಹಾಕಿದ
ನು ||೧೮|| ತರ್ಹ್ಯವಹಿ-ಆನಮಯದಲ್ಲಿಯೇ, ಕಲಃ-ಕಲನೆಂಬವನು, ಕೃಷ್ಣಪದಾ-ಕೃಷ್ಣನಕಾಲಿನಿಂದ, ಅವಹತೀರ್ಷಕಃ-ತು
ಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ತಲೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ದ್ವಿಧಾ-ಎಬಗೆಯಾಗಿ, ಕೀರ್ಣಕಃ-ಸೀಳಿಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ, ತೋಸಲಕಃ-ತೋಸಲಕನೆಂಬವನೂ,
ಉಭಾವಪಿ-ಇಬ್ಬರೂಕೂಡ, ನಿಜೀತತಃ-ಬಿದ್ದುಹೋದರು ||೧೮|| ಚಾಣೂರೇ-ಚಾಣೂರನೂ, ಮುಷ್ಟಿಕೇ-ಮುಷ್ಟಿಕನೂ, ಕೂ
ಟೀ-ಜಟ್ಟಿಗನೂ, ಕಲೇ-ಕಲನೆಂಬವನೂ, ತೋಸಲಕೇ-ತೋಸಲಕನೆಂಬವನೂ, ಹತೇ-ನಿ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡುತ್ತಲೂ, ಕೇಷಾಃ-

ಕೃಷ್ಣಬಲರಾಮರು ಚಾಣೂರ
ಮುಷ್ಟಿಕರಂಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ

ಕೊಂಡು ನಿರ್ಜೀವನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡವಾಯುವಿನಿಂದ ಕೆಡಲ್ಪಟ್ಟ, ವೃಕ್ಷದಂತೆಬಿದ್ದನು ||೧೬|| ಅಮೇ
ಲೆ ಕೂಟನೆಂಬಜಟ್ಟಿಯಂ ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮಕಾಲಿಯಾದ ಬಲರಾಮನು ವಿಲಾಸದಿಂದಲೇ ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಎ
ಡದಮುಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಸಂಹರಿಸಿದನು ||೧೭|| ಕಲನೆಂಬಜಟ್ಟಿಯು ಕೃಷ್ಣನಪಾದಪ್ರಹಾರದಿಂದ ತಲೆಯೊಡ
ದು ಬಿದ್ದನು. ಕೋಸಲನೆಂಬಜಟ್ಟಿಯು ಅದೇರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಪಾದಪ್ರಹಾರದಿಂದಲೇಬಿದ್ದು ಪ್ರಾ
ಣಮುಖಿಟ್ಟನು ||೧೮|| ಚಾಣೂರನೂ ಮುಷ್ಟಿಕನೂ ತೋಟನೂ ಕಲನೂ ಕೋಸಲನೂ ಈ ೪ ಮಂದಿಪ್ರ
ಧಾನರಾದ ಜಟ್ಟಿಗಳು ಬಿದ್ದು ಮೃತರಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಜಟ್ಟಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣವಂ ಮಾಡಿಕೊಂ

ಲಕ್ಷ್ಯಸ್ವರೈಪ್ರಾಣಪರೀಪ್ಸವಃ ||೮೯|| ಗೋವಾನ್ವಯಸ್ಯಾಸಾಹೂಯತ್ಯೈಸ್ಸಂಸೃಜ್ಯವಿಜಹ |ತತಃ|
ವಾದ್ಯಮಾನೇಮತೂರ್ಯೈದುಮಲ್ಲಂತೌರುತನೂಪುರಾ ||೯೦|| ಜನಾಃಪ್ರಜಹ್ಮಮಸ್ಸರೈಕರ್ಮಣಾಃ
ಮಕ್ಕೃಪ್ಣಯಾಃ | ಋತೇಕಂಸಂವಿದ್ರಮುಖ್ಯಾಸ್ಸಾಧವಸ್ಸಧುಸಾಧ್ವಿತಿ ||೯೧|| ಹತೇಷುಮಲ್ಲವ
ರೈದುವಿದ್ರಾತ್ರೇಮಚಭೋಜರಾಟ್ | ನೈವಾರಯತ್ತ್ವತ್ಯಾರ್ಯಣಿವಾಕ್ಯಂಚೇದಮವಾಚಹ||೯೨||
ನಿಸ್ಸಾರಯತದ್ಮಯೌತೌವಕುಡವಾತ್ಯಜೌಪುರಾತ್ |ಧನಂಹರತಗೋವಾನ್ಯಾನಂನಂದಂಬಧ್ವೀತದುರ್ಮ
ತಮ ||೯೩|| ವಸುದೇವಸ್ತುದುರ್ಮೈಧಾಹನ್ಯತಾಮಕ್ಕೃಸತ್ತಮಃ | ಉಗ್ರಸೇನಸಿಂತಾಚಾಪಿಸಾನುಗಃ
ಪರಪಕ್ಷಗಃ ||೯೪|| ಏವಾವಿಕತ್ಯಮಾನೇವೈಕಂಸೌಪ್ರಕುಪಿತೋವ್ಯಯಃ | ಲಘಿಮ್ನೋತ್ಪತ್ಯತರಸಾಮಂ

ಮಿಕ್ಕ ವರಗಾದ, ಸರ್ವೇಮಲ್ಲಾಃ-ಜಟ್ಟಿಗರೆಲ್ಲರೂ, ಪ್ರಾಣವೇವನಸ್ಸಂತೆ-ಪ್ರಾಣಗಳಂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದವರಾ
ಗಿ, ಪ್ರಮದ್ರಾಪಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಓಡಿಹೋದರು ||೮೯|| ವಯಸ್ಸಾರ್ಯ-ಸರಿಪ್ರಾಯದ ಗಳೆಯರಾದ, ಗೋವಾನ್-ಗೋವರನ್ನೂ,
ಲಕ್ಷ್ಯ-ಕರದು, ರೈಪಿ-ಅವರೊಡನೆ, ಸಂಸೃಜ್ಯ-ಸೇರಿಕೊಂಡು, ತೂರ್ಯೈಷು-ತಮಗೆಗಳು, ವಾದ್ಯಮಾನೇಷು-ಬಾರಿಸಲ್ಪ
ಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಮಲ್ಲಂತೌ-ಕುಣಿಯುತ್ತಿರಲಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ರುತನೂಪುರಾ-ಗಲುಗುಟ್ಟುವ ಕಾಲುಗಜ್ಜಿಗಳಿಲ್ಲವಾಗೆ, ವಿಜ
ಹ್ರತಃ-ವಿಹರಿಸಿದರು ||೯೦|| ರಾಮಕೃಪ್ಣಯಾಃ-ಬಲಕೇಶವರ, ಕರ್ಮಣಾ-ಕೆಲಸದಿಂದ, ಕಂಸಂಋತೇ-ಕಂಸನೋರ್ದನನು
ಳಿದು, ಜನಾಃ-ಜನರೊಲ್ಲರೂ, ವಿಪ್ರಮುಖ್ಯಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ, ಸಾಧವಃ-ಸತ್ಪುರುಷರೂ, ಸಾಧುಸಾಧ್ವಿತಿ-ಹ
ನ್ನಾಯಿತು ಚನ್ನಾಯಿತೆಂದು, ಜಹ್ಮಷು-ಸಂತಸನೆ-ಎಂದರು ||೯೧|| ಮಲ್ಲವರ್ಯೈಷು-ಜಟ್ಟಿಗರೆಲ್ಲಗಟ್ಟಿಗರು, ಹತೇಷು-ಕೊಲ್ಲ
ಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ವಿದ್ರಾತ್ರೇಷುಚ-ಓಡಿಹೋದವರೂ ಲಗುತಿರಲಾಗಿ, ಭೋಜರಾಟ್-ಭೋಜುಗೊಡಯನಾದ ಕಂಸನು, ಸ್ವತಃ
ರಾತ್ಯತನ್ನವಾದ್ಯಗಳನ್ನೂ, ನೈವಾರಯತ್-ಬಾರಿಸಬೇಡಿರೆಂದು ನಿಶ್ಚಿಸಿದನು ಇದಂವಾಕ್ಯಂಚ-ಈಮಾತನನ್ನೂ, ಹ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ,
ಉವಾಚ-ಎಂದಿದನು ||೯೨|| ದ.ವೃತ್ತಾ-ಕಟ್ಟನಡತೆಯಲ್ಲ, ವಸುದೇವಾತ್ಯಜೌ-ವಸುದೇವನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಪುರಾತ್-ವಟ್ಟ
ಣದಿಂದ, ನಿಸ್ಸಾರಯತ-ಹೊರಡಿಸಿಬಿಡಿರಿ, ಗೋವಾನ್ಯಾನಂ-ಗೋವರ, ಧನಂ-ಸ್ವತ್ತನ್ನು, ಹರತ-ಕಸುಗೊಳ್ಳಿರಿ. ದುರ್ಮತಿಂ-ಕ
ಟ್ಟಿಯುದ್ದಿಯಲ್ಲ, ನಂದಂ-ನಂದನೋಪನನ್ನು, ಬಧ್ವೀತ-ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿರಿ ||೯೩|| ಅಸತ್ತಮಃ-ಬಹಳಿಯೋಗ್ಯನಾದ, ದುರ್ಮೇ
ಧಾಃ-ಕಟ್ಟಿಯೋಚನೆಯಲ್ಲ, ವಸುದೇವಸ್ತು-ವಸುದೇವನಾದರೋ, ಆಕು-ಬೇಗನೆ, ಹನ್ಯತಾಂ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡಲಿ. ಪರಪಕ್ಷಗಃ-
ಹರವರಗುಂಪಿಗೆನೇರಿದ, ಪಿತಾ-ತಂದೆಯಾದ, ಉಗ್ರಸೇನೋಪಿ-ಉಗ್ರಸೇನನೂ ಕೂಡ, ಸಾನುಗಃ-ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋಗುವವ
ರೊಡನೆ, ಹನ್ಯತಾಂ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡಲಿ ||೯೪|| ಕಂಸೇ-ಕಂಸನು, ಮೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ವಿಕತ್ಯಮಾನೇ-ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ
ಹರಟುವನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಪ್ರಕುಪಿತೇ-ಪ್ರಚ್ಛಾದಗೊಂಡು, ಅವ್ಯಯಃ-ನಾಶರಹಿತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಲಘಿಮ್ನಾ-ಲಘುವದಿಂ
ದ, ಲಘಿಮ್ನಾ-ಹಾರಿ, ತರಸಾ-ವೇಗದಿಂದ, ಉತ್ತಂಗಂ-ಎತ್ತರವಾಗಿರುವ, ಮಂಚಂ-ಮಂಚಿಗಯನ್ನು, ಆರುಹತ-ವಿರದ

ಮ ಪಲಾಯನಂಗೆಯ್ದರು ||೮೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸ್ನೇಹಿತರಾದಗೋಪರಂಕಶೆದುಕೋಂ
ಡು ವಾದ್ಯಂಗಳು ಧ್ವನಿಗೊಯ್ದುತಿರಲಾಗಿ, ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರಲು ರತ್ನಮಯಂಗಳಾದ ಪಾದಾಭರಣಂಗಳು ಧ್ವ
ನಿಗೊಯ್ದುತಗ್ಗಲಾಗಲೆಲ್ಲನಲಾಗಿ, ರಂಗಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿದರು ||೯೦|| ಈರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸಾಧುಸವ್ಯಾಪಾರ
ದಿಂದ ನೋಡುವವನರು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರು ಒಳ್ಳೆಕೆಲಸವಾಯಿತೆಂದುಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು-
ಕೌಸನೋರ್ವನೇವ್ಯಥೆಪಟ್ಟನು ||೯೧|| ಪ್ರಧಾನಜಟ್ಟಿಗರುಹತರಾದಮೇಲೆ ಕಡಮೇಜಟ್ಟಿಗಳು ಓಡಿಹೋದಮೇ
ಲೆ ಕುಸುಮಾದ್ಯಂಗಳೆಲ್ಲನಿ ಬಂದುಮಾತುಪೇಳಿದನು ||೯೨|| (ಅದೆಂತೆನೆ)-ವಸುದೇವಪುತ್ರರಾದದುವ್ಯತಾ
ದ ಇವರು ಊರುವಟ್ಟಿದಾಂಟಿಸಿಬಿಡಿ; ಗೋವಾಲಕರಧನಂಗಳಂ ಅರಮನೆಗೆತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ದುವ್ಯಬಾ
ದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ನಂದನಂಹಿಡಿದು ಕಟ್ಟಿಬಿಡಿ ||೯೩|| ದುವ್ಯಬಾದ್ಧಿಯುಳ್ಳದುರ್ಜನನಾದ ವಸುದೇವನಂ ಬೇಗ
ನೆಕುಂಟಿಸಿಬಿಡಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಉಗ್ರಸೇನನಂ ಕತ್ಪಕ್ಷವನೆಬ್ಬಿದವನಾದಕಾರಣದಿಂದ ಅವನನುಂಕಡ
ಲಿಸಿಬಿಡಿ ||೯೪|| ಎದುಕುಂಸುನುದುರ್ಭಾವಣಂಗಳನಾಡುತ್ತಿರಲು ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಕೋಪಿಪ್ಪನಾಗಿ

ಕಂಸವಧಘಟ್ಟಃ-

ಚಮುತ್ತುಂಗಮಾರುಹತ್ ||೨೫|| ತಮಾಪತಂತಮಾಲಾಕ್ಯಮೃತ್ಯುಮಾತ್ಮನಲಸನಾತ್ |ಮನಸ್ವೀ
ಸಹಸೋತ್ಥಯಜಗೃಹಸೋಸಿಚರ್ಮಣೀ ||೨೬|| ತಂಖಡ್ಗಪಾಣಿಂವಿಚರಂತಮಾಶುಕೈನಂಯಥಾದಕ್ಷಿ
ಣಸವ್ಯಮಂಬರ |ಸಮಗ್ರಹೀದ್ಧುರ್ಮಿಪಹೋಗ್ರತೇಜಾಯಧೂರಗಂತಾಕ್ಷ್ಯಸುತಾಃಪ್ರಸಹ್ಯ ||೨೭||
ಪ್ರಗೃಹ್ಯಕೇಮಚಲತ್ಪಿರೀಟಂನಿಪಾತ್ಯರಂಗೋಪರಿತುಂಗಮಂಚಾತ್ | ತಸ್ಯೋಪರಿವ್ಯಾತ್ಸವ್ಯಯಮ
ಬ್ಜನಾಭಿಸಪಾತವಿಕ್ಯಕ್ರಯಾತ್ಮತಂತ್ರಃ ||೨೮|| ಕಂಸಂಪರಿತಂವಿಚಕ್ರವಭೂಮೌಹರಿರ್ಯಥಭಂ
ಜಗತೋವಿಪಶ್ಯತಃ | ಪಾಹೇತಶಬ್ದಸ್ಯಮಹಾಂಸ್ತದಾಭೂದುದೀರಿತಸ್ಯಸರ್ವಜನೈರ್ನರೇಂದ್ರ ||೨೯||
ಸುನಿತ್ಯದೋದ್ವಿಗ್ನಧಿಯಾತವಿಾತ್ವರಂಪಿಬನ್ನದನ್ಯಾವಿಚರಣಸ್ವರ್ಣಶ್ವಸೃ | ದದರ್ಶಚಕ್ರಾಯಾ

ಸು ||೨೭|| ನಃ-ಆಕಂಸನು, ಆತ್ಮನಃ-ತನಗೆ, ವೃತ್ಯುಂ-ನಾಶಕನಾಗಿ, ಅಪತಂತಂ-ಮೇಲೆಬೀಳುತ್ತಲಿರುವ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು,
ಆಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸಹಸಾ-ಹೇಗೆ, ಅನನಾತಿ-ಗದ್ದುಗಯಿಂದ, ಉತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ಮನಸ್ವೀ-ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ,
ಅನಿಜರ್ಮಣೀ ಕತ್ತಿ-ಯನ್ನೂ ಗುರಾಣಿಯನ್ನೂ, ಜಗೃಹೇ-ತೆಕ್ಕೊಂಡನು ||೨೬|| ದುರ್ಮಿಪಹೋಗ್ರತೇಜಾಃ-ದುರ್ಮಿಪಹ-ಪ್ರ
ಯಾನದಿಂದಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸುಸಲಕವಲ್ಲದ, ಅಧವಾ-ಕಟ್ಟುವಿಡವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ, ಉಗ್ರ-ಕ್ರೂರವಾದ, ತೇಜಾಃ-ವೀ
ರ್ಯವುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣನು, ಅಂಬರೇ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಶೈಲಂಯಥಾ-ಗಿಡಗನನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಖಡ್ಗಪಾಣಿಂ-ಕತ್ತಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ದಕ್ಷಿಣಸವ್ಯಂ-ಎಡಕ್ಕೂಬಲಕ್ಕೂ, ವಿಚರಂತಂ-ಹಾರಾಡುತ್ತಲಿರುವ, ತಂ-ಆಕಂಸನನ್ನು, ತಾಕ್ಷ್ಯಸುತಾಃ-
ಗರುಡನು, ಉರಗಂಯಥಾ-ಸರ್ಪವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಪ್ರಸಹ್ಯ-ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ, ಸಮಗ್ರಹೀತ-ಚೆನ್ನಾಗಿಹಿಡಿದನು ||೨೭||
ವಿಕ್ಯಕ್ರಯಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಯಾಧಾರನಾದ, ಆತ್ಮತಂತ್ರಃ-ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ, ಅಬ್ಜನಾಭಃ-ಪದ್ಮನಾಭನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಕೇಳೇ
ಷು-ತಲೆಕೂದಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಚಲತ್ಪಿರೀಟಂಯಥಾತಥಾ-ಕಿರೀಟವುಳ್ಳಚಿ ಹೋಗುವಂತೆ, ಪ್ರಗೃಹ್ಯ-ಬಲವಾಗಿಹಿಡಿದು, ತುಂಗಮಂ
ಚಾತ್-ಉದ್ದವಾದ ಮಂಚಿಕೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ, ರಂಗೋಪರಿ-ಮಲ್ಲರಂಗ ಸ್ಥಲದಮೇಲೆ, ನಿಪಾತ್ಯ-ಬೀಳಿಕೆಡವಿ, ತಸ್ಯ-ಬಿದ್ದ
ಕಂಸನ, ಉಪರಿವ್ಯಾತ್-ಮೇಲೆ, ಸ್ವಯಂ-ತಾನು. ಪಪಾತ-ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿದನು ||೨೮|| ಜಗತಃ-ಪ್ರಪಂಚವೇ, ವಿಪಶ್ಯತಃ-ನೋಡು
ತ್ತಿರುವುದಾಗಿರಲು, ಹರಿಃ-ಸಿಂಹವು, ಇಭಂಯಥಾ-ಅನೆಯನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಪರಿತಂಕಂಸಂ-ಸತ್ತುಹೋದ ಕಂಸನನ್ನು,
ಭೂಮೌ-ನೆಲದಲ್ಲಿ, ವಿಚಕ್ರವ-ಎಳೆದನು. ನರೇಂದ್ರ-ಪರೀಕ್ಷಿದಾಯನೇ!ತದಾ-ಅಗ, ಸರ್ವಜನೈಃ-ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ, ಉದೀರಿತಃ-
ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿಕೂಗಲ್ಪಟ್ಟ, ಪಾಹೇತಿಶಬ್ದಃ-ಹಾಹಾಯೆಂಬ ಅಬ್ಜತಮಃಖನೂಚಕವಾದ ಶಬ್ದವು, ಸುಮಹಾ-ಬಹಳದೊಡ್ಡ
ದು,ಅಭೂತ-ಆಯಿತು||೨೯|| ನಃ-ಆಕಂಸನು,ನಿತ್ಯದಾ-ಸರ್ವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ,ಉದ್ವಿಗ್ನಧಿಯಾ-ಹೆದರಿದಬುದ್ಧಿಯಿಂದ,ಪಿರ್ಣ-
ಕುಡಿಯುವವನಾಗಿಯೂ, ಅದನ್ಯಾ-ಉಂಟವನಾದರೂ, ವಿಚರಣ-ತಿರುಗುವನಾದರೂ, ಸ್ವರ್ಣ-ನಿಧ್ರಿಸುವನಾದರೂ,ಶ್ವಸೃ-
ಸುಯ್ಲಿಕ್ಕುವನಾದರೂ, ಯತಃ-ಯಾವಾರಾಣದಿಂದ,ಚಕ್ರಾಯುಧಂ-ಚಕ್ರಪಾಣಿಯಾದ,ಈಶ್ವರಂ-ಜಗದೊಡೆಯನಾದ,ತಂ-ಆ
ವಿಷ್ಣುವನ್ನು, ಅಗ್ರತಃ-ಮುಂದುಗಡೆಯೇ,ಪದರ್ಶ-ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದನೋ,ತತಃ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ದುರವಾಪಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ

ಲಾಘವದಿಂದ ನೆಗದು ಉನ್ನತವಾದಮಂಚವನ್ನೇರಿದನು||೨೫||ಕಂಸನುತನಗೆಮೃತ್ಯುವಾಗಿಬಂದಕ್ಷಪ್ಪನನ್ನೋ
ಡಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಬೇಗನೆಯೆದ್ದು ಖಡ್ಗಮ ಗುರಾಣಿಯನುಂಗ್ರಹಿಸಿದನು ||೨೬|| ಖಡ್ಗಪಾಣಿಯಾಗಿಆಕಾಶ
ದಲ್ಲಿಗಡಗನುತೆ ಸವ್ಯದಕ್ಷಿಣಮಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಲಿರುವಕಂಸನಂ, ಸುಸಲಕಕೃಮಾದಮಹಾಸರಾಕ್ರಮಮಾಳ್ತ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗರುಡನು ಸರ್ಪವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿದನು||೨೭||ಪದ್ಮನಾಭನಾದ ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಕಂಸನ ಕೇಶಂಗಳೆಂಪಿಡಿದುಕಳಚಿಕೊಂಡುಬೀಳುವ ಕಿರೀಟದಿಂದಸಹಿತ ಅವನಂ ರಂಗದೊಳಭಾಗ
ಕೈಕೆಡಹಿ, ತಾನೂ ಅವನಮೇಲೆಬಿದ್ದನು ||೨೮|| ಮೃತನಾದಕಂಸನಂ ಸಿಂಹವುಗಜವಂಎಳೆದಂತೆ ಸರ್ವಜ
ನರೂ ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಳೆದನು. ಎಲೈರಾಜನೇ! ಅಗಸರ್ವಜನರೂ ಹಾಹಾಕಾರವಂವಾ
ಡಿದರು ||೨೯|| ಆಕಂಸನು ನಿರಂತರದಲ್ಲಿ ಭೀತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅಭಗಮಂತನಂಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ-ಮು

ಧರ್ಮಗ್ರತೋಯತಸ್ತದವರೂಪಂದೂರವಾಪಮಾಪ || ೪೦ || ತಸ್ಯಾನುಜಾಭಾತರೋಷ್ವಾಕಂಕನ್ಯ
ಗೋಧಕಾದಯಃ | ಅಭ್ಯಧಾವನ್ ತಿಕುರ್ದಾಭಾತುರ್ನಿರ್ವಕಕಾರಿಣಃ || ೪೧ || ತಥಾತಿರಭಸಾಂಸ್ತಾಂ
ಸ್ತುಸುಯತಾತ್ ರೋಹಿಣೀಸುತಃ | ಅರ್ಹಪರಿಘಮುದ್ಯಮ್ಯಪಕೋನಿವಮೃಗಾಧಿಪಃ || ೪೨ || ನೆದು
ದೂಂದುಭಯೋಪ್ರೋಮ್ನಿ ಬ್ರಹ್ಮಕಾದ್ಯಾವಿಭೂತಯಃ | ಪುಷ್ಪೈಕಿರಂತಸ್ತಂಪ್ರೀತಾಶ್ಚಕಂಸುರ್ನ

ದಲೂಮೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದೆ, ತದ್ರೂಪಮೇವ-ಆರೂಪವನ್ನೇ-ಆವ-ಹೊಂದಿದನು || ೪೦ || ತಸ್ಯ-ಆಕಂಸನ-ಅನುಜಾ-ಹಿಂದೆ-ಪುಟ್ಟ
ದ, ಭಾ-ತರ-ಸೋದರರಾದ, ಕಂಕನ್ಯಗೋಧಕಾದಯಃ-ಕಂಕನುನ್ಯಗೋಧಕನುಮೊದಲಾದ, ಅಷ್ಟೌ-೧-ಮಂದಿ, ಅತಿಶ್ಯ
ದ್ವಾ-ಬಹಳನಿಟ್ಟುಳವರಾಗಿಯೂ, ಭ್ರಾತೃ-ಅಂಜನ-ನಿರ್ವಕಕಾರಿಣಃ-ನಿರ್ವಕ-ಋಣತಿ-ರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು, ಕಾರಿಣಃ-
ಮಾಡುತಲಿರುವರಾಗಿ, ಅಭ್ಯಧಾವ-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಂದರು || ೪೧ || ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅತಿರಭಸಾ-ಒಹಳವೇಗವುಳ್ಳ, ಸಂಯ
ತಾ-ಸಿದ್ಧರಾಗಿಯೂ ಸೇರಿದವರಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ತಾಂಸ್ತು-ಅವರನ್ನಾದರೋ, ರೋಹಿಣೀಸುತಃ-ಬಲರಾಮನು, ಪರಿ
ಘಂ-ಪರಿಘಾಯುಧವನ್ನು, ಉದ್ಯಮ್ಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಮೃಗಾಧಿಪಃ-ಸಿಂಹವು, ಪಕೋನಿವ-ವನಗಳೆಂದೇಗೋಹಾಗೆ, ಅರ್ಹ-
ಕೊಂಡನು || ೪೨ || ಪ್ರೋಮ್ನಿ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ದುಂದುಭಯಃ-ಭೇರಿಗಳು, ನೇದಮಿ-ಮೊಳಗಿದವು. ವಿಭೂತಯಃ-ಭಗವದ್ವಿಭೂ
ತಿವೇಷರಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಕಾದ್ಯಾಃ-ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಗಳು, ಪುಷ್ಪೈಕಿ-ಹೂವುಗಳಿಂದ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಕಿರಂತಃ-ಚಿಲ್ಲುತಲಿ
ರುವರಾಗಿ, ಪ್ರೀತಾಃ-ಪ್ರಿಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಶಕಂಸುಃ-ಕಾಟಿಸಿದರು. ಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಅಪ್ಸರಸೀಯರು, ನನ್ಯತಾಃ-ಕುಣಿದರು || ೪೩ ||

ಕೃಷ್ಣನು ಕಂಸನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ

ಗುವಾಗಲೂ, ಏಳುವಾಗಲೂ, ತದೇಕಧ್ಯಾನದಿಂದ | ಭಗವಂತನನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಚಕ್ರಾಯುಧ
ನಾದ ಆಭಗವಂತನನ್ನೊಡಿದನು, ಆಕಾರಣದಿಂದ ಆಭಗವಂತನನಾರೂಪ್ಯವನ್ನೇ ಪಡೆದನು || ೪೦ || ಕಂಕನ್ಯ
ನ್ಯಗೋಧನು ಮೊದಲಾದ ೧-ಮಂದಿ ಕಂಸನಭ್ರಾತಾರರು ಕೋಧದಿಂದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನೇ ಬಂದುಬಿ
ದ್ದರು || ೪೧ || ಅತಿರಭಸದಿಂದ ಬಂದಾಯಂಟುಮಂದಿಯ
ನ್ನೂ ಬಲರಾಮನುಗವೆಯನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ವ್ಯಾಘ್ರವು ಪ
ಕುಗಳೆಂದೇಗೋಹಾಗೆಸುಂಹಿಸಿದನು. || ೪೨ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ
ದೇವದುಂದುಭಿಗಳು ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದವು. ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಕೇಮೊದ
ಲಾದದೇವತೆಗಳು ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯಂಕರಿದರು. ದೇವಸ್ತ್ರೀ
ಯರುನರ್ತನಂಗೈಯ್ದರು || ೪೩ || ಆಕಂಪಾದಿಗಳನ್ನೀಯರು
ಗಳೆಸತಿಗಳಮರಣಂಗಳಿಂದದೂಃಖಿತರಾಗಿ ತಲೆಗಳೆವಹ್ನಸ್ಥ

ಕಂಸನತಂತ್ರಂಧಿರನ್ನು ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಬಲರಾಮರು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಂ ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ

ನೃತುಸ್ತಿಸ್ತುಯೋಃ || ೪೩ || ತಪಾಂಸ್ತಿಯೋಮಹಾರಾಜಸುಹೃನ್ಮರಣದುಃಖತಾಃ | ತತ್ರಾಭ್ಯಯಾ
ರ್ದಿನಿಶ್ಚಿಂತ್ಯಶ್ಚೀರ್ಷಾರ್ಣವಶು ವಿಲೋಚನಾಃ || ೪೪ || ಶಯಾನಾರ್ಣವೀರಕಯ್ಯಾಯಾಂಪತಿನಾಲಿಂಗ್ಯಶೋ
ಚತೀಃ | ವಿಲೇಪುಸ್ಸುಸ್ವರೂಪೋವಿಸ್ಮಜಂತೋಮುಹುಷ್ಯಚಃ || ೪೫ || ಹಾನಾಥಪಿಯಧರ್ಮ
ಜ್ಞಾಕರಣಾನಾಥವತ್ಸಲ | ತ್ವಯಾಹತನಿನಿಹತಾವಯಂತೆಸಗೃಹಪ್ರಜಾಃ || ೪೬ || ತ್ವಯಾವಿರಹಿ

ಮಹಾರಾಜ-ಎರೈ, ಮಹಾರಾಯನೇ! ತೇಷಾಂ-ಅಕಂಸಾದಿಗಳ, ಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಹೆಂಗಳು, ಸುಹೃನ್ಮರಣದುಃಖತಾಃ-ಗಳೆಯರುಸಾ
ವಿನಿಂದ ದುಃಖವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅಶ್ವಿನಿಲೋನಾಃ-ನೀರುನೋರುವ ಕಂಞುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಶೀರ್ಷಾಣಿ-ತಲೆಗಳನ್ನು, ವಿನಿಶ್ಚಿಂತ್ಯಃ-ಕ
ಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಲಿರುವರಾಗಿ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಅಭ್ಯಯಃ-ಸುತ್ತಲೂ ಬಂದರು || ೪೪ || ವೀರಕಯ್ಯಾಯಾಂ-ವೀರರು ಪುಲಕತಕ್ಕಹಾಸಿ
ಗೆಯಲ್ಲಿ, ಶಯಾನಾರ್ಣ-ಮಲಗಿರುವರಾದ, ಪರ್ತಿ-ಗಂಡಂದಿರನ್ನು, ಆಲಿಂಗ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಶೋಚತೀಃ-(ಶೋಚಂತ್ಯಃ-
ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವ, ನಾರ್ಯಃ-ಹೆಂಗಳು, ಮುಹುಃ-ಬಾರಿಬಾರಿ, ಶುಚಿ-ಕಂಠೀರನ್ನು, ವಿಸ್ಮಜಂತ್ಯಃ-ಬಿಡುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ,
ಸುಸ್ವರೂಪ-ಒಳ್ಳೆಸ್ವರವುಂಟಾಗುವಂತೆ, ವಿಲೇಪುಃ-ಅತ್ತರು || ೪೫ || ಹಾ-ಅಯ್ಯೋ! ನಾಥ-ಒಡೆಯನೇ! ಪ್ರಿಯ-ಇಷ್ಟನೇ! ಧ
ರ್ಮಜ್ಞ-ಧರ್ಮವಂ ಬಲ್ಲವನೇ! ಕರುಣಾನಾಥ-ದಯೆಗೊಡೆಯನೇ! ವತ್ಸಲ-ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ಸಗೃಹಪ್ರಜಾಃ-
ಮನೆಯಿಂದ ಸಹಿತರಾದ ಪ್ರಜೆಗಳಿನುವ, ವಯಂ-ನಾವು, ಹತೇನ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ನಿಹತಾಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪ
ಟ್ಟವರಾದೆವು || ೪೬ || ಪುರುಷರ್ದಭ-ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ಪತ್ಯಾ-ಒಡೆಯನಾದ (ಗಂಡನಾದ) ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ ವಿರಹಿತಾ-ಇ

ಮೃತರಾದ ಕಂಸಾದಿಗಳಂ ನೋಡಿ ಹಂಗಳುಅಳುವಿಕೆ,

ಳಂಗಳು ಕುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಂಞನೀರಂದಿಡುತ್ತ, ಅರಂಗಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು || ೪೪ || ವೀರಕಯನದಲ್ಲಿ ಪುಲ
ಗಿರ.ವ ಪತಿಗಳು ಆಲಿಂಗನಮ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೋಟನಂಗೈಯಾಗಿ ನೇತ್ರೋದಕಂಗಳೆಂಬಿಡುತ್ತ ಸ್ವರ
ಯುಕ್ತವಾಗಿ ವಿಲಾಪಂಗೈಯರು || ೪೫ || (ಅದಂತೆನ-) ಹಾನಾಥನೇ! ಎಲೈಪ್ರಿಯನೇ! ಧರ್ಮಜ್ಞನೇ! ದ
ಯಾಕಾಲಿಯಾದ ವಾತ್ಸಲ್ಯವುಳ್ಳ ಪತಿಯ, ನೀನು ಹತನಾದಮೇಲೆ ನಾವು ಪ್ರಜೆಗಳುಸಹ ಹತರಾದವರೇನ
ರಿ || ೪೬ || ಪತಿಯಾದನಿನ್ನಿಂದ ರಹಿತನಾದ ಈವುರವುನಮ್ಮಂತೆ ಅನಾಥವಾಗಿ ಉತ್ಸವಮಂಗಳರಹಿತವಾಗಿ

ತಾವತ್ಯಾಪುರೀಯಂಪುರುಷರ್ಷಭ| ನಶೋಭತೇವಯಮಿವನಿವೃತ್ತೋತ್ಸವಮಂಗಳಾ ||೪೩|| ಅನಾ
ಗನಾಂತ್ವಂಭೂತಾನಾಂಕೃತವಾರ್ತದೋಕ್ತಮಾಲ್ಪಣಮ್ | ತೇನಸಾಂಭೂದಕಾಂನೀತೋಭೂತಧು)
ಕೋಲಭಿತಶಮ್ ||೪೪|| ಸುರೈವಾಮೆವಭೂತಾನಾಮೆವಹಿಪ್ರಭವಾಪ್ಯತುಃ| ಗೋಪ್ತಾಚತದವಧ್ಯಾ
ಖಾನಕೃಚಿತ್ಸುಖಮೆಧತೆ||೪೫|| ಶ್ರೀಶುಕಃ| ರಾಜಯಾಪಿತಾಶ್ವಾಸ್ಯಭಗವಾಃಭೂತಿಭಾವನಾ|ಯಾ
ಮಾಹುರ್ಲೌಕಿಕೀಂಸುಸ್ಥಾಂಹತಾನಾಂಸಮಕಾರಯಾತ್ ||೪೬|| ಮಾತರಂಪಿತರಂಜೈವಮೋಚಯಿ
ತ್ಯಾಥಬಂಧನಾತ್ | ಕೃಷ್ಣರಾಮೌವಂದಾತೇಶರಸಾಸ್ತೃಷ್ಯಪಾಂದಯಾಃ ||೪೭|| ದೇವಕೀವಸುಂದವ
ಶ್ವವಿಜ್ಞಾಯಜಗದೀಶ್ವರೌ || ಕೃತಸಂವಂದನೌಪುತ್ರೌ||ಸಸ್ಯಜಾತನಕಂಕಿತೌ ||೪೮||

ಛಿದೇಯಿರುವ, ಇಯಂಪುರೀ-ಈಮಧುರಾ ನಗರಿಯು, ವಯಮಿವ-ನಮ್ಮಹಾಗೆ, ನಿವೃತ್ತೋತ್ಸವಮಂಗಳಾ-ಕಳೆದುಹೋದ
ಹಬ್ಬದಶುಭಾಲಂಕಾರವುಳ್ಳ ದಾದ್ದರಿಂದ, ನಶೋಭತೇ-ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದಿಲ್ಲವು ||೪೩||ತ್ವಂ-ನೀನು, ಅನಾಗನಾಂ-ಅಪರಾಧವಿ
ಲ್ಲದ, ಭೂತಾನಾಂ-ಪಾಶ್ರಣಿಗಳಿಗೆ, ಉಲ್ಬಣಂ-ಮಿತಿಮೀರಿದ, ದೋಷಂ-ಅಪಕಾರವನ್ನು, ಕೃತವಾ-ಮಾಡಿದವನು. ಭೋ-
ಓಕಂಸನೇ! ತೇನ-ಹಾಗೆ ದೋಷಮೀರಿದುದಲ್ಲ, ಇಮಾಂದಕಾಂ-ಈಮರಣವನ್ನು, ನೀತೇ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ. ಭೂತ
ಧುಕ್-ಪಾಶ್ರಣಿಗಳಿಗೆ ದೋಷಮಾಡಿದವನು, ಕಃ-ಯಾವವನುತಾನೆ, ಶಂ-ನುಖವನ್ನು, ಲಭೇತ-ಪಡೆಯುವನು?||೪೪|| ಭೂತಾ
ನಾಂ-ಪಾಶ್ರಣಿಗಳಾದ, ಸರ್ವೇವಾಮೇವ-ಎಲ್ಲರಿಗೂವೆ, ಏಷಃ-ಈಯಹಿಂಸಾಧರ್ಮವಲ್ಲವೆ, (ಈಕೃಷ್ಣನಲ್ಲವೆ)ಪ್ರಭವಾಪ್ಯಯಃ-
ಉತ್ಪಾದಕನೂ ನಾಶಕನೂ, ಗೋಪ್ತಾಚ-ರಕ್ಷಕನೂ ಆಗಿರುವನು. ತದವಧ್ಯಾಯೋ-ತೇ-ಅಧರ್ಮಕ್ಕೆ (ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ)ಅವಧ್ಯಾಯೋ-
ಕೇಡನ್ನು ಯೋಚಿಸುವವನು, ಕೃಚಿತ್-ಎಲ್ಲಿಯೂ, ಸುಖಂ-ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ, ನೇಧತೇ-ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ ||೪೫||
[ಶುಕವಾಕ್ಯವು.] ಭೂತಭಾವನಾಂ-ಪಾಶ್ರಣಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಲಿರುವವನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ರಾಜಯೋಪಿತಃ-ಧೊರೆಯ
ಪುಗಗಳನ್ನು, ಆಶ್ವಾಸ್ಯ-ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ, ಲೌಕಿಕೀಂಸುಸ್ಥಾಂ-ಪರಲೋಕ ಸಂಪಾದಕವಾದ ಪಿತೃಮೇಧಕರ್ಮವನ್ನು,
ಯಾಂಚಹುಃ-ಯಾವುದರನ್ನು ಹೇಳುವರೋ, ತಾಂ-ಅದರನ್ನು, ಹತಾನಾಂ-ನಶವಾಗಿ, ನಮಕಾರಯಾತೇ-ಜನ್ನಾಗಿಮಾಡಿಸಿ
ದನು ||೪೬||ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಮಾತರಂ-ತಾಯಿಯನ್ನೂ, ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಪಿತರಂಜೈವ-ತಂದೆಯನ್ನೂ, ಬಂಧನಾತೇ-ಸರೆಯಿಂ
ದ, ಮೋಚಯಿತ್ಯಾ-ಬಿಡಿಸಿ, ಕೃಷ್ಣರಾಮೌ-ಕೃಷ್ಣನೂ ರಾಮನೂ, ಶಿರಸಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ಪಾಂದಯೋಃ-ಅವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ,
ವಂದದಾತೇ-ವಂದನವಂಗಯ್ದರು ||೪೭|| ದೇವಕೀ-ದೇವಕಿಯೂ, ವಸುಧೇವಶ್ವ-ವಸುಧೇವನೂ ಕೂಡ, ಕೃತಸಂವಂದನಾಂ-
ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಷ್ಟಾಂಗನಮಸ್ಕಾರವುಳ್ಳ, ಪುತ್ರೌ-ಕುಮಾರರನ್ನು, ಜಗದೀಶ್ವರೌ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೊಡೆಯರನ್ನಾಗಿ, ವಿಜ್ಞಾತು-
ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಶಂಕಿತೌ-ಭಯವುಂಟಾದವರಾಗಿ, ನಸಸ್ಯಜಾತೇ-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವು ||೪೮||

ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ ||೪೩|| ಎಲೈಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ನೀನು ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಪಾಶ್ರಣಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಮಾದ
ದೋಷವೆಂಮಾಡಿ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಈಅವಸ್ಥೆಯುನಿನಗೆಬಂತು. ಪಾಶ್ರಣಿಗಳಿಗೆ ದೋಷವೆಂಮಾಡಿದವ
ನು ಅವನುತಾನೆಸುಖವಂ. ಎಯ್ದವನು ||೪೪|| ಈಕೃಷ್ಣನು-ಸರ್ವಜಗತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸ್ತುಷ್ಟಿಕಾರಣನು
ಸಂಹಾರಕನು ರಕ್ಷಕನೂ ಈತನೇ ಸರಿ ಅಂತಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವಮಾನವೆಂಮಾಡಿದವನು ಯಾವಾಗಲೂ
ಸುಖವನೆಯ್ದುದಿಲ್ಲ ||೪೫|| ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲಾಸಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ, ಆ ರಾಜಸ್ತ್ರೀಯರು
ಗಳ್ಳೆ ಸಮಾಧಾನವೆಂಮಾಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮೃತರಾದಹಂಸಾದಿಗಳಿಗೆ.ಪಾರವ್ಯಾಪಾರಲೌಕಿಕ ವ್ಯಾಪಾರವಂ
ಮಾಡಿಸಿದಂ ||೪೬|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಬಂಧನವೆಂಬಿಡಿಸಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಿಗೆ
ತಲೆಗಳಿಂಕಾಲುಗಳೆಂ ಮುಟ್ಟುತ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು ||೪೭|| ಅದೇವಕೀವಸುಧೇವರು ನಮಸ್ಕರಿಸಿರುವ ರಾಮ
ಕೃಷ್ಣರಂ ಜಗದೀಶ್ವರರನ್ನಾಗಿತಿಳಿದು ಭಯದಿಂದಲೇಅಲಿಂಗನವೆಂಮಾಡಲಿಲ್ಲ ||೪೮||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ವನುದೇವದೇವಕಿಯರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಬಲರಾಮರು ವಂದಿಸುವಿಕೆ.

ಇಂತು ಕುಕುಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾ
ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಪುರವ
ರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತವುಪ್ಪ ಶ್ರೀ
ಭಾಗವತದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸವು ಎಂಬಕರ್ಣಾಟ
ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ಕರನೆಯ
ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.
ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀಕುಕಃ | ಪಿತರಾವುಪಲಬ್ಧಾರ್ಥವಿದಿತಾಪುರೂಷೋತ್ತಮಃ | ಮಾಭೂದಿನಿಜಾಂಮಾಂಯಾಂ
ತತಾನಜನಮೋಹಿನೀಮ್ |೧| ಉವಾಚಪಿತರಾವೇತ್ಯಸಾಗ್ರಜಸ್ಸಾತ್ಮತರ್ವಭಃ | ಪ್ರಶ್ರಯಾವನ
ತಪಿಗ್ರೇಣನ್ಮಂಬತಾತತಿಸಾದರಮ್ |೨| ನಾಸ್ಯತ್ಯೋಯಾವಯೋಸಾತ್ಮತೇತ್ಯೋತ್ಕಂಠಿತಯೋರಪಿ |
ಬಾಲ್ಯಪೌಗಂಡಕೈಕೋರಾಃಪುತ್ರಾಭ್ಯಾಮಭವತ್ಕೃಚಿತ್ |೩| ನಳಬೊದ್ಧವಹತಯೋರಾಸ್ತನೋನೌ

೪೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

[ಕುಕವಾಕ್ಯಪು.] ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಪಿತರಾ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾದ ದೇವಕೀವಸುದೇವರ
ನ್ನು, ಉಪಲಬ್ಧಾರ್ಥ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ತತ್ವವುಳ್ಳವರನ್ನಾಗಿ, ವಿದಿತಾ-ಆರಿತು, ಮಾಭೂದಿತಿ-ಅವರುಹಾಗೆ ತಿಳಿದಿರ ದೇಡವಂ
ದು, ಜನಮೋಹಿನೀಂ-ಜನಗಳನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ, ನಿಜಾಂಮಾಯಾಂ-ತನ್ನ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ತತಾನ-ವಿಸ್ತಾರ
ಗೊಳಿಸಿದನು||೧|| ಸಾತ್ಮತರ್ವಭಃ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಸಾಗ್ರಜಃ-ಅಂಜನಂ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಪ್ರಶ್ರಯಾ
ವನತಃ-ವಿನಯದಿಂದ ಬಗ್ಗಿದವನಾಗಿ, ಪಿತರಾ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳನ್ನು, ವತ್ಸ್ಯ-ಹೊಂದಿ, ಪ್ರಣಯ-ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುತ್ತಿ
ರುವನಾಗಿ (ಪ್ರೀತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವನಾಗಿ) ಸಾದರಂ-ಅಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ, ಅಂಬತಾತೇತಿ-ಅಮ್ಮಾ ಅಪ್ಪಾಯೆಂದು, ಉವಾ
ಚ-ನುಡಿದನು ||೨|| ತಾತ-ಅಪ್ಪನೇ! ನಿತ್ಯೋತ್ಕಂಠಿತಯೋರಪಿ-ಸರ್ವದಾ ಬಹಳಆಸೆಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಖಿನ್ನವರಾದರೂ, ಯಾವಯೋಹಿ-
ನಿಮಗೆ, ಅಸ್ಯತ್ಯೋ-ನಮ್ಮದೆನೆಯಿಂದ, ಪುತ್ರಾಭ್ಯಾಂ-ಮಕ್ಕಳಿಂದಾಗತಕ್ಕ, ಬಾಲ್ಯಪೌಗಂಡಕೈಕೋರಾಃ-ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಪೌ
ಗಂಡಾವಸ್ಥೆಕೈಕೋರಾವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಸಂತೋಷಗಳು, ಕೃಚಿತ್-ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ನಾಭವತ್-
ಆಗಲಿಲ್ಲವು ||೩|| ಪಿತೃಗೇಹಸ್ಥಾಃ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವರೂ, ಲಾಲಿತಾಶ್ವ-ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ ಆದ, ಬಾಲಾಃ-ಹು
ಡುಗರು, ಯಾಂಮುದಂ-ಯಾವಸಂತೋಷವನ್ನು, ವಿಂದಂತೇ-ಅನುಭವಿಸುವರೋ, (ಅದರನ್ನನುವರಿಯುವು) ದೈವಹತಯೋಃ-
ಅದೈವ್ಯದಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ನೌ-ನಮಗೆ, ಭವವಂಕೇ-ನಿಮ್ಮಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ವಾಸಃ-ಇರುವಿಕೆ, ನಲಬ್ಧಃ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ

* ೪೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು. *

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶತ್ಕೇಠಪಿತ್ಯನಂದಾದಿನಾಂತ್ಯನಂ | ಉಗ್ರೇನಾಭಿವೇಕಿತ್ಯ
ಗುರೌವಾಸಾತ್ಪರಾಗಮಃ |೪| ನಾಲ್ವತ್ತೈದನೆಯಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಾದದೇವಕೀವಸುದೇವರಂ
ನಂದಗೋಪನೇಮಾಂತಾದ ಗೋಪಾಲಕರಂಸಹ ಸಮಾಧಾನಂಗೆಯ್ದ ಉಗ್ರನೇನರಾಯಂಗೆಪಟ್ಟಾಭಿವೇಕವನ್ನು
ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯು ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನುಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪುನಶ್ಚಮಧುರಾಪುರ
ಕೈಬಂದನು-ಎಂಬರ್ಥವಂ ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವದಂತನು:-

ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಾದ ದೇವಕೀವಸುದೇವರು ತಾನು
ಪರಮೇಶ್ವರನೆಂಬರ್ಥವಂತಿಳಿದು ಚ್ಛಿನಿಗಳಾಗಿ ಸಂಸಾರಸುಖಾನುಭವದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತರಾದರು * ಎಂದು ಅಲೋ
ಚಿಸಿ ಮೋಹಕಮಾದ ತನ್ನಮೂಯೆಯಂ ಅವರಮೇಲಿಪ್ರವರ್ತಿಸುವಂತೆಮಾಡಿ ಪುನಶ್ಚವೈವ ಹಾರಾಸಕ್ತರಂ
ಮೂಡಿದನು ||೧|| ಬಲರಾಮಯುಕ್ತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಸವಿಸಾಪಕ್ಕೆಹೋಗಿ ವಿನಯದಿಂದ
ನಮ್ರನಾದವನಾಗಿ ಎಲೈ, ತಾಯಿಯೇ! ಎಲೈ, ತಂದೆಯೇ! ಎಂದು ಅದರಪೂರ್ವಕಮಾಗಿನುಡಿದನು ||೨||
ಎಲೈತಂದೆಯೇ! ನಮ್ಮನಿವಿತ್ತಮಾಗಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಕಂಠಿತರಾದ ನಿಮಗೆಪುತ್ರರಾದನಮ್ಮಿಂದ ಬಾಲ್ಯ
ಯೌವನಾದಿ ಲೀಲೆಗಳನ್ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಹೋಯಿತು ||೩|| ನಾವುಭಾಗ್ಯಹೀನರಾದಕಾರಣದಿಂದ ನಮಗೆ
ನಿಮ್ಮಸವಿಸಾಪದಲ್ಲಿ ವಾಸವನುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಹೋಯಿತು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರು ಪಿತೃಗೃಹಂಗಳಲ್ಲಿದ್ದು

ಭವದಂತಿಕೆ | ಯೋಬಾಠಾಃ ಪಿತ್ಯ ಗೆಹಸ್ಥಾನಿಂ ದಂತೆಲಾಲಿತಾಮುದಮ್ |೪| ಸರ್ವಾರ್ಥಸಂಭವೋದಿ
ಹೊಜನಿತಃ ಪ್ರೋಪಿತೋಯತಃ | ನತಯೋರ್ಯಾತಿಸಿರೈಕಂ ಪಿತ್ಯೋಕ್ತೃತ್ಯಾಶ್ಯತಾಯುಷಾ |೫| ಯಸ್ತಯಾ
ರಾತ್ಯಜಃ ಕಲ್ಯಾಣತ್ಯನಾಚಧನೇಚ | ವೃತ್ತಿಂ ನದದ್ಯಾತ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯಸ್ತಮಾಂ ಸಂಮೀದಯಂತಿಹಿ |೬| ಮಾ
ತರಂ ಪಿತರಂ ವೃದ್ಧಂ ಭಾರ್ಯಾಸಾಧ್ಯೇಂ ಸುತಂ ಶಿಕುಮ್ | ಗುರೋಽಪಿ ಪ್ರಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ಚ ಕಲ್ಯಾಣ
ಬಿಭ್ರಷ್ಟ್ವಸುಸ್ಮೃತಃ |೭| ತನ್ನಾ ವಕಲ್ಯಯಾಃ ಕಂಸಾನ್ನಿತ್ಯಮುದ್ವಿಗ್ನ ಚ ತಸೋಃ | ಮೋಘಮತಮ್
ತಿಕಾಂ ತಾದಿವ ಸಾಧಾಮನರ್ಚತೋಃ |೮| ತತ್ಕ್ಷಂತುಮರ್ಹಥಸ್ತಾತಮೇತರ್ನ ಪರತಂತ್ರಯೋಃ |

ದಾ ಗಲ್ಲಿ ||೪|| ನರ್ವಾರ್ಥ ಸಂಭವಃ-ನರ್ವಾರ್ಥೋ ಜನಗಳೂ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೋ ಅಂಥಾದ್ದಾದ, ದೇಹಃ-ಕರೀ
ರವು, ಯತಃ-ಯಾರದೇಸಿಯಿಂದ, ಜನಿತಃ-ಹುಟ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿಯೂ, ಪ್ರೋಪಿತಃ-ಸಲಹಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವುದೋ,
ತಯೋಃ ಪಿತೃಃ-ಅಂಥಾತಾಯಿತಂದೆಗಳ, ನಿರ್ವಹಣಂ-ಆಸ್ಥಾಪನನ್ನು, ಮರ್ತ್ಯಃ-ಮನುಷ್ಯನು, ತತಾಯುಷಾ-೧೦೦ವರು
ಷಗಳು ಬದುಕುವುದರಿಂದಲೂ, ನಯಾತಿ-ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲವು ||೫|| ಯತಃ-ಯಾವವನು, ಆತ್ಮನಾ-ದೇಹದಿಂದಲೂ
ಭರೇನ ಚ-ಸ್ವತ್ತಾದಿಂದಲೂ, ಕಲ್ಯಾಣಿ-ಪುಷ್ಟನಾಗಿಯೂ ಕೂಡ, ತಯೋಃ-ಆತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ, ವೃತ್ತಿಂ-ಜೀವನಸುಖವನ್ನು,
ನದದ್ಯಾ-ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ, ತಂ-ಅವನನ್ನು, ಪ್ರೇತ್ಯ-ಸತ್ತಮೇಲೆ, ಸ್ವಮಾಂಸಂ-ಅವನೊಡಗನ್ನು, ಖಾಡಯಂತಿಹಿ,
ತನ್ನಿ ನ-ತೆಲಿಸುವರಲ್ಲವೆ ||೬|| ಮಾತರಂ-ತಾಯಿಯನ್ನೂ, ವೃದ್ಧಂ ಪಿತರಂ-ಮುದುಕನಾದ ತಂದೆಯನ್ನೂ, ಸಾಧ್ಯೇಂ ಭಾರ್ಯಾಂ-
ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ, ಶಿಕುಂ ಸುತಂ-ಹುಡುಗನಾದ ಮಗನನ್ನೂ, ಗುರೋ-ಗುರುಗಳನ್ನೂ, ವಿಪ್ರಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ನನ್ನೂ, ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಚ-ನೀಕೆ ಗತಿಯೆಂದು ನಂಬಿದವನನ್ನೂ, ಕಲ್ಯಾಣಿ-ಸಮರ್ಥನಾಗಿಯೂ ಕೂಡ, ಅಬಿಭ್ರತ್-ಭರಿಸದೇದ್ದಿ
ರುವವನು ||೭|| ತನ್ನ ಮೃತಃ-ಉಸಿವಿಟ್ಟು ತಲಿರುವ ಹೊನ್ನಾಗಿರುವನು ||೮|| ಅಕಲ್ಯಯೋಃ-ಅಸಮರ್ಥರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕಂಸಾತ್-
ಕಂಸನಿಂದಲೇ, ನಿತ್ಯಂ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಉದ್ವಿಗ್ನ ಚ-ತಸೋಃ-ಹೆದರಿಬುದ್ದಿಯುಳ್ಳವರಾದ, ವಾಂ-ನಿಮ್ಮನ್ನು, ಅನರ್ಚ
ತೋಃ-ಪೂಜಿಸದೆಯಿರುವ, ನೌ-ನಮಗೆ, ತತ್-ಆಕಾರಾದಿಂದ, ವಿತೇದಿವ ಸಾಂ-ಕುಡಿಸಗಳು, ಮೋಘಂ-ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ, ವ್ಯ
ತಿಕ್ರಾಂತಃ-ಕಳೆದುಹೋದವಾದವು ||೯|| ತಾತ-ಅಪ್ಪನೇ! ಮಾತಃ-ಅಮ್ಮನೇ! ದುಷ್ಟದಾ-ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯಾದ ಕಂಸನಿಂದ,
ಘೃತಂ ಕ್ಲೃಪ್ಯೋಃ-ಬಹಳಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾದ, ವಾಂ-ನಿಮ್ಮ, ಶುಕ್ರೋಽಪಾಂ-ಸೇವೆಯನ್ನು, ಪರತಂತ್ರಯೋಃ-ಪ
ರಾಧೀನರಾದ್ದರಿಂದ, ಅಕುರ್ವತೋಃ-ಮಾಡದೆಯಿರುವ, ನೌ-ನಮ್ಮ, ತತ್-ಆಯತರಾರ್ಥವನ್ನು, ಹಂತುಂ-ಸೈರಿಸುವುದಕ್ಕೆ,
ಅರ್ಹಃ-ಯೋಗ್ಯರಾಗುವಿರಿ ||೧೦|| ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ವಿಶ್ವಾತ್ಮನಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಆತ್ಮನಾಗಿಯೂ, ಮಾಯಾಮನುಷ್ಯನ್ಯ-ಮಾಯೆ

ಅಪರಿಂದಲಾಲಿತರಾಗಿ ಸಂತೋಷವನೆಯ್ದುವರು. ಅಪುಣ್ಯವು ನಮಗೆ ಇಲ್ಲವಾಯ್ತು |೪| ಸರ್ವವು ರುಷಾರ್ಥಂ
ಗೇಗೂ ನಾಥನವಾದ ಕರೀರವಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಭೋಷಣವೂ ಮಾಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುವ ಮಾತಾಪಿತ್ಯಗಳ ಋಣವಂ
ಪತ್ಯಪಕಾರಾದಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕತವರ್ವೆಗಳಿಂದಲೂ ಪುತ್ರನು ಸಮರ್ಥನಾಗುವುದಿಲ್ಲ |೫|
ಈ ಪುತ್ರನಾದವನು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಕರೀರದಿಂದಲೂ ಧನಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಮಾತಾಪಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಜೀ
ವನಮಕ್ಕಲ್ಪಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ! ಅಪುತ್ರಾದ್ರಮಾಂ ಯಮದೂತರು ಅವನಮಾಂಸವಂ ಅವನೇ ತಿನ್ನುವಂತೆಮಾ
ಡುವರು |೬| ಸಮರ್ಥನಾದರೂ ಯಾವವುರವನು ಮೂತ್ಯವನ್ನೂ, ವೃದ್ಧನಾದ ಪಿತ್ಯದನ್ನೂ, ಪತಿವ್ರತೆ
ಯಾದವತ್ತಿಯನ್ನೂ, ಶಿಕುವಾದ ಪುತ್ರನನ್ನೂ, ಗುರುವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನೂ, ಕರಣಗತನನ್ನೂ, ಪೋ
ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಪುರವನು ಜೀವಂತನಾದರೂ ಮೃತಪ್ರಾಯನೆ |೭| ಆದಕಾರಣದಿಂದ ಅಸಮರ್ಥ
ನಾಗಿ ಕಂಸನಭಯದಿಂದ ಖಿನ್ನ ಚೇತಸ್ಕರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜೆಯೆಂಮಾಡದೆ ಇರುವನವನಿಗೆ ಇಷ್ಟಾದಿವಸಂಗಳೂ
ಕಳೆದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿದೋದುವು |೮| ಎತ್ತಿತಂದೆಯೇ! ತಾಯೇ! ದುಷ್ಟಕಂಸನಿಂದ ಕ್ಲೇಶಂಗಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ದೀನರಾಗಿ ಅಕ್ಷಣ ತವಾಸುಮವಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಕೂಪ್ರವೆಯೆಂಮಾಡದೆ ಇದ್ದ ನಿಮ್ಮ ಅಪರಾಧವೆನ್ನೀವು
ವಾಸವೇಕು |೯| ಎಂದೀರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಾಯಾಮನುಷ್ಯನಾದ ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾದ ಆತ್ಮ

ಅಕುರ್ಮತೋರಾಂಶುಶೂಭಾಂಕ್ಲಿಷ್ಟಯಾದುರ್ದಾಭ್ಯಕಮ್ ||೯|| ಆತ್ಮಮ್ಯಾಮಾಮನುಷ್ಯಸ್ಯ
ಹರೇವಿತ್ಯಾತ್ಮನೂಗಿರಾ | ಮೋಹತಮಕಮಾರೋಪ್ಯಪರಪ್ಪಜ್ಯಾಪತುರ್ಮದಮ್ ||೧೦|| ಸಿಂಚಂತಾವ
ಕುಧಾರಾಭಿಸ್ನುಹಪಾಶನಚಾವೃತೌ | ನಕಿಂಚಿದೂಚತೂರಾಜನ್ಬಾಪ್ತಕಂಠವಿಮೋಹಿತೌ ||೧೧||
ಏವಮಾತ್ಮಸ್ಯಪಿತರಾಭಿಗವಾಽವಕೀಸುತಃ | ಮಾತಾಮಹಂತೂಗ್ರಸೇನಯದೂನಾಮಕರೋತ್ಪ
ತಿಮ್ ||೧೨|| ಆಹಚಾಸ್ತಾನ್ಯಸುರಾಜಪ್ರಜಾಸ್ತಾನ್ವಜ್ಞಮುರ್ದಸಿ | ಯಯಾತಿಶಾಪಾದ್ಯದುಭಿ
ನೂಸಿತವ್ಯೂನ್ಮಪಾಸನೇ ||೧೩|| ಮುಮಿಭ್ಯತ್ಯಲುಪಾಸನೆಭವತೋವಿಬುಧಾದಯಃ | ಬಲಿಂಹಕಂಶ್ಯ

ಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿರುವ, ಹರೇ-ಕೃಷ್ಣನ ಗಿರಾ-ಮಾತನಿಂದ, ಮೋಹಿತೌ-ಮೋಹಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇವಕೀವಸುದೇ
ವರು. ಅಂಕಂ-ತೊಡೆಯನ್ನು, ಲರೇ-ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಸಂಚರಿಸಿ, ಪರಪ್ಪಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಮುದಂ-ಸಂರೋಪವನ್ನು, ಅವತುಃ-
ಹೊಂದಿದರು ||೧೦|| ರಾಜಾ-ಅರಸನಾದ, ಉಚ್ಚರ್ಮ-ಉಚ್ಚರಿಸಿದ, ಸಿಂಚಂತೌ-ರೋಷಿಸುತ್ತಿರುವರೂ,
ಸ್ನೇಹಪಾಶನ-ಸ್ನೇಹವೆಂಬ ಪಾಶವನ್ನು, ಬಾಪ್ತಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಬಾಪ್ತಕಂಠ-ಕಂಠೀರೂ ಪಿಗುತ್ತಿಗೆಯೂ,
ಉಚ್ಚಪರೂ, ಏವಮೋಹಿತೌ-ಎವಮೋಹಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಆದ್ದರಿಂದ, ಕಿಂಚಿತೆ-ಕೊಂಚವನ್ನಾದರೂ, ನೋಚತುಃ-
ಹೇಳಿಲ್ಲವು ||೧೧|| ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನಾದ, ಪಿತರಾ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳನ್ನು, ಏವಂ-ಏನೇ, ಆತ್ಮಾ
ಸ್ಯ-ನಮಾಘಾನಗೊಳಿಸಿ, ಮಾತಾಮಹಂ-ತಾಯಿಯಾದ, ಉಗ್ರಸೇನಂತು-ಉಗ್ರಸೇನನಾದರೂ, ಯದೂನಾಂ-
ಯದುರಾಯನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರೂ, ಉಚ್ಚರ್ಮ-ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೂ, ಅಕರೋತ್-ಮಾಡಿದನು ||೧೨|| ಆಹಚ-ಬಿನ್ನಹವೆ
ನೂ ಮಾಡಿದನು. ಮಹಾರಾಜ-ದೊಡ್ಡಮೊರೆಯೇ! ಪ್ರಜಾಃ-ನಿನ್ನ ರೈತರಾದ ಅಸ್ತಾಂಸ್ತು-ನಮ್ಮನ್ನು ಕೂತಾದರೂ, ಆತ್ಮ
ಪುಂ-ಆಜ್ಞೆಗೆಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ, ಅರ್ಹಸು-ಯೋಗ್ಯನಾಗುವಿ (ಆದರೆ) ಯಯಾತಿಶಾಪಾತ್-ಯಯಾತಿಯನಿಗ್ರಹವಚನದಿಂದ, ಯ
ಮುಭಿಃ-ಯದುರಾಯನ ಕುಲದವರಿಂದ, ನ್ಯಾಪಾಸನೇ-ಘೋರವಾದುದಾಗಿ, ನಾಸಿತವ್ಯಂ-ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವು ||೧೩||
(ಆದರೂ)-ಭೃತ್ಯೇ-ಸೇವಕನಾದ, ಮುಮಿ-ನಾನು, ಉಪಾಸೀನೇ-ನೀನಿನ್ನೆ ನಾನು ನಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ (ಹತ್ತಿರವಿರಲಾಗಿ) ವಿಬುಧಾ

ದೇವಕೀವಸುದೇವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಾಡುವಿಕೆ

ಪ್ರಸವಾಕ್ಯದಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ದೇವಕೀವಸುದೇವರು ಪುತ್ರರಂತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲಿಂ
ಗನಮಗೆಯ್ದು ಸಂತೋಷವನೆಯ್ದಿದರು ||೧೦|| ನೇತ್ರೋದಕಂಗಳಿಂದ ತೋಯಿಸುವಣರಾಗಿ ಸ್ನೇಹಪಾಶ
ಬದ್ಧರಾಗಿ ಬಾಪ್ತಗದ್ಗದಕಂಠರಾಗಿ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಏನೂಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ ||೧೧|| ಭಗವಂತನಾದ ದೇವಕೀ
ಪುತ್ರನು ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಂಯಾರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನವೆಮಾಡಿ ಮಾತಾಮಹನಾದ ಉಗ್ರಸೇನನಯಾದವನಿಗೆ
ಪತಿಯನಾಗಿಮಾಡಿದನು ||೧೨|| ಮಹಾರಾಜನೇ! ಪ್ರಜೆಗಳಾದನಮಗೆ ಕೆಲಸಂಗಳಂ ಆಜ್ಞಾಪಿಸು, (ಎಂದುಉ
ಗ್ರಸೇನನುಕುರಿತುನುಡಿದನು-) ಯಯಾತಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ನಿಮಗೆ ಸಿಂಹಾಸನಾರೋಪಣಮಾಗದು. ನೀ
ನು ಯಾದವನಾದರೂನಿನಗೆ ದೋಷವಿಲ್ಲದಂತೆನಾನಿರುವೆನು ||೧೩|| ಭೃತ್ಯನಾದನಾನು ನಿನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ
ಕುಳಿತಿರಲಾಗಿ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ನಿನ್ನ ಕಾಣಿಕೆಗಳಂಕೊಡುವರು, ಮನುಷ್ಯಾದಿಗಳು ಕೇಳಲಿಕ್ಕಾದೇ

ಭಾಗವತಸಂಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಪಾಂಡುಧಿಕಾರವಂಕುಡುವಿಕೆ- ಉಗ್ರಸೇನನೊಡೊಲಗ

ವನತಾಂಕಿಮುತಾನ್ಯನರಾಧಿಪಾಃ ||೧೪|| ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಹೋಯಪವನಮುಗ್ರಸೇನಾಂಭೂಭಾಜಿ | ಸು
ಧರ್ಮಾಖ್ಯಾಂಸುಭಾಂಶಕಾ|ದಾದರೈತ್ಯಾಹಕವಃ ||೧೫|| ಮೂರುತಶ್ಚ ತಥಾಹಂದ್ರಂವಾಸುಪವಸ್ಯತಾ
ಸನಾತ್ | ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿದ್ಧವರಾಜೋಪಿಸುಭಾಂಕೃಷ್ಣಾನುಭಾವವಿತ್ ||೧೬|| ಸರ್ವಾಸ್ತೃಷ್ಟಾತಿಗಂಬ
ಧಾತದಿಗಬ್ರಾಹ್ಮಿಕಂಸಭಯಾದ್ಗತಾ | ಯದುಮೈವ ಧೈಯಧಿಕಮಧುದಾತಾರ್ಹಕುಕುರಾರ್ಯ
ಕಾ ||೧೭|| ಸುಭಾಜಿತಾಸಮೂತ್ಯಾಸ್ತವಿದ್ವೇಶವಾಗಕರ್ಶಿತಾ | ನ್ಯವಾಸಯತ್ಸ್ಯಗೇಹವೇವಿ
ತ್ವೈಸ್ಸಂತಪ್ಯವಿಶ್ವದೈ ||೧೮|| ಕೃಷ್ಣಸಂಕರ್ಮಣಭುಜೈರ್ಗುಪ್ತಲಬ್ಧಮನೂರಧಾಃ | ಗೃಹೇ
ಮುರೇಮಿರೆಸಿದಾಂಕೃಷ್ಣರಾಮಗತಜ್ವರಾಃ ||೧೯|| ವಿಷ್ಣುಂತೋಹರಹಃಪ್ರೀತಾಮುಕುಂದವದನಾಂಬು

ದಯಃ-ದೇವತೆಗಳು ಮೊದಲಾದವರು, ಭವತಃ-ನಿಮಗೆ, ಬಲಿಂ-ಕಾಡಿಕೆಯನ್ನು, ಅವನತಾಃ-ಬಗ್ಗಿದವರಾಗಿ, ಹರಂತಿ-ತರವ
ರು. ಅನ್ಯೇನರಾಧಿಪಾಃ-ಇತರರಾದ ಘೋರಗಳು. (ಕಾಣಿಕೆಯಂತರುವೆಂಬ ವದನ್ನು) ವಿವರ-ವಿನೆಂದುಪೇಳತಕ್ಕದ್ದು ||೧೪||
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ-ಹೀಗೆಹೇಳಿ, ಕೇಶವಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ವವನಂ-ಗಾಳಿಯನ್ನು, ಆಹೂಯ-ಕರೆದು, ಭೂಭುಜಿ-ಘೋರೆಯಾದ, ಉಗ್ರ
ಸೇನಾಯ-ಉಗ್ರಸೇನನಿಗೋಸುಗ, ಶಕ್ರಾ-ಇಂದ್ರನದೇಸೆಯಿಂದ, ಸುಧರ್ಮಾಖ್ಯಾಂ-ಸುಧರ್ಮೆಯೆಂಬವನರಾಜ, ಸಭಾಂ-
ಸಭೆಯನ್ನು, ಆಹರ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಾ, ಇತ್ಯಾಹ-ಹೀಗೆಹೇಳಿದನು ||೧೫|| ಮೂರುತಶ್ಚ-ವಾಯು-ವ್ರಹ್ಮ-ತಥಾ-ಹಾಗೆ,
ಇಂದ್ರಂ-ದೇವ ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು (ಅಪ-ಹೇಳಿದನು,) ದೇವರಾಜೋಪಿ-ಇಂದ್ರನುಕೂಡ, ಕೃಷ್ಣಾನುಭಾವವಿತ್-ಕೃಷ್ಣ
ನಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಲ್ಲವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಾಸುದೇವಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ, ಕಾಸನಾತ್-ಅಷ್ಟೈಯ ದೇಸೆಯಿಂದ, ಸಭಾಂ-ಸು
ಧರ್ಮೆಯನ್ನು, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿದ್ಧ-ಕೊಟ್ಟನು ||೧೬|| ಕಂಸಭಯಾತ್-ಕಂಸನದೇಸೆಯಿಂದಾದಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ, ದಿಗ್ಬ್ರಹ್ಮಿ-ದಿ
ಸೆಗಳಿಗೆ, ಗತಾ-ಹೋಗಿಯಿದ್ದ, ಸ್ತೃಷ್ಟಾತಿನಂಬಧಾ-ಸಗೋತ್ರನಪಿಂಡದಾಯಾದಸಂಬಂಧಗಳು, ಯದು...ಕಾರ್-ಯ
ದುಗಳು, ವೃಷಿಗಳು, ಅಂಧಕರು, ಮಥುಗಳು, ದಾಕಾರ್ಹರು, ಕುಕುರರು, ಆರ್ಯಕರುಮೊದಲಾದನಂಟರನ್ನು, ಸರ್ವಾ-
ಎಲ್ಲರನ್ನೂ (ಅನಾಯ-ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು) ||೧೭|| ವಿದೇಶವಾಸಕರ್ಶಿತಾ-ಅನ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕೃಶಗೊಳಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನು. ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ-ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ, ಸುಭಾಜಿತಾ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನಾಗಮಾಡಿ, ವಿಶ್ವದೈಕ-ಸರ್ವಗಾ
ಮೈಯಾದಕೃಷ್ಣನು, (ಅವರವರಿಗೆಬೇಕಾದ್ದನ್ನುಬಲ್ಲವನಾದ್ದರಿಂದ), ವಿತ್ವೈ-ಧನಗಳಿಂದ ತಪ್ಯ-ತ್ಯಜಿಸಿಕೊಟ್ಟ
ಸ್ವಗೇಹೇಷು-ತನ್ನಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರವರಮನೆಗಳಲ್ಲಿ) ನ್ಯವಾಸಯತ್-ಇರಿಸಿದನು (ವಾ. ಗೊಳಿಸಿದನು) ||೧೮|| ಕೃ
ಷ್ಣಸಂಕರ್ಮಣಭುಜೈ-ಕೃಷ್ಣರಾಮರತೋಳುಗಳಿಂದ, ಗುಪ್ತಾ-ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿಯೂ, ನೋರಧಾಃ-ವಡೆಯ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಬಯಕೆಗಳಿಲ್ಲವಾಗಿಯೂ, ಕೃಷ್ಣರಾಮಗತಜ್ವರಾಃ-ಕೃಷ್ಣರಾವರಿಂದ ಕಳೆದುಹೋದವರಾಗಿಯೂ, ಸಿ
ದ್ಧಾಃ-ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿಯೂ, ಗೃಹೇಷು-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ರೇಮಿರೇ-ಸುಖದಿಂದಿರಿಸಿದನು ||೧೯|| ನಿತ್ಯಂ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ

ನು ||೧೪|| ಉಗ್ರಸೇನನಿಗೆ ಈರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಾಯುದೇವನುಕರೆದು “ಅರಸಾದಉ
ಗ್ರಸೇನನಿಗಾಗಿ ಇಂದ್ರನದೇಸೆಯಿಂದ ಸುಧರ್ಮೆಯೆಂಬ ಮಹಾರಾಜೆಯು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಾ, ಎಂದು ಆ
ಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು ||೧೫|| ವಾಯುವು ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ತಿಳುಹಿಸಿದನು, ಆಯಿಂದ್ರನು ದೇವರಾಜನಾಗಿ
ತಾನಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಬಲ್ಲವನಾದ್ದರಿಂದ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾದಂತೆ ಸುಧರ್ಮೆಯ
ಕೊಟ್ಟನು ||೧೬|| ಕಂಸನ ಭಯದಿಂದ ದೇಶಾಂತರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಸ್ತೃಷ್ಟಾತಿನಂಬಂಧಿಬಂಧುಗಳು ಯಾ
ದವರನ್ನು ಇಂದ್ರನು ಅಂಧಕರು, ಮಾಧವರು ದಾಕಾರ್ಹರು ಕುಕುರರು ಆರ್ಯಕರು ||೧೭|| ಎಂದು ಯಾ
ಕುಂಬೋ, ಅನುಭಾಯಾಧರಾಗಿಹೋಗಿದ್ದ ಪರದೇಶವಾಸದಿಂದ ಕೃಶರಾದ ಎಲ್ಲರಂಕರೆಯಿಸಿ ಸಮಾಧಾನವಂ
ಗೆಯ್ದು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಾದಿಗಳಿಂದ ಅವರಂಪೋಷಿಸಿದನು ||೧೮|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಬಲರಾಮರ ಭೋಗಗೊಳಿ
ಸಿದ ರಾಜ್ಯತರಾದ ಸುಧರ್ಮ, ಕೃಷ್ಣನಿಗೋ ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯಗಳು ಸಹಿತ ಕೃಷ್ಣರಾಮರಿಂದ ಸದಾ ಸುಖವಾಗ
ಲಾಗಿ ಪಡೆದಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವ ಸ್ವ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಸಿದರು ||೧೯|| ಸುಖ ಸಂಪದ್ಭಿರಾಪಿ, ಸುಖಯು

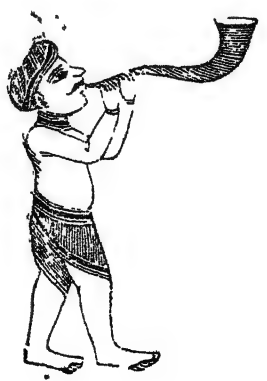
ಜನಃ | ನತ್ಯಂಪ್ರಮುದಿತಂಶ್ರೀಮತ್ಪದಯಸ್ತೃತವೀಕ್ಷಣಂ||೧೦||ತತಃ||ಪ್ರವಯಸೋಪ್ಯಾಸಕ್ಯಯಾ
ವಾನೋತಿಬಲೌಜನಃ | ಪಿಬಂತೋಕ್ಷೈರ್ಮುಕುಂದಸ್ಯಮುಖಾಂಭೋಜಸುಧಾಂಮುಹುಃ ||೧೧||
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ||೨೧||ಏತಂಸಮಾಸಾದ್ಯಭಗವಾನ್ದೇವಕೀಶಃ || ಸಂಕರ್ಷಣಶ್ಚರಾಜೇಂದ್ರಪರಿಷ್ಕಜ್ಯ
ದಮೂಚತಃ ||೨೨|| ಪಿತರ್ಯವಾಭ್ಯಾಂಸ್ನಿಗ್ಧಾಭ್ಯಾಂಪೋಷಿತೌಲಾಲಿತೌಭ್ಯಶಮ್ | ಪಿತೋರಭ್ಯ
ಧಿಕಾಪ್ರೀತಿರಾತ್ಮಜೇಷ್ವಾತ್ಮನೋಪಿ||೨೩|| ಸಪಿತಾಸಾಪಿಜನನೀಯೌಪುಷ್ಪೀತಸ್ಸ ಸ್ವಪುತ್ರವತೆ |
ಶಿಶೋಬಂಧುಭಿರುತ್ಸೃಷ್ಟಾನ್ಕಲೈಃಪೂವರಕ್ಷಣೇ||೨೪|| ಯೋತಯೋಯಂವ್ರಜಂತಾತವಯಂ
ಚನ್ನಹದಾಃಖಿತಾ || ಪ್ಲೋತೇವೋದ್ರಪ್ತ್ವಮೆಷ್ಯಾಮೋವಿಧಾಯಸುಹೃದಾಂಸುಖಮ್ ||೨೫|| ನಿ

ಪ್ರಮುದಿತಂ-ಹೆಚ್ಚು ಸಂತಸಗೊಂಡಿರುವುದು, ಶ್ರೀಮತೇ-ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳದ್ದು, ನದಯಸ್ತೃತವೀಕ್ಷಣಂ-ವಯೆಯಿಂದಲೂ ಕಿರುಣೆ
ಗಯಿಂದಲೂ ಸಹಿತವಾದ ನೋಟವುಳ್ಳದ್ದು, ಆದ, ಮುಕುಂದವದನಾಂಭುಜಂ-ಕೃಷ್ಣ ನಮುಖಕಮಲವನ್ನು, ಅಪರಹಂ-ದಿನದಿ
ನದಲ್ಲಿಯೂ, ವೀಕ್ಷಂತಃ-ನೋಡುತ್ತಲಿರುವ ರಾಜೇಂದ್ರನಿಂದಲೇ, ಪ್ರೀತಾಃ-ಪ್ರೀತವುಳ್ಳವರಾದರು ||೧೦||ತತಃ-ಅಮಘುರಾನಗರ
ದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಯಸೋಪಿ-ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಾದ, ಅಕ್ಷೈಃ-ಕಂಗಳಿಂದ, ಮುಕುಂದಸ್ಯ-
ಕೃಷ್ಣ ಸ-ಮುಖಾಂಭೋಜಸುಧಾಂ-ಮೊಗದಾವರೆಯ ಅಮೃತವನ್ನು, ಮುಹುಃ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಪಿಬಂತೋಪಿ-ಕುಡಿಯುತ್ತಲಿರು
ವರಾದ್ದರಿಂದ, ಯುವಾನಃ-ಪ್ರಾಯದವರೂ, ಅತಿಬಲೌಜನಃ-ಹೆಚ್ಚು ಬಲವುಳ್ಳವರಾದರೂ ಉಳ್ಳವರೂ, ಆನ-ಆದರು||೧೧||
[ಶುಕವಿಷ್ಣುವು.]ರಾಜೇಂದ್ರ-ರಾಜಕೀಶನಾದ ಪರೀಕ್ಷಿದನೇ! ಅಧ-ಆಮೇಲೆ, ಭಗವಾನ್ದೇವಕೀಶಃ-ಭಗವಂತನಾದ
ಕೃಷ್ಣನು, ಸಂಕರ್ಷಣಶ್ಚ-ರಾಮನೂಕೂಡ, ನಂದಂಸಮಾಸಾದ್ಯ-ನಂದಗೋಪನಬಳಿಗೆಹೋಗಿ, ಪರಿಷ್ಕಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು,
ಇದಂ-ಈಮಾತನ್ನು, ಉಚತಃ-ಹೇಳಿದರು ||೨೦||ಪಿತಃ-ಅಪ್ಪನೇ! ಸ್ನಿಗ್ಧಾಭ್ಯಾಂ-ಸ್ನೇಹವುಳ್ಳ, ಯುವಾಭ್ಯಾಂ-ನಿಮ್ಮಿಂದ,
ಭೃಶಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಪೋಷಿತೌ-ಸಲಹಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಲಾಲಿತೌ-ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಆದವು. ಪಿತೋ-ತಾಯಿತಂದೆ
ಗಳಿಗೆ, ಆತ್ಮಜೇಷು-ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮನೋಪಿ-ತಮಗಿಂತಲೂ, ಪ್ರೀತಿಃ-ಪ್ರೀತಿ, ಅಭ್ಯಧಿಕಾಪಿ-ಹೆಚ್ಚಾದ್ದರಿಂದ ||೨೩||
ಪೋಷರಕ್ಷಣೇ-ಸಲಹುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಅಕಲೈಃ-ಅನುಮರ್ಥರಾದ, ಬಂಧುಭಿಃ-ತಾಯಿತಂದೆಮೊದ
ಲಾದವರಿಂದಲೂ, ಶಿಶೋ-ಹುಡುಗರನ್ನು, ಯಾ-ಯಾರು, ಸ್ವಪುತ್ರವತ್-ತಮ್ಮಮಕ್ಕ
ಪೋಷಿಸುವರೋ, ಸಪಿತಾ-ಅವನುತಂದೆಯು, ಸಾಪಿ-ಆಕೆಯೂ, ಜನನೀ-ತಾಯಿಯಾಗಿರು
ತೆ ||೨೪||ಏತ-ತಂದೆ
ಯೋಃ-ನೀವು, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವಂಕುರಿತು, ಯಾತ-ಹೋಗಿರಿ. ವಯಂಚ-ನಾವುಕೂ
ಡ, ಸ ಪ್ಯವಾಂ-ಮಿತ್ರ
ಃ-ಸಂತೋಷವನ್ನು, ವಿಧಾಯ-ಮಾಡಿ, ಸ್ನೇಹದಃಖಿತಾ-ಪ್ರೀತಿ ದಿಂದ ಕಷ್ಟವುಂಟಾ
ದವರಾದ, ಪ್ಲೋತೇ-ಸುಖದಿಗಿಳಿದು, ಹಃ-ನಿಮ್ಮನ್ನು, ದ್ರಪ್ತ್ವಂ-ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ, ವಿಷ್ಯಾಮಃ-ಬರುವೆವು ||೨೫|| ಭಗವಾ

ಕ್ತವೋದ್ರಪ್ತವೂ ನೋಟವೂಉಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಖಪದ್ಮಮ ಪ್ರತಿದಿವಸದಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿ ಪ್ರೀತರಾಗಿ
ಸುಖಿತರಾದರು||೧೦||ವೃದ್ಧರಾದವರು ಸಹಮುಕುಂದನ ಮುಖಪದ್ಮದ ಅಮೃತವಂ ನೇತ್ರಂಗಳಿಂದವಾನಂಗೆ
ಯ್ಯರಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದಬಲವೂ ಯೌವನವೂ ಉಳ್ಳವರಾದರು||೧೧||ಎಲೈಅರನೇ!ಆಮೇಲೆ ಭಗವಂತನಾದಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮನೂ ನಂದನಬಳಿಗೆಯ್ದ ಅಲಿಂಗನೆಯಂಮಾಡಿಕೊಂಡು ನುಡಿದರು||೨೦||ಎಲೈತಂದೆಯೇ!ಸ್ನೇ
ಹಯಾಕ್ತರಾದ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಾವುಪೋಷಿತರಾದವು, ಲಾಲಿತರಾದವು, ಮಾತಾತಾಪ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಶರೀರಕ್ಕಿಂತ
ತಲಾಪ್ರೀತಿಯಧಿಕವು||೨೩|| ಪೋಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಮರ್ಥರಾದ ಮಾತಾಪಿತೃಗ
ಳಿಂದ ತ್ಯಕ್ತರಾದವುತ್ರಂ ಯೋವದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮಪುತ್ರರುತೆ ಪೋಷಿಸುವರೋ ಅವರೇಮಾತಾಪಿತೃಗ
ಳು ||೨೪|| ಎಲೈತಂದೆಯೇ! ನೀವೆಲ್ಲರೂಪ್ರಜಕ್ಕೆಹೋಗಿರಿ ನಾವುಸ್ನೇಹದಿಂದ ಪ್ರೀತರಾದಮಿತ್ರರಿಗೆ ಸು
ಖವನುಂಟುಮಾಡಿ, ಸ್ವಜನರಾದನಿಮ್ಮಂನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವೆವು||೨೫|| ಎಂಪು ಗೋಪಗಮೇತನಾದ

ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮರಿಗವುಂಜಿವಾಡುವಿಕೆ

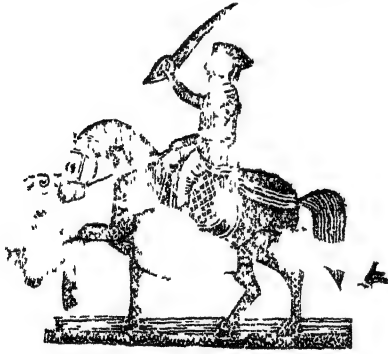

ವೆಂಸಾಂತ್ವಯ್ಯಭಗವಾನ್ನಂದಂಸವ್ರಜಮಚ್ಯುತೇ; ವಾನೋಲಂಕಾರಕುಪ್ಯಾಪ್ಯೈರರ್ಹಯಾಮಾ
ಸಸಾದರಮ್ ||೧೬|| ಇತ್ಯುಕ್ತಸೌಪರಿವೃಜ್ಯನಂದಪ್ರಣಯವಿದ್ಯುಲಃ | ಪೂರಯನ್ನಶುಭಿರ್ನೇ
ರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋರಾದನಯನಾದಿಕಥಾ.

ತ್ರಿಸಹಗೋಪೈರ್ವ್ರಜಂಯಯೇ ||೧೭|| ಅಥಕೂರಸುತೋರಾಜಕುತುಬ್ರಿಯಾಸ್ಸಾಧ್ಯಕಾರಯತ್ |

ನಚ್ಯುತೇ-ಭಗವಂತನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಸವ್ರಜಂನಂದಂ-ಗೋಕುಲದವರಿಂ ಕೂಡಿದನಂದನನ್ನು, ವಿವಂ-ಹೀಗೆ, ಸಾಂತ್ವಯ್ಯ-
ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ, ವಾನೋಲಂಕಾರಕುಪ್ಯಾಪ್ಯೈ-ವಸ್ತ್ರಗಳು ಅಭರಣಗಳು ಕಂಚಿನಪಾತ್ರೆಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ,
ಸಾದರಂ-ಅಕ್ಷರೆಯೊಡನೆ, ಅರ್ಹಯಾಮಾಸ-ಪೂಜಿಸಿದನು ||೧೬|| ಇತ್ಯುಕ್ತಃ-ಹೀಗೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟು, ನಂದಂ-ನಂದಗೋಪನು,
ತಾ-ಅರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ಸರಿವೃಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಣಯವಿಷ್ಣುಲಃ-ಸ್ನೇಹದಿಂದವಿವಾನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅಶುಭಿಃ-ಕಂ
ಣೀರ್ಗಲಿಂದ, ಸೇತ್ರೇ-ಕಂಗಳನ್ನು, ಪೂರಯ-ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಲಿರುವನಾಗಿ, ಗೋಪೈಸ್ಸಹ-ಗೊಲ್ಲರೊಡನೆ, ವ್ರಜಂಯಯಾ-
ಗೋಕುಲವಂ ಸೇರಿದನು ||೧೭|| ರಾಜ-ಪರಿಚ್ಛಿದ್ರಾಯನೇ! ಅಥ-ಅಮೇಲೆ, ಕೂರಸುತಃ-ಕೂರನ ಮಗನಾದ ವಸುದೇವನು,

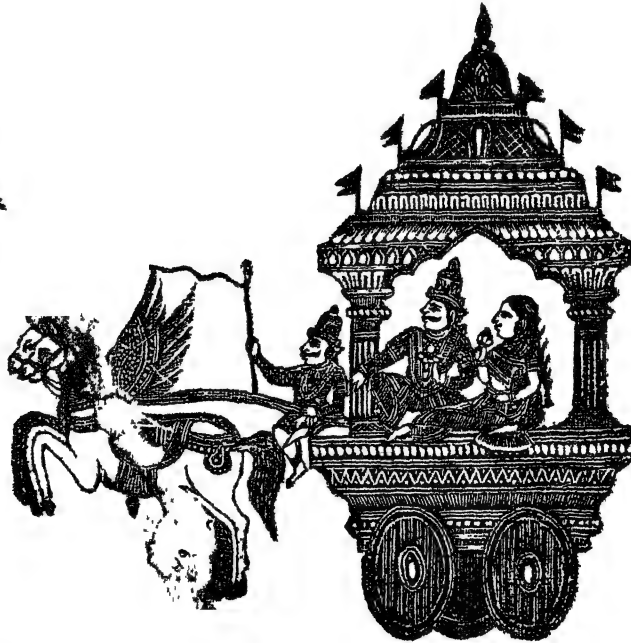
ನಂದನಂ ಸಮಾಧಾನಮಮಾಡಿ ಭಗವಂತನಾದ ಅಚ್ಯುತನು ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಭೂಷಣಗಳಿಂದಲೂ ತಾ
ಮ್ರ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಕಂಚುಮೊದಲಾದ ಲೋಹಪಾತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಆದರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಂದನಂ ಸಂತೋ
ಗೊಳಿಸಿದನು ||೧೬|| ಈರೀತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟು ಬಹುಮಾನಿತನಾದನಂದನು ಪ್ರೇಮಪ

ಮೈಗುವಲವರು

ರವಕನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಲಿಂಗನೆಯಂಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಕ್ತನಾಗಿ ವ್ರಜಕ್ಕೆ ಹೋದನು ||೧೭|| ಅಮೇಲೆ ವಸುದೇ

ನಂದನು ಬೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ದಕಂಗಳಿಂದಲೂ ದವಸನಾಗಿ ಗೋಪಿಯಾ
ದೋಷವಾಗಿ ಗರ್ವನು.ವಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮ

ಪುರೋಧಸಾಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಶ್ಚಯಥಾವದ್ವಿಜಸಂಸ್ಕೃತಮ್ ||೮೮|| ತೇಭ್ಯೋದಾದ್ಧಕ್ಷಿಣಾಗಾವೋ
ರುಕ್ಮಮಾಲಾಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ |ಸ್ವಲಂಕೃತೇಭ್ಯಸ್ಸಂಪೂಜ್ಯಸವತ್ಸಾಂಕ್ಷಾಮಮಾಲಿನೀ||೮೯||ಯಾಃ
ಕೃಷ್ಣರಾಮಜನ್ಮರ್ಕ್ಷಮನೋದತ್ತಾಮಹಾದ್ಯುತಿಃ |ತಾಶ್ಚಾದದಾವನುಸ್ಕೃತ್ಯಕಂಸನಾಧರ್ಮತೋ
ಹೃತಾಃ ||೯೦|| ತತಶ್ಚಲಬ್ಧಸಂಸ್ಕಾರಾದ್ವಿಜತ್ಯಂಪ್ರಾಪ್ಯಸುವತಃ | ಗರ್ಗಾದ್ಯದುಕುಲಾಚಾ
ರ್ಯಾದ್ಗಾಯತ್ರಂವ್ರತಮಾಸ್ಥಿತಃ ||೯೧|| ಪ್ರಭವೌಸರ್ದವಿದ್ಯಾನಾಂಸರ್ದಜ್ಞೌಜಗದೀಶ್ವರೌ |
ನಾನ್ಯಸಿದ್ಧಾಢುಲಕ್ಷಣಂಗೂಢಮಾನೌನರೇಹಿತೈಃ||೯೨|| ಅಥೋಗುರುಕುಲವಾಸವಿಚ್ಛಂತಾವುಪಜ

ಪುತ್ರಯೋಃ-ಕುಮಾರರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ, ಪುರೋಧಸಾ-ಪುರೋಹಿತನಾದ ಗರ್ಗಮುನಿಯಿಂದಲೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಶ್ಚ-ಶಿ
ಷ್ಯವಿಪ್ರರಿಂದಲೂ, ಯಥಾವತ್-ಕಾಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋಹಾಗೆ, ದ್ವಿಜಸಂಸ್ಕೃತಿಂ-ದ್ವಿಜರಾದಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ
ಮಾಡತಕ್ಕಮಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು, ಸಾಧು-ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಅಕಾರಯತ್-ಮಾಡಿಸಿದನು ||೮೮|| ಸ್ವಲಂಕೃತೇಭ್ಯಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿಅಲಂ
ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ತೇಭ್ಯಃ-ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ರುಕ್ಮಮಾಲಾಃ-ಭಂಗಾರದ ಹಾರಗಳುಳ್ಳವೂ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿಅಲಂ
ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೂ,ಕ್ಷಾಮಮಾಲಿನೀಃ- ಪಟ್ಟಿಯವಸ್ತ್ರಗಳೂಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳೂವುಳ್ಳವೂ, ಸವತ್ಸಾಃ-ಕರುಗಳಂಸಹಿತವಾದವೂ
ಆದ, ಗಾವಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಪರಿಪೂಜ್ಯ-ಪೂಜಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣಾಃ-ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ, ಅದಾತ್-ಕೊಟ್ಟನು|| (ಅಥವಾಗೋವುಗಳ
ನ್ನೂದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನೂಕೊಟ್ಟನು) ||೮೯|| ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ-ಮಹಾವ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ ವಸುದೇವನು, ಕೃಷ್ಣರಾಮಜನ್ಮರ್ಕ್ಷ(-ಕೃ
ಷ್ಣನೂರಾಮನೂ ಹುಟ್ಟಿದನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ, ಯಾಃ-ಯಾವಗೋದಕ್ಷಿಣೆಗಳು, ಮನೋದತ್ತಾಃ-ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದಾನಮಾಡಲ್ಪ
ಟ್ಟಿದ್ದವೋ, ತಾಶ್ಚ-ಅವುಗಳನ್ನೂ, ಅನುಸ್ಕೃತ್ಯ-ಕೊಡಲೇನಿನವುಗೊಂಡು, ಕಂಸೇನ-ಕಂಸನಿಂದ, ಅಧರ್ಮತಃ-ಅನ್ಯಾ
ಯವಾಗಿ, ಹೃತಾಃ-ಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳನ್ನು, ದದಾ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆಕೊಟ್ಟನು||೯೦|| ತತಶ್ಚ-ಅಮೇಲೆಯಾದರೋ, ಲಬ್ಧನಂ
ಸ್ಕಾರೌ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟುಉಪನಯನಸಂಸ್ಕಾರವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ದ್ವಿಜತ್ಯಂ-ದ್ವಿಜಾತಿಯಾದಕ್ಷತ್ರಿಯತ್ಯವನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ಯ-ಪಡೆದು,
ನುಪ್ರತಾ-ಸವಿಾಚೀನವಾದನಿಯಮವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಯದುಕುಲಾಚಾರ್ಯಾ ತೇ-ಯಾದವರಕುಲಕ್ಕೆಪುರೋಹಿತನಾದ, ಗರ್ಗಾ ತೇ-
ಗರ್ಗಮುನಿಯದೇಸೆಯಿಂದ, ಗಾಯತ್ರಂ-ಗಾಯತ್ರಿದೇವತಾಕವಾದ, (ಜಪಿಸುವವರಂರಕ್ಷಿಸಲುಳ್ಳ),ವ್ರತಂ-ನಿಯಮವನ್ನು,
ಆಸ್ಥಿತಾ-ಜಲಿಸದೇ(ಅನುಪ್ತಿಸುವರಾದರು ||೯೧||ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಸರ್ದವಿದ್ಯಾನಾಂ-ಸಕಲವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೂ, ಪ್ರಭವೌ ತೌರಾದ
ವರು, ಸರ್ದಜ್ಞೌ-ಎಲ್ಲವಂಬಲ್ಲವರು. ಜಗದೀಶ್ವರೌ-ರೋಕಕ್ಕೊಡೆಯರು. (ಇಂತಾವರೂ) ನಾನ್ಯಸಿದ್ಧಾಢುಲಕ್ಷಣಂ-ಇತರ
ರಿಂದಪೂರ್ಣವಾಗದ (ತಾನಾಗಿಉಂಟಾಗಿರುವ) ದೋಷವಿಲ್ಲದ ಸರ್ದಜ್ಞತ್ಯವನ್ನು, ನರೇಹಿತೈಃ-ನುನುಷ್ಠ ಗಳಿಂದ ಗೊ

ಜರಂ ಸಹಕರಿಯಿಸಿ ಪುತ್ರರಾದಬಲರಾಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಿಗೆಯಥಾವಿಧಿಯು | ಉಪನಯನವಂಮಾಡಿದನು||೮೮||
ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಗೋಸುಗ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನೂ ಸುವರ್ಣಭೂಷಿತಾಗ ದುಕೂಲವಸ್ತ್ರಾಚ್ಛಾದಿತಂಗಲಾದ
ಗೋವುಗಳಂಸಹ ಕೊಟ್ಟನು ||೮೯|| ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜನ್ಮೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನು ಯಾವಗೋವುಗಳಂ
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದನೋ, ಅಗೋವುಗಳಿಂ ಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅರಮನೆಗೆನೇರಿಹೋಗಿದ್ದ
ವು. ಅಗೋವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲವಂತರಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನು ||೯೦|| ಅಮೇಲೆ ಉಪನಯನಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ
ತರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಪುರೋಹಿತನಾದ ಗರ್ಗಾ ನಿಂದ ಉಪದಿಷ್ಟಮಾದಕ್ರಮದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಚ
ರ್ಯವ್ರತವನಾಚರಿಸಿದರು ||೯೧|| ಸರ್ವವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಮರಾದ ಸರ್ವಜ್ಞರಾದ ಜಗದೀಶ್ವರರಾದ ಶ್ರೀ
ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸ್ವತಸ್ಸಿದ್ಧಮಾದ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವು ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾಧಾರಣಮನುಷ್ಯರಂತೆ ನಟಿ
ನವಂಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರು ||೯೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಗುರುಕುಲವಾಸವನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅವಂತೀ
೧೦೪

ಗೃತುಃ | ಕಾಕ್ಯಾಂಸಾಂದೀಪನಂನಾಮಅಂತೀಪುರವಾಸಿನಮ್ ||೩೩|| ಯಥೋಪಸಾದ್ಯದಾಂತೌ
ತೌಗುರೌವೃತ್ತಿಮನಿಂದಿತಾಮ್ | ಗಾತ್ರಯಂತಾವುರೇತೌಸ್ತುಭಕ್ತ್ಯಾಂಽದಮಿವಾದ್ಯತೌ ||೩೪|| ತ
ಯಾದ್ವಿಜವರಸ್ತುಪ್ಪಶ್ಯದ್ಭಾವಾನುವೃತ್ತಿಭಿಃ | ಪೂವಾಚವೇದಾನಖಿಲಾಃ ಸಾಂಗೋಽನಿವದೋ
ಗುರುಃ ||೩೫|| ಸರಹಸ್ಯಂಧನುರೈದಂಧರ್ಮಾನ್ಮಾನ್ಯುಪಧಾಂಸ್ತಥಾ | ತಥಾಚಾನ್ವೀಕ್ಷ್ಯಕೀಂವಿದ್ಯಾಂರಾ

ತಮಾನೌ-ಮುಚ್ಚತಲಿರುವರಾದರು ||೩೩|| ಅಥೋ-ಅಮೇಲೆ, ಗುರುಕುಲೇ-ಗುರುವಿನಮನೆಯಲ್ಲಿ, ವಾಸಂ-ನಿಯಮವಾಗಿರು
ವಿಕೆಯನ್ನು, ಇಚ್ಛಂತೌ-ಬಯಸಿದವರಾಗಿ, ಕಾಕ್ಯಾಂ-ವಾರಾಣಸೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, (ಜ್ಞಾನವ್ರತಾಕವಂಕುಡುವಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ) ಅವಂ
ತೀಪುರವಾಸಿನಂ-ಅಪಂತೀನಗರದಸ್ಥಲವಂತಿಗನಾದ, ಸಾಂದೀಪನಂನಾಮ-ಸಾಂದೀಪನನೆಂದುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು,
ಉಪಜಗೃತುಃ-ಸೇರಿದರು ||೩೪|| ಯಥಾ-ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ, ಉಪಸಾದ್ಯ-ತಾವುಹೊಂದಿ, ದಾಂತೌ-ಜೀತೇಂದ್ರಿಯರಾದ, ತೌ-
ಆರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಣರು, ಗುರೌ-ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ, ಅನಿಂದಿತಾಂವೃತ್ತಿಂ-ಕುದ್ಧವಾದಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ಗಾತ್ರಯಂತೌ-ಇತ
ರರಿಗಕಲಿಸುವರಾಗಿಯೂ, ಭಕ್ತ್ಯಾ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಉಪೇತೌ-ಕೂಡಿದವರಾಗಿ, ದೇವಮಿವ-ದೇವರನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಆ
ದ್ಯತೌಸ್ತು-ಗುರವನ್ನು ಅರೈವರೂಆದರಲ್ಲವೆ ||೩೫|| ದ್ವಿಜವರಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ಗುರುಃ-ಆಚಾರ್ಯನು, ತಯೋಃ-
ಆರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಣರ, ಕುದ್ಧಭಾವಾನುವೃತ್ತಿಭಿಃ-ನಿರ್ಮಲವಾದ ಹೃದಯದೊಡನೆ ಸೇವಿಸುವಿಕೆಗಳಿಂದ, ತುಪ್ಪಃ-ತುಪ್ಪಿಯಭವನಾ
ಗಿ, ಸಾಂಗೋಪನಿವದಃ-ಷಡಂಗಗಳಿಂದಲೂ ವೇದಾಂತಗಳಿಂದಲೂ ಸಹಿತಗಳಾದ, ನಿಖಿರಾಃ-ವೇದಾಃ-ವೇದಗಳನ್ನೂ, ಉ
ಪವೇದಗಳನ್ನೂ, ಪೂವಾಚ-ಚನ್ನಾಗಿಹೇಳಿದನು ||೩೬|| ಸರಹಸ್ಯಂ-ಗಟ್ಟಿನಿಂದಸಹಿತವಾದ, ಧನುರ್ವೇದಂ-ಬಿಲ್ಲಿನಮಂತ್ರವಿ
ದ್ಯೆಯನ್ನೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ, ಧರ್ಮನ್ಯಾಯಪರ್ಥಾ-ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು, ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ-
ಅನ್ವೀಕ್ಷ್ಯಕೀಂ-ತರ್ಕವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ, ವಿದ್ಯಾಂಕುದ್ಧಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ಪದ್ವಿದಾಂ-ಅರುಬಗೆಯಾದ, ರಾಜನೀತಿಂ-

ಸಾಂದೀಪನಋಷಿ

ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮ

ಪುರವಾಸಿಯಾದ ಸಾಂದೀಪನನಾಮಕನಾದ ಋಷಿಃ | ಕಾನಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಂಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ
ಹೋದರು ||೩೩|| ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ದಾಂತರಾಗಿ ಯೋಜವರಾಗಿರುವ ರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಣರು ಗುರುಕುಲಾ
ಭಾಕರ್ಮವೆಲ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶಿಸುವಂತೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಯುಷಿಯಂ ಪರಮೇಶ್ವರನಂ ಹೇಗೋಹಾಗೆ ಸೇ
ವಿಸಿದರು ||೩೪|| ಆಸಾಂದೀಪನಋಷಿಯು ರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಣ ಕುದ್ಧಮನನ್ನಿನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕುಶ್ರೂಪಗ
ಳಿಂಢೆ ತೃಪ್ತನಾಗಿ ನಾಲ್ಕುವೇದಂಗಳಂ ಪಡಂಗಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಉಪನಿವತ್ತಂಗಳಂ ||೩೫|| ಸರಹಸ್ಯಮಾದಧ
ನುರ್ವೇದಂ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ವೀಮಾಂಸಾದಿಗಳಂ ತರ್ಕವಿದ್ಯೆಯಂ ರಾಜನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಂವಂ ಸಹ ಅ

ಜನೀತಂಚವದ್ವಿಧಾಮ್ |೩೬| ಸರ್ವಂತದ್ವಿಬುಧಶ್ರದ್ಧಾಸರ್ವವಿದ್ಯಾಪ್ರವರ್ತಕೌ | ಸಕೃನ್ನಿಗ
ದಮಾತ್ರೇಣತೌಸಂಜಗ್ಮಹತುರ್ನ್ಯಪ |೩೭|ಅಹೋರಾತ್ರೈಶ್ಚತುಷ್ಟ್ಯಾಸಂಯತೌತಾವತೀಃ
ಕಲಾಃ |ಗುರುದಕ್ಷಿಣಯಾಚಾರ್ಯಂಭಂದಯಾಮಾಸತುರ್ನ್ಯಪ|೩೮|ದ್ವಿಜಸ್ತಯಾಸ್ತನ್ಮಹಿಮಾನ
ಮದ್ಭುತಂಸಂಲಕ್ಷ್ಯರಾಜನ್ನತಿಮಾನುಷೀಂಮತಿವೌ ಸಮ್ಯಂತ್ಯತತ್ಪ್ರಸಮಹಾರ್ಥವೆವ್ಮೃತಂ
ಬಾಲಂಪ್ರಭಾಸವರಯಾಂಬಭೂವ |೩೯| ತಥೈತ್ಯನಾರುಹ್ಯಮಹಾರಥೌರಥಂಪ್ರಭಾಸಮಾಸಾ
ದ್ಯದುರಂತವಿಕ್ರಮೌ | ವೆಲಾಮುಪವ್ರಜ್ಯನಿವೇದತುಃಕ್ಷಣಂಸಿಂಧುರ್ದಿಡಿತ್ಯಾರ್ಹಣಮಾಡರತ್ತ
ಯಾಃ |೪೦| ತಸಾಹಭಗವಾನಾಕುಗುರುಪುತ್ರಃಪ್ರದೀಯತಾಮೌ | ಯಾಸಾವಿಹತ್ಯಯಾಗ್ರಸ್ತೌ

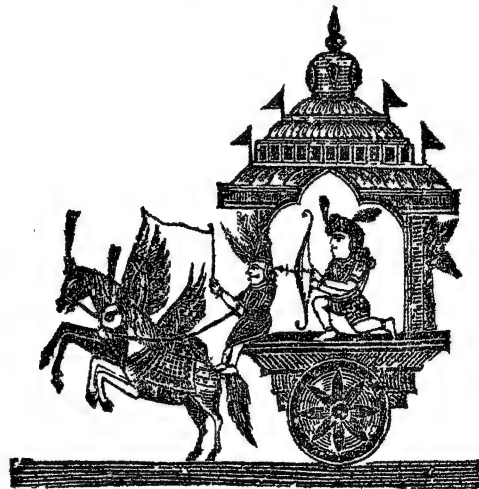
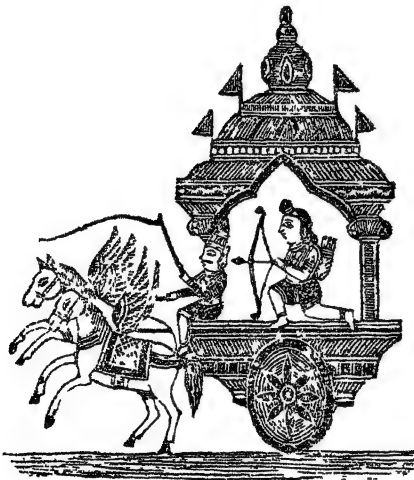
ಅರಸುಗಳ ನೀತಿಹಾಸ್ರವನ್ನು,ಜ-ಇತರವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೂ,ಜೇಳಿದನು ||೩೬|| ನೃಪ-ರಾಯನೇ! ವಿಬುಧಶ್ರೇಷ್ಠಾ-ವಿದ್ವಾಂಸರ
ಶ್ಲೋತ್ತಮರೂ, ಮತ್ತುದೇವೋತ್ತಮರೂ,ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಪ್ರವರ್ತಕೌ-ಸಕಲವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಮೂಲಾಚಾರ್ಯರೂ, ಅದ, ತೌ-ಆ
ತಾಮಕೃಷ್ಣರು, ತತ್ತ್ವವಂ-ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಸಕೃನ್ನಿಗದಮಾತ್ರೇಣ-ಒಂದುಸಲಹೇಳುವಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ, ಸಂಜಗ್ಮಹತುಃ-
ಜನ್ಮಾಗ್ರಹಿಸಿದರು ||೩೭||ನೃಪ-ಅರಸೇ! ಚತುಷ್ಟ್ಯಾ-೬೪ಅದ, ಅಹೋರಾತ್ರೈಃ-ಹಗಲಿರುಳುಕೂಡಿದ ದಿನನಗಳಿಂದ
ಸಂಯತೌ-ಸೌಯಾದ ನಿಯಮವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ತಾವತೀಃ-ಅದ್ಭುತೃಳಿಅದ, ಕಲಾಃ-ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು,(ಗ್ರಹಿಸಿ)ಗುರುದಕ್ಷಿಣಯಾ-ಗು
ರುವುಬಯಸಿದ ದಕ್ಷಿಣೆಯಿಂದ, ಆಚಾರ್ಯಂ-ಗುರುವನ್ನು, ಭಂದಯಾಮಾಸತುಃ-ಬಯಸಗೊಳಿಸಿದರು ||೩೮||ರಾಜ-ಘೋ
ರೇ! ದ್ವಿಜಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು,ಅದ್ಭುತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ತಯೋಃ-ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರ, ತನ್ಮಹಿಮಾನಂ-ಅಮಹತ್ವವನ್ನೂ,
ಅತಿಮಾನುಷೀಂ-ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಮೀರಿದ, ಮತಿಂಚ-ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ, ಸಂಲಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸಃ-ಆತನು, ಪತ್ನಾಽಸಹ-ಹೆಂಡ
ತಿಯೊಡನೆ, ಸಮ್ಯಂತ್ಯ- ಚನ್ನಾಗಿಆಲೋಚಿಸಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಭಾಸೇ-ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಮಹಾರ್ಣವೇ-ಮಹಾಸಮು
ದ್ರದಲ್ಲಿ, ಮೃತಂ-ಸತ್ತಹೋಗಿದ್ದ, ಬಾಲಂ-ಹುಡುಗನನ್ನು, ವರಯಾಂಬಭೂವ-ಬಯಸಿದವನಾದನು||೩೯||ತಥೇತಿ-ಹಾಗೆಯೇ
ಆಗಲೆಂದು, ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಮಹಾರಥೌ ಮಹಾರಥಿಕರಾದ, ದುರಂತವಿಕ್ರಮೌ-ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ರಾಮಕೃ
ಷ್ಣರು, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಆರುಹ್ಯ-ಎರಿ-ಪ್ರಭಾಸಂ-ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು, ಆಸಾಧ್ಯ-ಸೇರಿ-ವೇಲಾಂ-ಸಮುದ್ರತೀರವನ್ನು,
ಉಪವ್ರಜ್ಯ-ಸೇರಿ, ಕ್ಷಣಂ-ನಿಮುಷಹೊತ್ತು, ನಿವೇದತುಃ-ಕುಳಿತಿದ್ದರು,ಸಿಂಧುಃ-ಸಮುದ್ರನು, ವಿಡಿತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ತಯೋಃ-ಆ
ತಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ, ಅರ್ಪಣಂ-ಸಮ್ಪಾದನವಾದ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು, ಆಹರತೆ-ತಕ್ಕೊಂಡುಬಂದನು||೪೦||ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ತಂ-
ಅಸಿಂಧುರಾಜನಂಕುರಿತು, ಯೋಗುರುಪುತ್ರಃ-ಯಾವನಮ್ಮಗುರುವಿನ ಮಗನಾದ, ಬಾಲಃ-ಹುಡುಗನು, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಮಹತಾ-
ಮೊದ್ದಾದದ, ಉರ್ವಿಣಾ-ಅರೆಯಿಂದ, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಗ್ರಸ್ತಃ-ನುಂಗಲ್ಪಟ್ಟನೋ, ಶೋಸೌ-ಆಯಾಹುಡುಗನು, ಆ

ಧ್ಯಯಾನವಮಾಡಿಸಿದನು |೩೬| ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಗುರು
ವಿನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ತವಿದ್ಯೆಗಳಂ ಒಂದಾವೃತ್ತಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಗ್ರಹಿಸಿದರು |೩೭|
ಎಲೈ, ರಾಯನೇ! ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅರುವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಅಹೋರಾತ್ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅರುವತ್ತುನಾಲ್ಕುವಿದ್ಯೆ
ಗಳಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತವಿದ್ಯೆಗಳನೆಯ್ದಿಕ್ಕತಾರ್ಥರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಗುರುವಾದಸಾಂ
ದೀಪನೆಯುಪಿಯಂಕುರಿತು ಗುರದಕ್ಷಿಣೆಯಂಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದುಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು |೩೮| ಆಗುವಾದ
ಯುಪಿಯು ಅಪ್ರಾಕೃತಮಾದ ಅವರಬುದ್ಧಿಯಂ ಅವರಮಹಿಮೆಯನ್ನೋಡಿ, ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ಸ
ಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೃತನಾದ ಸ್ವಪುತ್ರನಂ ಬದುಕಿಸಿ ಕರೆತಂದುಕೊಡಿಯೆಂದು ಆರಾಮ
ಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು |೩೯| ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಮಹಾರಥಿಕರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ರಥಾರೂಢರಾಗಿ
ಅಪಾರವಿಕ್ರಮರಾಗಿ ಸಮುದ್ರತೀರದ ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರಮಲ್ಲಿನಂತವರಾದರು. ಸ
ಮುದ್ರನು ಜಗದೀಶ್ವರರೆಂದು ತಿಳಿದು ಪೂಜಿಸಿದನು |೪೦| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಮುದ್ರನುಂಕುರಿತು ಎಲೈಗಮು
ದ್ರನೇ! ನಮಗುರುಪುತ್ರನಾದ ಬಾಲಕನು ನಿನ್ನಿಂದ ತೆರಿಗಳಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಇದಾನೆಯಲ್ಲವೆ ? ಅವೆ

ಬಾಲಕೋಮಹತೋರ್ಮಿಣಾ |೪೦|ಸಿಂಧುಃ| ನಾಹಾರ್ವಂತಮಹಂಪವೈತ್ಯೈಃಪಂಚಜನೋಮಹಾ |
ಅಂತರ್ಜಲಚರೈಃಕೃಷ್ಣ ಶಂಖರೂಪಧರೋಸುರಃ |೪೧| ಅಸ್ತೇತನಾಹ್ಯತೋನೂನಂಗುರುಪುತ್ರಸ್ತವ
ಪ್ರಭೋ | ಜಲಮಾವಿಶ್ಯತುಹತ್ವಾಗೃಹ್ಯತಾಮಿತ್ಯುವಾಚಹ|೪೨| ತದಸೌಜಲವಾವಿಶ್ಯಹತ್ವಾತಂ
ಜಲವಾಸಿನಮ್| ವಿದಾರ್ಯಜಠರಂತಸ್ಯನಾಪಶ್ಯದುದರಭೃಕಮ್ | ತದಂಗಪ್ರಭವಂತಂಖಮಾದಾಯ
ರಥಮಾವಿಶತ್ |೪೩|ತತಸ್ಸಂಯಮನೀನಾಮಯಮಸ್ಯದಯಿತಾಂಪುರಿಷಂ | ಗತ್ವಾಜನಾರ್ದನ

ಕು-ಬೇಗನೆ, ಪ್ರದೀಯತಾರಿ-ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿ(ಇತಿ-ಹೀಗೆ)ಆಹ-ನುಡಿದನು ||೪೦||[ವರುಣವಾಕ್ಯವು.]ದೇವ-ದೇವರಾದ, ಕೃಷ್ಣ-
ಕೃಷ್ಣನೇ! ತಂ-ಆಹುಡುಗನನ್ನು, ಅಹಂ-ನಾನು, ನಾಹಾರ್ವಂತ-ಅಪಹರಿಸಲಿಲ್ಲವು, ದೈತ್ಯಃ-ದಿತಿಪುತ್ರನಾದ, ಪಂಚಜನ-
ಪಂಚಜನನೆಂಬ, ಮಹಾನಸುರಃ-ದೊಡ್ಡರಾಕ್ಷಸನು, ಶಂಖರೂಪಧರಃ-ಶಂಖದಆಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿದವನಾಗಿ, ಅಂತರ್ಜಲಚ-
ರಃ-ಒಳನೀರಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತಿರುವನಾಗಿ||೪೧||ಅಸ್ತೇ-ಇದ್ದಾನೆ. ತವ-ನಿನ್ನ, ಗುರುಪುತ್ರಃ-ಗುರುವಿನಮಗನು, ತೇನ-ಅವನಿಂದ,
ಅಪ್ಯತಃ-ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು, ನೂನಂ-ಡಿಟವು.(ಅಥವಾ-ಹಾಗೆಉಹಿಸುವೆನು.) ಪ್ರಭೋ-ನಮರ್ಥನೇ! ಜಲಂ-ನೀರನ್ನು, ಆ
ವಿಶ್ಯ-ಒಳಹೊಕ್ಕು, ತಂ-ಆರಾಕ್ಷನನನ್ನು, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ಗೃಹ್ಯತಾಂ-ಗುರುಪುತ್ರನು ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡಲಿ, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಉ
ವಾಚಹ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿಹೇಳಿದನು. ||೪೨||ತತ್-ಅದರಿಂದ, ಅಸೌ-ಈಕೃಷ್ಣನು, ಜಲಂ-ನೀರನ್ನು, ಅವಿಶ್ಯ-ಹೊಕ್ಕು, ಜಲವಾಸಿ
ನಂ-ನೀರಲ್ಲಿರುವ, ತಂ-ಅವನನ್ನು, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ತಸ್ಯ-ಅವನ, ಜಠರಂ-ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು, ವಿದಾರ್ಯ-ಸೀಳಿ, ಉಪರೇ-ಹೊ
ಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ, ಅರ್ಭಕಂ-ಹುಡುಗನನ್ನೂ, ನಾಪಶ್ಯತ್-ಕಾಣಲಿಲ್ಲವು. ತದಂಗಪ್ರಭವಂ-ಅವನಮೈಯಿಂದಹುಟ್ಟಿದ,ಶಂಖಂ-ಕಂ
ಖಾಕಾರವಾದಎಲುಬನ್ನು ಆದಾಯ- ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು, ರಥಂ-ತನ್ನ ತೇರನ್ನು,ಅವಿಶತ್-ಹೊಕ್ಕನು||೪೩||ತತಃ-ಅಮೇಲೆ,ನ

ರಥಾರೂಢರಾದರಾಮಕೃಷ್ಣರು

ನಂತಂದುಕೊಡು ಎಂದನುಡಿದನು |೪೦| (ಎಂಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಸಮುದ್ರನು ವಿಶ್ವಾಸನಂಗಿ
ಯ್ದನು-) ಎಲೈ, ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಗುರುಪುತ್ರನನ್ನಾನು ಅಪಹರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಪಂಚಜನನಾಮಕನಾದ ಮಹಾಸು
ರನು ನೀರಿನೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಕಂಖ ರೂಪಧಾರಿಯಾಗಿರುವನು|೪೧| ಅವನಿಂದ ಅಪಹೃತನಾದನು, ಎಲೈ
ಪ್ರಭುವೇ! ಸಿಕ್ಕೆಯವು; ಆಗುರುಪುತ್ರನಂ ನೀರಿನಲ್ಲಿಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆಯಸುರನಂಕೊಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂ
ನುಡಿದನು|೪೨| ಅಮೇಲೆ ಯಾಮಾತಂಕೇಳಿಕೃಷ್ಣನು ಜಲವಂಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆಯಸುರನಂಸಂಹರಿಸಿ ಅವನಹೊ
ಟ್ಟೆಯಂನೀಳಿಅವನದೇಹದಲ್ಲಿ ಯುಪಿಕುಮಾರನಂಕಾಣಲಿಲ್ಲ |೪೩| ಅವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಕಂಖವಂತೆಗದು

ಕೃಂಖಂಪ್ರದಧೃತ್ಯಸಹಲಾಯುಧಃ ||೪೫|| ಕಂಖನಿಹಾರ್ಗದಮಾಕರ್ಣ್ಯಪ್ರಜಾಸಂಯಮನೋಮು
ಮಃ| ತಯೋಸ್ಸದರ್ಶಂಮುಹುತಂಚಕ್ರಭಕ್ತ್ಯಾಪಬೃಂಹಿತಾವು||೪೬|| ಉಮಾಚಾಪನುಷ್ಠಾಪ್ಯದ್ವಂ
ಸರ್ವಭೂತಾಕರ್ಯಾಲಯವು|| ೪೭|| ಲಾಲಮಾನುವಯೋವಿಷ್ಣೋರ್ಯಾವಯೋಕರವಾಮುಕಿವು ||೪೮||
ಶ್ರೀಭಗವಾಃ||ಗುರುಪುತ್ರನಿಹಾಂತನಿಜಕರ್ಮನಿಬಂಧನವು|| ಆನಯಸ್ವಮಹಾಭಾಗಮಹಾಭಾ
ಸನಪುರಸ್ಕೃತಃ||೪೯|| ತಥೇತನೋಪನೀತಂಗುರುಪುತ್ರಾಯದೂತಮು|| ದತ್ತಾತ್ರೇಯಗುರವೆಭೂ

ಪರಾಯುಧಃ-ಬಲರಾಮನಿಂ ಸಹಿತನಾದ, ಜನಾರ್ದನ-ಕೃಷ್ಣನು, ಯಮಸ್ತದಯಿತಾಂ-ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ, ಸಂಯಮ
ನೀಂನಾಮ-ಸಂಯಮನಿಯಂಬ ತನರಿನಿಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ, ಪುರೀಂ-ನಗರಿಯಂಕುರಿತು, ಗತ್ವಾ-ಹೋಗಿ, ಕಂಖಂ-ಪಾಂಚಜ
ನ್ಯವನ್ನು, ಪ್ರದಧೃತ್ಯ-ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಉವಿದನು ||೪೫|| ಪ್ರಜಾಸಂಯಮನೋ-ಪಾಲನೆಗಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವನಾದ, ಯಮಃ-ಯಮ
ನು, ಕಂಖನಿಹಾರ್ಗದಂ-ಪಾಂಚಜನ್ಯಧ್ವನಿಯನ್ನು, ಅಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ತಯೋಃ-ಅರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಣಿಗೆ ಭಕ್ತ್ಯಾ-ಪಬೃಂಹಿತಾಂ-ಭಕ್ತಿ
ಯಿಂದ ಬಲಕರಿನಲ್ಲಟ್ಟಿ, ಮಹತೀಂಸದರ್ಶಂ-ಮಹಾಪೂಜೆಯನ್ನು, ಚಕ್ರ-ವಾದಿದನು ||೪೬|| ಅವನತಃ-ನಮ್ರನಾಗಿ,
ಸರ್ವಭೂತಾಕರ್ಯಾಲಯಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮನಸ್ಸುಗಳೇ ಮನೆಗಳಾಗಿವುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ವಿಷ್ಣೋರ್ವೀ-
ನಾರಾಯಣನ, ಲೀಲಾಮಾನುವಯೋಃ-ಲೀಲೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ತೋರುತಲಿರುವ, ವಿಷ್ಣೋರ್ವೀ-ವ್ಯಾಪಕರಾದ, ಅಧನಾ
ವಿಷ್ಣೋಃ-ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅಂಶಗಳಾದ್ದರಿಂದ, ವಿಷ್ಣು ವೇದದ, ಯಮಯೋಃ-ನಿಮಗೆ, ಕಿಂಕರವಾಮು-ದಿನನ್ನು ಮಾಡುವೆವು||೪೭||
[ಭಗವದ್ಭಾಕ್ಯವು]ಮಹಾಭಾಗ-ಮಹಾಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಯಮನೇ! ನಿಜಕರ್ಮನಿಬಂಧನಂ-ತನ್ನಪುಣ್ಯವಾಪಗಳ ನಿರ್ಬಂಧವು
ವನಾದ್ದರಿಂದ, ಒಪ್ಪ-ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಅನೀತಂ-ತರಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಗುರುಪುತ್ರಂ-ಗುರುವಿನಮಗನನ್ನು, ಮಹಾಭಾಗನಪುರಸ್ಕೃತಃ-ಸ
ನ್ನಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿ ಕೊಂಡವನಾಗಿ, ಆನಯಸ್ವ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಾ||೪೯|| ತಥೇತಿ-ಹಾಗೆಯೇ ಅಗಲಿಯೆಂದು,
ತೇನ-ಆಯಮನಿಂದ, ಉಪನೀತಂ-ಚತ್ತಿರಕ್ಕತಂದು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಗುರುಪುತ್ರಂ-ಗುರುವಿನಮಗನನ್ನು, ಸ್ವಗುರುವೇ-ರಮ್ಮ
ಗುರುವಿಗೆ, ದತ್ತಾ-ಕೊಟ್ಟು, ಭೂಯೋವೃಣೀಷ್ಯತಿ-ಮರಳಯೋ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಬಯಸೆಂದು, ಯದೂತ್ತಮ-ರಾಮಕ್ಕ
ವೈರು, ತಂ-ಅಗುರುವಂ ಕುರಿತು, ಉಚಯೇ-ನುಡಿದರು||೪೯|| [ಗುರುವಾಕ್ಯವು]ವತ್ಸ-ಪ್ರಿಯನಾದ ಜುಡುಗನೇ! ಭವದ್ಭಾಗ-
ಕೊಂಡು ರಥಾರೂಢನಾಗಿ ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ಸಂಯಮನಿನಾಮಕಮಾದ ಯಮಪುರಸ್ಕೃತನಾಗಿ ಕಂಖ
ಮಧ್ಯನಿಗೆಯ್ದನು ||೪೫|| ಅಮಹಾಕಂಖದನಾದವಂಕೇಳಿ ಪ್ರಜಾಶಿಕ್ಷಕನಾದಯಮನು ಭಕ್ತಿಪೂಜ್ಯಕವನಾಗಿರು
ಮಕ್ಕಪ್ಪಣಿಗೆಪೂಜೆಯಂಮಾಡಿದನು||೪೬|| ಆಯಮನುಸರ್ವಭೂತಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು
ನಮ್ರನಾಗಿನುಡಿದನು-ಸಾಕ್ಷಾತ್ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅಂಕದಿಂದ ಲೀಲಾಮಾನುವಕರೀರಧಾರಿಗಳಾದನಿಮಗೆನುನುಯ್ಯನ-
ಕೆಲಸಮಮಾಡಲಿ||೪೭||ಅಮಾತಂಕೇಳಿ ಭಗವತನು ನುಡಿದನು-ಎಲೈಮಹಾತ್ಮನಾದಯಮನೇ! ಸ್ವಕರ್ಮವಿ
ದಿಂದನಿನ್ನಲೋಕಕ್ಕೆಬಂದಿರುವನಮ್ಮಗುರುಪುತ್ರನಂ ಕರೆದುತಂದುಕೊಂಡು ಎನ್ನಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂಪುರಸ್ಕರಿಸು||೪೯||
ರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಣು ಗುರುಪುತ್ರನಂ ತಂದುಬಿಟ್ಟನು||೪೯|| ಎಂಬಭಗವದ್ವಾಕ್ಯಮಂಕೇಳಿ
ಆಯಮನುಹಾಗೆಯೇಲಗ
ಲಿಯೆಂದುಕರೆತಂದೊಪ್ಪಿಸಿ
ದನು. ಆ ಕುಮಾರನಂ
ರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಣು ಕಳೆದು
ಕೊಂಡುಬಂದು ಗುರುವಿಗೆ
ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೆನುನಿಮ್ಮೋ
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅದ
ನ್ನಾಪ್ತವಾಗಿರೆಂದು ನುಡಿದ

ಎಂಬಭಗವದ್ವಾಕ್ಯಮಂಕೇಳಿ
ಆಯಮನುಹಾಗೆಯೇಲಗ
ಲಿಯೆಂದುಕರೆತಂದೊಪ್ಪಿಸಿ
ದನು. ಆ ಕುಮಾರನಂ
ರಾಮಕ್ಕಪ್ಪಣು ಕಳೆದು
ಕೊಂಡುಬಂದು ಗುರುವಿಗೆ
ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೆನುನಿಮ್ಮೋ
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅದ
ನ್ನಾಪ್ತವಾಗಿರೆಂದು ನುಡಿದ

ಯೊಕ್ಕುಣೀದ್ಯತಮೂಚತುಃ||೪೯|| ಗುರು||ಸಮ್ಯಕ್ಸಂಪಾದಿತೋವತ್ಸಭವದ್ಭ್ಯಾಂಗುರುನಿವೃ |
ಯಃ | ಕೊನುಯುಷ್ಯದ್ವಿಧಗುರೋಃಕಾಮಾನಾಮವಶ್ಯತೆ ||೫೦|| ಗಚ್ಛತಂಸ್ತಗ್ಗಹಂವೀರಾ
ಕೀರ್ತಿರ್ವಾಮಸ್ತುಪಾವನೀ ||೫೧|| ಗುರುಣೈವಮನುಜ್ಞಾತೌರಥೇನಾಲರಂಹಸಾ | ಆಯಾ
ತಾಂಸ್ವಪುರಂತಾತಪರ್ಜನ್ಯನಿನವನಮೈ ||೫೨|| ಸಮನಂದಪ್ರಜಾ ಸರ್ವಾಃದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ರಾಮಜ
ನಾರ್ದನಾ | ಅಪಶ್ಯಂತ್ಯೋಬಹ್ವಹಾನಿವಪ್ಪಲಬ್ಧಧನಾಇವ ||೫೩||
ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತೇ-ದಕಮಸ್ಕಂಧ-ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಕೋಧ್ಯಾಯಃ.

ನಿಮ್ಮಿಂದ ಗುರುನಿಷ್ಟ್ರಯಃ-ಗುರುವಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವು, ಸಮ್ಯಕ್-ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಸಂಪಾದಿತಃ-ಸಿರವೇರಿನಲ್ಲ
ಜ್ಞದ್ವಾದಿಯಿತು. ಯುಷ್ಯದ್ವಿಧಗುರೋಃ-ನಿಷ್ಕಂಧಾವರಿಗೆ ಗುರುವಾದವನ, ಕಾಮಾನಾಂ-ಬಯಕೆಗಳಿಲ್ಲ, ಕೋನುನಾಮ-ಯಾ
ವುದುತಾನೆ, ಅವಶ್ಯತೇ-ಮಿಕ್ಕಿರುವುದು||೫೦||ಹೇನೀರಾ-ಎಲೈಕೂರರಿರಾ! ಸ್ವಗೃಹಂ-ನಿಮ್ಮಮನೆಯಂ ಕುರಿತು, ಗಚ್ಛತಂ-
ಹೋಗಿರಿ ವಾಂ-ನಿಮ್ಮಾರ್ವರಿಗೂ, ಪಾವನೀ-ವವಿತ ವಾದ, ಕೀರ್ತಿಃ-ಹೆಸರುವಾಸಿಯು, ಅನ್ತು-ಉಂಟಾಗತಿ ||೫೧|| ತಾತ-
ಅಯ್ಯಾವರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಗುರುಣಾ-ಸಾಂದೀಪನಿಂ, ವವಂ-ಓಗೇ, ಅನುಜ್ಞಾತೌ-ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ ರಾಮ
ಕೃಷ್ಣರು, ಅನಿಲರಂಹಸಾ-ವಾಯುವೇಗವುಳ್ಳ, ಪರ್ಜನ್ಯನಿನವೇನ-ಮೇಳುದಹಾಗೆ ಬೃಹದ್ರಥ, ರಥೇನ-ತೇರಿನಿಂದ, ಸ್ವಪುರಂ-
ತಮ್ಮಮಧುರಾ ನಗರವಂಕುರಿತು, ವೈ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಆಯಾತಾಂ-ಬಂದರು ||೫೨||ಬಹ್ವಹಾನಿ-ಬಹುದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಮಜನಾ
ರ್ದನಾ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ಅಪಶ್ಯಂತ್ಯಃ-ಕಾಡೇಯಿದ್ದ, ಪ್ರಜಾಸ್ವರಾಃ-ಜನರೆಲ್ಲರೂ, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ,
ನಪ್ಪಲಬ್ಧಧನಾಇವ-ಹೋಗಿದ್ದ ಮರಳಿ ದೊರೆತ ಹಣವುಳ್ಳವರಹಾಗೆ, ಸಮನಂದ-ಚೆನ್ನಾಗಿಸಂತೋಷಿಸಿದರು ||೫೩||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತೇ ದಕಮಸ್ಕಂಧೇ
ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಕೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಠ||೪೯|| (ಅಗಸಾಂದೀಪನಯುಷಿಯು ನುಡಿದನು) ಎಲೈಬಾಲಕರಾದರಾಮಕೃಷ್ಣರುಗಳಿರಾ! ನಮ್ಮಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ
ಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಿಮ್ಮಂತಾಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಗುರುವಾದನನಗೆ ಯಾವಮನೋರಥವು ದುರ್ಲಭವಾ
ಗುವುದು? ||೫೦|| ಎಲೈರಾಕಮಿಗಳಿರಾ! ನಿಮ್ಮಮನೆಗೆಹೋಗಿ; ಪಾವನಾದಕೀರ್ತಿಯನಿಮಗೆಉಂಟಾಗು
ತ್ತಲಿದೆ, ವೇದಂಗಳುನಿಮಗೆ ಮರೆಯದೆದೃಢವಾಗಿಇರಲಿ||೫೧|| ಎಂದುಗುರುವಿನಿಂದ ಅನುಜ್ಞಾತಾಗಿ ವಾಯುವೇಗ
ವುಳ್ಳ ಮೇಳುದಂತಧ್ವನಿಯುಳ್ಳರಥದಿಂದ ತಮ್ಮಊರಿಗೆಬಂದರು||೫೨|| ಬಹಳದಿವಸಂಗಳು ಹೊರಗೆಹೋಗಿಬಂದ,
ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂನೋಡಿ ನಪ್ಪವಾದಧನವು ಪುನಶ್ಚಲಬ್ಧವಾದರೆ ಹೇಗೋ ಆಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಜೆಗಳುಸಂತೋಷಪ
ಟ್ಟರು

||೫೩||

ಇಂತುಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯುಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತುನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾ
ಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆಹೇಳಿದ
ನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಪರಾಜ
ತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿತಮಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ತಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸವೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದಕ
ರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಳುದಕಮಸ್ಕಂಧ
ದಶಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಕಾಧ್ಯಾಯಂ
ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಡುದು-

ಗೋಕುಲಂಪ್ರತಿ ಉದ್ಭವಪ್ರವಣಾದಿ ಕಥಾಪ್ರಾರಂಭಛಂಟುಕಿ.

ಶ್ರೀಕೃಕಃ | ವೃಷ್ಟಿನ್ಯಾನಂ-ಯಾದವ ಜಾತಿಯಾದ ವೃಷ್ಟಿಗೋಕಗ, ಪ್ರವರ್ಗ-ಶ್ರೀಪ್ರಸೂ, ಮಂತ್ರಿ-ಸನೂ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ದಯಿತ-ಪ್ರಿಯನೂ, ಸಖಾ-ಗೇಯನೂ, ಬೃಹಸ್ಪತೇಃ-ಹೇವಗುರುನಿಗೆ, ನಾಹ್ನಾ-ತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಶಿಷ್ಯ-ಶಿಷ್ಯನೂ, ಆದ, ಉದ್ಭವ-ಉದ್ಭವನೆಂಬವನು, ಬುದ್ಧಿಸತ್ತಮ-ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸತ್ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದನು||೧|| ಪ್ರಪನ್ನಾರ್ಹಿ-ಹರಿ-ತನ್ನಂ ಎಂಬಿದವರ ಪೀಡಗಳಂ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವನಾದ, ಭಗವಾ-ಭಗವಂತನ, ಹರಿ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪ್ರಪಂ-ಶ್ರೀಪ್ರಸೂದ, ಏಕಾಂತಿನಂ-ರಹಸ್ಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೈಯ್ಯ, ಅಧವಾ-ಒಂದೇದೈವವುಳ್ಳ, ಭಕ್ತ-ಸೇವಕನಾದ, ತಂ-ಅಯುದ್ಧವನನ್ನು, ಪಾಣಿನಾಪಾಣಿಂಗೃಹೀತ್ವಾ-ಕೈಯಿಂದ ಕೈಯಂಪಿಡಿದು, ಕ್ವಬೀತ್-ಒಂದನ್ನಳಿ ಆಹ-ಹೇಳಿದನು ||೨|| ಸೌಮ್ಯ-ಕಾಂತಸ್ವಭಾವನಾದ, ಉದ್ಭವ-ಉದ್ಭವನೇ! ಪ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವಂ ಕುರಿತು, ಗರ್ಭ-ಕುಗು, ನ-ನಮ್ಮ, ಪಿತೋ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ, ಪ್ರೀತಿಂ-ಪ್ರಿಯವನ್ನು, ಆವಹ-ಮಾಡು, ಗೋಪಿನಾಂ-ಗೋಪ್ತಿಯರ, ವಯೋಗಾಧಿಂ-ನನ್ನನ್ನೆಗಲಿದ್ದರಿಂದಂಟಾದ ಮನಃಪೀಡೆಯನ್ನು, ಮತ್ಸಂದೇಶ್ಯ-ನಾನು ಹೇಳಿದಮಾತುಗಳಿಂದ, ವಿಮೋಹಂ-ಬಿಡಿಸು ||೩|| ತಾಂ-ಅಗೋಪಿಯರು, ಮನ್ಯನಸ್ಯಾ-ನನ್ನಲ್ಲಿಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು. ಮತ್ಪ್ರಾಣಾ-ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವುಳ್ಳವರು ಅಧವ.

೪೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಭೂಯಶ್ಲೋಕಃ|ವಟ್ಟಿತ್ವಾರಿಂಶಕೇಘೋಪಮುದ್ಧಮ ಪೇವ್ಯತ್ರದ್ವಿರಾ|ಮಕೋದಾಂ ದಯೋತ್ಕಕ್ತೇಕೃಷ್ಣಶ್ಲೋಕಾಪನೋದನವಾ| ನಾಲ್ವತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುವ್ರಜವಂಶಿ ತುಲುದ್ಧವನಂಕಳುಹಿಸಿ ಆಯುದ್ಧವನ ಮುಖಾಂತರದಿಂದ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಾದ ಯಶೋದಾನಂಪರಿಗೆ ಮೂಢಾನೋಕ್ತಿಗಳಂಜೇಳಿ ಅವರಶೋಕವಂ ಪರಿಹರಿಸಿದನು. ಎಂಬರ್ಥವಂ ಶ್ರೀಕೃಕಮುನಿಯಾ ಪರಿಕ್ಷಿದಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ:-

ಎಲೈಅರಸೇ! ವೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ಬೃಹಸ್ಪತಿವೈವ್ಯನಾದಮಹಾಬುದ್ಧಿಕಾಲಿಯಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನುಮಂತ್ರಿಯೂಸಖಿಯೂಆದ, ಉದ್ಭವನೆಂಬಮಹಾ ಪುರುಷನಲ್ಲಿರುವನು||೧|| ಕರಣಾಗತಭಕ್ತಃ

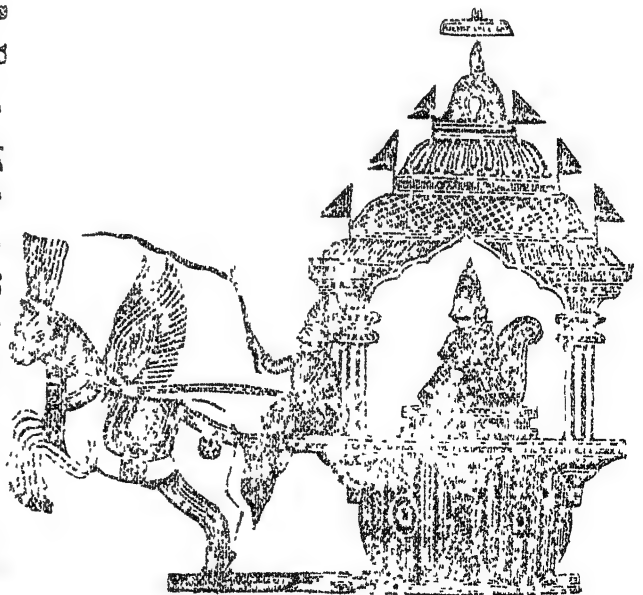

ಹೃಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಏಕಾ ಭಕ್ತನಾದಶ್ರೀವೃಷ್ಣನಾದ ಆಯುದ್ಧವನಂ ಕೈಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ದುರ್ಮಾತಂಪೇಳಿದನು||೨|| ಎಲೈ ಸೌಮ್ಯನಾದತುಲುದ್ಧವನೇ! ಪ್ರಪಂಚೋಗಂ? ನಮ್ಮ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಾದ ಯಶೋದಾನಂದರಿಗೆಪ್ರಿಯವನಂಟುಮಾಡು, ಅಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆನನ್ನೆ ವಿರಹದಿಂದಂಟಾದಮನೋವ್ಯಸನವಂನಾನುಪೇಳಿದಮಾತುಗಳಿಂದ ಪರಿಹರಿಸು||೩|| ಅಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು, ನನ್ನನ್ನೇಮಾತ್ರವನ್ನಾಗಿತಿಳಿದಿರುವರು; ನನ್ನ ಮಿತ್ರವಿವ ಪತಿಪುತ್ರಬಂಧುಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು, ನನ್ನ

ನಗ್ಗುಪ್ರತಿಮಾವರು | ಗೊಪ್ಪಿನಾ ಮದ್ವಿಯೊಗಾಧಿಮತ್ಸಂಪತ್ಯರ್ವಿಮೋಚಮ ||೩|| ತಾಮನ್ಯ
ನನ್ಯಾಮತ್ಪ್ರಾಣಮದರ್ಭತ್ಯಕ್ತದೈಹಿಕಾಃ | ಮಾಮವದಯಿತಂಸ್ರವ್ಯಮಾತ್ಮಾನಂಮನಸಾ
ಗತಾಃ ||೪|| ಯತ್ಯಕ್ತಲೋಕಧರ್ಮಾತ್ಮಮದರ್ಭತಾಽದಿಭರ್ವ್ಯಹಮ್ ||೫|| ಮಯಿತಾಃಪ್ರಿಯ
ಸಾಂಪ್ರಮೈದೂರಸ್ಥಗೋಕಾಲಸ್ತ್ರಿಯಃ | ಸ್ವರಂತ್ಯಂತಿವಿಮುಹ್ಯಂತಿವಿರಹಾತ್ಮನೃವಿಹೃ
ಲಾಃ ||೬|| ಧಾರಯಂತ್ಯತೀಕೃಢ್ರಪ್ರಾಪ್ರಾಪ್ರಾಣಾಕಥಂಚನ | ಪ್ರತ್ಯಾಗಮನಸುಪತ್ಯರ್ವ
ಲ್ಲಪ್ರೋಮಮದಾತ್ಮಕಾಃ ||೭|| ಶ್ರೀಕುಕಃ | ಇತ್ಯುಕ್ತುಲುದ್ಧವೇರಾಜಸಂದರ್ಭತರ್ಪರಾತ್ಮನಃ |
ಅದಾಯರಥಮಾರುಹ್ಯಪ್ರಯಯೌನಂದಗೋಕಾಲಮ್ ||೮|| ಪ್ರಾಶ್ನಿನಂದವ್ರಜಶ್ರೀಮಾನ್ಸಿಮೋ

ನಾನೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿವುಳ್ಳವರು, ಮದರ್ಭ-ನನ್ನವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ತ್ಯಕ್ತದೈಹಿಕಾಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕರೀರಸುಖಗಳನ್ನವರು. ಮಾಮೇ
ವ ನನ್ನನ್ನೇ-ಮಯಿತಂ-ಪ್ರಿಯ-ನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಪ್ರೀತ್ಯಂ-ಅತೀತಯನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತಮ್ಮಸ್ವರೂಪ ಚೈತನ್ಯವ
ನ್ನಾಗಿಯೂ, ಮನಸಾ-ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಗತಾಃ-ನಂದವರು ||೩||ಯಃ-ಯಾವವಾಕ್ರಣಿಗಳು, ಮದರ್ಭ-ನನ್ನೇನನ್ನ, ತ್ಯಕ್ತ-
ಲೋಕಧರ್ಮಾತ್ಮ-ವಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಲೋಕವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನವರಾಗಿರುವವರೂ, ತಾ-ಅವರನ್ನು, ಅಪಂ-ನಾನು, ದಿಭರ್ವಿ-ಪೋ
ಷಿಸುವೆನು. ಪ್ರೀಯಸಾಂ-ಪ್ರಿಯವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ, ಕ್ರೋಧೃನಾವ, ಮಯಿ-ನಾನು, ದೂರಸ್ಥನಿತಿ-ದೂರಸ್ಥರಿರುವ ನಾಗುತಲೂ,
ತಾಃಗೋಕಾಲಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಅಗೋಕಾಲವಚಂಗಳು, ಸ್ವರಂತ್ಯಂತಿ-ಸನಪ್ರಗೊಳ್ಳವರಾಗಿ, ವಿರಹಾತ್ಮಂ-ವ್ಯವಿಹೃಲಾಃ-ಅಗಲಿಕೆಯಿಂ
ಮದ ಬಿಟ್ಟುಕುತೂಹಲದಿಂದ ಪರವರಾಗಿ, ವಿಮುಹ್ಯಂತಿ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೋಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು, ಅಂಗ-ಸ್ನೇಹಿತನೇ||೪||
ಅತಿಕ್ರೋಧ-ಬಹುವ್ರಯಾಸದಿಂದ, ಪ್ರಾಣಾ-ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು, ಕಥಂಚನ-ಜೇಗೋ, ಪ್ರಯಕಃ-ಬಹುಕಃ-ಧಾರಯಂತಿ-
ವರಿಸಿದವ ವೇ-ನನ್ನ, ಪ್ರತ್ಯಾಗಮನಸುಪತ್ಯರ್ವಿ-ಮರಳಿ ಬರುವನೆಂಬ ದೂತವಚನಗಳಿಂದ, ಪಲ್ಲವ್ಯ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು,
ಮದಾತ್ಮಕಾಃ-ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿರಲಿ, ||೫||ಶ್ರೀಕುಕಃಪ್ರ. ರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ | ಇತ್ಯುಕ್ತಃ-ಹೀಗೆಜೇಳಲ್ಪ
ಟ್ಟ, ಉದ್ಭವ-ಉದ್ಭವನು, ಆತ್ಮನಃ-ತನಗೆ, ಭರ್ತಾಃ-ಬಚೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಸಂವೇದ ದೂರನ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ
ವೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ ಮಾತನ್ನು, ಅದಾಯ-ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು, ರಥಮಾರುಹ್ಯ-ತೇರನ್ನೇರಿ, ನಂದಗೋಕಾಲಂ-ನಂದವ್ರಜವನ್ನು
ಕುತು, ಪ್ರಯಯೌ-ತೆರಳಿದನು ||೮||ಶ್ರೀಮಾ-ಸಂಪತ್ಯರ್ವ ಉದ್ಭವನು, ವಿಭಾವಸಾಂಪ್ರೀತಿಸತಿ-ನೂರ್ಯನು ಅ

ನ್ನೇರದವೇ ನನ್ನಾಗಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಧಕರಮಾ
ತ್ಮನನ್ನಾಗಿಯೂತಿಳಿದು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಧ್ಯಾನಿಸುವ
ರು||೪|| ಲೋಕದಲ್ಲಿಯಾರು ನನ್ನ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ
ಲೋಕಧರ್ಮಂಗಳಂತ್ಯಜಿಸುವರೋ ಅವದಂರಕ್ಷೆ
ಕುವೆನು||೫|| ಪ್ರತಿಮಾತ್ರರೊಳಗಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾ
ವನಾನು ದೂರದಲ್ಲಿಇದ್ದು ದರಿಂದಅಗೋಪಸ್ತ್ರಿಯ
ರುಗಳು ನನ್ನನ್ನೆಸ್ಮರಿಸುತ ವಿರಹದಕಳವಳದಿಂದ
ಮೂರ್ಛಿತರಾಗುವರು||೬||ಅಸ್ತ್ರಿಯರುಗಳುಮರ
ಳಿ ಬರುವೆನು ಎಂಬ ನನ್ನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾ
ತುಗಳಿಂದ ಅಕಯಂಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನನೇ ಧ್ಯಾ
ಸಿಸಿ ನನ್ನ ಐಕ್ಯಭಾವನೆಯಿಂದ ಅತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದ
ಸೇವಿಸುವರು||೭||ಮಿದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದವೇಳಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಉದ್ಭವನು ಪರಮಾತ್ಮನಾದಲೋಕಪ್ರಭುವನು

ಚತವಿಭಾವಸೌ | ಭನ್ನಯಾನಃಪ್ರವಿಶತಾಂಪಶೂನಾಂಖುರರೇಣುಭಿಃ ||೯|| ವಾಶಿತಾರ್ಥಭಿಯು
ಧ್ಯವಿಭವಾದಿತಂಕುಷ್ಠಿಭಿವ್ಯವೈ | ಧಾಮಂತೀಭಿಶ್ಚವಾಶಾಭಿರೂಢೋಭಾರೈಸ್ಸ್ಯವತ್ಸಕಾಃ ||
ಇತಸ್ತತೋವಿಲಂಘದ್ಭಿರ್ಗೋವತ್ಸೈರ್ಮಂಡಿತಂಸಿತ್ಯೈಃ | ಗೋದೋಹಕಬ್ಧಾಭಿರವಂವೇಣಾನಾಂನಿಸ್ಸ
ನೆನಚ ||೧೦|| ಗಾಯಂತೀಭಿಶ್ಚಕರ್ಮಾಣಿಸುಭಾನಿಬಲಕೃಷ್ಣಯೋಃ | ಸ್ವಲಂಕೃತಾಭಿರ್ಗೋಪೀ
ಭಿರ್ಗೋಪೈಶ್ಚಸುನಿರಾಜಿತಮ್ ||೧೧|| ಅಗ್ನೈಕರ್ತೃಭಿರ್ಗೋವಿಪ್ರಪಿತೃದೇವಾರ್ಚನಾನ್ವಿತೈಃ |
ಧೂಪದೀಪೈಶ್ಚಮಾಲೈಶ್ಚಗೋವಾವಾಸ್ಪೃಷ್ಯಮಾನೋರಮಮ್ ||೧೨|| ಸರ್ವತಃಪುಷ್ಪಿತವನಂದ್ವಿ

ಸ್ತಂಗಳತನಾಗುತ್ತಿರಲು, ನಂದವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ತಃ-ಸೇರಿದವನಾಗಿ, ಪ್ರವಿಶತಾಂ-ಊರೊಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರು
ವ, ಪಶೂನಾಂ-ದನಗಳ, ಖುರರೇಣುಭಿಃ-ಕಾಲಕೊಳಗುಗಳ ಧೂಳುಗಳಿಂದ, ಭನ್ನಯಾನಃ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ತೇರ-ಭವನಾಗಿ ||೯||
ವಾಶಿತಾರ್ಥ-ಯುತವಾಗಿರುವ ಆಕಳಗೋನುಗೆ, ಅಭಿಯುಧ್ಯದ್ಭಿಃ-ಒಂದರೊಡನೊಂದು ಹಣಗಾಡುತ್ತಿರುವ, ಕುಷ್ಠಿಭಿಃ-ಕೊ
ಬ್ಬಿದ, ವೃಶೈಃ-ಗೋಳಗಳಿಂದ, ನಾದಿತಂ-ಗುಟ್ಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದೂ, ಸ್ವವತ್ಸಕಾಃ-ತಮ್ಮಕರುಗಳಂ ಕುರಿತು. ಊ
ಢೋಭಾರೈಃ-ಕೆಚ್ಚಲುಗಳ ಭಾರಗಳೊಡದಿಗೆ, ಧಾಮಂತೀಭಿಃ-ಓಡುತ್ತಿರುವ, ವಾಶಾಭಿಶ್ಚ-ಯುತ ವಾದ ಆಕಳುಗಳಿಂದಲೂ,
ನಾದಿತಂ-ಕುಂಭಾರವಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೂ ||೧೦|| ಇತಸ್ತತಃ-ಇತ್ತತ್ತ, ವಿಲಂಘದ್ಭಿಃ-ಹಾರಿಯಾಡುತ್ತಿರುವ, ಸಿತ್ಯೈಃ-ಜಿ
ಳುವಾದ, ಗೋವತ್ಸೈಃ-ದನಕರುಗಳಿಂದ, ಮಂಡಿತಂ-ಅಂಕುರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೂ ಗೋದೋಹಕಬ್ಧಾಭಿರವಂ-ಆಕಳುಗಳಂ
ಹಾಲುಕರೆಯುವ ಕಟ್ಟುವ ಇತ್ಯಾದಿಕಬ್ಧಗಳ ಸಪ್ಪುಳುಬ್ಬದಾಗಿರುವುದೂ, ವೇಣಾನಾಂ-ಕೊಳಗಲ, ನಿಸ್ಸನೇನಚ-ಧ್ವನಿಯಿಂದ
ಲೂ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿರುವುದೂ ||೧೧|| ಬಲಕೃಷ್ಣಯೋಃ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರ, ಶುಭಾನಿಕರ್ಮಾಣಿ-ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು, ಗಾಯಂತೀ
ಭಿಃ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವರೂ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಭಿಶ್ಚ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ ಆದ, ಗೋಪೀಭಿಃ-ಗೋಲ್ಲತಿಯಿಂದಲೂ, ಗೋ
ಪೈಶ್ಚ-ಗೋಲ್ಲರಿಂದಲೂ, ವಿರಾಜಿತಂ-ಚೆನ್ನಾಗಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿಯೂ ಕೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದೂ ||೧೨|| ಅಗ್ನಿ... ಅನಿವೃತ್ಯಃ-ಅ
ಗ್ನಿ-ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ, ಅರ್ಯ-ಸೂರ್ಯ ಅತಿಥಿ-ಅನ್ನಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಂದವನು, ಗೋ-ಎತ್ತು ಆಕಳು, ವಿಪ್ರ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಪಿತೃ-ಸ
ತ್ತೆಹಿರಿಯರು, ದೇವ-ದೇವತೆಗಳು, ಇವರ ಅರ್ಚನ-ಪೂಜೆಯಿಂದ, ಅನಿವೃತ್ಯಃ-ಕೂಡಿದವಾದ, ಧೂಪದೀಪೈಶ್ಚ-ಪರಿಮಳದಕೊ
ಗೆಗಳಿಂದಲೂ ದೀಪಗಳಿಂದಲೂ. ಮಾಲೈಶ್ಚ-ಹೂವಿನಸರಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದವಾದ, ಗೋವಾವಾಸ್ಪೃಷ್ಯ-ಗೋಲ್ಲರಿರುವ ಮ
ನೆಗಳಿಂದಲೂ, ಮನೋರಮಂ-ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿರುವುದೂ, ||೧೩|| ಸರ್ವತಃ-ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪುಷ್ಪಿತವ

ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಜ್ಞೆಯು ಗ್ರಹಿಸಿ ರಥಾರೂಢನಾಗಿ ನಂದಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಹೋದನು ||೯|| ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮ
ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ಉದ್ಧವನು ಊರಿಗೆ ಬರುವಗೋವುಗಳ ಕಾಲಕೊಳಗುಗಳಿಂದ ಎಚ್ಚೆಗಲ್ಪಟ್ಟ
ಧೂಳುಗಳಿಂದ ಭಾಹಿತವಾದ ರಥಮುಳ್ಳವನಾಗಿ ನಂದವ್ರಜಕ್ಕೆ ಹೋದನು ||೯|| ಅವ್ರಜವೆಂತಿಯೆಂದರೆ-ಪುಷ್ಪ
ವತಿಗಳಾದ ಗೋವುಗಳ ಽಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಾಳಗಮ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೊಬ್ಬಿದ ವೃಷಭಂಗಳಿಂದ ಕಬ್ಬಿಯು
ಕ್ತವಾಗಿ ಕರುಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಓಡಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಸಂಗಡ ಪೋಡಿಯಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಚ್ಚಲುಗಳುಳ್ಳ
ಗೋವುಗಳ ನಂದಂಗಳಿಂದ ಪೂರಿತವಾಗಿರುವುದು ||೧೦|| ದಿಕ್ಪಾದಿಕ್ಪಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಓಡಿಯಾಡುತ್ತಿರುವಕರು
ಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತವಾಗಿ ಹನುಗಳಂ ಕರೆಯುವ ಗವುಂಟುಹಾಕುವ ಕಬ್ಬಂಗಳಿಂದಲೂ ಕೊಳಲುಗಳ ನಂದಂ
ಗಳಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದು ||೧೧|| ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಚರಿತೆಗಳು ಗಾನಂಯ್ಯ ಗೋ
ಪಸ್ಮಿನ್ಯಯರುಗಳಿಂದಲೂ ಗೋಪಾಲಕರುಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಾಶವಂ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ||೧೨|| ಯ
ಜ್ಞೇಶ್ವರನು, ಸೂರ್ಯನು, ಅತಿಥಿಗಳು, ಗೋವುಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಪಿತೃಗಳು, ದೇವತೆಗಳು, ಇವರುಗಳ
ಪೂಜೆಗಳಿಂದಲೂ ಧೂಪದೀಪಮಾಲ್ಯಂಗಳಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಗೋವ್ಯಾಹಂಗಳಿಂದ ಮನೋರಮವಾ
ಗಿರುವುದು ||೧೩|| ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುಷ್ಪಿಸಿದ ವನಮುಳ್ಳದುದಾಗಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದಲೂ ಭ್ರಮಂಗಳಿಂದಲೂ
೧೦೬

ಜಾಲಿಕುಲನಾದಿತಂ | ಹಂಸಕಾರಂಧವಾಕೀರ್ಣ್ಯೋಪದ್ರವಂಧೈಶ್ಚ ಮಂಡಿತಮ್ ||೧೪|| ತಮಾಗತಂ-
ಸಮಾಗಮ್ಯಕೃತ್ವೈಸ್ಯಾನುಚರಂಪ್ರಿಯಮ್ ! ನಂದಃಪ್ರೀತಃಪರಿವ್ಯಜ್ಯವಾಸುಧವಧಿಯಾರ್ಚಯಾ
ತ್ ||೧೫|| ಭೋಜಿತಂಪರಮಾನ್ನೇನಸಂವಿಷ್ಟಂಕಶಿವೌನುಖಮ್ | ಗತಕ್ರಮಂಪದ್ಯಪೃಚ್ಛತ್ಸಾದ
ಸಂವಾಹನಾದಿಭಿಃ||೧೬||ಕಚ್ಚಿದ್ಗುಗಮಹಾಭಾಗಗಖಾನಶ್ಯೂರನಂದನಃ| ಅಸ್ತೇಕಾಶ್ಯುತತ್ಯದ್ಯುಃ
ಯುಕ್ತೇಮುಕ ಸುಸ್ಥೃಪ್ತತಃ||೧೭|| ದಿವ್ಯಾಘ್ರಕಂಸೋಹತಃಪಾಡಃಸಾನುಗಸೈನವಾಪ್ಯುನಾ|
ಸೌಧೂನಾಂಧರ್ಮಶೀಲಾನಾಂಯಾದೂನಾಂಧ್ವಪ್ಪಿಯಾಸ್ಸದಾ ||೧೮|| ಅಪಿಸ್ಮರತಿನಿಕ್ಕಮೋಮಾ

ನಂ-ಹೂವುಗಳುಂಟಾದ ತೋಟಗಳುಳ್ಳ ದ್ವಾರಿಗಿರುವುದೂ, ದ್ವಿಜಾಳಿಕುಲನಾದಿತಂ-ಹಕ್ಕಿಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿವಿಂಡಿನಿಂದಲೂ
ಕಬ್ಬವುಂಟಾದದ್ವಾರಿಗಿರುವುದೂ, ಹಂಸಕಾರಂಧವಾಕೀರ್ಣ್ಯಃ-ಅಂಚೆವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ನೀರಹಕ್ಕಿಗಳಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಪ್ತಗಲಾದ,
ಪದ್ಯಪಂಧ್ಯಶ್ಚ-ತಾವರೆಯ ಹೂವುಗಳ ಗುಂಪುಗಳಿಂದಲೂ,ಮಂಡಿತಂ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದ್ವಾರಿಗಿರುವುದೂ, ಆದನಂವಗೋ
ಕುಲವನ್ನ ಸೇರಿದನು||೧೪||ಅಗತಂ-ಬಂದ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಅನುಚರಂ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸೇವಕನಾದ, ಪ್ರಿಯಂ-ತನಗಿಷ್ಟನಾದ, ತಂ-
ಆವುದ್ದವನನ್ನು, ಸಮಾಗಮ್ಯ-ಇದಿಗೂಂಡು, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರೀತವಾಳ, ನಂದಃ-ನಂದಗೋವನು, ಪರಿವ್ಯಜ್ಯ-ಅಲಂಗಿಸಿ
ವಾಸುದೇವಧಿಯಾ-ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಅರ್ಚಯತ್-ಪೂಜಿಸಿದನು||೧೫||ಪರಮಾನ್ನೇನ-ಕಾಯನದಿಂದ,ಭೋಜಿತಂ-
ಭೋಜನಮಾಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವನೂ, ಕಶಿವೌ-ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲಣ ಶಾವಡದಲ್ಲಿ, ನುಖಂ-ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ, ಸಂವಿಷ್ಟಂ-ಕುಳಿತಿರು
ವನೂ, ಪಾಪಸಂವಾಹನಾದಿಭಿಃ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡುಕುವುದು ಮುಂತಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ, ಗತಕ್ರಮಂ-ಆಯಾಸ ಕಳಿ
ಡುಹೋದವನೂ, ಆದ, ಉದ್ಭವಂ-ಉದ್ಭವನನ್ನು, ಪರ್ಯಪೃಚ್ಛತ್-ಚೇನಗೂಂಡನು||೧೬||ಮಹಾಭಾಗ-ಅಧಿಕ ಪೂಜ್ಯತೆಯು
ಳ್ಳವನಾದ, ಅಂಗ-ಪ್ರಿಯನಾದ ಉದ್ಭವನೇ! ನಃ-ನಮ್ಮ, ಸಖಾ-ಮಿತ್ರನಾದ, ಶೂರನಂದನಃ-ಶೂರನಮಗ(ವಸುದೇವನು)
ಆಪತ್ಯಾದ್ಯೈಃ-ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲಾದವರಿಂದ, ಯುಕ್ತಃ-ಕೂಡಿದವನೂ, ಮುಕ್ತಃ-ಸೆರೆಸಂಕಟಗಳಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಸು
ಹೃದ್ವೃತಃ-ಗಳೆಯಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಆಗ, ಕುಶಲ್ಯಾಸ್ತೇ(ಕಚ್ಚಿತ್ತೆ-ಕ್ಷೇಮವಾಗಿರುವನೇ)ವನು? ||೧೭||ಸಾನುಗಃ-ಅನುಸ
ರಿಸುವವರೊಡನೆ ಸಹಿತನಾದ, ಪಾಪಕಂಸಃ-ಪಾಪಿಯಾದಕಂಸನು, ಸೌಧೂನಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರಾಗಿಯೂ, ಧರ್ಮಶೀಲಾನಾಂ
ಪುಣ್ಯಸ್ವಭಾವ ರಾಗಿಯೂಇರುವ, ಯದೂನಾಂ-ಯಾದವರನ್ನು, ಯಃ-ಯಾವವನು, ಸದಾ-ಯಾವಾಗಲೂ, ದ್ವೈಷ್ಟಿ-ದ್ವೇಷ
ಪಿಸುತ್ತಿರುವವನೋ, ಸಃ-ಅಂತವನಾದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವೀನಪಾಪನಾ-ತನ್ನ ಪಾಪದಿಂದಲೇ, ದಿವ್ಯಾಘ್ರ-ದೈವದಿಂದ (ಈಶ್ವರಾದ್ವ್ಯ
ಪ್ಯಕಾಲಾದಿ ನಿಮಿತ್ತ ಕಾರಣಕಾಲದಿಂದ) ಹತಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ||೧೮||ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ಮಾತ

ನಾದಿತಮಾಗಿ ಹಂಸಕಾರಂಧವಾಕೀರ್ಣ್ಯಮಾಗಿ ಪದ್ಮಸಮೋಹಗ
ಳಿಂದ ಶೋಭಿತಮಾಗಿ ಇರುವುದು ||೧೪|| ಇಂಥಾ ವ್ರಜವಂಕುರಿ
ತು ಹೋದನು. ಆಗ ನಂದನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ ಬಂ
ದಂತಾ ಉದ್ಭವನಂ ಕೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಉದ್ಭವನನ್ನೇ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ದು ಪೂಜೆಯಂ
ಮಾಡಿದನು ||೧೫|| ದಿವ್ಯಾನ್ನಭೋಜನವಂ ಮಾಡಿ ಮಂಜದ
ಮೇಲೆ ಹಾಸಿಗೆಯಂ ಹಾಸಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ
ಉದ್ಭವನ ಪಾದಂಗಳನ್ನೇತುತ್ತ ಆಯಾಸಮಂ ಕಳೆದವನಂ ಪ
ಶ್ಯಂಗೆಯ್ದಂ ||೧೬|| ಎಲೈ ಉದ್ಭವನೇ! ನಿನಗೆ ಪರಮಮಿತ
ನಾದ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಶೂರಪುತ್ರನಾದ ವಸುದೇವನುಪುತ್ರ ಸಮೇತನಾಗಿ ಮಿತ್ರರಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಬಂಧನ
ದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸುಖದಲ್ಲಿರುವನೇ ||೧೭||ಸಾಧುಗಳಾಗಿ ಧರ್ಮಶೀಲರಾದ ಯಾದವರಿಗೆ ನಿತ್ಯದ್ವೇಷಿಯಾದ
ಕಂಸನು ಸವರಿವಾರನಾಗಿ ಸ್ವದುಷ್ಕೃತ್ಯದಿಂದ ದೈವಬಲದಿಂದ ಹತನಾದನು||೧೮|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಾ

ಉದ್ಭವನೊಡನೆ ನಂದನು ಮಾತಾಡುವಿಕೆ.

ತರಂಸುಹೃದಸ್ಸೇಖೀ | ಗೋಪಾಪ್ರಜಂಚಾತ್ಮನಾಧಾ ಗಾವೋಬೃಂದಾವನಂಗಿರಿಂ ||೧೯|| ಅ
ಪ್ಯಾಯಾಸ್ತುತಿಗೋವಿಂದಃಸ್ವಜನಾತ್ಮನಾಕೃದೀಕ್ಷಿತಂ | ತರ್ಹಿದ್ರಕ್ಷ್ಯಮತದ್ವಕ್ತ್ರಾಸುವಾಗಂ
ಸುಸ್ಥಿತೇಕ್ಷಣಂ ||೨೦|| ದವಾಗ್ನಿವಾರ್ತವರ್ಷಾಚ್ಚವೃಷನರ್ವಾಚ್ಚರಕ್ಷಿತಾಃ | ದುರತ್ಯಯಭ್ಯೋ
ವೃತ್ಯಾಭ್ಯಾಕೃಪ್ಣೈನುಮಹಾತ್ಮನಾ ||೨೧|| ಸ್ತುತಾಂಕೃಪ್ಣವೀರ್ಯಾಣಿಲೀಲಾವಾಂಗೇರೀ
ಕ್ಷಿತಂ | ಹಂತಂಭಾಷಿತಂಚಾಂಗಸರ್ವಾನಿಧಿಲೇಕಿತ್ರಯಾಃ ||೨೨|| ಸರಿಚ್ಛ್ರಲವನೋದ್ವೇ
ಕಾಮುಕುಂದಪದಭೂಷಿತಾ | ಅಕ್ರೀಡಾನೀಹ್ರಮಾಣಾನಾಂಮನೋಯಾತಿದಾತ್ಮತಾಂ ||೨೩||
ಮನೈಕೃಪ್ಣಂಚರಾಮಂಚಪ್ರಾಪ್ತವಿಹಸುರೋತ್ತಮಾ | ಸುರಾಣಾಂಮಹದರ್ಥಾಯಗರ್ಗಸ್ಯ

ರಂ-ತಾಯಿಯೊಡೆಯಕೋಪೆಯನ್ನು, ಸುಹೃದಃ-ಒಳ್ಳೇಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ನೆತ್ತರುಪರನ್ನೂ, ಸಖೀ-ಸಂಗಾತಿಗಳಾದ, ಗೋಪಾ-
ಗೊಲ್ಲರನ್ನೂ, ಪ್ರಜಂಚ-ಗೋಕುಲವನ್ನೂ, ಆತ್ಮನಾಧಾ-ತಾನೇಓಡೆಯನಾಗಿಲ್ಲವರನ್ನೂ, ಗಾವಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ಬೃಂ
ದಾವನಂ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯವನ್ನೂ, ಗಿರಿಂ-ಗೋವರ್ಧನಾಚಲವನ್ನೂ, ಚ-ಯಮುನಮೊದಲಾದವನ್ನೂ, ಸ್ತುತೃಪಿ-ನಿನ್ನವಾದರೂ
ಗೊಳ್ಳುವನೇ? ||೧೯|| ಗೋವಿಂದಃ-ಕೃಪ್ಣನು, ಸ್ವಜನಾ-ತನ್ನವರನ್ನು ಈಕ್ಷಿತಂ-ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ, ಸಕ್ಯ-ಒಂದುಸಲವಾ
ದರೂ, ಅವ್ಯಾಯಾಸ್ತುತಿ-ಬರವಾದರೂ ಬರುವನೋ? ಸುನಾಸಂ-ಚಲುವಾದ ಮುಗುಳ್ಳ, ಸುಸ್ಥಿತೇಕ್ಷಣಂ-ಚಲುವಾದನೆ
ಯೂ ನೋಡುವೊಳ್ಳ, ತದ್ವಕ್ತ್ರಂ-ಆಕೃಪ್ಣನಮುಖವನ್ನು, ಕರ್ಹಿ-ಯಾವಾಗ, ದ್ರಕ್ಷ್ಯಮಃ-ನೋಡುವೆವು? ||೨೦|| ಸು
ಮಹಾತ್ಮನಾ-ಮಹಾಪುರುಷನಾದ, ಕೃಪ್ಣೈನ-ಕೃಪ್ಣನಿಂದ, ದವಾಗ್ನೀ-ಕಾಡುಕಿಬ್ಬಿನ ದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ವಾರ್ತವರ್ಷಾ-
ಗಾಳಿಯಮಳೆಯಿಂದಲೂ, ವೃಷನರ್ವಾಚ್ಚ-ಎತ್ತಿನ ದೆಸೆಯಿಂದಲೂ ಹಾವಿನದೆಸೆಯಿಂದಲೂ, ದುರತ್ಯಯೇಭ್ಯಃ-ಶ್ರಮದಿಂದ
ಲೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಲಳವಲ್ಲದ, ಮೃತ್ಯುಭ್ಯಃ-ಮರಣನಿಮಿತ್ತಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ, ರಕ್ಷಿತಾಃ-ತಪ್ಪಿಸಿವಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದವು||೨೧||
ಅಂಗ-ಪ್ರಿಯನಾದ ಉದ್ಧವನೇ! ಕೃಪ್ಣವೀರ್ಯಾಣಿ-ಕೃಪ್ಣನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು, ಲೀಲಾವಾಂಗೇರೀಕ್ಷಿತಂ-ವಿಲಾಸ
ವುಳ್ಳ ಕುಡಿನೋಟಗಳಿಂದ ನೋಡುವಿಕೆಯನ್ನು, ಹಂತಂ-ನಗುವನ್ನು, ಭಾಷಿತಂಚ-ಮಾತನ್ನೂ, ಸ್ತುತಾಂ-ನಿನ್ನಗೊಳ್ಳು
ತಲಿರುವ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಸರ್ವಾಕಿತ್ರಯಾಃ-ಕಲನಗಳೆಲ್ಲವೂ, ನಿಧಿಲೇಕ-ಕೊರತೆಗೊಂಡವು. ಅಥವಾ ಉಡುಗಿದವು ||೨೨|| ಮು
ಕುಂದಪದಭೂಷಿತಾ-ಕೃಪ್ಣನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸರಿಚ್ಛ್ರಲವನೋದ್ವೇಕಾ-ಹೊಳೆ ಬಿಟ್ಟ ಕಾಡು ಉನ್ನ
ತಸ್ಥಳಗಳನ್ನು, ಅಕ್ರೀಡಾ-ಆಡಿದಸ್ಥಲಗಳನ್ನೂ, ಈಕ್ಷಮಾಣಾನಾಂ-ನೋಡುತಲಿರುವವರ, ಮನಃ-ದೃಢಯವು, ತದಾತ್ಮ
ತಾಂ-(ಕೃಪ್ಣ ಕಾರಾಕಾರಿತವು) ತನ್ಮಯತ್ವವನ್ನು, ಯಾತಿ-ಹೊಂದುತಲಿದೆ ||೨೩|| ಗರ್ಗಸ್ಯವಚನಂ-ಗರ್ಗಮುನಿಯಮಾತು
ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಆತನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ, ಸುರಾಣಾಂ-ದೇವತೆಗಳ, ಮಹದರ್ಥಾಯ-ಬೊಡ್ಡ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೋಸು

ತೃವಾದ ಯಕೋದಾ ದೇವಿಯಂ ನನ್ನಂ ಮಿತ್ರರಂ ಅಪ್ತರಂ ಗೋಪರಂ ಪ್ರಜವಂ ಗೋವುಗಳೆಂ ಬೃಂದಾವನ
ವಂ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತವಂ ಸಹಸ್ಮರಿಸುವನೇ||೧೯|| ಗೋವಿಂದನು ಸ್ವಜನವಂ ಓಂದುಸಲನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬ
ರುವನೇ? ಬುದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗುಂದರಮಾದನಾಸಿಕಮಾಳ್ಳ ಮುಗುಳನಗೆಯೊಡನೆ ಮನೋಹರಮಾದನೋಟಮು
ಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನಮುಖವಂ ನೋಡುವೆವು ||೨೦|| ಕಾಡುಕಿಬ್ಬಿನದೆಸೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಚಂಡವಾಯುವಿನದೆಸೆಯಿಂದ
ಲೂ ವೃಷಭಾಸುರನದೆಸೆಯಿಂದಲೂ ಸರ್ಪದದೆಸೆಯಿಂದಲೂ ಇನ್ನು ಮಹಾಮಹಾ ಮೃತ್ಯುಗಳದೆಸೆಯಿಂದಲೂ
ನಾವುಮಹಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು||೨೧|| ಇಷ್ಟಮಾತ್ರವೇಅಲ್ಲ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನಸಹಸ್ರರೂ
ಕ್ರಮವು ಲೀಲಾಕಟಾಕ್ಷ ಪ್ರಸರಗಳಂ,ಮಂದಸ್ತಿತವಂಮಾತುಗಳಂಸಹಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರಾ
ವನಮಗೆ ಗೃಹಕೃತ್ಯಂಗಳುಯಾವವೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ||೨೨|| ಮುಕುಂದನ ಪಾದಚಿಹ್ನೆಂಗಳಿಂದ ಪೂತಂಗಳಾದ
ನದಿಗಳು ಪರ್ವತಂಗಳು ವನಸ್ಥಳಂಗಳು ಉದ್ಯಾನಂಗಳು ಇವುಗಳೆಂ ನೋಡುತಲಿರುವ ನಮ್ಮಮನಸುಗಳು
ಆಕೃಪ್ಣರೂಪವನೇಹೊಂದಿ ಏನೂತೋರುವುದಿಲ್ಲ||೨೩||ದೇವತಾಕಾರ್ಯಾರ್ಥಮಾಗಿ ದೇವತಾಸಾರ್ವ ಭೂಮಿ
ರಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೃಪ್ಣರಾಮರು ಅವತರಿಸಿರುವರೆಂದು ಗರ್ಗಮುನೀಶ್ವರರು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಅವಾಕ್ಯವು ಯಥಾ

ವಚನಂಯಥಾ ||೨೪|| ಕಂಸಂನಾಘಾಯತಪ್ರಾಣಂಮಲ್ಲಾಂಗಜಪತಿಂತಥಾ | ಅವಧೀತ್ತಾತ್ಪರೀಲ
ಯೈವಸಕೂನಿವಮೃಗಾದಿಪಃ ||೨೫|| ತಾಳತ್ರಯಂಮಹಾಸಾರಂಧನುರ್ಯಪ್ಪಿಮಿವಿಭರಾಟ್ | ಬ
ಭಂಜೈಕನಹಂತಾನಪ್ತಾಹಮದಧಾದ್ಗಿಮ್ ||೨೬|| ಪ್ರಲಂಬಧನುಕಾರಿವೈತ್ಯಣಾವರ್ತಬಕಾದಯಃ |
ದೈತ್ಯಾಸ್ಸುರಾಸುರಜಿತೋಹತಾಯೇನೇಹಲೀಲಯಾ ||೨೭|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ಇತಿಸಂಗೃಹ್ಯತೈಸ್ಸಂ
ತ್ಯನುಮಃಕೃಷ್ಣಾನುರಕ್ತಧೀಃ | ಆಶುಕಂಠೋಭವತ್ಪ್ರಾಪ್ತೀಂಪ್ರಮಪ್ರಸರವಿಹ್ವಲಃ ||೨೮|| ಯ
ಕೋದಾವರ್ಣ್ಯಮಾನಾನಿಪುತ್ರಗ್ರಸ್ತಚರಿತಾನಿಚ | ಶುಕ್ರಾಂತ್ಯಶೂನ್ಯವಾಸಾಕ್ಷೀತ್ಸೈಹಸ್ವತಪ
ಯೋಧರಾ ||೨೯|| ತಯೋರಿತ್ಥಂಭಗವತಿಕೃಪ್ಣನಂದಯಕೋದಯೋಃ | ವೀಕ್ಷ್ಯಾನುರಾಗಂಪರಮತ

ಗ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಪ್ರಾಪ್ತ-ಬಂದವರಾದ, ಸುರೋತ್ತಮೌ-ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನಾಗಿ, ಕೃಪ್ಣಂಚರಾಮಂಚ-ಕೃಪ್ಣನನ್ನೂ
ರಾಮನನ್ನೂ, ಮನ್ಯೇ-ತಿಳಿಯುವೆನು ||೨೪|| ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನಾಘಾಯತಪ್ರಾಣಂ-ಹತ್ತುನಾವಿರ ಅನೇಕಳ ಬಲವುಳ್ಳ, ಕಂಸ-
ಕಂಸನನ್ನೂ, ಮಲ್ಲಾಂಗ-ಜಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ, ಗಜಪತಿಂ-ಕ.ವಲಯಾ ಪೀಡವನ್ನೂ, ಮೃಗಾದಿಪಃ-ಸಿಂಗವು, ವಕೂನಿವ-ದನಗ
ಳನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಲೀಲಯೈವ-ವಿಲಾಸದಿಂದಲೇ, ತಾತ್-ಅವರನ್ನು, ಅವಧೀತೇ-ಕೊಂದನು ||೨೫|| ತಾಳತ್ರಯಂ-ಮೂ
ರ-ತಾಳೆಯ ಮರಗಳಿಗಿಟ್ಟಿರುವ, ಮಹಾಸಾರಂ-ಮಹಾಬಲವುಳ್ಳ, ಧನುರ್ಯಪ್ಪಿ-ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೋಲನ್ನು, ಇಭರಾದಿವ-ಗಜರಾಜನ
ಹಾಗೆ, ಬಭಂಜ-ಮರಿದನು. ವಿಕೇನಪಶ್ಚೇನ-ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ, ಗಿರಿಂ-ಗೋವರ್ಧನಾಚಲವನ್ನು, ಸಪ್ತಕಂ-ವಿಳುದಿನಗಳಲ್ಲಿ,
ಅವಧಾತೇ-ಧರಿಸಿಯಿದ್ದನು ||೨೬|| ಸುರಾಸುರಜಿತಃ-ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲ-ವರಾದ, ಪ್ರಲಂಬ... ದಯಾ-ಪ್ರ
ಲಂಬನು, ಧೇನುಕನು, ಅರಿಷ್ಟನು, ತೃಣಾವರ್ತನು, ಬಕನು, ಮೊದಲಾದ, ದೈತ್ಯಾಃ-ದೈತ್ಯರು, ಯೇನ-ಯಾವಕೃಪ್ಣನಿಂದ,
ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ಪತಾಂ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟಿರೋ(ಅಕ್ಕನನ್ನನು ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠನೇಸರಿ ||೨೭|| [ಕುಕವಾಕ್ಯವು].
ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಸಂ... ತೈಸ್ಸಂ-ಸ್ಮೃತ್ಯ-ನೇನುಪಗೊಂಡು ನೇನುಪಗೊಂಡು, ಕೃಷ್ಣಾನುರಕ್ತಧೀಃ-ಕೃಪ್ಣನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕರಗೊಂಡ
ಬಂಧಿಯುಳ್ಳವ ನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅಶುಕಂಠಃ-ಕಂಠೀರೂ ಬಿಗುಕೊರಳೂ ಉಳ್ಳವನೂ, ಪ್ರೇಮಪ್ರಸರವಿಹ್ವಲಃ-ಸ್ನೇಹದಹರಡಿ
ಕೆಯಿಂದ ಜಂಚಲನೂ, ಅಪ, ನಂದಃ-ನಂದನು, ತೋಷ್ಣೀಂ-ಸುಮ್ಮನೆ, ಅಭವತ್-ಆದನು ||೨೮|| ಯಕೋದಾ-ಯಕೋದಾದೇ
ವಿಯು, ವರ್ಣ್ಯಮಾನಾನಿ-ಒಂಟಿನಲ್ಲಡುತಲಿರುವ, ಪುತ್ರಗ್ರಸ್ತಚರಿತಾನಿ-ಮಗನಚರಿತ್ರಗಳನ್ನು, ಶುಕ್ರಾಂತ್ಯೇ-ಕೇಳುತ್ತಲಿರುವ
ಳಾದ್ದರಿಂದ, ಸ್ನೇಹಸ್ವತಪಯೋಧರಾ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಲುತೊಟ್ಟಿಡುವ ಮೊಲಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಅಶೂಣಿ-ಕಣ್ಣೀರುಗಳ
ನ್ನು, ಅಪಾಸ್ರಾಕ್ಷೀತೇ ಸುಂದಕು ||೨೯|| ಇತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ತಯೋರ್ನಂದಯಕೋದಯೋಃ-ಅಂದನಿಗೂ ಯಕೋದಗೂ,

ಧವು ||೨೪|| ಆ ಗರ್ಗಾಜಾಯ=ರ ವಚನಮಾತ್ರವೇಅಲ್ಲ. ದೈತ್ಯಾಂತಮಂ ನೋಡಿದರೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾಗಿ
ಭಗವದವತಾರಂಗಳೇ ಕೃಪ್ಣ ರಾಮರು ಎಂಬ ಲಕ್ಷಣವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು. ಹತ್ತುನಾವಿರ ಅನೇಕಳ ಬಲವು
ಳ್ಳಕಂಸನಂ ಚಾಣೂರಮುಪ್ಪಿಕಾದಿ ಜಟ್ಟಿಗಳಂ ವ.ಹಾಗವಮಗದ ಲೀಲೆಯಿಂದಲೇ ಮೃಗಂಗಳಂ ಸಿಂಹದಂತೆ
ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನು ಸಂಹರಿಸಿದನು ||೨೫|| ಮಹಾಗಜವು ಕಾವೈಮಂ ಮಾರಿದಂತೆ ಮಹಾದ್ರೂಢವಾದ ತಾಳತ್ರ
ಯಪ್ರಮಾಣಮುಳ್ಳ ಮಹಾಧನುಸ್ಸಂ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನು ವಿಕಹಸ್ತದಿಂದ ಮಾರಿದುಹಾಕಿದನು. ವಿಳುದಿನವುಸರ್ಯಂ
ತರವೂ ಗೋವರ್ಧನಪರ್ವತವಂ ಧರಿಸಿದನು ||೨೬|| ಪ್ರಲಂಬನು, ಧೇನುಕನು, ಅರಿಷ್ಟನು, ತೃಣಾವರ್ತನು,
ಬಕನು ಮುಂತಾದ ಅಸುರರು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯರ ದವರು ಲೀಲೆಯಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣನಿಂದ ಹತರಾ
ದರು ||೨೭|| ಎಂದು ಸ್ಮರಿಸಿದ ನಂದನು ಕೃಪ್ಣನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತವಾದ ಚಿತ್ತಮುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪ್ರೇಮಪರವಶನಾ
ಗಿ ಬಾಪ್ಸಮುಕ್ತ ಕಂಠಮುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಆದನು ||೨೮|| ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಂದನಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತ
ಲಿರುವ ಕೃಪ್ಣನ ಚರಿತ್ರಂಗಳಂ ಕೇಳುತ್ತಿರುವವಾಗಿ ಯಕೋದಾದೇವಿಯು ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ನೊರತು
ಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ತನಭಾಗಮುಳ್ಳವಳಾಗಿ ನೇತೋದಕಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟಳು ||೨೯|| ಆಯಕೋದಾನಂದರಿಗೆ ಭ

ನಂದಮಾಹೋದ್ಧವೋಮುದಾ||೩೦|| ಉದ್ಧವಃ || ಯುವಾಂಶ್ಲಾಘ್ಯತಮಾನೋನಂದವಹಿನಾಮಿಹಮಾ
ನದ | ನಾರಾಯಣಬಿಲಗುರೌಯತ್ಕೃತಾರತೀರದ್ವೀಪೇ ||೩೧|| ಏತೌಹಿವಿಶ್ವಸ್ಯಚರ್ಚೇಜಯೋನೀ
ರಾಮೋಮುಕುಂದ್ವಪುರುಷಃಪ್ರಧಾನಮ್ | ಅನ್ವೀಯಭೂತಮನಿಲಕ್ಷಣಸ್ಯಕ್ಷೌನ್ಯಚಕಾತಕಮೌ
ಪುರಾಣೌ ||೩೨|| ಯಸ್ಮಿನ್ಜನಮಾಶ್ರಯೋಗಕಾಲಕ್ಷಣಂಗಮಾವೇಶ್ಯಮನೋವಿಶುದ್ಧಮ್ | ನಿ
ರ್ವ್ಯಕ್ತಕರ್ಮಾಶಯಮಾಶುಯಾತಿಪರಾಂಗತಿಂಬ್ರಹ್ಮಮಯಾರ್ಕವರ್ಣಃ ||೩೩|| ತಸ್ಮಿನ್ಭವಂ
ತಾವಬಿಲಾತ್ಪ್ರಹತೌನಾರಾಯಣಕಾರಣಮರ್ತ್ಯಮೂರ್ತೌ | ಭಾವಂವಿಧತೋನಿತರಾಮಜಾತ್ಯಕ್
ಕಿಂವಾವಶಿಷ್ಟಂಯುವಯೋಸ್ತುತ್ಕೃತ್ಯಮ್ ||೩೪|| ಆಗಮಿವ್ಯತ್ಯದ್ಘೋಷಕಾಲನವ್ರಜಮಚ್ಯುತಂ|

ಭಗವತಿಕೃಷ್ಣೇ-ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿರುವ, ಪರಮಮನುಷಾಗಂ-ಅತೀಯವಾದ ಅಕ್ಕರೆಯನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ,
ಉದ್ಧವಃ-ಉದ್ಧವನು, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಆಹ-ಹೇಳಿದನು ||೩೦||[ಉದ್ಧವವಾಕ್ಯವು] ಮಾನದ-ಸಮಾನವಂ ಕುಡುವ
ನಂದನೇ! 'ಅಬಿಲಗುರೌ-ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡವನಾದ, ನಾರಾಯಣೇ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಈದ್ಯೋರತೀ-ಇಂತಾಪನಸ್ತಿಯು, ಯ
ತ್ಕೃತಾ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ? ತಸ್ಮಾ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ದೇಹಿನಾಂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ, ಯುವಾಂ-ನೀವೀ
ವರೂ, ಶ್ಲಾಘ್ಯತಮೌ-ಬಹಳ ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕವರಾಗಿರುವಿರಿ. ನೂನಂ-ನಿಶ್ಚಯವು ||೩೧||ಮುಕುಂದೋರಾಮಃ-ಕೃಷ್ಣ
ನೂ ರಾಮನೂ, ಏತೌಹಿ-ಇವರಲ್ಲವೆ, ವಿಶ್ವಸ್ಯಚ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ. ಬೀಜಯೋನೀ-ಜಿತ್ತಾನೇವೂ ಆಗಿರುವರು. (ನಿಮಿತ್ತಕಾ
ರಣವೂ ಉಪಾದಾನಕಾರಣವೂ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವವು) ಪುರುಷಃ-ಆತ್ಮನೂ, ಪ್ರಧಾನಂ-ಪ್ರಕೃತಿಯೂ, ಇವರೇಆಗಿರುವ
ರು ಪುರಾಣಾವಿಮೌ-ಅನಾದಿಪುರುಷರಾದ ಯಿವರೇವರೂ ಭೂತೇಷು-ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅನ್ವೀಯ-ಜೀವನ್ಮೂಲವರಾಗಿ ಅ
ನುಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದು, ವಿಲಕ್ಷಣಸ್ಯ-ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರವಾದ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾದ, ಕ್ಷೌನ್ಯಚ-ಕ್ಷೌನ್ಯಕ್ಕೂ, ಈಕಾತೇ-ನಿಯಾ
ಮಕರಾಗಿರುವರು ||೩೨||ಜನಃ-ಪ್ರಾಣಿಯು, ಪ್ರಾಣವಿಯೋಗಕಾಲೇ, ಪ್ರಾಣವು ವೇದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ,
ವಿಶುದ್ಧಂ-ನಿರ್ಮಲವಾದ, ಮನಃ-ಚಿತ್ತವನ್ನು, ಕ್ಷಣಂ-ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರವು, ಯಸ್ಮಿನ್-ಯಾವಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ನಪೂರ್ವಶ್ಯ-
ಹೊಗಿಸಿ ಚನ್ನಾಗಿವಿಳಿಸಿ, ಆಶು-ಬೇಗನೆ, ಕರ್ಮಾಶಯಂ-ಕರ್ಮವಾಸನೆಯನ್ನು, ನಿರ್ವ್ಯಕ್ತ-ಕಳೆಕೊಂಡು, ಬ್ರಹ್ಮಮಯಃ-
ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರಾಕಾರಿತನಾಗಿ, ಅರ್ಮವರ್ಣಃ-ಸೂರ್ಯನಹಾಗೆ ಬಣವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಪರಾಂಗತಿಂ-ದೇವಯಾನವೆಂಬ ಉತ್ತಮ
ಗತಿಯನ್ನು, ಯಾತಿ-ಹೊಂದುತಲಿರುವನೋ ||೩೩||ತಸ್ಮಿನ್-ಅಂತವನಾದ, ಅಬಿಲಾತ್ಪ್ರಹತೌ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ನಿಮಿತ್ತ
ನಾದ, ಕಾರಣಮರ್ತ್ಯಮೂರ್ತೌ-ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಮನುಷ್ಯರೂಪವುಳ್ಳವನಾದ, ನಾರಾಯಣೇ-ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ, ನಿತರಾಂ-ಚ
ನ್ನಾಗಿ, ಭಾವಂ-ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು, ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು, ವಿಧತುಃ-ಅರಿಸಿದವರಾದಿರಿ ಮಹಾತ್ಮಕ-ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ನಂದ
ನೇ! ಯುವಯೋಃ-ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ, ಕೃತ್ಯಂತು-ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಾದರೋ. ಕಿಂವಾವಶಿಷ್ಟಂ-ವಿಷಯವೇನಿನ್ನುವುದು.||೩೪||
ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅದೀರ್ಘಕಾಲೇನ-ಸ್ವಲ್ಪದಿನದಲ್ಲಿಯೇ, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವಂಕುರಿತು, ಆಗಮಿವ್ಯತಿ-ಇನ್ನುಮೇ

ಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿರುವ ಪರಮಾನುರಾಗವನೋಡಿ ಉದ್ಧವನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನುಡಿದನು ||೩೦||
ಎಲೈ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ನಂದನೇ! ನೀವೀವರೂ ಶ್ಲಾಘ್ಯರಾದವರು, ಸರ್ವಗುರುವಾದ ನಾರಾಯಣನಲ್ಲಿ ನಿ
ಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಯಾರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಾಗಿರುವುದು ||೩೧||ಈರಾಮಕೃಷ್ಣರೂಜಗತ್ತಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತಕಾರಣರೂಪರು
ಸಮವಾಯಿಕಾರಣರೂಪರು. ಪ್ರಧಾನಪುರುಷರು. ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದು ವಿಲಕ್ಷಣಗಳಾದ
ನಾನಾಭೇದಗಳುಳ್ಳ ಕ್ಷೌನ್ಯಕ್ಕೂ ಜೀವಕಳಿಗೂ ನಿಯಾಮಕರು, ಪುರಾಣಪುರುಷರು, ||೩೨||ಜನವುಪ್ರಾಣೋ
ತ್ಕ್ರಮಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಮಾದಮನಸ್ಸು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರವುನಿಲಿದ್ದರೆ ಅನಾದಿಕರ್ಮವಾಸ
ನೆಯಿಂದಹಿಂಸಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮಭಾವವನೆಯಿದ್ದಿ ಶುದ್ಧಸತ್ವರೂಪರಾಗಿ ಆಜನವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಮಗತಿಯನೆಯ್ದು
ವುದೋ (ಅಂತಃಭಗವಂತನೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು) ||೩೩|| ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಅಂತರಾತ್ಮನಾಗಿ ಕಾರಣಮೂಲಾಗಿ
ಲೀಲಾಮಾನುವಶೇರಧಾರಿಯಾದ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣನಾದ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮರಾದ ನೀವೀವರೂ
ಚಿಂತನವನಿರಿಸಿರುವಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನಿರುವುದು? ನೀವು ಕೃತಕೃತ್ಯರು||೩೪||ಅಚ್ಯು
ತನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ರಜಕ್ಕೆ ಬರುವನು, ಭಗವಂತನಾದ ಸಾತ್ವತಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೃಷ್ಣನು

ಪ್ರಿಯಂವಿಧಾಸ್ಯತೇಪಿತ್ರೋರ್ಭಗವಾಃಸಾತ್ವತಾಂಪತಿಃ ||೨೫|| ಹತ್ವಾಕಂಸಂರಂಗಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶಂ
 ಸರ್ವಸಾತ್ವತೇವ | ಯದಾಹವಸ್ಸಮಾಗಮ್ಯಕೃಷ್ಣಸ್ಯತ್ಯಂಕರೋತಿತತ್ ||೨೬|| ಮಾಖದ್ಯ
 ತಾಮಹಾಭಾಗೌದ್ರಕ್ಷ್ಯಥೇಕ್ರವ್ಯಮಂತಿಕೆ | ಅಂತರ್ಹೃದಿಸಭೂತಾನಾಮಾಸ್ತೇಜ್ಯೋತಿರಿವೈ
 ಧನಿ ||೨೭|| ನಹ್ಯಸ್ಯಾತಿಪ್ರಿಯಂಕೃಷ್ಣಾನ್ನಪ್ರಿಯೋವಾಸ್ಯಮಾನಿನಃ | ನೂತ್ತಮೋನಾಥಮೋಽಂತಪಿ
 ಸಮಾನಸ್ಯಸಮೋಪಿವಾ ||೨೮|| ನಮಾತಾನಪಿತಾತಸ್ಯನಭಾರ್ಯಾನಸುತಾದಯಃ | ನಾತ್ಮೀಯೋ
 ನಾಪರಶ್ಚಾಪಿನವೆಹೊಜನ್ಮಚೈವಹ ||೨೯|| ನಜಾಸ್ಯಕರ್ಮವಾಲೋಕನದಸನ್ಮಿತ್ರಯೇನಿಮ | ಕ್ರೀ
 ಡಾರ್ಥಸೋಪಿಸುಧಾನಾಂಪರಿತಾಶ್ರಣಾಯಕಲ್ಪತೆ ||೩೦|| ಸತ್ಯಂರಜಸ್ತಮಃಪ್ರಭಜತೇನಿಗುಣೋ

ಈಚರುತ್ತಾನೆ. ಸಾತ್ವತಾಂಪತಿಃ-ಯಾದವರಿಗೊಡೆಯನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪಿತೋ-ತಾಯಿ:ತಂದೆಯರಾದನಿಮಗೆ,
 ಪ್ರಿಯಂ-ಇಷ್ಟವನ್ನು, ವಿಧಾಸ್ಯತೇ-ಮುಂದೆಮಾಡುವನು ||೨೫|| ಸರ್ವಸಾತ್ವತಾಂ-ಸಕಲಯಾದವರಿಗೂ, ಪ್ರದೇಶಂ-ವಿಶೇಷ
 ಥಿಯಾದ, ಕಂಸಂ-ಕಂಸನನ್ನು, ರಂಗಮಧ್ಯೇ-ರಂಗದನಡುವೆ, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ಸಮಾಗಮ್ಯ-ಒಂದು, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನು,
 ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಯತೇ-ಯಾವಮಾತನನ್ನು, ಆಹ-ಹೇಳಿದನೋ, ತತೇ-ಆಮಾತನನ್ನು, ಸತ್ಯಂ-ದಿವಜನಾಗಿ, ಕರೋತಿ-ಮಾಡುತೆ
 ಲಿದ್ದಾನೆ ||೨೬|| ಮಹಾಭಾಗೌ-ಹೆಚ್ಚು ಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರೇ! ಮಾಖದ್ಯತಂ-ದಾಖಿಸಬೇಡಿರಿ ಅಂತಿಕೇ-ಬಳೆಯಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃ
 ಷ್ಣನನ್ನು, ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥೇ-ನೋಡುವಿರಿ. ಸಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಏಧನಿ-ಕಾಪದಲ್ಲಿ, ಜ್ಯೋತಿರಿವ ಅಗ್ನಿ ಯಹಾಗೆ, ಭೂತಾನಾಂ-ಪಾ
 ಣಿಗಳ, ಹೃದ್ಯಂತಃ-ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ, ಆಸ್ತೇ-ಇರುವನು ||೨೭|| ಅಮಾನಿನಃ-ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲದ, ಅಸ್ಯ-ಈಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಅಪಿ
 ಯಃ-ಪ್ರಿಯನಲ್ಲದವನು(ದ್ವೇಷಿ)ಕಚ್ಚಿತ್ತೆ-ಬಬ್ಬನಾದರೂ, ನಾಸ್ತಿಹಿ-ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ! ಆತಿಪ್ರಿಯಃ-ಬಹಳಪ್ರಿಯವಾದವನೂ, ನ-ಇ
 ಳ್ಲವು, ಉತ್ತಮಃ-ಹೆಚ್ಚಾದವನು, ನ-ಇಲ್ಲವು, ಅಧಮೋವಾಪಿ-ಕೀಳಾದವನೂ, ನ-ಇಲ್ಲವು. ಸಮಾನಸ್ಯ-ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮ
 ವಾಗಿರುವನಿಗೆ, ಸಮೋಪಿವಾ-ಸರಿಯಾದವನೂ, ನ-ಇಲ್ಲವು ||೨೮|| ತಸ್ಯ-ಅವನಿಗೆ, ಮಾತಾ-ತಾಯಿ, ನ-ಇಲ್ಲವು, ಪಿತಾ-ತಂದೆ,
 ನ-ಇಲ್ಲವು, ಭಾರ್ಯಾ-ಪೆಂಡತಿ, ನ-ಇಲ್ಲವು, ಸುತಾದಯಃ-ಮಕ್ಕಳು ಮುಂತಾದವರು, ನ-ಇಲ್ಲವು ಆತ್ಮೀಯಃ-ತನ್ನವನು,
 ನ-ಇಲ್ಲವು, ಪರಶ್ಚಾಪಿ-ಹೆರವನೂಕೂಡ, ನ-ಇಲ್ಲವು, ದೇಹಃ-ಕೀರವು, ನ-ಇಲ್ಲವು, ಜನ್ಮಚೈವ-ಜನನವೂಕೂಡ, ಹ-ಪ್ರಸಿದ್ಧ
 ವಾಗಿ,ನ-ಇಲ್ಲವು||೨೯|| ಅಸ್ಯ-ಇವನಿಗೆ, ಕರ್ಮವಾ-ಕೆಲಸವಾದರೋ,ನ-ಇಲ್ಲವು ಸೋಪಿ-ಅಂತವನೂಕೂಡ. ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಃ-
 ವಿಲಾಸವೇ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸದಸನ್ಮಿತ್ರಯೇನಿಮುಚ್-ಉತ್ತಮಾಧವಮಿತ್ರಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಧೂನಾಂ-
 ಸತ್ಪುರುಷರ, ಪರಿತಾಶ್ರಣಾಯ-ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಕಲ್ಪತೇ-ಸಮರ್ಥನಾಗುವನು ||೩೦|| ನಿರ್ಗುಣಃ-ಗುಣಗಳಿಲ್ಲದವನಾದರೂ,
 ಸತ್ಯಂರಜಸ್ತಮಃಪ್ರಭಜತೇ-ಸತ್ಯವನ್ನು ರಜವನ್ನು ತಮವನ್ನು ಎಂದು, ಗುಣಾಃ-ಪ್ರಕೃತಿಗುಣಗಳನ್ನು, ಭಜತೇ-ನೇವಿಸುವನು.
 ಅನೀಹೋಪಿ-ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದವನಾದರೂ, ಗುಣೈಃ-ಪ್ರಕೃತಿ ಗುಣಗಳಿಂದ, ಕ್ರೀಡಾ-ಆಡುತೆಲಿರುವನಾಗಿ, ಅಜಃ-ಜನ್ಮವಿಲ್ಲದ

ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಾದ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಿಯವಂ ಮಾಡುವನು ||೨೫|| ರಂಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಸ್ತ ಸಾತ್ವತರಿಗೊ ದ್ವೇಷಿ
 ಯಾದ ಕಂಸನಂ ಸುಹರಿನಿ ನಿಮ್ಮನಂಗಡ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದನೋ ಆ ಯಥವಂ ಬಂದವನಾಗಿ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಮಾಡು
 ವನು ||೨೬|| ಎಲೈ ಮಹಾತ್ಮರೇ! ನೀವು ವ್ಯಸನ ಪಡಬೇಡಿರಿ, ಕ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣು
 ವಿರಿ ಆ ಕೃಷ್ಣನು ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಖ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜ್ಯೋತಿಸ್ಸು ಇದ್ದಂತೆ ಇರುವ
 ನು ||೨೭|| ಅಹಂಕಾರರಹಿತನಾದ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅತಿಪ್ರಿಯನೂ ಇಲ್ಲ, ದ್ವೇಷಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಉತ್ತಮನೂ ಇಲ್ಲ,
 ಅಧಮನೂ ಇಲ್ಲ, ಸಮಾನನೂ ಇಲ್ಲ ||೨೮|| ಪುತ್ರಾದಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ, ಸ್ವಜನವೂ ಇಲ್ಲ, ಪರಜನವೂ ಇಲ್ಲ, ದೇಹ
 ವೂ ಇಲ್ಲ, ಜನ್ಮವೂ ಇಲ್ಲ, ಕರ್ಮವೂ ಇಲ್ಲ ||೨೯|| ಆದರೂ ಭಗವಂತನು ಸತ್ಪುರುಷರಂ ರಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗೆ
 ಲೀಲೆಯಿಂದ ದೇವತೀರ್ಯಜ್ಞನುಖ್ಯಾದಿ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿರ್ಭವಿಸುವನು ||೩೦|| ನಿರ್ಗುಣನಾದ ಪರಮಾತ್ಮ
 ನುಸತ್ಯವು, ರಜಸ್ಸು, ತಮಸ್ಸು, ಎಂಬ ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನ ಪರಿಪಾಲನವು ಸೃಷ್ಟಿಯಂ

ಗುಣಾಃ | ಕ್ರೀಡನ್ನನೀಹೊಪಿಗುಣೈಸ್ಸೃಜತೈವತಿಹಂತ್ಯಜಃ | ಯಥಾಭ್ರಮರಿಕಾದ್ವ್ಯಾಖ್ಯ
ಭ್ರಾಮ್ಯತೀವಮಹೀತಥಾ | ಚಿತ್ತೇಕರ್ತರಿತತ್ರಾತ್ಮಾಕರ್ತವಾಹಂಧಿಯಾಸ್ತೃತಃ ||೪೧|| ಯುವ
ಯೋರಿವನ್ಯೆವಾಯಮಾತ್ಮಜೋಭಗವಾಃ ಹರಿಃ | ಸರ್ವಪೂಮಾತ್ಮಜೋಹ್ಯಾತ್ಮಾಪಿತಃ ಪು ತಾನುಕ-ಶ್ವ
ರಃ ||೪೨|| ದೃವ್ಯಂಶುಕ್ರತಂಭೂತಭವದ್ಭವಿವ್ಯತ್ಯಾಧಿಸ್ತುತ್ವರಿಪ್ಪುರ್ವಕದಲ್ಪಕಂವಾಃ | ನಿಶೇಚ್ಯ
ತಾದ್ವಸ್ತುತರಾಂನವಾಚ್ಯಂಸುವಸವರ್ವಂಪರಮಾರ್ಥಭೂತಃ ||೪೩|| ಶ್ರೀಕುಕಃ | ವಿದಂನಿಕಾಸಾಬ್ರ
ವತೋವ್ಯತೀತಾನಂದಸ್ಯಕೃಷ್ಣಾನುಚರಸ್ಯರಾಜಃ | ಗೋಪ್ಯಸ್ಯಮುತ್ಥಾಯಾನಿರೂಪ್ಯನೀಪಾಃ
ವಾಸ್ತುತಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯದಧಿನ್ಯಮಂಥಃ ||೪೪|| ತಾದೀಪದೀಪ್ತೈರ್ಮಣಿಭಿರ್ವಿರಜಾರಜ್ವಾಲಿಕ
ರ್ವದುಬ್ಜಜಕಂಕಣಸೃಜಃ | ಚಲನ್ತಿ ತಂಬಸ್ತನಹಾರಕುಂಡಲತ್ಯಿವತ್ಪೂಲಾರುಣಕುಂಕುಮಾನ

ಜವನು, ಸೃಜತಿ-ಹುಟ್ಟಿಸುವನು, ಅವತಿ-ರಕ್ಷಿಸುವನು, ಹಂತಿ-ಕೊಲ್ಲುತಲಿರುವನು ||೪೧|| ಭ್ರಮರಿಕಾದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ವಿಕ್ರಮು
ಚ್ಚನೋಟದಿಂದ, ಮಹೀ-ಭೂಮಿ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಭ್ರಾಮ್ಯತೀವ-ತಿರುಗುತಲಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದೋ ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಚಿ
ತ್ತೇ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಕರ್ತರಿ-ಕರ್ತನಿರುವಲ್ಲಿ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮಾ-ಆತ್ಮನು, ಕರ್ಮೇವ-ಕರ್ತನಹಾಗೆ, ಅಹಂಧಿಯಾ-ಆಹಂಕಾ
ರದಿಂದ, ಸ್ತೃತಃ-ಸ್ತುರಿನಲ್ಪಟಪವನಾಗುವನು ||೪೨|| ಸಭಗವಾಃ-ಅಭಿಗವಂತನಾದ, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಯ ವಯೋರೇವ-
ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ, ಆತ್ಮಜಃ-ಮಗನು, ನ-ಅಲ್ಲವು, ಅಯಂ-ಇವನು, ಸರ್ವಪೂಮೇವ-ಎಲ್ಲರಿಗೂವೆ, ಆತ್ಮಜಃ-ಮಗ
ನು, ಆತ್ಮಾಪಿ-ತಾನೂ, ಪಿತಾ-ತಂದೆಯೂ, ಮಾತಾ-ತಾಯಿಯೂ, ಸುಕೃತ್ವರೋಹಿ-ಆವನು ಈಶ್ವರನೂ ಆಗಿವೆ ||೪೩|| ವೃಷ್ಟಂ-ನೋ
ಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಶುಕ್ರ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಭೂತಭವದ್ಭವಿವ್ಯತ್-ಆದದ್ದು ಆಗುತಿರುವುದು ಮುಂದಾಗುವುದು, ಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತಿ-
ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುದು, ಚರಿಷ್ಣುತಿ-ತಿರುಗುತಲಿರುವುದು, ಮಹತ್-ದೊಡ್ಡದು, ಅಲ್ಪಕಂವಾ-ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಕೂಡ, ವಸ್ತು-
ಪದಾರ್ಥವು, (ದಿಟವಾಗಿರುವುದು) ಅಚ್ಯುತಾದ್ವಿನಾ-ಕೃಷ್ಣನಂಜೊರತು, (ವಿಷ್ಣುವಿಗಿಂತಲೂ) ಬೇರೆಯಾಗಿ, ನವಾಚ್ಯಂ-ಹೇಳ
ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಲ್ಲವು. (ಅನತ್ಯವಾದ ಜಗತ್ತು ಅನಿರವಾಚ್ಯವೆಂದು ಭಾವವು.) ಪರಮಾರ್ಥಭೂತಃ-ಪರಮಾರ್ಥಿಕನತ್ಯವಸ್ತುವಾಗಿ
ಗಿರುವ, ಸುವ-ಆವಿಷ್ಕರಣೆ, ಸರ್ವಂ-ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಆಗಿರುವನು ||೪೪|| [ಶುಕವಾಕ್ಯವು] ರಾಜಃ-ಭೋರಯೇ!
ವಿವಂಜುಪ್ರತಃ-ಹೀಗೆಮಾತಾಡುತ್ತಲಿರುವ, ನಂದಸ್ಯ, ಕೃಷ್ಣಾನುಚರಸ್ಯ-ನಂದಗೋಪನಿಗೂ, ಕೃಷ್ಣಸೇವಕನಾದ ಉದ್ಧವ
ನಿಗೂ, ಸಾನಿಕಾ-ಆರಾತ್ರಿಯು, ವ್ಯತೀತಾ-ಕಳೆದದ್ದಾಯಿತು, ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೊಪ್ಪಿತಿಯರು, ಸಮುತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ದೀಪಸ್ತಿ
ರೂಪ್ಯ-ದೀವಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ, ವಾಸ್ತುತ-ಹೊಪ್ಪಿಲುಗಳನ್ನು, ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ-ಸಾರಿಸಿ ರಂಗವಲ್ಲಾ ದೀಪಂ. ಂಕರಿಸಿ, ದ
ಧಿ-ಮೊಸರನ್ನು, ನ್ಯಮಂಥ-ಕಡೆದರು ||೪೫|| ತಾಃ-ಆಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ದೀಪದೀಪ್ತೈಃ-ದೀವಿಗಳಿಂದ ಬಲಗತಲಿರುವ ಅಥ
ವಾ ದೀವಿಗಳಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ, ಮಣಿಭಿಃ-ರತ್ನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಿಯೂ, ರಜ್ಜು-ನೇಣುಗಳನ್ನು, ವಿಕರ್ಪದ್ಭಜಕಂಕ
ಣಸೃಜಃ-ಎಳೆಯುತ್ತಲಿರುವ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಗಗಳೂ ಸರಗಗಳೂ ಉಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಚಲತಃ...ಆನನಾಃ-ಚಲತಃ-ಕದಲುತಲಿ

ಲಯವಂಸಹ ಮಾಡುವನು ||೪೧|| ಪುರುಷನು ತಾನು ತಿರುಗಿದರೆ ಭೂಮಿಯು ತಿರುಗುವಂತೆ ಹೇಗೆ ತೋರುವು
ದೋ ಹಾಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕರ್ತೃವಾಗಿರಲಾಗಿ ಅದರ ಅಧ್ಯಾಸದಿಂದ ಆತ್ಮನೇ ಕರ್ತೃವೆಂದು ತೋರುವುದು ||೪೨||
ಈ ಕೃಷ್ಣನು ನಿಮಗೆಮಾತ್ರವೇ ಪುತ್ರನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಜನರಿಗೂ ಪುತ್ರನು. ಅಂತರಾ
ತ್ಮನು. ಪಿತೃಪು. ಮಾತೃಪು. ಈಶ್ವರನು ||೪೩|| ಕಾಣಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತುವು, ಕೇಳಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತುವು, ಪೂರ್ವ
ದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ವಸ್ತುವು ಈಗ ಹುಟ್ಟುವ ವಸ್ತುವು, ಉತ್ತರತ್ರ ಹುಟ್ಟುವ ವಸ್ತುವು ಸ್ಥಾವರವು, ಜಂಗಮ
ವು ಮಹತ್ತಾದ್ದು, ಅಣುವಾದ್ದು, ಈ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳೂ ಭಗವಂತನಿಗಿಂತಲೂ ಅನ್ಯಗಳಾದವಲ್ಲಾ ಸ
ಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಆ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವು ||೪೪|| ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಧವನು ನಂದಗೋಪನೊಡನೆ ಸಂ
ಭಾಷಣವಂ ಮಾಡುತ್ತಲಿರಲಾಗಿ ಆ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಹೋಯ್ತು. ಅರುಣೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯ
ರೆದ್ದು ದೀವಿಗಳೆಂ ದೊಡ್ಡದಂ ಮಾಡಿ ಬಾಗಿಲುಗಳೆಂಸಾರಿಸಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಗಳನಿಟ್ಟು ಮೊಸರುಗಳಂಕಡೆದರು ||೪೫||
ಆ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಮಥನದ ಹಗ್ಗಂಗಳಿಂದ ಭುಜಂಗಳಿಂದ ಪರ್ಯಾಯದಿಂ ಸೆಳೆಯುತ್ತಲಿರುವ ಸಮಯ
ದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಗೈಯ್ಯ ಹಸ್ತಕಡಗಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಚಲಿಸುತ್ತಲಿರು ಕಟಕಚ್ಚಾದ್ಭಾಗಗಳೂ ಕುಚಗಳೂ ಉಳ್ಳವರಾ
ಗಿ ಜೋಲುತಲಿರುವ ವಾಹಿಗಳುಳ್ಳ ಕುಂಕುಮಕಾಂತಿಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಕಪೋಲಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ದೀವಿಗಳ

ನಾಃ ||೪೬|| ಉದ್ಗಾಯತೀನಾಮರವಿಂದಲೋಚನಂವ್ರಜಾಂಗನಾನಂದಿವಮಸ್ತು ಕೇದಧ್ವನಿಃ | ದ
ಧ್ವನಿಮಂಥನಶಬ್ದಮಿಶ್ರಿತೋನಿರಸ್ಯತೇನಂದಿಕಾಮಮಂಗಲಮ್ ||೪೭|| ಭಗವತ್ಪ್ರಾಣೇಶೋರ್ಯ
ವ್ರಜದ್ವಾರಿವ್ರಜೌಕಸಃ | ದ್ವಪ್ಪಾಸ್ವರಥಂಕಾತಕುಂಭಂಕಸ್ಯಾಯಮಿತಿಚಾಬ್ರವತ್ ||೪೮|| ಅ
ಕ್ರೂರಗತಃಕಿಂವಾಯುಕಂಸಸ್ಯಾರ್ಥಸಾಧಕಃ | ಯನಸೀತೋಮಧುಪುರೀಂಕೃತ್ಯೈಕಮಲಲೋ
ಚನಃ ||೪೯|| ಕಿಂಸಾಧಯಿಸ್ಯೇಕಸ್ಯಾಭಿರ್ಭರ್ತುಗೃಹೇತಸ್ಯನಿಷ್ಕೃತಿಮತಿತಸ್ತೀಣಾಂವದಂತೀ
ನಾಮಾದ್ಧವೋಗಾತ್ಕೃತಾಹ್ನಿಕಃ ||೫೦||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಪಟ್ಟತಾವರಿಸೋಧಾಧ್ಯಾಯಃ .

ರುಪನಿತಂಬ-ಕಟಪಶ್ಯದ್ವಾಗಗತೋ, ಹಾರ-ಸರಗತೋ, ಸ್ತನ-ಕುಚಗತೋ, ಕುಂಡಲ-ಒಲೆಗಳಿಂದ, ತ್ರಿಷ್ಪತ್-ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರುವ, ಕ
ಪೋಲ-ಕೆನ್ನೆಗಳೂ, ಅರುಣಕಂಕುಮ-ಕಂಪಾದ ಅರಸಿನದಪುಡಿ, ಅಥವಾ ಕೇಸರ ಚೂರ್ಣವುಳ್ಳ, ಆನಾಹಿ-ಮುಖವುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿ
ಸಿರೇಜು-ಬೆಳಗಿದರು ||೪೬|| ಯನ-ಯಾವಳಬ್ಬದಿಂದ, ದಿಕಾಂ-ದಿಕ್ಕುಗಳ, ಅಮಂಗಲಂ-ಅಶುಭವು, ನಿರಸ್ಯತೇ-ಹೊರಡಿಸಲ್ಪ
ಡುವುದೋ, ಅಂಥಾಪದ್ಧಿಯೂ, ದಕ್ಷಿಣ-ಮೊಸರಿನ, ನಿರ್ಮಂಥನ ಶಬ್ದಮಿಶ್ರಿತ-ಕಡೆಯವ ಶಬ್ದದಿಂದ ಬೆರತದ್ದಾಗಿಯೂ
ಇರುವ, ಅರವಿಂದಲೋಚನಮುದ್ಗಾಯತೀನಾಂ-ಕೃಷ್ಣನಂ ಹಾಡುತ್ತಲಿರುವ, ವ್ರಜಾಂಗನಾನಾಂ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರ, ಧ್ವನಿ-ಸ
ಪ್ಪಳು, ದಿವಂ-ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು, ಅಸ್ಪೃಶತೇ-ಸೋಂಕಿತು ||೪೭|| ಭಗವತಿಸೂರ್ಯ-ಭಗವಂತನಾದ ಸೂರ್ಯನು, ಉದಿತೇ
ಸತಿ-ಮೂಡಿದವನಾಗುತ್ತಲೂ, ವ್ರಜೌಕಸಃ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳುಳ್ಳವರು, ವ್ರಜದ್ವಾರಿ-ಗೋಕುಲದ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ, ಕಾತ
ಕುಂಭಂರಥಂ-ಭಂಗಾರದ ತೇರನ್ನು, ದ್ವಪ್ಪಾಸ್ವ-ನೋಡಿ, ಕಸ್ಯಾಯಮಿತಿ-ಯಾವವನದು, ಎಂದು, ಅಬ್ರವತ್-ಕೇಳಿದರು ||೪೮||
ಯಃ-ಯಾವನು, ಕಂಸಸ್ಯ-ಕಂಸನ, ಅರ್ಥಸಾಧಕಃ-ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕ ನಾಗಿರುವನೋ, ಯೇನ-ಯಾವವನಿಂ
ದ, ಕಮಲಲೋಚನಕೃಷ್ಣ-ಪದ್ಮಾಕ್ಷನಾದ ಗೋವಿಂದನು, ಮಧುಪುರೀಂನೀತಃ-ಮಧುರಾ ನಗರವನ್ನೆ ಯ್ದಿಸಲ್ಪಟ್ಟನೋ,
ಸೋಕ್ರೂರ-ಆಯಕ್ರೂರನು, ಕಿಮಾಗತೋವಾ-ಎನುಬಂದನೋ ||೪೯|| ಪ್ರೇತಸ್ಯ-ಸತ್ತು ಹೋದವನಾದ, ಭರ್ತುಗೃ-ಕಂಸನಿಗೆ,
ನಿಷ್ಕೃತಿಂ-ಉಪಕಾರರೂಪವಾದ ಪ್ರೀತಪಿಂಡಪ್ರದಾನವನ್ನು, ಅಸ್ಯಾಭಿ-ನಮ್ಮಿಂದ, ಸಾಧಯಿಸ್ಯತೇ-ಕಿಂ-ನಂಪಡಿಸಿಕೊ
ಳ್ಳುವನೋ ಎನು, ಸ್ತೀಣಾಂ ಹಂಗಳು, ವದಂತೀನಾಂ-ಹೀಗೆಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ರಾಗವಲ್ಲಿ, ತತಃ-ಬಳಿಕ, ಕೃತಾಹ್ನಿಕಃ-
ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ನಾನಸಂಧ್ಯಾದಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳಿಲ್ಲವನಾದ, ಉದ್ಧವಃ-ಉದ್ಧವನು, ಅಗಾತ್-ಬಂವನು ||೫೦||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಪಟ್ಟತಾವರಿಸೋಧಾಧ್ಯಾಯಃ .

ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರುವ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವರಾಗಿ, ದಧಿಮಥನವು ಗೆಯ್ದರು ||೪೬|| ಪದ್ಮಲೋಚ
ನನಾದ ಭಗವಂತನು ಗಾನಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಲಿರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಕಂಠಧ್ವನಿಯು ಆಕಾಶವು ವ್ಯಾಪಿಸಿ
ತು. ದಧಿಮಥನಶಬ್ದದಿಂದಲೂ ಮಿಶ್ರವಾದ ಆಗಾನಧ್ವನಿಯು ದಿಕ್ಕುಗಳ ಅಮಂಗಲಮನೆಲ್ಲಮಂ ಕರಿಹರಿಸುವು
ದು ||೪೭|| ಭಗವಂತನಾದ ಸೂರ್ಯನು ಉದಯಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ವ್ರಜವಾಸಿಗಳಾದ ಗೋಪಗೋಪೀಜನರು ಸುವ
ರ್ಣಮಯವಾದ ರಥವು ವ್ರಜದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಈರಥವು ಯಾರದ್ದು ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರು ||೪೮||
[ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೋಪದಿಂದನುಡಿದರದೆಂತೆನೆ] ಮುಂಚೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುಇದ್ದು, ಕಮಲಲೋಚನನಾದಕೃ
ಷ್ಣನು ಮಧುರಾಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನಲ್ಲ, ಆ ಕಂಸನ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕನಾದ ಆ ಯಕ್ರೂರನು ಪುನ
ಶ್ಚ ಬುದನೋವನೋ ||೪೯|| ಅಥವಾಮೃತನಾದಕಂಸನಿಗೆ ಮಾರಲೇಕಿ ಕವ್ಯಾಪಾರವೆಂದಾಡಲೋಸುಗ ಆಯಕ್ರೂ
ರನು ನಮ್ಮಂಸಂಹರಿಸಿನಮ್ಮಕರೀರವಾಂಸಪಿಂಡಗಳಿಂದ ಆಕಂಸನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲೋಸುಗಬಂದನೋವನೋ,
ಎಂಪಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉದ್ಧವನು ಬಂದನು ||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕುಮಾರಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಮನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪೌರಾಣಿಕನುನ್ನೆ

ಮಿಕಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶತನಿಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ವೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೋರಪು

ರವರಾಧೀಶಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮೆಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾ

ಖ್ಯಾನದೊಳುದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟತಾವರಿಸೋಧಾಧ್ಯಾಯಂ

ಸುಪೂರ್ಣಮೊದುದು .

ಶ್ರೀಶಂಕಃ | ತಂವೀಕ್ಷ್ಯಕೃಷ್ಣಾನುಚರಂವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯಃಪ್ರಲಂಬಬಾಹುಂನವಕಂಜಲೋಚನ
ಮ | ಪೀತಾಂಬರಂಪುಷ್ಕರಮಾಲಿನಂಲನನ್ಮುಖಾರವಿಂದಂಪರಿವೃಷ್ಟ್ಯಕುಂಡಲಮ್ || ೧ || ಶುಚಿಸ್ತ್ರೀತ್ಯ
ಕೋಯಮಪೀಚ್ಯದರ್ಶನೈಕಾತ್ಮಕಸ್ಯಾಚ್ಯುತವೆವಭೂವಣಃ | ಅತೀವಸರ್ವಾಪರಿವಪುರಾತ್ಮು
ಕಾಸ್ತಮುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಸದಾಂಬುಜಾಶ್ರಯಮ್ || ೨ || ತಂಪ್ರಶ್ರಯೇಣಾವನತಾಸ್ಸುಸತ್ಕೃತಂಸವ್ರಿಃ
ಡಹಾಸೇಕ್ಷಣಸೂನ್ಯತಾದಿಭಿಃ | ರಹಸ್ಯಪೃಚ್ಛನ್ನಪಿವಿಷ್ಣುವಾ ಸನವಿಜ್ಞೆಯಸಂದೇಹಹರಂರಮಾಪ
ತಃ || ೩ || ಜಾನೀಮಾನ್ಸ್ವಯಮದುಸತೇಪಾರ್ಪದಂ ಸಮುವಾಗತಮ್ | ಭರ್ತೃಹಸ್ತಸಿತ್ಕಪಿತೋ |

೪೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೀಜ

[ಶುಕವಾಕ್ಯವು] ಪ್ರಲಂಬಬಾಹುಂ-ಉದ್ದವಾದ ತೋಳುಗಳುಳ್ಳ, ನವಕಂಜಲೋಚನಂ-ಹೊಸತಾಪರೆಗಳಂತೆ ಕಂಗೆ
ಳ್ಳುಳ್ಳ, ಪೀತಾಂಬರಂ-ಪನುರುಡಿಗೆಯುಳ್ಳ, ಪುಷ್ಕರಮಾಲಿನಂ-ಕಮಲವಾಲಿಕೆಯುಳ್ಳ ಲನನ್ಮುಖಾರವಿಂದಂ-ಕೋಭಿನವ ಮೊಗ
ದಾವರೆಯುಳ್ಳ, ಪರಿವೃಷ್ಟ್ಯಕುಂಡಲಂ-ನಂಪನ್ನವಾದ ಸಿವಿದೊಡವುಗಳಿಳ್ಳ, ಸಂಕ್ಷೃಪ್ತಾನುಚರಂ-ಅ ಕೃಷ್ಣನೇವಕನಾದ ಉ
ದ್ದವನನ್ನು, ವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಗೋಕುಲದ ಹಂಗಳು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ || ೧ || ಶುಚಿಸ್ತ್ರೀತ್ಯ-ಶುದ್ಧವಾದ ನಗೆಯುಳ್ಳವನು, ಕೋ
ಯಂ-ಇವನು ಯಾರು? ಅಪೀಚ್ಯದರ್ಶನಃ-ಚಲುವಾದ ನೋಟವುಳ್ಳವನು, ಕಾತ್ಮಕ-ಎತ್ತಣಿಂಪವನು? ಅಚ್ಯುತವೇದಭೂ
ವಣಃ-ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ವೇದವೂ ಆಭರಣಗಳೂ ಉಳ್ಳವನು. ಕಸ್ಯ-ಯಾರಕಡೆಯವನು? ಇತೀವ-ಇಂತೆಂಬಂತೆ, ಸರ್ವಾಃ-ಗೋಪಿ
ಯರೆಲ್ಲರೂ, ಉತ್ಕೃಷ್ಣಾಃ-ಅನಕ್ತಿಯರಾಗಿ, ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಸದಾಂಬುಜಾಶ್ರಯಂ-ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮನೊಂದು ಕಾಭಿನಲೃಪ್ತವ
ನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಅದಿದಾವರೆಗಳೇ ಆಧಾರವಾಗಿ ವೃಕ್ಷವನಾದ, ತಂ-ಅ ಯುದ್ಧವನನ್ನು, ಪರಿವಪುರಿ-ನುತ್ತಲೂ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡ
ರು || ೨ || ತಂ-ಅವನನ್ನು, ಸವ್ರಿಡ...ದಿಭಿಃ-ಸವ್ರಿಡ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂಸಹಿತವಾದ, ಡಹಾಸೇಕ್ಷಣ-ನಗೆಯಿಂಕೂಡಿದ ನೋಟ, ಸೂ
ನ್ಯತ-ಪ್ರಿಯ, ಆದಿಭಿಃ-ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ಸುಸತ್ಕೃತಂ-ಚನ್ನಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನಾಗಿಮಾಡಿ, ರಮಾವತೇಃ-ಲ
ಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಸಂದೇಹರಂ-ಸುದ್ಧಿಯಂ ತಂದಿರುವನನ್ನಾಗಿ, ವಿಜ್ಞೆಯ-ತಿಳಿದು, ಪ್ರಶ್ರಯೇಣ-ಸಮಭಾವ
ದಿಂದ, ಅವನತಾಸ್ಸತ್ಯಃ-ಸಮಸ್ತರಿಸಿದವರಾಗಿ, ರಹಸಿ-ವಿಕಾಂತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಅನನ್ಯ-ಗದ್ದಗಲದಲ್ಲಿ, ಉಪವಿಷ್ಟಂ-ಕುಳಿತಿರುವ
ವನು, ಅಪ್ಯಚ್ಛೃ-ಹೆಸಗೊಂಡರು || ೩ || ಸಮುವಾಗತಂ-ಬಂದ, ತ್ವಾಂ-ನನ್ನ, ಯದುವತೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಪಾರ್ಪದಂ-

* ೪೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು. *

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶತ್ಕೇಧಕೃಷ್ಣಾದೇನಗೋಪಿಕಾಃ | ಭೋಧಯಿತ್ವೋದ್ದವಸ್ತು
ತ್ವಮನುಜ್ಞಾಪ್ಯಾಗಮತ್ಪುರಿಮ್ || * || ನಾಲ್ವತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ
ಉದ್ಧವನು ವ್ರಜದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ತತ್ವೋಪದೇಶವಂ ಮಾಡಿ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಂ
ದ ಅಪ್ಪಣೆಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮಧುರಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನೆಂಬ ಅರ್ಥವು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯು
ನಂ ಕುರಿತು ವಿರೂಪಿಸುವ ನಂತೆನು-

ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ವ್ರಜಸ್ತ್ರೀಯರು ದೀರ್ಘಬಾಹುವಾಗಿ ನೂತನ ಕಮಲದಂತೆ ನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳವ
ನಾಗಿ ಪೀತಾಂಬರ ಧಾರಿಯಾಗಿ ಒದ್ದುಮಾಲಾ ಧಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನಮಾದ ಮುಖವಿದ್ದು ವುಳ್ಳವನಾಗಿ
ಹೊಳೆಯುವ ಕುಂಡಲಂಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅನುಚರನಾಗಿರುವ ಉದ್ಧವನಂ ನೋಡಿ || ೧ || ಆಕ್ಷರ್ಯಪ
ಡವರಾಗಿ ಸುಂದರ ರೂಪನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಅಲಂಕಾರಮುಳ್ಳ ಈಪುರುಷನು ಯಾರು? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ
ನು? ಎಂದು ಉತ್ಕೃಷ್ಣರಾಗಿ ಅಶೇಷಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೂ ಉತ್ತಮ ಶ್ಲೋಕನ ಪಾದ ಒದ್ದುಕಲಂಬಿ
ಯಾದ ಆಯುಧವನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡರು || ೨ || ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ವಿನಯದಿಂದ ನಮ್ರರಾಗಿ ಸತ್ಕೃತನಾಗಿ ಎರಾ
ಸನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಉದ್ಧವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಹ್ರೇಮ ವಾರ್ತೆಯಂ ಪೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದ
ವನನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ವೇರಿಸಿದ ಮುಗುಳು ನಗೆಯೂ ನೋಟವೂ ಮೃದುವಾಕ್ಯಗಳೂ ಮುಂತಾದ

ಭರ್ವಾಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ ||೪|| ಅನ್ಯಥಾಗೋವ್ರಜಿತಸ್ಯ ಸ್ಮರಣೀಯಂನಚಕ್ಷುಷಿ ||೫|| ಸ್ವ
ಹಾನುಬಂಧೋಬಂಧೂನಾಂಮಾನರಪಿಸುದಾಸ್ತ್ಯಜಃ | ಅನ್ಯೈವೈರ್ಥ ಕೃತಾವ್ಯತಿಗ್ರೇಯಾವದರ್ಥ
ವಿಡಂಬನಾ||೬|| ಪುಂಭಿಸ್ತ್ರೀಮುಕ್ತತಾಯದ್ವತ್ಸುಮನಸ್ವಿವದಪ್ಪದ್ವೃಃ|ನಿಸ್ಸಂತ್ಯಜಂತಿಗಣಿಕಾಅಕ
ಲ್ಯಾನ್ಯಪತಿಪ್ರಜಃ||೭|| ಅಧೀತವಿದ್ಯಾಅರ್ಜಾಯಾಮೃತ್ಯುಜೋದತ್ತದಕ್ಷಿಣಮ್|ಖಗಾವೀತಫಲಂ
ವೃಕ್ಷಂಭುಕ್ತ್ವಾ ಜಾತಿಥಯೋಗ್ಯಹವ | ದಗ್ಧಂಮೃಗಾಸ್ತಥಾರಣ್ಯಂಜಾರೋಭುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವರತಂಸ್ತ್ರ
ಯಮ್||೮|| ಶ್ರೀಕುಕು|ಇತಿಗೋಪ್ರೋಗುಗೋವಿಂದಗತವಾಕ್ಯಾಯಮಾನಸಾಃ| ಕೃಷ್ಣದೂತೇವ್ರಜಂ

ಸಫಿಕನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಜಾನೀಮಃ-ಬಲ್ಲೆವು, ಭರ್ತಾ-ನಮ್ಮೊಡೆಯನಿಂದ, ಪಿತೋಗ್ರೇ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷ
ಯಾ-ಸಂತೋಷವಂ ಮಾಡಲಬೇಕೆಂದಿರುವ, ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಪ್ರೀತಿ-ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿರುವ ||೪|| ಅನ್ಯ
ಥಾ-ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಗೋವ್ರಜಿತ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ತಸ್ಯ-ಆ ಕೃಷ್ಣನ, ಸ್ಮರಣೀಯಂ-ಸೆನವುಗೊಳಿಸತಕ್ಕವನನ್ನು, ನಚಕ್ಷುಷೇ-
ಹೇಳಲಾರವು ||೫|| ಬಂಧೂನಾಂ-ನಂಟರ, ಸ್ವೇಹಾನುಬಂಧು-ಪ್ರೀತಿಯುಂಟವನು, ಮನೇರಪಿ-ಮಾನಸೀಲನಾದ ಪಂಡಿತನಿ
ಗೊಳೊಡ, ಸುದಾಸ್ತ್ಯಜಃ-ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಕ್ಯವಲ್ಲವು, ಅನ್ಯೈಷು-ಇತರರಲ್ಲಿ, ಅರ್ಥಕೃತಾ-ಧನಾದಿಪ್ರಯೋಜ
ನಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಮೃತಿಗ್ರೇ-ಸ್ನೇಹವು, ಯಾವದರ್ಥವಿಡಂಬನಾ-ಪ್ರಯೋಜನವು ಯಾವವರೆಗೋ ಅವರೆಗೇನೇ ನ
ಟನಮಾತ್ರವುಳ್ಳವು ||೬|| ಸುಮನಸ್ಸು-ಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ, ಪಟ್ಟದೈರಿವ-ಭೃಂಗಗಳಿಂದ ಹೇಗೋ(ಹಾಗೆ, ಸ್ತ್ರೀಷು-ಹೆಂಗಳಲ್ಲಿ, ಪುಂ
ಭಿಃ-ಪುರುಷರಿಂದ, ಕೃತಾ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮೃತಿಯಾಗಿರುವುದು, ಗಣಿಕಾಃ-ನೂಲೆಯರು, ಸಿಸ್ಸಂ-ಹಣವಿಲ್ಲದವನನ್ನು, ತ್ಯಜಂ
ತಿ-ಬಿಡುವರು. ಪ್ರಜಾಃ-ಜನಗಳು, ಅಕಲ್ಯಾಣ-ಅನಾರ್ಥನಾದ, ಸ್ಮರಂ-ಘೋರೆಯನ್ನು, ತ್ಯಜಂತಿ-ಬಿಡುವರು ||೭|| ಅಧೀತವಿ
ದ್ಯಾಃ-ಕಲಿತವಿದ್ಯೆಗಳುಳ್ಳವರು, ಅರ್ಜಾಯಾಂ-ಗುರುವನ್ನೂ, ಋತ್ವಿಜಃ-ಋತ್ವಿವಿಕ್ಯಗಳು, ದತ್ತದಕ್ಷಿಣಂ-ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ದಕ್ಷಿಣೆ
ಯುಳ್ಳ ಯಜಮಾನನನ್ನೂ, ಖಗಾಃ-ಹಕ್ಕಿಗಳು, ವೀತಫಲಂ-ಫಲವು ಹೋದ, ವೃಕ್ಷಂ-ಗಿಡವನ್ನೂ, ಅತಿಥಯಃ-ಅನ್ಯಾರ್ಥಿಗ
ಳು, ಭುಕ್ತ್ವಾ-ಉಂಡು, ಗೃಹಂ-ಮನೆಯನ್ನೂ, ಮೃಗಾಃ-ಮೃಗಗಳು, ದಗ್ಧಮರಣ್ಯಂ-ನುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಡನ್ನೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ
ಯೇ, ಜಾರಃ-ಮಿಂಡನು, ಭುಕ್ತ್ವಾ-ಅನುಭವಿಸಿ, ರತಾಂ-ಅನುರಕ್ತಳಾದ, ಸ್ತ್ರೀಯಂ-ಹೆಂಗಸನ್ನೂ, ತ್ಯಜಂತಿ-ಬಿಡುವರು||೮||
[ಕುಕುವಚನವು] ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಗೋಪ್ರೋಗು-ಗೊಲ್ಲತಿಯರಲ್ಲವೆ, ಗೋವಿಂದಗತವಾಕ್ಯಾಯಮಾನಸಾಃ-ಕೃಷ್ಣನ ಹೊಂದಿದ
ಮಾತು ಮೈಮನನ್ನೂ ಉಳ್ಳವರು. ಕೃಷ್ಣದೂತೇ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಆದುದು, ಉದ್ಧವೇ-ಉದ್ಧವನು, ವ್ರಜಂ-ಗೋಕುಲವನ್ನು ಕುರಿತು

ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಿಂದ ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಂ ಗೆಯ್ದರು ||೨|| ಎಲೈ ಪುರುಷನೇ! ನೀನು ಕೃಷ್ಣನನೇವಕನು ಬಂದಿ
ರುವಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತಮ್ಮ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಂ ಮಾಡಲೋಸುಗ ನಿನ್ನಂ ಕಳುಹಿಸಿರುವನು ||೪||
ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಆಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಮರಣೀಯ ವ್ಯಾಪಾರವಾವುದೋಲ್ಲ ||೫|| ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಾನು ಬಂಧ
ವು ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಬಿಡುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವು. ಇತರ ವಿಷಯಮಾದ ಮೃತಿಯು ಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತಮಾ
ಗಿ ನಟನಮಾತ್ರವೇಸರಿ ||೬|| ಪುರುಷರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ನೇಹವು ಭ್ರಮರಂಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಪಂಗೆ
ಳೊಡನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ನೇಹವು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಮಾಗಿರುವುದು. ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯರು ನಿರ್ಧನ
ನಾದಪುರುಷನು ತ್ಯಜಿಸುವರು. ಅಧಮನಾದ ಅರಸು ಪ್ರಜೆಗಳು ತ್ಯಜಿಸುವನು ||೭|| ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಅ
ನುತರದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯರು ಅರ್ಜಾಯಾನಂ ತ್ಯಜಿಸುವರು. ಋತ್ವಿಕ್ಯಗಳು ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಂದಮೇಲೆ ಯಜಮಾನನಂ
ತ್ಯಜಿಸುವರು. ಫಲರಹಿತವಾದ ವೃಕ್ಷವಂ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳು ತ್ಯಜಿಸುವವು. ಭೋಜನ ವಾದಮೇಲೆ ಅತಿಥಿಗಳು ಯ
ಜಮಾನನ ಗೃಹವಂ ತ್ಯಜಿಸುವರು. ದಗ್ಧಮಾದ ಅರಣ್ಯವಂ ಮೃಗಂಗಳು ತ್ಯಜಿಸುವವು. ಜಾರಪುರುಷನು
ಪರಸ್ತ್ರೀಯ ನನುಭವಿಸಿ ಆಸ್ತ್ರೀಯಳಿಗೆ ಕಾಮತ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಅವಳಂ ತ್ಯಜಿಸುವನು||೮|| ಈಶ್ವರಿಯ
ಲ್ಲಿ ನುಡಿವುದು ಗೋಮಯಿರುಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಲಗ್ನಮಾದ ಮನಸ್ಸು ವಾಕ್ಯಗಳೂ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣ

ಯಾತೇಉದ್ಧವೇತ್ಯಕ್ತಲೌಕಿಕಾಃ ||೯|| ಗಾಯಂತ್ಯಪ್ರಿಯಕರ್ಮಾಣಿರೂಪಂ ಕೃತ್ವ ಗತಹಿಂಯತಿ | ತಸ್ಯ
ಭ್ರಮರಗೀತಾದಿ ಕಥಾಪೂರಂಭಘಟ್ಟಃ.

ಸಂಸ್ಕೃತೈಸುಸ್ಕೃತೈರ್ಯಾನಿ ಕೃತೋರಬಾಲಯೋಃ ||೧೦|| ಕಾಚಿನ್ಮಧುಕರಂ ದ್ವೈತ್ಯಧ್ಯಾಯಂ
ತೀಕ್ಠವ್ಯಸಂಗಮಮ್ | ಪ್ರಿಯಪ್ರಸಾದ್ಧಾಪಿತಂ ದೂತಂ ಕಲ್ಪಯಿತ್ವೈದಮಬ್ರವೀತ್ ||೧೧|| ಗೋ
ಪಿಕಾ | ಮಧುಕರಕಿತವಬಂಧೋವಾಸ್ಪೃಶಾಂಘ್ರಾಸಹತ್ಸಾಘ್ರಿಕುಚವಿಲುಳಿತಮಾಲಾಕುಂಕುಮಶೃ
ಕೃಭಿರ್ನಃ | ವಹತುಮಧುಪತಿಸ್ತನ್ಮಾನೀನಾಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಯದುಸದಸಿವಿಡಂಬಯಸ್ತದೂತ
ಸ್ತುವಿದ್ಯಾಕಃ ||೧೨|| ಸುಕೃತಧರಸುಧಾಂಸಾಂ ಮೋಹಿನೀಂ ಪಾಯಯಿತ್ವಾ ಸುಮನಸಜವಸದ್ಯ

ಯಾತೇನತಿ-ಬಂದವನಾಗುತಲೂ, ತ್ಯಕ್ತಲೌಕಿಕಾಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಲೋಕವ್ಯಾಪಾರವುಳ್ಳವರಾದರು ||೯|| ಪ್ರಿಯಕರ್ಮಾಣಿ-ಕೃ
ಷ್ಣನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ಗಾಯಂತ್ಯ-ಹಾಡುತಲಿರುವರೂ, ತಸ್ಯ ಆ ಕೃಷ್ಣನ, ಕೃತೋರಬಾಲಯೋಃ-ಕಿಶೋರಬಾಲಾ ವಸ್ಥೆಗ
ಳಲ್ಲಿ, ಯಾನಿ-ಯಾವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯಿದ್ದರೋ, ತಾನಿ-ಅವುಗಳನ್ನು, ಸಂಸ್ಕೃತೈಸುಸ್ಕೃತೈಃ-ಸೇವುಗೊಂಡು
ಸೇವುಗೊಂಡು, ಗತಹಿಂಯತಿ-ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ನಾಚಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ರೂಪಂತ್ಯ-ಅಳಿತಿರುವರೂ ಆದರು||೧೦|| [ಭ್ರಮರಸಂ
ವೇಶದಗೋಪೀಗೀತೆಗಳು] ಕೃಷ್ಣನ ಸಂಗಮಂ-ಕೃಷ್ಣನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು, ಧ್ಯಾಯಂತೀ-ಭಾವಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ಕಾಚಿತ್-ಒಬ್ಬಳು,
ಮಧುಕರಂ ದ್ವೈತ್ಯ-ಭೃಂಗವನ್ನು ನೋಡಿ, ಪ್ರಿಯಪ್ರಸಾದ್ಧಾಪಿತಂ-ಪ್ರಿಯನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ದೂತಂ ಕಲ್ಪಯಿತ್ವಾ-
ಆಳನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ಇದಂ-ಈ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದನ್ನು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದಳು ||೧೧|| [ಗೋಪೀ(ವಾಕ್ಯವು).
ಮಧುಪ-ಭೃಂಗವೇ! ಕಿತವಬಂಧೋ-ಧೂತನಿಗೆ ನಂಟನೇ! ಸಹತ್ಸಾಘ್ರಿಕುಚ-ಸವತಿಯ, ಕುಚ...ಭಿಕುಚ-ಸ್ತನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲುಳಿತ
ಹೊರಳಿದ, ಮಾಲಾ-ಪುಷ್ಪನರಗಳ, ಕುಂಕುಮ-ಕುಂಕುಮವುಳ್ಳ, ಕೃಶುಭಿಃ-ಮಾಸೆಗಳಿಂದ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಅಂಘ್ರಿ-ಕಾಲನ್ನು
ಮಾನ್ಯಕ-ಸೋಂಕಬೇಡ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವವನ, ದೂತಃ-ಆಳಾದ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ಕುದ್ಯಕ್-ಇಂಥವನೋ, ಸಮಧುಪತಿಃ-ಆ
ಭೃಂಗವು, (ಕೃಷ್ಣನು) ತನ್ಮಾನೀನಾಂ-ಆ ಹೆಂಗಳ, ಪ್ರಸಾದಂ-ಅನುಗ್ರಹವನ್ನೂ, ಯದುಸದಸಿ-ಯಾವವರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ವಿ
ಡಂಬಂ-ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವನ್ನೂ, ವಹತು-ಧರಿಸಲಿ ||೧೨|| ಸುಕೃತ್-ಒಂದುಸಲ, ಮೋಹಿನೀಂ-ಮೋಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ, ಸರ್ವಾ

ದೂತನಾದ ಉದ್ಧವನು ವ್ರಜಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಾಗಿ ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳೆಂ ಬಿಟ್ಟು ||೯|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವ್ಯಾಪಾರಂಗೆ
ಳಂ ಗಾನಂ ಗೆಯ್ಯತ ಲಜ್ಜೆಯು ಬಿಟ್ಟು ರೋದನಂ ಗೆಯ್ಯರಾಗಿ, ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬಾಲಕೃತೋರಚರಿತ್ರಂ
ಗಳಂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ||೧೦|| ಒಬ್ಬಳು ಸ್ತ್ರೀಯು ಒಂದುಭ್ರಮರವಂ ನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣ ಸಮಾ
ಗಮಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೂತನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ಉದ್ಧವನಂ ಕುರಿತು ಪೇಳಿತಕ್ಕ
ಮಾತುಗಳಂ ಭ್ರಮರವಂ ಕುರಿತು ಪೇಳಿದಳು(ಎಂತೆನೆ)||೧೧|| ಎಲೈ ವಂಚಕನಾದ ಭ್ರಮರಪತಿಗೆ ದೂತನಾದ
ಭೃಂಗವೇ! ಸಪತ್ನಿಯರುಗಳ ಕುಚಂಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಲುವ ಮಾಲ್ಯಂಗಳ ಕುಂಕುಮಂಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತಮಾದ
ಮೊನೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಾದಂಗಳೂ ಮುಟ್ಟಬೇಡ, ಅಭೃಂ
ಗಪತಿಯು ಅಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ದಯವನ್ನೇ ಸಂಪಾದಿಸಿ
ಕೊಳಲಿ, ಅವಳ ಕಪಟ ಕೃತ್ಯಮೆ ನೋಡಿ ಯಾದವಸಭೆ
ಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಂದಿಸಲಿ||೧೨|| ಆ ಭ್ರಮರ ನಾಥನು-ಮೋಹ
ಕಮಾದ ಸ್ವಕೀಯಮಾದ ಅಧರಾಮೃತವಂ ಒಂದುಬಾರಿನೆ
ಮಗೆ ಪಾನಮ ಮಾಡಿಸಿ ಪುಷ್ಪಂಗಳಂ ಭ್ರಮರವು ತ್ಯಜಿ
ಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮಂ ತ್ಯಜಿಸಿದನು. ಅಂತಾ ಮೋಸಗಾರನಾ
ದ ನಾಥನ ಪಾದಪದ್ಮವು ನೀನು ಹೇಗೆಪರಿಚರಣಂಗರಿ
ಯ್ಯುತ್ತೀಯೆ? ಅಪುರುಷನ ಬೆಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಬೆರಗಾ

ಸ್ತತ್ಯಜಿಸ್ತಾ ಭವಾದ್ಯಕ್ ಪರಿಕರತಿಕಥಂತತ್ಪಾದಪದ್ಮಂನುಪದ್ಯಾತಿಽಪಿತಹ್ಯತಚಿತಾಹ್ಯುತ್ತಮ
ಶ್ಲೋಕಜಲೈಃ ||೧೩|| ಕಿಮಿಹಬಹುವದಂಘ್ರಿಗಾಯತಿತ್ವಂಯದಾನಾಮಧಿಪತಿಮಗ್ಯಕಾಣಾಮಗ)
ತೋನಃಪುರಾಣಂ ನಿಜಯಸಖಸಖಿನಾಂಗೀಯತಾಂತತ್ಪ್ರಸಂಗಃಕ್ಷಪಿತಕುಚರಂಜನೈಕಲ್ಪಯಂ
ತೀವ್ಯಮಿಷ್ಟಾಃ ||೧೪|| ಭುವಿಚರಸಾಯಾಂಕಾಸ್ತ್ರಿಯಸ್ತದ್ಧರಾಪಾಕಪಟರಾಚಿರಹಾಸಭಾ
ವಿಜೃಂಭಸ್ಯಯಾಸ್ಯಾ ಚರಣಜನುಪಾಸ್ತೆಯಸ್ಯಭೂತಿರ್ವಯಂಕಾಡ್ಯಚಿಕ್ಕಪಣಪಕ್ಷ್ಯಾಃ
ತ್ವಮಶ್ಲೋಕಕಬ್ಧಃ || ೫|| ವಿಸ್ಮಜಶಿರಸಿಪಾದಂವೆದ್ಯಾಹಂಚಾಟುಕಾಶ್ಚೈರನುನಯವಿದುವನೈಭ್ಯ

ಮಧರಸುಧಾಂ-ತನ್ನ ದಾದ ತುಟಿಯ ಅಮೃತವನ್ನೂ, ಪಾಯ ಯಿತ್ಯಂ-ಕಡಿಸಿ, ಭವಾದ್ಯಕ್-ನಿನ್ನಂಧವನು. ನಮನಸಹವ-ಪು
ಷ್ಪಗಳನ್ನ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಅಸ್ತಾಃ-ನಮ್ಮನ್ನೂ, ಸದ್ಯಃ-ಆಗಲೇ, ತತ್ಯಜೇ-ತೋರಕೊಂಡನು. ತತ್ಪಾದಪದ್ಮಂನು-ಅಂತವ
ನ ಅಡಿದಾವರೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ, ವದ್ಯಾ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು, ಕಥಂವರಿಜರತಿ-ತೇಗೆ ಸೇವಿಸುತ್ತಲಿರುವಳು? ೩ತ-ಬೀದವು, ಉತ
ಮಶ್ಲೋಕಜಲೈಃ-ಕೃಷ್ಣನ ಸುಳ್ಳುಮಾತುಗಳಿಂದ, ಪೃತಚೇ-ರಾಹಿ-ಹಿನಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದಳಲ್ಲವೆ? ||೧೩|| ಷಡಂಘ್ರೀ
ಆರಡಿಯೇ! ಅಗ್ಯಹಾಣಾಂ-ಮನೆಯಿಲ್ಲದವರಾದ (ಮನೆಯಾಗಿರದ) ನಃ-ನಮ್ಮೂ, ಅಗ್ರತಃ-ಮುಂದೆ, ಪುರಾಣಂ-ಹಳಬನಾದ-
(ಅನಾದಿಪುರುಷನಾದ) ಯದೂನಾಂವತೀಂ-ಭೃಂಗವನ್ನು, (ಕೃಷ್ಣನನ್ನು) ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ಬಹು-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಕಿಂ
ಗಾಯಸಿ-ಎನು ಹಾಡುತ್ತೀಯೆ? ವಿಜಯಸಖಸಖಿನಾಂ-ಮನ್ಯಥನಗಳೆಯನ ಗಳಿತಿಯರ, (ಕೃಷ್ಣನ ಸಖಿಯರ) ಅಗ್ರತಃ-
ಮುಂದೆ, ತತ್ಪ್ರಸಂಗಃ-ಆ ಪ್ರಸ್ತಾವವು, ಗೀಯತಾಂ-ಹಾಡಲ್ಪಡಲಿ ಹೃಪಿತಕುಚರಂಜನ-ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ತನರೋಗಗಳುಳ್ಳ,
ಇಷ್ಟಾಃ-ಬೇಕಾದ ಆ ಹೆಂಗಳು, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಇಷ್ಟಂ-ಪ್ರಿಯವನ್ನು. ಕಲ್ಪಯಂತಿ-ಉಂಟುಮಾಡುವರು||೧೪|| ಹೇಕಪಟ-ಎಲಮೋ
ನಗರನಾವ ತುಂಬಿಯೇ! ದಿವಿ-ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಭುವಿಚ-ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ, ರಸಾಯಾಂ-ಕಾಂತಾಳದಲ್ಲಿಯೂ, ಯಾಸ್ಯಾಃ-ಯಾವ
ಪಂಗಳರವರೋ, ತಾನು-ಅವರಲ್ಲಿ, ಕಾಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಯಾವಹೆಂಗಳುತಾನೆ, ರುಚಿರಹಾಸಭಾಶ್ರವಿಜೃಂಭಸ್ಯ-ಮನೋಹರವಾದನಗೆ
ಯೂ ಹುಬ್ಬುಗಳೆಂಹಾರಿನುವಿಕೆಯೂಉಳ್ಳ, ತಲೆ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ದುರಾಪಾಕ-ದುರ್ಲಭಯರಾಗಿರುವರಭೂತಿಃ-ಐಕ್ಯರೂಪಿ
ಣಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು, ಯಸ್ಯ-ಯಾವವನ, ಚರಣರಜಃ-ಪಾದಭೂತಿಯನ್ನು ಉಪಾಸ್ತೇ-ಸೇವಿಸುವಳೋ, ತಸ್ಯ-ಅವನಿಗೆ, ವಯಂ
ಕಾಃ-ನಾವು ಯಾರು? ಹಿ-ಅಲ್ಲವೆ, ಅಪಿತ-ಹಾಗಾದರೂ, ಕೃಪಣಪಕ್ಷೇ-ದೀನರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾಗಿರುವ ಅವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಉ
ತ್ತಮಶ್ಲೋಕಕಬ್ಧೋಹಿ-ಉತ್ತಮನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಮಾತು ಯುಕ್ತವೇನರಿ ||೧೫|| ಶಿರಸಿ-ಸಮ್ಮತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪಾ
ದಂ-ನಿನ್ನ ಕಾಲನ್ನು, ವಿಸ್ಮಜ-ಇಡಬೇಡಬಿಡು ಮುಕುಂದಾತೆ-ಕೃಷ್ಣನದನೆಯಿಂದ, ಅಭ್ಯೇತ್ಯ-ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಎಂದು, ದಾ
ತ್ಯೈಃ-ದೂತನ ಕೆಲಸಗಳಿಂದಲೂ, ಚಾಟುಕಾಶ್ಯಃ-ಚಮತ್ಕಾರದ ನುಡಿಗಳಂ ನುಡಿಯುವುದರಿಂದಲೂ, ಅನುನಯವಿದುವಃ-
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವರೊಂದು ಬಲ್ಲವನಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು, ಅಹಂವೇದ್ಯ-ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು ನನ್ನಕೃತೇ-ತನಗೋನುಗ, ಇ
ಹ-ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ವಿಸ್ಮಯಾಪತ್ಯಪತ್ಯನೃಲೋಕಾಃ-ವಿಸ್ಮಯ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಪತ್ಯ-ಮಕ್ಕಳು, ಪತಿ-ಗಂಡಂದಿರು, ಅ

ಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಅವನಂಸೇರಿರುವಳು||೧೩||ನಾವುಲಕ್ಷ್ಮೀಯಂತೆ ಆಪ್ರಾಥೇಯರಲ್ಲವು, ಎಲೈ ಭೃಂಗವೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ
ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಯದುಪತಿಯಾದ ಪುರಾವನಂ ಬಹುವಾಗಿ ನಮ್ಮಮುಂದೆ ವಿಕೆ ಗಾನಂಗೆ
ಯ್ಯುವಿ ಆಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಆಪ್ತರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಮುಂದೆ ಗಾನವಂ ಮಾಡು, ಆಲಿಂಗನದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಕುಚರೋಗಮುಳ್ಳವರಾಗಿಆಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಪ್ರಣಮಂ ಮಾಡುವರು||೧೪||ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪಾತಾಳ
ದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯರುಂಟೋ, ಅವರೊಳಗೆ ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಕಪಟಮಾದಮನೋಹರಮಾದ
ನಗೆಯೂ ಹುಬ್ಬುಗಳ ಚಾಲನವೂಉಳ್ಳ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ದುರ್ಲಭರಾದರು? ಎಲ್ಲರೂ ಮರಳಾಗುವರು. ಯಾವ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದರಜಸ್ಸಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಸೇವಿಸುವಳೋ ಅಂಥಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟುಮಾತ್ರರಾದ
ರೂ, ದೀನರಂ ಕಾಪಾಡುವನು ಎಂದು ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕನನಿಸಿರುವನು ||೧೫|| ನಮ್ಮ ಪಾದಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಿರಸ್ಸಿನಿ
ರಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಡ, ಮುಕುಂದನ ದನೆಯಿಂದ ಕಲಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಚಾಟುವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಂ

ತ್ಯಸೌತ್ಯೈವರ್ಗಕುಂದಾತ್ | ಸ್ವಕೃತತಹವಿಸ್ವಪ್ನಪತ್ಯೈವತ್ಯನ್ಯಲೋಕಾವ್ಯಗ್ಯಜದಕೃತಚೇತಃ
ಕಿನ್ನರಂಧೆಯಮಸ್ತಿ ॥೧೬॥ ಮೃಗಯಾರಿವಕಪೀಂದ್ರೂವಿವ್ಯಥೆಲಾಬಧರ್ಮಾಸ್ತ್ರಿಯಮಕ್ಕ
ತವಿರೂಪಾಂಸ್ತ್ರೀಜಿಃಕಾಮಯಾನಾಂ | ಬಲಿಮಪಿಬಲಿಮತ್ಯವೇವೈಯಧ್ಯಾಂಕ್ಷವದ್ಯಸ್ತದಲ
ಮನಿತಸಖೈರ್ದುರಸ್ತ್ಯಜಸ್ತತ್ಕಥಾರ್ಥಃ ॥೧೭॥ ಯದನುಚರಿತಲೀಲಾಕರ್ಣಪೀಯೂವವಿಪು
ಟೈಕೃದವನವಿಧೂತದ್ವ್ಯಂವ್ಯಧರ್ಮಾವಿನಿಷ್ಠಾಃ || ಸಪದಿಗೃಹಕುಟುಂಬಂದೀನಮಾತ್ಮೈಜ್ಯದೀ
ನಂಬಡವವಿಹಂಗಾಭಿಕ್ಷುಚರ್ಯಾಂಚರಂತಿ ॥೧೮॥ ವಯಮ್ಯತಮಿವಜಿಹ್ಮವ್ಯಾಹೃತಂಕ್ರದ್ಧ

ಸ್ವಲೋಕಾಃ-ಪರಲೋಕವೃತ್ತಿವೈವಾದ ನಮ್ಮನ್ನು, ಅಕ್ಕತಚೇತಃ-ಅನಿಶ್ಚಿತಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾದ ಅವನು, ವೈಸೃಜತೇ-
ತೋರಕೋಂಡನು ಅನಿಶ್ಚಿತವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಸಂಧೇಯಂ-ಸಂಧಿವಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಕಿನ್ನರ-ನಿಮಂಟು ॥೧೬॥ ಲುಬ್ಧಧರ್ಮಾ-
ಕಿರಾತರ ಧರ್ಮವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಮೃಗಯಾರಿವ-ಬೇಟೆಯಾಡುವವನಹಾಗೆ, ಕಪೀಂದ್ರ-ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕಪಿಯನ್ನು, ವಿವ್ಯಥೇ-
ನೋಯಿಸುವನು ಸ್ತ್ರೀಜಿಃ-ಹೆಂಗಸಿನಿಂದ ಗೆಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಕಾಮಯಾನಾಂ-ತನ್ನಂ ಬಯಸುತ್ತಿರುವ, ಸ್ತ್ರೀಯಂ ಹೆಂಗ
ಸನ್ನು, ವಿರೂಪಾಂ-ವಿಕಾರರೂಪಳನ್ನಾಗಿ, ಅಕ್ಕತ-ಮಾಡಿದನು ಯಃ-ಯಾವವನು, ಬಲಿಂ-ಪೂಜೆಯನ್ನು, ಆತ್ಮಾ-ಆನುಭವಿಸಿ
(ಅನ್ನವನ್ನು) ಧ್ಯಾಂಕ್ಷವತ್-ಕಾಶಿಯಹಾಗೆ, ಅತ್ವಾ-ತಂದು, ಬಲಿಮಪಿ-ಬಲಿಯನ್ನೂ, ಆವೇಷ್ವಯ-ಕಟ್ಟುವನೋ, ಜೇಅಸಿ
ತ-ಎಲ ಕವೃಪವನೇ ॥ ೧೭-ಅದರಿಂದ, ಸಖೈರಲಂ-ಸ್ನೇಹಗಳಿಂದ ಸಾಕು ಆದರೂ, ತತ್ಕಥಾರ್ಥಃ-ಅವನ ಕಥೆಯು
ಯೋಜನವು, ಮಸ್ತ್ಯಜ-ಜಿಡಲಕಳುವಾದ್ದು (ಕೃಷ್ಣನ ಪೂರ್ವಾಪಾರಗಳಾದ ರಾಮವಾಮನರ ಕಥಾನೂಚನೆಯೆಂಬುದು) ॥೧೭
[ಹರಿಕಥಾರ್ಥವು] ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮನಾಕಳವಾದರೂ ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಸಾಧಕವಪ್ಪುದರಿಂದ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವು.]ಯಾತ್...
ವಿನಿಷ್ಠಾಃ-ಯ-ಯಾವ ಕೃಷ್ಣನ, ಅನುಚರಿತ-ಆಚರಣಗಳೆಂಬ, ಲೀಲಾ-ವಿಲಾಸಗಳೆಂಬ, ಕರ್ಣಪೀಯೂಷ-ಕಿವಿಗಳಿಗಮೃತ
ವಾಗಿರುವುದರ, ವಿಪುಟ-ತೋಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಸಪದವೇನ-ಬಂದುನಲ ಸೇವಿಸಿದವನಾತ್ಮದಿಂದ, ವಿಧೂತ-ಕೊಡಹಲ್ಪಟ್ಟ, ದ್ವ್ಯಂ
ದ್ವ್ಯಧರ್ಮಾಃ-ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿ ದ್ವೈತದೋಷಗಳೆಲ್ಲವೂ, ವಿನಿಷ್ಠಾಃ-ಪ್ರವೃತ್ತಿಧರ್ಮನಾಶವಾದವರಾಗಿ, ಸಪದಿ-ತಲೆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ,
ದೀನಂ-ಬಡವಾಗಿರುವ, ಗೃಹಕುಟುಂಬ-ಮನೆಯನ್ನೂ ಪೋಷ್ಯವರ್ಗವನ್ನೂ, ಉತ್ಪೈಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಜಹವಿ-ಬಹುಮಂದಿ,
ದೀನಾವಿಹಂಗಾಭಿವ-ಬಡಹಸ್ತಿಗಳಹಾಗೆ, (ಪರಮಹಂಸರಾಗಿ) ಭಿಕ್ಷುಚರ್ಯಾಂಚರಂತಿ-ಭಿಕ್ಷುಚರಣವನ್ನು ಉಣ್ಣುತ್ತಿರುವರು,
(ನನ್ನಾಸಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವರೋ) ॥೧೮॥ ಜೇಅವಮಂತ್ರ-ಎಲೈ ನಾಥನಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರುವ ದೂ
ತನೇ! ಕೃಷ್ಣವಧ್ವಾಃ-ಗಂಡುಹುಲ್ಲೆಯ ಹೆಂಗಳಾದ, ಹರಿಣ್ಯ-ಹೆಣ್ಣುಹುಲ್ಲೆಗಳು, ಅಕ್ಷಾಃ-ತಿಳಿವುದವಾದ್ದರಿಂದ, ಲುಕರುತ

ಬಡುಬಡಿಸುವ ಸಿನ್ನರವೈಯೂ ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಆ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಪತಿಪುತ್ರಗಳಂ
ಧರ್ಮದಂ ಪರಲೋಕವಂಸಹ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನನ್ನೇ ಸಂಪದ ನಮ್ಮಂ ಬಟ್ಟವನಾದನು. ಅವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ಸಂಧಾನವನು ॥೧೬॥ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವನ ವ್ಯಾಪಾರಮು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿ ಭಯವಾಗುವುದು, ಅದು ಏತಕಂದಕೆ-
ಈ ಭಗವಂತನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಗಿ ಬೇಟೆಗಾರನಂತೆ ವಾಲಿಯಂ ಸಂಹರಿಸಿದನು, ಕ್ರೂರನಾದವನು, ಸೀ
ತಾಧೀನನಾಗಿ ಸ್ವೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ವನದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಕೂರ್ಸನಖಿಗೆ ಕರ್ಣನಾಸಿಕಾಛೇದನವಂ ಮಾಡಿ ವಿರೂಪ
ಯಂ ಮಾಡಿದನು, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪೂಜೆಯಂ ಗ್ರಹಿಸಿ ಅವನಂ ಬಂಧನಂ ಗೆಯ್ದಂ, ಆಂ
ಧಾ ಕೃಷ್ಣನ ಸ್ನೇಹವು ಸಾಕು, ಅವನ ಕಥೆಯಂಮಾತ್ರ ಜಿಡಲಕಳುವು ॥೧೭॥ ಯಾವಶ್ರೇಷ್ಠನ ಚರಿತ್ರ
ದ ವಿಲಾಸಗಳೆಂಬ ಅಮೃತರಸ ಬಿಂದುಗಳೆಂ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಪದಿಹೃತಮಾದ ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ
ಬಹುಮಂದಿ ಯೋಗಿಗಳು ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ದೀನರಾದ ಪತ್ನೀಪುತ್ರಾದಿಗಳು ತ್ಯಜಿಸಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಉದರಭರಣ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಿಕ್ಷುಗಳಂತೆ ಚರಿಸರೋ, ಅಂಥಾ ಕೃಷ್ಣನಚರಿತವು ಜಿಡಲಕಳುವಾಗಿರುವುದು ॥೧೮॥
ಜೇಅಗಾದನ ಕವಟಗಾನದಿಂ ಮೋಹಿತಂಗಳಾದ ಮೃಗಗಳಂತೆ ಕವಟಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತುಗಳಂ ಸುತ್ಯ

ಧಾನ್ಯಾಕುಳಿಕರುತನುವಾಚ್ಛೇಃ ಕೃಷ್ಣವಸ್ತ್ರೋಹರಿಣ್ಯಃ | ದದೃಶಿಮಸುಕೃತತತ್ತ್ವನ್ನಬಿಸ್ಪರ್ಶತೀವ್ರ |
ಸ್ತುರರುಜಲಬವಂತಿ | ಭಣ್ಯತಾಮನ್ಯವಾರ್ತಾ | ೧೯ | ಪ್ರಿಯಸುಖಪುನರಾಗಾಪ್ರೇಯಸಾಪೇಷಿತಃ
ಕಿಂವರಯಕಿಮನುರುಂಧೆಪಾನನೀಯೋನಿಮಿಂಗ | ನಯಸಿಕಥಮಿಹಾಸ್ಮಾದುಸ್ತ್ಯಜದ್ವಂದ್ಯಪಾ
ಶ್ವ್ಯಂಸತತಮುರಸಿಸೌಮ್ಯಬ್ರಿವಫಾಸ್ಯಾಕಮಾಸ್ತ | ೨೦ | ಅಪಿಬತಮಧುಪುರಾಪಾರ್ಯಾಪು
ತೋಭುನಾಸ್ತುರತಿಸುಪಿತೃಗಹ | ಸೌಮ್ಯಬಂಧೂಶ್ಚಗೋಪಾಃ | ಕೃಚಿದಪಿಸುಕಥಾನ್ಯಕಿಂಕರೀ
ಣಾಂಗ್ಯಣೀತೇಭುಜಮಗರುಸುಗಂಧಿಂಮೂರ್ಧ್ವಧಾಸ್ಯತ್ಯದಾನು | ೨೧ | ಶ್ರೀಕುಕೇ | ಅಧೊದ್ಧವೇನಿ

ಮಿವ-ಸರಿಯಕೂಗನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಜಿಂಹವ್ಯಾಪ್ಯತಂ-ಕುಟಲನಾದವನ ವಚನವನ್ನು, ಋತವಿ-ವ-ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೋ
ಹಾಗೆ, ಶ್ರದ್ಧಧಾನಾಂ-ನಿಜಿವರಾವ, ಕೃಷ್ಣವಧ್ವನಿ-ಕೃಷ್ಣನಕೆಂಗೂಡ, ವಯಂ-ನಾವು, ಸಕ್ತದೇವ-ಬಂದುಸಲದಲ್ಲಿಯೇ,
ತತ್ರ-ಆ ಕೃಷ್ಣನ, ನಖ-ಉಗುರುಗಳ, ಸ್ಪರ್ಶ-ಸೋಂಕುವಿಕೆಯಿಂದ, ತೀವ್ರ-ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ, ಸ್ತುರರುಜಿ-ಕಾಮರೋಗಗ
ಳನ್ನು, ದದೃಶಿಮ-ಕಂಡವು. (ಆದ್ದರಿಂದ) ಅನ್ವಾರ್ತಾ-ಬೇರೆನುದ್ದಿಯು, ಭಣ್ಯತಾಂ-ನುಡಿಯಲ್ಪಡಲಿ || ೧೯ || ಹೇಪ್ರಿಯ
ನಖ-ಎಲೈ ನಮ್ಮಪ್ರಿಯನಿಗೆ ಗೆಳೆಯನಾದವನೇ! ಪ್ರೇಯಸಾ-ಪ್ರಿಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಪುನಃಪ್ರೇತಃ-ಮರಳ ಕಳಹಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಆಗಾಂಕಿಂ-ಬಂದೆಯೋ ಏನು? (ಹಾಗಾದರೆ) ಕಿಮನುರುಂಧೇ-ಯಾವುದರನ್ನು ಜಯಿಸುವೆಯೋ? ವರಯ-ಬೇಡಿ
ಕೋ? ಅಂಗ-ಅಯ್ಯಾ ದೂತನೇ! ಮೇ-ನನಗೆ, ಮಾನನೀಯಃ-ಮಾನ್ಯನು, ಅಸಿ-ಆಗುವಿ, ಆದರೆ ಇಹ-ಇಲ್ಲಿಂದ, ಅಸ್ಮಾಕ್-
ನಮ್ಮನ್ನು, ದುಸ್ತ್ಯಜದ್ವಂದ್ಯಪಾಶ್ವ್ಯಂ-ಬಿಡಕೂಡದ ಹೆಣ್ಣುಜಂಟಿಗಳೆಯಲ್ಲವನ ಪಕ್ಕವಂಕರಿತು, ಕಥಂನಯಸಿ-ಹೇಗೆ ಕರ
ಕೊಂಡುಹೋಗುವಿ? ಹೇಸೌಮ್ಯ-ಎಲಾ ಕಾಂತನೇ ಉರಸಿ-ಎದೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ಶ್ರೀವಧೂಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಯೆಂಬ ಹೆಣ್ಣು, ಸೌಕಂ-
ಸಂಗಡಲೇ, ಸತತಂ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಆಸ್ತೇ-ಆರ.ವಳಿಲಾ || ೧ || ಶತ-ಸಂತೋಷವು, ಅರ್ಪಪುತೋಗ್ರಪಿ-ಹಿರಿಯರಮಗನೋ
ಕೂಡ, (ಕೃಷ್ಣನು) ಅಧುನಾ-ಈಗ, ಮಧುಪುರ್ಯಾಂ-ಮಧುರನಗರದಲ್ಲಿ, ಆಸ್ತೇ-ಇರುವನೋ? ಸಃ-ಅವನು, ಪಿತೃಗ,
ಹಾರ್-ತಂದೆಯಮನೆಯನ್ನು, ಬಂಧೂ-ನಂಟರನ್ನು, ಗೋಪಾ-ಗೊಲ್ಲನ್ನೂ, ಕೃಚಿದಪಿ-ಯಾವಾಗಲಾದರೂ, ಸ್ತುರತಿ-
ನಿನ್ನವುಮಾಡುವನೋ? ಹೇಸೌಮ್ಯ-ಎಲಾ ಕಾಂತನೇ! ಕಿಂಕರೀಣಾಂ-ಸೇವಕಿಯರಾದ, ಸಃ-ನಮ್ಮ, ಕಥಾಃ-ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳ
ನ್ನು, ಕೃಚಿದಪಿ-ಯಾವಾಗಲಾದರೂ, ಗೃಣೀತೇ-ಹೇಳುವನೋ? ಅಗರುಸುಗಂಧಿಂ-ಅಗರ.ವೃಕ್ಷದಹಾಗೆ ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ, ಭು
ಜಂ-ತೋಳನ್ನು, ಕದಾನು-ಯಾವಾಗ, ಮೂರ್ಧ್ವ-ನಮ್ಮತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಥಾಸ್ಯತೇ-ಇಡುವನು || ೨೧ || [ಶುಕವಚನವು.]
ಅಧ-ಆಮೇಲೆ, ಉದ್ಧವಃ-ಉದ್ಧವನು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಗೀತಂ-ಹಾಡನ್ನು, ನಿಶಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಕೃಷ್ಣದರ್ಶನಲಾಲಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಂ
ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಾರೈಸುತ್ತಲಿರುವ, ಗೋಪೀ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರನ್ನು, ಪ್ರಿಯನಂದೇಶ್ಯಃ-ಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳಿಕಳುಹಿದಮಾ
ತಗಳಿಂದ, ಸಾಂತ್ವರ್ಯಾ-ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುವನಾಗಿ, ಇದಂ-ಈ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದನ್ನು, ಅಭಾಷತ-ನುಡಿಸನು || ೨೨ ||

ವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಅವನ ನಖಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಉದ್ವಿಗ್ನತಮಾದ ಕಾಮಮುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅವನ ವಂಚನೆಯಮಾರ್ಗ
ಗಳಂ ಬಹಳವಾಗಿ ನೋಡಿರುವವು. ಎಲೈ ದೂತನೇ! ಆ ಪ್ರಸ್ತಾವಮುಖಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವಂ
ಮಾತನಾಡು || ೧೯ || ಎಲೈ ಕೃಷ್ಣನುಸುಖನಾದ ದೂತನೇ! ಪುನಶ್ಚ ಬುದವನಾದಯಾಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಿನ್ನಂ ಕ
ಳುಹಿಸಿದನೋ ಏನು, ನೀನು ನಮಗೆ ಪೂಜಾಯೋಗ್ಯನು, ನಿನ್ನ ಮನೋಗತವೇನು ಸ್ವೀಕರಮಾಡುವುದು ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಿ, ಆ ಕೃಷ್ಣನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಸರ್ವ
ದಾ ಒರುವಳಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾವು ಬರುವುದುಹೇಗೆ || ೨೦ || ಎಲೈದೂತನೇ! ಆ ಕೃಷ್ಣನು ಗುರುಕುಲದಿಂದ ಬಂ
ದು ಈಗ ಮಧುರಾಪುರದಲ್ಲಿರುವನೇ, ಎಲೈ ಸೌಮ್ಯನೇ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಂ ಮನೆಗಳಂ ಬಂಧು
ಗಳಂ ಗೋಪಾಲಕರಂ ಸ್ಮರಿಸುವನೇ, ದಾಸಿಯರಾದ ನಮ್ಮಂ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಒಂದುಬಾರಿ ನೆನೆಯುವನೇ?
ಅಗರುಗಂಧವಿಪ್ರಮಾದ ಭುಜಮಂ ನಮ್ಮಕಿರಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಇರಿಸುವನೇ? || ೨೧ || ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೃ
ಷ್ಣನಂ ನೋಡಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಾಕೃದಿಂದ ಸಮಾಧಾನಮೆ ಮಾಡುವವ

ತನ್ಯೈವಾಕೃತ್ಯವ್ಯದರ್ಶನಶಾಲಸಾಃ | ಸಾಂತ್ವಯಾಪ್ರಿಯಸುಂದೇಶ್ಯಗೋಪೀರಿದಮಭಾವತ | ೧೩ |
 ಉದ್ಧವಃ ಅಹೋಯೋಯಾಸ್ತುಪೂರ್ಣಾರ್ಥಭವತ್ಯೋಲೋಕಪೂಜಿತಾಃ | ವಾಸುಮವಭಿವತ
 ಯಾಸಃ ಮತ್ಯುರ್ಪಿತಂಜನಃ | ೧೪ | ಧನ್ಯವಃ ಪ್ರತಪೋಹೋಮಜಸನ್ಯಾಧ್ಯಾಯಾಂಗಯಮೈಃ | ಕೆ
 ಯೋವಿಧಿಭಿರನ್ಯೈಶ್ಚ ಕೃತ್ಯೈಃ ಭಕ್ತಿಹೀನಾಃ ಸ್ವತಃ | ೧೫ | ಭಗವತ್ಯುತ್ತಮಕೋ ಕಭವತ್ರೆಕರನುತ್ತ
 ಮೋ | ಭಕ್ತಿಃ ಪ್ರವರ್ತತಾದಿಷ್ಠಾನ್ಯಮಾನೀನಾಮಪಿದುರ್ಲಭಾಃ | ೧೬ | ದಿಷ್ಠಾನ್ಯವುತಾ ಕರ್ತೇ
 ದೇಹಾಸ್ತಜನಂಜಗೃಹಾಂಸ್ತಥಾ | ಹಿತಾನ್ಯವೃಣೀತಯೋಯಂಯತ್ಕೃತ್ಯಾನ್ಯವುತುಪುರುಷಂಪರ
 ಮ | ೧೭ | ಸರ್ವಾತ್ಮಭಾವೋಧಿಕ್ಯತೋಭವತೀನಾಮಧೋಕ್ಷಜಃ | ವಿರಹೇಣಮಹಾಭಾಗಮಹಾನ್ಯ
 ನುಗ್ರಹಾತ್ಯತಃ | ೧೮ | ಕ್ರೂರುತಾಂಪ್ರಿಯಸುಂದೇಶೋಭವತೀನಾಂಸುಖಾವಹಃ | ಯಮಾದಾಯಾ

[ಉದ್ಧವಾಕೃತಃ] ಹಾಸಾಂ-ಯಾವನಿಮ್ಮ, ಮನಃ-ಹೃದಯವು, ಭಗವತಿ-ಭಗವಂತನಾದ, ವಾಸುದೇವೇ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಅ
 ಲ್ಲರ್ಮಿತಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ತಾಯೋಯಂ-ಆ ನೀವು, ಪೂರ್ಣಾರ್ಥ-ತಂದಿದ ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳವರು. ಸ್ಕಂ-
 ಲದಿ. ಅಹೋ-ಆತ್ಮಯವು ಭವತ್ಯೇ-ನೀವು, ಲೋಕಪೂಜಿತಾಃ-ಜನರಂ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದಿ || ೧೩ || ಧನ್ಯಃ...ಪ್ರಿಯಃ-
 ಧನ್ಯನಿಂದಲೂ ಪ್ರತದಿಂದಲೂ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಹೋಮದಿಂದಲೂ ಜಪದಿಂದಲೂ ವೇದವಾರಾಯಣದಿಂದಲೂ ಇಂದ್ರಿಯ
 ನಿಗ್ರಹದಿಂದಲೂ, ಅನ್ಯೈಃ-ಇತರಗಳಾದ, ಶ್ರೇಯೋವಿಧಿಶ್ಚ-ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ, ಹಿ-ಯಾವಕಾರ
 ಣದಿಂದ, ಕೃಷ್ಣೇ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಿಃ-ಪ್ರೀತಿಯು, ಸಾಧ್ಯತೇ-ಸಾಧಿಸಲ್ಪಡುವದೋ || ೧೪ || ತ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಉ
 ತ್ತಮಕೋ-ಉತ್ತಮನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಭಗವತಿ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಮನೀನಾಮಪಿ-ಪಂಡಿತಗೂಕೊಡೆ,
 ಮರ್ಲಭಾ-ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದ, ಅನುತ್ತಮಾ-ಯಾವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥಾದಾದ ಭಕ್ತಿಃ-ಪ್ರೀತಿಯು,
 ದಿಷ್ಠಾನ್ಯ-ದೈವಯೋಗದಿಂದ, ಭವತೀ-ಭಿ-ನಿಮ್ಮಿಂದ, ಪ್ರವರ್ತತಾ-ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು || ೧೫ || ದಿಷ್ಠಾನ್ಯ-ದೈವಬಲದಿಂದ,
 ಪುತ್ರಾರ್ಥ-ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ, ಪತ್ನೀ-ಗಂಡಂದಿರನ್ನೂ, ದೇಹಾ-ಕರೀರಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವಜನಂಜ-ತನ್ನವರನ್ನೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ
 ಯೇ, ಗೃಹಾ-ಮನೆಗಳನ್ನೂ, ಹಿತಾನ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಯೋಯಂ-ನೀವು, ಕೃಷ್ಣಾನ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಜನರುಳ್ಳ, ಪುರುಷಂ-
 ಪುರುಷೋತ್ತಮನನ್ನು, ವೃಣೀತ-ಬಯ್ಯಿಕೊಂಡಿರೋ || ೧೬ || ಭವತೀನಾಂ-ನಿಮ್ಮ, ಸರ್ವಾತ್ಮಭಾವಃ-ಸಕಲವರ್ಣೋಪಧಿವೊ,
 ಅಧೋಕ್ಷಜೇ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಅಧಿಕೃತಃ-ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮಹಾಭಾಗಃ-ಮಹಾಪೂಜ್ಯತೆಯಳ್ಳಿ ಹೆಗೆ
 ಕೆರಾ | ವಿರಹೇಣ-ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ, ಮೇ-ನನಗೆ, ಮಹಾನನುಗ್ರಹಃ-ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರವು, ಕೃತಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು || ೧೭ ||
 ಜೇಭದ್ರಾಃ-ಎಲಾ ಕಲ್ಯಾಣಿಯಿರಾ | ಭರ್ತೇ-ಬಡೆಯತ, ರಹಸ್ವರೇ-ರಹಸ್ಯಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವನಾದ, ಅಹಂ-ನಾನು,

ನಾಗಿ ಉದ್ಧವನು ನುಡಿದನು || ೧೩ || ಎಲೈ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ! ನೀವು ಪೂರ್ಣಕಾಮರು, ಲೋಕಪೂಜಿತರಾ
 ದವರು, ಭಗವಂತನಾದವಾಸುದೇವನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಈರಿತೆಯಿಂದ ಲಗ್ನ ಮಾಡಮೇಲೆ ನೀವು ಧನ್ಯ
 ರು || ೧೪ || ಧನ್ಯಾದಿಂದಲೂ, ಪ್ರತಂಗಳಿಂದಲೂ, ತಪಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ, ಹೋಮದಿಂದಲೂ, ವೇದಾಧ್ಯಯನದಿಂದ
 ಲೂ, ಮನೋನಿಗ್ರಹದಿಂದಲೂ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಾದ ಶ್ರೇಯಃಪ್ರಾಪ್ತಿಸಾಧನಂಗಳಾದ ಕರ್ಮಂಗಳಿಂದಲೂ,
 ಸಹ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ಸಾಧಿಸಲ್ಪಡುವುದು || ೧೫ || ನಿಮ್ಮಿಂದ ಉತ್ತಮಕೋಕನಾದ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ
 ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾದ ಮುನಿಗಳಿಗೂ ಮರ್ಲಭಮಾದ ದೃಢಭಕ್ತಿಯು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ || ೧೬ || ದೈವಯೋಗ
 ದಿಂದ ನೀವು ಪುತ್ರರಂ ಪತಿಗಳಂ ದೇಹಂಗಳಂ ಸಹ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾನ್ಯನಾದ ಪರಮ
 ಪುರುಷನಂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೋ ಅದೇಕಾರಣದಿಂದ ನೀವು ಧನ್ಯರು || ೧೭ || ನಿಮ್ಮಿಂದ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತಭ
 ಕ್ತಿಯು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಭಗವದ್ವಿರಹಜನ್ಯವಾದ ಪರವಶ್ಯದಿಂದ ಸರ್ವವಸ್ತುಗಳಿರ ಕೃಷ್ಣನನ್ನಾಗಿ ಭಾ
 ವಿಸುವಿರಿ. ಇಂಥಾ ಭಕ್ತಿಯಂ ನೋಡುವ ನನಗೆ ಇದು ಪರಮಾನುಗ್ರಹವು || ೧೮ || ಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃ

ಗತೋಭದ್ರಾಹ್ಯಹಂಭರ್ತು ರಹಸ್ಯಂ || ೧೪ || ಭಗವಾನ್ || ಭವತೀನಾಂವಿಯೋಗೋಮನಹಿಗರ್ವಾತ್ಮ
ನಾಕ್ವಚಿತ್ | ಯಥಾಭೂತಾನಿಭೂತಮುಖವಾಯುಗ್ನಿರ್ಜಲಮಹೀ | ತಥಾಹಂಚಮನಃಪೂಜಾಬು
ದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಗುಣಾಶ್ರಯಃ || ೧೫ || ಆತ್ಮನೈವಾತ್ಮನಾತತ್ವನಂಗ್ವಜಿಹ್ವಾನ್ಮನುಷ್ಠಲಯಃ | ಆತ್ಮಮಾ
ಯಾನುಭಾವೇನಭೂತೇಂದ್ರಿಯಗುಣಾತ್ಮನಾ || ೧೬ || ಆತ್ಮಾಜ್ಞಾನಮಯಶ್ಯುದ್ಧೋಪ್ಯಕಿಂಕೇಶ್ಚ ಗುಣಾ
ನ್ಯಯಃ | ಸುಮುಪ್ತಿಸ್ವಪ್ನಜಾಗ್ರದ್ಭಿರ್ಮಾರ್ಯಾವೃತ್ತಿಭಿರೀಯತಃ || ೧೭ || ಯಾನಂ ಯಾರ್ಥಾನ್ ಧ್ಯಾಯಿ
ಯತಮೃತಾಸ್ವಪ್ನವಮತ್ಥಿತಃ | ತಂನಿರಂಧ್ರಾನಿಂದ್ರಿಯಾಣಿವಿಸಿದ್ರಾಹ್ಯಪ್ರಪ್ಯತ || ೧೮ ||

ಯಾಂ-ಯಾವ ವಾಕ್ಯಯನ್ನು, ಆದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಆಗತೋಹಿ-ಬಂಧವನಾದನೋ, ಭವತೀನಾಂ-ನಿಮಗೆ, ಸುಖಾವ
ಹೇ-ಸುಖವನ್ನು ಮಾಡುವ, ಪ್ರಿಯಸಂಪೇಶೇ-ಆ ಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳಿದಮಾತು, ಶ್ರೂಯತಾಂ-ಸಿಮ್ಮಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಡಲಿ || ೧೪ ||
ಭಗವದ್ವಚನವು.] ಭವತೀನಾಂ-ನಿಮ್ಮ, ವಿಯೋಗೇ-ಅಗಲಿಕೆಯು, ಮೇ-ನನಗೆ, ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ-ಪೂಜೆಯಿಂದಲೂ, ಕ್ವ
ಚಿತ್-ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ, ನಹಿ-ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಖಂ-ಅಂತವು, ವಾಯುಗ್ನಿ-ಗಾಳಿಯು ಬಂಕಿಯೂ,
ಜಲಂ-ನೀರೂ, ಮಹೀ-ಮಂಣೂ, ಎಂಬ-ಭೂತಾನಿ-ಪಂಚಭೂತಗಳು, ಭೂತಜು-ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-
[ಹಾಗೆ, ಅಹಂಚ-ನಾನೂಕೂಡ, ಮನಃ-..ಶ್ರಯಃ-ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬುದ್ಧಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಗುಣಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಆ
ಶ್ರಯನಾಗಿರುವೆನು || ೧೫ || ಆತ್ಮಮಾಯಾನುಭಾವೇನ-ನನ್ನ ಮಾಯಾಸುವ. ಧ್ಯಂದಿಂದ, ಭೂತೇಂದ್ರಿಯಗುಣಾತ್ಮನಾ ಭೂ
ತಗಳು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಗುಣಗಳು ಇವುಗಳ ರೂಪದಿಂದ, ಆತ್ಮನೈವ-ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ, ಆತ್ಮನಾ-ನನ್ನಿಂದಲೇ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನಂ-ನನ್ನ
ನ್ನೇ, ಅಥವಾ-ಆತ್ಮನೈವ-ನನ್ನಲ್ಲೇ, ಆತ್ಮನಾ-ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ, ಆತ್ಮಾನಂ-ಜೀವೇದಿವಾದಿ ಎಂದೂ, ಅದವಾ ಮನಸ್ಸನ್ನು,
ಅಥವಾ ಸಂಸಾರ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಸೃಜೇ-ಪಟ್ಟಿಸುವೆನು. ಹನ್ತಿ-ಕೊಲ್ಲುವೆನು ಅನುಪಾಲಯ-ರಕ್ಷಿಸುವೆನು || ೧೬ || ಆತ್ಮಾ-
ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನು, ಜ್ಞಾನಮಯಃ-ಚಿನ್ಮಾತ್ರನು, ಶುದ್ಧ-ಉಪಾಧಿರಹಿತನು, ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ-ವಿಲಕ್ಷಣನು, ಆಗ-ಶಾಸ್ತ್ರಿಯು-ಗುಣನಂ
ಬಂಧವಿಲ್ಲದವನು, ಅವರೂ, ಸುಮುಪ್ತಿಸ್ವಪ್ನಜಾಗ್ರದ್ಭಿ-ನಿದ್ರೇಕಸಮುಜಾಗರವೆಂಬ, ಮಾಯಾವೃತ್ತಿಭಿ-ಅವಿದ್ಯಾಪರಿಣಾಮ
ವಾದ, ಅಂತಃಕರಣೇಪಾಢ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ, ಈಯತೇ-ಪ್ರಾಜ್ಞಾತ್ಮನು ತೈಜಸಾತ್ಮನು ವಿಶ್ವಾತ್ಮನೆಂದು ತೋರುತ್ತಿರುವನು.
(ಅದು ಪ್ರತಿಭಾಸವೇ ಹೊರತು ಸತ್ಯವಲ್ಲವು) || ೧೭ || ಯೇನ-ಯಾವ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ, ಉತ್ಪಿತಃ-ನಿಮ್ಮಿಂದಿದ್ದವನು, ಇಂ
ದ್ರಿಯಾರ್ಥಾ-ಇಂದ್ರಿಯವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಸ್ವಪ್ನವತ್-ಕನಸಿನಂತೆ, ಮೃತಾ-ಮಿಥ್ಯಾಭೂತಗಳನ್ನಾಗಿ, ಧ್ಯಾಯೇತ-ಭಾವಿಸು
ವನೋ, ಯೇನ-ಯಾವ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ, ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ-ಶ್ರೋತ್ರಾದಿಕರಣಗಳನ್ನು, ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ-ಹೊಂದಿದನೋ
ತಂ-ಅದರನ್ನು, ವಿನಿಶ್ಚಿ-ಜಾಗರೂಕನಾಗಿ, (ಅಲನಲ್ಲದೆ) ನಿರಂಧ್ರಾ-ನಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕು || ೧೮ || ಸಮಾವಾಂ-ವೇದ

ಪ್ರಪ್ತನ ಸಂದೇಶವಂ ನಿಮಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವೆನು. ಆ ವಾರ್ತೆಯು ನಿಮಗೆ ಸುಖಕರವಾಗಿ
ರುವುದು. ಅದಂಕೇಳಿ || ೧೪ || [ಎಂದು ಉದ್ಧವನು ಭಗವಂತನ ಮಾತುಗಳಂ ಪೇಳುವನದಂತೆ] ಎಲ್ಲ
ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೇ! ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ ನಿಮಗೂ ನಮಗೂ ವಿಯೋಗವಿಲ್ಲ, ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿ ಪಂಚ
ಭೂತಗಳು ಹೇಗೆ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವಿನಾಭೂತಂಗಳಾಗಿರುವವೋ, ಹಾಗೆ ನಾನೂ ಮನಸ್ಸು
ಪ್ರಾಣಗಳೂ ಬುದ್ಧಿಯು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಸತ್ವಾದಿಗುಣಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಧಾರನಾಗಿ ಸರ್ವತಃ ಇ
ರುವೆನು || ೧೫ || ಭೂತೇಂದ್ರಿಯಗುಣಸ್ಯರೂಪದಿಂದ ನನ್ನಿಂದಲೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾಯಾಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನನ್ನನ್ನೇ ಆ
ವಿಭಗಸುಮತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಪಾಲಿಸುತ್ತೇನೆ, ಲಯವಂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ || ೧೬ || ಜಗದ್ವ್ಯತಿರಿಕ್ತನಾಗಿ, ಶುದ್ಧ
ನಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸುಮುಪ್ತಿಸ್ವಪ್ನಜಾಗರಣಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವನು || ೧೭ || ಸ್ವ
ಪ್ನದಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಉದಯವನು ಯಾವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅನುಭೂತಮಾದ ಅರ್ಥವಂ ಮಿಥ್ಯಾಭೂತವೆಂದು ತಿಳಿ
ಯುವನೋ, ಯಾವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಗಳೆಂ ಧ್ಯಾನಿಸುವನೋ, ಅಂಥಾ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಗ್ರಹಿಸ
ಬೇಕು || ೧೮ || ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮನೋನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಾಂಬ್ರವು, ಯೋಗವು, ಸನ್ಯಾಸವುತಮಸ್ಸು, ಸತ್ಯವೂ"

ಏತದಂತಸ್ಸಮಾಪ್ನಾಯೋಯೋಗಸಾಂಖ್ಯಮುನೀವಿಣಾಽಮ | ತ್ಯಾಗಸ್ತಪೋದಮಸ್ಸತ್ಯಂಸಮು
ದ್ರಾತಾಇವಾಪಗಾಃ |೨೩|ಯತ್ತ್ವಹಂಭವೇನಾಂವೈದೂರವರ್ರಪ್ರಿಯಾದ್ಧೃತಾ ಮ | ಮನಸ್ಸು
ನ್ನಿ ಕರ್ಪಾರ್ಥಂಮದನುಧ್ಯಾನಕಾಮ್ಯಯಾ |೨೪|ಯಥಾದೂರಚರಪ್ರದ್ವೈಮನಃವಿಕ್ಯವರ್ತತ |
ಸ್ತ್ರೀಣಾಂಚತಥಾಚೇತಸ್ಸನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣಕ್ಷೇಗೋಚರ|೨೫|ಮಯ್ಯಾವೇಕ್ಯಮನ್ಯಕ್ಯತ್ಸುಂವಿಮುಕ್ತಾ ಕ
ಪವೃತ್ತಯಃ |ಅನುಸ್ಮರಂತ್ಯೋಮಾಂನಿತ್ಯಮಚರಾನ್ಯಾಮುಪೈಶ್ಯಧ|೨೬|ಯಾಮಯಾಕಿ ರ್ಡತಾ
ರಾತ್ಯಾಗ್ರಂವನಸ್ತೀವ್ರಜಲಸ್ಥಿತಃ|ಅಲಬ್ಧರಾಸಾಃಕಲ್ಯಾಣ್ಯೋಮಾಪುರ್ಮದ್ವೀರ್ರಚಿಂತಯಾ|೨೭|
|ಶ್ರೀಕುಕಃ|ಎವಂಪ್ರಿಯತಮಾದಕಮಾಕರ್ಣ್ಯವ್ರಜಯೋಷಿತ|ತಾಘಾಚುರುಧ್ಧಮಪ್ರೀತಾಸ್ತತ್ಸಂ

ವು, ಯೋಗ-ಯೋಗಕಾಸ್ತ್ರವು, ಸಾಂಖ್ಯ-ಸಾಂಖ್ಯಕಾಸ್ತ್ರವು, ಮನೀವಿಣಾಂ-ಜ್ಞಾನಿಗಳಿ, ತ್ಯಾಗ-ಸನ್ಯಾಸವು, ತಪಃ-
ಧ್ಯಾನವು, ದಮ-ಬಾಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹವು, ಸತ್ಯಂ-ಯಥಾರ್ಥಭಾವಣವು, ಇದ್ದೇವೂ, ಆಪಗಾ-ಕೊಳಗಳು, ಸಮುದ್ರಾಂ
ತಾಇವ-ಸಮುದ್ರದವರೆಗೂ ಆದಂತೆ, ಏತದಂತಃ-ಈ ಮನೋನಿಗ್ರಹದವರೆಗೇ ಆಗಿರುವದು ||೨೩|| ಅಹಂ-ನಾನು, ಭವೇ
ನಾಂ-ನಿಮ್ಮ, ಪ್ರಿಯಃ-ಇಷ್ಟನಾದರೂ, ವೈಕಾಂ-ಕಂಗಳಿಗೆ, ದೂರ-ಪೂರದಲ್ಲಿ, ವರ್ರಇತಿಯೇ-ಇರುವನು ಎಂಬುವುದು
ಯಾವುದೆಂಬೋ, ತೇ-ಅದು, ಮದನುಧ್ಯಾನಕಾಮ್ಯಯಾ-ನನ್ನನ್ನು ನೀವು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಿಂದ, ಮನ
ಸಃ-ನಿಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ, ಸನ್ನಿ ಕರ್ಪಾರ್ಥಂ-ನನ್ನ ಸಂಬಂಧವುಂಟಾಗಲೋನುಗವೇ ||೨೪|| ಸ್ತ್ರೀಣಾಂಚ-ಹೆಂಗಳಿ
ಗೂ, ದೂರಚರ-ದೂರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತಲಿರುವ, ಪ್ರೇಪೋ-ಕ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಪ್ರಿಯನಲ್ಲಿ, ಮನಃ-ಹೃದಯವು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ,
ಅವಿಕ್ಯ-ಹೊಕ್ಕು, ವರ್ತತಃ-ಇರುವುದೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣಕ್ಷೇ-ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ, ಅಕ್ಷೇಗೋಚರ-ಕಂಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸು
ತಲಿರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಚೇತಃ-ಬುದ್ಧಿಯು, ತಥಾನ-ಹಾಗೆ ಯಿರುವುದಿಲ್ಲವು ||೨೫|| ಕೃತ್ಸುಂಮನಃ-ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲವನ್ನೂ, ಮ
ಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಆವೇಶ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿ ಯಿರಿಸಿ, ವಿಮುಕ್ತಾಕೇಪವೃತ್ತಯಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ನಮಸ್ತ ದ್ವೈತಜ್ಞಾನಿಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ನಿ
ತ್ಯಂ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, (ಅಹಂಪದಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥನನ್ನು) ಅನುಸ್ಮರಂತ್ಯ-ಕಾಪ್ತಾಪರೋಕ್ಷದಿಂದ ಅನುಭವಿ
ಸುತಲಿರುವರಾಗಿ, (ನೇನುಗೊಳುತ್ತಿರುವರಾಗಿ) ಎಂದರೆ ಸ್ವರೂಪಾನು ಸಂಧಾನವಂಗೆಯುತ್ತ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಉಪೈ
ಷ್ಯಧ-ಸೇರುವಿ ||೨೬|| ಅಸ್ತೀವನೇ-ಈ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ, ರಾತ್ಯಾಗ್ರಂ-ಇರುಳೊಳು, ಕ್ರಿಡತಾ-ಆಡುತಲಿರುವ, ಮಯಾ-
ನನ್ನೊಡನೆ, ಅಲಬ್ಧರಾಸಾಃ-ವಡೆಯಲ್ಪಡದ ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ವ್ರಜೇ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿಯೇ, ಆಸ್ಥಿತಾಃ-ಗಂಡಂದಿಂ
ದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಂತವರಾದರು. ಕಲ್ಯಾಣ್ಯಃ-ಅದೃಷ್ಟಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಪುಣ್ಯದೇಹಿಗಳು, ಯಾಃ-ಯಾವ ಹೆಂಗಳು, ಮದ್ವೀ
ರ್ಯಚಿಂತಯಾ-ನನ್ನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದರಿಂದಲೇ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಆಪುಃ-ಹೊಂದಿದರೋ, (ಅವರಂತೆ ಸೀವೂ
ನನ್ನಂ ಹೊಂದುವಿ) ||೨೭|| [ಕುಕವಚನವು] ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಪ್ರಿಯತಮಾದೇಕಂ-ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಆಜ್ಞೆ
ಯನ್ನು, ಯಾವ್ರಜಯೋಷಿತಃ-ಯಾವ ಗೋಕುಲದ ಹೆಂಗಳು, ಆಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರೀತಾಃ-ಪ್ರೀತುವುಳ್ಳವರಾದರೋ, ತಾಃ-
ಆ ಹೆಂಗಳು, ತತ್ಸಂದೇಹಾಗತಸ್ತ್ಯತೀ-ತೇ-ಆ ಕೃಷ್ಣನ, ಸಂದೇಹ-ಉಪದೇಶವಾಕ್ಯಗಳಂ ಕೇಳುವುದರಿಂದ, ಆಗತ-ಬು

ಸರ್ವನದಿಗಳೂ ಸಮುದ್ರವನೆಯ್ದುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತಮಾರ್ಗಗಳೂ ಮನೋನಿಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ
ರಮಾತ್ಮಪ್ರಾಪ್ತಿಸಾಧನಂಗಳು ||೨೩|| ನಾನು ದೂರದಲ್ಲಿ ಇರುವಿಕೆಯು ನಿಮ್ಮಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಿತನಾಗಿರು
ವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಎಂದು ನೀವು ತಿಳಿಯಬೇಕು ||೨೪|| ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಮ
ನಸ್ಸು ಲಗ್ನವಾಗಿರುವುದೋ, ಹಾಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನಿರಿದಿಗೆ ಇದ್ದ ಪ್ರಿಯನಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ||೨೫|| ಎ
ಲೈ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೇ! ಮನಮನೆಲ್ಲಮು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿ ಸಮಸ್ತ ಲೌಕಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ
ನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸುವ ನೀವು ನನ್ನನ್ನೇ ಹೊಂದುವಿ ||೨೬|| ನಾನು ಸ್ತ್ರೀಸಮೇತನಾಗಿ ವನದಲ್ಲಿ ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯಂ
ಮಾಡುತಿರಲಾಗಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿ ವಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಗತಿಯಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿ
ಸುತ್ತ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ನನ್ನ ನೆಯ್ದಿದರು ||೨೭|| ಎಂಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಂದೇಶ
ವಾಕ್ಯಗಳಂ ಉದ್ಧವನ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರೀತರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಂದೇಶದಿಂದ ಲ

ದಶಗತಸ್ತುತೀಃ||೩೮||ಗೋಪ್ಯಃ||ದಿವ್ಯಾಽಪ್ರಹಿತೋಹತಃಕಂಸೋಯದೂನಾಂಸಾಸುಗೋಭಕ್ತಃ||ತಿ
ವ್ಯಾಽಪ್ರಹಿತೋಹತಃಕಂಸೋಯದೂನಾಂಸಾಸುಗೋಭಕ್ತಃ||೩೯||ಕಚ್ಚಿದ್ಗದಗ್ರಜಸ್ಯಾಸ್ಯ
ಕರೋತಿಪುರಯೋಪಿತಾವಾ ||ಪಿ||ತೀತಿನಸ್ಸಗ್ಧಸವಿ||ರೇಷಾಸೋದಾರೇಕ್ಷಣಾರ್ಚಿತಃ||೪೦||ಕಥಂರತಿವಿ
ಕವ್ಯಜ್ಞಃಪ್ರಿಯತ್ವಪುರಯೋಪಿತಾವಾ || ನಾನುಬದ್ಧತದ್ವ್ಯಕ್ತೈರ್ದಿವ್ಯಭ್ರಮೈಶ್ಚಾನುಭಾವಿ||೪೧||
ಅಪಿಸ್ತುರತಿಸಾಸ್ಥೋಗೋವಿಂದಃಪ್ರಸ್ತುತಃಕೃತಿ||ಗೋಪ್ಯಮಧ್ಯಪುರಸ್ತ್ರೀಣಾಂಗ್ರಾಮ್ಯಾಸ್ತೈವ
ರಕಥಾಂತಃ ||೪೨|| ತಾಕಿಂಸಕಾಕ್ಯಸ್ರತಿಯಾಸುತಥಾಪ್ರಿಯಾಭಿಬ್ಯುಂಧಾಪನಕುಮುದಕುಂದಕ
ಶಾಂಕರಮೈ || ಕೆಮೆಕ್ವಣಚ್ಚರಣನೂಪುರರಾಸಗೋಪ್ಯಾಽಮಸ್ಯಾಭಿರಿಡಿತಿಮನೋಭಿ||ಕಥಾಕದಾ

ದ್ವ್ಯಾಽಪ್ರಹಿತೋಹತಃಕಂಸೋಯದೂನಾಂಸಾಸುಗೋಭಕ್ತಃ||೩೮||
[ಗೋಪ್ಯವಾಕ್ಯವು] ಯದೂನಾಂ-ಯಾದವರಿಗೆ, ಅಹಿತೇ-ವಿರೋಧಿಯೂ, ಅಭಕ್ತ-ಪಾದವಂಗೆವ್ಯವನೂ, ಆದ, ಕಂಸ-
ಕಂಸನು, ಸಾಸುಗೇ-ಸಹಚರರಿಂಸಹಿತನಾಗಿ, ದಿವ್ಯಾಽಪ್ರಹಿತೋಹತಃ-ಕಾಲದೈವಬಲದಿಂದ, ಹತಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು, ಲಬ್ಧಸರ್ವಾ
ವೈಃ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸಕಲಪ್ರಯೋಜನಗಳೂಳ್ಳ, ಆಪ್ತಿಸ್ಸಹ-ಆಪ್ತರೊಡನೆ, ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅಧುನಾ-ಈಗ,
ದಿವ್ಯಾಽಪ್ರಹಿತೋಹತಃ-ಕುಲೇ-ಹೇಮಪುಷ್ಪವನಾಗಿ. ಆಸ್ತೀ-ಇರುವನೋ? ||೩೯|| ಹಸಾಮೈ-ಎಲೈ ಶಾಂತನೀ! ನ-
ನಮ್ನಿಂ, ಸ್ನಿಗ್ಧ-..ಚಿತಃ-ಸ್ನಿಗ್ಧ-ಸ್ನೇಹವುಳ್ಳ, ಸವೀಡ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂಕೂಡಿದ, ಹಾಸ-ನಗೆಯಿಂದಲೂ, ಉದಾರೇಕ್ಷಣ-ಧಾ
ರಾಳವಾದ ನೋಟದಿಂದಲೂ, ಅರ್ಚಿತಃ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಗದಾಗ್ರಜಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪುರಯೋಪಿತಾಂ-ನಗರದಲ್ಲಿರುವ
ಹೆಂಗಳಿಗೆ, ಪ್ರೀತಿಂ-ಪ್ರಿಯವನ್ನು, ಕರೋತಿಕಚ್ಚಿ-ಮಾಡುತಲಿರುವನೋ ಎನು ||೪೦|| ಪುರಯೋಪಿತಾಂ-ಪಟ್ಟಣದಹೆಂಗೆ
ಳ, ರತಿವಿಕ್ರೇಷ್ಣಃ-ರತಿಯೊಳಗಣೆ ವಿಕೇಷಣಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವನೂ, ಪ್ರಿಯತ್ವ-ಇಷ್ಟವನೂ, ಆದಕೃಷ್ಣನು, ತದ್ವ್ಯಕ್ತೈಃ-ಅವ
ರ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೂ. ವಿಭ್ರಮೈಶ್ಚ-ವಿಲಾಸಗಳಿಂದಲೂ, ಅನುಭಾವಿತಸ್ತು-ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಕಥಂನಾನುವಧ್ಯೇತ-
ಹೇಗೆ ಸರಿಗೊಳಿಸಲ್ಪಡನು ||೪೧|| ಸಾಧೋ-ಸತ್ಪುರುಷನಾದ ಉದ್ಧವನೇ! ಗೋವಿಂದಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪುರಸ್ತ್ರೀಣಾಂ-ಪುರದ
ಹೆಂಗಳಿಗೆ, ಗೋಪ್ಯಮಧ್ಯ-ಸಮಾಜದವನು, ಗ್ರಾಮ್ಯಾಸ್ತೈರಕಥಾಂತರೇ-ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಹೆಂಗಸರಂಕುರಿತು, ಮನಸ್ಸು
ಬಂದಂತೆ ಬಂಜಿಸುವಮಾತುಗಳನಡುವೆ, ಕೃತಿತ್ವ-ನುತೇ-ಯಾವ ಪ್ರಸ್ತಾವದಲ್ಲಿಯಾದರೂ, ನೋಪಿಸ್ಮರತಿ-ನಮ್ಮನ್ನು ನೆನ
ಪುಗೊಳ್ಳುವನೋ ||೪೨|| ಕದಾಚಿತ್-ಒಂದಾನೊಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಯಾಸು-ಯಾವ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಪ್ರಿಯಾಭಿ-
ವಲ್ಲಭೆಯರಾದ, ಅಸ್ಮಾಭಿಃ-ನಮ್ಮೊಡನೆ, ಕುಮುದಕುಂದಕಶಾಂಕರಮೈ-ಬಿಳುನ್ನೈದಿಲೆ ಮಾಘಮಲ್ಲಿಗೆ ಚಂದ್ರ ಇವರಿಂದ ಮೆ
ನೋಹರವಾದ, ಬೃಂದಾವನೇ-ಬೃಂದಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣಚ್ಚರಣನೂಪುರರಾಸಗೋಪ್ಯಾಽಮಸ್ಯಾಽಭಿರಿಡಿತಿ-ಗಲುಗುಟ್ಟುತಲಿರುವ,
ಚರಣನೂಪುರ-ಪಾದಾಭರಣಗಳುಳ್ಳ, ರಾಸಗೋಪ್ಯಾಽಮಸ್ಯಾಽಭಿರಿಡಿತಿ-ಕಥಾಕದಾಡಲ್ಪ

ಬ್ಧಮಾದೆ ಜ್ಞಾನಮುಚ್ಚವರಾಗಿ ಉದ್ಧವನಂಕುರಿತು ನುಡಿದರು||೩೮||ಯಾದವರಿಗೆ ದೋ||೩೯||ಯಾದ ಶತ್ರುವಾದ
ಕಂಸನು ದೈವಯೋಗದಿಂದ ಹತನಾದನು. ದೈವಗತಿಯಿಂದ ಇವ್ಯಾರ್ಥಂಗಳನೆಯ್ದಿ ಸುಖವಂತರಾದಆಪ್ತ
ಬಂಧುಗಳೊಡನೆ ಸಹಿತನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಮದಿಂದಿರುವನೇ ||೩೯|| [ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ನುಡಿದರು.]ಎಲೈ
ಉದ್ಧವನೇ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪುರಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಸ್ನೇಹಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಮುಗುಳುನೆಗಳಿಂದಲೂ ಮನೋ
ಹರಂಗಳಾದ ಕಟಾಕ್ಷಂಗಳಿಂದಲೂ ಅರ್ಚಿತನಾಗಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯನುಂಟುಮಾಡುವನೋ||೪೦||
(ಮತ್ತೆಕೆಲವರು ನುಡಿದರು-)ರತಿವಿಕ್ರೇಷ್ಣಂಗಳಂ ತಿಳಿದಿರುವ ಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪುರಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ
ವಿಲಾಸಂಗಳಿಂದಲೂ ಆಲಾಪಂಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ಹೇಗೆಮರುಳಾಗದೆ ಇರುವನು||೪೧|| (ಮತ್ತೆಕೆಲವರುನು
ಡಿದರು-) ಎಲೈಸತ್ಪುರುಷನೇ! ಗೋವಿಂದನು ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಭಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವೈರಾಲಾಪಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೇ
ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮುಗ್ಧರಾದನಮ್ಮಂ ಗೃಹಿಸುತ್ತಾನೆಯೇ ||೪೨|| [ಮತ್ತೆಕೆಲವಸ್ತ್ರೀಯರು ಪೂರ್ವರಾ
ಗಿ ನುಡಿದರು-] ಎಲೈಉದ್ಧವನೇ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಿಳುನ್ನೈದಿಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಗಂಜಮೊಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಚಂದ್ರಿಕೆ
ಗಳಿಂದಲೂ ರಮ್ಯವಾದ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ವ ಕಾಲದಿಗೆಗಳಿಂ ರಾಸಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರಾದ ನೆ

ಚಿತ್ರ || ೪೩ || ಅಪ್ಯೈದ್ಯತೀಹದಾಕಾರ್ಹಸ್ತಪ್ತಾಸ್ಸ್ಯಕ್ತ ತಯಾಶುಚಾ ಸಂಜೀವಯಂಸ್ತು ನೋಗಾತ್ಪ್ರ
ತ್ಯುಭಂದೋ ದ್ರವನಂಬುದ್ಯೋ || ೪೪ || ಕಸ್ಯಾತ್ಪ್ರತ್ಯುಭಯಾಶುಪ್ರಾಪ್ತಾ ಜ್ಯೋಹತಾಹಿತಃ | ನರೇ
ದ್ರಕನ್ಯಾಉದ್ಯಾತ್ಪ್ರೀತಸ್ಸರ್ವಸುಹೃದ್ಯುತಃ || ೪೫ || ಕಿಮಸ್ಯಾಭಿವರ್ತನಾಕೋಭಿರನ್ಯಾಭಿರನ್ಯಮ
ಹಾತ್ಮನಃ | ಶ್ರೀಪತೀರಾಪ್ತಕಾಮಸ್ಯಕ್ರಿಯತೇರ್ಧಾಕೃತಾತ್ಮನಃ || ೪೬ || ಪರಸಸೌಖ್ಯಂಹಿನ್ಯೈರಾಕ್ಯಂ
ಸೈವಿರಿಣೀವಾ ದ್ರವಿಂಗಲಾ | ತಜ್ಜಾನತೀನಾಂನಃಕೃಷ್ಣೇ ತಥಾಪ್ರಾಣಾಪುರತ್ಯಯಾ || ೪೭ || ಕಉತ್ಸಾಹೇ
ತಸಂತ್ಯಕ್ತಾ ಮುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಸಂವಿದನಾ | ಅನಿಚ್ಛತೋಪಿಯಗ್ಯಕ್ರೀರಂಗಾನ್ವಚ್ಯವತೇಕ್ಯಚಿತಿ || ೪೮ ||

ಹೃ ಚಲುವಾದ ಕಥೆಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ರೇಮೇ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದನೋ, ತಾನಿಂತಾಂ-ಲ ರಾತಿ ಗಳನ್ನು, ಸ್ಮರತೀಕಿಂ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರು
ವನೋ ವನು || ೪೩ || ಇಂದ್ರಗಿಂ-ಪರ್ಜನ್ಯನು, ಅಂಬುದ್ಯೋ-ಮೇಘಗಳಿಂದ, ವನಂಯಥಾ-ತೋಟವನ್ನು ಹೇಗೋ, ತಥಾ-
ಹಾಗೆ, ಸ್ವಕೃತಯಾ-ತನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಶುಚಾ-ವಿರಹಶೋಕದಿಂದ, ತಪ್ತಾ-ಬಿಸಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ಗಾ
ತ್ರೈ-ತನ್ನ ಅಂಗಗಳಿಂದ, ಸಂಜೀವಯಂ-ಬದುಕಿಸುತ್ತಲಿರುವನಾದ, ದಾಕಾರ್ಹಸ್ತ-ಕೃಷ್ಣನಾದರೋ, ಇಹಾಪಿ-ಇಲ್ಲಿ
ಗೋವೇ, ಏಷ್ಯತಿ-ಬರುವನೋ || ೪೪ || ಹತಾಹಿತಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ವೈರಿಗಳನ್ನು, ಪಾಪ್ರಾಜ್ಯ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಭೂರತನ
ವುಳ್ಳವನು, ನರೇಂದ್ರಕನ್ಯಾ-ಉದ್ಯಾತ್ಪ್ರೀತನಾದ ಮದುವೆಯಾಗಿ, ನರ್ವಸುಹೃದ್ಯುತಃ-ನಕಲಬಂಧುವಿತ್ರರಿಂ
ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳವನೂ ಆದ, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನು, ಕಸ್ಯಾಭಿವರ್ತನಾ-ಯಾವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ
ಬರುವನು || ೪೫ || ವನಾಕೋಭಿ-ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಸ್ಥಾನವುಳ್ಳವರಾದ, ಅನ್ಯಾಭಿ-ನಮ್ಮಿಂದಲಾದರೂ, ಅನ್ಯಾಭಿರ್ವಾ-ಬೇರೆ
ಹೆಂಗಲಿಂದಲಾದರೂ, ಕೃತಾತ್ಮನಃ-ಪೂರ್ಣನಾದ, ಆಪ್ತಕಾಮಸ್ಯ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮನೋರಥಂಗಳನ್ನುಳ್ಳವನಾದ, ಶ್ರೀವತೇ-
ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತನಾದ, ಮಹಾತ್ಮನಃ-ಧೀರನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಅರ್ಧ-ಪ್ರಯೋಜನವು, ಕ್ರಿಯತೇಕಿಂ-ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದೋ
ಯೇನು || ೪೬ || ಸೈವಿರಿಣೀ-ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯಾದ, ಪಿಂಗಲಾ-ಪಿಂಗಲಿಯೆಂಬವಳು, ಹಿ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ನೈರಾಕ್ಯಂ-ಅಕೆಯ
ನ್ನು ತೊರೆಕೊಂಡಿರುವಿಕೆಯೇ, ಪರಮಂಸೌಖ್ಯಂ-ಉತ್ತಮನುಖವು, ಎಂದು, ಪಾಪ್ರ-ಪೇಳಿದಳೋ, ತತ್-ಅದರನ್ನು, ಜಾನ
ತೀನಾಂ-ತಿಳಿದಿರುವರಾದ, ನಃ-ನಮಗೆ, ತಥಾಪಿ-ಹಾಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಅಕಾ-ಅಪೇಕ್ಷೆಯು,
ದುರತ್ಯಯಾ-ಮುಖದಿಂದಲೂ ತೊರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವಾದದ್ದಾಗಿರುವದು || ೪೭ || ಅನಿಚ್ಛತೋಪಿ-ಬಯಕೆಯಿಲ್ಲದವನಾದರೂ, ಯ
ಸ್ಯ-ಯಾವ ಕೃಷ್ಣನ, ಅಂಗಾತ್-ಕರೀರದವನೆಯಿಂದ, ಕ್ರೀ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು, ಕ್ವಚಿತ್-ಯಾವಾಗಲೂ, ನಚ್ಯವತೇ-ಜಾರುವ
ದಿಲ್ಲವೋ, ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಸಂವಿದಂ-ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕ-ಉತ್ತಮನನಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ಕೃಷ್ಣನ, ಸಂವಿದಂ-ವಿಕಾಂತವಾರ್ತ
ೆಯನ್ನು, ಸಂತ್ಯಕ್ತಂ-ಬಿಡುವದಕ್ಕೆ, ಕಉತ್ಸಾಹೇತ-ಯಾವವನು ಉತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳುವನು || ೪೮ || ಪ್ರಭೋ-ನಮ್ಮಂ ಕೃಷ್ಣನೋ

ಮೃಂದ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮನೋಹರಮಾದ ಕಥೆಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಯಾವರಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸಿದನೋ, ಅರಾತಿಗ
ಳನ್ನಾದರೂ ಸ್ಮರಿಸುವನೇ || ೪೩ || ಅಕ್ಯವ್ಣನು ಅಕ್ಯವ್ಣನಿಂದಲೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶೋಕದಿಂದ ತಪ್ತರಾಗಿರುವ
ನಮ್ಮಂ ಇಂದ್ರನು ತೋಟವಂ ಮೇಘಂಗಳಿಂದ ಹೇಗೋಹಾಗೆ ತನ್ನ ಅಂಗಂಗಳಿಂದ ಜೀವಿಸುವರನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡಲು ಒಂದಾವರಿ ಯಿಲ್ಲಿಗೆಬರುವನೋ || ೪೪ || [ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ನುಡಿದರು ಕತ್ರವಾದ ಕಂಸನಂ ಸಂಹರಿ
ಸಿ ರಾಜ್ಯಾಧಿ ಪತ್ಯವನೆಯಿದ್ದ ರಾಜಕನ್ಯೆಯರಂ ವಿವಾಹವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಹೃತ್ತುಗಳಂ ಲಾಲಿಸುತ್ತಿರುವ
ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಇಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆಬರುವನು? || ೪೫ || (ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರುನುಡಿದರು) ಮ
ಹಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಪತಿಯಾದ ಪೂರ್ಣಕಾಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ನಮ್ಮಿಂದ ಲಾಗಲಿ
ರಾಜಕನ್ಯೆಯರಿಂದಲಾಗಲಿ ಅನ್ಯರಿಂದಲಾಗಲಿ ಏನುಪ್ರಯೋಜನವು || ೪೬ || ನಿರಾಕೆಯ ಸೌಖ್ಯಪ್ರದವೆಂದು
ಪಿಂಗಲಾ ನಾಮಕಳಾದ ಜಾರಿಣೀ ಸ್ತ್ರೀಯು ಯಾವ ಅರ್ಥವಂ ಪೇಳಿದಳೋ ಅರ್ಥವಂ ತಿಳಿದವರಾದ
ರೂ ನಾವುಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಅಕೆಯಂ ಮಾಡುವೆವು || ೪೭ || ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಿಕಾಂತ ಯೋ
ಗಕ್ಷೇಮವು ಉಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು ಅವನು ಇಚ್ಛಿಸದೇ ಇರುವನಾದರೂ ಲ
ಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಕೂಡ ಅವನ ವಕ್ಷಸ್ಥಳವಂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ || ೪೮ || ನದಿಗಳು, ಪರ್ವತಗಳು, ವನಗಳು, ಗೋ

ಯಾವುತ್ಯಹಾನಿನಂದಸ್ಯವ್ರಜಿವಾತ್ಸೀತ್ಸುಲುದ್ಧವಃ | ವ್ರಜೌಕಸಾಂಕ್ಷಣಪ್ರಾಯಾಣ್ಯಸಕ್ತೃಷ್ಣ
ಸ್ಯವಾರ್ತಯಾ ||೫೫|| ಸರಿದ್ವನಗಿರಿದೋ | ಟೀನ್ವೀಕ್ಷ್ಯಕುಸುಮಿತದ್ರುಮಾಃ | ಕೃಷ್ಣಂಸಂಸ್ಮಾರ
ಯೌತಮಹರಿದಾಸೋವ್ರಜೌಕಸಾಮ್ ||೫೬|| ದೃಷ್ಟೈವವಮಾದಿಗೋಪಿನಾಂಕೃಪಾಪಶಾತ್ಕವಿಕ್ಲ
ಬಮ್ | ಉಪ್ಧವಃಪರಮಪ್ರೀತಸ್ಮಾನಮಸ್ಯನ್ನಿದಂಜಗೌ ||೫೭|| ಏತಾಃಪರಂತನುಭೃತೋಭುವಿಗೋ
ಪವಧ್ಯೋಗೋವಿಂದವಿವಮಖಿಲಾತ್ಮನಿರೂಢಭಾವಾಃ | ವಾಂಛಂತಿಯದ್ಭವಭಿಯೋಮಾನಯೋವಯಂ
ಚಕಿಂಬ್ರಹ್ಮಜನ್ಮಭಿರನಂತಕಥಾರಸಸ್ಯ ||೫೮|| ಕೈಮಾಸ್ತ್ರಿಯೇವನಚರಾಃವ್ಯಭಿಚಾರಶೀಲಾಃಕೃ
ವೈಕೃಚೈಪರಮಾತ್ಮನಿರೂಢಭಾವಃ | ನನ್ನೀಶ್ವರೋನುಭವತೋವಿದುಪೋಪಿಸಾಕ್ಷಾಚ್ಛ್ರಯಾಸ್ತು

ತ್ಸೀತ್-ವಾಸಂಗೆಯ್ದನೋ, ತಾವಂತ್ಯಹಾನಿ-ಅಪ್ಪುದಿನಗಳೂ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯವಾರ್ತಯಾ-ಕೃಷ್ಣನ ಸುದ್ದಿಯಿಂದ, ವ್ರಜೌಕ
ಸಾಂ-ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಿಗೆ, ಹ್ತುಪ್ರಾಯಾಣಿ-ನಿಮುಷಕ್ಕೆ ನಮಾನವಾದವು, ಅರ್ನ-ಆದವು ||೫೫|| ಸರಿದ್ವನಗಿರಿದೋ-ಟೀ-
ಹೊಳೆ ಕಾಡು ಬೆಟ್ಟ ಓಟಿ ಅಥವಾದೋಣಿಗಳನ್ನೂ, ಕುಸುಮಿತದ್ರುಮಾಃ-ಫುಟ್ಟಿನಿಂದ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನೂ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡುತ್ತಿರು
ವನಾಗಿಯೂ, ವ್ರಜೌಕಸಾಂ-ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳಿಗೆ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸಂಸ್ಮಾರಯಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪುಗೊಳಿಸು
ತ್ತಿರುವನಾಗಿಯೂ, ಪರಿದಾನಃ-ಕೃಷ್ಣನೇವಕನಾದ ಉದ್ಧವನು, ರೇಮೇ-ಕ್ರೇಡಿಸಿದನು ||೫೬|| ಗೋಪೀನಾರ-ಗೊಲ್ಲತಿಯ
ರ, ಕೃಪಾಪ್ರೇಕಾತ್ಕವಿಕ್ಲಬಂ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸಿನ ದೈನ್ಯವನ್ನು, ವಿವಮಾದಿ-ಇದೇಮೊದಲಾದದ್ದನ್ನು, ದೃ
ಷ್ಟಾನ್-ನೋಡಿ, ಪರಮಪ್ರೀತಃ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟಸ್ತೇಮವ್ರಥವನಾದ ಉದ್ಧವನು, ತಾಃ-ಆ ಗೋಪಿಯರನ್ನು ಕುರಿತು, ನಮಸ್ಯ-
ಪೊಡಮಡುವನಾಗಿ, ಇಹಂ-ಈ ಹಾಡನ್ನು, ಜಗೌ-ಹಾಡಿದನು ||೫೭|| ಅಖಿಲಾತ್ಮನಿ-ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಅತ್ಯನಾಗಿರುವ,
ಗೋವಿಂದವಿವ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ, ರೂಢಭಾವಾಃ-ನಿಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾದ, ಏತಾಗೋಪವಧ್ಯವಿವ-ಈ ಗೊಲ್ಲತಿ
ಯರೇ! ಭುವಿ-ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಪರಂತನುಭೃತಃ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವರು. ಭವಭಿಯಃ-ಸಂಸಾರದವೆಯಿಂ
ದ ಭಯವುಳ್ಳ ಮೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷಿಗಳೂ, ಮುನಯಃ-ಮುನಶೀಲರಾದ ಆರು ರುಕ್ಷುಗಳೂ, ವಯಂ-ನಾವುಕೂಡ, ಯತ್-ಯಾವ
ಗೋವಿಂದವದವನು, ವಾಂಛಂತಿ-ಬಯಸುವರೋ, ಅನಂತಕಥಾರಸಸ್ಯ-ಅಂಥಾ ವಿಷ್ಣುವಿನಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವುಳ್ಳವನಿಗೆ,
ಬ್ರಹ್ಮಜನ್ಮಭಿ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜನ್ಮಗಳಿಂದ, ಕಿಂ-ವಿನುಪ್ರಯೋಜನವು ||೫೮|| ವನಚರಾಃ-ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವರಾದ, ವ್ಯಭಿಚಾರಶೀ
ಲಾಃ-ಹಾದರವೇ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿ ಉಳ್ಳವರಾದ, ಇಮಾಃ-ಸ್ತ್ರೀಯಃ-ಈ ಜಿಂಗಳೂ, ಕೃ-ಎಲ್ಲಿ, ಪರಮಾತ್ಮನಿ-ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾದ ಕೃ
ಷ್ಣೇ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ವಿಷಃ-ಈ, ರೂಢಭಾವಾಃ-ನಿಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಬುದ್ಧಿಯು, ಕೃಚಿ-ಎಲ್ಲಿ, ಈಶ್ವರ-ಭಗವಂತನು, ಅನುಭವ
ತಃ-ತನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪ್ರೀತಿಸುವವರನ್ನು, ಅವಿದುಷೋಪಿ-ಅರಿಯದವರನ್ನಾದರೂ, ಉಪಯುಕ್ತಃ-ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಆಗ
ದರಾಜಇವ-ಆರೋಗ್ಯಮೃತವೆಂಬ ಮದ್ದಿನಹಾಗೆ, ಸಾಕ್ಷಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಶ್ರೇಯಃ-ಉತ್ತಮಃ-ಸುಖವನ್ನು: ತನೋತಿನ

ಗಳೂ ಹ್ತುಂಗಳಂತೆ ಆದವು ||೫೫|| ಫುಟ್ಟಿಂಗಳಾದ ವೃಕ್ಷಂಗಳಲ್ಲ ವನಂಗಳಂ ನದಿಗಳಂ ಪರ್ವತಂಗಳಂ
ಗುಹೆಗಳಂ ನೋಡುವ ಹಂದಾಸನಾದ ಉದ್ಧವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊ ಸ್ತುರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತ ವಾಸವಂ ಮಾಡಿ
ದನು ||೫೬|| ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಹೃದಯವು ಕೃಪಾಪ್ರಸಕ್ತವಾಗಿ ತದೇಕಾಯತ್ತವಾಗಿ ಇರುವುದೆನೋ
ಡಿ, ಉದ್ಧವನು ಪರಮಪ್ರೀತನಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವನಾಗಿ ಇದಂನುಡಿದನು ||೫೭|| ಈಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯಂ
ರುಗಳು ಸುಖವಾದ ಜನ್ಮಮುಳ್ಳವರು; ಸರ್ವಾತ್ಮನಾದ ಗೋವಿಂದನಲ್ಲಿಯೇ ದೃಢವಾದ ಚಿತ್ತಮುಳ್ಳವರು
ಸಂಸಾರ ಭಯಮುಳ್ಳ ಮುನಿಗಳು ಕೂಡಾ ಯಾವದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿಯಂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವರೋ, ಭಕ್ತರಾದವನು
ಯಾವಭಕ್ತಿಯಂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವೆನೋ, ಅಂತಾ ಭಕ್ತಿಯಂ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಪಡೆದಿರುವರು; ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ
ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಯಾವಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೇನು ||೫೮|| ವನಚರಿಯರಾದ ಚಪಲಚಿತ್ತರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಂ
ಗೆಲ್ಲ? ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ? ಸ್ಥಿರವಾದ ಭಕ್ತಿಯೇ? ತನ್ನನ್ನೇ ಭಜಿಸುವ ಮೂಢರನ್ನೂ
ಕೂಡ ಅಮೃತವು ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ನಾಖ್ಯವನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಲಿದೆಯೋ ಅದೇರಿತಿಯಿಂದ ಅನುಗ್ರ

ನೋತ್ಯಗದರಾಜಇವೊಪಯುಕ್ತಃ ||೫||ನಾಯಂಶ್ರಿಯಾಂಗಉನಿತಾಂತರತಃಪ್ರಸಾಪಸ್ಸ್ಯ ರೋಷಿ
ತಾಂನೌನಗಂಧರುಚಾಂಕುತೋನ್ಯಾಃ | ರಾಸೋತ್ಸವಸ್ಯಭುಜದಂಡಗೃಹೀತಕಂಠಲಬ್ಧಾಶಿಷಾಂಯ
ಉದಗಾದ್ವ್ಯಜವಲ್ಲವೀನಾಮ್||೬೦||ಆಸಾಂಮಹೋಚರಣರೇಣುಪಾಪಾಮಹುಸ್ಕೌಬ್ಧಂದಾವನೇಕಿಮಪಿ
ಗುಲ್ಮಲತೌಪಧೀನಾಮ್ | ಯಾದುಸ್ತ್ಯಜಂಸ್ವಜನಮಾರ್ಯಪಥಂಚಹಿತಾಭಿಜುರ್ಮುಕುಂದವದೀಂ
ಶ್ರುತಿಭಿರ್ವಿಮೃಗ್ಯಾಮ್ ||೬೧||ಯಾವೈಶ್ರಿಯಾರ್ಚಿತಮಜಾದಿಭಿರಾಸ್ತಕಾಮೈರೋಗೀಶ್ವರೈರಪಿಯ
ದಾತ್ಮನಿರಾಸಗೋಷ್ಠ್ಯಾಮ್ | ಕೃಷ್ಣಸ್ಯತದ್ಭಗವತಶ್ಚರಣಾರವಿಂದಂನೃಸ್ತಂಸ್ತನಮವಿಜಹುಃಪ
ರಿರಭ್ಯತಾಪಮ್||೬೨||ವಂದನಂದವ್ರಜಸ್ತ್ರೀಣಾಂಪಾದರೇಣುಮಭೀಕ್ಷಣಃ |ಯಾಸಾಂಹರಿಕಧೋ

ನು-ವಿಸ್ತರಿಸಿಮಾಡುವನಲ್ಲವೆ ||೫|| ರಾಸೋತ್ಸವೇ-ರಾಸಕ್ರೀಡಾವಿನೋದದಲ್ಲಿ, ಅಸ್ಯ-ಈ ಕೃಷ್ಣನ, ಭುಜ....ಶಿಷಾಂ-
ಭುಜದಂಡ-ದಂಡಗಳಂತಿರ್ಪ ತೋಳುಗಳಂ, ಗೃಹೀತ-ಅಪ್ಪಿಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಕಂಠ-ಕೊರಳುಗಳಿಂದ ಲಬ್ಧ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ,
ಆಶಿಷಾಂ-ಅನುಗ್ರಹವುಳ್ಳ, ವ್ರಜವಲ್ಲವೀನಾಂ-ಗೋಕುಲದ ಗೊಲ್ಲತಿಯರಿಗೆ, ಯಃ-ಯಾವ ಪ್ರಸಾದವು, ಉದಗಾತೇ-ಉಂಟಾ
ಯಿತೋ, ಸೋ-ಯಂ-ಆ ಈ, ಪ್ರಸಾದಃ-ಅನುಗ್ರಹವು. ನಿತಾಂತರತೇ-ಅತಿಕುತೂಹಲವುಳ್ಳ. ಶ್ರಿಯಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ, ನ-ಇಲ್ಲ
ವು, ಅಂಗ-ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದ್ರೆಯೇ! ನೌನಗಂಧರುಚಾಂ-ತಾವರೆಯಂತೆ ಪರಿಮಳವೂ ಕಾಂತಿಯೂಳ್ಳ, ಸ್ವರೋಪಿತಾಂ-ಸ್ವ
ರ್ಗದಹಂಗಳಿಗೂ ನ-ಇಲ್ಲವು. ಅನ್ಯಾಃ-ಇತರಸ್ತ್ರೀಯರು, ಕುತಃ-ಯಾವದರದೆಯಿಂದ? ||೬೦|| ಯಾಃ-ಯಾವಗೋಪಿಯ
ರು, ದುಸ್ತ್ಯಜಂ-ಜಿಡಕೂಡದ, ಸ್ವಜನಂ-ಗಂಡನುಮುಂತಾದ ತನ್ನ ಜನವನೂ, ಆರ್ಯಪಥಂಚ-ಹಿರಿಯರದಾರಿಯಾದ,
ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮವನ್ನೂ, ಹಿತಾ-ಬಿಟ್ಟು, ಶ್ರುತಿಭಿ-ವೇದಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಮೃಗ್ಯಾಂ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹುಡುಕಲ್ಪಡತಕ್ಕ
ದ್ದಾದ, ಮುಕುಂದವದೀಂ-ಕೃಷ್ಣನ ಗತಿಯನ್ನು, ಭೇಜಃ-ಹೊಂದಿದರೋ, ಆಸಾಂ-ಅಂಥಾ ಗೋಪಿಯರ, ಚರಣರೇಣುಪಾ
ಪಾಂ-ಪಾದರೇಣುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿರುವಂಥಾ, ಬೃಂದಾವನೇ-ಬೃಂದಾವನದೊಳಗಿನ, ಗುಲ್ಮಲತೌಪಧೀನಾಂ-ಕೊಡರುಬಳ್ಳಿ
ವೈರುಗಳೊಳಗೆ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಕಿಮಪಿ-ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು, ಸ್ಯಾಂ-ಆಗುವೆನು ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು ||೬೧|| ಯಾಃ-
ಯಾವಗೋಪಿಯರು, ರಾಸಗೋಪ್ಯಾಂ-ರಾಸಕ್ರೀಡಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಭಗವತಃ-ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಶ್ರಿಯಾ
ರ್ಚಿತಂ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಜಾದಿಭಿಃ-ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಆಪ್ತಕಾಮೈಃ-ಕೃತಾರ್ಥರಾದ, ಯೋಗೀಶ್ವರೈ
ರಪಿ-ಯೋಗಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದಲೂ, ಅರ್ಚಿತಂ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ನ್ತನೇಷು-ತಮ್ಮಕುಚಗಳಲ್ಲಿ, ನೃಸ್ತಂ-ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಚರಣಾರ
ವಿಂದಂ-ಅಡಿದಾವರೆಯನ್ನು, ಪರಿರಭ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಯತಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅತ್ಯನಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ, ತಾಪಂ-ದುಃಖ
ವನ್ನು, ವಿಜಹುಃ-ತೊರೆದರೋ, ತಾವೈ-ಆ ಗೋಪಿಯರೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಧನ್ಯೆಯರು ||೬೨|| ಯಾಸಾಂ-ಯಾವ ಗೊಲ್ಲತಿ
ಯರ, ಹರಿಕಧೋದ್ಗೀತಂ-ಕೃಷ್ಣಕಥೆಯುಳ್ಳ ಉಚ್ಚೈಸ್ವರದಹಾಡು, ಭುವನತ್ರಯಂ-ಮೂರುಲೋಕವನ್ನೂ, ಪುನಾತಿ-

ಹಿಸುತ್ತಾನೆ ||೫||ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತಾಸಕ್ತಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೋಕೂಡ ಇಂತಪ್ಪ ಅನುಗ್ರಹವಿಲ್ಲವು, ಪದ್ಯಗಂ
ಧಮುಷ್ಟ ಸ್ವರ್ಗಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂಯಿಲ್ಲ, ಮಿಗಿಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕದೇನು? ರಾಸೋತ್ಸವ
ದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಭುಜಂಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಠಮುಷ್ಟವರಾಗಿ ಧನ್ಯರಾದ ಗೋಪ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ
ಯಾವಅನುಗ್ರಹವು ಉಂಟಾಯಿತೋ ಆಯನುಗ್ರಹವು ಮಿಕ್ಕವರಿಗೆ ದುರ್ಲಭವು||೬೦||ಈಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯ
ರಪಾದರಜಸ್ಸಂಬಂಧಮುಷ್ಟ ಬೃಂದಾವನಸ್ಥಂಗಳಾದ ವೈಷ್ಣವತಾಗುಲ್ಮಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದುವೈಷ್ಣವಾಗಿ ನಾನಾದರೂ
ಧನ್ಯನು. ಈಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಿಡಲಶಕ್ಯವಾದ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವಂ ತ್ಯಜಿಸಿ ವೇದಂಗಳಿಂದ ಹುಡುಕಲು
ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗೋವಿಂದನ ಮಾರ್ಗವಂ ಭಜಿಸುವರಾ||೬೧|| ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯಿಂದಲೂ ಪೂರ್ಣಕಾಮರಾದ
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಯೋಗೀಶ್ವರರಿಂದಲೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪೂಜಿತನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದ
ಪದ್ಯವೂ ಯಾವಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ತಮ್ಮಕುಚಂಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲಿಂಗನಂ ಗೆಯ್ದು ತಾಪವಂ
ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡರೋ; ||೬೨||ಯಾವಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಂದ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಹರಿಚರಿತ್ರವು ಲೋಕ
ತ್ರಯವಂ ಪವಿತ್ರಮಾದುದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೋ! ಅಂತಾ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಪಾದರೇಣುವಂ ನಾನು

ದ್ವೀತುಫುನಾತಿಭುವನತ್ರಯಮ್ ||೬೩|| ಶ್ರೀಕುಕುಃ | ಅಥಗೋಪೀರನುಚ್ಛೇದ್ಯಯಶೋದಾಂನಂದಮೆವಚ |
ಗೋಪನಾಮಂತ್ಯದಾಶಾರ್ಹೋಯಾಸ್ಕನ್ಯಾ ರುರುಹರಧವ್ ||೬೪|| ತಂಋತ್ಯ ತಂಸಮಾಸೇದ್ಯನಾನೋ
ಪಾಯನಪಾಣಯಃ | ನಂದಾದಯೋನುರಾಗೇಪ್ರಾಪ್ತಾಶ್ಚಾಶ್ರಯೋಚನಾಃ ||೬೫|| ಮನಗೋವ್ಯತ್ತ್
ಯೋನಸ್ಸುಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪಾದಾಂಬುಜಾಶ್ರಯಾಃ | ವಾಚೋಭಿಧಾಯಿನೀ *ರ್ನಾಮ್ಯಾಂಕಾಯಸ್ತತ್ಪ್ರ
ಹೃಣಾದಿಮ್ ||೬೬|| ಕರ್ತೃಭಿರ್ಭ್ರಾಮ್ಯಮಾಣಾನಾಂಯತ್ರ | ಕ್ವಾಪೀಶ್ಯರೇಚ್ಛಯಾ | ಮಂಗಳಾಚರತ್ಯ
ದಾರ್ಫಸೈರತೀರ್ನ *ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣರೇ ||೬೭|| ಏವಮಸಭಾಜಿತೋಗೋಪ್ಯೇಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಾಶ್ರಯರಾಧಿಪ ಉದ್ಧವಃ
ಪುನರಾಗಚ್ಛನ್ಯಧುರಾಂಕೃಷ್ಣಪಾಲಿತಃ ||೬೮|| ಕೃಷ್ಣಾಯಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಽಭಿಕ್ತ್ಯದ್ರಕಂವ್ರಜಾ

ಕುದ್ಧಿಗೋಳನುವುದೋ, ತಾಸಾಂ-ಅಂದಾ, ಸಂವ್ರಜಸ್ತಿಗೋಂ-ಸಂದಗೋಕುಲವಹಂಗಳ, ಪಾದರೇಣುಂ-ಚರಣಭೂಳ
ಯನ್ನು, ಅಭೀಕ್ಷಣಿ-ಕೇಚ್ಛಾಪಬಗೆಯಿಂದ, ವಂದೇ-ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು ||೬೩|| [ಕುಕುವಾಕ್ಯವು.] ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಗೋಪೀ-
ಗೋಲ್ಲಿತಿಯರನ್ನೂ, ಯಶೋದಾಂ-ಯಶೋದೆಯನ್ನೂ, ನಂದಮೇವಚ-ಸಂದಗೋಪನನ್ನೂ, ಅನುಚ್ಛೇದ್ಯ-ಒಪ್ಪಿಸಿ ನಮ್ಮತಿಯಂ
ಪಡಕೊಂಡು, ಗೋಪಾ-ಗೋಲ್ಲರನ್ನು, ಅಮಂತ್ರೈ-ಕರೆದು ಬೆಸಗೊಂಡು, ಆಯಾನ್ಯಾ-ಹೊರಟುಬರುವನಾಗಿ, ದಾಶಾ
ರ್ಹಃ-ಉದ್ಧವನು ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಆರುರುಹೇ-ವರಿದನು ||೬೪|| ನಿರ್ಗತಂ-ಹೊರಟುಬಂದಂಥಾ, ತಂ-ಆ ಯುದ್ಧವನನ್ನು,
ನಾನೋ(ಪಾಯನಪಾಣಯಃ-ಹಲವುಬಗೆಯಾದ ಕಾಣಿಕೆಗಳು ಕೈಗಳಲ್ಲಿವುಳ್ಳವರಾದ, ನಂದಾದಯಃ-ಸಂದನುಮೊದಲಾದವರು, ನ
ಮಾಸಾವ್ಯ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸೇರಿ, ಅನುರಾಗೇಣ-ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ, ಅಶ್ರೂಚನಾಃ-ನೀರುವುಕ್ಕುವಕರಿಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಪ್ರಾಪ್ತೇ
ಚ-ಛೇದ್ಯವಾಗಿ ನುಡಿದರು ||೬೫|| ನಃ-ನಮ್ಮ, ಮನಸಃ-ಮನಸ್ಸಿನ, ವೃತ್ತಯಃ-ಯೋಚನೆಗಳು, ಕೃಷ್ಣಪಾದಾಂಬುಜಾ
ಶ್ರಯಾಃ-ಕೃಷ್ಣನ ಅಡಿಡಾವರೆಯೇ ಅಧಾತವಾಗಿಉಳ್ಳವುಗಳು, ಸ್ವಯಿ-ಆಗಲಿ, ವಾಚಃ-ವಾತುಗಳು, ಕೃಷ್ಣನ, ನಾಮ್ಯಾಂ-
ಹೆಸರುಗಳನ್ನು, ಅಭಿಧಾಯಿನೀ-(ಅಭಿಧಾಯಿನ್ಯಃ)ಹೇಳುವಾಗಲಿ, ಕಾಯಃ-ಶರೀರವು, ತತ್ಪ್ರಹೃಣಾದಿಮ್-ಅವನಿಗೆ ನಮ
ಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ||೬೬|| ಕರ್ಮಭಿಃ-ಪುಣ್ಯಪಾಪಕರ್ಮಗಳಿಂದ, ಭ್ರಾಮ್ಯಮಾಣಾನಾಂ-
ತಿರುಗುತ್ತಲಿರುವ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಯತ್ರ-ಕಾಪಿ-ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಈಶ್ವರೇಚ್ಛಾಪಾ-ದೇವರಡೆಯಿಂದ, ಮಂಗಳ
ಛಾಚರಿತ್ಯಃ-ಕುಭಕರ್ಮನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದಲೂ, ದಾನ್ಯಃ-ಸತ್ಪತ್ರದಾನಗಳಿಂದಲೂ, ಈಶ್ವರೇ-ಭಗವಂತನಾದ, ಕೃಷ್ಣೇ-
ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ರತಃ-ಅನುರಾಗವುಂಟಾಗುವುದು ||೬೭|| ನರಾಧಿಪ-ರಾಮನೇ! ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೋಲ್ಲರಿಂದ, ಕೃಷ್ಣ
ಭಕ್ತಾ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಸಭಾಜಿತಃ-ಸಮ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಉದ್ಧವಃ-ಉದ್ಧವನು, ಕೃಷ್ಣಪಾಲಿತಾಂ-ಕೃ
ಷ್ಣನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾದ, ಮಧುರಾಂ-ಮಧುರಾನಗರಿಯಂಕುರಿತು, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಲಗಚ್ಛೇ-ಬಂದನು ||೬೮||
ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ-ಪೊಡಮಟ್ಟು, ವ್ರಜಾಕಸಾಂ-ಗೋಕುಲವಾಸಿಗಳ, ಭಕ್ತ್ಯದ್ರೇಕಂ-ಭಕ್ತಿಯ ಅತಿಶ
ಯವನ್ನು, ಆಹ-ಜಿನ್ನೈಸಿದನು. ವಾಸುದೇವಾಯ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ, ರಾಮಾಯ-ಬಲರಾಮನಿಗೂ, ರಾಜ್ಞೇ-ಉಗ್ರನೇನಿಗೂ

ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು ||೬೩|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಧವನು ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಅವರಿಂದ
ಅಪ್ಪಣೆಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಯಶೋದೆಯಂ ನಂದನಂಸಹ ಅಪ್ಪಣೆಯಂಕೇಳಿ, ಗೋಪಾಲಕರಂಸುಮತಿಸಿ
ರಥವನೇರಿದನು ||೬೪|| ನಂದಾದಿಗಳು ನಾನಾರೂಪಂಗಳಾದ ಕಾಣಿಕೆಗಳಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅನುರಾಗದಿಂ
ಬಾಪ್ಯಶೋಚನರಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಲಿರುವ ಉದ್ಧವನಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದರು ||೬೫|| ಎಲೈಉದ್ಧವನೇ
ನಮ್ಮಮನಸ್ಸು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದವನ್ನೇ ಅಶ್ರಯಿಸಿರಲಿ, ನಮ್ಮವಾಕ್ಯಗಳು ಕೃಷ್ಣನ ನಾಮಂಗಳನ್ನೇ ಉ
ಚ್ಛರಿಸಲಿ. ದೇಹಂಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ನೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ರಂಗಳಾಗಲಿ ||೬೬|| ಕರ್ಮಂಗಳಿಂದ ನಾನಾದೇಹಂಗಳ
ನೆಯ್ದಿದವರಾದರೂ, ನಾವುಸತ್ಕಾರಂಗಳಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುವೆವು ||೬೭||
ಎಂದೀರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಪರಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿರುವ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಉದ್ಧವನು ಪುನಶ್ಚ
ಕೃಷ್ಣಪಾಲಿತವಾದ ಮಧುರಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆಬಂದನು ||೬೮|| ಬಳಿಕಉದ್ಧವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ
ವ್ರಜವಾಸಿಗಳಾದ ಗೋಪಗೋಪಿಯರ ಭಕ್ತ್ಯತೀತಯವಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ವಾಸುದೇವನಿಗೂ ಬಲರಾಮ

ಕಸಾಂ ವಾಸುದೇವಾಯರಾಪಾಯರಾಜೈಶ್ಚೋಪಾಯನಾನ್ಯದಾತು | ... .. ||೬೯||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ

||೩|| ಏಕಃ||ಅಥವಿಜ್ಞಾಯಭಗವಾಃ ಸರ್ವಾತ್ಮಾಸರ್ವದರ್ಶನಃ | ಸೈರಂಧ್ರ್ಯಾ ಕ್ರಿಕಾಮಪತಪ್ತಾ
ಯಾಃಪ್ರಿಯುನಿಚ್ಛುಃ ಗೃಹಂಯಯೌ ||೧||ಮಹಾರ್ಹೋಪಸ್ಕರಾಧ್ಯಂವೈಕಾಮೋಪಾಯೋಪಬೃಂಹಿ

ಚ-ವನುದೇವದೇವಕಾದಿಗಳಿಗೂ, ಉಪಾಯನಾನಿ-ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು, ಅದಾತು-ಕೊಟ್ಟನು,

||೬೯||

→**ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ**←

೪೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಬೇಕು.

[ಶುಕವಾಕ್ಯವು.] ಅಥ-ಅಮೇಲಿ, ಸರ್ವದರ್ಶನಃ-ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯೂ, ಸರ್ವಾತ್ಮಾ-ಸರ್ವಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ, ಜಗ
ವಾ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಕಾಮತಪ್ತಾಯಾಃ-ಕಾಮಪೀಡಿತಳಾದ, ಸೈರಂಧ್ರ್ಯಾ-ದಾಸಿಯವಿಷಯವನ್ನು, ವಿಜ್ಞಾಯ-ತಿಳಿದು,
ಪ್ರಿಯಂ-ಅವಳ ಯಿಷ್ಟವನ್ನು, ಇಚ್ಛುಃ-ಮಾಡಲೆಳಸಿದವನಾಗಿ, ಗೃಹಂ-ಅವಳಮನೆಯಂಕುರಿತು, ಯಯೌ-ಹೋದನು ||೧||
ಮಹಾರ್ಹೋಪಸ್ಕರಾಧ್ಯಂ-ಮಹಾರ್ಹ-ಬೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರಿಗೆತಕ್ಕ, ಉಪಸ್ಕರ-ಅನನಯ್ಯಾಪ್ಯಪಕರಣಗಳಿಂದ, ಅಧ್ಯಂ-
ಸಂಪನ್ನವಾಗಿಯೂ, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಕಾಮೋಪಾಯೋಪಬೃಂಹಿತಂ-ಕಾಮೋಪಾಯ-ಕಾಮೋದ್ದೀಪನಕ್ಕೆ ಸಾಧಕಂಗಳಾ
ದ, ಪುಷ್ಪಪರಿಮಳಿತಾಂಬುಜಾದಿವಸ್ತುಗಳಿಂದ, ಉಪಬೃಂಹಿತಂ-ಬಲಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಮುಕ್ತಾದಾಮಪತಾಕಾಭಿಃ-
ಮುತ್ತಿನಸರಗಳ ಮೇಲ್ಕುಟ್ಟುಗಳಿಂದಲೂ, ವಿತಾನಸಯನಾನನೈಃ-ಛಾದಿನಿ ಹಾಸಿಗೆ ಗದ್ದುಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸುರಭಿಃ-ಪರಿಮಳ
ನುತಲಿರುವ, ಧೂಪೈಃ-ಹೊಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ದೀಪೈಃ-ದೀವಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ವಗಂಧೈರಪಿ-ಮಾಲಿಕಾಪರಿಮಳಗಳಿಂದಲೂ, ಮಂ

ನಿಗೂ ಉಗ್ರಸೇನನಿಗೂ ಸಹತಿಳುಹಿಸಿ ಕಾಣಿಕೆಳಂ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು ... .. ||೬೯||

ಇಂತುಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯುಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತುನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತವೌರಾ

ಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆವೇಳಿದ

ನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜ

ತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷರಾಜವಿರಚಿತಮಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದಕ

ರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಳುದಶಮಸ್ಕಂಧ

ವಲ್ಲಿಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಡುದು-

೪೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ||ಅಪ್ಪಚತ್ವಾರಿಂಶಕೇಧ್ಯಾಯೋಪಸ್ಕರಾಪುರೀರಮತು | ಅಕ್ರೂರಸ್ಯಗೃಹಂಗೆ
ತ್ವಾತಂಗಜಾಹ್ವಯಮಾದಿತತ ||೩|| ನಾಲ್ವಂತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುಬ್ಜಿಯೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀ
ಯಳ ಗೃಹವನೆಯ್ದಿ ಅಸ್ತ್ರೀಯೊಡನೆ ರವಿಸಿ, ಅವಳಂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರೂರನಗೃಹವನಿ
ಯ್ದಿ ಆಯಕ್ರೂರನಂ ಪಾಂಡವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವಂ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಬಗ್ಗೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಕಳು
ಹಿಸಿದನು. ಎಂಬರ್ಥವಂ ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ;

ಎಲೈಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾದ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕು
ಬ್ಜಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನವಂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡವನಾಗಿ ಕಾಮತಪ್ತಳಾದ ಕುಬ್ಜಿಯ ಮನೋರಥವಂ ಪೂರ್ಣಂಗೆಯ್ಯ
ಲೋಸುಗ ಅವಳವನೆಗೆ ಹೋದನು ||೧||ಅಕುಬ್ಜಾಗೃಹವೆಂತಿಯದೆಂದರೆ- ಅನರ್ಘ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೂ

ತಮ್ | ಮುಕ್ತಿದಾಮಪತಾಕಾಭಿವ್ಯುಹಿತಾನಕಯನಾಸನೈಃ | ಧೂಪೈಸ್ಸುರಭಿಭಿರ್ದೀಪೈಸ್ಸುಗ್ಗಂಧೈಃ
 ಪಪಿಮಂಡಿತಮ್ ||೧|| ಗೃಹಂತಮಾಯಾಂತಮವೇಕ್ಷ್ಯಸಾಸನಾತ್ಸದ್ಯಸ್ಸಮುತ್ಥಾಯಹಿಜಾತಸಂಭ್ರ
 ಮಾ | ಯಥೋಪಸುಗಮ್ಯಸುಖೀಭಿರಚ್ಯುತಸುಭಾಜಯಾಮಾಗತದಾಸುಸಾದಿಭಿಃ ||೨|| ಅಥೋದ್ಧವ
 ಸ್ಸಾಧುತಯಾಭಿಪೂಜಿತೋನ್ಯಸೀದದುವ್ಯಾಮಭಿಮ್ಯುಕ್ಯಜಾಸನಮ್ | ಕೃಷ್ಣೋಪಿನೂತ್ನಂಶಯನಂ
 ಮಾಹಾಧನಂವಿವೇಶಲೋಕಾಚರಿತಾನ್ಯನುವ್ರತಃ ||೩|| ಸಾಮಜ್ಜನಾಲಪದುಕೂಲಭೂಷಣಸಗ್ಗಂಧತಂ
 ಬೂಲಸುಧಾಸವಾದಿಭಿಃ | ಪ್ರಸಾದಿತಾತ್ಮೋಪಸುಸಾರಮಾಧಮಸುಪ್ರೀಡಲೀಲೋತ್ಪ್ರತಿಭಿಃ | ಮೇಕ್ಷ್ಯ
 ತೈಃ ||೪|| ಅಹೂಯಕಾಂತಾಂನವನಂಗಮಹಿರಯಾವಿಕಂಕಿತಾಂಕಂಕಣಭೂಷಿತಕಾಕಿ | ಪ್ರಗೃಹ್ಯ

ದಿತಂ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೊಂದ ||೧|| ಗೃಹಂ-ಮನೆಯೊಳಗೆ, ಆಯಾತಂ-ಬರುತ್ತಲಿರುವನಾದ, ತಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅವೇಕ್ಷ್ಯ-ಕಂಡು, ಸಾ-ಆ ದಾಸಿಯು, ಆನನಾತ್-ತಾನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಗದ್ದುಗೆಯೆಡೆಯಿಂದ, ಸದ್ಯಃ-ಆಗಲೇ, ಸಮುತ್ಥಾಯ-ಜನ್ನಾಗಿಯೆದ್ದು, ಜಾತಸಂಭ್ರಮಾಹಿ-ಮೂಡಿಸಂತನವುಳ್ಳವಳಾಗಿಯೇ, ಸಖೀಭಿಃ-ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ ಉ ತ ಪೋಹಾಗೆ, ಉಪಸಂಗಮ್ಯ-ಸಮೀಪಿಸಿ ಬೀದಿಗೊಂಡು, ತದಾ-ಆಗ, ಆನನಾದಿಭಿಃ-ಗದ್ದುಗೆಮೇದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸಭಾಜಯಾಪಾಸ-ಸಮ್ಮಾನಿಸಿದಳು ||೨|| ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ಉದ್ಧವಃ-ಉದ್ಧವನು, ತಯಾ-ಆ ಕು ಬ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದ ವಳಾದ ದಾಸಿಯಿರುವ, ಸಾಧು-ಜನ್ನಾಗಿ, ಅಭಿಪೂಜಿತಃ-ಅರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಆನನಂ-ತನಗರ್ಪಿಸಿದಪೀಠವ ನ್ನು, ಅಭಿಮ್ಯುಕ್ಯ-ನಂತೆಂದುಸೋತು, ಉಪ್ವ್ಯಾಸ-ನೆಲದಲ್ಲ, ನ್ಯಸೀದ-ನಿಕ್ಕುತನು. ಕೃಷ್ಣೋಪಿನೂತ್ನಂಕೂಡ, ಲೋ ಕಾಚರಿತಾನಿ-ಲೋಕದನಡತೆಗಳನ್ನು, ಅನುವ್ರತಃ-ಅನುಸರಿಸುವನಾಗಿ, ಮಾಹಾಧನಂ-ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ್ಯವುಳ್ಳ, ನೂತ್ನಂ-ಹೊಸತಾದ, ಶಯನಂ-ಮಲಗುವಮನೆಯನ್ನು, ವಿವೇಶ-ಹೊಕ್ಕನು ||೩|| ಸಾ-ಆ ದಾಸಿಯು, ಮಜ್ಜನ...ದಿಭಿಃ-ಮಜ್ಜನ-ಅಭ್ಯಂಜನವೂ, ಆಲೇಪ-ಗಂಧಾಂಗರಾಗಲೇಪನವು, ದುಕೂಲ-ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರವೂ, ಭೂಷಣ-ಆಭರಣಗಳು, ಸ್ರಕ್-ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳು, ಗಂಧ-ಪರಿ ಮಳವನ್ನುಗಳು, ತಾಂಬೂಲ-ವೀಳ್ಯಗಳು, ಸುಧಾ-ಸುಂಣ, ಅಧ-ಹಾಲು, ಆನವ-ಉತ್ತಮವಾದ ವದ್ಯವು, ಆದಿಭಿಃ-ಮೊದಲಾದವುಗಳೊಡನೆ, ಪ್ರಸಾದಿತಾತ್ಮಾ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಹವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಸುಪ್ರೀಡ-ಕ್ಷಿತ್ಯಃ-ಸುಪ್ರೀಡ-ನಾಚಿಕೆಯಿರಬಹಿ ತವಾದ, ಲೀಲಾ-ಕೃಂಗಾರಚೇಷ್ಟೆಗಳು, ಉತ್ಪ್ರೇತ-ಮೇಲಾದಕಿರುನಗೆ, ವಿಭ್ರಮ-ವಿಲಾಸದ, ಕಾಕ್ಷಿತ್ಯಃ-ನೋಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವಳಾಗಿ, ಮಾಧವಂ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉಪಸುಸಾರ-ಸೇರಿದಳು ||೪|| ನವಸಂಗಮಕ್ರಯಾ-ಹೊಸತಾಗಿ ಸೇರುವಲಜ್ಜೆಯಿಂದ, ವಿಕಂಕಿತಾಂ-ಭಯನಂದೇಹಗಳೊಂಟಾದವಳಾದ, ತಾಂಕಾಂತಾಂ-ಆ ಮನೋಹರಳಾದಹೆಣ್ಣನ್ನು, ಆಹೂಯ-ಕರೆದು, ಕಂಕಣಭೂಷಿತೇ-ಕಡಗಗಳಿಂದಲಂಕೃತವಾದ, ಕರೀ-ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಗೃಹ್ಯ-ಬಿಮ್ಮನೆ ಹಿಡಿದು, ಶಯ್ಯಾಂ-

ಪೂರ್ಣಮಾಗಿ, ಕಾಮವಿಜಾರೋಪ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೂಯುಕ್ತಮಾಗಿ, ಮುತ್ತುಗಳ ಕುಚ್ಚುಗಳಿಂದಲೂ ಪತಾಕಂಗಳಿಂದಲೂ ಮೇಲುಕಟ್ಟುಗಳಿಂದಲೂ ಹಾಸಿಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಪೀಠಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿಮಳ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಧೂಪಂಗಳಿಂದಲೂ ದೀಪಂಗಳಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಪಹಾರಂಗಳಿಂದಲೂ ದಿವ್ಯಗಂಧಂಗಳಿಂದಲೂಅಲಂಕೃತಮಾಗಿ, ಇರುವುದು||೧||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಲಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೋಡು ಪೀಠದಿಂದದ್ದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟುರಿತಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಸುಖಿಯರೊಡನೆ ಇದಿರಾಗಿಪೋಗಿಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕರೆತಂದ ಪೀಠಪ್ರದಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದಳು ||೨||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಂಗಡಹೋಗಿರುವ ಆಯುಧಧನವು ಆಸ್ತ್ರಿಯಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪೀಠದಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅನರ್ಘ್ಯವಾದ ನೂತನವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯ ನೆಯ್ದಿದನು ||೩||ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಅಭ್ಯಂಗನವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅರಿಸಿನವಂ ತೊಡಕೊಂಡು ದಿವ್ಯದುಕೂಲವನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಭರಣಂಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಂಧತಂಬೂಲ ಸೂಪಾಸನೆಗಳಿಂದ. ಶರೀರವನಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಲಜ್ಜಾಯುಕ್ತವಾದ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದಲೂ ಓಯ್ಯಾರದಿಂದಲೂ ಕಡಿ ಸರಣನೋಟಂಗಳಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು||೪||ಆಕೃಷ್ಣನ ನೂತನಸಮಾಗಮಲಜ್ಜೆಯಿಂದ

ಯ್ಯಾಮಧಿವೈಶ್ಯರಾಮಯಾರಮೆನುಲೆಪಾರ್ಪಣಪುಣ್ಯಲೆಶಯಾ ||೬|| ಸಾನಂಗತಸ್ತುಕುಚಯೋರಾರಸ
ಸ್ತುಘಾಕ್ಷೋರ್ಜಿಘ್ರಂತ್ಯನಂತಚರಣನರೂಜೊಮ್ಮಜಂತೀ |ಮೋಭಾರ್ಯಂಸ್ತುನಂತರಗತಂಪರಿರಭ್ಯ
ಕಾಂತಮಾನಂದಮೂರಿಮಜಹಾದತಿದೀರ್ಘತಾಪಮ್ ||೭|| ನೈವಂಕೈವಲ್ಯನಾಥಂತಂಪಾಸ್ಯದು
ಪ್ಪಾಸ್ರಮೀಶ್ವರಮ್ | ಅಂಗರಾಗಾರ್ಪಣೇನಾಹೋದುರ್ಭಗ್ಯನಮಯಾಚತ ||೮|| ಅಹೋವ್ಯತಮಿ
ಹಪ್ರಪ್ತದಿನಾನಿಕತಿಚಿನ್ಮಯಾ | ರಮಸ್ವನೊತ್ಸಹೈತ್ಯಕ್ತುಂಸಂಗಂತಂಬುರುಹೆಹ್ನ ||೯|| ತಸ್ಯೈ

ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು, ಅಧಿವೇಶ್ಯ-ವಿರಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನುಲೇಪಾರ್ಪಣಪುಣ್ಯಲೇಶಯಾ-ಮುನ್ನು ಗಂಧವಂ ಅರ್ಪಿಸಿದ
ಸುಕೃತದ ಕಿಂಚಿದ್ಭಾಗವುಳ್ಳವಳಾದ, ರಾಮಯಾ-ಆ ರಮಣಿಯೊಡನೆ, ರೇಮೇ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು ||೬|| ಸಾ-ಅವಳು, ಅನಂಗತ
ವ್ತು ಕುಚಯೋರಿ-ಕಾಮಜ್ಜುರದಿಂದ ಬಿನಿಯಾಪಸ್ತನಗಳ, ಉರನಃ-ಎದೆಯ, ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ, ಅಕ್ಷೋರಿ-ಕಂಗಳ, ರುಜಿ-ವೇದ
ನೆಗಳನ್ನು, ಜಿಘ್ರಂತ್ರಿ-ಮೂಸಿನೋಡುವಳಾಗಿ, ಅನಂತಚರಣೇನ-ಕೃಷ್ಣನವದದಿಂದ, ಮೃಜಂತೀ-ತೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಳಾ
ಗಿ, ಮೋಭಾರ್ಯಂ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ಸ್ತುನಾಂತರಗತಂ-ಕುಚಮಧ್ಯವಂಸೇರಿದ, ಅನಂದಮೂರ್ತಿ-ನುಖರೂಪನಾದ, ಕಾಂ
ತಂ-ಪ್ರಿಯವನ್ನು, ಪರಿರಭ್ಯ-ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಅತಿದೀರ್ಘತಾಪಂ-ಚಿರಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಂಕಟವನ್ನು, ಅಜಹಾತ-ತೊ
ರೆವಳು ||೭|| ಸಾ-ಅವಳು, ಅಂಗರಾಗಾರ್ಪಣೇನ-ಪರಿಮಳಗಂಧವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಯಿದ್ದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ, ದುಷ್ಪ್ರಾಪಂ-ದೊರೆ
ಯತಕ್ಕವನಲ್ಲದ, ಕೈವಲ್ಯನಾಥಂ-ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೊಡೆಯನಾದ, ಈಶ್ವರಂ-ಸರ್ವನಿಯಾಮಕನಾದ, ತಂ-ಈ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಏವಂ
ಪ್ರಾಪ್ಯ-ಹೀಗೆ ಹೊಂದಿದ್ಯೂಕೂಡ, ಅಪೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು. ದುರ್ಭಗಾ-ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಳಾದವಳು, ಏನಂ-ಈ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅ
ಯಾಚತ-(ಸತ್ಪರನುಖವಂ)ಬೇಡಿದಳು ||೮|| ಅಹೋ-ಓ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಪ್ರಪ್ತ-ಅತೀತಯವಾದವನೇ! ಕತಿಚಿದ್ವಿನಾನಿ-ಕಲವು
ದಿನಗಳು, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಉದ್ಯತಾಂ-ನಿನ್ನಿಂದಿರಲ್ಪಡಲಿ, ಮಯಾ-ನನ್ನೊಡನೆ, ರಮಸ್ವ-ಕ್ರೀಡಿಸು, ಅಂಬುರುಹೆಹ್ನ-ಕಮಲಾ
ಹ್ನೇ. ತೇ-ನಿನ್ನ, ಸಂಗಂ-ಸಂಬಂಧವನ್ನು, ತ್ಯಕ್ತುಂ-ಬಿಡುವದಕ್ಕೆ, ನೋತ್ಸಹೇ-ಬಪ್ಪಲಾರೆನು ||೯|| ಪಾನದಃ-ಭಕ್ತರಿಗೆ

ಭಯಂಕರಿತಲಾದ ಸುಂದರಿಯಾದ ಆಸ್ತ್ರೀಯಂ ಕಂಕಣಂಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತಮಾದ ಹಸ್ತದಿಂದ ಪಿಡಿದನು. ಮಂ
ಜದಮೇಲಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಪುರಪ್ರವೇಶಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಲೇಪನದ್ರವ್ಯವಂ ಕೊಟ್ಟುದುದರಿಂದ ಲಬ್ಧಮಾ
ದ ಪುಣ್ಯಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಆಸ್ತ್ರೀಯೋಡನೆ ರಮಿಸಿದನು ||೬|| ಕಾಮತಪ್ತಲಾದ ಆಸ್ತ್ರೀಯು ಕುಚಂಗಳು ವ

ಕುಚ್ಚೆಯೊಡನೆ ಕೃಷ್ಣನು ಕ್ರೀಡಿಸುವಿಳಿ

ಹ್ನಸ್ಥಳವು ನೇತ್ರಂಗಳು ಇವುಗಳತಾಪಮಂ ಭಗ
ವತನ ಚರಣಾಲಿಂಗನೆಯಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು
ಸುಂದರನಾದ ಕೃಷ್ಣನಂ ಭುಜಂಗಳಿಂದ ತನ್ನವ
ಹ್ನಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅನುದಾನು ಭವದಿಂದ
ಕಾಮತಾಪಮಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡಳು ||೭|| ಆಸ್ತ್ರೀ
ಯು ಲೇಪನದ್ರವ್ಯವಂಕೊಟ್ಟಮಾತ್ರದಿಂದ ಕೈವ
ಲ್ಯನಾಥನಾದದುರ್ಲಭನಾದ ಈಶ್ವರನನೆಯ್ದಿಯೂ
ಕೂಡ ಭಾಗ್ಯಹೀನಳಾಗಿಂತುಯಾಚಿಸಿದಳು ||೮||
ಎಲ್ಯನಾಯಕನೇ! ನನ್ನಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕೆಲವು
ದಿವಸಂಗಳಲ್ಲಿಯೇಇದ್ದು ನನ್ನಲ್ಲಿರಮಿಸು. ಎಲ್ಯಪ
ದ್ಯುಲೋಚನನೇ! ನಿನ್ನ ಸಂಗಮ ನಾನು ಬಿಡ

ಲಾರೆನು ||೯|| ಎಂದುಯಾಚಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯಳಿಗೆ ಕಾಮವರವಿತ್ತು ಅವಳಂ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಿ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾ
ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಉದ್ಧವನೊಡನೆ ತನ್ನದಿವ್ಯ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಬಂದನು ||೧೦|| ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ಪೂಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ

ಕಾಮವರಂದತ್ವಾಮಾನಯಿತ್ವಾಚಮಾನದಃ | ಸುಹೊದಧವನಸರೈಶಸ್ವಧಾಮಾಗಮದ್ಧದ್ಧಿಮು
ತ ||೧೦||ದುರಾರಾಧ್ಯಂಸುಮಾರಾಧ್ಯವಿಷ್ಣುಂಸರೈಶ್ಯರೈಶ್ಯರಮ್ | ಯಾವ್ಯಣೀತಮನೋಗ್ರಾಹ್ಯಮಸ
ತ್ವಾತ್ಕುಮತಿಹ್ಯಸೌ ||೧||ಅಕ್ರೂರಭವನಂಕೃತ್ಯ ಸ್ನಹರಾಮೋದ್ಧವ್ಯಪ್ರಭುಃ | ಕಿಂಚಿಚ್ಚೀರ್ಷ
ಯೇಪ್ರಗಾದಕ್ರೂಪಿಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ ||೧೨||ಸತಾನ್ವರವಶಶ್ರದ್ಧಾನಾರಾಧ್ಯೋಹ್ಯಸ್ವಬಾಂಧ
ವಾ || ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯಪ್ರಮುದಿತಃಪರಿವೃಜ್ಯಾಭ್ಯನಂದತ ||೧೩||ನನಾಮಕೃತ್ಯಂರಾಮಂಚಸತ್ಯ
ರಪ್ಯಭಿವಾದಿತಃ | ಪೂಜಯಾಮಾಸವಿಧಿವತ್ಕ್ಯತಾನಪರಿಗ್ರಹಾ ||೧೪||ಪಾದಾವನೇಜನೀರಾಪಶ್ಯ
ರಸಾಧಾರಯನ್ಮುಪ | ಅರ್ಹಣೇನಾಂಬರೈರ್ದಿವೈರ್ವರ್ಗಂಧಸ್ತಗೂಚವಣೋತ್ತಮೈಃ ||೧೫||ಆರ್ಚಿ

ಮಾನವನು ಕೊಡುವ ಕೃಷ್ಣನು, ತಸ್ಯೈ-ಅವಳಿಗೆ, ಕಾಮವರಂ-ಕಾಮದಬಯಕೆಯನ್ನು, ದತ್ವಾ-ಕೊಟ್ಟು, ಮಾನಯಿ
ತ್ವಾಚ-ನಮ್ಮಾನವನನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ, ಸರ್ವೇಕೆ-ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಉದ್ಧವೇ(ನಸಕ-ಉದ್ಧವನೊಡನೆ,
ಬುದ್ಧಿಮ-ಭಾಗ್ಯವೆಳ್ಳ, ಸ್ವಧಾಮ-ತನ್ನ ಮನೆಯಂಕುರಿತು, ಅಗಮತೆ-ಬಂದನು ||೧೦|| ದುರಾರಾಧ್ಯಂ-ಪ್ರಯಾನದಿಂದ
ಲೂ ಆರಾಧಿಸಲು ಕಷ್ಟನಾಗದವನು ಆದ, ಸರ್ವೇಶ್ವರೇಶ್ವರಂ-ಒಡೆಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಡೆಯನಾದ ವಿಷ್ಣುಂ-ನಾರಾಯಣನ
ನ್ನು, ಸಮಾರಾಧ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿಯೂಕೂಡ, ಯಾ-ಯಾವದಾಸಿಯು, ಮನೋಗ್ರಾಹ್ಯಂ-ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕವಿ
ಷಯಸುಖವನ್ನು, ಅವ್ಯಣೀತ-ಬೇಡಿಕೊಂಡಳೋ, ಅಸತ್ವಾತ್-ತುಚ್ಛವಾದ್ದರಿಂದ, ಅಸಾ-ಇವಳು, ಕುಮತಿಹಿ-ಕುತ್ಸಿತ
ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಳಲ್ಲವೇ? (ನಿಕ್ಕಪ್ಪಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಳು.) ||೧೧|| ಪ್ರಭುಃ-ಸಮರ್ಥನಾದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸಹರಾಮೋ
ದ್ಧವಃ-ರಾಮನೊಡನೆಯೂ ಉದ್ಧವನೊಡನೆಯೂ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಅಕ್ರೂರಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ-ಅಕ್ರೂರನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವರಿಗೆ
ಯ್ವ ಬಯಕೆಯಿಂದ, ಕಿಂಚಿ-ಕೊಂಚಕೆಲಸವನ್ನು, ಚೀರ್ಷಯೇ-ಅವನಿಂದಮಾಡಿಸಲೆಳೆಸಿದವನಾಗಿ, ಅಕ್ರೂರಭವನಂ-ಅ
ಕ್ರೂರನಮನೆಯೆಂಕುರಿತು, ಪ್ರಾಗ್ರಾತ್-ಪಯಣಗೊಂಡನು ||೧೨|| ಸಃ-ಆ ಯಕ್ರೂರನು, ಸ್ವಬಾಂಧವಾತ್-ತನ್ನ ನಂಟರಾ
ದ, ಸರವಶಶ್ರದ್ಧಾ-ಹೃತ್ತಿಯೋತ್ತಮರಾದ, ತಾ-ಆ ರಾಮಕೃಷ್ಣೋದ್ಧವರನ್ನು. ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಆರಾತ್-ಬೇಗನೆ,
ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯ-ಇದಿರೊಂದೆದ್ದು, ಪ್ರಮುದಿತಃ-ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಪರಿವೃಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅಭ್ಯನಂದತಃ-
ಸಂತೋಷಿಸಿದನು ||೧೩|| ಕೃಷ್ಣಂರಾಮಂಚ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ರಾಮನನ್ನೂ, ನನಾಮ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು ಸಃ-ಆ ಯಕ್ರೂರ
ನು, ತೈರಪಿ-ಅವರಿಂದಲೂ, ಅಭಿವಾದಿತಃ-ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಕೃತಾನನಪರಿಗ್ರಹಾ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆನಂದ ಅಂ
ಗೀಕಾರವುಳ್ಳವರಾದ, ಅವರನ್ನು, ವಿಧಿವ-ಸತ್ಯಾರವಿಧಿಪ್ರಕಾರ, ಪೂಜಯಾಮಾಸ-ಸತ್ಕರಿಸಿದನು ||೧೪|| ನೃಪ-ಧೊರೆಯೇ,
ಪಾದಾವನೇಜನೀ-ಕಾಲುತೊಳೆದ, ಆಪಃ-ನೀರನ್ನು, ಶಿರಸಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ಧಾರಯ-ವಹಿಸಿದವನಾಗಿ, ಅಂಬರೈ-ವಸ್ತ್ರಗ
ಳಿಂದಲೂ, ದಿವ್ಯೈಃ-ಸರಿತೋಷಿಸತಕ್ಕ, ಗಂಧಸ್ತಗೂಚವಣೋತ್ತಮೈಃ-ಗಂಧಮಾಲಾಭರಣಾಶ್ರೇಷ್ಠಗಳಿಂದ, ಅರ್ಹಣೇನ-
ಸಮ್ಮಾನಿಸುವುದರಿಂದ ||೧೫|| ಆರ್ಚಿತಾ-ಪೂಜಿಸಿ, ಶಿರಸಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ಆನಮ್ಯ-ಕುರಿತಿಟ್ಟು, ಅಂಕಗತಾ-ತೊಡೆಯಮೇ

ದುರ್ಲಭನಾದ ವಿಷ್ಣುವಂ ಆರಾಧಿಸಿಯೂ ಕೂಡ ಆಕುಂಭಿಯುತುಚ್ಛಮಾದ ವಿಷಯಸುಖವಂ ಯಾಚಿಸಿದಳೇ
ಹೊರತುಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥಮಾದ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಯಾಚಿಸಲಿಲ್ಲ ವಾದಕಾರಣದಿಂದ ಅವಳುಪುಣ್ಯಹೀನಳು||೧೦||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧವ ಬಲರಾಮರಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನು, ಅಕ್ರೂರ ಹಿತಾರ್ಥಮಾಗಿ ಅಕ್ರೂರನ ಗೃ
ಹಕ್ಕೆ ಹೋದನು ||೧೧|| ಆಯಕ್ರೂರನು ಮನುಷ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಸ್ವಬಂಧುಗಳಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಮೋದ್ಧವರಂ
ನೋಡಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನವಂ ಮಾಡಿ ಸುತುಷ್ಟನಾಗಿ ಅಲಿಂಗನಂ ಗೆಯ್ದನು||೧೨||ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ
ನು ಅವರಿಂದಲೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪೀಠರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರಮಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದನು ||೧೪|| ರಾ
ಮಕೃಷ್ಣರ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೋದಕಮಂ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಧರಿಸಿ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂದಲೂ ಗಂಧಮಾಲಾದಿಗಳಿಂದ
ಲೂ ದಿವ್ಯಭೂಷಣಂಗಳಿಂದಲೂ||೧೫||ಪೂಜಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಆಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಂಗಳಿಂ ತನ್ನ ತೊಡೆಯ
ಮೆಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಒತ್ತುತೆ ವಿನಯನಮ್ರನಾಗಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂಕುರಿತುನು

ತ್ವಾಶಿರಸಾನಂದೈವಾಧಾವಂಕಗತೌವೃಜಃ | ಪ್ರಶ್ರಯಾವನತೋಕ್ರೂರಕೃಪ್ಣರಾಮೋವಭಾವ
ತ ||೧೬|| ದಿವ್ಯಾಭ್ಯಾಸಪಾಪೋಹತಃ ಕುಸುಮಾನುಗೋವಾಮಿದುಕುಲಮ್ | ಭವದಾಭ್ಯಾಸಮಂದೈತಂಕ
ಚ್ಚಾಭ್ಯಾಸದ್ವಯತಾಚ್ಚಾಸಮಿಧಿತಮ್ ||೧೭|| ಯುವಾಂಪ್ರಧಾನಪುರುಷೌಜಗದ್ಧೃತೋಜಗನ್ಮಯೌ |
ಭವದಾಭ್ಯಾಸವಿನಾಕಿಂಚಿತ್ಪರಮಸ್ತುನುಪಾಪರಮ್ ||೧೮|| ಆತ್ಮಗೃಹ್ಯಪಿಮದವಿಶ್ವಮನ್ಯಾವಿಶ್ವಸ್ಯತ
ಕ್ತಭಿಃ | ಈಯತೆಬಹುಧಾಬ್ರಹ್ಮಕೃತಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗೋಚರಮ್ ||೧೯|| ಯಥಾಹಿಭೂತಮಃ ಚರಾಚರೇ

ಲಿರುವ, ವಾದಾ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು, ಮೃಜ-ಹಿ ಸುಕುವನಾಗಿ, (ತೊಡೆಯುವನಾಗಿ) ಪ್ರಶ್ರಯಾವನತಃ-ವಿನಯದಿಂದಸಮಾನಾ-
ದ, ಅಕ್ರೂರ-ಅಕ್ರೂರನು, ಕೃಪ್ಣರಾಮೌ-ಕೇಶವಬಲರನ್ನು ಕೂಡಿತ್ತು, ಆಭಾಷತ-ನುಡಿದನು ||೧೬|| ದಿವ್ಯಾಭ್ಯಾಸ-ದೈವಯೋಗದಿಂ-
ದ, ಪಾಪಕಂನಿ-ಪಾಪಿಯಾದಕಂನನು, ಸಾನುಗೋ-ಸಹಚರರಿಂನಹಿತನಾಗಿ, ಹತಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು, ವಾಂ-ನಿಮ್ಮ, ಇ-
ದಂಕುಲಂ-ಈಯಾವವಂಕವು, ದುರಂತಾ-ಕೊನೆಯಲ್ಲದ, ಕೃಭಾ-ಕೃಪದಡೆಸೆಯಿಂದ, ಭವದಾಭ್ಯಾಸಂ-ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಂದ, ಉ-
ದ್ಧೃತಂ-ಉದ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ನವೇಧಿತಂಚ-ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೧೭|| ಯುವಾಂ-ನೀವು, ಪ್ರಧಾನಪುರುಷೌ-ಪ್ರಕೃತಿ,
ಪುರುಷರು, ಜಗದ್ಧೃತೋ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವರು, ಜಗನ್ಮಯೌ-ಜಗದ್ರೂಪವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವರು, ಭವದಾಭ್ಯಾಸವಿನಾ-
ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊರತು, ಪರಂ-ಉತ್ತಮವಾದುದು, ನಕಿಂಚಿತ್-ಏನೂಯಲ್ಲ, ಅಪರಂಚ-ಅಧಮವಾದುದು, ನಾಸ್ತಿ-ಇಲ್ಲವು ||೧೮|| ಹೇಬ್ರ-
ಹ್ಯೇ-ಎಲೈ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ! ಸ್ವಕಕ್ತಿಭಿಃ-ಸ್ವತಂತ್ರಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ, ಆತ್ಮಗೃಹ್ಯಂ-ನಿನ್ನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಇದಂವಿಶ್ವಂ-
ಈವ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಅನ್ಯಾವಿಶ್ವ-ಜೀವರೂಪದಿಂದನುಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದು, ಕೃತಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗೋಚರಂ-ವೇದಗಳಿಗೂ ಇಂದ್ರಿ-
ಯಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಯಬರುವವಾಗ್ಗೆ, ಬಹುಧಾ-ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ, ಈಯಸೇ-ತೋರುತೆಲಿರುವಿ, (ಭಾರಂತರ-ಈಯತೇ) ||೧೯||

ಕುಳಿತ ಕೃಪ್ಣನಕಾಲು ಹಿ ಸುಕುವ ಅಕ್ರೂರನು ಪೀಠಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಉದ್ಧವ ಬಲರಾಮರು..

ಡಿದನು ||೧೬|| ಪಾಪಿವೃನಾದ ಕಂಸನು ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಹತನಾದನು. ಅದುಬಹುಕ್ಷೇಮವಾಯ್ತು-
ಅತ್ಯಂತಕಷ್ಟವ ನನುಭವಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಈನಮ್ಮ ಕುಲವು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಉದ್ಧಾರಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೧೭|| ಈನೀ
ವೀರೈರೂ ಪ್ರಧಾನಪುರುಷರು. ಜಗತ್ಕಾರಣರು. ಜಗನ್ಮಯರು. ನಿಮ್ಮ ಈವ್ರರೂಹೊರತು ಬೇರೆಯಾವು
ದೂರಲ್ಲ ||೧೮|| ಎಲೈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಸ್ವಮಾಯಾಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನಿನ್ನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಯಾದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ
ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೃತಿಗಳಿಂದಲೂ ಗಮ್ಯನಾಗಿ ನೀನೆಇರುವಿ ||೧೯|| ಪ್ರಥಿವ್ಯಾದಿಪಂಚ
ಭೂತಂಗಳು ಸ್ವಕಾರ್ಯಂಗಳಾದ ಚರಾಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೇನಾನಾರೂಪಂಗಳಾಗಿ ಅನುಮರ್ತಿಸಿರುವವೋ;
ಅಷ್ಟೇರಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಿಂದ ಸ್ಥಾಪ್ಯಂಗಳಾದ, ಜಗತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ನೀನುಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಅಂತರಾತ್ಮನಾಗಿ ಬಹು.

ಮುಹ್ಯಾದಯೋನಿಮುಭಾಂತನಾನಾ | ಏತಂಭವಾಕಕೇವಲಮಾತ್ಮಯೋನಿವ್ಯಾತ್ಮಾತ್ಮತಂ
ತೋಬಹುಧಾವಿಭಾತಿ||೧೦||ಸ್ಯಜಸ್ಯಧೋಲಂಪನಿಪಾನಿವಿಶ್ಯಂರಜಸ್ತಮಸ್ಸತ್ತ್ವಗುಣೈಸ್ಸತ್ತ್ವಶಕ್ತಿ
ಭಿಃ | ನಬದ್ಧನೇತದ್ಗುಣಕರ್ತೃಭಿರಾಜ್ಞಾನಾತ್ಮನಸೇತ್ಯಚೇತ್ಯವೇತುಃ ||೧೧||ದತಾದ್ಯುಪಾಧಿರನಿರೂ
ಪಿತತ್ವಾದ್ಯುಪಾಧಿಪಿಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಭಿದಾತ್ಮನಸಾನ್ಯತಃ | ಅತೋನಬಂಧಸ್ತವನೈವಮೋಕ್ಷಸಾನ್ಯತಾಂನಿಕಾ
ಮಸ್ತ್ವಯಿನೋವಿವೇಕಃ||೧೨||ತ್ವಯೋದಿತೋಯಂಜಗತೋಹಿತಾಯಯದಾಯದಾವದಪಥಕಿವುರಾಣಃ|

ಮುಹ್ಯಾದಯಃ-ಪೃಥಿವ್ಯಾದ್ಯವರಚೀಕ್ರತಃಭೂತಗಳು, ಚರಾಚರೇಷು-ಜಂಗಮಸ್ಥವರಂಗಳಾದ, ಭೂತೇಷು-ಪಂಚೀಕ್ರತ
ಚೇತನಾಚೇತನಭೂತಂಗಳಲ್ಲಿ, ನಾನಾ-ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ. ಭಾಂತಿ-ತೋರುತಲಿವೆಯೋ, ತಥಾಹಿ-ಹಾಗೆಯೇ
ಭವಾಕ-ನೀನು, ಆತ್ಮತಂತ್ರಿ-ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ್ದರಿಂದ, ಕೇವಲಂ-ಒಬ್ಬನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಆತ್ಮಯೋನಿಷು-ನೀನೇಕಾರಣವಾ
ಗಿವುಳ್ಳ ವೇಹಂಗಳಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮಾ-ಜೀವರೂಪನಾಗಿ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಬಹುಧಾ-ಹೇವುಬಗೆಯಾಗಿ, ವಿಭಾತಿ-ತೋರುತಲಿರುವಿ ||೧೦||
ಅಧೋ-ಮತ್ತೂ, ರಜಸ್ತಮಸ್ಸತ್ತ್ವಗುಣೈಃ-ರಾಜಸ ತಾಮಸ ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣಮಯಂಗಳಾದ, ಸ್ವಶಕ್ತಿಭಿಃ-ಅಜಾದಿಸ್ವಸಾಮ್ಯ
ಧ್ಯಗಳಿಂದ, ಸೃಜನಿ-ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವಿ, ವಿಶ್ಯಂ-ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಪಂಚವನ್ನು. ಪಾನಿ-ಪಾಲಿಸುವಿ, ಲಂಪನಿ-ಕಡೆಗೆಕಾ
ಣಿಸದಂತೆ ಅಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿ, ತದ್ಗುಣಕರ್ಮಭಿಃ-ಆ ಮಾರ್ಕೃತಗುಣಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ, ನಬದ್ಧನೇ-ನೀನುಕಟ್ಟಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ.
ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನಃ-ಶುದ್ಧಚಿದ್ರೂಪನಾದ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಹೇತುರ್ವಾ-ಬಂಧಕಾರಣವಾದರೂ, ಕೃಚ-ಎಲ್ಲಿಯೂ, ನೈವ-ಇಲ್ಲವೇಯಿಲ್ಲ
ವು ||೧೧|| ಆತ್ಮಸಃ-ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೇಆಗಲೀ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೇಆಗಲೀ ಉಭಯಸಾಧಾರಣವಾದ ಚಿದ್ವಸ್ತುವಿಗೆ, ದೇಹಾದ್ಯುಪಾ
ಧೇಃ-ದೇಹ-ಅಪ್ರಾಕೃತದೇಹ ಪ್ರಾಕೃತದೇಹ, ಆದಿ-ಸರಸ್ವಜ್ಞಾತ್ವ-ಸಿಂಚಿಜ್ಞಾತ್ವಮೊದಲಾದ, ಉಪಾಧೇಃ-ಮಾಯೋಪಾಧಿ
ಗೂ ಅವಿದ್ಯೋಪಾಧಿಗೂ, ಅನಿರೂಪಿತತ್ವಾತ್-ಅನಿರವಜನೀಯತ್ವದಿಂದ, ("ನನನ್ನಾ ನನ್ನ ನದನ ತಿ")= ನತ್ತೂಅಲ್ಲ, ಅನ
ತ್ತೂಅಲ್ಲ, ನದನತ್ತೂಅಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾಗಿರುವುದು ಉಪಾ
ಧಿ. ಇದೇ ಅನಾದಿಭಾವಾಜ್ಞಾನಸಮಯುಕ್ತವು) ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಾಕ್ಷಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, (ಸತ್ಯವಾಗಿ) ಭವೋಪಿ-ಜನ್ಮವೂ, ಭಿ
ದಾ-ತತ್ಪ್ರಯುಕ್ತಭೇದವೂ, ನಸಾನ್ಯತ-ಇಲ್ಲದೇಹೋಗುವುದು (ಶುದ್ಧಚಿದ್ವಸ್ತುವಿಗೆ:ಅನಲಿಂಗೋಪ್ಯಯೋಪುರಷಃ", "ನಿರಂ
ಜನಃ", ಎಂಬ ಕೃತಾತ್ಮದಿಗಳಿಂದ ದಿಟವಾಗಿ ಜನ್ಮನಂಬಂಧವಿಲ್ಲವು. (ವಿಕರ್ಮೇವಾದ್ವಿತಿತೀಯಂಬ್ರಹ್ಮ", ವಿಕೋದೇವಃ", ಎಂ
ವಿಕೃತಾತ್ಮದಿಗಳಿಂದ ಪರಮಾರ್ಥವಾದ ಅದ್ವೈತವಸ್ತುವಿಗೆ ಭೇದವೂಯಿಲ್ಲವು.) ಅತಃ-ಇದರಿಂದ, ತವ-ನಿನಗೆ, ಬಂಧಃ-
ಸಂಸಾರಬಂಧವು, ನ-ಇಲ್ಲವು. ಮೋಕ್ಷಶ್ಚ-ಮುಕ್ತಿಯೂ, ನೈವ-ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವು. ಯತಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಆತ್ಮನಃ-ಬಂ
ಧೋಮೋಕ್ಷಶ್ಚ ನಸಾನ್ಯತಾಂ-ಅಸಂಗಾತ್ಮವಸ್ತುವಿಗೆ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಗಳಿಲ್ಲವೋ, ಅತಃ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ತವ-ಮಾಯೋಪಾಧಿ
ಯಿಂದೀಕ್ಷರನಾಗಿ ತೋರುವ ನಿನಗೂ, ಬಂಧವೂ ಮೋಕ್ಷವೂಯಿಲ್ಲ. (ಆದರೆ ಜೀವಾತ್ಮರಹಾಗೆ ಈಶ್ವರನಾದ ನಿನಗೂ ಉಲೂ
ಖಲದಲ್ಲಿ ಬಂಧವೂ ಯಮುನಾಹ್ರದದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯೂ ಕೇಳಿ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟುದಿಲ್ಲವೋ ಎಂದರೆ ಆತ್ಮಂಗೆ. ಬಂಧಮೋಕ್ಷಗಳು ವಾ
ಸ್ತವಿಕಂಗಳಾಗಿ ಇಲ್ಲವು. ಇನ್ನು ಹೇಗೆಂದರೆ-) ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ. ನಿಕಾಮಃ-ಅತಿಶಯವಾದ; ನಃ-ನಮ್ಮ, ಅವಿವೇಕಃ-ಅಜ್ಞಾನ
ವೇ, (ನಾವು) ಅನಾದ್ಯಜ್ಞಾನದಲಿಗಿರುವವು, ಸ್ವಾರೂಪವೆಂ ವೀಕೇಶಿಕೋಳ್ಳದೆ ಅಸಂಗಾತ್ಮವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾಯಾ ವಿದ್ಯಾಪ್ರ
ಯುಕ್ತಗಳಾದ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಗಳನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವು) ||೧೨|| ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಜಗತಃ-ಪ್ರಪಂಚದ, ಹಿತಾ

ರೂಪಂಗಳಿಂದ ತೋರುತ್ತೀಯ ||೧೦||ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನೀನು ರಜಸ್ಸು ಸತ್ಯವು ತಮಸ್ಸು ಎಂಬ ಗುಣಾ
ತ್ಮಕಂಗಳಾದ ಸ್ವಮಾಯಾಕಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಜಗತ್ತಂ ಸೃಜಿಸುವಿ ರಕ್ಷಿಸುವಿ ಲಯವೆಂಮಾಡುವಿ, ಈಗುಣಂಗಳಿಂದ
ಅೂ ಕರ್ಮಂಗಳಿಂದಲೂ ನೀನು ಬದ್ಧನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿನಗೆ ಬಂಧಕಾರಣವೂ ಅವಿದ್ಯ
ಯೂಇಲ್ಲ||೧೧||ಆತ್ಮನಿಗೆ ದೇಹಾದ್ಯುಪಾಧಿಗಳು ಸತ್ಯವಾಗಿಲ್ಲದಾದರಿಂದ ಜನ್ಮವಿಲ್ಲ, ತನ್ಮೂಲಕಮಾದ ಭೇದವೂ
ಇಲ್ಲ ಅನಿರವಜನೀಯವಾದುದರಿಂದ ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕವೆನಿಸಿ ಮಿಥ್ಯೆಯಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನಗೆಂತೂ ಬಂಧವೂಇ
ಲ್ಲ, ಮೋಕ್ಷವೂಇಲ್ಲ, ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವೆಂ ತಿಳಿಯಲಾರದ ನಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪಾಜ್ಞಾನದ ಅವಿವೇಕವೇ, ನ
ತ್ಯಾತ್ಮನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಂಗಳ ನಾರೋಪಿಸುವುದು ||೧೨|| ಅನಾದಿಸಿದ್ಧಮಾದ ವೇದಮಾರ್ಗವು

ಬಾಧ್ಯತಪಾಪಂಧಸಥೈರಸದ್ಭಿಃ ಸದಾಭಿವಾಕ್ಯಾತ್ ಸತ್ತ್ವಗುಣಂಭಿಃ ||೮೩|| ಸತ್ತ್ವಂಪ್ರಭೋದವಸುಂದೇ
ವಗ್ಮಹವರ್ತೀಣಾಂ ಸ್ವಾಂಶನಭಾರಮಪನೇತುಮಿಹಾಸಿಭೂಮಿಃ | ಅಹ್ಲೌಹಿಣೀಶತವರ್ಧೇನಸುರೇತರಾ
ಣಾಂರಾಜ್ಯಾ ಮಮುಪ್ಯೇಶಕುಲಸಾಯಶೋವಿತನ್ವೇ ||೮೪|| ಅದ್ಯಶನೋವಸತಯಃಖಲಬಾಧಾರಿಭಾಗಾ
ಯಸ್ಸುರ್ದವಪಿತ್ಯ ಭೂತನ್ಯದೇವಮೂರ್ತಿಃ | ಯತ್ಸಾದಕೌಚಸಲಿಲಂತ್ರಿಜಗತ್ಪುನಾತಿಸತ್ತ್ವಂಜಗದ್ಗು
ರುರಥೋಕ್ಷಜಯಾಃ ಪ್ರವಿವ್ಯಃ ||೮೫|| ಕ್ಷಮುಡಿಶತ್ತ್ವದಪರಂಕರಣಂಸಮೀಯಾದ ಭಕ್ತಪ್ರಿಯಾದೃತ

ಯ-ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಉದಿತಃ-ಉಂಟಾಗಿರುವ, ಪುರಾಣಃ-ಅನಾದಿಯಾಗಿಯೂ ಶಾಸ್ತ್ರತವಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ವೇದಪಥಃ-
ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಸತ್ಯವಾದ ವೇದಮಾರ್ಗವು, ಯದಾಯದಾ-ಯಾವಾಗಯಾವಾಗ, ಅಸದ್ಭಿಃ-ತುಚ್ಛಗಳಾದ ದುಷ್ಟಗಳಾದ, ಪಾ
ಪಂಧಪಥೈಃ-ಅವೈದಿಕಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ, ಬಾಧ್ಯತ-ಪೀಡಿಸಲ್ಪಡುವುದೋ, ತದಾತದಾ-ಆಗಾಗ, ಭವಾ-ಜಗತ್ಪುಲಕನಾದ ವಿ
ಷ್ಣುವೆನಿಸುವ ನೀನು, ಸತ್ತ್ವಗುಣಂ-ಸತ್ತ್ವವೆಂಬ ಮಯಾಗುಣವನ್ನು, ಬಿಭರ್ತಿ-ವಹಿಸುವಿ, (ಆರೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿ) ||೮೩||
ಪ್ರಭೋ-ಸಮರ್ಥನೇ! ಸತ್ತ್ವಂ-ಸತ್ತ್ವಗುಣಾಭಿಮಾನಿಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ನೀನು, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಭೂಮೇಃ-ಭೂದೇವಿಯ ಭಾ
ರಂ-ಹೊರೆಯನ್ನು, ಅಪನೇತುಂ-ಪರಿಹರಿಸಲೋಸುಗ, ಸ್ವಾಂಶೇನ-ಸ್ವರೂಪಕರಿಯಿಂದ, ವಸುದೇವಗ್ಮಹೇ-ವಸುದೇವನ ಮ
ನೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರ್ತೀಣಃ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರಮಾಡಿದವನು. ಅಸಿ-ಆಗಿರುವಿ. ಸುರೇತರಾಣಾಂ-ಸುರರಿಗಿಂತಲೂ ಇತರರಾದವರಾದ
(ಅನುರರ) ರಾಕ್ಷಾಂ-ರಾಜರ, ಅಹ್ಲೌಹಿಣೀಶತವರ್ಧೇನ-ನೂರಾರು ಅಹ್ಲೌಹಿಣಿಗಳ ಸೈನ್ಯದ ಸಂಹಾರದಿಂದ, ಅಮುಷ್ಯಕುಲ
ಸ್ಯ-ಈ ಯಾದವಕುಲಕ್ಕೂ, ಯಶಃ-ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು, ವಿತನ್ವೇ-ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸುವನಾಗುವಿ ||೮೪|| ಈಶ-ಪರಮೇಶ್ವರನೂ
ದ, ಅಭೋಕ್ಷಜ-ಕೃಷ್ಣನೇ! ಯಃ ಯಾವವನು, ಸರ್ವ-ಮೂರ್ತಿಃ-ಸರ್ವದೇವ-ಸಕಲದೇವತೆಗಳೂ, ಪಿತ್ಯ-ಪಿತೃಗಳೂ, ಭೂ
ತ-ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ, ನೃದೇವ-ರಾಜರೂ, ಮೂರ್ತಿಃ-ಆಕಾರಗಳಾಗಿ ಉಳ್ಳವನೋ, ಯತ್ಪಾದಕೌಚಸಲಿಲಂ-ಯಾವವನಕಾಲನ್ನು ತೊ
ಳೆದನಿರಾದ ಗಂಗೆಯು, ತ್ರಿಜಗತ್-ಸ್ವರ್ಗಮರ್ತ್ಯಪಾತಾಳಗಳನ್ನು ಪುನಾತಿ-ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿದೆಯೋ, ಸತ್ತ್ವಂ-ಆ ನೀ
ನು, ಯಾಃ-ಯಾವವುಗಳನ್ನು, ಪ್ರವಿವ್ಯಃ-ಬಂದು ಹೊಕ್ಕೆಯೋ, ತಾಃ-ಅಂಥವಾದ, ನವನತಯಃ-ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳು, ಅ
ದ್ಯ-ಈಗ, ಭೂರಿಭಾಗಾಃಖಲ-ಬಹುಪುಣ್ಯಪೂಜ್ಯತೆಗಳುಳ್ಳವಲ್ಲವೆ ||೮೫|| ಭಕ್ತಪ್ರಿಯಾತೇ-ಭಕ್ತರಿಗಿಷ್ಟವಾದ, ಋತಗರಿಃ-ಸ
ತ್ಯವಚನವುಳ್ಳ, ಸುಹೃದಃ-ಮಿತ್ರನಾದ, ಕೃತಜ್ಞಾಃ-ಉಪಕಾರವಂ ಬಲ್ಲವನಾದ, ಯಃ-ಯಾವವನು, ಭಜತಃ-ತನ್ನಂನೇವಿಸು
ವ, ಸುಹೃದಃ-ಮಿತ್ರನಿಗೆ, ಸರ್ವಾ-ಸಮಸ್ತಗಳಾದ, ಅಭಿಕಾಮಾ-ಮನೋರಥಗಳನ್ನೂ, ಆತ್ಮಾನಮಪಿ-ತನ್ನನ್ನು ಕೂಡ
ದದಾತಿ-ಕೊಡುತ್ತಲಿರುವನೋ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವವನಿಗೆ, ಉಪಚಯಾಪಚಯೌ-ವೃದ್ಧಿಹ್ವಯಗಳು, ನ-ಇಲ್ಲಿವೋ, ತಸ್ಮಾತ್-ಅಂ
ತವನಾದ, ತ್ವತ್-ನಿನಗಿಂತಲೂ, ಅಪರಂ-ಇತರನನ್ನು, (ಉತ್ತಮನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು) ಕ್ಷಮುಡಿಶಃ ಯಾವ ವಿದ್ವಾಂಸ

ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥಮಾಗಿ ನಿನ್ನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಂಗಳಾದ ಪಾಪಂಧ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಆ
ವೇದಮಾರ್ಗವು ಯಾವಾಗ ಬಾಧಿತವಾಗುವುದೋ ಆಗ ನೀನು ಸತ್ತ್ವಗುಣವನ್ನಾಳುವಿ ಅವತರಿಸುವಿ ||೮೩||
ಅಂತಾ ನೀನು ಸ್ವಾಂಶದಿಂದ ವಸುದೇವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಭಾರಪರಿಹಾರಾರ್ಥಮಾಗೇ ಅವತರಿಸಿ, ಮನುಷ್ಯ
ರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಹೃತ್ರಿಯರಸುಬಂಧಿಗಳಾದ ಅಹ್ಲೌಹಿಣೀ ಶತಸಂಖ್ಯಾತಂಗಳಾದ ಸೇನೆಯಂ ಸಂಹರಿಸಿ ಸ್ವ
ಹೃತ್ರಿಯರಾದ ಯಾದವರವಂಶ ಕೀರ್ತಿಯ ನುಂಟುಮಾಡುವಿ ||೮೪|| ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳು
ಪಿತ್ಯಗಳು ಭೂತಗಳು ಮನುಷ್ಯರು ಅರಸುಗಳು ವತತ್ಸ್ವರೂಪಮಾದ ಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳ ನೀನು ನಮ್ಮ ಮ
ನೆಗಳಿಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಗೃಹಗಳು ಪವಿತ್ರಂಗಳು, ಬಹುಭಾಗ್ಯಮುಳ್ಳವುಗಳು ನಿನ್ನ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೋ
ದಕವು ಲೋಕತ್ರಯವಂ ಪವಿತ್ರವುಮಾಡುತ್ತೆ ಅಂತಾ ನೀನೇ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಧನ್ಯರೆಂ
ಬುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನು? ||೮೫|| ಭಕ್ತಪ್ರಿಯನಾದ ಸತ್ಯವಾದಿಯಾದ ಸರ್ವಸುಹೃತ್ತಾದ ಕೃತಜ್ಞನಾದ
ನಿನ್ನಂ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಬುದ್ಧಿಮಂತನಾದವನು ಯಾವವನಂ ಭಜಿಸುವನು? ನೀನು ಭಜಿಸುವಜ
ನರಿಗೆ ಸಮಸ್ತಕಾಮಂಗಳನಿತ್ತು ವೃದ್ಧಿಹ್ವಯಂಗಳಿಂದ ರಹಿತನಾದ ನಿಜಸ್ವರೂಪವಂ ಕೊಡುವಿ || ೮೬ ||

ಗಿರಸ್ಸುಹೃದಃಕೃತ್ಪ್ರಾಣೈಃ | ಸರ್ವಾಽದದಾತಿಸುಹೃದೋಭಜತೋಭಿಕಾಮಾನಾತ್ಮಾನಮಪುಂಸಚ್ಚ
ಯಾಪಚಯೇನಯಸ್ಯ ||೧೬|| ದಿವ್ಯಾಽಬ್ರವಿಷ್ಯದ್ವನಾಽದಃ ಸಭವಾನಿಹನಃ ಪ್ರತಿಶೋಯೋಗೀಶ್ವರೈರಪಿದುರಾ
ಪಗತಿಸ್ಸುರೈಶ್ಚ | ಛಿಂಧಾಶ್ವಶುನಸ್ಸುತಕಳತ್ರಃ ಸನಾಪ್ತಗೃಹದಹಾದಿ ಮೋಹರಶನಾಂ ಭವದೀಯಮಾ
ಯಾಽವ ||೧೭|| ಶ್ರೀಕುಂಭಃ | ಇತ್ಯರ್ಚಿತಸ್ಸುಸ್ತುತಶ್ಚ ಭಕ್ತೇನ ಭಗವಾಃ ಹರಿಃ | ಅಕ್ರೂರಂ ಸಸ್ಮಿತಂ
ಪ್ರಾಹ ಗೀರ್ಭಿಸ್ಸಂಮೋಹಯನ್ನಿ ವ ||೧೮|| ಶ್ರೀಭಗವಾಃ || ತ್ವಂ ನೋ ಗುರುಃ ಪಿತೃವೃಕ್ಷಾಶ್ಲಾಘ್ಯೋ ಬಂ
ಧುಶ್ಚಾತೃದಾ | ವಯಂತು ರಕ್ಷಾಃ ಪೋಷ್ಯಾಶ್ಚ ಅನುಕಂಪ್ಯಾಃ ಪ್ರಜಾಹಿಮಃ ||೧೯|| ಭವದ್ವಿಧಾಭಾಗ
ವತಾಃ ನಿವೇಷ್ಯಾ ಅರ್ಹಸತ್ತಮಾಃ | ಶ್ರಿಯಸ್ಕಾಮೈರ್ನೃಭಿರ್ನಿತ್ಯಂದವಾಸ್ಸಾಸ್ವರ್ಥಾನಸಾಧವಃ ||೨೦||

ನುತಾನೇ, ಶರಣಂ-ರಕ್ಷಕನನ್ನಾಗಿ, ಸಮೀಪಾತ್-ಸೇರುವನು? (ಪ್ರಸತ್ತಿಯೆಂಬುದನ್ನು) ||೧೬|| ಹೇಜನಾರ್ದನ-ಎಲೈ ದು
ಷ್ಠಶಿಕ್ಷಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಸುರೇಶ್ವರಿ-ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದಲೂ, ಯೋಗೀಶ್ವರೈರಪಿ-ಯೋಗಿಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದಲೂಕೂಡ, ದುರಾ
ವಗತಿಃ-ಹೊಂದಲಶಕ್ಯವಾದ ದಾರಿಯುಳ್ಳ, ಭವಾಃ-ನೀನು, ನಃ-ಅಷ್ಟಾನಿಗಳಾದ ನಮಗೆ, ಇಹ-ಆಭಿಮಾನಿಕವಾದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ,
ದಿವ್ಯಾಽಬ್ರವಿದಿಂ, ಪ್ರತಿತಃ-ಗೋಚರನಾಗಿ ತೋರುತಲಿರುವಿ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಸುತ-ರಶನಾಂ-ಸುತ-ಮಕ್ಕ
ಳು, ಕಳತ್ರ-ಹೆಂಡತಿ, ಘನ-ಸ್ವತ್ತು, ಆಪ್ತ-ಮಿತ್ರರು, ಗೇಹ-ಮನೆ, ದೇಹ-ಶರೀರ, ಅಡಿ-ಮೊದಲಾದವುಗಳ, ಮೋಹ-ಅಷ್ಟಾ
ನಾಭಿಮಾನಗಳೆಂಬ, ರಶನಾಂ-ಹಗ್ಗಗಳುಳ್ಳ, ಭವದೀಯಮಾತಾಂ-ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯನ್ನು, ಆಶು-ದೇಗನೆ, ಛಿಂಧಿ-ಕೆರಿದುಪಾ
ಕು ||೧೭|| [ಶುಕವಾಕ್ಯವು] ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಭಕ್ತೇನ-ಸೇವಕನಿಂದ, ಅರ್ಚಿತಃ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಸಂಸ್ತುತಶ್ಚ-ಕೊಂಡಾ
ಡಲ್ಪಟ್ಟವನೂ ಆದ, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಗೀರ್ಭಿಃ-ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಸಮೋಹನಯನ್ನಿ-ವ-ಮೋಹಗೊಳಿಸುತಲಿರುವನಂತೆ, ಅ
ಕ್ರೂರಂ-ಅಕ್ರೂರನಂಕುರಿತು, ಸಸ್ಮಿತಂ-ಕಿರುನಗೆಯಿಂ ನಹಿತನಾಗೋಣವೇಗೋ ಹಾಗೆ, ಪ್ರಾಹ-ಹೇಳಿದನು ||೧೮||
[ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯವು.] ತ್ವಂ-ನೀನು, ನಃ-ನಮಗೆ, ಗುರುಃ-ಉಪದೇಶಕನಾದ ಹಿರಿಯನು, ಪಿತೃವೃಕ್ಷ-ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನೂ, ಶ್ಲಾಘ್ಯಃ-
ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕವನು, ಬಂಧುಶ್ಚ-ಸಂಬಂಧು ಆಗಿರುವಿ, ವಯಂತು-ನಾವಾವರೋ, ನಿತ್ಯದಾ-ಯಾವಾಗಲೂ, ವಃ-ನಿಮ್ಮಿಂ
ದ, ರಕ್ಷಾಃ-ಪಾಲಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವರು, ಪೋಷ್ಯಾಶ್ಚ-ಸಲಹಲ್ಪಡತಕ್ಕವರೂ, ಅನುಕಂಪ್ಯಾಃ-ದಯೆಗೆಯ್ದುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿರುವೆ
ವು. ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಪ್ರಜಾಃ-ರೈತರಾಗಿರುವೆಲ್ಲವೆ ||೧೯|| ಅರ್ಹಸತ್ತಮಾಃ-ಪೂಜ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಹಳಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ, ಭವದ್ವಿಧಾಃ-
ನಿಮ್ಮಂಥಾ, ಭಾಗವತಾಃ-ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು, ಶ್ರೇಯಸ್ಕಾಮೈಃ-ಜೈವಮವನ್ನು ಬಯಸುವರಾದ, ನೃಭಿಃ-ಮನುಷ್ಯರಿಂದ, ನಿತ್ಯಂ-
ಯಾವಾಗಲೂ, ನಿಷೇವ್ಯಾಃ-ಸೇವಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವರಾಗಿರುವರು. ದೇವಾಸ್ತು-ದೇವತೆಗಳಾದರೋ, ಸಾಧುರ್ಥಾಃ-ಸ್ವಪ್ರಯೋಜ
ನವುಳ್ಳವರು, ಸಾಧವಃ-ಸತ್ಪುರುಷರಾದರೋ, ನ-ಹಾಗೆಲ್ಲವು ||೨೦|| ಅಮೃತಾನಿ-ಜಲರೂಪಗಳಾದವು, ತೀರ್ಥಾನಿ-ಪವಿತ್ರೋ
ದಕಗಳು, ನ-ಅಲ್ಲವು, ಮೃಚ್ಛಿಲಾಮಯಾಃ-ಮಂಜುಕಲ್ಲು ಆಗಿರುವವು, ದೇವಾಃ-ದೇವತೆಗಳು, ನ-ಅಲ್ಲವು, (ನದಿಗಳೂ ಬಿಂಬ

ಯೋಗೀಶ್ವರರಿಂದಲೂ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ತಿಳಿಯಲಶಕ್ಯವಾದ ಸ್ವರೂಪಮುಳ್ಳ ನೀನು ದೈವಬಲದಿಂದ ನ
ಮಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಇರುವಿ. ಎಲೈಜನಾರ್ದನನೇ! ಪುತ್ರರು ಪತಿಗಳು ಧನವು ಮಿತ್ರರು ಗೃಹಂಗಳು ದೇ
ಹವು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಮತಾ ಹಂಭಾವದಿಂದ ಮೋಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಂ ಭೇದಿಸಿ
ಸಮ್ಮಂ ರಕ್ಷಿಸು ||೧೭|| ಎಂದು ಅಕ್ರೂರನಿಂದ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಮಧುರ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡತ ಅಕ್ರೂರನಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದನು ||೧೮|| ಎಲೈ ಮಹಾತ್ಮ
ನಾದ ಅಕ್ರೂರನೇ! ನೀನು ನಮಗೆ ಗುರುವು, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನು, ಶ್ಲಾಘ್ಯನಾದ ಬಂಧುವು, ನಾವು ನಿನ್ನಿಂದ ಪೋಷ
ಣೆಯು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವರು, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರರು, ನಮ್ಮಂನೀನು ದಯೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವನ್ನಾ
ಗು ||೧೯|| ಯೋಗ್ಯರಾದ ಶ್ರೇಯಸ್ಕಾಮರಾದ ಪುರುಷರಿಂದ ನಿಮ್ಮಂತಿಯ ಪರಮ ಭಾಗವತರು ಸೇವಿಸಲ್ಪ
ಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಂತಾ ಸಾಧುಜನರು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಸೇವ್ಯರು, ದೇವತೆಗಳು ಸಾಧುರ್ಥಪರರು, ಸಾಧುಗಳು
ಪರಾರ್ಥವನ್ನೇ ಮಾಡುತವರು ||೨೦|| ಜಲರೂಪಂಗಳಾದವು ತೀರ್ಥಂಗಳಲ್ಲ, ಮೃಚ್ಛಿಲರೂಪರಾದ ದೇವತೆಗಳು

ನಹ್ಯಮ್ಯಯಾನೀರ್ಧಾನಿನದವಾಮೃಚ್ಛಿಲಾಮಯಾಃ | ತೇನುಂತ್ಯುರಾಕಾತನದರ್ಶವಾದವನಶಫ
ವಃ ||೩೧|| ಸಭವಾಃ ಸುಹೃದಾಂವೈನಶ್ಚೈಯಾಃ ಶ್ರೇಯಃಕೀರ್ಷಯಾ | ಜಿಜ್ಞಾಸಾರ್ಥಂಪಾಂಡ
ವಾನಾಂಗಚ್ಛಸ್ತಗಜಸಾಹೃಯಃ ||೩೨|| ಪಿತರ್ಮೃಪರತೇಬಾ ಲಾಸ್ಯಹಮಾತ್ರಾಸುದುಃಖಿತಾಃ | ಆ
ನೀತಸ್ಸಪುರುರಾಜಾಃ ಪಸಂತತಿಶುಕುಮಃ ||೩೩|| ತೇಷುರಾಜಾಃ ಲೋಕಾಪುತೋ ಭೂತೃಪುತೃ
ಪದೀನಧೀಃ | ಸಮಾನವರತನಾನಂದಮೃತ್ರಿವಶಗೊಂಧದ್ಯುಕ್ ||೩೪|| ಗಚ್ಛಜಾನೀಹಿತದ್ವೈತ
ಮಧುನಾಸಾಧ್ಯಸಾಧುವಾ | ವಿಜ್ಞಾಯತದ್ವಿಧಾಸ್ಯಾಸ್ಯಾಯಧಾಕಂಸುಹೃದಾಂಭವತಿ ||೩೫|| ಇತ್ಯ

ಮೂರಿಗಳೂ ಯಾಕೆ ಉಪಾಸ್ಯಗಳಲ್ಲವೆಂದರೆ- ಯದ್ಯಪಿ-ತೇ-ಅವು, ಉರುಕಾಲೇನ-ಚಿರಕಾಲದಿಂದ, ಪುನಂತಿ-ಪನಿತ್ರಗೊ
ಳಿಸುತ್ತಿವೆ, ಸಾಧವಸ್ತು-ಸತ್ಪುರುಷರಾದರೋ, ದರ್ಶನಾದೇವ-ನೋಡಿದಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ, (ಆಗಲೇ) ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವ
ರು ||೩೧|| ಸಭವಾಃ-ಆ ನೀನು, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಸುಹೃದಾಂ-ಮಿತ್ರರಾಗಿರುವವರಲ್ಲಿ, ಶ್ರೇಯಾಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿರುವಿ, ಆದ್ದರಿಂದ,
ಪಾಂಡವಾನಾಂ-ಪಾಂಡವರ, ಶ್ರೇಯಶ್ಚೀರ್ಷಯಾ-ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಲೇಜ್ಞೆಯಿಂದ, ಜಿಜ್ಞಾಸಾರ್ಥಂ-ಅವರಯೋಗಕ್ಷೇ
ಮಗಳಿಂದ ತೀಯಲೋಸುಗ, ಗಜಸಾಹೃಯಂ-ಗಜವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದನಹಿತವಾದ, (ಹಸ್ತಿನಾಪುರವಂಕುರಿತು) ಗಚ್ಛಸ್ತ-ಹೋ
ಸು. ಅಥವಾ-ಹೇಸತ್ಯ-ಎಲೈ ಮಮೃವನೇ! ಗಚ್ಛ-ಹೋಗು ||೩೨|| ಪಿತರಿ-ತಂದೆಯಾದ ಪಾಂಡುರಾಯನು, ಉಪರತೇ-ಸತ್ಪು
ಹೋಗುತ್ತಲೂ, ಬಾಲಾಃ-ಹುಡುಗರಾದ ಪಾಂಡವರು, ಮಾತ್ರಾನಪ-ತಾಯಿಯಾದ ಕುಂತಿಯೊಡನೆ, ಸುದುಃಖಿತಾಃ-ಬಹಳದುಃ
ಖಿತರಾಗಿದ್ದು, ರಾಜ್ಞಾ-ಭೋರೆಯಿಂದ, ಸತ್ಪುರುಷ-ತಮ್ಮವಟ್ಟುಕಕ್ಕೆ, ಅನೀತಾಸ್ಸೃತಃ-ತೆರಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಪಸಂತತಿ-ಇರು
ವರೆಂದು, ಶುಕುಮಃ-ಕೇಳುತ್ತಿರುವವು, (ವಸತೇ-ಆರ್ಷ-ವಸತಿ) ||೩೩|| ರಾಜಾ-ಭೋರೆಯಾದ, ಅಂದಿಕಾವುತ್ರಃ-ಧೃತರಾ
ಷ್ಟ್ರನು, ಅಂಧದ್ಯುಕ್-ಕುರುಡಗಂಟುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ದುಷ್ಪುತ್ರವಶಗಃ-ಕೆಟ್ಟಮಗನಾದದುರ್ಯೋಧನಂಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿಯೂ
ಇರುವುದರಿಂದ, ತೇಷು-ಆ, ಭೂತೃಪುತೃತೇಷು-ತಮ್ಮನಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ, ದೀನಧೀಃ-ಬಡಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಸಮಃ-ಸರಿಯಾ
ದವನಾಗಿ, ಸಮರ್ತತೇ-ಇರುವುದಿಲ್ಲವು. ನೂನಂ-ನಿಶ್ಚಯವು. (ಎಂದು ಭಾವಿಸುವೆನು) ||೩೪|| ಗಚ್ಛ-ಹೋಗು, ತದ್ವೈತಂ-
ಅವ ತೆಯನ್ನು, ಸಾಧು-ಸರಿಯಾದ್ದು ನ್ನಾಗಲೀ, ಅಸಾಧುವಾ-ಸರಿಯಿಲ್ಲದ್ದು ನ್ನಾಗಲೀ, ಜಾನೀಹಿ-ತಿಳಿಕೋ, ಅಧುನಾ-ಈ
ಗ, ಅದರನ್ನು, ವಿಜ್ಞಾಯ-ತಿಳಿಕೊಡದು, ಸುಹೃದಾಂ-ಮಿತ್ರರಿಗೆ, ಕಂ-ಸುಖವು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಭವೇತ್-ಆಗುವುದೋ,
ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ವಿಧಾಸ್ಯಮಃ-ವಿಧಿಸಿಮಾಡುವೆವು ||೩೫|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅಕ್ರೂರಂ-ಅಕ್ರೂರನನ್ನು, ಸಮಾದಿಶ್ಯ-ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿ,
ಈಶ್ವರಃ-ನಿಯಾಮಕನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಇಂದ್ರನಾರಾಯಣನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಸೂರ್ಯಕೋದ್ಯವಾಭ್ಯಾಂ-ರಾಮೋದ್ಯವರೊಡನೆ,

ವೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಂ ನೇವಿಸಿದಹೆ ಬಹುಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹವಂ ಮಾಡುವವು, ನಿಷ್ಕುಂತು ಸಾಧು
ಗಳಾದ ಮಹಾತ್ಮರು ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಅನುಗ್ರಹವಂ ಮಾಡುವರು ||೩೬|| ಎಲೈ ಅಕ್ರೂರನೇ! ನೀನು ನಮ
ಗೆ ಮಿತ್ರರೊಳಗೆ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠನು, ಅದರಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಂ ಮಾಡಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅವರ ಯೋಗ
ಕ್ಷೇಮವು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ||೩೭|| ಆಪಾಂಡವರು ಮಾತೃಸಮೀಪರಾಗಿ
ಪಿತ್ರಿವಾದ ಪಾಂಡುರಾಯನು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥನಾದಮೇಲೆದುಃಖಿತರಾಗಿ ಅರಸಾದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಂದ ಹಸ್ತಿನಾಪು
ರಕ್ಕೆ ಕರೆತರಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವರೆಂದು ವರಮಾನವಂ ಕೇಳಿರುವೆನು ||೩೮|| ಲೋಕಾ ಪುತ್ರನಾದ
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ದುಷ್ಪುತ್ರರಾದ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳ ಸ್ವಾಧೀನನಾಗಿ ದೀನಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಭಾತ್ರ
ಪುತ್ರರಾದ ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ||೩೯|| ಅದುದರಿಂದ ನೀನು ಅಲ್ಲಿಗೆಹೋಗು, ಅಧೃತರಾ
ಷ್ಟ್ರನ ನಡತೆಯು ಓಳ್ಳೆಯದೋ ಕೆಟ್ಟದ್ದೋ ತಿಳಿದವನಾಗು, ಅವಿವರವಂ ತಿಳಿದು ಸುಹೃತ್ತುಗಳಾದ
ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸುಖವುಂಟಾಗಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ||೪೦|| ಎಂದು ಅಕ್ರೂರಂಗೆ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಭಗವಂತ

ಕ್ರೂರಂಸಮಾದಿಶ್ಯಭಗವಾಃ ಪರಿರೀಶ್ಯಃ | ಸಂಕರ್ಷಣೋದ್ಧವಾಭ್ಯಾಂವೈತತಸ್ಸೈಭವನುಯಾ
ಯಾ ... .. ||೩೬||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ||ಸಗತ್ವಾಹಸ್ತಿನಪುರಂಕೌರವುದ್ರಯಶೋಂಕಿತಮ್| ದದರ್ಶತತ್ರಾಬಿಕೆಯಂ
ಸಭೀಪ್ತಂವಿದುರಂಪೃಥಾಹ್||೧||ಸಪುತ್ರಗ್ರಾಜೈವಬಾಹ್ಲೀಕಂಭಾರದ್ವಾಜಂಸುಗೌತಮಮ್ | ಕರ್ಣಂ
ಸುಯೋಧನಂದ್ರಾಣಿಪಾಂಡವಾಃ ಸುಹೃದೊಪರಾಃ ||೨||ಯಥಾವದುಸಂಗಮ್ಯಬಂಧುಭಿರ್ಗಾಂ

ತತೋವೈ-ಆಮೇಲೆ, ಸ್ವಭವನಂ-ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು, ಯಯಾ-ನೇರಿದನ್ನು, ||೩೬||
ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇದಶಮಸ್ಕಂಧೇಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ
೪೯ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ

[ಉಕ್ತವಾಕ್ಯವು.] ಸಃ-ಆ ಯಕ್ರೂರನು, ಕೌರವೇಂದ್ರಯಶೋಂಕಿತಂ-ಕುರುರಾಯರ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ಚಿಹ್ನಿತವಾ
ದ, ಹಸ್ತಿನಪುರಂಗತ್ವಾ-ಹಸ್ತಿನಾಸಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಂಬಿಕೇಯಂ-ಅಂಬಿಕಾಪುತ್ರನಾವ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ,
ದದರ್ಶ-ಕಂಡನು, ಸಭೀಪ್ತಂ-ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯನಿಂ ಸಹಿತನಾದ, ವಿದುರಂ-ವಿದುರನನ್ನೂ, ಪೃಥಾಂ-ಕುಂತಿಯನ್ನೂ ಕಂಡ
ನು ||೧|| ಸಪುತ್ರಂ-ಪುತ್ರಸಹಿತನಾದ, ಬಾಹ್ಲೀಕಂಜೈವ-ಬಾಹ್ಲೀಕನನ್ನೂ, ಸುಗೌತಮಂ-ಕೃಪಾಚಾರ್ಯನಿಂ ಸಹಿತನಾದ,
ಭಾರದ್ವಾಜಂ-ದೋಷ್ರಾಣಾಚಾರ್ಯನನ್ನೂ, ಕರ್ಣಂ-ರಾಧೇಯನನ್ನೂ, ಸುಯೋಧನಂ-ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನೂ, ದ್ರಾಣಿಂ-ಅ
ಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನೂ, ಪಾಂಡವಾಃ-ಪಾಂಡುಪುತ್ರರನ್ನೂ, ಅಪರಾಃ ಸುಹೃದಃ-ಇತರರಾದ ಮಿತ್ರರನ್ನೂ ಕಂಡನು ||೨|| ಗಾಂ

ನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮನಿಂದಲೂ ಉದ್ಧವನಿಂದಲೂ ಸಹಿತನಾಗಿ ಸ್ವಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋದನು ||೩೬||
ಇಂತಃಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತವೌರಾಣಿಕನುನ್ನೆ
ಮಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರ
ಪುರವರಾಧೀಶಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಾದ,ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮೆಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾ
ಖ್ಯಾನದೊಳುದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಾಧ್ಯಾಯಂ
ಸಂಪೂರ್ಣಮೊದುದು.

೪೯ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ||ಊನಪಂಚಾಶತ್ತಮೇತುಗತ್ವಾಕ್ರೂರೋಜಃಹ್ವಯಂ|ರಾಜ್ಜ್ಞಸ್ಸೈಭಾತ್ರೈ
ಪುತ್ರೈಮಬುಧ್ಯಾವೈವಮ್ಯಮಾಗಮತ್||೧||ಗಾಲ್ಯತೋಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರೂರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಹಸ್ತಿನಾ ಪುರವನೆಯ್ಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಯನಿಗೆ ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿರುವ ವೈವಮ್ಯವನ್ನೋಡಿ ಮರ
ಳಿ ಮಧುರಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದನೆಂಬರ್ಥವಂ ಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂದಂ
ತೆನೆ-

ಎಲೈಅರನೇ! ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಆಯಕ್ರೂರನು ಕೌರವೇಂದ್ರರ ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಂಕಿತಮಾದ
ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಪುರದಲ್ಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂ ಭೀಷ್ಮನಂ ವಿದುರನಂ ಕುಂತಿಯಂ ನೋಡಿದನು ||-||
ಬಾಹ್ಲೀಕನಂ ಸೋಮದತ್ತನಂ ದೋಷನಂ ಕೃಪನಂ ಕರ್ಣನಂ ದುರ್ಯೋಧನನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಪಾಂಡ
ವರಂ ಮಿಗಿಲಾದ ಮಿತ್ರರಂ ಸಹ ಕಂಡನು||೨||ಗಾಂಧಿನೀ ಪುತ್ರನಾದ ಅಕ್ರೂರನು ಬಳಿಕ ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾ

ದಿನೀಸುತಃ | ಸಪ್ತಪ್ರಸ್ಥಸ್ಸುಹೃದ್ಯಾರ್ತಸ್ಯಯಂಚಾಪ್ಯಚ್ಛದವ್ಯಯಂ ||೩|| ಉವಾಸಕತಿಚಿನ್ಮಾ
ಸಾರಾಜ್ಯೋವೃತ್ತದಿದೃಕ್ಷಯಾ | ದುಷ್ಪ್ರಜಸ್ಯಾಲ್ಪಸಾರಸ್ಯಖಲಚ್ಛಂದಾನುವರ್ತಿನಃ ||೪|| ತಜ
ಓಜೋಬಲಂವೀಶ್ಯಂಪ್ರಶ್ರಯಾದೀಂಶ್ಚಸದ್ಗುಣಾಃ | ಪ್ರಜಾನುರಾಗಂಪಾರ್ಥಮನಸಹದಿಭ್ಯಾಃ ಕೀ
ರ್ಷಿತಮ್ ||೫|| ಕೃತಂಚಧಾರ್ತರಾಪೈ ಪ್ರಶ್ರದ್ಧಗರದಾನಾದ್ಯಪೇಶಲಮ್ | ಆಚಖ್ಯೈರರ್ಪಮೇವಾಗ್ವೈಪೂ

ದಿನೀಸುತಃ-ಗಾಂಧಿನಿಯಮಗನಾದ ಅಕ್ಮೂರನು, ಯಥಾವತೇ-ಉಚಿತವು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಉಪಸಂಗಮ್ಯ-ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಸಿ
ರಿ, ಬಂಧುಭಿಃ-ನಂಬರಿಂದ, ಸುಹೃದ್ವಾರ್ತಂ-ಮಿತ್ರರನುದ್ದಿಯನ್ನು, ಪೃಷ್ಠಪ್ರೀ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ. ಸಃ-ಅವನು, ಸ್ವಯಂ
ಚ-ತಾನೂಕೂಡ, ಅಪ್ಯಯಂ-ಕುಶಲವನ್ನು, ಅಪ್ಯಚ್ಛೇ-ಪೆಸಗೊಂಡನು ||೩|| ರಾಜ್ಯಾಃ-ದೊರೆಯ, ವೃತ್ತದಿದೃಕ್ಷಯಾ-ನಡ
ತೆಯನ್ನು ನೋಡುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಕತಿಚಿ-ಮಾರ್ಗ-ಕೆಲವುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ಉವಾಸ ಅಲ್ಲಿದ್ದನು, ದುಷ್ಪ್ರಜಸ್ಯ-ದುಷ್ಪ್ರಸಂ
ತಾನವುಳ್ಳವನಾದ, ಅಲ್ಪಸಾರಸ್ಯ-ಅಲ್ಪಸೈರ್ಯವುಳ್ಳವನಾದ, ಖಲಚ್ಛಂದಾನುವರ್ತಿನಃ-ದುಷ್ಪ್ರನಮನಸ್ಸನ್ನು ಅನುವರ್ತಿ
ಸುವವನಾದ ಫೃತರಾಪ್ಯ- ||೪|| ನಡತೆಯನ್ನೂ, ಪಾರ್ಥೇಷು-ಕುಂತೀಪುತ್ರರಲ್ಲಿ, ತೇಜಃ-ಪ್ರತಾಪವನ್ನೂ, ಓಜಃ-ಅನ್ತಃ
ಕಸ್ತೃನ್ಯಪುಣ್ಯವನ್ನೂ, ಬಲಂ-ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ವೀರ್ಯಂ-ಕೌರ್ಯವನ್ನೂ, ಪ್ರಶ್ರಯಾದೀ-ವಿನಯಮುಂತಾದ ಸದ್ಗುಣಾಂ
ಶ್ಚ-ಸುಗುಣಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರಜಾನುರಾಗಂ-ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಿರುವ ಅಕ್ಕರೆಯನ್ನೂ, ನಸಹದಿಭ್ಯಃ-ಸೈರಿಸದೇಯಿರುವ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿ
ಗಳಿಂದ, ಚಿಕೀರ್ಷಿತಂ-ಮಾಡಲೆಚ್ಛಲ್ಪಟ್ಟ, ದುರಾಶೋಚನೆಯನ್ನೂ ||೫|| ಧಾರ್ತರಾಪೈ-ಫೃತರಾಪ್ಯ-ನಮಕ್ಕಳಿಂ
ದ, ಕೃತಂಚ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದ, ಗರದಾನಾದಿ-ವಿಷವನ್ನು ಕುಡುವಿಕೆಯಾದ, ಅಪೇಶಲಂ-ಅನ್ಯಾಯಕೃತ್ಯವನ್ನೂ
ಸರ್ವಮೇವ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ಅಸ್ಯೈ-ಈ ಯಕ್ಮೂರನಿಗೆ, ಪೃಥಾ-ಕುಂತಿಯೂ, ವಿದುರಶ್ಚ-ವಿದುರನೂ, ಆಚಖ್ಯಾ-ವೇಷ-ಹೇಳಿ

ಅಕ್ಮೂರನು ಕೌರವರ ಪಾಂಡವರ ಕಾಣುವಿಕೆ.

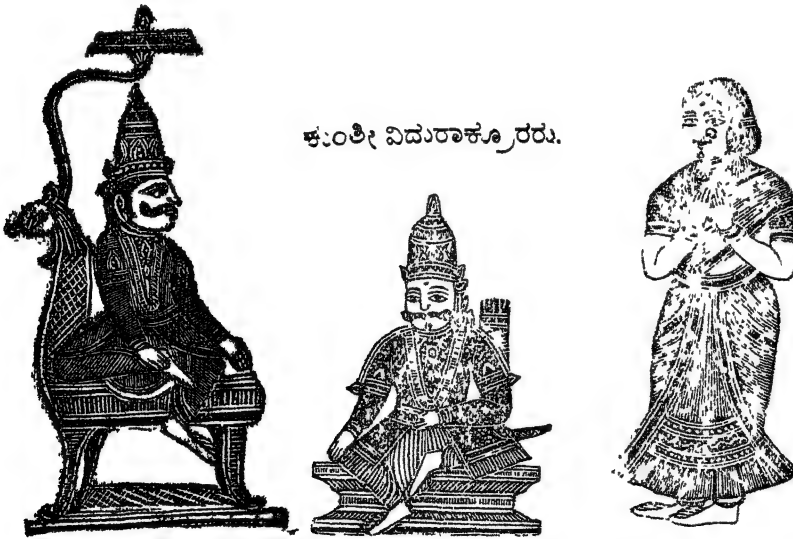

ಗಿ ಆಕೌರವರಿಂದ ಸತ್ಕೃತನಾಗಿ ಯಾದವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವಂ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಕೌರವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ
ವಂ ತಾಸೂ ಪ್ರಸ್ನಂಗೆಯ್ದಂ ||೩|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಬಲಮುಳ್ಳವನಾದ ದುಷ್ಪ್ರರಾದ ಪುತ್ರರ ನಡತೆಯನ್ನೇ ಅ
ನುವರ್ತಿಸುವನಾದ ದುಷ್ಪ್ರತ್ರಾಘವನಾದ ಧೃತರಾಪ್ಯ- ||೪|| ನಡತೆಯಂ ತೇಯ ಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಮಾಸಂ
ಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮ ಮಾಡಿದನು. ||೫|| ಪಾಂಡವರ ತೇಜಸ್ಸಂ, ಓಜಸ್ಸಂ, ಬಲಮ, ವೀರ್ಯಮಂ, ವಿನ
ಯಾದಿಸಮಸ್ತ ಸದ್ಗುಣಂಗಳಂ, ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಿರುವ ಅನುರಾಗಮಂ, ಸಹ ನೋಡಿಸಹಿಸಲಾರದೆ
ಸಂಕಟಪಡುವ ||೫|| ಧೃತರಾಪ್ಯ- ||೫|| ಪುತ್ರರಾದ ದುರ್ಯೋಧ ನಾದಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಮಿತ್ರಾನ್ನದಾವರೂ

ಧಾವಿದುರವಚ ||೬||ಪೃಥಾತುಭ್ರಾತರಂಪ್ರಾಪ್ತಮಕ್ರೂರಮಪಸ್ತತ್ಯತಮ | ಉವಾಚಜನ್ಮನಿಲ
ಯಂಸ್ಮರಂತ್ಯಕ್ರಕಲೆಕ್ಷಣಾ ||೭||ಅಪಿಸ್ಮರಂತಿನಸೌಮ್ಯಪಿತೃ ಭ್ರಾತೃಶ್ಚಯ | ಭಗ್ಯೋಭಾನೈ
ತ್ಯುತೃತ್ಯಾಶ್ಚಜಾಮಯಸ್ಪೃಖ್ಯವಚ ||೮||ಭ್ರಾತೃಯೋಭಗವಾಃಕೃಷ್ಣಾಶ್ಚರಣ್ಯೋಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ |
ಪೃತ್ಯಪ್ಸನೆಯಾಃಸ್ಮರತಿರಾಮಶ್ಚಾಂಬುರುಹಕ್ಷಣಃ ||೯||ಸಪತ್ನಮಧ್ಯೇಶೋಚಂತೀಂವ್ಯಕಾಣಾಂಹ

ವೀಡೇಳಿದನು ||೬|| ಪೃಥಾತು-ಕುಂತಿಯಾದರೋ, ಪ್ರಾಪ್ತಂ-ಬಂದಂಥಾ, ಭ್ರಾತರಂ-ತಮ್ಮನಾದ, ತಮಕ್ರೂರಂ-ಆ ಯ
ಕ್ರೂರನನ್ನು, ಉಪಸ್ತೃತ-ಸವಿಸಾಪಿಸಿಕುಳಿತು, ಜನ್ಮನಿಲಯಂ-ತೌರುಮನೆಯನ್ನು, ಸ್ಮರಂತೀ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುವವಳಾಗಿ, ಅಕ್ರ
ಕಲೆಕ್ಷಣಾ-ಕಂಚೀರತಟಕುಗಳ್ಳ ಕಂಗಳವಳಾಗಿ, ಉವಾಚ-ನುಡಿದಳು ||೭|| ಸೌಮ್ಯ-ಶಾಂತನೀ! ಪಿತೃ-ತಾಯಿತಂದೆಗ
ಳು, ಭ್ರಾತೃಶ್ಚ-ಅಂಣತಮ್ಮಂದಿರೂ, ಭಗಿನ್ಯಾ-ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೂ, ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರಾಶ್ಚ-ಅಂಣತಮ್ಮಂದಿರಿ ಮಕ್ಕಳೂ, ಜಾ
ಮಯಃ-ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯರೂ, ಸಪ್ತವಚ-ಗೆಳತಿಯರೂ, ಮತ್ಸ್ರ-ಆಯಾ ವಾವಿವರನೆಗಳ್ಳವರೂ, ಯೇ-ಯಾರೋ, ತೇ-ಅವ
ರು, ನೋಪಿ-ನಮ್ಮನ್ನೂ, ಸ್ಮರಂತಿ-ನೆನಪುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ||೮|| ಭ್ರಾತೃಯಃ-ನಮ್ಮಣ್ಣನಮಗನಾದ, ಭಗವಾಃ-
ಷಡ್ಭಣೈಶ್ವರೈರ್ಮುಖ್ಯವನಾದ, ಶರಣ್ಯಃ-ಪ್ರಪನ್ನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವವನಾದ, ಅಧವಾ ರಕ್ಷಕನಾಗತಕ್ಕವನಾದ, ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ-
ಸೇವಕರಲ್ಲಿ ದಯೆಯುಳ್ಳವನಾದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನೂ, ಅಂಬುರುಹಕ್ಷಣಃ-ಪದ್ಮಲೋಚನನಾದ, ರಾಮಶ್ಚ-ಬಲರಾಮನೂ,
ಪೃತ್ಯಪ್ಸನೆಯಾಃ-ಸೋದರರತ್ತೆಯಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಸ್ಮರತಿ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುವನೋ? ||೯|| ವ್ಯಕಾಣಾಂ-ತೋಳಿಗಳಿ, ಮಧ್ಯೇ-ನ
ಡುವೆ, ಶೋಚಂತೀಂ-ಅಳುತ್ತಿರುವ, ಹರಿಣೀಮಿವ-ಹೆಣ್ಣುಜಿಂಕೆಯಹಾಗೆ, ಸಪತ್ನಮಧ್ಯೇ-ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ದಾಯಾದಿಗಳನ

ಸರ್ಪಂಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಸುವಿಕೆಯೂ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಭೀಮನೇನನಂ ಕೆಡಹುವಿಕೆಯೂ ಮುಂತಾದ ಅಸಂಖ್ಯ
ಯ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳೆಲ್ಲವು ಕುಂತಿಯು ವಿದುರನೂಸಹ ಅಕ್ರೂರಂಗೆ ವೇಳಿದರು||೬|| ಕುಂತಿಯು ಭ್ರಾತೃರನಾ
ದ ಅಕ್ರೂರನನ್ನು ತಪ್ಪುಮನೆಯಂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಂಞೀರಂತಂದೂಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದಳು||೭||
ಎಲೈಸೌಮ್ಯನಾದ ಅಕ್ರೂರನೇ! ನಮ್ಮತಂದೆಗಳು ಅಂಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರುಗಳು ನೋದರಳಿ
ಯಂದಿರು ನಮ್ಮ ಮಗಗಬಂದ ನೋಸೆಯಂದಿರು ಸಖಿಯರುಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮಂ ಸ್ಮರಿಸುವರೋ||೮||
ನಮ್ಮ ಅಂಣನ ಮಗನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ದೀನರಕ್ಷಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ, ಪದ್ಮನೇತ್ರ
ನಾದ ಬಲರಾಮನೂ ನೋದರತ್ತೆಯಾದ ನನ್ನ ಪುತ್ರರಾದ ಪಾಂಡವರಂ ಸ್ಮರಿಸುವರೋ||೯||ಜಾತಿಗಳ ನ

ರಣೀಮಿವ | ಸಾಂತ್ವಯಿಷ್ಯತಿಮಾಂವಾಕ್ಯೈಃ ಪಿತೃಹೀನಾಂ ಶ್ವಬಾಲಕಾಃ ||೧೦|| ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಮು
ಹಾಯೋಗಿನಿಷ್ಕಾತ್ಮನಿಷ್ಕೃಭಾವನ | ಪ್ರಪನ್ನಾಂ ಪಾಹಿಗೋವಿಂದಶಿಶುಭಿಶ್ಚಾವಸೀದತೀಮ್ ||೧೧|| ನಾ
ನ್ಯೇತ್ತವಪದಾಂಭೋಜಾತ್ಮಶ್ಯಾಮಿಕರಣಂ ನೃಣಾಮ್ | ಬಿಭ್ಯತಾಂ ಮೃತ್ಯುಸಂಸಾರಾದೀಶ್ವರಸ್ಯಾಪ
ವರ್ಗಿಕಾತ್ ||೧೨|| ನಮಃ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಶುದ್ಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ | ಯೋಗೇಶ್ವರಾಯ ಯೋಗಾ
ಯತ್ಸಾಮಹಂ ಕರಣಂ ಗತಾ ||೧೩|| ಇತ್ಯನುಸ್ಮೃತ್ಯ ಸ್ವಜನಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಚ ಜಗದೀಶ್ವರಮ್ | ಪಾರುದ
ದ್ಧೋ ಬಿತಾರಾಜನೈವ ತಾಂ ಪ್ರಪಿತಾಮಹೀ ||೧೪|| ಸಮದುಃಖಸುಖೋಽಕೋರೋವಿದುರತ್ನಮಹಾಯ

ಡುವೆ, ಕೋಚಂತೀಂ-ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನೂ, ಪಿತೃಹೀನಾಃ-ತಂದೆಯಿಲ್ಲದ, ಬಾಲಕಾಂಶ್ವ-ಹುಡುಗರನ್ನೂ
ವಾಕ್ಯೈಃ-ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಸಾಂತ್ವಯಿಷ್ಯತಿ-ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುವನೋ? ||೧೦|| (ಕೃಷ್ಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲ
ವಳಾದ ಕುಂತಿಯು ಕೃಷ್ಣನಂ ಸ್ತುತಿಸುವಳು) ಕೃಷ್ಣ-ಜೀವಾತ್ಮರ ಅವಿದ್ಯಾಬಂಧವನ್ನು ಡುಗಿಸುವವನೇ! ಕೃಷ್ಣ-ನಾರಾ
ಯಣನೇ! ಮಹಾಯೋಗೀ-ಮಹಾಯುಕ್ತೃಪಾಂಯಗಳಿಲ್ಲವನೇ! ವಿಶ್ವಾತ್ಮ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕಾತ್ಮನಾಗಿರುವವನೇ! ಪ್ರಪಂಚ
ಮಯನೇ! ವಿಶ್ವಭಾವನ-ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುವವನೇ! ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಭಾವಿಸಗೊಳಿಸುವವನೇ! ಗೋವಿಂದ-ಗೋವು
ಗಳೆಷ್ಟೇವೆಂಬೆಲ್ಲವನೇ! ಇಂದ್ರಿಯ-ಗಳಿಗೆಗೋಚರನೇ! ಗೋಪಾಲನೇ! ಶಿಶುಭಿಶ್ಚ-ಮಕ್ಕಳೊಡನೆಯೂ, ಅವನೀವತೀಂ-ಕಷ್ಟ
ಪಡುತ್ತಿರುವಳಾದ, ಪ್ರಪನ್ನಾಂ-ನೀನೇಗತಿಯೆಂದು ನಂಬಿದವಳಾದ ನನ್ನನ್ನು, ಪಾಹಿ-ರಕ್ಷಿಸು ||೧೧|| ಮೃತ್ಯುಸಂಸಾರಾತ್-
ಪ್ರಮಾದವೂ ಮರಣವೂಳ್ಳ ಸಂಸಾರವಜೆಯಿಂದ, ಬಿಭ್ಯತಾಂ-ಹೆದರುತ್ತಿರುವ, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ಈಶ್ವರಸ್ಯ-
ಬಡೆಯನಾದ, ತಮ-ನಿನ್ನ, ಆವರ್ಗಿಕಾತ್-ಮುಕ್ತಿಪ್ರದವಾದ, ಪಪಾಂಭೋಜಾತ್-ಅಡಿದಾಡರೆಗಿಂತಲೂ, ಅನ್ಯತ್-ಇತರವಾ
ದ, ಕರಣಂ-ರಕ್ಷಕವನ್ನು; ನವಕಾನ್ಮಿ-ಕಾಣೆನು ||೧೨|| ಶುದ್ಧಾಯ-ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಣೇ-ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನಲ್ಲದ, ಪರಮಾ
ತ್ಮನೇ-ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ನಖನಾದ, ಯೋಗೇಶ್ವರಾಯ-ಅಣಿಮಾದಿನಿಧಿಗಳಿಂ ಕೂಡಿದವನಾದ, ಯೋಗಾಯ-ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನಾದ, ಕೃ
ಷ್ಣಾಯ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಅಹಂ-ನಾನು, ಕರಣಂ-ಗತಾ-ಕರಣಹೊಕ್ಕವಳಾಗಿರುವೆ
ನು ||೧೩|| ರಾರ್ಜ-ಭೋರೆಯಾದ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಭವತಾಂ-ನಿಮ್ಮ, ಪ್ರಪಿತಾಮಹೀ-ಮುತ್ತಜ್ಜಿಯಾದ ಕುಂತೀದೇವಿಯು, ಇತಿ-
ಹೀಗೆ, ಸ್ವಜನಂ-ತನ್ನೆವರನ್ನೂ, ಜಗದೀಶ್ವರಂ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೊಡೆಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಚ-ಹರಿಯನ್ನೂ, ಅನುಸ್ಮೃತ್ಯ-ನಿನಪು
ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ದುಃಖಿತಾ-ಬೇದವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಪಾರುದತ್-ಫಲಿಪ್ಪಿಯಾಗಿ ಅತ್ತಳು ||೧೪|| ಸಮದುಃಖಸುಖಃ-ಸಮವಾಗಿತೋ

ಡುವೆನಿಕ್ಕಿ ತೋಳಗಳೆ ನಡುವೆ ನಿಕ್ಕಿದ ಫುಲ್ಲೆಯಂತೆ ದುಃಖಿಂಗೊಂಡಿರುವ ನನ್ನನ್ನೂ, ತಂದೆ ಯಿಲ್ಲದವರಾದ
ಈ ಹುಡುಗರನ್ನೂ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಳ್ಳೇಮಾತುಗಳಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವನೇ ಏನು? ||೧೦|| (ಎಂದು ಕುಂತಲ
ಪ್ರಶ್ನಮ ಕೇಳಿ ಕುಂತಿಯು ಪರತತ್ವವಂ ತಿಳಿದವಳಾದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸ್ತುತಿಸಿದಳಂತೆನು-) ಎಲೈ
ಮಹಾ ಯೋಗಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಸರ್ವಾತ್ಮಕನೇ! ಜಗದ್ರಕ್ಷಕನೇ! ಗೋವಿಂದನೇ! ಕರಣಾಗತಳಾಗಿ
ಬಾಲಕರಾದ ಫುತ್ರರೊಡನೆ ದುಃಖಪಡುತ್ತಿರುವ ನನ್ನಂ ರಕ್ಷಿಸು ||೧೧|| ಮೃತ್ಯುರೂಪವಾದ ಸಂಸಾರಭಯ
ದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ ಜನರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದವಾದ ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮಮಂ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ನಾನು ರಕ್ಷ
ಕವನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ||೧೨|| ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಯೋಗೇಶ್ವರನಾದ ಯೋಗೇಶ್ವರನಾದ ಶುದ್ಧನಾದ ಪರಬ್ರ
ಹ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನಿನ್ನ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು-ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ಮರೆಹೊಕ್ಕಿರುವೆನು ||೧೩|| ಎಲೈ ಅರನೇ!
ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ವಜನವಂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನಂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ದುಃಖಿತಳಾಗಿ
ನಿನ್ನ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಿಯಾದ ಕುಂತಿಯು ರೋದನಂ ಗೆಯ್ದಳು ||೧೪|| ಸಮಗಳಾದ ಸುಖದುಃಖಂಗಳಿಲ್ಲ ಮಹಾ
ಯಶಸ್ವಿಗಳಾದ ಅಕ್ರೂರ ವಿದುರರು ಕುಂತಿಯಂ ಸಮಾಧಾನಂ ಗೆಯ್ದರೆಂತೆನು- ಎಲೈ ಕುಂತಿಯೇ! ನಿನ್ನ ಫುತ್ರರು
ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನರಾದವರು, ಮಹಾ ಸಮರ್ಥರು, ನೀನು ವ್ಯಸನಪಡಬೇಡ ಎಂದು ಪೇಳಿ

ಜನ್ಮ ಪಿಸ್ವದೇಹಸಿಕೆಮುಜಾಯಾತ್ಮಜ ದಿಭಿಃ ||೨೦|| ಏಕೇಪ್ರಸೂಯತೇಜಂತುರೇಕವಪ್ರಲೀಯತೇ |
 ಏಕೋನುಭುಜ್ಞಃ ಸುಕೃತಮೇಕವಚದುಪ್ಪುತವಂ ||೨೧|| ಅಧರೋ ಪಚಿತಂವಿತ್ತಂದರಂತ್ಯನ್ಯೈಲ್ವ
 ಮಧಸಃ || ಸಂಭೋಜನೀಯಾಪದೇಶೈರ್ಜಲಾನೀವಜಲೌಕಸಃ ||೨೨|| ಪುಷ್ಪಾತಿಯಾನಧರೈಃ ಸ್ವಬು
 ದ್ಧಾತ್ಯತಮಪುಂಡಿತವಂ | ತೇಕೃತಾರ್ಥಂಪ್ರಹೀಣ್ಯಂತಿಪ್ರಾಣಾರಾಯಸ್ಸುತಾದಯಃ ||೨೩|| ಸ್ವಯಂ
 ಕಿಲ್ಬಷಮಾದಾಯತ್ಯೈಶ್ಚೈಕೈಸ್ತರ್ಥಕೋವಿದಃ | ಅಸಿದ್ಧಾರ್ಥೋವಿಕತ್ಯಂಧಂಸ್ವಧರ್ಮಮುಖಸ್ತ
 ಮಃ ||೨೪|| ತಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕಮಿಮಂರಾಜಃ ಸ್ವಪ್ನಮಾಯಾಮನೋರಥವಂ | ವೀಕ್ಷ್ಯಾಯಾಮ್ಯಾತ್ಮನಾ
 ತ್ಮಾನಂಸಮಾಶ್ಯಾಂತೋಭವಪ್ರಭೋ ||೨೫|| ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಃ | ಯಥಾವದತಿಕಲ್ಯಾಣೀಂವಾಚಂದಾನೇ

ಇಹಚ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿಯಾದಲೋಕ, ಕಸ್ಯಚಿತ್-ಯಾರೊಬ್ಬನಿಗೂ, ಕೇನಚಿತ್-ನಹ-ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯೊಡನೆಯೂ, ಅತ್ಯಂತನಂ
 ವಾನ-ಬಹಳವಾಗಿ ಚಿರಕಾಲ ಸೇರಿರುವಿಕೆ, ನ-ಅಲ್ಲವು. ರಾಜಃ-ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೇ. ಸ್ವದೇಹೇನಾಪಿ-ತನ್ನ ಶರೀರದೊಡನೆ
 ಯಾದರೂ, ತನಗೆ ಸ್ಥಿರವಾಸವಿಲ್ಲವು. ಜಾಯಾತ್ಮಜಾದಿಭಿಃ-ಹೆಂಡಿರುಮಕ್ಕಳು ಮುಂತಾದವರೊಡನೆ, ಕಿಮು-ಚಿರಸಹವಾಸವಿಲ್ಲ
 ವೆಂದು ಯೇನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು? ||೨೦|| ಜಂತುಃ-ಪ್ರಾಣಿಯು, ಏಕೇಪ್ರಸೂಯತೇ-ಒಬ್ಬನೇ ಹೆರಲ್ಪಡುವನು, ಏಕವಪ್ರಲೀ
 ಯತೇ-ಒಬ್ಬನೇ ಸತ್ತಹೋಗುವನು. ಏಕೋನುಭುಜ್ಞಃ ಸುಕೃತಂ-ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಒಬ್ಬನೇ ಅನುಭವಿಸುವನು. ದುಷ್ಕೃತಂಚ
 ಏಕವಿಕೇ-ಪಾಪವನ್ನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಅನುಭವಿಸುವನು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ||೨೧|| ಸಂಭೋಜನೀಯಾಪದೇಶೈಃ-ನನ್ನಿಂದ ಉಂಟುಮಾಡಿಸ
 ಲ್ಪಡತಕ್ಕವರಿಗ್ಗಾರಂಬ ದಾರಪುತ್ರಾದಿಗಳೇವೆಂದಿಂ, ಅಲ್ಪಮೇಧಸಃ-ಮೂಢನಾದವನು, ಅಧರ್ಮೋಪಚಿತಂ-ಅನ್ಯಾಯಾ
 ಜ್ಞತವಾಗಿ ಕೂಡಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ವಿತ್ತಂ-ಧನವನ್ನು, ಜಲೌಕಸಃ-ಜಲಜಂತುವಿನ, ಜಲಾನೀ-ನೀರನ್ನು, ಅನ್ಯೈಃ-ಇವ-ಹೆರವರು ಹೇ
 ಗೋಹಾಗಿ, ಪುತ್ರಾದಿಗಳು, ಪರಂತಿ-ಅಪಹರಿಸುವರು ||೨೨|| ಯಾ-ಯಾರನ್ನು, ಸ್ವಬುಧ್ಯಾ-ತನ್ನವರಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ,
 ಅಧರ್ಮೇಣಪುಷ್ಪಾತಿ-ಅನ್ಯಾಯಾರ್ಜಿತಧನದಿಂದ ಪೋಷಿಸುವನೋ, ತಂತಪಂಡಿತಂ-ಆ ಮೂಢನನ್ನು, ಅಕೃತಾರ್ಥಂ-
 ಅನುಭವಿಸದೇ ಇರುವವನ್ನೂ ಕೂಡ, ಪ್ರಾಣಾಃ-ಪ್ರಾಣಗಳು, ರಾಯಃ-ಧನಗಳು, ಸುತಾದಯಃ-ಪುತ್ರರು ಮೊದಲಾದವರು,
 ತೇ-ಇವರಿಂದ ಪೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ವರೆಲ್ಲರೂ, ಪ್ರಹೀಣ್ಯಂತಿ-ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿರುವರು ||೨೩|| ಸ್ವಯಂ-ತಾನು, ಕಿಲ್ಬಷಮಾದಾ
 ಯ-ಪಾಪವನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ತೈ-ಅನ್ಯಾಯದಿಂದಲಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಧನಗಳಿಂ ತಾನು ನಲಹಿದವೆಂದ, ತೈಶ್ಚೈ-
 ತನೇ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಅನರ್ಥಕೋವಿದಃ-ಅಪ್ರಯೋಜಕಪಂಡಿತನು, ಅಸಿದ್ಧಾರ್ಥಃ-ತೆಂಬದೇಹೋದ ಬಯಕೆಯಿಲ್ಲ
 ವನಾಗಿ, ಸ್ವಧರ್ಮವಿಮುಖಃ-ಸ್ವಧರ್ಮಚರಣವಿಲ್ಲವೆಂದಾದ್ದರಿಂದ, ಅಂಧಂತಮಃ-ಕುರುಡಗತ್ತಲೆಯೆಂಬ ನರಕವನ್ನು, ವಿ
 ಕೃತಿ-ಪ್ರಸೇಶಿಸುವನು ||೨೪|| ರಾಜಃ-ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೇ! ತಸ್ಮಾತ್-ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಮಂಲೋಕಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಸ್ವಪ್ನ
 ಮಾಯಾಮನೋರಥಂ-ಕನಸಿನಹಾಗೂ ಇಂದ್ರಜಾಲದಹಾಗೂ ಮಿಥ್ಯಾಭೂತವಾದ ಬಯಕೆಗಳೆಲ್ಲದನ್ನಾಗಿ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ಪರೀಕ್ಷೆ
 ಸಿನೋಡಿ, ಪ್ರಭೋ-ಸಮರ್ಥನಾದವನೇ, ಆತ್ಮನಾ-ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಆತ್ಮಸಂ-ಮನಸ್ಸನ್ನು, ಆಯಮ್ಯ-ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ನಿಗ್ರಹಿ

ಪುದಿಲ್ಲ, ಸ್ವದೇಹಮೇ ನಿತ್ಯಮಲ್ಲ, ಎಲೆಅರನೇ! ಪತ್ತೀ ಪುತ್ರಾದಿಗಳು ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನು||೨೦|| ಸ್ವಕರ್ಮವಹ
 ದಿಂದ ಒಬ್ಬನೇಹುಟ್ಟುವನು, ಒಬ್ಬನೇ ಮೃತನಾಗುವನು, ಒಬ್ಬನೇ ಸುಕೃತ ಫಲವನುಭವಿಸುವನು, ಒಬ್ಬನೇ
 ಪಾಪ ಫಲವ ನನುಭವಿಸುವನು, ||೨೧|| ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಪುರುಷನ ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಸಂಪಾದಿತವಾದ ಧನ
 ಮಂ ಪುತ್ರಾದಿಗಳು “ನಾಪು,ಪೋವ್ಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ಪೋಷಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಅಧನವನ್ನು ಮತ್ಸ್ಯಾದಿಗಳ
 ನೀರುಗಳನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗಿ ಅಪಹರಿಸುವರು ||೨೨|| ಮೋಹಪಾಕ ಬದ್ಧನಾದವುರುವನು ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
 ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಯಾರಂ ಪೋಷಿಸುವನೋ ಅವರು ಸ್ವಕಾರ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಇವನು ತ್ಯಜಿಸುವರು. ಅವನ ಧ
 ನವೂ ಪತ್ತೀಪುತ್ರಾದಿಗಳೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳುಸಹ ಅವನಂ ತ್ಯಾಗಂಗೆಯ್ಯರು||೨೩|| ಮತ್ತು ಯೇನೆಂದರೆ ಪಾಪಂಗಳ
 ಮಾಪಿ ಧನಾದಿಗಳು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಸ್ವಜನರೆಂಬ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಪಾಪಭಾಕ್ಕಾ
 ಗಿ ನತಕಾದಿಗಳಿಗೆ ತಾನೋರ್ವನೇ ಹೋಗುವನು. ಇವನಧನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವನು ಸಂಗಡ ಹೋಗುವು
 ದಿಲ್ಲ||೨೪|| ಎಲೆಅರಸಾದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೇ! ಆದಕಾರಣದಿಂದ ಈಲೋಕವಂ ಸ್ವಪ್ನಮನೋರಥ ಛಾಯಾಪನ್ನು

ಪತೆಭವಾಃ | ತಥಾನಯಾಂತ್ಯವ್ಯಾಮಿಮತ್ಯೇಕಪ್ರಾಪ್ಯಯಥಾಮೃತಮ್ ||೧೬||ತಥಾಪಿಸೂನ್ಯತಾ
ಸೌವ್ಯಾಹೃದಿನಸ್ಥೀಯತೇತೇ | ಪುತ್ರಾನುರಾಗವಿಷಮವಿದ್ಯುತ್ಸಿದಾಮಿನೀಯಥಾ ||೧೭||ಈಶ್ವರ
ಸ್ಯವಿಧಿಂಕೋನುವಿಧುನೋತ್ಯನ್ಯಥಾಪುಮಾಃ | ಭೂಮೆರಾಭರಾವತಾರಾಯಯೇವತೀರ್ಣೋಯಮೋಃ
ಕುಲಿ ||೧೮||ಯೋದುರ್ದಿವಾರ್ಯಪಥಯಾಸಿಜಮಾಯಯಿದುಸ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಗುಣಾಃ | ನಿಭಜತೇತದನುಪ್ರವಿ
ಷ್ಟಃ | ತಸ್ಯೈನಮೋದುರವಬೋಧವಿಹಾರತಂತ್ರಸಂಸಾರಚಕ್ರಗತಯಪರಮೇಶ್ವರಾಯ ||೧೯||ಶ್ರೀ
ಕುಕೇಃ | ಇತ್ಯಭಿಪ್ರೇತ್ಯನೈಪತೆರಭಿಪ್ರಾಯಂಸಮಾಧವಃ | ಸುಹೃದ್ಭಿಃಸಮನುಜ್ಞಾತಃಪುನರ್ಯಮಪುರೀ

ಸಿ, ನಮಃ-ಸರ್ವತ್ರಸಮಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನೂ, ಶಾಂತತಃ-ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಗಳಿಲ್ಲದೇ ಸೌಮ್ಯನಾದವನೂ, ಭವ-ಆಗು ||೧೬|| [ಧೃ
ತರಾಷ್ಟ್ರವಚನವು] ದಾನವತೇ-ಅಕ್ಕೂರನೇ! ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಕಲ್ಯಾಣೀಂವಾಚಂ-ಶುಭವಾದಮಾತನು, ಮ
ದತಿ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವಿಯೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅನಯಾ-ಈ ಪಾತಿನಿಂದ, ಮರ್ದ್ಯಃ-ಮನುಷ್ಯನು, ಅಮೃತಂಪ್ರಾಪ್ಯಯಥಾ-ಅಮೃ
ತವನ್ನು ಹೊಂದಿಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನತ್ಯವ್ಯಾಮಿ-ತ್ಯಪ್ತಿಯೊಂದದೇ ಯಿರುವನು ||೧೭|| ಸೌಮ್ಯ-ಶಾಂತನೇ! ತಥಾ
ಪಿ-ಹಾಗಾದರೂ, ಸೂನ್ಯತಾ-ಪ್ರಿಯವಾದಮಾತು, ಚೇ-ಚಂಚಲವಾಗಿಯೂ, ಪುತ್ರಾನುರಾಗವಿಷಮೇ-ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕ
ರೆಯಿಂದ ಬೇಸಿಯಾಗಿರುವ, ಹೃದಿ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಸೌವಾಮಿನೀ-ನುದಾಮವೆಂಬ ಸ್ವಹಿತಗಿರಿಯಮೇಲೆ ಕೊಳೆದ, ವಿದ್ಯುತ್-ಮಿಂ
ಚು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನಸ್ಥೀಯತೇ-ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ||೧೮|| ಯಃ-ಯಾವ ಕೃಷ್ಣನು, ಭೂಮೇ-
ಭೂದೇವಿಯ, ಭಾರಾವತಾರಾಯ-ಭಾರವನ್ನೀನಲೋನುಗ, ಯದೋ-ಕುಲೇ-ಯದುರಾಯನವಂಕದಲ್ಲಿ, ಅವತೀರ್ಣಃ-ಹು
ಟ್ಟಿದನೋ, ಈಶ್ವರಸ್ಯ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಆ ಕೃಷ್ಣನ, ವಿಧಿಂ-ಆಜ್ಞೆಯುಕ್ತವುಳ್ಳವನು, ಕೋನುಪುಮಾಃ-ಯಾವ ಪುರುಷ
ನುತಾನೇ, ಅನ್ಯಥಾ-ಬೇರೆಬಗೆಯಾಗಿ, ವಿಧುನೋತಿ-ಚಲಿಸಗೊಳಿಸುವನು ||೧೯|| ಯಃ-ಯಾವವನು, ದುರ್ವಿಮರ್ಶಪಥಯಾ-
ಎಷ್ಟುಪ್ರಮಾಸದಿಂದರಾದರೂ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿಯಲಸಾಧ್ಯವಾದ ದಾರಿಯುಳ್ಳ, ನಿಜಮಾಯಯಾ-ತನ್ನ ಮೋಹಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಇ
ದಂ-ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು, ಸೃಷ್ಟ್ಯಾಪಿ-ಕಲ್ಪಿಸಿ, ತೇ-ಅವರಲ್ಲಿ, ಅನುಪ್ರವಿಷ್ಟಃ-ಜೀವಸಂಜ್ಞನಾಗಿಹೊಕ್ಕು ಅನುಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದು,
ಗುಣಾಃ-ಪ್ರಾಕೃತಗುಣಂಗಳನ್ನು, ವಿಭಜತೇ-ದೇಹಾದ್ಯುಪಾಧಿ ಭೇದದಿಂದ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ವಿಭಾಗಿಸುವನೋ,
ಪುನವಬೋಧವಿಹಾರತಂತ್ರಸಂಸಾರಚಕ್ರಗತಯೇ-ದುರವಬೋಧ-ತಿಳಿಯಲಶಕ್ಯವಾದ, ವಿಹಾರತಂತ್ರ-ಲೀಲಾಕಾರ್ಯವಾ
ದ ಸಂಸಾರಚಕ್ರ-ಜನನಮರಣದುಃಖವ್ರವಾಹವರ್ಯಾದ, ಗತಯೇ-ಭ್ರಮಣವುಳ್ಳವನಾದ ತಸ್ಯೈವರಮೇಶ್ವರಾಯ-ಆ
ವರವಾತ್ಮನಿಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ. (ಕುರುಡರಸಗೆ ಇಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವು ವ್ಯಾಸನಾರದಾದಿಗಳಿಂದಂಟಾಗಿದ್ದದ್ದು) ||೧೬||
[ಶುಕವಾಕ್ಯವು] ಸಮಾಧವಃ-ಆ ಯಕ್ಕೂರನು, (ಮಧುಪುರಿಯನಿವಾಸಿ) ನೈಪತೇ-ಧೋರೆಯ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಂ-ಅಂತರಂಗಾಶ
ಯವನ್ನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅಭಿಪ್ರೇತ್ಯ-ಅರಿತುಕೊಂಡು, ಸುಹೃದ್ಭಿಃ-ಮಿತ್ರರಿಂದ, ಸಮನುಜ್ಞಾತಸ್-ಒಪ್ಪಿಗೆಯಂಪಡೆದವ
ನಾಗಿ, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಯದುಪುರೀಂ-ಯದವರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಗಾತ್-ಬಂದನು ||೧೭|| ಹೇಕಾರವ್ಯ-ಎಲೈ

ವನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಚಿತ್ತವಂ ನಿರೋಧಿಸಿ ಸರ್ವಸಮನಾಗಿ ಶಾಂತನಾಗಿರು ||೧೮|| ಎಂಬ ಅಕ್ಕೂ
ರನ ವಾಕ್ಯವಂ ಕೇಳಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ನುಡಿದನಂದಂತೆ- ಎಲೈ, ಅಕ್ಕೂರನೇ ನೀನು ಶುಭವಾದ ಮಾತಂ ಪೇ
ಳುವಿ, ನಾನುತ್ಯಪ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯನು ಅಮೃತವಂ ಪಡೆದಂತೆ ಮತ್ತೂ ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳಂ ಕೇಳಬೇ
ಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವೆನು ||೧೬|| ಎಲೈ ಸೌಮ್ಯನಾದ ಅಕ್ಕೂರನೇ! ಸತ್ಯಪ್ರಿಯಮಾದ ಶುಭಕರಮಾ
ದ ನಿನ್ನ ವಾಕ್ಯ ಪುತ್ರಾನುರಾಗದಿಂದ ವಿಷಮನಾಗಿ ಚಂಚಲನಾದ ನನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ.
ಮಿಂಚಿನಂತೆ ತಿಲೋಹಿತಮಾಗುವುದು ||೧೭|| ಭೂಭಾರ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಯದುಕುಲದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿರುವ
ಭಗವಂತನ ಸಂಕಲ್ಪವಂ ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರುತಾನೆ ಸಮರ್ಥರು? ||೧೮|| ಯಾವ ಈಶ್ವರನು ತಿಳಿಯಲಶ
ಕ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗಮುಳ್ಳ ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಈಪ್ರಪಂಚವಂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಅಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟನಾಗಿ ಗುಣ
ಕರ್ಮಗಳಂ ವಿಭಾಗವಂ ಮಾಡುವನೋ; ತಿಳಿಯಲಶಕ್ಯವಾದ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರಧಾನಮಾದ ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರಗತಿ
ಯುಳ್ಳ ಆಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೧೯|| ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಲಿರುವ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಂ

ಮಗಾತ್ ||೨೦||ಶಕಂಸರಾಮಕೃಷ್ಣಾಭ್ಯಾಂಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವಿಚೇಷ್ಟಿತಮ್ | ಪಾಂಡವಾಪ್ರತಿಕೃರವ್ಯ
ಯದರ್ಥಂಪ್ರೇಷಿತಸ್ತ್ವಯಮ್|| ||೨೧||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತ್ ದಶಮಸ್ಕಂಧ ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ

ಪೂರ್ವಭಾಗಸ್ಸಮಾಪ್ತಃ

ಕೌರವಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಸ್ವಯಂ-ತಾನು ಪಾಂಡವಾಪ್ರತಿ-ಪಾಂಡವರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, ಯದರ್ಥಂ-ಯಾವ ಪ್ರ
ಯೋಜನಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಪ್ರೇಷಿತಃ-ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟನೋ, ತತ್-ಆ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವಿಚೇಷ್ಟಿತಃ-ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಕಡೆ
ಕನ್ನು, ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಭ್ಯಾಂ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ. ಶಕಂಸ-ಶ್ಲಾಘಿಸಿ ಹೇಳಿದನು, ||೨೧||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತ್ ದಶಮಸ್ಕಂಧ ಏಕೋನ ಪಂಚಾಶತ್ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ನುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕಾಸ್ತೀಗಳಿಂದ

ವಿರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದಬೇಕೆಯಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಭಾಗವು

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಯಿತು.

ತಿಳಿದು ಅಕ್ಕೂರನು ಮಿತ್ರರಿಂದ ಅನುಜ್ಞಾತನಾಗಿ ಪುನಶ್ಚ ಮಧುರಾ ಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು ||೨೦||ಪಾಂಡವರ ವಿಷ
ಯದಲ್ಲಿರುವ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯಂ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಸಂಗಡ ಅಕ್ಕೂರನು ವಿಚ್ಛೇಪನಂಗೈದ್ದನು||೨೧||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾ

ಣಿಕನುನೈಮಿಕಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜ ತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣ

ರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ” ಮೆಂಬ ಶ್ರೀ

ಭಾಗವತ ಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶ

ಮಸ್ಕಂಧದೊಳಗೆ ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ಸಂಪೂರ್ಣಮಾದುದು

ಜರಾಸಂಧಯಾದ್ಧಯವನಾಗಮನಾದಿಕಥಾಪ್ರಾಂಭಪಟ್ಟಿಃ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ || ಅಸ್ತಿಪ್ರಾಸ್ತಿತ್ವಕಂಸಸ್ಯಮಹಿಷ್ಯಾಭರತರ್ಷಭ | ಹತಭರ್ದಿರಿದುಃಖಾರ್ತಕು
ಯತ ಸ್ತುಪಿತುಗ್ಯಹಮ ||೧|| ಪಿತ್ರೈಮಗಧರಾಜಾಯಜರಾಸಂಧಾಯದುಃಖಿತೇ | ವೇದಘಾಂಚ
ಕೃತುಸ್ಸರ್ವಮಾತ್ಮವೈಧವ್ಯಕಾರಣಮ್ ||೨|| ಸತವಪ್ಸಿಯಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಕೋಕಾಮರ್ಮಯಾತೋನೃಪ |
ಅಯಾಸಮಾಮುಖಂಕರ್ತುಂಚಕೃಪರಮಮಾದ್ಯಮಮ್ ||೩|| ಅಹ್ವೌಹಿಣೀಭಿರ್ದ್ವಿಂಶತ್ಯಾತಿಸೃಭಿಃಪ್ತ್ವಾ
ಪಿಸುವೃತಃ | ಯಮರಾಜಧಾನೀನಮಧುರಾಂವ್ಯರಾಣತ್ಸರಸ್ವತೋದಿಶಮ್ ||೪|| ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತದ್ವಲಂಕೃ
ಷ್ಣಃ | ಉವೈಲವಿಸಾಗರಮ್ | ಸ್ವಪುರಂತೆನಸುರಾದ್ಧಂಸ್ವಜನಂಚಭಯಾಕೂಮ್ ||೫|| ಚಿಂತಯಾ
ಜಿನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರತಿಪದಪೀಠಕೇ.

ಧತರನ್ನೃಪ[ಶುಕವಾಕ್ಯಪು.]ಭರತರ್ಷಭನೇ! ಕಂಸಸ್ಯ-ಕಂಸನ, ಮಹಿಷ್ಯಾ-ಪಟ್ಟವರಾಣಿಯರಾದ, ಅಸ್ತಿ-ಪ್ರಾಸ್ತಿತ್ವ-ಅ
ಸ್ತಿ-ಸಂಬವತೂ ಪ್ರಾಸ್ತಿಯಂಬವತೂ, ಭರ್ತ-ರಿಹತೇಸತಿ-ಗಂಡನು ಸಾಯುತಲೂ, ದುಃಖಾರ್ತ-ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪೀಡಿತೆಯರ-
ಗಿ, ಪಿತುಗ್ಯಾ-ಕಂ-ತಾರುಮನೆಯನ್ನು, ಈಯತು-ಸೇವಿದರು ||೧|| ಮಗಧರಾಜಾಯ-ಮಗಧದೇಶಕ್ಕೆರಸಾದ, ಪಿತ್ರೇ-ತಂದೆ
ಯಾದ ಜರಾಸಂಧಂಗೆ, ಅತ್ಯವೈಧವ್ಯಕಾರಣಂ-ತಮ್ಮ ಮೂಂತತನಕ್ಕುಂಟಾಗುವ ನಿಮಿತ್ತವನ್ನು, ದುಃಖಿತೇ-ದುಃಖವುಳ್ಳವ
ರಾಗಿ, ವೇದವಂಚಕೃತುಃ-ತಿಳಿಯಮಾಡಿದರು||೨|| ನೃಪ-ಅರಸನೇ! ಸತಿ-ಅಜರಾಸಂಧನು, ಅಪ್ರಿಯಂ-ಅನಿಷ್ಟವಾದ ತ-
ಆ ವಾತನ್ನು, ಅಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಕೋಕಾಮರ್ಷಯಾತಿಸಿ-ದುಃಖದಿಂದಲೂ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ಮಹೀಂ-ಭೂಮಿ
ಯನ್ನು, ಅಯಾಸವಾಂ-ಯಾದವರೇ ಇಲ್ಲವನ್ನಾಗಿ, ಕರ್ತುಂ-ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಪರಮಂ-ಅಧಿಕವಾದ, ಉದ್ಯಮಂ-ಉದ್ಯೋಗ
ಗವನ್ನು ಚಕ್ರೇ-ಮಾಡಿದನು ||೩|| ವಿಂಶತ್ಯಾ-೨೦, ತಿಸೃಭಿಃ-೩, ಅಹ್ವೌಹಿಣೀ-೨೨ ಅಹ್ವೋಹಿಣೀಗಳ ಸೈನ್ಯದಿಂದ ಗಂ
ವೃತತಿ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಯದುರಾಜಧಾನೀಂ-ಯಾದವರಪ್ರಧಾನ ನಗರವಾದ, ಮಧುರಾಂ-ಮಧುರೆಯನ್ನು ಸರ್ವತೋದಿ
ಕಂ-ಎಲ್ಲೆಡೆಗಿಲ್ಲೆಯೂ ಸ್ವರಾಣತ್-ಮುತ್ತಿಗೆಹಾಕಿತಡೆದನು||೪|| ಕೃಷ್ಣಃ-ಹರಿಯು, ಉವೈಲಂ-ತಡಿಯಿಂದಿರಬಂದ, ಸಾಗರ
ವಿವ-ಕಡತಿನಹಾಗಿರುವ, ತಪ್ಪಲಂ-ಅ ಸೈನ್ಯವನ್ನು, ತೇನ-ಅದರಿಂದ ಸಂವೃದ್ಧಂ-ನಿರೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಸ್ವಪುರಂ-ತ
ನ್ನನಗರವನ್ನು ಭಯಾಕೂಲಂ-ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಕಳವಳಿಸಿಗೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಜನಂಚ-ತನ್ನ ಜನವನ್ನೂ, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ಜೂನನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ||೫||
* ಚಿಂತಯ ಅಧ್ಯಾಯ. *

ಶ್ರೀಧರೇಯಶ್ಲೋಕಃ | ತತಃಪಂಚಾಶತ್ತಮೋತು ಜರಾಸಂಧಭಯಾದಿವ | ಕಾರಯಿತ್ವಾಂಬುಧೌದ
ಗಂ ತಂನಿನಾಯನಿಜಂಜನಂ ||೧|| ಐವತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಆನೇಕಾಹ್ವೌಹಿಣೀ ಸೇನೆಗಳೊಡನೆ ಮಧುರಾ
ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಂತ್ಯಾತೋಪದ್ರವವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಜರಾಸಂಧನ ಭಯದ ದೆಸೆಯಿಂದಲೋ ಎಂಬ
ಹಾಗ ಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ದ್ವಾರಕಾ ನಾಮಕಮಾದ ಪುರವಂ ನಿರ್ಮಾಣಮಾ ಮಾಡಿಸಿ
ಸ್ವಜನರಾದ ಯಾದವರನ್ನೆಲ್ಲರಂ ಆದ್ವಾರಕಾ ಪುರವನೆಯ್ದಿಸಿದ ನೆಂಬ ಅರ್ಥವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿ
ದ್ರಾಯನು ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆನು-

ಎತ್ತಿ ಅರನೇ! ಕಂಸನು ಪರಲೋಕ ಯಾತ್ರೆಯಂ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಪತ್ನಿಯರಾದ ಅಸ್ತಿ ಪ್ರಾ
ಸ್ತಿಗಳೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ದುಃಖಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮತಂದೆಯಾದ ಜರಾಸಂಧನ ಮನೆಗೆಹೋಗಿ ||೧|| ಮಗಧವೇ
ಶಾಧಿ ಪತಿಯಾದ ತಂದೆಯಾದ ಜರಾಸಂಧನಂ ಕುರಿತು ತಮ್ಮವೈಧವ್ಯ ಕಾರಣಮಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವ್ಯಾಪಾರ
ಮನ್ನೆಲ್ಲವಂ ಪೇಳಿದರು||೨|| ಜರಾಸಂಧನು ಅಪ್ರಿಯ ವಾರ್ತೆಯಂಕೇಳಿ ಕೋಕದಿಂದಲೂ ಕೋಪದಿಂದಲೂ ಯು
ಕ್ತನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾದವರೆಂಬ ಕಬ್ಬವಿರದಂತೆ ಮಾತೋಸುಗ ಪ್ರಯತ್ನಂಗೆಯ್ದನು ||೩|| ಅಜರಾಸಂಧ
ನು ಇಪ್ಪತ್ತ ಮೂರು ಅಹ್ವೌಹಿಣೀ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಸೇನೆಗಳಂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಯಾದವರ ಆಸ್ಥಾನಮಾದ ಮ
ಧುರಾಪುರವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡನು ||೪|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮೇರೆದಪ್ಪಿ ಬಂದ ಸಮುದ್ರದಂ
ತಿರುವ ಆನೇನೆಯಿಂದ ಪರಿವೃತಮಾದ ಪುರವನ್ನೋಡಿ ಭಯಾಕುಲಿತರಾದ ಸ್ವಜನರನ್ನೂ ನೋಡಿ ||೫|| ಶ್ರೀಲಾ-
ಗಿ೩೬

ಮಾನುಷಭಗವಾಃ ಹರಿಃ ಕಾರಣಮಾನುವಃ | ತವೈಶಕಾಲಾನುಗುಣಂ ಸ್ವಾವತಾರಪ್ರಯೋಜನೇ ||
ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ಬಲಂ ಹೈತದ್ಭವಿಭಾರಂ ಸಮಾಹಿತಮ್ | ಮಾಗಧೇನ ಸಮಾನೇತಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ಸರ್ವಭೂ
ಭಃ ಜಾಮ್ || ೭ || ಅಹ್ತಾಹಿಣೀರ್ಭಿಸ್ಸಂಖ್ಯಾತಂ ಭಟಾಶ್ವರಥಕುಂಜರೈಃ | ವಾಗಧಸ್ತುನಹಂ ವೈಷ್ಣ
ಭೂಯಃ ಕರಾಬಲೋದ್ಯಮಮ್ || ೮ || ವಿತಥೋವತಾರೋಯಂ ಭೂಭಾರಹರಣಾಯಾಮ್ | ಸಂರ
ಕ್ಷಣಾಯ ಸಾಧೂನಾಂ ಕೃತೋನ್ಯೋಪಾಂವಧಾಯಾಚ | ಆನೈಃ ಪಿಧರ್ಮರಕ್ಷಾಯೈದಹಸ್ಸಂಭ್ರಿಯತೆ
ಮಯಾ | ವಿರಮಾಯಾಹ್ಯಧರ್ಮಸ್ಯ ಕಾಲೇಽಭವತಃ ಕೃಚಿತೆ || ೧೦ || ವಿವಂಧ್ಯಾಯತಿಗೋವಿಂದೇ ಆಕಾಶಾ
ತ್ಸೂರ್ಯವರ್ಚಸೌ | ರಥಾವುಪಸ್ಥಿತೌ ಸದ್ಯಸ್ಸ ಸೂತೌ ಸಪರಿಚ್ಛದೌ || ೧೧ || ಆಯುಧಾನಿಚದಿವ್ಯಾನಿ

ಕಾರಣಮಾನುಷಃ-ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿರುವ, ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು. ತವೈಶಕಾಲಾನುಗುಣಂ-
ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೂ ಸಮಯಕ್ಕೂ ತಕ್ಕದ್ದನ್ನೂ, ಸ್ವಾವತಾರಪ್ರಯೋಜನಂ-ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಫಲವನ್ನೂ. ಚಿಂತಯಾಮಾಸ-
ಯೋಚಿಸಿದನು || ೭ || ಭುವಿ-ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭಾರಂ-ಹೊರೆಯು, ಸಮಾಹಿತಂ-ಜನಾಂಗಿಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ. ಹಿ-ಅಲ್ಲವೆ
ಸರ್ವಭೂಭುಜಾಂ-ಎಲ್ಲಭೋರಗಳೂ, ಪಶ್ಯತಾಂ ಸತಾಂ-ನೋಡುತ್ತಿರುವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ವಿತಥೋವತಾರೋಯಂ ಭೂಭಾರಹರಣಾಯಾಮ್
ಜರಾಸಂಧನಿಂದ ತೆರಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ದಂಡನ್ನು, ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ-ಕೊಲ್ಲುವೆನು || ೮ || ಭಟಾಶ್ವರಥಕುಂಜರೈಃ-ಕಾಲಾಳು ಕುದು
ರೆ ತೇರು ಆನೆಗಳೆಂಬ ಚತುರಂಗಗಳುಳ್ಳ, ಅಹ್ತಾಹಿಣೀಭಿಃ-ದಂಡುಗಳಿಂದ, ಸಂಖ್ಯಾತಂ-ಲೆಕ್ಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಬಲೋದ್ಯಮಂ ದಂ
ಡನ್ನ ತರುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು, ಭೂಯಃ-ಮರಳಿಯು, ಕರಾ-ಮಾಡುವನಾಗಲಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾಗಧಸ್ತು-ಜರಾಸಂಧ
ನಾದರೋ, ನಪಂತವ್ಯಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಲ್ಲವು. (೨೧೮೭೦ ಆನೆಗಳೂ, ೨೧೮೭೦ ರಥಗಳೂ, ೬೭೬೧೦ ಕುದುರೆಗಳೂ,
೧೦೮೭೭೦ ಕಾಲಾಳು, ಅಂತು ೨೧೮೭೦೦ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿರುವ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಅಹ್ತಾಹಿಣೀಂದಂ ಹೆಸರು) || ೮ || ಮೇ-ನನ್ನ, ಅ
ಯಮವತಾರಃ-ಈ ಕೃಪಾ ವತಾರವು, ಭೂಭಾರಹರಣಾಯ-ಭೂಮಿಯ ಭಾರವಂ ಹನಿಸಲೋಸುಗವೂ, ಸಾಧೂನಾಂ ರಕ್ಷಣಾ
ಯಃ-ಸತ್ಪುರುಷರ ಪಾಲನಕ್ಕೋಸುಗವೂ, ಅನ್ಯೋಪಾಂ-ಇತರರಾದ ದುಷ್ಟರೆ, ವಧಾಯಾಚ-ಸಂಹಾರಕ್ಕೋಸುಗವೂ, ವಿತಥ
ರ್ಥಃ-ಇದೇ ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ಕೃತಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ || ೯ || ಕೃಚಿತಾಲ್ಪೇ-ಒಂದಾನೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭವತಃ-
ಪ್ರಬಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಧರ್ಮ ಸ್ಯ-ಪಾಪವೆ, ವಿರಮಾಯ-ಕಾಂತಿಗೋಸುಗವೂ ಧರ್ಮರಕ್ಷಾಯೈಚ-ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸುಗ
ವೂ ಅನ್ಯಃ-ಇತರವಾದ, ದೇಹೋಪಿ-ಅವತಾರವೊಕ್ಕೂ, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಸಂಭ್ರಿಯತೇಹಿ-ಧರಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ || ೧೦ || ಗೋ
ವಿಂದೇ-ಕೃಷ್ಣನು, ವಿವಂ-ಹೀಗೆ, ಧ್ಯಾಯತಿಸತಿ-ಆಲೋಚಿಸುವನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಆಕಾಶಾತ್-ಅಂತರಿಕ್ಷದಿಂದ, ಸೂರ್ಯವರ್ಚ
ಸೌ-ಸೂರ್ಯನ ಹಾಗೆ ಬೆಳಕುಳ್ಳವು ಸೂತೌ-ಸಾರಥಿಗಳೆಂತು ತನುವವು ಸಪರಿಚ್ಛದೌ-ಪರಿಕರಗಳೆಂತು ತನುವದವೂ ಆದ, ರ
ಥೌ-ತೇರುಗಳೆಂತು, ಸದ್ಯಃ-ಆಗಲೇ, ಉಪಸ್ಥಿತೌ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತವು || ೧೧ || ದಿವ್ಯಾನಿ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಪುರಾಣಾನಿ ಪುರಾ
ತನಗಳಾದ, ಯುಷ್ಮಚ್ಛಯಾ-ಆಗತಾನಿತಾನಾಗಿಬಂದ, ತಾನಿಚಯುಧಾನಿಚ-ಆಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ ಹೃದೀಕೇ

ಮಾನುವನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಕಾಲಕ್ಕೂ ಅದೇಶಕ್ಕೂ ಅನುಗುಣವಾದ ತನ್ನ ಅವತಾರದ
ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿದನು- ಎಂತೆಂದರೆ, || ೭ || ಜರಾಸಂಧನಿಂದ ತೆರಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಸೇನೆಯು ಭೂಭಾರ
ವಾದುದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಹೃತ್ತಿಯರೂ ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅನೇಕಾಹ್ತಾಹಿಣೀ ಸಂಖ್ಯಾತಮಾದ ಈ ಸೇನೆಯು
ಮಾತ್ರವೇ ಈಗ ಸುಹರಿಸುವೆನು || ೭ || ಈ ಜರಾಸಂಧ ನನ್ನಿಗ ಸುಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಜೀವಂತನಾಗಿದ್ದರೆ ಕಾ
ಲಾಳು ಕುದುರೆ ಆನೆ ತೇರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಇನ್ನೂ ಬಹು ಸೇನೆಗಳಂ ಸೇರಿಸುವೆನು, ಅದನ್ನೂ ಸುಹರಿಸಿ
ಭೂಭಾರವಂ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು || ೮ || ಈ ಭೂಭಾರ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ನಾನು ಅವತರಿಸಿರುವೆನು. ದುಷ್ಟ
ನಿಗ್ರಹವಂ ಮಾಡಿ ಸತ್ಪುರುಷರು ರಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗವೂ ನನ್ನ ಅವತಾರವು || ೯ || ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾಪನಕ್ಕೋ
ಸುಗವು ಅಧರ್ಮವಂ ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೋಸುಗವು ನಾನು ಅವತರಿಸಿರುವೆನು || ೧೦ || ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಸಾರಥಿ ಸಮೇತಂಗಳಾಗಿ ಯುದ್ಧಸಾಧನಂಗಳಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತಮಾದ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಬೆ
ಳಗುವ ಎರಡು ತೇರುಗಳು ಆಕಾಶದಿಂದ ಬಂದಿಳಿದವು || ೧೧ || ಪುರಾತನಂಗಳೂ ದಿವ್ಯಂಗಳೂ ಆದ ಆಯುಧಂಗಳ

ಪುರಾಣಾನಿಯದ್ಯಚ್ಛಯಾ | ದೃಷ್ಟಾಪ್ತಾನಿಹೃದೀಕೇಕಸ್ಸಂಕರ್ಷಣಮಧಾಬ್ರವೀತ್||೧೮||ಋತ್ಯು
ದ್ಯವ್ಯಸನಂಪ್ರಾಪ್ತಂಯದೂನಾಂತ್ಯವತಾಂಪ್ರಭೋ | ಏವೇತೇರಥತಯಾತೋವಯಿತಾನ್ಯಾಯಧಾ
ನಿಚ||೧೯||ಯಾಸಮಾಸ್ಥಾಯಜಹ್ಯತದ್ವ್ಯಸನಾತ್ಸ್ಯಾಸಮುದ್ಧರ | ಏತದರ್ಥಂಹಿನೋಜನ್ಮಸಾ
ಧೂನಾವೀಶಕರ್ಮಕೃತ | ತ್ರಯೋವಿಂಶತ್ಯನೀಕಾಖ್ಯಾಂಭೂಮಿಭಾರಮಪಾಕುರು ||೨೦|| ಏವಂಸಂ
ಮಂತ್ಯೈ ದಾಶಾಹೌದಂತಿತಾರಥಿನೌಪುರಾತ್ | ನಿರ್ಜಗ್ಮತುಸ್ಸಾಸ್ವಿಯಾಧಾಢ್ಯೈಬಲನಾಲ್ಪೀಯ
ಸಾವೃತೌ||೨೧||ಶಂಖಂದಧೃವಿನಿರ್ಮೃಹರಿದಾರುಕಸಾರಥಿಃ | ತತೋಭೂತ್ಪರಸೈನ್ಯಾನಾಂಹೃ
ದಿನಿತಾಸವೆಪಥುಃ ||೨೨||ತಾವಾಹಮಾಗಭೋವೀಕ್ಷ್ಯಹೇಕ್ಮವ್ಯಪುರುಷಾಧಮ | ಗುಪ್ತೇನಚತ್ವಯಾ
ಮಂದನಯೋತ್ಸೈಯಾಹಿಚಂಧುಹೃ || ನತ್ವಯಾಯೋದ್ಧಮಿಹ್ಯಾಮಿಬಾಲಕನೆಹಲಜ್ಜಯಾ||೨೩||

ಶ:-ಕೃಷ್ಣನು, ಅಥ-ಆಮೇಲೆ ಸಂಕರ್ಷಣ-ಬಲರಾಮನು ಕುರಿತು ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು|| ೧೮||ಪ್ರಭೋ-ಸಮರ್ಥನಾದ ಅಂ
ಣನೇ! ತತ್ವವತಾಂ-ನೀನೇ ಪಾಲಕನಾಗಿ, ಇಲ್ಲ, ಯದೂನಾಂ-ಯದುಕುಲವರಿಗೆ, ಅದ್ಯ-ಈಗ ಪಾಪ್ರಂ-ವಡಯ, ಲ್ಪಪಿಪ್ಪಿರುಪ್ಪ, ವ್ಯ
ಸನಂ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಕಷ್ಟವನ್ನು, ವಶ್ಯ-ನೋಡು ತೇ-ನಿನಗೋಸ್ಕರ, ಏವೇತೇರಥ-ಈಬಂದಿಯೂ ದಯಿತಾನಿ-ಪ್ರಿಯಗಳಾದ ಆ
ಯಾಧಾವಿಚ-ಅಸ್ತ, ಶಸ್ತ್ರಗಳೂಕೂಡ, ಆಯಾತ- ಬಂದಿರುವುದು|| ೧೯||ಯಾನು-ವಾಹನವನ್ನು, ಆಸ್ಥೆಯ-ವಿರೇಕೊಂಡು ಏತ
ತ-ಈ ಶತ್ರು ಸೈನ್ಯವನ್ನು, ಜಿಹ- ಗೆಲ್ಲು ವ್ಯಸನಾತ-ಸಂಕಟದ ದೇವಿಯಿಂದ ಸ್ವಾರ್-ತನ್ನ ಜನರನ್ನು, ಸಮುದ್ಧರ-ಉದ್ಧರಿಸು
ಸಾಧೂನಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ, ಕರ್ಮಕೃತ-ಸುಖವನ್ನು ಮಾಡುವನಾದ ಈಶ-ಬಡೆಯನೇ! ನೌ-ನಮ್ಮ, ಜನ್ಮ-ಅವತಾರವು ಏ
ತದರ್ಥಂಹಿ-ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಅಲ್ಲವೆ, ತ್ರಯೋವಿಂಶತ್ಯನೀಕಾಖ್ಯಾಂ-೨೩ಅಕ್ಷೌಹಿಣೀಕಸೈನ್ಯವೆಂಬವೆಸರುಳ್ಳ ಭೂಮೀಭಾರ
ರಂ-ಭೂಮಿಯೆಡೆಗೆಯನ್ನು, ಅಪಾಕುರು-ಇಲ್ಲವಂತೆ ಮಾಡು|| ೨೦||ದಾಶಾಹೌ-ದಶಾರ್ಹಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರಾಮಕೃಷ್ಣರು,
ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ನಮ್ಮಂತ್ರ್ಯ-ಆಲೋಚಿಸಿಕೊಂಡು ದುಶಿತಾ-ಕವಚಸುತರಾಗಿ, ರಥಿನೌ-ರಥವುಳ್ಳವರೂ, ಸೈನ್ಯಯಾಧಾಢ್ಯ-ಉ
ತ್ತಮಾಯುಧಗಳಿಂ ನಂವನ್ನರು ಅಲ್ಪೀಯಸಾಬಲೀನ-ಕೊಂಚದಂ ಡಿನಿಂದ ವೃತಾ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ ಆಗಿ, ಪುರಾತ-ಮಧು
ರಾನಗರದ ದೇವಿಯಿಂದ, ನಿರ್ಜಗ್ಮತು-ಹೊರಗೆ ಹೊರಟರು|| ೨೧||ದಾರುಕಸಾರಥಿಃ-ದಾರುಕನೇ ಬಂದಿಯನ್ನ ಹೆಯಿಸುವವನಾಗಿ ಪು
ಞ್, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ವಿನಿರ್ಗಮ್ಯ-ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಶಂಖಂ-ಪಾಂಚಜನ್ಯವನ್ನು, ದಧಾ-ಉದಿದನು ತತಃ- ಆ ಶಂಖಧ್ವನಿ
ಯಿಂದ, ಪರಸೈನ್ಯಾನಾಂ-ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ನವರ, ಪೃಥಿ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ವಿತ್ರಾಸವೇಪಥುಃ-ಹದರಿಕೆಯೂ ನಡಕವೂ, ಅಥೂಲ-
ಆಯಿತು || ೨೨|| ಮಾಗಭಿಃ-ಜರಾಸಂಧನು, ತಾವೀಕ್ಷ್ಯ-ಆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂನೋಡಿ, ಪುರುಷಾಧಮ-ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ನಿಕೃಷ್ಣ
ನೇ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಬಂಧುಹೃ-ನಂಟನಂಕೊಂದವನೇ! ಗುಪ್ತೇನ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಯಿದ್ದವನಾದ, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನೊಡನ
ನಯೋತ್ಸೈ-ಜಗಳ ಮಾಡಲಾರನು ಮಂದ-ಮುಂಡನೇ! ಯಾಹಿ-ಹೋಗು, (ಪರಾಂತರ-ಬಾಲಕನ-ಹುಡುಗನಾದ ತ್ವಯಾ-
ನಿನ್ನೊಡನೆ, ಯೋದ್ಧಂ-ಕಾಳಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ. ಲಜ್ವಯಾ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ, ನೇಚಾಪ್ತಮಿ-ಬಯಸೆನು) || ೨೩|| ರಾ

ಈ ತಾವಾಗಿ ಬಂದವು. ಅವುಗಳಂ ನೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮನು ಕುರಿತು ನುಡಿದನು || ೧೮|| ಎಲೈ
ಅಂಣನಾದ ಬಲರಾಮನೇ! ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಂಬಿರುವ ಯಾದವರಿಗೆ ವ್ಯಸನವಂ ನೋಡಿದೆಯಾ? ಈರಥವೂ ಉತ್ತ್
ಮಂಗಳಾದ ಆಯುಧಂಗಳೂ ಸಹ ನಿನಗೆ ಬಂದಿರುವವು|| ೧೯||ಈರಥವ ನೇರಿಕೊಂಡು ಈಸೇನೆಯಂ ಸಂಹರಿಸು
ಯಾದವರಂ ಉದ್ಧಾರವಂ ಮಾಡು! ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಸುಖಕರನಾದ ಬಲರಾಮನೇ! ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ಅವ
ತಾರವಲ್ಲವೇ! ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರು ಅಕ್ಷೌಹಿಣೀ ಸಂಖ್ಯಾಕಮಾದ ಸೇನಾರೂಪಮಾದ ಭೂಭಾರವಂ ಪರಿಹರಿಸು|| ೨೦||
ಎಂದು ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಆಲೋಚಿಸಿ ಕವಚಂಗಳಂ ಧರಿಸಿ ರಥಾರೂಢರಾಗಿ ಆಯುಧಂಗಳಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು
ಸೈನ್ಯ ನೇನೆಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪುರದಿಂದ ಹೊರಟರು || ೨೧||ದಾರುಕನೇ ಸಾರಥಿಯಾಗುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಹೊರಟು ಶಂಖ ಧ್ವನಿಯಂ ಗೆಯ್ದನು. ಆಶಂಖದ ಮಹಾ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಶತ್ರುಸೇನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಭಯದಿಂದ
ಕಂಪವೂ ಚಿಂತೆಯೂ ಉಂಟಾಯಿತು|| ೨೨||ಜರಾಸಂಧನು ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಂ ನೋಡಿ ನುಡಿಯುವನು-ಅದೆಂತೆನೆ
ಎಲೈ ಪುರುಷಾ ಧಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಬಾಲಕನಾದ ನಿನ್ನೊಡನೆ ನಾನು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಯುದ್ಧವಂ ಮಾಡು
ವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಢಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನೇ! ಗೋಪಾಲಕನಾದ ನಿನ್ನೊಡನೆ ನಾನು ಹೇಗೆ ಯುದ್ಧವಂ ಮಾಡಲಿ! ನೀ

ತ್ವಂತುರ ಮಯಃಪ್ರದಾಧಯಃಪ್ರಸಕ್ತಃ ಸಮಾವಹ | ಹಿತ್ವಾಪಾಮಾಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಸ್ಯಂದಹಂಸ್ಯರ್ಥಾ
 ವಿವಾಹಮಿ ||೧೮||೩|| ಭಗವಾನ್ | ನವೈಶೂರಾವಿಕತ್ಯಂತದ್ರಯಂತ್ಯವಪೌರುಷಮ್ | ನಗೃಹ್ಣೀ
 ಮೊವಚೂರಾಜನ್ಯಾ ತುರಗ್ಯಮುಮೂರ್ಷತಃ ||೧೯|| ಜರಾಸುತಸ್ತಾ ಪಭಿಸ್ತತ್ಯಮಾಧವೌಮಹಾಬ
 ಲೌಘಿ ನಬಲೀಯಸಾವ್ಯಜೇತ | ಸಸೈನ್ಯಯಾನಧ್ವಜವಾಜಿಸಾರಥಿಸ್ಸೂರ್ಯಾನಲೌವಾಯುರಿವಾಭಿ
 ರಣುಭಿಃ ||೨೦|| ಸುಪರ್ದೃತಾಳಧ್ವಜಚಿಹ್ನಿತೌರಥಾವಲಕ್ಷಯಂತೈಹರಿರಾಮೋರ್ಮುಧಃ | ಸ್ತಿ
 ಯಾಃಪುರಾಟ್ಮಲಕಹರ್ಮ್ಯಗೋಪುರಂಸಮಾಶ್ರಿತಾಸ್ಸಂಮುಮುಹುಃಕೃಚಾರ್ಪಿತಾಃ ||೨೧|| ಹರಿಃಪರಾ
 ನಿರಕಪಯೋಮುಚಾಃಮುಹುಃಕೃಶ್ರೀಮುಖಾತ್ಯುಲ್ಬಣವರ್ಷಪೀಡಿತಮ್ | ಸ್ವಸೈನ್ಯಮಾಲೋಕ್ಯಸು
 ರಾಸುರಾರ್ಚಿತವ್ಯಸೂರ್ಪಯಚ್ಛಾಬ್ಧಿಶರಾಸನೋತ್ತಮಮ್ ||೨೨|| ಗೃಹ್ಣನ್ನಿವಂಗಾದಧನಂದ

ಮ-೩೮ ಪ್ರವೇಶ | ತ್ವಂತು-ನೀನಾದಲೋ, ಶ್ರದ್ಧಾಯ-ದಿ-ಸಿದ್ಧಿರಬುದ್ಧಿಯಿದ್ದರೆ, ಯುಧ್ಧಾನ್ವ-ಜಗಳಮಾಡು, ಸ್ಥೈರ್ಯಂ-ಅ
 ಚಾಂಚಲ್ಯವನ್ನು, ಅವಹ-ವಹಿಸು, ಮಾಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠ-ನನ್ನ ಬಾಣಗಳಿಂದ, ಅನ್ನಂ-ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ದೇಹಂ-ಶರೀರವನ್ನು, ಹಿ
 ತ್ವಾ-ವಿಟ್ಟು, ಸ್ವ-ವೀರಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ, ಯಾ-ಬೋಗು. ಮಾಂಪಾ-ನನ್ನನ್ನಾದರೂ. ಜಹಿ-ಗಲ್ಲ||೧೮|| [ಕೃಷ್ಣವಾಕ್ಯವು.]
 ಶೂರಾಃ-ವೀರರು, ನವಿಕತ್ಯಂತೇ-ವ್ಯರ್ಧವಾಗಿ ಪೌರುಷವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪೌರುಷಂ-ಪುರುಷಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಪ
 ರ್ವಯಂತ್ಯೇವ-ತೋರಿಸುತ್ತಲೇ ಯಿರುವರು, ರಾಜಾ-ಧೇರಿಯೇ! ಆತುರಸ್ಯ-ಅವನರಗಾರನ, ಮುಮೂರ್ಷತಃ-ಸಾಯಲಕನು
 ವವನ, ವಚಃ-ಮಾತನ್ನು, ನಗೃಹ್ಣೀ-ಮು-ನಾವು ಗ್ರಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ||೧೯|| ಜರಾಸುತಃ-ಜಲೆಯಮಗನು, ತಾಮಾಧವೌ-ಆ ರಾ
 ಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ಅಭಿಸ್ತತ್ಯ-ಒದಿಸಿ, ಬಲೀಯಸಾ-ಬಲವತ್ತರವಾದ, ಮಹಾಬಲೌಘಿ-ನ-ದೊಡ್ಡದಂಡಿನ ಗಂಪಿನಿಂದ, ಸ
 ಸೈನ್ಯಯಾನಧ್ವಜವಾಜಿಸಾರಥಿ-ದಂಡು ವಾಹನ ಬಾವುಟಕುದುರೆ ಸಾರಥಿಗಳಂ ಸಹಿತನಾಗಿ, ವಾಯು-ಗಾಳಿಯು, ಅಭಲೇ
 ಣುಭಿಃ-ವೇಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಶಕಲಗಳಿಂದಲೂ, ಸೂರ್ಯಾನಿಲಾ-ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಅಪ್ಯಣೋ
 ತ-ಮುತ್ತಿದನು ||೨೦|| ಸುಪರ್ದೃತಾಳಧ್ವಜಚಿಹ್ನಿತೌ-ಗರುಡನವಳವಿಗೆ ತಾಳವೃಕ್ಷದವಳವಿಗಳಿಂದ ಗುರುತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವುಗ
 ಳಾದ, ಪುರಾಟ್ಮಲಕಹರ್ಮ್ಯಗೋಪುರಂ-ಪುರ-ವಟ್ಟಣದ, ಅಟ್ಟಾಲ್ಪಲಕ-ಮಂಚಿಗೆ, ಪರ್ವ-ಧನವಂತರ ಉಪರಿಗೆ,
 ಗೋಪುರಂ ಉರಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು, ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ-ವಿರುವವರಾಗಿ, ಕುಚಾರ್ಪಿತಾಃ-ದುಃಖದಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಿ, ಸಂಮುಮು
 ಹುಃ-ಮೋಹವನ್ನೊದಿದರು ||೨೧|| ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪರಾನೀಕಪಯೋ-ಮುಚಾಂ-ಕತ್ರಸೈನ್ಯಗಳೆಂಬ ಮೇಳಗಳ, ಶಿಲೀಮು
 ಖಾತ್ಯುಲ್ಬಣವರ್ಷಪೀಡಿತಂ-ಬಾಣಗಳೆಂಬ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಾಠಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಸ್ವಸೈನ್ಯಂ-ತನ್ನ ದಂಡವನ್ನು, ಅಲೋ
 ಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸುರಾಸುರಾರ್ಚಿತಂ-ದೇವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ದೈತ್ಯರಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಕಾರ್ಷಕರಾಸನೋತ್ತಮಂ-ಕಾ

ನು ಸ್ವಜನರಂ ಸಂಹರಿಸು ಹೋಗು ||೨೨|| ಎಲೈ ಬಲರಾಮನೇ! ನಿನಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿದ್ದರೆ ಯುದ್ಧವು ಮಾಡು.
 ಧೈರ್ಯವ ನವಲಂ ಜಿಸು; ನನ್ನ ಬಾಣಗಳಿಂದ ದೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಹವು ವಿಟ್ಟು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗು ಇಲ್ಲದಿ
 ದ್ದರೆ ನನ್ನ ನಾದರೂ ಸಂಹರಿಸು ||೧೮|| ಎಂಬ ಜರಾಸಂಧನ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಭಗವಂತನು ನುಡಿದನು-ಎಲೈ
 ಜರಾಸಂಧನೇ! ಎಲೈಜರಾಸಂಧನೇ! ಶೂರರಾದವರು ಆತ್ಮಪೌರುಷವಂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನೇ
 ತೋರಿಸುವರು. ಭಯದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದ ನಿನ್ನ ಮಾತಂ ನಾವುಗ್ರಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ||೧೯|| ಎಂಬ ಕೃಷ್ಣನ ವಾಕ್ಯವಂ
 ಕೇಳಿ ಜರಾಸಂಧನು ಮಹಾಬಲವೈರವಾದ ಸೇನಾ ಸಮೂಹಮೊಡನೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನೊ ರಥಂಗಳಿಂದಲೂ
 ಗವಂಗಳಿಂದಲೂ ತುರಗಂಗಳಿಂದಲೂ ಪಾದಚಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿಗಳಂ ವಾಯುಮೇ
 ಘಂಗಳಿಂದಲೂ ಭೋರೇಣುಗಳಿಂದಲೂ ಮುಚ್ಚಿದಂತೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡರು ||೨೦|| ಗರುಡಧ್ವಜದಿಂದಲೂ ತಾಳಧ್ವಜ
 ದಿಂದಲೂ ಅಂಕಿತಗಲಾದ ಕೃಷ್ಣ ರಾಮರ ರಥಂಗಳಂ ನೋಡುತ್ತಲಿರುವ ಪುರಸ್ಥಿಯರುಗಳು ಗೋಪುರಂ
 ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪರಿಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಾಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹತ್ತಿದವರಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಕೋಕಪಟ್ಟರು ||೨೧|| ಶ್ರೀ
 ಕೃಷ್ಣನು ಕತ್ರಸೈನ್ಯಗಳೆಂಬ ಮೇಳಂಗಳಿಂದ ವರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾಣಂಗಳೆಂಬ ಉದಕಂಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತಮಾ

ಧಚ್ಛರಾಣಿವಿಕ್ಯವ್ಯಮುಂಚ್ಛಶಿತಬಾಣಪೂರ್ಣಾ | ನಿಘ್ನೇರಥಾಣಕುಂಜರವಾಜಿಪತ್ನೀರ್ಮಿರಂತ
ರಂಯದ್ವದಲಾತಚಕ್ರಂ ||೨೩|| ನಿಘ್ನೇನ್ನಕುಂಭಾಃಕೇಣೋನಿಪತುರನಕಶೋಶ್ಯಾಶ್ಯರವ್ಯಕ್ಣ
ಕಂಧರಾಃ | ರಘಾಹತಾಶ್ಯಧ್ವಜಸೂತನಾಯಕಾಃಪದಾತಯಶ್ಚಿನ್ನಭುಜೋರುಕಂಧರಾಃ ||೨೪||
ಸಂಘದ್ಯಮಾನದ್ವಿಪದಭವಾಜಿನಾಮಂಗಪ್ರಸೂತಾಶ್ಯತಶೋಸ್ಯಗಾಪಗಾಃ | ಭುಜಾಹಯಾಃಪೂರುಷ
ಶೀರ್ಷಕಚ್ಛಪಾಹತದ್ವಿಪದ್ವಿಪಹಯಗ್ರಹಾಕುಲಾಃ ||೨೫|| ಕರೋರುವಿನಾನಾನರಕೇಶಶೈವಲಾಧ
ನುಸ್ತರಂಗಾಯುಧಗುಲ್ಮಸಂಕುಲಾಃ | ಅನೂಧಿರಿಕಾವರ್ತಭಯಾನಕಾಮಹಾಮಣಿಪ್ರವೇಕಾಭರಣಾ

ರ್ಷವೆಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ಮುಹುಃ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ವ್ಯನೂರ್ಜಯತಿ-ಟಂಕಾರಧ್ವನಿಗೊಳಿಸಿದನು ||೨೩|| ನಿರಂತ
ರಂ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಅಲಾತಚಕ್ರಂ-ಪಂಜುಗಳ ರಾಡ್ಡೆವನ್ನು, ಯದ್ವತಿ-ಹೇನೋ, ತದ್ವತಿ-ಹಾಗೆ, ನಿಷಂಗಾತಿ-ಬತ್ತಳಿಕೆ
ಯೆದೆಯಿಂದ, ಶರಾಣಿ-ಬಾಣಗಳನ್ನು, ಸಂದಧತಿ-ಜೋಡಿಸುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿಯೂ, ವಿಕ್ಯವ್ಯ-ಎಳೆದು, ಶಿತಬಾಣಪೂರ್ಣಾ-
ಹರಿತಗಳಾದ ಕಣಿಗಳಿಗುವುಗಳನ್ನು, ಮುಂಚ್ಛ-ಬಿಡುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿಯೂ, ಅಧ-ಆಮೇಲೆ, ರಥಾಣ-ತೇರುಗಳನ್ನು, ಕುಂಜ
ರವಾಜಿಪತ್ನೀ-ಆನೆ ಕುದುರೆ ಕಾಲಾಳುಗಳನ್ನು, ನಿಘ್ನೇ-ಕೊಲ್ಲುತ್ತಲಿರುವನೂ ಆದನು ||೨೪|| ನಿಘ್ನೇನ್ನಕುಂಭಾಃ-ನೀಳಲ್ಪಟ್ಟ
ಕುಂಭಸ್ಥಳಗಳುಳ್ಳ, ಕರಿಣಿ-ಆನೆಗಳು, ಶರವ್ಯಕ್ಣಕಂಧರಾಃ-ಬಾಣಗಳಿಂದ ಹರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊರಳುಗಳುಳ್ಳ, ಅಶಾವಿ-ಕುದುರೆ
ಗಳೂ, ಛಿನ್ನಭುಜೋರುಕಂಧರಾಃ-ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತೋಳುಗಳೂ ತೊಡೆಗಳೂ ಕೊರಳುಗಳೂವುಳ್ಳ, ರಘಾಹತಾಶ್ಯಧ್ವಜಸೂ
ತನಾಯಕಾಃ-ರಥಗಳ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕುದುರೆಗಳ ಧ್ವಜಗಳ ಸಾರಥಿಗಳ ಒಡೆಯರೂ, ಪದಾತಯಿ-ಕಾಲಾಳುಗಳೂ. ಅನೇಕ
ಶಃ-ಬಹುವಾಗಿ, ನಿಪೀತುಃ-ಬಿದ್ದು ಹೋದವು ||೨೫|| ಸಂಘದ್ಯಮಾನದ್ವಿಪದೇಭವಾಜಿನಾಂ-ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ ಕಾಲಾಳು
ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳ, ಅಂಗಪ್ರಸೂತಾಃ-ವೈಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ, ಅಸ್ಯಗಾಪಗಾಃ-ರಕ್ತಪ್ರವಾಹಗಳು, ಶತಶಃ-ನೂರಾರುಬಗೆಯಾಗಿ
ದ್ದವು. ಭುಜಾಹಯಿ-ಆ ಪ್ರವಾಹಗಳು, ತೋಳುಗಳೆಂಬ ನೀರುಹಾವುಗಳುಳ್ಳವೂ, ಪುರುಷಶೀರ್ಷಕಚ್ಛಪಾಃ-ಮನುಷ್ಯರತೆರೆ
ಯೋಡುಗಳೆಂಬ ಆಮೆಗಳುಳ್ಳವೂ, ಹತದ್ವಿಪದ್ವಿಪ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಆನೆಗಳೇ ನಡುದಿನ್ನುಗಳಾಗಿವುಳ್ಳವೂ, ಹಯಗ್ರಹಾಕುಲಾಃ-
ಕುದುರೆಗಳೆಂಬ ಮೊಸಳೆಗಳಿಂದ ಕಡಡಿದವುಗಳೂ ||೨೬|| ಕರೋರುವಿನಾನಾಃ-ಕೈಗಳೆಂಬ ದೊಡ್ಡವಿನಾಂಗಳುಳ್ಳವು, ಸರಕೇಶ
ಶೈವಲಾಃ-ಮನುಷ್ಯರಕೂದಲೆಂಬ ಹಾಮಚಿಯುಳ್ಳವೂ, ಧನುಸ್ತರಂಗಾಯುಧಗುಲ್ಮಸಂಕುಲಾಃ-ಬಿಲ್ಲುಗಳೆಂಬ ಅಲೆಗಳೂ ಆಯು
ಧಗಳೆಂಬ ಬಳ್ಳಿಹೊದರುಗಳೂ ಇವುಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತಗಳಾಗಿರುವವು. ಅನೂಧಿರಿಕಾವರ್ತಭಯಾನಕಾಃ-ಗುರಾಣಿಗಳೆಂಬ ನು
ಳಿಕುಳಿಗಳಿಂದ ಭಯಂಕರಗಳೂ, ಮಹಾಮಣಿಪ್ರವೇಕ-ದೊಡ್ಡ ರತ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠಗಳುಳ್ಳ ಆಭರಣಗಳೆಂಬ, ಅಶ್ಮಶರ್ಮರಾಃ-ಕಲ್ಲುಗಳೂ

ದಸ್ಯನೇನೆಯಂ ನೋಡಿ ಸುರಾಸುರಾರ್ಚಿತಮಾದ ಶಾರ್ಙ್ಗ ಧನುಸ್ಸಂ ಟುಕಾರವಂ ಮಾಡಿದನು||೨೭||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬತ್ತಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಬಾಣಗಳಂ ಗ್ರಹಿಸುವವನಾಗಿ, ಧನುವಂ ಸಂಧಾನವಂ
ಮಾಡುವವನಾಗಿ ನೆಳೆದು ಬಾಣಗಳಂ ಬಿಡುವವನಾಗಿ ಕತ್ತೂಗಳ ರಥಗಳಂ ಗೆಜಂಗಳಂ ಅಶ್ಯಂಗಳಂ
ಮಾದಚಾರಿಗಳಂ ಸಹ ಸುಹರಿಸುವನಾಗಿ ಅಲಾತ ಚಕ್ರದಂತೆ ತಿರುಗುತ ಸಂಚರಿಸಿದನು ||೨೮|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ
ಬಾಣಗಳ ಪ್ರಹಾರಂಗಳಿಂದ ಕುಂಭಸ್ಥಳಂಗಳು ಒಡೆದು ಆನೆಗಳು ಬಿದ್ದವು. ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಕತ್ತರಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಠಂಗಳುಳ್ಳ ಕುದುರೆಗಳು ಬಿದ್ದವು. ರಥಂಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಅಶ್ಯಂಗಳು ಸಾರಥಿಗಳು ಧ್ವ
ಜಂಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಬಾಣಪೀಡಿತಂಗಳಾಗಿ ಬಿದ್ದವು. ಪಾದಚಾರಿಗಳು ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭುಜಂಗಳು ಕಂಠಂಗಳು
ತೊಡೆಗಳು ಉಚ್ಛವರಾಗಿ ಬಿದ್ದರು ||೨೯||ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗೆಜಂಗಳು ತುರಗಂಗಳು ಪಾದಚಾರಿಗಳು ಇವುಗಳ
ಶರೀರದಿಂದ ಸ್ರವಿಸುವ ರಕ್ತನದಿಗಳು ನೂರುಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸಿದವು. ಆನಡಿಗಳು ಎಂತಿಯವುಗಳಿಂದ
ರೆ-ಕೂರರ ಭುಜಂಗಳೆಂಬ ಸರ್ಪಂಗಳುಳ್ಳವು. ಶಿರಸ್ಸುಗಳೆಂಬ ಕೂರ್ಮಂಗಳುಳ್ಳವು. ಬಿದ್ದಿರುವ ಆನೆಗಳ ದೇಹಂ
ಗಳೆಂಬ ತಿಟ್ಟಿಗಳುಳ್ಳವು. ಅಶ್ಯಂಗಳೆಂಬ ಮೊಸಳೆಗಳುಳ್ಳವು||೩೦||ಹಸ್ತಗಳೂ ತೊಡೆಗಳೂ ಮತ್ಸ್ಯಗಳಾಗಿವು
ಳ್ಳವು. ಕೇಶಂಗಳೆಂಬ ಹಾಮಚಿಗಳೂ ಧನುಸ್ಸುಗಳೆಂಬ ತೆರೆಗಳು ಉಚ್ಛವಾಗಿ, ಆಯುಧಂಗಳೆಂಬ ಗುಲ್ಮಂಗಳು
ಗುರಾಣಿಗಳೆಂಬ ನುಳಿಗಳುಳ್ಳವಾಗಿ, ಮಹಾ ರತ್ನಂಗಳೆಂಬುದಿಕ್ಕಲುಗಳುಳ್ಳವಾಗಿ, ಭಯಂಕರಗಳಾದ ರಕ್ತ
ನದಿಗಳು ಪ್ರವಹಿಸಿದವು. ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಮ ರೀರ್ವರಿಂದಲೂ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ರಕ್ತ

ಶ್ರೀಶರ್ಮರಾಃ ! ಪ್ರವೃತ್ತಾಭೀರುಭಯಾವಹಾವ್ಯಥೇಮನಸ್ವಿನಾಂಹರ್ಷಕರೀಪರಸ್ಪರಮ್ || ೮೬ ||
 ವಿನಿಷ್ಟತಾರೀಮುಗಲನದುರ್ಮದಾಣಂಕರ್ಷಣಾಪದಮಯತೇಜಸಾ | ಬಲಂತದಂಗಾರ್ಣವದು
 ಗಭೈರವಂದುರಂತಪಾರಂಮಗಧೇಂದ್ರಪಾಲಿವಮ್ | ಕ್ಷಯಂಪ್ರಣೀತಂವಸುದೇವಪುತ್ರಯೋರ್ವಿ
 ಕ್ರೀಡಿತಂತಪ್ತಗದೀಶಯೋಃಪರಮ್ || ೮೭ || ಸ್ಥಿತೈರ್ದೃವಾಂತಂಭುವನತ್ರಯಾಸ್ಯಯಸ್ಸಮೀಹತೆ
 ಸುತಗುಣಸ್ವಲೀಲಯಾ | ನತಸ್ಯಚಿತ್ರಂಪರಮಕ್ಷನಿಗ್ರಹಸ್ತಧಾಪಿಮರಾನ್ಯನುಸಿದ್ಧಗೃಹ್ಣೀತೇ ||
 ಜಗ್ರಾಹವಿರಥುರಾಮೋಜರಾಸಂಧಂಮಹಾಬಲಮ್ | ಹತಾನೀಕಾವಶಿಷ್ಯಾಸುಂಸಿಂಹಾಕ್ಷುದ್ರಮೃ
 ಗೆಯಾಧಾ || ೮೮ || ಒಧ್ಯಮಾನಂಹತಾರಾತಿಂಪೂಶೈರ್ವಾರುಣಮಾನುಷೈಃ | ವಾರಯಾಮಾಗೋ
 ವಿಂದಗ್ತನಕಾರ್ಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ || ೮೯ || ಸಮಾಕ್ರೋಲೋಕನಾಧಾಭ್ಯಾಂವೀಕ್ಷಿತೋನೀರಸಂಮತಃ |

ಮರಳುವುಳ್ಳವು. ಭೀರ.ಭಯಾವಹಾಃ-ಹೆದರುಪವರಿಗೆ ಭಯವನ್ನು ಮಾಡುವವು, ಮನಸ್ವಿನಾಂ-ಭೈರ್ಯವಂತರಿಗೆ, ಹರ್ಷಕ
 ರೀಃ-ಸಂತೋಷವನ್ನು ಮಾಡುವವು, (ಹರ್ಷಕರ್ಮಿ) ಆಗಿ, ಪರಸ್ಪರಂ-ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ, ಪ್ರವೃತ್ತಾಃ-ನಡೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು || ೮೬ ||
 ಅಂಗ-ಅಯ್ಯಾವರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯೋ ಮುನಲೇನ-ವನಿಕೆಯಿಂದ, ದ.ವ.ದಾಣ-ಕಟ್ಟಿಕೊಬ್ಬುಳ್ಳ, ಅರೀ-ಹಗಗಳನ್ನು, ವಿನಿ
 ಷ್ಠತಾ-ಬಡಿಯುತ್ತಲಿರುವ, ಅವರಿಮೇಯತೇಜಸಾ-ಅಳಿಯಲಕವಲ್ಲದ ಧರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ, ಸಂಕರ್ಷಣೇನ-ಬಲರಾಮನಿಂದ, ಅರ್ಣ
 ವಮುಗಭೈರವಂ-ಸಮುದ್ರದಹಾಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಕವಲ್ಲದ್ದು ಧಯಂಕರವೂ ಆದ, ದುರಂತಪಾರಂ-ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಆಕವುಳ್ಳ,
 ಮಗಧೇಂದ್ರಪಾಲಿತಂ-ಜರಾಸಂಧನಿಂದ ಆಳಲ್ಪಟ್ಟ, ತದ್ವೃದ-ಆ ಸೈನ್ಯವು, ಕ್ಷಯಂಪ್ರಣೀತಂ-ನಾಶವನ್ನೈದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.
 ಜಗದೀಶಯೋಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೋದಯರಾದ, ವಸುದೇವಪುತ್ರಯೋಃ-ವಸುದೇವನ ಕುಮಾರರ, ತದ್ವಿಕೀಡಿತಂ-ಆಯಾಟವು,
 ಪರಂ-ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ್ದು || ೮೭ || ಯಃ-ಯಾವವುರುಷನು, ಅನಂತಗುಣಃ-ಅಪರಿಮಿತಸುಗುಣಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸ್ವಲೀಲಯಾ-
 ತನ್ನಮೀನದಿಂದ, ಭುವನತ್ರಯಾಸ್ಯ-ಮೂರುಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಚಿತ, ಸ್ಥಿತೈರ್ದೃವಾಂತಂ-ರಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಯ
 ನ್ನೂ ಸಂಹಾರವನ್ನೂ, ನಮೀಹತೇ-ಬಯಸುವನೋ, ತಸ್ಯ-ಆಂಥಾ ಪುರುಷನ, ಪರಮಕ್ಷನಿಗ್ರಹಃ-ಕೆತ್ತುಗಳೆಡೆಯವರನ್ನು
 ನಿಗ್ರಹಿಸಿದ ವ್ಯಾಪಾರವು, ಚಿತ್ರಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವು. ತಧಾಪಿ-ಹಾಗಾದರೂಕೂಡ, ಮರ್ತ್ಯಾನುಸಿದ್ಧಗೃಹ್ಣೀತಂ-ಮನುಷ್ಯರನ್ನು
 ಅನುಸರಿಸಿದವುಗಳೆವನ ಲೀಲೆಯು, ವರ್ಣಿತೇ-ಬಂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿದೆ || ೮೮ || ರಾಮಃ-ಬಲರಾಮನು, ಹತಾನೀಕಾವಶಿಷ್ಯಾ
 ಸುಂ-ಸತ್ತುಹೋದದಂದಿನಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಣವುಳ್ಳವನೂ, ವಿರಥಂ-ರಥವಿಲ್ಲದವನೂ, ಆದರೂ, ಮಹಾಬಲಂ-ಜೆಚ್ಚುಬಲವುಳ್ಳ,
 ಜರಾಸಂಧಂ-ಮಗಧರಾಜನನ್ನು, ಸಿಂಹಃ-ಸಿಂಗೆವು, ಕ್ಷುದ್ರಮೃಗಂ-ತುಚ್ಛವಾದ ಮಿ.ಗವನ್ನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-
 ಹಾಗೆ, ಜಗ್ರಾಹ-ಹಿಡಿದನು || ೮೯ || ಹತಾರಾತಿಂ-ಮುನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆತ್ತುಗಳೆಡೆಯವರೂ, ಈಗ, ವಾರುಣಮಾನುಷೈಃ-
 ವರುಣಸಂಕಲ್ಪಿತಗಳಾಗಿಯೂ ಮನುಷ್ಯರಿಂ ರಚಿತವೂಆದ, ಪಾಶೈಃ-ಹಗ್ಗಗಳಿಂದ, ಒಧ್ಯಮಾನಂ-ಕಟ್ಟಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ, ಜ
 ರಾಸಂಧನನ್ನು, ಗೋವಿಂದಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತೇನ-ಆ ಜರಾಸಂಧನ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ, ಕಾರ್ಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ-ಭೂಭಾರಹರಣಕಾ
 ರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲುಬಯಕೆಯಿಂದ ವಾರಯಾಮಾಸ-ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲ್ಪಡಬಲಿತೆ ತಡೆದನು || ೯೦ || ನಃ-ಆ ಜರಾಸಂಧನು, ಲೋ

ನದಿಗಳು ಮಹಾ ಮನಸ್ವಿಗಳಾದವರಿಗೆ ಸಂತೋಷ ಕರಂಗಳಾದವು || ೮೬ || ಮುಗಲಯಾಧದಿಂದ ಕೆತ್ತುಗಳಂ
 ಚೋರ್ಣಕರಿಸುವ ಪರಾಕ್ರಮ ಕಾಲಿಯಾದ ಬಲರಾಮನಿಂದಲೂ ರಕ್ತನದಿಗಳು ಉಂಟುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಎಲೈ
 ಅರನೇ! ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಭಯಂಕರಮಾದ ಜರಾಸಂಧನಿಂದ ರಕ್ಷಿತಮಾದ ಮಹಾನೇನೆಯು ವಸುದೇವನ ಪು
 ತ್ರರಿಂದ ಕ್ಷಯವ ನೆಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದು ಜಗದೀಶ್ವರರಾದ ರಾಮಕ್ಕಷ್ಟರಿಗೆ ಕ್ರೀಡಾರೂಪವಾಗಿತ್ತು || ೮೭ ||
 ಅನಂತಗುಣನಾದ ಯಾವ ಭಗವಂತನು ಲೋಕತ್ರಯದ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರಂಗಳಂ ಲೀಲೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಡು
 ಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಂತಾ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಕೆತ್ತುನೇನೆಯ ನಿಗ್ರಹವು ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮಾನುಷ
 ಲೀಲೆಯು ಮರ್ತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತೆ || ೮೮ || ವಿರಥನಾಗಿ ನೇನೆಯಂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಇರುವ
 ವಃಹಾ ಬಲಿವೃಂದದ ಜರಾಸಂಧನಂ ಬಲರಾಮನು ಕಟ್ಟಿವ್ಯಗಮಂ ಸಿಂಹದಂತೆ ನೆರೆಹಿಡಿದನು || ೮೯ || ಆಜರಾ
 ಸಂಧನಂ ವಾರುಣ ಪಾಶಂಗಳಿಂದಲೂ ಮನುಷ್ಯ ಪಾಶಂಗಳಿಂದಲೂ ಬಲರಾಮನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃ

ವಿವಿಕ್ಷುಸ್ತಪನೇರಣ್ಯಂವಾರಿತಃಪಧಿರಾಜಭಿಃ ||೩೧|| ವಾಕ್ಯೈಃಪವಿತಾರ್ಥಪದ್ಯರ್ಥಯೈಶ್ಚಪ್ರಾ
ಕೃತ್ಯೈರಪಿ | ಸ್ವಕರ್ಮಬಂಧಮಾಪ್ತಶ್ಚೈವದುಭಿನಿಪರಾಭವಃ||೩೨|| ಹತಮಸರಾಸ್ತನೀಕಮನ್ಯಪೂ
ಬಾರ್ಹದ್ರಭಸ್ತದಾ | ಉಪಕ್ಷಿಪತೋಜಗವತಾಮಗಧಾಃದುರ್ಮನಾಯಯೌ||೩೩|| ಮುಕುಂದೋ
ಪ್ಯಕ್ಷತಬಲೋನಿಸ್ತೀರ್ಣಾರಿಬಲಾರ್ಣವಃ |ವಿಕ್ರೀರ್ಯವಾಣಃಕುಸುಮೈಸ್ತಿ |ದಶೈರನುಮೋದಿತಃ||೩೪||
ಮಾಧುರೈರಾಪಸಂಗವ್ಯವಿಜ್ವಲೈರ್ಮುದಿತಾತ್ಮಭಿಃ | ಉಪಗೀಯಮಾನವಿಜಯಸೂತಮಾಗಧವಂ
ದಿಭಿಃ ||೩೫|| ಕಂಖದುಂದುಭಯೋನೈದುರ್ಭೀರೀತೋರ್ಯಾಣೈಕಶಃ | ವೀಣಾಃವೇಣುಮೃದಂಗಾನಿ
ಪುರಂಪ್ರವಿಶತಿಸ್ಪ್ರಭೌ ||೩೬|| ಸಿಕ್ತಮಾಗಾಂತ್ಯಪ್ಪಜನಾಂಪತಾಕಾಭಿರಲಂಕೃತಃಪೌ | ನಿಘೌಫ

ಕನಾಥಾಭಾಷ್ಯಂ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಂದ, ಮುಕ್ತಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ವೀರಸಂಮತಃ-ಕೂರನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿದ್ದವನಾದ್ದರಿಂದ, ವೀರಡಿಂತಃ-ನಾಚಿಕೆಯುಂಟಾದವನಾಗಿ, ತಪಸೇ-ತಪವಂಗೈಯ್ಯಲೋಸುಗ, ಅರಣ್ಯಂವಿವಿಕ್ಷುಃ-ಕಾಡನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲೇ ಸಿದ್ಧವನಾಗಿ, ಪಧಿ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ರಾಜಭಿಃ-ಧೋರಗಳಿಂದ, ವಾರಿತಃ-ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ||೩೧|| ತೇ-ನಿನ್ನ, ಯದ-ಭಿಃ-ಯಾದವರಿಂದ, ಪರಾಭವಃ-ಅಪಜಯವು, ಸ್ವಕರ್ಮಬಂಧ-ನಿನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮದಬೆಸೆಯಿಂದಾದ, ಬಂಧನವೂ, ಪ್ರಾಪ್ತಶ್ಚ-ಕೊಂದಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿಯೂ ಹೋಯಿತು, (ಹೀಗೆಯೇ ಯಿರುವುದಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ಯೇಕೆಯೇಚಿಸುವಿ?) ಇತ್ಯಾದಿ-ಪ್ರಾಕೃತ್ಯೈಃನಯೈರಪಿ-ಪಾಮರರ ನಿತಿವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಪವಿತಾರ್ಥಪದ್ಯೈಃ-ಪರಿಶುದ್ಧಗಳಾದ ಶಬ್ದಗಳೂಉಳ್ಳ, ವಾಕ್ಯೈಃ-ಮಾತೃಗಳಿಂದಲೂ (ಜರಾಸಂಧನಂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.) ||೩೨|| ಸರ್ವಾನೀಕೇಷು-ಎಂಡುಗಳಿಲ್ಲವೂ, ಹತೇಷು-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವಾಗುತ್ತಲೂ, ತದಾ-ಆಗ, ಬಾರ್ಹದ್ರಭಃ-ಬೃಹದ್ರಥರಾಯನಮಗನಾದ, ನೃಪಃ-ಜರಾಸಂಧನೆಂಬ ಅರಸು, ಭಗವತಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಉಪೇಕ್ಷಿತಃ-ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿಯೆಂದು ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪುಷ್ಪನಾಃ-ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವವನಾಗಿ, ಮಗಧಾಃ-ಮಗಧದೇಶಗಳಂಕುರಿತು, ಯಯೌ-ತೆರಳಿದನು ||೩೩|| ಮುಕುಂದೋಪಿ-ಕೃಷ್ಣನೂಕೂಡ, ಅಕ್ಷತಬಲಃ-ಗಾಯವಿಲ್ಲದದಂಟಾದವನಾಗಿಯೂ, ನಿಸ್ತೀರ್ಣಾರಿಬಲಾರ್ಣವಃ-ದಾಂಟಲ್ಪಟ್ಟ ಕತ್ರಸೈನ್ಯವೆಂಬ ಸಮುದ್ರವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಕುಸುಮೈಃ-ಫುಷ್ಪಗಳಿಂದ, ವೀರ್ಯಮಾಣಃ-ಎರಚಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವವನಾಗಿಯೂ, ತ್ರಿದಶೈಃ-ದೇವತೆಗಳಿಂದ, ಅನುಮೋದಿತಃ-ಸಂತೋಷಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ ||೩೪|| ಮಾಧುರೈಃ-ಮಧುರಾನಗರದಲ್ಲಿರುವಲೊಡನೆ, ಉಪಸಂಗವ್ಯ-ಸೇರಿ, ವಿಜ್ವಲೈಃ-ರೋಗವಿಲ್ಲದ, ಮುದಿತಾತ್ಮಭಿಃ-ಸಂತುಷ್ಟವ್ಯದಯರಾದ, ತೈಃ-ಅವರಿಂದಲೂ, ಸೂತಮಾಗಧವಂವಿಣಿಃ-ಸೂತರು ಮಾಗಧರುಎಂದಿಗಳೆಂಬ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರಿಂದ, ಉಪಗೀಯಮಾನವಿಜಯಃ-ಒಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಇಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬಂದನು||೩೫|| ಪ್ರಭೌ-ಸಮರ್ಥನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಪುರಂಪ್ರವಿಶತಿ-ನಗರವಂಪ್ರವೇಶಿಸುವನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಕಂಖದುಂದುಭಯಃ-ಕಂಖಗಳೊಡೊಡ್ಡಡೋಲುಗಳೂ, ಭೇರೀತೋರ್ಯಾಣಿ-ಮೊಡ್ಡ ಮೋಲುಗಳೂ ತಮ್ಮಟಗಳೂ, ವೀಣಾವೇಣುಮೃದಂಗಾನಿ-ವೀಣೆಗೆ

ಪ್ಪನು ಭಾವಿಕಾರ್ಯವ ನಾಲೋಚಿಸಿ ಕಟ್ಟ ಬೇಡವೆಂದು ಜರಾಸಂಧನಂ ಬಿಡಿಸಿದನು ||೩೦||ಲೋಕನಾಥರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಂದ ಬಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜರಾಸಂಧನು ಲಜ್ಜಿತನಾಗಿ ತಪಸ್ಸಿ ಗೋಸುಗ ಸುಕಲ್ಪವಂ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅರಸುಗಳಿಂದ ||೩೧|| ಪರಿಶುದ್ಧಮಾದ ಅರ್ಧಮುಳ್ಳ ನೀತಿವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಲೌಕಿಕ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದಲೂ ಧರ್ಮ ಬೋಧನೆಗಳಿಂದಲೂ ಬೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಅಪಂತೇ-ಎಲೈ, ಮಹಾರಾಜನಾದ ಜರಾಸಂಧನೇ! ಪೂರ್ವಕರ್ಮದಿಂದ ನಿನಗೆ ಅಲ್ಪ ಬಲರಾದ ಯಾದವರಿಂದ ಪರಾಭವ ಮುಂಟಾಯಿತು ||೩೨||ಅದರಿಂದ ನೀನು ಲಜ್ಜಿತನಾದ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಬೋಧಿತನಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಸೈನ್ಯಗಳಂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನಿಂದುಪೇಕ್ಷಿತನಾಗಿ ವ್ಯಸನಯುಕ್ತನಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು ||೩೩||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ನೇನೆಯಂ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಕತ್ರಗಳಂ ಸಂಹರಿಸಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯಂ ಕರೆವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕ್ಲಾಘಿತನಾದನು ||೩೪|| ವ್ಯಸನರಹಿತರಾದ ಸಂತೋಷಯುಕ್ತರಾದ ಮಧುರಾಪುರವಾಸಿಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವನಾಗಿ ಸೂತಮಾಗಧರಿಂದ ಗಾನಂಗೈಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಜಯಮುಳ್ಳವನಾಗಿ ಹೊರಟುಬಂದನು ||೩೫|| ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಧುರಾಪುರವಂಪ್ರವೇಶವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಕಂಖಗಳು ದುಂದುಭಿಗಳು ಧ್ವನಿಗೆ

ಪ್ರಾಂಜ್ಯಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವೇಣಿಕೌತುಕಾಬದ್ಧತೋರಣಾಮ್ ||೩೩|| ನಿಚೀಯಮಾನೋನಾರೀಭಿರ್ಮಾ
ಲಾದಭ್ಯಕ್ಷತಾಂಕುಪೈಃ | ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಮಾಣಸ್ಸನ್ನೇಹಂಪ್ರೀತ್ಯುತ್ಕಂಠಿತಲೋಚನೈಃ ||೩೪|| ಆಯೋ
ಧನಗತಂವಿತ್ತಮನಂತಂವೀರಭೂಷಣಮ್ | ಯದುರಾಜಾಯತತ್ಸರ್ವಮಾಹೃತಂಪ್ರಾದಿದದ್ವಿಭುಃ ||
ಏವಂಸಪ್ತದಶಕೃತ್ಯಸಾಪತ್ಯಕ್ಷಾಹಿಣೀಬಲಃ | ಯಯುಧಮಾಗಧೋರಾಜಾಯದುಭಿಷ್ಠಪೌ
ಲಿತೈಃ ||೪೦|| ಅಕ್ಷಿಣ್ವಂಸ್ತದ್ಬಲಂಸರ್ವಂವೃಷ್ಟಯಃಕೃಷ್ಣತೇಜಸಾ | ಹತೇಷುಸ್ವಪ್ನನೀಕೇಷುತ್ಯ
ಕ್ತೋಯಾದರಿಭಿರ್ಗೃಹ ||೪೧|| ಅಪ್ಪಾದಶತುಸಂಗ್ರಾಮಾಘಾಮಿನಿತದಂತರಾ | ನಾರದಪ್ರೀತೋ

ಈ ಅಲಗೋಜಿಗಳೂ ಮುದ್ದಲೆಗಳೂ, ಅನೇಕಕೇ-ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ, ನೇಮ-ಮೊಳಗಿದವು ||೩೩|| ಸಿಕ್ತಮಾರ್ಗಾಂ ಸಾರಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟದಾರಿಯುಳ್ಳ, ಹೃದ್ಯಜನಾಂ-ಸಂತನಗೊಂಡ ಜನಗಳುಳ್ಳ, ಪತಾಕಾಭಿರಲಂಕೃತಾಂ-ಧ್ವಜಗಳಿಂದಲೂ ಮೆಲ್ಲುಟ್ಟುಗ
ಳಿಂದಲೂ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಬ್ರಹ್ಮಘೋಷೇಣಿರ್ಘೋಷಾಂ-ವೇದಸ್ವರದಿಂದನಾದಿತವಾದ, ಕೌತುಕಾಬದ್ಧತೋರಣಾಂ-ಆಸ
ಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಅಲಂಕಾರದ ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿಗಳೆಗಳುಳ್ಳ, ನಗರಿಯಂಪ್ರವೇಶಿಸಿ ||೩೪|| ನಾರೀಭಿ-ಹೆಂಗಳಿಂದ, ಮಾಲಾ
ವಪ್ರಕ್ಷತಾಂಕುಪೈ-ಪುಸ್ಪನರಗಳು ಮೊಸರು ಅಕ್ಷತತಂಡುಲಗಳು ಗರಿಕೆಮೊಳಕೆಗಳಿಂದ, ನಿಚೀಯಮಾನ-ಎರಚಲ್ಪಡುತ್ತಿರು
ವನಾಗಿ, ಪ್ರೀತ್ಯುತ್ಕಂಠಿತಲೋಚನೈ-ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅಕ್ಕರೆಗೊಂಡಕಂಗಳಿಂದ, ಸನ್ನೇಹಂ-ಸ್ನೇಹದೊಡನೆ, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ
ಮಾಣ-ನೋಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೩೪|| ವಿಭುಃ-ಪ್ರಭುವಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಆಯೋಧನಗತಂ-ರಣಭೂಮಿ
ಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದೂ, ಅಪೃತಂ-ತಮ್ಮಿಂದ ತೆರಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೂ ಆದ, ವೀರಭೂಷಣಂ-ಶೂರರ ಆಭರಣಗಳುಳ್ಳ, ತದ್ವಿತ್ತಂಸರ್ವಂ-ಆಫನ
ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಯದುರಾಜಾಯ-ಯಾದವರಿಗರಸಾದ ಉಗ್ರಸೇನನಿಗೆ, ಪ್ರಾದಿದದ್-ಕೊಟ್ಟನು ||೩೫|| ತಾವತಿ-ಅಪ್ಪುನೋಲಿಸಿಕ
ಯಂಟಾದರೂ, ಅಕ್ಷಾಹಿಣೀಬಲಃ-ಅಕ್ಷಾಹಿಣಿಗಳ ಸೈನ್ಯಗಳುಳ್ಳ, ಮಾಗಧೋರಾಜಾ-ಜರಾಸಂಧನೆಂಬ ಧೂರೆಯು, ಕೃಷ್ಣಪಾ
ಲಿತೈ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ಯದುಭಿ-ಯಾದವರೊಡನೆ, ಏವಂ-ಹೀಗೆಯೇ, ಸಪ್ತದಶಕೃತ್ಯಃ-೧೭ ಬಾರಿಗ
ಳು, ಯಯುಧೇ-ಕಾದಿದನು ||೪೦|| ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕೃಷ್ಣತೇಜಸಾ-ಕೃಷ್ಣನಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾದ,
ವೃಷಯಃ-ವೃಷಿ ಕುಲದ ಯಾದವರು, ತದ್ಬಲಂಸರ್ವಂ-ಆ ಜರಾಸಂಧನಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಅಕ್ಷಿಣ್ವಂ-ನಾಶಹೊಂದಿಸಿ
ದರು, ಸ್ವಪ್ನಾನೀಕೇಷು-ತನ್ನೆಂದಂಗಳು, ಅರಿಭಿ-ಶತ್ರುಗಳಿಂದ, ಹತೇಷುತ್ಯು-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವಾಗುತ್ತಿರಲು, ತ್ಯಕ್ತಃ-
ತಾನುಮಾತ್ರ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಜರಾಸಂಧನು, ಅಯಾತ್-ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋದನು ||೪೧|| ಅಪ್ಪಾದಶತುಸಂಗ್ರಾಮೇತು-ಇದಿ
ನೆಂಟನೆಯಕಾಳಗವು, ಅಘಾಮಿನಿ-ಬರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವಲ್ಲಿ, ತದಂತರಾ-ಅನಂತ, ನಾರದಪ್ರೀತಃ-ನಾರದನಿಂದ ಪ್ರೀತಿಸಿಕ

ಯ್ದವು. ಭೇರಿಗಳು ವಾದ್ಯಂಗಳು ಅನೇಕಪ್ರಕಾರಂಗಳಾಗಿ ನಾದಂಗೆಯ್ದವು. ವೀಣೆಗಳು ವೇಣುಗಳು ಮೃ
ದಂಗಂಗಳು ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದವು ||೩೩|| ಆ ಪುರವು ಎಂತಿಯದೆಂದರೆ,--ಸುಗಂಧಜಲಂಗಳಿಂದ ನೆನೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾ
ರ್ಗಂಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಸಂತುಷ್ಟವಾದ ಜನವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಪತಾಕಂಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತಮಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರವೇದ
ಘೋಷಂಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ಕೌತೂಹಲದಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ತೋರಣಂಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು
ಪುಷ್ಪಂಗಳಿಂದಲೂ ದಧಿಯಿಂದಲೂ ಅಕ್ಷತಂಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೂ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಕ
ಸಿತಂಗಳಾದ ನೇತ್ರಾಗಳುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಸಮೂಹದಿಂದ ನೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತ ಆ ಪುರವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೩೪||
ಯಾದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದವರ ಶರೀರಂಗಳಿಂದ ಕಳಚಿದಿದ್ದ ರತ್ನಭೂಷಣಂಗಳಂ ಅನೇಕ ಧನವಂಸಹ ತೆಗದು
ಕೊಂಡು ಬಂದು ಅರಸಾದ ಉಗ್ರಸೇನನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ||೩೫|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜರಾಸಂಧನು ಪುನಶ್ಚ ಅಮೃ
ತಾಕ್ಷಾಹಿಣೀಬಲವನ್ನು ತೆಗದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹದಿನೇಳುಸಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪಾಲಿತರಾದ ಯಾದವರೊಡ
ನೆ ಕಾದಿದನು ||೪೦|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಯಾದವರು ಜರಾಸಂಧನ ಬಲವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಿದ
ರು, ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವು ನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಜರಾಸಂಧನು ಯಾದವರಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ
ಹೋದನು ||೪೧|| ಪುನಶ್ಚ ಹದಿನೆಂಟನೆಯಸಲ ಜರಾಸಂಧನು ಸನ್ನಾಹವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವದರೊಳ

ವೀರೋಯವನಃಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ ||೪೮|| ರುರೋಧಮಧುರಾಮೈತ್ಯತಿಸ್ತುಭಿರ್ಮೌಚ್ಛಕೋಟಿಭಿಃ |
 ನೃಲೋಕೇತಾಪ್ರತಿವ್ಯಂಮ್ಯಾಪ್ತಪ್ಲೀಂಚ್ಛತ್ಯಾತ್ಮಸಮೀತಾ ||೪೯|| ತಂದ್ರವ್ಯಾಪ್ತಚಿಂತಯ
 ತ್ತಾಪ್ತವ್ಯಸಂಕರ್ಷಣಸಹಾಯವಾ ||೫೦|| ಯವನೋಯಂನಿರುಂಧೇಸ್ಮಾನದ್ಯತಾವಸ್ತುಹಾಬಲಃ | ಮಾಗಧೋಪ್ಯದ್ಯವಾಶ್ಯವಾಪರ
 ಶ್ಯವಾಗಮಿವ್ಯತಿ ||೫೧|| ಅವಯೋರ್ಯಾಧ್ಯತೋರಸ್ಯಯದ್ಯಾಗಂತಾಜರಾಸುತಃ | ಬಂಧೂಹ
 ನಿವ್ಯತ್ಯಥವಾಸೇವ್ಯತಿಸ್ಯಪುರಂಬಲೀ ||೫೨|| ತಸ್ಮಾದದ್ಯವಿಧಾಸ್ಯಾಮೊದುರ್ದಂದ್ರಪದದುರ್ಗಮ
 ಮ | ತತ್ರಜ್ಞಾತೀಸಮಾಧಾಯಯವನಂಘಾತಯಾವಹೇ ||೫೩|| ಇತಿಸಂಮಂತ್ರೈಭಗವಾಃದು
 ಗ್ಗಂದ್ರಾದ್ಯದಕಯೋಜನಮ | ಅಂತಸ್ಸಮುದ್ರನಗರಂಕ್ತತ್ಸಾದ್ಭುತಮಚೀಕರತ ||೫೪|| ದೃಶ್ಯತೆ

ಈನಲ್ಲುಟ್ಟವನಾದ, ವೀರೋಯವನಃ-ಶೂರನಾದ ಕಾಲಯವನನು, ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ-ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿಬಂದನು||೪೮|| ನೃಲೋ
 ಕೇ-ಮನುಷ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಅವಪ್ರತಿವ್ಯಂದ್ರವ್ಯ-ತನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಇದಿರಾಳಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ಆತ್ಮಸಮೀತಾಪ್ತಪ್ಲೀಂಚ್ಛ-ತನ್ನೊಡ
 ನಸರಿಹೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನಾಗಿ ಯಾದವರನ್ನು ಕೇಳಿ, ತಿಸ್ತುಭಿರ್ಮೌಚ್ಛಕೋಟಿಭಿಃ-ಮೂರುಕೋಟಿಮಂದಿ ತುರುಕರೊಡನೆ,
 ಏತ್ಯ-ಬಂದು, ಮಧುರಾಂರುರೋಧ-ಮಧುರಾನಗರವನ್ನು ತಡೆದನು ||೪೯|| ಸಂಕರ್ಷಣಸಹಾಯವಾ-ಬಲರಾಮನೇ ಬತಾ,
 ಸೆಯಾಗಿವುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ತಂ-ಅವನನ್ನು, ಪೃಷ್ಠಾಪ್ತ-ನೋಡಿ, ಅಚಿಂತಯತೇ-ಯೋಚಿಸಿದನು ||೫೦|| ಅಹೋ-ಆಶ್ಚ
 ರ್ಯವು. ಯುದೋನಾಂ-ಯಾದವರಿಗೆ, ಉಭಯತಃ-ಎರಡುಕಡೆಯಿಂದ, ಏ ಬಗೆಯಾಗಿ, ಮಹದ್ವ್ಯಜಿನಂ-ದೊಡ್ಡನಂಕಟವು
 ಪ್ರಾಪ್ತಂ-ಬಂದದ್ದಾಗಿದೆ ||೫೧|| ಅದ್ಯತರತೇ-ಈಗತಾದರೋ, ಮಹಾಬಲಃ-ಹೆಚ್ಚುಸೈನ್ಯವುಳ್ಳ, ಯವನೋಯಂ-ಕಾಲಯವ
 ನನೆಂಬ ಇವನು, ಅಸ್ಮಾ-ನಮ್ಮನ್ನು, ನಿರುಂಧೇ-ತಡೆದನು. ಮಾಗಧೋಪಿ-ಜರಾಸಂಧನೂಕೂಡ, ಅದ್ಯವಾ-ಈಗಲೇಯೋ,
 ಶ್ಯವಾ-ನಾಳೆಯೋ, ಪರಶ್ಯವಾ-ನಾಳೆಯೋ, ಆಗಮಿವ್ಯತಿ-ಬರುತ್ತಾನೆ ||೫೨|| ಅವಯೋಃ-ನಾವು, ಅನ್ಯ-ಇವನೊಡ
 ನೆ, ಯುಧ್ಯತೋಸ್ಸತೋಃ-ಜಗಳವಾಡುವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ಜರಾಸುತಃ-ಜರಾಸಂಧನು,ಆಗಂತಾಯದಿ-ಬಂದವನಾದರೆ, ಬಲೀ-
 ಬಲವಂತನಾದ್ದರಿಂದ, ಬಂಧೂ-ಸಂಟರನ್ನು, ಹನಿಷ್ಯತಿ-ಕೊಲ್ಲುವನು, ಅಥವಾ-ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನೃಪುರಂ-ತನ್ನನಗರವಂಕು
 ರಿತು, ನೇಷ್ಯತಿ-ಬಯ್ಯುವನು ||೫೩|| ತಸ್ಮಾತ್-ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಪ್ಯ-ಈಗ, ದ್ವಿಪದದುರ್ಗಮಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಕ
 ಕ್ಯಮಾದ, ದುರ್ಗಂ-ಕೋಟಿಯನ್ನು, ವಿಧಾಸ್ಯಾಮಃ-ಮಾಡುವೆವು, ತತ್ರ-ಆ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾತೀ-ನಮ್ಮವರನ್ನು. ಸಮಾ
 ಧಾಯ-ಸೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರಿಸಿ, ಯವನಂ-ಕಾಲಯವನನನ್ನು, ಘಾತಯಾವಹೇ-ಕೊಲ್ಲಿಸುವೆವು||೫೪|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಸಂಮಂತ್ರೈ-
 ಆಲೋಚಿಸಿಕೊಂಡು, ಭಗವಾಃ-ಇಡ್ಡುಣೈಶ್ವರೈನಂಪನ್ನನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಅಂತಸ್ಸಮುದ್ರೇ-ಸಮುದ್ರದಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ, ಕೃತ್ವಾ-
 ದ್ಭುತಂ-ಎಲ್ಲವೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿರುವ, ದ್ವಾದಕಯೋಜನಂ-೧೨ ಗಾವುದಪರಿಮಿತಿಯುಳ್ಳ, ದುರ್ಗಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ಪ್ರ

ಗಾಗಿ ನಾರದಯುಪಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ಕಾಲಯವನನು ಬಂದನು ||೪೮|| ಮೂರುಕೋಟಿ ಮೈಚ್ಛರಿಂದ
 ಸಮೇತನಾಗಿ ಬಂದು ಮಧುರಾಪುರವಂ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡನು. ಲೋಕತ್ರಯದಲ್ಲಿಯೂ ತನಗೆ ಇದಿರಲ್ಲದ ಕಾಲ
 ಯವನನು ಯಾದವರಂ ತನಗೆ ಸಮಾನರನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬಂದನು ||೪೯|| ಆ ಕಾಲಯವನನಂ ನೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃ
 ಷ್ಣನು ಬಲರಾಮಸಮೇತನಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದನು. “ಯಾದವರಿಗೆ ಜರಾಸಂಧನಿಂದಲೂ ಕಾಲಯವನನಿಂದಲೂ ಎರ
 ಡುಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾವ್ಯಸನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು||೪೮|| ಈ ಕಾಲಯವನನು ಈಗ ಬಂದು ಪುರವಂಮುತ್ತಿ
 ಕೊಂಡಿರುವನು. ಜರಾಸಂಧನು ಈ ಹೊತ್ತೋ ನಾಳೆಯೋ ನಾಳೆಯೋ ಬರುತ್ತಾನೆ ||೫೧|| ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕಾ
 ಲಯವನನೊಡನೆ ಯುದ್ಧವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಜರಾಸಂಧನು ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಾದ ಯಾದವರಂ
 ಸುಹರಿಸುವನು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನೆರೆಹಿಡಿದು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು ||೫೩||
 ಆಕಾರಣದಿಂ ಕತೃಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ದುರ್ಗಸ್ಥಾನವಂ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂಧುಗಳನೆಲ್ಲರಂ ನಿಲ್ಲಿ
 ಸಿ ನಾವು ಕಾಲಯವನನಂ ಸುಹರಿಸುವೆವು” ಎಂದು ||೫೪|| ಅಲೋಚಿಸಿ ಭಗವಂತನು ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ

ಯತ್ರಹಿತ್ವಾಪ್ಯಪ್ಯವಿಜ್ಞಾನಂಶಿಲ್ಪಸೃಪುಣಂ || ೪೯ || ರಥ್ಯಾಚತ್ವರವೀಧೀಭಿರ್ದೃಢಾವಾಗ್ತವಿನಿರ್ಮಿತಮ್ | ಸುರದ್ರೂಮಲತೇದ್ಯಾನವಿಚಿತ್ರೋಪವನಾನ್ವಿತಮ್ || ೫೦ || ದೇವಕೃಂಗೈರ್ಧ್ವಜವಸ್ತ್ರಗಿರಿಭಿಸ್ಸಂಖಟಕಾಟ್ಯಾಲಗೋಪುರೈಃ | ರಾಜತಾರಕುಟೈರ್ಜುಪ್ಪಂಹೈಮಕಾಂಭೈಸ್ಸುಲಂಕೃತೈಃ || ೫೧ || ರತ್ನಕೂಟೈರ್ಗೃಹೈರ್ಹೃದ್ಯಮೈರ್ಯುಧಾಮರಕತಗ್ಧಲೈಃ | ವಾನೋಪ್ಪತೀನಾಂಚಗೃಹೈರ್ವಲಭೀಭಿಶ್ಚ ನಿರ್ಮಿತಮ್ || ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಜನಾಕೀರ್ಣಯಾದುದವಗೃಹೋಲ್ಲಸತೆ || ೫೨ || ಸುಧರ್ಮಂಪಾರಿಜಾತಂಚಮಹೇಂದ್ರಪ್ರಾಹಿಣೋದ್ಧರಃ | ಯತ್ರೇಕಾವಸ್ಥಿತೋಮರ್ತ್ಯೋಮರ್ತ್ಯೋಧರ್ಮೋನಯಂ ಜ್ಯತೆ || ೫೩ || ಶ್ಯಾಮೈಕಕರ್ಣಾನ್ವರಾಣೋಽಯಾಂಚ್ಛಾಕ್ಲಾಂಮನೋಜವಾನ್ | ದದೌನಹಸ್ರ

ವೇಶಿನಲಕೈವಾದ, ನಗರಂ-ಪಟ್ಟಣವನ್ನು, ಅಚೀಕರತೆ-ಮಾಡಿಸಿದನು || ೪೯ || ಯತ್ರ-ಯಾವದರಲ್ಲಿ, ತ್ವಷ್ಟಂ-ತನ್ನಿಷ್ಟವೃತ್ತಾಂತಂಭವಾದ, ಶಿಲ್ಪಸೃಪುಣಂ-ಕಂಚಾಳಕಲನದ ಜಾಣತನವುಳ್ಳ, ವಿಜ್ಞಾನಂ-ಪ್ರಜ್ಞೆಯು, ದೃಶ್ಯತೇಹಿ-ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವೆಯೋ? || ೪೯ || ರಥ್ಯಾಚತ್ವರವೀಧೀಭಿಃ-ರಥ್ಯಾ-ಮುಂಗಡೆಯರಾಜಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ, ಚತ್ವರ-ಅಂಗಳಗಳಿಂದಲೂ, ವೀಧೀಭಿಃ-ಹಿಂವಣಿುವಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ, ವಾಂತವಿನಿರ್ಮಿತಂ-ಮನೆಯಂತಾದವುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ ಅತಿಕ್ರಮಿಸದೆ, ಒಳಮನೆಗಳು ಒಳತೊಟ್ಟಿಗಳು ಮುಂತಾಗಿರುವಂತೆ, ಸುರ...ಅನ್ವಿತಂ-ಸುರದ್ರೂಮ-ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳೂ, ಲತಾ-ಬಳ್ಳಿಗಳೂಉಳ್ಳ, ಉದ್ಯಾನ-ವಿಹಾರವನಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಚಿತ್ರ-ಅದ್ಭುತಗಳಾದ, ಉಪವನ-ಸಂಕೀರ್ಣವೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅನ್ವಿತಂ-ಕೂಡಿದಂತಾದ್ದು || ೫೦ || ಹೇಮಕೃಂಗೈಃ-ಭಂಗಾರದಶಿಖರಗಳುಳ್ಳ, ದಿವಿಸ್ಪೃಗೈಃ-ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಸ್ವಾಟಿಕಾಟ್ಯಾಲಗೋಪುರೈಃ-ಪಳುಕಿನ ಮಂಚಿಕಗಳಿಂದಲೂ ಉರಬಾಕಲುಗಳಿಂದಲೂ, ರಾಜತಾರಕುಟೈಃ-ಭಂಗಾರದ ಮತ್ತು ಲೋಹದ ಕೊಟ್ಟಿಡಿಗಳಿಂದಲೂ, ಹೈಮಕಾಂಭೈಃ-ಭಂಗಾರದ ಶಿಖರಗಳುಳ್ಳ, ಸ್ವಲಂಕೃತೈಃ-ಜನ್ನಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅಶ್ವಕಾಲವೊದಲಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ, ಜಪ್ತಂ-ನೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು || ೫೧ || ಮಹಾವಿರಕತಸ್ಥಲೈಃ-ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಗಳುಳ್ಳ ನೆಲಗಳಿಂದಲೂ, ರತ್ನಕೂಟೈಃ-ರತ್ನ ಶಿಖರಗಳುಳ್ಳ, ಹೈಮೈರ್ಗೃಹೈಃ-ಬಂಗಾರದಮನೆಗಳಿಂದಲೂ, ವಾನೋಪ್ಪತೀನಾಂ-ಗೃಹದೇವತೆಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳ, ಗೃಹೈಶ್ಚ-ಆಲಯಗಳಿಂದಲೂ, ವಲಭೀಭಿಃ-ಚಂದ್ರಶಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ನಿರ್ಮಿತಂ-ಸಹಿತವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು || ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಜನಾಕೀರ್ಣಂ-ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿಯಜನಗಳಿಂದಲೂ ತಲೆದಿರುವುದೂ, ಯಮಹೇವಗೃಹೋಲ್ಲಸತೆ-ಯಾದವರಾಯನ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವುದೂ ಆಗತು || ೫೨ || ಮಹೇಂದ್ರ-ದೇವರಾಜನು, ಸುಧರ್ಮಂ-ದೇವನಭಯನ್ನು, ಪಾರಿಜಾತಂಚ-ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವನ್ನೂ, ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಪ್ರಾಹಿಣೋತೆ-ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಯತ್ರ-ಯಾವ ದ್ವಾರಕಾನಗರದಲ್ಲಿ, ಅವಸ್ಥಿತಃ-ಇರುವ, ಮರ್ತ್ಯಶ್ಚ-ಮನುಷ್ಯನೂಕೂಡ, ಅಮರ್ತ್ಯೋಧರ್ಮೈಃ-ಅಮರಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ, ನಿಯುಜ್ಯತೇ-ಕೂಡಿಸಲ್ಪಡುವನೋ || ೫೩ || ತೋಯರಾಟ್-ಜಲಪತಿಯಾದ, ವರು

ವಾರ್ಷ್ವರ್ಯ ಸ್ಥಾನಮಾದ ದ್ವಾದಶಯೋಜನಪ್ರಮಾಣಮುಳ್ಳ ನಗರವಂ ನಿರ್ಮಾಣವಂ ಮಾಡಿಸಿದನು || ೪೯ || ನಿಪುಣನಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಶಿಲ್ಪಚಮತ್ಕಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದು || ೪೯ || ರಾಯಬೀದಿಗಳೂ ಸಂಣಬೀದಿಗಳೂ ಅಂಗಳಂಗಳೂ ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವು. ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಕಲ್ಪಲತೆಗಳುಳ್ಳ ಉದ್ಯಾನಂಗಳಿಂದಲೂ ವಿಚಿತ್ರಗಳಾದ ತೋಟಂಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದು || ೫೦ || ಅಂತರಿಕ್ಷವ್ಯಾಪ್ತಮಾದ ಸುವರ್ಣ ಶೃಂಗಂಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ಪಟಿಕಮಯಂಗಳಾದ ಮಾಳಿಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಸುವರ್ಣಕಲಕಂಗಳಿಂದಲಂಕೃತಂಗಳಾದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮನೆಗಳಿಂದಲೂ ಹಿತ್ತಾಳೆಮನೆಗಳಿಂದಲೂ ಕುದುರೆಯಲಾಯಂಗಳಿಂದಲೂ ಜಬಂಧನ ಸ್ಥಾನಂಗಳಿಂದಲೂ || ೫೧ || ಪದ್ಮರಾಗಶಿಖರಂಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವರ್ಣಮಯಂಗಳಾದ ಪಚ್ಚಿಮಣಿಗಳಿಂದ ಹರಹಲ್ಪಟ್ಟ ದೇವಾಲಯಂಗಳಿಂದಲೂ ಚಂದ್ರಶಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಚಾತುರ್ವರ್ಣದ ಜನರಿಂದಲೂ ಪೂರಿತವಾಗಿ ಯಾದವರ ಗೃಹಂಗಳಿಂದಲೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವುದು || ೫೨ || ದೇವೇಂದ್ರನು ಸುಧರ್ಮನಾಮಕವಾದ ತನ್ನ ಆಸ್ಥಾನಮಂಟಪವನ್ನೂ ಪಾರಿಜಾತವನ್ನೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಎಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನು ಹ್ರುತ್ವಿಪಾಸಾದಿಮನುಷ್ಯ ಧರ್ಮಂಗಳಂ ಬಿಡುವನೋ ಅಂತಾದ್ದು ಆಸುಭಯ || ೫೩ ||

ಸಂಖ್ಯಾತೌದವದವಾಯತೋಯರಾಟ್ ||೫೪|| ಅಪ್ಪಾನ್ವಿಧಿಪತಿಃಕೋಶಾಶೋಕಪಾಲಾನಿಜೀವ
ಯಾ || ತಪಃನೈಲೋಕಪಾಲಾಶ್ಚ ದಮಸ್ಸಾನ್ವಿಧಿಪತುಃ ||೫೫|| ಯದ್ಯದ್ಬಗವತಾ ದತ್ತಮಾ
ಧಿಪತ್ಯಾಸ್ವಸಿದ್ಧಯಃ | ಸರ್ವಂಪ್ರತ್ಯರ್ಪಯಾಮಾಸುರ್ಹರಃಭೂಮಿಂಗತಸ್ಯ ಪ ||೫೬|| ತತ್ರಯೋ
ಗಪ್ರಭಾವೇನನೀತ್ವಾಸರ್ವಜನಂಹರಿಃ | ಪ್ರತ್ಯಾಗತ್ಯಾಥರಾಮೇಣಕೃಷ್ಣಸ್ಸಮನುಮಂತಿ ತಃ | ನಿ
ರ್ಜಗಾಮಪುರದ್ವಾರಾತ್ಪದ್ಯಮಾಲೀನಿರಾಯಾಧಃ | ... ||೫೭||
ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಶಮಸ್ಕಂಧಃ ಪಂಚಾಶತ್ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ.

ಣಃ-ವರಣನು, ದೇವದೇವಾಯ-ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ದೇವನಾದ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ, ಕಾಶ್ಯಮೈಕಕರ್ಣಾ-ಒಂದುಮೇವಿಮಾತ್ರಕವ್ಯಾಗಿರ.ವ
ಶುಕ್ಲಾ-ಎಲ್ಲವು ಬಿಳುಪಾಗಿರುವ, ಮನೋಜವಾ-ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ವೇಗವುಳ್ಳ, ಹರ್ಯಾ-ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಂಗೆ
ಳಾದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು, ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯಾತೌ-ಸಾವಿರವಾಗಿ ಎಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳನ್ನು, ದದಾ-ಕೊಟ್ಟನು. ||೫೪|| ಸಿದ್ಧಿಪ
ತಿ-ನಿಧಿಹಿಕ್ಷೇವಗಳಿಗೊಡೆಯನಾದ ಕುಬೇರನಂಬ, ಲೋಕಪಾಲ-ಲೋಕಾಧಿಪತಿಯು, ನಿಜೋದಯಾ-ತನ್ನಬಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ
ದ, ಅಪ್ಪಾನ್ವಿಧಿ-ಎಂಟುಬಳ್ಳು ಸಂಬಂಧಾರಗಳನ್ನೂ, ಅಸೈಲೋಕಪಾಲಾಶ್ಚ-ಇತರದಿಕ್ಷಾಲಕರೂಕೂಡ, ಸ್ವಾಧಿಪತ್ಯಂ-
ತಮ್ಮಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಧನಂ-ಭಾಗ್ಯವನ್ನು, ದದಾ-ಕೊಟ್ಟರು ||೫೫|| ಸೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ!
ಹರ-ನಾರಾಯಣನು, ಭೂಮಿ-ಭೂಲೋಕವಂಕುರಿತು, ಗತೇನತಿ-ಅವತರಿಸಿಬಂದವನಾಗುತಲೂ, ಸ್ವಸಿದ್ಧಯೇ-ತಮ್ಮ
ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧಿಸಲೋನುಗೆ, ಭಗವತಾ-ಭಗವಂತನಿಂದ, ಯದ್ಯದಾಧಿಪತ್ಯಂ-ಯಾವಯಾವ ಪಾ್ರಭವವು, ದತ್ತಂ-ತಮಗಳೊ
ಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತೋ, ತತ್ಸರ್ವಂ-ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಪ್ರತ್ಯರ್ಪಯಾಮಾಸುಃ-ಮರಳಿಸಮರ್ಪಿಸಿದರು ||೫೬|| ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಯೋ
ಗಪ್ರಭಾವೇನ-ತನ್ನಯೋಗವಾಯಾಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ, ಸರ್ವಜನಂ-ಮಧುರೆಯೊಳಗಿದ್ದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ, ತತ್ರನೀತ್ವಾ-ಅ
ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ, ಪ್ರತ್ಯಾಗತ್ಯ-ಮರಳಿಬಂದು, ಅಥ-ಆಮೇಲೆ, ರಾಮೇಣಸಹ-ಬಲರಾಮನೊಡನೆ, ಸಮನುಮಂತಿ
ತಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿಕೊಂಡವನಾದ, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪದ್ಯಮಾಲೀ-ಕಮಲಗಳೆಕಂರನರವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ನಿರಾ
ಯಾಧಃ-ಆಯುಧವಿಲ್ಲದವನಾಗಿಯೂ, ಪುರದ್ವಾರಾತ್-ಊರಬಾಕಲದೆಸೆಯಿಂದ, ನಿರ್ಜಗಾಮ-ತೊರೆಬಂದನು. ||೫೭||
ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ ಪಂಚಾಶತ್ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ

ವರಣನು ಕ್ರಾಮವರ್ಣವಾದ ಒಂದು ಕಿವಿಯುಳ್ಳ ಕುಭ್ರವರ್ಣಂಗಳಾದ ದೇಹಂಗಳುಳ್ಳ ಮನೋವೈಗವುಳ್ಳ
ಉತ್ತಮಾಶ್ಯಂಗಳ ಸಾವಿರವಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ||೫೪|| ಕುಬೇರನು ಅಕ್ಷಯಂಗಳಾದ ಎಂಟುನಿಧಿಗ
ಳಂ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಮಿಗಿಲಾದ ಲೋಕಪಾಲಕರು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಧನಂಗಳಂ ಕಳುಹಿಸಿದರು ||೫೫|| ಪೂರ್ವ
ದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಷಾಲಕರಿಗೆ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನತ್ತಾಗ ಭಗವಂತನಿಂದ ಯಾವಯಾವ ವಸ್ತುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟು ಇದ್ದವೋ
ಆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಮಂ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು ||೫೬||
ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆ ಪುರಕ್ಕೆ ಸ್ವಜನರೆಲ್ಲರಂ ಯೋಗಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋ
ಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಬಿಟ್ಟು ತಾನು ಪುನಶ್ಚ ಮಧುರಾವಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಲರಾಮನಿಗೆ ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಪ್ರಜೆಗ
ಳಂ ಪಾಲಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ನಿರಾಯಾಧನಾಗಿ ಪುರದ್ವಾರದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಬಂದನು ||೫೭||

ಇಂತುಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯುಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತುನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾ

ಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆವೇಳಿದ

ನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜ

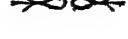
ತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಿರಚಿತಮಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದಕ

ರ್ಣಾಟಭಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಳುದಶಮಸ್ಕಂಧ

ದಲ್ಲಿ ೫೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು-

ಮುಚುಕುಂದಸ್ಯಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸುಧಾರ್ಥನಾದಿಕಥಾಪಾರಂಭಘಟ್ಟಃ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ತಂವಿಲೋಕ್ಯವಿನಿಷ್ಕಾಂತಮಂಜ್ವಹಾನವಿವೋಡುಃ || ದರ್ಶನೀಯತಮಂಶ್ಯಾ
ಮಂಪೀತಕೌಶೇಯವಾಗಸಮಂ || ಶ್ರೀವತ್ಸವಕ್ಷಸಂಭ್ರಾಜತೌಂಸ್ತುಭಾಮುಕ್ತಕಂಠಃ || ಪೃ
ಥುದೀರ್ಘಚತುರ್ಬಾಹುಂನವಕುಜಾರಾಣಕ್ಷಣಂ ||೧|| ನಿತ್ಯಂಪ್ರಮುದಿತಂಶ್ರೀಮತ್ಸುಕವೊಲಂ
ಕುಚಿಸ್ಥಿತಂ | ಮುಖಾರವಿಂದಂಭ್ರಾಂಸ್ಪುರನ್ಮಕರಕುಂಡಲಂ ||೨|| ವಾಸುದೇವೋಹ್ಯಯಾಮಿ
ತಿಶ್ರವಣಶ್ರೀವತ್ಸಲಾಂಭನಃ | ಚತುರ್ಭುಜೋರವಿಂದಾಕ್ಷೋವನವಾಲ್ಯತಿಸುಂದರಃ ||೩|| ಲಕ್ಷಣೈ

೨೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೇಕೆ.

[ಕುಕವಾಕ್ಯವು] | ವಿನಿಷ್ಕಾಂತಂ-ಉರಿಂದ ಜೊರಟುಬಂದವನೂ, ಉಜ್ಜಿಹಾನಂ-ಹಾರಿಹೋಗುತಲಿರುವನೂ, ಉ
ಡಪಮಿವ-ಚಂದ್ರನನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, ವರ್ತನೀಯತಮಂ-ಬಹಳವಾಗಿ ನೋಡತಕ್ಕವನಾಗಿರುವನೂ, ಶ್ಯಾಮಲಂ-ಸುಂದರ
ನೂ, (ಮತ್ತು ಕರ್ಮವ) ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಗಸನಂ-ಹಸುರುವಟ್ಟಿಯು ವಸ್ತ್ರವುಳ್ಳವನೂ ||೧|| ಶ್ರೀವತ್ಸವಕ್ಷಸಂ-ಬಿಕ್ಷುಯ. ದಮ
ಚ್ಚಿಯು ಎದೆಮುಳ್ಳುಳ್ಳ, ಭ್ರಾಜತೌಂಸ್ತುಭಾಮುಕ್ತಕಂಠರಂ-ಶೋಭಿಸುವ ಕೌಂಸ್ತುಭಮಾಣಿಕ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕೂರಳುಳ್ಳ,
ಪೃಥುದೀರ್ಘಚತುರ್ಬಾಹುಂ-ತೋರವಾಗಿಯೂ ನೀಳವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಾಲ್ಕು ತೋಳುಗಳುಳ್ಳ, ನವಕಂಜಾರಾಣಕ್ಷಣಂ-
ಒಂನತವಲೆಗಳಂತೆ ಕಂಗುಳ್ಳವನೂ ||೨|| ನಿತ್ಯಂಪ್ರಮುದಿತಂ-ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂತೋಷವುಳ್ಳ, ಶ್ರೀಮತ್ಸುಕವೊಲಂ-ಕಾಂ
ತಿಯುಳ್ಳ ಸೊಗಸಾದ ಕನ್ನಿಗಳುಳ್ಳ, ಕುಚಿಸ್ಥಿತಂ-ಬಿಳುಪಾದನಗೆಯುಳ್ಳ, ಸ್ಪುರನ್ಮಕರಕುಂಡಲಂ-ಶೋಭಿಸುವಮಕರಾಕಾರವಾ
ದ ಕಿವಿಡೊಡವುಗಳುಳ್ಳ, ಮುಖಾರವಿಂದಂ-ವನಕಮಲವನ್ನು, ಬಿಭ್ರಾಣಂ-ವಹಿಸಿರುವನೂ, ತಂ-ಆದ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ, ವಿ
ಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ ||೩|| ಅಯಂ-ಇವನು, ಶ್ರೀವತ್ಸಲಾಂಭನಃ-ಶ್ರೀವತ್ಸವೇ ಚಿಹ್ನವಾಗಿವುಳ್ಳ, ಚತುರ್ಭುಜಃ-ನಾಲ್ಕುತೋಳು
ಳ್ಳ, ವನಮಾಲೀ-ತುಲಸಿಯಹಾರವುಳ್ಳ, ಅತಿಸುಂದರಃ-ಬಹಳಚಲುವನಾದ, ಅಯಂಪುಷ್ಪ-ಈ ಪುರುಷನು, ವಾಸುದೇವೋಹಿ-
ವಸುದೇವನ ಮಗನಲ್ಲವೆ? ಇತಿ-ಹೀಗೆ ||೪|| ನಿರಾಯುಧಃ-ಆಯುಧವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ಪದ್ಭಾಂ-ಕಾಲುಗಳಿಂದ, ಚರ್ಲ-ನಡೆಯು
ತಲಿರುವನಾಗಿರುವನು. ನಾರದಪೋಕ್ತೈಃ-ನಾರದಮುನಿಯಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಲಕ್ಷಣೈಃ-ಗುರ್ತುಗಳಿಂದ, ಅನ್ಯಃ-ಇತ
ರನು, ನಭವಿತುಮರ್ಹತಿ-ಆಗಲಿತ್ಯವನಲ್ಲವು. ಅನೇನ-ಇವನೊಡನೆ, ನಿರಾಯುಧಃ-ಆಯುಧವಿಲ್ಲದವನಾಗಿಯೇ, ಯೋತ್ಸ್ಯೇ-

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಏಕಪಂಚಾಕೃತಮೇಹಮಂಚುಕುಂದದೃಶಾಹರಿಃ | ಯವನಂಮುಚುಕುಂ
ದೇನಸ್ತುತಸ್ಸನ್ನೈಕಂಪತ || ಐವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮುಚುಕುಂದನ ನೇತ್ರತ್ತೇ
ಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಾಲಯವನನು ಸಂಹರಿಸಿ ಮುಚುಕುಂದನಿಂದ ಸ್ತುತಿಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಆ ಮುಚುಕುಂದರಾ
ಯನಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹವಂಮಾಡಿದನೆಂಬರ್ಥ ವಂ ಶ್ರೀಕುಕಾಚಾರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವ
ನದಂತೆನೆ,-

ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಧುರಾಪುರದಿಂದ ನಿರಾಯುಧನಾಗಿ ಹೊರಟುಬರುತ್ತಿರುವ, ಉದಯಿಸಿ
ಬರುವ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಂತೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನೋಹರನಾದ ಶಾಂತನಾದ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿಯಾದ ||೧||
ಶ್ರೀವತ್ಸ ಚಿಹ್ನಿತನಾದ ಹೇಳುವ ಕೌಂಸ್ತುಭಮಾಣಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಕಂಠವುಳ್ಳ, ಸ್ಥೂಲಂಗಳಾದ ದೀರ್ಘಂ
ಗಳಾದ ನಾಲ್ಕು ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳ, ಪದ್ಮಲೋಚನನಾದ ||೨|| ಸಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಮುದಿತವಾದ ಕಾಂತಿಯು
ಕ್ತವಾದ ಸುಂದರಕವೋಲಗಳುಳ್ಳ, ಮುಗುಳುನಗೆಯುಳ್ಳ, ಮಕರಕುಂಡಲಧಾರಿಯಾದ, ದಿವ್ಯಮುಖವಂ ಧರಿ
ಸಿರುವ ||೩|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನೋಡಿ ಕಾಲಯವನನು ಈತನೇ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಾಸುದೇವನು. ಶ್ರೀವತ್ಸಲಾಂಭನನಾ
ಗಿ ಚತುರ್ಭುಜನಾಗಿ ಪದ್ಮಲೋಚನನಾಗಿ ವನಮಾಲಾಲಂಕೃತನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಾನೆ. ||೪|| ನಾರದಖ್ಯಾಯಿಕೆಯಿಂ
ದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಲಕ್ಷಣಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈತನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವವಾದಕಾರಣದಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನ ರಾಯಣನೇಸರಿ ಮತ್ತೊ
ಬ್ಬನಲ್ಲವು, ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ-ಈತನು ನಿರಾಯುಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ ನಾನೂ ನಿರಾಯುಧನಾಗಿಯೇ ಈತನೊಡನೆ

ನಾರದಭೌಕ್ತ್ಯುರ್ಮಾನ್ಯೋಭವಿತುಮರ್ಹತಿ ನಿರಾಯುಧಶ್ಚ ಲ್ಪ ಪದಾಭ್ಯಂಯೇತ್ಸ್ಯನೆನನಿರಾಯು
ಧಃ ||೫|| ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಯವನಾಪ್ರಾಪ್ತಂ ತಂ ಪರಾಜ್ಞುಬವಮ್ | ಅನ್ಯಧಾವಜ್ಞಫೃಕ್ಷುಸ್ತಂ ದುರಾಪ
ಮಪಿಯೋಗಿನಾಂ ||೬|| ಹಸ್ತಪ್ರಾಪ್ತಮಿವಾತ್ಮಾನಂ ಹರಿಣಾಃ ಸಪದಪದಮ್ | ನೀತೋದರ್ಶಯತಾ ದೂರಂ
ಯವನೇಶೋದಿಕ್ರಮದರಮ್ ||೭|| ಪಲಾಯನಯದುಕುಲೇಷಾತನ್ಯತವನೋಚಿತಮ್ | ಇತಿ ಹೈವಸ್ತುನುಗ
ತೋನೈನಂ ಪ್ರಾಪದತಾಕುಭಃ ||೮|| ಏವಂಕ್ಷಿಪ್ತೈಃ ಪಿಭಗವಾನ್ಸು ವಿಶದ್ಗಿರಿಕಂದರಮ್ | ಸೋಪಿ ಪ್ರವಿ
ಪ್ತ್ಯಸ್ತತ್ರಾನ್ಯಂ ಶಯಾನಂದದ್ಯ ಶನರಮ್ ||೯|| ನನ್ಯಸೌದೇಹರಮಾನೀಯಕತಮಾವಿಹಸಾಧುಃ ||೧೦|| ಇ
ತಿಮತ್ಪಾಚ್ಯುತಮೂಢಸ್ತಂ ಪದಾಸಮತಾಡಯತ ||೧೧|| ಸಉತ್ಥಾಯ ಚಿರಂ ಗುಪ್ತಕೃತ್ಯೈರಾನ್ಯೈಃ

ಕಾಳಗಮಾಡುವನು ||೭|| ಯವನಃ-ಕಾಲಯವನನು, ಇತಿ-ತೇಗೆ, ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ-ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪರಾಜ್ಞುಬಂ-ಅತ್ಯಕಡೆ
ಗೆ ಮೋರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು, (ಜಿನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ) ಪ್ರಾಪ್ತಂ-ಓಡಿದೋಗುತಲಿರುವ, ತಂ-ಅಕ್ಕಪಕ್ಕನನ್ನು, ಯೋಗಿನಾಂ
ದುರಾಪಮಪಿ-ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಮೋರೆಯತಕ್ಕವ ನಲ್ಲದವನನ್ನಾ ದರೂ, ಜಿಫುಕ್ಷುಃ-ಹಿಡಿಯಲೆಳೆಸಿದವನಾಗಿ, ಅನ್ಯಧಾವತ್-
ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಿಡಿದನು ||೮|| ಸಯವನೇಶಃ-ಆಯವನರಾಜನು, ಪದೇಪದೇ-ಅಡಿಯಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನನ್ನು, ಹಸ್ತ
ಪ್ರಾಪ್ತಮಿವ-ಕೈಗೆಸಿಕ್ಕಿದವನನ್ನಾಗಿ, ದರ್ಶಯತಾ-ತೋರಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ಹರಿಣಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ದೂರಂ-ಬಹುದೂರವಾದ,
ಅದಿಕ್ರಮದರಂ-ಬೆಟ್ಟದಗವಿಯನ್ನು, ನೀತಃ-ನೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ||೯|| ಯದುಕುಲೇ-ಯಾದವರ ವಂಶದಲ್ಲಿ, ಜಾತನ್ಯ-ಹು
ಟ್ಟಿದವನಾದ, ತವ-ನಿನಗೆ, ಪಲಾಯನಂ-ಓಡಿಹೋಗುವಿಕೆ, ನೋಚಿತಂ-ಆತ್ಮದ್ವಲ್ಲವು. ಇತಿ-ಪೀಗೆ, ಹೈವ-ಆಜ್ಞೆಸಿಗುತ್ತಲಿ
ರುವನಾಗಿ, ಹತಾಕುಭಃ-ಕ್ಷೀಣಕಲ್ಮಷನಾದರೂಕೂಡ ಏನಂ-ಈಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ನಪ್ರಾಪ-ಹೊಂದಲಿಲ್ಲವು. (ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲವು) ||೧೦||
ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಹೈವೋಪಿ-ಅಜ್ಞೇಸಿಲ್ಪಟ್ಟವ ನಾದರೂಕೂಡ, ಗಿರಿಕಂದರಂ-ಗುಡ್ಡದಗವಿಯನ್ನು, ಪ್ರಾ
ವಿಶತೇ-ಹೊಕ್ಕನು. ಸೋಪಿ-ಆಕಾಲಯವನನೂ ಕೂಡ, ಪ್ರವಿಪ್ತ್ಯಃ-ಪೊಕ್ಕುವನಾಗಿ, ತತ್ರ-ಅಗವಿಯಲ್ಲಿ, ಶಯಾನಂ-ಮಲಗಿ
ರುವ, ಅನ್ಯಂನರಂ-ಇತರಮನುಷ್ಯನನ್ನು, ದಪ್ತಕೇ-ಕಂಡನು ||೧೧|| ಅನೌ-ಇವನು, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ದೂರಂ-ಇಷ್ಟುದೂರ
ವು, ಅನೀಯ-ತಂದು, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಸಾಧುವತೆ-ಸತ್ಪುರುಷನಹಾಗೆ, ಶೇತೇನನು-ಮಲಗಿರುವನಲ್ಲವೇ? ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅಚ್ಯುತಂ
ಮತ್ಪಾ-ಕೃಷ್ಣನೆಂದು ತಿಳಿಕೊಂಡು, ಮೂಢಃ-ಅಜ್ಞಾನಿಯಾದ್ದರಿಂದ, ತಂ-ಆಮಲಗಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು, ಪದಾ-ಕಾಲಿನಿಂದ,
ಸಮತಾಡಯತೇ-ತುಳಿದೊಡೆದನು ||೧೦|| ಚಿರಂ-ಬಹುಕಾಲದಿಂದ, ಸುಪ್ತಃ-ನಿದ್ರಿಸುತ್ತ ಲಿದ್ದವನಾದ, ಸಃ-ಅಪುರುಷನು, ಉ
ತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ಶಸ್ತ್ರಃ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಲೋಚನೇ-ಕಂಗಳನ್ನು, ಉನ್ಮೀಲ್ಯ-ತೆರವು, ದಿಶಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು, ವಿಲೋಕಯ-ನೋಡು
ತಲಿರುವನಾಗಿ, ಪಾರ್ಶ್ವ-ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಅವಸ್ಥಿತಂ-ನಿಂತಿರುವನಾದ, ತಂ-ಆಕಾಲಯವನನನ್ನು, ಅದ್ರಾಕ್ಷೀತೇ-ನೋಡಿದನು ||೧೧||

ಯಾದ್ಧವಂಮಾಡುತ್ತೇನೆ ||೫|| ಎಂದು ಕಾಲಯವನನು ಪರಾಂಜ್ಞುಬನಾಗಿ ವೇದಿಹೋಗುತ್ತಲಿರುವ ಯೋ
ಗಿಗಳಿಗೂ ಪಡೆಯ ಲಕಕ್ಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಹಿಡಿಯಲೋಸುಗ ಹಿಂದೆ ಅಟ್ಟಬಂದನು ||೬|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಅವನಿಂದ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನಕ್ಕೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದಂತಾಗಿ ಪುನಶ್ಚ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಹುದೂರ ಪರ್ಯಂತವೂ ಕಾ
ಲಯವನನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಒಂದುಪರ್ವತದ ಗುಹೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೭|| ಹಿಂದೆ ಅಟ್ಟಹೋ
ಗುತ್ತಲಿರುವ ಕಾಲಯವನನು ಎಲ್ಲ, ಕೃಷ್ಣನೇ: ಯದುಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನೇ! ನಿನಗೆ ಪಲಾಯನವು ಉಚಿ
ತವಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲು, ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನಂ. ಹೇಳನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಲೇ ಅಟ್ಟಹೋದನು ||೮|| ಹಾಗೆ ಆದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಓಡಿಹೋಗಿ ಗುಹೆಯಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಆಕಾಲಯವನನು ಸುಗಡಲೇ ಗುಹೆಯಂಹೊಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿಮಲಗಿರುವ
ಮತ್ತೊಬ್ಬನಾದ ಪುರುಷನಂ ಕಂಡನು ||೯|| ಆಮೇಲೆ ಆಕಾಲಯವನನು ಈಕೃಷ್ಣನು ಓಡಿಬಂದು ನನ್ನಂದೂ
ರವಾಗಿ ಯೆಳೆತಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇನೂ ಅರಿಯದವನಂತೆ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ, ಎಂದು ತಿಳಿದು ಮಲಗಿರುವ ಪುರುಷನು
ಕಾಲಿಂದೊಡೆದನು ||೧೦|| ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಮಲಗಿದ್ದ ಅಪುರುಷನು ಯೆದ್ದು ಕಂಠಗಳನ್ನು ಉಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಕಂ
ಠಗಳಂ ತೆರದುದಿಕ್ಕುಗಳಂನೋಡಿ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿನಂತಿರುವ ಕಾಲಯವನನಂ ನೋಡಿದನು ||೧೧|| ಕೋಪಿಪ್ತ್ಯನಾ

ಲೋಚನೇದಿವೋವಿಲೋಕಯನ್ವಾಕ್ಯೈತಮದ್ವಾಕ್ಯೇದವಸ್ಥಿತಮ್ | ೧೧ | ಸತಾ ವತ್ಸಸ್ಯುರುಷ್ಯಸ್ಯೈವೈವಿ
ಪಾತೇನಭಾರತ | ದೇವೇನಾಗ್ನಿನಾದಗೋಧಭಸ್ಮಸಾದಭವತ್ಕ್ಷಣಾತ್ | ೧೨ | ರಾಜಾ | ಕೊನಾಮಗಪ್ರಮಾ
ನ್ಬ್ರಹ್ಮಾನ್ಯಸ್ಯಕಿಂವೀರೈವವಮಾ | ಕಸ್ಯಾದ್ಗುಹಾಂಗತೈಶ್ಯಕಿಂತೇಜೋಯವನಾರ್ದನಃ | ೧೩ |
ಶ್ರೀಕುಕೇ | ಸತ್ಕ್ಷಾತ್ರಾಕುಕುಲೇಜಾತೋಮಾಂಧಾತ್ಯತನಯೋಮಾರ್ಘ | ಮುಚುಕುಂದಇತಿಖ್ಯಾತೋ
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ಯತ್ಯಸಂಗರಃ | ೧೪ | ಸಂಯಾಚಿತಸ್ಸುರಗಣೈರಿಂದಾ | ವೈವ್ಯರಾತ್ಯರಕ್ಷಣೇ | ಅಸುರೇಭ್ಯಃಪ
ರಿತ್ರಸ್ತೃಪ್ತದ್ರಕ್ಷಾಂಸೋಕರೋಚ್ಚರಮ್ | ೧೫ | ಲಬ್ಧ್ವಾ ಗುಹಂತೆಸ್ವಃಪಾಲಂಮುಚುಕುಂದವಧಾ
ಬಾವದ | ರಾಜೇವಿತಮತಾಂಕೃಣಾನ್ಭವಾನ್ಃಪರಿಪಾಲನಾತ್ | ೧೬ | ನರಲೋಕಂಪರಿತ್ಯಜ್ಯರಾಜ್ಯಾ

ಹೇಭಾರತ-ಎಲೈಭರತವಂಶೋತ್ಪನ್ನನೇ! ಸತಾವತ್-ಆಕಾಲಮಹನ ನಾದರೋ, ರುಷ್ಯಸ್ಯ-ರೋಷವುಳ್ಳವನಾದ, ತಸ್ಯ-ಆ
ಪುರುಷನ, ದೃಷ್ಟಿಪಾತೇನ-ಕಂಠುವಿಳುವುದರಿಂದ, ದೇಹಜೀವ-ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ, ಅಗ್ನಿನಾ-ಬೆಂಕಿಯಿಂದ, ದಗ್ಧಃ-ನುಡ
ಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಕ್ಷಣಾತ್-ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ, ಭಸ್ಮಸಾತ್ ಅಭವತ್-ಖೂದಿಯಾದನು || ೧೧ || (ರಾಜವ್ರತ್ವವು.) ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣನಾದ ಕುಕಮುನಿಯೇ! ನಪುಮನ್ನಾ ಮ-ಅಪುರುಷನೆಂಬವನು, ಕೇ-ಯಾರು? ಕಸ್ಯವೀರ್ಯಂ-ಯಾವವನುಮಗನು, ಕಿಂವಾ-
ವನದು ಅಥವಾ-ಕಿಂವೀರ್ಯವವ-ವನುಸಾರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನು? ಕಸ್ಯಾ-ಯಾವನಿಮಿತ್ತದ ದೇನೆಯಿಂದ, ಗುಹಾಂಗತಃ-ಗವಿಯ
ನ್ನು ಸೇರಿದವನಾಗಿ, ಶಿಶ್ಯ-ಮಲಗಿದ್ದನು? ಯವನಾರ್ದನಃ-ಯವನನನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದವನು, ಕಿಂತೇಜಃ-ಯಾವತೇಜಸ್ಸು,
ಅಥವಾ ಯಾರವನು || ೧೨ || (ಕುಕವಾಕ್ಯವು.) ಸಃ-ಅವನು, ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲೇ-ಇಕ್ಷ್ವಾಕುರಾಯನ ಮಂಕದಲ್ಲಿ, ಜಾತಃ-ಹುಟ್ಟಿ
ದವನು, ಮಾಂಧಾತ್ಯತನಯಃ-ಮಾಂಧಾತ್ಯರಾಯನ ಮಗನಾದವನು, ಮಹಾ-ಮಹಾತ್ಮನಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ-ಬ್ರಹ್ಮವೇತ್ತ
ನಾದ, ಸತ್ಯಸಂಗರಃ-ಸತ್ಯವಾದ ಯುದ್ಧವುಳ್ಳವನಾದ, ಮುಚುಕುಂದಇತಿ-ಮುಚುಕುಂದನೆಂದು, ಖ್ಯಾತಃ-ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯುಂ
ಟಾದವನು || ೧೪ || ಅಸುರೇಭ್ಯಃ-ದೈತ್ಯರಿಂದ, ಪರಿತ್ರಸ್ತೃಃ-ಹೆದರಿದವರಾದ, ಇಂದ್ರಾ-ದೈತ್ಯಃ-ಇಂದ್ರನು ಮೊದಲಾದ, ಸುರಗ
ಣೈಃ-ದೇವನಂಘಗಳಿಂದ, ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೇ-ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಸಂಯಾಚಿತಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾ
ದ; ಸಃ-ಅಮುಚುಕುಂದರಾಯನು, ತದ್ರಕ್ಷಾಂ-ಆದೇವತೆಗಳ ರಕ್ಷಣವನ್ನು, ಚಿರಂ-ಬಹುಕಾಲವು, ಅಕರೋತ್-ಮಾಡಿದ
ನು || ೧೫ || ತೇ-ಆದೇವತೆಗಳು, ಗೌಹಂ-ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು, ಸ್ವಃಪಾಲಂ-ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಕನನ್ನಾಗಿ, ಲಬ್ಧ್ವಾ-ಬಡೆದು,
ಅಥ-ಅಮೇಲೆ, ಮುಚುಕುಂದಂ-ಮುಚುಕುಂದರಾಯನಂಕುರಿತು, ಅಬ್ರವ-ಹೇಳಿದರು. ರಾಜ-ಎಲೈ, ಘೋರಯಾವ ಮುಚು
ಕುಂದನೇ! ಕೃಣಾತ್-ಕಷ್ಟವಾದ, ಸಃ-ನಮ್ಮ, ಪರಿಪಾಲನಾತ್-ಕೂರತಾರಕಾದಿ ದೈತ್ಯರದೇನೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ವ್ಯಾಪಾರದ
ತೇಜಃ, ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ವಿರಮತಾಂ-ಸುಮ್ಮನೆವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನೊಪ್ಪಿದು || ೧೬ || ವೀರ-ಕೂರನಾದ ಮುಚುಕುಂದನೇ! ನರಲೋ

ದ ಅಪುರುಷನಿಂದ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅಪುರುಷನ ದೃಷ್ಟಿಪಾತದಿಂದಾದ ದೇಹಜನ್ಯವಾದ ಅಗ್ನಿ
ಯಿಂದ ದಗ್ಧನಾಗಿ ಕಾಲಯಾವನನು ಭಸ್ಮರೂಪನಾದನು || ೧೧ || (ಎಂಬಕುಕಾಚಾರ್ಯನ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಪರೀ
ಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಪ್ರಶ್ನಗೈಯ್ದನು) ಎಲೈಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಾದ ಕುಕಾಚಾರ್ಯನೇ! ಮಲಗಿದ್ದ ಪುರುಷನು
ಯಾರು? ಯಾರವನು! ಎಂತಯ ಸಾರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನು? ಕಾಲಯಾವನನಂ ಸಂಹರಿಸಿದ ಆತೇಜಸ್ಸು ಎಲ್ಲಿಯ
ದು? ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದನು? || ೧೨ || (ಎಂಬರಾಜವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಕುಕಾಚಾರ್ಯನು ನು
ಡಿದನಂತೆ-) ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಅಪುರುಷನು ಇಕ್ಷ್ವಾಕುರಾಯನ ಮಂಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು. ಮಾಂಧಾತ್ಯ ರಾಜನ
ಪುತ್ರನು. ಮಹಾತ್ಮನು. ಮುಚುಕುಂದನೆಂಬ ನಾಮಧೇಯವುಳ್ಳವನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನು. ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞಾ
ಯುಳ್ಳವನು || ೧೪ || ಅಸುರಿಂದ ಭಗ್ನರಾಗಿ ರಕ್ಷಕರಂ ಕಾಣದೆಇರುವ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ತಮ್ಮಂ ರಕ್ಷಿ
ಸಲೋಸುಗ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾಗಿ ಬಹುಕಾಲವರ್ಯಂತವೂ ಅಸುರರಂ ಸಂಹರಿಸಿದೇವತೆಗಳಂ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದನು || ೧೫ ||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯಂ ದೇವನೇನಾ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದು ದೇವತೆಗಳು ಮುಚುಕುಂದನಂ ಕು
ರಿತು ನುಡಿದರು- ಎಲೈಮಹಾ ವೀರನಾದ ಮುಚುಕುಂದರಾಯನೇ! ಮಹಾಕವ್ಯವಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ನೀನುನಮ್ಮಂ
ರಕ್ಷಿಸಿದವನಾದೆ, ಇನ್ನೂ ಬಿಡು || ೧೬ || ಭೂಲೋಕವಂ ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿ ನಿಷ್ಕುಂಟಕವಾದ ರಾಜ್ಯವಂ ಕೂಡ ಬಿಟ್ಟು ನ

ಚಹತಕಂಟಕಮ್|ಅಸ್ಮಾಕ್ಪಾಲಯತೋವೀರಕಾಮಾಸ್ತಸರ್ವಉರ್ದ್ವತಾಃ ||೧೭||ಸುತಾವಹಿಮ್ಯುಃ
ವತೋಕ್ಷಾತಯೋಭ್ಯುತ್ಯಮಂತ್ರಿಣಃ|ಪ್ರಜಾಶ್ಚತುಲ್ಯಕಾಲೀಯಾನಾಧುನಾಸಂತಿಕಾಲೀನಃ||೧೮|| ಕಾ
ಲೋಬಲೀಯಾಃ|ಬಲಿನಾಂಭಗವಾನೀಕ್ಷುರೋವ್ಯಯಃ | ಪ್ರಜಾಃಕಾಲಯತೇಕ್ರೀಡಾಽಽಕಂಪಾಲೇಯ
ಧಾಪಶೋ||೧೯||ವರಂವೃಣೀವ್ಯಭದ್ರಂತೆಯತೇಕ್ಯೈವಲ್ಯಮದ್ಯನಃ | ವಿಕವಿವೇಶ್ರಸ್ತಸ್ಯಭಗವಾಃ|ವಿ
ಮ್ನುರವ್ಯಯಃ||೨೦||ವಿವಮುಕ್ತಸ್ಯವೈದವಾನಭಿವಾದ್ಯಮಹಾಯಾತಾಃ | ಅಶಯಿಷ್ಯಗುಹಾವಿಮ್ಲೋ
ನಿದ್ರಯಾದೇವದತ್ತಯಾ ||೨೧||ಯವನಭಸ್ತುತಾಂನೀತಭಗವಾಃಸಾತ್ವತರ್ಷಭಃ | ಆತ್ಮಾನಂದರ್ಷ
ಯಾಮಾಸಮುಚುಕುಂದಾಯಧೀಮತೆ||೨೨||ತಮಾಲೋಕ್ಯಭನಶ್ಯಾಮಂಪೀತಕಾಶೆಯವಾಸಗಮ್|

ಕಂ-ಮನುಷ್ಯಲೋಕವನ್ನು, ಹತಕಂಟಕಂ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ, ಕತ್ತುಗಳುಳ್ಳ, ರಾಜ್ಯಂಜ-ಘೋರತನವನ್ನೂ, ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು
ಅಸ್ಮಾಕ್-ನಮ್ಮನ್ನು, ಪಾಲಯತೇ-ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಿರುವ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಸರ್ವೇಕಾಮಾಃ-ಬಯಕೆಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಉದ್ಯತಾಃ-ಬಿಟ್ಟು
ಟ್ಟು ಹೋದವು ||೧೭||ತುಲ್ಯಕಾಲೀಯಾಃ-ನಿನ್ನೊಡನೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಲವುಳ್ಳವರಾದ, ನುತಾಃ-ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಿಷ್ಯಃ-ಪ್ರಾ
ಣಿಯರು, ಭವತೇ-ನಿನ್ನ, ಕ್ಷಾತಯಃ-ಗೋತ್ರಜರು, ಭೃತ್ಯಮಂತ್ರಿಣಃ-ಸೇವಕರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ, ಪ್ರಜಾಶ್ಚ-ದೇವತೆಗಳ
ಳೊಕೂಡ, ಕಾಲಿತಾಃ-ಕಾಲವೆಡೆಗತಿಸಿದವರಾದ್ದರಿಂದ, ಅಧುನಾ-ಈಗ, ನಸಂತಿ-ಇಲ್ಲವು ||೧೮|| ಬಲಿನಾಂ-ಬಲವುಳ್ಳವರೊ
ಳಿಗೆ, ಬಲೀಯಾಃ-ಬಲವುಳ್ಳವನಾದ, ಭಗವಾಃ-ವೀರ್ಯವುಳ್ಳವನಾದ, ಅವ್ಯಯಃ-ನಾಶವಿಲ್ಲದವನಾದ, ಈಶ್ವರಃ-ಸರ್ವಸಿಯಾ
ಮಕನಾದ, ಕಾಲಃ-ಕಾಲವೆಂಬವುರುಷನು, ಕ್ರೀಡಾ-ಆಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಽಕುಪಾಲಃ-ದನಗಳನ್ನು ಕಾಯುವವನು, ಪಶೋ
ಯಧಾ-ದನಗಳನ್ನು ಹೇಗೋ. ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಪ್ರಜಾಃ-ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಕಾಲಯತೇ-ಅಟ್ಟುತ್ತಿರುವವನು ||೧೯|| ತೇ-ನಿನ್ನಗೆ
ಭದ್ರಂ-ಶುಭವಾಗಲಿ, ಕೈವಲ್ಯಂ-ಯತೇ-ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊರತು, ವಃ-ನಮ್ಮಿಂದ, ವರಂ-ನಿನ್ನಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು, ಅದ್ಯ-ಈಗ,
ವೃಣೀಷ್ಯ-ಒಯನು, ತಸ್ಯ-ಆಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ, ಈಶ್ವರಃ-ಒಡೆಯನಾದವನು, ಅವ್ಯಯಃ-ಅನಂತನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾ
ದ, ವಿಷ್ಣುರೇಕವಿವ-ಸಾರಾಯಣ ನೊಬ್ಬನೇ ಆಗಿರುವನು ||೨೦||ವಿವಮುಕ್ತಃ-ಹೀಗೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಸವ್ಯ-ಆಮುಚುಕುಂದ
ನಾದರೋ, ಮಹಾಯಾತಾಃ-ಮಹಾಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ದೇವಾಃ-ದೇವತೆಗಳನ್ನು, ಅಭಿವಾದ್ಯ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ದೇವದತ್ತಯಾ
ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕುಡಲ್ಪಟ್ಟ, ನಿದ್ರಯಾ-ವಿಕ್ರಾಂತಿ ಸುಖವುಳ್ಳ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ, ಗುಹಾವಿಷ್ಯಃ-ಗವಿಯಿಂಹೊಕ್ಕವನಾಗಿ, ಅಶಯಿ
ಷ್ಯ-ಮಲಗಿದನು ||೨೧||ಯವನೇ-ಕಾಲಯವನನು, ಭಸ್ತುತಾಂ-ಬೂದಿಯಾಗುವಿಕೆಯನ್ನು, ನೀತೇ-ನೀತಿ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾ
ಗುತ್ತೂ, ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂತನಾದ, ಸಾತ್ವತರ್ಷಭಃ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಧೀಮತೇ-ಭಕ್ತಿಕ್ಷಾಂತವುಳ್ಳ,
ಮುಚುಕುಂದಾಯ-ಮುಚುಕುಂದನಿಗೆ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನರೂಪವನ್ನು, ದರ್ಶಯಾಮಾಸ-ತೋರಿಸಿದನು ||೨೨|| ಫನಶ್ಯಾಮಂ

ಮೃರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಸುಕಲಭೋಗಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟವನಾದೆ||೧೭||ಎಲೈಮುಚುಕುಂದರಾಯನೇ! ನಿನ್ನ ಪುತ್ರರುಪ
ತ್ತಿಯರು ಕ್ಷಾತಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳುನಿನ್ನ ಸಮಾನ ವಯಸ್ಕರಾದ ಪ್ರಜೆಗಳುಇವರೆಲ್ಲರೂಕಾಲಾಧೀನರಾದರು||೧೮||
ಕಾಲಾತ್ಯಕನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಈಶ್ವರನು ಬಲಿವೃನಿಗೂ ಕೂಡ ಬಲಿವೃನಾದವನು. ಅಂಥಾ ಕಾಲವುರುಷನು
ಪ್ರಜೆಗಳಂ ಲೋಕಾಂತರಗಳಿಗೆ ಸಂಚಾರಮ ಮಾಡಿಸುತ್ತ ಗೋಪಾಲಕನು ಗೋವುಗಳಂ ಸಂಚಾರಮ ಮಾಡಿಸಿ
ದಂತೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಾನೆ||೧೯||ಎಲೈಮುಚುಕುಂದನೇ! ಮೋಕ್ಷವಂ ಹೊರತಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವರಂಗಳಂಕೇಳುವನಾಗು
ನಾವುಕುಡುತ್ತೇವೆ, ಈಶ್ವರನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೊಬ್ಬನೇ ಮೋಕ್ಷವಂ ಕುಡುವದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥ
ನು-||೨೦||ಎಂದು ದೇವತೆಗಳಂ ಬೇಳಲ್ಪಟ್ಟಮಹಾಕೀರ್ತಿಕಾಲಿಯಾದ ಮುಚುಕುಂದನುದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿ
ಸಿ ಗುಹೆಯಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕುಡಲ್ಪಟ್ಟ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಕಯನಂ ಗೆದ್ದನು ||೨೧||ಎಲೈಅರನೇ! ಈ
ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಚುಕುಂದನ ನೇತ್ರತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಾಲಯವನನು ಭಸ್ಮೀಭೂತನಾದಮೇಲೆ ಭಗವಂತನಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯಾದ ಮುಚುಕುಂದನಿಗೆ ನಿಜಸ್ವರೂಪವಂ ತೋರಿಸಿದನು ||೨೨|| ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾ
ಮನಾದ ಪೀತಕಾಶೇಯಧಾರಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸಾಕ್ಷಾದಭಗವಂತನನ್ನಾಗಿ ಮುಚುಕುಂದನು ನೋಡಿದ

ಶ್ರೀವತ್ಸವಕ್ಷಸುಭಾಜತತ್ಕಂಘ್ರನವಿರಾಜಿತಮ್ || ೧೩ || ಚತುರ್ಭುಜಂರೋಚಮಾನಂವೈಜಯ
ತ್ಯಾಚಮಾಲಯಾ | ಚಾರುಪ್ರಸನ್ನವದನಂಸ್ಪುರನ್ಮಕರಕುಂಡಲಮ್ || ೧೪ || ಪ್ರಕ್ಷಣೀಯಂತ್ರೀಶಕ
ನ್ಯುತಃನುರಾಗಸ್ಮಿತೇಕ್ಷಣಮ್ | ಅಪೀಚ್ಯಸಯಸಂಮತ್ತಮೃಗೊದ್ರಾದಾರವಿಕ್ರಮಮ್ || ೧೫ || ಪರೈಶ್ಚ
ಚ್ಛಸ್ತುಹಾಬುದ್ಧಿಸ್ತೇಜಸಾತಸ್ಯಧರ್ಮತಃ | ಕಂಕಿತಶ್ಯನಕೈರಾಜತದುರ್ದ್ವಮಿವತೇಜಸಾ || ೧೬ ||
ಮುಚುಕುಂದಂಶಃ | ಕೊಭವಾನಿಹಸಂಪಾಶ್ರೋವಿಪಿನಿಗಿರಿಗದ್ವರೇ | ಪದಾಭ್ಯಾಂಪದ್ಮಪಲಾಶಾಭ್ಯಾಂವಿ
ಚರಸ್ಪುರಕುಂಟಕೇ || ೧೭ || ಕಿಂಸ್ವಿತೇಜಸ್ವಿನಾಂತೇಷಿಭಗವಾಂಸ್ತ್ವಂವಿಭಾವಸುಃ | ಸೂರ್ಯಸೂ
ಮೂಮುನೋದ್ರಾವಾಲೋಕಪಾಲೋಪಲೋಪಿವಾ || ೧೮ || ಮನೈತ್ಯಾಂಧವದವಾನಂತ್ರಯಾಣಾಂಪುರುಷ

ಮೇಘವಂತೆ ಕವ್ಯವ, ಪೀತಕಾರ್ಣವಾಸನಂ-ಹನುರಾವ ಪಟ್ಟಿಯುಡಿಗಯುಳ್ಳ, ಶ್ರೀವತ್ಸವಕ್ಷಸಂ-ಸಂಪತ್ತಿನ ಮಚ್ಚೆಯು
ಯೆವೆವುಳ್ಳವುಳ್ಳ, ಭ್ರಾಜತೇಕೌಸ್ತುಭೇನವಿರಾಜಿತಂ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಸ್ತುಭರತ್ನದಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ || ೧೩ || ಚತು
ರ್ಭುಜಂ-ನಾಶ್ವೋತುಭ, ವೈಜಯಂತೀ-ವೈಜಯಂತೀ ಪದಕದಿಂದಲೂ, ವನಮಾಲಯಾ-ತುಲಸಿಯ ಮಾಲೆಯಿಂದಲೂ, ರೋ
ಚಮಾನಂ ಪ್ರಾಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ, ಚಾರುಪ್ರಸನ್ನವದನಂ-ಚಲುವಾಗಿಯೂ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಸ್ಪುರ
ನ್ಮಕರಕುಂಡಲಂ-ಶೋಭಿಸುವ ನೆಗಳಿನ ಅಕಾರವ ಕರ್ಣಧೂಷಣವುಳ್ಳ || ೧೪ || ತ್ರೀಲೋಕಸ್ಯ-ಮೂರುಲೋಕದವರಿಗೂ, ಪ್ರೇ
ಕ್ಷಣೀಯಂ-ನೋಡತಕ್ಕವನಾದ, ಸಾನುರಾಗಸ್ಮಿತೇಕ್ಷಣಂ-ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಿರಣಗಳೂ ನೋಡುವೊಳ್ಳ, ಅಪೀ
ಚ್ಯಮಯಸಂ-ಚಲುವಾದ ಪಾಯುವುಳ್ಳ, ಮತ್ತಮೃಗೇಂದ್ರೋದ್ರಾದಾರವಿಕ್ರಮಂ-ಮದಿಸಿದ ಸಿಂಹದಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದ ನಡೆ
ಯುಳ್ಳ, ಅಧವಾ ಧಾರಾಕವಾದ ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ, ತಂ-ಅಕೃಪ್ಣನನ್ನು, ಅಲೋಕ್ಯ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ || ೧೫ || ತಸ್ಯ-ಅಕೃಪ್ಣನ,
ತೇಜಸಾ-ಬೆಳಕಿನಿಂದ, ಧರ್ಮತಃ-ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು, ರಾರ್ಷ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ತೇಜಸಾ-ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ, ದುರ್ಧ
ರ್ಷಂ-ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಗದವನಾದ, ತಂ-ಅಕೃಪ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ಕಂಕಿತಶ್ಯವ-ಹೆಬ್ಬದವನಾಗಿಯೂ, ಕನಕೈಶಿ-ಮೆಲ್ಲನೆ, ಮಹಾಬುದ್ಧಿಃ-
ಅಧಿಕವ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಪರ್ಯಪೃಚ್ಛತೇ-ಬೆನ್ನಗೊಂಡನು || ೧೬ || ಮುಚುಕುಂದವಾಕ್ಯವು ಇಹ-ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಸಂಪ್ರಾ
ಪ್ತಃ-ಬಂದವನಾಗಿ, ಗಿರಿಗದ್ವರೇ-ಬೆಟ್ಟದ ಗುಡುಗಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಪಿನೇ-ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಉರುಕುಂಟಕೇ-ಹೆಚ್ಚು ಮುಳ್ಳುಗಳಿಲ್ಲ ಪಾತ್ರದ
ಲ್ಲಿ, ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಭ್ಯಾಂ-ಕಮಲದಳಗಳಂತಿಹ, ಪದಾಭ್ಯಾಂ-ಪಾದಗಳಿಂದ, ವಿಜರಸಿ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಭರ್ವಾಕು-ನೀನು
ಯಾರು || ೧೭ || ತ್ವಂ-ನೀನು, ತೇಜಸ್ವಿನಾಂ-ಬೆಳಕುಳ್ಳವರೊಳಗೆ, ತೇಜಃ-ಬೆಳಕಾದವನಾದ, ಭಗವಾನ್-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ, ವಿಭಾ
ವಸುಃ-ಲೋಕಪ್ರಕಾಶಕನಾದ, ಸೂರ್ಯಃ-ಆದಿತ್ಯನೋ, ಸೋಮಃ-ಚಂದ್ರನೋ, ವಹೇಂದ್ರೋ-ವಾ-ಹೇವರಾಜನೋ, ಅ
ವರೋಲೋಕಪಾಲೋಪಿವಾ-ಇತರ ದಿವ್ಯಾಲಕನೋ || ೧೮ || ಯತೇ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಪ್ರದೀಪಃ-ದೊಡ್ಡ ದೀವಿಗೆಯು,
ಪ್ರಭವಾ-ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಗುಹಾಧ್ಯಾಂತಂ-ಗವಿಯಂತೆಲ್ಲೆಯನ್ನು, ಬಾಧಸೇ-ನಾಶವಾ

ನು. (ಅಭಗಮತನು ಎಂತಿಯವನೆಂದರೆ-) ಶ್ರೀವತ್ಸವೆಂಬ ಚಿಹ್ನದಿಂದ ಅಲಕೃತವಾದ ವಕ್ಷಸ್ಥಲವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಹೊ
ಳೆಯುವಕೌಸ್ತುಭರತ್ನದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವನಾಗಿ || ೧೩ || ನಾಲ್ಕುಭುಜಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ವೈಜಯಂತೀವನಮಾಲೆಯಿಂ
ದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವನಾಗಿ, ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಹೊಳೆಯುವ ಕರ್ಣಕುಂಡಲಗಳಿಂ
ದ ಶೋಭಿತನಾಗಿ || ೧೪ || ಸರ್ವಲೋಕಗಳಿಗೂ ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಮನೋಹರನಾಗಿ, ಅನುರಾಗಯುಕ್ತವಾದಮಂ
ದಸ್ಥಿತವುಳ್ಳನೋಟಗಳಿಂದರಮೃನಾಗಿ, ದಿವ್ಯವಾದಯಶಸ್ಸಿನಿಂದಕಾಂತನಾಗಿ, ಸಿಂಹದಂತೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದಬ
ಯ್ಯಾರವ ಗಮನವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಇರುವನು || ೧೫ || ಇಂತಾಭಗಮತನು ನೋಡಿ ಆಮುಚುಕುಂದನು ಅಭಗಮತನ
ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತನಾಗಿ ಭಯಪಡುತ್ತ ಮೆಲ್ಲನೆಪುಶ್ಯಂಗೆಯ್ದನು || ೧೬ || ಎಲ್ಲಮಹಾಪುರುಷನೇ! ಈ ಅ
ರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರೈತದಗುಹೆಯಲ್ಲಿಬಂದು ಇರುವಿ, ನೀನುಯಾರು? ಪದ್ಮಪಳಗಳಂತೆಕೋಮಲಂಗಳಾದ ಪಾದಗಳಿಂದ
ಮುಳ್ಳುಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಈಪ್ರವಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತೀಯೆ? || ೧೭ || ನೀನುತೇಜಸ್ವಿಗಳಾದವರೊಳಗೆ ಅಗ್ನಿ
ಯೋ? ಭಗವಂತನಾದಸೂರ್ಯನೋ? ಮಹೇಂದ್ರನೋ? ಬೇರೆಯೊಬ್ಬಲೋಕಪಾಲಕನೋ || ೧೮ || ನಿನ್ನನ್ನುನೋ
ಡಿಸಾನು ತ್ರಿನೂರ್ತಿಗಳಾದಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರರೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನಾಗಿತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ

ರೃಭವಂ | ಯದ್ಬಾಧನಗುಹಾಧ್ಯಾಂತಂ ಪ್ರದೀಪಜ ಭಯಾಯಥಾ ||೨೯|| ಶುಕ್ರಾಪತಾಮವ್ಯಳೇ
ಕಮಸ್ಯಾಕಂನರಪುಂಗವ | ಸ್ವಜನ್ಮಕರ್ಮಗೋತ್ರಂವಾಕಧ್ಯತಾಯದಿರೋಚತೆ ||೩೦|| ವಯಂ ತು ಪು
ರುಷವ್ಯಾಭಿ ಸಂಕ್ಷಾಕಾಃಕ್ಷತ್ರಬಂಧಪಃ | ಮುಚುಕುಂದಇತಿಪ್ರೋಕ್ತಾಯೌವನಾಶ್ವಾತ್ಮಜಃಪ
ಭೂ||೩೧|| ಚಿರಪ್ರಜಾಗರತಾ ಗ್ರಂತೋನಿದ್ರಯಾಪಹೃತೇಂದ್ರಿಯಾಃ | ಶಯಿಸ್ತಿಸ್ತಿಸ್ತಪಿಸೇಕಾಮುಕೇನಾಪ್ಯು
ತ್ಥಾಪಿತೋಽಧುನಾ||೩೨|| ಸೋಪಿಭಿಸ್ತೀಕೃತೋನೂನಮಾತ್ಮೀಯೈವಪಾಪ್ಯನಾ|ಆನಂತರಂಭವಾಕ್
ಶ್ರೀಮಾನ್|ಲಕ್ಷಿತೋವಿತೃಶಾಸನ ||೩೩|| ತಚನಾತೇವವಿಹ್ಯಣಭೂರಿದ್ರಷ್ಟುಂನಕಕ್ಕುಮಃ | ತತೋ
ವೈತ್ಯಂಮಹಾಭಾಗಮಾನನೀಯೋನಿದಹಿನಾಮ ||೩೪|| ಏವಂಸಂಭಾವಿತೋರಾಷ್ಟ್ರಭಗವಾನ್|ಭೂತಭೂ

ಷತಲಿರುವೆಯೋ, ತತಃ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ದೇವದೇವಾನಾಂ-ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ದೇವರಾದ ತ್ರಯಾಣಾಂ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪುರುಷರ್ಷಭಂ-ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನಾಗಿ, ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು. ಮನ್ಯೋ-ಆಯವನು ||೨೯|| ನರಪುಂಗವ-ಮನುಷ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠನೆ! (ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆ!) ಅವ್ಯಳೇಕಂ-ಪಂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ (ದಿಟವಾಗಿ) ಶುಕ್ರಾಪತಾಂ-ಕೇಳಲ್ಪಯಿಸುವಲಿರುವ. ಅಸ್ಯಾಕಂ-ನಮಗೆ, ಸ್ವಜನ್ಮ-ನಿನ್ನ ಜನ್ಮವು, ಕರ್ಮ-ಕೆಲಸವನ್ನು, ಗೋತ್ರಂವಾ-ಸಂತತಿಯೂ, ರೋಚತೆಯಿತಿ-ಇಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿದರೆ, ಕಧ್ಯತಾಂ-ಹೇಳಲ್ಪಡಲಿ ||೩೦|| ಪುರುಷವ್ಯಾಭಿ-ನರಶ್ರೇಷ್ಠನೆ! ವಯಂ-ನಾವಾದರೋ, ಕ್ಷತ್ರಬಂಧವಃ-ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ನಂಟರಾಗಿಲ್ಲ, ಏಕ್ಷಾಕಾಃ-ಇಕ್ಷಾಕುಮಂಃದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು. ಪಭೋ-ಸ್ವತಂತ್ರನೇ! ನಾನು, ಯೌವನಾಶ್ವಾತ್ಮಜಃ-ಯೌವನಾಶ್ವನಮಗನಾದ ಮಾಂಧಾತನಮಗನು. ಆದ. ಮುಚುಕುಂದಇತಿ-ಮುಚುಕುಂದನೆಂದು, ಪ್ರೋಕ್ತಃ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿರುವೆನು ಚಿರಪ್ರಜಾಗರಃ-ಬಹುಕಾಲ ವೆಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದು, ಕ್ರಾಂತಃ-ಬಳಿದವನಾದ್ದರಿಂದ, ನಿದ್ರಯಾ-ನಿದ್ರೆಯಿಂದ, ಆಪಹೃತೇಂದ್ರಿಯಃ-ಕದಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅಸ್ತೀವಿಸಿನೇ-ಈಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಕಾಮಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಶಯೇ-ಮಲಗಿರುವೆನು. ಅಥನಾ-ಈಗ, ಕೇನಾಪಿ-ಯಾವವೆಂದರೋ ಉತ್ಥಾಪಿತಃ-ಎಬ್ಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದೆನು ||೩೧|| ಸೋಪಿ-ಅವನೂಕೂಡ, ಆತ್ಮೀಯೇನ-ತನ್ನದಾದ, ಪಾಪ್ಯನ್ಯವ-ಪಾಪದಿಂದಲೇ, ಭಿಸ್ತೀಕೃತಃ-ಬುದಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟನೆಂದು, ನೂನಂ-ತರಿಸುವೆನು. ಅನಂತರಂ-ಆಮೇಲೆ ಕೂಡಲೇ) ಅವಿತೃಶಾಸನ-ಶತ್ರುಶಿಕ್ಷಕನೇ! ಶ್ರೀಮಾನ್-ನಂಪತ್ತಳ್ಳ, ಭರ್ತಾ-ನೀನು, ಲಕ್ಷಿತಃ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿರುವಿ ||೩೨|| ತೇಮಹಾಭಾಗ-ಎಲೈ ಹೆಚ್ಚು ಸಮ್ಯಾಸವುಳ್ಳವನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ಆವಿಷ್ಕೇಷ-ಸಹಿಸಲಶಕ್ಯವಾಗಿರುವ, ತೇಜಸಾ-ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ, ಭೂರಿ-ಬಹುವಾಗಿ, ದ್ರಷ್ಟುಂ-ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ, ನಕಕ್ಕುಮಃ-ಕಕ್ಷರಾಗಲಾರೆವು. ತತಃ-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ತ್ವಂ-ನೀನು ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ. ದೇಹಿನಾಂ-ಪಾ್ರಣಿಗಳಿಗೂ, ಮಾನೀಯಃ-ಮಾನಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವನು, ಅಸಿ-ಆಗುತಲಿರುವಿ ||೩೩|| ರಾಜಾ-ಮುಚುಕುಂದ ರಾಯನಿಂದ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಸಂಭಾವಿತಃ-ನುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಭೂತಭಾವನಃ-ಪಾ್ರಣಿಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಕಾಶಕನಾದ, ಭಗವಾನ್-ಕೃಷ್ಣನು. ಪ್ರಪನ್-ನಗುತ್ತ, ಮೇಘನಾದಗಧೀ

ದೀಪವು ಸ್ವಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಅಂಧಕಾರವನ್ನಂತೆ ಗುಹಾಮಧ್ಯ ಗತವಾದ ಮಹಾಂಧಕಾರವಂ ನೀನು ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಸರಿಹರಿಸುತ್ತೀಯೆ ||೨೯|| ಎಲೈ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ಕೇಳಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ನನಗೆ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮವಂ ಕರ್ಮವಂ ಗೋತ್ರವಂ ಕೂಡ ಪೇಳುವನಾಗು ||೩೦|| ಎಲೈ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ನಾನಾದರೋ ಇಕ್ಷಾಕುಮಂಶಸ್ತನಾದವನು, ಕ್ಷತ್ರಿಯನು, ಯೌವನಾಶ್ವನ ಪುತ್ರನಾದ ಮಾಂಧಾತ್ಮನಿಗೆ ಮಗನಾದವನು, ಮುಚುಕುಂದನೆಂಬ ನೂಪಧೀಯವುಳ್ಳವನು ||೩೧|| ಬಹುಕಾಲ ಜಾಗರದಿಂದ ಶ್ರಾಂತನಾಗಿ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಸರವಶಂಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಈವಿಜನವಾದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಕಯನಂಗೆಯ್ದಿರುವ ನನ್ನಂ ಯಾವವನೋಬಂದು ಯೆಬ್ಬಿಸಿದನು ||೩೨|| ಆಪುರುಷನು ತನ್ನ ಪಾಪದಿಂದಲೇ ಭಿಸ್ತೀಭೂತನಾದನು. ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕನಾದನಿನ್ನಂ ನಾನುನೋಡಿದನು ||೩೩|| ನಿನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾಗಿ ವಿಕೇವವಾಗಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತನಲ್ಲ ಎಲೈ ಮಹಾಭಾಗನೇ! ಸರ್ವಪಾ್ರಣಿಗಳಿಗೂ ಶ್ಲಾಘ್ಯನಾಗಿದ್ದೀಯೆ ||೩೪|| ಎಂದು ಮುಚುಕುಂಧನಿಂದ ಬಹುಮಾನಿತನಾದ ಭಗವಂತನು ನಗುತ್ತ ಮೇಘದಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ

ವನಃ | ಪ್ರತ್ಯಾಹಪ್ರಹಸನ್ವಾಣಾಭ್ಯಮೆಫುನಾದಗಭೀರಯಾ ||೨೫||ಶ್ರೀಭಗವಾಃ||ಜನ್ಮಕರ್ಮಾಭಿಧಾ
ನಾನಿಸಂತಿಮೆಂಗಸಹಸ್ರಕಃ|ನಶಕ್ಯಂತಪ್ರಸಂಖ್ಯಾತಮನಂತತ್ವಾನ್ಮಮಾಪಿ||೨೬||ಕ್ವಚಿದ್ರಜಾಂ
ಸಿವಿಮಮೆಪಾರ್ಥಿವಾನ್ಯುರೂಪಜನ್ಮಭಿಃ|ಗುಣಕರ್ಮಾಭಿಧಾನಾನಿಮೆಜನ್ಮಾನಿಕರ್ದಿಚಿತ್||೨೭||ಕಾಲತ್ರ
ಯೋಪಪನ್ನಾನಿಜನ್ಮಕರ್ಮಾಣಿಮೆನ್ಯಪ|ಅನುಕ್ರಮಂತೋನ್ಯವಾಂತಂಗಚ್ಛಂತಿಪರಮರ್ದಯಃ||೨೮||
ತಥಾನ್ಯಸ್ಯತನಾನ್ಯಂಗಕೃಣುಷ್ವಗದತೋಮಮ|ವಿಕ್ಷೌಪಿತೋವಿರಿಂಚೆನಪುರಾಹಂಧರ್ಮಗುಪ್ತಯ||೨೯||
ಭೂಮರಾಶ್ರಯಾಮಾಣಾನಾಮಸುರಾಣಾಂಕ್ಷಯಾಯಚ | ಅವತೀರ್ಮ್ಯಯದುಕುಲಗೃಹೇನಕ
ದುಂದುಭಿಃ ||೩೦||ಪದಂತಿವಾಸುಜನಿವಸುದೇವಸುತಂಹಿಮಾವಾ | ಕಾಲನಿಮಿರ್ದತ್ಸಕಂಸಃಪ್ರಲಂಬಾ

ರಯಾ-ಗುಡುಗಿನಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದ, ವಾಣ್ಯಾ-ಮಾತಿನಿಂದ, ಪ್ರತ್ಯಾಹ-ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಂ ನುಡಿದನು||೨೫||[ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯವು
ಅಂಗ-ಅಯ್ಯಾ ಮೇ-ನನ್ನ, ಜನ್ಮಕರ್ಮಾಭಿಧಾನಾನಿ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಿದ ಹಸರುಗಳು, ಸಹಸ್ರ
ಕಃ-ಸಾವಿರಾರು ಬಗೆಯಾಗಿ, ಸಂತಿ-ಇವೆ, ಅನಂತತ್ವಾನ್-ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ್ದೆಂದ, ಮಮಾಪಿ-ನನಗೂಕೂಡ, ಪ್ರಸಂಖ್ಯಾತಂ-
ಇಚ್ಛೆಯೆಂದು ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ನಶಕ್ಯಂತೇ-ಸಾಧ್ಯಂಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ ||೨೬||ಕ್ವಚಿತ್-ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ, ಕರ್ಹಿಚಿತ್-ಒಬ್ಬನಾ
ದರೂ, ಉರುಜನ್ಮಭಿಃ-ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳಿಂದ, ಪಾರ್ಥಿವಾನಿರಜಾಂಸಿ-ಭೂಗೋಳದಲ್ಲಿರುವ ಮಂಜಿನ ಧೂಳುಗಳನ್ನು, ವಿಮಮೇ-
ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಿಸುವೆನು. ಮೇ-ನನ್ನ, ಜನ್ಮಾನಿ-ಅವತಾರಗಳನ್ನೂ, ಗುಣಕರ್ಮಾಭಿಧಾನಾನಿ-ಗುಣಗಳನ್ನೂ, ಕ್ರಿಯೆಗಳ
ನ್ನೂ ನಾಮಗಳನ್ನೂ, ನ-ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಲ್ಲವು ||೨೭||ನ್ಯಪ-ಅರಸನೇ! ಕಾಲತ್ರಯೋಪಪನ್ನಾನಿ-ಭೂತಭವಿದ್ವೈದ್ವರ್ತಮಾನ
ಗಳೆಂಬ ಮೂರುಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಕ್ಕವುಗಳಾದ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಜನ್ಮಕರ್ಮಾಣಿ-ಜನ್ಮವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು, ಅನುಕ್ರಮಂತಃ-
ಎಣಿಸುತ್ತ ಲಿರವರಾದ, ಪರಮರ್ಷಯಃ-ಮಹಾಋಷಿಗಳು, ಅಂತಂ-ತುಡಿಯನ್ನು, ನಗಚ್ಛಂತ್ಯೇ-ವ-ಮುಟ್ಟುವುದೇ ಯಿಲ್ಲ
ವು ||೨೮||ತಥಾಪಿ-ತಾಗಾದರೂ, ಅಂಗ-ಪ್ರಿಯನೇ! ಗದತಃ-ಹೇಳುತ್ತಲಿರುವ, ಮಮ-ನನ್ನ, ಅದ್ಯತನಾನಿ-ಈಕಾಲದವುಗಳ
ನ್ನು, ಕುಣು-ಕೇಳು, ಅಹಂ-ನಾನು, ಪುರಾ-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮಗುಪ್ತಯೇ-ಧರ್ಮವಂ ಪಾಲಿಸಲೋಸುಗ, ವಿರಿಂಚೇನ-ಸೃ
ಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ, ವಿಕ್ಷೌಪಿತಃ-ಪಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ||೨೯|| ಭೂಮೇ-ಭೂಗೋಳಕ್ಕೆ, ಭಾರಾಯಃ-ಮಾಣಾ
ನಾಂ-ಹೊರೆಯಾಗಿ ಆಗಿರುವ, ಅನುರಾಣಾಂ-ದೈತ್ಯರ, ಕ್ಷಯಾಯಚ-ನಾಶಕ್ಕೋಸುಗವೂ, (ಶಿಷ್ಯಪರಿಪಾಲನಕ್ಕೋಸುಗವೂ)
ಯದುಕುಲೇ-ಯಾವವರ ವಂಶದಲ್ಲಿ, ಆನಕದುಂದುಭೀ-ವನುದೇವನ, ಗೃಹೇ-ಮನೆಯಲ್ಲಿ, (ಪತ್ನಿಯಾದ ದೇವತೆಯಲ್ಲಿ) ಅವತೀ
ರ್ಣಃ-ಅವತರಿಸಿದವನಾದೆನು ||೩೦||ವಸುದೇವಸುತಂ-ವಸುದೇವನ ಮಗನಾದ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ವಾಸುದೇವೇತಿ-ವಾನುವೇವ
ನೆಂದು, ಪದಂತಿಹಿ-ಹೇಳುತ್ತ ಲಿರವ ರಲ್ಲವೆ? ಕಾಲನೇಮಿಃ-ಕಾಲನೇಮಿಯೆಂಬ ದೈತ್ಯನಾದ, ಕಂಸಃ-ಕಂಸನು, ಹತಃ-ಕೊ
ಲ್ಲುಟ್ಟನು. ಸದ್ವಿಷಃ-ದ್ವೇಷಿಗಳೆಂ ನಚಿತರಾದ, ಪ್ರಲಂಬಾಧ್ಯಾತ್ಮ-ಪ್ರಲಂಬನು ಮೊದಲಾದವರೂ ಕೂಡ, ಪತಾಃ-ಕೊಲ್ಲ
ಲ್ಪಟ್ಟರು ||೩೧||ರಾಜಃ-ಮುಚುಕುಂಪರಾಯನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ತಿಗೃಚಕ್ಷುಷಾ-ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅಯಂಯವನ

ದನುಡಿದನು ||೨೫|| ಎಲೈಮುಚುಕುಂದನೇ|ಜನ್ಮಗಳುಕರ್ಮಗಳೆನಾಮಧೇಯಂಗಳೂನನಗೆಅನೇಕಸಹಸ್ರ
ಸಂಖ್ಯಾಕಂಗಳಾಗಿವೆ ನಾನುಅನಂತನಾದಕಾರಣದಿಂದ ನನ್ನಜನ್ಮಕರ್ಮಂಗಳಂ ಎಣಿಸುವುದಕ್ಕೆಅಗುವುದಿಲ್ಲ
||೨೬|| ಅನೇಕಜನ್ಮಂಗಳನೆಯ್ವಿಭೂವಿಯಧೂಳಿಗಳನ್ನಾದರೂಎಣಿಸಬಹುದು,ನನ್ನಗುಣಂಗಳಂಕರ್ಮಂಗಳಂ
ಜನ್ಮಂಗಳಂನಾಮಂಗಳಂಎಣಿಸಲಾಗದು||೨೭||ಭೂತಭವಿದ್ವೈದ್ವರ್ತಮಾನಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದನನ್ನಜನ್ಮಕ
ರ್ಮ ನಾಮಧೇಯಂಗಳಂಯೆಣಿಸಿವಾರವಂಕಾಣವೆಕ್ಕೇಗಲೂಮಹರ್ಷಿಗಳುಚಿಂತಿಸುತ್ತಾರೆ ||೨೮|| ಆದರೂಈಗ
ಉಂಟಾದ ಜನ್ಮಕರ್ಮನಾಮ ಧೇಯಂಗಳಂವೇಳುತ್ತೇನೆ- ಕೇಳುತ್ತಿರನೇ! ನಾನುಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಕ್ಷಣಾ
ರ್ಥವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟು||೨೯|| ಭೂಭಾರರೂಪರಾದ ಅಸುರರಂ ಸಂಹರಿಸಲೋಸುಗ ಯದು
ಕುಲದಲ್ಲಿ ವಸುದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿರುವೆನು||೩೦||ವಸುದೇವನ ಪುತ್ರನಾದ ಕಾರಣ ವಾಸುದೇವನೆಂದು
ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಂಸರೂಪಿಯಾದ ಕಾಲನೇಮಿಯಂ ಪ್ರಲಂಬಮುಂತಾದ ಅಸುರರಂ ನಾನುಸಂಹರಿಸಿದೆ

ದ್ಯಾಷ್ಟಸದ್ವಿವೇಶಿ||೪೦||ಅಯಂಚಯವನೋದಗೋಧಿರಾಜಂಸ್ತೇಗ್ಮಹಕ್ಷುಪಾ | ಸೋಹಂತವಾನು
ಗ್ರಹಾರ್ಥಂಗುಹಾಂತಾಮುಪಾಗತಃ||೪೧||ವಾಶ್ರಿತಿಪ್ರಚಾರಂಪೂರ್ವಾತ್ಯಯಾದಂಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ|
ವರಾಪೃಣೇವ್ಯರಾಜರೈಗುರ್ವಾನ್ಮಾಪಾಽದದಾಮಿತೆ | ಮಾಂಪ್ರಸನ್ನೋಜನಕಶ್ಚಿನ್ನಭೂಯೋ
ಹೃತಿಶೋಚಿತಃ||೪೨||ಶ್ರೀಕುಕಃ || ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತಂಪ್ರಜಮ್ಯಾಹಮುಚುಕುಂದೊಮುದಾನ್ವಿತಃ |
ಕ್ಷೌತ್ವಾನಾರಾಯಣಂದೆವಂಗರ್ಗವಾಕ್ಯಮನುಸ್ಮರಣ||೪೩||... ..
ಮುಚುಕುಂದಃ||ವಿಮೋಹಿತೋಯಂಜನಕಶಮಾಯಯಾತ್ಯದೀಯಯಾತ್ವಾನಂಭಜತ್ಯನರ್ದದ್ಯುಕ್ |
ಸುಖಾಯದುಃಖಪ್ರಭವೆಮುಸಜ್ಜತೆಗ್ಮಹೆಮುಯೇಷಿತ್ವುರಾವತ್ಯವಂಚಿತಃ ||೪೪||ಲಬ್ಧಾನ್ವಜನೋದು
ರ್ದಭಮತ್ರಮಾನುಪಂಕಥಂಷಿದವ್ಯಂಗಮಯತ್ಯತಸ್ತವ | ವಾದಾರವಿಂದಂನಭಜತ್ಯಗುನ್ಮತಿಗೃಹ

ಶ್ವ-ಈಕಾಲಯವನನೂ ಕೂಡ, ವಗ್ಧಿ-ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು, ಸೋಹಂ-ಆಕೃಷ್ಟನಾದ ನಾನು, ತವ-ನಿನ್ನ, ಅನುಗ್ರ
ಹಾರ್ಥಂ-ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಏತಾಂಗ-ಹಾಂ-ಈಗವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಉಪಾಗತಃ-ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವನಾದೆನು||೪೦||
ಪೂರ್ವಂ-ಮುಂಚೆ, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಪ್ರಚಾರಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ-ಬಯಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ-ಭಕ್ತ
ರಲ್ಲಿವೇಮೆಪುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ರಾಜರ್ಷಿ-ರಾಜನಾಗಿಯೂ ಋಷಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುವವನೇ! ತೇ-ನಿನಗೆ, ಸರ್ವಾ-ಕಾರ್ಮಾ-
ಸಕಲವರಗಳನ್ನೂ, ದದಾಮಿ-ಕೊಡುತ್ತೆ ಲಿರುವನು. ವರಾ-ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು, ವೃಣೇವ್ಯ-ಬಯಸು, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು,
ಪ್ರಸನ್ನಃ-ರಕ್ಷಿಸೆಂದು ನಂಬಿದವನಾದ, ಕಶ್ಚಿತ್-ಒಬ್ಬನಾದರೂ, ಭೂಯಃ-ಮರಳಯೂ, ಶೋಚಿತಂ-ದುಃಖಿಸುವುದಕ್ಕೆ,
ನಾರ್ಹತಿ-ಯೋಗ್ಯನಾಗುವುದಿಲ್ಲವು ||೪೧||[ಕುಕವಾಕ್ಯವು.] ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಉಕ್ತಃ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಮುಚುಕುಂದಃ-ಮುಚು
ಕುಂದನು, ಗರ್ಗವಾಕ್ಯಂ-ಗರ್ಗಮುನಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತನ್ನು, ಅನುಸ್ಮರಣ-ನೆನೆಪುಗೊಳ್ಳುವನಾಗಿ, ಮುದಾನ್ವಿತಃ-ಸಂತಸದಿಂ
ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ನಾರಾಯಣಂದೇವಂಕ್ಷೌತ್ವಾ-ನಾರಾಯಣ ದೇವರನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಟನನ್ನು, ಪ್ರಣ
ವ್ಯ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಅಹ-ನುಡಿದನು ||೪೨||[ಮುಚುಕುಂದ ವಚನವು.] ಹೇಕಾಶ-ಎಲೈಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಯೇಷಿತಿ-ಹೆಂಣು, ಪುರುಷ
ಶ್ವ-ಗಂಡುಂಬ, ಅಯಂಜನಃ-ಈಪ್ರಾಣಲೋಕವು, ತ್ವದೀಯಯಾ-ನಿನ್ನದಾದ, ಮಾಯಯಾ-ಮೋಹಕೇಶಿಯಿಂದ, ವಿಮೋ
ಹಿತಸ್ತ-ಮೋಹಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅನರ್ಧದ್ಯುಕ್-ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನವಂ ಕಾಣದೇ ಯಿರುವುದಾಗಿ, ಸುಖಾ
ಯ-ಸ್ವರೂಪನುಬಕ್ಕೆ, ವಂಚಿತಃ-ವಂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ನಭಜತಿ-ಪ್ರೀತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ದುಃಖಪ್ರಭವೇಮು-
ದುಃಖವೇಳಲವಾಗಿಉಳ್ಳ, ಗೃಹೇಷು-ಮನೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ, ಸಜ್ಜತೇ-ಮಮಕಾರದಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಸುವನು. ||೪೩||ಅತ್ರ-
ಈನಂಸಾರದಲ್ಲಿ, ದುರ್ಲಭಂ-ಮೊರೆಯ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದ, ಅವ್ಯಂಗಂ-ಅಂಗಲೋಪವಿಲ್ಲದ, ಮಾನುಪಂಜನ್ಮ-ಮನುಷ್ಯವೇಹವ

ನು ||೪೦||ಎಲೈಮುಚುಕುಂದರಾಯನೇ! ತೇಕ್ಷ್ಣವಾದ ನಿನ್ನನೇತ್ರತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಈಕಾಲಯವನನು ದಗ್ಧ
ನಾದನು. ಅನಾನು ನಿನ್ನನ್ನುನುಗ್ರಹಿಸ ಲೋಸುಗ ಈಗುಹೆಗೆಬಂದಿರುತ್ತೇನೆ||೪೧||ನೀನುಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬಹುವಾಗಿ
ನನ್ನಂಠರಾಧಿಸಿಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಯಿದ್ದವನಾದ ಕಾರಣವಿಂದಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ನಾನುಬಂದೆನು, ಎಲೈಅರನೇ ವರಂ
ಗಳಂಕೇಳು ಇವ್ಯಂಗಲಾದ ಸಮಸ್ತ ವರಂಗಳಂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನಂಠರಣುಹೊಂದಿದ ಪುರುಷನು ಪುನಶ್ಚ
ಶೋಕವಂ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ||೪೨||ಎಂದು ಭಗವಂತನಿಂದ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಮುಚುಕುಂದನು ಸಂತೋಷ
ಯುಕ್ತನಾಗಿ “ಽನೇಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಅವತರಿಸುತ್ತಾನೆ” ಎಂದುಗರ್ಗಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ಪೇಳ
ಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವಂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನುಡಿದ
ನು ||೪೩||ಎಲೈಪರಮೇಶ್ವರನೇ! ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತವಾದ ಜನವುಅನಾತ್ಮವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯು
ಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ನಿನ್ನಂ ಭಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಲಿ ಪುರುಷನಾಗಲಿ ಈಜನವು ದುಃಖಪ್ರದಂಗಳಾದ ಗೃಹಾದಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಅಸುಕ್ತವಾಗುತ್ತೆ ||೪೪||ಜನವು ದುರ್ಲಭವಾದ ಮಾನುಪ ದೇಹವಂ ದೈವಪ್ರೇರಣ
ದಿಂದ ಪಡೆದರೂ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ನಿನ್ನಂಭಜಿಸದೆ ಗೃಹಾದಿ ವಿಪಯಗಳೆಂಬ ಮಹಾಕೋಪದಲ್ಲಿ ಪಶು

ಹಾಂಧಕೂಪತತೀಯಾಧಾಪಕುಃ ||೪೬|| ಮಮೈವಕಾಲೋಽಜಿತನಿಷ್ಠಲೋಗತೋರಾಜ್ಯಶ್ರಿಯೋನ್ಮ
ದ್ಧಮದಸ್ಯಭೂಪತೇ |ಮುಕ್ತಾಶ್ರಯೋಬುದ್ಧಿಸ್ಸುತದಾರಕೋಽಭೂಪಾಸ್ಯಸಜ್ಜಮಾನಸ್ಯದುರಂತಚಿಂತ
ಯಾ ||೪೭|| ಕಳಬರೆಸ್ಮಿನ್ ಭಟಕುಡ್ಯಗನ್ನ ಭೀರೂಢಮಾನೋನರದವಇತ್ಯಹಮ್ | ವೈತೋರಥಭಾಶ್ವಪ
ದಾತ್ಯನೀಕಪೈರಾಗ್ಂಪದ್ಯುಚಂಸಾಸ್ತ್ವಮಗಣಯ್ಯದುರ್ಮದಃ ||೪೮|| ಪ್ರಮತ್ತಮುಚ್ಚೈಶ್ರಿ ತಿಕತ್ಯ
ಚಿಂತಯಾಪ್ರವೃದ್ಧಲೋಭಂವಿವಯಮುಲಃ ಲಗವ್ | ತ್ವಮಪ್ರಮತ್ತಸ್ಸಹಸಾಭಿಪದ್ಯನೇಹ್ನುಲ್ಲಲಿ
ಹಾನೋಹಿರಿವಾಖುಮಂತಕಃ ||೪೯|| ಪುರಾರಥೈರೋ ಮಪರಿಪ್ಕುತ್ಯೈಶ್ಚ ರವಮತಂಗಜೈರಾಸನರಜವಗಂ

ನ್ನು, ಅಯತ್ನತಃ-ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡದೆ, ಕಥಂಚಿಲಿ-ಹೇಗೋ (ಅತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದ) ಲಬ್ಧ್ವಾ-ಹೊಂದಿಯೂ, ಜನಃ-ಪಾಣಿ
ಯು, ಅನನ್ಯತೀ-ನದ್ಭದ್ಧಿ ಯಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ಗೃಹಾಂಧಕೂಪೇ-ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಕುರುಡು ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ, ಪತೀತಿ ಬಿದ್ದು, ಪಶು
ರ್ಯಥಾ-ತಿಯಗ್ಗಂತುಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ತಪ-ನಿನ್ನ, ಪಾದಾರಪಿಂದಂ-ಅಡಿದಾವರೆಯನ್ನು, ನಭಜಿ-ಸೇವಿಸುವು
ದಿಲ್ಲವು ||೪೬|| ಹೇಅಜಿತ-ಯಾರಿಂದಲೂ ಜಯಿಸಲ್ಪಡದ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ! ಗಾಜ್ಯಶ್ರಿಯಾ-ಭೋರತನದ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ, ಉನ್ನ
ದ್ಧಮದಸ್ಯ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಗರ್ವವುಳ್ಳ, ಭೂಪತೇ-ಭೋರೆಯಾಧಂಧಾ-ಮರ್ತ್ಯಾತ್ಮಬುದ್ಧೀ-ಮನುಷ್ಯ
ದೇಹವೇ ನಾನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳಂಥಾ, ಸುತದಾರಕೋಽಭೂಪು-ಮಕ್ಕಳು ಹೆಂಡಿರು ಭಂಡಾರ ಛೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ, ದುರಂತಚಿಂತ
ಯಾ-ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಯೋಚನೆಯಿಂದ, ಆಸಜ್ಜಮಾನಸ್ಯ-ಅಭಿಮಾನ ಸಂಗಗೊಳ್ಳುತ್ತಲಿರುವ, ಮಮ-ನನ್ನ, ಏಷಕಾಲಃ-ಈ
ಆಯುಷ್ಯವು, ನಿಷ್ಕಲಃ-ಪ್ರಯೋಜನ ವಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿ, ಗತಃ-ಕಳೆದು ಹೋದದ್ದಾಯಿತು||೪೭|| ಭಟಕುಡ್ಯನನ್ನಿ ಭ-ಮಡಿಕಗೂ
ಗೋತಗೂ ನಮಾನವಾದ, ಅಸ್ತಿತ್ವಕಳೆಬರೇ-ಈಜೀವದಲ್ಲಿ, ನಿರೂಢಮಾನಃ-ನಿಲೆಗೊಂಡ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅಹಂ-
ನಾನು, ಸರದೇವಜಿತಿ-ಮನುಷ್ಯರಿ ಗೊಡೆಯನೊಬ್ಬ, ರಥೇಬಾಶ್ವಪದಾತ್ಯನೀಕಪೈಃ-ಚತುರಂಗ ಸೇನಾನಾಯಕರಿಂದ, ವೈತಃ-
ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಗಾಂ-ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಟ-ಸರ್ವತ್ರ ತಿರುಗುವನಾಗಿ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಅಗಣಯ್ಯ-ಲೆಕ್ಕಿಸ
ದೆ, ದುರ್ಮದಃ-ಕೆಟ್ಟ ಗರ್ವವುಳ್ಳವನಾದೆನು ||೪೮|| ಇತಿ-ಹೀಗೆಯೇ, ಕೃತ್ಯಚಿಂತಯಾ-ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳ ಯೋಚನೆಯಿಂ
ದ, ಪ್ರವೃದ್ಧಲೋಭಂ-ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿದ ಆಶಯುಳ್ಳವನೂ, ವಿಷಯೇಷು-ಸಂಸಾರ ಭೋಗಗಳಲ್ಲಿ, ಲಾಲಸಂ-ಆತ್ಮಾನುಕ್ತನೂ,
ಉಚ್ಚೈಃ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರಮತ್ತಂ-ಹೆಚ್ಚು ಮದವುಳ್ಳವನೂ ಆದವನನ್ನು ಅಪ್ರಮತ್ತಃ-ಪ್ರಮಾದವಿಲ್ಲದವನಾದ ತ್ವಂ-
ನೀನು, ಹ್ನುಲ್ಲಲಿಕಾಣಿ-ಹಸಿವಿನಿಂದ ನಾಲಿಗೆಗಳಿಂದ ಸವರುತಲಿರುವ, ಅಹಿ-ಸರ್ಪವು. ಅಖುಮಿವ-ಇಲಿಯನ್ನು ಹೇಗೋಹಾ
ಗೆ, ಅಂತಕಃ-ನಾಶಕನಾದ ಮೃತ್ಯುವಾಗಿ, ಸಹಸಾ-ಬೇಗನೆ, ಅಭಿಪದ್ಯನೇ-ಹಿಡಿಯುತ್ತಲಿರುವಿ ||೪೯|| ಪುರಾ-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಹೇ

ವೈತೃಣಾಜ್ಞಾದಿತವಾದ ಕೂಸದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಬೀಳುತ್ತೆ ||೪೬|| ಅಸ್ಥಿರವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ
ವನಾಗಿ ಪತ್ತೀ ಪುತ್ರ ಗೃಹಕೋಶಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಯೆಯಿಂದ ಮದಿಸಿ
ರುವನಾಗಿ ಭೂಪತಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡು ದುರಹಂಕೃತನಾದ ನನಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ನನ್ನ ಕಾಲವು ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ
ಹೋಯಿತು||೪೭|| ಎಲೈಭಗವತನೇ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ನಾನು ಮೃಣ್ಮಯಂಗಳಾದ ಭಟಕುಡ್ಯಂಗಳಿಗೆ ಸಮ
ವಾದ ಈಜುಹದೇಹದಲ್ಲಿ “ನಾನುಅರಸು” ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿ ರಥಂಗಳಿಂದಲೂ ಗಜಂಗಳಿಂದಲೂ
ಅಶ್ವಂಗಳಿಂದಲೂ ವಾದಚಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಸೈನ್ಯಂಗಳೊಡನೆ ಭೂಮಿಯಂ ಸಂಚರಿಸುವವನಾ
ಗಿ ನಿನ್ನಂ ಗಣನೆಯಂ ಮಾಡದೆ ಕಾಲವಂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆದನು ||೪೮|| ಎಲೈಸಾಂವಿಯೇ! ಅಧಿಕವಾದ ಮ
ನೋರಥ ಪರಂಪರೆಯನ್ನಲೋಚಿಸುತ್ತ ಪ್ರಮತ್ತನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧವಾದ ಲೋಭವುಳ್ಳವನಾಗಿ ವಿವಯಾಸಕ್ತ
ನಾಗಿರುವ ಪುರುಷನಂ ಅಪ್ರಮತ್ತನಾದ ಅಂತಕನಾದ ನೀನು ಹಸಿವಿನಿಂದ ನಾಲಿಗೆಗಳಿಂದ ನೀಡುತ್ತಲಿರುವ ಸ
ರ್ಪವು ಮೂಷಿಕವನಂತೆ ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತೀಯೆ||೪೯|| ಎಲೈಸಾಂವಿಯೇ! ಯಾವಪುರುಷನು ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಸುವ
ರ್ಣಾಲಂಕೃತಂಗಳಾದ ರಥಂಗಳಿಂದಲೂ ಗಜಂಗಳಿಂದಲೂ ಅಶ್ವಂಗಳಿಂದಲೂ ಭಟರುಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಚರಿಸು
ತ ಭೂಪತಿ ಯೆನಿಸಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಯಾರುಸರಿ ಯೆಂದಿರುತ್ತಾನೋ, ಅಪುರುಷನೇ ಅಪಾರಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಕಾ

ಜ್ಞಾತಃ | ಸವಿಕಾಲನದೂರತ್ಯಯನತೆಕಳಬರೊವಿಟ್ಟು ಮಿಭಸ್ತುಗಂಜ್ಞಾತಃ ||೫೦||ನಿರ್ಜಿತ್ಯದಿಕ್ಷು
ಕ್ರಮಭೂತವಿಗ್ರಹೋವರಾಸನ್ನಸ್ಥಸಮರಾಜವಂದಿತಃ | ಗೃಹಮಮೈಥುನ್ಯಸುಖಮಯೋಪಿತಾಂ
ಕ್ರೀಡಾಮೃಗಗ್ರಾಸುರವಕಶನೀಯತೆ ||೫೧||ಕರೋತಿ ಕರ್ಮಾಣಿತದಸ್ಸುನಿಷ್ಠಿತೋನಿವೃತ್ತಭೋಗಸ್ತದ
ಪಕ್ಷಯಾಸಕ್ಯತೆ ಪುನಶ್ಚ ಭೂಯಾಸಮಹಂಸ್ವರಾಣಿತಿಪ್ರವೃದ್ಧತರ್ಮೋನಸುಖಾಯಕಲ್ಪತೆ||೫೨||
ಭವಾಪವಗೋಭ್ರಮತೋದಾಭವೆಜ್ಜನಸ್ಯತರ್ಹ್ಯಾಚ್ಯುತಸತ್ಸಮಾಗಮಃ | ಸತ್ಸಂಗಮೋಯಾರ್ಹಿ
ತಪ್ಯವಸದ್ಗತೋಪರಾಪಕತತ್ತ್ವಯಿಜಾಯತಮತಿಃ ||೫೩||ಮನ್ಯಮಮಾನುಗ್ರಹಕಶತೆಕ್ಯತೋರಾಜ್ಯಾ

ಮಪರಿಪ್ಪುತ್ಯೇ-ಭಂಗಾರದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಘು-ಬಂಡಿಗಳಿಂದಲೂ, ಮತಂಗಜೈರ್ವಾ-ಅನಿಗಳಿಂದಲೂ, ಚರ-
ತಿರ-ಗುತಲಿದ್ದ, ನರದೇವಸಂಜ್ಞಿತ-ಘೋರೆಯಂಬ ಹನುಂಟಾವ ದೇವರು ಯಾವುದೋ, ಸವಿಕಳೇಬರ-ಆಕರೀರವೇ,
ದೂರತ್ಯಯನ ಏನು ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟರೂ ಪಾರಲಳವಲ್ಲದ, ತೇ-ನಿನ್ನ ಕಾಲೇನ-ಕಾಲಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದ, ವಿಟ್ಟುಮಿಭಸ್ತು
ಸಂಜ್ಞಾತೆ-ವಿಟ್-ಪಕ್ಷಿಯೋ, ಕ್ರಿಮಿ-ಹುಳಗಳೋ ಭಸ್ತು-ಬೂದಿಯೋ, ಎಂಬ, ಸಂಜ್ಞಾತೆ-ಹೆಸರಲ್ಲದ್ದು ಆಗುವುದು||೫೦||
ಹೇಳಕ-ಎಲೈ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯೇ! ದಿಕ್ಷುಕ್ರ-ದಿಕ್ಷುಗಳ ಮಂಡಲವನ್ನು ನಿರ್ಜಿತ್ಯ-ಗದ್ದು, ಅಭೂತವಿಗ್ರಹ-ಯುದ್ಧವಿಲ್ಲ
ದವನಾಗಿ, ವರಾಸನಸ್ಥ-ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವನೂ, ಸಮರಾಜವಂದಿತೆ-ಸರಿಘೋರಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾ
ದರೂಕೂಡ, ಗೃಹೇಷು-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಯೋಷಿತಾಂ-ಹೆಂಗಳ. ಮೈಥುನ್ಯಸುಖೇಷು-ಗ್ರಾಮ್ಯ ಭೋಗಗಳಲ್ಲಿ, ಕ್ರೀಡಾಮೃಗಇ
ವ-ಅಟದ ಮೃಗದಹಾಗೆ, ಪೂರುಷ-ಮನುಷ್ಯನು, ನೀಯತೇ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಡುವನು, ಎಕೆಯಲ್ಪಡುವನು ||೫೧|| ತಪಸ್ಸು-ತಪ
ಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ, ನಿಷ್ಠಿತೆ-ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ನಿವೃತ್ತಭೋಗ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸುಖಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕರ್ಮಾಣಿ-ಯಜ್ಞದಾ
ನ ಜಪಾದಿಗಳನ್ನು, ಕರೋತಿ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು, ನಕ್ಯ-ಎಂದುಗಲ. ತದಪೇಕ್ಷಯಾ-ಅಭೋಗದ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಪುನ
ಶ್ಚ-ಮರಳಿಯೂ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಸ್ವರಾಟ್-ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೂಡೆಯನು ಭೂಯಾಸಂ-ಆದೆಯ, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಪ್ರವೃದ್ಧತರ್ಮೋ-
ಬಕಳಜ್ಜಿದ ಆಕೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸುಖಾಯ-ತ್ಯಪ್ತಿಗೆ, ನಕಲ್ಪತೇ-ಸಾಕಾದವ ನಾಗುವುದಿಲ್ಲ ||೫೨|| ಭ್ರಮ-ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರ
ದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ಜನಸ್ಯ-ಪ್ರಾಣಿಗೆ, ಯದಾ-ಯಾವಾಗ, ಸತ್ಸಮಾಗ-ಸತ್ಪುರುಷರ ಸಂಗತಿಯು, ಭವೇತ್-ಆಗುವು
ದೋ, ತರ್ಹಿ-ಆಗ, ಭವಾಪವರ್ಗ-ಸಂಸಾರದ ಮೋಕ್ಷವು, ಭವೇತ್-ಆಗುವುದು. ಅಚ್ಯುತ-ನಾಶವಿಲ್ಲದವನೇ! ಯಾರ್ಹಿ-
ಯಾವಾಗ, ಸತ್ಸಂಗಮ-ಸತ್ಪುರುಷರ ಸಂಗತಿಯೋ, ತಪ್ಯವ-ಆಗಲೇ, ಸದ್ಗತ-ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ಗತಿಯಾದ, ಪರಾವರೀಕೃ
ತ-ಮರಿಗೂ ಅಥಮರಿಗೂ ಸಿಯಾಮಕನಾದ, ತಪ್ಯ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮತಿ-ಬುದ್ಧಿಯು, ಜಾಯತೇ-ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ||೫೩||
ಸಾಧುಭಿ-ಸತ್ಪುರುಷರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಿಕಚರ್ಯಾ-ಒಬ್ಬನಾಗಿ ತಿರುಗುವಿಕೆಯಿಂದ, ವಸಂ-ಅರಣ್ಯವನ್ನು, ವಿಪಕ್ಷದ್ವಿ-
ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಲಳನುವ, ಅಖಂಡಭೂಮಿಪೈ-ಸಾರ್ವಭೌಮರಿಂದ, ಯೇ-ಯಾವರಾಜ್ಯ ವೈರಾಗ್ಯವು, ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯತೇ-ಬಯಸ
ಲ್ಪಡುವುದೋ, ಸ-ಅಂಥಾ, ರಾಜ್ಯಾನುಬಂಧಾಪಗಮ-ರಾಜ್ಯಸಂಬಂಧ ತಪ್ಪಿಹೋಗುವಿಕೆ, ಯದ್ಭೂತ-ತಾನಾಗಿ, ಸ್ವೇ

ಲದಿಂದ ಅಚೇತನವಾದ ಕರೀರದಲ್ಲಿ ಗೃಧ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಭಕ್ಷಿತನಾಗಿ ಕ್ರಿಮಿವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿ ಭಸ್ತುರೂಪನೂಳದರೂ
ಆಗುತ್ತಾನೆ ||೫೦||ಯಾವವುರುವನು ದಿಕ್ಷುಗಳಂ ಜಯಿಸಿ ನಿವೃಂಟಕನಾಗಿ, ಯುಧ್ಧಪ್ರಸಕ್ತಿರಹಿತನಾಗಿ, ಸಿಂ
ಹಾಸನಾರೂಢನಾಗಿ, ಸಮಾನರಾದ ಅರಸುಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕೃತನಾಗಿ, ದಿವ್ಯಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಯಾಸಕ್ತನಾಗಿ,
ಸ್ತ್ರೀಯರಗಳಿಗೆ ಕ್ರೀಡಾಮೃಗನಾಗಿ, ಇರುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಪುರುವನುಕೂಡ ಕಾಲದಿಂದ ಚಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ||
ಎಲೈಕ್ರಿಹರಿಯೇ! ಪುರುವನು ತಪೋನಿವೃತ್ತನಾಗಿ ಉತ್ತರತ್ರಮಹಾ ಭೋಗಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ವೀರ್ಯ ಮಾನ
ಭೋಗಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂಬಿಟ್ಟು, ಕರ್ಮಗಳ ನಾಚರಿಸಿ ಪುನಶ್ಚ ನಾನು ಲೋಕಾಧಿ ಪತಿಯಾಗುತ್ತೇನೆಂ
ಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಸುಖವನೆಯ್ದುವುದಿಲ್ಲ ||೫೧|| ಎಲೈಅಚ್ಯುತನೇ! ಪುರುವನಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಸ
ತ್ಸಂಗತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತೋ ಆಗ ಸಂಸಾರ ಬಂಧಮೋಕ್ಷವುಂಟಾಗುತ್ತೆ. ಯಾವಾಗ ಸತ್ಸಂಗತಿ ಯುಂಟಾಗು
ತ್ತೋ ಆಗ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಖುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದು||೫೨||ಎಲೈಕುಶ್ಲರನೇ! ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವು ಪೂ
ರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ- ಯಾವಕಾರಣದಿಂದಂದರೆ- ಅಖಂಡ ಭೂಮಂಡಲಾಧಿ
ನರಿ

ನುಬಂಧಾಪಗಮೋದ್ಯಚ್ಛಯಾ | ಯಾಪ್ರಾಪ್ಯತೇಸಾಧುಭಿರಕಚರಯಾವನಂವಿವಿಕ್ಷದಿಭಿರಬಂಡ
ಭೂಮಿಪ್ರೇ||೫೪||ಸಕಾಮಯೆನ್ಯಂತವಮದನೆವನಾದಕಿಂಚನಪ್ರಾಧ್ಯಾತಮಾದ್ಯರಂವಿಭೇ | ಆರಾ
ಧ್ಯಕಸಾಸ್ತ್ರಂಹ್ಯಸವರ್ಗದಂಹರವ್ಯಣೀತಆರೂಪರಮಾತ್ಮಬಂಧನಮ ||೫೫|| ತಸ್ಮಾದ್ವಿಸ್ಮಜ್ಞಾಶಿವ
ಈಶಸರ್ವತೋರಜಸ್ತಮಸ್ಸತ್ತ್ವಗುಣಾನುಬಂಧನಃ | ನಿರಂಜನಂನಿರಗ್ಗಣಮದ್ವಯಂಪರಂತ್ವಾಂ
ಜ್ಞಪ್ತಿಮಾತ್ರಂಪುರುಷಂವ್ರಜಾಮ್ಯಹಮ ||೫೬||ಚಿರಮಿಹವೃಜಿನಾರ್ತಸ್ತಪ್ಯಮಾನೋನುತಾಪೈರವಿ
ತ್ಯಪಪದಮಿತೋಲಬ್ಧಕಾಂತೀಕಥಂಚಿತ್ | ಶರಣದಶಮುಪೇತಸ್ತತ್ತ್ವದಾಬ್ಜಂಪರಾತ್ಮನ್ನಭಯಮ್
ತಮಶೋಕಂಪಾಹಿಮಾಪನ್ನಮೀಶ ||೫೭||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ|| ಸಾರ್ವಭೌಮಮಹಾರಾಜಮತಿಸ್ತನಿಮಲೋ

ಚ್ಛಯಿಂದ, ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಕೃತೇ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಮಮ-ನನ್ನ, ಅನುಗ್ರಹೇ-ರಕ್ಷಣವೆಂದು, ಮನ್ಯೇ-ತಿಳಿಯುವೆನು||೫೪||
ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ ವಿಷ್ಣುವೇ! ಅಕಿಂಚನಪ್ರಾಧ್ಯಾತಮಾ-ಕಡುಬಡವರಿಂದ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ,
ತವ-ನಿನ್ನ, ಪಾದನೇವನಾತೇ-ಚರಣಾರಾಧನಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಅನ್ಯಂ-ಇತರವನ್ನು, ಪರಂ-ಶ್ರೇಷ್ಠವನ್ನಾಗಿ, ಸಕಾಮಯೇ-
ನಾನುಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹರೇ-ಕೃಷ್ಣನೇ! ಕಆರ್ಯಃ-ಯಾವಉತ್ತಮ ಪುರುಷನು, ಅಪವರ್ಗದಂ-ಮೋಕ್ಷವಂ ಕುಡುವನಾದ,
ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಆರಾಧ್ಯ-ಪೂಜಿಸಿ, ಅವರಂ-ಅನ್ಯವಾದ ಆತ್ಮಬಂಧನಂ-ತನಗೆ ಬಂಧಕವಾದ್ದನ್ನು ವೃಣೀತ-ಬಯಸುವ
ನ-೫ ||೫೫||ತಸ್ಮಾತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಈಶ-ನಿಯಾಮಕನೇ! ರಜ ಸ್ತಮಸ್ಸತ್ತ್ವಗುಣಾನುಬಂಧನಾ-ರಾಜನತಾಮಸಸಾತ್ಮಿ
ಕಗುಣ ಸಂಬಂಧಗಳುಳ್ಳ, ಆಶಿಷಃ-ಕಾಮಗಳನ್ನು, ಸರ್ವತೇ-ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಸ್ಮಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ನಿರಂಜನಂ-ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾದ,
ನಿರ್ಗುಣಂ-ಗುಣಾಶ್ರಯವಿಲ್ಲದ, ಅದ್ವಯಂ-ಸಜಾತೀಯ ವಿಜಾತೀಯ ಸ್ವಗತ ಭೇದಗಳಿಲ್ಲದ, ಜ್ಞಪ್ತಿಮಾತ್ರಂ-
ಕೇವಲ ಕುದ್ಧಚಿತ್ತಾದ, ಪರಂಪುರುಷಂ-ಪರಮಾತ್ಮನೆನಿಸುವ, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಅಹಂ-ನಾನು, ವ್ರಜಾಮಿ-ಸೇರುವೆನು||೫೬||
ಇಹ-ಈಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ, ಚಿರಂ-ಬಹುಕಾಲವು, ವೃಜಿನಾರ್ತಃ-ಪಾಪಗಳಂ ಪೀಡಿತನೂ, ಅನುತಾಪೈಃ-ದುಃಖಗಳಿಂದ, ತಪ್ಯ
ಮಾನಃ-ಕುದಿಸಲ್ಪಡುತೆ ಲಿರುವನೂಆಗಿ, ಕಥಂಚಿತ್-ಅತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದ, ಅವಿತ್ಯಪಪದಮಿತ್ರ-ಆಶಯದಿಂದ ಅರಿವಿಲ್ಲದ
ಗ್ಗ ವುಳ್ಳವನಾದರೂ, ಲಬ್ಧಕಾಂತೀ-ಪೊಂದಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಂತಿಗುಣ ವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಪರಾತ್ಮ-ಪರಮಾತ್ಮನೇ! ಶರಣದ, ರ
ಕ್ಷಣವಂ ಕುಡುವನೇ! ಈಶ-ಒಡೆಯನೇ! ಅಭಯಂ-ಭಯವಿಲ್ಲದ, ಋತಂ-ಸತ್ಯವಾದ, ಆಶೋಕಂ ತ್ವತ್ತ್ವದಾಬ್ಜಂ-ದುಃಖ
ವಿಲ್ಲದ ನಿನ್ನಡಿವಾರೆಯನ್ನು ಉಪೇತೇ-ಸೇರಿದವನಾದೆನು. ಆಪನ್ನಂ-ಆಪತ್ತುಳ್ಳವನಾದ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು ಪಾಹಿ-ಸುಲಹು||೫೭||
[ಕೃಷ್ಣವಾಕ್ಯವು.] ಸಾರ್ವಭೌಮ-ಸಕಲಭೂಮಿಗೂ ಒಡೆಯನಾದ, ಮಹಾರಾಜ-ಮಾರಾಯನೇ! ಪರೈಃಕಾಮೈಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠ

ಪತಿಗಳಾದ ಮಹಾತ್ಮರಾದ ರಾಜರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಯಾವ ರಾಜ್ಯತ್ಯಾಗವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತೆಯೋ ಅಂತಾ ತ್ಯಾ
ಗವು ದೈವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ನನಗೆ ಉಂಟಾಯಿತು||೫೪||ಎಲೈಭಗವಂತನೇ! ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದಕ್ಕಿ
ಯೋಗ್ಯವಾದ ನಿನ್ನ ಪಾದನೇವನ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅನ್ಯವಾದ ವರವಂ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನಾದರೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವು
ದಿಲ್ಲ. ಎಲೈಶ್ರೀಹರಿಯೇ! ಮೋಕ್ಷಪ್ರದನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿಯೂ ಕೂಡ ಯಾವನಾದರೂ ಆತ್ಮಬಂಧಕ
ವಾದ ತುಚ್ಛವಾದ ವರವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೇ||೫೫||ಎಲೈಈಶ್ವರನೇ! ಆದಕಾರಣದಿಂದ ರಜಸ್ತಮಸ್ಸತ್ತ್ವಂ
ಗಳಾದ ಗುಣಂಗಳಿಂದ ಕಲ್ಪಿತಂಗಳಾದ ಕಾಮ್ಯಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಅವರ್ಣರಹಿತನಾಗಿ ನಿರ್ಗುಣನಾಗಿ
ದ್ವಿತೀಯವಸ್ತು ರಹಿತನಾಗಿ ಜ್ಞಾನಘನನಾದ ಪರಮಪುರುಷನಾದ ನಿನ್ನಂ ಶರಣ ಹೊಂದುತ್ತೇನೆ||೫೬||
ಎಲೈ ಜ್ಞಾನಪ್ರದನಾದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನಾನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಕರ್ಮಫಲಂಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ, ಪಶ್ಚಾತ್ತ
ಪ್ತನಾಗಿ, ಅಕಾಂತಂಗಳಾದ ಶತ್ರುರೂಪಂಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲವನಾಗಿ, ದೈವಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಈಗಸ್ವ
ಲ್ಪ ಕಾಂತನಾಗಿ ಭಯರಹಿತನಾಗಿ ಸತ್ಯವಾದ ಶೋಕನಾಶಕವಾದ ನಿನ್ನ ಪಾದವಂ ಶರಣಹೊಂದಿದುದ್ದೇನೆ-
ರಕ್ಷಿಸು ||೫೭|| (ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಮುಚುಕುಂದನಂ ಕುರಿತು ಭಗವಂತನು ನುಡಿಯುವನು-)ಎಂತೆನೆ-ಎಲೈ
ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದ ಮಹಾರಾಜನೇ! ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯು ನಿರ್ಮಲವಾದ್ದು, ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ್ದು, ಬೇಕಾದವರಂ

ಜ೯ತಾ | ವರೈಪ್ರಲೂಭಿತಸ್ಯಾಪಿನಕಾಮೈರ್ವಿಹತಾಯತಃ ||೫||ಪ್ರಲೂಭಿತೋವರೈರ್ಯತ್ಸ
ಮಪ್ರಮಾದಾಯವಿಧ್ಧಿತ್ | ನಧೀರ್ಮಯೈಕಭಕ್ತಾನಾಮಾರ್ಗಿಭಿರ್ಭಿದ್ಯತೇತ್ಯಚಿತಿ||೫||ಯಂ
ಜಾನಾನಮಭಕ್ತಾನಾಂಪೂರ್ಣಾಯಾಮಾದಿಭಿರ್ಮನಃ | ಅಕ್ಷೇಣವಾಸನಂರಾಜಕದೃಶ್ಯತೇತ್ಯಚಿದು
ತ್ಥಿತಮ್ ||೬||ವಿಚರಸ್ವಮಹೀಂಕಾಮಂಮಯ್ಯಾವೇತಮಾನಸಃ | ಅಸ್ತಿಯಂನಿತ್ಯದಾತುಭ್ಯಂ
ಭಕ್ತಿರ್ಮಯ್ಯನಪಾಯಿನೀ ||೬||ಹೃತಧರ್ಮಸ್ತೀಜಂತೂನವಧೀರ್ಮಗಯಾದಿಭಿಃ | ಸಮಾಹಿತ
ಸ್ತತ್ಪ್ರಸೂಜಹ್ಯಘಂಮದುಪಾಶ್ರಯಃ ||೭||ಜನ್ಮನ್ಯನಂತರಾಜಕಸರಸ್ವಭೂತಸುಹೃತ್ತಮಃ |
ಭೂತಾನ್ವದ್ವಿಜವರಸ್ವಂಮೈವಾಮಾಪೆಪ್ಯಸಿಕೇವಮ್ || ... .. ೬೩||

-(ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧ ಏಕಪಂಚಾಶತ್ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ)-

ಗಳಾದ ವರಗಳಿಂದ, ಪ್ರಲೋಭಿತಸ್ತಾಪಿ-ಅತಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಮತೀ-ಬುದ್ಧಿಯು, ಯತೇ-ಯಾವಕಾರ
ಣದಿಂದ, ಉರ್ಜಿತಾ-ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿರುವುದು ||೫೮|| ತ್ವಂ-ನೀನು, ವರೈ-ಮನೋರಥಗಳಿಂದ, ಪ್ರಲೋಭಿತತೆಯೇ-
ಅತಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆಯೆಂಬುವುದು ಯಾವುದೋ, ತತೆ-ಅದರನ್ನು, ಅಪ್ರಮಾದಾಯ-ಜ್ಞಾನಕ್ಕೋನುಗವೇಯೆಂದು, ವಿದ್ಧಿ-ತಿ
ಳಕ್ಕೋ, ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಏಕಭಕ್ತಾನಾಂ-ಮುಖ್ಯಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರ, ಧೀ-ಬುದ್ಧಿಯು, ಕೃತಿತೆ-ವಿಶ್ವಯೋ, ಆಶೀರ್ವ-ಒಂದು
ಕೆಗಳಿಂದ, ನಭಿದ್ಯತೇ-ಭೇದಗೊಳಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ ||೫೯|| ಅಭಕ್ತಾನಾಂ-ಭಕ್ತರಲ್ಲದೆ ಯಿರುವವರಾಗಿ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾದಿಭಿಃ-
ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವೇ ಮೊದಲಾದ ಯೋಗಗಳಿಂದ, ಯುಂಜಾನಾನಾಂ-ಆತ್ಮಶಕ್ತಾನುಸಂಧಾನ ಗೊಳ್ಳುವವರ, ಮನಃ-ಮನ
ಸ್ಸು, ರಾರ್ಜ-ಅರಸೇ! ಅಕ್ಷೀಣವಾನನಂ-ಕ್ಷೀಣಿಸಿಹೋಗದೆ ಕರ್ಮವಾನನೆಯುಳ್ಳದ್ದಾದ್ದರಿಂದ, ಕೃತಿತೆ-ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ
ಉತ್ಥಿತಂ-ನಂಕಲ್ಪೋನ್ಮುಖವಾದ್ದಾಗಿ, ದೃಶ್ಯತೇ-ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದು ||೬೦|| ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಅವೇಶಿತಾ-ಹೊಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಾ
ನಸಃ-ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕಾಮಂ-ಹ-ಫೇಚ್ಛವಾಗಿ, ಮಹೀಂ-ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಚರನ್ವ-ಸಂಚಾರಮಾಡು. ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ,
ಅನವಾಯಿನೀ-ಖಿಟ್ಟುಹೋಗದೇಯಿರುವ, ಅಥವಾ ನಾಶವಿಲ್ಲದ, ಭಕ್ತಿಂಜಯಂ-ಈಪ್ರೀತಿಯು, ತುಭ್ಯಂ-ನಿನಗೆ, ನಿತ್ಯದಾ-
ನರ್ವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ ||೬೧|| ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಸ್ಥಿತಃ-ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾದ್ದರಿಂದ, ಮೃಗಯಾಭಿಃ
ಬೇಟೆಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ಜಂತೂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಅವಧೀ-ಕೊಂದಿರುವಿ. ಸಮಾಹಿತಃ-ಸಮಾಧಾನ ಗೊಂಡವನಾಗಿ,
ಮದುರಾಶ್ರಯಃ-ನಾನೇ ಆಧಾರವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ, ತದಘಂ-ಆಪಾವವನ್ನು, ತವಸಾ-ತವಸ್ಸಿನಿಂದ, ಜಹಿ-ಗೆಲ್ಲ ||೬೨||
ರಾರ್ಜ-ಮುಚುಕುಂದ ರಾಯನೇ! ಅನಂತರೇಜನ್ಮನಿ-ಮುಂದಣ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ, ಸರ್ವಭೂತಸುಹೃತ್ತಮಃ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗ
ಳಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಮಿತ್ರನುಆದದ್ದಿಜವರ-ಬ್ರಹ್ಮಣ ಶ್ರೇಷ್ಠನು, ಭೂತ್ವಾ-ಆಗಿ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಮಾಂ
ಕೇವಲಂ-ನನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನೇ, ಉಪೈಷ್ಯಸಿ-ಸೇರುವಿ.

ಇತಿಕ್ರಮದ್ವಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಏಕಪರಿಚಾಕತ್ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಗಳಂ ಕುಡುತ್ತೇನೆಂದರೂ ಅವರಗಳಿಗೆ ಆಶೆಯಂ ಮಾಡದೆ ದೃಢನಾಗಿರುವಿ, ಆಕಾರಣದಿಂದ ನೀನುಧನ್ಯನು||೪೪||
ಅಂಥಾ ನಿನಗೆ ವರಗಳಂ ಕುಡುತ್ತೇನೆಂದು ಆಶೆಯಿತ್ತರೂ ಪ್ರಮಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾತಕ್ಕೆಂದರೆ-
ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಭಕ್ತರಾದವರಿಗೆ ಕಾಮ್ಯುಕಲ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ಚಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ||೪೫|| ಪ್ರಾಣಾಯಾ
ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸಂ ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಲೋಸುಗ ಯೋಗವಂ ಸೇವಿಸುವ ಆಭಕ್ತರಾದ ಪುರುಷರಿಗೆ ವಾಸನಾ
ಹ್ವಯ ನಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಚಿತ್ತವು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾಭಿಮುಖವಾಗುವುದು ||೬೦|| ಎಲೈಮುಚುಕುಂದನೇ!
ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿತ್ತವ್ರಜವನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸು. ನಿನಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ದೃಢವಾ
ಗಿದೆ ||೬೧|| ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನೀನು ಹೃತ್ತದರ್ಶನದಲ್ಲಿದ್ದು ಬೇಟೆಮೊದಲಾದ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂ ಸಂಹ
ರಿಸಿದವನಾದೆ, ಆಕಾರಣದಿಂದ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತನಾಗಿ ಅಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಕ್ಷೌಂಡವನಾಗು ||೬೨||
ಎಲೈಅರಸೇ! ಉತ್ತರಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಭೂತ ಮಿತ್ರನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ನನ್ನನ್ನೈದು
ತ್ತೇಯ | ... .. ||೬೩||

||ಶ್ರೀಕುಕು||ಇತ್ಯಂಸೋನುಗೃಹೀತೋಂಗಕೃಷ್ಣೇನಕ್ಷಾಕುನಂದನಃ | ತಂಪರಿಕ್ರಮ್ಯಗುನ್ನವ್ಯಾ
ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮಗುಹಾಮುಖಾತ ||೧|| ಸವೀಕ್ಷ್ಯಕ್ಷುಲ್ಲಕಾಽಮರ್ತ್ಯಾಽಪರ್ಣಾವೀರುದ್ವ್ಯನಸ್ಪರ್ಶೀ |
ಮತ್ಪ್ರಾಕಲಿಯುಗಂಪ್ರಾಪ್ತಂಜಗಾಮದಿಕಮುತ್ತರಾಂ ||೨||ತಪಶ್ಚಿದ್ಧಾಯುತೋಧೀರೋನಿಸ್ಸಂಗೋ
ಮುಕ್ತಸಂಕಯಃ | ಸಮಾಧಾಯಮನಃಕೃಷ್ಣಪ್ರಾವಿಶದ್ಗಂಧಮಾದನಮ್ ||೩||ಬದರಶ್ಯಮಮಾ

೭೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದವೀಕೆ.

[ಕುಕುಕುಪು] ಆಂಗ-ಸಿ.ಯನಾದ ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ಕೃಷ್ಣೇನ-ವಾನುಜೇವನಿಂದ, ಅನು
ಗೃಹೀತೇ-ಅನುಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುನಂದನ-ಇಕ್ಷ್ವಾಕು ಪಂಕದವರನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸುವನಾದ, ಸಃ-ಅಮುಚು
ಕುಂವ ರಾಯನು, ತಂ-ಅಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ-ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಂ ಗೆಯ್ದು, ಸನ್ನವ್ಯ-ನವಸ್ಪರಿಸಿ, ಗುಹಾಮುಖಾತ್-
ಗಯ ಬಾಕಲ ದೆಸೆಯಿಂದ, ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮ-ಹೊರಟು ಹೋದನು ||೧||ಸಃ-ಅಮುಚುಕುಂದನು, ಕ್ಷುಲ್ಲಕಾಃ-ಅಲ್ಪ ಪರಿಮಾಣ
ಮಲ್ಲ, ಮರ್ತ್ಯಾಃ-ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ, ಪರ್ಣಾಃ-ವನಗಳನ್ನೂ, ವೀರುದ್ವ್ಯನಸ್ಪರ್ಶೀ-ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ಗಿಡಮರಗಳನ್ನೂ, ವೀ
ಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ ಕತಿಯುಗಂ-ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾಪಕಾಲವನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ತಂ-ಬಂದಿರುವುದನ್ನಾಗಿ, ಮತ್ಪ್ರಾ-ತಿಳಿದು, ಉತ್ತರಾಂ
ದಿಶಂ-ಬಡಕಲ ಕಡೆಯಂ ಕುರಿತು, ಜಗಾಮ-ತೆರಳಿದನು ||೨||ತಪಶ್ಚಿದ್ಧಾಯುತೇ-ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ
ವನೂ, ಧೀರಃ-ನಿಶ್ಚಿತ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನೂ, ನಿಸ್ಸಂಗಃ-ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದವನೂ, ಮುಕ್ತಸಂಕಯಃ-ದಿಡಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಸಂದೇಹಂಗಳಿಲ್ಲವನೂ, ಆದುದರಿಂದಲೇ, ಮನಃ-ಹೃದಯವನ್ನು, ಕೃಷ್ಣೇ-ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ, ಸಮಾಧಾಯ-ನೆಲಗೊಳಿಸಿ,
ಗಂಧಮಾದನಂ-ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತವನ್ನು, ಪ್ರಾವಿಶ-ಹೊಕ್ಕನು ||೩||ಸರನಾರಾಯಣಾಲಯಂ-ಸರರ್ಪಿಗೂ ನಾರಾಯಣ

ಇಂತುಶ್ರೀಕುಕುನುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪರಾಣಿಕನುನೈ
ವಿಕಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರ
ಪುರವಾರಾಧಿಕಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮಶ್ವತ್ಥವ್ಯರಾಜ ವಿರಚಿತಮಾದ,ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮೆಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಳುದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ೫೧ನೆಯಅಧ್ಯಾಯ
ಸಂಪೂರ್ಣಮಾದುದು.

೫೨ನೆಯಅಧ್ಯಾಯವು

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ||ದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ತಪೇಧಾಽಽ ಭಯಾದಿವಗತಃಪುರೀಂ| ಅನ್ತಮೋದತಸಂದೇಶಂ
ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾದ್ವಿಜವರ್ಣಿತಂ||೧||ಐವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರಾಮಸಮೇತನಾಗಿ ಜರಾಸಂ
ಧನ ಭಯದದನೆಯಿಂದಲೋ ಯೆಂಬಂತೆ ಪಲಾಯನಂ ಗೆಯ್ದ ದ್ವಾರಕಾ ಪುರಕ್ಕೆ ನೇರಿ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯಿಂ
ದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ವಪಂವರ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಅನು ಮೋದನಂ ಗೆಯ್ದ
ನೆಂಬರ್ಥಂಶ್ರೀಕುಕುಜಾರ್ಯಾನು ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂದಂತೆ-

ಎಲೈ, ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಈರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅನುಗೃಹೀತನಾದ ಮುಚುಕುಂದರಾಯ
ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಂಗಳೆಯ್ದು ಗುಹೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದನು ||೧||ಅಮುಚುಕುಂವ
ರಾಯನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳ ಪಶುಗಳಂ ಮನುಷ್ಯರಂ ಲತೆಗಳಂ ವೃಕ್ಷಂಗಳಂ ಸಹ ನೋಡಿ ಕತಿಯುಗ
ವು ಬಂತೆಂದು ತಿಳಿದು ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದನು||೨|| ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಂತನಾಗಿ ಧೀರನಾಗಿ ಸಂಗರಹಿತ
ನಾಗಿ ಮುಕ್ತ ಸಂಕಯನಾಗಿ ಅಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವನರ್ಪಿಸಿ ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತವಂ ಕುರಿತು ಹೋದನು||೩||

ಸಾಧ್ಯನರನಾರಾಯಣಾಲಯಮ್ | ಸರ್ವದ್ವಂದ್ವಸಹತ್ಯಾಂತಸ್ತಪಸಾರಾಧಯದ್ಧರಿಮ್ || ೪ || ಭಗವಾನ್
ಪುನರಾವೃಜ್ಯಮಧುರಾಂಯವನಾವೃತಮ್ | ಹತ್ವಾಮ್ಲಚ್ಛೇದಲಂಘ್ಯತದ್ವೀಯಂದ್ವಾರಕಾಂಧನ
ಮ್ || ೫ || ನಿರಯಮಾನೇಧನೇಗೋಭಿಸ್ತುಭಕ್ತ್ಯಾಚ್ಯುತಚೂಡಿತೈಃ | ಅಜಗಾಮಜರಾಗಂಧಸ್ತುಕ್ರಿಯೋ
ವಿಂಶತ್ಯನೀಕಪಃ || ೬ || ವಿಲೋಕ್ಯವೇಗಭಗಂಠಪುಸ್ತೈಸ್ತಸ್ಯಮಾಧಮೌ | ಮನುಷ್ಯಚಕ್ಷುಷ್ಯಮಾಪನೌ
ರಾಜ್ಜದುದ್ರುವತುದ್ರುತಮ್ || ೭ || ವಿಹಾಯವಿತ್ತಂಪ್ರಚಾರಮಭೇತೇಭೇರುಭೇತವತ್ | ಪದಾಭ್ಯಾಂ
ಪದ್ಯಪಲಾಶಾಭ್ಯಾಂಚೇರತುರ್ಬುಧಯೋಜನಮ್ || ೮ || ಪಲಾಯಮಾನೌತೌದ್ವೃಷ್ಟಾಸ್ತಮಾಗಧಃಪುತ್ರ
ಸತ್ ಬಲೀ | ಅನ್ವಧಾಪದ್ರಧಾನೀಕ್ಪರೀಶಯೋರಪಮಾಣವಿತಿ || ೯ || ಪ್ರಾದುತ್ಯದೂರಮಶ್ರಾಂತೌತಂ

ಯುಗಿಗೂ ಮನೆಯಾಗಿರುವ, ಬದರ್ಯಾಶ್ರಮಂ-೧೪೫ ಮರಗಳಮೇಲಿನ ತವೇರೋಪಿ.ಯೇನ್ನು, ಆಸಾದ್ಯ-ಸೇರಿ, ಸರ್ವದ್ವಂ
ದ್ವಸಹ-ದ್ವೈತಮು ೭ ಗಳಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸುವನಾಗಿಯೂ, ಕಾಂತೇ-ಶದ್ವಚಿತ್ತನಾಗಿಯೂ, ತಪಸಾ-ಧ್ಯಾನಯೋಗದಿಂದ,
ಹರಿಂ-ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು, ಆರಾಧಯತೇ-ಪೂಜಿಸಿದನು || ೪ || ಭಗವಾನ್-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಯವನಾವೃತಂ ತುರುಕ್ಕುರಿಂದ ಮುತ್ತು
ಲೃಪ್ತಿರುವ, ಮಧುರಾಂ-ಮಧುರಾ ಪುರವಂ ಕುರಿತು, ಪುನ-ಮರಳಯೂ, ಅವ್ರಜ್ಯ-ಒಂದು, ಮ್ಲೇಚ್ಛಲಂ-ತುರುಕರದಂ
ಡನ್ನು, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ತದ್ವೀಯಂ-ಆದಂಡಿನವರದಾದ, ಧನಂ-ದ್ರವ್ಯವನ್ನು, ದ್ವಾರಕಾಂ-ಕುಶಸ್ಥಲೀನಗರವಂ ಕುರಿತು,
ನಿನ್ಯೇ-ಕೊಂಡೊಯ್ದನು (ನೋಲಿಸಿದನು) || ೫ || ಅಚ್ಯುತಚೂಡಿತೈಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸೃಭಿಃ-ವನುಷ್ಯರಿಂದಲೂ,
ಗೋಭಿಶ್ಚ-ಎತ್ತರಗಳಿಂದಲೂ, ಧನೇ-ದ್ರವ್ಯವು, ನೀಯಮಾನೇನತಿ-ಒಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ತ್ರಯೋವಿಂಶತ್ಯನೀಕಪಃ-೨೩
ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿಗುಂಡೆನ್ನು ಪಾಲಿಸುವವನಾದ, ಜರಾಗಂಧಃ-ಬೃಹದ್ರಾಧರಾಯನಮಗನು, ಅಜಗಾಮ-ಒಂದನು || ೬ || ರಾಜ್ಜ-ಪ
ರೀಕ್ಷಿದಾಂ-ಯೇನೇ' ಮಾಧಮೌ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ರಿಪುಸ್ತೃನ್ಯಸ್ಯ-ವೈರಿಗಳಿಂದಲೂ, ವೇಗರಭಸಂ-ವೇಗದ ಉದ್ರೇಕವನ್ನು,
ವಿಲೋಕ್ಯ-ಕಂಡು, ಮನುಷ್ಯಚಕ್ಷುಷ್ಯಂ-ಮನುಷ್ಯರ ಲೀಲೆಯನ್ನು, ಆಪನೌ-ಹೊಂದಿದವರಾದ್ದರಿಂದ, ದ್ರುತಂ-ಶೀಗ್ರವಾ
ಗಿ, ದುದ್ರುತಮ್-ಓಡಿಹೋದರು || ೭ || ಅಭೇತೌ-ಹೆದರುವವರಲ್ಲದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಭೀರುಭೇತವಃ-ಹೆದರಿದವರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆದ
ರಿದವರಂತೆ, ಪದ್ಯಪಲಾಶಾಭ್ಯಾಂ-ತಾವಲೆಯನಳ್ಳಳಂತಿರುವ, ಪದ್ವ್ಯಾಂ-ಪಾದಗಳಿಂದ, ಬಹುಯೋಜನಂ-ತಲವುಗಾವುದ
ವನ್ನು, ಚೇರತುಃ-ತಿರುಗಾಡಿದರು || ೮ || ಪಲಾಯಮಾನೌ-ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವ, ತೌ-ಆರಾಮ ಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋ
ಡಿ, ಪ್ರಹರ್ಷ-ಅಪಹಾಸ್ಯವಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ, ಬಲೀ-ಬಲವಂತನಾದ, ಮಾಗಧ-ಮಗಧೇಶ್ವರಪತಿಯಾದ ಜರಾಗಂಧನು,
ಈಶೋ-ಜಗನ್ನಾಯಕರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ, ಅಪಮಾಣವಿ-ಅಳವಂ ಬಲ್ಲವನಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ರಧಾನೀಕ್ಪಃ-ತೇರ್ಗ
ಳದಂಡುಗಳೊಡನೆ, ಅನ್ವಧಾವತೇ-ಯನ್ನೆಟ್ಟಿತ್ತರು.ಜಿದನು || ೯ || ದೂರಂ-ದೂರದೇಶವಂಕುರಿತು ಪ್ರಾದುತ್ಯ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓಡಿ
ಹೋಗಿಯೂ, ಅಶ್ರಾಂತೌ-ಬಳಿವದವರಲ್ಲದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಯತ್ರ-ಯಾವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಭಗವಾನ್-ಒಂದನು, ನಿತ್ಯದಾ-

ನರನಾರಾಯಣ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾದಬದರಿಕಾಶ್ರಮವನ್ನೆದಿ ಸುಖ ದುಖಗಳಂ ಸಮವನ್ನಾಗಿಭಾವಿ
ನಿಶಾಂತನಾಗಿ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಶ್ರೇಹರಿಯು ಆರಾಧಿಸಿದನು || ೪ || ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪುನಶ್ಚ ಮಧುರಾ
ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆಬಂದು ಮ್ಲೇಚ್ಛಸಮೂಹಂಗಳಂ ಸುಂದರಿಸಿ ಅವರ ಧನವ ನೆಲ್ಲವಂ ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಸೇಗಿಸಿದನು || ೫ ||
ಆಧನಂಗಳೆಲ್ಲವಂ ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಭಂಡಿಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಹೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೇರಿತರಾ
ದ ರಾಜಭಟರು ದ್ವಾರಕಾನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಜರಾಗಂಧನು ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರಕ್ಷೌಹಿಣೀ ಸೇನೆಗಳಿಂದ
ಕೂಡಿಬಂದನು || ೬ || ಎಲೈಅರಸೇ! ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಕತ್ರೋನೆಗಳ ವೇಗರಭಸವನೋಡಿ ಮನುಷ್ಯ ವ್ಯಾ
ಪಾರವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಭಯಪಟ್ಟವರಂತೆ || ೭ || ಬಹುಧನವನ್ನೆಲ್ಲವ ನಲ್ಲಿಯೇಬಿಟ್ಟು ಪದ್ಮದಳಂಗಳಂತೆ ಮೃ
ದುಪಾದ ಪಾದಂಗಳಿಂದ ಬಹುಯೋಜನ ದೂರವಾಗಿ ಪಲಾಯನಂ ಗೆಯ್ದರು || ೮ || ಆಗ ಆರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಪ್ರಭಾ
ವವಂ ಅರಿಯದ ಬಲಕಾಲಿಯಾದ ಜರಾಗಂಧನು, ಪಲಾಯನಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿಲಿರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ನೋಡಿ
ನೆಗುತ ನೇನಾನಮೇತನಾಗಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಹೋದನು || ೯ || ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಬಹುದೂರ ಪರ್ಯಂತರವೂ ಓಡಿಹೋ
ಗಿ ಕಾಂತರಣಗದೆ ಉನ್ನತವಾದ,ಹನ್ನೊಂದು ಯೋಜನದ ಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳ ಪರ್ವತವನ್ನು ಏರಿದರು. ಅಪರ್ವ
ತದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಪರ್ಜನ್ಯನು ಪರ್ಜಿಸುತ್ತ ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಪ್ರವರ್ಷಣವೆಂಬ ನಾಮಧೇಯ

ಗಮಾರುಹತಾಂಗಿರಿಮ್ | ಪ್ರವರ್ಷಣಾಖ್ಯಂಭಗವಾನ್ವಿ ತ್ಯದಾಯತ್ರವರ್ಷತಿ | ೧೦ || ಗಿರೌನಿಲೀನಾ ವಾ
 ಜ್ಞಾಯನಾಧಿಗಮ್ಯಪದಂಸ್ತಪ | ದದಾಹಗಿರಿಮೇಧೋಭಿಸ್ಸಮಂತಾದಗ್ನಿಮುತ್ಸೃಜ | ೧೧ || ತತಃ
 ತ್ವತ್ಯತರಸಾದಹ್ಯಮಾನತಟಾದುಭೌ | ದಶ್ಯಕಯೇಜನೋತುಂಗಾನ್ನಿಪತತಾರಥೋಭುವಿ || ೧೨ ||
 ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಣೌರಿಪುಣಾಸಾನುಗನಯದೂತ್ತಮೌ | ಸ್ವಪುರಂಪುನರಾಯಾತಾಂಸಮುದ್ರಪರಿಘಂ
 ನೃಪ || ೧೩ || ನೊಪಿದಗ್ಧಾವಿತಿವ್ಯಾಘ್ರಾಮನ್ವಾನೋಬಲಕೇವೌ | ಬಲಮಾಕೃವ್ಯಸುಮಹಾ ಮಗಧಾ
 ವಾಗಧೋಯಯೌ || ೧೪ || ಅನರ್ತಾಧಿಪತಿಸ್ತ್ರಿಮಾರ್ಕೈವತೋವಶೀರಸುತಾಮ್ | ಬ್ರಹ್ಮಣಾಚೋ
 ದಿತಃಪಾದಾ ದ್ವಲಾಯತಪುರೋದಿತಮ್ || ೧೫ || ಭಗವಾನಪಿಗೋವಿಂದಉಪಯಮೆಕುರಾದ್ವಹ | ವೈದ

ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ವರ್ಷತಿ-ಮಳೆಯಂಸುನುತಿರುವನೋ, ಪ್ರವರ್ಷಣಾಖ್ಯಂ-ಪ್ರವರ್ಷಣವೆಂಬಹೆಸರುಳ್ಳ, ತಂಗಿರಿಂ-ಅ
 ಬೆಟ್ಟವನ್ನು, ಆರಾಹತಾಂ-ವಿರಿದರು || ೧೦ || ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ | ಗಿರೌ-ಹೆಚ್ಚುವಳೆಯುಳ್ಳ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ನಿಲೀನಾ-ಅಡಗಿ
 ಕೊಂಡಿರುವವನಾಗಿ, ಅಜ್ಞಾಯ-ತಿಳಿದು, ಪದಂ-ಅವಿರವ ಸ್ಥಲವನ್ನು, ನಾಧಿಗಮ್ಯ-ಪಡೆಯದೆ, ವಿಧೋಭಿ-ಸೌದೇಗಂವ,
 ಅಗ್ನಿಂ-ಬೆಂಕಿಯನ್ನು, ಉತ್ಸೃಜ-ಉಂಟುಮಾಡುವನಾಗಿ ಗಿರಿಂ-ಬೆಟ್ಟವನ್ನು, ಸಮಂತಾ-ಸುತ್ತಲೂ, ದದಾಹ-ನುಟ್ಟ
 ನು || ೧೧ || ದಶ್ಯಕಯೇಜನೋತುಂಗಾ-೧೧ ಗಾವುದಗಳ ಉದ್ದವುಳ್ಳ ಎಂದರೆ ಹತ್ತಿಗಿರುವ ದಳವುಳ್ಳದೊಡ್ಡದು ಒಂದುಗಾ
 ವುದವ ವೈದ್ಯವುಳ್ಳ, ದಶ್ಯಮಾನತಟಾ-ನುಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ತಡಿಯುಳ್ಳ, ತತಃ-ಅಪ್ರವರ್ಷಣಗಿರಿಯ ದೇವಿಯಿಂದ, ಉ
 ಭೌ-ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರೀರ್ವರೂ, ತರಸಾ-ವೇಗದಿಂದ, ಉತ್ಪತ-ಹಾರಿ, ಅಧೋಭುವಿ-ಕಳಗಣನಲದಲ್ಲಿ, ನಿಪತತು-ಬಿದ್ದ
 ರು || ೧೨ || ನೃಪ-ಅರಸನೇ! ಸಾನುಗೇನ-ಅನುಸರಿಸಿ ಬಂದವರೊಡನೆ ಕೂಡಿದವನಾದ, ರಿಪುಣಾ-ವೈರಿಯಾದ ಜರಾಸಂಧನಿಂದ,
 ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಣೌ-ನೋಡಲ್ಪಡದೆ ಇರುವರಾದ, ಯದೂತ್ತಮೌ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಸಮುದ್ರಪರಿಘಂ-
 ಕಡಲೇಕಂದಕವಾಗಿಲುಳ್ಳ, ಸ್ವಪುರಂ-ತಮ್ಮನಗರವಾದ ದ್ವಾರಕೆಯಂ ಕುರಿತು, ಪುನ-ಮರುತ್ತೂ, ಲಯಾತಾಂ-ಬಂದರು || ೧೩ ||
 ಸೋಪಿ-ಅಜರಾಸಂದನೂಕೂಡ, ಬಲಕೇವೌ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ದಗ್ಧಾವಿತಿ-ನುಡಲ್ಪಟ್ಟವರೆಂದು, ಮೃಷಾ-ವ್ಯರ್ಥವಾ
 ಗಿ, ಮನ್ವಾನಿ-ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಸುಮಹಾ-ಪ್ರಬಲನಾದ, ಮಾಗಧಃ-ಮಗಧಪತಿಯು, ಬಲಂ-ದಂಡನ್ನು, ಆಕೃಷ್ಯ-
 ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಮಗಧಾ-ಮಗಧ ದೇಶಂಗಳಂ ಕುರಿತು, ಯಯೌ-ತೆರಳಿದನು || ೧೪ || ಅನರ್ತಾಧಿಪತಿಸ್-ಅನರ್ತ ದೇಶಕ್ಕೊ
 ಡೆಯನಾದ, ಶ್ರೀಮಾರ್ಕ-ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳವನಾದ, ರೈವತಃ-ರೈವತರಾಯನು, ಬ್ರಹ್ಮಣಾ-ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಂದ, ಚೋದಿತಃ-ಪ್ರೀರಿ
 ಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಸುತಾಂ-ತನ್ನ ಮಗಳಾದ, ರೇವತೀಂ-ರೇವತೀದೇವಿಯನ್ನು. ಬಲಾಯ-ಬಲರಾಮಂಗೆ, ಪ್ರಾದಾದಿತಿ-ಕೊ
 ಟ್ಟನೆಂದು, ಪುರಾ-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಉದಿತಂ-ನನ್ನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟದೆ, (ನವಮಸ್ತಂಭದಲ್ಲಿರೇವತೀವಿವಾಹವು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ) || ೧೫ ||
 ಕುರಾದ್ವಹ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಭಗವಾ-ಪಡುಗೈಶ್ವರ್ಮನಂವನ್ನನಾದ, ಗೋವಿಂದೋಪಿ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂಕೂಡ, ಶ್ರಿ
 ಯಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ, ಮಾತಾಂ-ಅಂಕರೂಪಿನಿಯಾದ, ಭೀಷ್ಮಕನುತಾಂ-ಭೀಷ್ಮಕರಾಯನ ಮಗಳಾದ, ವೈದವೀಂ-ವಿ
 ದರ್ಭರಾಜಪುತ್ರಿಯನಿಸುವ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು, ಸ್ವಯಂವರೇ-ಹೆಣ್ಣುತಾನಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದಗಂಡು, ಇತರರಾಜರನ್ನುಗದ್ದು

ವುಂಟಾಗಿರುವುದು || ೧೦ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಪರ್ವತದೊಳಗೆ ಔತುಕೊಂಡು ಇರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂ ಕಾಣದೆ ಜ
 ರಾಸಂಧನು ಅಪರ್ವತದ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾವ್ಯಂಗಳಂ ರಾಶಿಹಾಕಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶಮಂ ಮಾಡಿಸಿ ದಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು || ೧೧ || ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ದಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತ ಲಿರುವ ಹನ್ನೊಂದು ಯೋಜನದ ಪ್ರಮಾಣವು
 ಳ್ಲ ಅಪರ್ವತದಿಂದಭೂಮಿಗಧುಮುಕಿ || ೧೨ || ಸೇನಾಸಮೇತನಾದ ಜರಾಸಂಧನ ಕಂಠಿಗೆ ಗೋಚರರಾಗದೆ ತಪ್ಪಿ
 ಸಿಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ದ್ವಾರಕಾನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದರು || ೧೩ || ಅಜರಾಸಂಧನು ಅಪರೈತದಲ್ಲಿಯೇ
 ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ದಗ್ಧರಾದರೆಂದು ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸೇನಾಸಮೇತನಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದ
 ನು || ೧೪ || ಲೈಲಾ-ಅರಸೇ! ಅನರ್ತದೇಶಾಧಿಪತಿಯಾದ ಕಕುದ್ಮರಾಯನು ಬ್ರಹ್ಮನ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ ಪುತ್ರಿಯಾ
 ದ ರೇವತೀದೇವಿಯಂ ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು ಸರಿಯು
 ವೈ || ೧೫ || ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿದರ್ಭದೇಶಾಧಿ ಪತಿಯಾದ ಭೀಷ್ಮಕರಾಯನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಸಾಕ್ಷಾ
 ಳ್ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಅಂಕಳಾದ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯಂ ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಿ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದು ವಿವಾಹಮಂಮಾ

ಭೀಷ್ಮಕಸುತಾಂಶ್ರಿಯೋಮಾತ್ರಾಸ್ವಯಂವರೇ||೧೬||ಪ್ರಮಥ್ಯತರಸಾರಾಜ್ಞಸಾಲ್ವಾದೀ
ಚೈದ್ಯಪಕ್ಷಗಾಽಪಶ್ಯತಾಂಸರ್ವಲೋಕಾನಂತಾಹ್ಯೈಫುತ್ರಸ್ಸುಧಾವಿವ||೧೭||ರಾಜಾಭಗವಾಃ
ಭೀಷ್ಮಕಸುತಾಂರುಕ್ಮಿಣೀರುಚಿರಾನನಾವಾ | ರಾಕ್ಷಸೇನವಿಧಾನೇನುಪಯಮಇತಿಶುಶ್ರತ್||೧೮||
ಭಗವತ್ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿಕ್ವಪ್ಯಸ್ಯಾಮಿತತೇಜಸಃ | ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾಸ್ರಹಣಂಪಾಣೇಪ್ರಮಥ್ಯಾನ್ಯಾಃ
ಸ್ವಯಂವರ | ಯಥಾಮಾಗಧಸಾಲವಾದೀಜಿತ್ವಾಕನ್ಯಾಮಾಹರತ್ ||೧೯|| ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಕ
ಧಾಃಪುಣ್ಯಾಣಿಮಾಧ್ವೀರ್ಲೋಕಮಲಾಪಹಾಃ ||೨೦|| ರುಕ್ಮಿಣೀಕನ್ಯಾಣಕಥಾಪುರಂಭಫಿಟ್ಟಿ ||೨೧||
ಕೊನುತ್ಯಸ್ಯತತ್ಕಣ್ವನುಶ್ರುತಜ್ಞಾನಿತ್ಯನೂತನಾಃ ||೨೨|| ಶ್ರೀಕುಕುರಾಜಾಸೀದ್ಭೀಷ್ಮಕೊನಾ

ಆಹೇಂನು ದಕ್ಕಿ ಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಹತ್ತಿರಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ, ಚೈದ್ಯಪಕ್ಷಗಾಃ-ಶಿಶುವಾಲನಕಡೆಯಂ ಹೊಂದಿದವರಾದ,
ಸಾಲವಾದೀ-ಸಾಲವನುಮೊದಲಾದ, ಪಾಜ್ಞಾಃ-ಅರಸುಗಳನ್ನು, ಪ್ರಮಥ್ಯ-ಚೆನ್ನಾಗಿಹೊಡೆದು, ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ-ಸಕಲ
ಜನಂಗಳೂ, ಪಶ್ಯತಾಂಸಂತಾಂ-ನೋಡುವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ತಾಹ್ಯೈಫುತ್ರಂ-ಗರುಡನು, ಸುಧಾವಿವ-ಅಮೃತವನ್ನು ತಂದಂ
ತೆ, ತರಸಾ-ಬೇಗನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ, ಉಪಯೇಮೇ ಮದಿವೆಮಾಡಿಕೊಂಡನು||೧೭||[ಪರಿಕ್ಷಿತ್ಪ್ರಶ್ನವು.]ಭಗವಾಃ-
ಕೃಷ್ಣನು, ಭೀಷ್ಮಕಸುತಾಂ-ಭೀಷ್ಮಕರಾಯನ ಮಗಳಾದ, ರುಚಿರಾನನಾಂ-ಚಲುವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ, ರುಕ್ಮಿಣೀಂ-ರುಕ್ಮಿಣಿ
ಯೆಂಬ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು, ರಾಕ್ಷಸೇನವಿಧಾನೇನ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಇತರರಂಗದ್ದುತರವ ಕೆಲಸದಿಂದ, ಉಪಯೇಮೇ-ಮದಿವೆಮಾ
ಡಿಕೊಂಡನೆಂದು, ಶ್ರುತಂ-ಮುಂಚೆಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ||೧೮||ಭಗವತ್-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಶುಕಮುನಿ
ಯೇ! ಅಮಿತತೇಜಸಃ-ಅಳಿಯಲ್ಪಡದ ವರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಶ್ರೀಹರಿಯ, ಸಂಬಂಧವಾದ, ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾಃ ಪಾಣೇಃ
ಗ್ರಹಣಂ-ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂಬ ಮದಿವೆಯನ್ನು, ಶ್ಲೋತ್ರಂ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೇಳುವುದ
ಕ್ಕೆ, ಇಚ್ಛಾಮಿ-ಬಯಸುತ್ತಿರುವೆನು ಸ್ವಯಂವರೇ-ಸ್ವಯಂವರ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಅನ್ಯಾಃ-ಇತರರಾದ, ಮಗಧಸಾಲವಾದೀ-
ಜರಾಸಂಧನು ಸಾಲವನು ಮೊದಲಾದವರನ್ನು, ಪ್ರಮಥ್ಯ-ಚೆನ್ನಾಗಿಹೊಡೆದು, ಜಿತ್ವಾ-ಗದ್ದು, ಕನ್ಯಾಃ-ಕನ್ಯೆಯನ್ನು, ಯ
ಥಾ-ಹೇಗೆ, ಉಪಾಹರತೇ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದನು ||೧೯||ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ಶುಕನೇ! ಪುಣ್ಯಾಃ-ಮಹಾಫಲವುಳ್ಳ,
ಮಾಧ್ವೀಃ-ನೀಯಾದ, ಎಂದರೆ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಸುಖವಾದ, ಲೋಕಮಲಾಪಹಾಃ-ಜನದವಾಪಂಗಳಂ ಪರಿಹರಿಸುವ, ನಿತ್ಯನೂತ
ನಾಃ-ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಸಹೊಸತಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸುವ, ವಿಷ್ಣುಕಥಾಃ-ಕೃಷ್ಣಚರಿತಂಗಳನ್ನು, ಶ್ರುಣ್ವಾಃ-ಕೇಳುತ್ತಿರು
ನಾದ, ಶ್ರುತಜ್ಞಾಃ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಸಾರವಂಬಲ್ಲ, ಕೋನು-ಯಾವಪುರುಷನುತಾನೆ, ತ್ಯಸ್ಯೇತ-ತ್ಯಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯು
ವನು?||೨೦||[ಶ್ರೀಕುಕುರಾಜನವು.]ವಿದರ್ಭಾಧಿಪತೀ-ವಿದರ್ಭದೇಶಕ್ಕೆಡೆಯನಾದ, ಮಹಾರಾಜಾ-ದೊಡ್ಡಧೂರೆಯು, ಭೀಷ್ಮ

ಡಿಕೊಂಡನು||೧೬||ಶಿಶುವಾಲನ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಸಾಲಮುಂತಾದ ಹತ್ತಿರಯರಂ ಜಯಿಸಿ ಗರುಡನು
ಅಮೃತವಂ ಅಪಹರಿಸಿದಂತೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನು ||೧೭||[ಎಂಬಶುಕವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಅ
ರಸು ಪ್ರಶ್ನಗೆಯ್ದನು]-ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭೀಷ್ಮಕನಪುತ್ರಿಯಾದ ಸುಂದರವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ ರು
ಕ್ಮಿಣಿಯಂ ರಾಕ್ಷಸ ವಿವಾಹದಿಂದ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಂ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ||೧೮||[ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ
ಯರಂ ಜಯಿಸಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಕನ್ಯೆಯಂ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೋಣವೇ ರಾಕ್ಷಸವಿವಾಹವೇನುವುದು]
ಭಗವಂತನಾದ ಶುಕಾಚಾರ್ಯನೇ! ಅಮಿತತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹತ್ತಿರಯರಂ ಪರಾಜಯವಂ ಮಾಡಿ
ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಂ ಮಾಡಿದ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಕೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜರಾಸಂಧ ಸಾಲಮುಂತಾದ
ಹತ್ತಿರಯರಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಬ್ಬನೇ ಹೇಗೆಜಯಿಸಿದನು? ||೧೯||ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಾದ ಶುಕಾಚಾರ್ಯ
ನೇ! ಪುಣ್ಯಕರಂಗಳಾದ ಲೋಕಂಗಳ ಪಾಪಂಗಳಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಶ್ರೋತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಮಧುರಂಗಳಾದ ನಿತ್ಯನೂ
ತನಂಗಳಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಥೆಯಂ ಕೇಳುವ ಪುರುಷನು ಯಾವನು ತ್ಯಪ್ತಿಯಂ ಪಡೆದನು? ||೨೦||
[ಎಂಬರಾಜವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಶುಕಾಚಾರ್ಯನುಡಿದನೆಂತೆನೆ]-ಎಲೈಅರಸೇ! ವಿದರ್ಭಪತಿಯಾದ ಮಹಾತ್ಮನಾದ
ಭೀಷ್ಮನಾಮಕನಾದ ಅರಸು ಒಬ್ಬನಿದ್ದನು. ಆತನಿಗೆ ಐದುಮಂದಿ ಪುತ್ರರೂ ಒಬ್ಬಳುಮಗಳೂ ಉಂಟಾದ

ಮನಿದರ್ಭಾಧಿಪತಿರ್ಮಹಾ || ತಸ್ಯ ಪಂಚಾಭವತು ತಾಂ ಕನ್ಯೈಕಾ ಚವರಾನನಾ || ೧ || ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಗ್ರಾ-
ಜೊರುಕ್ಮರಥೋರುಕ್ಮಬಾಹುರನಂತರಃ | ರುಕ್ಮಕೇಶೋರುಕ್ಮಮಾಲೀರುಕ್ಮಿಣ್ಯಪಾಂಸ್ಯಸಾಸತೀ |
ನೊಪಶುತ್ಯಮುಕುಂಸ್ಯರೂಪವೀರ್ಯಗುಣಶ್ರಿಯಃ | ಗೃಹಾಗತ್ಯೇಗೀಯಮಾನಾಸ್ತಂಮನಸ-
ದ್ಯುತಂಪದೇವ || ೨ || ತಾಂಬುದ್ಧಿಲಕ್ಷಣಾದಾರ್ಯರೂಪಶೀಲಗುಣಾಶ್ರಯವಾಕ್ಯಪ್ಪಾಸ್ತಸ್ಯ ಸದ್ಯಶೀಂ-
ಭಾರ್ಯಾಂಸಮುಮ್ವೊಡುಮನೂದಧಿ || ೩ || ಸಂಘಾನಾಮಿಚ್ಛತಾಂದಾತುಂಕೃಪ್ಪಾಂಯಭಗಿನೀಂ-
ನೃಪ | ತತೋನಿವಾರ್ಯಕೃಷ್ಣದ್ವಿದುಕ್ತೀಚೈದ್ಯಮಮನ್ಯತ || ೪ || ತದವೇತ್ಯಾಸಿತಾಪಾಂಗೀವೈದ-
ರ್ಭೀದುರ್ಮನಾಭ್ಯಶಮ | ವಿಚಿಂತ್ಯಾಪ್ತಂದ್ವಿಜಂಕಂಚಿತ್ಕೃಪ್ಪಾಂಯಪಾಹಿಣೋದ್ಧೃತವಾ || ೫ ||

ಕೋನಾಮ-ಬಿಷ್ಣುಕನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನು, ಆಸೀತೆ-ಆದನು. ತಸ್ಯ-ಅವನಿಗೆ, ಪಂಚಪುತ್ರಾಃ-ಐವರು ಕುಮಾರರೂ, ವರಾನ-
ನಾ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮುಖಮುಳ್ಳ, ವಿಕಾಕನ್ಯಾಚ-ಬಬ್ಬಮಗಳೂ, ಅಭವ-ಆದರು || ೧ || ಅಗ್ರಜ-ಮೊದಲು ಹಟ್ಟಿದವನು,
ರುಕ್ಮೀ-ರುಕ್ಮಿಯೆಂಬವನು. ಅನಂತರಃ-ಅಮೇಲೆಹಟ್ಟಿದವನು, ರುಕ್ಮರಥನು, ಬಳಿಕ ರುಕ್ಮಬಾಹುವು, ತರುವಾಯ ರುಕ್ಮಕೇ-
ಶನು, ಆಬಳಿಕ ರುಕ್ಮಮಾಲಿಯು, ಎಪಾಂ-ಇವರ, ಸ್ವಸಾ-ತಂಗಿಯಾದ, ಸತೀ-ಪತಿವ್ರತೆಯು, ರುಕ್ಮಿಣೀ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯೆಂಬಾಕೆ
ಆದಳು || ೨ || ಸಾ-ಆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಗೃಹಾಗತ್ಯೇ-ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದವರಿಂದ, ಗೀಯಮಾನಾಃ-ಹಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಮುಕುಂ-
ದಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ, ರೂಪವೀರ್ಯಗುಣಶ್ರಿಯಃ-ರೂಪ-ಚಲುವಿಕೆಯದೂ, ನಿತ್ಯವಿಭಾವವನ್ನೂ, ವೀರ್ಯ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ
ಗುಣ-ಕಾರ್ಯಾದರ್ಶದಾದಿದಿಗಳನ್ನೂ, ಶ್ರಿಯಃ-ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನೂ, ಉಪಶುತ್ಯ-ಸಮಾಪದಲ್ಲಿಕೇಳಿ, ತು-ಆಕೃಷ್ಣನ
ನ್ನ, ಸದ್ಯಶಂ-ತನಗೆನರಿಯಾದ, ಪತಿಂ-ಗಂಡನನ್ನಾಗಿ, ಮೇನೀ-ತಿಳಿದಳು || ೩ || ಕೃಪ್ಪಾಂ-ಶ್ರೀಹರಿಯು, ಬುದ್ಧಿ .... ಶ್ರಯಾಂ-
ಬುದ್ಧಿ-ನಿಶ್ಚಿತವದ್ಧಿವನ್ನೂ, ಲಕ್ಷಣ-ಕುಭಚಿತ್ತಗಳಿಗೂ, ಔದಾರ್ಯ-ಧಾರಾಳಿಕೆಗೂ, ರೂಪ-ಸೌಂದರ್ಯಾದಿಗಳಿಗೂ,
ಶೀಲ-ನತ್ಯವಿಭಾವಕ್ಕೂ, ಗುಣ-ವಿನಯಾದಿ ಸುಗುಣಗಳಿಗೂ, ಆಶ್ರಯಾಂ-ಆಧಾರವಾಗಿರುವ, ತಾಂ-ಆರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು, ಸ್ವ-
ಸದ್ಯಶೀಂ-ತನಗೆನರಿಯಾದ, ಭಾರ್ಯಾಂ-ಪೆಂಡೆಯನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಸಮುದೋಷಂ-ಮದಿವಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಮನಃ-
ದರ್ಭೇ-ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿದನು || ೪ || ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿದಾರ್ಯನೇ! ಭಗಿನೀಂ-ತನ್ನ ತಂಗಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು, ಕೃಪಾಂ-
ಯ-ವಾನುದೇವನಿಗೆ, ದಾತುಂ-ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ಬಂಧೂನಾಂ-ತಾಯಿ ತಂದೆಮೊದಲಾದ ನಂಟರು, ಇಚ್ಛತಾಂ-ನತಾಂ-ಬಯಸ್ಸು
ತ್ತಿರುವ ರಾಗುತ್ತಿರಲು ಕೃಷ್ಣ ದ್ವಿದುಕ್ತೀ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಿರೋಧಿಯಾದ, ರುಕ್ಮೀ-ರುಕ್ಮಿಯೆಂಬವನು, ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ನಿವಾರ್ಯ-
ಅವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಚೈದ್ಯಂ-ಶಿಶುಕಾಲನನ್ನು, ಅಮನ್ಯತ-ಆಕೇತಕ್ಕೆವರ ನನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುನು || ೫ || ಅಸಿತಾಪಾಂಗೀ-ಕಪ್ಪಾದಕು-
ಡಿಗಂಗಳಳ್ಳ, ವೈದರ್ಭೀ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ತತ್-ಆಯಾಣನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು, ಅವೇತ್ಯ-ತಿಳಿದು, ಭೈಶಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ದುರ್ಮ-
ನಾಃ-ಮುಖವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ವಿಚಿಂತ್ಯ-ಆಲೋಚಿಸಿ, ಆಪ್ತಂ-ನಿಚ್ಛಿಕೆಯುಳ್ಳವನೂ ಯಥಾರ್ಥವಾದಿಯೂ ಆದ, ಕಂಚಿತ್ದ್ವಿಜಂ-
ಓರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು, ಕೃಪಾಂ-ಕೃಷ್ಣನ ಕರತರೋಸುಗ, ದು-ತಂ-ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಪಾಹಿಣೋತೀ-ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊ-
ಟ್ಟಳು || ೬ || ಸಾ-ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ದ್ವಾರಕಾಂ-ಕುಶಸ್ಥಶೀಲಗರವಂಕುರಿತು, ಸಮರ್ಪೇತ್ಯ-ಸುಖವಾಗಿಬಂದು, ಪ್ರತಿಪಾಠ್ಯಃ-

ರು || ೧ || ರುಕ್ಮಿಯು, ರುಕ್ಮರಥನು, ರುಕ್ಮಬಾಹು, ರುಕ್ಮಕೇಶ, ರುಕ್ಮಮಾಲಿ, ಯೆಂದು ಹೆಸರಿಂದಿಪುತ್ರಗೂ;
ಇವರತಂಗಿಯೇ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿ || ೨ || ಆರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸೌಂದರ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮ, ಔದಾ-
ರ್ಯ, ಮೊದಲಾದ ಗುಣಸಂಪತ್ತುಗಳೆಂದು ಮನೆಗೆಬರುವ ಜನರಿಂದ ಗಾನಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇ-
ಳಿ ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ತನಗೆ ಅನುರೂಪನಾದ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು || ೩ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ಕೊಡ ಉತ್ತ-
ಮವಾದಬುದ್ಧಿಗೂ ಕುಭಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೂ ಔದಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಸಚರಿತ್ರಕ್ಕೂ ಸುಗುಣಂಗಳಿಗೂ ಆಶ್ರಯಲಾಭದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ತನಗೆ ಅನುರೂಪಳಾದ ಪತ್ನಿಯನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ವಿವಾಹಮಂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ-
ಲೋಸುಗ ಮನಸ್ಸಂ ಮಾಡಿದನು || ೪ || ಎಲೈರಾಜನೇ! ಸ್ವಜನರು ಬಂಧುಗಳೂ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮ್ಮತಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃ-
ಷ್ಣನಿಗೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೆಂಕೊಡ ಲಿಚ್ಛಿಸಿರಲು, ಕೃಷ್ಣ ದ್ವೀಪಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಯೆಂಬ ಜ್ಯೇಷ್ಠನು ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೆ
ತನ್ನ ತಂಗಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಕೊಡಲೋಸುಗ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅಡ್ಡಿಯಂ ಮಾಡಿದನು || ೫ || ಆರುಕ್ಮಿಣಿಯು
ಆಯರ್ಥವಂಕೇಳಿ ವೈಗವಪಡುವಳಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಆಪ್ತನಾದ ಬಬ್ಬಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕರೆದು ಶ್ರೀ

ದ್ವಾರಕಾಂಸಸಮಭ್ಯೇತ್ಯಪ್ರತಿಹಾರೈಃಪ್ರವೇಶಿತಃ | ಅಪಶ್ಯದ್ವಾಪುರುಷಮಾನೀನಂಕಾಂಚನಾಸ
ನೇ||೧೭||ದೃಷ್ಟ್ವಾಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯವಸ್ತುವವರಾಹ್ಯನಿಜಾಸನೇ | ಉಪವೇಶ್ಯಾರ್ಹಯಾಚಕ್ರೆಯಥಾತ್ಮಾ
ನಂದಿವೌಕಸಃ ||೧೮|| ತಂಭುಕ್ತವಂತಂವಿಶ್ರಾಂತಮುಪಗಮ್ಯಸತಾಂಗತಃ | ಪಾಣಿನಾಭಿಮೃತಃ
ಪಾದಾವವ್ಯಗ್ರಸ್ತಮಪ್ಯಚ್ಛತ||೧೯|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ || ಕಚ್ಚಿದ್ವಿಜವರಶ್ರದ್ಧಧರ್ಮಸ್ತದ್ಧಸ
ಮೃತಃ | ವರತನಾತಿಕ್ರಂಭಿಣಸಂತುಪ್ತ್ಯಮನಸಸ್ಸದಾ||೨೦|| ಸಂತುಪ್ತ್ಯಯಾದಿವರತಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ
ಯನಕೇನಚಿತ | ಅಹೀಯಮಾನಸ್ಸಾಪ್ತರಾತ್ರಸ್ಯಸ್ಯಾಖಲಕಾಮಧಾಕ್ ||೨೧|| ಅಸಂತುಪ್ತ್ಯ

ದ್ವಾರಕಾಲಕರಿಂದ, ಪ್ರವೇಶಿತಃ-ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿನಲ್ಲುಪ್ಪವನಾಗಿ, ಕಾಂಚನಾಸನೇ-ಭಂಗಾರದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ, ಅನೀನಂ-ಕುಳಿತಿ
ರುವ, ಅದ್ಯಂಪುರುಷಂ-ಕಾರಣಮೂರ್ತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಪಶ್ಯತ್-ಕಂಡನು ||೧೭|| ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗೊ
ಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ತಂ-ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ(ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ದೇವರಾಗಿ ಉಭವನಾದ್ದರಿಂದ) ಅವರು
ಹ್ಯ-ಪೀಠದಿಂದಿಳಿದು, ನಿಜಾಸನೇ-ತನ್ನಪೀಠದಲ್ಲಿ, ಉಪವೇಶ್ಯ-ಕುಳಿರಿಸಿ, ದಿವೌಕಸಃ-ದೇವರ್ಹಣಿ ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನನ್ನು
(ಕೃಷ್ಣನನ್ನು)ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅರ್ಹಯಾಚಕ್ರ-ಆತನಂ ಪೂಜಿಸಿದನು ||೧೮|| ಸತಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ,
ಗತಃ-ಪ್ರಾಪ್ಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣನು, ಭುಕ್ತವಂತಂ-ಉಪವಾಸವಾದವನಾಗಿ, ವಿಶ್ರಾಂತಂ-ಆಯಾಸವಂ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡವನಾದ,
ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು, ಉಪಗಮ್ಯ-ನವಿರಾಸಿಸಿಕುಳಿತು, ಪಾಣಿನಾ-ತನ್ನಕ್ಕೆಯಿಂದ ಪಾದ-ಆತನ ಚರಣಗಳನ್ನು, ಅಭಿಮೃತಃ-
ಹಿಡಿಸುವನಾಗಿ, ಅವ್ಯಗ್ರಃ-ಆತುರ ವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ ತಂ-ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು, ಅಪ್ಯಚ್ಛತ-ಬಿಡುಗೊಂಡನು ||೧೯|| [ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣವಚನವು.] ದ್ವಿಜವರಶ್ರದ್ಧ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರದ್ಧರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನಾದವನೇ! ಸದಾ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಸಂತುಪ್ತ್ಯಮನಸಿ-
ತ್ಯಪ್ತವಾದ ಹೃದಯಮುಳ್ಳ ತೇ-ನಿನ್ನ, ವೃದ್ಧಸಮೃತಃ-ಹಿರಿಯಿಗೊಪ್ಪಿಗಯಾದ, ಧರ್ಮಃ-ಅನುಷ್ಠಾನವು ಆತೀಕ್ರಮೇ
ಣ-ಒಪ್ಪಕವೃದ್ಧನಾದನೇ, ನವರ್ತತೇಕಚ್ಚಿತ್-ಇರುವು ದಿಲ್ಲವೋಚೇಗೆ?||೨೦|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ-ವೇದಜ್ಞನಾದ ದ್ವಿಜನು, ಯೇನಕೇ
ನಚಿತ್-ಯಾವುದಾದ ರೊಂದರಿಂದ, ಸಂತುಪ್ತ್ಯಃ-ತ್ಯಪ್ತನಾಗಿ, ವರತನಾದಿ-ಇದ್ದ ವನಾದರೆ, ಸ್ವಾಧರ್ಮಾತ್-ತನ್ನಧ
ರ್ಮದ ವೆನೆಯಿಂದ, ಅಹೀಯಮಾನಃ-ಬಿಡಲ್ಪಡದೆ ಯಿರುವನಾಗುವನು. ಸಹ-ಅಸ್ವಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ವಲ್ಲವೇ? ಅಸ್ಯ-ಈಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣಂಗೆ, ಅಖಿಲಕಾಮಧುಕ್-ಸರ್ವಭಾಷಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ, ಕರಿಯುತ್ತಿರುವುದು||೨೧|| ಸುರೇಶ್ವರೋಪಿ-ದೇವರ್ಹಣಿ ಗೊಡೆಯ
ನಾದರೂ, ಅಸಂತುಪ್ತ್ಯಃ-ತ್ಯಪ್ತಿಗೊಳ್ಳದವನಾದರೆ, ಅನಕೃತ್-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಲೋಕಾಃ-ಜನರನ್ನು ಆಪ್ತೋತಿ-ಸೇವಿಸ
ಲೋಗುವನು. ಅಥವಾ-ಲೋಕಾಃ-ಉತ್ತಮ ಲೋಕಂಗಳನ್ನು, ನಾಪ್ತೋತಿ-ಪಡೆಯುವ ನಾದರೂ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವು. ಅಕಿಂ
ಚನೋಪಿ-ಕೊಂಚವೂ ಇಲ್ಲದ ಬಡವನಾದರೂ, ಸಂತುಪ್ತ್ಯಃ-ತ್ಯಪ್ತನಾದರೆ, ಸರ್ವಾಂಗಪಜ್ಜರಃ-ಸಕಲವಯವಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ಕೃಷ್ಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದಳು ||೧೭|| ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ದ್ವಾರಕಾ ಪುರಕ್ಕೆಹೋಗಿ ದ್ವಾರಕಾಲಕರಿಂದ ಅಂ
ತಃಪುರಪ್ರವೇಶವಂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸುವರ್ಣಮಯ ಪೀಠದಮೇಲೆಕುಳಿತಿರುವ ಪುರಾಣ ಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಕಂಡನು ||೧೮|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ನೋಡಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪೀ
ಠದಿಂದ ಇಳಿದು ಆಪೀಠದಮೇಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂಕುಳಿರಿಸಿ ತನ್ನೆಂದೇವತೆಗಳು ಪೂಜಿಸಿದಂತೆ ಪೂಜಿಸಿದನು||೧೯||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಭೋಜನವಂಮಾಡಿಸಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ
ಹೋಗಿ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪಾದಂಗಳಂ ತನ್ನಹಸ್ತಂಗಳಿಂದ ಮೃದುವಾಗಿ ಯೇತುತ್ತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುಳಲಪ್ರ
ಶ್ನೆಯನ್ನಾಡುತ್ತೇನೆ||೨೦|| ಎಲೈಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ವೃದ್ಧಸಮೃತವಾದ ನಿಷ್ಕುಸ್ವಧರ್ಮವು ವೃದ್ಧಿಯನ್ನೊ
ದುತ್ತೆಯೇಯೇನು? ಸದಾಸಂತುಪ್ತ್ಯವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಸುಖವಾಗಿರುವೆಯೇ? ||೨೧|| ಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣನು ಯದ್ಯಾಚ್ಛಾಲಾಭದಿಂದ ಸಂತುಪ್ತ್ಯನಾಗಿ ಸ್ವಧರ್ಮವಂ ಬಿಡದೆಯಿದ್ದರೆ, ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸಮಸ್ತ
ಕಾಮಂಗಳಂ ಜನರಿಗೆ ಕುಡುವನಾಗುವನು ||೨೧|| ದೇವೇಂದ್ರನಾದರೂ ಸಂತುಪ್ತ್ಯನಲ್ಲದೆ ಯಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗನು
ಖವಿಲ್ಲ, ಯಾವಲೋಕಂಗಳೂಯಿಲ್ಲ, ದಿವದ್ರನಾದರೂ ಸಂತುಪ್ತ್ಯನಾದರೆ ಆರೋಗ್ಯಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಸುಖಿಯಾ
೦೪೩

ಸಕೃಲ್ಲೋಕಾನಾಂ ಪೂಜ್ಯಪಿಸುರೇಶ್ವರಃ | ಅಕಿಂಚನೋಪಿಸಂತುಷ್ಟಶ್ಚೈತಸ್ಯಾಂಗವಿಜೃಂಭಃ ||೨೭||
 ಪಾತ್ರಾಸ್ವಲಾಭಸಂತುಷ್ಟಾಸ್ತಸಾಧೋಭೂತಸುದೃಢಮಾತು | ನಿರಹಂಕಾರಿಣಶಾಂತಾಂತಾನಮು
 ನೈಶಿರಸಾಸಕ್ತಃ ||೨೮|| ಕಚ್ಚಿದ್ವೈಕುಲಂಬ್ರದ್ರವ್ಯಾಂಜಿತೋಯಗ್ಯಹಿಪ್ರಜಾಃ | ಸುಖಂವಸಂತಿ
 ವಿವಯಮಾಲಯಮಾನಾಸ್ಸಮಪ್ರಿಯಾಃ ||೨೯|| ಯತಸ್ತ್ವಮಾಗತೋದುತ್ಕಂಠಿಸ್ತೀರ್ಣಕಯದಿಚ್ಛಯಾ |
 ಸರ್ವಂನೋಬ್ರೂಹ್ಯಗುಹ್ಯಂಚೈತಿಂಕಾರ್ಯಂಕರವಾಮತಃ ||೩೦|| ಏವಂಸಂಕೃತ್ಯಸಂಪ್ರಶೋಭಾ
 ದ್ಯುಣಿಪರಮೆಷ್ಟಿ ನಾ | ಲೀಲಾಗೃಹೀತದೇನತಸ್ಮೈಸರ್ವಮರ್ಪಯತ್ ||೩೧|| ವಿದರ್ಭಾಧಿಪತೇಫು
 ತ್ಪ್ರೀರುಕ್ಮಿಣೀತವಕಿಂಕರೀ | ವಿಜ್ಞಾಪಯತೀತಿಂಚಿತಪ್ರಸ್ತುತೋದ್ವಾಹಮಂಗಲಾಃ ||೩೨|| ತಯಾಗಂ
 ವೈವಿತೋಹಂತಸಕಾಶಂಭೀಷ್ವಕನ್ಯಯಾ | ತಸ್ಯಾಸ್ಸಂದಶಮಾಕರ್ಣ್ಯಕ್ರಿಯತಾಂಯದನಂತರ

ತಾಪವು ದಿಟ್ಟು ಹೋದವನಾಗಿ, ಕ(ತೆ-ನುಖವಾಗಿ ಮಲಗಿರುವನು || ೨೭|| ಸ್ವಲಾಭಸಂತುಷ್ಟಾ-ಸ್ವಲಾಭ-ತಾನಾಗಿಬಂದ
 ವಸ್ತುಗಳ ಲಾಭದಿಂದ, ಅಥವಾ ಆತ್ಮಲಾಭದಿಂದ, ಸಂತುಷ್ಟಾ-ತ್ಯಪ್ತರಾದ, ಸಾಧೋ-ಸ್ವಧರ್ಮನಿಷ್ಠರಾದ, ಭೂತ
 ಸುಹೃತ್ತವರ್ತ-ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತಮಿತರಾದ, ನಿರಹಂಕಾರಿಣಿ-ಗರ್ವವಿಲ್ಲದವರಾದ, ಶಾಂತಾ-ಕಾಮಕೋ(ಧಾದಿ
 ದೋಷಂಗಳಿಲ್ಲದವರಾದ, ವಿಪ್ರಾ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು, ಅಸಕ್ತ-ಹಲವುಬಾರಿ, ಶಿರಸಾ-ತಲೆಯಿಂದ ನಮಸ್ಕೇ-ಪೋಡಮಡು
 ವನು ||೨೮|| ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ! ವಸಿ-ನಿಮಗೆ, ರಾಜತಃ-ಧೂರೆಯದನೆಯಿಂದ, ಕುಲಂಕಚ್ಚಿ-ತ-ಕ್ಷೇಮವೋವನು? ಯ
 ಸ್ಯ-ಯಾವಧೋರಯ, ವಿಷಯೇ-ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಜಾ-ಜನಂಗಳು, ಪಾಲ್ಯಮಾನಾಃ-ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಸುಖಂ-ಅನಾ
 ಯಾಸವಾಗಿ, ವಸಂತಿ-ನಲಯಾಗಿರುವರೋ, ಸಃ-ಅಧೋರಯ, ಮೇ-ನನಗೆ, ಪ್ರಿಯೋಹಿ-ಇಷ್ಟನಲ್ಲವೇ? ||೨೯|| ತ್ವಂ-ನೀನು,
 ಯತಃ-ಯಾವದೇಶದ ದೇಸಿಯಿಂದ, ಯದಿಚ್ಛಯಾ-ಯಾವಬಯಕೆಯಿಂದ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ದುರ್ಗಂ-ಜಲಧಿಯಿಂದ ಬರಲಕೃ
 ವಾದ, ದಾರಿಯನ್ನು, ನಿಸ್ತೀರ್ಯ-ದಾಂಟಿ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಆಗತಃ-ಬಂದವನಾಗಿರುವೆಯೋ, ತತ್ಪರ್ವಂ-ಅದಿಲ್ಲವನ್ನೂ, ಅಗು
 ಹ್ಯಂಚೇತ-ಗೋಪ್ಯವಾಗದೆ ಯಿರುವುದಾದರೆ, ನಃ-ನನಗೆ, ಬ್ರೂಹಿ-ಹೇಳು ಕಿಂಕಾರ್ಯಂ-ಯಾವಕೆಲಸವನ್ನು, ಕರಮಾಮು-
 ನಾವುಮಾಡಬೇಕು? ||೩೦|| ಲೀಲಾಗೃಹೀತದೇಹೇನ-ವಿಲಾಸದಿಂದಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಮನುಷ್ಯಾವತಾರದ ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪರ
 ಮೇಷ್ಠಿನಾ-ಮುಕ್ತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಸಂಪೃಕ್ತಸಂಪ್ರತ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿಕೇಳಲ್ಪ
 ಟ್ಟ ಕೇಳಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ಅರ್ಥವುಳ್ಳವನಾದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ-ವಿಪ್ರನು, ತಸ್ಮೈ-ಆತ್ಮವ್ಯಂಗ, ಸರ್ವಂ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ಅರ್ಪಯತೀ-
 ಬಂಟಿ ಹೇಳಿದನು ||೩೧|| ವಿದರ್ಭಾಧಿಪತೇಃ-ವಿದರ್ಭದೇಶ ಕ್ಷೌಡಯನಾದ ಭೀಷ್ಮಕನ, ಪುತ್ರೀ-ಮಗಳಾದ, ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿ
 ಯು, ಪ್ರಸ್ತುತೋದ್ವಾಹಮಂಗಲಾ-ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ವಿವಾಹಪ್ರಸ್ತುತ ಮುಳ್ಳವಳಾದ್ದರಿಂದ, ತವ-ನಿನಗೆ, ಕಿಂಕರೀ-
 ನೇವಕಳಾಗಿ, ಕಿಂಚಿತ್-ಒಂದಾನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು, ವಿಜ್ಞಾಪಯತಿ-ಅರಿಕಮಾಡುತ್ತಿರುವಳು ||೩೨|| ತಯಾ-ಅ, ಭೀಷ್ಮಕನ

ಗಿ ಮಲಗಿರುವನು ||೨೭|| ಯದ್ಬ್ರಾಹ್ಮ ಲಾಭಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಶಾಂತರಾಗಿ ಸಾಧುಗಳಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿದಯಾಪರರಾಗಿ
 ಅಹಂಕಾರ ರಹಿತರಾಗಿ ಇರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂ ನಾನು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ ||೨೮||
 ಎಲೈಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ನಿಮ್ಮದೇಶದಿಂದನಿಮಗೆಕ್ಷೇಮವುಂಟೆಯೇನು - ಯಾವಧೋರಯರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಜನರುಸುಖ
 ವಂತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಯೋ, ಅವರು ನನಗೆ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರು||೨೯|| ಯಾವದೇಶದಿಂದ ದುರ್ಗಮವಾದ ಈಪುರಕ್ಕೆ
 ಬಂದವನಾದೆ? ಯಾವ ಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬರೋಣ ವಾಯಿತು? ರಹಸ್ಯ ವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಹೇಳುವನಾ
 ಗು, ನಿನ್ನಕಾರ್ಯವಂ ನಾನು ಯಾವುದಂ ಮಾಡಲಿ? ||೩೦|| ಎಂದು ಪರಮ ಪುರುಷನಾದ ಲೀಲಾ ಮಾನುಷ
 ನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲವೃತ್ತಾಂತವಂ ಹೇಳಿ
 ದನು ||೩೧|| ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ವಿದರ್ಭದೇಶಾಧಿಪತಿಯಾದ ಭೀಷ್ಮಕರಾಯನ ಪುತ್ರಿಯಾಗ ನಿನ್ನಕಿಂಕರಿ
 ಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ವಿವಾಹಮಂಗಳವಂ ಯತ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿನಗೆ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುವಳು ||೩೨||
 ಕರಾಯನ ಮಗಳಾದ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯಿಂದಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನು ನಾನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಆಕೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು.

ಮು||೩೮||ರುಕ್ಮಿಣೀ||ಶ್ರುತ್ವಾಗುಣಾಃ ಭುವನಸುಂದರಕೃಣ್ಣತಾಂತೇನಿನ್ದ್ರಕೃರ್ಣವಿವರೈರ್ಹರತೋಂ
ಗತಾಪಮು || ರೂಪಂದ್ಯತಾಂದ್ಯಶಿಮತಾಮಖಿಲಾರ್ಥಲಾಭಂತ್ಯಯ್ಯಾಹ್ನತಾವಿಕೇಚಿತ್ತಮಪತ್ರಪಂ
ಮು||೩೯||ಕಾತ್ಯಾಯಮುಕುಂದಮಹತೀಕುಲರೂಪಶೀಲವಿದ್ಯಾವಯೋದ್ರವೀಣಾಮಭಿರಾತ್ಮತುಲ್ಯಮು|
ಧೀರಾಪತಿಂಕುಲವತೀನವೃಣೀತಕನ್ಯಾಕಾಲಿಸ್ತನಿಹನರಲೋಕಮನೋಭಿರಾಮನು||೪೦||ತನ್ಮುಖವಾಕ್
ಖಲುವೃತಸತಿರಂಗಜಾಯಾಮಾತ್ಮಾರ್ಪಿತಶ್ಚಭವತೋತ್ರವಿಭೋವಿಧೇ||ಮಾನೀರಭಾಗಮುಖಿವರ್ಷ

ಯಾ-ಭೀಷ್ಮಕನ ಮಗಳನಿಂದ, ತೇ-ನಿನ್ನ. ನಕಾಶಂ-ನಮಿಾಪವಂ ಕುರಿತು, ಅಪಂ-ನಾನು, ಸಂಪ್ರೀಷಿತೇ-ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವನಾಗಿರುವೆನು. ತಸ್ಯಾಃ-ಅರುಕ್ಮಿಣಿಯ, ಸಂದೇಹಂ-ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ ಮಾತನ್ನು, ಆಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಅನಂತರಂ-ಕೂಡಲೇ
ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಯತಃ-ಯಾವುದೋ, ತತಃ-ಅದು, ಶ್ರಿಯತಾಂ-ನಿನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡಲಿ ||೩೮||ಎಂದುಹೇಳಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯುಬ
ರೆದಿತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಯಂ ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ಶ್ರೀಧರಾಭಿಪ್ರಾಯವು.)-[ರುಕ್ಮಿಣೀವಚನವು.] ಭವನಸುಂದರ-ಲೋಕದೊಳಗಾಗಿ ಚಲು
ವನಾದ, ಅಚ್ಯುತ-ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲದಕೃಷ್ಣನೇ! ಶ್ರುಣ್ವತಾಂ-ಕೇಳುವವರ, ಕರ್ಣವಿವರೈಃ-ಕಿವಿಗಳ ತೊತುಗಳಿಂದ, ನಿರ್ವಿಶ್ವ-
ಬಳಿಹೊಕ್ಕು, ಅಂಗತಾಪಂ-ಕಿರಿದ ಬ್ಬರವನ್ನು, ಹರತಃ-ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಗರ್ಜಾ-ದಯಾದಿ ಸುಗುಣಂಗಳ
ನ್ನೂ, ದ್ಯುತಿಮತಾಂ-ಕಣ್ಣುಳ್ಳವರ, ದ್ಯುತಾಂ-ಕಂಗಳಿಗೆ, ಅಖಿಲಾರ್ಥಲಾಭಂ-ಸಕಲವ್ರಯೋಜನಗಳ ಸಂಪಾದನೆಯುಳ್ಳ, ರೂ
ಪಂಚ-ಚಲುವಿಕೆಯನ್ನೂ, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಚಿತ್ತಂ-ಮನಸ್ಸು, ಅವತ್ರಪಂ-ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ನಾಚಿಕೆಯುಳ್ಳದ್ದಾ
ಗಿ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಿಕತಿ-ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದೆ ||೩೯||ಹೀಗೆಹೇಳುವುದು ಕುಲಕಾಂತಿಯರಿಗೆ ಭುಜವಿಟ್ಟುತನ ವಾಗಿರುವುದೆಂ
ದು ಕಂಕಿನಜೇಡವೆಂಬ ತಾತ್ಪರ್ಯದಿಂದ ವೇಳುವಳು;-)ಮುಕುಂದ-ಕೃಷ್ಣನೇ! ಕುಲ... ಮುಖಿ-ಕುಲ-ಜಾತಿಯಿಂದಲೂ ಸಂತ
ತಿಯಿಂದಲೂ, ರೂಪ-ಆಕಾರದಿಂದಲೂ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಶೀಲ-ಸತ್ತ್ವಭಾವದಿಂದಲೂ, ವಿದ್ಯಾ-ಜ್ಞಾನವಿಕೇಷ ಚಮತ್ಕಾರ
ದಿಂದಲೂ, ವಯಃ-ಪ್ರಾಯದಿಂದಲೂ, ದ್ರವಿಣ-ಧನದಿಂದಲೂ, ಧಾವಮುಖಿ-ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ, ಮನೆಯಿಂದಲೂ, ಮಹತೀ-
ಉತ್ತಮಳಾದ, ಧೀರಾ-ಬುದ್ಧಿಯೂ ಧೈರ್ಯವೂಳ್ಳುವಳ, ಕುಲವತೀ-ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯುಳ್ಳವಳಾದ, ಕಾಕನ್ಯಾ-ಯಾವಮದಿವೆಯಿ
ಲ್ಲದ ಹುಡುಗಿಯುತಾನೆ, ಕಾಲೇ-ವಿವಾಹಪ್ರಸಕ್ತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ನೃಸಿಂಹ-ನರಕೇಷ್ಠನೇ! ಆತ್ಮತುಲ್ಯಂ-ತನಗೆ ಸಮಾನ
ನಾದ(ರೂಪವಿ ದ್ಯಾಶೀಲಾದಿಗಳಿಂದ ಅನದೃಶನಾದ್ದರಿಂದ ತನಗೆ ತಾನೇ ಸಮಾನನಾದ) ನರಲೋಕಮನೋ(ಭಿರಾಮಂ-ಮನು
ಷ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದವನಾದ ಸಂತೋಷಕರನಾದ, ತ್ವಾ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಪತಿಂ-ಗಂಡನನ್ನಾಗಿ, ನವೃಣೀತ-
ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ಬಯಸದೆಬಿಡುವವಳಾದಾಳು?||೪೦||ಹೇಅಂಬುಜಾಕ್ಷ-ಎಲೈಕಮಲಲೋಚನನಾದ, ಅಂಗ-ಪ್ರಿಯನೇ! ತತಃ-ಆಕಾರ
ಣದಿಂದ ಭವಾ-ನೀನು ಪತಿ-ಗಂಡನೆಂದು, ಮೇ-ನನ್ನಿಂದ, ವೃತಶಿಖು-ಒಪ್ಪಿ ಖಯಸ್ಥಲ್ಪಟ್ಟವ ನಾಗಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ಆ
ತ್ಮಾ-ನನ್ನದೇಹವು, ಭವತಃ-ನಿನಗೆ, ಅರ್ಪಿತಶ್ಚ-ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೂ ಆಗಿದೆ. ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕ ಕಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರಭುವೇ! ಅತ್ರ-
ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ನನ್ನನ್ನು, ಭವತಃ-ನಿನ್ನ, ಜಾಯಾಂ-ಹೆಂಡತಿಯನ್ನಾಗಿ, ವಿಘೇಹಿ-ಮಾಡಿಕೋ, ಮೃಗವತೇ-ಸಿಂಹದ, ಬ
ಲಿಂ-ಉಪಹಾರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು, ಗೋಮಾಯುರಿವ-ನರಿಯಂತೆ, ಬೈದ್ಯ-ಶಿಶುಪಾಲನು, ವೀರಭಾಗಂ-ಕೂರನಾದ ನಿನ್ನ ಪಾಲಾಗ

ಕೇಳಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನೂ ಮಾಡು||೩೮||ಎಂದು ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯಿಂದ ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಪತ್ರವಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ ಪತ್ರವನ್ನೂ ವಾಚಿಸಿದನೆಂಕೆನಿ)
ತೋಕಸುಂದರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಕೇಳುವ ಜನರ ಶ್ರೋತ್ರಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅಂತಃಪ್ರವೇಶವೆಂದಾಡಿ ಸಮ
ಸ್ತ ತಾಪಂಗಳಂ ಸಂಹರಿಸುವ ನಿನ್ನ ಗುಣಂಗಳಂ ಕೇಳಿ, ನೇತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಮಹೋತ್ಸವರೂಪವಾದ ನಿನ್ನ ಸೌಂ
ದರ್ಯವಂ ಸಹ ಕೇಳಿ, ನನ್ನಮನಸ್ಸು ಲಜ್ಜೆಯಂಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಾಗಿದೆ ||೩೯||ಎಲೈ ಪುರುವಶ್ರೇಷ್ಠ
ನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಸತ್ಕುಲಪ್ರಸೂತಳಾದ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯಾದ ಕನ್ಯೆಯು ಯಾವಳುತಾನೆ ಕುಲದಿಂದಲೂ
ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಅಸದೃಶನಾದ ನಿನ್ನಂ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಕಾಮಿಸದೆ ಯಿರುತ್ತಾಳೆ? ||೪೦||ಆದಕಾರಣದಿಂದ ನಾ
ನು ನಿನ್ನಂ ಫತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿರುವೆನು. ನನ್ನಂ ಪತ್ನಿಯನ್ನಾ
ಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನಾಗು, ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಮ ಸರಿಯುಮುಟ್ಟಿದಂತೆ ವೀರನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪತಕ್ಕ

ತುಚ್ಛೈರ್ಯುತರಾದ್ಗೋಮಾಯಾವನ್ಮೃಗಪತೇರ್ಬಲಮಂಬುಜಾಕ್ಷ||೪೦||ಪೂರೈವ್ಯದತ್ತನಿಯಮಪ್ರತಪ್ತ
ವನಿಪ್ರಗುರ್ವರ್ಜ್ಯ ನಾಧಿಭಿರಲಂಭಗರ್ವಾಪರೇತಃ | ಆರಾಧಿತೋಯದಿಗದಾಗ್ಜಮತ್ಯಪಾಣಿಂಗ್ಯೌಽಪ್ಯ ತು
ಮನದಮುಖೋವಸುತಾವಯೋನ್ಯೈ ||೪೧||ಕೋಟಾಽನಿತ್ಯಮಜಿತೋದ್ವಹನನಿದರ್ಭಾ೯ಗುಪ್ತಸ್ಸಮೇ
ತ್ಯಪ್ಯತನಾಪತಿಭಿಃಪರೀತಃ | ನಿರ್ಮುಖೈರ್ಯುತನಾಗರ್ಭೇಶಬಲಂಪ್ರಸಹ್ಯಮಾಂರಾಕ್ಷಸನವಿಧಿನೋದ್ವಹ
ವೀರ್ಯಕುಲ್ಕಾಮ||೪೨||ಅಂತಃಪುರಾಂತರಚರಾಮುನಿಹತ್ಯಬಂಧೋ೯ತ್ಯಾಮುದ್ವಹೇಕಧಮಿತಪ್ರವದಾ
ಮ್ಯುಪಾಯಮು | ಪೂರೈರ್ಯುಗಸ್ತಿಮಹತೀಕುಲದೇವಯಾತ್ರಾಯಸ್ಕಾಂಬಹಿರ್ನವವಧೂರ್ಗಿರಿಜಾಮು
ಪಯಾತ್ ||೪೩||ಯಸ್ಯಾಂಘ್ರೀಪಂಕಜರಜಸ್ಸು ಪನುಮಹಾಂತೋವಾಂಘ್ರಾತ್ಯಮಾಪತಿರಿವತ್ಯತಮೋ

ತಕ್ಕ ನನ್ನನ್ನು, ಮಾಧಿಮರ್ಕತ-ಸೋಂಕಬೇಡ ||೪೦||ಪುರೈ-..ದಿಭಿಃ-ಪೂರ-ಜಾ-ಧಾರವಂ ಕಲ್ಪಿಸ-ವೆದ. ಮೊದಲಾದಧ
ಮಾದಿಂದಲೂ, ಇಪ್ಪ-ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾ ಚರಣಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ವ್ರತ-ಕೃತ್ಯಚಾಂದ್ರಾಯಣಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ದೇವ-ದೇವತೆ
ಗಳ, ವಿಷ್ಣು-ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗುರು-ಪೂಜ್ಯರಾದ ಹಿರಿಯರ, ಅರ್ಚನಾದಿಭಿಃ-ಪೂಜೆಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದಲೂ, ಪರೀತಃ-ಪರಮಾ
ತ್ಮನಾದ, ಭಗವಾ೯-ಶ್ರೀಪರಿಯು, ಅಲಂ-ಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಆರಾಧಿತೋಯದಿ-ನನ್ನಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿರ್ದರೆ ಗದಾಗ್ರ
ಜಂ-ಗದನೆಂಬ ಮಾದವಂಗೆ ಅಷ್ಟನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಏತ್ಯ-ಬಂದು, ಮೇ-ನನ್ನ, ಪಾಣಿಂ-ಕೈಯನ್ನು, ಗೃಹ್ಯಾತು-ಹಿಡಿ
ದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ದಮುಖೋವಸುತಾದಯಃ-ದಮುಖೋವನ ಮಗನಾದ ಶಿಶುಪಾಲನೇ ಮೊದಲಾಗಿವುಳ್ಳ, ಅನ್ಯೇ-ಇತರರು, ಸ-
ಬೇಡ||೪೧||ಹೇಅಜಿತ-ಎಲೈಸೋಲಲ್ಪಡದವನಲ್ಲವ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಶ್ವಪಿ-ನಾಳಿ ಭಾವಿನಿ-ಆಗುವಂಥಾ, ಉದ್ವಹನೇ-ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ, ತ್ವಂ-
ನೀನು, ಗುಪ್ತಃ-ಯಾರಿಂದಲೂ ನೋಡಲ್ಪಡದೆ ಗುಟ್ಟಾದವನಾಗಿ, ವಿದರ್ಭಾ೯-ಅಂಧ್ರದೇಶಂಗಳಂ ಕುರಿತು (ಕುಂಡಿನೀನಗರ
ಗುಂಟೂರು) ನಮೇತ್ಯ-ಬಂದು ಪೃತನಾಪತಿಭಿಃ-ಸೇನಾನಾಯಕರಿಂದ, ಪರೀತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಜೈದ್ಯಮಗದೇಶಬ
ಲಂ-ಶಿಶುಪಾಲ ಜರಾಸಂಧರ ದಂಡನ್ನು, ನಿರ್ಮುಖೈ-ಕೊಡದು ಕದಡಿ, ಪ್ರಸಹ್ಯ-ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ, ರಾಕ್ಷಸೇನವಿಧಿನಾ-ರಾಕ್ಷಸವಿ
ವಾಹದ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ, ವೀರ್ಯಕುಲ್ಕಾಂ-ಕಾರ್ಯವೇ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಧನವಾಗಿಉಳ್ಳ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಉದ್ವಹ-
ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊ(ಎತ್ತಿಕೊಂಡುಹೋಗು) ||೪೨||ಬಂಧೋ೯-ನಂಟರನ್ನು, ಅನಿಹತ್ಯ-ಕೊಲ್ಲದೆ. ಅಂತಃಪುರಾಂತರಚರಾಂ-ರಾ
ಣಿವಾಸದೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸುವ, ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಕಥಮಿತ್ಯುದ್ವಹೇ-ಹೇಗೆಂದು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿ? ಎಂದೇಕೆನಿಸುವೆ
ಯೋ? ಉಪಾಯಂ-ಸಾಧಕಯುಕ್ತಿಯನ್ನು, ಪ್ರವದಾಮಿ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುವೆನು. ಯಸ್ಯಾಂ-ಯಾವುದರಲ್ಲಿ, ನವವಧೂಃ-ಹೊ
ಸತಾಗಿ ಮದವಣಿತಿ ಯಾಗುವವಳು, ಬಹಿಃ-ಉರಹೊರಗಿರುವ, ಗಿರಿಜಾಂ-ಪಾರ್ವತೀ ದೇವಿಯಂ ಕುರಿತು ಉಪೇಯಾತ್-ಪೂ
ಜಿಸಲು ಪ್ರೋಗುವಳೋ, ಮಹತೀ-ದೊಡ್ಡದಾದ, ಸಾ-ಅಂಥಾ, ಕುಲದೇವಯಾತ್ರಾ-ಮನೆಯದೇವರಬಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಿ
ಕೆಯು, ಪೂರ್ವೇದ್ಯಾಃ-ಮದುವೆಯಾಗುವ ದಿನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದಣದ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ, ಅನ್ತಿ-ಇರುವುದು ||೪೩||ಮಹಾಂತಃ-ದೊಡ್ಡವ

ಬಡವೆಯಾದ ನನ್ನಂ ಶಿಶುಪಾಲನು ಮುಟ್ಟಬೇಡ ||೪೦|| ಇವ್ಯ ಪೂರ್ತಾದಿ ಕರ್ಮಂಗಳಿಂದಲೂ ದಾನಂಗಳಿಂ
ದಲೂ ವ್ರತನಿಯಮಂಗಳಿಂದಲೂ ದೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗುರುಪೂಜಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಭಗವಂತನಾದ ಪರಮಪುರು
ಷನು ನಾನುಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆರಾಧನಂ ಗೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಬಂದು ನನ್ನ ಪಾಣಿಗ್ರಾಹವಂ ಮಾಡಲಿ. ಶಿಶು
ಪಾಲನು ಮುಂತಾದ ಮಿಗಿಲಾದವರು ನನ್ನ ನೆಯ್ದಬೇಡ ||೪೧||ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನಾಳೆದಿವಸ ಸ್ವಯಂವರ
ವಾಗುವಾಗ ನೀನು ಗುಪ್ತನಾಗಿಬಂದು ಆಮೇಲೆ ಸೇನೆಗಳಂ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈವಿದರ್ಭ ದೇಶಕ್ಕೆಬಂದು ಶಿ
ಶುಪಾಲ ಜರಾಸಂಧರ ಬಲವಂ ಮಥಿಸಿ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ರಾಕ್ಷಸ ವಿವಾಹವಿಧಾನದಿಂದ ಪರಾಕ್ರಮವೇ ಕುಲ್ಕ
ದ್ರವ್ಯವಾಗಿಉಳ್ಳ ನನ್ನಂ ವಿವಾಹಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನಾಗು ||೪೨||ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಂ ಸೂಹರಿಗದೆ
ನನ್ನನ್ನ ಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವಕ್ಕೆ ನಾನು ಉಪಾಯವಂ ಪೇಳುತ್ತೇನೆ-ಅದೆಂತೆನೆ-ವಿವಾಹದ ಪೂರ್ವ
ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಕುಲದೇವತಾ ಪೂಜಾರ್ಥವಾಗಿಉರಹೊರಗಿನ ಗೌರೀದೇವಸ್ಥಾನವಂ ಕುರಿತು ನಾನುಹೋಗುತ್ತೇ
ನೆ. ಆಗ ನೀನುಬಂದು ನನ್ನನ್ನ ಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವನಾಗು ||೪೩||ಮಹಾಂತಾತ್ಮರಾದ ಯೋಗಿಗಳೂ ಯಾ

ಪಹತ್ಯೈ | ಯದ್ಯಂಬುಜಾಕ್ಷನಲಭಯಭವತ್ಪ್ರಸಾದಂಜಹ್ಯಮಸೂಪ್ರತಕ್ತಕಾಶತಜನ್ಮಭಿ
ಸಾಸ್ಯತೆ || ೪೫ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ || ಇತ್ಯೇತೇಗುಹ್ಯಸಂಪದಾಂತದುದೇವಮಯಾಹೃತಾಃ || ವಿಮೃಶ್ಯಕೃತ್ಯಂ
ಯಚ್ಚಾತೃಕಿ | ಯತಾಂತದನಂತರಮ್ ... .. || ೪೬ ||
(-ಇತಿಶ್ರೀಮದಾಭ್ಯಗವತೆ ದಕಮಸ್ಕಂಧದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-)

ರಾವವರು, ಆತ್ಮತಮೋಪಹತ್ಯೈ-ತಮ್ಮ ಅಷ್ಟಾನವಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗೆ, ಉಮಾಪತಿರಿವ-ಗಿರಿಜಾ ರಮಣನಂತೆ, ಯ
ನ್ಯ-ಯಾವನಿನ್ನು, ಅಂಭ್ರಪಂಕಜರಚಸ್ಸು ಪನಂ-ಅಡಿದಾವರೆಗಳ ಧೂಳಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು, ವಾಙಂತಿ-ಬಯಸುತ್ತಿರುವರೋ
(ರುದ್ರನು ತಾಮಸತ್ವವಿವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಗಂಗೆಯಂಥರಿಸಿದನೆಂದು ಮೈಷ್ಣವಪಾದ್ಯವು) ಹೇಅಂಬುಜಾಕ್ಷ-ಎಲೈತಾವರಿ ಗಣಾನೀ
ಭವತ್ಪ್ರಸಾದಂ-ಆನಿನ್ನು ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು, ನಲಭೇಯಯದಿ-ನಾನು ಹೊಂದದೆ ಯಿರುವಳಾದರೆ, ಪ್ರತಕ್ತಕಾ-ಉಪವಾಸಾ
ದಿಗಳಿಂದ ಹ್ವೇಣಿಸುತ್ತಿರುವ, ಅಸೂಪ್ರ-ಪ್ರಾಣಂಗಳನ್ನು, ಜಹ್ಯಾಂ-ಬಿಡುವೆನು (ಬಿಟ್ಟರೆವಿನಾಗುವುದೆಂದರೆ) ಶತಜನ್ಮಭಿ-ಸೂ
ರುಸಲ ಹುಟ್ಟುವಿಕೆಗಳಿಂದಲಾದರೂ, ಸಾಸ್ಯ-ನಿನ್ನಪ್ರಸಾದವು ದೊರೆತದ್ದಾದೀತು || ೪೫ || [ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಚನವು] ಕೇಯದು
ದೇವ-ಎಲೈಯಾದವರಿ ಗೊಡೆಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಏತೇಗುಹ್ಯಸಂಪದೇಶಾಃ-ಈಗುಟ್ಟಾಗಿಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಮಾತುಗಳು, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಆಹೃತಾಃ-ತರಲ್ಪಟ್ಟವಾದವು. ಅತಃ-ಈಗ, ಕೃತ್ಯಂ-ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು-ಯತಃ-ಯಾವುದೋ,
ತಚ್ಚ-ಅದರನ್ನೂ, ವಿಮೃಶ್ಯ-ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ತತ್-ಅದು, ಅನಂತರಂ-ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿ, ಕ್ರಿಯತಾಂ-ಮಾಡಲ್ಪಡಲಿ || ೪೬ ||
ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧಿನಿಯಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ಕಂಧದೊಳು
೫೭೩ಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

ವನಿನ್ನು ಪಾದಪದ್ಮ ರಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವಂ ಪೂಜಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ, ಎಲೈಅಂಬುಜಾ
ಕ್ಷನೇ! ಅಂತಾನಿನ್ನು ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ನಾನು ಎಯ್ದದೆ ಹೋದರೆ ನೂರುಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಪ್ರತೀಪ
ವಾಸಾದಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಣಂಗಳಂ ಕೋಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಆಮೇಲಾದರೂ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವು ಬಂದೀತಲ್ಲವೇ? || ೪೫ ||
(ಎಂಬ ಪತ್ರೀಕಾರ್ಥವಂ ಶ್ರುತಪಡಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನುಡಿಯುವನು-) ಎಲೈಯದುಪತಿಯೇ! ಈಪ್ರಕಾರಂಗೆ
ಲಾದ ರಹಸ್ಯ ಸಂದೇಶಂಗಳು ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನನ್ನಿಂದ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ
ಆಲೋಚಿಸಿ ಯಾವಕೆಲಸವು ಹೇಗೆ ಆಗಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುತ್ತೆ ... .. || ೪೬ ||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪರಾ
ಣಿಕನುಮೈವಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜ ತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣ
ರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ” ಮೆಂಬ ಶ್ರೀ
ಭಾಗವತ ಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಕ
ಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಾಧ್ಯಾಯಂ
ಸಂಪೂರ್ಣಮಾದುದು

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ|ವೈದಭ್ಯಾಸ್ಸತುಸಂದೇಶಂನಿಕಮ್ಯಯದುನಂದಃ | ಪ್ರಗೃಹ್ಯಪಾಣಿನಾಪಾಣಿಪ್ರಹ
ನೃದ್ವಿಜಮಬ್ರವೀತ್ ||೧||ಯಥಾನಿದ್ರಾಮುಚ್ಚಿತ್ತಾರುಕ್ಮಿಣೀರುಚಿರಾನನಾ | ತಥಾಹಮಪಿತಚ್ಚಿ
ತೋನಿದ್ರಾಂಚಸಲಭನಿ||೨||ವಿದಾಹಾರುಕ್ಮಿಣೋದ್ಯವಾಸ್ತಮೋದ್ಯಾಯೋನಿವಾರಿತಃ | ತಾಮಾನಯಿ
ಪ್ಯುಉಸ್ತುಫ್ಯರಾಜನ್ಯಾಪಕದಾ೯ಮೃಧೇ | ಮತ್ಪರಾಮನವದ್ಯಾಂಗೀಮಧನೋಗ್ನಿಶಿಖಾವಿವ ||೩||
ಉದ್ಯಾಹರ್ಷಂಸುಖಿಷ್ಟಾಯರುಕ್ಮಿಣ್ಯಮಧುಸೂದನಃ | ರಥಸ್ಸಯುಜ್ಯತಾಮಾಶುದಾರುಕತ್ಯಾ
ಹಸಾರಥವಂ ||೪|| ಸಚಾಕ್ಯೈಸ್ತೈಸ್ಸನೈಸುಗ್ರೀವಮೇಘಪುಷ್ಪಬಲಾಹಕೈಃ| ಯಾಕ್ತಂರಥಮುಪಾಣೀ

೫೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪಾದಾರ್ಥಬೋಧಿನಿ.

(ಕುಕವಾಕ್ಯವು.) ಸಯದಸಂದನಸ್ತು-ಅ ಕೃಷ್ಣನಾದರೋ, ವೈದಭ್ಯಾಸ್-ರುಕ್ಮಿಣಿಯ, ಸಂದೇಶಂ-ಸುದ್ದಿಯ
ನ್ನು, ನಿಕಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪಾಣಿನಾ-ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ, ಪಾಣಿಂ-ವಿಪ್ರಸಕ್ತಿಯನ್ನು, ಪ್ರಗೃಹ್ಯ-ಹಿಡಿದು, ಪ್ರಹರ್ಷ-ನಗುತಿರುವ
ನಾಗಿ, ದ್ವಿಜಂ-ವಿಪ್ರಸಂಕುರಿತು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು ||೧|| ರುಚಿರಾನನಾ-ಮನೋಹರವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಯ
ಥಾ-ಹೇಗೆ, ಮುಚ್ಚಿತ್ತಾ-ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾದ್ದರಿಂದ, ವಿನಿದ್ರಾ-ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲದವಳೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅಪಮಪಿ-ನಾನೂ
ಕೂಡ, ತಚ್ಚಿತ್ತೇ-ಅಕೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ನಿಶಿ-ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ನಿದ್ರಾಂಚ-ನಿದ್ರೆಯನ್ನು, (ಚಕಾರದಿಂದ ಇತರ
ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ,) ನಲಭೇ-ಪಡೆದುದೇಇರುವನು||೨|| ರುಕ್ಮಿಣೀ-ರುಕ್ಮಿಯೆಂಬವನ. ದ್ವೇಷಾತ್-ವಿರೋಧದದೇನೆಯಿಂದ, ಮಮು-
ನನ್ನ, ಉದ್ಯಾಹ-ಮದುವೆಯು, ನಿವಾರಿತಃ-ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಅಹಂ-ನಾನು, ವೇದ-ಬಲ್ಲೆನು, ಮೃಧೇ-ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ, ರಾಜನ್ಯಾಪ
ಕದಾ೯-ಅರಸುಗಳಲ್ಲಿಒಳನರಾದ ಶಿಶುಪಾಲಜರಾಸಂಧಾದಿಗಳನ್ನು, ಉಸ್ತುಫ್ಯ-ನಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಮತ್ಪರಾಂ-ನನ್ನಲ್ಲಿನಕ್ತಳಾದ, ಅನ
ವದ್ಯಾಂಗೀಂ-ನಿರ್ದುಷ್ಟಮೂರ್ತಿಯಾದ, ತಾಂ-ಅರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು, ಏಧನಃ-ಸಾಧೆಯದೇನೆಯಿಂದ, ಅಗ್ನಿಶಿಖಾವಿವ-ಬೆಂಕಿಯುಉರಿ
ಯೆಂಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಆನಯಿಷ್ಯೆ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು-ಬರುವೆನು||೩||ಸಮಧುಕೂ-ನನೀ-ಅಕೃಷ್ಣನು, ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾಃ-ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯ,
ಉದ್ಯಾಹರ್ಷಂ-(ನಾಳಿದ್ದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ) ಮದವೆಯನಕ್ಷತ್ರವೆಂದು, ವಿಜ್ಞಾಯ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಚನದಿಂದಿರತು, ದಾರುಕ-ದಾರುಕ
ನೇ! ಅಶು-ಬೇಗನೇ. ರಥಃ-ನನ್ನ ತೇರು, ಸಂಯುಜ್ಯತಾಂ-ಸೇರಿಸಲ್ಪಡಲಿ, ಇತಿ-ಎಂದು, ಸಾರಥಿಂ-ನೂತನಂಕುರಿತು, ಅಹ-
ನುಡಿದನು ||೪|| ಸಚ-ಅ ದಾರುಕನೂಕೂಡ, ಸೈನ್ಯವು, ಸುಗ್ರೀವವು, ಮೇಘವುಪು, ಬಲಾಹಕವು, ಎಂಬ, ಅಶ್ವೈಃ-ಕುದು

(೫೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.)

ಶ್ರೀಧೀರೀಯಶ್ಲೋಕಃ| ತ್ರಿಸಂಚಾತ್ಮಮೇಗತ್ವಾವಿದಭ್ಯಾನದ್ಭುತೇಹಿತಃ | ರುಕ್ಮಿಣೀಮಾಹರತ್ಯು
ಪೋಣಿಮಿಷತಾಂದ್ವಿಪತಾಬಲಾತ್ ||೧||ಐವತ್ತುಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿದರ್ಭದೇಶಗಳ
ನೆಯ್ದಿ ಮಹಾಸಾಹಸ ವ್ಯಾಪಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಶಿಶುಪಾಲ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ದ್ವೇಷಿಗಳೂ ನೋಡುತೀರಲಾ
ಗಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ನಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನೆಂಬ ಅರ್ಥವಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾ
ಯನು ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆ-

ಎಲೈಅರನೇ! ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಸಂದೇಶವಂಕೇಳಿ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ'ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಕ್ಕೆಯಂ
ಪಿಡಿದು ನಗುತನುಡಿದನು ||೧|| ಎಲೈಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ! ನಾನು ಅದೇರಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ನಿದ್ರೆಗಳೆಂ
ಬಿಟ್ಟುರುವೆನು- ರುಕ್ಮಿಯೆಂಬವನ ದ್ವೇಷದಿಂದ ನನ್ನ ವಿವಾಹವು ಅಡ್ಡಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ ಯೆಂಬ ಅರ್ಥವಂ ನಾ
ನುಬಲ್ಲೆನು ||೨||ಶಿಶುಪಾಲ ಜರಾಸಂಧ ಮುಂತಾದ ಹೃತ್ತ್ರಯಾಧಮರಂ ಪ್ರಹರಿಸಿ ಪರಾಜಯವವೈದಿಸಿ ನನ್ನ
ಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಚಿತ್ತಳಿ ನಿರ್ಮೋವಂಗಳಾಗಿ ಅವಯವಂಗಳುಳ್ಳ ಅರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಅರಣಿಕಾವೃದಿಂದ ಅಗ್ನಿಜಾಲ
ಯನೊಪಾದಿಯಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ ||೩||ಎಂದಾವೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯ ವಿವಾಹ
ನಕ್ಷತ್ರವಂತಿಳಿದು ಸಾರಥಿಯಾದದಾರುಕನು ಕರೆದು ರಥವಂ ಸನ್ನಾಹವಂ ಮಾಡೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು||೪||ಅದಾ

ಯತಸ್ತೌಪ್ರಾಜಲರಗ್ರತಃ |೩೬| ಚರಾಪ್ಯನೃನಂಕಾರಿದ್ವೈಜಮಾರೋಽಪ್ಯುತ್ಕರ್ಷಗೈಃ | ಅನ
ರಾಧಕರಾತೇಜವಿದರ್ಭಾನ್ಮುಮ್ಹವ್ಯಾ |೩೭| ಮುಗುಂಕುಂಕುನಪತೇಪುತ್ರಸ್ತೌಪವಕಂಗಳತಃ | ಶಿ
ಕುಮಾಲಾಯತಾಂಕನ್ಯಾಂದೃಶ್ಯಕರ್ಮ್ಯಕಾರಯತಃ |೩೮| ಪುರಂಕಂವ್ಯವ್ಯಸಂಸಿಕ್ತಮಾರ್ಗರ
ಧ್ಯಾಚತುಸ್ಪಥಮ್ | ಚಿತ್ರದ್ವೈಜವತಾಕಾಭಿಸ್ತೌಪ್ಯಸ್ಯಮುಲಕೃತಮ್ |೩೯| ಸ್ವಗ್ಗಂಧಮಾಲಾಭ್ಯ
ಭರಣೈರ್ವಿರಜಾಂಬರಭೂಷಿತ್ಯೈಃ | ಜುಷ್ಯಂಸ್ತಿ |೪೦| ಪುರುಷೈಶ್ಚೈವದ್ಗುಹೈರಗರುಧೂಪಿತೈಃ |೪೧|
ಪಿತ್ಯದೇವಾಃ ಸಮುಭ್ಯಾಚ್ಯೌಪಿಪ್ರಾಂಕ್ತ್ಯವಿಧಿವನ್ಮುಪ | ಭೋಜಯತ್ವಾಯಧಾನ್ಯಾಯ್ಯಂವಾಚಯಾ
ಮಾಸುಮಂಗಳಮ್ |೪೨| ನುಸ್ತೌತಾಂಕುಂದತೀಂಕನ್ಯಾಂಕ್ಯತಕೌತುಕಮಂಗಳಮ್ | ಅಹತಾಂಕು

ಕಗಳಿಂದ, ಯುಕ್ತಂ-ಕೂಡಿದ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಉವಾನೀಯ-ಬಳಿಗೆ ತಂದು, ಅಗ್ರತಃ-ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಂಜಲಃ-
ಜೋಡಿಸಿದ ಕೈಗಳನ್ನವನಾಗಿ, ತಸ್ತೌ-ನಿಂತನು ||೩೬|| ಕೌಂಕಿ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ಯಂದನಂ-ತೇರನ್ನು, ಆರುಕ್ಯ-ಏರಿ, ದ್ವಿಜಂ-ವಿಪ್ರ
ನನ್ನು, ಆರೋವ್ಯ-ಏರಿಸಿಕೊಂಡು, ತೂರ್ಣಗೈಃ-ಬೇಗನಡೆಯುವ ಹೆಮ್ಮೆ-ಕುದುರೆಗಳಿಂದ, ವಿಕರಾತೇ-ಅಂದುರಾತ್ರಿ
ಯಿಂದಲೇ, ಅನರ್ತಾತೇ-ಅನರ್ತದೇಶದತ್ತಣಿಂ, (ಗುಜರಾತಿನಿಂದ,) ವಿವರ್ಣ-ವಿವರ್ಣದೇಶಗಳನ್ನು, ಅಗಮ-ಸೇರಿದ
ನು ||೩೭|| ಕುಂಡಿನಪತೀ-ಗುಂಟೂರಿಗೊಡೆಯನಾದ, ಸರಾಜಾ-ಅಭೀಷ್ಠಕರಾಯನು. ಪುತ್ರಸ್ತೇಜವಕಂಗಳತಃ-ಮುಗುಂದ ರು
ಕ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗಕ್ಕೆ ಅಧೀನತೆಯಂ ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ, ತಾಂಕನ್ಯಾಂ-ಅರುಕ್ಮಿಯನ್ನು, ಶಿರುಮಾಲಾಬು-ಚೇದಿಸಾಜಂ-
ದಾಸ್ಯ-ಕೊಡಲೆಳೆಸಿದವನಾಗಿ, ಕರ್ಮಾಣಿ-ಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ಅಕಾರಯ-ಮಾಡಿಸಿದನು ||೩೮|| ಪುರಂ-ಕುಂಡಿನನಗರವು, ಸಂ
ವಥಂ-ಸಂವತ್ಸಪ್ತ-ಗುಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಂಸಿಕ್ತ-ಸಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಾರ್ಗ-ಸಂಣದಾರಿಗಳು, ರಥಾ-ಬಂಡಿದಾರಿಗಳು, ಚತು
ಸ್ಪಥಂ-ನಾಲ್ಕುಬೀದಿಗಳು ನೇರದ ಚೌಕಗಳೂ ಉಳ್ಳದ್ದು, ಚಿತ್ರದ್ವೈಜವತಾಕಾಭಿ-ಹಲವುಬಂಜಿದ ಪಳವಿಗಳ ವಸ್ತ್ರಂಗಳ
ಳಿಂದಲೂ, ತೋರಣೈಃ-ಅಲಂಕಾರದವಟ್ಟಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸಮಲಂಕೃತಂ-ಜನ್ನಾಗಿ ನಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು ||೩೯||
ಸ್ವಗ್ಗಂಧಮಾಲಾಭರಣೈಃ-ಪುಷ್ಪಹಾರಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿಮಳಗಳಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ಬಡವೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ, ಪಿರ
ಜಾಂಬರಭೂಷಿತ್ಯೈಃ-ಕೊಳೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಕೃತರಾದ, ಸ್ತಿ-ಪುರುಷೈಃ-ಜೆಗುನಿಂದಲೂ ಗಂಡುಸುಂದ
ಲೂ, ಅಗರುಧೂಪಿತೈಃ-ಅಗರುಚಕ್ಕಗಳಿಂದ ಪರಿಮಳದ ಹೊಗೆಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಶ್ರೀಮದ್ಗುಹೈಃ-ಸಂಪತ್ತುಮನುಗಳಿಂದಲೂ,
ಜುಷ್ಯಂ-ಸೇವ್ಯವಾಗಿರುವುದಾಯಿತು ||೪೦|| ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಭೀಷ್ಮಕನು, ಪಿತ್ಯದೇವಾಃ-ನಾಂದಿದೇವತೆಗಳನ್ನು, ಸ
ಮುಭ್ಯಾಚ್ಯೌ-ಚೆನ್ನಾಗಿಪೂಜಿಸಿ, ವಿಪ್ರಾಂಕ್ತ್ಯ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ, ವಿಧಿವತೇ-ಯಥಾಕಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ, ಭೋಜಯತ್ವಾ-ಉಪಮಾಡಿ
ನಿ, ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ-ಕಾಸ್ತ್ರನ್ಯಾಯವನ್ನತಿಕ್ರಮಿಸದೆ, ಮಂಗಳಂ-ಪುಣ್ಯಹಸ್ತಸ್ತಿವಾಚನವನ್ನು, ವಾಚಯಾಮಾಸ-ಬ್ರಾಂ
ಹ್ಮಣರಿಂದ ಜೇಳಿಸಿದನು ||೪೧|| ನುಸ್ತೌತಾಂ-ಮಂಗಳಸ್ತೌತವಂ ಗೆಯ್ಯ, ನ.ವತೀಂ-ಶುಭ್ರವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ, ಅಹತಾಂಕು

ರುಕನು ನೈಋತ್ಯ ಸುಗ್ರೀವ, ಮೇಘಪುಷ್ಪ, ಬಲಾಹಕಂಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕುಅಶ್ವಂಗಳು ರಥಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ರಥವಂ
ಸಿದ್ಧವೆಂದಮಾಡಿ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತನು ||೫||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರಥವನ್ನೇರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ
ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ವೇಗಶಾಲಿಗಳಾದ ಅಶ್ವಂಗಳಿಂದ ಒಂದುದಿವಸಕ್ಕೆ ಅನರ್ತದೇಶವಂದಾಂತೆ ಮರುದಿವಸದ
ಲ್ಲಿ ವಿವರ್ಣದೇಶವನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು ||೬||ಕುಂಡಿನ ಪುರಾಧಿಪತಿಯಾದ ಭೀಷ್ಮಕನು ಪುತ್ರಪ್ರೇಮ ಪರವಶನಾಗಿ
ರುಕ್ಮಿಯೆಂಬ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನ ಚಿತ್ತಾನುಸಾರದಿಂದ ರುಕ್ಮಿಯಂ ಶಿಕುಮಾಲನಿಗೆ ಕೊಡಲೋಸುಗ ನಿಶ್ಚ
ಯವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚಪ್ಪರ ಮೇಲುಕಟ್ಟುಗಳು ದೇವತಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ದಿಗಳು
ಮುಂತಾದ ಕುಭಕಾರ್ಯಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿದನು ||೭||ಪುರದಲ್ಲಿ ರಾಜಬೀದಿಗಳಂ ಗುಡಿಸಿ ಗಂಧೋದಕಂಗಳಂ
ಸೇಚನವೆಂದಮಾಡಿ ಚಿತ್ರದ್ವೈಜವತಾಕೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ತೋರಣಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ||೮||ಸಮಸ್ತ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಅಗರುಧೂಗಳಿಂದ ವಾಸನೆಯಂಕಟ್ಟಿಸಿ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಭೂಷಣ ಗಂಧಮಾಲಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾದ ಸ್ತ್ರೀ
ಪುರುಷರಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿರ್ಪಅಪುರವಂ ಪ್ರನೇಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿದನು ||೯||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪಿತ್ಯಗಳಂ ದೇವತೆ
ಗಳಂ ಪೂಜಿಸಿಯಥಾಕಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮೂಹಾಧಿನವಂ ಮಾಡಿಸಿಸ್ತೌಪ್ತಿವಾಚನವಂ ಮಾಡಿಸಿದನು ||೧೦||

ಕಯ್ಯಾಗ್ನಿ ಸಭೂಷಿತಾಂಭೂಷಣೋತ್ತಮೈಃ ||೧೧|| ಚಕ್ರ ಸ್ನಾನಮಗ್ನೈಃ ಪೂಜಾರ್ಚನಾಂ
ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ | ಪುರೋಹಿತೋಧರವಿದ್ವೈಜುಷಾಂವಗ್ರಹಣಂತಯ ||೧೨|| ಹಿರಣ್ಯರಾಪ್ಯವಾಸಾಂ
ಸಿತಲಾಂಕ್ಷ್ಯಗುಡಮಿಶ್ರಿತಾಃ | ಪ್ರಾದಾಧಿನ್ಯೂತ್ಮವಿವ್ರಿಭ್ಯೋರಾಜಾವಿಧಿವಿದಾಂವರಃ ||೧೩|| ಏವಂ
ಚದಿವತೀರಾಜಾದಮಘೋವಸ್ಸುತಾಯವೈ | ಕಾರಯಾಮಾಸಮಂತ್ರಜ್ಞೈಸ್ಸರ್ವಮಭ್ಯುದಯೋಚಿ
ತಮ್ ||೧೪|| ಮದಚ್ಯುದ್ಭಿರ್ಗಜಾನೀಕೈಸ್ಸಂಧನೈರ್ಹೇಮಮಾಲಿಭಿಃ | ಪತ್ರೈಶ್ಚೈಸ್ಸಂಕುಲೈಸ್ಸೈ
ನ್ಯೈಃ ಪರಿತ್ಯಜುಂಹಿನಂಯಯೌ ||೧೫|| ತುವಿದರ್ಭಾಧಿಪಸ್ಸವ್ಯಾಸ್ಸಮಭ್ಯೇತ್ಯಾಭಿಪೂಜ್ಯಚ | ನಿವೇ

ಯುಗ್ಮೇನ-ಅಖಂಡವಾದ ೨ ಸಂಕಲಿಕವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ಭೂಷಣೋತ್ತಮೈಃ-ಅಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವುಗಳಿಂದಲೂ
ಭೂಷಿತಾಂ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಕೃತಕೌತುಕಮಂಗಳಾಂ-ಮಾಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಕಣ ಶುಭವಳ್ಳ, ಕನ್ಯಾಂ-ಮದವಣಿತಿಯಂ
ಕುಳಿತು, (ಮಂಗಳವಾಚನವಂಗಯಿಸಿದನು) ||೧೧|| ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಸಾಮಗ್ನೈಃ ಪೂಜಾರ್ಚನಾಂ-
ಸಾಮವೇದ ಋಗ್ವೇದ ಯಜುರ್ವೇದ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ, ವಧ್ಯಾಃ-ಮದುವೆಯಾಗತಕ್ಕ ಹೆಣೆಗೆ, ರಕ್ಷಾಂ-ಕ್ಷೇಮಕರವಾದ ಕಂಕಣ
ವಸ್ತು, ಚಕ್ರ-ಕಟ್ಟಿದರು. ಅರ್ಧವವಿತ್-ಅರ್ಧವಣವೇದವಂಬಲ್ಲಿ, ಪುರೋಹಿತಃ-ಯಾಜಕನಾದ ಆಚಾರ್ಯನು, ವೈ-ಪ್ರಸಿ
ದ್ಧವಾಗಿ, ಗ್ರಹಣಂತಯಃ-ಕ್ರೂರಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಸಾಮ್ಯತೆಯುಂಟಾಗಲೋಸುಗೆ, ಜಹಾವ-ಗ್ರಹಯಜ್ಞವೆಂಬ ಹೋಮವಂ
ಮಾಡಿದನು ||೧೨|| ವಿಧಿವಿದಾಂ-ಮಾಡತಕ್ಕವಿಧಿಯಂ ಬಲ್ಲವರೊಳಗೆ, ವರಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ರಾಜಾಂ-ಭೀಷ್ಮನು, ವಿವ್ರಿಭ್ಯಃ-
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ಹಿರಣ್ಯರಾಪ್ಯವಾಸಾಂ-ಭಂಗಾರವನ್ನೂ, ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನೂ, ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಗುಡಮಿಶ್ರಿತಾಂ-ಬೆಲ್ಲದಿಂದ ಬೆರಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ತಿಲಾಂಕ್ಷ್ಯ-ಎಳ್ಳಿನ ಚಿಗುಳಗಳನ್ನೂ, ಭೇನೂತ್ಮ-ಹಾಲಂಕರೆಯುವಾಕಳುಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರಾದಾತೆ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ದಾನವಂ
ಗೆಯ್ದನು ||೧೩|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಚೇದಿವತೀ-ಚೇದಿದೇಶಕ್ಕೂ ಡೆಯನಾದ, ದಮಘೋಷೋರಾಜಾ-ದಮಘೋಷರಾಯನೂ ಕೂ
ಡ, ಸುತಾಯ-ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಶಿಶುಪಾಲಂಗೆ, ಮಂತ್ರಜ್ಞೈಃ-ವೇದವಂತ್ರಗಳಿಂದ ಬಲ್ಲವರಾದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂದ, ಅಭ್ಯುಪ
ಯೇಚಿತಂ-ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ, ಸರ್ವಂ-ಕ್ರಿಯಾಕಲಾವವೆಲ್ಲವನ್ನೂ. ಕಾರಯಾಮಾಸ-ಮಾಡಿದನು ||೧೪|| (ಹೀಗೆ ನ್ನಾ ತಕ
ವ್ರತಾದಿಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು) ಮದಚ್ಯುದ್ಭಿಃ-ಸೋಕ್ಕುಬೆರಗುಗಳಿಂದ ಜಾರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಗಜಾನೀಕೈಃ-ಅನೆ
ಗಳ ಹಿಂಡುಗಳೊಡನೆಯೂ, ಹೇಮಮಾಲಿಭಿಃ-ಚಿನ್ನದ ಸರಂಗಳುಳ್ಳ, ಸ್ಯಂಧನೈಃ-ತೇರುಗಳೊಡನೆಯೂ, ಪತ್ರೈಃ-ಕಾಲಾ
ಳುಗಳಿಂದಲೂ, ಕುಪುರಗಳಿಂದಲೂ, ಸಂಕುಲೈಃ-ಸೈನ್ಯ-ಸಂಮರ್ಥವಾಗಿ ಬರುವ ಹಿಂಡುಗಳಿಂದಲೂ, ಪರಿತ್ಯಜುಂ-ಸತ್ತಲೂ
ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಕುಂಹಿನನಗರವಂ, ಯಯೌ-ಸೇರಿದನು ||೧೫|| ವಿದರ್ಭಾಧಿಪಃ-ವಿದರ್ಭದೇಶಕ್ಕೂ ಡೆಯನು, ತಂ-ಆ
ಚೇವಿರಾಯನನ್ನು, ಸಮ್ಯಕ್-ಚನ್ನಾಗಿ, ಸಮಭ್ಯೇತ್ಯ-ಇದಿಗೊಂಡು ಕರತಂದು, ಅಭಿಪೂಜ್ಯಚ-ಚನ್ನಾಗಿ ನನ್ನಾನಿಸಿ, ಮು

ರವ್ಯವಾದ ದಂತವಜ್ರಯುಳ್ಳ ಪುತ್ರಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಗೆ ಮಂಗಳಸ್ನಾನವಂ ಮಾಡಿಸಿ ನೂತನವಸ್ತ್ರಗಳ
ನುಡಿಸಿ ದಿವ್ಯಾಭರಣಗಳಿಂದ ತೊಡಿಸಿ ಕಂಕಣ ಬಂಧವಂ ಮಾಡಿಸಿದನು ||೧೧|| ಮಂತ್ರಜ್ಞರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂ
ಯುಗ್ಮಪೂಜಾರ್ಚನಾಂ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಾಬಂಧವಂ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಪುರೋಹಿತನು ಮಂತ್ರಜ್ಞರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣರೊಡನೆ ಸಹಿತನಾಗಿ ಗ್ರಹಯಜ್ಞವಂ ಮಾಡಿದನು ||೧೨|| ವಿಧಾನಜ್ಞರೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಭೀಷ್ಮಕರಾಯ
ನು ಗೋಭೂತಲ ಹಿರಣ್ಯಾಭ್ಯಾ ವಸ್ತ್ರಧಾನ್ಯಗುಡ ರಜತಲವಣಂಗಳೆಂಬ ದಕದಾನಂಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದನು ||೧೩||
ಅದೇರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಚೇದಿದೇಶದ ಪತಿಯಾದ ದಮಘೋಷನು ಪುತ್ರನಾದ ಶಿಶುಪಾಲನಿಗಾಗಿ ಮಂತ್ರಜ್ಞರಾದ ಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣರಿಂದ ಅಭ್ಯುದಯಿಕವಾದ ಶುಭಕಾರ್ಯವು ಮಾಡಿಸಿದನು ||೧೪|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಪಾಲನು ಮದೋದ
ವಕಂಸ್ರವಿಸುತಲಿರುವ ಗಜಸಮೂಹಂಗಳೊಡನೆ, ಸುರ್ವಣ ಭೂಷಿತಂಗಳಾದ ರಥಸಮೂಹಂಗಳೊಡನೆಯೂ,
ಪಾದಚಾರಿಗಳೊಡನೆಯೂ, ಸಮೇತನಾಗಿ ಮಹಾಸೇನಾ ಪರಿವೃತ್ತನಾಗಿ ಕುಂಡಿನ ಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು ||೧೫|| ವಿದ
ರ್ಭಪತಿಯಾದ ಭೀಷ್ಮಕನು ಶಿಶುಪಾಲನಂ ಇದಿಗೊಂಡು ಕರತಂದು ಪೂಜಿಸಿ ಬೇರೆಡೆದೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿ ಅದ
ರಲ್ಲಿನಿದನು ||೧೬|| ಸಾಲನು ಜರಾಸಂಧನು ದಂತವಕ್ತ್ರನು ವಿಡೂರಧನು ಪೌಂಡ್ರಕನು ಮುಂತಾದ ಸಹಸ್ರ

ಕಯಾಮಾಸಮುದಾಕೃತಾನ್ಯನಿವೇಶನೇ ||೧೬|| ತತ್ರ ಸೇಲೋಜರಾಸಂಧೋದಂತವಕ್ರೋವಿದೂರಧಃ |
ಅಜಗ್ಮುತ್ಕ್ವೈದ್ರ್ಯಪಕ್ಷೇಯಾಃ ಪೌಂಡ್ರಕಾಪ್ಯಾಸ್ತಹಸ್ರಶಃ ||೧೭|| ಕೃಷ್ಣರಾಮದ್ವಿವೇಯತಾಃ ಕ
ನ್ಯಾಂಜೈದ್ರ್ಯಾಯಸಾಧಿತುಮ್ | ಯದ್ಯಾಗತ್ಯಹರತ್ಕ್ವಮ್ಲೋರಾಮಾದೈರ್ಯಡುಭಿವೃದ್ಧಿಃ | ಯೋ
ತ್ಸಾಸ್ತಮಸ್ತಹಿತಾಸ್ತನಘತಿನಿಶ್ಚಿತಮಾನಸಾಃ ||೧೮|| ಶ್ರುತ್ವೈತದ್ಭಗವಾನಶ್ರಮೋವಿಪಕ್ಷೇಯಾನ್ಯ
ಪೊದ್ಯಮುಮ್ | ಕೃಷ್ಣಂಜೈಕಂ ಗತಂ ಹರ್ತುಂ ಕನ್ಯಾಂಕಲಹಕಂಕಿತಃ ||೧೯|| ಬಲನಮಹತಾಸಾರ್ಥಂ
ಭ್ರಾತೃನ್ನಹಪರಿಪ್ಲುತಃ | ತ್ವರಿತಃ ಕುಂಡಿನಂ ಪಾಯಾದ್ಗಜಾಶ್ವರಥಪತ್ತಿಭಿಃ ||೨೦|| ಭೀಷ್ಮಕನ್ಯಾ
ವರಾರೋಹಾಕಾಂಕ್ಷಂತಾಃ ಪ್ರಾಪ್ಯಪತ್ತಿಮಹತ್ಯಂತೀದ್ವಿಜಸ್ಯಾಚಿಂತಯತ್ತದಾ ||೨೧||

ದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಕಲ್ಪಿತಾನ್ಯನಿವೇಶನೇ-ಬಿಡದಿಗತಕ್ಕಂತೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಬೇರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ, ನಿವೇಶಯಾಮಾಸ-ಬಿಡಾರ
ಪಂಗಯಿಸುವನು ||೧೬|| ತತ್ರ-ಅ ಕುಂಡಿನನಗರಕ್ಕೆ, ಸಾಲಸ್ತಿ-ಸಾಲಸ್ತಿನೆಂಬ ದೈತ್ಯನೂ, ಜರಾಸಂಧಃ-ಮಗಧರಾಯನೂ, ದಂ
ತವಕ್ರೋಬವನೂ, ವಿಡೂರಧನೆಂಬವನೂ, ಪೌಂಡ್ರಕಾದ್ಯಾಃ-ಪೌಂಡ್ರಕವಾನುದೇವನೆಂಬವನೇ ಮೊದಲಾದ, ಜೈದ್ರ್ಯಪಕ್ಷೇ
ಯಾಃ-ಶಿಶುಪಾಲನಕಡೆಯವರು, ಸಹಸ್ರಶಃ-ಸಾವಿರಾರುಬಗೆಯಾಗಿ, ಅಜಗ್ಮುಃ-ಬಂದರು ||೧೭|| ಕೃಷ್ಣರಾಮದ್ವಿವೇ-ಕೃಷ್ಣ
ನನ್ನೂ, ರಾಮನನ್ನೂ ವಿರೋಧಿಸುವವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಯತಾಃ-ಪ್ರಯತ್ನಮುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕನಶ್ಕರ-ಮದಣವತಿಯನ್ನು, ಜೈ
ದ್ರ್ಯಾಯ-ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೋಸ್ಕರ, ಸಾಧಿತುಂ-ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ರಾಮಾದ್ಯೈಃ-ಬಲರಾಮನುಮೊದಲಾದ, ಯದು
ಭಿಃ-ಯಾದವರಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ವಾನುದೇವನು, ಅಗತಃ-ಬಂದು, ಹರೇದ್ಯದಿ-ಕನ್ನೆಯನ್ನು ಅವಹ
ರಿಸುವನಾದರೇ, ಸಹಿತಾಃ-ಸಾವಿರರೂ ಸೇರಿದವರಾಗಿ, ತೇನ-ಅಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ, ಯೋತ್ಸಾಸ್ತಮಘತಿ-ಕಾಳಗವರ ಮಾಡೋಣ
ವೆಂದು, ನಿಶ್ಚಿತಮಾನಸಾಃ-ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದರು ||೧೮|| ಭಗವಾನ್-ಪಾಂಡು, ಪೂರ್ಣಾಣನಂದ, ರಾಮು-
ಬಲದೇವನು, ಏತತ್-ಈ, ವಿಪಕ್ಷೇಯಸ್ಯ ಪ್ರೋದ್ಯವಂ-ವಿರೋಧಿಗಳಕಡೆಯವರಾದ ಅರಸುಗಳ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-
ಕೇಳಿ, ಕನ್ಯಾಂ-ಮದಣವತಿಯನ್ನು, ಹರ್ತುಂ-ಅಪಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುಂ ಎಂದು ಬರುವುದಕ್ಕೆ, ಏಕಂ ಗತಂ-ಒಬ್ಬನೇಹೋಗಿರವ, ಕೃ
ಷ್ಣಂಚ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಕಲಹಕಂಕಿತಃ-ಜಗದವಾದೀತೆಂಬ ಸಂದೇಹಮುಕ್ತನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ||೧೯||
ಭ್ರಾತೃನ್ನಹಪರಿಪ್ಲುತಃ-ತಮ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗದಿಂದ ತೊಯ್ದವನಾಗಿ, ತ್ವರಿತಃ-ವೇಗಮುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಗಜಾಶ್ವ
ರಥಪತ್ತಿಭಿಃ-ಅನೆ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾಲಾಳುಗಳೆಂಬ ಚತುರಂಗಗಳಿಂದ, ಮಹತಾ-ದೊಡ್ಡದಾದ, ಬಲೇನಸಾರ್ಥಂ--ದಂಡಿ
ನೊಡನೆಯೇ, ಕುಂಡಿನಂ-ಗುಂಟೂರನ್ನು, ಪಾಯಾತ್-ಸೇರಿದನು ||೨೦|| ವರಾರೋಹಾ-ಶ್ರೀಪ್ರವಾದ ಆನನಮುಳ್ಳ, ಭೀಷ್ಮಕ
ನ್ಯಾ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯು (ಬೆಳಗಿನಜಾವದ ವರಾರೋಹಾಕಬ್ಬದಿಂದ ಗಮ್ಯವಾಗುತ್ತ) ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಅಗಮನಂ-ಬರುವಿಕೆಯಂ
ನು, ಕಾಂಕ್ಷಂತೀ-ಎಂದು ನುಸಳಾಗಿ, ದ್ವಿಜಸ್ಯ-ಸಂದೇಶಹಾರಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ, ಪ್ರಾಪ್ಯಪತ್ತಿಂ-ಮರಳಿ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು,
ಅಪಶ್ಯಂತೀ-ಕಾಣದೇಯಿರ-ವರಾಗಿ, ತಮ-ಆಗ, ಅಚಿಂತಯತಃ-ಯೋಚಿಸಿದಳು ||೨೧|| ಅಲ್ಪರಾಧನಃ-ಮಂದಭಾಗ್ಯಳಾದ,

ಸಂಖ್ಯಾಕರಾದ ಅರಸುಗಳು ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿಬಂದರು ||೧೭|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಮದ್ವೇಷಿಗಳಾದ ಈಜ
ರಾಸುಧಾದಿಗಳು ಯಾದವಬಲಸಮೇತರಾಗಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರುಬಂದು ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ಅವಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋ
ಗುವರೆಂದು ಕುತಕರಾಗಿ- ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಡಲೋಸ್ಕರ ಬಂದವರಾದರು ||೧೮|| ಆಗ
ಭಗವಂತನಾದ ಬಲರಾಮನು ಭ್ರಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಸರವಶನಾಗಿ ಏಕರಥದಿಂದ ಹೋಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ
ಚಿಂತಿಸಿ ಕತ್ರ-ಗಳಾದ ಜರಾಸಂಧಾದಿಗಳ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಕೇಳಿಮಹಾ ಕಲಹವುನಡೆದೀತೆಂದು ತಿಳಿದು||೧೯||
ಹಸ್ತ್ಯಾಶ್ವರಥಪದಾತಿಗಳೆಂಬ ಚತುರಂಗ ಯುಕ್ತವಾದ ಮಹಾಸೈನ್ಯವು ಕರಕೊಂಡು ಅತಿತ್ವರೆಯಿಂದ ಬಂದ
ನು ||೨೦|| ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಉದಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಎದ್ದು ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರೂ ಗಮನವನ್ನೇ
ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಸಮಾಚಾರವೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದಳು ||೨೧|| ರಾತ್ರಿ ಸ್ವಲ್ಪವೇ
ಉಳಿದಿದ್ದ, ಭಾಗ್ಯಹೀನಳಾದ ನನಗೆ ವಿವಾಹಯತ್ನವುಂಟಾಗಿದೆ, ಅರವಿಂದಾಕ್ಷನಾದ ಕೃಷ್ಣನಾದರೋ ಬರ
ಗಿರಬೇ

ಅಹೋತ್ರಿಯಾಮಾಂತರಿತಲುದ್ಯಾದೊಮೆಲ್ಪರಾಧನಃ | ನಾಗಚೈತ್ಯರವಿಂದಾಕ್ಷೋನಾಹಂವೆದ್ಯೈತ್ರಕಾ
ರಣವಃ || ೧೦ || ಸೊಪಿನಾವರತದ್ಯಾಪಿಮತ್ಸಂದೇಹರೋದ್ವಿಜಃ | ಅಪಿನಾಮನವದ್ಯಾತ್ಮಾದ್ಯದ್ಯಾತ್ಮಾ
ಕಿಂಚಿಜ್ಜಗುಪ್ಸಿತವಃ | ಮತ್ಪಾಣಿಗ್ರಹಣನೂನಂನಾಯಾತಿಹಿಕ್ಯತೋದ್ಯಮಃ || ೧೧ || ದುರ್ಭಗಾಯಾ
ನಮದಾತಾನಾನುಕೂಲೋಮಹೇಶ್ವರಃ | ದೇವೀವಾವಿಮುಖೀಗೌರೀರಾದ್ರಾಣೀಗಿರಿಜಾಸತೀ || ೧೨ ||
ವಿವಂಚಿತಯುತೀಬಾಲಾಗೋವಿಂದಹೃತಮಾಸಸಾ | ನೈವಿಲಯತಕಾಲಕ್ಷಣೇತೇ | ಅಕುಕ್ರಲಾಕು
ಲೆ || ೧೩ || ವಿವಂಛಧ್ಯಾಃಪ್ರತೀಕ್ಷಂತ್ಯಾಃಗೋವಿಂದಾಗಮನಂನೃಪ | ವಾಮಲೂರುಭುಜೋನೇತ್ರಮ
ಸ್ಪುರತ್ಪ್ರಿಯಕಂಸಿನಃ || ೧೪ || ಅಧಕ್ಕವ್ಯವಿನರ್ದಿಷ್ಯಸ್ಸವಿದ್ವಿಜಸತ್ತಮಃ | ಅಂತಃಪುರಚರಾಂಡೆ

ಮೇ-ತನ್ನ, ಉದ್ವಾಹ-ಮದಿವೆಯು, ತ್ರಿಯಾಮಾಂತರಿತಃ-ಮೂರುದ್ಯಾಪುಗಳ ಅವಕಾಶವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ, ಅಹೋ-ಅಕ್ಕ. ಯ. ಫ
ವು | ಅರವಿಂದಾಕ್ಷ-ಕಮಲಲೋಚನನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ನಾಗಚೈತ್ಯ-ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅತ್ರ-ಬಾರದೆಯಿರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕಾ
ರಣ-ನಿಮಿತ್ತವನ್ನು, ಅಹಂ-ನಾನು, ನವೇದ್ಯಿ-ಅರಿಯದೆಇರುವೆನು || ೧೦ || ಸಃ-ಆ, ಮತ್ಸಂದೇಹರಃ-ನನ್ನ ನುದ್ದಿಯಂ ತೆಗೆ
ದುಕೊಂಡುಹೋಗಿರುವ, ದ್ವಿಜೋಪಿ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೂಕೂಡ, ಅದ್ವಾಪಿ-ಈಗಲೂ, ನಾವರ್ತತೇ-ಹಿಂತಿರುಗಿಬಾರದೆ ಯಿರುವ
ನು. ಅನವದ್ಯಾತ್ಮಾ-ನಿರ್ಮದ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾದ, ಕೃಷ್ಣನು, ಮತ್ಪಾಣಿಗ್ರಹಣೇ-ನನ್ನ ಮದಿವೆಯವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕಿಂಚಿತ್ಪ
ಗುಪ್ಸಿತಂ-ಕೊಂಚ ಯೇನೋಅಸಹ್ಯವನ್ನು, ದ್ಯಾತ್ಮಾ-ತಿಳಿದು, ಕೃತೋದ್ಯಮೋಪಿ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನಮುಳ್ಳವನಾದ
ರೂ, ನಾಯಾತಿ-ಬಾರದೆ ಯಿರುವೆನು, ಹಿ-ಎಂದು, ನೂನಂ-ಉಪನಿವನು || ೧೧ || ದುರ್ಭಗಾಯಾ-ವಂಛಭಾಗ್ಯವಾದ, ಮ-
ನನಗೆ, ದಾತಾ-ಕೃಷ್ಣನಂ ತಂದುಕೊಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಸ-ಬರಲಿಲ್ಲವು. ಮಹೇಶ್ವರಃ-ದೊಡ್ಡ ದೇವರಾದ ಶಿವನು. ಅನು
ಕೂಲೋನ-ಸಹಾಯನಾಗಲಿಲ್ಲವು. ರುದ್ರಾಣೀ-ಶಿವಪತ್ನಿಯಾದ. ಗಿರಿಜಾ-ಚೈಮವತಿಯಾದ, ಸತೀ-ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ, ಗೌರೀ
ದೇವೀವಾ-ಕುಭ್ರವಾದ ಶಿವಾಕ್ಷಿಯೂ, ವಿಮುಖೀ-ವ್ರತನ್ನೆಳಗಲಿಲ್ಲವು. || ೧೨ || ವಿವಂ-ಹೀಗೆ, ಚಿಂತಯತೀ-ಅಲೋಚಿಸು
ತ್ತಿರುವ, ಬಾಲಾ-ಕನ್ಯೆಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಕಾಲಕ್ಷಣ-ಹೊತ್ತಂಬಲ್ಲವರಾದ್ದರಿಂದ, ಗೋವಿಂದಹೃತಮಾಸಸಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ
ಭರಿತನಿಲ್ಲದ್ದುಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಅಕುಕ್ರಲಾಕುಲ-ಕಣ್ಣೀರಿನ ಲೇಕಂಗಳಂಕದಡಿದ, ನೇತ್ರೇ-ಕಂಗಳನ್ನು, ನಿವಿಲಯತ-
ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು || ೧೩ || ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಯನೇ! ವಿವಂ-ಹೀಗೆ, ಗೋವಿಂದಾಗಮನಂ-ಕೃಷ್ಣನಬರುವಿಕೆಯನ್ನು, ಪ್ರತೀ
ಕ್ಷಂತ್ಯಾಃ-ಇದಿರುನೋಡುತ್ತಿರುವ, ವಧ್ಯಾಃ-ಮದಹವತಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ವಾಮಲೂರು-ಎಡತೊಡೆಯೂ, ವಾಮೋಭು
ಜ-ಎಡತೋಳೂ, ವಾಮನೇತ್ರಂ-ಎಡಗಣ್ಣೂ, ಆಸ್ಪುರತ್-ಅದರಿತು. ಪ್ರಿಯಕಂಸಿನಃ-ಪ್ರಿಯವನ್ನುನೂಚಿಸುವ, ಈ ಕ
ಕುನಂಗವಾದವು || ೧೪ || ಅಧ-ಆ ಬಳಿಕ, ಕೃಷ್ಣವಿನರ್ದಿಷ್ಯಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸದ್ವಿಜಸತ್ತಮವ-ಅಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ಅಂತಃಪುರಚರಾಂಡ-ರಾಣಿವಾಸದಲ್ಲಿತಿರುಗುವ, ರಾಜಪುತ್ರೀಂ-ಧೂರಿಯಮಗಳಾದ, ದೇವೀಂ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯು

ಲಿಲ್ಲ, ವಿನುನಿವಿತವೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ || ೧೦ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆಹೋದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನುಬರಲಿಲ್ಲ, ದೋಷ
ರಹಿತನಾದ ಅಕೃಷ್ಣನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ದೋಷವನ್ನೇ ನಾದರೂ ತಿಳಿದು ನನ್ನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂ ಮಾಡ
ಡದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋವಿನೋ? || ೧೧ || ಭಾಗ್ಯಹೀನಳಾದ ನನಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅನುಕೂಲ ನಾಗಲಿಲ್ಲ
ವೋವಿನೋ, ಮಹೇಶ್ವರನು ನನಗೆ ಪುಗನ್ನ ನಾಗಲಿಲ್ಲವೋವಿನು? ರುದ್ರಾಣಿಯಾದ ಒಗದೀಶ್ವರಿಯಾದ ಗೌ
ರೀದೇವಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಮುಖ ಲಾದಳೇನೋ || ೧೨ || ವಿದುಚಿಂತಿಸುತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಅಸಕ್ತವಾದ ಚಿ
ತ್ತವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಕೃಷ್ಣಾಗಮನಕಾಲವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಬಾಪ್ಪ ಪೂರ್ಣಂಗಳಾದ ನೇತ್ರಂಗಳಂ
ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು || ೧೩ || ಎರೈಅರನೇ! ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಗಮನವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು
ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಸನ ಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಆರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಎಡದತೊಡೆಯು ಎಡದಭೂಜವೂ ವಾಮನೇತ್ರವೂ ಈ
ಮೂರು ಅಂಗಂಗಳೂ ಹಾರಿದವು || ೧೪ || ಎರೈಅರನೇ! ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಎಡದ ಭಾಗದಲ್ಲಿಹಾರಿದರೆ ಕುಭವಾ
ಗುವುದು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಾತಲಿ

ವೀರರಾಜಪುತ್ರೀಂದ್ರದರ್ಶ ಹೆ ||೨೩||ಸಾತಂಜ್ರಹ್ಯವ್ಯವದನಮವ್ಯಗ್ರಾತ್ಯಗತಿಸತೀ | ಅಲಕ್ಷ್ಮ್ಯ
ಲಕ್ಷಣಾಭಿಜ್ಞಾಸಮಪ್ತಚ್ಛಚ್ಛಚಿಸ್ತಿತಾ ||೨೪|| ತಸ್ಯಾಅವಿದಯಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಂಕಂಕಯದುನಂದನ
ಮಾ | ಉಕ್ತಂಚಸತ್ಯವಚನಮಾತ್ಮೋಽನಯನಂಪ್ರತಿ ||೨೫|| ತವಾಗತಂಸಮಾಕ್ಷಯವೈದರ್ಭೀ
ಹೃವ್ಯಮಾನಸಾ | ನಸಕ್ಯುತೇಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯಪ್ರಿಯಮನ್ಯನ್ನನಾಮಸಾ ||೨೬|| ಪ್ರಾಪ್ತಾಶ್ಚ
ಸ್ಯದುಹಿತುರುದ್ಯಾಹವ್ರಕ್ಷಣೋತ್ಸುಕಾಃ | ಅಭ್ಯಯಾತ್ತೂರ್ಯಮೋಷೇಣರಾಮಕೃದ್ವಾಸಮಹ
ಜ್ಞಃ ||೨೭|| ಮಧುಪರ್ಕಮುಪಾನೀಯವಾಸಾಂನಿವಿರಜಾಂಸಿಸಃ | ಉಪಾಯನಾನ್ಯರ್ಭೀಶ್ಚಾನಿವಿಧಿವ
ತ್ಸವಃಪೂಜಯತಿ ||೨೮|| ತಯೋರ್ನಿವೇಕನಂಶ್ರೀಮದುಪಕಲ್ಪಮಹಾಮತಿಃ | ಸಸ್ಮೈನ್ಯಯೋಸ್ಸಾಂಗ

ಸ್ತು, ದದರ್ಶಹ-ಕಂಡನು || ೧೭ || ಸಾಸತೀ-ಆ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಪ್ರಹೃಷ್ಯವದನಂ-ಸಂತೋಷವಂಟಾದಮು
 ಖವುಳ್ಳ, ಅವ್ಯಗ್ರಾತ್ಮಗತಿಂ-ಆತುರಗೊಳ್ಳದ ಮನಸ್ಸು, ನಡಿಕೆಯೂ ಉಳ್ಳ, ತಂ-ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು, ಅಲಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಲ
 ಹ್ಯಾಭಿಜ್ಞಾ-ಭಾವಜ್ಞಾನಕಳಿಕ್ಕಂಗಳಂ ಬಲ್ಲವಳಾದ್ದರಿಂದ, ಶುಚಿಸ್ಥಿತಾ-ಕುಭ್ರವಾದ ನಗೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಸಮವೃತ್ತೈ-ಚ
 ನ್ನಾಗಿಬಿಡನಗೊಂಡಳು || ೧೮ || ಯದುದನಂದನಂ-ಯಾವವರಂಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುವನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ತಂ-೭೦ದಿರ
 ವನನ್ನಾಗಿ, ತನ್ನಾತಿ-ಆ ರುಕ್ಮಿಣಿಗೆ, ಆವೇದಯತೆ-ಜನ್ನಾಗಿತಿಳಿಸಿದನು. ಆತೋಪನಯನಂಪ್ರತಿ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂಕರದಕ್ಕೊಂ
 ಡುಹೋಗೋಣದರಂಕುರಿತು, ಉಕ್ತಂ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಸತ್ಯವಜನಂ-ದಿಬಿವಾದ ಮಾತನ್ನು, ಕರಂ-ಪ್ರಳದ
 ನು || ೧೯ || ವೈದರ್ಭಿ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ತಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಆಗತಂ-೭೦ದವನನ್ನಾಗಿ, ಸಮಾಜ್ಞೆಯೆ-ಜನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು
 ಹೃಷ್ಯಮಾನಸಾ-ಸಂತಸಗೊಂಡಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾದ್ದರಿಂದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ-ಸಂತೋಷನುದ್ದಿಯಂಜೀಳಿದ ಉಪಕಾರಿಯಾ
 ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂಗೆ, ಪ್ರಿಯಂ-ಇಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು, ಅಸ್ಯತೆ-ಇತರವನ್ನು, ಸವಶ್ಯಂತೀ-ಕಾಣದೇಯಿರವಳಾಗಿ, ಸಾ-ಆ
 ಕೆಯು, ನನಾಮ-ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕಾರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಳು || ೨೦ || (ಭೀಷ್ಮಕರಾಯನು) ನೃದ್ಯುತಿತು-ತನ್ನ
 ಮಗಳ, ಉದ್ಯುಹಪ್ರೀಹ್ನೋತ್ಸುಕಾ-ಮಮವಯಂ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಜೀರ್ಣಿಯುಳ್ಳ, ರಾಮಕೃಷ್ಣಾ-ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣರ
 ನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ತಂ-ತನ್ನನಗರದಬಳಿಗೆ ಬಂದವರನ್ನಾಗಿ, ಕ್ರತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಸಮರ್ಪಣೈ-ಉಪಚಾರಣಾವಾಗಿ ಗಳಿಸಿದನೆ, ತಾ
 ರ್ಥಘೋಷೀಣ-ಚರ್ಮವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯಿಂದ, ಅಭ್ಯಯಾತೆ-ಕರತರಲಿದಿರಿಗೆ ಹೋದನು || ೨೧ || ಮಧುವರ್ಕಂ-ಪೂಜೋಪಕರ
 ಣವೈದ್ಯವನ್ನೂ, ವಿರಜಾಂಸಿ-ಕುಭ್ರಂಗಳಾದ, ವಾಸಾಂಸಿ-ವಸ್ತ್ರಂಗಳನ್ನೂ, ಅಭೀಷ್ಟಾಪಿ-ಪ್ರಿಯಂಗಳಾದ, ಉಪಾಯ
 ಸಾಂಸಿ-ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನೂ, ಉಪಾನಿಯ-ಸಂಗಡತೆಗೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಸ-ಆ ಭೀಷ್ಮಕರಾಯನು, ವಿಧಿವೆ-ಬಂದವರಂ
 ಪೂಜಿನಬೇಕಾದ ಕಾನ್ತವಿದ್ದಂತೆ, ಸಮಪೂಜಯತೆ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂಜನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದನು || ೨೨ || ಮಹಾಮುನಿ-ಅಧಿಕ
 ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಭೀಷ್ಮಕನು, ಸಾಂನುಗೋಃ-ಸೇವಕರಿಸಹಿತರಾದ, ಸಸ್ಯನ್ಯೋಃ-ಸೇನಾಸಮೇತರಾದ, ತಯೋಃ-ಆ ರಾ
 ಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ, ಕ್ರೀಮತೆ-ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳ, ನಿವೇಕನಂ-ಮನೆಯನ್ನು, ಉಪಕ್ಲ್ಪ್ಯ-ದಿಡಾರವನ್ನಾಗಿ ಯೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಯ
 ಥಾ-ಹೇಗೆ ಯೋಗ್ಯವೊ ಹಾಗೆ, ಅತಿಥ್ಯಂ-ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸತ್ಕಾರವನ್ನು, ವಿಧಿ-ಮಾಡಿದನು || ೨೩ ||

ರುವ ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಕಂಡನು ||೮೭||ಅರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಸಂತುಷ್ಟವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ
 ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತನಾಗಿರುವ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ನೋಡಿ ದೂತಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯವು ಶುಭವೆಂದುತಿಳಿದು ನಗುತ
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ಕೇಳಿದಳು ||೮೮||ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಂದನೆಂದು ನುಡಿದನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ
 ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸತ್ಯವಾದಮಾತನ್ನೂ ಪೇಳಿದನು ||೮೯||ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಂದನೆಂದುತಿಳಿದು ಸಂ
 ತುಷ್ಟಳಾಗಿ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೋಸುಗ ವಿನುಬಕಾರವಂ ಮಾಡಲಿಯೆಂದು ಅಲೋಚಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಮಸಾಕ್ಷಿ
 ರಂಗೈಯ್ದಳು ||೯೦||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮಕನು ತನ್ನಪುತ್ರಿಯ ವಿವಾಹೋತ್ಸವಂ ನೋಡಲೋಸುಗ ಶ್ರೀ
 ಕೃಷ್ಣರಾಮರು ಒಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಡಿರುಗೊಂಡು ಪದಾವಿಭವವಿಂದ ಕರೆದೊಂದು ||೯೧|| ಮಧುಪತ್ಯವಂ
 ಮಾಡಿ ದಿವ್ಯವಾದ ನೂತನವಸ್ತ್ರಗಳೆಂಕೊಟ್ಟು ಭೇಕಾದ ಕಾಣಿಕೆಗಳಿಂದ ಯಥಾ ಕಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ವ್ರಜಿಸಿ
 ದನು ||೯೨||ನೇನೆಗಳೆಂಬಲೂ ವಿತ್ತರಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಒಂದಿರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಬಿಡದಿಯಂ ಕವ್ವಿಸಿ

ಯೋರಾತಿಥ್ಯಂವಿದಧೇಯಃ || ೩೩ || ಏವಂ ರಾಕ್ಷಾಂಸಮತಾನಾಂ ಯಥಾವೀರ್ಯಂ ಯಥಾ ವಯಃ | ಯಥಾ
ಬಲಂ ಯಥಾ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವೈಕಾಮೈಸ್ಸಮರ್ಪಯತ || ೩೪ || ಕೃಷ್ಣ ಮಾಗತಮಾಕರ್ಣ್ಯ ವಿದರ್ಭಪುರ
ವಾಸಿನಃ | ಅಗತ್ಯನೇತ್ರಾಂಜಲಿಭಿಃ ಪುಸ್ತನ್ಮವಿಪಂಕಜತು || ೩೫ || ಅನ್ಯೈವಭಾರ್ಯಾಭವಿತುಂ
ಕೃಣ್ಣಹರ್ತಿನಾ ವರಾ | ಅಸಾಂ ದ್ಯುನವದ್ರಾಶ್ಚಾಭೈಷ್ಠ್ಯಾಸ್ಸಮುಚಿತಃ || ೩೬ || ಕಿಂಚಿತ್ಸು
ಚೇತಂ ಯನ್ನ ಸ್ತನತು ವ್ಯಸ್ತಿರೋಕಕೃತ | ಅನುಗೃಹ್ಯಾ ತು ಗೃಹ್ಯ ತುವೈದಭ್ಯಾಃ ಪಾಣಿಮಚ್ಚು
ತಃ || ೩೭ || ಏವಂ ಪ್ರಮಕಳಾಬದ್ಧವದಂತೀ ಕೃತುರೋಕಗಃ | ಕನ್ಯಾಚಾಂತಃಪುರತಃ ಪ್ರಗಾಢಭಟ್ಟ
ಗೌಪಾಂತಂ ಕಾಲಯತ್ || ೩೮ || ಪದಾಭ್ಯಂವಿನಿರ್ಮಯಾದ್ರಪ್ಪಂಭವಾನ್ಯಾಪಾದಕಲ್ಲಃ ಪು | ಸಾ

ಏವಂ-ಹೀಗೆಯೇ, ಸಮೇತಾನಾಂ-ಬಂಡಂಥಾ, ರಾಕ್ಷಾಂ-ಘೋರಗಳಿಗೆ, ಯಥಾವೀರ್ಯಂ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಹೇಗೋ, ವಯೋ
ಯಥಾ-ಪ್ರಾಯವು ಹೇಗೋ, ಬಲಂ ಯಥಾ-ಶಕ್ತಿಯು ಹೇಗೋ, ನಿತ್ಯಂ ಯಥಾ-ಛನವು ಹೇಗೋ, (ವೀರ್ಯವೋಬಲವಿ
ತ್ತಶಕ್ತಿಯನ್ನತಿಕ್ರಮಿಸುವೆ) ಸರ್ವಕಾಮೈಃ-ಸರ್ವೇಷ್ಯಾರ್ಥಾಂಗಗಳಿಂದಲೂ, ಸಮರ್ಪಯತ-ಒಪ್ಪಿಗೆಯೆಂ ಗೆಯ್ಯನು || ೩೪ ||
ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾಸುವರ್ಚನು, , ಅಗತಂ-ಬಂದವನನ್ನಾಗಿ, ಅಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ವಿದರ್ಭಪುರವಾಸಿನಃ--ಗುಂಟೂರೊಕ್ಕಲವರು,
ಅಗತ್ಯ-ಬಂದು, ನೇತ್ರಾಂಜಲಿಭಿಃ-ಕಂಗಳೆಂಬ ಬಗೆಗಳಿಂದ, ತನ್ಮವಿಪಂಕಜಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನ ಮೊಗದಾವರೆಯಂ, ಪಪುಃ-
ಕುಡಿದರು, (ಕಣ್ಣೆಂಬ ಬಗೆಸೆಯಿಂದ ಮುಖವೆಂಬ ತಾವರೆಮೊಳಗಿನ ಚಲುಲವಿಕೆಯೆಂಬ ಒಂಡನ್ನು ಕುಡಿದು ಸುಖಿಸಿದರೆಂದು
ರೂಪಕಾಲಂಕಾರಗಮ್ಯತಾತ್ರಯವು) || ೩೫ || ಅನ್ಯ-ಈ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಭಾರ್ಯಾ-ಪಟ್ಟದಹೆಂಡತಿಯು, ಭವಿತುಂ-ಆಗು
ವುದಕ್ಕೆ, ರುಕ್ಮಿಣ್ಯೈವ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ, ಅರ್ಹತೀ-ಯೋಗ್ಯಳಾಗಿರುವಳು ಅವತಾ-ಇತರಳು, ಸ-ಅಲ್ಲವು, ಅನವದ್ರಾಶ್ಚಾ--ನಿ
ರ್ದುಷ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾದ, ಅಸಾವಸಿ-ಈ ಕೃಷ್ಣನೊಕೂಡ, ಭೈಷ್ಠ್ಯಾಕ್ತಿ-ಭೀಷ್ಮನಮಗಳಿಗೆ, ಸಮುಚಿತಃ-ಪತಿ-ಮೋಗ್ಯ
ನಾದ ಗಂಡನಾಗಿರುವನು || ೩೬ || ನಸಿ-ನಮ್ಮ, ಸುಚರಿತಂ-ಪುಣ್ಯವು, ಯತ್ತಿಂಚಿತ-ಯಾವುದುಕೂಂಚುವೆವೋ, ತೇನ-ಅದ
ರಿಂದ, ತಿರೋಕಕೃತ-ಮೂರುರೋಕಂಗಳನ್ನಪ್ಪಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮನು, ವೈದಭ್ಯಾಃ-ಪಾಣಿಂ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಕೈಯನ್ನು, ಅಚ್ಯು
ತೋಗೃಹ್ಯಾತು-ಕೃಷ್ಣನು ಹಿಡಿಯಲಿ ಯೆಂದು, ಅನುಗೃಹ್ಯಾತು-ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ || ೩೭ || ಪುರಾಕಸಃ-ನಗರವಾಸಿಗಳು, ವಿ
ವಂ-ಹೀಗೆ, ಶ್ರೀಮಕಳಾಬದ್ಧಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ವದಂತೀ-ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದರು.
ಕನ್ಯಾಚ-ಮದನಮತಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಾದರೋ. ಭಟ್ಟಿ-ಕಿಪಾಯಿಗಳಿಂದ, ಗೌಪಾ-ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ, ಅಂತಃಪುರಾತ-
ರಾಣಿನಾದದೇಸೆಯಿಂದ, ಅಂಬಿಕಾಲಯಂ-ಗೌರಿಯಗುಡಿಯಂಕುರಿತು, ಪ್ರಾಗಾತ್-ಹೊರಟಳು || ೩೮ || ಮುಕುಂದಚರಣಂ
ಬುಜಂ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಡಿಮೆಯನ್ನಾ, ಸಮ್ಯಕ್-ಚನ್ನಾಗಿ, ಅನುಧ್ಯಾಯತೀ-ಭಾವಿಸಿನೆನವುಗಳೆಲ್ಲವಳಾದ, ಸಾಚ-ಅರುಕ್ಮಿ
ಣಿಯೊಕೂಡ, ಭವಾನ್ಯಾಃ-ರ.ಪ್ರಾಣಿಯೊಪಗಾರಿಯ. ಪಾದಪಲ್ಲವಂ-ಚಿಗುರಿನಂತಿರ್ನಮೆಲ್ಲದಿಯನ್ನ, ದ್ರಪ್ಯಂ-ಸೊಡವುದ
ಕ್ಕೆ, ಪದ್ಭ್ಯಾಂ-ಕಾಲಗಳಿಂದ, ವಿನಿರ್ಯಯಾ- ನಡೆಯುತ್ತಹೊರಟಳು || ೩೯ || ಯತವಾಕ್-ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾತುಳ್ಳವಳು.

ಯೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅತಿಶ್ಯವಂ ಮಾಡಿದನು || ೩೩ || ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸಮಸ್ತರಾದ ಅರಸುಗಳಿಗೂ ಯಥಾ
ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿದನು || ೩೪ || ವಿದರ್ಭಪುರವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಂದನೆಂದು
ಕೇಳಿಬುದು ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಖಕವಲಮ ನೇತ್ರಾಂಗವಿಂದ ನೋಡಿದರು || ೩೫ || ಈ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಈ ಕೃ
ಷ್ಣನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಳಾದದ್ದಿಯು, ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಯೋಗ್ಯಳಲ್ಲ. ದೋಷರಹಿತನಾದ ಈ ಕೃಷ್ಣನು ನುಮ
ರುಕ್ಮಿಣಿಗೆ ಅನುರೂಪನಾದಪತಿಯು || ೩೬ || ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಪುಣ್ಯವಂ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಪುಣ್ಯದಿಂದ ಈರು
ಕ್ಮಿಣಿಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಮಾಡುವಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ನಮ್ಮಂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ || ೩೭ || ಎಂಡು
ಪುರವಾಸಿಗಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಅಗ. ಪರಿವಾರ ಸಮೇತಳಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಅಂತಃ
ಪುರದಿಂದ ಹೊರಟು ಗೌರೀದೇವಾಲಯವಂ ಕುರಿತು ಬಂದಳು || ೩೮ || ಅರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಪಾದಚಾರಿಣಿಯಾಗಿ
ಗೌರೀದೇವಿಯ ಪಾದಪಲ್ಲವಂ ನೋಡಲೋಸುಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಪದ್ಮವನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ || ೩೯ || ನಾನು

ಜಾನುಧ್ಯಾಯತೀಸಮೈಜ್ಯಕುಂದಚರಣಾಂಬುಜಮ್ ||೨೯|| ಯತವಾಬ್ಜ್ಯಾತ್ಯಭಿಸ್ವಾರ್ಥಂಸಖೀ
ಭೀಸರಿವಾಂತಾ | ಗುಪ್ತಾರಾಜಭಟ್ಟಿಕೃತ್ಯಸ್ಸನ್ನೇದ್ಯರುದ್ಯತಾಯುಧೈಃ ||೩೦|| ಮೃದಂಗಕಂಬ
ಪಣವತೂರೈರೈಶ್ಚ ಜಘ್ನಿರೆ ||೩೧|| ನಾನೋಪಜಾರಬಲಿಭರ್ಮಾರಮುಖ್ಯಾಸ್ಸಹಸ್ರಕಃ | ಸ್ವಗ್ಗಂಧವ
ಸ್ತಾಭರಣೈರ್ದ್ವಿಜಪತ್ನೈಸ್ಸುಲಂಕೃತಾಃ ||೩೨|| ಗಾಯಂತಶ್ಚಸ್ತುಮಂಶಶ್ಚ ಗಾಯಕಾವಾದ್ಯವಾ
ದಕಾಃ | ಪರಿವಾರ್ಯವಧೂಂಜಗೈಸ್ಸೂತಮಾಗಧವಂದಿನಃ ||೩೩|| ಆಸಾದ್ಯವಸದನಂಧಾತವಾದಕ
ರಾಂಬುಜಾ | ಉಪಸ್ತುಕೈಶ್ಚುಚ್ಯಂತಾಪ್ರವಿವೇಕಾಂಬಿಕಾಂತಿಕಮ್ ||೩೪|| ತಾಂವೈಪ್ರಮದಸೋಬಾ
ಲಾಂವಿಧಿಕ್ಷ್ವಾವಿಪ್ರಯೋಷಿತಃ | ಭವಾನೀಂವಂದಯಾಂಚಕ್ರುರ್ಭವತ್ಸೀಂಭವಾನಿಸ್ತುತಾಮ್ ||೩೫|| ನಮಃ

(ಮೌನವಾದ,) ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಮಾತೃಬಿಸ್ವಾರ್ಥಂ-ತಾಯಿಯರೊಡನೆಕೂಡಿ, ಸಖೀಭೀ-ಗೆಳತಿಯರಿಂದ, ಪರಿವಾರಿತಾ-ಬಳಸಲ್ಪ
ಟ್ಟವಳೂ, ಕೂರೈಃ-ವೀರರಾದ, ಸನ್ನೇದ್ಯಃ-ವಟ್ಟುಹೊಂದಿದುದನ್ನಿಧರಾದ, ಉದ್ಯದಾಯುಧೈಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿವಿತ್ತಿಹಿದಲಯುಧಂ
ಗಕುಳವರಾದ, ರಾಜಭಟ್ಟಿಃ-ಅರಮನೆಯಲಳುಗಳಿಂದ, ಗುಪ್ತಾ-ಪಾಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವಳೂಳಿ, ಜೂರಬಳ ||೩೦|| ಮೃದಂಗ-
ಮದ್ದಳಿ, ಕಂಬ-ನಂಕು, ಪಣವ-ಡೋಲು, ತೂರ್ಯ-ತಮಟೆ, ಭೇರೈಶ್ಚ-ಖರಡೋಲುಗಳೂ, ಜಘ್ನಿರೆ-ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು
ಮಾಳಗಿದವು) ||೩೧|| ವಾರಮುಖ್ಯಾಃ-ಸೂಳೆಯರುಮೊದಲಾದವರು, ಸಹಸ್ರಕಃ-ಸಾವಿರಾರುಬಗೆಯಾಗಿ, ನಾನೋಪಜಾರಬಲಿ-
ಭೀ-ಹಲಪುಬಗೆಯಾದ ಕಾಣಿಕೆಗಳೊಡನೆಯೂ, ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳೊಡನೆಯೂ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ-ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ದ್ವಿಜಪ
ತ್ನೈಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ರೀಯರು, ಸ್ವಗ್ಗಂಧವಸ್ತ್ರಾಭರಣೈಃ-ಪುಷ್ಪಜಂಪನವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಗಳೊಡನೆಯೂ ||೩೨|| ಗಾ
ಯಂತಃ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವ, ಗಾಯಕಾಃ-ಸಂಗೀತಗಾರರೂ, ಸ್ತುಮಂಶಶ್ಚ-ಹೊಗಳುತ್ತಿರುವ ಭಟ್ಟರೂ, ವಾದ್ಯವಾದಕಾಃ-ಮಂ
ಗಲವಾದ್ಯಂಗಳಂ ಮೊಳಗಿಸುವವರೂ, ಸೂತಮಾಗಧವಂದಿನಃ-ಸೂತಜಾತಿಯವರೂ, ಮಾಗಧದೇಕದ ಹಾಡುಗಾರರೂ, ಸ್ತು
ತಿಪಾಠಕರೂ, ವಧೂಂ-ಮದನವತಿಯನ್ನು, ಪರಿವಾರ್ಯ-ಸುತ್ತಿಗೊಂಡು ಜಗ್ಗುತಿ-ತೆರಳಿದರು ||೩೩|| ದೇವಸದನಂ-ಕಿವಾ
ಲಯವನ್ನು, ಆಸಾದ್ಯ-ಸೇರಿ, ಧಾತವಾದಕರಾಂಬುಜಾ-ತೋಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅಡಿದಾವರಗಳೂ ಹಸ,ಕಮಲಗಳೂವೃಕ್ಷವಳಾಗಿ
ಉಪಸ್ತುಕೈ-ಕುದಾಧಿಚಮನವೆಂದೂ, ಕುಚಿಃ-ಪರಿಕುದ್ಧಳಾಗಿ, ಕಾಂತಾ-ಸಮಾಹಿತಚಿತ್ತಳಾಗಿ, ಅಂಬಿಕಾಂತಿಕಂ-ಗಾರೀ,
ಪ್ರತಿಮಾನನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರವೀಣ-ಹೊಕ್ಕಳು ||೩೪|| ಪ್ರಮಯಸಃ-ಹಚ್ಚುಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ ಮುದುಕಿಯರಾದ, ವಿಧಿಕ್ಷಾಃ-ದೇವೀ
ಪೂಜಾಕ್ರಮವಂ ಬಲ್ಲವರಾದ, ವಿಪ್ರಯೋಷಿತಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮುತ್ರಯಿದೆಯರು, ಭವಾನಿಸ್ತುತಾಂ-ಕಿವಸಹಿತಳಾದ, ಭವತ್ಸೀಂ-
ರ.ದಾಣಿಯಾದ ಭವಾನೀಂ-ಗೌರಿಯನ್ನು, ವಂದಯಾಂಚಕ್ರುಃ-ನಮಸ್ಕಾರದಿಂದ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿದರು ||೩೫||
ಅಂದಿಕೇ-ಲೋಕಮಾತೆಯಾದ ಗೌರಿಯೇ! ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಸ್ವನಂತಾನಯುತಂ-ತನ್ನ ಪುತ್ರರಾದ ಗಣೇಶಕುಮಾರನಹಿ

ವ್ರತದಿಂದ ಮಾತೃಗಳೊಡನೆ ಸಖಿಯರಿಂದ ಮೊಡಗೊಡಿ ಖದ್ಗಪಾಣಿಗಳಾದ ರಾಜಭಟರಿಂದ ರಕ್ಷಿತಳಾಗಿ, ಗೌರೀ
ಸೇವಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊರಟಳು ||೩೦|| ಆಗ ಮೃದಂಗಗಳು ಕಂಬಗಳು ಡೋಲಗಳು ಭೇರಿಗಳುಧ್ವನಿಗೆಯ್ದವು ||೩೧||
(ಉತ್ತಮರಾದ ಬೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಲಾಗಿನಂತು ನಾಟ್ಯದಂ ಮಾಡಿದರು.)
ರಾಜಭಟರುಗಳು ಬೇಕಾದ ಕಾಣಿಕೆಗಳಂ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳಂ ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯಾಕಂಗಳಾಪ ತಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಹರಿಸಿಕೊಂ
ಡುಬಂದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮುತ್ರಯಿದೆಯರು ವಸ್ತ್ರಮಾಲ್ಯ ಭೂಪಣಂಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ ||೩೨|| ಹಾ
ಡುಗಳಂ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದರು. ಸೂತಮಾಗಧವಂದಿಗಳು ಹೊಗಳುತ್ತಬಂದರು. ||೩೩|| ಕುರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ದೇವಾಲಯ
ಕ್ಕೆಹೋಗಿ ಹಸ್ತಪಾದಂಗಳಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆಗೆಯ್ದು ಆಚಮನವಂ ಮಾಡಿ ಪರಿಕುದ್ಧಳಾಗಿ, ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಗೌ
ರೀದೇವಿಯು ಸಮೀಪಕ್ಕೆಹೋದಳು ||೩೪|| ಆಗ ಪೂಜಾನಿಧಾನಜ್ಞರಾದ ವೃದ್ಧರಾದ ಮುತ್ರಯಿದೆಯರು ಆರು
ಕ್ಕಿಣ್ಣಿ ದೇವಿಯಿಂದ ಹರಮೋತ್ಸರನಪತ್ತಿಯಾದ ಗೌರಿದೇವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವಂ ಮಾಡಿಸಿದರು ||೩೫|| ಆಗ ರುಕ್ಮಿ
ಣಿಯು ಪೂರ್ಧಿಸಿದ ಲಂತನ-ಎಲೈಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯೇ! ಲೋಕಮಾತೃವಾದ ನಿನ್ನಂ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ,

ಸ್ಯೋತ್ಪಾದಿಕೇಭೀಕ್ಷಾಂಸ್ವಸಂತಾನಯಂತುಂಕಿಮ್ | ಭೂಯಾತ್ಪ್ರತಿಶ್ಛಿಭಗವಾಕ್ಯಪ್ಪಸ್ತದನುಮೋ
ದತಾಮ್ || ೪೬ || ಇತಿಸಂಪ್ರಾರ್ಥಯಂತೀತಾಂದವೀಂದವಮುಮಾಪತಿಮ್ | ಪೂಜಯಾಮಾಸನಿಧಿವದ್ವಿ
ಜಪತ್ನೀಪುರಸ್ಕೃತಮ್ || ೪೭ || ಅದ್ಭಿರ್ಗಂಧಾಕ್ಷತ್ಯರ್ಥಾಪ್ಯರಾಸಸ್ಸುಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೂವಣೈಃ | ನಾ
ನೊಪಹಾರಬಲಿಭಿಃಪ್ರದೀಪಾವಳಿಭಿಃಪೃಥಕ್ || ೪೮ || ವಿಪ್ರಸ್ತ್ರಿಯಃಪತಿಮತೀಸ್ತಥಾತ್ಮಸ್ಸಮಪೂಜ
ಯತ್ | ಲವಣಾಪೂಷತಾಂಬೂಲಕಂಠಸೂತ್ರಫಲಕ್ಷ್ಯಾಭಿಃ || ೪೯ || ತಸ್ಯೈಸ್ತ್ರಿಯಾಸ್ತಾಪ್ರದದಾತ್ಯ
ಪೂಯಾಯುಜಾರಾಶಿವಃ | ತಾಭ್ಯೋದವೈಸಮತ್ಕ್ರೇಕಪಾಂಕ್ಷಜಗೃಹವರ್ಧಾಃ || ೫೦ || ಮುನಿ
ವ್ರತಮಥತ್ಯಕ್ತ್ವಾನಿತ್ಯಕ್ರಾಮಾಂಬಿಕಾಗೃಹಾತ್ | ಪಗೃಹ್ಯಪಾಣಿನಾಭೃತ್ಯಾಂರತ್ನಮುದೊ |

ತನಾದ, ಕಿವಂ-ಮಹಾದೇವನನ್ನೂ, ಅಭೀಕ್ಷಾಂ-ಅತಿಶಯವಾಗಿ, ನಮಸ್ಕೇ-ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. ಭಗವಾಕ್ಯಪ್ಪಸ್ತ-ಭಗ
ವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಮೇ-ನನಗೆ, ಪತಿ-ಗಂಡನು, ಭೂಯಾತ್-ಆಗಲಿ, ತತ್-ಅದರನ್ನು, ಅನುಮೋದತಾಂ-ಒಪ್ಪಿ ಸಂ
ತೋಷಿಸಲಿ || ೪೬ || ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಯಂತೀ-ಹರನಿಕೊಡುತ್ತಿರುವಳಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ತಾಂದೇವೀಂ-ಆಗಾರಿದೇವಿ
ಯೆನ್ನೂ, ಉಮಾಪತಿಂ-ಗೌರಿಪತಿಯಾದ ಶಂಕರನನ್ನೂ, ದ್ವಿಜಪತ್ನೀಪುರಸ್ಕೃತಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನುವಾಸಿನಿಯರಂ ಮುಂದಿ
ರಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿಧಿವತ್-ಆಗಮಕಾನುಕ್ರಮಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಪೂಜಯಾಮಾಸ-ಅರ್ಚಿಸಿದಳು || ೪೭ || ಅದ್ಭಿಃ-ಕುದೊಡ್ಡದಳಂಗಳಿಂದ
ಲೂ, ಧೂಪೈಃ-ಪರಿಮಳದ ಹೂಗಳಿಂದಲೂ, ವಾಸನೈರ್-ಮಾಲ್ಯಭೂಷಣೈಃ-ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಪ
ಹಾರಂಗಳಿಂದಲೂ, ಲವಣಂಗಳಿಂದಲೂ, ನಾನೋಪಹಾರಬಲಿಭಿಃ-ಹಲಪುಬಗೆಯಾದ ಕಾಣಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ಮಿವೇದ್ಯಗಳಿಂದ
ಲೂ, ಪ್ರದೀಪಾವಳಿಭಿಃ-ಡ್ಯೋತಿರ್ನಿರಾಜನಂಗಳಿಂದಲೂ, ಪೃಥಕ್-ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ, ಪೂಜಿಸಿದಳು || ೪೮ ||
ಪತಿಮತೀವಿಪ್ರಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮುತ್ತಯಿದೆಯರನ್ನೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ, ತೈ-ಆ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಲವ
ಣಾಪೂಷ-ಉಪ್ಪಿನ ಕಷ್ಟಾಯ, (ಅಥವಾ) ಉಪ್ಪಿನ ಅತಿರಸಗಳೂ, ತಾಂಬೂಲ-ಅಡಿಕೆಲಯೂ, ಕಂಠನೂತ್ರ-ಕರಿಯ ಮಣಿ ಚಿ
ನ್ನದ ಬೊಟ್ಟಿನ ಮಂಗಳನೂತ್ರವೂ, ಫಲ-ಹಂಣಗಳೂ, ಇಕ್ಷುಭಿಃ-ಕಡ್ವಿನ ತುಂಡುಗಳೂ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾಗಿಲಗಳಿಂದಲೂ,
ಸಮಪೂಜಯತ್-ಚನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಚಿಸಿದಳು || ೪೯ || ತಾಃಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಆ ಮುತ್ತಯಿದೆಯರು, ತಸ್ಯೈ-ಆ ರುಕ್ಮಿಣಿಗೆ, ಕೇಷಾ-
ಹರಗೌರಿವ್ರಸಾದ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನೂ, ಆಕಿಷ್ಕಿ-ಹರಕೆಗಳನ್ನೂ, ಯುಯುಜುಃ-ಸೇರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಪದ್ಮಾಃ-ಮದಣ
ಪತಿಯು, ತಾಭ್ಯಃ-ಆ ಮುತ್ತಯಿದೆಯರಿಗೂ, ದೇವೈಃ-ಗೌರಿದೇವಿಗೂ, ಸಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು, ಚಕ್ರ-ಮಾಡಿದಳು || ೫೦ ||
ಅಥ-ಆ ಮೇಲೆ, ಮುನಿವ್ರತಂ-ಮಾತಾಡದೇ ಯಿದ್ವ ನಿಯಮವನ್ನು, ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ-ತಿಟ್ಟು, ಅಂಬಿಕಾಗೃಹಾತ್-ಗೌರಿಯ ಗುಡಿ
ಯ ದನೆಯಿಂದ, ನಿತ್ಯಕ್ರಾಮ-ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು, ರತ್ನಮುಮೋದತಾಂ-ರತ್ನ ದುಂಗುರದಿಂದ ಬೆಳಗುವ, ಪಾಣಿನಾ-

ಗಣಪತಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ನಂದಿ ಮೊವಲಾದ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನಂ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭ
ಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನನಗೆ ಪತಿಯಾಗಲಿ, ಆಯರ್ಥಪಂ ನನಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು || ೪೬ || ಎಂದು ಪೂರ್ವತೀ
ಪರಮೇಶ್ವರರಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಳಾಗಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಮುತ್ತಯಿದೆಯರೊಡನೆ ದೇವಿಯಂ || ೪೭ || ಗಂಧಾಕ್ಷತಧೂ
ಪದೀಪ ಸ್ಮಿವೇದ್ಯ ತಾಂಬೂಲಂಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದಳು. ದೇವಿಯ ಸುವಾಸವದ್ದಿ ದೀಪಗಳ ಪಟ್ಟಿಗಳಂ ಹೊಚ್ಚಿ
ಸಿ || ೪೮ || ಆಮೇಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಮುತ್ತಯಿದೆಯರನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿದಳು. ಲವಣ ಆಪೂಷ ತಾಂಬೂಲ ಕಂಠ
ಸೂತ್ರ ಫಲಂಗಳಿಂದಲೂ, ಇಕ್ಷುಖಂಡಂಗಳಿಂದಲೂ, ಪೂಜಿಸಿದಳು || ೪೯ || ಮುತ್ತಯಿದೆಯರು ದೇವಿಯ ನಿರ್ಮಾ
ಲ್ಯರೂಪವಾದ ಫಲಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅರ್ಚಿವಾದ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.
ಆರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಮುತ್ತಯಿದೆಯರಿಗೆ ದ್ರವ್ಯದಕ್ಷಿಣೆಗಳಂ ಕೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ದೇವೀನಿರ್ಮಾಲ್ಯವಂ
ತಾನುಗ್ರಹಿಸಿದಳು || ೫೦ || ಗೌರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯು ಗೌರೀಪೂಜೆಯಂಮಾಡಿ ಮೌನವ್ರತವಂ ಪೂರ್ತಿ
ಯಂಮಾಡಿ ದೇವಾಲಯದಿಂದ ಹೊರಟುಬಂದಳು. ರತ್ನಮಯಂಗಳಾದ ಉಂಗುರಗಳಿಂದ ಕೋಳಿತವಾದ

ಪಕೋಭಿನಾ||೫೧||ತಾಂವವಮಾಯಾಮಿವವೀರಮೋಹಿಸ್ಸಂಸುಮಧ್ಯಮಾಂಕುಂಡಲಮಂಡಿತಾನನಾಂ||
 ಕ್ಯಾಮಾನಿತಂಬಾರ್ಪಿತರತ್ನಮುಖಲಾಂವೃಂಜತ್ಸುನೀಕಾಂಽಲಕಂಕಿತಕ್ಷಣಾಂ ||೫೨|| ಕುಚಿಸ್ಥಿ
 ತಾಂಬಿಂಬಫಲಾಧರದ್ಯುಭಕ್ಯೋಣಾಯವೇನವೈಜಕಾಂಽಪ್ಯುಲಾಮ್ | ಪದಾಚಲಾತೀಂಕಲಹಂ
 ಸುಗಾಮಿನೀಂಕಿಂಜತ್ಕಲಾನೂಪುರಣಾಮಕುಚಃ ||೫೩|| ವಿಲೋಕ್ಯಪ್ರೇರಾಮುಮುಹುಸ್ಸಮಾಗತಾಯ
 ಶಸ್ವಿಸ್ತತ್ಕಲತತ್ತ್ವಪ್ಲಯಾದಿಠಾ||೫೪|| ಆಂವೀಹ್ರೈತನ್ ಪತಯಸ್ತದುದಾರಹಾಗ್ರೀಡಾ
 ವಲೋಕತ್ಯತಚೇತಸುಜಿಹ್ವಾ||೫೫|| ಪೇತುಷ್ಕಿತೇರಥಗಜಾಶ್ವಗತಾವಿಮೂಢಾಯಾತಾಶ್ಚೈಲನ
 ಹರಯರ್ಪಯತೀಂಸ್ವಕೋಭಾವಂ ||೫೬|| ಸ್ಯವಂಶನ್ಯಕ್ತಲಯತೀಚರಣಾಬ್ಜಕೋಕಪ್ರಾಪ್ತಂಽದಾಭ

ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ, ಭೃತ್ಯಾಂ-ಸೇವಕಳನ್ನು, ಪ್ರಗೃಹ್ಯ-ಹಿಡಿದುಕೊಂಡುಬಂದಳು ||೫೧|| ದೇವಮಾಯಾವಿವ-ದೇವರಮಾಯಾ
 ಕ್ಷಿಯಂತಿರುವ, ವೀರಮೋಹಿನೀಂ-ಕೂರರನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸುವ, ಸುಮಧ್ಯಮಾಂ-ಚಲವಾದ ಗೊಂಡವುಳ್ಳ, ಕುಂಡಲ
 ಮಂಡಿತಾನಾಂ-ಓಲೆಗಳಿಂದಲಂಕೃತವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಕ್ಯಾಮಾಂ-ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದವಳಾದ, ನಿತಂಬಾರ್ಪಿತರತ್ನಮೇಖ
 ಲಾಂ-ಪೂರವಾರದಲ್ಲಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರನ್ನದ ಡಾಬುಳ್ಳ, ವೃಂಜತೆನ್ನನೀಂ-ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಪೊಲೆಗಳುಳ್ಳ, ಕುಂತಲಕಂಕಿತೇಕ್ಷಣಾಂ--
 ಕುರುಳ್ಳಕತ್ತಣಿಂ ಚಪಲವಾದ ನೋಟಂಗಳುಳ್ಳ ||೫೨|| ಕುಚಿಸ್ಥಿತಾಂ-ಕುಭ್ರವಾದ ನನೆಯುಳ್ಳ ಬಿಂಬಫಲಾಧರದ್ಯುತಿಭಿಃ-
 ತೊಂಡೆಯ ಹಂಪಿನಂತಿರ್ಪ ತಪೆಯ ಹೊಳಪುಗಳಿಂದ, ಕೋಣಾಯಮಾನಾಂ-ಕಂಪಾಗಿಲದ ದ್ವಿಜ ಪಲ್ಲಗಳೆಂಬ, ಕುಂದಕುಟ್ಟ
 ಲಾಂ-ಮಾಘಮಾನದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಗ್ಗುಗಳುಳ್ಳ, ಪದಾ-ಅಡಿಯಿಂದ, ಚಲಂತೀಂ-ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ, ತಾಂ ಆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು,
 ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸಮಾಗತಾಃ-ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ, ಯಶಸ್ವಿನಿಂ-ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳವಳಾದ, ಪ್ರೇರಾಃ-ಕೂರರು, ತತ್ಕೃತಪ್ಲಯ
 ಯಾರ್ಥಿತಾಃ-ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಮನಿಂಪೀಡಿತರಾಗಿ, ಮುಮುಹುಃ-ಮೈ ಮರೆತರು ||೫೩|| ಯಾತ್ರಾಶ್ಚೈಲನ-ಗಾ
 ರಿವೂಜೆಗೆ ಹೋಗೋಣವೆಂಬ ನೆಪದಿಂದ, ಸ್ವಕೋಭಾಂ-ತನ್ನ ಸೊಬಗನ್ನು, ಹರಯ-ಕೃಷ್ಣಂಗೆ, ಅರ್ಪಯತೀಂ-ಒಪ್ಪಿ
 ತಿರುವ, ಯಾಂ-ಯಾವ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ತೇನ್ಯವತಯಃ-ಆ ಧೋರಗಳು, ತತ್-ಚೇತನಃ-ತಲ-ಆ
 ರುಕ್ಮಿಣಿಯ, ಉದಾರ-ಧಾರಾಳವಾದ, ಹಾಸ-ಸಗೆಯಿಂದಲೂ, ಪ್ರೀಡಾವಲೋಕ-ನಾಚಿಕೆಯ ಛ ನೋಟದಿಂದಲೂ, ಪೃತಚೇತ
 ನಃ-ಅವಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಉಜ್ಜಿತಾಸ್ತ್ರಾಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆಯುಧಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ವಿಮೂಢಾಃ-
 ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವರಾದ್ದರಿಂದ, ರಥಗಜಾಶ್ವಗತಾಃ-ತೇರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕುದುರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವವರಾದರೂ, ಸ್ಥಿತಾಃ-
 ನೆಲದಲ್ಲಿ, ಪೇತುಃ-ವಿದ್ದುಹೋದರೋ ||೫೪|| ಸಾ-ಆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಚರಣಾಬ್ಜಕೋಕಾ-ಅಡಿಕೆಳೆಂಬ ತಾವಳೆಯ ಮಗ್ಗುಗಳ
 ನ್ನು, ಶಸ್ವಿಃ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ವಿವಂ-ಹೀಗೆ,ಚಲಯತೀ-ಎತ್ತಿದುವಳೊ, ತದಾ-ಆಗ,ಭಗವತ-ಕೃಷ್ಣನ, ಪ್ರಾಪ್ತಿಂ-ಲಾಭವನ್ನು, ಪ್ರ
 ಸವೀಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾ-ಚೆನ್ನಾಗಿಇದಿರುನೋಡುವಳೊ ಆಗಿ, ವಾಮಕರ್ಜ್ಯಃ-ಎಡಗೈಯುಗುರುಗಳಿಂದ, ಅಲಕಾ-ಮುಂಗುರುಗಳ್ಳ
 ನ್ನು, ಉತ್ಸಾರ್ಯ-ಸವರಣಗೊಂಡು, ಅಪಾಂಗ್ಯಃ-ಕುಡಿಸೋಟಗಳಿಂದಲೂ, ಹ್ರಿಯಾ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ಪ್ರಾರ್ಪ್ತಾನ್ಯ

ಹಸ್ತದಿಂದ ಸುಖಯುಕ್ತೆಯಂ ಪಡಿದಳು ||೫೧|| (ಮಂದಗಮನದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ನೋಡಿ ಆ
 ರಸುಗಳು ಕಾಮಪೀಡಿತರಾದರು,ಎಂತೆನೆ) ವೀರರೂ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ದೇವಮಾಯೆಯೋ ಎಂಬಜಾ
 ಗೆ ಇರುವಳಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಮಧ್ಯಭಾಗವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಕುಂಡಲಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಮುಖವುಳ್ಳವಳಾ
 ಗಿ ರತ್ನಮಯವಾದ ಒಡ್ಡಿಯಾಣದಿಂದ ಕೋಭಿತವಾಗಿ ಪೃಕ್ತವಾಗಿರುವ ಕುಚಭಾರವುಳ್ಳ ವಳಾಗಿ ಮುಂಗು
 ರುಳುಗಳಿಂದ ಭಯಪಡುತ ಲಿತುಂತೆ ಚಪಲಂಗಳಾದ ದೃಷ್ಟಿಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಬಿಂಬಫಲದಂತೆ ಕಂಪಾದಲ
 ಧರೋನ್ಮುಕಾಂತಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತಂಗಳಾಗಿ ದಾಡಿವಿಾಬೀಜಗಳೆಂಬಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರುವ ದಂತಪಜ್ಜಿಯು
 ಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯುವಪಾದಾಭರಣಂಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತಂಗಳಾದ ಪಾಡಂಗಳಿಂದ ಮಂದವಾಗಿ ಹಂಸಗಮನ
 ಕೈ ಸಮಾನವಾದ ಗಮನವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ನೋಡಿ ||೫೨|| ಆರಸುಗಳು ಮೋಹಿತ
 ರಾಗಿ ದೇವಾಲಯ ಯಾತ್ರಾ ವ್ಯಾಜದಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತನ್ನ ದೇಹಸೌಂದರ್ಯವಂ ತೋರಿಸುತ ಬರುತ್ತಿ
 ರುವ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ನೋಡಿ ಪರವಕರಾಗಿ ರಥಗಜಾಶ್ವಾಂದೋಳಿಕಾದಿ ವಾಹನಂಗಳಂ ನೇರಿ ಬರುತ ತಂಮ ತು
 ಮ ವಾಹನಂಗಳ ದನೆಯಿಂದ ಬೀಳುವರಾದರು ||೫೩|| ಆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಕಮಲದ ಮಗ್ಗುಗಳಂ ಕೈಲಿ ಪಡಿದು

ಗವತಃಪ್ರಸವೋಕ್ಷಮಾಣಾಃ|ಉತ್ಸಾಹೈವಾಹುಕರಜೈರಲಕಾನಪಾಂಗೈಃಪೂಪ್ರಾಹುಯೈಕ್ಷತನ್ಮ
 ಪೂರ್ವದ್ವೈಕತ್ಯಂ ತ |೫೫||೨೦||ರಾಜಪುತ್ರೀಂರಥಮಾರುರುಕ್ಷತೀಂಹಾರಕಾಪೈಃ|ದ್ವಿವೇಶಂ
 ಸಮೀಪೈತಮ |೫೬||೨೦||ಮಾರೋಽಸ್ಯ ರವಣಲಕ್ಷಣರಾಜನ್ಯಜಕ್ರಂಪರಿಭಾಯಮಾಧವಃ||೫೭||
 ೫೮||೨೦||ಮರ ಮೃರೋಮೃತ್ಯುಸ್ಸ್ಮೃತಾಲಮಧ್ಯಾವಿವಭಾಗದ್ಯದಧಃ ||೫೯|| ತಂಮಾನಿನ
 ಸ್ನಾನ್ವೈಭವಂಮೋಕ್ಷಯಂವರೇ ರ ಗಂಧಮುಖನಗಹಿ||೬೦||ಹೋಧಿಸ್ಸಾತ್ಯಯುತತಧ್ವನಿಂ
 ಗೋಪೈಃ ತಂಕಸುಣಾಂವೈಗೃಹಿವ | ... .. ||೬೧||

೨೭೩) ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧ ತ್ರಿಪಂಜಾಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಪರ್ವ-೨೦ನೇ ಪತಿಯೇನಾ, ತತ್ಕೃತುತ-ಕೃತ್ಯನಾ, ವಸ್ಯಕೇ-ನೋಡಿವಳು ||೬೨|| ದ್ವಿವತಾಂ-ದೈರಿಗಳು, ಸಮೀ
 ಕ್ಷತಾಂ ತ-೦ ಓಡುವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ಕೃತ್ಯಃ-ವಾಸದೇವನು. ರಥಂ-ತನ್ನ ತೇರನ್ನು, ಲರುರಕ್ಷತೀಂ-ವಿರಲಿಸುತ್ತಿ
 ರುವ ರಾಂ-ರಾತ್ರೀಂ-೦ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು, ಜವಾರ-ಅವಹರಿಸಿದವನು. ಮಾಧವಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ಕೃತ್ಯನು, ಸುಪ
 ಣಲಕ್ಷ-೦-ಗೆರೆಯುಳ್ಳವನು, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಸಮಾರೋಽಸ್ಯ-ವರಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜನ್ಯಜಕ್ರಂ-ಮೂರ್ಧಾಭಿಷಿಕ್ತರಾದ
 ಅರಸರಗಳ ಗಂಧವನ್ನು, ಪರಿಭಾಷ-ರವ್ಯರಿಸಿ, ||೬೩|| ತತಃ-೦ ಮೇಲೆ, ರಾಂಪುರೋಗಮಾ-ಬಲಭದ್ರನೇ ಮುಂದೆ ನಡ
 ಯುವನಾಗುತ್ತ ಪರಿ ಕೃತ್ಯನು, ಸ್ನಾಗಲವಧ್ಯಾ-ನಿಗಲಿಸುವವನು, ಭಾಗಹ್ಯ-ತನ್ನ ಪಾಲನ್ನು ತೆಗೆದಕೊಂ
 ತುಕೋಗವ, ಪರಿವಿ-೦ತಮಂತೆ, ಮಯತಿ-ತರುವನು ||೬೪|| ಮಾನಿನಃ-ಗರ್ವಪುಣ್ಯವರಾದ, ಪರೀ-ವೈರಿಗಳಾದ, ಜರಾ
 ಸಂಧಮುಖಾಃ-ಮಾಗಧನೇ ಮೊದಲಿನವರಾದ, ತಂ-ಅಂಧಾ, ಸ್ವಾಭಿಭವಂ-ತಂಮ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನೂ, ಯಕಕ್ಷಯಂ-
 ತಮಾವಧಿಕ್ರಿಯೆ ಪಾರಿಯನ್ನೂ, ನಸೇಹಿರೀ-ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅಪೋ-ಅಶ್ವಯವು. ಅಸ್ಮಾ-ನಮನ್ನು, ಧಿಕ್-
 ನಿಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆತ್ಮಧ್ವನಿಂ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬಿಲ್ಲುಗಳಾದ, ಕೇನಿಹಾಂ-ನಿಂಜಗಳಂತಿಹ ನಮ, ಯಕಃ-ಇಲ್ಲಿ
 ಯು, ಮೃತ್ಯುಮಹತ್ವಗಂತಿಹ ಗೋಪೈಃ-ಗೋಪರಿಂದ, ಹೃಗಂ-ಹೃದಯವನ್ನಿಟ್ಟು-ಎಂದಕೊಂಡರು ||೬೫||
 ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿ ಬಾಗವತಪ್ರತಿಪದಾಧ್ಯಾಯೋಧಿಪೀಠಿಕಾ-ದಶಮಸ್ಕಂಧದ್ವೈವಿಧ್ಯಯ ಅಧ್ಯಾಯಮುಗಿದುದು.

ಅದನ್ನಾದಿಸ ತ ಶ್ರೀಕೃತ್ಯನು ಎಲ್ಲಿ ಬಂದಿವಾನೋ ಎಂದು ನೋಡುತ್ತ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚದರಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ
 ಮಂಗಳಾಂಗಳೆಂ ವಾಮಹಸ್ತದ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ವತ್ತಿಸಿ ಸುಮಾಡುತ್ತ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಅರಸುಗ
 ಳು ನೋಡ ತ ವಲ್ಲವೆಲ್ಲಗೆ ಶ್ರೀಕೃತ್ಯನು ಕಂಡಳು||೬೬||೨೦||ತದಲ್ಲಿ ರಥವನ್ನೂ ರೋಹಣಂಗೆಯ್ಯಲು ಎಚ್ಚ
 ಯುಳ್ಳ ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದರುಕ್ಮಿಣಿಯುಂ ಶ್ರೀಕೃತ್ಯನುರೋಧವಾಗಿಬಂದು ಅಡಹಿಸಿದನು. ಗರಾಜಧ್ವಜಚಿಹ್ನೆ
 ತವಾದ ತನ್ನ ರಥದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಜರಾಸಂಧಾಪ್ರವೇಶಿಗಳು ನೋಡುವಾಗಲೇ ಅವರನ್ನು ತಿಕ್ರಮಿಸಿ||೬೭||
 ಬಲವಾಸು ಸಮೇತನಾಗಿ ಮಹಾ ಸಿಂಹವು ನರಿಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ ತನ್ನ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಡಹಿಸಿಕೊಂಡು
 ಹೋದಂತೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು ಅವಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದನ ||೬೮||ಜರಾಸಂಧ ಮೊದಲಾದ ಅರಸುಗಳು ತಂಮ
 ಯಕಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಕ್ಷಯವನ್ನೂ ಮಾನಭಂಗವನ್ನೂ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ನುಡಿದರು-ಅದೆಂತೆನ-ಎಂಬಲ್ಲಿರೂ, ಅಧಮರು
 ಗೋಪಾಲಕರುಂಮ ನಮನ್ನು ತಿಕ್ರಮಿಸಿ ನಮಯಕಸ್ಸನ್ನು ನಿಂದಗಳಿಕೀರ್ತಿಯುಂ ಮೃಗಗಳುಹೇಗೋ
 ಹಾಗೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದರು. ಈಯಾತ್ಮಯವಂ ನೋಡಿದರೆ ನಮಜನ್ಯವು ವೃರ್ಧವಾಯಿತೆಂದು ಮಾತನಾ
 ಢಿಕೊಂಡರು |

||೬೯||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕುಮಾರಿಯು ಪರೀಕ್ಷೆದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿ
 ಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಕೌನಿಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆದೇಳಿದನುಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರಪುರ
 ವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾತುರಾಜತನುಜಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
 ರಾಜವಾಣಿನಿಲಾಸಮಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಭಾಷ್ಯಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
 ದೊಳೊದಕಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ೫೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು
 ಸುಪೂರ್ಣ ಮಾಡುದು-

ಶ್ರೀಕುಕುಃ || ಇತಿ ಸರ್ವಸುಸಂರಬ್ಧಾ ವಾಹಾನಾರಾಧ್ಯದಂತಿತಾಃ | ಸ್ವೈಸ್ಯೈರ್ಬಲೈಃ ಪರಿಕಾಂ
ತಾಅನ್ವೀಯಾರ್ಥತಕಾರ್ಮಕಾಃ || ೧ || ತಾನಾತತತಲೋಕ್ಯಯಾದವೇನಕಯೂಧಪಾಃ | ತ
ಸ್ತುಸ್ತತ್ಸಂಮುಖಾರಾಜವಿಷ್ಣುರ್ಯಸ್ಯಧನೂಪಿತ || ೨ || ಸ್ವಸ್ಯವೈಜಗ್ಗುಧರಧೂಮನ್ಥಿಚ
ಕೋವಿದಾಃ | ಮುಮುಚುಶ್ಯರವರ್ವಾಣಮೆಫಾಲದ್ರವ್ಯಪ್ರೇಯಧಾಃ || ೩ || ಸತ್ಯೈರ್ಬಲಂಕರಾಸಾ
ರೈಶ್ಯನ್ನಂವೀಕ್ಷ್ಯಸುಮಧ್ಯಮಾ | ಸವೀಡಮೈಹೇತ್ವಕ್ತೃಂಜಯವಿಹ್ವಲಲೋಚನಾ || ೪ || ಬ್ರಹ್ಮ
ಸ್ಯಭಗವಾನಾಹಮಾಸ್ತುಭೈರ್ವಾಮಲೋಚನೇ | ವಿನಂಕ್ಷ್ಯತ್ಯಮುನೈವೈತತ್ತ್ವವೈಶ್ಯತ್ಯವಂಬಲ

ಶಿರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದ ಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧನೆ

[ಶ್ರೀಕುಕುವಾಕ್ಯವು] ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡು, ಸರ್ವ(-ಜರಾಸಂಧಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ, ಸುಸಂರಬ್ಧಾಃ-ನಿಟ್ಟುಳ್ಳವರಾಗಿ
ಯೂ, ದಂತಿತಾಃ-ಸನ್ನಾಹವಂ ಗೆಯ್ದವರಾಗಿಯೂ, ವಾಹಾಃ-ವಾಹನಂಗಳನ್ನು, ಆರುಕ್ಕ-ವೀರಿ, ಸ್ವೈಸ್ಯೈರ್ಬಲೈಃ-ತಂ
ಮತಮು ದಂಡುಗಳಿಂದ, ಪರಿಕಾಂತಾಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ ಆಗಿ, ಸ್ವತಕಾರ್ಮಕಾಃ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬಿಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ,
ಅನ್ವೀಯಾಃ-ಹಿಂದಟ್ಟಿಹೋದರು || ೧ || ರಾಜಃ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ತೇ-ಆ, ಯಾದವಾನೀಕಯೂಧಪಾಃ-ಯಾದವರ ದಂಡಿನ
ಲ್ಲಿ ವಾಪಿಸೀಪತಿಗಳು, ಆಪತತಃ-ತಂಮ ಮೇಲೆ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಒರತಿಯಾದ, ತಾಃ-ಆ ಜರಾಸಂಧಾದಿಗಳನ್ನು, ಆಲೋಕ್ಯ-ನೋ
ಡಿ, ಸ್ವಧನೂಪಿ-ತಂಮ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು, ವಿಷ್ಣುರ್ಯ-ಮೊಳಗಿಸಿ, ತತ್ಸಂಮುಖಾಃ-ಅವರಿಗಿದಿರುತಿರುಗಿದವರಾಗಿ, ತನ್ಮುಃ--
ನಿಂತರು || ೨ || ಅಶ್ವಪ್ರಪ್ತಿ-ಕುದುರೆಗಳ ಬನ್ನಿ ನಲ್ಲಿಯೂ, ಗಜಸ್ಯಂಘೇ-ಆನೆಗಳ ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿಯೂ, ರಥೋಪಸ್ಥೇ-ತೇರನಡುಸ
ಪೀರದಮೇಲೂ, ಕೋವಿದಾಃ-ನಿಪುಣರಾದ ಕೂರರು, ಮೇಘಾಃ-ಮೋಡಂಗಳು, ಅದ್ವಿರು-ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ಆಪಃ-ನೀರುಗಳನ್ನು,
ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ತಾಗೆ, ಶರವರ್ಷಾಣಿ-ಸರಳಮಳೆಗಳನ್ನು, ಮುಮುಚುಃ-ಸುರಿಸಿದರು || ೩ || ಸುಮಧ್ಯಮಾ-ಚಲುವಾದ
ನೊಂಟವುಳ್ಳ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಕರಾಸಾರೈಃ-ವೈರಿಗಳಬಾಣಗಳ ಜಡಿಮಳೆಗಳಿಂದ, ಛಿನ್ನಂ-ಹೊದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಪತ್ಯಃ-ಗಂಡ
ನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಬಲಂ-ಸೇನೆಯನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಭಯವಿಹ್ವಲಲೋಚನಾ-ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಪಿಕಾರವುಳ್ಳ, ಕಂಗಳುಳ್ಳವ
ಳಾಗಿ, ಸವೀಡಂ-ನಾಟಿಕೆಯಿಂದ ಸಹಿತವಾಗುವಂತೆ, ತವ್ವಕ್ತೃಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖವನ್ನು, ಐಹೇ-ನೋಡಿದಳು || ೪ ||
ವಾಮಲೋಚನೇ-ಚಲುವಾದ ಕಂಗಳುಳ್ಳವಳೇ! ಮಾಸ್ತುಭೈಃ-ಹೆದರಬೇಡ, ಏತೇ-ಈ, ಕಾತ್ರವಂಬಲಂ-ವೈರಿಗಳ ದಂಡು, ತಾ

ಶಿರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಭರೀಯಶ್ಲೋಕಃ || ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತ್ವಮೇತು ಜಿತ್ವಾರಾಜೋವಿಪಕ್ಷಗಾಃ | ರುಕ್ಮಿಣಂಚವಿಶೂ
ಪ್ಯಾಭೈಶ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ಯಾಪಾಣಿಂಪುರೇಗ್ರಹೀತ್ || ೬ || || ಶಿರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರುಕ್ಮಿಣೀ ವಿವಾ
ಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಕತ್ರಗಳಾದ ಅರಸುಗಳಂ ಜಯಿಸಿ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಗೆ ಅಂಣನಾದ ರುಕ್ಮಿಯೆಂಬವ
ನಿಗೆ ಹ್ತಾರಮಮಾಡಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಕೆಗೆಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣೀವಿವಾಹಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡನೆಂಬ ಅರ್ಥ
ವಂ ಕುಕುಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂದೆನೆ:-

ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಯಾರೀತಿಯಾಗಿ ಜರಾಸಂಧಾದಿಗಳು ಸರ್ವಹೃತ್ರಿಯರುಕೂಡ ವಾಹನಂಗಳನ್ನೇರಿ ಸಂ
ರಂಭಯುಕ್ತರಾಗಿ ಬದ್ಧಕವಚರಾಗಿ, ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಸೇನೆಗಳಂ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಧನುರ್ಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಕೃಷ್ಣ
ನಂ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಹೋದರು || ೧ || ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಬರುವ ಆರಾಜಸಮೂಹಂಗಳಂ ನೋಡಿ ಯಾದವ ಸೇನಾ
ಪತಿಗಳು ಧನುಷ್ಯಂಕಾರಮಂ ಮಾಡುತ್ತ ಅವರಿಗಿದಿರಾಗಿ ನಿಂತರು || ೨ || ಅಶ್ವಾರೋಹಣದಲ್ಲಿಯೂ ಗಜಾರೋಹಣ
ದಲ್ಲಿಯೂ ರಥಾರೋಹಣದಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ ಕುಳಲರಾದ ಜರಾಸಂಧಾದಿಗಳು ಪರ್ವತಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಘಂಗಳು ವರ್ಷ
ಧಾರೆಗಳನಂತೆ ಯಾದವರ ಸೇನಾಪತಿಗಳಮೇಲೆ ಬಾಣಂಗಳಂ ವರ್ಷಿಸಿದರು || ೩ || ಆಗ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಬಾಣಗಳ
ವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸೇನೆಯಂ ನೋಡಿ ಒಜ್ಜಿತಳಾಗಿ ಭಯದಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲಳಾಗಿ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖವಂ ನೋಡಿದಳು || ೪ || ಆಗ ಆಕೃಷ್ಣನು ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದನು, ಎಲೈರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ!

ಮೃ ||೨|| ತಿಷ್ಠಾಂತದ್ವಿಕ್ರಮಂವೀರಾಗದಸುಕರ್ಷಣಾದಯಃ | ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಾನಾರಾಚೈರ್ಜಘ್ನು
ಹೃಯಗಜಾರ್ಥಾ ||೩|| ಪೆತುಃಶಿರಾಂನಿರಧಿನಾಮಶ್ವಿನಾಂಗಜನಂಭುವಿ | ಸಕುಂಡಲಕಿರೀಟಾ
ನಿನೋಷ್ಣೀಪ್ರಾಣಚಿಕೋಟಕಃ ||೪|| ಹಸ್ತಾಸ್ಸಾಸಿಗದವ್ಯಾಸಾಃ ಕರಭಾಲೂರವೋಽಪ್ರಯಾಃ | ಅಶ್ವಾ
ಶ್ವತರನಾಗೋಷ್ವೈಖರಮತ್ಯೃಶಿರಾಂನಿಚ ||೫|| ಹನ್ಯಮಾನಬಲಾನೀಕಾಃ ವೃಷ್ಟಿಭರ್ಜಯಕಾಂ
ಕ್ಷಿಭಃ | ರಾಜಾನೋವಿಮುಖಾಜಗ್ರುಜ್ವರಾಸುಧಪುರೋಗಮಾಃ ||೬|| ಶಿಶುಪಾಲಂಸಮಭೈತ್ಯ
ಹೃತದಾರಮಿವಾತುಹೃತ | ನಪ್ಪತ್ವಿಷಂಗತೋತ್ಸಾಹಂಕಂಪ್ಯದ್ವದನಮಬ್ರವತ್ ||೭|| ಭೋಭೋ

ವಕ್ಯ-ವಿವೃತವಾದವ್ಯನಿಕರಿಸಿದ, ಅಧುನೈವ-ಈಗಲೇ, ವಿನಂಕ್ಷ್ಯತಿ-ವಿನಾಶವನ್ನೈದುತ್ತಿದೆ, ಎಂದು, ಭಗವಾನ್-ಕೃಷ್ಣನು, ಪ್ರಪಂಚ-ಸತ್ಯ, ಆಹ-ನುಡಿದನು ||೨|| ವೀರಾಃ-ಕೂರರಾದ, ಗದಸುಕರ್ಷಣಾದಯಃ-ಗದನು ಬಲರಾಮನು ಮೊದಲಾದ ಯಾವವರು, ತೇಷಾಂ-ಆ ಜನಾಸಂಘಾದಿಗಳ, ತದ್ವಿಕ್ರಮಂ-ಆ ತದ್ವಿಕ್ರಮವನ್ನು, ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಾಃ-ಸೈರಿಸದೇ ಇರುವವಾಗಿ, ನಾರಾಚೈಃ-ನರಾಕುಸರಳಗಳಿಂದ, ಹಯಗರ್ಜಾ-ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ, ಆನೆಗಳನ್ನೂ, ರಥಾಃ-ತೇರುಗಳನ್ನೂ, ಜಘ್ನುಃ-ಹೊಡೆದರು ||೩|| ರಘನಾಂ-ರಘುಕರ, ಅಶ್ವಿನಾಂ-ಸವಾರರ, ಗಜಿನಾಂ-ಆನೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ, ಸಕುಂಡಲಕಿರೀಟಾನಿ-ಕಿವಿ ದೊಡ್ಡವುಗಳಿಂದಲೂ, ಶಿಲೋಭೂಷಣಂಗಳಿಂದಲೂ, ಸಹಿತಂಗಳಾದ, ನೋಷ್ಣೀಪ್ರಾಣಚಿಕೋಟಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ, ಶಿರಾಂನಿ-ತಲೆಗಳು, ಕೋಟಿಕ-ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕಂಠಾಗಿ, ಭುವಿ-ನಿಲದಲ್ಲಿ, ಪೇತುಃ-ಬಿದ್ದವು ||೪|| ಸಾಸಿಗದೇವ್ಯಾಸಾಃ-ಕತ್ತಿಗಳಿಂದಲೂ ಕುಂತಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ ಸಹಿತಂಗಳಾದ, ಹಸ್ತಾಃ-ಕೈಗಳೂ, ಕರಭಾಃ-ಆನೆಯನುಂಡಿನಂತಿರುವ, ಊರವಃ-ತೊಡಗಳೂ, ಅಂಘ್ರಿಯಃ-ಕಾಲುಗಳೂ, ಅಶ್ವಾಃ... ನಿಚ-ಅಶ್ವ-ಕುದುರೆಗಳ ಅಶ್ವತರ-ಹೇನರಕತ್ತಿಗಳ, ನಾಗ-ಆನೆಗಳ, ಉಷ್ಣ-ಒಂಟಿಗಳ, ಖರ-ಕತ್ತಿಗಳ, ಮತ್ಯೃ-ಮನುಷ್ಯರ, ಶಿರಾಂನಿಚ-ತಲೆಗಳೂ ಕೂಡ, [ಬಹುವಾಗಿ ಬಿದ್ದವು] ||೫|| ಜಯಕಾಂಕ್ಷಿಭಿಃ-ಗಲ್ಲುವುಂ ಬಯಸುವವರಾದ, ವೃಷ್ಟಿಭಿಃ-ಯಾವವರಿಂದ, ಹನ್ಯಮಾನಬಲಾನೀಕಾಃ-ಹೊಡೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ದಂಡಿನ ಗುಂಪುಭಾಗಗಳುಳ್ಳವರಾದ, ಜರಾಸಂಘಪುರೋಗಮಾಃ-ಮಾಗಧನೇ ಅಗ್ರೇನರನಾಗಿಉಳ್ಳ, ರಾಜಾನಃ-ಅರಸುಗಳು, ವಿಮುಖಾಃ-ಮೋರೆಗಳಂ ಹಿಂವಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡವರಾಗಿ, ಜಗ್ರುಜ್ವರ-ತೆರಳಿದರು ||೬|| ಹೃತದಾರಮಿವ-ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹೆಂಡತಿಯುಳ್ಳವನಂತೆ, ಆತುರಂ-ಅವನರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂಥಾ, ನಪ್ಪತ್ವಿಷಂ-ಹೀನಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವನಾದಂಥಾ, ಗತೋತ್ಸಾಹಂ-ಕಳೆದುಹೋದ ಉಶ್ಲಾಸಮುಳ್ಳವನಾದಂಥಾ, ಕುಪ್ಯದ್ವದನಂ-ಒಣಗಿದ ಮೋರೆಮುಳ್ಳವನಾದಂಥಾ, ಶಿಶುಪಾಲನನ್ನು, ನಮಭೈತ್ಯ-ಸೇರಿ, ಅಬ್ರವತ್-ಹೇಳಿದರು ||೭|| ಭೋಭೋಪುರುಷಕಾರ್ವಾಲ-ಎಲೆಯೆಲ ನರಕ್ರೇವಂತೇ! ಇದಂ-ಈ, ದಾಮನ

ನೀನುಭಯಪಡಬೇಡ, ನಿನ್ನ ನೈನ್ಯಸ್ಥರಾದ ಕೂರರಾದಯಾದವರಿಂದ ಕತ್ತುಸೈನ್ಯವು ನಾಶವೆಂದು ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ||೧|| ಮುಕ್ತವನ್ನೂ ನುಡಿಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಬಲರಾಮನು ಗದನು ಮುಂತಾದ ಯಾವವರು ಕತ್ತುಗಳ ಪರಾಕ್ರಮವು ಸುಗಲಾರದೆ ತಮ್ಮಬಾಣಗಳಿಂದ ಅಶ್ವಂಗಳಂ ರಥಂಗಳಂಪ್ರಹರಿಸಿದರು ||೨|| ಕತ್ತುಸೈನ್ಯಗಳಲ್ಲಿರ ಧಿಕರು ಗಜಾರೋಹಿಗಳು ಅಶ್ವಾರೋಹಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಕೂರರ ಶಿರಸ್ಸುಗಳು ಕಿರೀಟಗಳಿಂದಲೂ ಕುಂಡಲಂಗಳಿಂದಲೂ ಸಮೇತಗಳಾಗಿ ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯಾಕಂಠಾಗಿ ಬಿದ್ದವು ||೩|| ಖಡ್ಗಂಗಳಿಂದಲೂ ಗದಗಳಿಂದಲೂ ಧನುಸ್ಸುಗಳಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಹಸ್ತಂಗಳೂ ತೊಡೆಗಳೂ ಬಾಹುಗಳೂ ಪಾದಂಗಳೂ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಂಗಳಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವು. ಅಶ್ವಗಳೂ ಗಜಗಳೂ ಹೇನರಕತ್ತಿಗಳೂ ಪಾದಚಾರಿಗಳೂ ಇವುಗಳ ಶಿರಸ್ಸುಗಳೂ ಬಾಹುಗಳೂ ಮುಂತಾದ ಸರ್ವಾಂಗಂಗಳೂ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಬಿದ್ದವು ||೪|| ಕೀರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾದವ ಸೇನಾಪತಿಗಳಿಂದ ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಕತ್ತುಗಳಾದ ಅರಸುಗಳು ವಿಮುಖರಾಗಿ ಪಲಾಯನಂ ಗೆಯ್ದರು ||೫|| ವಿವರ್ಣಮುಖನಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹಕೂನ್ಯನಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಿರುವ ಬಾಯಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪರಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪತ್ನಿಯುಳ್ಳವನಂತೆ ವ್ಯಸನಪಡುತ್ತಿರುವ ಶಿಶುಪಾಲನುಂಕುರಿತು ಭಗ್ನರಾದ ಅರಸುಗಳು ನುಡಿದರು ||೬|| ಎಲೈಪುರುಷಕ್ರೇವಂತೇ! ನಾದ ಶಿಶುಪಾಲನೇ! ಈಮೆ

ಪುರುಷಕಾರೋಲದೌರ್ಮನಸ್ಯಮಿದಂತ್ಯಜ ನಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯಯೋರಾಜಸ್ವಿ ಪ್ತಾ ದೇಹಿಮದ್ಯೈಶ್ಯತೇ ||೧೧||
ಯಥಾಧಾರುಮಯೋಷಿನ್ಮತ್ಯತೇಕುಹೇಚ್ಛಯಾ ಏವಮೀಶ್ವರತಂತೋಯಮೀಹತೆಸುಖದುಃ
ಖಯೋ ||೧೨|| ಶೌರೇಸ್ಸುಕ್ತದಶಾಹಂವೈಸಂಯುಗಾನಿಪರಾಜಿತಃ | ತ್ರಯೇವಿಂಶತಿಭಿಃ ಸೈನ್ಯೈರ್ಜಿ
ಗ್ಯವಿಕಮಹಂಪರಮ್ ||೧೩|| ತಥಾಪ್ಯಹಂನಶೋಚಾಮಿನಪ್ರಹೃತ್ಯಾ ಮಿಕಹಿಂಚಿತ | ಕಾಲೇನದ್ವೈವಯಂ
ಕ್ತನಜಾನೌವಿದ್ರಾವಿತಂಜಗತ್ ||೧೪|| ಅಧುನಾಪಿವಯಂಸುರೈವೀರಯೂಧಪಯೂಧಪಾಃ | ಪರಾಜಿ
ತಾಃಫಲ್ಗುತಂತ್ರೈರ್ಮುಖಿಃಕೃಷ್ಣಪಾಲಿತ್ರೈಃ ||೧೫|| ರಿಪವೋಜಿಗ್ಯುರಧುನಾಕಾಲತತ್ಕಾನುಸಾರಿಣಿ |
ತದಾವಯಂಚಜಿಷ್ಯಾಮೋಯದಾಕಾಲಃಪ್ರದಕ್ಷಿಣಃ ||೧೬|| ಏವಂಪ್ರಬೋಧಿತೇಮಿತ್ರೈಶ್ಚೈವ್ಯಗಾ

ಸ್ತುಂ-ದುಃಖಿಸುವಮನಸ್ಸುತ್ಪತ್ತಿವಸ್ತು, ತ್ಯಜ-ಬಿಡು, ರಾಜ್-ಭೋಗವೇ! ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯಯೋಃ-ಸುಖಮುಖಗಳ, ನಿಷಾಂ-
ಚಲಿಸದೇ ಯಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯು, ದೇಹಿಷು-ಶರೀರವು ಪಾಶ್ರ್ವಿಗಳಲ್ಲಿ, ನಮತ್ಯತೇ-ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವು ||೧೧|| ದಾರುಮಯಾ
ಯೋಷಿತ್-ಮರದ ಹೆಣ್ಣುಗೊಂಬೆಯು, ಕುಹಕೇಚ್ಛಯಾ-ಕುಣಿಯಿಸುವವನು ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ನೃತ್ಯತೇ-ಕುಣಿ
ಯುತ್ತಿರುವುದೋ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಈಶ್ವರತಂತ್ರೈಃ-ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ದೇವರಿಗೆ ಅಧೀನನಾದ, ಆಯಂ ಈ ದೇಹಾಭಿಮಾ
ನಿಯು, ಸುಖದುಃಖಯೋಃ-ಹರ್ಷವಿಷಾದಂಗಳಲ್ಲಿ, ಈತೇ-ಸಂಕಲ್ಪಪುಟ್ಟವನಾಗುವನು ||೧೨|| ಅಹಂ-ನಾನು, ಶೌರೇಃ-ಕೃ
ಷ್ಣನದೇಸೆಯಿಂದ, ಸಪ್ತದಶಾಹಂ-೧೭ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂಯುಗಾನಿ-ಕಾಳಗಂಗಳನ್ನು, ವೈ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಪರಾಜಿತಃ-
ಸೋತವನಾದನು ತ್ರಯೋವಿಂಶತಿಭಿಃ ಸೈನ್ಯೈಃ-೨೩ ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿಗಳ ದಂಡುಗಳಿಂದ, ಏಕಂವರಂ-ಒಂದುಸಲದ ಕಾಳಗ
ವನ್ನು ಮಾತ್ರ, ಜಿಗ್ಯೇ-ಗೆದ್ದನು, ||೧೩|| ತಥಾಪಿ-ಹಾಗಾವರೂ, ಅಹಂ-ನಾನು, ದ್ವೈವಯುಕ್ತೇನ-ಕರ್ಮಪರಿಪಾಕದಿಂದ ಕೂಡಿ
ದ, ಕಾಲೇನ-ದಶಾಕಾಲದಿಂದ, ಜಗತ್-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ವಿದ್ರಾವಿತಂ-ಓಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನಾಗಿ, ಜಾನೌ-ತಿಳಿಯುತ್ತಿ
ರುವನಾದ್ದರಿಂದ, ಕರ್ಹಿಚಿತ್-ಯಾವಾಗಲೂ, ನಶೋಚಾಮಿ-ದುಃಖಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ನಪ್ರಹೃತ್ಯಾ ಮಿ-ಸಂತೋಷಿಸುವುದೂ ಯಿ
ಲ್ಲ ||೧೪|| ಅಧುನಾಪಿ-ಈಗಲೂಕೂಡ, ವೀರಯೂಧಪಯೂಧಪಾಃ-ಶೂರರಾದವರ ಗುಂಪುಗಳಿಗೋಡೆಯರಾದವರ ಗುಂಪುಗ
ಳಂ ಪಾಲಿಸುವವರಾದ, ವಯಂಸರ್ವೇ-ನಾವೆಲ್ಲರೂ, ಫಲ್ಗುತಂತ್ರೈಃ-ಅಸಾರಪ್ರಯತ್ನವುಳ್ಳವರಾದರೂ, ಕೃಷ್ಣಪಾಲಿತ್ರೈಃ-
ವಾಸುದೇವನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ಯದುಭಿಃ-ಯಾದವಸೈನಿಕರಿಂದ, ಪರಾಜಿತಾಃ-ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದವು ||೧೫|| ಕಾ
ಲಃ-ಅನುಕೂಲದಶೆಯು, ಆತ್ಮಾನುಸಾರಿಣಿ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನನುಸರಿಸಿದ್ದಾಗಲೂ, ಅಧವಾ-ಅವರನ್ನನುಸರಿಸಲು, ರಿಪವಃ-ವೈರಿಗ
ಳು, ಅಧುನಾ-ಈಗ, ಜಿಗ್ಯುಃ-ಗೆದ್ದರು, ಯದಾ-ಯಾವಾಗ, ಕಾಲಃ-ಜಯನವಯವು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಃ-ನಮ್ಮಂಬಲಗೊಂಡು,
ಅನುಕೂಲಿಸಿ ಬರುವುದೋ, ತದಾ-ಆಗ, ವಯಂಚ-ನಾವೊಳೂಡ, ಜೀಷ್ಯಾಪುಃ-ಗೆಲ್ಲುವವು ||೧೬|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಮಿತ್ರೈಃ-
ಗಳೆಯರಾದ ಜಿರಾಸಂಧಾದಿಗಳಿಂದ, ಬೋಧಿತಂ-ನಿಚ್ಛರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಜೈದ್ಯಃ-ಶಿಶುಪಾಲನು, ಸಾನುಗಃ-ಪರಿವಾರದಿಂದ ಸ

ನಸ್ತಾಪವಂಬಿಡು, ಪಾಶ್ರ್ವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖದುಃಖಂಗಳಿಗೆ ಸರ್ವವೂ ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ ||೧೧|| ಮರದಬೊಂಬೆಗಳ
ನ್ನು ಸೂತ್ರಧಾರನು ನರ್ತನವಂ ಮಾಡಿಸುವಂತೆ ಈ ಪಾಶ್ರ್ವಿಗಳನ್ನು ಈಶ್ವರನು ಚೇಷ್ಟೆಗಳಂ ಮಾಡಿಸು
ತ್ತಾನೆ ||೧೨|| ಎಂದು ಅರಸುಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಜಿರಾಸಂಧನು ಶಿಶುಪಾಲನಂಕಾರಿತನುಡಿದನು. ಎಲೈ
ಶಿಶುಪಾಲನೇ! ನಾನು (೧೩)ಸಲ [೨೩] ಅಕ್ಷೌಹಿಣೀನೇನೆಗಳೊಡನೆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪರಾಜಿತನಾಗಿ ಪಲಾ
ಯನಂಗೆಯ್ದನು. ಹವಿನೆಂಟನೆಯಸಲ ನಾನು ಜಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನು ||೧೩|| ಆಗ ವೈಸಸವೂ ಯಿಲ್ಲ,
ಸಂತೋಷವೂ ಯಿಲ್ಲ, ಹರ್ಷಶೋಕಂಗಳಂ ಸಮವಾಗಿಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ದೈವವಶವಾದ ಕಾಲದಿಂದ ಜಗತ್ತು
ಸುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತೆ ||೧೪|| ಮಹಾನೇನಾಪತಿಗಳಾದ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪಬಲರಾದ ಕೃಷ್ಣಸಹಿತರಾದ ಯಾದವರಿಂದ
ಪರಾಜಿತರಾದವು ||೧೫|| ಈಶ್ವರಾಧೀನವಾದ ಕಾಲಬಲದಿಂದ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಜಯವುಂಟಾಯಿತು. ನಮಗೂಕಾ
ಲವು ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ನಾವೂ ಜಯಿಸುತ್ತೇವೆ ||೧೬|| ಎಂದು ಮಿತ್ರರಾದ ಜಿರಾಸಂಧಾದಿಗಳಿಂದ ಬೋಧಿ
ತನಾಗಿ, ಶಿಶುಪಾಲನುಹತಶೇಷವಾದ ನೇನೆಗಳೊಡನೆ ಸ್ವಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಮಿಗಿಲಾದ ಅರಸುಗಳು ಅ

ತ್ಸಾನುಗೇಶ್ವರಮ | ಹತಕಪಾಃಪುನಸ್ತಪಿಯಯಾಸ್ಸಸ್ವಪುರಂನೃಪಾಃ || ೧೭ || ಶುಕ್ಲೀತುರಾಕ್ಷನೋ
ದ್ವಾಹಂಕೃಷ್ಣದ್ವಿಹಸಹಗ್ನಸುಃ | ಕೃಷ್ಣತೋನ್ಯಗಮತ್ಕೃಷ್ಣಮಕ್ಷಾಹಿಣ್ಯಾಪ್ಯತೋಬಲಿ || ೧೮ ||
ರುಕ್ಮಮರ್ಷಿಸುಸಂರಬ್ಧಕೃಷ್ಣತಾಂಸರ್ದಭೂಭುಜಾವಂ | ಪ್ರತಿಜಜ್ಞಮಹಾಬಾಹುದರ್ಶಂ
ತಸ್ಯಕರಾಸನಃ || ೧೯ || ಅಹತ್ಯಾಸಮರೆಕೃಷ್ಣಮಪ್ರಮೋಚ್ಯಚರುಕ್ಮಿಣೀಮ | ಕುಂಡಿನಂನಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯ
ಮಿಸತ್ಯಮೇತದ್ಬ್ರವೀಮಿವಃ || ೨೦ || ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾರಥಮಾರುಹ್ಯಸಾರಥಿಂಪಾಹುತೃಃ | ಚೋದಯಾ
ತ್ಸಾನ್ಯತಃಕೃಷ್ಣಸ್ತನಮೇಸಂಯುಗೋಭವತ || ೨೧ || ಅದ್ಯಾಹಂನಿಶಿತೈರ್ಬಾಣೈರ್ಗೋಪಾಲಸ್ಯಸು

ಹಿತನಾಗಿ, ಪುರಂ-ಮಾಹಿಷ್ವತೀನಗರವಂಕುರಿತು, ಅಗಾತಿ-ಹೋದವನು, ತೇನ್ಯಪಾಃಪುನಃ-ಆಘೋರಗಳಾದರೋ, ಹತಕ(ಪಾಪಿ-
ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರಾದರೂ, ಸ್ವನಸ್ತಪುರಂ-ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಗರವಂ, ಯಯುಃ-ಸೇರಿದರು || ೧೭ || ಕೃಷ್ಣದ್ವೀಪ-
ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ದ್ವೀಪಿನುವಂಥಾ, ರುಕ್ಮೀತು-ರುಕ್ಮಿಣೀನಾವರೆ, ಕೃಷ್ಣಸುಃ-ತಂಗಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ, ರಾಕ್ಷಸೋದ್ವಾಹಂ-ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗುವ ಮದಿವೆಯನ್ನು, ಅನರ್ಹ-ಸೈರಿಸದೇ ಯಿರುವವನಾಗಿ, ಬಲಿ-ಬಲಪುಷ್ಪವನಾಡ್ವ
ರಿಂದ, ಅಕ್ಷಾಹಿಣ್ಯಾ-ದಂಡಿನಿಂದ, ವೃತ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾಸುದೇವನನ್ನು, ಪೃಥ್ವಿ-ಹಿಂಗಳೆಂಬಲ್ಲಿ, ಅ
ನ್ಯಗಮತಿ-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಹೋದನು || ೧೮ || ಅಮರ್ಷಿ-ನಿಟ್ಟುಳ್ಳವನಾದ, ರುಕ್ಮೀ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು, ದಂತಿತಿ-ಹಲ್ಲುಕಡಿಯು
ಷನಾಗಿಯೂ, ಸಕರಾಸನಃ-ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದಸಹಿತನಾಗಿಯೂ, ಸುಸಂರಬ್ಧ-ಚೆನ್ನಾದವೇಗವೂ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಉಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ,
ಇರುವ, ಮಹಾಬಾಹುಃ-ದೊಡ್ಡ ತೋಳುಗಳುಳ್ಳವನೂ, ಎಂದರೆ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ವಭೂಭುಜಾಂ-ಎಲ್ಲಾ
ಘೋರಗಳೂ, ಕ್ರಾಣ್ಯತಾಂಸತಾಂ-ಕೇಳುವವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ಪ್ರತಿಜಜ್ಞ-ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂ ಮಾಡಿದನು || ೧೯ || ಸಮರೆ-
ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾನುವೇವನನ್ನು, ಅಹತ್ಯಾ-ಕೊಲ್ಲದೆ, ರುಕ್ಮಿಣೀಂಚ-ತಂಗಿಯನ್ನೂ, ಅಪ್ರಮೋಚ್ಯ-ಬಿಡಿಸದೆ, ಕುಂ
ಡಿನಂ-ಗುಂಟೂರನ್ನು, ನಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ-ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎತೆ-ಈ ಮಾತನ್ನು, ಮ-ನಿಮಗೆ, ಸತ್ಯಂ-ದಿಟವನ್ನಾಗಿ,
(ಪ್ರಮಾಣವನ್ನಾಗಿ) ಬ್ರವೀಮಿ-ಹೇಳುವೆನು || ೨೦ || ಇತಿ-ಹೀಗೆ ಉಕ್ತ್ವಾ-ಹೇಳಿ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಆರುಹ್ಯ-ವಿರಿ, ಸತ್ತ್ವ
ಶಿ-ತ್ವರೆಯಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಸಾರಥಿಂ-ಸೂತನಂಕುರಿತು, ಪಾಹು-ನಡಿದನು ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾನುದೇವನು, ಯತಃ-ಯಾವ
ಕಡೆಯಲ್ಲಿರುವನೋ, ತತಃ-ಆ ಕಡೆಗೆ, ಅರ್ಹಾ-ಕುಚುರಗಳನ್ನು, ತೋದಯ-ಪ್ರೇರಿಸು, ತೇನ-ಆ ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ, ಮೇ-ನನ
ಗೆ, ಸಂಯುಗ-ಕಾಳಗವು, ಭವೇತ್-ಆಗುವುದು || ೨೧ || ಯೇನ-ಯಾವವನಿಂದ, ಮೇನ್ಯಸಾ-ನನ್ನ ತಂಗಿಯು, ಪ್ರನಭಂ-ಬ
ಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ, ಹೃತಾ-ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟೋ, ದುರ್ಮತೇಃ-ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ತಸ್ಯಗೋಪಾಲಸ್ಯ-ಆ ಗೋಪಾಲನೊಡನೆಯ
ನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ವೀರಮದಂ-ತಾನು ಶೂರನೆಂಬ ಗರ್ವವನ್ನು, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಅಹಂ-ನಾನು, ನಿಶಿತೈಃ-ಹರಿತಂಗಳಾದ, ಬಾ
ಣೈಃ-ಸರಳಗಳಿಂದ, ನೇಚ್ಯ-ಕೆಸುಗೊಳ್ಳುವೆನು || ೨೨ || ಹೀಗೆ, ವಿಕ್ತಮಾನಃ-ವೃಥಾವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವನಾದ. ಕುಮತಿಃ-

ದೇಶೀತಿಯಾಗಿ ಹತಕಪಗಳಾದಸೇನೆಗಳೊಡನೆ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಪುರಗಳಿಗೆ ಹೋದರು || ೧೭ || ಕೃಷ್ಣದ್ವೀಪಿಯಾ
ದ ರುಕ್ಮಿಯೆಂಬವನುಮಾತ್ರವೇ ತಂಗಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಗೆ ರಾಕ್ಷಸವಿವಾಹವಂ ಸಹಿಸದೆ ಅಕ್ಷಾಹಿಣೀಯುತನಾಗಿ
ಬಿಟ್ಟುಹೋದನು || ೧೮ || ಆಗ ಮಹಾಭುಜಬಲಶಾಲಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಯು ಕ್ರೋಧಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ, ಕನಕ ಕವಚ
ವಂ ತೊಡ್ವು ಧನುರ್ಧಾರಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ತರಾದ ಅರಸುಗಳೂ ಕೇಳುತ್ತಿರಲು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂ
ಮಾಡಿದನಂದೆಂತೆನಿ- || ೧೯ || ಎಲೈ ಅರಸುಗಳಿರಾ! ನಾನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಂಸಂಹರಿಸದೇ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ
ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಾರದೆ ಪುನಃ ಕುಂಡಿನನಗರವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ-ಈಯರ್ಥವಂ ಸತ್ಯವಾಗಿ ನಿಮ
ಗೋಸ್ಕರ ಪೇಳುತ್ತೇನೆ || ೨೦ || ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ರುಕ್ಮಿಯು ತನ್ನ ಸಾರಥಿಷಂ ಕುರಿತು ನಡಿದನು. ಎಲೈ
ಸಾರಥಿಯೇ, ಕೃಷ್ಣನಿರುವಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ರಥವು ನಡೆಮಿಸು || ೨೧ || ನನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು
ಹೋಗುವ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಆ ಗೋಪಾಲನ ಗರ್ವವಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಂಗಳಾದ ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತೇ

ದುರ್ಮತಃ | ನೈವೈರಮದಂಮನಸ್ವಸಾಮಪ್ರಸಂಭಂತ್ಯತಾ ||೧೬||ನಿಕತ್ಪಮಾನುಕುಮತಿರೀಶ್ಯ
ರಸಾಪ್ರಮಾಣವಿತ್ | ತಥೈಕನಗೊವಿಂದಂತಿವೃತವೈತ್ಯಪಾದ್ರವತ್||೧೭||ಧನುರ್ದಿಕ್ಪಪ್ರಸುಧ್ಯ
ಧಂಜನುಕ್ಪವೈತ್ಯಭಿಶ್ಯಶ್ಯ ||೧೮||ಅಹಚೋರಕ್ಷಣಂತಿವೃತದೂನಾಂಕುಲಪಾಂಸನ | ಕುತ
ಯಾಸಿಸ್ಯಸಾರಂಮಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಂಕ್ಷವದ್ಧವಿ||೧೯|| ಹರಿಷ್ಯದ್ಯಮದಂಮಂದಮಾಯಿನಕೂಟ
ಯೋಧಿನಃ | ಯಾವನ್ನಮಹತೋಬಾಣೈಶ್ಯಯಾಧಾಮಂಚದಾರಿಕಾಮ ||೨೦|| ಸ್ತಯೇಕೈಷೋಧ
ನುಶ್ಚಿತ್ವಾಪದಿಭ್ಯವ್ಯಾಧಕುಕ್ಶಿಮ | ಅವೃಶ್ಯತುರೋವಾರ್ಹಾದ್ಯಾಭ್ಯಾಂಸೂತಂಧ್ಯಜಂತಿ |
ಭಿಃ||೨೧||ಸಚಾನ್ಯದ್ಧನುರಾದಾಯಕೃಷ್ಣಂವಿವ್ಯಾಧಕಂಚಭಿಃ | ತೈಸ್ತಾಡಿತಕ್ತರೈಭ್ಯುಸ್ತಚ್ಚಿಚ್ಛ
ದಧನುರಚ್ಯುತಃ||೨೨||ಪುನರನ್ಯದುಮಾದತ್ತತದಪ್ಯಚ್ಛಿನದವ್ಯಯಃ | ಪರಿಭಂಪಟ್ಟಸಂಕೂಲಂಚ

ಕುತ್ಸಿತಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾದ, ರುಕ್ಮಿಯು, ಈಶ್ವರಸ್ವೇ-ಜಗನ್ನಾಧನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಅಪ್ರಮಾಣವಿತ್-ಅಳವಂ ಬಲ್ಲವನಲ್ಲವನಾ
ದ್ದರಿಂದ, ವಿಕೇಸರಫೇನ-ಎಂದು ತೇರಿನಿಂದ, ಗೋವಿಂದಂ-ಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು, ತಿಷ್ಠತಿಷ್ಠೋತಿ-ನಿಲ್ಲುನಿಲ್ಲೆಂದು, ಉಪಾಪ್ರ
ವತ್-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋವನು ||೧೬|| ಸುದ್ಯುಧಂ-ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಧನುಃ-ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ವಿಕೃಷ್ಣ-ಸಿಳಿದು, ತ್ರಿಭಿಃಶರೈಃ-
ಮೂರಂಬುಗಳಿಂದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾಸುದೇವನನ್ನು, ಜಭೀ-ಹೊಡೆದನು ||೧೭|| ಯದೂನಾಂ-ಯಾದವರೊಳಗೆ, ಕುಲಪಾಂಸ
ನ-ವಂಶದೊಡವಕನೇ! ಚೋರ-ಕಳ್ಳನೇ! ಕ್ಷಣಂ-ನಿಮುಷವು, ತಿಪ್ತ-ನಿಂತುಕೊ, ಧ್ವಾಂಕ್ಷಃ-ಕಾಗೆಯು, ಹವಿರ್ವತ್-ಹೋಮ
ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಸ್ವಸಾರಂ-ತಂಗಿಯನ್ನು, ಮುಖ್ಯತ್ವಾ-ಕದ್ದುಕೊಂಡು, ಕುತ್ರ-ಎಲ್ಲಿಗೆ, ಯಾಸಿ-
ಹೋಗುವಿ ಎಂಬ, ಆಹ-ನುಡಿದನು ||೧೮|| ಮಂದ-ಮೂಢನೇ ಮಾಯಿನ-ಮೋನಗಾರನಾದ, ಕೂಟಯೋಧಿನಃ-ಗುಂಪು
ಕಟ್ಟಿ ಜಗಳವಂ ಗೆಯ್ಯನಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಮದಂ-ಗರ್ವವನ್ನು, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಹನಿಷ್ಯೇ-ಕಳೆಯುವನು. ಯಾವತ್-ಯಾವ
ವರಗೆ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಬಾಣೈಃ-ಸರಳುಗಳಿಂದ, ಹತಃ-ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ನಶಯಿಥಾ-ಮಲಗದೆ ಯಿರುಪಯೋ, ತಾವತ್-
ಆಯೋಗ ಗಿ, ದಾರಿಕಾಂ-ಹುಡುಗಿಯನ್ನು, ಮುಂಚ-ಬಿಡು ||೧೯|| [ಅವನಿಂತೆನುತಲೂ] ಸ್ತಯೇ-ಅಚ್ಚರಿಗೊಳ್ಳುವನಾಗಿ,
ಕೃಷ್ಣಃ-ವಾಸುದೇವನು, ಧನುಃ-ಅವನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ಛಿತ್ವಾ-ಕಡಿದು, ಪದ್ಮಿ-ಆರಂಬುಗಳಿಂದ, ರುಕ್ಮಿಣಂ-ರುಕ್ಮಿರಾಯನನ್ನು,
ಅಪ್ಪೈಭಿಃ-ಎಂಟಂಬುಗಳಿಂದ, ಚತುರೇವಾರ್ಹಾ-ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು, ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ-ಎರಡಂಬುಗಳಿಂದ ಸೂತಂ-ಸಾರಥಿ
ಯನ್ನೂ, ತ್ರಿಭಿಃ-ಮೂರಂಬುಗಳಿಂದ, ಧ್ವಜಂ-ಪಳವಿಯನ್ನೂ, ವಿವ್ಯಾಧ-ಹೊಡೆದನು ||೨೦|| ರುಕ್ಮಿಯು, ಪುನಃ-ಮರ
ಳಯೂ, ಅನ್ಯತ್-ಬೇರೆ ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ಉಪಾಪತ್-ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಅವ್ಯಯಃ-ನಾಶರಹಿತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ತದಪಿ-ಆ
ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ, ಅಚ್ಛಿನತ್-ಕಡಿದುಹಾಕಿದನು. ಪರಿಭಂ-ಉಬ್ಬಲಮರವನ್ನೂ, ಪಟ್ಟಸಂ-ಪಟ್ಟಾಕತ್ತಿಯನ್ನೂ, ಸೂಲಂ-

ನೆ ||೧೬|| ಎಂದು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಾಪವಂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಆ ಕೃಷ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅರಿಯದರು
ಕ್ಮಿಯು ವಿಕರಥದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು ನಿಲ್ಲುನಿಲ್ಲು, ಎಂದು ನುಡಿಯುತ ಹೋದರು ||೧೭|| ದೃಢವಾದಧನು
ಸ್ಸುಂ ಜೇಗೆಯ್ದ ಮೂರು ಬಾಣಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪ್ರಹರಿಸಿ ನುಡಿದನು ||೧೮|| ಎಲೈ ಯಾದವಕುಲ
ದೂವಕನಾದ ಚೋರನಾದ ಗೋಪಾಲಕನೇ! ಕ್ಷಣಮಾತ್ರವು ನಿಲ್ಲು, ವಾಯಸವು ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದಂ
ತೆ ಹನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀಯೆ||೧೯||ಮಾಯಾವಿಯಾಗಿ ಕಡಟಯಾದ್ಧವಂ
ಮಾಡುವ ನಿನ್ನ ಮದವಂ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಹತನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶಯನಂ ಗೆಯ್ಯ
ತ್ತೀಯೆ ||೨೦||ಎಂಬ ರುಕ್ಮಿವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಗುತ ಅವನ ಧನ ಸ್ಸಂ ಭೇದಿಸಿ ಒಬ್ಬಬಾಣಂಗಳಿ
ದೆ ಅವನಂ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು. ಎಂಟುಬಾಣಂಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕುರಥಾಕ್ಷಂಗಳಂ ಎರಡುಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಸಾರಥಿಯಂ
ಮೂರುಬಾಣಗಳಿಂದ ಧ್ವಜವಂಸಹ ಭೇದಿಸಿದನು ||೨೧||ಅರುಕ್ಮಿಯು ಮತ್ತೊಂದು ಧನುಸ್ಸಂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುಂ
ಡು ಐದುಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು. ಆಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಪಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಬಾಣ
ಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಆಧನುಸ್ಸಂ ಭೇದಿಸಿದನು||೨೨||ರುಕ್ಮಿಯು ಪುನಶ್ಚ ಮತ್ತೊಂದು ಧನುಸ್ಸಂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುಂ

ರಾತ್ರೀಕಕ್ತಿತೋಮರಾ ||೮೯||ಯದ್ಯದಾಯುಧಮಾಧತ್ಯತಸ್ಸರ್ವಂಜಾಚ್ಛಿನ್ನದ್ವಿಭುಃ ||೨೦||ತತೋ
ರಥಾದವಲ್ಲ ಶ್ವಬದ್ಧಪಾಣಿರ್ಭಾಂಸಽಯಾ | ಕೃಷ್ಣಮಭ್ಯದ್ರವತ್ಕ್ರೋಧೋಽತಂಗಜವಪಾಕ
ಮ್||೨೧||ತಸ್ಯಜಾಪತತಃಖಡ್ಗಂತಿಲಕಶ್ಚ ರ್ತುಚಮುಖಃ | ಛಿತ್ತಾನ್ವಿನಿಮಾದದತಿಗ್ಮಂರಾಕ್ಶಿಣಂಹಂತುಮು
ದ್ಯತಃ||೨೨||ಹೃದ್ಯಾಪ್ತಾಭಾತ್ರಾರ್ಯಧೋದ್ಯೋಗಂರಾಕ್ಶಿಣೀಽಮವಿಹ್ಯಲಾ|ಪತಿತ್ವಾಪಾದಯೋರಭ್ಯರ್ತು
ರುವಾಃಕಕರುಣಂಸತೀ ||೨೩||ಯೋಗೇಶ್ವರಾಪ್ರಮೇಯಾಕೃತ್ವವದವಜಗತ್ಪತೆ | ಹಂತುಂನಾರ್ಹಸಿಕ
ಲ್ಯಾಣಭಾತ್ರಾರಂಮಮಹಾಭುಜ ||೨೪||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ತಯಾಪರಿತ್ರ್ಯವಿಕಂಪಿತಾಂಗಯಾಕುಚಾವಿಕು

ತಿವಿಗೋಲನೂ, ಚರ್ಮಾಸಿ-ಕತ್ತಿಗುರಾಣಿಗಳನೂ, ಕತ್ತಿತೋಮರಾ-ಕತ್ತಾಯುಧವನೂ, ತೋಮರಾಯುಧವ
ನೂ ||೮೯||ಯದ್ಯತ್-ಯಾವಯಾವ, ಆಯುಧಂ-ಕೃಮವನ್ನು, ಅಪತ್ತ-ರಾಕ್ಶಿಯು ಹಿಡಿದನೋ, ತತ್ಸರ್ವಂ-ಅದ್ವ್ಯಂ
ನೂ ವಿಭುಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಆಚ್ಛಿನ್ನ-ಕಡಿದು ಹಾಕಿದವು ||೨೦|| ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಕ್ರುದ್ಧಃ-ಸಿಟ್ಟುಂಟಾದ
ರಾಕ್ಶಿಯು, ರಥಾತ್-ತೇರಿನ ದೇಯಿಂದ ಅವಪ್ತುತ್ವ-ಕೆಳಕ್ಕೆ ಧುಮಿಕಿ, ಖಡ್ಗಪಾಣಿಃ-ಕತ್ತಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ, ಬಿ
ಘಾಂಸಯಾ-ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂಬಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿಂದ, ಪತಂಗಃ-ಈಸಳಿಮಕ್ಕವು, ಪಾಪಕವಿದ-ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಪೇಗೋಹಾಗೆ, ಕೃಷ್ಣಂ-
ವಾಸುಖೇವನನ್ನು, ಅಭ್ಯವ್ರತೆ-ಇದಿರಿಸಿ ಹೋದನು ||೨೧|| ಆಪತತಃ-ಇದಿರುಬೀಳುತ್ತಿರುವ, ತಸ್ಯ-ಆ ರಾಕ್ಶಿಯು, ಖಡ್ಗಂ
ಚ-ಕತ್ತಿಯನ್ನೂ, ಚರ್ಮಚ-ಗುರಾಣಿಯನ್ನೂ, ಇಮುಭಿಃ-ಅಂಬುಗಳಿಂದ, ತಿಲಕಃ-ಮೆಣ್ಣು ಮೆಣ್ಣುಗುವಂತೆ, ಛಿತ್ತಾನ್ವಿ-
ಕಡಿದುಹಾಕಿ, ರಾಕ್ಶಿಣಂ-ರಾಕ್ಶಿಯನ್ನು, ಹಂತುಂ-ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ, ಉದ್ಯತಃ-ಪ್ರಯತ್ನವುಂಟಾದವನಾಗಿ, ತಿಗ್ಮಂ-
ತೀಕ್ಷ್ಣನಾದ, ಅನಿಂ-ನಂದಕವೆಂಬ ಖಡ್ಗವನ್ನು, ಆದರ್ಶ-ಕೃಷ್ಣಾಂಡನು ||೨೨|| ಸತೀ-ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ, ರಾಕ್ಶಿಣೀ-ವೈದ
ಭಿಯು, ಭಾತ್ರಾಃ-ಅಂಣನಾದ ರಾಕ್ಶಿಯು, ವರ್ಧೋದ್ಯೋಗಂ-ಮರಣಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು, ದೃಷ್ಟಾಪ್ತಿ-ಕಂಡು, ಭಯವಿಹ್ಯ
ಲಾ-ಬೀತಿಯಿಂದ ವಿವರಳಾಗಿ, ಭರ್ತುಃ-ಗಂಡನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಪಾದಪೋ-ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಪತಿತ್ವಾ-ಬಿದ್ದು, ಕರುಣಂ-ದ್ರೋ
ನ್ಯವಾಗಿ, ಉವಾಚ-ನುಡಿದಳು ||೨೩|| ಯೋಗೇಶ್ವರ-ಉಪಾಸುಗಳಿಗೊಡೆಯನೇ! ಅವಮೇಯಾತ್ಮ-ದಿವ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಕ್ಕ
ವಾದ ಸ್ವಭಾವಮುಳ್ಳವನೇ! ದೇವದೇವ-ಪ್ರಭುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಭುವಾದವನೇ! ಜಗತ್ಪತೇ-ಲೋಕಕ್ಕೊಡೆಯನೇ! ಕಲ್ಯಾಣ-ಕುಭವು
ಳ್ಳವನೇ! ಮಹಾಭುಜ-ಹೆಚ್ಚಾದ ತೋಲಬಲಮುಳ್ಳವನೇ! ಮೇ-ನನ್ನ, ಭಾತ್ರಾರಂ-ಅಂಣನನ್ನು, ಹಂತುಂ-ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ,
ನಾರ್ಹಸಿ-ಮೋಗ್ಯನಾಗದೇ ಯಿರುವಿ ||೨೪|| [ಕುಕವಚನವು] ಪರಿತ್ರ್ಯಾಸವಿಕಂಪಿತಾಂಗಯಾ-ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ನಡುಗುವ ಮೈ
ಯುಳ್ಳವಳಾದ. ಕುಚಾ-ಕೋಕದಿಂದ, ವಿಕುಪ್ತನು ಖರಾದ್ಧಕಂಠಯಾ-ಒಣಗುತ್ತಿರುವ ಮೋರೆಯಿಂದ ಬಿಗಿದ ಕೊರಳೊಳುವ
ಳಾದ, ಕಾತರ್ಯವಿನ್ಯಂಸಿತತಃ-ಮಮಾಲಯಾ-ಭವಿಷ್ಯಂತಾಂಜಲ್ಯದಿಂದ ಬಿಚ್ಚಿ ಜಾಲಹೋದ ಚಿನ್ನದ ಉಡಿದಾರಮುಳ್ಳವಳಾದ,

ಡು ಅವನ್ನೂ ಕೃಷ್ಣನು ಛೇದಿಸಲಾಗಿ ರಾಕ್ಶಿಯು ಬರಿಭವಂ ಪಟ್ಟನವಂ ಕೂಲವಂ ಕತ್ತಿಯಂ ತೋಮರ
ಮ್||೮೯||ಇನ್ನೂ ನಾನಾಪ್ರಕಾರಂಗಳಾದ ಯಾವಯಾವಯುಧಂಗಳಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲವಂ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಛೇದಿಸಿದನು||೨೦||ಆಮೇಲೆರಾಕ್ಶಿಯು ರಥದಿಂದ ಧುಮುಕಿ ಖಡ್ಗವಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ
ಸುಹೃದಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕೋಪದೊಡನೆ ಪತಂಗವು ದೀಪದಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ ಹೋದ
ನು ||೨೧||ಬರತತಿರುವಚರಾಕ್ಶಿಯನ್ನು ಖಡ್ಗವನ್ನೂ ಗುರಾಣಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಚೂರುಚೂರಾಗಿ ಛೇದಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನು ಅವನಂ ಸುಹೃದಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಖಡ್ಗಧಾರಿಯಾಗಿ ಹೊರಡಲಿಚ್ಛಿಸಿದನು ||೨೨||ಆಗ ರಾಕ್ಶಿಣಿಯು
ಅಂಣನಾದ ರಾಕ್ಶಿಯಂ ಸುಹೃದಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೊಡನೆ ಭಯದಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲಳಾಗಿ ಪತಿ
ಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ದೀನವಾಗಿ ನುಡಿದಳು ||೨೩||ಎಲ್ಲೆಯೋಗೇಶ್ವರನಾದ ಅಪಾರಮ
ಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ದೇವದೇವನಾದ ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನನ್ನ ಅಂಣನಂ ಸುಹೃದಸಲಿಚ್ಛೆ ||೨೪|| ಎಂಡು
ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿರುವಅಂಗಂಗಳೊಡವಳಾಗಿ ದುಃಖದಿಂದ ಒಣಗುತ್ತಿರುವ ನಾಶಿಗೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಕಾತರ
ಭಾವದಿಂದ ಶಿಥಿಲವಾದ ಸುರ್ವವಾಲಿಕೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿರುವ ರಾಕ್ಶಿಣಿಯಂ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾದವುಳ್ಳವನಾಗಿ

ವೈನ್ಯುಖರುದ್ಧಕಂಠಯಾ | ಕಾತರ್ಯವಿಸ್ತಂಸಿತದೇಮದಾಲಯಾಗ್ನಿಹಿತಸಾಧಕರುಷೋನ್ಯವ
ರತ್ತ||೨೫||ಚಲನಬಧ್ಯಾತಮಸಾಧುಕಾರಣಸುಕ್ತಕುಕ್ರಕಂಪ್ರವೃತ್ತವ್ಯರೂಪಯತ್ | ತಾವನ್ಯಮ
ದುರ್ಗಸರಸ್ವಿನ್ಯಮುದ್ಧತಂಯದುಪ್ರವೀರಾನಳಿನೀಂಯಧಾಗಜಾಃ ||೨೬|| ಕೃಷ್ಣಾಂತಿಕಮುಪವ್ರ
ಜ್ಯವದ್ಯಕುಸ್ತುತ್ರಯುಕ್ತಃ || ತಥಾಭೂತಂಹತಪ್ರಾಯಂಪೃಷ್ಠಾನ್ಯಸಂಕರ್ಪಣೋವಿಭುಃ | ನಿ
ಮುಚ್ಯಬದ್ಧಂಕರುಷೋಭಗವಾಕ್ ಕೃಷ್ಣಮಬ್ರವೀತ್ ||೨೭|| ಅಸಾಧ್ಯದಂತ್ವಯಾಕೃಷ್ಣಕೃತಮ
ಸ್ತೀಜಾಗುಪ್ಸಿತಮ | ವಸನುಕ್ತಕುಕ್ರಕಾನಾಂವೈರೂಪ್ಯಂಸುಕ್ತದೋವಧಃ ||೨೮|| ದ್ರಾವಾಸಾಂ
ಸಾಧ್ಯಸೂಯಧಾಃಭ್ರಾತುರೈವೈರೂಪ್ಯಹಿತಯಾ , ನುಬದ್ಯುಖಪ್ರಮೋನೋಮುಪಸ್ಸೃಕ್ತ

ತಯಾ-೮ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಿಂದ, ಗೃಹೀತಪಾದಃ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾದಗಳುಳ್ಳವನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಕರುಣಿ-ದಯೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ,
ನ್ಯವರ್ತತ-ಕೊಲ್ಲದೆ ಹಿಂಮುಟ್ಟಿದನು ||೨೫|| ಜೇಲೇನ-ಪಾದದೊಂದೆ, ಅಸಾಧುಕಾರಣಂ-ಅಷ್ಟೋಗ್ಯಕೃತ್ಯಂ ಮಾಡಿದ,
ತಂ-ಅವನನ್ನು, ಬಧ್ಯಾ-ಧ್ವಜಸ್ತಂಭಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ, ಸ್ತಕುಕ್ರಕೇಶಂ-ವಿಾಸಗಳಿಂದಲೂ ತಲೆಕೂದಲುಗಳಿಂದಲೂ ಸಹಿತವಾಗು
ವಂತೆ, ಪ್ರವರ್ಷ-ಬೋಳಿಸುವನಾಗಿ, ವೈರೂಪಯತ್-ವಿಕಾರರೂಪಮುಳ್ಳವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ತಾವ-ಅದ್ವೈರೂಪ
ಗಾಗಿ, ಯದುಪ್ರವೀರಾಃ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಬಲರಾಮಾದಿ ವೀರರು ಗಜಾಃ-ಆನೆಗಳು ಸಳಿನೀಂಯಧಾ-ತಾವರೆಯ
ದಂಟನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಉದ್ಧತಂವರಸ್ತು-ಗರ್ವಿಸಿದ ವೈರಿಗಳ ದಂಡನ್ನು, ಮಮದುರ್ಗ-ಕಟ್ಟಿದರು ||೨೬|| ಕೃ
ಷ್ಣಾಂತಿಕಂ-ಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿಯನ್ನು, ಉಪವ್ರಜ್ಯ-ಸಮೀಪಿಸಿ ಒಂದು ತತ್ತ್ವ-ಅಲ್ಲಿ, ರುಕ್ಮಿಣಂ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು, ದದ್ಯತಃ-
ನೋಡಿದರು ಭಗವಾ-ಷ್ಠೋಕ್ತವೈರೂಪ್ಯನಂವನ್ನನಾದ, ವಿಭುಃ-ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ, ಸಂಕರ್ಪಣಃ-ಬಲರಾಮನು, ಬದ್ಧಂ-
ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ತಥಾಭೂತಂ-ಒಂದುಕಡೆಯ ವಿಸಾಯೂ ಅರೆತಲೆಯ ಕೂದಲೂಬೇಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಹತಪ್ರಾಯಂ-
ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಂತಾಗಿರುವ ರುಕ್ಮಿಯನ್ನು, ಡೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಕರುಣಿ-ದಯೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ವಿಮುಚ್ಯ-ಕಟ್ಟಗಳಂ ಬಿ
ಟ್ಟ, ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾನುದೇವನಂಕರಿತು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು ||೨೭|| ಕೃಷ್ಣ-ವಾನುದೇವನೇ ಅಸ್ತೀ-ಈ ರುಕ್ಮಿಯ ವಿ
ಷಯದಲ್ಲಿ, ಅಸಾಧು-ಸರಿಯಲ್ಲದ, ಇದಂಜಗುಪ್ಸಿತಂ-ಈ ಯಸಶ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವು, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಕೃತಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ
ತು. ಕೃಕುಕ್ರಕಾನಾಂ-ವಿಾಸಗಳನ್ನೂ, ತಲೆಕೂದಲುಗಳನ್ನೂ, ವಸನಂ-ಬೋಳಿಸೋಣವೂ, ವೈರೂಪ್ಯಂ-ವಿಕಾರರೂ
ಪಮುಂಟಾಗಿಸೋಣವೂ, ಸುಹೃದಃ-ಸರಿಯಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಿಗೆ ವಧಃ-ಮರಣಪ್ರಾಯವಾಗಿರುವುದು ||೨೮|| ಹೃಸಾಧ್ಯೀ-
ಎಲಾ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ! ಭ್ರಾತುಃ-ಅಂಣನಿಗಾದ, ವೈರೂಪ್ಯಂ-ವಿಕಾರರೂಪವನ್ನು ಕುರಿತು. ಚಿಂತಯಾ-ಹಳಿದ
ಳಿಯಿಂದ, ಅಸ್ಯಾ-ನಮ್ಮಂತುಕುರಿತು, ಮೃವಾಸೂಯಧಾಃ-ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಪಡಲೇಹೇಡ ಯತಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ,
ಪುರ್ವಾ-ಪುರುಷನು. [ಛತ್ವನು] ಸ್ವಕೃತಭಾಕ್-ತನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸುವನೋ, ತತಃ-ಅಕಾರಣದಿಂದ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದಯದಿಂದ ಬಿಟ್ಟನು||೨೫||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಕಾರ್ಯವೆಂದಾದ ರುಕ್ಮಿಯಂ ವ
ಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕಟ್ಟಹಾಕಿ ಹ್ತಾರವಂ ಮಾಡಿ ವೈರೂಪ್ಯವನ್ನಂಟುಮಾಡಿದನು |ಅದಂತೆನೆ-ಮಧ್ಯೇಮಧ್ಯೇ ಕೇಶಂ
ಗಳಂಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪಗಡ್ಡವಂ ಸ್ವಲ್ಪವಿಸಾಯಂ ಬೋಳಿಸಿ ವಿಕಾರವನೆಯ್ದಿಸಿದನು. ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾದವರು
ಅವನನ್ನೇನೆಯಂ ಗಜಗಳ ಕಮಲಂಗಳಂ ಮಥಿಸಿದಂತೆ ಮಥಿಸಿದರು||೨೬||ಅಮೇಲೆ ಯಾದವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ
ಸಮೀಪಕ್ಕೆಬಂದು ಆರುಕ್ಮಿಯಂ ನೋಡಿದರು. ಹಾಗೆ ವೈರೂಪ್ಯವನೆಯ್ದಿರುವ ಹತಪ್ರಾಯನಾದ ರುಕ್ಮಿಯಂ
ನೋಡಿ ಬಲರಾಮನು. ದಯಾರ್ಪಚಿತ್ತನಾಗಿ ಕಟ್ಟುಗಳಂ ಬಿಡಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದನು||೨೭||
ಎಲೈಕೃಷ್ಣನೇ! ಅಕಾರ್ಯವಂ ಮಾಡಿದವನಾದೆ, ಗಡ್ಡವಿಸಾಸಗಳ ಹ್ತಾರವು ಜಾಗುಪ್ಸಿತವಾದದ್ದು, ಈವೈರೂ
ಪ್ಯಕರಣವು ವಿತಗ್ನಿಗೆ ವಧಪ್ರಾಯವೇ ಸರಿಯೆಂದುಹೇಳಿ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಗೆಸಮಾಧಾನವಂ ಮಾಡಿದನು||೨೮||
ಎಲೈಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ! ಅಂಣನಿಗೆ ವೈರೂಪ್ಯ ವುಂಟಾಯಿತೆಂದು ನೀನು ಅಸೂಯೆಪಡಬೇಡ, ಪು

ಭಾಕ್ಯಮಾಃ |೩೯| ಬಂಧುರ್ಮಾರ್ಗಮೋಪನಬಂಧುರ್ಮಧಮಾರ್ಗತಿ | ತ್ಯಾಜ್ಯಸ್ತೈವಮೇವೇ
 ಣತತ್ಸಂಹತೈಃ ಪುನಃ |೪೦| ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಣಾಮಯಂಧರ್ಮಪ್ರಜಾಪತೀನಿರ್ದಿತಿ | ಭ್ರಾತೃಪಿತ್ರಾತರಂ
 ಹನ್ಯಾಪ್ಯಸಂಭೂರತರಸ್ತತಃ |೪೧| ರಾಜ್ಯಸ್ಯಭೂಮಿರ್ದಿತ್ಯಸ್ಯಸ್ತ್ರಿಯೋಮಾನಸ್ಯತಜಃ | ಮಾನಸೋ
 ನ್ಯಸ್ಯವಾಹತೋಃ ಶ್ರೀಮದಾಂಧಾಃ ಕ್ಷೇಪಂತಹಿ |೪೨| ತನಯಂವಿಹಮಾಬುದ್ಧಿಸ್ಸರ್ಮಭೂತಮದುರ್ಹ್ಯಾ
 ದಾಮ! ಯನ್ಮನ್ಯಸ್ಯಸದಾಭದ್ರಂಸುಹೃದಾಂಭದ್ರಮಜ್ಞಾತ |೪೩| ಆತ್ಮಮೋಹೋನ್ಮತಾಮಪಕಲ್ಪ್ಯ

ಸ.ಖಮುಖಪದಃ-ತನಗನುಪವನ್ನಾದರೂ ಮುಖವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುವವರು, ಅನ್ಯೋನ-ತನಗಿಂತಲೂ ಇತರನಲ್ಲವು ||೩೯||
 (ಕೃಷ್ಣನೇ!) ಬಂಧು-ನಂಟನು, ವಧಾರ್ಹಮೋಕ್ಷೋಪ-ಮರಣದಂಜನಗೆ ತಕ್ಕ ತಪ್ಪಿತಮುಳ್ಳವನಾದರೂ, ಬಂಧು-ನಂಟ
 ನಂದರಿಂದ, ವಧ-ಮರಣದಂದವನು, ನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ವಾರ್ಹತಿಯೋಗ್ಯನಾಗುವುದಿಲ್ಲವು, (ಮತ್ತೇನಂದರೆ-) ತ್ಯಾಜ್ಯ-
 ಬಿಡಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಾಗುವನು. ತೇನೋದ್ದೇಷ್ಟು-ಆ ಯವರಾಧದಿಂದಲೇ, ಹತ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿರುವನು ಪುನಃ-ಮರ
 ಣವೂ, ಕಿಂಹನ್ಯತೇ-ವಿನುಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡುವನು ? ||೪೦|| [ಎಲಾ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ!] ಆಯಂಧರ್ಮ-ಹೀಗೆ ಮಾಡುವ ಧರ್ಮವು, ಕ್ಷ
 ತ್ರಿಯಾಣಂ ಅರಸುಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಜಾಪತೀನಿರ್ದಿತಿ-ಬ್ರಂಹದೇವರಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಯೇನ-ಯಾವ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮ
 ದಿಂದ, ಭ್ರಾತೃ-ಸೋದರನು, ಭ್ರಾತರಮಪಿ-ಸಹೋದರನಂತೂ, ಹನ್ಯಾ-ಕೊಲ್ಲುವನೋ, ತತಃ-ಅವಸ್ಥಿತಲೂ, ಫೋ
 ರತರಃ-ಅತಿಕ್ರೂರವಾಯ್ದು; ಯಾವುದುಂಟು ? ||೪೧|| (ಎಲೈ ಕೃಷ್ಣನೇ!) ಮಾನಸ-ಹೆಮ್ಮೆಯುಳ್ಳವರು, ಶ್ರೀಮದಾಂಧಾಃ--
 ಏಕೈಕವಾದ ದಿಂದ ಕುರುಡರಾಗಿ, ರಾಜ್ಯಸ್ಯ-ಭೂರತನದ, ಭೂಮಿ-ರಾಜ್ಯವಾದ ವಿತ್ರಸ್ಯ-ಧನದ, ಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಹೆಣ್ಣಿನ,
 ಮಾನಸ್ಯ-ತಾನು ಮೊಡವನ್ನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದರ, ತೇಜಸ-ಪರಾಕ್ರಮದ ಅನ್ಯಸ್ಯ-ಇತರವಾದ ಯಾವ ವಿಷಯದ, ಹೇ
 ತೋವರ್ಗ-ನಿಮಿತ್ತದ ದನೆಯಿಂದಲಾದರೂ, ಕ್ಷೇಪಂತಹಿ-ಅನ್ಯರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೊಡೆಯುವರಲ್ಲವು ||೪೨|| (ಎಲಾ ರುಕ್ಮಿಣಿ
 ಯೇ!) ಯ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ನರ್ವಭೂತೇಷು-ನಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ದುರ್ಹೃದಾಂ-ದುಷ್ಟಮನಸ್ಸರಾದ, ಅಂಜೂ
 ದಿರಿಗೆ, ಅಜ್ಞವ-ಮೂಢರಂತೆ, ಭದ್ರಂ-ಕುಭವನ್ನು, ಮನ್ಯಸೇ-ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವೆಯೋ, ಸುಹೃದಾಂ-ಮಿತ್ರರಾದ ಸತ್ಪುರುಷ
 ರಿಗೆ, ಅಭದ್ರಂ-ಅಮಂಗಳವಾಗುವುದೋ, ತ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಇಯಂಬುದ್ದಿ-ಈ ವಿಷಯವು, ವಿಷಮಾ ನ
 ರಿಯಾದ್ದಿಲ್ಲವು ||೪೩|| [ಅದು ಯೇಕೆಂದರೆ] ಸುಹೃತ-ಮಿತ್ರನೂ, ದುರ್ಹೃತ-ಕತ್ರುಳೂ, ಉಪಾಸೀನಇತಿ-ಮಿತ್ರನೂ ಕತ್ರುಳೂ
 ಅಲ್ಲದ, ಅಲಕ್ಷ್ಯನೆಂದೂ, ದೇಹಾತ್ಮಮಾನಿನಂ-ದೇಹವೇ ಆತ್ಮವೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳ, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರ, ಏಷಃ-ಈ, ಆತ್ಮ
 ಮೋಹಃ-ಸ್ವರೂಪಭ್ರಾಂತಿಯು, ವೇದಮಾಯಯಾ-ಈಶ್ವರನ ಅವರಣಕ್ರಿಯೆಯ, ಕಲ್ಪ್ಯತೇ-ಪ್ರತಿಭಾಸಗೊಳಪಲ್ಪಟ್ಟಿರು

ರಾದವಿಗೆ ಸುಖದುಃಖಗಳಂ ಕಾಡುವವನು ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ ಸ್ವಕರ್ಮದಿಂದಲೇ ಅನುಭವಿಸುವನು |೩೯| ಎಂದು
 ಬೇರೆ ಪುನಶ್ಚ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದನು, ಎಲಾಕೃಷ್ಣನೇ! ಬಂಧುವಾದವನು ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋ
 ಗ್ಯವಾದ ಅವರಾಧವು ಮಾಡಿದರೂ ಆಬಂಧುವಂ ಸಂಹರಿಸಬಾರದು, ಅವನು ಸ್ವದೋಷದಿಂದ ಆಹತನಾದವ
 ನು, ಪುನಶ್ಚ ಅವನಂ ಕೊಲ್ಲುವುದುಂಟು, ಎಂದುಬೇರೆ ||೪೦|| ಪುನಶ್ಚ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂಕುರಿತು ನುಡಿದನು, ಎಲೈ
 ರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ! ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಧರ್ಮವು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೇ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ, ಅಜ್ಞಾನ ತಮ್ಮನನ್ನಾದರೂ ಸಂಹ
 ರಿಸುವನು. ಅದರಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯಧರ್ಮ ಭೋರವಾದದ್ದು ||೪೧|| ಎಂದುಬೇರೆ, ಪುನಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು
 ನುಡಿದನು, ಎಲೈಕೃಷ್ಣನೇ! ಮಾನಕಾಲಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮದಾಂಧರಾದ ಪುರುಷರು ರಾಜ್ಯನಿಮಿತ್ತವಾಗಿಯೂ
 ಭೂಮಿನಿಮಿತ್ತವಾಗಿಯೂ ಧನನಿಮಿತ್ತವಾಗಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀನಿಮಿತ್ತವಾಗಿಯೂ, ಮಾನಕ್ಕೋರಾಗವಾಗಿಯೂ,
 ಪರಾಕ್ರಮಿ ಯನ್ನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿಯೂ, ಪರರಂ ಸಂಹರಿಸುತ್ತಾರೆ ||೪೨|| ಇದುವನುಗೆ ಸ್ವಧ
 ರ್ಮವು ಎಂದುಬೇರೆ ಪುನಶ್ಚ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂಕುರಿತು ನುಡಿದನು, ಎಲೈರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ! ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿಯು ವಿಷ
 ಮವಾಗಿದೆ, ಸುಖಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ, ಅದಂತೆಂದರೆ-ನೀನು ಅಜ್ಞಳಂತೆ ಕತುಗಳಿಗೆ ಆಕುಭವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೀಯೆ
 ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಕುಭವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೀಯೆ ||೪೩|| ದೈವಮಾಯೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಈಯಜ್ಞಾನವು ಕಲ್ಪಿತವಾ

ತೆವೆವಮಾಯಯಾ|ಸುಹೃದ್ವೃದ್ವದುದಾಸೀನತೀವಹಾತ್ಮಮಾನಿನಾಂ|೪೪|ವಿಕವವರೋಹ್ಯಾತ್ಮಾ
ಸುರೈವ್ಯಮಪಿವಹಿಮಾವು|ನಾನೇವಸೃಹೃತಮೂಢೈರ್ಯಥಾಜ್ಯೋತಿರ್ಯಥಾನಭಃ ||೪೫||ದೇಹದ್ಯಂತವಾ
ನೇವದ್ರವ್ಯಪ್ರಾಣಗುಣಾತ್ಮಕಃ|ಆತ್ಮನ್ಯವಿದ್ಯಯಾಕ್ಲಿಪ್ತಸ್ಸಂಸಾರಯಂತಿವಹಿನಂ||೪೬||ನಾತ್ಮನೋ
ನ್ಯೇಷಸಂಯೋಗೋವಿಯೋಗಶ್ಚಾಸತಾಸತಿ | ತವ್ಧತುತ್ವಾತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಿರ್ವ್ಯಗ್ರಪ್ರಾಭಾಂಯಥಾ
ರವೇ||೪೭||ಜನ್ಮಾದಯಸ್ತದಹಸ್ಯವಿಕ್ರಿಯಾಽತ್ಮನಾಕ್ಯಚಿತ್ | ಕಲಾನಾಮವನ್ಯವೆಂದೊಮ್ಮೆತಿರ
ಸ್ಯಕುಹೂರಿವ||೪೮||ಯಥಾಶಯಾನಾತ್ಮಾನಂವಿಷಯಾಃ ಫಲಮೇವಚ| ಅನುಭುಜ್ಯಪ್ರಸತ್ಯರ್ಥಂ

ವುಮ. [ಇದು ಸತ್ಯವಲ್ಲವು] ||೪೪|| (ಪರಮಾರ್ಥವೇನೆಂದರೆ) ಸರ್ವೇಷಾಂ- ಸಮಸ್ತರಾದ ದೇಹಿನಾಮಪಿ-ಪ್ರಾಣಿಗಳಿ
ಗೂ, ಪರೇಽತ್ಮಾ-ಪರಮಾತ್ಮನು [ಸ್ವರೂಪಚಿಹ್ನಸ್ತು] ವಿಕವವಹಿ-ಓರ್ವನೇಅಲ್ಲವೆ ? ಜ್ಯೋತಿಃ-ನೀರ್ಗುಣದ ಜಂದ್ರಾದಿ
ಪ್ರಕಾಶಗಳು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ನಭಃ-ಫಲಿತಮರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಕಾಶವೂ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನಾನೇವ-ಆತ್ಮ ವ
ಸ್ತುವು ಹಲವು ಭೇದವಾಗಿರುವಂತೆ, ಮೂಢೈಃ-ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ದ್ವೈತಗಳಿಂದ, ಗೃಹ್ಯತೇ-ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವುದು ||೪೫|| ಆತ್ಮನಿ-
ಸತ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ, ಅವಿದ್ಯಯಾ-ಅನಾಡಿಭಾವಾಜ್ಞಾನದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ, ಕ್ಲಿಪ್ತಃ-ಆರೋಪಿತವಾದ, ದ್ರವ್ಯಪ್ರಾಣಗುಣಾತ್ಮ
ಕಃ-ದ್ರವ್ಯ-ಅಧಿಭೂತವೂ, ಪ್ರಾಣ-ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೂ, ಗುಣ-ಜಡಾದಿ ವಿಷಯಂಗಳೂ, ಅಧಿವೈವವೂ, ಆತ್ಮಕಃ-ಉಪಾಧಿ
ರೂಪವಾಗಿ ಉಚ್ಚದಿಂದ, ಆದ್ಯಂತವಾಃ-ಜನ್ಮನಾಶಂಗಳಲ್ಲ, ವಿಸ್ತರೇಹಃ-ಈ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕಾರಣಾತ್ಮಕದೇಹವು, ದೇಹಿ
ನಂ-ದೇಹತಾದಾತ್ಮಾಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ಆತ್ಮನನ್ನು, ಸಂಸಾರಯತಿ-ಜನನಮರಣ ದುಃಖಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿದೆ ||೪೬||
ಹೇಸತಿ-ಎಲಾಪತಿವ್ರತೆಯೇ! ತದ್ಧೇತುತ್ವಾತ್-ತತ್-ಅನ್ಯವಾದ ಭೂತೇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳಿಗೆ, ಹೇತುತ್ವಾತ್-ಕಾರಣವಾದ
ರಿಂದಲೂ, ತತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಃ-ಅವುಗಳಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ರವೇಃ-ಸೂರ್ಯನಿಗೆ, ವ್ಯಗ್ರಪ್ರಾಭಾಂ-ದೃಷ್ಟಿ
ದೃಶ್ಯಗಳಿಂದ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಆತ್ಮನಃ-ಚಿದ್ವಸ್ತುವಿಗೆ, ಅಸತಾ-ಅಸತ್ಯವಾದ. ಅಚಿದ್ವಸ್ತುವಿನೊಡನೆ,
ಸಂಯೋಗಃ-ಸಂಬಂಧವೂ, ವಿಯೋಗಶ್ಚ-ಬಿಡುಗಡೆಯೂ, ನ-ಇಲ್ಲವು ||೪೭|| ಜನ್ಮಾದಯಸ್ತು-ಜನನಮರಣಾದಿಗಳಾದರೋ,
ದೇಹಸ್ಯ-ಕರೀರದ, ವಿಕ್ರಿಯಾಃ-ವಿಕಾರಂಗಳಾಗಿರುವವು. ಆತ್ಮನಃ-ಚೇತನಂಗೆ, ಕೃಷಿತ್-ಎಲ್ಲಿಯೂ, ನ-ಈ ವಿಕಾರಂಗಳಿಲ್ಲ
ವು. ಕುಹೂರಿವ-ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಕಲಾನಾಮೇವ-ಕಾಂತ್ಯಂಶಂಗಳಿಗೇವೆ, ಮೃತಿಃ-ಅದರ್ಶನವಾಗಿರುವುದು.
ದು. ಅಸ್ಯೇಂದೋಃ-ಈ ಚಂದ್ರಂಗೆ, ನೈವ-ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲವು ||೪೮|| ಶಯಾನಃ-ನಿದ್ರಿಸುವ ಪುರುಷನು, ಅರ್ಥಃ-ವಾಸ್ತವ

ಗಿದೆ. ದೇಹವೇ ಆತ್ಮನೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮಿತ್ರರು ಶತ್ರುಗಳು ಉದಾಸೀನರಾಗಿರುವರೆಂಬ ಪೃಥಗಾಭವವು
ಸ್ಯಾಭಾವಿಕವು ||೪೪||ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನೊಬ್ಬನೇ ಆದರೂ ಅನೇಕದಂತೆ ತೋರುವನು, ಅದಂತೆಂದರೆ
ಚಂದ್ರನೊಬ್ಬನೇ ಜಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕವಾಗಿ ತೋರುವನು. ಒಂದೇಅಕಾಶವು ಘಟಮರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾ
ಗಿ ತೋರುವುದು||೪೫||ಅಧಿಭೂತ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಧಿರೂಪಂಗಳಾದ ದ್ರವ್ಯ ಪ್ರಾಣಗುಣಗಳ ಸಮಷ್ಟಿರೂಪವಾದ
ದೇಹವು ಉತ್ಪತ್ತಿ ವಿನಾಶಂಗಳಲ್ಲದ್ದು. ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿ ಜೀವಗಳೆಂ ಸಂಸಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡುತ್ತೆ ||೪೬||ಎಲಾರುಕ್ಕಿಣಿಯೇ! ಆತ್ಮನಿಗೆ ಅಸದ್ರೂಪಂಗಳಾದ ದೇಹಾದಿಗಳಿಂದ ಸಂಯೋಗವೂಯಿಲ್ಲ ವಿ
ಯೋಗವೂಯಿಲ್ಲ. ಆದೇಹಾದಿ ಪ್ರಕಾಶವು ದೃಗ್ರೂಪನಾದ ಆತ್ಮನ ದೆಸೆಯಿಂದಲೇ ಆಗುವುದು. ನೋಡುವದ್ಯ
ಕ್ತು ನೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೂಪವೂ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಸೂರ್ಯನಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಾಶವುಂಟಾದಂತೆ ದ್ರವ್ಯವಾದ ಆತ್ಮ
ನಿಗೂ ದೃಶ್ಯಗಳಾದ ದೇಹಾದಿಗಳಿಗೂ ಆತ್ಮನಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಾಶವು||೪೭||ಜನ್ಮಾದಿಗಳು ದೇಹಕ್ಕೇ ಹೊರತಾಗಿ
ಆತ್ಮನಿಗೆ ವಿಕೃತಿಯೂಇಲ್ಲ. ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕಲಾಕ್ಷಯವಾದರೆ ಚಂದ್ರನು ಹೋದಂತೆಯೂ ಕಲೆಗಳು ಉಂಟಾದರೆ
ಚಂದ್ರನು ಹುಟ್ಟಿದನುಎಂದು ಹೇಗೋಹಾಗೆ ದೇಹನಿಷ್ಕಗಳಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ವಿನಾಶಂಗಳು ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ತೋರು
ವವು||೪೮||ಪುರುಷನು ಕಯನಂಗಿಯ್ನು ನಿದ್ರೆಯಂ ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಅವಿದ್ಯಮಾನಗಳಾದ ವಿಷಯಂಗಳ
ನಶುಭವಿಸುವಂತೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಹಾಗೆ ಅಸದ್ರೂಪಂಗಳಾದ ವಿಷಯಾದಿಗಳನ್ನೆದಿ ಸ್ವ

ತಥಾಶ್ವೇತ್ಯಬುಧೋಭವಮ್ || ೪೯ || ತಸ್ಯಾ ದಿಷ್ಟೋನಜಂಕೋಕಮಾತ್ಮಶೇಷವಿಮೋಹನಮ್ | ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇ
ನನಿರ್ವೃತ್ಯಸ್ವಸ್ಥಾಭವಕುಚಿಸ್ತುತೇ || ೫೦ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ಎಂಬಭಗವತಾತ್ಮನೀರಾಮೇಣಪ್ರತಿಬೋಧಿತಾ|ವೈ
ಮನಸ್ಯಂಪರಿತ್ಯಜ್ಯಮನೋಬುದ್ಧ್ಯಾಸಮಾದಧೆ || ೫೧ || ಪ್ರಾಣಾವಶಮಉತ್ಸೃಜ್ಯೋರುಕ್ಮೀಹತಬ
ಲಪ್ರಭೃತ್ಯುರನ್ವಿರೂಪಕರಣಂವಿತ್ಯಾತ್ಮಮನೋರಥಃ || ೫೨ || ಅಹತ್ಯಾದುರ್ಮತೀಂಕೃಷ್ಣಮಪ್ರತ್ಯಾಹ್ವ
ಯವೀಯಸೀಮ್ | ಕುಂಡಿನಂನಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮೀತ್ಯುಕ್ತಾ ತತ್ರಾಜನದ್ರಾವಾ || ಯತ್ರಭೋಜಕಟಂ
ನಾಮನಿವಾಸಾಯಾಭವತ್ಪರಮ್ || ೫೩ || ಭಗವಾಃ ಭೀಷ್ಮಕಸುತಾಮಂದೇರ್ಜಿತೃಭೋಮಿವಾರ್ಕ |

ಶ್ರೀರುಕ್ಮಿಣೀದವ್ಯಾಃ ವಿವಾಹಘಟೈಃ

ಹಾರಿಕವಿಷಯವು, ಅಸತ್ಯಪಿ-ನತ್ಯವಾಃ ಯಿಲ್ಲದೆಯಿದ್ದರೂ, ಆತ್ಮಾನಂ-ಭೋಕ್ತಾರನನ್ನೂ, ವಿಷಯಾಃ-ಭೋಗ್ಯಾರ್ಥ
ಗಳನ್ನೂ, ಭಲಂ-ಭೋಗವನ್ನೂ, ಎಂಬ ವಾತ್ರಿಭಾಸಿಕವಯಗಳನ್ನೂ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಅನುಭುಂಗ್ತೇ-ಬಿಟ್ಟವಾದಂತೆ ಕನಸಿ
ನಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವನೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ ಅಬುಧಃ-ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನರಿಯದವನು, ಭವಂ-ಸಂಸಾರವನ್ನು, ಆಪೋತಿ
ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ || ೪೯ || ತಸ್ಯಾ ಪ್ರಿ-ಆ ಕಾರಣವದೆನೆಯಿಂದು, ಅಜ್ಞಾನಜಂ-ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಹುಟ್ಟಿದ, ಆತ್ಮಶೋಧವಿಮೋಹನಂ-
ಮನಸ್ಸನ್ನೋಣಗಿನುವ ಮತ್ತು ಮೋಹಗೋಳನುವಂಥಾ, ಕೋಕಂ-ದುಃಖವನ್ನು, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇನ-ಯಥಾರ್ಥದ ಅರುಹಿನಿಂ
ದ, ನಿರ್ವೃತ್ಯ-ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಕುಚಿಸ್ತುತೇ-ಬಿಳುಪಾದನಗೆಯುಳ್ಳವಳೇ! ಸ್ವಸ್ಥಾ-ಸಮಾಹಿತತತ್ವಳು, ಭವ-ಆಗು || ೫೦ ||
(ಕುಕಮುನಿವಚನವು) ತನ್ವೀ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಭಗವತಾ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ರಾಮೇಣ-ಬಲಭದ್ರನಿಂದ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಪ್ರತಿ
ಬೋಧಿತಾ-ಅರುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ, ವೈಮನಸ್ಯಂ-ಅನಮಾಧಾನವನ್ನು, ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ-ತೊರೆದು, ಮನಃ-ನಂದಿಗಿದ್ದವಾದ ಅ
ತರಂಗವನ್ನು, ಬುಧ್ಯಾ-ಸಿಕ್ತಯಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಸಮಾದಧೇ-ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಳು || ೫೧ || ಪ್ರಾಣಾವಶೇಷಃ-ಪ್ರಾಣಂ
ಗಳೇ ಮಿಕ್ಕವುಗಳಾಗಿ ಉಳಿದವಾಗಿ, ಉತ್ಸೃಜ್ಯ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ರುಕ್ಮೀ-ರುಕ್ಮೀರಾಯನು, ಹತಬಲಪ್ರಭಂ-ಸಾಕಗೋಳ
ಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ಥಸ್ಥವೂ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ವಿರೂಪಕರಣಂ-ತನಗೆ ವಿಕಾರರೂಪವಂ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು, ಸ್ಮರಣ-ನೆನ
ಪುಗೊಳ್ಳುವನಾಗಿಯೂ, ವಿತ್ಯಾತ್ಮಮನೋರಥಃ-ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಕಲ್ಪಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, || ೫೨ || ದುರ್ಮ
ತಿಂ-ದುಷ್ಪಟುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಮಾನುಷೇವನನ್ನು, ಅಹತ್ಯಾ-ಕೊಲ್ಲದೆ, ಯವೀಯಸೀಂ-ತಂಗಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು,
ಅಪ್ರತ್ಯಾಹ್ವ-ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಬಾರದೆ, ಕುಂಡಿನಂ-ಗುಂಟೂರನ್ನು, ನಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ-ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲವು. ಇತ್ಯು
ಕ್ತಾ-ವಿ-ಹೀಗೇಳಿ, ರುಷಾ-ಸಿಟ್ಟಿಸೊಡನೆ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಅವನತೇ-ವಾಸಂಗಯ್ದನು. ಯತ್ರ-ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಭೋಜಕ
ಟನಾಮ-ಭೋಜಕಟವೆಂದುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ, ಪುರಂ-ನಗರವು, ನಿವಾಸಾಯ-ಇರುವುದಕ್ಕೆ, ಅಭವತೇ-ಆಯಿತೋ || ೫೩ ||
ಕುರೂಪ್ಸಪ-ಕುರುಕುಲೋಸ್ಥಾರಕನಾದ ಪರಿಕ್ಷೀತ್ಯವೇ! ಭಗವಾಃ-ಶ್ರೀಹರಿಷು, ಭೋಮಿವಾರ್ಕ-ಭೋರಗಳನ್ನು, ನಿರ್ಜಿತ್ಯು-
ಗೆಪ್ಪು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಭೀಷ್ಮಕಸುತಾಂ-ಭೀಷ್ಮಕರಾಯನ ಮಗಳನ್ನು, ಪುರಂ-ದ್ವಾರಕಾನಗರಕ್ಕೆ, ಅನೀಯಂ-ತಂದು, ವಿ

ರೂಪಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಂಸಾರವ ನನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ || ೪೯ || ಎಲೈರುಕ್ಮಿಣೀಯೇ! ಆಕಾರಣದಿಂದ
ದೇಹಶೋಧಕವಾದ ಮೋಹಕವಾದ ಅಜ್ಞಾನಜನ್ಯವಾದ ಶೋಕವು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವ
ಸ್ಥಳಾಗು || ೫೦ || ಎಂದು ಭಗವಂತನಾದ ಬಲರಾಮನಿಂದ ಬೋಧಿತಳಾಗಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ವೈಮನಸ್ಯವಂ ಬಿಟ್ಟು
ಮನಮ ಬುದ್ಧಿಯೊಡನೆ ನೇರಿಸಿಸ್ವಸ್ಥಳಾದಳು || ೫೧ || ಪ್ರಾಣಮೊಡನೆ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ರುಕ್ಮಿಯಾದ್ಯೇವಿಗಳಾದಯಾ
ದವರಿಂದ ಹತಪ್ರಾಯನಾಗಿ ವ್ಯರ್ಥಮನೋರಥನಾಗಿ ತನ್ನವೈರೂಪ್ಯವಂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ದುಃಖಿತನಾಗಿ || ೫೨ ||
ಭೋಜಕಟವೆಂಬನಾಮಧೇಯವುಳ್ಳ ಒಂದುಮಹತ್ತಾದ ಪುರವಂ ನಿರ್ಮಿಸಿ “ನನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ
ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಆಕೃಷ್ಣನು ಸಂಹರಿಸದೆ ತಂಗಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಭಾರದೆ ಕುಂಡಿನ
ನಗರವನ್ನೇಕೆವಂ ತಾಡುವುದಿಲ್ಲವು ” ಎಂದುರೋಪದಿಂದ ಆಪುರದಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗಿಯ್ದನು || ೫೩ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭ
ಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸರ್ವಜ್ಞತಿಯರಂಜಯಿಸಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ತನ್ನ ಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ

ಪುರಮಾನೀಯವಿಧಿವದುಸಯಮೆಕುರೂದ್ವಹ ||೫೮|| ತದಾಮಹೋತ್ಸವೋನ್ಮೋಹಾಂಯದುಪು
ರಾಂಗ್ಮಹೈಗ್ವಹ || ಅಭೂದನನ್ಯಭಾವಾನಾಂಕೃಷ್ಣೈಯದುಪತೌನ್ಮಹ ||೫೯|| ಸರಾನಾರ್ಯಕ್ಷಮಾದಿ
ತಾಪ್ರಮೃವ್ಯಮಣಿಕುಂಡಲಾಃ | ಪಾರಿಬರ್ಹಮುಪಾಜಪುರಾಂಯೋಶ್ಚಿತ್ರವೇವಯೋ ||೬೦|| ಸಾ
ವ್ಯಪ್ಪಿಪುರಾತ್ಯಭಿತಂದ್ರಕೆತುಭಿರ್ದಿಶಿತಮಾಲಾಂಬರರತ್ನತೋರಣೈಃ | ಬಭೌಪ್ರತಿದ್ವಾರ್ಯಾಪ
ಕ್ಲಪ್ತಮಂಗಲೈರಾಪೂರ್ಣಕುಂಭಾಗರುಧೂಪದೀಪಕೈಃ ||೬೧|| ಸಿಕ್ತಮಾರ್ಗಮದಚ್ಯಾದ್ಭಿರಾ
ಹೂತವೈಷ್ಣುಭೂಭುಜಾಮ್ | ಗಜೈರ್ದಾರ್ವಮೂಪರಾವೃವ್ಯವ್ಯರಂಭಾಪೂಗೋಪಶೋಭಿತಾಮ್ ||೬೨||
ಕುರುಸ್ಯಂಜಯಕೈಕೇಯವಿದರ್ದಯದುಕುಂತಯಃ | ಮಿಥೋಮುಮುನಿರತಸ್ತೀಸಂಭ್ರಮಾತ್ಪ

ಧಿವತ್-ಕ್ಷತ್ರಿಯವಿಧಿಪ್ರಕಾರ, ಉಪಯೋಮೇ-ವದಿವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು ||೫೮|| ನೃಪ-ಅರಸೇ! ತದಾ-ಆಗ. ಯಮಪುರಾಣ-
ಯಾದವನಗರವಾದ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ, ಯಮಪತಾ-ಯಾದವರಿಗೊಡೆಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣ-ವಾನುದೇವನಲ್ಲಿ, ಅನನ್ಯಭಾವಾನಾಂ-
ಅಭೇದಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾದ, ನೃಪಾಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರ, ಗೃಹೇಗೃಹೇ-ಮನೆಮಲ್ಲಿಯೂ, ಮದೋತ್ಸವ-ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬವು,
ಅಭೂತ್-ಆಯಿತು ||೫೯|| ಪ್ರಮೃಷ್ಯಮಣಿಕುಂಡಲಾಃ-ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ರತ್ನದ ಕಿರೀಟದವುಗಳುಳ್ಳ, ಮುದಿತಾಃ-ಸಂತೆ
ಸಮಾಂತಾದ, ಸರಾನಾರ್ಯಕ್ಷ-ಗಂಡುಸರೂ ಪಂಗುಸರೂ, ಚಿತ್ರವೇಷಯೋಃ-ಅತ್ಯರ್ಥಕರವಾದ ಮದವಣೆಯುಂಕಾರವು
ಳ್ಳ, ವರಯೋಃ-ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ, ಪಾರಿಬರ್ಹಂ-ಕೊಡತಕ್ಕ ಉಡುಗರೆಯನ್ನು ಉಪಾಜಪು-ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ತಂದರು ||೬೦||
ಸಾವೃಷ್ಟಿಪುರೀ-ಆ ಯಮನಗರಿಯು, ಉತ್ತಭಿತೇಂದ್ರ-ಕೇತುಭಿಃ-ಎತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂದ್ರಧ್ವಜಂಗಳಿಂದಲೂ, ವಿಚಿ... ತೋರ
ಣೈಃ-ವಿಚಿತ್ರ-ಹಲವುಬಂಧದ, ಮಾಲ್ಯ-ಪುಷ್ಪನರಂಗಳೂ, ಅಂಬರ-ಮನ್ತ್ರಂಗಳೂ, ರತ್ನ-ಮಣಿಗಳೂ, ಉಳ್ಳ, ತೋರಣೈಃ-
ಬಾಗಲಪಟ್ಟಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಉಪಕ್ಲಪ್ತಮಂಗಲೈಃ-ತಪ್ಪುವೆ ಯಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಅರಳು, ಗರಿಕೆ, ಹುವು, ಬಾಳೆ, ಬಾಳೆಯಕಂಬ
ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದಲೂ, ಆಪೂರ್ಣ-ಜಲವಿಂವಲೂ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿದ, ಕುಂಭ-ಕಲಶಗಳಿಂದಲೂ, ಅಗರುಧೂ
ಪ-ಅಗಿಲಾಚಕ್ಕೆಗಳ ಪರಿಮಳದ ಹೊಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ದೀಪಕೈಃ-ದೀಪಿಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರತಿದ್ವಾರಿ-ಬಾಕಲಬಾಕಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ,
ಬಭೌ-ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು ||೬೧|| ಆಹೂತಪ್ರೇಷ್ಠಭೂಭುಜಾಂ-ಕರಿಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಅರಸುಗಳ, ಮದಚ್ಯಾದ್ಭಿರೇ
ಜೈಃ-ಮದೋದಕವಂ ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆನೆಗಳಿಂದ, ಸಿಕ್ತಮಾರ್ಗಾಂ-ಚಿಮ್ಮುಸಿಲ್ಪಟ್ಟ ದಾರಿಗಳುಳ್ಳಂಥಾ, ದ್ವಾರ್ಪು-ಬಾಗಿಲು
ಗಳಲ್ಲಿ, ಪರಾವೃಷ್ಟಿ-ಸಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದಾದ್ದಿ, ರಂಭಾ-ಬಾಳೇಮರಗಳಿಂದಲೂ, ಪೂಗ-ಅಡಿಕೆ ಹೊಂಬಾಳೆ ಗೊನೆಗಳಿಂದಲೂ,
ಉಪಶೋಭಿತಾಂ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದ್ದ ||೬೨|| ನಗರಿಯಂ ಕಂಡು, ತಸ್ತೀ-ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ, ಸಂಭ್ರಮಾತ್-ಔತ್ಸಾಹ್ಯದಿಂ
ದ, ಓಡಾಡುತಿರುವ ಸಂಪರೋಳಿಗೆ, ಕುರು... ಕುಂತಯಃ-ಕುರುಗಳು, ಸೃಂಜಯರು, ಕೈಕೇಯರು, ವಿದರ್ಭರು, ಮದುಗ
ಳು, ಕುಂತಿಗಳು ಎಂಬ ಆ ಯಾದೇಶವ ಅರಸುಗಳೂ, ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೂ, ನೇರಿ, ಮಿಥಃ-ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ, ಮುಮುದಿರೇ--

ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ವಿವಾಹಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು ||೫೮|| ಎಲೈಅರಸೇ! ಆಗ ಯಾದವರ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ
ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಅಭೇದಭಾವನೆಯಿಂದ ಇರುವ ಪುರವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರಿಗೆ ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಮದೋತ್ಸವವಾಯಿತು ||೫೯|| ಉತ್ತಮಂಗಳಾದ ಕುಂಡಲಂಗಳಂ ಧರಿಸಿದವರಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರು
ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ರುಕ್ಮಿಣೀ ಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಉಡುಗರೆಗಳಂ ಕೊಟ್ಟರು ||೬೦|| ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವಿವಾಹೋತ್ಸವ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದ್ವಾರಕಾ ಪುರವು ಎತ್ತಿಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಧ್ವಜವಿಶೇಷಂಗಳಿಂದಲೂ ಚಿತ್ರಗಳಾದ ಮಾಲ್ಯಗಳಿಂದಲೂ
ರತ್ನಗಳಿಂದಲೂ ತೋರಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಗೃಹದ್ವಾರಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಲಾಜಾಂಕುರ
ಪುಷ್ಪಮುಖ ಕುಂಭದ್ರವ್ಯಂಗಳಿಂದಲೂ ಅಗರು ಧೂಪಂಗಳಿಂದಲೂಸಹ ಶೋಭಿತವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು ||೬೧||
ವಿವಾಹಾರ್ಥವಾಗಿಬಂದ ಅರಸುಗಳ ಆನೆಗಳ ಮದೋದಕಗಳಿಂದ ಬೀದಿಗಳು ನೆನೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ||೬೨|| ಬಂದಿ
ರುವ ಕೌರವರು ಸೃಂಜಯರು ಕೈಕೇಯರು ವಿದರ್ಭರು ಯಾದವರು ಕುಂತಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಸಂ

‘ವಿಧಾವತೀತಮ್ ||೫೯|| ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾಪರಣಂಶು ಗ್ರಾಹ್ಯಗೀಯಮಾನಂತತಸ್ತುತಃ | ರಾಜಾನೋರಾಜಕಸ್ಯಾ
ಶ್ವಭೂಪುಷ್ಪಕವಿಸ್ತಿತಾಃ ||೬೦|| ದ್ವಾರಕಾಯಾಮಭೂದ್ರಾಜಮಹಾರ್ಷಿಮೋದಪುರಾಕಸಾಮ್ |
ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾರಮಯೋಪೇತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃಷ್ಣಂ ಶ್ರಿಯಾಪತಿಮ್ || ... ||೬೧||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧ ಚತುಃಪಂಚಾಶೋಧ್ಯಾಯಃ

~*~*~*~

ಸಂಪೂರ್ಣವರು ||೫೯|| ತತಸ್ತತಃ-ಅಬ್ಲಿ, ಗೀಯಮಾನಂ-ಪಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾಪರಣಂ-ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯಂತಂ
ವಕಳವು, ಶ್ವಭೂಪುಷ್ಪಕವಿಸ್ತಿತಾಃ-ರಾಜಾಸು-ಅರಸುಗಳು, ರಾಜಕಸ್ಯಾಶ್ವ-ಮದಿವೆಯಿಲ್ಲದ ರಾಜಪುತ್ರಿಯರೂ, ಭೃಕವಿಸ್ತಿತಾಃ-
ಅರಸರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಮುಂತಾದವರು. ಬಭೂವು-ಆದರಂತೆ ||೬೦|| ರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ರಮಯಾ-ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಕದಿಂ
ಅವತರಿಸಿದವನಾದ, ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾ-ವೈದರ್ಭಿಯಾದಳು. ರಮತಂ-ಕೂಡಿದವನಾದ, ಶ್ರಿಯಾಪತಿಂ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೊಡೆಯನಪ್ಪ ನಾರಾ
ಯಣನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾಸುದೇವನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ದೂಡಿ, ದ್ವಾರಕಾಯಾಮಂ-ಕುಶಸ್ಥಲೀನಗರದೊಳು, ಪುರಾಕಸಾಂ-
ನಗರವಾಸಿಗಳಿಗ, ಮಹಾರ್ಷಿಮೋದಪೇ-ಮೊದ್ವ ಸಂಪೂರ್ಣವು, ಅಭೂತ-ಆದುದು. ||೬೧||

ಇಂತಂಭಿನ್ನಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಾರ್ಥ ಬೋಧಿಸಿವೆಯ ಬೀಕೆಯೊಳು-ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ-

ಜೀನಮ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ
ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಾರ್ಥ
ಬೋಧಿಸಿವೆಯ

ತೋವಪಟ್ಟರು ||೫೯|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ರುಕ್ಮಿಣೀ ಪರಣವಂ ಕೇಳಿ ತತ್ತದ್ವೇಕವಾಸಿಗಳಾದ
ಅರಸುಗಳೂ ರಾಜಕನ್ಯೆಯರೂ ಗುಡ ಆತ್ಮಂತವಾಗಿ ಅಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು ||೬೦|| ಸಾಕ್ಷಾಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀರೂಪಳಾದ ರು
ಕ್ಮಿಣಿಯೊಡನೆ ಯುಕ್ತನಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನೋಡಿ ಪುರವಾಸಿಗಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೆ ಮಹಾಸಂತೋ
ಷವುಂಟಾಯಿತು || ... ||೬೧||

ಇಂತುಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕಾರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪೌರಾಣಿಕನುನೈ

ಮಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರ

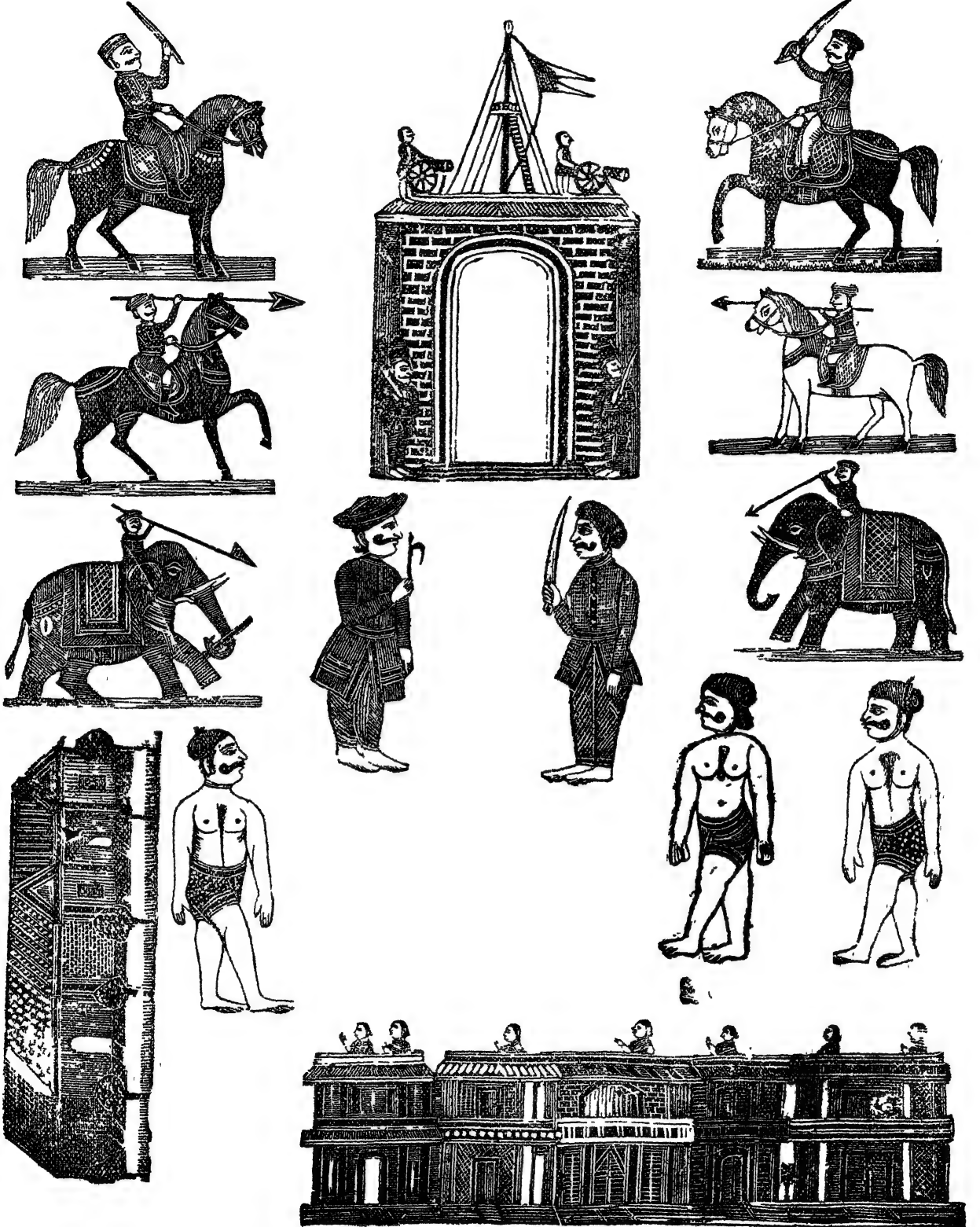
ಪುರಪರಾಧೀಶಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಾದ,ಶ್ರೀಕೃ

ಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮೆಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾ

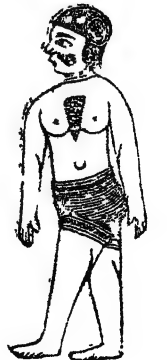
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಳುದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ೫೯ನೆಯಅಧ್ಯಾಯಂ

ಸಂಪೂರ್ಣಮಾದುದು.

ಶ್ರೀ

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಜನನ ಕಂಬರಾಸುರವಧಾದಿ ಕಥಾಪ್ರಾರಂಭ ಘಟ್ಟಃ

ಶ್ರೀಕುಕೇ|| ಕಾಮಸ್ತುವಾಸುದೇವಾಂಕೋದಗ್ಧೋಪ್ರಾಗ್ರದ್ರಮನ್ಯುನಾ | ದೇಹೋಪಪತ್ತಯಃಭೂ
ಯಸ್ತಮೇವಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ||೧ ಸವಿವಜಾತೋವೈದಭ್ಯಾಂಕೃಪ್ಣವೀರೈಸಮುದಭವಃ | ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ
ಇತಿವಿಖ್ಯಾತೈಸ್ಸುರೈಶ್ಚತೋನವಮಃಪಿತುಃ ||೨||ತುಂಕಂಬರಕಾಮರೂಪೀಹೃತ್ಯಾತೋಕಮನಿರ್ದಶಮು |
ಸವಿದಿತಾತ್ಮನಶ್ಚ ತುಂಪಾಸ್ರೋದನ್ವತ್ಯಗಾಧ್ಗೃಹಮ್||೩|| ತನ್ನಿರ್ಜಗಾರಬಲವಾನ್ಮೀನೇಗೃಹಪ್ತಃ

ಜೀನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದ್ಧಾರ್ಥೋಪನಿಷೇಕ.

[ಶ್ರೀ ಕುಕವಚನವು.] ವಾಸುದೇವಾಂಕಃ-ವಾಸುದೇವನಿಂದಧಿಷ್ಠಿತವಾದ, ಚಿತ್ತದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ನೃಪಿ ಪ್ರಗಿ ಹೆ
ದ್ದರಿಂದ ವಾಸುದೇವನಿನುವ, ಕಾಮಸ್ತು-ಭಗವತ್ಪಂಕ್ತಾತ್ಮಕನಾದ ಮನ್ಮಥನಾದರೋ, ಪ್ರಾಕ್-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ರುದ್ರ
ಮನ್ಯುನಾ-ಮಹೇಶ್ವರನ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ದಗ್ಧಃ-ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ, ಭೂಯಃ-ಮರಳಿಯೂ, ದೇಹೋಪಪತ್ತಯೇ-ಶರೀ
ರಿಯಾಗಲು. ತಮೇವ-ವಾಸುದೇವನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ, ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತೇ-ಜಾಂಬವತ್ಪಾದಿಗಳ ವಿವಾಹಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂಚೆಯೇ
ಸೇರಿದನು ||೧|| ಸವಿವ-ಆ ಕಾಮನೇ, ಕೃಷ್ಣವೀರ್ಯಸಮುದಭವಃ-ಕೃಷ್ಣನ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಜನ್ಮಮುಳ್ಳವನಾಗಿ, ವೈದ
ಭ್ಯಾಂ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯಲ್ಲಿ, ಜಾತಃ-ಹುಟ್ಟಿದವನಾಗಿ, ಸರ್ವತಃ-ಸಕಲಗುಣಗಳಿಂದಲೂ, ಪಿತುಃ-ತಂದೆಗಿಂತಲೂ, ಅನವಮಃ-
ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ-ಇತಿ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೆಂದು, ವಿಖ್ಯಾತಃ-ಹೆಸರುಗೊಂಡವನಾದನು ||೨|| ಕಂಬರಃ-ಕಂಬರಾ
ಸುರನು, ಕಾಮರೂಪೀ-ಬಯಸಿದ ಆಕಾರವಂ ಪಡೆಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಅನಿರ್ದಶಂ-ಪುರುಷನ ಹೆತ್ತುದಿನಗಕ್ಕನ್ನು ಕ
ದೆಯಿರುವ, ತಂತೋಕಂ-ಆ ಮಗುವನ್ನು, ಹೃತ್ಯಾ-ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ, ಸಃ-ಅವನು, ಅತ್ಯನಃ-ತನ್ನ ಕತ್ತುಂ-ವ
ರಿಯನ್ನಾಗಿ, ವಿದಿತಾ-ತಿಳಿದು, ಉದನ್ವತಿ-ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಸ್ಯ-ಹಾಕಿ, ಗೃಹಂ-ತನ್ನ ಮನೆಯಂಕುರಿತ್ತು ಅಗಾತ್-
ಹೋದನು ||೩|| ಬಲವಾ-ಬಲವುಳ್ಳ, ವೀರಃ-ದೊಡ್ಡ ಮತ್ಸ್ಯನು, ತಂ-ಆ ಕಿಶುವನ್ನು, ನಿರ್ಜಗಾರ-ನುಂಗಿತ್ತು ಸೋಪಿ-
ಆ ವೀರನೊಕ್ಕೂಡ, ಅಪರೈಸ್ಸಹ-ಇತರವೀರನುಗಳೊಡನೆ, ವೃತಃ-ಬಕನಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ, ಮತ್ಸ್ಯಜೀವಿಭಿಃ-ವೀರನುಗಳಂಹಿದಿದು

ಜೀನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ||ಪಂಚವಂಚಾಶತ್ತಮೇತುಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋಜನಿಕೃಪ್ಣತಃ | ಕಂಬರೇಷವೈತಸ್ಯೋ
ಧಹತ್ಯಾತಂಕಾಂತಯಾಗಮತ್||೪||ಐವತ್ತಯಿದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ರುಕ್ಮಿಣೀ ಗರ್ಭ
ದಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಸಂಬ ಪುತ್ರನು ಜನಿಸಿದನು. ಕಂಬರನೆಂಬ ಅಸುರನು ಆಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು
ಹೋಗಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾಗಿ, ಅಶಿಕುವಂ ಒಂದುಮತ್ಸ್ಯನು ನುಂಗಲಾಗಿ, ಆಮತ್ಸ್ಯನಂ ಹಿಡಿದು ವ
ತ್ಸ್ಯಗ್ರಾಹಿಗಳು ಛೇದಿಸಲಾಗಿ, ಅದರ ಉದರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಶಿಕುವಂ ಕಂಬರನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಮಾಯಾವತೀ ಒಪ್ಪಿ
ಸಲಾಗಿ ಅಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾರದಮುನಿಯುಬಂದು ಅವಾಯಾವತೀಗೆ ಈಶಿಕುವೇ ನಿನ್ನ ಪತಿಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರತಿದೇವಿಯಾದ ಮಾಯಾವತಿಯು ಆಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಂ ಪೋಷಿಸಿ ಆಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಿಂದ ಕಂಬರನಂ
ಸಹಿಹಾರವೆಂದಾಡಿಸಿ ಆಪತಿಯಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೊಡನೆ ದ್ವಾರಕಾ ಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಳೆಂಬ ಅರ್ಥವು ಶ್ರೀಕುಕ
ಮುನಿಯ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವವೆಂತೆನೆ,-

ಎಲೈಅರನೇ! ವಾಸುದೇವಾಂಕವಾದ ಕಾಮನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಕೋಪದಿಂದ ದಗ
ಗಿ ಪುನಶ್ಚ ದೇಹಪ್ರಾಪ್ತೃರ್ಥವಾಗಿ ಆಭಗವಂತನನ್ನೇ ಎಯ್ದಿದನು ||೧|| ಆಕಾಮನು ರುಕ್ಮಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನಿಂದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೆಂಬ ನಾಮಧೇಯದಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ತಂದೆಗೆ ಸಮಾನನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು||೨|| ಆಗ
ಕಾಮರೂಪಿಯಾದ ಕಂಬರಾಸುರನು ಅಬಾಲಕನನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ತನಗೆ ಕತ್ತುವರಿಸೆಂದು
ಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಾಕಿಬಿಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಹೋದನು ||೩|| ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾದ ಮತ್ಸ್ಯನು ಅಶಿ
ಕುವಂ ನುಂಗಿತು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕಮತ್ಸ್ಯಗಳೊಡನೆ ಆಮತ್ಸ್ಯನು ಬಲಹಾಕಿಹಿಡಿದು ಮತ್ಸ್ಯಗ್ರಾಹಿ
ಗಳು ||೪||ಅದ್ಧಂತಂದು ಕಂಬರನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಮತ್ಸ್ಯನು ಸ್ವಯಂಪಾಕಿಗಳು ಅದಿಗೆ

ಪರೈಸ್ಸಹ| ವೃತೋಜಾಲನಮಹತಾಗೃಹೀತೋಮತ್ಸ್ಯಜೀವಿಭಿಃ|೪|ತಂಕಂಬರಾಯಕೈವರಾಘವಾ
ಜಹ್ನುರೂಪಾಯನಮ್ | ಸೂದಾಮಹಾನಸಂನೀತ್ಯಾವಧ್ಯುಕ್ಸ್ಯಧಿನಾಂಧುಘಮ್ |೫|ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ತ
ದುರದೇವಾಲಂಮಾಯಾವತ್ಯೈನ್ಯವೇದಯೇ | ನಾರದೋಕ್ತಧಯತ್ಸರ್ವತಸ್ಯಾಕೃಂಕಿತಚೇತಸಃ|ಬಾ
ಲಸ್ಯತತ್ತ್ವಮುತ್ಪತ್ತಿಂಮತೋನ್ಯವರನಿವೇಶನಮ್ |೬| ಸಾಚಕಾಮಸ್ಯವೈಷ್ಣೀರತೆರನ್ನಮಯಕ
ಸ್ವಿನೀ | ಪತ್ಯುರ್ನಿರ್ಧಗಧಹಸ್ಯದೇಹೋತ್ಪತ್ತಿಂನೀಕ್ಷತೀ |೭| ನಿರೂಪಿತಾಕಂಬರೇಗನಗೂಪೌ
ದನಸಾಧನೇ | ಸಾಚತಂಸುಂದರವರಂವಿಲೋಕ್ಯಮುದಿತಾನನಾ | ಕಾಮದವಂಶಿಕುಂಬುದಾಧ್ಯುಚ
ಕ್ರಸ್ನೈಹಂತದಾರ್ಭಕ |೮| ನಾತಿದೀರ್ಘೋಣಕಾಲನನಕಾಪ್ಲೀರೂಢಯೌವನಃ | ಜನಯಾ
ಮಾಸನಾರೀಣಾಂವೀಕ್ಷಂತೀನಾಂಚವಿಭ್ರಮಮ್ |೯| ಸಾತಂಪತಿಸದ್ಯದಲಾಯತೇಕ್ಷಣಂಪ್ರಲಂಬ

ಜೀವಿಸುವವಿಂ, ಮಹತಾ-ದೊಡ್ಡದಾದ, ಜಾಲೇನ-ಬಲೆಯಿಂದ, ಗೃಹೀತಃ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು ||೪|| ಕೈವರ್ತಾಃ-ವಿಶಾ
ನುಹಿದಿಯುವವರು, ತಂ-ಆ ವಿನಾಸನ್ನು, ಕಂಬರಾಯ-ಕಂಬರಾನುರಂಗೇ, ಉಪಾಮನಂ-ಕಾಣಿಕೆಯ-ನ್ನಾಗಿ, ಉಪಾಜಹುಃ--
ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಸೂದಾಃ-ಅಡಿಗೆಯವರು, ಮಹಾನಸಂ-ಪಾಕಕಾಲಿಗೆ, ನೀತ್ಯಾ-ಕೊಂಡುಹೋಗಿ, ಸ್ಯಧಿನಾ-ಕತ್ತಿಯಿಂ
ದ, ಅವಧ್ಯುಕ್-ಕಡಿದರು ||೫|| ತಮವರೇ-ಆ ವಿನಾಸ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ, ಅದ್ಭುತಂ-ಅಶ್ಚರ್ಯವಾದ, ಬಾಲಂ-ಮಾನುಷಶಿಶುವನ್ನು,
ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಮಾಯಾವತ್ಯೈ-ಮಾಯಾವತಿಯೆಂಬವಳಿಗೆ, ನೈವೇದಯೇ-ಆರಿಕಮಾಡಿದರು. ಕಂಕಿತಚೇತಸಃ-ಸಂ
ದಿಗ್ಗದ್ವಯಳಾದ, ತಸ್ಯಾಃ-ಆ ಮಾಯಾವತಿಗೆ, ಬಾಲಸ್ಯ-ಆ ಹುಡುಗನ, ತತ್ಸಂ-ಯಥಾರ್ಥವನ್ನೂ, ಉತ್ಪತ್ತಿಂ-ಜನನವ
ನ್ನೂ, ಮತೋನ್ಯವರನಿವೇಶನಂ-ವಿನಾಸಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನೂ, ನಾರದಃ-ನಾರದಮುನಿಯು, ಸರ್ವಂ-ಎಲ್ಲವ
ನ್ನೂ, ಅಕಥಯತೇ-ಹೇಳಿದನು ||೬|| ಸಾಚ-ಆ ಮಾಯಾವತಿಯೆಂಬವಳಾದರೋ, ಕಾಮಸ್ಯ-ಮನ್ಯಧನ, ಪತ್ನೀ-ಪೆಂಡತಿಯಾ
ದ, ಯಶಸ್ವಿನೀ-ಕೀರ್ತಿಮತಿಯಾದ, ರತೀರ್ನಾಮ-ರತಿಯೆಂದುಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದವಳು, ನಿರ್ಧಗದೇಹಸ್ಯ-ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮೈಯುಳ್ಳ,
ಪತ್ಯುಃ-ಗಂಡನಾದ ಮನ್ಯಧನ, ದೇಹೋತ್ಪತ್ತಿಂ-ಕರೀರದ ಹುಟ್ಟುವಿಕೆಯನ್ನು. ನೀಕ್ಷತೀ-ಇದಿರುನೋಡುತ್ತಿರುವಳಾಗಿದ್ದ
ಳು ||೭|| ಕಂಬರೇಣ-ಕಂಬರಾನುರಂದ, ಸನೂಪೌದನಸಾಧನೇ-ತೊವ್ವೆ ಮೊದಲಾದ ಪರಿಕರಂಗಳಿಂ ಸಹಿತವಾದ ಅನ್ನವಂ
ಸಿವತ್ತಿಪಡಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ, ನಿರೂಪಿತಾ-ಅರ್ಜುನನಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿದ್ದಳು ಸಾಚ-ಅವಳಾದರೋ, ಸುಂದರಂ-ಚಲುವನಾದ,
ಶಿಕುಂ-ಮಗುವನ್ನು, ವಿಲೋಕ್ಯ-ಕಂಡು, ಮುದಿತಾನನಾ-ನಂತೋಪಹಟ್ಟಿತ ಮುಖವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಕಾಮದೇವಂ-ಮನ್ಯಧನ
ನ್ನಾಗಿ, ಬಭ್ರಾ-ತಿಳಿವು, ತದಾ-ಆಗ, ಅರ್ಥಕೇ-ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ನೇಹಂ-ಅನುರಾಗವನ್ನು, ಚಕ್ರೇ-ಮಾಡಿದಳು ||೮|| ಸಕಾ
ಪ್ಲೀ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಮಗನು, ನಾತಿದೀರ್ಘೋಣ-ಅತ್ಯಂತಾಧಿಕವಲ್ಲದ, ಕಾಲೇನ-ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ, ರೂಢ
ಯೌವನಃ-ನೆಟ್ಟುಗೊಂಡ ಪ್ರಾಯಮುಳ್ಳವನಾಗಿ, ವೀಕ್ಷಂತೀನಾಂ-ನೋಡುತ್ತಿರುವ, ನಾರೀಣಾಂ-ಶಂಗಳಿಗೆ, ವಿಭ್ರಮಂ-
ಕಾವಲಿತಾನವನ್ನೂ, ಜನಯಾಮಾಸ-ಹುಟ್ಟಿಸಿದನು ||೯|| ಅಂಗ-ಪ್ರಿಯನಾದ ಪರೀಕ್ಷಿದನೇ! ಸಾರತಿಃ-ಆ ರತೀದೇವಿಯು,
ಪದ್ಯದಲಾಯತೇಕ್ಷಣಂ-ತಾವರೆಯನಳಿನಂತ ನೀಳಿಂಗಳಾದ ಕಂಗಳುಳ್ಳಂಥಾ, ಪ್ರಲಂಬಜಾಹುಂ-ಉದ್ದವಾಗಿ ಜೋಲುವ ತೋ

ಯಮನೆಗೆ ತೆಗದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಬಿಡ್ಗದಿಂದ ಛೇದಿಸಲಾಗಿ ||೫||ಅದರ ಉದರದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನುನೋಡಿ ಕಂಬ
ರನಪ್ತಿಯಾದ ಮಾಯಾವತಿಯೆಂಬವಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಾಯಾವತಿಯು ಕಂಕಿತಳಾಗಿರುವಾಗ ನಾರ
ದಯುಷಿಯು ಬಂದು ಆಶಿಶುವಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕ್ರಮವನ್ನೆಲ್ಲವಂ ಪೇಳಿದನು ||೬||ಅವನು ಕಾಮನು ನಿನ್ನ ಪತಿಯು,
ಎಂನು ನಾರದಯುಷಿಯು ಪೇಳಿದನು. ಆಮಾಯಾವತಿಯೇ ಲೇವದದಲ್ಲಿ ರತೀದೇವಿಯು, ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ಲೇನಕ್ಕ
ವೇದಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನೇ ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು ||೭||ಅವಳು ಕಂಬರನಿಂದ ಪಾಕಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಗಲ್ಪಟ್ಟ
ವಳಾಗಿ ಚಲುವನಾದ ಆಶಿಶುವಂ ನೋಡಿ ಕಾಮದೇವನೆಂದರಿತು ಸ್ನೇಹವು ಮಾಡಿದಳು ||೮|| ಅಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು
ಕೆಲವುಕಾಲದಮೇಲೆ ಯೌವನ ಪ್ರಾರಂಭವ ವುಳ್ಳವನಾಗಿ ನೋಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಉಲ್ಲಾಸಕಾರಿ
ಯಾದನು ||೯||ಅಂತಾ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ನೋಡಿ ರತಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ
ಪದ್ಯದಲಾಕ್ಷನಾಗಿ ದೀರ್ಘಬಾಹುವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹುಸುಂದರನಾಗಿರುವ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ನೋ

ಬಾಹುಂನರದವಸುಂದರವಾ | ಸನ್ನಿವೇಶನಾಸೂತ್ರಭಿತಭೃವೇಕ್ಷತೀಪ್ರೀತ್ಯುಪತನ್ಧಿರತೀರಂಗಸಾ
ರತೈಃ ||೧೦||ತಾಮಾಹಭಗವಾನ್ಯಾಪ್ತ್ಯಿಮಾರ್ಗತಸ್ತಮತೀರಸ್ಯಥಾ | ಮಾತೃಭಾವಮತಿಕ್ರಮ್ಯವ
ರ್ಮಸಕಾಮಿನೀಯಥಾ||೧೧||ರತೀ|ಭವಾನ್ಯಾರಾಯಣಸುತಕೃಂಬರೇಣಹೃತೋಗೃಹಾತ್ | ಅಹಂತದಿಕ್ಕ
ತಾಪತ್ನೀರತೀಕಾಮೋಭವಾಪ್ರಭೋ ||೧೨||ವಿಷತ್ವಾನಿದರ್ಶನಂಸಿಂಧೃಪ್ರಾಕ್ಷ್ಯಪಚ್ಛಂಬರೋಗುರಃ |
ಮತೋಗ್ರಗ್ರಸೀತ್ತಮದರಾದಿಹಪ್ರಾಪ್ತೋಭವಾಪ್ರಭೋ ||೧೩||ತಮಿಮಂಜಹಿದುರ್ದರ್ಶಮದುರ್ದ
ಯಂತತುಮಾತ್ಮನಃ | ಮಾಯಾಕತವಿದಂತ್ಯಂಚಮಾಯಾಭಿರ್ಮೋಹನಾದಿಭಿಃ ||೧೪||ಪರಿಕೋಚತಿತಿ

ಈಗುಳ್ಳಂಥಾ, ನರದೇವಸುಂದರಂ-ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಬೇವರ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂ ಚಲುವನಾದಂಥಾ, ತಂ-ಅಹುಡುಗನನ್ನು, ಸನ್ನಿವೇ...
ಭೃವಾ-ಸನ್ನಿವೇಶನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಸಹಿತವಾದ, ಹಾಸ-ಸಗಯಿಂದ, ಉತ್ತೇಜಿತ-ವಿಗ್ರಹವುಳ್ಳ, ಭೃವಾ-ಹುಬ್ಬಿನಿಂದ, ಈಕ್ಷ
ತೀ-ನೋಡುವವಳಾಗಿ, ಪ್ರೀತ್ಯಾ-ಅನುರಾಗದಿಂದ, ಸಾರತೈಃ-ಸುರತಕ್ರೀಡಾಲಕ್ಷಣಗಳೊಡನೆ, ಪತಿಂ-ಗಂಡನೆಯುಭಾವಿನಿ,
ಉಪತನ್ಧೀ-ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ||೧೦|| ಭಗವಾ-ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ, ಕಾಪ್ತ್ಯಾ-ಕೃಷ್ಣನಮಗನು, ಮಾತೆ-ತಾಯಿಯೇ! ತೇ-
ನಿನ್ನ, ಮತಿಃ-ಬುದ್ಧಿಯು, ಅಸ್ಯಥಾ-ಬೇರೆಬಗೆಯಾಗಿದೆ, ಮಾತೃಭಾವಂ-ತಾಯಿಯೆಂಬಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು, ಅತಿಕ್ರಮ್ಯ-ವಿಗ್ರ
ಹ, ಕಾಮಿನೀಯಥಾ-ಕಾಮವುಳ್ಳ ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯಂತೆ, ವರ್ತಸೇ-ನಡೆಯುತ್ತಿರುವೆ, ಎಂಥ ತಾಂ-ಅವಳೆಂಕುರಿತು, ಆಹ-ನುಡಿ
ದನು ||೧೧|| (ರತೀವಾಕ್ಯವು.) ಭವಾ-ನೀನು, ನಾರಾಯಣಸುತಃ-ಕೃಷ್ಣನ ಮಗನು, ಶಂಬರೇಣ-ಶಂಬರನುರನಿಂದ,
ಗೃಹಾತ್-ಮನೆಯಿಂದ, ಹೃತಃ-ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನು, ಅಹಂ-ನಾನು, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಅಧಿಕೃತಾ-ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವನು, ಪತ್ನೀ
ಧರ್ಮದಿಂದಾದ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ರತಿಯಾಗಿರುವೆನು ಪ್ರಭೋ-ಒಡೆಯನೇ! ಭವಾ-ನೀನು, ಕಾಮಃ-ಮನ್ಮಥನು ||೧೨||
ಪ್ರಭೋ-ಒಡೆಯನೇ! ವಿಷಶಂಬರೇನುರಃ-ಈ ಶಂಬರನೆಂಬ ಪೃತ್ಯನು, ಅನಿರ್ದಿಶಂ-ಹತ್ತು ದಿನಗಳು ಕಳೆದೆಯಿರುವ,
ತ್ವಾ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಸಿಂಧಾ-ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಕ್ಷ್ಯಪತಿ-ಎತ್ತಿಹಾಕಿದನು. ಮತ್ಸ್ಯಾ-ವಿಾನು, ಅಗ್ರಹೀತ-ನುಂಗಿತು. ತಮದ
ಕಾತ್-ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನದೆಯಿಂದ, ಭವಾ-ನೀನು, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಪ್ರಾಪ್ತಃ-ಬಂದವನಾಗಿರುವೆ ||೧೩|| ಮುರ್ದರ್ಶಂ-
ತಿರನ್ನರಿಸಲಳಿವಲ್ಲವಂಥಾ, ದುರ್ಷಯಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ಗೆಲ್ಲಲಶಕ್ತನಾದಂಥಾ, ಮಾಯಾಕತವಿದಂ-ನೂರಾರು ಮೋಸಗ
ಳೆಂಬಲ್ಲವನಾದಂಥಾ, ಆತ್ಮನಃಕತ್ರಂ-ತನಗೆ ಮೈರಿಯಾದಂಥಾ, ತಮಿಮಂ-ಆ ಮೊ ಶಂಬರನನ್ನು, ತ್ವಂಜ-ನೀನೊಕ್ಕೂಡ,
ಮೋಹನಾದಿಭಿಃ-ಮೋಹಗಳೊಳಿಸುವಿಕೆಯೇ ಮೊದಲಾದ, ಮಾಯಾಭಿಃ-ವಂಚನಾವಿದ್ಯೆಗಳಿಂದ, ಜಹಿ-ಗಲ್ಲು ||೧೪|| ತೇ-ನಿನ್ನ,
ಮಾತಾ-ಹೆತ್ತತಾಯಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಗತಪ್ರಜಾ-ಕೃತಪ್ಪಿಮೋದ ಮಗುವುಳ್ಳವಳಾದ್ದರಿಂದ, ಕುರೇವ-ಕುರೆಯೆಂಬಹಕ್ಕಿ
ಯಂತೆ, ಪರಿಕೋಚತಿ-ಅಳುತಿರುವಳು. ಪುತ್ರಸ್ತೇಹಾಕುಲಾ-ಕುಮಾರನಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗದಿಂದ ಕದಡಿದಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳೊ, ದೀ

ಡಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಿಕಸಿತ ನೇತ್ರಳಾಗಿ, ಹಾವ ಭಾವವಿಲಾಸದಿಂದ ಅವನಂ ಮೋಹಿಸಿದಳು. ||೧೦||ಆಗ ಭಗ
ಂತನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಆಮಾಯಾವತಿಯಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದನು. ಅದಂತೆ-ಎಲೆತಾಯೀ! ನಿನ್ನಬುದ್ಧಿ
ಯು ಮತ್ತೊಂದುಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ, ಮಾತೃಭಾವವೆಂಬಿಟ್ಟು ಕಾಮುಕಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಬುದ್ಧಿಯು
ಇರುವಹಾಗಿದೆ ||೧೧||ಎಂದು ನುಡಿದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಮಾಯಾವತಿಯು ಪತಿಯಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ
ನಂಕುರಿತುಹೇಳಿದಳು. ಎಲೈವಿವರನೇ! ನೀನು ನಾರಾಯಣನಪುತ್ರನು. ಶಂಬರನುರನಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂ
ದ ಅಪಹೃತನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆಬಂದುಯಿದ್ದೀಯೆ, ನಾನು ನಿನ್ನಪತ್ನಿಯಾದ ರತಿಯು, ನೀನು ನನ್ನಪತಿಯಾದ ಕಾ
ಮನು ||೧೨||ಈಶಂಬರನು ಕಿರುವಾದನ್ನನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಕೊಂಡುಬಂದು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದನು. ಅಲ್ಲಿ
ಯೊಂದುಮತ್ಸ್ಯವು ನಿನ್ನಂ ನುಂಗಿತು ಅಲ್ಲಿಂದ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆಬಂದವನಾದ ||೧೩||ಅಕಾರಣದಿಂದ ಜಯಿಸಲಕ
ಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆಕೆತ್ತುವಾದೆ ಈಶಂಬರನಂ ಸಂಹರಿಸು. ಈಯಸುರನು ಮಾಯಾಕತವಂ ಬಲ್ಲವನು, ನೀನು ಅದೇ
ಶೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಗಳಿಂದ ಅವನಂ ಮೋಹಿಸುವಂತೆಮಾಡಿ ಸಂಹರಿಸು ||೧೪|| ನಿನ್ನಮಾತೃವಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು
ಪುತ್ರನಾದ ನಿನ್ನಂಕಾಣದೆ ಕುರಿಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ರೋದನಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಾಳೆ, ಪುತ್ರಸ್ತೇಹ ಪರವಳಾಗಿ ಕರುವಂ

ಮಾತಾಕುರೇವಗತಃ | ಪುತ್ರಸ್ತೇ ಹಾಕುಲಾದೀನಾ ವಿವತ್ಸಾಗೌರಿವಾತುರಾಂಗಳಿಃ | ಆಭಾಷ್ಯೈಃ
ವಂದದೌವಿದ್ಯಾಂಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯಮಹಾತ್ಮನೇ | ಮಾಯಾವತೀಮಹಾಮಾಯಾಂಸರ್ವಮಾಯಾವಿ
ನಾಶನೀಮ್ ||೧೬|| ಸಚಕಂಬರಮಭೈತ್ಯಸಂಯುಗಾಯಸಮಾಹ್ವಯತ್ | ಅವಿವಹೈಸ್ತಮಾಹ್ವ
ಪ್ರೋಕ್ಷಪರ್ವಸಂಜನಯೇಕೇವಮ್ ||೧೭|| ಸೋಧಿಕ್ಷೈತ್ತೇದುರೈಚೋಭಿಃಪದಾಹತತಾವೋರಗಃ | ನಿಶ್ಚಕ್ರಾ
ಮಗದಾಪಾಣಿರಮರ್ಮಾತ್ಮಾಮ್ರಲೋಚನಃ ||೧೮|| ಗದಾಮಾವಿಧ್ಯತರಸಾಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಯಮಹಾತ್ಮ
ನೇಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯವ್ಯಸದನ್ನಾದಂವಜ್ರನಿವೈವನಿಷ್ಠಂವಮ್ ||೧೯|| ತಾಮಾಪತಂತೀಂಭಗವಾಃಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋ
ಗದಯಾಗದಾವಾ | ಅಪಾಸ್ಯಶತವೇಕ್ಯಾದ್ಧಿಪ್ರಾಹಿಣೋತ್ಸಾಂಗದಾಂನದಃ ||೨೦|| ಸಚಮಾಯಾಂಸ
ಮಾಶ್ರಿತ್ಯವೈತಯಾಂಮಯದ್ರಿಶಾಮ್ | ಮುಮೋಚಾಸ್ತ್ರಮಯಂವರ್ಷಂಕಾಷ್ಠೈಃಪ್ರಹಾಯನೋ

ಸಾ-ಡುಃಖಿತಳೂಆದ್ದರಿಂದ, ವಿವತ್ಸಾ-ಹುಟ್ಟಿದಕರುವು ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ, ಗೌರಿವ-ಆಕಳಿನಂತೆ, ಆತುರಾ-ಆತುರಗೊಳ್ಳುವವಾಗಿ
ದ್ದಾಳಿ ||೧೬|| ಮಾಯಾವತೀ-ಮಾಯಾಗಾತಿಯಾದ ರತಿಯು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಆಭಾಷ್ಯ-ನುಡಿದು, ಸರ್ವ ಮಾಯಾವಿನಾಶಿನೀಂ-ಮೋ
ನದವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲವಂ ಪರಿಹರಿಸುವಂಥಾ, ಮಹಾಮಾಯಾಂ-ದೊಡ್ಡ ಮೋನದವಿದ್ಯೆಯನ್ನು, ಮಹಾತ್ಮನೇ-ಅಧಿಕ ಜುಡಿ ಯು
ಳ್ಳವನಾದ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ-ಕೃಷ್ಣಪುತ್ರನಿಗೆ ದಹಾ-ಕೊಟ್ಟಳು ||೧೭|| ಸಚ-ಆ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೂ, ಕಂಬರಮಭೈತ್ಯ-ಕಂಬ
ರಾಸುರನ ಬಳಿಗೆಯ್ತು, ಅವಿವಹೈಃ-ನಾನುಕೂಡವಂಥಾ, ಅಕ್ಷೇಪೈಃ-ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವ ಮಾತುಗಳಿಂದ,
ತಂ-ಆ ದೈತ್ಯನನ್ನು, ಧ್ವೇಷ-ನಿಂದಿಸಿನುಡಿಯುವನಾದ್ದರಿಂದ, ಕಲಿಂ-ಕಲಹವಿರೋಧವನ್ನು, ಸಂಜನಯೇ-ಹುಟ್ಟಿಸುವವ
ನಾಗಿ, ಸಂಯುಗಾಯ-ಕಾಳಿಗೆಕ್ಕೆ, ಸಮಾಹ್ವಯತ್-ಕರೆದನು ||೧೮|| ಸಃ-ಆ ಕಂಬರನು, ಮರ್ಷಚೋಭಿಃ-ಕಿಟ್ಟಮಾತುಗಳಿಂ
ದ, ಅಧಿಕ್ಷಿಪ್ತಃ-ಪಳಿದಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪದಾ-ಕಾಲಿನಿಂದ, ಆಹತಃ-ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಉರಗಜವ-ಸರ್ಪನಂತೆ, ಅಮರ್ಷಾ
ತ-ಶಿಟ್ಟಿನದೇಸೆಯಿಂದ, ತಾಮ್ರಲೋಚನಃ-ಕಂಪಾದ ಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಗದಾಪಾಣಿ-ಗಡೆಯು ಕೈಲಿ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ, ನಿಶ್ಚಕ್ರಾ
ಮ-ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು ||೧೯|| ತರಸಾ-ವೇಗದಿಂದ, ಗದಾಂ-ಕುಂತಾಯುಧವನ್ನು, ಮಹಾತ್ಮನೇ-ಫನಶೀಲನಾದ, ಪ್ರ
ದ್ಯುಮ್ನಾಯ-ಕೃಷ್ಣಪುತ್ರನಿಗೋಸುಗ, ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ-ಬೀಸಿಟ್ಟು, ಆವಿಧ್ಯ-ನೋಯಿಸಿ, ವಜ್ರನಿಷ್ಪನ್ನವನಿಷ್ಠುರಂ-ನಿಡಲಿ ಬಡಿ
ಯುವಂತೆ ಕಠಿನವಾದ, ನಾದಂ-ಕೂಗನ್ನು, ವ್ಯಸದತಃ-ಕೂಗಿದನು ||೧೯|| ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಃ-ಕಾಮ
ದೇವನು, ಆಪತಂತೀಂ-ಬರುತ್ತಿರುವ, ತಾಂಗದಾಂ-ಆ ಕುಂತವನ್ನು, ಗದಯಾ-ತನ್ನ ಕೊಂತದಿಂದ, ಅಪಾಸ್ಯ-ಹೊರತಟ್ಟಿ,
ಸರ್ಪ-ಸಿಂಹನಾದವಂ ಗೆಯ್ದನಾಗಿ, ಶತವೇ-ವೈರಿಯಾದ ಕಂಬರನಿಗೋಸುಗ, ಕುದ್ಧಃ-ನಿಟ್ಟುಗೊಂಡವನಾಗಿ, ಸ್ವಾಂಗ
ದಾಂ-ತನ್ನ ಗದಾ ಯುಧವನ್ನು, ವಾಹಿಣೋತ್-ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು ||೨೦|| ಮಯವರ್ಷಿತಾಂ-ಮಯಾಸುರನಿಂದ ತೋರಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ದೈತೇಯಾಂಮಾಯಾಂ-ರಕ್ಷೋಮಾಯಾವಿಷ್ಣುಯನ್ನು, ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ-ಅವಲಂಬಿಸಿ, ವೈಹಾಯಸಃ-ಆಕಾಶಸಂಚಾರಿ
ಯಾದ, ಸೋಸುರಶ್ಚ-ಆ ಕಂಬರದೈತ್ಯನೂಕೂಡ, ಅಸ್ತ್ರಮಯಂವರ್ಷಂ-ಸರಳಮಳೆಯನ್ನು, ಕಾಷ್ಠೈಃ-ಕೃಷ್ಣನಮಗನ

ಕಾಣದ ಗೋವಿನಂತೆ ವ್ಯಸನವಡುತೆ ಲಿರುವಳು ||೧೫|| ಎಂದು ಪೇಳಿ ಮಾಯಾವತಿಯು ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಪ್ರದ್ಯು
ಮ್ನನಿಗೆ ಸರ್ವಮಾಯೆಗಳೆಂಪರಿಹರಿಸುವ ಮಹಾವಿದ್ಯೆಯಂ ಪೇಳಿದಳು ||೧೬|| ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಅ
ಸಹ್ಯಗಳಾದ ದುರ್ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕಂಬರನಿಗೆ ಕೋಪಮಹಾಟ್ಟಿಸಿ ಅವನಂ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆದನು ||೧೭|| ಆಕಂ
ಬರನು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನ ದುರ್ಭಾಷೆಗಳಂ ಸಹಿಸದೆ ಕಾಲಿನಿಂದ ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸರ್ಪದಂತೆ ಕೋಪಿಪ್ತನಾಗಿ
ಗದಾಪಾಣಿಯಾಗಿ ಹೊರಟು ||೧೮|| ಬಂದು ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಮೇಲೆ ಗಡೆಯಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನಿ
ಡಲಿನಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿದನು ||೧೯|| ಭಗವಂತನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಭರುತ್ತಲಿರುವ ಆಗದೆಯಂ ತನ್ನಗಡೆಯಿಂದ
ಛಿಗ್ಗುವೆಮಾಡಿ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ತನ್ನಗಡೆಯಂ ಕಂಬರನಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು ||೨೦|| ಆಕಂಬರನು ಮಯಾ
ಮಿತನಾದ ಮಾಯೆಯನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಮೇಲೆ ಅಸ್ತ್ರವರ್ಷಣೆ ಕ
ರೆದನು ||೨೦|| ರುಕ್ಮಿಣೀಪುತ್ರನಾದ ಮಹಾಧೀರನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಅಸ್ತ್ರವರ್ಷದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಸಮ

ಸುರಾಃ || ೧ || ಬಾಧ್ಯಮಾನೇಸ್ತವರ್ಷೇಣ ರಾತ್ರಿಜ್ಞೇಯೋಮಹಾರಥಃ | ಸತ್ವಾತ್ಮಿಕಾಂಮಹಾವಿದ್ಯಾಂ
ಸರ್ವಮಾಯೋಪಮರ್ದಿನೀಮ್ || ೨ || ತತೋಗೌಹ್ಯಕಗಾಂಧರ್ವಪೈಶಾಚೌವಗರಾಕ್ಷಸೀಃ | ಪಾತ್ರಯಾ
ಬ್ಜಿತತಶೋದೈತ್ಯಕಾನ್ವಿರ್ವ್ಯಧಮಯತ್ಸತಾಃ || ೩ || ನಿಶತಮಸಿಮುದ್ಯಮ್ಸಕಿರೀಟಸಕುಂ
ಡಲಮ್ | ಶಂಬರಸ್ಯಶಿರಃಕಾಯಾತ್ಮಾಮೃತ್ಯುಕೃಪಜಾರತತೆ || ೪ || ಅಕೀರ್ಯಮಾಣೋದಿವಿಜೈಃಸ್ತವ
ದಿಭ್ಯಃಕುಸುಮೋತ್ಪಲೈಃ | ಭಾರ್ಯಯಾಂಬರಚಾರಿಣ್ಯಾಪುರಂನೀತೇವಿಹಾಯಸಾ || ೫ || ಅಂತಃಪುರ
ವರಂರಾಜೀಲಲನಾಶತಸಂಕುಲಮ್ | ವಿವೇಕತ್ಯಾಗಗಸಾದ್ವಿದ್ಯುತವಬಲಾಹಕಃ || ೬ || ತಂದ್ಯ
ಪ್ಪಾಜಃಪದಶ್ಯಾಮಂಪೀತಕೌಶೇಯವಾಗಸಮ್ | ಪ್ರಲಂಬಬಾಹುಂತಾಮಾಕ್ಷಂಸುಸ್ಥಿತಂರುಚಿರಾ
ನಸಮ್ || ೭ || ಅಲಂಕೃತಮುಖಾಂಭೋಜಂನೀಲನಕಾಶ್ರಲಕಾಳಿಭಿಃ | ಕೃಷ್ಣಂಮತ್ಸಾಸ್ತ್ರಿಯೋಪೀ

ಲ್ಲಿ, ಮುಮೋಚ-ಸುರಿದನು || ೧ || ಅಸ್ತವರ್ಷೇಣ-ಸರಳಮಳಿಯಿಂದ, ಬಾಧ್ಯಮಾನಃ-ಪೀಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾದ ಮಹಾ
ರಥಃ-ದೊಡ್ಡ ತೇರುಳ್ಳ ವೀರನಾದ, ರಾತ್ರಿಜ್ಞೇಯಃ-ರಾತ್ರಿಜ್ಞೇಯಗನು, ಸರ್ವಮಾಯೋಪಮರ್ದಿನೀಂ-ಸಕಲಮೋನವಿವೈಗಳ
ನೊನ್ನ ನಾಶಮಾಡುವಂಥಾ-ಸತ್ವಾತ್ಮಿಕಾಂ-ಸಾತ್ವಿಕಗುಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ, ಮಹಾವಿದ್ಯಾಂ-ಮಹಾವಂತ್ರಜ್ಞಾ
ನವನ್ನು. ಹೊಂದಿದನು || ೨ || ತತಃ-ಅಬಳಿಕ, ದೈತ್ಯಃ-ಶಂಬರಾಸುರನು, ಗೌಹ್ಯಕ-ಗುಹ್ಯಕರೇ ದೇವತೆಗಳಾಗಿಲ್ಲ, ಗಾಂ
ಧರ್ವ-ಗಂಧರ್ವದೇವತಾಕಂಗಳಾದ, ಪೈಶಾಚ-ಪಿಶಾಚಪಾಲಿತಂಗಳಾದ; ಔರಗ-ಸರ್ವದೇವತಾಕಂಗಳಾದ, ರಾಕ್ಷಸೀಃ-ರಕ್ಷಾ
ಮಾಯೆಗಳನ್ನು, ಕತಶಃ-ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ, ಪಾತ್ರಯಂಬ್ಜಿತ-ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು ಸಕಾಖ್ಯಃ-ಆಕೃಷ್ಟನಮಗನು, ತಾಃ-ಆ
ಮಾಯೆಗಳನ್ನು, ವ್ಯಧಮಯತೆ-ಉದಿದಂತೆ ತೋರಾಡಿದನು || ೩ || ನಿಶತಂ-ಬಹಳಹರಿತವಾದ, ಅಸಿಂ-ಕತ್ತಿಯನ್ನು, ಉದ್ಯ
ಮ್ಯ-ಅತ್ತಿಕೊಂಡು, ಸಕಿರೀಟಂ ಟೋಪಿಗೆಯಿಂದನುಕಿತವಾದ, ಸಕುಂಡಲಂ-ಕಿವಿದೊಡವುಗಳೊಡಗೂಡಿದ, ತಾಮ್ರಶೃಕು
ಮ್ನಾಸೆಗಳಿಲ್ಲ, ತತಃ-ಅಂಥಾ, ಶಂಬರಸ್ಯಶಿರಃ-ಶಂಬರಾಸುರನ ತಲೆಯನ್ನು, ಕಾಯಾತ್-ಶರೀರದದೆಯಿಂದ, ಜಹಾರ-ಅಪ
ಹರಿಸಿದನು || ೪ || ಸ್ತವದ್ವಿ-ಸ್ತೋತ್ರವಂಗೆಯ್ಯ, ದಿವಿಜೈಃ-ದೇವರ್ಷಿಗಳಿಂದ, ಕುಸುಮೋತ್ಪಲೈಃ-ಪುಷ್ಪಪುಂಜಗಳಿಂದ, ಆ
ಕೀರ್ಯಮಾಣಃ-ಎರಚಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಅಂಬರಚಾರಿಣ್ಯಾ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವಳಾದ, ಭಾರ್ಯಯಾ-ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಮಾ
ಯಾವತಿಯಿಂದ, ವಿಹಾಯಸಾ-ಗೆಗನಮಾರ್ಗದಿಂದ, ಪುರಂ-ದ್ವಾರಕಾನಗರವನ್ನು, ನೀತಃ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು || ೫ ||
ರಾಜೀ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ | ಆ ಕಾಮನು, ಲಲನಾಶತಸಂಕುಲಂ-ಸ್ತ್ರೀಸಂಘಗಳಂ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ, ಅಂತಃಪುರವರಂ-ಶ್ರೀ
ಪ್ತವಾದ ರಾಣಿವಾಸವನ್ನು, ವಿದ್ಯುತಾ-ಮಿಂಚಿನೊಡನೆ, ಬಲಾಹಕಃ-ಮೇಘದಂತೆ, ಪತ್ಯಾ-ಹೆಂಡತಿಯೊಡಗೂಡಿ,
ಗಗನಾತ್-ಆಕಾಶದಿಂದ, ವಿವೇಕ-ಬಂದುಹೊಕ್ಕನು || ೬ || ಜಲದಶ್ಯಾಮಂ-ಮೋಡದಂತೆಕಪ್ಪಾದ, ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಗಸಂ-
ಹಳದಿಯಾದ ಪಟ್ಟಿಯವಸ್ತ್ರವುಳ್ಳ, ಪ್ರಲಂಬಬಾಹುಂ-ಮೋಣಕಾಲವರೆಗೂ ನೀಳವಾದ ತೋಳುಗಳುಳ್ಳ, ತಾಮ್ರಾಕ್ಷಂ-ಕೆಂಪಾ

ಸ್ತಮಾಯಾನಾಶಕವಾದ ಸತ್ಯಮಯವಾದ ಮಹಾಮಾಯೆಯಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು || ೧ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶಂ
ಬರನು ಯಕ್ಷಮಾಯೆಗಳಂ ಗಂಧರ್ವಮಾಯೆಗಳಂ, ಸರ್ಪಮಾಯೆಗಳಂ, ರಾಕ್ಷಸಮಾಯೆಗಳಂನಹ ಕಳುಹಿ
ಸಿದನು. ಆ ಮಾಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲವಂ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಹರಿಸಿದನು || ೨ || ಆಮೇಲೆ ಪ್ರದ್ಯು
ಮ್ನನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬದ್ಗವಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಿರೀಟಕುಂಡಲಸಮೇತವಾದ ಶಂಬರನ ಶಿರವಂ ಛೇದಿಸಿ ಕೆ
ಡಹಿದನು || ೩ || ಆಮೇಲೆ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಪಶೃಪಿಯಂ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ತುತಿಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ
ಆಕಾಶಚಾರಿಣಿಯಾದ ಮಾಯಾವತಿಯಿಂದ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕರಕೊಂಡು ಬರಲ್ಪಡುವನಾಗಿ ದ್ವಾರಕಾಪಟ್ಟ
ಣಕ್ಕೆ ಬಂದನು || ೪ || ಆ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಮಾಯಾವತಿಯೊಡನೆ ಮಿಂಚಿನೊಡನೆ ಮೇಘದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತ
ಅನೇಕಸ್ತ್ರೀಸಂಕುಲವಾದ ಅಂತಃಪುರವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು || ೫ || ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪತ್ನಿಯರು
ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮನಾಗಿ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿಯಾಗಿ ಆಜಾನುಬಾಹುವಾಗಿ ಕೆಂಪಾದನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮಂದಸ್ಥಿ
ತಪ್ಪುವನಾಗಿ ಮನೋಹರಂಗಳಾದ ಕುಂಡಲಂಗಳೊಳ್ಳವನಾಗಿ || ೬ || ನೀಲಂಗಳಾದಮುಂಗುರುಳುಗಳಿಂದ ಆ

ತಾನಿಲೀಯುಸ್ತತ್ರತತ್ರಹ ||೮೮|| ಅವಧಾರ್ಯಕನೈರೀಪದ್ಯೈಲಕ್ಷಣೈನಯೋಪಿತಃ | ಉಪಜಗ್ನ್ಯುಃ
ಪ್ರಮುದಿತಾಸ್ತಸ್ತ್ರೀರತ್ನಂನುನಿಸ್ತೃತಾಃ ||೮೯|| ಅಥತತಾಸಿತಾಪಾಂಗೀವೈದರ್ಭೀವಲ್ಗುಭಾಪಿ
ಣೀ | ಅಸ್ಮರತ್ಸ್ಯಸುತನವೃಂಸ್ಸಹಸ್ಸುತಪಯೋಧರಾ ||೯೦|| ಕೋನ್ವಯಂನರವೈಡೋರೈಕಗೃವಾ
ಕಮಲೆಕ್ಷಣಃ | ಧೃತಃಕಯಾವಾಜತರೆಕಯಾಲಬ್ಧೋಧಕನಿವಾ ||೯೧|| ಮಮಚಾಪ್ಯಾತ್ಮಜೋನಮ್ನೋ
ನೀತೋಯಂಸೂತಿಕಾಗೃಹಾತ್ | ವಿತ್ತಾಲ್ಯವಯೋರೂಪೋಯದಿಜೀವತಿಕಾತ್ರಜಿತ್||೯೨|| ಕಥಂತ್ಯ
ನನಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂಸಾರೂಪ್ಯಂತಾರ್ಗಧನ್ವನಃ | ಆತ್ಮತ್ಯಾವಯವೈರ್ಗತ್ಯಾಸ್ವರಹಾಸಾವಲೋಕ

ಷಕಂಗಳುಳ್ಳ, ಸುಸ್ಥಿತಂ-ಚನ್ನಾಪ ಕಿರುಸಗೆಯುಳ್ಳ, ರುಚಿರಾನನಂ-ನೋಗಸಾದ ಮೋರೆಯುಳ್ಳ ||೯೨|| ನೀಲವಕಾಶ್ರಲಕಾಳಭಿಃ-
ಕಪ್ಪಾದ ಗುಂಗುರುಕುರುಳುಗಳಿಂದ, ಅಲಂಕೃತಮುಖಾಂಭೋಜಂ-ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊಗದಾವರೆಯುಳ್ಳ, ತಂ-ಅವನನ್ನೂ
ವ್ಯವಾಪ್ತವಿ-ನೋಡಿ, ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾಸುದೇವನನ್ನಾಗಿ, ಮತ್ವಾ-ತೀವರು, ಸ್ತ್ರೀಯಃ-ಹೆಂಗಳು, ಹೀತಾಃ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಸಹಿತ
ರಾಗಿ, ತತ್ರತತ್ರ-ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ನಿಲೀಯುಷ್ಕ-ಅಡಗಿಕೊಂಡರಂತೆ, ಅದ್ಭುತವು ||೮೮|| ಈಪದ್ಯೈಲಕ್ಷಣೈನ-ಕೃಷ್ಣನಿಗಿಂತಲೂ
ಕೊಂಚಬೇರೆಯಾದ ಗುರ್ತಿನಿಂದ, ಕನ್ಯಾಃ-ಮಿಲ್ಲನೆ, ಅವಧಾರ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಸುನಿಸ್ತೃತಾಃ-ಚನ್ನಾದಲಕ್ಷ್ಯ
ಯಮುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಪ್ರಮುದಿತಾಃ-ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷಮುಳ್ಳವರಾದ, ಯೋಪಿತಃ-ಹೆಂಗಳು, ಸಸ್ತ್ರೀರತ್ನಂ-ಶ್ರೀವೈಲಾಸದೊ
ಣಿನಿಂಪಸಹಿತನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನ, ಉಪಜಗ್ನ್ಯುಃ-ಬಳಿಗೆಯಿದ್ದರು ||೮೯|| ಅಥ-ಆ ಏಳಿಕೆ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ವಲ್ಗುಭಾಪಿಣೀ-ಮು
ನೋಳಕರವಾಗಿ ನುಡಿಯುವವಳಾದ, ಅಸಿತಾಪಾಂಗೀ-ಕಪ್ಪಾದ ಕಡೆಗಂಗಳುಳ್ಳವಳಾದ, ವೈದರ್ಭೀ-ವಿಡರ್ಭರಾಜಪುತ್ರಿಯು,
ಸೋಪಸ್ತುತಪಯೋಧರಾ-ಪುತ್ರಾನುರಾಗದಿಂದ ನೊರತುಗೊಂಡ ಮೊಲೆಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ನಷ್ಟಂ-ಪುರುಡಿನಮನೆಯಿಂದಲೇ
ಕಾಣದೇ ಹೋಗಿದ್ದ, ಸ್ವಸುತಂ-ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು, ಅಸ್ಮರತ್-ನಿನವುಗೊಂಡಳು ||೯೦|| ನರವೈಡೋರ್ಯಃ-ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠ
ನಾಪ, ಅಯಂ-ಇವನು, ಕೋನು-ಯಾವವನಾದಾನು? ಕಮಲೆಕ್ಷಣಃ-ತಾವರೆಗಲ್ಲನಾದ, ಅಯಂ-ಇವನು, ಕನ್ಯವಾ-ಯಾ
ರವನಾದಾನು? ಕಯಾವಾ-ಯಾವವಳಿಂದ, ಜತರೇ-ಬಸುರಲ್ಲಿ, ಧೃತಃ-ಹೊರಲ್ಪಟ್ಟವನಾದಾನು? ಕಯಾ-ಯಾವಹೆಂಜಿನಿಂದ,
ಕೇನವಾ-ಯಾವ ಗಂಡಿನಿಂದಲಾದರೂ, ಅಥ-ಹುಟ್ಟುವಬಳಿಕೆ, ಲಬ್ಧಃ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿದ್ದಾನು? ||೯೧|| ಮಮಚಾಪಿ-ನನ
ಗೊಳೂಡ, ಆತ್ಮಜಃ-ಮಗನು, ನಷ್ಟಃ-ಕಾಣದೆ ಹೋಗಿರುವನು, ಅಯಂ-ಇವನಂಥಾ ನನ್ನ ಮಗನು, ಸೂತಿಕಾಗೃಹಾತ್-
ಪುರುಡಿನ ಮನೆಯತ್ತಣಿಂ-ನೀತಃ-ಹೊರಗೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವನು, ಕುತ್ರಜಿತ್-ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ, ಜೀವತೀಯದಿ-ಬದುಕಿರುವನಾದ
ರೆ, ವಿತ್ತಾಲ್ಯವಯೋರೂಪಃ-ಇವನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾಯವೂ ಆಕಾರವೂ ಉಳ್ಳವನಾಗಿರುವನು ||೯೨|| ಆತ್ಮತ್ಯಾ-ಆಕಾರದಿಂ
ದಲೂ, ಅವಯವೈಃ-ಅಂಗಗಳಿಂದಲೂ, ಗತ್ಯಾ-ಇಂದ್ರಿಯಜೀವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಕಂಠಧ್ವನಿಯಿಂದಲೂ, ಹಾಸ-ನಗೆಯಿಂದಲೂ,
ಅವಲೋಕನೈಃ-ನೋಟದಿಂದಲೂ, ಕಾರ್ಪಧನ್ವನಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಸಾರೂಪ್ಯಂತಂ-ಸಮಾನರೂಪವುಳ್ಳತನವು, ಅನೇನ-ಇವನಿಂ
ದ, ಕಥಂ-ಹೇಗೆ, ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ-ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುವುದು? ||೯೩|| ಮೇ-ನನ್ನ, ಗರ್ಭಧೃತಃ-ಬಸುರಲ್ಲಿಹೊ

ಲಂಕೃತವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನುನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣನೆಂದುತೀವರು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಅ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಔತುಕೊಂಡರು ||೮೮|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿಕೃಷ್ಣನಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಯಾಲಕ್ಷಣಂಗಳಿಂದಕೃಷ್ಣನಲ್ಲವೆಂದುನಿಶ್ಚ
ಯಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆಬಂದು ಸ್ತ್ರೀಸಮೇತನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಂ ನೋಡಿದರೂ ||೮೯|| ಆಗ, ಮಧುರಾಲಾ
ಪವತಿಯಾದ ನೀಲಂಗಳಾವ ಕಡೆಗಂಣ ನೋಟಗಳುಳ್ಳ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ತನ್ನ ಪುತ್ರನಂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಪುತ್ರ)
ಸ್ನೇಹದಿಂದ ನೊರತುಕೊಂಡ ಸ್ತನವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ನುಡಿದಳು||೯೦||ಅದಂತೆನೆ-ಈಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನು? ಯಾರಮ
ಗನು? ಪದ್ಯುಲೋಚನ ನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಯಾರಿಂದ ಪೋಷಿತನಾದನೋ ಯಾವವನಿಗೆ ಲಬ್ಧನಾದನೋ? ||೯೧||ಸೂ
ತಿಕಾಗೃಹದಿಂದ ಅವಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟುಹೋದ ನನ್ನ ಪುತ್ರನು ಇವನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ವಯಸ್ಸೂ ರೂಪವೂ ಉ
ಳ್ಳವನು. ಆಪುರುಷನು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಜೀವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ನೋಡಬೇಕು ||೯೨||ಈಪುರುಷನಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನ ಸಾರೂಪ್ಯವು ಹೇಗೆಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು? ಈಪುರುಷನು ಆತ್ಮತೆಯಿಂದಲೂ ಅಂಗಗಳಿಂದಲೂ ಗತುನೊಂದಲೂ

ನೈಃ ||೩೩||ಸುವಾಸೌಭವೆನ್ನೋ ನಂಯೋಮೆಗರ್ಭ ಧೃತೋರ್ಭಕಃ | ಅಮುಷ್ಠೀಪ್ರೀತಿರಧಿಕಾವಾಮಃ
ಸ್ವರತಿಮೆಭುಜಃ ||೩೪|| ಏವಂವೀಮಾಂಸಮಾನಾಯಾಂವೈದಭ್ಯಾಂಧವೇಕೀಸುತಃ | ದೇವಕ್ಯಾನೇ
ಕದುಂದುಭ್ಯಾಮುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಲಗಮತಿ ||೩೫||ವಿಜ್ಞೇತಾರ್ಥೋಪಿಭಗವಾಂಸ್ತುಷ್ಣೋಮಾನುಜನಾ
ದರ್ಶನಃ | ನಾರದೋಕಥಯತ್ಸರ್ವಂಶಂಬರಾದರಣಾದಿಕಮ್ ||೩೬||ತಚ್ಛ್ವಾತ್ಯಾಮಹದಾಶ್ಚೈರ್ಯಂಕ್ತ
ವ್ವಾಂತಃಪುರಯೋಪಿತಃ | ಅಭ್ಯನಂದೇಬಹುನಬ್ಧಾನ್ವಂಪುನರಿಹಾಗತತ್ವಾ||೩೭||ದೇವಕೀವಸು
ದೇವಶ್ಚೈಕೈವೈರಾಮೌತಥಾಸ್ತ್ರಿಯಃ | ದೂಪತೀತೌಪರಿವ್ಯಜ್ಯಮುಕ್ತೀಚಯಯುರ್ಮದಮ್||೩೮||
ನವ್ಯಂಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಮಾಯಾತಮಾಕರ್ಣ್ಯದ್ವಾರಕೌಕನಃ | ಅಹೋಮೃತವಾಯಾತೋಬಾರೋದಿ

ರಲ್ಪಟ್ಟವನು, ಯಃ-ಯಾವನೋ, ಸುವಾಸೌ-ಅವನೇ ಇವನು, ಭವೇತ್-ಆದಾನು, ಅದ್ವರಿಂದಲೇ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಪ್ರೀತಿ-
ಅನುರಾಗವು, ಅಮುಷ್ಠೀ-ಇವನಲ್ಲಿ, ಅಧಿಕಾ-ಪೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ವಾಮೇಭುಜಃ-ಎಡತೋಳು, ಸ್ವರತಿ-ಕತ್ತುತ್ತಿರುವುದು
ಮ||೩೪|| ವೈದಭ್ಯಾಂ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ವೀಮಾಂಸಮಾನಾಯಾಂಸತ್ಯಾಂ-ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಳಾಗುತ್ತಿರುವಷ್ಟೆ
ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ದೇವಕೀಸುತಃ-ದೇವಕಿಯವಗನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ದೇವಕ್ಯಾನಕಮು
ಮಭ್ಯಾಂಸಾಕಂ-ದೇವಕೀವಸುದೇವರೊಡನೆ, ಆಗಮತ್-ಬಂದನು ||೩೫|| ಭಗವಾನ್-ನರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಜನಾರ್ದನಃ-ಕೃಷ್ಣ
ನು, ವಿಜ್ಞೇತಾರ್ಥೋಪಿ-ತಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯವುಳ್ಳವನಾದರೂ, ತಾಪ್ತಿಂ-ಮೌನವಾಗಿ, ಆಸ್ತ-ಇರ್ಪನು, ನಾರದಃ-ವಿಶ್ವಾ
ಮುನಿಯುಬಂದು, ಶಂಬರಾಕರಣಾದಿಕಂ-ಶಂಬರಾನುರನು ಮಗುವಂ ಕೊಂಡುಹೋದುದೊದಲಾದ, ಸರ್ವಂ-ವಿಷಯವೆಲ್ಲ
ನೂ, ಅಕಥಯತ್-ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು ||೩೬|| ಕೃಷ್ಣಾಂತಃಪುರಯೋಽಪಿ-ಕೃಷ್ಣನ ರಾಣಿವಾಸದ ತಂಗಳು, ಮಹದಾಶ್ಚ
ರ್ಯಂ-ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ, ತತಃ-ಆ ಕಾಮಚರಿತವನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ ಬಹುಅಬ್ಧಾ--ಹಲವುಪರುಷಗಳಲ್ಲಿ, ನವ್ಯಂ-
ಕಾಣದೆ ಹೋಗಿದ್ದಂಥಾ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಪುನರಾಗತಂ-ಮರಳಿಯೂ ಬಂದಂಥಾ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಂಕುರಿತು, ಅಭ್ಯನಂದೇ-ಪ್ರ
ತ್ಯಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಿಸಿದರು ||೩೭|| ದೇವಕೀ-ಕೃಷ್ಣನ ತಾಯಿಯೂ, ವಸುದೇವಶ್ಚ-ಕೃಷ್ಣನ ತಂದೆಯೂ, ಕೃಷ್ಣರಾ
ಮೌ-ವಾಸುದೇವಬಲಭದ್ರರೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸ್ತ್ರಿಯಃ-ರಾಣಿವಾಸದ ಹಂಗಳೂ, ರುಕ್ಮಿಣೀಚ-ಪಡೆದವಳಾದ ವೈದರ್ಭಿಯೂ
ತಾದಂಷತೀ-ಆಗಂಡಹೆಂಡಿರಾದ ||ಮಾಯಾವತೀಪ್ರದ್ಯುಮ್ನರನ್ನು, ಪರಿವ್ಯಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಮುದಂ-ಸಂತೋಷವನ್ನು
ಯಯಃ-ಹೊಂದಿದರು ||೩೮|| ದ್ವಾರಕೌಕನಃ-ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳುಳ್ಳವರು, ನವ್ಯಂ-ಕಾಣದೆಹೋಗಿದ್ದ, ಪ್ರದ್ಯು
ಮ್ನಂ-ಕೃಷ್ಣಪುತ್ರನನ್ನು, ಆಯಾತಂ-ಬಂದವನನ್ನಾಗಿ, ಅಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಅಹೋ-ಅಶ್ಚರ್ಯವು, ಬಾಲಃ-ಹುಡುಗನು, ಮೃ
ತಇವ-ಸತ್ತುಹೋದವನಂತಾಗಿದ್ದು, ದಿವ್ಯಾಪ್ಯ-ದೈವಯೋಗದಿಂದ, (ಜೈಮವಾಗಿ, ಆಯಾತಃ-ಬಂದವನಾದನು ಇತಿ-ಹೀ
ಗೆಂದು, ಅಬ್ರವಂತ್-ನುಡಿದರು ||೩೯|| ಪಿತೃಸರೂಪನಿಜೇಷಭಾವಾಃ-ತಂದೆಗೆ ಸಮಾನನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಂಡ

ಸ್ವರದಿಂದಲೂ ಹಾಸ್ಯದಿಂದಲೂ ನೋಟಗಳಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಹೋಲಿಯಿದ್ದಾನೆ ||೩೩||ಇವನು ನನ್ನ
ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಬಾಲಕನೇ ಆಗಿರಬಹುದು, ಇವನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ವಾಮೇಭುಜ
ವೂ ಅದುರುತ್ತೆ||೩೪||ಎಂದು ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ದೇವಕೀ ವಸುದೇವರೊಡನೆ ಸಮೇತವಾ
ಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಲ್ಲಿಗೆಬಂದನು ||೩೫||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸರ್ವಜ್ಞನಾದರೂ ಸುಮ್ಮನೆಯಿದ್ದನು. ಆಗ ನಾರ
ದಯುನಿಯು ಶಂಬರಾಕುರನಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲವಂದೇಳಿದನು. ||೩೬||ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರ
ವಾದ ಆವೃತ್ತಾಂತವಂ ಕೇಳಿ ಅಂತಃಪುರಸ್ತ್ರೀಯರು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಬಹುಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಕ್ಕಿದ ಪುರು
ಷನೊಂದಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು.||೩೭||ದೇವಕೀವಸುದೇವರೂ ರಾಮಕೃಷ್ಣರೂ ಮಿಕ್ಕಾಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಎಲ್ಲ
ರೂ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಅಲಿಂಗನವು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಳು||೩೮|| ತಪ್ಪಿಹೋದ
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಪುನಶ್ಚಬಂದನೆಂದು ಸಮಾಚಾರವಂಕೇಳಿ ದ್ವಾರಕಾ ವಾಸಿಗಳು ಮೃತನಾದ ಪುತ್ರನು ಪುನ
ಶ್ಚ ಬದುಕಿದಂತೆ ಆಯಿತೆಂದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು ||೩೯||ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃ

ಪ್ರೈತ್ಯತಾಬ್ರಾವತ್ ||೩೯|| ಯಂವೈಮುಹುಃಪಿತ್ಯಸರೂಪನಿಜಶೇಭಾವಾ ಸ್ತನ್ಮಾತರೋಯದಭಜ
ನೃಪಘನಭಾವಾಃ | ಚಿತ್ರಾನತತ್ಪಲರಪೂಸ್ತದಜಂಬಜಿಂಬಿ ಕಾಮೇಸ್ಕುರೇಕ್ಷಿವಿವಯೇಕಿಮುತಾನ್ಯ
ಸಾರ್ಯಃ ... .. ||೪೦||

... ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾಭಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಪಂಚಪಂಚಾಕ್ಷೋಧ್ಯಾಯಃ. ...

***

ಇವನಿಂಬ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ತನ್ಮಾತರಃ-ಆ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನತಾಯಿಯರಾದ ಕೃಷ್ಣಪತ್ನಿಯರೂಕೂಡ, ಯತೆ-ಯಾವಕಾರ
ಹವಿಂದ, ಉತ್ಸಾಹಭಾವಾಃ-ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಮುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಯಂ-ಯಾವ ಪುರುಷನನ್ನು, ರಹಃ-ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ, ವೈ-
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಮುಹುಃ-ಹರಿಹಾರಗೂ, ಅಭಜ-ಸೇವಿಸಿದರೋ, ತತಃ-ಅದು, ನಚಿತ್ರಂಖಲು-ಅಶ್ವರ್ಯವಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ರ
ಷಾಸ್ತದಜಿಂಬಜಿಂಬೇ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಆಶ್ರಯಿಸುವ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಗೆ ಪಡೆನೆಳಲಾಗಿರುವ, ಸ್ಮರೇ-ನೆನಪುಗೊಂಡಮಾತ್ರದಿಂದ
ಕ್ಷೋಭಕನಾದ, ಕಾಮೇ-ಮನ್ಯುಧನು, ಅಕ್ಷಿಪಿಪಯೇ-ಸತಿ-ಕಂಗಳಿಗೆ ಗೋಚರನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಅನ್ಯನಾರ್ಯಃ-ಇತರಸ್ತ್ರೀಯ
ಯಃ (ಮೋಹಗೊಳ್ಳುವವೆಂಬುದು,) ಕಿಮುತ-ಏನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು|| ... .. ||೪೦||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದ್ಯಾರ್ಥಪೋಥಿನೀ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು-
ಜಿಜಿಸೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

***

ಷ್ಠನೆಂಬ ಭಾಗತಿಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣಪತ್ನಿಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೋಹಿತರಾಗುವರು. ಅಂಥಾ ಸಾ
ಕ್ಷಾನ್ಮನ್ಮಥನಂ ನೋಡಿದರೆ ಮಿಗಿಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಮೋಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮರೈವೇನು ? ||೪೦||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಕಮುನಿಯು ಪರಿಚ್ಛೇದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು
ಸೈನಿಕಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಿ

ಕೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ

“ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ” ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾಣದ ಕ

ರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು

ಪಂಚಪಂಚಾಕ್ಷತ್ರಮಾಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ಶ್ರೀ
ರಾಜ

ಸಾನೋವಲಕ್ಷಿತಃ ||೪|| ತಂವಿಲೋಕ್ಯಜನಾದೂರಾತ್ಪ್ರಜಸಾಮಂವೈದ್ಯವೈಷಯಃ | ದೀವ್ಯಕೈರ್ಲೋಕ
ಗವತಶೇಂಸುಸ್ಸೂರ್ಯಶಂಕಿತಾಃ ||೫|| ನಾರಾಯಣನಮಸ್ತು ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರ | ದಾಮೋ
ದರಾರವಿಂದಾಕ್ಷಗೋವಿಂದಯದುನಂದನ ||೬|| ವಿಷಯಾತಿಸವಿತಾತ್ವಾಂಬಿದ್ಯಾಕ್ಷಾರ್ಜಗತ್ಪತೆ |
ಮುಷ್ಣೈಗಭಸ್ತಿಶಕ್ರೇಣ ನಾಣಾಂಚಕ್ಷೂಂಪಿತಿಗ್ಗುಣಃ ||೭|| ನನ್ಯನ್ವಿಚ್ಛಂತಿತಮಾರ್ಗಂತ್ರಲೋ
ಕ್ಯಾವಿಬುಧರ್ಪಭಾಃ | ಜ್ಞೇತ್ವಾದ್ಯಗೋಧುಯದುಷುದ್ರವ್ಯಂತ್ವಾಯಾತ್ಯಜಾಪ್ರಭೋ ||೮|| ಶ್ರೀ
ಕುಕಃ || ನಿಶಮ್ಯಬಾಲವಚನಂಪ್ರಹಸ್ಯಾಂಬುಜಲೋಚನಃ | ಪಾತ್ರನಾಸೌರವಿರ್ದವಸ್ತತ್ರಾಜಿನ್ಯ
ಣಿನಾಜ್ವಲ ||೯|| ಸತ್ರಾಜಿತ್ಯಗ್ಮಹುಶ್ರೀಮತಕೃತಕೃತುಕಮಂಗಳಮ್ | ಪ್ರವಿಶ್ಯಪಥಸದನೆ

ನು, ಪ್ರವಿಷ್ಟ-ಹೋಕ್ತವನಾದನೂ, ತೇಜಸಾ-ರತ್ನದ ಬೆಳಕಿನಿಂದ, ನೋವಲಕ್ಷಿತಃ-ಸತ್ರಾಜಿತನಂದು ಕಾಣಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ
ವು ||೪|| ಜನಾಃ-ನಾಕರಿಕರು, ತಂ-ಅ ರತ್ನವನ್ನು, ದೂರಾತೆ-ದೂರದಿಂದ, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ತೇಜಸಾ-ಬೆಳಕಿನಿಂದ, ಮು
ಷ್ಣವೈಷಯ-ಕದಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಸೂರ್ಯಶಂಕಿತಾಃ-ಸೂರ್ಯನು ಬರುತ್ತಿರುವನೆಂಬ ಸಂದೇಹವುಳ್ಳವರಾ
ದ್ದರಿಂದ, ಅಕ್ಷೈಃ-ನಗಡಗಳಿಂದ, ದೀವ್ಯತೇ-ಅಡುತ್ತಿರುವ, ಭಗವತೇ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಶಂಕುಃ-ಕೊಂಡಾಡಿದ
ಸ್ತಂಭವಿದು ||೫|| ನಾರಾಯಣ-ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದವಿಷ್ಟುವೇ! ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರ-ಪಾಂಚಜನ್ಯವನ್ನೂ ಸುರಾರವ
ನೂ ಕೌಪೀವಕಿಯನ್ನೂ ಧರಿಸುವವನೇ! ಪಾಮೋದರ ಹಗ್ಗವು ಕೊಟ್ಟಿರುವೇಲಿಲ್ಲವನೇ! ಅರವಿಂದಾಕ್ಷ-ಕಮಲಲೋಚ
ನನೇ! ನೋವಿಂದ-ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಪಾಲಿಸಲುಬಲ್ಲವನೇ! ಯದುನಂದನ-ಯಾದವರ ಸಂತೋಷಗೋನು
ವವನೇ! ತೇ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು, ಅಸ್ತು-ಅಗಲಿ ||೬|| ಜಗತ್ಪತೇ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೊಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ವಿದ್ವನವಿ
ತಾ-ಈಸೂರ್ಯನು, ತಿಗ್ಗಂಗಳಿ-ಶೀಕ್ಷಣಗಳಾದವಿಣರಂಗಳಲ್ಲವನಾದ್ದರಿಂದ, ಗಭಸ್ತಿಶಕ್ರೇಣ-ಕಿರಣಮಂಡಲದಿಂದ, ನೃ
ಪಾಂ-ಮನುಷ್ಯರ, ಚಕ್ಷುಂ-ಕಂಗಳನ್ನೂ, ಮುಷ್ಣೈ-ಅವಹರಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ತ್ವಾ-ನಿನ್ನನ್ನೂ, ದಿದ್ಯಕ್ಷುಃ-ನೋಡಲಿಳಿ
ಸುವವನಾದ್ದರಿಂದ, ಅಯಾತೆ-ಬರುತ್ತಿರಾತೆ ||೭|| ಪ್ರಭೋ-ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ-ಮೂರುಲೋಕಗಳ
ಳಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಬುಧರ್ಪಭಾಃ-ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠರು ತೇ-ನಿನ್ನೂ, ಮಾರ್ಗಂ-ದಾರಿಯನ್ನು, ಅನ್ವಿಚ್ಛಂತಿಸು-ಅನುಸರಿಸಲು ಬ
ಯಸುತ್ತಿರ ವರಲ್ಲವೇ? ಅಪ್ಯ-ಈಗ, ಯದು-ಯಾದವರಲ್ಲಿ, ಗೋಧಂ-ಅಡಗಿರುವ, ತ್ವಾ-ನಿನ್ನನ್ನೂ, ಜ್ಞೇತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ದ್ರವ್ಯಂ
ನೋಡಲೋಸುಗೆ, ಅಜಿ-ಸೂರ್ಯನು, ಲಯಾತಿ-ಬರುತ್ತಿರುವನು ||೮|| [ಕುಕವಚನವು] || ಅಂಬುಜಲೋಚನಃ-ಕಮಲಾಕ್ಷನಾ
ದ ಕೃಷ್ಣನು, ಬಾಲವಚನಂ-ಅಜ್ಞರಮಾತನು, ನಿಶಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರಹಸ್ಯ-ನಕ್ಕು, ಪಾತ್ರ-ನುಡಿದನು, ಅಸೌ-ಆವನು, ರವಿ
ರ್ದೋವೋನ-ಸೂರ್ಯದೇವನಲ್ಲವು. ಮಣಿನಾ-ರತ್ನದಿಂದ, ಜ್ವಲ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ, ಸತ್ರಾಜಿತ-ಸತ್ರಾಜಿದ್ರಾಯನು ||೯||
ಸತ್ರಾಜಿ-ಸತ್ರಾಜಿ, ಶ್ರೀಮತೇ-ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳ, ಕೃತಕೃತುಕಮಂಗಳಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಉತ್ಸವದಿಂದ ಕೆಳಂಗಳ, ಸ್ವ
ಗೃಹ-ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು, ಪ್ರವಿಶ್ಯ-ಹೋಕ್ತು, ದೇವನವನೇ-ದೇವರಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಮಣಿ-ಸ್ವಮಂತಕವನ್ನು, ವಿಪ್ರೈಃ-

ನ ಕುರುಹು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ||೪|| ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸತ್ರಾಜಿದ್ರಾಯನು ಪುನಃವಾಸಿಗಳಾ
ದಜನರು ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಿ ಸೂರ್ಯನು ಬಂದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಪಡೆಕಾಯಿಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು ||೫|| ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರನಾದ ನಾರಾಯಣನೇ! ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು, ದಾಮೋದರ
ನಾದ ಅರವಿಂದಾಕ್ಷನಾದ ಗೋವಿಂದನಾದ ಯಾದವಪತಿಯೇ! ಜಗತ್ಪತಿಯೇ ||೬|| ಸೂರ್ಯನು ನಿನ್ನ ನೋಡ
ಲೋಸುಗೆ ಕಿರಣಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯರ ಕಂಠಗಳೆಂ ಮುಚ್ಚಿ ಸುವವನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ||೭|| ಎಲ್ಲೆಡೆ
ಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಮಾನುಷರೋಕದಲ್ಲಿ ಗೋಧನಾಗಿರುವ ನಿನ್ನಂ ನೋಡಲೋಸುಗೆ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅ
ಶ್ರೇಷ್ಠಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅದ್ದರಿಂದ ಸೂರ್ಯನು ಬರುತ್ತಿರುವನು ||೮|| ಎಂಬ ಬಾಲಕವಚನವಂ ಕೇಳಿ ಭಗವಂತನು
ನಗುವನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದನು, ಎಲ್ಲ ಜನರುಗಳಿರಾ! ಈತನು ಸೂರ್ಯದೇವನಲ್ಲವು, ಮಣಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶ
ಿಸುವ ಸತ್ರಾಜಿತರಾಯನು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ||೯|| ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನುಡಿಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅನಂತದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ
ತ್ರಾಜಿತರಾಯನು ಮನಗೆ ಬಂದು ಮಹೋತ್ಸವಂ ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡನೆ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ

ಮಣಿವಿಪ್ರಸ್ಯವೇಕಯತ್ ||೧೦|| ದಿನದಿನಸ್ವರ್ಣಭಾರಾನಮ್ವಾಸ್ತಜತಿಪ್ರಭೇ ||೧೧|| ಮು
ಭಿಕ್ಷವಾಂಯಾಂರಿಷ್ಯಾಸಿಸರ್ವಾಧಿವ್ಯಾಧಿಯೇತುಭಾಃ | ನನಂತಿಮಾಮನಸ್ತತ್ರಯತಾಸ್ತೇಭ್ಯ
ಚೇತೋಮಣಿಃ ||೧೨|| ಸುರಾಚಿತೋಮಣಿಂಕ್ವಾಪಿಯದುರಾಜಾಯಕೇಣಾ | ನೈವಾರ್ಥಕಾಮು
ಕಃಪ್ರಾಪಾದ್ಯಾಚ್ಛಾಭಂಗಮತರ್ಕಯತ್ ||೧೩|| ತಮೇಕದಾಮಣಿಂಕಂಠಪ್ರತಿಮುಚ್ಯಮಹಾಪ್ರಭ
ಮ | ಪ್ರಸೇನೋಹಯಮಾರುಹ್ಯವ್ಯಗಯಾಂವ್ಯಚರದ್ವನಿ ||೧೪|| ಪ್ರಸೇನಂಸಹಯಂಹತಾಪು
ಮಾಚಿಲ್ಲದ್ಯಕೇಸರಿ || ಗಿರಿವಿಶ್ವಜಾಂಬವತಾಂಹತಾಮಣಿಮಿಚ್ಛತಾ ||೧೫|| ನೋಪಿಚಕ್ರಕುಮಾರ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡನೆ, ಸ್ವಪೇಶಯತೆ-ಇರಿಸಿದನು ||೧೦|| ಪ್ರಭೋ-ಎರೀಕ್ಷಿಸನೇ! ಸತಿ-ಆ ಸ್ವಮಂತ್ರಕವೇಯವು, ದಿನದಿನೇ-ಎ
ದಿವಸದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಪ್ಪಾಪ್ಪವರ್ಣಭಾರಾ-೧ ಚಿನ್ನದ ಭಾರವುಗಳನ್ನು, ಸ್ವಜತಿ-ಪಟ್ಟಿನುತ್ತಿರುವುದು ||೧೧|| ಮುಖ್ಯ
ಮಾರ್ಯರಿಷ್ಯಾವಿ-ಹ್ರಾಮವೂ ಮಾರಿಕಾರೋಗಂಗಳೂ ಅನಿವೃತ್ತಗಳೂ, ಸರ್ವಾಧಿವ್ಯಾಧಯ-ಸಮಸ್ತಂಗಳಾದ ಚಿತ್ತರೋ
ಗಂಗಳೂ, ದೇಹರೋಗಂಗಳೂ, ಅಸುಖಾಂ-ಅವಂಗಳಂಗಳೂ, ಮಾಯಾಸಂ-ಪಂಚಕರೂ, ದುಸ್ತಯವ ಸ್ಥಿತಿವಲ್ಲ, ಮಣಿಂ-
ರತ್ನವು, ಅಭ್ಯರ್ಚಿತ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಆಸ್ತೇ-ಇರುವುದೋ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ ನನಂತಿ-ಇರುವುದಿಲ್ಲವು ||೧೨|| ಯಮೂಜಾ
ಯ-ಉಗ್ರಸೇನರಾಯನಿಗೋನುಗ, ಶೌರಿಣಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಮಣಿಂ-ರತ್ನವನ್ನು, ಯಾಚಿತೇ-ಯಿಚ್ಛಲ್ಪಟ್ಟನಾದ, ಸೇ-ಅನ
ತ್ರಾಪಿತನು, ಕ್ವಾಪಿ-ಎಲ್ಲಿಯೂ, ಅರ್ಥಕಾಮುಕಃ-ಧನವಸ್ತೇಬಯಸುವನಾದ್ದರಿಂದ, ಯಾಚ್ಯಾಧಿರಂಗಂ-ಇರಿಯದುಬೇಡಿದ್ದರಿ
ಮು ಭಂಗಪಡಿಸಿದ ಪಾಪವನ್ನು, ಅತರ್ಕಯತ್-ವಿಚಾರಿಸದೇ ಯಿರುವನಾಗಿ, ನೈವಪ್ರಾದಾತೆ-ಕೊಡಲೇಬಲ್ಲವು ||೧೩|| ಏಕೆ
ದಾ-ಬಂದುಸಮುದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸೇನ-ಸತ್ರಾಜಿತನ ತಮ್ಮನಾದ ಪ್ರಸೇನನು, ಮಹಾಪ್ರಭಂ-ಅಥವಾ ಕುಂತಿಯುಳ್ಳ ತಂಮ
ಣಿಂ-ಆ ರತ್ನವನ್ನು, ಕಂಠೇ-ಕೊಂಠದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಮುಚ್ಯ-ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಹಯಂ-ಕುದುರೆಯನ್ನು, ಆರುಹ್ಯ-ವಿಡಿ, ವಸ್ತು-
ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ವ್ಯಗಯಾಂ-ಬೇಂಟೆಯನ್ನು, ವ್ಯಚರತೆ-ತಿರುಗಿದನು ||೧೪|| ಕೇಸರಿ-ನಿಂಕವು, ಸಮಯಂ-ಕುದುರೆಯೊಡನೆ ಸಜಿತ
ನಾದಪ್ರಸೇನನನ್ನು, ಹತಾಪ-ಕೊಂದು, ಮಣಿಂ-ರತ್ನವನ್ನು, ಅಚ್ಛಿಪ್ಯ-ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು, ಗಿರಿಂ-ಬೆಟ್ಟವನ್ನು, ಹೀ-ಪುಗುತಿ
ರುಗುವುದಾಗಿ, ಮಣಿಂ-ಸ್ವಮಂತ್ರಕವನ್ನು, ಇಚ್ಛತಾ-ಬಯಸುವನಾದ, ಜಾಂಬವತಾ-ಜಾಂಬವಂತೆನಿಂದ, ಸಿಚತ-ಸಂಪ್ರಸ
ಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು ||೧೫|| ನೋಪಿ-ಅಜಾಂಬವಂತನೊಳೊಡ, ಮಣಿಂ-ರತ್ನವನ್ನು, ಬಿಲೇ-ಗವಿಯಲ್ಲಿ, ಕುಮಾರಸ್ಯ-ಪುಗನಿಗೆ,
ಸ್ರೀಡನಕಂ-ಆಟದವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ, ಚಕ್ರೇ-ಮಾಡಿದನು. ಭ್ರಾತಾ-ಅಂಗನಾದ, ಸತ್ರಾಜಿತ-ಸತ್ರಾಜಿದ್ರಾಯನು, ಭ್ರಾತ
ರಂ-ತಮ್ಮನಾದ ಪ್ರಸೇನನನ್ನು, ಅಪರ್ಯ-ಕಾಣದೇಯಿರುವನಾಗಿ, ಮಣಿಗ್ರೀವಂ-ರತ್ನವು ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ, ವನಂ
ಗತಃ-ಕಾಡಿಗೆಹೋದ, ಮಮಭ್ರಾತಾ-ಪನ್ನ ತಮ್ಮನು, ಪ್ರಾಯಃ-ಬಹುಕ, ಕೃಷ್ಣೇನ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ನಿಪತೇ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವೆ

ದೇವಾರ್ಚನಗೃಹದಲ್ಲಿ ಆ ಮಣಿಯಂ ಇರಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿದನು ||೧೦|| ಭಾರಪ್ರಮಾಣವೆಷ್ಟೋ, ಆ ಮಣಿಯು ಪ್ರತಿ
ದಿವಸದಲ್ಲಿಯೂ ಎಂಟುಭಾರಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳ ಸುವರ್ಣವಂ ಕುಡುವುದು ||೧೧|| (ಭಾರಪ್ರಮಾಣವೆಷ್ಟೆಂದರೆ ನಾ
ಲ್ಕುಭತ್ತದಕಾಳು ಕೊಡಿದರೆ ೧ ಗುಲಗಂಜೀತೂಕವು-೫ ಗುಲಗಂಜಿಯಾದರೆ ಒಂದುಪಣವೆನಿಸಿಕೊಂಬುದು.
ಪಣಂಗಳು ೧೮೮ದರೆ ೧ಧರಣವು. ೧ಧರಣಂಗಳಿಗೆ ಒಂದುಕರ್ಪವು. ಇಂತಾ ಕರ್ಪಂಗಳು ೪ಕ್ಕೆ ೧೮೮ವು. ೧೦೦
ಪಲಕ್ಕೆ ೧ತುಲಿಯು. ೧೦ತುಲೆಗಳಾದರೆ ೧ಭಾರವು. ಇಂತಾ ಭಾರಂಗಳನೆಂಟರನ್ನು ಆ ಸ್ವಮಂತ್ರಕವೇಣಿಯು
ಪ್ರತಿದಿವಸದಲ್ಲಿಯೂ ಕುಡುವುದು.) ಆ ಮಣಿಯು ಪೂಜೆಯು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷವೂ
ಮೃತ್ಯುಭಯವೂ ಅರಿವುಗಳೂ ವ್ಯಾಧಿಯೂ ಸರ್ವಭಯವೂ ಮಾಯಾಕವಟಂಗಳೂ ಇವು ಯಾವುದೂ ಇ
ರುವುದಿಲ್ಲವು ||೧೨|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಉಗ್ರಸೇನನಿಗೆ ಕುಡಲೋಸುಗೆ ಆ ಮಣಿಯು ಸತ್ರಾಜಿತರಾಯನಂ ಕೇ
ಳಿದನು. ಆ ಸತ್ರಾಜಿತನು ಧನಲೋಭದಿಂದ ಭಗವಂತನು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡದೇ ಹೋದನು ||೧೩|| ಹೀಗಿರುವ
ಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸದೊಳಗೆ ಸತ್ರಾಜಿತನ ಭ್ರಾತೃವಾದ ಪ್ರಸೇನನು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಆ ಮಣಿಯು ಕಂಠದಲ್ಲಿ
ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಶ್ವಾರೂಢನಾಗಿ ಬೇಂಟೆಗೆ ಹೋದನು ||೧೪|| ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತವೊಂದು ಬಂದು ಆ ಪ್ರಸೇ
ನನು ಅಶ್ವವೆಸಗು ಸಂಹರಿಸಿ ಮಣಿಯು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಪರ್ವತಗುಹೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾಂಬ
ವಂತನು ಕಂಡು ಆ ನಿಂತವಂ ಸಂಹರಿಸಿ ||೧೫|| ಆ ಮಣಿಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಆ

ರಸ್ಯಮುಣಿಂಕ್ರಿದನಕಂಬಿಲೆ | ಅವಶ್ಯಕಭಾತ್ರಾರಂಭಾತಾಸತ್ವಜಿತ್ವದ್ಯತದ್ಯತ ||೧೬|| ಪೂರ್ವಾ
 ಕೃಷ್ಣನುಕುತೇಮುಣಿಂಕ್ರಿದವನುಗತಃ | ಭಾತ್ರಾಮಮಿತತಚ್ಛಾತ್ವಾಕರ್ಣಕರ್ಣಜಪಜ
 ನಾಃ ||೧೭|| ಭಗವಾತದುಪಕೃತ್ಯಮಯುಕೋಲಿಪ್ತಮಾತ್ಮನಿ | ಮಾಷ್ಟ್ರಂಪ್ರಸೇನಪದವೀಮು
 ನ್ಯಪವ್ಯತಾಗಕ್ರೇ ||೧೮|| ಹತುಪ್ರಸೇನಂಸಾಂಜವೀಷ್ಟ್ರಕೇಸರಿಣಾಃವನೇ | ತಂಚಾದ್ರಿವೃವೈ
 ನಿಹತಮೃಕ್ಷೇವದ್ಯಕುರ್ಜನಾಃ ||೧೯|| ಯುತರಾಜಬಿಲಂಭೀಮಮಂಥನತಮಸಾವೃತಮ್ | ನಿಕೋ
 ಽವಕಭಗವಾನವಸ್ಥಾಪ್ಯಬಿಹೀಪ್ರಜಾಃ ||೨೦|| ತತ್ರದ್ಯುಷ್ಣ್ಯಮಣೀಕ್ರೇಪಂಬಾಲಕ್ರಿದನಕಂಕ್ಶ
 ತಮ್ | ಹತುಂಕ್ಯತಮುಸ್ತಿಸ್ತಿಸ್ತದತನ್ಲಭ್ಯಕಾಂಕ್ಷಿಕೇ ||೨೧|| ತಮಪೂರ್ವಂನರಾದ್ಯಪ್ಪಾಪ್ತಿ

ಸಾಗಿರಬಹುದು ಇತಿ ಬೀನೆಯು, ವರ್ಷ ತಪ್ಪಿತ-ಸಂತಾಪಗೊಂಡನು ಜನಾಃ-ಜನಗಳು; ತತ್ರ-ಅನುದ್ವಿಯನ್ನು, ಶ್ರು
 ತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಕರ್ಣಕರ್ಣೀ-ಕಿವಿವಿವರಣೆ, ಅಜಪ-ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು ||೧೬||೧೭|| ಭಗವಾ-ಸಾರ್ವಜ್ಞಾತ್ಮನು
 ಮುಖ್ಯಕೃಷ್ಣನು, ತತ್ರ-ಅನುದ್ವಿಯನ್ನು, ಉಪಕೃತ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಆತ್ಮಸಿ-ತನ್ನಲ್ಲಿ, ಲಿಪ್ತಂ-ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡ, ದರ್ಶಕಃ-ಅವಮಾ
 ಡವನು, ಮಾಷ್ಟ್ರಂ ತೊಡಮುಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗ, ನಾಗರೈ-ಪುರಜನರಗಳೊಡನೆ, ಪ್ರಸೇನಪದವೀಂ-ಪ್ರಸೇನನು ತೋದ
 ವಾರಿಯನ್ನು, ಅಸ್ತಪದ್ಯತ-ಆನುಸರಿಸಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ ಪೋವನು ||೧೮|| ಜನಾಃ-ನಾಗರಿಕರು, ವನೇ-ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಸಾಂಜಂ-ಕು
 ದುರೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯಾಗ, ಸಂಜಾ-ಸಂಜೆಯಿಂದ, ಹತಂ-ಕೂರಮಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಪ್ರಸೇನಂಜ-ಪ್ರಸೇನನನ್ನು, ವಿರೋ
 ಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಅದ್ರಿವೃವೈ-ಬೆಟ್ಟದಹಿಂಗಳಿಂದ ಸ್ಥಿ, ಯುಕ್ತೇಜ-ಕರಡಿಯಿಂದ, ಸಹತಂ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ, ತಂಚ-ಅನಿಂತವನ್ನೂ,
 ದ್ಯುಕ್ಯ-ನೋಡಿಸರು ||೧೯|| ಭಗವಾ-ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಬಿಹೀ-ಹೊರಗೆ, ಪ್ರಜಾಃ-ನಾಗರಿಕರನ್ನು, ಅವಸ್ಥಾಪ್ಯ-
 ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಏಕವಿವ-ತಾನೋರ್ವನೇ, ಅಂಥೇವತಮಸಾ-ಕುಡುಗುಗತ್ತಲೆಯಿಂದ, ಅವೃತಂ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಫೀಮಂ-ಭಯಂ
 ಕರವಾದ, ಯುಕ್ತರಾಜಬಿಲಂ-ಕರಡಿಯಬೊಕ್ಕೆಯನ್ನು, ವಿವೇಕ-ಪೋಷಣೆ ||೨೦|| ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಬಾಲಕ್ರಿದನಕಂ-ಹುಡುಗನ
 ಆಟವವಸ್ತುವಾಗಿ, ಕೃತಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಮಣೀಕ್ರೇಪಂ ರತ್ನೋತ್ತಮವನ್ನು, ದ್ಯುಷ್ಣ್ಯ-ಕಂಡು, ಹರ್ಷಂ-ಅವಶ
 ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಕೃತಮತಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ತನ್ಮೀ-ಆಂಧಾ, ಅರ್ಭಕಾಂತಿಕ-ಹುಡುಗನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಅವ
 ತನ್ಮೀ-ನಿಂತನು ||೨೧|| ಅವೂರ್ವಂ-ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವಂತನೊಡಲಿನಿಂದ, (ಅಶ್ವಯೇವಾವ) ತಂನರಂ-ಅಮನುಷ್ಯರೂಪನಾದ
 ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದ್ಯುಷ್ಣ್ಯ-ನೋಡಿ, ಧಾತ್ರೀ-ಅಹುಡುಗನಂ ಸಲಹೆಗಳು, ಧೀತವತ್-ಹೆದರಿಕೆಯಂತೆ, ಚುಕ್ರೋ-ಕೂಗಿಕೊಡ
 ಡನು. ತತ್ರ-ಅವರನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಕೃಷ್ಣ-ಸಿಟ್ಟಿಂಬಾದವನಾದ, ಬಲಿನಾಂವರೈ-ಬಲವಂತರೊಳಗಣೆಗೊಡನಾದ,
 ಜಾಂಬವಾ-ಜಾಂಬವಂತನು, ಅಭ್ಯದ್ರವತ್-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಕೊಂಡನು ||೨೨|| ಸವೈ-ಅಜಾಂಬವಂತನಾದರೋ, ನಾನುಬಾ

ಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟನು, ಸತ್ಪ್ರಾಜಿತನು ತನ್ನ ತಮ್ಮನಂ ಕಾಣವೇ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ||೧೬|| ತನ್ನ ತಮ್ಮನಂ ಶ್ರೀ
 ಕೃಷ್ಣನೇ ಸಂಹರಿಸಿದನು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡ ವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳಿ ಜನರು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಾತ
 ನಾಡಿಕೊಂಡರು ||೧೭|| ಭಗವಂತನು ಈ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಬಂತು ಎಂದು
 ಆರೋಚಿಸಿ ಅಪಕೀರ್ತಿಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಪುರವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪುನೇನನ ಮಾರ್ಗ
 ಮ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ||೧೮|| ಆ ಯರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹದಿಂದ ಸಂಹೃತನಾದ ಪ್ರಸೇನನು ಕುದುರೆ
 ಯಂಸಹ ನೋಡಿ ಅಮೇಲೆ ಜಾಂಬವಂತನಿಂದ ಸಂಹೃತವಾದ ಸಿಂಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಜನರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ
 ನು ||೧೯|| ಆಗ ಕೃಷ್ಣನು ಸಂಗಡಬಂದ ಜನರಂ ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟು ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಅಂಧಕಾರವ್ಯಾಪ್ತವಾ
 ದ ಜಾಂಬವಂತನ ಗುಹೆಯಂ ಪೊಕ್ಕನು ||೨೦|| ಆ ಗುಹೆಯೊಳಗೆ ಬಾಲಕನ ಸುಖಾಪದಲ್ಲಿರುವ ಆ ಮಣಿಯಂ
 ನೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆ ಮಣಿಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲೋಸುಗ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತನು ||೨೧|| ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ
 ಕರವಾದ ಅಂಗಸೌಷ್ಠವವುಳ್ಳ ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನೋಡಿ ಬಾಲ ಕನಮಾತ್ಮವಾದವಳು ಒಬ್ಬ
 ಳು ಫಯದಿಂದ ಕೂಗಿದಳು. ಬಲಿವೈನಾದ ಜಾಂಬವಂತನು ಆ ಕಬ್ಬವಂ ಕೇಳಿ ಓಡಿಬಂದು ಕೋಪದಿಂದೊ
 ಡನೆ ||೨೨|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಸಂಗಡ ಯುದ್ಧವಂ ಮಾಡಿದನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಭಾವವಂ ಅರಿಯದೆ ಸಾಧಾರ

ಧಾತ್ರೀಚಾಕ್ರೋತ್ಥೇತವತ್ : ತಚ್ಚಕ್ರಾತ್ಯಾಭ್ಯವೃತ್ತತ್ವಮ್ನಿಜಾಂಬವಾಽಬರಿನಾಂವರಃ ||೧೬||
 ಸಸ್ಯಭಗವತಾತನಯಾಯುಧೇಸ್ಯಾವಿನಾತ್ಮನಃ | ಪುರ-ಮ-ಪ್ರಾಕೃತಮತ್ಯಾಕುಪಿತಾನಾನುಭಾ
 ವವಿತ್ ||೧೭|| ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂಸುತಮುಖಮುಖಯೋರ್ವಿಜಿಗ್ರಿಹತೋಃ | ಆಯುಧಾತ್ಯದ್ರವ್ಯೈ
 ಪೂರ್ವಾರ್ಥಃಕ್ರವ್ಯಾರ್ಥೇತ್ಯೇವಯೋರಿವ ||೧೮|| ಅಸೀತ್-ದವ್ಯಾವಿಂಶಾಹಮಿತರೇತಮುಪ್ಪಿಃ | ವಜ್ರ
 ನಿವ್ವದೇರರುಪೈವಿತ್ ಸಮಮಹರ್ವಿತ್ ||೧೯|| ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಮುಪ್ಪಿಃಪ್ರಾಕೃತಸ್ಯಪ್ರಾಕೃತಗೋ
 ರುಬಂಧನಃ | ಹೀಣಸತ್ಯಸ್ಯಿವನ್ನಗಾತ್ರಸ್ತಮಾಹಾತೀವನಿಸ್ತುತಃ ||೨೦|| ಜಾನತಾಂಸರ್ವಭೂ
 ತಾನಾಂವತ್ಸ್ಯಃಓಜಸ್ಸಯೋಜಬಮ್ | ವಿಷ್ಣುಂಪುರಾಣಪುರಾಪ್ರಭವಿಷ್ಣುಮರ್ಥೀಶ್ವರಃ ||೨೧||
 ತ್ವಂಪಿವಿಶ್ವಸ್ಯಜಾಂಸ್ರದ್ವಾಸೃಜ್ಯಾನಾಮಪಿಯಚ್ಛಗತ | ಕಾಲಃಕಲಯತಾಂವಾಕಾಪರತಾತ್ಮತಃ
 ತ್ವನಾಮ್ ||೨೨|| ಯಸ್ಯೈವದುತ್ಕಲಿತರೋಷಕಟಾಕ್ಷಮೋಕ್ಷೈರ್ವರ್ತಾತ್ಮದಿಕತ್ವಭತನಕ್ರತಿಸುಂಗಿ

ಪವಿತ್-ಕೃಷ್ಣನಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂ ಅರಿಯದವನಾದ್ದರಿಂಕ, ಕುಪಿತಃ-ನಿಟ್ಟುಗೊಂಡವನಾಗಿ, ಪ್ರಾಕೃತಂಪುರಾಷಂ-ಪಾಪು
 ರಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ, ಮತ್ಯಾ-ತಿಳಿದು, ಆತ್ಮನಃ-ತನ್ನ, ಸ್ವಾಮಿನಾ-ಒಡೆಯನಾದ, ತೇನಭಗವತಾ-ಅಕ್ಕಪಟ್ಟವೇವನೊಡನೆ,
 ಯುಯುಧೇ-ಕಾದಿವನು ||೧೬|| ಕ್ರವ್ಯಾರ್ಥಃ-ಮಾರನದಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಕ್ಷೇನಯೋರಿವ-ಗಿಡಗನ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆಹೋಗೋ
 ಹಾಗೆ, ವಿಜಿಗ್ರಿಹತೋಃ-ಗೆಲ್ಲಲಯನುವರಾದ, ಉಭಯೋಃ-ಕೃಷ್ಣಜಾಂಜವಂತರೀರ್ವರಿಗೂ, ಆಯುಧಾತ್ಯದ್ರವ್ಯೈಃ-ಕೃ
 ದುಗಳಿಂದಲೂ, ಕಷ್ಟಗಳಿಂದಲೂ, ಪುರಗಳಿಂದಲೂ, ಮೋರ್ವಿಃ-ತೋಳುಗಳಿಂದಲೂ, ನುತಮುಖಂ-ಒಹಹೊಂದಿವಾದ,
 ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂ-ಜಂಟಿ ಕಾಳಿಗವು, ||೧೭|| ಅಸೀತ್-ಆಯಿತು. ತತ್-ಆ ಜಗಳವು, ವಜ್ರನಿಷ್ಪೇಷವದುವೈಃ-ನಿಡಿಲಿಗು
 ತಂತಿಕರಿನಂಗಳಾದ, ಇತರೇತರಮುಪ್ಪಿಃ-ಪರಸ್ಪರದ ಹಿಡಿದಿದ್ದುಗಳಿಂದ, ಅಹರ್ನಿಶಂ-ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ,
 ಅಪ್ಪಾವಿರಿಕಾಹಂ-ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟುದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಆಯಿತು ||೧೮|| ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಸಾರಾಂಜನ, ಮುಪ್ಪಿನಿಷ್ಪಾತ್ಯೈಃ-ಹಿಡಿಗುದ್ದುಗ
 ಳಿಂದ, ನಿಷ್ಪಿಪ್ಪಾಂಗಳೋರುಬಂಧನಃ-ನಿಷ್ಪಿಪ್ಪ-ನುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಂಗ-ಅವಯವಗಳೂ, ಊರು-ತೊಡಗಳೂ ಬಂಧನಃ-
 ಸಂಧಿಗಳೂಉಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಹೀಣಸತ್ಯಃ-ಕುಂದುಗೊಂಡ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನೂ, ನಿವ್ವದಗಾತ್ರಃ-ವವಿರದ ಮೈಯುಳ್ಳ
 ವನೂಆದ ಜಾಂಜವಂತನು, ಅತೀವ-ಬಹಳವಾಗಿ, ವಿಸ್ತೀತಃ-ಆತ್ಮರ್ಪಮುಕ್ತವನಾಗಿ, ತೇ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಂಕರಿತು, ಆಹ-ನು
 ರಿದನು ||೧೯|| ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ, ಪ್ರಾಣಿ-ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾದ ಕೆತ್ತಿಯೂ, ಓಜಃ-
 ಇಂದ್ರಿಯಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ, ಸಃ-ಗುಂಡಿಗಳಿಗುಟ್ಟಿತನವೂ, ಬಲಂ-ದೇಹತ್ಯಾಜವೂ, ಆಗಿರುವಿಯನುತಲೂ, ವಿಷ್ಣುಂ-ವ್ಯಾಪ
 ಕನಾದ, ಪುರಾಣಪುರಾಷಂ-ಕಾರಣಾತ್ಮನಾದ, ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುಂ-ಸರ್ವಸಮರ್ಥನಾದ, ಅಧೀಶ್ವರಂ-ಒಡೆಯರಿಗೊಡೆಯನಾದ,
 ನಾರಾಮಾಣಸುತಲೂ, ಜಾನೇ-ಬಲ್ಲೆನು ||೨೦|| ಹಿ-ಯಾವಕಾರಣವಿಂದ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ವಿಶ್ವಸ್ಯಜಾಂಜ-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನಸ್ಯ
 ಪ್ಪಿಪ್ಪನುಬ ಬ್ರಹ್ಮರಿಗೂ, ಸ್ರಷ್ಟಾ-ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೋ, ಸೃಷ್ಟಾನಾಮಪಿ-ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಲದವಕ್ಕೆ ಮಹದಾದಿಸತ್ಯಗಳಿಗೂ
 ಸದ್ಯತ್-ಸತ್ತೆಯಾವುಜೋ, ಕಲಯತಾಂ-ಕ್ರಿಯಾವಂತರಿಗೆ, ಈಕಃ-ಒಡೆಯನೂ, ಕಾಲಃ-ಉತ್ಪತ್ತಿಉಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳಿಗಾಧಾ

ಣಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಯುದ್ಧವಂ ಮಾಡಿದನು ||೨೨|| ಜಯಿಸಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಮ
 ಹಾಭಯಂಕರನಾಗಿ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧವುಂಟಾಯಿತು. ಪಾಂಸನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಗಿಡಗನಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಯುದ್ಧವಾದಂ
 ತೆ ಆಯುಧಗಳಿಂದಲೂ ಕಿಲಾವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಯುದ್ಧವಾಯಿತು ||೨೩|| ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟುದಿನಗಳ ಸರ್ವಾಂತ
 ವೂ ಅನೋನ್ಯನಾಗಿ ವಜ್ರಪ್ರಹಾರಂಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಮುಪ್ಪಿಪ್ರಹಾರಗಳಿಂದ ವಿಕ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಅವಿಚ್ಛಿ
 ನ್ನನಾಗಿ ಯುದ್ಧವಾಯಿತು ||೨೪|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಪ್ಪಿಪ್ರಹಾರಗಳಿಂದ ತಿಥಿಲಂಗಲಾದ ಸಂಧಿಗಳೂ ಅಂಗ
 ಗಳೂ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ ಹೀಣಬಲನಾಗಿ ಬೆಪರಿದ ಕರೀರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಜಾಂಜವಂತನು ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಆ ಶ್ರೀಕೃ
 ಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದನು ||೨೫|| ನಿನ್ನನ್ನು ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾದ ಕೆತ್ತಿಯೂಕಾಯ
 ಬಲವೂ ಇಂದ್ರಿಯ ಬಲವೂ ಉದ್ಧಿಬಲವೂ ಎಲ್ಲವೂ ನಿನಗೆ ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುವಾದ
 ಪುರಾಣಪುರಾಷನಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ವಿಷ್ಣುವೇನೀನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ ||೨೬|| ನೀನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃಗಳಾದ ಬ್ರ
 ಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೂ ಸ್ರಷ್ಟವಾದವನು. ಉತ್ತರತು ಹುಟ್ಟುವ ಭೂತಗಳಿಗೂ ಕಾರಣನಾದವನು. ನೀನೇ ಕಾಲ

ಲೋಕಾಃ | ಸೇತುಕೃತ್ ಸ್ವಯಂಶುಭ್ಯುತಿತಾಚಲಂಕಾರಾಃ ಕ್ಷುಬ್ಧರಾಂಸಿಭುವಿತುರಿಮುಕ್ತತಾನಿ || ೮೯ |
 ಇತಿವಿಕ್ಷೃತವಿಕ್ಷೃತನ ಮೃಕ್ಷರಾಜಾನಮಾಚ್ಯುತಃ | ವ್ಯಾಪಾರಮಹಾರಾಜ ಭಗವಾನ್ ದೇವಕೀಗೌ
 ತಃ || ೯೦ || ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಾರವಿಂಶಾಕ್ಷಃ ಪಾಣಿನಾ ಶುಕರೇಣಾ | ತಮಾಹ ಕೃಪಯಾಭಕ್ತಂ ಮಿಥಗಂಭೀ
 ರಯಾ | ರಾ || ೯೧ || ಮುನಿಶತೋರಿಹ ಪ್ರಾಪ್ತಾಯ ಮೃಕ್ಷಪತೇಜಿಲಮ್ | ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಾಪಂ ಪ್ರಮೃಜ
 ನ್ನಾತ್ಯನೋಮಣಿನಾಮುನಾ || ೯೨ || ಇತ್ಯುಕ್ತಿಸ್ಸಾಂ ದುಹಿತರಂಕನ್ಯಾಂ ಜಾಂಬವತೀಂ ಮುಧಾ |
 ಅರ್ಹಣಾರ್ಥಂ ಸಮಣಿನಾ ಕೃಪಾ ಯೋಜಯಾರಹ || ೯೩ || ಅನ್ಯೈಸ್ಸಮಣಿಮುಖೈಶ್ಚ ಪೂಜಿತೋ

ರಮ್ಯ ತಃ | ರಾ | ಅನ್ಯನಾಂ-ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಗೋಚರಗ, ಪರ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾದ, ಆತ್ಮ-ಪುರುಷನು ಲಗಿರುವಿ || ೮೯ || ಯ
 ಸ್ಯ ಸುತಃ | ಮನು, ಸುತ - ಮೂರ್ಛೋ-ತಮ - ಕುಂಭಮಗಿ, ಉತ್ಕೃತಿತ-ತೋರಿನಲ್ಪಜ್ಞ, ರೋಷ-ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳ, ಕಟಾಕ್ಷ-
 ಕೂಟಂ-ನಿಟ್ಟುಳ್ಳ-ವಿಷ್ಣು-ವಿಷ್ಣು, ಜ್ಞಾತಿಕೃತ್-ತಮಿಂಗಿಲಿ-ಸಂಕಟಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮಾನುಷಗಳೂ ದೊಡ್ಡವಿಾನುಗ
 ಳೂ-ಭೃ-ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ-ಮನು, ಪು-ವ ರಮಸ್ತು, ಅವಿಶ -ಕೂಟೈತೋ, ಅದರಲ್ಲಿ, ಸ್ವಯಾ-ತನ್ನೇರ್ತಿಯೇ, ಸೇತು
 ಕೃತಃ-ಸೇತುವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನು, ಲಂಕಾರ-ಲಂಕಾರ, ಉಜ್ಜ್ವಲಿತಾ-ಉರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ಇಕ್ಷುಬ್ಧತಾ-ಜಾಂಭವಂ
 ಛೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ರಕ್ಷಣೀಯಂ-ರಕ್ಷಣೀಯತೆಗಳು ಭವಿ-ಸಿಲಪಲ್ಲಿ, ಪೇತು-ಬಿದ್ದವೋ, ತಂತಾಂಜಾನೇ-ಅ ನಿನ್ನನ್ನು ಅವ್ಯ
 ಸರ್ವಾಗಿ ತಿಳಿದ || ೯೦ || ಮುನಿ-ಮುನಿ-ಪರೀಕ್ಷಿದನೇ! ಇತಿ-ಹೀಗೆ ವಿಕ್ಷೃತವಿಕ್ಷೃತಂ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾನ್ತಾನುಭವವುಳ್ಳ,
 ಮುಕ್ಷರಾಜಾ-ಕರವಿಗಳಿಗೊಡೆಯನಾದ ಜಕಂಬಂತನಂಕುರಿತು, ದೇವಕೀಸುತಃ-ದೇವಕಿಯ ಮಗನಾದ, ಭಗವಾನ್-ನರಸಿ
 ಙ್ಹನಾದ, ಅ ಕೃತ-ಕೃಪನು, ವ್ಯಾಪಾರ-ಪ್ರೇಮನು || ೯೦ || ಅರವಿಂದಾಕ್ಷಃ-ಕಮಲಲೋಚನಾದ ಕೃಪನು, ಆದರೋ,
 ಕಂಕರೇಣ ನುಲುವನ್ನಿ ಮಾಡುವ, ಪಾಣಿನಾ-ಹಸ್ತದಿಂದ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ-ದೇಹವನ್ನು ಸವರಿ, ಭಕ್ತಂ-ಸೇವಕನಾದ, ತಂ-ಅಜಾಂ
 ಬಂತನಂಕುರಿತು, ಕೃಪಯಾ-ದಯೆಯಿಂದ, ಮಿಥಗಂಭೀರವಾ-ಗುಡಿಗಿನಂತೆ ಭವನಾದ, ಗಿರಾ-ಮಾತೆಯಿಂದ, ಆಹ-ನುಡಿ
 ದರು || ೯೧ || ಮುಕ್ಷವ-ಕರವಿಗಳಿಗೊಡೆಯನೇ! ವಶಂ-ನಾವು, ಮಣಿನೋ-ರತ್ನದನಿಮಿತ್ತದಿಂದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಬಿಲಂ-ಗವಿ
 ಯಾಗಿರುವ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ-ಬಂದವರಾದವು, ಅಮುನಾಮಣಿನಾ-ಕುರತದಿಂದ, ಆತ್ಮನ-ನನ್ನ, ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಾ
 ಪಂ-ಆರೋಪಿತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಪಳಿದನ್ನು, ಪ್ರವೃಜ-ತೊಡಕೊಳ್ಳುವನಾಗುವೆನು || ೯೨ || ಇತ್ಯುಕ್ತಃ-ಹೀಗೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ,
 ಸತಿ-ಅಜಾಂಬಂತನು, ಸ್ವಾಂಮುಹಿತರಂ-ತನ್ನ ಮಗಳಾದ, ಕನ್ಯಾಂ-ಮದಿವೆಯೊಡವಳಾದ, ಜಾಂಬವತೀಂ-ಜಾಂಬವತಿ
 ಯೆಂಬವಳನ್ನು, ಮಣಿನಾಸಹ-ಸ್ಯಮಂತಕರತ್ನದೊಡನೆ, ಕೃಪ್ಲಾಯ-ಶ್ರೀಹರಿಗೆ, ಅರ್ಹಣಾರ್ಥಂ-ಪೂಜಾರ್ಥವಾಗಿ, ಮು
 ದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಹ-ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ, ಉಪಜಾರ-ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದನು || ೯೩ || ಅನ್ಯೈಃ-ಇತರಂಗಳಾದ,
 ಮಣಿಮುಖೈಶ್ಚ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಸ್ತುವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳಿಂದಲೂ, ಪೂಜಿತಃ-ಅರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ-ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ

ಸ್ವರೂಪನು. ಜೀವರಿಗೆ ಅಂತರಾತ್ಮನು || ೮೯ || ಯಾವ ಮಹಾಪುರುಷನ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಪಾದ ಕಟಾ
 ಕ್ಷಪಾತಗಳಿಂದ ಭಯಪಟ್ಟ ಸಮಾವ್ರನು ಭಯಪೀಡಿತಂಗಳಾದ ನಕ್ರಮಕರಾದಿ ಜಲಚರಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮಾ
 ಗ್ಗವಂ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಸೇತುವಂಕಟ್ಟ ಕಪಿಸೇನಾ ಸಮೇತನಾಗಿ ಸಮುದ್ರವಂ ದಾಂಟೆ ಲಂಕಾವುರವಂ ನಾಕ
 ಮಾಡಿ ರಾವಣನ ಕಿರಸ್ಸುಗಳು ಬಾಣಗಳಿಂದ ಛೇದಿಸಿದನೋ ಅಂತಾ ಶ್ರೀರಾವನೇ ನೀನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇ
 ನೇ || ೮೯ || ಎಂದು ಕುರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಯಥಾರ್ಥವಂ ತಿಳಿದು ವಿಕ್ಷೃತನಂ ಗೆಯ್ಯತಲಿರುವ ಜಾಂಬವಂ
 ತನಂಕುರಿತು ಭಗವಂತನು ನುಡಿದನು || ೯೦ || ಭಕ್ತನಾದ ಜಾಂಬವಂತನಂ ಹಸ್ತದಿಂದ ಸ್ವರ್ಕವಂ ಮಾಡಿ ಕೈಬೆ
 ಯಿಂದ ಭಗವಂತನು ಮೇಘದಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ನುಡಿದನು || ೯೧ || ಅದಂತನೆ-ಎಷ್ಟು ಮುಕ್ಷವತಿ
 ಯಾದ ಜಾಂಬವಂತನೇ! ಈ ಮಣಿನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವು. ಈಮಣಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಮಿಥ್ಯಾವಾ
 ದಬಂದಿದೆ. ಅವನಾದಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಈಬಿಲಕ್ಕೆ ಬಂದವು || ೯೨ || ಎಂಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಜಾಂ
 ಬವಂತನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತನ್ನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಜಾಂಬವತಿಯಂ ಈ ಮಣಿಯಂಗದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ
 ಯುರೂಪವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು || ೯೩ || ಬಿಲದಹೊರಗೆ ಇದ್ದ ಕೃಷ್ಣನಜಾರರಾದ ಜನಕು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಿಲಪ
 ರ್ವೇಕಮಂವೂದಿದ್ದು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ೧೨ ದಿವಸವರ್ಯಂತವೂನೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲನಂ

ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ | ದದೌತಸ್ಮೈವರಾಂಮುಕ್ತಿಂಪ್ರೀತ್ಯಾಜಾಂಬವತೇಃ ||೨೪|| ಅದೃಷ್ಟಾನ್ಯನಿರ್ಗಮಂತ್ಯಾಃಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ಯಪಿಂಜನಾಃ|ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯದ್ವಾದಕಾಹಾನಿದುಃಖಿತಾಸ್ತುಪುರಂಯಯುಃ||೨೫|| ನಿಶಮ್ಯವೇವಕೀದೇವೀರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾನಕದಾಂದಾಭಃ | ಸುಹೃದೋಜ್ಞಾತಯೇಶೇಚತಃಪಿಲಾತ್ಯುಮ್ನೋಮನಿರ್ಗತಮ್ ||೨೬|| ಸತ್ರಾಜಿತಂಕಪಂತಸ್ತದುಃಖಿತಾದ್ವಾರಕಾಕಃ | ಉಪತಸ್ಕುಶ್ಚಂದ್ರಭಾಗಾಂದುರ್ಗಾಂಕೃಷ್ಣೋಪಲಬ್ಧಯಃ||೨೭|| ತೇವಾಂತಂದವ್ಯುಪಸಾಧನಾತ್ಪ್ರತ್ಯಾದಿಷ್ಟಾಪಿಪಾಚನಃ| ಪ್ರಾದುರ್ಬಭೂವನಿಪ್ಪಾರ್ಥಸ್ಸದಾಶೋಹರ್ಮಯೇಹಃ ||೨೮|| ಉಪಲಭ್ಯಹೃಷೀಕೆಕಂಮೃತಂ ಪುನರಿವಾಗತಂ | ಸಹಪತ್ನಾ ನ್ಯಮಣಿಗ್ರೀಮಸರ್ವೇಜಾತಮಯೋತ್ಸವಾಃ ||೨೯|| ಸತ್ರಾಜಿತಂಸಮಾಹೂಯಸುಭಾಂಪಾಂರಾಜಸನ್ನಿಧೌ|ಪ್ರಾಪ್ತಂಚಾಪ್ಯಯಂಭಗವಾನ್ಯುಣಂತಕ್ರೃತ್ಯವೇದಯತಿ ||೩೦||

ಯಮುಚ್ಚ, ಸಹರಿಃ-ಆಕೃಷ್ಣನು, ಪ್ರೀತ್ಯಾ-ಪ್ರೀತವದಿಂದ, ದದೌತಸ್ಮೈ-ಜಾಂಬವತೇ-ಅ ಜಾಂಬವಂತನಿಗೆ, ವರಾಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಮುಕ್ತಿಂ-ಮೋಕ್ಷವನ್ನು, ದದೌ-ಕೊಟ್ಟನು ||೨೪|| ದ್ವಾದಕಾಹಾನಿ-ಪೊರಗಿದ್ದ ದ್ವಾರಕಾಪುರದ ಜನಂಗಳು, ಬಿಲಂ-ಕರಿಯಬೊಕ್ಕೆಯನ್ನು, ಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ಯ-ಮೊಕ್ಕಂಥಾ, ಕರೇಃ-ವೃಷಭನ, ನಿರ್ಗಮಂ-ಮೇರಗೆಬರುವಿಕೆಯನ್ನು, ಅದೃಷ್ಟಾನ್-ಕಾಣದೆ, ದ್ವಾದಕಾಹಾನಿ-೧೦ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯ-ಕುಳಿರುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ, ಮುಣಿತಾ-ವ್ಯಥೆಯಿಂಟಾದವರಾಗಿ, ಪುರಂ-ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು, ಯಯುಃ-ಸೇರಿವರು ||೨೫|| ದೇವಕೀವೇವೀ-ಕೃಷ್ಣನತಾಯಿಯೂ, ರುಕ್ಮಿಣೀ-ಕೃಷ್ಣನ ಜಂಡತಿಯೂ, ಆ ನಳಮಂಮಾಣಿ-ವಸುದೇವನೂ, ಸುಹೃದಃ-ಗೋವಿಂದನೂ, ಜ್ಞಾತಮಃ-ನಂದರೂ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಪರಿಯನ್ನು, ಬಿಲಾ-ಗವಿಯದನೆಯಿಂದ, ಅನಿರ್ಗತಂ-ಮೇರಗಾರದೆ ಯಿರುವನನ್ನಾಗಿ, ನಿಶಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಉಪಲಭಃ-ಮುಪ್ಪಿದರು ||೨೬|| ದ್ವಾರಕಾಕಃ-ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯುಳ್ಳ, ತೇ-ಅವರು,ಮುಣಿತಾಃ-ಪೀಡೆಯುಂಟಾದವರಾದ್ದರಿಂದ,ಸತ್ರಾಜಿತಂ-ಸತ್ರಾಜಿತ್ತೆಂಬಜನನ್ನ, ಕಪಂತಃ-ಬಯ್ಯತಲಿರುವವಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣೋಪಲಬ್ಧಯಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮರಳಿ ತಾವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಲೋಡುಗ, ಚಂದ್ರಭಾಗಾಂ-ಚಂದ್ರಭಾಗಾದೇವಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ, ದುರ್ಗಾಂ-ಮೇಲರಂಕಟಪರಿಹಾರಕನಾದ, ಶಿವಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಉಪತಸ್ಕುಃ ಭಜಿಸಿದರು ||೨೭|| ದೇವ್ಯುಪಸಾಧನಾ-ದುರ್ಗಾಂಪಯನ್ನು ಭಜಿಸಿದ್ದರದೇವಿಯೆಂದಲೂ, ಪ್ರತ್ಯಾದಿಷ್ಟಾಪಿಪಾಚ-ಕೃಷ್ಣನಂಕಾಣುವರೆಂದು ದೇವತೆಯಿಂದ ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಶೀರ್ವಾದದಿಂದಲೂ, ನಿಪ್ಪಾರ್ಥಃ-ನಿರವೇರಿದಪ್ರಯೋಜನಮುಳ್ಳವನಾದ, ಸದಾಶೋಹರ್ಮಯೇಹಃ-ಜಾಂಬವತಿಯಿಂದ ಸುತನಾದ, ಸಹಿಸ್ತು-ಆಕೃಷ್ಣನಾದರೋ ತೇವಾಂ-ಅ ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿಗಳಾದ ವಸುದೇವಾದಿಗಳಿಗೆ ಹರ್ಷಯ-ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವನಾಗಿ, ಪ್ರಾದುರ್ಬಭೂವ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು ||೨೮|| ಮೃತಂ-ಷತ್ಮಹೋಗಿದ್ದ, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ ಅಗತಮಿವ-ಬಂದವನಂತೆ ತೋರುವ ಹೃಷೀಕೇ(ಕಂ-ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇಡೆಯನಾದ)ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪತ್ನಾ ನ್ಯಮ-ದೆಂಡತಿಯೊಡನೆಯೂ, ಮಣಿಗ್ರವಂ-ಸ್ಯಮಂತಕವು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಉಪಲಭ್ಯ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿನೋಡಿ, ಸರ್ವೇ-ಬ್ಬರೂ, ಜಾಂವಹೋತ್ಸವಾಃ-ಉಂಟಾದ ದೊಡ್ಡ ಪಬ್ಬಮುಳ್ಳವರಾದರು ||೨೯|| ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸತ್ರಾಜಿತಂ-ಸತ್ರಾಜಿತರನ್ನು, ಸಮಾಹೂಯ-ಕರೆದು, ಸುಭಾಯಾಂ-ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ರಾಜಸನ್ನಿಧೌ-ಉಗ್ರಸೇನರಾಯನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಪ್ತಂಚ-ರತ್ನವುಹೊರತೆ ಬಗೆಯನ್ನೂ, ಆಪ್ಯಾಯ-ತಿಳಿಯತೇಳಿ, ಮುಣಿಂ-ರತ್ನವನ್ನು, ತಸ್ಮೈ-ಆ ಸತ್ರಾಜಿತಂಗೆ, ನ್ಯವೇದಯ-ಕೊಟ್ಟನು ||೩೦|| ಸಚ-ಆ ಸತ್ರಾಜಿತನೊಕೂಡ, ವಿಗ್ರಹಿತಃ-ನಾಚಿಕೆಯುಂಟಾ

ದು ದುಃಖಿತರಾಗಿ ಉರಿಗೆ ಹೊರಟುಬಂದರು ||೨೫|| ದೇವಕೀದೇವಿಯು ವಸುದೇವನೂ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಬಂಧುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ಸಮಾಚಾರವು ಕೇಳಿ ದುಃಖವಟ್ಟರು ||೨೬|| ಸತ್ರಾಜಿತರಾಯನಂ ಬಯ್ಯುವವಾಗಿ ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹ್ವೇಮದಿಂದ ಬರುವದಕ್ಕೋಸುಗ ಮಾಹಾಮಾಯಾ ರೂಪಳಾದ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು ||೨೭|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯುಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಜನರಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಸಮೇತನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವಿರ್ಭೂತನಾದನು ||೨೮|| ಸ್ತ್ರೀಸಮೇತನಾಗಿ ಮುಣಿಯು ಕಂತದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನೋಡಿ ಎಬ್ಬರೂ ಮಹೋತ್ಸವವನೆಯ್ದಿದರು ||೨೯|| ಅನುತರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉಗ್ರಸೇನನಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿ ಸತ್ರಾಜಿತರಾಯನಂ ಕರೆಯಿಸಿ ತಾನು ಹೋಗಿಬಂದ ವೃತ್ತಾಂತವು ಪೇಳಿ ಆ ಮುಣಿಯು ಸತ್ರಾಜಿತರಾಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ||೩೦|| ಆ ಸತ್ರಾಜಿತನು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಶಿರವಂಬಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಪ್ತನಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಲವದ್ವಿರೋಧವು ಭಾವಿಸಿ ಈ ಅಪರಾಧವುಂ

ಸಚಾತವ್ರೀದಿತೋರತ್ನಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಾಚ್ಯುಖಿಸ್ಥಿತಃ | ಅನುತಪ್ಯಮಾನೋಭವನಮುಗಮತ್ಸೈವ ನ
ಪಾಪ್ಯುಷಾ ||೪೧|| ಸೋನುಧ್ಯಾಯಂ ಸ್ತದವಾಘಂ ಬಲವದ್ವಿಗ್ರಹಾಕುಲಃ | ಕಥಂ ಮೃಜಾ ಮ್ಯಾತ್ಮರ
ಜಃ ಪ್ರಸೀದದ್ಯಾ ಜ್ಯೋತಃಕಥಂ ||೪೨|| ಕಿಂಕೃತ್ವಾ ಸಾಧುಮಹ್ಯಂ ಸ್ಯಾನ್ಮ ಕವಿದ್ಯಾ ಜನೋಯಥಾ |
ಅದೀರ್ಘದರ್ಶನಂ ಕ್ಷುಬ್ಧಂ ನೋಧಂ ದ್ರವಿಣರೋಲುಪಂ ||೪೩|| ದಾಸ್ಯೋದುಹಿತರಂತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಶ್ರೀ
ರತ್ನಂ ರತ್ನಮೇವ ಚ | ಉಪಾಯೋಯಂ ಸಮೀಚೀನಸ್ತಸ್ಯ ಕಾಂತೀರ್ನ ಜಾನ್ಯಥಾ ||೪೪|| ವಿವಂವ್ಯವ
ಸಿತೋಬುಧ್ಯಾಸತಾ ಬ್ರಿಹತ್ಸ್ಯಸುತಾಂಕುಭಾಂ | ಮಣಿಂಚಸ್ಯಯಮಾದ್ಯಪ್ಯುಕ್ಯಪ್ಪಾ ಯೋವಜ
ಹಾರಹ ||೪೫|| ತಾಂ ಸತ್ಯಭಾಮಾಂ ಭಗವಾನುಪಯಮೇಯಥಾ ನಿಧಿ | ಬಹುಭರ್ಯಾ ಚಿತಾಂಶೀಲ

ದವನಾಗಿ, ರತ್ನಂ-ಸ್ಯಮಂತಕವನ್ನು. ಗೃಹೀತ್ವಾ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅನುಬ್ರೂಢಿ-ತಲೆಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡವನಾಗಿ, ಸ್ಥಿತಃ-
ನಿಂತನು. ಸ್ವೇನಶಾಸ್ತ್ರನಾ-ತಾನು ಕೃಷ್ಣಂಗಳಮಾಡಿದ ಅವರಾಧದಿಂದ, ಅನುತಪ್ಯಮಾನಃ-ವತ್ಸಾತ್ಮತವಡುತ್ತಿರುವನಾ
ಗಿ, ಭವನಂ-ಕುನೀಲಂಕರಿತು, ಅಗಮತೆ-ಜೋಪನು ||೪೧|| ಸಃ-ಆ ಸತ್ರಾಜಿತನು, ತದಧಿಪೋಷ-ಆ ಪಾಪವನ್ನೀ, ಅನು
ಧ್ಯಾಯ-ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಬಲವದ್ವಿಗ್ರಹಾಕುಲಃ-ಬಲಪಂತರೋಡನೆ ಕಲಹವಾದೀತೆಂದು ವ್ಯಾಕೃತನಾದ್ದರಿಂದ, ಆ
ರತ್ನ-ನನ್ನೆಡಲವಾದ ಅವರಾಧವನ್ನು, ಕಥಂ-ಹೇಗೆ, ಮೃಜಾ-ವಿ-ತೊಡಕೊಳ್ಳುವನು ಅಚ್ಯುತೋವಾ-ಕೃಷ್ಣನೊಕೊ
ಡ. ಕಥಂ-ಹೇಗೆ ತನ್ನೀಡೆ-ಪ್ರಸನ್ನನಾದಾನು ? ||೪೨|| ಕಿಂಕೃತ್ವಾ-ವಿನನ್ನಮಾಡಿದರೆ, ವತ್ಸ್ಯಂ-ನನಗೆ, ಸಾಧುಸಾತ್ಮ
ತೆ-ಸರಿಯಾದೀತು ? ಜನಃ-ಲೋಕವು, ಅದೀರ್ಘದರ್ಶನಂ-ದೂರಾಲೋಚನೆ ಮಿಲ್ಲವಂಥಾ, ಕ್ಷುಬ್ಧಂ-ಕೃತಜನಾದಂಥಾ,
ಪೂಥಂ-ಮಂಪಮತಿಯಾವಂಥಾ, ದ್ರವಿಣರೋಲುಪಂ-ಧನಾಸಕ್ತನಾದಂಥಾನನ್ನನ್ನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ನಕಪೀತ್-ಬಯ್ಯದೆ
ಯಿದ್ದೀತು ||೪೩|| ತಸ್ಮಿನ್-ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂಗೆ, ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಂ-ಹಂಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಳಾದ, ದುಹಿತರಂ-ಮಗಳನ್ನೂ, ರತ್ನಮೇವ
ಚ-ಸ್ಯಮಂತಕಮೆನಿಸೂ, ದಾಸ್ಯೋ-ಕೊಡುವೆನು ಅಯಮುಪಾಯಃ-ಈ ಯುಕ್ತಿಸಾಧನವು, ಸಮೀಚೀನಃ-ಸರಿಯಾಗಿ
ರುಳಿದು ತಸ್ಯ-ಆನನ್ನ ಅವರಾಧಕ್ಕೆ, ಕಾಂತಿಶ್ಚ-ಪರಿಹಾರವೂ, ಅನ್ಯಥಾ-ಬೇರೆಬಗೆಯಾಗಿ, ನ-ಇಲ್ಲವು ||೪೪|| ವಿವಂ-ಹೀ
ಗೆ, ಬುಧ್ಯಾ-ಚ್ಛೇದದಿಂದ, ವೇವಸಿತಃ-ವಿಚಾರನಿಷ್ಠಯಮುಳ್ಳವನಾದ, ಸತ್ರಾಜಿತಃ-ಸತ್ರಾಜಿತ ಸೆಂಬವನು, ಕುಭಾಂ-ಕಲ್ಯಾಣ
ಯಾದ, ಸ್ವನುತಾಂ-ತನ್ನಮಗಳನ್ನೂ, ಮಣಿಂಚ-ಸ್ಯಮಂತಕರತ್ನವನ್ನೂ, ಸ್ವಯಂ-ತಾನಾಗಿ, ಉದ್ಯಮ್ಯ-ಪ್ರಯತ್ನ
ಗೊಂಡು, ಕೃಪ್ಪಾಯ-ಹುಗೆ. ಉಪಜಹಾರ-ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದನು ||೪೫|| ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ಬಹುಭಿ-ಹಲವು
ಮಂದಿಮಿಂದ ಯಾಚಿತಾಂ-ಯಾಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಂಥಾ, ಶೀಲ-.. ನಿತಾಂ-ಶೀಲ-ಸತ್ಪನ್ನಪಾದದಿಂದಲೂ, ರೂಪ-ಜಲಾಪಿಕೆಯಿಂ
ದಲೂ, ಔದಾರ್ಯ-ಧಾರಾಕಳಿಯಿಂದಲೂ, ಗುಣ-ವಿನಯಾದಿನ-ಗುಣಂಗಳಿಂದಲೂ, ಅನಿವೃತಾಂ-ಕೊಡಿದಂಥಾ, ತಾಂ-ಆ ಸ
ತ್ರಾಜಿತನ ವಗಳಾದಂಥಾ, ಸತ್ಯಭಾಮಾಂ-ಯಥಾರ್ಥವೂ ಕಾಂತಿಯೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಉಳ್ಳ ಸತ್ಯಭಾಮಾವೇವಿಯನ್ನು ಯ
ಥಾವಿಧಿ-ಹೃತಿಯವಿಧಾನವನ್ನತಿಕ್ರಮಿಸದೆ, ಉಪಯೋಮೇ-ಮದಿವ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು ||೪೬|| ನೃಪ-ಸತ್ರಾಜಿದ್ರಾಯನೇ! ವ
ಯಂ-ನಾವು, ಮಣಿಂ-ಸ್ಯಮಂತಕರತ್ನವನ್ನು, ಸವತ್ರೇಚ್ಛಾಮೇ-ಮರಳೆಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವು.

ಸಾನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವಿಕೃತವು ಹುಟ್ಟಿತು ||೪೭|| ಏನುಮಾ
ದಿದರೆ ಈ ಯವರಾಧ ಪರಿಹಾರವಾದೀತು ? ಜನರು ನನ್ನಂ ಹೇಗೆ ಬಯ್ಯಬೇ ಇರುತ್ತಾರೆ? ದುರಾಲೋಚನೆ
ಯುಮಾಡದೆ ದ್ರವ್ಯಲೋಭವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮೂಢನಾಗಿ ಕ್ಷುದ್ರಣಾದ ನನ್ನಂ ಜನರು ಹೇಗೆ ದೂಷಣಂಗಳಯ್ಯಬೇ
ಇರುತ್ತಾರೆ ||೪೮|| ಆಕಾರಣದಿಂದ ನನ್ನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯು ಈ ಮಣಿಯಂಸಹ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ
ಕುಡುತ್ತೇನೆ ಈಯುವಾಯವೇ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು ||೪೯|| ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಸತ್ರಾಜಿತರಾಯನು ಕುಭಲಾ
ದ ತನ್ನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯು ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿಯಂಸಹ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಆಮೇಲೆ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯಥಾಕಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯಾಗಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯು ವಿವಾಹವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಆ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯು
ರೂಪಾದಾರ್ಯಗುಣಸುಪನ್ನಳಾದಕಾರಣದಿಂದ ಕೃತವರ್ಮಾದಿಗಳು ಬಹುಮಂದಿ ಆಸತ್ಯಭಾಮೆಯನ್ನು ಅಪೇ
ಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಂತವಳಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿವಾಹವಂಮಾಡಿಕೊಂಡನು ||೫೦|| ಆ ಮೇಲೆ ಭಗವಂತನು ಸ
ತ್ರಾಜಿತರಾಯನುಕುರಿತು ನುಡಿದನು. ಎಲೈ ಸತ್ರಾಜಿತರಾಯನೇ! ಮಣಿಯು ನಿನಗೇ ಇರಲಿ. ನೀನು ಸೂ
ರ್ಯಭಕ್ತನು, ನಿನಗೆ ಸೂರ್ಯನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ನಿನ್ನಲ್ಲೇ ಇರಲಿ. ನಾವು ಫಲಭಾಗಿಗಳು, ಎಂದೂ ಹೇಗೆ ಮ

ರೂಪಾದಾರ್ಯಗುಣಾನ್ವಿತಾನ್||೪೬||ಭಗವಾನಾಹವಮಣಿಸ್ತೀಚ್ಛಾಮೇವಯಂತ್ಯಪ|ತವಾಸ್ತಂ
ದೇವಭಕ್ತಸ್ಯಮಯಂಚಫಲಭಾಗಿನಃ||

೪೭||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಕಮಸ್ಕಂಧಷಟ್ವಂಚಾಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕಃ | ವಿಕ್ಷಿಪ್ತಾಧೋಪಿಭಗವಾಃ ದಗ್ಧಾಸ್ತೀರ್ಣವಾಃ | ಕುಂತೀಂಚಕುಲ್ಯಕ
ರಣೇನಹರಾವೋಯಯೌಕುರಾಃ ||೧|| ಭೀಷ್ಮಂನೃಪುನಸಿದುರಂಗಂ ಪಾರೀದೋಗ್ರಣಮಿವಚ |

ದೇವಭಕ್ತಸ್ಯ-ಸೂರ್ಯನೇವಕನಾದ, ತವ-ನಿನಗ್ಗೆ, ಆಸ್ತಂ-ಇರಲಿ, ವಯಂಚ-ನಾವಾದರೋ, ಫಲಭಾಗಿನಃ-ಅಪರ ವ
ಮೋಜನವಾದ ಧನವಂ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವರಾಗುವೆವು. (ಅಪುತ್ರನಾದ ನಿನ್ನ ಧನವು ನಮ್ಮದೇಆಗುವುದೆಂದು ಗೂಢಾಭಿಪ್ರ
ಯವು.) ಎಂಬ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಆಹ-ನುಡಿದನು ||೪೬||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧಿನೀಟೀಕೆಯ ಶ್ಲೋಕ-೨೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

೪೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧಿನೀಟೀಕೆ.

[ಶ್ರೀಶುಕವಚನವು.] ಭಗವಾಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತಾಧೋಪಿ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯಮುಕ್ತವನಾದರೂ, ಪಾಂಡ
ವಾಃ-ಪಾಂಡುಪುತ್ರರನ್ನು, ಕುಂತೀಂಚ-ವೃಧಾದೇವಿಯನ್ನೂ, ದಗ್ಧಾಃ-ಅರಗಿನಮನೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಲ್ಪಟ್ಟುಹೋದವರನ್ನಾಗಿ,
ಆಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಕುಲ್ಯಕರಣೇ-ಕುಲಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾದ ವೈವಹಾರವಂ ಸಡೆಯಿಸಲೋಸುಗ, ಸಹರಾಮಃ-ಬಲಭದ್ರನಿಂನಂತೆ
ನಾಗಿ, ಕುರಾಃ-ಕೌರವರನ್ನು ಕುರಿತು, ಯಯೌ-ತರಳತನು||೧|| ಭೀಷ್ಮಂ-ಶಾಂತನವನನ್ನೂ, ಸುಮದುರಂಗಂ-ವಿದುರನೊಬ ಮಂ

ನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸತ್ಪ್ರಜಿತುರಾಯನು ಅಪುತ್ರನಾದವನು, ಇವನ ಧನವೆಲ್ಲವೂ ನಮಗೇ ಆಗುತ್ತೆ ಎಂಬ ಗೂಢಾ
ಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಭಗವಂತನು ಆ ಮನೆಯಂ ಸತ್ಪ್ರಜಿತುರಾಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ||೪೬||

ಇಂತುಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯುಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತುನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದೂ ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನುನ್ಮುಖಿ

ತಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮತ್ಕಥಾಕೋಶಪುರ

ವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಪಾಪುಜಾತನುಜಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷರಾಜವಿರಚಿತಮಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

ರಾಜವಾಣೀಫಲಾಸಮೆಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ದೊಳುದಕಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ೪೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಡುದು.

ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣ

೪೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು .

ಶ್ರೀಧರೀಯಕ್ಲೋಕಃ | ಸಪ್ತಪಂಚಾಶತ್ತಮೇತುಪುನಕ್ಯತಧನೋರ್ವಥ | ಪ್ರಾಪ್ತಂಸ್ವದುರ್ಯಶೋ
ಪಾರ್ವಿಕ್ಯಮ್ನೋಕ್ಯೂರಾಗತಾನ್ಮಣಃ ||೧||ಟೀ| ಐವತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಶತಧನ್ವ
ನೆಂಬ ಯಾದವನು ಸಂಹರಿಸಲಾಗಿ ಪುನಶ್ಚ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಅಪಯಕಸ್ಸಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಟ್ಟಲೋಸುಗ ಕಾಶೀ
ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಾಸವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಕೂರನು ಕರಿಯಿಸಿ ಅವನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿ
ಯಂ ತರಿಸಿ ಸುಭಾಜನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಅಪಯಕಸ್ಸಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡನು ಎಂಬರ್ಥವು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿ
ದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನವಂತೆನೈ--

ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಲಾಕ್ಷಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರು ಕುಂತಿಯೊ
ಡನೆ ದಗ್ಧರಾದರೆಂಬ ಸಮಾಚಾರವಂಕೇಳಿ ಬಲರಾಮಸಮ್ಮೇತನಾಗಿ ಪಾಂಡವಧ್ವಾಬಿಲದ್ವಾರಮಾರ್ಗದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ
ಕೊಂಡು ಹೋದರು ಎಂಬ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಲೋಕಪವಾದ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಹೋದನು||೧|| ಆ ಪುರದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನಂ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂ, ವಿದುರನೂ, ಗಾಂಧಾರಿಯಂ, ದ್ರೋ

ತಾತತಾತೆಹಾಹತಾಸ್ತೀಮಾಹ್ಯೇ ||೨|| ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಂಮೃತಂಪ್ರಾಪ್ಯಜಗೌಮಗಜನಾ
ಹೈಯಮ್ | ಕೃಷ್ಣಾಯನಿಧಿತಾರ್ಥಾಯತಪ್ತಚಾಖ್ಯಾಪಿತಾರ್ಥಮ್ ||೪|| ತದಾಕರ್ಣ್ಯಶ್ವರೌ
ರಾಜನ್ಮನುಸ್ಮ್ಯನ್ಮತೋಕತಾಮ್ | ಆಹೋನಃಪರಮಂಕವ್ಯಮಿತ್ಯಸಾಕ್ಷ್ಯವಿಲೆಪತುಃ ||೫|| ಆಗ
ತ್ಯಭಗವಾಂಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಭಾರ್ಯಸಾಗ್ರಜಃಪುರಮ್ | ಶತಧನ್ವಾನಮಾರಂಭಹಂತಾಂಘ್ರೀಚತಂ
ಮಣಿಮ್ ||೧೦|| ಸೋಪಿಕೃಷ್ಣೋದ್ಯಮಂಜ್ಞತಾಭೀತಃಪ್ರಾಣವರ್ಧಿಸ್ಪಯಾ | ಸಾಹಾಯ್ಯಂಕೃತವ
ಮಾರ್ಗಮಯಾಚಿತಸುಚಾಬ್ರವೀತ್ ||೧೧|| ಸಾಹವೀಶ್ವರಯೋಕುರ್ಯಾಂಹೇಳನರಾಹುಕೃಷ್ಣ
ಯೋಃ | ಕೊನುಹ್ನುಮಾಯಕೃತತಯೋರ್ವ್ಯಜನಮಾಚರತ್ ||೧೨|| ಕಂಸಸ್ಸಹಾನುಗೋಪಿತೋಯ

ವ್ಯರ್ಥವಚನಗಂಧನುಡಿಯುತ್ತ ಅತ್ತಳು ||೨|| ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಂ-ಎಣ್ಣೆ ಬೆರಗೋಣಿಯಲ್ಲಿ, ಮೃತಂ-ಹಣವನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ಯ-
ಹಾಕಿ, ಗಜಸಾಹಸ್ರಯಂ-ಗಜವೆಂಬಹೆಸರಿನಿಂದ ಕೊಡಿದ ನಗರವಂಕರಿತು, ಜಗಾಮ-ತರಳವಳು ತಪ್ಪಾ-ಸಂತಾಪಮಾಳ್ತವಳಾ
ಗಿ. ನಿಧಿತಾರ್ಥಾಯ-ನ್ನಡಕೆ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸರ್ವಲೋಕವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಿಂದ ಉಳ್ಳವನಾದ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಮಾನುಷೇವಂಗೆ,
ಪಿತುಃ-ತನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಸತ್ತಾಜಿತ್ತಿನ, ವ್ಯಂ-ಸಂಹಾರವನ್ನು, ಆಚಾಖ್ಯಾ-ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು ||೪|| ರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ,
ತೇ-ಆ ಮಾತನ್ನು, ಅಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ ಈಶ್ವರ-ಒಡೆಯರಾದರಾವು. ಕೃಷ್ಣರು, ನೃಲೋಕತರ-ಮಾನುಷಭಾವವನ್ನು, ಅ
ನುಸ್ಮತ್ಯ-ಅನುಸರಿಸಿ ಅಖೋ-ಅಕ್ಷಯವು, ಸಂ-ಮಗ, ಪರಮಂಕವ್ಯಂ-ಹೆಚ್ಚಾದ ದುಃಖವಾಯಿತು, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು
ಅಸಾಕ್ಷ್ಯ-ನೀರುತುಂಬಿದ ಕಂಗಳಿಲ್ಲವರಾಗಿ, ವಿಲೆಪತು-ಅತ್ತರು ||೫|| ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸಭಾರ್ಯಾ-ಕಂಡತಿ
ಯಾದ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯೊಡನೆ ಸಂತನಾಗಿದೂ, ಸಾಗ್ರಜ-ಅಣ್ಣನಾದ ಬಲರಾಮನಿರಸಿತನಾಗಿಯೂ, ತಸ್ಯಾ-ಆ ಗಜನ
ಗರವದೇನೆಯಿಂದ, ಪುರಾ-ದ್ವಾರಕಾನಗರವೆಂಬುದು, ಅಗತ್ಯ-ಬಂಧು, ಶತಧನ್ವಾನಂ-ಶತಧನ್ವನಿರಬವನನ್ನು, ಹಂತಂ-
ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೂ, ಆರಿ ಭೇ-ಉಪೋಗಿಸಿದನು ||೧೦|| ಸೋಪಿ-ಆ ಶತಧನ್ವನೂಕೂಡ, ಕೃಷ್ಣೋದ್ಯಮಂ-ಮಾನುಷೇವನಪ್ರ
ಯತ್ನವನ್ನು ಜ್ಞತಾ-ತಿದು, ಭೀತಃ-ಹೆದರಿವವನಾಗಿ ಪ್ರಾಣಪರೀಪ್ಸಯಾ-ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಜ್ಜೆಯಿಂದ, ಕೃ
ತವಮಾರ್ಗ-ಕೃತವರ್ತಮಂ ಬ ಯಾವವನೇನಾವತಿಯನ್ನು, ಸಾಹಾಯ್ಯಂ-ತನಗೆಬಲಕರನನ್ನಾಗಿ, ಅಯಾಚಿತ-ಬೇಡಿಕೊಂ
ಡೆನು ಸಹ-ಆ ಕೃತವರ್ಮನೂಕೂಡ, ಅಬ್ರವೀತ್-ಹೇಳಿದನು ||೧೧|| ಈಶ್ವರಯೋಃ-ಒಡೆಯರಾದ, ರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ-
ಬಲಭದ್ರಕೇಶವರ, ಹೇ-ಸಂ-ಂದಿಯನ್ನು, ಅಹಂ-ನಾನು ನಕುರ್ಯಾಂ-ಮಾಡಲಾರೆನು, ತಯೋಃ-ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ವ್ಯ
ಜನಂ-ಅಪರಾಧವನ್ನು, ಆಚರಣ-ಮಾಡುವನಾದ, ಕೋನ-ಯಾವಪುರುಷನ ತಾನೇ, ಕ್ಷೇಮಾಯ-ಶುಭವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿ
ತ-ಸಮರ್ಥನಾದನು ||೧೨|| ಸಹಾನುಗೋ-ಪರಿಜನಂಗಳೆಂಬಂತನಾದ, ಕಂಸಃ-ಕಂಸನು, ಯತ್-ಯಾವ, ದ್ವೇಷಾ-ಕೃ
ಷ್ಣನಿರೋಧವೆನೆಯಿಂದ ಶಿರ್ಯಾ-ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ, ತ್ಯಾಜಿತಃ-ಬಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಅಪೀತಃ-ಸತ್ತಹೋದನೋ, ಜರಾ
ಸಂಧಃ-ಮಗಧರಾಯನ, ಸಪ್ತದಶನಯಂ ಗಾತ್ರ-ಹದಿನೇಳುನೂರುಕಾಳಗದವನೆಯಿಂದ, ಪಿರಥಃ-ತೀರಿಲ್ಲವನಾಗಿ, ಗತ-ಓಡಿ

ಮು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಂಮೃತಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಜಗೌಮಗಜನಾ ಮುಂಡೇಯೇ ತಿಳಿದಿರುವ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸ್ಕರ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯು ಮುಖಿತಳಾಗಿ ಪಿತೃಸಂ
ಹಾರವು ಪೇಳಿದಳು ||೪|| ಆವಾಕ್ಯಮ ಕೇಳಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಪ್ರಾಕೃತರಾದ ಮಾನುಷರೀತಿಯನ್ನ ಮಲಬಿ
ನಿ ಹಾ! ನಮಗೆ ಯೇನುಕಟ್ಟುವು ಬಂತೆಂದು ಬಾಪ್ಪನೇತ್ರರಾಗಿ ಶೋಕಪಟ್ಟರು ||೫|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಕೃ
ಷ್ಣನು ರಾಮಗಮೇತನಾಗಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯುಕ್ತನಾಗಿ ದ್ವಾರಿಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶತಧನ್ವನಂ ಸಂಹರಿಸಲೋ
ಸುಗ ಪ್ರಯತ್ನವು ಮಾಡಿದನು ||೧೦|| ಆ ಶತಧನ್ವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಯತ್ನವು ತಿಳಿದು ಭೀತನಾಗಿ ಜೀವ
ವನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗ ಕೃತವರ್ಮನೆಂ ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಕರೆದನು ||೧೧|| ಆಗ ಕೃತವರ್ಮನು ಪೇಳಿದ
ನು. ಜಗದೀಶ್ವರರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ನಾನು ವಿರೋಧಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಮರಿಗೆ ಅಪರಾ
ಧವಂ ಚಿಂತಿಸಿದವರು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಮಮತರಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ ||೧೨|| ಹರಿವಿರೋಧಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಕಂಸ
ನು ಸುಪರಿಮಾನಾಗಿ ಹತನಾದನು. ಜರಾಸಂಧನು ಹದಿನೇಳಾವುತ್ಸ ಪರಾಜಿತನಾಗಿ ಓಡಿಹೋದನು ||೧೩||

ದ್ವೈಪಾತ್ಮ್ಯಜಿತಶ್ಚೈಯಾ | ಚರಾಸಂಧಸ್ಸಪ್ತದಶಸಂಯುಗಾದ್ವಿರಭೋಗತಃ ||೧೩|| ಪ್ರತ್ಯಾ
ಖ್ಯಾತಸ್ಸಚಾಕ್ರೂರಂಪಾಪ್ನಿಗ್ರಾಹಮಯಾಚತ | ನೊಪ್ಯಾಹಕೋವಿರುಧ್ಯತವಿದ್ಯಾನೀಶ್ವರ
ಯೋಬಲಮ್ ||೧೪|| ಯಜದಂಲೀಲಯಾವಿಶ್ವಂಸೃಜತ್ಯವತಹಂತಿಚ | ಚಪ್ಪಾಂವಿಶ್ವಸೃಜೋಮ
ಸ್ಯನವಿದುರೋಹಿತಾಜಯಾ||೧೫||ಯಸ್ಸಪ್ತಹಾಯಸಶೈಲಮುತ್ಪಾಟೈಶ್ಚಕನಪಾಣಿನಾ | ದಧಾರ
ಲೀಲಯಾಬಾಲಗುಚೈಲೀಂಧ್ರಮಿವಾರ್ಭಕಃ||೧೬||ನಮಸ್ತಸ್ಮೈಭಗವತೇಕೃಪ್ನಾಯಾದ್ಭುತಕರ್ತೃಣ್||
ಅನಂತಾಯಾದಿಭೂತಾಂತಾಕೂಟಸಾಧ್ಯಾಯಾತ್ಮನನಮಃ ||೧೭||ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತಸ್ಸತನಾಪಿತಥಧನ್ಯಮ
ಹೂಮಾಣಿಮ್ | ತಸ್ಮಿನ್ನೈಶ್ವರ್ಯಮಾರುಹ್ಯತಯೋಜನಗಂಯಯೌ||೧೮||ಗರುಡಧ್ವಜಮಾರುಹ್ಯ

ಹೋದನೋ, (ಆ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ವಿರೋಧವನಾಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲವು) ||೧೩|| ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತಃ-ಇಂತು ಕೃತವರ್ಮನಿಂ ತಿರಸ್ಕರಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಃ-ಆ ಕತಧನ್ವನು, ಅಕ್ರೂರಂ-ಗಾಂಧಿನೀಪುತ್ರನನ್ನೂ ಪಾಪ್ನಿಗ್ರಾಹಂ-ಪಕ್ಕದಬಲವಾಗಿರುವಂತೆ, ಅಯಾಚ
ತ-ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಸೋಪಿ-ಆಯಕೋರನೂಕೂಡ, ಅಹ-ನುಡಿದನು, ವಿದ್ಯಾ-ತಿಳಿದವನಾದ, ಕಃ-ಯಾವಪುರುಷನು, ಈ
ಶ್ವರಯೋ-ನಿಯಮಕರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ, ಬಲಂ-ಸಾವಧ್ಯವನ್ನು, ವಿರುಧ್ಯತ-ವಿರೋಧಿಸುವನು ||೧೪|| ಯಃ-ಯಾವ
ಪುರುಷನು, ಇಂ-ಎವಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಲೀಲಯಾ-ಹಿಲಾಸದಿಂದ, ಸೃಜತಿ-ಹುಟ್ಟಿಸುವನೋ, ಅವತಿ-ರಕ್ಷಿಸುವನೋ
ಹಂತಿಚ-ನಾಕವನ್ನೂ ಮಾಡುವನೋ, ಅಜಯಾ-ಮಾಯೆಯಿಂದ, ಮೋಹತಾ-ಅಷ್ಟಾನಗೋಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು, ವಿಶ್ವಸೃಜಿ-ಪ್ರಪಂ
ಚವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವಪುರುಷನ, ಚೇಪ್ಪಾ-ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು, ನವಿದು-ಅರಿಯದಿರುವರೋ ||೧೫|| ಯಃ-
ಯಾವಪುರುಷನು, ಸಪ್ತಹಾಯನಃ-೭ವರುಷದ ಪ್ರಾಯಮುಳ್ಳ, ಬಾಲ-ಹುಡುಗನಾದರೂ, ಏಕೇನಪಾಣಿನಾ-ಒಂದುಕೈಯಿಂದ,
ಅರ್ಭಕ-ಹಡಗನು, ಗುಚೈಲೀಂಧ್ರಮಿವ-ಮೊಡ್ಡ ಅಣಬೆಯನ್ನಂತೆ, ಶೈಲಂ-ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯನ್ನು, ಉತ್ಪಾಟೈ-ಕಿ
ತ್ತು, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ದಧಾರ-ಹೊತ್ತನೋ ||೧೬|| ಅದ್ಭುತಕರ್ಮಣೇ-ಅಶ್ವಯೋಕರಣಗಳಾದ ಕೆಲಸಗಳುಳ್ಳ, ಭಗ
ವತೇ-ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನಾದ, ತಸ್ಮೈಕೃಪ್ನಾಯ-ಆ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಅನಂತಾಯ-ನಾಶರ
ಹಿತನಾದ, ಆದಿಭೂತಾಯ-ಪ್ರಪಂಚಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯವನಾದ, ಕೂಟಸಾಧ್ಯಾಯ-ಪಟ್ಟಡಿಯಗೊಟದಂತೆ ನಿರ್ವಿ
ಕಾರನಾಗಿರುವನಾದ, ಆತ್ಮನೇ-ಚೈತನ್ಯರೂಪಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ ||೧೭|| ತೇನಾಪಿ-ಆಯಕ್ರೂರನಿಂದಲೂ, ಪ್ರತ್ಯಾ
ಖ್ಯಾತಃ-ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಸಃ-ಆ ಕತಧನ್ವನು, ಮಹಾಮಣಿಂ-ಮೊಡ್ಡ ಸ್ಯಮಂತಕರತ್ನವನ್ನು, ತಸ್ಮಿ-ಆಯಕ್ರೂ
ರನನ್ನಿ, ನೈಶ್ವ-ಇರಿಸಿ, ಕತಯೋಜನಗಂ-ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರುಗಾವುದ ನಡೆಯುವಂಥಾ, ಅಶ್ವಂ-ಕುದುರೆಯನ್ನು, ಆರುಹ್ಯ-ವಿರಿದವ
ನಾಗಿ, ಯಯೌ-ತೆರಳಿದನು ||೧೮|| ರಾಜಃ-ಅರಸೇ | ತಾಮಜನಾರ್ದನೌ-ಬಲಕೇಶವರು, ಗರುಡಧ್ವಜಂ-ಗರುಡವಕ್ಷಿಯು ಪ
ಳವಿಗೆಮುಖಾಳ್ವ, ರಥಂ-ತೀರನ್ನು, ಆರುಹ್ಯ-ವಿರಿ, ಮಹಾವೇಗೈ-ಅಧಿಕವೇಗಮುಳ್ಳ, ಅಶ್ವೈ-ಕುದುರೆಗಳಿಂದ, ಗುರುದುಹಂ-
ಗುರುವಿಗೆ ದೋಷವಂಗೆಯ್ದ ಕತಧನ್ವನನ್ನು, ಅನ್ವಯಾತಾಂ-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಹೋದರು ||೧೯|| ಮಿಥಿಲಾಯಾ-ಮಿಥಿಲಾಜನ

ಎಂದು ಕೃತವರ್ಮನು ಪೇಳಲಾಗಿ ವಿಮುಖನಾದ ಕತಧನ್ವನು ಅಕ್ರೂರನಂ ಅದೇರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಾರ್ಥ
ವಾಗಿ ಕೇಳಿದನು, ಆಯಕ್ರೂರನು ಪೇಳಿದನು-ಎಲೈ ಕತಧನ್ವನೇ! ಬುದ್ಧಿಮಂತನಾದವುರುಷನು ಯಾವವನಾ
ದಾಗ್ಯೂ ಜಗದೀಶ್ವರರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಲ್ಲಿ ವಿರೋಧವನಾಚರಿಸುವನೇ ||೧೪|| ಯಾವ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಈ
ಜಗತ್ತಿಂ ಲೀಲೆಯಿಂದಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ, ಸಂಹರಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ, ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ, ಯಾವಈಶ್ವ
ರನ ವ್ಯಾಮಾರವಂ ಮುಯಾವೋಹಿತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೂಕೂಡ ಅರಿಯರೋ ||೧೫|| ಆಶ್ಚರ್ಯಚರಿತ್ರವು
ಅನಂತನಾದ ಅದಿವುರುಷನಾದ ಕೂಟಸ್ಥನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸ್ಕರ ನ
ಮಸ್ಕಾರವು ||೧೬|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರೂರನಿಂದಲೂ ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಕತಧನ್ವನು ಆಮಾಣಿಯಂ ಅ
ಕ್ರೂರನ ವತದಲ್ಲಿನಿಜಿಟ್ಟು ಅಶ್ವಾರೂಢನಾಗಿ ನೂರುಯೋಜನದೂರವಾಗಿ ಓಡಿದನು ||೧೮|| ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀರಾ
ಮಕೃಷ್ಣರು ಗರುಡಧ್ವಜಯುಕ್ತವಾದ ರಥವನೇರಿಕೊಂಡು ಮಹಾವೇಗಶಾಲಿಗಳಾದ ಅಶ್ವಗಳಿಂದ ರಥವಂಟಡಿ
ಸಿಕೊಂಡು ಗುರುದೋಹಿಯಾದ ಕತಧನ್ವನಂ ಅಟ್ಟಿಹೋದರು ||೧೯|| ಆಕತಧನ್ವನು ಮಿಥಿಲಾಪುರದಸವಿಾ

ಕಥಂರಾಮಜನಾರ್ದನೌ | ಅನ್ಯಯಾತಾಂಮಹಾವೈರಶ್ಚೈರಾಜನ್ಮರುದಾ || ೧೯ || ಮಿಥಿಲಾ
ಯಾಉಪವನವಿಸ್ತೃಜ್ಯಹುತಿತಂದಯಾಮ್ | ಪದಾಭ್ಯಮುಧಾವತ್ಪಂತ್ರಸ್ತುಕೃಷ್ಣೇಷ್ಯನ್ವದ್ರವದು |
ಪಾ || ೨೦ || ಪದಾತರ್ಭಗವಾಂಸ್ತಸ್ಯಪದಾತಿನ್ಗ್ರಹಮಿನಾ | ಚಕ್ರಾಶಿರಉತ್ಕೃತ್ಯವಾಸಕೋರ್ದಯ
ಚಿನೊನ್ಮಣಿಮ್ || ೨೧ || ಅಲಬ್ಧಮಣಿರಾಗತ್ಯಕ್ತಃ ಅಹಾಗ್ರಜಾಂತಿಕಮ್ | ವೃಧಾಹತಕೃತಧನುಃ
ಣಿಸ್ತತ್ರನವಿದ್ಯತೆ || ೨೨ || ತತಃಪರಬಲೋನಾನ ಸಮಾಣಿಕೃತಧನ್ವನಃ | ಕಸ್ತಿಸ್ತತ್ಪುರುಷೇಶ್ಯಸ್ತ
ಸ್ತಮನ್ಯವಪುರಂಪ್ರಜ || ೨೩ || ಅಹಂವೈವಹವಿಚ್ಛಾಮಿದ್ರಸ್ವಪ್ನಂಪ್ರಿಯತಮಂಮಮ | ಅತ್ಯುಕ್ತಾ
ಮಿಥಿಲಾಂರಾಜಾ ವಿವೇಕಯಾದುನಂದನಃ || ೨೪ || ತಂವೃಷ್ಟಾಪ್ಸುಗುಹನೋತ್ಥಾಯಮೈಫಿಲಿಷಿ | ತಮಾ

ಗರವ, ಉಪವನೇ-ಉರುಮಂಮಣ ತೋಟದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಪತಿತಂ-ಪಿಡ್ಬಂಧಾ ಹಯಂ-ಕುದುರೆಯನ್ನು, ವಿಸ್ತೃಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು
ಸಂತ್ರಸ್ತಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಹೆದರಿರುವನಾಗಿ ತದ್ಭಾಷ್ಯಂ-ಕಾಲುಗಳಿಂದ, ಅಧಾವಲೇ-ಓಡಿಕೊಂಡನು. ಕೃಷ್ಣೇಷ್ಯ (ಪಿ-ವಾಸುದೇವ
ನೊಕ್ಕೊಡ, ರುಷಾ-ಅಟ್ಟಿನಿಂದ, ಅನ್ವದ್ರವ-ಅನುಸರಿಸಿ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದನು || ೨೦ || ಪದಾತಿ-ಕಾಲುಗಳಿಂದ ನಡ
ಯುವನಾದ, ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪದಾತೇ-ಕಾಲುನಡೆಗಾರನಾದ, ತಸ್ಯ-ಆ ಕತಧನ್ವನ, ಶಿರ-ತಲೆಯನ್ನು, ತ್ರಿಗುಣೇಮಿ
ನಾ-ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದಅಂಚುಳ್ಳ ಚಕ್ರೇಣ-ನುದರ್ಶನವೆಂಬ ಆಯುಧದಿಂದ, ಉತ್ಕೃತ್ಯ-ಛೇದಿಸಿ, ವಾಸಸ್ಥೋ-ಅವನುಬಿಟ್ಟುಕೊ
ಟ್ಟು ವಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಮಣಿಂ-ರತ್ನವನ್ನು, ವ್ಯಣಿನೋಲೇ-ಹುಡುಕಿದನು || ೨೧ || ಅಲಬ್ಧಮಣಿ-ಹೊಂದಲ್ಪಡದ ರತ್ನವುಳ್ಳ ಕೃ
ಷ್ಣ-ಹರಿಯು, ಅಗ್ರಜಾಂತಿಕಂ-ಅಣ್ಣನ ಬಳಿಯಂಕುರಿತು, ಆಗತ್ಯ-ಬಂದು, ಕತಧನು-ಕತಧನ್ವನ, ವೃಧಾ-ವೃಧನಾಗಿ,
ಹತಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಮಣಿಂ-ರತ್ನವು, ನವಿದ್ಯತೇ-ಇರುವುದಿಲ್ಲವು, ಎಂದು, ಆಹ-ನುಡಿದನು || ೨೨ || ತ
ತಃ-ಆ ಬಳಿಕ, ಬಲಿ-ರಾಮನು, ಆಹ-ಹೇಳಿದನು, ನೂನಂ-ದಿಟವು ನಮಾಣಿ-ಆ ರತ್ನವು, ಕತಧನ್ವನಾ-ಕತಧನ್ವನಿಂದ, ಕಸ್ತೀ
ಶ್ಚಿತ್ಪುರುಷೇ-ಯಾರೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯೋ, ನ್ಯಸ್ತಃ-ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ತತ-ಅದರನ್ನು ಅನ್ವೇಷ-ಹುಡುಕು, ಪು
ರಂ-ದ್ವಾರಕಾನಗರವಂಕುರಿತು, ಪ್ರಜ-ಹೋಗು || ೨೩ || ಅಹಂ-ನಾನು, ಮಮ-ನನಗೆ, ಪ್ರಿಯತಮಂ-ಅತ್ಯಂತೇಷ್ಯನಾದ,
ಪ್ರೇಮಾ-ವಿದೇಹರಾಜನನ್ನು, ದ್ರಷ್ಟುಂ-ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ, ಇಚ್ಛಾಮಿ-ಬಯಸುವೆನು. ರಾಜಾ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಮಮನಂ
ದನಃ-ಬಲರಾಮನು, ಇತ್ಯುಕ್ತಾ-ಇಂತುಬೇಕು ಮಿಥಿಲಾಂ-ಮಿಥಿಲಾನಗರವನ್ನು, ವಿವೇಕ-ಹು-ಕ್ತನು || ೨೪ || ಮೈಫಿಲಿ-ಮಿಥಿ
ಲಾನಗರದನು, ತತ-ಆ ಬಲರಾಮನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಸಹಸಾ-ಜೇಗದಿಂದ ಉತ್ಪಾದಯ-ಎದ್ದು, ಪ್ರೀತಮಾನ
ನಃ-ನಂತುಷ್ಯಹೃದಯನಾಗಿ, ಅರ್ಹಣ್ಯಂ-ಪೂಜ್ಯನಾದ ಬಲರಾಮನನ್ನು, ಸಮರ್ಪಣೈ-ಪೂಜೋಪಚಾರಗಳಿಂದ, ವಿಧಿವ

ಪದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾದುದರಿಂದಬಿಟ್ಟು ಕಾಲುಗಳಿಂದಲೇ ಓಡಿದನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡುಹೋ
ದನು || ೨೦ || ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುತೀಕ್ಷ್ಣಧಾರೆಯುಳ್ಳ ಚಕ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಅವನ ಶಿರಸ್ಸುಂ ಛೇದಿಸಿ ಅವ
ನ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿಮುಣಿಯಂ ಹುಡುಕಿದನು || ೨೧ || (ಅಕ್ರೂರನ ವಕದಲ್ಲಿ ಮುಣಿಯು ಇದೆಯೆಂಬರ್ಥವು ತಿಳಿದಿ
ದ್ದರೂ ಬಲರಾಮಮಹನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮುಣಿಯಂ ಹುಡುಕಿದಹಾಗೆ ನಟನವಂ ಮಾಡಿದನು.) ಅಲ್ಲಿ ಮುಣಿಯಂ
ಕಾಣದೆ ಬಲರಾಮನ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನು ನುಡಿದನು. ಕತಧನ್ವನಂ ವೃಧನಾಗಿ ಸುಹರಿಸಿವ ಮ
ಣಿಯು ಅವತಲ್ಲಿ ಯಿಲ್ಲ || ೨೨ || ಎಂಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಾಕ್ಯವಂ ಕೇಳಿ ಬಲರಾಮನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಪಟವಂ
ತಿಳಿದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ ನುಡಿದನವಂತೆನೆ, ಈ ಕತಧನ್ವನು ಓಡಿಬರುವಾಗ ಆ ಮ
ಣಿಯಂ ಯಾವವನೋ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನ ವಕವಂಮಾಡಿ ಬಂದಿರಬಹುದು, ಅದರಿಂದ ನೀನೂ ಊರಿಗೆ ಹೋಗು,
ಅ ಪುರುಷನಂ ಗೊತ್ತುಮಾಡು || ೨೩ || ನಾನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಾದ ಮಿಥಿಲಾಧಿಪನಾದ ಜನಕನಂ ನೋಡಿ ಬರು
ತ್ತೇನೆ, ಎಂದು ಪೇಳಿ ಬಲರಾಮನು ಮಿಥಿಲಾಪುರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಹೋದನು || ೨೪ || ಆ ಜನಕನು ಬಲರಾಮನಂ
ನೋಡಿ ಸಂತುಷ್ಟಮನಸ್ಕನಾಗಿ ಬೇಗನೆ ಯೆದ್ದು ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾದಿಗಳಂ ಮಾಡಿ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಬಲರಾಮನಂ

ನನು. | ಅರ್ಹಯಾಮಾಸು ವಿಭಿವಮರ್ಹಂ ಸ್ಯಂಕ್ರಮಮರ್ಹಂ ಸ್ಯಂ || ೫ || ಉದಾ ಸುತಸ್ಯಾ ಕತೀಚಿಸ್ತುಧಿಲಾ
ಯಾ ಸುಮಾವಿಧುಃ || ೬ || ತತೋಕ್ಷ್ಯವ್ಯ ದಾಂಕಾಶಫಾರಾ ಜ್ಯ ಸ್ತುಯೋಧನಃ | ಮಾನತಃ
ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತೇನ ಜನಕೇನ ಮುಂತುತುನು || ೭ || ಕಶಮೇದ್ಯೋರಕಾಮೇತ್ಯನಿಧನಂತಥನ್ವನು | ಅ
ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಮಾನೋಮಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಮಾನೋಪ್ರಿಯಂಕೃದ್ವಿಭುಃ || ೮ || ತತಃ ಸ್ಯಾ ರಯಾಕಾಸಕ್ರಿಯಾಬಾ
ಧಾರ್ಯತತ್ಯತ್ಯ ಸಾಕಂಸುಹೃದ್ವಿಭುಗವಾಃ ಯ ಯಾಸ್ಯಾ ಸ್ಯಾ ಸ್ಯಾ || ೯ || ಅ
ಕೂಗಾಂಕೃತವರಾಜಕೃತ್ಯಾತಥನೋರಾಧಮೌ ಪೂಜಿತಾರ್ಥಯವಿತ್ರ ಸ್ತೌದ್ಯಾರಕಾಯಾಃ
ಪ್ರಯೋಜಕೌ || ೧೦ || ಅಕೂರೇಶೋಬಿಚರಿಷ್ವ ಆಸ್ಯೈ ದ್ಯೌಕೌಕನಾ ಹೌ ಕಾರೀರಾಮಾನಸಾಸಾ

-ಅಧಿಪ್ರಾಪ್ತಾಪಿಧಿ ನು ಮಾರದೆ, ಮೈ-ಕೃಷವಾಗಿ ಅರ್ಹಯಾಮಾಸು-ಪೂಜಿಸಿದನು || ೫ || ವಿಭುಃ-ಪ್ರಭುವಾದ ಬಲರಾ
ಮನು ತನ್ಯಾಂಪಿಧಿಲಾ-ಯಾಂ-ಅಮಿಧಿಲಾ-ರವಲ್ಲಿ, ಕತೀಚಿಸ್ತುಮಾ-ಕಲವು ವರ-ವಗಳು ಉವಾಸ-ವಾಸಂಗಯ್ದನು || ೬ ||
ತತಃ-೬ ಮೇಲೆ, ಕಾರೀ-ಅನುಕೂಲವಾದ ಸಮಯ ದಲ್ಲಿ, ಮಾಂತ್ಯನಾ ಮಹಾಮನಸ್ಸನಾದ, ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತೇನ-ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತ
ನಾದ, ಮುಕ್ತನ-ಜನಕರಾದನೆಂದ, ಮಾನತಃ-ಮಾನಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಫಾರಾಪ್ರಾಪ್ತ-ಧೃತರಾಪ್ತ-ಪುತ್ರನಾದ, ನಯೋಫ
ಸ-ಮಮಾಸ-ಸನು, ಯಾಂ-ಗಮಯದ್ವಪಿದ್ಯಯನ್ನು, ಅಶಿಕ್ಷೆ -ಬಲರಾಮನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತನು || ೭ || ಕಶಮೇ-ಕೃಷ್ಣ
ನು, ದ್ಯಾರಕೇನ-ಕೂರನಿಗೆ ವತ್ಯ-ಮಮ, ಕತಥನ್ವನ, ನಿಧನಂ-ಸಾಕವನ್ನೂ, ಮಣೇ-ರತ್ನದ ಅಪ್ರಾಪ್ತಿಯ-ಕೃಷ್ಣ
ನು, ಪ್ರಾಮಾನ್ಯ-ಸತ್ಯಭಾವದ ಗೆ ಪಾತ್ರ-ಹೇಳಿದನು || ೮ || ಪ್ರಿಯಂಕೃ -ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ, ವಿಭುಃ-ಬಡಯ
ನು, ಫಾರಾಪ್ರಾಪ್ತ-ಸರ್ವಭಾವದ, ಸಾಕಂ-ಕೃಷ್ಣನು, ಹತನ -ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂಥೋ-ಮಾವನಾದ ಸತ್ತಾ ಜಿತಂಗೆ, ಸಾಂ
ವಯಾಕಾಂ-ವರಲೋಕಸಾಧನಂಗಳು, ಯಾಯಾಂ-ಯಾವಯಾವವು, ಸ್ಯಾ-ಅಗುವವೋ, ತಾಸ್ಯಾ-ಸಿಂಹಾ-ಅಯಾಕಮಃ
ಗಮನು, ಸುಹೃದ್ವಿಷ್ಣುಸಂ-ಗೆಳೆಯರೊಡನೆಯೂ, ಸತ್ಪರಾಪ್ತೋಡನೆಯೂ, ಮೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಕಾರೀರಾಮಾಸ-ಮಾಡಿಸಿ
ದನು || ೯ || ಅಕೂರನೂ, ಕೃತವರ್ಮನೂ, ಕತಥನೋ-ಕತಥನ್ವನ, ವಧಂ-ಸಂಹಾರವನ್ನು, ಕೃತ್ಯಾ-ಕೀಳ, ಭಯವಿ
ತ ಸ್ತೌ-ಧೀತಿಯಿಂದ ಹೆದರಿವವರಾಗಿ, ಪ್ರಯೋಜಕೌ-ಕತಥನ್ವನಿಗೆ ಶ್ರೀತಕಾರಾದಿಂದ ದ್ವಾರಕಾಯಾ-ದ್ವಾರಕಾಸೇನರೆಡ
ವೆನೆಯಿಂದ, ಪೂಜಿತುಕಿ-ಪಿಡಿಸೋದರು || ೧೦ || ಅಕೂರೇ ಶ್ವಫಲ್ಕನ ಮಗನು, ಪೋಷಿತೇನತಿ-ಪರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಹೋದವನಾ
ಗನು, ಮಾರಕಾಕನಾಂ-ಮಾರಕಯಲ್ಲಿ ವಾಸಸ್ಥಾನವುಳ್ಳವರಿಗೆ, ಕಾರೀರಾ-ಕೀರಿಸಂಬಂಧಿಗೂ, ಮಾನಸಾ-ಮನಸ್ಸಲ

ಯಾಫಾಕಾಸ್ತಮಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು || ೫ || ಬಲರಾಮನು ಆ ಮಿಧಿಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಸಂವತ್ಸರಗಳು ವಾಸು
ಗೆಯ್ದನು || ೬ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಪುತ್ರನಾದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಮಿಧಿಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ
ನಾದ ಜನಕನಿಂದ ಮನೀತನಾಗಿ ಗದೆಯುಧ್ವಜವನ್ನು ಆಭ್ಯಾಸಂಗೆಯ್ದನು || ೭ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುವಾ
ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪ್ರೀತಿಯು ಉಂಟುಮಾಡಲೋಸುಗ ಕತಥನ್ವನ
ಸುಹಾರವಂ ಅವನಲ್ಲಿ ಮಣಿ ಯಿಲ್ಲವೇ ಯಿದ್ದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನನು ಹೇಳಿದನು || ೮ || ಸತ್ಪಾದಿದ್ರಾಯನಿಗೆ
ವಿಧ್ವಂಸಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಗಳಂ ಕೊಡಿಸಿದನು || ೯ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಕೂರನು ಕೃತವರ್ಮನು ಅಮರ್ಶರೂ
ಕತಥನ್ವನಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದವರು ನಾವು, ಯೆಂದು ಭಯಗ್ರಸ್ತರಾಗಿ ದ್ವಾರಕಾಪುರವಂ ಬಿಟ್ಟು ಪಲಾಯನಂಗೆ
ಯ್ದರು || ೧೦ || ಅಕೂರನು (ಕೃಷ್ಣನ ಸಮೃತಿಯಿಂದಲೇ) ಹೋರಲು ಹೋದನು, ಕಾಂಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ
ಮಣಿಗ್ರಹವವಿಂದುಂಟಾದ ಬಹುಧನವಂ ದಾನವರ ಮಾಡಿ ಯಾಗಂಗಳಂ ಮಾಡುತ್ತ ದಾನಕತಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಂ
ಸುವೇದಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಾಗಿ ಅಕೂರನಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಕಳುಹಿಸಿದನೆಂದು ಜನರು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಮಾ
ತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆಗೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ತಪ್ಪುವನಂಗಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನು ಅವನಾದ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಕೂರನಂ ಕರಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವಂ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಕಲ

ಮುಮುಕ್ಷುಃಪ್ರಾಪ್ತವಿಕೃತಿಶಾಂತಿಃ ||೨೦|| ಇತ್ಯುಕ್ತವಾದಿಕಂತ್ಯೇಕಮನ್ಯುಂಧನಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ಮುಮುಕ್ಷುಃ | ಮುನಿ
ಪಾಸನವಾಸೇಕಂಫಲಿತಾರವ್ಯದನ್ಯನಮ್ ||೨೧|| ದೇವಮನ್ಯುತಾಶೀತಸ್ವಭವಾನ್ಯಾಸಾಂಗತಾಯತಾಮ್ |
ನ್ಯುಸುತಾಂಗಾಂವಿನೀಂಪ್ರಾಪ್ತವಾದಿಕಂತ್ಯೇಕಮನ್ಯುಂಧನಂ ||೨೨|| ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ಮುಮುಕ್ಷುಃ
ರೋಯತ್ರಯತ್ರಸಃ ||೨೩|| ದೇವಮನ್ಯುತಾಶೀತಸ್ವಭವಾನ್ಯಾಸಾಂಗತಾಯತಾಮ್ ||೨೪|| ಇತಿವ್ಯದ್ಧವಚಸ್ಕೃತಾ
ನ್ಯುತಾವದಿಹಕಾರಣಮ್ | ಇತಿಮೋತ್ಯಸ್ಯಮಾನೀಯಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ಮುಮುಕ್ಷುಃ ||೨೫|| ಪೂಜಯಿತ್ವಾ
ಭಿಭಾಷಿಸ್ತ್ಯಸಂಕಥಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಿಯಾಕಥಾಃ ||೨೬|| ನಿಕ್ಷೇಪಿತವಿಚಿತ್ತಜ್ಞಾನ್ಯುಮಾನವಾನ್ಮುಮುಕ್ಷುಃ ||೨೭||

ಒಂಧಿಗಳಾದ, ದೈವಿಕಗುಣಿತಿಕಾಂಕ್ಷೆ-ವಸಂಒಂಧಿಗಳಾದ, ಭೂತಸಂಒಂಧಿಗಳಾದ ತಾವಾಂ-ಮೂರುಬಗೆಯ ತಾವಂಗಳು, ಅರಿ
ಷ್ಠಾಪಿ-ಅನಿವೃತ್ತಿಗಳೂ, ಮುಮು-ಮುಮುಕ್ಷುಗಳೂ, ಆರ್ಷ-ಆದವು ||೨೦|| ಅಂಗ-ಪರಿಕ್ಷಿದ್ರಾಯ-ನೇ ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ವಿಕೇ-
ಕಲವರು, ಪ್ರಾಕ್-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಉದಾಹೃತಂ-ನಿರ್ದೇಶವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಕೃಷ್ಣಮಾರಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ಮೃತ್ಯ-ಮರ
ತ. ಉಪದಿಶ-ಶಿ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು ಮುಮುಕ್ಷು-ಮುಮುಕ್ಷು ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಗೆ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಕೃಷ್ಣನ ನಿವಾಸ-ಸ್ಥಾನ
ವಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಕೆಯಲ್ಲಿ, ಅನಿವೃತ್ತವರ್ತನಂ-ಉತ್ಪಾತನೂಚನವು, ಫಟೇತಂ-ಉಂಟಾದೀರವನು ||೨೧|| ದೇವ-ವರ್ಷನ್ಯನು,
ಅವರ್ಷತಿಸತಿ-ಮಳೆ ಸುರಿಸದೆ ಹೋಗುತ್ತಲೂ, ಕಾಶೀಶ-ಕಾಶೀರಾಜನು, ಆಗತಾಯ-ಬಂದಂಥಾ, ಶ್ವಭವಾನ್ಯುಮಾನ-ಶ್ವಭವ
ಬವನಿಗೆ, ತಂ-ಅಂಥಾ, ನ್ಯುಸುತಾಂ-ತನ್ನ ಮಗಳಾದ, ಗಾಂವಿನೀಂ-ಗಾಂವಿನಿಯ ಒವನ್ನೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ಮುಮುಕ್ಷುಃ ||೨೨|| ತ
ತೇ-ಶ್ವಭವನು ಬಂದಮೇಲೆ, ಕಾಶೀಶ-ಕಾಶೀರಾಜನಲ್ಲಿ ಅವರ್ಷ ಸ್ತ-ಮಳೆ ಸುರಿಸಿದನಂತೆ ||೨೩|| ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ಮುಮುಕ್ಷುಃ-ಅ
ವಮಗಳಾದ, ಅಸಾವಕೂರ-ಈ ಯಕೂರನು ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ಮುಮುಕ್ಷುಃ-ಅದೇಗಾಮರ್ಕ್ಯವುಳ್ಳವನು, ಸ್-ಆ ಯಕೂರನು ಯತ್ರ
ಯತ್ರ-ಯಾವಯಾವ ಸ್ಥಳಾಕ್ಷರವನೋ ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ದೇವ-ವರ್ಷನ್ಯನು, ಅಭಿವರ್ಷತೇ-ಮಳೆಯಂ ಸುರಿಸುವನು.
ಉಪತಾವಾಂ-ಉಪದ್ರವಂಗಳು. ನ-ಇಲ್ಲಿವು ಮಾರಕಾ-ಮಾರಿಕೋಗಂಗಳು, ನ-ಇಲ್ಲಿವು ||೨೪|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಪೂಜಯಿತ್ವಾ-
ಮುಮುಕ್ಷರ ಮಾತನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಇತ-ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ವಿತಾವಲೇ-ಇದ್ದುಮಾತ್ರವೇ, ಕಾರಣಂ-ನಿಮಿತ್ತವು, ನ-ಅಲ್ಲಿ,
ಪು, ಇತಿ-ಇಂತೆಂದು, ಜನಾರ್ದನ-ಕೃಷ್ಣನು, ದೂತೈ-ಅಳಗೂಡದ ಅಕೂರನನ್ನು, ಸಮಾನೀಯ-ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು,
ಪ್ರಾಪ್ತವಾದನು ||೨೫|| ವಿನಂ-ಈ ಯಕೂರನನ್ನು, ಪೂಜಯಿತ್ವಾ-ಉಪಚರಿಸಿ, ಅಭಿಭಾಷ್ಯ-ಮಾತಾಡಿಸಿ ಪ್ರಿಯಾ-ಇ
ದ್ದಂಗಳಾದ, ಕಥಾ-ನವಾಚಾರಗಳನ್ನು, ಕಥಯಿತ್ವಾ-ಹೇಳಿ, ನಿಕ್ಷೇಪಿತವಿಚಿತ್ತಜ್ಞಾನ್ಯುಮಾನ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲವೂ ಉಕ್ತವನಾ
ದ್ವರಿಂದಲೇ, ಅಕೂರನ ಚಿತ್ತವಂ ಬಲ್ಲವನಾಪ್ತರಿಂದ, ಸ್ವಯಮಾನ-ಸಗುಣವನಾಗಿ, ಉಪಾಚಾರವಾದನು ||೨೬|| ದಾ

ವರು ಯುಗಿಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಕೂರನಂ ವಿಕೇಕಕರಿಯಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆಂದರೆ) ವ.ಹ ಪುನಃಪನಾದ ಅ
ಕೂರನು ಹೊರಟುಹೋದುದರಭ್ಯವಾಗಿ ಒಕ್ಕಿರಕಾಸಗರದಲ್ಲಿ ಅನಿವೃತ್ತಿಗಳುಂಟಾಗಿವೆ ರೋಗಾದ್ಯಾದ್ಯಂ
ಗಳಂಟಾದವೆ. ಆದರಿಂದ ಅಕೂರನಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರಿಯಾಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು ||೨೦||
ಎಲೈ ಅದು ಯಥಾರ್ಥವಲ್ಲವು, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿವೆಂದೂ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಧ್ಯಾನೋದ್ಯೋಗದ ರೂಪವಸ್ತುವಾ
ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇರುವಾಗ ಅನಿವೃತ್ತಿಗಳು ಬಂದಿಡೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗುವುದು ||೨೧|| ಅ
ದು ಭಗವಂತನ ತಾತ್ಪರ್ಯವಲ್ಲವು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ವೈದ್ಯರು ನುಡಿದರು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಶೀರಾಜನೊಳಗೆ
ಅನಾವೈಷ್ಣವ್ಯವಾಚನವಾಯಿತು, ಆಗ ಅಕೂರನ ತಂದೆಯಾದ ಶ್ವಭವನು ಕಾಶಿಗೆ ಹೋದನು. ಅಮೇಲೆ
ಅನಾವೈಷ್ಣವ್ಯ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಮಹಾವೈಷ್ಣವ್ಯ ಯುರಟಾಯಿತು. ಆಗ ಕಾಶೀರಾಯನು ಸಂತೋಷವೆಂದ ತನ್ನ
ಮಗಳಾದ ಗಾಂವಿನಿಯನ್ನು ಶ್ವಭವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ||೨೨|| ಅಕೂರನಿಂದ ಶ್ವಭವನ ಮಗನಾದ ಅಕೂರ
ನೊಂದು ಸಖತ್ಯನೊಂದು ಪೇಳುತ್ತಿರುವೆ ||೨೩|| ವೈದ್ಯರವಾಕ್ಯಮೇಕೇಳಿ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ಯೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ದೂತನು ಕಳುಹಿಸಿ ಅಕೂರನಂ ಕರೆಯಿಸಿದನು ||೨೪|| ಅಯಕೂರನಂ ಬಹುಮಾನಿಸಿ ಕೆಲವು ವಸ್ತು ಭಕ್ತಿ
ಣಂಗಳಂ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಭಗವಂತನು ಸಗುಣ ನುಡಿದನು ||೨೫|| ಎಲೈ ದಾನಸತಿಯಾದ ಅಕೂರನು

ನನುದಾನಪತನ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಸ್ವಯಾಸ್ತಕತಧನ್ಯನಾ | ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿಶ್ಚಿರ್ಮಾಣವಿದಿತಪೂರ್ಮಮಾ
ನನಃ ||೩೩|| ಸತಾಜಿತೋನಪತ್ಯತ್ವಾದ್ಗೃಹೀಯಾದುರಹಿತುಸ್ಸುತಾಃ | ದಾಯಾನಿನೀ
ಯಾಪಿಪಿಂಡಾನ್ವಿಮುಚ್ಯಂತೇಚ್ಚೇತನಃ ||೩೪|| ತಥಾಪಿದುರ್ಭರೋಹ್ಯಸ್ಯೈಶ್ಚ ಸ್ವಯಾ
ಸಾಂಸುವ್ರತಮಣಿಃ | ಕಿಂತುತಾಮಗ್ರಜಸ್ಯ ಮೃಜ್ಜುಪ್ರತ್ಯೇತಿಮಣಿಂಪ್ರತಿ ||೩೫|| ದರ್ಮಯಸ್ಯನಾ
ಹಾಭಾಗಬಂಧೂನಾಂಕಾಂತಮಾಪಹ | ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ಮುಖಾಸ್ತದ್ಭವತೋಂತರುಕ್ಮವದಯಾ ||೪೦||
ಎವಂ ಸಾಮಭಿರಾಲಬ್ಧೈಶ್ಚ ಫಲಶ್ಚತನಯೋಮಣಿವ | ಆದಾಯವಾಸನಾಚ್ಛಿನ್ನಂದದೋಸೂರ್ಯಸ
ಮಗ್ರಮ ||೪೧|| ಸ್ಯಮಂತಕಂ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ರಜತಕೃತಃ | ವಿಮೃಷ್ಯ ಮಣಿನಾಭೂಯ

ನಪತೇ-ಧನದಾನಕ್ಕೊಡೆಯನಾದ ಅಕ್ಕೂರನೇ! ಶ್ರೀಮಾ-ನಂಪತ್ಯುಕ್ತ, ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿ-ಸ್ಯಮಂತಕವೆಂಬ ರತ್ನವು, ಕ
ತಧನ್ಯನಾ-ಕತಧನ್ಯನೆಂಬವನಿಂದ, ತನ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ಯಮಂತಕ-ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ ಆಸ್ತೇನನು-ಇದೇ ಲ್ಲವೆ? ನಃ-ನಮ್ಮಿಂದ,
ಪೂರ್ವಮೇವ-ಮಂಕೆಯೇ ವಿದಿತಃ-ತಿಳಿಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ||೩೩|| ಸತಾಜಿತಃ-ನತಾಜಿತನಿಗೆ, ಅನಪತ್ಯತ್ವಾತ್-ಗಂಡು
ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ದಹಿತಃ-ಮಗಳ, ಸುತಾಃ-ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು, ಆಪಿ-ಎಲ್ಲನೀರನ್ನೂ, ಪಿಂಡಾ-ಬಲ್ಯನ್ನದ ಉಂಡೆಗಳ
ನ್ನೂ, ನಿರೀಯ-ನಿಧಿಪ್ರಕಾರಕ್ಕೊಟ್ಟು ಋಣಂಜ-ಮಾತಾಮಹಸಾಲವನ್ನೂ, ವಿಮುಚ್ಯ-ತೀರಿಸಿ, ಕೇಚಿತ್-ಮಿಗಿನಲ್ಪಟ್ಟುಂ
ಥಾ, ದಾಯಂ-ಭಾಗವನ್ನೂ, ಗೃಹೀಯಾಃ-ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು ||೩೪|| ತಥಾಪಿ-ಹಾಗೆ ಸತ್ಯಬಾಮೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ
ವಾದ್ದರೂ, ಮಣಿಃ-ಸ್ಯಮಂತಕರತ್ನವು, ಅಸ್ಯೈಃ-ಇತರಿಂದ, ದುರ್ಭರೋಹಿ-ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕಾಗದಿದ್ದೆ? ಆದ್ದರಿಂದ,
ಸುವ್ರತೇ-ಸರಿಯಾದ ನಿಮುವ್ರತ, ತನ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಆಸಾಂ-ಇರಲಿ, ಕಿಂತು-ಇನ್ನೇನೆಂದರೆ, ಮಮ-ನನ್ನ, ಅಗ್ರಜಃ-ಅಣ್ಣ
ನಾದ ಬಲರಾವನು, ಮಣಿಂಪ್ರತಿ-ಸ್ಯಮಂತಕರತ್ನವಂಕರಿತು, ಸವ್ಯಕ್-ಚನ್ನಾಗಿ, ಸಪ್ರತ್ಯೇತಿ-ಸಂಬುವಿದ್ದಿಲ್ಲವು ||೩೫||
ಮಹಾಭಾಗ-ಅಧಿಕ ಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳವನೇ! ದರ್ಶಯ ಸ್ಯ ರತ್ನವನ್ನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೋರಿಸು, ಬಂಧೂನಾಂ-
ಸಂಪ್ರದೇ, ಕಾರಿತಿಂ-ಸಮಾಧಾನವನ್ನೂ, ಆಪಹ-ಮಾಡು, (ಮಣಿಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಕಿರಣೀಕೃತವಾಗಿ) ಅದ್ಯ-ಈಗ, ರುಕ್ಮವೇದ
ಯಃ-ಚಿನ್ನದ ಜಗುಲಿಗಳುಳ್ಳ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಮುಖಾಃ-ಯಜ್ಞಾಂಗಗಳು, ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಾಃ-ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದವುಗಳಾಗಿ ದರ್ಶಂತೇ-ನಡೆ
ಯುತ್ತಿರುವವು. (ರತ್ನದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಧನವು ಯಜ್ಞಾಂಗವಾಗುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ) ||೪೦|| ಎವಂ-ಹೀಗೆ. ಸಾಮಭಿಃ-ಸಮಾಧಾನ
ವಚನಗಳಿಂದ, ಅಲಬ್ಧಃ-ನುಡಿದೊಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಶ್ವಫಲಶ್ಚತನಯಃ-ಅಕ್ಕೂರನು, ವಾಸನಾ-ವಸ್ತ್ರದಿಂದ, ಭನ್ನಂ-ಮುಚ್ಚಿ
ಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ, ಮಣಿಂ-ರತ್ನವನ್ನು, ಆದಾಯ-ಕೋರಗೆ ತೆಗೆದು, ಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭಂ-ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿ
ಯುಳ್ಳ ಅದರನ್ನು, ದದಾ-ಕೊಟ್ಟನು ||೪೧|| ಪ್ರಭುಃ-ಸಮರ್ಥದಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ಯಮಂತಕಂ-ರತ್ನವನ್ನು, ಪಿತೃಭ್ಯಃ-ಸಂ
ಪ್ರದೇ, ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ-ತೋರಿಸಿ, ಮಣಿನಾ-ರತ್ನದಿಂದ, ಆತ್ಮನಃ-ತನ್ನ, ರಜಃ-ಅಪವಾದದೋಷವನ್ನು, ವಿಮೃಷ್ಯ-ತೋಡದು
ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಭೂಯಃ-ಮರಳಯೂ, ತಸ್ಯೈ-ಆ ಯಕ್ಕೂರನಿಗೆ, ಪ್ರತ್ಯುರ್ವಯತೆ-ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುದು.

ರನೇ! ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿಯಂ ಕತಧನ್ಯನು ನಿನ್ನ ಪಡವಿರಿಸಿದ್ದನೆಂಬ ಅರ್ಥವಂ ನಾವು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ
ವು ||೩೩|| ಸತಾಜಿತದ್ರಾಯನು ಅಶ್ವತ್ರನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಸ್ವತ್ತು ದೌಹಿತೃರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು. ಅಶ್ವತ್ರನಾ
ಗಿ ಸ್ಯರ್ಗಸ್ಯನಾದವುರೂಪನ ಧನವು ಔರ್ಧ್ವದೈಹಿಕಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ್ದಂ ಕಟ್ಟುಂಥಾದ್ರವ್ಯ
ವಂ ದೌಹಿತೃರು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ||೩೪|| ಕಾಸ್ತ್ರವು ಹಾಗೆ ಯಿದೆ ಯೆಂದು ದೊಡ್ಡವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ
ತೂ ಆ ಮಣಿಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರೂ ನೆಚ್ಚಿಸಲೋಸುಗ ಆ ಮಣಿಯಂ ಕೋರಿಸು, ಬಂ
ಧುಗಳಿಗೆ ದುಃಖವಂ ಪರಿಹರಿಸು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಅನೇಕ ಯಾಗಗಳಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದ್ರವ್ಯವು ನಿನಗೆ
ಹೇಗೆ ಬರಲಿತ್ತು? ||೪೦|| ಎಂದಾ ಉಪಾಯೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಅಕ್ಕೂರನು ವಸ್ತ್ರವ ಸರಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ
ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಮಣಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟನು ||೪೧|| ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆ ಮಣಿಯಂ ಪಿತೃಭ್ಯಃ
ಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ತನ್ನ ಅಪವಾದವಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಪುನಶ್ಚ ಆಮಣಿಯಂ ಅಕ್ಕೂರನಿಗೇನೇ ಕೊಟ್ಟನು.

ಸ್ತನೈಪ್ರಪ್ರತ್ಯರ್ಪಯತ್ಪ್ರಭುಃ||೪೮||ಯಸ್ತೈತದ್ಭಗವತಃಕೃಷ್ಣರಸ್ಯವಿಷ್ಣೋರ್ವೀರ್ಯಾಢ್ಯಂವೃಜಿ
ನಹರಂಸುಮಂಗಳಂಚ|ಅಖ್ಯಾನಂಪದತಿತ್ಯಜೋತ್ಯನುಸ್ಮರಿದ್ವಾದುಘ್ನೀರಿತದುರಿತಮಃಪೋಷ್ಯಯಾ
ತಿಶಾಂತಿಮ್| ... ||೪೯||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತೇ ದಕಮಸ್ಕಂಧ ಸಪ್ತಪಂಚಾಶೋಧ್ಯಾಯಃ-

||೪೮|| ಯಃ-ಯಾವಪುರುಷನು, ಈಶ್ವರಸ್ಯ-ಜಗನ್ನಿಯಾಮಕನಾದ, ಭಗವತಃ-ಪದ್ಮಾಜೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನಾದ, ವಿಷ್ಣೋಃ-
ವ್ಯಾಪಕನಾದ ನಾರಾಯಣನ, ವೀರ್ಯಾಢ್ಯಂ-ಸಾಹುರ್ಧ್ಯದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ, ವೃಜಿನಹರಂ-ಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸುವ
ದಾಗಿವೂ, ಸುಮಂಗಳಂಚ-ಕುಭವಪ್ರದವಾಗಿಯೂಇರುವ, ಏತದಾಖ್ಯಾನಂ-ಈ ಕಥೆಯನ್ನು, ಪಠತಿ-ಪಾರಾಯಣವಂ ಗೆಯ್ಯ
ನೋ, ಶುಕ್ರೋತಿ-ಕೇಳುವನೋ, ಅನುಸ್ಮರೇದ್ವಾ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳನೋ, ಸತು-ಆ ಪುರುಷನಾದರೋ, ದುಘ್ನೀರಿತಂ-ಅವನಾ
ಜವನೂ, ದುರಿತಂ-ಪಾಪವನೂ, ಅಪೋಷ್ಯ-ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಂತಿಂ-ಚಿತ್ತನಮಾಧಾನವನ್ನು, ಯಾತಿ-ಹೊಂದು
ತ್ತಿರುವನು. ||೪೯||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತವ್ರತಿಕಬ್ಬಾರ್ಧಬೋಧಿನಿಮೆಂಬ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ಕಂಧದೊಳಗೆ-
೪೮ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

||೪೯|| ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪರಾಕ್ರಮಯುಕ್ತವಾದ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕವಾದಕು
ಭವಪ್ರದವಾದ ಈ ಯುಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಯಾವ ಪುರುಷನು ಪಠಿಸುವನೋ ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ಯನೋ ಸ್ಮರಿಸು
ವನೋ ಆ ಪುರುಷನು ಅಪಕೀರ್ಮಿತಿಯಂ ಪಾಪವಂಸಹ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪಶಾಂತನಾಗುವನು ||೪೯||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು

ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀ

ಕೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ

“ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸಾ ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾಣದ ಕ

ರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಕ ಮಸ್ಕಂಧದೊಳಗೆ

ಸಪ್ತಪಂಚಾಶತ್ತಮಾಧ್ಯಾಯಂಮುಗಿದುದು.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು

ನಿಕದಾಪಾಂಡವಾಽದ್ರಸ್ವಂಪ್ರತಿತಾಽಪುರುಷೋತ್ತಮಃ | ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಾಂಗತ್ಕೃಷ್ಣಮಾನ್ಯ
ಯುಧಾನಾದಿಭಿರ್ಮೃತಃ || ೧ || ದೃಷ್ಟ್ವಾನೃಷಮೂಗತಂವಾಘಾತಮುಕುಂದಮಖಿಲೈಶ್ವರಮ್ | ಉತ್ತ
ಸ್ಥುರೈರಗಪರ್ವರಾಪಾಣಾಮುಃಸ್ರವಣಗತಮ್ || ೨ || ಪರ್ವಜ್ಯಾಜ್ಯಾತಂನೀರಾತಂಗನಂಗಹತ್ಯ
ನಾಃ | ನಾನುರಾಗಸ್ಮಿತಂವಕ್ತ್ರಂಪೀಡ್ಯತಿಸ್ಯಮುದಯಯುಃ || ೩ || ಯಥಿಷ್ಠಿರಸ್ಯಕೇಮಸ್ಯ
ಕೃತ್ವಾಪುರುಷಭಿವಂದನಮ್ | ಫಲಗುಣಂಸರಸ್ಥಾಥಯಮಾಭ್ಯಾಂಜಾಢಿವಾದಿಷಃ || ೪ || ಇದಮಾನನ

ಜಿ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರತಿವದಲಿ(ಕೆ)

ವಿಕದಾಃ-ಒಂದುನುಮಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತೀತ್ಯಾ- [ಅಗ್ರನಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟರಾಗಿಹೋಗಿದ್ದು ದೌ ಪದೇಶ್ಯಾದಿ] ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಒಂದಿರುವ, ಪಾಂಡವಾರ್-ಪಾಂಡವಪುತ್ರರನ್ನು, ದ ಪುಷ್ಪಂ-ನೋಡಲೋಸ್ಕರ ಶ್ರೀಮಾರ್-ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳ, ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಯುಯುಧಾನ-ದಿನಿ-ಸಾತ್ಯಕೀ ವೊದರಾದರಿಂದ, ಸೈ-ಬ ಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಂ-ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥನಗರವಂಕೂರಿತು. ಗತಂ-ಹೋದವನಾದನು ||೧|| ವಿಶೇಷ-ಕೂರರಾದ ಮಾರ್ಧಾವ-ಕುಂತಿಯ ಪುತ್ರರು ಅಖಿಲೇಶ್ವರಂ-ಸರ್ವನಿಯಾಮಕನಾದ, ತ-ಮ-ಕುಂದಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನ ಆಗತಂ-ಬಂದವನನ್ನಾಗಿ, ದೈವ್ಯಾಸ್ತಿ-ನೋಡಿ, ಪೂಜಾಂ-ಂದ್ರಿಯಂಗಗಳು, ಆಗತಂ-ಬಂದಂಧಾ, ಮುಖ್ಯವಿಷಯಂ-ವ್ಯಕ್ತಿ-ಚಕ್ಷುಷ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೋಡಾಗೆ, ಯುಗವ-ವಿಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತಮವ್ಯಕ್ತಿ-ಎದ್ದು ನಿಂತು ಉಪಹರಿಸಿದರು ||೨|| ನೀ-ಕೂರರಾದ ಪಾಂಡವರು, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪರಿಪೂಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅಂಗಸಂಪತ್ತುನು-ಪ್ರಸೋದ್ಯಂ-ದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾಪವುಗಳಿಗಾಗಿ, ತನ್ಯ-ಆ ಕೃಷ್ಣನ, ಸಾನುರಾಗಗ್ಮಿತಂ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕಿರುನಗೆಯಿಂದಲೂ ಸಂತಪಿಸುವ, ವಕ್ತ್ರಂ-ಮುಖವನ್ನು; ವಿಷ್ಣು-ನೋಡಿ, ಮುದಂ-ಸಂತೋಷವನ್ನು. ಯಯತಿ-ಹೊಂದಿದರು ||೩|| ಯುಧಿಷ್ಠಿರ-ಧರ್ಮಜನ, ಭೀಮಸ್ಮ-ಪ್ರಕೋದರನ, ಪಾದಾಭಿವಂದನಂ-ಕಾಲಗಳಿಗೆನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು, ಕೃತ್ಯಾನ್-ಮಾಡಿ, ಫಲ್ಲಂ-ಅರ್ಜುನನನ್ನು, ಪರಿರಕ್ಷ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅಥ-ಅ ಬಳಿಕ, ಯಮಾಭ್ಯಾಂಚ-ಅವುಳಿಯಾದ ನಕುಲಸಹದೇವರಿಂದಲೂ, ಅಭಿವಾದಿತಂ-ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ||೪|| ನನ್ನೇಡಾ-ಹೊಸತಾಗಿಮದಿವೆಯಾದವಳಾದ್ದರಿಂದ, ವ್ರೀಡಿತಾ-ನಾಚಕಿಯುಂಟಾದವಳಾದ, ಅನಿದಿತಾ-ಪರಿಶುದ್ಧಳಾದ, ಕೃಷ್ಣಾ-ದ್ರಾವದಿಯು, ಕಿಂಚಿ -ಕೂಂಡ, ಕನ್ಯಾ-ಮೆಲ್ಲನೆ, ಏತ್ಯ-ಬಂದು, ಪರಮಾಸನಂ-ಉತ್ತಮಸೀತದಲ್ಲಿ, ಆಸೀನಂ-ಕುಳಿದ,

೫ ಗನೆಯು ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಅಷ್ಟಪಂಚಾಕೃತಮೇತುಕ್ಯವೃಷಪಂಚಕರೇಗ್ರಹೀತ | ಕಾಳಿಂದೀಂವಿತ)
 ವಿಂಶಾಂಚ ಸತ್ಯಾಂಭದ್ರಾಂಚಲಕ್ಷಣಾಂ ||೩|| ಐವತ್ತೆಂಟನಯ ಅದೃಶ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕಾಳಿಂ
 ದೀವೇವಿಯನ್ನೂ ವಿಂಶ್ರವಿಂದಾದೇವಿಯನ್ನೂ ಸತ್ಯಾವೇವಿಯನ್ನೂ ಭದ್ರಾಪ್ರದೇವಿಯನ್ನೂ ಲಕ್ಷಣಾದೇವಿಯ
 ನನ್ನೂ, ಈಯ್ಯದು ಮೊದಲಿಯನ್ನೂ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡನೆಂಬ ಅರ್ಥವು ಶುಕಾಚಾರ್ಯನು ಪರಿ
 ಕ್ಷಿದ್ರಾತ್ರಯನಂ ಕಾರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನ ದುತೆನೆ,

ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಬಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರಂ ನೋಡಲೋಸಾಗ ಸಾತ್ಯಕಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ವಜನರಂದ ಸಮೀತನಾಗಿ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪುರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿಹೋದನು ||೧|| ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ಮುಕುಂದನಂನೋಡಿ ಪಾಂಡವರು ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಪ್ರಾಣವ ನಿರಿದಿರಾಗೊಂಡಂತೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಎದ್ದು ಇದಿರಾಗಿ ಬಂದರು ||೨|| ವೀರರಾದ ಪಾಂಡವರು ಅಚ್ಯುತನನ್ನು ಅಲಿಂಗನಂ ಗೆಯ್ದು ಭಗವಂತನ ಶರೀರ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಪರಿವೃತಂಗಳಾದ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅನುರಾಗ ಯುಕ್ತವಾದ ಮುಗುಳುನಗೆಯುಳ್ಳ ಭಗವಂತನ ಮುಖವನೋಡಿ ಸಂತೋಷವ ನೆಯ್ದಿದರು ||೩|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಂ ಭೀಮನೊನಂ ಸಹ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಅರ್ಜುನನನ್ನೂ ಅಲಿಂಗನಂ ಗೆಯ್ದನು. ನಕುಲ ಸಹದೇವರಿಂದ ನಮಸ್ಕೃತನಾದನು ||೪|| ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನಿರ್ದೋಷಳಾದ ನವೋಡೆ

ಯಾದ ದ್ರೌಪದಿಯು ಸ್ವಲ್ಪಲಜ್ಜಿತಳಾಗಿ ಮೆಲ್ಲನೆಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು ||೫||ನಾತ್ಯಕಿಯು ವಾಂಡವರಿಂದ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು. ಮಿಗಿಲಾದವರು ಆದೇರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜಿತರಾಗಿ ಪೀಠಂಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು ||೬||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನೋದರತ್ತೆಡಾದ ಕುಂತಿಯನೆದ್ದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆತಿಪ್ರೇಮಾರ್ಥದ್ವಿಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಆಕುಂತಿಯಿಂದ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಕುಂತಿಯಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕುಶಲವ್ರತ್ನಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನಿತ್ತು ದ್ರೌಪದೀ ಸಮೇತಳಾದ ಕುಂತಿಯು ಕುರಿತು ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮಾಡಿದನು ||೭|| ಆಕುಂತಿಯು ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೂ ದುಃಖದಿಂದಲೂ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಠಸ್ವರವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಪೂರ್ಣ ನೇತ್ರಳಾಗಿ ತನಗೂ ತನ್ನ ಪುತ್ರರಿಗೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪಾಪಪ್ರಾಂಗಳಾದ ಕ್ಲೇಶಂಗಳಂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ಲೇಶ ಪರಿಹಾರಕವಾದ ದರ್ಶನವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುರಿತು ನುಡಿದಳು ||೮|| ಅದಂತೆನೆ- ಎಲೈ, ಅಮೃತ್ಕೃಷ್ಣನೇ! ನನ್ನ ತಮ್ಮನಾದ ಅಕ್ಕೂರನು ನಮ್ಮಯೋಗ ಹೇಳುವಂ ವಿಚಾರಿಸಲೋಸುಗೆ ಯಾವಾಗ ನೀನು ಕಳುಹಿಸಿ ನಮಗೆ ಸುಖವನ್ನಂಟುಮಾಡಿದೆಯೋ ಆಗಲೇ ನಮಗೆ ಹೇಳಿಮೆ ವುಂಟಾಯಿತು ||೯|| ಎಲೈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಪರಮಾತ್ಮನಾದನಿಗು ಪತನವೂ ಮಿಲ್ಲ, ಸ್ವಪನವೂ ಮಿಲ್ಲ, ಸರ್ವಲೋಕಂಗಳಿಗೂ ಅಂತರಾತ್ಮನಾದವನೂ ನೀನೇ, ಮಿತ್ರನಾದ

ಸಿದ್ಧದಿಸ್ತುತಃ || ೧೦ || ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ || ಕುನಲಚರಿತಂ ಶ್ರೀತಾನವದಾಹಮಧೀಶ್ವರಃ || ಯೋಗೇಶ್ವರಾಣಾಂ
ದುರ್ದರ್ಶೋಯನೋ ದೃಷ್ಟ್ಯಕುಮಧಸಾಹು || ೧೧ || ಅತಿವೈವಾರ್ಷಿಕಾಣಾಂ ಮೂರ್ತಾಂ ತಾಂಕ್ಷಣೋಭ್ಯಾ
ರ್ಥತಸ್ತುಖಮ್ || ಜನಯನ್ನಯನಾನಂದಮಿಂದ್ರಸ್ಯಾಸ್ಥಾನಸಂವಿಭುಃ || ೧೨ || ಏಕದಾರಧಮಾರು
ಹ್ಯನಿಜಯೇವಾನರಧ್ಯಜಃ || ಗಾಂಡೀವಧನುರಾದಾಯತೋಣೀಚಾಕ್ಷಯಸಾಯಕೌ || ೧೩ || ಸಾಕಂಕೃ
ಷ್ಣನಸಾನಮೋಧಿವಿಹರುಂವಿಪಿನಂಮಹತ್ || ಬಹುವ್ಯಾಳಮೃಗಾಕೀರ್ಣಂಪ್ರಾವಿಶತ್ಪರವೀರಹಾ || ೧೪ ||
ತತ್ರಾನಿಧ್ಯಶ್ಚೈಶ್ವರ್ಯಾಘೋಷೋಕರಾಣಾಮಹಿಷಾರುರಾಣಾ || ಶರಭಾಣಗವಯಾಣಖಡ್ಗಾಣಾಂ

ಅ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಪಂಪಿ-ನಾಶನೋಳಿಸುವಿ || ೧೦ || (ಯುಧಿಷ್ಠಿರವಚನವು.) ಯೋಗೇಶ್ವರಾಣಾಂ--ಧ್ಯಾನಾದಿ ಯೋಗನಿ
ದ್ಧರಿಗೂ, ದುರ್ದರ್ಶಕಃ-ಪ್ರತಾಪಶಬ್ದದಲೂ ನೋಡಲಶಕ್ಯವಾದ ಅಭೀಶ್ವರೇ-ಶೋಕೇಶ್ವರರಿಗೆ ಈಶ್ವರನಾದ ನೀನು, ಯ
ತ್ರಿ-ಯಾವ ಕಾರಣದವನೆಯಿಂದ, ಕುಮೇಧಸಾಂ--ಕುತ್ಸಿತಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾದ, [ವಿಜಯಾಸಕ್ತ ಚಿತ್ತರಾದ] ನಃ--ನಮ್ಮಿಂದ,
ದೃಷ್ಟ್ಯ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದಯೋ, ತತ್ ಆ ಕಾರಣದವನೆಯಿಂದ, ಕಿಂಕ್ರೇಯಃ-ಯಾವ ಸುಕೃತವು, ನಃ-ನಮ್ಮಿಂದ,
ಅಚರಿತಂ-ಅನುಷ್ಠಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದೋ, ಅಹರ-ನಾನು, ನವೇದ-ಅದನ್ನರಿಜಿಸು || ೧೧ || ಇತಿ-ಹೀಗೆ ರಾಕ್ಷಾ-ಧರ್ಮರಾ
ಯನಿಂದ, ಅಭ್ಯರ್ಥಿತಃ-ಪಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸವಿಭುಃ-ಆ ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಾಕಸಾಂ-ಇಂದ್ರ
ಪ್ರಸ್ಥನಗರವಾಸಿಗಳಿಗೆ, ಮಾರ್ಷಿಕಾನ್ಯಾಸಾ-ಮಳಿಗಾಲವ ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ನಯನಾನಂದಂ-ಕಂಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬವನ್ನು, ಜನ
ಮು-ಹುಟ್ಟಿಸುವವನಾಗಿ, ಸುಖಂ-ಸಂತೋಷವಾಗಿದ್ದನು || ೧೨ || ಏಕದಾ-ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ, ವಿಜಯಃ-ಅರ್ಜುನನು, ವಾ
ನರಧ್ಯಜಃ-ಕಪಿಕೇತನನಾಗಿ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಆರುಷ್ಯ-ವಿರಿ, ಗಾಂಡೀವಧನು-ಗಾಂಡೀವವೆಂಬ ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ಅಕ್ಷಯಸಾಯ
ಕೌ-ಕೌರವತೆಗೊಳ್ಳುವಬಾಣಗಳಿಲ್ಲ, ತೋಣೀಚ-ಬತ್ತಳಿಕೆಗಳನ್ನೂ, ಆದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, || ೧೩ || ಪರವೀರಹಾ-ಕೆತ್ತು
ಶೂರರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವನಾದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಸಾಕಂ-ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ, ಸನ್ನದ್ಧಿ-ಬೇಂಟೆಗತಕ್ಕಂತೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ, ವಿಹ
ತು-ಕ್ರೀಡಿಸಲೋಸುಗ ಬಹುವ್ಯಾಳಮೃಗಾಕೀರ್ಣಂ-ಅನೇಕನರ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ದುಷ್ಟಗಳಿಂದಲೂಹೊತ್ತುದ್ರಜಂತುಗ
ಳಿಂದಲೂ ಮೃಗಗಳಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ, ಮಹತ್ವಿಪಿನಂ-ಹೆಗ್ಗಡನ್ನು, ಪ್ರಾವಿಶತ್-ಹೊಕ್ಕನು || ೧೪ || ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾ
ಘ್ರಾ-ಹೊತ್ತಿರಗಂಗಳನ್ನೂ, ನೂಕರಾ-ಕಾಡುಹಂದಿಗಳನ್ನೂ, ಮಹಿಷಾ-ಕಾಡುಕೋಟಗಳನ್ನೂ, ರುರಾ-ಜಿಂಕೆಗಳ
ನ್ನೂ, ಶರಭಾ-ಸಿಂಹವಿರೋಧಿಗಳನ್ನೂ, ಅಧವಾ ಸಾಳುವದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನೂ, ಗವಯಾ-ಗೋವುಗಳಂತಿರ್ಪ ಗವಯಷ್ಟು
ಗಳನ್ನೂ, ಖಡ್ಗಾ-ಗೇಂಡಾಪ್ತಗಳನ್ನೂ, ಹಿಣಾ-ದುಪ್ಪಿಗಳನ್ನೂ, ಶಶಲ್ಯಕಾ-ಮೊಲಗಳನ್ನೂ ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳ
ನ್ನೂ, ಶರ್ಮಿ-ಬಾಣಗಳಿಂದ, ಅನಿಧ್ಯ-ಹೊಡೆದುಮೆದಿಸಿದನು || ೧೫ || ಪರ್ಮಣಿ-ಯಾಗಕಾಲವು, ಉಪಗತೇನಿತಿ-ಹತ್ತಿರಕಬಂದ

ವನೋ ನೀನೇ, ಅದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನಂ ಸ್ಮರಿಸುವಜನರಿಗೆ ಅವರ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಕುಭವನ್ನಂ
ಟಮಾಡುತ್ತೀಯೆ || ೧೦ || (ಅವರ ಸರ್ವಕ್ಲೇಶಂಗಳೆಂಬಹರಿಗುತ್ತೀಯೆ ಯೆಂದು ಕೂತಿಯು ಮಾತನಾಡಲಾಗಿ
ಧರ್ಮರಾಯನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದನು-) ಎಲೈಕುಶ್ವರನೇ! ನಮ್ಮಿಂದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವನು
ಕೃತವು ಅಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ನಾವರಿಯುವು, ಯೋಗೇಶ್ವರರಿಗೂ ಅಗೋಚರನಾದ ನೀನು ವಿಜಯಾಸಕ್ತವಾ
ದ ಮರ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ನಮಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸೇತ್ರಗಳಂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತೀಯೆ || ೧೧ || ಎಂದುಪೇಳಿ
ವರ್ಷಕಾಲ ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಂ ಮಾಡೆಂದು ಪಾರ್ಥ ಸುತರಿರುವ ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರಾರ್ಥ
ನೆಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ನೇತೋತ್ಸವವನ್ನಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಯಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಗಮಮಾಡಿ
ದನು || ೧೨ || ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ವಾನರಧ್ಯಜವುಳ್ಳ ರಥವನೇರಿಕೊಂಡು ಗಾಂಡೀವಧನುಸ್ಸಂ ಅಕ್ಷ
ಯಂಗಳಾದ ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣಗಳಾದ ಬತ್ತಳಿಕೆಗಳಂ ಸಹ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಸಹಿ
ತನಾಗಿ || ೧೩ || ವಿಹರಿಸಲೋಸುಗ ಅನೇಕ ದುಷ್ಟಮೃಗಂಗಳಂ ಯುಕ್ತವಾದ ವಿಜನವಾದ ಪುಷ್ಪಾಣ್ಯಕ್ಕೆ
ತೆಳೆಹೋದನು || ೧೪ || ಅರ್ಜುನನು ಆಯರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಘ್ರಂಗಳಂ ಮಹಿಷಂಗಳಂ ದುರ್ಮೃ
ಗಂಗಳಂ ಕುಭಗಳಂ ಗವಯಂಗಳಂ ಖಡ್ಗಮೃಗಂಗಳಂ ಹುಲ್ಲೆಗಳಂ ಮೊಲಗಳಂ ಕಲ್ಪಮೃಗಂಗಳಂಸಹ || ೧೫ ||

ದೇವನಾಥಸಂಪ್ರದಾಯಃ || ೧೦ || ಕಾಳಿಂದೀಶಿಸಮಾಖ್ಯಾತವಸಾ ಮಿಯಮುನಾಜಲೆ | ನಿತ್ಯತಪವನೇತಾ
ಯಾವದಶ್ಯತವತಃ || ೧೧ || ತಥಾವದದ್ಗುಡಾಕೇಶವಾಗುವವಾಯಸೋಪಿತಾವು | ರಥಮಾರೋ
ಪ್ಯತಪ್ತವ್ಯಾಧರ್ಮ ಜಮುವಾಗಮತೆ || ೧೨ || ಯಾವದಶ್ಯತವತಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯವ್ಯಾಧರ್ಮಾ ನಾಂಪರಮಾ
೧೩ || ತಮಃ | ಕಾರಯಾಮಾನಸಗರುವಿಚಿತ್ರವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || ೧೪ || ಭಗವಂತಸ್ತತ್ರಸಿವಸಾಸ್ಯಾನಾಂ
ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ | ಅಗ್ನಯೇಖಾಂಡವಂದಾತುಮಾರ್ಜನಸ್ಯಾಸಸಾರಥಿಃ || ೧೫ || ಸೋಗ್ನಿಸ್ತಪ್ತೋ
ಧನುರದಾದ್ಧುರಾಶ್ಯತಾಃ ರಥಂಸ್ಥಪ | ಆರ್ಜುನಯಾಕ್ಷಯತೋಣೀವರ್ಮಚಾಭದ್ರಮಸ್ತಿ
ಭಿಃ || ೧೬ || ಮುಖ್ಯವಾಚಿತೇವಮ್ನಿಸ್ಸಭಾಂಸುಖ್ಯವಾಹರತ್ | ಯಸ್ಮಿನ್ದುರೈಭಧನಸ್ಯಾಸೀ

ಮೋಕ್ಷದಾಯಕನಾದ ಸರ್ವವರ್ಗ ಆತ್ಮಜ್ಞನು ಮೇ-ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತುಷ್ಯತಾಂ-ಸಂತೋಷಿಸತೆ || ೧೦ || ಕಾಳಿಂದೀ
ಶ-ಕಾಳಿಂದೀಯಂ, ಸಮಾಖ್ಯಾತ-ಹರಿಶಲ್ಪಟ್ಟವಳಾದ ನಾನು, ಪಿತ್ರ-ತಂದೆಯಾದ ಸೂರ್ಯನಿಂ, ಮಮುನಾಜಲೇ-
ಯಮುನಾನದಿಯ ನೀರಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಠೇ-ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಭವನೇ-ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾವದಶ್ಯತವತಃ-ಕೃಷ್ಣನುನೋ
ಡುವವರಿಗೆ, ವಸಾ-ವಾಸಂಗಯ್ಯುತ್ತಿರುವೆನು || ೧೧ || ಗುಡಾಕೇಶಿ-ಗುಂಗುರ-ಕೊಡಲುಳ್ಳ ಅರ್ಜುನನು, ತಥಾ-ಆಕೆ ಹೇ
ಲವಂತೆ ವಾಸ ದೇವ-ಯ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಅವದ-ಪೇಳಿದನು, ಸೋಪಿ-ಆ ಕೃಷ್ಣನುಕೂಡ, ತದ್ವಿವ್ಯಾಧ-ಮುಂಚೆಯೇ ಅವಿಷ
ಯ ಮುಖ್ಯವತವ್ಯವಂ, ತತಃ-ತಕಾಳಿಂದೀದೇವಿಯನ್ನು, ರಥಮಾರೋಪ್ಯ-ತೇರನೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಧರ್ಮಗಾಹಂ-ಯುಕ್ತಿಸ್ತಿ
ರವ. ಉಪಾಸಮ - ಎಳೆಗೆ ೩೦ ಸಸು || ೧೨ || ಯದೈವ-ಯಾವಾಗಲೇ, ಸಂದಿಷ್ಟಿ-ಪಾಂಡವರಿಂದ್ರಾರ್ಥಿತನಾಹ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಹರಿ
ಯು ಪಾರ್ಥನಾಂ-ಪಾಂಡವರಿಗೆ, ವಿಚಿತ್ರ-ವಿಶೇಷಚಿತ್ರಂಗಳುಳ್ಳ, ವರಪಾದ್ಭುತಂ-ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ನಗರಂ-
ಪಂಚಮಸ್ರಸ್ಥಪುರವನ್ನು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ-ದೇವಶಿಲ್ಪಿಯಿಂದ ಕಾರಯಾಮಾನ-ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟನೋ || ೧೩ || ತಪ್ತವ-ಆಗ
ಲೇ ಭಗವಾನ್-ಕೃಷ್ಣನು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾನಾಂ-ತನ್ನವರಾದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ, ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ-ಸುಖವಂಪಾಡಲಪೇ
ಕ್ಷಿಸಿಂ, ಸಿವಸಾ-ವಾಸಂಗಯ್ಯನಾಗಿ, ಅಗ್ನಯೇ-ಯಜ್ಞಪುರುಷನಿಗೆ, ಖಾಂಡವಂ-ಇಂದ್ರನವನನ್ನು, ದಾತುಂ-ಜನ
ನಹಿತವಾಗಿ ಆಹುತಿಕೊಡಲೋಸುಗ, ಅರ್ಜುನಸ್ಯ-ವಿಜಯನ, ಸಾರಥಿಃ-ಬಂದಿಯಂ ನಡೆಯಿಸುವವನು, ಆಸ-ಆದನು || ೧೪ ||
ಸೃಜ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ | ಸೋಗ್ನಿಸ್ತ-ಆಯಜ್ಞಪುರುಷನು ತುಷ್ಯ-ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಅರ್ಜುನಯ-ಪಾರ್ಥನಿಗೆ, ಧನುಃ-ಬಿಲ್ಲ
ಸ್ಯಾ, ಶ್ವೇತಾಕ್ಷಯಾರ್ಜುನ-ಬಿಳುಪುದುರಿಗನೊ. ರಥಂ-ತೇರನೊ, ಅಕ್ಷಯೌ-ವಾಣಂಗಳ-ಸವೆಯದೆ ಯಿರುವ, ತೋಣೀ-ಬ
ತ್ತೇಕಕನೊ, ಆಸ್ತಿ-ಯಿ-ಅಸ್ತ್ರವುಳ್ಳವರಿಂದ, ಅಭೇದ್ಯಂ-ಭೇದಿಸಲಶಕ್ಯವಾದ ವರ್ಮಚ-ಕವಚವನ್ನೂ, ಅದಾತೇ-ಕೊ
ಟ್ಟನು || ೧೬ || ವ.ಯಶ್ಯ-ರಾಕ್ಷಸಶಿಲ್ಪಿಯುಕೂಡ, ವಶ್ಯಃ-ಪಾಂಡವನವಂ ಸುಡುವ ಬೆಂಕಿಯದೆಯಿಂದ, ಮೋಚಿತಃ-

ಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ | ಅನಾಧರಕ್ಷಕನಾದ ಅಭಗವಂತನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗನ್ನನಾಗಲಿ || ೧೦ || ನಾನು ಕಾಳಿಂದೀಯಂ
ಬ ನಾಮಫಲಯ ವ್ರಜವಳು. ಕಯ-ಮುನಾ ಜಲದಲ್ಲಿ ವಾಗವಂ ಮಾಡುವೆನು. ನಮ್ರತಂಜಯಿಂದ ನಿರ್ವಿತ
ವಾದ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ದರ್ಶನವಾಗುವ ಪರ್ಯಂತವೂ ಇರುತ್ತೇನೆ || ೧೧ || ಎಂಬಕನ್ಯಾ ವಾಕ್ಯವಂ
ಕ್ರೇಳಿ ಅರ್ಜುನನು ಕೃಷ್ಣನಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆಯರ್ಥವನ್ನಲ್ಲವಂಪೇಳಿದನು. ಅದಲ್ಲವಂ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿರುವ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಕನ್ಯಾಯಂ ರಥದಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರಕ್ಕೆಬಂದು ಧರ್ಮರಾಯನ
ಬಳಿಗೆಯಿದನು || ೧೨ || ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಿಭಾಗವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾಂಡವರು
ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಜನಶೂನ್ಯವಾಗಿರುವ ಆಪುರವೆನ್ನೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಕುರಿ
ತು ವಿಚ್ಛೇಷಿಸಲಾಗಿ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆ ಹ್ವೇದದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಂ ಕರೆಯಿಸಿ ಆಪುರವಂ ನಿರ್ಮಾಣವಂಪೂ
ಡಿಸಿದನು || ೧೪ || ಭಗವಂತನು ಸ್ವಜನರಾದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಆ ನಗರದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಂ ಮಾಡಿ
ದವನಾಗಿ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನಿಗೆ ಖಾಂಡವವನಮ ಕುಡತೋಸುಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಅರ್ಜುನಸಾರಥಿಯಾದನು || ೧೫ ||
ಆಯಜ್ಞೇಶ್ವರನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಗಾಂಡೀವಧನುಸ್ಸಂ ಶ್ವೇತಾಕ್ಷ್ಯಂಗಳಂ ರಥಮಸಹ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ
ನು. ಅಕ್ಷಯಂಗಳಾದ ಬತ್ತಳಿಕೆಗಳಂ ಅಭೇದ್ಯವಾದ ಕವಚವಂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟನು || ೧೬ || ಖಾಂಡವವನವಂ

ಜ್ವಲಸ್ಥಲದ್ಯುತಿಭ್ರಮಃ ||೮೩|| ಸತನಸಮನುಜ್ಞಿತಸ್ಸುಹೃದ್ಭಿಶ್ಚಾಸುಮೇದಿತಃ | ಅಯಯೌದ್ವಾರ
ಕಾಂಭೂಯಸೌತ್ಯಕಿಪ್ರಮುಖೈರ್ವೃತಃ ||೮೪|| ಅಧೀಪಯಮೇಕಾಳಿಂದೀಂಸುಪುಣ್ಯತ್ವೈಷ್ಠ
ಊರ್ಜಿತಃ | ವಿತಸ್ತ್ವಪರಮಾನಂದಂಸ್ವಾನಾಂಪರಮಮಂಗಳಮ್ ||೮೫|| ವಿಂದಾನುವಿಂದಾನಾವಂ
ತೈದುರೋಧನವತಾನುಗೌ | ಸ್ವಯಂವರಸ್ವಭಗಿನೀಂಕೃಷ್ಣೈರಕ್ಶಾಂನ್ಯಪ್ಪದತಾಮ್ ||೮೬|| ರಾಜಾಧಿ
ವನ್ಯಾಸ್ತನಯಾನುಮಿತ್ರವಿಂದಾಂಪಿತ್ಯಪ್ಪಸುಃ ಪ್ರಸಹ್ಯದ್ಯತವಾಕ್ಯಮ್ ||೮೭|| ರಾಜಾ ರಾಜಾ ರಾಜಾ ರಾಜಾ
ತಾಮ್ ||೮೮|| ನಗ್ನಜಿನ್ನಾಮಕೌಸಲ್ಯಾಸೀದ್ರಾಜಾತಿಧಾರ್ಮಿಕಃ | ತಸ್ಯಗತ್ಯಾಭವತ್ಯುನ್ಯದೇವೀನಾ

ವಿಸ್ತರವೃತ್ತವನಾದ್ದರಿಂದ, ಯಸ್ತೀ-ಯಾವನುಭಾವಮುಖಪದ್ಧಿ, ಮರ್ಯಾದಾಸ್ಯ-ಸುಯೋಧನಂಗೆ, ಜಲಸ್ಥಲದ್ಯುತಿಭ್ರಮಃ-
ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೂ ದೃಷ್ಟಿಭ್ರಾಂತಿಯು, ಅಸೀತ-ಅಮಿತೋ ತಾಂ-ಅ ಸದಯನ್ನು, ಸಪ್ತೇ-ಮಿತ್ರನಾದಅರ್ಜು
ನಂಗೆ, ಉಪಾಹರಣ-ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ತಂದಿತ್ತನು ||೮೩|| ಸೀ-ಅ ಕೃಷ್ಣನು, ತೇನ-ಅ ಭರ್ಮರಾಯಸಿಂದ, ಸಮನುಜ್ಞಿತಃ-
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಅಪುಣೆಯು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಸುಹೃದ್ಭಿಶ್ಚ-ಎರ್ಜುನಾದಿ ಮಿತ್ರರಿಂದಲೂ ಅನುಮೋದಿತಃ-ಒಪ್ಪಿ ಸಂ
ತೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂಆದ್ದರಿಂದ, ಸಾತ್ಯಕಿಪ್ರಮುಖೈಃ-ಯುಯುಧಾನನು ಮೊದಲಾದವರಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಕನಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ,
ಭೂತುಃ-ಮರಳಿಯೂ, ದ್ವಾರಕಾಂ-ಕೃಷ್ಣಲಿಪಂ-ಕುಂತಿ, ಆಯಯೌ-ಬಂದನು ||೮೪|| ಅಧ-ಅ ಬಳಿ, ಊರ್ಜಿತಃ-ವೃದ್ಧಿ
ಕರವಾದ, ಪುಣ್ಯತ್ವೈಷ್ಠ-ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ವನಂತುತುವಿನ ಶುಭಸಕ್ಷತ್ಪದ್ಧಿ, ಸ್ವಾನಾಂ-ತನ್ನವರಿಗೆ, ಪರಮಮಂಗಳಂ-
ಉತ್ತಮಶುಭವನ್ನೂ, ಪರಮಾನಂದಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಂತೋಷವನ್ನೂ, ವಿರಸ್ತು-ಮಾಡುವನಾಗಿ, ಕಾಳಿಂದೀಂ-ಕಾಳಿಂದೀ
ಪೇಟೆಯನ್ನು, ಉಪಯೋಗ-ಮದಿವಮಾಡಿಕೊಂಡನು ||೮೫|| ದುರ್ಯೋಧನವತಾನುಗೌ-ಸುಯೋಧನಂಗೆ ಅಧೀನರಾಗಿ ಅನು
ಸುಸಿಂಹೀಗುವಂಥಾ, ಅವಂತ್ಯಾ-ಅವಂತೀನಗರವರನುಗಳಾದ ವಿಂಪಾನುವಿಂಪರಿಂಬವರು ಸ್ವಯಂವರೇ-ಕ್ಷತ್ರಿಯವಿವಾ
ಹದಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣೈ-ವಾಸುದೇವನೊಳು, ರಕ್ಶಾಂ-ಅನುಕ್ರವಾದ, ಸ್ವಭಗಿನೀಂ-ತಮ್ಮತಂಗಿಯನ್ನು, ಸ್ಯಪ್ತೇ-ಪ್ರತಾಪ-ಪೇಡವೆಂದು ತಡೆ
ದರು ||೮೬|| ಕೃಷ್ಣಃ-ವಾಸುದೇವನು, ಪಿತ್ಯಪ್ಪಸುಃ-ಸೋದರತ್ವವರನಯಾದ, ರಾಜಾಧಿವೇಷಿಯೆಂಬವಳು, ತನಯಾಂ-ಮ
ಗಳಾದ, ಮಿತ್ರವಿಂದಾಂ-ಮಿತ್ರವಿಂದೆಯೆಂಬ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು, ರಾಜಾಂ-ಧೇರಗಳು, ಅಪ್ಯತಾಂ-ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾ, ಪ್ರಸಕ್ತ-
ಬಾತ್ಸರ್ಯ, ಹೃತವಾ-ಅಪಹರಿಸಿದವನಾದನು ||೮೭|| ಸೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಕೌಸಲ್ಯಃ-ಕೋಸಲದೇವತೆಯಾದ, ಅತಿಥಾ
ರ್ಮಿಕಃ-ಅತ್ಯಂತಪುಣ್ಯಶೀಲನಾದ, ರಾಜಾಂ-ಧೇರಯು, ಅಸೀತ-ಇದ್ದನು, ತಸ್ಯ-ಅವನ, ಕನ್ಯಾ-ಮಗಳು, ನಾಗ್ನಜಿತಿ-ನಾ

ದಹಿಸುವಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸ ಶಿಲ್ಪಿಯಾದ ಮಯನಂ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಬಂದುಸಭೆಯಂ ಮಯನು ಐವಿಂ
ಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಆಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಲಭ್ರಾಂತಿಯೂ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಜಲಭ್ರಾಂತಿಯೂ
ಉಂಟಾಯಿತು ||೮೩|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರಿಂದ ಆಪ್ಪಣೆಯಂ ತಗದುಕ್ಕೊಂಡು ಮಿತ್ರ
ರಿಂದ ಅನುಮೋದಿತನಾಗಿ ಸಾತ್ಯಕಿಮೊದಲಾದ ಸ್ವಜನರಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ದ್ವಾರಕಾಕುಲಗೌ
ಕ್ಕೆ ಬಂದನು ||೮೪|| ಅಮೇಲೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಶುಭಸಕ್ಷತ್ ಶುಭದಿವಸ ಶುಭಲಗ್ನಯುಕ್ತವಾದ ಸುಮಾಹೂ
ರ್ತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಜನರಿಗೆ ಅನಂದ ವನ್ನಂಟುಮಾಡುವನಾಗಿ ಕಾಳಿಂದೀದೇವಿಯಂ ವಿವಾಹವಂಮಾಡಿಕೊಂಡನು ||೮೫||
ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ಅವಂತೀದೇಶ ಪತಿಗಳಾದ ದುರ್ಯೋಧನಮಿತ್ರರಾದ ವಿಂದಾನುವಿಂದರೈರ್ವರೂ ಇದ್ದರಷ್ಟೆ
ಅವರ ತಂಗಿಯಾದ ಮಿತ್ರವಿಂದಾದೇವಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನಂ ವಿವಾ
ಹಮಂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದಿರಲಾಗಿ ವಿಂದಾನುವಿಂದರೂ ಅದ್ವಿಮಾಡಿದರು ||೮೬|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನ ನೋದರಕ್ಷೆಯಾದ ರಾಜಾಧಿವೇಷಿಯಾದುಗಳಾದ ಮಿತ್ರವಿಂದಾದೇವಿಯಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸರ್ವಕ್ಷತ್ರ
ಯರೂ ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಸ್ವಯಂವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನು ||೮೭||
ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ಕೋಸಲದೇಶ ಪತಿಯಾದ ಆಯೋಧ್ಯಾ ಪುರವಾಸಿಯಾದ ಧಾರ್ಮಿಕನಾದ ನಗ್ನಜಿತ್ತ ಯೆಂಬ
ಅರಿವಿದ್ದನು. ಅಯರನಿಗೆ ಸತ್ಯಾದೇವಿಯೆಂಬ ಪುತ್ರಿಯು ನಗ್ನಜಿತ್ತಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳು ||೮೮|| ಅಪುರದಲ್ಲಿ

ಗ್ನೇಜಿತೀನ್ಯಸಃ || ೨೨ || ಸತಂಶಕುನ್ಯಪಾಪೋಧುಮಜಿತ್ಯಾಗಪ್ರಗೋವ್ಯರ್ಷಾಃ | ತೀಕ್ಷ್ಣಶೃಂಗಾರ್
ಸುದುರ್ಧರಾನ್ವೀರಂಗಂಧಾನರ್ಷಾಃ ಖಲರ್ಷಾಃ || ೨೩ || ತಾಂಶ್ಚತ್ವಾವೃದ್ಧಜಿಲ್ಲಭ್ಯಾಂಭಗವಾಃ ಸೌತ್ವ
ತಾಂಪತಿಃ | ಜಗಾಮಕಾನಲ್ಯಪುರಂಸೈನ್ಯಸಮಾಹತಾವೃತಃ || ೨೪ || ಸಕೂಸಲಪತಿಪ್ರೀತಃ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾ
ಯಾಸನಾದಿಭಿಃ | ಅರ್ಹಜನಾಪಿಗುರುಣಾಃ ಪೂಜಯತ್ಪ್ರತಿನಂದತಃ || ೨೫ || ವರುಷಿಲೋಕ್ಯಾಧಿಮ
ತಂಧೃತಃ ಪ್ರತಾನಂದ್ರಾನ್ಯಾಚಕಮರಮಾಪತಿಮ್ | ಭೂಯಾದಯಮಪತಿರಾಶಿವೋಮಲಾಃ ಕರೂ
ತುಸುತ್ಯಾಯದಿಮಧ್ಯತೋವ್ರತಃ || ೨೬ || ಅರ್ಚಿತುಪುನರಿತ್ಯಾಹನಾರಾಯಣಜಗತ್ಪತಃ | ಆತ್ಮಾನಂದ

ಗ್ನೇಜಿತೀನ್ಯಸುತಲೂ, ಸತ್ಯಾ-ಸತ್ಯಾದೇವಿಯನುತಲೂ, ಅಭವೇ-ಹನರ್ದವಳಾಗಿದ್ದಳು || ೨೨ || ಸ್ವಪಾಃ-ಧೂರಗಳು, ತೀಕ್ಷ್ಣ
ಶೃಂಗಾರ್-ಹುತಮಾಸ ಕೂಂಜಾಗಳುಳ್ಳವೂ, ಸುದುರ್ಧರ್ಷಾಃ-ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಹಿಡಿಯಲೇಕೈಂಗಳೂ, ವೀರಗಂಧಾನರ್ಷಾಃ-ಕೂರ
ರವಾನನೆಯನ್ನೂ ಸ್ವರಿಸಿದೇ ಮನವೂ, ಖರ್ಷಾ-ದ. ಪ್ಪುಂಗಳೂದ ಗೋವ್ಯರ್ಷಾ-ಎತ್ತಗೇಡ್ಡೆ || ೨೩ || ತಾಂ, ಸಪ್ತ-
೨೪ನೂ, ಅಜಿತ-ಗಲ್ಲದೇ, ಸತ್ಯಾಂ-ಸತ್ಯಾದೇವಿಯನ್ನೂ, ಪೋಧುಂ ಮದಿವೆಯ ಗುವುದಕ್ಕೆ, ನರ್ಷಾಃ-ಸಮರ್ಧರಾಗಲಿಲ್ಲ
ವು || ೨೪ || ವೃದ್ಧಜಿಲ್ಲಭ್ಯಾಂ-ಎತ್ತಗಳನ್ನ ಸ್ವವನಿರವ ಹೊಂಪಲ್ಪಡತಕ್ಕವರಾದ, ತಾಂ-ಆಸತ್ಯಾದೇವಿಯನ್ನ ಸಾತ್ವತಾಂ
ಪತಿಃ-ಯಾತಮಗೊಡೆಯನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಕುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಮಹತೋಸ್ತೈನ್ಯೇನ ದೊಡ್ಡದಂದಿನಿಂದ ವೃತಃ-ಬಳಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಕಾನಲ್ಯಪುರಂ-ಕಾನಲ್ಯಕಟ್ಟುಲವಂಕುರಿತು, ಜಗಾಮ-ಹೋದನು || ೨೪ || ಸಕೂಸಲಪತಿ-ಆನಗ್ನೇಜಿದಾ
ತುನು, ಮೀತಃ-ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ, ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯ-ಇದಿರುಗೊಂಡುಹೋಗಿ, ಆನನಾದಿಭಿಃ-ಸೀರಾದ್ಯ ಬಾಂಧವಗಳಿಂದಲೂ,
ಗುರುಣಾ-ಅಧಿಕವಾದ ಅರ್ಹಜನಾಪಿ-ಪೂಜೆಯಿಂದಲೂ, ಪ್ರತಿನಂದಿತಃ-ಸಂತೋಷವಂಟಾದವನಾಗಿ ಅಪೂಜಯತ್-ಅ
ಪಾಧಿಸಿದನು || ೨೫ || ಅಭಿಮತೇ-ಇಷ್ಟನಾದ, ವರಂ-ಗಂಡನನ್ನೂ, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಧೃತವ್ರತಾ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನಾದ
ವುಳ್ಳ, ಸರೇಂದ್ರ-ಕನ್ಯಾ-ನಾಗ್ನೇಜಿಯು, ರಮಾಪತಿಂ-ರುಕ್ಕಿಣೀರಮಣನನ್ನೆ, ಚಾಮೇ ಬಯಸಿದಳು ಮೇ-ನನ್ನಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿ-
ನಿವಮವು, ಪುತೇ-ನೀವಿ || ೨೬ || ಸಲ್ಪಟ್ಟವರೆ, ಅಯಂ-ಈ ಕೃಷ್ಣನು, ಮೇ-ನನಗೆ, || ೨೭ || ಗಂಡನ, ಭೂಷಾತೇ-ಆಗಲಿ,
ಎಂಕು, ಅಮಲಾಃ-ನಿರ್ಮಲಗಳಾದ ಆಶಿಷಃ-ಪರಕಗಳನ್ನ, ಸತ್ಯಾಃ-ದಿವ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿ || ೨೮ || ಅರ್ಚಿತಂ-
ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಆಹ-ನುಡಿದನು. ನಾರಾಯಣ-ಕೃಷ್ಣ || ೨೯ || ಜಗತ್ಪ
ತೇ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೊಡೆಯನೇ! ಆತ್ಮಾನಂದೇನ-ಸ್ವರೂಪನುಖದಿಂದ, ಪೂರ್ಣಸ್ಥ-ತ ಎಂಬವನಾದ ನಿನ್ನ, ಅಲ್ಪಕ-ಕೂಡ

ಮಹಾನ್ಯಾಭಿಗಳೂ ಒಳಗುವ. ಏನು ಮಹಾಬಲವೃಂಗಳಾದವುಗಳು. ಮಂತ್ರ, ಶೋಕ, ಸುರು ದೇ
ಳಿದರೆ ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಎಂತೆಯ ಬಲಕಾಲಿಗಳಾದರೂ ನಿಗ್ರಹಿಸಲಸಾಧ್ಯಗಳಾಗಿರುವವು. ಅವುಗಳಂ ಹಿ
ಡಿದು ಮೂಗುಧಾರಂಗಳಂಹಾಕಿ ಯಾರು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮಗಳಾದ ಸತ್ಯಾದೇವಿಯಂ
ಕುತುವೆನೆಯ ನನ್ನೆಜಿದಾ ಯನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವತರಸುಗಳೂ ಆಸಾಹಸವಂ ಮಾಡಲಾರ
ರದೆ ಆಸತ್ಯಾ ವಿಯಂ ನಿವಾಹಮಂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ || ೨೩ || ಅವೃತ್ತಾಂತವಂಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸೇನಾಸ
ಮೀತನಾಗಿ ಕೋಸಲಪುರಕ್ಕೆ ಕೆರಳಿದೊಡನು || ೨೪ || ಆಕೋಸಲ ಪುರಪತಿಯಾದ ನಗ್ನೇಜಿದಾಯನು ಕೃಷ್ಣ
ಸಂನೋಡಿ ಸುತೋಪದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಬಹುಮಾನವಂ ಮಾಡಿ ಆಘಾಟಿಗಳಿಂದ ಯಥಾಕಾ
ಸ್ತವಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿದನು || ೨೫ || ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ಸತ್ಯಾದೇವಿಯು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ತನಗೆ ಅ
ನುರೂಪನಾದ ಅಭಿಮತನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅನುರೂಪನಾದ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿತ
ತಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಕಾಮಿಸಿದಳು. ನಾನುಮಾಡಿದ ವ್ರತವಿಯಮವು ಸಫಲವಾದರೆ ಈಕೃಷ್ಣನೇ ನನ್ನಪೇರಿತಾ
ಗಲೆಂವು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು || ೨೬ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನನ್ನೆಜಿದಾಯನು ಸತ್ಕೃತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕುರಿತು ನು
ಡಿದನು, ಎಲೈಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನೇ! ಆತ್ಮಾನಂದ ಪೂರ್ಣನಾದ ನಿನ್ನಸತ್ಯಮನುಷ್ಯನಾದ

ನಪೂರ್ಣಸ್ಯಕರವಾಣಿಕಿಮಲ್ಪಕಃ ||೩೩||ಯತ್ಪಾದಪಂಕಜರಜಸ್ಥಿರಸಾಬಿಭರ್ತಿಸ್ತ್ರೀರಬ್ಜಜಸ್ಸಗಿರಿ
ಕಸ್ಪಹಲೋಕಪಾಲೈಃ | ಲೀಲಾತನೂಸ್ಸ್ಯಕ್ತತಾತುಪರೀಪ್ನಯಾಯಃಕಾಲದಧತ್ಸಭಗವಃಮಮು
ಕನತುನ್ಮೇಶ||೩೪||ಶ್ರೀಕುಕಃ | ತಮಾಹುಗವಾಃಕೃಪ್ಲೃಷ್ಕತಾನನಹರಿಗ್ರಹಃ | ಮೇಘಗಂಭೀರ
ಯಾವಾಚಾಸಸ್ಥಿತಂಕುರುನಂದನ||೩೫||ಶ್ರೀಭಗವ | ನರಂದ್ರಯಾಚ್ಛಾಕವಿಭಿರ್ದಿಗರ್ಹಿತಾರಾಜ
ನ್ಯಬಂಧೋರ್ಮಿಜಧರ್ಮವರ್ತಿನಃ | ತಥಾಪಿಯಾಚತವಸಾಹ್ಯದೇವಭಯಾಕನ್ಯಾಂತ್ಯದೀಯಾಂನಹಿಕು
ಲ್ಪದಾಪಯಮ್||೩೬||ರಾಜಾ|ಕೊನ್ಯಸ್ತಭ್ಯಧಿಕೊನಾಥಕನ್ಯಾವರಜಹೆಪ್ಪಿತಃ | ಗುಣೈಕಧಾಮೋಯ
ಸಾಂಗಳೀಶ್ವರೈಸ್ತನಪಾಯಿಸೀ ||೩೭|| ಕಿಂತ್ಯಸ್ಯಾಭಿಃಕೃತಃಪೂರ್ವಂಸಮಯಾಸ್ಸಾತ್ಯರ್ಪಭ |

ದವನಾದ ನಾನು, ಕಿಂಕರವಾಣಿ-ವಿನನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ||೩೩|| ಯತ್ಪಾದಪಂಕಜರಜಸ್ಥಿರಸಾಬಿಭರ್ತಿಸ್ತ್ರೀರಬ್ಜಜಸ್ಸಗಿರಿ, ಶ್ರೀಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು, ಅಬ್ಜಜಃ-ಬ್ರಹ್ಮನೂ, ಸಗಿರೀಶಃ-ಆ ರುದ್ರನೂ, ಲೋಕಪಾಲೈಸ್ಸಹ-ದಿಕ್ಕಾಲ್ಪಕರೋಡನೆ, ಕಿರಸಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ವಿಭರ್ತೀ-ಧರಿಸುವನೋ, ಯಃ-ಯಾವನಿಷ್ಟು ಪು, ಸ್ವಕೃತನೇತುಪರೀಪ್ನಯಾ-ತನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಧರ್ಮದ ಕಟ್ಟೆಯು ನ್ನುರಕ್ಷಿಸುವ ಅವೇಷೆಯಿಂದ, ಕಾಲೇ-ಧರ್ಷಣಾಗ್ನಿಸ್ಥಿತುಂಟಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲೀಲಾತನೂಃ-ಸ್ವೀಚ್ಛಾಪತಾರಗಳನ್ನು, ದ ದತ್-ಧರಿಸಿಜನೋ. ಸಭಗವಾಃ-ಆ ಭಗವಂತನು, ಮಮ-ನನ್ನ ಕೀನ-ಯಾವನುತಪ್ಪಾದಿಂದ, ತುಜ್ಜೀ-ಅ-ಸಂತುಷ್ಟನಾದಾನು ||೩೪|| [ಕುಕವಚನವು] ಕುರುನಂದನ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ| ಕೃತಾನನಹರಿಗ್ರಹಃ-ಆಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪೀರಾದ್ಯವಚಾರಂಗಳಿಷ್ಟ, ಭಗವಾಃಕೃಪ್ಲೃಷ್ಕ-ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಪ್ಲೃಷ್ಣು ತಂ-ಆ ನಗ್ನಜಿದ್ರಾಚುನಕುರಿತು, ಮೇಘಗಂಭೀರಯಾಗುಡಗಿನಂತೆ ಭಸವಾದ, ವಾಚಾ-ಪಾತಿನಿಂದ, ಸಸ್ಥಿತಂ-ಕಿರುನಗೆಯಿಂದ ನಡಿತವಾಗಿ, ಆಶ-ನುಡಿದನು ||೩೫|| [ಭಗವದ್ವಚನವು] ನರಂದ್ರ-ಭೂರೆಯೇ! ರಾಜನ್ಯಬಂಧೋಃ-ಕ್ಷತ್ರಿಯರಲ್ಲಿ ಅಧಮನಿಗೂಕೂಡ. ನಿಜಧರ್ಮಪರ್ತಿನಃ-ಕ್ಷತ್ರಿಯಧರ್ಮಪಲ್ಲಿರುವವನಿಗಾದರೇ, ಯಾಚ್ಛಾ-ಹರಪರನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೋವು, ವಿಗರ್ಹಿತಾ-ನಿಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುವವು. ತಥಾಪಿ-ಹಾಗಾದರೂ, ತಪ-ನಿನ್ನ, ಸಾಹ್ಯದೇವಭಯಾ-ಸ್ತೇಹದಬಯಕೆಯಿಂದ, ತ್ವದೀಯಾಂಕನಾತ್ಯಂ-ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣನ್ನು, ಯಾಚೇ-ಅರ್ಥಿಸುವೆನು. ವಯಂ-ನಾವು, ಕುಲ್ಪದಾಃ-ಪುದಿದೆಯವಳವಂ ಕುಡುಪವರ, ನಹಿ-ಅಜ್ಜವಜ್ಜಿ? ||೩೬|| (ನಗ್ನಜಿದ್ರಾಚನವು.) ಸಾಧ-ಒಡೆಯನಾಡ ಕೃಪ್ಲೃಷ್ಣೇ ಗುಣೈಕಧಾಮ್ನಿ-ನುಗುಣಂಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನವಾದ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವವನ, ಅಂಗೀ-ಕರಿಸದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಃ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು, ಅನಪಾಯಿನೀ-ಹಾನಿಯಿಲ್ಲದವಳಾಗಿ, ವಸತಿ-ಇರತಕ್ಕೋ, ತೇ-ಆ ನಿನಗೆ, ಅಧ್ಯಧಿಕಃ-ಅಧಿಕನಾದ ಅನ್ಯಃ-ಇತರನು, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ತಸ್ಮಿಂತಃ-ಬಯಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಕನ್ಯಾಪರಃ-ಹೆಣ್ಣಿನಗಂಡು, ಕಃ-ಯಾವವನಿರುವನು ||೩೭|| ಕಿಂತು-ಮತ್ತೇನಂದರೆ, ಅಸ್ಯಾಭಿಃ-ನಮ್ಮಿಂದ, ಪೂರ್ವಂ-ಮುಂಚೆ, ಸಮಯಃ-ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು, ಕೃತಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಸಾತ್ಯತರ್ಪಭ-ಯಾದವಕ್ರೇಷ್ಠನೇ. ಪುಂಸಾಂ-ಪುರುಷರ ವೀರ್ಯಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂಪರೀಕ್ಷಿಸಲೋನುಗವೂ, ಕನ್ಯಾ

ನಾನು ನಿನುವಾಡುವೆನು ||೩೩|| ಯಾವವನ ಪಾದ ಪದ್ಮರಜಸ್ಸಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯೂ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ರುದ್ರನೂ ಲೋಕಪಾಲಕತು ಸಹ ಕಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುತ್ತಾತೆಯೋ, ಯಾವಭಗವಂತನು ಸ್ವನಿರ್ವಿಠಗಲಾದ ಧರ್ಮಾ ಧರ್ಮಂಗಳ ವೈವಸ್ಥೆಯಂ ಮಾಡಲೋಸುಗೆ ಲೀಲಾಮಾನುವನಾಗಿ ತತ್ತದ್ಧರ್ಮ ವೈವಸ್ಥೆಯಂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಂತಾಭಗವಂತನು ಯಾವದರಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗುವನು ||೩೪|| ಎಂದುಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವ ನಗ್ನಜಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮೇಘದಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಮುಗುಳು ನಗುಂಡ ಯಾಕ್ತನಾಗಿ ನುಡಿದನು ||೩೫|| ಎತ್ತುಭೂರೆಯೇ! ಸ್ವಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ಯಾಚ್ಛಾಪೃತ್ತಿಯು ನಿಂದಿತವಾದದ್ದೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳಿದರೂ, ಅದರೂ ನಿನ್ನ ಮೈತ್ರಿಯಂ ಮಾಡಬಿಟ್ಟೆಯಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನಂ ಯಾಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಕನ್ಯೆಯಂ ನನಗೆ ಕುಡುವನಾಗು. ನಾವು ದ್ರವ್ಯಾದಿಗಳಂ ಕುಡುವವರಲ್ಲ ||೩೬|| ಎಂಬ ಕೃಪ್ಲೃಷ್ಣವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಅರಸು ನುಡಿದನು- ಎಲೈವಾಢನೇ! ನನ್ನ ಪುತ್ರಗೆ ನಿನಗಿಂತಲೂ ಕ್ರೇವಣಾದವರನು ಯಾವವನಿರುವನು? ಸರ್ವಗುಣಾಕರನಾದ ನಿನ್ನ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಎಡೆಬಿಡದ ಸರ್ವದಾ ವಾಸಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಾಳೆ ||೩೭|| ಮತ್ತೆ ಯೇನೆಂದರೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನನ್ನಿಂದ ಒಂದುಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಅದೇನೆಂದರೆ- ಕೂರಪುರುಷರ ಪರಾಕ್ರಮ ಹರೀಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ನನ್ನ ಪುತ್ರಗೆ ವರಲಾಭಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಒಂದು

ಪುಂಸಾಂವಿಶ್ವಕರ್ಮಿಣಾಂ ಕೃಷ್ಣಾಂ ಕೃಷ್ಣಾಂ ವರಾಹೇಶ್ವರಾಃ || ಸತ್ಯೈಕಗೋಷ್ಠ್ಯಾ ವೀರದುರ್ವಾಂಸಾ
 ದ ರಸಗ್ರಂಥಃ || ವ್ಯಾಸಗಾಸ್ತು ಬಹುವೈ ಭಿನ್ನಗಾತ್ರಾನ್ಯವಾಕ್ಯಾಃ || ೪೩ || ಯದಿವೇಗೋರೀ
 ತಾಸ್ತು ಸ್ತುತ್ಯಯೈವಯಮನಂದನ | ವಲೋಪಾ ನನಿಮತೋದುಹಿತುಕ್ತಿಶ್ರೀಯಾಪತೆ || ೪೪ || ಎಕಂ
 ಸಮಯಮಾಕಾಂಕ್ಷ್ಯಾ ಬದ್ಧಾಪರಿಕರಂ ಪ್ರಭುಃ | ಆತ್ಮಾನಂ ಗೃಹ್ಯತಾತ್ಮನೈಃ ಕೃಷ್ಣಾಃ || ೪೫ ||
 ವತ ೩ || ೪೬ || ಬದ್ಧಾತ್ಮಾ ಕಾಡಮಧಿಶ್ಯಾ ರಿಭ್ಯಾನ್ ರಾತ್ಮಾ ಕಾಡಮಧಿಶ್ಯಾ | ವ್ಯಾಕರಣೀಯಂ ಬ
 ನಾನ್ದಿಯಾಲೇದಾರಾಪುರ್ವಾಕಯಂಥ || ೪೭ || ತತಃ ಶ್ರೀತಸ್ತು ತಾ ರಾಜಾ ದದೌ ಕೃಷ್ಣಾಯಾಪಿಸ್ತಿತಃ |
 ತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೃಷ್ಣಾ ದ್ಭಗವಾನ್ವಿಧಿವತ್ಸದೃಶೀಂ ಪ್ರಭುಃ || ೪೮ || ರಾಜಕತ್ಯುಕ್ತದಹಿತುಕ್ತವಣಂ

ವರಾಹೇಶ್ವರಾ-ಕೃಷ್ಣಾಃ ತತ್ಪ್ರವರಸಂ ವೀರತೋನಗವೂ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ || ೪೩ || ವೀರ-ಸೂರನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ವತೇ-
 ಈ-ಸತ್ಯ-ಶಾಸ್ತ್ರವು || ೪೪ || ವ್ಯಾಸಭರೇಶ್ವರಂ, ಗತಿ, ವರಾಹಂತಾಃ-ವಿಶ್ವವಿಶ್ವಲೋಕವಾದವುಗಳು, ವತ್ಸೇ-ಇವುಗಳೆಂದ, ಬಹ
 ವನಿತ್ಯವಾತ್ಮಜಾ-ಕಲವ ವಂ ರಾಜಪುತ್ರರು, ಭಿನ್ನಗಾತ್ರಾ-ಭೇದನಲ್ಪಟ್ಟ ವೈಗಳೆಗಳವರಾಗಿ, ನಾಭ್ಯಾ-ಚಿಹ್ನಾ ನಿಧಂಗೆ
 ಪಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವರು || ೪೫ || ಶ್ರೀಯಾಪತೇ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೊಡೆಯನಾದ, ಯಮನಂದನ-ಕೃಷ್ಣನೇ ಇವೇ-ಈ ಎತ್ತುಗಳೂ,
 ತ್ವಯೈ-ನಿನ್ನಿಂದಲೇ, ವಾಕ್ಯೇ-ನಿನ್ನಿಂದಲೇ, ಸ್ತುತಯೈ-ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಸ್ತುತಿಯಾದಿ-ಆವಾಹರೇ, ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ವರ-ಗಂಡನು
 ಆಗಲು || ೪೬ || ವಿವಂ-ಹೀಗ, ನಮಯಂ-ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು, ಆಕಾಂಕ್ಷ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರಭುಃ-ನಮರ್ಥನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಪರಿಕರಂ-
 ದಟ್ಟಿನನ್ನು, ಬದ್ಧಾ-ಬಿಗಿಯುವಂತೆ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು, ಸಮಾ-ಎ ಬಗೆಯಾಗಿ, ಕೃತ್ವಾ-ಮಾಡಿಕೊಂಡು,
 ತ-ಆ-ಮಾಡುಗಳನ್ನು, ಲೀಲಮೈವ-ವಿಲಾಸದಿಂದಲೇ, ಕೃಷ್ಣಾಃ-ನಿನ್ನಿಗಿವೆ ಹಿಡಿದನು || ೪೭ || ಕೌರೀ-ಕೃಷ್ಣನು, ಭ
 ಗ್ಯವರ್ವಾ-ಮುರಿದ ರ್ವಾಪು, ಪತೇ-ನಂದಿ-ಪ್ರತೀತವಾದ ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ, ರಾ-ಆ ಯತ್ನಗಳನ್ನು, ದಾಮಘಿ-ಕಗ್ಗ
 ಗಳಿಂದ, ಒದ್ದಾ-ಕಟ್ಟಿ, ಬ-ಅ-ಹುಡುಗನು, ಬದ್ಧಾ-ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ದಾರುಣಯಾ-ಮರಿದು ಎರವನ್ನು ಯಥಾ-ತೇ
 ಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ವ್ಯಾಸ-ಎಂದಾಡಿದನು || ೪೮ || ತತಃ-ಅ ಮೇಲೆ, ರಾಜಾ-ಭೂರಿಯು, ವಿಸ್ತಿ
 ತ-ಅಕ್ಷಯವುಳ್ಳವನು, ಪ್ರೀತಃ-ಸಂತೋಷವುಂಟಾದುದರಿಂದ, ಸಂತಂ-ವ ಗಳನ್ನು, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಮಾನುಷೇವಂಗೆ, ದದಾ-
 ಕೊಟ್ಟನು. ಪ್ರಭು-ನಮರ್ಥನಾದ ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸದೃಶೀಂ ತನಗೆ ಸಮಾನವಾದ, ತಾಂ-ಅನಾತ್ಮಾದೇವಿಯನ್ನು,
 ವಿಧಿವತ್-ಕಾಸ್ತು-ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರತ್ಯಗೈದಾ-ಪ್ರತಿಗ್ರಹಿಸಿದನು || ೪೯ || ರಾಜವತ್ಸ್ಯ-ರಾಣಿಯರೂಳೂ, ದುಹಿತು-
 ಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯಂ-ಇಷ್ಟನಾದ, ಪತಿಂ ಗಂಡನನ್ನು, ಬದ್ಧಾ-ಬಿಟ್ಟು, ಪರಮಾನಂದಂ-ಅಧಿಕ ಸಂತೋಷವನ್ನು, ಲೇವಿ

ಸಮಯ ಬುಧವು ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ || ೪೯ || ಆದ್ದರಿಂದಲೇ-ಈ ಎತ್ತುವು ವಭಂಗಳು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಯಂ
 ಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿನಿ ಯಾರನ್ನೂ ಅಕ್ಷಯಕ್ಕೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ, ಇವುಗಳಂ ಹಿಂ ಯಲೋಸುಗೆ ಒಂದುಮಂದಿ ರಾಜ ಪುರುಷ
 ರು ಸ ಯತ್ನವೆಂದೂ ಭಿನ್ನರಾಗಿ ಕೃಕಾಲುಗಳಂ ಮುಮುಕ್ಷುಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾ || ೫೦ || ಕ ವ್ಯವಭಂಗಳು
 ಯಾವವುರ-ವನು ಹಿಡಿದು ನಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಪುತ್ರಿಯಂ ಕಾಡುವೆನೆಂದು ನಮಯ ಬು
 ಧವಂ ಮಾಡಿರ-ವನು ಎಲೈ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ಯಮನಂದನನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಕ ವ್ಯವಭಂಗಳಂ ತೇನೇ
 ಹಿಡಿದು ಕಟ್ಟಿದವನಾದರೇ-ನೀ ನನ್ನ ಪುತ್ರಿಗೆ ಅಭಿಮುಖನಾದ ವರನ || ೫೧ || ಎಂಬ ರಾಜವಾಕ್ಯವಂಕಳಿ ಶ್ರೀ
 ಕೃಷ್ಣನು ತಾನೇ ಏಳುರು ಮಗಳೊಳ್ಳವನಾಗಿ ಚಿಹ್ನಾಗಿ ನಡುಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಿಲಾಸದಿಂದಲೇ ಆವಾ
 ಭುಗಳಂ ಹಿಡಿದನು || ೫೨ || ಭ-ವೇ ತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅ ವ್ಯವಭಂಗಳ ಕುಬ್ಜಗ್ನಾದಗಿನಿ ದುರಾಗ್ರಮ ಪ
 ರಿಹರಿಸಿ ಹೆಗ್ಗಲಿಂ ಕಟ್ಟಿ ಬಾಲಕರು ಪುರವಾಸಮಣಗಳ ನೆಳದಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆಪನು || ೫೩ || ಅ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
 ಸಾಹಸವೆನೋಡಿ ನನ್ನ ಜಿದ್ರಾಯನು ಅಕ್ಷಯವಟ್ಟು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಸತ್ಯವೇದಿಯು
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಆಕನ್ನೆಯ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ವಿವಾಹವು ಮಾಡಿಕೊಂಡನು || ೫೪ || ಆನನ್ನ ಜಿ
 ದ್ರಾಯನು ಪತ್ನಿಯರುಗಳು ಮಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷವನೆಯ್ದಿದರು. ದೂ

ಲಬ್ಧ್ವಾಪತಿಂಪ್ರಿಯಮ್ | ಲಭಿರೆವರಮಾನಂದಂಜಾತೃಪರಮೋತ್ಸವಃ ||೪೮||ಶಂಖಭೇರ್ಯಾನಕಾನೇ
ದುರ್ಗೀತವಾದ್ಯವ್ಯಜಾಶಿವಃ | ನರಾನಾರ್ಯಃಪ್ರಮೌಡಿತಾಸ್ಸುವಾಸಸ್ಸುಗ್ರಲಂಕೃತಃ ||೪೯||ತಂತಂ
ಭನುಷಹಸ್ರೇಣಾಂಖಾರಿಬರ್ಹಮದಾದ್ವಿಭುಃ | ಯಾವತೀನಾಂತ್ರಿಸಹಸ್ರಂನಿವೃಗ್ರೀಷಮವಾಸ
ಸಾವ್ ||೫೦||ನವನಾಗಹಸ್ರೇಣಿನಾಗೇಚ್ಛೇತಗುಣಾನ್ರಥಾಃ | ರಥಾಚ್ಛೇತಗುಣಾಃನಶ್ಯಾನಶ್ಯಾಚ್ಛೇ
ತಗುಣಾನ್ರಥಾಃ ||೫೧|| ದಂಪತೀರಥಮಾಲೇಖ್ಯಮಹತ್ಯಾಸನಯಾವೃತೌ | ಸ್ನೇಹಸ್ರಕ್ಲಿನ್ನಹೃದ
ಯೋಯಾಪಯಾಮಾಸಕೋನುಃ ||೫೨||ಶುಕ್ಲೈವೈತದುಗ್ರಧುರ್ಮಾಭಾಸಾಯಂತಂಽಧಿಕನ್ಯಕಾವು |
ಭಗ್ನವೀರೈಸ್ಸುದುರ್ಮಾರ್ಗಯದಂಭಿರ್ಗೋವ್ಯವೈಃಪುರಾ-||೫೩||ತಾನಗೃತೈರವಾತ್ರಾಬಂಧು
ಪ್ರಿಯಕೃದರ್ಜುನಃ | ಗಾಂಡೀವೀಕಾಲಖರಾಮಾಸಂಹಂಕ್ಷುದ್ರಮೃಗಾನಿ||೫೪||ಪಾರಿಬರ್ಹಮು

ಲೇ-ಪಡೆದರು, ಪರಮೋತ್ಸವಕ್ಕೆ-ಮೊದ್ದ ವಿಭವವೂ, ಜಾತೆ-ಅಯಿತು ||೪೮|| ಶಂಖಭೇರ್ಯಾನಕಾ-ಶಂಖಗಳೂ ಭೇರಿಗಳೂ
ತವಟೆಗಳೂ. ನೇದಾ-ವೊಳಗಿದವು ಗೀತವಾದ್ಯವ್ಯಜಾಶಿವಃ-ಹಾಡುಗಳೂ ವಾದ್ಯಗಳೂ ಬಾಹ್ಯಜರ ಅಶೀರ್ವಾದಗಳ
ಲೂ ಮೊಳಗಿದವು. ನವಾನ-ನಗಲಂಕೃತಃ--ಬಳ್ಳಿಯವ ನ್ನಗಳಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸಿಂಗಿನಲಟ್ಟು,
ನಾರ್ಯ-ಪುರ-ಷರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಪ್ರಮುಖತಾ-ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷವುಂಟಾವವನಾದರು ||೪೯|| ವಿಭು-ಇಷ್ಟಯ್ಯಮಳ್ಳ,
ನಗ್ನಜಿದ್ರಾಯನು, ಧೇನ ನಹಸ್ರಾಣಾಂಶತಂ-ಲಕ್ಷಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ನಿವೃಗ್ರೀವನುವಾಸಸಾಂ-ಚಿನ್ನದ ವರಪಾಳಗಳ ನರಗ
ಳೂ ಉತ್ತಮ ವಸ್ತ್ರಗಳೂವುಳ್ಳ, ಯವತೀನಾಂ ತ್ರಿಸಾಹಸ್ರಂ ಮೂರುಸಾವಿರಮಂದಿ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಂಗಳನ್ನೂ, ಪಾರಿಬ
ರ್ಹ-ಬಳುವಳಿಯನ್ನಾಗಿ ಅವಾಶ-ಕೊಟ್ಟನು ||೫೦|| ನವನಾಗನಹಸ್ರಾಣಿ-ಸಾವಿರಗಜಗಳನ್ನೂ, ನಾಗಾಶ್ರ-ಅನಿಗಿಂತಲೂ
ಶತಗುಣಾಃ-ನೂರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕವಾದ ರಥಾಃ-ಲಕ್ಷತೇರುಗಳನ್ನೂ ರಥಾ-ತೇರಿಗಿಂತಲೂ. ಶತಗುಣಾಃ-ನೂರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕವಾ
ದ, ಅಶ್ವಾಃ-(ಫೋಟಿ)ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ, ಅಶ್ವಾಃ-ಕುದುರೆಗಿಂತಲೂ, ಶತಗುಣಾಃ-ನೂರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕವಾದ, (ಫಂಕ್ಸೀ
ಟಿ) ನರಾಃ-ಮರುಷ್ಯರನ್ನೂ, ಬಳುವಳಿಯನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು, ಇಲ್ಲಿ ಶತನಹಸ್ರಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕಶಬ್ದಂಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥಾನುಕೋ
ಚವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದಿದ್ದರೇ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ||೫೧|| ಸ್ನೇಹಸ್ರಕ್ಲಿನ್ನಹೃದಯಃ-ಅನುರಾಗದಿಂದ ಆರ್ಪವಾದ ವ ನನ್ನಿಷ್ಟವನಾಗಿ, ದಂಪತೀ-ಸತ್ಯಾಕ್ಷೈವ್ವರನ್ನು, ರಥಂ-ತೇ
ರನ್ನು ಆರೋಪ್ಯ ವಿಸಿ, ಮಹತ್ಯಾಸನಯಾ-ಮೊದ್ದ ದಂಡಿನಿಂದ, ಅವೃತೌ-ಬಳಿನಲಟ್ಟವರನ್ನು, ಯಾಪಯಾಮಾಸ-ಕಳ
ಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು ||೫೨|| ಪುರಾ-ಪೂರ್ವಕಾಲದೊಳಗೆ, ಯಮುಭಿಃ-ಚರಾವವರಿಂದಲೂ, ಗೋವೈಶ್ಚೈಶ್ಚ-ಎಳೆತ್ತುಗಳಿಂದಲೂ, ಭ
ಗ್ನವೀರೈಃ-ಮರಿಯಲಟ್ಟು ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವರಾದವರೂ, ಸುಮಾರ್ಷಾಃ-ಸೈರಣೀಯಿಲ್ಲವರಾದವರೂ, ಭೂಪಾಃ-ಧೋರಗಳು,
ಏತೇ-ಈ ನುದ್ದಿಯನ್ನು ಶುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಪಥಿ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಕನ್ಯಾಕಾಂ-ಹೆಣ್ಣನ್ನು, ನಯಂತೇ-ಬಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಕೃಷ್ಣನ
ನ್ನು, ರುರುಧುಃ-ತಡೆದರು. ಬಂಧುಪ್ರಿಯಕ್ಕೆ -ನುಟಗಿಟ್ಟವಂಗೆಯ್ವಿ, ಅರ್ಜುನಃ-ಪಾರ್ಥನು, ಗಾಂಡೀವೀ-ಗಾಂಡೀವ
ವೆಂಬ ಬಿಲ್ಲುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಶರವಾತ್ರಾ-ಬಾಣಪ್ರಂಜಗಳನ್ನೂ, ಅಸ್ಯತಸ್ತ್ರಾ-ಎಚ್ಚುತ್ತಿರುವವಳೊಲೆಗಳನ್ನೂ, ಸಿಂಹಂಕ್ಷುದ್ರಮೃ

ಷ್ಣ ಉತ್ಸವವೂ ಅಯಿತು ||೪೮||ಶಂಖಭೇರ್ಯಾದಿ ವಾದ್ಯಗಳು ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದವು. ನೃತ್ಯಗೀತವಾದ್ಯಗಳು
ವಿಜೃಂಭಿಸಿದವು. ಬಾಹ್ಯಜರ ಅಶೀರ್ವಾದಗಳೆಂತಾದವು. ನರನು ನಾರಿಯರು ಸಿವ್ಯಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಿತರಾಗಿ
ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು ||೪೯||ನಗ್ನಜಿದ್ರಾಯನು ಅಳಿಯನಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹತ್ತುನಾವಿರಗೋವುಗಳಂ ಸುವ
ರ್ಣ ಭೂಷಿತನಾದ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರ ಧಾರಿಣಿಯರಾದ ಮೂರುಕಾಸಿರ ದಾಸೀ ಜನರಂ ಕೊಟ್ಟನು||೫೦||ಬಂಧತ್ತು
ಸಾವಿರ ಅನೆಗಳೂ ಕೊಟ್ಟನು ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶತಗುಣಿತಂಗಳಾದ ರಥಂಗಳಂ, ಅದಕ್ಕೆ ಶತಗುಣಿತಂಗಳಾದ ಅ
ಶ್ವಂಗಳಂ, ಅದಕ್ಕೆ ಶತಗುಣಿತಂಗಳಾದ ಪಾದಚಾರಿ ಜನಗಳಂ ಗಹಕ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ||೫೧|| ಅನು
ತರದಲ್ಲಿ ನಗ್ನಜಿದ್ರಾಯನು ಅಳಿಯನಂ ಮಗಳಂ ಗಹ ರಥದಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಹಾ ಗಣನಾಸಮೇತರಾದ
ಅ ದಂಪತಿಗಳಂ ದ್ವಾರಕಾ ಪುರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು||೫೨||ಪೂರ್ವದಲ್ಲ ಯಾದವರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪುಟಗಿಂದಲೂ ಪಟ್ಟ
ಬಿದ್ದು ಪರಾಜಿತರಾದವೂ ಅಯರನುಗಳು ಈಸಮಾಚಾರವಂಕೇಳಿ ಬಹು ಕೋಪದಿಂದಬಂದು ಕನ್ಯಾಗಮೇ
ತನಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ತಡೆದರು ||೫೩||ಅಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬುಕು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಾಣನ

ಪಾಗೃಹ್ಯದ್ವಾರಕಾಮತ್ಯಸತ್ಯಯಾ | ರಮೆಯದೂನಾಂವ್ಯವಭೂಭಗವಾಽವಕೀಸುತಃ ||೫||ಕು
ತಕೀರ್ಮಿಸ್ಸುತಾಂಭದ್ರಾಮುಪಯಮಪಿತ್ಯವ್ಯಸುಃ | ಕೈಕಯಿಃಭ್ರಾತೃಭಿರ್ದ ತ್ವಾಂಕೃತ್ಯಾಸ್ತಂಧ
ರೈನಾವಿಭಿಃ||೫೬|| ಸುತಾಂಚಮದಾಧಿಪತೀರ್ಹಕ್ಷಣಾಂಲಕ್ಷಣೈರ್ಯುತಾವಾ | ಸ್ವಯಂವರಜಹಾರೈ
ಕಸ್ಸಸುಪರ್ಣಸ್ಸುಧಾಮಿವ ||೫೭|| ಅನ್ಯಾತ್ಮ್ಯವಂವಿಧಾಭಾರ್ಯಾಕೃಪ ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಸಹಸ್ರಕಃ |
ಭೌಮಂಹತ್ವಾತನ್ನಿರೋಧಾದಾಹ್ಯತಾತ್ಪರ್ಯಾದರ್ಶನಾಃ | ... .. ||೫೮||

ಅತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧ ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶೋಧ್ಯಾಯಃ

ಗಾನವ-ಪ್ರಗರಾಜನು ತುಚ್ಛಮೃಗಗಳನ್ನಂತೆ, ಕಾಲಯಾಮಾಸ-ಓಡಿಸಿದನು ||೫೬|| ಪರಿಬರ್ಹ-ಬಳುವಳಿಯನ್ನು, ಉಪಾ
ಗೃಹ್ಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ದ್ವಾರಕಾಂ-ಕುಳಿಸ್ತಲಿಯನ್ನು ಕೂರಿತು, ವಿತ್ಯ-ಬಂಪು, ಯದೂನಾಂ-ಯಾದವರೊಳಗೆ, ವೃದ
ಭಿಃ-ಕ್ರೋಧನಾದ, ದೇವಕೀಸುತಃ-ದೇವಕಿಯಮಗನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸತ್ಯಯಾ-ಸತ್ಯಾದೇವಿಯೊಡನೆ, ರೇಮ(-
ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು ||೫೭|| ಪಿತ್ಯವ್ಯಸುಃ-ಸೋದರತ್ತೆಯಾದ, ಕುತ್ರಕೀರ್ತೇಃ-ಕುತ್ರಕೀರ್ತಿಯೆಂಬವಳ, ಸುತಾಂ-ಮಗಳಾದ, ಕೈ
ಕಯಾಂ-ಕೇಕಯರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ, ಭ್ರಾತೃಭಿಃ-ಹತ್ತಾಂ-ಅಣ್ಣಂದಿರಿಂವಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವಳಾದ, ಭದ್ರಾಂ-ಭದ್ರಾದೇವಿಯನ್ನ,
ಕೃಷ್ಣಃ-ವಾಸುದೇವನು, ಸಂದರ್ಶನಾದಿಭಿಃ-ನೋಡುವುದಮೊದಲಾದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ, ಕ್ಷುಣ್ಣಪಯೋಮೇ-ಮದಿವೆಮಾಡಿಕೊಂಡ
ದನು ||೫೮|| ಸಃ-ಆ ಕೃಷ್ಣನು, ಮದಾಧಿಪತೇಃ-ಮದ್ರದೇವಕೊಡೆಯನ, ಸುತಾಂ-ಮಗಳಾದ, ಲಕ್ಷಣೈರ್ಯುತಾಂ-ಕುಭಾಷಿ
ತ್ವಗಳಿಂಕೊಡಿದ, ಲಕ್ಷಣಾಂ-ಲಕ್ಷಣಾದೇವಿಯನ್ನೂ, ಸ್ವಯಂವರಃ-ಸ್ವಯಂವರವಿವಾಹದಲ್ಲಿ, ಏಕಃ-ಒಬ್ಬನೇ, ಸುಪರ್ಣಃ-
ಗರುಡನು, ಸುಧಾಮಿವ-ಅಮೃತವಂತೆ, ಜಹಾರ-ಅಪಹರಿಸಿ ತಂದನು ||೫೯|| ಭೌಮಂ-ಭೂಪುತ್ರನಾದ ನರಕಾಸುರನನ್ನು,
ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ತನ್ನಿರೋಧಾ-ಅವನ ಸೆರೆಯವೆನೆಯಿಂದ, ಆಹ್ಯತಾಃ-ಬಿಡಿಸಿತರಲ್ಪಟ್ಟ, ಚಾರುದರ್ಶನಾಃ-ಮನೋಹರ
ವಾದ ರೂಪವುಳ್ಳ, ವಿವಂದಿಧಾಃ-ಇಂಥಾಬಗೆಯುಳ್ಳ, ಅನ್ಯಾಭಾರ್ಯಾತ್ಮ-ಇತರವತ್ತಿಯರೂ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ, ಸಹಸ್ರ
ಕಃ-ಸಾವಿರಾರುಬಗೆಯಾಗಿ, [೧೬೦೦೦] ಆರ್ಷ-ಆದರು ||೬೦||

ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ಛೋಧಿನಿಮಿತ್ತಂ ಕರ್ಣಾಟಪೀಠಕೀರ್ತಿಯೊಳುದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ೬೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

ಮೂಹಂಗಳಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ರಾಜಪುತ್ರರಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯನಾದ ಅರ್ಜುನನು ಗಾಂಧೀವ ಧನುಸ್ಸಂ
ಹೆದೇಗಿರಿಸಿ ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಸಿಂಹವು ಹ್ವಾದ್ರಮೃಗಂಗಳನಂತೆ ಅಟ್ಟಿದನು||೫೬|| ದೇವಕೀ ಪುತ್ರನಾದ ಭಗವಂತ
ನು ಮಾವನಿಂದ ಕುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ತ ನೇನಗಳಂ ಕರೆದುಕೊಂಡು, ದ್ವಾರಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸತ್ಯಾದೇವಿ
ಯೊಡನೆ ಆನಂದದಿಂದ ರವಿಸಿದನು ||೫೭||ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಸುದೇವನ ತಂಗಿಯಾದ ಕುತ್ಸಕೀ
ರ್ತಿಯಮಗಳಾದ ಭದ್ರಾವೇನಿಂ ವಿವಾಹಮಮಾಡಿಕೊಂಡನು. [ಸಂತರ್ದನನೇಮೊದಲಾದ]ಭ್ರಾತೃಗಳಿಂದ
ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಭದ್ರಾದೇವಿಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಂ ಮಾಡಿದನು ||೫೮||ಎಲೈಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಅನುತರದಲ್ಲಿ ಮ
ದ್ರವೇಶಾಧಿಪತಿಯಾದ ಅರಸಿನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯುಕ್ತಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾದೇವಿಯಂ ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ತಾನೋರ್ವನೆ ಪೋಗಿ ಗರುಡನಮೃತವಂತೆಂದಂತೆ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ
ನು||೫೯||ಎಲೈಅರಸೇ! ಇದೇಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಬಹುಮಂದಿ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯುತುಗಳು ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪತ್ನಿಯರಾದರು. ಭೂಪುತ್ರನಾದ ನರಕಾಸುರನಂ ಸಂಹರಿಸಿದಮೇಲೆ ಅವನ ಅಂಚುಪುರದಲ್ಲಿದ್ದ
ಅತಿಸೌಂದರ್ಯ ಕಾಲಿಗಳಾದಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪತ್ನಿಯರಾದರು ||೬೦|| ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಜಾಂಬವ
ತಿಯು, ಸತ್ಯಭಾಮೆಯು. ಸತ್ಯಾದೇವಿಯು, ಭದ್ರಾದೇವಿಯು, ಲಕ್ಷ್ಮಣಾದೇವಿಯು, ಕಾಳಿಂದೀದೇವಿಯು, ಮಿ
ತ್ರವಿಂದಾದೇವಿಯು, ಈಯೆಂಟುಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪಟ್ಟಮಹಿಷಿಯರಾದರು ||೬೧||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನುನೈಮಿಷಾರ
ಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾ
ಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ”ವೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾ
ಣದ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳು ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಾಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

(ನರಕಾಸುರವಧಕಥಾಪೂರಂಭಛಂಟುಃ)

ರಾಜಾ|ಯಥಾಹತೋಭಗವತಾಭಾವೋಯನಚತಾಸ್ತ್ರಿಯಃ | ನಿರುದ್ಧೋವತದಾಚಕ್ಷ್ಯವಿಕ್ರ
ಮಂಕಾರ್ಜುಣಧನ್ಯನಃ ||೧||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ| ಇಂದ್ರೇಣಹೃತಭತೇ|ಃಹೃತಕುಂಡಲಬಂಧುಸಾ | ಹೃತಾಮ
ರಾದಿ|ಸಾಧಿನೇನಕ್ಷಾಪಿತೋಭಾವಚಪಿಪ್ಪಿತಮ್||೨||ಸಭಾರೋಗರುಡಾರೂಢಃಪ್ರಾಗ್ಗೋಪಿತವಪುರಂಯಾ
ಯಾ| ಗಿರಿದುರ್ಗೈಕೈಸ್ತ್ರದುರ್ಗೈರ್ಜಲಾಗ್ನೈನಿಲದುರ್ಗಮಮ್||೩||ಮುರವಾಕಾಯುತ್ಪುರ್ಣ

ರ್ಜನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದ ಪೀಠಿಕೆ.

[ಪರೀಕ್ಷಿತೃತ್ವಂ] ಭಾಮಿನಿ-ನರಕಾಸುರನು, ಭಗವತಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಹತಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು? ತಾಃಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಆ ಹೆಂಗಳು, ಯೇನ-ಯಾವನಿಂದ, ನಿರುದ್ಧಾಃ-ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟರು, ವತತ್-ಈ, ಕಾರ್ಜುಣಧನ್ಯನಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ವಿಕ್ರಮಃ-ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು, ಆಚಕ್ಷ್ಯ-ಹೇಳು ||೧|| (ಕೃಷ್ಣನು.) ಹೃತಭತೇಣ-ಅವಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊಡೆಯುಳ್ಳ, ಹೃತಕುಂಡಲಬಂಧುನಾ-ಅವಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಲಗೆಯುಳ್ಳ ತಾಯಿಯುಳ್ಳವನಾದ, ಹೃತಾಮರಾದಿ|ಸಾಧಿನೇನ-ಅವಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹಿಮವುಳ್ಳವನಾದ, ಇಂದ್ರೇಣ-ದೇವರಾಜನಿಂದ, ಭಾಮಚಪಿಪ್ಪಿತಂ-ಭೂಪುತ್ರನಾದ ನರಕಾಸುರನ ಕಡುಕನ್ನ, ಛೇದಿತಃ-ಬಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ||೨|| ಸಭಾರ್ಯಃ-ಹೆಂಡತಿಯಿಂದನಿಹಿತನಾಗಿ, ಗರುಡಾರೂಢಃ-ಗರುಡನನ್ನ ಮದವನಾಗಿ, ಪ್ರಾಗ್ಗೋಪಿತವಪುರಂ-ಪ್ರಾಗ್ಗೋಪಿತವೆಂಬ ನಗರವನ್ನು, ಯಯಾ-ಸೇವಿಸಿದನು. ಗಿರಿದುರ್ಗೈಃ-ಬೆಟ್ಟಗಳ ಕೋಟೆಗಳಿಂದಲೂ, ಕಸ್ತ್ರದುರ್ಗೈಃ-ಆಯುಧಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಜಲಾಗ್ನೈನಿಲದುರ್ಗಮಂ-ನೀರಿನಿಂದಲೂ ಬೆಂಕಿಯಿಂದಲೂ ಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಕಲ್ಪವಾಗಿರುವ ||೩|| ವೃದ್ಧೈಃ-ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಘೋರೈಃ-ಭಯಂಕರಗಳಾದ, ಮುರವಾಕಾಯುತ್ಪೈಃ-ಮುರನೆಂಬವನ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಪಳಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸರ್ಪತೈಃ-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅವೃತಂ-ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ದುರ್ಗವಂನೇರಿ ಗದಯಾ-ಕೊಡೆಯಿಂದ, ಅದ್ವೀ-ಗಿರಿದುರ್ಗಗಳನ್ನು, ನಿರ್ಜಿಭೇದ-ಚನ್ನಾಗಿಭೇದಿಸಿದನು ಸಾಯಕೈಃ-ಬಾಣಗಳಿಂದ

ರ್ಜನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯೇಕೋಕ್ತಃ | ಉಪವಿಪ್ಪಿತಮೇ ಭಾಮುಂ ಹತ್ವಾತೇ ನಾಹೃತಾಹರಿಃ|ಕನ್ಯಾಸ್ಸಹಸ್ರ
ಕಃಪ್ರಾಪ್ಯಪಾರಿಜಾತಂ ದಿವೋಹರತ ||೪|| ಪೀ | ಎವತೋಽಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನರಕಾ
ಸುರನಂಕುಹರಿಸಿ ಅವನಿಂದ ಅವಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಂದಿರುವಅನೇಕ ಸಹಸ್ರಸ್ತ್ರಿಯರಂ ವಿನಾಶವಂಮಾಡಿಕೊಂ
ಡು ಸ್ವರ್ಗಪಡೆನೆಯಿಂದ ಪಾರಿಜಾತವೃಕ್ಷವನ ಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನೆಂಬ ಅರ್ಥವು ಕೌಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿ
ದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆನು:-

ಎಲ್ಲಕುಕಾಚಾರ್ಯನೇ! ಭೂಪುತ್ರನಾದ ನರಕಾಸುರನು ಯಾವಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಭಗವಂತನಿಂದ ಹತನಾ
ದನು? ಅವನಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಂ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಭಗವಂತನು ಅವಹರಿಸಿದನು? ಕಾರ್ಜುಣಧನುರ್ಧಾರಿಯಾದ
ಭಗವಂತನವಿಕ್ರಮವಂ ವಿಸ್ತರದಿಂದ ನಿರೂಪಿಸು ||೧|| ಎಂಬ ರಾಜವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಕುಕಾಚಾರ್ಯನು ನುಡಿದ
ನು. ಎಲೈ ಅರಸೇ! ನರಕಾಸುರನು ಇಂದ್ರನಭತ್ರವಂ ಇಂದ್ರನಮಾತ್ಮನಾದ ಆದಿತದವಿಯ ಕರ್ಣಕುಂಡಲವಂ
ವಿಹಾರಿಸ್ಥಾನವಾದ ಮರಕತಮಣಿ ಪರ್ವತಪಂಕ್ತದ ಅವಹರಿಸಿದನು. ಆಗದೇವೆಂದ್ರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೀ
ಸಕ್ಕೆಬಂದು ಆವೃತಾಂತವಂವೇಳಿದನು ||೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಗರುಡಾರೂಢನಾಗಿ ಸತ್ಯಭಾಮನ
ಮೇತನಾಗಿ ಪ್ರಾಗ್ಗೋಪಿತವಪುರವಂ ಕುರಿತುತೆರಳಿದ ನು.ಪರ್ಮತಪ್ರಾಕಾರಂಗಳಿಂದಲೂ ಕಸ್ತ್ರಪ್ರಾಕಾರಂಗಳಿಂ
ದಲೂ ಜಲದುರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಅಗ್ನಿಮಯವಾದ ಆವರಣಂಗಳಿಂದಲೂ ||೩|| ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಪಳಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿ
ತಗಳಾದ ಆವರಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆವೃತನಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಗ್ಗೋಪಿತವಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದನು.
ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗದೆಯಿಂದ ಪರ್ಮತರೂಪಂಗಳಾದ ಆವರಣಂಗಳಂ ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಕಸ್ತ್ರಪ್ರಾಕಾರಂಗಳಿಂ

ಕರ್ತೃತಾಡಯತ್ ಸ್ಮೃಗವಾಂನೊಪಿರುಷಾಪ್ತಮುಂಚತ |೯| ತಾಮಾಸತಂತೀಂಗದಯಾಗದಾಂ
ಮೃಧೇಗದಾಗ್ರಜೋನಿರ್ದಿಧಿಸಹಸ್ರಭಾ | ಉದ್ಯಮ್ಯಬಾಹೂನಭಿಧಾವತೋಜಪಶ್ಯಂತಾನಿಚಕ್ರೇಜ
ಹಾರಲೀಲಯಾ|ವ್ಯಸುಂಪದಾತಾಂಭನಿಕ್ಯತ್ತಶೀರ್ಷಕೋನಿಕ್ಯತ್ತಶ್ಯಂಗೋವ್ರಿವೆಂದ್ರತೇಜಸಾ|೧೦|
ತಸ್ಯಾತ್ಮಜಾಸ್ಸಪ್ತಪಿತುರ್ದ್ವಾರಾಪುರಾಣಿತಿಕ್ರಿಯಾಮರ್ಷಜಾಪಸ್ಸಮಾದ್ಯತಾಃ | ತಾಮೋಗ್ರಂತ
ರಿಕ್ಷತ್ಯಗ್ರವಣೋವಿಭಾವಸುರ್ದ್ವಗುರ್ದ್ವಭಸ್ಯಾನರ್ದುಣಶ್ಯಗಪ್ತಮಃ |೧೧|ಪೀಠಂಪುರಸ್ಕೃತ್ಯಚಮೂಪ
ತೆಂಮೃಧೇಭೌಮಪ್ರಯುಕ್ತಾನಿರಗುಂಧ್ಯತಾಯುಧಾಃ ಪ್ರಾಯುಂಜತಾಸಾದ್ಯಕರಾಪನೀ೯ಗದಾಃಕ
ಕ್ತ್ಯನಿ.ತೂಲಾನ್ಯಜೇಕರಾಮೋಲ್ಬಣಾಃ|೧೨|ತಚ್ಚಕ್ಷುಕ್ತೂಟಂಭಗವಾಕ್ಸ್ಯಮಾರ್ಗಣೈರಮೋಘ

ಬಾಣಂಗಳಿಂದ, ಮುಖೇಮ-ಮೋರೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅತಾಡಯತೆ-ಹೊಡೆವನು ಗೋಪಿ-ಅ ಮುರಾನುರನೂಕೂಡ, ರುಷಾ-ನಿಟ್ಟು
ನಿಂದ, ತಸ್ಯ-ಅ ಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗ, ಗವಾಂ-ಗದಾಯುವವನ್ನು ವ್ಯಮುಂಜತ-ಪರಮೇನಿಸಿಬಿಟ್ಟನು ||೯|| ಗದಾಗ್ರಜಃ-
ಕೃಷ್ಣನ್ನು ಮೃಧೇ-ಕಾಳಗವಲ್ಲಿ, ಅಪರಂತೀಂ-ಏಂದುಖೀಳುತ್ತಿರುವ, ತಾಂಗವಾಂ-ಅ ಗವಯುನ್ನು ಗವಯಾ-ಕಾಂವೋದಕಿ
ಯಿಂದ, ಸಹಸ್ರಭಾ-೧೦೦೦ಹೋಳಾಗಿ, ನಿರ್ಜಿಭೇಷ-ಭೇದಿಸಿದನು |ತಿರಕಿ-ವಿಲ್ಲದೂ ನೋಡುವುದು ಕೃಷ್ಣನು, ಬಾ
ಹೂನುಮ್ಯಮ್ಯಾಭಿಧಾವತೇ-ಹತ್ತುತೋಳುಗಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಪದಿಯೇನಿಬರುತ್ತಿರುವಮುರನ, ಪೀಠಂ-ಪೀಠಃ|೧೦|| ಜಕ್ರೇ
ಣ-ಸುರರ್ಕನಿಂದ ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ಜಹಾರ-ಅಪವರಿಸಿದನು. ಇಂದ್ರತೇಜಸಾ-ಇಂದ್ರತೆ ನಿಜಿಸಿಂಥ, ನಿಕ್ಯ
ತ್ತಶ್ಯಂಗಕಿ-ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿಖರಂಗಳಲ್ಲ, ಅದಿರಿವ-ಬಿಟ್ಟದಂತೆ, ನಿಕ್ಯತ್ತಶೀರ್ಷಕಕಿ-ಕನಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ತಗಲವನಾದ್ದರಿಂ
ಥ, ವ್ಯಸುಂ-ಪ್ರಾಣಂಗಳುಹೋದ ಮುರಾನುರನು ಬಂಧನಿ-ನೀಡಿಸಿ, ಪವಾತ-ಬಿದ್ದನು ||೧೦|| ತಸ್ಯ-ಅ ಮುರಾನುರನ, ನ
ಸ್ಮಾತ್ಮಜಾಃ-೨ ಮಂದಿಕುಮಾರರು, ಪಿತುಃ-ತಂದೆಯಾದ ಮುರನ, ಪಧಾಪುರಾಃ-ಮರಣದಿಂದ ಅವನರಗುಂಧ್ಯವರೂ,ಪ್ರ
ತಿಕ್ರಿಯಾಮರ್ಷಜಾಃ-ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬಿಟ್ಟನ್ನುಜೋಡಿದವರೂಆಪ್ತರಿಂದ, ಸಮಾದ್ಯತಾಃ-ಪ್ರಯತ್ನಗೊಂಡ
ವರಾದ, ತಾಮ್ರನು, ಅಂತರಿಕ್ಷನು ಶ್ರವಣನು, ವಿಭಾವನು, ವಸುವು, ಸಭಸ್ವಂತನು ಸಪ್ತಮಃ-ವಿಳಿವೆವನಾದ, ಅರು
ಣನೆಂಬವನೂ||೧೧|| ಭೌಮಪ್ರಯುಕ್ತಾಃ-ನರಕಾಸುರನಿಂದಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಚಮೂಪ-೦-ಸೇನಾನಾಮಕನಾದ, ಪೀ
ಠಂ-ಪೀಠಾನುರನನ್ನು,ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ-ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೃಧೇ-ಯುದ್ಧವಿಷಯದಲ್ಲಿ,ಫಲಾಯುಧಾಃ-ಫಲನಲ್ಪಟ್ಟ ಕೈ
ಪುಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ನಿರಗುಂ-ಹೊರಹೊರಟರು. ರುಷಾ-ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಉಲ್ಬಣಾಃ-ಉದ್ರೇಕವುಂಟಾದವರಾಗಿ,ಅನಾದ್ಯ-ಹತ್ತಿರ
ಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಶರಾ-ಬಾಣಂಗಳನ್ನೂ, ಅನೀ೯-ಕತ್ತಿಗಳನ್ನೂ, ಗದಾಃ-ದೂಣೆಗಳನ್ನೂ, ಕಲ್ಪಾಯುಧಗಳನ್ನೂ, ಕುಟಿಗ
ಳನ್ನೂ, ತೂಲಗಳನ್ನೂ, ಅಜಿತೇ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗ,ಪ್ರಾಯುಂಜತ-ಪ ಯೋಗಿಸಿದರು||೧೨|| ಜಗವಾಕ್-ಕೃಷ್ಣನು, ತ
ಚ್ಚಕ್ಷುಕ್ತೂಟಂ-ಅ ಕೈದುಗಳ ಗುಂಪನ್ನು, ಸ್ವಪಾಗಣೈಃ-ತನ್ನ ಸರಳುಗಳಿಂದ, ತಿಲಕಃ-ಎಳ್ಳಿನವ್ಯಾಗುವಂತೆ, ಚಕರ್ತ

ಣಂಗಳಂ .ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು. ಅಮುರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನವೇಲೆ ಗಡೆಯಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು||೯||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನುಜದಿತಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆಗಡೆಯಂ ತನ್ನಗಡೆಯಂದ ಸಹಸ್ರಭಾಗವಾಗಿ ಭೇದಿಸಿದನು. ಅಮೇಲೆಬಾಹುಗ
ಳಂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪ್ರಹರಿಸತೋಸುಗ ಬರುತ್ತಿರುವ ಅಮುತನ ಸಿರಸ್ಸುಗಳಂ ಚಕ್ರದಿಂದಭೇದಿಸಿದನು.
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮುಖಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅಮುರನುನಿರ್ಜೀವನಾಗಿ ಇಂದ್ರನಿಂದಭೇದಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟ ವನವರ್ವತದಂತೆಜಲದಲ್ಲಿಬಿದ್ದನು||೧೦||ಅಮುರನಪುತ್ರರು ನಿಳುಪಂದಿಯೂಪಿತ್ಯವಧದಿಂದ ದುಃಖಿತರಾಗಿ
ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಂ ಮಾಡಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಮಹಾಕೋಪದಿಂದ ಹೊರಟರು. ತಾಮ್ರನು, ಅಂತರಿಕ್ಷನು, ಶ್ರ
ವಣನು, ವಿಭಾವನು, ವಸು, ಸಭಸ್ವಂತನು, ಅರುಣನು, ಈಯೇಳು ಮಂದಿಯು ||೧೧|| ಸೇನಾಪತಿಯಾದ
ಪೀಠಾನುರನಂ ಮುಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನರಕಾಸುರನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಅಯುಧಂಗಳಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು
ಹೊರಟುಬಂದರು| ಆಯಾಸುರರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಬಾಣಂಗಳಂ ಖಡ್ಗಂಗಳಂ ಗದೆಗಳಂ ಕತ್ತಿ
ಗಳಂ ದೂಣೆಗಳಂ ತೂಲಗಳಂ ಸಹ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರು ||೧೨|| ಅಮೋಘ ಪರಾಕ್ರಮುಳ್ಳುಳ್ಳ ಭಗವಂತನು ಅ

ವೀರೈಸ್ತಲಕಕ್ಷ್ಮಕರಹ | ತಂನ್ನೀರಮುಖ್ಯಾನನಯದ್ವಮುಹ್ಯಯಂನಿಕ್ಕತ್ತಶಿರೋರುಚುಜಾಂಘ್ರಿ
ವರ್ಷಣಃ | ೧೩ | ಸ್ವಾನೀಕಪಾನಚ್ಯುತಚಕ್ರಸಂಯಕ್ಯಮ್ಪುಥಹತಾಂಸಾನ್ಸುರಕೋಧರಾಸುತಃ |
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯದೂರ್ಮರ್ಣಸ್ರದನ್ಮದ್ಬರಗಜೈಃಸಯೋಧಿಪ್ರಭವೈರ್ಮಿರಾಕಮತಃ || ೧೪ || ದೃಷ್ಟ್ವಾಸುಭಾರ್ಯಂ
ಗರುಡೋಪರಿಸ್ಥಿತಂಸೂರೈಃಪರಿಷ್ಕಾತ್ಪ್ರತಟಿಪ್ಪನಂಯಥಾ | ಕೃಷ್ಣಂಗತಸ್ಯೈವ್ಯಸೃಜಪ್ಪತಘ್ನೀಂ
ಯೋಧಾತ್ವಸರ್ವಯುಗಪತ್ಪ್ರವಿವೃಧುಃ || ೧೫ || ತದ್ಭೀಮಸೈನ್ಯಂಭಗವಾಃಗದಾಗ್ರಜೀವಿಚಿತ್ರವಾ
ಜೈರ್ನಿಶಿತೈಃಶಿರೀಮುಖೈಃ | ನಿಕ್ಕತ್ತಬಾಹೂರುಶಿರೋಧಿವಿಗ್ರಹಂಚಕಾರತರ್ಹ್ಯವಹತಾತ್ಮಕಾಂಘ್ರಿ
ರವಂ || ೧೬ || ಯಾನಿಯೋಧೈಃಪಯುಕ್ತಾನಿಕಸಾಸ್ತ್ರಾಣಿಕುರೂದ್ವಹ | ಹರಿಸಾನ್ಯಘ್ನನತ್ತೇ

ಹ-ಕೊಚ್ಚಿದನು. ಅಮೋಘವೀರ್ಯಃ-ವ್ಯರ್ಥವಾಗದಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣನು, ನಿಕ್ಕತ್ತ-ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ. ಶೀರ್ಷ-ತಲೆ
ಗಳೂ, ಉರು-ತೊಡೆಗಳೂ, ಭುಜ-ತೋಳುಗಳೂ ಅಂಘ್ರಿ-ಕಾಲುಗಳೂ, ವರ್ಷಣಃ-ಕರೀರವೊಳ್ಳು, ವೀರಮುಖ್ಯಾ-ಕೂ
ರರಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದ, ತಾಃ-ಆ ಮುರನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಯಮುಹ್ಯಯಂ-ಜವರಾಯನ ಮನೆಯನ್ನು, ಅನಯತೇ-ಸೇರಿಸಿಹ
ನು || ೧೩ || ಅಚ್ಯುತಚಕ್ರಸಾಯಕ್ಯಃ-ಕೃಷ್ಣನ ಚಕ್ರದಿಂದಲೂ, ಅಂಬುಗಳಿಂದಲೂ, ಮೃಧೇ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಕರ್ತಾ-ಸಂಹ
ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತಾಃಸ್ವಾನೀಕಪಾಃ-ಆತನ ಸೇನಾಪತಿಗಳನ್ನು, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಅಪುರ್ವಾಣಿ-ಸಿಟ್ಟುಂಟಾದವನಾದ, ಭ
ರಾಸುತಃ-ಭೂಮಿಯ ಮಗನಾದ, ನರಕಃ-ನರಕಾಸುರನು, ಪಮೋಘಿಪ್ರಭವೈಃ-ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಗಳಾದ, ಆಸ್ರಪಮನ್ತ
ಪೈಃ-ಸೂರಿಯತ್ತಿರುವಸೂಕ್ತ ಬೆಮರುಳವಾದ, ಗಜೈಃ-ಆನೆಗಳೊಡನೆ ನಿರಾಕ್ರಮತೇ-ಹೊರಟನು || ೧೪ || ಸೂರ್ಯೋಪರಿ
ವ್ಯಾತೆ-ಸೂರ್ಯನಮೇಲ್ಮಡೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಟಿಪ್ಪನಂಯಥಾ-ಮೊದ್ದುನಿಂಚು ಕಪ್ಪುಮೋಡವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಗರುಡೋ
ಪರಿ-ಗರುಡನಮೇಲೆ, ಸಭಾರ್ಯಂ-ಸತ್ಯಭಾಮಾಸಹಿತನಾಗಿ, ಸ್ಥಿತಂ-ಕುಳಿತಿರುವ, ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾನುದೇವನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾನ್-
ನೋಡಿ, ಸಃ-ಆ ನರಕಾಸುರನು, ತಸ್ಯೈ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೋನುಗ, ಕತಘ್ನೀಂ-ಪಿರಂಗಿಯನ್ನು, ವ್ಯಸೃಜತಃ-ಪ್ರಯೋಗಿಸಿಬಿಟ್ಟ
ನು. ಸರ್ವಯೋಧಾತ್ವ-ಸೈನಿಕ ರೆಲ್ಲರೂ, ಯುಗಪತೇ-ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಿವೃಧು-ಅಧಿಕವಾಗಿ ದುಃಖಿಸಿದರು || ೧೫ ||
ಗದಾಗ್ರಜಃ-ಗದವಿಗೆ ಅಂಣನಾದ, ಭಗವಾಃ-ನಾರಾಯಣನು, ತತಃಭೀಮಸೈನ್ಯಂ-ಆ ನರಕಾಸುರನ ದಂಡನ್ನು, ವಿಚಿತ್ರವಾ
ಜೈಃ-ಚಿತ್ರಪರ್ಣದ ರೆಕ್ಕೆಗಳುಳ್ಳ, ನಿಶಿತೈಃ-ಕ್ರೂರಗಳಾದ, ಶಿರೀಮುಖೈಃ-ಮೊನೆಗಳೆಗಳಿಂದ, ನಿಕ್ಕತ್ತಬಾಹೂರಃ-ಶಿರೋಧಿವಿಗ್ರ
ಹಂ-ಕಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ತೋಳುಗಳೂ ತೊಡೆಗಳೂ ಕೊರಳುಗಳೂ ದೇಹಂಗಳೂ ಉಳ್ಳಂಥಾದ್ದನ್ನಾಗಿಯೂ, ತರ್ಹ್ಯೇವ-ಆಗಲೇ,
ಹತಾತ್ಮಕುಂಜರಂ-ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆನೆಗಳೂ ಕುಡುರೆಗಳೂ ಉಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿಯೂ, ಚಕಾರ-ಮಾಡಿದನು || ೧೬ || ಕುರೂದ್ವಹ-
ಪರೀಕ್ಷಿದನೇ! ಯೋಧೈಃ-ತಂದಿನವರಿಂದ, ಯಾನಿಕಸಾಸ್ತ್ರಾಣಿ-ಯಾವ ಆಯುಧಗಳೂ ಬಾಣಂಗಳೂ, ಪ್ರಯುಕ್ತಾನಿ-

ಪರಿಂದ ಪ್ರಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಆಯುಧಂಗಳಂ ತನ್ನ ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ತುಮುರುತುಮುರಾಗಿ ಜೋರ್ಣೀಕರಿಸಿ
ದನು. ಪೀರಾಸುರನುಮುಂತಾದ ಆಯೆಂಟುಮಂದಿಯ ಬಾಹುಗಳಂ ಕಂಠಗಳಂ ಪಾದಂಗಳಂ ತೊಡೆಗಳಂ
ಹಭೇದಿಸಿ ಆಯೆಂಟು ಮಂದಿಯಂ ಯಮುರ ಪ್ರವೇಶವಂ ಮಾಡಿಸಿದನು || ೧೩ || ಅಮೇಲೆ ಭೂಪುತ್ರನಾದ ನ
ರಕಾಸುರನುಭಗವಂತನ ಚಕ್ರಾಯುಧದಿಂದಲೂ ಬಾಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ನಾಕವನೆಯ್ಪಡತ
ನ್ನೆ ಸೈನ್ಯಂಗಳಂ ನೋಡಿ ಬಹುಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ, ಸಮುದ್ರೋತ್ಪನ್ನಂಗಳಾದ ಮದಸ್ರಾವಿಗಳಾದ ಮದ
ದಾನೆಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ ಬಂದನು || ೧೪ || ಗರುಡನಮೇಲೆ ಸತ್ಯಭಾಮಾಸಮೇತನಾ
ಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸೂರ್ಯನಮೇಲೆ ಮಿಂಚಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ನಿಲವೋಘವನಂತಂತೆ ಕಂಡನು.
ಆ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಕತಘ್ನಿಯೆಂಬ ಆಯುಧವಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು. ಅವನ ಭಟರೆಲ್ಲರೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನಂ ಪ್ರಹರಿಸಿದರು || ೧೫ || ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿಚಿತ್ರಂಗಳಾದ ಪಕ್ಷಿಂಗಳಲ್ಲ ಬಾಣಂ
ಗಳಿಂದ ನರಕಾಸುರನ ಸೈನ್ಯವಂ ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಹನಂಗಳೂ ತೊಡೆಗಳೂ ಕಂಠಗಳೂ ಕರೀರಗಳೂ ಉಳ್ಳದ್ದ
ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಆನೆಗಳಂ ಕುಡುರೆಗಳಂಸಹ ಸಂಹರಿಸಿದನು || ೧೬ || ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಂದ ಗಜಗಳಂಸಂ

ಘಟಿತನಮುಜ್ಜ್ವಲತ್ | ಹಾಥೆತಿಸಾಧ್ಯತ್ಯವಯಸ್ಸುಕೇಶ್ವರಾಮಾಚ್ಯೈರುಕುಂದಂವಿಕಿರಂತಕು
 ಡಿರೆ ||೧೦|| ತತಃಪ್ರಭಾಕೃತ್ಯಮುಚೇತ್ಯಕುಂದಲಪ್ರತಪ್ತಜಾಂಬುನದರಶ್ಚಭರಗ್ನರೆ ಸೇವ್ಯಜ
 ಯುತ್ಯಾನನಮಾಲಯಾಗ್ವಯತ್ಪ್ರಾಚತಸಂಭತ್ರನುಧೂಮಹಾಮಣಿವಾ ||೧೧|| ಆನೌಪ್ಪೀದಥ
 ವಿಶ್ವಕೇವೇವೀದೇವವರಾರ್ಚಿತವೌಪ್ರಾಂಜಲೀವ್ರಜತಾರಾಜಕಭಕ್ತಿಸ್ರವಣಯಾಧಿಯಾ ||೧೨|| ಭೂಮಿಃ
 ನಮಸ್ತವಮವೇಕಕಂಬುಚಕ್ರಗದಾಧರಭಕ್ತಚೈಷ್ಯಪಾತ್ರರೂಪಾಯಾಪರಮೇಶ್ವರನಾಮೇ ||೧೩||
 ನಮೋಮಂಕಜಸಾಭಾಯಾನಮಃಪಂಕಜಮೇರಿನಿ | ನಮೋಮಂಕಜನೇತ್ರಾಯಾನಮಸ್ತವಂಕಜಾಂಘ್ರ
 ಯಾ ||೧೪|| ನಮೋಭಗವತೇತುಭ್ಯಂವಾಸುಮವಾಯಾವಿವಣ್ಣವೇ | ಪುರುಷಾಯಾಧಿಪೇಜಾಯಾಪೂರ್ಣಯೋಧಾ
 ಯಾಪೇನಮಃ ||೧೫|| ಅಜಾಯಜನಮಿತ್ರೇಸ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಂತಕತಯ | ಪರಾಪರಾಧ್ಯಕಭೂತಾತ್ಮಕ

ಮಾನ್ಯೈಃ ಪ್ರಪನ್ನಸರಗಳಿಂದ, ಮುಕುಂದಂ-ಶೃಷ್ಣಸನ್ನ, ಪಿಕಿರಂತ-ಪ್ರಪೂಜಿಸುಮೂಗಿ, ಈಡೀ-ಕೊಂಡಾಡಿದ
 ರಾ ||೧೦|| ತತಃ-ತ ಮೇಲೆ, ಭೂಪ್ರ-ಪರಕುತಾಯಿಯಿಂದ ಭೂವೇ ವಿಯುಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣದಂಪೇಶ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ ನಮಿಸಪಕ್ಕೆ
 ಬಂದು ಬಿರಪ್ಪಾಯಂಬುಕದ ಪ್ರಪೂಜದ ಚಿನ್ನವಾದ ಅಪರಂಜಿಯೆಂಬುದು, ರತ್ನ-ರತ್ನ ಮಣಿಗಳಿಂದಲೂ, ಭೂಗ್ನರೇ-
 ಕಗತ್ತಿರುವ, ಕುಂದಲೇ-ಕರ್ಪಭೂಷಣಂಗಳನ್ನೂ, ಸಾ-ಅ ಭೂಮಿಮೇ, ಮೈಮಯಂಕಾ-ವೈಜಯಂತಿಯೆಂಬ ಪದಕವುಳ್ಳ,
 ವನಮಾಲಯಾ-ತುಂಬಿಸಿದವೆಂದೆಮೊಚ್ಚೆ, ವಾ-ಸೇತನಂ-ಪರೂನಂಬುಧವಾದ ಭಕ್ತಂ-ಬಿಗೊಡೆಯನ್ನೂ, ಅಥೋ-
 ಬಳಿಕ, ಪಂಕಜಮಣಿ-ಮೇರುಕರ್ಪದ ಅಂಕವಾದ ಮುಂದಗಿರಿ ಶಿಖರವೆಂಬುದೊಡ್ಡ ರತ್ನವನ್ನೂ, ಅರ್ಧಯ-ಅಪ್ಪಿಸಿದ
 ಶು ||೧೧|| ರಾಜಾ-ಮೇಶ್ವರವೇ, ದೇವೀ-ಭೂದೇವಿಯೇ, ಅಥ ಅ ಬಳಿಕ, ಪ್ರಾಂಜಲೀ-ಪ್ರಣೀದಿಸಿಕೊಂಡವಳಾಗಿಯೂ, ಪ್ರ
 ಣತಾ-ಬಗ್ಗಿದವಳಾಗಿಯೂ, ಭಕ್ತಿಸ್ರ-ಪೂಜಾ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ರವಾದ ದೀಪಾ-ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ದೇವಪರಾರ್ಪಿತಂ-ಸುರೇ
 ಶ್ವರಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವಿಶ್ವೇಂದ-ಜಗನ್ನಾಥನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ||೧೨|| ಆನೌಪ್ಪೀ-ನಂತಿಸಿದ ||೧೩|| [ಭೂವಾಕ್ಯವು]
 ದೇವದೇವೀ-ದೇವಕರ್ಪಣಿ ದೇವವಾದವುಗಳಾದ ||೧೪|| ನಂಬುಚಕ್ರಗದಾಧರ-ಪಾರಬಜ್ರ್ಯ ನಂದ್ಯನ ಕಾಮೋದಕಿಗಳಂ
 ಪಿಂಬಿರುವವಳೇ! ಭಕ್ತಬ್ರಹ್ಮಪಾತ್ರರಾದವೇನೇ ||೧೫|| ನಮೋನುಗನ್ನಂತರ-ನಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಪದಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆವತಾರರೂ
 ದಪುಣ್ಯನಾಪ, ತೇನಿ-ನಗೆ, ನಮೋ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಿ ||೧೬|| ಪರಮಾತ್ಮ-ಪರಮೋತ್ತಮನಾಗಿ-ನಿನ್ನ, ನಮಃ ನಮಸ್ಕಾರವು,
 ಅಸ್ತ-ಅಂತಿ ||೧೭|| ಪಂಕಜನಾಭಾಯಾನಮಃ-ಅಂತೆಯ, ಮೇಕೈಷ್ಯಸಲ್ಲಿಗುವೆನೆ ಮುನೀವನು ||೧೮|| ಪಂಕಜಮಾಲಿನೇನಮಃ-ಕ
 ಮಲಮಾಲಿಕೆಯುಳ್ಳವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೧೯|| ಪಂಕಜನೇತ್ರಾಯನಮಃ-ಕವ.ಪಾಂಕ್ಷಂಗೆ ಕೈಮುಗುವನು ||೨೦|| ಪಂಕಜಾಂಘ್ರಯೇ-
 ರಾವರೇಗೆಂತೆ ಅಡಗಿಳ್ಳ, ತೇನಿ-ನಗೆ, ನಮಃ-ಅಂತುವನು ||೨೧|| ಭಗವದೇ-ಪದ್ಮವೈರೋಧನಂಪನ್ನ ನಾದ, ವಿಷ್ಣುವೇ-
 ವ್ಯಾಸಕನಾದ, ವಾಸುದೇವಯ-ಭೂತಾವಾಸನಾಗಿ ಬೆಳಗುವ. ತಥ್ಯಾಂ-ನಿನ್ನಾಂನಗೆ ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು ||೨೨|| ಗವನು ಪು
 ರುಷಾಯಾಧಿಪೇಶ್ಯವ್ಯಾಸಿಸಿದವ, ಅಮೀಜಾಯ-ಮುಲಾರಣನಾದ, ಪೂರ್ಣಚೋಧಾಯ-ಅಖಂಡವಿನ್ಯಾತ್ರನಾದ ತೇ-
 ನಿನ್ನ, ನಮಸ್ಕಾರವು ||೨೩|| ಅಜಾಯ-ಬ್ರಹ್ಮತಿಯಿಲ್ಲದವನಾದ, ಅಸ್ಯ-ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಜನಯಿತ್ರೇ-ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ,

ಪಂತನುಸ್ತುತಿಸಿದರು ||೧೦|| ತನಂತರದಲ್ಲಿ ಭೂದೇವಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆಬಂದು ಉತ್ತಮವಾದ
 ಸುಮಣವನ್ನ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷ್ಣುರತ್ನಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಆದಿವೇದಿಯ ಕುಂಡಲಂಗಳು ಪರೂನ ಭಕ್ತವಂ
 ಪೂರೈದ್ರಂ ಪರಮಾಶಯಂ ನಹ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು ||೧೧|| ಅಮೇಲೆ ಭೂದೇವಿಯು ದೇವದೇ
 ವವಾದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಾದ ಭಗವಂತನಂ ಭಕ್ತಿನಮ್ರವಾದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೈಮುಗಿದು ಸ್ತುತಿಸಿದಳು ||೧೨||
 ಎವೈ ದೇವಮವೇವ ಕಂಬುಚಕ್ರ ಗದಾಧರನಾದ ನಾರಾಯಣನೇ! ನಿನಗಿನಮಸ್ಕಾರವು ಭಕ್ತಕಣಜ್ಯಾನುಸಾ
 ರವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೇಪ್ರಪರಮಾತ್ಮನಾದ ನಿನಗಿನಮಸ್ಕಾರವು ||೧೩|| ಪದ್ಮನಾಭನಾದ ನಿನಗಿನಮಸ್ಕಾ
 ರವು ಪದ್ಮನಾಲಾಧಾರಿಯಾದವ್ಯನೇತ್ರನಾದ ಪದ್ಮಪಾದನಾದನಿನಗಿನಮಸ್ಕಾರವು ||೧೪|| ಎಲೈಭಗವಂತನೇ! ಮ
 ಹಾವಿಷ್ಣುವಾದ ವಾಸುದೇವನಾದ ಅಧಿಕಾರಣನಾದ ಪುರಾಣವುತುಪನಾದ ಪೂರ್ಣಜ್ಯಾನ ಸ್ವರೂಪನಾದನಿ
 ನಗಿನಮಸ್ಕಾರವು ||೧೫|| ಉತ್ಪತ್ತಿಕೂನ್ಯನಾದ ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಅನಂತಕತ್ತಿಯುಳ್ಳ ಬ್ರಹ್ಮನೇ!

ಪರಮಾತ್ಮನೈವೋಸ್ಮಾತಃ ||೮೮|| ತ್ವಂವೈಸಿನ್ಮತ್ಪ್ರೇರಜಃಉತ್ಕಟಂಪ್ರಭೂತಮೋನಿರೋಧಾಯಬಿಭ್ರ
ವ್ಯಂಸಂವೃತಃ | ಸ್ಥಾನಾಯಸತ್ವಂಜಗತೋಜಗತ್ಪತೇಕಲಸಪ್ರಧಾನಂವುರುಮೋಭವಾಃಪರಃ ||೮೯||
ಅಹಂಪಯೋಜ್ಯೋತಿರಧಾನಿತೋನಭೋ ಮಾತಾ ಕ್ಷೇಮದಾಮನಂವಿದ್ರಿಯಗಚ್ಛತಃ | ಕರ್ತಾಮಹಾನಿ
ತ್ಯೇಖಿಲಂಚರಾಚರಾತ್ಯಯ್ಯದ್ವಿತೀಯೇಭಗವನ್ನಯಂಭ್ರಮಃ ||೯೦|| ತಸ್ಯಾತ್ಮಜೋಯಂತವಪಾದ
ಪುಕಚಾಭೀತಃಪ್ರವನ್ನತಿಹರೋವಸಾದಿತಃ | ತತ್ಪಾಲಯ್ಯನಂಕುರುಹಸ್ತಪಂಕಜಂಚಿರಸ್ಸಮಾ
ವ್ಯಾಖಿಲಕಲ್ಮಷಾಪಹಂ ||೯೧|| ಶ್ರೀಕುಕಃ | ಇತಿಭೂಮ್ಯಾರ್ಚಿತೋವಾಗ್ನಿಭರ್ತವಾಃ ||೯೨||

ಅನಂತಶಕ್ತಿಯೇ-ಅಪರಿಮಿತಮಾಯಾಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲಂಥಾ, ಬ್ರಹ್ಮಣೇ-ಹೆಚ್ಚಾದವಸ್ತುವಿಗೆ, ನಮಸ್ಕಾರವು ಪರಾಪರಾತ್ಮ-
ವ್ಯಾಪಕಂಗಳಿಗೂ ಅವ್ಯಾಪಕಂಗಳಿಗೂ ಚೈತನ್ಯವಾಗಿರುವನೇ | ಭೂತಾತ್ಮಕ-ಭೂತಂಗಳೆಲ್ಲ ಆತ್ಮವಾಗಿರುವನೇ | ಪರಮಾ
ತ್ಮಕ-ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಸ್ವರೂಪವಾದವನೇ | ತೇ-ನಿನ್ನಗೋನು, ನಮ-ನಮಸ್ಕಾರವು, ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ ||೮೯|| ಪ್ರಭೋ-ಓ
ಡೆಯನೇ | ತ್ವಂವೈ-ನೀನೇ, ಸಿನ್ಮತ್ಪ್ರೇ-ಅವನು ಹುಟ್ಟಿನಲವೇದ್ದೆನಿವನಾಗಿ, ಉತ್ಕಟಂರಜ-ಕರಕವರವೋಗುಣವನ್ನೂ,
ಜಗತಃ-ಪ್ರಪಂಚದ, ನಿರೋಧಾಯ-ನಿಗ್ರಹಕ್ಕೋನು, ತಮಃ-ಇದ್ದಿಕ್ರಮಾ ತಮೋಗುಣವನ್ನೂ, ಸ್ಥಾನಾಯ-ಪ್ರಪಂ
ಚದಸ್ಥಿತಿಗೋನು, ಉತ್ಕಟಂರತ್ವಂ-ಅಧಿಕವಾದ ಸತ್-ಗುಣವನ್ನೂ, ಅನಂಪ್ರತಃ-ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮನೋಲ್ಪಡದವನಾಗಿ
ಯೇ, ಜಿಭರ್ತ-ತ್ರಿಗುಣಂಗಳಧರಿಸಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿರು, ಜಗತ್ಪಾಲ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೊದವನು, ಭವಾಃ-ನೀನೇ ಕಾಲೇ-ಸ
ರ್ವಾಧಾರವಾದ ಕಾಲತತ್ವವೂ, ಪ್ರಧಾನಂ-ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯೂ, ಪರಮೇಶ್ವರನು ಆಗಿರು ||೯೦|| ಭಗ
ವಾ-ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ | ಅಹಂ-ಭೂಮಿಯಾದ ನಾನು, ಪಯಃ-ಹಲಗೆ, ಜ್ಯೋತಿಃ-ಆಗ್ನಿಯು, ಅನಿಲ-ಗಾಳಿಯು,
ನಭಃ-ಆಕಾಶವೂ, ಮಾತಾಣಿ-ಸಬ್ಬಾಯ ತನ್ಮಾತ್ರಗುಣಂಗಳೂ, ಅಭ-ಆಳಕ, ದೇವಾಃ-ದೇವತೆ ಜೀವಾನಿವೇಶಿತಗಳೂ-
ಮನಃ-ಅಂತಃಕರಣವೂ, ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿಚ-ಕರಣಂಗಳೂ ಕರ್ತಾ-ದೇಹಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಜೀವನು ಮಹಾತ್ಮ-ಮಹತ್ವತ್ವ
ವೂ, ಇತಿ-ಇಂತೆಂಬ, ಅಖಿಲಂ-ಸಮಸ್ತವಾದ, ಚರಾಚರಂ-ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮವಾದ, ಜಿಹವತ್ಪ್ರಸಂಪದ, ಆದ್ವಿತೀಯೇ-
ಜಾತೀಯವಿಜಾತೀಯ ಸ್ವಗತಭೇದ ಕುನ್ಯನಾದ, (ಅನಂಪ್ರತಃಪ್ರವಿಷ್ಟದ ಅದ್ವೈತವಾದ, ತ್ವಯೇ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಅಯಂ-ಈ
ಭೇದವಿಹಾರವು, ಭ್ರಮಾ-ಸ್ವರೂಪಾಷ್ಟಾನವ್ರಯಃ-ಕ್ರವಾದ, ಭ್ರಂತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ವಿಘ್ನಯೇಷುರತು ಸತ್ಯವಲ್ಲವು ||೯೦||
ತಸ್ಯ-ಆ ನರಕಾಸುರನ, ಆತ್ಮಜಿ-ಮುಗನಾದ ಆಯ-ಈ ಭಗವತ್ಪ್ರಸಂಪದನು ಭೀತ-ಹೆದರಿದವನಾದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರಪನ್ನಾ
ತಿಹರ-ನಂಬಿದವರ ದುಃಖಂಗಳಂಪರಿಹರಿಸುವವನೇ | ರವ-ನಿನ್ನ ಪಾದಪಂಕಜಂ-ಆದಿಹವರಯ ನನ್ನ, ಉಪಸಾದಿತಃ-ಆಭ
ಯಲಾಭಕ್ಕೋನುಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿರುವನು, ತ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಏನಂ-ಇವನನ್ನು, ಪಾಲಯ-ರಕ್ಷಿಸು, ಅ
ಮುಷ್ಯ-ಇವನ, ಶಿರಸಿ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಖಿಲಕಲ್ಮಷಾಪಹಂ-ನಿಕಲ ಮೋಷಪರಿಹಾರಕವಾದ, ಹಸ್ತಪಂಕಜಂ-ರೂಪವಿರುವನು,
ಕುರು-ಮಾಡು (ಇರಿಸು) ||೯೧|| [ಶುಕವಚನವು] ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಭಕ್ತಿನಮ್ರಯಾ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಗೈದವನಾದ ಭೂಮ್ಯಾ-ಭೂ

ಕಾರ್ಯಕಾರಣರೂಪನಾದ ಜಗದ್ರೂಪನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ನಿನಗೇನಮಸ್ಕಾರವು ||೮೮|| ಎಲೈ ಭುವಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ | ನೀನುಪ್ರಸಂಚಸ್ತುಷ್ಟಿಗೋಸ್ಕರ ರಜೋಗುಣವಂ ಧರಿಸುತ್ತೀಯೆ, ಲಯಾರ್ಥವಾಗಿತೋ
ಗುಣವಂ ಆಶ್ರಯಿಸುವಿ, ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಸತ್ಯಗುಣವಂ ಧರಿಸುವಿ. ಕಾಲಗ್ರಾಹ್ಯನವು, ಪುರುಷನು. ಪರ
ಮಾತ್ಮನು ನೀನೇ ||೮೯|| ಎಲೈ ಭಗವಂತನೇ | ನಾನು ಜಲವು ತೇಜಸ್ಸುವಾಯುವು ಆಕಾಶವು ದೇವತೆಗಳು
ಮನಸ್ಸುಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಅಹಂಕಾರವು ಮಹತ್ವತ್ವವು ಇದುಸಮಸ್ತವೂ ದ್ವಿತೀಯವನ್ನು ಹೊತನಾದನಿನ್ನ
ಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಭೂತವು. ಭ್ರಮದಿಂದವ್ಯಭಕ್ತ್ಯಾಗಿ ತೋರುವ ದೇಹೊರತು ಪಾರಮಾರ್ಥವಲ್ಲವು ||೯೦|| ಕರಣಾ
ಗತರಕ್ಷಕನಾದ ಭಗವಂತನೇ | ಈಬಾಲಕನಾದ ಭಗವತ್ಪ್ರಸಂಪದನು ಆನರಕಾಸುರನ ಪುತ್ರನು. ಭೀತನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪಾಪ
ಮೂಲವಂ ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆಕಾಶದಿಂದ ಇವನಿರಿಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಸರ್ವಪಾಪಪರಿಹಾರಕಮಾದ ನಿನ್ನಹಸ್ತವಂ ಇರಿ
ಸು, ರಕ್ಷಿಸು ||೯೧|| ಎಲೈ ಹರನೇ | ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿನಮ್ರಯಾ ಭೂದೇವಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಮಾ

ಯಾ | ದತ್ವಾಭಯಂಭೂಮ್ಯ ಹಂಪ್ರಾ ವಿಶತ್ಸುಕಲರ್ಥಿಮತ್ ||೨೦|| ತತ್ರರಾಜನ್ಯಕನ್ಯಾಸಾಂವ
 ಟ್ಪಹಸ್ರಾಧಿಕಾಯತಂ | ಭೌವಗೃಹತಾನಾಂವಿಕ್ರಮ್ಯರಾಜಭ್ಯೋದದ್ಯುತಹರಿಃ ||೨೧|| ತಂಪ್ರವಿ
 ಪ್ಷಂಪ್ತ್ಯಯೋವೀಕ್ಷ್ಯಸರವರ್ಯವಿಪೂಹಿತಾಃ | ಸುನಸಾಪವಿಕ್ರೇಭೀವ್ಷಂಪತಿದ್ಯವೋಪಮಾದಿ
 ತು ||೨೨|| ಭೂಯಾತ್ಪತಿರಯಮಾಪ್ಯಂಧಾತಾತದನುಮೋದತಾಂ | ಇತಿಸರ್ವಾಃಪೃಥಕ್ಚಾಪೇಣ
 ಭಾವೇಹ್ಯದೇವಂದಧುಃ ||೨೩|| ತಾಃಪ್ರಾಹೀಣೋದ್ಧ್ವಾರವತೀಂಸುಮ್ಯವ್ಷವಿರಜಾಂಬರಾಃ | ನರ
 ಯಾನ್ಯೈರ್ಮಹಾಕೋರಾಣ್ಯಾಃ ಕ್ಷಾಣ್ಯಾದ್ರವಿಜಂಮಹತ್ ||೨೪|| ಐರಾವತಕುಲಭಾಂಕ್ಷಚತುರ್ದಂ
 ತಾಂಸ್ತರಸ್ವಿನಃ | ಪಾಂಡರಾಂಕ್ಷಚತುಸ್ಪತ್ನಿಂಪ್ರವಯಾಮಾಸಕಶವಃ ||೨೫|| ಗತ್ವಾಸುರೇಂದ್ರಭ

ದೇವಿಯಿಂದ, ವಾಗ್ವಿಂ-ಸ್ತುತಿಪಜನಂಗಳಂ, ಅರ್ಚಿತೇ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಜಗರ್ವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅಭಯಂ-ಭಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ
 ಭರವಸವನ್ನು ದತ್ತಾ-ಕೊಟ್ಟ, ಸಕಲರ್ಥಿಮ-ಸಮಸ್ತೈಶ್ವರ್ಯಂಗಳಳ್ಳ, ಭೌಮಗೃಹಂ-ನರಕವನನೆಯನ್ನು, ಪ್ರಾ
 ವಿಕೃತ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿಹೋಗ್ತನು ||೨೦|| ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮ-ರವಾಕ್ರಮವಂತೋರಿ, ರಾಜಭ್ಯಃ-ಅರಸುಗಳದನೆಯಿಂದ,
 ಭೌವಾಪ್ಯತಾನಾಂ-ನರಕದಿಂದವರಿಸಿ ತರಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ರಾಜನ್ಯಕನ್ಯಾಸಾಂ-ಭೂಪಾಲಪುತ್ರಿಯರ, ಟ್ಪಹಸ್ರಾಧಿಕಾಯ
 ತಂ-ಓಸುಂದಿರುವಹೆಚ್ಚಾಗಿಹಳ್ಳ, ಗಂಸಾದಿರವ್ಯು, ದರಿಸಿ-ಕೃಷ್ಣನು, ದದ್ಯು-ನೋಡಿದನು ||೨೧|| ಪೃಷ್ಠಂ-ಮನೆಯಲ
 ಹೊಕ್ಕಂದಾ, ಸರವರ್ಯಂ-ವುರುಪ್ಪಡಿಸಿದನಾದ, ತಂ-ಅ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ವಿಮೋಹಿತಾಃ ವಿಶೇಷಮೋಹಪುಳ್ಳ
 ವರಾಹ, ಸ್ತ್ರೀಯಃ-ಪಿಂಗಳು, ಮುನಾ-ಆಂತರಂಗದಿಂದ, ಅಭೀಷ್ಟಂ-ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಂಧಾ, ದೈವೋಪಮಾದಿರಂ-ತಮ್ಮ ಅ
 ದೃಷ್ಟಿಗಿರುವಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಪತಿಂ-ಗಂಡನನ್ನಾಗಿ, ವಪ್ರಿ-ರ-ವಯಸಿದರ||೨೨|| ಆಯಂ-ಈಕೃಷ್ಣನು, ವಹ್ಯಂ-ನನಗೆ,
 ಪತಿಃ-ಗಂಡನು ಭೂಯ - ಆಮಾನುಭೂತ -ದೇವರು, ತ -ಅದರನ್ನು, ಅಸುಮೋಪತಾಂ-ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ನ
 ರಾಣ್ಯಾಃ-ಪಿಂಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವಧೇ-ಬೇರೆಯೇ ಕೃಷ್ಣ-ವರನು-ವೇವನಲ್ಲಿ ಭಾವೇನ-ಪತಿತಾಮನೆಯಿಂದ, ಹೃದಯಂ ಆಂತರಂಗ
 ವನ್ನು, ದಧುಃ-ಇರಿಸಿದರ||೨೩|| ಸಪ್ತಷ್ಟವಿರಜಾಂಬರಾ-ಸಪ್ತಪದ್ಧಂಗಳಾವನಿರ್ಮಲವಸ್ತ್ರಂಗಳಳ್ಳ, ತಾಃ-ಹದಿನಾರುಸಾವಿ
 ರಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು, ದ್ವಾರವತೀಂ-ದ್ವಾರವಾಸಿಗಳ, ಪ್ರಾಹೀಣೋ-ಕಳುಹಿಸಿದನು, ಮಹಾಕೋರಾಃ ಬೊಡ್ಡ ಘನದಬೊಕ್ಕ ಸಗಳನ್ನೂ,
 ರಥಾಕ್ಷಾಣ್ಯಾ-ತೇಶುಗಳನ್ನೂ ಕುಮರೇಗಳನ್ನೂ, ಮಹ ದ್ರೂಣಂ-ಮಹಾಧನವನ್ನೂ, ಸರಯಾನ್ಯೈ-ಅರುಗಳಿಂದಲುವಾಹನಂಗಳಿಂ
 ದಲೂ, ಪ್ಷಾಣ್ಯಾದ್ರವಿಜಂಹಿಸಿದನು||೨೪|| ಕ್ಷಾಣ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನು, ಚತುರ್ದಂತಾ-ನಾಲ್ಕುಹಲ್ಲುಗಳಳ್ಳ, ತರಸ್ವಿನಃ-ವೇಗವಳ್ಳ, ಪಾಂಡ
 ರಾಂಕ್ಷ-ದಿಳುಪೊಲವ, ಚತುಃಪತ್ನಿಂ-ಓಳವ, ಐರಾವತಕುಲಭಾಂಕ್ಷ-ಇಂದ್ರ)ನಾನಿಯವಂಶದಲ್ಲಿಹ ಟ್ಟಿದಾನಿಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರೀ
 ವಯಾಪಾಸ-ಕಳುಹಿಸಿದನು ||೨೫|| ಸಪ್ರಿಯಃ-ಪ್ರಿಯಳಾದ ಸತ್ಯವಾಮೆಯಿಂದ ಸಹಿತನಾದಕೃಷ್ಣನು, ಸುರೇಂದ್ರಭವನಂ-
 ಜೇವರಾಜವ ಮನೆಗೆ, ಗತ್ವಾ-ಹೋಗಿ, ಅದಿತ್ಯು-ಇಂದ್ರನತಾಯಿಯಾದ ಅದಿತಿದೇವಿಗೆ, ಕುಂದಲೇ-ಓಲೆಗಳನ್ನು, ದತ್ವಾಪ್ತ-

ರ್ಥಿತನಾದ ಭಗವಂತನು ಅಭಗವತ್ತನಿಗೆ ಅಭಯವನಿತ್ತು ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾದ ನರಕಾಸುರನ ಗೃಹವಂಪ್ರ
 ವೇಶಿಸಿದನು ||೨೦|| ತ ಭಗವಂತನು ಅರಕಾಸುರನ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಅವನಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿ
 ತಂದುಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಕನ್ಯೆಯರು (೧೬೦೦೦) ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರವಂದಿ ದಿರಲಾಗಿ ಅವರಂಕುಡ
 ನು ||೨೧|| ಆಕನ್ಯೆಯರು ಅಂತಃಪುರವು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೋಡಿ ಮನಸ್ಸಿ
 ನಲ್ಲಿ ಕ ಪುರುಷನೇ ನಮಗೆಯೋಗ್ಯನಾದ ಪತಿಯೆಂದು ನಮಗೆ ಅನುಮೋಪನಾದ ಈ ಪುರುಷನುದ್ಯವವೇ ನಮಿ
 ಗೆ ತೋರಿಸಿತೆಂದು ಭಗವಂತನ ಸೌಂದರ್ಯ ವನ್ನೋಡಿ ಮೋಹಿತೆಯರಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು ||೨೨|| ಅಸ್ತ್ರೀ
 ಯರು ಪ್ರಶ್ನೇಕವಾಗಿ, ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕ ಪುರುಷನೇ ನಮಗೆಪತಿಯಾಗಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನುಕುಯರ್ಥ
 ಪಂ ಸಮ್ಮತಿಸಲಿ, ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು ||೨೩|| ಆಮೇಲೆ ಭಗವಂತನು ದಿವ್ಯದುಕೂಲ ಧಾರಿಗಳಾದ ಅಸ್ತ್ರೀ
 ಯರನ್ನೆಲ್ಲರಂ ಡೋಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಸಿ ದ್ವಾರಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ರಥಂಗಳಂ ಬೊಕ್ಕಸಂಗಳಂಸಹ ಕಳು
 ಹಿಸಿದನು, ಅಶ್ವಂಗಳಂ ಮಹತ್ತಾದಧನವನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿದನು||೨೪|| ಐರಾವತಕುಲೋತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ಚತುರ್ದಂ
 ತಂಗಳಂ ಕುಭ್ರಷಾಂಗಳಾದದಿವ್ಯಗಂಗಳಂ ೬೪ಕ್ಕಂ ಕಳುಹಿಸಿದನು||೨೫|| ಆಮೇಲೆ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ

ವನಂದತ್ಯಾದಿತ್ಯೈಕಕುಂಡಲಃ | ಪೂಜಿತಃ || ದಶಂಪ್ರಭಮಹಂದಾನ್ಯಾಚಸಪ್ರಿಯಃ || ೩೮ || ಚೋ
ದಿತೋಭಾರ್ಯಯೇತ್ಯಾಟ್ಯವಾರಿಜಾತಂಗರುತ್ಯತಿ || ಅರೋಪ್ಯನಂದಾನ್ಯಾಚವಿಬುಧಾನ್ನಿರ್ದಿಷ್ಟೋಪಾನಯ
ತ್ಪುರವಃ || ೩೯ || ಸ್ಥಾಪಿತಸ್ಸತ್ಯಭಾಮಾಯಾಗ್ಯಹೋದ್ಯಾನೋಪಕೋಭನಃ | ಅನ್ಯಗುರ್ಭಮರಾಸ್ಸ್ಯ
ರಾಗ್ಯದ್ಗಂಧಾಸವಲಂಪಟಾಃ || ೪೦ || ಯಯಾಚನವ್ಯಕ್ತಿರಿಟಕೋಟಿಭಿಃಪಾದಾಸ್ಪೃಶನ್ನಚ್ಯುತಮ
ರ್ಧಸಾಧನಮ್ | ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಃ | ತನವಿಗೃಹ್ಯತೇಮಹಾನಹೋಸುರಾಣಾಂಚತಮೋಧಿಗಾಢ್ಯತಾಮ್ || ೪೧ ||
ಅಧೋಮುಹೂರ್ಮುಕಸ್ತಿಸ್ತಾನಾಗಾತಮುತಾಸ್ತಿಸ್ತಿಯಃ | ಯಥೋಪಯಮಭಗವಾಃತಾವದ್ರೂಪ
ಧರೋವ್ಯಯಃ || ೪೨ || ಗೃಹೇಮತಾಸಾಮನಪಾಯ್ಯತರ್ಮೃತ್ಯುಕ್ತಾನ್ನಿರಸ್ತಸಾಮ್ಯಾತೇತಯವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |

ಕೊಟ್ಟು, ತ್ರಿದಶೇಂದ್ರೇಣ-ದೇವರಾಜನಿಂದಲೂ, ಮಹೇಂದ್ರಾಣ್ಯಾಚ-ಇಂದ ಪಶ್ಚಿಮಾದ ಕಚೇದೇವಿಯಿಂದಲೂ, ಪದಿತ-
ಲರಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು || ೩೮ || ಭಾರ್ಯಯಾ-ಸತ್ಯಭಾಮೆಯಿಂದ, ಚೋದಿತಃ-ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪಾರೀತಂ-ಕಲ್ಪ
ವೃಕ್ಷವನ್ನು, ಉತ್ಪಾಟ್ಯ-ಕಿತ್ತು, ಗರುತ್ಮತಿ-ಗರುಡನಮೇಲೆ, ಅರೋಪ್ಯ-ವರಿಸಿ, ಸೇಂದ್ರಾನ್-ವಿಬುಧಾನ್-ಇಂದ್ರಸಿಂ ಕೊಡಿದ
ಹೇವರ್ಕಳನ್ನು, ನಿರ್ಜಿತ್ಯ-ಗೆದ್ದು, ಪುರಮ-ಪಾನಯ-ಪೂರಕಾನಗರದ ಬಳಿಗೆ ತಂದನು || ೩೯ || ಯದ್ಗಂಧಾಸವಲಂಪ
ಟಾಃ-ಯಾವ ಪರಿಜಾತವೃಕ್ಷದ ಪರಿಮಳದ ಜೇನಿನಲ್ಲಿ ಆನುಕ್ತಂಗಳಾದ, ಭ್ರಮರಾಃ-ತುಂಬಿಗಳು ನ್ನುಗರ್ಜಿ-ದೇವರಾಜ
ದಿಂದ ಅನ್ನಗುಃ-ಅನುಸರಿಸಿ ಬ ದವೋ, ಸಃ-ಆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವು, ಸತ್ಯಭಾಮಾಯಾಃ-ಸತ್ಯಭಾಮಾದೇವಿಯ, ಗೃಹೋದ್ಯಾ
ನೋಪಕೋಭನಃ-ಮನೆಯತೋಂಟವನ್ನಲಂಕರಿಸುವುದಾಗಿ, ಸ್ಥಾಪಿತ-ನಟ್ಟಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು || ೪೦ || ವಿತೇನ-ಈ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ,
ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಃ-ಪತೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಯೋಜನಮುಳ್ಳವನಾದಇಂದ್ರನು ಕಿರೀಟಕೋಟಿಭಿಃ-ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಕೊನೆಗಳಿಂದ, ಆನವ್ಯಾ
ಬಗ್ಗಿ, ಪಾದಾ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು, ಸ್ಪೃಶ-ಮುಟ್ಟುವನಾಗಿ, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು, ಅರ್ಧಸಾಧನಂ-ಸ್ವಪ್ರಯೋಜ
ನಸಂಪಾಸನವನ್ನು, ಯಯಾಚೇ-ಬೇಡಿಕೊಂಡವನಾದನು ಮಹಾ-ಅಂಧಾದೊಡ್ಡವನಾದ ಇಂದ್ರನೂಕೂಡ ವಿಸ್ಮಯ
ತೇ-ಯುದ್ಧಪರಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ಅಹೋ-ಅಶ್ಚರ್ಯವು, ಸುರಾಣಾಂ-ದೇವರ್ಕಳ ತಮಃ-ಅಷ್ಟಾನವನ್ನೂ, ಆಢ್ಯತಾಂ
ಚ-ಇಶ್ವರ್ಯ-ಸಹಸ್ರತೆಯನ್ನೂ, ಧಿಕ್-ನಿಂದಿಸು || ೪೧ || ಅಧೋ-ಅಬಳಕೆ, ಏಕಸ್ಥಿ-ಮುಪಾರ್ತೇ-ಬಂಪು ತಾನುಹೊತ್ತಿನ ಲ
ಗ್ನದಲ್ಲಿಯೇ, ತಾಸ್ತಿಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಆ ೧೬ಸಾವಿರ ಹೆಂಗಳನ್ನು, ನಾನಾಗಾರೇಷು-ಹಲವುಬಗೆಮಾದ ೧೬ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ತಾ
ವದ್ರೂಪಧರಃ-ಅಷ್ಟುಆಕಾರಂಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದವನಾದ, ಅವ್ಯಯಃ-ನಾಶರಹಿತನಾದ. ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ
ವಿಧಿಯೇಹಾಗೆ, ಉಪಯೋಮೇ-ಮದಿವೆಮಾಡಿಕೊಂಡನು || ೪೨ || ಅನಪಾಯಿ-ಅಪಾಯವಿಲ್ಲವವನಾಗಿ, ಅವಸ್ಥಿತಃ-ಇರುವ, ಅತ
ರ್ಕ್ಯುಕ್ತಃ-ಉಪಿಸಲಕೃತ್ಯವಾದ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಂಮಾಡುವನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ನಿರಸ್ತಸಾಮ್ಯಾತೀತಯಃ-ಪ್ರೀತೀಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಸರಿಯೂ ಹೆಚ್ಚೂಉಳ್ಳ [ಅನದೃಶೋತ್ತಮಂಗಳಾದ] ತಾಸಾಂಗ್ಮಹೇಷು-ಆ ಹೆಂಗಳ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಗಾರ್ಹಕಮೇಧಿಕಾಃ-ಗೃ

ಅದಿತಿವೇನಿಯ ಕುಂಡಲಂಗಳಂ ಅದಿತಿಗೆಕೊಟ್ಟು, ಇಂದ್ರನಿಂದಲೂ ಕಚೇದೇವಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಿಯಯೇಷನಪೂಜಿ
ತನಾಗಿ || ೩೮ || ಸತ್ಯಭಾಮೆಯಿಂದ ಪ್ರೀತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾರಿಜಾತಮೆಂಬಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಮುಕಿತ್ತು ಗರುಡನ
ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಂದ್ರಾದಿವೇತಗಳಂಜಯಿಸಿ ಸ್ವಪುರಕ್ಕೆಬಂದನು || ೩೯ || ಸತ್ಯಭಾಮೆಯಾಗ್ಯೋದಾ
ನದಲ್ಲಿ ಪಾರಿಜಾತವೃಕ್ಷವು ನಾಟಪಾಕಿದನು-ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗಳಾದಭ್ರಮರಗಳು ಆಪಾರಿಜಾತವೃಕ್ಷಗಳ ಗುಂಪಕ್ಕೆ
ಆಸಪಟ್ಟುಬಂದವು || ೪೦ || ಎಲೈಅರಸೇ! ಅದೇವೆಂದ್ರನು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ತನ್ನ ಕಿರೀಟಾಗ್ರದಿಂದ ಭಗವಂ
ತನವಾದಂಗಳಂಸ್ಪರ್ಶವಂ ಮಾಡಿಸ್ವಕಾರ್ಯವಂ ವಿಜ್ಞಾಪನಂಗೆಯ್ದು ಅಭಗವಂತನಿಂದ ಕಾರ್ಯವೆಮಾಡಿಕೊ
ಡು ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಂಗಡಲೇ ಯುದ್ಧವಂ ಮಾಡಿದನು, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟೈಗವೂ ಅಧಿಕವೇ. ಧನಮದವೂ
ಅಧಿಕವೇ. || ೪೧ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಯನಾದಭಗವಂತನು ಏಕಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ನಾನಾರೂಪಧಾರಿಯಾಗಿ ಯ
ಥಾಕಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಹುಡುಕಾರುಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀಯರಂ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು || ೪೨ || ಉಪಿಸಲಕೃತ್ಯವಾ
ದ ಚರಿತ್ರೆಯುಳ್ಳ ಭಗವಂತನು ಅಸದೃಶವಿಭವಂಗಳುಳ್ಳ ಗೃಹಂಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅಂಶಭೂತರಾದ

ಕಮೇರವಾಭಿನ್ನಿ ಜಘಾಮನಂಪು ತೋಯಥತರೋಗಾರ್ತ ಕಮಧಿಕಾಂಶ್ಚ ರಣ ||೪೩|| ಇತ್ಥಂರಮಾಪತಿಮ
 ವಾಪ್ಯಸಂತಿಸ್ತ್ರಿಯಸಾಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋಪಿನಿದಾಪದವೀಂಯದೀಯಾನ್ ! ಭಿಜುಯ್ಯದಾವಿರ
 ತಮಧಿತಯಾನುರಾಗಹಾಸಃಪಲೋಕನವನಂಗಮಜಲ್ಪಲಜ್ಜಃ ||೪೪|| ಪ್ರತ್ಯುದ್ಗಮಾದಭಯಾ
 ಸನಪಾದಕೌಚತಾಂಬೂಲವಿಕ್ರಮೇವೀಜನಗಂಧಮಾಲ್ಯೈಃ| ಕೇಶವ ಸಾರಕಯನನ್ವ ಸನೇಪಹಾ
 ರೈವಾನ್ ನೀತತಾಪಿವಿಭೋದ್ವಿದಧುಕ್ತ ಸದ್ಗಮ || ... || ||೪೫||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧ ಏಕೋನವಿಂಶತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು, ಚರಣ-ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಇತರೋಯಥಾ-ಪತನರನು ಹೇ. ಲೋಹಾಗೆ, ನಿಜಧಾಮನಂಪುತಪಿ-
 ಸ್ವರೂಪಾನುಪವಪೂರ್ಣನಾದರೂ, ರಮಾಭಿಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವರೂಪಿಣಿಯ ರಾಡಲ ಪೆಂಗಳೊಡನೆ, ರೇಮೇ-ಸೀಡಿಸಿದನು ||೪೩||
 ತಾಪಿಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಆ ಪೆಂಗಳು, ಸುದೀರ್ಯಾಂಪದವೀಂ-ಯಾವವನ ದಾರಿಯನ್ನು, [ಅಥವಾ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು] ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ
 ಪಿ-ಬ್ರಹ್ಮಕೇವೊದಲಾದವರೂಳೊಡ ನವಿದಿ-ತಿಳಿಯಲೋ, ತಂರಮಾಪತಿಂ-ಆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕನನ್ನು, ಇತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ಪತಿಂ-
 ಗಂಡನನ್ನಾಗಿ, ಅವಾಪ-ಹೊಂದಿ, ಎಡೆಬಿಡದೆ, ಏಧಿತರೂ-ವೃದ್ಧಿಹೊಂದನಲ್ಲಟ್ಟ, ವಂದಾ-ನಂತೋ-ದಿಂದ, ಅನು-ಲ
 ಜ್ಜಾಪಿ ಅನುರಾಗ-ಆಕ್ತರೆಯುಳ್ಳ, ಹಾಸ-ನಗೆ. ಅವಲೋಕನ ನೋಟಂಗಳೊಡನೆ, ನವನಂಗಮ ತೊನಂಪಕದೊಳು, ಜ
 ಲ್ಪ-ಮಾತಾಡುವುಪರಲ್ಲಿ, ಲಜ್ಜಾ-ನಾತಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಭೇಜುಪಿ-ಹೊಂದಿದವರು ||೪೪|| ಪ್ರತ್ಯು-ಮಾಲ್ಯೈಃ-ಪ್ರತ್ಯುದ್ಗಮ-ಬ
 ರುವಾಗ ಇದಿರುಗೊಟ್ಟುವಿಕೆ, ಆದರ-ಪ್ರೀತಿಸುವಿಕೆ, ಭಯ-ಪೆರುವಿಕೆ, ಆನನ-ಪೀತವನ್ನರ್ಪಿಸುವಿಕೆ, ಪಾದಕೌಚ-ಕಾಲುತೊ
 ಳೆಯುವಿಕೆ, ತಾಂಬೂಲ-ವೀಳ್ಯವನ್ನರ್ಪಿಸುವಿಕೆ, ವಿಶ್ರಮಣ-ಆಯಾಸಪರಿಹಾರೋಪಚಾರವಂಗೆಯ್ಯುವಿಕೆ, ವೀಜನ-ಗಾಳಿಯೆಂಬೀ
 ಸುವಿಕೆ, ಗಂಧಮಾಲ್ಯೈಃ ಪರಿಮಃಪುಷ್ಪ ಇವುಗಳೆಂದಲೂ, ಕೇಶ-ಹಾರೈಃ-ಕೇಶಸಾರ-ಜುಟ್ಟನ್ನು ಹಿಕ್ಕಿ ಬಾಚುವಿಕೆ,
 ಸನೇಪ-ಹಾಸುವಿಕೆ, ಸ್ನಾನ-ವಿಶಾಯಿಸುವಿಕೆ, ಉಪಹಾಸ್ಯೈಃ-ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುಂಗಳಂಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನಾಗಿ ನೀಡುವಿಕೆಗಳೆಂದಲೂ,
 ದಾಸೀತತಾಪಿ-ದಾದಿಯರ ಗುಂಪುಗಳೊಕ್ಕೂಡ, ನಿಭೋದಿ-ಬಡೆಯನಾದ ಕೃಪಣ, ದಾಸ್ಯಂ-ಸೇವೆಯನ್ನು, ವಿದಧುಃ-ಸ್ಮ-
 ತಾವೇಮಾಡಿದರಲ್ಲವೆ ||೪೫||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥಬೋಧಿನಿಯೆಂಬ ಚೇಕೆಯಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳಗೆ

ಚೇನೆಯಅಧ್ಯಾಯಂಮುಗಿದುದು.

ಆಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೊಡನೆ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತ ವಿಹರಿಸಿದನು ||೪೩|| ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೂ
 ಕೂಡ ಯಾವಭಗವಂತನ ಮಾರ್ಗವನಿಯರೋ ಅಂತಾಭಗವಂತನ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಯೆಂಬ ಆಸ್ತ್ರೀಯರು
 ಅನುರಾಗ ಪೂರ್ವಕವಾದ ನಗುವು ನೋಟಂಗಳು ನವನಂಗಮ ಲಜ್ಜೆಯೂ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಸುಖವ ನೆಬ್ಬಿದ
 ರು ||೪೪|| ಆಸ್ತ್ರೀಯರು ಅನೇಕ ದಾಸೀಜನರಾಜ್ಞವರಾದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ತಾವೇನೇವಿಸಿದರು. ಇದಿರಾಗಿ
 ಹೋಗಿ ಕರತರುವಿಕೆ, ಪೀತವಂ ಕುಡುವಿಕೆ, ಕಾಲುಗಳಂ ತೊಳೆಯುವಿಕೆ, ತಾಂಬೂಲಂಗಳಂ ನೀಡುವಿಕೆ, ಪಾ
 ದಪುಷ್ಪಗಳಿಗೆ ಉದಕವಂಕೊಡುವಿಕೆ, ಬೀಸುವಿಕೆ, ಗಂಧಲೇಪನವು, ಪುಷ್ಪಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ, ಕೇಶಂಗಳಂ
 ಹಿಕ್ಕಿ ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡಿಸುವಿಕೆ, ಹಾಸಿಗೆಯಾಹಾಸುವಿಕೆ, ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ನೀರಂಕುಡುವಿಕೆ, ಫಲಾಹಾರಕ್ಕೆ ತಂದೀಯುವಿ
 ಕೆ, ಎಡೆಹ ಕಿ ಭೋಜ್ಯಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ ಬಡಿಸುವಿಕೆ, ಇವುಮುಂತಾದ ಉಪಚಾರಂಗಳಂತಾವೇಮಾಡಿದರು ||೪೫||

ಇಂತುಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯುಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತುನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನುನೈಮಿ

ಕಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆವೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶ್ವರಪುರ

ವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿತಮಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮೆಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಮೊಳುದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ಚೇನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರುಕ್ಕಿಣೀದವ್ಯೋಃಪರಸ್ಪರನರ್ಮೋಕ್ತಿಪ್ರವಚನಘಟಿಃ-

ಶ್ರೀಕೃಕಃ||ಕರ್ಹಿಚಿತ್-ಒಂದಾನೊಂದ-ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃಪ್ರಸಂಗ-ತನ್ನ ಮಂಚದಲ್ಲಿದ್ದವನಾಗಿ, ಸುಖಂ ಅ
ನಾಯಾಸವಾಗಿ, ಆನೀನಂ-ಕುಳಿತಿರುವ, ಜಗದ್ಗುರುಂ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪತಿಂ-ತನ್ನ ಗಂಡನೆಂದು, ಭೈ
ಷ್ಠೀ-ರುಕ್ಕಿಣಿಯು, ಸಖೀಜಕ್ಯಃ-ಗೆತಿಯರೊಡನೆ, ವ್ಯಜನೀನ-ಬೀಸಣಿಗೆಯಿಂದ, ಪರೈಚರತೆ-ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು||೧||ಯಾಕಾತ್
ರಃ-ಯಾವುಯಾಮಕನಾದದೇವರು, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ಏತದ್ವಿಶ್ವಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಸೃಜ-ಹುಟ್ಟಿಸುವನೋ
ಅತ್ತಿ-ಭಕ್ತಿಸುವನೋ, ಅವತಿ-ಪಾಲಿಸುವನೋ, ಅಜ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ, ಸಃ-ಆ ಈಶ್ವರನು, ಸ್ವಸೇತಾನಾಂ-ತನ್ನ ಧರ್ಮ
ದ ಕಟ್ಟಿಗಳ, ಗೋಪೀಧಾಯ-ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಮ-ಷ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ, ಜಾತೋಹಿ-ಹುಟ್ಟಿರುವನಲ್ಲವ? ||೨|| ಭಾ... ಖ
ನಾ--ಭಾಷಿಸಿ-ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಮುಕ್ತಾಡಾವ-ಮುತ್ತಿನ ಸರಗಳಿಂದ, ಪಿಲಂಖನಾ-ಜೋಲಾಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ವಿತಾ
ನೇನ-ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿಸಿರುವಲೂ, ಮಣಿಮಯ್ದೀಪ್ತಿರೂಪ-ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶಂಗಳಾದ ರತ್ನದ ದೀಪಿಗಳಿಂದಲೂ, ಪಿರಾಜಿತೇ-ಪೊ
ಳಿಯುತ್ತಿರುವ, ತರ್ಕ್ಯ-ಆ, ಅಂತರ್ಯಹೇ ಬಳಗನಮೇಯೆಲ್ಲಿ ||೩|| ವಲ್ಲಿ ಾವಾವುಭಿ-ವಲ್ಲಿಗೆಯೆ ಹುಟ್ಟಿನ ಸರಗಳಿಂದಲೂ
ಧೂಪೈ-ಪರಮೇಶದ ಪೂಜೆಗಳಿಂದಲೂ, ದ್ವಿರೇಫಕುಲನುಮಿತೇ-ತುಂಬಿಗೇ ೬೦ ಪುಗಳಿಂದ ದ್ವಿರೇಫಕುಲನುಮಿತೇ, ಜಾ
ಲರಂಧ್ರಪ್ರವಿಷ್ಟೈಃ-ಗವಾಕ್ಷಂಗಳ ತೂತುಗಳಿಂದ ದೊಳಗಾಗಿದ್ದ, ಅರುಣೈಃ-ಕಂಪದ, ಜಂಪ್ರಮನೋಗೋಭಿಕ್ಷ-ಚಂದ್ರನ
ಕಿರಣಂಗಳಿ ದಲೂ ||೪|| ಉಪಾಸನಕಾರನಾ-ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ, ಪಾರಿಜಾತವನಾವೋದವಾಯುನಾ-ಪಾರಿಜಾತ ವೃಕ್ಷ
ಗಳ ತೋರಿತದ ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ ಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ, ಜಾಲರಂಧ್ರವಿಸರ್ಗತೈಃ-ಗವಾಕ್ಷಗಳ ತೂತುಗಳಿಂದ ಹೊರಗಬಂದವುಗಳಿರು

೬೦ನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

[ಕೃಷ್ಣವಚನವು.] ಕರ್ಹಿಚಿತ್-ಒಂದಾನೊಂದ-ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃಪ್ರಸಂಗ-ತನ್ನ ಮಂಚದಲ್ಲಿದ್ದವನಾಗಿ, ಸುಖಂ ಅ
ನಾಯಾಸವಾಗಿ, ಆನೀನಂ-ಕುಳಿತಿರುವ, ಜಗದ್ಗುರುಂ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪತಿಂ-ತನ್ನ ಗಂಡನೆಂದು, ಭೈ
ಷ್ಠೀ-ರುಕ್ಕಿಣಿಯು, ಸಖೀಜಕ್ಯಃ-ಗೆತಿಯರೊಡನೆ, ವ್ಯಜನೀನ-ಬೀಸಣಿಗೆಯಿಂದ, ಪರೈಚರತೆ-ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು||೧||ಯಾಕಾತ್
ರಃ-ಯಾವುಯಾಮಕನಾದದೇವರು, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ಏತದ್ವಿಶ್ವಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಸೃಜ-ಹುಟ್ಟಿಸುವನೋ
ಅತ್ತಿ-ಭಕ್ತಿಸುವನೋ, ಅವತಿ-ಪಾಲಿಸುವನೋ, ಅಜ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ, ಸಃ-ಆ ಈಶ್ವರನು, ಸ್ವಸೇತಾನಾಂ-ತನ್ನ ಧರ್ಮ
ದ ಕಟ್ಟಿಗಳ, ಗೋಪೀಧಾಯ-ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಮ-ಷ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ, ಜಾತೋಹಿ-ಹುಟ್ಟಿರುವನಲ್ಲವ? ||೨|| ಭಾ... ಖ
ನಾ--ಭಾಷಿಸಿ-ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಮುಕ್ತಾಡಾವ-ಮುತ್ತಿನ ಸರಗಳಿಂದ, ಪಿಲಂಖನಾ-ಜೋಲಾಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ವಿತಾ
ನೇನ-ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿಸಿರುವಲೂ, ಮಣಿಮಯ್ದೀಪ್ತಿರೂಪ-ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶಂಗಳಾದ ರತ್ನದ ದೀಪಿಗಳಿಂದಲೂ, ಪಿರಾಜಿತೇ-ಪೊ
ಳಿಯುತ್ತಿರುವ, ತರ್ಕ್ಯ-ಆ, ಅಂತರ್ಯಹೇ ಬಳಗನಮೇಯೆಲ್ಲಿ ||೩|| ವಲ್ಲಿ ಾವಾವುಭಿ-ವಲ್ಲಿಗೆಯೆ ಹುಟ್ಟಿನ ಸರಗಳಿಂದಲೂ
ಧೂಪೈ-ಪರಮೇಶದ ಪೂಜೆಗಳಿಂದಲೂ, ದ್ವಿರೇಫಕುಲನುಮಿತೇ-ತುಂಬಿಗೇ ೬೦ ಪುಗಳಿಂದ ದ್ವಿರೇಫಕುಲನುಮಿತೇ, ಜಾ
ಲರಂಧ್ರಪ್ರವಿಷ್ಟೈಃ-ಗವಾಕ್ಷಂಗಳ ತೂತುಗಳಿಂದ ದೊಳಗಾಗಿದ್ದ, ಅರುಣೈಃ-ಕಂಪದ, ಜಂಪ್ರಮನೋಗೋಭಿಕ್ಷ-ಚಂದ್ರನ
ಕಿರಣಂಗಳಿ ದಲೂ ||೪|| ಉಪಾಸನಕಾರನಾ-ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ, ಪಾರಿಜಾತವನಾವೋದವಾಯುನಾ-ಪಾರಿಜಾತ ವೃಕ್ಷ
ಗಳ ತೋರಿತದ ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ ಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ, ಜಾಲರಂಧ್ರವಿಸರ್ಗತೈಃ-ಗವಾಕ್ಷಗಳ ತೂತುಗಳಿಂದ ಹೊರಗಬಂದವುಗಳಿರು

೬೦ನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ ||ಅಥಪ್ಪಿಷ್ಟತಮೋಕ್ಯವ್ಯಾಪರಹಾಸೇನಕುಕ್ಕಿಣೀಂ | ಕೋಪಯಿತ್ವಾತತಃಪ್ರೇ
ಮಕಲಹೇತಾಮಸಾಂತ್ವಯತೆ||೫|| ಟೀ|| ೬೦ನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪರಿಹಾಸವಚನದಿಂದ
ರುಕ್ಕಿಣೀದೇವಿಗೆ ಕೋಪವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಅಮೇಲೆ ಪ್ರಣಯ ಕಲಹ ವುಂಬಾಳಲು ಪುನಃ ಆರುಕ್ಕಿಣಿಯು ತ
ನ್ನ ಮಧುರ ವಚನಗಳಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದ ನಂಬರ್ಥವಂ ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು
ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆ,-

ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ರುಕ್ಕಿಣೀದೇವಿಯು ಹಾಸಿಗೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಜಗದ್ಗುರು
ವಾದ ಪತಿಯಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸಖೀಜನರೊಡನೆಬೀಸಣಿಗೆಯಿಂದಬೀಸುತ್ತಾ ಉಪಚರಿಸಿದಳು||೧||ಯಾವಾಕಾತ್
ನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತನ್ನೂ ಸೃಜಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ, ಲೀಲೆಯಿಂದಲೇ ಸಂಹರಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ,
ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ, ಆಯಾಶ್ವರನು-ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪನಾರ್ಥವಾಗಿ ಯಾದವವಂಶದಲ್ಲಿ ಲೀಲಾಮಾನುಷನಾಗಿ ಅ
ವತರಿಸಿರುವನು ||೨||ಆಗರ್ಭಗೃಹವೆಂತಾದ್ದೆಂದರೆ- ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಮುತ್ತುಗಳ ಕುಚ್ಚುಗಳಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಮೇ
ಲ್ಪಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ರತ್ನದೀಪಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತವಾಗಿ ||೩||ಭ್ರಮರ ಸಮೂಹಗಳಿಂದ ನಾದಿತವಾ
ದ ಲುಪ್ತಮಾತೆಗಳಿಂದಲೂ ಧೂಪಂಗಳಿಂದಲೂ ಗವಾಕ್ಷಗಳಿಂದ ಬರುವ ಚಂದ್ರನ ಕಿರಣಂಗಳಿಂದಲೂ ||೪||
ಪಾರಿಜಾತವನದ ಪರಿಮಳವಂ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಬರುವ ಮಂದಮಾರುತ ನಿಂಬಲೂ, ಗವಾಕ್ಷ ರಂಧ್ರಗಳಿಂದ

ನೋದ್ಯಾನಕಾಲಿನಾ | ಧೂಪೈರಾಗರುಭೀರಾಜಃ ಜಾಲರಂಧ್ರವಿನಿರ್ಗತೈಃ ||೫|| ಪಯಃಫೇನನಿಭಕುಭೈಃ
ಪರೈಕಕಶಿಪೂತ್ತಮ | ಉಪತಸ್ಥಸುಖಾಸೀನಂಜಗತಾಮೀಶ್ವರಂಪತಂ ||೬|| ವಾಲವ್ಯಜನಮಾ
ದಾಯರತ್ನ ದಂಡಂಸಖೀಕರಾತ್ | ತನವೀಜಯತೀದೇವೀಉಪಾಸಾಂಚಕ್ರಕೃತ್ ||೭|| ನೋಪಾ
ಚ್ಯುತಂಕ್ವಣಯತೀಮಣಿನೂಪುರಾಭ್ಯಾಂರಜೆಂಗುಳೀಯವಲಯವ್ಯಜನಂಗ್ರಹನಾ | ವಸಾಂ ||೮||
ತಗೂಢಕುಚಕುಂಕುಮಕೋಣಹಾರಭಾಸಾನಿತಂಬಧ್ಯ ತಯಾಚ್ಛರಾಧ್ಯಾಕಾಂಚ್ಯಾ ||೯|| ತಾಂರೂಪಿ
ಣೀಂಶ್ರಿಯಮನನ್ಯಗತೀನೀಕ್ಷ್ಯ ಯಾಲೀಲಯಾಧ್ಯ ತತನೋರನುರೂಪರೂಪಾ | ಪ್ರೀತಸ್ತಸ್ಮಯಾನ್
ಲಕಕುಂಡಲನಿವೃಕಂಠವಕ್ರೋಲ್ಲಸತ್ತಿಸ್ತತಸುಧಾಂಹರಿರಾಬಭಾಷೆ ||೧೦|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ || ರಾಜಪುತ್ರೀ

ಭಿಃ-ಅಗ್ನಿಲುಚಕ್ರಗಳಿಂದಾದ, ಧೂಪೈಃ-ಹೂಗಳಿಂದಲೂ, ರಾಜಃ-ಅರಸೇ! ||೫|| ಕೋಭಿತವಾದ, ಪಯಃಫೇನನಿಭೇ-ಹಾಲಿನ
ನೋರೇಕಮಾನವಾದ, ಕುಭೈಃ-ಕುಳುವಾದ, ಕಶಿಪೂತ್ತಮೇ-ಅಂಜೆಮುಪ್ಪುಳದಹಾಸಿಕೆಯಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಪರ್ಯಂಕೇ-ಮಂ
ಚದಲ್ಲಿ, ಸುಖಾಸೀನಂ-ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ಜಗತಾಮೀಶ್ವರಂ-ಲೋಕಂಗಳಿಗೂಡೆಯನಾದ, ಪತಿಂ-ಗಂಡನನ್ನು,
ಉಪತಸ್ಥೇ-ಸೇವಿಸಿದಳು ||೬|| ನಖೀಕರಾತ್-ಗೆಳತಿಯಕ್ಕೆಯಿಂದ, ರತ್ನದಂಡಂ-ರನ್ನದಪಿಡಿಯುಳ್ಳ, ವಾಲವ್ಯಜನಂ-ಚಾಮರವ
ನ್ನು, ಆದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತೇನ-ಅವರಿಂದ, ವೀಜಯತೀ-ಬೀಜತೆಲಿರುವ, ದೇವೀ-ರಾಣಿಯು, ಅಶ್ವರಂ-ಬಡೆಯನ
ನ್ನು, ಉಪಾಸಾಂಚಕ್ರೇ-ಸೇವಿಸಿದಳು ||೭|| ಸಾ-ಆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ಉಪಾಚ್ಯುತಂ ಕೃಷ್ಣನಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಮಣಿನೂಪುರಾಭ್ಯಾಂ-
ರನ್ನಡ ಕಾಲಂದಿಗಳಿಂದ, ಕ್ವಣಯತೀ-ಶಿಂಜಿತಧ್ವನಿಯಂ ಗೆಯ್ಯವಳೂ, ಅಂಗುಳೀಯವಲಯ-ಉಂಗುರ ದುರಟು, ವ್ಯಜನ-
ಬೀಸಣಿಯೂ, ಅಗ್ರಹಸ್ತ-ತುದಿಕ್ಕೆಯಲಿಟ್ಟವಳೂ, ವಸಾಂ-ಂತ-ಸರಗಿನಲ್ಲಿ, ಗೂಢ-ಅಡಗಿರುವ, ಕುಚ-ಮೂಲಗಳ, ಕುಂಕು
ಮ-ಕೇಸರದಿಂಚೆ, ಕೋಣ-ಕೆಂಪಾದ, ಹಾರ-ಸರಗಳ, ಭಾಸಾ-ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ, ನಿತಂಬಧ್ಯ ತಯಾ-ಪೊರವಾರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ಪರಾರ್ಥ್ಯಾಕಾಂಚ್ಯಾ-ಹೆರವರಿಂ ಬಯಸಲ್ಪಕ್ಕೆ ಡಾಬಿನಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿದವಳಾಗಿ, ರೇಜೀ-ಚಳಿದಳು ||೮|| ಯಾ-ಯಾ
ವಲಕ್ಷ್ಮಿಯು, ರೀಲಯಾ-ಸ್ವೀಚ್ಛಾವಿಶಾನದಿಂದ, ಧೃತತನೋಃ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅವತಾರರೂಪವುಳ್ಳನಿಷ್ಟುವಿಗೆ, ಅನುರೂಪರೂ
ಪಾ-ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಕ್ಕಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳವಳೋ, ಅನನ್ಯಗತಿಂ-ತನ್ನಂಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಹೋಗಬೇಯಿರುವ, ಅಲಕ-ಅನುಧಾಂ-
ಅಲಕ-ಮುಳುಗುಗಳಿಂದಲೂ, ಕುಂಡಲ-ತಾಟಂಗಳಿಂದಲೂ, ನಿಷ್ಕಕಂಠ-ವರಹಗಳ ಸರಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರಳಿನಿಂದಲೂ, ವ
ಕ್ರ-ಮುಖದಿಂದಲೂ, ಉಲ್ಲಸತೇ-ಕೋಭಿಸುವಳೂ, ಸ್ತತಸುಧಾಂ-ಕಿರುನಗೆಯೆಂಬ ಅಮೃತವೆಳ್ಳವಳೂ, ರೂಪಿಣೀಂಶ್ರಿ
ಯಂ-ಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇಆದ, ತಾಂ-ಆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂಕುರಿತು, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರೀತವುಳ್ಳವನಾದ, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ತ
ಯೇ-ಮಂದಹಾಸಗೊಳ್ಳುವನಾಗಿ ಆಬಭಾಷೇ-ನುಡಿಯನು ||೯|| (ಕೃಷ್ಣವಚನವು) ರಾಜಪುತ್ರೀ-ಧೋರೆಯಮಗಳೇ! ರೂ

ಬರುವ ಅಗರು ಧೂಪಗಳಿಂದಲೂ, ಕೂಡ ಅತಿಮನೋಹರವಾಗಿರುವುದು ||೫|| ದಿವ್ಯವಾದ ಗರ್ಭದೃಗ್ಗಡದಲ್ಲಿ
ಕ್ಷೀರದ ನೋರೆಯಂತೆತುಭವಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಾಸಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿಕುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು
ಉಪಚರಿಸಿದಳು ||೬|| ಅಂತಾ ದಿವ್ಯಗಡದಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಸುವರ್ಣಮಯನಾದ ದಂಡವುಳ್ಳ ವಾಲವ್ಯಜನವಂ
ಸಖಿಯಹಸ್ತದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವ್ಯಜನದಿಂದ ಪೀಸುತ್ತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನುಪಚರಿಸಿದಳು ||೭|| ಆರುಕ್ಮಿಣಿಯು
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ರತ್ನಮಯಂಗಳಾದ ಕಾಲಂದಿಗಳಂ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯುತ್ತ, ಉಂಗುರಂಗಳಿಂದಲೂ ಕೆ
ಡಗಂಗಳಿಂದಲೂ ವ್ಯಜನದಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಹಸ್ತವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಸೀಲೆಯ ಸರಗಿನಲ್ಲಿ ಗೂಢವಾದ ಕುಚ
ಕುಂಭಯುಗ್ಗಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಕುಂಕುಮದಿಂದ ಕೆಂಪಾದ ಮುತ್ತಿನಾರವುಳ್ಳ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಿಂದ ಬಳುಕುವಳಾಗಿ,
ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಒಡ್ಡಿಯಾಣದ ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಾಶಿತಳಾಗಿ ಉಪಚರಿಸಿದಳು ||೮|| ಆಕೃಷ್ಣನು
ಶೀಲೆಯಿಂದ ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾನುವ ವೇವವುಳ್ಳ ತನಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವುಳ್ಳ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಧೂರ್ಲ
ಭಳಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ರೂಪಳಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ನೋಡಿ, ಕೇಶಂಗಳಿಂದಲೂ ಕುಂಡಲಂಗಳಿಂದಲೂ
ಹಾಶಂಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಮುಗುಳುನಗೆಯೆಂಬ ಅಮೃತವುಳ್ಳ ಆರು
ಕ್ಮಿಣಿಯಂ ಕುರಿತು ನಗುತಮಾತನಾದಿದನು ||೯|| ಎಲ್ಲರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ! ನೀನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ

ಪ್ರಿತಾಭೂಮೈರ್ಲೋಕಪಾಲನಿಭೂತಿಭಿಃ | ಮಹಾನುಭಾವೈಶ್ವೇಮದ್ಭೀರೂಪೌದಾಪ್ಯಬಲೋಪಕ
ತ್ಯೈ || ೧೦ || ತಾಃ ಪಾಪಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಸಮಾಹೃತ್ಯಾ ಚೈವಾಪ್ಯಾಸ್ಮಿನ್ ಸ್ಮರತುರ್ಮದಾಃ | ದತ್ತಾಭೃತ್ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ
ತಾಃ ಕಸ್ಯಾನೋ ವಪುಃ ಪರಮಾಃ || ೧ || ರಾಜಭೋಜ್ಯಭ್ಯಾತಸ್ಸುಭುಗಮುದ್ರಾಂಕರಣಂಗತಃ |
ಬಲವದಿಭ್ಯಃ ಕೃತವ್ಯವಾಃ ಪ್ರಾಯಸ್ಕೃತ್ ಸ್ವಪಾಸನಾಃ || ೧೨ || ಅಸ್ತು ಪೃಥ್ವೀನಾಂ ಪುನಃ ಸಮ
ಲೋಕಪಥಮೀಯುಷ್ | ಅಸ್ಥಿತಾಃ ಪದವೀಂ ಸುಭುಗಪ್ರಾಯಸ್ಕೀದಂತಿಯೋಪಿತಃ || ೧೩ || ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಂ
ಚ ನಾವಯಾಂ ಶತ್ವಸ್ತು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಂ ಚ ನಾಜನಿಷ್ಕ್ರಿಯಾಃ | ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಯೋನಹ್ಯಧ್ಯಾಪ್ಯಾಂ ಭಜಂತಿ ಸುಮ
ಧ್ಯಮಿ || ೧೪ || ಯಯೋರಾತ್ಮಸಮಂವಿತ್ತಂ ಜನ್ಮೈಶ್ವರೈಶ್ಚ ಕೃತಿಭರ್ತೃತಃ | ತಯೋರಿತವಾಹೋಮೃತ್ಯುಃ

ಪೌದಾರ್ಯಬಲೋಪಕತ್ಯೈ-ಜಲನಿಕಯಿಂದಲೂ ಧಾರಾಳಕೆಯಿಂದಲೂ ಹೇರಳತೆಯಿಂದಲೂ ಅಧಿಕರಾದಂಧಾ, ಸ್ತ್ರೀಮ
ದ್ಭಿಃ-ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳವರಾದಂಧಾ, ಮಹಾನುಭಾವೈ-ಮಹಾಸಾವಧ್ಯವುಳ್ಳವರಾದಂಧಾ, ಲೋಕಪಾಲನಿಭೂತಿಭಿಃ-ದಿಕ್ಪಾಲಕರಾದಂಧಾ
ಯೈ-ಪುತ್ರಂಧಾ ಭೂಸೈ-ಭೂಪಾಲಕನಾದಂಧಾ, ಕುಸ್ವಿತಾ-ಮನುಷ್ಯಪುತ್ರವೇತಾದಂಧಾ || ೧೦ || ಸ್ಮರತುರ್ಮದಾಃ-ಕವದಿಂದ
ಹೆಚ್ಚು ಕೊಬ್ಬುಳ್ಳವರಾದಂಧಾ, ಅರ್ಥಿಸು-ಸನ್ನಯವನು ವರಾಗಿ, ಪಾಪಾಃ-ಬಂದಂಧಾ, ತಾಃ ಕೃತ್ಯಾದ್ಯಾದಿಃ-ಅತಿಶಯ
ನು ಮೊದಲಾದವರನ್ನ ಹಿತ್ತಾ-ತೊರೆದು, ಭೃತ್ವಾ-ಅಂಜಿಂದಲೂ ಸ್ವಪಿತಾ-ಚನಿನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದಲೂ ದತ್ತಾ-ಅ
ವರಿಗೆ ಗೊಡಲಪಟ್ಟವರಾದಂಧಾ, ಅಸರ್ವಾ-ಸರಿಯಲ್ಲವೆಯಿರುವ, ಸಃ-ಸವೃನ್ಮ, ಕಸ್ಮಾತ್-ಯಾವನಿಹಿತ್ತದೆ ದೆಸೆಯಿಂದ,
ವಪುಃ-ಬಪ್ಪಿ ಬಯಸಿದವರಾದಂಧಾ || ೧೧ || ಸುಭುಗ-ಚಾರುವಾದ ಹುಬ್ಬುಗಳಿಲ್ಲವಳೇ | ರಾಜಭೋಜ್ಯ-ಅರಸುಗಳಹೆಯಿಂದ, ಬಿಜ್ಜ
ತ-ಹೆವರಿದವರಾಗಿ, ಸಮುದ್ರಂ-ಕಡಲನ್ನು, ಶರಣಂಗತಾಃ-ರಕ್ಷಕವಾದ ವಸೆಯನ್ನಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವಂಧಾ, ಲನದ್ಭಿಃ-
ಸೈನ್ಯದಬಲವುಳ್ಳ ಜರಾಸಂಧಾದಿಗಳೊಡನೆ, ಕೃತವ್ಯವಾಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಶೇಷವುಳ್ಳಂಧಾ, ಪ್ರಾಯಃ-ಸಹಜವಾಗಿ ತ್ವ
ಕ್ತೃನ್ಮವಾಸನಾಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜವೀರಂಗಳಿಲ್ಲಂಧಾ, ಸಮೃದ್ಧ-ಏಕೆ ಬಯಸಿದೆ || ೧೨ || ಅಸ್ತು ಪೃಥ್ವೀನಾಂ-ಅಪ್ರಕ
ಟವಾದ ದಾರಿಯುಳ್ಳಂಧಾ, ಅಲೋಕಪಥಮೀಯಾಃ-ಲೋಕದ ಜನರ ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಯಿರುವ ಧಾ, ಪುಂಸಾಂ-
ಪುರುಷರ, ಪದವೀಂ-ಮಾರ್ಗವನ್ನು, ಅಸ್ಥಿತಾಃ-ಇಳಿಯಿರುವ, ಯೋಪಿತಃ-ಜೆಂಗಳ, ಪ್ರಾಯಃ-ಪ್ರಾಯಃ-ನೀಡಂತಿ-ದಾಖ
ನುತ್ತಿರುವರು, ಸುಭುಗ-ಹೆಣ್ಣೆ || ೧೩ || ವಯಂ-ನಾವು, ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಾಃ-ವಿನೂತನಾದ ಹಿರಿಯರಾಗಿರುವವು | ಶತ್ವಸ್ತು-ಬಾರಿಬಾ
ರಿಗೂ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಾಃ-ಜನಜನಿಸ್ಸಿಯಾಃ-ಕಡುಬಡವರೇ ಪ್ರಿಯರಾಗಿವುಳ್ಳವರು, ಕಡುಬಡವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯರಾದವರೂ ಆಗಿರುವವು, ಸು
ಮಧ್ಯಮೇ-ಚಲವಾದ ಬೊಂಕವುಳ್ಳವಳೇ, ತಸ್ಮಾತ್-ಅ ಕಾರಣದವೆಸೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಯೋನ-ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಅಧ್ಯಾಪ್ಯಾಂ-ಧನವಂ
ತರು, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಸಮಂವಿತ್ತಂ-ಸೇವಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಷ್ಟೆ? || ೧೪ || ಯಯೋರಿ-ಯಾವವಳವರಿಗೆ, ವಿತ್ತಂ-ಧನವೂ, ಜನ್ಮೈ
ಶ್ವರೈ-ಮೃತ್ಯು

ಲೋಕಪಾಲಕರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ಧನಮತರಾದ, ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದಲೂ ಶೇ
ದಾರ್ಯದಿಂದಲೂ ಬಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ಅರಸುಗಳಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿದ್ದ ಯಲ್ಲಾ || ೧೦ ||
ಕಾಮಮದದಿಂದ ಲುದ್ಧತರಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಶಿವಪಾಲನು ಮೊದಲಾದ ಆಯರೆ
ಸುಗಳೆಂಬಿಟ್ಟು ನಿನಗೆ ಸಮಾನರಲ್ಲದ ಸವೃಂ ಏಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದವಳಾದೆ || ೧೧ || ಶಿವಪಾಲನು ಜರಾಸಂಧನು ಮೊ
ದಲಾದ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ಭಯಪಟ್ಟು ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಗವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಲವದ್ವಿರೋಧದಿಂದಿಲ್ಲಿ
ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವನಾವು, ಇದರಮೇಲೆ ಸಿಂಹಾಸನಾರೋಹಣಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲವು || ೧೨ || ಬಬ್ಬರಿಗೂ ತಿಳಿಯ
ದೆ ಅಚಾರವುಳ್ಳ ಲೋಕಮಾರ್ಗವೆಂಬಿಟ್ಟು ರುದ್ಧಾ ಚರಣವಂ ಮಾಡುವ ಪುರುಷರ ಮಾರ್ಗವನನುಸರಿಸಿ
ಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ವ್ಯಸನಪಡುವರು || ೧೩ || ಇವ್ವು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ | ನಾಪುನಿರ್ಧನ ರಾದವರಿಗೆ ಬೇ
ಕಾದವರು, ಅದರಿಂದ ಧನಿಕರಾದವರು ನಮ್ಮಂಭಜಿಸುವುದೇಯಿಲ್ಲ || ೧೪ || ಯಾರಿಗೆ ಧನವೂ ಸಮವಾಗಿರುವುದು
ದೋ ವಯಸ್ಸೂ ಅಕೃತಿಯೂ ಐಶ್ವರ್ಯವೂ ಯಾರಿಗೆ ಸಮವಾಗಿರುವುದೋ ಅವರಿಗೆ ವಿವಾದವೂ ಮೃತಿ ||

ಜನೋತ್ತಮಾಧಮಯೋಕ್ಯಚಿತ್||೧೫||ವೈದರ್ಭ್ಯತದವಿಜ್ಞೇಯತ್ವಯಾದೀರ್ಭಸಮೀಕ್ಷಯಾ ! ವೃ
ತಾವಯುಗಾಚೈರ್ಹೀನಾಭಿಕ್ಷುಭಿಶ್ಚಾಘ್ರಿತಾಮುದಾ ||೧೬|| ಅಧಾತ್ಯನೋನುರೂಪವೈಭವಸ್ಸುಪು
ರಃಪರ್ವಭವಂ | ಯನತ್ಯಮಾಶಿಷಸ್ಸತ್ಯಾಹಾಮಾತ್ರಚಲಸ್ಸುಪು ||೧೭|| ಚೈದ್ಯಸಃ ಲ್ವಜರಾಸಂ
ಧಮಾತವಕ್ತಾ ದಯೋನ್ಯಪಾಃ | ಮಮದ್ವಿವೃತವಾಪೋರುರುಕ್ಮೀಚಾಪಿತವಾಗ್ರಜಃ ||೧೮|| ತೇಷಾಂ
ವೀರ್ಯಮದಾಂಧಾನಾಂದ್ಯಪಾನ್ಮಾಂಸ್ಮಯಮುತ್ತಯ | ಅನೀತಾಸಮಯಾತ್ಯಂಚತೇಜೋಽಹರತಾಸ
ತಾಮ ||೧೯|| ಉದಾಸೀನಾವಯಂನೂನಂನಸ್ತ್ಯೈವತ್ಯಾರ್ಥಕಾಮುಕಾಃ | ಅತ್ಮಲಬ್ಧ್ಯಾಸ್ತು
ಪೂರ್ಣಾಂಗೇಪಯೋಜ್ಯೋತಿರಕ್ರಿಮಾಃ ||೨೦|| ಶ್ರೀಕುಕಿ||ವತಾವದುಕ್ತಾ ಭಗವಾನಾತ್ಮಾನಂವಲ್ಲ

ಕೃತ್ಯಾ ಕೃತಿ-ಜನನವೂ ಒಡತನವೂ ರೂಪವೂ, ಅತ್ಯನಮಂ-ತಮಗೆ ನರಿಯಾದ್ದು, ಭರ್ವೇ-ಆಗಿರುವದೋ, ತಯೋಃ-
ಅವರಿರ್ವರಗ, ದಿವಾಹಿ-ಮದವೆವೂ ವೈತ್ರಿಹತ್ಯಾದವೂ ಯುಕ್ತವಾಗುವದು ಉತ್ತಮಾಧಮದೋ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವೆ
ರಿಗೂ ನಿತ್ಯವೃತ್ತಿಗೂ, ಕ್ಷುಣ್ಣಿ-ಎಲ್ಲಿಯೂ, ನ-ಯುಕ್ತವಾಗುವದಿಲ್ಲ ||೧೬|| ವೈದರ್ಭಿ-ರೂಪಿಣಿಯೇ! ವತಃ-ಇದರನ್ನು, ಅವಿ
ಜ್ಞಾಯ-ತಿಳಿಮದೇ, ಗುಣೈಃ-ಸತ್ಯಾದಿಗುಣಗಳಿಂದ, ಜೀನಾ-ರಹಿತರಾಗಿಯೂ, ಭಿಕ್ಷುಭಿಃ ತಿರುಪಗಾರರಿಂದ, ಮುದಾ-ಸಂ
ತೋಷದಿಂದ, ಕ್ಲಾಪಿತಾ-ಕೂಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿಯೂ, ಇರವ, ವಯಂ-ನಾವು, ಅದೀರ್ಭಸಮೀಕ್ಷಯಾ-ಪೂರವಾದ ಆ
ಲೋಚನೆಯಿಲ್ಲದವಳಾದ, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ವೃತಾಃ-ಒಪ್ಪಿ ಬಯಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದವು ||೧೭|| ಅಧ-ಇನ್ನು ಮೇಲೆಯಾದರೂ,
ಯೇನ-ಯಾವವುರುಷನಿಂದ, ಸತ್ಯಾಃ-ದಿವವಾದ, ಅಶಿಷಿ-ಮನೋರಥಂಗಳನ್ನು, ಇಹ-ಈ ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಮುತ್ರಚ-ಪ
ರಲೋ ದಲ್ಲಿಯೂ, ಲಬ್ಧ್ಯಸೇ-ರಡೆಯುವಿಯೇ. ತಂ-ಆಂಧಾ, ಅತ್ಯನೀತನುರೂಪಂ-ನಿನಗೆ ತಕ್ಕವನಾದಂಥಾ, ಪುರುಷರ್ಷ
ಭಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮನನ್ನು, ತ್ವಂ-ನೀನು, ವೃ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಭವನ್ತ-ಪ್ರೀತಿಸು, ನೇವಿಸು ||೧೮|| ವಾಮೋರು-ಮನೋ
ಪರಾಗಳಾದ ತೊವೆಗಳುಳ್ಳವಳೇ! ಚೈದ್ಯ-ನಿರುಪಲನು, ಪಾಲ್ವನು, ಜೀನಾಂಧನು, ಮಂತ್ರವಕ್ತನು. ಅವಯಂ-ಪೋದಲಾಗಿಲು
ಳ್ಳ, ನೃಪಾಃ-ಅರನುಗಳೂ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಆಗ್ರಜಿ-ಆಂಧನಾದ, ರೂಪೀಜಾಪಿ-ರೂಪಿಯೊಡನೂ, ವ-ಮ-ನನ್ನನ್ನು, ದ್ವಿ
ಷಂತಿ-ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವರು ||೧೯|| ವೀರ್ಯಮದಾಂಧಾನಾಂ-ಕೂರತ್ವದವೊಬ್ಬರಿಂದ ಕರುಡರಾದ, ದೃಪ್ತಾಸಾಂ-ಗರ್ವ
ವುಂಟಾದವರಾದ, ತೇಷಾಂ-ಆ ಯರನುಗಳೆ, ಸ್ಮಯ-ನ ತ್ವಮೇ-ಗರ್ವವಂ ಮೋಗೊಳಿಸಲೇನುಗೆ, ಅನತಾಂ-ದುಪ್ಪರ,
ತೇಜಿ-ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಅಪವರತಾ-ವಿತ್ತಕ್ಕೂಳ್ಳವ, ಪಯ-ನನ್ನಿಂದ, ತ್ವಯಾ-ನೀನೂ, ಅನೀತಾ-ತರಲ್ಪಟ್ಟವಳೂ, ಅಸಿ-ಆ
ಗಿರುವಿ ||೧೯|| ದಮಂ-ನಾವು, ಸೂಸಂ-ದಿಬವಾಗಿ, ಉದಾಸೀನಾಃ-ಆಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿರುವವರು ಸ್ತ್ಯೈವತ್ಯಾರ್ಥಕಾಮುಕಾಃ-
ಹೆಂಗಳನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಧನವನ್ನೂ ಬಯಸುವವರು-ನ-ಆಲ್ಲವು! ಆತ್ಮಲಬ್ಧ್ಯಾ-ಸಮೃದ್ಧಿಭದಿಂದಲೇ. ಪೂರ್ಣಾಃ-ತುಂ
ದಿವವರಾಗಿಯೂ, ಗೇಹಯೋಃ-ಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೂ, ಜ್ಯೋತಿರಕ್ರಿಮಾಃ-ದೀಪವಂತೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಕ್ಷಿಮಾತ್ರ
ರಾದವರಾಗಿ ಆಸ್ತೋ-ಇರುವವು ||೨೦|| ಭಗವಾನ್-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ವತಾವ-ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವನ್ನು, ಉ

ಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಉತ್ತಮಾಧಮಜನರಿಗೆ ಕೂಡಿಬರುವುದಿಲ್ಲ||೧೫||ರೂಪಿಣಿಯೇ! ಇದನರಿಯದೇದೂರಾ
ಲೋಚನೆಯಂ ಮಾಡದೆ ನೀನು ಗುಣಹೀನರಾಗಿ ಭಿಕ್ಷುಗಳಿಂದ ಶಾಘ್ರಿತರಾದ ನಮ್ಮಂ ವೈರ್ಭವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷೆ
ಸಿವವಳಾದಿ ||೧೬|| ಆದಾಗ್ಯೂ ಈಗಲಾದರೂ ನಿನಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನ ನೆಯ್ಯದವಳಾಗಾ
ಯಾವವುರುಷನಿಂದ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಮನೋರಥಂಗಳ ನೆಯ್ದುವೆಯೋ ಅಂಧಾಪುರುಷ
ನೆನೆಯ್ದು ||೧೭|| ಶಿಶುಪಾಲನು, ದಂತವಕ್ತ್ರನು, ಸಾಲ್ವನು, ಜರಾಸಂಧನು ಮೊದಲಾದಕ್ಷತ್ರಿಯರು ನಿಮ್ಮಂ
ಣನಾದ ರೂಪಿಯುನಹ ನನ್ನಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷವಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ||೧೮|| ಶರ್ಯಮದಾಂಧರಾದ ಆ ಶಿಶುಪಾಲಾದಿ
ಗಳ ಗರ್ವಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ದುಷ್ಟರ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವನಮ್ಮಿಂದ ನೀನು ತರಲ್ಪಟ್ಟವಳಾದಿ||೧೯||
ನಾವು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಉದಾಸೀನರು. ಪತಿಪುತ್ರಧನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರಲ್ಲ. ಆತ್ಮಲಾಭದಿಂದ
ಪೂರ್ಣರಾಗಿ ದೀಪಂಗಳಂತೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಅಕ್ರಿಯಾವಂತರಾಗಿರುವರು ||೨೦|| ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವನ್ನೇ

ಭಾವಿವ|ಮನ್ಯಮಾನಾಮವಿಕ್ಲೇಷಾತ್ತ್ವದ್ವರ್ಪಘ್ನಉಪಾರಮತ್||೧೦||ಇತಿತ್ರಿಲೋಕಾಧಿಪತಸ್ತದಾ
ತ್ಯನಃಪ್ರಿಯಸ್ಯದ್ವ್ಯಕ್ತೃತಪೂರ್ವಮಪ್ರಿಯಮ್| ಆಶ್ರುತ್ಯಭೀತಾಹ್ವದಿಜಾತವೆವಧುಶ್ಚಿಂತಾಂದುರಂ
ತಾಂದುರದತೀಜಗಾಪಹ||೧೧||ಪದಾಸುಜಾತನನಖಾರುಣಶ್ರಿಯಾಭುಮಲಿಖಂತ್ಯಕುಭಿರಂಜನಾವ್ಯ
ತ್ಯೈ ಆಸಿಂಚತೀಕುಂಕುಮರೂಪಿತಸ್ತನೌತಸ್ಯಾಫಧೇಮುಖ್ಯತಿದುಃಖರುದ್ಧವಾಕ್||೧೨||ತಸ್ಯಾ
ಸ್ಸುದುಃಖಭಯಕೋಕವಿನವ್ಯಬುದ್ಧಿಹರ್ಷಸಾಚ್ಛಲ್ಯಧದ್ವಲಯತೋವ್ಯಜನಂಪಪಾತ | ದೇಹತ್ಯ
ವಿಕ್ಲಬಧಿಯಸ್ಸಹಸಾವಿಮುಹ್ಯರಂಭವವಾತನಿಹತಾಪ್ರವಿಕೀರ್ಯಕೇಕಾ||೧೪|| ತಂದ್ಯ ಪ್ಲಾಪ್ತವ್ಯಭಗ
ವಾಕ್ಯವ್ಯಾಪಿಪ್ರಿಯಾಯಾಃವೈಮಬಂಧನಮ್ | ಹಾಸ್ಯಪೌಢಿಮಜಾನಂತ್ಯಾಕರಾಣಿಸ್ಸೌನ್ಯಕಂ

ಕ್ವಾ-ಪೇಳಿ, ಅವಿಕ್ಲೇಷಾತ್-ಗಂಡನಂ ಬಿಡದೇಯಿರುವುದರಿಂದ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನನ್ನೇ, ವಲ್ಲಭಾಮಿವ-ಗಂಡನಿಗೆ ಪ್ರಿಯಳಾ
ಗಿರುವಳೆಂತೆ, ಮನ್ಯಮಾನಾಂ-ತೀಳುಮೇಕೊಂಡಿರುವ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂಕುರಿತು, ತದ್ವರ್ಪಘ್ನ-ಆಕೆಯರ್ಗವಂ ಮುರಿಯುವನಾ
ಗಿ, ಉಪಾರಮತ್-ಸುಮ್ಮನಾದನು ||೧೦|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಆತ್ಮನಃಪ್ರಿಯಸ್ಯ-ತನಗೆ ಇಷ್ಟನಾದ, (ಆನಂದಾತ್ಮನಾದ), ತ್ರಿಲೋ
ಕಾಧಿಪತೇಃ-ಮೂರುಲೋಕಂಗಳಿಗೊಡೆಯನಾದ ಶೈವಣ್ಣನ, ಅಶ್ರುತಪೂರ್ವಂ-ಮುನ್ನುಕೇಳಲ್ಪಡ ಇರುವ, ಅಪ್ರಿಯಂ-ಅ
ನಿಷ್ಟವಾದ, ತತ್-ಆ ಮಾತನ್ನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಆಶ್ರುತ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಹೃದಿ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಭೀತಾ-ಹೆದರಿದವಳಾದ, ದೇವೀ-ರುಕ್ಮಿಣಿ
ಯು, ಜಾತವೇಷಧುಃ-ನಡುಗುಮೆಟ್ಟಿದವಳಾಗಿಯೂ, ರುದತೀ-ಅಳುವಳಾಗಿಯೂ, ದುರಂತಾಂ-ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ, ಚಿಂತಾಂ-ಹಳ
ಹಳೆಯನ್ನು, ಜಗಾಮಹ-ಹೊಂದಿದಳು ||೧೧|| ನಖಾರುಣಶ್ರಿಯಾ-ಉಗುರುಗಳ ಕೆಂಪುಕಾಂತಿಯೊಡನೆ ಸುಜಾತೇನ-ಚನ್ನಾ
ಗಿಹುಟ್ಟಿರುವ, ವದ-ಕಾಲಿನಿಂದ ಭುವಂ-ನಿಲವನ್ನು, ಲಿಖಂತೀ-ಕರೆಯುತ್ತಿರುವಳೂ, ಅಂಜನಾವೃತ್ಯೈ-ಕಾಡಿಗೆಯಿಂದ ಕದ
ಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಶ್ರುಣಿ -ಕನ್ನೀರ್ಗಳಿಂದ, ಕುಂಕುಮರೂಪಿತಾ-ಕೇಸರಕರ್ಪಮದಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತಂಗಳಾದ, ಸ್ತನೌ-ಕೀಜಗಳನ್ನು,
ಆಸಿಂಚತೀ-ತೋಯಿಸುವಳೂ, ಅಥೋಮುಖೀ-ಕಳಗಡೆಗೆ ಮೋರೆಯುಳ್ಳವಳೂ, ಅತಿಮಃಖರುದ್ಧವಾಕ್-ಅಧಿಕವ್ಯಥೆಯಿಂದ
ತದಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾತುಳ್ಳವಳೂಆಗಿ, ತಸ್ಯಾ-ನಿಂದಳು ||೧೨|| ಸುದುಃಖಭಯಕೋಕವಿನವ್ಯಬುದ್ಧೀ-ವ್ಯಥೆ ಹೆದರಿತ ಆಳವು
ಗಳಿಂದ ನಾಶವಾದ ವಿವೇಕವೃಕ್ಷಂಥಾ, ತಸ್ಯಾಃ-ಆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ, ಶ್ಲಘದ್ವಲಯಂತೇ-ಜಾರಿದ ಒಳಗಲ್ಪ, ಹಸ್ತಾ-ಕೈಯ ದೆಸೆ
ಯಿಂದ, ವ್ಯಜನಂ-ಜೀನಣಿಕೆಯು, ಪಪಾತ ಬಿದ್ದುದು ವಿಕ್ಲಭಧಿಯಃ-ಮಃಖಿತಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಳು, ದೇಹತ್ಯ-ಝೀರವೂ ನಡ
ಸಾ-ಪೇಗನೇ, ವಿಮುಹ್ಯ-ಅಜ್ಞಾನವನ್ನೈದಿದುದಾಗಿ, ಕೇಕಾ-ತಲಿಕೊಡಲನ್ನು, ಪ್ರವಿಕೀರ್ಯ-ಕದರಿಕೊಂಡು, ವಾತನಿಹತೆ-
ಗಾಳಿಯಿಂದ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ರಂಭೇವ-ಬಾಳೆಯೆದುರದಂತೆ, ಪಪಾತ-ಬಿದ್ದುದು||೧೪|| ಭಗವಾ-ನರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಸತ್ಯವ್ಯಾಃ-

ನುಡಿದು ಭಗವಂತನು ನಿರಂತರಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತಾನೇ ಪ್ರೀತಿವಾತ್ಸಲ್ಯವೆಂದು ಗರ್ವಿತಳಾದ ರು
ಕ್ಮಿಣಿಯ ಗರ್ವವಂ ಪರಿಹರಿಸಲೋಸುಗ ಈ ಮಾತು ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನೆಯಾದನು ||೧೦|| ಲೋಕತ್ರಯನಾ
ಥನಾದ ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ನುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೋರವಾದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲ್ಪಡದೇ ಯಿದ್ದ ವಾ
ಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಭಯದಿಂದ ಕಂಪಿಸೂತ ರೋದನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತ ಅಪಾರಚಿಂತೆಯನ್ನೊಪ್ಪಿದಳು ||೧೧|| ಆಗ ರುಕ್ಮಿ
ಣಿಯು ಕೆಂಪಾದನಖಂಗಳಿಂ ಕೋಭಿಸುವ ಕೋಮಲವಾದ ಪಾದದಿಂದ ಭೂಮಿಯಂ ಬರೆಯುತ್ತಕಳ್ಳುಮಿ
ತ್ರಂಗಳಾದ ನೇತೋಗ್ರದಕಂಗಳಿಂದ ಕುಚ್ಚುಂಭಂಗಳು ನೆನೆಯಿಸೂತ ಅತಿದುಃಖದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ
ಗಂಟಲಸೆಲೆ ಬಿಗಿಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಮಾತನಾಡದೆ ಶಿರವಂಬಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆನಿಂತಳು ||೧೨|| ಬಹುಮಃಖದಿಂದಲೂ
ಭಯದಿಂದಲೂ ಕೋಕದಿಂದಲೂನವ್ಯವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳಅರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಶಿಥಿಲವಾದ ಕಡಗಂಗಳೆಲ್ಲ ಹಸ್ತ
ದಿಂದ ವ್ಯಜನವು ಜಾರಿಬೀಳಲಾಗಿ ಪ್ರಜ್ಞಾಹಿತಲಾಗಿ ಶರೀರದ ಕೇಕಂಗಳು ಚದರಿಹೋಗಲಾಗಿ ವಾಯುವಿನಿಂದ
ದಚರಿತನಾದ ಕದಳಿಸ್ತಂಬದಂತೆ ಕೆಳಕ್ಕೆಬಿದ್ದಳು ||೧೪|| ಹಾಸ್ಯಪೌಢಿಮಜಾತುರ್ಯವ ನುಡಿದ ಅರುಕ್ಮಿಣಿಯವೇ
ಮಾನುಭ್ರಮವನ್ನೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರುಕ್ಮಿಣಿಯಲ್ಲಿ ದಯೆಯಂ ಮಾಡಿದನು ||೧೫|| ಚತುರ್ಭುಜನಾದ

ಪತ'೨೫||ಪರೈಕಾದವರು ಹ್ಯಾಣತಾಮಾತ್ಮಾಪ್ಯಚತುರ್ಭುಜಃ | ಕೇಶಾನ್ಮಮೂಹ್ಯತದ್ವಕ್ತ್ರಂ
ಪ್ರಾಮೃಜತ್ಪದ್ಮಪಾಣಿನಾ||೨೬||ಕ್ರಮೈಚ್ಯಾಶುಕ್ರಳೆನೆತ್ಗಸ್ತನೌಚೋಪಹತಾಶುಚೌ||ಅಶ್ಲಿಷ್ಯಬಾ
ಹುನಾರಾಜನ್ಮನನ್ಯವಿಷಯಾಂಸತೀವ್||೨೭||ಸಾಂತ್ವಯಾಮಾಸಸಾಂತ್ವಜ್ಞಃ ಕೃಪಯಾಕೃಷಣಾಂ
ಪ್ರಭುಃ|ಹಾಸ್ಯಪ್ರಾಥೇರ್ಭ್ರಮಚ್ಚಿತ್ತಾಂತದಹಾರ್ಸತಾಂಗತೇ||೨೮||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ||ಮಾಮಾವೈ
ದಭ್ಯಸೂಯಧಾಜಾನೆತ್ವಾಮತ್ಪರಾಯಣಾಮ್|ತ್ವದ್ವಚಶ್ಯೋತುಕಾಮನಜ್ಜೈಲ್ಯಾಚರಿತಮಂಗ
ನೇ||೨೯||ಮುಖಂಚಪ್ರಮಸಂರಂಭಸ್ವರಿತಾಧರಮೀಡ್ವಿತುಮ್ |ಕಟಾಕ್ಷೈಪಾರುಣಾಪಾಂಗಂಸುಂದರ
ಭುಕ್ತುಪೀತಪವ್||೩೦||ಅಯಂಹಿಪರಮೇಲಾಭೋಗ್ಯಹಮ್|ಗುಹಮಧಿನಾಮ್|ಯನ್ನಮೈರ್ನೀಯ

ಆ ಹುಯು, ಹಾಸ್ಯಪ್ರಾಥಿಂ- ಸಗಸರದಚ್ಚಾಣ್ಕೆಯೆನ್ನು, ಅಜಾನಂತಾಃ-ಅರಿಯದೆಯಿರುವ, ಪ್ರಿಯಾಯಾಃ-ಪತ್ನಿ ಯಾದರುಗ್ಗಿಣಿ
ಯ, ತಂ-ಅಂಧಾ, ಪ್ರೇಮಬಂಧನಂ-ಸ್ನೇಹಬಂಧನವನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನೋಡಿ, ಕರುಣಾ-ಅನುತಾಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅನ್ವ
ಕಂವತ-ವಯೆಗೆದ್ದು ||೨೬|| ಆಶ-ಬೇಗನೆ, ಚತುರ್ಭುಜಃ-ಠಾಲ್ಪುಲೋಲುಗಳಿಲ್ಲವನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಪರ್ಯಂಕಾರ್-ಮಂ
ಚದಿಂದ, ಅವರಾಪ್ಯ-ಇಳಿದು, ತಾಂ-ಅಕೆಯನ್ನು, ಉತ್ಪಾದ್ಯ-ಅತ್ತಿ, ಕೇಶಾನ್-ತಲೆಕೂದಲನ್ನು, ಸಮೂಹ್ಯ-ಹಿಕ್ಕಿಗಂಟಿಟ್ಟು,
ತದ್ವಕ್ತ್ರಂ-ಅಕೆಯಮುಖವನ್ನು-ಪದ್ಮಪಾಣಿನಾ-ತಾವರಯಂತಿರ್ಪ ತನ್ನಕೈಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮೃಜ-ಧೂಳಿಂಗಳೊಡನು||೨೭||
ರಾಜ-ಘೋರಿಯೇ! ಅಶ್ಲಿಷ್ಯ-ಕಣ್ಣಿನ ತೊಟ್ಟುಗಳಿಲ್ಲ, ನೇತ್ರೇ-ಕಂಗಳನ್ನೂ, ಶುಚಾ-ಶೋಕದಿರುವ, ಉಪಹತಾ-ಕೃಷ್ಣಂ
ಗಳಾದ, ಸ್ತನೌಚ-ಪಾಲಗಳನ್ನೂ ಪ್ರವೃಜ್ಯ-ಬರಸಿ, ಅನನ್ಯವಿಷಯಂ-ಬೇರೆಯಾವಗೋಚರವೊಲ್ಲದ, ಸಂ-ಪತಿವ್ರತೆ
ಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು, ಬಾಹುನಾ-ತೋಳಿಸುವ, ಅಶ್ಲಿಷ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ||೨೮|| ಪ್ರಭುಃ-ಘೋರಿಯು, ಸತಾಂ-ಸತ್ಪುರು
ಷರಿಗೆ ಗತಿ-ಪ್ರಾಪ್ತನು, ಸಾಂತ್ವಜ್ಞಃ-ಸಮಾಧಾನವಂ ಬಲ್ಲವನೊಂದ ಕೃಷ್ಣನು, ಹಾಸ್ಯಪ್ರಾಥೇ-ನಗನರದ ಛಾಣ್ಕೆ
ಯದೇನೆಯಿಂದ, ಭ್ರಮಚ್ಚಿತ್ತಂ-ಭ್ರಾಂತಮನಸ್ಸಳಾದ, ಅತಃಪಾಂ-ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಳಲ್ಲದ, ಕೃಪಣಾಂ-ದೀನಳಾದ ರು
ಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು, ಕೃಪಯಾ-ದಯೆಯಿಂದ, ಸಾಂತ್ವಯಾಮಾಸ-ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದನು ||೨೯|| (ಕೃಷ್ಣವಚನವು) ವೈದರ್ಭಿ-ರು
ಕ್ಮಿಣೀವೇ ಮಾ-ನನ್ನಂಕುರಿತು, ಮಾನಯೇ-ದಾಡಿ-ಅನಹನವಂಗಳೊಳಬೇಡ, ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನ, ಮತ್ಪರಾಯಣಾಂ-ನಾನೇ
ಉತ್ತಮಗತಿಯಾಗಿ ಉಳ್ಳವಳನ್ನಾಗಿ, ಜಾನೇ-ಬಲ್ಲೆನು, ಅಂಗನೇ-ಹೆಂಣೇ! ತ್ವದ್ವಚಃ-ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು, ಕೋತುಕಾಮೇನ-
ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆಬಯಕೆಯುಳ್ಳ ನನ್ನಿಂದ, ಕ್ಷೇಪಿತ್ಯಾ-ನರ್ಮಕೀಡೆಯಿಂದ, ಚರಿತಂ-ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಟ್ಟಿತು||೩೦|| ಪ್ರೇಮಸಂ
ರಂಭಸ್ವರಿತಾಧರಂ-ಸ್ನೇಹಾಶೀಶಯ ದಿಂದ ಕದಲುವತೊಡೆಯೊಳಂಧಾ, ಕಟಾಕ್ಷೈಪಾರುಣಾಪಾಂಗಂ-ಕುಡಿಸೋಟಗಳಿಂದ ಕಂ
ಪದ ಕುಡಿಗಂಗಳಿಲ್ಲಂಧಾ, ಸುಂದರಭುಕ್ತುಪೀತಪವ-ಚುಬ್ಬುಗಳ ಗಂಟುಳ್ಳ, ಮುಖಂಚ-ಮೋರೆಯನ್ನೂ (ನೋ
ಡಲೋಸುಗ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು) ||೩೦|| ಭೀರು-ಭಯಶೀಲಳಾದ, ಭಾಮಿನಿ-ಹೆಂಣೇ! ಯ-ಯಾವುದರಿಂದ, ಪ್ರಿಯಯಾ ಇಷ್ಟ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಂಚದಿಂದಿಳಿದು ಹಸ್ತಂಗಳಿಂದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಕೇಶಂಗಳಂ ನುಬಂಗಳೆಂಹಿಕ್ಕಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕ
ಟ್ಟಿ ಪದ್ಮಸಮಾನವಾದ ಹಸ್ತದಿಂದ ಮುಖವ ನೊರಸಿದನು ||೨೬|| ಬಾಷ್ಪಪೂರ್ಣಂಗಳಾದ ನೇತ್ರಂಗಳನ್ನು
ನೇತ್ರೋದಕದಿಂದ ನೆನೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕುಪುಸವನ್ನೂ ಬರಸಿ, ಮುಖ್ಯಪತ್ನಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ಬಾಹುಗಳಿಂದ
ಪಿಕ್ಕೊಂಡು ||೨೭|| ಸಮಾಧಾನಮಮಾಡಬಲ್ಲ- ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ಗತಿಯಾದ ಪ್ರಭುವಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಕೃಪೆಯಿಂದ
ಮುಗ್ಧೆಯೂ ಕೃಪಣಳೂ ಆದಅಕೆಯಂ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದನ ದಂತೆ||೨೮|| ಎಲ್ಲೆರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ! ನೀನ್ಯ
ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಸುಯೇಪಡಬೇಡ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇವರಮಾನು ರಕ್ತಲಾಗಿರುವಿಯೆಂದು ನಾನುಬಲ್ಲೆನು,ಆದರೂ ನೀನೇ
ನೆನ್ನವಿಯೋ ಅದಂಕೇಳ ಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕಪಟೋಕ್ತಿ ಗಳಂ ಪೇಳಿದನು ||೨೯|| ಪ್ರಣಯ ಕೋಪ
ದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿರುವ ಅಧರೋಷ್ಯಪುಷ್ಪದ್ವಾಗಿ ಕಂಪದ ಕಡೆಗಂಣ ನೋಟಂಗಳಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿರುವ
ವಕ್ರಗಳಾದ ಹುಬ್ಬುಗಳುಳ್ಳ ನಿನ್ನ ಮೊಗಮ ನೋಡಲೋಸುಗ ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು ||೩೦|| ಪಶ್ಚೀನಮೇತರಾದ

ತೆಯಾಮಃಪಿ ಯಯಾಭೀರಾಭಾವಿನಿಶ್ರೀಶುಕಃ||ಸೃವಂಭಗವತಾರಾಜವೈದರ್ಭೀಪರಿಸಂತ್ಯತಾ||
 ಜ್ಞಾತ್ವಾತತ್ಪರಿಹಾಸೋಕ್ತಿಂಪ್ರಿಯತ್ಯಾಭಯಂಜಹೌ ||೩೦|| ಬಭಾವಮುಪಭಂಪುಂಸಾಂಪೀಕ್ಷಂತೀ
 ಭಗವನ್ಮುಖವಾ|| ಸುಪ್ರೀಡಹಾಸಮಚಿ ಸ್ನಿಗ್ಧಪಾಂಗನಭಾರತ || ತುಕ್ಮಿಣೀಚಾರುಸರ್ವಾ ಗೀಸಾ
 ಹ್ವಾಚ್ಛಿ ಗೀರನಪಾಯಿನೀ||೩೩||ತುಕ್ಮಿಣೀ||ನಸ್ತೈವಮತದರವಿಂದವಿಶೋಚನಾಹಯದ್ವೈಭವಾ ನಭ
 ತಸ್ಯದೃಶೀವಿಭೂಮ್ನುಃ 'ಕೃತ್ಯಮಹಿಮ್ನುಭಿರತೋಭಗವಾಂಸ್ತು'ಭೀಶಕಿಕ್ವಾಹಂಗುಣಾಕ್ರೌತಿರ
 ಜ್ಞಾಗೃಹೀತತಾದಾ ||೩೪|| ಸತ್ಯಂಭಯಮಿವಗುಣಭ್ಯುಹರುಕ್ತಮಾಂತೇಶ್ವರತಮಾದ ಉಪಲಂಭನ
 ಮಾತ್ರತತ್ತ್ವಾ ನಿತ್ಯಂಕದಿಂಪ್ರಿಯಗಲ್ಯೈಕೃತಮಗ್ರಹಸ್ತ್ವಂತೇವಕೃನ್ಮಾಪದಂವಿದುತಂತ

ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ, ನರ್ವೈ-ಕಿ ಗ್ರದಾವಚನಗಳಿಂದ ಯಾಮಃ-ಹಾವವಹೊತ್ತ ನಿಮಿತ್ತೇ-ಕಳೆಯಲ್ಪಡುವುದೋ, 'ಯಂಹಿ-ಇ
 ಮತಾನೇ, ಗೃಹವೇ-ಧಿನಾ-ಗೃಹಸ್ತರ, ಗೃಹಸ್ತ-ಮನೇಶ್ವರಿ, ಸರಮ-ಅದಿವಾದ, ಲಾಭ-ಅದಾಯವಾಗಿರುವುದು ||೩೦||
 (ಶುಕವಚನವು.) ರಾಜ-ಪೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ ವಿವಂ-ಚಿಗ, ಭಗವತ್-ಕೃಪಣಿಂದ, ಪರಿಸಂತ್ಯತಾ-ಸಮಾಧಾನಗಳಿಗನ
 ಲ್ಪಟ್ಟು, ಸಾವೈದರ್ಭೀ-ಅ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ತ-ಅದರನ್ನು, ಪರಿಹಾಸೋಕ್ತಿಂ-ಸಗನರವವಾತನ್ನಾಗಿ, ಜ್ಞಾತ್ವಾ-ತಳಿದು,ಪ್ರಿ
 ಯತ್ಯಾಭಯಾ-ಗಂಡನು ತನ್ನಂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವವನು, ಜಹೌ-ತೂರುವಳು ||೩೧|| ಭಾರತ-ಭರತಕುಲೋತ್ಪನ್ನನೇ
 ಚಾರುಸರ್ವಾಂಗೀ-ಮನೋಹರವಾದ ಸಲಾವಮವಂಗುಳು,ಅನವಾಯೋ-ಎಂದಿಗೂಗಂಡನಂಜಿಟ್ಟಿರುವಳಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್-
 ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾದ, ಶ್ರೀ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾಗಿರುವ, ರುಕ್ಮಿಣೀ-ವೈದರ್ಭಿಯು, ನಮ್ರೀ ಗೇನ-ಸಪ್ರೀಡ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂ ಸಹಿತವಾದ,
 ಹಾಸ-ಸನಿಯಿಂದ, ರುಚಿರ-ಚಲುವಾದ, ಸ್ನಿಗ್ಧ-ಸ್ನೇಹವುಂಟಾದ, ಅವಾಂಗೇ-ಕಡಗಂಟೆನಿಂದ ಭಗವನ್ಮುಖ-ಕೃಪಣನ
 ಮೊಗವನ್ನು, ಪೀಕ್ಷಂತೀ-ನೋಡುವಳಾಗಿ, ಪುಂಸಾಂ-ಪುರುಷರಲ್ಲಿ, ಯಜ್ಞಂ-ಉತ್ತಮನಾದಕೃಪಣನುಕುರಿತು ವಿಶೇಷ-
 ಪೀಳಿದಳು ||೩೩|| (ರುಕ್ಮಿಣೀವಚನವು) ಹೇಅರವಿಂದವೋಚನ ಎಲೈ ಕಮಾಂಕ್ಷನೇ! ಭವಾ-ನೀನು ಯದಾಹ-ಯಾವುದರ
 ನ್ನುಹೇಳಿದೆಯೋ, ತದೇತದ್ವಿ-ಅ ಯಿದೇ, ವಿವಂಸನ-ಹೀಗೆಯೇಅಲ್ಲವೇ? ವಿಭೂಮ್ನು-ಬಹು! ದೊಡ್ಡವನಾದ,ಭವತೇ-ನಿನ
 ಗೆ, ಸದೃಶೀ-ಸಮಾನಳಾದವಳು, ನ ನಾನ್ವನ, ತ್ರ್ಯಾಧೀಶಿ-ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೂಇದೇನಾದ, ಸ್ವೀಮಹಿಮ್ನು-ಅನ್ವ ಮಹ
 ತ್ವದ್ಭಿಯೇ, ಅಭಿರತಃ-ಅನಂದಿನುವನಾದ, ಭಗವಾ-ಪ್ರದ್ಯುಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯನುಪನ್ವನಾದ ನೀನು,ಪ್ರ-ಎಲ್ಲಿ, ಗೋಪ-ಕೃತಿ-ಸ
 ತ್ಯಾದಿಗುಣಂಗಳಿಗೆಮೂಲಭೂತಳಾದ, ಅಜ್ಞಾಗೃಹೀತಪಾದಾ-ಮೂಢರಾದ ಬಹಿರ್ಮುಖರಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಪಾದಂಗಳುಳ್ಳ
 ವಳಾದ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಕೃ-ಎಲ್ಲಿ? ||೩೪|| ಕೇಳುರುಕ್ತಮ-ಎಲೈ ಅಧಿಕಪಾದಪಾದವಿನ್ಯಾಸವಳ್ಳ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನೇ! ಗುಣೇ

ಗೃಹಸ್ಥಾ ಶ್ರಮಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ವಿನೋದ ಹಾಸ್ಯಾ ಲಾಪಂಗಳಿಂದ ಕಾಲಮ ಕಳೆಯುವುದೇ ಪರಮಸಾ
 ಖ್ಯವು ||೩೦|| ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದರ್ಭರಾಜನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ
 ಸಮಾಧಾನವಂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ ಪರಿಹಾಸ ವಾಕ್ಯವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ತ್ಯಾಗವಂ ಮಾಡ
 ಡುವನೆಂಬ ಭಯವಂ ಬಿಟ್ಟಳು ||೩೧||ಅಮೇಲೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಭಗವಂತನ ಮುಖವನ್ನೋಡಿ ಲಜ್ಜೆಯುಕ್ತವಾ
 ದನಗೆಯಿಂದಲೂ ಮನೋಹರವಾದ ಪ್ರೇಮಯುಕ್ತಂಗಳಾದನೋಟಂಗಳಿಂದಲೂ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾದಶ್ರೀ
 ಕೃಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು ಗುಡಿದಳು ||೩೩||ಅಂತೆನೆ- ಎಲೈವದ್ಯಲೋಚನನೇ! ನಾನು ನಿನಗೆ ಅನುರೂಪನಲ್ಲವೆಂ
 ದು ನೀನುಪೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯವೇಸರಿ, ಸ್ವಕೀಯವಾದ ಮಹಿಮೆಯಲ್ಲಿ ರಮಿಸುವ ಮೂರ್ತಿತ್ರಯನಿಯಾಮಕನಾ
 ದ ನೀನೇ? ಗುಣಾತ್ಮಕಳಾಗಿ ಅಜ್ಞಾರಾದವರಿಂಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಗಳಿಂದನಮಸ್ಕುಗಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾದವುಳ್ಳ ನಾನೇ?||೩೪||
 ಹೃತ್ರಿಯರ ಭಯದಿಂದ ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ನೀನುಪೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯವೇಸರಿ, ಕ
 ಬ್ದಾದಿವಿಷಯಗಳಿಂದ ಭಯಪಟ್ಟವನೆಂಬಹಾಗೆ ನೀನು ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಅಗಾಧವಾದ ಪ್ರಾಣಿಹೃದಯ ಗುಹೆ
 ಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ ಅಗೋಚರನಾಗಿರುವ ದುಷ್ಟರಾದ ಜರಾಸಂಧಾದಿ ಬಲವಂತರೊ
 ಡನೆ ದ್ವೇಷವೆಂದಾಡಿ ಕೊಂದಿದೇನೆಂದು ನೀನು ಪೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯವೇಸರಿ. ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ ನೀನುನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ

ಮೋಂಧಮ್||೩೫|| ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮಮಕರಂದಜುಷಾಂಮುನೀನಾಂವತ್ಸೂ ಸ್ಪೃಟಂನೃಪಕುರ್ಭಿನ್ಮನು
ಮಪ್ರಿಭಾವ್ಯಮ್ |ಯಸ್ಯಾದಲೌಕಿಕಮಪೀಹಿತಮೀಶ್ವರಸ್ಯಭೂವ್ನು ಸ್ತವೇಹಿತಮಧೋಮನುಯಭವಂ
ತಮ್||೩೬|| ನಿಷ್ಕಿಂಚನೋನನುಭವಾನ್ಮಯತೋಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿದ್ವ್ಯಸ್ಮೈಬಲಿಂಬಲಿಭುಜೋಪಿಹರಂತ್ಯಜಾ
ಹ್ಯಾಃ | ನತ್ವಾವಿದುತ್ಯಸುತ್ಯಪೋತಕಮಾಧ್ಯತಾಂಧಾಃಪ್ರೋಭವಾಃ|ಬಲಭುಜಾಮಪಿತಪಿತುಭ್ಯ
ಮ್||೩೭|| ತ್ವಂವೈಸಮಸ್ತಪುರುಷಾರ್ಥಮಯಾಃಫಲಾತ್ರಾಯದ್ವಾಂಭಯಾಸುಮತಯೋವಿಸೃಜಂತಿ

ಶ್ಲೋಕವಾದಿಗುಣಂಗಳೆಂಬ ರಾಜರ ದೇಹದಿಂದ ಭಯಾದಿವ-ಭೀತಿಯಿಂದಲೋ ಎಂಬಂತೆ, ಅಂತಃಸ್ವಮುದ್ರೇ-ಕೃದಯವಂ
ಬ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ, ಸುಪಲಂಘನಮಾತ್ರ-ಚೈತನ್ಯಭಸನಾದ, ಆತ್ಮಾ-ಜೀವಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ಕೇತೇ-ಮಲಗಿರುವ ಯಂಬುವದು, ಸ
ತ್ಯಂ-ವಿಟವೆ, ನಿತ್ಯಂ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಕವಿಂದ್ರಿಯಗುಣೈ-ಕೃತ್ಸಿತಂಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯ ಸಮೂಹಂಗಳೊಡನೆ, ತ್ವಂ-ನೀನು
ಕೃತಮಗ್ರಹ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಯುದ್ಧವೃತ್ತವನಾಗಿರುವಿ, ತ್ವೇ-ಶಕ್ತಿ-ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಿಂದ, ತಮೋಂಫಂ-ತಮೋಗುಣದಂಡ
ಕುರುಡಾದ, ಸೃಪವದಂ-ಶೇರಿತನವು, ವಿಧುತಂ-ಕೊಡಹಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ||೩೭||

ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮ-ನಿನ್ನ ಪಾದವರಗಳ, ಮಕರಂಜುಷಾಂ-ಜೀನಸು ಕೇವಿನುವ, ಮುನೀನಾಂ-ಯೋಗಿಗಳ, ವತ್ಸೂ-ದಾರಿಯು,
ಅಸ್ಪೃಟಂ-ಪ್ರಕಟವಾಗದೆ ಇರುವುದು. ಸೃಪಕುರ್ಭಿ-ನರಾಕಾರರಾದ ಪಶುಗಳಿಂದ ಮರ್ವಿಭಾವ್ಯಂನನು-ಊಹಿಸಲಶಕ್ಯ
ವಾದ್ದಲ್ಲವೆ? ಯಸ್ಯಾ-ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ, ಭವಂತಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಅನುಯೇ-ಅನುಸರಿಸುವ ಭಕ್ತರು ಯಾರೋ, ತೇಷಾಂ-
ಅವರ, ಈಹಿತಮಪಿ-ಅಪೇಕ್ಷಿತವೂ ಕೂಡ, ಅಪಾಕಕಂ-ಲೋಕ ಸಂಬಂಧವಾದ್ದಲ್ಲವೇ ತಸ್ಮಾ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಭೂ
ಮ್ನು-ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವನಾದ, ಈಶ್ವರಸ್ಯ-ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ, ತವ-ನಿನ್ನ. ವಿಷಿತಂ-ಸಂಕಲ್ಪಿತವನ್ನು, ಅಧಾರ-ಇಷ್ಟ
ವಿನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು? ||೩೬|| ಯತೇ-ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ, ಸಿಂಚ-ನಿನಗಿಂತಲೂ ಅನ್ಯವಾದ ಕೊಂಚವೂ ನಾಸ್ತಿ-ನತ್ಯವಾ
ದ್ದಾಗಿಲ್ಲವೇ, ತತೇ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಭವಾ-ನೀನು ನಿಷ್ಕಿಂಚನೋ(ನನು-ವನೂ ಇಲ್ಲದವನಲ್ಲವೆ (ನಿರ್ವಿಕೇಷ ಚಿನ್ಮಾತ್ರ)
ಮ್ ಬಲಿಭುಜಾ-ಭಕ್ತರ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವ, ಅಜಾಹ್ಯಾಃ-ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೂ ಕೂಡ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವವನಿಗೋನು
ಸ, ಬಲಿಂ-ಭವಹಾರವನ್ನು, ಹರಂತಿ-ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವರೋ, ತಂತಾ-ಆ ನಿನ್ನನ್ನು, ಅಂತಕಂ-ನಾಶಕನನ್ನಾಗಿ, ಆಡ್ಯತಾಂ
ಧಾಃ-ಧನಿಕತ್ವದಿಂದ ಕುರುಡರಾದವರು, ಸವಿಮಂ-ಶಿವಯಾವುದಿಲ್ಲವು ಅನುತ್ಯವೇ-ಪ್ರಾಣಂಗಳನ್ನೇ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವ
ವಾಗುವರು. ಬಲಿಭುಜಾಮಪಿ-ಪೂಜ್ಯರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೊಳಗೆ, ಭವಾ-ನೀನು, ಪ್ರೇಷ-ಅತೀಯನಾಗಿರುವಿ ತೇಪಿ-
ಅವರೂ ಕೂಡ, ತುನ್ಯಂ-ನಿನ್ನ ಮಾಗಿರುವರು ||೩೭|| ತ್ವಂವೈ-ನೀನೇ, ಸಮಸ್ತ ಪುರುಷಾರ್ಥಮಯೇ-ಧರ್ಮಾದಿನಕಲ ಪು
ರುಷಾರ್ಥವ್ರತುಸು- ಪುರುಷಾ-ಸುಖಸ್ವರೂಪನೂ ಆಗಿರುವಿ, ಯವ್ಯಾಂಭಯಾ-ಯಾವನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪಸುಖದ ಬಯಕೆ
ಮಾಂದ, ಸುಮತಯಾ-ಸುಖೋನಿಗಳು, ಕೃತ್ಸು-ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ, ವಿಸೃಜಂತಿ-ಬಿಡುವರೋ, (ನನಗನಿಗಾಗುವರೋ) ತ

ಕಾತ್ಸಿತುಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೊಡನೆ ವಿರೋಧವೆಂ ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ ಎಲೈ ಕೃಷ್ಣನೇ! ನಾವು ಸಿಂಹಾಸನ
ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲವೆಂ ಮ ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯವೇಸರಿ. ನಿನ್ನನೇವಕರಾದ ಭಕ್ತರಾದಲೂ ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತ್ಯವು ಪಾ
ಪಫಲಪ್ರದವಾಗಿ ಬಂಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದದ್ದು. ಎಂದೆಂಬೆಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆರಾಜ್ಯಾಧಿಪತ್ಯವಂ ನೀನುಬಿಡುವುದುಹೇ
ಳತಕ್ಕದ್ದೇನು? ||೩೫|| ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಗೋಚರವಲ್ಲದ ವ್ಯಾಪಾರವುಳ್ಳವರುಲೌಕಿಕ ವ್ಯಾಪಾರವೆಂ ಕಂಡವರಲ್ಲವೆಂದು
ನೀನು ನುಡಿದದ್ದು ಸತ್ಯವೇಸರಿ. ಅದುಹೇಗೆಂದರೆ ಎಲೈಭಗವತನೇ! ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮಮಕರಂದವಂನೇವಿಸು
ವ ಯುಗಿಗಳಮಾರ್ಗವುಕೂಡ ಅಗೋಚರವಾದದ್ದು, ಮನುಷ್ಯಪಶುಗಳಿಗೆಹೇಗೆಗೋಚರವಾದೀತು? ಎಲೈಕೃಷ್ಣ
ನೇ! ನಿನ್ನಂ ಯಾರು ನೇವಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೂಕೂಡ ಲೌಕಿಕವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕ
ದ್ದೇನು? ||೩೬|| ನಾವುದರಿಂದ್ರಿಯ ಪೇಳಿದಮಾತು ಸತ್ಯವೇಸರಿ, ಸಿನಗಿಂತಲೂಬಲೆಯೇನೂಮಿಲ್ಲಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು
ಕೂಡ ನಿನ್ನಂಪೂಜಿಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದರಿದ್ರನೆನಗೆಬೇಕಾದವರೆಂದುಪೇಳಿದಮಾತುಸತ್ಯವೇಸರಿ, ಧನಿಕರಾದವರೂ
ಮಮಾಂಧರು ನಿನ್ನಂಭಜಿಸುವದಿಲ್ಲ, ಅವರಲ್ಲಿನಿನಗೇಮೆವೂಮಿಲ್ಲ. ದರಿದ್ರನಿನ್ನಂ ಭಜಿಸುತ್ತಾರೇ, ಅವರಲ್ಲಿನಿನ

ಕೃತ್ಸ್ಮಾಂ ತೇಷಾಂ ವಿಭೋಗಮುಚಿತೇಭವತಸ್ಸ ಮಾಜಃಪುಂಸಸ್ತ್ರಿಯಾಶ್ಚ ರತಯೋಸ್ಸುಖದುಃ
ಖಿನೋರ್ಮುಖಃ ತ್ವಂ ನ್ಯಸ್ತದಂಡಮುನಿಭಿರ್ದಿತಾನುಭಾವತತ್ಪ್ರಾತ್ಯದಶ್ಚ ಜಗತಾಮಿತಮಿವೈತೋನಿ |
ಹಿತಾಭವದ್ಭ್ರಮಗುದೀರಿತಕಾಲವೇಗಧ್ವಸ್ತಾಶಿಷೋಬ್ಜಭವನಾಕಪತೇತತೋನ್ಯೇ ||೩೯|| ಜಾಡ್ಯಂ
ವಾಕಸ್ತವೇಗದಾಗ್ರಜಯಶ್ಚ ಭೂಪಾಕವಿದಾ ವೈಶಾಲ್ಯ ನಿಗದನಜಹರ್ಮಮಾಂತ್ಯವಾ | ಸಿಂಹೋಯ
ಧಾಸ್ವಬಲಿವೀಶಪಶೋಸ್ವಭಾಗಂತಭೀಶ್ಯಭಯಾದ್ಯದುದಧಿಂಕರಣಂಪ್ರಪನ್ನಃ ||೪೦|| ಯದ್ವಾಂಭ
ಯಾನ್ಯಪಶಿಖಾಮಣಯೋಂಗವೈನ್ಯಜಾಯಂತನಾಹುವಗಯಾದಯಃಕಸತ್ಯವಾ ರಾಜ್ಯಂವಿಸೃಜ್ಯವಿ

ನ್ಯಭವತಃ-ಆ ನಿನ್ನ, ನಮಾಜಃ-ಸಭೆಯು, ತೇಷಾಂ-ಅವರಿಗೆ ನಮುಚಿತಃ-ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವುದು, ರತಯೋಃ-ರಸಸ್ವರಮಾಗಿ
ಅನುರಕ್ತರಾದ, ಪುಂಸಸ್ತ್ರಿಯಾಶ್ಚ-ಗಂಡಿಗೂ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ, ಸಮಾಜಃ-ಸೇರಿಕೆಯು, ಸಮುಚಿತಃ-ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದು, ಸು
ಖದುಃಖಿನೋಃ-ಸುಖವುಳ್ಳವರಿಗೂ ದುಃಖವುಳ್ಳವರಿಗೂ, ನ-ಸೇರಿಕೆಯು ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವು. ||೩೯||
ನ್ಯಸ್ತದಂಡಮುನಿಭಿಃ-ನಿರಕ್ತರಾದ ಮೋಗಿಗಳಿಂದ, ಗದಿತಾನುಭಾವಃ- ಹೆಳವುಳ್ಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ಜಗತಾಂ-
ಲೋಕಂಗಳಿಗೆ, ಆತ್ಮಾ-ಚೈತನ್ಯವೂ, ಆತ್ಮದಶ್ಚ-ಚೈತನ್ಯವೂ ಕೊಡುವವನೂ ಆಗಿರುವಿಯೆಂದು, ಭವದ್ಭ್ರಮ-ನಿನ್ನ ಹು
ಬ್ಬಿನದೇಸೆಯಿಂದ, ಉದೀರಿತಾ-ಪ್ರೇರಿತಲ್ಪಟ್ಟ, ಕಾಲ-ದೇಯ, ವೇಗ-ಪ್ರವಾಹದಿಂದ, ಧ್ವಸ್ತ-ಧ್ವಂಸಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಆಶಿ
ಷಃ-ಐಶ್ವರ್ಯಂಗಳುಳ್ಳ ಆಬ್ಜಭವನಾಕಪತೇತ-ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದಿಗಳನ್ನು, ಒತ್ತಾ-ಬಿಟ್ಟು, ವೇ-ನನ್ನಿಂದ, ವೈತೋನಿ-ನೀ
ನು ಬಯಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದೆ, ಅನ್ಯೇ-ಇತರರು, ಕುತಃ-ಯಾವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಬಯಸಲ್ಪಟ್ಟರು? ||೪೦|| ಗದಾಗ್ರ-ಕೃಷ್ಣ
ನೇ! ತವ-ನಿನ್ನ, ವಚಃ-ವಾತು, ಜಾಡ್ಯಂ-ಮೂಢತನವಾಗಿರುವುದು, ಯತೋ-ಯಾವನೀನು ಕಾರ್ಭ ನಿಗದೇನ-ಬಿಲ್ಲಿನ ಬಿಂ
ಕಾರದಿಂದ, ಭೂಪಾಕ-ದರಾಸಂಧನು ಮೊದಲಾದ ರಾಯರನ್ನು, ವಿಷ್ವಾ-ಓಡಿಸಿ, ಪಶೋ-ಮೃಗಂಗಳನ್ನೂಡಿಸಿ, ನಿರ
ಹಃ-ಸಿಂಗವು, ಸ್ವಬಲಿಂ-ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸ್ವಭಾಗಂ-ನಿನ್ನ ಪಾಲಾಗಿರುವ, ಮಾಂ-ನ
ನ್ನನ್ನು, ಜಹರ್ಥ-ಆಪಹುನಿ ತಂದಿರುವಿ, ಈಶ-ಒಡೆಯನೇ! ಯತ್-ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ, ತೇಭ್ಯಃ-ನಿನಗೆ ಸೋತೋಡಿದ ಅ
ವರ ಜನೆಯಿಂದಾದ ಭಯಾತ್-ಭೀತಿಯತ್ತಣಿಂ, ಉದಧಿಂ-ಕಡಲನ್ನು ಕರಣಂ-ರಕ್ಷಕವನ್ನಾಗಿ, ಪ್ರಪನ್ನಃ-ಸೇರಿದವನಾಗಿ
ರುವೆ? ||೪೦|| ಯದ್ವಾಂಭಯಾ-ಯಾವ ನಿನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಅಂಗ-ವೇನರಾಯನ ತಂದೆಯಾದ ಅಂಗರಾಯನೂ ವೈನ್ಯ-ವ್ಯ
ಥುರಾಯನೂ, ಜಾಯಂತ-ಭರತರಾಯನೂ, ನಾಹುಷ-ಯಯಾತಿಯೂ, ಗಯ-ಗಯರಾಯನೇ ಆದಯಃ-ಮೊದಲಾದ; ನೃಪ
ಶಿಖಾಮಣಯಃ-ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಪತ್ನಂ-ಐಕಾಧಿಪತ್ಯವುಳ್ಳ, ರಾಜ್ಯಂ-ಧೊರೆತನವನ್ನು, ವಿಸೃಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ವನಂ-ಅರ

ಗೆಪರಮಾನುಗ್ರಹವು, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಸಹಾಭಕ್ತಿಯಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀನೇವಿವಶನು ||೩೯|| ಎಲೈಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನೇ! ನೀನುಸಮಸ್ತ ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗಳಾದ, ಫಲಂಗಳಸ್ವರೂಪನೂ. ಖುದ್ವಿಮಂತರು ಯಾವವುರು
ಪಾರ್ಥಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸರ್ವ ಪಂತ್ಯ ಜಿಸುತಾರೆಯೋ ಆಪುರುಷಾರ್ಥರೂಪನೂ, ಅಂಭಾಮಹಾಯೋಗಿಗಳ
ಮಾಜದಲ್ಲಿರುವವನೂ, ಅದನೀನು ಕಾಮುಕರಾದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೆ ಗೋಚರನಲ್ಲ ||೪೦|| ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನೇ! ಸರ್ವ ಸಂತ್ಯಾಗವಂಮಾಡಿದ ಮುನಿಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವುಳ್ಳವನೂ ಜಗತ್ತಿಗೆಲಿಂ
ತರಾತ್ಮನೂ ಅದನೀನು ನೇವಕರಿಗೆ ನಿಜಸ್ವರೂಪವಂ ಕುಡುತ್ತಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನುಲವೇ
ಕ್ಷಿಸುವಳಾದೆನು. ನಿನ್ನ ಹುಬ್ಬುಗಳೆರಣ ದಿಂದಲೇವುಂಟಾದ ಕಾಲದಿಂದ ಪರಿಹೃತವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯಾಯ
ವೈಗಳಮುಂತಾದ ಫಲಂಗಳೆಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೆಂಬಿಟ್ಟುನಾನು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಆಪೇಕ್ಷಿಸಿದೆನು ||೪೦|| ನಾನು ದು
ರಾಲೋಚನೆಯ ಮಾಡದೇಯಿದ್ದೆವೆಲ್ಲ, ಎಲೈ, ಈಶ್ವರನೇ! ನೀನುಧನ ಪ್ಪಂಕಾರಕಬ್ಬದಿಂದಲೇ ಜರಾಸಂಧಾ
ದಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಂ ಪತಾಯನಂ ಗೆದ್ದು ಸಿಂಹವು ಕ್ಷುದ್ರಮೃಗಂಗಳಂ ಓಡಿಸಿ ತನ್ನ ವಸ್ತುವಂ ಹೇಗನಾಧಿಸುವು
ಮೋ ಅದೇರಿತೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನೆಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದೆ. ಅಂತಾ ನೀನು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಭಯದಿಂದ ಸಮಾದ್ರಮ
ಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಯೆಂಬ ವಾಕ್ಯ ಅಸಂಗತವೇನರಿ ||೪೦|| ಯಾವ ನಿನ್ನಂ ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ

ವಿಕುರ್ವನಮಂಬುಜಾಕ್ಷಸೀದಂತಿತನುಪದವೀಂತಹ ಹಾಸಿಂಧಿತಾಕಿಮ್ ||೪೦|| ಕಾನ್ಯಾಂಶ್ರಯತೇತವಪಾದ
ಸರೋಜಗಂಧಮಾಘ್ರಾಯಾನುಖರಿತಂಜನತಾಪವರ್ಗಮ್ | ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಲಯಂತ್ವವಿಗಣಯ್ಯಗುಣಾಲ
ಯಸ್ಯಮತ್ಯೃಗ್ನಾನುರೂಪಯಮರ್ಥವಿಪಿಕ್ತದೃಷ್ಟಿಃ ||೪೧|| ಅಂತ್ಯಾನುರೂಪವಭಜಂಜಗತಾಮಧೀ
ಶಮಾತ್ಮಾನಮಾತ್ರಚಕರತ್ರ ಸಕಾವಪೂರಮ್ | ಸ್ಯಾನ್ಮತವಾಂಘ್ರಿರಣಂಸ್ಯತೀರ್ಥಭ್ರಮಂತ್ಯಾಯಾ
ವೈಭಜಂತಮುಪಯಾತ್ಮಯ್ಯತಾಪವರ್ಗಿ ||೪೨|| ತಸ್ಯಾಸ್ಪೃಶ್ಯರಚ್ಯತನ್ಯಪಾಭವತೋಪದಿಷ್ಟಾಸ್ತಿ | ಸ್ತೀ
ಣಾಂಗ್ಮಹಮುಖರಗೋಶ್ಯವಿಡಾಲಭೃತ್ಯಾಃ | ಯತ್ಕೃಗ್ನಮಾಲಮರಿಕಶ್ಯನನೋಪಯಾಯಾದ್ಯವ್ಯಕ್ತ
ತ್ಯಥಾಹರವಿರಿಂಚಸಭಾಸುಗೀತಾ ||೪೩|| ತ್ಯಕ್ತ್ವಕೃಕೃಲೋಮನಖಕೆಶನದಧಮಂತರಾಂಸಾಸ್ಥಿರಕ್ತ

ಣ್ಯವನ್ನು, ವಿವಿಶುಃ-ಹೊಕ್ಕುರೋ, ತೇ-ಅವರು, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಸೀದಂತಿಕಿಂ-ದೂರಿನುತ್ತಿರುವರೋ ಏನು? ಅಂಬುಜಾಕ್ಷ-ಕೃಷ್ಣ
ನೀ! ತೇ-ಅವರು, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಅನುಪದವೀಂ-ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನುಸರಿಸಿ, ಆಸ್ಥಿತಾಃ-ಇರುವರು ||೪೦|| ಗುಣಾಲಯ-ಸ್ಯ-ಅನಂತಕ
ಲಾಘುಗುಣಂಗಳಿಗಾದಾದನಾದ. ತವ-ನಿನ್ನ, ಸನ್ಮುಖರಿತಂ-ಸತ್ಪುರುಷರಿಂದ ಘೋಷಿತವುಟ್ಟು, ಜನತಾಪವರ್ಗಂ-ಜೀವ
ಕೋಟಿಗೆ ಮೋಕ್ಷರೂಪವಾದ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಲಯಂ-ಲಕ್ಷ್ಮಿತಿಗೆ ಆವಾಸವಾದ, ಪಾದನರೋಜಗಂಧಂ-ಅಡಿದಾವರೆಯ ಪರಿಮಳವ
ನ್ನು, ಆಘ್ರಾಯ-ಅನುಭವಿಸಿ, ಕಾತು-ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯ ತಾನೆ. ಅರ್ಧವಿಪಿಕ್ತದೃಷ್ಟಿಃ-ಅನ್ಯವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತಲಕ್ಷ್ಯವು,
ಶ್ವಪೂಗಿ, ಅವಿಗಣಯಃ-ನಿನ್ನ ಪಾದಗಂಧವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಮರ್ತ್ಯಂ ವ ರಣಧರ್ಮವುಳ್ಳ, ಸದಾ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಉರುಭ
ಯ-ಅಧಿಕ ಭೀತಿಯುಳ್ಳ, ಅನ್ಯಂ-ತರನನ್ನು, ಶ್ರಯೇತ-ಆಶ್ರಯಿಸುವೆ? ||೪೧|| ಜಗತಾಂ-ಲೋಕಂಗಳಿಗೆ, ಅಧೀಶ-ಮಹಾ
ಪ್ರಭುವೇ, ಅನುರೂಪಂ-ತಕ್ಕವನಾದ, ತಂತ್ಯಾ-ಆನಿನ್ಯನ್ನು, ಆತ್ಮಚ-ಇಲ್ಲಿಯೂ, ಪರತ್ಮಚ-ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ, ಕಾಮ
ವೂರಂ-ಮನೋರಥಂಗಳಂ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವ, ಆತ್ಮಾನಂ-ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನಾಗಿ, ಅಭಜಂ-ಸೇವಿಸಿದನು. ಯೇ-ವೈ-ಯಾವ
ವನೇ, ಅನ್ಯತಾಪವರ್ಗಿ-ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಮೋಕ್ಷಸ್ವರೂಪನಾಗಿ, ಭಜಂತಂ-ತನ್ನಂ ಸೇವಿಸುವವನನ್ನು ಉಪಯಾತೀ-ಖ
ಳಿಸೇರುವನೋ, ತಸ್ಯತವ-ಆನಿನ್ನ, ಅಂಘ್ರಿಃ-ಚರಣವು, ಸೃತಿಭಿಃ-ಸಂಸಾರಂಗಳಿಂಪೆ, ಭ್ರಮಂತ್ಯಾಃ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ [ಭ್ರಾಂ
ತಿವಡುತ್ತಿರುವ] ಮೇ-ನನಗೆ, ಅರಣಂ-ಕ್ಷೇಮವಾದ ರಕ್ಷಕವು ಸ್ಥಾತೀ-ಆದೀತು ||೪೨|| ಅರಿಕರ್ತನ-ಕತ್ಯಗಳನ್ನು ಕೃತಿಗೊಳಿ
ನುವ, ಅಚ್ಯುತ-ಕೃಷ್ಣನೇ, ಹರವಿರಿಂಚಸಭಾಸು-ರುದ್ರಬ್ರಹ್ಮರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ, ಗೀತಾ-ಕಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಯುಷ್ಮತ್ಕೃತಾ-ನಿಮ್ಮ
ಗುಣವರ್ಣನವು, ಯತ್ಕೃಗ್ನಮಾಲಂ-ಯಾವ ವಕಿವಿಗಳ ಬುಡವನ್ನು ನೋಪಯಾ ಯಾತೀ-ಬಳಿಸೇರದೇ ಹೋಗುವುದೋ
ತೇ-ಅಂತವರಾದ, ಗೃಹೇಷು-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ-ಹೆಂಗಳಿಗೆ ಖರಗೋಶ್ಯವಿಡಾಲಭೃತ್ಯಾಃ-ಕತ್ತೆಗಳಂತೆಯೂ ಎತ್ತಗೆ
ಳಂ ತಿಯೂ ಕುದುರೆಗಳಂತೆಯೂ ಬಕ್ಕುಗಳಂತೆಯೂ ಆಹಾರ ಜೀವಿಗಳಾದ ಸೇವಕರೆನಿಸುವ ಭವತಾ ಉಪದಿಷ್ಟಾಃ-ನಿನ್ನಿಂ
ದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ಸೃಪಾಃ-ಶಿಶುಪಾಲಾದಿ ಧೋರೆಗಳು, ತಸ್ಯಾಃ-ಅವಳಿಗೆ ಸ್ಯಾಃ-ಗಂಡಂದಿರಾದಾರು ||೪೩|| ತ್ಯಕ್ತ್ವ....

ಅಂಗರಾಯನು ಪೃಥುರಾಯನು ಭರತರಾಯನು ಯಯಾತಿ ರಾಯನು ಗಯರಾಯನು ಇವರು ಮುಂತಾ
ದ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠರು ವಿಕಾಧಿಪತ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಂ ಬಿಟ್ಟು ವನವಂ ಕುರಿತು ಹೋದರೋ, ಅವರೇನಾದ
ರೂ ದುಃಖಪಟ್ಟರೆ? ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಸಾಧನವನೆಯ್ದಿದರು ||೪೦|| ಎಲೈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಗುಣಪರಿಚ್ಛೇನವೃತ್ತಯಾ
ವೆ ಸ್ತ್ರೀಯಾ ಲೋಕಸೂತಾಪ ಪರಿಹಾರಕವಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಶ್ಲಾಘಿತವಾದ ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮಗಂಧವನ್ನು
ಆಘ್ರಾಣಂ ಗೆಯ್ದಿಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಅಂತಾ ನಿನ್ನ ನ್ನತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮರಣ ಧರ್ಮವುಳ್ಳ ಅಪರಿಮಿತಭಯವುಳ್ಳ ಸಾಧಾರಣ
ಮನುಷ್ಯನಂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಳಾದಾಳು? ||೪೧|| ಜಗತ್ತುಗಳಿಗೆ ನಾಥನಾದ ಇಹಲೋಕ ಪರಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿ
ಇದ್ವಾರ್ಥಪೂರಕನಾದ ಅಂತರಾತ್ಮನಾದ ನಿನ್ನಂ ಅನುರೂಪನನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದನಾನು ನಿನ್ನನೆಯ್ದಿದನು. ಸೇ
ವಕರ ಸಂಸಾರ ಬಂಧಮೋಚಕವಾದ ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮವೇ ನನಗೆ ರಕ್ಷಕವಾಗಲಿ, ಸುಸಾರಬದ್ಧಳಾಗಿ ಜನ
ನಮರಣಾದಿ ರೂಪವಾದ ಮಹಾ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾಗಿರುವೆನು, ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ||೪೨|| ಬ್ರಂಹಾದಿ
ಗಳಿಂದ ಗುಣಂಗಳೆಲ್ಲವು ನಿನ್ನ ಚರಿತವು ಯಾವಸ್ತ್ರೀಯ ಶೋತ್ರಮಾರ್ಗವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿಲ್ಲವೋ

ಕ್ರಿಮಿವಿಟ್ಟುಪಿತ್ತವಾತಮ್ | ಜೀವತ್ಕ್ವವಂಭಜತಿಕಾಂತಮತಿರ್ಮಮೂಢಾಯಾತೆಪದಾಬ್ಜಮಕರಂವ
ಮಜಿಘ್ರತೀಸಾ | ೪೫ | ಅಸ್ತ್ಯಂಬುಜಾಕ್ಷಮಮತಚರಣಾನುರಾಗತಿತ್ಯಕ್ರತಗ್ಯಮಯಜಾನತಿಕ್ತ
ದ್ವಪ್ಪೇ | ಯರ್ಪ್ಯಸ್ಯಪ್ರದ್ವಯಉಪಾತ್ರರಜೋತಿಮಾತ್ರೋಮಾವಿಹ್ನುತದಂದಹನೇಪರಮಾನು
ಕಂಸಾ | ೪೬ | ನೈಮಳಿಕಮಹಂಮನೈವಚಸ್ತಮಧುಸೂದನ | ಅಂಬಾಯಾತವಹಿಪ್ರಾಯಕನ್ಯಾ
ಯಾಸ್ಯಾ ದ್ರುತೀಕ್ಷುಚಿತ್ | ೪೭ | ಪ್ರಾಣಾಯಾಶ್ವಾಪುಂಶ್ಚಲಾಭಮನೋಭೈತಿನಮನವಮ್ | ಬುಧೋ

ನವ್ಯಂ-ತ್ಯಕ್-ತೋವಲಿನಿಂವಲೂ, ಕ್ಷೇಷ್ಯ-ವಿಾಸಗಲಿಂದಲೂ, ಲೋಮ-ಸಣ್ಣಕೂದಲಿನಿಂದಲೂ, ನಖ-ಉಗುರುಗಳಿಂದಲೂ,
ಕೇಶ-ದೊಡ್ಡ ಕೂದಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಏನದ್ಧಿ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂಧಾ, ಅಂತಃ-ಒಳಗೆ, ಮಾಂಸ-ಅಡಗೂ, ಅಸ್ಥಿ-ಮೂಳೆ
ಗಳೂ, ರಕ್ತ-ಕನ್ನೀರೂ, ಕ್ರಿಮಿ-ಪುಳುಗಳೂ, ವಿಟ್-ಮಲವೂ, ಕಫ-ಸ್ಲೇಷ್ಮವೂ, ಪಿತ್ತ-ಕೊಬ್ಬು, ವಾತಂ-ಗಾಳಿಯೂ ಉ
ಭಂಧಾ, ಜೀವತ್ಕ್ವವಂ-ಬದುಕಿರುವಹಣವನ್ನೂ, ಯಾ-ಮಾವವಳು, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪದಾಬ್ಜಮಕರಂದಂ-ಅಡಿವಾಸಲೆಯ ಜೀನನ್ನ,
ಅಜಿಘ್ರತೀ-ಮೂಸಿನೋಡೆ ಇರುವಳೋ, ಸಾವಿಮೂಢಾ-ಆ ಮುಗ್ಧಳೇ, ಕಾಂತಮತಿ-ಗಂಡನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಭ
ಜತಿ-ನೇವಿಸುವಳು || ೪೫ || ಹೇಅಂಬುಜಾಕ್ಷ-ಕೃಷ್ಣನೇ | ಆತ್ಮ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ | ರತಸ್ಯ-ಅನಕ್ತನಾದ, ಮಯಿಜ-ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ,
ಅನತಿರಿಕ್ತದ್ವಪ್ಪೇ-ಭಿನ್ನವಲ್ಲದ ಲಕ್ಷ್ಯವುಳ್ಳ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಚರಣಾನುರಾಗ-ಅಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹವು, ಮಮ-ನನಗೆ, ಅಸ್ತು-ಆಗ
ಲಿ: ಯರ್ಪ್ಯ-ಯಾವಾಗ; ಅಸ್ಯ-ಈ ಪ್ರಪಂಚದ, ವೃದ್ಧಯೇ-ಬೆಳವಳಿಗೆ ಗೋಸು-ಗೆ, ಉಪಾತ್ರರಜೋತಿಮಾತ್ರ-ತೊಂದ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ರಜೋಗುಣದ ಅಧಿಕೃತವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಮಾಂ-ಸನ್ನನ್ನ, ಕಾಕ್ಷನೇ-ನೋಡುವೆಯೋ, ತದು-ಅದೇ, ನಹಿ-ನಮಗೆ ಹ-ಸಂ
ತೋಷಕರವಾದ; ಪಶಮಾನುಕಂಪಾ-ಅತ್ಯನುಗ್ರಹವಾಗಿರುವುದು || ೪೬ || ಮಧುಸೂಪನ-ಕೃಷ್ಣನೇ | ತೇ-ನಿನ್ನ, ವಚಃ-ಮಾ
ತನ್ನು, ಅಳೀಕಂ-ಸುಳ್ಳನ್ನಾಗಿ, ಅಹಂ-ನಾನು, ನೈವಮನ್ಯೇ-ಎಣಿಸುವದೇ ಇಲ್ಲವು. ಕ್ವಚಿತ್-ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕನ್ಯಾಯಾ-ಮ
ದುವೆ ಯಿಲ್ಲದವಳಿಗೆ, ಪ್ರಾಪುಃ-ಬಹಳವಾಗಿ; ರತಿ-ಅನುರಾಗವು, ಅಂಬಾಯಾತವ-ಅಂಜಿ ಯೆಂಬವಳಾಗದಂತೆ. ಸ್ವಾತೇ-
ಸೈವುರುವವಳು ಆದೀತಲ್ಲವೇ? || ೪೭ || ಪ್ರಾಣಾಯಾಶ್ವಾಪುಂಶ್ಚಲಾಭಮನೋಭೈತಿನಮನವಮ್ | ಬುಧೋ

ಅಸ್ತಿಗ್ರೇಗೆ ನಿನ್ನಿಂ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಜರಾಸಂಧಾದಿಗಳು ಪತಿಗಳಾಗಿ. ಅಜರಾಸಂಧಾದಿಗಳು ಎಂತಿಯವಳೆಂದರೇ
ಗಾರ್ಧಭಂಗಳಂತೆ ಭಾರವಾಹಕರಾಗಿ, ದೈವಭಂಗಳಂತೆ ಸರ್ವದಾ ದೇಹಪ್ರಯಾಸ ಪಡುವರಾಗಿ, ನಾಯಿಗಳಂ
ತೆ ಅವಮಾನವ ನೆಯ್ದುವರಾಗಿ, ಮಾರ್ಜಾಲಂಗಳಂತೆ ದೀನರಾಗಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಧೀನರಾಗಿ, ಇರುವರಾ|| ೪೫ ||
ಯಾನಸ್ತ್ರೀಯು ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮ ಮಕರಂದವಂ ಆಘ್ರಾಣಂಗೆಯ್ಯದೆ ಇರುವಳೋ ಅಂತಿಯ ಮೂಢಸ್ತ್ರೀ
ಯು; ತ್ಯಕ್ತಿನಿಂದಲೂ ಗಡ್ಡವಿಾಸಗಳಿಂದಲೂ ರೋಮಂಗಳಿಂದಲೂ ಕೇಶಂಗಳಿಂದಲೂ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಒಳಗೆ
ಮಾಸದಿಂದಲೂ ಅಸ್ಥಿಗಳಿಂದಲೂ ಪುರೀವದಿಂದಲೂ ಕ್ರಿಮಿಗಳಿಂದಲೂ ವಾತಪಿತ್ತಶ್ಲೇಷ್ಮಂಗಳಿಂದಲೂ ಪೂರಿ
ತವಾದ ಜೀವಯುಕ್ತ ವಾಡವನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ || ೪೫ || ಎಲೈಪದ್ಮಲೋಚ
ನನೇ | ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ನನಗನುರಾಗವಿರಲಿ. ಆತ್ಮಾರಾಮನಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇವಳೇ ಅನ್ಯಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯಂ
ಖಭೇದ ಬುದ್ಧಿರಹಿತನಾದ ನಿನಗೆ ಅತಿರಿಕ್ತವಾದ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಲೋಕರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಗೃಹೀತವಾದ
ಸುಂದರದೇಹವುಳ್ಳ ನೀನು ರಜೋಗುಣಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಾನುರಾಗದಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನ್ನಂ
ನೋಡುತ್ತೀಯಲ್ಲಾ, ಅದೇ ನನಗೆಪರಮಾನುಗ್ರಹವು. || ೪೬ || ಎಲೈಮಧುಸೂದನನಾದ ಕ್ರಿಷ್ಣಪ್ಪಣಸ್ವಾಮಿ
ಯೇ | ನಿನ್ನಿಂದ ಪೇಳಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಥವು ಅನ್ಯತವಲ್ಲ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾಜನರಿಗೆ ಯಾವವನಾದರೂ ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ
ಪ್ರೇಮವುಂಟಾಗುವುದು ಸತ್ಯವೇನೂ, ಕಾಶೀರಾಯನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಅಂಜಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆ ಅಂಜಿಕೆ ಯೆಂಬಮೂ
ವರು ಪುತ್ರಿಯರಾಗಿ ಅಂಜಿಯೆಂಬವಳಿಗೆ ಸಾಲರಾಯನಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿತ್ತು. || ೪೭ || ವಿವಾಹಿತಳಾದರೂ ಕನ್ಯೆ

ಸತೀನಂಬಿಭೃಯಾತ್ತಾಂಜಿಭೃದುಜಯಚ್ಯುತಃ ||೮೪||ಶ್ರೀಭಗವಾಃ|ಸಾಧ್ವೈತಚೋಽಪ್ರತುಕಾಮೇ
ನರಾಜಪುತ್ರೀಪ್ರಲಂಬಿತಾ | ಮಯೋದಿತಂಯದನ್ಯಾತ್ಮತತ್ಸರ್ವಂಸತ್ಯಮೇವ ||೮೫||ಯಾಃ|ಯಾಃ
ಕಾಮಯಸಕಾಮಾಃ|ಮಯ್ಯಕಾಮಾಯಮಾನಿನಿ | ಸಂತಿಹ್ಯಕಾಂತಭಕ್ತಾಯಾಸ್ತವಕಲ್ಯಾಣೇನಿತ್ಯ
ದಾ || ೫೦ || ಉಪಲಬ್ಧಂಪ್ರತಿವ್ರಮವಾತಿವ್ರತ್ಯಂಚತೇನಘೋ|ಯದ್ವ್ಯಕ್ತೈಶ್ಚಾಲ್ಯಮಾನಯಾನಧೀ
ರ್ಮಯ್ಯಪಕರ್ಮಿತಾ ||೫೧||ಯಮಾಂಭಜಂತಿದಾಂಪತ್ಯತಪಸಾವ್ಯತಚರ್ಯಯಾ | ಕಾಮಾತ್ಮಾನೋಪ
ವರ್ಗೇಶಂಮೋಹಿತಾಮಮಮಾಯಯಾ ||೫೨||ಮಾಂಪಾಪ್ಯಮಾನಿನ್ವಪವರ್ಗಗಂಪದಂವಾಂಛಂತಿಯೆ

ತ್ತಿಗೆ, ಮನಃ-ಹೃದಯವು, ನವಂನವಂ-ಹೊಜೊಸ ಪುರುಷರಂ ಕುರಿತು, ಅಭ್ಯೇತಿ-ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಬುಧ-ವಿನ್ಯಾಸನು, ಅ
ಸತೀ-ಹಾದರಗತ್ತಿಯನ್ನು ನಜಿಭೃಯಾತ-ಅಸ್ತವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಪೋಷಿಸಬಾರದು, ತಾಂ-ಅವಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇ-ಪೋಷಿಸು
ವವನು, ಉಪಲಬ್ಧಚ್ಯುತಃ-ಈ ಲೋಕದಿಂದಲೂ ಪರಲೋಕದಿಂದಲೂ ಜಾರಿಬೀಳುವ ನಾಗುತ್ತಾನೆ ||೮೪|| [ಭಗವದ್ಭಜನವು]
ಸಾಧ್ವಿ-ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ, ರಾಜಪುತ್ರಿ-ಘೋರೆಯ ಮಗಳೇ! ಏತತ್-ಈ ಮಾತನ್ನು, ಶೋತುಕಾಮೇ-ನ-ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯ
ಕೆಯುಳ್ಳನನ್ನಿಂದ, ಪ್ರಲಂಬಿತಾ-ಕಾಸ್ಮಣಿ ಪಾಡಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿರುವಿ, ಮಮಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಉದಿತಮನು-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನು, ಸ
ನಿರಿಸಿಹೋ, ಯಾತ್ಮ-ಯಾವುದರನ್ನು ಪೇಳಿಹೋ, ತತ್ಸರ್ವಂ-ಅದೆಲ್ಲವೂ, ಸತ್ಯಮೇವ-ದಿಟವೇ ಅಲ್ಲವೇ ||೮೫|| ಕಲ್ಯಾ
ಣ-ಕುಳವುಳ್ಳ ನೀನು, ನಿತ್ಯದ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಮಯಿ-ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಯಾಃ|ಯಾಃ|ಕಾಮಾಃ-ಯಾವಯಾವ ಒಯಕೆಗೇಂ
ನು, ಕಾಮಯಸೇ-ಬಯಸುವೆಯೋ, ಮಾನಿನಿ-ಮಾನವತೆಯೇ! ತೇ-ಅ ಒಯಕೆಗಳು, ಏಕಾಂತಭಕ್ತಾಯಾಃ-ರಜನ್ಯವಾದ ಅ
ದ್ವೈತಭಜನಮುಳ್ಳ, ತಪ-ನಿನ್ನ, ಅಕಾಮಯ-ಬಯಕೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತಿಹಿ-ಇರುವವಲ್ಲವೆ ||೮೬|| ಅನಘೀ-
ಪಾಪ ರಹಿತಳೇ! ಯತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ವಾಕ್ಯೈಃ-ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಚಾಲ್ಯಮಾನಯಾಃ-ಜಂಚಲ ಗೊಳಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ
ತೇ-ನಿನ್ನ, ಧೀಃ-ಬುದ್ಧಿಯು, ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ನಾಪಕರ್ಷಿತಾ-ಸಂಕೋಚವಂ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವೋ, ತತ್-ಅ ಕಾರಣದಿಂದ, ಪ್ರ
ತಿವ್ರಮ-ಪರಸ್ಪರ ಗ್ನೇಹವೂ, ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಂ-ಗರುತನವೂ, ಉಪಲಬ್ಧಂ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ||೮೭|| ಯೇ-ಯಾರು,
ಕಾಮಾತ್ಮಾಃ-ಕಾಮಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ದಾಂಪತ್ಯ-ದಗಪತಿಸಾಲ್ಪಕ್ಯುಸುಗ, ತಪಸಾ-ಧ್ಯಾನದಿಂದಲೂ, ಅನಾನಾ
ದಿ ಕಾಯ ಕ್ಲೇಶದಿಂದಲೂ, ವ್ರತಚರ್ಯಯಾ-ನಿಯಮಾ ಚರಣದಿಂದಲೂ, ಅಪವರ್ಗೇಶಂ-ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೂಡೆಯನಾದ, ಮಾಂ-
ನನ್ನನ್ನು, ಭಜಂತಿ-ಸೇವಿಸುವರೋ, ತೇ-ಆವರು ಮಮ-ನನ್ನ, ಮಾಯಯಾ-ಅ ವರಣಸ್ತಿಯಿಂದ, ಮೋಹಿತಾಃ-ಅಷ್ಟೇನ
ಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು ||೮೮|| ಮಾನಿನಿ-ಮಾನವತೆಯೇ! ಅವರ್ಗಗಂಪದಂ-ಮೋಕ್ಷದೊಡನೆ ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಮಾಂ

ಯಾ ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿಯಾದರೆ ಅವಳಿಗೆ ನೂತನ ನೂತನ ಪುರುಷನಲ್ಲಿಯೂ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿರುವುದು. ಅಂತೂ ವ್ಯಭಿ
ಚಾರಿಣಿಯನ್ನು ಬುದ್ಧಿಮಂತನಾದ ಪುರುಷನಾದ ಪತಿಯು ಪ್ರೇಷಿಸಬಾರದು. ಪ್ರೇಷಿಸುವನಾದರೆ ಇಹಲೋ
ಕ ಪರಲೋಕಗಳಿಂದ ಚ್ಯುತನಾಗುವನು ||೮೪|| ಎಂಬರುಕ್ಕಿಣಿಯ ವಾಕ್ಯವಂ ಕೇಳಿ ಭಗವಂತನು ನಿರೂಪಿಸು
ವನು- ಎಲೆಕಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ರುಕ್ಕಿಣಿಯೇ! ಈಚಾರ್ಥವಂ ನೀನುಪೇಳುತ್ತೀಯೆ, ಈಚಾರ್ಥವಂ ಶೇಷೇಕಂಬ
ಯಿಷ್ಟೆಯಿಂದ ನಿನ್ನಂ ನಾನುಪರಿಹಾಸಂ ಗೆಯ್ದೆನು. ನನ್ನಿಂದ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಥವನ್ನೆಲ್ಲವಂ ನೀನು ಅನುಮತ
ವರ ಮಾಡಿದ್ದು ಸತ್ಯನೇಸರಿ ||೮೫|| ಎಲೈರುಕ್ಕಿಣಿಯೇ! ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಗೋಸುಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವವಿಶ್ವಾರ್ಥಂ
ಗಳ ನಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೀಯೆ? ಆಯಿಶ್ವಾರ್ಥಂಗಳಂ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಂತಭಕ್ತಳಾದ ನಿನಗೆ ಸಿದ್ಧಗಳಾಗಿವೆ ||೫೦||
ಎಲೈಕಪತಿವ್ರತೆಯೇ! ನಿನಗೆ ಪತಿಯಾದ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೇಮಾತಿಕಯವಂ ತಿಳಿದನು, ನಿನ್ನ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವಂ ತಿ
ಳಿದನು, ನಾನು ನಾನಾಪ್ರಕಾರಂಗಳಾದ ಚಾತುರ್ಯ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ವಾಕ್ಯಂಗಳಂ ನಾನುಪೇಳಿದರೂ ನಿನ್ನ
ಬುದ್ಧಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉಪೇಕ್ಷೆಯೆಂದನಾಡಿ ಅನ್ಯಪುರುಷನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚಲಿಸಲಿಲ್ಲ||೫೧||ಯಾವಜನರು ಸ್ತ್ರೀ
ಪುರುಷರ ಗಂಭೀರ ಸುಖಾರ್ಥವಾಗಿ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಿಂದಲೂ ಕಾಮಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ನ
ನ್ನ ಭಜಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರು ನನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತರಾದವರು.||೫೨||ಎಲೈರುಕ್ಕಿಣಿಯೇ! ಮೋಕ್ಷ

ವಿಭಕ್ತಮಂತ್ರಃ ಪ್ರಸಾಧಿಸಿತೋಮಯಿಚಿರಾಯತಿಕೂನ್ಯಮೇತತ್ | ಮತ್ವಾಜಿಹಾಸಹದಮಂಗಜುನ
ನ್ಯುಲೋಗ್ಯಾತಿವೈ ತತತ್ತ್ವಯವಯಂಪ್ರತಿನಂದಯಾಮಃ ||೫೩|| ಶ್ರೀಶುಕಃ | ಎವಂಸೌರತಸಲ್ಲಾಪೈ
ಭಗವಾನ್ದೇವಕೀನುತಃ | ಸ್ವರತೋರಮನಾರೇಮನರಲೋಕವಿಡುಬಯಾ ||೫೪|| ಅಧಾನ್ಯಾಸಾ
ಮಪಿವಿಭುಗ್ಮಾಹಮಗೃಹವಾವ | ಆಸ್ತಿತೇಗೃಹಮಧಿಯಾಧರ್ಮಾ ಲೋಕಗುರುರ್ಹರಿಃ ||೫೫||
ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ವಚ್ಚಿ ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಸ-ಅವಿಂಪ, ಮಯಂ-ನಾವು, ಜಿತಾಃ-ನಿನ್ನಿಂಪ ಗಮ್ಯಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವರು, ಸ್ತುತಿ-ಆಗಿರುವೆವು ||೫೩|| ಆತ್ಮಲಭನೇನನ್ನ ತಾಭ
ಕ್ಯೋನುಗ ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂಪ, ಸುವಿಭಕ್ತಮಂತ್ರಃ-ಚನ್ನಾಗಿವಿವಿಸಿ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿನ್ನ ಅಲೋಚನೆಯುಳ್ಳ, ದೂತಃ-
ಸುದ್ಧಿಯಂ ಪೇಳುವ ವಿಪ್ರನು, ಪ್ರಸಾಧಿಸಿತಃ-ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು, ಮಯಿ-ನಾನು, ಚಿರಾಯತಿಸತಿ-ಸಾವಕಾಶವಂ ಮಾಡುವವ
ನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಏತತ್-ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು, ಕೂನ್ಯಂ-ಂಕ್ತವನ್ನಾಗಿ, ಮತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ಅನನ್ಯಯೋಗ್ಯಂ-ನನಗಿಂತಲೂ ಹೆರವ
ರಿಗೆ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದ, ಇದಮಂಗಂ-ಈ ನಿನ್ನ ಶುರವನ್ನು, ಅಜಿಹಾಸಃ-ತೋರೆಯ ಲೆಳಸಿದವಳಾದೆ ತತ್-ಆ ಯುಪಕಾರಕರ್ಮ
ವು, ತ್ವಯ್ಯೇವ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ, ತಿಪ್ತಿತ-ಇದ್ದಿತು (ಅದಕ್ಕೆ ಪುತ್ರಪುತ್ರಪುತ್ರವಂ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ವಯಂ-ನಾ
ವು, ಪ್ರತಿನಂದಯಾಮಃ-ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸುವೆವು ||೫೪|| [ಶುಕವಚನವು] ಭಗವಾನ್-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ದೇ
ವಕೀನುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವರತೋರ-ಸ್ವರೂಪಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವನಾದರೂ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಸೌರತಸಲ್ಲಾಪೈಃ-ರ
ತಿಕ್ರೀಡಾ ಸಂಭಾಷಣಂಗಳಿಂದ, ಸರಲೋಕಂ-ಮನುಷ್ಯಲೋಕವನ್ನು, ವಿಡಂಬಯ-ಅನುಸರಿಸುವನಾಗಿ, ರಮಯಾ-ಲಕ್ಷ್ಮಿ
ಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೊಡನೆ, ರೇಮೇ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು ||೫೫|| ವಿಭು-ವ್ಯಾಪಕಪ್ರಭುವಾದ, ಲೋಕಗುರುಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕುಪಡೇಶಕ
ನಾದ, ಹುಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅಧ-ಅಬಲಕ. ಅನ್ಯಾಸಾಂ-ಇತರ ಹಂಗಳ, ಗೃಹೇವ್ಯಪಿ-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಗೃಹವಾನಿವ-ಮನೆ
ಯ್ನು ದಾಸವಾನಂತೆ ಗೃಹಮೇಧೀಯಾ-ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಧರ್ಮಾ-ಅಗ್ನಿಮೋತ್ರಾತ್ರಿಧಿ ನತ್ಯಾರ-ಪ್ರಜ್ಞಾ
ತದವಾದಿಗಳನ್ನು, ಆಸ್ತಿತಃ-ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವ ನಾದನು; ||೫೬||

ಇಂತಿಂಪಾಗಿ ಭಾಗತ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥ ಬೋಧಿನಿಯಂತು ಬೇಕೆಯಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳಗೆ
ಒಂನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು

ಸುಮ್ಮನೆ ಮಿವ್ವೆಯಲ್ಲಾ, ಅದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ನಡತೆಯಿಂದಲೇ ನಾವು ನಿನಗೆ ಸ್ವಾಧೀನರು ||೫೩|| ಇವ್ವೊ ಮಾತ್ರ
ವೆಲ್ಲ ನೀನು ನನ್ನಂ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಯೆಯ್ದಲೋಸುಗ ಅಲೋಚನೆಯೆಂಬೊಡಿ ನಾನುಬೇಗಬಾರದೆ ವಿಳಂಬಂ
ಮಾಡಲಾಗಿ, ನನ್ನ ಸವಿಸಾಕಕ್ಕೆ ದೂತನಂ ಕಳುಹಿಸಿದೆಯಲ್ಲಾ, ಆಗ “ಎಲೈ ದತ್ತಾತ್ರೇನೇ! ನಿನ್ನ ನುಗ್ರಹವಂ
ನಾನು ಪವೆಯದ ಒಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಯಾದೇಹವಂ ತ್ಯಾಗವಂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ,, ಎಂದು ದೂ
ತಮುಖದಿಂದ ನನ್ನಂ ಕುರಿತು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದೆಯಲ್ಲ, ಅಪ್ರಕಾರವಾದ ನಿನ್ನ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಪ ತ್ಯಾಗಕಾರವಂ
ಏನು ಮಾಡುವೆವು. ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನಿನ್ನಂ ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ||೫೪|| ಭಗವಂತನಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾಲಾಪಂಗಳಿಂದ ಆತ್ಮಾರಾಮನಾದರೂ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೊಡನೆ ಗೃಹಂಗಳಲ್ಲಿ ಗೃ
ಹಸ್ಥ ನಂತೆ ರವಿಸಿದನು ||೫೫|| ಕುರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಗಿಲಾದ ಪತ್ನಿಯರುಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ
ವೃತ್ತವನಾದ ಪುರುಷನಂತೆ ಲೋಕಗುರುವಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳೆನಾಚರಿಸಿ ಸಂತೋ
ಷರಡಿಸಿದನು ||೫೬||

ಇಂತು ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿ-

ಕನುನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ತಾನೆಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀ

ಮನ್ಮಹೀಕೂರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ವಿರಚಿತಮಾದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ”ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ

ಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊ-

ಳು ಅವ್ಯಪಂಚಾಕತ್ತಮಾಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀಶುಕಃ||ಎಕೈಕಶಸ್ತಾಃಕೃಷ್ಣಸ್ಯಪುತ್ರಾಃಪತದಶಾಬಲಾಃ | ಅಜೀಜನನ್ನನವಮಾನ್ವಿತುಸ್ಸ
ರಾಷ್ಟ್ರಾನುಪಮಾ || ಗೃಹಾದನಪಗಂವೀಕ್ಷ್ಯರಾಜಪುತ್ರೋಚ್ಯುತಂಸ್ಥಿತಮ್ | ಸ್ವಂಸ್ವಂಸ್ಸಮಂ
ಸುತಪ್ರಸೂನತತ್ತ್ವವಿದಸ್ತ್ರಿಯಃ ||೧|| ಚಾರ್ವ-ಬ್ಹುಕೋಶವದನಾಯತಬಾಹುನೇತ್ರಸಪ್ರ
ಮಹಾಸರಸವೀಕ್ಷಿತವಲ್ಲಜಲ್ಪೈಃ ಸಮೋಹಿತಾಭಗವತೋನಮನೋವಿಜಿತುಂಸ್ವೈವಿ ಭ್ರಮೈ
ಸ್ಸಮಶಕೃವನಿತಾವಿಭೂಮ್ನಃ ||೨|| ಸ್ತ್ರಾಯಾವಲೋಕಲವದರ್ಶಿತಭಾವಹಾರಭೂಮಂಡಲಪ್ರ
ಹಿತಕೌರತಮಂತ್ರಶೌಚೈಃ | ಪತ್ನೈಸ್ತುಷೋಡಶಸಹಸ್ರಮಾನಂಗಬಾಣೈರ್ಯಗ್ಯೇಂದ್ರಿಯಾಂವಿ

೬೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೀಕ.

[ಶ್ರೀಶುಕವಚನವು.] ತಾಃಅಬಲಾಃ-ಆ ಹೆ.ಗಳು, ನರ್ವಾಕ್ಯಸಂಸದಾ-ಸಮಸ್ತವಾದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ, ಪಿ
ತುಃ-ತಂದೆ ೧೦ತಲೂ, ಅನವಮಾ-ಕಡಮೆಯಾಗದೆ ಯಿರುವ, ದಶವ-ಹತ್ತುಹತ್ತುಮಂದಿಯವ. ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಪುತ್ರಾಃ-ಕೃ
ಷ್ಣನ ಕುಮಾರರನ್ನು, ಎಕೈಕಶಃ-ಓರೋರ್ವಳಾಗಿ ಅಜೀಜನ-ಹಡವರು ||೧|| ರಾಜಪುತ್ರೈಃ-ಕ್ಷತ್ರಿಯಕನ್ಯೆಯರು. ಗೃಹಾ
ತ್-ತಮ್ಮ ಮನೆಯತ್ತಣಿಂ, ಅನವಗಂ-ಹೊರಗೆ ಹೋಗದೆ ಯಿರುವನಾಗಿ, ಸ್ಥಿತಂ-ಇರುವಂಥಾ, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ವೀ
ಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸ್ವಂಸ್ವಂ-ತಮ್ಮತಮ್ಮ, ಪ್ರೇಷ್ಯಂ-ಪ್ರಿಯವುರುವವನಾಗಿ, ನೈಮಂಸತ-ತಿಳಿದರು ಸ್ತ್ರಿಯಃ-ವೆಂಗಳನ್ನು
ತತ್ತ್ವವಿದಃ-ಆ ಕೃಷ್ಣನ ಯಥಾರ್ಥವಂ ಬಲ್ಲವರು, ನ-ಅಗಲಿಲ್ಲವು ||೨|| ಚಾರು-ಜಲ್ಪೈಃ-ಚಾರು-ಮನೋಹರವಾದ, ಅ
ಬ್ಹುಕೋಶ-ತಾವರೆಯ ಮಗ್ಗಿನಂತಿರುವ, ವದನ-ಮುಖ ೧೦ತಲೂ, ಆಯತಬಾಹು-ನೀಳವಾದ ತೋಳುಗಳಿಂದಲೂ ನೇತ್ರ-ಕಂಗೆ
ಳಿಂದಲೂ ಸಪ್ರಮ-ಅನುರಾಗದಿಂದ ಸಂತವಾದ, ಪಾಸರನ-ಸಗಯನುಪುಳ್ಳ ವೀಕ್ಷಿತ-ನೋಟಂ ಗೊಂದಲೂ, ವಲ್ಲ-ಮ
ನೋಹರವಾದ, ಜಲ್ಪೈಃ-ಮಾತುಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ವೈವಿಭ್ರಮೈಃ-ತಮ್ಮ ವಿಲಾಸಗಳಿಂದ, ವಿಭೂಮ್ನಃ-ಒಹಳ ಬೊಡ್ಡವನಾದ,
ಭಗವತ -ಭಗವಂತನ ದೇವಿಯ ಸಂಮೋಹಿತಾಃ-ಮೋಹಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವನಿತಾಃ-ವೆಂಗಳೂ. ಮನಃ-ಕೃಷ್ಣನ ಹೃದ
ಯವನ್ನು, ವಿಜೀತುಂ-ಗೋಳಿದಕ್ಕೆ, ಸಮಶಕೃ-ಸಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲವು ||೩|| ಪೋಡಶಸಹಸ್ರಂ-೧೬ಸಾವಿರವಾದ, ಪತ್ನೈ
ಸ್ತು-ಕೃಷ್ಣನ ಮಡದಿಯರಾದಲೋ ಸ್ತ್ರಾಯ-ಕೌಂತ್ಯಃ-ಸ್ತ್ರಾಯಾವಲೋಕ-ಸಿರುವನೆಂಬುದಿದ ನೋಟದ, ಲವ-ಅಂಕ
ದಿಂದ, ದರ್ಶಿತ-ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಭಾವ-ತಾತ್ಪರ್ಯದಿಂದ, ಹಾರಿ-ಮನೋಹರವಾದ, ಭೂಮಂಡಲ-ಹಬ್ಬುಗಳ ಚಚ್ರದಿಂದ,

೬೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ|| ಎಕವಪಿ ತಮೋಶೌರೇಃಪುತ್ರವೌತ್ರಾದಿಸಂತತಿಃ | ಅನಿರಾದ್ಧವಿವಾಹೇಚ
ರುಕ್ಮಿಣೋರಾಮತೋವಧಃ ||೪|| ಅರವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪುತ್ರವೌತ್ರಾದಿ
ಸಂತತಿಯು, ಅನಿರಾದ್ಧನ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನಿಂದ ರುಕ್ಮಿಯು ಹತನಾದನೆಂಬ ಅರ್ಥವೂ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾ
ಯನಂ ಕುರಿತು ಶುಕಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಕಾರವೆಂತೆನೆ,-

ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪತ್ನಿಯ ರೋರೋರ್ವರಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತವಾ
ದ ಗುಣ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ತಂದೆಯಾದ ಕೃಷ್ಣದೇವನಿಗಿಂತಲೂ ನೂಗುವಲ್ಲದವನಾದ ಹತ್ತು ಹತ್ತುಮಂದಿ ಪು
ತ್ರಂ ಪಡೆದರು ||೧|| ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆತ್ಮಾ ರಾಮತ್ವವನಿಯದೆ ಯಿರುವ ರಾಜಪುತ್ರಿಯರಾದ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಗೃಹದ ದನೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಡದೆಯಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನೋಡಿ
ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅತಿಪ್ರೀತಿ ವಿಷಯರನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದರು ||೨|| ಭಗವಂತನ
ಮನೋಹರವಾದ ಪದ್ಮಕೋಶದಂತಿರುವ ಮುಖದಿಂದ ದೀರ್ಘಗಳಾದ ಭುಜಗಳಿಂದಲೂ ನೇತ್ರಂಗಳಿಂದ
ಲೂ ಪ್ರಮಯುಕ್ತವಾದ ಹಾಸ್ಯಸ್ವರ ದೊಡಗೂಡಿರುವ ಸುನೋಟಗಳಿಂದಲೂ ಮಧುರ ವಚನಗಳಿಂದಲೂ
ಮೋಹಯುಕ್ತರಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸ್ವಕೀಯಂಗಳಾದ ಅನೇಕ ವಿಲಾಸಂಗೆ
ಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಪಹರಿಸಲೋಸುಗೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲ ||೩|| ಹದಿನಾ

ಮುಖಿತುಂಕರಣೈರ್ನಶಕಾಃ ||೪|| ಇತ್ಥಂರಮಾಪತಿಮವಾಪ್ಯಪತಿಂಸ್ತ್ರಿಯಸಾಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋಪಿನ
ವಿದುಃಪದವೀಂಯಾದೀಯಾಂ | ಭೇಜುರ್ಮದಾವಿರತಮಿಧಿತಯಾನುರಾಗಹಾಸಾವಲೋಕನವಸಂಗಮ
ಲಾಲಸಾದ್ಯಂ ||೫|| ಪ್ರತ್ಯುರ್ಗಮಾಗನವರಾರ್ಹಣಪಾದಶೌಚತಾಂಬೂಲವಿಕ್ರಮಣವೀಜನಗಂ
ಧಮಾಲ್ಪೈಃ | ಕೆತಪ್ರಸಾರಕಯನನ್ನ ಪನೋಪಹಾರೈರ್ದಾಸೀತತಾಪಿವಿಭೋವಿದಧುಸ್ತದಾಸ್ತ
ಮ||೬|| ಯುಸ್ಸುರ್ಚಿತಂಸ್ವಭವನೈವ್ಯಧಿರೂಢಭಾವೈರ್ಲಕ್ಷ್ಯೈಕಧಾಮರಜನಾಫುಲವೀಕ್ಷಣನ |
ಐಕ್ಷನ್ಯತಾಪಿಪತಿನಚತಾಃಕಟಾಕ್ಷೈಃಸ್ಥೂಣಾಂತರೇಣನವಸಂಗಮಲಜ್ಜಯೈಕ್ಷ ||೭|| ರಾಮಾ

ಸಾರತಮಂತ್ರ-ರತ್ನಾಲೋಚನಗಳಲ್ಲಿ, ಕೌಂಡೈಃ-ನಮರ್ಧಂಗಳಾದ, ಅನಂಗಚಾಣೈಃ-ಮನ್ಮಥನಸರಳುಗಳಂತಿಪ, ಕರಣೈಃ
ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಸಾಧನಂಗಳಿಂದ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವಕ್ಕಪ್ಪಣ, ಇಂದ್ರಿಯಂ-ವೀರ್ಯವನ್ನು, ವಿಮುಖಿತುಂ-ಚಲ
ನಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅಥವಾ ಕ್ಷೋಭಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ನಶೇಕು-ನಮರ್ಧರಾಗಲಿಲ್ಲವೇ||೪||ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋಪಿ-ಬ್ರಹ್ಮನು
ಮೊದಲಾದವರೂ ಕೂಡ, ಯಾದೀಯಾಂಪದವೀಂ-ಮಾವವನದಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನವಿಡು-ಅರಿಯರೋ, ತಂ-ಅಂಥಾ, ರ
ಮಾಪತಿಂ-ಮಾಧವನನ್ನು, ಪತಿಂ-ಗಂಡನನ್ನಾಗಿ, ಅವಾಪ್ಯ-ಪಡೆದು, ತಾಂಸ್ತ್ರಿಯೇ-ಆಹಂಗಳು ಅನಿರತಂ-ಎಡಬಿಡದೆ, ಏಧಿ
ತಯಾ-ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅನು...ದ್ಯಂ-ಅನುರಾಗ-ಸ್ನೇಹವೂ, ಹಾಸ-ನಗೆಯೂ, ಅವಲೋಕ-ನೋಟವೂ, ನವಸಂಗಮ-
ಹೊಸಸಂಭೋಗವು, ಲಾಲನ-ಆನಂದಿಯೂ, ಆದ್ಯಂ-ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಭೇಜು-ಹೊಂದಿದರು, ಪ್ರತ್ಯುತ್ಸು-ಮ-ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುವಿ
ಕೆ, ಅನನ-ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನಿಡುವಿಕೆ, ಪರಾರ್ಹಣ-ಕ್ರೇಷ್ಣವಾದಪ್ರೂಷ, ಪಾದಶೌಚ-ಕಾಲತೊಳೆಯುವಿಕೆ, ತಾಂಬೂಲ-ವೀಳ್ಯವಂ
ನೀಡುವಿಕೆ, ವಿಕ್ರಮಣ-ಆಯಾಸವೂ ಪರಿಹರಿಸುವಿಕೆ, ವೀಜನ-ಗಾಳಿಯೆಂಬ ಜೀವವಿಕೆ, ಗಂಧಮಾಲ್ಪೈಃ-ಪರಿಮಳಪುಷ್ಪಂಗಳ
ನರ್ಪಿಸುವಿಕೆಗಳೆಂಬಲೂ, ಕೇಶ. ಹಾರೈ-ಕೇಶಪ್ರಸಾರ-ಕುರುಳ್ಳಂ ಹಿಕ್ಕಿ ಸರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಶಯನ-ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಹಾಸು
ವಿಕೆ, ನೃಪನ-ನೀರೆರೆಯುವಿಕೆ, ಉಪಹಾರೈಃ-ಭಕ್ಷ್ಯಾದಿಗಳಂ ಸಮರ್ಪಿಸುವಿಕೆಗಳೆಂಬಲೂ, ದಾಸೀಶತಾಪಿ-ದಾದಿಯರಗುಂ
ಪುಗಳೂಕೂಡ, ವಿಭೋಃ-ಬಡೆಯನಾದ ಕೃಪಣ, ದಾಸ್ಯಂ-ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು, ವಿಧಧುಃಸ್ತ-ಸ್ನೇಹವನ್ನಾಡಿರಲೆವೆ ||೬||
ಅಧಿರೂಢಭಾವೈಃ-ಆರೂಢ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಯೋಗಸಿದ್ಧರಿಂದ, ಸ್ವಭವನೇಷು-ತಮ್ಮತಮ್ಮ ದೇಹಂಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವರ್ಚಿತಂ-ಚ
ನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ, ಲಕ್ಷ್ಯೈಕ್ಯಕಥಾಮ್-ಲಕ್ಷ್ಯೈಗೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನವಾದ, ಪತಿಮಪಿ-ನರವೀರನಾದ ಗಂಡನಂಕೂಡ,
ಯಾಃ-ಯಾವವೆಂಗಳು, ರಜಸಾ-ರಜೋಗುಣದಿಂದ, ಅಪ್ಲುತವೀಕ್ಷಣೇನ-ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಮತಾವಪಿ-ಬುದ್ಧಿಯ
ಲ್ಲಿಯೂ, ನೈಕ್ಷ-ನೋಡಲಿಲ್ಲವೋ ತಾಙ್-ಆಹಂಗಳೂ ಕೂಡ, ನವಸಂಗಮಲಜ್ಜಯಾ-ಹೊಸಸಂಪರ್ಕದ ನಾಚಿಕೆಯಿಂಪ,
ಸ್ಥೂಣಾಂತರೇಣ-ಕಂಭದಮರೆಯಿಂದ ಕಟಾಕ್ಷೈಃ-ಕುಡಿನೋಟಗಳಿಂದ, ಐಕ್ಷ-ನೋಡಿದರು ||೭|| ಗೃಹೇ-ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಪುರ

ತು ಸಾವಿರಮಂದಿ ಯಾದರೂ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವೃತ್ತಿಯರು ಗೊಡಹಾಗಾದೊಡನೆ ಯುಕ್ತವಾದ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಸೂ
ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಭೋಮಂಡಲದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತಲ್ಪಟ್ಟ ಸುರತ ಗಂಬಂಧಿಗಳೂ
ದ ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣಂಗಳಾದ ಮನ್ಮಥ ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂಗಳಾದ ಇತರಕೇ
ಳಿ ಸಾಧನಂಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮನಸ್ಸಂ ವಿಕಾರ ಯುಕ್ತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲೋಸುಗ ಸಮರ್ಥ
ರಾಗಲಿಲ್ಲ ||೪|| ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಕೂಡ ಯಾವವನ ಮಾರ್ಗವನರಿಯರೋ ಅಂತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪತಿಭಾವದಿಂದ ಪಡೆದು ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ
ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅನುರಾಗದಿಂದ ಪುಟ್ಟಿದ ಮುಗುಳುನಗೆಯೂ ಸವಿನೋಟವೂ ನೂತನ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂ
ತವಾದ ಅಭಿಲಾಷೆಯೂ ಮೊದಲಾದ ವಿಲಾಸಗಳ ಸಮೂಹವನೆಯ್ದಿದರು ||೫|| ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರಸಂ
ಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ದಾಸಿಯರು ಸಹ ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ಅನುಸರಿಸು ವುದರಿಂದಲೂ, ರತ್ನಪೀಠ ಸಮೂಹ
ದಿಂದ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಗೆಯ್ಯುವುದರಿಂದಲೂ, ವ್ಯಜನಾದಿಗಳಂ ಪಡೆದು ಜೀಸುವುದರಿಂದಲೂ, ಗಂಧಪುಷ್ಪಂಗಳ
ಿಂದಲೂ, ಕೇಶಾಲಂಕಾರದಿಂದಲೂ, ಉತ್ತಮಕಯನ ಸಮರ್ಪಣದಿಂದಲೂ, ಅಭ್ಯಂಜನದಿಂದಲೂ, ಉಪ
ಹಾರಂಗಳಿಂದಲೂ, ವ್ಯಾಪಕನಾಪ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನಿಗೆ ವ್ರಪಜಾರಂ ಗೆಯ್ದಿದರು ||೬|| ||೭|| ಪೂರೋಕ್ತ

ಗೃಹವಿಹರತಃಪುರತಃಕರಾಭ್ಯಾಂಬದ್ಧಕ್ಷಣಾಸ್ಪೃಶ್ಯದಯಿತಸ್ತಮುದಾಹಸಂತ್ಯಃ | ಗೋತ್ರಾಂತರಾ
ಜ್ಯೋಭಿದಧುರ್ಮತುಪೂರುವಸ್ಯಕ್ಷೇಶಾಪಹಾನ್ಯಪಿತದಂಗಜಭಂಗಭೀತಾಃ|ತಾಸಾಂಯಾದಶಪುತ್ರಾಣಾಂ
ಕೃಷ್ಣಸ್ತ್ರೀಣಾಂಪುರೋದಿತಾಃ|ಅಪ್ಪಾಮಹಿಷ್ಯಂತತ್ಪುತ್ರಾಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾದೀಗೃಣಾಮಿತೇ
ಚಾರುಭವೈಸ್ಸುಧೇವೈಶ್ಚಚಾರುವೆಶ್ವವೀರೈವಾ | ಸುಚಾರುಶ್ಚಾರುಗುಪ್ತಶ್ಚಭದ್ರಚಾರುಸ್ತ
ಧಾಪರಃ ||೧೦||ಚಾರುಭದ್ರೋವಿಚಾರುಶ್ಚಚಾರುಶ್ಚದಶಮೋಹರಃ | ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಪ್ರಮುಖಾಜಾತಾರು
ಕೃಷ್ಣಾನ್ವನವಾಃಪಿತುಃ ||೧೧|| ಭಾನುಸ್ಸುಭಾನುಸ್ಸುಪ್ರಭಾನುಪ್ರಭಾನುರಾಷ್ಟ್ರನುಮಾಂಸ್ತಥಾ |
ಚಂದ್ರಭಾನುಬೃಹದ್ಬಾನುರವಿಭಾನುಸ್ತಥಾಪ್ಪಮಃ||೧೨||ಶ್ರೀಭಾನುಪ್ರತಿಭಾನುಶ್ಚಗತ್ಯಭಾ
ಮಾತ್ಮಜಾತಃ | ಸಾಂಬಸ್ಸುಮಿತ್ರಪುರುಜಿತ್ಸುತಜಿತ್ಸುತಸ್ರಜಿತ್||೧೩||ವಿಜಯಶ್ಚಿತ್ರಕೇತುಶ್ಚಕೀ
ರ್ತಿಮಾತ್ರದ್ರವಿಣಃಕ್ರತುಃ | ಜಾಂಬವತ್ಸಾಸ್ಸುತಾಹ್ಯತೇನಾಂಬಾದ್ಯಾಃಪಿತೃನಮತಾಃ||೧೪||ಭಾನು

ತಃ-ಮುಂಗಡೆಯೊಳು, ವಿಹರತಃ-ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ. ಸ್ಪೃಶ್ಯದಯಿತಸ್ತು-ತಮ್ಮವಲ್ಲದವನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಕರಾಭ್ಯಾಂ-ಕೈಗಳಂ
ದ, ಬದ್ಧೇಕ್ಷಣಾಃ-ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಗಳುಳ್ಳವರಾದ, ರಾಮಾಃ-ಕೆಂಗಳು. ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಹಸಂತ್ಯಃ-ನಗುಡಿದವ
ರಾಗಿ, ಗೋತ್ರಾಂತರಾಣಿ-ಬೇರೆ ಕೆನರುಗಳನ್ನು, ಅಭಿದಧುಃ-ಹೇಳಿದರು. ತದಂಗಜಭಂಗಭೀತಾಃ-ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣದ
ಹಾನಿಯಾದೀತೆಂದು ಹೆದರಿದವ ರಾವ್ದರಿಂದ, ಪೂರುವಸ್ಯ-ಪುರವನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಕ್ಷೇಶಾಪಹಾನ್ಯಪಿ-ಮುಖಂಗಂ ಪರಿ
ಹರಿಸುವ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಾವರೂ, ನಾಭಿದಧುಃ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ||೧೦||ದಶಪುತ್ರಾಣಾಂ-ಹತ್ತು ಹತ್ತುಮಂದಿ ಕುಮಾರರಲ್ಲಿ, ತಾಸಾಂ
ಕೃಷ್ಣಸ್ತ್ರೀಣಾಂ-ಅಕ್ಕಪಕ್ಕನ ಮಡದಿಯರೊಳಗೆ, ಯಾಃಅಪ್ಪಾಮಹಿಷ್ಯಂತ-ಯಾವಮಂದಿ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯರು ಪುರಾ-
ವೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಉದಿತಾಃ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರೋ, ತತ್ಪುತ್ರಾ-ಅವರ ಕುಮಾರರಾದ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾದೀ-ಕಾಮನು ಮೊದ
ಲಾದವರನ್ನು, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಗೃಣಾಮಿ-ಹೇಳುವೆನು ||೧೧||ಕಾರುಭವೈಷ್ಣು-ಸುಧೇವೈಷ್ಣು, ಚಾರುಭವನು, ವೀರೈವಾ-ಸಾಮ
ರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಸುಚಾರುವು, ಚಾರುಗುಪ್ತನು, ಭದ್ರಚಾರವು, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅವರಃ-ಮತ್ತೊರ್ವನಾದ ||೧೨|| ಚಾರುಭದ್ರ
ನು, ವಿಚಾರುವು, ವಶಮಃ-ಹತ್ತನೆಯವನಾದ ಚಾರುವು, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಪ್ರಮುಖಾಃ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಮೊದಲಾದವನು, ಪಿತುಃ-
ತಂದೆಯಾದ, ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಗಿಂತಲೂ, ಅನವಾಹಃ-ಕಡಮೆ ಯಲ್ಲದವರಾಗಿ, ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾಃ-ರುಕ್ಮಿಣೀ ದೇವಿಯಿಂದ, ಜಾತಾಃ-
ಪುಟ್ಟಿದವರಾದರು ||೧೩||ಭಾನುವು ಸುಭಾನುವು, ಸ್ವಭಾನುವು. ಪ್ರಭಾನುವು, ಭಾನುಮಂತನು, ಚಂದ್ರಭಾನುವು,
ಬೃಹದ್ಬಾನುವು, ಅಪ್ಪಮಃ-ಎಂಟನೆಯವನಾದ, ರವಿಭಾನುವು ||೧೪||ಶ್ರೀಭಾನುವು, ಪ್ರತಿಭಾನುವು, ಎಂಬ, ವಾ-ಹತ್ತು
ಮಂದಿಯೂ, ನರೈಭಾಮಾತ್ಮಜಾಃ-ನರೈಭಾಮೆಯ ಕುಮಾರರು || ಸಾಂಬನು, ಸುಮಿತ್ರನು, ಪುರುಜಿತ್ತು, ಕತಜಿತ್ತು, ಸಹ
ಸ್ರಜಿತ್ತು ||೧೫|| ವಿಜಯನು, ಚಿತ್ರಕೇತುವು, ಕೀರ್ತಿಮಂತನು, ದ್ರವಿಣನು, ಕ್ರತುವು, ವತೇ-ಈ, ಸಾಂಬಾದ್ಯಾಃ-ಸಾಂ

ಗಳು ||*|| ಹತ್ತು ಹತ್ತುಮಂದಿ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಅ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರುಕ್ಮಿಣೀಮೊದಲಾದ ಅ
ಪ್ಪಮಹಿಷಿಯರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನನ್ನಂ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟರೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ದೇನೆಯಿಂದ ಜನಿಸಿರುವ ಪ್ರದ್ಯು
ಮ್ನ ಮೊದಲಾದ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ವಿವರಣವಂ ನಿನಗೆ ಪೇಳುವನಾಗುತ್ತೇನೆ ||೧೦|| ಚಾರುಭವೈಷ್ಣುನು, ಸುಧೇವೈಷ್ಣುನು,
ಸಮರ್ಥನಾದ ಚಾರುಭವನು, ಸುಚಾರು, ಚಾರುಗುಪ್ತನು, ಭದ್ರಚಾರು ||೧೧||ಚಾರುಭದ್ರನು, ವಿಚಾರು, ಚಾರು
ಮಂತನು, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೇ, ಸರ್ವಜ್ಞೇಷ್ಠನಾಗಿಲಿಟ್ಟ ತಂದೆಯಾದ ಕೃಷ್ಣದೇವನಿಗೆ ಸಮಾನರಾದ ಈ ಹತ್ತು
ಮಂದಿ ಪುತ್ರರೂ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು ||೧೨||ಭಾನುವು, ಸುಭಾನುವು, ಸ್ವಭಾನುವು, ಪ್ರಭಾನು
ವು, ಭಾನುಮಂತನು, ಚಂದ್ರಭಾನುವು, ಬೃಹದ್ಬಾನುವು, ರವಿಭಾನು, ಶ್ರೀಭಾನು, ಪ್ರತಿಭಾನುವು, ಈಹ
ತ್ತುಮಂದಿಯೂ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯ ಪುತ್ರರು ||೧೩|| ಸಾಂಬನು, ಸುಮಿತ್ರನು, ಪುರುಜಿತ್ತು, ಕತಜಿತ್ತು, ಸಹ
ಸ್ರಜಿತ್ತು ||೧೪|| ವಿಜಯನು, ಚಿತ್ರಕೇತುವು, ಕೀರ್ತಿಮಂತನು, ದ್ರವಿಣನು, ಕ್ರತುವು, ತೆನೆಗೆ ಯವ

ಶ್ವೇತೋತ್ಕರ್ಷಸನ್ನಿವೃತ್ತಿಚಿತ್ರಗುರೈಗವಾಽಪ್ಯವೇ | ಆಮಶ್ಯಂಕುರೈಸ್ತುಶ್ಚೈವಮಾಽಕೃತಾರ್ಥಗ್ನಜಿತೆ
ಸ್ವತಾಃಪ್ರೀತಿಶ್ಚುತಕವಿರೈವೇವೀರಸ್ವಬಾಹುಭೃದ್ರವಿಕಲಃ | ಶಾಲೀರ್ದರ್ಶನಾರ್ಥಮಾಸುಃ
ಕಾಳಿಂದ್ಯಸೋಮಕೇವನಃ || ೬ || ಪ್ರಭೋವೋಗಾತ್ರವಾಽಸಿಂಹೇಬಲಪ್ರಬಲಃ |
ಮದ್ರಾಸ್ವತಾತಮಹಾಶಕ್ತಿಃ ಸ್ವಹಸ್ತೇಜೋಪರಾಜಿತಃ || ೧೭ || ವ್ಯಕೋಹ್ಯಕೋಸಿಲೋಗ್ಯಧೂಬದ್ವ
ನ್ನೋಪಾಧವಚ | ಮಹಾಶಕ್ತವಾಪನೋವಹ್ಮಿರ್ಮಿತ್ರವಿಂದಾತ್ಮಜಾಸ್ಸುಧೀಃ || ೧೮ || ಸಂಗ್ರಾಮಜಿದ್ವ
ಹಸ್ತೈನೋರಾಪ್ರಹರಣೋರಿಜಿತ | ಯಜ್ಞಸ್ಸುಭದ್ರೋಭದ್ರಾಯಾವಾಮಲಯಾಶ್ಚಸುಃ || ೧೯ ||
ದೀಪ್ತಿಮಾಂಸಾಪ್ರಾಪತಾದ್ಯಾರೋಹಿಣ್ಯಾಸ್ತನಯಾಹರೇ || ೨೦ || ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಸ್ಯೋರಿದೂರೋ
ದುಕ್ರಮತ್ಯಾಮಹಾಬಲಃ | ಪುತ್ರಾಶ್ಚಿಂತುರಾಕೃತೋರಾಜಸ್ತನ್ನಾಭೋಜಕಟಪುರ || ೨೧ || ಏತೆ

ಬನು ಮೋಹವವರು, ಪಿತೃನಮೃತಾಃ-ತಂದೆಯಂತೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದ, ಜಾಂಬವತಿಯ ಸ್ವತಃ-ಜಾಂಬವತಿಯ. ಪುತ್ರರು || ೧೪ ||
ಭಾನುವು, ಚಂದ್ರನು, ಅಶ್ವನೇನನು ಚಿತ್ರಗುಪ್ತನು, ವೇಗವಂತನು, ವೃಷನು, ಆಮನು, ಕಂಕುಪು, ವನುವು, ಶ್ರೀಮಂತ
ನು, ಕೃತಿಯು ಎಂಬವರು, ನಾಗ್ಯಜಿತೇ-ಸತ್ಯಾದೇವಿಯ, ಸುತಾಃ-ಪುತ್ರರು || ೧೫ || ಶ್ರುತನು, ಕವಿಯು ವೃಷನು, ವೀ
ರ-ಶೂರನಾದ, ಸುಬಾಹುಪು, ಭದ್ರನು, ವಿಕಲನು, ಶಾಲೀರ್ದರ್ಶನು ಪೂರ್ಣಮಾಸನು, ಅವರಿಗೆ ಕಿರಿಯವನಾದ
ಸೋಮಕನೆಂಬವರು, ಕಾಳಿಂದ್ಯಾಃ-ಕಾಳಿಂದೀ ದೇವಿಯ ಪುತ್ರರು || ೧೬ || ಪ್ರಭೋವನು, ಗಾತ್ರವಂತನು, ಸಿಂಹನು, ಬಲ
ನು, ಪ್ರಬಲನು ಉರ್ಧ್ವಗನು, ಮಹಾಶಕ್ತಿಯು, ಸಹನು ತೇಜನು, ಅಪರಾಜಿತನು, ಎಂಬವರು, ಮಾಹಾಶ್ಚಿ ಮಾದ್ರಾ
ವೇವಿಯ, ಸುತಾಃ-ಪುತ್ರರ || ೧೭ || ವ್ಯಕನು, ಅರ್ಕನು, ಅಸೀನು, ಗೃಧ್ರನು ಬಹ್ಮಸ್ತನು, ನಾಥನು, ಮಹಾಶನು, ಪಾಪ
ನು ಮಹಿಯು, ಸುಧಿಯು, ಎಂಬವರು, ಮಿತ್ರವಿಂದಾತ್ಮಜಾಃ-ಮಿತ್ರವಿಂದಾ ಪುತ್ರರು || ೧೮ || ಸಂಗ್ರಾಮಜಿತ್ತು ಬೃಹ
ತ್ಸೇನನು, ಶೂರನು, ಪ್ರಹರಣನು, ಅರಿಜಿತ್ತ. ಬಾಹ್ಮನು, ಸುಭದ್ರನು, ವಾಮನು, ಆಯುಪು, ಸ್ಯೋಕನು, ಎಂಬವರು
ಭದ್ರಾಹೇವಿಯ ಪುತ್ರರು || ೧೯ || ದೀಪ್ತಿಮಂತನು, ತಾಮ್ರಪತನು, ಆದ್ಯಾಃ-ಮೊದಲಾಗಿಣ್ಣ, ಹರೇ-ಕೃಷ್ಣನ ದೇವಿಯಿಂ
ದಾದ, ರೋಹಿಣ್ಯಾಸ್ತನಯಾಃ-ರೋಹಿಣೀ ದೇವಿಯ ಪುತ್ರರು || ೨೦ || ರಾಜಾಃ-ಪರೀಕ್ಷಿದನೇ | ಭೋಜಕಟೇಪುರೇ-ಭೋಜಕಟ
ವೆಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿ, ರುಕ್ಮಿಣಿ-ರುಕ್ಮಿಯ, ಪುತ್ರಾಃ-ಮಾಳಾದ. ರುಕ್ಮವತ್ಸ್ಯಂತ-ರುಕ್ಮವತಿಯೆಂಬವಳಲ್ಲಿ ಆದರೋ ಪ್ರ
ದ್ಯುಮ್ನಾಸ್ಯ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಿಗೆ, ಪುತ್ರನು, ನಾಮಾ-ಹೆಸರಿಂದ, ಅಸಿರಯ್ಯ-ಅಸಿರದ್ದನೆಂಬವನು, ಮಹಾಬಲಃ-ಅಧಿಕಶಕ್ತಿ
ಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅಭೋಲ-ಆದನು || ೨೧ || ಸ್ಯಪ-ಪರೀಕ್ಷಿದನೇ | ಏತೇಷಾಂ-ಇವರಿಗೆ, ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾಶ್ಚ-ಮಕ್ಕಳೂ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕ

ರಾದ ಈ ಹತ್ತುಮಂದಿಯೂ, ಜಾಂಬವತಿಯ ಪುತ್ರರು || ೧೪ || ಭಾನುವು, ಚಂದ್ರನು, ಅಶ್ವನೇನನು, ಚಿತ್ರ
ಗು, ವೇಗವಂತನು, ವೃಷನು, ಆಮನು ಕಂಕುಪು, ವನು ಶ್ರೀಮಂತನು, ಕೃತಿ ಅವರು ನಗ್ನಜಿತಿಯ ಪು
ತ್ರರು || ೧೫ || ಶ್ರುತನು, ಕವಿ, ವೃಷನು, ವೀರನು, ಸುಬಾಹು, ಭದ್ರನು ವಿಕಲನು, ಶಾಲಿ, ದರ್ಶನು, ಪೂ
ರ್ಣವಾಸನು, ಸೋಮಕನು, ಇವರು ಕಾಳಿಂದಿಯ ಪುತ್ರರು || ೧೬ || ಪ್ರಭೋವನು, ಗಾತ್ರವಂತನು, ಸಿಂ
ಹನು, ಬಲನು, ಪ್ರಬಲನು, ಉರ್ಧ್ವಗನು, ಮಹಾಶಕ್ತಿ, ಸಹನು, ತೇಜಸ್ಸು, ಅಪರಾಜಿತನು, ಇವರು ಲಕ್ಷ
ಣಿಯ ಪುತ್ರರು || ೧೭ || ವ್ಯಕನು, ಅರ್ಕನು, ಅಸೀನು, ಗೃಧ್ರನು ಬಹ್ಮಸ್ತನು ನಾಥನು, ಮಹಾಶ, ಪಾಪ
ನನು, ವ್ಯು, ಸುಧಿ, ಇವರು ಮಿತ್ರವಿಂದಾ ಪುತ್ರರು || ೧೮ || ಸಂಗ್ರಾಮಜಿತ್ತು, ಬೃಹತ್ಸೇನನು, ಶೂರನು
ಪ್ರಹರಣನು, ಅರಿಜಿತ್ತು, ಯಜ್ಞನು, ಸುಭದ್ರನು, ವಾಮನು, ಆಯುಪು, ಸ್ಯೋಕನು ಎವರು ಭದ್ರಾಹೇವೀ
ಪುತ್ರರು || ೧೯ || ದೀಪ್ತಿಮಂತನು ತಾಮ್ರಪತನು, ಮೊದಲಾದವರು ರೋಹಿಣೀ ದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪು
ತ್ರರು || ೨೦ || ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನ ದೇವಿಯಿಂದ ರುಕ್ಮಿಯಾದ ಪುತ್ರಿಯಾದ ರುಕ್ಮವತಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಜಕಟವೆಂಬ
ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಬಲನಾದ ಅಸಿರದ್ದನೆಂಬ ಪುತ್ರನು ಜನಿಸಿದನು || ೨೧ || ಎಲೈ ಅರನೇ | ಕೀಳು, ಈಕ್ಯ
ಷ್ಣನ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಅನೇಕಕೋಟಿ ಪುತ್ರಪೌತ್ರರು ಜನಿಸಿದರು. ಈ ಕೃಷ್ಣನ ಪುತ್ರರಿಗೆ ೧೬ ಸಾವಿರಮಂದಿ ತಾ

ಖಾಂಛುತೃಪ್ತಾತ್ರಾಶ್ಚ ಬಭೂವುಃಕೋಟಿಶೂನ್ಯಮ | ಮಾತರಃಕೃಷ್ಣಾಜಾತಾನಾಂನಹಸ್ರಾಣಿಚಮೋ
ಡಶ||೧೮||ರಾಜಾ|ಕಥಂರುಕ್ಮಿಣಿಫುತಾತ್ರಾಯಾಪ್ರದಾದ್ವಹಿತರಯುಧಿ | ಕೃಷ್ಣಾಸುಖಭೂತಸ್ತಂ
ಹಂತುಂರಂಧ್ರಂಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪ||೨೦|| ಏತದಾಖ್ಯಾತಮೇವಿದ್ವೈದ್ವಿಮೋರ್ವೈವಾಹಿಕಂಮಿಥಃ ||೨೧||ಅ
ನಾಗತಮತೀತುಚವರ್ಮಾನಮತೀಂದ್ರಿಯಮ್ | ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಣವ್ಯವಹಿತಂಸಮ್ಯಕ್ಪಶ್ಯಂತಿಯೂ
ಗಿನಃ ||೨೨|| ಶ್ರೀಕುಕೇ| ಯದ್ಯಪ್ಯನುಸ್ಮರಣವೈರಂರುಕ್ಮೀಕೃಷ್ಣಾವಮಾನಿತಃ | ವತರದಾಭ್ಯಾ ನೆ
ಯಾಯಾಸುತಾಂಕುರ್ವಾಸ್ವಸುಃಪ್ರಿಯಂ ||೨೩|| ವೃತಸ್ಸಪ್ತಯಂವರಿಸಾಕ್ಷಾದನಂಗೋಂಗಯುತ
ಅನಿರುದ್ಧವಿವಾಹಶ್ರೀಲಲರಾವುಕ್ಯತರುಕ್ಮಿಪಧಾದಿಕಥಾ ಪ್ರಾರಂಭಘಟ್ಟಃ

ಈಕೂಡ, ಕೋಟಿಶಃ-ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಗಳಾಗಿ, ಬಭೂವುಃ-ಅದರಂತೆ. ಕೃಷ್ಣಾಜಾತಾನಾಂ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವರ, ಮಾ
ತರಃ-ತಾಯಿಯರು, ಪೋಡಶನಹಸ್ರಾಣಿ-೧೨ಕಾವಿರಂಗಳು ||೧೮|| [ರಾಜಪ್ರಶ್ನವು.] ಯುಧಿ-ಕಾಕಗದಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣಾಸು-ಹ
ಯಿಂದ, ಪರಿಭೂತಃ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ, ತಂ-ಅಕೃಷ್ಣನನ್ನು. ಹಂತುಂ-ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ, ರಂಧ್ರಂ-ಅವ
ಕಾಶವನ್ನು, ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪ-ಸಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನು ರುಕ್ಮಿಣಿ-ಅಂಥಾ ರುಕ್ಮಿಯು, ಅರಿಪುತ್ರಾ-ಯ-ಪೈರಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನಮಗನಿಗೆ
ಮಹಿತರಂ-ಮಗಳನ್ನು, ಕಥಂ-ಹೇಗೆ, ಪ್ರವಾತೆ-ಕೊಟ್ಟನು ||೨೦|| ವಿಧ್ವಂಸ-ಬಿಡುವನಾದ ಶುಕಮುನಿಯೇ! ದ್ವಿಮೋರ್ವೈ-ವಿ.೨೦.
ಧಿಗಳ, ಮಿಥಃ-ಪರಸ್ಪರವಾದ, ಏತದ್ವೈವಾಹಿಕಂ-ಈಮದುವೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು, ಮೇ-ನನಗೆ, ಆಖ್ಯಾತಿ-ಹೇಳು ||೨೧|| ಯೋಗ
ನಃ-ಧ್ಯಾನಭಾವ ನಾದ್ಯಭ್ಯಾಸಮುಖ್ಯವರು, ಅನಾಗತಂ-ದಾರವೆ ಯಿರುವ ಭವಿಷ್ಯದ್ವಿಪದುವನ್ನೂ, ಅತೀತಂಚ-ಕಳೆದು ಹೋ
ದದನ್ನೂ, ವರ್ತಮಾನಂ-ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ, ಅತೀಂದ್ರಿಯಂ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಲ್ಲದ್ದನ್ನೂ, ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಣಂ-ದೊರಡ್ಡವನು
ದನ್ನೂ, ವ್ಯವಹಿತಂ-ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವುದನ್ನೂ, ಸಮ್ಯಕ್-ಜನ್ಮಾಗಿ, ಪಶ್ಯಂತಿ-ನೋಡುತ್ತಿರುವರು||೨೨|| [ಕುಕೇಶವು]
ಕೃಷ್ಣಾವಮಾನಿತಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅವಮಾನ ಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ ನಾದ್ದರಿಂದ, ವೈರಂ-ವಿರೋಧವನ್ನು. ಅನುಸ್ಮರಣ-ನೆನಪು
ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವನು, ಯದ್ಯಪಿ-ಅಮದಾದರೂ, ಸ್ವನುಃ-ತಂಗಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಗೆ, ಪ್ರಿಯಂ-ಸಂತೋಷವನ್ನು, ಕುರ್ವಾ
ಮಾಡುವವನಾಗಿ ಸುತಾಂ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು, ಸಾಗನೇಯಾಯ-ನೋಡ ರಳಯನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಂಗೆ, ವೈತರ-ಕೊಟ್ಟ
ನು||೨೩|| ಅಂಗಯುತಃ-ಶರೀರದಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವ ಅನಂಗ-ಮನ್ಮಥನು, ತಯಾ-ಅರುಕ್ಮ
ವತಿಯಿಂದ, ವೃತಃ-ಪರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಯುಧಿ-ಕಾಕಗದಲ್ಲಿ, ಸಮೇತಾ-ಕೂಡಿದಂಥಾ, ರಾಜ್ಞಃ-ಭೋರಿಗಳನ್ನು, ಏಕರ

ಯಿಗಳೆಂಬ ಶುಕಾಚಾರ್ಯನ ವಾಕ್ಯವಂ ಕೇಳಿ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನು ದಂತೆನೆ ||೧೮|| ಎಲೈಶುಕ
ಮುನಿಯೇ! ಯಾವ ರುಕ್ಮಿರಾಯನು ಯಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಅ
ಕೃಷ್ಣನಂ ಸಂಹರಿಸಲೋಸುಗ ರಂಧ್ರವಂ ಹುಡುಕುತ್ತಲಿದ್ದನೋ ಅಂತಾ ರುಕ್ಮಿರಾಯನು ಕತುಫುತ್ರನಾ
ದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಿಗೆ ತನ್ನ ಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಎಂತುಕೊಟ್ಟನು? ||೨೦|| ಎಲೈ ಸರ್ವಜ್ಞನೇ! ಅನೋನ್ಯಕತು
ಗಳಾದ ಕೃಷ್ಣರುಕ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಯಿತು? ನಿರೂಪಿಸುವನಾಗು||೨೧||
ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಭೂತಭವಿಷ್ಯದ್ವೈತ ಮಾನಾರ್ಥಗಳಂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮಂಥವರ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ ಗೋಚರವಾ
ಗದೇಯಿರುವ ಅರ್ಥವಂ ದೂರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅರ್ಥವಂ ಕೂಡ ಮರೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅರ್ಥವಂ ಸಹಕಾ
ಜುತರಿರುವರು ||೨೨|| ಎಂಬ ರಾಜವಚನವಂ ಕೇಳಿ ಶುಕಮುನಿಯು ಉತ್ತರವ ನಿತ್ತನದಂತೆನೆ-ಎಲೈ ಅರನೇ!
ಹಂತುಂ ವೈರಿಯಾದರೂ ರುಕ್ಮಿಯು ತಂಗಿಯ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಮಗಳು ನೋದರಳಿಯಂಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ||೨೩||
ಸ್ವಯಂ ವರಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಅ ರುಕ್ಮಿವತೀ ದೇವಿಯಿಂದ ವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಅ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಫು

ಸ್ತಯಾ | ರಾಜ್ಯಸ್ಯಮತಾನ್ನಿರ್ಜಯಜಹಾರೈಕರಥೋಯಾಧಿ ||೬೭|| ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾಸ್ತನಯಾಂರಾ
ಜಃ ಕೃತವರ್ಮಸುತೋಬಲೀ | ಉಪಯಮೆವಿಶಾಲಾಕ್ಷಃ ಕನ್ಯಾಂಚಾರಾಮತೀಂಕಲ ||೬೮|| ದೌಹಿ
ತ್ರಾಪಾನಿರುದ್ಧಾಯಪೌತ್ರೀಂರಾಕೃತ್ಯದದಾಧರೀ | ರೋಚನಾಂಬದಧವೈರೋಷಿಸ್ಯಸುಷಿಪ್ರಿಯ
ಚಿಕೀರ್ಷಯಾ || ಚಾನನ್ನಧರ್ಮಂತದ್ಯಾನಂಸ್ತೌಹಪಾಶಾನುಬಂಧನಃ ||೬೯|| ತಸ್ಮಿನ್ನಭ್ಯುದ
ಯರಾಜಃ ರುಕ್ಮಿಣೀರಾಮಕೇಶವೌಪುರಂಭೋಜಕಟಂಜಗ್ನುಸ್ಸಾಂಬಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಕಾದಯಃ ||೭೦||
ತಸ್ಮಿನ್ನಿವೃತ್ತಉದ್ವಾಹಕಾಳಿಂಗಪ್ರಮುಖಾನ್ಯಪಾಃ | ದೃಪ್ತಾನ್ತೈರಾಕೃಣಿಂಪೋಬ್ರವುರ್ಬಲಮ
ಕ್ಷೈರ್ವಿನಿರ್ಜಯ ||೭೧|| ಅನಕ್ಷಜ್ಞೋಹ್ಯಯಂರಾಜಸ್ತು ಪಿತದ್ವೈಗುನಂವಹತಿ | ಇತ್ಯುಕ್ತೌಬ

ಧಃ-ಹರ್ಷ-ರಂಭ-ಕನಾಗಿರ್ವೇ-ನಿರ್ಜಯ-ಗಮ್ಭೀರ-ಜಹಾರ-ಅಪಹರಿಸಿದನು ||೬೭|| ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾಃ-ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯ, ತನಯಾಂ-ಮಗಳಾ
ದ, ಚಾರಾಮತೀಂ-ಚಾರಾಮತಿ ಯೆಂಬವಳನ್ನು, ಬಲೀ-ಬಲವಂತನಾದ ಕೃತವರ್ಮನ-ತಃ-ಕೃತವರ್ಮನಮಗನಾದ, ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ
ನೆಂಬವನು, ಉಪಯಮೇವಿಶಾಲ-ಮದುವೆ ಯಾದೆಲ್ಲವೇ ||೬೮|| ತದ್ಯಾನಂ-ಅವಿರೋಧಿಗಳೇಯೆ-ವನನಂಬಂಧವನ್ನು, ಅಧರ್ಮಂ-
ಅಯೋಗ್ಯವನ್ನಾಗಿ, ಚಾನನ್ನಪಿ-ತೀಡವನಾದರೂ ಸ್ವೇದಪಾಶಾನುಬಂಧನಃ-ಅನರಾಗವೆಂಬ ಹಗ್ಗದಕಟ್ಟುಳ್ಳ, ರುಕ್ಮಿಣೀ-ರುಕ್ಮಿ
ರಾಯನು ಹರೇಶಿ-ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ, ಬದ್ಧವೈರೋಷಿ-ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ದ್ವೇಷವೃತ್ತವನಾದರೂ, ಸ್ವನ-ಶಿ-ತಂಗಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಗೆ,
ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ-ಸಂತೋಷವೆಂಮಾಡಲೇಜ್ಜೆಯಿಂದ, ಪೌತ್ರೀಂ-ತನ್ನ ಮಗನಮಗಳಾದ, ರೋಚನಾಂ-ರೋಚನಾದೇವಿಯ
ನ್ನು, ದೌಹಿತ್ರಾಂ-ತನ್ನ ಮಗಳಮಗನಾದ, ಅನಿರುದ್ಧಾಯ-ಅನಿರುದ್ಧನಿಗ, ಅದದಾ-ಕೂಟವನ್ನು ||೬೯|| ರಾಜಃ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ!
ತಸ್ಮಿನ್-ಅಧ್ಯುದಯೇ-ಅಮದುವೆಯಲ್ಲಿ, ರುಕ್ಮಿಣೀ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯೂ, ರಾಮಕೇಶವೌ-ರಾಮಕೇಶವರೂ, ಸಾಂಬಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಕಾದಯಃ-
ಸಾಂಬನು, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು, ಮೊದಲಾದವರೂ, ಭೋಜಕಟವೆಂಬವು ರವಂಕುರಿತು, ಜಗ್ನುಃ-ತೆರಳಿದರು ||೭೦|| ತಸ್ಮಿನ್-ಉದ್ವಾಹೇ-
ಅಮದುವೆಯು, ನಿವೃತ್ತೇ-ನಿರವೇರಿದುದ್ದಾಗಿತಲೂ, ದೃಪ್ತಾಃ-ಗರ್ವಿತರಾದ, ಕಾಳಿಂಗಪ್ರಮುಖಾಃ-ಕಾಳಿಂಗನು ಮೊದ
ಲಾದ, ಸೃಪಾಃ-ಫೊರೆಗಳು, ಬಲಂ-ಬಲರಾಮನನ್ನು, ಅಕ್ಷೈಃ-ಪಾಶಗಳಿಂದ, ವಿನಿರ್ಜಯ-ಗೆಲ್ಲುವುದು, ರುಕ್ಮಿಣಿಂ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂಕು
ರಿತು, ಪ್ರೋಚುಃ-ನುಡಿದರು ||೭೧|| ರಾಜಃ-ಫೊರೆಯೇ! ಅಯಂ-ಈಬಲರಾಮನು, ಅನಕ್ಷಜ್ಞೋ-ಅನಿತ್ತವಾಡುವುದೆಂಬಲ್ಲಿವೆಲ್ಲವ
ದೇಯಿ ತದ್ವೈಗುನನಮಪಿ-ಅಯಾಟವೊಕ್ಕೂಡ, ಮಹತ್-ಮೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಉಕ್ತಃ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ರುಕ್ಮಿ

ಗೂಡಿರುವ ಅರಸುಗಳಂ ಜಯಿಸಿ ಒಂದೇ ರಥವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಆ ರುಕ್ಮವತಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದನು ||೬೭|| ಅದೇ
ದೀಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತರಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಪುತ್ರಿಯು ಜನಿಸಿದಳು. ಆಹಂ
ಣಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕೃತವರ್ಮ ಪುತ್ರನಾದ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಅರಸೊಬ್ಬನು ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಗೆ ಪುತ್ರಿಯಾದ ವಿಶಾ
ಲ ನೇತ್ರಯುಕ್ತಳಾದ ಚಾರಾಮತಿಯೆಂಬ ಕನ್ಯೆಯಂ ವಿವಾಹಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು ||೬೮|| ಅನಂತರದ
ಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿರಾಯನು ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ವೈರವುಳ್ಳವನಾದರೂ ಕತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗುಂಟಾದ ಆವಿವಾಹನಂಬಂಧವೆಂಲೋ
ಕವಿರೋಧದಿಂದಲೂ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿರೋಧದಿಂದಲೂ ಅಧರ್ಮವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯತಲಿರುವ ನಾದಾಗ್ಯೂ ಸ್ನೇಹ
ಪಾಶದಿಂದ ಬದ್ಧನಾಗಿ ತಂಗಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಂ ಮಾಡುವ ಹಿಚ್ಚೆಯಿಂದ ದೌಹಿತ್ರನಾದ ಅನಿ
ರುದ್ಧನಿಗೋಸ್ಕರ ಮಮ್ಮಗಳಾದ ರೋಚನಾ ದೇವಿಯಂ ಕೊಟ್ಟನು ||೬೯|| ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಅನಿರುದ್ಧನ
ವಿವಾಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರೂ ರುಕ್ಮಿಣೀ ದೇವಿಯೂ ಸಾಂಬ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣಪುತ್ರರೂ ಸಹ ಭೋಜಕಟವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವ ನೆಯ್ದಿದರು ||೭೦|| ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅನಿರುದ್ಧನ ಆ ವಿವಾಹೋ
ತ್ಸವವು ಬೆಳೆದಂತಿಯದಾಗಲು ಗರ್ವಿತರಾದ ಕಳಿಂಗನೇ ಪ್ರಮುಖನಾಗಿಯೆಲ್ಲ ಅರಸುಗಳು ರುಕ್ಮಿರಾಯ
ನಂ ಕುರಿತು ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಈ ಬಲರಾಮನು ಪಗಡೆಯಾಟವಂ ತಿಳಿಯದವ ನಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಆಪಗಡೆಯಾ
ಟದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತಾಪೇಕ್ಷೆ ಯಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಲರಾಮನಂ ಪಗಡೆಯಾಟದಿಂದ ಜಯಿಸುವನಾಗೆಂದು ನುಡಿದ

ತಾಮನಾದ್ಯತ್ಯನ್ವೈದರ್ಭೋ ದುಷ್ಪ್ರರಾಜನ್ಯಚೋದಿತಃ | ಸಂಕರ್ಪಣಪರಿಹರ್ಷಬಭಾವೇಕಾಲಚೋದಿ
ತಃ ||೩೮|| ನೈವಾಕ್ಷಕೋವಿದಾಯೋಯಂಗೋಪಾಲಾವನಗೋಚರಾಃ | ಅಕ್ಷೈರ್ದೀಪ್ಯಂತಿರಾಜಾ
ನೋಬಾಣೈಶ್ಚ ನಭವಾದ್ಯಶಾಃ ||೩೯|| ರುಕ್ಮಿಣ್ಯವಮಧಿಕ್ಷಿಪ್ತೋರಾಜಭಿಶ್ಚಾಪಹಾಸಿತಃ | ಕ್ರಾದ್ಧಃ
ಪರಿಘಮುದ್ರ್ಯಮ್ಯಾಜಿಘ್ನು ತಂನೃವ್ಯಗಂಸದಿ ||೪೦|| ಕಳಿಂಗರಾಜಂತರನಾಗ್ಯಹೀತ್ವಾದಶಮೇಪದ್ವಿದಂ
ತಾನವಾತಯತ್ಕೃದೋಯೋಹಸದ್ವಿವೃತ್ಯೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ ||೪೧|| ಅನ್ಯೇನಿರ್ಭಿನ್ನ ಬಾಹೂರುಶಿರಸೋರು
ಧಿರೋಕ್ಷಿತಾಃ | ರಾಜಾನೋದುದ್ರುಮ್ನಿರ್ಭೀತಾಬಲೇನಪರಿಘಾರ್ದಿತಾಃ ||೪೨|| ನಿಹತೇರುಕ್ಮಿಣಿಸ್ಯಾತೆ

ಹೆ-ಪಣವು, ಜಿತಃ-ಗಲ್ಲುಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ. ರುಕ್ಮಿ-ರುಕ್ಮಿರಾಯನು, ವಚನೇನೈವ-ಮಾತೆನಿಂದಲೇ, ಮೃಪಾ-ಸಹೆಯನ್ನು, ಪ
ಹತಿ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವನೆಂದು, ನಭೋವಾಣಿ-ಆಕಾಶವಾಕ್ಕು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದುದು||೩೮|| ತಾಗ-ಆಗಗನವಾಣಿಯನ್ನು. ಅಸಾ
ದ್ಯತ್ಯ-ಅದರಿಂದ, ವೈದರ್ಭಃ-ವಿದರ್ಭದೇಶ ಪತಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಯು, ದುಷ್ಪ್ರರಾಜನ್ಯಚೋದಿತಃ-ಕಟ್ಟವರಾದ ಅರಸಗಳಿಂದ
ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿಯೂ, ಕಾಲಚೋದಿತಃ-ಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿಯೂ, ಸಂಕರ್ಪಣ-ಬಲರಾಮನಂ ಕುರಿತು, ಹರ್ಷ-ಸ
ಗುವನಾಗಿ, ಬಭಾವೇ-ನುಡಿದನು||೩೯|| ವನಗೋಚರಾಃ-ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವವಾದ ಗೋಪಾಲಾ-ದನಗಳಂ ಮೇಯಿಸುವ
ರಾದ, ಯೋಯಂ-ನೀವು, ಅಕ್ಷಕೋವಿದಾಃ-ಪಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಣರು, ನೈವ-ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲವು. ರಾಜಾನಃ-ಭೇರಗಳು, ಅಕ್ಷೈಃ-
ನೆತ್ತೆಗಳಿಂದಲೂ, ಬಾಣೈಶ್ಚ-ಅಂಬುಗಳಿಂದಲೂ, ದೀವ್ಯಂತಿ-ಅಡುತ್ತಿರುವರು ಭವಾದ್ಯಶಾಃ-ನಿಮ್ಮಂಥವರು, ನ-ಹಾಗಲ್ಲ
ವು||೪೦|| ವಿದಂ-ಹೀಗೆ, ರುಕ್ಮಿಣಾ-ರುಕ್ಮಿಯಿಂದ, ಅಧಿಕ್ಷಿಪ್ತಃ-ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ ನುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ರಾಜಭಿಶ್ಚ-ಭೇರ
ಗಳಿಂದಲೂ, ಅಪಹಾಸಿತಃ-ಹಾಸ್ಯಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಒದ್ದರಿಂದ, ಕ್ರಾದ್ಧಃ-ನಿಟ್ಟುಂಟಾದ ಬಲದೇವನು, ಪರಿಘಂ-ಉಬ್ಬಲು
ದೊಂಟೆಯನ್ನು, ಉದ್ರ್ಯಮ್ಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ನೃವ್ಯಗಂಸದಿ-ಕಲ್ಯಾಣದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ, ತಂ-ಅರುಕ್ಮಿಯನ್ನು, ಜಿಘ್ನು-ಹೊಡ
ದು ಕೊಂದನು ||೪೧|| ತರಸಾ-ವೇಗದಿಂದ, ಕಳಿಂಗರಾಜಂ-ಕಾಳಿಂಗನನ್ನು, ದಶಮೇಪದೇ-ಹತ್ತನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ, ಗೃಹೀತ್ವಾ
ಹಿಡಿದು, ಕ್ರಾದ್ಧಃ-ನಿಟ್ಟುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಯಃ-ಮಾವನು, ವಿವೃತ್ಯೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ-ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಲಿ, ಅಪಹತಃ-ನಕ್ಕಿದ್ದನೋ, ತ
ಸ್ಯ, ಅವನ, ದಂತಾ-ವಲ್ಲಂಗೆನ್ನು, ಅಪಾತಯ -ಉದಿರಿಸಿದನು||ಬಲೇನ-ರಾಮನಿಂದ, ಪರಿಘಾರ್ದಿತಾಃ-ಹೊಂಟೆಯಿಂದೊಡೆಯ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ನಿರ್ಭಿನ್ನ ಬಾಹೂರುಶಿರಸಃ-ಬಡೆದುಹೋದ ತೋಳುಗಳೂ ತೊಡೆಗಳೂ ತಲೆಗಳೂಉಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತಾಃ-
ರಕ್ತದಿಂದ ಚೆಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಭೀತಾಃ-ಪೆದರಿಹವರೂ ಆದ, ಅನ್ಯೇರಾಜಾನಃ-ಇತರರಾಜರೂ, ಮದ್ರುಮಃ-ಓಡಿಹೋದರು ||೪೨||

ಯುತಲಿಹುವನೆಂದು ಪೇಳಿದುದು ||೩೮|| ಆಗ ರುಕ್ಮಿರಾಯನು ಆಕಾಶ ವಾಣಿಯಂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ದುಷ್ಪ್ರರಾದಅ
ರಸುಗಳಿಂದಲೂ ಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರೇರಿಗಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಶ್ರೀ ಬಲರಾಮನಂ ಕುರಿತು ತಿರಸ್ಕಾರವಚನ
ಮ ನುಡಿದನ ವೆಂತೆನೆ ||೩೯|| ಎಲೈ ಬಲರಾಮನೇ! ಗೋವಾಲಕರಾಗಿ ಪನಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುಚರಿಸೂತಲಿರುವ
ನೀವು ಪಗಡೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ನಿವುಣರಲ್ಲವು. ಅರಸುಗಳು ಪಗಡೆಯಿಂದಲೂ ಬಾಣಗಳಿಂದಲೂ ಕ್ರೀಡಿಸುವರೇ
ಹೊರತು ನಿಮ್ಮಂತವರು ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲವು ||೪೦|| ಎಂದು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಲದೇ
ವನು ಅತಿಕೋಪಧಯುಕ್ತನಾಗಿ ಪರಿಘಾಯುಧದಿಂದ ಆ ವಿವಾಹ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ರುಕ್ಮಿಯಂ ಸಂಹರಿಸಿದ
ನು ||೪೧|| ಮತ್ತು ಶ್ರೀಬಲರಾಮನು ಯಾವಕ್ಕಿಂಗನು ಹಲ್ಲುಗಳಂ ತೆರಕೊಂಡು ತನ್ನಂ ಹಾಸ್ಯಂಗೆಯ್ದನೋ
ಅವನು ಹತ್ತನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ವೇಗದಿಹಿಡು ನಿಟ್ಟಿನಿಂಬಡಿದು ಹಲ್ಲುಗಳಂ ಮುರಿದನು.||೪೧|| ಮತ್ತು ಆಗ
ಬಲರಾಮನು ಪರಿಘಾಯುಧದಿಂದ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ ಛಿನ್ನಂಗಳಾದ ಭುಜಂಗಳು ತೊಡೆಗಳು ಶಿರ
ಸ್ಸುಗಳು ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ರಕ್ತಂಗಳಿಂದ ನೆನೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಶರೀರಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಮಿಕ್ಕ ಅರಸುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಭೀತ
ರಾಗಿ ಓಡಿಹೋದರು ||೪೨|| ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣನು ತನಗೆ ಶಾಲಕನಾದ ರುಕ್ಮಿಯುಸಂಹೃತನಾಗುತ್ತಲೂ ರುಕ್ಮಿ
ಣಿಗೆ ಬಲರಾಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಭಂಗ ವುಂಟಾದೀತೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಮಾಣನ್ನಾದರೂ ಅಲ್ಲದ ಮಾತನ್ನಾ

ನಾಬ್ರವೀತ್ಸಾಧ್ಯಸಾಧುವಾ | ರುಕ್ಮಿಣೀಬಲಯೋರಾಜನ್ಮಹಭಂಗಭಯಾದ್ಧರಿಃ ||೪೩|| ತತೋನಿರು
ದ್ಧಂಸಹಸೂರೈಯಾವರಂಕಥುಸಮಾರೋಪ್ಯಯಾಯುಕುಕಗ್ಧಲೀಂ | ರಾಮಾದಯೋಭೋಜಕಟಾ
ದ್ಧಕಾರ್ಹಕಾಸ್ತಿದ್ಧಾವಿಠಾರ್ಥಾಮಧುಸೂದನಾಕ್ರಯಾಃ ||೪೪||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತೆ ದಕಮಸ್ಕಂಧ ಏಕಮ್ ಪಿಪ್ಪಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ.

ಕಾರ್ಯೇ-ಪೆಂಡತಿಯ ಸೋದರನಾದ, ರುಕ್ಮಿಣಿ-ರ. ಕ್ಷಿರಾಯ ನು, ನಿಜತೆ-ಸತಿ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವ ನಾಗುತಲೂ, ಹರಿ-ಕೃಷ್ಣನು, ರುಕ್ಮಿ
ಣೀಬಲಯೋ-ರುಕ್ಮಿಣಿಗೂ ರೂಪನಿಗೂ, ಸ್ನೇಹಭಂಗಭಯಾ-ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಭೀತಿಯಿಂದ, ಸಾಧ್ಯಸಾಧುವಾ-
ಸರಿಯೆಂದಾಗಲಿ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ, ನಾಬ್ರವೀತ್-ಹೇಳಲಿಲ್ಲವು. ರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದೇ ||೪೩||ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಮಧುಸೂ
ದನಾಕ್ರಯಾಃ-ಕೃಷ್ಣ ಅವಲಂಬನೆಯುಳ್ಳ, ನಿರ್ದಾಶಾರ್ಥಾಃ-ನಿರ್ದಾಶವಾದ ಸಕಲಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗಿಲ್ಲ, ರಾಮಾದಯಃ-೩೨
ಭದ್ರನು ಮೊದಲಾದ, ದಾಕಾರ್ಹಕಾ-ಯಾವವರ, ಅಸಿರುಪ್ಪ-ಪ್ರದ್ಯಮ್ನನಮಗನಾದ. ವರ-ಮದವಣಿಗನನ್ನು, ಸೂರ್ಯ
ಯಾಸಹ-ಪೊಸಮದವಾತೆವೊಡನೆ, ರಥಂಸಮಾರೋಪ್ಯ-ತೇರನೀರಿಸಿಕೊಂಡು, ಭೋಜಕಟಾ-ಭೋಜಕಟ ನಗರದತ್ತೆಂ
ಪೊರಟು, ಕುಕಗ್ಧಲೀಂ-ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು ಯಯ-ಸೇರಿಸರು ||೪೪||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಾರ್ಥಭೋಧಿನೀಯೆಂಬ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ಕಂಧವೊಳು
೬೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂಮುಗಿದುಮು

ದರೂ ನುಡಿಯದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು ||೪೩|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನೇ ಆಶ್ರಯನಾಗಿ ಪುಟ್ಟ ರಾಮಾದಿಯಾದವರು
ಕತುವಧಾದಿ ಸರ್ವವ್ಯಾರ್ಥಗಳಂ ಪಡೆದವರಾಗಿ ವರನಾದ ಅನಿರುದ್ಧನಂ ಮದವಣಿತಿಯಾದ ರೋಚನಾ
ದೇವಿಯೊಡನೆ ರಥವನ್ನೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಭೋಜಕಟವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ದೆಸೆಯು ಬಂದು ದ್ವಾರಕಾನಗರಕ್ಕೆ ಪ್ರ
ವೇಶವಂ ಮಾಡಿದರು ||೪೪||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿ

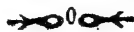
ಕಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ- ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೋರಪುರ

ವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿತಮಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮೆಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ದೊಳುದಕಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ೬೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಡುಮು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ಬಾಣಃ ಪುತ್ರಕತಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಬಲಿರಾಸೀನ್ಯಹುತ್ಯಸಃ | ಸಹಸ್ರಬಾಹುರ್ವಾದ್ಯನತಾಂಡವಿ
ತೋಮುನ್ಮುಖಮ್ || ೧ || ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಭೂತೇಶ್ವರಶ್ಚೈವ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ | ವರೇಣಚಂದಯಾಮಾಸ
'ಸತಂವಪ್ರಪುರಾಧಿಪಂ || ೨ || ಸವಿದಕದಾಹಗಿರಿಕಂಪಾಶ್ವರ್ಯಗ್ಧಂವೀಕ್ಷ್ಯದುರ್ಮದಃ | ಕಿರೀಟವಾರ್ತ
ವರ್ಷನಸಂಸ್ಪೃಶಂಸ್ತತ್ಪದಾಂಘ್ರಜಂ || ೩ || ನಮಸ್ಯೇತ್ಯಾಂಮುಖಾದವಲೋಕಾನಾಂಗುರುವೀಶ್ಯ
ರಂ | ಪುಂಸಾಮಪೂರ್ಣಕಾಮಾನಾಂಕಾಮಪೂರಾಮರಾಂಘ್ರಪಂ || ೪ || ದೊಸ್ಸಹಸ್ರಶ್ಚಯಾದ

೬೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೀಕೆ-

[ಶುಕವಚನಪು] ಮಹಾತ್ಮನಃ-ಮಹಾಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಬಲೀ-ಬಲಿಶಕ್ತವರಿಯು, ಪುತ್ರಕತಜ್ಯೇಷ್ಠಃ-ನೂರುಮಂದಿಕು
ಮಾರರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯನಾದ, ಬಾಣಃ-ಬಾಣಾಸುರನು, ಸಹಸ್ರಬಾಹುಃ-ಸಾವಿರ ತೋಳುಗಳುಳ್ಳವನು, ಅಸೀ-ಅದನು, ವಾದ್ಯೇನ-
ವಾದ್ಯನಾದ : ಲದ, ತಾಂಡವೇ-ನರ್ತನದಲ್ಲಿ, ಮೃದಂ-ಕಂಕರನನ್ನು, ಅತೋಷಯತ್-ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದನು || ೧ || ಸರ್ವಭೂತೇಶ್ವ-
ನಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳ ಗೊಡೆಯನಾದ, ಶರಣ್ಯಃ ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಾದ, ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ-ಸೇವಕರಲ್ಲಿ ದಯೆಯುಳ್ಳವನಾ
ದ, ಭಗವಾನ್-ಇಡು ಜೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ವರ ಶ್ರೇಷ್ಠರನು. ವರೇಣ-ಮನೋರಥದಿಂದ, ಚಂದಯಾಮಾಸ ಒಯ್ಯುವಂತೆ
ಮಾಡಿದನು ಸೇ-ಆಬಾಣನು, ತಂ-ಆಮೃತವನ್ನು, ಪುರಾಧಿಪ-ತನ್ನ ಸಾಗರವಂಶವಲಿಸುವವನನ್ನಾಗಿ, ವಪ್ರೇ-ಬಯಸಿದನು || ೨ ||
ಸೇ-ಆಬಾಣನು, ದುರ್ಮದಃ-ಕೆಟ್ಟ ಕೊಬ್ಬುಳ್ಳವನಾಗಿ, ವಿಕದಾ-ಒಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಶ್ವಗ್ಧಂ-ವಕ್ರದಲ್ಲಿರುತ್ತಿರಿಸಿ
ನನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಅರ್ಕವರ್ಷನ-ಸೂರ್ಯನೊಂಣವುಳ್ಳ, ವರೇಣ-ಕಿರೀಟಭೂಷಣದಿಂದ, ತತ್ಪದಾಂಘ್ರಜಂ-ಆಶಂಕ
ರನೆ ಅಡಿದಾವರಿತನನ್ನು, ಸಂಸ್ಪೃಶ-ಗೋಲಕುವನಾಗಿ, ಅಪ-ನುಡಿದನು || ೩ || ಮಹಾದೇವ-ಮೊಡ್ಡದೇವರೇ | ಲೋಕಾನಾಂ-
ಹೆವೆನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ, ಗುರು-ಅಜ್ಞಾನವರಿಹಾರಕನಾಗಿಯೂ ಪೂಜ್ಯನಾಗಿಯೂ, ಈಶ್ವರಂ-ನಿಯಾಮಕನಾಗಿ
ಯೂ, ಅಪೂರ್ಣ ಕಾಮಾನಾಂ-ತುಂಬದವರಿರ.ವ ಮನೋರಥಂಗಳುಳ್ಳ, ಪುಂಸಾಂ-ಪುರುಷರಿಗೆ, ಕಾಮಪೂರಾಮರಾಂಘ್ರಪಂ-

೬೮ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ದ್ವಿಯುಕ್ತವಸ್ತುತಮೇಪೋಕ್ತಂ ಅನಿರುದ್ಧಸ್ಯರೋಧನಂ | ಕನ್ಯೆಯಾರಮು
ಮಾಣಸ್ಯಬಾಣೇನಬಹುಬಾಹುನಾ || ೧ || | ೩ || ಅರವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯೆಯಾದೆ ತನ್ನ ಪುತ್ರಿಯೊ
ಡನೆ ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧನಂ ಸಹಸ್ರಬಾಹುಗಳುಳ್ಳ ಬಾಣಾಸುರನು ಅಡ್ಡಗೈಸಿದನೆಂಬ ಅರ್ಥವಂ ಶು
ಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ:-

ಮೊದಲು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಶುಕಮುನಿಯಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನು ಎಲೈ ಶುಕಾಚಾರ್ಯನೇ | ಅನಿರು
ದ್ಧನು ಬಾಣಾಸುರನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಉಪಾದೇವಿಯಂ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಿರಲು ಆಗ ಕೃಷ್ಣರುದ್ರರಿಗೆ ಪರಸ್ಪ
ರಭಯಂಕರವಾದ ಮಹಾಯುದ್ಧವು ಉಂಟಾಯಿತೆಂದು || ೧ || ಕೇಳಿಬಿರುವುದಂ ಗಮಗವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವನಾ
ಗೆಂಬ ಕಾಜವೇಚನವಂ ಕೇಳಿ ಶುಕಮುನಿಯು ಪೇಳುವನು || ೨ || ಅರನೇಕೇಳಿ, ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಬಲಿಯ ನೂ
ರೈರು ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಬಾಣನು ಜ್ಯೇಷ್ಠನು, ಸಾವಿರ ತೋಳುಗಳುಳ್ಳ ಅವನು ಮಹಾ ತಾಂಡವಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಾ
ದ್ಯಗಳಿಂದ ಪರಮೇಶ್ವರನಂ ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಿದನು || ೧ || ಬಳಿಕ ಸರ್ವಭೂತ ನಿಯಾಮಕನಾದ ಶರಣ್ಯನಾದ
ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಬಾಣನಂ ವರಪ್ರದಾನದಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದನು. ಆ ಬಾಣನು ಪರ
ಮೇಶ್ವರನು ಕುರಿತು ನೀನು ನನ್ನ ಪುರಕ್ಕೆ ಪಾಲಕನಾಗಬೇಕೆಂದು ಮರವು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು || ೨ || ಅಮೇಲೆ
ಬಾಣನು ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಅತಿಮತ್ತನಾಗಿ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಕುರಿತು
ತನ್ನ ಸೂರ್ಯವರ್ಣವಾದ ಕಿರೀಟದಿಂದ ಹರನ ಪಾದಪದ್ಮಮ ನೋಂಕಿ ಈರಿತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದನು || ೩ || ಮ
ಹಾದೇವನೇ ಲೋಕಗುರುವಾಗಿ ಈಶ್ವರನಾಗಿ ಭಕ್ತರ ಮನೋರಥಂಗಳು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾಗಿರಾ

ತೃಪರಂಭಾರಾಯಮಂಚವತ್ | ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂಪ್ರತಿಯೋದ್ಧಾರಂನಲಭತ್ಯದ್ಯತಗಮಂ ||೫|| ಕಂಡೂ
ತ್ಯಾನಿಭೃತ್ಯರೋರ್ಭಿರ್ಮಯಾತ್ಸುರ್ದಿಗ್ಗಜಾನಹಂ | ಅದ್ವಾಯಂಚಾರ್ಜಯನ್ನದ್ರೀಭೀತಾ
ಸ್ತೇಪಿಪ್ರಮದ್ರವುಃ ||೬|| ತಚ್ಚುತ್ಯಾಭಗವಾಕ್ಯಾದ್ಧಿಶತುಸ್ತಭಜ್ಯತೇಯದಾ | ತದ್ವರ್ಪ
ಘೋಭವೆನ್ನೂಢಸಂಯುಗೋಮತ್ಸಮೇತತ ||೭|| ಇತ್ಯುಕ್ತಃಕುಮತರ್ಹ್ಯವ್ವಸ್ವಗೃಹಂಪ್ರಾಪಿತ
ಉಪಾಪರಿಣಯಕಥಾ ಪ್ರಾರಂಭಘಟ್ಟಃ.

ನ್ನೃಪ | ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯಗಿರಿಶಾದಿಕಂಸ್ವವೀರ್ಯನಕನುಕುಧೀಃ ||೮|| ತಸ್ಯೋಪಾನಾಮದುಹಿತಾಸ್ತಪ್ತೈ
ಪ್ರಮೃದ್ವಿನ್ನಾರತಿಂ | ಕನ್ಯಾಲಭತಕಾಂತೇನಪ್ರಾಗದ್ಯವ್ವಕೃತೇನಸಾ ||೯|| ಸಾತತ್ರತಮಪಶ್ಯಂ

ಕಾಮಗಳನ್ನು ಪೂರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾಗಿರುವ, ತ್ಯಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ನಮಸ್ಕೇ-ನಮಸ್ಕಾರಂ ಗೆಯ್ಯನು. ||೫|| ತ್ವ
ಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ದತ್ತಂ-ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ, ದೋಸ್ಸಹಸ್ರಂ-ತೋಳುಗಳ ಸಾವಿರವು, ಮೇ-ನನಗೆ, ಭಾರಾಯಪರಂ-ಹೋಗಮಾತ್ರ
ವೇ, ಅಭವತ್-ಆಯಿತು. ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ-ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸ್ವದ್ಯತೇ-ನಿನ್ನಂ, ಹೊರತು, ಸಮಂ-ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ,
ಪ್ರತಿಯೋದ್ಧಾರಂ-ಇದಿರಿಸಿ ಹೋರುವವರನ್ನು, ಸಲಭೇ-ಪಡೆಯುವೆಯಿರುವೆನು ||೬|| ಅಹಂ-ನಾನು, ಕಂಡೂತ್ಯಾ-ತುರಿಮಿಂದ,
ನಿಭೃತ್ಯಃ-ಭರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ದೋರ್ಭಿಃ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ದಿಗ್ಗಜಾ-ದಿಕ್ಕುಗಳೆನಿಸುವವನ್ನು, ಯಯುತ್ಸ-ಕಾದಲೆಳಸಿ, ಅದ್ಯ-
ಈಗ, ಅದ್ರೀ-ಚಿಟ್ಟಿಗಳನ್ನು, ಚಾರ್ಜಯ-ಪ್ರತಿಮಾಡುವನಾಗಿ, ಆಯಾಂ-ಬಂದೆನು, ತೇಪಿ-ಅದಿಗ್ಗಜಂಗಳೂ ಕೂಡ, ಭೀ
ತಾಃ-ಹೆದರಿರುವಾಗಿ, ಪ್ರಮದ್ರವುಃ-ಹಿಡಿದುಹೋದವು ||೭|| ತತೇ-ಆಮಾತನನ್ನು, ಕುತ್ಯಾ-ಕೇಳಿ, ಕುರ್ದಃ-ನಿಟ್ಟುಂಟಾದ, ಭಗವಾ-
ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ರುವನು, ಮೂಢ-ಅಜ್ಞನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ಕೇತುಃ-ಧ್ವಜವು, ಯಮಾ-ಯಾವಾಗ, ಭಜ್ಯತೇ-ಮುರಿಯುವುದೋ,
ತಮ-ಅಗ, ಮತ್ಸಮೇನ-ನನ್ನೊಡನೆ ನಮಾನನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ, ತೇನನಗೆ, ತದ್ವರ್ಪಭಿ-ಆರ್ಪಣಂ ಮುರಿಯುವ, ನಂ
ಯುಗೇ-ಕಾಲಕವು, ಭವೇತ್-ಆದೀತು||೮|| ಸ್ತೃಪನೇ! ಇತ್ಯುಕ್ತಃ-ಹೀಗೆ ರುದ್ರನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ, ಕುಮತೀ-ಮರ್ಬು
ವ್ವಿಯಲ್ಪ ಬಾಣನು, ಹೃದ್ಯಃ-ಸಂತೋಷ ಹಟ್ಟಿದವನಾಗಿ, ಗಿರಿಕಾದೇಶಂ-ಶಿವನ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನೂ, ಸ್ವವೀರ್ಯನಕನಂ-ತನ್ನ ಪ
ರಾಕ್ರಮ ಮದನಾಶವನ್ನೂ, ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯ-ಇದಿರುನೋಡುತ್ತ, ಕುಧೀಃ-ಕುತ್ಸಿತಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸ್ವಗೃಹಂ-ತನ್ನ ಮನೆಯ
ನ್ನು, ಪ್ರಾಪಿತ-ಹೊಕ್ಕನು ||೯|| ತಸ್ಯ-ಆಚಾರನ, ಹುತಿತ-ಮಗಳಾದ, ಉಪಾನಾಮ-ಉಪೇಯಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ, ಸಾಕ
ನ್ಯಾ-ಆಚಂಜು, ಪ್ರಾಕ್-ಮುಂಚೆ, ಅದ್ಯವ್ವಕೃತೇನ-ನೋಡಲ್ಪಡದವನೂ ಕೇಳಲ್ಪಡದವನೂ ಆದ ಪ್ರಾದ್ಯಮ್ವಿನಾ-ತ್ರ
ವ್ಯಮ್ವನ ಮಗನಾದ ಅನಿರುದ್ಧನಂಬ, ಕಾಂತೇನ-ಗಂಡನಿಂದ, ಸ್ವಪ್ನೇ-ಕನನಿನಲ್ಲಿ, ರತಿಂ-ಭೋಗವನ್ನು, ಅಲಭತ-ಪಡೆ

ವ ನಿನ್ನಂ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ ಲಿಭೇನೆ ||೮|| ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಮೂರುಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನೊಬ್ಬನೂ ಹೊ
ರತು ಸಮನಾಗಿ ಇದಿರಾಂತು ಯಾದ್ಧಂಗೆಯ್ವ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪುರುಷನಂ ನಾನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೋ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ
ದ ನನ್ನ ಭುಜಗಹಸ್ತವು ಭಾರಮಾತ್ರವೇ ಫಲವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುವುದು ||೫|| ಕೊಬ್ಬಿನಿಂದ ತುಂಬಿಸುತಲಿರುವ ಈ
ತುಂಬಿದ ತೋಳುಗಳಿಂದ ನಾನು ಯಾದ್ಧವಂ ಗೆಯ್ಯಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬೆಟ್ಟಂಗಳಂ ಪುಡಿಮಾಡಿ, ದಿಗ್ಗಜಂ
ಗಲಾಭೀತ ನುಗ್ಗುತಲೂ ಅವು ಹೆದರಿ ಯೋಡಿದವು ||೬|| ಎಂಬ ಬಾಣವಚನವಂಕೇಳಿ ಈಶ್ವರನು ಕೋಪಯ್ಯು
ಕ್ತನಾಗಿ ಎಲಾ ಮೂಢನೇ! ಯಾವಾಗ ನಿನ್ನ ರಥಧ್ವಜವು ಭಗ್ನವಾಗುವುದೋ ಆಗ ನನಗೆ ಸಮಾನನಾದ ಪು
ರಾಷೆಯಾದ ನಿನ್ನ ಮದವಂ ಷರಿಹರಿಸುವ ಯುದ್ಧವು ನಿನಗುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಪೇಳಿದನು ||೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ
ಧುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಬಾಣಾಸುರನು ಶ್ರೀಶಿವನಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತ ತನ್ನಗೃಹವಂ
ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತನ್ನಮದಕ್ಕೆ ನಾಶಕರವಾದ ಧ್ವಜಭಂಗವು ಯಾವಾಗ ವುಂಟಾದೀತೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತಲಿದ್ದನು||೮||
ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಕನ್ಯೆಯಾದ ಉಪಾಪೇವಿಯೆಂಬ ಬಾಣಪುತ್ರಿಯು ಮನೋಹರನಾದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನೋಡಿಯೂ
ಕೇಳಿಯೂ ಅರಿಯದ ಅನಿರುದ್ಧನೊಡನೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ರತಿಯಂ ಪಡೆದಳು ||೯|| ಆಮೇಲೆ ಉಪೇಯಂ ಎಚ್ಚರು

ತೀಕ್ಷ್ಣಾಸಿಕಾಂತತಿವಾದಿನೀ | ಸಖೀನಾಂಮಧ್ಯೆಉತ್ತ ಸೌಖ್ಯವಿಹ್ವಲಾವಿನ್ರಿಡಿತಾಭೃತಮ್ ||೧೦|| ಬಾ
ಣಸ್ಯಮಂತ್ರಿಕಾಂಭಾಂಡಶ್ಚೈತ್ಯಲೇಖಾಚತತ್ಪ್ರತಾ ಸಖ್ಯೈಽಭ್ಯತ್ನೇಖೀಂಚೋಪಾಂಕೌತೂಹಲ.
ಸಮನ್ವಿತಾ ||೧೧|| ಕಾಂತಂವ್ಯಗಯನೇಸುಭು ಕ್ಷೀಣಶಸ್ತ್ರಮನೋರಥಃ | ಹಸ್ತಗ್ರಾಹ್ಯನತದ್ವ್ಯಾ
ಪಿರಾಜಪುತ್ರಾಃಪಲಕ್ಷಯ ೧೨||ಉಷಾ||ದೃಷ್ಟಿಂಕೃಷ್ಣಾನ್ನರಸ್ಸವ್ಯಸ್ತೇ ಶ್ಯಾಮಕಮಲಲೇಚನಃ |
ಪೀತವಾಸಾಶ್ಚ ಹೃದ್ಧಾ ಹುರ್ಯೋಪಿತಾಂಹೃದ್ಧಯಂ-ಮಃ ||೧೩|| ತಮಹಂವ್ಯಗಯಕಾಂತಂಪಾಯ
ಯಿತ್ಯಾಧರಂಮಧ್ಯಃ | ಶ್ವಾಪಿಯಾತ್ಸಸ್ಪೃಹಯತೀಂದ್ರಿಪ್ತ್ವಾಪಾಂವೃಜಿನೋರ್ವೇ ||೧೪||ಚಿತ್ರಲೇ
ಖಾ| ವ್ಯಸನೇತಪಕರ್ಪಾಂಮಿತಿ ಶ್ರೋಕ್ಯಾಂಯಧಿಭಾವ್ಯತೆ | ತಮೇನವೈನರಂಯಸ್ತಮನೋರಹ

ಹಳು ||೧೧|| ಸಾ-ಅಯುಷ್ಯಯು, ತತ್ರ-ಆಹುಸಿಗೇಯಲ್ಲಿ ತಂ-ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು ಅಪಶ್ಯಂತೇ-ಕಾಣದೆ ಯಿರುವಳಾಗಿ ಕಾಂತ-
ಗಂಡನೇ! ಕ್ವಾಸಿ-ಎಲ್ಲಿರುವಿ? ಇತಿ-ಎಂದು, ವಾದಿನೀ-ಹೇಳುವಳಾಗಿ, ಸಖೀನಾಂ-ಗೆಳೆಯರ, ಮಧ್ಯ-ನಡುವೆ, ಉತ್ತಸಾಹ-
ನಿವ್ವೆಯಿಂದೆವ್ವಳು. ಅಪರಿಂದ, ವಿಹ್ವಲಾ-ಚಿತ್ತವ-ಅಸ್ವಾಧೀನವೆಂಬವಳೂ, ಭೃಶಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ವ್ರೀಡಿತಾ-ನಾಚಿಕೆತು
ಟ್ಟಿವವಳೂ, ಪ್ರದಳು||೧೨||ಬಾಣಸ್ಯ-ಬಾಣಾನುಕವ, ಮಂತ್ರಿ-ಪ್ರಧಾನಾಧಿಕಾರಿಯು, ಕುಂಭಾಂಡಃ-ಕುಂಭಾಂಡ ನೆಂಬವನಿ
ದ್ದನು, ತತ್ಪ್ರತಾ-ಅವನಮಗಳು, ಚಿತ್ರಲೇಖಾಚ-ಚಿತ್ರಲೇಖೆಯೆಂಬವಳೂ, ಸಖೀ-ಗೆಳೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಕೌತೂಹಲನಮನ್ವಿ
ತಾ-ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೂಡಿದವಳಾಗಿ, ಸಖೀಂ-ಗೆಳೆಯಾದ, ಉಷಾಂ-ಬಾಣನ ಮಗಳನ್ನು, ಅವೈಶ್ಯಲೇ-ಬೆಸಗೊಂಡಳು ||೧೩||
ಸುಭ್ರ-ಸಂವರಯೇಷರಾಜಪುತ್ರಿಯೇ! ಕಾಂತಂ-ಗಂಡನನ್ನು ಮೃಗಯನೇ-ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಿ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಮನೋರಥಃ-
ಬಯಕೆಯು, ಕೀವ್ಯಕೇ-ಎಂತೆಯದು? ತೇ-ನಿನ್ನಗೆ, ಹಸ್ತಗ್ರಾಹಂ-ಕೈಹಿಡಿದಗಂಡನನ್ನು, ಅದ್ವ್ಯಾಪಿ-ಈಗಲೂ, ನೋಪಲಕ್ಷಯೇ
ಕಾಣೆನು ||೧೪|| (ಉಷಾ ವಚನವು.) ಕೃಷ್ಣಮಃ-ಕೊಂಚ ಕಪ್ಪುಳ್ಳ ಫಡುಪಾಯದವನೂ, ಕಮಲೋಚನಃ-ಚಂದ್ರಾವರಗಳಂತೆ ಕಂಗೆ
ಳುಳ್ಳವನೂ ಪೀತವಾಸಾಂ-ಪೀತಾಂಬರವುಳ್ಳವನೂ, ಬೃಹದ್ವಾಹುಃ-ಹೊಡ್ಡತೋಳುಗಳುಳ್ಳವನೂ, ಯೋಪಿತಾಂ-ಹೆಂಗಳ, ಪ್ತ
ದಯಂ-ವೇಷ-ವಸುಸ್ಥಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲುಳ್ಳವನೂ, ಅದ, -ಕಷ್ಟಿನ್ನರಃ-ಯಾರೋಮನುಷ್ಯ ನೋರ್ವನು, ಸ್ವಪ್ನೇ-ಕನಸಿನಲ್ಲಿ,
ದೃಷ್ಟಿ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟನು. ಮಧು-ನೀಯಾದ, ಅಧರಂ-ತುಟೆಯನ್ನು, ಪಾಯಯಿತ್ಯಾ-ಕುಡಿಸಿ, ಸ್ಪೃಹಯತೀಂ-ಅಪೇಕ್ಷಿಸ್ತು
ಸುತ್ತಿರುವ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ವ್ಯಜಿನಾರ್ಜಪೇ-ಪಾಪದ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿಹಾಕಿ, ಕ್ವಾಸಿ-ಎಲ್ಲಿಯೋ, ಯಾತಃ-ಕೋಡನು,
ತಂಕಾಂತಂ-ಆಗಂಡನನ್ನು, ಮೃಗಯೇ-ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವನು ||೧೫|| (ಚಿತ್ರಲೇಖಾವಚನವು.) ತೇ-ನಿನ್ನ, ವ್ಯಸನಂ-ದುಃಖವನ್ನು,

ಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಅನಿರುದ್ಧನಂ ಕಾಣದೆ ಕಾಂತನೇ ಎಲ್ಲಿರುವಿ? ಎಂದು ನುಡಿಯುತ ಅತ್ಯಂತ ಲಜ್ಜಿತಳಾಗಿ ಸಖ
ಯತ-ಮಧ್ಯವಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದಳು ||೧೦|| ಆಗ ಬಾಣನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಕುಂಭಾಂಡಕನ ಮಗಳು ಚಿತ್ರಲೇಖೆ
ಯೆಂಬ ಸಖಿಯು ಕೌತೂಹಲದಿಂದ ತನ್ನ ಸಖಿಯಾದ ಉಷೆಯಂ ಕಾರಿತು ಈ ತೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಯ್ದ
ಳು ||೧೧|| ಸಖಿಯೇ! ನೀನು-ಕಾಂತನಂ ಹುಡುಕುವಿ, ನಿನ್ನ ಮನೋಗತನಾದವನು ಎಂತವನು, ರಾಜಪುತ್ರ
ಯೇ ಈಗಲೂ ನಿನ್ನ ಪತಿಯಂ ನಾನು ಕಾಣೆನು ||೧೨|| ಇಂತೆಂಬವಳಂ ವಚನವ ಕೇಳಿ ಉಷೆಯು ನುಡಿದಳು
ಸಖಿಯೇ! ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾವಲ-ವರ್ಣನಾದ ಕಮಲಂಗಳಂತೆ ನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳ ಪೀತಾಂಬರವನ್ನುಟ್ಟ ದೀರ್ಘಭು
ಜಗಳುಳ್ಳ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೃದಯವನೆಯ್ದುವ ಪುರುಷನೋರ್ವನು ನನ್ನಿಂದ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟ
ನು ||೧೩|| ಈಗ ಆತನಂ ಹುಡುಕುತ ಲಿದ್ಧನೇ. ನನಗೆ ಅಧರಾಮೃತ ಪಾನವಂಗಯಿಸಿ ತನ್ನಂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ
ಲಿರುವ ನನ್ನಂ ದುಃಖ ಸಮುದ್ರವಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಯೆಲ್ಲಿಹೋದನೋ ಕಾಣೆನು ||೧೪|| ಎಂಬ ಉಷೆಯ ವಚನ
ವು ಕೇಳಿ ಚಿತ್ರಲೇಖೆಯು ನುಡಿದಳು. ಉಷೆಯೇ! ನಿನ್ನ ವ್ಯಸನವಂ ನಾನು ಪರಿಹರಿಸುವೆನು ಷೂರುಲೋ
ಕದಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನ ಕಾಂತನು ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಗೋಚರನಾದರೆ ಅವನಂ ಕರೆದು ತರುವೆನು,

ಯಾಸ್ವಗೃಹಪ್ರಭೋ | ಕನ್ಯಾಯಾದೋಷಣಂಭುಭಿದು=ಪ್ರಜ್ಞಾಯಾನವಿದ್ಯಹೆ ||೬೬||ತತಃ
ಪ್ರವೃಥಿತೋಬಾಣಾದುಹಿತುಶ್ರೇತಮೋಷಣ | ತ್ವರಿತಕನ್ಯಕಾಗಾರಂಪ್ರಾಪ್ತಿದಾಕ್ಷೀವ್ಯದೂದ್ಯ
ಠವ ||೬೭|| ಕಾಮಾಚ್ಯಜಾತಂಭುವನೈಕಸುಂದರಶ್ಯಮಂಪಿಕಂಗಳಂಬರಮಂಬುಜೇಕ್ಷಣಮ್ |
ಬೃಹದಾಭುಜಂಕುಂಠಲಕುಂಠಲವ್ಯವಾಸ್ಯಾಪ್ರವೇಶಕನಜಮಂಡಿತಾನನವ ||೬೮|| ದೀಪ್ಯಂತಮ
ಕ್ಷೈಪಿಕ್ರಿಯಯಾಭಿನ್ಯವ್ಯಯಾಪುಗಂಗಳಸುಕುಂಠಮಸ್ರಜಮ್ | ಬಾಹ್ಯೋರ್ಧಧಾನಂಮ
ಧುಮಲ್ಲಿಕಾರ್ತತಾತನ್ಯಾಸ್ರೇನಮವೇಕ್ಷ್ಯನಿಸ್ತುತಂ ||೬೯|| ಸತಂಪ್ರವಿಪ್ರಂವೈತಮಾತತಾ
ಯಿಭಿರ್ಭುಜೈಸ್ಸಹಸ್ರೈವೈಶ್ಯಮಾಧವಃ | ಉಪ್ಯಮ್ಯಮಾರ್ವಂಠರಿಫಂವ್ಯವಸ್ಥಿತೇಯಧಾಂ
ತಕೊಮಡಪರೋಜಿಫಂಸುತಾ ||೭೦|| ಜಿಸ್ತುಕ್ಷಯಾತಾಪರಿತಪ್ರಸರ್ವತಃಶುನೋಯಧಾಗೂಕ

ವರ||೬೬||ತತಃ-ತುಳಿಕೆ, ಮಂಡಿ-ಮಂಗಳ, ಶ್ರೇತಮ-ಪ್ರಾಪ್ತಿಕೆ, ಅಬ್ಜದ್ವಿನಂದೆಯೆಲ್ಲ, ಬಾಣ-ಬಾಣಾನುರೂಪ, ಪ್ರವೃಥಿತಃ-
ಹೆಚ್ಚಾದ ವ್ಯಥೆಹುಟ್ಟಿದವನಾದ್ದರಿಂದ, ತ್ವರಿತ-ಅವನು ಪ್ರಯಾಣವನಾಗಿ, ಕನ್ಯಕಾಗಾರಂ-ಮಗಳಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ-
ನೇರಿಸುವನು, ದ-ದ್ರವ್ಯಂ ಯ-ಮಂಜೂದ್ವಾರಾನಾಂ ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು, ಆದಾ-ಕ್ಷೀ-ಕಂಡನು ||೬೭||ಕಾಮಾತ್ಮಕತಾ
ತಂ ವ-ಸ್ಯ ಭ-ಮಂಗಳನಾದ, ಭ-ವಶ್ಯ-ಸ-ಂದರಂ-ಲೋಕವಲ್ಲಿಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವವನಾದ, ಶ್ಯಾಮು-ಕೂಂಠಿ ಪ್ರಾಸುಡುಕಲ ಪ್ರಾ
ಯವೂ ಬಟ್ಟವಾರ, ಸುಂದರಂ-ಬರಂ-ಕುಂಠಿ-ವಸ್ತ್ರವನಾದ, ಅಂಬುಜೇಕ್ಷಣಂ-ಕಮಲಲೋಚನನಾದ, ಬೃಹದಬ್ಜ
ಜಂ-ವಿ-ಚ್ಚ-ಲೋ-ಗುಳ್ಳವನಾದ, ಕುಂಠ-ಕುಂಠಲವ್ಯವಾ-ಕರ್ಣಧೂಷಣಂಗಳ ಕುಂಠಗಳೊಳಗಿನಿಂದಲೂ, ಸ್ಥಿತಾವಲೋ
ಕೇನ-ತ-ಪ್ರ-ವೇಶ-ಕ-ನೀ-ಚಿ-ಕುಂಠ-ಮಂಡಿತಾನನಂ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮುಖಮುಳ್ಳವನಾದ ||೬೮|| ಅಭಿನ್ಯವ್ಯಯಾ-ನ
ವಳುಧಂಗೆ ಬೃ-ಪ್ರಿಯಯಾ-ಪು-ಯ-ಬಾ-ಭಿ-ಯ-ತ-ಆತ್ಮ-ಪ್ರ-ವೇಶಿಕೆಗಳಿಂದ, ದೀಪ್ಯಂತಂ-ಪಗಡೆ ಯಾಡುವನಾದ,
ಮಧ-ವ-ಕ್ಷಿ-ಕಾರ್ತ-ಂ-ವೈತ-ವ-ಮಲ್ಲಿಗಾಂ-ದ-ರಿವ, ತಮಂಗನ-ಗ-ನ-ಕುಂಠ-ಮ-ಸ್ರ-ಜಂ-ತ-ಅವಾ, ಅಂಗನಂ-ಗ-
ದೇಹ-ಂ-ಭವುಳ್ಳ ನ್ತ-ಕುಂಠ-ಮ-ಸ್ರ-ಜಂ-ಮ-ಗ-ನ-ನ-ಸುಂದರಂ-ಭದಿಂ-ಕುಂಠಿವ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯನ್ನು, ಬಾಹ್ಯೋ-ರ್ದ-ಲೋ
ಕ-ಗ-ಶ್ಚ, ಸಧಾ-ನಂ-ಭರಿಸಿಗುವನಾದ, ತನ್ಯಾ-ಸ್ರ-ವ-ಮ-ಂದೆ, ಅಸ್ರೇನಂ-ಕುಳಿತರುವನಾದ ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು, ಆವೇಕ್ಷ-
ನೋಡಿ, ಸ್ಥಿತ-ಆತ್ಮ-ಯಾ-ಮ-ಂಟಾದವನಾದನು ||೬೯|| ಸಮಾಧವ-ಅಮಾಧವಕುಲದ ಅನಿರುದ್ಧನು, ಆತತಾಯಿಭಿ-ಪಾ
ತುಕರೊಡ-ಯ-ನ, ಸಹಸ್ರೈರ್ಭುಜೈಃ-ಸಾವಿರ ತೋಳುಗಳೊಡನೆಯೂ, ವೃತಂ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪ್ರ-ವ-ಪ್ರ-ವ-ಕು
ಕ್ತಿ-ರುವ, ತಂ-ಅಬಾಣಾನ-ರನನ್ನು, ಅವಲೋಕ್ತ-ನೋಡಿ, ಜಿಫಂ-ನಯಾ-ಬಾಣನಂ ಕೊಲ್ಲುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಮಾರ್ವಂ-
ಮುರುಂಬ ಉಕ್ಕಿನಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಪರಿಫಂ-ಬರಗೋಲನ್ನು, ಉಪ್ಯಮ್ಯ-ವಿತ್ತಿಕೊಂಡು, ವಂಡಧರ-ಕ-ಲವಂಡವಂಧರಿಸಿದ

ರಿಂದ ತಿರಸ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲಿ ವುಂಟಾಯಿತೋ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದೆಂದು ವಿಚ್ಛೇಷಿಸಿದರು ||೬೬|| ಆಮೇಲೆ ಬಾಣಾನುರ
ನು ಮಗಳ ದುವ್ಯಾಪಾರವಂ ಕೇಳಿ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಕಂಕರೆಗೊಂಡು ಉಪೇಯ ಗೃಹವನೆಯ್ದ ಆಲ್ಲಿ ಆನಿರ-ದ್ಧ
ನಂ-ಕಂಠನು ||೬೭|| ಮತ್ತು ಬಾಣನು ಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಂದರರೊಳಗೆ ಮುಖ್ಯನಾದ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣನಾಗಿ
ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಟ್ಟಿರುವ ಕಮಲವೇತ್ರನಾದ ದೀರ್ಘಭುಜನಾದ ಕುಂಡಲ ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಕೇಳುಗಳ ಹೊ
ಳಪಿಂದಲೂ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೋಟದಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ ||೬೮|| ಸ
ವ-ವಂ-ಗಳ ಯುಕ್ತಲಾದ ಉಪೇಯೊಡನೆ ಪಗಡೆಯನಾಡುತ ವನಂತಕಾಲದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಂಗಳೊಳಗೆ
ವಾದ ಉಪೇಯ ಅಂಗ ಸಂಬಂಧದಿಂ ಸ್ತನಕುಂಠಮದಿಂ ಯುಕ್ತವಾದ ಮಾಲ್ಯಮು ವಕ್ಷ್ಯಲದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದವನಾ
ಗಿ ಅವಳ ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧನಂ ಕಂಡು ಅಶ್ಚರ್ಯ ಯುಕ್ತನಾದನು ||೬೯|| ಬಳಿಕ ಆನಿ
ರುದ್ಧನು ಅಯುಧ ಪಾಣಿಗಳಾದ ಅನೇಕಭಟರಿಂದ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ತಾನಿರುವ ಮನೆಗೆಬು-ಬಾಣಾ
ನುರನು ನೋಡಿ ದಂಡಧರನಾದ ಯಮಸುತೆ ಅವನಂ ಸಂಹರಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಲೋಹವಿಶೇಷದಿಂ ಕೂ-ತ-ದ

ರಯೋಧಶೋಹನತಃ | ತಹವ್ಯಮೋಪವನಾದ್ವಿನಿರ್ಗತಾನಿರ್ಭಿಸ್ಪದೂರ್ಭೂರುಭುಜಾಪ್ರದಂ
ದ್ರಾಪುಃ ||೨೧|| ತನಾಗಪಾಶ್ಯಬಲಿನಂದನೋಬಲೀಸ್ತಂತಂಸ್ತಸ್ಯೈನ್ಯಂಕುಪಿತೋಬಬಂಧಹ ||೨೦||
ಪ್ರಾಭ್ಯಕುಲೋಕನಿವಾದವಿಹ್ವಲಾಬದ್ಧಂನಿಶಮ್ಯಾಕುಕ್ರಾಹ್ ರೋದೀತ್ ||೨೧||
ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ದ್ವಿವಿಂಶತ್ಯಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ.

—*—

ಅಂತಃಕೂಲಯಥಾ-ಯಮನು ಹೇಗೋದಾಗೆ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ-ಓಟ್ಟನಾಗಿ ನಿಂತನು ||೨೦|| ವಿಭುಕ್ತಯಾ-ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅ
ಸಿದ್ಧನಾದ, ಪರಿತಪಿತ-ನುತ್ತಲೂ, ಪ್ರಸವನತಪ-ಹಿಡಿಯಾಡುತ್ತಿರುವ, ರಾಜ-ರಾಜನು ಭಯರನ್ನು, ಸೂಕರಮೋಧಪತಿ-ಎ
ಕ್ಕಲನಾದ ಕಾದುಬಿಡುವ ರುಲೋಯಥಾ-ನಾಳಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೋಕಾಣೆ, ಅದನ-ಕೂಂದನು ತೇ-ಅಬಾಣಭಟರು, ಹಸ್ತ
ಪಾ-ಕಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವ ರಾದ್ದರಿಂದ ಭವನಾರ್-ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದ, ವಿವಿಧತಾ-ಮೊರಗಬಂದವರೂ ನಿರ್ಭಿನ್ನಮೂ
ರ್ಭೂರ ಭುಜಾ-ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತಲೆಗೂ ರೂಪಗಳೂ ರೋಮಗಳೂ ಉಜ್ಜವರೂಪಿ, ಪ್ರದಮ-ವಿ-ಹಿಡಿತೋದರು ||೨೧||
ಬಲೀ-ಬಲವಂತನಾದ, ಬಲಿನಂದನ-ಬಲಿಹಕ್ರವ್ರಿಯ ಮಗನಾದ ಬಲನು, ಕಪಿತಃ ಸಿಂಹಾಶ್ರವನಾಗಿ, ಸ್ವಸೈನ್ಯಂ-ತನ್ನದಂ
ತನು, ಸ್ವಂತಂ-ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವ, ರಂ-ರಸಿರಾದ್ದನು, ನಾಗಪಾಶ್ಯ-ನರಗಾಳಾದ ದಗ್ಧನಿಂದ, ಬಬಂಧ-ಕಟ್ಟಿಹಾ
ಕಿದನು ಉಷಾ-ಬಾಣಸಮಾಳ, ಬದ್ಧ-ಬಲಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆನಿರಾದ್ದನು, ನಿವ್ಯಾ-ನೋಡಿ, ಭೃಕಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಶೋಕ
ಪ್ರಾಪ್ತವಿಹ್ವಲಾ-ಹಿಡಿದುಹೊರಗೊಂಡ ವಿಸ್ಮಯಿತನಾಗಿ, ಅಕ್ರೂ-ರೋಷಿತನಾದ ಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅರೋಧೀತ್-
ಅತ್ತಳು ||೨೧||

||೨೦||

ಅಂತಂಜಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದಾಕ್ಷರಾರ್ಥಬೋಧನೀ ದೀಪಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸ್ತಂಭಮೂಲ
ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಂ ಮುನಿದುಮು.

ಪರಿಪಾಯುಧವ ಸತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಂತನು ||೨೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯುಧನಿಯು ವರಾಹವು ಕುನಕಂಗಳಂ ಪ
ರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಲಗುರಾದ್ದನು ತನ್ನಂ ಪಿಡಿಯಲು ಬರುತ್ತಿರ ವ ಭಟರಂ ಪರಿಹರಿಸಿದನು. ಆವರು ಭೇದಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಶಿರಸ್ಸುಗಳು ತೊಡೆಗಳು ಭುಜಗಳೂ ಉ-ವರಾಗಿ ಮಿಕ್ಕವರು ಆ ಮನೆಯಾದ ಹಿಡಿದೋದರು ||೨೧|| ಅ
ನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಲವಂತನಾದ ಬಾಣನು ಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಸೇನೆಯಂ ಪ್ರಹರಿಸುವ ಅನಿರುದ್ಧನಂ ನಾ
ಗಪಾಶಂಗಳಿಂದ ಬಂಧಿಸಿದನು. ಉಷೆಯು ನಾಗಪಾಶ ಬದ್ಧನಾದ ಕಾಂತನಂ ಕಂಡು ಶೋಕತಾಪಂಗಳ
ಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತವಾದ ಅಕ್ರೂರವೆಂದಂಗಳಿಂ ಕೂಡಿದ ನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಮೋಖಿಸಿದಳು ||೨೧||

||೨೧||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕುಮಾರಿಯು ಪರೀಕ್ಷೆವ ಗ್ರಾಮಂಕುರಿತು ಸಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಮೌರಾಣಿ

ಕನುನೈವಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶ್ವೇತಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀ

ಮನ್ಮಥೇಶ್ವರಪುರಾಣದ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ವಿರಚಿತವಾದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ”ವೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ

ಪುರಾಣದ ಕರ್ತೃ ಛಾಪಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊ

ಳು ಅರವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

ಬಾಣಾಸುರಯುಧ ಕಥಾಪ್ರಾಂಭಃಪುಟಃ

ಶ್ರೀಕಂಕಾ|| ಅಪಸ್ವಿತಾಂಜಾನಿರುದ್ಧಂತದ್ವಂದ್ವೇನಾಂಚಭಾರತ | ಚತ್ವಾರೋವಾರ್ಷಿಕಾಪಾ
ಸಾಪ್ಯತೀಯಾರನುಕೋಚತಾಮ ||೧|| ನಾರದಾತ್ಮದುಪಾಕರ್ಣ್ಯವಾರ್ತಾಂಬದ್ಧಸ್ಯಕರ್ಮಚ | ಪ್ರ
ಯಯಾಶ್ಯೋಣಿತಪುರಂವ್ಯಪ್ನಯಾಕೃಪ್ಣಪಾಲಿತಾ||೨|| ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋಯಯುಧಾನಶ್ಚಗದಸ್ಯಾಂ
ಯೋಧಸಾರಣಃ | ನಂದೋಪನಂದಭದ್ರಾವ್ಯಾರಾಮಕೃಷ್ಣಾನುವರಿನಃ ||೩|| ಆಕ್ಷಾಹಿಣೀಭಿದ್ಯಾವ್ಯಾ

೬೭೨ ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪರಿವರದ ಪೀಠಿಕೆ.

ಶ್ರೀಕಂಕವಚನಪು ಭಾರತ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ | ಅನಿರುದ್ಧಂಚ ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನೂ, ಅಪಸ್ವಿತಾಂ-ಕಾಣದೆಯು
ತುಪದ್ರಾವರಿಂದ, ಅನುಕೋಚತಾಂ-ಪಕ್ಷಾತ್ಪವ ಪಡುತ್ತಿರುವ, ತದ್ವಂದ್ವೇನಾಂ-ಅನಿರುದ್ಧನಂತರಾದ ವನದೇವರಾಮ
ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾದಿಗಳಿಗೆ, ವಾರ್ಷಿಕತಮಾಸಾಂಜಿತಾಂ-ಮಳಗಾಲದ, ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳು ವ್ಯತೀಯಾ-ವಳಮಹೋದವು ||
ನಾರದಾತ್ಮ-ನಾರದಮುನಿಯ ದೇವಿಯಿಂದ, ಬದ್ಧಸ್ಯ-ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧನ, ವಾರ್ತಾಂ-ಗುಪ್ತಿಯನ್ನೂ, ತದ್ವಾರ್ತಾಂ-
ಚ-ಅಕೆಲಸವನ್ನೂ, ಉಪಾಕರ್ಣ್ಯ-ಕಳೆ, ಕೃಪ್ಣಪಾಲಿತಾಂ-ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವ್ಯಪ್ನಯಾ-ಯಾವವರು, ಶ್ಯೋ
ಣಿತಪುರಂ-ಮಹಾಬಲಿ ಪುರವಂಕುರಿತು, ಪ್ರಯಯಾ-ತೆರಳಿದರು ||೧|| ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಂ-ಕಾಮದೇವನು, ಯಯುಧಾನಶ್ಚ-ಸಾ
ತ್ಯಕಿಯು. ಗದಾ-ಕೃಪ್ಣನತಮ್ಮನು, ಸಾಂಬಂ-ಇಂದ್ರಬಲಂತೀವಮಗನು, ಅಧ-ಅಳಕ, ಸಾರಣನು, ನಂದನನು ಭದ್ರನು, ಆ
ದ್ಯಾಹಿ-ಮೊಪರಾದ ವೃಕ್ಷಗಳು, ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನುವರಿನಃ-ಬಲಕೇಶವತನ್ನನು ವರ್ತಿಸುವವಾಗಿ ||೩|| ದ್ವಾಹಿಣೀ-ಆಕ್ಷಾ

೬೭೨ ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಪು.

***

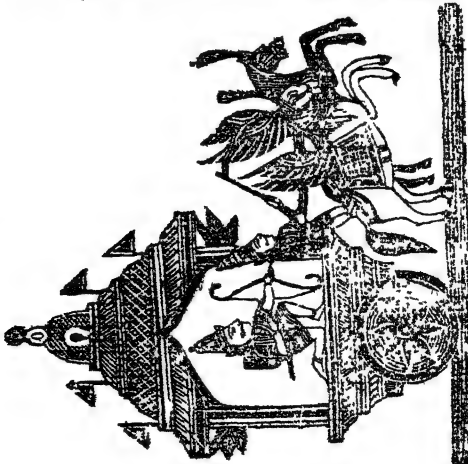
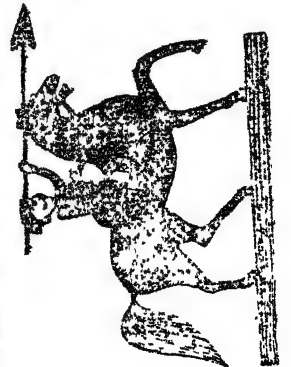
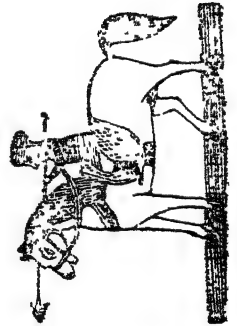
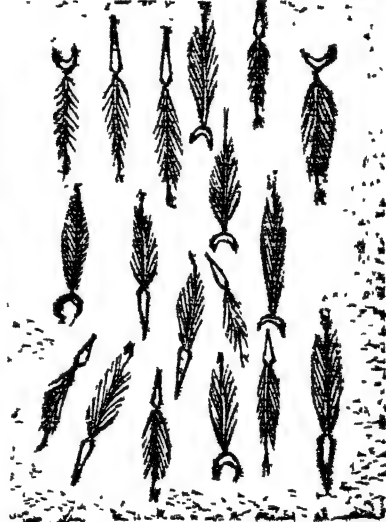
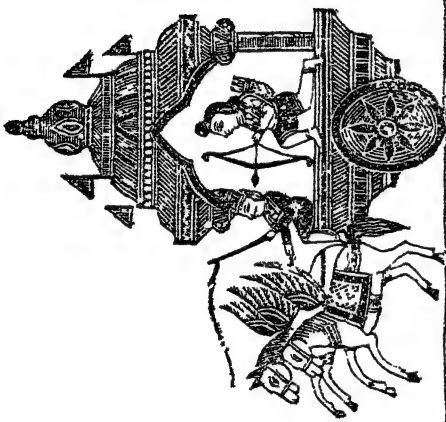
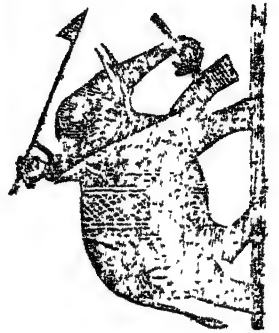
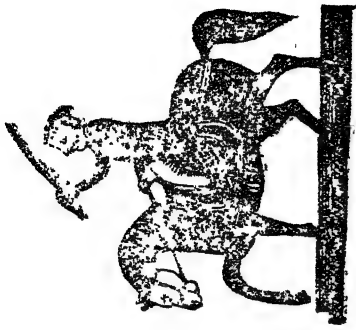
ಶ್ರೀಭೀಮೀಶ್ವರಕಂ|| ತ್ರಿಯಂಜಯೈತಮೇನಾಂಧಬಾಣಯಾದಸಸಂಸರೇ | ಸ್ತುತಿರ್ಜ್ವರೇಣರಾವೇಣ
ಬಾಣಾಸುರಭಿಮೋಹರೇ|| ಪೀ|| ಅರವತ್ತ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾದವರಿಗೂ ಬಾಣಾಸುರನಿ
ಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಂತಾದಲ್ಲಿ ರುದ್ರನಿರ್ಮಿತವಾದ ಮಹೇಶ್ವರ ಜ್ವರವು ಕೃಷ್ಣನಿರ್ಮಿತವಾದ ವೈಷ್ಣ
ವ ಜ್ವರದಿಂದ ಪೀಡಿತವಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ-ಸ್ತುತಿಸಿತೆಂಬರ್ಥವಂ-ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು-ಬಾಣಾಸುರನ ಭು
ಜಂಗಲಂ ಭೇದಿಸುತ್ತಿರಲು ಆಗ ಶ್ರೀ ರುದ್ರದೇವನು ನಹ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವನು-ಸ್ತುತಿಸಿದ ನಂಬರ್ಥವನ್ನೂ
ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ, ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ | ಇಂತಿರಲು ಬ
ಳಿಕೆ ಅನಿರುದ್ಧನಂ-ಕಾಣದೆ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧನ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳೂ ಮೂರುವಡ
ಸಂಗಳೂ ಕಳೆದು ಹೋದಬಳಿಕೆ ||೧|| ಕೃಷ್ಣನೇ ಜೇಷ್ಠರಾಗಿ ಉಚ್ಛ್ರಯಾದವರು ನಾರದಮುನಿಯ ದೇವಿಯಿಂದ ಬಾ
ಣಾಸುರನುಂಭಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧನ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಅಲ್ಲಿ ಸಹದ ಯುದ್ಧವ್ಯಾಪಾರವಂ ಸಹ ಕೇಳಿ
ಶ್ಯೋಣಿತಪುರವನೆಯಿದ್ದಿತು ||೨|| ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು, ಯಯುಧಾನನು, ಗದನು, ಸಾಂಬನು, ಸಾರಣನು, ಮತ್ತು
ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನನುವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಂದಉಪನಂದ ಭದ್ರಾದಿಗಳು-ಕೂಡ ಆ ಬಾಣನ ಪುರವನೆಯಿದ್ದಿ
ದರು. ಸಮಸ್ತ ಯಾದವರಿಗಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರೀರ್ಯರೂಪವಜ್ಞರಾದ್ದರಿಂದ ಅ
ನಿರುದ್ಧನ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ತಿಳಿದು ಶ್ಯೋಣಿತಪುರವ ನೆಯಿದ್ದಿತು ||೩|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠರು ಹಸ್ತ

ದಶಭಿಸ್ಸಮಿತುಸ್ಸರ್ವತೋದಿಶಮ್ | ರುರುಧುರ್ಬಾಣನಗರಂಗಮಂತಾತ್ಸಾತ್ವತರ್ಷಭಾಃ ||೪|| ಭಜ್ಯ
ಪಾನಪುಕೋದ್ಯಾನಮಾಕಾರಾಟ್ಟಾಲ್ಗೋಪುರಮ್ | ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣೋರುಷಾವಿಷ್ಟಸ್ತುಲ್ಯಸೈನೋಃ
ಭಿನಿರ್ಯಯತಿ ||೫|| ಬಾಣಾರ್ಥಂಭಗವಾಃ ರುದ್ರಸ್ಸಸುತೈಃಪ್ರಮುಘೈವೃತಃ | ಆರಾಹ್ಯನಂದಿವ್ಯಷ್ಠಿ
ಭಂಯುಯುಧೇರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ ||೬|| ಆಸೀತ್ಸುತುಮುಲಯುದ್ಧಮದ್ಭುತಂರೋಮಹರ್ಷ-ಣಮ್ |
ಕೃಷ್ಣೈಶಂಕರಯೋರಾಜಕಪ್ರದ್ಯೌವ್ನಗುಹಯೋರಪಿ ||೭|| ಕುಂಭಾಂಡಕೂಪಕರ್ಣಾಭ್ಯಾಂಬಲೇನ
ಸಹಸಂಯುಗಃ | ಸೌಂಬಸ್ವಬಾಣಪುತ್ರೇಣಬಾಣೇನಗುಹಸಾತ್ಯಕಃ ||೮|| ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಗ್ನುರಾಧೀ-

ಹೀನೀಭಿಃ-ಹನ್ನೆರಡು ಹೊತ್ತಿಗಿಳಿದುಂಟಾದುದು, ಸಮೇತಾಃ-ಕೂಡಿದವರಾದ, ಸಾತ್ವತರ್ಷಭಾಃ-ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಬಾಣಾ-
ನಗರಂ-ಕೋಣಿತಪುರವನ್ನು, ಸರ್ವತೋದಿಶಂ-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಮಂತಾತ್-ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ರುರುಧುಃ-ಮುತ್ತಿತಡೆ
ಹರು ||೪|| ಬಾಣನು ತನ್ನ ನಗರವನ್ನು, ಭಜ್ಯ - ಪುರಂ-ಭಜ್ಯಮಾಪ-ಮುರಿಮುಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಪುರೋದ್ಯಾನ- ಉರಿಸತೋ-
ಟೆಗಳು, ಪ್ರಾಕಾರ-ಕೋಟೆಯು, ಟಾಲ್ಗೋಲ-ಬುರುಜುಗಳು, (ಕೂತ್ತೆಳ) ಗೋಪುರಂ-ಪುರದ್ವಾರದ ವಿಮಾನಂಗಳೂ, ಉಳ್ಳ
ದ್ದನೆನ್ನಾಗಿ, ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಃ-ನೋಡುತ್ತಿರುವರಾದ್ದರಿಂದ, ರುಷಾ-ಸಿಟ್ಟಿನಿಡಿದ, ಅವಿಷ್ಟಂ-ಪ್ರವೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ತುಲ್ಯಸೈ-
ನ್ಯಂ-ಯಾದವರ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ, ಸರಿಯಾದಷ್ಟು ಡೆಂಡುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅಭಿನರ್ಯಯ-ಹೊರಕ್ಕೆಬಂದನು ||೫|| ಭಗವಾಃ-ಪರಮೇಶ್ವರಿ
ರಾದ, ರುದ್ರಃ-ಕಾರ್ಯರುಡನು, ಬಾಣಾರ್ಥಂ-ಭಕ್ತನಾದ ಬಾಣನಿಗೋಸುಗ, ಸಸುತೈಃ-ಪುತ್ರರಿಂದ ಸಹಿತರಾಜ, ಪ್ರ-
ಮುಘೈಃ-ಸಾಮಾಜಿಕರಿಂದ, ಪೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಸಂದಿವ್ಯಷ್ಠಂ-ಸಂದೀಕ್ಷಿಸಿದನಾದ ಬಸವನನ್ನು, ಆರ-ಹ್ಯ-ಪರಿ, ರಾ-
ಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ-ಬಲಕೇಶವರೊಡನೆ, ಯುಯುಧ-ಕಾದಿದನು ||೬|| ರಾಜಕ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕೃಷ್ಣಶಂಕರಯೋಃ- ಪರಿತ-
ರೊಂಕಗಳಿಗೂ, ಪ್ರದ್ಯೌವ್ನಗುಹಯೋಃ-ಕಾಮದೇವತೆಗಳೆನಾನಿಗಳಿಗೂ, ಸುತುಮುಲಂ-ಬಹಳ ದೊಂಬಿಯಾದ, ರೋಮಹರ್ಷ-
ಣಂ-ಕೇಳುವವರಿಗೆ ರೋಮಾಂಚವನ್ನಾಗಿಸುವ, ಅದ್ಭುತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ಯುದ್ಧಂ-ಕಾಳಗವು, ಆಸೀತ್-ಆದುದು ||
ಕುಂಭಾಂಡಕೂಪಕರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ-ಕುಂಭಾಂಡನೊಡನೆಯೂ ಕೂಪಕರ್ಣನೊಡನೆಯೂ, ಸಹ, ಬಲಸ್ಯ-ರಾಮನಿಗೂ, ಸೌಂಬಸ್ವ-
ಕೃಷ್ಣ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಬಾಣಪುತ್ರ-ಬಾಣಾನುರನ ಮಗನೊಡನೆಯೂ, ಸಾತ್ಯಕೇಃ-ಯುಯುಧಾನಂಗೆ, ಬಾಣೇನಸಹ-ಬಲಪುತ್ರ-
ನೊಡನೆಯು, ಸಂಯುಗಃ-ಜಗಳವಾಯಿತು. ||೮|| ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ-ಚತುರ್ಮುಖನುಮೊದಲಾದ, ಸುರಾಧೀಶಾಃ-ದೇವನಾಯ

ರಡು ಹೊತ್ತಿಗಿಳಿದು ನೈನ್ಯಮೊಡನೆ ಕೋಣಿತಪುರಮ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ
ರು ||೪|| ಬಳಿಕ ಬಾಣಾನುರನು ಭಗ್ನಗೋಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪುರೋದ್ಯಾನಂಗಳಂ ಪ್ರಾಕಾರಂಗಳಂ ಅಲಂಗಳಲಿ ಪುರ-
ದ್ವಾರಂಗಳಂ ಗುಹೆ ನೋಡಿ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿ ಆಯಾದವರ ಸೇನಾಗಮಾನವಾದ ಸೇನೆಯುಳ್ಳವನಾ-
ಗಿ ಪುರದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆಹೊರಟನು ||೫|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ರುದ್ರನು ಬಾಣಾನುರನಿಗೋಸುಗ ಕು-
ಪೂರಸ್ವಾಮಿ ಯೊಡಗೂಡಿರುವ ಪ್ರಮಥಗಳಿಗಳ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಮಹಾವೃಷಭವನ್ನೇರಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರೊಡನೆ
ಟೊಕದ್ದಂ ಗೈಯ್ದನು ||೬|| ಆಗ ಕೃಷ್ಣರುದ್ರರಿಗೂ ಪ್ರದ್ಯೌವ್ನಗುಹದಿಗೂ ಸಹ ಭುಷಂಕರವಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯ-
ಕರವಾದ ರೋಮಾಂಚವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಯುದ್ಧವು ಬೆಳೆದಂತಾದ್ದಾಯಿತು ||೭|| ಮತ್ತು ಕುಂಭಾಂಡಕೂ-
ಪಕರ್ಣಕೇಂಬ ಬಾಣನ ಮಂತ್ರಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಸಾತ್ಯಕೇ ಯುದ್ಧಂಗೆಯ್ದನು ||೮|| ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ಮೊದಲಾ

ಮುಖಃ | ೧೪ | ಸ್ಕಂದಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾ ಬಾಣಾಘ್ನಿರದ್ಯೂಮಾನಸ್ಸಮಂತತಃ | ಅಸ್ಯಗ್ವಿಮಂಚೇ
ಗಾತ್ರೈರ್ಭೃತ್ಪಿಬಿವಾವಾದ್ರವದ್ರಾಣಾತ್ | ೧೫ | ಕುಂಭಾಂಡಕೂಪಕರ್ಣಶ್ಚಪತತುರ್ಮುಸಲಾದಿ
ತೌ | ದುದ್ರಾವುಸ್ತದಸೀಕ ನಿಹತನಾಥಾನಿಸ್ಸರತಃ || ೧೬ || ವಿಶೀರ್ಯಮಾಣಃ ಸ್ವಬಲಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಾ
ಣೋತ್ಯಮರ್ಷಣಿ | ಕೃಷ್ಣಮಭ್ಯದ್ರವತ್ಸಂಖ್ಯೈರಧೀಹಿತ್ವೈವಸಾತ್ಯಕಿಮ್ || ೧೭ || ಧನೂಂಖ್ಯಾಕೃ
ಪ್ಯಯುಗದದ್ಬಾಣಸಂಚಕತಾಸಿವೈ | ಏಕೈಕಸ್ತೃಣಶರದ್ವೈದ್ವೈನುದಧರಣಕೋವಿದಃ || ೧೮ || ತಾ
ನಿಚಿಚ್ಛೈದಧನಿವಾಫನೂಂಪಿಯುಗಪದ್ಧಂ | ಸಾರಥಿಂರಥಮಶ್ವಾಂಶ್ಚೈಹತ್ವಾಶಂಖವಃ ಪೂರಯತ್ ||
ತನ್ಮಾತಾಕೋಟರಾನಾಮನಿಗ್ನಾ ಮುಕ್ತಶಿರೋರಹಾ ಪುರೋವತಸ್ಥೈಕೃಷ್ಣಗೃಪುತ್ರಪ್ರಾಣರಕ್ಷಯಾ ||

ನು. || ೧೪ || ಸ್ಕಂದಃ-ಗುಹನು, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಬಾಣಾಘ್ನಿ-ಕಾಮಾಸ್ತ್ರ ಸಂಘಗಳಿಂದ, ಸಮಂತತಃ-ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಅ
ದ್ಯೂಮಾನಃ-ಪೀಡಿಸಲ್ಪಡುವನಾಗಿ, ಗಾತ್ರೈರ್ಭೃತ್-ಮುಖಭೃತ್ಯವಯವಂಗಳ ದೇಹದಿಂದ, ಅಸ್ಯಕ್-ರಕ್ತವನ್ನು, ವಿಮಂಚೇ-
ಬಿಡುತೆರುವನಾಗಿ, ಶಿಬಿನಾ-ನುಲುವಾಹದಿಂದ, ರಣಾತ್ಪಾದ್ರವತ್-ಕಾಣಗವತ್ಪಣಿಂಟದವು || ೧೫ || ಕುಂಭಾಂಡನೂ
ಕೂಪಕರ್ಣನೂ, ಮುಸಲಾದಿ-ರಾವನವನಿಕೆಯಿಂದ ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಪತತುಃ-ಬಿದ್ದುಹೋದರು. ಹತನಾಥಾ
ನಿ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ನಾಯಕರುಳ್ಳ, ತದನೀಕಾನಿ-ಅಪಾಣನ ದಂಡುಗಳು, ಸರ್ವತಃ-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಿಗೂ, ದ್ರುದ್ರಾವುಃ-ಓಡಿದವು || ೧೬ ||
ವಿಶೀರ್ಯಮಾಣಂ-ಶಿಥಿಲವಾಗುತ್ತಿರುವ, ಸ್ವಬಲಂ-ತನ್ನ ದಂಡನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಅತ್ಯಮರ್ಷಣಿ-ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟುಂಟಾದ,
ಬಾಣಿ-ಬಲಿಪುತ್ರನು, ಸಂಖ್ಯೈ-ಕಾಳಗವಲ್ಲಿ. ಸಾತ್ಯಕಿಂ-ಕೃಷ್ಣೇಯನನ್ನು, ಹಿತ್ವೈವ-ಬಿಡಲೇಬಿಟ್ಟು, ರಥೀ-ತೇರುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕೃ
ಷ್ಣಂ-ವಾನುದೇವನನ್ನು, ಅಭ್ಯದ್ರವತ್-ಇದಿರಟ್ಟವನು || ೧೭ || ರಣಕೋವಿದಃ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತನಾದ, ಬಾಣನು, ಪೌ
ಶಕತಾವಿಧನೂಂಪಿ-ಜೀಂ ಬಿಲ್ಲಗಳನ್ನು, ಯುಗಪತ್-ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಏಕೈಕ-ಏಕದ, ಏಕೈಕಸ್ತೃಣ-ಒಂದೊಂದು ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ,
ದ್ವೈದ್ವೈಶರಾ-ಎರಡೆರಡುಬುಗಳನ್ನು, ಸಂವರ್ಧೇ-ಜೋಡಿದನು || ೧೮ || ಭಗವಾತಹರಿಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ತಾನಿಧ
ನೂಂಪಿ-ಅ ಬಿಲ್ಲಗಳನ್ನು, ಯುಗಪತ್-ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಚಿಚ್ಛೈವ-ಕಡಿದನು, ಸಾರಥಿಂ-ತೇರನಡೆಯಿಸುವವನನ್ನೂ, ರಥ-
ತೇರನ್ನೂ, ಅಶ್ವಾಂಶ್ಚ-ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ, ಹತ್ವಾ-ನಾಳವಾಡಿ, ಶಂಖಂ-ಒಲೆ-ನೂಚಕವಾದ ಪಾಂಚಜನ್ಯವನ್ನು, ಅಪೂರ
ಯತ್-ತುಂಬಲೂಡಿದನು || ೧೯ || ಕೋಟರಾನಾಮ-ಕೋಟರೆಯೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ, ತನ್ಮಾತಾ-ಅ ಬಾಣನತಾಯಿ (ಸಿಂಧ್ಯಾ
ವಳಿಯನತಿ), ನಗ್ನಾ-ಚತ್ವರಿಯಾವವಳೂ, ಮುಕ್ತಶಿರೋರುಹಾ-ಬಿಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ಕೂದಲಳ್ಳವಳೂ ಆಗಿ, ಪುತ್ರಪ್ರಾಣರಕ್ಷಯಾ-
ಮಗನ ಪ್ರಾಣಂಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಪುರಃ-ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ, ಅವತಸ್ಥೇ-ನಿಂತಳು || ೨೦ ||

ಪ್ರಹರಿಸಿದನು || ೧೪ || ಸ್ಕಂದನು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನ ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಅವಯವಂಗಳಿಂದ ರಕ್ತವಂ ನೋಡಿ
ಗುಹ ಮಯೂರವಾಹನವನ್ನೇರಿ ಯುದ್ಧರಂಗದಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದನು || ೧೫ || ಕುಂಭಾಂಡಕೂಪಕರ್ಣರಿಬ್ಬ
ರೂ ಸಾತ್ಯಕಿಯಿಂದ ಮುಸಲಕ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಕಳೆಕ್ಕೊಬಿದ್ದರು. ಆಗ ನಷ್ಟರಾದ ನಾಥರು
ಷ್ಟ ಅವರನ್ನೇನೆಗಳು ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಓಡಿದವು || ೧೬ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಾಣಾಸುರನು ಭಗ್ನವಾದ ತನ್ನ ಸೇ
ನೆಯನ್ನೇನೋಡಿ ಸಹಿಸದೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯಂಟಿಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣನನ್ನಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದನು || ೧೭ || ಆಗ ಯು
ದ್ಧದಲ್ಲಿ ದುರ್ಮದನಾದ ಬಾಣಾಸುರನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಐನೂರು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಐನೂರು ಧನುಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಪಿಡಿ
ದು ಒಂದೊಂದರಿಂದ ಎರಡೆರಡು ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು || ೧೮ || ಕೃಷ್ಣನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನ
ಧನುಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಛೇದಿಸಿ ಮತ್ತು ಸಾರಥಿಯೂ ರಥವೆಂ ಅಶ್ವಂಗಳನ್ನೂ ಸುಹರಿಸಿ ವಿಜಯಶಂಖವಂ ಪೂರಿಸಿ
ದನು || ೧೯ || ಬಳಿಕ ಕೋಟರೆಯೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಬಾಣನತಾಯಿ ತನ್ನ ಪುತ್ರನ ಪ್ರಾಣಂಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ
ವಿಗಂಬರಳಾಗಿ ತಲೆಕೂದಲುಗಳಿಂದ ಚದರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾನಂತಳು || ೨೦ || ಆಗ

ಬೋಜ್ಯರಃ | ಕರಣಾರ್ಥೋದ್ವಿಗ್ಧಕೇಶಂತುಪ್ಪಾವಪ್ರಯತಾಂಜಲಿಃ ||೧೫|| ಮಾಹೇಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನಾನಮಾಮಿ
ತ್ವಾನಂತಕೃತ್ತಂಪರಶಂಸರಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಂಕವಲಂಜ್ಞಪ್ತಿಮಾತ್ರಮ್ | ವಿಶ್ವೋತ್ಪತ್ತಿನಾಥನಂರೋಧಹೇ
ತುಯತ್ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಬ್ರಹ್ಮತಿಂಗುಪ್ರಕಾಂತಮ್ ||೧೬|| ಕಾಣೋಬೃವಂಕರೃಜೇವಸ್ವಸ್ವಭಾವೋದ್ರ
ವ್ಯಂಕ್ಷೇತ್ರಂಪ್ರಾಣತಾತ್ವವಿಕಾರಃ | ತತ್ಸಂಘಾತೋದೇಹರೋಹಪ್ರಗಾಠಸ್ತನ್ಮನ್ಮಯೈಪಾರ್ವೀಪಧು
ಪ್ರಸವ್ಯೋ ||೧೭|| ನಾನಾಭಾವೈರ್ವಿಲಯೈವೋಪಪನ್ನೈರ್ವರ್ವಾಪಾಪಾಧೋಲೋಕನೇತೋದಭವ್ತಿ |

ಶ್ವೇತವಸ್ತು, ಅಲಬ್ಧಾಸ್ತು-ಪಡೆಯದೆ, ಭೀತಃ-ಹೆದರಿವ, ಮಾಹೇಶ್ವರೇಜ್ವರಃ-ರಾವದ್ರನಂತಾಪಕೃತ್ತಿಯು, ಕರಣಾರ್ಥಃ-ರಕ್ಷಣವಂ-
ಬಯಸುವುದಾಗಿ, ಪ್ರಯತಾಂಜಲಿಃ-ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡದ್ದಾಗಿ, ತ್ವಂಪ್ರೀತಃ-ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ
ಡೆಯನಾದ ಕೈವಲ್ಯನನ್ನು, ತುಪ್ಪಾವ-ಕೊಂಡಾಡಿತು ||೧೫|| [ಜ್ವರವಚನವು] ಯತ್-ಯಾವವಸ್ತುವು, ಬ್ರಹ್ಮತಿಂಗು-
ಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವಿನ ಗುರುತ್ವ, ಪ್ರಕಾಂತಂ-ಪ್ರಾಕೃತದೋಷಂಗಳಿಲ್ಲದ, ಬ್ರಹ್ಮ-ವೇದತಾತ್ಪರ್ಯಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಸ್ತುವೋ, ತತ್-
ಅವಸ್ತುವೇ ಆದ ಅನಂತಕೃತ್ತಂ-ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಸೇವ-ಧ್ಯೇವಳ್ಳವನಾದ, ಪರೇಶಂ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದ, ಕೇವಲಂ-ನಿರ್ಗುಣಾ
ದ್ವೈತವಸ್ತುವಾದ, ಜ್ಞಪ್ತಿಮಾತ್ರಂ-ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಕ್ಷಣ ಪ್ರೇಂದೇಲಿಗಿರುವ, ವಿಶ್ವೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನನಂರೋಧಹೇತುಂ-ಜ
ಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಂಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ತ್ವ-ನಿನ್ನನ್ನು, ನಮಾಮಿ-ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು ||೧೬|| ಕಾಲಂ-ದಿವ್ಯಮಾತ್ಮ
ಕ್ಕೆ ಅಧಾರವಾದ ಕಾಕತತ್ವವೂ, ದೈವಂ-ಅದೃಷ್ಟವೂ, ಕರ್ಮ-ಕ್ರಿಯೆಯೂ, ಜೀವ-ಬಿಡಾರ್ಥವನ್ನೂ, ಸ್ವಭಾವಂ-ಸಹಜ
ಶೀಲವೂ, ದ್ರವ್ಯಂ-ಸಗುಣವಸ್ತುಗಳೂ, ಯಜ್ಞಸಾಧನಂಗಳೂ, ಹೇತ್ರಂ-ಕಾರಣವೂ, ಪ್ರಾಣಿ-ಅಧ್ಯಾತ್ಮವೆಂಬವೂ, ಆ
ತ್ಮಾ-ದೇಹಾಭಿಮಾನಿಯೂ, ವಿಕಾರಃ-ಮಾನಸಭಾವವೂ, ಅಧವಾ-ಧೂತಪರಿಣಾಮವೂ ತತ್ಸಂಘಾತ-ಅವುಗಳ ಸೇರಿಕೆಯಾ
ದ ಸಮಿಷ್ಟಿಯೂ, ಬೀಜರೋಹಪ್ರವಾಹಃ-ಕಾರಾದಿ-ತ ಕಾರ್ಯಪಟ್ಟುವೆಂಬವರೂ, ಏಷಾ-ಇವಳೆವೂ, ತ್ವ
ನ್ಮಾಯಾ-ನಿನ್ನ ಮೋನವಾಗಿರುವವು. (ಅದ್ದರಿಂದ ಮಿಥ್ಯಾಭೂತವು) ತನ್ನಿವೇಧಂ-ಒಂದುದ್ಯಸ್ತವ್ರವಂಜವನ್ನೇವನಿಸುವ,
ಅಧಿವ್ಯಾಸ-ಸತ್ತಾಮಾತ್ರವಾದ ನಿನ್ನನ್ನು, ಪ್ರಪದ್ಯೋ-ನೆಚ್ಚಿ ನೇವಿಸುವೆನು ||೧೭|| ಲೀಲಯೈವ-ವಿಲಾಸದಿಂದಲೇ, ಉಪಪನ್ನೈಃ-
ಪೂರ್ಣಂಗಳಾಗಿರುವ, ನಾನಾಭಾವೈಃ-ಹಲವುರೂಪಂಗಳಿಂದ, ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಸಾಧರ್ವಾ-ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನೂ, ಲೋಕನೇ
ತೋ-ಲೋಕರಕ್ಷಣದ ಕಟ್ಟಿಗಳೂಪ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ, ಜಿಭರ್ಷಿ-ಪೋಷಿಸುತ್ತಿರುವಿ. ಉನ್ಮಾರ್ಗಾ-ವೇದಮಾರ್ಗವಂ
ಮೀರಿವರಾದ, ಹಿಂಸಯಾವರ್ತಮಾನಾ-ಪರರಂಪೀಡಿಸುವುದ ರೊಡನೆಯಿರುವವರನ್ನು, ಹಂ-ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವ, ರೇ-ನಿ

ಕರಣಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಅಂಜಲಿಬುಧವಂಗೆಯ್ದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸ್ತುತಿ ||೧೫|| ಅದಂತೆನೆ-ಎಲೈಶ್ರೀಹ
ರಿಯೇ! ಅನಂತಕೃತ್ತಿಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಆತ್ಮನಾಗಿರುವೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನಾ
ದ ಶುದ್ಧನಾದ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪನಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯಂಗಳಿಗೆ ಕಾರಣನಾದ ವೇ
ದದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುವ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನಾದ ಸರ್ವವಿಕಾರರಹಿತನಾದ್ದರಿಂದ ವೇದದಿಂದಲೂ ಪ್ರತ್ಯ
ಕ್ಷವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಶಕ್ತನಾದ ನಿನ್ನಂ ನಾನುನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ ||೧೬|| ಕ್ಷೋಭಕವಾದಕಾಲವು ನಿಮಿತ್ತವಾದ
ಕರ್ಮವು ದೈವವು ಆಕರ್ಮಂಗಳೆ ಸಂಸ್ಕಾರವುಳ್ಳ ಜೀವನು ಸೂಕ್ಷ್ಮಭೂತಂಗಳು ಶರೀರವು ಸೂತ್ರಾತ್ಮಕವಾ
ದಮಾತ್ರವು ಅಹಂಕಾರವು ವಿಕಾರಶೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಪಂಚಮಹಾಭೂತಂಗಳೆ ಸಹ ಂಜಿವಿಕಾರಂಗಳು ಅವುಗೆ
ಳು ಸಂಘಾತರೂಪವಾದ ಆದೇಹವು ಅದರಿಂದಂಟಾದ ಅಂಕುರರೂಪವಾದದೇಹವೂ ಆಮೇಲೆ ಪುನಃ ಅದೇರಿ
ತಿಯಲ್ಲಿ ಯುಂಟಾಗುವುದಾದಕಾರಣದಿಂದ ಬೀಜಾಂಕುರಂಗಳಂತೆಯಿರುವ ಸಂಸಾರಪ್ರವಾಹವು ಈಗಮಸ್ತವೂ
ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಂದಲ್ಲ-ಆಮಾಯೆಗೂ ಅವಧಿ ಸ್ಥಾನವಾದನಿನ್ನಂಕರಣಹೊಂದುತ್ತೇನೆ ||೧೭||
ಎಲೈಹರಿಯೇ! ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕಪ್ರಕಾರಂಗಳಾದ ಮತ್ಸ್ಯಾದ್ಯವತಾರಂಗಳಿಂದ ದೇ
ವತೆಗಳೆಂಬವರಿಸುತ್ತ ಅವರಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮಂಗಳಿಂದ ಮಲಿಸಲೋಸುಗಅನುಷ್ಠಾನಪರರಾದ

ಹಂಸಸ್ಯಾನ್ಮಾರ್ಗಾಹಿಂಸಯಾವರ್ಮಾನಾಽಜನ್ಯೈತತ್ತ್ವಭಾರಹಾರಾಯಭೂಮಿಃ |೮೪| ತಸ್ಮಿ
ಹುತತೇಜಸಾದುಸ್ಮಹನಶಾಂತೋಗ್ರಣಾತ್ಯಲ್ಪಶ್ಚನಜ್ವರೇಣ | ತಾವತ್ಸಾಹಿಂಸಾಂತುಘ್ರಮೂಲಂ
ನೋಸೇವೇರ್ಯಾವದಾಶಾನುಬದ್ಧಃ |೮೫| ಶ್ರೀಭಗವಾಃ | ತ್ರಿಶಿರಸ್ತಸ್ಮಗನ್ಮೂಹಂವ್ಯತತಮಜ್ಜ್ವ
ರಾದ್ಭಯಮ್ | ಯೋಸೌಸ್ತುರತಿಸಂವಾದುತಸ್ಯತ್ವನ್ನಭವೇದ್ಭಯಮ್ ||೨೦|| ಇತ್ಯುಕ್ತೇಚ ಸ್ವತಃ
ಮಾನಮ್ಯಗತೋಮಾಹತ್ವೈಲೋಜ್ವರಃ | ಬಾಣಸ್ತುರಥಮಾರೂಢಃ ಪ್ರಾಗ್ಧೂತ್ಯುಕ್ತೈಜನಾರ್ದನಮ್ ||

ನ್ನ, ಏತಜ್ಜನ್ಮ-ಈ ಯವತಾರವು, ಭೂಮೇಃ-ಭೂದೇವಿಯ, ಭಾರಹಾರಾಯ-ಹೊರೆಯನ್ನಿಳಿಸ ಲೋಸುಗವೇ ಆಗಿರುವುದು.
ತೇ-ನಿನ್ನ, ತೇಜಸಾ-ಸಾವರ್ಧ್ಯಾಂಶವಾದ, (ನಿನ್ನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ) ದುಸ್ಸಹೇನ-ಸೈಗಿಸಿಕೊಡವ, ಕಾಂತೋಗ್ರೇಣ-ಅ
ಡಗಿದ ಉಜ್ಜವುಳ್ಳ, ಅತ್ಯಲ್ಪಶ್ಚೇನ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕರಳಿದ, ಜ್ವರೇಣ-ಶೀತಜ್ವರದಿಂದ, ಅಹಂ-ಪಿತ್ತಜ್ವರವಾದ ನಾನು, ತಪ್ತಃ-
ಸಂತಾಪ ವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವೆನು. ಆಶಾನುಬದ್ಧಃ-ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವರಾದವರು, ಯಾವತ್-ಯಾವವರೆಗೂ, ತೇ-ನಿ
ನ್ನ, ಅಂಘ್ರಮೂಲಂ-ಅಡಿಗಳ ಬುಡವನ್ನು ನೋಸೇವೇರ್ಯ-ಛಜಿಸಿದವರವರೇ, ತಾವತ್-ಅವರೆಗೂ, ದೇಹಿನಾಂ-ಪ್ರಾಣಿ
ಗಳಿಗೆ, ತಾಪಃ-ಸಂತಾಪವಿತ್ತುವುದು ||೮೫|| (ಭಗವದ್ವಚನವು) | ತ್ರಿಶಿರಃ-ಮೂರುತಲೆಗಳಳ್ಳ ರಾದ್ರವಾದ ಪಿತ್ತಜ್ವರವೇ |
ಅಹಂ-ನಾನು, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಪ್ರಸನ್ನಃ-ಅಕುಪ್ರಾಹಕನಾಗಿರುವೆನು. ಮಜ್ಜ್ವರತಃ-ನನ್ನ ಶೀತಜ್ವರದ ದಳಯಿಂದ, ತೇ - ಪಿತ್ತ
ಜ್ವರವಾದ ನಿನಿಗೆ, ಭಯಂ-ಭೀತಿಯು, ವೈತೇಜಿಹೈಲೋಗತಿ. (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವಾದ ವಾತಜ್ವರ ಭಯಂ ತಪ್ಪು) ಯಃ-ಯಾ
ವವುರುವನು, ಸೌ-ಸಮೀಪವರ್ತ, ಸಂವಾದಂ-ಸಂಭಾಷಣವನ್ನು, ಸ್ಮರತೇ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುವನೋ, ತಸ್ಯ-ಅವನಿಗೆ, ತ್ವತ್-ನಿ
ನ್ನದಳಯಿಂದ, ಭಯಂ-ಪದರಿಕೆಯು, ನಭವೇತ್-ಆಗವೆ ಇರಲಿ ||೨೦|| ಇತ್ಯುಕ್ತಃ-ಪಿತ್ತೇ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಾಹೇಶ್ವರಃ-ಜ್ವ
ರಃ-ರಾದ್ರಸಂತಾಪಶಕ್ತಿಯು, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅನಮ್ಯ-ಪೊಡಮಟ್ಟು, ಗತಃ-ಹೋದುದು. ಬಾಣಸ್ತು-ಬಲಿಪುತ್ರ
ನಾದರೋ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಆರೂಢಃ-ವಿರಿದವನಾಗಿ, ಯೇತ್ಸ್ಯ-ಕಾಳಗಮಾಡಲೆಳಸಿ, ಜನಾರ್ದನಂ-ದುಷ್ಪರನ್ನು ಪೀಡಿ
ಸುವನಾದ ಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು, ಪ್ರಾಗ್ಧಾತ್-ಬಂದನು ||೨೦|| ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಬಾಹುನಹಸ್ತ್ರೇಣ-ತೋಳುಗಳಸಾವಿರದಿಂದ,

ಸತ್ತುರುವೆರಂ ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಇರುವಿ. ಮತ್ತು ಸ್ವಜನ ರಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಹಿಂಸಾವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತರಾದ
ದುಷ್ಪರಾದ ಶಿಶುಪಾಲಾದಿಗಳಂ ಸಂಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಯಾಲಿಲಾವತಾರವು ಭೂಭಾರನಿವೃ
ತ್ತಿಗೋಸುವ ವುಂಟಾಯಿತೇಹೊರತು ನೀನೊಬ್ಬರಿಗೂ ಪುತ್ರರಲ್ಲ. ನೀನು ಸರ್ವೋಪಾಧಿರಹಿತನೇನರಿ ||೮೪||
ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನಿನ್ನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ ಸಹಿಸಲಶಕ್ಯವಾಗಿರುವ ಶೀತಜ್ವರದಿಂದ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ
ವಾಗಿ ತಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದನು. ಪಾಣಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಪರ್ಯಂತವೂ ಕಾಮಮಾಶಬದ್ಧರಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪಾದವಂ ನೇನಿ
ಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಷ್ಟು ಪರ್ಯಂತವೇ ಪಾಣಿಗಳಿಗೆ ನೆಹಿತವ ವುಂಟಾಗುವುದು. ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿ
ದವರಿಗೆ ಸಂತಾಪವುಂಟಾಗುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವಲ್ಲವೆ ||೮೫|| ಎಂದಿರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹೇಶ್ವರಜ್ವರದಿಂದ ಗೇಯಲ್ಪ
ಟ್ಟಸ್ತುತಿಯಂಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನುಡಿದನು. ಎಲೈ ಮಾಹೇಶ್ವರಜ್ವರವೇ! ನಿನಗೆ ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನ ನೆಡನು.
ವೈಷ್ಣವ ಜ್ವರದದನೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ಭಯವುಂಟಾಗಲಿ, ಅದು ಹೋಗಲಿ. ಯಾವವುರುವನು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ
ಉಂಟಾದ ಈಪರಸ್ಪರಸಂವಾದವಂ ಸ್ಮರಿಸುವನೋ ಅವನಿಗೆ ನಿನ್ನಿಂದ ಭಯವುಂಟಾಗಬೇಡ, ನೀನು ನನ್ನ ಜ್ಞಾ
ಯಂಪಾಲಿಸುತ ಸುಖದಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವನಾಗು ||೨೦|| | ಎಂದಿರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದಾಜ್ಞಾಪಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಹೇಶ್ವರಜ್ವರವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿಹೋಯಿತು. ಆಗ ಬಾಣಾಸುರನು ಪು
ನಃರಥವೇರಿ ಶೋಣಿತಲರದಿಂದ ಯುದ್ಧಂಗೆಯ್ಯಲೋಸುಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತುಬಂದನು ||೨೦|| ಎಲೈಅರ
ಸೇ! ಅನುತರದಲ್ಲಿ ಬಾಣಾಸುರನು ಸಹಸ್ರಭುಜಂಗಳಿಂದ ನಾಸಾಪ್ರಕಾರಂಗಳಾದ ಆಯುಧಂಗಳಂ ಪಿಡಿದವನು

ತತೋಬಾಹುಸಹಸ್ರಣನಾನಾಯುಧಧರೋಬಲೀ | ಮುಮೋಚಪರಮಕುಮೋದ್ಬಾಣಾಂಶ್ಚ ಕ್ರಾಂಯಾ
ಧೃತ್ಯ | ೩೨ | ತಸ್ಯಾಸ್ಯತೋಸ್ತಾಂ ಣ್ಯಸ್ಯಕೃತ್ವಾ ಕ್ರೇಕ್ಷ್ಮಾರನಮಿನಾ | ಚಿಹ್ವದಭಗವಾಃ ಬಾಹೂಶಾ
ಖಾಞವವನಸ್ಪತೇ | ೩೩ | ಬಾಹುಮುಖಿದ್ಯಮಾನಮಬಾಣಸ್ಯಭಗವಾಃ ಭವಃ ಭಕ್ತಾನುಕಂಪ್ಯುಷವ |
ಜ್ಯೋತಕ್ರಾಯುಧಮುಭಾವತ | ಶ್ರೀರಾದ | ೩ | ತ್ವಂಹಿಬ್ರಹ್ಮಪರಂಜ್ಯೋತಿರ್ಗೌಢಂಬ್ರಹ್ಮಣಿವಾಹ್ರಿ
ಯಾಯ | ಪಶ್ಯಂತ್ಯಮಲಾತ್ಮಾನಃ ಕಾಶಮಿವಕಪಲಮ್ | ೩೪ | ನಾಭಿಗ್ನಭೋಗ್ನಿರ್ಮುಖಮಂಬುಕೇಶೋ
ದೌರ್ಯೋಧನಮಾಶಾಸ್ತು | ತೀರಂಭಿರಾವಿ | ಚಂಮೋಮನೋಯಸ್ಯದೃಗರ್ಕಾತ್ಪ್ರಾಪ್ಯಹಂಸಮು

ನಾನಾಯುಧಧರಃ-ಪಲಪುಕ್ಯಮಗಳಂ ಪಿಡಿದವನಾದ್ದರಿಂದ, ಬಲೀ-ಬಲವೃಥಬಾಣನು, ಪರಮಕುಮೋದ-ಬಹಳ ನಿಟ್ಟುಳ್ಳವನಾಗಿ,
ಚಕ್ರಾಯುಧ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಬಾಣಾಃ-ಅಂಬುಗಳನ್ನು, ಮುಮೋಚ-ಬಿಟ್ಟನು, ನ್ಯವ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ || ೩೨ || ಭಗವಾಃ-ಕೃ
ಷ್ಣನು, ಅಸ್ತಾಂ-ಆಯುಧಗಳನ್ನು, ಅಸ್ಯತಃ-ಎಷ್ಟು ತಿರುವ, ತಸ್ಯ-ಆ ಬಾಣನ, ಬಾಹೂ-ತೋಳುಗಳನ್ನು, ಹ್ವಾರನೇಮಿ
ನಾ-ಜೂವಿಯಂತೆ ಅಂಚುಳ್ಳ, ಚಕ್ರೇಣ-ಚಕ್ರಾಯುಧದಿಂದ, ವನಸ್ಪತೇ-ಶಾಖಾಞವ-ಮರದಕೊಂಬೆಗಳನಂತೆ, ಅನಕೃತ್-ಬ
ವಳನಲ್ಲ, ಚಿಹ್ವದ-ಕಡಿದನು || ೩೩ || ಬಾಣಸ್ಯ-ಬಾಣಾಸುರನ ಬಾಹುಮು-ತೋಳುಗಳು, ಉದ್ಯಮಾನೇಷು-ಕಡಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಿ
ರಲಾಗಿ, ಭಗವಾಃ-ನರ್ವಜ್ಞನಾದ, (ವಜ್ರಾಣ್ಯೈಶ್ಚೈವಪೂರ್ಣನಾದ, ಭವಃ-ರುದ್ರನು, ಭಕ್ತಾನುಕಂಪೀ-ಸೇವಕನಾದ ಬಾಣ
ನಲ್ಲಿ ವಯೆಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಉಪವ್ರಜ್ಯ-ಪತ್ತಿರಕ್ಕೆಬಂದು, ಚಕ್ರಾಯುಧಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಭಾವತ-ಹೇಳಿದನು ||
(ರುದ್ರವಚನಪು) ವಾಹ್ರಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ-ಉಪನಿಷದ್ವಾಗ್ವಾವಮಾದ ಪ್ರಾಣವನಾದವಲ್ಲಿ, ಗೌಢಂ-ಅಡಗಿರುವ, ಜ್ಯೋತಿಃ-
ಜ್ಞಾನವಾದ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ-ಸರವಾತ್ಮವನ್ನು, ತ್ವಂಹಿ-ನೀನಲ್ಲವೇ ? ಅಮಲಾತ್ಮಾನಃ-ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತರಾದ ಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಯಂ-ನಾಕ್ಯು
ಗಳಿಗೆ ಅನಿವಯವಾದ ಯಾವ ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು, ಆಕಾಶಮಿವ-ಗಗನದಂತೆ, ಕೇವಲಂ-ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪವ್ಯಾಪ್ತವನ್ನಾಗಿ, ಪ
ಶ್ಯಂತಿ-ತಿಳಿಯುವರೋ, ತತ್-ಅದುಕೂಡ, ತ್ವಂಹಿ-ನೀನಲ್ಲವೇ ? || ೩೪ || ದ-ಸ್ಯ-ಬಾಹವನಿಗೆ, ನಾಭಿ-ಅಕಾಶವು, ನಾಭಿ-
ಪೊಕ್ಕುಳು, ಅಗ್ನಿ-ತೇಜಸ್ಸು, ಮುಖಂ-ಬಾಯಿ, ಅಂಬು-ಪಲವು, ರೇತಃ-ಕುಳ್ಳವು, ದೌರ್ಯ-ಅಂತರಿಕ್ಷವು, ಶೀರ್ಷಂ-ತಲೆಯು,
ಅಶಾಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳು, ಶ್ರುತಿಃ-ಕಿವಿಯು, ಉರ್ವಿ-ಭೂಮಿಯು, ಅಂಘ್ರಿಃ-ಕಾಲು, ಚಂದ್ರಃ-ಸೋಮನು, ಮನಃ-ಮನಸ್ಸು, ಅ

ಗಿ ಅತಿಕೋಗ್ರಧಯುಕ್ತನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ ಬಾಣಗಳಂ ಬಿಟ್ಟನು || ೩೨ || ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಬಾರಿಬಾರಿ
ಗೂ ಅಸ್ತ್ರಗಳಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಬಾಣಾಸುರನ ಭುಜಗಳಂ ಹ್ವಾರದಂತೆ ಅತಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಅಂಚು
ಳ್ಳ ಚಕ್ರಾಯುಧದಿಂದ ವೃಹದ ಶಾಖೆಗಳನೆಂತಂತೆ ಛೇದಿಸಿದನು || ೩೩ || ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಬಾ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಾರಿಬಾರಿ

ಣಾಸುರನ ಭುಜಗಳು ಛೇದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲು ಭಗವಂ
ತನಾದ ಶ್ರೀ ರುದ್ರನು ಭಕ್ತನಾದ ಬಾಣಾಸುರನಲ್ಲಿ ಅ
ತ್ಯಂತ ದಯೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸವಿವಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಕುರಿತು ಯಾರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದ ನವೆಂ
ತನೇ || ೩೪ || ಎಲೈ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ ! ಸೂರ್ಯಾದಿ ಜ್ಯೋತಿ
ತಿಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಪ್ರಕಾಶಕನಾದ ಕಾರಣ ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿ
ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ವೇದಂಗಳಿಗೂ ಗೋಚರನಾಗದೆ ಗೂಢ
ನಾಗಿರುವ ಪರ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ನೀನು. ಮತ್ತು ಕುದ್ಧರಾ
ದಪುರುಷರು ಆಕಾಶದಂತೆ ಸಂಗರಹಿತನಾದ ಯಾವ ನಿ
ನ್ನೆನ್ನೋಡುತ್ತಲಿರುವರೋ ಆ ನಿನ್ನನ್ನೆದಿಯದೇಯಿರುವ

ಈಬಾಣನು ಯುದ್ಧಂಗೆಹೊಂದೆಂಬುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ || ೩೪ || ನಿರ್ಗುಣನಾದ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಮಾತ್ರವೇ ತಿಳಿಯ
೧೩೦

ಮೋಜಪರಂಭುಜೆಂದ್ರಃ ||೩೬||ರೋಮಾಣಿಯಸ್ಯಾಪಧಯೊಂಬುವಾಹಾಕೆಕುವಿರಿಂಚೋಧಿವಣಾಪಿ
ಸುರ್ಗಃ | ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ವಿದಯಂಯಸ್ಯಧರ್ಮಸ್ಮೈಭವಾಪುರುಷೋಲೋಕಕಲ್ಪಃ ||೩೭||ತಮಾವತಾ
ರೋಯಾಮಕುಂತಧಾಮಕಧರ್ಮಸ್ಯಗುಪ್ತೈಜಗತೋಭವಾಯ | ವಯಂಚಸರ್ವಭವತಾನುಭವಿತಾ
ವಿಭಾವಯಾಮೋಭುವನಾನಿಸಪ್ತ ||೩೮|| ತ್ವಮೇಕಾದ್ಯಾಃಪುರುಷೋದ್ವಿತಿತೀಯಗುಪ್ತಸ್ಯಸ್ಯದ್ವೈಗ್ವೈ
ತುರಹೇತುರೀಶಃ | ಪ್ರತೀಯಸೇಥಾಪಿಯಥಾವಿಕಾರಂಸ್ವಮಾಯಯಾಸರ್ಮಗುಣಪ್ರಸಿದ್ಧಿರ್ಭೀಷಿ ||೩೯||ಯಾ
ಧೈವಸೂರ್ಯಪಿಹಿತಸ್ವಯಂಭುನೈಶ್ಚಾಪಯಂಚರೂಪಾಣಿಚಸುಚಕಾಸ್ತಿ | ಎವಂಗುಣೇವಾಪಿಹಿತೋ

ಕೃಷಿ-ನೂರ್ಯನು, ಪೃಕ್-ಕಂಠು, ಅಹಂ-ನಾನಾವ ರುಪ್ರನು, ಆತ್ಮಾ-ಅಹಂಕಾರವು, ಸಮುದ್ರಃ-ಕಡಲು ಜರರಂ-ಹೊಟ್ಟೆ
ಯು, ಇಂವ್ರಃ-ಇಂದ್ರನು, ಭುಜಾ-ತೋಳು, ಆಗಿರುವವೋ ||೩೬|| ಯಸ್ಯ-ಯಾವವನ, ರೋಮಾಣಿ-ಸಂಣಕೂ ದಲು, ಓಪ
ಧಯಃ-ಬೈರುಗಳೋ, ಕೇತಾಃ-ಕೂದಲು, ಅಂಬುವಾಹಃ-ಮೇಘಂಗಳೋ, ಧಿವಣಾ-ಬುದ್ಧಿಯು, ವಿರಿಂಚಃ- ಚತುರ್ಮುಖನೋ.
ವಿಸರ್ಗಃ-ಶಿಕ್ಷೆವು, ಪ್ರಜಾಪತಿ-ಸೃಷ್ಟಿದೇವತೆಯೋ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವವನ, ಹೃದಯಂ-ಗುಂಡಿಯು, ಭರ್ಮಾ-ಧರ್ಮದೇವತೆ
ಯೋ, ಲೋಕಕಲ್ಪಃ-ಪ್ರಪಂಚಸ್ವರೂಪನಾದ, ಸಪುರುಷಃ-ಆ ವಿರಾಟ್ಟುರುಷನೂ, ಭವಾನ್ವಿ-ನೀನೆಲ್ಲವೇ ? ||೩೭||
ಅಕೂತಧಾಮಃ-ಅಪ್ರಚ್ಛುತ ಸ್ವರೂಪನೇ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಅಯಮತಾರಃ-ಈ ಕೃಷ್ಣರೂಪವು, ಧರ್ಮಸ್ಯ-ಪುಣ್ಯದ, ಗುಪ್ತೈ-
ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸುಗವೂ, ಜಗತಃ-ಪ್ರಪಂಚದ, ಭವಾಯ-ಜ್ಞೇಮಕ್ಕೋಸುಗವೂ, ಆಗಿರುವದು. ವಯಂಸರ್ವೇಷಾಂವಲ್ಲರೂ,
ಭವತಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಅನುಭಾವಿತಾಃ-ಪಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಸಪ್ತಭುವನಾನಿ-೭ ಲೋಕಂಗಳನ್ನೂ, ವಿಭಾವಯಾಮಃ-ಪಾ
ವಿಸುವವು ||೩೮|| ತ್ವಂ-ನೀನು, ಏಕಃ-ದ್ವಿತೀಯನತ್ಯವನು ಎಲ್ಲದವನು, ಆದ್ಯಃಪುರುಷಃ-ಪ್ರಥಮಕರೀರಿಯು. ಅದ್ವಿತೀ
ಯಃ-ಸಮಾನಾಧಿಕಪತ್ವಂತರವಿಲ್ಲದವನು, ತಯಃ-ಮೂರ್ತಿತ್ರಯಾತೀತನಾದ ಕಾರಣವನು, ಸ್ವದೃಕ್-ಸ್ವರೂಪಾ
ನುಜವವುಳ್ಳವನು, ಹೇತುಃ-ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದವನು. ಅಹೇತುಃ-ಹೇತುತ್ವೋಪಾಧಿಯಿಲ್ಲದವನು ಅಥವಾ ಕಾ
ರ್ಯವಲ್ಲದವನು. ಈಶಃ-ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯು, ಅಥವಾ ನಿಯಾಮಕನು, ಆಗಿಪ್ರತೀಯಸೇ-ತೋರುತ್ತಿರುವಿ ಅಥಾಪಿ ಇದರಮೇ
ಲೆಯೂ, ಸ್ವಮಾಯಯಾ-ನಿನ್ನ ಮೋಹಕಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಸರ್ವಗುಣಪ್ರಸಿದ್ಧಿರ್ಭೀಷಿ-ಸತ್ತ್ವಾದಿನಕಳ ಪಾತ್ರಕೃತಗುಣಂಗಳ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ
ಗೋಸುಗ, ಯಥಾವಿಕಾರಂ-ಪಾತ್ರಕೃತವಿಕಾರಂಗಳನ್ನತಿಕ್ರಮಿಸದೆ, ಪ್ರತೀಯಸೇ-ತೋರುತ್ತಿರುವಿ ||೩೯|| ಭೂಮಃ-ಬಹ

ಲ ಶಕ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ವಿರಾಡ್ರೂಪವು ಕೂಡ ತಿಳಿಯಲಿ ಶಕ್ಯವೆಂದು ಸ್ತುತಿಸುವನೆಂತೆನೆ-ಯಾವ ವಿರಾಟ್ಟುರು
ಷನಿಗೆ ಅಂತರಿಕ್ಷವು ನಾಭಿಯೋ ಅಗ್ನಿಯೋ ಮಾಖವೋ ಜಲವೇರೇತನೋಸ್ವರ್ಗವೇ ಶಿರಸ್ಸೋ ದಿಕ್ಪಾ
ಳೇ ತೋತ್ರಂಗಳೋ ಭೂಮಿಯೇ ಪಾದವೋ ಚಂದ್ರನೇ ಮನಸ್ಸೋ ಸೂರ್ಯನೇ ಚಕ್ಷುಸ್ಸೋ ನಾನೇ
ಅಹಂಕಾರವೋ ಸಮುದ್ರವೇ ಉದರವೋ ಇಂದ್ರನೇ ಭುಜವೋ ||೩೬|| ಮತ್ತು ಯಾವವನಿಗೆ ಓಪಧಿಗಳೇರೋ
ಪಂಗಳೋ ಮೇಘಂಗಳೇ ಕೇಕಂಗಳೋಬ್ರಹ್ಮದೇವನೇ ಬುದ್ಧಿಯೋ ಪ್ರಜೇಶ್ವರನೇ ಮೇಢ್ರವೋ ಧರ್ಮವೇ
ಹೃದಯವೋ, ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತವಾದ ಅಂತಾವಿರಾಟ್ಟುರುಷನು ಕೂಡ ನೀನೆಲ್ಲವೇ ||೩೭||
ಜ್ಯೋತಿಯಿಲ್ಲದೆಯಿರುವ ಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳ ಎಲೈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನಿನ್ನ ಅವತಾರವು ಧರ್ಮರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿ
ನ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೂ ಉಂಟಾಯಿತು- ಲೋಕವಾಲಕರಾದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನಿಂದಪಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವರಾಗಿ ನಮಸ್ತಲೋಕಂಗಳಂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ||೩೮|| ಮತ್ತು ನೀನು ಅವಸಾಧ್ವತ್ರಯ ಯುಕ್ತವಾದ ಸ
ಮಸ್ತು ಪುರುಷರಿಗೂ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ ರೂಪನಾದ್ದರಿಂದ ಸಜಾತೀಯ ಭೇದರಹಿತನಾಗಿ ಸರ್ವಕ್ಕೂ ಕಾರಣ
ನಾದ್ದರಿಂದ ವಿಜಾತೀಯ ಭೇದರಹಿತನಾಗಿ, ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಕಾರಣ ನಾದ್ದರಿಂದ ಈಶ್ವರನಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾ
ಗಿ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶನಾಗಿ ಸಹ ಮಿದ್ವರೂ ಸರ್ವ ವಿವಯಂಗಳಂ ಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ಯ ಲೋಸುಗ ಬಾಯಿಯಿಂ ವಿಕಾರ
ಭೇದಂಗಳಿಂ ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತೋರುತಲಿರುವಿ ||೩೯|| ಮತ್ತು ಯಾವರೀತಿಯಿಂ ಸೂರ್ಯನು ಮೇಘರೂ

ಗುಣಾಃ ಸ್ವಮಾತ್ಮಪ್ರದೀಪೋಗುಣಿನಿತ್ಯಭೂಮಃ ||೪೦||ಯನ್ಮಾಯಾಮೋಹಿತಧಿಯಃಪುತ್ರದಾರಗೃಹಾದಿಮು | ಉನ್ಮಜ್ಜಂತಿನಿಮಜ್ಜಂತಿಪ್ರಸಕ್ತಾವೃಜಿನಾರ್ಣವಃ ||೪೧|| ದವದತ್ತವಿಮಂಲಬಾಧ್ಯಸೌಲೋಕಮಜಿತಂದ್ರಿಯಃ | ಯೋವಾದ್ರಿಯತತ್ತ್ವತ್ಪಾದೌಸಕೋಚ್ಯೋಹ್ಯಾತ್ಮಮಚಕಃ ||೪೨||ಯಸ್ತಾಸ್ವಿಂವಿಸೃಜತೇಮತ್ಸೃಜತಾಃ ಸಂಪ್ರಿಯಮಿಶ್ಯತಮ್ | ವಿಪ್ರಯಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಾರ್ಥಂವಿವಮಿತ್ಯಮೃತಂತ್ಯಜಃ ||೪೩|| ಅಹಂಬ್ರಹ್ಮಾಚವಿಬುಧಾಮುನಯಶ್ಚಾಮಲಾಶಯಃ | ಸರ್ವಾತ್ಮನಾಪ್ರಪನ್ನಾಸ್ತಾಸ್ವಿ

ಇದೊಡ್ಡವನೇ ; ಸೂರ್ಯ-ಅದಿತ್ಯನು, ಸ್ವಯಂ-ತಾನು, ಭುನ್ಯೆ-ಮೇಳಗೊಂಡ, ಪಿಪಿತೆ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಯಥಾ - ಹೇಗೆ, ಛಾಯಾಂಜ-ನೆಳವನ್ನೂ, ರೂಪಾಣಿಜ-ದ್ರವ್ಯಗುಣಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಸಂಚಕಾಸ್ತ್ವ-ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುವನೋ, ವಿಮಂ-ಹೀಗೆ, ಆತ್ಮಪ್ರದೀಪಃ-ಸ್ವಪ್ರಕಾಶನಾದ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ಗುಣೇನ-ಜೀವಿಗೆ ಆವರಣವಾದ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ, ಅಪಿಪಿತಃ-ಭೇಷದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಗುಣಾಃ-ಸತ್ತ್ವಾದ್ಯಪಾಧಿಗಳನ್ನೂ, ಗುಣಿನಿತ್ಯ-ಉಪಶಿತರಾದ ಜೀವರನ್ನೂ, ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಿರುವಿ||೪೦||ಯನ್ಮಾಯಾಮೋಹಿತಧಿಯಃ-ಯಾವನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದಮಂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು, ಪುತ್ರದಾರಗೃಹಾದಿಮು-ಮಕ್ಕಳು ಹೆಂಡಿರು ಪುನೀವರಾದವುಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸಕ್ತಾಃ-ಸಂಬಂಧವುಂಟಾದವರಾಗಿ, ವೃಜಿನಾರ್ಣವೇ-ಮುರಿತದಕಡಲಿನಲ್ಲಿ, ಉನ್ಮಜ್ಜಂತಿ-ತೇಲುವರು,ನಿಮಜ್ಜಂತಿ-ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವರು||೪೧||ತೇವದತ್ತ-ಬೇವರಾದವನಿಂದಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಇಮೋ ಸೌಲೋಕಂ-ಈ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವನ್ನೂ, ಲಬ್ಧ್ವಾ-ಪಡೆದು, ಯಃ-ಯಾವವುರುಷನು, ಅಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ-ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡದ ಅಂದ್ರಿಯಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ತ್ವತ್ಪಾದೌ-ನಿನ್ನ ಚರಣಗಳನ್ನೂ, ನಾದ್ರಿಯತ-ಆದರಿಸದೆದಿಡುವನೋ, ಆತ್ಮವಂಚಕಃ-ತನ್ನನ್ನೇ ಮೋಸಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನಾಹ, ಸಃ-ಆ ಪುರುಷನು, ಕೋಚ್ಯೋಪ-ಅಯ್ಯೋ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವೆನೆಂದು ಅನುತಾಪಗೊಳ್ಳಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಲ್ಲವೇ?||೪೨|| ಯೋಮರ್ತ್ಯಃ-ಯಾವಮನುಷ್ಯನು, ವಿಪರ್ಯಾಯೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಾರ್ಥಂ-ವಿಪರ್ಯಯ-ವ್ಯತ್ಯಸ್ತಂಗಳಾದ, ಎಂದರೆ ಆತ್ಮವಲ್ಲದ ಪ್ರಮನಲ್ಲ ಈಶ್ವರನಲ್ಲ, ಇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಾರ್ಥಂ-ಪುತ್ರಾದಿಗಳಿಗೋನುಗವು, ಆತ್ಮಾಃ-ತನಗಚ್ಛೇತಸ್ಯ ವಾಗಿರುವ, ಎಂದರೆ ಸಚ್ಚಿತ್ತಾದ, ಪ್ರಿಯಂ-ಆನಂದವಾದ, ಈಶ್ವರ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ನಿನ್ನನ್ನೂ, ವಿಸೃಜತೇ-ಮರತೊಡುವನೋ, ಸಃ-ಆ ಪುರುಷನು, ಅಮೃತಂ-ಮರಣರಹಿತವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನೂ, ವಿವಮಿತಿ-ಮರಣಕರವಸ್ತುವೆಂದರಿತು, ತ್ಯಜಃ-ಬಿಡುವನೆಂತಾಗುವನು ||೪೩|| ಅಹಂ-ನಾನು, ಬ್ರಹ್ಮಾಚ-ಚತುರ್ಮುಖನೂ, ವಿಬುಧಾಃ-ದೇವರ್ಷಿಗಳೂ, ಅಮಲಾಶಯಃ-ನಿ

ಪವಾದ ತನ್ನ ಛಾಯೆಯಿಂದ ಅನ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಚ್ಛಾದನಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ ಆಮೋಘರೂಪವಾದ ಛಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಘದಿಂ ಮರೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಘಟಾದಿಗಳಂ ಸಹಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ಯತದಿದ್ದಾನೆಯೋ ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ ನೀನು ಸ್ವಕಾರ್ಯವಾದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಆವರಣರೂಪವಾದ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಜೀವದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಚ್ಛಾದನಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ ಪ್ರಕಾಶನನ್ನಾಗಿ ಸತ್ತ್ವಾದ್ಯಪಾಧಿಗಳಂ ತದುಪಾಧಿಯುಕ್ತರಾದ ಜೀವರಂ ಸಹಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವೆ. ಅದಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ನಿನಗೆ ಸಂಸಾರಬಂಧವಿಲ್ಲ||೪೦|| ಯಾವನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು ಪತ್ತೀಪುತ್ರಗೃಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತಾಸಕ್ತರಾಗಿ ದುಃಖಿಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಲೂ ಮುಳುಗುತ್ತಲೂ ಇರುವರೋ ಅಂತಾನಿಗೆ ಎಂತು ಸಂಸಾರ ಬಂಧವುಂಟಾಗುವುದು? ||೪೧|| ಎಂದೀರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವೇಶ್ವರವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂ ನಿರೂಪಿಸಿ ಹರಿಯಂ ಸೇವಿಸದೆಯಿರುವ ಪುರುಷನಂ ನಂದಿಸುವನೆಂದೆನೆ-ಕರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷನಾದ ನಿನ್ನಿಂದಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಈಮನುಷ್ಯದೇಹವಂ ಪಡೆದವನಾದರೂ ಯಾವವುರುಷನು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಲ್ಲವೆ ನಿನ್ನ ಪಾದಂಗಳಂ ಸೇವಿಸದೆ ಯಿರುವನೋ ಆತ್ಮವಂಚಕನಾದ ಆಪುರಃಪನೇ ದುಃಖಿಸಲು ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲವೇ?||೪೨||ಯಾವವುರುಷನು ಅನಾತ್ಮವಾಗಿ ಅಪ್ರಿಯಂಗಳಾಗಿ ಅಸ್ಯತಂತ್ರಂಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವವಾದಕಾರಣದಿಂದ ವಿಪರೀತಂಗಳಾದ ಪುತ್ರಾದಿ ವಿಷಯಂಗಳಿಗೋನುಗ ಆತ್ಮನಾದ ಪ್ರಿಯನಾದ ಸ್ಯತಂತ್ರಂನಾದ ನಿನ್ನಂತ್ಯಜಿಗೃಹತಲಿರುವನೋ, ಆಪುರುಷನು ಅಮೃತವಂಭಿಟ್ಟು ವಿವವಂ ಪಾನಂಗೆಯ್ಯತಲಿರುವನು ||೪೩|| ನಾನೂಬ್ರ

ಮಾತ್ರಾ ನಂಪ್ರವೃ ಮೀಶ್ಯವಂ ||೪೪|| ತಂತ್ವಾಜಗತ್ಪ್ರಿತ್ಯುತ್ಕೃದಯಾಂತಹೇತುಂ ಸಮಂಸ್ರಕಾಂತಂ ಸು
ಹೃದಾತ್ಯದೈವಂ ! ಅನನ್ಯಮೇಕಂಜಗದಾತ್ಮಕೇತಂಭವಾಪವರ್ಗಾಯಭಜಾಮದವ||೪೫|| ಅಯಂವಾ
ಮೇಷ್ಟೋದಯಿತೋನುವರ್ತೀ ಮಯಾಭಯಂದತ್ತಮಮುವ್ಯವ | ಸಂಪಾದ್ಯತಾಂತದ್ಭವತಃಪ್ರಸೂ
ದೋಯಥಾಹಿತೈಶ್ಚೈವತೌಪ್ರಸಾದಃ ||೪೬|| ಶ್ರೀಭಗವಾಃ | ಯದಾತ್ಮಭಗವಂಸ್ತ್ವಂನಾಕರವಾಮಪಿ
ಯಂತವ | ಭವತಾಯದ್ವ್ಯವನಿತಿಂತನೈಸಾಧ್ಯನುಮೋದಿತಮ್ ||೪೭|| ಅವಧ್ಯಾಯಮಯಾಪ್ಯದ

ರ್ಮಪ್ಪ ಹೃದಯರಾದ, ಮುನಯಶ್ಚ-ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ, ಪ್ರೀತ್ಯಂ-ಆತ್ಮಂತಾತೀತನಾದ, ಈಶ್ವರಂ-ನಿಯಾಮಕನಾದ, ಆತ್ಮಾ
ನಂ-ಸ್ವಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವ. ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ-ಸಕಲಭಾವದಿಂದ, ಪ್ರವನ್ನಾ-ನಂಬಿ ನೇರವರಾಗಿರುವವು||
ದೇವ-ಆತ್ಮಕ್ಕೀಡೇ, ಜಗತ್ಪ್ರಿತ್ಯುತ್ಕೃದಯಾಂತಹೇತುಂ-ಪ್ರಪಂಚದ ವಾಲನಕ್ಕೂ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ನಾಶಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾದ, ಸ
ಮಂ-ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮವಾಗಿರುವ, ಪ್ರಕಾಂತಂ-ದೋಷಂಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಧಾನವಾದ, ನುಪೃದಾಪ್ಯಪೃಥುಂ-ಬಿಸ್ತುಗೊರೆವರ್ಗ
ಕನಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ನೇಹಿತನೂ, ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾದ್ದರಿಂದ ಆತ್ಮವೂ, ಈಶ್ವರನಾದ್ದರಿಂದ ದೇವರೂ ಆದ, ಜಗದ್ವಿಜಯಂ-ಲೋ
ಕಂಗಳಿಗೂ ಆತ್ಮರಿಗೂ ಅಧಿಪತ್ಯವನಾದ. ಅನನ್ಯಂ-ಸಜಾತೀಯ ವಿಜಾತೀಯಭೇದ ರಹಿತನಾದ ಏಕಂ-ಸ್ವಗತಭೇದರೂ
ನ್ಯನಾದ, (ಓರ್ವನಾದ) ತಂತ್ವಾ-ಆ ನಿನ್ನನ್ನು, ಭವಾಪವರ್ಗಾಯ-ಸಂಸಾರದ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಭಜಾಮ-ಸೇವಿಸುವೆವು||
ದೇವ ಕೃಷ್ಣನೇ? ಅಯಂ-ಈ ಬಾಣನು, ಮಮ-ನನಗೆ, ಇಷ್ಟಾ-ಬೇಕಾದವನು, ದಯಿತಃ-ನನ್ನ ದಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನು, ಅ
ನುವರ್ತೀ-ನನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನು ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ. ಅಮುವ್ಯ-ಅವನಿಗೆ, ಅಭಯಂ-ಕ್ಷೇಮವು, ದತ್ತಂ-ಕೊ
ಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪ್ರಸಾದಃ-ಅನುಗ್ರಹವು, ದೈತ್ಯವರಾ-ಪ್ರಹ್ಲಾದನಲ್ಲಿ, ಯಥಾ-ಬೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಭವತಃ-ನಿ
ನ್ನ, ಪ್ರಸಾದಃ-ಅನುಗ್ರಹವು, ಸಂಪಾದ್ಯತಾಂ-ಇವನಿಂದಲೂ ಪಡೆಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಲಿ ||೪೬|| (ಭಗವದ್ಭಜನವು) ಭಗವತ್
ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ಸಃ-ನಮ್ಮ ಕುರಿತು, ಯತ್-ಯಾವುದರನ್ನು, ಆತ್ಮ-ಹೇಳಿದೆಯೋ, ತತ್-ಅ,
ತತ್ಪ್ರಿಯಂ-ನಿನ್ನಯಿಷ್ಟವನ್ನು, ಕರವಾಮ-ಮಾಡುವೆವು, ಭವತಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಯತ್-ಯಾವದು, ವ್ಯವನಿತಂ-ವಿಚಾರದಿಂದ ನಿ
ಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ, ತತ್-ಅದು-ನನ್ನಿಂದ, ಸಾಧು-ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಅನುಮೋದಿತಂ-ಬಹುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ||೪೭|| ವೈರೋ
ಚನಿಸುತಃ-ಪ್ರಾಹ್ಲಾಪನಮಗನಾದ ವಿರೋಚನಮಗನಾದ ಬಲಿಯಮಗನಾದವನು, ಅಯಮಸುರಃ-ಈ ಬಾಣಾಸುರನು, ಏ

ಹೃದೇವನೂ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಅಂತಃಕರಣವುಳ್ಳ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನೂ ಮುನಿಗಳೊಕ್ಕೂಡ ಆತ್ಮನಾಗಿ ಅತಿಪ್ರಿಯನಾಗಿ
ಈಶ್ವರನಾಗಿಯೂ ಇರುವನಿನ್ನಂ ಸರ್ವಭಾರದಿಂದಲೂ ಕರಣದೊಂದುತಲಿರುವೆವು ||೪೪|| ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನೆಲ್ಲ
ತ್ವತ್ಪ್ರಿತ್ಯುತ್ಕೃತಿಯಂಗಳಿಗೆ ಕಾರಣನಾದ ಉಪತಾಂತನಾದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವತಸ್ಸಮನಾದ ಬುದ್ಧಿಪ್ರೇರಕನಾದ್ದರಿಂದ ನಿ
ತ್ಕರೂಪನಾದ ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾದ್ದರಿಂದ ಆತ್ಮನಾದ ಈಶ್ವರನೂಆದೆ ಮತ್ತು ನಿನಗಿಂತಲೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬವೂಳ್ಳನಿಲ್ಲ
ಬಿಡಿರುವ ಮತ್ತು ಅದ್ವಿತೀಯನಾದ ಲೋಕಂಗಳಿಗೂ ಜೀವರಿಗೂ ಅಧಿಪ್ತಾನಭೂತನಾದ ಇಂತಾದೇವೇತ್ತ
ಮನಾದ ನಿನ್ನಂ ನಾವು ಸಂಸಾರ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಭಜಿಸುತ್ತೇವೆ||೪೫|| ಎಲೈಶ್ರೀಹರಿಯೇ! ಬಾಣಾಸುರನು
ನನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಾದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಭಕ್ತನಾದವನು. ಮತ್ತು ನನ್ನಿಂದ ಇವನಿಗೆ ವರಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿ
ತು, ಆಕಾರಣದಿಂದ ಈಗಯಾವೇತಿಯಿಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರಸಾದಉಂಟಾಯಿತೋ ಅದೇರೀತಿಯಿಂದ ಇ
ವನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರಸಾದ ಉಂಟಾಗಲಿ ||೪೬|| ಎಂದು ಶ್ರೀರುದ್ರನಿಂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನು ಶ್ರೀರುದ್ರ
ದೇವನಂ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದನಂತೆ- ಎಲೈಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀರುದ್ರನೇ! ನಮ್ಮಾಂಕುರಿತು ಯಾವ ಅರ್ಥವಂ
ಹೇಳಿದೆಯೋ ನಿನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದರ್ಥವಂ ನಾವೂಮಾಡುವರಾಗುವೆವು. ನಿನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರವು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೪೭|| ಈಬಾಣಾಸುರನು ನನ್ನ ಭಕ್ತನಾದ ಬಲಿಗೆ ಪುತ್ರನಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೋ
ಸ್ಕೂ||ನಿನ್ನ ಫಲವು ಪಡೆನಲು ಯೋಗ್ಯನಾಗಬೇಡವೆಂದು. ನನ್ನಿಂದಲೂ ವರಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ನೆ

ವೈರೋಚನಿಸುತೋಸುರಃ | ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಯವರೋದತೋನವಧೋಮೈತ್ಯದನ್ವಯಃ ||೪೮|| ದರ್ಶೋಪ
ಶಮಸಾಯಾಸ್ಯವ್ರವೃತ್ತಾ ಬಾಹವೋಮಯಾ| ಸೂದಿತಂಚಬಲಭೂಯಾಚ್ಚ ಭಾರಾಯಿತಂಭೂವ್ಯಃ||
ಚತ್ವಾರೋಸ್ಯಭುಜಾಶ್ಚಿಪ್ಪಾಭವಿವ್ಯತ್ಯಜರಾಮರಃ| ಪಾರ್ವದಮುಖೋಭವತೋನಕಾತಶ್ಚಿ ದ್ಭಯೋ
ಸುರಃ ||೪೯|| ಅತಿಲಬ್ಧಾಭಯಂಕೃಪ್ಪಣಂಪ್ರಣಮ್ಯಶಿಸಾಸುರಃ | ಪ್ರಾದ್ಯುನ್ಮಿಂರಥವಾರೋಪ್ಯ
ಸವಸ್ತುತಮಾವಃ ಸಯತೆ ||೫೦|| ಅಹ್ವಾಪಿಣ್ಯಾಪರಿವೃತಸುವಾಸಸಮಲಂಕೃತಮ್ || ಸಪತ್ನೀಕಂ
ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯಯುಯೌರುದ್ರಾನುಮೋದಿತಃ ||೫೧|| ಸ್ವರಾಜಧಾನೀಂಸಮಲಂಕೃತಾಂಧ್ಯಜೈಸ್ಸತೋರಣೈಃ
ಭೂಃ ಪಿತಮಾರ್ಗಚತ್ವರಃ || ವಿವಶಕಂಖಾನಕಮಂದುಭಿಸ್ವನೈರಭ್ಯುದ್ಯತಃ ಪೌರಸುಹೃದ್ವಿಜಾ

ಪ್ರತಿ-ಇವನು, ಮಯಾಪಿ-ನನ್ನಿಂದಲೂ, ಅವಧ್ಯು-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಲ್ಲವು. ತ್ವದನ್ವಯಃ-ನಿನ್ನ ಸಂತತಿಯು, ಮೇ-ನನ್ನಿಂದ, ನವಸ್ಯು-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡತಕ್ಕ ದ್ವಿವಿಂಶ, ವರಃ-ಮರೋರಥವು, ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಯ-ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಮಗನಿಗೆ, ದತ್ತೇ-ನನ್ನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ||೪೮|| ಅಸ್ಯ-ಈ ಬಾಣಾನುಧನ, ದರ್ಶೋಪವಶಮನಾಯ-ಗರ್ವವ ನಡೆಗಿಸಲೋಸುಗ, ಬಾಹವಃ-ತೋಳುಗಳು, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಪ್ರವೃತ್ತಾಃ-ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿವೆ ಯತ್-ಏವಮ, ಭುವಃ-ಭೂಮಿಗೆ, ಭಾರಾಯಿತಂ-ಕೊರೆಯಾಗಿತ್ತೋ, ಭೂರಿ-ಬಹುವಾದ, ತದ್ಬಲಂಚ-ಈ ಸೈನ್ಯವೂಕೂಡ, ಸೂದಿತಂ-ನಾಶಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೪೯|| ಅಸ್ಯ-ಇವನ, ಚತ್ವಾರೋ-ಭುಜಾಃ-ನಾಲ್ಕು ತೋಳುಗಳು, ಶಿಪ್ಯಾಃ-ಮಿಕ್ಕಿರುವವು. ಅಸುರಃ-ಬಾಣನು ಸುರನಲ್ಲವವನಾದರೂ, ಅಜರಾಮರಃ-ಮುದಿತನವೂ ಮರಣವೂ ಇಲ್ಲದವನೂ, ಭವತಃ-ನಿನ್ನ, ಪಾರ್ವದಮುಖ್ಯಃ-ಸಭಿಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮನೂ, ಸಕಾತಶ್ಚಿ ದ್ಭಯೋ-ಯಾವುದರ ದನೆಯಿಂದಲೂ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲದವನು, ಭವಿಷ್ಯತಿ-ಆಗುತ್ತಾನೆ. ||೫೦|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅಭಯಂ-ಕ್ಷೇಮವನ್ನು, ಲಬ್ಧ್ವಾ-ಪಡೆದು, ಅಸುರಃ-ಬಾಣನು, ಕೃಪ್ಪಣಂ-ಹರಿಯನ್ನು, ಸಿಸರಸಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ವ್ರಣಮ್ಯ-ಸಮಸ್ಕರಿಸಿ, ತಂಪ್ರಾದ್ಯುನ್ಮಿಂ-ಆಯ ನಿರುದ್ಧನನ್ನು, ಸವಧ್ವಾ-ಕಾಂತೆಯಾದ ಉಪಯೋಡನೆ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಆರೋಪ್ಯ-ವರಿಸಿ, ಉಪನಯತ್-ಬಳಗ ತಂದನು ||೫೧|| (ಕೃಪ್ಪಣಂ) ಅಹ್ವಾಪಿಣ್ಯಾ-ಗ್ರೇನಯಿಂದ, ಪರಿವೃತಂ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಸುವಾಸನಂ-ಕುಚವಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮಲಂಕೃತಂ-ಚನ್ನಾಗಿಂಗಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಸಪತ್ನೀಕಂ-ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಸಹಿತನಾದ, ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು, ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ-ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ರುದ್ರಾನುಮೋದಿತಃ-ಕಾರ್ಯರುದ್ರನಿಂದ ಬಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಯಯೌ-ತೆಳುಕದನು ||೫೦|| ಸಃ-ಆಕೃಪ್ಪಣನು, ಧ್ವಜೈಃ-ಕೇತುಪತಾಕಗಳಿಂದ, ಸಮಲಂಕೃತಾಂ-ಚನ್ನಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂಥಾ, ತೋರಣೈಃ-ಬಾಗಲಪಟ್ಟಿಕೆಗಳಿಂದ, ಭೂಪಿತಮಾರ್ಗಚತ್ವರಾಂ-ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗಳೂ ಮುಂಗಡಗಳೂ ಉಚ್ಚಂಧಾ, ಸ್ವರಾಜಧಾನೀ-

ನ್ನಿಂದಲೂ ಸಂಹರಿಸಲಾಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ ||೪೮|| ಮತ್ತು ಯೇನಾದರೆ ಈಬಾಣನ ಗರ್ವವಂ ಪರಿಹರಿಸಲೋಸುಗ ನನ್ನಿಂದ ಇವನಭುಜಂಗಳು ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗೆಭಾರವಾಗಿರುವ ಅಧಿಕವಾದ ಇವನ ಸೇನೆಯೂ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೪೯|| ಈಬಾಣನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಭುಜಂಗಳು ಅವಶಿಷ್ಟಂಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲತಲಿವೆ. ಮತ್ತು ಯಾಬಾಣನು ಜರಾಮರಣರಹಿತನಾಗಿ, ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಗುಣವಾಲಕರಲ್ಲಿ ಮಾಖ್ಯನಾಗಿಯೂ ಇರುವನು ||೫೦|| ಎಲ್ಲವೀಕ್ಷಿದ್ರಾದ್ಯಾನೇ, ಕೇಳು. ಅಬಾಣಾಸುರಃ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಕೃಪ್ಪಣನದನೆಯಿಂದ ಅಭಯವಂ ಪಡೆದು ಶ್ರೀಕೃಪ್ಪಣನ ಶಿಸಿಸ್ತಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಅನಿರುದ್ಧನಂ ಉಪಾದೇವಿಯೋಡನೆ ರಥವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಪ್ಪಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಕರೆದುತಂದುನು ||೫೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಪಣನು ಅಹ್ವಾಪಿಣಿಯಾದ ಯಾದವಸೇನೆಯಿಂದ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಮತ್ತು ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರವನುಟ್ಟಿರುವ ಅಲಂಕೃತಳಾದ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಯುಕ್ತನಾದ. ಅನಿರುದ್ಧನಂ ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ರುದ್ರದೇವನಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿದನು ||೫೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಪ್ಪಣನು ಧ್ವಜಂಗಳಿಂದಲೂ ಶುಭಕರಂಗಳಾದ ತೋರಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಗಂಧೋದಕಾದಿಗಳಿಂದ ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಅಂಗಳಂಗಳಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸ

ತಿಭಿಃ ||೫೩||ಯವಿತತ್ಕೃಷ್ಣವಿಜಯಂಕಂಕರೇಚಸಂಯುಗ್ವಾ | ಸಂಸ್ಕೃತೌತ್ತರತಾತ್ಪರ್ಯನತೆ
ಸ್ಯನ್ಯಾಸ್ಪರಾಜಯಃ || ... || ||೫೪||

-ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ತಿಪ್ಪಣಿ-ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ನೃಗೂಪಾಖ್ಯಾನಕಥಾಪಾರಂಭಘಟ್ಟಃ

ಶ್ರೀಕುಕೃಷ್ಣಃ ಏಕಮೋಪವನಂಜಗ್ಯೂರಾಜಃ ಯದುಕುಮಾರಕಾಃ | ವಿಹರ್ತುಂಸಾಂಬವದ್ರವ್ಯಮ್ನು

ತನ್ನ ಪ್ರಧಾನ ನಗರವಾದ ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು, ಪಾ ರನುಹೃದ್ವಿಜಾತಿಭಿಃ-|ನಾಗರಿಕರಿಂದಲೂ ಮಿತ್ರರಿಂದಲೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದಲೂ, ಕಂಖಾನಕದೊಂದುಭಿವ್ಯಸ್ಥಿಃ-ಕಂಖಗಳ ತಮಟಗಳ ಭೀರಿಗಳ ಕಬ್ಬಗಳೊಡನೆ, ಅಭ್ಯುದ್ಯತಃ-ಇದಿಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ವಿವೇಕ-ಹೊಕ್ಕುಣು ||೫೩|| ಯಃ-ಯಾವವುರುವನು, ಏತತ್-ಈ, ಕೃಷ್ಣವಿಜಯಂ-ಕೃಷ್ಣನ ವಿಜೇಷವಾದ ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನೂ, ಕಂಕರೇಣ-ಕಾರ್ಯ ರುಡ್ಧನೊಡನೆ, ಸಂಯುಗಂಚ-ಕಾಳಗವನ್ನೂ, ಪಾತಃ-ಬೆಳಗ್ಗೆ, ಉತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ಸಂಸ್ಕರೇತ್-ಜನ್ನೂ ಇನೆನೆಪುಗೊಳ್ಳುವನೋ?, ತಸ್ಯ-ಆ ಪುರ-ಪನಿಗೆ, ಪರಾಜಯಃ-ಛಂಗೆವು, ಸನ್ಯಾತ್-ಆಗಲಾರದು. ||೫೪||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದ್ಭಾರ್ಥ ಬೋಧನೆಯೆಂಬ ಟೀಕೆಯೊಳು, ದಶಮಸ್ಕಂಧ

ಮೋರ್ ೬೩ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು

೬೪ ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

(ಶ್ರೀಕುಕೃಷ್ಣವು) ರಾಜಃ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ; ಏಕದಾ-ಒಂದುನವೆಯದಲ್ಲಿ, ಸೇವಿಸೂ, ಪ್ರದ್ಯುಷ್ಠನೂ, ಚಾರುಭಾನವೂ, ಗವನೂ, ಆದಯಃ-ಮೊದಲಾದ, ಯದುಕುಮಾರಕಾಃ-ಯಾವವ ಹುಡುಗರು, ವಿಹರ್ತುಂ-ವಿನೋದಿಸಲೋಸೂ

ಲ್ಪಟ್ಟ ದ್ವಾರಕಾನಗರವಂ, ಕಂಖಭೇರಿಪಟಹಧ್ವನಿಗಳೊಡನೆ ಆಪುರದ ಮಿತ್ರರಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂ ಇದಿರೊಂದು ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೫೩|| ಯಾವವುರುವನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆದ್ದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವಿಜಯವಂ ಶ್ರೀರುದ್ರನೊಡನೆ ಯುದ್ಧವಂ ಸಹ ಸ್ಮರಿಸುವನೋ ಆಪುರವನಿಗೆ ಕತುಗಳಿಂದ ಪರಾಜಯ ವುಂಟಾಗಲಾ ಕದು || ... || ||೫೪||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತವಾಕ್ಯರಾಣಿ

ಕನು ನೈಮಿತಾ ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀ

ಮನ್ಮಥಿಸೂರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ವಿರಚಿತಮಾದ "ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ,, ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗ

ವತ ಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧ

ಮೊಳು ೬೩ನೇಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವು.

೬೪ನೆಯಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೇಯಕ್ಲೋಕಃ || ಚತುಷ್ಟಪ್ತಿತಮೇಕೃಷ್ಣೋನೃಗಂಪಾಪಾದಮೋಚಯತ್ | ಬ್ರಹ್ಮನ್ಯಹಾಶಿ
ದೋಮೋಕ್ತೌರಾಜೋದ್ಯವತ್ತಾನಶ್ಚೈತ ||೫೪|| ಅನವತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ದತ್ತಾತ್ರೇಯರೊಡನೆ ನೃಗರಾಯನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಮಹಾಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಉತ್ತಮಗತಿಯೆ

ಚಾರುಭಾನುಗದಾದಯಃ |೧| ಕ್ರೀಡಿತಾಸುಚಿರಂತತ್ರವಿಚಿನ್ವಂತಃಪಿಪಾಸಿತಾಃ | ಜಲಂನಿರುದಕೇ
ಕೂವೆದದ್ಯಶುಸ್ಸತ್ತಮದುಭುತಮ್ ||೨|| ಕೃಕಲಾಸಂಗಿರಿನಿಭಂವೀಕ್ಷ್ಯವಿಸ್ಮಿತಚೇತಸಃ | ತಸ್ಯಚೋ
ದ್ಧರಣಯತ್ನಂಚಕ್ರುಂಸ್ತಕೃಪಯಾನ್ವಿತಾಃ ||೩|| ಚಾರ್ಮಭಿನ್ಮಾಂತವೈಪಾಶ್ಯಬುದ್ಧಾನ್ವಪತಿತಮ
ರ್ಭಕಾಃ | ನಾಶಕ್ನು ವೃಸಮುದ್ಧರ್ತುಂಕೃಷ್ಣಾಯಾಚಮ್ನುರುತ್ಸುಕಾಃ||೪|| ತತ್ರಗತ್ಯಾರವಿಂದಾ
ಕ್ಷೋಭಗವಾನ್ವಿಶ್ವಭಾವನಃ | ವೀಕ್ಷ್ಯೋಜ್ಜಹಾರವಾಮನತಂಕರಣಸಲೀಲಯಾಃ||೫|| ಸುಶುತ್ತಮಶ್ಲೋ
ಕಕರಾಭಿಮೃಮೋವಿಹಾಯಸದ್ಯಶ್ಕೃಕಲಾಸರೂಪಮ್|ಸಂತಪ್ತಚಾಮೀಕರಚಾರುವರ್ಣಸ್ಪರ್ಶ್ಯ

ಗ, ಉಪವನಂ-ಊರಮುಂದಣ ತೋಟವಂಕುರಿತು, ಜಗ್ಮುಃ-ತೆರಳಿದರು ||೧|| ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ನುಚಿರಂ-ಬಹಳ ಹೊತ್ತು, ಕ್ರೀ
ಡಿತಾಃ-ಆಡಿ, ಪಿಪಾಸಿತಾಃ-ನೀರಡಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಜಲಂ-ನೀರನ್ನು, ವಿಚಿನ್ವಂತಃ-ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವವನಾಗಿ, ನಿರುದಕೇ-ನೀರಿಲ್ಲದೆ
ಯಿರುವ, ಕೂವೇ-ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ, ಅದ್ಭುತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ, ಸತ್ತ್ವಂ-ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ದೃಷ್ಟುಃ-ಕಂಡರು ||೨|| ತೇ-ಅಯ
ದುಕುಮಾರರು, ಗಿರಿನಿಭಂ-ಬೆಟ್ಟದ ಗುಂಡಿಗೆಸಮಾನವಾದ, ಕೃಕಲಾಸಂ-ಹೊಂಟಿಗೊದ್ದೆಯನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ವಿಸ್ಮಿತ
ಚೇತಸಃ-ಆಶ್ಚರ್ಯಹುಟ್ಟಿದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ತಸ್ಯ-ಅದರನ್ನು, ಉದ್ಧರಣೇ-ಎತ್ತುವುದರಲ್ಲಿ, ಕೃಪಯಾನ್ವಿತಾಃ-ಕರುಣೆ
ಯಿಂದ ಸಹಿತರಾಗಿ, ಯತ್ನಂ-ಉದ್ದೋಗವನ್ನು, ಚಕ್ರುಃ-ಮಾಡಿದರು ||೩|| ಅರ್ಭಕಾಃ-ಹುಡುಗರು ಪತಿತಂ-ಬಿದ್ದಿರುವ
ಕೃಕಲಾಸನನ್ನು ಚಾರ್ಮಭಿ-ತೋಗಲ ಮಣಿಗಳಿಂದಲೂ, ತಾಂತವೈಪಾಶ್ಯಃ-ನೂಲಹಗ್ಗಗಳಿಂದಲೂ, ಬದ್ಧಾಃ-ಕಟ್ಟಿ, ಸಮುದ್ಧ
ರ್ತುಂ-ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ, ನಾಶಕ್ನು ವೃ-ಸಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲವು. ಉತ್ಸುಕಾಃ- (ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಿ) ಆಶ್ಚರ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕೃ
ಷ್ಣಾಯ-ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಅಚಮ್ಯುಃ-ಹೇಳಿದರು ||೪|| ವಿಶ್ವಭಾವನಃ-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಕಾಣುವ, ಭಗವಾನ್-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಅ
ರವಿಂದಾಕ್ಷಃ-ಪದ್ಮನೇತ್ರನಾದ, ಸಃ-ಆ ಕೃಷ್ಣನು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಗತ್ವಾ-ಹೋಗಿ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ವಾಮೇನಕರೇಣ-ಎಡ
ಗೈಯಿಂದ, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ತಂ-ಆ ಹೆಂಟಿಗೊದ್ದೆಯನ್ನು, ಉಜ್ಜಹಾರ-ಎತ್ತಿಹಾಕಿದನು ||೫|| ಸಃ-ಆ ತೋಣ್ಣ
ಕೇತನು, ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಕರಾಭಿಮೃಷ್ಠಃ-ಕ್ರೀಷ್ಣನೆಂದು ಕ್ಲಾಘಿಸಲ್ಪಟ್ಟಕೃಷ್ಣನಕೈಯಿಂದನೋಂಕಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ
ಸದ್ಯಃ-ಆಗಲೇ, ಕೃಕಲಾಸರೂಪಂ-ಓತೀಕೇತನ ಆಕಾರವನ್ನು, ವಿಹಾಯ-ತೊರೆದು, ಸಂತಪ್ತಚಾಮೀಕರಚಾರುವರ್ಣಃ-
ಪುಟಬಿಟ್ಟ ಭಂಗಾರದಂತೆ ಮನೋಹರವಾಹ ಖಣ್ಣವುಳ್ಳವನೂ, ಅದ್ಭುತಾಲಂಕರಣಾಂಬರಸ್ಪರ್ಶ್ಯ-ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ ಅಲಂಕಾರ
ವೂ, ವಸ್ತ್ರಗಳೂ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳೂ ಉಳ್ಳವನೂಆದ, ಸ್ವರ್ಗ- (ಸ್ವರ್ಗವುಳ್ಳವನು) ದೇವರೂಪನಾದನು ||೬|| ಮುಕುಂ

ನಿತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಾಪಹಾರದಿಂದ ಮಹಾದೋಷ ವೃಂಟಾಗುವುದೆಂಬರ್ಥವೆಂ ಪೇಳುವುದರಿಂದ ಗರ್ವಿತರಾದ ಅರ
ಸುಗಳೆಂ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದನೆಂದು ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ-

ಕೇಳೈರಾಯನೇ! ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಬ ಪದ್ಯಮ್ಮ ಚಾರುಭಾನು ಗದಕೇ ಮೊದಲಾದ ಯದುಕು
ಮಾರರು ಕ್ರೀಡಿಸಲೋಸುಗ ಉದ್ಯಾನವನೆಯಿದ್ದರು |೧| ಬಳಿಕ ಸಾಂಬಾದಿಗಳು ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲವು
ಕ್ರೀಡಿಸಿ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಜಲಮ ಹುಡುಕುವರಾಗಿ ನಿರ್ಜಲವಾದ ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪ್ರಾಣಿ
ಯನೊಂದಂಕಂಡರು |೨|ಯದುಕುಮಾರರು ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಆಹಂಬೇಗೊದ್ದವಂಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯ
ಯುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ದಯಾಯುಕ್ತರಾಗಿಯೂ ಆಪ್ರಾಣಿಯಂ ಕೂಪದಿಂದ ಎತ್ತುವ ಯ
ತ್ನಂಗೆಯ್ದರು||೩|| ತೋಗಲಮಿಣಿಗಳಿಂದಲೂ ನೂಲಹಗ್ಗಂಗಳಿಂದಲೂ ಆಕೃಕಲಾಸಮಂಕಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಂದತ್ತಲೋಸು
ಗ ಬಾಲಕರು ಸಮರ್ಥರಾಗದೆ ಆಬಗೆಯಂ ಕೃಷ್ಣಂಗರಿಕೆ ಗೆಯ್ದರು ||೪|| ಬಳಿಕ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣನಾದ ಭಗವಂತನು
ದಶೀಕೃಷ್ಣನು ಅಲ್ಲಿಗೆಹೋಗಿ ಅದಂನೋಡಿ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಲೀಲೆಯಿಂದೆತ್ತಿಹಾಕಿದನು||೫||ಆಪ್ರಾಣಿಯು ಶ್ರೀ
ಹರಿಯಹಸ್ತದಿಂದ ನೋಂಕಲ್ಪಟ್ಟು ಆಗಲೇ ಕೃಕಲಾಸರೂಪವೆಂಬಿಟ್ಟು ಕುಂದಣದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಬುಣವುಳ್ಳ
ಆಶ್ಚರ್ಯಕರಂಗಳಾದ ಭೂವಣಂಗಳೂ ವಸ್ತ್ರಗಳೂ ಮಾಲಿಕೆಗಳೂ ಉಳ್ಳ ದೇವರೂಪವಂಧರಿಸಿತು||೬||ಆಮೇಲೆ

ದ್ವಾತಾಲಂಕರಣಾಂಬರಸುಕ್ ||೬||ಪ್ರಪಂಚವಿದ್ಯಾನುಪಿತಸ್ಯದಾನಂಜನಮುಖ್ಯಾಪಯಿತುಂಮುಕುಂ
 ದಃ | ಕನ್ಯಾಂಮಹಾಭಾಗವರೇಣ್ಯರೂಪೋವೈತ್ತಮಂತಾಂಗಳಯಾಮನೂನವ್ ||೭||ದಶಾವಿಮಾಂ
 ವಾಕತಮನಕರ್ಮಣಾಂಪ್ರಾಪಿತೋನಿಹೃತದರ್ಹಸುಪ್ರಭಃ | ಅತ್ಮಾನಮಾಖ್ಯಾಹಿವಿವಿತ್ಸತಾಃ ಸೋಯ
 ನ್ಮನ್ಯನೇತತಿಹ್ರಮಮತ್ರಸಕ್ತವಾ ||೮|| ಶಿಶಿಂಕೇ ||೨||ತಿನ್ಯರಾಜಾಂಪೃಷ್ಠಾಪ್ತವೇಣಾಂನಂದಮೂ
 ರ್ತಿನಾ | ಮಾಧವಂಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಹಕಿರೀಟನಾರ್ಕವರ್ಚಸಾ ||೯||ನ್ಯಗೇ ||೧೦||ಗೂನಾಮನರಂದ್ರೋಽಮಿ
 ಹ್ವಾಕುತನಯಾಪ್ರಭೇ ||೧೧||ದಾನೇವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಮಾನಮುಖ್ಯಾದಿತೇರ್ಕಮಸ್ತು ||೧೨||ಕಿಂನುತೇವಿವಿ

ದಶ-ಮೋಕ್ಷದಾಯಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ತಸ್ಯ-ಅವನ, ದಾನಂ-ಜನ್ಯಾಂತರದ ದಾನಕರ್ಮವನ್ನು, ವಿದ್ವಾಂಸಿ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ,
 ದನೇಷು-ಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಖ್ಯಾಪಯಿತುಂ-ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲೋಸುಗ, ಪಪ್ಪಚ್ಛ-ಹಿಂಸಗೊಡನು ||೭|| ಮಹಾಭಾಗ-ದೊಡ್ಡಪೂ
 ರ್ವತ ಯೋಗವನೇ, ವರೇಣ್ಯರೂಪಕೀ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅಕಾರವುಳ್ಳ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ಕಃ-ಯಾವನು, ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ನೂನಂ-
 ಹಿಬವಾಗಿ, ದೇವೋತ್ತಮಂ-ದೇವಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವನ್ನಾಗಿ, ಗಣಮಾಮ-ಹಕ್ಕಿ ಸುವವು ||೮|| ವಾಕತಮೇ-ನಕರ್ಮಣಾಂ-ಯಾ
 ವ ಪಾಪಕೃತ್ಯದಿಂದ, ಇಮಾಂದಕಾಂ-ಈ ತೀರ್ಥಗವಸ್ಥೆಯನ್ನು, ಅತದರ್ಹಸುಪ್ರಭಃ-ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಚಲವಾದಕಾಂ
 ತಿಯುಳ್ಳವನಾದರೂ, ಸಂಪ್ರಾಪಿತೋಸಿ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ ನಾಗಿರುವೆ, ಯತ್-ಯಾವುದರನ್ನು, ಪಕ್ತುಂ-ಪೇಳುವುದಕ್ಕೆ,
 ಹ್ರಮಂ-ತಕ್ಕುದನ್ನಾಗಿ, ಮನ್ಯನೇ-ಅಳಿಯವೆಯೇ, ತತ್-ಅದನ್ನು, ವಿವಿತ್ಸತಾಂ-ತಿಳಿಯಲೇಜ್ಜಿನವು, ನಃ-ನಮಗೆ, ಆ
 ತ್ಮಾನಂ-ನಿನನ್ನು, ಅಖ್ಯಾಹಿ-ತಿಳಿಯಲೇ ||೯|| [ಶುಕವಚನವು] ಇತಿನ್ಯ-ಹೀಗೆಂದು, ರಾಜಾ-ನ್ಯಗರಾಯನು, ಅನಂದಮೂ
 ರ್ತಿನಾ-ಸುಖರೂಪನಾದ, ಕೃಷ್ಣೇನ-ವಿಮ್ಲಪಿನಿಂದ, ಸಂಪ್ರಪ್ತಃ-ಭಸಗೂಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ, ಅರ್ಕವರ್ಚಸಾ-ಸೂ
 ರ್ಯಸಂತೇಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಕಿರೀಟೇನ-ಕಿರೀಟಭೂಷಣದಿಂದ, ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿ ಕುಂಬಿಟ್ಟು, ಅಹ-ನೂಡಿದನು ||೧೦|| (ನ್ಯ
 ಗವಚನವು) ಪ್ರಭೋ-ಸಮರ್ಥನಾದ-ಕೃಷ್ಣನೇ! ಅಹಂ-ನಾನು, ಇಹ್ವಾಕುತನಯಃ-ಇಹ್ವಾಕುರಾಯನು ಮಗನಾದ್ವ್ಯಾ
 ಗೋನಾಮ-ನ್ಯಗನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ; ನರೇಂದ್ರ-ಭೋರೆಯಾಗಿದ್ದೆನು. ದಾನೇಷು- ದಾನಕರ್ಮಗಳು, ಅಖ್ಯಾಯಮಾನೇ
 ಷು-ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ವಾಗುತಿರುವಲ್ಲಿ, ಯದಿ-ಅದರೆ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಕರ್ಣಂ-ಕಿವಿಯನ್ನು, ಅಸ್ತುತಂ- ಮುಟ್ಟಿದವನಾಗಿರುವನು ||
 ಮಾಧ-ಬದೆಯನೇ! ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಣಿ-ನಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವನಾದ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಅವಿ

ಅದರ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ಕೃಷ್ಣನುಜ
 ನರಿಗೆ ಪ್ರಕಾಶಕೆಯ್ಯಲೋಸುಗ ಅದಿನ್ಯಾಪುರಾಷೆ
 ನಾ-ಕೇಳಿದನೆಂತೆನು. ಎಲೈಭಾಗ್ಯವಂತನಾದ ಪು
 ರುವಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ನೀನುಯಾರಾಕುಂ ದಿಟವಾಗಿ ನಿನ್ನ
 ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠನನ್ನಾಗಿತಿಳಿಯತಲಿರತವು ||೬|| ಎಲೈ
 ಪುರಾಷನೇ! ನೀನು ಯಾವಕರ್ಮದಿಂದ ನಿನಗೆಯೋ
 ಗ್ಯವಲ್ಲದ ಅಂತವ್ವ ದುರ್ದ ನೆಗೆಯ್ದಿಲ್ಲವುಳ್ಳ? ಆವ್ಯ
 ತಾಂತವಂ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದಾದರೆ ಹೇಳು ಎಂ
 ದನು ||೭|| ಶುಭಕರವಾದ ಚರಿತ್ರವುಳ್ಳವನು

ನಿಂದ ಪ್ರಪಂಚಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ನೃಗರಾಯನು ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಕಿರೀಟದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಬಿನ್ನೈ
 ಸಿದನೆಂತೆ ||೮|| ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ! ಇಹ್ವಾಕುಪುತ್ರನಾದ ನೃಗನೆಂದು ನನ್ನಂ ತಿಳಿಯುವನಾಗು,
 ಬಹುತರವಾಗಿ ದಾತಾರಲ್ಲಿ ನಾನು ಜನರ ಶ್ರೋತೃಮಾಂಗಳವನೆಯಿದ್ದವನಾಗಿದ್ದೆನು ||೯|| ಸತ್ಯಮಿಯುಳ್ಳ ಸರ್ವ
 ಭೂತಗಳ ಬುದ್ಧಿಗೆಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕಾಲದಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗದೆಯಿರುವ ಹ್ವಾನವುಳ್ಳ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೇಯಿರುವುದೇನೂ

ತಂನಾಥಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮಸಾಕ್ಷೀಣಿ | ಕಾಲೇನಾವ್ಯಾಹತದೃಶೋವಜ್ಞೇಯಾಪಿತವಾಙ್ಮಯೋ || ೧೧ || ಯಾವತ್ಯೈ
ಸ್ಸಿಕತಾಭೂಮಿರಾವತ್ಯೈದಿವಿತಾರಕಾಃ | ಯಾವತ್ಯೈವರ್ಷಧಾರಾಶ್ಚ ತಾವತ್ಯೈರದದಾಂಚುಗಾಃ || ೧೨ ||
ಪಯಸ್ವಿನೀಸ್ತರಾಣೀಶ್ಚೈಲರೂಪಗುಣೋಪಪನ್ನಾಃ ಕಪಿಲಾಹಮಶೃಂಗಾಃ | ನ್ಯಾಯಾರ್ಜಿತಾರೌಪ್ಯ
ಖುರಾಸ್ಸವತಾಸ್ತಿದುಕೂಲಮಾಲಾಭ್ಯಾರಣಾಸ್ತದ್ರಾಮಹಮ್ || ೧೩ || ಸ್ವಲಂಕೃತೇಭ್ಯೋಗುಣಶೀಲವದಭ್ಯಾ
ಸ್ಸಿದತ್ತುಟುಂಬಿಭ್ಯಯುತವಕ್ತೃಭ್ಯಃ | ತಪಶ್ಚುಕ್ತಬ್ರಹ್ಮವದಾನ್ಯಸದಭ್ಯೋಪ್ರಾದಾಯುಪಭ್ಯೋ
ದ್ವಿಜಪುಂಗವೇಭ್ಯಃ || ೧೪ || ಗೋಭೂಮಿರಣ್ಯಾಯತನಾಶ್ವಹಸ್ತಿನಃ ಕನ್ಯಾಸ್ತದಾಸೀಸ್ತಲರೂಪ್ಯಶಯಾಶ್ಚ ||

ದಿತಂ-ಶಿಲೆಯದೆ ಇರುವದು, ಕಿನ್ನು-ಏನುಂಟು, ಕಾಲೇನ-ಕಾಲದೋದದಿಂದ, ಅವ್ಯಾಹತದೃಶಃ-ಭಂಗವಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನಮುಳ್ಳವನಾ
ದ, ತಪ-ನಿನ್ನ, ಆಜ್ಞೆಯಾ-ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ, ಅಥಾಪಿ-ಹಾಗಾದರೂ, ವಕ್ಷ್ಯೇ-ಹೇಳುವೆನು || ೧೧ || ಭೂಮೇಃ-ನೀಲದ, ಸಿಕತಾಶಿ-
ಮರಳುಗಳು, ಯಾವತ್ಯೈ-ಎಷ್ಟುಂಟೋ, ದಿವಿ-ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ತಾರಕಾ-ಚುಕ್ಕೆಗಳು, ಯಾವತ್ಯೈ-ಎಷ್ಟುಂಟೋ, ವರ್ಷ
ಧಾರಾಶ್ಚ-ಮಳೆಯ ಹಸೆಗಳು, ಯಾವತ್ಯೈ-ಎಷ್ಟುಂಟೋ ತಾವತ್ಯೈಗಾಃ-ಅಷ್ಟು ಆಕಳನ್ನು, ಅದದಾಂ-ಕೊಟ್ಟೆನು || ೧೨ ||
ಅಹಂ-ನಾನು, ಪಯಸ್ವಿನೀಃ-ಹಾಲುಕರೆಯುವ, ತರಾಣೀಃ ಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ, ಶೀಲರೂಪಗುಣೋಪಪನ್ನಾಃ-ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೂ, ಆ
ಕಾರದಿಂದಲೂ ನುಗುಣಗಳಿಂದಲೂ ಪೂರ್ಣಂಗಳಾದ, ನ್ಯಾಯಾರ್ಜಿತಾಃ-ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾದ, ಹೇಮಶೃಂ
ಗಾಃ-ಚಿನ್ನದ ಕೊಂಬುಗಳುಳ್ಳ, ರೌಪ್ಯಖುರಾಃ-ಬೆಳ್ಳಿಯಗೊರನು ಕೊಳಗುಗಳುಳ್ಳ, ಸವತ್ಸಾಃ-ಕರ-ಗಳಿಂದ ಸಹಿತಂಗಳಾದ,ದು
ಕೂಲಮಾಲಾಭಾರಣಾಃ-ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಣಂಗಳುಳ್ಳ, ಕಪಿಲಾಃ-ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಅದಾಂ-ಕೊಟ್ಟೆನು ||
ಸ್ವಲಂಕೃತೇಭ್ಯಃ-ಬನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಗುಣಶೀಲವದಭ್ಯಃ-ನುಗುಣಂಗಳೂ ಸತ್ಸವಭಾವವೂ ವುಳ್ಳ, ಸಿದತ್ತುಟುಂ
ಬಿಭ್ಯಃ-ಶ್ರಮವಡುವ ಪೋಷ್ಯವರ್ಗಮುಳ್ಳ, ಶುಕ್ತವತ್ಕೇಭ್ಯಃ-ಸತ್ಯದ ನಿಯಮವುಳ್ಳ, ತಪಶ್ಚುಕ್ತಬ್ರಹ್ಮವದಾನ್ಯಸದಭ್ಯಃ-
ತಪಸ್ಸುಪದಾಧ್ಯಯನವೂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವೂ ದಾತೃತ್ವವೂವುಳ್ಳ, ಷೋವಭ್ಯಃ-ಪ್ರಾಯವರಾದ, ದ್ವಿಜಪುಂಗವೇಭ್ಯಃ-ವಿಪ್ರ
ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ, ಪ್ರಾದಾಯ-ಕೊಟ್ಟೆನು || ೧೪ || ಗೋಭೂಮಿರಣ್ಯಾಯತನಾಶ್ವಹಸ್ತಿನಃ-ಆಕಳು, ಭೂಮಿ-ಭಂಗಾರ, ಮನ್ಯ

ಟು? ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಸುದ್ದಿಯಂ ಬಿ
ನ್ನೆ ಸುವೆನು || ೧೧ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಮಾಣ
ಲು ಎಷ್ಟಿವೆಯೋಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಷ್ಟಿವೆಯೋ
ವರ್ಷ ಧಾರೆಗಳೆಷ್ಟುಂಟೋ ಅಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳವೊ
ಬಂತೆ ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಉತ್ತಮಗೋದಾನಂಗಳಂ ನಾ
ನು ಮಾಡಿದನು || ೧೨ || ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲುಕರೆಯುವ ಪ್ರಾಯ
ವುಳ್ಳ ರೂಪಶೀಲ ಗುಣಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಕಪಿಲಾ ಗೋ
ವುಗಳನ್ನು ಭಂಗಾರದ ಕೊಂಬುಗಳು ಬೆಳ್ಳಿಯಗೊರ
ಸುಗಳು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕರುಗಳು ವ
ಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಮಾಲಿಕೆಗಳು ಉಳ್ಳಂತೆ ಅಲಂಕರಿಸಿ ದ
ನುಗೆಯ್ದನು || ೧೩ || ಅಲಂಕೃತರಾದ ಗುಣಶೀಲಯುಕ್ತ
ರಾದ ದಿವದ್ರಿದಿಂ ಕಪ್ಪುಪಡುವ ಪತ್ನೀವ್ರತಾದಿಗಳುಳ್ಳ

ಪಂಥವಿಲ್ಲದ ಆಚಾರವುಳ್ಳ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ವೇದಾಧ್ಯಯನಶೀಲರಾದ ಸಾತ್ವಿಕರಾದ ಯೌವನಸ್ಥರಾದ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ || ೧೪ || ಗೋಭೂಧನಗೃಹಾಶ್ವಗಜಂಗಳಂ ದಾಸಿಯಬೇಡನೆ ಯುಕ್ತವಾದ ಕನ್ಯೆಯರಂ ತಿಲರಜಿ
೧೩೪

ವಾಸಂಸಿರತ್ನಾ ನಿಪರಿಚ್ಛದಾಕರಧಾನಿಪ್ಪಾಶ್ಚ ಯಜ್ಞೋಶ್ಚ ರಿತಂಚಪೂರ್ಮುಂ ||೧೫|| ಕಸ್ಯಚಿದ್ವಿಜಮಾ
ಖ್ಯಸ್ಯಭ್ರಮ್ಯಾಗೌರ್ಮಮಗೋಧನೇ | ಸರಪೃಕ್ತಾಽವಿದುಷಾಸಾಚಮಯಾದತ್ತಾದ್ವಿಜಾತಯತಾಂನೀ
ಯಮಾನಾಂತಾಸ್ವಮಿದೃಷ್ಯೋಪ್ಪವಾಚಮಮತಿತಮ | ಮಮತಿಪ್ರತಿಗ್ಮಹ್ಯಹಸ್ಯಗೋಮದತ್ತವಾನಿ
ತಿ ||೧೬|| ವಿಪ್ರವಿವದಮಾನಾಮಾಮಾಚತುಸ್ಸಾರ್ಥಸಾಧಕಾ | ಭರ್ವಾದಾತಾಪಹರತೀತಚ್ಚು
ತ್ವಾಮಿಭವದ್ಭ್ರಮೇ ||೧೭|| ಅನುನೀತಾಪುಭಾವಿಪ್ರಾಧರ್ಮಕೃಣಗತೇನಮ | ಗವಾಂಲಕ್ಷಂಪ್ರಕೃತ್ಯಾ
ನಾಂದಾಸ್ಯಾಮೃತಾಪದ್ರಿಯತಾಪ್ತಾ ||೧೮|| ಭವಂತಾವನುಗೃಹ್ಯತಾಂಕಿಂಕರಸ್ಯಾವಿಜಾನತಃ |

ಕುಷುರೇ ಆನೆಗಳನ್ನೂ, ಸದಾನೀ-ಪಾದಿಯರಿಂ ಸಹಿತರಾದ, ಕನ್ಯಾ-ಮಡುವೆಯಲ್ಲದ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನೂ, ತಿಲರೂಪ್ಯ-ಯ್ಯಾ-
ವಿಳ್ಳು ಬೆಳ್ಳು ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನೂ, ವಾಸಂಸಿ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ರತ್ನಾನಿ-ಮಣಿಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ, ನಿಪರಿಚ್ಛದಾಕ-
ಗೌಸಣಿಗ ಮೊದಲಾದ ಪರಿಕರಂಗಳನ್ನೂ, ರಥಾಕ-ತೇರುಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು. ಯಜ್ಞೋ-ಯಾಗಂಗಳು, ಇಪ್ಪಾಶ್ಚ-ಆಚರಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟವು, ಪೂರ್ದಂಚ-ಕರೆ ಭಾವಿ ಕಾಲುವೆ ಮುಂತಾದ ಧರ್ಮವೂ, ಚರಿತಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೧೫|| ಕಸ್ಯಚಿತ್-ಒ
ಪ್ಪಾನೊಬ್ಬನಾದ, ದ್ವಿಜಮುಖ್ಯಸ್ಯ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠ, ಗೌ-ಆಕಳು, ಭ್ರಷ್ಟಾ-ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡದ್ದಾಗಿ, ಮಮ-ನನ್ನ, ಗೋ
ಧನೇ-ಪಶುಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಸಂವೃಕ್ತಾ-ದರತುಕೊಂಡಿತು. ಅವಿದುಷಾ-ಅರಿಯದೆ ಇರುವ ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಸಾಚ-ಆಚಾರ
ಹೃಣನ ಗೋವೂಕೂಡ, ದ್ವಿಜಾತಯೇ-ಮತ್ತೋರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ವತ್ತಾ-ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೧೬|| ನೀಯಮಾನಾಂ-ಒ
ಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ತಾಂ-ಆ ಗೋವನ್ನು, ದೃಷ್ಟಾ-ನೋಡಿ, ತತ್ಸ್ಯಾಮಿ-ಅದಕ್ಕೊಡೆಯನಾದ ವಿವ್ರನು, ಮಮೇತಿ-ನನ್ನ
ಹೆಂದು, ತಂ-ಒಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ಕೂತು, ಉವಾಚ-ನುಡಿದನು, ಪ್ರತಿಗ್ಮಹೀ-ದಾನವಂ ಪಡೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿರುವ
ವನು, ಮೇ-ನನಗೆ, ನೃಗೊದತ್ತವಾ-ನೃಗರಾಯನು ಕೊಟ್ಟನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆನುತಲೂ, ಮಮೇತಿ-ಅದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಹೆಂಡ
ತೂ, ಆಹಾ-ನುಡಿದನು ||೧೭|| ವಿವದಮಾನಾ-ವಿವಾದವಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ, ವಿಪ್ರಾ-ಆ ದ್ವಿಜರಿರ್ದರೂ, ಸಾರ್ಥಸಾಧಕಾ-
ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಜನವಂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಪೂಂ-ನನ್ನಂಕುರಿತು, ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ದಾತಾ-ಕೊಟ್ಟವನೆನುತ
ಲೂ, ಅಪವರ್ತೇತಿ-ಕಿತ್ತುಕೊಂಡವನೆನುತಲೂ, ಊಚತುಃ-ಹೇಳಿದರು, ತತ್-ಆ ಮಾತನ್ನು, ಕೃತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಮೇ-ನನಗೆ,
ಭ್ರಮಾ-ಭ್ರಾಂತಿಯು, ಅಭವತ್-ಆಯಿತು ||೧೮|| ಧರ್ಮಕೃಣಗತೇನ-ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಮೇ-ನನ್ನಿಂ
ದ, ಉಭಾತಾವಿಪ್ರಾ-ಈರ್ವರಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ, ಅನುನೀತಾ-ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟರು || ಹೇಗೊ
ಪರೆ, ಪ್ರಕೃತ್ಯಾಸಾಂ-ಇಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮಂಗಳಾದ, ಗವಾಂ-ಆ ಕಳು, ಲಕ್ಷಂ-ನೂರುಸಾವಿರವನ್ನು, ದಾಸ್ಯಾಮಿ-ಕೊಡು
ತ್ತಿರುವನು. ಏಷಾ-ಈಯಾಕಳು, ಪ್ರದೀಯತಾಲ-ಕೊಡಲಿ ||೧೯|| ಅವಿಜಾನತಃ-ಅರಿಯದೆಇರುವ, ಕಿಂಕರಸ್ಯ-ಸೇವಕನಾ

ತ ಶಯನಂಗಳಂ ವಸ್ತ್ರರತ್ನಗೃಹೋಪಕರಣಂಗಳಂ ರಥಂಗಳಂ ಸಹ ದಾನಂಗೆಯ್ದು ನೆನ್ನಿಂದ ಯಜ್ಞಗಳು
ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ವಾಪೀಕೂಪಾದ ಧರ್ಮಗಳೂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ||೧೫|| ಹೀಗಿರಲು ಪ್ರತಿಗ್ರಹ ಪರಾಜ್ಞುಖನಾದ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಗೋವು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡದ್ದಾಗಿನನ್ನ ಗೋಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯಿತ್ತು. ಅದನರಿಯದೆ ನಾನು ಆಗೋ
ಪಂ ಮತ್ತೋರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ||೧೬|| ಬಳಿಕ ಅವನಿಂದ ತನ್ನಾಶ್ರಮವನ್ನು ಎಯ್ದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರು
ವಾಗ, ಸ್ವತ್ಯಕ್ರಮದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನೋಡಿ ಇದು ನನ್ನೆಂದು ನುಡಿಯಿ, ಪ್ರತಿಗ್ರಹಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ನು ತನಗೆ ನೃಗರಾಯನು ಕೊಟ್ಟದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿದನು ||೧೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಬ್ಬರೂವಿವಾದಂಗೆಯ್ಯು
ತ ನನ್ನ ಸಮೀಪವನೆಯಿ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಕರ್ತನು ನೀನುದಾತನೆನುತಲೂ ಸ್ವತ್ಯಕ್ತನು ನೀನು ಅಪಹರಿಸಿದವ
ನೆನುತಲೂ ನನ್ನಂನುಡಿದರು. ಅದಂಕೇಳಿ ನನಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಯಿತು ||೧೮|| ಬಳಿಕ ಧರ್ಮಸಂಕಟದಲ್ಲಿನಿ
ಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಅವಿಬೃರನ್ನೂ ಪಾರ್ಥಿಸಿದನಂತೆ- ಎಲೈಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾ! ಒಂದೇ ಹೆಣಿಗೆಯಾಳ್ಳಿ ಲಕ್ಷಗೋವುಗ
ಳಂ ನಾನು ಕುಡುತ್ತೇನೆ, ಈಗೋವಂ ಪುನಃ ನನಗೆ ಕುಡುವರಾಗಿರಿ, ತಿಳಿಯದೆಬಿರುವ ನಿಂಮಂಕಿಂಕರನಾದ ನ
ನ್ನಂಅನುಕ್ರಮಿಸಿರಿ, ||೧೯|| ಧರ್ಮಸಂಕಟದಿಂದ ಅಕುಚಿಯಾದ ನಳಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವನನ್ನಂ ಉದ್ಧರಿಸಿರಿ, ಎಂ

ಸಮುದ್ಧರತಂಮಾಂಕ್ಷಭ್ರಾತ್ವತಂತನ್ನಿರಯಶುಭಿ ||೧||ನಾಹಂಪ್ರತಿಚ್ಛೇದ್ಯವೈರಾಜನ್ನಿತ್ಯುಕ್ತಾ
ಸ್ವಾಮ್ಯಪಾಕ್ರಮತ್ | ನಾನ್ಯದ್ಗವಾಮಪ್ಯಯುತಮಿಚ್ಛಾವಿರಾತ್ಮಪರೋಯಯೌ ||೨||ಎತಸ್ಮಿನ್ನಂತ
ರಿಯಾಮೈರ್ದೂರ್ತೈರ್ನೀರ್ತೋಯಮಕ್ಷಯಮ್ | ಯಮನಸ್ತಪ್ತಸ್ತತ್ರಾಹಂದವದವಜಗತ್ಪತೇ ||೩||
ಪೂರ್ವಂತ್ಯಮಶುಭಂಭುಂಕ್ಷ್ಯುಉತಾಹೋನ್ಯಪತೇಶುಭಮ್ | ನಾಂತಂದಾನಸ್ಯಭವತಃಪಶ್ಯಲೋಕಗ್ಯಭಾ
ಸ್ಯತಃ ||೪||ಪೂರ್ವಂದೆನಾಶುಭಂಭುಂಜಇತಿಪಾತ್ರಪತೇತಿಸಃ | ತಾವದದ್ರಾಕ್ಷಮಾತ್ಮಾನಂಕೃಕಲಾ
ನಂಸತತ್ಪ್ರಭೋ ||೫||ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ಯವದಾನ್ಯಸ್ಯತವದಾಗ್ಯಕೇಶವ | ಸ್ಮೃತಿರ್ನಾದ್ಯಾಪಿವಿಧ್ವಸ್ತಾ
ಭವತ್ಸಂದರ್ಶನಾರ್ಥಿನಃ ||೬|| ಸತ್ತ್ವಂಕಥಂಮಮವಿಭೋಕ್ತಪಥಃಪರಾತ್ಮಾಯೋಗೀಶ್ವರೈಶ್ಚ ತಿದ್ಧ

ದ ನನಿಗೆ, ಭವಂತೌ-ನೀವೀರ್ವರೂ, ಅನುಗೃಹ್ಣೀತಾಂ-ಅನುಗ್ರಹವಂ ಮಾಡಿ. ಅಶುಭೇ-ಅಮಂಗಲವಾದ, ನಿರಯೇ-ನರಹ
ದಲ್ಲಿ, ಪಪಂತಂ-ಬೀಳುತ್ತಿರುವ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಕೃಭ್ರಾತ್-ಕಷ್ಟದದೇಶಯಿಂದ, ಸಮುದ್ಧರತಂ-ನೀವೀರ್ವರೂಎತ್ತಿರಿ||೧||
ರಾಜ್-ಧೋರೆಯೇ, ಅಹಂ-ನಾನು, ನಪ್ರತಿಚ್ಛೇದ್ಯವೈ-ನಿನ್ನೆ ಲಕ್ಷಗೋವುಗಳನ್ನು ಬಯಸುವುದೇ ಇಲ್ಲವು. ಇತ್ಯುಕ್ತಾ- ಹೀಗೆ
ಹೇಳಿ, ಸ್ವಾಮೀ-ಗೋಸ್ವಂತವುಳ್ಳವನು, ಅಪಾಕ್ರಮತ್-ಹಿಂದನಕ್ಕೆಹೋದನು ಇತರತ್-ಇದಂಹೂರತು ಬೇರೆಮಾದ, ಗವಾ
ಮಯುತಮಪಿ-ಗೋವುಗಳ ಹತ್ತಿಸಾವಿರವನ್ನಾದರೂ, ನೇಚ್ಛಾವಿರಾತಿ-ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಅವರಃ-ಮತ್ತೋರ್ವನು,ಯ
ಯೌ-ತೆರಳಿದನು ||೨|| ಎತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ-ಈ ಯವಕಾಶದಲ್ಲಿ,ಯಾಮೈರ್ದೂರ್ತೈಃ-ಯಮನ ಆಳುಗಳಿಂದ, ಯಮಕ್ಷಯಂ-
ಯಮನ ಮನೆಯನ್ನು, ನೀತೇ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಹಂ-ನಾನು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ದೇವದೇವ-ದೇವರಿಗೆ ದೇವನಾದ, ಜಗತ್ಪತೇ-ವಿ
ಶ್ವನಾಥನೇ ! ಯಮೇನ-ಯಮನಿಂದ, ಪೃಷ್ಠಿ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟನು ||೩|| ತ್ವಂ-ನೀನು ಪೂರ್ವಂ-ಮುಂಚೆ, ಅಶುಭಂ-ಪಾಪ
ವನ್ನು, ಭುಂಕ್ಷ್ಯ-ಅನುಭವಿಸು, ಸ್ಯಪತೇ-ಧೋರೆಯೇ,ಉತಾಹೋ-ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಶುಭಂ-ಪುಣ್ಯವಂತನುಭವಿಸುವೆಯೋ ? ಭವ
ತಃ-ನಿನ್ನೆ, ದಾನಸ್ಯ-ದಾನದಿಂದಾದ, ಭಾಸ್ವತಃ-ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಲೋಕಸ್ಯ-ಪುಣ್ಯಲೋಕದ, ಅತೇ-ಕಡೆಯನ್ನು, ನಪಶ್ಯೇ-
ಕಾಣೆನು, ಎಂದನು|| ದೇವ-ಯಮದೇವನೇ, ಪೂರ್ವಂ-ಮುಂಚೆ, ಅಶುಭಂ-ಪಾಪವನ್ನು, ಭುಂಜೇ-ಅನುಭವಿಸುವನು, ಇತಿ-
ಹೀಗೆಹೇಳಿದನು, ಸಃ-ಅವನು-ಪತೇತಿ-ಬೀಳಿವೆಂದು, ಪಾತ್ರ-ನುಡಿದನು. ಪ್ರಭೋ-ಒಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ ! ತಾವತ್-ಅಪ್ಪ
ರಲ್ಲಿ, ಪರ್ತ-ಬೀಳುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಆತ್ಮಾನಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಕೃಕಲಾಸಂ-ಹೆಂಟಿ ಗೊಪ್ಪನ್ನಾಗಿ, ಅದ್ರಾಕ್ಷಂ-ಕಂಡನು||೪||ಕೇಶ
ವ-ಕೃಷ್ಣನೇ, ಭವತ್ಸಂದರ್ಶನಾರ್ಥಿನಃ-ನಿನ್ನೆದರ್ಶನವಂ ಬಯಸುವ, ತವದಾಸಸ್ಯ-ನಿನ್ನೆಸೇವಕನಾದ ನನಗೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ-
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನಾದ, ವದಾನ್ಯಸ್ಯ-ಬಹುಪಾತಾರನಾದ, ನಿನ್ನ-ಸ್ಮೃತಿಃ-ನೆನಪು, ಅದ್ಯಾಪಿ-ಈಗಲೂಕೂಡ, ವವಿಧ್ವಸ್ತಾ-
ನಾಕವುಳ್ಳದ್ದಾಗಲಿಲ್ಲವು ||೫|| ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಪ್ರಭುವೇ, ಯೋಗೀಶ್ವರೈಃ-ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದವರೊಡ,

ದು ನಾನು ಪಾರ್ಥಿನಿದನು. ಬಳಿಕ ಸ್ವತ್ವಕರ್ತನಾದ ದ್ವಿಜನು ಕೋಪದಿಂದ ತಾನು ಲಕ್ಷಗೋವುಗಳಂ ಪ್ರತಿ
ಗ್ರಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪೇಳಿತೆರಳಿದನು ||೧||ಪ್ರತಿಗ್ರಹಕರ್ತನಾದ ದ್ವಿಜನು ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದ ನನ್ನಂಕುರಿತು
ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಈಗೋವಂಬಿಟ್ಟು ಲಕ್ಷಗೋವುಗಳಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಸಾವಿರಗೋವುಗಳಂಕೊಟ್ಟರೂ ಅ
ವುಗಳನ್ನಾ ನೊಲ್ಲೆನೆಂದು ತೆರಳಿದನು ||೨|| ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ದೇವೇತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಹೀಗಿರು
ಲು ನಾನು ಯಮದೂತರಿಂದ ಯಮಪುರವನೆಯ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯಮನಿಂದ ಹೀಗೆ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟನು||೩||
ಎಂತೆನೆ- ಎಲೈಅರಸೇ! ಮುಂಚೆ ಪಾಪಫಲವನನುಭವಿಸುವೆಯೋ? ಅಲ್ಲದೆ ಪುಣ್ಯಫಲವನನುಭವಿಸುವಿಯೋ? ನಿನ್ನ
ದಾನಧರ್ಮಗಳಿಂ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ ಪುಣ್ಯಲೋಕಗಳಿಗೆ ಅಂತವಂಕಾಣೆನೆಂದನು ||೪||ಯಮನಂಕು
ರಿತು ನಾನು ಮೊದಲು ಪಾಪಫಲವನನುಭವಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿತಲೂ ಆಯಮನು ಹಾಗೆಯೇಆಗಲಿ ನೀನುಭೂ
ಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವನಾಗೆಂದನು||೫||ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಹೆಂಟಿಗೋದವನ್ನಾಗಿ ಕಂಡನು.
ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನಾಗಿ ದಾತೃವಾಗಿ ನಿನ್ನದಾಸನಾಗಿ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವನಾ
ದ್ದರಿಂದ ಅಂತಾನನಗೆ ಆಸ್ಮರಣವು ನಮ್ಮವಾಗಲಿಲ್ಲ ||೬|| ಪ್ರಭುವಾದೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನೀನು ಪರಮಾತ್ಮನಾ

ಕಾಮಲಹೃದ್ವಿಭಾವ್ಯಃ | ಸಾಕ್ಷಾದಧೋಕ್ಷಜಉರುವ್ಯಸವಾಂಧಬುದ್ಧಿಸ್ಸೃಷ್ಟವದ್ಯಕೃಷ್ಣಹಯಸ್ಯಭಿ
ವಾಪವರ್ಗಃ ||೧೬||ವೆವೆವಜಗನ್ನಾಥಗೋವಿಂದಪುರುಷೋತ್ತಮ | ನಾರಾಯಣಾಽಪಿ ಕೇಶಪುಣ್ಯಶ್ಲೋ
ಕಾಃಕೃತಾವ್ಯಯ ||೧೭|| ಅನುಜಾನೀಹಿಮಾಂಕೃಷ್ಣಾಽಮೃತಾಂತದವಗತಿಂಪ್ರಭೋ | ಯತ್ರಕ್ವಾಪಿಸ
ತಶ್ಚತೋಭೂಯಾನ್ಮೈತ್ವತ್ವದಾಸ್ವದಮ್ ||೧೮|| ನಮಸ್ತಸ್ಮೈಸರ್ವಭಾವಾಯಬ್ರಹ್ಮಣೇನಂತಶ್ಚಯ |
ವಾಸುದೇವಾಯಕೃಷ್ಣಾಯಯೋಗಾನಾಂಪತಯೇನಮಃ ||೧೯|| ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾತ್ವತಂಪರಿಕ್ರಮ್ಯಸಾಧೌಸ್ಪೃ
ಹ್ಯಾಪ್ತಸ್ವಮೌಳಿನಾ | ಅನುಚ್ಛೇತೋವಿಮಾನಾಗ್ರಮಾರುಹತ್ಪಶ್ಯತಾಂನೃಣಾಮ್ ||೨೦|| ಕೃಷ್ಣಃಪ

ಸ್ಮೃತಿದೃಶಾ-ವೇದಾಂತಶ್ಲಾಢಿಸಂಪ, ಅಮಲಹೃದ್ವಿಭಾವ್ಯಃ-ನಿರ್ಮಲಹಿತದಲ್ಲಿದ್ದಾಸೆನಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಾದ, ಅಧೋಕ್ಷಜಃ-ಇಂದ್ರಿಯಕಣ್ಣಿನವನ್ನು ಅಧಃಕರಿಸಿವನಾದ, ಪರಾತ್ಪಾ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದ, ಯಸ್ಯಭವಾಪವರ್ಗಃ-ಯಾವಪುರುಷನಿಗೆ ಸಂಸಾರಮೋಕ್ಷವಾಗತಕ್ಕದ್ದೋ ತಸ್ಯದೃಶ್ಯಃ-ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸತಕ್ಕವನಾದ, ಸತ್ವಂ-ಅ ನೀಡು, ಉರುವ್ಯಸನಾಂತಬುದ್ಧಿಃ- ಅಧಿಕಮಃಖಗಳಿಂದ ಮೂಢವಿವೇಕನಾದ ನನಗೆ, ಇತ್ಯವ-ಇಲ್ಲಿಯೇ, ಸಾಕ್ಷಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದವನು, ಕಥಂಸ್ಯಾತ್-ಹೇಗಾದಿಯೇ ||೧೬|| ದೇವದೇವ-ದೇವರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ದೇವರಾದವನೇ ! ಜಗನ್ನಾಥ-ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನೇ, ಗೋವಿಂದ-ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಪಾಲಿಸುವವನೇ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ-ಪರಮಾತ್ಮನೇ, ನಾರಾಯಣ-ಸರ್ವಭೂತಂಗಳಲ್ಲಯೂ ಇರುವವನೇ, ವೃಷೀಕೇಶ-ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ ನಿಯಾಮಕನೇ, ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ-ಪುಣ್ಯಪುರುಷನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನೇ, ಅಬ್ಯುತ-ಹಸಿಯಿಲ್ಲದವನೇ, ಅವ್ಯಯ-ನಾಶರಹಿತನೇ ||೧೭|| ಕೃಷ್ಣ-ಅವಿದ್ಯಾಬಂಧವನ್ನು ಉತ್ತಮುಕ್ತಿಯ ಚಳಿಯಿಡುವವನೇ, ಪ್ರಭೋ-ಒಡೆಯನೇ, ದೇವಗತಿಂ-ದೇವರ್ಷಿಗಳ ಪದವಿವಂಕುರಿತು, ಯಾಂತಂ ಜೋಗುತ್ತಿರುವ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಅನುಜಾನೀಹಿ- ಅಪ್ಪಣೆಕೂಟುಪ್ಪಕಳಿಸು, ಯತ್ರಕ್ವಾಪಿ-ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ, ಸತ-ಇರುವ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಚೇತಃ-ಮನಸ್ಸು, ತ್ವತ್ಪದಾಸ್ವದಂ-ನಿನ್ನ ಪದಗಳ ಆಶ್ರಯವುಳ್ಳದ್ದು, ಭೂಯಾತ್-ಆಗಲಿ ||೧೮|| ಸರ್ವಭಾವಾಯ-ಸರ್ವರೂಪವಾಗುವ, ಬ್ರಹ್ಮಣೇ-ವ್ಯಾಪಕನಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿದ, ಅನಂತಶ್ಚಯೇ-ಅಪರಿಮಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂಗಳಿಲ್ಲ, ವಾಸುದೇವಾಯ-ಸರ್ವಾಧಿಪತ್ಯನಾದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನಾದ, ಯೋಗಾನಾಂಪತಯೇ-ಧ್ಯಾನೋಪಾಯಾದಿಗಳ ಗೊಡೆಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಭೂಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಮಲದಾಯಕನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ, ತೇ-ನನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕರವು, ||೧೯|| ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ-ಹೇಗೆಹೇಳಿ, ತಂ-ಅ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ-ಬಲಗೊಂಡು, ಸ್ವಮೌಳಿನಾ-ತನ್ನ ತಲೆಯಿಂದ, ಪಾದೌ-ಕೃಷ್ಣನಜರಗಳನ್ನು, ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ-ಸೋಂಕಿ, ಅನುಚ್ಛೇತಂ-ಅಪ್ಪಣೆಯಂಕೊಂಡವನಾಗಿ, ನೃಣಾಂಪಶ್ಯತಾಂ-ಮನುಷ್ಯರು ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ವಿಮಾನಾಗ್ರಾಽಮ-ಗಗನರಥಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ್ದನ್ನು, ಆರುಹತ್-ವರಿದನು ||೨೦|| ದೇವಕೀಸುತಃ-ದೇವಕಿಯಮಗನಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡ

ದ್ದರಿಂದ ಯೋಗೀಶ್ವರರಿಂ ಉಪನಿವತ್ತೆಂಬ ಕಂಗಳಿಂ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಾಗಿರುವಿ. ಇಂದ್ರಿಯಜನ್ಯಚ್ಛೇದನವಂ ಅಧೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ನೀನು ಯಾವಪುರುಷನಿಗೆ ಸಂಸಾರನಿವೃತ್ತಿಯುಂಟಾಗತಕ್ಕದ್ದೋ ಅಂತವನಿಗೆ ಮಾತ್ರದೃಶ್ಯನಾದೀಯೇ? ಇಂತಾ ಕೃಕೃತಾಸಜನ್ಯದಿಂದಂಟಾದ ದುಃಖದಿಂ ಮೂಢವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ನನಗೆ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ನೀನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದದ್ದು ಆಕ್ಷರ್ಯವೇ ಸರಿ ||೧೬|| ದೇವೋತ್ತಮನೇ! ಜಗತ್ಪತಿಯೇ ಗೋವಿಂದನೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ನಾರಾಯಣನಾದ ಹೃಷೀಕೇಶನಾದ ಸುಜನರಿಂ ಶ್ಲಾಘಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಚ್ಯುತನಾದ ಅವ್ಯಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ||೧೭|| ದೇವಲೋಕವನೆಯ್ದಲೋಕಾಗ ನನ್ನಂ ಅಚ್ಛೇಪಿಸುವನಾಗು, ನಾನೆಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದದ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತವಾಗಿ ರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು ||೧೮|| ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚೋಪ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣನು, ಬ್ರಹ್ಮರೂಪನು, ಅನಂತಶಕ್ತಿಗಳುಳ್ಳ ವಾಸುದೇವನು, ಇಷ್ಟಾಪೂರ್ತಕರ್ಮಂಗಳಿಗೆ ಫಲಪ್ರದನೂ, ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕರವು ||೧೯|| ಎಲೈಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಆನ್ಯಗಠಾಯನು ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಪದ್ರಕ್ಷಿಣಂಗೆಯ್ದು ತನ್ನ ಕಿರೀಟದಿಂ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಪದ್ಮಂಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅಜ್ಞಾಪ್ತನಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂನೋಡುತ್ತಿರಲಾ ಉತ್ತಮವಿಮಾನವನೇ ಶಿಷ್ಯರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದನು ||೨೦|| ಅಮೇಲೆ ದೇವಕೀಪುತ್ರನೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಿಯನೂ, ದೇವೋತ್ತಮನೂ, ಧರ್ಮಾ

ಉಚಿತಂಪ್ರಾಕಭಗವಾನ್ದೇವಕೀಸುತಃ | ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯವೇವೋಧರಾತ್ಮಾರಾಜನ್ಯಾನನುಶಿಕ್ಷಯಾ || ೩೧ ||
 ದುರ್ಜರಂಬತಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಂಭುಕ್ತಮಗ್ನಿ ಮೃಗಾಂಗಪಿ | ತೇಜೀಯನೋಪಿಕಿಮುತರಾಜ್ಞೇವೀಶ್ವರಮಾ
 ನಿನ್ಯಾ || ೩೨ || ಸಾಹಂಹಾಲಾಹಲಾಮನ್ಯೇವಿಷಂಯಗ್ಯಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ | ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಂಹಿವಿಷಂಪೂಕ್ತಂ
 ನಾಸ್ಯರೃತಿವಿಧಿಭುವಿ || ೩೩ || ಹಿನಸ್ತಿವಿಷಮತ್ತಾರುವಾ ರದಿಭುಪ್ರಶಾವ್ಯತಿ ! ಕುಲಂಸಮೂಲಂ
 ಹತಿಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಾರಣಿಪಾವಕಃ || ೩೪ || ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಂದುರನುಚ್ಛೇತಂಭುಕ್ತಂಹಂತಿ ತ್ರಿಪೂರಂಪಮ || ೩೫ ||
 ಸಹ್ಯತುಬಲಾದುಭುಕ್ತಂಹಂತೀರ್ವಾ ದಶಾಪರಾ || ೩೬ || ರಾಜಾನೋರಾಜಲಕ್ಷ್ಯಾ ಚನೇತ್ಯವಾತಂವಿ

ನುವನಾದ, ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ-ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾದ, ಭಗವಾನ್-ನರಪಂಜನಾದ, ಕೃಷ್ಣಾ-ಹರಿಯು, ರಾಜನ್ಯಾ-ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತ
 ರಾದ ಧೀರಗಳಿಗೆ, ಅನುಶಿಕ್ಷಯಾ-ಬುದ್ಧಿಯಂಕಲಿನುವವನಾಗಿ, ಪರಿಜನಂ-ಸೇವಕಜನವಂ ಕುರಿತು, ಪಾಪ-ನುಡಿದನು || ೩೧ ||
 ಬತ-ಬೇದವು, ಮನಾಕ್-ಸ್ವಲ್ಪವೇ, ಭುಕ್ತ-ಮಪಿ-ತಿಸ್ವಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದರೂ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಂ-ಬ್ರಹ್ಮಣನ ಸ್ವತ್ತು, ಅಗ್ನಿ-ಬೆಂಕಿ
 ಗಿಂತಲೂ, ತೇಜೀಯನೋಪಿ-ಅತೀಜಸ್ವಲ್ಪವನಿಗೂ. ದುರ್ಜರಂ-ಪ್ರಮಾಸದಿಂದಲೂ, ಜೀರ್ಣಿಸಿದಕ್ಕವುದಿಲ್ಲವು, ಈಶ್ವರ
 ಮಾನಿನಾಂ-ನಾವು ಪ್ರಭುಗಳೆಂಬ ಗರ್ವವುಳ್ಳ ರಾಜ್ಞಾಂ-ಅರಸುಗಳಿಗೆ ಜೀರ್ಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಕಿಮುತ-ವಿಸುತೇಳತಕ್ಕದ್ದು?
 ಮನ್ಯ-ಯಾವುದಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ-ಕಾಮಕವಾದ ಮುದ್ದುಂಟೋ, ತತ್-ಹಾಲಾಹಲಂ-ಆ ವಿಷವನ್ನು, ವಿಷಂ-ಪ್ರಾಣಹಾರಕವೆ
 ನ್ನಾಗಿ, ಅಹಂನಮನ್ಯೇ-ನಾನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಂಹಿ-ಬ್ರಹ್ಮಣನ ಸ್ವತ್ವವಲ್ಲವೆ ವಿಷಂ-ವಿಷವೆಂದು ಪ್ರೋಕ್ತಂ-ಹೇ
 ಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಭುವಿ-ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಅಸ್ಯ-ಇದಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿವಿಧಿ-ಪ್ರತೀಕಾರವು, ನ-ಇಲ್ಲವು || ೩೩ || ವಿಷಂ-ಗರಳವು, ಆತ್ಮಾ
 ರಂ-ತಿನ್ನುವನನ್ನು, ಹಿನಸ್ತಿ-ಹಿಂಸೆಪಡಿಸುತ್ತೆ, ವಹ್ನಿ-ಬೆಂಕಿಯು, ಅದ್ಭಿ-ನೀರುಗಳಿಂದ, ಪ್ರಕಾಮ್ಯತಿ-ಸಂದಿಹೋಗುತ್ತೆ,
 ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಾರಣಿಪಾವಕಃ-ಬ್ರಹ್ಮಣರ ಸ್ವತ್ತೆಂಬ ಅರಣಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಬೆಂಕಿಯು, ಕುಲಂ-ಅಪಹರಿಸಿತಿನ್ನುವನ ವಂಶವನ್ನು,
 ಸಮೂಲಂ-ಬುಡನಹಿತವಾಗಿ, ದಹತಿ-ನುಡುತ್ತಿದೆ || ೩೪ || ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಂ-ಬ್ರಹ್ಮಣರ ಸ್ವತ್ತು, ದುರನುಚ್ಛೇತಂ-ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಲ್ಪ
 ಡದೆ ಇರುವವಾಗಿ, ಭುಕ್ತಂ-ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದರೆ, ತ್ರಿಪೂರಂ-ಮೂರುತಲಾಂತರಗಳ ಕುಲವನ್ನು, ಹಂತಿ-ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿ
 ದೆ, ಪ್ರಸಕ್ಯ-ನಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಬಲಾತ್-ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ, ಭುಕ್ತಂ-ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದರೂ ಪುರ್ವಾ-ದಶ-ಹಿಂದಣದ ಹ
 ತ್ತು ತರಾಂತರಗಳನ್ನೂ, ಅಪರಾ-ದಶ-ಮುಂದಣದ ಹತ್ತು ತರಾಂತರಗಳನ್ನೂ, ಹಂತಿ-ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದೆ || ೩೫ || ರಾಜಾನಃ-
 ಅರಸುಗಳು, ರಾಜಲಕ್ಷ್ಯಾ-ಧೀರತನದ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ, ಆತ್ಮಪಾತಂ-ತಮ್ಮ ಬೀಳುವಿಕೆಯನ್ನು, ನವಿಷ್ತತೇ- ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳು

ತ್ತನೂ, ಭಗವಂತನೂ, ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಅರಸುಗಳೆಂ ಶಿಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗ ಪರಿಜನರಂ ಕುರಿ
 ತು ವಚನವು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂತೆ || ೩೧ || ಎಲ್ಲವುರೂಪರಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸ್ವತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಭುಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ
 ಅದು ಅಗ್ನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ ಪುರುಷನಿಗೂ ಕೂಡ ಜೀರ್ಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಯಾಶ್ವ
 ರರೆಂದು ದುರಹಂಕಾರವುಳ್ಳ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ಅದು ಜೀರ್ಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನು? || ೩೨ || ವಿಷಕ್ಕೆ
 ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯುಂಟಾದ್ದರಿಂದ ಅದರನ್ನು ವಿಷವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವವಾದರೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ
 ವಿಷವಾಗಿರುತ್ತೆ || ೩೩ || ವಿಷವು ತನ್ನನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿದವನೋರ್ವನನ್ನೇ ಸಂಹರಿಸುತ್ತೆ, ಬೆಂಕಿಯೂ ನೀರಿನಿಂ
 ದ ಶಾಂತವಾಗುತ್ತೆ. ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವವೆಂಬ ಅರಣಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಗ್ನಿಯಾದರೂ ವಂಶವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಹ
 ಮೂಲವಾಗಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೆ || ೩೪ || ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಮ್ಪ್ರದಿಯಿಂದ ಭುಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವ
 ತ್ವವು ಭುಜಿಸಿದವನ ಪುತ್ರಪೌತ್ರರಂಹದ ಕೊಲ್ಲುತಿದೆ. ರಾಜಾಶ್ರಯದಿಂದ ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
 ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತ್ತಾದರೂ ಅನುಭವಿಸಿದವನ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತುಮಂದಿ ಪೂರ್ವಪುರುಷರನ್ನೂ ಹತ್ತುಮಂದಿ ಉತ್ತರ
 ಪುರುಷರನ್ನೂ ಹೀಗೆ ಂತಲಾಂತರಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೆ || ೩೫ || ಯಾವವುರೂಪರು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತ್ತನ್ನು ಆಪೇ
 ಕ್ಷಿಸುವರೋ ಅವರು ನರಕವನ್ನೇ ಚನ್ನಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಯೆಯಿಂದ

ಚಕ್ಷುಃ | ನಿರಯಂಯಭಿಮನ್ಯಂತೇ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಂಸಾಧುಬಾಲಿಕಾಃ ||೩೬|| ಗೃಹ್ಣಂತಿಯಾವತಃಪಾಂಸೂಃ
 ರುದತಾಮಶುಬಿಂದವಃ | ವಿಪ್ರಾಣಾಂಹೃತವಿತ್ತಾನಾಂವದಾನ್ಯಾನಾಂಕುಟುಂಬಿನಾಮ್ ||೩೭|| ರಾ
 ಜಾನೋರಾಜಕುಲಾಶ್ವತ್ಥಾವತೋಬಾಹುನಿರಂಕುತಾಃ | ಕುಂಭೀಪಾಕಮುಚ್ಯತೇಬ್ರಹ್ಮದಾಯಾಪ
 ರಾಂಃ ||೩೮|| ಸ್ವದತ್ತಾಂಪರದತ್ತಾಂಸಾಬ್ರಹ್ಮವೃತ್ತಿಂಹರತಯಃ | ಪಷ್ಪಿರ್ವರ್ಷಃಪ್ರಾಣಿವಿ
 ಪ್ಪಾಯಾಂಜಾಯತೇಕ್ರಿಮಿಃ ||೩೯|| ಮಾಮೆಬ್ರಹ್ಮಧನಂಭೂಯಾದ್ಯದ್ಧದ್ಧಾಧ್ವಲ್ಪಾಯುಷೋನ್ಯಪಾಃ
 | ಪರಾಜಿತಾಶ್ಚಾಶ್ವತಾರಾಜಾಽದ್ಭವಂತ್ಯದ್ವೈಗಿನೋಹಿಯ ||೪೦|| ವಿಪ್ರಾಕೃತಾಗಸಮಪಿಮೈವದ್ಧಾಶ್ವತಮಾ
 ಮಕಾಃ | ಘ್ನಂತಂಽಬಹುಕಪಂತಂವಾನಮಸ್ಕುರಾತಸಿತ್ಯಶಃ ||೪೧|| ಯಥಾಹಂಪ್ರಾಣಮಿವಿಪ್ರಾನನುಕಾ

ವೃದ್ಧಿ. ಯೇ-ಯಾವಅರಸುಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಸ್ವತ್ತನ್ನು, ಅಭಿಮನ್ಯಂತೇ-ಬಯಸುತ್ತಿರುವರೋ, ತೇ-ಅವರು,
 ಸಾಧು-ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಬಾಲಿಕಾಃ-ಮೂಢರಾದ್ದರಿಂದ, ನಿರಯೇ-ನರಕದಲ್ಲಿ, ಬೀಳುವರು ||೩೬|| ವದಾನ್ಯಾನಾಂ-ದಾನಶೀಲರಾದ,
 ಕುಟುಂಬಿನಾಂ-ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಮುಳ್ಳವರಾದ, ಹೃತವಿತ್ತಾನಾಂ-ಇತರರಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಧನವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ ರುದತಾಂ-ಅಳು
 ತ್ತಿರುವ, ವಿಪ್ರಾಣಾಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ, ಅಶುಬಿಂದವಃ-ಕಣ್ಣೀರಿನ ತೊಟ್ಟುಗಳು, ಯಾವತಃಪಾಂಸೂಃ- ಎಷ್ಟುಫೂಳಗಳನ್ನು,
 ಗೃಹ್ಣಂತಿ-ಹೀರುತ್ತಿವೆಯೋ ||೩೭|| ರಾಜಾಃ-ಧೀರಗಳಾಗಲೀ, ರಾಜಕುಲಾಶ್ವತ್ಥ-ಹತ್ತಿರವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಪವರಾಗಲೀ, ನಿ
 ರಂಕುತಾಃ-ತಡೆಇಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮದಾಯಾಪಹಾರಿಣಿ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಪಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಾಗುವರೋ, ತೇ-ಅವರು, ಕಂ
 ಭೀಪಾಕೇಷು-ಗಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯು ಕುದಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕುದಿಯಿಸುವ ನರಕಂಗಳಲ್ಲಿ, ತಾವತಃಅಬಾಹು-ಅ
 ಷ್ಪವರ್ಷಗಳು, ವರ್ಷಂತೇ-ಬೇಯಿಸಲ್ಪಡುವರು ||೩೮|| ಯಃ-ಯಾವನು, ಸ್ವದತ್ತಾಂ-ತನ್ನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನಾಗ
 ಲೀ, ಪರದತ್ತಾಂವಾ-ಅನ್ಯರಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನಾಗಲಿ, ಬ್ರಹ್ಮವೃತ್ತಿಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು, ಹರೇತ-ಅ
 ಪಹರಿಸುವನೋ, ಸಃ-ಅವನು, ವರ್ಷನಹಸ್ರಾಣಿಷ್ಪಿಂ-೬೦ ಸಾವಿರವರ್ಷಗಳು, ವಿಪ್ಲಾಯಾಂ-ಅಮೇಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕ್ರಿಮಿಃ- ಮುಳ
 ವಾಗಿ, ಜಾಮತೇ-ಹುಟ್ಟುವನು ||೩೯|| ಯತ್ಸೃಪಾಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಯಾವಘೋರಗಳು ಯದ್ಗೃಧ್ರಾಃ-ಯಾವಬ್ರಾ
 ಹ್ಮಣ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ಅಲ್ಪಾಯುಷಃ-ಸ್ವಲ್ಪವಾದ ಜೀವಿತಕಾಲವುಳ್ಳವರೂ, ಪರಾಜಿತಾಃ- ನೋಲುವಿಕೆಯಿಲ್ಲದವ
 ರೂ, ರಾಜಾಶ್ವತ್ಥ-ಧೀರತನದ ಜನೆಯಿಂದ, ಚ್ಯುತಾಃ-ಜಾರಿದವರೂ, ಉದ್ವೇಗಿನಃ-ಭಯಾಂಶಲವುಳ್ಳವರೂ, ಭವಂತಿ-ಆಗುವ
 ರೋ, ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಮೇ-ನನಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮಧನಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಸ್ವತ್ತು, ಮಾಭೂಯಾತ್-ಆಗಬೇಡ ||೪೦|| ಕೃತಾಗಸಮ
 ಪಿ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಪರಾಧಮುಳ್ಳವರಾದರೂ, ವಿಪ್ರಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು, ಮಾಮಿಕಾಃ-ನನ್ನವರೇ, ಮೈದದ್ಯಹೃತ-ಅಪಕಾರಗೂ
 ಳನದಿರಿ, ಘ್ನಂತಂ-ಹೊಡೆಯುವವನ್ನಾಗಲೀ, ಬಹು-ಬಹಳವಾಗಿ, ಕಪಂತಂವಾ-ಬಯ್ಯುತ್ತಿರುವವನನ್ನಾಗಲೀ, ನಿತ್ಯಶಃ-ಯಾ

ಕುರುಡರಹಾಗಿರುವ ಅರಸುಗಳು ತಮಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಮೋಹದಿಂದಂಟಾಗುವ ನರಕವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ||೩೬||
 ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜೀವನಗಳೆಲ್ಲ ಉದಾರಿಗಳಾದ ಕುಟುಂಬಿಕರಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಜೀವನೋಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಮು
 ಖಿಸುತ್ತಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸ್ನೇಹೋದಕಬಿಂದುಗಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುರೇಣುಗಳಂ ಗ್ರಹಿಸುವವೋ ||೩೭||
 ಅಷ್ಟು ಸಂವತ್ಸರಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಜೀವನ ವೃತ್ತಿಗಳಂ ಅಪಹರಿಸಿರುವ ಕರ್ಮಭ್ರಷ್ಟರಾದ ಅರಸುಗಳು ಕುಂ
 ಭೀಪಾಕಮೆಂಬ ಮಹಾನರಕದಲ್ಲಿ ಯಮಕಿಂಕರರಿಂದ ಪಾಕಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುವರು ||೩೮|| ಯಾವಅರಸು ತನ್ನಿಂದ
 ಅನ್ಯರಿಂದಲಾದರೂ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತಿರುವನೋ, ಅಪುರುವನು ಅರವತ್ತು
 ಸಾವಿರವರಾವಂಗಳು ಮಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಯಾಗಿರುವನು ||೩೯|| ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅರಸುಗಳು ಯಾವಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಧ
 ನವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ ತತ್ಸೃಗಳಿಂದ ನೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ
 ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರಂಗಳಾದ ಸರ್ಪಂಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರೋ, ಅಂತಾಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸ್ವತ್ತು ನನಗೂ ಎಂದಿಗೂ
 ಗಂಭವಿಗಬೇಡ ||೪೦|| ಎಳ್ಳೆದಿರಿಜನಂಗಳಿರಾ-ಕೇಳಿರಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅಪರಾಧಿಯಾದಾಗ್ಯೂ ಅವನಿಗೆ ನೀವು
 ದೋಹವೆಂದೆಂದೆಂದಿರಿ ಮಾತು ನಿಮ್ಮಂ ಪ್ರಹರಿಸುತ್ತಲೂ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ತಪಿಸುತ್ತಲೂ ಯಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ

ಲಂಸಮಾಹಿತಃ | ತಥಾನಮತಯೋಯಂಚಯೋನ್ಯಧಾಮಸದಂಡಭಾಕ್ ||೪೮|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥೋ
ಹ್ಯಸಹ್ಯತೋಹರಾಂತರಂಪಾತಯತ್ಯಧಃ | ಅಜಾನಂತಮಪಿಹ್ಯೇನಂನೃಗಂಬ್ರಾಹ್ಮಣಗೌರಿವ||೪೯||ಎವಂ
ವಿಶ್ರಾವ್ಯಭಗವಾನ್ಮುಕುಂದೋದ್ವಾರಕಾಪ್ರಜಾಃ|ಪಾವನಸ್ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂವಿವೇಶಿಜಮಂದಿರಮ್||೪೮||
ಇತಿಶ್ರೀಮದಾಭಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಚತುಸ್ಥಿತಿಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ವಾಗಲೂ, ನಮಸ್ಕಾರುತ-ನಮಸ್ಕಾರವಂ ಮಾಡಿರಿ ||೪೮|| ಅಜಂ-ನಾನು, ಅನುಕಾಲಃ-ಪ್ರತಿ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಸಮಾ
ಹಿತಃ-ಸಮಾಧಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ವಿಪ್ರಾ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು, ಪ್ರಣಮೇ-ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಯೋಯಂಚ-
ನೀವುಗಳೂ, ನಮತ-ನಮಸ್ಕಾರವಂ ಮಾಡಿರಿ. ಯಃ-ಯಾವವನು, ಅನ್ಯಧಾ-ಇತರದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯೇಮಾಗುವನೋ, ಸಃ-ಅವ
ನು, ಮೇ-ನನ್ನಿಂದ, ದಂಡಭಾಕ್-ಶಿಕ್ಷೆಯೊಡನೆಂದುವ ನಾಗುವನು ||೪೯|| ಅಪಹೃತಃ-ಹೆಸರುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೌ
ರ್ಧಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಸ್ವತ್ತು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಗೌಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಗೋವು, ಅಜಾನಂತಮಪಿ-ಅರಿಯದೆ ಇರುವದನ್ನಾದರೂ, ಏ
ನಂನೃಗಮಿವ-ಈ ನೃಗರಾಯನನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, ಹರ್ತಾರಂ-ಅಪಹರಿಸಿದವನನ್ನು, ಅಧಃ-ಕಳೆಗೆ, ಪಾತಯತಿ-ಕೆಡಹುತ್ತಿ
ದೆ ||೪೯|| ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ, ಪಾವನಃ-ಪರಿಶುದ್ಧಕರನಾದ, ಭಗವಾನ್-ಶರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಮುಕುಂ
ದಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ದ್ವಾರಕಾಪ್ರಜಾಃ-ದ್ವಾರಕೆಯ ಜನತೆಗಳನ್ನು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ವಿಶ್ರಾವ್ಯ-ಕೇಳಿಸಿ, ನಿಜಮಂದಿರಂ-ತನ್ನ ಮನೆಯ
ನ್ನು, ವಿವೇಶ-ಹೊಕ್ಕನು. ||೪೯||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪಾದಾರ್ಥ ಬೋಧನೆಯೆಂಬ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂ
ಧಮೊಳಗೆ ೬೮ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವಂ ಮುಗಿದುಮು.

ಕೂಡ ನೀವು ನಿರಂತರವೂ ನಮಸ್ಕರಿಸುವರಾಗಿರಿ ||೪೮|| ನಾನು ನಿರಂತರವೂ ಯಾವೇತಿಯಿಂದ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತ
ನಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವೆನೋ, ಅದೇರೀತಿಯಿಂದ ನೀವೆಲ್ಲರೂಕೂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ
ಸುವರಾಗಿರಿ. ಯಾವವುರುಷನು ಇದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪುವೆನೋ ಅವನು ನನ್ನ ದಂಡನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾಗುವನು ||೪೯||
ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಗೋವಂ ತಿಳಿಯದೇ ಯಿರುವ ಈನ್ಯಗರಾಯನಂ ಕೂಡ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿದಹಾಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವತ್ತ
ನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ ಪುರುಷನನ್ನು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹುವುದು ||೪೯|| ಈರೀತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ಪಾವ
ನನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನು ದ್ವಾರಕಾಪುರ ವಾಸಿಗಳಾದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಶ್ರ
ವಣಗೆಯ್ದು ತನ್ನ ಗೃಹವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. | ... .. ||೪೮||

ಇಂತು ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿ
ಕನು ನೈಮಿಶಾ ರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀ
ಮನ್ಮಹಿಶೂರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ
ವಿರಚಿತವಾದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ,, ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗ
ವತ ಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧ
ಮೊಳು ೬೮ನೇಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವು.

ಬಲರಾಮಸ್ಯಲನನಂದವ್ರಜಗಮನಾದಿಕಥಾಪೂರಂಭಃ ಟ್ಟಃ

ಶ್ರೀಶುಕಃ || ಬಲದ್ರೋಕುರುಶ್ರವ್ಯಭಗವಾಃ ರಥಮಾಸ್ಥಿತಃ | ಸುಹೃದ್ವಿದ್ಯುಹ್ನುರಾತ್ಮಂಠಃ ಪ್ರಯಯಾ
ನಂದಗೋಕುಲಮ್ ||೧|| ಪರಿಷ್ವಕ್ತ್ವಶ್ಚ ರೋತ್ಕಂಠೈರ್ಗೋಪೈರ್ಗೋಪೀಭರವಚ | ರಾಮೋಭಿವಾದ್ಯಪಿತರಾ
ವಾಶೀರ್ಭಿರಭಿನಂದಿತಃ ||೨|| ಚಿರಂನಃಪಾಹಿದಾಶಾರ್ಹಸಾನುಜೋಜಗದೀಶ್ವರ | ಇತ್ಯಾರೋವ್ಯಾಂಕ
ಮಾಲಿಂಗ್ಯನೈಶ್ಚೈಸ್ಸಿಪಿಚತುರ್ಬಲಮ್ ||೩|| ಗೋಪವೃದ್ಧಾಂಶ್ಚ ವಿಧಿವದಭಿವಂದ್ಯಾಭಿವಂದಿತಃ | ಯ
ಥಾವಯೋಯಥಾಸಖ್ಯಂಯಥಾಸಂಬಂಧಮಾತ್ಮನಃ ||೪|| ಸಮುಪತ್ಯಾಥಗೋಪಾಲಾಹಾಸ್ಯಹಸ್ತಗ್ರಹಾ

೬೫ ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಚೇಕೆ.

[ಶ್ರೀಶುಕವಚನವು.] ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ-ಕಾರವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನಾದ ಪರಿಕ್ಷಿಪದನೇ, ಭಗವಾಃ- ಐಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನ
ನಾದ, ಬಲಧದ್ರೋ-ಕೃಷ್ಣನ ಅಂಣನು, ಸುಹೃದ್ವಿದ್ಯುಹ್ನು-ನಂಟರಾದ ಗೋಪರನ್ನು ನೋಡಲೆಳೆದವನಾದ್ದರಿಂದ, ಉತ್ಕಂಠಃ-
ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಅಸ್ಥಿತಃ-ವಿರುವವನಾಗಿ, ನಂದಗೋಕುಲಂ-ಗೋಲ್ಲರಹೃಯಂ ಕೂಡ, ಪ್ರಯ
ಯಾ-ತರಳನೇರಿಸಿದನು ||೧|| ಚಿರೋತ್ಕಂಠೈಃ-ಬಹುಕಾಲದಿಂದಾಸಕ್ತರಾದ ಗೋಪೈಃ-ಗೋಲ್ಲರಿಂದಲೂ, ಗೋಪಿ-ಭಿರೇವಚ-
ಗೋಲ್ಲತಿಯಿಂದಲೂ, ಪರಿಷ್ವಕ್ತ್ವಃ-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ರಾಮಃ-ಬಲದೇವನು, ಪಿತೃ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾದ ಯಶೋ
ದಾನಂದರನ್ನು, ಅಭಿವಾದ್ಯ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅಶೀರ್ಭಿಃ-ಹರಕೆಗಳಿಂದ, ಅಭಿನಂದಿತಃ-ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ||೨||
ಜಗದೀಶ್ವರ-ಲೋಕಕ್ಕೊಡೆಯನಾದ ದಾಶಾರ್ಹ-ದಶಾರ್ಹರೆಂಬ ಯಾದವರಕುಲದಲ್ಲಿ ಜುಟ್ಟಿದವನಾದ ರಾಮನೇ, ಸಾನುಜಃ-
ತಮ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂ ಸಹಿತನಾದನೀನು ಚಿರಂ-ಬಹುಕಾಲವು, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ಪಾಹಿ-ಪಾಲಿಸು, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಬಲಂ
ರಾಮನನ್ನೂ, ಅಕಮಾರೋಪ್ಯ-ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಲಿಂಗ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ನೇತ್ರೈಃ-ಕಂಗಳಿಂ
ಪ, ಸುಖಚ್ಯುತಃ-ತೋಯಿಸಿದರು ||೩|| ಆತ್ಮನಃ-ತನಗೆ, ಯಥಾಸಂಬಂಧಂ-ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸದೆ, ಯಥಾಸಖ್ಯಂ-
ಗಳಿತನವನ್ನು, ವೀರದೇ-ಯಥಾವಯಃ-ಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸದೆ, ವಿಧಿವತ್-ನ್ಯಾಯಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಗೋಪವೃದ್ಧಾಂಶ್ಚ-
ಗೋಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರನ್ನೂ, ಅಭಿವಂದ್ಯ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಅಭಿವಂದಿತಃ-ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು ||೪|| ಅಥ-ಅಬಳಿಕ, ಗೋಪಾಲಾಃ-

೬೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರ್ಮಿಯಶ್ಲೋಕಃ || ಪಂಚವಪ್ಪಿತಮೇರಾಮಕ್ಷಕ್ರೋಗೋಕುಲಮಾಗತಃ | ರಮಾಮಣಸ್ತುಗೋ
ಪೀಭಿಃಕಾಳಿಂದ್ರ್ಯಾಕರ್ಷಣಮದಾತೆ ||೫|| ಟೀ | ಅರವತ್ತೆಯದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಗೋಕುಲ
ವನೆಯಿದ್ದ ಗೋಪಿಯರೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಹಲಾಯುಧದಿಂದ ಯಮುನೆಯಂ ಸೆಳೆದನೆಂಬರ್ಥವಂ ಶ್ರೀಶು
ಕಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂದಂತೆ-

ಎಲೈಅರನೇ! ಕೇಳು ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಬಲರಾಮನು ರಥವನೇರಿ ಮಿತ್ರರಂ ನೋಡಲಿಚ್ಛೆಯು
ಳ್ಳವನಾಗಿ ನಂದಗೋಕುಲವನೆಯ್ದದನು ||೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಬಹುಕಾಲದಿ ನೋಡಲಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಲಿ
ರುವ ಗೋಪಾಲರಿಂದಲೂ ಗೋಪಿಯರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಅಲಿಂಗನಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಯಶೋದಾನಂದರಿಗೆ ಅ
ಭಿವಾದನಂಗೆಯ್ದು ಅವರಅಶೀರ್ವಾದಂಗಳಿಂ ಸಂತೋಷಯುಕ್ತನಾದನು ||೨|| ಆಯಾಶೀರ್ವಾದಂಗಳಿಂ ವಿವರಿ
ಸುವನೆಂತೆ- ಎಲೈಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಹರಿಯೇ! ನೀಮ ನನ್ನ ತಮ್ಮನೊಡನೆ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ಅನೇಕಕಾಲವು
ನಮ್ಮಂರಕ್ಷಿಸುವನಾಗೆಂದು ಯಶೋದಾನಂದರು ಅಶೀರ್ವಾದಂಗೆಯ್ದು ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು
ಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ದು ಆನಂದಬಾಷ್ಪಗಳಿಂದ ರಾಮನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವಂ ಮಾಡಿದರು ||೩|| ಆಗ ಬಲರಾಮನು ವೃದ್ಧ
ರಾದ ಗೋಪಾಲರಿಗೆ ಅಭಿವಾದನಂಗೆಯ್ದು ಕನಿಷ್ಠರಾದ ಗೋಪಾಲಕರಿಂ ತಾನುನ್ನು ಅಭಿವಾದನಂ ಗೆಯ್ಯಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪ
ಟ್ಟನು ||೪|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನು ಅವರವರ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮಿತ್ರತ್ವಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಹಅನುಗು

ದಿಭಿಃ | ವಿಶ್ರಾಂತಂಸುಖಮಾಸೀನಂಪ್ರಚ್ಛೇದಪರೈರಪಾಗತಾಃ ||೫|| ಪೃಷ್ಠಾಶ್ಚಾನಾಮಯಂಪ್ರೀತಾಃ
ಪ್ರಮಗದ್ಗದಯಾಗಿರಾ | ಕೃಷ್ಣೇಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೇಸನ್ಯಸೌಖ್ಯಲರಾಧಸಃ | ತೇಸರೈಸ್ತಮತಂರಾಮಂ
ತೇಚತೇನಾಪ್ಯನಾಮಯಮ್ ||೬|| ಕಚ್ಚಿನ್ನೋಬಾಂಧವಾರಾಮಸರೈಕುಲಮಾಸತೆ | ಕಚ್ಚಿತ್ಪ್ರಸರಧನೋ
ರಾಮಯೂಯಂದಾರಸುತಾನ್ವಿತಾಃ ||೭|| ದಿಷ್ಠಾಭ್ಯಕಂನೋಹತಃಪಾಪೋದಿಷ್ಠಾಭ್ಯಮುಕ್ತಾಸ್ಸುಹೃದ್ಭವ
ನಾಃ | ನಿಹತ್ಯನಿರ್ಜಿತ್ಯರಿಪುರ್ದಿಷ್ಠಾಭ್ಯದುರ್ಗಂಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ ||೮|| ಗೋಪ್ಯೋಹಸಂತ್ಯಃಪಪ್ರಚ್ಛಾ
ರಾಮಸಂದರ್ಶನಾದೃತಾಃ | ಕಚ್ಚಿದಾಸ್ತೇಸುಖಂಕೃಷ್ಣೇಪುರಸ್ತ್ರೀಜನವಲ್ಲಭಃ ||೯|| ಕಚ್ಚಿತ್ಸುತರ

ಗೋಪುಗಳೆಂ ಮೇಯಿಸುವವರು, ಸಮುಪೇತ್ಯ-ಬರಮ, ಹಾಸ್ಯಪ್ರಸಂಗದಿಭಿಃ-ನಗಸರದಪ್ರಾಪ್ತು ಕೈಹಿಡಿಮಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮೊ
ದಾದವುಗಳಿಂದ, ವಿಶ್ರಾಂತಂ-ಬಳಿವೆಮಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ಸುಖಂ-ಸಂತೋಷವಾಗಿ, ಆನೀನಂ-ಕುಳಿತಿರುವ ರಾಮನನ್ನು, ಪ
ರ್ಯಾಪಾಗತಾಃ-ಸುತ್ತಲೂ ಸೇರಿದವರಾಗಿ, ಪ್ರಪ್ರಚ್ಛೇ-ಬೆಸಗೊಂಡರು ||೫|| ಅನಾಮಯಂ-ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು, ಪೃಷ್ಠಾ-
ಜನಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಪರಾದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರೀತಾಃ-ಪ್ರೀತಿಯುಂಟಾದವರಾಗಿಯೂ, ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೇ-ತಾವರೆಮೆನುಗಳಂತೆ ಕಂಗಳೂ
ತಾವರೆಯೆಂಬಂತೆ ವೈಯೋಗಾಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣವ, ಪ್ರಾಪ್ತಗೋನುಗೆ ಸನ್ಯಸೌಖ್ಯಲರಾಧಸಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸರ್ವವಿಷಯಂಗಳನ್ನ
ವರಾದ, ತೇಸರ್ವ-ಅವರೆಲ್ಲರೂ, ಪ್ರೇಮಗದ್ಗದಯಾ ನ್ನೇಹದಿಂದ ಬಿಗುತ್ತಿಗೇಯಾದ, ಗಿರಾ-ಮಾತಿನಿಂದ, ಸ್ವೇದಂ-ತಮ್ಮಲ್ಲಿ,
ತಂರಾಮಂ-ಆ ಬಲದೇವನನ್ನೂ, ತಾನಾಗಿ-ಅವನಿಂದಲೂ, ತೇಚ-ಅವರೂಕೂಡ, ಆನಾಮಯಂ-ಆರೋಗ್ಯವಂ ಬೆಸಗೊಳ್ಳಲ್ಪ
ಟ್ಟರು ||೬|| ರಾಮ-ಬಲಭದ್ರನೇ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಬಾಂಧವಾಸ್ಪರ್ವೇ-ನಂಟರೆಲ್ಲರೂ, ಕುಲಂ-ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ, ಆನತೇಕಚ್ಚಿತ್-
ಇರಾಸರೋ ಏನು! ರಾಮ-ಬಲದೇವನೇ, ದಾರಸುತಾನ್ವಿತಾಃ-ಕಂದಿರು ಮಕ್ಕಳಿಂಕೂಡಿದವರಾದ, ಯೂಪಂ-ನೀವು, ನಃ-
ನಮ್ಮನ್ನ, ಸ್ವರಥಕಚ್ಚಿತ್-ನಿನವುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರ-ವಿರೋ ಏನು ||೭|| ಪಾಪಂ-ದಾಪ್ತವುಳ್ಳ, ಕಂಸಃ-ಕಂಸಾಸುರನು ದಿ
ಷ್ಠಾಭ್ಯ-ದೈವದೋಗದಿಂದ, (ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ) ಹತಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು, ಸುಹೃದ್ಭವಾಃ-ಮಿತ್ರಜನಗಳು ದಿಷ್ಠಾಭ್ಯ-ದೈವದೋ
ಗದ ದೇವಿಯಿಂದ, ಮುಕ್ತಾಃ-ಸೆರೆಯಿಂದಿಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರು ರಿಪುರ್ದಿ-ವೈರಿಗಳನ್ನು, ನಿಹತ್ಯ-ಕೊಂದು, ನಿರ್ಜಿತ್ಯ-ಗದ್ದು, ದಿ
ಷ್ಠಾಭ್ಯ-ಪುಣ್ಯದಿಂದ, ದುರ್ಗಂ-ವೈರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಕ್ಕಾಗದೆ, ನಮುದ್ರದಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಕಂಸಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಸಮಾ
ಶ್ರಿತಾಃ-ಸೇರಿರುವರಾಗಿ ||೮|| ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರು, ರಾಮಸಂದರ್ಶನಾದೃತಾಃ-ರಾಮನನ್ನೋಡಿ ಆದರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ
ರಾದ್ದರಿಂದ, ಹಸಂತ್ಯಃ-ನಗುತಿರುವರಾಗಿ, ಪ್ರಪ್ರಚ್ಛೇ-ಬೆಸಗೊಂಡರು. ಪುರಸ್ತ್ರೀಜನವಲ್ಲಭಃ-ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಂಗಳಿಗೆ
ಪ್ರಿಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ವಾಸುದೇವನು, ಸುಖಂ-ಸಂತೋಷವಾಗಿ, ಆಸ್ತೇಕಚ್ಚಿತ್-ಇರುವನೋ ಏನು ||೯|| ಬಂಧೂ-ನಂ
ಟರನ್ನೂ, ಪಿತರಂ-ತಂದೆಯನ್ನೂ, ಮಾತರಂ-ತಾಯಿಯನ್ನೂ, ನೃತ್ಯ-ನಮ್ಮನ್ನೂ, ಸ್ವರತಿವಾಕಚ್ಚಿತ್-ನಿನವುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರು
ವನೋ ಏನು, ಮಹಾಭುಜಃ-ಹೊಡ್ಡತೋಳುಗಳುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣನು, ಅಸ್ತಾಕಂ-ನಮ್ಮ, ಅನುಸೇವಾಮಪಿ-ಪರಿಚರ್ಯೆಯನ್ನೂ, ಸ್ತು

ಣ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಆಯಾಯ ಗೋಪಾಲಕರನೆಯ್ವ ಪರಿಹಾಸ ಹಸ್ತಗ್ರಹಣಾದಿಗಳಿಂದ ಬಹುಮಾನವಂಗೆಯ್ದನು ||೫||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತನಾಗಿ ಪುಳಿತಿರುವ ಆರಾಮನಂಕುರಿತು ಗೋಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ಯಾದವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋ
ಗ್ಯಾದಿಗಳಂ ಕೇಳಿದರು ||೬|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಾಶ ವಿಂದವ ನೆಯ್ದಲೋಸುಗ ತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ತ ವಿಷ
ಯಂಗಳಲ್ಲ ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತರಾದ ಆಗೋಪಾಲಕರೂಕೂಡ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಗದ್ಗದಸ್ವರಯುಕ್ತವಾದ ವಚನದಿಂದ
ಆರೋಗ್ಯವಂ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟರು ||೭|| ಮತ್ತು ಗೋಪಾಲಕರು ರಾಮನಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದರಂತೆ- ಎಲೈರಾಮನೇ!
ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕ್ಷೇಮದಿಂದಿದಾರೆಯೋ ಏನು? ಪತ್ನೀಪುತ್ರರೊಡನೆ ಕೂಡಿರುವನೀವುನಮ್ಮಂ ಸ್ವರಿ
ಪುವಿರೋ ಏನು? ||೮|| ಎಲೈರಾಮನೇ! ದೈವದೋಗದಿಂದ ಪಾಪಿಯಾದಕಂಸನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು
ದೈವದೋಗದಿಂದಲೇ ಮಿತ್ರಜನರು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ||೯|| ದೈವದೋಗದಿಂದಲೇ ಕೆತ್ತುಗಳಂ ಸಂ
ಹರಿಸಿ ಕೆಲವರಂ ಜಯಿಸಿ ದುರ್ಗರೂಪವಾದ ದ್ವಾರಕಾಪುರವಂ ನೀವು ಆಕ್ರಮಿಸಿದಂತವರಾದಿರಿ. ||೧೦|| ಆಮೋಘ

ತೆವಾಬಂಧೋ ಪಿತರಂ ಮಾತರಂ ಚ ನಃ || ಅಪಿಮಾಸ್ಮ ರತೆ ಸ್ತ್ರೀಕಮನುಸೇವಾಂವಹಾಭುಜಃ || ೧೦ || ಮೌ
ತರಂ ಪಿತರಂ ಭಾತ್ಯಾ ಪುತ್ರಾಃ ಸ್ವಸ್ಮಾರಪಿ | ಯದರ್ಥಾತ್ಯಾಹ್ವದಾಶಾರ್ಥ ದುಸ್ತ್ಯಜಾಃ
ಸ್ವಜನಾಃ ಪ್ರಭೋ || ೧೧ || ತಾನಸ್ಯ ದ್ಯುಃಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗತಸ್ಸಂಭಿನ್ನ ಸೌಹೃದಃ | ಕಥಾನುತಾದ್ಯ ಶಂಸ್ತಿ || ೧೨ ||
ಭಿರ್ನ ಕ್ರಿದ್ಧೀಯತ ಭಾಷಿತಮ್ || ೧೩ || ಕಥಂ ನೃಗೃಹಾಂತ್ಯ ನವಸ್ಥಿತಾತ್ಮನೋ ವಚಃ ಕೃತಘ್ನಸ್ಯ ಬಾ
ಧಾಃ ಪುರಸ್ತಿ || ೧೪ || ಗೃಹಾಂತಿವೈಚಿತ್ರ್ಯ ಕಥಸ್ಯ ಸುಂದರಸ್ಮಿತಾ ವಯೋ ಕೋಚಃ ಸ್ವಸಿತಸ್ಮರಾತುರಾಃ || ೧೫ ||
ಕೇನ ಸ್ತತ್ಪ್ರಥಯಾಗೋಪ್ಯಃ ಕಥಾಃ ಕಥಯತಾಪರಾಃ | ಯಾತ್ಯ ಸ್ಮಾಭಿವ್ಯಸಾಕಾಲೋಯಾದಿತಸ್ಯ ತಥೈವ
ನಃ || ೧೬ || ಇತಿ ಪ್ರಹಸಿತಂ ಕೌರೇರ್ಜಲ್ಪಿತಂ ಚಾರುನೀದ್ರಿತಮ್ | ಗತಂ ಪಮಪರೀಪ್ಸಂ ಗಂಗಾಶ್ರಮೇಶ್ವರಃ

ರತೇವಾ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುವನೋ || ೧೦ || ದಾಕಾರ್ಹ-ದಕಾರ್ಹಕುಲಜನಾದ, ಪ್ರಭೋ-ಒಡೆಯನಾದ ಬಲರಾಮನೇ, ಯದ
ರ್ಥೇ-ಯಾವಕೃಪೆ ನಿಗೋನುಗ, ಮಾತರಂ-ತಾಯಿಯನ್ನೂ, ಪಿತರಂ-ತಂದೆಯನ್ನೂ, ಭಾತ್ಯಾ-ಸೋಪದರನ್ನೂ, ಪತೇ-
ಗಂಡಂದಿರನ್ನೂ, ಪುತ್ರಾಃ-ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ, ಸ್ವಸ್ಮಾರಪಿ-ತಂದೆಯನ್ನೂ. ದುಸ್ತ್ಯಜಾಃ-ಜಿಡಕೂಡದ, ಸ್ವಜನಾಃ-ನಂಟ
ಕನ್ನೂ, ಅತೃಪ್ತ-ಬಿಟ್ಟಿವೇ || ೧೧ || ತಾನಃ-ಅತಿಯನವ್ಯಾನ್ಯ, ಸಪ್ತಃ-ಆಗಲೇ, ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಸಂಭಿನ್ನ ಸೌ
ಹೃದಃ-ಪರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ನೇಹವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಗತಃ-ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟನು, ತಾದ್ಯ ಶಂಭಾಷಿತಂ ಅಂಥ ಮಾತು, ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ-ಹೆಂಗಳೆಂ
ದ, ಕಥನ್ನು-ಹೇಗತಾನೆ, ನೃದ್ಧೀಯೇತ-ನೆಚ್ಚಲ್ಪಡದೆ ಹೋದೀತು || ೧೨ || ಬುಧಾಃ-ಅರಿತವರಾದ, ಪುರಸ್ತಿ-ಯಃ-ನಗರದ
ಹೆಂಗಳೆ, ಅನವಸ್ಥಿತಾತ್ಮನಃ-ಅಪ್ಪವಸ್ಥಿತಚಿತ್ತನಾದ, ಕೃತಘ್ನಸ್ಯ-ಉಪಕಾರವಂ ಮರೆಯುವನಾದ, ಕೃಷ್ಣನ, ವಚಃ-ಮಾ
ತನ್ನು, ಕಥನ್ನು-ಹೇಗತಾನೆ, ಗೃಹಾಂತಿ-ನಂಬಿಗ್ರಹಿಸುವರು, ಚಿತ್ರಕಥಸ್ಯ-ಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಥೆಗಳೆಂಬೆಳುವ ಕೃಷ್ಣನ, ಸುಂದ
ರ. ಆತುರಾಃ-ಸುಂದರ-ಚಲುವಾದ, ಸ್ಥಿತ-ಕಿರುನಗೆಯುಳ್ಳ, ಅವಲೋಕ-ನೋಟದಿಂದ, ಉಚ್ಚೈನಿತ-ಹ್ರುತಿವಾದ, ಸ್ಮರ-
ಕಾಮದಿಂದ, ಆತುರಾಃ-ಅವಸರಗೊಳ್ಳುವ ಹೆಂಗಳೂಕೂಡ, ಗೃಹಾಂತಿವೈ-ಗ್ರಹಿಸುವರೋ, [ವಿಕಲ್ಪದಿಂ ಗ್ರಹಿಸುವರು] || ೧೩ ||
ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೊಲ್ಲಿತಿಯರೇ, ತತ್ಪ್ರಥಯಾ-ಅವನಗುಣ ವರ್ಣನದಿಂದ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಕಿಂ-ಎನುಪ್ರಯೋಜನವು ? ಅವರಾಃ-ಕಥಾಃ-
ಬೇರೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಕಥಯತ-ಹೇಳಿ, ಅಸ್ಮಾಭಿವ್ಯಸಾ-ನಮ್ಮಗಳೆಂಜೊರತು, ತಸ್ಯ-ಅವನಿಗೆ, ಕಾಲೋಯಾದಿ-ಹೊ
ತ್ತುಹೋಗುವುದಾದರೆ, ನಃ-ನಮಗೂ, ತಥೈವ-ಹಾಗೆಯೇ || ೧೪ || ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಕೌರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಪ್ರಹಸಿತಂ-ನಗೆ

ಬಲರಾಮನ ವರ್ಣನದಿಂದ ಆದರಣದೊಡಗೊಡಿರುವ ಗೋಪಿಯರು ನಗುತ್ತ ರಾಮನಂಕುರಿತು ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ
ಪರವಂತೆನ- ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ದ್ವಾರಕಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿಗೆ ಅತಿಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸು
ಖದಿಂದ ಯಿದಾನೆಯೇ ಏನು? || ೧೦ || ಎಲೈ ಪ್ರಭುವಾದರಾಮನೇ! ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಂ ಅಂಜತಮ್ಮಂದಿರಂ ಪುತ್ರ
ರಂ ಪತಿಗಳು ಅತ್ತೆವಾಮದಿರಂ ಮತ್ತು ತೃಜಿಸಲಕರ್ಯಾದ ಬಂಧುಗಳಂ ಕೂಡ ಯಾವವನಿಗೋಸ್ಕರ ನಾವು
ತ್ಯಾಗಂಗೆಯೆವೇ || ೧೧ || ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಂತಾ ನಮ್ಮಂ ಆಹ್ವಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಫಿತತ್ಯಾಗಂಗೆಯು ತೃಜಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಸ್ನೇಹಪ್ರಜ್ಞವನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿಹೋದನು. ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಾದ ನಮ್ಮಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಂತಾ ಸವಿ
ಯಾದ ವಚನವು ಎಂತಾಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಡದೇ ಹೋಗುವುದು, ಆಕಾರಣದಿಂದ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊ
ಡನೆ ವಿಶ್ವಾಸಂಗಿಯೆವು || ೧೨ || ಎಂದೀರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಗೋಪಿಯರು ನುಡಿಯಲು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ನುಡಿಯು
ವರು- ಎಲೈರಾಮನೇ! ಚತುರೆಯರಾದ ಆದ್ವಾರಕಾಪುರದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಚಪಲಚಿತ್ತನಾದ ಕೃತಘ್ನನಾದ
ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಚನವಂ ಎಂತಾ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಲಿದಾರೆ ಎಂಬ ವಚನವಂ ಕೇಳಿ, ಮತ್ತೂ ಕೆಲವರು ನುಡಿಯು
ವರು- ಎಲೈಗೋಪಿಯರೇ ದ್ವಾರಕಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸುಂದರವಾದ ಮುಗುಳುನಗೆಯುಳ್ಳ ಅವನ
ನೋಟದಿಂದ ವೈದಿಹೋದಿರುವ ಮನ್ಯಥನಿಂದ ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಮಧುರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರನಾದ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನ ಸವಿನಾಡಿಗಳಂ ಅಂಗೀಕರಿಸುವರೋವನೊ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ನುಡಿವರು || ೧೪ || ಎಲೈಗೋಪಿಯರೇ!

ರುದುಸ್ತ್ರಿಯಃ ||೧೫|| ಸಂಕರ್ಷಣಸೌತ್ಯವ್ಯಸ್ಯಸಂದಕ್ರೈದ್ಯದಯಂಗಮೈಃ | ಸಾಂತ್ವಯಾ
ಮ್ಯಾಸುಭಗವಾನ್ನಾನಾನಯಕೋವಿದಃ ||೧೬|| ದ್ವೈಮಾಸೌತತ್ರಜಾವಾತ್ಸೀನ್ಮಧುಮಾಧವಮೇವ
ಚ | ರಾಮಃಕ್ಷಪಾಸುಭಗವಾಽಗೋಪೀನಾಂರತಿಮಾವಹ ||೧೭|| ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಕಳಾಮೃಪೈಕೌಮು
ದೀಗಂಧವಾಯುನಾ | ಯಮುನೋಪವನೇರಮೇಸೇವಿಸ್ತ್ರೀಗಣವೈತಃ ||೧೮|| ವರುಣಪ್ರೀತಾದವೀ
ವಾರುಣೀವೃಕ್ಷಕೋಟರಾತ | ಪತಂತೀತದ್ವನಂಸರ್ವಂಸ್ವಗಂಧನಾಧ್ಯವಾಸಯತೆ ||೧೯|| ತಂಗಂಧಂ
ಮಧುಧಾರಾಯಾವಾಯುನೋಪಹೃತಂಬಲಃ | ಅಘ್ರಾಯೋಸಗತಸ್ತತ್ರಲಲನಾಭಿಃಪಾಸಮಮ್ ||೨೦||

ಯನ್ನೂ, ಜಲ್ಪಿತಂ-ಭಾಷಣವನ್ನೂ, ಚಾರು-ಮನೋಹರವಾದ, ವೀಕ್ಷಿತಂ-ನೋಟವನ್ನೂ, ಗತಿಂ- ನಡತೆಯನ್ನೂ, ಪ್ರೇಮಪರಿ
ಷ್ವಂಗಂ-ಸ್ನೇಹಾಲಿಂಗನವನ್ನೂ, ಸ್ಮರಂತ್ಯಃ-ಸ್ಮರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯಃ-ಹೆಂಗಳು, ರುರುದುಃ-ಅತ್ತರು ||
ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಸಂಕರ್ಷಣಃ-ಬಲರಾಮನು, ಹೃದಯಂಗಮೈಃ-ಮನೋಹರಂಗಳಾದ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಸಂದೇಶೈಃ-ಕೃಷ್ಣ
ನು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ನಾನಾನಾನಯಕೋವಿದಃ-ಹಲವು ಸಮಾಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಣನಾಗಿ, ತಾಃ-ಆ ಗೊಲ್ಲತಿಯರ
ನ್ನು, ಸಾಂತ್ವಯಾಮಾಸ-ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದನು ||೧೬|| ಭಗವಾಃ-ಈಶ್ವರನಾದ, ರಾಮಃ-ಬಲದೇವನು, ಕ್ಷಪಾಸು-ರಾತ್ರಿ
ಗಳಲ್ಲಿ, ಗೋಪೀನಾಂ-ಬೇರೆ ಗೊಲ್ಲತಿಯರಿಗೆ, ರತಿಂ-ಅನುರಾಗವನ್ನೂ, ಆವಹ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವನಾದ, ಮಧುಂ-ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ, ಮಾ
ಧವಮೇವಚ-ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿಯೂ, ದ್ವೈಮಾಸೌ-ಎರಡುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ತತ್ರ-ಆನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಅವಾತ್ಸೀತ್-ಇದ್ದನು||
ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಕಳಾಮೃಪೈ-ತುಂಬಿದಚಂದ್ರನ ಕಿರಣಂಗಳಿಂದ ಉಜ್ಜ್ವಲಿತವಾದಂಥಾ, ಕೌಮುದೀಗಂಧವಾಯುನಾ-ಬಿಳುಪೈ
ದಿಲಿಗಳ ಪರಿಮಳದಂಗಳಯಿಂದ, ಸೇವಿತೇ-ಉಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ, ಯಮುನೋಪವನೇ-ಕಾಳಿಂದೀನದಿಯ ಸವಿಸಾಪದ ತೋಟ
ದಲ್ಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಪತ್ನೀಃ-ಹೆಂಗಳ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ರೇಮೇ-ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು ||೧೮|| ವರುಣಪ್ರೀತಾ-
ಸಿಂಹುರಾಜಿಂದ ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವಾರುಣೀಜೀವಿ-ಅಮೃತದತಂಗಿಯಾದ ಮದಿರಾದೇವತೆಯು, ವೃಕ್ಷಕೋಟರಾತ-ಮರದ
ಪೊಟ್ರಿಯದೆಸೆಯಿಂದ, ಪತಂತೀ-ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ, ಸ್ವಗಂಧೇನ-ತ್ವಂಕಂಪಿನಿಂದ, ತದ್ವನಂಸರ್ವಂ-ಆ ತೋಟವಲ್ಲವ
ನ್ನೂ, ಅಧ್ಯವಾಸಯತ್-ಪರಿಮಳಿಸಗೊಳಿಸಿತು ||೧೯|| ಬಲಃ-ರಾಮನು, ವಾಯುನಾ-ಗಾಳಿಯಿಂದ, ಉಪಹೃತಂ-ಜಳಗ ತರ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಮಧುಧಾರಾಯಾಃ-ಮದ್ಯಾಸಾರದ, ತಂಗಂಧಂ-ಆ ಪರಿಮಳವನ್ನು, ಅಘ್ರಾಯ-ಮೂಸಿನೋಡಿ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಉಪಗ
ತಃ-ಹೋದವನಾಗಿ, ಲಲನಾಭಿಃ-ಹೆಂಗಳೊಡನೆ, ಪಪಾ-ಕುಡಿದನು||೨೦|| ಎನಿತಾಕೋಭಿಮಂಡಲೇ-ಹೆಂಗಳೆಂಬ ಬೆಳಗುವ

ಅಕೃಷ್ಣನಕಥೆಯಿಂದ ನಮಗೇನುಫಲವು? ಮತ್ತೊಂದು ಕಥೆಯಂ ಕೇಳುವರಾಗಿ, ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮರ
ಹೊರತು ಅಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕಾಲವು ಕಳೆಯುತ್ತಲಿದೆಯೋ, ಅದೇರೀತಿಯಿಂದ ನಮಗೂ ಅವನಂ ಹೊರತು ಕಾಲವು
ಕಳೆಯುತ್ತಲಿದೆಯೆಂದು ||೧೫|| ಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮುಗುಳುನಗೆಯಂ ಮಧುರವಚನಂಗಳಂ ಸ
ವಿನೋಟವಂ ವಿಲಾಸಗಮನವಂ ಪ್ರೇಮಯುಕ್ತವಾದ ಅಲಿಂಗನವಂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ದುಃಖಿಸಿದರು ||೧೬|| ಅನಂತರ
ದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ನಾನಾಪ್ರಕಾರಂಗಳುಳ್ಳ ಮಧುರವಚನಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿವುಣನಾದ ಬಲಭದ್ರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ ಮನೋಹರಂಗಳಾದ ವಚನಂಗಳಿಂದ ಆಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಂ ಸಮಾಧಾನಂಗೆಯ್ದನು ||೧೭||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾಮನು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರವೈಶಾಖಂಗಳೆಂಬ ಎರಡುತಿಂಗಳ ಪರ್ಯಂತವು ಅವಸಂತಕಾಲದ
ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ರತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತ ವಾಸವಂಗೆಯ್ದನು ||೧೮|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು
ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಕಿರಣಂಗಳಿಂ ಪ್ರಕಾಶಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ನೈದಿಲೆಫುಷ್ಪಗಳ ಪರಿಮಳದಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ
ವಾಯುವಿನಿಂದ ರಮಣೀಯವಾದ ಯಮುನಾತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಸಮೂಹಂಗಳಿಂ
ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು ||೧೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವಾರುಣೀಯೆಂಬ ಮದ್ಯದೇವತೆಯು ವರುಣನಿಂಪ್ರೀತಿ
ಸಲ್ಪವಳಾಗಿ ವೃಕ್ಷದ ಪೊಟ್ರಿಯದೆಸೆಯಿಂದ ಬೀಳುತ್ತಲಿರುವಳಾಗಿ ಸಮಸ್ತವಾದ ಆಯಮುನಾಪನವಂ ತನ್ನಗಂಧ
ದಿಂದ ಪುಷ್ಪಮಳಯುಕ್ತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಳು ||೨೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿನಿಂದ ಸವಿಸಾಪವನೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮ

ಹುತಾ | ನೈವ್ಯತ್ವಾಂಲಾಂಗಲಾಗ್ರೇಣತಥಾಕಾಮಚಾರಿಣೀಮ್ ||೧೬|| ಏವಂನಿರ್ಭತ್ಸಿತಾಭೀತಾಯಾ
ಮುನಾಯದುನಂದನಮ್ | ಉವಾಚಚಕಿತಾವಾಚಂಪತಿತಾಪಾದಯೋನ್ಮಪ||೧೭|| ಯಾಮುನಾ||ರಾ
ಮರಾಮಮಹಾಬಾಹೋನಜಾನಿತವಕ್ರಮಮ್ | ಯಸ್ಯೈಕಾಂಶನವಿದ್ಯತಾಜಗತೀಜಗತೀಪತೇ||೧೮||
ಪರಂಭಾವಂಭಗವತೋಭಗವತ್ವಾಮಜಾನತೀಮ್ | ಮೋಕ್ತುಮಾರ್ಹಸಿವಿಶ್ವಾತ್ಮಪ್ರಪನ್ನಾಂಭಕ್ತ
ವತ್ಸಲ||೧೯|| ತತೋವ್ಯಮುಂಚದ್ಯಮುನಾಂಯಾಚಿತೇಭಗವಾಃಬಲಃ | ವಿಜಗಾಹಜಲಂಸ್ತ್ರೀಭಿಃ
ಕರಣುಭಿರಿವೆಭರಾಟ್||೨೦|| ಕಾಮಂವಿಹೃತ್ಯಸಲಿಲಾದುತ್ತೀರ್ಣಾಯಾಸಿತಾಂಬರೇ | ಭೂಷಣಾನಿಮಹಾ
ಹಾರ್ಣವದಂತಿಕಾಂತಿಚ್ಛಭಾಂಸ್ರಜಮ್ ||೨೧|| ವಸಿತ್ವಾಪಾಸಸೀನೀಲಮಾಲಾಮುಚ್ಯೈಕಾಂಚನೀ|

ಲಾಗ್ರೇಣ-ನೇಗಿಲತುವಿಯಿಂದ, ಶತಧಾ-ನೂರುಬಗೆಯಾಗಿ, ನೈವ್ಯ-ಕೊಂಡೂಯ್ವನು ||೧೬|| ನ್ಯುಪ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ|| ಏವಂ-
ಹೀಗೆ, ನಿರ್ಭತ್ಸಿತಾ-ಪಳಿದಾಡಲ್ಪಟ್ಟವಳಾದ್ದರಿಂದ, ಭೀತಾ-ಹೆದರಿದ, ಯಮುನಾ-ಕಾಳಿಂದಿಯ, ಪಾದಯೋಃ-ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ,
ಪತಿತಾ-ಬಿದ್ದವಳಾಗಿ, ಯಮುನಂದನಂ-ರಾಮನಂಕುರಿತು, ಚಕಿತಾಂವಾಚಂ-ಹೆದರಿದನುಡಿಯನ್ನೂ, ಉವಾಚ-ನುಡಿದಳು||೧೭||
(ಯಮುನಾವಚನವು) ಮಹಾಬಾಹೋ-ದೊಡ್ಡತೋಳುಗಳಲ್ಲವನೇ ! ಜಗತೇ-ಲೋಕಕ್ಕೆ, ಪತೇ-ಬಡೆಯನೇ, ರಾಮ-ಕ್ರೀ
ಡಿಸುವವನೇ, ರಾಮ-ಬಲರಾಮನೇ| ಬ್ರಹ್ಮ-ಯಾವವನ, ಏಕಾಂಶೇನ-ಒಂದುಕಲೆಯಿಂದ ಜಗತೀ-ಭೂಮಿಯು, ವಿಧೃತಾ-ಧ
ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆಯೇ, ತಸ್ಯತವ-ಆ ನಿನಗೆ, ವಕ್ರಮಂ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ನಜಾನೇ-ಅರಿಯೆನು||೧೮|| ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞ
ನಾಗಿಯೂ ಈಶ್ವರನಾಗಿಯೂ, ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕಾತ್ಮನಾಗಿಯೂ, ಭಕ್ತವತ್ಸಲ-ನೇವಕರಲ್ಲಿ ದಯೆಯುಳ್ಳವನೂ ಆದರಾ
ಮನೇ, ಭಗವತಃ-ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ನಿನಗೆ, ಪರಂಭಾವಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವನ್ನು, ಅಜಾನತೀಂ-ಅರಿಯದೆ ಇರುವಳಾದ, ಪ್ರಪನ್ನಾಂ-
ರಕ್ಷಿಸಹೇಳಿ ನಿನಗೆನಂಬಿದವಳಾದ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಮೋಕ್ತುಂ-ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅರ್ಹಸಿ-ತಕ್ಕವನಾಗುವಿ ||೧೯|| ತತಃ-
ಆಮೇಲೆ, ಯಾಚಿತೇ-ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾಪ, ಬಲಃ-ರಾಮನು, ಯಮುನಾಂ-ಕಾಳಿಂದಿಯನ್ನು, ವ್ಯಮುಂ
ಚತ್-ಬಿಟ್ಟನು, ಇಭರಾಟ್-ಗಜರಾಜನು, ಕರಣುಭಿರಿವ-ಹಣ್ಣಿನೆಗಳೊಡನೆಯಂತೆ, ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ-ಹೆಂಗಳೊಡನೆ, ಜಲಂ-ನೀ
ರನ್ನು, ವಿಜಗಾಹ-ಹೊಕ್ಕನು ||೨೦|| ಕಾಮಂ-ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ, ವಿಹೃತ್ಯ-ಕ್ರೀಡಿಸಿ, ಸಲಿಲಾತ್-ನೀರಿನ ಹೆಸೆಯಿಂದ, ಉತ್ತೀ
ರ್ಣಾಯ-ತಡೀಗೇರಿ ಬಂದವನಾದ ಬಲದೇವಂಗೆ, ಕಾಂತಿಃ-ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯು, ಅಸಿತಾಂಬರೇ - ನೀಲವಸ್ತ್ರಂಗಳನೊಡರನ್ನು,
ಮಹಾಹಾರ್ಣವ-ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ತಕ್ಕ, ಭೂಷಣಾನಿ-ಆ ಭರಣಗಳನ್ನೂ, ಶುಭಾಂ-ವಂಗಳಕರವಾದ, ಸ್ರಜಂ-ಕಮಲಮಾಲಿಕೆಯ
ನ್ನೂ, ದದಾ-ವರುಣಪ್ರೀತಿಗಳಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಳು ||೨೧|| ನೀಲೇವಾಸಸೀ-ಕಪ್ಪಾದ ಎರಡುವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ವಸಿತ್ವಾ-ಧರಿಸಿ-
ಕಾಂಚನೀಂವಾಶಾಂ-ಭಂಗಾರದ ಪಾರವನ್ನೂ, ಅಮುಚ್ಯ-ಛಾಕಿಕೊಂಡು, ಲಿಪ್ತಃ-ಗಂಧದಿಂದ ಬಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು, ಸ್ವಲಂಕೃತಃ,

ದ ಕಲೆಯಲ್ಪಟ್ಟವಳಾದರೂ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ನನ್ನಂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬರುವಳಾಗುವದಿಲ್ಲವೋ ಆಕಾರಣದಿಂದ ಸ್ವ
ತಂತ್ರಳಾದ ನಿನ್ನಂ ನಾನು ನೇಗಲಿನಕೊನೆಯಿಂದ ಸಹಸ್ರಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಭೇದಿಸುವನಾಗುತ್ತೇನೆ ||೧೬|| ಅನಂತ
ರದಲ್ಲಿ ಯಮುನೆಯು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಬಲರಾಮನಂಕುರಿತು ಧಿಕ್ಕರಿಸದವಳಾದ್ದರಿಂದ ಭಯಪಟ್ಟು ಕಂಪಿಸುತ
ಪಾದಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಇಂತು ವಿಚ್ಛೇಷಿಸಿದಳು ||೧೭|| ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಮಹಾಬಲವ್ರಹ್ಮ ಎಲೈಶ್ರೀರಾಮನೇ ಯಾ
ವನಿನ್ನ ಅಂಕಭೂತನಾದ ಕೇವನಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಭೂಮಿಯೂ ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆಯೇ ಅಂತಾನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವಂ
ನಾನರಿಯೆನು ||೧೮|| ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾದ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಹರಿಯೇ! ಭಗವಂತನಾದ ನಿನ್ನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಪ್ರ
ಭಾವವನ್ನು ಅರಿಯದೆಯಿರುವಳಾದ ಮತ್ತು ಕರಣುಹೊಂದಿರುವ ನನ್ನಂ ಬಿಡುವನಾಗು||೧೯|| ಎಂದು ಯಮುನೆ
ಯಿಂದ ಯಾಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಯಮುನೆಯಂಜಿಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳೊಡನೆ ಗಜೀಂ
ದ್ರನಂತೆ ಆಗೋಷಿಯೊಡಗೂಡಿ ಯಮುನಾಜಲವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೨೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಬಂದಂತೆ
ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಂಗೆಯ್ದು ತೀರವನೆಯ್ದಿರುವ ಬಲರಾಮನಿಗೋಸಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನೀಲದುಕೂಲಂಗಳಂ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ
ದ ಭೂಷಣಗಳಂ ಶುಭಕರವಾದ ಮಾಲೆಯಂಸಹ ಇತ್ತಳು ||೨೧|| ಅಮೇಲೆ ರಾಮನು ನೀಲಾಂಬರಗಳನುಟ್ಟು

ಕೆಜೆಗ್ವಲಂಕೃತೋಲಿಪ್ಪೊಮಹಂದೆ ೨೮ವಾರಣಃ ||೩೧|| ಅದ್ಯಾಪಿದೃಶ್ಯತೇರಾಜಃ ಕೃಷ್ಣಾಪ್ಯಪಿ
ವತ್ಸರ್ಗನಾ | ಬಲಸ್ಯಾನಂತವೀರ್ಯಸ್ಯವೀರ್ಯಂಸೂಚಯತೀವಹಿ ||೩೨|| ಏವಂಸರ್ವಾಣಿಶಾಂತಯಾ
ತಾವಕೇವಸಮತೋವಜ್ರಜಿ | ರಾಮಸ್ಯಾಕ್ಷೈಪ್ತಚಿತ್ತಸ್ಯಮಾಧುರ್ಯವ್ರಜಯೇಷಿತಾವ್. || ||೩೩||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಪಂಚವಿಂಶತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಚನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಮಾಹೇಂದ್ರೋವಾರಣವು ಇಂದ್ರನ ಆಸೆಯಾದ ಐರಾವತದಂತೆ, ರೇಜೆ-ಬೆಳಗಿದನು ||
ರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾದ್ರಾನೇ. ಕೃಷ್ಣವತ್ಸರ್ಗನಾ-ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ದಾರಿಯೊಡನೆ, ಯಮುನಾ-ಕಾಳಿಂದೀ ಸದಿಯು, ಅನಂತವೀ-
ರ್ಯಸ್ಯ-ಅಪರಿಮಿತ ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ, ಬಲಸ್ಯ-ರಾಮನ, ವೀರ್ಯಂ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಸೂಚಯತೀವ-ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ತಿ-
ಳಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಅದ್ಯಾಪಿ-ಈಗಲೂ ಕೂಡ, ದೃಶ್ಯತೇಹಿ-ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆಯೇವೆ ||೩೨|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ವ್ರಜಯೇಷಿ-
ತಾಂ-ಗೋಕುಲದ ಹೆಂಗಳನ್ನಾಧುರ್ಯ-ಸುಖಕರವಾದ ವಿಶಾಸಂಗಳಿಂದ, ಆಕ್ಷೈಪ್ತಚಿತ್ತಸ್ಯ-ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹೃದಯಮುಳ್ಳ
ವನಾಗಿ, ವ್ರಜೇ-ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ರಮತಃ-ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ, ರಾಮಸ್ಯ-ಬಲದೇವನ, ಸರ್ವಾಣಿಶಾಂತಿ-ಎಲ್ಲಾ ರಾತ್ರಿಗಳು, ಏಕೇ-
ವ-ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಂತೆ, ಯಾತಾಃ-ಕಳೆದುಹೋದವು. ||೩೩||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದ್ಧಾರ್ಥೋಧಿನಿಯೆಂಬ, ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊ

ಳು ೬೭ ನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯವುಮುಗಿದುದು.

ಸುರ್ವಣಮಯವಾದ ಮಾಲೆಯು ಕಂಠದಲ್ಲಿಧರಿಸಿ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ ಚಂದನಾದಿಗಳಿಂದ ಅನುಲೇಪನಗೈಯಲ್ಪ-
ಟ್ಟವನಾಗಿ ಐರಾವತದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೩೧|| ಎಲೈಅರಸೇ! ಕೇಳು, ಯಮುನೆಯು ಈಗಲೂಕೂಡ ನೆಳೆಯ-
ಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಲಿರುವ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅವಾರಮಹಿಮನಾದ ಶ್ರೀಬಲರಾಮನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂ ಸೂಚಿಸುವ
ಳಂತೆ ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವೆಲ್ಲವೇ! ಆನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಗೋಷಿಯರ ವಿಲಾಸಗಳಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನ-
ಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ರಮಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ತರಾತ್ರಿಗಳೂ ಒಂದುರಾತ್ರಿಯಂತೆ ಕಳೆ-
ದವು! ... .. ||೩೩||

ಇಂತುಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾ ೨೮ನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪಾ

ದಾಣಿಕನುನೈಮಿಶಾರಣ್ಯನಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನು

ಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಿಮೋರಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮ

ತ್ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಿರಚಿತವಾದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಾಣೀವಿಶಾಸ,

ಮೆಂಬ ಶ್ರೀ ಭಾಗವತಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾವ್ಯಾ

ಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದೊಳುಅರವತ್ತೈದನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕೃತಪೌಂಡ್ರಕಕಾಶೀರಾಜವಧಾದಿಕಥಾಪ್ರಾರಂಭಛಂಟಿಕೆ-

ಶ್ರೀಕುಕೇ || ನಂದವ್ರಜಂಗತರಾಮಕರೂಢಧಿಪತಿಸ್ತ್ವಪ | ವಾಸುದೇವೋಹಮಿತ್ಯಜ್ಞೋದೂತಂಕೃ
ದ್ವಾಯಪ್ರಾಹಿಣೋತ್ || ೧ || ತ್ವಂವಾಸುದೇವೋಭಗವಾನವತೀರ್ಣೋಜಗತ್ಪತಿಃ | ಇತಿಪ್ರಸ್ತಾಭಿತೇಬಾ
ಲೈರೈನಸ್ಯಾತ್ಮಾನಮಚ್ಯುತಮ್ || ೨ || ದೂತಂಚಪಾಹ್ರಿಣೋನ್ಮಂದಃಕೃದ್ವಾಯಾವ್ಯಕ್ತವ್ಯಮನಿ |
ದ್ವಾರಕಾಯಾಂಯಥಾಬಾಲೈಃಪೂಬಾಲಕೈತೋಬುಧಃ || ೩ || ದೂತಸ್ತುದ್ವಾರಕಾಮತ್ಯಸಭಾಃಯಾ
ಮಾಸ್ಥಿತಂಪ್ರಭುಮ್ | ಕೃಷ್ಣಂಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷಂರಾಜಗಂಧಕಮಬ್ರವೀತ್ || ೪ || ಕಾರೂಕೇ || ವಾಸು

೬೬ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆಯು.

(ಶುಕವಚನವು) ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ರಾಮೇ-ಬಲಭದ್ರನು, ನಂದವ್ರಜ-ಗೋಕುಲವಂಶಕುಲತು, ಗತೇ-ಸತಿ-ಹೋ
ದವನಾಗುತ್ತಲೂ, ಕರೂಢಧಿಪತೀ-ಕರೂಢದೇಶಕ್ಕೋಡೆಯನಾದ ಪೌಂಡ್ರಕನು, ಅಜ್ಞಾ-ಮೂಢನಾದ್ದರಿಂದ, ಅಕೂ-ತಾನು,
ವಾಸುದೇವೇತಿ-ವಿಷ್ಣುವೆಂದು, ದೂತಂ-ನಂದೇಶಹಾರಿಯನ್ನು, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗ, ಪಾಹ್ರಿಣೋತ್-ಕಳುಹಿದ
ನು || ೧ || ಜಗತ್ಪತಿಃ ಲೋಕಕ್ಕೋಡೆಯನಾದ, ಭಗವಾ-ಭಗವಂತನಾದ, ವಾಸುದೇವ-ವಿಷ್ಣುವು, ಅವತೀರ್ಣ-ಅವತಾರಂಗೆಯ್ದ
ವನಾಗಿ, ತ್ವಂ-ನೀನಾಗಿರುವಿ, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಬಾಲೈಃ-ಮೂಢರಿಂದ, ಪ್ರಸ್ತಾಭಿತೇ-ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟವನಾಗಿ, ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನೇ, ಅಚ್ಯುತಂ-ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ, ಮೇನೇ-ತಿಳಿದನು || ೨ || ಮಂದಃ-ಮೂಢನಾ
ದ ಪೌಂಡ್ರಕನು, ಬಾಲಕೈತಃ-ಹುಡುಗರಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ನೃಪ-ಅಪದ ಧೋರೆಯಾದ, ಅಬುಧಃ-ಅರಿಯದೆಯಿರುವನಾದ, ಬಾ
ಲಃ-ಹುಡುಗನು, ಯಥಾಪೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅವ್ಯಕ್ತವಸ್ತುವೇ-ಅಪ್ರಕಟಗತಿಯುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಶ್ರೀಹರಿಗೋಸುಗ,
ದೂತಂಚ-ನಂದೇಶಹಾರಿಯನ್ನೂ, ಪಾಹ್ರಿಣೋತ್-ಕಳುಹಿದನು || ೩ || ದೂತಸ್ತು-ನಂದೇಶಹಾರಿಯಾದರೋ, ದ್ವಾರಕಾ-
ಕುಲಸ್ಥಲಿಯಂಕುರಿತು, ಏತ್ಯ-ಬಂದು, ಸಭಾಯಾಂ-ಓಲಗದಲ್ಲ, ಅಸ್ಥಿತಂ-ಕುಳಿತಿರುವ, ಪ್ರಭುಂ-ಒಡೆಯನಾದ, ಕಮಲಪ
ತ್ರಾಕ್ಷಂ-ತಾವರೆಯನ್ನಳ್ಳಿಂ ತೆಕಂಗಳೂ ತಾವರೆಯಲೆಯಂತೆವೈಯೂ ಉಳ್ಳವನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ನಾರಾಯಣನಂ ಕುರಿತು, ರಾ
ಜಸಂದೇಶಂ-ಕಾರೂಕರಾಜನಮಾತನ್ನು, ಅಬ್ರವೀತ್-ಹೇಳಿದನು || ೪ || (ಕಾರೂಕವಚನವು.) ಘಾತಾನಾಂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ,
ಅನುಕಂಪಾರ್ಥಂ-ಕರುಣಿಸತೋಸುಗ, ಅವತೀರ್ಣ-ಅವತಾರವಂಗೆಯ್ದಿರುವ, ವಾಸುದೇವಃ-ವಿಷ್ಣುವು, ಅಹಮೇಕವ-ನಾ

೬೬ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ || ವದ್ಯುಕ್ವಪ್ಪಿ ತಮೇಕಾಶೀಂ ಗತ್ವಾ ಪೌಂಡ್ರಕಂ ಹರಿಃ | ತನ್ಮಿತ್ರಂ ಚ ತ
ತೋವೃತ್ತಂ ಸುದಕ್ಷಿಣವಧಾದಿಕಂ || ೫ || ಅರವತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕಾಶೀಪುರವನೆಯ್ನಿ
ಪೌಂಡ್ರಕನಂ ಅವನ ಮಿತ್ರನಂ ಸಹ ಸಂಹರಿಸಿದ ನೆಂಬ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಮತ್ತು ಸುದಕ್ಷಿಣವಧಾದಿಗಳಂ ಶುಕ
ಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಡಂತೆನೇ-

ಎಲೈ ಅರನೇ! ಕೇಳು, ಬಲರಾಮನು ನಂದಗೋಕುಲವನ್ನೈದುತ್ತಿರಲು ಕರೂಪದೇಶಧಿಪತಿಯಾದ ಅಜ್ಞಾ
ನಾದ ಪೌಂಡ್ರಕನು ತಾನೇವಾಸುದೇವನೆಂದು ಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗ ದೂತನಂ ಕಳುಹಿದನು || ೧ || ಮತ್ತು ಆಪೌಂ
ದ್ರಕನು ತಾನೇವಾಸುದೇವನು, ತಾನೇಜಗತ್ಪತಿಯು, ತಾನೇಭಗವಂತನು, ತಾನೇಲೀತೆಯಿಂದವತರಿಸಿದವನು, ಎಂ
ದುಕೂಡಅಜ್ಞಾರಾದಜನರಿಂ ಸ್ತುತಿಯಿಂ ಪೂಜ್ರಾಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿತನ್ನನ್ನೇ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನಾಗಿತಿಳಿದನು || ೨ ||
ಮತ್ತು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಡಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರಿಂದ ಒಬ್ಬಬಾಲಕನು ರಾಜಭಾವದಿಂ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುವ
ನೋ ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞರಿಂದ ರಾಜಭಾವದಿಂ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ ಮೂಢನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಆಪೌಂ
ದ್ರಕನು ದ್ವಾರಕಾಪುರವಂ ಕುರಿತು ಅಸ್ತುಟಪಾದ ಸಂಗತಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗ ದೂತನಂ ಕಳುಹಿ
ಸಿದನು || ೩ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆದೂತನು ದ್ವಾರಕಾಪುರವನೆಯ್ನಿ ಮಹಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಪ್ರಭುವಾದ ಪ
ದ್ಮದಳಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು ಆಪೌಂಡ್ರಕನು ಪೇಳಿದ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ತಿ
ಳಿಸಿದನೆಂದೆನೇ || ೪ || ಲೋಕಂಗಳ ನನುಗ್ರಹಿಸಲೋಸುಗ ಅವತರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವನು ನಾನೊಬ್ಬನೇ

ದವೋವತೀರ್ಣೋಹಮೇಕನಿವನಚಾಪರಃ | ಭೂತಾನಾಮನುಕಂಪಾರ್ಥಂತ್ಯಂತುಮಿಧ್ಯಾಭಿಧಾಂತೈಃ || ೫ ||
 ಯಾನಿತ್ಯಮಸೃಷ್ಟ್ಯಿಹಾ ನಿಮೌಢ್ಯಾಭಿವರ್ಣ್ಯಭೇತವತ್ | ತ್ಯಕ್ತ್ವೈವಮಾಂತ್ಯಂಕರಣಂನೋಚೇದ್
 ಹಿಮಮಾಹವಂ || ೬ || ಶ್ರೀಶುಕಃ || ವಿಕತ್ಥನಂತದಾಕರ್ಣ್ಯಪೌಂಡ್ರಕಸ್ಯಾಲ್ಪಮಧಃ | ಉಗ್ರಸೇನಾ
 ದಯಸ್ಸಭ್ಯಾಉಚ್ಚೈಕೈರ್ಜಹನುಸ್ತದಾ || ೭ || ಉವಾಚದೂತಂಭಗವಾ ಪರಿಹಾಸಕಥಾಮನು | ಉ
 ತ್ಸ್ರಾಕ್ಷ್ಮಮೂಢಚಿಹ್ನಾನಿಯೈಸ್ತ್ವಮೆವವಿಕತ್ಥನೇ || ೮ || ಮುಖಂಯದಾಪಿಧಾಯಾಜ್ಞಾಕಂಕಗೃಧ್ರ
 ವಶೈರ್ರ್ವತಃ | ಶಯಿಸ್ವನೇಹತಸ್ತತ್ರಭವಿತಾಕರಣಂಶುನಾವಂ || ೯ || ಇತಿದೂತಸ್ತಮಾಕ್ಷಪಂಸ್ಯಾಮಿ
 ನಿಸರ್ವಮಾಹರತ್ | ಕೃಷ್ಣೋಪಿರಥಮಾಸ್ಥಾಯಕಾಶೀಮುಪಜಗಾಮಹ || ೧೦ || ಪೌಂಡ್ರಕೋಪಿತಃ

ನೋರ್ವನೇಯ. ಅಪರಶ್ಚನ-ಮತ್ತೋರ್ವನೂ ಇಲ್ಲವು, ತ್ವಂತು-ನೀನಾದರೋ, ಮಿಧ್ಯಾಭಿಧಾಂ-ಸುಳ್ಳುತನರನ್ನು, ತ್ಯಜ-
 ಬಿಡು || ೫ || ತ್ವಂ-ನೀನು, ಮೂಢಾತ್-ಮೂಢತ್ವದ ದೇಯಿಂದ, ಯಾನಿ-ಯಾವ, ಅಸೃಷ್ಟ್ಯಿಹಾ ನಿ- ನಮ್ಮಗುರುತುಗಳಾದ,
 ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಗಳನ್ನು, ಅಭೇತವತ್-ಹೆದರಿದವನಲ್ಲದಂತೆ, ಬಿಭರ್ಷಿ-ಧರಿಸಿರುವೆಯೋ. ತಾನಿ-ಅವುಗಳನ್ನು, ತ್ಯಾಕ್ತ್ವಾ-ವಿ-
 ತ್ಯಂ-ನೀನು, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಕರಣಂ-ರಕ್ಷಕನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಏಹಿ-ಬಾ, ನೋಚೇತ್-ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮಮ-ನನಗೆ, ಅಹವಂ-
 ಯುದ್ಧವನ್ನು, ದೇಹಿ-ಕೊಡು, || ೬ || [ಶುಕಪಚನವು] ಅಲ್ಪಮೇಧಸಃ-ಕೊಂಚಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಪೌಂಡ್ರಕಸ್ಯ-ಕಾರೂಪನ, ತದ್ವಿ
 ಕತ್ಥನಂ-ಆವ್ಯರ್ಥವಾದ ಆತ್ಮಶಾಸನವನ್ನು, ಆಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ತದಾ-ಆಗ, ಉಗ್ರಸೇನಾದಯಃ-ಉಗ್ರಸೇನನುಮೊದಲಾದ, ಸ
 ಭ್ಯಾಃ-ಸಭಿಕರು, ಉಚ್ಚೈಃ-ಫಿಟ್ಟೆಯಾಗಿ, ಜಹನುಃ-ನಕ್ಕರು || ೭ || ಪರಿಹಾಸಕಥಾಮನು-ಹಾಸ್ಯಪ್ರಸ್ತಾವವಾದ ಕೂಡ
 ಲೇ, ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ಮೂಢ-ಅಜ್ಞಾನಾದಕರೂಪನೇ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ಯೈಃ-ಯಾವುಗಳೊಡನೆ. ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ವಿಕತ್ಥ
 ನೇ-ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಆತ್ಮಸ್ತುತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆಯೋ, ತಾನಿಹಿಹ್ನಾನಿ-ಆಗುತ್ತಿರುವವನ್ನು, ಉತ್ಸ್ರಾಕ್ಷ್ಮೇ-ಬಿಡಿಸುವೆನು. ಎಂದು, ದೂ
 ತಂ-ಸಂದೇಶಹಾರಿಯು ಕುರಿತು, ಉವಾಚ-ನುಡಿದನು || ೮ || ಅಜ್ಞ-ಮೂಢನೇ, ಯದಾ-ಯಾವಾಗ, ಪತೇ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ
 ವನಾಗಿ, ಮುಖಂ-ಮೋರೆಯನ್ನು, ಸಿಧಾಯ-ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು. ಕಂಕಗೃಧ್ರವಶೈಃ-ಗೂಗೆ ಹದ್ದು ಹಕ್ಕಿಗಳಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಳಸ
 ಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಶಯಿಸ್ವನೇ-ಮಲಗುವೆಯೋ, ತದಾ-ಆಗ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಶೂನಾಂ-ನಾಯಿಗಳಿಗೆ, ಕರಣಂ-ಆಶ್ರಯನು, ಭವಿ
 ತಾ-ಆಗುವಿ || ೯ || ದೂತಃ-ಸಂದೇಶಹಾರಿಯು ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ತಮಾಕ್ಷಪಂ-ಆ ತಿರಸ್ಕಾರವಚನವನ್ನು, ಸರ್ವಂ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ಸ್ಯಾ
 ದುರೇ-ತನ್ನೊಡನೆಯಾದ ಪೌಂಡ್ರಕನಿಗೆ ಆಹರತ್-ಕೊಂಡುಹೋಗಿ ತಿಳಿಸಿದನು. ಕೃಷ್ಣೋಪಿ-ಶ್ರೀಹರಿಯೂಕೂಡ, ರಥಂ-
 ತೇರನ್ನು, ಆಸ್ಥಾಯ-ವಿ, ಕಾಶೀಮುಪ-ಕಾಶೀನಗರವುಗಳಿಗೆ, ಜಗಾಮಪ-ಹೋದನು || ೧೦ || ಮಹಾರಥಃ - ಯುದ್ಧನಮ

ಹೋರತು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಲ್ಲ ನೀನು ಅನ್ಯತವಾದ ವಾಸುವೇವನೆಂಬ ಯಾನಾಮಧೇಯಮಂ ಬಿಡುವನಾಗು || ೫ ||
 ಮತ್ತು ನೀನು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಭಯವಿಲ್ಲದ ನಮ್ಮ ಯಾವಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಚಿಹ್ನಗಳು ಧರಿಸಿಯಿದ್ದೀಯೋ ಆಚಿಹ್ನ
 ಗಳೆಂಬಿಟ್ಟು ನನ್ನಂ ಕರಣಹೊಂದುವನಾಗು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಯುದ್ಧವು ಕುಡುವನಾಗು ಎಂದು ಆದೂ
 ತನು ಪೌಂಡ್ರಕನ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ತಿಳಿಸುತ್ತಲು, || ೬ || ಅರಸೇಕೇಳಿ, ಆಗ ಉಗ್ರಸೇನಾದಿಸಭಿಕರು ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿ
 ಯುಳ್ಳ ಪೌಂಡ್ರಕನ ಸ್ತೋತ್ರವಾದ ಮಾತಂಕೇಳಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿನಕ್ಕರು || ೭ || ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಪ್ರ
 ಸ್ತಾವಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಆದೂತನಂಕುರಿತು ಪೌಂಡ್ರಕನಿಗೆ ಹೇಳಕ್ಕವಚನವಂ ಪೇಳಿದನೆಂತೆನೆ- ಎಲೈಮೂಢನೇ
 ಯಾವಚಕ್ರಾದಿ ಚಿಹ್ನಗಳಿಂದ ನೀನು ಆತ್ಮಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಗೆಯ್ಯತಲಿರುವೆಯೋ ಆಚಿಹ್ನಂಗಳಂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ತ್ಯಾ
 ಸಂಗೊಳಿಸುವನಾಗುತ್ತೇನೆ || ೮ || ಎಲೈಅಜ್ಞನೇ! ನೀನುಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನನ್ನಿಂದ ಸುಂಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಆತ್ಮ
 ಪ್ರಶಂಸೆಯುಂ ಗೆಯ್ಯುವ ಅಮುಖವಂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕಂಕಗೃಧ್ರಬಲಾಹಕಗಳೆಂಬ ಪಕ್ಷಿಗಳಂ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳ
 ಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಶುನಕಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾಗುತ್ತೀಯೆ, ಎಂದು ಪೌಂಡ್ರಕನಿಗೆ ಹೇ
 ಳುವಂತೆ ಆದೂತನಿಗೆ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು || ೯ || ಬಳಿಕ ಆದೂತನು ಅಲ್ಲಿಂದಹೋಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳಿದ ತಪಸ್ಕಾ
 ರವಂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪೌಂಡ್ರಕನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು, ಆಗ ಕೃಷ್ಣನುಕೂಡ ರಥವನ್ನೇರಿ ಕಾಶೀಪುರವನೆಯ್ದಿದನು || ೧೦ ||

ಮೋಗಮುಪಲಭ್ಯಮಹಾರಥಃ | ಅಹ್ಲೋಹಿಣೀಭ್ಯಾಂಸಂಯುಕ್ತೋನಿಶ್ಯಕ್ರಾಮುಪುರಾದ್ಧೃತಮ್ ||
ತಸ್ಯಕಾಶೀಪತಿರ್ದ್ರಿತ್ರಂಪಾಪಿ ಗ್ರಾಹೋನ್ವಯಾನ್ಮುಪ | ಅಹ್ಲೋಹಿಣೀಭಿಸ್ತಸ್ಯಭಿರಪಶ್ಯತ್ಪಿಂಡ್ರ
ಕಂಹರಿಃ ||೧೨|| ಶಂಖಾರ್ಯಸಿಗದಾಶಾರ್ಜಶ್ರೀವತ್ಸಾದ್ಯುಪಲಕ್ಷ್ಯೇವ | ಭಿಭ್ರಾಣಂಕೌಸ್ತುಭಮಣಿಂ
ವನಮಾಲಾವಿಭೂಷಿತಮ್ ||೧೩|| ಕೌಶೇಯವಾಸಸೀಪೀತೇವಸಾನಂಗರಾಡಧ್ಯಜಮ್ | ಅಮೂಲ್ಯಮೌ
ಲ್ಯಾಭರಣಂಸ್ಪುರಂಶೈಕರಕುಂಡಲಮ್ ||೧೪|| ವೃಷ್ಣಾತಮಾತ್ಮನಾತುಲ್ಯಂವೆವಂಕೃತ್ರಿಮಂಮಾಶ್ರೀವತ್ |
ಯಥಾನಟಂರಂಗಗಂವಿಜಹಾಸಭ್ಯಶಂಹರಿಃ ||೧೫|| ಶೂಲ್ಕೈರ್ಗದಾಭಿಃಪರಿಘ್ನೈಶ್ಚಕ್ರೈಷ್ಟಿಪ್ರಾಸುತೋ
ಮರೈಃ | ಅಸಿಭಿಃಪಟ್ಟಿಸೈರ್ಬಾಣೈಃಪ್ರಾಹರನ್ನರಯೇಹರಿಮ್ ||೧೬|| ಕೃಷ್ಣಸ್ತುತತ್ಪಿಂಡ್ರಕಕಾ

ರ್ದನಾದ, ಪೌಂಡ್ರಕೋಪೀ-ಕಾರೂಕನೂಕೂಡ, ತದುದ್ಯೋಗಂ-ಅ ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು, ಉಪಲಭ್ಯ-ತೀಡು, ಅಹ್ಲೋಹಿ
ಣೀಭ್ಯಾಂ-ಎರಡಹ್ಲೋಹಿಣಿಗಳ ದಂಡಿನೊಡನೆ, ಸಂಯುಕ್ತಃ-ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ದೃತಂ-ಬೇಗನೆ, ಪುರಾತ್-ತನ್ನ ಮಿತ್ರನ ನಗರ
ವಾದ ಕಾಶಿಯದೇಸೆಯಿಂದ, ನಿಶ್ಯಕ್ರಾಮ-ಹೊರಹೊರಟನು ||೧೧|| ಸ್ತುಪ-ಸರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯೇನೇ, ತಸ್ಯ-ಅಕಾರೂಕ ದೇವರಾಯ
ನಾದ ಪೌಂಡ್ರನಿಗೆ, ಮಿತ್ರಂ-ಗಳೆಯನಾಪ, ಕಾಶೀಪತಿ-ಕಾಶೀರಾಯನು, ಪಾಪಿ ಗ್ರಾಹಂ-ಹಿಂಬಲವಾಗಿ, ತಿಸ್ಯಭಿರಹ್ಲೋಹಿಣೀ
ಭಿಃ-ಮೂರಹ್ಲೋಹಿಣಿಗಳಸೇನೆಯೊಡನೆ, ಅನ್ವಯಾತ್-ಅನುಸರಿಸಿಬಂದನು, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪೌಂಡ್ರಕಂ-ಕಾರೂಕನನ್ನೂ, ಅವ
ಶ್ಯತ್-ಕಂಡನು ||೧೨|| ಶಂಖಾ .. ಲಕ್ಷಿತಂ-ಶಂಖ-ಪಾಂಚಜನ್ಯ, ಅರಿ-ಚಕ್ರ, ಅಸಿ-ಖಡ್ಗ, ಗದಾ-ಗದೆ, ಶಾರ್ಜ-ಬಿಲ್ಲು, ಶ್ರೀವತ್ಸ-
ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಮಚ್ಚ-ಅದಿ-ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ಉಪಲಕ್ಷ್ಯತಂ-ಕೂಡಿದಂಥಾ, ಕೌಸ್ತುಭಮಣಿಂ-ಕೌಸ್ತುಭವೆಂಬ ರತ್ನವನ್ನು, ವಿ
ಭ್ರಾಣಂ-ಧರಿಸಿದವನಾದಂಥಾ, ವನಮಾಲಾವಿಭೂಷಿತಂ-ತುಲಸಿಯಂಪಡೆಯಿಂದಲಂಕೃತನಾದಂಥಾ ||೧೩|| ಸೀತೇ-ಹಳದಿಯಾದ,
ಕೌಶೇಯವಾಸಸಿ-ಪಟ್ಟಿಯವಸ್ತ್ರಗಳೆರಡರನ್ನು, ವಸಾನಂ-ಕೂಡುಲಟ್ಟು ಯಿರುವಂಥಾ, ಗರಾಡಧ್ಯಜಲ-ಗರಾಡನಪವಿಗೆ
ಯುಜ್ಜಂಥಾ, ಅಮೂಲ್ಯಮೌಲ್ಯಾಭರಣಂ-ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದತೆಲೆದೊಡವು (ಕಿರೀಟ) ವುಳ್ಳಂಥಾ, ಸ್ಪುರಂಶೈಕರಕುಂಡಲಂ-ಕೋಭಿನುವಮ
ಕರಾಕಾರವಾದಕಿವಿಬೊಡವುಗಳುಳ್ಳಂಥಾ ||೧೪|| ಆತ್ಮನಾ-ತನ್ನೊಡನೆ, ತುಲ್ಯಂ-ಸಮಾನವಾದ, ಕೃತ್ರಿಮಂವೇಷಂ-ಕಲ್ಪಿತವಾದಅ
ಲಂಕಾರವನ್ನು, ಅಶ್ರಿತಂ-ವೆಚ್ಚಿಸಿರುವಂಥಾ, ರಂಗಗತಂ-ನಾಟ್ಯಸ್ಥಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ನಟಿಯಧಾ-ಆಟಗಾರನುಹೇಗೋಹಾಗಿ
ರುವಂಥಾ; ತಂ-ಅಪೌಂಡ್ರಕನನ್ನು, ದೃಷ್ಣಾವಿ-ನೋಡಿ, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಭೃಶಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ವಿಜಹಾಸ-ನಕ್ಕನು ||೧೫|| ಶೂ
ಲ್ಕೈಃ-ಕವಲುಗೋಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಗದಾಭಿಃ-ಮೋಡುದೊಡೊಣ್ಣೆಗಳಿಂದಲೂ, ಪರಿಘ್ನೈಃ-ಉಬ್ಬಲದೊಂಡೆಗಳಿಂದಲೂ, ತಕ್ತಿ-ಕತ್ತಾ
ಯುಧ, ಯಷ್ಟಿ-ಕುಟಿ, ಪ್ರಾಸ-ಭಾಲ್ಯ, ತೋಮರೈಃ-ಮುಪ್ಪುರಗಳಿಂದಲೂ, ಅಸಿಭಿಃ-ಕತ್ತಿಗಳಿಂದಲೂ, ಪಟ್ಟಿಸೈಃ-ಪಟ್ಟಾಕತ್ತಿಗ
ಳಿಂದಲೂ, ಬಾಣೈಃ-ಅಂಬುಗಳಿಂದಲೂ, ಅರಯಃ-ವೈರಿಗಳು, ಹರಿಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪ್ರಾಹರಣ-ಹೊಡೆದರು ||೧೬|| ಕೃಷ್ಣಸ್ತು-

ಮಹಾರಥಿಕನಾದ ಪೌಂಡ್ರಕನೂ ಕೃಷ್ಣನೆಯಾದ್ದು ಸುನ್ನಾಹವಂತಿಳಿದು ಎರಡಹ್ಲೋಹಿಣಿಗಳೊಡನೆ ಸೀಘ್ರವಾಗಿ
ಕಾಶೀಯಿಂದ ಹೊರಟನು ||೧೧|| ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಮಿತ್ರನಾದ ಕಾಶೀಪುರದರಗು ಪೌಂಡ್ರಕಂಗೆ ಗಹಾಯಕನಾ
ಗಿ ಮೂರಹ್ಲೋಹಿಗಳೊಡನೆ ಹೊರಟನು. ಅಮೇಲೆಕೃಷ್ಣನು ||೧೨|| ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದೆ ಶಾರ್ಜ ಶ್ರೀವತ್ಸ, ಇವು
ಮೊದಲಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳೊಡನೆ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಕೌಸ್ತುಭ ಮಣಿಯಂಧರಿಸಿ ವನಮಾಲೆಯಿಂದಲಂಕೃತನಾಗಿ ||೧೩||
ಪೀತಾಂಬರಗಳನ್ನುಟ್ಟು ಕೃತ್ರಿಮನಾದ ಗರಾಡನಂ ಧ್ಯಜದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದಿರುವ ಕಿರೀಟಾಭರಣಂಗೆ
ಳುಪ್ಪವನಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಮಕರ ಕುಂಡಲಂಗಳುಳ್ಳ, ಅಪೌಂಡ್ರಕನಂಕಂಡನು ||೧೪|| ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತ
ನಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಅಲಂಕಾರವುಳ್ಳ ಕೃತ್ರಿಮಗರಾಡನನ್ನೇರಿದ ನಾಟ್ಯಸ್ಥಾನದ ನಟನಂತೆ ಯುದ್ಧರಂಗಕ್ಕೆ
ಬಂದ ಪೌಂಡ್ರಕನಂ ನೋಡಿ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ನಕ್ಕನು ||೧೫|| ಶತ್ರುಭಟರು ಶೂಲಂಗಳಿಂದ ಗದ್ಗಲಿಂ ಕತ್ತಿಗಳಿಂ
ಪ್ರಾಸಂಗಳಿಂದ ತೋಮರಂಗಳಿಂದ ಖಡ್ಗಂಗಳಿಂದ ಕರಾರಿಗಳಿಂದ ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಕೂಡ ಕೃಷ್ಣನು ಪ್ರಹರಿಸಿದರು ||೧೬||
ಅಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣನು ಗಜಾಶ್ವರಥಪದಾತಿಗಳೆಂಬ ಚತುರಂಗಗಳೊಡನೆ ಯುಕ್ತವಾದ ಅಪೌಂಡ್ರಕ ಕಾಶೀರಾಜ

ತ್ಯುತ್ಯಪತ್ರಿಭಿಃ | ವ್ಯಪಾತಯತ್ಕಾಶಿಪುರಾಂಪದ್ಯಕೋಶಮಿವಾನಿಲಃ ||೧೦|| ಏವಮತ್ಸರಿಣಂಹ
ತ್ವಾಪೌಂಡ್ರಕಂಸಸಖಿಂಹರಿಃ | ದ್ವಾರಕಾಮಾವಿಶತ್ಸಿದ್ಧಿಸ್ತಯಮಾನಕಥಾಮೃತಃ ||೧೧|| ಸನಿತ್ಯಂ
ಭಗವದ್ಧಾನ್ಯಪ್ರಪ್ತಸ್ಮಾಖಿಲಬಂಧನಃ | ಬಿಭಾಣತ್ಕಹರೇರಾಜಸ್ವರೂಪಂತನ್ಮಯೇಭವತ್ ||೧೨||
ಶಿರಃಪತಿತವಾಲೋಕ್ಯರಾಜದ್ವಾರಿಸಕುಂಡಲಮ್ | ಕಿಮಿದಂಕಸ್ಯವಾವಕ್ತ್ರಮಿತಿ ಸಂಶಿರೇಜನಃ ||೧೩||
ರಾಜ್ಞಃಕಾಶೀಪತೇರ್ಜ್ಞಾತ್ವಾಮಹಿವ್ಯುಪುತಬ್ರಾಂಧವಾಃ | ಪೌರಾತ್ಯಹಾಹತಾರಾಜನ್ನಾಥನಾಧತಿ
ಚಾರುದತ್ ||೧೪|| ಸುದಕ್ಷಿಣಸ್ತಸ್ಯಸುತಃಕೃತ್ಯಾಸಂಸ್ಥಾವಿಧಿಂಪಿತುಃ | ನಿಹತ್ಯಪಿತ್ಯಹಂತಾರಂಯಾ
ಸ್ಯಾವ್ಯಪಚಿತಂಪಿತುಃ ||೧೫|| ಇತ್ಯಾತ್ಮನಾಭಿಸಂಧಾಯಗೋಪಾಧ್ಯಾಯೋಮಹೇಶ್ವರಮ್ | ಸುದಕ್ಷಿಣಃ

ಕಾಶೀಪೂರ್ವಾಂ-ಕಾಶೀನಗರದಲ್ಲಿ, ಅನಿಲಃ-ಗಾಳಿಯು, ಪದ್ಯಕೋಶಮಿವ-ತಾವರೆಯ ಮೊಗ್ಗುಂತೆ, ವ್ಯಪಾತಯತ್-ಕೆಡಹಿದ
ನು ||೧೦|| ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಮತ್ಸರಿಣಂ-ಹೊಟ್ಟೆಸಿಚ್ಚುಳ್ಳ, ಸಸಖಂ-ಗೆಳೆಯೊಂಕೂಡಿದ, ಪೌಂಡ್ರಕಂ-ಕಾ
ರೂಶನನ್ನು, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ಸಿದ್ಧಿಃ-ಸಿದ್ಧರೆಂಬ ದೇವತ್ವಳಿತದ, ಸ್ತಯಮಾನಕಥಾಮೃತಃ-ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರ.ಪ.ಅ
ಮೃತದಂಥಾ ಚರಿತ್ರೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ದ್ವಾರಕಾಂ-ಕುಶಸ್ಥಲೀನಗರವನ್ನು, ಆವಿಶತ್-ಹೊಕ್ಕನು ||೧೧|| ರಾಜಃ-ಪರೀಕ್ಷಿತ್ರಾಯ
ನೇ, ಸಃ-ಆ ಪೌಂಡ್ರಕನು, ನಿತ್ಯಂ-ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಭಗವಾನ್-ಕೃಷ್ಣನ, ಧ್ಯಾನ-ಭಾವನೆಯಿಂದ, ಪ್ರಪ್ತವ್ತು- ನಾಶ
ಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಖಿಲಬಂಧನಃ-ಸಮಸ್ತ ಬಂಧಕಂಗಳೂ ಉಳ್ಳವನೂ, ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ಸ್ವರೂಪಂ-ಮೂರ್ತಿಯವೇಷವನ್ನು,
ಬಿಭಾಣತ್-ಧರಿಸಿದವನೂ ಆಗಿದ್ದದ್ದರಿಂದ, ತನ್ಮಯಃ-ಆ ಕೃಷ್ಣಸಾರೂಪ್ಯವಂ ಪಡೆದವನು, ಅಭಾಲ್-ಆದನು ||೧೨|| ರಾಜ
ದ್ವಾರಿ-ಅರಮನೆಯ ಬಾಗಲಿನಲ್ಲಿ, ಪತಿತಂ-ಜಿದ್ದಂಥಾ, ಸಕುಂಡಲಂ-ಕರ್ಣಭೂಷಣಂಗಳಿಂದ ಸಹಿತವಾದ, ಶಿರಃ-ತೇಯನ್ನು,
ಆಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಕಿಮಿದಂ-ಇದೇನು ? ಕಸ್ಯವಾವಕ್ತ್ರಂ-ಯಾವವನತಲೆಯು, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಜನಾಃ-ನಾಗರಿಕರು, ಸಂತಿ
ಶಿರೇ-ಸಂದೇಹಗೊಂಡರು ||೧೩|| ರಾಜಃ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಕಾಶಿಪತೇಃ-ಕಾಶಿಗೊಡೆಯನಾದ ರಾಯನ ತಲೆಯೆಂದು
ಜ್ಞಾತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ಮಹಿಷ್ಯಃ-ರಾಣಿಯರೂ, ಪುತ್ರಬ್ರಾಂಧವಾಃ-ಮಕ್ಕಳೂ ನಂಟರೂ, ಪೌರಾತ್ಯ-ನಾಗರಿಕರೂ, ನಾಥನಾಥ-ಬ
ಡೆಯನೇ ಬಡೆಯನೇ, ಹಾ-ಅಯ್ಯೋ, ಹತಾಃ-ಇತಿಚ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಾವೆನುತಲೂ, ಅರುದತ್-ಅತ್ತರು ||೧೪|| ತಸ್ಯ-ಆಕಾ
ಶೀರಾಯನ, ಸುತಃ-ಮಗನಾದ, ಸುದಕ್ಷಿಣಃ-ಸುದಕ್ಷಿಣನೆಂಬವನು, ಪಿತುಃ-ತಂದೆಯ, ಸಂಸ್ಥಾವಿಧಿಂ-ಪ್ರೀತಕರ್ಮವನ್ನು, ಕೃ
ತ್ವಾ-ಮಾಡಿ, ಪಿತ್ರಿಹಂತಾರಂ-ತನ್ನ ತಂದೆಯೊಂಕೊಂದವನನ್ನು, ನಿಹತ್ಯ-ಕೊಂದು, ಪಿತುಃ-ತಂದೆಯ, ಅಪಚಿತಂ- ಆನೃಣ್ಯವ
ನ್ನು, ಯಾಸ್ಯಾಮಿ-ಹೊಂದುವೆನು ||೧೫|| ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಆತ್ಮನಾ-ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಅಭಿಸಂಧಾಯ- ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಗೊಡು
ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಃ-ಪುರೋಹಿತನಿರಸಿತನಾದ, ಸುದಕ್ಷಿಣಃ-ಸುದಕ್ಷಿಣನೆಂಬವನು, ಪರಮೇಣ-ಉತ್ತಮವಾದ, ಸಮಾಧಿನಾ-

ಸ್ಸನ್ನೂ ಛೇದಿಸಿ ಪದ್ಯಕೋವಂ ವಾಯುವಿನಂತೆ ಕಾಶೀಪುರದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿದನು ||೧೦|| ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಪೌಂಡ್ರಕನನ್ನೂ ಅವನ ಮಿತ್ರನಾದ ಕಾಶೀರಾಯನಂ ಸಹ ಸುಹರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಗಾನಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುವ ಚರಿತ್ರ
ವುಳ್ಳವನಾಗಿ ದ್ವಾರಕಾಪುರವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೧೧|| ಅರಸಾದ ಪರೀಕ್ಷಿತ್ರಾಯನೇ! ಕೇಳು, ನಿರಂತರದಲ್ಲಿ
ಯೂ ಭಗವಂತನಧ್ಯಾನದಿಂ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಂಧಂಗಳೆಲ್ಲವನಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ರೂಪವಂ ಧರಿಸಿದ್ದ ಪೌಂಡ್ರ
ಕನು ಶ್ರೀಹರಿಯಿಂದಲೇ ಸಂಹೃತನಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಾಯುಜ್ಯವನೆಯ್ದಿದನು ||೧೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಾಶೀಪುರ
ಸ್ಥರಾದ ಜನರು ರಾಜದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕುಂಡಲಯುಕ್ತವಾದ ಶಿರಸ್ಸನ್ನೋಡಿ ಇದೇನೆಂದು ಈಶಿರಸ್ಸುಯಾ
ರದೆಂದು ಕೂಡಿ ಸಂಶಯಂಗೆಯ್ದರು ||೧೩|| ಬಳಿಕ ಕಾಶೀರಾಯನ ಪತ್ನಿಯರು ಬಾಂಧವರು ಪುರಜನರು ಸಹ
ಅರಸಿನ ವೃತ್ತಾಂತವಂಕೇಳಿ ಅನಾಥರಾಗಿ ನಾಥನೇಯೆಂದು ದುಃಖಿಸಿದರು ||೧೪|| ಬಳಿಕ ಕಾಶೀರಾಯನ ಪು
ತ್ರನಾದ ಅತಿದಾತೃವಾದ ಸುದಕ್ಷಿಣನು ತಂದೆಗೆ ಸ್ವರ್ಗಸಾಧಕವಾದ ಕರ್ಮಮಗೆಯ್ದು ತನ್ನ ಪಿತ್ರಿವ್ಯವೈರಿ
ಯಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಸಂಹರಿಸಿ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವೆನೆಂದು ||೧೫|| ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಪುರೋಹಿತನೊ

ರೈಯಾಮಾಸಪರಮೇಣಸಮಾಧಿನಾ ||೮೪|| ಪ್ರೀತೋವಿಮುಕ್ತೋಭಗವಾಃ ತಸ್ಮೈವರಮದಾದ್ಯವೇ | ಪಿ
ತ್ಯಹಂತ್ವ ವಧೋಪಾಯಂ ಸವಮೇವರವಿಶಿತುಃ ||೮೫|| ಸುದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿಂ ಪರಿಚರಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಸ್ಸಹಯತ್ವ
ಜಮ | ಅಭಿಚಾರವಿಧಾನಸಚಾಗ್ನಿಃ ಪ್ರಮಥೈರ್ವೃತಃ | ಸಾಧಯಿಷ್ಯತಿಸಂಕಲ್ಪಮಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ
ಯೋಜಿತಃ ||೮೬|| ಇತ್ಯಾದಿವ್ಯಸ್ತಧಾಚಕ್ರೈಶ್ಚ ಪ್ಲಾಸ್ಯಾಭಿಚರಪ್ರತೀ ||೮೭|| ತತೋಗ್ನಿ ರುದ್ಧಿತುಕುಂ
ಡಾನೂರಿತಮಾನತಿಭೀಷಣಃ | ತಪತಾಮ್ರಶಿಖಾಶ್ಚಕುಗ್ರಂ ಗಾರೋದ್ಧಾರಿಲೋಚನಃ ||೮೮|| ದುಮ್ಹೋ
ಗ್ರಭುಕ್ತುಕುಟೀದಂಡಕಲೋರಾಸ್ಯಸ್ಪೃಷ್ಠಜಿಹ್ವಯಾ | ಅಲಿಹೃತ್ಸ್ಯಕ್ವಿಣೀನಗೋವಿಧೋನ್ವೃತೀಶಿಖಂ
ಜ್ವಲಕ್ ||೮೯|| ಪದಾಭ್ಯಾಂ ತಾಳಪ್ರಮಾಣಾಭ್ಯಾಂ ಕಂಪಯಿನ್ಮ ವನೀತಲಮ | ಸೋಭ್ಯಧಾವದ್ವೃತೇಭೋ

ಯೋಗದಿಂದ, ಮಹೇಶ್ವರಂ-ಮಹಾದೇವವನ್ನು, ಅರ್ಚಯಾಮಾಸ-ಪೂಜಿಸಿದನು ||೮೪|| ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರೇಮಮುಳ್ಳವನಾದ, ವಿ
ಮುಕ್ತಃ-ಮುಕ್ತಿಪಲ್ಲದವರಿಲ್ಲದವನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ, ಭವಃ-ಶಿವನು, ತಸ್ಮೈ-ಆ ಸುದಕ್ಷಿಣಂಗೆ,
ವರಮದಾತೃ-ದೇವಕಾದ್ಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವುಗಳೆಂದು ಕೊಟ್ಟನು. ಸಃ-ಆ ಸುದಕ್ಷಿಣನು ಪಿತೃಹಂತೃವಧೋಪಾಯಂ-
ತನ್ನ ತಂಪೆಯಂಕೊಂದವನು ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕುಪಾಯವನ್ನು, ವರಂ-ವರವನ್ನು, ಈ ಶಿತುಃ-ಈಶ್ವರನ ದೇವಿಯಿಂದ, ವಮ್ರೇ-
ಜಯಿಸಿದನು ||೮೫|| ಸುದಕ್ಷಿಣ-ಸುದಕ್ಷಿಣನೇ, ಋತ್ವಿಜಂ-ಯಜ್ಞಸಾಧಕನಾದ, ಅಗ್ನಿಂ-ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿಯನ್ನು, ಅಭಿಚಾರವಿ
ಧಾನೇನ-ಕತ್ರಮಾರಣಪ್ರಯೋಗದಿಂದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಸ್ಸಹ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡನೆ, ಪರಿಚರ-ಪೂಜಿಸಿದವನಾಗು, ಸೋಗ್ನಿಶ್ಚ-ಆ
ಯಗ್ನಿಯೊಕ್ಕೂಡ, ಪ್ರಮಥೈಃ-ರುದ್ರನಭಿಕರಿದ, ವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭಕ್ತಿ ಯಿಲ್ಲದೆ, ಬ್ರ
ಹ್ಮಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ, ಪ್ರಯೋಜಿತಃ-ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟದಾದರೆ, ಸಂಕಲ್ಪಂ-ಮನೋರಥವನ್ನು, ಸಾಧಯಿಷ್ಯತಿ-
ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ||೮೬|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಆದಿಪೃಥಿ-ರುದ್ರನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಸುದಕ್ಷಿಣನು, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಕೃಷ್ಣ
ನಿಗೋನುಗೆ, ಅಭಿಚರ-ಮಾರಣ ಹೋಮವಂಗಯ್ಯನಾಗಿ, ಪ್ರತೀ-ದೀಕ್ಷಾನೆಯವು ವೃಳವನಾಗಿ, ತಥಾ-ಓದ್ರನು ಸೇವದಂ
ತೆ, ಚಕ್ರ-ಮಾಡಿದನು ||೮೭|| ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಕುಂಡಾತೃ-ಹೋಮದ ಗೊಂಡದಿಂದ, ಉತ್ಥಿತಃ-ಎದ್ದಂಥಾ, ಅಗ್ನಿಃ-ದಕ್ಷಿಣಾ
ಗ್ನಿಯು, ಮೂರ್ತೀವಾಃ-ರೂಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅತಿಭೀಷಣಃ-ಅತ್ಯಂತ ಭಯಂಕರನೂ, ತಪತಾಮ್ರಶಿಖಾಶ್ಚಕುಗ್ರ-ಸುಟ್ಟುಕಂ
ಪಾಗಿರುವ ಜುಟ್ಟುವಿನಾಗಲೂ ಉಳ್ಳವನೂ, ಅಂಗಾರೋದ್ಧಾರಿಲೋಚನಃ-ಬೆಂಕಿಯ ಕೆಂಡಗಳಂ ಕಾರುವಂಕಗಳುಳ್ಳವನೂ ||೮೮||
ದುಮ್ಹೋಗ್ರಭುಕ್ತುಕುಟೀದಂಡಕಲೋರಾಸ್ಯಸ್ಪೃಷ್ಠಗ್ರ-ದಾಡಹಲ್ಲಗಳಂ ಕ್ರೂರವಾಗಿಯೂ, ಫ್ಲುಕ್ತುಕುಟೀದಂಡಕಲೋರ-
ಕೋಲುಗಳಂ ತಿರ್ಪಹುಬ್ಬುಗಳಂ ಕಟಿವಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಆಸ್ಯಃ-ಬಾಯಿಯುಳ್ಳವನೂ, ಜಿಹ್ವಯಾ-ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ, ಸ್ಪೃಷ್ಠಿಣೀ-
ಕಟವಾಯಿಗಳನ್ನು, ಅಲಿಹೃ-ನಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿರುವನು, ನಗ್ನಃ-ಬಟ್ಟಿಲ್ಲದವನೂ, ತ್ರಿಶಿಖಂ-ಮುಕ್ಕು ವಲುಗೋಲನ್ನು, ವಿಧೋ
ನ್ವೃತ-ಝಳಿಸುತ್ತಿರುವನೂ, ಜ್ವಲಕ್-ಉರಿಯುತ್ತಿರುವನೂ ||೮೯|| ತಾಳಪ್ರಮಾಣಾಭ್ಯಾಂ-ತಾಳೆಯವರದ ಉದ್ದವುಳ್ಳ, ಪ

ಡನೆ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಪರಮೇಶ್ವರನಂ ಪೂಜಿಸಿದನು ||೮೪|| ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಸುದಕ್ಷಿಣನಂಕುರಿತು
ವರಮ ವರಿಸೆನುತಲೂ ಅವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಧೋಪಾಯವನ್ನೇ ವರವನ್ನಾಗಿ ಬೇಡಿದನು ||೮೫|| ಈಶ್ವರನು
ಅದಂಕೇಳಿ ಸುದಕ್ಷಿಣನೇ! ಋತ್ವಿಜನಂತೆ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನಾಚರಿಸುವ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡನೆ ಅ
ಭಿಚಾರವಿಧಾನದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಅಗ್ನಿಯು ಪ್ರಮಥಗಣ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ||೮೬|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನಲ್ಲದೇ ಯಿರುವ
ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಯಿಷ್ಟಾರ್ಥವಂ ಸಾಧಿಸುವನೆಂದು ನುಡಿದನು || ಸುದ
ಕ್ಷಿಣನು ನಿಯಮಯುಕ್ತನಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೋನುಗೆ ಅಭಿಚಾರ ಕರ್ಮವಂಗಯ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿಯಂ ಪೂಜಿಸಿದ
ನು ||೮೭|| ಆಮೇಲೆ ಹೋಮಕುಂಡದಿಂದ ಅಗ್ನಿಯು ಭಯಂಕರವಾದ ಅಕೃತಿಯೊಡನೆ ತಪ್ತವಾದ ತಾಮ್ರದಂ
ತೆ ಕೆಂಪಾದ ಶಿಖೆ ಗಡ್ಡವಿನಾಗೆಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕೆಂಡಗಳುಳ್ಳ ನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ||೮೮|| ಕೋರದಾಡೆಗಳಂ ಭಯಂ
ಕರವಾದ ಹುಬ್ಬುಗಂಟುಗಳಂ ಕ್ರೂರವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ ನಾಲಿಗೆಗಳಂ ಕಟವಾಯಿಗಳಂ ನೆಕ್ಕುತ್ತ ದಿಗಂಬ
ರನಾಗಿ ತ್ರಿಕೂಲವಂ ತಿರುಹುತ ಚಲಿಸುತಲೂ ||೮೯|| ತಾಳವೈಷ್ಣವ ಪ್ರಮಾಣಂಗಳಾದ ಪಾದಂಗಳಂ ಭೂಮಿಯಂ

ತೈದ್ವಾರಕಾಂಪ್ರದರ್ಶದಿಶಃ||೩೪|| ತಮಾಭಿಚಾರದಹನಮಾಯಾಂತಂದ್ವಾರಕಾಕಸಃ | ವಿಲೋಕ್ಯ
ತತ್ರಸುಸ್ಪರ್ಶವನದಾಹೆಯಧ್ಯಮ್ಯಗಾಃ ||೩೫|| ಅಹೈಸ್ಸಭಾಯಾಂಕ್ರೀಡಂತಂಭಗವಂತಂಭಯಾತು
ರಾಃ |ತಾತ್ರಾಹಿತಾಹಿತೀಲೋಕೇವಯ್ಯೇಪ್ರದಹತಃಪುರಮ್||೩೬||ಶ್ರುತ್ವಾತಜ್ಜನವೈಕ್ಲಬ್ಯಂದೃಷ್ಟಾಪ್ತಿ
ಪ್ಪಾನಾಂಚಸಾಧ್ಯಮ್ | ಶರಣ್ಯಸ್ಸಂಪ್ರದಸ್ಯಾಹಮಾಭೈವೈತ್ಯವಿತಾಸ್ತೃಣಮ್||೩೭||ಸರ್ವಸ್ವಾಂ
ತರ್ಬಹಿಸ್ಸಾರ್ಥೇಕೃತ್ಯಾಂಮಹೇಶ್ವರೀಂವಿಭುಃ | ವಿಜ್ಞೇಯತದ್ವಿಘಾತಾರ್ಥಂಪಾಶ್ವರ್ಯಸ್ಥಂಚಕ್ರವಾದಿ
ಶತ ||೩೮|| ತತ್ಸೂರ್ಯಕೋಟಿಪತ್ರಿಮಂಸುದರ್ಶನಂಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನಂಪ್ರಳಯಾನುಪಭವ | ಸ್ವತೇ

ದ್ವಾರ್ಯಂ-ಕಾಲುಗಳಿಂದ, ಅವನೀತಲಕ-ನೀಲದಸ್ಥಲವನ್ನು, ಕಂಪರ್ಯ-ನಡುಗಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಭೂತೈಃ- ಪಿಶಾಚಂಗಳಿಂದ, ಪೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಅದ, ಸಃ-ಆಭಿಚಾರಿಕಾಗಿಯೂ, ದ್ವಾರಕಾಂ-ಕುಶಸ್ಥಲೀನಗರವನ್ನು, ಪ್ರದರ್ಶನಮಾಡಿರುವದಾ
ಗಿ, ದಿಶಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ಅಭ್ಯಧಾತೇ-ಇದಿರಟ್ಟಬಂದದು ||೩೪|| ಆಯಾಂತಂ-ಬರುತ್ತಿರುವ, ತಂ-ಅಂಥಾ, ಅಭಿ
ಚಾರದಹನಂ-ಮಾಟದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ದಾನ್ವಾರಕಾಕಸಸ್ಪರ್ಷ-ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯುಳ್ಳವರೊಡನೆ, ವನ
ದಾಹೇ-ಕಾಡುಸುಡುವಲ್ಲಿ, ಮೃಗಾಯಧಾ-ಮೃಗಗಳು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ತತ್ರನುಃ-ಹದಿದರು ||೩೫|| ಭಯಾತುರಾಃ-ಭೀತಿಯಿಂ
ದ ಅವಸರ ಗೊಳ್ಳುವರಾಗಿ, ಸುಭಾಯಾಂ-ಓಲಸದಕಾಲಮಯಲ್ಲಿ, ಅಹೈಃ-ನೆತ್ತಗಳಿಂದ, ಕ್ರೀಡಂತಂ-ಆಡುತ್ತಿರುವ, ಭಗವಂ
ತಂ-ನರ್ವಜ್ಞನಂದಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು, ತ್ರಿಲೋಕೇಶ-ಮೂರು ಲೋಕಂಗಳಿಗೊಡೆಯನೇ, ಪುರಂ-ನಗರವನ್ನು, ಪ್ರದಹತಃ-ನು
ಡುತಿರುವ, ವಪ್ಪೇ-ಬೆಂಕಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ, ತಾತ್ರಾಹಿತ-ರಕ್ಷಿಸುರಕ್ಷಿಸೆಂದರು ||೩೬|| ತತ್-ಆ, ಜನವೈಕ್ಲಬ್ಯಂ-ಪ್ರಜೆಗಳದುಃ
ಖವನ್ನೂ, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಸ್ವಾನಾಂ-ತನ್ನವರ, ಸಾಧ್ಯಸಂಚ-ಭೀತಿಯನ್ನೂ, ದೃಷ್ಟಾಪ್ತಿ-ನೋಡಿ, ಶರಣ್ಯ-ರಕ್ಷಕನಾದಕೃಷ್ಣನು
ಸಂಪ್ರಕಸ್ಯ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ನಕ್ಕು, ಮಾಭೈವೈ-ಹದಿರಬೇಡಿರಿ, ಅವಿತಾ-ರಕ್ಷಕಮು, ಅಹಮಸ್ತಿ-ನಾನಾಗಿರುವೆನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು,
ಆಹ-ನುಡಿದನು||೩೭||ನರ್ವಸ್ಥ-ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ. ಅಂತರ್ಬಹಿ-ಬಳಗೂ ಹೊರಗೂ, ಸಾಕ್ಷೀ-ಪ್ರವೃತ್ತರನಾಗಿರುವ, ವಿಭುಃ-
ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಮಾಹೇಶ್ವರೀಂ-ರುದ್ರಸಂಬಂಧವಾದ, ಕೃತ್ಯಾಂ-ಮಾಟದ ದೇವತೆಯನ್ನಾಗಿ, ವಿಜ್ಞೇಯ-ತಿಳಿದುಕೊಂ
ಡು, ತದ್ವಿಘಾತಾರ್ಥಂ-ಅದರ ನಾಶಕ್ಕೋಸುಗ, ಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥಂ-ತನ್ನಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ, ಚಕ್ರಂ-ಚಕ್ರಾಯುಧವನ್ನು, ಆದಿಶತೇ-ಆ
ಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು||೩೮|| ತತ್-ಅಂಥಾ, ನೂರ್ಯಕೋಟಿಪತ್ರಿಮಂ-ಕೋಟಿಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ, ಸುದರ್ಶನಂ-ಚನ್ನಾಗಿ ನೋ
ಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದಾದ, ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನಂ-ಚನ್ನಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವುದಾದ, ಪ್ರಳಯಾನುಪ್ರಭಂ-ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ಬೆಂಕಿಯಂತೆ
ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾದ, ಸ್ವತೇಜಸಾ-ತನ್ನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ, ಖಂ-ಆಕಾಶವನ್ನೂ, ಕಕುಭಿ-ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ರೋದನೀ- ಭೂಮ್ಯಂತೆ
ರಿಕ್ಷಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದಂಥಾ, ಚಕ್ರಂ-ಚಕ್ರಾಯುಧವಾದ, ಮುಕುಂದಾಸ್ತ್ರಂ-ಕೃಷ್ಣನ ಕೈದುವು, ಅಥ-ಆ ಬಳಿಕ, ಅಗ್ನಿಂ-

ನಡುಗಿಸುತ್ತ ಭೂತಗಳಂಗಳಿಂ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಂ ದಹಿಸುತ್ತ ದ್ವಾರಕಾಪುರವಂ ಕುರಿತು
ಓಡಿದನು ||೩೪|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಕಾಪುರದ ಜನರು ಖರುತ್ತಿರುವ ಆಭಿಚಾರಿಕ ಕೃತ್ಯಾಗ್ನಿಯಂ ಕಂಡು ಮೃ
ಗಗಳು ವನದಹನದೊಳಗೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಭಯಪಟ್ಟರು ||೩೫|| ಜನರು ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಗಡೆಯಾಡುತ್ತಿರುವ
ಕೃಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು ಭಯಪೀಡಿತರಾಗಿ ತ್ರಿಲೋಕೇಶ್ವರನೇ! ದಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಯವನೆಯಿಂದ ದ್ವಾರಕಾಪು
ರವಂ ರಕ್ಷಿಸೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದರು ||೩೬|| ಬಳಿಕ ರಕ್ಷಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಜನಂಗಳ ದೀನವಚನಮಾಕೇಳಿ
ಬಂಧುಗಳ ಭಯವೆನ್ನೋಡಿ ನಕ್ಕು ಜನಗಳಿರಾ! ಭಯಪಡಬೇಡಿರಿ ನಾನು ರಕ್ಷಿಸುವೆನೆಂಬಭಯವಿತ್ತನು||೩೭||
ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚದೊಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಸಾಕ್ಷಿರೂಪನಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈಶ್ವರಪ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಅಗ್ನಿಯಂ
ಪರಿಹರಿಸಲೋಸುಗ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು ||೩೮|| ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಸಮಾನವಾದ ಆಚ
ಕ್ರವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುವ ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ತನ್ನತೇಜ
ಸ್ಸಿನಿಂದ ಆಕಾಶವಂ ದಿಕ್ಕುಗಳಂ ಭೂಲೋಕ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಂಗಳಂ ಸಹ ಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ಯುತ್ತ, ಆಯಗ್ನಿಯಂ
೧೭೯

ಜಸಾಖಂಕಕುಭೋಧರೋದಸೀಚಕ್ರಂಮುಕುಂದಾಸ್ತುಮಧಾಗ್ನಿಮದ್ವಯತ್ ||೩೯|| ಕೃತ್ಯಾನಲಃ
ಪ್ರತಿಹತಸ್ಸರಥಾಂಗಪಾಣೇರಸೌಜಸಾನ್ಯಪವಿಭಗ್ನಮುಖೋನಿವೃತ್ತಃ | ಪಾರಾಣಸೀಂಪ್ರತಿಸಮೇತ್ಯ
ಸುವಕ್ಷ್ಯಣಂತಂಸರ್ವೈಗ್ಜನಂಸಮದಹತ್ಸ್ಯಕೃತೋಭಿಜಾರಃ ||೪೦|| ಚಕ್ರಂತುವಿಷ್ಣೋಸ್ತದನುಪ್ರವಿ
ಷ್ಟಂಪಾರಾಣಸೀಂಸಾಟ್ವಸಭಾಲಯಾಪಣಾಪ್ತಂ | ಸಗೋಪುರಾಟ್ವಾಲಕಗೋಪ್ತಗೋಕುಲಾಂಸಕೋಶ
ಹಸ್ತೈಶ್ವರಧಾನ್ಯಶಾಲಾಮ್ ||೪೧|| ದೆಗ್ಧಾವಾರಾಣಸೀಂಸರ್ವಾಲವಿಷ್ಣುಚಕ್ರಂಸುದರ್ಶನಮ್ | ಭೂ
ಯೇಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾತಿಮೃತ್ಯುಪ್ಲಸ್ಯಾಕ್ಲಿಪ್ತಕರ್ತೃಣಃ ||೪೨|| ಯಾವತಚ್ಚಾಪ್ರಮಯೇನ್ಮತ್ಯೇಉತ್ತ
ಮಶ್ಲೋಕವಿಕ್ರಮಮ್ | ಸಮಾಹತೋವಾಕ್ಯಣಯಾತ್ಸರ್ವಪಾಪೈಃಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ... ||೪೩||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಪಟ್ಟಪ್ಪಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಪಿಂಕಿಯನ್ನ, ಅರ್ಧಯತಿ-ಪೀಡಿಸಿತು ||೩೯|| ಸೃವ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ ರಥಾಂಗಪಾಣೇ-ಚಕ್ರಹಸ್ತನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಅ
ಸೌಜಸಾ-ಆಯುಧದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ, ಪ್ರತಿಹತಃ-ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾದ್ದರಿಂದ, ವಿಭಗ್ನ ಮುಖಃ-ಬಡದುಹೋ
ಡಮೋರೆ ಯುಳ್ಳದ್ದಾದ್ದು, ಕೃತ್ಯಾನಲಃ-ಮಾಟದ ಪಿಂಕಿಯು, ನಿವೃತ್ತಃ-ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದಾಗಿ, ಪಾರಾಣಸೀಂಪ್ರತಿ-ಕಾಶೀನಗರಿಯಂ
ಕುರಿತು, ಸಮೇತ್ಯ-ಬಂದು, ಸ್ವಕೃತಃ-ತನ್ನಿಂದಲೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಭಿಜಾರಃ-ಪರಮೋಚವಾದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ವೈಗ್ಜನಂ-ಯ
ಜ್ಞಸಾಧಕರಿಂ ಸಹಿತನಾದ, ತಂಸುದಕ್ಷಿಣಂ-ಅನುದಕ್ಷಿಣನನ್ನು, ಸಮದಹತೇ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸುಟ್ಟಿತು ||೪೦|| ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚಕ್ರ
ತು-ಕೃಷ್ಣನ ಚಕ್ರಾಯುಧವಾದರೂ, ತದನು-ಕೂಡಲೇ, ಪಾರಾಣಸೀಂ ಕಾಶಿಯನ್ನು, ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ-ಹೊಕ್ಕಿದ್ದಾಗಿ, ಸಾಟ್ವಸಭಾ
ಲಯಾಪಣಾಂ-ಮಂಚಿಗೆ ಸಭೆ ಮನೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿಂ ಸಹಿತವಾದ, ಸಗೋಪುರಾಟ್ವಾಲಕಗೋಪ್ತ-ಗೋಕುಲಂ- ಉರಬಾಗಲಮೇ
ಲು ಮಚ್ಚುಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಗೋಧನಂಗಳಿಂ ಸಹಿತವಾದ, ಸಕೋಶಹಸ್ತೈಶ್ವರಧಾನ್ಯ ಶಾಲಾಂ-ಧನಶಾಲೆ, ಉಗ್ರಾಣಗಜ
ಶಾಲೆ ಅಶ್ವಶಾಲೆ ರಥಶಾಲೆ ಪಾಕಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಸಹಿತವಾದ ||೪೧|| ಪಾರಾಣಸೀಂಸರ್ವಾಂ-ಪರಾಣೇಅಪಿ ಯೇಂಬನದಿಗಳ ನಡುವೆಯಿ
ರುವ ಹರಿದಾರಿಯ ಕಾಶೀನಗರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ರಗ್ಧಾವ-ನುಟ್ಟು, ಸುದರ್ಶನಂ-ಸುದರ್ಶನ ಮಂತ್ರದೇವತೆಯಾದ, ವಿಷ್ಣುಚ
ಕ್ರಂ-ವಿಷ್ಣುವಿನ ಚಕ್ರಾಯುಧವೆಂಬ ಪ್ರಣವಾಸ್ತುವು, ಅಕ್ಲಿಪ್ತಕರ್ಮಣಃ-ಕ್ಲೇಶವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸವುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಅವಿದ್ಯಾಬಂ
ಧಮೋಚಕನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ, ಪಾರ್ಶ್ವಂ-ಮಗ್ಗುಲನ್ನು, ಭೂಯಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಉಪಾತಿಷ್ಠತೇ-ಸಹಿಸಿ ಸೇರಿನಿಂತಿತು ||
ಕೃಷ್ಣನ ಗುರುಗಳಾದ ಸಾಂದೀಪನಾದಿ ಸತ್ಪುರಷರೂ ಗೋವುಗಳೂ ನಿರಪರಾಧರೂ ಅಲ್ಲಿವರೂಕೂಡ ಕಾಶೀನಗರವನ್ನು ಪ್ರ
ಳಯಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿರವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದವಾದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಆಕರ್ಷಣೆ ಅಕ್ಷಿಪ್ತವೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ
ವು ||೪೨|| ಯೋಮುರ್ದ್ಯು-ಯಾವ ಪುರುಷನು, ಏತೇ-ಈ, ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕವಿಕ್ರಮಂ-ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟ
ಕೃಷ್ಣನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಸಮಾಹತಃ-ಸಮಾಧಾನ ಮುಳ್ಳವನಾಗಿ ಶ್ರಾವಯೇತೇ-ಶ್ರವಣಗೊಳಿಸುವನೋ, ಶ್ರುಣುಯಾದ್ವಾ-
ಕೇಳುವನೋ, ಸಃ-ಆ ಪುರುಷನು, ಸರ್ವಪಾಪೈಃ-ಸಕಲದುರಿತಂಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಡಲ್ಪಡುವನು ||೪೩||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥ ಬೋಧಿನಿಯೆಂಬ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂ

ಧಮೋಳನೆ ೬೬ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವೆಂಬ ಮುಗಿದುದು.

ಪೀಡಿಸಿತು ||೩೯|| ಅಭಿಜಾರಿಕ ಕೃತ್ಯಾಗ್ನಿಯು ಕೃಷ್ಣನ ಚಕ್ರಾಯುಧದ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪೀಡಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟು ಭಗ್ನ ಮುಖವಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆತಿರುಗಿ ಕಾಶೀಪುರವನೆಯ್ವು, ಋತ್ವಿಕ್ಯಗಳಿಂ ಕೂಡಿರುವ ಅನುದಕ್ಷಿಣನನ್ನೇ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಹಿಸಿತು ||೪೦|| ಅನುತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಚಕ್ರಾಯುಧವೂಕೂಡ ಅಗ್ನಿಯಹಿಂದೆಯೇ ಕಾಶೀ
ಪುರವಂಹೊಕ್ಕು ಕೋಂಟೆಯಮೇಲಿರುವ ಮಂಚಗಳೊಡನೆ ಸಭಾಸ್ಥಾನಂಗಳೊಡನೆ ಅಂಗಡಿಬೀದಿಗಳು ಗೃಹ
ಗಳು ಪುರದ್ವಾರಗಳು ಕೊತ್ತಲಂಗಳು ಕೋಶಗೃಹಂಗಳು ಗಜ ರಥಾಶ್ವಾಯುಧ ಶಾಲೆಗಳು ಇವುಗಳಿಂಕೂಡಿ
ಅಕಾಶೀಪುರವಂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ದಹಿಸಿತು ||೪೧|| ಏನು ಮನೋಹರವಾದ ಚರಿತ್ರವುಳ್ಳ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾರ್ಶ್ವ
ದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದು ನಿಂತದ್ದಾಯಿತು ||೪೨|| ಯಾವಪುರುಷನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪರಾಕ್ರಮವಂ ಪುರಃಪರಿಗೆ ಶ್ರವಣಂ
ಗೊಯ್ಯುವನೋ ಮತ್ತು ತಾನು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತನಾಗಿ ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ಯನೋ ಆಪುರಃಪನು ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಂಗಳಿಂ
ಮುಕ್ತನಾಗುವನು ||೪೩|| ದಶಮಸ್ಕಂಧನೊಳು ೬೬ನೇಅಧ್ಯಾಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವು.

-*ಬಲರಾಮಕೃತದ್ವಿವಿದವಧಿಕಥಾಪೂರಂಭಛಂಟುಃ*-

ರಾಜಾ|| ಭೂಯೋಹಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿರಾಮಸ್ಯಾಧ್ಯಾತ್ಮಕರ್ಮಣಃ | ಅನಂತಸ್ಯಾಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ
ಯದನ್ಯತ್ಕೃತವಾನ್ವಿಭುಃ||೧|| ಶ್ರೀಕುಕೇ||ನರಕಸ್ಯಸಖಃ||ಕಶ್ಚಿದ್ವಿವಿದೋನಾಂವಾನ್ಯಃ|| ಸುಗ್ರೀ
ವಸುಚಿವಸ್ಯೋಧಭಾತ್ರಾಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯವೀರ್ಯವಾನ್ ||೨|| ಸಖ್ಯುಸ್ಯೋಪಚಿತಂಕಾರ್ಯವಾನ್ಯೂರಾಷ್ಟ್ರ
ವಿಪ್ಲವಮ್ | ಪುರಗ್ರಾಮಾಕರಾಫೋಷೋಪಾನದಹದ್ವಷ್ಟಿಮುತ್ಸೃಜನ್ ||೩|| ಕೃಚಿತ್ಸಶೈಲಃಸುತಾ
ಟ್ಯಶೈರ್ದಿಶಾನ್ ಸಮಚೂರಣಯತ್ | ಅನರ್ತಾನ್ಸುತರಾಮಮಯತ್ರಾಸ್ತಮಿತ್ರಹಾಹರಿಃ ||೪|| ಕೃಚಿ

೬೭ ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

(ಪೇಕ್ಷಿತೈಶ್ಚಪು.) ಅಹಂ-ನಾನು, ಅಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ-ತಿಳಿಯಲಾಗದವನಾದ, ಅನಂತಸ್ಯ-ನಾಶರಹಿತನಾದ ಶೇ
ಷನಾದ, ಅಪ್ಪುತಕರ್ಮಣಃ-ಆಶ್ಚರ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರವುಳ್ಳ, ರಾಮಸ್ಯ-ಬಲದೇವನ ಕಥೆಯನ್ನು ಭೂಯಃ-ಮರಳಿ, ಶ್ರೋ
ತುಂ-ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ, ಇಚ್ಛಾಮಿ-ಬಯಸುವೆನು. ವಿಭುಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ ರಾಮನು ಅನ್ಯವ್ಯತ್ಕೃತವಾನ್-ಬೇರೆಯಾವುದನ್ನು
ಮಾಡಿದವನಾಗಿರುವನೋ ಅದರನ್ನೂ ಕೇಳಲೆಳಸುವೆನು ||೧|| [ಶುಕವಚನವು] ನರಕಸ್ಯ-ನರಕಾಸುರನ, ಸಖಾ-ಮಿತ್ರನಾದ, ಕ
ಶ್ಚಿತ್-ಓರ್ವನಾದ, ದ್ವಿವಿದೋನಾಮ-ದ್ವಿವಿದನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ, ಸುಗ್ರೀವಸುಚಿವಃ-ಸುಗ್ರೀವನಮಂತ್ರಿಯಾದ, ಮೈಂದಸ್ಯ
ಭಾತ್ರಾ-ಮೈಂದನೆಂಬವನ ತಮ್ಮನಾದ, ವಾನರಃ-ಕಪಿಯು, ವೀರ್ಯವಾನ್-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದನು, ಸಃ-ಆದ್ವಿಪಿ
ನು, ಅಧ-ಬಳಿಕ ||೨|| ಸಖ್ಯುಃ-ಗಳೆಯನಾದ ನರಕಾಸುರಂಗೆ, ಅವಚಿತಂ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವನ್ನು, ಕುರ್ವಾ-ಮಾಡುವವನಾಗಿ,
ವಾನರಃ-ಕಪಿಯು, ರಾಷ್ಟ್ರವಿಪ್ಲವಂ-ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಮಾಡುವವನಾಗಿ, ಪುರಗ್ರಾಮಾಕರಾಫ-ನಗರಂಗಳನ್ನೂ ಹಳ್ಳಿಗ
ಳನ್ನೂ ಜನಾನಾಸಂಗಳನ್ನೂ, ಫೋಷಾಫ-ಗೊಲ್ಲರವಾಳ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಪಹ್ನಿಮುತ್ಸೃಜನ್-ಬಂಕಿಯನಿಕ್ಕುವವನಾಗಿ, ಅದಹತ್-ಸು
ಟ್ಟನು ||೩|| ಸಃ-ಆ ದ್ವಿವಿದನು, ಕೃಚಿತ್-ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಶೈಲಃ-ಬಟ್ಟದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು, ಉತ್ಪಾಟ್ಯ-ಕಿತ್ತು. ತೈಃ-ಅ
ವುಗಳಿಂದ, ದೇಶಾಫ-ರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳನ್ನು, ಸಮಚೂರಣಯತ್-ಪುಡಿಮಾಡಿದನು. ಯತ್ರ-ಯಾವ ಜೀವದಲ್ಲಿ, ಅಮಿತ್ರಹಾ-ವಿ
ರೋಧಿಗಳಂ ಕೊಲ್ಲುವನಾದ. ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಆಸ್ತ-ಇರುವನೋ, ಆನರ್ತಾಫ-ಅಂಥಾ ಅನರ್ತದೇಶಂಗಳಲ್ಲಿ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಸು
ತರಾಂ-ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಚೇಷ್ಟೆಮಾಡಿದನು ||೪|| ಕೃಚಿತ್-ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯಸ್ಥಃ-ಕಡಲಿನಡುವೆಯು

೬೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ|| ಸಪ್ತಮಪಿಪ್ಪಿತಮೋರಾಮೋ ಗಿರೌಶೈವತಕೇವದಾತ್ | ಸ್ವೈರಂಯುವತಿಭಿಃಕ್ರೀ
ಡನ್ನ ವಧೀದ್ವಿವಿದಂಬಲಃ ||೫|| ಟೀ||ಅರವತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಮದದಿಂದ ಶೈವತಕಪರ್ವ
ತದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಬಂದಂತೆ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ದುಷ್ಕನಾದ ದ್ವಿವಿದನಂ ಸಂಹರಿಸಿದನು
ಬ ಅರ್ಥವಂ ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಂದಂತೆ-

ಮೊದಲು ಅರಸು ಶುಕಮುನಿಯಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯನು ಎಲೈಶುಕಾಚಾರ್ಯನೇ! ಬಲರಾಮನು ಬೇರೆ ಯಾವ
ವ್ಯಾಪಾರವಂ ಗೆಯ್ದನೋ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದಚರಿತ್ರೆಯುಳ್ಳಅನಂತನಾದಅಪ್ರಮೇಯನಾದರಾಮನ ಅಂತಾಚರಿ
ತ್ರವಂ ಕೇಳಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿರುವೆನು ||೧|| ಎಂಬ ವಚನವಂಕೇಳಿ ಶುಕಮುನಿಯು ನಿರೂಪಿಸುವನು.
ಎಲೈಅರಸೇಕೇಳು ನರಕಾಸುರನಿಗೆ ಮಿತ್ರನಾದ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮೈಂದನಿಗೆ ತಮ್ಮನಾದ ಪರಾ
ಕ್ರಮವಂತನಾದ ದ್ವಿವಿದನೆಂಬ ವಾನರನಿದ್ದನು ||೨|| ಆದ್ವಿವಿದನು ಮಿತ್ರನಾದ ನರಕಾಸುರನ ಋಣವಂ ಕಳೆಯ
ಲೋಸುಗ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಪದ್ರವವಾಗುವಂತೆ ಪುರಂಗಳಂ ಗ್ರಾಮಂಗಳಂ ಆಕರಂಗಳಂ ಹಳ್ಳಿಗಳಂಹದ ಕಿಚ್ಚಿಟ್ಟು
ಉರಿಸಿದನು ||೩|| ಮತ್ತು ದ್ವಿವಿದನು ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಂಗಳಂಕಿತ್ತು ಅವುಗಳಿಂದ ದೇಶಂಗಳಂ ಚೂ
ರ್ಣಂಗೆಯ್ದನು. ಆನರ್ತದೇಶಂಗಳಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಮಿತ್ರನಾಗಿದ್ದ ನರಕಾಸುರನಂ ಸಂಹರಿಸಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಾ
ಸಂಗೆಯ್ಯದರಿಂದ ಆನರ್ತದೇಶಂಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಅವುಗಳಂ ಉಪದ್ರವಪಡಿಸಿದನು||೪|| ಮತ್ತು

ತಸ್ಮಾದ್ರಮಧ್ಯೋಮೋರ್ಭ್ಯಾಮುದ್ಧೃತ್ಯತಜ್ಜಲಮ್ ! ದಶಾನಾ ಗಾಯಾತಪಾಂ ಜೋವಲಾಕೂ
 ಲೆನ್ಯಮಜ್ಜಯತೆ ||೫|| ಆಶ್ರಮಾನ್ಯಪಿಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಕೃತ್ಯಾಭಿಗ್ನವನಸ್ವತೀ | ಅದೂವಯಚ್ಛಕ್ತ
 ನ್ಯೂತ್ಯೈ ರಗ್ನೀವೈತಾನಿಕಾಣಿಖಲಃ ||೬|| ಪುರುಷಾನ್ಯೋಪಿತೋದ್ಯುಪ್ಪ್ರಾಪ್ತೋದ್ಯೋಗೋಗುಹಾ
 ನುಸಃ | ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯಚಾಪ್ಯಧಾಚ್ಛೃಂಗೆಯೈವೇಶಸ್ಕಾರೀವಕೀಟಕಮ್ ||೭|| ವಿವಂದಶಾನ್ವಿಪ್ರಕುರ್ವ್ಯದೂ
 ಪಯಂಶ್ಚ ಕಾಲಸ್ತ್ರಿಯಃ | ಶ್ರುತ್ವಾಸುಲಲಿತಂಗೀತಂಗಿರಿಂರೈವತಕಂಯಯೌ ||೮|| ತತ್ರಾಶ್ರಮ
 ದ್ಯದುಪತುರಾಪುಪ್ಪುರಮಾಲಿನಮ್ | ಸುದರ್ಶನೀಯಸರ್ವಾಂಗಂಲಲನಾಯೋಧಮಧ್ಯಗಮ್ ||೯||
 ಗಾಯಂತಂವಾರುಣೀಂಪೀತ್ವಾಮದವಿಹ್ವಲಲೋಚನಮ್ | ವಿಭ್ರಾಜಮಾನಂವಪುಷಾಪ್ರಭಿನ್ನಮಿವವಾ
 ರಣಮ್ ||೧೦|| ದುಷ್ಯಂತಾಖಾಮೃಗಶ್ಚಾಖಾಮಾರೂಢಾಕಂಪಯತುರ್ಮಾಣ | ಚಕ್ರಕಿಲಕಿಲಾಶಬ್ದ

ರುವನಾಗಿ, ನಾಗಾಯತಪಾಂ-ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಆನೆಗಳ ಬಲವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ತಜ್ಜಲಂ-ಆ
 ನೀರನ್ನು, ಉದ್ಧೃತ್ಯ-ಎತ್ತಿ, ವೇದಾಕೂಲೇ-ತಡಿಯದಡದಲ್ಲಿ, ದೇಶಾಣ-ರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳನ್ನು, ನ್ಯಮಜ್ಜಯತೆ-ಮುಳುಗಿಸಿದ
 ನು ||೫|| ಖಲಃ-ದುಷ್ಯನಾದ ದ್ವಿವಿದನು, ಬುಧಿಮುಖ್ಯಾನಾಂ-ಮುಖಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದವರ, ಆಶ್ರಮಾನ್-ಆ ವಾಸಪ್ರದೇಶಗಳ
 ನ್ನು, ಭಗ್ನವನಸ್ವತೀ-ಮುರಿದ ಮರಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕೃತ್ವಾ-ಮಾಡಿ, ವೈತಾನಿಕಾನ್ಗೀ-ಶ್ರುತಾಗ್ನಿಗಳನ್ನು, ಶಕ್ತ
 ನ್ಯೂತ್ಯೈ-ಮಲಮೂತ್ರಗಳಿಂದ, ಅಮೂಷಯತ್-ಕಡಿಸಿದನು ||೬|| ದ್ಯುಪ್ಪ್ರ-ಗರ್ವಿತನಾದ, ಸಃ-ಆ ದ್ವಿವಿದನು, ಪುರುಷಾಣ-
 ಗಂಡುಸರನ್ನೂ, ಯೋಷಿತಃ-ಹೆಂಗಳನ್ನೂ, ಧ್ಯೋದ್ಯೋಗೋಗುಹಾನು-ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿನ ಗವಿಗಳಲ್ಲಿ, ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ-ಇರಿಸಿ, ಪೇ
 ಶಸ್ಕಾರೀ-ಕಣಜನ ಹುಳವು, ಕೀಟಕಮಿವ-ಹುಳವನಂತೆ ಶೃಂಗೈಃ-ಗಿರಿಶಿಖರಗಳಿಂದ, ಅಪ್ಯಧಾತು-ಮುಚ್ಚಿದನು ||೭||
 ವಿವಂ-ಹೀಗೆ, ದೇಶಾಣ-ರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳನ್ನು, ವಿಪಕ್ರಮರ್ವ-ಅಪಕಾರ ಗೊಳಿಸುವನಾಗಿಯೂ, ಕುಲಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಸದ್ವಂಶದಹೆಂ
 ಗಳನ್ನು, ದೂಷಯಂಶ್ಚ-ಕಡೆನುವನಾಗಿಯೂ, ಸುಲಲಿತಂ-ಬಹಳ ಕೋಮಲವಾದ, ಗೀತಾ-ಹಾಡನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ರೈವ
 ತಕಂಗಿರಿಂ-ರೈವತಕವೆಂಬ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು, ಯಯೌ-ಸೇರಿದನು ||೮|| ತತ್ರ-ಆ ರೈವತಾಕಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ಲಲನಾಯೋಧಮಧ್ಯಗಂ-
 ಹೆಂಗಳ ಹಿಂಡಿನನಡುವೆಯಿರುವ, ಸುದರ್ಶನೀಯಸರ್ವಾಂಗಂ-ಚಲುವಾದ ಸಕಲಾವಯವಂಗಳುಳ್ಳ, ಪುಷ್ಪುರಮಾಲಿನಂ-ತಾವರದಂ
 ಡೆಯುಳ್ಳ, ಯದುಪತುರ-ಯಾದವರಿಗೊಡೆಯನಾದ, ರಾಮಂ-ಬಲದೇವನನ್ನು, ಅಪಶ್ಯತ್-ಕಂಡನು ||೯|| ವಾರುಣೀಂ-ಹೆಂಡವ
 ನ್ನು, ಪೀತ್ವಾ-ಕುಡಿದು, ಮದವಿಹ್ವಲಲೋಚನಂ-ಕೃಪಿಸಿಂದ ಕದಡಿಹಕಂಗಳುಳ್ಳವನೂ, ಗಾಯಂತಂ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವನೂ, ವಪು
 ಷಾ-ದೇಹದಿಂದ, ವಿಭ್ರಾಜಮಾನಂ-ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವನೂ, ಪ್ರಭಿನ್ನಂವಾರುಣಮಿವ-ಮದಿಸಿದ ಆನೆಯಂತಿರವವನೂ ಆದ,
 ರಾಮನಂನೋಡಿ, ||೧೦|| ದುಷ್ಯಂತಾ-ಕಡುಕನಾದ, ಕಾಖಾಮೃಗಃ-ಕೋಟಿಯು, ಕಾಖಾಂ-ಕೊಂಬೆಯನ್ನೂ, ಆರೂಢಃ-ವಿರಿ

ಸಾವಿರ ಗಜಗಳ ಬಲವುಳ್ಳ ಅದ್ವಿವಿದನು ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಜಲಮಧ್ಯದಲ್ಲಿನಂತು ಭುಜಂಗಳಿಂ
 ದ ಅಜಲವನೆರಚಿ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿರುವ ದೇಶಂಗಳಂ ಮುಳುಗಿಸಿದನು ||೫|| ಮತ್ತು ದುಷ್ಯನಾದ ಅದ್ವಿವಿದನು
 ಋಷಿಶ್ರೇಷ್ಠರ ಆಶ್ರಮಂಗಳಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷಂಗಳಂ ಮುರಿದು ಅಗ್ನಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನಂಗೆಯ್ದನು ||೬|| ಮ
 ತ್ತು ಮತ್ತನಾದ ಅವಾನರನು ಕ್ರಿಮಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಯಹಾಗೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಪರಸ್ಪರದ ಕಮರಿಗಳಲ್ಲಿರುವ
 ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿಕೂಡಿ ಆಪರ್ವತದ ಶಿಖರಂಗಳಂ ಮುಚ್ಚಿದನು ||೭|| ಈರೀತಿಯಿಂದ ದೇಶಂಗಳಂ ಪೀಡಿಸುತ್ತಲಿರುವ
 ಮತ್ತು ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಾನಭಂಗವಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಲಿರುವ ದ್ವಿವಿದನು ಒಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾದ
 ಗಾನವಂಕೇಳಿ ರೈವತಕ ಪರ್ವತವೆನೆಯ್ದಿದನು ||೮|| ಅಲ್ಲಿ ದ್ವಿವಿದನು ಕಮಲಮಾಲೆಯಂಧರಿಸಿ ನೋಡಲ್ಪಕ್ಕ
 ಅವಯವಂಗಳುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ||೯|| ಮದ್ಯಪಾನವಂ ಮಾಡಿ ಕೂಡುತ್ತಲಿರುವ, ಮದ
 ದಿಂದ ಒಡನಾದ ಕಂಠುಗಳುಳ್ಳ ಕರೀರದಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರುವ, ಮದದಾನೆಯಂತೆ ಮತ್ತನಾಗಿಯೂ ಇರುವ,
 ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಬಲರಾಮನಂಕಂಡನು ||೧೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಯನಾದ ಅದ್ವಿವಿದನು ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಕಾಖೆ
 ಯನೇರಿ ವೃಕ್ಷಂಗಳಂ ಕಂಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನಂ ಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ಯುತ್ತ ಕಿಲಕಿಲ ಶಬ್ದವಂಮಾಡಿದನು ||೧೧||

ಮಾತೃನಂಸಂಪ್ರದರ್ಶಯತ್ ||೧೧||ತಸ್ಯಧಾವ್ಯೈಂಕಪಿವೀಕ್ಷ್ಯತರಾಣ್ಯೋಜಾತಿಚಾಪಲಾಃ | ಹಾ
ಸ್ಯಪ್ರಿಯಾವಿಜಹಸುರ್ಬಲವಪರಿಗ್ರಹಾಃ ||೧೨||ತಾಹಲಯಾಮಾಸಕಪಿಭೂರ್ವೈವೈಸ್ಸಂಮುಖಾ
ದಿಭಿಃ| ದರ್ಶಯತ್ ಸ್ಯಗುದಂತಾಸಾಂರಾಮಸ್ಯಚನಿರೀಕ್ಷತಃ||೧೩||ತಂಗ್ರಾಪ್ತಾಪ್ರಾಪ್ತಾಹರತ್ಕ್ರೂರಾ
ಬಲಪ್ರಹರತಾಂವರಃ | ಸವಂಚಯಿತ್ಯಾಗ್ರಾಪಾಣಂಮದಿರಾಕಲಶಂಕಪಿಃ || ಗೃಹೀತ್ವಾಹಲಯಾಮಾ
ಸಧೂರ್ಮಸ್ತಂಕೋಪಯತ್ ||೧೪||ನಿರ್ದಿಗ್ದ್ಯಕಲಶಂದುಪ್ಪೊವಾಸಃ| ಸ್ಯಾಸ್ಪಾಲಯದ್ಬಲಮ್ | ಕ
ದರ್ಶೀಕೃತ್ಯಬಲವಾಃ| ವಿಪ್ರಚಕ್ರೇಮದೋದಧತಃ ||೧೫|| ತಂತಸ್ಯಾವಿನಯಂದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ರದಶಾಂಕ್ಷತದ

ದ್ವಾಗಿಯೂ, ದುರ್ಮಾ-ಮರಗಳನ್ನು, ಕಂಪಯ-ಅಲ್ಲಡಿಸುವುದಾಗಿಯೂ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನನ್ನು, ಸಂಪದರ್ಶಯತ್ -
ತೋರಿಸುವುದಾಗಿಯೂ, ಕಿಲಕಿಲಾಶಬ್ದಂ-ಕಿಲಕಿಲದ್ವನಿಯನ್ನು, ಚಕ್ರೇ-ಮಾಡಿತು||೧೧||ತಸ್ಯಕಪಿಃ-ಆ ಕೋಟಿಯ, ಧಾರ್ಪಣ್ಯಂ-
ದಿಟ್ಟುತನವನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ತರುಣ್ಯಂ-ಪ್ರಾಯದ ಹೆಂಗಳು, ಜಾತಿಚಾಪಲಾಃ-ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಚಂಚಲೆಯರೂ,
ಹಾಸ್ಯಪ್ರಿಯಾಃ-ನಗೆಸರ ವಿಪ್ಲವಾದವರೂ, ಬಲವೇವಪರಿಗ್ರಹಾಃ-ರಾಮವತ್ತಿಯರೂ ಅದ್ದರಿಂದ, ವಿಜಹಸುಃ-ನಕ್ಕರು ||೧೨||
ಕಪಿಃ-ದ್ವಿವಿದನು, ರಾಮಸ್ಯನಿರೀಕ್ಷತಸ್ತತಃ-ರಾಮನು ನೋಡುವವನಾಗುತ್ತಿರಲು, ತಾಸಾಂ-ಆ ಹೆಂಗಳಿಗೆ, ಸ್ಯಗುದಂ-ತನ್ನತಿ
ಕವನ್ನು, ದರ್ಶಯತ್-ತೋರಿಸುವನಾಗಿ, ಸಮ್ಯುಖಾದಿಭಿಃ-ಇದಿರಿಗೆಮೋರೆ ತೋರಿಸುವುದು ಮೊಹಾದವುಗಳಿಂದಲೂ, ಭೂ
ವಿಕ್ಷೇಪೈಃ-ಹುಬ್ಬುಗಳಂಹಾರಿಸಿ ಅಣಕಿಸುವಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ತಾಃ-ಆ ಹೆಂಗಳನ್ನು, ಹೇಲಯಾಮಾಸ-ಅವಮಾನ ಗೊಳಿಸಿದನು |
ಪ್ರಹರತಾಂ-ಹೊಡೆಯುವವರಲ್ಲಿ, ವರಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ಬಲಃ-ರಾಮನು, ಕ್ರೂರಾಃ ನಿಟ್ಟುಂಟಾದವನಾಗಿ, ಗ್ರಾಪ್ತಾ-ಕಲ್ಲಿನಿಂ
ದ, ತಂ-ಆ ಕಪಿಯನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ತೇ-ಹೊಡೆದನು, ಸಂಕಪಿಃ-ಆ ವಾನರನು, ಗ್ರಾಪಾಣಂ-ಕಲ್ಲನ್ನು, ವಂಚಯಿತ್ವಾ-ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂ
ಡು, ಮದಿರಾಕಲಶಂ-ಹೆಂಡದ ಕೊಡವನ್ನು, ಗೃಹೀತ್ವಾ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಧೂರ್ತಃ-ವಂಚಕನಾಗಿ||ಹರ್ಷ-ನಗುವನಾಡ್ದರಿಂದ,
ತಂ-ಆ ರಾಮನನ್ನು, ಕೋಪಯತ್-ನಿಟ್ಟುಗೊಳಿಸುವನಾಗಿ, ಹೇಳಿಯಾಮಾಸ-ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದನು ||೧೪|| ದುಷ್ಯಂ-ಕೆಡುಕ
ನಾದ ವಾನರನು, ಕಲಶಂ-ಹೆಂಡದಕೊಡವನ್ನು, ನಿರ್ಭಿದ್ಯ-ಒಡೆಗಟ್ಟಿ, ಬಲವಾಃ-ಬಲವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಬಲಂ-ಜಲರಾ
ಮನನ್ನು, ಕದರ್ಶೀಕೃತ್ಯ-ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ಮದೋದಧತಃ-ಕೊಬ್ಬಿನಿಂದ ಅಧಿಕನಾಗಿ, ವಾಸಾಂಸಿ-ಹೆಂಗಳ ಸೀರೆಗಳನ್ನು, ಆ
ಸ್ಪಾಲಯತೆ-ಸೆಳೆದು ಹರಿತನು. ವಿಪ್ರಚಕ್ರೇ-ಪೀಗೇಅವಕಾರವಂ ಗೆಯ್ದನು||೧೫|| ತಂ-ಅವನನ್ನು, ತಸ್ಯ-ಅವನ, ಅವಿನ
ಯಂ-ಗರ್ವವನ್ನೂ, ತದುವದುರ್ತಾ-ಅನಂದುವದ್ರವಗೋ ಸಲ್ಪಟ್ಟು, ದೇಶಾಂಶ್ಚ-ರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳನ್ನೂ, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋ
ಡಿ, ಕ್ರೂರಂ-ನಿಟ್ಟುಂಟಾದ ರಾಮನು, ಅರಿಜಿಘಾತನಯಾ-ವೈರಿಯ ಕೊಲ್ಲಲವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಮುಸಲಂ-ವನಿಕೆಯನ್ನೂ, ಹಲಂ

ಸ್ಯಭಾವದಿಂದಲೇ ಚಪಲರಾದ ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಯಪ್ರಿಯರಾದ ಬಲಭರಗ್ರಿಸಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆಸ್ತ್ರೀಯರು
ಕಪಿಯುಧೈರ್ಯವನ್ನೋಡಿ ನಕ್ಕರು ||೧೨||ಆಕಪಿಯು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ರಾಮನಂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಆಹೆಂಗಳಿಗೆ ತನ್ನ
ಗುದಸ್ಥಾನವಂ ತೋರಿಸುವುದಾಗಿ, ಮತ್ತು ಭ್ರೂವೀಕ್ಷೇಪಂಗಳಿಂ ಮುಖವಿಕಾಂಗಳಿಂ ಆಸ್ತ್ರೀಯರಂ ಅವ
ಮಾನಂ ಗೆಯ್ದದು||೧೩||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೂರರೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಬಲರಾಮನು ಅತಿಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿಂಪಾ
ಪಾಣದಿಂ ಆಕಪಿಯಂ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು. ಧೂರ್ಮನಾದ ಆಕಪಿಯು ಕಲ್ಲಿನವೆಟ್ಟನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮದ್ಯಕಲಶ
ವಂ||೧೪|| ಗ್ರಹಿಸಿ ಆರಾಮನಿಗೆ ಕೋಪವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಲೂ ನಗುತ್ತಲೂ ಅಹೆಂಡದ ಕೊಡವನೊಡದು ಆಹೆಂ
ಗಳ ವಸ್ತ್ರಗಳಂ ಸೆಳೆದು ಹರಿದನು. ಮತ್ತು ಬಲವಂತನಾದ ಆಕಪಿಯು ಮದೋದಧತನಾಗಿ ಆರಾಮನಂ ತೃ
ಣೀಕರಿಸಿ ತಿರಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ದನು ||೧೫||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಆಕಪಿಯ ದುಷ್ಯತನವನ್ನೂ ಅವನಿಂದ ಪೀ
ಡಿತಂಗಳಾಗ ದೇಶಂಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ ಶತ್ರುವಂ ಸಂಹರಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಹಲಮುಸಲಾ
ಯುಧಗಳನ್ನು ಪಿಡಿದನು||೧೬|| ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮವಂತನಾದ ದ್ವಿವಿದನುಕೂಡ ಕೈಯಿಂದ ಸಾಲವೃಕ್ಷವಂಕಿತ್ವಾ
ಕೊಂಡು ವೇಗದಿಂದಲೇ ಇದಿರಿಗೆಹೋಗಿ ಅವೃಕ್ಷವಂ ರಾಮನ ಸಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಡಹಿದನು ||೧೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ

ಪದಾತ್ರಾ | ಕ್ರಮೋಮುಸಲಮಾದತ್ತ ಹಲಂಚಾರಿಜಿಘಾಂಸಯಾ ||೧೬|| ದ್ವಿವಿದೋಪಿಮಹಾವೀರ್ಯ
ಸ್ಸಾಲಮುತ್ಸಾಹ್ಯವಾಣಿ ||೧೭|| ಅಭ್ಯೇತ್ಯತರಸಾತನಬಲಂಮೂರ್ಧನ್ಯತಾಡಯತ್ ||೧೮|| ತಂತುಸಂಕರ್ಷ
ಣೋಮೂರ್ಧ್ನಿಗತಂತಮಚಲೋಯಧಾ | ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹಭಗವಾಃ ಸುನಂದನಾಹನಚ್ಚ ||೧೯||
ಮುಸಲಾಹತಮಸ್ತಿ ಮ್ಲೋವಿರಚಿರಕ್ತಧಾರಯಾ | ಗಿರಿರ್ದಧಾಗೈರಿಕಯಾಪ್ರಹಾರಂನಾನುಚಿಂತಯಾ ||
ಪುನರನ್ಯೂಸಮುತ್ಕ್ರಿಸ್ಯಕೃತ್ಯಾನಿವೃತ್ತಮೋಜಸಾ | ತನಾಹನತ್ಸುಸಂಕ್ರಾದ್ಧಸ್ತಂಫಲಕೃತಧಾಚ್ಛಿ
ನತ್ ||೨೦|| ತತೋನ್ಯಮುತ್ಸಾಹ್ಯಜಘ್ನಿ ತಂಚಾಪಿಶತಧಾಚ್ಛಿ ನತ್ ||೨೧|| ಎವಂಯುಧೈಃ ಭಗವತಾಭ
ಗ್ನಿ ತಸ್ಮಿನ್ ಪುನಃಪುನಃ ! ಅಕೃವ್ಯಸರ್ವತೋವೃಕ್ಷಾನ್ನಿವೃಕ್ಷಮಕರೋದ್ವನಮ್ ||೨೨|| ತತೋಮುಂಚ

ಚ-ನೀಗಿಲನ್ನು, ಆದತ್ತ-ತೆಗಮಕೊಂಡನು ||೧೬|| ದ್ವಿವಿದೋಪಿ-ವಾನರನೂ ಕೂಡ, ಮಹಾವೀರ್ಯ-ಅಧಿಕಸಾಮರ್ಥ್ಯಮು
ಕ್ತವನಾದ್ದರಿಂದ, ಪಾಣಿನಾ-ಕೈಯಿಂದ, ಸಾಲಂ-ಮರವನ್ನು, ಉತ್ಪಾಹ್ಯ-ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು, ತರಸಾ-ವೇಗದಿಂದ, ಅಭ್ಯೇತ್ಯ-ಅಡಿ
ರಿಗೆ ಬಂದು, ತೇನ-ಆಮರದಿಂದ, ಬಲಂ-ರಾಮನನ್ನು, ಮೂರ್ಧನಿ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅತಾಡಯತ್-ಹೊಡೆದನು ||೧೭|| ಮೂರ್ಧ್ನಿ-
ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಆವತಂತಂ-ದೀಳುತ್ತಿರುವ, ತಂತು-ಆ ಮರವನ್ನಾದರೂ, ಭಗವಾಃ-ಈಶ್ವರನಾದ, ಸಂಕರ್ಷಣಿ-ಕೇಷಮೂರ್ತಿ
ಯಾದರಾಮನು, ಅಚಲೋಯಧಾ-ಬೆಟ್ಟವು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ-ಅಂಗೀಕರಿಸಿದನು. ಸುನಂದೇನ-ಸುನಂದವಂ
ಬ ಮುಸಲಾಯುಧದಿಂದ, ತಂಚ-ಆ ಕಸಿಯನ್ನು, ಅಹನತ್-ಹೊಡೆದನು ||೧೯|| ಮುಸಲಾಹತಮಸ್ತಿ-ವನಿಕೆಯಿಂದ ಬಡಿ
ಯೆಲ್ಲುಟ್ಟ ಮೆದಡುಳ್ಳವನಾಗಿ, ರಕ್ತಧಾರಯಾ-ಕನ್ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ, ಗೈರಿಕಯಾ-ಕಾವಿಮುಣ್ಣಿನ ನೀರಿನಿಂದ, ಗಿರಿಯಧಾ-
ಜುಟ್ಟವುಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, ವಿರೇಹೇ-ಬೆಳಗಿದನು, ಪ್ರಹಾರಂ-ಬೆಟ್ಟನ್ನು, ನಾನುಚಿಂತಯಾ-ಲೆಸಗಿದವನಾಗಿ ||೧೯|| ಓಜಸಾ-
ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ, ಅನ್ಯಂ-ಮತ್ತೊಂದು ಮರವನ್ನು, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಸಮುತ್ಕ್ರಿಸ್ಯ-ಕಿತ್ತಿತ್ತಿಕೊಂಡು, ನಿಷ್ಪತ್ತಂ-
ಎಲೆಗಳಲ್ಲದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಕೃತ್ಯಾ-ಮಾಡಿ, ಸಂಕ್ರಾದ್ಧಸಿ-ನಿಟ್ಟುಗೊಂಡವನಾಗಿ, ತೇನ-ಆ ಮರದಿಂದ, ಆಹನತ್-ಹೊಡೆದನು, ಬಲಿ-
ರಾಮನು, ತಂ-ಆ ಮರವನ್ನು, ಶತಧಾ-ನೂರುಬಗೆಯಾಗಿ, ಅಚ್ಛಿನತ್-ಕಡಿದನು ||೨೦|| ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಅನ್ಯಂ-ಮತ್ತೊಂ
ದುಮರವನ್ನು, ಉತ್ಪಾಹ್ಯ-ಕಿತ್ತು, ಜಘ್ನಿ-ಹೊಡೆದನು, ತಂಚಾಪಿ-ಅದರನ್ನೂ, ಶತಧಾ-ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ, ಅಚ್ಛಿನತ್-
ಛೇದಿಸಿದನು ||೨೧|| ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ಭಗವತಾ-ಈಶ್ವರನಾದ ಬಲರಾಮನೊಡನೆ, ಯುಧೈಃ-ಕಾದುವನಾಗಿ, ತಸ್ಮಿನ್-ಆಮರವು,
ಪುನಃಪುನಃ-ಮರಳಿಮರಳಿಯೂ, ಭಗ್ನೇನತಿ-ಮುರಿದದ್ದಾಗುತ್ತಲೂ, ಸರ್ವತಃ-ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ, ವೃಕ್ಷಾಃ-ಗಿಡಗಳನ್ನು, ಅ
ಕೃವ್ಯ-ಎಳೆಕೊಂಡು, ವನಂ-ತೋವನ್ನು, ನಿವೃಕ್ಷಂ-ಮರಂಗಳಲ್ಲದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಅಕರೋತ-ಮಾಡಿದನು ||೨೨|| ತತಃ-ಆಮೇ
ಲೆ, ಅಮುಖತಃ-ನಿಟ್ಟುಹುಟ್ಟಿದವನಾದಕಪಿಯು, ಬಲಸ್ಯ-ರಾಮನ, ಉಪರಿ-ಮೇಲೆ, ಶಿರಾವರ್ಷಂ-ಕಲ್ಲಿನಮಳೆಯನ್ನು, ಅಮುಂ
ಚತ್-ಬಿಟ್ಟನು, ಮುಸಲಾಯುಧ-ವನಿಕೆಯೇಕೈದುವಾಗಿ ಉಳ್ಳರಾಮನು, ತತ್ಸರ್ವಂ-ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ತೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ,

ರಾಮನು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಲಿರುವ ಬೆಟ್ಟದಂತಾ ಹೆಮ್ಮರವನ್ನು ಹಿಡಕೊಂಡು ಮುಸಲದಿಂದ ದ್ವಿವಿದನಂ
ಬಡಿದನು ||೧೯|| ವನಿಕೆಯಿಂದ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ತಲೆಯೊಡದು ದ್ವಿವಿದನು ಆಬೆಟ್ಟನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಕೆಂಪಾದ ಗೈರಿ
ಕಧಾತುವಿನಿಂದ ಪರೈತದಂತೆ ರಕ್ತಧಾರೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೧೯|| ಪುನಶ್ಚ-ಆದ್ವಿವಿದನು ಮತ್ತೊಂದು ಮ
ರವಂಕಿತ್ತು ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಎಲೆಗಳಂ ಸವರಿ ಅದರಿಂದ ರಾಮನಂ ಬಡಿಯಲಾಗಿ ಬಲದೇವನು ಕ್ರೋಧಯು
ಕ್ತನಾಗಿ ಆಮರವಂ ಸಾವಿರಬಗೆಯಾಗಿ ಕಡಿದನು ||೨೦|| ದ್ವಿವಿದನು ಮತ್ತೊಂದು ವೃಕ್ಷವಂಕಿತ್ತು ಅದರಿಂದ
ಮರಳಿ ರಾಮನಂ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು. ಅದನ್ನೂ ನೂರುತುಂಡಾಗಿ ರಾಮನು ಛೇದಿಸಿದನು ||೨೧|| ಭಗವಂತನಾದ
ರಾಮನೊಡನೆ ಈರಿತೆಯಾಗಿ ಯುದ್ಧಂಗೆಯ್ಯತಲಿರುವ ದ್ವಿವಿದನು ಪ್ರಹರಿಸಿದ ವೃಕ್ಷಂಗಳು ಭಗ್ನಂಗಳಾಗಿ
ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಮರಳಿ ಮರಳಿ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ವೃಕ್ಷಂಗಳುಂ ಕಿತ್ತು ಅವನವಂ ವೃಕ್ಷರಹಿತವ
ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು ||೨೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದ್ವಿವಿದನು ಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ ಆರಾಮನಮೇಲೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮಳೆಯು

ಚಿಕ್ಷಿಲಾವರ್ಷಂಬಲನೋಪರಯಮರ್ಪಿತಃ | ತತ್ಸರ್ವಂಚೂರ್ಣಯಾಮಾಸಲೀಲಯಾಮುಸತಾಯಾಂ
ಧಃ || ೧೩ || ಸ್ವಬಾಹೂತಾಳಸಂಕಾಶಾಮುಷ್ಟೀಕೃತ್ಯಕಪೀಶೈರಃ | ಆನಾದ್ಯರೋಹಿಣೀಪುತ್ರಂತಾಭ್ಯಾಂ
ವಹ್ನಸ್ಯರೂರುಜತಿ || ೧೪ || ಯಾದವಂದ್ರೋಪಿತಂದೋಭ್ಯಾಂ ತ್ವಕ್ತ್ವಾಮುಸಲಲಾಂಗಲೌ | ಜತಾವಭ್ಯರ್ಥ
ಯತ್ಕು | ದ್ಧನೋಪತದ್ರಾಧಿರಂವಮ || ೧೫ || ಚಕಂಪತೇನಪತತಾ | ಸುಟಂಕಸ್ಸವನಸ್ಪತೀ | ಪರಯತೀಕು
ರುತಾರೂಢಲವಾಯುನಾನೌರಿವಾಂಭಸಿ || ೧೬ || ಜಯಶಬ್ದೋನಮಶ್ಯಬ್ದಸಾಧುಸಾಧ್ವಿತಿಜಾಂಬರಿ | ಸು
ರಸಿದ್ಧಮುನೀಂದ್ರಾಣಾಮಾಸೀತ್ಕುಸುಮವರ್ಪಿಣಾಂ || ೧೭ || ಏ-೦-ನಿಹತ್ಯದ್ವಿವಿದಂಜಗದ್ವ್ಯತಿಕ
ರಾವಶಮ್ || ಸಂಸ್ತಾಯಮಾನೋಭಗವಾಃ | ಜನ್ಮೈಸ್ಸ್ಯಪುರಮಾವಿತಿ || ... || ೧೮ ||

ಇತ್ತೀಚೆಗವದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಗಸ್ತವಸ್ಥಿತಪೋಥ್ಯಾಯಃ-

ಡೂರ್ಯೋಧನ-ಪ್ರತಿಗೋಷ್ಠಿಯನು ||೨೩|| ಕಪೀಶ್ವರ-ದ್ವಿವಿದನು. ತಾಳನಂಕಾಶ-ತಾಳಿದುಮರಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಂಗಳಾದ,
 ನೃಬಾಹೂ-ತನ್ನ ತೋಳುಗಳನ್ನು, ಮುಪ್ಪೀಕೃತ್ಯ-ಹಿಡಿದಿಡಿದು, ಅನಾದ್ಯ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆಬಂದು, ತಾಳ್ಯಂ-ಅಡಿದಿಗಳಿಂದ, ಲೋ
 ಹಿಣೀಪುತ್ರಂ-ಲೋಹಿಣೀದೇವಿಯಮಗನಾದ ರಾಮನನ್ನು, ವಕ್ಷಸಿ-ಎದೆಯಲ್ಲಿ, ಅರೂರುಪತೆ-ಹೊದೆವನು ||೨೪|| ಯಾದವೇಂ
 ಬೋಪಿ-ಯದುವತಿಯಾದರಾಮನೂಕೂಡ, ಮುನಲಲಂಗಳ-ವನಿಕೆಯನ್ನೂ ನೇಗಿಲನ್ನೂ - ತ್ಯಕ್ತಾ-ಜಿಟ್ಟು, ಕುಪ್ರದ್ಧ-ನಿ
 ಟ್ಪುಗೊಂಡವನಾಗಿ, ದೂರ್ಭ್ಯಾಂ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ತಂ-ಆಕಪಿಯನ್ನು, ಜತ್-ಗೋಮಾಳದಲ್ಲಿ, ಅಭ್ಯರ್ಥಯತೆ-ಪೀಡಿಸಿ
 ದನು, ಸಃ-ಆಕಪಿಯು, ರುಧಿರಂ-ರಕ್ತವನ್ನು, ವರ್ಷ-ಕಾರುವನಾಗಿ, ಅಪತೇ-ಜಿದ್ದನು ||೨೫|| ಕುರುಕಾರ್ಣ-ಕುರುಕೇಶ್ವರ
 ನಾದಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಪತತಾ-ಬೀಳುತ್ತಿರುವ, ತೇನ-ಆಕಪಿಯಿಂದ, ಸಹಂಕಂ-ನೀರಡೂರಿಗಳಂನಹಿತವಾದ, ಸವನಸ್ತುತಿಃ-ವ್ಯ
 ಕ್ತಗಳಿಶಿಸಹಿತವಾದ, ಪರ್ವತ-ರೈವತಕಾದ್ರಿಯು, ವಾಯುನಾ-ಗಾಳಿಯಿಂದ, ಅಂಧನಿ-ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ, ನೌರಿವ-ಹಡಗಿನಂತೆ
 ಚಕಂಪೇ-ನಡುಗಿತು||೨೬|| ಅಂಬರೇ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಕುನುಮವರ್ಷಿಣಾಂ-ಪೂಮಳೆಯಂನುರಿಸುವ ನುರಸಿದ್ಧಮುನೀಂದ್ರಾಣಾಂ-
 ದೇವರ್ಷಿ ಸಿದ್ಧರಮುನೀಶ್ವರರ, ಸಾಧುಸಾಧ್ವಿತಿ-ಚನ್ನಾಯಿತುಚನ್ನಾಯಿತೆಂದು, ಜಯ-ಬದ್ಧಿ-ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದಿದುಂಬಂ
 ಬಮಾತೂ, ಸಮ್ಯಬ್ಧ-ನಿನಗೆಸಮಸ್ತಾರವೆಂಬಮಾತೂ, ಅನೀ-ಉಂಟಾಯಿತು ||೨೭|| ಭಗವಾ-ಐಶ್ವರ್ಯಪ್ರಚ್ಛರಾಮನು,
 ಜಗದ್ವ್ಯುತಿಕಣವಡಂ-ತೋಕಕ್ಕಪದ್ರವಂಮಾಡುವ, ದ್ವಿವಿದಂ-ದ್ವಿವಿದನೆಂಬವಾನರನನ್ನು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ ನಿಹತ್ಯ-ಕೊಂ
 ದು, ಜನ್ಯಿ-ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ, ಸಂನೂ-ಯಮಾನ-ಚನ್ನಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಸ್ವಪುರಂ-ತನ್ನ ದ್ವಾರಕಾನಗರವ
 ನ್ನು, ಅವಿಶತೆ-ಹೊಕ್ಕನು.

||೨೮||

ಇಂತೆಂಬತ್ತಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪುರಿಶಬ್ದಾರ್ಥಪೋಷಿನಿಯೆಂಬ ಕರ್ಣಾಟಬೀಜಯಲ್ಲಿ

ದೇವಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಒಳಿಸಿಬಿಡಲ್ಪಡುವುದು.

ಸುರಿಸಿದನು. ಆಗಶ್ರೀರಾಮನು ಮುಸಲಾಯುಧವಂಧರಿಸಿಲೀಲೆಯಿಂದಕೇಅಶಿಲಾವರ್ಷವಂ ಪುಡಿಗುಟ್ಟಿದನು || ೬೩ ||
 ಆಗ ದ್ವಿವಿದನು ತಾಳವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಮಾನಂಗಲಾದ ತನ್ನತೋಳುಗಳಿಂದ ಮುಟ್ಟಿಗಳಂ ಧರಿಸಿ ರಾಮನ ಬಳಿಗೆಬಂ
 ದು ಎದೆಯಮೇಲೆ ಗುದ್ದಿದನು || ೬೪ || ರಾಮನುಕೂಡ ಹಲಮುಸಲಂಗಳಂ ಜಿಟ್ಟು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತನ್ನತೋಳುಗಳಿಂ
 ದಲೇ ಅದ್ವಿವಿದನಂ ಕಂಠಭುಜಮೂಲಪ್ರದೇಶಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರಹರಿಸಲಾಗಿ ಅದ್ವಿವಿದನು ರಕ್ತಮಂ ಕಾರುತ
 ನೆಲದಲ್ಲಿಬಿದ್ದನು || ೬೫ || ಎಲೈರಾಯನೇ ! ಆಗ ಕೆಳಗೆಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಅದ್ವಿವಿದನಿಂದ ರೈವತಕರ್ಪತಪು ಜಲಯು
 ಕ್ತಗಳಾದ ರಂಧ್ರಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ವೃಕ್ಷಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡಗಾಳಿಯಿಂದ ನೀರೊಳಗೆ ಚಲಿಸುವಹ
 ಡಗಿನಂತೆ ಕಂಪಿಸಿದ್ದಾಯಿತು || ೬೬ || ಆಗ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಮಂ ವರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿದ್ಧಕುನಿದೇವ
 ಶ್ರೇವೃರ ಜಯಶಬ್ದವೂ ನಮಶ್ಯಬ್ದವೂ ಈದಃಸ್ವ ಸುಹಾರವು ಬಹುಚನ್ನಾಯಿತೆಂಬಶಬ್ದವೂ ಅವಿಭವಿಸಿ
 ತು || ೬೭ || ಭಗವಂತನಾದ ಬಲರಾಮನು ಲೋಕವಂ ನಾಕಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಲಿದ್ದ ದ್ವಿವಿದನಂ ಈರಿತಿಯಿಂದ ಸಂಹರಿಸಿ
 ಸಮಸ್ತಜನರಿಂದಲೂ ಸ್ತೋತ್ರಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ದ್ವಾರಕಾ ಪುರವೆನೆಯ್ದಿದನು. || ೬೮ ||

ತೀಹವ್ಯವ್ಯಯಃ | ಭಗ್ವದರ್ಪಾತ್ಮಪುಂಯಾಂತಿಪಾಶ್ರಣಾಭವಸುಸಂಯತಾಃ ||೪|| ಇತಿ ಕರ್ಣಾತ್ಮಲೋ
ಭೂರಿಶ್ಯಜ್ಞಾಕೇತುಸ್ಸುಯೋಧನಃ | ಸಾಂಬಮಾರೇಭಿರಬದ್ಧಂಕುರುವ್ಯದ್ಧಾನುಮೋದಿತಾಃ ||೫|| ಪೃಷ್ಠಾಪ್ತವಿ
ನುಧಾವತಸಾಂಘಾಧಾರ್ತರಾಪ್ತಾಶ್ಚಮಹಾರಣಃ | ಪ್ರಗೃಹ್ಯರುಚಿರಂಚಾಪಂತಸ್ಥಾನೀಹವ್ಯ
ಕಲಃ ||೬|| ತೇತಂಜಿವ್ಯಹವಃಕ್ರಾದ್ಧಾಸ್ತಿವೃತ್ತಿವೃತ್ತಿಭಾಷೀಣೀತಸಾದ್ಯಧನ್ವಿನೋಬಾಣೈಃಕರ್ಣಾಗ್ರಣ್ಯ
ಸ್ಸಮಾಕಿರತ್ ||೭|| ನೊತಿವಿದ್ಧಾಕುರುಶ್ರವ್ಯಕುರುಭಿರ್ದದುಂದನಃ | ನಾಮೃಷ್ಯತ್ವದಚಿಂತ್ಯಾರ್ಥ
ಸ್ಸಿಂಹಾಹ್ವಾದ್ರಮೃಗೈರಿವ ||೮|| ವಿಷ್ವಾರ್ಯತಾಚಿರಂಚಾಪಂತಸರ್ವಾಃವಿವ್ಯಾಧಸಾಯಕೈಃ | ಕರ್ಣಾದೀ
ಪಶ್ಚಧಾಃವೀಹ್ಯತಾವದ್ಭಿರೈವಪತ್ನೃಧಕ್ ||೯|| ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚತುರೋವಾಹಾನೈಕೈಕೇನಚಸಾರಥೀ |

ಗೆ, ವಿಷ್ಣುಂತಿಯದಿ-ಬರುವರಾದರೆ, ಸುಸಂಯತಾಃ-ಜಿಗಿಹಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಪಾಶ್ರಣಾಭವ-ಪ್ರಾಣವಾಯುಗಳಂತೆ, ಭಗ್ವದರ್ಪಾತಿ-
ಮುರಿವರ್ವವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕುರು-ಕಾಂತಿಯನ್ನು, ಯಾಂತಿ-ಹೊಂದುವರು ||೪|| ಇತಿ-ಹೀಗಂದು, ಕರ್ಣಾಃ-ಕರ್ಣನು, ಕಲಃ-ಕಲ
ನು, ಭೂರಿ-ಭೂರಿಯೆಂಬವನು, ಯಜ್ಞ-ಕೇತುಃ-ಯಜ್ಞ, ಕೇತುವೆಂಬವನು, ಸುಯೋಧನಃ-ಮರೋಧನನು, ಇವರು, ಕುರುವ್ಯ
ದ್ಧಾನುಮೋದಿತಾಃ-ಭಿಷ್ಠನಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿಅರ್ವರೂ, ಸಾಂಬ-ಕೃಷ್ಣಪುತ್ರನನ್ನು, ಬದ್ಧಂ-ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ, ಆ
ರೇಭಿರೇ-ತೊಡಗಿದರು||೫|| ಮಹಾರಣಃ-ದೊಡ್ಡ ಜಗಳವುಳ್ಳ, ಸಾಂಬಃ-ಜಾಂಬವತೀಪುತ್ರನು, ಅನುಧಾವತಃ-ಹಿಂದಟ್ಟ ಬರುತಿ
ರುವ, ಧಾರ್ತರಾಪ್ತಾಃ-ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಪುತ್ರರನ್ನು, ದೃಷ್ಯಾಪ್ತ-ನೋಡಿ, ರುಚಿರಂ-ಚಲುವಾದ, ಚಾಪಂ-ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ಪ್ರಗೃ
ಹ್ಯ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು, ಸಿಂಹ ಇವ-ಸಿಂಗದಂತೆ ಏಕಲಃ-ಒಬ್ಬನೇ, ತಸ್ಥಾ-ಚಲಿಸದೆ ನಿಂತನು ||೬|| ಕರ್ಣಾಗ್ರಣ್ಯಃ-ಕರ್ಣ
ನೇ ಮುಂದಾಳಾಗಿ ಉಳ್ಳವರೂ, ಧನ್ವಿನಃ-ಬಿಲ್ಲುಳ್ಳವರೂ, ತಂ-ಆ ಸಾಂಬನನ್ನು, ಜಿಘೃಹ್ವಃ-ಹಿದಿಯಲೆಳೆಸಿದವರೂ, ಕ್ರಾದ್ಧಾಃ-
ಸಿಟ್ಟುಣ್ಣಿದವರೂ, ತಿವೃತ್ತಿವೃತ್ತಿ ಭಾಷೀಣಿ-ನಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿಯುವರೂ ಆದ, ತೇ-ಆ ಕಾರವರು, ಆ ಸಾದ್ಯ-ಪತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂ
ದು, ಬಾಣೈಃ-ಅಂಬುಗಳಿಂದ, ಸಮಾಕಿರತ್-ಚೆಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದರು||೭|| ಕುರುಶ್ರವ್ಯ-ಕಾರವೇತ್ತಮನಾದ ವೀಕ್ಷಿದಾಶ್ರಯಸ್ತೇಯ
ದುಂದನಃ- ಯಾದವರಿಗೆ ಸಂತೋಷಕನಾದ, ಸೋಚಿಂತ್ಯಾರ್ಥಃ-ಭಗವಂತನ ಆಮಡುಗನಾದ ಸಾಂಬನು, ಹ್ರಾದ್ರಮೃಗೈಃ-
ತುಚ್ಛಜಂತುಗಳಿಂದ, ಸಿಂಹಇವ-ಸಿಂಗನಂತೆ, ಕುರುಭಿಃ-ಕಾರವರಿಂದ, ಅತಿವಿದ್ಧಃ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ,
ತೇ-ಅದರನ್ನು, ನಾಮೃಷ್ಯತೆ-ಸ್ಮರಿಸಲಿಲ್ಲವು||೮|| ರುಚಿರಂ-ಚಲುವಾದ, ಚಾಪಂ-ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ವಿಷ್ವಾರ್ಯ-ನುಡಿಸಿ, ಕರ್ಣಾದೀ-
ಕರ್ಣನುಮೊದಲಾಗಿವುಳ್ಳ, ಪಶ್ಚಧಾಃನರ್ವಾಃ-ಅರುಮಂದಿರಧಿಕರನ್ನೂ, ವೀಹ್ಯ-ನೋಡಿ, ತಾವದ್ಭಿರೈವಯಕೈಃ-ಅಪ್ಪು
ಬಾಣಗಳಿಂದ, ಪತ್ನೃಧಕ್-ಬೇರೆಯಾಗಿ, ಯುಗಪತ್-ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ, ವಿವ್ಯಾಧ-ನೋಯಿಸಿದನು ||೯|| ಚತುರ್ಭಿಃ-ನಾಲ್ಕುಕೇಗ

ಳಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ಆ ಹ್ವೇದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾದ ದರ್ಪವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪಾಶ್ರಣಾಯಾ ಮಾದಿಗಳಿಂದ ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಇಂದ್ರಿಯಗಳಂತೆ ಉಪಶಾಂತಿಯನೆಯ್ದವರು||೪|| ಆ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಕರ್ಣನು ಕಲ್ಪನು ಭೂರಿಶ್ಯಜ್ಞನು
ಯಜ್ಞಾಕೇತುವು ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮನು ಸಹಿತವಾಗಿಅರು ಮಂದಿಯಾದ ಈವೀರರು ಭೀಷ್ಮನಿಂದಸಮ್ಮು
ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿಸಾಂಬನಂ ಬುಧಿಸಲೋಸುಗ ಪ್ರಿಯತ್ನವಂಗೆಯ್ದರು||೫||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಥಿಕನಾದಸಾಂ
ಬನು ತನ್ನನ್ನಟ್ಟ ಕೊಂಡು ಬರುವ ಕಾರವರನ್ನೋಡಿ ಬಿಲ್ಲಂಪಿಡಿದು ಹುಲ್ಲೆಗಳೆದಿರಿಗೆ ಸಿಂಹ ದಂತೆನಿಂತನು ||೬||
ಅಗ ಕರ್ಣನು ಮೊದಲಾದ ೬ ಮಂದಿ ವೀರರು ಸಾಂಬನಂ ಹಿಡಿಯ ಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕೋರದಿಂದ ನಿ
ಲ್ಲ ನಿಲ್ಲೆನ್ನುತ ಧನುರ್ಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಬಾಣಂಗಳಿಂ ಪ್ರಹರಿಸಿದರು ||೭|| ಎಲೈ ಅರಸೇ ಕೇಳು, ಕೋಪಯುಕ್ತ
ನಾದ ಸಾಂಬನು ಕೂಡ ಸಿಂಹವು ನೀಚ ಮೃಗಂಗಳಿಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆವಮಾನವಂ ಸಹಿಸದೆಯಿರುವ ಹಾಗೆ
ಕಾರವನಿಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅವಮಾನವಂ ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ||೮|| ಅಗ ಸಾಂಬನು ಧನುಃವ್ಯಂಕಾರ ವಂಗೆಯ್ದ ಅರುಮಂದಿ
ಯಾದ ಕರ್ಣಾದಿಗಳಿಂ ಧನುರ್ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು||೯||ಮ
ತ್ತು ಸಾಂಬನು ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಬಾಣಂಗಳಿಂ ಅವರ ರಥಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳರ, ಒಂದೊಂದು ಜಠ

ರಥಿನಶ್ಚಮಹೆಭ್ಯಾಸಾಸ್ತಸ್ಯತತ್ಪ್ರಭುಪೂಜಯತ್ || ತಂತುತೇವಿರಥಂಚಕ್ರುತ್ಯತ್ಸಾರಶ್ಚ ತುರೋಹಯಾತ್ ||
 ಏಕಂಸ್ತುಸಾರಥಿಂಜಘ್ನುಚಿಚ್ಛೈದಾನ್ಯಶ್ಚರಾಸನಮ್ || ೧೧ || ತಂಬದ್ಧಾವಿರಥೀಕೃತ್ಯಕೃಘ್ರೇಣಕುರವೋ
 ಯುಧಿ | ಕುಮಾರಂಸ್ವಸ್ಯಕನ್ಯಾಂಚಸ್ಯಪುರಂಜಯಿನೋವಿಶತ್ || ೧೨ || ತಚ್ಚೈತಾನ್ಮರದನೋಕ್ತಂ
 ರಾಜ್ಜನಂಜಾತಮನ್ಯವಃ | ಕುರೂಪತ್ಯುದ್ಯಮಂಚಕ್ರುರುಗ್ರಸೆನಪ್ರಚೋದಿತಾಃ || ೧೩ || ಸಾಂತ್ವಯಿ
 ತ್ವಾತುತಾಕರಾಮಸ್ಸನ್ನದ್ಧಾವೃಷ್ಣಿಪುಂಗವಃ | ನೈಚ್ಛೈತ್ಯುರಾಣಾಂವೃಷ್ಣೀನಾಂಕಲಿಂಕಲಿ
 ವಃಲಾಪಹಃ || ೧೪ || ಜಗಾಮಹಸ್ತಿನಪುರಂರಥೇನಾದಿತ್ಯವತ್ಸಸಾ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಕುಲವೃದ್ಧೈಶ್ಚವೃತ
 ಶ್ಚಂದ್ರಜವಗ್ರಹೈಃ || ೧೫ || ಗತ್ವಾಗಜಾಹ್ವಯಂರಾಮೋಬಾಹ್ಯೋಪವನಮಾಶ್ರಿತಃ | ಉದ್ಧವಂಪ್ರವೇ

೪೦೦, ಚತುರೋವಾಹಾ-ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ, ಏಕೈಕೇನ-ಒಂದೊಂದುಬಾಣದಿಂದ, ಸಾರಥೀಗತ್ಯ-ತೇರೈಳಿಂದನಡೆಯಿ
 ನುವವರನ್ನೂ ಹೊಡೆದನು. ಮಹೇಶ್ವಾಸಾಂ-ದೊಡ್ಡ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು, ರಥಿನಶ್ಚ-ರಥಿಕರೂಪದ, ತೇ-ಆಕರ್ಣಾದಿಗಳಾರ್ಪಣ, ತಸ್ಯ-
 ಆಸಾಲಬನ, ತತೇ-ಆಸಾಹನವನ್ನು, ಅಭ್ಯಪೂಜಯತ್-ಕೊಂಡಾಡಿದರು || ೧೧ || ತೇ-ಅವರು, ತಂತು-ಅವನನ್ನಾ ದರೂ, ವಿರಥಂ-
 ರಥವಿಲ್ಲದವನನ್ನಾಗಿ, ಚಕ್ರು-ಮಾಡಿದರು. ಚತ್ವಾರಿ-ನಾಲ್ವರೂ, ಚತುರಸಿಹಯಾ-ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ, ಜಘ್ನು ರೇ-ಹೊ
 ಡೆದರು. ಸಾರಥಿಂತು-ಸಾರಥಿಯನ್ನಾದರೂ, ಏಕಂ-ಹಿಮನು, ಜಘ್ನು-ಕೊಂದನು ಅನ್ಯಃ-ಮತ್ತೋರ್ವನು, ಶರಾಸನಂ-
 ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ಚಿಚ್ಛೈದ-ಕಡಿದನು || ೧೧ || ಕುರವಃ-ಕೌರವರು, ಯುಧಿ-ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ, ತಂ-ಆಸಾಲಬನನ್ನು, ವಿರಥೀಕೃತ್ಯ-ರಥವಿಲ್ಲ
 ದವನನ್ನಾಗಿಮಾಡಿ, ಕೃಚ್ಛೈಣ-ಕಷ್ಟದಿಂದ, ಬದ್ಧಾ-ಕಟ್ಟಿ, ಕುಮಾರಂ-ಆಹುಡಗನನ್ನೂ, ಸ್ವಸ್ಯ-ದರ್ಯೋಧನನ, ಕನ್ಯಾಂ
 ಚ-ಮಗಳನ್ನೂ, ನೀತ್ಯಾ-ಕರಕೊಂಡು, ಜಯಿನಃ-ಜಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಸ್ವಪುರಂ-ತಮ್ಮ ನಗರವನ್ನು. ಅವಿಶತ್-ಹೊಕ್ಕರು || ೧೨ ||
 ರಾಜ್-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ನಾರದೇನ-ನಾರದಮುನಿಯಿಂದ, ಉಕ್ತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ತತೇ-ಅನುದ್ಧಿಯನ್ನು, ಕೃತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಸಂ
 ಜಾತಮನ್ಯವಃ-ಉಂಟಾದಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಉಗ್ರಸೇನವ್ರಜೋದಿತಾಃ-ಉಗ್ರಸೇನರಾಯನಿಂದಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾದವರು, ಕು
 ರೂಪತ್ರಿ-ಕೌರವರನ್ನು ಕುರಿತು, ಉದ್ಯಮಂ-ಯುದ್ಧ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು. ಚಕ್ರು-ಮಾಡಿದರು || ೧೩ || ವೃಷ್ಣಿಪುಂಗವಃ-ಯಾ
 ದವರಲ್ಲಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ರಾಮಃ-ಬಲಭದ್ರನು, ಕಲಿಫಲಾಪಹಃ-ಕಲಹದೋಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವನಾದ್ದರಿಂದ, ತಾಕಸನ್ಯ
 ಪಾರ್ಥ-ಯುದ್ಧದ್ಯುಕ್ತರಾದತಿಯಾದವರನ್ನು, ಸಾಂತ್ವಯಿತ್ವಾ-ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ, ವೃಷ್ಣೀನಾಂ-ಯಾದವರಿಗೆ, ಕುರೂ
 ಣಾಂ-ಕೌರವರೊಡನೆ, ಕಲಿಂ-ಕಲಹವನ್ನು, ನೈಚ್ಛೈತೇ-ಬಯಸಲಿಲ್ಲವು || ೧೪ || ಗ್ರಹೈಃ-ಕುಜಾದಿಗ್ರಹಗಳಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪ
 ಟ್ಟವನಾದ, ಚಂದ್ರಜವ-ಚಂದ್ರನಂತೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ-ವಿಪ್ರರಿಂದಲೂ, ಕುಲವೃದ್ಧೈಶ್ಚ-ಯಾದವರಲ್ಲಿಹಿರಿಯರಿಂದಲೂ, ಬಳ
 ಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಅದಿತ್ಯವರ್ಜಸಾ-ಸೂರ್ಯನಂತೆಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ರಥೇನ-ತೇರಿನಿಂದ, ಹಸ್ತಿನಪುರಂ-ಗಜನಗರವಂಕುರಿತು,
 ಜಗಾಮ-ತೆರಳಿದನು || ೧೫ || ಗಜಾಹ್ವಯಂ-ಗಜವೆಂಬಹಸರುಳ್ಳನಗರವನ್ನು, ಗತ್ವಾ-ಸೇರಿ, ಬಾಹ್ಯೋಪವನಂ-ಹೊರಗಣತೋಟ

ಣದಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸಾರಥಿಯಂ ಮಹಾವೀರರಾದ ರಥಿಕರಂ ಸಹ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು || ೧೧ || ಆಗ ಕರ್ಣಾದಿಗಳು
 ಸಾಂಬನ ಯುದ್ಧವ್ಯಾಪಾರವೆನೋಡಿ ಸಮ್ಮಾನಂಗೆಯ್ದರು. ಬಳಿಕ ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ರಥಿಕರು ಸಾಂಬನ ನಾಲ್ಕು
 ರಥಾಶ್ವಂಗಳಂಕೊಂಡು ಅವನಂ ವಿರಥನಂ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಥಿಕನು ಅವನ ಸಾರಥಿಯಂ ಕೊಂದನು
 ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಅವನ ಬಿಲ್ಲಂಕುಂದಿದನು || ೧೧ || ಅಮೇಲೆ ಆಕೌರವರು ಈರಿತಿಯಾದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಾಂಬನಂ
 ರಥೇನಿನಂಗೆಯ್ದು ಅತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಅವನಂಬಂಧಿಸಿ ಜಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸಾಂಬನಂ ಲಕ್ಷಣಾದೇವಿಯಂಸಹ
 ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದರು || ೧೨ || ಎಲೈಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಾದವರು ನಾರದಮುನಿಂ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ
 ಸಾಂಬನ ವೃತ್ತಾಂತವಂಕೇಳಿ ಕ್ರೋಧಯುಕ್ತರಾಗಿ ಉಗ್ರಸೇನರಾಯನಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಕೌರವರಂ
 ಜಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಂಗೆಯ್ದರು || ೧೩ || ಕಲಿಕಲ್ಮಷವಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಬಲರಾಮನು ಕೌರವರಿಗೂ ಯಾದವರಿಗೂ
 ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಯುದ್ಧವಂ ಸಮ್ಮತಿಸದವ ನಾದಕಾರಣದಿಂದ ಯುದ್ಧದನ್ನ ದ್ಧರಾದ-ಅಯಾದವ
 ಣಂ ಸಮಾಧಾನಂಗೆಯ್ದನು || ೧೪ || ಗ್ರಹಂಗಳಿಂ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಕುಲವೃದ್ಧಂಗಳ ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ ನೆಯ್ದಿದನು || ೧೫ ||

ಯೋವನಾಸದ್ಭ್ಯ ತರಾಪ್ತ್ಯುಂಬುಭುತ್ಸಯಾ ||೧೬|| ಸೋಭಿವಂದ್ಯಾಂಬಿಕಾಪುತ್ರೋಭೀಪ್ತುಂದೋಗಂಸ
ಬಾಹ್ಲಿ ಕಮ್ | ದುರೋಧನಂಚವಿಧಿವದ್ರಾಮಮಾಗತಮಬ್ರವೀತ ||೧೭|| ತೇಪ್ರೀತಾಸ್ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ
ಪ್ರಾಪ್ತಂರಾಮಂಸುಹೃತ್ಸವಮ್ | ತಮಸ್ತಯಿತ್ಯಾಭಿಯಯುಸ್ಸರೈಮಂಗಳವಾಣಯಃ ||೧೮|| ತಂ
ಸುಗವ್ಯಯಥಾನ್ಯಾಯ್ಯಂಗಾ ಮರ್ಘ್ಯಂಚನ್ಯವೇದಯಾ | ತೇಷಾಂಯತತ್ಪ್ರಭಾವಕ್ಷ್ಯಾಃಪ್ರಜ್ಞಮುಶ್ಠಿ
ರಸಾಬಲಮ್ ||೧೯|| ಬಂಧುಃಕುಲಶಿನೋದೃಷ್ಟಾಪ್ಯಪ್ಯಾಪ್ತಸಿವಮನಾಮಯಮ್ | ಪರಸ್ಪರಮಥೋ
ರಾಮೋಬಭಾವೇತಿವಿಕ್ಲಬಾವಚಃ ||೨೦|| ಉಗ್ರಸೇನಃಕ್ಷೀತೀಕೋಯದ್ಯಪ್ಯಾನ್ಮಾಜ್ಞೋಪಯತ್ಪ್ರಭುಃ |
ತದವ್ಯಗ್ರಧಿಯಾಕೃತ್ಯಾಕುರುಧ್ವಮವಿಲಂಬಿತಮ್ ||೨೧|| ಯದ್ಮೂಯಂಬಹವಸ್ತ್ವಕಂಜಿತ್ವಾಧರ್ಮೇ

ವನ್ನು, ಅಶ್ರಿತನೇರಿದವನಾದ, ರಾಮಂ-ಬಲಭದ್ರನು, ಬುಭತ್ಸುಯಾ-ತೀಯಲನೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಉದ್ಧವಂ-ಉದ್ಧವನೆಂಬವನನ್ನು, ಪೃತರಾಷ್ಟ್ರಂ-ಪೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಯನಂಕುರಿತು, ಪ್ರೇಷಯಾಮಾನ-ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು || ೧೧ || ಸಂ-ಆವೃದ್ಧವನು, ಅಂಚಿಕಾಪುತ್ರಂ-ಅಂಚಿಕೆಯಮಗನಾದದ್ವಾರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು, ಭೀಷ್ಮಂ-ಕಾಂತನವನನ್ನು. ದ್ರೋಣಂ-ಭಾರದ್ವಾಜನನ್ನು, ನಬಾಹ್ಲಿಕಂ-ಬಾಹ್ಲಿಕನೊಡನೆನುತನಾದ, ದುರ್ಯೋಧನಂಚ-ಸುಯೋಧನನನ್ನು, ವಿಧಿವಶೇ-ಕಾನ್ತನನ್ನುಅತಿಕ್ರಮಿಸದೆ, ಅಭಿಮನ್ಯು-ಸಮಸ್ಕರಿಸಿ, ರಾಮಂ-ಬಲಭದ್ರನನ್ನು, ಆಗತಂ-ಬಂದವನನ್ನಾಗಿ, ಅಬ್ರವೀಶೇ-ಹೇಳಿದನು|| ೧೨ || ಸುಹೃತ್ತಮಂ-ಅತ್ಯಂತಮಿತ್ರನಾದ, ರಾಮಂ-ಬಲಭದ್ರನನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ತಂ-ಬಂದವನನ್ನಾಗಿ. ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿಕೇಳಿ, ಅತಿಪ್ರೀತಾಃ-ಅಧಿಕಪ್ರೀತರಾದವರು, ತೇ-ಆಕಾರವರು, ತಂ-ಆಯದ್ಧವನನ್ನು, ಅರ್ಚಯಿತ್ವಾ-ಪೂಜಿಸಿ, ಸರ್ವೇ-ಎಲ್ಲರೂ, ಮಂಗಳಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ-ಶುಭಕರದ್ರವ್ಯಂಗಳಕ್ಕೈಗಳಿಗಿಟ್ಟವರಾಗಿ, ಅಭಿಯಯುಃ-ರಾಮನನ್ನದಿಗೊಳಿದರು|| ೧೩ || ತಂ-ಆರಾಮನನ್ನು, ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ-ನ್ಯಾಯನಿದ್ದವಾದ್ದನ್ನುಅತಿಕ್ರಮಿಸದೆ, ಸಂಗಮ್ಯ-ಇದಿರುಗೊಂಡು, ಗಾಂ-ಅಕ್ಕನನ್ನು, ಅರ್ಘ್ಯಂಚ-ಪೂಜಾಧವ್ಯವನ್ನೂ, ಸ್ವೇದಯ-ಅರಿಸಿದರು. ತೇಷಾಂ-ಆಕಾರವರೊಳಗೆ, ತತ್ಪ್ರಭಾವಕ್ಷಾಃ-ಅಬಲರಾಮನನಾಮರ್ದ್ರವಂಜಲಿವರು, ಯೇ-ಯಾರೋ, ತೇ-ಅವರು, ಶಿರಸಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ಬಲಿಂ-ರಾಮನನ್ನು, ಪ್ರಕ್ಷೇಪುಃ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು || ೧೪ || ಕೃತಿನಿ-ಕ್ಷೇಮವುಳ್ಳ, ಬಂಧೂ-ನಂಟರನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ಕಂಡು, ಪರಸ್ಪರಂ-ಅನೋದಿಸುವಾಗಿ, ಅನಾಮಯಂ-ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ, ಶಿವಂ-ಶುಭವನ್ನೂ, ಪೃಷ್ಟ್ವಾ-ಬೆಸಗೊಂಡು, ಅಭೋ-ಆಬಳಿಕ, ರಾಮಂ-ಬಲದೇವನು, ಅವಿಕ್ಲಬಂ-ದೈನ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ವಚಃ-ನುಡಿಯನ್ನು, ಬಭಾಷೇ-ನುಡಿದನು || ೧೫ || ಪ್ರಭುಃ-ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ, ಉಗ್ರಸೇನಃಕ್ಷೇತೀಕಿ-ಉಗ್ರಸೇನರಾಯನು, ಯುಷ್ಮಾ-ನಿಮ್ಮಂಕುರಿತು, ಯಶೇ-ಯಾವುದರನ್ನು, ಅಜ್ಞಾಪಯಶೇ-ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದನೋ, ತ-ಅದರನ್ನು, ಕುತ್ರಾ-ಕೇಳಿ, ಅವ್ಯಗ್ರಧಿಯಃ-ಅತುರಗೊಳ್ಳದೆಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅವಿಲಂಬಿತಂ-ಕಾಲಹರಣವಿಲ್ಲದೆ, ಕುರಧ್ವಂ-ಮಾಡಿರಿ|| ೧೬ || ಯೂಯಂ-ನೀವು,

ಆಮೇಲೆ ರಾಮನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರದ ಹೊರಗೆಯಿರುವ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ನಿಂತವನಾಗಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಯನಂಕುರಿ
ತು ಅವನ ತಾತ್ಪರ್ಯವಂ ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಉದ್ಧವನಂ ಕಳುಹಿಸಿದನು ||೧೬|| ಆಯುಧ್ಧವನು ಹಸ್ತಿನಾ
ಪುರವನೆಯ್ದಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಯನಂ ಭೀಷ್ಮನಂ ಬಾಹಿಲಕನೊಡನೆ ಯುಕ್ತನಾದ ದೋಷಣನಂ ದಾರ್ಪಣದನ
ನಂ ಸಹಕುರಿತು ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಅಭಿವಾದನವಂಗೆಯ್ದು ಬಲರಾಮನು ಒಂದಿರುವನಂದಂ ನುಡಿದನು||೧೭||
ಅಗ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಂದಿರುವ ರಾಮನಂ ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಯುಕ್ತರಾಗಿ ಉದ್ಧವನಂ ವಿಧಿಯಿಂದ
ಪೂಜಿಸಿ ಉಪಹಾರದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ಹಸ್ತಂಗಳಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡವರಾಗಿ ||೧೮|| ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಬಲರಾಮನ
ನಿವಿಗೊಂಡಂ ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಯಂಮಾಡಿ ಅರ್ಘ್ಯವಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಾ
ಪುನ್ಯದ್ಧರಾದಾಗ್ಯೂ ರಾಮನ ಪ್ರಭಾವವಂ ತಿಳಿದವರಾದಕಾರಣದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು||೧೯|| ಆಗಬಲರಾಮನು
ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯಂಗೆಯ್ದು ಅವರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಬಂಧುಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂಗಳಂಕೇಳಿ
ಧೈರ್ಯಯುಕ್ತವಾದ ವಚನವಂ ಕುಶೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದನಂತೆ||೨೦|| ಎಲೈಕಾರವರೇ! ಕೇಳಿ, ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠ
ನಾದ ಉಗ್ರನೇನರಾಯನು ಅವ ಅರ್ಥವನಾಚ್ಛೇಪಿಸಿದನೋ ಆಯರ್ಥವನ್ನು ನೀವು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕೇ

ಉಧಾರ್ಮಿಕಮಾ | ಆಬದ್ಧೀತಾಧತನ್ಮ್ರವೈಬಂಧೂನಾಮೈಕ್ಯಕಾಮ್ಯಯಾ||೧೮||ಶ್ರೀಕುಕಿ | ವೀರೈ
ಕೌರೈಬಲೋನ್ನದಧಮಾತ್ಮಶಕ್ತಿಗಮಂವಚಃ | ಕುರವೋಬಲದವನ್ಯನಿಜಮೈಚುಪ್ರಕೋಷಿತಾಃ||೧೯||
ಅಹೋಮಹಚ್ಚಿತ್ರಮಿದಂಕಾಲಗತ್ಯಾದುರಂತಯಾ | ಆರುರುಕ್ಷತ್ಯವಾ ನದ್ಯವಿಶೋಮಕುಟನೇವಿತ
ಮಾ||೨೦|| ಎತೆಯಾನೆನಸಂಬಂಧಾಸ್ಸಹಯ್ಯಾಸನಾಶನಾಃ | ವೈಷ್ಣವೇ-ಸ್ತುಲ್ಯತಾನೀತಾಅಗ್ರದ್ಧ
ತ್ವನ್ಯಪಾಸನಾಃ||೨೧||ಚಾಮರವ್ಯಜನೆಶಂಖಮಾತಪತ್ರಂಚಪಾಂಡರವಾ | ಕಿರೀಟಮಾಸನಂಶಯ್ಯಾಂ
ಭುಂಜಂತ್ಯಸ್ತದಾಪೇಕ್ಷಯಾ ||೨೨|| ಆಲಂಯದೂನಾಂನರದವಲಾಂಭನೈರಾಧಿತುಪ್ರತಿಪಾಚರಿತೋ
ದಧತಾತ್ಮನಾಮಾ | ಯನಃ||೨೩||ಸಾದೋಪಚಿತಾಹಿಯಾದವಾಽಷ್ಟೈರಯಂತ್ಯದ್ಯಗತತ್ರಪಾಬತ ||೨೪||

ಬಹವಃ-ಬಹುಮಂದಿಯಾಗಿ, ಸೇರಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ-ಧರ್ಮವೈಶ್ಯ, ವಿಕಲ-ಓರ್ವನನ್ನು, ಅರ್ಧಮರ್ಣ-ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ, ಜಿತ್ವಾ-ಗೆ
ದ್ದು, ಆಬದ್ಧೀತಾಯ-ವಿ-ಕಟ್ಟಿದವರಾದರೂ, ಅಧ-ದಾಗಿನೀವುವಾಡಿದವೇಲೆಯೂ, ಬಂಧೂನಾಂ-ನಂಟರ, ಐಕ್ಯಕಾಮ್ಯಯಾ-
ಅಭೇದಬಯಕೆಯಿಂದ, ತ-ಆನಿಮ್ಯಅಪರಾಧವನ್ನು, ಮೃತ್ಯೋ-ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವನು (ತಂ-ಆನಂಬನನ್ನು, ಆಶು-ಬೇಗನೆ,
ಆನೀಯ-ತಂಮ, ಸಮರ್ಪಯ-ತ-ನಮಗೊಪ್ಪಿಸಿರಿ.)||೧೮|| [ಶುಕವಚನವು.] ಕುರುವಃ-ಕೌರವರು, ವೀರ್ಯಕೌರ್ಯಬಲೋ-
ನ್ನದಧಂ-ವೀರತ್ವದಿಂದಲೂ, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಲೂ ತವಯಿಲ್ಲದೆಯಿರುವಂಥಾ, ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಸಮಂ-ಕೃಪಣ-
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ, ಅಧವಾತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ನುರೂಪವಾದ, ಬಲದೇವಸ್ಥವಚಃ-ಬಲರಾಮನಮಾತನ್ನು ನಿಜವ್ಯ-
ಕ್ತೇಃ, ಪ್ರಕೋಪಿತಾಃ-ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವರಾಗಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ಉಚಾಃ-ನುಡಿದರು ||೧೯|| ದುರಂತಯಾ-ಹಾನಿಯಿಲ್ಲದ, ಕಾ-
ಲಗತ್ಯಾ-ಕಾಲದನಡತೆಯಿಂದ, ಉಪಾಸತೇ-ಪಾದರಕ್ಷೆಯು, ಮಕುಟಸೇವಿತಂ-ಕಿರೀಟದಿಂದಲೂಪಾಸಿತವಾದ, ಶಿರಃ-ತಲೆಯನ್ನು,
ಆರುರುಕ್ಷತಿ-ವರಲೆಳೆಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಂ-ಇದು, ಮಹಚ್ಚಿತ್ರಂ-ಮೊಡ್ಡಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಅಹೋ-ಅಶ್ಚರ್ಯವು ||೨೦|| ವತೇ-ಈ
ಯಾದವರು, ಯಾನೇನ-ಕಂತೀವಿವಾಹದಿಂದ, ಸಂಬಂಧಾಃ-ಸಮ್ಮನಂಬಂಧವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಸಹಯ್ಯಾಸನಾಶನಾಃ-ಸಮ್ಮೊಡನೆ
ಹಾಸಿಗೆಯೂ ಪೀಠವೂ ಉಪವಿಠಿ ಉಳ್ಳವರಾದ, ವೈಷ್ಣವೇ-ವೃಷ್ಣಿ ಕುಲದವರು, ಅಸ್ತದ್ಧತ್ವನ್ಯಪಾಸನಾಃ-ನಮ್ಮಿಂದಕ್ಕೂ
ಡಲ್ಪಟ್ಟಅರಸುಗದ್ದುಗೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ತುಲ್ಯತಾಂ-ಸಮ್ಮೊಡನೆಸರಿಯಾಗುವಿಕೆಯನ್ನು, ನೀತಾಃ-ನಮ್ಮಿಂದಲೇಯೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವರಾದರು ||೨೧|| ಅಂತವರು, ಅನ್ಯದುರೈಕ್ಷಯಾ-ನಮ್ಮಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ, ಚಾಮರವ್ಯಜನೇ-ಚಾಮರವ್ಯಗದಬಾಲದಬಿಗಣಿಗೆ
ಗಳನ್ನೂ, ಶಂಖಂ-ಜಮೇಶಂಖವನ್ನೂ, ಪಾಂಡುರಮಾತಪತ್ರಂಚ-ಬಿಳುಗೊಡವನ್ನೂ, ಕಿರೀಟಂ-ರಾಜಯೋಗ್ಯವಾದಟೋಪಿಗೆ
ಯನ್ನೂ, ಆಸನಂ-ಸಿಂಹಪೀಠವನ್ನೂ, ಶಯ್ಯಾಂ-ರಾಜಾರ್ಹವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನೂ, ಭುಂಜಂತಿ-ಅನ್ನಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ||೨೨||

೪, ಆಲಸ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಆ ಯಾರ್ಥವನಾಚರಿಸುವರಾಗಿರಿ, ಅದೆಂತೆನೆ||೧೮|| ಎಲೈ ಕೌರವರೇ! ಬಹು ಮಂದಿ
ಯಾದ ನೀವು ಧಾರ್ಮಿಕನಾದ ಒಬ್ಬನಾದ ಸಾಂಬನಂ ನೀವು ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಜಯಿಸಿ ಬಂಧಿಸಿರುವರಾದಿರಿ
ಯೆಂಬುವುದಾವುದುಂಟೋ ಆ ಯಾರ್ಥವು ಕೂಡ ನಾನು ಬಂಧುಗಳು ಒಂದಾಗಿರ ಬೇಕೆಂಬಂಜಕ್ಕೆ ಯಿಂದ ಸಹಿ
ಸುತ್ತ ಲಿವೇನೆ-ಶೀಘ್ರವಿಂ ಕರಿತುದು ಆ ಸಾಂಬನು ನನಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವರಾಗಿ, ಎಂಬ ಉಗ್ರಸೇನರಾಯನವಾ
ಕ್ಯವಂ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಲರಾಮ ನುಡಿಯಲಿ||೧೮|| ಆಗ ಕೌರವರು ಪಾಶ್ರ್ವವೇತ್ಸಾಹ ಬಲಗಳಿಂದ ಉದ್ಧತ
ವಾದ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅನು ಗುಣವಾದ ಆ ಬಲರಾಮನ ವಚನವಂ ಕೇಳಿ ಅತಿ ಕೋಪ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಯಾ ರೀತಿ
ಯಿಂ ನುಡಿದರೆಂತೆನೆ- ||೨೦|| ಎಲೈ ನೋಡಿದಿರಾ! ಪಾದರಕ್ಷೆಯು ಕಿರೀಟದಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿಗುವ ಶಿರಸ್ಸುಂ
ಆರೋಹಣಂಗೆಯ್ಯಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಕಾಲಗತಿಯಿಂದಲ ತಿಕ್ರಮಿಸಲ ಶಕ್ಯವಾದ ಈವ್ಯಾಪಾರವೂ ಆಕ್ಷರ್ಯ
ವಲ್ಲವೆ ನಮ್ಮ ಆಕ್ಷಣಾನುಸಾರಿಗಳಾದ ಯಾದವರು ಈಗ ನಮಗೆ ಅಜ್ಞಾಪಿಸುವರಾದರು||೨೧|| ಈ ಯಾದವರು
ತಮ್ಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ಕುಂತಿಯಂ ಕೊಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವಂ ಮಾಡಿದವರಾದ ಕೌರವರಿಂದ ನ
ಮ್ಮೊಡನೆ ಸಹಕಯನವು ಪೀಠವು ಸಹ ಭೋಜನವು ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಿಂಹಾಸನವುಳ್ಳವ
ರಾಗಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಮಾನತ್ವವನೆಯ್ದಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು||೨೨|| ಮತ್ತು ಈ ಯಾದವರು ನಮಗೆ ಆಗ್ರಹವಿಲ್ಲವೆ ಯಿರು

ಕೇಧಮಿಂಮೋಹಿಕ್ಕುರುಭಿರ್ಭಿಷ್ಠಮೋಹಾರ್ಜುನಾದಿಭಿಃ | ಅದತ್ತಮವರಂಧೀತಸಿಂಹಗ್ರಸ್ತಮಿವೋ
ರಣಃ || [ನಾತೇಸರಂಹ್ಯಗ್ರಸನೂರಾಜಾಭವಿತುಮರ್ಹತಿ] || ೮೪ || ಶ್ರೀಶಂಕಃ || ಜನ್ಮಬಂಧುಃ ||
ಯೋನ್ನದ್ಧಮದಾಸ್ತೇಭರತರ್ಷಭ | ಆಶ್ರಾಪ್ಯರಾಮಂದುರಾಚ್ಯಮಸಭಾಪ್ರಾಪ್ತವಿರಕ್ತಪುರಮ್ || ೮೫ ||
ದ್ವೈಪ್ಪಾಪಕುರಾಣಾಂ ದೌಶ್ಚೀಲ್ಯಂಕುತ್ರಾಪಾಚ್ಯಾಪಿಚಾಚ್ಯತಃ | ಅವೋಚತ್ಯೋಪಸುರಕ್ತೋ ದುಷ್ಪ್ರ
ಹ್ಯಪ್ರಹಸಕ್ತಮುಹುಃ || ೮೬ || ನೂನಂನಾನಾಮದೋನ್ನದ್ಧಾತ್ಯಾಂತಿಂನೇಚ್ಛಂತ್ಯಸಾಧವಃ | ತೇಷಾಂ

ಯೋಯಾದವಾಃ-ಯಾವಯಾದವರು, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಪ್ರಸಾದೋಪಚಿತಾಃ-ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿನಲ್ಲಟ್ಟವರೋ, ತೇ-ಅ
ವರು, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಗತತ್ರಪಾಃ-ವಿಟ್ಟುಹೋದನಾಚಿಕೆಯವರಾಗಿ, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ಅಜ್ಞಾನಯಂತಿ-ಅಜ್ಞಾನಿಸುತಿ ರುವರು, ಬತ-
ಇದುಕಡ್ಡವಾಗಿದೆ. (ಅದ್ದರಿಂದ) ದಾತುಃ-ಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ, ಪ್ರತೀಪಾಚರಿತೋದ್ಧತಾತ್ಮನಂ-ವಿರೋಧವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ
ಗರ್ವಿಸಿದವನನ್ನುಳ್ಳವರಾದ, ಯದೂನಾಂ-ಯಾದವರಿಗೆ, ನರದೇವಲಾಂಭನೈಃ-ಘೋರಗಳಿಗೆಗುರುಗಳಾದವರುಗಳಿಂದ, ಅಲಂ-
ಇನ್ನು ಸಾಕು || ೮೪ || ಸಿಂಹಗ್ರಸ್ತಂ-ಸಿಂಗನಿಂದ ತಿನ್ನಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವವರಾದವನ್ನು, ಉರಣಇವ-ಕವಿಯಂತೆ, ಭೀಷ್ಮೋಪಾಚಾರ್ಯ
ನಾಡಿಭಿಃ-ಭೀಷ್ಮನು ದ್ರೋಣನು ಅರ್ಜುನನುಮೊದಲಾದ, ಕುರುಭಿಃ-ಕೌರವರಿಂದ, ಅದತ್ತಂ-ಕೊಡಲ್ಪಡದೆಯಿರುವುದನ್ನು ಇಂ
ದೋ ಪಿ-ದೇವರಾಜನಾದರೂ, ಕೇಧಮವರಂಧೀತ-ಹೇಗೆತೆಗೆದುಕೊಂಡಾನು? ಇತಃಪರಂ-ಇನ್ನು ಮೇಲೆ, ಉಗ್ರಸೇನಃ-ಉ
ಗ್ರಸೇನನೆಂಬವನು, ರಾಜಾಭವಿತುಂ-ಘೋರವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ, ನಾರ್ಹತಿ-ಯೋಗ್ಯನಾಗುವುದಿಲ್ಲ || ೮೫ || [ಶುಕವಚನವು.] ಭರತ
ರ್ಷಭ-ಭರತಕುಲದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದವರೇಷ್ಠತನಿ! ಜನ್ಮಬಂಧುಶ್ರಿಯಾ-ಹುಟ್ಟುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ ನಂಬತನದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ
ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ, ಉನ್ನದ್ಧಮದಾಃ-ಉತ್ಕಟವಾದಗರ್ವವುಳ್ಳ, ಅಸಭಾಪ್ರಾಪ್ತ-ಸಾಧುಸಮಾಜಕ್ಕೆಯೋಗ್ಯರಲ್ಲದ, ತೇ-ಅಕಾರವರು,
ರಾಮಂ-ಬಲದೇವನೆಂಕುರಿತು, ದುರ್ವಾಚ್ಯಂ-ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದ ದುರ್ವಾಚೆಯನ್ನು, ಆಶ್ರಾಪ್ಯ-ಕೇಳುವಂತೆಮಾಡಿ, ಪುರಂ-ಗಜನಗ
ರವನ್ನು, ಪ್ರಾವಿಶ-ಹೊಕ್ಕು || ೮೬ || ಅಚ್ಯುತಃ-ಭಂಗವಿಲ್ಲದವನಾದಬಲದೇವನು, ಕುರಾಣಾಂ-ಕೌರವರ, ದೌಶ್ಚೀಲ್ಯಂ-ದುಷ್ಪ್ರ
ಸ್ವಭಾವವನ್ನು, ದ್ವೈಪ್ಪಾಪ-ನೋಡಿ, ಅವಾಚ್ಯಾಪಿ-ಹೇಳಬಾರದಮಾತೃಗಳನ್ನೂ, ಕುತ್ರಾಪಾಚ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಕೋಪನಂರಕ್ತಃ-ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ
ಬಹಳಕೆಲವಾದಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ದುಷ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಃ-ಇತರಿಂದನೋಡಲ್ಪಡುವದಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯನಾಗಿ, ಮುಹುಃ-ಮರಳಮರಳಯೂ,
ಪ್ರಹಸ-ಅಧಿಕವಾಗಿನಗುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಅವೋಚ-ನುಡಿದನು || ೮೬ || ನಾನಾಮದೋನ್ನದ್ಧಾತ್ಯಾಂತಿಂನೇಚ್ಛಂತ್ಯಸಾಧವಃ | ತೇಷಾಂ

ವ್ರದರಿಂದ ಚಾಮರವ್ಯ ಜನಗಳು ಜಯಶಂಖಮ ಕೈತ ಛತ್ರವಂ ಕಿರೀಟವಂ ಸಿಂಹಾಸನವಂ ಉಲ್ಲಾಸವಂ ಸಹ
ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲಿರುವರು || ೮೪ || ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾದವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಈಗ ಲಜ್ಜೆ
ಯಿಲ್ಲವವರಾಗಿ, ಕಟ ಕಟಾಃ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನಿಸುತ್ತಲಿರುವರೋ ಆ ಯಾದವರಿಗೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಕುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಚಾ
ಮರಾದಿರಾಜ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಸರ್ಪಗಳಿಗೆ ಕುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅವ್ಯುತಗಳು ಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಕಾಲಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ
ಯಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಚಾಮರಾದಿಚಿಹ್ನೆಗಳು ಸಾಕು || ೮೫ || ಮತ್ತು ಕುರಿಯ ಸಿಂಹದಿಂದ
ದ ಗ್ರಾಸಂ ಗೆದ್ದುಲ್ಲಟ್ಟ ವಸ್ತುವಂ ಎಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಲಾರದೋ ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೂಡ
ಭೀಷ್ಮೋಪಾಚಾರ್ಯನು ಮೋದಲಾಗಿಯುಳ್ಳ ಕೌರವರಿಂದ ಕುಡಲ್ಪಡದೇ ಯಿರುವ ಸಾಂಬನಂ ಪುನಃಕೆಂದು
ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ-ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಬಲವುಳ್ಳ ಯಾದವರು ಪುನಃ ಸಾಂಬನಂ ಕ
ರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಯೆಂತು ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು? || ೮೬ || ಎಲೈ ಅರಸೇ! ದುರ್ಜನರಾದ ಕೌರವರು
ಜನ್ಮದಿಂದ ಬಂಧುಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವ ಮಹಾಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಅಮಿತವಾದ ಮದವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಜಲರಾಮನೆಂಕು
ರಿತು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಠಿನವಾದ ವಾಕ್ಯವಂ ನುಡಿದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು || ೮೬ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ
ರಾಮನು ಆ ಕೌರವರ ದುಷ್ಪ್ರ ತನಮ ನೋಡಿ ಅವರ ದುರ್ವಾಚ್ಯಂಗಳಿಂದ ಸಹ ಕೇಳಿ ಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ ಷ
ರಾಕ್ರಮದಿ ನೋಡಲಶಕ್ಯನಾಗಿ ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ನಗುತ್ತ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದನಂದೆನೆ || ೮೭ || ಧನಕುಲಾಂಗ

ಪ್ರಶಮೋದಂಡಪಳೂನಾಂಲಗುಡೋಯಧಾ||೩೧||ಅಹೋಯದೋಽಸುಸಂರಬ್ಧಾಕ್ಯವ್ಯಂಚಕುಪಿತಂ
ಶನ್ಯಃ | ಸಾಂತ್ವಯಿತ್ವಾಹಮೇತೇಷಾಂಶಮನಿಚ್ಛನ್ನಿಹಾಗತಃ||೩೨|| ತಥಮಮಂದಮತಯಃಕಲಹಾ
ಭಿರತಾಃಖಲಾಃ | ತಂಮಾಮವಜ್ಞಾಯಮಾಹುರ್ದುರ್ಭಾಪಾನ್ಮಾನಿನೋಬ್ರುವಃ||೩೩|| ನೋಗ್ರಸೇ
ನಃಕಿಲವಿಭುರ್ಭೋಜವ್ಯವ್ಯಂಧಕೇಶ್ವರಃ | ಶಕ್ರಾದಯೋಲೋಕಪಾಲಾಯಸ್ಯಾಪೇಶಾನುವ್ರಿನ್ತಃ||೩೪||
ಸುಧರ್ಮಾಕ್ರಮ್ಯತೇನಪಾರಿಜಾತೋಮರಾಂಘ್ರಪಃ | ಆಹೃತ್ಯಭುಂಜ್ಯತೇನೋಸೌನಕಿಽಪಾರ್ಥಸನಾ
ಹರ್ಷಣಃ ||೩೫||ಯಸ್ಯಪಾದಯುಗಂಸಂಕ್ಷಾಚ್ಛ್ರೀರೂಪಾನ್ತಖಿಲೇಶ್ವರೀ | ಸನಾಹರ್ತಿಕಿಲಶ್ರೀಶೋನರ

ಹವ್ಯೋಗೊಂಡವರಾದ, ಅಸಾಧವಃ-ದುರ್ಜನರು, ಶಾಂತಿಂ-ಸಮಾಧಾನವನ್ನು. ನೇಚ್ಛಂತಿ-ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ನೂನಂ-ನಿಶ್ಚಯ
ವೆಂದುಭಾವಿಸುವೆನು. ಪಳೂನಾಂ-ಮೂಢಜಂತುಗಳಿಗೆ, ಲಗುಡೋಯಧಾ-ದೊಣ್ಣೆಯಪೆಟ್ಟುಹೇಗೋಹಾಗೆ, ತೇವಾಂ-ಆದುರ್ಜ
ನರಿಗೆ, ದಂಡಃ-ಶಿಕ್ಷೆಯೇ, ಪ್ರಶಮೋಽ-ಶಾಂತಿಕರವಾಗಿರುವುದಲ್ಲವೆ ||೩೧|| ಅಹೋ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು. ಸುಸಂರಬ್ಧಾಕ್-ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಯುದ್ಧೋದ್ಯೋಗವಂಗೈಯುತ್ತಿರುವ, ಯದೂ-ಯಾದವರನ್ನೂ, ಕುಪಿತಂ-ನಿಟ್ಟುಂಟಾದ, ಕೃಪ್ಣಂ-ಪರಿಯನ್ನೂ, ಆಹಂ-
ನಾನು, ಶನ್ಯಃ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಸಾಂತ್ವಯಿತ್ವಾ-ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ, ಏತೇಷಾಂ-ಈಕಾರವರವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಶಮಂ-ಸಮಾಧಾನವನ್ನು,
ಇಚ್ಛೇ-ಬಯಸಿದವನಾಗಿ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಆಗತಃ-ಬಂದವನಾದೆನು||೩೨||ತಥಮೇ-ಆಯಾಕಾರವರು, ಮಂದಮತಯಃ-ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿಗ
ಳೂ, ಕಲಹಾಭಿರತಾಃ-ಜಗಳದಲ್ಲಿಲಿನಕ್ತರೂ, ಖರಾಃ-ದುಷ್ಟರೂ, ಮಾನಿನಃ-ಗರ್ವವುಳ್ಳವರೂ ಆದ್ದರಿಂದ ತಂಮಾಂ-ಆನನ್ನ
ನ್ನು, ಅವಜ್ಞಾಯ-ಅವಮಾನಗೊಳಿಸಿ, ದುರ್ವಾಪಾ-ಕಟ್ಟನುಡಿಗಳನ್ನು, ಅಬ್ರುವಃ-ನುಡಿದರು||೩೩|| ಶಕ್ರಾದಯಃ-ಇಂದ್ರ
ನುಮೊದಲಾದ, ಲೋಕಪಾಲಾಃ-ಭುವನಾಧಿಪತಿಗಳು, ಯಸ್ಯ-ಯಾವರೆಯನ, ಅದೇಶಾನುವರ್ತಿನಃ-ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅನುವ್ರಿ
ಸಿರುವರೋ, ನೋಗ್ರಸೇನಃ-ಆಯುಗ್ರಸೇನರಾಯನು, ಭೋಜವ್ಯವ್ಯಂಧಕೇಶ್ವರಃ-ಭೋಜರಿಗೂ ವೃಷ್ಟಿಗಳಿಗೂ ಅಂಧಕ
ರಿಗೂ ಒಡೆಯನಾದರೂ, ವಿಭುಃ-ಭೋರೆಯು, ನಕಿಲ-ಅಲ್ಲವಂತೆ, ||೩೪|| ಯೇನ-ಯಾವವನಿಂದ, ಸುಧರ್ಮಾ-ಜೀವನಭಯು, ಆ
ಕ್ರಮ್ಯತೇ-ಮೆಟ್ಟುಕುಳ್ಳಿರಲ್ಪಡುವುದೋ, ಅಮರಾಂಘ್ರಪಃ-ದೇವವೃಕ್ಷವಾದ, ಪಾರಿಜಾತಃ-ಪಾರಿಜಾತವು, ಆಹೃತ್ಯ-ಬಲಾತ್ಕಾ
ರದಿಂದಪಹರಿಸಿ, ಭುಂಜ್ಯತೇ-ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆಯೋ, ಸೋಸೌ-ಆಯಾವುಗ್ರಸೇನರಾಯನು, ಅಧ್ಯಾಸನಾರ್ಹಣಃ-ರಾಜ
ಪೀಠಸಮ್ಮಾನವುಳ್ಳವನು, ನಕಿಲ-ಅಲ್ಲವಂತೆ ||೩೫|| ಅಖಿಲೇಶ್ವರೀ-ಎಲ್ಲರಿಗೂಒಡತಿಯಾದ, ಶ್ರೀ-ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು, ಯಸ್ಯ-
ಯಾವವನ, ಪಾದಯುಗಂ||ಅಡಿಗಳಡರನ್ನೂ, ಸಂಕ್ಷಾತ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಉಪಾಸ್ತೇ-ನೇವಿಸುತ್ತಿರುವಳೋ, ಸಶ್ಶ್ರೀಶಃ-

ಳಿಂದಂಟಾದ ನಾನಾ ವಿಧಂಗಳಾದ ಗರ್ವಂಗಳಿಂದುದ್ಧತರಾದ ದುಷ್ಟರು ಶಾಂತಿಯಂ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಆ
ಕಾರಣದಿಂದ ಪಶುಗಳಿಗೆ ದಂಡದಂತೆ ದುಷ್ಟರಿಗೆ ನಿಗ್ರಹವೇ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಉಪಶಾಂತಿಯಂ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ||೩೧||
ಎಲೈ ನೋಡಿದಿರಾ, ನಾನುಯುದ್ಧಸನ್ನದ್ಧರಾದ ಯಾದವರಂ ಕೋಪಯುಕ್ತನಾದ ಕೃಪ್ಣನಂ ಸಹ ಮೆಲ್ಲ ಮೆ
ಲ್ಲನೆ ಸಮಾಧಾನಂಗೆಯ್ದು ಈ ಕೌರವರ ಸಂಧಿಯಂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಲಿರುವವನಾಗಿಲ್ಲಿಗೆ ಖುಡವನಾದೆನು||೩೨||
ಈಗಳೇ ಕೌರವರು ಮೂಢವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕಲಹದಲ್ಲಿಯೆ ಅಸಕ್ತರಾಗಿ ಗರ್ವಿತರಾಗಿಯೂ ಆನ
ನ್ನಂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ದುರ್ವಚನಂಗಳಂ ನುಡಿದರಂತೆ||೩೩|| ಇಂದ್ರಾದಿ ಲೋಕ ಪಾಲಕರುಕೂ
ಡ ಯಾವವನ ಆಜ್ಞಾ ಪಾಲಕರಾಗಿರುವರೋ, ಭೋಜರಿಗೆ ವೃಷ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಅಂಧಕರಿಗೂ ಕೂಡ ನಿಯಾಮಕನಾದ
ಅಂತಾ ಉಗ್ರಸೇನರಾಯನೂ ಕೂಡ ಇವರಂ ಕುರಿತು ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ ವಲ್ಲ ||೩೪|| ಮತ್ತು
ಯಾವ ವನಂ ಸುಧರ್ಮಿಯೆಂಬ ದೇವ ಸುಭಾಸ್ಥಾನವು ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆಯೋ, ಯಾವವನಿಂದ ಪಾರಿಜಾತವೆಂಬ
ದೇವತಾ ವೃಕ್ಷವು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ತಂದು ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡತದೆಯೋ, ಅಂತಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ಕೂಡ ಸಿಂಹಾಸ
ನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ ವಲ್ಲ||೩೫|| ಮತ್ತು ಸರ್ವೇಶ್ವರಿಯಾದ ಸಂಕ್ಷಾಲ್ಪಕ್ಷಿಯು ಯಾವವನ ಪಾದ ಯುಗ್ಮವಂ
ನೇವಿಸುತ್ತಿರುವಳೋ ಅಂತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಭಕ್ತ ಚಾಮರಾದಿ ಚಿಹ್ನೆಂಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವಂತೆ

ಜೀವಪರಿಚ್ಛೇದಃ ||೩೬||ಯಸ್ಯಾಂಭಿಪಂಕಜರಜೋಖಿಲಲೋಕಪಾಲೈರ್ಮಾಳ್ವಾತ್ಮಮೈರ್ಧೃತಮುಪಾ
ಸಿತತೀರ್ಥತೀರ್ಥವಾ |ಬ್ರಹ್ಮಾಭವೋಹಮಪಿಯಸ್ಯಕಲಾಕಲಾಯಾಶ್ಚಿ |ಶ್ಲೋಕದ್ವಯಮಚಿರಮಸ್ಯ
ನ್ಮಪಾಸನಂಕ್ವ||೩೭||ಭುಂಜತಕರುಭಿದ್ತಂಭೂಖಂಡುಕಿಲವೃಷ್ಟಯಃ | ಉಪಾನಹಃಕಿಲವಯಂ
ಸ್ವಯಂತುಕುರವತ್ಯಃ ||೩೮|| ಅಹೋಽಪ್ಯಸ್ಯಮತ್ತಾನಾಮತ್ತಾನಾಮಿವಮಾನಿನಾಮ | ಆನಂಬ
ದಧಿಗಿರೋರೂಪಾಃಕಸ್ಸಹಿತಾನುಶಾಸಿತಾ||೩೯||ಅದ್ಯಾಪ್ಯಾಸ್ಯಮುರ್ದ್ವೀಂಕರಿಪ್ಯಾನೀತ್ಯಮರ್ಷಿ
ತಃ | ಗೃಹೀತ್ವಾಹಲಮುತ್ಸಾಸ್ಥಿದಹನ್ನಿವಜಗತ್ಪ್ರಯವಃ||೪೦|| ಲಾಂಗಲಾಗ್ರೇಣನಗರಮುದ್ವಿದಾರ್ಯ

ಅಲಕ್ಷ್ಯೋಪತಿಯಾದಕೃಷ್ಣನೂಕೂಡ, ನರದೇವಪರಿಚ್ಛೇದಃ-ರಾಜಚಿಹ್ನೆಗಳಾದಬಿರುದಗಳನ್ನು, ನಾರ್ಹತಿಕಿಲ-ಪಡೆಯುವುದ
ಕ್ಕೋಗ್ಯನಾಗಲ್ಲವೆಂತೆ ||೩೬|| ಉಪಾಸಿತೇರ್ಥತೀರ್ಥಂ-ನೇನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಣ್ಯಜಲಂಗಳಿಲ್ಲ ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಪವಿತ್ರಕರವಾ
ದ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವಕೃಷ್ಣನ, ಅಂಭಿಪಂಕಜರಜಃ-ಅಡಿದಾವಲೆಗಳಧೂಳಿ, ಅವಿಲಂಕೀಕೃತಾಲ್ಪೇ-ನಕಲದಿಕ್ವಾಲಕನುರಂದಲೂ,
ಮಾಳ್ವಾತ್ಮಮೈ-ಮ್ರೇಷ್ಯಂಗಳಾದ ಕಿರಿಟಂಗಳಿಲ್ಲ ತಲೆಗಳಿಂದ ಧೃತಂ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವೆಯೇ, ಬ್ರಹ್ಮಾ-ಚತುರ್ಮುಖನೂ
ಭವಃ-ರುದ್ರನೂ, ಅಹಮಪಿ-ಕೇವಲನಾದನಾನೂ, ಶ್ರೀಶ್ವ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಯೂಕೂಡ. ಯಸ್ಯ-ಯಾವವನ, ಕಲಾಯಾಃ-ವಿಭೂತ್ಯಾಂಕ
ದ, ಕಲಾಃ-ಭಾಗಗಳನ್ನು, ಚಿರಂ-ಬಹುಕಾಲವು, ಉದ್ವಹೇಮ-ಧರಿಸುತ್ತಿರುವವೋ, ಅಸ್ಯ-ಆಯಾಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂಗೆ, ನೃಪಾಸ
ನಂ-ರಾಜಪೀಠವು, ಕ್ವ-ಎಲ್ಲಿರುವುದು ||೩೭|| ಪೃಷ್ಠಯಃ-ಯಾದವರು, ಕುರುಭಿರ್ಧೃತಂ-ಕೌರವರಿಂದ ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಭೂ
ಖಂಡಂ-ಸೆಲವಭಾಗವನ್ನು, ಭೂಜತೇಕಿಲ-ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವರಂತೆ, ವಯಂ-ನಾವು, ಉಪಾನಹಃಕಿಲ-ಕರವಂತೆ, ಕುರುವ
ಸ್ತು-ಕೌರವರಾದಲೋ, ಸ್ವಯಂ-ತಾವೇ, ಶಿರಃ-ತಲೆಯಂತೆ ||೩೮|| ಅಹೋ ಆಶ್ಚರ್ಯವು, ಐಶ್ವರ್ಯಮತ್ತಾನಾಂ-ಬಡತ
ನದಿಂದ ಕೂಚ್ಚಿರುವರಾದ, ಮತ್ತಾನಾಮಿವ-ಹುಚ್ಚು ರಂತೆಯಿರುವ, ಮಾನಿನಾಂ-ಪೆಮ್ಮೆಯಬಳ್ಳವರ, ರೂಪಾಃ-ಕರಿನಂಗಳಾದ,ಅ
ನಂಬದಧಿಗಿರಃ-ಅನಂಗತವಾದವಾತುಗಳನ್ನು, ಅನುಶಾಸಿತಾಃ-ಶಿಕ್ಷಕನಾದ, ಕಃ-ಯಾವಪುರುಷನು, ಸರ್ಪೇತ-ಗೈರಿಸಿಕೂಂಡಾ
ನು||೩೯|| ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಉರ್ದ್ವೀಂ-ಭೂಮಿಯನ್ನು, ನಿಷ್ಕಾರವಾಂ-ಕೌರವರಿಲ್ಲದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಕರಿಪ್ಯಾವಿ-ಮಾಡುವೆನು, ಇತಿ-ಹೀಗಂ
ದು, ಅಮರ್ಷಿತಃ-ಸಿಟ್ಟುಂಟಾದರಾಮನು, ಫಲಂ-ನೇಗಿಲನ್ನು, ಗೃಹೀತ್ವಾ-ತೆಕ್ಕೊಂಡು, ಜಗತ್ಪ್ರಯ-ಮೂರುಲೋಕಂಗಳ
ನೂ, ದಹನ್ನಿವ-ನುಡುತಿರುವನಂತೆ, ಉತ್ಸಾಸ್ಥಿ-ಎದ್ದು ನಿಂತನು ||೪೦|| ಆಬಲರಾಮನು, ಅಮರ್ಷಿತಃ-ಸಿಟ್ಟುಂಟಾದವನಾಗಿ,
ಲಾಂಗಲಾಗ್ರೇಣ-ನೇಗಿಲತುದಿಯಿಂದ, ಗಜಾಹ್ವಯಂನಗರಂ-ಹಾಸ್ಮಿನಪುರವನ್ನು, ಉದ್ವಿದಾರ್ಯ-ಅಗಿದು, ಗಂಗಾಯಾಂ-ಭಾಗೀ
ರಥಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಪರಿಷ್ಕೃತ-ಹಾಕಿಬಿಡುವನಾಗಿ, ವಿಚಕರ್ಷ-ಎಳೆವನು ||೪೧|| ಗಂಗಾಯಾಂ-ಗಂಗಯಲ್ಲಿ, ಪತೇ-ಬೀಳುತ್ತಿರುವ, ನ

ಕಟ ಕಟಾ ನೋದಿಧಿರಾ||೩೬|| ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಲೋಕ ಪಾಲಕರು ಕಿರೀಟ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಶಿಶ
ಸ್ತುಗಳಿಂಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ, ಸಮಸ್ತರಿಂ ನೇನಿಸಲ್ಪಡುವ ಗಂಗಾ ನದಿಗೂ ಕೂಡ ತೀರ್ಥತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ
ಯೂ, ಇರುವ ಯಾವವನ ಪಾದ ಪದ್ಮರಜಸ್ಸಂ ಯಾವವನ ಅಂಶಾಂಶ ಭೂತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಳು
ನಾನು ಈ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬಹು ಕಾಲದಿಂದ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವೆವೋ, ಅಂತಾ ಯಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಿಂಹಾಸನವೆಲ್ಲಿ ಬರುವ
ವುದು? ||೩೭|| ಮತ್ತು ಕೌರವರಿಂ ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಭೂಮಂಡಲವು ಯಾದವರು ಆಳುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ-ಮತ್ತು ನಾವು
ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳಂತೆ, ಕೌರವರಾದರೋ ಶಿರಸ್ಸುಗಳಾಗುತ್ತಲಿದಾರೆ ಯಂತೆ, ಕೇಳಿದಿರಾ||೩೮|| ಮದ್ಯಾದಿಗಳಿಂ ಮ
ದಿಸಿರುವಂತೆ, ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತರಾದ ಗರ್ವಿತರಾದ ಕೌರವರ ಕೇನಿಗಳಾದ ಆಯಾ ಸಂಬಂಧ ಪಡನೆಗಳಿಂ
ಯಾವ ವುರುವನು ತಾನು ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿಯೂ ಸಹಿಸುವನಾದಾನು ಕಟ ಕಟಾ ||೩೯|| ಈಗ ಭೂಮಿಯಂ ಕೌರ
ವರಿಂದಹಿತವಾದ್ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎಂದು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೋಪಯುಕ್ತನಾದ ಬಲರಾಮನು
ಮೂರು ಲೋಕಂಗಳಿಂದಹಿಸುವನಂತೆ ಹಲಾಯುಧವು ಪಡಿದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೆದ್ದನು ||೪೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾಮ
ನು ಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ ಆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರವಂ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಡಹುವನಾಗಿ ದ್ವಕ್ಷೇಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಯ ಬುಡದೊ

ಗಜಾಹ್ವಯಮ್ | ವಿಚಕರ್ಷಸಗಂಗಾಯಾಂ ಪ್ರಹರಿಪ್ಯನ್ನ ಮರ್ಷಿತಃ || ೪೧ || ಜಲಯಾನಮಿ-ವಾಘೋರ್ಣಂ
ಗಂಗಾಯಾಂ ನಗರುತಾತ್ | ಆಕೃಪ್ಯಮಾಣಮಾಲೋಕ್ಯಕೌರವಾಙಾತಸಂಭ್ರಮಾಃ || ತಮೇವ ಶರಣಂ
ಜಗ್ಮುಸ್ಸಕುಟುಂಬಾಜಿಜೀವಿಷಮಃ || ೪೨ || ಸಲಕ್ಷಣಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸಾ ಬಾಪ್ರಾಂಜಲಯೋಬ್ರಾವಹ |
ರಾಮರಾಮಾಖಿಲಾಧಾರಪ್ರಭಾವಾನವಿದಾಮತಃ || ೪೩ || ಮೂಢಾನಾಂ ನಃ ಕುಬುದ್ಧಿನಾಂ ಕ್ಷಂತುಮಾರ್ಹ
ಸ್ಯ ಫೀಶ್ವರ | ಸ್ಥಿತೃತ್ವತ್ವತ್ಯಪ್ಯಯಾನಾಂ ತ್ವಮೇಕೋ ಹೇತುರ್ನಿರಾಶ್ರಯಃ || ಲೋಕಾಕ್ ಕ್ರೀಡನಕಾನೀ
ಶಕ್ತಿಃ ಕ್ರೀಡತಸ್ತವದಂತ್ಯಾಃ || ೪೪ || ತ್ವಮೇವ ಮೂರ್ಖಾದಮನಂತಲೀಲಯಾಭಾಸಮಂಡಲಂ * ಜಿಭರ್ಷಿಸು
ಹಸ್ರಮೂರ್ಧನ್ | ಅಂತೇಚಯಸ್ಸಾಸ್ವತ್ವವಿರುದ್ಧವಿಶ್ವಶೈವೇದ್ವಿತೀಯಃ ಪರಿಶಿಷ್ಯಮಾಣಃ || ೪೫ ||

ಗರತ-ಗಜಪುರವು, ಜಲಯಾನಮಿ-ಪರಿಗೋಲಿಸಂತೆ, ಆಘೋರ್ಣಂ-ತಿರ ಗುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ, ಆಕೃಪ್ಯಮಾಣಂ ಎಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿ
ರುವುದನ್ನು, ಆಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ ಜಾತಸಂಭ್ರಮಾಃ-ಉಂಟಾದದ್ದರೆಯೂ ಭಯವೂ ಉಳ್ಳವರಾದ, ಕೌರವಾಃ-ಕೌರವರು,
ಜಿಜೀವಿಷಮಃ-ಬದುಕಲೆಳಿಸಿದವರಾಗಿ ಸಕುಟುಂಬಾಜಿ-ಪೋಷ್ಯವರ್ಗಗಳಂ ಸಹಿತರಾಗಿ, ತಮೇವ-ಅಬಲದೇವನನ್ನೇ, ಶರಣಂ-
ಪಕ್ಷಕನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ಜಗ್ಮುಃ-ಅವನು ಬಳಗಯ್ದರು || ೪೨ || ಪ್ರಾಂಜಲಯಾಃ-ಕೃಗಳಂಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡವರಾದ ಕೌರವರ, ಸಲ
ಕ್ಷಣಂ-ಲಕ್ಷಣಾದೇವಿ-೦ ಸಹಿತನಾದ, ಸಾಂಬಂ-ಜಾಂಬವತೀ ಪುತ್ರನನ್ನು, ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ-ಬಲರಾಮನ ಮುಂದೆ ತಂದು ಬಿ
ಟ್ಟು, ಅಬ್ರಾವ-ನುಡಿದರು. ಅಖಿಲಾಧಾರ-ಸರ್ವಕ್ಕೂ ಆಶ್ರಯನಾದ, ರಾಮ-ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸುಖಿಸುತ್ತಿರುವನಾದ, ರಾಮ-ಬ
ಲದೇವನೇ | ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪ್ರಭಾವಮಂ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ನುಡಾಮ-ಅರಿಯುವು || ೪೩ || ಅಫೀಶ್ವರ-ಒಡೆಯರಿಗೊಡೆಯನೇ | ಮೂ
ಢಾನಾಂ-ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ, ಕುಬುದ್ಧಿನಾಂ-ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯ ಉಪರಾದ, ನಃ-ನಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕ್ಷಂತು-ಸೃಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅ
ರ್ಹನಿ-ಒೋಗ್ಯನಾಗುವಿ. ತ್ವಮೇಕಃ-ನೀನೋರ್ವನೇ, ಸ್ಥಿತೃತ್ವತ್ವತ್ಯಪ್ಯಯಾನಾಂ-ಪ್ರಪಂಚದ ರಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ನಾಶ
ಕ್ಕೂ, ಹೇತುಃ-ಕಾರಣವಾದವನು, ನಿರಾಶ್ರಯಃ-ಜೇರೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದವನು, ಈಶ-ಒಡೆಯನೇ ಅಪಾರಿ-ಋಷಿಗಳು, ಕ್ರೀಡತಃ-ಆ
ಡುತ್ತಿರುವ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಕ್ರೀಡನಕಾಃ-ಆಟದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ. ಲೋಕಾಃ-ಭುವನಗಳನ್ನು, ವದಂತಿ-ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ || ೪೪ || ಸ
ಹಸ್ರ ಮೂರ್ಧನ್-ಸಾವಿರ ತಲೆಗಳುಳ್ಳ, ಅನಂತ-ನಾಶಕನಾದ ಸಂಕರ್ಷಣನೇ ಇದಂ ಭೂಮಂಡಲಂ-ಈ ಭೂಗೋಳವ
ನ್ನೂ, ತ್ವಮೇವ-ನೀನೇ, ಮೂರ್ಖ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ಜಿಭರ್ಷಿ-ಧರಿಸುತ್ತಿರುವಿ, ಅಂತೇಚ-ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ
ಯೂ, ಯಃ-ಯಾವ ಪುರುಷನಾದನೀನು, ಸ್ವಾತ್ಮ್ಯ-ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ, ನಿರುಪ್ಪಶ್ಚ-ಆಡಗಿದ ಪ್ರಪಂಚವು ಛವನಾದ್ದು
ರಿಂದ, ಪರಿಶಿಷ್ಯಮಾಣಃ-ಓರ್ವನೇ ಮಿಕ್ಕವನಾಗಿವೂ, ಅದ್ವಿತೀಯಃ-ಎರಡನೆಯ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲದವನಾಗಿಯೂ, ಕೇಷೇಚ-ಮಲಗು
ತ್ತಲೂ ಇರುವೆಯೋ || ೪೫ || ಬಲ-ಬಲಭದ್ರನೇ ಸರ್ವೇಷಾಂ-ಎಲ್ಲರ, ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥಂ-ನಿಗ್ರಹಕ್ಕೋಸಗ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಕೋಪಃ-ನಿ

ಳಗೆ ನೆಡಬಟ್ಟ ನೇಗಲಿನ ಅಗ್ರದಿಂ ವಿಾಟಿ ಸೆಳೆದನು || ೪ || ಬಳಿಕ ಕೌರವರು ರಾಮನಿಂದ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಡತಲಿರು
ವವರಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಹಡಗಿನಂತೆ ಗುಗೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕುಲವಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಲಿರುವ ಜಸ್ತಿನಾಪುರವಂ ನೋಡಿ ಅ
ತ್ಯಂತ ಭಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಯಾಕ್ತರಾಗಿ || ೪೨ || ಜೀವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾಚ್ಛವರಾಗಿ ಲಕ್ಷಣಂ-ಜೀ
ವಿಯಿಂದ ಯಾಕ್ತನಾದ ಸಾಂಬನಂ ಮುಂದು ಗಡೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅಂಜಲಿ ಬಂಧ ಯಾಕ್ತರಾಗಿ ಪ್ರಭುವಾ
ದ ಆ ರಾಮನನ್ನೇ ಶರಣುಹೊಂದಿದರು- ಸಕಲ ಲೋಕಂಗಳಿಗೂ ಆ ಧಾರಭೂತನಾದ ಎಲೈ, ರಾಮನೇ! ಎಲೈ,
ರಾಮನೇ! ನಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವಮಂ ನಾವು ತಿಳಿದವರಲ್ಲ || ೪೩ || ನಿಂದಿತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಮೂಢರಾದ ನವಕ್ಕೆ ಅವ
ರಾಧವಂ ನೀನು ಕ್ಷಮಿಸುವನಾಗು ಎಲೈ ಯಾಶ್ವರನೇ! ಆಶ್ರಯರಹಿತನಾದ ನೀನೋರ್ವನೇ ಜಗತ್ತಿನ ಉತ್ಪ
ತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಯಂತಂಗಳಿಗೆ ಕಾರಣನಾಗುತ್ತೀಯೆ, ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಲಿರುವ ನಿನಗೆ ಈ ಲೋಕಂಗಳಂ ಕ್ರೀಡಾ
ಸ್ಥಾನಂಗಳನ್ನಾಗಿ ಋಷಿಗಳು ಪೇಳುತ್ತಲಿರುವರು || ೪೪ || ಸಹಸ್ರ ಶಿರಸ್ಸುಗಳುಳ್ಳ ಎಲೈ ಅನಂತನೇ! ಲೀಲ
ೆಯಿಂದಲೇ ಒಂದು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಮಂಡಲಮು ಧರಿಸಿರುವಿ, ಮತ್ತು ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವವನು
ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉಪಸರಿಹಾರಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅದ್ವಿತೀಯನಾಗಿ ಕೇವಲಯನದಲ್ಲಿ
ಓರ್ವನೇ ಅವಶಿಷ್ಟನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನೋ ಅ ಯಾದಿನಾರಾಯಣನು ನೀನಾಗುತ್ತಲಿರುವಿ || ೪೫ || ಮತ್ತು ಸತ್ಯ

ಕೋಪಂತೆ ಬಲಹಿಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಸರ್ವೈಷಾಂ ನ ಚ ಮತ್ಸರಾತ್ | ಬಿಭೃತೋ ಭಗವತ್ ಸತ್ತ್ವಂ ಪ್ರೀತಿಪಾಲನತತ್ಪರಃ ||
ನಮಸ್ತಸ್ಮಭೂತಾತ್ಮೈ ಸರ್ವಕಕ್ತಿಧರಾವ್ಯಯ | ವಿಕೃತಕರ್ಮಮಸ್ತಸ್ಮತ್ತ್ವಂ ವಯಂ ಶರಣಂ ಗ
ತಾಃ || ೪೩ || ವಿಮುಕ್ತಾಸ್ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಂ ವಿಗ್ನೈರ್ವಿಮಾನಾ ಯನ್ಮುರ್ಖಾಃ | ಪ್ರಸಾದಿತಾಸ್ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮಾ
ಭೈಶ್ಚೈತ್ಯಭಯಾದದೌ || ೪೪ || ದುರ್ಯೋಧನಃ ಪಾರಿಜಹಂ ಕುಂಜರಾಃ ಪಾಪ್ಪಿಹಾಯನಾಃ | ದದೌ
ದ್ವಾದಶಸಾಹಸ್ರಮಯುತಾನಿತುರಂಗಮಾಃ || ೪೫ || ರಥಾನಾಂ ಪಟ್ಟಹಸಾಂ ಚಿರಾಕ್ಯಾಣಾಂ ಸೂರ್ಯವ
ರ್ಚಸಾಮ್ | ದಾಸೀನಾಂ ನಿಷ್ಕುಂಠೀನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಃ * ದುಹಿತೈಃ ತತ್ಸಲಃ || ೪೬ || ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತು ತತ್ಸರ್ವಂ ಭಗ

ಟ್ಯಾಗಿರುವುದು, ಭಗವತ್-ಪಡ್ಧಿ ಜೈಷ್ಠ್ಯರ್ಥ ಸಂಪನ್ನನೇ, ಪ್ರೀತಿಪಾಲನತತ್ಪರಃ-ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅನಕ್ತನಾದವ
ನೇ ಸತ್ತ್ವಂ-ಸತ್ತ್ವ ಗುಣವನ್ನು, ಬಿಭೃತಃ-ಧರಿಸಿರುವ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಸಿಟ್ಟು ಮತ್ಸರಾತ್-ಹೋಟ್ಟುಕಿಟ್ಟಿನ ದನೆಯಿಂದ, ನ-ಆದ್ದವು
|| ೪೩ || ಸರ್ವ ಭೂತಾತ್ಮೈ-ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಆತ್ಮನಾಗಿರುವನೇ ತೇ-ನಿನ್ನ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಸರ್ವ ಕಕ್ತಿಧ
ರ-ಸಕಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂಗಳೆಂ ವಹಿಸಿದವನೇ, ಅವ್ಯಯ-ನಾಶರಹಿತನೇ, ವಿಕೃತಕರ್ಮ-ಪ್ರಪಂಚವಂ ಮಾಡಿದವನೇ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ನಮಃ-ಪ
ಕ್ಷಾಮವು, ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ, ವಯಂ-ನಾವು, ತ್ವಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಶರಣಂ-ರಕ್ಷಕನನ್ನಾಗಿ. ಗತಾಃ-ಸೆಟ್ಟಿ ಒಂದವರಾಗಿ
ರುವೆವು || ೪೪ || ವಿಮಂ-ಹೀಗೆ, ಪ್ರಪನ್ನೈಃ-ಶರಣಾಗತರಾದಂಥಾ, ಸಂವಿಗ್ನೈಃ-ಅತಿಭಯಂಚಲರಾದ, ವೇವಮಾನಾನ್ಯೈಃ-
ನಡುಗುತ್ತಿರುವ ನಗರವುಂಥಾ, ಕೌರವರಿಂದ, ಪ್ರಸಾದಿತಃ-ಪಾರ್ಥಿವಶಲ್ಪಪಟ್ಟವನಾದ, ಬಲಃ-ರಾಮನುಸುಪ್ರಸನ್ನ-ಚನ್ನಾಗಿ
ಅನುಗ್ರಹವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಮಾಭೈಶ್ಚೈತಿ-ಹೆದರಬೇಡಿರೆಂದು, ಅಭಯಂ-ಭಯವಿಲ್ಲದೆಯಿರುವವರವನ್ನು, ದದೌ-ಕೊಟ್ಟನು || ೪೫ ||
ದುರ್ಯೋಧನಃ-ಕುರುರಾಯನು, ಪ್ಪಿಹಾಯನಾಃ-ಒಂದವರುಗಳೆಲ್ಲವುಳ್ಳ, ಕುಂಜರಾಃ-ಆನೆಗಳನ್ನು, ದ್ವಾದಶಸಹ
ಸ್ರಂ-೧೨ಸಾವಿರವನ್ನೂ, ತುರಂಗಮಾಃ-ಬೇಗನಡೆಯುವಕುದುರೆಗಳನ್ನು, ಅಯುತಾನಿ-೧೦ಸಾವಿರವನ್ನೂ, ಪಾರಿಜಹಂ-
ಮಗಳಿಗೆಬಳುವಳಿಯನ್ನಾಗಿ, ದದೌ-ಕೊಟ್ಟನು || ೪೬ || ದುಹಿತೈಃ-ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳದುರ್ಯೋಧನನು, ಸೂರ್ಯವ
ರ್ಚಸಾಂ-ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ರಾಕ್ಯಾಣಾಂ-ರಥಾನಾಂ-ಚಿನ್ನದತೇರುಗಳಿ, ಪಟ್ಟಹಸಾಃ-ಒಸಾವಿರಂಗಳನ್ನೂ
ನಿಷ್ಕುಂಠೀನಾಂ-ಭಂಗಾರದವರಹಾಳಸರಂಗಳು ಕೊರಳಲ್ಲಿವುಳ್ಳ, ದಾಸೀನಾಂ-ದಾದಿಯರ, ಸಹಸ್ರಂ-ಸಾವಿರವನ್ನೂ, ದದೌ-
ಕೊಟ್ಟನು || ೪೭ || ಭಗವಾಃ-ಈಶ್ವರನಾದ, ಸಾತ್ವತರ್ಷಭಃ-ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಬಲರಾಮನು, ತತ್ಸರ್ವಂ-ಅದೆಲ್ಲವ
ನ್ನೂ, ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ನಸುತಃ-ಪುತ್ರನಾದಸಾಂಜನಿಂ ನಹಿತನಾಗಿಯೂ, ಸಸ್ತು-ಪಿಸಿ-ನೋಸೆಯಾದಲ್ಲಕ್ಷಣೆ

ಗುಣವಂಧರಿಸುತ್ತಲಿರುವ ನಿನ್ನ ಲೋಕಂಗಳ ಸ್ಥಿತಿಪಾಲನೆಂಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಪರ್ಯವುಳ್ಳ ಕೋಪವು ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹಾ
ರ್ಥವೇ ಹೊರತು, ದ್ವೇಷ ಪ್ರಯುಕ್ತವಲ್ಲ, ಮತ್ಸರ ಪ್ರಯುಕ್ತವೂ ಅಲ್ಲ || ೪೩ || ಸರ್ವ ಭೂತಗಳಿಗೂ ಆತ್ಮನಾ
ಗಿ ಸಮಸ್ತ ಕಕ್ತಿಗಳಂ ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ ವ್ಯಯರ ಹಿತನಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಇರುವ
ಎತ್ತೈ ಹರಿಯೇ! ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ನಾವು ನಿನ್ನಂ ಶರಣು ಹೊಂದಿವೆವು ಎಂದೀ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೌರವರು
ರಾಮನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು || ೪೪ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶರಣು ಹೊಂದಿರುವ ಅತಿಭೀತರಾದ ಮತ್ತು
ಕಂಪಿಸುತ್ತಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣವುಳ್ಳ ಕೌರವರಿಂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ ರಾಮನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನ
ನಾಗಿ ಭಯಪಡುವರಾಗ ಬೇಡಿ ಯೆಂದವರಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನಿತ್ತನು || ೪೫ || ಆಗ ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿವಾತ್ಸಲ್ಯವುಳ್ಳ ದು
ರ್ಯೋಧನನು ಅರವತ್ತು ವರುಷಗಳ ಮಯಸ್ಸುಳ್ಳ ಸಾವಿರದ ಯಿನ್ನೂರು ಗಜಂಗಳಂ, ಲಕ್ಷಯಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿ
ರ ದಶ್ಯಂಗಳಂ, || ೪೬ || ಸುವರ್ಣ ಷಯವಾದ ಸೂರ್ಯತೇ ಜನ್ಮಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ, ಆರು ಸಾವಿರ ರ
ಥಂಗಳಂ, ಮತ್ತು ಕಂಠಂಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಹಾರಂಗಳಂ ಧರಿಸಿರುವ ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ದಾಸಿಯರಂ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪ
ದಾರ್ಥಗಳಂ ಸಹ ಮಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು || ೪೭ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಾದವ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ರಾಮನು ಸಮಸ್ತವಾದ
ಆಯುಷ ಹಾರ ದ್ರವ್ಯವಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಆ ಕೌರವರಿಂ ಕೌಘಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ನೋನೆ ಯೊಡನೆ ಪುತ್ರ ನೊಡನೆ

ವರ್ಣನಾತ್ಮತರ್ಪಭಃ | ಸಸುತಸ್ಸಸ್ಸುಪಿಪಾಸಾಯಾತ್ಸುಹೃದ್ಭರಭಿನಂದಿತಃ ||೫೦|| ತತಃಪ್ರವಿಷ್ಟ
 ಸ್ವಪುರಂಹಲಾಯುಧಸ್ಸಮೇತ್ಯಬಂಧೂನನುರಕ್ತಚೇತಸಃ | ಕಶಂಸಸರ್ವಯದುಪುಂಗವಾನಾಮ
 ಧೈಸಭಾಯಾಕುರುಮಸ್ವಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ||೫೧|| ಅದ್ಯಾಪಿವಃಪುರಂಹೈತತ್ಸಚೇಯದ್ರಾಮವಿಕ್ರಮ
 ಮ್ | ಸಮುನ್ನತಂದಕ್ಷಿಣತೋಗಂಗಾಯಾನನುದ್ಯುತ ... .. ||೫೨||
 ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧ ಅಷ್ಟಪಷ್ಟಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ

ಯಿ೦ ಸಮೇತನಾಗಿಯೂ, ಸುಪ್ತದ್ವಿಃ-ಮಿತ್ರರಿಂದ, ಅಭಿನಂದಿತಃ-ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಾಯಾತ್-
 ವಯನಗೊಂಡನು ||೫೦|| ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಸ್ವಪುರಂ-ತನ್ನದ್ವಾರಕಾಪುರಿಯನ್ನು, ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ-ಹೊಕ್ಕು ವನಾದ, ಜಲಾಯು
 ಧಃ-ನೇಗಿಲಕ್ಕುದುಗಾರನಾದರಾಮನು, ಅನುರಕ್ತಚೇತಸಃ-ಅಕ್ಕರೆಗೊಂಡಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ, ಬಂಧೂ-ನಂಟರನ್ನೂ, ಸ
 ಮೇತ್ಯ-ಹೊಂದಿ, ಯದುಪುಂಗವಾನಾಂ-ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠತ, ಸಭಾಯಾಂಮಧ್ಯೇ-ಓಲಗದಲ್ಲಿನಡುವೆ, ಕುರುಷು-ಕಾರವರವಿ
 ಪಯದಲ್ಲಿ, ಸ್ವಚೇಷ್ಟಿತಂಸರ್ವಂ-ತನ್ನ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಕಶಂಸ-ಕಾಫಿಸಿಹೇಳಿದನು ||೫೧|| ಎಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ವಃ-ನಿಮ್ಮ,
 ಏತತ್ಪುರಂ-ಈಗಜನಗರವು, ಅದ್ಯಾಪಿ-ಈಗಲೂಕೂಡ, ರಾಮವಿಕ್ರಮಂ-ಬಲದೇವನಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ನೂಚಯತ-ನೂ
 ಕ್ಷೇವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ, ಪಕ್ಷಿಣತಃ-ಟೆಂಕಲಕಡಗ, ಸಮುನ್ನತಂ-ಬಹಳತಿಟ್ಟಿಯಾದ್ದಾಗಿ, ಗಂಗಾಯಾಂ-ಭಾಗೀರ
 ಥಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ದ್ಯುಶ್ಯತೇಹಿನನು-ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಲ್ಲವೆ ||೫೨||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥಪೂರ್ಣಧಿಯೆಂಬ
 ಕರ್ಣಾಟಬೇಕೆಯಲ್ಲಿ ೬೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು

ಯೂ ಕೂಡಯುಕ್ತನಾಗಿ ಆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರದ ದೇವಿಯಿಂದ ತೆರಳಿದನು ||೫೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾಮನುದ್ವಾರಕಾ
 ಪುರವಂ ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದವನಾಗಿ ಅನುರಾಗ ಯುಕ್ತರಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಬಂಧುಗಳನೆಯ್ದಿ ಯಾದವ ಶ್ರೇಷ್ಠರ ಸ
 ಭಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತನ್ನ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯಾಪಾರವಂ ಪೇಳಿದನು ||೫೧|| ಎಲ್ಲ ಅರಸೇ! ಕೇಳು ಈಗಲೂ ನಿಮ್ಮ
 ಹಸ್ತಿನಾಪುರವು ಬಲ ರಾಮನ ಪರಾಕ್ರಮವಂ ಸೂಚಿಸುತ್ತ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತವಾಗಿ ಗಂಗಾ ತೀರದಲ್ಲಿ
 ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಲಿದೆ. ||೫೨||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿ
 ಕನು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀ
 ಮನ್ಮಹೀಶೂರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ
 ವಿರಚಿತಮಾದ “ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ, ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗ
 ವತ ಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ
 ೬೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂಪ್ರತಿನಾರದಾಗಮನಕಥಾಪ್ರಾರಂಭಘಟ್ಟಃ

ಶ್ರೀಶುಕಃ | ನರಕಂನಿಹತಂಶ್ರುತ್ವಾತಥೋದ್ವಾಹಂಚಯೋಷಿತಾಂ | ಕೃಷ್ಣೈಃಕೇನಬಹ್ವೇನಾಂತಂ
ದಿದೃಕ್ಷುಸ್ಸ್ಮಿನಾರದಃ ||೧|| ಚಿತ್ರಂಬತ್ಯತದೇಕನವಪುಷಾಯಾಗಪತ್ಯಥಕ್ | ಗೃಹಮುದ್ಯುಪ್ಯಸಾ
ಹುಂಸ್ತಿಯಮಕುಲದಾವಹತ್ |೨|| ಅತ್ಯುತ್ಸುಕೋದ್ವಾರವತೀಂದವರ್ಷಿದ್ರಮ್ಭುಮಾಗಮತ್ |
ಪುಷ್ಪಿತೋಪವನಾರಾಮವಿಜಾಲಿಕುಲನಾದಿತಾಂ ||೩|| ಉತ್ಪಲ್ಲಂದೀವರಾಂಭೋಜಕಲ್ಹಾರಕುಮಾ
ಮೊತ್ಪಲೈಃ | ಭುತಿತಮಸರಸ್ಸುಚ್ಚೈಃಕೂಜಿತಾಂಹಂಸಸಾರಸೈಃ ||೪|| ಪ್ರಾಸಾದಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ನವಭಿ

೬೯ನೆಯಅಧ್ಯಾಯಪವಿತ್ರಪದಪೀಠ.

[ಶ್ರೀಶುಕವಾಕ್ಯವು.] ನರಕಂ-ನರಕಾನುರನನ್ನು, ನಿಹತಂ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನಾಗಿ, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಏಕೇನಕೃಷ್ಣೇನ-ಓರ್ವನಾವಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೇ, ಬಹ್ವೇನಾಂಯೋಷಿತಾಂ-ತಲವು ಹೆಂಗಳೆ, ಉದ್ವಾಹಂಚ-ಮದುವೆಯಾದ್ದನ್ನೂ, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ನಾರದಃ-ನಾರದಮುನಿಯು, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದಿದೃಕ್ಷುಃಸ್ವ-ನೋಡಲಪೇಕ್ಷಿಸಿದವನಾದನು ||೧|| ಏಕೇನವಪುಷಾ-ಒಂದುಕಿರಿದಿಂದ, ಯಾಗಪತ್-ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಪುಥಕ್ಗೃಹೇಷು-ಬೇರೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಏಕಂ-ಓರ್ವನೇ, ದ್ಯುಃಪ್ಯಸಾಹುಂಸ್ತಿಯಮಿ-ಹದಿನಾರುಸಾವಿರವಾದ ಹೆಂಗಳನ್ನು, ಉದಾವಹತ್-ಮದುವೆಯಾದನು. ಏತ-ಇದು, ಚಿತ್ರಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು ಬತ-ಸಂತೋಷವು ||೨|| ಅತ್ಯುತ್ಸುಕಃ-ಅತ್ಯಂತಕುತೂಹಲಮುಂಟಾದ, ದೇವರ್ಷಿಃ-ನಾರದನು, ದ್ವಾರಕಾಂ-ಕುಶಸ್ಥಲೀನಗರವನ್ನು, ದ್ರಷ್ಟುಂ-ನೋಡಲೋನುಗ, ಆಗಮತ್-ಬಂದನು ಪುಷ್ಪಿತ-ನಾದಿತಾಂ-ಪುಷ್ಪಿತ-ವೂವಿಟ್ಟು, ಉಪವನ-ಊರಹೊರಗಣತೋಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಆರಾಮ-ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ದ್ವಿಜ-ಹಕ್ಕಿಗಳೆ, ಅಘ-ತುಂಜಗಳೆ, ಕುಲ-ಓಂಟುಗಳಿಂದ, ನಾದಿತಾಂ-ಕಬ್ಬಾಯಮಾನವಾದಂಥಾ||೩|| ಉತ್ಪಲ್ಲಿ-ಅರಳಿದ, ಇಂದೀವರ-ಕನ್ನಡಿದಿಲೆ, ಅಂಭೋಜ-ತಾವರೆ, ಕಲ್ಹಾರ-ಸಾಗಂಧಿಕ, ಕುಮುದ, ಬಿಳುಬಿಟ್ಟಿದಿಲೆ, ಉತ್ಪಲೈಃ-ಅಲ್ಲಿಹುವುಗಳಿಂದ, ಭುತಿತಮ-ವ್ಯಾಪ್ತಂಗಳಾದ, ಸರಸ್ಸು-ಕೊಳಂಗಳಲ್ಲಿ, ಹಂಸಸಾರಸೈಃ-ಅಂಚೆಗಳಂಪಲೂ ನೀರ್ವಕ್ಕಿಗಳಿಂದಲೂ, ಉಚ್ಚೈಃ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಕೂಜಿತಾಂ-ಕಲಕಲಮುಂಟಾದ ||೪||

೬೯ನೆಯಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ವಿಕೋನಸಪ್ತತಿತಮೋಗಾರ್ಹಸ್ಥಂಪ್ರತಿಮಂದಿರಂ | ಕೃಷ್ಣೈಃಸಾರದೋ
ದೃಷ್ಟ್ವಾವಿಸ್ತೀತೋಗಾತ್ರತಸ್ಸು||೫||೬|| ಅರವತೋಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾರದಮಹಾಮುನಿ
ಯು ಪತ್ತೀಪರಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸಾರಿಯಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುನೋಡಿ ಆಕ್ಷರ್ಯಪಟ್ಟು ಸ್ತುತಿಸಿದವ
ನಾಗಿ ತೆರಳಿದನುಬರ್ಧವಂ ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನುಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನದೆಂತೆ-

ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಕೇಳಿ, ನಾರದಮುನಿಯು ಸುಹೃದಸಲ್ಪಟ್ಟ ನರಕಾನುರನಂ, ಅದೇರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನೋರ್ವನಿಂದಲೇ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆನರಕಾನುರನ ಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೆ
ವಿವಾಹಮಂ, ಕೇಳಿ ಅದಂನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸಿದನದೆಂತೆ- ||೧|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೋರ್ವನೇ ಒಂದುಕಿರಿದಿಂದ ಅನೇಕ
ಗೃಹಂಗಳೊಳಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಂ-ವಿವಾಹಂವೂ
ಡಿಕೊಂಡನೆಂಬುವುದು ಅವುದುಂಟೋ, ಇದು-ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯಕರವು ||೨|| ಎಂದೀರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲಯು
ಕ್ತನಾದ-ನಾರದಮುನಿಯು ಅದಂ ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ದ್ವಾರಕಾಪುರವ ನೆಂದಿದನು-ಆದ್ವಾರಕಾಪುರವಂ
ತಿಯದೆಂದರೆ- ಪುಷ್ಪಯುಕ್ತವಾದಉಪವನಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ಯಾನವನಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಪಕ್ಕಿಬಾತಿಗಳ ತಂ
ಡಂಗಳಿಂ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವುದಾಗಿ ||೩||ವಿಕಾಸಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಕನ್ನಡಿದಿಲೆಗಳು ಕಮಲಗಳು ಕಲ್ಹಾ
ರಂಗಳು ಬಿಳುಬಿಟ್ಟಿದಿಲೆಗಳು ಇವುಗಳಿಂ ವ್ಯಾಪ್ತಂಗಳಾದ ಸರಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಸಸಾರಸಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದಲೂ ಗಟ್ಟಿಯಾ
ಗಿಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವುದಾಗಿ ||೪|| ಸ್ಪಟಿಕಮಯಂಗಳೂ ರಜತಮಯಂಗಳೂಆದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮಗಂ

ಪೂರ್ವಾಂಸ್ಪಟಿಕರಾಜತ್ಯೈಃ | ಮಹಾಮರಕತಪ್ರಖ್ಯೈಶ್ಚಸ್ವರ್ಣರತ್ನಪರಿಚ್ಛದ್ಭೈಃ ||೫|| ವಿಭಕ್ತರಧ್ಯಾ
ಪಥಚತ್ವರಾಪಣೈಶ್ಚಾಲಾಸಭಾಭೀರುಚಿರಂಸುರಾಲಯೈಃ | ಸಂಸಿಕ್ತಮಾರ್ಗಾಂಗಣವೀಧಿಗಹಳೇಂಪ
ತತ್ಪತಾಕಾಧ್ಯಜವಾರತಾತಮಃ ||೬|| ತಸ್ಯಾವಂತಃಪುರಂಶ್ರೀಮದರ್ಚಿತಂಸರ್ವಧೀವಣ್ಯಪೈಃ | ಹ
ಶಸ್ತ್ವಕೌಶಲಯತ್ರತ್ವಪ್ಪಾಕ್ರಾಂತೈಸ್ತೈನದರ್ಶಿತಮ್ ||೭|| ತತ್ರಪೋಡಕಭಿಸ್ಸದ್ಗುಹಸ್ತೌಸ್ಸ
ಮಲಂಕೃತಮ್ | ವಿವೇಕೈಕತಮಂಕೌರೀಕ್ಷೀನಾಂಭವನಂಮಹತ್ ||೮|| ವಿಷ್ಣುಬಂಧುವಿದುಮಾಸ್ತಂಭೈ
ವೈಷ್ಣೋರ್ಮೃಗಲಕೋತ್ತಮೈಃ | ಇಂದ್ರನೀಲಮಯೈಃಕುಡೈಶ್ಚರ್ಜಗತ್ಯಾಚಾಹಿತತ್ವಿಷಾ ||೯|| ವಿತಾನ್ಯೈ

ಸ್ವರ್ಣರತ್ನಪರಿಚ್ಛದ್ಭೈಃ-ಚಿನ್ನದನ್ನದಪರಿಕರಂಗಳುಳ್ಳ, ಮಹಾಮರಕತಪ್ರಖ್ಯೈಃ-ದೊಡ್ಡಪಟ್ಟೆಗಳಿಂದಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಸ್ವಾ
ಪಟಿಕರಾಜತ್ಯೈಃ-ಪಳುಕಿನಿಂದಲೂ ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದಲೂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ನವಭಿಪ್ರಾಸಾದಅಕ್ಷೈಃ-ಒಂಭತ್ತಲಕ್ಷದಉಪರಿಗಯ
ಮನೆಗಳಿಂದ ಜುಷ್ಪಾಂ-ಕೂಡಿದಂಧಾ ||೬|| ವಿಘ್ನ-ವಿಂಗಡವಾದ, ರಧ್ಯಾವಧ-ತೇರುಬೀದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಚೇತ್ವರ-ಮುಂಗಳೆ
ಳಿಂದಲೂ, ಅಪಣೈಃ-ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಲಾಸಭಾಭಿಃ-ಸಾತಗೇಂದಲೂ ಆಸ್ಥಾನಗೃಹಂಗಳಿಂದಲೂ, ಸುರಾಲಯೈಃ-
ಜೀವರಗುಡಿಗಳಿಂದಲೂ, ರುಚಿರಂ-ಮನೋಹರವಾದ, ಸಂಸಿಕ್ತಮಾರ್ಗಾಂಗಣ-ಸಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಬೀದಿಗಳುಳ್ಳ, ಗಣವೀಧಿಗಹಳೇಂ
ಗುಂಪಾದಬೀದಿಗಳೆಂಗಳೆಂಗಳುಳ್ಳ, ಪತತ್ಪತಾಕಾಂ-ಜೋಲುಮವಾವಡೆಗಳುಳ್ಳ, ಧ್ವಜ-ಪಳವಿಗಳಿಂದ, ವಾರಿತ-ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ,
ಆತಪಾಂ-ಬಿಸಿಲುಳ್ಳ, ದ್ವಾರಕೆಯೆಂಕುತುಂಬದನು ||೭|| ತಸ್ಯಾಂ-ಆದ್ವಾರಕಾನಗರದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಧೀವಣ್ಯಪೈಃ-ಸಕಲಲೋಕವಾ
ಅಕರಿಂದಲೂ, ಅರ್ಚಿತಂ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಧಾ, ಶ್ರೀಮತ್-ಸಂತಪ್ತುಳ್ಳಂಧಾ, ಯತ್ರ-ಯಾವಮನೆಯಲ್ಲಿ, ತ್ವಪ್ಪಾಕ್ರ-ವಿವಿಕ್ತ
ರ್ಮುನಿಂಬದೇವಶಿಲ್ಪಿಯಿಂದ, ಕಾಂತೈಸ್ತೈನ-ಪೂರೈವಾಗಿ, ಸ್ವಕೌಶಲಂ-ತನ್ನಜಾಣ್ಮೆಯು, ದರ್ಶಿತಂ-ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆಯೋ,
ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನ, ತಮಂತಃಪುರಂ-ಅರಾಣಿವಾಸದಮನೆಯು, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದು ||೮|| ತತ್ರ-ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಾಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ, ಪೋಡಕ
ಭಿಸದ್ಗುಹಸ್ತೌಃ-ಹದಿನಾರುಸಾವಿರಮನೆಗಳಿಂದ, ಸಮಲಂಕೃತಂ-ಚನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಏಕತಮಂ-ಹಲವುಮನೆಗಳ
ಳ್ಳಿಬಂದಾಗಿರುವ, ಕೌರೀಕ್ಷೀ-ಕೃಷ್ಣನ, ಪತ್ನೀನಾಂ-ಹೆಂಡಿರ, ಮಹದ್ವವನಂ-ದೊಡ್ಡಮನೆಯಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದು ||೯|| ವೈಷ್ಣೋ
ರ್ಮೃಗಲಕೋತ್ತಮೈಃ-ವೈಷ್ಣೋರ್ಮುಣಿಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠಂಗಳಾದಹಲಿಗಳಗಳುಳ್ಳ, ವಿಷ್ಣುಮುನಂಭೈಃ-ಹವಳದಾಂಬಗಳಿಂದ, ವಿಷ್ಣು
ಬಂಧುಂ-ಕೊಲಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು, ಇಂದ್ರನೀಲಮಯೈಃ-ಹರಿನೀಲರತ್ನಪ್ರಚುರಂಗಳಾದ, ಕುಡೈಃ-ಗೋಡೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅಹಿತ
ತ್ವಿಷಾ-ಆರ್ಚಿತವಾದಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಜಗತ್ಯಾ-ಭೂಮಿಯಿಂದಲೂ ಅಧವಾನಲಕಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ, ಉಪಲಕ್ಷಿತಂ-ಕೂಡಿರುವುದು ||೯||

ಊದ ಮರಕತಮಣಿಗಳಿಂ ಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ ಸುರ್ವರ್ಣರತ್ನಮಯಂಗಳಾದ ಉಪಕರಣಂಗಳುಳ್ಳ,
ಇಂತಪ್ಪ ಒಂಭತ್ತಲಕ್ಷ ದರಮನೆಗಳಿಂ ಶೋಭಿತವಾಗಿ ||೫|| ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಮಾರ್ಗಾಂಗಣಂಗಳಿಂ ಅಂಗಡಿಬೀ
ದಿಗಳಿಂ ಗಜಾಶ್ವಾದಿಕಾಣಿಗಳಿಂ ಸಭಾಸ್ಥಾನಂಗಳಿಂ ದೇವಾಲಯಂಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತವಾದ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ
ವಾದ ಜಲದಿಂದ ನೆನೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಮಾರ್ಗಾಂಗಣಂಗಳು ಅಂಗಳಂಗಳು ಬೀದಿಗಳು ಹೊಸ್ತುಲುಗಳೂಸಹ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿ
ಗಿ, ಚಲಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಧ್ವಜಪತಾಂಗಳಿಂ ತೋರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬಿಸಲುಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ಇರುವ ಇಂತಪ್ಪ ದ್ವಾರ
ಕಾಪುರವಂ ನಾರದಮುನಿಯು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೬|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾರದಮುನಿಯು ಯಾವ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ವಿ
ಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ತನ್ನ ಶಿಲ್ಪಚಾತುರ್ಯವು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆಯೋ. ಅಂತಾ ರಮಣೀಯವಾಗಿ
ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಇಂದ್ರಾದಿಲೋಕಪಾಲಕರಿಂ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವುದಾಗಿ ೧೬ ಸಾವಿರಗೃಹಂಗಳಿಂದ ಆಲಂ
ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುವ ||೭|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಂತಃಪುರವಂ ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ಯ ಆಯಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ
ಪತ್ನೀಯರ ಹವನಾಸಾವಿರಗೃಹಂಗಳಲ್ಲಿಮಹತ್ತಾದಬಂದುಗೃಹಮಂಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೮|| ಅಗ್ನಿರವಂತಿಯೆಂದದರೆ
ಹವಳಂಗಳಿಂರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ತಂಭಂಗಳೆಂ ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ ವೈಷ್ಣೋರ್ಮುನಂಗಳಾದ ಉತ್ತಮಂಗಳಾದ
ಬೋದಿಗಹಲಿಗಳಿಂ ಇಂದ್ರನೀಲಮಯಂಗಳಾದ ಗೋಡೆಗಳೆಂ ಮತ್ತುಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಇಂದ್ರನೀಲವಾದ
ಭೂವಿಲಯಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತವಾಗಿ ||೯|| ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಜೋಲು

ನಿರ್ವಿಂತ್ಯೈಸ್ತ್ವಾ ಮುಕ್ತಾದಾಮವಿಲಂಬಿಭಿಃ | ದಾಂತೈರಾಸನಪರೈರ್ಮುಕ್ತೈರ್ಮುಕ್ತಮಪರಿವೃತ್ತೈಃ || ೧೦ || ದಾಸೀಭಿರ್ನಿರ್ಮುಕ್ತೈಃ ಕಂಠೀಭಿಃ ಸುಪಾನೋಭಿರಲಂಕೃತಮ್ | ಪುಂಭಿಃ ಸುಕಂಚುಕೋಪ್ಪಿಷ್ಠಮುಪಮಂಕುಕುಂಡಲೈಃ || ೧೧ || ರತ್ನಪ್ರದೀಪನಿಕರದ್ಯುತಿಭಿರ್ನಿರಸ್ತಧ್ವಾಂತಂ ವಿಚಿತ್ರವಲಭೀವಂಶಿಖಂಡಿನೋಗಂ | ನೃತ್ಯಂತಿಯತ್ರವಿಹಿತಾಗರುಘೂಪಮಜ್ಜೈರ್ನಿರ್ಯಾತವೀಹೈಃ ಘನಬುದ್ಧಯುಗುನ್ಮದಂತಃ || ೧೨ || ತಸ್ಮಿನ್ ಸಮಾನಗುಣರೂಪಮಯಸ್ಸುಪೇಷದಾಸೀಗ್ರಹನಯಾತಯಾನುಗಮಗೃಹೀತ್ಯಾ | ವಿಶ್ರೋದದರ್ಶ ಚಮರವ್ಯಜನೇನುಕ್ತದಂಡನಸಾತ್ಯತಪತೀಂ ಪರಿವೀಜಯಂತ್ಯಾ || ೧೩ || ತಂ ಸಂನೀಕ್ಷ್ಯ

ತ್ವಪ್ಪಾತ್ರ-ದೇವಕಿಲ್ಪಿಯಿಂದ, ನಿರ್ವಿಂತ್ಯೈಃ-ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಮುಕ್ತಾದಾಮವಿಲಂಬಿಭಿಃ-ಮುತ್ತಿ ನನರಂಗಳು ಜೋಲುತಿ ರವ ವಿತಾನ್ಯೈಃ-ವೆಲ್ಲ ಟ್ಟುಗಳಿಂದಲೂ, ಮುಕ್ತಾದಾಮವಿಲಂಬಿಭಿಃ-ರತ್ನಂಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಂಗಳೆಂದಭೂಷಣಂಗಳಾದ, ದಾಂತೈಃ, ಜಂತದಿಂದ ಮಾದಲ್ಪಟ್ಟವಾದ, ಆಸನಪರೈರ್ಮುಕ್ತೈಃ-ಪೀಠಂಗಳಿಂದಲೂ ಮಂಚಗಳಿಂದಲೂ, ಉಪಲಕ್ಷಿತಂ-ಕೂಡಿತವು ದು|| ೧೦ || ಸುಪಾನೋಭಿಃ-ಉತ್ತಮವಸ್ತ್ರಂಗಳಿಲ್ಲ, ನಿರ್ಮುಕ್ತೈಃ-ಚಿನ್ನದವರಹಗಳೂ ಕೋರಳಿವುಳ್ಳ, ದಾಸೀಭಿಃ-ಗೃಹಕಿಯಿಂದಲೂ, ಸುಕಂಚುಕ-ಕವಚದಿಂದ, ಉಪ್ಪಿಷ್ಠ-ಪಾಗಿನಿಂದ-ಸುವಸ್ತ್ರ-ಮೇಲ್ಪಾಪ್ತವಾದೆಯಿಂದ, ಮಂಕುಕುಂಡಲ-ರತ್ನದಕಿವಿಯೊಡವುಗಳಿಂದ ಸಹಿತರಾದ, ಪುಂಭಿಃ-ಗಂಡಾಳುಗಳಿಂದಲೂ, ಉಪಲಕ್ಷಿತಂ-ಕೂಡಿರುವುದು || ೧೧ || ಅಂಗ-ಎಲ್ಲಪರೀಕ್ಷಿತನೇ | ಯತ್ರ-ಯಾವಾಗ್ಯಹದಲ್ಲಿ, ವಿಚಿತ್ರವಲಭೀಮ-ಅದ್ಭುತಂಗಳಾದ ಲೋವೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಾತ್ಯಂ-ಕೋರಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತಿರುವ, ವಿಹಿತಾಗರುಘೂಪಂ-ಯೋಗ್ಯವಾದ ಅಗಿಲುಬಕ್ಕಗಳ ಮೊಗೆಯನ್ನು, ಅಜ್ಞೈಃ-ಕಂಗಳಿಂದ, ಕುಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಶಿಖಂಡಿನಿ-ನವಿಲುಗಳು, ಘನಬುದ್ಧಯಃ-ಮೇಘವೆಂಬುದ್ದಿಯುಳ್ಳವಾಗಿ, ಉನ್ನದಂತೆ-ಕೇಕಾಧ್ವನಿಯಂಗೆಯ್ದವಾಗಿ, ನೃತ್ಯಂತಿ-ಕಣಿಯುತ್ತಲಿವೆಯೇ, ತತಃ-ಅಂಥಾ, ರತ್ನಪ್ರದೀಪನಿಕರದ್ಯುತಿಭಿಃ-ಮಣಿದೀಪಿಕಗಳಸಮೂಹದ ಕಾಂತಿಗಳಿಂದ, ನಿರಸ್ತಧ್ವಾಂತಂ-ಕೂರತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕತ್ತಲೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುವುದು || ೧೨ || ತಸ್ಮಿನ್-ಆಯಂತೆಪುರದಲ್ಲಿ, ಸಮಾನ-ಸರಿಯಾದ, ಗುಣ-ಗಾಂಭೀರ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳು, ರೂಪ-ಚಲುವಿಕೆಯೊಳ್ಳ, ವ್ಯಯಃ-ಪ್ರಾಯಃವೂ, ಸುವೇಷ-ಅಲಂಕಾರವೂ ಉಳ್ಳ, ದಾಸೀಸಹಸ್ರ-ಹಲವು ದಾದಿಯಿಂದ, ಯತಯಾ-ಕೂಡಿಯಿರುವಂಥಾ, ಅಶುನವಂ-ಪ್ರತಿಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ, ರುಕ್ಮದಂಡೇನ-ಚಿನ್ನದಪಿಡಿಯುಳ್ಳ, ಚಮರವ್ಯಜನೇನ-ಚಾಮರದಬೀಸಣಿಗೆಯಿಂದ, ಪರಿವೀಜಯಂತ್ಯಾ-ಬೀಸುತ್ತಿರ ವಂಥಾ, ಗೃಹೀತ್ಯಾ-ಮಡದಿಯಾದ ರುಕ್ಮಣಿಯೊಡನೆ ಸಹಿತನಾದ, ಸಾತ್ಯತಪತೀ-ಯಮನಾಧನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ವಿಪ್ರಃ-ನಾರದನೆಂಬಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ದರ್ಶ-ಕಂಡನು || ೧೩ || ತಂ ಆನಾರದ ಮುನಿಯನ್ನು, ನನ್ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ, ಭಗವಾನ್-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಶ್ರೀಪರ್ಯಂಕತಃ-ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯಮಂಚದದೇನೆಯಿಂದ

ತ್ತಲಿರುವ ಮುತ್ತಿನಹಾರಂಗಳಿಲ್ಲ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಉತ್ಕೃಷ್ಟಂಗಳಾದ ರತ್ನಂಗಳಿಂದ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ದಂತಮಯಂಗಳಾದ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಮಂಚಂಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತವಾಗಿ || ೧೦ || ಮತ್ತು ಕಂಠಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಹಾರಂಗಳಂಧರಿಸಿ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಂಗಳನುಟ್ಟಿರುವ ದಾಸಿಯಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ, ರಮಣೀಯಂಗಳಾದ ಅಂಗಿಪಾಗಂಗಳಿಲ್ಲ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಂಗಳಿಲ್ಲ ರತ್ನಕುಂಡಲಂಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿರುವ ಪುರುಷರಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತವಾಗಿ || ೧೧ || ಮತ್ತು ದಿವ್ಯವಾಣೀಕೃಂಗಳೆಂಬ ದೀಪಂಗಳಪದ್ಧನಮೂಹಂಗಳ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಪರಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂಧಕಾರವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಯಾವಾಗ್ಯಹದಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಲೋವೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ನವಿಲುಗಳು ಗವಾಕ್ಷಂಗಳೆಂಬರುವ ಅಗರುಘೂಪಮನೋಡಿ ಇದು ಮೇಘವೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳವನು ಸರ್ವನಂಗೈಯುತ್ಥಲಿನೆಯೇ || ೧೨ || ಅಂತಪ್ಪ ಗೃಹವಂ ನಾರದಮುನಿಯು ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದು ಅಗೃಹದಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾದ ಗುಣರೂಪಮಯಸ್ಸುಗಳು ದಿವ್ಯವಾದ ಅಲಂಕಾರಗಳೊಳೊಡೆರುವ ಸಾವಿರದಾಸಿಯೊಡನೆ ಯುಕ್ತಂಗಳಾಗಿ ಸುಖದೊಡವುಳ್ಳ ಚಾಮರದಿಂದ ನಿರಂತರವೂ ಬೀಸುತ್ತಲಿರುವ ರುಕ್ಮಣಿಯೊಡನೆ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕಂಡನು || ೧೩ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಧರ್ಮಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆನಾರದಮುನಿಯಂ ಕಂಡನು. ಆರುಕ್ಮಣಿಯ ಮಂಚದದೇನೆಯಿಂದ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಎದ್ದವನಾಗಿ ಅಂಜಲಿಬಂಧಯುಕ್ತ

ಭಗವಾನ್ ಸಹನೋತ್ಥಿತಶ್ಚ | ಪರಮಕೃತಸ್ಸ ಕಲಧರ್ಮಭೃತಾಂವರಿವಃ | ಅನಮೃತಪಾದಯುಗಳಂಶಿರಸಾ
ಕಿರೀಟಜುಷ್ಠನಸಾಂಜಲರವೀವಿಕದಾಸನಸ್ವಿ ||೧೪|| ತಸ್ಯಾವನಿಜ್ಯಚರಣೌತದಪಸ್ವ್ಯಮೂರ್ಧ್ನಾಬಿ
ಭ್ರಬ್ಜಗದ್ಗುರುತರೋಪಿಸತಾಂಪತಿರ್ಹಿ | ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವತಿಯದ್ಗುಣನಾಮಯುಕ್ತಂತಸ್ಯೈವಯಚ್ಚ
ರಣಕೌಚಮಾಕೇತೀರ್ಥಮ್ ||೧೫|| ಸುಪೂಜ್ಯವನಯುಪಿವರ್ಯವ್ಯಪಿಃಪುರಾಣೋನಾರಾಯಣೋನರಸಮೋ
ವಿಧಿನೋದಿತನ | ವಾಣ್ಯಾಭಿಭಾಷ್ಯಂಮಿತಯಾಮೃತಜುಷ್ಠಯಾತಂಪ್ರಾಹವ | ಭೂಭಗವತೇಕರವಾಮು
ಕಂತೇ ||೧೬|| ಶ್ರೀನಾರದಃ || ನೈವಾದ್ಭುತಂತ್ವಯಿವಿಭೋಖಿಲಲೋಕನಾಥಮೈತ್ರೀಜನಪುನಕಲೆಪುದಮಃ

ಸಹಸಾ-ವೇಗದಿಂದ, ಉತ್ಥಿತಃ-ಎದ್ದವನಾಗಿ, ಸಕಲಧರ್ಮಭೃತಾಂ-ಸಮಸ್ತಂಗಳೂಪ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ದರ್ಮಂಗಳಂ ವೇಷಿಸಿ ಸುವ
ವರೋಳಿಗೆ, ಮಹಿಷ್ಯ-ಕ್ರೇಷ್ಠನಾದ್ದರಿಂದ, ಕಿರೀಟಜುಷ್ಠನ-ಕಿರೀಟದಿಂದಲಂಕೃತವಾದ, ಶಿರಸಾ-ತನ್ನ ತಲೆಯಿಂದ, ಪಾದಯುಗ
ಳೇ-ನಾರದನಅಡಿಗೆಕರಡರಲ್ಲಿ, ಅನಮೃತ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಸಾಂಜಲಿಃ-ಜೋಡಿಸಿದ ಕೈಗಳಿಂನುತವಾಗಿ, ಸ್ವೇಚನಸೇ-ತನ್ನ ಪೀಠದ
ಲ್ಲಿ, ಅವೀವಿಕತ-ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ||೧೪|| ಜಗದ್ಗುರುತರೋಪಿ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಹಳದೊಡ್ಡವನಾದರೂ, ಯತ್-ಯಾವಕಾರ
ಣದಿಂದ, ಕೃಷ್ಣನು, ತಸ್ಯ-ಆನಾರದನ, ಚರಣೌ-ಪಾದಗಳನ್ನು, ಅವನಿಜ್ಯ-ತೋಳಿದು, ತದಪಃ-ಅಚರಣತೀರ್ಥವನ್ನು, ಸ್ವ
ಮೂರ್ಧ್ನಾ-ತನ್ನ ತಲೆಯಿಂದ, ಬಿಭ್ರತ್-ಧರಿಸಿದವನಾದನೋ, ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂದ, ಸತಾಂ-ನತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ಪತಿರ್ಹಿ-ಒಡೆ
ಯನಾಗಿರುವನಲ್ಲವೆ? ಯಚ್ಚ ರಣಕೌಚಂ-ಯಾವವನ ಕಾಲತೋಳದ ನೀರಾದಗಂಗೆಯು, ಅಕೇಷತೀರ್ಥಂ-ಸಕಲಕುಡ್ಧಿ ಕರವಾಡ
ಪುಣ್ಯಜಲವಾಗಿರುವುದೋ, ತಸ್ಯೈವ-ಆಮೂವಿಷ್ಟುವಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೇವೇ, ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವತೀ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠರೇ ದೇವ
ರಾಗಿಉಳ್ಳವನೆಂಬ, ಅಥವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದೇವರಾಗಿರುವನೆಂಬ, ಗುಣನಾಮ-ಗುಣಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಹೆಸರ, ಯುಕ್ತಂ-
ಸರಿಯಾಗಿರುವುದು ||೧೫|| ನರಸಖಃ-ನರರ್ಮಿಯೆಂಬ ಅರ್ಜುನಂಗೆ ಗೆಳೆಯನಾದ, ಪುರಾಣಃ-ಪುರಾತನನಾದ, ವಾಡಾಯಣಿಯು
ಷಿಃ-ಧರ್ಮಪುತ್ರನಾದ ನಾರಾಯಣಯುಪಿಯೇಂಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯಂ-ದೇವಲೋಕದಯುಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೇಷ್ಠನಾದ
ನಾರದನನ್ನು, ವಿಧಿನಾ-ಕಾನ್ತಾದಿಂದ, ಉದಿತೇನ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಕ್ರಮದಿಂದ, ಸಂಪೂಜ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿಉಪಚರಿಸಿ, ತಂ-ಆತನಂ
ಕುರಿತು, ಅಮೃತಜುಷ್ಠಯಾ-ಅಮೃತದಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಿತಯಾವಾಣ್ಯಾ-ಪ್ರಕೃತೋಚಿತವಾದಷ್ಟುಭಾವೆಯಿಂದ, ಅಭಿ
ಭಾಷ್ಯ-ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂಗಳಂವಿಚಾರಿಸಿ, ಪ್ರಾಹ-ನುಡಿದನು, ಪ್ರಭೋ-ಒಡೆಯನಾದನಾರದನೇ! ಭಗವತೇ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ತೇ
ನಿನಗೆ, ಕಿಂಕರವಾಮು ನಾವೇನಂಮಾಡಲಾವುವು ||೧೬|| [ಇಂತೆಂದಕೃಷ್ಣಂಗೆನಾರದಂಪೇಳುವನು.] ಉರುಗಾಯ-ಉತ್ತಮ
ನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನೇ! ಅಖಿಲಲೋಕನಾಥ-ಸಕಲಭುವನೇಶ್ವರನೇ! ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪನಾವವಿಷ್ಟು ವೇ! ಜನೇಪುನಕಲೇ
ಪು-ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಮೈತ್ರಿ-ವಾತ್ಸಲ್ಯವೂ, ಖಲಾನಾಂ-ದುಷ್ಟರೊಳಗೆ, ದಮಃ-ಶಿಕ್ಷಣವೂ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ

ನಾಗಿ ಕಿರೀಟದಿಂದ ಸೇವಿತವಾದ ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವನಪಾದಯುಗ್ಮವಂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅಮುನಿಯಂ ತನ್ನ ದಿವ್ಯಪೀಠ
ದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದವನಾದನು ||೧೪|| ಯಾವವನಪಾದ ಪ್ರಕ್ಷಾಳನಜಲರೂಪವಾದ ಗಂಗೆಯು ಸಮಸ್ತತೀರ್ಥರೂ
ಪವಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತಾನು ಜಗದ್ಗುರುವಾದರೂ ಧರ್ಮಪಾಲಕರಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದುದರಿಂದ
ಮತ್ತು ಗುಣಂಗಳಿಂ ಕಲ್ಪಿತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವನೆಂಬ ಯಾವನಾಮಧೇಯವುಂಟೋ ಅನಾಮಧೇಯವು ಅವ
ನಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ್ದರಿಂದ ಅನಾರದಮುನಿಯು ಪಾದಂಗಳಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಳನಂಗೆಯ್ದು ಅಪಾದೋದಕವಂ ತನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿ
ನಿಂದ ಧರಿಸಿದನು ||೧೫|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಪುರುಷನಾದ ಆದಿಮುನಿಯಾದ ನರನೆಂಬಯುಷಿಗೆ ಮಿತ್ರನಾದ
ವಾರಾಯಣನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಉಕ್ತವಿಧಿಯಿಂದ ನಾರದಮುನಿಯಂ ಪೂಜಿಸಿ ಅಮೃತಮಯವಾದ ಅಮಿತವಾ
ಕ್ಯದಿಂದ ದೈವಯೋಗದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಆಗಮನವುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಪ್ರಿಯವಚನವಂಪೇಳಿ, ಎಲೈ ಸಮರ್ಥನಾ
ದಮುನಿಯೇ! ಪೂಜ್ಯನಾದ ನಿನಗೋಸ್ಕರ ನಾವು ಅವುದಂಗೆಯ್ವರಾಗಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದನು ||೧೬|| ಆಗ ನಾರದ
ಮುನಿಯು ಪೇಳಿದನದಂತೆನೆ ಎಲೈಕೃಷ್ಣನೇ ಸ್ಥಿತಿರಕ್ಷಣಂಗಳಿಂ ಜಗತ್ತಿನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೋಸುಗ ನಿನ್ನ ಯಾ

ಖಲಾನಾಮ್ | ನಿತ್ಯಸಾಂಸಾರಜಗತಸ್ಥಿತಿರಕ್ಷಣಾಭ್ಯಾಂಸ್ವೈರಾವತಾರಉರುಗಾಯವಿದಾಮಸು
 ಪ್ತು || ೧೭ || ದೃಷ್ಟಂತವಾಂಭ್ರಿಯುಗಳಂಜನತಾಪವರ್ಗಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭಿರ್ಹೃದಿವಿಚಿಂತ್ಯಮಗಾಧಬೋ
 ಧೈಃ | ಸಂಸಾರಕೂಪಪತಿತೋತ್ತರಣಾವಲಂಬಂಧ್ಯಾಯಂತ್ಯರಾಮ್ಯನುಗೃಹಾಣಯಧಾಸ್ತುತಿಸ್ಸಾಂ
 ತಿ || ೧೮ || ತತೋನ್ಯದಾವಿಕದ್ಗಹಂಕೃತ್ಯಪತ್ಯಾಽಸ್ಸನಾರದಃ | ಯೋಗೇಶ್ವರೇಶ್ವರಸ್ಯಾಂಗಯೋಗಮಾಯಾ
 ವಿವಿತ್ಸಯಾ || ೧೯ || ದೀವ್ಯಂತಮಕ್ಷೃತಪ್ರಾಪಿಪ್ರಿಯಯಾಚೋದ್ಧವೇನಚ | ಪೂಜಿತಃಪರಯಾಭಕ್ತ್ಯಾ
 ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾಸನಾದಿಭಿಃ || ೨೦ || ಪೃಷ್ಟತ್ಯಾದಿದುವೇವಾಸಾಕದಾಯಾತೋಭವಾನಿತಿ | ಕ್ರಿಯಾತೇಕಿಂನು

ಅಪ್ಪುತಂನೈವ-ಆಶ್ಚರ್ಯವೇಅಲ್ಲವು. ತೇ-ನಿನ್ನ, ಸ್ವೈರಾವತಾರಃ-ಸ್ವೇಚ್ಛಾವತಾರವು, ಜಗತಃ-ಪ್ರಪಂಚದ, ಸ್ಥಿತಿರಕ್ಷಣಾ
 ಭ್ಯಾಂ-ಧಾರಣವಾಲನಂಗಳೂಡನೆ, ನಿತ್ಯಸಾಂಸಾರ-ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೋನುಗವೇ(ಎ)ಮ, ವಯಂ-ನಾವು, ಸುಷುಂ-ಚೆನ್ನಾಗಿ, ವಿ
 ದಾಮ-ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವೆವು || ೧೭ || ಜನತಾಪವರ್ಗಂ-ಜನಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿನಿಮಿತ್ತವಾದಂಧಾ, ಅಗಾಧಬೋಧೈಃ-ಅಧಿಕಜ್ಞಾನ
 ವುಳ್ಳ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭಿಃ-ಬ್ರಹ್ಮನುಮೊದಲಾದವರಿಂದ, ಪೃದಿ-ಚೆತ್ತದ್ದಿ, ವಿಚಿಂತ್ಯಂ-ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕಂಧಾ, ಸಂಸಾರಕೂಪ
 ಪತಿತೋತ್ತರಣಾವಲಂಬಂ-ಜನಸಮರಣದುಃಖವೆಂಬ ಭಾಮಿಯಲ್ಲದಿದ್ದವರು ಎದ್ದುಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರೋಪಾಯವಾಗಿರುವಂ
 ಧಾ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಅಂಪ್ರಿಯುಗಳಂ-ಚರಣಯುಗ್ತವು, ದೃಷ್ಟಂ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಧ್ಯಾಯ-ಅದರನ್ನು ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವನಾ
 ಗಿ, ಚರಾಮಿ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವೆನು. ಸ್ತುತಿಃ-ಈನೆನವು. ಯಧಾಸ್ಯಾತಿ-ಹೇಗೆನನಗುಂಟಾದೀತೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅನುಗೃಹಾ
 ಣ-ದಯೆಮಾಡು || ೧೮ || ಅಂಗ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ | ಸನಾರದಃ-ಆನಾರದಮುನಿಯು, ಯೋಗೇಶ್ವರೇಶ್ವರಸ್ಯ-ಧ್ಯಾನೋಪಾಯಸಿದ್ಧಿ
 ಗಳಂ ಸಮರ್ಥರಾದವರಿಗೊಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನ, ಯೋಗಮಾಯಾವಿವಿತ್ಸಯಾ-ಉಪಾಯದಮೋಪಕಂಕ್ಷಿಯಂ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ
 ಬಯಕೆಯಿಂದ, ತತಃ-ಆಬಳಿಕ, ಅನ್ಯತೆ-ಮತ್ತೊಂದಾದ, ಕೃಷ್ಣಪತ್ಯಾಽಽಸ್ಯೇಗೇಹಂ-ಕೃಷ್ಣನಮಡದಿಯಮನೆೆಯನ್ನು, ಅವಿಚ
 ತೆ-ಹೊಕ್ಕನು || ೧೯ || ತತ್ರಾಪಿ-ಆಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರಿಯಯಾ-ಪತ್ನಿಯೊಡನೆಯೂ, ಉದ್ಧವೇನಚ-ಉದ್ಧವನೆಂಬಭಕ್ತನೊಡ
 ನೆಯೂ, ಅಜ್ಞೈಃ-ನೆತ್ತಗಳಿಂದ, ದೀವ್ಯಂತಂ-ವಗಡೆಯಾಡುತ್ತಿರುವವನಂಕಂಡನು ಪರಯಾಭಕ್ತ್ಯಾ-ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂ
 ದ, ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾಸನಾದಿಭಿಃ-ಇದಿರದ್ದುಬಂದು ಗದ್ದುಗೆಯೆನೀಡುವುದು ಮೊದಲಾದ ಉಪಚಾರಂಗಳಿಂದ, ಪೂಜಿತಃ-ಆ
 ರಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂಆದನು || ೨೦ || ಅಸೌ-ಈನಾರದನು, ಅವಿಮದ್ವೇವ-ಅವಿಮದೇ ಯಿರುವವನಂತಿರುವಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಪೃಷ್ಟ
 ಶ್ಚ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನೂಆದನು. ಭರ್ವಾ-ನೀನು ಕದಾ-ಯಾವಾಗ, ಆಯಾತಃ-ಬಂದವನಾಗಿರುವಿ? ಪೂರ್ಣಾನಾಂ-ತುಂಬಿದವರಾ
 ದನಿಮಗೆ, ಅಪೂರ್ಣೈಃ-ತುಂಬಿದವರಲ್ಲದ, ಅಸ್ಮದಾದಿಭಿಃ-ನಾವುಮೊದಲಾದವರುಗಳಿಂದ, ಕಿನ್ನುಕ್ರಿಯೇತೇ-ವಿನುಲಪಚಾರಮಾ

ವಿಲಾಸಾವತಾರವುಂಟಾಯಿತೆಂದು ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವೆ ವಾಕಾರಣದಿಂದ ಸಕಲಲೋಕನಾಥನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ
 ಸಕಲ ಜನಮಿತ್ರತ್ವವೂ ದುಷ್ಟರ ನಿಗ್ರಹವೂ ಸಹ ಇರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ || ೧೭ || ಎಲೈಹರಿಯೇ! ಜನಸ
 ಮೂಹಕ್ಕೆ ಮೋಕ್ಷರೂಪವಾದ ಮತ್ತು ಅವಿತಚ್ಛಾನವುಳ್ಳ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಲಾಯೋ
 ಗ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಕೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ದಾಂಟುವದಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಇಂತಪ್ಪ
 ನಿನ್ನಪಾದ ಯುಗ್ಮವು ನನ್ನಿರಿದ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟಿತು, ಆಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆನು, ಆದರೂ ಆಪಾದ
 ಸ್ಥೂತಿಯು ನಿರಂತರವೂ ನನಗಂತಿರುವದೋ ಅರೀತಿಯಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನಾಗು, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಪಾದಯು
 ಗ್ರಾಮ ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಧ್ಯಾನಂಗೈಯ್ಯತಲೇ ಸಂಚರಿಸುವನಾಗುವೆನೆಂದು ವಿಚ್ಛಿಸಿದನು || ೧೮ || ಎಲೈಪರೀ
 ಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕೇಳು! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾರದನು ಯೋಗೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಯೋಗಮಾಯೆಯಂ ತಿಳಿಯ
 ಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಮತ್ತುಯೋರ್ವಳ ಗೃಹವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು || ೧೯ || ನಾರದಮುನಿಯು
 ಆಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆಯೂ ಉದ್ಧವನೊಡನೆಯೂ ಕೂಡ ಪಗಡೆಯನಾಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೋ
 ಡಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾಸನಾದಿಗಳಿಂದ ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು || ೨೦ || ಮತ್ತು ಈನಾರದನು ತಿಳಿಯದವ

ಪೂರ್ಣಾನಾಮಪ್ರಾಪ್ತೌ-ರಸ್ಯದಾದಿಭಿಃ || ೧೦ || ತಥಾಪಿಬ್ರೂಹಿಣೋಬ್ರಹ್ಮಜನ್ಮೈತಚ್ಚೋಭನಂಕುರು |
ಸತುವಿಸ್ತಿತುತಾಘ್ರಯತಾಪ್ನೋಮಸ್ಯಸಗಾದ್ಗೃಹಮ್ || ೧೧ || ತತಾಪ್ಯಾಚವ್ಯಗೊವಿಂದಂಲಾಲಯಂ
ತುಶಿಕೂತಸುತಾಃ | ತತೋನ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಗೃಹಪಶ್ಯಂತುಜ್ಞಾನಾಯಕ್ಯತೋದ್ಭವಮ್ || ೧೨ || ಜಹ್ಯಂತಂಚವಿ
ತಾನಾಗ್ನೀಶ್ವರಯಜಂತಂಪಂಚಭುರ್ವಾಖ್ಯೇಭೋಜಯಂತಂದ್ವಿಜಾಕಾ ಪಿಭುಂಜಾನಮವಶಪಿತಮ್ ||
ಕ್ವಾಪಿಸುಧ್ಯಾಯುಷಾಸೀನಂಜಪಂತಂಬ್ರಹ್ಮಪಾಗ್ಯತಮ್ | ವಿಕತ್ರಚಾಸಿಚರ್ಮಭ್ಯಾಂಚರಂತಮಪಿವ
ತ್ಯುಸು || ೧೩ || ಅಶ್ವೈರಪ್ರೈರ್ಗಜೈಃಕ್ವಾಪಿವಿಚರಂತಂಗದಾಗ್ರಜಮ್ | ಕ್ವಚಿಚ್ಛಯಾನಂಪದ್ಯಂ

ದಲ್ಪಡುತ್ತೆ, ಇತಿ-ಇಂತೆನುತ್ತಲೂ || ೧೦ || ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದನಾರದನೇ! ತಥಾಪಿ-ಹಾಗಾದರೂ, ಸಂ-ನಮಗೆ, ಬ್ರೂಹಿ-
ಹೇಳು, ವತಪ್ಪ-ಈಸಮ್ಯಕ್ವೆಂಬುವಿಕೆಯನ್ನು, ಶೋಭನಂ-ಶುಭವುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಕುರು-ಮಾಡು ಎನುತಲೂ ಕೇಳು ಟ್ಟನು,
ಸತು-ಅನಾರದನಾದರೋ, ವಿಸ್ತಿತ-ಆಶ್ಚರ್ಯವುಂಟಾದವನಾಗಿ, ಉತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ತಾಪೋ-ಸುಮ್ಮನೇ, ಅನ್ಯದ್, ೬
ಪಂ-ಮತ್ತೊಂದುಮನೆಯಂಕೂರಿತು, ಅಗಾಶ್-ಹೋದನು || ೧೧ || ತತ್ರಾಪಿ-ಅಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸುತಾಃ-ಮಕ್ಕಳಾದ, ಶಿಕೂ-
ಬಾಲಕರನ್ನು, ಲಾಲಯಂತಂ-ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವ, ಗೋವಿಂದಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಚವ್ಯ-ಕಂಡನು, ತತಃ-ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಅ
ನ್ಯಸ್ಮಿನ್-ಬೇರೆಯಾದ, ಗೃಹೇ-ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಮಜ್ಞನಾಯ-ವಿನಾಯಲೋನುಗ ಕೃತೋದ್ಯಮಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನವುಳ್ಳ
ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಪಶ್ಯತ್-ನೋಡಿದನು || ೧೨ || ವಿತಾನಾಗ್ನೀಶ್ವ-ಅಪವನೀಯಾದಿವೈವಿಕಾಗ್ನಿಗಳಲ್ಲಿ, ಜಹ್ಯಂತಂಚ-ಹೋಮವಂಗೈ
ಯುತೈರುವವನನ್ನೂ, ಪಂಚಭಿರ್ವಾಖ್ಯೇ-ವಾರಾದಿಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞಗಳಿಂದ, ಯಜಂತಂ-ದೇವಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳಿರುವವನನ್ನೂ
ದ್ವಿಜಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು, ಭೋಜಯಂತಂಚ-ಉಪಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವವನನ್ನೂ, ಕ್ವಾಪಿ-ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದುಕಡೆ, ಅವಶೇಷಿತಂ-
ಬೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜೆಯೆಂಬ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕಹವಿಸ್ಸನ್ನೂ, ಭುಂಜಾನಂ-ಉಣ್ಣುತ್ತಿರುವಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ || ೧೩ || ಕ್ವಾಪಿ-ಒಂದಾ
ಮೊಂದುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಸುಧ್ಯಾಯಂ-ಸುಧ್ಯಾಕರ್ಮವನ್ನು, ಉಪಾಸೀನಂ-ಅನುಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವವನನ್ನೂ, ವಾಗ್ಯತಂ-ಲೋಕವ್ಯವಹಾರ
ದಲ್ಲಿ ಮೌನವ್ರತವನಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮ-ದೇವಮಂತ್ರವನ್ನು, ಜಪಂತಂ-ಪಠಿಸುತ್ತಿರುವವನನ್ನೂ, ವಿಕತ್ರ-ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ವತ್ಸಾಃ
-ದಾರಿಗಳೂಳು, ಅನಿಚರ್ಮಭ್ಯಾಂ-ಕತ್ತಿಗುರಾಣಿಗಳೊಡನೆ, ಚರಂತಮಪಿ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವವನನ್ನೂ || ೧೪ || ಕ್ವಾಪಿ-ಎಲ್ಲಿಯೋ
ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಅಶ್ವೈಃ-ಕುದುರೆಗಳಿಂದಲೂ, ರಥೈಃ-ತೇರುಗಳಿಂದಲೂ, ಗಜೈಃ-ಒನೆಗಳಿಂದಲೂ, ಚರಂತಂ-ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿ
ರುವ, ಗದಾಗ್ರಜಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ಕ್ವಚಿತ್-ಓಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಂಕೇ-ಮಂಚದೊಳು, ಕಯಾನಂ-ಮಲಗಿರುವವನನ್ನೂ, ಪಂ

ನೆಂತೆಯಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ” ನೀನು ಯಾವಾಗಬಂದೆ? ಪೂರ್ಣವಾದ ಸಮ್ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಿಗೇ ಅಪೂರ್ಣವಾದ ನೆ
ಮ್ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಿಂದ ಏನುಮಾಡಲ್ಪಡುವುದು? || ೧೦ || ಎಲೈಮಾನಯೇ! ಅದರೂ ಬಂದಕಾರ್ಯವು ನನಗೆ ನಿರೂಪಿಸು
ನನ್ನಜನ್ಮವು ಸಫಲಂಗೆಯ್ಯುವಾಗು, ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟನು. ಬಳಿಕ ನಾರದಮುನಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ
ಚತುರಂಕೇಳು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ಮೌನವಿಂದಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ಗೃಹವನೆಯ್ದಿದನು || ೧೧ || ನಾರದನು ಆಗ್ಯಹದ
ಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಶಿಕುಗಳಾದ ಪುತ್ರರಂ ಲಾಲಿಸುತ್ತಿರುವವನನ್ನಾಗಿ ಕಂಡನು. ಆಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದುಮ
ನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಂ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವವನನ್ನಾಗಿ ಕಂಡನು || ೧೨ || ಮತ್ತು ನಾರದನು
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ ಹೋಮಂಗಳಂ ಗೆಯ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಕಂಡನು. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯೊಳು
ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞಂಗಳು ಗೆಯ್ಯನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆಯೊಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನವಂ ಮಾಡಿ
ಸುವವನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭುಕ್ತಶೇಷವನ್ನು ಭುಜಿಸುತ್ತಿರುವವನನ್ನಾಗಿಯೂ ಕು
ಡನು || ೧೩ || ಮತ್ತು ಒಂದೆಡೆಯೊಳು ಸುಧ್ಯಾವಂದನವಂ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯೊಳು ಮೌನವ್ರತವಂ ಗಾಯತ್ರೀಜ
ಪವಂ, ಇನ್ನೊಂದುಗೃಹದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುದ್ಯಾಯುಧವಿಹಾರವಂ, ಮಾಡುತ್ತಿರುವವನನ್ನಾಗಿಯೂ || ೧೪ || ಮತ್ತು ಅಶ್ವ
ಗಜರಥಾದಿಗಳಿಂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವವನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಮತ್ತೊಂದುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಚದೊಳು ಪವಳಿಸಿ

ಕೆಸ್ತುಯಮಾನಂಚವಂದಿಭಿಃ ||೮೬|| ಮಂತ್ರಯಂತಂಚಕಸ್ತಿಸ್ತಂಶ್ಚಿನ್ಮಂತ್ರಭಿಕ್ಷುಧ್ವವಾದಿಭಿಃ | ಜ
ಲಕ್ರೀಡಾರತಂಕ್ಯಾಪಿವಾರಮಾಖ್ಯಾಭಿರಾಸ್ತುತಮ್ ||೮೭|| ಕುತ್ರಚಿದ್ವಿಜಮುಖ್ಯೇಭ್ಯೋದದತಂಗಾ
ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ | ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಾಸಿಶ್ಯಂಜಂತಮಂಗಲಾನಿಚ ||೮೮|| ಹಸಂತಂಹಾಸ್ಯಕಥಯಾಕ
ದಾಚಿತ್ಪ್ರಿಯಯಾಗೃಹ | ಕ್ಯಾಪಿಧರ್ಮಂವಮಾನಮರ್ಥಕಾಮೌಚಕುತ್ರಚಿತೆ ||೮೯|| ಧ್ಯಾಯಂತ
ಮೆಕತಾತ್ರಾನಂಪುರಮ್ ||೯೦|| ಕೃತೇವ || ಕುಶೂಪಂತಂಗುರುಂಕ್ಯಾಪಿಕಾಮೈರ್ಭೋಗೈಸ್ಸಪರೈ
ಯಾ ||೯೧|| ಕುರ್ವಂತಂನಿಗ್ರಹಂಕೈಶ್ಚಿತ್ಸಂಧಿಂಜಾನ್ಯತ್ರಕೇವಮ್ | ಕುತ್ರಾಪಿಸಹರಾಮೇಣಚಿಂತಯಂ

ದಿಭಿಃ-ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರಿಂದ, ಸ್ತುತಿಯಮಾನಂಚ-ಕೊಂಡುಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವವನನ್ನೂ ||೮೬|| ಕೆಸ್ತುಶ್ಚಿತ್-ಒಂದಾನೊಂದುದೆಯೊಳು,
ಉದ್ಧವಾದಿಭಿಃ-ಉದ್ಧವನಮೊದಲಾಗಿವುಳ್ಳ, ಮಂತ್ರೀಭಿಕ್ಷು-ಅಲೋಚಕರೊಡನೆಯೂ, ಮಂತ್ರಯಂತಂಚ-ಅಲೋಚಿಸುತ್ತಿ
ರುವವನನ್ನೂ, ಕ್ಯಾಪಿ-ಒಂದೆಡೆಯೊಳು, ವಾರಮಾಖ್ಯಾಭಿಃ-ಸೂಳೆಯರಮೊದಲಾದವರೊಡನೆಯೂ, ಅವೃತಂ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವನ
ನ್ನೂ, ಜಲಕ್ರೀಡಾರತಂ-ನೀರಾಟದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿರುವವನನ್ನೂ ||೮೭|| ಕುತ್ರಚಿತ್-ಒಂದುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ದ್ವಿಜಮುಖ್ಯೇಭ್ಯಃ-
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ-ಜನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಗಾಃ-ಗೋವುಗಳನ್ನೂ, ದದತಂ-ಕೊಡುತ್ತಿರುವವನನ್ನೂ,
ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಾನಿ-ಪೂರ್ವಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಪುರಾಣವಾರ್ತೆಗಳನ್ನೂ, ಮಂಗಲಾನಿಚ-ಶುಭವಾದನುದ್ದಿಗಳನ್ನೂ, ಸ್ಪೃಷ್ಟಂ-
ಕೇಳುತ್ತಿರುವವಕ್ಕಪ್ಪನ್ನನ್ನೂ ||೮೮|| ಕಮಾಚಿತ್-ಒಂದಾನೊಂದುಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಗೃಹೇ-ಮನೆಯೊಳಗೆ, ಪ್ರಿಯಯಾ-ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ,
ಹಾಸ್ಯಕಥಯಾ-ನಗನರದಪ್ರಸಂಗದಿಂದ, ಹಸಂತಂ-ನಗುತ್ತಿರುವವನನ್ನೂ, ಕ್ಯಾಪಿ-ಒಂದುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮಂ-ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯ
ವನ್ನೂ, ಸೇವಮಾನಂ-ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವವನನ್ನೂ, ಕುತ್ರಚಿತ್-ಒಂದೆಡೆಯೊಳು, ಅರ್ಥಕಾಮೌಚ-ಫನಭೋಗಂಗಳನ್ನೂ, ಸೇವ
ಮಾನಂ-ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವಕ್ಕಪ್ಪನ್ನನ್ನೂ || ೯೦ || ಏಕತ್ರ-ಒಂದುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಕೃತೇಃ-ಮಾಯೆಗಿಂತಲೂ, ಪರಾ
ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾದ, ಪುರುಷಂ-ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನಾಗಿ, ಆತ್ಮಾನಂ-ಕಾರೀರಕನಾದ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನನ್ನೂ, ಧ್ಯಾಯಂತಂ-ಐಕ್ಯಾನು
ಸಂಧಾನದಿಂದ ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವ ಯೋಗಿಯಾದವಕ್ಕಪ್ಪನ್ನನ್ನೂ, ಕ್ಯಾಪಿ-ಎಲ್ಲಿಯೋಒಂದೆಡೆಯೊಳು, ಕಾಮೈಃ-ಪ್ರೇಮದವಸ್ತುಗಳ
ಿಂದಲೂ, ಭೋಗೈಃ-ನುಖಂಗಳಿಂದಲೂ, ಸಪರೈಯಾ-ಪ್ರಾಣಿಯಿಂದಲೂ, ಗುರುಂ-ತನ್ನ ಅಜ್ಞಾನವಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಹಿರಿಯನ
ನ್ನೂ, ಕುಶೂಪಂತಂ-ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವವಕ್ಕಪ್ಪನ್ನನ್ನೂ ||೯೦|| ಅನ್ಯತ್ರ-ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕೈಶ್ಚಿತ್-ಕೆಲವರೊಡನೆ, ವಿಗ್ರ
ಹಂ-ಜಗಳವನ್ನೂ, ಕೈಶ್ಚಿತ್-ಕೆಲವರೊಡನೆ, ಸಂಧಿಂಚ-ಸಮಾಧಾನವನ್ನೂ, ಕುರ್ವಂತಂ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಕೇವಲಂ-ಕೃಪಣ
ನನ್ನೂ, ಕುತ್ರಾಪಿ-ಎಲ್ಲಿಯೋಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ರಾಮೇಣನಹ-ಬಲಭದ್ರನೊಡನೆ, ಸತಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರ, ಶಿವಂ-ಭದ್ರವನ್ನೂ,
ಚಿಂತಯಂತಂ-ಅಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವವನನ್ನೂ ||೯೧|| ಪುತ್ರಾಣಾಂ-ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ಮಹಿತ್ರಾಣಾಂಚ-ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ,

ರುವವನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಒಳೆಯೊಂದು ಭವನದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರಿಂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವವನನ್ನಾಗಿಯೂ, ||೮೬|| ಇ
ನ್ನೊಂದೆಡೆಯೊಳು ಉದ್ಧವನಿ ಮಂತ್ರಗಳೊಪನೆ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವನನ್ನಾಗಿಯೂ ಮ
ತ್ತೊಂದು ಗೃಹದಲ್ಲಿ ವೇದಂಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವವನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಇನ್ನೊಂದು ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಜಲ ಕ್ರೀಡಾ
ಸಕ್ತನನ್ನಾಗಿಯೂ, ||೮೭|| ಮತ್ತೊಂದು ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕೃತ ಗೋಪುಗಳಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನಂ ಗಯ್ಯನ
ನ್ನಾಗಿಯೂ, ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಾದಿಗಳಂ ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ಯನನ್ನಾಗಿಯೂ, ||೮೮|| ಅನ್ಯತ್ರ ಕಾಂತೆಯೊಡನೆ ಹಾ
ಸ್ಯಕಥಾಸಕ್ತನಾಗಿ ನಗುತ್ತಿರುವವನಂ, ಅಪರತ್ರ ಧರ್ಮಾಚರಣ ಶೀಲನಂ, ಇತರತ್ರ ಅರ್ಥಕಾಮಸೇವಿಯಂ,
||೮೯|| ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಪರನಾದ ಪರಮ ಪುರುಷನಾದ ಆತ್ಮನಂ ಧ್ಯಾನಂಗೆಯ್ಯನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಮ
ತ್ತೊಂದು ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಭೋಗಂಗಳಂ ಗುರುಕುಶೂಪ್ರವಿಯಂ ಮಾಡುವವನನ್ನಾಗಿಯೂ ||೯೦|| ಮ
ತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಡನೆ ಕಲಹಂಗೆಯ್ಯನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ಸ್ವಪನ
ರ ಹೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವವನನ್ನಾಗಿಯೂ, ||೯೧|| ಮತ್ತು ಪುತ್ರರಿಗೆ ಪುತ್ರಿಯರಿಗೂ ಉಚಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆವರ

ತಂಸತಾಂಶಿವಮ್ ||೩೧|| ಪುತಾ ಶಾಂತಮಹಿತ್ಯಾಶಾಂತಂ ಚಕಾಲೆನಿಧ್ಯುಪಯಾಪನಮ್ ದಾರೈರ್ವೈಸ್ತತ್ಸು
 ದೃಶ್ಯೈಕಲ್ಪಯಂತಂನಿಭೂತಿಭಿಃ ||೩೨|| ಪುಸ್ಥಾಪನೋಪಾನಯನೈರಪತ್ಯಾಸಾಂಮಹೋತ್ಸವಾಃ |
 ವೀಕ್ಷ್ಯಯೋಗೈಶ್ವರೈಶಸ್ಯಯಮಪಾಂಲೋಕಾವಿನಿಸ್ತೀರಿ ||೩೩|| ಯಜಂತಂಸಕಲಾಃ ಕದವಾಃ ಕ್ವಚಿತ್ಕೃತಂ
 ಭಿರೂರ್ಜಿತೈಃ | ಪೂರೈರಯಂತಂಕೃತಿದ್ಧರ್ಮಂಕೂಪಾಢಾಪಾಲಯಾದಿಭಿಃ ||೩೪|| ಚರಂತಂವೈಗಯಾಂ
 ಕ್ವಾಪಿಹಯಮಾರುಹ್ಯನೈಂಧವಮ್ | ಘ್ನಂತಂತತೇಷುಕೂಪಮಧ್ಯಾಃ ಪರಿತಯದಃಪುಂಗವೃಃ ||೩೫||
 ಅವ್ಯಕ್ತಲಿಂಗಂಪ್ರಕೃತಿಸ್ವಂತಪುರಚರಾದಿಷು | ಕ್ವಚಿತ್ಚರಂತಂಗೆಹಮತತ್ತ್ವದ್ಭಾವಬ ಭುತ್ಸಯಾ ||

ಕಾಲೇ-ಯೋಗೈವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯುಪಯಾಪನಂ-ಕಾಶ್ಚೋಕ್ತವಿಧಾನದಿಂದ ಉಪನಯನವಿವಾಹಾದಿಗಳನ್ನೂ, ತತ್ಸದ್ಭೂತೈಃ-
 ಅವರಿಗೆಸರಿಯಾದ, ದಾರೈಃ-ಹೆಂಡತಿಯರಿಂದಲೂ, ವಪೈಃ-ಗಂಡಂದಿರಿಂದಲೂ, ವಿಭೂತಿಭಿಃ-ವಿಭವಗಳೊಡನೆ, ಕಲ್ಪಯಂತಂ-
 ಘಟನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ||೩೨|| ಯೋಗೇಶ್ವರೇಶಸ್ಯ-ಉಪಾಯಶಕ್ತಿಗಳೊಡೆಯರಿಗಧಿಪನಾದಕೃಷ್ಣನ, ಯಷಾಃ-
 ಯಾವ, ಅಪತ್ಯಾಸಾಂ-ಮಕ್ಕಳ, ಮಹೋತ್ಸವಾಃ-ವೈಭವಗಳನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಲೋಕಾಃ-ಜನಂಗಳು, ವಿನಿಸ್ತೀರೇ-
 ವಿಸ್ತಾಯಪಂ ಎದೆಬಯೋ? ತೇಷಾಂ-ಈಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ಥಾಪನೋಪಾನಯನೈಃ-ಪ್ರಸ್ಥಾಪನ-ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಅಳಿಯಂದಿರ
 ನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಿಕೆ, ಉಪಾನಯನ-ಮರಳಿಕರತರುವಿಕೆಗಳಿಂದ, ಮಹೋತ್ಸವಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ||೩೩||
 ಕ್ವಚಿತ್-ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ಉರ್ಜಿತೈಃ-ನಮ್ಮದ್ದಂಗಳಾದ, ಕ್ರತುಭಿಃ-ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ, ಸಕಲಾಃ-ಎಲ್ಲಾ-ಸಮಸ್ತದೇವತೆಗಳ
 ನ್ನೂ, ಯಜಂತಂ-ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ಕ್ವಚಿತ್-ಒಂದಾನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕೂಪಾಢಾಪಾಲಯಾದಿಭಿಃ-ಭಾಮಿಗಳ್ಳು
 ಕೋಟಿಗಳು ಮನೆಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ಧರ್ಮಂ-ಪುಣ್ಯವನ್ನು, ಪೂರೈರಯಂತಂ-ತಂದಿಸುತ್ತಿರುವಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ||೩೪||
 ಕ್ವಾಪಿ-ಒಂದುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಸೈಂಧವಂ-ಸಿಂಧುದೇಶದಲ್ಲಿಹುಟ್ಟಿದ, ಹಯಂ-ಕುದುರೆಯನ್ನು, ಆರುಕ್ಕ-ವಿರಿ, ಮೈಗಯಾಂಚರಂತಂ
 ಬೇಂಟೆಯನ್ನು ಆಡುತ್ತಿರುವಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ತತೇ-ಅದರದೆಯಿಂದ, ಮೇಧಾರ್ಯ-ಕುದ್ದಂಗಳಾದ, ಪಶೂ-ಯಜ್ಞಾರ್ಪಣಂತು
 ಗಳನ್ನೂ, ಘ್ನಂತಂ-ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ಯದ-ಪುಂಗವೈಃ-ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದ, ಪರಿತಂ-ಬಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಕೃಷ್ಣ
 ನನ್ನೂ ||೩೫|| ಅಂತಃಪುರಚರಾದಿಷು-ರಾಣಿವಾಸದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವವರೇಮೊದಲಾದ, ಪ್ರಕೃತಿಷು-ಪಾಮರಜನಂಗಳಲ್ಲಿ, ಅವ್ಯಕ್ತ
 ಲಿಂಗಂ-ಕುಶ್ವರಚಿಹ್ನೆಂಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗದಂತೆ ಹೇರವೇಷದಿಂದ ಅಡಗಿರುವನಾಗಿ, ಕ್ವಚಿತ್-ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ಗೇಹೇಷು-ಮನೆ
 ಗಳಲ್ಲಿ, ಚರಂತಂಚ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ಕಂಡನು, ತತ್ತ್ವದ್ಭಾವಮುಭುತ್ಸವಾ-ಆಯಾರೂಪಲೀಲಾಪಿಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದು

ಮೆಗೆ ತಕ್ಕಕನ್ಯಾವರ ನಿಶ್ಚಯಂಗೆಯ್ದ ಯಥಾವಿಧಿಯಿಂದ ವೈಭವ ದೊಡನೆ ವಿವಾಹಂಗಳಂ ಬೆಳೆಸುತ್ತಲಿರುವನ
 ನ್ನಾಗಿಯೂ ||೩೨|| ಯೋಗೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅಳಿಯಂದಿರು ಮೊದಲಾದವ
 ರ ಮಹೋತ್ಸವಂ ಗಳಂ ನೋಡಿ ಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಜನರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಟ್ಟರೋ ಆ ಹೆಣ್ಣುಮ
 ಕ್ಕಳು ಅಳಿಯಂದಿರು ಮೊದಲಾದವರಂ ತನ್ನ ಗೃಹದಿಂದ ಅವರವರ ಗೃಹಂಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಮರಳಿಕರ
 ತರುವುದು ಸಮ್ಯಾಗನಿಸುವುದು ಆರೈವುದು ಇಂತಾಲೋಕವಿಡಂಬನವಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಮಹೋತ್ಸವಂಗಳ
 ಳಂ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಲಿರುವನನ್ನಾಗಿಯೂ ಕಂಡನು ||೩೩|| ಮತ್ತು ನಾರದನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಒಂದು ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಉ
 ತ್ಕೃಷ್ಟಂಗಳಾದ ಕ್ರತುಗಳಂ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಂ ಗಂಠೋಪವೇಷಿಸುತ್ತಲಿರುವನನ್ನಾಗಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಗೃಹದಲ್ಲಿ
 ಕೋಪೋದ್ಯಾನ ವೇವಾಲಯಾದಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ರೂಪವಾದ ಪೂರ್ತವೆಂಬ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಲಿರುವನ
 ನ್ನಾಗಿಯೂ, ||೩೪|| ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಧು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉತ್ತಮಾತ್ಮವನೇರಿ ಬೇಂಟೆಯಾಡು
 ತ ಯಾದವ ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಂಗಳಾದ ಮೈಗಂಗಳಂ ಸುಹರಿಸುತ್ತಲಿರುವನನ್ನಾಗಿಯೂ
 ||೩೫|| ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಂ ರಾಜ್ಯಮಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಃಪುರಗೃಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರವ
 ರ.ಅಕಯಂಗಳಂ ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವೇಷದಿಂದ ಅಚ್ಚಾದನಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟು ಸುಚರಿಸುತ್ತಲಿರು

ಅಧೋವಾಚಹೃಷೀಕೆತುನಾರದಃಪ್ರಹಸನ್ನಿವ | ಯೋಗಮಾಯೋದಯಂವೀಕ್ಷ್ಯಮಾನುಷೀವೀಯಾ
ಮೋಗತಿಮ್ ||೩೩|| ವಿದಾಮಯೋಗಮಾಯಾಂತಮದರ್ಶಾಮಪಿಯೋಗಿನಾಮ್ | ಯೋಗೈಶ್ವರಾತ್ಮನಿ
ಭಾರ್ತಾಂಭವತ್ವಾದನಿವೇವಯಾ ||೩೪|| ಅನುಜಾನೀಹಿಮಾಂಕೃಷ್ಣಲೋಕಾಂನೈಯಶಸಾಪ್ಲುತಾಃ |
ಪಶ್ಯತಾಮಿತವೋದ್ಗಾಯಾ ಲೀಲಾಭವನಪಾವನೀಃ ||೩೫|| ಶ್ರೀಭಗವಾಃ | ಬ್ರಹ್ಮೈಕಧರ್ಮಸ್ತವಕಾ
ಹಂಕರಾತವನುಮೋದಿತಾ | ತಪ್ತೈಕ್ಷಯೇಲೋಕಮಿಮಮಾಸ್ಥಿತಃಪುತ್ರಮಾಖ್ಯದಃ ||೪೦|| ಶ್ರೀಕುಕಃ ||

ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬಬಯಕೆಯಿಂದ ||೩೩|| ಅಧ-ಅಮೇಲೆ, ನಾರದ-ದೇವರುಷಿಯು, ಯೋಗಮಾಯೋದಯಂ-ಜಗನ್ನೊಹಕೋಪಾ
ಯತಂತ್ರವಿರ್ಭಾವವನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಮಾನುಷೀಂಗೆತಿಂ-ಮನುಷ್ಯಲೀಲೆಯನ್ನು, ಈಯುಷಿ-ಹೊಂದಿರುವ, ಪೃಷೀಕೇ
ಕಂ-ಇಂದ್ರಿಮಾಭಿವಾನಿವೇವಕ್ಯಗಳೊಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ನಗುತ್ತಿರುವನಂತೆ, ಉವಾ
ಚ-ನುಡಿದನು ||೩೪|| ಹೇಯೋಗೈಶ್ವರ-ಎಲೈಮಹಾಮಾಯೋಗೋಡೆಯನೇ! ಯೋಗಿನಾಮ-ನಿನ್ನಧ್ಯಾನವೈಶ್ವರಿಗೊಳೊಡ, ದುರ್ದ
ರ್ಶಾಂ-ನೋಡುವುದಕ್ಕೆನಾಥ್ಯವಾಗಬಯಸುವ, ತೇನಿನ್ನು. ಯೋಗಮಾಯಾರಿ-ಜಗನ್ನೊಹಕೋಪಾಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಭವತ್ವಾ
ದನಿವೇವಯಾ-ನಿನ್ನಚರಣಂಗಳಂ ಸೇವಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಆತ್ಮೈ-ನನ್ನಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಅಧವಾ ನಿನ್ನಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ಭಾರ್ತಾಂ-ಸ
ತ್ಯವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕವಾಗಿತ್ತೇರುತ್ತಿರುವ ಮಿಥ್ಯೆಯನ್ನಾಗಿ, ವಿದಾಮ-ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವವು (ಆಜ್ಞೆಹೊರತು ಸ
ತ್ಯವಾದನಿನ್ನ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಆರಿತವರಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬಭಾವವು.) ||೩೫|| ಹೇಕೃಷ್ಣ-ಅವಿದ್ಯಾಬಂಧಪರಿಹಾರಕನಾದ
ಈಶ್ವರನೇ! ಮಾಂ-ನಿನ್ನಲೀಲಾಮಾನುಷನಟನೆಯಿಂದ ಮೋಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನನ್ನು, ಅನುಜಾನೀಹಿ-ಹೊರಟುಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ
ಸಮ್ಮತಿಸು. ಭುವನಪಾವನೀಃ-ಲೋಕಂಗಳಂಕುಡ್ಡಿಗಳಿಸುತ್ತಿರುವ, ತವಲೀಲಾಃ-ನಿನ್ನಲೀಲಾಸಗಳನ್ನು, ಉದ್ಗಾಯಾ-ಘಟ್ಟ
ಯಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ತೇಯಶಸಾ-ನಿನ್ನಕೀರ್ತಿಯಿಂದ, ಅಪ್ಲುತಾಃ-ಮುಳುಗಿರುವ, ಲೋಕಾಃ-ಭುವನಂಗಳಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯ
ಟಾಮಿ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವೆನು ||೩೬|| [ಭಗವದ್ವಚನವು] ಬ್ರಹ್ಮೈ-ಬ್ರಹ್ಮಣನೇ! ಆಹಂ-ನಾನು, ಧರ್ಮಸ್ತ-ಪರ್ಮಾಶ್ರಮಧರ್ಮ
ವನ್ನು, ವಕ್ತಾ-ಹೇಳುವನೂ, ಕರ್ತಾ-ಮಾಡುವನೂ, ತವನುಮೋದಿತಾ-ಅದರನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಸಂತೋಷಿಸುವವನೂ, ಅಗಿ
ದ್ದೇನೆ. ತತೆ-ಆಕಾರಾದಿಂದ, ಇಮಂಲೋಕಂ-ಈನರಲೋಕದಪ್ರಾಣಿವರ್ಗವನ್ನು, ಪಿಹ್ಯಾ-ನನ್ನಂತೇನಿವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲರಾಗಿ
ಆಚಾರಿಸಿಯೆಂದು ಬುದ್ಧಿಕಲಿಸುವನಾಗಿ, ಅಸ್ಥಿತಃ-ಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ನಾಗರ್ಷಿಣು ಪುತ್ರ-ಮಗುವಾದನಾರ
ದನೇ! ಮಾಖ್ಯದಃ-ತತ್ತ್ವವಂತಿಳಿಸದೆ ಮೋಹಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಿಯೆಂದು ದುಃಖಿಸಬೇಡ ||೪೦|| (ಕುಕವಚನವು.) ಇತಿ-ಈವೇರೆ,
ಅದಿಷ್ಟಾಃ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಗೃಹಮೇಧಿನಾಂಸದ್ಧರ್ಮಾಃ-ಗೃಹಸಾಧನಮಿಗಳ ಉತ್ತಮಧರ್ಮಗಳನ್ನು, ಅಚರಂತಂ-ಅನುಷ್ಠಿ

ವನನ್ನಾಗಿಯೂ ಕಂಡನು ||೩೩|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾರದ ಮುನಿಯು ಮನುಷ್ಯಲೀಲೆಯನೆಯ್ದಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯ
ಯೋಗಮಾಯಾ ಪ್ರಭಾವವು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುರಿತಂತು ನುಡಿದನು ||೩೩||
ಎಲೈ ಯೋಗೈಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ನೋಡಲಶಕ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಪಾದ ಸೇ
ವೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ನಿನ್ನ ಯೋಗಮಾಯೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ನಾವು ತಿಳಿದವರಾಥೆ
ವೇ ಹೊರತು ನಿನ್ನ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಅರಿತವರಾಗಲಿಲ್ಲ ||೩೪|| ಎಲೈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನನ್ನನ್ನು ಅಜ್ಞಾಪಿಸುವ
ನಾಗು, ನಾನು ಲೋಕಪಾವನವಾದ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಗಾನಂಗೆಯ್ಯತ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತಂಗಳಾ
ದ ಲೋಕಂಗಳು ಸಂಚರಿಸುವವನೇನು ||೩೫|| ಇಂತೆಂಬ ನಾರದನ ಬಿನ್ನಹವಂ ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಭಗವಂತನು ನು
ಡಿದನವೆಂತೆನೆ ಎಲೈ ಮುನಿಯೇ! ಧರ್ಮವನ್ನು ಉಪದೇಶಂಗೆಯ್ಯನೂ, ಅದರನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಂಗೆಯ್ಯನೂ, ಮ
ತ್ತು ಅದಂ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಿಸುವವರೂ, ನಾನೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಲೋಕವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವನಾಗಿ ಈ ಲೋಕ
ಧರ್ಮಲ್ಲಿದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಇದು ಸರಮಾರ್ಥವಲ್ಲವು. ಎಲೈ ಮಗುವಾದ ನಾರದನೇ ಆಕಾರಣದಿಂದ ನೀನು
ಮೋಹವನೆಯ್ದ ಬೇಡ ||೪೦|| ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ ಕೇಳು, ಹೀಗೆ ಭಗವಂತನಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನು

ಇತ್ಯಾಚರಂತಂಸಂಸ್ಥಾನಾದಿವ್ಯಾತ್ಮಗೃಹಮಧಿನಾಮ | ತಮಿವಸರಗೇಹವಸಂತಮಕಂದದರ್ಶಕ |
 ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾನಂತವೀರ್ಯಸ್ಯಯೋಗಮಾಯಾಮಹೋದಯಮ್ | ಮುಹುರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾಮುನಿರಭೋದ್ಯಿಸ್ತಿಸ್ತ
 ತೋಜಾತಕೌತುಕಃ ||೪೭|| ಇತ್ಯೇಶ್ವರಕಾಮಧೈವ-ಕೃಪೆಣಶಬ್ದದ್ವಿತಾತ್ಮನಾ | ಗಮ್ಯಕ್ಸಂಭವಿತಿ
 ಪ್ರೀತಸ್ತಮೇವಾನುಸ್ಮರಣಯಯೌ ||೪೮|| ಏವಮನುಪ್ಯಪದವೀಮನು-ವಗ್ತಮಾನೋನಾರಾಯಣೋ
 ಬಿಲಭವಾಯಾಗೃಹೀತಕಶ್ಚಿಃ | ಶಿವೇಂಗಮೋಡಕನಹಸ್ರವರಾಂಗನಾನಾಂಸವೀಡನಾಹೃದನೀಕ್ಷಣ
 ಹಾಸಜಾಪ್ಯಃ ||೪೯|| ಯಾ' ಲಹವಿಶ್ವವಿಲಯೋದ್ಭವವೃತ್ತಿಹೇತುಕರಾಜ್ಯಗುನ್ಯವಿಯಾಣಿಹರಿಶ್ಚಕಾ

ಸುತ್ತಿರುವ, ತಮೇಕವೇವ-ಅಕೃಪ್ಣನೋರ್ವನನ್ನೇ, ಸರ್ವಗೇಹೇಪು-ಎಲ್ಲಾಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಂತಲ-ಇರ.ವನನ್ನಾಗಿ, ದ
 ರ್ವ-ಕಂಡನು, ಹ-ಲಕ್ಷ್ಯಯವ, ||೪೭|| ಮುನಿ-ಪಂಡಿತನಾದ ದೇವಋಷಿಯು. ಅನಂತವೀರ್ಯಸ್ಯ-ಅಪರಿಮಿತಗುಣಮರ್ಯ
 ಮುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಯೋಗಮಾಯಾಮಹೋದಯಂ-ಜಗನ್ನೋಡಕೋಪಾಯತಂತ್ರಾವಿದ್ಯರಣ
 ವನ್ನ, ಮುಹು-ಮರಳಿಮರಳಿಯೂ, ದೃಷ್ಟ್ವಾಮುನಿರಭೋದ್ಯಿಸ್ತಿಸ್ತ-ಅದ್ವೈತವುಂಟಾದವನೂ. ಇಂತಕೌತುಕಃ-ತತ್ಪರಗತಿ
 ಯುತಿರ್ದೈವಪಟ್ಟವನೂ, ಅಭೂ ೭-ಆದನು.||೪೮|| ಇತಿ-ನೀಗೇ, ಅರ್ಥಕಾಮಧವೇ-ಅರ್ಥ-ಧನಾದ್ಯುಪಭೋಗಂಗಳ, ಕಾಮ
 ವಿದಯಾನಂದಾನುಭವಗಳ, ಧರ್ಮಪು-ಪರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮಂಗಳ, ಸಂಪಾದನಂಗಳಲ್ಲಿ, ಶಬ್ದದ್ವಿತಾತ್ಮನಾ-ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ನೆಚ್ಚಿನ
 ಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಂತಿರುವ ಕೃಷ್ಣನ-ವಾನ ದೇವಮಾರಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ, ಸಮ್ಯಕ್-ಜನ್ನಾಗಿ, ಸಹಜಿತೇ-ಉಪ
 ಜಾನಿಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರಿಯವುಳ್ಳವನಾದನಾರದನು, ತವೇವ-ಅಕೃಪ್ಣನನ್ನೇ, ಅನುಸ್ಮರಣ-ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ
 ಯೂಜಿದನೆನಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಯಯೌ-ತೀರಿದನು ||೪೯|| ಅಂಗ-ಅಯ್ಯವೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಏವಂ-ನೀಗೇ, ಮನುಷ್ಯ
 ಪದವೀಂ-ಮಾನುಷಮಾರ್ಗವನ್ನು, ಅನುವರ್ತಮಾನಃ-ಅನುಸರಿಸಿರುವನೂ, ಅಖಿಭವಾಯ-ಸಮಸ್ತಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೋ
 ನುಗ, ಗೃಹೀತಕಶ್ಚಿಃ-ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಾನಾಮೂರ್ತಿಗಳುಳ್ಳ, ಸಾರಾಯಣಿ-ಸರ್ವಾತ್ಮನಾದಕೃಪ್ಣನು, ಪೋಡಶಹಸ್ತ್ರ
 ಪರಾಂಗನಾನಾಂ-೧೭ನಾರವಾದ ಉತ್ತಮಸ್ತ್ರೀಯರ, ಸಖೀಡಸಾಹೃದನೀಕ್ಷಣಹಾಸಜಾಪ್ಯಃ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಸ್ನೇಹ
 ದಿಂದಲೂ ಸಹಿತವಾದ ಸೋಟದಿಂದಲೂ ನೆಗೆಯಿಂದಲೂ ಸೇವಿಸಿ ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಶೇವೇ-ಪ್ರೀತಿಸಿದನು ||೪೯|| ವಿಶ್ವವಿ
 ಲಯೇದ್ಯವವೃತ್ತಿಹೇತಃ-ಪ್ರಪಂಚದ ನಾಶಕ್ಕೂ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಜೀವಿಸಿರುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣನಾದ, ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅನನ್ಯವಿ
 ಪ್ಪಿಯಾಣಿ-ಇತರರಿಗೆ ಸಾಧಾರಣಂಗಳಲ್ಲದ, ಯಾನಿಕರ್ಮಾಣಿ ಯಾವಕಲಸಗಳನ್ನು, ಇಹ-ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಚಕಾರ-ಮಾಡಿವನೋ
 ತಾನಿ-ಅಕರ್ಮಗಳನ್ನು, ಯಃ-ಯಾವವುರುದನು, ಗಾಯತಿ-ಹಾಡುವನೋ, ಶ್ರುಣೋತಿ-ಕೇಳುವನೋ, ಅನುಮೋದತೇವಾ-ಹ

ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನಾರದಮುನಿಯು ಅ ಸಮಸ್ತ ಗೃಹಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಉಚಿತಂಗಳೆನಿಸ ಸದ್ಧ
 ಮಂಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಒಬ್ಬನನ್ನೇ ನೋಡಿದನು ||೪೭|| ಅನಂತ
 ರದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುಲಕೃಪಾದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಯೋಗಮಾಯಾ ಪ್ರಭಾವವು ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ನೋ
 ಡಿ ಕಾತೂಹಲಯುಕ್ತನಾದ ನಾರದಮುನಿಯು ಅಕ್ಷರ್ಯಪಟ್ಟನು ||೪೮|| ಇಂತೆ ತ್ರಿವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗೊಳಿ
 ಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಮ್ಯಾನಿತನಾದ ನಾರದಮುನಿಯು ಸುಪ್ರೀತನಾಗಿ ಅಕೃಪ್ಣನನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ತೇಳಿ
 ದನು ||೪೯|| ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಕೇಳು, ಸಮಸ್ತಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೋನುಗ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಾನಾವಿಧಮೂ
 ರ್ತಿಗಳುಳ್ಳ, ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ಶೀಲವನ್ನು ಅನುಪರ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನು-ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ
 ಉತ್ತಮವಾದ ಹದಿನಾರುನಾರವಿರಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಲಜ್ಜೆಯೇಡನೆ ಕೂಡಿರುವ ಸ್ನೇಹದಿಂದಂಟಾದ ಸುನೋ
 ಟಂಗಳಿಂದಲೂ, ಮುಗುಳುನಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ರಮಿಸಿದನು ||೪೯|| ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಕೇಳು, ಪ್ರ
 ಪಂಚದ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಯಂಗಳಿಗೆ ಕಾರಣನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯಂ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣಂಗಳಾದ ಯಾವ

ಶ್ರೀಯಸ್ತುನಿಗಾಯತಿಶ್ಯಣೋತ್ಯನುಮೋದತವಾಭಕ್ತಿರ್ಭವದ್ಭಗವತಿಹೃದವರಗಮಾನ್ || ೪೫ ||
 ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತೆದಶಮಸ್ತುಂಧ-ವಿಕೋನಸಪ್ತತಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-
 ಶ್ರೀಕುಂಕು|ಅಧೋಽಮೃತವೃತ್ತಾಯಾಂಕುಕ್ಕುಟಾ೯ಕೂಜತೋಶ೯೯ | ಗೃಹೀತಕಂಠ್ಯಃಪತಿಭಿ
 ಮಾರ್ಥವೈವಿಧ್ಯವಿರಹಾತುರಾಃ || ೧ || ವಯಾಂಸ್ಯೋರೂರೂಕೃಪ್ಣಂಜೋಧಯಂತೀವಪಂದಿನಃ | ಗಾಯ

ನಾಾಗಿವಯೆಂದು ಸಂತೋಷಿಸುವನೋ, ತಸ್ಯ-ಅಮನುಷ್ಯನಿಗೆ, ಅವರ್ವಗಮಾರ್ಗ-ಮುಕ್ತಿಗದಾರಿವಾಗಿರುವ, ಭಗವತಿ-ಪ
 ದ್ಭಗ್ವತ್ಪರನಂಪನ್ನ ನಾದಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಿ-ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರೀತಿಯು, ಭವೇತ್-ಉಂಟಾಗುವದು || ೪೫ ||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧಿನಿಯೊಳು ಪಶಮಸ್ತುಂಧದಲ್ಲಿ

೯ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

೨೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವಪ್ರತಿಪದಪೀಕೆ.

ಅಧ-ಆಕ್ಷಿಪಾಧಿಕಾರನಿಪ್ಪದ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ, ಉಪನಿ-ಉಪನಿಕಾಲವೆಂಬ ರಾತ್ರಿಯುಂಟುನೆಯ ಯಾವದಪ್ರಧಮಭಾಗವು
 ಪ್ರವೃತ್ತಾಯಾನತತ್ಯಾಂ-ಸವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಿರ.ವಲ್ಲಿ, ಪತಿಭಿ-ಗಂಡಂದಿರಾದ ಕೃಷ್ಣರಿಂದ, ಗೃಹೀತಕಂಠ್ಯ-ಆಪ್ತಿಕೂಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ
 ಕೂರಳುಳ್ಳವರಾದ, ಮಾರ್ಥವೈ-ಕೃಷ್ಣ ಪತ್ನಿಯರು, ವಿರಹಾತುರಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಂ ಆಗಬೇಕಾಗುವದೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಒತುರ
 ವಡುವರಾಗಿ, ಕೂಜತಃ-ಕೂಗುತ್ತಿರುವ, ಕುಕ್ಕುಟಾ೯- ಕೋಳಿಗಳನ್ನು, ಅಶ೯-ಅಪ್ಪಬೇಗಕೂಗಿದವೆಂಬುದು || ೧ ||
 ಮಂದಾರವನವಾಯುಭಿ-ಪರಿಜಾತವೃಕ್ಷಗಳ ತೋಟವಗಳಗಳೊಡನೆ, ಅಳಿಷು-ತುಂಟಿಗಳು, ಗಾಯತ್ಯನತ್ಯ-ಹಾಡುವವಾ
 ಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಅನಿದ್ರಾಃ-ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲವವುಗಳಾದ, ವಯಾಂಸಿ-ಪಕ್ಕಿಗಳು, ವಂದಿನಇವ-ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರಂತೆ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಶ್ರೀಪ

ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು, ಆಚರಿಸಿದನೋ ಅಂತಪ್ಪ ಚರಿತ್ರಂಗಳೆಂ ಯಾವವುರುವನು ಗಾನಂಗೆಯ್ಯತಲಿರುವನೋ,
 ಯಾವವನುಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತಲಿರುವನೋ, ಅವುರುವನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದನಾದಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವದು || ೪೫ ||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಂಕುಮಾನಿಯ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪರೋಣಿ

ಕನು ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀ

ಮನ್ಮಹೀಶೂರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಪಂಪರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ವಿರಚಿತಮಾದ "ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ,, ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗ

ವತ ಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

೯ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀ ಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ || ತತಸ್ತು ಸಪ್ತತಿತಮೋಕೃಷ್ಣವೃಷಾಹ್ನಿ ಕಕರ್ಮಣಿ | ದೋತನಾರದಯೋಃ ಕಾರ್ಯೇ
 ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರವಿಚಾರಣಾ || ೧ || ೩ || ಎಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಕ್ಷಿಪವ್ಯಾಪಾರವಂ ಮಾಡಿ
 ಕೊಂಡು ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿರಲಾಗಿ ಜರಾಸಂಧನಿಂದ ಬದ್ಧರಾದ ಅರಸುಗಳಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
 ದೂತನ ವಾಕ್ಯವಂ ಕೇಳಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾರದ ಋಷಿಯ ವಾಕ್ಯವಂ ಕೇಳಿ ಉದ್ಧವನು ಮೊದಲಾದ ಮಂತ್ರಿಗ
 ಳೊಡನೆ ಮಂತ್ರಾಶೋಚನೆಯಂಗೈದನೆಂಬರ್ಥಮಂ ಶ್ರೀ ಕುಂಕುಮಾನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿ
 ಸುವನಂತೆನೆ.

ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿರೂಪದಿಂ ತಮ್ಮೊಡನೆ ರಮಿ
 ಸುತ್ತಲಿರುವ ಅನೇಕರಾದ ಕೃಷ್ಣರೊಡನೆ ಲಿಂಗನಂಗೈಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಠಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೆ ಪತ್ನಿಯರುಳ್ಳವರೊ
 ಕಾಲವು ಪತ್ರವಾಗುತ್ತಿರಲು ಕುಕ್ಕುಟಂಗಳೆ ಧ್ವನಿಯಂ ಕೇಳಿ ವಿರಹದಿಂ ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಆಕುಕ್ಕುಟಂಗಳ
 ಳಂ ಕಪಿಸಿದರು || ೧ || ಮಂದಾರ ವನಂಗಳೆ ವಾಯುಗಳಿಡಿದ ತುಂಬಿಗಳು ಗತನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಮಂ
 ೧೫೬

ತನ್ವಿಸೃಷ್ಟಿನಿದಾ 'ಣಿಮಂದಾರವನವಾಯುಭಿಃ ||೧|| ಮುಹೂರ್ತಂತಂತುವೈದಭೀನಾಮೈವ್ಯದತಿಶೋ
ಭನವ್ ! ಪರಿರಂಭಣವಿಶ್ಲಾಪ್ತಿಯುಬಾಹ್ಯಂತರಂಗತಾ ||೨|| ಬ್ರಾಹ್ಮೇಮುಹೂರ್ತಉತ್ಥಾಯಾವಾ
ರ್ಯುರಸ್ಪೃಶ್ಯಮಾಧವಃ | ಪಥ್ಯಾಪ್ರಸನ್ನಕರಣತಾನ್ತಮಸುಪರಮ್ ||೩|| ಏಕಂಸ್ಯಯಂಜ್ಯೋತಿ
ರನನ್ಯಮನ್ಯಯಂಸ್ಯಸಂಪದಯಾನಿತ್ಯನಿವೃತ್ಯಕಲ್ಪವಮ್ | ಬ್ರಹ್ಮಾಖ್ಯಮಸ್ಯೋದ್ಭವನಾದಿಹೇತುಭಿ
ಸ್ಸೃಶಕ್ತಿಭಿರ್ಲಕ್ಷಿತಭಾವನಿವೃತ್ಯಮ್ ||೪|| ಅಥಾವುತೋಂಭಸ್ಯಮಲಯಧಾವಿಧಿಕಿ'ಯಾಕಲಾಪಂ
ಪರಿಧಾಯವಾಸನೀ | ಚಕಾರಸಂಭೋಸಗಮಾದಿಸತ್ತಮೋಹುತಾನಲೋಬ್ರಹ್ಮಜಜುಪವಾಗ್ಯತಃ ||೫||

ರಿಮನ್ನ, ಜೋಧಯಂತೀವ-ಎಕ್ಕೆ ರುಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂಬಹಾಗೆ, ಅರೂರುವರ್ತ-ಕೂಗಿದವು ||೧|| ವೈದಭೀತು-ರುಕ್ಮಿಣಿಯಾ
ದರೋ, ಪ್ರಿಯೆಬಾಹ್ಯಂತರಂ-ಕೃಷ್ಣನತೋಳುಗಳ ಮಧ್ಯವನ್ನು, ಗತಾ-ಸೇರಿಯಿದ್ದವಳಾದ್ದರಿಂದ, ಪರಿರಂಭಣವಿಶ್ಲಾಪ್ತ-
ಅಲಿಂಗನವು ತಪ್ಪಿಹೋಗುವುದರದನೆಯಿಂದ, ತಂಮುಹೂರ್ತಂ-ಅನಮಯವನ್ನು, ಅತಿಶೋಭನಂ-ಒಹಳುಭಕರವನ್ನಾದರೂ
ಕೂಡ, ನಾಮೈವ್ಯ-ಸ್ಮರಿಸಲಿಲ್ಲವು ||೨|| ಮಾಧವಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಬ್ರಾಹ್ಮೇಮುಹೂರ್ತೇ-ಬ್ರಹ್ಮಾನುಸಂಧಾನಯೋಗ್ಯವಾದ
ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಉತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ವಾರಿ-ನೀರನ್ನು, ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ-ಸೋಂಕಿ, (ಜಲಶುದ್ಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು) ಪ್ರಸನ್ನಕರಣಃ-ನಿ
ರ್ವಿಲೀದಿಯಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ತಮಸಃ-ಅನಾದಿಭಾವಾಕ್ಷೇಪಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಪರಂ-ಉತ್ತರವಾದ, ಆತ್ಮಾನಂ-ಸ್ವರೂಪಾತ್ಮವನ್ನು
ದಧ್ಯಾ-ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದನು ||೩|| ಏಕಂ-ಅಖಂಡವಾದ, ಅನನ್ಯಂ-ನಿರಪಾರ್ಥಿಕವಾದ, ಅವ್ಯಯಂ-ನಿತ್ಯವಾದ, ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿಃ-
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶವಾದ, ನಿತ್ಯನಿವೃತ್ತಕಲ್ಪಪಂ-ಯಾವಾಗಲೂ ಅನಿದ್ರಾಜೋಷವಂಜೊರತಟ್ಟಿದ, ಅಸ್ಯ-ಈಪ್ರಪಂಚದ, ಉಪ್ಪವನಾ
ದಿಜೇತುಭಿಃ-ಸೃಷ್ಟಾಪ್ತಿದಿಗಳಿಗೆನಿಮಿತ್ತಂಗಳಾದ, ಸ್ವಶಕ್ತಿಭಿಃ-ನಿಜಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಂದ, ಲಕ್ಷಿತಭಾವನಿವೃತ್ತಿಂ-ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಸದ್ಭಾವವೂ ಆನಂದವೂಳ್ಳ, ಬ್ರಹ್ಮಾಖ್ಯಂ-ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳಸ್ವರೂಪಜೈತನ್ಯವನ್ನು, ದಧ್ಯಾ-ಅನುಸಂಧಾನಂಗೆಯ
ಕೊಟ್ಟ ||೪|| ಅಥ-ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನವೆಂಬುದಾಗಿ, ಸತ್ತಮಃ-ಸತ್ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದಕೃಷ್ಣನು, ವಾಗ್ಯತನ್ವ-ಎಚ್ಚ
ನೆಯಮವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅಮಲೇ-ಇದ್ದವಾದ, ಅಂಭಸಿ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಆಪ್ಲತಃ-ಮಿಂಚುವನಾಗಿ, ವಾಸನೀ-ಮಡುಗವನ್ನು, ಪರಿಧಾ
ಯ-ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಂಭೋಸಗಮಾದಿ-ಸಂಭೋಸನವೇಮೊದಲಾದ, ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪಂ-ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕಕರ್ಮವನ್ನು, ಯ
ಥಾವಿಧಿ-ಕಾಸ್ತೋತ್ರೇವಂತೋಅಂತುಚಕಾರ-ಮಾಡಿದನು. ಹುತಾನಲಃ-ಕಾಣ್ಯಕಾಖೆಯವನಾದ್ದರಿಂದ ಸೂರೋದಯಕ್ಕಿಂ
ತಲೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಹೋಮಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಗ್ನಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮ-ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರವನ್ನು, ಜಜುಪ-ಪರಿಸಿದನು ||೫||
ಉಪ್ಯಂತಂ-ಉದಯವಾಗುತ್ತಿರುವ, ಅರ್ಕಂ-ಸೂರ್ಯನನ್ನು, ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ-ಇದಿಗೊಂಡುಪಾರ್ಥಿಸಿ, ಆತ್ಮನಿ-ತನ್ನ, ಕಲಾಪಃ-
ಅಂಕಗಳಾದ, ದೇವಾಃ-ದೇವತೆಗಳನ್ನು, ಋಷಿಃ-ಋಷಿಗಳನ್ನು, ಪಿತೃಃ-ಪಿತೃಗಳನ್ನು, ತರ್ಪಯಿತ್ವಾ-ತರ್ಪಣದಿಂದತು

ಚ್ಚರಂಗೊಂಡು ಸ್ತುತಿಪಾರಕರಂತೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಎಚ್ಚಿಸುತ್ತ ಅತಿಕಯದಿಂದ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದವು ||೧|| ಆಗ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನು ವಕ್ಷಸ್ಥಲವನೆಯಿದ್ದಿರುವ ರುಕ್ಮಿಣೀ ದೇವಿಯು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮೀಮುಹೂರ್ತ ಅತಿಶುಭಕರವಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ
ಆಕೃಷ್ಣನ ಅಲಿಂಗನಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಘ್ನವನ್ನಾಲೋಚಿಸುವಳಾದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿರೋವಯು
ಕ್ತಳಾದಳು ||೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆ ಯಿಂದದ್ದು ಹಸ್ತಪಾದಪ್ರ
ಕ್ಷಾಳನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶುದ್ಧಾಚಮನಂಗೆಯ್ದು ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮಾಯಾತೀತನಾದಆತ್ಮನಂ
ಧ್ಯಾನಂಗೆಯ್ದನು. ಮತ್ತು ಉಪಾಧಿರ ಹಿತನಾದ್ದರಿಂದ ಅ ಖಂಡರೂಪನಾಗಿ ನಿತ್ಯನಾಗಿ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿರಂತರ
ದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿವೃತನಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶನಾಗಿ ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ಪತ್ತಿನಾಶಂಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಂಗಳಾದ
ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕಾಣಲ್ಪಡುವನಾಗಿ ಸತ್ವರೂಪನಾಗಿ ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬ ನಾಮಧೇಯವುಳ್ಳವ
ನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಪರಮಾತ್ಮನಂ ಧ್ಯಾನಂಗೆಯ್ದನು ||೩|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ
ಜಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಂಗೆಯ್ದವನಾಗಿ ದಿವ್ಯ ವಸ್ತ್ರಂಗಳನ್ನುಟ್ಟು, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮೊದಲಾದ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಕಲಾಪ
ಮಂಗೆಯ್ದು, ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮವನಾಚರಿಸಿ ಮೌನದಿಂದಾಯತ್ರಿಯಿಂದ ಜಪಿಸಿದನು ||೪|| ಅತ್ತಜ್ಞಾನಾದ ಶ್ರೀಕೃ

ವ್ಯಕ್ತನು ಜಪಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಸೂರ್ಯನು ಉಪಸ್ಥಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಅಂಶಭೂತವಾದದ್ದೇ ವರ್ಷ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಜಲಂಗಳಿಂ ತರ್ಪಣಂಗೆಯ್ದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂ ಪೂಜಿಸಿ ||೭|| ಸುರ್ವ ಮುಯಂಗಳಾದ ಶೃಂಗಂ ಗಳುಳ್ಳ ಸಾಧುಗಳಾದ ಮುಕ್ತಾ ಹಾರಂಗಳಿಂ ಶೋಭಿತಗಳಾದ ಅಧಿಕ ಪ್ರೇರಂಗಳಂ ಕುಡುವ ಒಂದೇಹರಿಗೆಯು ಟ್ಲ ಕರಾಗಳೊಡನೆ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಉತ್ತಮ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂದ ಲಂಕೃತಗಳಾದ ||೮|| ಮತ್ತು ರಜತಮಯಂಗಳಾದ ಗೊರಸುಗಳ ಅಗ್ರಂಗಳುಳ್ಳ ಹದಿ ಮೂರು ಸಾವಿರದ ಯೆಂಬತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಗೋವುಗಳಂ ವಸಾಜಿನತಿ ಲಂಗಳಂ ಕೂಡ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಗೋಸ್ಕರ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟನು ||೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಗೋವುಗಳಂ ದ್ವಿಜರಂ ದೇವತೆಗಳಂ ವೈದ್ಯರಂ ಗುರುಗಳಂ ಸಮಸ್ತ ಭೂ ತಂಗಳಂ ಮತ್ತು ತನ್ನ ವಿಭೂತಿ ಮೂರ್ತಿಗಳಂ ಸಹ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕಪಿಲ ಗೋವು ಮೊದಲಾದ್ದಂ ಸ್ಪೃಶಿಸಿದ ನು ||೧೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಭೂವಣರೂಪವಾದ ತನ್ನಂ ಸ್ವಕ್ರಿಯಂಗಳಾದ ಪೀ ತಾಂಬರಂಗಳಿಂ ಕೌಸ್ತುಭ ಮೊದಲಾದ ಭೂವಣಂಗಳಿಂದಲೂ ದಿವ್ಯ ಮಾಲ್ಯಂಗಳಿಂದಲೂ ದಿವ್ಯಾನು ಲೇಖನಂಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಕೊಂಡನು ||೧೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಅಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮುಖಮಂ ನೋಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ದರ್ಶನವಂ ಗೋವ್ಯವಭಧ್ಯಜ ದೇವತೆಗಳಂ ದ್ವಿಜರಂ ಸಹ ನೋಡಿ ಸರ್ವ ವರ್ಣಸ್ಥರಿಗೊಪಟ್ಟುಣದ್ದು ||೧೨||

ನೂಂಪೇರಾಂತಃಪುರಾಣಸಿವಾಮ್ || ಪ್ರದಾಪ್ಯಾಪ್ಯಾಕೃತ್ಯೈಕಾಮೈಷತ್ರೋಪೈಪ್ರತ್ಯನಂದತ ||೧೮||
 ಸಂವಿಭಜ್ಯಾಗ್ರತೇವಿಪ್ರಾಸ್ತಕ್ರಾಂಬುಲಾನುತಪಸ್ವಿಃ | ಸುಹೃದಪ್ರಕೃತೇರ್ಧಾರಾನುಪಾಯಾ
 ಬ್ರಹ್ಮತತ್ಸಂಸ್ವಯಃ ||೧೯|| ತಾಪತ್ಸೂತಉಪಾನೀಯಸ್ಯಂದನಂಪರಮಾದ ಭೂಮಿ / ಸುಗ್ರೀವಾಬ್ಧ್ಯೈ
 ಹರ್ಯೈಶ್ಯಕ್ತಂಪ್ರಣಮ್ಯಾವಸ್ಥಿತೋಗ್ರತಃ ||೨೦|| ಗೃಹೀತ್ವಾಪಾಣಿನಾಪಾಣಿಸಾರಥಸ್ತಮಧಾರುತತಃ |
 ಸಾತ್ಯಕೃದ್ಧವಸಂಯುಕ್ತಃ ಪೂರ್ವಾದ್ಧಿವಿವಾಹಾಸ್ತುರಃ ||೨೧|| ಈಕ್ಷಿತೋಂತಃಪುರಸ್ತ್ರೀಣಾಂಸುಗ್ರೀ
 ಷಪ್ತನುವೀಕ್ಷಿತೈಃ | ಕೃಘ್ನಾದ್ವಿಸ್ತುಷ್ಠೈನಿರಗಾಜ್ವಾತಹಾನೋಹರನ್ಯನಃ ||೨೨|| ವಿವಂಸಸರ್ವದಾರಾ
 ಣಾಂಗೈರ್ದೇಹೈಭಗವಾಽವಿಭುಃ | ನಾನಾರೂಪತೇವಿನಿರ್ಗತ್ಯವಿಕರೂಪಸ್ಸುಭಾಂಮಯತಾ ||೨೩|| ಸು

ತೋಷ್ಯ-ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ, ಪ್ರತ್ಯನಂದತ-ತಾನು ಸಂತೋಷಿಸಿದನು ||೧೮|| ಅಗ್ರತಃ-ಮುಂಚೆ ವಿಪ್ರಾ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ,
 ಬಳಿಕ, ಸುಹೃದಃ-ಮಿತ್ರರನ್ನೂ, ಪ್ರಕೃತೇ-ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನೂ, ದಾರಾ-ಪೆಂಡಿರನ್ನೂ, ಸ್ತಕ್ರಾಂಬುಲಾನುಲೇಪನೈಃ-ಹುಪ್ಪೀ
 ಲೈಗಳಿಂದ, ಸಂವಿಭಜ್ಯ-ಹಂಚಿಕೆಪ್ರಕಾರಉಪಚರಿಸಿ, ತತಃ-ಅನಂತರ, ಸ್ವಯಂ-ತಾನು, ಉಪಾಯಬ್ರಹ್ಮ-ಭೋಗಾರ್ಥ
 ಪಾಗಿ ಸ್ತಪಿಸಿದನು ||೧೯|| ತಾವತೇ-ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಸೂತಃ-ಸಾರಥಿಯಾದದಾರುಕನು ಸುಗ್ರೀವಾಬ್ಧ್ಯೈ-ಸೈನ್ಯಸುಗ್ರೀವಮೇಘಪು
 ಪ್ಪಬಲಾಹಕಗಳಿಂಬ, ಹವೈಃ-ಕುದುರೆಗಳಿಂದ, ಯುಕ್ತಂ-ಕೂಡಿದಂಥಾ, ಪರಮಾದ್ಭುತಂ-ಅತ್ಯಂತಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ಸ್ಯಂ
 ದನಂ-ರಥವನ್ನು, ಉಪಾನೀಯ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆತಂದು, ಪ್ರಣಮ್ಯ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿ. ಅಗ್ರತಃ-ಮುಂಚೆಯಲ್ಲಿ, ಅಪಸ್ಥಿತಃ-ನಿಂತಹನಾ
 ದನು ||೨೦|| ಸಾರಥಃ-ದಾರುಕನ, ಪಾಣಿ-ಕೈಯನ್ನು, ಪಾಣಿನ-ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ, ಗೃಹೀತ್ವಾ-ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಸಾತ್ಯಕೃ
 ಪ್ಧವನಂಯುಕ್ತಃ-ಯುಯುಧಾನನೊಡನೆಯೂ ಉದ್ಧವನೊಡನೆಯೂ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ಭಾಸ್ಕರಃಪೂರ್ವಾದ್ಧಿವಿವಾಹ-ನಾರ್ಯ
 ನುಉದಯಪರಸ್ತವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ತಂ-ಅರಥವನ್ನು, ಆರುಹ-ವಿರಿದನು ಅಥ-ಅರ್ಪಕ ||೨೧|| ಅಂತಃಪುರಸ್ತ್ರೀಣಾಂ
 ರಾಣಿವಾಸವಹಂಗಳಿ, ನವೀರಡಪ್ರೀಮವೀಕ್ಷಿತೈಃ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂಪಡಿತವಾದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೋಟಗಳಿಂದ, ಈಕ್ಷಿತಃ-ನೋಡಲ್ಪ
 ಟ್ಟವನಾಗಿ, ಜಾತಹಾನಃ-ಉಂಟಾದವನುಯುಕ್ತವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವನಃ-ಅವರಹೃದಯವನ್ನು. ಹರ್ಷ-ಅಪಹರಿಸುವನಾಗಿಯೂ
 ಕೃಘ್ನಾತ್ರ-ಕೃಷ್ಣನೊಡೆಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಲಾರದ ಶ್ರುವದಿಂದ, ವಿಸೃಷ್ಟಃ-ಬಿಟ್ಟುಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟವನೂಲಾಗಿ, ನಿರಗಾತಃ-ಹೊರಹೊರ
 ಟನು ||೨೨|| ವಿವಂ-ಹೀಗೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ವಿಶ್ವರೂಪೋರ್ಣನಾದ, ವಿಭುಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ, ಸಃ-ಅವಿಷ್ಣುವು, ನಾನಾರೂಪಃ-ಹಲವು
 ಮೂರ್ತಿಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸರ್ವದಾರಾಣಾಂ-ಪೆಂಡಿಯರೆಲ್ಲರ, ಗೃಹೇಭ್ಯಃ-ಮನೆಗಳದೆಯಿಂದ, ವಿನಿರ್ಗತ್ಯ-ಹೊರಕ್ಕೆಬಂದು, ವಿಕ

ವ ಜನರಿಗೂ ಅಂತಃ ಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೂ ಸಹ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನಿತ್ತು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಸಾ
 ಮಾಜಿಕರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳಂ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನೂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟನು ||೧೮|| ಮತ್ತು ಶ್ರೀ
 ಕೃಷ್ಣನು ಪುಷ್ಪಮಾಲ್ಯ ತಾಂಬೂಲಾನು ಲೇಪನಗಳಂ ಮೊದಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ
 ದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕರಿಗೂ ಪತ್ನಿಯರಿಗೂ ಸಹ ಅಮಾಲಯಾದಿ ವಸ್ತುಗಳಂ ಕೊಟ್ಟು
 ತಾನನು ಭವಿಸಿದನು ||೧೯|| ಅವೈರೋಳಗೆ ದಾರುಕನೆಂಬ ಸಾರಥಿಯು ಸುಗ್ರೀವ ಮೊದಲಾದ ಅಶ್ವಗಳೊಡನೆ
 ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪರಮಾಶ್ವಯ-ಕರವಾಗಿರುವ ರಥವಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರಗಳೆಂದು
 ಮುಗಿತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತನು ||೨೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಸಾರಥಿಯ ಹಸ್ತವನವಲಂಬಿಸಿ ಕೊಂಡು
 ಉದ್ಧವಸಾತ್ಯಕಿಗಳೊಡನೆ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಉದಯ ಪರ್ವತವಂ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಆ ದಿವ್ಯರಥವ ನೇರಿದನು ||೨೧||
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಂತಃ ಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೆಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಪ್ರೇಮ ದೊಡನೆಯೂ ಕೂಡಿರುವ ಸವಿ
 ನೋಟವು ನೋಡಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರಃಪವನಾಗಿ ನಗುತ ಅವರ ಮನಸ್ಸಂ ಅಪಹರಿಸುತ್ತಲೂ ತೆರಳಿದನು ||೨೨|| ಭಗ
 ವತನಾದ ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಆ ಸಮಸ್ತ ಪತ್ನಿಯರುಗಳ ಗೃಹದ ದನೆಯಿಂದ
 ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳೊಳ್ಳವನಾಗಿ ಹೊರಟು, ಆ ಮೇಲೆ ಯೊಂದೇ ರೂಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ

ದ ಕ ಮ ಸ್ಕಂಧ

ಧರ್ಮಾಖ್ಯಾಂಸಭಾಂಸಕ್ತ್ಯೈರ್ವೃಷ್ಟಿಭಿಃಪು

ಯಃ ||೧೪|| ಅಧೊಪವಿಪ್ಪಟಪರಮಾಸನೇವಿಭು

ನೃಸಿಂಹೈರ್ಯದುಭಿರ್ಯದೂತ್ತಮೋಯುಧೋಡುರಾ

ರಾಜನ್ನಾನಾಹಾಸ್ಯರಸೈರ್ವಿಭುಮ್|ಉಪತಸ್ಕುರ್ನು

ಮೃದಂಗವೀಣಾಃಮುರಜವೇಣುತಾಳದರಸ್ವನೈಃ | ನನೃತಾರ್ಜುನಾಃಪ್ತಾಃಪ್ರಾಣೈಃ ||೧೫||

ನಃ||೧೬|| ತತಃ ಪ್ರಹಾರಾಃ ಪ್ರಹಾರಾಃ ಕೇಚಿದಾಸೀನಾಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ | ಪೂರ್ವೈಶ್ಚಾಂಪುಣ್ಯಯಶಸಾಂರಾ

ಕ್ಷೌಂಚಾಕಥಯೇಕಃ ||೧೭|| ತತ್ರೈಕಃಪುರುಷೋರಾಜನ್ನಾಗತೋಪೂರ್ವದರ್ಶನಃ | ವಿಕ್ಷೌಪಿತೋ

ರೂಪಃ-ಒಂದೇರೂಪಮುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸಭಾಂ-ಓಲಗವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಯಯಾ-ಸೇವಿಸಿದನು||೧೪|| ಅಂಗ-ಆಯಾಜರಿಕ್ಷಿತನೇ| ಯ
ನ್ನಿವಿಷ್ಣುನಾಂ-ಯಾವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವರಿಗೆ, ಷಡೂರ್ಮಯಃ-ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆ ಶೋಕ ಮೋಹ ಮುಖಿತನ ಮರಣಗಳಿಂ
ಬಳಿ ಅವಸ್ಥೆಗಳು, ನಸಂತಿ-ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ತಾಂ-ಅಂಥಾ, ಸುಧರ್ಮಾಖ್ಯಾಂ-ಸುಧರ್ಮೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಳ್ಳ, ಸಭಾಂ-ಓಲಗವೆ
ನ್ನು, ಸರ್ವೈರ್ವೃಷ್ಟಿಭಿಃ ಪರಿವಾರಿತಸ್ವ-ಯಾದವರೆಲ್ಲರಿಂ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪ್ರಾವಿಶತ್-ಹೊಕ್ಕನು||೧೫|| ಅಧ-ಆ ಮೇಲೆ,
ಪರಮಾಸನೇ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ, ಉಪವಿಪ್ಪಟ-ಕುಳಿತವನಾಗಿಯೂ, ನೃಸಿಂಹೈಃ-ನರಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ, ಯದುಭಿಃ-ಯಾದ
ಮಿಂದ, ಮೃತಃ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ, ಯಮೂತ್ತಮಃ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ವಿಭುಃ-ಪ್ರಭುವಾದಕ್ಕೈ
ಷ್ಠನು, ಸ್ವಭಾಸಾ-ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂ, ಕೇಚಿದಾಸೀನಾಬ್ರಹ್ಮ-ಅವಭಾಸಯೋ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ದಿವಿ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ತಾರ
ಕಾಗಣೈಃ-ಚುಕ್ಕೆಗಳಿಗಂಪುಗಳೊಡನೆ, ಉಡುರಾಜಃ-ನಕ್ಷತ್ರಪತಿಯಾದಜಂದ್ರನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಬಭಾ-ಬೆಳ
ಗಿದನು ||೧೬|| ರಾಜ-ಅರಸೇ| ತತ್ರ-ಆಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಉಪವಂತಿಣಃ-ಸಮಾಪದಕ್ಷಿರತಕ್ಕ ಆಲೋಚಕರೂ, ನಟಾಚಾರ್ಯಃ-ಭರ
ತಪ್ರವರ್ತಕರೂ, ನಾನಾಹಾಸ್ಯರಸೈಃ-ಹಲವುಬಗೆಯಾದ ನಕಲೀವಿನೋದಗಳಿಂದಲೂ, ಸರಸ್ವತೀ-ನಟಿಯರು, ತಾಂಡವೈಃ ಕುಣಿ
ದಾಟಗಳಿಂದಲೂ, ಪೃಥಕ್-ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ, ವಿಭುಃ-ಒಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉಪತಸ್ಕು-ಸೇವಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು ||೧೭||
ಸೂತಮಾಗಧವಂದಿನಃ-ಸೂತಜಾತಿಯವರೂ ಮಗಧದೇಶದವರೂ ಆದ ಗಾಯಕರೂ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರೂ, ಮೃದಂಗ ...ಸ್ವಗೈಃ-
ಮದ್ದಳೆ, ವೀಣೆ, ಡೋಲು, ಕೊಳಲು, ತಾಳ, ಶಂಖ, ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಶಬ್ದಗಳೊಡನೆ, ಜಗುಃ-ಹಾಡಿದರು, ತುಷ್ಪವೈಃ-ಸೊ
ತ್ತಮಾಡಿದರು, ನನೃತಃ-ಕುಣಿದರು||೧೮|| ತತ್ರ-ಆಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಆಸೀನಾಃ-ಕುಳಿತಿರುವರಾದ, ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ-ವೇದಪಾಠಕರಾದ
ಕೇಚಿದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ-ಕೆಲವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಆಹುಃ-ಆಶೀರ್ವಾದಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದರು, ಪುಣ್ಯಯೋಸಾಂ-ಸುಕೃತಕ್ಕೀರಿತುಗಳುಳ್ಳ

ಸಾಫಲವನೆಯಿದ್ದನು ||೧೪|| ಯಾವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವರಿಗೆ ಹೃತ್ತೈವೈಗಳುಕೋಕ ಮೋಹಂಗಳು ಜನ್ಮ
ಮರಣಂಗಳೆಂಬ ಷಡೂರ್ಮಗಳಿರಲಾರವೋ, ಸುಧರ್ಮೆಯೆಂಬ ನಾಮಧೇಯವುಳ್ಳ ದಿವ್ಯವಾದ ಆಸಭೆಯಂ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಯಾದವರಿಂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೧೫|| ಆ ದಿವ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿಕುಳಿತ
ರವನ್ಯಾಸಕನಾದ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳೆಂ ಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಪುರು
ಷ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಯಾದವರಿಂ ಸ್ತುತಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಸಮೂಹಂಗಳಿಂ ಸ್ತುತಿಸಿ
ಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೧೬|| ಎಲೈ ಅರಸೇ| ಕೇಳು ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾಸಕ ಜನರು ನಾನಾ ವಿ
ಧಂಗಳಾದ ಹಾಸ್ಯರಸಂಗಳಿಂ, ಮತ್ತು ನಾಟ್ಯಾರ್ಯರು ನರ್ತಕಿಯರು ಸಹ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಮೂಹಗ
ಳೊಡನೆ ನಾಟ್ಯಂಗಳಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕಂಡು ಪಡೆದರು ||೧೭|| ಮತ್ತು ಸೂತರು ಮಾಗಧರು ಸ್ತುತಿ
ಪಾಠಕರು ಸಹ ಮೃದಂಗವೀಣಾವೇಣು ಃ ಂಖ ತಾಳ ನಾದಂಗಳಿಂ ಕೆಲವರು ನರ್ತನಂಗೆಯ್ದರು, ಕೆಲವ
ರು ಗಾನಂಗೆಯ್ದರು, ಕೆಲವರು ನೋತ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವೇದ ಮಂತ್ರಂಗಳಂ ಪರಿ ರು||೧೮|| ಮತ್ತು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಕೆಲವು ಮಂದಿ
ರು ಮಾತನಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾದ ಕೆಲವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು

ಏಕರ್ಮನಿರತಃ ಕೃತಂ ಪ್ರಮತ್ತಃ = ರ್ಯಣ್ಯಯಾಂತ್ಯದುಂದಿತಭವದರ್ಚನೆನ್ಯೈ | ಯಸ್ಮಾವದಸ್ಯಬಲವಾ

ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಅರಸುಗಳ ಕಥೆಗಳಂ ನಡಪೇಳಿದರು ||೮೦|| ಎಲೈ ಅರಸೇಕೇಳು ಆ ನಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪೂರ್ವವಾದ ದರ್ಶನವುಳ್ಳ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ಬಂದು ದ್ವಾರಪಾಲಕರಿಂ ಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸ್ಕರ ವಿಚ್ಛೇಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಂಗೈಯ್ದನು ||೮೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಪುರುಷನು ಅಂಜಲಿಯುಂಕ್ತನಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸ್ಕರ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಜರಾಸಂಧನ ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದಂಟಾದಅರಸುಗಳದ್ಯುಖವಂ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದನು ||೮೨|| ಅದಂತೆನೆ-ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಕೇಳು, ದಿಗ್ವಿಜಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರಸುಗಳು ಜರಾಸಂಧನಿಗೆ ನಮ್ರ ಭಾವವನೆಯ್ದವರಾಗಲಿಲ್ಲವೋ ಇವ್ವತ್ತು ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಯಾವ ಆ ಅರಸುಗಳು ಜರಾಸಂಧನಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿಗಿರಿವ್ರಜವೆಂ ಬದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟರು||೮೩|| ಎಂದು ಪೇಳಿ ಮತ್ತು ಆ ಪುರುಷನ ಆಯರಸುಗಳ ವಿಚ್ಛೇಷವೆಂ ಅಪ್ರಮೇಯನಾದ ಆತ್ಮನಾದ ಭಕ್ತಭಯವಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಎಲೈ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಭೇದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ ಸಂಸಾರದ ದೆನೆಯಿಂದ ಭೀತರಾದ ನಾವು ಏನ್ನಂ ಕರಣು ಹೊಂದುತ್ತೇವೆ ||೮೪|| ಎಲೈ ಹರಿಯೇ! ಈ ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತವಾಗಿ ಹ್ಲೇಮಕರವಾದ ಸ್ವಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಶೂಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತಾಗ್ರ ಚಿತ್ತರಾಗದೆ ಯಿ ಕಾಲವು ಆ ಹ್ಲೇಷದಲ್ಲಿ ಜನಕ್ಕೆ ಜೀವಿಸುವುದರಲ್ಲಿರುವ ಆಶೆಯ

ನಿಹಜೀವಿತಾಶಾಂಸದ್ಯುಃಪ್ತನತ್ಯನಿಮಿಷಾಯನಮೋಸ್ತುತಸ್ಮೈ ||೨೩|| ಲೋಕಭವಾಽಭಗವತೇಕ
ಲಯಾವತೀರ್ಣಸ್ತದ್ರಕ್ಷಣಾಯಬಲನಿಗ್ರಹಣಾಯಚಾನ್ಯಃ | ಕಶ್ಚಿತ್ತ್ವದೀಯಮತಿಯಾತಿನಿದೇಶ
ವೀಶಕಿಂವಾಜನಸ್ಸ್ಯಕೃತಮ್ಚೈತನ್ಮನಿದ್ಯಃ ||೨೪|| ಸ್ವಪ್ನಾಯಿತಂನೃಪಸುಖಂಪರತಂತ್ರಮೀ
ಶಶಶ್ವದ್ಭಯಾನಮೃತಕನಧುರಂವಹಾಮಃ | ಹಿತಾಪ್ಯಯದಾತ್ಮನಿಸುಖಂತ್ವದನೀಹಲಭ್ಯಂಕಿ ಶ್ಯಾಮ
ಹೇತಿಶ್ಯಪಣಾಸ್ತವಮಾಯಾಯಹ ||೨೫|| ತನ್ಮೋ ಭವಾಽಪ್ರಣತಶೋಕಹರಾಂಭಿ ಯುಗ್ಮೋಬದ್ಧಾಽ
ವಿಯುಂಕ್ಷ್ಯಮಗಧಾಹ್ವಯಕರ್ಮಪಾಶಾತ್ | ಯೋಭೂಭುಜೋಽಯುತಮತಂಗಜವೀರೈರ್ಮಕೋಬಿಭ್ರ

ವಿತಾಶಾಂ-ಪ್ರಾಣಾಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು, ನವ್ಯಃ-ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಛಿನತಿ-ಕಡಿದುಹಾಕುವನೋ, ತಸ್ಮೈ-ಅಂಥಾ, ಅನಿಮಿಷಾಯ-ದೇ
ವರಾದನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು, ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ ||೨೩|| ಹೇಕಾಶ-ಎಲೈಸಾವಿಮಿಯೇ ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ನದ್ರಕ್ಷಣಾಯ-
ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ, ಬಲನಿಗ್ರಹಣಾಯಚ-ದುಷ್ಕೃತಿಹೀನಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ, ಭಗವತೇ-ನಾರಾಯಣನ, ಕಲಯಾ-ಅಂಕ
ದಿಂದ, ಲೋಕೇ-ನರಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಅವತೀರ್ಣಃ-ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದವನಾಗಿರುವಿ, ಅನ್ಯಃ-ಇತರಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾದ, ಕಶ್ಚಿತ್-ಒಬ್ಬ
ಆತ್ಮನು, ತ್ವದೀಯಂ-ನಿನ್ನ ದಾದ, ನಿದೇಶಂ-ಶ್ರುತಿಸ್ತುತೀರೂಪವಾದಆಜ್ಞೆಯನ್ನು, ಅತಿಯಾತಿ-ಅತಿಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಜನಃ
ಪ್ರಾಣಿಯು, ಸ್ವಕೃತಂ-ತನ್ನಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮಫಲವನ್ನು, ಕಿಮ್ಚೈತವಾ-ಯಾವುದರನ್ನು ಹೊಂದುವುದೋ ತತ್-ಆ
ಪ್ರಾಣಿಕರ್ಮಗತಿಯನ್ನು, ನವಿದ್ಯಃ-ಅರಿಯದೆಯಿರುವೆವು ||೨೪|| ಈಕ-ಸಾವಿಮಿಯೇ, ಪರತಂತ್ರಂ-ಅನ್ಯಾಧೀನವಾದ, ನೃಪ
ಸುಖಂ-ಧೋರತವ ಸಂತೋಷವು, ಸ್ವಪ್ನಾಯಿತಂ-ಕನಸಿನಂತಾಗಿರುವೆವು, ಶಶ್ವದ್ಭಯೇನ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಹೆದರಿಕೆಯುಳ್ಳ
ಪಾದ್ದರಿಂದ, ಮೃತಕೇನ-ಹೀನದಂತಿರುವಶರೀರದಿಂದ, ಧುರಂ-ಹೆಂಡಿರುಮಕ್ಕಳುಮೊದಲಾದವರ ಚಿಂತಾರೂಪವಾದಭಾರವನ್ನು
ವಹಾಮಃ-ಹೊರುತ್ತಿರುವೆವು, ಯತ್-ಸಾಮಾನ್ಯರಾದಿಂದ, ಅಸೀಹಲಭ್ಯಂ-ನಿಷ್ಕಾಮರಿಂದ ಹೊಂದಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ಆತ್ಮನಿಸುಖಂ
ತನ್ಮೋಳಗಿರುವ ಸ್ವರೂಪಾನಂದವನ್ನು, ತ್ವತೇ-ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಂದ, ಹೊಂದದೆ, ಹಿತಾಪ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ತವ-ನಿನ್ನ, ಮಾಯಯಾ-ಮೋ
ಹಕಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಇಹ-ಈಸೂಸಾರದಲ್ಲಿ, ಅತಿಶ್ಯಪಣಾಃ-ಅತ್ಯಂತಲುಬ್ಧರಾಗಿ, ಕ್ಲಿಶ್ಯಮಹೇ-ಕ್ಲೇಶಗಳಿಂದ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ಯೇ ||೨೫|| ತತ್-ಆಕಾರದಿಂದ, ಪ್ರಣತಶೋಕಹರಾಂಭಿ-ಶರಣಾಗತರ ದುಃಖಂಗಳಿಂದ ಪರಿಹರಿಸುವ ಪಾದಂಗಳಿರ
ಡುಳ್ಳ, ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ಬದ್ಧಾಽ-ಬಂಧನವಂಹೊಂದಿರುವ, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ಮಗಧಾಹ್ವಯಕರ್ಮಪಾಶಾತ್-ಜರಾಸಂಧನಂಬಂಧನ
ರುಳ್ಳ ಕರ್ಮವೆಂಬಹಗ್ಗದಡೆನೆಯಿಂದ, ವಿಯುಂಕ್ಷ್ಯ-ಬಿಡಿಸು, ಯಃ-ಯಾವಜರಾಸಂಧನು, ಮೃಥೇ-ಯುದ್ದದಲ್ಲಿ. ತ್ವಯಾ ನಿ

ನಿನಗೋಸ್ಕರ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೨೬|| ಎಲೈ ಈಶ್ವರನೇ! ಲೋಕನಾಥನಾದ ನೀನು ಸುಜನರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ದು
ಷ್ಟ ಜನ ನಿಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಂಕೆಯಿಂದ ಅವತರಿಸಿದವನಾದ್ದೇಉಂಟಾದರೆ ನಮಗೆ ದುಃ
ಖವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವುದು. ನಾವಾದರೋ ದುಃಖಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಜರಾಸಂಧ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವುದುಷ್ಟ
ರು ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಂ ಕೂಡ ಅತಿಕ್ರಮಿಸುತ್ತಲಿರುವರೋ ಅಲ್ಲವೆ ಜನರಾ ನಿನ್ನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ಸ್ವಕ
ರ್ಮ ಜನ್ಯವಾದ ದುಃಖವನ್ನೆಯ್ದುವರೇ ಆಗುತ್ತಿರುವರೋ, ಆಯರ್ಥವಂ ನಾವರಿಯುವು ||೨೭|| ಎಲೈ ಈಶ್ವರನೇ
ರಾಜ ಭೋಗವಿಷಯ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸ್ವಪ್ನ ಪ್ರಾಯವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ನಾವು ಪ್ರೇಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ
ಯೂ ಭಯಯುಕ್ತವಾದ ಮೃತಪ್ರಾಯವಾದ ಶರೀರದಿಂದಲೂ, ಈ ಪತ್ತೀವುವಾದಿ ವಿಕರ್ಮವಾದ ಚಿಂತೆ
ಯಂ ಮಾತ್ರವೇ ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವೆವು. ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಂದ ನಿಷ್ಕಾಮವಾಗಿ ಪಡೆಯ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವ
ತಸ್ಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಯಾವ ಸುಖವುಂಟೋ ಆ ಮುಕ್ತಿ ರೂಪವಾದ ಸುಖವಂ ನಾವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದವರಾ
ಗಿ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆ ಯಿಂದ ಅತಿದೀನರಾಗಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತಲಿರುವೆವು ||೨೮|| ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಎಲೈ ಹರಿಯೇ! ಜರಾಸಂಧ
ನೋರ್ವನೇ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಗಜಗಳ ಬಲವಂ ಧರಿಸಿರುವನಾಗಿ ತನ್ನ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಅರಸುಗಳಾದ ನಮ್ಮಂ ಕುಣಿಗ
ಳಂ ಸಿಂಹದಂತೆ ನಿರೋಧಂಗೆಯ್ದನು. ಆ ಜರಾಸಂಧನುಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಕರ್ಮಪಾಶದಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ನಮ್ಮಂ ಭ

ದೂರೋಘಭವನೈವ್ಯ ಗರಾಡಿನಾ ಜಾತ ||೨೦|| ಯೋವೈತ್ಯಯಾದ್ವಿನವಕೃತ್ಯಲು ದಾತ್ತ ಚಕ್ರಭಗೋ ಮೈ
 ಧೇಖಲುಭವಂತಮನಂತವೀರೈವ್ಯ ||೨೧|| ಚಿತ್ವಾನ್ಯಲೋಕನಿರತಂ ಸಕೃದೂಘದವೋ ಯುಷ್ಮತ್ಪ್ರಜಾಃ
 ಜತಿನೋಽಜಿತತದ್ವಿಧೇ ||೨೨|| ಇತಿಮಾಗಧಸಂರೂದ್ಧಭವದ್ಧರ್ಷನಕಾಂಕ್ಷೀಣಃ | ಪ್ರಪನ್ನಾಃ ಪಾದ
 ಮೂಲಂತೇದೀನಾಸಾಂಶಃ ನಿಧೀಯತಾಂ ||೨೩|| ಶ್ರೀಶುಕಃ ||ರಾಜದೂತೋ ||ವತ್ಸ್ಯವಂದನವರ್ಷಿಃ ಪರ
 ಮದ್ಯುತಃ | ಬಿಭೃತ್ವಿಂಗಜಟಾಭಾರಂ ಪೂದುರಾಸೀದ್ಯಧಾರವಿಃ ||೨೪|| ತಂದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಗವಾಃ ಕೃ
 ಪ್ಣಸ್ಸುರೈಲೋಕೇಶ್ವರೈಶ್ಚರಃ | ವಮದಲುತ್ಥಿತೈಃ ಪೂರ್ಣಾ ಸುಸಭ್ಯಸ್ಸಾನುಗೋಮುದಾ ||೨೫|| ಸಭಾಜ
 ಯಿತ್ವಾನಿಧಿವತ್ಸ್ಯತಾಸನಪರಿಗ್ರಹವಾ | ಬಭಾಷೆ ಸೂನ್ಯತೈರ್ವಾ ಕೈಶ್ಚೈದ್ಧಯಾತರ್ಪಯನ್ತುಃ

ನ್ನಿಂದ, ದ್ವಿನವಕೃತ್ಯಃ-೧೪ನಲ, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಭಗ್ನಃಖಲು-ಭಂಗಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನಲ್ಲವೆ, ಸಃ-ಆಜರಾಸಂಧನು, ಅ
 ಸಂತವೀರ್ಯಂ-ತುಡಿಯಿಲ್ಲದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮುಳ್ಳವನಾದರೂ, ನೃಲೋಕನಿರತಂ-ನರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿರುವ, ಭವಂತಂ
 ನಿನ್ನನ್ನೂ, ಸಕೃತೇ-ಒಂದುನಲದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ವಾ-ಗದ್ದ, ಉಘವರ್ಷಿ-ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರ್ಗವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಯುಷ್ಮತ್ಪ್ರಜಾಃ-ನಿಮ್ಮ
 ರೈತರಾದ, ಸಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ರುಜತಿ-ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರುವನು, ಹೇಆಜಿತ-ಎಲೈಸೋಲಿಸಲ್ಪಡದೆಮಿರುವ ಜಯಶೀಲನೇ! ಉದಾತ್ತಚ
 ಕ್ರ-ಹೇಚ್ಚಾಗಿದರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಚಕ್ರಾಯುಧಮುಳ್ಳವನೇ, ತಲೇ-ಅವನದುಪ್ಪತನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು, ನಿಭೇಹಿ-ಮಾಡು ||೨೧||
 ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಮಾಗಧಸಂರೂದ್ಧಃ-ಜರಾಸಂಧನಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅರಸುಗಳು ಭವದ್ಧರ್ಷನಕಾಂಕ್ಷೀಣಃ-ನಿನ್ನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಂ
 ಬಯಸುವರಾದ್ದರಿಂದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪಾದಮೂಲಂ-ಅಡಿಗಳಬುಡವನ್ನು, ಪ್ರಪನ್ನಾಃ-ಕರಣುಹೊಂದಿದವರಾದರು ದೀನಾನಾಂ-
 ಬಡವರಾದ ಆಘೋರಗಳನ್ನ, ಕಂ-ಸುಖವು, ನಿಧೀಯತಾಂ-ಮಾಡಲ್ಪಡಲಿ ||೨೨|| [ಶುಕವಚನವು] ರಾಜದೂತೇ-ಅರಸುಗಳದೂ
 ತನು, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಬುಗ್ರವತಿಸತಿ-ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ನಾಗುತ್ತಿರಲು, ಪಿಂಗಜಟಾಭಾರಂ-ಹಳದಿಯಜಡಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನು, ಬಿ
 ಭೃತೇ-ಹೊತ್ತಿರುವಂಥಾ, ಪರಮದ್ಯುತಃ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ದೇವರ್ಷಿಃ-ನಾರದನು, ರವಿರ್ಯಥಾ-ನೂರ್ಯನುಹೇಗೋ
 ಹಾಗೆ, ಪೂದುರಾಸೀತೇ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು||೨೩|| ಸರ್ವಲೋಕೇಶ್ವರೈಶ್ಚರಃ-ಎಲ್ಲಲೋಕಗಳಿಗೂ ಪಾಲಕರಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ
 ಸ್ವಾಮಿಯಾದ, ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಕೃಪ್ಣಃ-ಶ್ರೀಪರಿಯು, ತಂ-ಆನಂದನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ಕಂಡು, ಸಾನುಗಃ-ಅ
 ನುಸೂರಿಗಳಿಂಸಹಿತನಾಗಿ, ಸುಸಭ್ಯಃ-ಸಭಿಕರಿಂಸಮೇತನಾಗಿ, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಉತ್ಥಿತಃ-ಎದ್ದವನಾಗಿ, ಶೀಘ್ರಾಃ
 ತಲೆಯಿಂದ, ಪವಂದೇ-ಪ್ರಣಾಮಂಗೆಯ್ದನು ||೨೪|| ಮುನಿಂ-ನಾರದನನ್ನು, ನಿಧಿವತ್-ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ, ಸಭಾಜಯಿತ್ವಾ-
 ಸತ್ಕರಿಸಿ, ಕೃತಾಸನಪರಿಗ್ರಹಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪೀಠಾಂಗೀಕಾರವುಳ್ಳ, ಆಮುನಿಯನ್ನು, ಶ್ರದ್ಧಯಾ-ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ತರಯಿತ್

ಕ್ತರ ಶೋಕವಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಪಾದಯುಗ್ಮವುಳ್ಳ ನಿನ್ನನು ಆ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸುವನಾಗು ||೨೦|| ಎಲೈ ಚಕ್ರ
 ಪಾಣಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ ಯಾವ ಜರಾಸಂಧನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಹದಿನೆಂಟು ಸಲ ಯುದ್ಧಪ್ರಸಕ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತಿ
 ರಲು ನಿನ್ನಿಂದ ಹದಿನೇಳು ಸಲ ನೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಬಳಿಕ ಅಪರಿಮಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರ
 ಜಿಗಳಾದ ನಮ್ಮಂ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರುವನೋ ಆ ಜರಾಸಂಧನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಯುಕ್ತವೋ ಅದಂಗೆಯ್ಯ
 ನಾಗು ||೨೧|| ಇಂತೆಂದು ಅರಸುಗಳ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯಂ ತಿಳಿಸಿ ದೂತನು ಹೇಳುವನೊತೆನೆ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ ಜರಾಸಂಧ
 ನಿಂದ ನಿರಾದ್ಧರಾದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವಂ ಬಯಸುವ ಅರಸುಗಳು ಇಂತು ಬಿನ್ನೈಸಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಯುಗ್ಮವಂ ಕರ
 ಣು ಹೊಂದಿದರು, ದೀನರಾದ ಅವರಿಗೆ ಸುಖವಂ ಕಲ್ಪಿಸು ||೨೨|| ಎಲೈ ಪರಿಷ್ಕದ್ರಾಯನೇ ಆ ರಾಜ ದೂತನು,
 ಈ ಪರಿಯಿಂದ ಪೇಳುತ್ತಿರಲು ಹೊಂಬಾಣದ ಟಟಾಸಮಾಹವುಳ್ಳ ಅಪರಿಮಿತ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ನಾರದ ಮುನಿಯು
 ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಆ ವಿಭವಿಸಿದನು ||೨೩|| ಬಳಿಕ ಸರ್ವ ಲೋಕಗಳಿಗೂ ಈಶ್ವರನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೂ ನಿಯಾ
 ಮಕನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಆ ನಾರದ ಮುನಿಯಂ ಕಂಡು ಸಾಮಾಜಿಕಪರಿಜನರೊಡನೆ ಸಂತಸದಿಂ
 ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಂಗೆಯ್ದು ಶಿರವಂ ಬಾಗಿ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು ||೨೪|| ಆ ಮೇಲೆ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ನಾರದನು ನಿಧಿಪ್ರ

ನಿವ೦||೩೫||ಅಪಿಸ್ವಿದದ್ಯತೋಕಾನಾಂತ್ರಯಾಣಾಮಕುತೋಭಯಮ್ | ನನುಭೂಯಾಣಭಗವತೋಲೋ
ಕಾಕಪರೈತೋಗುಣಃ ||೩೬|| ನಹಿತೇವಿಹಿತಂಕಿಂಚಿಲೋ ಕಿಷ್ಕೀಶ್ವರಕರ್ತೃಮು ! ಅಥಪ್ತಚ್ಛಾಮ
ಹೆಯುಪ್ಪಾಕ್ ಪಾಂಡವಾನಾಂಚಿಕ್ರೀರ್ಷಿತಮ್ ||೩೭|| ನಾರದಃ|| ದೃಷ್ಟ್ವಾಮಯಾತಬಹುಃ|| ದುರತ್ಯ
ಯಾಮಾಯಾವಿಭೋವಿಶ್ಯಗೃಜಶ್ಚ ಮಾಯಿನಃ ||ಭೂತೇಮುಭೂಮೇ ಚರತಸ್ಸ್ಯ ಶಕ್ತಿಭಿರ್ವಹ್ನೈ ರಿವಚ್ಛ
ನ್ನರಾಚೋನಮದ್ಭುತಮ್ ||೩೮|| ತವಹಿತಂಕೋರ್ಹತಸಾಧುಃಪದಿತುಂಸ್ವವಾ ಯಯದಂಗೃಜತೋನಿ

ತೈಪ್ತಿಗೋಳಿಸುವನಾಗಿ, ಸೂಕ್ತೈಃವಾಕ್ಯೈಃ-ಸತ್ಯವಚನಗಳಿಂದ, ಬಭಾಷೇ-ಮಾತನಾಡಿದನು||೩೫|| ಭಗವತಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾ
ದ, ಲೋಕಾಣ-ಚಾರ್ತುಶಭುವನಗಳನ್ನು, ಪರ್ಯಟತಃ-ತಿರುಗುತೆಲಿರುವನಿನಗೆ, ಗುಣಃ-ಎಲ್ಲವಂಬಲ್ಲಲಾಭವು, ಭೂಯಾನ್ಮನು-
ಅಧಿಕವಾದ್ದಲ್ಲವೇ? ಅದ್ಯ-ಈಗ, ತ್ರಯಾಣಾಂಲೋಕಾನಾಮಪಿ-ಸ್ವರ್ಗಮರ್ತ್ಯ ಪತಾಕಗಳೆಂಬ ಮೂರುಲೋಕಗಳಿಗೂ,ಅ
ಕುತೋಭಯಂಸ್ವಿತೆ-ಯಾವುದರದೇನಯಿಂದಲೂ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಯಿರುವುದೋವಿನು?||೩೬|| ಈಶ್ವರಕರ್ತೃಮು-ದೇವರೇಕರ್ತನಾ
ಗಿವುಳ್ಳ, ಲೋಕೇಷು-ಭುವನಗಳಲ್ಲಿ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಅವಿದಿತಂ-ತಿಳಿದದೇಇರುವುದು, ಕಂಚಿತ್-ಕೊಂಚವಾದರೂ, ನಹಿ-ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ;
ಅಥ-ಹಾಗಾದವೇಲಿ, ಯುಷ್ಮಾಕ್-ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕುರಿತು, ಪಾಂಡವಾನಾಂ-ಪಾಂಡುಪುತ್ರರಾದ ಧರ್ಮಾದಿಗಳ, ಚಿಕ್ರೀರ್ಷಿತಂ-
ಸಂಕಲ್ಪಿತವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು, ಪೃಚ್ಛಾಮಹೇ-ಬೆಸಗೊಳ್ಳುವೆವು. ||೩೭|| [ನಾರದವಚನವು].| ವಿಕೃಷ್ಣೃಜಶ್ಚ-ಪ್ರಪಂಚಸೃಷ್ಟಿಕ
ರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ, ಮಾಯಿನಃ-ಮೋಹಕನಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ದುರತ್ಯಯಾ-ಮೊರಲಶಕ್ತವಾದ, ಒಹುಣಮಾಯಾ-ಆಧಿಪ
ವಾದಮೋಹಕಶಕ್ತಿಯು, ಮಾಯಾ-ನನ್ನಿಂದ. ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಭೂಮೇ-ವಿಶ್ವಾತೀತನಾದ, ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕವನ್ನು
ವೇ, ಭೂತೇಷು-ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿಭೂತಗಳಲ್ಲಿ, ಭನ್ನ ರುಚಿ-ಅಡಗಿದಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ವಹೈ ರಿವ-ಬೆಂಕಿಗೆದೇಗೋಹಾಗೆ, ಸ್ವಶಕ್ತಿಭಿಃ-
ನಿನ್ನ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾದಿಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ, ಭೂತೇಷು-ಚಿದಚಿದವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ, ಚರತಃ-ತಿರುಗುತೆಲಿರುವನಿನ್ನ, ವಿಹಯದ್ವಲ್ಲಿ-ಮೇ-ನನಗೆ
ಅದ್ಭುತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು, ಸ-ಇಲ್ಲವು||೩೮|| ಯತೆ-ಯಾವಜಗತ್ತು, ವಿದ್ಯಮಾನಾತ್ಮತಯಾ ಸತ್ಯವಾಗಿರುವ ರೂಪಮುಂಟಾಪ್ತ
ರಹಾಗೆ, ಅವಭಾಸತೇ-ತೋರುತ್ತಿರುವುದೋ, ತದಿದಂ-ಅಯಿಜಗತ್ತನ್ನು, ಸ್ವಮಾಯಯಾ-ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಇರುವಂತೆತೋರಿಸು
ವಮೋಹಕಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಸೃಜತಃ-ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವನಿಮ್ಮಚ್ಛತಃ-ನಿಯಮಿಸುತ್ತಿರುವ, ತವ-ನಿನ್ನ,ಕುಹಿತಂ-ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು,
ಸಾಧು-ಚನ್ನಾಗಿ, ವೇದಿತುಂ-ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಕೋರ್ಹತಿ-ಯಾವವನುಸಮರ್ಥನಾಗುವನು|| ಸ್ವವಿಲಕ್ಷಣಾತ್ಮನೇ-ನನ್ನ
ರೂಪದಿಂದ ಸರ್ವಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿಲಕ್ಷಣನಾದ ಆತ್ಮನೆನಿಸುವ, ಎಂದರೆ ಅಚಿಂತ್ಯನಾದ, ತಸ್ಮೈತೇ-ಅನಿನಗೋನುಗ, ನಮಃ-ನ

ಕಾರ ಪೂಜಿಸಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ ಸತ್ಯ ವಚನಗಳಿಂ ನುಡಿದನೆಂತೆ||೩೫|| ಎಲೈ ಮುನಿಯೇ ಈಗ
ಮೂರು ಲೋಕಗಳಿಗೂ ಹ್ವೇಮವೋ ಏನು? ಪೂಜ್ಯನಾದ ನೀನು ತ್ರಿಲೋಕ ಸಂಚಾರಿಯಾದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆಸ
ರ್ವ ಲೋಕ ವೃತ್ತಾಂತವೂ ತಿಳಿಯ ಬರುವದು ಪರಮಲಾಭವಲ್ಲವೆ ||೩೬|| ಎಲೈ ಮುನಿಯೇ ಈಶ್ವರನೇ ಕರ್ತೃ
ವಾಗಿ ಯುಳ್ಳ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಯಿರುವ ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಲ್ಲ ವಷ್ಟೆ ಆದ್ದರಿಂದನಿ
ನ್ನಂ ಕುರಿತು ಪಾಂಡವರ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ||೩೭|| ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ನಾರ
ದನು ಪೇಳಿದನೆಂತೆನೆ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ!ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವನಿಗೂ ಮೋಹವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವನಾಗಿ ಸ್ವ
ಕೀಯಂಗಳಾದ ಅವಿದ್ಯಾದಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ರೂಪದಿಂದಿರುವನಾಗಿ, ಸರ್ವ ಭೂ
ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಸ್ವಶಕ್ತಿಗಳಿಂದಲೇ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವ ನಿನ್ನ ಅತಿಕ್ರ
ಮಿಸುಲಶಕ್ತವಾದ ಮಾಯೆಯು ನನ್ನಿಂದ ಬಹು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟಿತಾದ್ದರಿಂದನಿನ್ನಲ್ಲೂ ಪಾಂಡವರ ಹ್ವೇ
ಮ ವೃತ್ತಾಂತ ಪ್ರಶ್ನಾದಿಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರಂಗಳಲ್ಲವು ||೩೮|| ಯಾವ ಜಗತ್ತು ತಾನು ವಸ್ತುತಃ ಇಲ್ಲದೆ ಯಿ
ದ್ದರೂ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತಲಿದೆಯೋ ಅಂತಾ ಯಾ ಜಗತ್ತಂ ಸ್ವಮಾಯೆಯಿಂ ಗೃಹಿಸುತ
ಲಿರುವವನಾಗಿ ಪುನಃ ಸಂಹರಿಸುತಲೂ ಇರುವಂತಾ ನಿನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರವಂ ಯಾವವನು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಾಯೋ

ಯಾಚ್ಛೇತಃ | ಯದ್ವಿದ್ಯಮಾನಾತ್ಮತಯಾವಭಾಸತತಸ್ತೌ ನಮಸ್ತಸ್ಯ ವಿಲಕ್ಷಣಾತ್ಮನೇ ||೩೯|| ಜೀವ
ಸ್ಯಯಸ್ಸುಂಸರತೋವಿಮೋಕ್ಷಣಂನಜಾನತೋನರ್ಥವಹಾಚ್ಛರೀರತಃ |ಲೀಲಾವತಾರೈಸ್ಸಯಶಃಪ್ರದೀ
ಪಕುಪ್ರಾಜ್ಞಾಲಯತ್ವಾಂತವಹುಪ್ರಸ್ಯ||೪೦||ಅಧಾಪ್ರಾಶ್ರವಯೆಬ್ರಹ್ಮನ್ನರಲೋಕವಿಡಂಬನಮ್|
ದಾಜ್ಞಾಪೈತ್ಯವ್ಯಸೇಯಸ್ಯಭಕ್ತಗೃಹಚಿಕೀರ್ಷಿತಮ್ ||೪೧||ಯಕ್ಷಗೃತತ್ವಾಂತಮುಖಂದೇ|ರಾಜಸೂ
ಯನಪಾಂಡವಃ | ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯಕಮೊನ್ಮುಪತಿಸ್ತದ್ಭುಮಾನನುಮೋದತಾಮ್ ||೪೨||ತಸ್ಮಿನ್ದೇವಕ್ರತು
ವರೇಭವಂತಮೈಸುರಾದಯಃ| ದಿದೃಕ್ಷವಸ್ಸಮೇವ್ಯಂತೀರಾಜಾನಶ್ಚಯಶಸ್ವಿನಃ||೪೩||ಶ್ರವಣಾತ್ಕೀರ್ತ

ಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ (ಪೊಡಮಡುವೆನು) ||೩೯|| ಯಃ-ಯಾವವನು, ಅನರ್ಥವಹಾಂತೆ-ಅವಿದ್ಯೆಯೆಂಬಕತ್ತಲಿನಿಂದ ಮುನುಕಲ್ಪಟ್ಟ
ಜ್ಞಾಗಿ ಅನರ್ಥಗಳೆಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಶರೀರತಃ-ದೇಹೋಪಾಧಿನಿಮಿತ್ತದಿಂದ, ಸಂಸರತಃ-ಜನನಮರಣದಃಖಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಸಿ
ಲುಕುತ್ತಿರುವನಾದರೂ, ಅದೇಶರೀರದಿಂದ, ವಿಮೋಕ್ಷಣಂ-ಸಂಸಾರದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯವನ್ನು, ನಜಾನತಃ-ತಿಳಿಯ
ದೇಇರುವ, ಜೀವಸ್ಯ-ದೇಹಾಭಿಮಾನಿಯಾದಆತ್ಮನಿಗೆ, ಲೀಲಾವತಾರೈಃ-ಐಚ್ಛಿಕಂಗಳಾದಮತ್ಸ್ಯಾದ್ಯವತಾರಂಗಳಿಂದ, ಸ್ವಯ
ಶಃಪ್ರದೀಪಕಂ-ತನ್ನೇಕೀರ್ತಿಯೆಂಬ ದೊಡ್ಡದೀಪವನ್ನು, ಪ್ರಾಜ್ಞಾಲಯತೇ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಗಿಸಿದನೋ, ತಂತತ್ವಾಂತಂ-ಒನ್ನನ್ನು
ಅಹಂ-ನಾನು, ಪ್ರಪದ್ಯೇ-ಕರಣುಹೊಂದುವೆನು ||೪೦|| ಬ್ರಹ್ಮ-ಪರಮಾತ್ಮನೇ! ಅಧಾಪಿ-ಹೀಗಾದಮೇಲೆಯೂ, ನರಲೋಕವಿ
ಡಂಬನಂ-ಮನುಷ್ಯಲೋಕಾನ ಸರಣದ ನಟನೆಯಿಲ್ಲ ನಿನ್ನಂಕುರಿತು, ಪೈತ್ಯವ್ಯಸೇಯಸ್ಯ-ನಿನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆಯವಗನಾದ, ಭ
ಕ್ತಗೃಹಚಿಕೀರ್ಷಿತಮ್ ಪ್ರಿಯಸೇವಕನೂಆದ, ರಾಜ್ಞಾ-ಧರ್ಮರಾಯನ, ಚಿಕೀರ್ಷಿತಂಚ-ನೌಕಲ್ಪಿತವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೂ, ಆಕ್ರಾಪಯೇ-
ಕೊಂಚಶ್ರವಣಮಾಡಿಸುವೆನು ||೪೧|| ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯಕಾಮಃ-ಸರ್ವೇಶ್ವರತ್ವಮಸ್ಥಿತಿಯೆಂಬಯನುವನಾದ, ನೃಪತಿಃ-ಭೋರೆಯಾದ
ಪಾಂಡವಃ-ಪಾಂಡುವುತ್ರನಾದ ಧರ್ಮಜನು, ಮುಖೇಂದ್ರೇಣ-ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ರಾಜಸೂಯೇನ-ರಾಜಸೂಯವಂ
ಖಯಾಗದಿಂದ, ತ್ವಾಂತಂ-ನಿನ್ನನ್ನುಕುರಿತು, ಯಕ್ಷಗೃತೇ-ಪೂಜಿಸುವನು. ತತಃ-ಅದರನ್ನು, ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ಅನಮೋದತಾಂ-
ಅನುಸರಿಸಿ ಸಂತೋಷಿಸು||೪೨||ದೇವ-ಕೃಷ್ಣನವ್ಯಮಿಯೇ, ತಸ್ಮಿನ್ದೇವಕ್ರತುಪರೇ-ಆತೆ ಜ್ಞಾಶ್ರವದಲ್ಲಿ, ಭವಂತಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಮೈ-
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ದಿದೃಕ್ಷವೇ-ನೋಡಲೆಳಸುವರಾದ, ಸುರಾದಯಃ-ದೇವರ್ಷಿಗಳುಮೊದಲಾದವರೂ, ಯಶಸ್ವಿನಃ-ಕೀರ್ತಿಮಂತರಾ
ವ, ರಾಜಾನಶ್ಚ-ಭೋರಗಳೂ, ಸಮೇಷ್ಯಂತಿ-ಬರುವರು||೪೩|| ಈಶ-ನಿಯಾಮಕನಾದಕೃಷ್ಣನೇ, ಬ್ರಹ್ಮಮಯಸ್ಯ-ವೇವಮೂರ್ತಿ
ಖನಾದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಶ್ರವಣಾಂತೆ-ನಾಮಶ್ರವಣದಿಂದಲೂ, ಕೀರ್ತನಾಂತೆ-ಗುಣಕಥನದಿಂದಲೂ, ಧ್ಯಾನಾಂತೆ-ರೂಪಸಂಭಾವನೆ

ಗೈನಾಗುವನು||೩೯|| ನೀನು ನಿಜ ಸ್ವರೂಪದಿಂ ಚಿಂತಿಸಲಶಕ್ಯನಾದ್ದರಿಂದ ನಿನಗೋಸ್ಕರ ನಾವು ನಮಸ್ಕಾ
ರ ಮಾತ್ರವಂ ಗೆಯ್ಯುವರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅ ವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಅಂಧಕಾರವು ಅಜ್ಞಾನಂ ಗೆಯ್ಯತಲಿರುವ
ಜೀವನಾಗಿ, ಆಯ ವಿದ್ಯಾತಮಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಆ ಶರೀರದ ದನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವ ಉಪಾಯವನಿರುವವನಾ
ಗಿಯೂ ಇರುವ ಜೀವಾತ್ಮನ ಮುಕ್ತಿಗೋಸುಗ ಯಾವವನು ಲೀಲಾವತಾರಂಗಳಿಂ ತನ್ನ ಚರಿತ್ರನೆಂಬ ದೀಪ
ವಂ ಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ದನೋ ಅಂತಾ ನಿನ್ನಂ ನಾನು ಕರಣು ಹೊಂದುತ್ತೇನೆ ||೪೦|| ಎಲೈ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನೇ, ಅದರೂ ಮನುಷ್ಯ ಲೋಕವ್ಯಾಪಾರವಂ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನಂ ಕುರಿತು ಸೋದರತ್ತೆಯ ಮಗ
ಭಕ್ತನೂ ಆದ ಧರ್ಮರಾಯನ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ನಾನು ತಿಳಿಸುವನಾಗುತ್ತೇನೆ ||೪೧|| ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಧರ್ಮ
ರಾಯನು ಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕವಂ ಪಡೆಯ ತಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕ್ರತು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗದಿಂ ನಿ
ನ್ನಂ ಪೂಜಿಸುವನಾಗುವನು|| ಅದಂ ನೀನು ಶ್ಲಾಘಿಸುವನಾಗು ||೪೨|| ಎಲೈ ಹರಿಯೇ, ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗದ
ಲ್ಲಿ ವೇದಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿಮಂತರಾದ ಅರಸುಗಳು ಕೂಡ ನಿನ್ನಂ ನೋಡ ಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಬರುವ
ರಾಗುತ್ತಾರೆ ||೪೩|| ಎಲೈ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ ಅಂತ್ಯಜರು ಕೂಡ ನಿನ್ನ ಸತಮಸ್ತರಣದಿಂ ಕೀರ್ತನದಿಂ ಧ್ಯಾನದಿಂದ
ಲೂ ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗುತ್ತಲಿರುವಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮ ರೂಪನಾದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವು ಅಂಗ ಸ್ಪರ್ಶವು ಸಹ ಉಳ್ಳವ

ನಾದ್ಧ್ಯಾನಾತ್ಪೂಯಂತಂತಾವಸಾಯಿನಃ | ತತ್ರಬ್ರಹ್ಮಮಯಸ್ಯೈಕಮುತ್ಪತ್ತಾಭಿಮರ್ಶಿನಃ ||೪೪||
ಯಸ್ಯಾಸುಲಂವಿದಿಯಶೇಽನ್ವಿತಂರಸಾಯಾಂಭೂಮೌಚತೇಭುವನಮಂಗಳದಿಗ್ವಿತಾನಮ್ | ಮಂದಾ
ಕಿಸ್ತೀತಿವಿರಿಭೋಗವತಿ ತ್ರಿಚಃಧೋಗಂಗೆತಿಚಹಚರಣಾಂಬುಪುನಾತಿವಿಶ್ವಮ್ ||೪೫|| ಶ್ರೀಕುಕಃ | ತತ್ರತೆ
ಪ್ಪಾತ್ಯನಃಪಕ್ಷೇಷ್ಯಗೃಹ್ಯತ್ಸುಜಿಗೀಷಯಾ | ವಾಚಃಪಶ್ಯೇಸ್ಮಯಾಽಭ್ಯತ್ಯಮಾದ್ಧಮವ್ರಾಹ್ಮಕೇವಃ ||
ತ್ವಂಹಿನಃಪರಮಂಚಕ್ಷುಸ್ಸ್ಯನ್ಯಂತ್ರಾರ್ಥತತ್ತ್ವವಿತೃ|ಅಧಾತ್ರಬ್ರೂಹ್ಮನುಮೈಯಂಶ್ರದ್ಧಯಾ
ಕರವಾಮತತಿ ||೪೬|| ಇತ್ಯುಪಮಂತ್ರೀತೋಭರ್ತೃಸರ್ವಜ್ಞಾನಾಪಿಮುಗ್ಧವತೆ | ಸಂದಂಶಿರಸಾದಾ

ಯೂವಲೂ, ಅಂತಾವಸಾಯಿನೋಪಿ-ಶ್ವಪಚರೂಕೂಡ, ಪೂಯಂತೇ-ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗಿಮಾಣಲ್ಪಡುವರು. ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪತ್ತಾಭಿಮರ್ಶಿನಃ-ನಿಶ್ಚಯವೂ ಸ್ವರ್ಗವೂ ಉಳ್ಳವರು, ಕಿಮುತ-ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ರೆಂಬುವವನ್ನು ಏನುಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ||೪೪||
ಯಸ್ಯ-ಯಾವವನ, ಭುವನಮಂಗಳದಿಗ್ವಿತಾನಂ-ಲೋಕಕ್ಕೆ ಶುಭಕರವಾಗಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಕುಟ್ಟುಗಳಂತೆ ಅಲಂಕಾರವಾದ,
ಅಮಲಂ-ನಿರ್ಮಲವಾದ, ಯಶಃ-ಸೀರಿಯು, ದಿವಿ-ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ, ರಸಾಯಾಂ-ರಸಾತಲವೆಂಬ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿಯೂ, ಭೂ
ಮೌಚ-ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರಧಿತಂ-ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವುದೋ, ಹಾಗೆಯೇ, ತಸ್ಯತೇ-ಅನಿನ್ನ ಚರಣಾಂಬು-ವಾದಲೇರ್ಧವು
ದಿವಿ-ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಮಂದಾಕಿಸೀತಿ-ಮಂದಾಕಿನೀನದಿಯನುತಲೂ, ಅಥಃ-ಕಳಗಣಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಭೋಗವತೀತಿಚ-ಭೋಗವತೀ ನದಿ
ಯೆನುತಲೂ, ಇಹ-ಈಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಗಂಗೆತಿಚ-ಗಂಗಾನದಿಯನುತಲೂ, ವಿಶ್ವಂ-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಪುನಾತಿ-ಪರಿಶುದ್ಧವ
ನ್ನಾಗಿಮಾಡುತ್ತಿದೆ ||೪೫|| [ಶುಕವಚನವು] ತತ್ರ-ಅನುಭವಿಲ್ಲ, ಆತ್ಮನಿವಕ್ಷೇಷು-ತನ್ನಿಕವೆಯವರಾದ, ತೇಷು-ಅಯಾದವರು,
ಜಿಗೀಷಯಾ-ಜರಾಸಂಘನಂಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಅಗೃಹ್ಯತ್ಸು-ಅಗೃಹ್ಯ-ಧರ್ಮರಾಯನ ರಾಜನೂಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂ
ಬುವವನ್ನು, ಅನುಮೋದಿಸದೇ ಹೋದವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ಕೇಶವಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ವಾಚಃಪಶ್ಯೇ-ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ನುಡಿಗಳಿಂದ
ಸ್ಮರ್ಯ-ಅಶ್ವರ್ಯಪಡಿಸುವನಾಗಿ, ಭೃತ್ಯಂ-ನೇವಕನಾದ, ಉದ್ಧವಂ-ಉದ್ಧವನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯಂಕುರಿತು, ಪ್ರಾಹ-ನುಡಿ
ವನು ||೪೬|| ತ್ವಂ-ನೀನು, ಸಃ-ನಮಗೆ, ಪರಮಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಚಕ್ಷುಃಪಿ-ಕಣ್ಣಾಗಿರುವೆಯಲ್ಲವೆ ನುಪ್ರತೀ-ಸ್ನೇಹಿತನೂ,
ಬಳ್ಳಿಯಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನೂ, ಮಂತ್ರಾರ್ಥತತ್ತ್ವವಿತೃ-ಅಲೋಚನೆಗಳಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಯಾಥಾರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬಲ್ಲವನೂ,
ಅಗಿರುವಿ. ಅಧ-ಹೀಗಾದಮೇಲೆ, ಅತ್ರ-ಜರಾಸಂಘನಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೋಧರ್ಮರಾಯನ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೋ
ಎಂಬಈಸಂದಿಗ್ಧವಿಷಯದಲ್ಲಿ. ಅನುಪ್ರೀತಂ-ಸಮ್ಮಂದಾಚರಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು, ಬ್ರೂಹಿ-ಹೇಳಿ|| ತತ್-ನೀನುತೇಳಿದಆದ
ರನ್ನು, ಶ್ರದ್ಧಯಾ-ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ಕರವಾಮ-ಮಾಡುವೆವು ||೪೬|| ಸರ್ವಜ್ಞಾನಾಪಿ-ಎಲ್ಲವಂಬಲ್ಲವನಾದರೂ, ಮುಗ್ಧವಾ-
ಮೂಢನಂತಿರುವ, ಭರ್ತೃ-ಬಡೆಯನಾದಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಇತಿ-ಇಂತು, ಉಪಮಂತ್ರೀತಃ-ಅಲೋಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಉದ್ಧ

ರಾದ ಪುರುಷರು ಕೃತಾರ್ಥರಾಗುವರು. ಎಂದು ಏನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ||೪೪|| ಸಕಲಲೋಕಂಗಳಿಗೂ ಮಂಗಳರೂ
ಪನಾದ ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ದಿಕ್ಷುಲಕಲೋಕಂಗಳಿ
ಗೆ ಮೇಲ್ಕುಟ್ಟಿನಂತೆ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನ್ನಯಶಸ್ಸು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಂದಾಕಿನಿ
ಯೆಂದು ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಭೋಗವತಿಯೆಂದು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯೆಂದು ಕೂಡ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನಿನ್ನ ಪಾದೋ
ದಕವುಸಹಪ್ರಸಂಚವಂಪಾವನೆಗೆಯ್ಯತಲಿದೆ. ಅನಿನ್ನ ಆಗಮನದಿಂದ ಜನರಿಗೆಸಮಸ್ತ ಶುಭವುಂಟಾಗುವುದು ||೪೫||
ಎಂದು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ನಾರದಮುನಿಯಿಂದ ಪೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಯಾದವರು ಜರಾಸಂಘನಂ ಜ
ಯಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ತ್ವಂಪಡುತ್ತಿರುವಕಾರಣದಿಂದ ಅನಾರದವಚನವಂ ಸಮ್ಮತಿಸದದೆ ಯಿರುವವರಾಗುತ್ತಿರಲು ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ನಗುತ್ತ ಭೃತ್ಯನಾದ ಉದ್ಧವನಂಕುರಿತು ಮಧುರವಚನಗಳಿಂದ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದನಂತೆ ||೪೬||
ಎಲೈಉದ್ಧವನೇ! ನೀನು ಮಂತ್ರಸಾಧ್ಯಂಗಳಾದ ಅರ್ಥಗಳ ಪರಿಪಾಕವೆ ತಿಳಿದವನಾದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಉತ್ಕೃ
ಷ್ಟವಾದ ನೇತ್ರಸ್ಮರೂಪನೂ ಆಪ್ತನೂ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ನಾವುಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಹೇ
ಳು. ನಾವುಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಆಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆಚರಿಸುವರಾಗುತ್ತೇವೆ ||೪೬|| ಎಲೈಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ ಸರ್ವಜ್ಞ ನಾದ

ಯುಗದ್ಧವಸಪ್ರತ್ಯಭಃ ಪತಃ ||

...

...

...

...

||೪೮||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಸಪ್ತತಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ

ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾನುಷ್ಠೀಂಶುಮಾನರಾಜಸೂಯದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪ್ರಸ್ಥಾನಘಟ್ಟಃ-

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ || ಇತ್ಯುದ್ಧಿರಿತಮಾಕರ್ಣ್ಯದೇವರ್ಷಿರುದ್ಧವೋಬ್ರವೀತ್ | ಸಭ್ಯಾನಾಮತಮಾಕ್ಷಯಾ

ಕೃಪಾ ಸ್ಯುಚಮಹಾಮತಿಃ ||೧|| ಯದುಕ್ತಮೃಪಿಣಾದೇವಸಾಚಿವ್ಯಂ ಯಃ ಹ್ಯೇತಸ್ತಸ್ಯಾ | ಕಾರ್ಯಂಪೈ

ಪರಿ-ಗಾವಲಗ್ನಿಯು, ಸಂವೇಶಂ-ಕೃಷ್ಣಾಜ್ಞೆಯನ್ನು, ಶಿರಸಾ-ತಲೆಯಿಂಪ, ಅದಾಯ-ಗ್ರಹಿಸಿ, ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ-ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ
ವರನುಡಿದನು ||೪೮||

ಆಂತಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥಬೋಧಿನಿಯೊಳು ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ

ಒಂನೆಯಅಧ್ಯಾಯಂಮುಗಿದುದು.

ಒಂನೆಯಅಧ್ಯಾಯದ ಪತ್ರಿಪದಬೀಕೆ.

[ಕೃಕವಚನವು] ಇತಿ-ಇದೇ, ದೇವರ್ಷಿ-ನಾರದನ, ಉದ್ಧಿರಿತಂ-ವಚನವನ್ನು, ಅಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಮಹಾಮತಿಃ-ಅ
ಧಿಕಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಉದ್ಧವಃ-ಉದ್ಧವನೆಂಬಮಂತ್ರಿಯು, ಸಭ್ಯಾನಾಂ-ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವವರ ಕೃಷ್ಣಾಸ್ಯಚ-ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣನ, ಮತಃ-
ಆಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ, ಅಜ್ಞಯ-ತಿಳಿದು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು ||೧|| ದೇವ-ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯೇ ಋಷಿಣಾ-ನಾರದನಿಂದ, ಯತಃ-

ರೂ ಮೂಢನಂತೆ ನಟಿಸುವ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ ಉ
ದ್ಧವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ವಹಿಸಿ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದನು. ||೪೮||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪಾ

ರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೊ

ಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀ

ಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಮಾಣೀವಿಲಾಸ

ಮೆಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಭೂಪಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಒಂನೆಯಅಧ್ಯಾಯಂಮುಗಿದುದು-

ಒಂನೆಯಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಅಧೈಕಸಪ್ತತಿತಮೋಧ್ಯಾವಸ್ಯತುಮಂತ್ರತಃ | ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಂಗತೇಕ್ಷ
ವೈಪಾರ್ಥಾನಾಂಪರಮೋತ್ಸವಃ ||೫|| ಎಷ್ಟೊಂದನೆಯಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧವನ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ
ಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪುರವನ್ನೆದಿದವನಾಗುತ್ತಿರಲು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಮಹತ್ವಾದ ಉತ್ಸವ ವುಂಟಾ
ಯಿತೆಂಬರ್ಥವಂ ಕೃಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂದೆನೆ,-

ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ | ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಬುದ್ಧಿಮಂತನಾದ ಉದ್ಧವನು ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಭೆ
ಯಲ್ಲಿ ಈರೀತಿಯಿಂದ ನಾರದಮುನಿ ಹೇಳಿದವಚನವಂ ಕೇಳಿ ಸಾಮಾಜಿಕರತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನತಾ
ತ್ಪರ್ಯಮ ಸಹ ತಿಳಿದವನಾಗಿ ಇಂತುಪೇಳಿದನೆಂದೆನೆ-||೫|| ಎಲೈ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ | ಮಹಾಯಾಗಂ ಗೆಯ್ಯುವ ಸೋ

ತ್ಯವ್ಯನೇಯಸ್ಯರಕ್ಷಾಚಕರಣೈಃಪಿಣಾಂ ||೧|| ಯವ್ಯವ್ಯಂರಾಜಸೂಯನದಿಕ್ಚಕ್ರಜಯಿನಾಂನಿಭೋ |
ತತೋಜರಾಸಂಧವಧುಭಯಾರ್ಥೋಮಾತೋಹಿನಃ ||೨|| ಅಸ್ಮಾಕಂಚಮಹಾನರ್ಥೋಹ್ಯನೇನೈವಭಿ
ವಿವ್ಯತಿ | ಯಶಶ್ಚತಮಗೋವಿಂದರಾಜೋಬಂಧಾದ್ವಿಮಾಂಚತಃ ||೪|| ಸವೈದುವಿವಿವಹೋರಾಜಾನಾ
ಗಾಯಾತಸಮೇಬತಿ | ಬಲಿನಾಮಪಿಪಾಸ್ಯಪಾಂಭೀಮಂಸಮಬಲಂವಿನಾ||೫|| ವೈವರಧಸತುಜಿತವೈ
ನಕತಾಕ್ಷಾಹಿಣೀಯತಃ | ಬ್ರಹ್ಮಣೋಭ್ಯರ್ಥಿರ್ದಿತೋವಿಪ್ರೈರನ್ನಪತ್ರಾಖ್ಯಾತಿಕರ್ಹಿ ಚಿತ್||೬|| ಬ್ರಹ್ಮ

ಯಾವುದು, ಉಕ್ತಂ-ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ತ-ಅದೇಆದಂಥಾ, ಕರಣೈಃಪಿಣಾಂ-ರಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಯಿಸುವವನು, ರಕ್ಷಾಚ-ಪಾಲನ
ವೂಆದಂಥಾ, ಪೈತ್ಯವ್ಯಸೇಯಸ್ಸು-ಸೋದರತ್ತೆಯಮಗನಾದ, ಯವ್ಯತಃ-ರಾಜಸೂಯಯಾಗವಂಮಾಡಲೆಂದ ಧ್ವಂಸಯ
ನಿಗೂ, ಸಾಚಿವ್ಯಂ-ಸಹಾಯವು,ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಕಾರ್ಯಂ-ಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು ||೧||ವಿಭೋ-ಕೃಷ್ಣಸೂಯೇನೇನಿಕ್ಚಕ್ರ
ಜಯಿನಾ-ದೇವತೆಗಳಮಂಡಲವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿರುವ, ರಾಜಸೂಯೇನಯವ್ಯವ್ಯಂ-ರಾಜಸೂಯವಿಧಾನದಿಂದ ಯಾಗಮಾಡತಕ್ಕ
ದ್ದಾಗಿರುತ್ತೆ. ತತಃ-ಅದರದೇನೆಯಿಂದ, ಜರಾಸಂಧವಧಿ-ಜರಾಸಂಧನಸಂದಾರವಾಗುವುದು.ಅಮೃತಃ-ಈಧರ್ಮರಾವನ ಯ
ಜ್ಞಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಸಃ-ನಮಗೆ, ಉಭಯಾರ್ಥೋಹಿ-ಎರಡುಪ್ರಯೋಜನಗಳೂ ಉಂಟಾಗುವವಷ್ಟೆ?||೨||ಅಸ್ಮಾ
ಕಂಚ-ನಮಗೂ, ಮಹಾ-ದೊಡ್ಡ, ಅರ್ಥಃ-ಪ್ರಯೋಜನವು, ಅನೇನೈವ-ಇದರಿಂದಲೇ, ಭವಿಷ್ಯತಿಹಿ-ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆ, ಗೋ
ವಿಂದ-ಕೃಷ್ಣನೇ, ರಾಜ್ಞಃ-ಅರಸುಗಳನ್ನು, ಬಂಧಾತೆ-ಜರಾಸಂಧನನೇಯಿಂದ, ವಿಮಂಚತಃ-ಇದಿಂತಿರುವ, ತವ-ನಿನಗೆ,
ಯಶಶ್ಚ-ಕೀರ್ತಿಯೂ ಆಗುವುದು||೪|| ಬಲಿನಾಂ-ಬಲವಂತರಾದ, ಅನ್ಯೇಷಾಂ-ಇತರರು,ನತವ-ಪಿ-ಇರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸಮಬಲಂ-
ಸರಿಯಾದ ಬಲವುಳ್ಳ, ಭೀಮಂವಿನಾ-ಭೀಮನೇನನಂಹೋರತು, ಬಲೇ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಾಗಾಯಾತಸಮಃ-ಅನೇಗಳ ಹತ್ತುಸಾ
ವಿರದೊಡನೆ ಸರಿಯಾದ, ಸರಾಜಾ-ಆಜರಾಸಂಧನೆಂಬ ಕೊರೆಯು, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿ, ದುರ್ವಿವಹಃ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ಸೈ
ರಿಸಲಶಕ್ಯನು ||೫|| ಸತು-ಆಜರಾಸಂಧನಾದರೋ, ದ್ವೈರಧೇ-ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಜೇತವ್ಯಃ-ಗಲ್ಲಲ್ಪಡತಕ್ಕವನು, ತಾಕ್ಷಾ
ಹಿಣೀಯತಸ್ತು ೧೦೦ ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾದರೋ, ನಜೇತವ್ಯಃ-ಗಲ್ಲಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಲ್ಲವು. ಬ್ರಹ್ಮಣೋ- ಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನಾದ್ದರಿಂದ, ವಿಪ್ರೈಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ, ಅಭ್ಯರ್ಥಿತಃ-ಪಾರ್ಥಿವನಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೆ, ಕರ್ಹಿತಿತ್ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಯಾ
ವಾಗಲೂ, ನಪತ್ರಾಖ್ಯಾತಿ-ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲವು ||೬|| ವೈಕೋದರಃ-ಭೀಮನು, ಬ್ರಹ್ಮವೇಷಧರಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ವೇಷವನ್ನು

ದರತ್ತೆಯಮಗನಾದ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ನಿನ್ನಿಂದ ಸಹಾಯಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು ನಾರದಮುನಿಯು ಹೇಳಿದ
ರ್ಥವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇಸರಿ. ಜರಾಸಂಧನಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ಕರಣಾಗತರಾದ ಅರಸುಗಳರಕ್ಷಣವೂ
ನಿನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದೇಆಗಿದ ||೧|| ಎಲೈಕೀರ್ತಿಯೇ! ದಿಬ್ಬಂಡಲವು ಜಯಿಸಿರುವ ಮಹಾವೀರನಾದ ಅ
ರಸಿನಿಂದಲೇ ರಾಜಸೂಯಯಾಗವು ಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಿಗ್ವಿಜಯವೆಂಬ ನಿಮಿತ್ತದಿಂ
ದಲೇ ಜರಾಸಂಧನು ಜಯಿಸಲ್ಪಡತೀರಲು ರಾಜಸೂಯಯಾಗವೂ ಕರಣಾಗತರಕ್ಷಣವೂ ಉಭಯಾರ್ಥಗಳೂ
ಸಿದ್ಧಿಸುವವೆಂದು ಸನಗತೋರುತಲಿದೆ ||೨|| ನಮಗೂ ಈಜರಾಸಂಧನಂ ಜಯಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ಮಹತ್ಪ್ರಾಪ್ತವು
ವು ಉಂಟಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಮತ್ತು 'ಗಿರಿವ್ರಜದರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅರಸುಗಳಂ ಆಬಂಧನದವೆಂಬುದ
ಬಿಡಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನಗೂ ಕೀರ್ತಿಯುಂಟಾಗತಲಿದೆ ||೪|| ಬಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತುಸಾವಿರಾನೇಗಳಿಗೆ ಸಮಾನನಾದ ಜರಾ
ಸಂಧನು ಅವನಿಗಿಂತಲೂ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ಜನರಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸಮಬಲನಾದ ಭೀಮನಂಹೋರತು ಅನ್ಯರಾದ
ಅರಸುಗಳಿಂದ ಜಯಿಸಲಶಕ್ಯನಾಗಿರುವನು ||೫|| ಮತ್ತು ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧದಿಂದ ಆಜರಾಸಂಧನು ಜಯಿಸಲ್ಪಡ
ತಕ್ಕವನೇಹೋರತು ಅವನುಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇಬಾರದೆ ೧೦೦ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿಗಳನೇನೆಯು ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ
ಬಂದರೆ ಆಗ ಅವನಂ ಜಯಿಸುವುದು ಯಾರಿಗೂಶಕ್ಯವಲ್ಲವು. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೇನೆಂದರೆ-ಆಜರಾಸಂಧನು ಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಹೋಗಿ ಯಾಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸು
ವನಾಗುವುದಿಲ್ಲ ||೬|| ಆಕಾರಣದಿಂದ ಭೀಮನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಷವಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡವನಾಗಿ ಅವನನೆಯ್ದ ದ್ವಂದ್ವ

ವೆವಧರೋಗತ್ಯಾತಂಭಿಷ್ಟತವ್ಯ ಕೊದರಃ | ಹನಿವ್ಯತಿಸಸಂದಹೋದ್ಯೈರಧತವಸುನಿಧೌ||೬|| ನಿಮಿತ್ತಂ
 ಪರಮೀಕಸ್ಯನಿತ್ಯಸರಗ್ನಿರೋಧಯಃ | ಹಿರಣ್ಯಗರಭಿಶ್ಚರ್ದ್ವೈಕಾಲಸ್ಯರೂಪಿಣಿಸ್ತ ವ ||೭|| ಗಾಯಂ
 ತೇವಿತದಕರ್ಮಗೃಹೇಷುದ್ರೋರಾಜ್ಞಾಂಸ್ಯತತ್ರಾವಧಮಾತ್ಮನಿಮೇಷ್ಠಂಚ | ಗೋಷ್ಯಶ್ಚ ಕುಂಜರಕಥೆ
 ರ್ಜನಕಾತ್ಮಜಾಯಾಃಪಿತೃಶ್ಚಲಬ್ಧಕರಣಾಮಾನಯಾವಯಂಚ ||೮|| ಜರಾಸಂಧಮಧಃಕೃಪ್ಣಭೂ

ಮನವನಾಗಿ, ಗತ್ಯಾ-ಹೋಗಿ, ತಂ-ಅಜರಾಸಂಧನನ್ನು, ಭಿಕ್ಷೀತ-ಬೇಡಿಕೆಗಾಳುಬೇಕು, ರವ-ನಿನ್ನ, ಸನ್ನಿಧಾ-ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ, ಹೃದಯ-ಹೃದಯದಲ್ಲಿ, ತಂ-ಅಜರಾಸಂಧನನ್ನು, ಹನಿಷ್ಠತಿ-ಕೊಲ್ಲುವನು, ಸಂದೇಹೋನ-ಸಂಶಯವಿಲ್ಲವು ||೩|| ಆ ರೂಪಿಣಿ-ಆಕಾರವಿಲ್ಲದವನಾದರೂ, ಕುರಸ್ಕ-ಜಗತ್ತಿಗೆ ನಿಯಮಕನಾಗಿರುವ, ಕಾಲಸ್ಯ-ಮಹಾಕಾಲಸ್ವರೂಪನಾದ, ತವಪರಂ-ನಿನಗಾದರೋ. ವಿಶ್ವನಗ್ಗನಿರೋಧಮೋಃ-ಪ್ರಪಂಚಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಃ-ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನೂ, ಶರ್ವಶ್ಚ-ಉಪನೂ, ನಿಮಿತ್ತಂ-ಸಾಧನಮಾತ್ರರಾಗಿರುವರು ||೪|| ರಾಕ್ಷಾಂವೇಷ್ಯ-ಗಾಜವತ್ತಿಯರು, ಗೃಹೇಷು-ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ವಿಶದಕರ್ಮ-ಪ್ರಕಟವ್ಯಾಪಾರವಾದ, ಸ್ವರತುಪಧಂ-ತಮ್ಮ ಹಗಲಾದ ಜರಾಸಂಧನ ಸಂಹಾರವನ್ನೂ, ಆತ್ಮವಿಮೋಕ್ಷಣಂಚ್-ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರಾದ ಲರನರಸರೆಯ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನೂ, ಗಾಯಂತಿ-ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಗೋಷ್ಯಶ್ಚ-ಗೊಲ್ಲತಿಯರೂ, ಕಂಠಚೂಡನಸಂಹಾರವನ್ನೂ, ಅವನದೇಯಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನುಬಿಡಿಸಿ ತಂದದ್ದನ್ನೂ ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು. ನಿನ್ನ ಅವತಾರಾಂತರದಲ್ಲಿ, ಕುಂಜರವತೇಃ-ಗಡೇಂದ್ರನಿಗೆ, ನೆಗಳದೇಯಿಂದಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ, ಜನಕಾಕ್ಯಜಾಯಾಃ-ನೀತಾದೇವಿಗೆ, ಶಾವಣನದೇಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನೂ, ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಕಯವತಾರದಲ್ಲಿಯೇ, ಪಿತೃಶ್ಚ-ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ತಂದೆಯರಾದ, ಸೇವಕೀನಸುಸೇವರಿಗೆ, ಕಂಸನದೇಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನೂ, ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು ಲಬ್ಧಶರಣಾಃ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟ ರಕ್ಷಕನನ್ನೂ, ಮುನಯುಃ-ಯುಗಗಳು, ನಿನ್ನ ಪ್ರಕಟವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು. ವಯಂಚ್-ನಾವೊಕೂಡ, ನಿನ್ನಿಂದಾದ ಆತ್ಮಮೋಕ್ಷಣ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೂ ಹಾಡುತ್ತಿರುವವು ||೫|| ಕೃಪ-ಶ್ರೀ ಹರಿಯೆ ! ಜರಾಸಂಧನರ್ಧ-ಜರಾಸಂಧನ ಸಂಹಾರವು, ಭೂರ್ಯಾರ್ಥಾಯ-ಬಹುಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಉಪಕಲ್ಪ್ಯತೇ-ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲ್ಪಡುವುದು, ಪ್ರಾಯಃ-ಬಹುಕಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಪಾಕವಿಪಾಕೇನ-ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳ ಫಲಕಾಲದಿಂದ, ಅವರವರಿಗಾಗತಕ್ಕ ರಕ್ಷಣವೂ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಆಗುವದು ಕ್ರತುಃ-ಯಜ್ಞವು, (ದೇವಪ್ರಾಣಿಯು) ತವಚ-ನಿನಗೂ, ಅಭಿಮತಃ-ಸಮ್ಮತವಾಗಿರುವುದು [ಅರಸುಗಳ ಪುಣ್ಯದಿಂದಲೇ ಸಾಯುವರು. ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಗಳೂ ದೇವಕಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆಯೂ, ಉಂಟಾಗುವಯಜ್ಞವು ನಿನಗೂಯಿಪ್ಪುವಾದ್ದು ಆದ್ದರಿಂದ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ನೀ

ಯಾದ್ಧವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದರೆ ಅಗ ದ್ಯಂದ್ಯಯಾದ್ಧವುಂಟಾಗಿ ನಿನ್ನಸನ್ನಿಧಾನಬಲದಿಂದ ಭೀಮನು ಜರಾಸಂಧ ನಂ ಜಯಿಸುವನು. ಈಯರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂಪೇದವಿಲ್ಲವು ||೭|| ರೂಪರಹಿತನಾಗಿಯೂ ಕಾಲಸ್ವರೂಪನಾಗಿಯೂ ಇ ರುವ ಈಶ್ವರನಾದನಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ಮದೊಳು ಬಡ್ಕುಬೇಕನು ಯಾವೇತಿಯಿಂದ ನಿಮಿತ್ತವಾತ್ರ ನಾಗಿರುವನೋ, ಅಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಹಾರಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನೆಗೆ ರುದ್ರನೂ ಸಹ ನಿಮಿತ್ತವಾತ್ರನಾಗಿ ಅವನಂ ಜಯಿ ಸುವನಾಗನೋವನು ||೮|| ಎಲೈಹರಿಯೇ! ಜರಾಸಂಧನಿಂದ ನಿರೋಧಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅರಸುಗಳ ಪತ್ನಿಯರಮಾ ನ್ನುಗೋಪಿಯರು ಯಾವೇತಿಯಿಂದ ತಾವು ಶಂಖಚೂಡನಿಂ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗಿನಿಂದ ಅವನುಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟು ತಮ್ಮವಿಮೋಚನವಂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತ ನಿನ್ನಂಕಾರಿತ್ವ ಗಾನಂ ಗೆಯ್ಯಂತೆ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಗೃಹಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುತ್ರಭಾಲನಾ ದಿವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲೈಪುತ್ರನೇ! ದುಃಖಸರ್ಜೆಡ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಮ್ಮ ಶತ್ರುವಾದ ಜರಾಸಂಧನಂ ಕೊಲ್ಲು ತಾನೆ, ನಮ್ಮಪತಿಗಳಂ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾನೆಂದುರಮೇಯವಾದ ನಿನ್ನಚರಿತ್ರವಂ ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು. ನಾವೂಶಂಕಾ ಗತರಾದ ಋಷಿಗಳೂ ಕೂಡ ಮೊಸಳೆಯದೆನೆಯಿಂದ ಗಜೇಂದ್ರನನ್ನೂ ರಾವಣನೆದೆನೆಯಿಂದ ಸೀತೆಯನ್ನೂ ಕಂಸನೆದೆನೆಯಿಂದ ದೇವಕೀವಸುದೇವರಂಸಹ ಬಿಡಿಸಿದ ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರವಂ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯತೆ ಲಿರುವೆವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರುವ ಆರಾಜಪತ್ನಿಯರ ಸಂಕಲ್ಪವಂ ದಯೆಯಿಂದ ನೀನು ಪೂರಯಿಸುವನಾಗು||೯|| ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನೇ! ಆಜರಾಸಂಧನವಧೆಯು ಅನೇಕಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತಲಿದೆ, ಅರಸುಗಳ ಪುಣ್ಯಪರಿಪಾಕದಿಂದಜರಾ

ರೈರ್ಧ್ಯೋಪಕಲ್ಪತೇ | ಪ್ರಾಯಃಪಾಕವಿಪಾಕನತವಚಾಭಿವಂತೇಕ್ರತುಃ ||೧೦||ಶ್ರೀಕುಕೇ|| ಇತ್ಯು
ದ್ಧವನಚೋರಾಜಸರ್ವತೋಭದ್ರಮಚ್ಯುತಮ್ | ದೆವಸ್ವಿರೈದಮ್ಭದ್ರಾಶ್ಚಕ್ರಪ್ಣಪ್ರತ್ಯಪೂಜ
ಯುಕ್||೧೧|| ಅಧಾದಿಶತ್ಪ್ರಯಾಣಾಯಾಭಿಗವಾಽದೇವಕೀಸುತಃ | ಭೃತ್ಯಾಽದಾರುಕಜೈತ್ರಾದೀನನು
ಜ್ಞೈರೈಗುರೋವಿಭುಃ ||೧೨||ನಿರ್ಮಮಯ್ಯಾವಶೋಧಾಽಸ್ಯಾಽಸುತಾಽನಪರಿಚ್ಛದಾಽ | ಸಂಕರ್ಮ
ಣಮ್ ಸುಜ್ಞೈಪ್ಯಯದುರಾಜಂಚಕತ್ರಾರ್ಹಃ || ಸೂತೋಪನೀತಂಸ್ವರಥಮಾರೋಹದ್ಗೃಹಧ್ವಜಃ||೧೩||
ಪುನೋರಭವ್ಯಪಥಟಿಸಾದಿನಾಯಕೈಕರಾಳಯಾಪರಿವೃತತತ್ತ್ವಸೇನಯಾ|ವ್ಯದಂಗೆಭೈರ್ಯಾಽಕಶಂಖಗೌ
ಮುಖೈಃಪ್ರಮೋಷಮೋಷತ್ಯಕುಘೋನಿರಾಕ್ರಮತಿ||೧೪||ನೈವಾಜಿಕಾಂಚನಕಿಷಕಾಭಿರಚ್ಯುತಂಸಹಾ

ನು ಜೋಷಿ ಸರ್ವಾರ್ಥಗಳು ನಿಂದಿಸುತ್ತವೆ, ಎಂದು ಬಾವವು ||೧೦|| (ಕುಕವಚಸಪ್ತ) ರಾಜ-ಪರಿಷ್ಕಾರಯೋಗೇ, ಇತಿ-
ಹೀಗೆ, ಅಪ್ಯುತಂ-ಉಪಪತ್ತಿಯಿಂದಾಪ್ತರಿಂದ ತಪ್ಪಿಮೋಗವಂಥಾ, ಸರ್ವತೋಭದ್ರಂ-ಹಲಪುಬಗಿಯಿಂದಲೂ ಮಂಗಳ
ವಾಗಿರುವ, ಉದ್ಧವನಚೋ-ಉದ್ಧವನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯಮಾತನ್ನು, ದೇವಕೀ-ನಾರದನೂ, ಯದುವೃದ್ಧಾಶ್ಚ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾ
ನಾಧಿಕರೂ, ಕೃಷ್ಣಾಶ್ಚ-ಶ್ರೀವಾಸುದೇವನೂ, ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯಃ-ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು ||೧೧|| ಅಧ-ಅ ಮೇಲೆ ಭಗವಾಃ-ಭಗವಂ
ತನಾದ, ದೇವಕೀಸುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ವಿಭುಃ-ತಾನೇ ಸ್ವತಂತ್ರನಾದರೂ, ಗುರೋ-ಹಿರಿಯರನ್ನು, ಅನುಜ್ಞಾಪ್ಯ-ದಿಪ್ಪಿಸಿ ಅ
ಪ್ಪಣೆಯಂಪಡೆದು, ದಾರುಕಜೈತ್ರಾದೀ-ದಾರುಕನೆಂಬ ಸಾರಧಿ, ಜೈತ್ರೇಂಬ ಸೇನಾಪತಿ, ಮೋಷಾದ ಭೃತ್ಯಾಽ-ಸೇವಕರೂ
ಕುರಿತು, ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೋಸುಗ ದಾರುಕ ಜೈತ್ರಾದೀ-ದಾರುಕನೆಂಬ ಸಾರಧಿ, ಜೈತ್ರೇಂಬ ಸೇನಾಪತಿ, ಮೋಷಾದ ಭೃತ್ಯಾಽ-ಸೇವಕರೂ
ದ ಪರಿಷ್ಕಾರೇ! ಕೇಳು. ಗರುಡಧ್ವಜಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಸಸ್ಯಾಽ-ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಸಹಿತರಾದ, ಸಪರಿಚ್ಛದಾಽ-ಸಾಮಗ್ರಿಗ
ಳಿಂದ ಸಹಿತರಾದ, ಸ್ವಾಽಅವರೋಧಾಽ-ತನ್ನ ರಾಣಿವಾಸದ ಹೆಂಗಳನ್ನೂ, ನಿರ್ಗಮ್ಯ-ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿಸಿ, ಸಂಕರ್ಮಣಂ-
ಬಲರಾಮನನ್ನೂ, ಯದುರಾಜಂಚ-ಉಗ್ರಸೇನನನ್ನೂ, ಅನುಜ್ಞಾಪ್ಯ-ಸಮಗ್ರಗೊಳಿಸಿ ಅಪ್ಪಣೆಯಂಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಸೂತೋ
ಪನೀತಂ-ಸಾರಧಿಯಿಂದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟ, ಸ್ವರಥಂ-ತನ್ನ ತೇರನ್ನು, ಅರೋಹತ-ವಿರವನು ||೧೨|| ಪುರಃ- ಮಂಗಳಯ
ಲ್ಲಿ, ರಥ-ತೇರುಗಳಿಂದಲೂ, ದ್ವಿಪ-ಅನೆಗಳಿಂದಲೂ, ಭಟ-ಕೂರರಿಂದಲೂ, ಸಾದಿ-ಸವಾರರಿಂದಲೂ, ನಾಯಕೈಃ- ಸೇನಾನಿಯಾ
ಮಕರಿಂದಲೂ, ಕರಾಳಯಾ-ಭಯಂಕರವಾದ, ಅಧವಾ-ವಿಕಾಲವಾದ, ಆತ್ಮಸೇನಯಾ-ತನ್ನ ದಂಡಿನಿಂದ, ಪರಿವೃತಃ-ಬಳಸ
ಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ, ಮೃದಂಗ-ಮದ್ದಳೆ, ಭೇರಿ-ಬರಡೋಲು, ಆನಕ-ತಮಟೆ, ಒಂಬ-ಸಂಕು, ಗೋಮುಖೈಃ-ಕೂಂಬುಮೊ
ದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ಪ್ರಣೋದತ್ತಕುಭಃ-ಹೆಚ್ಚು ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಮೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ದೇವಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ನಿರಾಕ್ರಮತಃ-ಹೊ
ರಟನು ||೧೩|| ವರಾಂಬರಾಭರಣವಿಲೇಪನಸ್ರಜಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳುಳ್ಳಂಥಾ, ಅನಿಜರ್ವ
ವಾಣಿಧಿಃ-ಕತ್ತಿಗುರಾಣಿಗಳು ಕೈಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು, ನೈಠಿ-ಅಳುಗಳಿಂದ, ನುಸಂವೃತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂಥಾ, ನೈವಾಜಿ

ಸಂಧಾದಿಗಳ ವಾಪಪರಿಪಾಕದಿಂದಲೂ ಈರಾಜಸೂಯಾಗವು ನಿನಗೊಬಹುತರವಾಗಿ ಸಮ್ಮತವಾಗುತ್ತದೆ||೧೦||
ಎಂದು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಉದ್ಧವನಿಂದ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ ಶುಭಕರವಾದ ವೈದಿಕರವಾದ ಈ
ಪಚನದಂಕೇಳಿ ನಾರದನೂ ವೃದ್ಧರಾದ ಯಾದವರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಸಹ ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ
ರು ||೧೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತಂದೆಯಾಗಳು ಮಾಡಲಾದ ಗುರುಜನಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾಪನಂ
ಗೆಯ್ದು ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೋಸುಗ ದಾರುಕ ಜೈತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು||೧೨|| ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ಪುತ್ರ
ರೊಡನೆ ಪರಿವಾರದೊಡನೆಯೂ ಯುಕ್ತರಾದ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯರನ್ನೂ ಪ್ರಯಾಣಂಗೆಯ್ದು ಬಲರಾಮನನ್ನೂ ಉ
ಗ್ರಸೇನನನ್ನೂ ಅನುಜ್ಞೆಯಂಕೇಳಿ ಸಾರಧಿಯಿಂದ ತರಲ್ಪಟ್ಟ ಗರುಡಧ್ವಜವುಳ್ಳ ತನ್ನ ರಥವೇರಿ||೧೩||ಅನೇಕಂ
ಗಳಾದ ರಥಗಜಪದಾತಿಗಳಿಂದಲೂ ಅಶ್ವಗಳಿಂದಲೂ ಸಾರಧಿಗಳಿಂದಲೂ ರಧಿಕರಿಂದಲೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಸೇನೆ
ಯಿಂದ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಮೃದಂಗ ಭೇರಿ ಶಂಖಾದಿ ವಾದ್ಯಗಳ ಘೋಷದಿಂದ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದು ಲ್ಪಟ್ಟ
ದ್ವಿಗೋಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಹೊರಟನು ||೧೪|| ಅಮೇಲೆ ಪತಿವ್ರತೆಯರಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪತ್ನಿಯರು ಪುತ್ರರಿಂದ ಸಹಿತ

ತ್ಯಜಾಪತಿಮನುಸುವ್ರತಾಯಯಾಃ | ಪರಾಂಬರಾಭರಣವಿಲೆಪನಸ್ರಜಸ್ಸುಸಂವೃತಾನ್ಯಭಿರಪಿಚರೈಃ
ಪಾಣಿಭಿಃ | ಇತಿ ಸಂಪೂರ್ಣಗೋಮಹಿಮವಿರಾಶ್ಯತರ್ಯನಂಕರೇಣುಭಿಃ ಪರಿಜನವಾರಯಾಪಿತಃ | ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ
ಕಟಕುಟಿಕಂಬಳಾಂಬರಾದ್ಯುಪಸ್ಕರಾಯಯಾರಧಿಯುಜ್ಯಸರ್ವಶಃ || ೧೬ || ಬಲಂಭ್ಯೋಽಧ್ಯಜಪ
ಟಭತ್ರಜಾಮರೈರ್ವರಾಯುಧಾಭರಣಕಿರೀಟವರೈಃ | ದಿವಾಂಶುಭಿಸ್ತಮುಲರವಂಬಭೌರವೈರ್ವಧಾರ್ಣ
ವಃಕ್ಷುಭಿತತಿಮಿಂಗಿಲೋರ್ವಿಭಿಃ || ೧೭ || ಅಧೋಮುನಿರ್ಯದುಪತಿನಾಸಭಾಜಿತಪ್ರಣಮ್ಯತಂಹೃದಿವಿದಧದ್ವಿ
ಹಾಯಸಾ | ನಿಶಾಮೃತದ್ವೈವಸಿತಮೂಹೃತಾರ್ಹಣೋಮುಕುಂದಸಂದರ್ಶನಿರೈತಂದಿ || ೧೮ ||

ಕಾಂಚನಶಿವಿಕಾಫಿಃ-ನಿಫಾಯಿಗಳು, ಕುದುರೆಗಳು, ಭಂಗಾರದ ಅಂವಳಗಳು, ಇವುಗಳೆಂಸಹಿತರಾದಂಧಾ, ನಹಾತ್ಮಜಾಃ-ಮಕ್ಕ
ಳಿಂದ ಸಹಿತರಾದಂಧಾ, ಪತಿಂ-ಗಂದನಾದ, ಅಚ್ಯುತ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅನುಸುವ್ರತಾಃ-ಅನುಸರಿಸಿದ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯನಿಯಮವು
ಳ್ಳಂಧಾ, ರಾಣಿವಾಸದಹೆಂಗಳು, ಯಯಾಃ-ತೆರಳಿದರು || ೧೬ || ಪರಿಜನವಾರಯೋಪಿತಃ-ಪರಿಚಾರಕರೂ ಸೂಳೆಯರೂ, ಪರಿವಾ
ರದವರೂ, ನರ...ಣುಭಿಃ-ನರ-ಆಳು, ಉಪ್ಪು-ಬಂಟಿ, ಗೋ-ಎತ್ತು-ಆಳು, ಮಹಿಷ-ಕೋಣ, ಖರ-ಕತ್ತಿ, ಅಶ್ವತೇ-ಹೇಸ
ರಗತ್ತಿ, ಅನೇ-ಬಂಡಿ, ಕರೇಣುಭಿಃ-ಹೆಣ್ಣುನೆಗೆಡೆನೆಯೂ, ಕಟ-ಉಪಸ್ಕರಾಃ-ಕಟ-ಚಾಪ, ಕುಟಿ-ಗೂಡಾರ, ಕಂಬಳ-
ಕಂಬಳ, ಅಂಬರ-ಅರಿವೆ, ಆದಿ-ಮೊದಲಾದ, ಉಪಸ್ಕರಾಃ-ಸಾಮಗ್ರಿಗಳುಳ್ಳವರೂ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವರೂ, ಆಗಿ, ನರ್ವಕ-ಎಲ್ಲಾಬಗೆಯಿಂದಲೂ, ಅಧಿಯುಜ್ಯ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಯಯಾಃ-ತೆರಳಿದರು || ೧೭ || ಬೃಹತ್-ಮರೈ-
ಬೃಹತ್-ದೊಡ್ಡ, ಧ್ವಜಪಟ-ಪಳವಿಗೆಯಪಾವುಡೆ, ಭತ್ರ-ನತ್ತಿಗೆ, ಚಾಮರೈ-ಚಾರಿಗಳಿಂದಲೂ, ವರಾಯುಧಾಭರಣಕಿರೀಟ
ವರೈಃ-ರೈವೃವಾದ ಕೈದುಗಳೂ, ಅಲಂಕಾರಗಳೂ ಕಿರೀಟಗಳೂ ಕವಚಗಳೂ ಉಳ್ಳವರಿಂದಲೂ, ತುಮುಲವರಂ-ಸಂದಣಿ
ಯಾದ ಗೊಜುಳ್ಳ, ಬಲಂ-ದಂಡು, ರವೇಃ-ಸೂರ್ಯನ, ಅಂಶುಭಿಃ-ಕಿರಣಗಳಿಂದ, ದಿವಾ-ಹಗಲೂ, ಕ್ಷುಭಿತತಿಮಿಂಗಿಲೋರ್ವಿ-
ಭಿಃ-ತೊಂದರೆಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹೆಮ್ಮಾನುಗಳೆಳ್ಳ, ಅಲೆಗಳಿಂದ, ಅರ್ಣವಃ-ಕಡಲೂ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಬಭೌ-ಪ್ರ
ಕಾಶಿಸಿತು || ೧೮ || ಅಧೋ-ಆ ಮೇಲೆ, ಮುನಿಃ-ನಾರದನು, ಯದುಪತಿನಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಸಭಾಜಿತ-ಸತ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ,
ತಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪ್ರಣಮ್ಯ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಹೃದಿ-ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ವಿದಧತೆ-ಹೈದ ಮೂರ್ತಿಯೆ ನ್ನಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ
ಹೃತಾರ್ಹಣಿ-ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮ್ಮಾನಮುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ತದ್ವೈವಸಿತಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು, ನಿಶಾಮೃತ-
ನೋಡಿ, ಮುಕ್ತವನಂವರ್ಗನನಿವೃತ್ತೇಂದಿ || ೧೯ || ಕೃಷ್ಣನಂಕಂಡುಬಂದಿ ನಿವಾರ್ಯವಾರವಾಗಿನುಖಿಸುವ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಳ್ಳ
ವನಾಗಿ, ವಿಹಾಯಸಾ-ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಿಂದ ತೆರಳಿದನು || ೧೯ || ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ರಾಜದೂತಂ-ಅರಸುಗಳ ದೂತನಂಕುರಿ

ರಾಗಿ ಉತ್ತಮವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾನುಲೇಪನಾದಿ ಅಲಂಕಾರವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಖಡ್ಗಖೇಟಕಂಗಳುಂಧರಿಸಿದ ವೀರರಂಪರಿ
ವೈಕೇಯರಾಗಿ ಅಂದಳ ಕುದುರೆ ಮುಂತಾದ ಯಾನಂಗಳಿಂದ ಪತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಹಿಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಳಿದರು || ೧೯ ||
ಮತ್ತು ದಾಸಿಯರು ವೇಶ್ಯೆಯರು ಭೃತ್ಯರು ಅಲಂಕಾರಯುಕ್ತರಾಗಿ ಉಮಂಚಮೊದಲಾದ ತೈಲಗಳಿಂದ ರಚಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳು, ವಸ್ತ್ರಕಂಬಳಾದಿಗಳಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸರವತ್ತಿಗಳು ಮಿಕ್ಕ ಸಾಮಾನುಗಳಾದ ಉಳ್ಳ
ವರಾಗಿ ಅಸಾಮಗ್ರಿಗಳಂ ಎತ್ತುಮೊದಲಾದ ಪಕುಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ನರಯಾನಂಗಳಿಂದಲೂ
ಬಂಟಿಗಳಿಂದಲೂ ವ್ಯವಮುಪ್ಪಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಸರಕತ್ತಿಗಳಿಂದಲೂ ಬಂಡಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೆಣ್ಣುನೆಗಳಿಂದಲೂ
ತೆರಳಿದರು || ೧೬ || ದಿಕ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರವ್ಯಾಪಕವಾದ ಧ್ವನಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಮಹತ್ತಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸೇನೆ
ಯು ಎಂತುಸಮುದ್ರಂಗಳು ವ್ಯಾಕುಲಂಗಳಾದ ಮಹಾಮತ್ಸ್ಯಂಗಳಿಂದಲೂ ತರಂಗಂಗಳಿಂದಲೂ ಒಳಗಾಸು
ವುವೋ ಅರೀತಿಯಾಗಿ ಧ್ವಜಪತಾಕ ಭತ್ರಜಾಮರಂಗಳಿಂದಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಯುಧಾಭರಣಕಿರೀಟಕವಚಂ
ಗಳಿಂದಲೂ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೂರ್ಯಕಿರಣಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದವಾದವು || ೧೭ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾಗದಮುನಿ
ಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುತ್ತ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಧರ್ಮಂಗಳೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಸುಖಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಇಂ
ದ್ರಿಯಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಿಂದ ತೆರಳಿದನು || ೧೯ || ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರಾಜದೂತನಂ

ರಾಜದೂತಮಾವಾಚೆದಂಭಗವಾಃ ಪ್ರೀಣಯೇಗಿರಾ | ಮಾಭೈಷ್ವದೂತಭದ್ರಂಪೂಘಾತಯಿಸ್ಯಾ
ಮಿಮಾಗಧಮ್ ||೧೯|| ಇತ್ಯುಕ್ತಃಪ್ರಸಿಘ್ತೋದೂತೋಯಥಾವದವನ್ಮುಪಾಃ | ತೇಸಂದ್ರಸ್ತನಂತೌ
ಕೇಂದ್ರತ್ಯೈರ್ಹೃಯನ್ಮುಮುಹ್ಲವಃ||೨೦||ಅನರ್ರಸೌವೀರಕುರೂತೀರ್ತ್ವಾವಿನಶನಂಹರಿಃ| ಗಿರೀನ್ಮ
ದೀರತೀಯಾಯಾಪುರಗಾಗ್ರಮವ್ರಜಾಕರಾಃ||೨೧||ತತೋದ್ಯವದ್ಯತೀಂತೀರ್ತ್ವಾಮುಕುಂದೋಧಸರಸ್ವ
ತೀಮ್ | ಪಾಂಚಾಲಾನಥಮತ್ಸ್ಯಾಂಶ್ಚ ಶಕ್ರಪ್ರಸ್ಥಮುಮಾಗವತಿ ||೨೨|| ತಮುಪಾಗತಮಾಕರಣೈ
ಪ್ರೀತೋದುದ್ಧರ್ಕನಂನೃಣಾಮ್ | ಅಜಾತಕತ್ಯುಗ್ರಿರಗಾತ್ಸೊಪಾಧ್ಯಾಯಸ್ಸುಹೃದ್ಯೃತಃ ||೨೩||ಗೀ

ತು, ಗಿರಾ-ಮಾತಿನಿಂದ, ಪ್ರೀಣಯೇ-ಪ್ರೀತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವನಾಗಿ, ಇದಂ-ಈ ಮುಂದೆಹೇಳುವಮಾತನ್ನು, ಉವಾಚು-
ನುಡಿದನು, ದೂತ-ಸಮಾಚಾರವಂತೆಂದವನೇ | ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಭದ್ರಂ-ಶುಭವಾಗುವದು, ಮಾಗಧಂ-ಜರಾನಂಧನನ್ನು, ಘಾತ-
ಯಿಷ್ಯಾಮಿ-ಕೊಲ್ಲಿಸುವೆನು, ಮಾಭೈಷ್ವ-ಹೆದರಬೇಡಿರಿ ||೧೯|| ಇತ್ಯುಕ್ತಃ-ಹೀಗೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ದೂತಃ- ಸಂದೇಶಹಾರಿಯಾದ
ಆಳು, ಪ್ರಸಿಘ್ತಃ-ತೆರಳಿದವನಾಗಿ, ಸ್ತುಪಾಃ-ಅರಸುಗಳಂಕುರಿತು, ಯಥಾವ-ಹೇಗೆಕೃಷ್ಣನುಹೇಳಿದನೋ ಹಾಗೆ, ಹೇಗನಡೆ
ಯಿತೋಹಾಗೆ, ಅವದತೆ-ಹೇಳಿದನು, ಮುಮುಹ್ಲವಃ-ಸಂಸಾರವೋಕ್ಷವಂ ಬಯಸುವವರು, ಯತೆ-ಯಾವುದರನ್ನು ಬಯಸುವ
ರೋ, ತತೆ-ಅಂಥಾ, ಕೌರೇಸ್ಸಂದರ್ಶನಂ-ಕೃಷ್ಣನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು, ತೇಪಿ-ಆಜರಾನಂಧನಸೇಯಲ್ಲಿರುವವರು ಕೂಡ,
ಪ್ರತ್ಯೈರ್ಹೃ-ಮುಮುಹ್ಲಗಳಾಗಿ ಇದಿರುನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು ||೨೦|| ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅನರ್ರಸೌವೀರಕುರೂತೀ-ಅನರ್ರಸೌವೀ
ರಕುರುದೇಶಗಳನ್ನೂ, ವಿನಶನಂ-ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು, ತೀರ್ತ್ವಾ-ದಾಟಿ, ಗಿರೀ-ರೈವತಕಾದಿ ಪರ್ವತಗಳನ್ನೂ, ನದೀ-ಯಮು
ನಾಗಂಗಾದಿನದಿಗಳನ್ನೂ, ಪುರಗಾಗ್ರಮವ್ರಜಾಕರಾಃ-ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನೂ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ಗೋಲ್ಲರದೊಡ್ಡಿಗಳನ್ನೂ, ಕಣಿಗಳು
ಮೊದಲಾದಸ್ಥಳಗಳನ್ನೂ, ಅತೀಯಾಯ-ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿಹೋದನು||೨೧||ಮುಕುಂದಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ದೃಷದ್ಯತೀಂ-
ವೃಷದ್ವತೀನದಿಯನ್ನು, ತೀರ್ತ್ವಾ-ದಾಟಿ, ಅಧ-ಆ ಮೇಲೆ, ಸರಸ್ವತೀಂ-ಸರಸ್ವತೀನದಿಯನ್ನೂ, ಪಾಂಚಾಲಾಃ-ಪಾಂಚಾಲದೇ
ಶಗಳನ್ನೂ, ಅಧ-ಆ ಮೇಲೆ, ಮತ್ಸ್ಯಾಂಶ್ಚ-ಮತ್ಸ್ಯದೇಶಗಳನ್ನೂ ದಾಂಟಿ, ಶಕ್ರಪ್ರಸ್ಥಂ-ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥನಗರವನ್ನು, ಉಪಾ
ಗಮತೆ-ಬಳಸಿರಿಬಂದನು||೨೨||ಅಜಾತಕತ್ಯು-ಧರ್ಮರಾಯನು, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ದುರ್ದರ್ಶನಃ-ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ
ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವುಳ್ಳ, ತಂ-ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉಪಾಗತಂ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದವನನ್ನಾಗಿ, ಆಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರೀತಿಯುಂಟಾ
ದವನಾಗಿ, ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಃ-ಪುರೋಹಿತನಿಂಪ ಸಹಿತನಾಗಿಯೂ, ಸುಹೃದ್ವೃತಃ-ನಹೃದಯರಿಂದ ಬಳಿನಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ
ಯೂ, ನಿರಗಾತೆ-ಹೊರಹೊರಟನು ||೨೩|| ನಃ-ಆ ಧರ್ಮರಾಯನು, ಗೀತವಾದಿತ್ರಘೋಷೇಣ-ಸಂಗೀತವಾದ್ಯಗಳ ಶಬ್ದದಿಂದ

ಕುರಿತು ಮಧುರವಚನಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತ, ಎಲೈದೂತನೇ! ನಿಮಗೆಹೇಮವುಂಟಾಗಲಿ, ನಾನಾ ಜ
ರಾಸಂಧನಂ ಸುಹರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಈವಚನವೆನುಡಿದನು ||೧೯|| ಆರಾಜದೂತನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಈಗೀತಿ
ಯಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಆಯರಸುಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಥವಂ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ತಿಳಿಸಿ
ದನು. ಆಯರಸುಗಳು ದೂತನವಚನವುಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ತಮಗೆ ವಿಮೋಚನವಂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಆಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನ ಆಗಮನವಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರು||೨೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅನರ್ತ ಸೌವೀರದೇಶುಗಳಂ ಪರ್ವ
ತಂಗಳಂ ನದಿಗಳಂ ಪಟ್ಟಣಂಗಳಂ ಪ್ರಸಿಘ್ತಗಾಗ್ರಮುಗಳಂ ಹಳ್ಳಿಗಳಂ ಸುಪರ್ಣಾದ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಾನಂಗಳಂ
ಸಹ ದಾಂಟಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನುತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು ||೨೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದೃ
ಷದ್ವತಿಯೆಂಬ ನದಿಯಂ ಸರಸ್ವತಿಯೆಂಬನದಿಯಂ ಪಾಂಚಾಲದೇಶಂಗಳಂ ಮತ್ಸ್ಯದೇಶಂಗಳಂಸಹದಾಂಟಿ ಇಂ
ದ್ರಪ್ರಸ್ಥವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವನೆಂದಿದನು ||೨೨|| ಅಬಳಿಕ ಧರ್ಮರಾಯನು ಮನುಷ್ಯರಿಂ ನೋಡಲಶಕ್ಯವಾದ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ತಮ್ಮಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯಂಕೇಳಿ ಸಂತಸಗೊಂಡು ಪುರೋಹಿತರೊಡನೆ ಮಿತ್ರರೊಡನೆ
ಯೂ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ಪಟ್ಟಣದಿಂ ಹೊರಟನು ||೨೩||ಗೀತವಾದಿತ್ರಘೋಷದಿಂದ ಅತ್ಯಂತವಾದ ವೇದಘೋಷ

ತವಾದಿತ್ಯನೋಪೇಷಾಬ್ರಹ್ಮನೋಪೇಷಾಭೂತಸಾ | ಅಭ್ಯಯಾತ್ಸಹ್ಯಪೀಕೇಶಂಪಂಜರಾಂವಂಜನಿವಾ
ಗತಮ್ || ೧೪ || ದೃಷ್ಟಾನ್ವಿಸ್ತಿಸ್ತದಯಃಕೃಪ್ಣಂಸ್ತದೇವಪಾಂಡವಃ | ಚಿರಾದ್ವೈವ್ಯಂಪ್ರಿಯತಮಂಸ
ಸ್ತಜಿಗ್ಮಪುಂಸುನಃ || ೧೫ || ಮೋರ್ಖ್ಯಾಂಪರಿವ್ಯಜ್ಯರಮಾಮಲಾಲಯಂಮುಕುಂದಗಾತ್ರಂನೃಪತಿರ್ದ
ತಃಕೃಷ್ಣಃ | ಲೆಭೇಪರಾಂನಿರೃತಿಮಕುಲೋಚನೋಹ್ಯವ್ಯತ್ತನುರ್ದಿಸ್ತೃತಲೋಕವಿಭ್ರಮಃ || ೧೬ || ತಂ
ಮಾತುಲೇಯಂಪರಿರಭ್ಯಸಿರೃತಲೋಭೀಮಸ್ಮಯಃ | ಕಪ್ರಮಜಲಾಕುಲೇಂದ್ರಿಯಃ | ಯಾಮೌಕಿರಿಟೀಚ
ಗುಹ್ಯತ್ತಮಂಮುದಾಪ್ರಸ್ಯದ್ಧಬಾಪ್ಸಾಪರಿರಭೇಚ್ಯುತಮ್ || ಯುಧಿಷ್ಠಿರಸ್ಯಭೇಮಸ್ಯಕೃತ್ವಾಪಾ
ದಾಭಿಮದನಮ್ | ಅರಸ್ತನಪರಿವ್ಯಕ್ತೋಯಮಾಭ್ಯಾಮಭಿವಂದಿತಃ || ೧೭ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋನಮಸ್ಕು

ಲೂ, ಭೂಯಸಾ-ಅಧಿಕವಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಫೋಷೇಣ-ವೇದಧ್ವನಿಯೊಡನೆಯೂ, ಆಗತಂ-ಬಂದ, ಹೃಪೀಕೇಶಂ-ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ
ಷಯನಾದ ಕೃಪ್ಣನನ್ನು, ಪಾಂಜರಾಂವಂಜನಿವ-ಅಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಮುಖ್ಯಪಾಂಜರವನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, ಅಭ್ಯಯಾತ್-ಇದಿ
ರುಗೊಂಡನು || ೧೪ || ಪಾಂಡವಃ-ಧರ್ಮರಾಯನು, ಕೃಷ್ಣಂ-ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು, ದೃಷ್ಟಾನ್ವಿಸೋಡಿ, ಸ್ತೇಹೇನ-ಅನುರಾಗದಿಂ
ದ, ವಿಸ್ತಿಸ್ತದಯಃ-ಆರ್ದ್ರವಾದ ಅಂತಃಕರಣಮುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಚಿರಾತ್-ಬಹುಕಾಲಕ್ಕಿ, ದೃಷ್ಟಂ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ,
ಪ್ರಿಯತಮಂ-ಅತ್ಯಂತಪ್ರಿಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪುನಃ-ಮರಳಿಮರಳಿಯೂ, ನಸ್ತಜಿಗ್ಮ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡನಲ್ಲವೆ || ೧೫ || ನೃ
ಪತಿಃ-ಧರ್ಮರಾಯನು, ರಮಾಮಲಾಲಯಂ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಗನಿರ್ಮಲವಾದ ಮನೆಯಾಗಿರುವ, ಮುಕುಂದಗಾತ್ರಂ-ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯ
ನ್ನು, ದೋರ್ಖ್ಯಾಂ-ತನ್ನ ತೋಳುಗಳಿಂದ, ಪರಿವ್ಯಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಹತಾಶುಭಃ-ಭುಸ್ತಪಾಪನಾದ್ದರಿಂದ, ಅಶ್ರುಲೋಚನಃ-
ಅನಂಪಚಾಪ್ಯಂಗಳು ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವನೂ, ಹೃಪ್ಯತ್ತನುಃ-ಉಜ್ಜಿವಮೈಷುಳ್ಳವನೂ, ವಿಸ್ಮೃತಲೋಕವಿಭ್ರಮಃ-ಮರೆಯ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಲೋಕಭ್ರಾಂತಿಯುಳ್ಳವನೂ, ಆಗಿ, ಪರಾಂನಿರೃತಿಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸುಖವನ್ನು, ಲೇಭೇ-ಪಡೆದನು || ೧೬ || ಭೀಮಃ-
ಭೀಮಸೇನನು, ಮಾತುಲೇಯಂ-ನೋವರಮಾವನ ಮಗನಾದ, ತಂ-ಅ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪರಿರಭ್ಯ-ಅಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು, ನಿವೃ
ತ್ತಃ-ಸುಖಿತನಾಗಿ, ಸ್ತಯ-ಆಶ್ವಯಗೊಳ್ಳುವನಾಗುತ್ತ, ಪ್ರಮಜಲಾಕುಲೇಂದ್ರಿಯಃ-ಅನಂದಬಾಪ್ಸಗಳಿಂದವ್ಯಾಪ್ತವಾದಕಂ
ಗಳುಳ್ಳವನಾವನು, ಯಾಮೌ-ನಕುಲ ಸಹದೇವರೂ, ಕಿರಿಟೀಚ-ಅರ್ಜುನನೂ, ಸುಹೃತ್ತಮಂ-ಅತ್ಯಂತಮಿತ್ರನಾದ, ಅಚ್ಯು
ತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಪ್ರಸ್ಯದ್ಧಬಾಪ್ಸಾ-ಹೆಚ್ಚಿ ಪಕಣ್ಣೀರ-ಫಲವರಾಗಿ, ಪರಿರೇಭೀ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರು ||
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಸ್ಯ-ಧರ್ಮಜಿಗ್ಮೂ, ಭೀಮಸ್ಯ-ಭೀಮಸಿಗೂ, ಪಾದಾಭಿವಂದನಂ-ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು, ಕೃತ್ವಾ-ಮಾಡಿ, ಅ
ರ್ಜುನಃ-ಕಿರಿಟೀಯಿಂದ, ಪರಿವ್ಯಕ್ತಃ-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಯಮಾಭ್ಯಾಂ-ನಕುಲ ಸಹದೇವರಿಂದ, ಅಭಿವಂದಿತಃ-ನಮಸ್ಕ
ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು || ೧೭ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ-ವಿಪ್ರರಿಗೂ, ವೃದ್ಧೇಭ್ಯಃ-ಹಿರಿಯರಿಗೂ, ಯಥಾರ್ಹತಃ-ತಕ್ಕಂತೆ, ನಮಸ್ಕು

ದಿಂದಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾಂಜರವು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಂತೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆದರಣದಿಂದ ದಿದಿರ್ಗೊಂಡರು || ೧೪ ||
ಆಮೇಲೆ ಧರ್ಮರಾಯನು ಬಹುಕಾಲಕ್ಕಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿವಿವಯನಾಗಿರುವ ಅತ್ಯಂತಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಕುಡು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ದ್ರವಿಸಿದ ಹೃದಯಪುಷ್ಪವನಾಗಿ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ದನು || ೧೫ || ಮತ್ತು ಧ
ರ್ಮರಾಯನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗೃಹಸ್ವರೂಪವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಶರೀರವಂ ಭುಜಂಗಳಿಂದ ಅಲಿಂಗನಂಗೆ
ಯ್ದು ಪಾಪರಹಿತನಾಗಿ ಅನಂದ ಬಾಪ್ಸಗಳ ನೇತ್ರಂಗಳಂಥವಾಗಿ ರೋಮಾಂಚಯುಕ್ತನಾಗಿ ಲೋಕವ್ಯಾಪಾ
ಕವು ಮರೆತನು || ೧೬ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಭೀಮನು ನೋವರಮಾವನ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತಾನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ
ವ್ಯಾಕುಲಂಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅಲಿಂಗನುಗೆಯ್ದು ಅನಂದವಂ ಪಡೆದನು. ಅರ್ಜುನನೂಕೂಡ
ಅತ್ರಿಮಿತ್ರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಂತೋಷದಿಂದೆಯ್ದಿದನು. ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅನಂದಬಾಪ್ಸಂಗಳಿಂದ ಪೂ
ರ್ಣಂಗಳಾದ ನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಲಿಂಗನವಂಗೆಯ್ದರು || ೧೭ || ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನ
ನಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ನಕುಲಸಹದೇವರಿಂದ ಅಭಿವಂದನಂಗೆಯ್ದು ಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ತಾನು ಭೀಮನಿಗೂ ಧ
ರ್ಮರಾಯನಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರಂ ಮಾಡಿದ್ದನು || ೧೮ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ವೃದ್ಧರಿಗೂ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರ

ಕೃಷ್ಣಾಭ್ಯಾಸಃ ಸ್ವಲ್ಪಃ ಪರಾಧೀನೋಮಾನಯಾಮಾಸಕಾರುಣ್ಯಂಜಯಕೇಕರ್ಯಾಃ ||೧೯|| ಸೂತಮಾಸ್ಮಗಂಧರ್ವಾಃ ಪುನಶ್ಚೋಪಮಂತ್ರಿಣಃ | ಮೃದಂಗಶಂಖಪಟಹವೀಣಾಪಣವವೇಣುಭಿಃ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚಾರವಿಂದಾಕ್ಷೃತುಷ್ಟುಪುರಾಸ್ಥಿತುರ್ದ್ವಗುಃ ||೨೦|| ವಿವಂಸುಹೃದಿಭಃಪರೈಸ್ತಃಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಶಿಖಾಮಣಿಃ | ಸಂಸ್ತಾಯಮಾನೋಭಗವಾಃನಿವೇಶಾಲಂಕೃತಂಪುರಮ್ ||೨೧|| ಸಂಸಿಕ್ತವತ್ಸೃಕರಿಣಾಂಮದಗಂಧತೋಯೈಶ್ಚಿತ್ರಧ್ವಜೈಃಕನಕತೋರಣಪೂರ್ಣಕುಂಭೈಃ | ಮೃಷ್ಣಾತ್ಮಭಿರ್ನವದುಕೂಲವಿಭೂಷಣೈಃಸ್ರಗ್ಗಂಧೈರ್ನೃಗಭಿರ್ಯವತಿಭಿಶ್ಚವಿರಾಜಮಾನಮ್ ||೨೨|| ಉದ್ದೀಪ್ತಪಬಲಿಭಿಃಪ್ರತಿಸದೃಜಾಲನಿರ್ಯಾತಧೂಪರುಚಿರಂವಿಡಸಲ್ಪತಾಕಮ್ | ಮೂರ್ಧನ್ಯಹೇಮಕಲಶೈರಜತೋರುಶ್ಯಂಗೈರ್ಘೃಷ್ಪಂದದ

ತ್ಯ-ಪೊರಮಟ್ಟು, ಮಾನಿತೆ-ನಮ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ. ಕುರುಸೃಂಜಯಕೇಕರ್ಯಾ-ಕೌರವರನ್ನೂ ಸೃಂಜಯರನ್ನೂ ಕೇಕಯರನ್ನೂ, ಮಾನಯಾಮಾಸ-ನಮ್ಮಾನಿಸೂಳಿಸಿದನು ||೧೯|| ಸೂತಮಾಗಭಗಂಧರ್ವಾಃ-ಸೂತಜಾತಿಯವರೂ, ಮಗಧದೇಶದವರೂ ಆದಗಾಯಕರೂ, ವಂದಿಸ್ತ-ಸ್ತುತಿಸಾತಕರೂ, ಉಪಮಂತ್ರಿಣಃ-ನಚಿವರನಚಿವರೂ, ಮೃದಂಗಶಂಖಪಟಹವೀಣಾಪಣವವೇಣುಭಿಃ-ಮದ್ದಳೆ, ಸಂಕು, ತಮಟೆ, ವೀಣೆ, ಡೋಲು, ಕೊಳಲುಗಳೆಂದಲೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ. ಅರವಿಂದಾಕ್ಷಂ-ಕಮಲತೋಚನನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ತುಷ್ಟುಪುಃ-ಕೊಂಡಾಡಿದರು, ನನ್ಮತುಃ-ಕುಣಿದರು, ಜಗುಃ-ಆಡಿದರು ||೨೦|| ವಿಮಂ-ಓಗೆ, ನುಹುದ್ದಿಃ-ಮಿತ್ರರಿಂದ, ಪರ್ಯಸ್ತಃ-ಪರಿವೃತನೂ, ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಶಿಖಾಮಣಿಃ-ಪುಣ್ಯವಂತನೆಂದು ಶ್ಲೋಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ, ಸ್ತಾಯಮಾನಃ-ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲ್ಪಡಲಿರುವನೂಆದ, ಭಗವಾಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಅಲಂಕೃತಂ-ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಪುರಂ-ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ನಗರವನ್ನು, ವಿವೇಶ-ಹೊಕ್ಕನು||೨೧|| ಕರಿಣಾಂ-ಅನೆಗಳೆ, ಮದಗಂಧತೋಯೈಃ-ಸೊಕ್ಕುಸೊಗಡಿನ ಚಮರುನೀರುಗಳಿಂದ, ಸಂಸಿಕ್ತವತ್ಸೃ-ಸಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮಾರ್ಗವುಳ್ಳದ್ದು, ಚಿತ್ರಧ್ವಜೈಃ-ಚಿತ್ರಧ್ವಜರವಾದ ಪಳವಿಗಳಿಂದಲೂ, ಕನಕತೋರಣಪೂರ್ಣಕುಂಭೈಃ-ಭಂಗಾರದ ಅಲಂಕಾರದ ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ತುಂಬಿದಕೊಡಗಳಿಂದಲೂ, ನವದುಕೂಲ ವಿಭೂಷಣೈಃ-ಸೂಸುಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದಲೂ ಆಭರಣಗಳೂ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳೂ ಪರಿಮಳಗಳೂ ಉಳ್ಳ, ಮೃಷ್ಣಾತ್ಮಭಿಃ-ಸಂತುಷ್ಟಹೃದಯರಾದ, ಸ್ತುಭಿಃ-ಮನುಷ್ಯರಿಂದಲೂ, ಯುಪತಿಭಿಶ್ಚ-ಪ್ರಾಯವಹೆಗಳಿಂದಲೂ, ವಿರಾಜಮಾನಂ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವುದೂ ||೨೨|| ಉದ್ದೀಪ್ತಪಬಲಿಭಿಃ-ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ದೀವಿಗಳಿಂದಲೂ, ಬಲಿದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಸದೃಜಾಲನಿರ್ಯಾತಧೂಪರುಚಿತಂ-ಪ್ರತಿಗೃಹವ ಗವಾಕ್ಷಗಳಿಂದ ಹೊರಡುವಹೊಗಳಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ್ದು, ವಿಲಸತ್ಪತಾಕಂ-ತೋಳಿನುವ ಮೇಲ್ಕುಟ್ಟುಗಳಿಲ್ಲದ್ದು, ಹೂರ್ಧನ್ಯಹೇಮಕಲಶೈಃ-ಮೇಲಿರುವ ಚಿನ್ನದಕಲಶಗಳಿಲ್ಲದ

ಸಿ ಅವರಿಂದ ಬಹುಮಾನಿತನಾಗಿ ಕೌರವಸೃಂಜಯ ಕೇಕಯವೇಶಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಅರಸರನ್ನೂ ಬಹುಮಾನಿಸಿದನು ||೧೯|| ಮತ್ತು ಸೂತಮಾಗಭಗಾಯಕರು ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠಕರು ಪರಿಹಾಸಕರು ಸಹ ಮೃದಂಗ ಶಂಖ ಪಟಹ ವೀಣಾ ಪಣವ ವೇಣುವಾದ್ಯಂಗಳಿಂ ಕೃಷ್ಣನಂ ಸ್ತುತಿಸಿದರು, ನರನುಗೆಯ್ದರು. ಗಾನುಗೆಯ್ದರು. ಆಗಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಕೂಡ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸ್ತುತಿಸಿದರು ||೨೦|| ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈಶೀತಿಯಾಗಿ ಮಿತ್ರರಿಂ ಬಹುಮಾನಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಸ್ತುತಿಗಲ್ಪಡತಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟುಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪುರವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು||೨೧|| ಅಪುರವಂತಿಯದೆಂದೊಡೆ- ಅನೆಗಳೆ ಪರಿಮಳಿಸುವ ಮದೋದಕದಿಂ ತೋಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಮಾರ್ಗವುಳ್ಳದ್ದು. ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಧ್ವಜಂಗಳಿಂ ಸುವರ್ಣಮಯೆ ತೋರಣಂಗಳಿಂ ಪೂರ್ಣಕುಂಭಂಗಳಿಂ ಸ್ನಾನದಿಂ ನಿರ್ಮಲಗಳಾದ ಶರೀರಂಗಳಿಲ್ಲ ನೂತನ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಂಗಳುಳ್ಳ ಪುರುಷರಿಂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ||೨೨|| ಪ್ರಕಾಶಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ದೀಪಂಗಳಿಂ ಪುಷ್ಪಸಮೂಹಂಗಳಿಂದಲೂ ಮನೋಹರನಾಗಿ ಪ್ರತಿಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ಗವಾಕ್ಷಗಳದೆಸೆಯಿಂದ ಬರುತಲಿರುವ ಧೂಪಂಗಳಿಂದಲೂ ಮಣಿಮಯವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರುವ ಪತಾಕವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಉಪರಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಸುವರ್ಣ ಶಿಖರಂಗಳುಳ್ಳ ರಜತಮಯಂಗಳಾದ ಸ್ಫೂಲಗಳಾದ

ರೈಭವನೈಕುರುರಾಜಧಾಮ ||೩೩|| ಪಾತ್ರಪ್ರಾಂತನಿಶಮ್ಯನರಲೋಚನಪಾನಪಾತ್ರಮೌತ್ಸುಕೈವಿಕ್ಲಧಿತ
ಕೇಕದುಕೂಲಬಂಧಾಃ | ಸದ್ಯೋವಿಸೃಜ್ಯಾಹಕರ್ಯಪತೀಂಶ್ಚ ತತ್ಪದ್ರಪ್ಪಂಯಯುರ್ಯವತಯಶ್ಚ ನ
ರೇದ್ರವಾರ್ಗ ||೩೪|| ತಸ್ಮಿನ್ ಸುಸಂಕುಲಭಾಸ್ವರಥದ್ವಿಪದಿಭಿಃ ಕೃಷ್ಣಂ ಸಭಾರ್ಯಮುಪಲಭ್ಯ ಗೃಹಾಧಿ
ರೂಢಾಃ | ನಾರೋವಿಕೀರ್ಯಕುಸುಮೈರ್ಮನನೋಪಗೂಹ್ಯಸುಸಾಸ್ವಗತಂವಿದಧುರಾತ್ಮನಯವೀಷ್ಟತೇನ |
ಉಚಾಸ್ತ್ರಿಯಾಃ ಪಧಿನೀರ್ದ್ರಮುಕುಂದಪತ್ನೀ ಸತ್ತರಾಯಧೂಡುಪಸಹಾಃ ಕಿಮಕಾರ್ಯಮೂಭಿಃ |
ಯಚ್ಚಕ್ಷುಷ್ಯಾಂ ಪುರುಷಮೌಳಿರುದಾರಹಾಸಲೀಲಾವಲೋಕಕಲಯಾಸುಖಮಾತನೋತಿ ||೩೫|| ತತ್ರತ

ಜತೋರುಶ್ಯಂ ಗೃಹಿ-ವಿಳಿಯದೊಡ್ಡಶಿಖರಗಳುಳ್ಳ, ಭವನೈ-ಮನೆಗಳಿಂದ, ಜುಪ್ಪಂ-ಸೇವಿತವಾದ್ದು ಲದ, ಕುರುರಾಜಧಾಮ-ಕೌ
ರವ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು, ದರ್ಶಕಂಡನು ||೩೩|| ನರಲೋಚನಪಾನಪಾತ್ರಂ-ಮನುಷ್ಯರಕಂಗಳಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯರಸವಂ ಕೂಡಿಯಲ್ಪ
ಕೃ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪಾತ್ರಪ್ರಾಂತ-ಬಂದವನನ್ನಾಗಿ ನಿಶಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪಿತೃಕೈವಿಕ್ಲಧಿತಕೇಕದುಕೂಲಬಂಧಾಃ-ಅ
ತ್ಯಾಸತ್ತಿಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿಹೋದ ಕೂದಲಗಂಟೂ ಸೀರೆಯಗಂಟೂ ಉಳ್ಳಂಥಾ, ಯುವತಯಶ್ಚ-ಪ್ರಾಯದಪಂಗಳೂ, ಸದ್ಯೋ-
ಆಗಲೇ, ಗೃಹಕರ್ತು-ಮನೆಯಕೆಲಸವನ್ನು, ವಿಸೃಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಪತೀಂಶ್ಚ-ಗಂಡಂದಿರನ್ನೂ, |ತಲ್ಪೇ-ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟು, ದ್ರ
ಪ್ಪಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನೋಡಲೋಸುಗ, ನರೇಂದ್ರಮಾರ್ಗ-ಅರಸುಬೀದಿಯಲ್ಲಿ, ಯಯುಃ-ಜಿಂದರು ||೩೪|| ಇಭಾಸ್ವರಥದ್ವಿಪ
ದ್ವಿಃ-ಆನಿಕುದುರೆ ತೇರು, ಆಳುಗಳಿಂದ, ಸುಸಂಕುಲೇ-ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ, ತಸ್ಮಿನ್-ಅ ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಸಭಾರ್ಯ-ಪ
ತ್ನಿಯರಿನಹಿತನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಪರಿಯನ್ನು, ಉಪಲಭ್ಯ-ತಿಳಿದು ನಾರ್ಯ-ಕೆಂಗಳು, ಗೃಹಾದಿರೂಢಾಃ-ಮನೆಗಳನ್ನು ಏರಿವ
ರಾಗಿ, ಕುಸುಮೈ-ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ, ವಿಕೀರ್ಯ-ಚೆಲ್ಲಿ, ಮನಸಾ-ಪ್ರದಯದಿಂದ, ಉಪಗೂಹ್ಯ-ಮುಚ್ಚಿ ಕೂಡದು, ಉತೇ ಸ್ತಯವೀ
ಕ್ಷಣೇನ-ನಗನೋಟದಿಂದ, ಸುಸಾಸ್ವಗತಂ-ಸುಖಾಗಮನಸ್ರಕ್ತಾದಿಸ್ಪಿಯವನ್ನು, ವಿದಧುಃ-ಮಾಡಿವರು ||೩೫|| ಸ್ತ್ರಿಯಾಃ-ಪು
ರವ ಹೆಂಗಳು, ಪಧಿ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಉಡುಪನಪಾಃ-ಚಂದ್ರನಪಚರಿಯಣದ, ತಾರಾಯಧೂ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಜೇಗೋಹಾಗಿರುವ, ಮು
ಕುಂದಪತ್ನೀ-ಕೃಷ್ಣನ ಹೆಂಡಿರನ್ನು, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಉಚೇ-ನುಡಿದರು, ಪುರುಷಮೌಳಿಃ-ಪುರುಷರಿಗೆ ಶಿರೋಭೂಷಣವಾ
ದ ಕೃಷ್ಣನು, ಉದಾರಹಾಸಲೀಲಾವಲೋಕಕಲಯಾ-ಧಾರಾಳವಾದ ನಗೆಯವಿಲಾಸದ ಕಿರುನೋಟದಿಂದ, ಯಚ್ಚಕ್ಷುಷ್ಯಾಂ-ಮು
ವ ಹೆಂಗಳಿಕಂಗಳಿಗೆ, ನುಖಂ-ಅನಂದವನ್ನು, ಆತನೋತಿ-ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೋ, ಅಮೂಭಿಃ-ಅಯಾ ಕೃಷ್ಣಪತ್ನಿ
ಯರಿಂದ, ಕಿಂ-ಯಾವಪುಣ್ಯವು, ಅಕಾರಿ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೩೬|| ಪೌರಾಃ-ಪುರವಾಸಿಗಳಾದ, ಶ್ರೇಣಿಮುಖ್ಯಾಃ-ಬಂದೊಂದು

ಆಶಿಖರಂಗಳ ಕೆಳಗಿನಭೂಮಿಯುಳ್ಳ ಅನೇಕಗೃಹಗಳಿಂದ ಆಶ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೂ ಆಗಿರುವ ಇಂದ್ರಸ್ಥಪುರವಂಕಂ
ಡನು ||೩೩|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಪುರಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರಿಂದಲೂ ಅದರಣೆಯೊಡಗೂಡಿದ ನೇತ್ರದಿಂದ ನೋಡಲು
ಯೋಗ್ಯನಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಂದನೆಂಬ ವೃತ್ತಾಂತಮೇಕೆಳಿ ಉತ್ಕಂಠೆಯಿಂದ ಸಡುಲಿದ ಕೇಕಬಂಧವೂ
ಉಡುಗಂಟೂ ಉಜ್ಜವರಾಗಿ ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಗೃಹವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೂ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪತಿಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನಂ ನೋಡಲೋಸುಗ ರಾಜಮಾರ್ಗವನೆಯ್ದಿದರು ||೩೪|| ಆಗ ಪುರಸ್ತ್ರೀಯರು ಉಪ್ಪರಿಗೆಗಳನ್ನೇರಿ ಅತಿ
ನಿಬಿಡವಾದ ಗಜಾಸ್ವರಥಪದಾತಿಗಳೊಡನೆ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಪತ್ತಿಯರೊಡಗೂಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಕಂಡು ಅಡನಮೇ
ಲೆಪುಷ್ಪಗಳನೆರಚಿ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ದು ತಮ್ಮ ಮಂದಹಾಸಯುಕ್ತವಾದ ಸುನೋಟದಿಂದಲೇ ಕು
ಳಪ್ರಶ್ನಮೊದಲಾದ ಉಪಚಾರಗಳ ನಾಚರಿಸಿದರು ||೩೫|| ಮತ್ತು ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತ್ರೀಯರು ನಕ್ಷತ್ರ
ಗಳಂತೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪತ್ತಿಯರನ್ನೋಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮನೋಹರಗಳಾದ ಮಂದಹಾ
ಸ ಲಜ್ಜಾಕಟಾಕ್ಷಗಳ ನೊಬಗಿನಿಂದ ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರನೇತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಉತ್ಸವವನ್ನಂಟುಮಾಡುತ್ತಿಹಾ
ನೆಯೋ ಅಂತಾ ಕೃಷ್ಣನ ಪತ್ತಿಯರಿಂದಮಂತಿಯುಪುಣ್ಯವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟತೋತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪೇಳಿದರು ||೩೬||
ಆಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣದಜನರು ಆಯಾಜಾತಿಯ ಫಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದ ಪುರುಷರು ಸಹ ಫಲಪುಷ್ಪಾದಿ ಮಂಗಳ

ಶ್ರೋತೃಸಂಗಮ್ಯಪೌರಾಣಮಂಗಳಪೂಜಯಃ | ಚಕ್ರಂ ಸ್ವಪರಾಂಕೃತ್ಯಾ ಯಶೇ'ಣಿಮುಖ್ಯಾಹತೈನ
ಸಃ ||೩೩|| ಅಂತಃಪುರಜನ್ಯಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾಮುಕುಂದಂ ಪ್ರಲ್ಲಲೋಚನೈಃ | ಸುಸಂಭ್ರಮೈರಭ್ಯಾಪತೇ ಪಾಂತ್ರಿ
ಕದ್ರಾಜಮಂದಿರಮ್ ||೩೪|| ಸ್ವಧಾವಿಲೋಕ್ಯಭ್ರಾತೃಯಂ ಕೃಷ್ಣಂ ತಿಭುವನೇಶ್ವರಮ್ || ಪ್ರೀತಾತ್ಮೋ
ತ್ಥಾಯಾಪರ್ಯಂಕಾತ್ಸನ್ನಾ ಪಾಪರಿವಸ್ವಜಿ ||೩೫|| ಗೋವಿಂದಂ ಗೃಹಮಾನೀಯದವದವೇಕಮಾದೃತಃ |
ಪೂಜಾಪಾಂನಾನಾವಿದತ್ಯುತ್ಯಂಪಮೋದೊಪಹತೋನ್ಮದಃ ||೩೬|| ಪಿತೃಪ್ತ್ವಸುರುಗ್ಗುರುಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಕೃಷ್ಣ
ಶ್ಚಕ್ರಭಿವಾದನಮ್ | ಸ್ವಯಂಚಕೃಷ್ಣಯಾರಾಜಃ ಭಗಿನ್ಯಾಚಾಭಿವಾದಿತಃ ||೩೭|| ಶ್ವತ್ಸಾಸಂಚೋದಿ
ತಾಕೃಷ್ಣಾಕೃಷ್ಣಪತ್ನೀಸ್ತು ಸುರೈಶಃ | ಅನರ್ಜರುಕ್ಮಿಣೀಂ ಸತ್ಯಾಂಭದ್ರಾಂ ಜಾಂಬವತೀಂ ತಥಾ ||೩೮||

ಶಿಲ್ಪದಿಂದ ಜೀವಿಸುವವರ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದವರೂ, ಹತ್ತೈನ ಸಂಧ್ಯಾನ್ತ ಪೂಜರೂ, ತತ್ರೇತತ್ರೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಪಸಂಗಮ್ಯ-
ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಮಂಗಳಪೂಜಯಃ-ಮಂಗಳವ್ರವ್ಯಗಳು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಹರಿಗೆ, ಸಪರ್ಯಾಂ-ಸತ್ಯಾರ
ವನ್ನು, ಚಕ್ರಂ-ಮಾಡಿದಂತೆ ||೩೩|| ಪುಲ್ಲಲೋಚನೈಃ-ಅರಳಿದ ಕಂಗಳುಳ್ಳಂಥಾ, ಸುಸಂಭ್ರಮೈಃ-ಅಪಸರದ ಗತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದಂ
ಥಾ, ಅಂತಃಪುರಜನ್ಯಃ-ರಾಣಿವಾಸದ ಜನಗಳಿಂದ, ಪ್ರೀತ್ಯಾ-ಪ್ರೀತಮಡೊಡನೆ, ಅಭ್ಯುಪೇತಃ-ಇದಿರುಗೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟು, ಮುಕುಂ
ದಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ರಾಜಮಂದಿರಂ-ಅರಮನೆಯನ್ನು, ಪ್ರಾವಿಶತ್-ಹೊಕ್ಕನು ||೩೪|| ನನ್ನ ಪಾ-ಸೋಸೆಯರಿಂ ಸಹಿತಳಾದ, ಪೃ
ಥಾ-ಕುಂತೀದೇವಿಯು, ಭ್ರಾತೃಯಂ-ಅಣ್ಣನ ಮಗನಾದರೂ, ತ್ರಿಭುವನೇಶ್ವರಂ-ಮೂರುಲೋಕಗಳಿಗೊಡೆಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-
ಹರಿಯನ್ನು, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಪ್ರೀತಾತ್ಮಾ-ಪ್ರಿಯವುಂಟಾದ ಹೃದಯಮುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಪರ್ಯಂಕಾತ್-ಮಂಚದ ದೆಸೆಯಿಂ
ದ, ಉತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ಪರಿವಸ್ವಜೇ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು ||೩೫|| ನೃಪತಿ-ಧರ್ಮರಾಯನು, ದೇವದೇವೇಶಂ-ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ದೇವರಾ
ದವರಿಗೂ ಪ್ರಭುವಾದ, ಗೋವಿಂದಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಗೃಹಮಾನೀಯ-ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರತಂದು, ಆದೃತಃ-ಆದರಮುಂಟಾದವ
ನಾಗಿ, ಪೂಜಾರೋಪಹತಃ-ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪೂಜಾರೋ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸತ್ಕಾರದ
ಲ್ಲಿ, ಕೃತ್ಯಂ-ತಾನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು, ನಾವಿದತ್-ತೀಳಿಯಿಲ್ಲವು ||೩೬|| ಕೃಷ್ಣ-ಹರಿಯು, ಪಿತೃಪ್ತ್ವನುಃ-ಸೋದರ
ತೈಗೂ, ಗುರುಸ್ತ್ರೀಣಾಂ-ಹಿರಿಯರಾದ ಹೆಂಗಳಿಗೂ, ಅಭಿವಾದನಂ-ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು, ಚಕ್ರ-ಮಾಡಿದನು, ರಾಜ- ಪರೀ
ಕ್ಷಿತನೇ | ಸ್ವಯಂಚ-ತಾನೂಕೂಡ, ಕೃಷ್ಣಯಾ-ದ್ರಾವದಿಯಿಂದಲೂ, ಭಗಿನ್ಯಾಚ-ತಂಗಿಯಾದ ಸುಭದ್ರೆಯಿಂದಲೂ, ಅಭಿ
ವಾದಿತಃ-ಸಮಸ್ತರಿನಲ್ಲಟ್ಟವನಾದನು ||೩೭|| ಶ್ವತ್ಸಾಸಂ-ಅತ್ತಿಯಿಂದ, ಸಂಚೋದಿತಾ-ಪ್ರೇರಿತಳಾದ, ಕೃಷ್ಣಾ-ದ್ರಾವದಿ
ಯು, ಕೃಷ್ಣಪತ್ನೀಸ್ತು-ಕೃಷ್ಣನ ಹೆಂಡಿರನ್ನಾಡರೋ, ಸರ್ವಶಃ-ಎಲ್ಲೆಡೆಯಿಂದಲೂ, ಅನರ್ಜ-ಪೂಜಿಸಿದಳು, ರುಕ್ಮಿಣೀಂ-
ಪಟ್ಟವರಾಣಿಯನ್ನೂ, ಸತ್ಯಾಂ-ಸತ್ಯಾದೇವಿಯನ್ನೂ, ಭದ್ರಾದೇವಿಯನ್ನೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಜಾಂಬವತಿಯನ್ನೂ ||೩೮||

ಳದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಹಸ್ತಂಗಳಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸವಿವಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗೆ ಪೂಜೆಯಂಗೆಯ್ದು ಪಾಪ
ರಹಿತರಾದರು ||೩೩|| ಅವೇಲೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿಕಸಿತಂಗಳಾದ ನೇತ್ರಂಗಳೊಳ್ಳವನಾಗಿ ತ್ವರೆಯೊಡಗೂಡಿರುವ
ಧರ್ಮರಾಯನ ಅಂತಃಪುರದ ಜನರಂ ಅತ್ಯಂತಪ್ರಿಯದಿಂದ ಇದಿರುಗೊಂಡು ಕರೆತರಲ್ಪಟ್ಟು ರಾಜಗೃಹವಂ ಪ್ರ
ವೇಶಿಸಿದನು ||೩೪|| ಬಳಿಕ ದ್ರಾವದಿಯೊಡಗೂಡಿದವಳಾಗಿ ಕುಂತೆಯು ತ್ರಿಲೋಕನಾಥನಾದ ಸೋದರಳಿಯನಾ
ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಕಂಡು ಸಂತೋಷಯುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಮಂಚದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ದಳು ||೩೫|| ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿಗಳಿಗೂ ಈಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನಂ ಗೃಹವನೆಯಿಸಿ ಆದರದಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನಂದದಿಂದ ಪರವಶನಾತ ಆಪೂಜಾಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿದಮಾ
ಡತಕ್ಕ ವಿಶೇಷವನ್ನು ಅರಿತವನಾಗಲಿ ||೩೬|| ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸೋದರತೈಯಾದ ಕುಂತೀದೇವಿಗೆ ಗುರುಪತ್ನಿ
ಯಾಗಿ ಸಹ ಅಭಿವಾದನುಗೆಯ್ದು ತಾನು ದ್ರಾವದಿಯಿಂದ ತನ್ನ ತಂಗಿಯಾದ ಸುಭದ್ರೆಯಿಂದಲೂ ಅಭಿವಾದನಂ
ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟನು ||೩೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದ್ರಾವದಿಯು ಕುಂತಿಯಿಂದ ಪ್ರೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಂ ಸತ್ಯ
ಭಾಮೆಯಂ ಭದ್ರೆಯಂ ಜಾಂಬವತಿಯಂ ||೩೮|| ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಕಾಳಿಂದಿಯಂ ಮಿತ್ರವಿಂದೆಯಂ ಶೈಬ್ಯೆಯಂ ಸ

ಕಾಳಿಂದೀಂವಿತ ವಿವಿಧಾಂಚೈಶ್ಚಾಭ್ಯಾಂನಾಗ್ನ ಜಿತಿಸತೀಮ್ | ಅನ್ಯಾಶ್ಚಾಭ್ಯಾಗತಾಯಾಸ್ತವಾಸ
ಸ್ಸು ಬ್ರಹ್ಮಂಡನಾದಿಭಿಃ || ೪೩ || ಸುಖಂನಿವಾಸಯಾಮಾಸಧರ್ಮರಾಜೋಜನಾರ್ದನಮ್ | ಸನ್ಮನ್ಯಂಸಾನು
ಗಮಾತ್ಯಂಸಭಾಭ್ಯಾಂನಮಃನಮಃ || ೪೪ || ತನ್ನಯಿತ್ವಾಚಾಂಡವನವದ್ವಿಂಘ್ರಲಗ್ನನಂಯುತಃ |
ಮೋಚಯಿತ್ವಾಮಯಾಯನರಾಜ್ಯದಿವ್ಯಾಸುಭಾಕೃತಾ || ೪೫ || ಉವಾಸಕತಿಚಿನ್ಮಾಸಾನ್ ಕರಾಙ್ಗಾಪಿಪ್ರಯ
ಚಿಕೀರ್ಮಯಾ | ವಿಪರಕರಥವಾರುಹ್ಯಫಲಗ್ನನೆನಬಲ್ಯೈರ್ಮತಃ | ... .. || ೪೬ ||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ನಿವಾಸಪ್ರತಿಪಾದೋಧ್ಯಾಯಃ

ಕಾಳಿಂದೀಯನೂ, ವಿತ್ರವಿಂದೀಯನೂ, ಶೈಬ್ಯೇಯನೂ, ನಗ್ನಜಿದ್ರಾಯನವ ಗಣೇ, ಸತೀಂ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಲಕ್ಷಣಾದೇ
ವಿಯನೂ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಅಭ್ಯಾಗತಾಃ-೨೦ದಿರುವ, ಅನ್ಯಾಶ್ಚ-ಇತರೆಯರಾದವರು, ಯಾಃ -ಯಾವಕ್ಕೃಷ್ಣ ಪತ್ನಿಯರಿದ್ದರೋ,
ತಾಃ-ಅವರನ್ನೂ, ವಾಸಸಕ್ತಾಂಡನಾದಿಭಿಃ-ವಸ್ತ್ರಪುಷ್ಪಮಾಲಾ ಲಂಕಾರಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ಪೂಜಿಸಿದಳು || ೪೩ || ಧರ್ಮ
ರಾಜ-ಧರ್ಮತಾಯನು, ಸನ್ಮನ್ಯಂ-ವಂದಿಸಿಂವ ನಮಿಸುವೆನು, ಸಾನುಗಮಾತ್ಯಂ-ಸಂಗಡ ಬಂದವರಿಂದಲೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ
ಲೂ ಸಂತಾನಾದ, ಸಭಾಭ್ಯಾಂಚ-ಪತ್ನಿಯರಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದವನಾದ, ಜನಾರ್ದನಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ನಮನಮಂ-ಪ್ರತಿದಿನ
ದಲ್ಲೆಯೂ ಹೊಸಹೊಸತಾಗುವಂತೆ, ಸುಖಂ-ಸಂತೋಷವಾಗಿ, ನಿವಾಸಯಾಮಾಸ-ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು || ೪೪ || ಯಃ-ಯಾವಕ್ಕೃ
ಷ್ಣನು, ಫಲಗ್ನನನಂಯುತಃ-ಅರ್ಜುನನೊಡಗೂಡಿದವನಾಗಿ ಇದ್ದನೋ, ಚಾಂಡವೇನ-ಚಾಂಡವವೆಂಬ ವನದಿಂದ, ಷ್ಕಿಂ-
ಅಗ್ನಿ ರುನ್ನು, ತರ್ಮಯಿತ್ವಾ-ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ವಯಂ-ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮಯಾಸುರನನ್ನು, ಮೋಚಯಿತ್ವಾ-ಅಗ್ನಿಭಯದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ,
ಯೇನ-ಯಾವಕ್ಕೃಷ್ಣನಿಂದ. ರಾಙ್ಗಾ-ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೋಸ್ಕರ, ದಿವ್ಯಾಸುಭಾ-ದೇವಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಭಾಮಂಟಪವು, ಕೃ
ತಾ-ವಯನನ್ನು ಪಿಂಚಿಸಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ಧರ್ಮರಾಯನುಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸುಖವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು || ೪೫ || ಕೃಷ್ಣ-ವಾಸ
ದೇವನು, ರಾಙ್ಗಾ-ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಪಿಂಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲೇಜ್ಜೆಯಿಂದ, ಫಲಗ್ನನೇನ-ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ ರಥಂ-
ತೇರನ್ನು, ಸುಷ್ಯ-ವಿರಿ, ಬಲ್ಯೈ-ಸೇನಿಗಳಿಂದ, ವೈತ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ವಿಪರಕ-ತಿರುಗುವನಾಗುತ್ತ, ಕತಿಚಿತಮಾಸಾನ್ -
ಕೆಲವುಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ, ಉವಾಸ-ಅಲ್ಲಿದ್ದನು. || ೪೬ ||

ಇಂತು ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪಾದಾರ್ಥ ಬೋಧಿನಿಯೊಳು ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ

೨೧ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

ತ್ಯಾವೇವಿಯಂ ಕುರಿತಿಯಾಗಿಯೇ ಸಮಸ್ತರಾದ ಕೃಷ್ಣಪತ್ನಿಯರನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರಮಾಲ್ಯಗಂಧಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂ
ಜಿಸಿದಳು || ೪೩ || ಧರ್ಮರಾಯನು ಸೇನೆಗಳೊಡನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಪುರೋಹಿತರೊಡನೆ ಪತ್ನಿಯರೊಡನೆಯೂ
ಯುಕ್ತನಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸಹೊಸತಾಗಿ ಉಪಚರಿಸುತ್ತ ಸುಖದಿಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿ
ದ್ದನು || ೪೪ || ಯಾವವನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನಿರಂತರವೂ ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ ಕೂಡಿದ್ದನೋ ಮತ್ತು ಯಾವವನು
ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ನಮನವಾಗುತ್ತ ಚಾಂಡವವನದಿಂದ ಅಗ್ನಿಯಂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಯನಂ ವಿ
ಪತ್ತಿನಿಂದಿರಿಸಿ ಅವನಂಪ್ರೇರಿತ ಅವನಿಂದ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೋಸ್ಕರ ದಿವ್ಯವಾದ ಸಭಾಸ್ಥಾನವಂ ಮಾಡಿಸಿದ
ನೋ ಅಂತಾಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಧರ್ಮರಾಯನು ಸುಖದಿಂದ ತನ್ನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೈಯ್ದನು || ೪೫ ||
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವೂ ಮಾಡಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅರ್ಜುನನೊಡಗೂಡಿ ರಥವನ್ನೇರಿ
ಬೆಟರಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ವಿಹಾರಂಗೈಯ್ಯುತ್ತ ಕೆಲವು ಮಾಸಗಳು ವಾಸಂಗೈಯ್ದನು || ೪೬ ||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರಿಷ್ಕರಾರ್ಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿ

ಕನು ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯ ವಾನಿಗಳಾದ ತಾನೆಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ

ಮನ್ಮಹೀಶೂರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ವಿರಚಿತವಾದ “ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ, ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ

ಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

೨೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ದಿಗ್ವಿಜಯಜರಾಸಂಧವಧಾದಿಕಥಾಪ್ರಾರಂಭಃ ಟ್ಟಃ-

ಶ್ರೀಶುಕ್|| ಏಕದಾತುಸಭಾಮಧ್ಯಾಸ್ಥಿಸ್ಥಿತೋಮುನಿಭಿರ್ವೃತಃ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃಕ್ಷತ್ರಿಯೈವೈ
ಶೈರೈಃ ಪುತ್ರೈಃ ಭಿಕ್ಷುಯಾಧಿಪ್ತಿರಃ ||೧|| ಆಚಾರ್ಯೈಃ ಕುಲವೃದ್ಧೈಃ ಕ್ಷತ್ರೀನಾಂ ಬಂಧುಬಾಂಧವೈಃ | ಶು
ಣ್ಣತಾಮವಚ್ಛೇತವಾಮಾಭಾಪ್ತೈಃ ಸಮಾವಾಚಹ ||೨|| ಯಾಧಿಪ್ತಿರಃ ||೩|| ಕ್ರತುರಾಜೀನಗೋವಿಂದ ರಾಜ
ಸೂಯೇನಪಾವನೀಃ | ಯಜ್ಞೈವಿಭೂತೀರ್ಭವತಸ್ತತ್ಸಂಪಾದಯನಃ ಪುಭೋ ||೪|| ತ್ವತ್ಪಾದುಕೇತ
ವಿರತಂ ಪರಿಯಚರಂತಿ ಧ್ಯಾಯಂತೈಃ ಪದ್ರನಕನಂಸುಧಿಯೋಗ್ಯಂತಿ | ವಿಂದಂತಿತೇಕಮಲಗಾಭಭವಾಪವ

೩೨ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಏಕದಾತು-ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇವ, ಸಭಾಮಧ್ಯೇ-ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದ ಸಭೆಯನಡುವೆ, ಅಸ್ಥಿತಃ-ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ
ಕುಳಿತಿರುವ, ಯಾಧಿಪ್ತಿರಃ-ಧರ್ಮರಾಯನು, ಮುನಿಭಿಃ-ಮುನಿನೀಲದಿವಲೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ-ವಿಪ್ರರಿಂದಲೂ, ಕ್ಷತ್ರಿಯೈಃ-ಆರ
ನುಗಳಿಂದಲೂ, ವೈಶ್ಯೈಃ-ವರ್ತಕರಿಂದಲೂ, ಭಾತೈಃ ಭಿಕ್ಷು-ಸೋದರರಿಂದಲೂ ||೧|| ಆಚಾರ್ಯೈಃ-ಪುರೋಹಿತರಿಂದಲೂ, ಕುಲವೃ
ದ್ಧೈಃ-ತನ್ನವಂಶದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರಾದವರಿಂದಲೂ, ಕ್ಷತ್ರೀನಾಂ ಬಂಧುಬಾಂಧವೈಃ-ಸಗೋತ್ರರಿಂದಲೂ ದೇಹಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವರಿಂದ
ಲೂ ಅವರವರ ನಂಟರಿಂದಲೂ, ವೃತಸ್ತ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಏತೇಷಾಂ-ಇವರೆಲ್ಲರೂ, ಶ್ವಣ್ಣತಾಂ-ಸತಾಮೇವ-ಕೇಳುತ್ತಿ
ರುವರೇ ಆಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಏನಂ-ಈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಆಭಾಷ್ಯ-ಎಲೈ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನೇ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿ, ಹ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾ
ಗಿ, ಉವಾಚ-ನುಡಿದನು ||೨|| ಹೇಗೋವಿಂದ-ಎಲೈ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಕ್ರತುರಾಜೇನ-ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ರಾಜಸೂಯೇ
ನ-ರಾಜಸೂಯವೆಂಬಯಾಗದಿಂದ. ಭವತಃ-ನಿನ್ನ, ಪಾವನೀಃ-ಪರಿಶುದ್ಧಗಳಾದ, ವಿಭೂತೀಃ-ಲೀಲೈಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನು, ಯಜ್ಞೈಃ-
ಪೂಜಿಸುವೆನು, ಪ್ರಭೋ-ಒಡೆಯನಾದವನೇ, ತತ್-ಆ ಪುಣ್ಯವನ್ನು, ನಃ-ನಮಗೆ, ಸಂಪಾದಯ-ಉಂಟುಮಾಡು ||೩|| ಹೇಳಾತ-
ಎಲೈ ನಿಯಾಮಕನೇ! ಯೇ-ಯಾರು, ಅಭದ್ರನನೇ-ಅಮಂಗಳವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂಥಾ, ತ್ವತ್ಪಾದುಕೇ-ನಿನ್ನ ಕಾಪುಗಳ
ನ್ನು, ಅವಿರತಂ-ಎಡೆಬಿಡದೆ, ಪರಿಚರಂತಿ-ದೇಹದಿಂದ ಸೇವಿಸುವರೋ, ಸುಧಿಯಃ-ಒಳ್ಳೆಯಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಧ್ಯಾಯಂತಿ-

೩೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ತತೋದ್ವಿಗತಮೇರಾಕ್ಷಣೀ ಕಾರ್ಯೇನಿರೇದಿತೇ | ದರ್ಜಯಂಮಾಗಧಂ
ಬುಧ್ಯಾಭೀಮೇನಾಘಾತಯದ್ಧಿರಃ ||೪|| ಟೀ|| ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನಂಕುರಿತು ಪ್ರಕೃತಕಾರ್ಯವು ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗುತ್ತಿರಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಜರಾಸಂಧನು ಜಯಿಸಲಶಕ್ಯನನ್ನಾ
ಗಿತಿಳಿದು ಭೀಮನಿಂದ ಅವನಂ ಸಂಹಾರಂ ಗೆದ್ದಿದ್ದನೆಂಬ ಅರ್ಥವಂ ಶ್ರೀಶುಕಾಚಾರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ
ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆ-

ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕೇಳು, ಒಂದೆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಾನಮಧ್ಯಮೇಳಗೆ ಧರ್ಮರಾಯನು
ಮುನಿಗಳಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯರಿಂ ತವ್ಯಾಪದಿರಿಂದಲೂ ||೧|| ಆಚಾರ್ಯರಿಂ ಕುಲವೃದ್ಧರಿಂ ಕ್ಷತ್ರೀಗಳಿಂ ಬಂ
ಧುಜನರಿಂದಲೂ ಆಶ್ರಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನಿನ್ನೋರ್ವನಿಂಹೊರತು
ಮತ್ತೆಯೋರ್ವರಿಂ ತನಗಿಪ್ಪವಾದ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಧಿಸಲಶಕ್ಯವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಾದುದರಿಂದ ಕೇ
ಳುತಲಿರುವ ಮಿಕ್ಕವರಂತಿಕ್ಕಿವೆ ಎಲೈಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ನಿಜ್ಞಾಪಿಸುವನೆಂ
ತೆನೆ ||೨|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಕೇಳು, ನಾನು ಕ್ರತುಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ರಾಜಸೂಯದಿಂ ಪಾವನುಗಳಾದ ಇಂ
ದ್ರಾದಿರೂಪಂಗಳಾದ ನಿನ್ನಯಂಶಮೂರ್ತಿಗಳಂ ಪೂಜಿಸುವೆನೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿರುವೆನು. ನಮ್ಮ ಆಮನೋರ
ಥವಂ ನೀನು ಪೂರಯಿಸುವನಾಗು ||೩|| ಎಲೈಪದ್ಮನಾಭನೇ! ಯಾವಕ್ಷಣಿಗಿಳು ಅಕುಭಪರಿಹಾರಕಂಗಳಾದ ನಿನ್ನ
ಪಾದಂಗಳಂ ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಯದಿಂ ನೇವಿಸುತ್ತಿರುವರೋ ಆಪುರುಷರೇ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಪಡೆಯುತ್ತಿರಾ

ಗರ್ವಾಶಾಸುತಯುತಚತಿಸಕುಕನಾನ್ಯಃ ||೩|| ತದ್ವೈವದವಭವತಶ್ಚ ರಣಾರವಿಂದನವಾನುಭವಮಿಹಪಶ್ಯ
ತುಲೂಕಮಪು|ಯತ್ವಾಂಭಜಂತಿನಭಜಂತ್ಯುತಪೂಭಯಪಾಂನಿಷ್ಠಾಂಪ್ರದರ್ಶಯವಿಭೂಕುರುಸ್ತಂ
ಜಯಾನಾಮ ||೪|| ನಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಸುಪರಭದಮತಿಸ್ತವಸ್ಯಾತ್ಸುರಾತ್ಮನಸ್ಸಮದ್ಯಶಸ್ಸುಸುಖಾನು
ಭೂತೇ|ಸಂನೇವತಾಂಸುರತರೂರಿವತೇಪ್ರಸಾದಸ್ಯವಾನುರೂಪುಬದಯೊನವಿಸರ್ಯಯೇತ ||೬|| ಶ್ರೀಭಗ
ವಾ ||ಸಮ್ಯಗ್ವ್ಯವಸಿತಂರಾಜಃಭವತಾಶತುಕ್ತರ್ಕನ|ಕಲ್ಯಾಣೀಯೇನತೇಕೀರ್ತೀರ್ಲೂಕಾನನುಭವಿ

ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವರೋ, ಗೃಣಂತೀಚ-ಮಾತಿನಿಂದ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರುವರೋ, ಕಮಲನಾವ-ಪದ್ಮನಾಭನಾವ ಕೃಷ್ಣನೇ ! ತೇ
ಅವರು, ಭವಾಪವರ್ಣ-ಸಂಸಾರದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು, ವಿಂದಂತಿ-ಅನುಭವಿಸುವರು, ತೇ-ಅವರು, ಆಕಾಶತೇಯದಿ-ಅವೇಕ್ಷಿ
ನುವರಾವರೆ, ಆಶೀರ್ವಹಿಸಿ-ಮನೋರಥ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಗಳಿಸ್ತು, ವಿಂದಂತಿ-ಅನುಭವಿಸುವರು. ಅಸ್ಯೇ-ಇತರರಾದ ಚಕ್ರಪತಿ
ಗಳೂ ಕೂಡ, ಸವಿಂದಂತಿ-ಅನುಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲವು ||೪|| ದೇವವೇದ-ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ದೇವರಾದಕೃಷ್ಣನೇ ! ತತ್-ಆಕಾರಣದಿಂ
ದ, ವಿಸ್ತರೋಕ-ಈ ಜನವು, ಭವತೇ-ನಿನ್ನ, ಚರಣಾರವಿಂದ ಸೇವಾನುಭಾವ-ಅಡಿದಾವರೆಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ವನ್ನು, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಪಶ್ಯತು-ನೋಡಲಿ, ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ, ಯೇ-ಯಾರು, ತ್ವಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಭಜಂತಿ-ಪ್ರ
ತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುವರೋ, ಉತವಾ-ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಭಜಂತಿ-ಕರ್ಮಾದಿಪ್ರಾಧಾನ್ಯದಿಂದ ನಿನ್ನಂಸೇವಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಉಭೇ
ಯೇಪಾಂ-ಹಾಗೆ ಎರಡುಬಗೆಯಾಗಿರುವ, ಕುರುಸ್ಯಂಜಯಾನಾಂ-ಕುರುಕುಲದವರಿಗೂ ಸ್ತಂಜಯ ಕುಲದವರಿಗೂ, ನಿಷ್ಠಾಂ-
ನಿನ್ನನ್ನಿತ್ತಿಯನ್ನು, ಪ್ರದರ್ಶಯ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ತೋರಿಸು, ||೫|| ಬ್ರಹ್ಮಣಃ-ನಿರುಪಾಧಿಕ ಚೈತನ್ಯವಾದ, ಸರ್ವಾತ್ಮನಃ-ಸಕಲ
ಪಾತ್ರಿಗಳೇ-ಆತ್ಮವಾದ, ಸಮದ್ಯಶಃ-ಸಮವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ, ಸ್ವಸುಖಾನುಭೂತೇ-ಸ್ವರೂಪಸುಖವನ್ನೇ
ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವನಾದಂಥಾ, ತವ-ನಿನಗೆ, ಸ್ವಪರಭೇದಮತೀ-ತಾನು ಇತರರಂಬ ಭೇದಬುದ್ಧಿಯ, ಸಸ್ಯಾತ್-ಇಲ್ಲದನೋ
ಗಲಿ, [ಅದರೂ] ಸಂಸೇವತಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಸೇವಿಸುವವರಿಗೇ, ಸುರತರೂರಿವ-ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ದೇನೆಯಿಂದ ಹೇಗೋ
ಹಾಗೆ, ಸೇವಾನುರೂಪಉದಯಃ-ಸೇವೆಗೇತಕ್ಕ ಫಲವುಳ್ಳ, ತೇಪ್ರಸಾದಃ-ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವುಂಟಾಗುವುದು. ಅತ್ರ-ಈ ವಿಷ
ಯದಲ್ಲಿ, ವಿಸರ್ಯಯಃ-ವ್ಯತ್ಯಾಸವು, ನ-ಇಲ್ಲವು ||೬|| (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುವನು) 'ಶತುಕ್ತರ್ಕನ-ಹೆಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಣಗೊ
ಳಿಸುವಂಥಾ, ರಾಜಃ-ಧರ್ಮರಾಯನೇ, ಭವತಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಸಮ್ಯಕ್-ಚನ್ನಾಗಿ, ವ್ಯವಸಿತಂ-ವಿಚಾರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಯೇನ-

ವರು. ಮತ್ತು ಇವ್ವಾರ್ಥಗಳೆಂಬ ಯಸುಪರಾದರೆ ಅವುಗಳೆಂಕೂಡ ಅವರೇಪಡೆಯುವರಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರು ಚಕ್ರ
ವರ್ತಿಗಳಾದರೂ ಪಡೆಯಲಾರರಃ ||೪|| ಎಲೈದೇವೋತ್ತಮನೇ ! ಆಕಾರಣದಿಂದ ದೀಲೋಕವು ಈಗ ನಿನ್ನಪಾದಾ
ವಿಂದಂಗಳ ಸೇವಾಪ್ರಭಾವವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಲಿ. ಈರೀತಿಯಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯೇ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕವೆಂ
ದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೂ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತರಾದ ಯಾದವಕುರುಸ್ಯುಜಯ ದೇಶಸ್ಥರಾದ ಕೆಲವ
ರು ಅರಸುಗಳು ನಿನ್ನಭಕ್ತಿಯಂ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಸಾಧಕವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರಿ
ಗೂ, ಮತ್ತುಯಾರು ಅಜ್ಞಾನನಿವೃತ್ತಿಗೋಸುಗ ನಿನ್ನಂ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವರೋ, ಯಾರು ನಿನ್ನಂ ಸೇವಿಸುವುದಿ
ಲ್ಲರೋ, ಅವೆಲ್ಲರಿಗೂಕೂಡ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯಂ ತೋರಿಸುವನಾಗು ||೫|| ಎಲೈಶ್ರೀಹರಿಯೇ ! ನಿರುಪಾಧಿಕನಾಗಿ ಸ
ಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಆತ್ಮರೂಪನಾಗಿ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ನಿಜಾನಂದವನನುಭವಿಸುವನಾಗಿಯೂ ಇರು
ವವನಾದಕಾರಣದಿಂದ. ನಿನಗೆ ಇವನು ಸ್ವಕೀಯನು ಇವನುಪರಕೀಯನು ಎಂಬಭೇದಬುದ್ಧಿಯು ಇಲ್ಲವೇಯಿಲ್ಲ.
ಅದಾಗ್ಯೂ ಯಾವೇತಿಯಾಗಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ರಾಗಾದಿಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸೇವಕರಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಅನ್ಯರ
ಲ್ಲಿ ಫಲದಾತ್ಮತ್ವವಿಲ್ಲವೋ ಅವೇರೀತಿಯಾಗಿ ಸೇವಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾದವುಂಟಾಗುವುದೇಹೊರತು ಅ
ನ್ಯರಿಗಿಲ್ಲ. ಅಸೇವಕರಲ್ಲಿಯೂ ಆಯಾಸೇವೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ಆಕಾರಣ
ದಿಂದ. ನಿನಗೆ ವೈಷಮ್ಯವೂಇಲ್ಲ ||೬|| ಎಂದು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಧರ್ಮರಾಯನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಜ್ಞಾಪನೆಯಂ

ಪ್ರತಿ |೭| ಋಷೀಣಾಂ ಪಿತೃದೇವಾನಾಂ ಸುಹೃದಾಮಸಿನಃ ಪ್ರಭೋ | ಸರ್ವೈರಾಮಪಿಭೂತಾನಾಂ ವೀರ್ಯೇ
ತೇಕ್ರತುರಾಶಯಮ್ ||೮|| ವಿಜಿತ್ಯೈವ ಪತೀತಸುರ್ವ್ಯಾ ಕೃತ್ಯಾ ಚ ಜಗತ್ತೀಂವಶಃ | ಸಂಭೃತ್ಯ ಸರ್ವಸಂಭಾ
ರಾನಾಹರಸ್ಯಮಹಾಕ್ರತುಮ್ ||೯|| ಯಮತೇಭಾ ತರೋರಾಜೇ ಲೋಕಪಾಲಾಂಶಸಂಭವಾಃ | ಜಿತೇ ಸಾಂ
ತ್ಯವತಾತೇಹಂದುರ್ಜಯೋಕ್ತೃತಾತ್ಯಭಿಃ ||೧೦|| ನಕಶ್ಚಿನ್ಯತ್ಪರಂ ಲೋಕತೇಜಸಾಯಶನಾಶ್ರಿಯಾ |
ವಿಭೂತಿಭಿರ್ವಾ ಭಿಭವೇದ್ಧೈರೊಪಿಕಿಮುಪಾರ್ಥಿವಾಃ ||೧೧|| ಶ್ರೀಶುಕಃ || ನಿಶಮ್ಯ ಭಗವದ್ಗೀತಂ ಪ್ರೀತಃ ||

ಯಾವರಾಜನೂಯದಿಂದ, ಕಲ್ಯಾಣೀ-ವಂಗಳಿಕರವಾದ, ತೇಕೀರ್ತಿ-ನಿನ್ನ ಜನರು ವಾನಿಯು, ಲೋಕಾ-ಭುವನಗಳನ್ನು, ಅನು
ಭವಿಸ್ವತೀ-ವ್ಯಾಪಿಸುವುದೋ ||೭|| ಪ್ರಭೋ-ಭೋರೆಯೇ ! ಋಷೀಣಾಂ-ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೂ, ಪಿತೃದೇವಾನಾಂ- ಪಿತೃದೇ
ವತೆಗಳಿಗೂ, ಸುಹೃದಾ-ಮಿತ್ರರಿಗೂ, ನೋಪಿ-ನಮಗೂ, ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭೂತಾನಾಮಪಿ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ, ಅಯಂಕ್ರ
ತುರಾಶ-ಈ ಯಾಗಶ್ರೇಷ್ಠವು, ಈ ಸ್ಥಿತೆ-ಅಪೀಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವುದು ||೮|| ಸರ್ವಾನ್ಯಪತೀತ-ಸಮಸ್ತರಾಜರನ್ನೂ, ವಿಜಿ
ತ್ಯ-ಗೆದ್ದು, ಜಗತ್ತೀಂ-ಭೂಮಿಯನ್ನು, ವಶೇ-ಸಾಧೀನದಲ್ಲಿ, ಕೃತ್ಯಾ-ಮಾಡಿ, ಸರ್ವಸಂಭಾರಾಂಶ-ಸಕಲಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ,
ಸಂಭೃತ್ಯ-ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಹಾಕ್ರತುಂ-ದೊಡ್ಡಯಜ್ಞವನ್ನು, ಆಹರಸ್ಯ-ಸಂಪಾದಿಸಿಕೋ ||೯|| ರಾಜ-ಅರಸೇ ! ಯೇ
ಭಾತರಃ-ಯಾವನನ್ನ ಸೋದರರಂತೆಲೋ, ತಪತೇ-ಆಯಾ ಭೀಮಾರ್ಜುನಾದಿಗಳು, ಲೋಕಪಾಲಾಂಶಸಂಭವಾಃ- ವಾಯ್ವಿಂ
ದಾದ್ರಿ ದೇವತೆಗಳ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಯಃ-ಯಾವನಾನು, ಅಕೃತಾತ್ಯಭಿಃ- ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಲ್ಲದವರಿಂದ, ದುರ್ಜ
ಯಃ-ಜಯಿಸಲ್ಪಡದೇ ಇರುವನೋ, ಸೋಶಂಚ-ಆನಾನೂಕೂಡ, ಆತ್ಮವತಾ-ಜಿತಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಜಿತೇ-ಗೆಲ್ಲಲ್ಪ
ಟ್ಟವನು, ಅಸ್ತಿ-ಆಗಿರುವನು ||೧೦|| ಲೋಕೇ-ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ಕಶ್ಚಿದ್ವೈರೋಪಿ-ಒಬ್ಬ ದೇವರಾದರೂ, ಮತ್ಪರಂ-ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆ
ನಕ್ತನಾದ ಭಕ್ತನನ್ನು, ತೇಜಸಾ-ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದಲೂ, ಯಶಸಾ-ಶ್ರಿಯಿಂದಲೂ, ಶ್ರೀಯಾ-ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ, ವಿಭೂತಿಭಿ
ರ್ವಾ-ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದಲಾದರೂ, ನಾಭಿಭವೇತೇ-ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾರನು, ಪಾರ್ಥಿವಾಃ-ಅರಸರು, ಕಿಮು-ಏನುಜೇತಕ್ಕೈವರಾಗಿರು
ವರು ||೧೧|| (ಶ್ರೀಶುಕರುಹೇಳುವರು) ಭಗವದ್ಗೀತಂ-ಹೀಗೆ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು, ನಿಶಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರೀ
ತಿಯುಂಟಾದವ ನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪುಲ್ಲಮಾಖಾಂಬುಜಃ-ಅರಳಿದ ಮೊಗದಾವರೆಯುಳ್ಳವನಾದ ಧರ್ಮರಾಯನು, ವಿಷ್ಣುತೇಜೋ
ವಬ್ಧುಂಹಿತಾ-ಕೃಷ್ಣನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಭ ವೈದ್ಯಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ಭಾರ್ತೃಣ-ತಮ್ಮಂದಿರನ್ನು, ದಿಗ್ವಿಜಯೇ-ದಿಕ್ಕುಗ

ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ-ಎಲೈ, ಕತ್ರಸಂಹಾರಕನಾದ ಧರ್ಮರಾಯನೇ ! ಕೇಳು, ಯಾವಯಾ
ಗಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ನಿನ್ನ ಶುಭಕರವಾದ ಕೀರ್ತಿಯು ಸಮಸ್ತಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸುವುದೋ ಆಪ್ರಕಾರವಾಗಿ
ನೀನು ಯಾಗಸೂತ್ರವುಂ ಚನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವನಾದೆ. ಎಂತೆಂದರೆ ||೭|| ಎಲೈ ಅರಸೇ ! ಋಷಿಗಳಿಗೂ ದೇವತೆಗಳಿ
ಗೂ ಆಪ್ತರಾದನಮಗೂ ಸಮಸ್ತಭೂತಂಗಳಿಗೂ ಈರಾಜಸೂಯಯಾಗವು ಇಷ್ಟವಾಂದತಿಯದು ||೮|| ನೀನು
ಸಮಸ್ತ ಭೂತಂಗಳೆಂಜಯಿಸಿ ಭೂಮಿಯಂಸ್ವಾಧೀನಂಗೆಯ್ದ ಸಮಸ್ತಂಗಳಾದ ಯಜ್ಞಸಾಮಗ್ರಿಗಳಂ ಸಂ
ಪಾದಿಸಿ ಮಹಾಕ್ರತುವನ್ನು ಆಚರಿಸುವನಾಗು ||೯|| ನಿನ್ನ ಈತಮ್ಮಂದಿರು ಇಂದ್ರಾದಿಲೋಕಪಾಲಕರ ಅಂಶಗ
ಳು ಜನಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಯಾವ ನಾನು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಲ್ಲದೆ ಯಿರುವ ಪುರುಷನು ಜಯಿಸಲಕ್ಕೈನೋ ಅಂತಪ್ಪ
ನಾನು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದ ನಿನ್ನಿಂದ ಜಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವೆನು ||೧೦|| ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೇವನಾದಾಗ್ಯೂ ನನ್ನ
ಭಕ್ತನಾದ ಪುರುಷನು ಪಭಾವದಿಂದಲೂ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದಲೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದಲೂ ತಿರ
ಸ್ಕರಿಸಲಾರನು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಕ್ತನು ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರವಾದ ಅರಸುಗಳು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾರರೆಂದು ಏ
ನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ||೧೧|| ಎಂದು ಭಗವಂತನಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಚನವು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮರಾಯನು ಸಂತೋ
ಷಪಟ್ಟು, ನಿಶಮಿತವಾದ ಮುಖಪದ್ಮಪುಷ್ಪವನಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ವೈದ್ಯಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವತಮ್ಮಂ
ದಿರು ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೋಸುಗ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನೆಂತೆನೆ ||೧೨|| ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನು ತಮ್ಮನಾದ ಸಹದೇವನಂ ಸ್ತಂ

ಉನುಖಾಂಬುಜಃ | ಭ್ರಾತೃತ್ವಾದಿಗ್ವಿಜಯಯುಜ್ಜವಿಸ್ತೃತಜೋಃಪಬ್ಧಂಹಿತಾ ||೧೮|| ಸಹದೇ
ಪಂದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಮಾದಿತತ್ಸಹಸ್ಯಂಜಯೈಃ | ದಿಶಿಪ್ರತೀಚ್ಯಂತಕಾಲಮಾದೀಚ್ಯಾಂಸವ್ಯಸಾಜಿನವಾ |
ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂವೃಕೋದರಂಮತ್ಸ್ಯೋಕೇಕಯೈಸ್ಸಹನುದ್ರಕ್ಯಃ ||೧೯|| ತವಿಜಿತ್ಯನ್ತಃಪ್ರವೀರಾನಾ
ಜಹ್ಮುರ್ಗಿಗ್ವೃಹಜಸಾ | ಅಜಾತತತ್ರವೇಭೂರಿದ್ರವಿಣಂನೃಪಯಃಕ್ಷ್ಯತೇ ||೨೦|| ಶುಕ್ರತ್ವಜಿತಂ
ಜರಾಸಂಧಂನೃಪತರ್ಧ್ಯಾಯತೋಹಃ | ಆಹೋಪಾಯಂತಮೆವಾದ್ಯುಲದ್ಧವ್ರೇಯಮಾನಾಚಹ ||೨೧||
ಭೀಮನೇನೋರ್ಜುನಃಕೃಷ್ಣಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗಧರಾಸ್ತತಃ | ಜಗ್ಮುರ್ಗಿರಿವ್ರಜಂತಾತಬೃಹದ್ರಥಸುತೋ
ಯತಃ ||೨೨|| ತಂಗತ್ಯಾತಿಥ್ಯವೇಳಾಯಾಂಗೃಹಮಗೃಹಮಧಿಗಮ | ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂಗಮಯಾಚಂತರಾ
ಜನ್ಯಾಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗಿನಃ ||೨೩|| ರಾಜವಿದ್ಧ್ಯುತಿಥೀನಸ್ಮಾನರ್ಥಿನೋದೂರಮಾಗತಾಃ | ತನ್ನಃಪ್ರಯ

ಇನ್ನುಗೆಲ್ಲವವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಅಯುಜ್ಜ-ಅಷ್ಟಾಪಿಸಿದನು ||೧೮|| ಸೌಂಜಯೈಸ್ಸಹ-ಸೃಂಜಯೇಂಬ ಅರಸುಗಳೊಡನೆ, ಸಹದೇ
ಪಂ-ಸಹದೇವನೆಂಬ ತಮ್ಮನನ್ನು, ಪಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಂ-ತೆಂಕಲಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಆದಿತ-ಅಷ್ಟಾಪಿಸಿದನು, ಮತ್ಸ್ಯೋಸ್ಯಹ-ಮತ್ಸ್ಯದೇಶ
ನವರೊಡನೆ ಕೂಡಿದ, ನಕುಲಂ-ನಕುಲನನ್ನು, ಪ್ರತೀಚ್ಯಂತ-ಪಡುವಲಕಡೆಯಲ್ಲಿ(ಗೆಯ್ದುಬರುವುದಕ್ಕಾಗಿ) ಅಷ್ಟಾಪಿಸಿದನು,ಕೇ
ಕಯೈಸ್ಸಹ-ಕೇಕಯದೇಶದರಸುಗಳೊಡನೆ, ಸವ್ಯಸಾಜಿನಂ-ಅರ್ಜುನನನ್ನು, ಉದೀಚ್ಯಾಂ-ಬಡಕಲಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ,ಜಯಿಸಲು
ಆದಿತ-ಅಷ್ಟಾಪಿಸಿದನು ||೧೯|| ನೃಪ-ಅರಸನಾದ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ ಕೇಳು, ತೇ-ಆತಮ್ತಂದಿರು ವೀರಾಣ-ಕೂರರಾದ, ನೃಪಾಣ
ಅರಸುಗಳನ್ನು, ವಿಜಿತ್ಯ-ಗೆದ್ದು, ಒಜಸಾ-ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ, ಯಕ್ಷ್ಯತೇ-ಯಾಗಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಅಜಾತತತ್ರವೇ-ಧರ್ಮರಾ
ಯಂಗೆ, ಭೂರಿದ್ರವಿಣಂ-ಬಹುಧನವನ್ನು, ದಿಗ್ವಿಜಯ-ದೇಶಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ, ಅಜಮೃತಿ-ತಂದಿತ್ತರು ||೨೦|| ಆಪ್ಯಃ-ಆದಿಪುರುಷನಾ
ಜ, ಹುಃ-ಕೃಷ್ಣನು ಜರಾಸಂಧಂ-ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯರಾದನನ್ನು, ಅಜಿತಂ-ಗೆಲ್ಲಲ್ಪಡಬೇ ಇರುವವನ್ನಾಗಿ, ಶುಕ್ರತ್ವ-ಕೇಳಿ, ಧ್ಯಾ
ಯತಃ-ಅತೀತಿಸುತ್ತಿರುವ, ನೃಪತೇಃ-ಅರಸನಿಗೆ, ಉದ್ಧವ್ರೇಯಮಾಹ-ಉದ್ಧವನು ಯಾವುದರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದನೋ, ತಮು
ಪಾಯಮೇವ-ಆಯುಕ್ತಿಯನ್ನೇ, ಅಹ-ಪೇಶಿದನು ||೨೧|| ತತಃ-ಬಳಿಕ, ತಾತ-ಅನ್ಯಾ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಭೀಮನೇನ-ಭೀಮನೂ,
ಆರ್ಜುನಃ-ಆರ್ಜುನನೂ, ಕೃಷ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನೂ, ಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗಧರಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಗುರುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡವರಾಗಿ, ಬೃಹ
ದ್ರಥಸುತಃ-ಬೃಹದ್ರಥರಾದ ಮಗನಾದ ಜರಾಸಂಧನು,ಯತಃ-ಎಲ್ಲಿರುವನೋ, ತತೋಗಿರಿವ್ರಜಂ-ಆ ಗಿರಿವ್ರಜನಗರವನ್ನು
ಕುರಿತು, ತೇಶ್ವರು ||೨೨|| ಗೃಹಮೇಧಿನಂ-ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಯಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಮೀಯನಾದ, ಗೃಹೇಷು-ಮನೆಗೆ
ಳಲ್ಲಿರುವಂಥಾ, ತಂ-ಆ ಜರಾಸಂಧನನ್ನು,ಆತಿಥ್ಯವೇಳಾಯಾಂ-ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಗತ್ಯಾ-ಹೋಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗಿನಃ-
ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಷವುಳ್ಳ, ರಾಜನ್ಯಾ-ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತರಾದ, ಭೀಮಾರ್ಜುನ ಕೃಷ್ಣರು, ತಮಯಾಚಂತ-ಚೆನ್ನಾಗಿಬೇಡಿಕೊಂ
ಡರು ||೨೩|| ರಾಜ-ಎಲೈ ಮಗಧರಾಯನೇ | ದೂರಂ-ದೂರದೇಶವನ್ನೂ ಕುರಿತು, ಆಗತಾ-ಬಂದಿರುವರಾದ, ಅಸ್ಮಾಣ-

ಜಯದೇಶಸ್ಥರಾದ ಅರಸುಗಳೊಡಗೂಡಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೂ, ನಕುಲನಂ ಮತ್ಸ್ಯದೇಶಸ್ಥರಾದ ಅರಸುಗಳೊಡ
ಗೂಡಿಸಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿಗೂ, ಅರ್ಜುನನಂ ಕೇಕಯದೇಶಸ್ಥರಾದ ಅರಸುಗಳೊಡಗೂಡಿಸಿ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೂ, ಭೀ
ಮನಂ ಮದ್ರದೇಶಸ್ಥರಾದ ಅರಸುಗಳೊಡಗೂಡಿಸಿ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೂಸಹ ಕಳುಹಿಸಿದನು ||೨೩|| ಎಲೈಅರನೇಕೇ
ಳು, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವೀರರಾದ ಆಭೀಮಾನಿಗಳು ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ದಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ ಭೂಪತಿಗಳಂ ಜಯಿಸಿ ಆಯಾದಿಕ್ಕು
ಗಳೆಡೆಗೇಯಿಂದ ಯಜಮಾನನಾದ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೋಸುಗ ಅಧಿಕವಾದಧನಮ ತಂದೊಪ್ಪಿಸಿದರು ||೨೪||ಅನಂ
ತರದಲ್ಲಿ ಜರಾಸಂಧನು ಜಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆಂಬ ಅರ್ಥವಂ ಭೀಮಾದಿಗಳ ದನೆಯಿಂದಕೇಳಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲು ಆಗ ಆದಿಪು
ರುಷನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜರಾಸಂಧನ ವಧೆಗೋಸುಗ ಉದ್ಧವನು ಯಾವಉಪಾಯವಂ ಪೇಳಿದ
ನೋ ಅವರನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದನು ||೨೫|| ಬಳಿಕ ಭೀಮನೂ ಅರ್ಜುನನೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇವರಮೂವರೂಬಾ
ಣವೇಮೊಗಳಂ ಧರಿಸಿದವರಾಗಿ ಜರಾಸಂಧನಿರುವ ಗಿರಿವ್ರಜವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವನೆಯ್ದಿದರು ||೨೬|| ಆಮೇಲೆ ಕ್ಷೇತ್ರ
ರಾದ ಆಭೀಮಾನಿಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಷಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಆತಿಥ್ಯಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನಾದ ಅಜರಾಸಂ

ಧನನೆಯಿದ್ದು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಯಾಚಿಸಿದರು-ಅದೆಂತನೆ ||೧೩|| ಎಲೈಅರಸೇ! ಅತಿಥಿಗಳಾದ ನಮ್ಮೂರ ದೂರ, ವೇಳದದನೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಯಾಚಕರನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವನಾಗು. ನಿನಗೆ ಕುಭವಂಟಾಗಲಿ, ಅವುದನಾವು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿರುವೆವೋ ಅನಮ್ನಿಷ್ಟಾರ್ಥವಂ ನಮಗೆ ಕೂಡುವನಾಗು ||೧೪|| ಎಲೈ, ಜರಾಸಂಧನೇ! ಕೇಳು,ಯಾ ವರೀತಿಯಿಂದ ಅದು ದುರ್ಜನರಿಗೆ ಅಕಾರ್ಯವೆಂದು ನಿಷಿದ್ಧವಾದುದಿಲ್ಲವೋ ಅದೇರೀತಿಯಿಂದ ಹ್ವಮಾವಂತರಿಗೆ ಸಹಿಸಲಶಕ್ಯವಾದುಂ- ಏಗೆಯೇ ಅತ್ಯಂತದಾತ್ಮಗಳಿಗೆ-ಕೂಡಲಶಕ್ಯವಾದುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಮದ್ಭವಿಯುಳ್ಳವನಿಗಾದ ರೋ ಹೆರವನೇ ಅಲ್ಲ || ೧೫ || ಇವಪುರುಷನು ತಾನುಸಮರ್ಥನಾದರೂ ಅನಿತ್ಯವಾದ ಕರೀರದಿಂದ ಕಾಶ್ಯತವಾದ ಸ ತ್ವರವರಿಂ ಕ್ಲಾಘಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಕೀರ್ತಿಯಂ ಸಂಪಾದಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವನಂ ನಿಂದಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ದುಃಖ ಪಡಿಸಬೇಕು || ೧೬ || ಎಲೈಜರಾಸಂಧನೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಾಯನು ವಿಶ್ವಾಘಾತ್ರನ ಸಾಲವು ತಾನುತೀರಿ ಸಿಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗ ಪತ್ನೀಪುತ್ರಾದಿಸಮಸ್ತವಸ್ತುಗಳಂ ಮಾರಿಬಿಟ್ಟು ತಾನು ಚಂಡಾಲತ್ವಮ ಆನುಭವಿಸಿದನಾದ ನೋ, ಅವನು ದೈನ್ಯಪಟ್ಟವನಾಗದೆ ಅಯೋಧ್ಯಾಪುರವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರೊಡಗೂಡಿ ಸ್ವರ್ಗವನೆಯ್ದಿದನು. ಅ ವೇರೀತಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ವದೊಳು ರಂತಿದೇವನೆಂಬಅರಸು ತನ್ನ ಪತ್ನೀಪುತ್ರಾದಿಗಳೊಡಗೂಡಿ ೪೪ದಿನಗಳು ಜೀವ ನಾರ್ಥವಾಗಿ ಜಲವಂಸಹಪಡೆಂದವನಾಗದೆಂದಿದ್ದು, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅತಿಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಜಲವಂಕೂ ಡ ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಲಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿಬಂದಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಿತ್ತು ತಾನು ಸಕುಟುಂಬನಾಗಿ ಉಪವಾಸಗೆಯ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಕವನೆಯ್ದಿದನು. ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಲನೆಂಬಯುವಿಯು ಆರುತಿಂಗಳು ಅನ್ನೋದಕಾದಿಗಳಿಲ್ಲವೆ ಷ್ಟೇಣನಾಗಿ ಪತ್ನೀಪುತ್ರ ರಾಜವಂ- ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಅತಿಥ್ಯವೆಗೆಯ್ದವನಾದುದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಣರೊಕವನೆಯ್ದಿದನು. ಅದೇರೀತಿ ರು ಕರಣಹೊಂದಿರುವ ಕಪೋತಪಕ್ಷಿಯಂ ರಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗ ತನ್ನ ಮಾಂ ಸವಂ ಗಿಡಗನಿಗಿತ್ತು ಸ್ವ- ರು. ಅದೇರೀತಿಯಿಂದ ಮಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪವಂಧರಿಸಿ

ಸ್ವರೈರಾಕೃತಿಭಿನ್ನೈಸ್ತಾಪ್ರಕೋಪೈಜ್ಯಾಹತೈರಪಿ ! ರಾಜನ್ಯಬಂಧೂವಿಚ್ಛೇದ್ಯದ್ವೈಪ್ಲವಾ
 ರ್ವಾನಚಿಂತಯತೆ ||೧೮|| ರಾಜನ್ಯಬಂಧವೋಹೈತಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗಾನಿಬಿಭ್ರತಿ | ದದಾಮಿಕಾವಿಂತಂತಭ್ಯ
 ಆತ್ಮಾನಮಪಿದುಸ್ತೃಜಮ ||೧೯|| ಬಲನ್ಮಕೂಯತೇಕೀರ್ತಿರ್ವಿತಾದಿಹ್ವೈಕಲ್ಪವಾ | ಐಶ್ವರ್ಯ
 ದ್ಭ್ರಂಶಿತನೋಪವಿಪ್ರವ್ಯಾಜೇನವಿಷ್ಣುನಾ ||೨೦|| ಶ್ರಿಯಂಜಿಹೀರ್ಷತಂದ್ರಸ್ಯವಿಪ್ಲವೇದ್ವಿಜರೂಪಿಣಿ |
 ಜಾನನ್ನಪಿಮಹೀಂಪಾ ದಾದ್ವಾರ್ಥಮಾಣೋಪಿದೃತ್ಯರಾಟ್ ||೨೧|| ಜೀವತಾಧಾಪ್ರಾಣಾರ್ಥಾಯಕೇ

ಧಾರಾಜಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ, ಆಕೃತಿಭಿಃ-ಆ ಕಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಜ್ಯಾಹತೈಃ-ಬಿಲ್ಲಿನದೆಕೆಯಿಂದ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಪ್ರಕೋಪೈಃ-ಹಿಂಗೆಯಿಂದಲೂ, ತಾಪ-ಆ ಯಾಚಕರನ್ನು, ದ್ವೈಪ್ಲವಾರ್ವಾ-ಪೂರ್ವದೊಳು ದ್ರಾವದೀನ್ಯಯಂವರವಿ ಕಾಲಗಳ
 ಲಿ, ತನ್ನಿಂಹ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿರುವ, ರಾಜನ್ಯಬಂಧೂ-ಹೃತ್ತಿಯರನ್ನಾಗಿ, ವಿಚ್ಛೇದ್ಯ-ತಿಳಿಸು, ಅಚಿಂತಯತೆ-ಯೋಚಿಸಿ
 ದನು ||೧೮|| ವಿತೇ-ಇವರು, ರಾಜನ್ಯಬಂಧವೋ-ಅರಸುನಂಟರಲ್ಲವೆ. (ಆದರೂ) ಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗಾನಿ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಚಿಹ್ನೆಗಳ
 ನ್ನು, ವಿಭ್ರತಿ-ಧರಿಸಿದಿದ್ದಾರೆ, ತೇಭ್ಯಃ-ಅವರಿಗೆ, ದ ಸ್ತೃಜಂ-ಬಿಡಕೊಡದಂಥಾ, ಆತ್ಮಾನಮಪಿ-ಪ್ರಾಣವನ್ನಾದರೂ, ಕಾ
 ವಿಂತಂ-ಅವರ ಷುನೋರಥವನ್ನು, ದದಾಮಿ-ಕೊಡುವನು ||೧೯|| ಬಲೇಃ-ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ, ಕೀರ್ತಿಃ-ಹೆಸರುವಾಸಿಯು, ದಿ
 ಹ್ವೈ-ದೇಸಗಳಲ್ಲಿ, ವಿತತಾ-ವ್ಯಾಪಕವಾದ್ದಾಗಿಯೂ, ಅಕಲ್ಪವಾ-ಮೋಹವಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿಯೂ, ಕೂಯತೇನು- ಕೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆಯು
 ವ್ಯಾ, ನೋಪಿ-ಆ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯೊಕೊಡ, ವಿಪ್ರವ್ಯಾಜೇನ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂಬ ನೆವವುಳ್ಳ, ವಿಷ್ಣುನಾ-ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ, ಐಶ್ವ
 ರ್ಯಾತ್-ಒಡತನದ ದೇಸಿಯಿಂದ, ಭ್ರಂಶಿತೇ-ಜಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ||೨೦|| ದೈತ್ಯರಾಟ್-ದೈತ್ಯರಿಗರಸಾದ ಬಲಿಯು, ಜಾನ
 ನ್ನಪಿ-ತಿಳಿದವನಾದರೂ, ಇಂದ್ರಸ್ಯ-ಇಂದ್ರನ, ಶ್ರಿಯಂ-ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು, ಜಿಹೀರ್ಷತೇ-ತನ್ನಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲೆಣನವಂದಾ,
 ದ್ವಿಜರೂಪಿಣೇ-ವಾಮನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪವುಳ್ಳ, ವಿಷ್ಣುವೇ-ಉಪೇಂದ್ರನಿಗೆ, ಮಹೀಂ-ಭೂಮಿಯನ್ನು, ವಾಯಮಾಣೋಪಿ-
 ಶುಕನಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾದರೂ, ಪ್ರಾಣಾತ್-ಕೊಟ್ಟನು ||೨೧|| ಪತಮಾನೇನ-ಬಿದ್ದುಹೋಗುತ್ತಿರುವಂಥಾ, ಬ್ರಾ

ಹವ ಶ್ರೀಹರಿಗೋಸುಗ ಸರ್ವಸ್ವವನಿತ್ತು. ಅಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನೇ ತನ್ನ ಅಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅದೇರಿತಿಯಿಂದ
 ಪೂರ್ವದೊಳಗೊಂದು ಕರ್ತೃತನುತ್ಪತ್ತಿಯು ಅತಿಥಿಯಾಗಿಬಂದ ಕಿರಾತನಿಗೋಸುಗ ಸ್ತ್ರೀಪಕ್ಷಿಯೊಡಗೂಡಿರುವ
 ತನ್ನ ಮಾಂಸವನಿತ್ತು ಆತ್ಮಜದಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಾಹದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗವನೆಯ್ದಿತು. ಬಳಿಕ ಅಕಿರಾತನುಕೂಡ ಆಪಕ್ಷಿಗಳ
 ಸತ್ಯಗುಣವನೋಡಿ ತಾನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಪ್ತನಾಗಿ ಮಹಾಪುಸ್ತಾನಕನೆಯ್ದಿ ಅಗ್ನಿಯು ಕಲ್ಪಟ್ಟ ದೇವಪುತ್ರ
 ವನಾಗಿ ಪಾಪರಹಿತನಾಗಿಸ್ವರ್ಗವನೆಯ್ದಿದನು. ಅದೇರಿತಿಯಿಂದ ಅನ್ಯರಾದ ವ ಛರವರುಕೂಡ ಅಶಾಸ್ತ್ರ
 ತವಾದ ಕರೀರದಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರತವಾದ ಲೋಕವನೆಯ್ದಿದರು ||೨೦|| ಎಲೈಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕೇಳು, ಭೀಮಾದಿಗಳು
 ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪವು ಪೇಳಿತಂತಿರಲು ಅಜರಾಸಂಧನು ಇವರ ಸ್ವರಗಳಿಂದಲೂ ಆಕೃತಿಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಹೆಡೆ
 ಯಂಸೆಳೆದು ಜಡ್ಡುಗಟ್ಟಿರುವ ಹಸ್ತಂಗಳಿಂದಲೂ ಅಭೀಮಾದಿಗಳಂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅರಸುಗಳನ್ನಾ
 ಗಿತಿಳಿದು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದನಂತೆ ||೨೧|| ಹೃತ್ತಿಯರಾದ ಈಮೂವರೂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇ ವವಂಧರಿಸಿಕೊಂ
 ಡು ಬಂದಿರುವರು, ತ್ಯಾಗವಂಗೈಯುತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವು ಈಗ ಇವರಿಂದ ಯಾಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತಾಗಿ ಅದ
 ನ್ನೂ ಕೂಡ ಇವರಿಗೋಸುಗ ಕೊಡುವನಾಗುವೆನು ||೨೨|| ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇ ಪವಂ ಧರಿಸಿಬಂದ ವಾಮನ
 ಮೂರ್ತಿಯಿಂ ಬಲಿಯು ತ್ರಿಲೋಕಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಆಬಲಿಯ ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾದ
 ಕೀರ್ತಿಯು ಈಗಲೂ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅತಿವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಲಿದೆಯಲ್ಲವೆ ||೨೩|| ಇಂದ್ರನ
 ತ್ರಿಲೋಕಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇ ವವಂಧರಿಸಿರುವವಾಮನಮೂರ್ತಿ
 ಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಗೋಸುಗ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ಅ
 ವರೂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು
 ಪೇಷವನಾಗಿಬಂದಿರುವನೊಂದು ತಿಳಿದಿರುವನಾದರೂ ಭೂಮಿಯನಿತ್ತನಲ್ಲ
 ತತ್ಯವಾದ ಕರೀರದಿಂದ ಬಾ

ನ್ಯೈರ್ಥಃಕ್ಷತ್ರಬಂಧುನಾ | ದೇವನಪತಮಾನೇನಹತಾವಿಪುಲಯಶಃ ||೭೬|| ಇತ್ಯುದಾರಮತಿಪಾತ್ರಹ
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನವೃಕೋದರಾಃ | ಹೇವಿಪ್ರಾಃವಿಪ್ರಯತಾಂಕಾಮೋದಾಸ್ಯಾನ್ಯಾತ್ಮಸಿರೋಪಿವಃ ||೭೭||
ಶ್ರೀಭಗವಾಃ||ಯುದ್ಧಂನೋದಹಿರಾಜಿಂದ್ರದ್ವಂದ್ವಂತ್ವಂಯದಿಮನ್ಯಸೇ |ಯುದ್ಧಾರ್ಥಿನೋಪಯಂ
ಪ್ರಾಪ್ತೌರಾಜನ್ಯಾನಾನ್ಯಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ||೭೮||ಅಸೌವೃಕೋದರಃಪಾರ್ಥಸ್ತಸ್ಯಭ್ರಾತಾರ್ಜುನೋಹ್ಯಯಂ
ಮ | ಅನಯೋರ್ಮಾರ್ತುಲಯಂವಾಂಕ್ಷ್ಯಂಜಾನೀಹಿತೇವುಮ ||೭೯|| ಏವಮಾವದಿತೋರಾಜಾಃ
ನೋಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಸ್ಮಾಮಾಗಧಃ | ಅಹಚಾಮರ್ಷಿತೋಮಂದಾಃಯುದ್ಧಂತರ್ಹಿದದಾಮಿವಃ||೮೦||ನತ್ವಯಾ

ಹೃಣಾರ್ಥಾಯ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ವಿಪುಲಯಶಃ-ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು, ಸೇಹತಾ-ಬಯಸದೆಯಿ
ರುವಂಥಾ, ಕ್ಷತ್ರಬಂಧುನಾದೇಹೇನ-ಕ್ಷತ್ರಿಯರೇರದಿಂದ, ಕೋನ್ಯೈರ್ಥಃ-ಯಾವಪ್ರಯೋಜನತಾನೆ ಇರುವುದು ||೭೬||ಇತಿ-
ಹೀಗೆ, ಉದಾರಮತಿಃ-ಧಾರಾಳವಾದಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಜರಾಸಂಧನು, ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನವೃಕೋದರಾಃ-ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಭೀಮರನ್ನು
ಕುರಿತು, ಹೇವಿಪ್ರಾಃ-ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇಗಳಿರಾ ! ಕಾಮಃ-ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು, ವಿಪ್ರಯತಾಂ-ಬಯಸಲ್ಪಡಲಿ, ಆತ್ಮಸಿರೋಪಿ-ನ
ನ್ನತಲೆಯನ್ನಾದರೂ, ಪಃ-ನಿಮಗೆ, ದಾಸ್ಯಾಮಿ-ಕೊಡುವೆನು ||೭೭|| ರಾಜೇ-ವ-ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಜರಾಸಂಧನೇ, ತ್ವಂ-
ನೀನು, ಮನ್ಯಸೇ-ದಿ-ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಿಯಾದರೆ, ನಃ-ನಮಗೆ, ದ್ವಂದ್ವಂಯುದ್ಧಂ-ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರೇ ಜಗಳವಾಡುವುದನ್ನು, ದೇಹಿ-
ಕೊಡು, ವಯಂ-ನಾವು, ಯುದ್ಧಾರ್ಥಿನಃ-ಯುದ್ಧವನ್ನು ಬಯಸಿದವರಾಗಿ, ಪ್ರಾಪ್ತೌ-ಬಂದಂಥಾ, ರಾಜನ್ಯಃ-ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾ
ಗಿರುವವು. ಅನ್ಯಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ-ಇತರರನ್ನು ಬಯಸುವಂಥವರು, ಸ-ಅಲ್ಲವು ||೭೮|| ಅಸೌ-ಇವನು, ವೃಕೋದರಃ- ತೋ
ಳನಂತೆಹೊಟ್ಟೆಯುಳ್ಳವನಾದ, ಪಾರ್ಥಃ-ಕುಂತಿಯಮಗನಾದ ಭೀಮನು, ಅಯಂ-ಇವನು, ತಸ್ಯ-ಆ ಭೀಮನಿಗೆ, ಭ್ರಾತಾ-ತಮ್ಮ
ನಾದ, ಅರ್ಜುನೋಹಿ-ಅರ್ಜುನನಲ್ಲವೆ ? ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಅನಯೋಃ-ಈ ಭೀಮಾರ್ಜುನರಿಗೆ, ಮಾತುಲೇಯಂ-ನೋದರಮಾವ
ನಮಗನಾದ, ತೇರಿಪುಂ-ನಿನಗೆ ಕತ್ರವಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾಸುದೇವನನ್ನಾಗಿ, ಜಾನೀಹಿ-ತಿಳಿದುಕೋ ||೭೯|| ಏವ-ಹೀಗೆ ಆ
ವೇದಿತೇ-ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಮಾಗಧೂರಾಜಾ-ಜರಾಸಂಧನು, ಉಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಃ-ಫಿಟ್ಟೆಯಾಗಿ, ಜಹ ನನ್ಯ-ನಕ್ಕನು. ಅಮ
ರ್ಷಿತಃ-ನಿಟ್ಟುಂಟಾದವನಾಗಿ, ಅಹಚ-ನಡಿಯಲಾನುಡಿದನು. ಹೇಮಂದಾಃ-ಎಲೈ ಮೂಢರುಗಳಿರಾ, ತರ್ಹಿ-ಆದರೆ, ವಃ-
ನಿಮಗೆ, ಯುದ್ಧಂ-ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧವನ್ನು, ದದಾಮಿ-ಕೊಡುವೆನು ||೮೦|| (ಕೃಷ್ಣನೇ!) ವಿಕ್ಲಬಚೇತಸಾ - ನಪುಂಸಕಬುದ್ಧಿ

ಹೃಣಿಗೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನಿತ್ತು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವನಾಗದೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ
ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಧಮನಿಂದ ಯಾವವುರಾವಾರ್ಥವುತಾನೆ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗುತ್ತೇ||೭೬|| ಇಂತೆಂದುಕೊಂಡು ಉತ್ಕೃ
ಷ್ಟವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಯುಳ್ಳವನಾದ ಜರಾಸಂಧನು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಭೀ
ಮಾರ್ಜುನರಂ ಕುರಿತು ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿರಾ! ನೀವು ಇಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥವಂ ಯಾಚಿಸುವರಾಗಿರಿ, ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸು
ನ್ನಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಕುಡುವನಾಗುವೆನು ಎಂದು ಪೇಳಿದನು ||೭೭|| ಈ ಜರಾಸಂಧನ ವಚನವಂ ಕೇಳಿ ಶ್ರೀ ಕೃ
ಷ್ಣನು ಪೇಳುವನವೆಂತೆನೆ, ಎಲೈ ರಾಜ ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ನಮ್ಮ ಯಿಷ್ಟಾರ್ಥವಂ ನೀನು ಕುಡಲಿಚ್ಛಿಸುವವನಾದರೆ
ಈಗ ನಮಗೆ ದ್ವಂದ್ವ ಯುದ್ಧವಂ ಕುಡುವನಾಗು, ನಾವು ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಯುದ್ಧಾರ್ಥೇಕ್ಷೆಯಿಂದ
ಬುದಿರುವೆವೇ ಹೊರತು ಅನ್ಯಾರ್ಥಗಳಾಗಿ ಬಂದವರಲ್ಲವು ||೭೮|| ಮತ್ತು ಎಲೈ ಅರಸೇ ಕೇಳು ಇವನುಕುಂತಿ
ದೇವಿಗೆ ಪುತ್ರನಾದ ಭೀಮನು, ಇವನು ಅವನ ತಮ್ಮನಾದ ಅರ್ಜುನನು, ಇವರೇರ್ವರಿಗೂ ನೋದರ ಮಾವನ
ಮಗನಾದ ನನ್ನಂ ನಿನಗೆ ವೈರಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವನಾಗು ||೭೯|| ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಂ ವಿವರಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಜರಾಸಂಧನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿನಕ್ಕುಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ, ಎಲೈಮೂಢರೇ! ನಿಮಗೆದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧ
ವಂ ಕುಡುವವನಾಗುವೆನು ||೮೦|| ಎಲಾಕೃಷ್ಣನೇ! ಕೇಳು, ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ನೀನು ನನಗೆಹೆದರಿ ನಿನ್ನಮಧು
ರಾಸಟ್ಟಣವೆಂಬಿಟ್ಟು ಸಮುದ್ರವಂ ಕರಣುಹೊಂದಿದೆಯೋ ಆಕಾರಣದಿಂದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದವನಾದ

ಭೀರುಣಾಯೋತ್ಸ್ರೇಯುಧಿವಿಕ್ಲಬಚೇತನಾ | ಮುಘರಾಂಸ್ಸುಪುರಿಂತ್ಯಕ್ತಾ ಸಮುದ್ರಂಕರಣಂಗತೇ |
 ಅಯುತುವಯಸಾತುತ್ಯೋನಾತಿಸತ್ಯೋನಮೇಸಮಾಃ | ಅರ್ಜುನೋನೋಭವೇದ್ಯೋದ್ಧಾಭೀಮಗ್ನಾಲ್ಯ
 ಬಲೋಮಮ ||೩೮|| ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಭೀಮಸೇನಾಯಪಾತ್ರದಾಯಮಹತೀಂಗದಾಮ್ | ದ್ವಿತೀಯಾಂಸ್ಸ
 ಯಮಾದಾಯನಿರ್ಜಗಾಮಪುರಾಧ್ವಹಿಃ ||೩೯|| ತತಸ್ಸಮೇಖಲೇವೀರೌಸಂಯುಕ್ತಾವಿತರೇತರಮ್ | ಜ
 ಘ್ನತುರ್ಮಜ್ರಕಲ್ಪಾಭ್ಯಾಂಗದಾಭ್ಯಾಂರಣದುರ್ಮದೌ ||೪೦|| ಮಂಡಲಾನಿವಿಚಿತ್ರಾಣಿಸವ್ಯಂದಕ್ಷಿಣಸೌ
 ವಚ | ಚರತೋಕ್ಯಕುಭೇಯುದ್ಧಂನಟಯೋರಿವರಂಗಿಣೋಃ ||೪೧|| ತತಶ್ಚ ಚಟಾಕಮ್ನೋವಜ್ರನಿವೈಷ
 ಸನ್ನಿಭಃ | ಗದಯೋಃಕ್ಷಿಪ್ತಯೋರಾರ್ಜವಂತಯೋರಿವದಂತಿನೋಃ ||೪೨|| ತೇವೈಗದಭುಜಬಲೇನನಿಪಾತ್ಯಮಾ

ಯುಕ್ತ, ಯುಧಿಭೀರುಣಾ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಯಶೀಲನಾದ, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನೊಡನೆ, ನಯೋತ್ಸ್ರೇ-ನಾನುಕಾಳಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, (ನೀ
 ನಾದರೋ) ಸ್ವಪುರಿಂ-ತನ್ನ ನಗರವಾದ, ಮುಘರಾಂ-ಮುಘರಾಪುರವನ್ನು, ತ್ಯಕ್ತಾ-ಬಿಟ್ಟು, ಸಮುದ್ರಂ-ಕಡಲನ್ನು, ಕರ
 ಣಂಗತೇ-ರಕ್ಷಕವನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿದವನಾಗಿರುವಿ ||೩೮|| ಅಯಂ-ಅರ್ಜುನಸ್ತು-ಈ ಅರ್ಜುನನಾದರೋ, ವಯಸಾ-ಪ್ರಾಯದಿಂ
 ದ, ಅತುಲ್ಯಃ-ಸರಿಯಾದವನಲ್ಲವು. ನಾತಿಸತ್ಯಃ-ಅಧಿಕದೇಹ ಬಲವುಳ್ಳವನಲ್ಲವು, (ಅದ್ದರಿಂದ) ಮೇ-ನನಗೆ, ನಸಮಃ-ಸರಿಯ
 ಳ್ಲವು, ಅದ್ದರಿಂದ, ಯೋದ್ಧಾ-ಸಮಯುದ್ಧ ಮಾಡುವವನು, ನೋಭವೇ-ಆಗಲಾರನು. ತುತ್ಯುಬಲಃ-ಸಮಾನ ಬಲವುಳ್ಳಂಥಾ,
 ಭೀಮಃ-ಭೀಮನು, ಮಮ-ನನ್ನೊಡನೆ, ಯೋದ್ಧಾ-ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವವನು, ಭವೇತ್-ಆದಾನು ||೩೯|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಉಕ್ತಾ-ವಿ
 ಹೇಳಿ, ಭೀಮಸೇನಾಯ-ಭೀಮನಿಗೆ, ಮಹತೀಂ-ತೋರವಾದ, ಗದಾಂ-ಗುದಿದೊಣ್ಣೆಯನ್ನು, ಪಾದ್ರಾಯ-ಕೊಟ್ಟು, ದ್ವಿತೀಯಾಂ-
 ಎರವನೆಯದನ್ನು, ಸ್ವತಃ-ತಾನು, ಆದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪುರಾತ-ಪಟ್ಟಣದ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಬಹಿಃ-ಹೊರಗೆ, ನಿರ್ಜಗಾ
 ಮ-ಹೊರಟುಬಂದನು ||೪೦|| ತತಃ-ಆ ಬಳಿಕ, ಸಮೇ-ಸಮಮಟ್ಟವಾದ, ಖಲೇ-ಯುದ್ಧದಕಣದಲ್ಲಿ, ಇತರೇತರಂ-ವರಸ್ಪ
 ರವಾಗಿ, ಸಂಯುಕ್ತಾ-ಕೂಡಿದಂಥಾ, ವೀರೌ-ಕೂರರಾದ ಭೀಮಜರಾಸಂಧರು, ರಾಜದುರ್ಮದಾ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಡುಕೊಬ್ಬುಳ್ಳ
 ವರಾಪ್ತರಿಂದ, ವಜ್ರಕಲ್ಪಾಭ್ಯಾಂ-ಸಿಡಿಲಿಗೆ ಕೊಂಚಕಡಮೆಮಾಗಿರುವ, ಗದಾಭ್ಯಾಂ-ಗುದಿಕೋಲುಗಳಿಂದ, ಜಘ್ನತುಃ-ಬದ್ಧ
 ದೂಡಿದರು ||೪೧|| ಸವ್ಯಂ-ಎಡದಲ್ಲಿಯೂ, ದಕ್ಷಿಣಮೇವಚ-ಬಲದಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರಗಳಾದ, ಮಂಡಲಾನಿ-ನು
 ತ್ತುಗಳನ್ನು, ಚರತೋಃ-ಬಳಸಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ಭೀಮಜರಾಸಂಧರ, ಯುದ್ಧಂ-ಕಾಳಿಗವು, ರಂಗಿಣೋಃ-ನಾಟ್ಯರಂಗವು
 ಳ್ಳ, ನಟಯೋಃ-ಕುಣಿದಾಡುವವರಿಗೆ ಹೇಗೋಪಾಡೇ, ಶುಕುಭೇ-ಬೆಳಗಿತು ||೪೨|| ರಾರ್ಜ-ಪರೀಕ್ಷೆದ್ರಾಯನೇ, ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ,
 ಹ್ವಿಪ್ರಯೋಃ-ಎಸೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಗವಯೋಃ-ಗುದಿಕೋಲುಗಳ, ವಜ್ರನಿವೈಷನನ್ನಿಭಃ-ಸಿಡಿಲದಿಡಿದಾಟಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ, ಛ
 ಟಾಕಟಾಕಮ್ನಿ-ಚಟವೆಂಬಸವ್ವುಳು, ದಂತಿನೋಃ-ಆನೆಗಳ, ಪಂತಯೋರಿವ-ಕೊಂಬುಗಳ ಬದಿದಾಟದಂತೆ, ಕೋಭಿಸಿತು ||೪೩||

ಭಯಶೀಲನಾದ ನಿನ್ನೊಡನೆ ನಾನು ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧವಂಗೆಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲ ||೩೮|| ಈಯರ್ಜುನನಾದರೋ ಸಮಾನ
 ವಾದವಯಸ್ಸು ಇಲ್ಲದವನು, ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ದೇಹಬಲಶಾಲಿಯೂ ಆಗುವು. ಅದ್ದರಿಂದ ಇವನೊಡನೆ ದ್ವಂದ್ವ
 ಯುದ್ಧವಂಗೆಯ್ಯನಲ್ಲ ಭೀಮನು ನನಗೆ ಸಮಾನಬಲವುಳ್ಳವನಾದುದರಿಂದ. ಇವನು ನನ್ನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಂಗೆ
 ಯ್ಯನಾಗಲಿ ||೩೯|| ಎಂದು ಜರಾಸಂಧನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು ಪೇಳಿ ಭೀಮನಿಗೊಂದು ಮಹಾಗದೆಯಂ ತಾ
 ನೆಯಿತ್ತುಮತ್ತೊಂದುಗುಡಿಯಂ ತಾನುಪಿಡಿದು ಯುದ್ಧಕ್ಕೋಸುಗ ಪಟ್ಟಣದಿಂಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಬಂದನು ||೪೦||
 ಆಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಹಿಸಲಶಕ್ಯವಾದ ಮದವುಳ್ಳವರಾದ ಭೀಮಜರಾಸಂ
 ಧರು ಪಜ್ಞಾಯುಕ್ತಕ್ಕೆ ಸಮಾನಂಗಳಾದ ಗದೆಗಳಿಂದ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂಗೆಯ್ದರು ||೪೧|| ಮತ್ತು ಬಲಕ್ಕೂ ಯೆ
 ಡಕ್ಕೂ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರಗಳಾದ ಯುದ್ಧಗತಿಭೇದಂಗಳಂ ತೋರಿಸುತೆ ಸುತ್ತುತಲಿರುವ ಭೀಮಜರಾಸಂಧರ ಯು
 ದ್ಧವು ರಂಗಸ್ಥಾನವನೆಯ್ದಿರುವ ನಟರಯಾದ್ಧದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು. ||೪೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಪು
 ಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗದೆಗಳ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಘಾತದಿಂದವುಟ್ಟಿದ ಸಿಡಿಲಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಚಟಚಟಧ್ವನಿಯು ಅನ್ಯೋ
 ನ್ಯವಾಗಿ ಹೋರುತಲಿರುವ ಎರಡು ಮದದಾನಗಳ ದಂತಘಟ್ಟದ ಧ್ವನಿಯಂತೆ ವೃದ್ಧಿಯನೆಯ್ದಿತು ||೪೩|| ಮತ್ತು

ನಲಿ ನೊನ್ನೊನ್ನೊಂನಕಟಿವಾ ದಕರೊರುಜತೂ || ಚೂರ್ಣಬಭೂವತುರುಪತ್ಯಯಧಾ ಕ್ಕಶಾಖಿ
ಸಂಯುಧ್ಯತೊದ್ವೀರದಯೊರಿವದೀಪ್ತಮನೊನ್ನೊ || ೩೩ || ಇತ್ಯಂತಯೊಪ್ಪುಹತಯೊರ್ಗದಯೊನ್ನೊ
ವೀರೊಕ್ಕು ದೊನ್ನೊಮುಪ್ಪಿಭೆರಯೊನ್ನೊ ಶೈರಪಿಪ್ಪಾವು || ಕಬ್ಬಸ್ತಯೊಪ್ಪುಹರತೊರಿಭಯೊರಿವಾ
ನೀನ್ನೊ ಘರ್ತವಜ್ರಪರುಪ್ಪುಲತಾಡನೊತ್ಯೊ || ೩೪ || ತಯೊರೆಮುಪ್ಪುಹರತೊಸ್ಸಮಕಿಪ್ಪಾಬಲೊಜ
ನೊ || ನಿರ್ವಿಶವಮಭೂದ್ಯುದ್ಧಮುಕ್ತೇಣಬಲಯೊನ್ನೊ || ೩೫ || ಕತೊರ್ಜನ್ಮಮೃತೀವಿದ್ಯಾಜೀ
ವಿತಂಚಜರಾಕೃತಮು || ಪಾರ್ಥವಾಪ್ಯಾಯಯೊನ್ನೊ ನತೆಜನಾಚಿಂತಯದ್ಧರಿ || ೪೦ || ಸಂಚಿಂತಾ

ಸಂಯುಕ್ತತೋಽಂಚನ್ನಾಗಿ ಹೋರುತ್ತಿರುವಂಥಾ, ದೀಪ್ತಮನ್ವೋಽಂಚರಕದ ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳಂಥಾ, ದ್ವಿರವಯೋರಿವ- ಅನಗತವಾಗಿರುವ ಭೀಮಜರಾನಂಧರಿಂದ, ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ, ಭುಜಬಲೇನ-ತೋಳಬಲಹಿಂದ, ನಿಪಾತ್ಯ ಮಾನೇ-ಹೋಯ್ಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧಂಗಳಾದ, ತೇಗದೇ-ಆ ಗುಡಿಕೋಲುಗಳು, ಅನಕಟವಾದ ಕರೋರುಷರೂಢ-ಜಗಳು ಸೋಂಟಕಾಲು ಕೈ ತೊಡೆ ಭುಜ ಸಂಧಿಗಳನ್ನು, ಉಪೇತ್ಯ-ಹೊಂದಿ, ಅರ್ದಕಾಪೇಯಮಾ-ಎಕ್ಕದಬರಲು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, ಚೂರ್ಣಿಸು ಭೂವತು-ಪುಡಿಯಾವವು ||೩೩|| ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ತಯೋರ್ಗದಯೋಃ-ಆ ಗದಾಯುಧಂಗಳು, ಪ್ರಹಶಯೋನ್ಮತೋ-ಮುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಹೋದವಾಗಲೂ, ಕುದ್ರಾ-ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವರಾದ, ನೃವೀರಾ-ನರಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಅಯಸ್ಸದೃಶ್ಯಶೈ-ಉತ್ಸಾಹನಿಯಾದ, ಸ್ವಮುಷ್ವಭಿಃ-ತಮ್ಮ ಹಿಡೆಗಳಿಂದ, ಅನಿಪ್ಪಾಂ-ಗುದ್ದಾಡಿದರು. ತಯೋಃ-ಆ ಭೀಮಜರಾನಂಧರ, ತಲತಾಡನೋತ್ಪತ್ತಿ- ಅಂಗೈ ಸಿಟ್ಟುಗಳಿಂದಮುಟ್ಟಿದ, ನಿರ್ಘಾತವಜ್ರಪರುಷ-ಎರಗಿದ ಸಿಡಿಲಿನಂತೆ ಕಠಿನವಾದ, ಶಬ್ದ-ಧ್ವನಿಯು, ಪ್ರಹರಣೋ-ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ, ಇಭಯೋರಿವ-ಅನಗಳ ಶಬ್ದದಂತೆ, ಆಸೀತ್-ಆಮದು ||೩೪|| ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿತ್ರಾಯನೇ, ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ಪ್ರಹರತೋಃ-ಹೊಡದಾಡುತ್ತಿರುವ, ನಮಶ್ಚಾಬಲಾಽಪನೋ-ನರಿಯಾದ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಬಲವೂ ಪರಾಕ್ರಮವೂ ಉಳ್ಳ, ಅಕ್ಷೀಣಬಲಯೋಃ-ಕೊರತೇಗೊಳ್ಳದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ತಯೋಃ-ಆ ಭೀಮಜರಾನಂಧರ, ಯದ್ಧಂ-ಕಾಳಗವು, ನಿರ್ಮೀಷಂ-ಭೇದಜ್ಞಿವಕವಿಲ್ಲದ್ದು, ಅಭೂತ-ಆಮದು ||೩೫|| ಹರಿ-ಕೃಷ್ಣನು, ಶಕ್ರೋಃ-ವೈರಿಯಾದ ಜರಾನಂಧನ, ಜನ್ಮಮೃತಿ-ಜನನಮರಣಗಳನ್ನೂ, ಜರಾಕೃತಂ- ಜರೆಯೆಂಬವಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಜೀವಿತಂಚ-ಪ್ರಾಣಧಾರಣವನ್ನೂ, ವಿದ್ವಾನ್-ತಿಳಿದಿರುವನಾದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವೇನತೇಜಸಾ-ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಪಾರ್ಥಂ-ಕಂಠೀಪುತ್ರನಾದ ಭೀಮನನ್ನು, ಆಪ್ಯಾಯುರ್-ಸಪ್ರಾಣಿಸ ಗೋಳಿಸುವನಾಗಿ, ಅಚಿಂತಯತ್-ಯೋಚಿಸಿದನು ||೪೦|| ಅಮೋಘದರ್ಶನ-ಸಾರ್ಧಕವಾದ ಜ್ಞಾನವಿಶ್ವಂಧಾ. ಕೃಷ್ಣನು, ಅವಿವರ್ಣವೆಯಂ-ಕಪುನಿಸನಂಹಾರ

ಪ್ರಜ್ಞವಿಸುವ ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವಾಗಿ ಕಾದಾಡುತ್ತಲಿರುವ ಎರಡಾನೆಗಳಿಂದ ಎಕ್ಕದ ಮರದಕೊಂಬೆಗಳು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಅವರಿವರ ಅಪ್ಪಳಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಗದೆಗಳು ಅವರ ಹೆಗಲು ಟೊಂಕ ಹಸ್ತಪಾದಗಳೆಂ ಕಂಠ ಮೂಲಗಳಂ ಸಹ ತಗುಲಿ ಚರ್ಣಾಂಗಲಾದವು ||೩೬|| ಹೀಗೆ ಗದೆಗಳು ಭಗ್ನಗಲಾಗುತ್ತಿರಲು ಅತಿಕೋಪವು ಟ್ಟಭೀಮಜರಾಸಂಧರು ಉಕ್ಕಿನಗುಂಡುಗಳಂತೆ ಕಠಿಣಸ್ವರ್ಣವುಳ್ಳ ತಮ್ಮಹಿಡಿಗಳಿಂದ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಬಡಿದಾಡು ತ್ತ ಮದದಾನೆಗಳಂತೆ ಕಾದಾಡುತ ಅವರ ಮುಷ್ಟಿತಾಡನಗಳಿಂ ಸಿಡಿಲಿನಂತೆ ನಿಮ್ಮ ರಥ್ಯನಿರುಟ್ಟುತಲಿತು ||೩೭|| ಎಲೈಅರನೇಕೇಳು, ಹೀಗೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಹರಿಸುವ ಸಮಾನವಾದ ಯುದ್ಧವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೂ ದೇಹಬಲವೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ವುಳ್ಳ ತಗ್ಗದೆಯಿರುವ ವೇಗವುಳ್ಳ ಭೀಷಜರಾಸಂಧರಯುದ್ಧವು ಪರಸ್ಪರವಿಶೇಷವಿಲ್ಲದಂತೆ ಬೆ ಳೆಯಾತಲಿತು ||೩೮|| ‡ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧವಂ ಗೆಯ್ಯತಲಿರುವ ಆಭೀಮಜರಾಸಂಧರಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳಾದಿನಂಗಳು ಕಳೆದವಾದವು. || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಜರಾಸಂಧನಜನ್ಮವು ಖಂಡದ್ವಯಾಯೋ ಗರೂಪವಾದುದೆಂಬರ್ಥವಂ ಪುನಃ ಅದೇದೇಹವು ಖಂಡವಾಗುವಿಕೆಯೇ ವೃತಿಯೆಂಬ ಅರ್ಥವಂಕೂಡ ತಿಳಿದಿರು ವಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಭೀಮನಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನುಂಟುಮಾಡುತ ಜರೆಯೆಂ ಬರಾಕ್ಷಿಸಿಯಿಂದ ಇವನು ಜೀವಿಸಿರುವನೆಂಬರ್ಥವನ್ನೂ ತಿಳಿದು, ಈಜರಾಸಂಧನು ಎಂತು ಸೀಳಲ್ಪಡುವನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದನು ||೪೦|| ಅನಂ

ರಿವೃತ್ತಿಪಾಯಂಭೀಮಸ್ಯಾಮೋಘದರ್ಶನಃ | ದರ್ಶಯಾಮಾಸವಿಟಪಂಪಾಟಯನ್ನಿ ವಸಂಜ್ಞಯಾ |
ತದ್ವಿಜ್ಞಾಯಮಹಾಸತ್ವೋಭೀಮಾಪ್ರಹರತಾಂವರಃ | ಗೃಹೀತ್ವಾಪಾದಯೋಶ್ಯ ತ್ರಂಪಾತಯಾಮಾಸ
ಭೂತಲೆ ||೪೦|| ಏಕಂಪಾದಂಪದಾಕ್ರಮ್ಯಮೋರ್ಭ್ಯಾಮನ್ಯಂಪ್ರಗೃಹ್ಯಸಃ | ಗುದತಃಪಾಟಯಾಮಾ
ಸಪಾದಾಮಿವಮಹಾಗಜಃ ||೪೧|| ಏಕಪಾದೋರುವೃಷಣಕಟಪೃಷ್ಠಸ್ತ ನಾಂಸಕೇ | ಏಕಬಾಹ್ಯಪ್ರಭೂ
ಕಕ್ಷಿ ಕಕಲೆದದೃಶುಃಪ್ರಜಾಃ||೪೨|| ಹಾಹಾಕಾರೋಮಹಾನಾನೀನ್ನಿ ಹತಮಗಧೈಶ್ವರೇ | ಪೂಜಯಾಮಾಸ
ತುರ್ಭೀಮಂಪರಿರಭ್ಯಜಯಾಚ್ಯುತೌ ||೪೩|| ಸಹದೇವಂತತ್ತನಯಂಭಗವಾ ಭೂತಭಾವನಃ | ಅಭ್ಯ

ಕ್ಯ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು, ಸಂಚಿಂತ್ಯ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ, ವಿಟಪಂ-ಮರದ ಕೊಂಬೆಯನ್ನು ಪಾಟಯನ್ನಿವ-ಸೀಳುವವನಹಾಗೆ, ಸಂ
ಜ್ಞಯಾ-ಅಂಗಚೇದ್ಯಾನುಚನೆಯಿಂದ, ಭೀಮಸ್ತ-ಭೀಮಂಗೆ, ದರ್ಶಯಾಮಾಸ-ತೋರಿಸಿದನು ||೪೦|| ಪ್ರಹರತಾಂ- ಕಾಳಗ
ಮಾಡುವರಲ್ಲಿ ವರಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ಮಹಾಸತ್ವಃ-ಮಹಾಬಲವುಳ್ಳವನಾದ, ಭೀಮಃ-ಭೀಮನು, ತತ್-ಆ ಕೃಷ್ಣನು ತೋರಿಸಿ
ದ ಉಪಾಯವನ್ನು, ವಿಜ್ಞಾಯ-ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಇತ್ಯು-ಜರಾಸಂಧನನ್ನು, ಪಾದಯೋಃ-ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಗೃಹೀತ್ವಾ - ಹಿಡಿದು,
ಭೂತಲೇ-ನಿಲದಲ್ಲಿ, ಪಾತಯಾಮಾಸ-ಕಡೆಹಿದನು ||೪೦|| ಸಃ-ಆ ಭೀಮನು, ಏಕಪಾದಂ-ಒಂದುಕಾಲನ್ನು, ಪದಾ-ತನ್ನಕಾಲಿ
ನಿಂದ, ಆಕ್ರಮ್ಯ-ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಅನ್ಯಂ-ಮತ್ತೊಂದುಕಾಲನ್ನು, ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ-ತನ್ನ ತೋಳುಗಳಿಂದ, ಪ್ರಗೃಹ್ಯ-ಬಿಡಾ
ಗಿಹಿಡಿದು, ಮಹಾಗಜಃ-ದೊಡ್ಡ ಆನೆಯು, ಕಾಶಾಮಿವ-ಕೊಂಬೆಯನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಗುದತಃ-ತಿಳಿದಿಂದ, ಪಾಟಯಾಮಾ
ಸ-ಸಿಗುಳಿದನು ||೪೧|| ಪ್ರಜಾಃ-ಜನಗಳು, ಏಕ...ಸಕೇ-ಏಕ-ಒಂದಾದ, ಪಾದ-ಕಾಲು, ಉರು-ತೊಡೆ, ವೃಷಣ ತರು
ಡು, ಕಟಿ-ಟೊಂಕ, ಪೃಷ್ಠ-ಬೆನ್ನು, ಸ್ತನ-ಮೊಲೆ, ಅಂಸಕೇ-ಭುಜದಬುಡ, ಇವುಳುಳ್ಳಂಥಾ, ಏಕಬಾಹ್ಯಪ್ರಭೂಕರ್ಣ-ಒಂ
ದುತೋಳು ಕಣ್ಣು ಹುಬ್ಬು ಕಿವಿಗಳುಳ್ಳಂಥಾ, ಶಕಲೇ-ಶರೀರದ ಸೀಳುಗಳನ್ನು, ದದೃಶುಃ-ಕಂಡರು ||೪೨|| ಮಗಧೈಶ್ವರೇ-ಮಗ
ಧರಾಯನು, ನಿಷತೇನತಿ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗುತ್ತಲೂ, ಮಹಾ-ದೊಡ್ಡದಾದ, ಹಾಹಾಕಾರಃ-ಹಾಹಾಎಂಬ ಗೌಜು, ಆಸೀತೇ-
ಆಯಿತು. ಜಯಾಚ್ಯುತೌ-ಅರ್ಜುನ ಕೃಷ್ಣರು, ಭೀಮಂ-ಭೀಮನನ್ನು, ಪರಿರಭ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಪೂಜಯಾಮಾಸತುಃ-ಸಮ್ಮಾ
ನಿಸಿದರು ||೪೩|| ಭೂತಭಾವನಃ-ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಂಭಾವಿಸುವಂಥಾ, ಪ್ರಭುಃ-ಸಮರ್ಥನಾದಂಥಾ, ಅವೇಯಾತ್ಮಾ-ಅಪ್ರ
ಮೇಯಸ್ವಭಾವನಾದ, ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ತತ್ತನಯಂ-ಆ ಜರಾಸಂಧನಮಗನಾದ, ಸಹದೇವಂ- ಸಹದೇವನೆಂಬವನನ್ನು,
ಮಗಧಾನಾಂ-ಮಗಧದೇಶವರಿಗೆ, ಪತಿಂ-ಈಶ್ವರನನ್ನಾಗಿ, ಅಭ್ಯಷಿಂಚತ್-ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಗೊಳಿಸಿದನು ||೪೩|| ಸಃ-ಆನಹ

ತರದಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾದ ದರ್ಶನವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಒಂದುಕಾಲೆಯಂ ಹಸ್ತ
ದಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೀಗೆಯೇ ಅವನಂ ಸೀಳೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದ ಆಶಾಖೆಯಂಸೀಳಿ ಭೀಮನಿಗೆ ಕತ್ರಾಸಂಹಾ
ರದ ಉಪಾಯವಂ ತೋರಿಸಿದನು ||೪೦|| ಆಗ ಮಹಾಬಲನಾದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಭೀಮನು ಕೃಷ್ಣನ
ಆಸಂಜ್ಞೆಯನರಿತು ಜರಾಸಂಧನಂ ಕಾಲುಗಳಂ ಹಿಡಿದಳಿದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಡೆಹಿದನು||೪೦|| ಮತ್ತು ಭೀಮನು
ಅವನ ಒಂದುಕಾಲನ್ನು ತನ್ನ ಒಂದುಪಾದದಿಂದಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತನ್ನಭುಜಂಗಳಿಂದ ಮತ್ತೊಂದುಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿ
ದು ಆನೆಯು ಮರದಕೊಂಬೆಯಂಸೀಳುಮತೆ ಗುದಸ್ಥಾನದಿಂದ ಅವನಂ ಹೋಳಾಗಿ ಸೀಳಿದನು||೪೧||ಆಗ ಜನ
ರು ಒಂದುಪಾದವೂ ಒಂದುತೊಡೆಯೂ ಒಂದುವೃಷಣವೂ ಒಂದುಕಟೆಯೂ ಒಂದುಪೃಷ್ಠವೂ ಒಂದುಹೆಗಲೂ
ಒಂದುಭುಜವೂ ಒಂದುನೇತ್ರವೂ ಒಂದುಶೋತ್ರವೂ ಉಳ್ಳ ಜರಾಸಂಧನ ದೇಹದ ಖಂಡಗಳೆರಡರನ್ನೂ ನೋ
ಡಿದರು ||೪೨|| ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಜರಾಸಂಧನು ಭೀಮನಿಂದ ಸುಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗುತ್ತಿರಲು ಹಾಹಾಕಾರವುಂಟಾ
ಯಿತು. ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರು ಭೀಮನನ್ನು ಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ದು ಪೂಜಿಸಿದರು||೪೩||ಭೀಮನು ಕೃಷ್ಣನಿಂದ
ಅಲಿಂಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ರಮವಂ ನಿಗಿದನು. ಆಗ ಸಕುಲಭೂತಂಗಳಿಗೂ ಕಾರಣನಾದ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ
ವಾದ ಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳ ಪ್ರಭುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಜರಾಸಂಧನ ಪುತ್ರನಾದ ಸಹದೇವನಿಗೆ ಮಗಧದೇಶಂಗಳ ಅ

ಪಿಂಚದಮೇಯಾತ್ಮಾಮಗಧಾನಾಂಪತೀಂಶ್ರಭಾಃ |೪೬| ಮೋಕ್ಷಯಾಮಾಸುರಾಜನ್ಯಾಸುರುದ್ಧಾನ್
ಮಾಗಧೇನಸಃ ... .. ||೪೭||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ದ್ವಿಸಪ್ತತೀತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಶ್ರೀಶುಕಃ|ಅಯತೇದ್ವಿಕತಾನ್ಯಪ್ಪಾಲ್ವಲೀಲಯಾಯಾಧಿನಿರ್ದಿತಾಃ | ತೇನೈತಾಂಗಿರಿದೋಷಾನ್ಯಾಂಮಾಲಿ
ನಾಮಲವಾಸಸಃ|| ಹ್ನುಹ್ನಾಮಾಶ್ಯುಷ್ಯವದನಾಸ್ಸಂರೋಧಪರಿಕರ್ಮಿತಾಃ |ದದೃಶುಸ್ತಥನಶ್ಯಾಮಂ

ಜೀವನು, ಮಾಗಧೇನ-ಜಞಾಸಂಧನಿಂದ, ಸುರುದ್ಧಾನ್-ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ,ರಾಜನ್ಯಾನ್-ಅರಸುಗಳನ್ನು,ಮೋಕ್ಷಯಾಮಾಸಃ-ಬಿಡಿಸಿದನು ||೪೭||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧಿನಿಯೊಳು ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ
೭೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂಮುಗಿದುದು.

೭೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವ ಪೂರ್ತಿವದತೀಕೆ.

ಅಯತೇದ್ವೀ-೨೦ ಸಾವಿರದ, ಶತಾನ್ಯಪ್ಪಾಲ್ವ-೧೦೦ ಮಂದಿಯಾದ, ಲೀಲಯಾ-ಜರಾಸಂಧನವಿನೋದದಿಂದ, ಯುಧಿ-
ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ಜಿತಾಃ-ಗಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ,ಗಿರಿದೋಷಾನ್ಯಾಂ-ಗಿರಿವ್ರಜದಪೋಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂರೋಧಪರಿಕರ್ಮಿತಾಃ-ಬಂಧನದಿಂದನವ
ದವರಾದ, ಹ್ನು ಹ್ನಾಮಾಃ-ಹಸಿದಿನಿಂಕೃತರಾದ, ಶುಷ್ಯವದನಾಃ-ಬಣಗಿದ ಮೋರೆಗಳುಳ್ಳವರಾದ, ಮಲಿನಾಃ-ಕೊಳಕಾದ, ಮಲ
ವಾಸಸಃ-ಕೊಳಪಾವಡೆಗಳುಳ್ಳವರಾದ, ತೇ-ಅ ರಾಯರು, ನಿರ್ಗತಾನ್ಸಂತಃ-ಹೊರಗಿಡಲ್ಪಟ್ಟುಬಂದವರಾಗಿ, ಫನಶ್ಯಾಮಂ-

ಧಿಪತ್ಯವಂ ಕೋಟ್ಯು ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಂಗೆಯ್ದನು ||೪೮|| ಅವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಜ್ಞೆಯಿಂದ ಜ
ರಾಸಂಧನಿಂ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿತಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಾಜನ್ಯರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದನು. ... .. ||೪೯||

ಇಂತು ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪಾ

ರಾಣಿಕನು ನೈಮಿತಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಕೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ವೇಳಿದನೆಂ

ಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀ

ಮತ್ಸ್ಯವ್ಯಾಸ ರಾಜ ವಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀಲೀಲಾಸ

ಮೆಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

೭೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂಮುಗಿದುದು

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ| ತತ್ತಸ್ತಿಸಪ್ತತೀತಮೋಚಯಿತ್ವಾನ್ಮಪಾಕಹರಿಃ | ವರಾರ್ಹಭೋಗೈಃ ಸ್ವಾ
ನ್ ದೇಶಾಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯಪುನ ರಾಗವತ್||೫೦|| ಟೀ|| ೭೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಆ ಜರಾಸಂಧ
ನಿಂದ ನಿರೋಧಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅರಸುಗಳಿಂ ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಉತ್ಕ್ರಮ್ಯಭೋಗಂಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷವಪಡಿ
ಸಿ ಅವರವರ ದೇಶಂಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾನು ಪುನಃ ಬಂದನೆಂಬರ್ಥವಂ ಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯಂಗೆ ನಿ
ರೂಪಿಸಿ ಹೇಳುವನಂತೆ,- ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಕೇಳು, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯಜರಾಸಂಧನಿಂ ಯುದ್ಧದೊಳು
ಲೀಲಾಮಾತ್ರದಿಂದ ಜಯಿಸಿ ತರಲ್ಪಟ್ಟು ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರಾದ್ಧರಾಗಿರುವ ೨೦ ಸಾವಿರದ ೧೦೦೦ ಮಂದಿ ರಾಯ
ರು ||೧|| ಬಹಳ ಮಲಿನರಾಗಿ ಮಾಸಿದವಸ್ತ್ರಗಳನುಟ್ಟು ಹಸಿದಿನಿಂದ ಕೃತರಾಗಿ ಬಣಗಿದ ಮೋರೆಯವರಾಗಿ
೦೯೪

ಪೀತಕಾಶೆಯವಾಸನಮ್ ||೧|| ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕಂಚತುರ್ದಾಹುಂಪದ್ಯಪತ್ರಾಯತೇಕ್ಷಣಮ್ | ಚಾರುಪ್ರಸ
ನ್ನವನನಂಸ್ಪುರನ್ತು ಕರಕುಂಡಲಮ್ ||೨|| ಪದ್ಯಹಸ್ತಂಗದಾಶಂಖರಧಾಂಗೈರುಪಲಕ್ಷಿತಮ್ | ಕಿರೀಟ
ಹಾರಕಟಕಕಪಿಸೂತ್ರಾಗದಾನ್ವಿತಮ್ ||೪|| ಭ್ರಾಜದ್ವರಮಣಿಗ್ರೀವಂವೀತಂಚವನಮಾಲಯಾ | ಪಿಬಂ
ತಜವಚಕ್ಷು ಭರ್ಯಾಂಲಿಹಂತಜವಜಿಹ್ವಯಾ ||೫|| ಜಿಘ್ರಂತಜವನಾಸಾಭ್ಯಾಂರಂಭಂತಜವಬಾಹುನಾ |
ಪ್ರಪಮುರ್ದತಪಾಪ್ರಾನೋಮೂರ್ದಭಿಃಪಾದಯೋರ್ದರಃ ||೬|| ಕೃಷ್ಣಸಂದರ್ಶನಹೃದಧ್ವಸ್ತಸಂರೂ
ಧನಕ್ಲಮಾಃ | ಪ್ರಶಂಸಸುಹೃದ್ಭೀಕೇಕಂಗೀರಿಭೀವಾಗ್ರಂಜಲಯೋನ್ಮಪಾಃ ||೭|| ರಾಜಾಣಃ || ನಮಸ್ತೇ

ಮೇಘಪಂತೆಕಪ್ಪಾದ, ಪೀತಕಾಶೆಯವಾಸನಂ-ಹನುರುಪಟ್ಟಿ ಯುಡಿಗೆಯುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣನಂದದ್ಯುತುಃ-ಕಂಡರು ||೧||೨|| ಶ್ರೀ
ವತ್ಸಾಂಕಂ-ಶ್ರೀವತ್ಸವೆಂಬ ಮಜ್ಜೆಯುಳ್ಳ, ಚತುರ್ಬಾಹುಂ-ನಾಲ್ಕು ತೋಳುಳ್ಳ, ಪದ್ಯಪತ್ರಾಯತೇಕ್ಷಣಂ- ತಾವರೆಯನಳಿನಂ
ತೆ ನೀಳವಾದ ಕಂಗಳುಳ್ಳ, ಚಾರುಪ್ರಸನ್ನವನಂ-ಮನೋಹರವಾದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಸ್ಪುರನ್ತುಕರಕುಂಡಲಂ -ಶೋ
ಭಿಸುವನೆಗಳಿನ ಆಕಾರದಕಿರಿ ದೊಡವುಗಳುಳ್ಳ, ಪದ್ಯಹಸ್ತಂ-ತಾವರೆಯುಳ್ಳಯುಳ್ಳ, ಗದಾಶಂಖರಧಾಂಗೈಃ-ಗದೆ ಶಂಖಚಕ್ರ
ಗಳಿಂದ, ಉಪಲಕ್ಷಿತಂ-ಕೂಡಿದವನಾದ, ಕಿರೀಟ.. ಅನ್ವಿತಂ-ಕಿರೀಟ-ಶಿರೋಭೂಷಣದಿಂದಲೂ, ಹಾರ- ಕಂಠಸರದಿಂದಲೂ,
ಕಟಕ-ಕೃಕಡಗಳಿಂದಲೂ, ಕಟಿಸೂತ್ರ-ಗುಡಿದಾರದಿಂದಲೂ, ಅಂಗವ-ತೋಳುಬಂದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಅನ್ವಿತಂ- ಕೂಡಿದವನಾ
ದ ||೪|| ಭ್ರಾಜದ್ವರಮಣಿಗ್ರೀವಂ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ರತ್ನವುಳ್ಳೊರಳೆಯುಳ್ಳ, ವನನಾಲಯಾ-ತುಲಿಸಿದ.ದೊಡೆಯಿಂ
ದ, ವೀತಂಚ-ಇಳಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟವನೂ ಆದ, ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಜಿಘ್ರಂತಜವಂ-ಕಂಗಳಿಂದ, ಪಿಬಂತಜವ- ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ
ಯೂ, ಜಿಪ್ಪೆಯಾ-ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ, ಲಿಹಂತಜವ-ನೆಕ್ಕುತ್ತಿರುವಂತೆಯು ||೫|| ನಾಸಾಭ್ಯಾಂ-ಮೂಗುಗಳಿಂದ, ಜಿಘ್ರಂತಜವಾ
ಮೂನುತ್ತಿರುವಂತೆಯೂ, ಬಾಹುನಾ-ತೋಳಿನಿಂದ, ರಂಭಂತಜವ-ಅಪ್ಪುತ್ತಿರುವಂತೆಯೂ ಹತಮಾಪ್ರಾಣಿ-ನಾಶಪಡಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಪಾಪವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಹರೀ-ಕೃಷ್ಣನ, ಪಾದಯೋಃ-ಅಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಮೂರ್ಧಭಿಃ-ತಲೆಗಳಿಂದ, ಪ್ರಣೇಮುಃ-ಪೊಡಮುಟ್ಟಿರು||
ಕೃಷ್ಣ... ಕ್ಲಮಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಂಪರ್ಕನ-ಕೃಷ್ಣನನೋಡುವಿಕೆಯಿರದಾದ, ಅಹ್ಲಾದ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಧ್ವಸ್ತ-ನಾಶಪಡಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಂರೋಧನಕ್ಲಮಾಃ-ಸೆರೆಯಕಪ್ಪವುಳ್ಳವರಾದ, ನೈಪಾಃ-ಅರಸರು, ಪಾಂಜಲಯಃ-ಜೋಡಿಸಿದ ಕೈಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಹೃ
ದ್ಭೀಕೇಕಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಗೀರ್ಭಿಃ-ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಪ್ರಶಂಸುಃ-ಕೊಂಡಾಡಿದರು ||೭|| ದೇವದೇವೇಶ - ದೇವತೆಗಳಿಗಿಂತ
ರ್ಹವಾದವರಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನೇ, ಪ್ರಪನ್ನಾರ್ತಿಪರ-ಶರಣಾಗತರ ಪೀಡೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವನೇ, ಅಮೃಯ- ನಾಶಹಿತನೇ,
ಕೃಷ್ಣ-ಪಾಸುದೇವನೇ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು, ಭೋರಸಂಸೃತೇಃ-ಭಯಂಕರವಾದ ಸುಸಾರದದೇಸೆಯಿಂದ, ನಿ

ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ತಲೆ ಬೆಳಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಅರಸುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪರ್ವತದ ಗವಿಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಬಂದು
ಮೇಘದಂತೆ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣನಾಗಿ ಪೀತಾಂಬರವನುಟ್ಟಿರುವ ||೧|| ಶ್ರೀವತ್ಸಚಿಹ್ನವುಳ್ಳ ಚತುರ್ಭುಜಂಗಳುಳ್ಳ ಕ
ಮಲಗರ್ಭದಂತೆ ಕೆಂಪಾದ ಕಂಗಳುಳ್ಳ ಮನೋಹರವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ ಹೊಳೆಯುವ ಮಕರಕುಂಡಲಂಗಳುಳ್ಳ
||೨|| ಹಸ್ತದಿಂದ ಪದ್ಮವಂ ಪಿಡಿದಿರುವ ಗದಾಶಂಖ ಚಕ್ರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತನಾದ್ದು-ಕಿರೀಟ ಹಾರ ಕಡಗ ಕಟಿಸೂತ್ರ
ತೋಳಿ ಬುದಿಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾದ ||೪|| ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಕಾಸ್ತುಭರತ್ನಮ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ, ವನಮಾಲೆಯಿಂದ
ಭೂಷಿತನಾದ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಂ ಕಂಡರು ||೫|| ಆಮೇಲೆ ಅರಸುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಂ ನೇತ್ರಂಗಳಿಂದ ಪಾ
ನಂಗೈಯ್ಯಂತೆಯೂ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ರುಚಿಸುವಂತೆಯೂ ಮೂಗಿನಿಂದ ಅಘ್ರಾಣಿಸುವಂತೆಯೂ ಭುಜಂಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪಿ
ಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೂ ||೬|| ಪಾಪರಹಿತರಾಗಿ ಶ್ರೀ ವಾಗುದೇವನ ಪಾದಂಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶಿರಸ್ಸುಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ
ದರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದರ್ಶನದಿಂದ ಪುಟ್ಟಿದ ಆನಂದ ವಿಕೇವದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಬಂಧದ
ಮಹಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅಂಜಲಿಬಂಧವೆಂಗೈಯ್ದು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಂ ವಾಕ್ಯಂಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದರು ||೭|| ಎಲ್ಲದೇವ
ದೇವನಾದ ಈಶ್ವರನಾದ ಭಕ್ತರ ಅರ್ತಿಯಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ನಿತ್ಯನಾಥ ಕೃಷ್ಣನೇ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಶರಣಾ
ಗತರಾಗಿ ಬಹಳ ಖಿನ್ನರಾಗಿದ್ದು ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನಮ್ಮನ್ನು ಭಯಂಕರವಾದ ಸುಸಾರ ಬಂಧದವನೇ

ವಸಿವೇಶಪ್ರಪನ್ನಾರ್ಹಿರಾವ್ಯಯ | ಪ್ರಪನ್ನಾನ್ವಾಹಿಸೇಕ್ಯವ್ಯನಿರ್ಮಿಣಾಣ್ಯಾಘೋರಸಂಸೃತೇ ||೪|| ನೈ
ನಂನಾಧಾನ್ಯಸೂಯಾಮೇವಾಗಧಂಮಧುಸೂದನ | ಅನುಗ್ರಹೇಯವ್ಯವತೇರಾಜ್ಞಾಂರಾಜ್ಯಚ್ಯು
ತಿರ್ವಿಭೋ ||೫|| ರಾಜೈಶ್ಚೈಶ್ಚೈಶ್ಚಮದೋನ್ನದೋನ್ನತೇಯೋವಿದತೇನೃಪಃ | ತ್ವನ್ಮಾಯಾಮೇಹಿತೋನಿ
ತ್ಯಾಮನ್ಯತೇಸಂಪದೋಚಲಾಃ ||೬|| ಮೃಗತ್ಯವ್ಯಾಂಯಧಾಬಾಲಾಮನ್ಯಂತಲದಕಾಶಯಮ್ | ವಿ
ಮಮೈಕಾರಿಕೀಂಮಾಯಾಮಯುಕ್ತಾವಸ್ತುಚಕ್ಷುತೇ ||೭|| ವಯಂಪುರಾಶ್ರೀಮದವಷ್ಟಬುದ್ಧಯೇಜಿ
ಗೀಮಯಾಸ್ಯಾತತೀತರಸ್ಪೃಧೇಃಪ್ನಂತೇಪ್ರಜಾಸ್ಸಾಽತಿನಿರ್ಘೋಷಾಃಪ್ರಭೋಮೃತ್ಯುಂಪುರಸ್ತ್ಯ
ಽವಿಗಣಯೈದುರ್ಮದಾಃ ||೮|| ತಪವಕೃಷ್ಣಾದ್ಯಗಭೀರರಂಹಸಾದುರಂತವೀರೈಃಪ್ರವಿಚಾಲಿತಾಶ್ಚಿ)

ವಿಘ್ನಾಣ್ಯ-ವಿರಕ್ತರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪ್ರಪನ್ನಾನ್-ನಿನ್ನಂ ಕರಣುಹೋಕ್ತವರಾದ ನಃ-ನಮ್ಮನು, ವಾಃ-ರಜ್ಜಿಸು ||೪|| ನಾಧ-
ಪ್ರಭುವೇ ! ಮಧುಸೂದನ-ಮಧುವೆಂಬದೈತ್ಯನಂ ಕೊಂದವಿಷ್ಟವೇ, ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ, ಯೇ-ಯಾವಕಾ
ರಣದಿಂದ, ರಾಜ್ಞಾಂ-ಅರನುಗಳಾದ ನಮಗೆ, ರಾಜ್ಯಚ್ಯುತಿಃ-ಇದ್ದರಾಜ್ಯ ತಪ್ಪಿಹೋದ್ದು, ಭವತಃ-ನಿನ್ನ, ಅನುಗ್ರಹಃ-ಪ್ರಸಾ
ದವಾಗಿರುವುದೋ, ತತಃ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಏನಂಮಾಗಧಂ-ಈ ಜರಾಸಂಧನಂ ಕುರಿತು, ನಾನ್ಯಸೂಯಾಮಃ-ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು
ಪಡೆದೆ ಇರುವೆವು ||೫|| ರಾಜೈಶ್ಚೈಶ್ಚಮದೋನ್ನದೋನ್ನತೇನೃಪಃ-ಪ್ರಭವದಗರ್ವದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿದವನಾದ, ಸೃಪಃ-ಭೋರ
ಯು, ಶ್ರೇಯಃ-ಶುಭವನ್ನು, ಸವಿಂದತೇ-ಅನುಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತ್ವನ್ಮಾಯಾಮೇಹಿತೇನಿನ್ನ ಮೇಹನಶ್ಚೈ-ಯಿಂದ ಮರಹುಗೊ
ಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಚಂಚಗಾಸ್ಸಂಪದಃ-ಅನಿತ್ಯಂಗಳಾದ ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು, ನಿತ್ಯಾಮನ್ಯತೇ-ಶಾಶ್ವತಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯುವನು
ಬಾಲಾಃ-ಪಟುಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲದವರು, ಮೃಗತ್ಯವ್ಯಾಂ-ಬಿಸಿಲ್ಲದವರನ್ನು, ಉದಕಾಶಯಂ-ಜಲಾಧಾರವನ್ನಾಗಿ, ಯಧಾ-ಹೇಗೆ, ಮ
ನ್ಯಂತೇ-ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವರೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು, ಏವಂ-ಈರೀತಿಯಾಗಿ, ಅಯುಕ್ತಾಃ-ನಿನ್ನಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಲೌ
ಕಿಕರು, ವೈಕಾರಿಕೀಂ-ವಿಕಾರಕರವಾದ, ಮಾಯಾಂ-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ವಸ್ತು-ಸತ್ಯಪದಾರ್ಥವನ್ನಾಗಿ, ಚಕ್ಷುತೇ-ಹೇಳುತ್ತಿರು
ವರು ||೬|| ಪುರಾ-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ವಯಂ-ನಾವು, ಶ್ರೀಮದವಷ್ಟಬುದ್ಧಯಃ-ನಂಪತ್ತಿನಗರ್ವದಿಂದ ನಾಶವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ
ಯುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ಅಸ್ಯಾಃ-ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಜಿಗೀಷಯಾ-ಗಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಿಂದ, ಇತರೇತರಸ್ಪೃಧೇ-ಪರಸ್ಪರಸ್ಪ
ರ್ಧೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಪ್ರಭೋ-ಬಡೆಯನೇ, ಪುರಃ-ಮುಂದೆ, ಮೃತ್ಯುಂ-ನಾಶಕನಾಗಿರುವ, ತ್ವಾನಿನ್ನನ್ನು, ಅವಿಗಣಯೈ-ತಿ
ಕ್ಕಿಸದೆ, ದುರ್ಮದಾಃ-ಕೆಡುಕೊಬ್ಬುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅತಿನಿರ್ಘೋಷಾಃ-ಬಹಳದಯೆಯಿಲ್ಲದವರಾದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವಾಃಪ್ರಜಾಃ-ನಮ್ಮಜನ
ಗಳನ್ನೇ, ಘ್ನಂತಃ-ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವರಾಗಿದ್ದೆವು ||೮|| ಹೇಕೃಷ್ಣ-ಎಲೈ ಕೃಷ್ಣನೇ, ತಪವ-ಅಂತವರಾಗಿದ್ದನಾವೇ, ಗಭೀರ
ರಂಹಸಾ-ಅಳವಾದ ವೇಗವುಳ್ಳ, ದುರಂತವೀರ್ಯಾಣ-ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಭವತಸ್ತನ್ವಾ-ನಿನ್ನಮೂರ್ತಿಯಾದ, ಕಾಲೇ

ಯಿಂದಲೂ ಬಿಡಿಸುವನಾಗು ||೪|| ಎಲೈ ಲೋಕನಾಥನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭ್ರಂಕವೋ
ಕೂಡ ನಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹವಾಯಿತೋ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಜರಾಸಂಧನಲ್ಲಿ ನಾವು ದೋಷವನೆಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವು ||೫||
ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಿಂದಲೂ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದಲೂ ಪುಟ್ಟಿದ ಮದದಿಂದ ಧರ್ಮ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ
ನಡೆಯುವ ಅರಸು ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಯುಕ್ತರಾಗಿ ಅತಿಚಪಲಂಗೆ
ಳಾದ ಸಂಪತ್ತು ಕಾಶ್ಯತಂಗಳನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ ||೬|| ಎಂತು ಬಾಲಕರು ಬಿಸಿಲ ತೇಕೆಯಂ ಸೋಡಿ ತೆಟಾಕ
ವೆಂದು ತಿಳಿಯುವರೋ ಅಂತು ಅ ವಿವೇಕಿಗಳು ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ವಿಕಾರವನೆಯ್ದಿರುವ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯುಪರತತ್ವ
ವನ್ನಾಗಿ ಪೇಳುವರು ||೭|| ಎಲೈ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯ ಮದದಿಂದ ನಷ್ಟ ಬುದ್ಧಿಗಳಾದ
ನಾವು ಈಭೂಮಿಯಂ ಜಯಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರಕಲಹಂ ಗೆಯ್ಯತಲಿರುವರಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ದಯರಾಗಿ
ಪ್ರಜೆಗಳಂ ಹಿಂಸೆಪಡಿಸುತ್ತ ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಿನ್ನಂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಅತ್ಯಂತ ಮತ್ತರಾಗಿದ್ದೆವು ||೮|| ಈಗ
ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವುಳ್ಳ ಅಪಾರವಾದ ಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳ ಕಾಲದಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ ಮಾರ

ಯಃ | ಕಾಲನತನ್ವಾಭವತೋನುಕಂಪಯಾವಿನವ್ಯದರ್ಪಾಶ್ಚ ರಣಾಸ್ತರಾಮತೆ ||೧೩|| ಅಥೋನರಾ
ಜ್ಯಂಮೃಗತ್ಯವ್ಯೋರೂಪಿತಂಹನಶತ್ವತ್ವತತಾರುಜಂಭುವಾ | ಉಪಾಸಿತವ್ಯಂಸ್ಪೃಹಯಾಮಹೇವಿ
ಭೋಕಿ-ಯಾಫಲಂಪ್ರತ್ಯಚಕರ್ಣರೋಚನಮ್ ||೧೪|| ತನ್ನ ಸ್ವಮಾದಿಕೂಪಾಯಂಯನತಚರಣಾಬ್ಜ
ಯೋಃ | ಸ್ತೃತಿರೈವಾನವಿರಮೆದಪಿಸಂಸರತಾಮಿಹ ||೧೫|| ಕೃಷ್ಣಾಯವಾಸುದೇವಾಯಹರಯಃಪರಮಾ
ತ್ಮನೇ | ಪ್ರಣತಕ್ಲೇಶನಾಶಾಯಗೋವಿಂದಾಯನಮೋನಮಃ ||೧೬|| ಸಂಸ್ತಾಯಮಾನೋಭಗವಾಃ ರಾಜ
ಭಿರ್ಮುಕ್ತಬಂಧನೈಃ | ತಾನಾಹಕರಾಣಸಾ ತತರಣ್ಯಶ್ಚಕ್ಷುಯಾಗಿರಾ ||೧೭|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ಅದ್ಯ

ನ-ಸಮಯತತ್ವದಿಂದ, ಶ್ರಿಯೋವಿಚಾರಿತಾಃ-ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ಅನುಕಂಪಯಾ-ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂ
ದ, ವಿನಮ್ರದ್ರಾಪ್ತಾಃ-ನಾಶವಾದಗರ್ವವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಚರಣಾ-ಪಾದಗಳನ್ನು, ಸ್ತರಾಮೇ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳು
ವೆವು ||೧೩|| ಅಥೋ-ಇನ್ನು ಮೇಲೆ, ಮೃಗತ್ಯವ್ಯ ರೂಪಿತಂ-ಬಿಸಿಲ್ಪಡುರೆಯೊಡನೆ ಸಮಾನವಾದ, ರಾಜ್ಯಂ-ಧೋರತನವನ್ನು,
ಶತ್ವತ್ವತತಾ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಬಿದ್ದುಹೋಗುವಂಥಾ, ರುಜಾಂಭುವಾ-ರೋಗಗಳಿಗೆ ತೌರುಮನೆಯಾದಂಥಾ,ದೇವೇನ-ಶರೀರದಿಂ
ದ, ಉಪಾಸಿತವ್ಯಂ-ಸೇವಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನಾಗಿ ನನ್ನ ಹಯಾಮಹೇ-ನಾವು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವು. ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ
ಕೃಷ್ಣನೇ, ಪ್ರೇತ್ಯಚ-ನಾವುನತ್ತೂಕೂಡ, ಕರ್ಣರೋಚನಂ-ಕಿವಿಗಳಿಗೆಮಾತ್ರ ರುಚಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ,ಕರ್ಮಫಲಂಜ-
ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾದ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಭೋಗವನ್ನೂ ಕೂಡ, ಉಪಾಸಿತವ್ಯಂ-ಸೇವಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನಾಗಿ, ನನ್ನ
ಹಯಾಮಹೇ-ಬಯಸುವು ||೧೪|| ತೇ-ಆಕಾರಣದಿಂದ. ಇಹ-ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಸಂಸರತಾಂ-ಸಂಸಾರಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ,
ಸ್ತೃತಿಃ-ನೆನಪು, ಮೋನ-ಯಾವುದರಿಂದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಚರಣಾಬ್ಜಯೋಃ-ಅಡಿದಾವರಗಳಲ್ಲಿ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ನವಿರಮೇತೇ-ವಿ
ರಾಮವನ್ನು ಪೊಂದಲಾರದೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ತಮುಪಾಯಂ-ಆ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು, ತ್ವಂ-ನೀನು, ನಃ-ನಮಗೆ, ಅದಿಕ-ಅಷ್ಟು
ನು ||೧೫|| ವಾಸುದೇವಾಯ-ವಸುದೇವಪುತ್ರನಾದ, [ಸರ್ವಭೂತಗಳಿಗೂ ಅವಾಸವಾದ, ಮತ್ತು ಸರ್ವಭೂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ] ಹರಯೇ-ಕಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹರಿಸುವನಾದ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ | ಪರಮೇಶ್ವರಿನಾದ, ಪ್ರಣತಕ್ಲೇಶನಾಶಾ
ಯ-ಭಕ್ತರ ಕಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವನಾದ, ಗೋವಿಂದಾಯ-ಗೋಪಾಲನಾದ [ವೇದವೇದ್ಯನಾದ] ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಅವಿದ್ಯಾ
ಬಂಧವೋಚಕನಾದ ನಿನಗೆ, ನಮೋನಮಃ-ಮತ್ತುಮತ್ತು ನಮಸ್ಕಾರವು. (ಸಮಾಭ್ಯೈಕಾಂನುನಂಧಾನವಾಗಲಿ) ||೧೬||ತಾ
ತೇ-ಅಯ್ಯಾ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಮುಕ್ತಬಂಧನೈಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸರಿಯುಳ್ಳವರಾದ, ರಾಜಭಿಃ-ಆರಾಜಿಗಳಿಂದ, ಸಂಸ್ತಾಯಮಾನಃ-ಹೀ
ಗೆ ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಕರುಣಾ-ಕೃಪಾವಯೋನಾ,ಶರಣ್ಯಃ-
ಭಕ್ತ ರಕ್ಷಕನೂ ಆದ್ದರಿಂದ, ಶ್ಲಕ್ಷ್ಯಯಾ-ನಯವಾದ, ಗಿರಾ-ನುಡಿಯಿಂದ, ತಾಃ-ಆ ರಾಜರನ್ನು ಕುರಿತು, ಆಹ-ವೀಳಿದನು||೧೭||

ಡಲ್ಪಟ್ಟವಾದ್ದರಿಂದ ಗರ್ವಮಾಡುಗಿದವರಾಗಿ ನಿನ್ನ ದಯೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳಂ ಸ್ತುರಿಸುತ್ತಿರುವೆವು ||೧೩||
ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷೇಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ರೋಗಂಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಾನವಾದಈ
ದೇಹವು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅನಿಭವಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಬಿಸಿಲು ದೊರೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ
ವಂ ಮತ್ತು ಈ ದೇಹವು ಕೂಡ ಬಿಟ್ಟು ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೋತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಅಭಿರುಚಿಯಂಪುಟ್ಟಿಸುವಂತಿ
ಯದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಸ್ವರ್ಗಭೋಗವಂ ಕೂಡ ನಾವು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ ||೧೪|| ಎಲೈ
ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ, ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಿಗಳಾದರೂ ನಮಗೆ ಉಪಾಯದಿಂದನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದ ಸ್ತೃತಿ
ಯಾ ವಿಚ್ಛೇದವಿಲ್ಲದಂತಿರುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ನಮಗೆ ಉಪದೇಶಂಗೆಯ್ಯನಾಗು ||೧೫|| ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ, ವಾ
ಸುದೇವನೇ, ಹರಿಯೇ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ, ಗೋವಿಂದನೇ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು, ನಮಸ್ಕಾರವು, ಭಕ್ತರದುಃ
ಖವಂ ಪರಿಹರಿಸುವವನೇ, ||೧೬|| ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ, ಬಂಧನದಿಂ ಮುಕ್ತರಾದ ಅರಸುಗಳಿಂದಈ ರೀತಿ
ಛಿಂಸ್ತುತಿಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಮಾಯಾ ಶೀಲನಾದ ರಕ್ಷಕನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಮನೋಹರವಾದ ವಾಕ್ಯ
ದಿಂದ ಅರಸುಗಳಂ ಕುರಿತು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ ನಂತೆ ||೧೭|| ಎಲೈ ಅರಸುಗಳಿರಾ, ನಿನ್ನಿಂದ

ಪ್ರಜ್ಞತಿವೋಭೂಪಾಮಯ್ಯಾತ್ಮೈವೈವೇಶ್ವರೇಸುಪ್ತಾಽರ್ಜಯತೇಭಕ್ತಿರ್ಬಾಧಮಾಕಂಸಿತಂತಥಾ || ೧೪ ||
 ದಿಷ್ಠ್ಯಾಪ್ಯವಸಿತಂಭೂಪಾಭವಂತಯತಭೂಪಿಣಃ | ಶ್ರಿಯೈಶ್ವರ್ಯಮದೊನ್ನಾಹಂಪಶ್ಯಹ್ಯುನ್ಮಾದಕಂ
 ನೃಣಾಮ || ೧೫ || ಹೈಹಯೋನಹುಪೋವೇನೋರಾವಣೋನರಕೋಪರೇ | ಶ್ರೀಮದಾದಬ್ರಹ್ಮಶಿತಾಸ್ಥಾನಾ
 ದೈವೈಶ್ವರೇಶ್ವರಾ || ೧೬ || ಭವಂತನಿತದ್ವಿಷ್ಟಯದೆಹಾದ್ಯುತ್ಪಾದ್ಯಮಂತತಃ | ಮಾಂಭಜಂತೋಧ್ಯ
 ರೈಶ್ವರಾಪ್ರಜಾಧರ್ಮೇಣಹೃದ || ೧೭ || ಸಂತಸ್ವಂತಃಪ್ರಜಾಂತೂಃ ಸುಖಸುಖಭವಾಭವಾ | ಪಾ)

ಜೇಭೂಪಾಃ-ಎಲೈ ಅರಸುಗಳಿರಾ, ಅದ್ವೈತಪ್ರಜ್ಞತಿ-ಇವ. ಮೋದಲೊಂಡು, ಮಂ-ನಿಮಗೆ, ಅತ್ಯನಿ-ಸ್ವರೂಪವಾದಂಥಾ, ಅವಿಲೇಶ್ವ
 ರೇ-ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನಾದಂಥಾ, ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಿಃ-ಪ್ರೀತಿಯು, ಸುಪ್ರತಾ-ಏತಿಯಾದುದು, ಜಾಯತೇ-ಹುಟ್ಟುತ್ತೆ,
 ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ, ಆಹಂಸಿತಂ-ನಿಮ್ಮಿಂದ ಶ್ಲಾಘಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಪಾಠಂ-ನಿಶ್ಚಿತವಾಗುವದು || ೧೪ || ಭೂಪಾಃ-ಆರಸುಗಳಿರಾ!
 ವ್ಯವಸಿತಂ-ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ದಿಷ್ಠ್ಯಾ-ನುಭವಾಗಿರುವುದು, ಭವಂತಃ-ನೀವುಗಳು, ಯುತಭೂಪಿಣಃ- ಸತ್ಯ
 ವನ್ನು ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವವರು, ಶ್ರಿಯಾ-ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ, ಐಶ್ವರ್ಯಪಮೋನ್ನಾಹಂ-ಪ್ರಾಭವ ಗರ್ವದಿಂದಾದ ಹೆಚ್ಚಿಕೆಯು
 ನ್ನು, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ಉನ್ಮಾದಕಂ-ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿಸುವುದನ್ನಾಗಿ, ಪಶ್ಯೇದಿ-ಕಾಣುವೆನಲ್ಲವೆ || ೧೫ || ಹೈಹಯಃ-ಕಾರ್ತ
 ವೀರ್ಯಾರ್ಜುನನು ನಹುಷಃ-ನಹುಸರಾಯನು, ವೇನಃ-ವೇನರಾಯನು, ರಾವಣಃ-ದಶಕಂಠ ದೈತ್ಯನು, ನರಕಃ-ನರಕಾಸುರನು,
 ಅಪರೇ-ಇತರರಾದ, ದೇವದೈತ್ಯನರೇಶ್ವರಾಃ-ದೇವದಾನವಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ, ವ್ರಥುಗಳಾದವರು, ಶ್ರೀಮದಾ-ಸಂಪತ್ತಿನಹೆಚ್ಚು
 ಯಿಂದ, ಸ್ಥಾನಾ-ತಮ್ಮ ಪದವಿಯದೆಯಿಂದ, ಭ್ರಂಶಿತಾಃ-ಗುರಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರು || ೧೬ || ಉತ್ಪಾದ್ಯಂ-ಹುಟ್ಟಿಸಲ್ಪಡೆ
 ಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ, ದೇಹಾದಿ-ಶರೀರಮೊದಲಾದ ಜಗತ್ತು, ಅಂತವತೆ-ನಾಕವೈಷ್ಣವು ಏತತ್-ಎಂಬ ಇದರನ್ನು, ಭ
 ವಂತಃ-ನೀವು, ವಿಜ್ಞಾಯ-ತಿಳಿದು, ಅಭ್ಯರ್ಥಿಃ-ಯಜ್ಞಗಳಾದ, ಯುಕ್ತಾಃ-ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಯೋಗಾದಿಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಮಾಂ-ನನ್ನ
 ನ್ನು, ಭಜಂತು-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುವರಾಗಿ, ಧರ್ಮೇಣ-ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮದಿಂದ, ಪ್ರಜಾಃ-ಜನರನ್ನು, ರಕ್ಷಧ-ಪಾಲಿಸಿರಿ ||
 ಪ್ರಜಾತಂತೂಃ-ಸಂತಾನಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು, ಸಂತಸ್ವಂತಃ-ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವರಾಗಿ, ಸುಖದುಃಖ-ಕರ್ಷವಿಪಾಧಗಳನ್ನೂ,

ಅವೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಇದು ಮೊದಲೊಂಡು ಸರ್ವೈಶ್ವರನಾದ ಆತ್ಮ ರೂಪನಾದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ
 ದೃಢಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಲಿ || ೧೪ || ನನ್ನ ಸೇವೆಯೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಿಕೆಯು
 ನಿಮಗೆ ಬಹುಕುಭಕರವು, ನೀವು ಯಥಾರ್ಥವಾದಿಗಳು, ನಾನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಸಂಪತ್ತುಗಳಮದೆ
 ದಿಂದಂಟಾದ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಸಂಚಾರವಂ ಮೋಹವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವೆನು || ೧೫ || ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿ ಈ ಯ
 ಥಾದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತವಂ ಹೇಳುವನು- ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಪ
 ರಶುರಾಮನ ತಂದೆಯಾದ ಜಮದಗ್ನಿಮುನಿಯ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಪುತ್ರಸಹಿತನಾಗಿ ಆಪ
 ರಶುರಾಮನಿಂದ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಮತ್ತು ನಹುಸರಾಯನು ಇಂದ್ರ ಪದವಿಯನೆಯ್ದಿ ಕಚೇದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಆಸ
 ಕ್ತನಾಗಿ ಯುಷಿಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಪಶ್ಚಿಕ್ಕಿಯಂ ಹೋರಿಸುತ ಯುಷಿಕಾಪವ ಪಡೆದು ಇಂದ್ರನ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಭ್ರ
 ವ್ಯನಾಗಿ ಅಜಗರ ಸರ್ಪವಾದನು. ಮತ್ತು ವೇನನೆಂಬ ಅರಸು ಮತ್ತುನಾಗಿ ಯುಷಿಗಳಂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ ಆ ಯುಷಿ
 ಗಳಿಂ ಹುಂಕಾರ ಮಾಡಿದಿಂದಲೇ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಮತ್ತು ರಾವಣನು ಸೀತೆಯಂ ಕಾಸಿಸುವನಾಗಿ ರಾಮ
 ನಿಂದ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಮತ್ತು ನರಕಾಸುರನು ಲ ದಿತಿ ದೇವಿಯು ಕರ್ಣಾಭರಣಂಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತು
 ಗಳನ ಪಹರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನಿಂದಲೇ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು. ಅನ್ಯರಾದ ದೇವತೆಗಳೂ ದೈತ್ಯರೂ ಭೂಪತಿಗಳೂ ಕೂಡ
 ಹಲವರು, ಹಾಗೆಯೇ ಐಶ್ವರ್ಯ ಪದದಿಂದ ಸ್ಥಾನ ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ ನಾಶವೆನೆಯ್ದಿದರು || ೧೬ || ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು
 ಜನ್ಮವುಳ್ಳ ದೇಹಾದಿ ಪದಾರ್ಥಗಳಂ ಸರ್ವತಂ ನಾಕವೈಷ್ಣವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಪ್ರಮತ್ತರಾಗದೆ ಯಜ್ಞಂಗಳ
 ಳಿಂದ ನನ್ನಂ ಪೂಜಿಸುವರಾಗಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಂ ಪಾಲಿಸಿರಿ || ೧೭ || ಮತ್ತು ನೀವು ಪುತ್ರಾದಿ ಸಂತತಿಗ

ಪ್ರಮಾ ಪ್ರಮಾಂಚಸಮತೋಮಚ್ಚಿತ್ತಾವಿಚರಿಪ್ಯಥ ||೧೦|| ಉದಾಸೀನಾಶ್ಚ ದೇಹಾದಿವಾತ್ಮಾರಾಮಾ
ಧ್ಯತವ್ರತಾಃ |ಮಯಾಕವೇಶ್ಯಮನಸ್ಯಮೃಜ್ಯಮಂತೆಬ್ರಹ್ಮಯಾಸ್ಯಥ ||೧೧|| ಶ್ರೀಶುಕಃ | ಇತ್ಯಾದಿ
ಕೃತ್ಯಪಾತ್ರಕೃಪೋಭಗವಾಃ ಭುವನೇಶ್ವರಃ | ತೇಷಾಂಕಯಾಃಜ್ಞಪುರುಷಃ ||೧೨|| ಸ್ತ್ರೀಮಾಂಸನ
ಕರ್ಮಣಿ ||೧೩|| ಸಪರಾಂಕಾರಯಾಮಾಸಹದವೇನಭಾರತ |ನರವಪೋಚಿತ್ತೈರ್ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣೈಃ
ಸ್ವಗ್ವಿಲೇಪನೈಃ ||೧೪|| ಭೋಜಯಿತ್ವಾವರಾನ್ಮನಸುಸ್ಮಾತಾಃ ಸಮಲಂಕೃತಾಃ |ಭೋಗೈಶ್ಚವಿ
ವಿಧೈರ್ಯುಕ್ತಾಃ ತಾಂಬೂಲಾದ್ಯೈರ್ನೃಪೋಚಿತ್ತೈಃ ||೧೫|| ತಪೋಜಿತಾಮುಕುಂದನರಾಜಾನಾವೃಷ್ಟ

ಭವಾಭವಾ-ಜನವರಣಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರಾಪ್ತಂಪ್ರಾಪ್ತಂಚ-ಕಾಲಕರ್ಮವೆಕವಾಗಿಬಂದು ಬಂದದ್ದನ್ನು, ಸೇವಂತೇ-ಅನುಭವಿಸುವ
ರಾಗುತ್ತ, ಮಚ್ಚಿತ್ತಾಃ-ತನ್ನಲ್ಲಿಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ವಿಚರಿಷ್ಯಥ-ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ||೧೦|| ದೇಹಾದಿ-ಶರೀರಾದಿವೃತ್ಯವ್ರ
ಪಂಚದಲ್ಲಿ, ಉದಾಸೀನಾಃ-ಉಚ್ಚೇದ್ಯುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಆತ್ಮಾರಾಮಾಃ-ಸ್ವರೂಪನುಭವದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಿಸುವವರಾಗಿಯೂ,ಧ್ಯ
ತವ್ರತಾಃ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಯಮಪ್ರಕೃತವರಾಗಿಯೂ, ಮನು-ಚಿತ್ತವನ್ನು, ಮಯಿ-ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಸಮ್ಯಕ್-ಚನ್ನಾಗಿ, ಆವೇಶ್ಯ-ಪ್ರ
ವೇಶಗೊಳಿಸಿ, ಆಂತೇ-ದೇಹಾವಸಾನದಲ್ಲಿ, ಬ್ರಹ್ಮ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಯಾಸ್ಯಧ-ಸೇರುವಿರಿ||೧೧|| ಭುವನೇ
ಶ್ವರಃ-ಲೋಕನಿಯಾಮಕನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಪುದ್ಗಣೈಶ್ವರ್ಯಮುಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣಾಃ-ನಾರಾಯಣನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ನೃಪಾಃ-
ರಾಜರನ್ನು, ಅದಿಶ್ಯ-ಅಕ್ಷಿಪಿಸಿ, ತೇಷಾಂ-ಅ ರಾಜರ, ಪದ್ವಿನಕರ್ಮಣಿ-ವಂಗಳನ್ನಾನುಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಪುರುಷಾಃ-ಸೇವಕರಾ
ದ ಗೌಡುಸರನ್ನೂ, ಸ್ತ್ರೀಯಃ-ಹೆರಗಳನ್ನೂ, ನೃಯುಜ್ಞ-ನಿಯೋಗಿಸಿದನು ||೧೨|| ಭಾರತ-ಭರತವಂಶೋತ್ಪನ್ನನಾದ ಪ
ಶೀಕ್ಷಿತನೇ | ನರದೇವೋಚಿತ್ತೈಃ-ಅರಸರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ,ವಸ್ತ್ರೈಃ-ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದಲೂ, ಭೂಷಣೈಃ-ಅಭರಣಗಳಿಂದಲೂ,
ಸ್ವಗ್ವಿಲೇಪನೈಃ ಪುಷ್ಪಪಾರ್ಥಂಧಗಳಿಂದಲೂ, ಸರರಾಃ-ಪೂಷಣಪಚಾರವನ್ನು ಸಹದೇವೇನ-ಜರಾಸಂಧನಮಗನಿಂದ,ಕಾ
ರಯಾವಾಸ-ಮಾಡಿಸಿದನು ||೧೩|| ಸುಸ್ಮಾತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿಮೆಂದಂಥಾ, ಸಮಲಂಕೃತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ,
ನೃಪೋಚಿತ್ತೈಃ-ರಾಜಮೋಗ್ಯಂಗಳಾದ, ತಾಂಬೂಲಾದ್ಯೈಃ-ವಿಲೈವಾದಲಾದ, ಭೋಗೈಶ್ಚ-ವಿಷಯನುಖಗಳಿಂದಲೂ, ಯು
ಕ್ತಾಃ-ಕೂಡಿದ ಅರನುಗಳನ್ನು,ವರಾನ್ಮನ-ಶ್ರೇಷ್ಠಮಾದ ಅಪಾರದಿಂದ, ಭೋಜಯಿತ್ವಾ-ಉಪಮಾಡಿಸಿ, [ಸಮ್ಯಾನಿಸಗೊ
ಳಿಸಿದನು] ||೧೪|| ತೇರಾಜಾಃ-ಅ ರಾಜರು, ಮುಕುಂದೇನ-ಮೋಕ್ಷದಾಯಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಪೂಜಿತಾಃ-ಸಮ್ಯಾನಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ಮೃಷ್ಯಕುಂಡಲಾಃ-ಹೆಕ್ಕುಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಕರ್ಣಾಭರಣಂಗಳಿರುವರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಾಃ-ಕೃಷ್ಣವೆಂದೆಕೆಯಿಂದ,
ಮೋಚಿತಾಃ-ಬಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಪಾಸ್ಯತಂತೇ-ಮೆಣಗಾಲದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ, ಗ್ರಹಾಃ-ನೂರ್ಯಾದಿಗ್ರಹಗಳು, ಋಷಾಃ-ಹೇ

ಳಂ ಕೃಷ್ಣಿ ಹೊಂದಿಸುತ್ತ ಕಾಲವಕವಾಗಿ ಪಾಸ್ಯಂಗಳನ್ನು ಸುಖದುಃಖಂಗಳಂ ಜನ್ಮಮರಣಂಗಳಂ ಸಹನಮ
ಬುದ್ಧಿಯುಂಟು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಚಿತ್ತವನ್ನರ್ಪಿಸಿ ಸಂಚರಿಸುವರಾಗಿರಿ ||೧೦|| ಮತ್ತು ದೇಹಾದಿಗ
ಳಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನರಾಗಿ ಆತ್ಮಾರಾಮರಾಗಿ ವ್ರತವ್ರತರಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮನಮು ಚನ್ನಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಂತ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಬ್ರಹ್ಮರೂಪನಾದ ನನ್ನ ನೆರೆಯವರಾಗಿರಿ ||೧೧|| ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ ||೧೨|| ಇಂತು ಲೋಕನಾಥನಾದ ಭಗ
ವತನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ತತ್ವೋದವೇಶದಿಂ ಆ ಭೂಪತಿಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅಭ್ಯಂಜನ ಸ್ನಾನಾ
ದಿಗಳಂ ಮಾಡಿಸಲೋಸುಗೆ ಪುರುಷರಂ ಸ್ತ್ರೀಯರಂ ಸಹ ಅಕ್ಷಿಪಿಸಿದನು ||೧೩|| ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಸಹ
ದೇವನಿಂದ ರಾಜಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಭೂಷಣಮಾಲ್ಯ ವಿಲೇಪನಂಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಯರಸುಗಳಿಗೆ ಪೂ
ಜಿಯಂಗೆಯ್ಯಿದನು ||೧೪|| ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಅಭ್ಯಂಜನ ಸ್ನಾನವಂಗೆಯ್ಯಿರುವ ಚನ್ನಾಗಿ ಅಲಂಕೃತ
ರಾದ ನಾನಾ ವಿಧಂಗಳಾದ ರಾಜ ಭೋಗಂಗಳೊಡನೆಯುಕ್ತರಾದ ಆ ಯರಸುಗಳಿಗೆ ಮೃಷ್ಯಾನ್ವ ಭೋಜನ
ವಂ ಮಾಡಿಸಿ ಪುನಃ ಸಹದೇವನಿಂದ ರಾಜಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳಂ ಅವರಿಗೆಪೂಜಿಯಂಗೆಯ್ಯಿದನು
||೧೫|| ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಸಮ್ಯಾನಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಮತ್ತು ಅತಿ ಪ್ರಕಾಶಯುಕ್ತಂಗಳಾ

ಕುಂದರಾಃ | ವಿರೆಚುರ್ವೇಚಿತಾಃ ಕೃಷ್ಣಾತ್ರಾನ್ವೃತಂತೆಯುಗ್ರಾಹಾಃ ||೨೭|| ರಥಾನ್ವೃತಾಃ ಸದಾಶ್ವಾ
ನಾರೋಪ್ಯವೇಣಿಕಾಂಚನಭೂಮಿತಾಃ | ಪ್ರೀಣೀಯಸೂನ್ಯಪ್ರವಾಕ್ಯೈಸ್ಸುಪ್ರೇತಾಃ ಪ್ರತ್ಯಯಾಪ
ಯತೆ ||೨೮|| ತವಿವಂಮೋಚಿತಾಃ ಕೃಷ್ಣಾತ್ರಾನ್ವೃತಂತೆಯುಗ್ರಾಹಾಃ | ಯಯಾಸ್ತವೆವಧ್ಯಾಯಂ
ತಾಃ ಕೃತಾನಿಚಜಗತ್ಪತೇ ||೨೯|| ಜಗದಾಪ್ರಕೃತಿಭ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಪುರುಷಚೇಷ್ಟಿತಮ್ | ಯಥಾನ್ವೃತಾ
ಸದ್ಭಗವಾತ್ ತಥಾಚಕ್ರಾತುದ್ರಿತಾಃ ||೩೦|| ಜರಾಸಂಧಾಃ ತಯಿತ್ವಾ ಭೀಮನೇನಕೇಕವಃ | ಪಾ
ರ್ಥಾಭ್ಯಾಂಸುಯುತಾಮ್ರಾಯಾತ್ಸಹದೇವೇನಪೂಜಿತಃ ||೩೧|| ತ್ವೇತೇಃ ಕಂಠಾಪಗ್ರಧೃತಂ ಕಂಠಾಪಗ್ರಧೃತಂ

ಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ವಿರೆಚು-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳಗಿದರು ||೨೭|| ಮೇಣಿಕಾಂಚನಭೂಮಿತಾಃ-ರತ್ನದಿಂದಲೂ ಸಿಂಗುಸಲ್ಪಚ್ಚ, ಸದಾಶ್ವಾ-ಮೇಲಾದ ಕುಮರೆಗಳುಳ್ಳ, ರಥಾನ್ವೃತೇ-ರಥಗಳನ್ನು, ಆರೋಪ್ಯ-ವರಿಸಿ, ಸೂನ್ಯಪ್ರವಾಕ್ಯೈಃ-ನಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವರಾದ ನಗಳಿಂದ, ಪ್ರೀಣೀಯ-ಪ್ರೀಯಪಡಿಸಿ, ಸ್ವದೇಶಾಪತಿ-ಅವರವರ ದೇಶಗಳನ್ನು ಕೂತು, ಅಯಾಪಯ-ಅ-ಕಳೆದುದನ್ನು ||೨೮|| ತೇ-ಆ ಭೂರೇಗಳು, ಮಹಾತ್ಮನಾ-ಉದಾರವ್ಯವಹಾರದ, ಕೃಷ್ಣೇನ-ನಾರಾಯಣನಿಂದ, ಕೃಷ್ಣಾತ್ರ-ಕಪ್ಪದಿಂದಲಿಂದ || ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಮೋಚಿತಾಃ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ತಮೇವ-ಅ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ, ಜಗತ್ಪತೇ-ಕೃಷ್ಣನ ಕೃತಾಃ-ಉಪಕಾರಗಳನ್ನೂ, ಧ್ಯಾಯಂತಿ-ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಯಯಃ-ತರಳಿದರು ||೨೯|| ತೇ-ಆ ಭೂರೇಗಳು, ಮಹಾಪುರುಷ ಚೇಷ್ಟಿತಂ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಲೀಲೆಯನ್ನು, ಪ್ರಕೃತಿಭ್ಯಃ-ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ, ಜಗದಃ-ಪೇಳಿದರು, ಭಗವಾನ್-ನರ್ವಜ್ಞನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಯಥಾ-ಹೀಗೆ, ಅನ್ವೃತಾಃ-ಆವೃತವಾಗಿರುವುದನ್ನೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅತುದ್ರಿತಾಃ-ಜಾ ಗರೂಕರಾಗಿ, ಚಕ್ರಾಃ ಮಾಡಿದರು ||೩೦|| ಕೇಶವಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಜರಾಸಂಧಂ-ಮಗಧರಾಯನನ್ನು, ಭೀಮನೇನ-ಬೀಮನಿಂದ, ಘಾತಯಿತ್ವಾ-ಕೊಲ್ಲಿಸಿ, ಪಾರ್ಥಾಭ್ಯಾಂ-ಭೀಮಾರ್ಜುನರೊಡನೆ, ಸಂಯುತಃ-ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ಸಹದೇವೇನ-ಜರಾಸಂ ಥನ ಮಗನಿಂದ, ಪೂಜಿತಃ-ಉಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪಾರ್ಥಾ-ಪ್ರಯಾತ್-ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದನು ||೩೧|| ತೇ-ಆ ಕೃಷ್ಣಭೀಮಾರ್ಜುನರು, ಜಿತಾರಯಃ-ಗಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಕತ್ತುಗೆಳೆಗಳೆವರಾದ್ದರಿಂದ, ಪುರ್ಯಾಧಾಂ-ವಿರೋಧಿಗಳಿಗೆ ಅನುಪಾವಹಾತ್-ಕಪ್ಪುಂ ಷಾ ಡುತ್ತಿರ.ವವರೂ, ಸ್ವನುಷ್ಠಾಃ-ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರನ್ನು, ಹರ್ಷಯಂತಿ-ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವರೂ ಆಗಿ, ಪಾಂಡವಪ್ರಸ್ಥಂ-ಇಂ ದ್ರಪ್ರಸ್ಥನಗರವನ್ನು, ಗತ್ವಾ-ಸೇರಿ, ಕಂಠಾಃ-ಪಾಂಚಜನ್ಯಪೌಂಡ್ರದೇವ ದತ್ತಗಳಿಂಚು ಕಂಠಗಳನ್ನು, ದಧ್ರುಃ-ಉದಿದರು ||೩೨|| ತತಃ-ಆ ಜಯಶಂಬಧ್ವನಿಯನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರೀತಮನಸಃ-ಸಂತುಷ್ಟವಾದುದರಿಂದ, ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥನಿ

ದ ಕುಂಡಲಂಗಳಿಲ್ಲವರಾಗಿ ಕ್ಲೇಶದ ದೇವೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಆ ಯರಸುಗಳು ಕರತಾಳದಲ್ಲಿರುವ ಚಂ ದ್ರಾದಿ ಗ್ರಹಗಳಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರು ||೨೭|| ಆಮೇಲೆ ಆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಉತ್ತಮಾಶ್ವಂಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಮೇಣಿಕಾಂಚನಭೂಮಿತಾಃ ಸುರ್ವಾಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಥಗಳನ್ನೇರುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಿಯಂಗಳಾಗಿ ಯೂ ಸತ್ಯಂಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ವಚನಂಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಿ ಅವರವರ ದೇಶಂಗಳಿಗೆ ಕಳು ಹಿಸಿದನು ||೨೮|| ಆ ಭೂಪತಿಗಳು ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಕಪ್ಪದ ದೇವೆಯಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ಲೋಕನಾಥನಾದ ಅತನ ಚರಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಂಗೆಯ್ಯತೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೇಶಂಗಳಿಂದ ಸೇರಿದರು ||೨೯|| ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕರಿಗೆ ಆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ವ್ಯಾಪಾರವಂ ತಿಳಿಸಿತಮಗಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಭೀಮನೇನನಿಂದಿಂತು ಜರಾಸಂಧ ಸಂಹಾರಂಗೆಯ್ಯಿ ಜರಾಸಂಧನ ಪುತ್ರನಾದ ಸಹ ದೇವನಿಂದ ತಾನೂ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರೊಡನೆ ಮರಳಿ ಗಿರಿಪ್ರಜ್ಞಂ ತೆರಳಿದನು ||೩೦|| ಬಳಿಕ ಜರಾಸಂಧ ಜಯಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಇಂದ್ರ ಪ್ರಸ್ಥಪುರವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಂ ಸಂತೋಷಪಡಂ ಡಿಸುತಲೂ ಕತ್ತುಗೆಗಳಿಗೆ ದುಃಖವನ್ನಂಟು ಮಾಡುತಲೂ ಜಯಕರಂಗಳಾದ ಪಾಂಚಜನ್ಯಪೌಂಡ್ರ ದೇವದತ್ತ

ರ್ಜಿತಾರಯಃ | ಹರ್ಷಯಂತಸ್ವ ಸುಹೃದೋದುಹೃದಾಂಚಾಸುಖವಹಾಃ || ತಚ್ಚೈವ |
ತ್ವಾಪ್ರೀತಮನಸಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥನಿವಾಸಿನಃ ಮನಿರ್ಮಾಗಧಂತಂತಂರಾಜಾಚಾಪ್ತಮನೋರಥ ||೩೩||
ಅಭಿವಂದ್ಯಾರಾಜಾನಂಭೀಮಾರ್ಜನಜನಾರ್ದನಾಃ | ಸರ್ವಮಾಶ್ರಮಯಾಂಚಕ್ವಾರಾತ್ಮನಾಯದ
ನುಷ್ಠಿತ್ವ ||೩೪|| ನಿಶಮ್ಯಧರ್ಮರಾಜಸ್ತುಕೇವೇನಾನುಕುಪಿತಃ | ಆನಂದಾಶ್ರುಕಲಾಮುಂಚಕಪಿ
ಮ್ನಾನೋವಾಚಕಿಂಚನ ||೩೫||

ಇತಿವಶಮಸ್ಕಂಘ-ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ವಾಸಿನಃ-ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥನಗರವಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳು, ಮಾಗಧಂ-ಜರಾಸಂಧನನ್ನು, ಶಾಂತಂ-ಆಳದವನನ್ನಾಗಿ, ಮೇನಿರೇ-ತೀಳಿದ
ರು. ರಾಜಾಚ-ಧರ್ಮರಾಯನೂ ಕೂಡ, ಅವ್ವಮನೋರಥಃ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಇವ್ಯಾರ್ಥವುಳ್ಳವನಾದನು ||೩೩|| ಅಥ-ಆ ಮೇ
ಲೆ, ಭೀಮಾರ್ಜನಜನಾರ್ದನಾಃ-ಭೀಮನೂ ಅರ್ಜುನನೂ ಕೃಷ್ಣನೂ, ರಾಜಾನಂ-ಪರ್ಮರಾಯನನ್ನು, ಅಭಿವಂದ್ಯ-ನವ ಸ್ಮರಿಸಿ,
ಆತ್ಮನಾ-ತಮ್ಮಿಂದ (ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಯಶ-ಯಾವುದು, ಅನುಷ್ಠಿತಂ-ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ತತ್ಸರ್ವಂ-ಅದಲ್ಲವನ್ನೂ, ಆ
ಶ್ರಮಯಾಂಚಕ್ವಾ-ಕೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು ||೩೪|| ಧರ್ಮರಾಜಸ್ತು-ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾಯನಾದತೋ, ನಿಶಮ್ಯ-ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದ
ನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕೇವೇನ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಅನುಕುಪಿತಃ-ಕರುಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ಆನಂದಾಶ್ರುಕಲಾಃ-ಸಂತೋಷಪಡಕಂ
ಣ್ಣೀರು ತೊಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಮುಂಚ-ಬಿಡುತಿರುಹನಾಗಿ, ಪ್ರೇಮಾ-ಪ್ರಿಯತ್ವದಿಂದ, ಕಿಂಚನ-ಕೊಂಚವನ್ನಾದರೂ, ನೋ
ವಾಚ-ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲವು ||೩೫||

ಇಂತು ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ಬೋಧಿನಿಯೊಳು ದಶಮಸ್ಕಂದದಲ್ಲಿ

೩೩ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

ಕಂಬಿಗಳಂ ಪೂರಿಸಿದರು||೩೩|| ಆ ಯಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪುರವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರು ಜಯಕಂಠಘೋಷವಂಕೇಳಿಸಂತು
ವ್ಯಚಿತ್ತರಾಗಿ ಜರಾಸಂಧನು ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನು ಕೂಡ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನು
ನೋರಥವುಳ್ಳವನಾದನು ||೩೩||ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಅಭಿವಾದನಂಗೆ
ಯ್ದು ತಮ್ಮಿಂದ ಮಾಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯಾಪಾರವಂ ತಿಳಿಸಿದರು ||೩೪|| ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ
ನಿಂದ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಕೇಳಿ ಆನಂದ ಬಾಷ್ಪಬಿಂದುಗಳಂ ಬಿಡುತ ಪ್ರೇಮಾತೀತಯದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪವ
ನ್ನಾದರೂ ಪೇಳಿದವನಾಗಲಿಲ್ಲ ||೩೫||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪರಾಣಿ

ಕನು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯ ವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆಶ್ರೀ

ಮನ್ಮಹೀಶೂರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ವಿರಚಿತಮಾದ “ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ,ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ

ಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿದಶಮಸ್ಕಂಧದ

೩೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀಕುಕೇ|| ಏವಂಯುಧಿಷ್ಠಿರೋರಾಜಾಜರಾಸಂಧವಧಂವಿಭೋಃ | ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಜಾತುಭಾವಂ
ತಂಕ್ರುತ್ವಾಪ್ರೀತಸ್ತಮಬ್ರವೀತ್ ||೧|| ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ | ಯಸ್ಯಸ್ಮೈಲೋಕ್ಯಗುರವಸ್ಸರ್ವಲೋ
ಕಾಸ್ಸಹೇತ್ಯರಾಃ | ವಹಂತಿದುರ್ಲಭಂಲಬ್ಧಾನ್ವಿಶಿಸ್ಮೇವಾನುಶಾಸನಮ್ ||೨|| ಸಭವಾನರವಿಂದಾಕ್ಷ
ದೀನಾನಾಮಿಹಮಾನಿನಾಮ್ | ಧತ್ತೇನುಶಾಸನಂಭೂಮಂಸ್ತದತ್ಯಂತವಿಡಂಬನಮ್ ||೩|| ನಹ್ಯೇಕಸ್ಯಾ
ದ್ವಿತಿೀಯಸ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಃಪರಮಾತ್ಮನಃ | ಕರ್ತುಭಿರ್ವರ್ಷತೇಜೋಹ್ರಸತೇವಾಯಥಾರವಃ ||೪|| ನಚತೇಜಿ

೭೨ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದ ಬೇಕೆ.

ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಯುಧಿಷ್ಠಿರೋರಾಜಾ-ಧರ್ಮರಾಯನು, ಜರಾಸಂಧವಧಂ-ಜಹಾನಂಧನ ಸಂಹಾರವನ್ನು, ವಿಭೋಃ|ಕೃಷ್ಣ
ಸ್ಯ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ತಮನುಭಾವಂಚ-ಅನಾಮರ್ಶ್ಯವನ್ನೂ, ಕೃತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರಿಯವುಂಟಾದವನಾಗಿ
ತಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು |೧||ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ-ಮೂರಲೋಕಗಳಿಗೂ ಹಿರಿಯರಾದವರು,
ಯೇನ್ಯುಃ-ಯಾರುಅಗುವರೋ, ಸಹೇತ್ಯರಾಃ-ಅಧಿಪತಿಗಳೆಂ ಕೂಡಿದ, ಲೋಕಾಃ-ಭುವನಗಳು, ಸರ್ವ-ಎಲ್ಲವೂ, ದುರ್ಲಭಂ-
ದೊರೆಯುವುದು ಪ್ರಯಾಸವಾದ, ಅನುಶಾಸನಂ-ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು, ಲಬ್ಧಾನ್-ಪಡೆದು, ವಿಶಿಸ್ಮೇ-ತಲೆಯಿಂದಲೇ, ವಹಂತಿ-ಧ
ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ||೨|| ಅರವಿಂದಾಕ್ಷ-ಕಮಲ ಲೋಚನನೇ, ಸಭರ್ಷಾ-ಆ ನೀನು, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ದೀನಾನಾಂ-ಬಡವರಾದರೂ, ಮಾನಿ
ನಾಂ-ಗರ್ವಪುಳ್ಳವರಾದ ನಮ್ಮ, ಅನುಶಾಸನಂ-ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು, ಧತ್ತೇ-ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ. ಭೂಮಃ-ಸರ್ವೋತ್ತಮನೇ,
ತೇ-ಅದು, ಅತ್ಯಂತವಿಡಂಬನಂ-ಬಹಳ ನಟನೆಯಾಗಿರುವುದು ||೩|| ರವೇಯ-ಧಾ-ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಏಕಸ್ಯ- ಓ
ವನಾದ, ಅದ್ವಿತೀಯಸ್ಯ-ಎರಡನೆಯವ ನಿಲ್ಲದ, ಬ್ರಹ್ಮಣಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ, ಪರಮಾತ್ಮನಃ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ನಿನ್ನ, ತೇಜಃ-
ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂಬ ಬೆಳಕು, ಕರ್ಮಭಿಃ-ಕೆಲಸಗಳಿಂದ, ಸರ್ವರ್ಷತೇ-ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ನಕ್ಷತ್ರತೇವಾಹಿ-ಕೊರತೆಗೊಳ್ಳುವದೂ ಇ
ಲ್ಲವಷ್ಟೆ ||೪|| ಅಜಿತ-ಜಯಿಸಲ್ಪಡದೆ ಇರುವ, ಮಾಧವ-ಕೃಷ್ಣನೇ, ಕೇ-ನಿನ್ನಭಕ್ತಾನಾಂಚ-ಧಕ್ತರಿಗೂಕೂಡ, ಪಶುನಾಮಿವಮ್

೭೩ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀ ದರೀಯಶ್ಲೋಕಃ|| ಚತುರ್ಯುಕ್ತಸ್ತತಿತಮೇ ರಾಜ ಸೂಯಕ್ರಿಷ್ಣಾ ದ್ವಿಜೈಃ| ಅಗ್ರಪೂಜಾ
ಪ್ರಸಂಗೇನ ಚೈಸ್ಯಘಾತಾದಿವರ್ಣ್ಯತೇ ||೧||೩|| ಎಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಸೂಯಯಾಗೆ
ವಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಪೂಜಾಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಶಿಶು ಪಾಲನವಧಿ ಮೊದಲಾದ್ದರನ್ನು ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷೆ
ದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ--

ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕೇಳು ಹೀಗೆ ಧರ್ಮರಾಯನು ಜರಾಸಂಧನ ವಧೆಯಾದವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ
ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಆ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಅಜ್ಞಾಧಾರಕನಾಗಿರುವುದಂ ನೋಡಿ ಅತ್ಯಂ
ತ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಕುರಿತು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದನೆಂತೆನೆ ||೧|| ಎಲೈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ | ಯಾರುಮೂ
ರು ಲೋಕಗಳಿಗೂ ಗುರುಗಳಾಗಿರುವರೋ ಅಸನಕಾದಿಗಳೂ ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಪಾಲಕರೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನಯಾ
ಜ್ಞೆಯಂ ತಮ್ಮಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಂತೆಂದು ಬಹುಮಾನದಿಂದ ತಲೆಯೊಳುಂಟು ಇರುವರು ||೨|| ಎಲೈಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನೇ ಅಂತಾ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ನೀನು ದೀನರಾದ ನಮ್ಮಂತವರುಗಳ ಅನುಜ್ಞೆಯಂ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವಿ
ಯೆಂಬುದು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವು ||೩||೩|| ಎಲೈ ಅಗ್ರ ಸಮಾನರಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಜೀವಿಗಳೂ ನಿಯಾಕರನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ
ನಾಗಿಯೂ ಇರುವನಿಗೆ ಅನ್ಯನ ಅಜ್ಞಾಧಾರಿತ್ವವು ಸಹ ಮಾಯಾಕಲ್ಪಿತವೇ ಹೊರತು ವಸ್ತುತಃ ಇಲ್ಲವಾದ
ಕಾರಣದಿಂದ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಉದಯಸ್ತಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ತೇಜೋವೃದ್ಧಿ ಹ್ವಯಂಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಅನ್ಯರನ್ನು ಅ
ನುಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆಯೇ ಫಲವಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಈ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ತೇಜಸ್ಸು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವುದೂ ಇಲ್ಲ ಹ್ವ
ಯಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ ||೪|| ಅನ್ಯರಿಗೆ ಭೇದಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ನೀನು ನಿನ್ನದೆಂಬ ಕರೀರ ವಿಷಯಕವಾ

ತಥಕ್ಷಾಂತಾನುಮಾಹಮಿತಿಮಾಧವ | ತ್ವಂತವೇಚನಾನಾಧೀಃಪಶೂನಾಮಿವವೈಕ್ಯತಾ ||೫||ಇತ್ಯುಕ್ತಾ
ಕ್ಷಾಂತಯಜ್ಞಯೇಕಾಲವವ್ರಿಯುಕ್ತಾಽಸಮುತ್ಪಿಜಃ ಕೃಷ್ಣಾನುಮೋದಿತಃಪಾರ್ಥೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ
ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ ||೬|| ದ್ವೈಪಾಯನೋಭರದ್ವಾಜಸ್ಸುಮಂತುಗೌತಮೋನಿತಃ | ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚೈವನಃ
ಕಣ್ವೋಮೈತ್ರೇಯಃಕವಪಸ್ತ್ರಿತಃ ||೭|| ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋವಾಮದೇವಸ್ಸುಮತಿರ್ಜ್ಯಾಮಿನೀಕ್ರತುಃ |
ಪೈಲಃಪರಾಶರೋಗಗೋವೈಶಂಪಾಯನವಚಃ ||೮|| ದುರ್ವಾಸಾಃಕಶ್ಯಪೋಧೌಮ್ಯೋರಾಮೋ ಭಾರ್ಗ
ವಚಸುರಿಃ | ವೀತಿಹೋತ್ರೋಮಧುಶ್ಛಂದೋವೀರನೇನೋಕ್ಯ ತವ್ರಣಃ ||೯|| ಉಪಹೂತಾಸ್ತಥಾಚಾನ್ಯೇಭೀ
ವೈವೋಜಾಕೃಪಾದಯಃ | ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಸಹಸುತೋವಿದುರತ್ಯ ಮಹಾಮತಿಃ ||೧೦|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃಹ್ವ

ಪಶುಗಳಿಗಿರುವಂತೆ, ವೈಕ್ಯತಾ-ಶರೀರವಿಷಯವಾದ, ಮಮಾಹಮಿತಿ-ನನ್ನದು ನಾನುಯೆಂಬ, ತ್ವಂತವೇಚ-ನೀನು ನಿನ್ನದೆಯೆಂ
ಬ, ನಾನಾಧೀಃ-ಭೇದಬುದ್ಧಿಯು, ನ-ಇಲ್ಲಿವು, ಇತ್ಯುಕ್ತಾ-ಹೀಗೆಹೇಳಿ, ಕೃಷ್ಣಾನುಮೋದಿತಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಸಂತೋ
ಷಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಸಪಾರ್ಥಃ-ಅ ಧರ್ಮರಾಯನು, ಯಜ್ಞಯೇಕಾಲೇ-ಯಾಗಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಬ್ರ
ಹ್ಮವಾದಿನಃ-ವೇದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ-ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ವಿಪ್ರರನ್ನು, ಯುಕ್ತಾಃ-ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಸಂಬಂ
ಧಿಸಿದ ಋತ್ವಿಜಃ-ಕಾರ್ಯಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ, ವವ್ರೇ-ಅಂಗೀಕರಿಸಿದನು ||೬|| ದ್ವೈಪಾಯನಃ-ವ್ಯಾಸನು, ಭರದ್ವಾಜಃ-ಆಂಗೀರನ
ನು, ಸುಮಂತು-ಸುಮಂತುವೆಂಬವನು, ಗೌತಮಃ-ಗೌತಮನ ಮಗನು, ಅನಿತಃ-ಅನಿತನೆಂಬ ದೇವರ್ಷಿ, ವಸಿಷ್ಠಃ- ಬ್ರಹ್ಮ
ಪುತ್ರನು, ಚ್ಯವನನು, ಕಣ್ವನು, ಮೈತ್ರೇಯನು, ಕವಪನು, ತ್ರಿತನು ||೭|| ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು, ವಾಮದೇವನು, ಸುಮತಿಯು,
ಜೈಮಿನಿಯು, ಕ್ರತುವು, ಲಿಲನು, ಪರಾಶರನು, ಗರ್ಗನು, ವೈಶಂಪಾಯನನು ||೮|| ದುರ್ವಾಸನು, ಕಶ್ಯಪನು ಧೌಮ್ಯನು, ಭಾ
ರ್ಗವೋರಾಮಃ-ಪರಶುರಾಮನು, ಆಸುರಿಯು, ವೀತಿಹೋತ್ರನು, ಮಧುಶ್ಛಂದನು, ವೀರನೇನನು, ಅಕೃತವ್ರಣನು ||೯|| ಉ
ಪಹೂತಾಃ-ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟರು. ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಅನ್ಯೇಚ-ಇತರರೂ. ಭೀಷ್ಮಃ-ಭೀಷ್ಮನು, ದ್ರೋಣಃ-ದ್ರೋಣನು, ಲೋ
ಮೋಪಲಾದವರೂ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಃ-ಕುರುಡರೂ, ಸಹಸುತಃ-ಪುತ್ರರಿಂದೊಡಗೂಡಿದವನಾಗಿಯೂ, ಮಹಾಮತಿಃ-
ಅಧಿಕಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ವಿಡುರಶ್ಚ-ವಿದುರನು ಮಂತ್ರಿಯೂ ||೧೦|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ-ವಿಪ್ರರೂ, ಹೃತ್ರಿಯಾಃ-ಅರಸರೂ, ವೈಶ್ಯಾಃ-
ವರ್ತಕರೂ, ಕೂಪಶ್ಚ-ಕೂಪರೂ, ಸರ್ವರಾಜಾಃ-ಎಲ್ಲ ಘೋರಗಳೂ, ರಾಕ್ಷಾಸಃ-ಘೋರಗಳ, ಪ್ರಕೃತಯಃ-ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಪ್ರ
ಜಿಗಳೂ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಈಯಃ-ಬಂದರು, ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ ||೧೧|| ತತಃ-ಅ ಬಳಿಕ, ತೇಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ-ಆ ಋತ್ವಿಜಕ್ಕುಗ

ದ ಭೇದಬುದ್ಧಿಯೂಕೂಡ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಿನಗೇ ಭೇದಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಮ
ರಳಿ ಹೇಳಿತಕ್ಕಪ್ಪೇನಿದೆ ||೫|| ಎಂದು ಧರ್ಮರಾಯನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಶ್ಲಾಘಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಯಜ್ಞ
ಕ್ಷುಚಿತವಾದ ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಶೀಲರಾಗಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂ ಹೋತ್ಯಮೋದ
ಲಾದ ಋತ್ವಿಜರನ್ನಾಗಿ ಪರಿಸಿದನು ||೬|| ವ್ಯಾಸನು, ಭರದ್ವಾಜನು ಸುಮಂತುವು, ಗೌತಮನು, ಅನಿತನು, ವಸಿ
ಷ್ಠನು, ಚ್ಯವನನು, ಕಣ್ವನು, ಮೈತ್ರೇಯನು, ಕಶ್ಯಪನು, ತ್ರಿತನು ||೭|| ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು, ವಾಮದೇವನು, ಸು
ಮತಿಯು, ಜೈಮಿನಿಯು, ಕ್ರತುವು, ಲಿಲನು, ಪರಾಶರನು, ಅಗಸ್ತ್ಯನು, ವೈಶಂಪಾಯನನು, ಅಧರ್ಮನು,
ಕಾಶ್ಯಪನು, ಪರಶುರಾಮನು, ಧೌಮ್ಯನು, ಆಸುರಿಯು, ವೀತಿಹೋತ್ರನು, ಮಧುಶ್ಛಂದನು, ವೀರನೇನನು,
ಅಕೃತವ್ರಣನು ||೮|| ವ್ಯಾಸನು, ಇವರೇಮೊದಲಾಗಿವುಳ್ಳ ಋಷಿಗಳಂ ಋತ್ವಿಜಕ್ಕುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿಸಿದನು ||೯||
ಮತ್ತು ಅಗೆ ದೋಜಾಭೀಷ್ಮಕೃಪಾದಿಗಳೂ ಪುತ್ರಯುಕ್ತನಾದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೂ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯಾದ ವಿದುರ
ನೂ ಇವರೇಮೊದಲಾದ ಕಡಮೇ ಬಂಧುಗಳೂಕೂಡ ಧರ್ಮರಾಯನಂ ಕರೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಯಜ್ಞವೆನ್ನೋ
ಡಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದೆ ಇಂದ್ರಸ್ರಗ್ಧ ಪಟ್ಟಣವೆನೆಯ್ದಿದರು ||೧೦|| ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೃತ್ರಿಯರು ವೈಶ್ಯರು ಕೂ
ಡ್ವರು ಸಮಸ್ತಭೂಪತಿಗಳೂ ಅವರಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕರೂ ಸಹ ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗವಂ

ತ್ರಿಯಾವೈಶ್ಯಾಶ್ಯೋದ್ರಾಯಜ್ಞಾದಿದ್ಯಕ್ಷವಃ | ತತ್ರಯಾಸ್ಸರ್ದ್ರಾಜಾನೋರಾಕ್ಷೋಪಕೃತಯೋನ್ಮಪ |
ತತಸ್ತದವಯವನಂಬಾಹ್ಯಾಣಾಸ್ಪರ್ಶಲಾಂಗಲೈಃ | ಕೃಷ್ಣಾಪ್ತತತ್ರಯಧಾಮ್ನಾತಂದೀಕ್ಷಯಾಂ
ಚಕ್ರಿರೈವಮ || ೧೦ || ಹೈಮಾ-ಕಿಲೋಪಕರಣಾವರಣಾಸ್ತಯಧಾಪುರಾ || ೧೧ || ಇಂದ್ರಾದಯೋಲೋಕ
ಪಾಲಾವಿರಿಂಚಿಭವನಂಯತಾಃ | ಸಗಣಾಸ್ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ದ್ರವಿದ್ಯಾಧರಮಹೋರಗಾಃ || ೧೨ || ಮುನಯೋ
ಯಕ್ಷರಕ್ಷಾಂಸಿಖಗಕಿಂನರಚಾರಣಾಃ | ರಾಜಾನಶ್ಚ ಸಮಾಹೂತಾರಾಜಪತ್ನೈಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ || ೧೩ || ರಾಜ
ಸೂಯಂಸಮಯುಸ್ಸ್ಮರಾಜ್ಞಾಪಾಂಡುಸುತಸ್ಯವೈ | ಮನೀರೈಶ್ಚ ಭಕ್ತಸ್ಯ ಸೂಪಪನ್ನ ಮನಿಸ್ತೃತಾಃ |
ಶಿತುಪಾಲವಧಕಥಾಪ್ರಾಂಭಘಟ್ಟಃ -

ಅಯಾಜಯೇ ಮಹಾರಾಜಂಯಾಜಕಾದವವರ್ಚಸಃ | ರಾಜಸೂಯಾನವಿಧಿವತ್ಪ್ರಾಚೇತಸಮಿವಾಮ

ಈ, ಸ್ವರ್ಣಲಾಂಗಲೈಃ-ಚಿಂನದ ನೇಗಿಲುಗಳಿಂದ, ದೇವಯಜನಂ-ಯಜ್ಞಭೂಮಿಯನ್ನು, ಕೃಷ್ಣಾಪ್ತ-ಉತ್ಪತ್ತಿ, ತತ್ರ-೬ ಭೂ
ಮಿಯಲ್ಲಿ, ಯಥಾಮ್ನಾತಂ-ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನುತಿಕ್ರಮಿಸದೆ, ನೃಪಂ-ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು, ದೀಕ್ಷಯಾ-ಚಕ್ರಿ-
ಯಜ್ಞನಿಯಮವುಳ್ಳವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು || ೧೦ || ಪುರಾ-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ವರುಣಸ್ಯ-ಯಜಮಾನನಾಗಿದ್ದ ವರುಣದೇವನಿಗೆ, ಯ
ಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ, ಉಪಕರಣಾಃ-ಯಜ್ಞಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಹೈಮಾಂಕಿಲ-ಭಂಗಾರದವುಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವಷ್ಟೆ || ೧೧ ||
ಇಂದ್ರಾದಯಃ-ದೇವೇಂದ್ರನೇ ಮೊದಲಾದ, ಲೋಕಪಾಲಾಃ-ದಿಕ್ಪಾಲಕರೂ, ವಿರಿಂಚಿಭವನಂಯತಾಃ-ಖಗೈರುಪ್ರದಿವಕೂ
ಡಿದವರಾಗಿಯೂ, ಸಗಣಾಃ-ಸಂಘಸಹಿತರಾದ ಅಥವಾ ಗಣದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಿದ್ಧರೂ ಗಂಧರ್ವರೂ ವಿದ್ಯಾಧರರೂ
ಮೊದಲ ಸರ್ವಗಳೂ || ೧೨ || ಮುನಯಃ-ಯುಗಿಗಳೂ, ಯಕ್ಷರಕ್ಷಾಂಸಿ-ಯಕ್ಷರೂ ರಾಕ್ಷಸರೂ, ಖಗೇನ್ಶ ರಚಾರಿಣಾಃ- ಅಂತರಿ
ಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವವರೂ, ಕಿನ್ನರರೂ, ಚಾರಣರೂ, ಎಂಬವರೂ, ರಾಜಾನಶ್ಚ -ಅರಸುಗಳೂ, ರಾಜಪತ್ನೈಶ್ಚ-ರಾಣಿಯರೂ, ಸ
ರ್ವಶಃ-ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂಚಲೂ, ಸಮಾಹೂತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಕೇಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ || ೧೩ || ಪಾಂಡುಸುತಸ್ಯ-ಪಾಂಡುರಾಜ
ನ, ವೈ-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ, ರಾಜಸೂಯಂ-ರಾಜಸೂಯಯಾಗವನ್ನು ಕುರಿತು, ಸಮಯೋನ್ಮ-ಬಂದ. ದೇ-ಕೃಷ್ಣ
ಭಕ್ತಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಭಕ್ತನಾದ ಧರ್ಮರಾಯನ (ಯಜ್ಞವನ್ನು) ಅವಿಸ್ತೃತಾಃ-ಅಶ್ವಯ ವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಸೂಪಪನ್ನಂ-ಸಮೃ
ದ್ಧವನ್ನಾಗಿ, ಮನೀರೈ-ತಿಳಿದರು || ೧೪ || ದೇವವರ್ಚಸಃ-ದೇವತೆಗಳಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಯಾಜಕಾಃ-ಯುತ್ವಿಕ್ಕುಗಳು ಆಮರಾಃ-
ಪೇವರ್ಕಳು, ಪ್ರಾಚೇತಸಮಿವ-ವರುಣನನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, ಮಹಾರಾಜಂ-ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು, ರಾಜಸೂಯೇ-ಸೂಪಪನ್ನಯ

ನೋಡಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಆಪುರವನೆಯ್ದಿದರು || ೧೦ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಯಜ್ಞಭೂಮಿಯಂ ಸುವಿ
ರ್ಣಮಯಂಗಳಾದ ನೇಗಿಲುಗಳಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿಶೋಧಿಸಿ ಅಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾ
ಯನಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆಯಂಗೆಯ್ದಿದರು || ೧೧ || ಮತ್ತು ವರುಣನ ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ
ರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಮಯಂಗಳಾಗಿ ಯಾಗೋಪಕರಣಂಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪವೋ ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನ
ರಾಜಸೂಯದೊಳಗೆ ಸಮಸ್ತರಿಗಳಾದ ಯಜ್ಞೋಪಕರಣಂಗಳೂ ಸುವರ್ಣದಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತವುಗಳಾದ
ವು || ೧೨ || ಮತ್ತು ಆಗ ಯಿಂದ್ರಾದಿಲೋಕಪಾಲಕರು ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿ ದೇವಸಮೂಹಂಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ
ಗಣಗಳೊಡನೆ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯಾಧರ ಸರ್ವಾಧಿಪತಿಗಳು ಮುನಿಗಳು ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸರು ಖಗ
ಕಿನ್ನರಚಾರಣರು || ೧೩ || ಮತ್ತು ಅರಸಿನಿಂದ ಕರೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ತ ಭೂಪತಿಗಳು ಸಮಸ್ತ ರಾಜಪತ್ನಿಯರು
ಸಹ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಪರಿವಾರಂಗಳೊಡಗೂಡಿಬಂದು || ೧೪ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಭಕ್ತನಾದ ಧರ್ಮರಾಯನ ಯಜ್ಞವಿ
ಧಾನವನ್ನೋಡಿ ಅಶ್ವಯುಪಟ್ಟವರಾಗದೆ ಈಯರನಿಗೆ ಯಾಕ್ರತು ಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದರು || ೧೫ ||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಂತೆ ತೇಜೋವಂತರಾದ ಋತ್ವಿಕ್ಕುಗಳು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ವರುಣನಿಂದ ಯಾ
ವರಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗವೆಂದಾಡಿಸಿದರೋ ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನಿಂದ ವಿಧಿಯುಕ್ತವಾಗಿರಾ

ರಾಃ ||೧೭|| ಸುತೈಹನೈವನೀಪಾಲಯಾಜಕಾಃ ಸದಸಸ್ಪತೀ | ಆಪೂಜಯನ್ತು ಹಂಭಾಗಾಃ ಕಯಾ
ಧಾವತ್ಸುಸಮಾಹಿತಃ ||೧೮|| ಸದಸ್ಯಗಾರ್ಹಣಾರ್ಹಂವೈವಿಮ್ಯುಕಂತಸ್ಸ ಭಾನದಃ | ನಾಧ್ಯಗಚ್ಛಂತು
ನೈಕಾಂತ್ಯಾತ್ಸಹದಸಸ್ತದಾಬ್ರವೀತ್ || ೧೯|| ಅರ್ಹತಿಹ್ಯಚ್ಯುತಶ್ಚೈವೈವಂಭಗವಾಃ ಸಾತ್ಯತಾಂ
ಪತೀ | ಏವಸ್ಮವತಾಸ್ಸರ್ವಾಡಕಕಾಲಧನಾದಯಃ ||೨೦|| ಯದಾತ್ಮಕಮಿದಂವಿಶ್ವಂಕ್ರತವಶ್ಚಯದಾ
ತ್ಮಕಃ | ಅಗ್ನಿರಾಹುತಮೊನಂತಃ ಸ್ಸಂಖ್ಯಂಯೋಗಶ್ಚಯತ್ಪರಃ ||೨೧|| ಏಕವಿವಾದ್ವಿತೀಯೋ
ಸಾವೈತದಾತ್ಮ್ಯಮಿದಂಪಗ್ಧ | ಆತ್ಮನಾತ್ಮಾಶ್ರಯಸ್ಸಭಾಸ್ಸೃಜತ್ಯನತಿಹಂತ್ಯೇಜಃ ||೨೨|| ವಿವಿ

ಯಾಗಮಿಂದ, ವಿಧಿವತ್-ಕಾಸ್ತೋಗ್ರಕ್ತ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಅಯಾಜಯ-ಯಜ್ಞಮಾಡ ಗೊಳಿಸಿದರು ||೧೭|| ಸುತೈಹ
ನೀ-ಸೋಮಾಭಿಷಮದಿವಲ್ಲಿ, ಅವನೀಪಾಲಃ-ಧರ್ಮರಾಯನು, ಯಥಾವತ್-ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿಸತಕ್ಕದೋ ಅದರಂತೆ, ಸುಸಮಾಹಿತಃ-
ಚನ್ನಾಗಿ ಸಮಾಧಾನಪುಂಟಾದವನಾಗಿ, ಮಹಾಭಾಗಾಃ-ಅಧಿಕಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳ, ಯಾಜಕಾಃ-ಯುತೈಕ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಸದಸಸ್ಪ
ತೀಃ-ಸಭಾನಾಯಕರನ್ನೂ, ಆಪೂಜಯತೆ-ಪೂಜಿಸುವನು ||೧೮|| ಸದಸಿ-ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಅಗ್ರಾರ್ಹಣಾರ್ಹಂ-ಅಗ್ರಪೂಜೆಯೋ
ಗ್ಯನಾದವನನ್ನೂ, ವೈ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ವಿಮ್ಯುಕಂತಃ-ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ಸಭಾನದಃ-ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಜನಗಳು, ಅನೈ
ಕಾಂತ್ಯಾತ್-ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯತೋರದ್ದರಿಂದ (ಅಥವಾ ಬಹುವಂದಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆ ತೋರುವುದರಿಂದ) ನಾಧ್ಯಗಚ್ಛಂತು-
ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ತದಾ-ಆಗ, ಸಹದೇವಃ-ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಸಿರಿಯನು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು ||೧೯|| ಸಾತ್ಯತಾಂಪ
ತೀ-ಯಾದವರಿಗೊಡೆಯನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಶೈವೈವಂ-ಉತ್ತಮತ್ವವನ್ನು, ಅರ್ಹತಿ
ಃ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿರುವನಲ್ಲವೆ (ಏಷವೈ-ಈ ಕೃಷ್ಣನೇ, ಸರ್ವದೇವತಾಃ-ಸಕಲದೇವತೆಗಳೂ, ದೇಶಕಾಲಧನಾದಯಃ-
ಸ್ಥಲವೂ ಹೊತ್ತೂ ದ್ರವ್ಯವೂ ಮೊದಲಾದ ಸಾಧನಗಳಾಗಿರುವನು ||೨೦|| ಇದಂವಿಶ್ವಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಯದಾತ್ಮಕಂ-
ಕೃಷ್ಣನೇ ಆತ್ಮನಾಗಿವುಳ್ಳದ್ದೋ, ಕ್ರತವಶ್ಚ-ಯಜ್ಞಗಳೊಕ್ಕೂ. ಯದಾತ್ಮಕಾಃ-ಯಾವಕ್ಯಷ್ಣನೇ ಆತ್ಮನಾಸ್ತಿ
ಮೋ, ಯಜ್ಞ-ಯಜ್ಞಗುಣ ಕೂಡ, ಯದಾತ್ಮಕಾಃ-ಯಾವಕ್ಯಷ್ಣನೇ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಧೃತಿಯಾಗಿಉಳ್ಳವೋ
ಅಗ್ನಿಃ-ಯೇಜ್ಞೇಶ್ವರನು, ಆಹುತಯಃ-ಹವಿಸ್ಸುಗಳೂ, ಮಂತ್ರಾಃ-ವೇದವಚನಂಗಳೂ, ಸಾಂಖ್ಯಂ-ಜ್ಞಾನವೂ, ಯೋಗಶ್ಚ-
ಬಾಹಸನೂ, ಯತ್ಪರಃ-ಯಾವಕ್ಯಷ್ಣನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಉಳ್ಳವೋ, ಅಥವಾ ಯಾವಕ್ಯಷ್ಣನಲ್ಲಿಆನಕ್ತಗಳಾಗಿರುವವೋ ||೨೧||
ಅಸೌ-ಆ ಬಿಗಾಕ್ಯಷ್ಣನು, ಏಕವಿವ-ಒರ್ವನೇ, ಅದ್ವಿತೀಯಃ-ಎರಡನೆಯ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲದವನು, ಇದಂಜಗತ್-ಈ ಪ್ರಪಂಚವು,
ದತ್ತಾತ್ಮ್ಯಂ-ಈತನ ಸದ್ಭಾವವೇ ಸದ್ಭಾವವಾಗಿ ಉಳ್ಳದ್ದು. ಸಭಾಃ-ಎಲೈ ಸಭಿಕರಾದವರೇ, ಅಜಿ-ಉತ್ಪತ್ತಿಹಲ್ಲದವ
ನಾವ ಕೃಷ್ಣನು, ಆತ್ಮಾನಾತ್ಮಾಶ್ರಯಃ-ಜೀನಾಜೀವಾದ್ರವ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಧಿಪ್ತಾನವಾಗಿರುವನು. ಸೃಜತಿ-ಜಗವಂಪ್ರಚ್ಛಿನ್ನಮ
ನು, ಅವತಿ-ಪಾಲಿಸುವನು, ಹಂತಿ-ಕೊಲ್ಲುವನು (ಆತ್ಮನಾತ್ಮಾಶ್ರಯಃ-ಎಂಬಸಾಧದಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮನಾ-ತನ್ನಿಂದ, ಆತ್ಮಾಶ್ರಯಃ-ತ

ಜಸೂಯವಂ ಮಾಡಿಸಿದರು ||೧೭|| ಧರ್ಮರಾಯನು ಸುತೃಹಸ್ಯನಲ್ಲಿಯೇ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತನಾಗಿ ಯುತೈಕ್ಯರಂ
ಆಯಜ್ಞಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರಂಸಹ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತಾನು ಸಾರವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದನು ||೧೮|| ಆಗ
ಅಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾನಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯಾವವನು ಅಗ್ರಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯನೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಲಿರುವವರಾದರೂ, ಅಲ್ಲಿ
ಬಹುಮಂದಿ ಯೋಗ್ಯರಿರುವವರಾದಕಾರಣದಿಂದ ಇವನೇ ಅಗ್ರಪೂಜಾಯೋಗ್ಯನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಭಾವವಂ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಹದೇವನು ಆಯಾಗಸಭೆಯಲ್ಲಿನಿಂತು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದ
ನವೆಂತೆನು ||೧೯|| ಎಲೈ, ಸಭಾಜನರುಗಳಿರಾ! ಕೇಳಿ ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಸಕಲದೇವಸ್ವರೂಪ
ನು, ದೇಶಕಾಲಧನಸ್ವರೂಪನೂ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅಗ್ರಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯನು ||೨೦|| ಮತ್ತು ಈಪ್ರಪಂಚವು ಯಾವ
ವನಶ್ವರೂಪವೋ, ಕ್ರತುಗಳೊಕ್ಕೂ ಯಾವವನಸ್ವರೂಪಂಗಳೋ, ಅಗ್ನಿಯೂ ಅಹುತಿಯೂ ಮಂತ್ರಗಳೂಸಹ
ಯಾವವನ ಸ್ವರೂಪಂಗಳೋ, ಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು ಉಪಾಸನಾಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು ಸಹ ಇವೆರಡೂ ಯಾವವನ ತತ್ತ್ವ
ವಂ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನಂಗಳಾಗುತ್ತವೆಯೋ, ಅಂತಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಅಗ್ರಪೂಜೆಗೂ ಯೋಗ್ಯನು ||೨೧||

ಘನೀಹಕರಾಣಿಜನಯೇಷಯದಪ್ಪಯಾ|ಈಹತೆಯದಯಂಸರ್ವಕ್ಕೆ ಯೋಧರಾಡಲಿಹ್ನೇವು||೭೩||
ತಸ್ಮಾತ್ಕೃಷ್ಣಾಣಾಮಹತೇದೀಯತಾಂಪರಮಾರ್ಹಣಮ್ | ಏವಂಚತ್ಸರ್ವಭೂತಾನಾಮಾತ್ಮನಶ್ಚಾ
ಹರ್ಣಭವತಿ ||೭೪|| ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮಭೂತಾಯಕ್ಯಪ್ಪಾಯಾನನ್ಯದರ್ಶಿನಿ | ದೇಯಂದಾಂತಾಯಪೂ
ರ್ಣಾಯದತ್ತಸ್ಯಾನಂತ್ಯಮಿಚ್ಛತಾ||೭೫|| ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾನಹದಪೋಭೂತಾಪ್ನೋಂಕ್ಯಪ್ಪಾನುಭಾ
ವವತಿ | ತಚ್ಛ್ರೀತ್ಯಾತುಪ್ಪುನುಸ್ಮರೈಸಾಧುಸಾಧ್ವಿತಿಸತ್ತಮಾಃ ||೭೬|| ಶ್ರುತ್ವಾದ್ವಿಜಿರಿತಂರಾಜಾ
ಜ್ಞಾತ್ವಾರೂರ್ದಂಸಭಾಗದಾಃ| ಸಮರ್ಹಯದ್ಧೃಷೀಕೇಕಂಪ್ರೀತಪ್ರಣಯವಿಹ್ವಲಃ||೭೭||ತತ್ಪಾ

ಸ್ವ ಆಧಾರವುಳ್ಳವನು, ಎಂದರೆ ಇತರಾಪೇಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದವನೆಂದು ಭಾವವು ||೭೩|| ಅಯಂಸರ್ವಃ-ಈ ಸಮಸ್ತಜನವೂ, ಯದ
ವೇಕ್ಷಯಾ-ಮಾವಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ, ಇತ-ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧಾನಿಕರ್ಮಾಣಿ-ತಪಸ್ಸುಯೋಗ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ
ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ, ಜನಯೇ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ, ಯತ್-ಯಾವಕೃಷ್ಣನ ದೇವಿಯಿಂದ, ಘರಾಣದಿಹ್ನೇವು-ಧರ್ಮವೇಷೋದಲಾದ
ಗುರುತ್ವ, ಶ್ರೇಯೇ-ಪುರುಷಾರ್ಥಸುಖವನ್ನು, ಈಹತೇ-ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವುದೋ ||೭೪|| ತಸ್ಮಾತ್-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ವ-ಹೇ-
ಮೊಡ್ಡವನಾದ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಈ ವಾಸುದೇವನಿಗೆ, ಪರಮಾರ್ಹಣಂ-ಉತ್ತಮವಾದ ಪೂಜೆಯು, ದೀಯತಾಂ-ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿ, ಏ
ವಂಚೇತ್-ಬೀಗಾದರೆ, ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳ, ಆತ್ಮನಶ್ಚ-ಚೈತನ್ಯಕ್ಕೂ, ಅರ್ಹಣಂ-ಸಮ್ಮಾನವು, ಭವೇತ್-
ಆದಿತ್ತು ||೭೫|| ದತ್ತಸ್ಯ-ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದಾನಕ್ಕೆ, ಅನಂತ್ಯಂ-ನಿತ್ಯತ್ವವನ್ನು, ಇಚ್ಛತಾ-ಜಯನುವ ಪುರುಷನಿಂದ, ಸರ್ವಭೂ
ತಾತ್ಮಭೂತಾಯ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಗೂ ಚೈತನ್ಯವಾಗಿರುವ, ಅನನ್ಯದರ್ಶಿನೀ-ತನಗಿಂತಲೂ ಇತರವರಿಗಾಣೆ ಇರುವನಾದ್ದ
ರಿಂದ, ಪೂರ್ಣಾಯ-ಅದ್ವೈತನಿದ್ದನಾದ, ದಾಂತಾಯ-ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ವಾಸುದೇವನಿಗೆ, ದೇಯಂ-ಅಗ್ರ
ಸಮ್ಮಾನವು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ ||೭೬|| ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ-ಹೀಗೆಹೇಳಿ, ಸಹದೇವಿ-ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯನು, ಕೃಷ್ಣಾನುಭಾವ
ವಿತ್-ಕೃಷ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯಂಬುವನಾದ್ದರಿಂದ, ತೂಪಿಣ್ಣೀಮಭೂತೇ-ಇನ್ನೇನೂಹೇಳದೆ ಸುಮ್ಮನಾಣನು, ಸತ್ತಮಾಃ-ಸತ್ಪು
ರುಷರಲ್ಲಿ ಬಹಳಶ್ರೇಷ್ಠರಾದವರು, ಸರ್ವ-ಎಲ್ಲರೂ, ತತ್-ಆ ಮಾತನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಸಾಧುಸಾಧ್ವಿತಿ-ಚೆನ್ನಾಗಿಡೆಚೆನ್ನಾಗಿ
ಗಿಡೆಚೆಂದು, ತುಪ್ಪುವು-ಸೋತೆತ್ತಮಾಡಿವರು ||೭೭|| ರಾಜಾ-ಧರ್ಮರಾಯನು, ದ್ವಿಜೇರಿತಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪ

ಎಲೈ ಸಭಾಜನರೇ! ಕೇಳಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಏಕರೂಪನಾಗಿ ಅದ್ವಿತೀತನಾಗಿಯೂ ಇಹನು. ಮತ್ತು ಈಜಗತ್ತೂ
ಈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಆತ್ಮನಾಗಿವುಳ್ಳದ್ದು. ಈಕೃಷ್ಣನು ಪರಾವೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದವನಾಗಿ ತಾನು ಜನ್ಮರಹಿತನಾಗಿಯೂ
ಈಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಜಿಸುತ್ತ ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಸಂಹರಿಸುತ್ತಲೂ ಇರುವನು ||೭೮|| ಮತ್ತು ಈಸಮಸ್ತಜನರೂ
ಯಾವವನ ಏನುಗ್ರಹದಿಂದ ಈಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವಿಧಂಗಳಾದ ತಪೋಯೋಗಾದಿ ಕರ್ಮಂಗಳಂ ಅನುಷ್ಠಾ
ನಂಗೆಯ್ಯತ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಧರ್ಮಾದಿರೂಪವಾದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಂ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವರೋ||೭೯||ಆಕಾರಣ
ದಿಂದ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗವೇ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯಂ ಗೆಯ್ಯಲು ಯೋಗ್ಯವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈನೋ
ಬ್ಬಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಆದರೆ ಆತ್ಮನೂ ಸಕಲಭೂತಂಗಳೂಸಹ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ
ಪುಗಳಾಗುವವು ||೮೦|| ತನ್ನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ರವ್ಯವು ಅಪರಿಮಿತವಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುರು
ಷನಿಂದ ಸರ್ವಭೂತಂಗಳಿಗೂ ಆತ್ಮರೂಪನಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭೇದವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಶಾಂತನಾಗಿ ಪೂ
ರ್ಣನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸ್ಕರವೇ ಪೂಜೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು ||೮೧|| ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದಾ
ಯನೇಕೇಳು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಭಾವವಂ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಹದೇವನು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಸಭಾಜನರಂಕಾರಿತು ಬೇಳಿ
ಸುಮ್ಮನಾದನು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ವಜನರೂ ಆಸಹದೇವನ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಚೆನ್ನಾಯಿತು ಚೆನ್ನಾಯಿತೆಂದು
ಅವಚನವಂ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು ||೮೨||ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನು ಅಪ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಬೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಆಶ್ಲಾಘಾಪಚನವಂ ಕೇಳಿ
ಸಭಾಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಂ ಸಹತಿಳಿದುನ್ನೇಹದಿಂದಕೂಡಿ ಸಂತೋಷಯುಕ್ತನಾಗಿ ಪರವಶನಾಗಿ ಮೊದಲುಶ್ರೀ

ದಾವನಿಜ್ಯಾಪ್ಯೈರಸಾಲೋಕಪಾವನೀಃ | ಗಭಾರ್ಯಸ್ಯಾನುಜಾಮಾತ್ಯಸ್ಸಕುಟುಂಬೋವಹನ್ಯು ದಾ |
ವಾನೋಭಿ. ಪೀತಕಾಶಯೈರ್ಭೂ ಪಶ್ಯೈಶ್ಚ ಮಹಾಧನೈಃ | ಭೂಪಯಿತ್ವಾಶು ಪೂರ್ಣಾ ಹ್ಯೇನಾಕತತ್ವ
ಮಸ್ಯೈತಮ್ || ೮೯ || ಇತ್ಯಂಸಭಾಜಿತಂವೀಹ್ಯೈಸ್ಯೈವಾಂಜಲಯೋನ್ಯ ಪಾಃ | ನಮೋಜಯಂತಿನಮು
ಸ್ತಂನಿಪತುಃಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಯಃ || ೯೦ || ಇತ್ಯಂನಿಶಮ್ಯದಮಘೋಪಸುತಸ್ಸ ಪೀರಾದುತ್ತಾಯಕೃಷ್ಣ
ಗುಣವರ್ಣನಜಾತಮನ್ಯುಃ | ಉತ್ತೈಷ್ಯಬಾಹುವಿಂದಮಾಹಸದಸ್ಯಮರ್ಪಿಸಂಕ್ರಾವಯಾಭಗವತೆ
ಪರುಷಾಣ್ಯಭೀತಃ || ೯೧ || ಈಶೋದುರತ್ಯಯಃಕಾಲಂತಿಸತ್ಯವತೀಶುತಃ | ವೈದ್ಧಾನಾಮಪಿಯದ್ಭು

ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನ, ಕೃತ್ವಾ-ಕೇಳಿ; ಸಬಾಸದಾ-ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವರ, ಹಾರ್ದ-ಪ್ರವೃತ್ತಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು, ಘೋಷ್ಯ-ಲೇಖಿಸು
ಕೊಂಡು, ಪೀತಂ-ಪ್ರಿಯವುಂಟಾದವನಾದ್ದರಿಂದ, ವ-ಇಯವಿಹ್ನುಲಃ-ಸೈದದಿಂದ ಪರವಳನಾಗಿ ಹೃಷೀಕೇರಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು,
ಸಮರ್ಪಯತೆ-ಸಮಾನ್ವಿಸಿದನು || ೮೯ || ತತ್ಪಾದ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಪಾದಗಳನ್ನು, ಅವನಿಷ್ಟ-ಪ್ರಹ್ಲಾಳನಮಾಡಿ, ಲೋಕಪಾವನೀಃ-
ಲೋಕವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವಂಥಾ, ಅಪಃ-ಚರಣತೀರ್ಥೋದಕಗಳನ್ನು, ಸಭಾಯೋಃ-ಪತ್ನೀಸಹಿತನಾಗಿಯೂ, ಸಾನು
ಜಾಮಾತ್ಯಃ-ತಮ್ಮವಿರೋಧನೆ, ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಸಹಿತನಾಗಿಯೂ, ಸಕುಟುಂಬ-ಪೂಜ್ಯವರ್ಗದೊಡಗೂಡಿದವನಾ
ಗಿಯೂ, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಶಿರಸಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ಅವಹತೆ-ಧರಿಸಿಕೊಂಡನು || ೯೦ || ಪೀತಕಾಶಯೈಃ- ಹಸುರುಪ
ಟ್ಟಿಯಾದ, ವಾನೋಭಿಃ-ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ಮಹಾಧನೈಃ-ಹೆಚ್ಚುಬೆಲೆಯುಳ್ಳ, ಭೂಷಣೈಶ್ಚ-ಆಭರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಭೂಷಯಿ
ತ್ವಾ-ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಅಶುಪೂರ್ಣಾಹೇ-ಸಂತೋಷದ ನಿರೀಂದ ತಂದಿಬ ಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಸಮವೇಕ್ಷಿತಂ-ಕೃಷ್ಣ
ನಂಜನಕ್ಕಾಗಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ, ನಾಕತೇ-ಶಕ್ತನಾಗಲಿಲ್ಲವು || ೯೧ || ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ಸಭಾಜಿತಂ-ಸಮಾನ್ವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೃಷ್ಣನ
ನ್ನು, ವೀಹ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸರ್ವೇನ್ಮಪಾಃ-ಅರಸುಗಳೆಲ್ಲರೂ, ಪಾಂಜಲಯಃ-ಜೋಡಿಸಿದಕೈಗಳ ಸ್ಥಿತಿಕೊಂಡವರಾಗಿ, ನಮಃ-
ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಜಯ-ಕೃಷ್ಣನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾಗಿರು. ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ತಲೆ-ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ನೇಮುಃ-
ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು ಆಗ, ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಯಃ-ಹೂವುಗಳ ಮಳೆಗಳು, ನಿಪೀತಃ-ಸುರಿದವು || ೯೦ || ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗಾದ್ದನ್ನು, ನಿಶ
ಮ್ಯ-ನೋಡಿ, ದಮಘೋಷಸುತಃ-ದಮಘೋಷನಮಗನಾದ ಶಿಶುಪಾಲನು, ಕೃಷ್ಣಗುಣವರ್ಣನಜಾತಮನ್ಯುಃ-ಕೃಷ್ಣನ ಗುಣಗಳ
ನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸ್ವಪೀರಾ-ತನ್ನಗದ್ದುಗೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಉತ್ತಾಯ-ಎ
ದ್ದು, ಬಾಹು-ತೋಳನ್ನು, ಉತ್ತೈಷ್ಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಸದಸಿ-ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಅಮರ್ಪಿಸ್ಯ-ಸ್ಮರಣೆಯಿಲ್ಲದವನು, ಅಧೀತಃ-ಅಂಜಿ
ಕೆ ಇಲ್ಲದವನೂ ಆದ್ದರಿಂದ, ಭಗವತೇ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಪರುಷಾಣಿ-ಕೂರವಚನಗಳನ್ನು, ಸಂಕ್ರಾವಯಾ-ಚನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಗೊಳಿ
ಸುವನಾಗಿ, ಇವಂ-ಮೊದಲೆ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಮಾತನ್ನು, ಆಪ-ನುಡಿದನು || ೯೧ || ಈಶಃ-ನಿಯಾಮಕವಾದ, ಕಾಲಃ-ಸಮಯವು,

ಕೃಷ್ಣನು ಪೂಜಿಸಿದನು || ೮೯ || ಅದಂತೆನೆ, ಧರ್ಮರಾಯನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಪದ್ಮಂಗಳಂ ಪ್ರಹ್ಲಾಳನಂಗೆ
ಯ್ದು ಲೋಕಪಾವನಂಗಳಾದ ಅಪಾಮೋದಕಂಗಳಂ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ತಮ್ಮಂದಿರೊಡನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಬಂ
ಧುಗಳೊಡನೆಕೂಡ ತನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಧರಿಸಿದನು || ೯೦ || ಮತ್ತು ಧರ್ಮರಾಯನು ಪೀತಂ
ಬರಂಗಳಂ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಭೂಷಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ನಲಂಕರಿಸಿ ಅನಂದಬಾವ್ಷಂಗಳಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಂಗೆ
ಳಾದ ನೇತ್ರಂಗಳುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಲಿಲ್ಲವು || ೯೧ || ಆಗ ಅ
ಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತಜನರೂ ಈಶೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನೋಡಿ ಅಂಜಲಿ
ಯುಕ್ತರಾಗಿ ನಮೋಜಯ ನಮೋಜಯಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು, ಮತ್ತು ಆಗ ದಿವ್ಯಂಗಳಾದ
ಪುಷ್ಪವರ್ಷಗಳು ಸುರಿದವಾದವು || ೯೦ || ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಪಾಲನು ಈಶೀತಿಯಾಗಿ ಸಭಾಜನರು ಮಾಡುವ
ಸ್ತೋತ್ರಾದಿಗಳಂ ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಗುಣವರ್ಣನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೋಪಘ್ನಾಘವನಾಗಿ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ತನ್ನಪೀ
ಠದಿಂದೆದ್ದು ಭುಜವನೆತ್ತಿ ಆಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಈಶೀತಿಯಾಗಿ ದುರ್ವಚನಂಗಳಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಶ್ರವಣಂ
ಗೈಯ್ದನಂತೆನೆ, || ೯೧ || ಎಲೈಸಭಾಜನರುಗಳಿರಾ! ಕೇಳಿ ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ದೊಡ್ಡವರ ಬುದ್ಧಿಯುಕೂಡ ಬಾ

ದ್ವಿಬಾಲವಾಕ್ಯೈರ್ವಿಭಿದ್ಯತೇ ||೩೦|| ಯೋಯಂಪಾತ್ರನಿವಾಂಕ್ರಪ್ತಾ ಮಾಮಬ್ಧ್ವಂ ಬಾಲಭಾಷಿ
ತಮ್ | ಸಮಸಸ್ತುತಯಸ್ಸುಕ್ತೈಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಯತ್ಸಂಮತೋಹಂ ||೩೧|| ತಪೋವಿದ್ಯಾವ್ರತಪರಾಜ್ಞಾನ
ವಿಧ್ವಸ್ತಕಲ್ಮಷಾತ್ | ಪರಮರ್ಷೀಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠಾ ಲೋಕಪಾಲೈಶ್ಚ ಪೂಜಿತಾ ||೩೨|| ಸದಸಸ್ತುತೀ
ನತಿಕ್ರಮ್ಯಗೋಪಾಯಂಕುಲಪಾಂಸನಃ | ಯಥಾಕಾಕಂಪುರೋಡಾಶಂ ಸಪರ್ಯಾಂಕಧಮಾರ್ಹತಿ ||೩೩||
ವರಾಣಶ್ರಮಕುಲಾಪತಸ್ಸುಧರ್ಮಬಹಿಷ್ಕೃತಃ | ಸ್ವೈರಪರ್ವತೀಗುಣೈರಹಂ ಸಸ್ಸಪರ್ಯಾಂಕಧಮಾರ್ಹ
ತಿ ||೩೪|| ಯಯಾತಿಸೈವಾಂಹಿಕುಲಂಶಪ್ತಂ ಸದ್ಭಿರ್ಬಹಿಷ್ಕೃತಮ್ | ವೃಥಾಪಾನರತಂಶತ್ಸತ್ಪರಾಂ

ದುರತ್ಯಯಃ-ವಿಾರಲಾಗದ್ದು, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂಬ, ಕೃತಿಃ-ಕೇಳಿಕೆಯು, ಸತ್ಯವತೀ-ಯಧಾರ್ಥವುಳ್ಳದ್ದು, ತೇ-ಯಾವಕಾರಣ
ದಿಂದ, ವೃದ್ಧಾನಾಂ-ಪಿರಿಮರಾದವರ, ಬುದ್ಧಿರಪಿ-ಜ್ಞಾನವೂಕೂಡ, ಬಾಲವಾಕ್ಯೈಃ-ಮೂಢರಮಾತೃಗಳಿಂದ, ವಿಭಿಷ್ಣುತೇ-ಧೇ
ದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆಯೋ || ೩೦ || ಯತಃ-ಯಾವಮಾನಿನಿಂದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ವಸುಧೇವನ ಮಗನು ಅರ್ಹತೇ-ಅಗ್ರಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಸವ
ತಃ-ಬಸ್ತಿಗೆಯಾಗುವನೋ, ತದ್ಬಾಲಭಾಷಿತಂ-ಆ ಹುಡುಗರಮಾತನು, ಪಾತ್ರನಿದಾಂ-ಯೋಗ್ಯರನ್ನು ಬಲ್ಲವರಲ್ಲಿ ಯೋಯಂ-
ನೀವು, ಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ-ಉತ್ತಮರಾದವರಿಂದಲೂ, ಸದಸಸ್ತುತಯಃ-ಸಭಾಪತಿಗಳಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ಸರ್ವ-ಎಲ್ಲರೂ, ಮಾಮಬ್ಧ್ವಂ
ನಚ್ಚಬೇಡಿರಿ ||೩೧|| ತಪೋವಿದ್ಯಾವ್ರತಪರಾ-ಧ್ಯಾನಜ್ಞಾನನಿಯಮಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದಂಥಾ, ಜ್ಞಾನವಿದ್ವಾನ್ತಕಲ್ಮಷಾ-
ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಾಶಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾಪವುಳ್ಳವರಾದಂಥಾ, ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠಾ-ವೇದದಲ್ಲಿ ಅಧವಾ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವ, ಜ್ಞರಾದಂಥಾ,
ಲೋಕಪಾಲೈಃ-ದಿಕ್ಕುತಿಗಳಿಂದ, ಪೂಜಿತಾಂಶ್ಚ-ಸಮಾನಿತರಾದಂಥಾ, ಪರಮರುಷೀ-ಮರ್ಹಿಗಳನ್ನೂ ||೩೨|| ಸದಸಸ್ತು
ತೀ-ಸಭಾನಾಯಕರನ್ನೂ, ಅತಿಕ್ರಮ್ಯ-ವಿಾರಿ, ಕುಲಪಾಂಸನಃ-ವರಿಮೂಷಕನಾಪಂಥಾ, [ಕುಲಪ-ಕುತ್ಸಿತವಾದ ವೇದವಿರು
ದ್ಧಾರ್ಥವಂ ಪೇಳುವ ಪಾಪಂಧರನ್ನು, ಅಂಸನಃ-ಘಾತಿಸುವವನಾದ]ಗೋಪಃ-ಗೊಲ್ಲನಾದ (ವೇದಗಳಿಗೂ ಭೂಮಿಗೂಪಾಲಕನಾ
ದ) ಅಯಂ-ಈ ಕೃಷ್ಣನು, ಕಾಕಃ-ಕಾಗಿಯೂ [ಅಕಾಕಃ-ಕನುಖವೂ, ಅಕ-ಮುಖವೂ ಇಲ್ಲದಆಪ್ತಕಾಮನಾದ] ಪುರೋಡಾ
ಶಂ-ದೇವಯೋಗ್ಯವಾದ ಪವಿಸ್ತನ್ನೂ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸರ್ವಾರ್ಹಂ-ಅಗ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು, ಕಥಂ-ಹೇಗೆ, ಅರ್ಹ
ತಿ-ಪಡೆಯಲು ಯೋಗ್ಯನಾಗುವನು, (ದೇವಯೋಗ್ಯವಾದ ಈ ಪೂಜೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ಸಾಲದು. ಆತ್ಮಾರ್ಪಣಕ್ಕೂ ಅವನೇ ತ
ಕ್ಕುವನೆಂದು ಅಂತರಂಗತಾತ್ಪರ್ಯವು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಲ್ಪಿತವಾಗಿದೆ) ||೩೩|| ವರ್ಣಾಶ್ರಮಕುಲಾಪತಃ-ಜಾತಿಶ್ರಿಯಾವಂಶ ಧರ್ಮ
ಗಳಲ್ಲದವನು, ಸರ್ವಧರ್ಮಬಹಿಷ್ಕೃತಃ-ಎಲ್ಲಾಧರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ ಹೊರಚ್ಛೇದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಸ್ವೈರಪರ್ಮಿ-ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ
ರುವವನೂ, ಗುಣೈರಹಂ-ಗುಣಗಳಿಂದ ತೊತನೂ, ಆವ (ಬ್ರಹ್ಮವಲ್ಲಿಯಾವ ಧರ್ಮವಿಶೇಷಗಳೂ ಇಲ್ಲವು), ಕೃಷ್ಣನು, ಸ
ರ್ವಾರ್ಹಂ-ಅಗ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು, ಕಥಮರ್ಹತಿ-ಹೇಗೆಪಡೆಯಲ್ಪಕ್ಕವನು ||೩೪|| ವಿಷಾಂ-ಇವರ, ಕುಲಂ-ವಂಶವು, ಯಯಾತಿನಾ

ಲಕನ ವಚನಂಗಳಿಂ ಭೇದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವಿದೆಯೋ ಅಕಾರಣದಿಂದ ಕಾಲವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದದ್ದು, ಮತ್ತು ಅತಿಕ್ರ
ಮಿಸುಲಕಕ್ಕಾದ್ದೆಂದು ಪೇಳುವ ಕೃತಿಯೂ ಸತ್ಯವಾದ್ದು, ದಿಟ ||೩೦|| ಎಷ್ಟುಸಭಾಜನರೇಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ, ಪಾತ್ರಸ್ತು
ರೂಪವಂ ತಿಳಿದವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರಾದ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣನೇ ಅಗ್ರಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾದವನೆಂದು ಬಾಲಕನಾದ
ಸಹದೇವನಿಂದ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾವವಚನವುಂಟೋ ಅವಚನವಂ ಸಮ್ಯತಿಸಬೇಡಿ ||೩೧|| ಅದೇತಕೆಂದರೆ, ತಪೋ
ವಿದ್ಯಾವ್ರತಂಗಳೇ ಧನಂಗಳಾಗಿ ಯುಕ್ತವರಾಗಿ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾಪವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠರಾ
ಗಿ ಇಂದ್ರಾದಿಲೋಕಪಾಲಕರಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ||೩೨|| ಸಭಾನಾಯಕರಾದ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳಿಂ
ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಕುಲದೂಷಕನಾದ ಗೋಪಾಲಕನು ಯಾವರಿತಿಯಿಂದವಾಯಸವು ಪುರೋಡಾಶಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೋ
ಆರಿತಿಯಿಂದಂತು ಅಗ್ರಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾಗುವನು ||೩೩|| ಮತ್ತು ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಕುಲರಹಿತನಾಗಿ ಸಮಸ್ತ
ಧರ್ಮಂಗಳಿಂ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಮನಸ್ಸುಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವನಾಗಿ ಸಮಸ್ತಗುಣಂಗಳಿಂ ಹೀನನಾಗಿಯೂ ಇರುವ
ಇಂತವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಎಂತು ಪೂಜೆಗೆಯೋಗ್ಯನಾಗುವನು? ||೩೪|| ಮತ್ತು ಇವರಕುಲವು ಯಯಾತಿನಾ

ಕಥಮರ್ಹತಿ||೩೩|| ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿನಿವಿತಾನ್ದೇಶಾಹಿತ್ಯೈತಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸಮ | ಸಮುದ್ರಂಧುರ್ಗ
ಮಾಶ್ರಿತ್ಯಬಾಧಂತದಸ್ಯಮಪ್ರಜಾ||೩೪|| ನಿವಮಾದೀನ್ಯಭದ್ರಾಣಿಬಭಾವೇಪ್ಪಮಂಗಳಃ | ನೋ
ವಾಚಕಿಂಚಿದ್ಭಗವಾನ್ಯಥಾಸಿಂಹಶ್ಚಿವಾರುತಮ್ ||೩೫|| ಶ್ರೀಶುಕಃ|| ಭಗವನ್ನಿಂದನಂಶ್ರುತ್ವಾದು
ಸ್ಸಹುತತ್ಸಭಾಸದಃ | ಕರ್ಣಾಪಿಧಾಯನಿರ್ಜಗ್ನ್ಯಶ್ಯವಂತಶ್ಚೈದಿಪುರುಷಾ ||೩೬|| ಸಿಂದಾಂಭಗವತ
ಶ್ಚುತ್ವಾತತ್ಪರಸ್ಯಜನಸ್ಯವಾ | ತತೋನಾಪೈತಿಯನೋಪಿಯಾತ್ಯಧಸ್ಸುಕೃತಾಚ್ಚ್ಯುತಃ||೩೭||ತತಃ

ಮಯಾತಿರಾಂನಿಂದ, ಕಪ್ತಂಹಿ-ಸಿಂಹಾಸನ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು, ಕಾಪಿನಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವನೇ, ಸದ್ಭಿ-ಸತ್ಪುರುಷರಿಂದ, ಒಬ್ಬ
ಪ್ಲೂತಂ-ಹೊರಚ್ಚು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ವೃದ್ಧಾ-ವೃದ್ಧವಾಗಿ, ಪಾನರತಂ-ಪಂಡಕುಡಿಯವರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದ್ದು [ಕಾಕುರ್ದ
ದಿಂದ ಈ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಾರ್ದವು] ಇಂಥಾ ಕುಲದವನು, ಕಪ್ತ- ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಸರ್ವಾರ್ಥ-ಪೂಜೆಯನ್ನು, ಕಥ
ಮರ್ಹತಿ-ಹೇಗೆ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನು ||೩೩|| ಎಲೇ-ಈ ಯಾದವರು, ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿನೀವಿತಾ-ಬ್ರಹ್ಮಣರಾದ ಋಷಿಗಳಂ
ವಾಸಗೊಂಡಿರಲ್ಪಟ್ಟ, ದೇಶಾ-ಭೂಭಾಗಗಳನ್ನು, ಹಿತಾ-ಬಿಟ್ಟು, ಅಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸಂ-ಬ್ರಹ್ಮಣತೇಜಸ್ವಿಗಳಾದ, ದುರ್ದ-
ವ್ರಯಾನದಿಂದಲೂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಲ್ಲದ, ಸಮುದ್ರಂ-ಪಡುವಲಕಡಲನ್ನು, ಆಶ್ರಿತ್ವ-ಸೇರಿಕೊಂಡು, ದಸ್ಯವ-ಕಳ್ಳರಾಗಿ,
ಪಜಾ-ಜನರನ್ನು, ಬಾಧಂತೇ-ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರುವರು (ಅಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸಂ-ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ವಿಗಳ ಪಾಪದಂತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಧರ್ಮ
ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನರಿಯದೆ ಕಳ್ಳರಂತೆ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸದೆ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳಿರುವ ದೇವದತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಯಾದವರಿಗಿಂತಲೂ ಮೇ
ರು ಧಾರ್ಮಿಕರಿರುವರೆಂದು ಪರುಷವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ತಾತ್ಪರ್ಯಕಾಞ್ಞಿಪ್ರಾಯಕಲ್ಪನವು) ||೩೪||ನಿವಮಾದೀನಿ-ಹೀಗಂಬದೇ ಮೊದಲಾದ, ಅ
ಭದ್ರಾಣಿ-ಅಶುಭವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು, ನಪ್ಪಮಂಗಳಃ-ಕ್ಷೀಣಪುಣ್ಯನಾದ್ದರಿಂದ, ಬಭಾವೇ-ನುಡಿದನು. ಸಿಂಹ-ಸಿಂಗವು. ಶಿವಾ
ರುತಂ-ನರಿಯಕೂಗನ್ನು, ಯಥಾ-ಕೇಳಿ ಹೇಗಿರುವುದೋ ಹಾಗೆ, ಭಗವಾನ್-ಕೃಷ್ಣನು, ಕಿಂಚಿತ್-ಕೂಂಚವನ್ನಾದರೂ,
ನೋವಾಚ-ಹೇಳಿಲ್ಲವು ||೩೫||ದುಸ್ಸಹಂ-ಕೇಳಿಕೂಡದ, ಭಗವನ್ನಿಂದನಂ-ಕೃಷ್ಣನ ದೂಷಣವನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ತತ್ಸಭಾಸ
ದಃ-ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವರು, ಕರ್ಣಾ-ಕಿವಿಗಳನ್ನು, ಪಿಧಾಯ-ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ರುಷಾ-ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡ, ಚೇದಿಪಂ- ಶಿಶು
ಪಾಲನನ್ನು, ಕಪಂತಃ-ಬಯ್ಯುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ನಿರ್ಜಗ್ನ್ಯ-ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದರು ||೩೬||ಭಗವತಃ-ವಿಷ್ಣುವಿನ, ತತ್ಪರಸ್ಯ-ವಿ
ಷ್ಣುವರಾಯಣನಾದ, ಜನಸ್ಯವಾ-ಭಾಗವತನ, ನಿಂದಾಂ-ದೂಷಣವನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಯಃ-ಯಾವವನು, ತತಃ-ಅನ್ಯಥಾ
ವದನೆಯಿಂದ, ನಾಪೈತಿ-ಎದ್ದುಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಸೋಪಿ-ಅವನುಕೂಡ, ಸುಕೃತಾತ್-ಪುಣ್ಯದ ದನೆಯಿಂದ, ಚ್ಯುತಃ-ಜಾರಿವ
ವನಾಗಿ, ಅಥಃ-ಕೆಳಗಣವಾಪಲೋಕವನ್ನು, ಯಾತಿ-ಹೊಂದುವನು ||೩೭||ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಪಾಂಡುನುತಾಃ- ಪಾಂಡುರಾಯನ

ನಿಂದ ನಿಮಗೆ ಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಪತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಲೆಂದು ಕಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಸತ್ಪುರುಷರಿಂದ ನಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ನಿ
ರುತ್ತರವಲ್ಲಿಯೂ ವೃದ್ಧವಾಗಿ ಮದ್ಯಪಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತವಾಗಿರುವುದು. ಆಕಾರಣದಿಂದ ಈಕೃಷ್ಣನು ಎಂ
ತು ಪೂಜಾಯೋಗ್ಯನಾಗುವನು? ||೩೩|| ಈಯಾದವರು ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳಿಂ ನೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಶಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸಮುದ್ರವೆಂಬ ದುರ್ಗವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಚೋರರಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಂ ಬಾಧಿ
ಸುತಲಿರುವರು ||೩೪|| ಎಲ್ಲವರೀಕ್ಷೆಯಾದನೇ, ಕೇಳಿ, ನಪ್ಪವಾದ ಶುಭವುಳ್ಳ ಶಿಶುಪಾಲನು ಈರೀತಿಯಿಂದಿವು
ಮೊದಲಾದ ಅಧರ್ಮವಚನಂಗಳಂ ಹೇಳಿದನು, ಆಗ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಸಿಂಹನುನಿಯಶಬ್ದವೆಂಕೇಳಿ ಸುಮ್ಮನೆ
ಯಿರುವುದೋ ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ನುಡಿದವನಾಗದೆ ಸುಮ್ಮನೆ
ಯಿದ್ದನು ||೩೫|| ಆಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರು ಸಹಿಸಲಶಕ್ಯವಾದ ಭಗವಂತನ ನಿಂದೆಯಂಕೇಳಿ ಕೋಪದಿಂ
ಶಿಶುಪಾಲನು ಕಪಿಸುತ ಶೋತ್ರಂಗಳಂಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಆಯುಷ್ಯಕಾಲೆಯ ದನೆಯಿಂದಹೊರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು ||೩೬||
ಎಲ್ಲವರನೇಕೇಳಿ ಯಾವವುರುವನು ಭಗವಂತನ ನಿಂದೆಯಂ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರ ನಿಂದೆಯನಾದರೂ ಕೇಳುತ ಅಲ್ಲಿಂದ
ಹೋಗದೆಬಿಡುವನೋ ಅಪುರುಷನು ಕೂಡ ಸುಖದಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ನರಕವನೆಯ್ದುವನು, ಆಕಾರಣದಿಂದ ಧರ್ಮ
ಜ್ಞರಾದ ಅಸಭಾಜನರು ಅಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದರು ||೩೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರು ಮತ್ಸ್ಯಸುಂ

ಪಾಂಡುಸುತಾಃ ಕೃದ್ಧಾಮತ್ಸ್ಯಕೇಕಯಸ್ತಂಜಯಾಃ | ಉದಾಯಃ ಸ್ವಮಾತ್ರ ಸ್ತುತ್ಯೈಕಪಾಲಜಿ
ಘಾಂಸವಃ || ೮೦ || ತತಶ್ಚೈದ್ಯಸ್ತ ಸಂಭ್ರಾಂತೋಜಗೃಹವಿಡ್ಗಚರ್ಮಣೀ | ಭರ್ತ್ಸಯಃ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ
ಯಾಃ ರಾಜ್ಞಸ್ಸದಸಿಭಾರತ || ೮೧ || ತಾವದುತ್ಥಾಯಭಗವಾಃ ಸವ್ಯನ್ನಿ ವಾರ್ಯಸ್ತಯಃ ಪೂ | ಶಿರಃ
ಹ್ವರಃ ತಚಕ್ರೇಜಜಹಾರಾಪತತೋಪೋ || ೮೨ || ಶಬ್ದೈಕೇಲಾ ದಯಾಹ್ಯಾಸೀಚ್ಛಕುಪಾಲಹಡಮಹಾಃ |
ತಸ್ಯಾನಯಾನೋಭೂಪಾದುದು ನ್ರಾಜೀವಿತೈವಿಣಃ || ೮೩ || ಚೈದ್ಯದಹೋತ್ಥಿತಂಜೋತಿರಾಸ್ತು
ದವನುಪಾವಿಶತ | ಪಶ್ಯತಾಂಸರ್ವಭೂತಾನಾಮುಲ್ಕೈವಭುವಿಖಾಚ್ಚೈತಾ || ೮೪ || ಜನ್ಮತ್ರಯಾನು

ಮಕ್ಕಳೂ, ಮತ್ಸ್ಯಕೇಕಯಸ್ತಂಜಯಾಃ-ಮತ್ಸ್ಯದೇಶವರೂ ಕೇಕಯಶೂ ಎಂಬ ಅರಸುಗಳು, ಕೃದ್ಧಾಮ್-ನಿಟ್ಟುಗೊಂಡ
ವರಾದ್ದರಿಂದ, ಉದಾಯಃ-ಎತ್ತಿದ ಆಯುಧಂಗಳೆಲ್ಲವರಾಗಿ, ಶಿಶುಪಾಲಜಿಘಾಂಸವಃ-ಶಿಶುಪಾಲನಂಕೊಲ್ಲ ಲ್ಪಯನುವರಾ
ಗಿ, ಸಮುತ್ಪನ್ನಃ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೆದ್ದು ನಿಂತರು || ೮೦ || ಭಾರತ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಚೈದ್ಯಸ್ತು- ಶಿಶುವಾ ಅನಾದ
ರೋ, ರಾಜ್ಞಃ-ಧರ್ಮರಾಯನ, ಸವಸಿ-ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಅನಂಭ್ರಾಂತಃ-ಧಯವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ-ಕೃಷ್ಣನಕಡೆಯ
ವರನ್ನು, ಭರ್ತ್ಸಯಃ-ಹೆದ್ದು ನುಸುನಾಗಿ, ವಿಡ್ಗಚರ್ಮಣಿ-ಕತ್ತಿಗುರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಜಗೃಹೇ-ಹಿಡಿದನು || ೮೧ || ತಾವತ್-ಅವ್ವ
ರಲ್ಲಿ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಉತ್ಥಾಯ-ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು, ಸಾರ್ಯ-ತನ್ನವರನ್ನು, ನಿವಾರ್ಯ-ತಡೆದು, ರುಪಾ-ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಸ್ವ
ಯಂ-ತಾನೇ, [ನನ್ನದ್ವಾರಪಾಲಕನಾದ ಜಯನು ನನ್ನೊಡನೆ ಸಮಾನಬಲ ವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ ಈಶಿಶುಪಾಲನು ಇವರೆಲ್ಲರ
ನ್ನೂ ಕೊಂದಾನು, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೇ ಮೇಲೆ ಇವನಂಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು] ಆಪತತಃ-ತನ್ನಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿರುವ, ರಿಪೋ-ಪೈ
ರಿಯಾದ. ಶಿಶುಪಾಲನ, ಶಿರಃ-ತಲೆಯನ್ನು, ಹ್ವರಾಂತಚಕ್ರೇಣ-ಕತ್ತಿಗಳಅಂಚುಳ್ಳ ಚಕ್ರಾಯುಧದಿಂದ, ಜಹಾರ-ಅಪಹರಿಸಿದನು ||
ಶಿಶುಪಾಲ-ಶಿಶುಪಾಲನು, ಹತೇನತಿ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗುತಲೂ, ಮಹಾನ್ಯೋಲಾಪಲಕ್ಷ್ಯಬ್ದಿ-ಮೊಡ್ಡಗುಲ್ಲದವನುಳ್ಳ, ಅನೀತ-
ಉಂಟಾಯಿತು, ತಸ್ಯ-ಆಶಿಶುಪಾಲನ, ಅನುಯಾಯಿನಃ-ಸಂಗಡಬಂದವರಾದ, ಭೂಪಾಃ-ರಾಯರು, ಜೀವಿತೈವಿಣಃ-ಪ್ರಾಣವಂ
ಬಳಸುವರಾದ್ದರಿಂದ, ದುದ್ರಾವುಃ-ಓಡಿಹೋದರು || ೮೨ || ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ-ಸಕಲವ್ರಾಣಿಗಳೂ, ಪಶ್ಯತಾಂಸತಾಂ-
ನೋಡುತ್ತಿರುವರಾಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಖಾತೇ-ಆಕಾಶದಿಂದ, ಭುವಿ-ನಲದಲ್ಲಿ, ಚ್ಯುತಾ-ಜಾರಿಬಿದ್ದ, ಉತ್ಕೇವ-ಕೊಳ್ಳಿಯಂತೆ, ಚೈ
ದ್ಯದೇಹೋತ್ಥಿತಂ-ಶಿಶುಪಾಲನ ಮೈಯಿಂದ ಹೊರಟಂಥಾ, ಜೋತಿಃ-ಬೆಳಕು, ವಾನ್ಮಹೇಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉಪಾವಿಶತ-
ನೇರಿತು || ೮೩ || ಜನ್ಮತ್ರಯ-ಮೂರು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ, ಅನುಗುಣಿತ-ಅನುಸರಿಸಿದ, ಮೈರ-ವಿರೋಧದಿಂದ, ಸಂರದ್ಧಯಾ-

ಜಯ ಕೇಕಯ ದೇಶಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಅರಸರುಗಳೂಕೂಡ ಅತಿಕೋಪಯುಕ್ತರಾಗಿ ಶಿಶುಪಾಲನಂ ಸಂಹರಿಸಲಿಚ್ಛೆ
ಯಿಂದ ಆಯುಧಂಗಳಂ ಪಿಡಿದದ್ದರು || ೮೦ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಪಾಲನು ಭಯಪಡದೆ ಅಧರ್ಮರಾಯನಸಭೆಯ
ಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತವುಳ್ಳಜನರಂ ಭಯಪಡಿಸುತ ವಿಡ್ಗಚರ್ಮಂಗಳಂ ಧರಿಸಿದನು || ೮೧ || ಅವ್ವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನದ್ವಾರಪಾಲಕನಾದ ಈಶಿಶುಪಾಲನು ನನಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಬಲವುಳ್ಳವನಾದುದು
ದರಿಂದ ಈನನ್ನ ಭಕ್ತರಾದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವನಾದಕಾರಣದಿಂದ ಶೀಘ್ರದಿಂದಿವನಂ ನಾನೇ ಸಂಹರಿಸುವ
ನಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸನ್ನದ್ಧರಾದ ಆಪಾಂಡವರಂ ಅಡ್ಡಿಗೇಯ್ದು ಅತಿಕೋಪದಿಂದ ತಾನು
ಅತಿಶೀಘ್ರಂಗಳಾದ ಅಗ್ರಂಗಳುಳ್ಳ ಚಕ್ರಾಯುಧದಿಂದ ದಿಡಿರಾಗಿಬರುವ ಅಶಿಶುಪಾಲನಶಿರಸ್ಸಂ ಭೇದಿಸಿದನು || ೮೨ ||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶಿಶುಪಾಲನು ಸಂಹೃತನಾಗುತ್ತಿರಲು ಮಹತ್ವಾದ ಕೋಲಾಹ
ಲ ಕಬ್ಬಳು ಉಂಟಾದ್ದಾಯಿತು. ಆಗ ಶಿಶುಪಾಲನ ಸಂಗಡ ಬಂದಿರುವ ಜಯವನ ಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂಪತಿ
ಗಳು ಭಯದಿಂದೊಡಿದರು || ೮೩ || ಆಗ ಶಿಶುಪಾಲನ ದೇಹದ ಹನೆಯಿಂದ ಎದ್ದಿರುವ ಬಂದು ತೇಜಸ್ಸು ಅಂತ
ರಿಕ್ಷದಿಂದ ಬೀಳುತ್ತಲಿರುವ ಕೊಳ್ಳಿಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ ಸಮಸ್ತ ಭೂತಂಗಳು ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ
ನಲ್ಲಿಯೇ ಪವನೇಶಿಸುವಂತೆಯ ದಾಯಿತು || ೮೪ || ಇಂತಾದೊಪಕನಾದ ಶಿಶುಪಾಲನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಎಂತು

ಗುಣತಪೈರಸಂರಬ್ಧಯಾಧಿಯಾ | ಧ್ಯಾಯಂಸ್ತನ್ಮಯತಾಂನೀತೋಭಾವೋಹಿಭವಕಾರಣಾಂ ||೪೭||
 ಋತ್ವಿಗಬ್ಯಸ್ಸನದಸ್ಯೈಭ್ಯೋದಕ್ಷಿಣಾಂವಿಫಲಾಮದಾತ್ | ಸರ್ವಾಸ್ತುಪೂಜ್ಯವಿಧಿವಚ್ಚಕ್ರವಭ್ಯಥಮೆ
 ಕರಾಬ್||೪೮|| ಸಾಧಯಿತ್ವಾಕ್ರತುಂರಾಜ್ಞಾಃಕೃಮ್ಲೋಯೋಗೈಶ್ವರೈಶ್ವರಃ | ಉವಾಸಕತಿಚಿನ್ಮಾಸಾಃ
 ಸುಹೃದ್ಭಿರಭಿಯಾಚಿತಃ||೪೯|| ತತೋನುಜ್ಞಾಪ್ಯರಾಜಾನಮವಿಚ್ಛಂತಮಪೀಶ್ವರಃ | ಯಯೌಸಭಾರ್ಯ
 ಸ್ತಾಮಾತ್ಯಸ್ಸವುರಂದವಕೀಸುತಃ ||೫೦|| ವರ್ಣಿತಂತದಾಮಾಖ್ಯಾನಮಯಾತಬಹುವಿಸ್ತಮ್ |
 ವೈಕುಂಠವಾಸಿನೋಜನ್ಮವಿಪ್ರಶವಪಾತ್ಪುನಃಪುನಃ||೫೧|| ರಾಜಸೂಯಾವಭ್ಯಥ್ಯೇನಸ್ಮಾತೋರಾಜಾಯಾ

ಅವೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಧಿಯಾ-ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಧ್ಯಾಯಣ-ಭಾವಿಸುವನಾಗಿ, ತನ್ಮಯತಾಂ-ತತ್ಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು (ವೈಕುಂಠದ್ವಾರದಾ
 ಲಕ ರೂಪವನ್ನು) ನೀತಃ-ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಭಾವಃ-ಭಾವನೆಯು, ಭವಕಾರಣಂ-ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಸಮಿತ್ತವಲ್ಲವೆ ||೪೭|| ಋ
 ಕರಾಬ್-ಮುಖ್ಯರಾಜನಾದ ಧರ್ಮಜನು, ನನದಸ್ಯೈಭ್ಯಃ-ಸಭಾವತಿಗಳಂ ಕೂಡಿದ, ಋತ್ವಿಗಬ್ಯಃ-ಯಾಜಕರಿಗೆ, ವಿಫಲಾಂ-ವಿ
 ಸ್ತಾರವಾದ, ದಕ್ಷಿಣಾಂ-ಅರ್ಹಣದ್ರವ್ಯವನ್ನು, ಅದಾತ್-ಕೂಟವನ್ನು, ಸರ್ವಾಃ- ಎಲ್ಲರನ್ನೂ, ಸಂಪೂಜ್ಯ-ಜನ್ನಾಗಿ ಸಮಾ
 ಸಿಸಿ, ವಿಧಿವತಿ-ಯಥಾಕಾಸ್ತ್ರವಾಗಿ, ಅವಭ್ಯಥಂ-ಯಜ್ಞಪೂರ್ತಿ ಸ್ನಾನಕರ್ಮವನ್ನು ಚಕ್ರ ಮಾಡಿದನು ||೪೮|| ಯೋಗೇಶ್ವ
 ರೈಶ್ವರಃ-ಕರ್ಮಕಾಶಲದಿಂದ ದೊಡೆಯರಾದವು ಗೊಡೆಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣಾಃ-ವಾಸುದೇವನು, ರಾಜ್ಞಾಃ-ಧರ್ಮಜನ, ಕ್ರತುಂ- ರಾಜ
 ನೂಯವನ್ನು, ಸಾಧಯಿತ್ವಾ-ಸಂವಾದಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಸುಹೃದ್ಭಿಃ-ಮಿತ್ರರಿಂದ, ಅಭಿಯಾಚಿತಃ-ಪಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಕತಿ
 ಚಿನ್ಮಾಸಾಃ-ಕೆಲವು ತಿಂಗಳು, ಉವಾಸ-ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು ||೪೯|| ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಅನಿಚ್ಛಂತಂ-ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಇಲ್ಲ
 ವವನಾದ, ರಾಜಾನಮಪಿ-ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನೂ, ಅನುಜ್ಞಾಪ್ಯ-ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಗೊಳಿಸಿ, ಈಶ್ವರಃ-ಸಿಯಾಮಕನಾದ, ದೇವಕೀಸುತಃ-
 ಕೃಷ್ಣನು, ಸಭಾರ್ಯಃ-ವತ್ತೀಸಹಿತನಾಗಿ, ಸಾಮಾತ್ಯಃ-ಮಂತ್ರಿಗಳಂ ಸಮೇತನಾಗಿ, ಸ್ವಪುರಂ-ದ್ವಾರಕಯ-ಕುಟುಂಬ, ಯ
 ಯೌ-ತೆರಳಿದನು ||೫೦|| (ಎತ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ) ವಿಪ್ರಶವಪಾತ್-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ ನನಕಾದಿಗಳ್ಳು ಕಾಪದಿಂದ, ವೈಕುಂಠವಾಸಿ
 ನಃ-ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿಯೆ ಜಯನಿಗೆ, ಪುನಃಪುನಃ-ಮರಳಮರಳಯೂ ಸಂಭವಿಸಿದ, ಜನ್ಮ-ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು, ರಾವಣ-ಶಿಶುಪಾಲರೂ
 ಪದಿಂದ ಹಟ್ಟಮೂ, ತದುಪಾಖ್ಯಾನಂ-ಅವರ ಕಥೆಯೂ, ತೇ-ನಿನಗಾಗಿ, ವಯಾ-ನನ್ನಿಂದ ಬಹುವಿಸ್ತರಂ-ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರ
 ವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ವರ್ಣಿತಂ-ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ ||೫೧|| ರಾಜಸೂಯಾವಭ್ಯಥ್ಯೇನ-ಯಜ್ಞಂತದ ಮಂಗಳ ಕರ್ಮಮೊಡನೆ,

ಐಕ್ಯವೆಂ ಪಡೆವೆಂಬಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವ ನೀವನೆಂತೆನ್ನೆ-ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಕೇಳು ಶಿಶುಪಾಲನು ಮೂರುಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೆ ಬಿದ್ದ
 ಹೊಂದಿದ ವೈರದಿಂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನಂಧ್ಯಾನಂಗೈಯಾತ್ತಿರುವವನಾಗಿ ಅಭಗವಂ
 ತನ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿದನು ಎಲೈ ಅರಸನೇ ಕೇಳು,ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಯೇ ಭಾವನಾವಿಷಯವಾದ ವಸ್ತುವಾಗಿ
 ಜನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲವೆ, ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಶಿಶುಪಾಲನು ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತಿಯಾಗಿ ವೈರದಿಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ
 ಭಾವಿಸುತ್ತ ಲಿರುವವನಾದ್ದರಿಂದ ದುಷ್ಟನಾದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಭಾವನಾಸ ಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ
 ಐಕ್ಯವೆನೆಯ್ದಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕತ್ವವೆ ನೆಯ್ದಿದನು ||೪೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದ ಧರ್ಮರಾಯನು ಋ
 ತ್ವಿಕ್ವದಿಗೋಸುಗೆ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೋಸುಗವೂ ಅಪಿತವಾದ ದಕ್ಷಿಣೆಯನಿತ್ತು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ
 ಸಪಸ್ತರು ಪೂಜಿಸಿದನು. ಅವಭ್ಯಥಸ್ನಾನವನ್ನಾಚರಿಸಿದನು ||೪೮|| ಯೋಗೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು
 ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಧರ್ಮರಾಯನ ರಾಜಸೂಯಾಕರ್ಮ ಪೂರ್ತಿಗೆಯ್ದ ಮಿತ್ರರಿಂ ಪಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ
 ಕೆಲವು ಮಾಸಂಗಳು ಆಯಿದೆ ಪ್ರಸ್ಥಪುರದಲ್ಲಿ ವಾಸುಗಯ್ದನು ||೪೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಧರ್ಮ
 ರಾಯನಿಗೆ ತಾನು ತೆರಳಿಹೋಗುವದು ಅಸಮ್ಮತವಾದರೂ ಆ ಧರ್ಮರಾಯನಂ ಕೇಳಿ ಪತ್ನಿಯರೊಡನೆ ಮು
 ತ್ರಿಗಲೊಡನೆಯೂ ಕೂಡ ದ್ವಾರಕಾಪುರವನೆಯ್ದಿದನು ||೫೦|| ಎಲೈ ಅರಸೇ ಕೇಳು ! ಅತ್ಯಂತವಿಸ್ತಾರವಾದ
 ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಉಪಾಖ್ಯಾನವು ಮತ್ತು ವೈಕುಂಠವಾಸಿಗಳಾದ ಜಯವಿಜಯರಿಗೆ ಯುಪಿತಾಪದಿಂದ ಬಾರಿ
 ಬಾರಿಗೂ ಉಂಟಾದ ಜನ್ಮತ್ಯಂತವು ಸಹ ನಿನಗೆ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೫೧|| ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಕೇಳು, ಅನಂತ

ಧಿವಿರಃ | ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಸಭಾಮಧ್ಯೇಕುಕುಭೇದವರಾಡಿ ||೫೧|| ರಾಕ್ಷಾಸಭಾಜಿತಾಸ್ಸ ಕೈಸುರಮಾನವ
ಖೇಚರಾಃ | ಕೃಷ್ಣಂ ಕ್ರತುಂಚಕಂಸಂತಸ್ಸಧಾಮಾನಿಮುದಾಯಃ ||೫೨|| ದುರ್ಮೋಧಗವ್ಯತೆ
ಪಾಪಂಕಲಿಂಕುರುಕುಲಾಮಯಮ್ | ಯೋನಗಹೇಶ್ರಿಯಂಸ್ಪೀತಾಂಧ್ಯವ್ಯಾಪಾಂಡುಸುತಸ್ಯತಾ
ಮ್ ||೫೩|| ಯದಂದಂಕೀರ್ತಯೇದ್ವಿಷ್ಟೋಃಕರ್ಮಚೈದ್ಯವಧಾದಿಕಮ್ | ರಾಕ್ಷಾಂಮೋಕ್ಷಂವಿತಾನಂಚಸುರೈ
ಪಾಪೈಃಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ | ... .. ||೫೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತಃ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಚತುಸ್ಸಪ್ತತೀತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಸ್ಮಾರತಃ-ಮಿಂದವನಾದ, ಯುಧಿಷ್ಠಿರೋರಾಜಾ-ಧರ್ಮರಾಯನು, ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಸಭಾಮಧ್ಯೇ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮತ್ತು ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಸ
ಮಾಜದ ನಡುವೆ, ವೇವರಾಡಿವ-ಇಂದ್ರನಂತೆ, ಶುಕುಭೇ-ಬೆಳಗಿದನು ||೫೧|| ರಾಕ್ಷಾಸ-ಧರ್ಮರಾಯನಿಂದ, ಸಭಾಜಿತಾಃ-ಸಮ್ಮಾ
ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ಸುರಮಾನವಖೇಚರಾಃ-ದೇವತೆಗಳೂ ಮನುಷ್ಯರೂ ಗಗನಚಾರಿಗಳೂ, ಸರ್ವ-ಎಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣಂ-ಕಾ
ಸುದೇವನನ್ನೂ, ಕ್ರತುಂಚ-ರಾಜಸೂಯವನ್ನೂ, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಕಂಸಂತಃ-ಸ್ತುತಿಸುವರಾಗುತ್ತ, ಸ್ವಧಾಮಾನಿ-
ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು, ದುಯಃ-ಸೇರಿದರು ||೫೨|| ಯಃ-ಯಾವವನು, ಪಾಂಡುಸುತಸ್ಯ-ಧರ್ಮರಾಯನ ತಾಂ-ಅಂಥಾ, ಸ್ಪೀತಾಂ-
ಸವೃದ್ಧವಾದ, ಶ್ರಿಯಂ-ಸಂಪತ್ತನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ಕೇಡಿ, ನಸತ್-ನೈರಿಸಲ್ಪಿವೋ, ತಂ-ಅಂಥಾ, ಪಾಪಂ-ಪಾಪಿಷ್ಠನಾದ,
ಕುರುಕುಲಾಮಯಂ-ಕುರುರಾಯನವಂಶಕ್ಕೆ ರೋಗವಾಗಿರುವ, ಕಲಿಂ-ಕಲಹಕಾರಿಯಾದ (ಕಲಿಪುರುಷಾಂಶವಾದ) ದುರ್ಯೋ
ಧನಂಬುತೇ-ಸ.ಯೋಧನ ರಾಯನಂಜೊರೆತು[ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ತೆರಳಿದರು] ||೫೩|| ಯಃ-ಯಾವವರು, ಚೈದ್ಯವಧಾದಿಕಂ-
ಶಿಶುಪಾಲನ ಸಂಹಾರಮೊದಲಾದ, ವಿಷ್ಟೋಃಕರ್ಮ-ಕೃಷ್ಣನಕೆಲಸವನ್ನು ರಾಕ್ಷಾಂ-ಅರಸುಗಳ, ಮೋಕ್ಷಂ-ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು,
ವಿತಾನಂಚ-ಯಜ್ಞವನ್ನೂ, ಎಂಬ, ಇದಂ-ಈ ಪುರಾಣವನ್ನು, ಸೀರ್ಮೇತ್-ಪರಿಸುವನೋ, ಸಃ-ಆ ಪುರುಷನು, ಸರ್ವಪಾ
ಪೈಃ-ಸಕಲಪಾಪಕಂಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಡಲ್ಪಡುವನು ||೫೪||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತವ್ರತಿಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಧೀಶೋಳು ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ
೨೪ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಂಮುಗಿದುದು.

ರದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನ ರಾಜಸೂಯಯಾಗ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರಲು ಅವಭ್ಯಥನ್ನಾನಂ ಗೈದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರೀ
ಯರ ಸಭಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೫೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬೇಡತೆಗಳು ಮಾನವರು ಖೇಚ
ರರು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಧರ್ಮರಾಯನಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಆಯಾಗವಂ ಸಹ ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತಿರುವೆ
ರಾಗಿ ಪುನಃ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಂಗಳಂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ದೈದಿದರು ||೫೨|| ಆಗ ಯಾವವನು ಧರ್ಮರಾಯನ
ವೈದಿಹೊಂದಿರುವ ಆ ಸಂಪತ್ತನ್ನೋಡಿ ಸಹಿಸಿದವನಾಗಲಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಿಯ ಪಾಪಿಷ್ಠನಾದ ಕುರುವಂಶಕ್ಕೆ
ನಾಶಕನಾದ ಕಲಿಸ್ವರೂಪನಾದ ಆ ದುರ್ಯೋಧನ ನೋರ್ವ ನುಮಾತ್ರವೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಆ ಯಾಗವಂಸಹ
ಶ್ಲಾಘಿಸಿದವನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕ ಸವಸ್ತುಜನರೂ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು ||೫೩|| ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ ಯಾವ ಪುರುಷ
ನು ಶಿಶುಪಾಲನ ವಧೆಮೊದಲಾದ ಈ ಸಮಸ್ತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಿತ್ರಂ ಮತ್ತು ಅರಸುಗಳ ಬಂಧಮೋಚನವಂ
ರಾಜಸೂಯ ಪ್ರಸ್ತಾವಮಂ ಸಹ ಕೀರ್ತನಂಗೆಯ್ದನೋ ಆ ಪುರುಷನು ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಂಗಳಂ ಮುಕ್ತನಾಗು
ವನು ... .. ||೫೪||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪರಾಣಿ
ಕನು ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯ ವಾನಿಗಳಾದ ತಾನೆಕಾದಿ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ವೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ
ಮನ್ಮಹೀಶ್ವರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ
ವಿರಚಿತವಾದ “ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ, ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ
ಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾ ಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದ
೨೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂಮುಗಿದುದು.

ರಾಜಾ | ಅಜಾತಕತೋಸ್ತದ್ವಾ ಪ್ಪಾಪ್ಯರಾಜಸೂಯಮಹೋದಯಮ್ | ಸರ್ವಮಮಾದಿರಿಬ್ರಹ್ಮ
 ನೃಪದವಾಯಸಮಾಗತಾಃ ||೧|| ದುರ್ಯೋಧನಂ ಪರ್ಜಯಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಮೃಪಯಸ್ಸುರಾಃ | ಅತೀಕೃ
 ತುನೋಭಗವತ್ಸ ತ್ರಕಾರಣಮುಚ್ಯತೇ ||೨|| ಶ್ರೀಕುಕುಃ | ಪಿತಾಮಹಸ್ಯತೆಯಜ್ಞ ರಾಜಸೂಯವ. ಹಾ
 ತ್ಯನಃ | ಬಾಂಧವಾಃ ಪರಿಚರ್ಯಾಯಾಂ ತಸ್ಯಾಸ್ತವೈಮಬಂಧನಾಃ ||೩|| ಭೀಮೋಮಹಾನಸಾಧ್ಯಕ್ಷೋಧ
 ನಾಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಸುಯೋಧನಃ | ಸಹದೇವಸ್ತು ಪೂಜಾಯಾಂ ನಕುಲೀದ್ರವ್ಯಸಾಧನೇ ||೪|| ಸತಾಂಕುಕ್ರೂಪ

೭೯೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಟೀಕೆ.

ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ಕುಕುಮುನಿಯೇ, ಯೇನೈದೇವಾಃ-ಯಾವರಾಯರು, ಸಮಾಗತಾಃ-ಬಂದವರಾಗಿದ್ದರೋ, ತ
 ಸರ್ವೇ-ಅವರೆಲ್ಲರೂ, ಅಜಾತಕತೋಃ-ಧರ್ಮರಾಯನ, ತಂ-ಅಂಥಾ, ರಾಜಸೂಯಮಹೋದಯಂ-ಯಜ್ಞದ ಮೊದ್ಲೆ ಪ್ರಯೋ
 ಜನವನ್ನ, ದೈವಾಪ್ಯ-ನೋಡಿ, ವಮುದಿರೆ-ಸಂತೋಷಿಸಿದರು ||೧|| ದುರ್ಯೋಧನಂ ರಾಜಾನಂ-ದುರ್ಯೋಧನ ರಾಯನ
 ನ್ನು, ಪರ್ಜಯಿತ್ವಾ-ಬಿಟ್ಟು, ಋಪಯಃ-ವ್ಯಾಸಾದಿಮುನಿಗಳೂ, ಸುರಾಃ-ದೇವರ್ಕಗಳೂ, (ಸಂತೋಷಿಸಿದರು) ಇತಿ-ಹೀಗಂ
 ದು, ನಃ-ನಮ್ಮಿಂದ, ಶ್ರುತಂ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಭರ್ಷ-ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞನಾದ ಕುಕುಮುನಿಯೇ, ಅತ್ರ-ಹೀಗಾದ್ದಕ್ಕೆ, ಕಾರಣಂ-
 ನಿಮಿತ್ತವು, ಉಚ್ಯತಾಂ-ಹೇಳಲ್ಪಡಲಿ ||೨|| ಎಲೈ ಪರಿಕ್ಷಿತನೇ! ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪಿತಾಮಹಸ್ಯ-ತಂದೆಗೆ ಹಿತವೆಂದೆಯಾದ, ಮಹಾ
 ತ್ಯನಃ-ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಧರ್ಮರಾಯನ, ರಾಜಸೂಯಯಜ್ಞ-ರಾಜಸೂಯಯಾಗದಲ್ಲಿ, ತಸ್ಯ-ಆತನ, ಬಾಂಧವಾಃ-ದೇ
 ಹಾನುಬಂಧಿಗಳೂ, ಪ್ರೇಮಬಾಂಧವಾಃ-ಸ್ನೇಹಾನು ಬಂಧಿಗಳೂ, ಪರಿಚರ್ಯಾಯಾಂ-ಸೇವಾಪ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ಆಸಾ-ಆಗಿದ್ದರು||
 ಭೀಮಃ-ಭೀಮನು, ಮಹಾನಸಾಧ್ಯಕ್ಷಃ-ಅಡಿಗೆಯಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಕನೂ, ಸುಯೋಧನಃ-ದುರ್ಯೋಧನನು, ಧಧ್ಯಕ್ಷಾಃ-ಯೋ
 ನಿನ ವಿಚಾರಕನೂ, ಸಹದೇವಸ್ತು-ಸಹದೇವನಾದರೋ ಪೂಜಾಯಾಂ-ಸಮ್ಮಾನಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಕನು, ದ್ರವ್ಯಸಾಧನೇ-
 ವದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅವುಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ನಕುಲಃ-ನಕುಲನು ವಿಚಾರಕನೂ ಆಗಿದ್ದರು ||೪|| ಸತಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರ, ಕುಕ್ರೂಪ

೭೯೨ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯ ಕ್ಲೋಕಃ | ಪಂಚಯಾಕ್ಸಪ್ರತಿತಮೇಯಜ್ಞವೈಭವಸಂಭವಃ | ದುರ್ಯೋಧನಸ್ಯಚಾ
 ಕ್ಷಾಂತ್ಯಮಾನಭಂಗೋದ್ಯಶಿಭ್ರಮಾತಃ ||೫|| ೭೯೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಸೂಯದ ಅಪಭ್ರಂಶವನ್ನನ
 ನಾದ ಕ್ರಮವಂ ಧರ್ಮರಾಯನ ಅಂಥಾ ಯಜ್ಞವೈಭವವಂ ಆಸಂಪತ್ತಂ ಸಹ ನೋಡಿ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಅ
 ಸೂಯ ಯುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಮತ್ತು ಅವನು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಲದೊಳಗೆ ಇದು ಸ್ಥೂಲವೆಂಬಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಬೀ
 ಳ್ದದರಿಂದ ಮಾನಭಂಗವಾದುದೆಂದು ಸಹ ಕುಕುಮುನಿಯು ಪರಿಕ್ಷಿತದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆನು-
 ಮೊಡಲು ಧರ್ಮರಾಯನಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಅಸೂಯ ಯುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತವೇನೆಂದು ಪರಿ
 ಕ್ಷಿತದ್ರಾಯನು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನು-ಎಲೈ ಕುಕುಮುನಿಯೇ ಆಗ ಬಂದಿರುವ ಅರಸುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಋಷಿಗಳೂ ದೇವತೆ
 ಗಳೂ ಸಹ ಧರ್ಮರಾಯನ ಆ ರಾಜಸೂಯ ಮಹೋತ್ಸವವಂ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ದುರ್ಯೋ
 ಧನನೋರ್ವನು ಮಾತ್ರವೇ ಸಂತೋಷಪಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀನು ನಿರೂಪಿಸಿದವನಾದ ||೧|| ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನಿ
 ಗೆ ಧರ್ಮರಾಯನಲ್ಲಿ ದುಃಖವುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತವನ್ನ ನೀನು ನಿರೂಪಿಸುವನಾಗು ||೨|| ಎಂಬ ರಾಜ
 ವಾಕ್ಯವಂ ಕೇಳಿ ಕುಕುಮುನಿಯು ಪೇಳಲೊಡಗಿದ ನಂತನು- ಎಲೈ ಅರಸೇ ಕೇಳು, ನಿನ್ನ ಹೆತ್ತಜ್ಜನಾದ ಮ
 ಹಾತ್ಮನಾದ ಧರ್ಮರಾಯನ ರಾಜಸೂಯಯಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂಧುಗಳಾದ ಅರಸುಗಳು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಬದ್ಧರಾಗಿ ಧ
 ರ್ಮರಾಯನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದರು ||೩|| ಆಗ ಭೀಮನು ಪೂಕಕಾಲಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದನು. ದುರ್ಯೋ
 ಧನನೇ ಧನಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದನು. ಸಹದೇವನು ಯಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದವರಂ ಬಹುಮಾನಂ ಗೆಯ್ಯದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯು
 ಕ್ತನಾದನು. ನಕುಲನು ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳಂ ಸಂಪಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದನು ||೪|| ಅರ್ಜುನನು

ಣೇಜಿವ್ಯೈಃಕೃಷ್ಣೈಃಪಾದಾವನೇಜನೇ||ಪರಿವೇಷಣೆದುಗ್ರಪದಜಃಕರ್ಣೋದಾನಮಹಾಮನಾ||ಯುಯುಧಾ
ನೋವಿಕರ್ಣಶ್ಚಹಾರ್ದಿಕೈವಿದುರಾದಯಃ||ಬಾಹ್ಯೈಕಫುತಾಭೂರಾಗ್ಯಾದ್ಯಾಚಸಂತರ್ದನಾದಯಃ||
ನಿರೂಪಿತಾಮಹಾಯಜ್ಞಾನಾನಾಕರ್ಮಸುತೇತದಾಪ್ರವರ್ತಂತಸ್ಕರಾಜೆಂದ್ರರಾಜ್ಯಾಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷ
ವಃ||೭||ಯುತ್ವಿಕ್ಸದಸ್ಯಬಹುವಿತ್ಸುಸುಹೃತ್ತಮೇಮಸ್ಯೈವೈಮಗೂನ್ಯತಸಾರ್ಕಣದಕ್ಷಿಣಾಭಿಃ | ಚೈ
ದ್ಯೇಚಸಾತ್ವತಪತೇಶ್ಚರಣಂಪ್ರವಿಷ್ಟೈಚಕ್ರುಸ್ತತಸ್ತವಭೃಥಸ್ತಪನಂದ್ಯುನದ್ಯಾಮ್ ||೮|| ಮೃದಂ
ಗಶಂಖಪಣವಾಸೂರಾಗ್ಯಾಶ್ಚಾನಕಗೋಮುಖಾಃ ||ವಾದಿತ್ರಾಣಿವಿಚಿತಾಶ್ಚೇನಿದುರಾವಭೃಥೂತ್ಸವೇ ||೯||

ಣೇ-ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ, ಜಿಷ್ಣು-ಅರ್ಜುನನೂ, ಪಾದಾವನೇಜನೇ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣ-ವಾಸುದೇವನೂ, ಪ
ರಿವೇಷಣೆ-ಬಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ದ್ವಗ್ರಪದಜಃ-ದ್ವಪ್ಪದ್ಯುಮ್ನನೂ, ಮಹಾಮನಾಃ-ಉದಾರಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಕರ್ಣ-ರಾಘೇಯನು,
ಡಾನೇ-ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಮುಖ್ಯವಿಚಾರಕರಾಗಿದ್ದರು||೭|| ಯುಯುಧಾನನೂ, ವಿಕರ್ಣನೂ, ಹಾರ್ದಿಕನೂ, ಪಿದುರನೂ
ಮೊದಲಾದವರು, ಬಾಹ್ಯೈಕನಮಕ್ಕಳಾದ ಭೂರಾಗ್ಯಾದ್ಯಾಃ-ಭೂರಿಶ್ರವನೇ ಮೊದಲಾದವರೂ ಸಂತರ್ಪನಾದಯಃ-ಸಂತರ್ದನ
ನೇ ಮೊದಲಾದವರೂ, ಯೇಚ-ಯಾರಾದಿದ್ದರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ||೮|| ರಾಜೇಂದ್ರ-ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನಾದಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಮಹಾಯ
ಜ್ಞ-ದೊಡ್ಡ ಯಾಗದಲ್ಲಿ, ನಾನಾಕರ್ಮಸು-ಹಲವು ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ, ನಿರೂಪಿತಾಃ-ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ರಾ
ಜ್ಯಾಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷವಃ-ಯುಧಿಷ್ಠಿರಂಗೆಸಂತೋಷವನ್ನು ಮಾಡಲೆಳಸಿದವರಾಗಿಪ್ರಸುರಂತೇ-ಇರತಿದ್ದವರಾಗಿ||೭||ಯುತ್ವಿ
ಕ್ಸದಸ್ಯಬಹುವಿತ್ಸು-ಯಾಜಕರೂ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರೂ ಬಹಳ ತಿಳಿದವರೂ, ಸುಹೃತ್ತಮೇ-ಒಲಂಕಾರಾದಿಗಳೆಂಬಲೂ
ಸಮ್ಯಾಸ ಧನಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ವಿಷ್ಟೈಮಸತ್ಸು-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ ರಾಗುತಲೂ, ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಚೈದ್ಯೇಚ-ಶಿಶುಪಾಲನಾ,
ಸಾತ್ವತಪತೇಃ-ಯದುನಾಥನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಚರಣಂ-ಪಾದವನ್ನು, ಪ್ರವಿಷ್ಟೈನತಿ-ಹೊಕ್ಕು ವನಾಗತಲೂ, ತತಃ-ಅ ಬಳಿಕ,
ದ್ಯುನದ್ಯಾಂ-ಗೆಂಗೆಯಲ್ಲಿ, ಅವಭೃಥಸ್ತಪನಂ-ಯಜ್ಞತೀರ್ಥಸನ್ನಿವಸನ್ನು, ಚಕ್ರು-ಮಾಡಿದರು ||೮|| ಅವಭೃಥೋತ್ಸವೇ-ಅ
ವಭೃಥನೆಂಬ ಮಂಗಳಸನ್ನಿವಹ ಬಬ್ಬದಲ್ಲಿ, ಮೃದಂಗಶಂಖಪಣವಾಃ-ಮದ್ದಳೆ ಸಂಕುಡೋಲೂ,ತೂರ್ಯಾಶ್ಚ-ತಮಟೆಗಳೂ,
ಅನಗೋಮುಖಾಃ-ಬರತಮಟೆಗಳು, ಚರ್ಮವಾದ್ಯಗಳೂ, ಶೃಂಗವಾದ್ಯಗಳೂ ಉದವವಾದ್ಯಗಳೂ, ವಿಚಿತ್ರಾಶ್ಚ-ಅಶ್ವಯ
ಕರಗಳಾದ, ವಾದಿತ್ರಾಣಿ-ಬಾರಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ ವಾದ್ಯಗಳೂ, ಸೀಮುಃ-ಮೊಳಗಿದವು ||೯||ನರ್ತಕೈಃ-ಕುಣಿಯತಕ್ಕ ಹೆಂಗಸು,ಹೈ
ಷ್ವಾಃ-ಸಂತುಷ್ಟಿಯರಾಗಿ ನನ್ಮತಃ-ಕುಣಿದರು. ಗಾಯಕಾಃ-ಹಾಡುವವರು, ಯಾದೃಶಃ-ಗಂಪುಗಳಾಗಿ, ಜಗುಃ-ಹಾಡಿದ

ಬಂದಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಗಂಧರ್ವಲೇಪನಾದಿಗಳಂ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವರಿಗೆ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ
ಗೆಯ್ಯುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ದ್ವಗ್ರಪದರಾಯನ ಮಗನು ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಾದಿಗಳಂ ಬಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಕರ್ಣನು ಮ
ಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಇಷ್ಠಾರ್ಥಂಗಳಂ ದಾನಂಗೆಯ್ಯುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಧಿಕೃತರಾದರು ||೪|| ಮತ್ತು ಯುಯುಧಾನನು
ವಿಕರ್ಣನು ಹಾರ್ದಿಕನು ವಿದುರನು ಮೊದಲಾದವರೂ ಭೂರಿಶ್ರವಾದಿಗಳೂ ಬಾಹ್ಯೈಕದೇಶಾಧಿಪತಿಯಾಫುತ್ರರೂ
ಸಂತರ್ದನಾದಿಗಳೂಕೂಡ||೭|| ಭೀರ್ಮರಾಯನ ಅಮಹಾಯಾಗದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಅರಸಿಗೆ ಪ್ರಿಯವನ್ನಾ
ಚರಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂ ನಿರಂತರವೂ ನಾನಾಪ್ರಕಾರಂಗಳಾದ ಕೆಲಸಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದರು||೭|| ಆಗಧರ್ಮರಾಯಾಂ
ದ ಯುತ್ವಿಜರು ಸುಭಯಲ್ಲಿರುವಜನರು ಸರ್ವಜ್ಞರಾದ ಮುನಿಗಳುಕೂಡ ಪ್ರಿಯವಚನಂಗಳಿಂ ಭೂಷಣಾದಿಗಳಿಂ
ದಕ್ಷಿಣೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಚನ್ನಾಗಿಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗುತ್ತಿರಲು ಶಿಶುಪಾಲನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯ
ವಾದಬಳಿಕ ಗಂಗಾನದಿಯ ಜಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಶಾಯನು ಮೊದಲಾದವರು ಅವಭೃಥಸ್ತಪನಂಗೆಯ್ದರು ||೮||ಅದೆಂತೆನೆ
ಅಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಮೃದಂಗ ಶಂಖ ಪಣವ ಭೇರಿ ಅನಕ ಗೋಮುಖಂಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಿಚಿತ್ರವಾದ್ಯಂಗಳು
ಮೊಳಗಿದವು ||೯|| ಮತ್ತು ನರ್ತಕಿಯರು ಸಂತೋಷದಿಂ ನರ್ತನಂಗೆಯ್ದರು. ಗಾಯಕರು ಗಂಪುಗುಂಪಾಗಿ
ನಂತು ಗಾನಂಗೆಯ್ದರು. ಅವರ ವೀಣಾಗಾನ ವೇಣುಗಾನಂಗಳ ಧ್ವನಿಯೂ ತಾಳಧ್ವನಿಯೂಸಹ ಸ್ವರ್ಗವನೆ

ನರ್ತಕೋನನ್ಯತುರ್ಹೃದ್ಯಾ ಗಾಯಕಾಯೋಧನೋಜಗುಃ | ವೀಣಾವೇಣತಲೋನ್ನಾದಸ್ತೌಪಾಂಸದಿ
ವಮಸ್ಪೃಶತೇ || ೧೦ || ಚಿತ್ರಧ್ವಜಪತಾಕಾಗ್ರೇ ಧ್ವಜಪತಾಕಾಗ್ರೇ | ಸ್ವಲಂಕೃತ್ಪ್ರಭಾಫಲೈಃ
ಪಾನಿರ್ಯಯೋರುಕ್ಮಮಾಲಿನಃ || ೧೧ || ಯದುಸೃಂಜಯಕಾಂಭೋಜಕುರುಕೇಕಯೋನಲಃ | ಕಂಪ
ಯಾತೋಭಾವಂಸೃನ್ವೈರ್ಯಜಮಾನಪುರಸ್ಕರಾಃ || ೧೨ || ಸದಸ್ಯತ್ವಿಗ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಬ್ರಹ್ಮಘೋಷೈ
ಃ ಭೂಯಸಾ | ದರ್ಪಪಿಪ್ಪಿಗಂಧರಾಸ್ತುಮ್ವಪುಪ್ಪವರ್ಷಿಣಃ || ೧೩ || ಸ್ವಲಂಕೃತಾನರಾನಾ
ರೋಗಂಧಸ್ತಗೋಬವೇಣಾಂಬರೈಃ | ವಿಲಿಂಪತೋಭಿಷಿಂಚಂತೋವಿಜಹುರ್ವಿವಿಧೈರಸೃತಿ || ೧೪ || ತೈಲ
ಗೋರಸಗಂಧೋದಹರಿದಾಸ್ರಾಂಧ್ರಕುಂಕುಮೈಃ | ಪುಂಭಿರ್ಲಿಪ್ತಾಃ ಪ್ರಲಿಂಪಂತೋವಿಜಹುರ್ವಾರ್ಷಿ

ರು. ತೇಷಾಂ-ಅವಗ್ಗೃಹ್ಯ, ಸಃ-ಅಂಥಾ, ವೀಣಾವೇಣತಲೋನ್ನಾದಃ-ವೀಣೆಕೊಳಲು ಚಪ್ಪಾಳೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದವು, ದಿವಂ-
ಅಂತರಿಕ್ಷವನ್ನು, ಅಸ್ಪೃಶತೇ-ಮುಟ್ಟಿತು || ೧೦ || ಚಿತ್ರಧ್ವಜಪತಾಕಾಗ್ರೇ-ಹಲವು ಬಣ್ಣದೀಡ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪಳವಿಗೆ
ಗಳ ಮೇಲ್ಬುಟ್ಟುಗಳ ತುದಿಗಳುಳ್ಳ, ಇಭೇರವ್ರಸ್ಕಾಂಧನಾರ್ವಭಿಃ-ಉತ್ತಮವಾದ ಆನೆ ತೇರು ಕುದುರೆಗಳೊಡನೆಯೂ, ಸ್ವಲಂ-
ಕೃತ್ಪ್ರಿ-ಚನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಭಟ್ಟಿಃ-ಆಳುಗಳೊಡನೆಯೂ, ರುಕ್ಮಮಾಲಿನಃ-ಚಿನ್ನದ ಸರಗಳುಳ್ಳ, ಭೂಪಾಃ-ಅರಸರು,
ನಿರ್ಯಯಃ-ತೊರಹೊರಟರು || ೧೧ || ಯಾದವರೂ, ಸೃಂಜಯರೂ, ಕಾಂಭೋಜರೂ, ಕಾರವರೂ, ಕೇಕಯರೂ, ಕೋ
ಸಲರು, ಎಂಬವರೂ ಯಜಮಾನಪುರಸ್ಕರಾಃ-ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವ ಯಜಮಾನನಾದ ಧರ್ಮಜನುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಸೃನ್ವೈ-ತಮ್ಮದಂ
ಡುಗಳಿಂದ, ಭುವಂ-ನಿಲವನ್ನು, ಕಂಪಯಂತೇ-ನಡೆಗಿನವರಾಗಿ, ಹೊರಟರು || ೧೨ || ಸದಸ್ಯತ್ವಿಗ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ-ಸಭಾಜ
ನಂಗಳೂ ಯಾಜಕರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ, ಭೂಯಸಾ-ಬಹುವಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಘೋಷೇ-ವೇದಧ್ವನಿಯೊಡನೆ ಹೊರಟ
ರು. ಪುಷ್ಪವರ್ಷಿಣಃ-ಹೂವಿನ ಮಳೆಯಂ ನುಸುಂತಿರುವ, ದೇವರ್ಷಿಪಿತ್ಯಗಂಧವಾರ್ಷಿ-ದೇವರ್ಷಿಗಳೂ ಋಷಿಗಳೂ ಪಿತ್ಯಗ
ಳೂ ಗಂಧವಾರ್ಷಿಗಳೂ ಗಾಯಕರೂ, ತುಮ್ವಪು-ಸೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು || ೧೩ || ಗಂಧಸ್ತಗೋಬವೇಣಾಂಬರೈಃ-ಪರಿಮಳಗಂಧ
ಗಳ ಪುಷ್ಪಹಾರ ಅಭರಣ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ, ಸರಾಃ-ಪುರುಷರೂ, ನಾರ್ವಾಃ-ಜಂ
ಗಳೂ, ವಿನಿಧೈಃ-ಸೈನಿಕ-ಹಲವುಬಗೆಯ ನುಡ್ರವಗಳಿಂದ, ವಿಲಿಂಪತೋ-ಬಳಿದಾಡುವವರಾಗಿಯೂ, ಅಭಿಷಿಂಚಂತೋಃ-ವಿಾಯಿಸು
ವವರಾಗಿಯೂ, ಪಿಪ್ಪಿಗಂ-ವಿನೋದಿಸಿದರು || ೧೪ || ಪುಂಭಿಃ-ಪುರುಷರಿಂದ, ತೈಲ-ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ, ಗೋರಸ-ಹಾಲು ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪ ಗಂ
ಧೋದ-ಪನ್ನೀರು ಚಂದನೋದಕ, ಹರಿದ್ರಾ-ಅರಸಿನ, ಸಾಂಧ್ರನವಾದ, ಕುಂಕುಮೈಃ-ಕೇಸರಿಬಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ, ಲಿಪ್ತಾಃ-ಬ
ಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಲಿಂಪಂತೋಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಬಳಿದಾಡುವವರಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ವಾರ್ಯೋಷಿತಃ-ನೂಳೆ ಹೆಂಗಳನ್ನುವಿಜ

ಯ್ದಿತು || ೧೦ || ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯಮೊದಲಾದವರು ವಿಚಿತ್ರಧ್ವಜಪತಾಕಂಗಳುಳ್ಳ ಗಜಶ್ರೇಷ್ಠಂಗಳು ರಥಂಗಳು
ಅಶ್ವಂಗಳು ಅಲಂಕಾರಯುಕ್ತರಾದ ಭಟರುಸಹ ಇವೆಂಬ ಚತುರಂಗಗಳೊಡನೆ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಸೇನೆಗಳೊಡ
ಗೂಡಿ ಸುವರ್ಣಮಯಂಗಳಾದ ಹಾರಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅವಭ್ಯಥಿಸ್ತಾನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಾಗಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರ
ಟರು || ೧೧ || ಆಗ ಯಾದವರು ಸೃಂಜಯರು ಕಾಂಭೋಜರು ಕೇಕಯರು ಕೋಸಲರು ಭೂಪತಿಗಳಾದ ಯಾ
ಗಕರ್ತನಾದ ಧರ್ಮರಾಯನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೇನೆಗಳಿಂ ಭೂಮಿಯಂ ಕಂಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತ ತೆರಳಿ
ದರು || ೧೨ || ಮತ್ತು ಸಭಾಜನರು ಯಜ್ಞಜರು ಮಿಕ್ಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶ್ರೇಷ್ಠರುಸಹ ಅಧಿಕವಾದ ವೇದಭೂಷಣ
ದೊಡನೆ ತೆರಳಿದರು. ಆಗ ದೇವರ್ಷಿ ಪಿತ್ಯಗಂಧವಾರ್ಷಿ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಿಗಳಂ ಕರಿಯುತ ಧರ್ಮರಾಯನಂ ಸೋ
ತ್ರಂಗೆಯ್ದರು || ೧೩ || ಮತ್ತು ಗಂಧ ಪುಷ್ಪ ಮಾಲ್ಯ ಭೂಷಣ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಪು
ರುಷರು ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಾದ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಗಂಧಾದಿಲೇಪನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತ ಜಲಂಗಳಿಂ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಅಭಿಷೇ
ಕಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಲೂ ನಾನಾವಿಧಂಗಳಾದ ರಸಂಗಳಿಂದ ಕ್ರೀಡಿಸಿದರು || ೧೪ || ಆಗ ವೇಣಾಸ್ತ್ರೀಯರೂಕೂಡ ತೈ
ಲಕ್ಷೀರ ಗಂಧೋದಕಂಗಳಿಂ ಹರಿದ್ರೆಯಿಂದಲೂ ನಿಬಿಡಂಗಳಾದ ಕುಂಕುಮಂಗಳಿಂದಲೂ ತಾವುಪುರುಷರಿಂ

ಯೋಷಿತಃ || ೧೫ || ಗುಪ್ತಾನ್ಯಭಿರ್ನಿರಗಮನ್ನುಪುಬ್ಧಮೇತದ್ವೈಯಧಾದಿವಿವಿಮಾನವಕ್ರೈರ್ನೃದೇ
ವ್ಯಃ | ತಾಮಾತುಲೆಯಸುಖಭಿಃಕಿಲಸಿಚ್ಯಮಾನಾನ್ಸನ್ನಿವ್ರಿಡಹಾಸವಿಕಸದ್ವದನಾವಿರಜಃ || ೧೬ || ತದವ
ರಾನುತನಖೀನಿಷಿಚುರ್ಧ್ವತೀಭಿಃಕ್ಲಿನ್ನಾಂಬರಾವಿವೃತಗಾತ್ರಕುಚೋರುವಮಧ್ಯಾಃಶೇತ್ಸುಕ್ಯಮು
ಕ್ತಕಬರಚ್ಯವಮಾನಮಾಲ್ಯಾಃಕ್ಷೋಭಂದಧುರ್ಮಲಧಿಯಾಂರುಚಿರೈರ್ನಿಹಾರೈಃ || ೧೭ || ಸಸಮ್ರಾಡ್ರಥ
ಮಾರುಹ್ಯಸದಶ್ಯಂರುಕ್ತಮಾಲಿನಮ್ | ವ್ಯರೋಚತಸ್ವಪತ್ನೀಭಿಃಕ್ರಿಯಾಭಿಃಕ್ರತುರಾದಿವ || ೧೮ || ಪ
ತ್ನೀಸಂಯಾಜಾವಭೃಥೈಃಪತ್ನೀತ್ವೇತಮೃತ್ವಜಃಅಜಾಂತಂಸ್ನಾಪಯಾಂಚಕುರ್ಗಂಗಾಯಾಂಸ

ಹುರಿ-ವಿನೋದಿಸಿದರು || ೧೫ || ದಿವಿ-ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಏತತ್-ಈ ಯುತ್ಸವವನ್ನು, ಉಪಲಬ್ಧಂ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅನಭವಿಸುವ
ದಕ್ಕೆ, ವಿಮಾನವ್ಯಾಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠಂಗಳಾದ ಗಗನರಥಗಳೊಡನೆ, ದೇವ್ಯಾಃ-ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರು, ಯಥಾ-ಹೇಗಬಂದರೋ, ತಥಾ-
ಹಾಗೆ, ನೃಭಿಃ-ಆಳುಗಳಿಂದ, ಗುಪ್ತಾಃ-ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸ್ವದೇವ್ಯಾಃ-ಅರಸಿಯರು, ನಿರಗಮ-ಹೊರಟರು, ತಾಃ-ಆ ರಾಣಿಯ
ರು, ಮಾತುತೀಯಸುಖಭಿಃ-ನೋದರ ಮಾವನಮಕ್ಕಳಿಂದಲೂ, ಗಳಿಯಿಂದಲೂ, ಸಿಚ್ಯಮಾನಾಃ-ನೀರು ಪುಯ್ಯಲ್ಪಡುವರೊಡ
ರಿಂದ, ಸನ್ನಿವ್ರಿಡ-ನಾಚಿಕೆಯಿರಲಿಲ್ಲದ, ಹಾಸ-ಸಗೆಯಿಂದ, ವಿಕಸದ್ವದನಾಃ-ಅರಳಿದ ಮುಖವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ವಿರೇಜಃ-ಬೆಳಗಿದ
ರು || ೧೬ || ತಾಃ-ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ದೇವರಾ-ಮೈದುನರನ್ನೂ, ಉತ-ಮತ್ತು, ಸಖೀ-ಗೆಳೆಯರನ್ನೂ, ಧೃತೀಭಿಃ-ಜಲಯಂ
ತ್ರಗಳಿಂದ, ಸಿಷಿಚುಃ-ತೋರಿಸಿದರು. ಕ್ಲಿನ್ನಾಂಬರಾಃ-ಬದ್ಧೆಯರಿವೆಯುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ವಿವೃತಗಾತ್ರ-ಕುಚೋರುವಮಧ್ಯಾಃ-
ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೈಮೊಲೆ ತೊಡೆ ಸೊಂಟಗಳುಳ್ಳವರೂ, ಶೇತ್ಸುಕ್ಯ-ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ, ಮುಕ್ತ-ಜಗಲದ, ಕಬರ-
ತುರುಬುಗಳಿಂದ, ಚ್ಯವಮಾನ-ಜಾರುತ್ತಿರುವ, ಮಾಲ್ಯಾಃ-ಪುಷ್ಪನಲಗಳುಳ್ಳವರೂ, ಅದ್ದರಿಂದ, ರುಚಿರೈಃ-ಮನೋಹರಂಗಳೊ
ದ, ವಿಕಾರೈಃ-ವಿಲಾಸಕ್ರೀಡಗಳಿಂದ, ಮಲಧಿಯಾಂ-ಕಕ್ರಮಬುದ್ಧಿಗಳಾದ ಕಾಶಾಃಗಳಿಗೆ, ಕ್ಷೋಭಂ-ಮನ್ಮಥನಂತಾವವನ್ನು, ದ
ಧುಃ-ಧರಿಸಲೊಳಿಸಿದರು || ೧೭ || ಸಸಮ್ರಾಟ್-ಆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು, ರುಕ್ತಮಾಲಿನಂ-ಚಿನ್ನದಸರುಗಳೆಲ್ಲ, ನದಶ್ಯಂ-
ಮೇಲಾದ ಕುಸುರಗಳುಳ್ಳ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಆರುಹ್ಯ-ವಿರ, ಕ್ರತುರಾಟ್-ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗವು, ಕ್ರಿಯಾಭಿವ-ಅಂಗಕರ್ಮ
ಗಳೊಡಗೊಡಿದಂತೆ, ಸ್ವಪತ್ನೀಭಿಃ-ತನ್ನ ಹೆಂಡಿರೊಡನೆ, ವ್ಯರೋಚತ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು || ೧೮ || ಋತ್ವಿಜಃ-ಯಾ
ಜಕರು, ಪತ್ನೀಸಂಯಾಜಾವಭೃಥೈಃ-ಪತ್ನೀಸಂಯಾಜವು, ಅವಭೃಥವು ಎಂಬ ಅಂಗಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರಿಯೆಗಳಂ

ಲೇಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಪುನಃ ತೈಲಾದಿಗಳಿಂ ಪುರುಷರಿಗೆ ಲೇಪನಂಗೈಯ್ಯತ ಕ್ರೀಡಿಸಿದರು || ೧೫ || ಯಾವೇರಿತಿಯಿಂ
ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವಭೃಥಸ್ನಾನಮಹೋತ್ಸವಂ ನೋಡಲೋಸುಗ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ವಿಮಾನಂ
ಗಳಿಂ ತೆರಳಿಬಂದರೋ ಅದೇರಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಪತ್ನಿಯರೂ ಪುರುಷರಿಂ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಎಹನಗಳಿಂ ತೆರಳಿ
ಬಂದರು. ಮತ್ತು ರಾಜಪತ್ನಿಯರು ನೋದರಮಾವಂದರ ಮಕ್ಕಳಿಂ ಸುರರಿಂ ಸುತ್ತಲೂ ಜಲಾದಿಗಳಿಂ ಅಭಿ
ಷೇಕಂಗೈಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತ ಲಜ್ಜೆಯೊಡನೆ ಕೂಡಿದನಗೆಯಾದ ವಿಕಾಸಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಮುಖಿಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪ್ರ
ಕಾಶಿಸಿದರು || ೧೬ || ಮತ್ತು ಆಗ ನೆನೆದಿರುವ ವಸ್ತ್ರಂಗಳುಳ್ಳವರಾದ ಕಾರಣದಿಂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರು
ವ ಕರೀರದ ಕುಚಂಗಳೂ ತೊಡೆಗಳೂ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶವೊಸಹ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಆರಾಜಪತ್ನಿಯರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂ
ಸಡುಲಿದ ತುರುಬುಗಳಿಂ ಜಾರಿಬೀಳುತ್ತಲಿರುವ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಭಾವಮೈದಂದಿರಂ ಸಖಿಯರಂಸಹ
ಚರ್ಮಮಯಂಗಳಾದ ಜಲವಂ ಎರಚಲು ಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ ಯಂತ್ರವಿಶೇಷಂಗಳಿಂ ಅಭಿಷೇಕಂಗೈಯ್ಯತ ಮ
ನೋಹರಂಗಳಾದ ತಮ್ಮಕ್ರೀಡೆಗಳಿಂ ಕಾಮುಕರಿಗೆ ಚಿತ್ತವಿಕಾರವ ನುಂಟುಮಾಡಿದರು || ೧೭ || ಆಗ ಧರ್ಮರಾ
ಯನು ಉತ್ತಮಾಶ್ಯಂಗಳೊಡನೆಯುಕ್ತನಾಗಿ ಸುರ್ವಮಯಂಗಳಾದ ಹಾರಂಗಳಿಂ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿಯೂ ರ
ಥವನೇರಿ ಪತ್ನಿಯರೊಡಗೊಡಿದವನಾಗಿ ರಾಜಸೂಯಯಾಗವೇ ಅಂಗಭೂತಂಗಳಾದ ಕರ್ಮಂಗಳೊಡನೆಕೂಡಿ ಕ
ರೀರಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು || ೧೮ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಋತ್ವಿಜರು ಪತ್ನೀಸಂಯಾಜಮುಖ

ಹಕ್ಕಪ್ಪಯಾ ||೧೯|| ದೇವದುಂದಭಯೋನಿದುರ್ನರದೊಂದುಭಿಭಿಸ್ಸಹ | ಮುಮುಚುಃಪುಷ್ಪವರ್ಷಾ
ಣಿವರ್ಷಪಿತ್ಯಮಾನವಾಃ ||೨೦|| ಸಸ್ನುಸ್ತತ್ರತಸ್ಸುರೈವರ್ಣಾಃ ಶ್ರಮಯಂತಾಜನಾಃ | ಮಹಾಪಾ
ತಕ್ಯಪಿಯತಸ್ಸಪ್ರೋಮುಚ್ಯತಕಿಲ್ಬಿಷಾತ್ ||೨೧|| ಅಧರಾಜಾರತೇಹ್ರಮಪರಿಧಾಯಸ್ವಲಂಕೃತಃ | ಋ
ತ್ವಿಕ್ಯದಸ್ಯವಿಪ್ರಾದೀನಾನರ್ಚಾಭರಣಾಂಬರೈಃ ||೨೨|| ಬಂಧುಜ್ಞಾತಿಸ್ತೌವಾಃ ಮಿತ್ರಗೃಹ್ಯದೊನ್ಯಾಂ
ಶ್ಚ ಸುರೈಃ | ಅಭೀಕ್ಷಣಂಪೂಜಯಾಮಾಸನುರಾಯಣಪೂಜಾಃ ||೨೩|| ಸುರೈಜನಾಸ್ಸುರರುಚೋ
ಮಣಿಕುಂಡಲಸ್ತ್ರಗುಪ್ತೀಪಕಂಚುಕದುಕೂಲಮಹಾರ್ಘಾಹಾರಾಃ | ನಾರ್ಯಶ್ಚ ಕುಂಡಲಯುಗಾಲ

ದ, ಚರಿತ್ವಾ-ಅನುಷ್ಠಾನವಂ ಗೈದು ತೇ-ಅವಶು, ಆಚಂತಂ-ಶುದ್ಧಾಚಮನವಂ ಮಾಡಿದ, ತಂ ಅ ಧರ್ಮಜನನ್ನು, ಕೃಷ್ಣ
ಯಾನಪ ದ್ರೋಪತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಗಂಗಾಯಾಂ-ಭಾಗೀರಥಿನದಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ನಾನವಯಾಂಚುಕ್ರಿ-ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿದರು ||೧೯|| ದೇವ
ದುಂದಭಯಃ-ದೇವರ್ಷಭೇರೀವಾದ್ಯಂಗಳು, ನರದುಂದಭಿಭಿಸ್ಸಹ-ಮನುಷ್ಯರ ಬರಡೋಲುಗಳೊಡನೆ, ಸೇದಃ - ಮೊಳಗಿದ
ಪು- ದೇವರ್ಷಪಿತ್ಯಮಾನವಾಃ-ದೇವತೆಗಳೂ ಋಷಿಗಳೂ ಪಿತೃಗಳೂ ಮನುಷ್ಯರೂ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಾಣಿ-ಹೂಮಳೆಯನ್ನು, ಮು
ಮುಚುಃ-ಚೆಲ್ಲಿದರು ||೨೦|| ಮಹಾಪಾತಕ್ಯಪಿ-ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಮಹಾಪಾಪಂಗಳ ಛವನಾದರೂ, ಯತಃ-ಯಾವಅವಭೃಥ ಸ್ನಾ
ನವಿಂದ, ಸಸ್ಯಃ-ಅಗಲೇ, ಸಿಲ್ಬಿಷಾತ್-ಪಾಪದ ದೇವತೆಯಿಂದ, ಮುಚ್ಯತೇ-ಬಿಡಲ್ಪಡುವನೋ, ತತ್ರ-ಅಂಥಾ ಅವಭೃಥೋತ್ಸವದ
ಲ್ಲಿ, ವರ್ಣಾಶ್ರಮಯುತಾಃ-ಜಾತಿಧರ್ಮ ಆಶ್ರಮಧರ್ಮಗಳುಳ್ಳ, ಸರ್ವೇಜನಾಃ-ಎಲ್ಲಜನಂಗಳೂ, ತತ್-ಯಜಮಾನಸ್ನಾನವಾದಬ
ಳಿಕೆ, ತತ್ರ-ಆ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಸಸ್ನುಃ-ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರು ||೨೧|| ಅಧ-ಅ ಮೇಲೆ, ರಾಜಃ-ಸರ್ಕಾರಿಯನ್ನು, ಅಹತೇ-ಹಾಯಲ್ಪ
ಡವೇ ಅಖಂಡವಾದ, ಹ್ರೋಮೇ-ಉತ್ತಮ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಪರಿಧಾಯ-ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸ್ವಲಂಕೃತಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟವನಾಗಿ, ಋತ್ವಿಕ್ಯದಸ್ಯವಿಪ್ರಾದೀನ್-ಯಾಜಕರು ಸಭಿಕರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮೊದಲಾದವರನ್ನು, ಅಭರಣಾಂಬರೈಃ-ಭೂ
ಷಣವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ, ಆನರ್ಚ-ಪೂಜಿಸಿದನು||೨೨|| ನಾರಾಯಣಪರಿ-ಕೃಷ್ಣನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವ, ನೃಪಃ-
ಧರ್ಮರಾಯನು, ಬಂಧುಜ್ಞಾತಿಸ್ತೌವಾಃ-ನಂಟರೂ ದಾಯಾದಿಗಳೂ ಆದ, ಅರಸುಗಳನ್ನೂ, ಮಿತ್ರ-ಸುಹೃದಃ-ಗೆಳೆಯರನ್ನೂ ನ
ತ್ಸುರೈಷರನ್ನೂ, ಅನ್ಯಾಂಶ್ಚ-ಇತರರನ್ನೂ, ಸರ್ವಾಃ-ಎಲ್ಲಬಗೆಯಾಗಿಯೂ, ಅಭೀಕ್ಷಣಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಪೂಜಯಾಮಾಸ-ಉ
ಪಚರಿಸಿದನು ||೨೩|| ಮಣಿ...ಕುಂಡಲ-ಮಣಿಕುಂಡಲ-ರನ್ನ ದ ಸಿವಿದೋಡವುಗಳು, ಸ್ತ್ರೀ-ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳು, ಉಪ್ಪಿ-ಷ-ಪಾಗು,
ಕಂಚು-ಅಂಗಿ, ದುಕೂಲ-ಉತ್ತಮವಸ್ತ್ರ, ಮಹಾರ್ಘಾಹಾರಾಃ-ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಕಂಚನಗಳೂ ಉಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ನುರ
ರುಚಿಃ-ದೇವರ್ಷಗಳ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಸರ್ವೇಜನಾಃ-ಸಕಲಪುರುಷರೂ, ಕುಂಡಲಂ- ಶ್ರೀಯಃ-ಕುಂಡಲಯುಗ-ತಾಟಕಂಗಳಿರದರಿಂದ

ಯಾಗವಿಶೇಷವಂ ಅವಭೃಥಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಕರ್ಮಗಳಂಸಹ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಂಗೆಯ್ದು ಆಚಮನಂ
ಗೆಯ್ದಿರುವ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ದ್ರೋಪತಿಯೊಡನೆ ಗಂಗೆಯಿಂದ ಅವಭೃಥಸ್ನಾನಂ ಗೆಯ್ದಿದರು ||೧೯|| ಆಗ ಮನು
ಪ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ ಭೇರಿಗಳೊಡನೆ ದೇವಲೋಕದ ಭೇರಿಗಳೊಕ್ಕೂ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದವು. ಮತ್ತು
ದೇವರ್ಷಪಿತ್ಯಗಳೂ ನರರೂ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಂಗಳಂ ಕರೆದರು ||೨೦|| ಆಮೇಲೆ ಯಾವ ಅವಭೃಥಸ್ನಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಾ
ಪಾತಕಯುಕ್ತನಾದ ಪುರುಷನೊಕ್ಕೂ ಆಹ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಆಪಾಪದವನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವನೋ ಅಂತಪ್ಪ ಅವ
ಭೃಥತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮನಿವೃತ್ತಾದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ನಾನಂಗೆಯ್ದರು ||೨೧|| ಆಮೇಲೆ ಧರ್ಮರಾಯನು ನೂ
ತವಸ್ತ್ರಂಗಳನುಟ್ಟು ಸರ್ವಾಲಂಕಾರ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಭೂಷಣಂಗಳಿಂದಲೂ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂದಲೂ ಋತ್ವಿಜ
ರಂ ಸಭಾಜನರಂ ಮಿಕ್ಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿಗಳಂಸಹ ಪೂಜಿಸಿದರು ||೨೨|| ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನಲ್ಲಿ ಪರಮಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ
ಅಧರ್ಮರಾಯನು ಅವಭೃಥೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಬಂಧುಗಳೂ ಜ್ಞಾತಿಗಳೂ ಶತ್ರುಗಳೂ ಮಿತ್ರರೂ ಮಿಕ್ಕಸಮಸ್ತಜನ
ರೂ ಇವೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಅತಿಶಯನಿ ಪೂಜಿಸಿದನು||೨೩|| ಆಗ ಸರ್ವರೂ ದೇವತೆಗಳಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ರತ್ನ
ಮಯಂಗಳಾದ ಕುಂಡಲಂಗಳು ಮಾತೆಗಳು ಪಾಲುಗಳು ಅಂಗಿಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತ್ರಂಗಳು ಅಮೂಲ್ಯಂಗಳಾದ

ಕಬ್ಬಂದಜುವೈವಕ್ತೃಶ್ರಿಯಃಕನಕಮೆಖಲಯಾವಿರಿಷಾಃ||೮೮|| ಅಧರ್ವಿಜೋಮಹಾತ್ಮಾನಸ್ಸದಸ್ಯಾ
ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ | ವಿಪ್ರಕ್ಷತ್ರಿಯವಿಟ್ಟೊದ್ರಾರಾಜಾನೋಯಸಮಾಗತಾಃ||೮೯|| ದವರ್ಷಿ ಪಿತೃಭೂತಾ
ನಿಲೋಕಪಾಲಾಸ್ಸಹಾನುಗಾಃ | ಪೂಜಿತಾಸ್ತಮನುಜ್ಞಾಪ್ಯಗ್ವಧಾಮಾನಯಮುಮಾದಾ ||೯೦|| ಹ
ರಿದಾಸಸ್ಯರಾಜರ್ಷಿರಾಜಸೂಯಮಹೋದಯಮ್ | ನೈವಾತ್ಮಪೃಕಪ್ರಶಂಸಂತಃಸಿಂಹಮತ್ಯರ್ಥ
ಮೃತಂಯಥಾ||೯೧|| ತತೋಯಾಧಿಪ್ತಿರೋರಾಜಾಸುಹೃತ್ಸಂಭಂಭಾಂಧವಾಃ ಪ್ರಮ್ನಾನಿವಾಗಯಾ
ಮಾಸಕ್ಯಪ್ಣಂಚತ್ಯಾಗಕಾತರಃ ||೯೨|| ಭಗವಾನಪಿತೃತ್ವಾನ್ಯವಾತ್ಸೀತ್ಪ್ರಿಯಂಕರಃ | ಪ್ರ

ದಲೂ, ಅಲಕಬ್ಬಂದ-ಕೂದಲಗುಂಪಿನಿಂದಲೂ, ಜಪ್ತ-ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವಕ್ತೃಶ್ರಿಯಃ-ಮುಖಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವರೂ, ಕನಕಮೇ
ಖಲಯಾ-ಚಿನ್ನದ ಡಾಬಿನೋಡಗೂಡಿದವರೂ, ಆದನಾರ್ಯಶ್ವ ಹಂಗಳೂ, ವಿರೇಜ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಳೆದರು ||೮೮|| ಅಧ-ಆ ಬ
ಳಿಕೆ, ಋತ್ವಿಜ-ಯಾಜಕರಾದ, ಮಹಾತ್ಮಾನಃ-ಮಹಾನು ಭಾವರೂ, ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ-ವೇದವನ್ನು ಪರಿನುಶ್ಚಿರುವ, ಸದಸ್ಯಾಃ-
ಸಭಾಪತಿಗಳೂ, ವಿಪ್ರಕ್ಷತ್ರಿಯವಿಟ್ಟೊದ್ರಾಃ-ಹಾರುವರೂ, ಅರನರೂ ಹರದರೂ ಶೂದ್ರರೂ, ರಾಜಾಸಿ-ಆಳುವವರೂ,ಯೇ
ಸಮಾಗತಾಃ-ಯಾರು ಒಂದಿದ್ದರೂ ಅವರೂ ||೮೯|| ದೇವರ್ಷಿ ಪಿತೃಭೂತಾನಿ-ದೇವರೈಕೂ, ಮನಿಗಳೂ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳೂ
ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ, ಸಹಾನುಗಾಃ-ಸಂಗಡಬಂದವರೂಡಗೂಡಿ, ಲೋಕಪಾಲಾಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳೂ ಪೂಜಿತಾಃ-ಉಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾ
ಗಿ, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷಮೊಡನೆ, ತಂ-ಆ ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು, ಅನುಜ್ಞಾಪ್ಯ-ಬಪ್ಪಿಸಿ ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದು, ಸ್ವಧಾಮಾನಿ-ತಮ್ಮಸ್ತು
ಲಗಳನ್ನು, ಕುರಿತು, ಯಯಃ-ತೆರಳಿದರು ||೯೦|| ಹರಿದಾಸಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಸೇವಕನಾದ, ರಾಜರ್ಷಿ-ರಾಜನೂ ಋಷಿ
ಯೂ ಆದಯಾಧಿಪ್ತಿರನ, ರಾಜಸೂಯಮಹೋದಯಂ-ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗವೆಂಬ ಮಹಾಘ್ನಣ್ಯಲಾಭವನ್ನು, ಪ್ರಶಂಸಂತಃ-
ಕೊಂಡಾಡುತ್ತೆ ಲಿರುವರು,ಅಮೃತಂಪಿಬ್ಬಮರ್ಮೈಯಥಾ-ಅಮೃತವಂ ಕೂಡಿದಮನುಷ್ಯನಂತೆ, ನೈವಾತ್ಮಪೃಕ-ಸಾಕಂ
ದು ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲವು ||೯೧|| ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ರಾಜಾಯಾಧಿಪ್ತಿ ರಃ-ಭೂರೆಯಾದ ಧರ್ಮಜನು, ತ್ಯಾಗಕಾತರಃ-ಜಿಟ್ಟಿರು
ವುದಕ್ಕೆ ಭಯಚಂಚಲನಾದ್ದರಿಂದ, ಸುಹೃತ್ಸಂಭಂಭಾಂಧವಾಃ-ಮಿತ್ರರನ್ನೂ ಬೇಹನಂಬಂಧಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಲದನಂಟರನ್ನೂ
ಕೃಷ್ಣಂ-ಕಿ-ವಾನುಜೇವನನ್ನೂ, ಪ್ರೇಮಾ-ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ನಿವಾಸಯಾಮಾಸ-ಇರಿಸಿಕೊಂಡನು ||೯೨|| ಭಗವಾನಪಿ-ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನೂಕೂಡ, ಯದುವೀರಾಂಶ್ಚ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಶೂರರಾವವರನ್ನೂ ಕೂಡ, ಸಾಂಬಾದೀಂಶ್ಚ-ಸಾಂಬನೇಮೊದಲಾದ ತನ್ನ
ಪುತ್ರರನ್ನೂ, ಕುಶಸ್ಥಲೀಂ-ದ್ವಾರಕಾನಗರವನ್ನು ಕುರಿತು, ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ-ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿಸಿ, ತತ್ರ-ಆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪುರ

ಹಾರಂಗಳು ಸಹ ಉಚ್ಛವರಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ವಾಲೆಜೋಡುಗಳಿಂ ಮುಂ
ಗುರುಳುಗಳ ಸಮೂಹದಿಂದ ಶೋಭಿತವಾದ ಮುಖಕಾಂತಿಯಿಂದ ಸುವರ್ಣಮಯವಾದ ಒಡ್ಡಿಯಾಣದಿಂದಲೂ ಪ
ಕಾಶಿಸಿದರು ||೮೮|| ಅಂತರದಲ್ಲಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ನಿಪುಣರಾದ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಋತ್ವಿಜರು, ಸಭಾ
ಜನರು, ಮಿಕ್ಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯಶೂದ್ರರು, ಮತ್ತದೇಶಾಂತರಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಅರಸುಗಳು||೮೯||
ದೇವರ್ಷಿ ಪಿತೃಭೂತಾದಿ ಲೋಕಪಾಲಕರೂ ಅವರವರ ಪರಿಜನರುಸಹ ಧರ್ಮರಾಯನಿಂ ಚನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವರಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಆಸ್ಥಾನಗಳ ನೆಬ್ಬಿದರು ||೯೦|| ಅವೃತವಂ ಪಾನಂಗೆ
ಯ್ಯತಲಿರುವವನಾಗಿ ಪುರುವನು ಎಂತು ತೃಪ್ತಿಯನೆಯ್ದುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತು ಸಮಸ್ತಜನರೂ ಶ್ರೀಹರಿಭಕ್ತ
ನಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಧರ್ಮರಾಜನ ರಾಜಸೂಯ ಮಹೋತ್ಸವವು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತಲಿರುವವರಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಯನೆಯ್ದು
ಲಿಲ್ಲ ||೯೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನು ಬಂದಿರುವ ಮಿತ್ರರಂ ಸಂಬಂಧಿಗಳಂ ಜ್ಞಾತಿಗಳಂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಂಸ
ಹ ಬಿಡಲಾರದೆ ಪ್ರೇ ದಿಂದಾ ಯಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವು ದಿನಂಗಳು ಇರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದನು ||೯೨||
ಆಗ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಒಡ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಂ ಮಾಡುವನಾಗಿ ಸಾಂಬ ಮೊದಲಾದ ಯಾದವ ಶ್ರೀ
ಪೃಥಂ ದ್ವಾರಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾನಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಿದ್ದನು ||೯೩|| ಎಲೈಅರಸೇ

ಸ್ಥಾಪ್ಯಯದುನೀರಾಂಕ್ಷ ಸಾಂಬಾದೀಂಕ್ಷ ಕುಳಸ್ಥಲೀಮ ||೮೯|| ಇತ್ಥಂಧರ್ಮ ಸುತೋರಾಜಾವನೋಽ
 ಧರ್ಮಹಾರ್ಣವಮ್ | ಸುದುಸ್ತರಂಸಮುಕ್ತೀರ್ದೃಶ್ಯವೈ ನಾನೀದ್ಗತವ್ಯಃ ||೯೦|| ಏಕಮಂತ ಪುರತಿ
 ಸ್ಯವೀಕ್ಷ್ಯಮರೋಧನಶ್ಚ |ಯಮ್| ಆತವ್ಯದ್ರಾಜಸೂಯಸ್ಯಮಹತ್ತ್ವಂಚಾಚ್ಯುತಾತ್ಮನಃ ||೯೧||
 ಯಸ್ಮಿನ್ನರಂಧ್ರದ್ರಿತಿಜಿಂದ್ರಸುರಂದ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ನಾನಾವಿಭಾಂತಿಕಿಲವಿಶ್ವಸ್ಯ ಜೀವಹ್ನ್ವಾ ||೯೨|| ತಾಭಿಃ
 ಪತೀಕ್ಸಮಪ್ರದರಾಜಸೂತೋಪತಸ್ಯೈಯಸ್ಯಾಂವಿವಕ್ತೃಹೃದಯಃ ಕುರುರಾಡತವ್ಯತ್ ||೯೩|| ಯಸ್ಮಿಂ
 ಸ್ಯದ್ರಾಯದುಪತರ್ಮಹಿಮೀಸಹಸ್ರಶೋಭೀಭರೀಶನಕೈಃ ಕ್ಷಣದಂಭಿಶೋಭಮ್ | ಮಧ್ಯಸುಚಾ
 ರುಕುಚಕುಂಕುಮಶೋಣಹಾರಂಶ್ರೀಮನ್ಮುಖಂಚಚಲಕುಂಡಲಕುಂತಲಾಢ್ಯಮ್ ||೯೪|| ಸಭಾಯಾಂ

ಹೊಳು, ತಪ್ಪಿಯಂಕರ-ಅ ಏತಂಧರಣಿ ಪ್ರೀತಿಯಂಪಾಡುವನಾಗಿ, ಅಬ್ಬಂ-ಸಂಪತ್ಸರವು, ನ್ಯವಾತ್ಮೀ-ನಂತಿದ್ದನು ||
 ಇತ್ಥಂ-ನೀ, ಧರ್ಮಸುತೋರಾಜಾ-ಧರ್ಮರಾಯನು, ಸುದುಸ್ತರಂ-ಸುಲಭವಾಗಿ ದಾಂಟಲಾಗದೆ, ಮನೋರಥಮಹಾರ್ಣವಂ-
 ಬಯಕೆಯೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಡಲನ್ನು, ಕೃಷ್ಣೇನ-ವಾಸುದೇವನೆಂಬ ಸಹಾಯದಿಂದ, ಸಮುಕ್ತೀರ್ಯ-ಕಡಹಾಯ್ದು-ಗತವ್ಯರ-ನಿ
 ಶ್ಚಿಂತನು, ಅನೀ-ಅವನು ||೯೦|| ಏಕದಾ-ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ, ದುರ್ಯೋಧನ-ಸುಯೋಧನರಾಯನು, ಅಂತಃಪುರ-ಅರಮ
 ನೆಯೊಳು-ಅಚ್ಯುತಾತ್ಮನ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ವಸಸ್ಸುಳ್ಳ, ತಸ್ಯ-ಅಧರ್ಮರಾಯನ, ಶ್ರಿಯಂ-ಸಂಪತ್ತನ್ನು, ರಾಜಸೂಯಸ್ಯ-ಯ
 ಜ್ಞವ, ಮಹತ್ವಂಚ-ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯನ್ನೂ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಆತವ್ಯ-ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಪಟ್ಟನು ||೯೧|| ಯಸ್ಯಾಂ-ಯಾವವ
 ಳ್ಲಿ ವಿಷತ್ತಪ್ಪದಯ-ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾದ, ಕುರುರಾಟ್-ದುರ್ಯೋಧನನು ಆತವ್ಯ-ಸಂತಾವಗೊಂಡನೋ,
 ಸಾಮ್ರಾಜರಾಜಸುತಾ-ಆ ದ್ರೌಪದೀದೇವಿಯು, ಯಸ್ಮಿ-ಯಾವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವಸ್ಯ-ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ, ಉಪಕ್ಲಾಪ್ತ-
 ವಿರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ನರೇಂದ್ರದ್ರಿತಿಜೇಂದ್ರಸುರೇಂದ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀ-ಮನುಷ್ಯರಾಕ್ಷಸದೇವರಾಜರ ಸಂಪತ್ತುಗಳು; ನಾನಾ-ಹಲವು
 ಬಗೆಯಾಗಿ, ವಿಭಾಂತಿ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿವೆಯೋ, ತಾಭಿಃ-ಅವುಗಳೊಡನೆ ಯೆಲ್ಲವು, ಪತೀ-ಗಂಡಂದಿರಾದ ಏತ
 ಡವರನ್ನು, ಉಪತಸ್ತ-ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ||೯೨|| ತಥಾ-ಆಗ, ಯಸ್ಮಿ-ಯಾವಸಭಾಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಶ್ರೋಣೀಧ
 ರೇಣ-ಪೂರವಾರದ ಭಾರದಿಂದ, ಶನಕೈ-ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಕ್ಷಣದಂಭಿ-ಶೋಭಂ-ಭೂಷಣಧ್ವನಿಗಳೊಡನೆ ಅಡಿಗಳ ಸೊಬಗುಳ್ಳಂಥಾ
 ಮಧ್ಯಸುಚಾರು-ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾದಂಥಾ, ಕುಚಕುಂಕುಮಶೋಣಹಾರಂ-ಮೊಲೆಗಳ ಕುಂಕುಮದ ಹುನ್ನಿನಿಂದ ಕೆಂಪಾ
 ದ ಮಾಲೆಗಳಿಲ್ಲಂಥಾ, ಚಲಕುಂಡಲಕುಂತಲಾಢ್ಯಂ-ಕುಲುಕಾಡುತ್ತಿರುವ ರನ್ನದೊಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಕುರುಳ್ಳಿಂದಲೂ ಸಂಪನ್ನ
 ವಾದಂಥಾ, ಶ್ರೀಮನ್ಮುಖಂಚ-ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಮೋರೆಯುಳ್ಳಂಥಾ, ಯದುಪತರ್ಮಹಿಮೀಸಹಸ್ರಂ-ಕೃಷ್ಣನವತ್ತಿಯರ ಸಮೂ

ಕೇಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಧರ್ಮರಾಯನು ದಾಂಟಲಕೈವಾದ ತನ್ನ ಮನೋರಥಮೆಂಬ ಮಹಾಸಮಂದ್ರವಂಶೀ
 ಕೃಷ್ಣನು ಗ್ರಹದಿಂದಾಂಟ ಚಿಂತಾರಹಿತನಾದನು ||೯೦|| ಈರೀತಿಯಿಂದಿರಲು ಒಂದು ಸಹಾಯದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋ
 ಧನನು ಶ್ರೀ ಹರಿಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಆ ಧರ್ಮರಾಯನ ಅಂತಃ ಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಸುರತ್ತನ್ನು ಆ ರಾಜಸೂಯಯಾಗ
 ದ ವೈಸವವಂ ಸಹ ನೋಡಿ ಸಂತಾಪ ಪಟ್ಟನು. ||೯೧|| ಯಾವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನರಾಧಿಪತಿಗಳು ದೈತ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳು
 ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಇವರುಗಳ ನಾನಾವಿಭವಂಗಳಾದ ಸಂಪತ್ತು ಮಯನಿಂದ ಶಿಲ್ಪಜಾತುರ್ಯದಿಂದ ರಚಿ
 ಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತುಗಳೊಡನೆ ದ್ರೌಪದಿಯು ಪತಿಯಾದ ಧರ್ಮರಾ
 ಯನು ಸೇವಿಸಿದಳೋ ಮತ್ತು ದುರ್ಯೋಧನನು ಯಾವ ಸಭಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಸುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ
 ಸಂತಾಪ ಪಟ್ಟನೋ ||೯೨|| ಮತ್ತು ಯಾವ ಸಭಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಟಪಶ್ಯಾದಾಭಗಂಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ
 ಧ್ವನಿಗೈಯುತ್ತಿರುವ ಪಾದಂಗಳಿಂ ಶೋಭಿತವಾದ ಮನೋಹರವಾದ ಮಧ್ಯಸ್ರಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ಸ್ತನಂಗಳಲ್ಲಿ
 ರುವ ಕುಂಕುಮದಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿರುವ ಹಾರಂಗಳೊಳ್ಳವರಾಗಿ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಚ
 ತಿ ಸುತರಿರುವ ಮಾಲೆಗಳೊಡನೆ ಮುಂಗುರುಳುಗಳೊಡನೆಯೂ ಶೋಭಿತವಾಗಿರುವ ಮನೋಹರ ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯು

ಮಯವಿದ್ಯಾಯಾಂ ಕ್ವಾಪಿ ಧರ್ಮಸುತೋವಿರಾಟ್ | ವೃತೇನುಜೈರ್ಬಂಧುಭಿಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣೇನಾಪಿ ಸ್ವಚಕ್ಷುಃ
ಪಾ ||೩೪|| ಅಸೀನಃ ಕಾಂಚನಸಾಕ್ಷಾದಾಸನೆಮಘವಾನಿವ | ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯಶ್ರಿಯಾಜುಪ್ಪಸ್ಯ ಸ್ತುತಯಾ
ಮಾನಶ್ಚ ವಂದಿಭಿಃ ||೩೫|| ತತ್ರ ದುರೋಧನೋಮೋಹನಹಿತೋಭ್ರಾತೃಭ್ಯಾನ್ಮುಪ | ಕಿರೀಟಮಾಲೀನ್ಯ
ವಿಕದಸಿಹಸ್ತಃ ಪ್ರವೇಶರಾಪಾ ||೩೬|| ಸ್ಥಲಭ್ಯಗೃಹ್ಯಾನ್ಯದ್ವಸ್ತ್ರಾಂತಂಜಲಂಮತ್ಯಾಸ್ಥಲಕತಃ | ಜಲೇ
ಚ ಸ್ಥಲವದಾಬ್ರಂತ್ಯಾಮಯಮಾಯಾವಿಮೋಹಿತಃ ||೩೭|| ಜಹಾಸುಭೀಮಸ್ತಂದ್ರಾಪ್ತಾಸ್ತಿಸ್ತ್ರಿಯಾ
ನ್ಯವತಯೋಪರೇ ! ನೀವಾರ್ಯಮಾಣಾಃ ಪೂಗರಾಕ್ಷಾಂಕೃಷ್ಣಾಸುಮೋದಿತಾಃ ||೩೮|| ಸವೀಡಿತೋವಾಗ್ವ

ಹವು, ಇತ್ತೀ ||೩೩|| ಮಯವಿದ್ಯಾಯಾಂ-ಮಯನೆಂಬ ದೇವಶಿಲ್ಪಿಯ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯಾಚಮತ್ಕಾರವುಳ್ಳ, ತಸ್ಯಾಂನಭಾಯಾಂ- ಆ
ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ವಿರಾಟ್-ಮಹಾಪ್ರಭುವಾದ, ಧರ್ಮಸುತಃ-ಧರ್ಮರಾಯನು, ಕ್ವಾಪಿ-ಬಂದಾನೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅನುಜೈಃ-ತ
ಮ್ಮಂದಿ ರಿಂದಲೂ, ಬಂಧುಭಿಶ್ಚ-ನಂಟರಿಂದಲೂ, ಸ್ವಚಕ್ಷುಃಪಾ-ತನ್ನ ಕಣ್ಣಾಗಿರುವ, ಕೃಷ್ಣೇನಾಪಿ-ವಾನುದೇವ ನಿಂದಲೂ,
ವೃತೇ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ (ವಿರೇಜೇ) ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೩೪|| ಸಾಕ್ಷಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದ, ಮಘವಾನಿವ-ಇಂದ್ರನಂತೆ, ಕಾಂ
ಚನೇನ-ಚಿನ್ನದಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ, ಅಸೀನಃ-ಕುಳಿತಿರುವನೂ, ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯಶ್ರಿಯಾ-ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಪ್ರಭುನಂಪತ್ತಿನಿಂದ,
ಜುಪ್ಪಸ್ಯಃ-ಸೇವಿತನಾಗಿಯೂ, ವಂದಿಭಿಃ-ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರಿಂದ, ಸ್ತುತಯಮಾನ್ಶ್ಚ-ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿಯೂ ಬೆಳಗಿದ
ನು ||೩೫|| ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ, ತತ್ರ-ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನೀ-ಅಹಂಕಾರವುಳ್ಳವನೂ, ಕಿರೀಟಮಾಲೀ-ಕಿರೋಭೂಷಣ
ವೂ ಕಂಠಭೂಷಣವೂ ಉಳ್ಳಂಥಾ, ದುರ್ಯೋಧನಂ-ಸುಯೋಧನರಾಯನು, ಅಸಿಹಸ್ತಃ-ಖಡ್ಗವಾಣಿಯಾಗಿ, ರುಪಾ-ಸಿಪ್ಪಿನಿಂ
ದ, ಪ್ರವೇಶ-ಬಾಗಿಲುಕಾಯುವರನ್ನು ಗದ್ದಿಸುವನಾಗಿ, ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹಿತಃ-ದುಕ್ಕಾಸನನು ಮೊದಲಾದ ತಮ್ಮಂದಿರೊಡಗೂಡಿದ
ವನಾಗಿ, ಸ್ಥಲೀ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೩೬|| ಮಯಮಾಯಾವಿಮೋಹಿತಃ-ಮಯಂ ಬವನಕುಹನಾಶಿಲ್ಪದಿಂದ ಮರಹುಗಳನ
ಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ, ಸ್ಥಲೇ-ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಲೇ-ನಿಲದಮೇಲೆ, ಜಲಂಜುತಾ-ನೀರಂದುಭ್ರಮಿಸಿ, ವಸ್ತ್ರಾಂತಂ - ಬ
ಟ್ಟಿಯ ಸರಗಂ, ಅಭ್ಯಗೃಹ್ಯಾನ್-ಎತ್ತಿಕೊಂಡನು. ಜಲೇಚ-ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಸ್ಥಲವದಾಬ್ರಂತ್ಯಾ-ನಿಲವೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಿಂ
ದ, ಆಪತತ್ರ-ಬಿದ್ದನು ||೩೭|| ಅಂಗ-ಆಯಾ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ಭೀಮಃ ಭೀಮನನು, ತಂ-ಆ ಧರ್ಯೋಧನನನ್ನು. ದೃ
ಷ್ಟವಿ-ನೋಡಿ, ಜಹಾನ-ಪಚ್ಚಾಗಿ ನಕ್ಕನು, ಕೃಷ್ಣಾ-ಮೋದಿತಾಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಉಲ್ಲಾಸ ಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ ರಾದ್ದರಿಂ
ದ, ಸ್ತ್ರೀ-ಹೆಂಗಳೂ, ಅಪರೇ-ಇತರರಾದ, ನೃಪತಯಃ-ಧೊರೆಗಳೂ, ರಾಕ್ಷಾ-ಧರ್ಮರಾಯನಿಂದ, ನಿವಾರ್ಯಮಾಣಾಃ
ಪಿ-ಬೇಡವೆಂದು ತಡೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ರಾದರೂ, ಜಹನುಃ-ನಕ್ಕರು ||೩೮|| ಸಃ-ದುರ್ಯೋಧನನು, ವೀಡಿತಃ- ನಾಚಿಕೆಗೊಂ

ಳ್ಳ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪತ್ತಿಯರು ಆ ರಾಜಸೂಯಯಾಗಮಹೋತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದಂತೆವರಾದರೋ ||೩೩||
ಅಂತಿಯ ಮಯನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸುಭಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನು ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಂದಿರಿಂ
ಬಂಧುಗಳಿಂ ತನಗೆ ಹಿತವನ್ನೂ ಅಹಿತವನ್ನೂ ಸಹ ತಿಳಿಸುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೂ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ
ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೩೪|| ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರವೇಂದ್ರನಂತೆ ಗುರ್ವಣಮಯವಾದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಧರ್ಮರಾ
ಯನು ಸಾರ್ವಭೌಮಸಾಮೋಜ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರಿಂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತ ಪ್ರಕಾ
ಶಿಸಿದನು ||೩೫|| ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಮ್ಮಂದಿರಿಂ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಕಿರೀಟವಂ ಮಾಲೆಗಳಂ ಸಹ ಧರಿಸಿರುವವನಾ
ಗಿ ಅಹಂಕಾರಯುಕ್ತನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ದುರ್ಯೋಧನನು ಖಡ್ಗಹಸ್ತನಾಗಿ ಕೋಪದಿಂದ ದ್ವಾರಪಾಲಕರಂಧಿ
ಕ್ರರಿಸುತ್ತ ಆ ಸುಭಾಸ್ಥಾನವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೩೬|| ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಮಯನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಜಲವೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಹೊದ್ದಿರುವ ವಸ್ತ್ರಾದ ಸರಗಂ ಮುದುರಿ ಕೊಂಡ
ನು. ಮತ್ತು ಜಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಸ್ಥಲವೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಬಿದ್ದನು ||೩೭|| ಆಗ ಭೀಮನು ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಮತ್ತೂ
ಅನ್ಯರಾದ ಅರಸುಗಳೂ ಸಹ ಧರ್ಮರಾಯನಿಂ ನಗೆ ಬೇಡಿರೆಂದು ಅಡ್ಡಗೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ
ನು ವೇದಿತ್ತರಾಗಿ ಆ ದುರೋಧನನು ನೋಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಕ್ಕರು ||೩೮|| ಆಗ ಲಜ್ಜಾಯುಕ್ತನಾದ್ದರಿಂದಮು

ದನೋರುಪಾಜ್ವಲನ್ನಿ ಪ್ಕಮ್ಯತೋಪ್ಪಿಂಪ್ರಯಯೌಗಜಾಹ್ವಯಮ್ | ಹಾಹೇತೆಬ್ಬಸ್ಸುಮಹಾನ
ಭೂತ್ಸತಮಜಾತಕತ್ರವಿಮನಾಽವಾಭವತಿ ||೨೯|| ಬಿಭೂವತೋಪ್ಪಿಂಭಗವಾಃ ಭಾವೋಭರಂಜಿ
ಹೀರ್ಮಣಿವೆಭ್ರಮತಿಸ್ತಯಾದ್ವೃತಾ ||೩೦|| ಏತತ್ತೆಭಿಹಿತಂರ ಜಪ್ತಪ್ಪೋಹಮಿಹಯತ್ವಯಾ |
ಸುಯೋಧನಸ್ಯದೌರಾತ್ಮ್ಯೋರಾಜಸೂಯಮಹಾಕ್ರತೇ | ... ||೩೦||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಪಂಚಗಪ್ತತಪೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಪನಾಪ್ತರಿಂದಲೇ, ಅವಾಗ್ವದನಿ-ಭಾಗದ ಮೇಲೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ರುಪಾ-ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಜ್ವಲ-ಉರಿಯುತ್ತಿರುವನಾಗಿ
ಯೂ, ತೋಪ್ಪಿಂ-ಸುಮ್ಮಗೆ, ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ-ಹೊರಗೆ ಬಂದು, ಗಜಾಹ್ವಯಂ-ಹಾಸ್ಯನಪುರವನ್ನು, ಯಯೌ-ಗೇದಿದನು ಸ
ತಾಂ-ಸತ್ಪುರ-ಷರ, ಹಾಹೇತೆಬ್ಬ-ಹಾಹೆಯೆಂಬ ಆನತಪದ್ಧನಿಯು, ಸುಮಹಾ-ಬಹುಹೆಚ್ಚಾದ್ದು. ಅಭೂತ-ಆಯಿತು,
ಅಜಾತಕತ್ರ-ಧರ್ಮರಾಯನು, ವಿಮನಾಽವ-ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದವನಂತೆ, ಅಭವತ್-ಆದನು ||೨೯|| ಯದ್ವಾ-ಯಾವಕ್ಕೂ ನಡ್ಡ
ಪ್ಪಿಮಾತ್ರದಿಂದ ಏಕ-ಈ ದುರ್ಯೋಧನನು, ಭ್ರಮತಿಸ್ತ-ಸ್ಥಲಜಲಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡನೋ, ಸಭಗವಾಃ-ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನು, ಭಾವಃ-ಭಾವಿಯೇ, ಭರಂ-ಭರವನ್ನು, ಜಿಹೀರ್ಮಣಿ-ಹರಿಸಲೆಳಸಿದವನಾದ್ದರಿಂದ, ತೋಪ್ಪಿಂ-ಬಿಭೂವ-ಮಾತಾಡಬೇ ಯಿರು
ವನಾದನು ||೩೦|| ರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಯತ್-ಯಾವುದನ್ನು, ಪ್ತಪ್ಪಿ-
ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನೋ, ತತ್-ರಾಜನೂಯೇ, ಮಹಾಕ್ರತ-ಆ. ರಾಜಸೂಯವೆಂಬ ದೊಡ್ಡಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ, ಸುಯೋಧನಸ್ಯ-
ದುರ್ಯೋಧನನ, ಏತದೌರಾತ್ಮ್ಯಂ-ಈ ಧುಷ್ಯಸ್ವಭಾವವು, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಅಧಿಕತಂ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||೩೦||

ಇಂತ.ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯೋಧಿನಿಯೊಳು ದಶಮಸ್ಕಂಧಲ್ಲಿ

೩೫ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

ಖವಂ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಆ ದುರ್ಯೋಧನನು ಕೋಪದಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತ ವತಾನದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು
ಆಗಲೇ ಹಸ್ತಿನಾಪುರವನೆಯಿದ್ದದನು||ಆಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಹಾಹಾ ಯೆಂದು ಮಹತ್ತಾದ ಕಬ್ಬಂಗೆಯ್ದರು. ಧ
ರ್ಮರಾಯನು ಚಿಂತಾಯುಕ್ತನಾದನು ||೨೯|| ಯಾವವನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಆಗ ಭ್ರಾಂತಿಯ
ನೈದಿದನೋ ಭೂಭಾರವು ಪರಿಹರಿಸಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಅಂತಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಈಗ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಲಹಭೇ
ಜಂ ಕೌರವರಂ ಸಂಹಾರಂಗೆಯ್ಯನಾಗುವೆನೆಂದು ತಿಳಿದು ಸುಮ್ಮನೆಯಿದ್ದನು ||೩೦|| ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ
ನಾನು ನಿನ್ನಿಂದ ಯಾವ ಅರ್ಥವಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟನೋ, ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ
ಸೂಯ ಯಾಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತವಾದ ಆ ಸಮಸ್ತ ಪೈತ್ತಾಪತವೂ ನನ್ನಿಂದ ನಿನಗೋಸುಗ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟಿತು ||೩೦||

||೩||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪಾ

ರಾಣಿಕನು ನೈವಿಶಾರದ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನು

ಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀ

ಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ

ಮೆಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಭಾಷ್ಯವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

೩೫ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು

ಸಾಲ್ವವಧಿಕಥಾಪ್ರಾರಂಭಃ ಟ್ಟಃ-

ಶ್ರೀಕುಂಕಃ||ಅಥಾನೈದಮಿತ್ಯುಷ್ಯಸ್ಯಾಣಕರ್ಮಾಧ್ಯಾತಂನೃಪ | ಶ್ರೀಡಾನರಶರೀರಸ್ಯಯಥಾಸೌ
ಭಸತಿಹೃತಃ ||೧|| ಶಿಶುಪಾಲಸಖಿಸ್ವಾಲ್ಮೀರುಕ್ಮಿಣ್ಯದ್ವಾಹಪಗೈಃ |ಯದಂಭಿನಿಹತಸ್ಸಂಖ್ಯೆಜ
ರಾಸಂಧಾದಯಸ್ತಥಾ ||೨||ಸಾಲ್ವಃಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮಕರೋಚ್ಛ್ರಾಣ್ಯತಾಂಸರಸ್ವಭೂಭುಜಾಮ್ | ಆಯಾದ
ವಾಂಕರಿವೈಶ್ವಾಂಸೌರಾಪಂಮಮಸಶ್ಯತ ||೩||ಇತಿಮೂಢಃಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯದವಂಪಶುಪತಿಂಪ್ರಭಂವಾ|
ಆರಾಧಯಾಮಾಸನಪಃಪಾಂಸುಮುಪ್ಪಿಸಂಸಕ್ತದ್ಗ್ರಸೃ||೪|| ಸಂವತ್ಸರಾಂತಭಗವಾನಾಕುತೋಽಪು

೨೬ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರತಿಪದಪೀಠೆ.

ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ, ಶ್ರೀಡಾನರಶರೀರಸ್ಯ-ಲೀಲಾಮಾನುಷ ವಿಗ್ರಹನಾದ, ಕೃಪಣ್ಣನಿಂದ. ಸೌಭವತೀ-ಸಾಲ್ವ
ನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಹತಃ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನೋ, ತಥಾ-ಅಂಥಾವಿಧವಾದ. ಅದ್ಭುತಂ-ಅಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ, ಕೃಪಣ್ಣ-ಕೃಷ್ಣ
ನ, ಅನ್ಯತ್ಕರ್ಮಾಪಿ-ಬೇರೆಕೆಲಸವನ್ನೂ, ಅಥ-ಇನ್ನುಮೇಲೆ, ಶ್ರೀ-ಕೇಳು||೧||ಶಿಶುಪಾಲನಖಿ-ಶಿಶುಪಾಲನ ಗಳಿಯನಾದ
ಸಾಲ್ವಃ-ಸಾಲ್ವನೆಂಬವನೂ, ರುಕ್ಮಿಣ್ಯದ್ವಾಹೇ-ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ, ಆಗತೈಃ-ಬಂದಂಥಾ, ಯದಂಭಿ-ಯಾದವ
ರಿಂದ, ಸಂಖ್ಯೆ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ಜಿತಃ-ನೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ತಥಾ-ಅವನಂತೆಯೇ, ಜರಾಸಂಧಾದಯಃ-ಮಾಗಧನ ಮೊದ
ಲಾದವರೂ ನೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರು ||೨|| ಸಾಲ್ವಃ-ಸೌಭವತಿಯು, ಸರ್ವಭೂಭುಜಾಂ-ಶ್ರೀಷ್ಠತಾಂಸತಾಂ-ಎಲ್ಲಾಭೂರ
ಗಳೂ ಕೇಳುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಮಮಸೌರಾಷಂ-ನನ್ನ ಗಂಡುಸುತನವನ್ನು, ಪಶ್ಯತ-ನೋಡಿರಿ, ಹ್ಯಾಂ-ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಆಯಾದವಾಃ-
ಯಾದವರಿಲ್ಲದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಕರಿಷ್ಯೆ-ಮಾಡುವೆನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ-ಕಪಥವನ್ನು, ಅಕರೋ-ಮಾಡಿದನು|| || ಮೂಢಃ-ಭ
ಗವನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನರಿಯದವನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ-ಕಪಥವಂಗೈದು, ನನ್ಯಪಃ-ಆ ಸಾಲ್ವರಾಜನು, ಸಕ್ತ-೨೦
ದುಕೂತ್ವ ಮಾತ್ರವೇ, ಪಾಂಸುಮುಪ್ಪಿ-ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ-ತನ್ನವನಾಗಿ, ಪ್ರಭಂ-ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ಪಶುಪತಿಂ-
ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನಾದ, ವೇವಂ-ಮಹಾದೇವನನ್ನು, ಆರಾಧಯಾಮಾಸ-ಪೂಜಿಸಿದನು ||೪|| ಸಂವತ್ಸರಾಂತ-

೨೬ನೆಯಅಧ್ಯಾಯಪು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ||ತತಃಷಟ್ಪತ್ತಿ ತಮೋವೃಷ್ಟಿಸಾಲ್ವಮಹಾಮೃಧೇ|ದ್ಯುಮದ್ಗದಾಪ್ರಹಾರೇಣ
ರಣಾತ್ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಿರ್ಗಮಃ||೫||ಟೀ||ಎಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಟಿಸಾಲ್ವರಯಾರ್ಥದೊಳು ಸಾಲ್ವ
ನಮಂತ್ರಿಯಾದ ದ್ಯುಮಂತನಗದಾಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಲು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನ ಸಾರಥಿ
ಯು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಆಚೆಗೆಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನೆಂಬರ್ಥವಂ ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿ
ತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೇ:-

ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಕೇಳು? ಶ್ರೀಡಾರ್ಥವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯಶರೀರವಂ ಧರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಶ್ವಾರ್ಯಕರ
ವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಚರಿತ್ರವಂ ಪೇಳುವೆನು. ಸಾಲ್ವನೆಂಬರನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಗೆಯಕೇ
ಳೈ||೧|| ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೆ ಮಿತ್ರನಾದ ಸಾಲ್ವನು ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಬಂದವನಾಗಿ ಯಾದ
ವರಿಂದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು ||೨||ಅಸ್ತಮಯದಲ್ಲಿ ಸಕಲಭೂತಂಗಳೂ ಕೇಳುತ್ತಿರಲು ಸಾಲ್ವನು ಈ
ಭೂಮಿಯಂ ಯಾದವರಿಂದ ರಹಿತವಾದುದನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು, ನನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂ ನೋಡುವರಾಗಿ, ಎಂದು
ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂಗೈಯ್ದನು ||೩|| ಮೂಢನಾದಸಾಲ್ವನು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂಮಾಡಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ
ದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದುಬಾರಿ ಮುಪ್ಪಿಮಿತವಾದ ಧೂಳಿಯಂಭಕ್ಷಿಸುತ ಪಶುಪತಿಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನಂ ಪೂಜಿಸಿ
ದನು ||೪|| ಆಗ ಭಗವಂತನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡುವನಾದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವಿರೋಧಿಯಾ
ದುದರಿಂದ ಸಾಲ್ವನಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಪ್ರಸಾದಂಗೈಯ್ಯನಾಗದೆ ಸಂವತ್ಸರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕರಣಾಗತನಾದ

ಮಾಪತಿಃ || ವರೇಣ್ಯಂ ದಯಾಮಾಸಸಾಲ್ಯಂ ಶರಣಮಾಗತಮ್ ||೫|| ದೇವಾಸುರಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಗಂಧ
ರೈರಗರಕ್ಷಸಾಃ || ಅಭಿದ್ಯುಂಕಾಮಗಂವವ್ರಸುಯಾ ನಂಘ್ರಿ ಭೀಷಣಮ್ ||೬|| ತಥೈತಿಗಿಣಿಶಾದಿಮ್ಲಾಪ್ತ
ಮಯೇಪರಪುರಂಜಯಃ || ಪುರಂನಿರ್ಮಾಯಸಾಲ್ಯಯಪ್ರಾಧಾತ್ಯಾಭಮಯಗ್ನಯಃ ||೭|| ಸಲಬ್ಧಾ
ಕಾಮಗಂಯಾನಂತಮೋಘಾಮದುರಾಸದಮ್ || ಯಯೌದ್ವಾರವತೀಂಸಾಲೋವೈರಂಕೃಷ್ಣಕೃತಂಗ್ನ
ರಃ ||೮|| ನಿರುಧ್ಯಸೇನಯಾಸಾಲೋಮಹತ್ಯಾಭರತರ್ಮಭಃ || ಪುರೀಂಬಭಂಜೀಪವನಾನ್ಯುದ್ಯಾನಾನಿ
ಚಸರ್ವಶಃ ||೯|| ಸಗೋಪುರಾಣಿದ್ವಾರಾಣಿಪ್ರಾಸಾದಾಽಪ್ಯಲತೋಳಿಕಾಃ || ವಿಹಾರಾಃ ಸವಿಮಾನಾಗ್ರಾಃ
ನ್ನಿಪತುತ್ಯಸ್ತವೃಷ್ಪಯಃ ||೧೦|| ಶಿಲಾದುಗ್ರಮಾಶ್ಚಾಶನಯಸ್ಸರ್ವಾಃ ಸಾರಶರ್ಮರಾಃ || ಪ್ರಚಂಡಶ್ಚ

ಸಂವತ್ಸರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಆಶುತೋಷ-ಬೇಗಸಂತೋಷವಡುವವನಾದ, ಭಗವಾನ್-ಶತ್ರುಜೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ, ಅಧವಾ
ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಉಮಾಪತಿಃ-ಗೌರಿನಾಥನು, ಶರಣಮಾಗತಂ-ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಕನೆಂದೆಳಸಿಬಂದವನಾದ, ಸಾಲ್ಯಂ-ಸಾಲ್ಯರಾ
ಯನನ್ನು, ವರೇಣ್ಯ-ಬೇಕಾದ ಕಾಮದಿಂದ, ಭಂದಯಾಮಾಸ-ಬಯಸಗೊಳಿಸಿದನು ||೫|| ಸಃ-ಸಾಲ್ಯನು, ದೇವಾಸುರಮನು
ಷ್ಯಾಣಾಂ-ದೇವರೈರಗರೈರಗ್ರಾಹ್ಯರಿಗೂ, ಮಾಸವರಿಗೂ, ಗಂಧರ್ವೇರಗರಕ್ಷಸಾಂ-ಗಂಧರ್ವರಿಗೂ, ಸರ್ವಗಳಿಗೂ ರಾಕ್ಷಸ
ರಿಗೂ, ಅಭೇದ್ಯಂ-ಭೇದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಲ್ಲದ, ಕಾಮಗಂ-ಬಯಸಿದಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಂಥಾ, ಮೃಷಿಭೀಷಣಂ-ಯಾದವರಿ
ಗೆ ಭಯಂಕರವಾದ, ಯಾನಂ-ವಾಹನವನ್ನು, ವಪ್ರೇ-ಬಯಸಿದನು ||೬|| ತಥೇತಿ-ಆಗಲೆಂದು, ಗಿರಿಶಾದಿವೃಷಿ-ರೂಪದಿಂದ, ಆ
ಜ್ಞಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ, ಪರಪುರಂಜಯಃ-ವೈರಿಗಳ ನಗರವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವವನಾದ, ಮಯೇ-ಮಯೇಂಬ ದೈತ್ಯಶಿಲ್ಪಿಯು, ಅ
ಯಸ್ಮಯಂ-ಲೋಕವಿಹಾರವಾದ, ಸೌಭಂ-ಸೌಭವೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ, ಪುರಂ-ನಗರವನ್ನು, ನಿರ್ಮಾಯ-ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಸಾಲ್ಯನೆಂಬವ
ನಿಗೆ, ಪ್ರಾಧಾತ್ಯ-ಕೊಟ್ಟನು ||೭|| ಸಃ-ಆಂಥಾ, ಸಾಲ್ಯಃ-ಸಾಲ್ಯನೆಂಬವನು, ಕೃಷ್ಣಕೃತಂ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ; ವೈ
ರಂ-ವಿರೋಧವನ್ನು, ಸ್ಮರಣ-ನಿರಪುಗೊಳ್ಳುವನಾಗಿ, ಕಾಮಗಂ-ಬಯಸಿದಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಂಥಾ, ತಮೋಘಾಮ-ಕತ್ತಲೆಗೇ
ಯವಾದ, ದುರಾಸದಂ-ಇತರರಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗದ, ಯಾನಂ-ವಾಹನವನ್ನು, ಲಬ್ಧಾನ್ವ-ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು, ದ್ವಾರಕಾನಗರ
ವಂ ಕುರಿತು, ಯಯೌ-ತೀರದನು ||೮|| ಭರತರ್ಮಭ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಸಗೋಪ-ಸಾಲ್ಯನು, ಮಹತ್ಯಾಸೇನಯಾ-ಜೊಡ್ಡದಂಡಿ
ನೊಡನೆ, ಪುರೀಂ-ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು, ನಿರುಧ್ಯ-ತಡೆದು, ಉದ್ಯಾನಾನಿ-ತೋಟಗಳನ್ನೂ, ಉಪವನಾನಿ-ಬಳಯೇತೋಟಗಳಿ
ನ್ನೂ, ಸರ್ವಶಃ-ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ, ಬಭಂಜ-ಮುರಿದನು ||೯|| ಸಗೋಪುರಾಣಿ-ಗೋಪುರಗಳಿಂದ ಸಹಿತವಾದ, ದ್ವಾರಾ
ಣಿ-ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು, ಪ್ರಾಸಾದಾಽಪ್ಯಲತೋಳಿಕಾಃ-ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಗಳನ್ನೂ, ವಿಹಾರಾಃ-ಕ್ರೀಡಾಸ್ಥಾನ
ಗಳನ್ನೂ, ಮುರಿದನು. ವಿಮಾನಾಗ್ರಾ-ಸೌಭವೆಂಬ ಆಕಾಶಪುರದಿಂದ, ಶಸ್ತ್ರ-ವೃಷ್ಪಯಃ-ಕೈದುಮಗಳೆಗಳು, ನಿಜೇತೇ-ಜಿ

ಸಾಲ್ಯನಂಕುರಿತು ಎಲೈವರವಂ ಯಾಚಿಸುವನಾಗೆಂದು ಪೇಳಿದನು ||೫|| ಆಸಾಲ್ಯನು ಪರಮೇಶ್ವರನಂಕುರಿತು ದೇ
ವದೈತ್ಯಮನುಷ್ಯರಿಂ ಮತ್ತು ಗಂಧರ್ವೈರಗ ರಾಕ್ಷಸರಿಂದಲೂ ಭೇದಿಸಲಶಕ್ಯವಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದಂತೆ ಚಂಚರಿಸು
ವುದಾಗಿ ಯಾದವರಿಗೆ ಭಯಂಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಒಂದು ವಿಮಾನವು ವರಿಸಿದನು ||೬|| ಆಗ ಪರಮೇಶ್ವರನು
ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ವರವತ್ತನು. ಆಮೇಲೆ ಮಯನು ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರನಿಂದ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಕತ್ರ
ಗಳಂಜಯಿಸುವ ಸೌಭವೆಂಬನಾಮಧೇಯವುಳ್ಳ ಲೋಕಮಯವಾದ ವಿಮಾನವನ್ನುರಿಸಿ ಸಾಲ್ಯನಿಗೆತ್ತನು ||೭||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ್ಯನು ಕಾಮಚಾರಿಯಾಗಿ ಅಂಧಕಾರಕ್ಕೆ ಆಕ್ರಮವಾಗಿ ಅನ್ಯದಿಂಹೊಂದಲಶಕ್ಯವಾದ ವಿಮಾ
ನವಂಪಡೆದು ಯಾದವರಿಗೆಯೈಲ್ಪಟ್ಟ ವೈರವಂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಲಿರುವನಾಗಿ ದ್ವಾರಕಾಪುರವನೆಯಿದ್ದನು ||೮|| ಎಲೈ
ಅರಣ್ಯೈಕೈಳು, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ್ಯನುಮಹತ್ಯಾದನೇನೆಯಿಂದ ಅದ್ವಾರಕಾಪುರವಂ ನಿರೋಧಂಗೆಯ್ದು ಆಪು
ರವು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲಿರುವ ವನುಗಳು ಉದ್ಯಾನಗಳಂಸಹ ಮುರಿದನು ||೯|| ಪುರದ್ವಾರಂಗಳಂ ಹೊರಗಿರುವ
ದ್ವಾರಂಗಳಂ ರಾಜಗೃಹಂಗಳಂ ಚಂದ್ರಶಾಲೆಗಳಂ ಅದರಸುತ್ತಲಿರುವ ಗೋಡೆಗಳಂ ಕ್ರೀಡಾಸ್ಥಾನಂಗಳಂಸಹ
ಮುರಿದನು. ವರಬಲ್ಲವಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ಅವಿಮಾನವೆನೆಯಿಂದ ಶಸ್ತ್ರವರ್ಷಂಗಳು ||೧೦|| ಪಾಪಾಣಂಗಳು

ಕ್ರವಾತೋಭೂವ್ರಜಸಾಚ್ಛಾದಿತಾದಿಃ ||೧೦||ಇತ್ಯುರ್ದೈವಾನಾಸೌಭಿನಕೃಷ್ಣಸ್ಯನಗರೀಭೃಕಮ್ |
ನಾಭ್ಯಪದ್ಯತೇಂರಾಜತ್ರಿಪುರೇಣಯಥಾಮಹೀ ||೧೧|| ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋಭಗವಾಽವೀಕ್ಷ್ಯಬಾಧ್ಯಮಾ
ನಾನಿಜಾಃಪ್ರಜಾಃ | ಮಾಭೈವೈತ್ಯಭ್ಯಯಾದ್ವೀರೋರಧಾರೂಢೋಮಹಾರಥಃ ||೧೨|| ಸಾತ್ಯಕಿಶ್ವರು
ಭೇದಗುಣೈಸ್ಸಾಂಬೋಕ್ತೌರಸ್ಸಹಾನುಜೈಃ|ಹಾರ್ದಿಕೋಭಾನುವಿಂದತ್ತ್ವಗದತ್ವಕುಕಸಾರಣೌ||೧೩||
ಅಪರೇಚಮಹೇಷ್ವಾಸಾರಥಯೂಫಪಯೂಫವಾಃ | ನಿರಯುದ್ಧಂಶಿತಾಗುಪ್ತಾರಭೇಭಾಶ್ವಪದಾ
ತಿಭಿಃ ||೧೪|| ತತಃಪ್ರವೃತ್ತೇಯುದ್ಧಂಸಾಲಾನ್ಯಾನಾಯದಾಭಿಸ್ಸಹ |ಯಥಾಸುರಾಣಾಂವಿಬುಧೈ
ಸ್ತುಮುಲಂರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ||೧೫|| ತಾತ್ಪ್ರಸೌಭಸತೇರಾತ್ರಯಾದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರೈರಾಕ್ರಮಣೀಸುತಃ|ಕ್ಷ

ದ್ವವು ||೧೦|| ಶಿಲಾಃ-ಕಲ್ಲುಗಳೂ, ದುಮಾಶ್ವ-ಮರಗಳೂ, ಅಶನಯಃ-ಸಿಡಿಲುಗಳೂ, ಸರ್ವಾಃ-ಸಮಸ್ತಗಳಾದ, ಅಸಾರಶರ್ಕಾ
ರಾಃ-ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬೀಳುವಮರಗಳೂ, ಪ್ರಚಂಡಃ-ಅತಿಕೂರವಾದ, ಚಕ್ರವಾತಃ ಸುಂಟರಗಳಾಯೂ, ಅಭೂತೇ-
ಯಿತು. ದಿಶಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳು, ರಸಸಾ-ಫಲನಿಂದ, ಆಚ್ಛಾದಿತಾಃ-ಹೊದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು||೧೧|| ರಾಜಃ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಮಹೀ-ಭೂ
ಮಿಯು, ತ್ರಿಪುರೇಣ-ಮೂರು ನಗರಗಳಿಂದ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸೌಭೇನ-ಸಾಲನ್ನನ ವಿಮಾನದಿಂದ, ಇತಿ-ಹೀಗೆ
ಅರ್ಧ್ಯಮಾನಾ-ಸೀಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯನಗರೀ-ದ್ವಾರಕೆಯು, ಭೃಶಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಶಂ-ಸುಖವನ್ನು, ಸಾಭ್ಯಪದ್ಯತೇ-
ಹೊಂದಲಿಲ್ಲವು ||೧೨|| ಭಗವಾಃ-ಐಶ್ವರ್ಯಮುಳ್ಳ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಃ-ಕೃಷ್ಣಪುತ್ರನು, ಬಾಧ್ಯಮಾನಾಃ-ಸೀಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ,
ನಿಜಾಃಪ್ರಜಾಃ-ತನ್ನ ರೈತರನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಮಾಭೈವೈತಿ-ಹದರಬೇಡಿರಂದ ಭಯವಿತ್ತು, ವೀರಃ-ಶೂರನಾದ, ಮಹಾ
ರಥಃ-ರಥಿಕರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕನಾದ್ದರಿಂದ, ರಥಾರೂಢಃ-ತೇರನ್ನೇರಿದವರಾಗಿ, ಅಭ್ಯಯಾತೇ-ಯುದ್ಧಕ್ಕೆಹೊರಟನು ||೧೩|| ಸಾತ್ಯ
ಕಿಃ-ಶೃಂಗೇಯನೂ, ಚಾರುದೇಷ್ಯಶ್ವ-ಸತ್ಯಭಾವೇಯಮಗನೂ, ಸಾಂಬಃ-ಜಾಲಬವತಿಯ ಮಗನೂ, ಅಕೂರನೂ, ಹಾರ್ದಿಕೈ
ನೂ, ಭಾನುವಿಂದನೂ, ಗದನೂ, ಕುಕನೂ, ಸಾರಣನೂ, ಸಹಾನುಜೈಃ-ತಮ್ಮಂದಿರೊಡಗೂಡಿ||೧೪||ಅಪರೇ-ಇತರರಾದ, ಮಹೇ
ಷ್ವಾಸಾಶ್ವ-ದೊಡ್ಡಬಿಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳವರೂ, ರಥಯೂಫಪಯೂಫವಾಃ-ತೇರುಗಳ ಗುರುಪುಗಳಿಗೂವಯರಿಗಧಿಪತಿಗಳಾದವರು, ದ್ವಂ
ಶಿತಾಃ-ತಟಿಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರಾಗಿ, ರಥೇಭಾಶ್ವಪದಾತಿಭಿಃ-ಚತುರಂಗ ಸೈನ್ಯಗಳಿಂದ, ಗುಪ್ತಾಃ-ಪಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ. ನಿರ್ಯ
ಯಃ-ಹೊರಹೊರಟರು ||೧೫|| ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಸಾಲಾನ್ಯಾನಾಂ-ಸಾಲನ್ನಿಗೆ, ಯದುಭಿಸ್ಸಹ-ಯಾದವರೊಡನೆ, ಅನುರಾಣಾಂ-
ದೈತ್ಯರಿಗೆ, ವಿಬುಧೈರ್ಯಥಾ-ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ರೋಮಹರ್ಷಣಂ-ಭಯಂಕರವಾದ, ವಿಮುಲಯುದ್ಧಂ-ದೊಂ
ಬಿಜಗಳವು, ಪ್ರವೃತ್ತೇ-ನಡೆಯಿತು ||೧೬|| ರುಕ್ಮಿಣೀಸುತಃ-ಪ್ರವೃತ್ತನು, ಸೌಭಸತೇಃ-ಸಾಲನ್ನನು, ತಾಮಾಯಾಶ್ವ-ಅಮಂ

ಪೃಕ್ಷುಗಳು ಸಿಡಿಲುಗಳು ಸರ್ಪಗಳು ಜಲಧಾರೆಗಳುಬೀಳುವಂತೆ ಅನಿವರಣಗಳು ಸಹ ಸುರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮತ್ತು
ಸುಂಟರಗಳಾಯು ಬೀಸಿದಂತಿಯದಾಗಲು, ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿತಂಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟು||೧೧|| ಆಗ ಈರೀತಿಯಿಂದ
ಭೂಮಿಯು ತ್ರಿಪುರಂಗಳಿಂ ಸುಖವನೆಯ್ದಲಿಲ್ಲವೋ ಆರೀತಿಯಾಗಿ ಸಾಲನ್ನನವಿಮಾನದಿ ಅತ್ಯಂತಭಗ್ನವಾಗಿಮಾ
ಡಲ್ಪಟ್ಟ ದ್ವಾರಕಾಪುರವು ಸುಖವನೆಯ್ದಲಿಲ್ಲ ||೧೨|| ಆಗ ಭಗವಂತನಾದ ಮಹಾರಥನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಸಂ
ಹಾರಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ ಸ್ವಕೀಯರಾದ ಪ್ರಜೆಗಳೆನ್ನೋಡಿ ಭಯಪಡುವರಾಗಬೇಡಿಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಭಯ
ವನಿತ್ತು ತೆರಳಿದನು ||೧೩|| ಆಗ ಸಾತ್ಯಕಿಯು, ಚಾರುದೇಷ್ಯನು, ಸುದೇಷ್ಯನು, ಅಕೂರನು, ಅಕೂರನತ
ಮೃನಾದ ಹಾರ್ದಿಕೈನು, ಭಾನುವಿಂದನು, ಗದನು, ಕುಕಸಾರಣರು ||೧೪|| ಮತ್ತು ಮತ್ತಾದ ಧನುಸ್ಸಂಧ
ರಿಸಿರುವ ರಥಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಗಳಾದ ಶೂರರಿಗೂ ನಿಯಾಮಕರಾದ ಕವಚಧಾರಿಗಳಾದ ಅರಸುಗಳು
ಕೂಡ ರಥಾಶ್ವಗಜಪದಾತಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೋಸುಗ ತೆರಳಿದರು ||೧೫||ಅನಂತರ
ದಲ್ಲಿ ಈರೀತಿಯಿಂದ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಯುದ್ಧವುಂಟಾಗುಮೋ, ಆರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಲನ್ನದೇಶಸ್ಥರಾದ ಅರ
ಸುಗಳಿಗೆ ಯಾದವತೊಡನೆ ವ್ಯಾಕುಲಮೋಡನೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಯುದ್ಧವು ನಡೆದಂತಿಯದಾಯಿತು ||೧೬||ಆಗ

ಣೇನನಾಶಯಾಮಾಸನ್ಯೇಶಂತಮುಖವೋಷ್ಣಗುಃ ||೧೭|| ಐವ್ಯಾಧಪಂಚಜಿಂಕತ್ಯಾಸ್ವರ್ಣಪುಂಪೈರ
ಯೋಮುಖೈಃ |ಸಾಲ್ಯಸಧ್ಯಜಿನೀವಾಲಂಕರೈಸ್ಸಂನತಪರಸ್ಥಭಿಃ ||೧೮|| ಶರೇಣಾತಾಡಯತ್ಸಾಲ್ಯ
ಮಿಕ್ಕೈಕನಾಸ್ಯನೈನಿಕ ೯ | ದಶಭಿರ್ದಶಭಿರ್ದಶೈವಾಹನಿಸಿತ್ರಿಭಿಃ ||೧೯|| ತದದ್ಭುತಂಮು
ಹತ್ಕರ್ಮಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯಮಹಾತ್ಮನಃ | ದೃಷ್ಟ್ವಾತಂಪೂಜಯಾಮಾಸುಸ್ಸರೈಸ್ಸಪರಸೈನಿಕಾಃ||೨೦||
ಬಹುರೂಪೈಕರೂಪುತದ್ಧೃತ್ಯತೇನಚದೃತ್ಯತೇ | ಮಾಯಾಮಯಂಮಯಾಕೃತಂದುರ್ವಿಭಾವ್ಯೂಪರೈರ
ಭೂತ||೨೧|| ಕ್ವಚಿದೋಭಮಾಕೃಚಿದೋವ್ಯುನ್ನಿಗಿರಿಮೂರ್ಧ್ನಿಜಲೇಕೃಚಿತ|ಅಲಾತಚಕ್ರವದ್ಭ್ರಮ್ಯ
ತೌಭುತದ್ಧೃರವಸ್ಥಿತಮ್||೨೨||ಯತ್ರಯತೋ|ಪಲಕ್ಷ್ಯತಸಸೌಭಸ್ಸಹಸೈನಿಕಾಃ | ಸಾಲ್ಯಸ್ತತಸ್ತ

ಚನೇನನಾಶಯಾಮಾಸನ್ಯೇಶಂತಮುಖವೋಷ್ಣಗುಃ-ಸೂರ್ಯನು, ನೈಶಂತಮುಖವ-ಇರೂಳು ತ್ತೇಯ. ನಂತೆ ಹ್ನೇ
ನ ನಿಮುಖದಲ್ಲಿ, ನಾಶಯಾಮಾಸ-ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದನು ||೧೭|| ಸ್ವರ್ಣಪುಂಪೈಃ-ಚಿನ್ನದ ; ೯ಗಳಲ್ಲಿ, ಅಯೋಮುಖೈಃ-ಉಕ್ಕಿನಅ
ಲಗುಗಳಲ್ಲಿ, ನನ್ನತಪರ್ವಭಿಃ-ಬಗ್ಗಿದ ಗಿಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ, ಪಂಚವಿಂಕತ್ಯಾಶರೈಃ-೨೫ ಬಾಣಗಳಿಂದ, ಸಾಲ್ಯಸ್ಯ-ಸಾಲ್ಯನ, ಧ್ವಜ
ನೀವಾಲಂ-ದಳವಾಯಿಯನ್ನು, ವಿವ್ಯಾಧ-ನೋಯಿಸಿದನು ||೧೮|| ಸಾಲ್ಯಂ-ಸಾಲ್ಯನನ್ನು, ಶರೇಣ-ಬಾಣದಿಂದ, ಅಸ್ಯ-ಅವ
ನ, ಸೈನಿಕಾಃ-ದಂಡಿನವರನ್ನು, ಏಕೈಕೇನ-ಒಂದೊಂದು ಬಾಣದಿಂದಲೂ, ಸೇತೃಣ-ಸೇನಾಪತಿಗಳನ್ನೂ, ದಶಭಿರ್ದಶಭಿಃ-ಶ
ತ್ತುಹತ್ತು ಕಣಗಳಿಂದಲೂ, ವಾಹನಾನಿ-ಯಾನಗಳನ್ನು, ತ್ರಿಭಿಃ-ವೂರುಮೂರು ಸರಕುಗಳಿಂದಲೂ, ಅತಾಡಯತ್-
ಹೊಡೆದನು ||೧೯|| ಮಹಾತ್ಮನಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠ-ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ. ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನ, ತೇ-ಆ, ಅದ್ಭುತಂ-ಅಚ್ಚರ್ಯವಾದ,
ಮಹತ್ಪರ್ವ-ದೊಡ್ಡಕೆಲಸವನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ತಂ-ಆ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು, ಸ್ವಪರಸೈನಿಕಾಃ-ತನ್ನದಂಡಿನವರೂ ಜಗ
ಯದಂಡಿನವರೂ, ಸರ್ವೇ-ಎಲ್ಲರೂ, ಪೂಜಯಾಮಾಸುಃ-ಸಮ್ಮಾನಿಸಿದರು ||೨೦|| ಬಹುರೂಪೈಕರೂಪಂ-ಹಲವಾಕಾರವುಳ್ಳ
ದೊ ಒಂದಾಕಾರವುಳ್ಳದ್ದು ಆದ, ತೇ-ಆಸೌಭಸಗಳನ್ನು, ಮಾಯಾಮಯಂ-ಮೋಸಹಜವು ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿತ್ತು ಭ್ರಾಂತಿಜನಕ
ವಾಗಿಯೂ, ಪರೈಃ-ಇತರರಿಂದ, ದುರ್ವಿಭಾವ್ಯಂ-ತರ್ಕಿಸಲ್ಪಡಲೇಕೃವಾದೊ ಆಗಿ, ಮಯಾಕೃತಂ-ಮಯಾನುರನಿಂದಮಾಡಲ್ಪ
ಟ್ಟದ್ದು, ಅಭೂತ-ಅಯಿತು. ತೇ-ಅದು, ದೃತ್ಯತೇ-ಕಾಣಿಸುವುದು, ನದೃತ್ಯತೇಚ-ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದು ಇಲ್ಲ ||೨೧|| ಕ್ವ
ಚಿ-ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೂಮಾನ್ವಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಕ್ವಚಿತ್-ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿವೋವಿತ್ತು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯೂ, ಗಿರಿಮೂರ್ಧ್ನಿ-
ಬೆಟ್ಟದ ಶಿಖರದಲ್ಲಿಯೂ, ಕ್ವಚಿ-ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಲೇ-ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಅಲಾತಚಕ್ರವತೇ-ಉರುಟಾಗಿತಿರುಗುತ್ತಿರುವಕೂ
ಳ್ಳಿಯಂತೆ, ಭ್ರಾವ್ಯತ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ತತ್ಸೌಭಂ-ಆ ನಗರವು, ದೂರವಸ್ಥಿತಂ-ಮೂರೂಪವಾದ ನಿಲುಕಡೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ||೨೨||

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂದ ಹ್ನೇದಿಂದ ಆಸಾಲ್ಯನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಅಂಧಕಾರವೆಂದು ಸಹ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ನಾ
ಶಂಗೆಯ್ದನು. ||೧೭|| ಮತ್ತು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಸುವರ್ಣಮಯಂಗಳಾದ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಉಕ್ಕಿನಿಂದಚಿಗಲ್ಪಟ್ಟ
ಅಲಗುಗಳಲ್ಲಿತಿಗ್ಗಿರುವಗಿಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದುಬಾಣಗಳಿಂದ ಸಾಲ್ಯನ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ಪ್ರಹರಿಸಿದನು||೧೮||
ಮತ್ತು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಅನೇಕಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಸಾಲ್ಯನನ್ನು ಪ್ರಹರಿಸಿದನು, ಒಂದೊಂದು ಬಾಣದಿಂದ ಭಟರ ಹತ್ತು
ಹತ್ತು ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಸೇನಾಪತಿಗಳಿಂದ ಮೂರುಮೂರುಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಸಹ ವಾಹನಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು ||೧೯||
ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಭಯಸೇನೆಯಲ್ಲಿರವ ಶೂರರೆಲ್ಲರೂ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನ ಅಚ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಆಯು
ದ್ದವ್ಯಾಪಾರವೆನೋಡಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಸಂಮಾನಂ ಗೆಯ್ದರು||೨೦|| ಆಗ ಮಯಾನಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಮಾಯಾ
ಮಯವಾದ ಆಸಾಲ್ಯನ ವಿಮಾನವು ಒಂದುವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕರೂಪವಾಗಿ ಒಂದುವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತ
ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲ್ಪಡದೇ ಸಹ ಇರುತ್ತ ಅನ್ಯರಿಂದ ಉಹಿಸಲಶಕ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ||೨೧|| ಮತ್ತು ಆಸೌಭ
ಮೆಂಬವಿಮಾನವು ಒಂದುವೇಳೆ ಪರ್ವತದ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಒಂದುವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಿಯೆ ಅಲಾತಚಕ್ರವತೆ ತಿರು
ಗುತ್ತ ಒಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತದಾಯಿತು ||೨೨|| ಆವಿಮಾನವೊಡನೆ ಸೇನಾಜನರೊಡ

ತೋಮುಂಚ್ಛಕರಾಕ ಸಾತ್ಯತಯೂಧವಾಃ ||೧೩|| ಕರೈರಗ್ನೈರ್ಮಸು ಸ್ಪರ್ಶೈರಾಶೀವಿಪದುರಾಸದೈಃ |
ಪಾಟ್ಕಮಾನಪುರಾನೀಕಸಾಂತ್ಯಮಾಹ್ಯತ್ಯಕೇತೈಃ ||೧೪|| ಸಾಲಾನ್ವಿನೀಕಪಕಸಾಂತ್ಯೈಃ ಸ್ಪರ್ಶೈಃ
ವೀರಾಭ್ಯಾಕಾರಾದಿ ತಾಃ | ನತತ್ತ್ವಜಾರಣಂಸ್ವಂಸ್ವಂಲೋಕದ್ವಯಜಿಗೀಷವಃ ||೧೫|| ಸಾಲಾನ್ವಮಾ
ತೋದ್ಯಮಾನಾನ್ಮಮಪದ್ವ್ಯಮ್ನಂಪ್ರಾಪ್ತಪೀಡಿತಃ | ಅಸಾಧ್ಯಗದಯಾಮೌರ್ವಾಭ್ಯಾಹತೈವೈ
ನದದ್ಬಲೀ ||೧೬|| ತಂದ್ಯಮದ್ಗದಯಾಶೀರ್ಣವಕ್ಷಸ್ಥಲಮರಿದಮಮ್ | ಅಪೋವಾಹರಣಾತ್ಸೂತೋ
ಭರ್ಮನಿದ್ಧಾರುಕಾತ್ಕೃಷಿಃ ||೧೭|| ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞಾಮಾರೂರ್ತನಕಃ ಪಿಣ್ಣಸಾರಧಿಮಬ್ರವೀತ್ | ಅ

ನಸೌಭಃ-ಸೌಭವಿಮಾನದಿನಹಿತನಾದ, ಸಹಸೈನಿಕಃ-ದಂಡಿನಜನಗಳಂ ಕೂಡಿದವನಾದ, ಸಾಲಾನ್ವಿ-ಸಾಲಾನ್ವೀರಿಬವಮು, ಯತ್ರ
ಯತ್ರ-ಎಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ, ಉಪಲಕ್ಷ್ಯತ-ಕಾಣಿಸುವನೋ, ತತಸ್ತತಃ-ಅಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾತ್ಯತಯೂಧವಾಃ-ಯಾವವಸ್ತ್ರೇನಾಪತಿಗಳು, ಕ
ರಾಕ-ಬಾಣಂಗಳನ್ನು, ಅಮುಂಚ್ಛ-ಬಿಟ್ಟರು ||೧೩|| ಆಶೀವಿಪದುರಾಸದೈಃ-ಸರ್ಪದಂತೆ ನೋಂಕಲನದಳವಾದ, ಅಗ್ನೈರ್ಮ
ಸಂಸ್ಪರ್ಶೈಃ-ಬೆಂಕಿಯನ್ನೂ ನೂರ್ಯನನ್ನೂ ನೋಂಕಿದಂತಾಗುವ ಪರೇರಿತೈಃ-ಮೈರಿಗಳಾದ ಯಾವವರಿಂ ಪ್ರಣೋಗಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟು, ಕರೈಃ-ಚಾಣಗಳಿಂದ, ಪಾಟ್ಕಮಾನಪುರಾನೀಕಃ-ಸೀಳಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಸೌಭನಗರದ ಸೇನೆಯೊಳ್ಳವನಾದ, ಸಾಲಾನ್ವಿ-ಸಾಲಾ
ನು, ಅಮುಪ್ಯತ-ಮೋಹಗೊಂಡನು ||೧೪|| ಸಾಲಾನ್ವಿನೀಕಪಕಸಾಂತ್ಯೈಃ-ಸಾಲಾನ ಸೇನಾಪತಿಗಳಲಯುಧಗಳಿಂದಲೂ ಬಾಣ
ಗಳಿಂದಲೂ, ಭ್ಯಾಕಾರಾದಿ ತಾಃ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ವೃಷ್ಟಿವೀರಾಃ-ಯಾವವರೂರು, ಲೋಕದ್ವಯಜಿಗೀಷವಃ-ಜವ
ರಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲ್ಪಯಿಸಿದವರಾದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವಂಸ್ವಂರಣಂ-ತಮ್ಮತಮ್ಮಯುಧವನ್ನು, ನತತ್ತ್ವಜಾಃ-ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ||೧೫|| ಪಾಕ್-
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಪೀಡಿತಃ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ದ್ಯುಮಾತ್ಸಾಮ-ದ್ಯುಮಂತನೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ, ಸಾಲಾನ್ವಮಾತ್ಯೈಃ-
ಸಾಲಾನಮಂತ್ರಿಯು, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಂ-ಕೃಷ್ಣನಮಗನನ್ನು, ಅಸಾಧ್ಯ-ತಗಲಿ, ಮೌರ್ವಾಭ್ಯಾ-ಕಬ್ಬಿಳಿದ, ಗದಯಾ-ಗದೆಯು
ಧದಿಂದ, ವ್ಯಾಹತೈ-ಹೊಡೆದು, ಬಲೀ-ಬಲವಂತನಾದ್ದರಿಂದ, ವ್ಯಸದತಿ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೂಗಿದನು ||೧೬|| ಧರ್ಮವಿತ್-ಯುದ್ಧ
ಧರ್ಮವನ್ನು ಜಲ್ಲ, ದಾರುಕಾತ್ಕೃಷಿಃ-ಕೃಷ್ಣನ ಸಾರಧಿಯವನಾದ, ಸೂತಃ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಸಾರಧಿಯು, ದ್ಯುಮದ್ಗದಯಾ-ಪ್ಪ
ಮಂತನಗದಾಯುಧದಿಂದ, ಶೀರ್ಣವಕ್ಷಸ್ಥಲಂ-ಸೀಳಿದ ಯೆದೆಯುಳ್ಳ, ಅರಿದಮಂ-ಅವೈರಿಗಳನ್ನು, ಅಣಗಿಸುವನಾದ, ತಂ-ಅ
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು, ರಣಾತೀ-ಯುದ್ಧದ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಅಪೋವಾಹ-ಹಿಂವಕ್ಕೊಯ್ದನು ||೧೭|| ಮೂಹೂರ್ತೇನ-ತಾನುಜೊತ್ತಿನಿಂ
ದ, ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞಾಃ-ಪಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅರುಹುಳ್ಳವನಾದ, ಕಾಪಿಣ್ಣಃ-ಕೃಷ್ಣನಮಗನು, ಸಾರಧಿಂ-ದಾರುಕನಮಗನಂ ಕುರಿತು
ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು, ಕೇಸೂತ-ಎವೈ ಸಾರಧಿಯೇ, ರಣಾತೀ-ಯುದ್ಧದ ದೆಸೆಯಿಂದ, ವೇ-ನನ್ನನ್ನು, ಅಪಕರ್ಷಣಂ-ಹಿಂ

ನೆಯೂ ಕೂಡಿರುವ ಆಸಾಲಾನು ಎಲ್ಲಿಕಾಣಲ್ಪಡುವನೋ ಅಲ್ಲಿಯಾದವರು ಬಾಣಂಗಳೆಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರು ||೧೩||
ಆಗ ಸಾಲಾನು ದಹಿಸುವನಾಗಿ ನೂರ್ಯನಂತೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರಸ್ವರ್ಗವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸರ್ಪಗಳಂತೆ ಒಂ
ದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತಗುಲಿದಮಾತ್ರದಿಂದ ಕತ್ತುಗಳೆಂ ಸಂಹರಿಸುಷನಾಗಿ ಸಹಿಸಲಕಕ್ಕಂಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಯಾದ
ವರಿಂ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟು ಬಾಣಂಗಳೆಂ ಸೀಳಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ತನ್ನ ವಿಮಾನವೂ ಸೇನೆಗಳೂಕೂಡವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮೋಹವ
ನೆಯ್ದಿದನು ||೧೪|| ಆಗ ಕೂರರಾದ ಯಾದವರು ಸಾಲಾನ ಸೇನಾಪತಿಗಳಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷತ್ರಸಮೂಹಂಗಳಿಂ
ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರೂ ಇಹಲೋಕಪರಲೋಕಂಗಳೆಂ ಜಯಿಸಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮ
ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಂ ಬಿಟ್ಟವರಾಗಲಿಲ್ಲ ||೧೫|| ಆಗ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಿಂ ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದ್ಯುಮಂತನೆಂಬ
ಸಾಲಾನಮಾತ್ರಿಯುಬಂದು ಉಕ್ಕಿನಿಂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗದೆಯಿಂ ಗ್ರದ್ಯುಮ್ನನಂ ಪ್ರಹರಿಸ್ಸಿಂಹನಾದಂಗೆಯ್ದ
ನು ||೧೬|| ಆಗ ಧರ್ಮಜ್ಞನಾದ ದಾರುಕಮಿತ್ರನಾದ ಸಾರಧಿಯು ದ್ಯುಮಂತನಂ ಗದೆಯಿಂ ಸೀಳಲ್ಪಟ್ಟು ವ
ಕ್ಷಸ್ಥಳವುಳ್ಳ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಯುದ್ಧದದೆಸೆಯಿಂದ ಆಚೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋದನು ||೧೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ
ಒಂದು ಮಾರೂರ್ತದಿವುಂ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನೆಯ್ದಿರುವ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಸಾರಧಿಯಂಕುರಿತು ಈಶೀತಿಯಾಗಿ ನು

ಹೊಅಸಾಧ್ಯದಂಸೂತಯದಾಣಾನ್ಮಪಕರ್ಪಣಮ್ ||೮೪|| ನಯದೂನಾಂಕುಲೇಜಾತಶ್ಯಯತೇ
 ರಣವಿಚ್ಯುತಃ | ವಿನಾಮತ್ಕ್ಲಿಬಚಿತ್ತೇನಸೂತನಪಾಸ್ತುಕಲ್ಮಷಾತ್ ||೮೫|| ಕಿಂನುವಹ್ಯೈಭಿರಂಗವ್ಯ
 ಪಿತರೌರಾಮಕೇವೌ | ಯುದ್ಧಾದ್ಧರ್ಮಾಭ್ಯಾಪಕಾಂತಪ್ರಪ್ತಸ್ತತ್ರಾತ್ಮನಃಕ್ಷಮಮ್ ||೮೬|| ವ್ಯ
 ಕ್ತಂಮೇಕಧಯಿಸ್ಯಂತಿಹಸಂತೋಭಾತ್ರಾಜಃಮಯಃ | ಕ್ಲೈಬ್ಯುಕಕಥಂಕಥಂವೀರತವಾನ್ಯೈಕಧ್ಯ
 ತಾಂಮೃಧೇ ||೮೭|| ಸೂತಃ ||ಧರ್ಮವಿಜಾನತಾಯಾಪ್ತೈಕೃತಮೇತನ್ಮಯಾವಿಭೋಸೂತಃ ಕೃಭಗತಂ
 ರಕ್ಷದ್ರಘಿನಂಸಾರಥಿಂರಥೀ ||೮೮|| ಪ್ರತದ್ವಿದಿತ್ಯಾತುಭನಾ ಮಯಾವೋವಾಹಿತೋರಣಾತ್ ||ಉಪಸೃಷ್ಟಿಃ
 ಪರೀನೇತಿಮೂರ್ಘಿತೋಗದಯಾತತಃ ||೮೯||

ಅತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೆ ಷಟ್ಸಪ್ತತೀತಮೋಧ್ಯಾಯಃ.

ದಕ್ಕೆ ಯಳಿದುತಂದಮ್ಮ, ಯತೆ-ಯಾವುದೋ, ತದಿವಂ-ಆ ಯಾಕಲನವು, ಅಸಾಧು-ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲವು. ಅಹೋ-ದುಃಖಕರವೆ
 ಪ್ಪ ||೮೪|| ಕ್ಲಿಬಚಿತ್ತೇನ-ನಪುಂಸಕಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಸೂತೇನ-ಸಾರಥಿಯಿಂದ, ಪಾಸ್ತುಕಲ್ಮಷಾತ್-ತೊಂದಲಪಟ್ಟ ಅವಕೀ
 ರ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾದ, ಮಲೆವಿನಾ-ನನ್ನಂಜೊರತು, ಯದೂನಾಂ-ಯಾದವರ, ಕುಲೇ-ವಂಶದಲ್ಲಿ, ಜಾತೇ-ಹುಟ್ಟಿದವನಾಗಿ, ಕ್ಷೀಣವಿಚ್ಯು
 ತಃ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿಂಮೆಟ್ಟಿದವನು, ಸಹೋ-ಯತೇ-ಕೇಳಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ ||೮೫|| ಧರ್ಮಾತ್-ಸ್ವಧರ್ಮಸಿದ್ಧವಾದ, ಯುದ್ಧಾತ್-
 ಕಾಳಗದ ಹೆಸೆಯಿಂದ, ಅವಕಾಂತಃ-ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದವನಾದವನು, ಪಿತರೌ-ತಂದೆಗಳಾದ, ರಾಮಕೇವೌ-ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು,
 ಅಭಿನಂಗವ್ಯ-ಇದಿಗೆ ಸೇರಿ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಪೃಪ್ತಃ-ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಆತ್ಮವೇ-ನನಗೆ, ಕ್ಷಮಂ-ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಕಿನ್ನು-
 ಯಾವವಾತನ್ನು, ವಹ್ಯೈ-ಹೇಳುವೆನು ||೮೬|| ಭಾತ್ಯಜಾಮಯಃ-ತಮ್ಮಂದಿರೂತಂಗಿಯರೂ, ಹಸಂತ್ಯಃ-ನಗುತಿರುವರಾಗಿ, ಮೇ-
 ನನ್ನ, ಕ್ಲೈಬ್ಯು-ನಪುಂಸಕತನವನ್ನು, ವ್ಯಕ್ತಂ-ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಕಥಯಿಸ್ಯಂತಿ-ಹೇಳುವರು ವೀರ-ಶೂರನಾದವನೇ, ಅನ್ಯೈಃ-
 ಮೈರಿಗಳೊಡನೆ, ಮೃಧೇ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ತವ-ನಿನಗೆ, ಕಥಂಕಥಂ-ಹೇಗೆ ಹೇಗೆನಡೆಯಿತೆನ್ನುವರು ||೮೭|| ಆಯುಷ್ಯ-ಬದು
 ಕತಕ್ಕವನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು, ಪ್ರಭುವೇ-ಧರ್ಮಂ-ಸಾರಥಿಯ ಧರ್ಮವನ್ನು, ವಿಜಾನತಾ-ತಿಳಿದಿರುವ, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಏ
 ತತೇ-ಈ ಕಲನವು, ಕೃತಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸೂತಃ-ಸಾರಥಿಯಾದವನು, ಕೃಭಗತಂ-ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ, ರಥಿಣಂ-ರಥಿಕ
 ನನ್ನು, ರಕ್ಷೇತ್-ಪಾಲಿಸಬೇಕು ರಥೀ-ರಥಿಕನು, ಸಾರಥಿಂ-ಸೂತನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ||೮೮|| ಏತತ್-ಈ ಧರ್ಮವನ್ನು, ವಿ
 ದಿತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ಭವಾಂಸ್ತು-ನೀನಾದರೋ, ಪರೀಣ-ಮೈರಿಯಿಂಪ, ಗದಯಾ-ಗದಾಯುಧದಿಂದ, ಹತಃ-ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂ
 ಡ, ಉಪಸೃಷ್ಟಿಃ-ಉಪದ್ರವಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಮೂರ್ಘಿತಃ-ಮೃಮರಿತೆರುವೆಯೆಂದು, ರಣಾತ್-ಯುದ್ಧದದೇಸೆಯಿಂ
 ದ, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಅಪೋವಾಹಿತಃ-ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿರುವಿ ||೮೯|| ೭೬ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ವುಮುಗಿದುದು

ಡಿದನಂತೆನೆ,- ಎಲೈಸಾರಥಿಯೇ! ಯುದ್ಧಸ್ಥಾನದ ದೇಸೆಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಅವುದುಂಟೋಅ
 ದು ಉಚಿತವಲ್ಲ ||೮೪|| ಅಭೈರ್ಯ ಯುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಸಾರಥಿಯಾದ ನಿನ್ನಿಂದ ಪಾಪವನೆಯ್ದಿರಃವ ನೆ
 ನ್ನೊಬ್ಬನು ಹೊರತು ಯಾದವರಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿರುವ ಪುರುಷನೋರ್ವನಾದರೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ವಿಮುಖನಾದ
 ನೆಂದು ಕೇಳಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ ||೮೫|| ಮತ್ತು ಯುದ್ಧಧರ್ಮದಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟನಾದ ನಾನು ತಂದೆಗಳಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ
 ಪಾಶ್ವವನೆಯ್ದಿ ಅವನು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೆ ಆಗ ನನಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಯಾವವಚನವೆವೇಳಿ ||೮೬||
 ಮತ್ತು ಃತಂತಮ್ಮಂದಿರ ಪತ್ತಿಯರು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕತುಗಳಿಗೆ ನಿನಗೆ ಉಂಟಾದ ಭೈರ್ಯವಂಕೇಳಿ ||೮೭||
 ಸ್ಯವಂಗಿಯತ್ತ ಎಲೈ, ವೀರನೇ! ಆತ್ಮಪರಃವವಂ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳತಲಿರುವವನಿಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ
 ರಾಜಯವುಂಟಾಯಿತೇ? ಎಂದುಪೇಳಿದವರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ನುಡಿಯಲು ಆಗ
 ಸಾರಥಿಯು ಪೇಳಿದನೆಂತೆನೆ ||೮೮|| ಎಲೈಅಯುಷ್ಮಂತನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೇ! ಕೇಳು, ರಥದಲ್ಲಿರುವ ಸಾರಥಿಯು
 ಕಷ್ಟವನೆಯ್ದಿರುವ ಸ್ವಾವಿಯಂ ರಥದೊಡನೆ ಕಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬ ಧರ್ಮವಂ ತಿಳಿದಿರುವ ನನ್ನಿಂದ ಈಕಾರ್ಯವು
 ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ದಿದು ಅನುಚಿತವಲ್ಲ ||೮೯|| ನೀನು ಕತುವಿನಿಂ ಗದೆಯಿಂದ ಪದರಿಗಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ
 ಮೂರ್ಘಿತನಾಗಿ ವ್ಯಥೆಯನೆಯ್ದಿದವನಾದ ಯಂಬರ್ಥವಂ ತಿಳಿದನಾನು ಯುದ್ಧರಂಗದ ದೇಸೆಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನಿ
 ನ್ನುಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋದವನಾದೆನು ||೯೦|| ಎಂದು ಸಾರಥಿಯು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನುಂಕುರಿತು ನುಡಿದನೆಂಬರ್ಥವಂ

ಶ್ರೀಶುಕಃ || ಸತತಪಸ್ಪೃಶ್ಯಸಲಿಲಂದಂತಿ ತೋಢ್ಯತಕಾರುಕ್ಯಕಃ | ನಯಮಾಂದ್ಯಮತಃ ಪಾರ್ಶ್ವಂ
ವೀರಸ್ಯೈತ್ಯಾಹಸಾರಥಿವಾ ||೧|| ವಿಧಮಂತಂ ಸ್ಯ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿದ್ಯಮಂತಂ ರುಕ್ಮಿಣೀಗುತಃ | ಪ್ರತಿ
ಹೃತ್ಯಪ್ರತ್ಯವಿಧ್ಯನ್ಯಾ ರಾಚ್ಯೈರವ್ಯಭಿ ಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ||೨|| ಚತುರ್ಭುಕ್ತ್ಯತುರೋವಾಹಾಃ ಸೂಮಕೇನ ಚಾ
ಹನತ್ | ದ್ವಾಭ್ಯಾಂಧನುಕ್ತ್ಯಕತುಂಚದ್ಯಮತೋನ್ಯೈನವೈಶಿರಃ ||೩|| ಗದಸಾತ್ಯಕಿಸಾಂಬಾದ್ಯಾ
ಜಸ್ತು ಸೌಭವತೇರ್ಬಲವಾ | ಪಿತುಸ್ಸಮುದ್ರಸೌಭಯಾಸ್ಸರೈಸಂಚ್ಛಿನ್ನ ಕಂಠರಾಃ ||೪|| ವಿವಂಯ

೭೭ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದ ಬೇಕೆ.

ಸತು-ಅ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ನಾದರೋ, ಸಲಿಲಂ-ನೀರನ್ನು, ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ-ಸೋಂಕಿವಿಂದು, ದೂಶಿತಃ-ಮುದ್ದಕ್ಕನಿದ್ದನಾ
ಗಿ, ಧೃತಕಾರುಕ್ಯಕಃ-ಹಿಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬಿಲ್ಲುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಮಾಂ-ಸನ್ನನ್ನು, ವೀರಸ್ಯ-ಶೂರನಾದ, ದ್ಯುಮಂತಃ-ದ್ಯುಮಂತನ, ಪಾ
ರ್ಶ್ವಂ-ಪಕ್ಕವನ್ನು, ನಯ-ಸೇರಿಸು, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಸಾರಥಿ-ಸೂತನಂ ಕುರಿತು, ಆಹ-ನುಡಿದನು ||೧|| ರುಕ್ಮಿಣೀಗುತಃ-ಪ್ರ
ದ್ಯುಮ್ನನು, ಸ್ವಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ-ತನ್ನದಂಡುಗಳನ್ನು, ವಿಧಮಂತಂ-ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರುವದ್ಯುಮಂತಂ-ದ್ಯುಮಂತನನ್ನು, ಪ್ರತಿಹೃತ್ಯ-
ತಡೆದು, ಸ್ಪೃಶ್ಯ-ಗರ್ಭಿಸುವನಾಗಿ, ಅವ್ಯಭಿರಾಚ್ಯೈಃ-೪ ನಾರಸಬಾಣಗಳಿಂದ, ಪ್ರತ್ಯವಿಧ್ಯತೆ-ಹೊಡೆದುನೋಡಿಸಿದ
ನು ||೨|| ಅವುಗಳೆಲ್ಲಚತುರ್ಭುಕಿ-ನಾಲ್ಕು ಬಾಣಗಳಿಂದ, ಸೂತಂ-ಸಾರಥಿಯನ್ನೂ, ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ-ಎರಡುಕಣಗಳಿಂದ ಧನುಶ್ಚ-ಕೇ
ತುಂಚ-ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಪಳವಿಗೆಯನ್ನೂ, ಅನ್ಯೈನ-ಮತ್ತೊಂದುಸರಳಿನಿಂದ, ದ್ಯುಮಂತಶ್ಚ-ದ್ಯುಮಂತನ ತಲೆಯನ್ನೂ, ಅಹನತ್-
ಕೊಂದನು ||೩|| ಗದಸಾತ್ಯಕಿಸಾಂಬಾದ್ಯಾಃ-ಕೃಷ್ಣ ನತಮೃಂದಿರಾದ ಗದನೂ ಸಾತ್ಯಕಿಯೂ, ಮುಕ್ತಾಳದ ಸಾಂಬಾನುಮೋದ
ಲಾದವರು, ಸೌಭವತೇಃ-ಸಾಲ್ವನ, ಬಲಂ-ದಂಡನ್ನು, ಜಘ್ನಃ-ಹೊಡೆದರು ಸೌಭೇಯಾಸ್ಸರೈಃ-ಸೌಭವಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ, ಸಂ
ಚ್ಛಿನ್ನ ಕಂಠರಾಃ-ಅರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೊರಳುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ಸಮುದ್ರೇ-ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ, ಪೀತಃ-ಬಿದ್ದುಹೋದರು ||೪|| ಎವಂ-೭೭

ಇಂತು ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನುಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿ
ಶಾರಣ್ಯ ವಾನಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಹೀಶೋರ ಪುರವರಾ
ಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಜ ವಾಣೀ
ವಿಲಾಸ, ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟಭಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದ
೭೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

೭೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ || ಸಪ್ತಯುಕ್ಸಪ್ತತಿತಮೇನಾನಾಮಾಯಾವಿಚಕ್ಷಣಃ | ಕೃಷ್ಣೇನಾಗತ್ಯಸಾಲ್ಯ
ಸ್ತುಹತಸೌಭಂಚಚೋರ್ಣತಂ ||೫|| ಪೀಠಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಧರ್ಮರಾಯನ ರಾ
ಜಸೂಯಯಾಗವಂ ಮಾಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ದ್ವಾರಕಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಮಸ್ತಮಾಯಾವಿಚಕ್ಷಣನಾದ ಸಾಲ್ಯನೊ
ಡನೆ ಯುದ್ಧವೆಗೆಯ್ದು ಸೌಭನಾಮಕನಾದ ಅಸಾಲ್ಯನವಿಮಾನವಂ ಚೋರ್ಣ ಕರಿಸಿ ಅಸಾಲ್ಯನಂ ಗಹ ಸಂಹ
ರಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವು ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನುಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ,-

ಎಲೈ, ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ! ಕೇಳು! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಅಚಮನಂಗೆಯ್ದು ಪುನಃ ಯುದ್ಧಸ
ನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ಧನುಸ್ಸಂಪಿಡಿದು ಎಲೈಸಾರಥಿಯೇ ವೀರನಾದ ದ್ಯುಮಂತನ ಪಾರ್ಶ್ವವಂ ಸನ್ನಂ ಎಯ್ದಿಸುವಾ
ಗೆಂದು ಸಾರಥಿಗೆ ಅಕ್ಷಿಪಿಸಿದನು ||೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ತನ್ನ ಸೇನೆಗಳಂ ಕಂಟಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತೆ
ಲಿರುವ ದ್ಯುಮಂತನಂತಡೆದು ಗರ್ವಿತನಾಗಿ ಎಂಟುಬಾಣಗಳಿಂ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು ||೨|| ಆಯೆಂಟುಬಾಣಗಳೆಲ್ಲ
ನಾಲ್ಕು ಬಾಣಗಳಿಂ ನಾಲ್ಕು ಅಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದುಬಾಣದಿಂ ಸಾರಥಿಯಂ ಎರಡುಬಾಣಗಳಿಂ ಧನುಸ್ಸಂ ದ್ವಜ
ವಂಸಹ ಮತ್ತೊಂದುಬಾಣದಿಂ ದಾದ್ಯುಮಂತನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನೂ ಭೇದಿಸಿದನು ||೩|| ಆಗ ಗದನು ಸಾತ್ಯಕಿ ಸಾಂಬ
ನುಮೋದಲಾದ ಯಾದವರು ನಾನಾಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂ ಅಸಾಲ್ಯನ ಸೇನೆಯಂ ಪ್ರಹರಿಸಿದರು. ಅಸೂಯದಲ್ಲಿ ಮಯ
ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಅವಿಮಾನದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತಜನರೂ ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂಠಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರು ||

ದೂಸಾಂಸಾಲಾನ್ಮಾಂಜಘ್ನತಾಮಿತರೆತರನೌ | ಯುದ್ಧಂತ್ರಿನವರಾತ್ರಂತದಭೂತಮುಲಮುಲ್ಬ
 ಣಮ್ ||೫|| ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಂಗಳತಕ್ಕಪ್ಪಣಿಹೂತೋಧರ್ಮಸೂನುನಾ | ರಾಜಸೂಯಚನಿರ್ದೃಷ್ಟಶಿಶುಪಾಲ
 ಲಚಸುಸ್ಥಿತೆ ||೬|| ಕುರುವೃದ್ಧಾನನುಜ್ಞಾಪ್ಯಮುನೀಂಶ್ಚ ಸಸುತಾಂಪೃಥಾಮ್ ! ನಿಮಿತ್ತಾನ್ಯತಿಘೋ
 ರಾಣೀಶ್ಯಕ್ವಾಪ್ಯರವತೀಂಯಯೌ ||೭|| ಅಹಚಾಹಮಿಹಾಯಾತಆರ್ಯಮಿತಾಭಿಸಂಗತಃ | ರಾಜನ್ಯಾ
 ಶೈಷ್ಯರಕ್ಷೀಯಾನೋನಂದನ್ಯುಃಪುರೀಂಮಮ | ||೮|| ವೀಕ್ಷ್ಯತತ್ತ್ವದನಂಸ್ಯಾನಾಂನಿರೂಪ್ಯಪುರರಕ್ಷ
 ಣಮ್ ಸೌಭಂಚಸಾಲ್ಯರಾಜಂಚದಾರುಕಂಪ್ರಾಹಕೇಶವಃ ||೯|| ರಥಂವಾಪ್ರಯಮಿಸೂತಸಾಲ್ಯಸ್ಯಾಂ
 ತಿಕಮಾಶುಮೈ | ಸಂಭ್ರಮಸ್ತೇನಕರ್ತವ್ಯೋಮಾಯಾವೀಸೌಭರಾಡಯಮ್ ||೧೦|| ಇತ್ಯುಕ್ತಶ್ಚೋದ

ಗ, ಇತರೇತರಂ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ, ಜಘ್ನತಾಂ ಬಡಿದಾಡುತ್ತಿರುವ, ಯದೋನಾಂಸಾಲಾನ್ಮಾಂಜ-ಯಾದವರಿಗೂ ಸಾಲ್ವದೇಶಸ್ಥರಾದ
 ಲ್ಪುಣಂ-ಘೋರವಾದ, ತಮುಲಂ-ದೊಂಬಿಯಾದ, ಯುದ್ಧಂ-ಜಗಳವು, ತ್ರಿಣವರಾತ್ರಂ-೨೭ ದಿನವು, ಅಭೂತ್-ಆಯಿತು-||೫||
 ಸ್ವರ್ಮಸೂನುನಾ-ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಂದ, ಆಹೂತಃ-ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ, ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಂಗಳತಃ-ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ನಗರಕ್ಕೆ
 ಹೋಗಿಯಿದ್ದ, ಕೃಷ್ಣಃ-ವಾಸುದೇವನು, ರಾಜಸೂಯೇಚ-ಮುಕ್ತಪೂ, ನಿರ್ದೃಷ್ಟೇ-ಕರವೇರುತಲೂ, ಶಿಶುಪಾಲೇಚ-ದವ.ಘೋ
 ಷನವ.ಗ್ರೂ, ಸಂಸ್ಥಿತೇ-ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದುತಲೂ||೬||ಕುರುವೃದ್ಧಾ-ಕುರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರನ್ನೂ, ಮುನೀಲಕ್ಷ-ಮುನಿಗಳ
 ನ್ನೂ, ಸಸುತಾಂ-ಪಾಂಡವರೊಡಗೂಡಿದ, ಪೃಥಾಂ-ಕುಂತಿಯನ್ನೂ, ಅನುಜ್ಞಾಪ್ಯ-ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು, ಅತಿಘೋರಾಣಿ-ಬಹು
 ಕ್ರೂರಂಗಳಾದ,ನಿಮಿತ್ತಾನಿ-ಕುಸಂಗಳನ್ನು, ಪರ್ಷ್ವ-ನೋಡುತ್ತಿರುವವನಾಗಿ, ದ್ವಾರಪತೀಂ-ಕುರುಸ್ಥಲೀನಗರವನ್ನು, ಯಯೌ-
 ಸೇರಿದನು||೭||ಆರ್ಯಮಿತಾಭಿಸಂಗತಃ-ಬಲರಾಮ ನೊಡನೆಯೂ ಗಳಿಯೊಡನೆಯೂ ಸಂಗತನಾದ, ಅಹಂ ನಾನು, ಇಹ-ಇಂ
 ದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕ್ಕೆ, ಆಯಾತಃ-ಬಂದವನಾದೆನು ಚೈದ್ಯಪಕ್ಷೀಯಾಃ-ಶಿಶುಪಾಲನ ಕಡೆಯವರಾದ, ರಾಜನ್ಯಾಃ-ಧೋರಗಳು ಪ.ವ.ಪು
 ನಿಂ-ನನ್ನ ನಗರವನ್ನು,ಹನ್ಯಾಃ-ನಾಶಮಾಡುವರು, ಎಂದು, ನೂನಂ-ಇಂಕಿಸುವನೆಂದು, ಅಹಚ-ಎಂದುಕೊಂಡನು||೮||ಕೇಶವಃ-
 ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವಾನುರ-ತನ್ನಮಾದ ಯಾವವರಿಗೆ, ತತ್ತ್ವದನಂ-ಊಂಟಾವಆಜನಗಳನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಪುರರಕ್ಷಣಂ-ದ್ವಾರಕೆ
 ಯ ರವಾಲಿಸುವುದನ್ನು, ನಿರೂಪ್ಯ-ರಾಮಂಗೆವೇಳಿ,ಸಾಲ್ಯರಾಜಂಚ-ಸಾಲ್ಯನನ್ನೂ, ಸೌಭಂಚ-ಸೌಭವಿಮಾನವನ್ನೂ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-
 ನೋಡಿ, ದಾರುಕಂ-ಸಾರಥಿಯೊಕ್ಕೂರಿತು, ಪ್ರಾಹ-ಬೇಳಿದನು||೯||ಸೂತ-ಸಾರಥಿಯೇ,ಮೇ-ನನ್ನ,ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಸಾಲ್ಯಸ್ಯ-
 ಸಾಲ್ಯನ, ಅಂತಿಕಂ-ಸಮೀಪವನ್ನು, ಮೈ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಅಶು-ಬೇಗನೆ, ಪ್ರಪಯ-ಹೊಂದಿಸು, ಅಯಂಸೌಭರಾಟ-ಈಸಾ
 ಲ್ಯನ, ಮಾಯಾವೀ-ಮೋಸಗಾರನು, ತೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಸಂಭ್ರಮಃ-ಭ್ರಾಂತಿಯು, ನಕರಪ್ಯ-ಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವು ||೧೦||

ಎತ್ತಿಅರನೇ! ಕೇಳು, ಈಶೀತಿಯಾಗಿ ಬಿಚ್ಚುರೇಬ್ಬರು ಪ್ರಹರಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಾದವರಿಗೂ ಸಾಲ್ಯದೇಶಸ್ಥರಾದ
 ಅರಸುಗೂಕೂಡ ೨೭ದಿನಸಂಗಳು ವ್ಯಾಕುಲವಾದ ಭಯಂಕರವಾದ ಯುದ್ಧವು ಬೆಳೆದಂಥಾದ್ದಾಯಿತು||೫||
 ಭರ್ಮರಾಯನಿಂದ ಯಾಗಾರ್ಥವಾಗಿ ಕರೆತರಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪುರವನೆಯ್ಲಿ ಅರಾಜನೂಯ
 ಯಾಗವೆಂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಲು ಶಿಶುಪಾಲನೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದಬಳಿಕ ||೬|| ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳಂ
 ಮುಖಗಳಂ ಪುತ್ರಸಹಿತಳಾದ ಕುಂತಿದೇವಿಯಂಸಹ ಅಪ್ಪಣೆಕೇಳಿ, ಅತಿಭಯಂಕರಗಳಾದ ಶಕುನಂಗಳಂನೋ
 ಡುತ್ತ ದ್ವಾರಕಾಪುರವನೆಯ್ಲಿದನು||೭|| ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ದುರ್ನಿಮಿತ್ತಗಳಾದ ದರ್ಶನದಿಂ ವ್ಯಾ
 ಕುಲವಾದ ಮನಸ್ಸುಜ್ಞವನಾಗಿ ತಾನೇ ಚಿಂತಿಸುವನೆಂತೆನೆ- ಶಿಶುಪಾಲನ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಅರಸುಗಳು ನಿತ್ಯ
 ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮಪಟ್ಟಣವಂ ಭೈಂಸಂ ಗೆಯ್ಯರಾಗುವರು. ನಾನಾದರೋ ಅಂಜನಾದ ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ಈಯಿಂ
 ದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದವನಾದೆನೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುವನಾಗಿ||೮||ದ್ವಾರಕಾಪುರವನೆಯ್ಲಿ ಯಾದವರಯುದ್ಧವಂ
 ನೋಡಿ ಸೌಭಂವೆಂಬ ಆವಿಮಾನವಂ ಸಹನೋಡಿ ಪುರರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಲರಾಮನಂಕೂರಿತು ವಿಚ್ಛೇದಿಸಿ ಸಾರಥಿ
 ಯಾದ ದಾರುಕನಂಕೂರಿತು ಈಶೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದನದೆಂತೆನೆ ||೯|| ಎತ್ತಿದಾರುಕನೇ! ಶೀಘ್ರವಿಂದ ನನ್ನ ರಥವಂ
 ಸಾಲ್ಯನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆಟ್ಟಿಸುವೆನಾಗು, ಈತನು ಸಾಲ್ಯನು, ಮಾಯಾವಂತನು, ಎಂದು ಹೆದರಾಡನಾಗಬೇಡ ||೧೦||

ಯಾನಾಸರಥಮಾಸಾಧಯದಾರುಕಃ | ವಿಕಂತಂದದ್ಯಶುಸ್ಸೈಸ್ವೈಪರಚಾರುಣಾನುಜಮಃ | ೧೧ || ಸಾ
ಲ್ಪಕ್ಷ್ಯಕೃಷ್ಣಮಾಲೋಕ್ಯತಪ್ರಾಯಬಲೈಶ್ವರಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋತ್ಕೃಷ್ಟಪ್ರಸೂತಾಯ ಕೇಶ್ವಿಂಭೀಮಂವಾಂ
ಮೃದೇ || ೧೨ || ತಾಮಾಪತಂತೀಂನಭಿಸಮಹೋಲ್ಕವಿವರಣಮಃ | ಭಾಸಯಂತೀಂದಿಕಶ್ಯೈಃ ಸ್ನಾಯ
ಕೈಶ್ಯತಘಾಟ್ವನತಿ || ೧೩ || ತಂಚಮೋಡಕಭಿರ್ಬಾಣೈರ್ವಿದ್ಧಾಸ್ವಸೌಭಂಚಪಿಭ್ರಮತಿ | ಅಮಧ್ಯೈಶ್ಚರ
ಸಂದೋಹೈಃಖಂಸೂರ್ಯವರಶ್ಚೈಃ || ೧೪ || ಸಾಲ್ಪಕ್ಷ್ಯಕೈರಸ್ತೋಸ್ಸವ್ಯಂನಶ್ಚಾರ್ಜುಂಶಾರ್ಜುಧನ್ಯನಃ |
ಬಿಭೇದನ್ಯತದ್ಧಸ್ತಾಚ್ಛಾರ್ಜುಮಾನೀತ್ವದದುಭುತ್ಮ || ೧೫ || ಹಾಹಾಕಾರೋಮಹಾನಾಸೀದ್ಧುಃ ಪ್ರಾ
ಪಾಂತತ್ರಾಶ್ಯತಮಃ | ನಿನದ್ಯಸೌಭರಾಡುಚ್ಚೈರಿದಮಾಹಜನಾರ್ಜುನಮ್ || ೧೬ || ಯತ್ತ್ವಯಾಮೂ

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ-ಹೀಗೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ದಾರುಕಃ-ಸಾರಥಿಯು, ರಥಂ-ಕೃಷ್ಣನತೇರನ್ನು, ಆಸ್ಥಾಯ-ಏರಿಕೊಂಡು ಬೋವನಮಾನ್ವ
ನಡೆಯಿಸಿದನು, ಸ್ವೀ-ತನ್ನವರಾದ ಯಾದವರೂ, ಪರೇಚ-ವೈವಿಧ್ಯವಾದ ಸಾಲ್ಪನಕಡಳುವರೂ, ಸರ್ವೇ-ಎಲ್ಲರೂ, ವೀರತಂ-
ಹೊಕ್ಕುಬರುತಲಿರುವ, ಅರುಣಾನುಜಂ-ಧ್ವಜದಲ್ಲಿರುವ ಗರುಡನನ್ನು, ದಮ್ಯಶಃ-ಕಂಡರು || ೧೧ || ಸಾಲ್ಪಕ್ಷ್ಯ- ಸಾಲ್ಪಿನಾದರೂ,
ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾಸುದೇವನನ್ನು, ಅತೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಹತಪ್ರಾಯಬಲೈಶ್ವರಃ-ನತ್ತಂತವ ಸೈಶ್ಯಕ್ಕೊಡವನಾದ್ದರಿಂದ, ಮೃ
ಧೇ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಬೀಮರವಾಂ-ಪೆಸರಿಸುವ ಧ್ವನಿಯುಳ್ಳ, ಕೇಶ್ವಿಂ-ಕಕ್ಷಾಸ್ವಯಂಧವನ್ನು, ಕೃಷ್ಣ ಸೂತಾಯ-ದಾರುಕನೋಸುಗ
ಪ್ರಾಪ್ತೋತ್-ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು || ೧೨ || ನಭಸಿ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ರಂಜನಾ-ವೇಗದಿಂದ, ಮಹೋಲ್ಕಾಮಿವ-ಬೊಡ್ಡ ಕೊಳ್ಳಿಯೆಂ
ತೆ, ಆಪತಂತೀಂ-ಬೀಳುತಲಿರುವಂಥಾ, ದಿಶಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು, ಭಾಸಯಂತೀಂ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ, ತಾಂ-ಆ ಕಕ್ಷಾಸ್ವಯಂಧವನ್ನು,
ಶಾರಿಕಿ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸಾಯಕೈಃ-ಬಾಣಗಳಿಂದ, ಶತಧಾ-ಸೂರುಬಗೆಯಾಗಿ, ಅಚ್ಚಿನತಿ-ಕಡಿಮೆ ಹಾಕಿದನು || ೧೩ || ತಂಚ-ಆಸಾ
ಲ್ಪನನ್ನೂ, ಷೋಡಕಭಿರ್ಬಾಣೈಃ-೧೬ ಸರಳಗಳಿಂದ, ವಿಧ್ವಾ-ನೋಯಿಸಿ, ಖೇ-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಭ್ರಮತಿ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ಸಾ
ಭಂಚ-ಸೌಭವಿಮಾನವನ್ನೂ, ಶರಸಂದೋಹೈಃ-ಬಾಣ ಸಮೂಹಗಳಿಂದ, ಸೂರ್ಯ-ಆದಿತ್ಯನು, ಖಂ-ಆಕಾಶವನ್ನು, ರಶ್ಮಿಭಿ
ರಿವ-ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಅವಿಧ್ಯತೆ-ವೇಳಿಸಿದನು || ೧೪ || ಸಾಲ್ಪನು-ಸಾಲ್ಪಿನಾದರೂ, ಶಾರ್ಜುಧನ್ಯಃ-ಶಾರ್ಜುವೆಂ
ಬ ಬಿಲ್ಲುಳ್ಳ, ಕೌರೇಃ ಕೃಷ್ಣನ, ಸಶಾರ್ಜುಂ-ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ನಹಿತವಾದ, ಸವ್ಯಂದೋಃ-ಎಡತೋಳನ್ನು, ಬಿಭೇದ-ಭೇದಿಸಿದನು. ದ
ಸ್ತಾತಿ-ಕೈಯಿಂದ, ಶಾರ್ಜುಂ-ಕೃಷ್ಣನಬಿಲ್ಲು, ನ್ಯತತ-ಬಿದ್ದಿತು, ತತಿ-ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದು, ಅದ್ಭುತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು, ಅಸೀ
ತಿ-ಆಯಿತು || ೧೫ || ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ವಶ್ಯತಾಂ-ನೋಡುತ್ತಿರುವ. ಭೂತಾನಾಂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳೆ, ಪಾಹಾಕಾರಃ-ಹಾಹಾಯೆಂಬ ಶ
ಬ್ದವು, ಮಹಾ-ಅಧಿಕವಾದ್ದು, ಅಸೀತಿ-ಆಯಿತು. ಸೌಭರಾಟ್-ಸಾಲ್ಪನು, ಉಚ್ಚೈಃ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಸನಿಧ್ಯ-ಕೂಗಿ, ಜ
ನಾರ್ಜುನಂ-ಕೃಷ್ಣನುಂಕುರಿತು, ಇದಂ-ಈ ಮಾತನ್ನು, ಆಹ-ನುಡಿದನು || ೧೬ || ಮೂಢ-ವಿವೇಕವಿಲ್ಲದ ಕೃಷ್ಣನೇ, ಈಕ್ಷತಂ-

ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದಾರುಕನು ರಥದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆರಥವು
ಚನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿದನು. ಅಗ ಎಲ್ಲರೂ ಆರಥಧ್ವಜದಲ್ಲಿರುವ ಗರುಡನಂಕಂಡರು || ೧೧ || ಅಗ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಹು
ತರವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾದ ಸೇನೆಗೆ ಸೇವಕನಾದ ಸಾಲ್ಪನು ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೋಡಿಯು ಸಾರಥಿಯಾದ ದಾರುಕನಿ
ಗೋಸುಗ ಭಯಂಕರವಾದ ಶಬ್ದವುಳ್ಳ ಕೇಶ್ವಿಯೆಂಬ ಆಯುಧವಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು || ೧೨ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮ
ಹತ್ವಾದ ಕೋಳಿಯಂತೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಂ ಪ್ರಕಾಶಂಗೆಯ್ಯತ ವೇಗದಿಂದ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರುತಲಿರುವ ಅಕೇಶ್ವ
ಯಂ || ೧೩ || ಸಾಲ್ಪನುಸಹ ೧೬ ಬಾಣಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಹರಿಸಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತಲಿರುವ ಸೌಭವೆಂಬ ಅವಿವಾಸ
ವಂ ಅನೇಕಗಳಾದ ಬಾಣಸಮೂಹಂಗಳಿಂ ಸೂರ್ಯನು ಎಂತು ಕಿರಣಂಗಳಿಂ ಆಕಾಶವಂ ವ್ಯಾಪಿಸುವನೋ ಆ
ರೀತಿಯಾಗಿ ಭೇದಿಸಿದನು || ೧೪ || ಆಗ ಸಾಲ್ಪನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶಾರ್ಜುಪಾಣಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಶಾರ್ಜುಂ
ಧನುಸ್ಸು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಂತಾದ್ದಾಯಿತು. ಅದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಯಿತು || ೧೫ || ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯಾದ್ದವಂನೋ
ಡುತಲಿರುವ ದೇವಾದಿಗಳು ಹಾಹಾಕಾರವೆಂಮಾಡಿರು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಾಲ್ಪನು ಸಿಂಹನಾದವಂ
ಗೆಯ್ದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನುಂಕುರಿತು ಈವಚನವು ವೇಳಿದನಂತೆ || ೧೬ || ಎಲೈಮೂಢನೇ! ಯಾವನು ನನ್ನಮಿತ್ರ

ಧನಸ್ಸುಖ್ಯಾರ್ಥಾರ್ಥಾತ್ಯಪದ್ಧತೆಹ್ನತಾವಪ್ರಮತ್ತಸ್ಸ ಸಭಾಮಧ್ಯೇತ್ಯಯಾವ್ಯಾಪಾದಿಸ್ಸೌ||೧೭||
ತುತ್ವಾದ್ಯನಿಶಿಶ್ವೇರ್ಬಾಣ್ಯರಪರಾಜಿತಮಾನಿಸ್ತು | ನಯಾಮ್ಯಪುನರಾವೃತ್ತಿಯದಿತಿಪ್ರಮಮಾ
ಗ್ರತಃ||೧೮||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ವೃಥಾತ್ಯಂಕತ್ಯಸಮಂದಸಪಶ್ಯಸ್ಯಂತಿಕಂತಕಮ | ಪೌರಃಪಂದರ್ಶಯಂ
ತಿಸ್ತುಕೂರಾನಬಹುಭಃಪಿಣಃ||೧೯|| ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಭಗವಾಃಸಾಲ್ವಂಗಳದಯಾಭೀಮವೇಗಯಾ | ತತಾ
ದವತೌಸಂಕ್ರಾದ್ಯಸ್ಸಚಕಂಪವನುನ್ನತ್ ||೨೦||ಗದಾಯಾಂಸಂನಿವೃತ್ತಾಯಾಂಸಾಲ್ವಸ್ತುಂತ
ರಧೀಯತ ||೨೧|| ತತೋಮುಹೂರ್ತಃಆಗತ್ಯಪುರುಷಶ್ಚಿರಸಾಚ್ಯತಮ | ದವಕ್ಯಾಪ್ರಪಿಶೋಸ್ತೀತಿನ
ತ್ವಾಪ್ರಾಹವಚೋರುದಕ ||೨೨|| ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಮಹಾಬಾಹೋಪಿತಾತಪಿತ್ವವತ್ಸಲ | ಬದ್ಧಾಽನೀತ

ಶೋಡುತಿರುವ ಸಂ-ನವ ತ್ರ, ಸಖ್ಯಾ-ಮಿತ್ರನಾದ ಶಿಶುಪಾಲನ ಭಾರ್ಯಾ-ಹೆಂಡತಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯು, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ಯತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅವಹೃತಾ-ಕದಿವಲ್ಪಟ್ಟಳೋ, ನತ-ಅಂಧವನಾದ ನೀನಾದರೋ, ಪ್ರಮತ್ತಃ-ಹೆಚ್ಚುಗರ್ವವುಳ್ಳವನು ಸಭಾಮಧ್ಯೆ ಧರ್ಮರಾಯನ ಸಭೆಯನಡುವೆ, ಸಭಾ-ನನ್ನಮಿತ್ರನಾದ ಶಿಶುಪಾಲನು, ತ್ವಯಾ-ನಿನ್ನಿಂದ, ವ್ಯಾಪಾದಿತಃ-ಸಾಯಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು ||೧೭|| ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಅವರಾಜಿತಮಾನಿಸಂ-ಸೋತವನಾದರೂ ಸೋತವನಲ್ಲವೆಂಬ ಗರ್ವವುಳ್ಳಂಥಾ, ತಂತ್ವಾ-ಆ ನಿನ್ನನ್ನು, ಮಮಾಗ್ರತಃ-ನನ್ನಮಂದೆ, ತಿಪ್ರೀರ್ಯದಿ-ನಿಂತಿಯಾದರೆ, ಅಪುನರಾವೃತ್ತಿಂ-ಮರಳಿಬಾರದಿಹರೂ ಮರಣವನ್ನು, ನಯಾಮಿ-ಹೊಂದಿಸುವೆನು ||೧೮|| ಮಂದ-ಅಲಸನಾದ ಸಾಲ್ವನೇ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ವೃಥಾ-ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ, ಕತ್ಯಸೇ-ಆತ್ಮಸ್ತುತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿ, ಅಂತಿಕೇ-ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ, ಅಂತಕಂ-ಮೃತ್ಯುವನ್ನು, ಸಪಶ್ಯಸಿ-ಸೋಡವೆಚರುವಿ. ಶೂರಾಃ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು, ಪಾರುಷಂ-ಗೌರವವನ್ನು, ದರ್ಶಯಂತಿಸ್ತು-ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವರಲ್ಲವೇ? ಬಹುಭಾಷಿಣೋನ- ಹೆಚ್ಚು ಹರಟುವವರಲ್ಲವು ||೧೯|| ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ-ಹೀಗೆಹೇಳಿ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸಾಲ್ವಂ-ಸೌಭವತಿಯನ್ನು, ಭೀಮವೇಗಯಾ-ಭಯಂಕರವಾದ ವೇಗವುಳ್ಳ, ಗದಯಾ-ಗದಾಯುಧದಿಂದ, ಸಂಕ್ರಾದ್ಯಃ-ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡವನಾಗಿ, ಜತೌ-ಕಿವಿಯಬುಡದಲ್ಲಿ, ತತಾಡ-ಬಡಿದನು ಸಂ-ಆ ಸಾಲ್ವನು, ಅನ್ಯಕ್-ರಕ್ತವನ್ನು, ಮರ್ತ-ಕಾರುವನಾಗಿ, ಚಕಂಪೇ-ನಡಗಿದನು||೨೦||ಗದಾಯಾಂ-ಗದಾಯುಧವು, ಸನ್ನಿವೃತ್ತಾಯಾಂ-ಜಾರಿಹೋಗುತಲೂ ಸಾಲ್ವಸ್ತು-ಸಾಲ್ವನಾದರೋ, ಆಂತರಧೀಯತ-ಕಾಣಿಸಿದೆ(ಅಡಗಿದನು)||೨೧|| ತತಃ-ಅಮೇಲೆ, ಮುಹೂರ್ತೇ-ತಾನುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಪುರುಷಃ-ಆಳು, ಆಗತ್ಯ-ಬಂದು, ಶಿರಸಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ತ್ವಾ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ದೇವಕ್ಯಾ-ನಿನ್ನತಾಯಿಯಿಂದ, ಪ್ರೇಷಿತಃ-ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನು, ಅಸ್ತೀತಿ-ಅದೇನೆಂದು, ರುದಕ-ಅಳುತಿರುವನಾಗಿ, ವಚಃ-ವಾತನ್ನು, ಪ್ರಾಹ-ಹೇಳಿದನು ||೨೨|| ಪಿತ್ವವತ್ಸಲ-ತಂದೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನೇ, ಮಹಾಬಾಹೋ-ಉದ್ದವಾದ ತೋಳುಗಳಿಗಿಂತ ಶೂರನೇ, ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನೇಕೃಷ್ಣನೇ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಪಿತಾ-ತಂದೆಯಾದ ವನುಜೇವನು, ಸಾ

ನಾದ ಶಿಶುಪಾಲನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಅವಹರಿಸಿ ಅವನನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿದೆಯೋ||೧೭|| ಆಂತಪ್ಪನೀನು ಈಗ ನನ್ನಿಬರಿಗೆ ನಿಂತವನಾದರೆ ತೀಕ್ಷ್ಣಂಗಳಾದ ಬಾಣಂಗಳಿಂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಾನುಪರಾಜಿತನಲ್ಲವೆಂಬ ದುರಭಿಮಾನವುಳ್ಳನಿನ್ನಂ ಮೃತ್ಯುವನೆಯ್ದಿಸುವನಾಗುವೆನು||೧೮||ಎಂಬ ಸಾಲ್ವನ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪೇಳುವನಂತೆನೆ ಎಲೈಮೂಢನೇ ನೀನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಆತ್ಮಪ್ರಶಂಸೆಯಂ ಗೆಯ್ಯಿಯೇ ಹೊರತು ಸ್ವವಿಷಾದದಲ್ಲಿರುವ ಯಮನನ್ನು ನೋಡುವನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶೂರರು ತಮ್ಮಪರಾಕ್ರಮವಂ ತೋರಿಸುವರೇಹೊರತು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ಬಹಳಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡುವುದಿಲ್ಲ||೧೯|| ಎಂದುಹೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಗದೆಯಿಂದ ಸಾಲ್ವನಂ ಕೊಂದನು. ಆಸಾಲ್ವನು ರಕ್ತವಂಕಾರುತ ಕಂಪಿಸಿದನು ||೨೦|| ಆಗ ಆಗದಾಯುದ್ಧವುಪುನಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸವಿಷವನೆಯ್ದಿದಂತಾದ್ದು ಆಗುತ್ತಿರಲು ಸಾಲ್ವನು ಅಂತರ್ಧಾನವನೆಯ್ದಿದನು ||೨೧||ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದುಮುಹೂರ್ತಮೊಳು ಒಬ್ಬಪುರುಷನು ಬಂದು ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ದೇವಕೀದೇವಿಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದೆನೆಂದು ಈರಿತಿಯಾಗಿ ದುಃಖಿಸುತ ನುಡಿದನುದಂತೆ||೨೨|| ಮಹಾಯೋಗಿಯಾಗಿ ತಾವೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ, ತಂದೆಯಾದ ವನುಜೇವನಂ ಸಾ

ಸ್ಪೃಷ್ಟನಸೌನಿಕನಯದಾಪಕಃ ||೨೩|| ನಿಶಮ್ಯವಿಪ್ರಿಯಂಕ್ಯವೋಮಾನುಷೀವ್ರಕೃತಿಂಗತಃ | ವಿ
ಮಂಚೋಽಪ್ಯುಕ್ತೇನ್ನಾಹಾಭಾಪೇಪ್ರಾಕೃತೋಯಥಾ ||೨೪|| ಕಥಾರಾಮಮಸಂಮತ್ತಂಜಿತ್ವಾಜಿ
ಯಂಸುರಾಸುರೈಃ | ಸಾತೆ ನಾಲ್ಪೀಯಸಾನೀತೇಪಿತಾಮೆಬಲವಾ೯ವಿಧಿಃ ||೨೫|| ಇತಿಬ್ರಾವಣೋ
ವಿಮೆಸೌಭರಾಟ್ಟುತ್ಯುಪಲಿತಃ | ವಸುವೆವನಿವಾನೀಯಕೃಷ್ಣಂಚೆದಮುವಾಚಕ ||೨೬|| ಎವೇವ
ನಿತಾನೀತೋಯದರ್ಥವಿಹಜೀವಸಿ | ವಧಿವ್ಯವೀಕ್ಷತನ್ತಮುಮೀಕಶ್ಚ ತ್ವಾಹಿಬಾಲಿಕ ||೨೭|| ವಿಮ
ನಿಭತ್ಯುಮಾಯಾವೀಖಡ್ಗೇನಾನಕದಾಂಮುಘಃ | ಉತ್ಕೃತ್ಯಶಿರಶಿದಾಯಖಸ್ಥಂಸೌಭಂಸಮಾವಿ
ಶತ ||೨೮|| ತತೋಮೂರ್ತ೯ಂಪ್ರಕೃತಾವುಪಪ್ಲುತಸ್ಸವೀಧೇಽಸ್ತಸ್ವಜನಾನುಪಂಗತಃ | ಮ

ಲ್ಪೀನ-ಸೌಭರಾಜವಿಂದ, ವಶುಸ್ಸಾನಿಕೇನಯಧಾ-ಗೋವುಕಟಿಕರವನಿಂದ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಬದ್ಧಾವಿ-ಕಟ್ಟಿ, ಅವನೀತೇ-ಹಯ್ಯ
ಲ್ಪಪ್ತನು ||೨೩|| ಕೃಷ್ಣಃ-ವಾಸುದೇವನು, ವಿಪ್ರಿಯಂ-ಅನಿಷ್ಟವಚನವನ್ನು, ನಿಶಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಮಾನುಷೀಂಪ್ರಕೃತಿಂಗತಃ-
ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾದ್ದರಿಂದ, ವಿಮನಸ್ಯಃ-ಮುಖನವ ಹೃದಯವುಳ್ಳವನೂ, ಫುಣೀ-ದಯೆಯುಳ್ಳವನೂ
ಗಿ, ಸ್ನೇಹಾತ್-ಪಿತೃವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ, ಪಾಕ್ರತೋಯಥಾ-ವಾಮರ ಮನುಷ್ಯನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಬಹಾಷೀ-ನುಡಿದನು ||೨೪||
ಅಸಂಮತ್ತಂ-ಚೆನ್ನಾಗಿಕ್ಕುಳು ಮಾಡದೆಬಿರುವ (ಜಾಗರೂಕನಾದ) ಸುರಾಸುರೈಃ-ದೇವದೈತ್ಯರಿಂದಲೂ, ಅಜೀಯಂ-ಗ್ಲ
ಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲದ ರಾಮಂ-ಬಲಭದ್ರನನ್ನು, ಜಿತ್ವಾ-ಗೆದ್ದು, ಮೇಷಿತಾ-ನನ್ನೆತಂದೆಯು. ಅಲ್ಪೀಯಸಾ-ನೀಚನಾ
ದ, ಸಾಲ್ಪೀನ-ಸೌಭರಾಜವಿಂದ, ಕಥಂನೀತಃ-ಹೇಗೆ ಹಯ್ಯಲ್ಪಪ್ತನು, ವಿಧಿಃ-ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮವು, ಬಲವಾ೯-ಪುರುಷೇಶ್ವರಿಗಿಂ
ತಲೂ ಬಲವುಳ್ಳದ್ದು ||೨೫|| ಗೋವಿಂದೇ-ಕೃಷ್ಣನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಬ್ರಾವಣೇನತಿ-ಹೇಳುತ್ತಿರುವನಾಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಸೌಭರಾ
ಟ್-ಸೌಲ್ಪನು, ವಸುದೇವವಿವ-ವಸುವೇವನು ತಿರುವುಪುರುಷನನ್ನು, ಅನೀಯ-ಹಿಡಿತಂಪು, ಪ್ರತ್ಯುಪಸ್ಥಿತಃ-ಇದಿಗೇ ನಿಂತವ
ನಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಂ-ವಾಸುದೇವನು ಕುರಿತು, ಇಮಂಚ-ಈ ಮಾತನ್ನೂ, ಉವಾಚ-ನುಡಿದನಲ್ಲ ||೨೬|| ಬಾಲಿಕ-ಮೂಢಕೃಷ್ಣನ
ದಯಾರ್ಥಂ-ಯಾವಿಗೋಸುಗ, ಜೀವಸಿ-ಬದುಕಿರುವೆಯೋ, ಏವಂ-ಆಯಾ, ತೇಜಿತಾ-ನಿನ್ನೆತಂದೆಯು, ನೀತಃ-ಹಿಡಿತರಲ್ಪಟ್ಟಿರು
ವನು, ಅಮುಂ-ಇವನನ್ನು, ತೇವೀಕ್ಷತಃ-ನೀನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ವಧಿವ್ಯ-ಕೊಂದುಕೊಂದುವನು ಈಶ್ವೇತೇ-ನೀನುನಮರು
ನಾದರೆ, ಪಾಹಿ-ರಕ್ಷಿಸು ||೨೭|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ನಿರ್ಭತ್ಯು-ಪೆವರಿಸಿ, ಮಾಯಾವೀ-ಮೋಸವುಳ್ಳವನಾದ, ಸಾಲ್ಪನು, ಅನಕ
ದಾಂದುಭೇಃ-ವಸುವೇವನ, ಶಿಠಿ-ತಲೆಯನ್ನು, ಖಡ್ಗೇನ-ಕತ್ತಿಯಿಂದ, ಉತ್ಕೃತ್ಯ-ಕಯ್ಯಾ, ಆದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಖ
ಸ್ಥಂ-ಆ ಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ, ಸೌಭಂ-ವಿಮಾನವನ್ನು, ಸಮಾಪಶತೇ-ಹೊಕ್ಕನು ||೨೮|| ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಮುಹೂರ್ತಂ-ತಾಸುಕೂ

ಲ್ಪನು ಯಾವೀತಿಯಿಂದ ಕಟುಕನು ಕಾರಿಯಂಬಂಧಿಸಿ ಅಪಹರಿಸುವನೋ ಅದೇೀತಿಯಿಂದ ಬಂಧಿಸಿ ಅಪಹರಿಸಿ
ದನು ||೨೩|| ಎಂಬ ಅಪ್ರಿಯವಾದ ಆಪುರುಷವಚನವಂಕೇಳಿ ಮಾನುಷಸ್ವಭಾವವನೆಯ್ದಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ದಯಾಶೀಲನಾದ್ದರಿಂದ ಖಿನ್ನನಾಗಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಪಾಮರರಂತೆ ನುಡಿದನಂತೆ ||೨೪|| ಎಲೈಮಹಾಬಲ ಶಾಲಿಯಾಗಿ
ದೇವತೆಗಳಿಂದ ದೈತ್ಯರಿಂದಲೂ ಜಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟನಾಗಿರುವ ಬಲರಾಮನು ಜಯಿಸಿ ಅಲ್ಪಬಲನಾದಸೌಲ್ಪನು ನಮ್ಯ
ತಂವೆಯನ್ನು ಎಂತು ಅಪಹರಿಸಿದನು? ಕಟಕಟಾ, ಪೈವವು ಬಲವಂತವಾದ್ದು, ಎಂದು ||೨೫|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪೇ
ಳುತ್ತಿರಲು ಆಗ ಸೌಲ್ಪನು ವಸುವೇವನಂಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿಂತು ನುಡಿದನಂತೆ
ತೇ ||೨೬|| ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ, ನೀನು ಯಾವವನಿಗೋಸುಗ ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೋ ನಿನ್ನೆತಂ
ದೆಯಾದ ಅಂತಪ್ಪ ವಸುವೇವನು ನಾನು ಅಪಹರಿಸಿದನು. ಎಲೈಮೂರ್ಖನೇ, ನೀನು ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಇವನು
ಸಂಹರಿಸುವನಾಗುವೆನು, ನೀನು ಸಮರ್ಥನಾದರೆ ಇವನು ರಕ್ಷಿಸುವನಾಗೆಂದು ||೨೭|| ಮಾಯಾವಿಯಾದ ಸೌಲ್ಪ
ನು ಈೀತಿಯಾಗಿ ಭಯಪಡಿಸಿ ಖಡ್ಗದಿಂದ ವಸುವೇವನಶಿರಸ್ಸುಂ ಛೇದಿಸಿ ಆಶಿರಸ್ಸುಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಂತರಿ
ಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಆವಿಮಾನವು ಪ್ರೀತಿಸಿದನು ||೨೮|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸ್ವತಸ್ಸಿದ್ಧವಾದ ದಿವ್ಯ ಚ್ಚಾಸ

ಹಾಕುಭಾವಸ್ತದಬುಧ್ಯತಾಸುರೀಂಮಾಯಾಂಸಸಾಲ್ಯಸ್ರಿತಾಂಮಯೋದಿತಾಮ್ ||೮೯|| ನತತ್ರದೂ
ತುನುತಿತುಃಕಳಬರಂಪ್ರಬುದ್ಧಾಜಯದಪಶ್ಯದಚ್ಯುತಃ |ಸಾಪ್ತಾಂಯಧಾಚಾಂಬರಚಾರಿಣೀವೃಂ
ಸಾಭಸ್ಮಮಾಲೇಕ್ಯನಿಹಂತುಮುದ್ಯತಃ ||೯೦||ವಮವದಂತಿರಾಜರ್ಷಿಋಷಯಃಕೇಚನಾನ್ವಿತಾಃ|ಯಾ
ತ್ಸ್ಮವಾಚೋವಿರುಷ್ಯರನ್ನನೂನಂತಸ್ತರಂತ್ಯನು ||೯೧||ಕ್ಯಲೋಕಮೋಹೋನ್ನೋವಾಭಯಂವಾಹ್ನೋನ

ತೃತೀಯಾಃ ಸ್ವಜೋಧಃ-ಸ್ವತಸ್ಸಿವದ್ವಿಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನಾದರೂ, ಸ್ವಜನಾನುಸಂಗತಃ-ಅಭಿಮಾನಿಕಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧದಿಂದ,
ಪ್ರಕೃತೌ-ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಉಪಪ್ಪುತಃ-ಮುಳುಗಿದವನಾಗಿ, ಅಸ್ತ-ಇದ್ದನು, ತತಃ-ಅ ಮೇಲೆ, ಮಹಾನುಭಾವಃ-ಅ
ಧಿಕಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನಾದ, ಸಃ-ಆ ಕೃಷ್ಣನು, ತತಃ-ಆ ಕೃತ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಮಯೋದಿತಾಂ-ಮಯಾಸುರನಿಂದ ನಿರ್ವಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟ, ಸಾಲ್ಯಪ್ರಹಿತಾಂ-ಸಾಲ್ಯರಾಜನಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಆಸುರೀಂಮಾಯಾಂ-ವೈತ್ಯವಂಚಕವಿದ್ಯೆಯನ್ನಾಗಿ, ಅಬು
ದ್ಧ್ಯತ-ತಿಳಿದನು ||೮೯|| ಅಜೌ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಬುದ್ಧಃ-ಎಚ್ಚರು ಗೊಂಡವನಾದ, ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಸಾಪ್ತಾಂಯ
ಧಾ-ಕನಸಿನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ದೂತಂ-ಆಳನ್ನೂ, ಪಿತುಃ-ತಂದೆಯ, ಕಳಬರಂಚ-ಹೇವನ್ನೂ,
ಯತಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ನಾವಶ್ಯತಃ-ಕಾಣತೆಲ್ಲವೋ, ತತಃ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಸಾಭಸ್ಮ-ವಿಮಾನದಲ್ಲಿರುವವನಾಗಿ, ಆಂಬರ
ಚಾರಿಣಂ-ಆಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವವನಾದ, ರಿಪುಂಚ-ವೈರಿಯಾದ ಸಾಲ್ಯನನ್ನೂ, ಆಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ನಿಹಂತುಂ-ಕೊಲ್ಲ
ವುದಕ್ಕೆ, ಉದ್ಯತಃ-ಉದ್ಯೋಗ ವುಂಟಾದವನಾದನು ||೯೦|| ರಾಜರ್ಷೀ-ರಾಜನೂ, ಋಷಿಯೂಆದ ಪರಿಕ್ಷಿತನೇ, ಕೇಚ-ಕೆ
ಲವರಾದ, ಋಷಯಃ-ಮುನಿಗಳೂ, ನಾನ್ವಿತಾಃ-ಪೂರ್ವ ಪರ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಏವಂ-ಏನೇ, ವವಂತಿ-ಹೇ
ಲವರು ಯತಃ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಸ್ವವಾಚಃ-ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳೇ, ವಿರುಷ್ಯರಣ-ವಿರೋಧಿಸುವವೋ, ತತಃ-ಆಕಾರಣದಿಂ
ದ, ತಃ-ಆ ಮುನಿಗಳು, ನಾನುಸ್ಮರಂತೀತಿ-ಪೌರಾಣವರ್ಯವನ್ನು ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ನೂನಂ-ತರ್ಕಿಸುವನು ||೯೧||

ವುಳ್ಳವನಾದರೂ ಬಂದು ಮುಹೂರ್ತಪರ್ಯಂತವೂ ಮಾನುಷಭಾವದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದು, ಅಮೇಲೆ ಮಹಾನು
ಭಾವನಾದ್ದರಿಂದಅನುಮತ್ತವ್ಯಾಪಾರವೂ ಮಯನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಸಾಲ್ಯನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಸುರಮಾಯೆ
ಯೇಹೋರತು ಆದೂತನು ದ್ವಾರಕಾಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಬಂದವನಲ್ಲ. ಈಸಾಲ್ಯನೂ ತಂದೆಯಾದವನುದೇವನು ಯ
ಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಹರಿಸಲೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದನು||೮೯|| ಬಳಿಕ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಪುರುಷನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡ
ಪ್ರಪಂಚವಂ ಜಾಗ್ರದವನೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಜ್ಞಾನಯುಕ್ತನಾಗಿ ಆಗ
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟ ಆದೂತನನ್ನೂ ತಂದೆಯ ಅಕಳೆಬರವಂ ಸಹ ಕಾಣಲಲ್ಲ. ಮತ್ತೇನೆಂದರೆ- ಸಾಭವೆಂಬ
ವಿಮಾನದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೃವಾದ ಅಸಾಲ್ಯನನ್ನೋಡಿ ಅವನಂ ಸಂಹರಿಸಲು ಸನ್ನದ್ಧನಾದನು||೯೦||ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನು ರಾಜಸೂಯಯಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ದ್ವಾರಕಾಪುರ ರಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಲರಾಮನಂಕುರಿತು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಇಂ
ದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪುರವನೆಯಿದ್ದವನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ರಾಜಸೂಯಯಾಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ
ತೆರಳಿದನೆಂಬರ್ಥವು, ಅಸಂಗತವು, ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕಾಮ್ಯಕವನದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಂಡವರಂಕುರಿತು ಸಾಲ್ಯ
ನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾದ ನನ್ನಿಂದ ನಿಮ್ಮದ್ಯೂತವಿಚಾರವು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪಾಂಡವ
ರಂ ಸಮಾಧಾನಂ-ಯೆಂದೆಂದು ವ್ಯಾಸವಚನವಿರುವುದರಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸಾ
ಲ್ಯನು ದ್ವಾರಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನೆಂಬರ್ಥವುಸಹ ಅಸಂಗತವೆಂದು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಶಂಕಿಸಲು ಅಗತುಕಮುನಿಯು
ಪರಿಕ್ಷಿತವ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ- ಎಲೈಅರಸೇ, ಕೇಳು, ಕೆಲವರು ಋಷಿಗಳು ಯಾವಯಾವ ಅ
ರ್ಥದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮವಾಕ್ಯಗಳು ವಿರೋಧಿಸುವವೋ ಆಯರ್ಥವಂ ಸಂಗಡಲೇ ಸ್ಮರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ವಾದಕಾರಣದಿಂದ ಪೂ
ರ್ವೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನ ರಹಿತವಾಗಿ ಈರೀತಿಯಿಂದ ಅಸಂಗತವಾದ ಅರ್ಥವಂ ಪೇಳುತ್ತಲಿದ್ದಾ
ಹಂತುಹೊರತು ಮತ್ತೊಂದಲ್ಲವು ||೯೧|| ಎಲೈಅರಸೇ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಶೋಕಮೋಹಾದಿಗಳು ಗಂಭೀರವಾದ

ಸ್ಥಿತೀಗದಾಮಾದಾಯಸಾಲೋಹರಿಮಭ್ಯಗಾದ್ವೈತಂ ||೩೫|| ಅಧಾವತಸ್ಸಗದಂತಸ್ಯಬಾಹುಂಭ
ಲ್ಲಸಚಿತ್ವಾಧರಪಾಂಗಮದ್ಭುತಮ್ ||ವಧಾಯಃಸಾಲಸ್ಯಲಯಾರ್ಕಸನ್ನಿಭಂಜಿಭ್ರದ್ಭೃತಸಾರ್ಕಜ
ವೋದಯಾಚಲಃ ||೩೬|| ಜಹಾರತೆನೈವಶಿರಸ್ಸಕುಂಡಲಂಕಿರೀಟಯುಕ್ತಂಪುರುಮಾಯಿನೋಹರಿಃ||ವ
ಜ್ರೇಣವೃತ್ತಸ್ಯಯಥಾಪುರಂದರೋಬಭೂವಹಾಹೇತಿವಚಸ್ತದಾನ್ಯಥಾವ್||೩೭||ತಸ್ಮಿನ್ನಿತಿತಪಾಪೇನಾ
ಭೇಚಗದಯಾಹತೇ ||ದಿವಿದುಂದುಭಯೇನೇದುರ್ದಾದೇವಗಣೇರಿತಾಃ|| ಸಖೀನಾಮುಚಿತಂಕುರ್ದ್ಯದಂ
ತವಕೋಗ್ರುಪಾಭ್ಯಗಾತ್ ... ||೩೮||

...ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧೆ ಸಪ್ತಸತ್ತಿತಿಮೋಧ್ಯಾಯಃ...

ಪ್ರತಂ-ಜೀಗನೇ, ಹರಿಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅಭ್ಯಗಾತ್-ಇದಿರಿಸಿಹೋದನು ||೩೫|| ಅಧ-ಅ ಮೇಲೆ, ಅಧಾವತಃ-ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ, ತಸ್ಯ-ಅಸಾಲಸ್ಯನ, ಸಗದಂ-ಗದಾಸಹಿತವಾದ, ಬಾಹುಂ-ತೋಳನ್ನು, ಭಲ್ಲೇನ-ಭಲ್ಲಾಯುಧದಿಂದ, ಛಿತ್ವಾ-ಕತ್ತರಿಸಿ, ಸಾಲಸ್ಯ-ಸಾಲಸ್ಯನ, ವಧಾಯ-ಸಂಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಲಯಾರ್ಕ ಸನ್ನಿಭಂ-ವ್ರಳಯಕಾಲವ ಸೂರ್ಯದೊಡನೆ ಸಮಾನವಾದ, ಆಪ್ಯುತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ, ರಥಾಂಗಂ-ಚಕ್ರಾಯುಧವನ್ನು, ಜಿಭ್ರತೇ-ಧರಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣನು, ಸಾರ್ಕ-ಸೂರ್ಯನೊಡಗೂಡಿದ, ಉದಯಾಚಲವ-ಮೂದಲಗುಡ್ಡದಂತೆ, ಬಭೌ-ಬೆಳಗಿದನು ||೩೬|| ಹರಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು ತೇನೈವ-ಅ ಚಕ್ರದಿಂದ ಹಲೇ, ಪುರುಮಾಯಿನಃ-ಅಧಿಕವೋನಲುಳ್ಳ ಸಾಲಸ್ಯನ, ಕಿರೀಟಯುಕ್ತಂ-ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದಕೂಡಿದ, ಸಕುಂಡಲಂ-ಕರ್ಣಾಭರಣಸಹಿತವಾದ, ಶಿರಃ-ತಲೆಯನ್ನು, ಪುರಂದರಃ-ಇಂದ್ರನು, ವಜ್ರೇಣ-ಸಿಡಿಲಿನಿಂದ, ವೃತ್ತಸ್ಯಯಥಾ-ವೃತ್ತಾಸುರನ ತಲೆಯಿಂದ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಜಹಾರ-ಅಪಹರಿಸಿದನು, ತದಾ-ಆಗ, ಸೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರ, ಹಾಹತಿವಚಃ-ಹಾಹಾಕಾರವು, ಬಭೂವ-ಉಂಟಾಯಿತು ||೩೭|| ಪಾಪೇ-ದುಷ್ಕೃತವುಳ್ಳವನಾದ, ತಸ್ಮಿ-ಅ ಸಾಲಸ್ಯನು, ನಿವತೀ-ಬಿದ್ದುಹೋಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಸಾಭೇಚ-ಸೌಭವಿಮಾನವೂ, ಗದಯಾ-ಗದಾಯುಧದಿಂದ, ಹತೇ-ಮುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗುವಲ್ಲಿ, ತದಾ-ಆಗ, ದೇವಗಣೇರಿತಾಃ-ದೇವರ್ಗಳ ಗುರುಪುಗಳಿಂದ ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ದೇವಮಂದುಭಯಃ-ದೇವವಾದ್ಯಗಳು ದೀ-ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ, ನೇಮತಿ-ಮೋಳಗಿದವು, ದಂತವಕ್ರಃ-ದಂತವಕ್ರನಿಂಬವನು, ಸಖೀನಾಂ-ಮಿತ್ರರಾದ ಹೈತ್ಯರಿಗೆ, ಅಪಚಿತಂ-ಹಗಲಿರಿಸಿಕೊಂಡ ಉಪಕಾರವನ್ನು, ಕುರ್ವ-ಮಾಡುವವನಾಗಿ, ರುಪಾ-ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಅಭ್ಯಗಾತ್-ಬಂದನು ||೩೮||

ಇಂತಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದ್ವಾರ್ಥಮೋಧಿನಿಯೊಳು ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ೩೭ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

ದು ಶ್ರೀಭ್ರದಿಂದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿ ನಡದನು ||೩೫|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಗದೆಯಂ ಪಿಡಿದಿರಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಾಲಸ್ಯನ ಭುಜವಂ ಭಲ್ಲಾಯುಧದಿಂದ ಭೇದಿಸಿ ಸಾಲಸ್ಯನಸಂಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿರುವ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಚಕ್ರಾಯುಧವು ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ ಸೂರ್ಯನೊಡಗೂಡಿರುವ ಉದಯ ಪರ್ವತದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೩೬|| ಅಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಇಂದ್ರನು ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ವೃತ್ತಾಸುರನ ಶಿವಂ ಭೇದಿಸಿದನೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಚಕ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಮಾಯಾವಂತವಾದ ಸಾಲಸ್ಯನ ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲಯುಕ್ತವಾದ ಶಿರಮ ಭೇದಿಸಿದನು. ಆಗ ಸಮಸ್ತರೂ ಹಾಹಾಕಾರಂಗೆಯ್ದರು ||೩೭|| ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಪಾಪಿಯಾದ ಆ ಸಾಲಸ್ಯನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತಲೂ ಸೌಭವೆಂಬ ವಿಮಾನವು ಕೂಡ ಗದೆಯಿಂದ ಭಗ್ನವಾಗುತ್ತಿರಲು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ದೇವ ಸಮೂಹಂಗಳಿಂದ ಮೋಳಗಿನಲ್ಪಟ್ಟ ಭೇರಿಗಳು ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದವು ||೩೮||

ಇಂತು ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪೌ
ರಃಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀ
ಮನ್ಮಥೇಶ್ವರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿ
ತವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವರ್ಣವಿಲಾಸಮೆಂಬಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಕ
ರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ೩೭ನೆ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು;

ದಂತವಕ್ರವಿಡೂರಧವಧಾದಿಕಥಾ ಪ್ರಾರಂಭಃ ||೧||

ಶ್ರೀಕುಕಂಃ | ಶಿಶುಪಾಲಸ್ಯಸಾಲಸ್ಯಸ್ಯಪಾಂಡ್ರಕಸ್ಯಾಪಿಮುರ್ಮತಃ | ಪರಲೋಕಗತಾನಾಂಚಕುಗ್ವೃಪಾ
ರೋಕ್ಷ್ಯಸೌಹೃದಮ ||೧|| ಏಕಃ ಪದಾತಿ ಸ್ನಗ್ನಮೋಗದಾಪಾಣಿವಕ್ರಕಂಕಯ | ಸದ್ಭಾಷ್ಯಮಹೀಂ
ಮಹಾರಾಜಮಹಾಗತೋಭ್ಯೈಶ್ಯತ ||೨|| ತಂತದಾಯಾಂತಮಾಲೋಕ್ಯಗದಾಮಾದಾಯಸತ್ವರಃ | ಅ
ವಪುತ್ಯೈರಧಾತ್ಯಪ್ಪಣ್ಣಂಸಿಂಧುಂವೇಲೇವಪ್ರತ್ಯಧಾತ್ ||೩|| ಗದಾಮುದ್ಯಮ್ಯಕಾರೂಶೇಮುಕುಂದಂ
ಪ್ರಾಸದುರ್ಮದಃ | ದಿವ್ಯಾಭಿವ್ಯಾಭವಾನದ್ಯಮಮದೃಷ್ಟಿಸುಧಂಗಳತಃ ||೪|| ತ್ವಂಮಾತುಲಯೇನಃ

೨೪ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಃ ||೧||

ಶಿಶುಪಾಲಸ್ಯ-ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೂ, ಸಾಲಸ್ಯ-ಸಾಲನಿಗೂ, ದುರ್ಮತೇ-ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಪಾಂಡ್ರಕಸ್ಯಾಪಿ-ಪಾಂ
ದ್ರಕವಾಸುದೇವನಿಗೂ, ಪರಲೋಕಗತಾನಾಂ-ಸತ್ತತನ್ನವರೆಲ್ಲರಿಗೂ, ಪಾರೋ-ಕ್ಷತ್ರಸಾಹೃದಂ-ಪರಲೋಕ ಸ್ನೇಹಕಾರ್ಯ
ವನ್ನು, ಕುರ್ವ-ಮಾಡುವವನಾಗಿ ||೧|| ಏಕಃ-ಓರ್ವನೇ, ಪದಾತಿ-ಕಾಲಾರಾಗಿಯೂ, ಸ್ನಗ್ನ-ದೃಢ-ಹಿಂಸೆಯಿಂದವನಾಗಿ
ಯೂ, ಗದಾಮಾಣಿ-ಗದೆಯು ಕೈಯಲ್ಲಿಉಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಪದ್ಭಾಷ್ಯಂ-ಕಾಲಗಲಂವ, ಮಹೀಂ-ಸಲವನ್ನು, ಪ್ರಕಂಪಯ-ಅ
ಮೃತಿಸುತ್ತುರುವನಾಗಿಯೂ, ಮಹಾಸತ್ವರಃ-ಹೆಚ್ಚುಬಲವುಳ್ಳ ದಂತವಕ್ರನು, ಅಭ್ಯವ್ಯಕ್ತ-ಕೃಷ್ಣನಿಧಿರಿಗಣಿಸಿದನು, ಮಹಾ
ರಾಜ-ಕೇಶ್ರಿ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ ||೨|| ತದಾ-ಆಗ, ಅಯಾಂ-ಬರುತ್ತಿರುವ, ತಂ-ಅ ದಂತವಕ್ರನನ್ನು, ಅಲೋಕ್ಯ-ನೋ
ಡಿ, ಕೃಪಣಿ-ವಾನುದೇವನು, ಸತ್ವರಃ-ವೇಗವೊಡಗೂಡಿದವನಾಗಿ, ರಥಾತ್-ತೇರಿನಿಂದ, ಅವಪುತ್ಯ-ದುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ, ಗದಾಂ-
ಕಾಮೋದಕಿಯನ್ನು, ಆದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ವೇಲಾ-ತಡಿಯ, ಸಿಂಧುಮಿವ-ಕಡಲನ್ನು ಹೇನೋಹಾಗ, ಪ್ರತ್ಯಧಾತ್-ತ
ಡೆಸು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು ||೩|| ಕಾರೂಶ-ಕರೂಪವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದದಂತವಕ್ರನು, ದುರ್ಮದ-ಹಿಂಸೆಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಗ
ದಾಂ-ಆಯುಧವನ್ನು, ಉದ್ಯಮ್ಯ-ಅತ್ರಿಕೊಂಡು, ಮುಕುಂದಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು, ಪ್ರಾಪ-ನುಡಿದನು. ದಿವ್ಯಾಭಿವ್ಯಾಭ-
ವ್ಯವೋಗದಿಂದಲೇ ದೈವೋಗದಿಂದಲೇ, ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ಅಪ್ಯ-ಈಗ, ಮಮ-ನನ್ನ, ದೃಷ್ಟಿ-ಪ್ರಭಂ-ಕಣ್ಣಿನದಾರಿಯನ್ನು,
ಗತಃ-ಹೊಂದಿರುವವನಾಗಿ (ಅಂತರಂಗಾರ್ಥವು)-ನಿಜಯೆಂಬ ಮೈಕುಂಠದ್ವಾರಪಾಲಕನು ಕಾವಕಾಲತೀರಿದ್ದರಿಂದ ಮದವಿಲ್ಲದ
ವನಾಗಿ ಮೋಕ್ಷದಾಯಕನಾದ ವಿಷ್ಣುವಂಕುರಿತು ಈಗನನಗೆ ದರ್ಶನವೆಕೊಟ್ಟಿ ||೪|| ಕೃಪಣ-ವಾನುದೇವನೇ, ತ್ವಂ
ನೀನು, ನಮಗ, ಮಾತುಲೇಯಃ-ಸೋದರಮಾವನಾಗನಾದರೂ, ಮಿತ್ರಧೃಕ್-ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ದೋಷಮಾಡಿದವನಾದ್ದರಿಂದ,

೨೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀ ಧೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ತತೋವ್ಯ ಸಪ್ತತಿತಮೋದಂತವಕ್ರವಿಡೂರಧಾ | ಹತ್ವಾಹರಿಃ ಪುರೇರೇಮೇ
ರಾಮಸ್ಸೂತತತೋವಧೀತಿ ||೧|| ಏವಪತೇಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದಂತವಕ್ರವಿಡೂರಧರಂ
ಸಂಹರಿಸಿ ದ್ವಾರಕಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪೂರೈದಂತೆ ರವಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವನ್ನಾ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಸೂತಪೌರಾಣಿ
ಕನು ಸಂಹರಿಸಿದನೆಂಬ ವೃತ್ತಾಂತವಂಸಹ ಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ,
ಎಲೈ, ಅರಸೆ! ಕೇಳು, ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೂ ಸಾಲನಿಗೂ ದುರ್ಮದ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಪಾಂಡ್ರಕನಿಗೂ ಸಹ ಮಿತ್ರನಾ
ದ ಷಾಹಾಬಲಶಾಲಿಯಾದ ದಂತವಕ್ರನೆಂಬವನು ಸ್ವರ್ಗವನೆಯಿದ್ದಿರುವ ಅವನೊಬ್ಬನಿಗೂ ಪರಲೋಕಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡತೆ
ಕ್ಕ ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯನು ಗೆಯ್ಯನಾಗಿ ||೧|| ತಾನೋರ್ವನೇ ಪಾದಚಾರಿಯಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೋಪಯುಕ್ತನಾಗಿ ಗದೆ
ಯಂಟಿದು ಪಾದವಿನ್ಯಾಸಂಗಳಿಂ ಭೂಮಿಯಂ ಕಂಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡತ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟನು ||೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಅರೀತಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ದಂತವಕ್ರನನ್ನೋಡಿ ಅತಿತ್ವರೆಯಿಂದ ತಾನೂ ಗದೆಯಂಟಿದು ರಥದನೆ
ಯಿಂದಿಳಿದು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ತಟದಂತೆ ತಡದನು ||೩|| ಆಗ ಕರೂಶ ದೇಶಾಧಿಪತಿಯಾದ ದಂತವಕ್ರನು ಅತ್ಯಂ
ತಮತ್ತನಾಗಿ ಗದೆಯನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುರಿತು ನುಡಿದನು. ಅಂತೆನೆ ||೪|| ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ

ಕೃಷ್ಣಮಿತ್ರಧ್ರುಜ್ಞಾಂಜಿಘಾಂಸಸಿ | ಅತಸ್ತಾಂ ಗದಯಾಮಂದಹನಿಷ್ಯವಜ್ರಕಲ್ಪಯಾ || ೫ || ತ
ಹ್ಯಾನ್ಯಾನ್ಯಮುಪೈಮಜ್ಞಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಮಿತ್ರವತ್ಸಲಃ | ಬಂಧುರೂಪಮರಿಹತ್ವಾ ವ್ಯಾಧಿಂದೇಹಪ
ರಂಯಧಾ || ೬ || ಏಮರೂಕ್ಷೈಸ್ತು ದೃವಾಕೈಃ ಕೃಷ್ಣಂ ತೋತ್ಪ್ರಿರಿವದ್ವಿಷಮ | ಗದಯಾತಾಡಯ
ನೂರ್ಧ್ವಾ ಸಿಂಹದವ್ಯನದಚ್ಚಸಃ || ೭ || ಗದಯಾಭಿತೋಪ್ಯಾಶೇನ ಚಾಚಾಲಯದೂದ್ವಹಃ | ಕೃ
ಷ್ಣಾಪಿತಮಾಕುನ್ಗರಾನ್ಯಕೌಮೋದಕಾನ್ ಸ್ತನಾಂತರೇ || ೮ || ಗಾಢಂ ನಿರ್ಭಿಣ್ಣಹೃದಯಉದ್ವಮುಕರಾ
ಧಿರಂಮುಖಾತ್ || ಪ್ರಸಾರ್ಯಕಕಬಾಹ್ವಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಧರಣ್ಯಾಂ ನೃಪತದ್ವೈಸು || ೯ || ತತಸ್ಸೂಕ್ಷ್ಮತಮಂ

ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಜಿಘಾಂಸಸಿ-ಕೊಲ್ಲಲೆಳೆನುವಿ, ಮಂದ-ಅಲಸ್ಕಗಾರನೇ, ಅತಃ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ವಜ್ರಕಲ್ಪಯಾ-ಸಿಡಿಲಿಗಕೊಂ
ಚಕಡಮೆಯಾದ, ಗದಯಾ-ಗದಾಯುಧದಿಂದ, ತಾಡಂ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಹನಿಷ್ಯೇ-ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ||೫|| ಅಜ್ಞ-ಮೂಢನಾದಕೃಷ್ಣ
ನೇ, ತರ್ಹಿ-ಆದರೆ, ಬಂಧುರೂಪಂ-ನಂಟನಾಗಿರುವ, ಅರಿಂ-ಹಗೆಯನ್ನು, ದೇಹಚರಂ-ಪೈಯಲ್ಲಿರುವ, ವ್ಯಾಧಿಯಧಾ-ರೋಗ
ವನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ಮಿತ್ರವತ್ಸಲಃ-ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಮಿತ್ರಾಣಾಂ- ಸ್ನೇಹಿತ
ರ, ಆನ್ಯಾನ್ಯಂ-ಯುಣ್ಣೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು, ಉಪೈಮಿ-ಹೊಂದುವೆನು ||೬|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ರೂಕ್ಷೈಃವಾಕೈಃ- ಪರಸ್ಪರ
ಚರ್ಚೆಗಳಿಂದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ಮಾನುಷೇವನನ್ನು, ತೋತ್ಪ್ರಿರಿದ್ವಿಪಮಿವ-ಅಂಕುಶಗಳಿಂದ ಆನೆಯನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ತುಡ್-ಚು
ಚ್ಚುವನಾಗಿ, ಸಃ-ಆದಂತವಕ್ರನು, ಗದಯಾ-ಗದಾಯುಧದಿಂದ, ಮೂರ್ಧ್ವಾ-ತಲೆದೃಷ್ಟಿ, ಅತಾಡಯತ್-ಹೊಡೆದನು ಸಿಂ
ಹವತ್-ಸಿಂಗೆನಂತೆ, ವ್ಯನದಚ್ಚ-ಬೊಬ್ಬಯ-ನೂ, ಹಾಕಿದನು ||೭|| ಯದೂದ್ವಹಃ-ಯಾದವರಿಗೆ ರಕ್ಷಕನು, ಆಚಾ-ಯುಧ
ದಲ್ಲಿ, ಗದಯಾ-ಗದಾಯುಧದಿಂದ, ಅಭಿತೋಪಿ-ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ, ನಚಾಲ-ಕದಲಿಲ್ಲವು, ಕೃಷ್ಣಾಪಿ-ಕೃಷ್ಣ
ನೂಕೂಡ, ಗುರ್ವಾ-ಭಾರವಾದ, ಕೌಮೋದಕಾನ್-ಗದೆಯಿಂದ, ತಂ-ಆದಂತವಕ್ರನನ್ನು, ಸ್ತನಾಂತರೇ, ಎದೆಯನಡು
ವೆ, ಅರ್ಹ-ಹೊಡೆದನು ||೮|| ಗಾಢಂ-ಫಟ್ಟೆಯಾಗಿ, ನಿರ್ಭಿಣ್ಣಹೃದಯಃ-ಸೀಳಿದ ಎದೆಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಮುಖಾತ್- ಬಾಯಿ
ಯ ದನೆಯಿಂದ, ರುಧಿರಂ-ರಕ್ತವನ್ನು, ವರ್ಮ-ಕಾರುವನಾಗಿ, ಕೇಶಬಾಹ್ವಂ-ಪ್ರೇಕ್ಷ-ಕೊಡಲಿನ್ನೂ, ತೋಳುಗಳನ್ನೂ ಕಾಲುಗಳ
ನ್ನೂ, ಪ್ರಸಾರ್ಯ-ಚಾಚಿಕೊಂಡು, ವ್ಯಸುಃ-ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ಧರಣ್ಯಾಂ-ನೆಲದಲ್ಲಿ, ನೃಪತತ್-ಬಿದ್ದನು ||೯|| ತತಃ-ಆ
ಮೇಲೆ, ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಜೈದ್ಯಪತೇಃ-ಧಾ-ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೆ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳ
ಳು ನೋಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತಮಂ-ಜ್ಯೋತಿಃ-ಏಕಳನ್ನಣ್ಣಚ್ಚಕು, ಅದ್ಭುತಂ-ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಂ- ನಾರಾಯಣ

ಈಗ ನೀನು ನನ್ನದೃಷ್ಟಿವಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಗೋಚರನಾದ್ದು ಚೆನ್ನಾಯಿತು. ನೀನು ನಮಗೆ ಬಂಧುವಾದರೂ ನನ್ನ
ಮಿತ್ರರಾದ ಶಿಶುಪಾಲಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಹರಿಸಿದವನಾಗಿ ನನ್ನಂಕೂಡ ಸಂಹರಿಸುತ್ತೀಯೆ ||೫|| ಆಕಾರಣದಿಂದ ಎಲಾ
ಮೂಢನೇ! ನೈಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಸುವ ವ್ಯಾಧಿಯಂನೋಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂಧುರೂಪನಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನನ್ನಂ
ಸಂಹರಿಸಿ ಶಿಶುಪಾಲನ ಋಣದಿಂದ ಸಾಲ್ವವೊದಲಾದ ಮಿತ್ರರ ಋಣದಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತನಾಗುವೆನು ||೬|| ಎಂದು ದಂ
ತವಕ್ರನು ತೀಕ್ಷ್ಣಂಗಳಾದ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಅಂಕುಶಗಳಿಂದ ಆನೆಯನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಪಿಡಿಸುತ್ತ
ಗಡೆಯಿಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಶಿರಸ್ಸಂ ಪ್ರಹರಿಸಿ ಸಿಂಹನಾದಂ ಗೆಯ್ದನು ||೭|| ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆಗ
ಬಿಡಿಯದೆ ಪ್ರಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದರೂ ಚಲಿಸುವನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ಕೌಮೋದಕಿಯೆಂಬ ಮಹಾಗದೆಯಿಂದ
ಆದಂತವಕ್ರನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲವು ಪ್ರಹರಿಸಿದನು ||೮|| ಆದಂತವಕ್ರನು ಆಗವೆಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಕ್ಷಸ್ಥ
ಲವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮುಖದಿಂದ ರಕ್ತವಂಕಾರುತ, ಕೇಶಂಗಳಂ ಭುಜಂಗಳಂ ಪಾದಂಗಳಂಸಹ ಹರಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾ
ಣಹಿತನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು ||೯|| ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಶರೀರದದನೆಯಿಂದ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಆಶ್ಚ
ರ್ಯಕರವಾದ ಒಂದು ತೇಜಸ್ಸು ಹೊರಟು ಶಿಶುಪಾಲನ ವಧೆಯಲ್ಲಿ ಎಂತಾವನದೇಹದಿಂದ ಒಂದುತೇಜಸ್ಸು
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವನೆಯ್ದಿತೋ ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಲಭೂತಂಗಳೂ ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಐ

ಜ್ಯೋತಿಃಕೃಷ್ಣಮಾವಿಕದಮುಖವಂ ಪಶ್ಯಂತಾನರಭೂತಾನುಂಯಧಾಜೈದ್ಯಪತೇರ್ನ್ಯಪಿ||೧೦||ವಿಡೂ
ರಥಸ್ತುತಮಾಭ್ರಾತಾಭ್ರಾತ್ಯಶೋಕಪರಿಪ್ಲುತಃ | ಆಗಚ್ಛದಸಿಚರ್ಮಭ್ಯಾಂಮತ್ಸತ್ಯತ್ರಾಜಿಫಾಂಗಯಾ||
ತನ್ಯಾಚಾವತತೇಕ್ಯವ್ಣಶ್ಚಕ್ರೇಹ್ನುರನೇಮಿನಾ | ಕಿರೋಜಹಾರರಾಜೆಂದ್ರಸಕಿಂಜಲಂಸಕುಂಡಲಮ್||೧೧||
ಏನುಸಸೌಭಂಸಾಲೃಂಚದುತವಕ್ರಂವಿಡೂರಥಮ್ | ಹತ್ವಾದುವಿಪಹಾನನ್ಯಾಸೀಡಿತಸ್ಸುರಮಾ
ನಸ್ಮೈ||೧೨||ವನಿಭಿಸ್ಸಿದ್ಧಗಂಧರೈರ್ವಿದ್ಯಾಧರಮಹೋರಗೈಃ | ಅಪ್ಸರೋಭಿಃಪಿತ್ಯಗಣೈರ್ಯಾಹ್ನೈಃ
ಕಿನ್ನರಚಾರಣೈಃ||೧೩|| ಉಪಗೀಯಮಾನವಿಜಯಿಕುಸುಮೈರಭಿವರ್ಷಿತಃ | ವೃತಶ್ಚಪ್ಪಪಿಣ್ಣಪ್ರವ
ರೈರ್ವಿಪತೇಲಂಕೃತಾಂಪುರಿಮ್ ||೧೪|| ಏವಂಯೋಗೇಶ್ವರಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಭಗವಾಃ ಜಗದೀಶ್ವರಃ | ಕಾಯತೆ

ನಸ್ತು, ಅಪಿಕತ್-ಹೊಕ್ಕಿತು ||೧೦|| ತದ್ಭ್ರಾತ-ಆವನತಮ್ಮನಾದ, ವಿಡೂರಥಸ್ತು-ವಿಡೂರಥನಾದರೋ, ಭಾತ್ಯಶೋಕ ಪ
ರಿಪ್ಲುತಃ-ಅಂಣನಮುಖವುಳ್ಳಮುಖವನಾಗಿ, ಮತ್ಸ-ಗರ್ವವುಂಟಾದವನಾದ್ದರಿಂದ, ಶತ್ರುಜಿಫಾಂಗಯಾ-ವೈರಿಗಳಿಂ
ಕ್ಷಿಪ್ತಯುಕ್ತೆಯಿಂದ, ಅಪಿಚರ್ಮಭ್ಯಾಂ-ಕತ್ತಿಗುರಾಣಿಗಳೊಡನೆ, ಆಗಚ್ಛತ-ಇಂದನು||೧೧||ರಾಜೇಂದ್ರ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಕೃಷ್ಣಃ-
ವಾಸುದೇವನು, ತತಃ-ಅಮೇಲಿ, ಅವತತ-ಮೇಲೆಬಿತ್ತಿರುವ, ತನ್ಯ-ಅವನ, ನಕುಂಡಲಂ-ಕರ್ಣಭೂಷಣನುಡವಾದ, ಸಕಿ
ಂಜಲಂ-ಟೊಪ್ಪಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ, ಶಿರಶ್ಚ-ತಲೆಯನ್ನೂ, ಹ್ರೋಜಮನಾ-ಕತ್ತಿಗಳ ಅಂಚುಳ್ಳ, ಚಕ್ರೇ-ಚಕ್ರಾಯುಧದಿಂದ
ಜಹಾರ-ಅರಿದುಕೊಂಡನು ||೧೨|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ನಸೌಭಂ-ನೌಭವಮಾನದಿಂದಕೂಡಿದವನಾದ, ಸಾಲೃಂಚ-ಸಾಲ್ವರಸೆಯನ್ನೂ,
ದಂತವಕ್ರಂ-ಕಾರೂಕರಾಯನನ್ನೂ, ವಿಡೂರಥಂ-ಅವನತಮ್ಮನನ್ನೂ, ಮರ್ವಿಪಹಂ-ಸ್ಮೃತಿಸಲಾಗದಂಥಾ, ಅನ್ಯಾಸಿ-ಅ
ತರನನ್ನೂ, ಹತ್ವಾ-ಕೊಂದು, ಸುರಮಾನವೈಃ-ದೇವತಗಳಿಂದಲೂ ಮನುಷ್ಯರಿಂದಲೂ, ಕಾಡಿತಃ-ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು||
ಮುನಿಭಿಃ-ಕ್ಷುನಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವೈಃ-ಸಿದ್ಧರಿಂದಲೂ ಗಂಧರ್ವರಿಂದಲೂ, ವಿದ್ಯಾಧರಮಹೋರಗೈಃ-ವಿದ್ಯಾಧರರಿಂದ
ಲೂ ಮಹಾನರ್ಪಗಳಿಂದಲೂ, ಅಪ್ಸರೋಭಿಃ-ದೇವತಗಳ ನಾಳೆಯಿಂದಲೂ, ಪಿತ್ಯಗಣೈಃ-ವನರೂಪಾದ್ರಿತ್ಯನೃಪಗಳಿಂದ
ಲೂ, ಯಕ್ಷೈಃ-ಯಕ್ಷರೆಂಬವರಿಂದಲೂ, ಕಿನ್ನರಚಾರಣೈಃ-ಕಿನ್ನರರು ಚಾರಣರುಎಂಬ ದೇವಯೋನಿವೀಳುಗಳಿಂದಲೂ ||೧೩||
ಉಪಗೀಯಮಾನವಿಜಯಿ-ಹಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಗೆಲ್ಲುವಿಕೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಕುಸುಮೈಃ-ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ, ಅಭಿವರ್ಷಿತಃ-ಮಳೆ
ನುರಿವಂತೆ ಚೆಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ, ಪ್ಪಪಿಣ್ಣಪ್ರವರೈಃ-ದಾದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದ, ವೃತಶ್ಚ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ, ಅ
ಲಂಕೃತಾಂ-ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಪುರಿಂ-ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನೂ, ಯೋಗೇಶ್ವರಃ||೧೪|| ಯೋಗೇಶ್ವರಃ-ಕರ್ಮಕಾಲಗ್ರಹಿಂ ದೇವ
ಯನಾದ, ಜಗದೀಶ್ವರಃ-ನಿಕಲೋಕ್ತಪ್ರಭುವಾದ, ಭಗವಾಃ-ಪೂಜ್ಯಶ್ವರ್ಯನಂದನ್ನನಾದ, ನಕೃಷ್ಣಃ-ಅವಾಸುದೇವನು,

ಕ್ಯವನೆಯ್ವಿತ್ತು ||೧೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದಂತವಕ್ರನಿಗೆ ತಮ್ಮನಾದ ವಿಡೂರಥನು ಭಾತ್ಯಶೋಕದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ
ನಿಟ್ಟುಸುಗಂ ಬಿಡುತ ಖಡ್ಗಚರ್ಮಗಳಂಟಿದಿದು ಆಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಂಹರಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಬಂದನು ||೧೧|| ಆಗ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೊರದಂತೆ ತೀಕ್ಷ್ಣಂಗಳಾದ ಅಂಚುಗಳುಳ್ಳ ಚಕ್ರದಿಂದ ಆರೀತಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಅವಿಡೂರ
ಥನ ಕಿರೀಟಕುಂಡಲಗಳೊಡನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಶಿರಸ್ಸುಂ ಛೇದಿಸಿದನು ||೧೨|| ಎಲೈಅರನೇ, ಕೇಳು, ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಆಸೌಚವೆಂಬುವರೊಡನೆ ಸಾಲೃನು ದಂತವಕ್ರನು, ದಂತವಕ್ರನ ತಮ್ಮನಾದ ವಿಡೂ
ರಥನಂಸಹ, ಸಂಹರಿಸಿ ಅನ್ಯರಾದ ದುಷ್ಟರನ್ನೂ ಕೊಂದು ದೇವತೆಗಳಿಂ ಮನುಷ್ಯರಿಂ ||೧೩||ಮುನಿಗಳಿಂದಲೂ
ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯಾಧರ ಸರ್ವಾಧಿಪತಿಗಳಿಂದಲೂ ಅಪ್ಸರಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೂ ಪಿತ್ಯದೇವತಾಸಮೂಹಗಳಿಂದ
ಲೂ ಯೆ ಹ್ನುಕಿನ್ನರ ಚಾರಣರಿಂದಲೂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ||೧೪|| ಗಾನಂಗೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ವಿಜಯ ಪ್ರಸ್ತಾ
ವವುಳ್ಳವನಾಗಿ ದಿವ್ಯ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಗಳಿಂ ವರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿಯೂ ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠರೊಡಗೂಡಿ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟ ದ್ವಾರಕಾಪುರವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೧೫|| ಎಲೈಅರನೇ, ಯೋಗೇಶ್ವರನಾದ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಈರೀತಿಯಿಂದ ಬಲವಂತನಾಗಿ ನಿತ್ಯವಾದ ಜಯವುಳ್ಳವನಾದಾಗ್ಯೂ ಆಸಾವಿಯು ಪಶುಬೈಷ್ಣಿಯುಳ್ಳ ಮೂಢ

ಎಣ್ಣೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನುಣುಪಿಸಿ ತೊಜಯ ತೀತಿಸಿ || ೧೭ || ಈ ತ್ಯಾಯು ಮೊದ್ದು ಪುಂರಾಮೇಕು ರೂಣಾಂಸ
ಹವಾಂವು || ತೀರ್ಥಾಭಿಷೇಕವ್ಯಾಜಿನಮಧ್ಯಸ್ಥಾಪ್ರಯಯ ಶೌಕಿಲ || ೧೮ || ಸ್ನಾತೃಪ್ರಭುನೆಂತ

ಒಲರಾಮಕೃತತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಸೂತ್ರವಧಾದಿಕಥಾವಾಗ್ರಃಭಘಟ್ಟಃ-

ಪ್ರೃಪವರ್ಷಿಪಿತ್ಯಮಾನವಾಕ್ | ಸುರಸ್ವತೀಂಪ್ರತಿನೋತ್ರಾಂಯಯೌಬಾಹ್ಯುಣಸಂವೃತಃ ||೧೮||
ಮಧೂದಕಂಪಿಂದುಸರಸ್ತುಣಿಕೂಲಂನುದರ್ಶಂವ್ಯಾಪಿತಾಂಬುಹೃತೀರ್ಧಂಚಚಕ್ರಂಪಾಚೀಂ
ಸುರಸ್ವತೀಮ್ ||೧೯|| ಯಮುನಾಮನುಯಾನ್ಯವಗಂಗಾಮನುಚಭಾರತ | ಜಗಾಮಸ್ಥಿಮಿಶಂಯತ |
ಋಷಯಸ್ಸುತಮಾಸತೆ ||೨೦|| ತಮಾಗತಮಭಿಪ್ರೈಮಾನಯೋದೀರ್ಘಸತ್ರಿಣಿ | ಅಭಿಗವ್ಯಯ

ಹುಡುಗು ಪಿಟ್ಟುನಾಂ-ಪನುಗಳಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವ, ಪಾಪರಾಗಿ, ನಿರ್ಜಿತ-ಕೃಷ್ಣನುನೋತನು. ಜಯತಿ-ಗೆದ್ದನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ ಈ ಮಾತೇ-ತೋರುತ್ತಿರುವನು ||೧೬|| ರಾಮ-ಬಲರಾಮನು, ಪಾಂಡವೈಸ್ಸಹ-ಪಾಂಡವರೊಡನೆ, ಕರೂಣಾಂ-ಕಾರವರಿಗುಂಟಾದ, ಯುದ್ಧೋದ್ಯಮಂ-ಜಗಳದಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು, ಕೃತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ-ಉಭಯಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ನಡುವೆಯಿರುವನಾದ್ದರಿಂದ, ತೀರ್ಮಾನವೇಕವ್ಯಾಜೇನ-ತೀರ್ಮಾನವಾದುದೆಂಬ ನೆವದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಕಿಲ-ತೆರದನ್ನೆ ||೧೭|| ಪ್ರಭಾಸೇ-ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಸ್ನಾತ್ವಾ-ವಿಂದು, ದೇವರ್ಷಿ ಪಿತೃವಾಗವಾಕ್-ದೇವರ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ಯತಿಗಳನ್ನೂ ಪಿತೃಗಳನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ, ಸಂತಪ್ಯ-ತ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ಪ್ರತಿನೋತಾಂ-ಹಿಂದಕ್ಕೆಬರುತ್ತಿರುವ, ನರಸ್ವತೀಂ-ನರಸ್ವತೀನದಿಯುಂ ಕುರಿತು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂಹೃತೇ-ವಿಪ್ರರಿಂಬಳನಲ್ಲಟ್ಟವನಾಗಿ ಯಯೌ-ತೆರಳಿದನು ||೧೮|| ಮಧೂದಕಂ-ಮಧೂದಕ ತೀರ್ಥವನ್ನೂ, ಜಿಂದುನರೇ-ಗಂಗಾಮೂಲವನ್ನೂ, ತೃಣಕೂಲಂ-ಹುಲ್ಲತಡಿಯೆಂಬ ತೀರ್ಥವನ್ನೂ, ಸುರರ್ಷಣಂ-ಸುರರ್ಷಣ ತೀರ್ಥವನ್ನೂ, ವಿಶಾಲತೀರ್ಥವನ್ನೂ, ಬ್ರಹ್ಮತೀರ್ಥವನ್ನೂ, ಚಕ್ರತೀರ್ಥವನ್ನೂ, ಪ್ರಾಚೀಂ-ಪೂರ್ವವಾಹಿನಿಯಾದ, ನರಸ್ವತೀಂ-ನರಸ್ವತೀತೀರ್ಥವನ್ನೂ ||೧೯|| ಭಾರತ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಯಮುನಾಮನು-ಕಾಳಿಂದೀನದಿಯನ್ನ ನುಸರಿಸಿ, ಗಂಗಾಮನುತ-ಭಾಗೀರಥೀನದಿ ಷೆನ್ನ ನುಸರಿಸಿಯೂ, ಯಾನ್ಯೇವ-ಯಾವಯಾವ ತೀರ್ಥಗಳವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಯತ್ರ-ಯಾವಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ, ಯುಷಯೇ-ಕೌನಕಾದಿ ಮುನಿಗಳು, ಸತ್ರಂ-ಸತ್ರಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅನತೇ-ಇರುವತೋ, ತನ್ನೈಮಿಕಂ-ಆ ನೈಮಿಕಾರಣ್ಯವನ್ನೂ ಜಗಾಮ-ಹೊಂದಿದನು | ೨೦|| ಆಗಂ-ಒಂದವನಾದ. ತಂ-ಆ ಪುರುಷನನ್ನು, ಅಭಿಪ್ರೇತ್ಯ-ಒಲರಾಮನೆಂದರಿತು, ಮುನಯೇ-ಕೌನಕಾದಿಮುನಿಗಳು, ದೀರ್ಘಸತ್ರಿಣೀ-ಚಿರಕಾಲ ನಡೆದುತಕ್ಕ ಸತ್ರಯಾಗ ನಿಯಮವುಳ್ಳವರಾದರೂ, ಅಭಿಗಮ್ಯ-ಇದಿರಿಗೆಬಂ

೨೧. ಒಂದವನೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರಿಂದ ಜಯಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆಯೂ ಒಂದುವೇಳೆ ತಾನು ಅನ್ಯರಂ ಜಯಿಸುವಂತೆಯೂ
ಹೋರುತಲಿರುವನೇಹೊರತು ವಸ್ತುತಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇವನಿಗೆ ಜಯಪರಾಜಯಾದಿಗಳಿಲ್ಲ॥೧೬॥ ಎಲೈಅರನೇಕೇಳು
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಕೌರವರು ಯುದ್ಧಸನ್ನದ್ಧರಾಗುತ್ತಿರುವ ವೃತ್ತಾಂತವಂಕೇಳಿ
ಆಯುಭಯಸುಕ್ತಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮನಾಗಿರುವವನಾದುದರಿಂದ ತಾನು ಒಬ್ಬರೂ ಸಹ ಯನಾಗಿ ಹೋಗದ ತೀ
ರ್ಥಯಾತ್ರೆಯೆಂಬ ವ್ಯಾಜದಿಂದ ಆಯಾಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳು ಕುರಿತು ತೆರಳಿದನು॥೧೭॥ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನು
ಪ್ರಭಾಸಮೆಂಬ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಂಗಯ್ದ ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃತರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡನೆ ಯುಕ್ತನಾಗಿ
ಒಳ್ಳೆಮಮಾಪಿಸಿಯೆಂಬ ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯನೆಬ್ಬಿದನು॥೧೮॥ ಮತ್ತು ರಾಮನು ಮಧೂದಕಮೆಂಬ ತೀರ್ಥವನ್ನೂ
ಬಿಂದುಸರಸ್ಸನ್ನೂ ತೃಣಕೂಲಮೆಂಬ ತೀರ್ಥವನ್ನೂ ಸುದರ್ಶನತೀರ್ಥವನ್ನೂ ವಿಶಾಲತೀರ್ಥವನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮ
ತೀರ್ಥವನ್ನೂ ಚಕ್ರತೀರ್ಥವನ್ನೂ ಪೂರ್ವವಾಹಿನಿಯಾದ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನೂ॥೧೯॥ ಮತ್ತು ಯಮುನಾತೀರ್ಥ
ದಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಗಾತೀರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವಯಾವತೀರ್ಥಂಗಳಿರುವವೋ ಆಯಾತೀರ್ಥಂಗಳನೆಬ್ಬಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಸ್ನಾ
ನಾದಿಗಳಂಮಾಡಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಶೌನಕಾದಿಮುಷಿಗಳು ಸತ್ರಯಾಗದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದರೋ ಆನೈಮಿಶಾರಣ್ಯ
ಪೆನೆಯ್ದಿದನು॥೨೦॥ ಅಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಸಾಧಿಸತಕ್ಕ ಸತ್ರಯಾಗವನ್ನು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಮುಷಿ

ಧಾನ್ಯಾಯಂ ಪುಣ್ಯಮೋತ್ತಮಂ ಚಾರ್ತಂ ||೧|| ನೋರ್ಚಿತಸ್ತು ಪರಿವಾರಕೃತಸಪರಿಗ್ರಹಃ | ರೋಮಹರ್ಷಿಣಮಾಸೀನಂ ಮಹರ್ಷಿಶ್ಯೈಃ ಪ್ರೀತ್ಯತಃ ||೨|| ಅಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯಿ ಸಂಸೂತಮಕೃತಪ್ರಹ್ಲಣಾಂ ಜಲಿಂ | ಅಧ್ಯಾಸೀನಂ ಚಾರ್ತಂ ||೩|| ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಾಧಿಪತ್ಯಮಾಧವಃ ||೪|| ಕಸ್ಯಾದಸಾವಿಮಾಕವಿಪಾ | ನಧ್ಯಾಸ್ತಪ್ರತಿಶೋಮಜಃ | ಧೃವಃ | ಲಾಂಸ್ತಧೈವಾಸ್ತಾಕವಧಮಾರ್ಗತಿಗುರ್ಮತಿ ||೫|| ಯವೇರ್ಭಗವತೋ ಭೂತ್ಯಾಶಿಷ್ಯೋಃ ತ್ಯಬಹೂನಿಚ || ನೇಹಾಸಪುರಾಣಾನಿಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸರ್ವಕಃ || ಅದಾಂತಸ್ಯಾನಿನೀತಸ್ಯ ವ್ಯಾಧಾಪಂಡಿತಮಾನಿನಃ | ನಗಃ | ಯಭವಂತಿಸ್ಮನುಸ್ಯವಾಜಿತಾತ್ಮನಃ ||೬||

ದು, ದೇವಾನಾಂ ಯಂ-ನಾಂಯ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಪ್ರಣವ್ಯ-ಸಮಸ್ತರಿಸಿ, ಉತ್ಪಾದ ಚ-ಎದ್ದೂಕೂಡ. ಅರ್ಚಯ-ಪೂಜಿಸಿದರು ||೧|| ಸಪರಿವಾರ-ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಕೃತಾಸನಪರಿಗ್ರಹ-ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿ, ಅರ್ಚಿತ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಃ-ಆ ಬಲರಾಮನು, ಅಸೀನಂ-ಕುಳಿತಿರುವಂಥಾ. ಮಹರ್ಷಿಶ್ಯ-ವ್ಯಾಸಮುನಿ, ಕೃಷ್ಣನಾದ, ರೋಮಹರ್ಷಿ-ಸೂತಪಾರಾಣಿಕನನ್ನು, ಐಕ್ಷತ-ಕಂಡನು ||೨|| ಅಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯಿ-ಎದ್ದು ಮುಂದೆ ಸ್ಥಿರವಂತಾ. ಅಕೃತಪ್ರಹ್ಲಣಾಂ ಜಲಿಂ-ಬಗ್ಗಿ ಕೈಜೋಡಿಸದೆ ಯಿರುವಂಥಾ, ಅಧ್ಯಾಸೀನಂ-ಕುಳಿತಿರುವಂಥಾ, ಸೂತಂ-ಸೂತನನ್ನು, ಉದ್ವಿಕ್ತ-ನೋಡಿ, ಮಾಧವ-ಮಧುಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಬಲರಾಮನು ತಾನಿವಾಕ್-ಅ ಕಾನಕಾದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೂತು ಕುಳಿತು ಸ-ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡನು ||೩|| ಕಸ್ಯಾತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಪ್ರತಿಶೋಮಜಃ-ಉತ್ತಮಜ್ಞೇತೃಷ್ಠಿ ನಿಜಜೀವದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವನಾದ, ಅಸಾ-ಈ ಸೂತನು, ಇಮಾಕವಿಪಾ-ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನಡುವೆ, ಅಧ್ಯಾಸ್ತ-ಅನಂದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವನು, ಧರ್ಮಪಾಲ-ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮವನ್ನೂ ಪಾಲಿಸುವವರಾದ, ಅಸ್ಯಾ-ಸಮ್ಯಕ್, ತಥೈವ-ಹಾಗೆಯೇ ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿದನು ದುರ್ಮತಿ-ಹೀಗೆ ದುಷ್ಕೃತಿಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ವಧಂ-ಮರಣವೆಂದನವನ್ನು, ಅರ್ಹತಿ-ಪದಯಲ್ಲಕ್ಕವನಾಗಿರುವನು ||೪|| ಭಗವತಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಯುಜೇ-ವ್ಯಾಸಮುನಿಗೆ, ಶಿಷ್ಯೋ-ಭೂತ್ಯಾ-ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ, ಬಹೂನಿಚ-ಅನೇಕವಾದ, ಸೇತಿಹಾಸಪುರಾಣಾನಿ-ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ಸಹಿತವಾದ, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ-ಸ್ಮೃತಿಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಸರ್ವಕಃ-ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಅಧೀತ್ಯ-ಕಲಿತು ||೫|| ಅದಾಂತಸ್ಯ-ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹವಿಲ್ಲದ, ಅವಿನೀತಸ್ಯ-ವಿನಯವುಂಟಾದವನಲ್ಲದ, ವ್ಯಾಧಾ-ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ, ಪಂಡಿತಮಾನಿನಃ ತಾನು ಪಂಡಿತನೆಂಬ ಗರ್ವವುಳ್ಳವನಾದ, ಅಜಿತಾತ್ಮನಃ-ಬುದ್ಧಿಸ್ವಾರ್ಥಿನಿಲ್ಲದ, ಈಗೂತನ ನಡತೆಗಳು. ನುಸ್ಯ-ನಟ್ಟುವನ ನಡತೆಗಳಂತೆ, ಗುಣಾಯ-ಪೂಜ್ಯತೆಗೆ, ಸಭವಂತಿಸ್ಮ-ಅಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ, ||೬|| ಅನಿತ್ಯಲೋಕ-

ಗಳು ಶ್ರೀರಾಮನು ಬಂದನಂತಿಳಿದು ಸಂತೋಷವಟ್ಟು ಯಥಾಯೋಗ್ಯನಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನವಂಗೆಯ್ದು ಸಮಸ್ತರಿಸಿ ಅರ್ಘ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರು ||೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನು ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯನಾದ ರೋಮಹರ್ಷಿಣನಿಂದ ಪಾರಾಣಿಕನು ಹೃತ್ರಿಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಸೂತಜಾತಿಯವನಾದಾಗ್ಯೂ ||೨|| ತನಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನ ಸಮಸ್ಕರಂಗಳಿಂದ ಆಜಲಿಬಂಧವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡದೆ ಆಶಾನಕಾದಿಯು ಪಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಉನ್ನತವಾದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನೋಡಿ ಕೋಪವುಕ್ತನಾಗಿ ಆಗ ಈರ್ವಿತಿ ನಕಾದಿಯು ಪಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಉನ್ನತವಾದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಧರ್ಮಪಾಲಕನಾದ ನಮ್ಮಂಸಹ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾದಿಗಳಂಗೆಯ್ಯದೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದನೋ ಆಕಾರಣದಿಂದ ಈದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಸೂತಪಾರಾಣಿಕನು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಡೆಯೋಗ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ ||೩|| ಅವನು ತಿಳಿಯದವನಾದ್ದರಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದನೆಂಬುವಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವನು ಎಂತೆನೆ | ಎಲೈ, ಈಸೂತನು ಪೂಜ್ಯನಾದ ವ್ಯಾಸಮುನಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿರುವ ಆನೇಕುಗಳಾದ ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ನಿದ್ಯಯನಂಗೆಯ್ದವನಾದಾಗ್ಯೂ ||೪|| ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಲ್ಲದೆ ವಿನಯರಹಿತನಾಗಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ನಾನೇ ಪಂಡಿತನೆಂಬ ಹಂಕಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಈಸೂತನ ಅಂತಾ ಕಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯನಾಗಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ನಾನೇ ಪಂಡಿತನೆಂಬ ಹಂಕಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಈಸೂತನ ಅಂತಾ ಕಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯನಾಗಿಯೂ ವಿವರಿಸುವುದಾದ ನಟನವಿದ್ಯದಂತೆ ಗುಣರೂಪದಿಂದ ಪರಿಣಮಿಸುವಿಲ್ಲ ||೫|| ಮತ್ತು, ಲೋಕದಲ್ಲಿ

ಪಾಪನಂ | ಚರಿತ್ಯತಿಭವಾಽಲೋಕಸಂಗ್ರಹೇನಾನ್ಯಜೋದಿತಃ ||೩೮|| ಶ್ರೀಭಗವಾಃ | ಚರಿತ್ಯವಧವಿರ್ವ
ಪಂಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕಾಮ್ಯಯಾ ||ನಿಯಮಃ||ಧರ್ಮಕಲ್ಪಯಾವಾಃ ಸತುನಿಧೀಯತಾಃ ||೩೯|| ದೀ
ರ್ಘ ಮಾಯಾರ್ಬತ್ಯತಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವಮಿಂದ್ರಿಯಪವಚ | ಆಕಾಸಿತಂಯತ್ತದ್ಬ್ರೂತಸಾಧಯಯೇಗ
ಮಾಯಯಾ ||೪೦|| ಯುಷ್ಮಯಃ | ಅಸ್ತಸ್ಯತವನೀವ್ಯಗ್ಯಮ್ಯತ್ಯೋರಸ್ಯಾಕಮೇವಚ | ಯಥಾಭವೆ
ದ್ವಚಸ್ಯತ್ಯಂತಧಾರಾಮನಿಧೀಯತಾಃ ||೪೧|| ರಾಮ | ಆತ್ಮಾವೈಪುತ್ರಉತ್ಪನ್ನಇತಿವೇದಾನುಕಾ
ಇತಿಭಾವಾರ್ಥ ದೀಪಿಕಾಯಾಂಅಷ್ಟಸಪ್ತತಿತಮಾಧ್ಯಾಯವ್ಯಖ್ಯಾ
ಸನಮ್ | ತಸ್ಯಾದ್ವೈಭವೈಕ್ಯಾಽಯಾಂಂದ್ರಿಯಸತ್ತ್ವವಾಃ ||೪೨|| ಕಿಂವೇಕಮೇಮುನಿಶ್ರದ್ಧಾಂ

ಹತ್ಯಾಯಾಃ-ಈ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷಕ್ಕೆ, ಪಾಪನಂ-ಶುದ್ಧಿ ಕರವಾದಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು, ನಾನ್ಯಜೋದಿತಃ-ಇತರರಿಂದಪ್ರೇ
ರಿಸಲ್ಪಡದೆ ಇರುವನಾಗಿ, ಆಚರಿತ್ಯತಿಯದಿ-ಮಾಡಿದವನಾದರೆ, ಲೋಕಸಂಗ್ರಹ-ಜನರಸಮೂಹಾರದಲ್ಲಿ, ಭವಿಷ್ಯತಿ-ಆಗುತ್ತ
ಲಿರುವಿ ||೩೮|| ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕಾಮ್ಯಯಾ-ಜನಂಗಳ ಅನುಗ್ರಹವ ಬಯಕೆಯಿಂದ, ಷಧವಿರ್ವ-ಹತ್ಯಾದೋಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯ
ಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು, ಚರಿತ್ಯ-ಮಾಡುವೆನು. ನನಿಯಮಸ್ತು-ಆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದ ಕಟ್ಟಳೆಯಾದರೋ, ಪ್ರಧವ (ಕಲ್ಪೇ-ಮುಖ್ಯವ
ಹುದ್ದಲ್ಲಿ, ಯಾವಾಃ-ಎಷ್ಟರದೋ, ತಾವಾಃ-ಅಷ್ಟರದು, ವಿಧೀಯತಾಂ-ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿದಿಸಲ್ಪಡಲಿ ||೩೯|| ಬತ-ಆಹಾಮು
ನಿಗಳಿರಾ ! ಏತಸ್ಯ-ಈ ಸೂತಂಗೆ, ದೀರ್ಘಮಾಯಾಃ-ಬಹುಕಾಲವು ಬದುಕಿರುವಿಕೆಯೂ ಸತ್ತ್ವಂ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ, ಇಂದ್ರಿಯ
ಮೇಮು-ಕರಣಪಾಟವವೂ, ಚ-ಇನ್ನೂ, ಯ-ಯಾವುದು, ಆಕಾಸಿತಂ-ನಿಮ್ಮಿಂದಪ್ರೇಕ್ಷಿತವಾಗಿಬಿಡೋ, ತ-ಅದ್ವೇಷವನ್ನೂ,
ಬ್ರೂತ-ಪೇಳಿರಿ. ಯೇಗಮಾಯಯಾ-ಆತ್ಮಧ್ಯಾನ ಪ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಯತ್ನೋಪಾಯಕೋಶವಿವಿಧ್ಯಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ, ಸಾ
ಧಯೇ-ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಡುವೆನು ||೪೦|| ರಾಮ-ಬಲಭದ್ರನೇ, ತವ-ನಿನ್ನ, ವೀರ್ಯಸ್ಯ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೂ ಅಸ್ತಸ್ಯ-ಸಂಹಾರ
ಮಂತ್ರಕ್ಕೂ, ವ್ಯತ್ಯೇಕ-ಮರಣದೇವತೆಗೂ, ಅಸ್ಮಾಕಮೇವಚ-ನಮಗೂ, ವಚಃ-ಮಾತು. ಸತ್ಯಂ-ದಿಟವಾದ್ದು, ಯಥಾ-
ಹೇಗೆ, ಭವೇತೆ-ಆದಿತೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ವಿಧೀಯತಾಂ-ಕಟ್ಟಳೆಯಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಡಲಿ ||೪೧|| ಎಲೈ ಮುನಿಗಳಿರಾ, ಉ
ತ್ಪನ್ನವೈಪುತ್ರ-ಹುಟ್ಟಿದಮಗನು, ಆತ್ಮಾವೈ-ತಂದೆಯಜೇತನವೇ, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ವೇದಾನುಕಾಸನಂ-ವೇದಶಿಕ್ಷಾವಚನವಿ
ದೆ. ತಸ್ಯಾತೆ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಅನ್ಯ-ಈ ಸೂತನಮಗನಾದ ಉಗ್ರಶ್ರವಮ, ಆಯುರಿಂದ್ರಿಯಸತ್ತ್ವವಾರ್-ಚರವಾದ ಜೀವಿ
ತಕಾಲವೂ ಕರಣಪಟುತ್ವವೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಉಳ್ಳ, ವಕ್ತಾ-ಪುರಾಣವಾಚಕನು, ಭವೇತೆ-ಆದಿತು ||೪೨|| ಮುನಿಶ್ರದ್ಧಾಃ-ಎ

ರೂಕೂಡ ಭೀತರಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಂಗೆಯ್ವರು, ಇಲ್ಲದೆಯೇದರೆ ಮನಸ್ಸುಬಂದಂತೆ
ನಡೆವರಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟರಾಗುವರು ||೩೮|| ಎಂದುಕೌನಕಾದಿಗಳಿಂ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವಚನವಂ ಕೇಳಿ ಶ್ರೀರಾಮನು ನುಡಿ
ಯುವನದಂತೆನೆ- ಎಲೈಯುಷಿಗಳಿರಾ! ಲೋಕಂಗಳಂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸೂತಮುನಿಯ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ
ನಾನು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವ ನ್ನುಚರಿಸುವವನಾಗುವೆನು. ಆಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಹುದ್ದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುನಿಯಮವಿಧಿ
ಯೋ ಅಪ್ಪುನಿಯಮವಂ ನೀವು ನನಗೆನಿರೂಪಿಸುವರಾಗಿ, ಆಮೇಲೆ ಆಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಂ ನಾನಾಚರಿಸುವವನಾಗು
ವೆನು ||೩೯|| ಎಲೈಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ! ಮತ್ತು ಸೂತಮುನಿಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಆಯುಷ್ಯವು, ಬಲವು, ಇಂದ್ರಿಯವು,
ಆಯಿಂದ್ರಿಯಶಕ್ತಿಯು, ಮತ್ತು ಅನ್ಯವಾದದ್ದು ಯಾವುದುನಿನ್ನಿಂದ ಇಚ್ಛಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆಯೋ ಅದಂಕೂಡನೀ
ವೇಪೇಳುವರಾಗಿ, ಅದಲ್ಲವಂ ಯೋಗಮಾಯೆಯಿಂದ ಈಸೂತನಿಗೆ ಸಾಧಿಸಿಕೊಡುವನಾಗುವೆನು ||೪೦|| ಎಂದುಶ್ರೀ
ರಾಮನು ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವಚನವಂಕೇಳಿ ಯುಷಿಗಳು ಪೇಳ್ಯರದಂತೆನೆ- ಎಲೈಶ್ರೀರಾಮನೇ, ನಿನ್ನ ಅಸ್ತವು, ಸಾ
ಮರ್ಥ್ಯವು, ಅವುಗಳಿಂದಂಟಾದ ಮೃತ್ಯುವು, ನಮ್ಮವಚನವೂಕೂಡ, ಎಂತು ಸತ್ಯವಾಗುವುದೋ ಆರೀತಿ
ಯಿಂದ ಮಾಡುವನಾಗು ||೪೧|| ಎಂದಾಯುಷಿಗಳ ವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ ಶ್ರೀರಾಮನು ಪೇಳುವನದಂತೆನೆ- ಎಲೈಯುಷಿಗ
ಳಿರಾ; ಕೇಳಿ ಪುರವನು ತಾನೇ ಪುತ್ರರೂಪನಾಗಿ ಜನಿಸುವನೆಂದು ಶ್ರುತಿಯುಪೇಳುತ್ತ ಲಿದಯಾದುದರಿಂದ ಈ
ರೋಮಹರ್ಷಣನಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಆಯುಸ್ಸು ಬಲವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಸಹ ವುಳ್ಳ ಉಗ್ರಶ್ರವಸ್ಯಂಬ ಪುತ್ರ
ನುಪುಟ್ಟ ನಿಮಗೆ ಪುರಾಣಂಗಳಂ ಪೇಳುವನಾಗುವನು. ||೪೨|| ಎಲೈಜ್ಞಾನಿಗಳಿರಾ, ಮತ್ತು ನೀವು ನಿಮಗೆಯೇನಿ

ಬ್ರೂತವಾಂಕರವಾಣ್ಯಥ | ಅಜಾನತಶ್ಚಾಪಚಿತಿಯಧಾಮಚಿಂತ್ಯತಾಂಬುಧಾಃ||೩೩|| ಋಪಯಃ||
 ಇಲ್ವಲಸ್ಯಸುತೋಘೋರಃಪಲ್ವಲೋನಾಮದಾನವಃ|ಸದೂಪಯತಿಸಸ್ತತ್ರಮೈತ್ಯಪರ್ದಣಿಪರ್ದಣಿ||೩೪||
 ತುವಾಪಂಜಹಿದಾಶಾರ್ಹತನ್ನಶ್ಯುಕ್ಯೋಪಣಪರಮ್' ಪೂಯಶೋಣಿತವಿಣ್ಮೂತ್ರಸುರಾಮಾಂಸಾಭಿವ
 ಪೀಣಮ್ ||೩೫|| ತತ್ತ್ವಭಾರತಂವರ್ಷಂಪರೀತ್ಯಸುಸಮಾಹಿತಃ| ಚರಿತ್ವಾದ್ವಾದಕಾ ಮಾಸಾತೀ
 ರ್ಥಸ್ಯಯಾವಿಬುಧ್ಯಸೇ ... ||೪೦||
 ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ-ಅಷ್ಟಸಪ್ತತೀತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಲೈ ಯುಷ್ಯುತ್ವಮಲೇ, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಕಿಂಕಾಮಃ-ಏನುಬಯಕೆಯುಂಟೋ ಮಾಂ-ನನ್ನಂಕುರಿತು, ಬೂತ-ಪೇಳಿರಿ, ಅಥ-ಇ
 ನ್ನುಮೇಲೆ, ಕರವಾಣಿ-ಮಾಡುವೆನು ಅಪಚಿತಂ-ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು, ಅಜಾನತಃ-ಅರಿಯದೇಇರುವ, ಮೇ-ನನಗೆ, ಯಥಾ-
 ಹೇಗೆ ನಡೆಯತಕ್ಕಮೋ, ಬುಧಾಃ-ಎಲೈ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೇ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಚಿಂತ್ಯತಾಂ-ಅಲೋಚಿಸಲ್ಪಡಲಿ ||೩೩|| ಎಲೈ
 ರಾಮನೇ, ಇಲ್ವಲಸ್ಯ-ಇಲ್ವಲನೆಂಬ ದಾನವನ, ಸುತಃ-ಮಗನಾದ, ಘೋರಃ-ಕೂರನಾದ, ಪಲ್ವಲೋನಾಮ-ಪಲ್ವಲನೆಂದು
 ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ, ಸದಾಸವಃ-ಆರಾಕ್ಷನನು, ಪರ್ಷಣಿಪರ್ಷಣಿ-ಪ್ರತಿಪರ್ದಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಸತ್ರಂ- ಸತ್ರಯಾಗವ
 ನ್ನು ಕುರಿತು, ಏತ್ಯ-ಬಂದು, ದೂಷಯತಿ-ಕಡಿಸುತ್ತಿರುವನು ||೩೪|| ಪೂಯಶೋಣಿತವಿಣ್ಮೂತ್ರಸುರಾಮಾಂಸಾಭಿವಪೀಣಂ-
 ಕೆಚ್ಚುವೀರು ಕೆನ್ನೀರು ಮಲಮೂತ್ರಗಳು ತಂದ ಬಾಡು ಇವುಗಳನ್ನು ಸುರಿಯುವಂಥಾ, ಪಾಪಂ-ಪಾತಕಿಯಾದ, ತಂ-ಅ ಪಲ್ವ
 ಲನನ್ನು, ಜಹಿ-ನಿಗ್ರಹಿಸು ದಾಶಾರ್ಹ-ಯದುಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ತಲೆ-ಅದು, ನಃ-ನಮಗೆ, ಪರಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಶುಕ್ಯೋಪ
 ಣಂ-ಸೇವೆಯಾಗಿರುವುದು ||೩೫|| ತತ್ತ್ವ-ಆ ಮೇಲೆ, ಭಾರತಂವರ್ಷಂ-ಭರತಖಂಡವನ್ನು, ಪರೀತ್ಯ-ಸುತ್ತಿಬಂದು, ಸುಸಮಾ
 ಹಿತಃ- ಜನ್ನಾಗಿ ಸಮಾಧಾನ ಪುಟಾದವನಾಗಿ, ದ್ವಾದಕಾ ಮಾಸಾ-೧೨ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ಚರಿತ್ವಾ-ಪ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ತೀರ್ಥ
 ಸ್ನಾಯಾ-ಪುಣ್ಯೋದಕಗಳಲ್ಲಿ ವಿಯಯವನಾಗಿ, ವಿಬುಧ್ಯಸೇ-ಸ್ವರೂಪವನ್ನರಿತವನಾಗುವಿ. ||೪೦||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದ್ಯಾರ್ಥ ಯೋಧಿನಿಯಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧಮೊಳು
 ೩೪ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಳೆ ಅದು ಪೇಳುವರಾಗಿರಿ ಅನಂಕೇಳುವನಾಗುತ್ತೇನೆ. ಆಯಿಪ್ರಾರ್ಥವೆಂಬ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡವು ನೀ
 ಪುರರಿಗುಪಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನೆಯದೆ ಯಿರುವನನಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಂ
 ವಿಧಿಸುವರಾಗಿ, ||೩೩|| ಎಂಬಶ್ರೀರಾಮನ ವಚನಮೇಳಿ ಋಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಯಿಪ್ರಾರ್ಥವಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವರೆಂ
 ಟೆ- ಎಲೈಶ್ರೀರಾಮನೇ, ಇಲ್ವಲನೆಂಬದಾನವನಿಗೆ ಪುತ್ರನಾದ ಭಯಂಕರನಾದ ಪಲ್ವಲನೆಂಬ ಆದಾನವನು ಪ್ರ
 ತಿಪರ್ಷಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಸತ್ರಯಾಗವಂ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರುವನು||೩೪|| ಆಕಾರಣದಿಂದ ಯಜ್ಞಭೂ
 ಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಳು, ರಕ್ತ, ಮಲ, ಮೂತ್ರ, ಗಳಂಪವಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಪಾಪಿವ್ಯನಾದ ಆಪಲ್ವಲನಂ ಸಂಹರಿಸುವನಾ
 ಗು, ಅದೇ ನಮಗೆ ಪರಮವಾದ ಇಪ್ರಾರ್ಥವು, ಅದಂ ಸಾಧಿಸುವನಾಗು ||೩೫|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನೀನು ಕಾಮ
 ಕೋಧರಹಿತನಾಗಿ ಒಂದು ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಿಂದು ಭರತವರ್ಷದ ಆಯಾಯ ತೀರ್ಥಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಂಗಳಂ ಗೆ
 ಯ್ದವನಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಂಗಳ ನಾಚರಿಸಿದರೆ ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗುವಿ,||೪೦||ಎಂದು ಋಷಿಗಳು ಶ್ರೀರಾಮನಂ ಕುರಿತುಪೇ
 ಳಿದರು- ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷೆಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿ
 ಶಾರಣ್ಯ ವಾನಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆಶ್ರೀ ಮನ್ಮಥೇಶ್ವರ ಪುರವರಾ
 ಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಿರಚಿತಮಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಜ ವಾಣೀ
 ವಿಲಾಸ,ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದ
 ೩೪ನೇಯಃ ಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀಶುಕಃ || ತತಃಪರ್ಮಣ್ಯಸಾವೃತ್ತಪ್ರಚಂಡಪಾಂಸುವರ್ಷಃ | ಭೀಮೇವಾಯುರಭೇದಾಃ
ಜ್ವಲಂತಿಗಂಧಶ್ಚನರ್ಮಣಃ ||೧|| ತತೋಮಧ್ಯಮಯಂವರ್ಷಂಪಲ್ವಲೇನವಿನಿರ್ವಿತಮ್ | ಅಭವದ್ಧ್ಯ
ಜ್ವಲಂತಾಯಾಂನೋಪ್ಯದೃಶ್ಯತಶಾಲಭ್ಯತಃ ||೨|| ತಂವಿಲೋಕ್ಯಬೃಹತ್ಕಾಯಂಭಿನ್ನಾಂಜನಚಯೋ
ಪಮಮ್ | ತರ್ಮತಾಮ್ರಗಿಖಾಶ್ಚಕ್ರಾದಂಜ್ಯೋಗ್ರಭುಕ್ಕಾಟೀಮುಖಮ್ ||೩|| ಸಸ್ಮಾರಮಸಲಂಕಾ
ಮಃಪರಸೈನ್ಯವಾರಣಮ್ | ಹಲಂಚಪ್ರತ್ಯದಮನಂತೇರ್ತಾರಣಮುಪತಸ್ಥತುಃ ||೪|| ತಮಾಕೃಪ್ಯಹಲಾ

೨೯ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಚೀಕೆ.

ರಾಜ್-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ | ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ವರ್ಷ-ವರ್ಷಕಾಲವು, ಉಪಾವೃತ್ತಿ-ಬರುತಲೂ, ಪ್ರಚಂಡ-ಬಲವಾ
ದ, ಪಾಂಸುವರ್ಷ-ಮರಳನ್ನು ಸುಯುವ, ಭೀಮ-ಭಯಂಕರವಾದ, ವಾಯು-ಗಾಳಿಯು, ಸರ್ವ-ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ,
ಜ್ವಲಂತಿಗಂಧಶ್ಚ-ಕೆಟ್ಟಕಂಪೂ, ಅಭವ-ಆಯಿತು ||೧|| ತತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಯಜ್ಞಶಾಲಾಯಾಂ-ಯಾಗಮಂಟಪದಲ್ಲಿ, ಪಲ್ವಲೇನ
ವಿನಿರ್ವಿತಂ-ಪಲ್ವಲಿನಿಂದಂಟುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅವೇಧ್ಯಮಯಂವರ್ಷಂ-ಮಲವೃಷ್ಟಿಯು, ಅಭವ-ಆಯಿತು, ನೋಪಿ -ಆ
ಪಲ್ವಲನೂಕೂಡ, ಶಾಲಭ್ಯತ-ಮುಮ್ಮೊನೆಯ ಕಮಲಗೋಲಂಪಿಡಿದವನಾಗಿ, ಅದೃಶ್ಯತ-ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟನು ||೨|| ಬೃಹತ್ಕಾ
ಯಂ-ಮೊಡ್ಡವೈಯುಳ್ಳ, ಭಿನ್ನಾಂಜನಚಯೋಪಮಂ-ಜಿರಿದಕಾಡಿಗೆಯ ಗುಡ್ಡವುಸಮಾನವಾಗಿವುಳ್ಳಂಥಾ, ತರ್ಮತಾಮ್ರಗಿಖಾ
ಶ್ಚಕ್ರಾದಂ-ಸುಟ್ಟತಾಮ್ರದಂತಿರುವ ತಲೆಕೂದಲು ಗಡ್ಡ ವಿಸಾಗಳೂ ಉಳ್ಳಂಥಾ, ದಂಜ್ಯೋಗ್ರಭುಕ್ಕಾಟೀಮುಖಂ-ದಾಡೆಹ
ಲ್ಲುಗಳೂ ಕೂರವಾದ ಹುಬ್ಬುಗಳೂಉಳ್ಳ ಮೋರೆಮುಳ್ಳವನಾದ, ತಂ-ಆ ಪಲ್ವಲನನ್ನು, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ ||೩|| ರಾಮಃ-ಬ
ಲಭವನು, ಪರಸೈನ್ಯವಾರಣಂ-ವೈರಿಗಳ ದಂಡನ್ನುನೀಳುವಂಥಾ, ಮುಸಲಂ-ಪನಿಕೆಯನ್ನೂ, ದೈತ್ಯದಮನಂ-ದಿತಿಪುತ್ರರನ್ನು
ಅಣಗಿಸುವಂಥಾ, ಹಲಂಚ-ನೇಗಿಲನ್ನೂ, ಸಸ್ಮಾರ-ಸಿನವುಗೊಂಡನು. ತೇ-ಅವೆರಡೂ, ತಾರಣಂ-ಬೇಗನೆ, ಉಪತಸ್ಥತುಃ-
ಹತ್ತಿರವಿಂತವು ||೪|| ಬಲಃ-ರಾಮನು, ಗಗನೇಚರಂ-ಅಂತುಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವ, ತಂಪಲ್ವಲಂ-ಅದೈತ್ಯನನ್ನು, ಹಲಂಚ-
ನೇಗಿಲತುದಿಯಿಂದ, ಅಕೃಪ್ಯ-ಎಳಕೊಂಡು, ಕೃದಧಿ-ಸಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟವನಾಗಿ, ಮುಸಲೇನ-ಪನಿಕೆಯಿಂದ, ಬ್ರಹ್ಮದುಹಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮ

೨೯ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ || ಉನಾತಿತಮೇರಾಮಃಪಲ್ವಲಂದ್ವಿಜತುಷ್ಟಯೇ | ನಹತ್ಯತೀರ್ಥಸ್ನಾನಾ
ದೈವ್ಯಸೂತಹತ್ಯಾಮಪಾನುದತ್ತ ||೧|| ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮಸ್ವಾಮಿಯು ಯ
ಜ್ಞವಿಘಾತಕನಾದ ಪಲ್ವಲನೆಂಬ ಅಸುರನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಹರಿಸಿ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಾದಿಗಳಿಂ ಸೂ
ತಪೌರಾಣಿಕನಂ ಸಂಹರಿಸಿದ ಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡನೆಂಬರ್ಥವಂ ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ
ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೇ-

ಎಲೈ, ಅರಸೇ! ಕೇಳು, ಈಶ್ವರಿಯಾಗಿ ಯುಷಿಗಳು ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮಂ ವಿಧಿಸಿ ಸತ್ರಯಾಗೆ
ನಿಸ್ತರಾಗಿರಲು ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪರ್ಮಕಾಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಲೂ ಧೂಳಿಗಳಂ ವರ್ಷಿಸುತ್ತಭಯಂಕರವಾಗಿ
ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ದುರ್ಗಂಧಯುಕ್ತವಾದ ಪ್ರಚಂಡವಾಯುವು ಬೀಸಿತು ||೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವ
ಲ್ವಲನಿಂ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವೇಧ್ಯವರ್ಷವು ಕವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆಗ ಶಾಲಮಂಥರಿಸಿದ ಪಲ್ವಲನೂ ಕಾಣಲ್ಪ
ಟ್ಟನು ||೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಶರೀರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ನೀಳಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂಜನದ ಗುಡ ದಂತೆ ನೀಲವರ್ಣಯುಕ್ತನಾ
ಗಿ ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟ ತಾಮ್ರದಂತೆ ಕೆಂಪಾಗಿರುವ ಜುಟ್ಟು ಗಡ್ಡವಿಸಾಗಳುಳ್ಳ ಕೋರಿದಾಡೆಗಳಿಂ ಭಯಂಕರವಾದ ಹು
ಬ್ಬುಗಂಟಿನೋರಿಯುಳ್ಳ ಅವನಂನೋಡಿ ಬಲರಾಮನು ||೩|| ಆಗ ತತ್ರ ಸಂಹಾರಕವಾದ ಮುಸಲಾಯುಧವ
ನ್ನೂ ದೈತ್ಯನಾಕವಾದ ಹಲಾಯುಧವನ್ನೂ ಸ್ತುತಿಸಿದನು. ಆಯಾಯುಧಗಳೆರಡೂ ಶ್ರೀಧರದಿಂದಂ ದು ಶ್ರೀರಾ
ಮನ ಸವಿಸಾಸಲ್ಲಿ ನಿಂತವು. ||೪|| ಆಗ ರಾಮನು ಹಲದಕೊನೆಯಿಂದ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತತ್ವ

ಗ್ರೇಪಲ್ಪಲಂಗಳನೆಚರಮ | ಮುಸಲೆವಾಹನತ್ಯು | ದೊಡ್ಡಮೂರ್ತಿಬ್ರಹ್ಮದು | ಹಂಬಲಿ || ಸೇಪತೆ
 ದುಬ್ಬಿನಿರ್ಭನ್ನಲಲಾಟೊಕ್ಕುಮುತ್ಸೃಜಕ | ಮಂಚನ್ನಾರ್ಹಸ್ವರಂಶೈಲೀಯಧಾವಪ್ರಹತೋ
 ರುಣಿ || ೬ || ಸಂಸ್ಕೃತಮಾನಯೋರಾಮಂಪ್ರಯುಜ್ಯಾಂತಧಾಶಿವಃ | ಅಭ್ಯಪಿಂಚಕಮಹಾಭಾಗಂ
 ವೃತ್ರಸ್ಥಂವಿಬುಧಾಯಧಾ || ೭ || ವೈಜಯಂತೀಂದದುರ್ವಾಲಾಂಶ್ರೀಧಾಮಾಮ್ಲಾನಸಂಕಜಾಮ್ | ರಾ
 ಪಾಯವಾಸನೀವಿದ್ಯೇದಿವ್ಯಾನ್ಯಭರಣಃ || ೮ || ಆಧೈರಭ್ಯಗುಂಜ್ಞಾತಃಕೌಶಿಕೀಮತ್ಯಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ |
 ಸ್ನಾತ್ವಾಸರೋವರಮಗಾದ್ಯತಸ್ತಥಯುರಾಗ್ರವತ್ || ೯ || ಅನುಸೂತ್ರೇನಸರಯೋಽಪ್ರಯಾಗಮಾ
 ಪಗವ್ಯಸಃ | ಸ್ನಾತ್ವಾಸುತರ್ಯದವಾದೀಜಗಾಮಫುಲಹಾಶ್ರಮಮ್ || ೧೦ || ಗೋಮುತೀಂಗಂಡಕೀಂ

ಇಮೋಷಿಯಾದ ಅವನನ್ನು, ಮೂರ್ತಿ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಹನಶ್-ಬಡಿದನು || ೬ || ಸಃ-ಆ ದೈತ್ಯನು, ನಿರ್ಭನ್ನಲಲಾಟಃ-ಒಡೆಯ
 ಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣೆಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಅನೃಕ್-ರಕ್ತವನ್ನು, ಸಮುತ್ಸೃಜಕ-ಕಾರುವನಾಗಿಯೂ, ಆದ್ರಸ್ವರಂ-ಅಳುಕೊಗನ್ನು,
 ಮಂಚಕ-ಕೊರಡುಪನಾಗಿಯೂ, ವಪ್ರಹತಃ-ನಿಡಿವಿನಿಂದ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಅರುಣಶೈಲೀಯಧಾ-ಕಂಪುಗೊಡ್ಡಕೇಗೋ
 ಹಾಗೆ, ಭುವಿ-ನಲದಲ್ಲಿ, ಅಪತತಿ-ಬಿದ್ದನು || ೭ || ಮುನಯಃ-ಯುಷಿಗಳು, ರಾಮಂ-ಬಲಭದ್ರನನ್ನು, ಸಂಸ್ಕೃತ-ಕೊಂಡಾ
 ಡಿ, ಅವಿತಧಾಃ-ವ್ಯರಂಗಳಾಗದ, ಆಶಿವಃ-ಹರಕೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರಯುಜ್ಯ-ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ, ಮಹಾಭಾಗಂ-ಹೆಚ್ಚು ಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳ
 ರಾಮನನ್ನು, ವಿಬುಧಾಃ-ದೇವರ್ಕಳು, ವೃತ್ರಸ್ಥಂಯುಧಾ-ವೃತ್ರನುರನನ್ನುಕೊಂಡ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಅಭ್ಯ
 ಪಿಂಚಕ-ಕದ್ದಿಸ್ತಾನವಂಮಾಡಿಸಿದರು || ೮ || ಶ್ರೀಧಾಮಾಮ್ಲಾನಪಂಕಜಾಂ-ಕಾಂಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿಯೂ ಬಾಡದೆಯೂ
 ರುವ ತವರಗಳಿಲ್ಲ, ವೈಜಯಂತೀಂಮಾಲಾಂ-ವೈಜಯಂತಿಯೆಂಬ ಹಾರವನ್ನೂ, ದಿವ್ಯೇವಾಸನಿ- ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವವಸ್ತ್ರಗಳ
 ನೂ, ದಿವ್ಯಾನ್ಯಭರಣಃ-ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ, ರಾಮಾಯ-ಬಲದೇವಂಗೆ, ದದಃ-ಕೊಟ್ಟರು || ೯ || ಅಧ-
 ಆ ಬಳಿಕ, ತೈಃ-ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ, ಅಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಃ-ಅಪ್ಪಣೆಕೊಂಡವನಾಗಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ-ವಿಪ್ರರೊಡನೆ, ಕೌಶಿಕೀಮೇತ್ಯ-
 ಕೌಷಿಕನದಿಗ ಬಂದು, ಸ್ನಾತ್ವಾ-ಮಿಂದು, ಯತಃ-ಯಾವುದರದನೆಯಿಂದ, ಸರಯುಃ-ಸರಯೂನದಿಯೂ, ಅನೃವತ್-ಹರಿಯ
 ಲ್ಪೊಡಗಿತೋ, ತತ್-ಅಂಥಾ, ಸರೋವರಂ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕೊಳವನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಗ್ರಾ-ಹೋದನು || ೯ || ಸರಯೂಮನು
 ಸೂತ್ರೇನ-ಸರಯೂಪ್ರವಾಹದ ಸಂಗಡಲೇ, ಪ್ರಯಾಗಂ-ಗಂಗಾವಿಮುನಾಸಂಗಮಸ್ಥಲವನ್ನು, ಉಪಗಮ್ಯ-ಸೇರಿ, ಸಃ-
 ಆ ಬಲರಾಮನು, ಸ್ನಾತ್ವಾ-ಮಿಂದು, ದೇವ ದೀಕ್ಷ-ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃಗಳನ್ನು, ಸಂತರ್ಯ-ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ಫುಲಹಾಶ್ರಮಂಜಗ್ತ
 ವ-ಪುಲಹಮುನಿಯಆಶ್ರಮಕ್ಕೆಬರವನು, || ೧೦ || ಗೋಮುತೀಂ-ಗೋಮುತೀನದಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಗಂಡಕೀಂ-ಗಂಡಕೀನದಿಯಲ್ಲಿಯೂ,

ವಾದ ಪಲ್ಪಲನಂ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವನತಲೆಯಮೇಲೆ ಮುಸಲದಿಂದ ತಾಡಿಸಿದನು || ೫ || ಆಬಳಿಕಮು
 ಸಲದಿಂದ ಭೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ರಕ್ತಂ-ರೋರಿಸುತ್ತ ಅದರಿಂದ ಕೆಂಪಾದ ಮೈಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪಲ್ಪಲ
 ನು ಕಾವಿಮಂಣಿನಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿರುವ ಬೆಟ್ಟವು ನಿಡಿವಿನಿಂದ ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಳಕೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಆರ್ತಸ್ವರದಿಂದ
 ಕೂಗುತ್ತ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಹೋದನು || ೬ || ಆಮೇಲೆ ಋಷಿಗಳು ಬಲರಾಮನಂ ಸ್ತುತಿಸಿ ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಆಶೀ
 ರ್ವಾದುಗಳಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ವೃತ್ರನಂಹಾರಕನಾದ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ದೇವತೆಗಳು ಅಭಿವೇಕಂಗೆಯ್ವಂತೆ ಪಲ್ಪಲನಂ
 ಹಾರಕನಾದ ರಾಮನಿಗೆ ಅಭಿವೇಕುಂಗೆಯ್ದರು || ೭ || ಆಗ ಋಷಿಗಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಅರ್ಪಣವಾದ ಎಂದಿಗೂ ಕಂದ
 ದೇಇರಾಜೆ ಕಮಲಂಗಳಿಲ್ಲ ವೈಜಯಂತಿಯೆಂಬ ದಿವ್ಯ ಮಾಲೆಯನ್ನೂ ದಿವ್ಯ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನೂ ಬಲರಾಮನು
 ನಿಗೆಕೊಟ್ಟರು || ೮ || ರಾಮನು ಮುನಿಗಳಿಂದ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ದೊಡ್ಡಗೂಡಿ ಕೌಶಿಕೀನದಿ
 ಯನೆಯ್ದಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಂಗೆಯ್ದು ಆಮೇಲೆ ಯಾವಸರಸ್ಸಿನಿಂದ ಸರಯೂನದಿಯುಹುಟ್ಟಿ ಪ್ರವಹಿಸುವುದೋ ಅಂ
 ತಾ ಮಾನಸಸರೋವರವ ನೆಯ್ದಿದನು || ೯ || ಆಮೇಲೆ ರಾಮನು ಸರಯೂನದಿಯನನುಸರಿಸಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಯಾ
 ಗಕ್ಷೇತ್ರವನೆಯ್ದಿ ತ್ರಿವೇಣೀ ಸ್ನಾನಮಂಗೆಯ್ದ ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃತರ್ಪಣಮಂಮಾಡಿ ಫುಲಹಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ
 ಬಂದು || ೧೦ || ಗೋಮುತೀ ಗಂಡಕೀ ವಿಪತಶ್ ಕೋಣಭದ್ರ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಂಗಳೆಂಮಾಡಿ ಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರವಂಸೇರಿ

ಸ್ನಾತ್ವಾವಿವಾಕಾಂಕೋಽಪ್ಲುತಃ|ಗಯಾಂಗತ್ವಾಪಿತೃನಿಷ್ಪಾಪಗಂಗಾಸಾಗರಸಂಗಮಮ್||೧೧||ಉ
ಪಸ್ಪೃಶ್ಯಮಹಂದ್ರಾಸ್ತ್ರಾರಾಮದೃಷ್ಟಾಭಿವಾದ್ಯಚ|ಸಪ್ತಗೋದಾವರಿಂವೇಣೀಪಂಪಾಂಭೀಮರ
ಧೀಂತತಃ||೧೨||ಸ್ಕಂದಮಿಷ್ಠಾಪ್ಯಯಾಽರಾಮಶ್ರೀಶೈಲಗಿರಿಕಾಲಯಃ||ದ್ರಾವಿಡಮಮಹಾಪು
ಣ್ಯಂದೃಷ್ಟ್ವಾದ್ರಿಮಂಕಟಂಪ್ರಭುಂ || ಕಾಮಕೋಟಿಪುರಿಂಕಾಂಚೀಂಕಾಮೇರಿಂಚಸರಿದ್ವರಾವ್||
ಶ್ರೀರಂಗಾಖ್ಯಾಮಹಾಪುಣ್ಯಂಯತ್ರಸನ್ನಿಹಿತೋಹರಿಃ||ಯುಷ್ಠಾದ್ರಿಂಹರಿಕ್ಷೇತ್ರಂದಕ್ಷಿಣಾಂಮಧುರಾಂ
ತಪಾ|ಸಮುದ್ರಸೇತುಮಗಮನ್ತುಹಾಪಾತಕನಾಶನಮ್||ತತ್ರಾಯತಮದಾದ್ಧಿನೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋ
ಹಲಾಯಾಧ |ಕೃತಮಾಲಾಂತಾನುರಣೀಂಮಲಯಂಚಕುಲಾಚಲಮ್||೧೩||ತತ್ರಾಗಸ್ತ್ಯಂಸಮಾ

ಸ್ನಾತ್ವಾ-ನಿರಮ, ವಿವಾಕಾಂ- ವಿವಾಕಾನದಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕೋಣೇ- ಕೋಣನದದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಪ್ಲುತಃ- ಮುಳುಗಿದವ
ನಾಗಿ, ಗಯಾಂಗತ್ವಾ-ಗಯೆಗಹೋಗಿ, ಪಿತೃನಿಷ್ಪಾಪ-ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಕೌದ್ರಮಾಡಿ, ಗಂಗಾಸಾಗರಸಂಗಮಂ-ಭಾಗೀರಥಿಯು
ಕಡಲಿಗೆ ಸೇರುವ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೂ ||೧೧|| ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ-ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಮಹೇಂದ್ರಾಸ್ತ್ರ-ಮಹೇಂದ್ರಪರ್ವತದಲ್ಲಿ, ರಾಮಃ-
ಪರಶುರಾಮನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಅಭಿವಾದ್ಯಚ-ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಿ, ಸಪ್ತಗೋದಾವರಿಂ-೭ಬಗೆಯಾಗಿ ಹರಿಯು
ವ ಗೋದಾನದಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ವೇಣೀಂ-ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪಂಪಾಂ-ತೆಂಗಭದ್ರಾನದಿಯ ಪಂಪಾಸರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಭೀಮ
ರಥೀಂ-ಚಂದ್ರಭಾಗಾನದಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಮಿಂದ್ರ, ತತಃ-ತ ಮೇಲೆ ||೧೨|| ಸ್ಕಂದಂ-ಸೊಂಡೊಂದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು,
ಅಪ್ಪಾಪ್ತ-ಪೂಜಿಸಿ, ರಾಮಃ-ಬಲಭದ್ರನು, ಗಿರಿಕಾಲಯಂ-ವಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನೇಶ್ವರನಿಗೆ ಮನೆಯಾದ, ಶ್ರೀಶೈಲಂ -ಶ್ರೀಗಿರಿಯನ್ನು,
ಮಯೂ-ಹೊಂದಿದನು. ದ್ರಾವಿಡೇಷು-ಪಕ್ಷಿಣದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ವೇಂಕಟಮದ್ರಿಂ-ಪಾಪವನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವುದನ್ನು, ಪ್ರ
ಭುಂ-ವೇಂಕಟೇಶ್ವರನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾದ್ರಿಮಂಕಟಂ ||೧೩|| ಕಾಮಕೋಟಿಪುರಿಂ-ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯ ನಗರಿಯಾದ, ಕಾಂಚೀಂ-ಕಾಂ
ಚೀನಗರವನ್ನೂ, ಸರಿದ್ವರಾಂ-ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಕಾಮೇರಿಂಚ-ಕಾಮೇರಿನದಿಯನ್ನೂ, ಯತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಹರಿ-ವಿಷ್ಣು
ಪು, ಸನ್ನಿಹಿತಃ-ರಂಗನಾಥರೂಪದಿಂದ ಭಿವ್ಯಕ್ತನಾಗಿರುವನೋ ವ ಹಾಪುಣ್ಯಂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಕೃತವುಳ್ಳ, ಶ್ರೀರಂಗಾಖ್ಯಂ-
ಶ್ರೀರಂಗನೆಂಬ ಹೆಸರಳ್ಳ, ಹೇತ್ರವನ್ನೂ ||೧೪|| ಹರಿಕ್ಷೇತ್ರಂ-ವಿಷ್ಣುಸ್ಥಲವಾದ, ವೃಷಭಾದ್ರಿಂ-ಯುಷ್ಠಾಚಲವನ್ನೂ, ತ
ಥಾ-ಹಾಗೆ, ದಕ್ಷಿಣಾಂಮಧುರಾಂ-ಟೆಂಕಲಮಧುರಾಪುರವನ್ನೂ, ಮಹ ಪಾತಕನಾಶನಂ-ದೊಡ್ಡ ಪಾಪಗಳನ್ನು, ಪರಿಹರಿಸುವ,
ಸಮುದ್ರಸೇತಂ-ರಾಮೇಶ್ವರವನ್ನೂ, ಅಗಮ-ಹೋಗಿಸೇರಿದನು ||೧೫|| ಹಲಾಯಾಧಃ-ಬಲರಾಮನು, ತತ್ರ-ಅ ಸೇತು
ವಿನಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ-ವಿಪ್ರರಿಗೆ, ಅಮೃತೋಫೇನೋ-ಗಂ ಸಾವಿರ ಗೋವುಗಳನ್ನು, ಅದಾ-ಕೊಟ್ಟನು. ಕೃತಮಾಲಾಂ-
ಕೃತಮಾಲಾನದಿಯನ್ನೂ, ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀಂ - ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀನದಿಯನ್ನೂ, ಕುಲಾಚಲಂ-ಕುಲಪರ್ವತವಾದ, ಮಲಯಂ-
ಚಂದನಗಿರಿಯನ್ನೂ ಸೇವಿಸಿದನು ||೧೬|| ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಸಮಾಸೀನಂ-ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅಗಸ್ತ್ಯಂ-ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿಯನ್ನು, ನವ

ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಸಾಧಕಧರ್ಮಗಳೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಗಂಗಾಸಾಗರಸಂಗಮವನೆಯ್ದಿದನು||೧೧||ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಂ
ಗೆಯ್ದು ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮಹೇಂದ್ರಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮನಂಕಂಡು ಅಭಿವಾದನೆಯ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ
ಎಳುಬಗೆಯಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಗೋದಾವರಿಯನ್ನೂ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಿನಾಕಿನಿಯನ್ನೂ, ಪಂಪಾಸರಸ್ಸನ್ನೂ,
ಭೀಮರಥಿಯನ್ನೂ, ಎಯ್ದ ಮಹಾನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಂಗಳೆಂದೂ||೧೨|| ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮನು ಸ್ಕಂದಪರ್ವತ
ವನೆಯ್ದಿ ಅಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ದರ್ಶನವೆಂಗೆಯ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪರಶೋಶ್ವರನಿಗೆ ಆವಾಹಸ್ಥಾನವಾದ ಶ್ರೀಶೈಲಪ
ರ್ವತವನೆಯ್ದಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ದ್ರಾವಿಡದೇಶಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಪುಣ್ಯಕರವಾದ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿಯಂನೋಡಿ ||೧೩|| ಅಲ್ಲಿಂದ
ಕಾಮಕೋಟಿ ಪೀಠವಾದ ಕಾಂಚೀಪುರವನೆಯ್ದಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಸರ್ವನದೀಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕಾಮೇರಿಯನೆಯ್ದಿ, ಯಾ
ವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವನೋ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಅಶ್ರೀರಂಗವನೆಯ್ದಿ,||೧೪||ಅಲ್ಲಿಂದ ವಿಷ್ಣು
ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ವೃಷಭಾದ್ರಿಯಂ ಬಕ್ಷಿಣದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮಧುರಾಪುರವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ, ಮಹಾಪಾತಕಂಗಳಂ ಪರಿ
ಹರಿಸುವ ರಾಮಸೇತುವನೆಯ್ದಿದನು ||೧೫|| ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರಗೋವುಗಳ

ನೀನುನನಸ್ತುತ್ವಾಭಿವಾದ್ಯುಕ್ತಯೋಜಿತಶ್ಚನಚಾಶೀರ್ಭಿರನುಕ್ಷಣಿತೋಗತೋರ್ಣವಮ್ | ದಕ್ಷಿಣಂತೆ
 ತ್ರಕನ್ಯಾಖ್ಯಾಂದುರ್ಗಾಂದವೀಂದದರ್ಶನ || ೧೭ || ತತಃಪಃ ಲ್ಲಾನಮಾಸಾಧ್ಯಪಂಚಾಪ್ಸರಸಮುತ್ತಮಾ
 ವು | ನಿವೃಷ್ಟಿಸ್ಸನ್ನಿಹಿತೋಯತ್ರಸ್ನಾತ್ವಾಸ್ಪರ್ಶದ್ಗವಾಯುತಮ್ || ೧೮ || ತತೋತಿಪ್ರಜ್ಯಭಗವಾಃ ಕರ
 ಣಾ ನೋಮುಗರ್ತಕಾಃ | ಗೋಕರ್ಣಾಖ್ಯಾಶಿವಕ್ಷತ್ರಂಸಾನ್ನಿಧ್ಯಾಯತಧೂರ್ಜಟಃ || ೧೯ || ಅರ್ಯಾಂ
 ದ್ವೈಪಾಯನೀಂಸೃಷ್ಟಾಪ್ತಕೂರ್ಪಾರಕಮಗಾಶ್ಚಲಃ | ತಾಪೀಂಪಯೋಷ್ಣೀಂನಿರ್ವಿಧ್ಯಾಮುಪಸ್ಪೃ
 ಶ್ಯಾಫದಂಶಕಮ್ || ೨೦ || ಪ್ರನಿಶ್ಯರೆಪಾಮಗಮದ್ಯತ್ರಮಾಹಿಪ್ತತೀಪುರೀ | ಮನುತೀರ್ಥಮುಪಸ್ಪೃಶ್ಯ
 ಪ್ರಭಾಸುಪುನರಾಗಮತ್ || ಶ್ರುತ್ವಾದ್ವಿಜ್ಞೇಕಧ್ಯಮಾನುಕುರುಪಾಂಡವಸಂಯುಗೇ | ಸರ್ವರಾಜನ್ಯನಿಧ

ಸ್ತುತ್ವಾ-ಪೋರಮಟ್ಟು, ಅಭಿವಾದ್ಯುಕ್ತ ಪದಸ್ಪರ್ಶನವಂ ಮಾಡಿ, ತೇನ-ಆ ಮುನಿಯಿಂದ, ಆಶೀರ್ಭಾ-ಹರಕಗಳಿಂದ, ಯೇಜಿ
 ತೇ-ಕೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಅನುಕ್ಷಣತಃ-ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಅರ್ಣವಂ-ದಕ್ಷಿಣನಮುದ್ರವನ್ನು, ಗತಃ- ಸೇರಿದನು
 ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಕನ್ಯಾಖ್ಯಾಂದುರ್ಗಾಂ-ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯೆಂಬ, ದೇವೀಂ-ದೂರ್ಗಾದೇವತೆಯನ್ನೂ, ಸಃ-ಆ ಬಲರಾಮನು, ದದ
 ಶ-ಕಂಡನು || ೧೭ || ತತಃ-ಅಲ್ಲಿಂದ, ಫಲಗುನಂ-ಅನಂತಕೆಯನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು, ಅಸಾದ್ಯ-ಸೇರಿ, ಉತ್ತಮಂ- ಶ್ರೇಷ್ಠವಿಡ, ಪಂಚಾಪ್ಸರಸಂ-೫ ಅಚ್ಚರಿಯರ ಕೊಳಂಗಳನ್ನೂ ಸೇಡಿ, ಯತ್ರ-ಎಲ್ಲಿ, ವಿಪ್ಲವ-ಪದ್ಮನಾಭನು, ಸನ್ನಿಹಿತಃ-ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಕೂಂ
 ಡಿರವನೋ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಸ್ನಾತ್ವಾ-ವಿಂದು, ಗವಾಯುತಂ-೧೦೦೦೦ ಅಕಳನ್ನು, ಅಸ್ಪರ್ಶತೇ-ದಾನವಿತ್ತನು || ೧೮ || ಭಗ
 ವಾಃ-ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ಬಲದೇವನು, ತತಃ-ಅಲ್ಲಿಂದ, ಅತಿವ್ರಜ್ಯ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಪಯಣಗೊಂಡು, ಕರಣಾ-ಮಳಯಾಳದೇಶಗೆ
 ಳನ್ನೂ, ಸೇರಿ-ಅಲ್ಲಿಂದ, ಯತ್ರ-ಯಾವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ದೂರ್ಜಟಃ-ಗಂಗಾಧರನ, ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಂ-ಸನ್ನಿಧಾವ ಪಿರ-ವುದೋ, ಶಿವಕ್ಷೇ
 ತ್ರಂ-ಮಹಾಬಲೇಂದ್ರನ, ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯಾದ, ಗೋಕರ್ಣಾಖ್ಯಾಂ-ಗೋಕರ್ಣವೆಂಬ ಹಸಿರುಳ್ಳಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು || ೧೯ || ದ್ವೈಪಾಯ
 ನೀಂ-ದ್ವೀಪವಾಸಿನಿಯಾದ, ಅರ್ಯಾಂ-ಸಿವಕ್ಷಿಯನ್ನೂ, ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ-ನೋಡಿ, ಬಲಃ-ರಾಮನು, ಕೂರ್ಪಾರಕಂ-ಕೂರ್ಪಾರಕವೆಂ
 ಬಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು, ಅಗಾತ್-ಸೇರಿದನು, ತಾಪೀಂ-ತಾಪೀನದಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪಯೋಷ್ಣೀಂ-ಪಯೋಷ್ಣೀನದಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ನಿರ್ವಿಧ್ಯಾಂ-
 ನಿರ್ವಿಧ್ಯಾನದಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ- ಸ್ನಾನಾಚಮನಂಗಳೆಂಮಾಡಿ, ಅಧ-ಆ ಮೇಲೆ, ದಂಡಕಂ-ದಂಡಕಾರಣ್ಯವನ್ನು || ೨೦ ||
 ಪ್ರನಿಶ್ಯ-ಶೇಷ್ಯ, ಯತ್ರ-ಎಲ್ಲಿ, ಮಾಹಿಪ್ತತೀಪುರೀ-ಮಾಹಿಪ್ತತೀನಗರ ಪಿರಾವುದೋ, ಶೇವಾಂ-ಆ ನರ್ಮದಾನದಿಯನ್ನೂ ||
 ಅಗಮತೇ-ಸೇರಿದನು. ಮನುತೀರ್ಥಂ-ಮನುಗಳ ತೀರ್ಥವನ್ನು, ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ-ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿ, ಪುನಃ-ಮರಳಲು ಪ್ರಭಾ
 ಸು-ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕುಂತು, ಆಗಮತೇ-ಬಂದನು || ೨೧ || ದ್ವಿಜ್ಞೇ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ, ಕಧ್ಯಮಾನಂ- ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಿ
 ಣವ, ಕುರುಪಾಂಡವಸಂಯುಗೇ-ಕೌರವಪಾಂಡವರ ಕಾಳಗದೊಳಗಾದ, ಸರ್ವರಾಜನ್ಯನಿಧನಂ-ಎಲ್ಲಾ ಅರಸುಗಳ ನಾಚವನ್ನೂ

ಳನ್ನಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೃತಮಾತಾನದಿಯಂ ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿನದಿಯಂ ಮಲಯಪರ್ವತವಂಸಹ ಕಂಡನು || ೧೭ || ರಾಸು
 ನು ಮಲಯಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿಗೆ ಅಭಿವಾದನಂಗೆಯ್ದು ಆತನಿಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಶೀರ್ವಾದಂಗಳಂ
 ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಅಮಾನಿಯಿಂದ ಅಕ್ಷೃಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣನಮುದ್ರವನೆಯ್ದಿದನು || ೧೮ || ನುದಕ್ಷಿಣದೇಶದಲ್ಲಿರುವ
 ಕನ್ಯಾಕುಮಾರೀ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯ ದರ್ಶನಂಗೆಯ್ದು || ೧೭ || ಅಲ್ಲಿಂದ ಯಾವಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲಿಶ್ರೀ ಪ್ಲವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ
 ಗಿರುವನೋ ಅಂತಪ್ಪ ಅನಂತಕೆಯನವನೆಯ್ದಿ ಅಲ್ಲಿಉತ್ತಮವಾದಪಂಚಾಪ್ಸರವೆಂಬ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಂಗೆಯ್ದು
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಗೆ (೧೦೦೦೦) ಗೋದಾನಂಗಳೆಂಮಾಡಿ || ೧೮ || ಅಲ್ಲಿಂತೆರಳಿ ಕೇರಳದೇಶವಂ ತ್ರಿಗರ್ತದೇಶಂಗಳಂ
 ಸಹದಾಂಟ || ೧೯ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಾವಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವನೋ ಅಂತಾ ಗೋ
 ಕರ್ಣಾಕ್ಷೇತ್ರವನೆಯ್ದಿ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗೋಕರ್ಣೇಶ್ವರನಂ ದ್ವೈಪಾಯನಿಯೆಂಬ ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯಂಸಹ ದರ್ಶನಂ
 ಗೆಯ್ದು, ಕೂರ್ಪಾರಕವೆಂಬ ಸ್ನಾನವನೆಯ್ದಿ || ೨೦ || ಅಲ್ಲಿಂದ ತಾಪೀನದಿ ಪಯೋಷ್ಣೀ ನಿರ್ವಿಧ್ಯೆಗಳೆಂಬ ನದಿಗಳ
 ಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಅಚಮನಂಗೆಯ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ದಂಡಕಾರಣ್ಯವಂ ಪೊಕ್ಕು ಯಾವ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿಪ್ತತೀಪಟ್ಟ
 ಣವಿರುವನೋ ಅಂತಾ ನರ್ಮದಾ ನದಿಯೆಂನೆಯ್ದಿ || ೨೧ || ಅಲ್ಲಿ ಮನುತೀರ್ಥದೊಳು ಆಚಮನಂಗೆಯ್ದು ಪು

ಸುಭಾಕಂಮನೆಹ್ಮತಂಭಾವಃ || ೧೦ || ಸಭೀಮದುರೋಭನಯೋರ್ಗದಾಭ್ಯಾಂಯುಧ್ಯತೇರ್ಮೃಧೇವಾ
ರಯಿ-ಷ್ಠ್ಯವಿನಕನಂಜಗಾಮಯದುನಂದನಃ || ೧೧ || ಯುಧಿಷ್ಠಿರಸ್ತುತಂದ್ಯಷ್ಟಾಪ್ತಯ-ಮೃತ್ಯುಷ್ಣಾ
ಜ್ಞಾನಾವಪಿ | ಅಭಿವಾದ್ಯಾಭವಂಸ್ತುಪ್ಪಿಂಕಂವಿವಕ್ತುರಿಹಾಗತಃ || ೧೨ || ಗದಾಪಾಣೀಉಭೌದ್ಯಷ್ಟಾಪ್ತ
ಸುಂಠಬೃಧಿವಿಜಯೈಃ | ಮಂಠಲಾನಿವಿಚಿತ್ರಾಣಿಚರತಾವಿದಮಬ್ರವೀತ್ || ೧೩ || ಯುವಾಂತುಲ್ಯಬ
ಲಾವೀರೌದೇವಾಜ್ಞಹವೈಕೋದರ | ಏಕಂಪಂಶ್ಚಾಭಿಕಂಮದ್ವೈಭುತೈಕಂಶಿಕ್ಷಯಾಧಿಕಮ್ || ೧೪ || ತಸ್ಯಾ
ದಿಕತರಸ್ಯಹಯಾವಯೋಸ್ಸಮವೀರ್ಯಯೋಃ || ಸಲಕ್ಷ್ಯತೇಜಯೋನೋವಾವಿರಮತ್ಸಫಲೋರಣಃ || ೧೫ ||
ನತದ್ವಾಕ್ಯಂಜಗ್ಮಹತುರ್ಬದ್ಧವೈರೌನ್ಯವಾರ್ಥವತ್ | ಅನುಸ್ಮರಂತಾವನೋನ್ಯಂದುರುಕ್ತಂದುಮ್ಕೃ

ಕೃತ್ಯಾ-ಕೇಳಿ, ಭುವಃ-ಭೂವಿಯ, ಭಾರಂ-ಮೊರೆಯನ್ನು, ಹೃತಂ-ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಮೇನೇ-ತಿಳಿದನು || ೧೦ || ಸ
ಯಮನಂದನಃ-ಆ ಬಲರಾಮನು, ಮೃಧೇ-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನಯೋಃ-ಭೀಮನೂ ದುರ್ಯೋಧನನೂ, ಗದಾಭ್ಯಾಂ-
ಗದಾಯುಧಗಳಿಂದ, ಯುಧ್ಯತೋಸ್ತತೋಃ-ಕಾಳಗಮಾಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಪಾರಯಿಷ್ಠ್ಯ-ತಪ್ಪಿಸಲ್ಪಡುವವನಾಗಿ, ವಿನಕನಂ-
ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವಂ ಕುರಿತು, ಜಗಾಮ-ತೆರಳಿದನು || ೧೧ || ಯುಧಿಷ್ಠಿರಸ್ತು-ಧರ್ಮರಾಯನೂ, ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನಾವಪಿ-ಕೃಷ್ಣನೂ
ಅರ್ಜುನನೂ, ಯಮೌ-ನಕುಲ ನಹದೇವರೂ, ತಂ-ಆ ಬಲರಾಮನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಅಭಿವಾದ್ಯ-ನಮಸ್ಕಾರವಂಗೆ
ಯುದ್ಧ, ಕಿಂವಿವಕ್ಷುಃ-ಏನನ್ನು ಹೇಳಲಿವೇಚ್ಛಿಸುವನಾಗಿ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಅಗತಃ-ಬಂದಿರುವನೋ ಎಂದು, ತೂಪ್ಪಿಂಕಂ-ಸಮಸ್ಥನೆ,
ಅಭರ್ವ-ಆದರು || ೧೨ || ಗದಾಪಾಣೀ-ಗದೆಗಳು ಕೈಗಳಲ್ಲಿಉಳ್ಳಂಥಾ, ಸುಂಠಬೃಧಿ-ಸನ್ನದ್ಧರಾದಂಥಾ, ವಿಜಯೈಃ-ಜಯವ
ನ್ನು ಬಯಸುವಂಥಾ, ಉಭೌ-ಈವರನ್ನೂ, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ-ಆಶ್ಚರ್ಯಕರಂಗಳಾದ, ಮಂಠಲಾನಿ-ಸುತ್ತು
ಗಳನ್ನು, ಚರಂತಾ-ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು, ಇದಂ-ಈ ಮಾತನ್ನು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು || ೧೩ || ಜೇರಾರ್ಜು-
ಎತ್ತಿಮರ್ಯೋಧನರಾಯನೇ, ಹೇ ವೈಕೋದರ-ಎಲಾ ಭೀಮನೇ, ವೀರೌ-ಕೊರರಾದ, ಯುವಾಂ-ನೀವೀರ್ಮರೂ, ತುಲ್ಯಬಲೌ-
ಸಮಾನವಾದ ಬಲವುಳ್ಳವರಾಗಿರುವಿರಿ. ನಿವ್ಯಾರ್ವರೋಳು, ಏಕಂ-ಒರ್ವನಾದ ಭೀಮನನ್ನು, ಪಂಶ್ಚಾಭಿಕಂ-ಬೇಡಬಲದಿಂದ
ಹುಚ್ಚಾಡವನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಮನ್ಯೇ-ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವೆನು || ೧೪ || ತಸ್ಯಾ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಸಮವೀರ್ಯಯೋಃ-ಸರಿಯಾದಬ
ಲವುಳ್ಳ, ಯುವಯೋಃ-ನಿವ್ಯಾರ್ವರಲ್ಲಿ, ಇಹ-ಇಲ್ಲಿ, ಏಕತರಸ್ಯ-ಒಬ್ಬನಿಗೆಮಾತ್ರವೇ, ಜಯೋವಾ-ಗೆಲ್ಲಿಕೆಯಾದರೂ, ಅನೋಽ
ವಾ-ನೋಉವಿಕೆಯಾದರೂ, ಸಲಕ್ಷ್ಯತೇ-ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಫಲಃ-ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದ, ರಣಃ-ಯುದ್ಧವು, ನಿರಮತ-ನಿಂತು
ಹೋಗಲಿ || ೧೫ || ನೃಪ-ಪರೀಕ್ಷಿದಾರನೇ, ಅರ್ಥವತ್-ಅರ್ಥವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ, ಅನೋನ್ಯೈಃ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಎಂದಂಕೂಂ

ನಃ ಪ್ರಭಾಸ ತೀರ್ಥವನೆಯ್ವಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕೌರವ ಪಾಂಡವರ ಯುದ್ಧದೊಳು || ೧೦ || ಸಮಸ್ತ ಭೂಪತಿಗಳೂ
ಹತರಾದರೆಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂ ಪೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಕೇಳಿ, ಭೂಭಾರವು ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದಾ
ತಳಿಮ ಆಗ ರಣದಲ್ಲಿ ಗದೆಗಳಿಂ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಯುದ್ಧಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರಂ || ೧೧ || ಇ
ನ್ನು ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧವು ಸ್ಥಾಕೆಂದು ತಡೆಯಲೋನುಗ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು. ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನೂ
ನಕುಲಸಹದೇವರೂ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರೂ ಸಹ ರಾಮನಂ ನೋಡಿ ಅಭಿವಾದನಂಗೆಯ್ದು ಈಗ ಯಾವ ಆರ್ಥವಂ
ಪೇಳುವನೋ ಎಂಬ ಭಯದಿಂ ಸುಮ್ಮನೆ ಯಿದ್ದರು || ೧೨ || ಆಗ ರಾಮನು ಗಜಗಳು ಪಡಿದು ಯುದ್ಧಸ
ನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಜಯವನಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮಂಡಲಗತಿಗಳಿಂದ ರಣದಲ್ಲಿ ನಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಭೀಮ
ದುರ್ಯೋಧನರಂ ನೋಡಿ ಇಂತು ಪೇಳ್ವನೆಂದನು- || ೧೩ || ಎಲೈ ಅರಸಾದ ದುರ್ಯೋಧನನೇ ! ಎಲೈ ಭೀಮ
ನೇ ! ಕೇಳಿರಿ, ನೀವೀರ್ವರೂ ಸಮಾನ ಬಲವುಳ್ಳವರು, ಮತ್ತು ವೀರರಾದವರು, ನಿವ್ಯಾರ್ವರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ
ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯನಾದವನು. ಈ ದುರ್ಯೋಧನನು ನನ್ನ ಶಿವ್ಯರಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪನಾದವನೆಂದು ಕೂಡ ತಿಳಿಯುತ್ತಲಿ
ರುವೆನಾದ್ದರಿಂದ || ೧೪ || ಸಮಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ ನಿವ್ಯಾರ್ವರಲ್ಲಿ ಯಾರೋರ್ವರಿಗೂ ಯುದ್ಧದೊಳು ಜಯವ
ದರೂ ಪರಾಜಯವಾದರೂ ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಕಲವಾದವು ಸಾಕಾ, || ೧೫ || ಎಂದಂತೆ

ತಾನಿಚ ||೧೮|| ದಿಷ್ಟಂತದನುಮನ್ವಾನೋರಾಮೋದ್ವಾರವತೀಂಯಯಾಃ | ಉಗ್ರಸೇನಾದಿಭಿಃಪ್ರೀ
ತೈಷ್ಣಾಂ ತಿಭಿಸ್ಸಮುಪಗತಃ ||೧೯|| ತಂಘನರ್ಯಮಿಶಂಪ್ರಾಸ್ತವ್ಯಪಯೋಯಾಜಯಂ ಮುದಾ |
ಕ್ರತ್ವಂ ಗಂಕ್ರತುಭಿಸ್ಸರ್ವೇನಿವೃತ್ತಾಬಿಲವಿಗ್ರಹವಾ ||೨೦|| ತೇಭ್ಯೋವಿಶುದ್ಧಂವಿಜ್ಞಾನಂಭಗವಾಕ್ವೈ
ತರ್ಯಭುಃ | ಯನ್ಯೈವಾತ್ಮನ್ಯೋವಿಶ್ವಮಾತ್ಮಾನಂವಿಶ್ವಗಂವಿದುಃ ||೨೧|| ಸ್ವಕತ್ಸಾಸ್ತದ್ಭೃತ್ಸಾಸ್ತ
ತೋಜ್ಞಾತೇಬುಧುಸುಹೃದ್ವೃತಃ | ರೇಜಿಸ್ವಜ್ಯೋತ್ಸನ್ನಯಮೆಂದುಗ್ನುಪಾಸಾಸ್ಸುಪ್ತೃಲಂಕೃತಃ ||೨೨||

ಡ, ದುರುಕ್ತಂ-ಕೆಟ್ಟನುಡಿಯನ್ನೂ, ದುಷ್ಟತಾನಿಚ-ಕಡುಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ, ಅನುಸ್ಮರಂತಾ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುವರಾದ್ದರಿಂದ, ಬು
ದ್ಧವೈರಾ-ಸ್ಪೃಹವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಹಗೆತನವುಳ್ಳವರಾದ, ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನರು, ತದ್ವಾಕ್ಯಂ-ಆ ಒಲರಾಮನ ನುಡಿಯ
ನ್ನು, ನಜಗೃಹತುಃ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ||೧೮|| ರಾಮೇ-ಬಲಭನು, ತೇ-ಆ ಜಗಳನ್ನು, ದಿಷ್ಟಂ- ದೈವಕೃತವನ್ನಾಗಿ,
ಮನ್ವಾನಃ-ತಿಳಿಯುವನಾಗುತ್ತ, ದ್ವಾರವತೀಂ-ಕೂಸಧಲಿಯನ್ನು, ಯಯಾ-ಸೇರಿದನು. ಉಗ್ರಸೇನಾದಿಭಿಃ-ಉಗ್ರಸೇನರಾ
ಗುಸೇ ವೊದರಾದ, ಪ್ರೀತೈಃ-ಪ್ರೀತಮಪ್ರಂತಾದವರಾದ, ಜ್ಞಾತಿಭಿಃ-ಬಂಧುಗಳಿಂದ, ಸಮುಪಗತಃ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆಬಂದುವಿಚಾರಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ||೧೯|| ಋಷಯಃ-ಕೌಸಕಾದಿಗಳು, ಪ್ರಸಃ-ಮರಳಯೂ, ನೈಮಿಷಂ-ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು, ಪ್ರಾ
ಪ್ತಂ-ಬಂದಂಥಾ, ಕ್ರತ್ವಂ-ಗಂ-ಯಜ್ಞಮೂರ್ತಿಯಾದಂಥಾ, ನಿವೃತ್ತಾಬಿಲವಿಗ್ರಹಂ-ತೀರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಜಗಳಗಳಿಲ್ಲಂಥಾ, ತಂ-
ಆ ಬಲರಾಮನನ್ನು, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಸರ್ವೇ-ಎಲ್ಲರೂ, ಕ್ರತುಭಿಃ-ಯಾಗಗಳಿಂದ, ಅಯಾಜಯ-ದೇವಪೂಜೆಯಂ
ಮಾಡಿಸಿದರು ||೨೦|| ಯನ್ಯೈವ-ಯಾವುದರಿಂದಲೇ, ಆತ್ಮನಿ-ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನುವಿನಲ್ಲಿ ಅದೋವಿಶ್ವಂ ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೂ, ಆ
ತ್ಮಾನಂ-ಆತ್ಮವಸ್ತುವನ್ನು, ವಿಶ್ವಗಂ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿಇರುವವನ್ನಾಗಿಯೂ, ವಿದುಃ-ತಿಳಿಯುವರೋ, ತೇ-ಅಂಥಾ,
ಕುದ್ಧಂವಿಜ್ಞಾನಂ-ನಿರ್ದುಲವಾದ ಕಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ತೇಭ್ಯಃ-ಅವರುಗಳಿಗೆ, ವ್ಯತರಲೆ-ಕೊಟ್ಟನು ||೨೧|| ಸಪತ್ನಾ-ತನ್ನ
ಮತೆಯಾದ, ರೇವತೀದೇವಿಯೊಡನೆ, ಅವಭೃಥನಾಶ್ಚ ತೇ-ಯಜ್ಞಮಂಗಳ ಸ್ನಾನವಂ ಗೆಯ್ದವನಾಗಿ, ಸುವಾಸಾಃ-ಉತ್ತಮವ
ಸ್ತ್ರಗಳಿಲ್ಲವನೂ, ಸುಷ್ತ-ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಅಲಂಕೃತಃ-ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ ಆಗಿ, ಜ್ಞಾತೀಬಂಧುಸುಹೃದ್ವೃತಃ-ಡಾಯಾದರಿಂದ
ಲೂ ನಂಟರಿಂದಲೂ ಮಿತ್ರರಿಂದಲೂ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಸವಾಸಾಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಸ್ತ್ರವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಸುಷ್ತು-ಚೆನ್ನಾಗಿ,
ಅಲಂಕೃತಃ-ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಂಯಃ-ಇಂದ್ರನು, ಸ್ವಜ್ಯೋತ್ಸನ್ನಯೇವ-ತನ್ನ ಬೆಳದಿಂಗಳೊಡನೆಯೇ
ತೆಯೇ, ರೇಜೀ-ಬೆಳಗಿದನು ||೨೨|| ಬಲಕಾಲಿನಃ-ಬಲದಿಂದೊಪ್ಪುವಂಥಾ, ಅನಂತನ್ಯ-ನಾಕವಿಲ್ಲವ ಸಂಕರ್ಷಣರೂಪನಾದ, ಅ

ರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ರಾಮನಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ನೆಪ್ಪುವಾದ ವಾಕ್ಯಮ ಕೇಳಿ ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನರು ಪರಸ್ಪ
ರವಾಗಿ ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ದುರ್ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ದುಷ್ಟತ್ಯಂಗಳಂ ಸಹಿಸ್ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ವೈರದಿಂದ
ಬದ್ಧರಾಗಿಯೇ ಆ ಶ್ರೀ ರಾಮನ ವಾಕ್ಯವನಂಗೀಕರಿಸಿದವರಾಗೆಲ್ಲವು ||೧೮|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ರಾಮನು ಭೀ
ಮದುರ್ಯೋಧನರು ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸದೆ ಮರಳಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗುತ್ತಲೂ ಅವರಪ್ರಾ
ಚೀನ ಕರ್ಮಫಲವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ದ್ವಾರಕಾಪುರಪನೆಯಿದ್ದ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಉಗ್ರಸೇನಮೊದಲಾದ ಬಂಧುಗ
ಳೊಡನೆ ಸೇರಿದನು ||೧೯|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವನೆಯಿದ್ದವನಾಗಿ ಯಜ್ಞಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸ
ಮಸ್ತ ಯುದ್ಧ ವ್ಯಾಪಾರಮಂ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೀ ರಾಮನಿಂದ ಅಲ್ಲಿರ್ಧ ಋಷಿಗಳು ಸಮಸ್ತ ಕ್ರತುಗಳನ್ನೂ
ಮಾಡಿಸಿದರು ||೨೦|| ಅಗ ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಶ್ರೀ ಬಲರಾಮನು ಯಾವ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಅಧಿಷ್ಠಾನರೂಪವಾ
ದ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೂ ಆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸರ್ಯತ್ರ ಅನುವರ್ತಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಆತ್ಮನಂ ಸಹ ನೋ
ಡುವರೋ ಅಂತಾ ಪಡಿಸುದ್ಧವಾದ ಆತ್ಮನ ತತ್ವಜ್ಞಾನವಂ ಆ ಮುನಿಗಳಿಗೋಸುಗ ಉಪದೇಶಂಗೆಯ್ದನು ||೨೧||
ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಜ್ಞಾತಿಬಂಧು ಮಿತ್ರರಿಂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆಅವಭೃಥನಾ
ನಸುಗೆಯ್ದು ದಿವ್ಯ ವಸ್ತ್ರವನುಟ್ಟು ದಿವ್ಯಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಿತನಾಗಿ ಚಂದ್ರಿಕೆಯೊಡನೆ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಪತ್ನಿಯೊ
ಡನೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು ||೨೨|| ಎಲೈ ಅರಸೇ ಕೇಳು ಬಲಮತನಾದ ಅನಂತನಾದ ಅಪ್ರಮೇಯನಾದ ಮಾಯೆಯಂ

ಈ ದೃಗ್ವಿಧಾನೈಸಂಖ್ಯಾನಿಬಲಸ್ಯಬಲಶಾಲಿನಃ | ಅನಂತಸ್ಯಾಪ್ರಮೇಯಸ್ಯಮಾಯಾಮರ್ತ್ಯಸ್ಯಸಂತಿ
ಹಿ ||೨೩|| ಯೋನುಸ್ಮರತಿರಾಮಸ್ಯಕರ್ತೃಣ್ಯದ್ಭುತಕರ್ಮಣಃ | ಸಾಯಂಪ್ರಾತರನಂತಸ್ಯವಿಷ್ಣೋಸ್ಸ
ದಯಿತೋಭವತಿ ||೨೪||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ವಿಕೋನಾಶೀತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಕುಚೇಲೋಪಾಖ್ಯಾನಕಥಾಮಂತ್ರಂಭಃಪ್ರತಿ-

ರಾಜಾ | ಭಗವತ್ಯಾನಿಚಾನಾನ್ಯಾನಿಮುಕ್ತುಂದಸ್ಯಮಹಾತ್ಮನಃ | ವೀರಾಣ್ಯನಂತವೀರೈರಸ್ಯಶೋ

ಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ-ದಿಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಕವಲ್ಲದೆ, ಮಾಯಾಮರ್ತ್ಯಸ್ಯ-ವಂಚನೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವ, ಬಲಸ್ಯ-
ಬಲರಾಮನ, ಅನಂಖ್ಯಾನಿ-ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ, ಈ ದೃಗ್ವಿಧಾನಿ-ಇಂಥಾಬಗೆಯ ಛ ಕೆಲಸಗಳು, ಒರುವವಲ್ಲವೆ ||೨೩|| ಯಃ-ಯಾ
ವಪುರಾಪ್ತನು, ಅದ್ಭುತಕರ್ಮಣಃ-ಅಶ್ವರ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳುಳ್ಳ, ವಿಷ್ಣೋಃ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ, ಅನಂತಸ್ಯ-ನಾಶರಹಿತನಾದ ಕೇಷನಾಗಿ
ರುವ, ರಾಮಸ್ಯ-ಬಲದೇವನ, ಕರ್ಮಾಣಃ-ಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ಯಃ-ಯಾವ ಪುರುಷನು, ಸಾಯಂಪ್ರಾತಃ-ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ
ಸಲ್ಲಿಯೂ, ಅನುಸ್ಮರತಿ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನೋ, ಸಃ-ಆ ಮನುಷ್ಯನು, ವಿಷ್ಣೋಃ-ನಾರಾಯಣನಿಗೆ, ದಯಿತಃ-ಪ್ರಿಯನಾ
ದವನು, ಭವೇತ್-ಆದಾನು ||೨೪||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥ ಬೋಧಿನಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸ್ಕಂಧದೊಳು

೭೯ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುಮೆ.

೧೦ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದ ಬೇಕೆ.

ಪ್ರಭೋ-ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ, ಭಗವಾಃ-ಪ್ಲಾನೈರ್ವೈಯ್ಯಮುಳ್ಳ ಶುಕಮುನಿಯೇ! ಅಹಂ-ನಾನು, ಅನಂತವೀರೈರಸ್ಯ-ಅವ
ರಿಮಿತಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಮಹಾತ್ಮನಃ-ಮಹಾನುಭಾವನಾದ, ಮುಕ್ತುಂದಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ, ಅನ್ಯಾನಿ-ಇತರಗಳಾದ, ವೀರಾರ್ಣವ-ಸಾ

ಮನುಷ್ಯರೂಪವಂತಾಳಿರುವ ಶ್ರೀಬಲಭದ್ರನ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಲ್ಲವೆಯಿರುವ ದಿವ್ಯಚರಿತ್ರಗಳು ಅನೇಕಂಗಳಿವೆ||೨೩||
ಯಾವಪುರುಷನು ಅಶ್ವರ್ಯಕರಂಗಳಾದ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳೆಲ್ಲ ಶ್ರೀರಾಮನ ದಿವ್ಯಚರಿತ್ರಂಗಳಂ ಸಾಯಂಪ್ರಾತಃ
ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುವನೋ ಅವುರೂಪನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾಗುವನು. ||೨೪||

ಇಂತು ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕಾರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪಾ

ರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀ

ಮನ್ಮಥೇಶ್ವರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ವಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾ

ಣದಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ೭೯ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು;

೧೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ | ಅಧಾಶೀತಮೇಕೈಶ್ಚಶ್ರೀದಾಮಾನಂಗೃಹಾಗತಂ | ಸಂಪೂಜ್ಯಪೃಚ್ಛದ
ರ್ಥೇಪ್ನುಂಗುರುವಾಸಕಥಾಂಮುದಾ ||೨೫|| ಏಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಗೃಹವನೆಯಿ
ರುವ ಧನವನಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಮಿತ್ರನಾದ ಶ್ರೀದಾಮಾನಂಪೂಜಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವನಂಕಾರಿತು ಗುರುಗೃಹವಾಸ
ದವೃತ್ತಾಂತವಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನೆಂದು ಶ್ರೀಶುಕಾಚಾರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕಾರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವವಂದೆನೆ-
ಮೊದಲು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಬಲರಾಮನಚರಿತ್ರಂಗಳಂಕೇಳಿ ಮರಳಿಯೂಶುಕಮುನಿಯಂಕಾರಿತು ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನ ಚರಿತ್ರಂಗಳಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನು- ಎಲೈಸಮರ್ಥನಾದ ಶುಕಮುನಿಯೇ! ಮಹಾತ್ಮನಾದಲಿಮಿತನಾಮಧ್ಯಾಃ

ತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂಪ್ರಭೋ||೧||ಕೋನುಕುತ್ರಾಸ್ಯಕೃದ್ಭ್ರೂನ್ಮತ್ಪ್ರಮಣೋಕ್ತನತ್ಯಧಾಃ|ವಿರಮಿತೇ
ವಿಶವಪ್ನಿಷ್ಠಾವಿಪಣ್ಣಿಕಾಮನೂರ್ಮಣೈಃ||೨||ಸಾವಾಗನಂತಸ್ಯಗುಣಾಃ|ಗೃಣೀತೇಕರಾಚತತ್ಕೃತ್ಯಕರೌ
ಮನಶ್ಚ|ಸ್ಮರೇದ್ವಸಂತಂಸ್ಥಿರಜಂಗಮೇಷುಕುಣೋತಿತತ್ಪ್ರಣ್ಯಕಥಾಸ್ಸರ್ಕಣಃ||೩||ಶಿರಸ್ತತಸ್ಯೋಭಯ
ಲಿಂಗಮಾನಮತ್ತಪವಯತ್ಪ್ರತ್ಯತೀತದ್ಧಿಚಕ್ಷುಃ|ಅಂಗಾನಿವಿಪ್ಲೋರಧತಜ್ಜನಾನಾಂಪಾದೋದಕಂಯಾನಿ
ಭಜಂತಿನಿತ್ಯಮ್||೪||ಶ್ರೀಸೂತಃ|ವಿಷ್ಣುರಾತೇನಸಂಪೃಪ್ತೋಭಗವಾಃ|ಬಾದರಾಯಣಿಃ|ವಾನುಸಿವೆಭಿ
ಗವತಿನಿಮಗ್ನಹೃದಯೋಬ್ರವೀತ್||೫||ಶ್ರೀಕುಕುಃ||ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಸೀತ್ಸಮೀಕಚ್ಚಿದ್ಬ್ರಹ್ಮ|ಹೃದೋಬ್ರಹ್ಮ

ಮುರ್ದಗೈಃ, ಯಾನಿ-ಯಾವವಿರಮವೋ, ತಾನಿ-ಅವುಗಳನ್ನು, ಕೋ-ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ, ಇಚ್ಛಾಮಿ-ಬಯಸುವೆನು||೧||ಬ
ಹ್ಮ-ಶುಕಮುನಿಯೇ, ಕಾಮಮಾರ್ಗಣೈಃ-ಮನ್ಯುಧ ಬಾಣಗಳಿಂದ, ವಿವಣ್ಣಿ-ವಿವಾದಗೊಳ್ಳುವನಾದ, ವಿಶೇಷಜ್ಞಃ-ವಿಶೇಷ
ಜ್ಞಂ ಬಲ್ಲವನು, ಕೋನು-ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನುತಾನೆ, ಉತ್ತಮರೋ-ಕನತ್ಯಧಾಃ-ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ, ಕೋಂಡಾದಲ್ಪಬ್ರಹ್ಮ, ಕೃ
ದ್ಭ್ರೂನ್ ಪುಣ್ಯಚರಿತಗಳನ್ನು, ನಕ್ಯತೇ-ಒಂದುನಲು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ವಿರಮೇತ-ಬಿಟ್ಟಾನು||೨|| ಯಾ-ಯಾವುದು, ಅನಂತ
ತಸ್ಯ-ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಗುಣಾಃ-ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಗಳನ್ನು, ಗೃಣೀತೇ-ಹೇಳುವುದೋ, ಸಾವಾಕ್-ಅಮನಾಲಗಯು, ತತ್ಪರ್ವಕಕಾ
ಯ-ಆ ಭಗವಂತನ ಕೆಲಸಗಳೆಂಮಾಡುವವೇ, ಕರೌ-ಕೈಗಳು, ಸ್ಥಿರಜಂಗಮೇಷು-ಅಚರಚರಂಗಳಲ್ಲಿ, ವಸಂತಂ-ಅಂತರ್ಯಾಮಿ
ಯಾಗಿರುವ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು, ಯತೇ-ಯಾವುದು, ಸ್ಮರೇತೇ-ಸಿವವುಗೊಳ್ಳುವುದೋ, ತಪೇ-ಅದು, ಮನಃ-ಹೃದಯದ, ಯಃ-ಯಾವು
ದು, ತತ್ಪ್ರಾಣ್ಯಕಥಾಃ-ಆ ವಿಷ್ಣುವಿನಶ್ರೇಯಸ್ಕರಗಳಾವ ಶೀಲಾರ್ವಣನಗಳನ್ನು, ಶ್ರುಣೋತಿ-ಕೇಳುವುದೋ, ಸಃ-ಆದು, ಕರ್ಣಃ-
ಕಿವಿಯು||೩|| ತಸ್ಯ-ಆ ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಉಭಯಲಿಂಗಂ-ಚರಾಚರರೂಪವನ್ನು, ಆನಮೇತೇ-ಯಾವುದು ಪೋಷಿಸುವುದೋ, ತ
ತ್ಪ್ರ-ಅದೇ, ಶಿರಃ-ತಲೆಯನಿಸುವುದು, ಯತೇ-ಯಾವುದು, ಕೃಷ್ಣತಿ-ಆ ವಿಷ್ಣುರೂಪವಂ ನೋಡುವುದೋ, ತದ್ಧಿ-ಅದೇಯಜ್ಞಃ,
ಚಕ್ಷುಃ-ಕಣ್ಣಾಗಿರುವುದು, ಯಾನಿ-ಯಾವವು, ಅಥ ಮಂಗ-ಕರವಾದ, ವಿಪ್ಲೋ-ನಾರಾಯಣನ, ತಜ್ಜನಾನಾಂ-ಅತನ ಭಕ್ತ
ರಾದವರ, ಪಾದೋದಕಂ-ಚರಣತೀರ್ಥವನ್ನು, ಸಿತ್ಯಂ-ಯಾವಾಗಲೂ, ಭಜಂತಿ-ನೇವಿಸುವವೋ, ತಾಸ್ಯೇವ-ಅವೇ, ಅಂಗಾ
ನಿ-ಅವಯವಂಗಳೆನಿಸುವವು||೪|| ವಿಷ್ಣುರಾತೇನ-ಸರೀಕ್ಷಿತನಿಂದ ಸಂಪೃಪ್ತಃ-ಹೀಗೆಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ,
ಬಾದರಾಯಣಿಃ-ವ್ಯಾಸಪುತ್ರನಾದ ಶುಕನು, ಭಗವತಿ-ಪಡುಪ್ಪಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ, ವಾನುಜೇವೇ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ನಿಮಗ್ನ
ಹೃದಯಃ-ಮುಳುಗಿದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅಬ್ರವೀತೇ-ನುಡಿದನು||೫|| ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ತಮಃ-ವೇದವಂ ಚನ್ನಾಗಿಬಿಟ್ಟವನಾದ, ಕ

ಪುತ್ರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನ್ಯಗಳಾದ ಚರಿತಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣಂಗೈಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುವನು||೧||ಮನ್ಯುಧಬಾಣಂಗಳಂ
ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖವನೆಯ್ದಿ ಸತ್ಕಾರ್ತಾಪದಿಂ ಸಾರ್ವಜ್ಞನಾಗಿರುವ ಯಾವಪುರುಷನು ಶ್ರೀಹರಿಯು ಮನೋಹರಂಗಳ
ಲಾದ ವಿಷಯವೈರಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಧನಂಗಳಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಒಂದುಬಾರಿ ಶ್ರವಣಂಗೈಯ್ದು ಇನ್ನು ಸಾಕೆಂದು ತೃಪ್ತ
ಯಂ ಪಡೆಯುವನು||೨|| ಮತ್ತು ಪುರುಷನು ಯಾವವಾಕ್ಯದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಗುಣಂಗಳಂ ಸ್ತುತಿಸುವನೋ
ಅನೇಕುತ್ಪ್ರವೃತ್ತವಾದವಾಕ್ಯ, ಯಾವಹಸ್ತಂಗಳು ಹರಿಯಪೂಜೆಯಂಗೈಯ್ಯವೋ ಅವೇ ಉತ್ತಮಹಸ್ತಂಗಳು
ಯಾವಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಾನರಜಂಗಮಂಗಳಾದ ಸರ್ವಭೂತಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯಂ
ಸ್ತುತಿಸುವುದೋ ಅದೇಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮನಸ್ಸು. ಯಾವಶೋತ್ರವು ಅವಾಗುದೇವನ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಂಗಳಂ ಕೇಳುವು
ದೋ ಅದೇಧನ್ಯವಾದ ಶೋತ್ರವು||೩|| ಮತ್ತು ಯಾವಶಿರಸ್ಸು ಸ್ಥಾನರಜಂಗಮಂಗಳೆಂದು ಉಭಯರೂಪವಾಗಿ
ರುವ ಜಗತ್ತೇ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ಮನಸ್ಕರಿಸುವುದೋ ಅದೇಉತ್ತಮವಾದಶಿರಸ್ಸು. ಯಾವನೇತ್ರ
ವು ಅಂತಾಶ್ರೀಹರಿಯ ಮೂರ್ದಿಯೆಂದು ಅದಂನೋಡುವುದೋ ಅದೇ ಉತ್ತಮವಾದ ನೇತ್ರವು. ಯಾವಲಿಂಗ
ಳು ಶ್ರೀಹೇಭಕ್ತರ ಪಾಮೋದಕವಂ ಧರಿಸುವವೋ ಅವೇ ಉತ್ತಮಂಗಳಾದ ಲಿಂಗಂಗಳು||೪|| ಈರೀತಿಯಾಗಿ
ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೈಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಶ್ರೀಕುಕುಮುನಿಯು ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀವಾ
ನುಜೇವನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಮನವಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಈರೀತಿಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದೆನೆ||೫|| ಎಲೈ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ!

ವಿತ್ತಮಃ | ವಿರಕ್ತಃ ಕಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಮಪ್ರಕಾಂತಾತ್ಮಾ ಜಿತಂದ್ರಿಯಃ ||೬|| ಯದ್ಯಚ್ಛಯೋಪಪನ್ನಃ ನ
ವರ್ತಮಾನೋಗೃಹಾಶ್ರಮೀ | ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಕುಚೇಲಸ್ಯ ಕುಶಿಕ್ಷಾಮಾಚತಃ ವಿಧಾ ||೭|| ಪತಿವ್ರತಾಪ
ತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾ ಯತಾವನನನಸಾ | ದಾರಿದ್ರ್ಯಾತ್ಸೀದಮಾನಾ ನಾಪಮಾನಾ ಭವಾ ದ್ಯುಚ ||೮|| ನನುಬ್ರ
ಹ್ಮಾ ಭಗವತಸ್ಸ ಖಾನಾ ಹ್ಯಾಚ್ಛ್ರಯಃ ಪತೇ | ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶ್ಚ ಕರಣ್ಯಶ್ಚ ಭಗವಾನ್ ಸಾತ್ವತೇಂಕತೇ ||೯||
ತಮುಪ್ಪೇಹಮಹಾಭಾಗಸಃ ಧೂನಾಂಚಪರಾಯಣಮ್ | ದ ಸ್ಯತಿದ್ರವಿಣಂಭೂಷಿಸೀದತೇಕುಟುಂಬಿ
ನ ||೧೦|| ಅಸ್ತೇಧುನಾದ್ವಾರವತ್ಯಾಂಭೋಜವೃಷ್ಣಾಂಧಕೇಶ್ವರಃ | ಸ್ಮರತಃ ಪಾದಕಮಲಮಾತ್ಮಾನ

ಶ್ಚಿದ್ವ್ಯಾಪ್ತಃ ಓರ್ವವಿಪ್ರನು, ಕೃಷ್ಣನ -ವಾನುಜೇವಂಗೆ, ನಖಾ-ಗೇಯನು, ಅಸೀತೇ-ಅಗಿದ್ದನು. ಅವನು, ಕಂದ್ರಿ
ಯಾರ್ಥೇಷು-ಕಲ್ಪಾದಿ ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ, ವಿರಕ್ತಃ-ಬಯಕುಳ್ಳವನು, ಪ್ರಕಾಂತಾತ್ಮಾ-ನಮಾಹಿತಮನಸ್ಸನು, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ-
ಗೆಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟಿರಣಂಗಳುವನು ||೬|| ಯದ್ಯಚ್ಛಯಾ-ಸ್ವೇಚ್ಛಯಿಂದ, ತಾನಾಗಿ-ಉಪಪನ್ನೇನ-ಬಂದ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ, ವರಮಾನಾ-
ಜೀವಿಸುವನಾದ. ಗೃಹಾಶ್ರಮೀ-ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದನು, ಕುಚೇಲಸ್ಯ-ಕುಶ್ಲಿರವಾದವನು, ವಿಶ್ವ, ತಸ್ಯ-ಅಬ್ರಹ್ಮ
ಣನ, ಭಾರ್ಯಾಚ-ಪಂಡಿತಿಯೂ, ತಥಾವಿಧಾ-ಅಂಥಾ ಬಗೆಯುಳ್ಳವಳೇ, ಕುಶಿಕ್ಷಾಮಾಚ-ಹನಿಸಿಂದ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದವಳು ||೭|| ಪ
ತಿವ್ರತಾ-ಗಂದನಸೇವೆಮೇ ನಿಯಮವಾಗಿಳ್ಳ, ಸಾ-ಅಕೆಯು, ಮಾಗ್ಯತಾ-ಬಾಡಿದ, ಮನೇನ-ಮುಖಮೊದನೆ, ಪತಿಂ-ಗಂದ
ನಂಕೂತು, ಪ್ರಾಪ್ತ-ನುಡಿದಳು, ದಾರಿದ್ರ್ಯಾತ್-ಬಡತನದ ಹಸಯಿಂದ, ಸೀದಮಾನಾ-ಕಪ್ಪಿಸುತ್ತಿರ ವಳಾದ, ಸಾ-ಅಕೆಯು, ವೇ
ವಮಾನಾ-ನಡುಗುತ್ತಿರುವಳಾಗಿ, ಅಭಿಗಮ್ಯಚ-ಇದಿರಿಗೊಬಂದು ||೮|| ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ಭಗವತೇ-ಪೂಜ್ಯನಾದ, ಶ್ರಿ
ಯಃಪತೇಃ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಯೊಡೆಯನಿಗೆ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸಖಾನನು-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ನೇಹಿತನಲ್ಲವೆ, ಭಗವಾನ್-ಕಡ್ಡುಣೈಶ್ವರ್ಯಪೂರ್ಣನಾದ, ಸಾ
ತ್ವತಾಂಪತಿ-ಯಾದವರಿಗೊಡೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನೂ, ಕರಣ್ಯಶ್ಚ-ನಂಬಿದವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು
ವನೂ ಅಲ್ಲವೆ ||೯|| ಮಹಾಭಾಗ-ಅಧಿಕ ಪೂಜ್ಯತೆಯುಳ್ಳವನೇ, ತಂ-ಅ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉಪೇಹ-ಸವಿಸಿಸಿಹೋಗು, ಸಾಧೂ
ನಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ, ಪರಾಯಣಂ-ಉತ್ತಮಗತಿಯೋಲದ ಕೃಷ್ಣನು, ಸೀದತೇ-ಹಿಡಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕುಟುಂಬೀ-ಗೃಹಸ್ಥ
ನಾದ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಭೂಷಿಸದ್ರವಿಣಂ-ಬಹುಭವನನ್ನು, ದಾಸ್ಯತೆ-ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ||೧೦|| ಅಧುನಾ-ಈಗ, ದ್ವಾರವತ್ಯಾಂ-ಕೂಸ
ಲೀನಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಭೋಜಮೃಷ್ಣಾಂಧಕೇಶ್ವರ-ಯಾದವಜಾತಿಯವರಿಗೊಡೆಯನಾಗಿ, ಅಸ್ತೇ-ಇರುವನು, ಜಗದ್ಗುರುಃ-ವ್ರಪಂಚ
ಕ್ಕೆ ಪೂಜ್ಯನು, ಪ ಕೃಷ್ಣನು, ಪಾದಕಮಲಂ-ತನ್ನ ಅಡಿದಾವರೆಯನ್ನು, ಸ್ಮರತಃ-ನನುಗುಳ್ಳವನಿಗೆ, ಆತ್ಮಾನಮಪಿ-ತನ್ನ
ಸೊಕ್ಕೂಡ, ಯಚ್ಛ್ರೀ-ಕೊಡುತ್ತಿರುವನು, ಭಜತಃ-ಸೇವಕಂಗೆ, ಅತ್ಯರ್ಥೇಷ್ಯಾತ್-ಅಧಿಕಮನೋರಥಂಗಳಾದ, ಅರ್ಥಕಾ

ಕೇಳು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿ ವಿಷಯಭೋಗಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಉಪಕಂಡಿಯುಕ್ತ
ವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ||೬|| ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುವವನಾದರೂ ದೈವಯೋಗದಿಂದ
ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಆರ್ಥದಿಂದಲೇ ಜೀವಿಸುವವಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮಿತ್ರನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೀದಾಮೋಂಬ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೋರ್ವನಿದ್ದನು. ಕುಚೇಲನೆಂಬ ನಾಮಾಂತರವುಳ್ಳ ಅವನಿಗೆ ಅಪೇರಿತಿಯಾಗಿ ವೈರಾಗ್ಯಾದಿ ಗುಣ
ಸುಪನ್ನಳಾದ ಪತ್ನಿಯೂ ಇದ್ದಳು ||೭|| ಹೀಗಿರಲಾ ಬಂದುನಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವ್ರತೆಯಾದ ಅಕುಚೇಲನ ಪತ್ನಿ
ಯು ದೈವಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿರುವ ಭೋಜನ ದ್ರವ್ಯವದ ಪತಿಯೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಿ ತಾನು
ಹ್ವಾತ್ತಿನಿಂದ ಜೀರ್ಣಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪತಿಯಂ ಭೋಗಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥಳಾಗಿ ಭಯಂಕರಂಕಿಸು
ತದರಿಂದನಾದ ಆ ಕುಚೇಲನನೆಯೊ ಬಣಗುತಲಿರುವ ಮುಖದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದಳೆಂತೆನೆ ||೮|| ಅತ್ತ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೇ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರೀತಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನಾದ ಕರಣಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ ಯಾದ
ವರಿಗೊಡೆಯನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಪೂಜ್ಯನಾದ ನಿನಗೆ ಮಿತ್ರನಾಗಿರುವ ನಲ್ಲವೆ ||೯|| ಮಹಾಭಾಗ, ಸಜ್ಜನಿಗೆ
ಪರಮಗತಿರೂಪನಾದ ಮಿತ್ರನಾದ ಅಂತಾ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನಯ್ಯವನಾಗು. ಆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಕುಟುಂಬಿ
ಗಿಯೂ ದೀನನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನಗೆ ಬಹು ದ್ರವ್ಯಂ ಕುಡುವನಾಗುತ್ತಾನೆ ||೧೦|| ಭೋಜರು ಕೃಷ್ಣನು

ಮುಖ್ಯಾಚ್ಛೇತಿ | ಕಿಮ್ವರ್ಧಕಾಮಾರ್ಜಜತೋನಾತ್ಯರ್ಥೀಷ್ಣಾ ಜಗದ್ಗುರುಃ ||೧೧|| ಏವಂಸಭಾರ್ಯ
ಯಾವಿಪುಂಸುಕುಶಲಪಾದ್ರಿಫಿತೋಮೃದು | ತಯಂಹಿವರಮೂಲಭುತಮಶ್ಲೋಕದರ್ಶನಮ್ ||೧೨||
ಇತಿಸಂಚಿತ್ಯಮನಸಾಗಮನಾಯಮತಿಸಂಘೇತಪ್ರಸುಪ್ತಪ್ರಾಯನುಸಿಂಚಿಸ್ತಥೇಕಲ್ಯಾಣಿದೀಯ
ತಾಮ್ ||೧೩|| ಯಾಚಿತಾಚಿತುರೋಮುಷ್ಪೀವಿಪ್ರಾಸ್ತಥುಕತಂಡುಲಾಃ | ಚೇಲಖಂಡನತಾಃ ಬ
ಧ್ಯಾಭರ್ತೃಪ್ರಾದಾದುಪಾಯನಮ್ ||೧೪|| ಸತಾನಾದಾಯವಿಪ್ರಾಗ್ಯೋಪ್ರಯಯೌದ್ವಾರಕಾಂಕಿಲ
ಕೃಷ್ಣಸಂದರ್ಶನಮಹ್ಯಾಕಥಂಸ್ಯಾದಿತಿಚಿಂತಯಾಃ ||೧೫|| ತ್ರೀಣಿಗುಲಾನ್ಯತೀಯಾಯತಿಸ್ತುಕಃ

ಪಾರ್ಥ-ಧನಗಳನ್ನೂ ಭೋಗಗಳನ್ನೂ, ಸಮಚ್ಛೇತಿಸಿಮು-ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ಏನು ||೧೧|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ ಭಾರ್ಯೆಯಾ-ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ
ಪ, ಮೃದ-ವೆಲ್ಲಗೆ, ಜಹುಕಿ-ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ, ಪ್ರಾರ್ಥಿತ-ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಸವಿಪ್ರ-ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಉತ್ತಮಶ್ಲೋ
ಕದರ್ಶನ-ಕೃಷ್ಣನು ನೋಡುವಿಕೆಯು, ತಯಂವರಮೋಲಭೋಹಿ-ಇದಮೇಲಾದ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲವೆ ||೧೨|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ,
ಮನಸಾ-ಅಂತರಂಗದಿಂದ, ಸಂಚಿಂತ್ಯ-ಚಿಂತಿಸಿ, ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡು, ಗವ ನಾಯ-ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ, ಮುಂದಿರಬೇಕೆ-ನಿಶ್ಚಯವೆಂಬ
ದಿದನು, ಕಲ್ಯಾಣಿ-ಕುಭವುಳ್ಳವಳೇ, ಗೃಹೇ-ಪುನೆಯಲ್ಲಿ, ಉಪಾಯನಂ-ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸತಕ್ಕ ದ್ರವ್ಯವು, ಸಿಂಚಿದಪ್ಯ
ಸ್ತಿ-ಕೊಂಚವಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ದೀಯತಂ-ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿ ||೧೩|| ಚತುರೋಮುಷ್ಪೀ-ನಾಲ್ಕುಹಿಡಿಯಾದ, ಪೃಥುಕತಂಡು
ಲಾಃ-ಅವಲಕ್ಕಿಯನ್ನು, ವಿಪ್ರಾನ್ಯಾಚಿತಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂ ಬೇಡಿತಂದು, ತಾಃ-ಆ ಅವಲಕ್ಕಿಯನ್ನು, ಚೇಲಖಂಡನ-ಅರಿವೆಯ
ಚಿಂದಿಯಿಂದ, ಬದ್ಧಾಽ-ಗಂಟುಕಟ್ಟಿ, ಭರ್ತೃ-ಗಂಡನಿಗೆ, ಉಪಾಯನಂ-ಕಾಣಿಕೆಯಂ ನೀಡತಕ್ಕದ್ರವ್ಯವನ್ನಾಗಿ, ಪ್ರಾದಾತ್-
ಚನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಳು ||೧೪|| ವಿಪ್ರಾಗ್ಯೋ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರವಣಾದ: ಸಃ-ಆ ಕುಚೇಲನು, ತಾಃ-ಆ ಯವಲಕ್ಕಿಯನ್ನು, ಅದಾ
ಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ದ್ವಾರಕಾಂ-ಕುಶಸ್ಥಲೀನಗರವನ್ನು, ಮಹ್ಯಂ-ನನಗೆ, ಕೃಷ್ಣ ಸಂದರ್ಶನಂ-ಕೃಷ್ಣನುನೋಡುವಿಕೆಯು,
ಕಥಂಸ್ಯಾದಿತಿ-ಹೇಗಾದೀತೆಂದು, ಚಿಂತಯಾಃ-ಯೋಚಿಸುವನಾಗಿ, ಪ್ರಯಯೌಕಿಲ-ಸೇರಿದವನಲ್ಲವೆ ||೧೫|| ವಿಪ್ರ-ಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣನು, ತ್ರೀಣಿಗುಲಾನಿ-ಕಾವಲು ಸೈನ್ಯಗಳಿಗಿರುವ ಮೂರುಸ್ಥಳಗಳನ್ನು, ತಿಸ್ತುಕಪ್ರಾಶ್ಚ-ಮೂರುಪಾಳಿ ಕಾದಿಗಳನ್ನೂ ಅ
ತೀಯಾಯ-ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು, ಸದ್ವಿಜಿ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಅಚ್ಯುತಧರ್ಮಣಾಂ-ವಿಷ್ಣು ಧರ್ಮಗಳೆಳ್ಳ, ಅಗ.

ಅಧಿಕರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಯಾಮಕವಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಈಗ ದ್ವಾರಕಾ ಪುರದಲ್ಲಿರುವನು. ಅವನ ಬಳಿಗೆ
ಹೋಗು, ಆ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದವು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವ ಪುರುಷರಿಗೆ ತನ್ನನ್ನೇ ಕುಡುತಲಿರುವನು ||೧೧||
ಇಂತು ಲೋಕ ಗುರುವಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನಂ ಭಜಿಸುವ ಪುರುಷರಿಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಾರಂ
ಗಳಾದುದರಿಂದ ಆತ್ಮಂತೇಪ್ಪಂಗಳಲ್ಲವೆ ಆರ್ಥಕಾಮಂಗಳ ನೀವನೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನಿದೆ, ಎಲೈ ಅರನೇ, ಕೇ
ಳು, ಆ ಕುಚೇಲನು ಈರ್ಷಿತಿಯಾಗಿ ಪತ್ನಿಯಿಂದ ಮೃದುವಾಗಿಯೂ ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವನಾಗಿ ||೧೨|| ಆಗ ಆ ಪುರುಷ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನಂಗೆಯ್ಯುವು ತನಗೆಉತ್ಕೃಷ್ಟಲಾಭವೆಂದು
ಮನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿ ದ್ವಾರಕಾಪುರವನೆಯ್ದಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದವನಾಗಿ ||೧೩|| ಪತ್ನಿಯಂ ಕುರಿತು ಎಲೈ ಭಾಗ್ಯವತಿ
ಯೇ, ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಉಪಹಾರವಾಗುವವಸ್ತುವು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದೆಯೋ, ಏನು, ಇದ್ದರೆ ಅ
ದಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವಳು ಗೆಂದು ಪ್ರೇಳಿದನು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪತ್ನಿಯು ಪತಿವಚನವಂ ಕೇಳಿ ಮನ
ಯೊಳಗೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದನೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಹಿಡಿ ಅವಲಕ್ಕಿಯಂ ಯಾ
ಚಿಸಿ ತಂದು ||೧೪|| ಒಂದು ಬೇರ್ಣವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಇದರನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸೆಂದು ಉಪಹಾರ
ದ್ರವ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಪತಿಯ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಆಗ ಕುಚೇಲನು ಅವಲಕ್ಕಿಯ ಗಂಟು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ದ್ವಾರ
ಕಾಪುರವನೆಯ್ದಿದನು ||೧೫|| ಆ ಮೇಲೆ ಕುಚೇಲನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡಗೂಡಿ ನನಗೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ (ದರ್ಶನವೆಂತಾ
ಗುವು) ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ ರೇಗರ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿರುವ ಮೂರು ನೇನಾ ಸಮೂಹಂಗಳೆಂ ಮೂರು ಕೋಂಟಿಗ

ಹ್ಯಾಶ್ಚ ಸದ್ವಿಜಃ | ವಿಶೌಗಮ್ಯಾಂಧವೃಷ್ಟಿನಾಂಗೈಹವ್ವಚ್ಛೇತಧ್ಯೇಣಾಮ ||೧೬|| ಗೃಹಂಧ್ಯೈ
ಷ್ವಸಹಸ್ರಾಂಶಾಂಮಹಿಷೀಣಾಂಹರದ್ವಿಜಃ | ವಿವೇಕತಮಂಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಗತೋಯಧಾ ||
ತಂವಿಲೋಕ್ಯಾಚ್ಯುತೋದೂರಾತ್ಪ್ರಿಯಾಪರೈಕಮಾಸ್ಥಿತಃ | ಸಹಸೋತ್ಸಾಯಚಾಭ್ಯೇತ್ಯದೋಭ್ಯಾಂ
ಪರೈಗ್ರಹೀನ್ಮುದಾ ||೧೭|| ಸಖ್ಯುಃಪ್ರಿಯಸ್ಯವಿಪ್ರಶ್ನಿರುಗಗಂಗಾತೀರ್ಸ್ವತಃ | ಪ್ರೀತೋವ್ಯಮುಂ
ಚದಬ್ಧಿಂದೂನ್ನತಾಭ್ಯಾಂಪುಷ್ಕರೇಕ್ಷಣಃ ||೧೮|| ಅಧೋಪವೇಶ್ಯಪರೈಕೇಸ್ವಯಂಸಖ್ಯುಸ್ಸಮರ್ಪಣಂ
ಉಪಹೃತ್ಯಾಪನಿಜ್ಯಾಸ್ಯಪಾದೌಪಾದಾವನೇಜನೀಃ ||೧೯|| ಅಗ್ರಹೀಚ್ಛಿರಸಾರಾಜಕಭಗವಾಃಲೋಕ
ಪಾವನಃ | ವ್ಯಲಿಂಪದ್ವಿವ್ಯಗಂಧನಚಂದನಾಗರುಕುಂಕುಮೈಃ ||೨೦|| ಧೂಪೈಸ್ಸುರಭಿಭೂತ |೦

ಮ್ಯಾಂ ಧವೃಷ್ಣೀನಾಂ-ಪ್ರವೇಶಿಸಕೂಡದ ಯಾದವಕುಲವಿಶೇಷದವರ, ಗೃಹೇಷು-ಮನಗಳಲ್ಲಿ, ||೧೬|| ಹರೇ-ಕೃಷ್ಣನ, ದ್ವೈ
ಷ್ವಸಹಸ್ರಾಂಶಾಂಮಹಿಷೀಣಾಂ-ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ ರಾಣಿಯರೊಳಗೆ, ಶ್ರೀಮತ್-ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳ, ವಿತಮಂ-ಗೃಹಂ-ಒಂದಾನೂ,
ಮ ಮನೆಯನ್ನು ವಿವೇಕಿಹೊಕ್ಕನು, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಗತೋಯಧಾ-ಮೋಕ್ಷದಲನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ
ದನು ||೧೭|| ಪ್ರಿಯಾಪರ್ಯಾಂಕಮಾಸ್ಥಿತಃ-ಪತ್ನಿಯಮಂಚದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ಅಚ್ಯುತಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ತಂ-ಅ ಕುಚೇಲನನ್ನು
ದೂರಾತ್-ದೂರದ ದನೆಯಿಂದ, ವಿಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸಹಸಾ-ಬೇಗನೇ, ಉತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ಅಭ್ಯೇತ್ಯ-ಇದಿರಿಗೆ-ಒಂದು, ಮು
ದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ದೋಭ್ಯಾಂ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ಪರ್ಯಗ್ರಹೀತ್-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡನು ||೧೮|| ಪುಷ್ಕರೇಕ್ಷಣಃ- ಕಮಲ
ಲೋಚನನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಪ್ರಿಯಸ್ಯ-ಇಷ್ಟನಾದ, ಸಖ್ಯುಃ-ಮಿತ್ರನಾದ, ವಿಪ್ರಕ್ಷೇಪಿ-ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಯಾದ, ಕುಚೇಲನ, ಅಂ
ಸೂಗಾತಿನಿವೃತ್ತಃ-ದೇಹಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಅತ್ಯಂತನುಖವುಂಟಾದವನಾಗಿ, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರೀತವುಂಟಾದವನಾದ್ದರಿಂದ, ಸೇತ್ರಾ
ಭ್ಯಾಂ-ಕಂಗಳಿಂದ, ಅಬ್ಧಿಂದೂ-ನೀರತೊಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ವ್ಯಮಂಚತ್-ಬಿಟ್ಟನು ||೧೯|| ಅಧೋ-ಅ ಮೇಲೆ, ಪರ್ಯಂಕ-
ಮಂಚದಲ್ಲಿ, ಉಪವೇಶ್ಯ-ಕುಳಿರಿಸಿ, ಸಖ್ಯುಃ-ಮಿತ್ರನಾದ ಕುಚೇಲನಿಗೆ, ಸಮರ್ಪಣಂ-ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು, [ಉಪಹಾರದ್ರವ್ಯವ
ನ್ನು,] ಸ್ವಯಂ-ತಾನೇ, ಉಪಹೃತ್ಯ-ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಅನ್ಯ-ಅವನ, ಪಾದೌ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು, ಅವನಿಜ್ಯ-ತೊಳೆದು, ಪಾದಾವ
ನೇಜನೀಃ-ಚರಣಾರ್ಥಗಳನ್ನು ||೨೦|| ರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ, ಲೋಕಪಾವನಃ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧೀಕರನಾದ, ಭಗ
ವಾಃ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಶಿರಸಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ಅಗ್ರಹೀತ್-ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದನು ದಿವ್ಯಗಂಧನ-ಸಂತೋಷಕರವಾದ ಪರಿಮಳದಿಂ
ದಕೂಡಿದ, ಚಂದನಾಗರುಕುಂಕುಮೈಃ-ಶ್ರೀಗಂಧಅಗಿಲು ಕೇಸರಗಳಿಂದ, ವ್ಯಲಿಂಪತ್-ಮೈಗೆ ಲೇಪನವಂ ಮಾಡಿದನು ||೨೧||
ಸುರಭಿಃ-ಮೂಗಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಧೂಪೈಃ-ಪರಿಮಳದ ಹೊಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ಪ್ರದೀಪಾವಳಿಃ- ಪ್ರಕಾಶಿ

ಳಂ ಸಹ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ನಡೆದನು||೧೬|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ವಿಚ್ಛೇದವಿಲ್ಲದಂತೆ ಧರ್ಮನಿರತರಾಗಿರು
ಮಯಾದವರ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಕರ್ಯಗಳಾದ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ೧೬ ಸಾವಿರ ಮಂದಿಯಾದ ಪತ್ನಿಯರಗೃ
ಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದ ಒಂದಾಗೃಹವಂಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆಗಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನೆಯ್ದಿದವನಂತೆ ಆದನು||೧೭||
ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯೊಡನೆ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವನಾದರೂ ದೂರದಿಂದಲೇ ಆಕುಚೇಲನಂ
ನೋಡಿ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತಾನೆಗೆಯ್ದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಭುಜಂಗಳಿಂದ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಅಲಿಂಗನೆಗೆ
ಯ್ದು ||೧೮|| ಮಿತ್ರನಾಗಿಯೂ ಅತಿಪ್ರಿಯನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಆಕುಚೇಲನ ಅಂಗಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಪರಮಾನಂದ
ಭರಿತನಾಗಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೇತ್ರಂಗಳಿಂದ ಆನಂದ ಬಾಷ್ಪಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟನು ||೧೯|| ಅಮೇಲೆ ಕುಚೇಲನಂ ತ
ನ್ನ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಿಸಿ ಮಿತ್ರನಾದ ಅದ್ವಿಜನಿಗೆ ತಾನು ಉಪಹಾರವಂಸಮರ್ಪಿಸಿ ತಾನೇಜಗತ್ಪಾವನನಾದರೂ
ಅವನಿಗೆ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂಗೆಯ್ದು ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ||೨೦|| ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದನು. ಮತ್ತು
ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಚಂದನಾಗರುಕುಂಕುಮಗಳೊಡನೆ ಮಿಶ್ರವಾದ ದಿವ್ಯಗಂಧದಿಂದ ಮಿತ್ರನಾದ
ಆಮುನಿಗೆ ಅನುಲೇಪನಂಗೆಯ್ದನು ||೨೧|| ಘುಮಘುಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಧೂಪಂಗಳಿಂದಲೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವ್ಯಗಳಾದ ದೀ

ಪ್ರವೀಷಾವಳಭಿರ್ಮುಖಾ | ಅರ್ಚಿತಾವಿದ್ಯತಾಂಬೂಲಂಗಾಂಚೆ ಸ್ವಾಗತಮೆಬ | ೧೮೬ || ಕು
ಚೇಲಮಲಿನಂಕ್ಷಾಮಂದ್ವಿಜಂಧಮನಿಸಂತತಂ | ದೇವೀಪರೈಚರದೈ ಭೃಷ್ಟೀ ಚಾಮರವ್ಯಜನನಮೈ || ೧೮೭ ||
ಆಂತಃಪುರಜನೋದ್ಯುತ್ಪಾದ್ಯಾಪ್ತವೈ ನಾಮಲಕೀರ್ತಿಸಾ | ವಿಸ್ಮಿತೋಭೂದತಿಪ್ರೀತ್ಯಾ ಅವಧೂತಂಸಭಾ
ಜಿವಂ || ೧೮೮ || ಕಿಮನೇನಕೃತಂ ಪುಣ್ಯಮವಧೂತೇನಭೀಕ್ಷುಣಾ | ಶ್ರೀಯಾಹೀನಸಲೋಕೇಸ್ತುತಗರ್ಹಿತೆ
ನಾಧನೇನಚ || ೧೮೯ || ಯೋಸೌತ್ರಿಲೋಕಗುರುಣಾಶ್ರೀನಿವಾಸೇನಸಂಭೃತಃ | ಪರೈಂಕಸ್ಥಾಂಶ್ರಿಯಂಹಿ
ತ್ವಾಪರಿವ್ಯಕ್ತೋಗ್ರಜೋಯಧಾ || ೧೯೦ || ಕಥಾಯಾಂಚೆಕ್ರತುರ್ಗಾಧಾಪೂರ್ವಾಗುರುಕುಲಸತೋಃ | ಆ
ತ್ಮನೋರ್ಲಿತಾರುರ್ಜಕರೌಗೃಹ್ಯಪರಸ್ಪರಮ್ || ೧೯೧ || ಶ್ರೀಭಗವಾಃ || ಅಪಿಬ್ರಹ್ಮಣ ಗುರುಕುಲಾದ್ಯು

ಸುವ, ದೀಪಗಳೆನಾಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಮಿತ್ರಂ-ಗೆಳೆಯನನ್ನು, ಮುಂದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಅರ್ಚಿತಾವ-ಪೂಜಿಸಿ, ತಾಂಬೂಲಂ-
ವೇಳ್ಯವನ್ನು, ಗಾಂಚೆ-ಆಕಳನ್ನೂ, ಅವಿದ್ಯ-ನವರ್ಮಿಸಿ, ಸ್ವಾಗತಂ-ಕುಶಲವನ್ನೂ, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು || ೧೮೬ ||
ಕುಚೇಲಂ-ಮಾನಿದ ಚಿಂದಿಅರಿವೆಯುಳ್ಳ, ಮಲಿನಂ-ಮಾನಿದಮೈಯುಳ್ಳ, ಕ್ಷಾಮಂ-ಒಣಗಿಸಣ್ಣಾಗಿರುವ, ಧಮನಿಸಂತತಂ-ನರಗೆ
ಳುವಾಣಿಸಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ದ್ವಿಜರ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು, ದೇವೀ-ಪಟ್ಟದರಸೆಯಾದ, ಭೃಷ್ಟೀ-ರಕ್ತಿಯು, ಚಾಮರವ್ಯಜನೇ
ನ-ಬೀನಣಿಗೆಯಿಂದ, ವೈ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಪರ್ಯಚರತೇ-ಸೇವಿಸಿದಳು || ೧೮೭ || ಅಮಲಕೀರ್ತಿನಾಮನಿರ್ಮಲವ್ಯಯಶಸ್ಸುನಾದ, ಕೃ
ಷ್ಣೇನ-ಮಾನುದೇವನಿಂದ, ಅತಿಪ್ರೀತ್ಯಾ-ಅತ್ಯಂತಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಸಭಾಜಿತಂ-ಸಮಾಧಿಸಿಲ್ಲದ, ಅವಧೂತಂ-ಮಲಿನ
ನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಅಂತಃಪುರಜನಃ-ತಾಣಿವಾಸದಗುಂಪು, ವಿಸ್ಮಿತಃ-ಆಶ್ಚರ್ಯವುಂಟಾದುದು ಆ
ಭೂತೇ-ಅದು || ೧೮೮ || ಶ್ರೀಯಾ-ಸಂತಪ್ತನಿಂದ, ಹೀನೇನ-ರಕ್ತನಾದ, ಅಧನೇನ-ಧನವಿಲ್ಲದವನಾದ, ಅವಧೂತೇನ-ಮಲಿನ
ನಾದ, ಭಿಕ್ಷುಣಾ-ತರುವಗಾರನಾದ, ಅನೇನ-ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ, ಕಿಂಪುಣ್ಯಂಕೃತಂ-ಎನುಸುಕೃತವು ಆಚರಿಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ||
ಯೋಸೌ-ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ತ್ರಿಲೋಕಗುರುಣಾ-ಮೂರುಲೋಕಗಳಿಗೂ ಪೂಜ್ಯನಾದ, ಶ್ರೀನಿವಾಸೇನ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೌತಮ
ನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಪರ್ಯಂಕಸ್ಥಾಂ-ಮಂಚದಲ್ಲಿರುವ, ಶ್ರಿಯಂ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು, ಹಿತ್ವಾ-ಬಿಟ್ಟು, ಅಗ್ರಜೋಯಧಾ-ಅ
ಣ್ಣನುಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, ಪರಿಷ್ಕೃತಃ-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟನೋ || ೧೮೯ || ರಾಜಕ-ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದರೇ ! ಕಥಾಯಾಂ-ಸ್ತೋಪದ
ಲ್ಲಿ, ಗುರುಕುಲೇ-ಗುರುವಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಸತೋಃ-ಇದ್ದಂದೂ, ಆತ್ಮನೋಃ-ತಮ್ಮ, ಲಲಿತಾಃ-ಮನೋಹರಂಗಳಾದ, ಪೂರ್ವಾ
ಗಾಧಾಃ-ಪೂರವ ಚತುರಗಳನ್ನು, ಪರಸ್ಪರಂಕರೌಗೃಹ್ಯ-ಅನೋನ್ಯವಾಗಿ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಚಕ್ರತುಃ-ಮಂಡಿ
ದರು || ೧೯೦ || ಫರ್ಮಚ್ಛ-ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಲ್ಲಂಥಾ, ಬ್ರಹ್ಮಣ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ಲಬ್ಧವಕ್ಷೀಣಾತ್-ಗುರುವಿನಮನೆ ಯತ್ತಣಿಂದ, ಸಮಾ

ಪಂಗಳೊಡನೆಯೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿತಾಂಬೂಲವೆಂಬುದುಗೋವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಕುಶಲ
ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗೆಯ್ದನು || ೧೮೬ || ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಲಿನವಾದ ವಸ್ತ್ರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕೃಶನಾಗಿ ನರಗಳೆಂ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟವನಾಗಿರುವ ಕುಚೇಲನು ಶ್ರೀರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯು ಚಾಮರಂಗಳಿಂದಲೂ ಬೆರಸುತ ಉ
ಪಚಾರಂಗೆಯ್ದಳು || ೧೮೭ || ಆಗ ಆಂತಃಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ನಿರ್ಮಲವಾದ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ
ಆತಿಪ್ರೀತಿಯಂ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಮಲಿನವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಟ್ಟರದಂ
ಲೆನೆ || ೧೮೮ || ಎಲೈಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಈಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತ್ರಿಲೋಕಗುರುವಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟನೋ, ಮತ್ತು ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಮಂಚದಲ್ಲಿಕುಳಿರುತ್ತಿರಾ ಕೀರ್ತಿಯಂ
ಬಿಟ್ಟು ಅಂಣನಂತೆ ಅಲಿಂಗನಾಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟನೋ || ೧೮೯ || ಆಕಾರಣದಿಂದ ಮಲಿನನಾಗಿಯೂ ಭಿಕ್ಷುಕನಾಗಿಯೂ
ಭಾಗ್ಯಹೀನನಾಗಿಯೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತನಾಗಿಯೂ ಅಧಮನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಈಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಏನುಪುಣ್ಯ
ಮಂಮಾಡಿದ್ದನೋ ಎಂದು ಆಂತಃಪುರಜನರು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು || ೧೯೦ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕುಚೇಲನು ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನೊಸುತ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಕಮಲವದ್ಯುತಿಗಳಾದ ಹಸ್ತಂಗಳಂ ಪಿಡಿದುಪೂರ್ವದೊಳು ಗುರುಗೃಹದಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆ
ದಿದ್ದಿರುವ ತನ್ನ ಪೃತ್ವಂತುಗಳಂ ಪಸ್ತಾವಾಗೆಯ್ದರು || ೧೯೧ || ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುಚೇಲನಂಕುರಿತು ಪ್ರ

ವೇತುಬದ್ಧದಕ್ಷಿಣಾತ | ಸಮಾವೃತ್ತಿನಧರ್ಮಜ್ಞಾಭಾರ್ಯಾಧಾಸದ್ಯಶೀನವಾ ||೮೪|| ಪಾತ್ರಯೋಗ್ಯಹಮು
ತಚ್ಚಿತ್ತಂನಕಾಮವಿಹತಂತದಾ | ಸ್ವಿವಾತಿಪ್ರಿಯಸವಿದ್ಯಾಧನವೇವಿದಿತಂಹಿಮೆ ||೮೫|| ಕೇಚಿತ್ಕುರ್ವಂ
ತಿಕರಾಣಿಕಾಮೈರದತಚೇತಸಃ | ತ್ಯಜಂತೇಪ್ರಕೃತೀದ್ಯೋವೀರ್ಯಧಾಹುಲೋಕಸಂಗ್ರಹಮ್ ||೮೬||
ಕಚ್ಚಿದ್ಗುರುಕುಲವಾಸಂಬ್ರಹ್ಮಕೃತಸಿನೌಯತಃ | ದ್ವಿಜೋವಿಜ್ಞೇಯವಿಜ್ಞೇಯಂತಮನಃಪಾರಮ
ಶ್ಚುತೇ||೮೭|| ಸವೈಸತ್ಯಕೃಣಾಂಸಾಕ್ಷಾದ್ಧ್ವಜಾತೇಹನಂಭವಃ | ಆದ್ಯೋಗಯತ್ರಾಶ್ರಮಿಣಾಂಯಾ

ಕೃತೇನ-ವೇದವ್ರತ ಪೂರ್ತಿಗಯ್ದುಬಂದ, ಭವತಾಪಿ-ನಿನ್ನಿಂದಲೂ, ಸಪ್ತಸೀಭಾರ್ಯಾ-ತಕ್ಕ ಪಂಡಿತಿಯು, ಉಪಾಸನಾ-ಮು
ದ್ರವಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿರಲೇ ಇಲ್ಲವೇ ||೮೪|| ವಿದ್ಯಾ-ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ತೇನಿನ್ನ, ಚಿತ್ತಂ-ಮನಸ್ಸು, ಗೃಹೇ
ಮ-ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ, (ಹೆಂಡಿರಲ್ಲಿ) ಪಾತ್ರಯೇ-ಬಹುಕೆ, ಕಾಮಪೂತಂ-ಕಾಮದಿಂದ ಭಗ್ನವಾದ್ದು, ನ-ಅಲ್ಲವು, ತದಾ-ಈಗ,
ದನೇಮ-ವಸ್ತ್ರಾದಿವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ, ನಾತಿಪ್ರಿಯಸವಿವ-ಅತ್ಯಂತಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವಿ. ಮೇ-ನಿನ್ನಿಂದ, ವಿದಿತಂ-ತೀಯಲ್ಪ
ಟ್ಟಿರುವುದೆ ಅಲ್ಲವೆ ||೮೫|| ಅಹಂ-ನಾನು, ಲೋಕಸಂಗ್ರಹಂ-ಜನರನ್ನು ಪ್ರವರ್ತಿಸಲು ಲೋಕಸಂವಾದ ಕರ್ಮ
ವನ್ನು ಹೇಗೊಹಾಗೆ, ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರುಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಕಾಮೈಃ-ಭೋಗಮೇಕ್ಷೆಗಳಿಂದ, ಅಪತಚೇತಸೋಽಪಿ-ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡದೆ ಇರುವ
ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾದರೂ, ದೈವೇಃ-ಅದೃಷ್ಟಾಯಾತ್ರಂಗಳಾದ, ಪ್ರಕೃತೇಃ-ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಿಷಯವೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು, ತ್ಯಜಂತೇ-
ಬಿಡುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ಕರ್ಮಾಣಿ-ವಿದ್ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು, ಕರ್ಮಂತಿ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು ||೮೬|| ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣನೇ | ದ್ವಿಜಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಯತಃ-ಯಾವಗುರುವಿನದನೆಯಿಂದ, ವಿಜ್ಞೇಯಂ-ತಿಳಿಯತಕ್ಕ ಪರಮಾರ್ಥತತ್ವವನ್ನು, ವಿ
ಜ್ಞೇಯ-ತಿಳಿದು, ತಮಸಃ-ಸಂಸಾರದ ಕತ್ತಲೆಯ, ಪಾರಮಶ್ಚುತೇ-ತುಡುಗಾಣುವನೋ, ಗುರುಕುಲೇ-ಅಂಥಾ ಗುರುವಿನಮನೆಯ
ಲ್ಲಿ, ನೌ-ನಮ್ಮಾರ್ವರ, ವಾಸಂ-ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು, ಸ್ಮದಸಿಕಚ್ಚಿತ್-ನನಗಾಗಲಿವೆಯಿಲ್ಲವೆ ||೮೭|| ಇಹ-ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯೆ
ತ್ರಸಂಭವಃ-ಯಾವತಂದೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟೋಣಮಾತ್ರವಾಯಿತೋ, ಸಃ-ಅವನು, ಆದ್ಯೋಗುರುಃ-ಮೊದಲನೆಯ ಪೂ
ಜ್ಯನಾಗಿರುವನು. ಅಂಗ-ಅಯ್ಯಾ ವಿದ್ವಾಃ, ದ್ವಿಜಾತೇಃ-ಉಪನಯನವಾದವಂಗೆ, ಸತ್ಯರ್ಮಣಾಂ-ವೇದಾಧ್ಯಯನಾದಿ ಇ
ಟ್ಟವರಂಗಳೆ, ಸಂಭವಃ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯು, ಯತ್ರ-ಯಾವವಶ್ಯಾಯಿತ್ತೋ ಸಃ-ಅವನು, ಯಥಾಹಂ-ನಾನುಹೇಗೆ ಈಶ್ವರನೋ
ತಥಾಗುರುಃ-ಹಾಗೆ, ತಂದೆಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾದ ಎರಡನೆಯ ಪೂಜ್ಯನಾಗಿರುವನು ಆಶ್ರಮಿಣಾಂ-ವರ್ಣಾಶ್ರಮಂಗಳುಳ್ಳ ಯೆ
ವರಿಗೂ, ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡುವ, ಸತು-ಆ ವಿದ್ಯಾಗುರುವಾದರೋ, ಸಾಕ್ಷಾತ್-ನಾನೇ ಆದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ವಪೂಜ್ಯನಾದ ಮೂರನೆ

ಶ್ವಗೇಯ್ವನವೆಂತೆನೆ- ಎಲೈಧರ್ಮಜ್ಞಾನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ! ನೀನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನವಾದವೇಲೆ ಆ
ಗುರುವಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯಂಕೊಟ್ಟು ಆಗುರುಗೃಹದಿಂಬುದು ಸಮಾವರ್ತನವೆಂಬ ಕರ್ಮವನುಚರಿಸಿ ಅನುರೂಪಳಾ
ದ ಕನ್ಯೆಯಂ ವಿವಾಹವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ||೮೪|| ಎಲೈವಿದ್ವಾಂಸನೇ! ನೀನು ಧನವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಅತ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಾಸಮುಕ್ತನಾದೆ ಇರಾರಿಯಾದಕಾರಣದಿಂದ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಇದೇರೀತಿಯಾಗಿ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತವ್ರತಾವಂಗಳೆಂ
ತರಿಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತಲಿಗುವನು. ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ನೀನಿಗೆ ಈವೈರಾಗ್ಯವು ಯುಕ್ತವೇನು
ರಿ ||೮೫|| ಶೋಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಹಾತ್ಮರು ಕಾಮಂಗಳೆಂ ತರಿಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡವೇ ಯಿರುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದುದರಿಂದ
ಈಶ್ವರಮಾಯಾಕಲ್ಪಿತಂಗಳಾದ ವಿಷಯವಾಸನೆಗಳೆಂ ಸಹ ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರೂ ನನ್ನಂತೆ ಲೋಕಸಂಗ್ರಹಾರ್ಥ
ವಾಗಿ ವಿಹಿತಕರ್ಮಂಗಳೆಂ ನುಚರಿಸುತ್ತಲಿದಾರೆ ||೮೬|| ಎಲೈಮಿತ್ರನೇ! ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಯಾವಗುರುವಿನದನೆಯಿಂದ
ತತ್ತ್ವಾರ್ಥವಂತಿಳಿದು ಮುಕ್ತಿಯಂ ಪಡೆಯುವನೋ ಅಂತೂ ಗುರುವಿನ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಸಾವೀರ್ದರೂ ವಾಸಂಗೆಯ್ದು
ವೃತ್ತಾಂತವು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೆಯೋ-ವನು ||೮೭|| ಮತ್ತು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪುರುಷನಿಗೆ ಮೂವರುಗುರುಗಳೆಂದು ನಿರೂ
ಪಿಸುವನವೆಂತೆನೆ- ಎಲೈಮಿತ್ರನೇ! ಕೇಳು, ಈಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಯಾವವನದನೆಯಿಂದ ಜನ್ಮವುಂಟಾಯಿತೋ
ಅತಂದೆಯೋರ್ವನು ಪ್ರಥಮನಾದ ಗುರುವು. ಅವನು ಪೂಜಿಸಲು ಯೋಗ್ಯನು. ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ಪುರು
ಷನಿಗೆ ಉಪನಯನವೇದಾಧ್ಯಯನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಾವವನದನೆಯಿಂದ ಸುತವರ್ಧಿಕಾರವುಂಟಾಗುವುದೋ

ಧಾಹಂಕ್ಷ್ಯನದೋಗುರುಃ ||೩೦|| ನನ್ವರ್ಥಕೋವಿದಾಬ್ರಹ್ಮಕರ್ತೃವರ್ಣಾಶ್ರಮವತಾಮಿಹ | ಯಮಯಾ
ಗುರುಣಾವಾಚಾತರಂತ್ಯಂಜೀಭವಾರ್ಣವಾ||೩೧||ನಾಹಮಿಜ್ಯಾಪ್ರಜಾತಿಭ್ಯಾಂತಹನೋಪಕರ್ಮನವಾ |
ತುಷ್ಯೇಂಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮಾಗುರುಕುಶೋಪಯಾಯಧಾ||೩೨|| ಅಪಿನಸ್ತುಸ್ಯತೇಬ್ರಹ್ಮಕೃತ್ಪುತ್ರಂನಿವ
ಸತಾಂಗುರಾ | ಗುರುದಾರ್ಯಶ್ಚೈದಿತಾನಾಮಿಂಧವಾನಯನೇಕೈಚಿತ||೩೩||ಪ್ರವಿಷ್ವಾನಾಂಮಹಾರಣ್ಯ
ಮಸರ್ತೌಸುಮಹದ್ವಿಜಃ | ಪಾತಪವಮಭೂತ್ತೀವ್ರಂನಿಷ್ಕರಾಸ್ತುನಯಿತ್ಸು ವಃ||೩೪||ಸೂರ್ಯಶ್ಚಾ
ಸುಂಗತಸೌವತ್ತಮಸಾಚಾವೃತಾದಿಶಃ | ನಿಮ್ಮಂಕೂಲಂಜಲಮಯಂನಪ್ರಜ್ಞೆಯತಕಿಂಚನ ||೩೫||

ಯ ಗುರುವಾಗಿರುವನು ||೩೦|| ಬ್ರಹ್ಮಕ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ಇಹ-ಈ ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮದಲ್ಲಿ, ವರ್ಣಾಶ್ರಮವತಾಂ- ಜಾತಿಧರ್ಮ
ವೂ ಆಶ್ರಮಧರ್ಮವೂ ಉಳ್ಳವರೊಳಗೆ, ಅರ್ಥಕೋವಿದಾಃ-ಪ್ರಯೋಜನಗಳೆಂಬಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರು ಯಾರೋ, ತೇ-ಅವರು, ಮಯಾ-
ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪವಾದ, ಗುರುಣಾ-ಉಪದೇಶಕನಿಂದ, ವಾಚಾ-ಉಪದೇಶವಚನದಿಂದ, ಭವಾರ್ಣವಂ-ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರವನ್ನು, ಆಂ
ಜಿ-ಸುಖದಿಂದಲೇ, ತರಂತಿನನು-ದಾಂಟುವರಲ್ಲವೆ ||೩೧|| ಅಹಂ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ನಾವು, ಗುರುಕುಶೋಪಯಾಯಧಾ-
ಗುರುವಿನಸೇವೆಯಿಂದ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಇಜ್ಯಾಪ್ರಜಾತಿಭ್ಯಾಂ-ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದಿಂದಲೂ, ಉಪಕರ್ಮನವಾ- ಯತಿಧರ್ಮದಿಂದಲೂ
ದರೂ, ನತುಷ್ಯೇಯಂ-ಸಂತೋಷಿಸಲಾರೆನು ||೩೨|| ಬ್ರಹ್ಮಕ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ಗುರೌ-ವಿದ್ಯಾಗುರುವಿನ ಒಳಿಬಲ್ಲ, ನಿವಸ
ತಾಂ-ಇರುತಿರುವ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ವೃತ್ತಮಪಿ-ನಡತೆಯೂಕೂಡ, ಸ್ವರ್ಮತೇ-ನಿನ್ನವುಗೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದೇ ವಿನಃ? ಕ್ವಚಿತ್-ಒಂದೂ
ಸೊಂಪುಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಗುರುದಾರ್ಯಃ-ಗುರುವತ್ತಿಯಿಂದ, ಇಂಧನಾನಯನೇ-ಸೌವಯನ್ನು ತರುವವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಚೋ(ವಿತಾನಾಂ-
ಪ್ರೇರಿನಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ ||೩೩|| ಮಹಾರಣ್ಯಂ-ಹೆಗ್ಗಾಡನ್ನು, ಪ್ರವಿಷ್ವಾನಾಂಸತಾಂ-ಹೊಕ್ಕವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ದ್ವಿಜ-
ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ಅಪರ್ತ-ವರ್ಷಾಕಾಲ ಕಳೆದುಹೋದಬಳಿಕಲೂ, ಸುಮಹತ್-ಬಹಳದೊಡ್ಡದಾದ, ತೀವ್ರಂ-ವೇಗವಾದ, ವಾ
ತವರ್ಷಂ-ಗಾಳಿ ಮಳೆಯು, ಆಭೂತ್-ಆಂಟಾಯಿತು. ನಿಷ್ಕರಾಃ-ಕರಿನಂಗಳಾದ, ಸ್ತನಯಿತ್ಸು-ಗುಡುಗುಗಳೂ, ಆದವು||
ತಾವತ್-ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಸೂರ್ಯಶ್ಚ-ಸೂರೂ, ಅಸ್ತಂಗತಃ-ಮುಳುಗಿತು. ದಿಶ್ಚ-ದಿಕ್ಕುಗಳೂ, ತಮಸಾ-ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ, ಆ
ವೃತಾಃ-ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವು, ನಿಷ್ಕಂ-ಕುಳಿಯೂ, ಕೂಲಂ-ತಡಿಯೂ, ಜಲಮಯಂ-ನೀರುತುಂಬಿದ್ದಾಯಿತು. ಕಿಂಚನ-ಕೂಡ
ಇವಾದರೂ, ನಪ್ರಜ್ಞೆಯತ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವು ||೩೪|| ಅಂಬುಸಂಪ್ಲವೇ-ನೀರಿನಿಂದ ಮುಳುಗಿರುವ, ತತ್ಪ್ರವನೇ-ಆ ಮಹಾರ

ಅಂತಾಕರ್ವಿದ್ವೇಯನ್ನು ಉಪದೇಶಂ ಗೆಯ್ದವನೇ ದ್ವಿತೀಯನಾದ ಗುರುವು. ಅವನು ತಂದೆಗಿಂತಲೂ ನನ್ನಂತೆ
ಪೂಜ್ಯನು. ಸಮಸ್ತಾಶ್ರಮಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನಗುಪದೇಶಂಗೆಯ್ದ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಪ್ರದನಾದ ಗುರುವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾ
ಗಿ ನಾನೇಸರಿ. ಅವನಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕನಿಲ್ಲವು ||೩೦|| ಆಕಾರಣದಿಂದ ಎಲೈಮಿತ್ರನೇ! ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮವಂ
ತರಾದ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಪರಮಾರ್ಥವಂ ತಿಳಿದಂತಾ ಯಾವಮಹಾತ್ಮರು ಈಮಾನುವಜಲ್ಮದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಯುಕ್ತ
ರಾಗಿ ಗುರುರೂಪದಿಂದ ತತ್ವಾರ್ಥವಂ ಬೇರಿಸುವ ನನ್ನಿಂಉಪದೇಶಮಾತ್ರದಿಂದ ಆಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಸುಖದಿಂದಲೇ ಸಂ
ಸಾರಸಮುದ್ರವಂ ದಾಂಟುತಲಿದಾರೆಯೋ ಅವರೇ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ||೩೧|| ಮತ್ತು ಪರಮೇಶ್ವರನಾದನಾನು ಸಮಸ್ತ
ಭೂತಂಗಳಿಗೂ ಆತ್ಮರೂಪನಾಗಿದ್ದರೂ ಯಾವೋತಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾನಪ್ರದನಾದ ಗುರುವಿನಸೇವೆಯಿಂದ ಸಂತೋಷಪ
ಡುವೆನೋ ಅಂತಿಯಾಗಿ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಧರ್ಮದಿಂದಲೂ ಉಪನಯನದಿಂದಲೂ ಯತಿಧರ್ಮದಿಂದಲೂ ಸಂತು
ಷ್ಟನಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವಾದಕಾರಣದಿಂದ ಅಂತಾಗುರುವಿನ ಪಾದಸೇವೆಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾದ ಧರ್ಮವಿಲ್ಲವು ||೩೨|| ಎಲೈ
ಮಿತ್ರನೇ! ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗುರುಗೃಹದಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ಯುವಾಗ ಒಂದುಸಮಯದೊಳಗೆ ಕಾವ್ಯಂಗಳ
ಳಂತರಾವಬಗ್ಗೆ ಗುರುವತ್ತಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟೇನಿಲ್ಲದಿದ್ದು ಮಹಾರಣ್ಯವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿಯಿರುವ ನಮ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವಂ
ಗುರಿಸುತಲಿದ್ದೆಯೇನು ||೩೩|| ಆಗ ಮಹಾಭಯಂಕರವಾದ ವಾಯುವರ್ಷಂಗಳೂ ಅತಿಕಠಿನಂಗಳಾದ ಮೇಘ
ಗರ್ಜನೆಗಳೂ ಉಂಟಾದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾನವೂಆಯಿತು, ಅಂಧಕಾರದಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳೂ
ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವು||೩೪|| ಆಗ ಮಳೆಯಿಂದ ಸುಕಲನೇಶವೂ ಜಲಮಯವಾದ್ದರಿಂದ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದುತಿಟ್ಟಿತ್ತುಂಟು

ಮಯಂಭೃತಂತತ್ರಮಹಾನಿಲಾಂಬುಭಿರ್ನಿಹವ್ಯಮಾನಾಮುಹುರಂಬುಸಂಪ್ಲವೆ | ದಿಶೋವಿದಂತೇಥಪ
ರಸ್ಪರಂವನೈಹೀತಹಸ್ತಾಪರಿಬಭಿಮಾತುರಾಃ ||೨೪|| ಎತದ್ವಿದಿತ್ಯಾಲುದಿತೆರವಾಸಾಂದೀಪನಿಗುರ್
ರುಃ | ಅನ್ವೇಷಮಾಣೋನಶ್ಯಿಷ್ಯಾನಾಚಾರ್ಯೋಪಶ್ಯದಾತುರಾಃ ||೨೫|| ಅಚಾರ್ಯಃ | ಅಹೋಹವುತ್ರಕಾಯೂ
ಯಮಸ್ಯದರ್ಥತಿದುಃಖಿತಾಃ | ಆತ್ಮಾವೃಪಾಣಿನಾಂಪ್ರವೃತ್ತಮನಾದ್ಯತ್ಯಮತ್ಪರಾಃ ||೨೬|| ಇಯ
ದೇವಹಿಸುಚ್ಛಿಪ್ತೈವೈಕರ್ತವ್ಯಾಗುರುನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ | ಯದ್ವೈವಿಕುದ್ಧಭಾವೇನಸರ್ವಾರ್ಥಾತ್ಮಾರ್ಪಣಂಗು
ರಾ ||೨೭|| ತುಷ್ಕೋಹಂಪ್ರೋದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಾಸ್ಸತ್ಯಾಸ್ಸಂತುಮನೋರಥಾಃ | ಛಂದಾಂಸ್ಯಯಾತಯಾಮಾ

ಣ್ಯದಲ್ಲಿ, ಮಯಂ-ನಾವು, ಭೃತಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಮಹಾನಿಲಾಂಬುಭಿಃ-ಹೆಗ್ಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ ನೀರ್ದಳಿಂದಲೂ, ಮುಹುಃ- ಬಾರಿಬಾರಿ
ಗೂ, ನಿಹವ್ಯಮಾನಾಃ-ಬಡಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವರಾಗಿ, ದಿಶಃ-ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು, ಅಪಿದಂತಃ-ತಿಳಿಯದೆ ಇರುವರಾಗಿ, ಅಥ-ಆದಿಷ್ಟ, ಆ
ತುರಾಃ-ತ್ವರೆಯುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ಪರಸ್ಪರಂ-ಅನೋನ್ಯವಾಗಿ, ಗೃಹೀತಹಸ್ತಾಃ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೈಗಳಿಲ್ಲವರಾಗಿ, ಪರಿಯ
ಭಿಮ್ರ-ಹೊರಗೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿವು ||೨೪|| ರವಾ-ಸೂರ್ಯವು, ಉದಿತೇನತಿ-ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತಲೂ, ಗುರುಃ- ವಿದ್ಯಾಶೇಖರ
ಕನಾದ, ಸಾಂದೀಪನಿಃ-ಸಾಂದೀಪನಿಯೆಂಬ ಮನಿಯು, ಎತಲ್-ಈ ನಮ್ಮನ್ನಿಧತಿಯನ್ನು, ವಿದಿತಾಃ-ತಿಳಿದು, ಅನ್ವೇಷಮಾಣಃ-
ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವನಾದ, ಆಚಾರ್ಯಃ-ಉಪಾಧ್ಯಾಯನು, ಆತುರಾಃ-ವೇಗದಿಂದ ಬರುತಿರುವ, ಶಿಷ್ಯಾಃ- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ,
ಸಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ಅವಶ್ಯ-ನೋಡಿದನು ||೨೫|| ಹೇವುತ್ರಕಾಃ-ಎಲೈ ಮಕ್ಕಳಿರಾ ! ಯೂಯಂ-ನೀವು, ಅನ್ಮದರ್ಥ-ನಮ್ಮ
ಗೋಸುಗ, ಅತಿದುಃಖಿತಾಃ-ಬಹಳ ಬೇದವುಂಟಾದವರಾದಿರಿ. ಅಹೋ-ವಿಷಾದವು. ಪ್ರಾಣಿನಾಂ-ಜಂತುಗಳಿಗೆ, ಆತ್ಮಾವೃಪ್ರೇ
ಷಣಿ-ಪ್ರಾಣವಲ್ಲವೆ ಅತ್ಯಂತಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವುದು, ತಂ-ಆ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ, ಅನಾದ್ಯತ್ಯ-ಅಪರಿಣದೆ, ಮತ್ಪರಾಃ-ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆಸ
ಕ್ತರಾದಿರಿ ||೨೬|| ವಿಕುದ್ಧಭಾವೇನ-ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತದೊಡನೆ, ಗುರಾ-ಗುರುವಿನವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಾರ್ಥಾತ್ಮಾರ್ಪಣಂ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ
ತನ್ನನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡೋಣವು, ಯದ್ವೈವ-ಯಾವುದುಂಟೋ, ನಚ್ಛಿಪ್ತೈಃ-ಉತ್ತಮಶಿಷ್ಯರಿಂದ, ಕರ್ತವ್ಯಾ-ಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕ
ಗುರುನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ-ಗುರುವಿಗೆಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವು, ಇಯದೇವಹಿ-ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲವೆ ||೨೭|| ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ-ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣೋತ್ತಮರೇ, ಅಹಂ-ನಾನು, ವಃ-ನಿಮ್ಮವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ತುಷ್ಕಃ-ತ್ಯಸಿಯುಂಟಾದವನಾದನು, ಮನೋರಥಾಃ- ನಿಮ್ಮಬಯ
ಕೆಗಳು, ಸತ್ಯಾಸ್ಸಂತು-ದಿಟವಾದವಾಗಲಿ, ಇಹ-ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ, ಛಂದಾಂಸಿ-ವೇದಂಗಳು

ಸಹ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪನಾದರೂ ತಿಳಿದವರಾಗಲಿಲ್ಲ ||೨೮|| ಆಗನಾವು ಮಹಾವಾಯುವಿನಿಂದಲೂ ವರ್ಷೋದಕಂಗಳ
ಳಿಂದಲೂ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಬಡಿಯಲ್ಪಡತ ದಿಕ್ಕುಗಳನರಿಯದೆ ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಜಲಮಯವಾಗಿಯೂ ಇ
ರುವ ಮಹಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತಿಪೀಡಿತರಾಗಿ ಬಬ್ಬರಹಸ್ತಂಗಳ ನೋರ್ದರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಾಪ್ತಭಾರವಂ ವಹಿ
ಸಿದವರಾದವು ||೨೯|| ಆಗ ಅಸಾಂದೀಪನೆಂಬ ನಮ್ಮಗುರುವು ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುತ್ತಲೂ ನಮ್ಮವೃತ್ತಾಂತ
ವಂ ತಿಳಿಯಲು ನಮ್ಮಂ ಹುಡುಕ್ಕಾತ ವಾಯುವರ್ಪಗಳಿಂ ಪೀಡಿತರಾದ ಶಿಷ್ಯರಾದ ನಮ್ಮಂಕಂಡುದಯೆಯಿಂದ
ಕುರೀತಿಯಾಗಿ ಪೇಳಿದನಂತೆ ||೩೦|| ಎಲೈವುತ್ರರೇ! ನೀವು ನನಗೋಸುಗವಾಗಿ ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟವರಾದಿರಿ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ದೇಹವೇಅತ್ಯಂತಪ್ರಿಯವಾದದ್ದು, ಅಂತಾದೇಹವೆನಹ ಗಣನೆಮಾಡದೆ ಗುರುಕಾರ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ನೀವು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದಿರಿಂಬುವುದು ಯಾವುದೋ ||೩೧|| ಇಷ್ಟಮಾತ್ರವೇ ಉತ್ತಮರಾದ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಗುರು
ವಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವು, ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸರ್ವಾರ್ಥ
ಸಾಧಕವಾದ ದೇಹವು ಗುರುವಿಗೋಸುಗ ಸಮರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟತೋ ಆಕಾರಣದಿಂದ ||೩೨|| ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದನು.
ನಿಮ್ಮಮನೋರಥಂಗಳು ಯಥಾರ್ಥಂಗಳಾಗಲಿ, ನನ್ನದನೆಯಿಂದ ಅಭ್ಯಯನಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ವೇದಂಗಳು
ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖಂಗಳಾಗಲಿ, ಎಂದು ಸಾಂದೀಪನೆಂಬ ಗುರುವು ನಮಗೆ ಅ

ನಿಭವಂತಿಪರತಃ ||೪೮|| ಇತ್ಥಂವಿಧಾನ್ಯನೇಕಾನಿವಸತಾಂಗುರಾವಶ್ಯಸು | ಗುರೋರನುಗ್ರಹೇಣೈ
ವಪ್ರಮಾಣಪೂರ್ಣಪ್ರಜಾಯತೆ ||೪೯|| ಕಾಚೇಲಃಕಿಮಸ್ಮಾಭಿರನಿರ್ವೃತ್ತಂಧವದವಜಗದ್ಗುಲೋ | ಭ
ವತಾಸತ್ಯಕಾಮೇನಯಃಪಾಂವಾನೋಗುರಾವಭೂತ ||೪೯|| ಯಸ್ಯಭಂದೋಮಯಂಬ್ರಹ್ಮದಹಆಪನಂ
ವಿಭೋ | ಶ್ರೇಯಸಾಂತಸ್ಯಗುರಃಪವಾನೋತ್ಯಂತವಿಡಂಬನಮ್ | ... ||೫೦||
ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಅಶೀತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಅಯಾತಯಾಮಾನಿ-ತಂಗುಳಾದ ವಜ್ರದ್ದು, ಭವಂತು-ಆಗಲಿ, ||೪೮|| ಗುರುವೇಶ್ವಸು-ಗುರುವಿನ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ನಿವಸತಾಂ-
ವಾಸಮಾಡುವ ಸಿದ್ಧರಿಗೆ, ಇತ್ಥಂವಿಧಾನಿ-ಇಂಥಾಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು, ಅನೇಕಾನಿ-ಬಹುವಾಗಿರುವವು, ಪುರಾಣ-ಪುರುಷ
ನು, ಗುರೋಃ-ಆ ಹಾರ್ಯನ, ಅನುಗ್ರಹೇಣೈವ-ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೇ, ಪೂರ್ಣ-ತುಂಬಿದವನು, ಪ್ರಜಾಯತೇ- ಆಗುವನು||
ದೇವದೇವ-ಪ್ರಭುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಭುವಾಡ, ಜಗದ್ಗುರೋ-ರೋಹಿತೇಶ್ವರನೇ, ವಿಷಾಂ-ಯಾರಿಗೆ, ಸತ್ಯಕಾಮೇನ-ದಿಟವಾದಮನೋರಥ
ವುಳ್ಳ, ಭವತಾ-ನಿನ್ನೊಡನೆ, ಗುರಾ-ಗುರುವಿನಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ವಾಸೋಭೂತೇ-ಇರೋಣವಾಯಿತೋ, ಅಸ್ಮಾಭಿ-ಅನಮ್ಮಿಂದ, ಅ
ನಿವೃತ್ತಂ-ನಿರವೇಶಿಸಲ್ಪಡಬೇಡಿ ಇರುವುದು, ಕಿಂ-ಏನುಂಟು ||೪೯|| ವಿಭೋ-ವ್ಯಾಪಕನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ, ಯಸ್ಯ- ಯಾವವು
ರುಷನಿಗೆ, ಭಂದೋಮಯಂ-ವೇದವಿಕಾರವಾದಧಾ, ಬ್ರಹ್ಮ-ಶಬ್ದ ತತ್ವವು, ಶ್ರೇಯಸಾಂ-ಸುಖಗಳಿಗೆ, ಆವನಂ-ಉತ್ಪತ್ತಿ
ಸ್ಥಾನವಾದ, ಯಜ್ಞವ್ರೂ, ದೇಹ-ಗುಣಮೂರ್ತಿಯಾಗಿರುವುದೋ, ತಸ್ಯ-ಅತನಿಗೆ, ಗುರಃಪವಾನಃ-ಗುರುಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರೋಣ
ವು, ಅತ್ಯಂತವಿಡಂಬನಂ-ಕೇವಲವಾದ ಲೋಕಾನುನರಳಿಲಿೆಯಾಗಿರುತ್ತೆ. ||೫೦||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧವೊಳು

೧೦ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

ಶಿರ್ವಾದವಂಗೆಯ್ದನೆಂಬ ವೃತ್ತಾಂತವಂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಾವನು ||೪೮|| ಎಲೈಮಿತ್ರನೇ! ಮತ್ತು ಗುರುಗೃ
ಹಂಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ಯತಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಇಂತಾ ಅನೇಕ ವೃತ್ತಾಂತಂಗಳಂ ಸಹ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೋವನು.
ಗುರುವಿನನಿಗುಗ್ರಹಪುರುಷನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಶಾಂತಿಯನೆಯ್ದುವನು ||೪೯|| ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪ್ರ
ಶ್ನೆಗೆಯ್ಯಲು ಆಕಾಶೇಲನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು ಪೇಳುವನಡಂತೆ- ಎಲೈದೇವೋತ್ತಮನಾದ ಜಗದ್ಗುರು
ವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಯಾವನಮಗೆ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪನಾದ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಗುರುಗೃಹದಲ್ಲಿ ವಾಸವುಂಟಾಯಿತೋ ಅಂ
ತಾನಾವು ಯಾವಯಿಷ್ಟಾರ್ಥವಂ ತಾನೆ ಪಡೆದಂತವರಾಗದಿರುವೆವು- ನಾವು ಸಮಸ್ತಂಗಳಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಂಗಳಂ
ಪಡೆದಂತವರೇಆದವು ||೪೯|| ಎಲೈಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಯಾವನಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಉತ್ಪತ್ತಿಸಾಧನವಾ
ದವೇದವೇ ದೇಹವಾಗಿರುವುದೋ ಅಂತಾ ವೇದಮೂರ್ತಿಯಾದ ನಿನಗೆ ಗುರುಗೃಹದಲ್ಲಿ ! ವಾಸವುಂಟಾಯಿತೆಂಬ
ವುದು ಅತ್ಯಂತ ವಿಡಂಬನವೇಹೊರತು ಇದೇಯಥಾರ್ಥವಲ್ಲವು ||೫೦|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು%||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿ

ಶಾರಣ್ಯ ವಾನಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆಶ್ರೀ ಮನ್ಮಥೇಶೋರ ಪುರವರಾ

ಧೀಕ ಶ್ರೀಜಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಿರಚಿತಮಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಜ ವಾಣೀ

ವಿಲಾಸ,ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದ

೧೦ನೇಯಂ ಅಧ್ಯಾಯಂಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ || ಸಚತ್ವಂದ್ವಿಜಮಾಂಸೈಃ ಸಹಸಂಕಥಯಾ ಹರಿಃ | ಸರ್ವಭೂತಮನೋಭಿಜ್ಞಃ ಸ್ವಯಂ
ಮಾನುಷವಾಚತನ್ಮ || ೧ || ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಕೃಷ್ಣೋ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಹ್ಲಾದಪ್ರಿಯಮ್ | ಪರಮಾಣ್ಣ
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಶೇನೈವ ಸೇಕ್ಷ್ಯ ಖಲು ಸತಾಂಗತಿಃ || ೨ || ಕಿಮುಪಾಯನಮಾನೀತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಂಭವತಾಗ್ಯ
ಹಾತ್ || ೩ || ಅಣ್ವಪ್ಯುಪಾಹ ತಂಭಕ್ತ್ಯಪಿ ಮನ್ಯಾ ಭೂರ್ಭವಮಂಭವತಃ | ಭೂರ್ಭವಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಹ್ಯತಂ ನಮೋ
ಮಾಯಾಕಲ್ಪತೆ || ೪ || ಪತ್ರಂ ಪುಷ್ಪಂ ಫಲಂ ತೋಯಂ ಯೋಮಂಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಯಾಚ್ಛತಿ | ತದಹಂಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ
ಹ್ಯತಮಂ ಭಗವಾನ್ ವಿಪ್ರಯತಾತ್ಮನಃ || ೫ || ಇತ್ಯುಕ್ತೌ ಪಿದ್ವಿಜಸ್ತಸ್ಮೈ ನಿಷಿತಃ ಸತಯಶ್ರಿಯಃ | ಪೃಥು

೪೮ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಪೀಠಿಕೆ

ಸರ್ವಭೂತಮನೋಭಿಜ್ಞಃ-ಸಕಲವ್ರಾಣಿಗಳ ಹೃದಯವಂಬಲ್ಲವನಾದ, ಸದರಿ-ಆ ಕೃಷ್ಣನು, ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ದ್ವಿಜೈ
ಮುಖ್ಯೈಸ್ಸಹ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆ ಸ್ವರೂಪನ, ಸಂಕಥಯಾ-ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಸ್ವಯಮಾನೀ-ಆತ್ಮಯ ಪಡುವನಾಗು
ತ್ತ, ತಂ-ಅವನನ್ನು ಕೂಡ, ಉಪಾಚ-ನುಡಿದನು || ೧ || ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಮಿಯನೂ, ಸತಾಂ-ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ, ಗತೀ-
ಪ್ರಾಪ್ಯನೂ, ಭಗವಾನ್-ಪಡ್ವೈಶ್ವರ್ಯಪೂರ್ಣನೂ, ಅದ-ಕೃಷ್ಣ-ವಾನುಜೇವನು, ಪ್ರಿಯಂ-ಇಷ್ಟನಾದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ-ಕೆ
ಚೇಲನನ್ನ, ಪ್ರೇಮಾ-ಪ್ರಿಯತನದಿಂದ, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಪರಮಾಣ್ಣ-
ಅಧಿಕವಾಗಿ ನಗುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ಉಪಾಚ-ನುಡಿದನಲ್ಲವೆ || ೨ || ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ಮೇ-ನನಗೆ, ಭವತಾ-ನಿನ್ನಿಂದ
ಭೃಹಾ-ಮನೆಯ ದೇವಿಯಿಂದ, ಕಿಮುಪಾಯನಂ-ಯಾವನುಪಹಾರದ್ರವ್ಯವು, ಅನೀತಂ-ತರಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ || ೩ || ಭಕ್ತ್ಯಾ-
ಪ್ರೀತಿಸುವವರಿಂದ, ಪ್ರೇಮಾ-ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ಉಪಾಹೃತಂ-ಕಾರಿಕೆಯಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಮೇ-ನನಗೆ, ಭೂರ್ಭವ-
ಬಹಳವಾದರೂ, ಭವೇ-ಆಗುವದು. ಅಭಕ್ತೋ-ಪಹೃತಂ-ಪ್ರೀತಿಪಡುವವರಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಭೂರ್ಭವ-ಬಹಳವಾದರೂ
ಮೇ-ನನ್ನ, ತೋಷಾಯ-ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ, ಸಕಲ್ಪತೇ-ಯೋಗ್ಯವಾಗುವೆಲ್ಲ || ೪ || ಯೇ-ಯಾವಪುರುಷನು, ಮೇ-ನನಗೆ, ಭ
ಕ್ತ್ಯಾ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಪತ್ರಂ-ಎಲೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ಪುಷ್ಪಂ-ಮಲವನ್ನಾಗಲೀ, ಫಲಂ-ಕಣ್ಣನ್ನಾಗಲೀ, ತೋಯಂ-ನೀರನ್ನಾಗ
ಲೀ, ಪ್ರಯಾಚ್ಛತಿ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಡುವನೋ, ಪ್ರಯತಾತ್ಮನಃ-ಜಿತಹೃದಯನಾದ ಭಕ್ತನಿಂದ ಭಕ್ತ್ಯಾ-ಪಹೃತಂ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂ
ದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತಂ-ಅದರನ್ನು, ಅಕಾಮಿ-ಅನುಭವಿಸುವೆನು || ೫ || ರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ | ಇತ್ಯುಕ್ತೌ-ಪೀ-ಹೀಗೆಯೆ

೪೯ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು:

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ ಏಕಾಶೀತಿತಮೇ ಸಖ್ಯಾರ್ಥಗಾಢ್ಯಸ್ಯ ಧೃತಂ ತುಲಾ || ಶ್ರಿಯಂ ನಿರ್ಮಿತವಾ
ನಿಂದ್ರಮರ್ಲಭಾಂತಾತದಾಶ್ರಮೇ || ೧ || ಬೇ|| ನಿಂಭತೋಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದಾಮನ ಅವಲಕ್ಕಿಯ ನಾ
ರೋಗಣಂಗೆಯ್ದ ಆಕುಷೇಲನ ಅಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವನರಿಯದಂತೆ ಇಂದ್ರನಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ಇತ್ಯರ್ಥವಂ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವಂ ಕುಕಮುನಿಯಾ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯುಗೆ ಸರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ,-

ಕೇಲೈ, ಅರಸೇ! ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀದಾಮನೊಡನೆ ಸಲಹಾಂಗಳೆಂದು ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮನೋಗತಾಭಿ
ಪ್ರಾಪಂಗಳ ನುತಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯಾ ತನಗೋಸುಗ ಅವಲಕ್ಕಿಯಂಕಡಲು ನಾಚುವನೆಂದರಿತು ಮುಗಂಗಳನಗೆ
ಯಾಚ್ಛವನಾಗಿ || ೧ || ಸುತು, ರುಪರಿಗೆ ಗತಿಯಾಗಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮಚ್ಛಾಯಾಗಿಯೂ ಭಗವಂತನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಕೃಷ್ಣ
ನು ಪ್ರಿಯನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ.. ನುಡಿದನಂತೆನೆ || ೨ ||
ಎಲೈ ಸಖನೇ! ನಿನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ನನಗೋಸುಗ ಯಾವ ಉಪಹಾರವು ತಂದಿರುವಿ? || ೩ || ಭಕ್ತರಿಂದ ಪ್ರೀತಿಪೂ
ರ್ವಕವಾಗಿ ತರಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪವಾದಾಗ್ಯೂ ಅದು ನನಗೆ ಬಹಳವೇ ಆದೀತು, ಅಭಕ್ತರಿಂದ ತರಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು
ಬಹಳವಾದರೂ ನನಗೆ, ಸಂತೋಷವಂ ಮಾಡಲಾರದು || ೪ || ಪತ್ರವನಾದರೂ ಪುಷ್ಪವನಾದರೂ ಫಲವನಾದರೂ
ಜಲವನಾದರೂ ಯಾವಾತನು ದೃಢಮನಸ್ಕನಾಗಿ ನನಗೋಸುಗ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸುವನೋ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
ಪಿತವಾದ ಅವಸ್ತುವಂ ಪರಮಯೋಗ್ಯವನ್ನಾಗಿ ನಾನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವೆನು || ೫ || ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪೇ

ಕಪ್ರಸೃತಂರಾಜನ್ನ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿದವಾಬ್ಯುಖಃ ||೬|| ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮದ್ಯುಕ್ತಾಂ ಹೃತ್ಸಸ್ಯಗಮನಕಾ
ರಣಮ್ | ವಿಶ್ವಾಯಾಚಿಂತಯನ್ನಾಯಂ ಶ್ರೀಕಾಮೋಮಾಭಜತ್ಪುರಾ ||೭|| ಪತ್ನೀ ಸತೀ ಪ್ರತಿಯಾಮೇಸು
ಖಾಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಮಾಮಸ್ಯದಾಸ್ಯಾಃ ಸುಸಂದೋಮತ್ಸರ್ವದುರ್ಲಭಾಃ ||೮|| ಇತ್ಯೂ
ವಿಚಿಂತ್ಯ ವಸುನಾಚ್ಚೀರಬದ್ಧಾನ್ ದ್ವಿಜನ್ಯನಃ | ಸ್ವಯಂಜಹಾರಕಿಮಿದಮಿತಿ ವೃಥಾಕತಂಡುಲಾಃ ||೯|| ನ
ನ್ಯತದುಪನೀತಂ ಮುಪರಮಪ್ರೀಣನಂ ಸಹಿ | ತರ್ಪಯಂತ್ಯಂಗಳಮಾಂವಿಶ್ಯಮೇತೆವೃಥಾಕತಂಡುಲಾಃ || ೧೦||
ಇತಿಮುಷ್ಠಿಸಂಕೃಜ್ಜಗಾದ್ವಿದ್ವಿತೀಯಾಂಜಗದ್ಗಮಾದದೇ | ತಾವಚ್ಛ್ರೀರ್ಜಗತ್ಸಹಹಸ್ತಂ ಸತ್ವರಾಪ
ರಮೆಷ್ಮಿನಃ ||೧೧|| ಏತಾವತಾಲಂವಿಶ್ವಾತ್ಮಕ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಯಾ | ಅಸ್ಮಿನ್ಲೋಕೇಧವಾಮುಪಿ ಕ್ಷ

ಲೃಪ್ತವನಾದರೂ, ಪ್ರೀತೀ-ನಾಚಿಕೆಯುಂಟಾದವನಾದ್ದರಿಂದ, ಅವಾಬ್ಯುಖಃ-ಬಗ್ಗಿದ ನೋರಿಯುಳ್ಳವನಾದ, ದ್ವಿಜ-ಕು
ಚೇಲನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಶ್ರಿಯೇಪತಯೇ-ಲಕುಮಿಯಅರಸನಾದ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ, ವೃಥಾಕವ್ರಸೃತಂ-ಸೇರೆ ಅವಲಕ್ಕಿಯನ್ನು
ಸಪ್ರಾಯಶ್ಚೈ-ನಮರ್ಪಿಸಲಿಲ್ಲವು ||೬|| ಸಾಹ್ವಾ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮದ್ಯುಕ್ತ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪದಮವ
ನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ, ಕೃಷ್ಣನು, ತಸ್ಯ-ಆ ಕುಚೇಲನ, ಆಗಮನಕಾರಣಂ-ಬರುವಿಕೆಗೆ ನಿಮಿತ್ತವನ್ನು, ವಿಶ್ವಾಯ-ತಿಳಿದು, ಅ
ಜಂತಯೇ-ಅಲೋಚಿಸಿದನು ಆಯಂ-ಇವನು, ಪುರಾ-ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಕಾಮಃ-ಸಂಪತ್ತುಗಳಂ ಬಯಸಿದವನಾಗಿ,
ಮಾ-ನನ್ನನ್ನು, ನಾಭಜತೇ-ಸೇವಿಸಲಿಲ್ಲವು ||೭|| ಮೇ-ನನ್ನ, ಸಖಾ-ಸ್ನೇಹಿತನಾದ್ದರಿಂದ, ಪತಿಪ್ರತಿಯಾಮೇ-ಪತಿಭಕ್ತಿಯ
ಮವುಳ್ಳ, ಪತ್ನೀ-ಹೆಂಡತಿಗೆ, ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ-ಇಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಮಾ-ನನ್ನಂಕುರಿತು,
ಪ್ರಾಪ್ತಃ-ಬಂದವನಾದನು, ಅಸ್ಯ-ಇವನಿಗೆ, ಮರ್ತ್ಯದುರ್ಲಭಾಃ-ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಲ್ಪಡತಕ್ಕವು
ಗಳಲ್ಲದ, ಸಂಪದಃ-ಧನಸಮೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು, ದಾಸ್ಯಾಃ-ಕೊಡುವೆನು ||೮|| ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ವಿಚಿಂತ್ಯ-ಲೋಚಿಸಿ ದ್ವಿಜನ್ಯ
ಸಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ, ವಸನಾ-ವಸ್ತ್ರದಿಂದ, ಚೀರಬದ್ಧಾನ್-ಚಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ವೃಥಾಕತಂಡುಲಾಃ-ಅವಲಕ್ಕಿ
ಯನ್ನು, ಕಿಮಿದಮಿತಿ-ಇದೇನೆಂದು, ಸ್ವಯಂಜಹಾರ-ತಾನೆ ತೆಕ್ಕೊಂಡನು ||೯|| ಸಖೇ-ಸ್ನೇಹಿತನೇ ! ಏತೇ-ಇದು, ಮೇ-
ಷನಾಗಿ, ಉಪನೀತಂನು-ತರಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲವೆ ? ಅಂಗೆ-ಪ್ರಿಯನೇ ! ಪರಮಪ್ರೀಣನಂ-ಉತ್ತಮವಾದ ಸಂತೋಷಕರವಾ
ವಿದೆ, ಏತೇವೃಥಾಕತಂಡುಲಾಃ-ಈ ಅವಲಕ್ಕಿಗಳು, ವಿಶ್ವಂ-ಪ್ರಪಂಚಸ್ವರೂಪನಾದ, ಮಾ-ನನ್ನನ್ನು, ತರ್ಪಯಂತಿ-ತ್ಯಪ್ಪಿ
ಗೊಳಿಸುವವು ||೧೦|| ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ಮುಷ್ಠಿ-ಒಂದುಹಿತಿಯನ್ನು, ಸಕೃತ್-ಒಂದುಸಲ, ಜಗಾದ್ವಿ-ತೀಡು, ದ್ವಿತೀ
ಯಾಂ-ಎರಡನೆಯ ಹಿಡಿಯನ್ನು, ಜಗದ್ವಿ-ತೀಡುವುದಕ್ಕೆ, ಆದದೇ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು ತಾವತ್-ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ-ರಕ್ಕಿಣಿ
ಯು, ಸತ್ವರಾ-ವೇಗದಿಂದ ನಹಿತಳಾಗಿ, ಪರಃ-ಪ್ರೀತಃ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಹಸ್ತಂ-ಕೈಯನ್ನು, ಜಗ್ಮಹೇ-ಹಿಡಿದ

ಲೃಪ್ತವನಾದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಾದ ಕುಚೇಲನು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ತಲೆಯಂಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡುಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾ
ವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗೆ ಒಂದುನೋರಿಯೇಯೆಂದು ಅವಲಕ್ಕಿಯಂಕುಡಲಿಲ್ಲ||೬|| ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅಂತಃಕರಣ
ಕ್ಕೆಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಸಾಹ್ವಾಲ್ಪಕ್ಷೀಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುಚೇಲನ ಆಗ ಮನಕ್ಕೆ ಕಾರಣಮತಿಳಿದು ಅಲೋಚಿ
ಸಿಕಾದ್ವಿಜನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಧನಾಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಭಜಿಸಿದನು||೭||ಕಾಜನ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಖನಾಗಿ
ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಪತ್ನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಂ ಮಾಡಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಸವೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅದಕಾರಣದಿಂದ ಇವನಿಗೋ
ಸುಗೆ ಮನುಷ್ಯರಿಂ ಪಡೆಯಲಕಕ್ಕವಾದ ಭಾಗ್ಯವನೇವೆನು ||೮|| ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಆದ್ವಿಜನ ಜೀರ್ಣವಾದ ವ
ಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಹೇಗೋ ಬಹಳಹೊತ್ತು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಅವಲಕ್ಕಿ ಇದೇನೆಂದು ತಾನೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು ||೯||
ಎಲೈ, ಸಖನೇ ! ನಿನ್ನಿಂದ ತರಲ್ಪಟ್ಟ ಈಉಪಹಾರದ್ರವ್ಯವು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತತ್ಯಪ್ಪಿಕರವು, ಮತ್ತು ಈಯವಲ
ಕ್ಕಿಯು ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿಯಾದ ನನಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಹಸಿವಿಲ್ಲವುತೆ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಂ ಮಾಡುವುದು ||೧೦|| ಇಂತೆಂದು
ಶ್ರೀಷ್ಣನು ಒಂದು ಹಿಡಿಯ ಅವಲಕ್ಕಿಯಂತೆಗೆದು ತಾನು ಭಕ್ಷಣಾಗೆಯ್ದು ಎರಡನೆಯ ಮುಷ್ಟಿಯ ಅವಲಕ್ಕಿಯು

ಪುಂಸಸ್ತ್ವತೋವಕಾರಣಮ್ || ೧೦ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂತುರಜನೀಮುಪಿತೃಚ್ಯುತಮಂದಿರೆ ಭುಕ್ತಾಸ್ತಿ
ಪೀತ್ವಾಸುಖಮನೇಹ್ಯಾತ್ಮಾನಂಸ್ವರ್ಗತಂನೃಪ || ೧೧ || ಕೋಭೂತವಿಶ್ವಭಾವನಸ್ವಸುಖನಾಭಿವಂದಿ
ತಃ | ಜಗಾಮಸೌಖ್ಯಲಯಂತಾತಪಃಸುಪ್ರಜ್ಞನಂದಿತಃ || ೧೨ || ಸಚಾಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಧನಂಸಖ್ಯರ್ನತುಯಾ
ಚಿತವಾಕ್ಸ್ಯಯಮ್ | ಸ್ವಗೃಹಾಕ್ವಿಡಿತಿತೋಗಚ್ಛನ್ಮಹದ್ಧರ್ಕನನೃಪತಃ || ೧ || ಅಹೋಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ

ಳು || ೧೦ || ವಿಶ್ವತೋವಕಾರಣಮ್-ಪ್ರಪಂಚಸ್ವರೂಪನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ, ಅಸ್ತೀಶೋಕ-ಈ ಶೋಕದೊಳಗಾದರೂ, ಅಧವಾ-ಅಮು
ಷ್ಠೀ-ಪರಶೋಕದಲ್ಲಿಯಾವರೂ, ಪುಂಸಃ-ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ, ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಯೇ-ಸರ್ವಭಾಗ್ಯಗಳೂ ಪೂರ್ಣಗಳಾಗುವು
ದಕ್ಕೆ, ತ್ವತೋವಕಾರಣಂ-ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತವು, ಏತಾವತಾ-ಹಿಡಿಯವಲಕ್ಕಿಯಂ ತಿಂದಮಾತ್ರ
ದಿಂದಲೇ, ಅಲಂ-ಸಾಕು || ೧೧ || ಸ್ವಪ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತು-ಕುಚೇಲನಾದರೂ, ಅಚ್ಯುತವಂದಿರೇ-ಕೃಷ್ಣ
ನಮನೆಯಲ್ಲಿ, ತಾಂರಜನೀಂ-ಆ ರಾತ್ರಿಯೊಳು, ಉಪಿತ್ವಾ-ವಾಸವಂಮಾಡಿ; ಭುಕ್ತಾಸ್ತಿ-ಉಂಡು, ಪೀತ್ವಾ-ಕುಡಿದು, ಸುಖ-
ಸುಖವಾಗಿರುವ, ಆತ್ಮಾನಂ-ತನ್ನನ್ನು, ಸ್ವರ್ಗತಂ-ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನನ್ನಾಗಿ, ವೇನೇಹಿ-ತೀಡವನ್ನವೆ || ೧೨ ||
ತಾತ-ಅಯ್ಯಾ ಕೋಭೂತೇ-ಮಾರಣೆಯದಿನ ಹೊತ್ತುದುಬ್ಬಿತಲೂ, ವಿಶ್ವಭಾವೇನ-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಉಂಟಾಗಿರುವನಾದ, ಸ್ವ
ಸುಖೇನ-ಆತ್ಮಾರಾಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಅಭಿವಂದಿತಃ-ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ, ಪಥಿ-ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಅನುವ್ರಜ್ಯ-ಸಂಗಡಂ
ದು, ನಂದಿತಃ-ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ ಆದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ, ಸ್ವಾಯಂ-ತನ್ನ ಮನೆಯಂ ಕುರತು, ಜಗಾಮ-ತೇದ
ನು || ೧೩ || ಸಚ-ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದರೂ, ಸ್ವಯಂ-ತಾನಾಗಿ, ನಯಾಚಿತವಾಕ್-ಬೇಡಿದವನಾಗಲಿಲ್ಲವು, ಸಖ್ಯಃ-ಗಳೆನಾ
ದ ಕೃಷ್ಣನದೇನಿಂದು, ಧನಂ-ದ್ರವ್ಯವನ್ನು, ಅಲಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಪಡೆದವೆ, ವಿಡಿತಿ-ನಾಚಿಕೆಹುಟ್ಟಿದವನಾದರೂ, ಮಹದ್ಧರ್ಕ
ನನಿವೃತ್ತಿ-ಮಹಾಪುರುಷನಂ ಕಂಡದ್ದರಿಂದ ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸ್ವಗೃಹಾಕ್-ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು, ಆಗಚ್ಛ-ನೇರಿವ
ನು || ೧೪ || ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯವೇವಸ್ಯ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯನಾದ ಪ್ರಭುವಿನ, ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತಾ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯತ್ವವು, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂ

ನ್ನು ಆರೋಗಣೆಗೆಯ್ಯಲೋಸುಗ ಯತ್ನಂಗೆಯ್ಯಲು, ಅನಿತರೊಳೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯು ಸ
ರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಹಸ್ತವಂ ಪಿಡಿದು ನುಡಿದಳೆಂದೆನ- || ೧೦ || ಕೇಳೈವಿಶ್ವಾತ್ಮಕನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ!
ಈಯೊಂದುಮುಪ್ಪಿಯ ಅವಲಕ್ಕಿಯ ಭಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಪುರಾಸರಿಗೆ ಇಹಪರಂಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಟಾಕ್ಷವಿಲಾ
ಸಸ್ವರೂಪಂಗಳಾದ ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲೋಸುಗ ಸೂಕಾಗಿರ್ಪುದು. ಇನ್ನುವೇಲೆ ಎರಡ
ನೆಯಮುಪ್ಪಿಯ ಅವಲಕ್ಕಿಯ ನಾರೋಗಣೆಗೆಯ್ಯದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನೇ ಅವನಧೀನಳಂ ಮಾಡಬೇಡ ಯಾವಭ
ಕ್ತನ ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಯಂನೋಡಿ ನೀನು ಸಂತೋಷವನೆಯ್ದುವೆಯೋ ಅಂತಾಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಗೋಸುಗ ಇ
ಷ್ಟು ಸಾಕೆಂದು ನುಡಿದಳು || ೧೧ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಆ ರಾತ್ರಿ ಮ
ಸುಗೆಯ್ದು ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವನುಡು ಶೃತ್ಯಸೌರಭ್ಯ ಸಹಿತವಾದ ಉದಕ ಮೊದಲಾದುದಂ ಪಾನಂಗೆಯ್ದು ಸುಖ
ವಾಗಿ ನಿವ್ರಗೇಯ್ದವನಾಗಿ ತಾನು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿದನು || ೧೨ || ಕೇಳೈ ಅರಸೇ, ಅನಂತರದ
ಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುತ್ತಲೂ ಇಂದ್ರನಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಲಕೆಕ್ಕವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವಂ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂಗೆ ಕೂಡ
ಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುವ ಸ್ವಾನಂದಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಕಳುಹಿಸ ಲೋಸುಗ ಬಹು ದೂರ
ಬಂದು ವಿನಯೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕ್ಷಾಘಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದ್ವಿಜನು ತನ್ನ ಮನೆಯಂ ಕುರಿತು ತೆರಳಿದನು || ೧೩ || ಆ ಕುಚೇಲ
ನು ಸುಖನಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ದನೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಧರವನ್ನಿದರೂ ಪಡೆಯದೇ ಇದ್ದರೂ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ತಾನಾಗಿ
ಯಾಚಿಸದೆಯೂ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನವಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸಂತುಷ್ಟಹೃದಯನಾಗಿ ತನ್ನ ಮನೆ
ಯಂಕುರಿತು ತೆರಳಿಬಂದನು || ೧೪ || ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯಿಂದ
ಅತ್ಯಂತದರಿದ್ರನಾದ ನಾನು ಆಲಿಂಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟನೋ ಆಕಾರಣದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ

ದೇವಸ್ಯದೃಷ್ಟಾಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತಾಮಯಾ | ಯದ್ದರಿದ್ರತಮೋಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಶ್ವಿನ್ಯಾಜಿಭ್ರತೋರಸಿ ||೧೬||
 ಕ್ಯಾಹಂದದ್ರಿಪಾಪೀಯಾಕ್ಯಕ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗ್ರನಿಕತನಃ | ಬ್ರಹ್ಮಬಂಧುರಿತಿಸ್ಕಾಹಂಬಾಹುಭ್ಯಾಂಪೆ
 ರಿರಾಭಿತಃ||೧೭||ನಿವಾಸಿತಾಪಿತ್ರಯಾಜುಷ್ಯಪರ್ಯಂಕೆಭಾತ್ರತರೋಯಧಾ | ಮಹಿಷ್ಯಾನ್ವೀಜಿತಶ್ಯಾಂತ್ರೋ
 ವಾಲಸ್ಯಜನಹಸ್ತಯಾ ||೧೮|| ಶುಕ್ರೋಪಯಾಪರಮಯಾಪಾದಸಂವಾಹನಾದಿಭಿಃ | ಪೂಜಿತೋದವವೇ
 ನನಿಪ್ರದವೆನದವತ್||೧೯|| ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಯೋಃಪುಂಸಾಂರಸಾಯಾಂಭಾವಿಸುಪದಾಹ್ಮ | ಸುರಾಸಾ
 ಮಪಿಸಿದ್ಧೀನಾಂಮೂಲಂತಚ್ಚರಣಾರ್ಚನಮ್ ||೨೦|| ಅಧನೋಯಂಧನಂಪ್ರಾಪ್ಯಮಾದ್ಯನ್ಯುಚ್ಛೇತ್
 ನಮಾಂಸ್ಮಕೇತಿ | ಇತಿಕಾರುಣಿಕೋನೂನಂಧನಂಮೇಭೂನಿನಾದದಾತ್ ||೨೧|| ಇತಿಸಂಚಿಂತಯೇವಿ

ದ, ದೃಷ್ಟಾ-ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು ಯಶಃ-ಯಾವಕಾರಣವಿಂದ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ- ಭಾಗ್ಯದೇವತೆಯನ್ನು, ಉರಸಿ-ಎದೆಯಲ್ಲಿ, ಜಿ
 ಭ್ರತಾ-ಧರಿಸಿಇರುವ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ದ್ರಿದ್ರತಮಃ-ಕಡುಬಡವನಾದ ನಾನು. ಅಶ್ವಿನ್ಯಾಜಿ-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನೋ ||೧೬||
 ಪಾಪೀಯಾಕ್-ಪಾಪವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ದ್ರಿದ್ರಿ-ಬಡವನಾಗಿರುವ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಕ್ಯ-ಎಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀನಿಕೇತನಃ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಆವಾ
 ನವಾಗಿರುವ, ಕೃಷ್ಣಃ-ನಾರಾಯಣನು, ಕ್ಯ-ಎಲ್ಲಿ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಬ್ರಹ್ಮಬಂಧುರಿತ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ನಂಟನೆಂದು, ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ-
 ತೋಳುಗಳಿಂದ, ಪರಿರಂಭಿತಿಸ್ತ-ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾದೆನಚ್ಚೇತಿ ||೧೭|| ಪ್ರಯಾಜುಷ್ಯೇ-ತನ್ನಪತ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸ
 ಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ವರ್ಯಂಕೆ-ಮಂಚದಲ್ಲಿ, ಭಾತ್ರತರೋಯಧಾ-ನೋವರರು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ನಿವಾಸಿತಃ-ಕುಳ್ಳಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಕಾಂ
 ತಃ-ಬಳವಿದ ನಾನು, ವಾಲಸ್ಯಜನಹಸ್ತಯಾ-ಜೀನಣಿಗೆಯು ಕೈಯಲ್ಲಿಉಳ್ಳ, (ಚಾಮರ), ಮಹಿಷ್ಯಾ-ಪಟ್ಟದರಾಣಿಯಿಂದ, ಪೂಜಿ
 ತಃ-ಜೀನಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು ||೧೮|| ದೇವದೇವೇನ-ದೇವತೆಗಳಿಗೋಕೂಡ ತಾನುದೇವನಾದರೂ, ವಿಪ್ರದೇವೇನ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆ
 ತನಗೆ ದೇವರಾಗಿಉಳ್ಳ, ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಪರಮಯಾಶುಕ್ರೋಪಯಾ-ಉತ್ತಮವಾದ ಸೇವೆಯಿಂದ, ಪಾದಸಂವಾ
 ಹನಾದಿಭಿಃ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಸುವಿಕೆಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ, ದೇವವತ್-ದೇವರಂತೆ, ಪೂಜಿತಃ-ಉಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದನು||
 ರಚ್ಚರಣಾರ್ಚನಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಪಾದಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸೋಣವು. ಪುಂಸಾಂ-ಪುರುಷರಿಗೆ, ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಯೋಃ-ಸ್ವರ್ಗಮೋ
 ಕ್ಷಗಳಿಗೂ, ರಸಾಯಾಂಭಾವಿ-ಸುಖವುಳ್ಳಭೂತೋಕದಲ್ಲಿ, ಸುರಾಸಾಂಸಿದ್ಧೀನಾಮಪಿ-ಸಕಲವ್ರಯೋಜನಗಳ ಲಾಭಗಳಿಗೂ,
 ಮೂಲಂ-ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ||೨೦|| ಅಥವಾ, ದ್ರಿದ್ರನಾದ, ಅಹಂ-ಈಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಧನಂ-ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ಯ-ಹೊಂ
 ದಿ, ಉಚ್ಛೇತ್-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಮಾಂಸನ್ಯಮಾನ್ಯಾ-ಗರ್ವಿಸುವನಾಗಿ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ನಸ್ಮಕೇತ-ನೇನುಗೊಳ್ಳದೆ ಬಿಟ್ಟನು. ಇತಿ-ಹೀ
 ಗೆಂದು, ಕಾರುಣಿಕಃ-ನನ್ನೊಡೆಯೆಯುಳ್ಳಕೃಷ್ಣನು, ನೂನಂ-ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ, ಭೂರಿಧನಂ-ಬಹುಧನವನ್ನು, ಮೇ-ನನಗೆ, ನಾ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಕ್ಷೇಪಕೃತ್ಯವು ನನ್ನಿಂದ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ||-೬|| ದ್ರಿದ್ರನಾದ ಪಾಪಿವೃನಾದ ನಾನೆತ್ತರಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಗನಿವಾ
 ಸಗೃಹವಾದ ನಿಶಾಲವಕ್ಷಸ್ಸುಳ್ಳವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನತ್ತರಿ ಆದರೂ ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಪರಮಕೃಪಣನಾದವ
 ನೆಂದು ದಯೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ಹರಿಯಿಂದ ಭುಜುಗಳಿಂದಾ ಲಿಂಗನುಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟು ಚಂದನಲೇಪಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿ
 ಸಲ್ಪಟ್ಟವನೂ ಆದೆನು ||೭|| ಮತ್ತು ಬಳವಿದ ನಾನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪ್ರಿಯಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯಿಂದ
 ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವನಂತೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಆತನ ಪಟ್ಟ ಮಹಿಷಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣೀ
 ದೇವಿಯಿಂದ ಜೀನಣಿಗೆಯಿಂದ ಜೀನಲ್ಪಟ್ಟನು||೧೮|| ಇದಲ್ಲದೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಸೇವ್ಯನಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಪೋ
 ಪಕನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೀ ಹರಿಯಿಂದ ನಾನು ದೇವತೆಯಂತೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಶುಕ್ರೋಪಯಿಂ ಕಾಶೀತ್ವವು
 ದೇ ಮುಂದಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು||೧೯|| ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಸಾತಲದಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟಾದ
 ಕರ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಮಸ್ತಗಳಾದ ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಗೂ ಸ್ವರ್ಗ ಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಸಹಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಣಾರಾಧನವೇ
 ಕಾರಣವು ||೨೦|| ಮತ್ತು ದ್ರಿದ್ರನಾದ ಈ ನನ್ನ ಭಕ್ತನು ಧನಮತನಾದರಿ ಅತ್ಯಂತ ಮದವುಳ್ಳವನಾಗಿ ನನ್ನಂ
 ಸ್ತವಿಸವೇ ಹೋಗುವನೆಂದು ದಯಾನಿಧಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ನನಗೋಸುಗ ಬಹಳ ಧನವಂ ಕಂಡಿಲ್ಲ ಈ

ಪ್ರತಿಪ್ರಾಪ್ತೋನಿಜಗೃಹಾಂತಿಕಮ್ || ಸೂರ್ಯಾನಂತದಾಸಂಕಾಶ್ಯವಿಮಾನೈಸ್ಸುರೈಶ್ಚತಮ್||೧೦||
ವಿಚಿತೋಪಸನೋದ್ಯಾಸೈಕಾಜದ್ವಿಜಕುಲಾಕುಲೈಃ | ಪ್ರೊತ್ಪಲ್ಲಕಮುದಾಂಭೋಜಕಹ್ಲಾರೋ
ತ್ವಲವಾರಿಭಿಃ ||೧೧|| ಪುಷ್ಪಂಸ್ವಲಂಕೃತೈಃಪುಂಭಿಸ್ಸುಗ್ರಿಭಿಶ್ಚಹಂಠಾಕ್ಷಿಭಿಃ | ಕಿಮಿದಂಕಸ್ಯವಾ
ಸ್ಥಾನಂಕಥಂತದಿದಮಿತ್ಯಭಿ ||೧೨|| ಏವಂವಿಷಾಸಾಂಸಮಾನಂತಂನರಾನಾರೋಮರಪ್ರಭಾಃಪ್ರ
ತ್ಯಗ್ಮಹೈಮಹಾಭಾಗಂಗೀತವಾದ್ಯೈನಭೂಯಾಃ||೧೩|| ಪತಿವಾಗತಮಾಕರ್ಣ್ಯಭಕ್ತೃತ್ಯರ್ಥಾ
ತಿಸಂಭ್ರಮಾ | ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮಗೃಹಾತ್ಪೂರ್ಣಂರೂಪಿಣೀಶ್ರೀರಿವಾಲಯಾತ್ ||೧೪|| ಪತಿವ್ರತಾಪತಿಂ

ಪದಾತ್-ಕೊಡಲಿಲ್ಲವು ||೧೦|| ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಸಂಚಿಂತಯ-ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವನಾದ, ವಿಪ್ರ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ನಿಜಗೃಹಾಂ
ತಿಕಂ-ತನ್ನ ಮನೆಯಬಳಿಯೆ ನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ತಃ-ಸೇರಿದವನಾದನು ಸೂರ್ಯಾ ನಲೇಂದುಸಂಕಾಶ್ಯಃ-ಸೂರ್ಯನು ಅಗ್ನಿಜಂದ್ರರೊ
ಡನೆ, ಸಮಾನಂಗಳಾದ, ವಿಮಾನೈಃ-ದ್ವಾರಗೋಪುರಂಗಳೆಂದ, ಸರ್ವತಃ-ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವೃತಂ-ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವು
ದು ||೧೧|| ವಿಚಿತೋಪಸನೋದ್ಯಾಸೈಃ-ಅಶ್ವರ್ಯಕರಂಗಳಾದ, ಬಳಿಯಣ ತೋಟಗಳಿಂದಲೂ ಶೃಂಗಾರವನಗಳಿಂದಲೂ,
ಕೂಜದ್ವಿಜಕುಲಾಕುಲೈಃ-ಕೂಗುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಗುಂಪುಗಳೆಂದ ಸಂದಣಿಯಾಗಿರುವ, ಪ್ರೊತ್ಪಲ್ಲಕಮುದಾಂಭೋಜಕಹ್ಲಾರೋ
ತ್ವಲವಾರಿಭಿಃ-ಅರಳದ ಬಿಳಿನೈದಿಂತಾವರೆ ಕನ್ನೆದಿರೆಕನ್ನೈದಿಗಳುಳ್ಳ, ಜಲಗಳಿಂದಲೂ ||೧೨|| ಸ್ವಲಂಕೃತೈಃ-ಚನ್ನಾಗಿನಿಂಗರಿ
ನಲ್ಪಟ್ಟ, ಪುಂಭಿಃ-ಪುರುಷರಿಂದಲೂ, ಪರಿಣಾಕ್ಷಿಭಿಃ-ಹುಲ್ಲೆಳಕಂಗಳಂತೆಕಂಗಳಿಲ್ಲ, ಸ್ತ್ರಿಭಿಃ-ಹೆಂಗಳೆಂದಲೂ, ಜಷ್ಠಂ-
ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಇದಂಸ್ಥಾನಂ-ಈ ಸ್ಥಳವು, ಕಿಂ ಯಾವುದು, ಕಸ್ಯವಾ-ಯಾರದು ? ತಲೆ-ಆನನ್ನ ಬಡಮನೆಯು, ಇದಂ
ಕಥಮಿತ್ಯಭಾತಿ-ಇದು ಹೇಗೋಗಾಯಿತು.||೧೩|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ವಿಷಾಸಾಂಸಮಾನಂ-ವಿಚಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ, ಮಹಾಭಾಗಂ--
ಅಧಿಕಾವೃಷ್ಟವಂತನಾದ, ತಂ-ಆ ಕುಚೇಲನನ್ನು, ಅಮರಪ್ರಭಾಃ-ದೇವರುಳಿಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ನರಾನಾರೈಃ-ಪುರುಷರೊಸ್ತೀ
ಯರೂ,ಭೂಯಾಸಾ ಬಹುವಾದ, ಗೀತವಾದ್ಯೈಃ-ಸಂಗೀತದೊಡನೆಯೂ ಮಂಗಳವಾದ್ಯ ಧ್ವನಿಯೊಡನೆಯೂ, ಪ್ರತ್ಯಗ್ಮಹೈ-
ಇದಿರೊಂಡು ಕರೆದೊಯ್ದರು ||೧೪|| ಆತಂ-ಬಂದಂಥಾ, ಪತಿಂ-ಗಂಡನನ್ನು, ಅಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಭಕ್ತೃತ್ಯರ್ಥಾತಿಸಂಭ್ರ
ಮಾ-ಪ್ರೀತಿಯುಹೆಚ್ಚಿ ಕೆಯಿಂದ ಅಧಿಕೋಲ್ಲಾಸವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ರೂಪಿಣಿ-ಆಕಾರದೊಡಗೂಡಿದ, ಶ್ರೀ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು, ಆಲಯಾದಿವ-
ತನ್ನವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಕಮಲವನದ ದಿನೆಯೊಂಜೆಂತಂತೆ, ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಃ-ಆ ಮನೆಯತ್ತಿಂ, ತೋರ್ಣಂ-ಬೇಗೆನೆ, ನಿಶ್ಚಕ್ರಾ
ಮ-ತೆರಳುಬಂದಳು ||೧೫|| ಪತಿವ್ರತಾ-ಪತಿಭಕ್ತಿಸಿಯಮವುಳ್ಳ, ಆ ಹೆಂಗನು, ಪತಿಂ-ಗಂಡನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಶ್ರೀ

ಧ-ವೇನಿಶ್ಚಯ||೧೦|| ಇಂತೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುವನಾಗಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ವಿಮಾನಂ
ಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ||೧೧|| ಧ್ವನಿಗೈಯ್ಯ ಪಕ್ಷಿಸಮೂಹಗಳುಳ್ಳ ಚನ್ನಾಗಿ ಅರಳಿರುವ ನೈದಿಲೆಗಳು
ತಾವರೆಗಳು ಕನ್ನೆದಿಲೆಗಳು ಚನ್ನೆದಿಲೆಗಳೂ ಉಚ್ಚ ತಿಳಿಗೊಳಂಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತಂಗಳಾದ ವಿಚಿತ್ರಂಗಳಾದ
ವ ನೆ ಸುಹತ್ತಿರವ ಕೈದೋಟಂಗಳಿಂದಲೂ, ಅರಸುಗಳಿಗೆ ವಿಹಾರಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ ಉದ್ಯಾನಂಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂ
ಕೃತವಾಗಿ ||೧೨|| ಅಲಂಕೃತರಾದ ನರರಿಂದಲೂ ಹೆಣ್ಣರಳೆಯ ಕಣ್ಣಳಂ ಪೋಲುವ ಕಣ್ಣಳುಳ್ಳ ಪೆಣ್ಣಳಿಂದಲೂ
ಅಶ್ರಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ತನ್ನ ಮಂದಿರದ ಸುವಾಸವನೆಯ್ವಿ ಅಸಂಪದವೆಂಕಂಡು ಬಿಟ್ಟೆ ಬೆರಗಾಗಿ
ಚಿಂತಿಸುವನಂತೆನೆ;- ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಾದ ತೇಜೋಮಯವಾಗಿ ಮಂದೆ ಕಾಣುವುದೇನೋ? ಯಾವಮಹಾತ್ಮ
ನಗೃಹವೋ? ಈಶ್ವರಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸಮಸ್ತ ವಿಭವಯುಕ್ತವಾಗಿಯೂ ತೇಜೋಮಯವಾಗಿಯೂ ಈಶೀತಿಯಾ
ಗಿ ಆಯಿತೋ?||೧೩|| ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಆಕುಚೇಲನಂ ದೇವತೆಗಳಂತೆ ಹೊ
ಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪುರುಷರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಹ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯೊಡನೆ ಉತ್ತಮಂಗಳಾದ ಉಪಹಾ
ರಂಗಳೊಪನೆ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಇದಿಗೊಂಡರು ||೧೪|| ಬಂದಂತಾ ಪತಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವು ಕೇಳಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋ
ಷವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕಮಲ ವನದ ದಿನೆಯಿಂದ ಬರುವ ರೂಪಧಾರಿಣಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆ ಹರಿಯ ಕೃಷಿಯಿಂದ ದೇ
ವತಾಕೃತಿಯನೆಯ್ದಿರುವ ವಿಸ್ತರಪತ್ನಿಯು ಆದರದಿಂದ ಪತಿಯನಿದಿಗೊಂಡಳು ||೧೫|| ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಆ ಬಾ

ದೃಢಾ ಪ್ರಮೋತ್ತಂರಾಶು ಶೋಚನಾ | ವಾಲಿತಾಕ್ಷೈಃ ಸಮದ್ಭುಧ್ಧ್ಯಾ ಮನಸಾ ಪರಿವಸ್ತುಜಿ || ೧೭ ||
 ಪತ್ತೀಂವೀಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರಸ್ತುರಂತೀಂದ್ರೈವೀಂವೈಮಾನೀಕೀಮಿವ | ದಾಸೀನಾಂ ನಿಪ್ಪಕಂ ರೀನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಭಾಂ
 ತೀಂವಿಸ್ಥಿತೇ || ಪ್ರೀತಸ್ಸ ಸ್ವಯಂತಯಾಯುಕ್ತಃ ಪ್ರವಿವೇಕ್ಷ್ಯ ನಿಜಮಂದಿರಮ್ | ಮಣಿಸ್ತಂಭಶತೋಪತಂ
 ಮಹೇಂದ್ರಭವನಂಯಥಾ || ೧೮ || ಸಯೋಫೇನಿನಿಭಾಶ್ಯಯ್ಯಾದಾಂತಾರಾಕೃಪರಿಚ್ಛದಾ | ಪರ್ಯಂಕಾಹಮು
 ದುಡಾ ನಿಜಾಮರವ್ಯಜನಾನಿಚ || ಅಸನಾನಿಚಹೈಮಾನಿಮೃದೂಪಸ್ತರಣಾ ನಿಚ | ಮುಕ್ತಾದಾಮವಿಲಂ
 ಬೀನಿವಿತಾನಾನಿದ್ಯುಮಂತಿಚ || ೧೯ || ಸ್ವಚ್ಛಸ್ಪಟಿಕಕುಡ್ಯೇಮಮಹಾಮರಕತಪುಚ | ರತ್ನದೀಪಾಭಂ
 ಜಮಾನಾಲಲನಾರತ್ನ ಸಂಯುತಾಃ || ೨೦ || ವಿಲೋಕ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತತ್ರ ಸಮೃದ್ಧೀಸ್ಸರ್ವಸಂಪದಾ ವಾ |

ಮೋತ್ಯಂಗಾಶು ಶೋಚನಾ-ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಿಯೂ ಕಣ್ಣೀರೂ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ, ವಾಲಿತಾಕ್ಷೀ-ಮುಚ್ಚಿದ ಕಂಗಳ ಫಲವಳಾ
 ಪ್ದರಿಂದ, ಬುದ್ಧ್ಯಾ-ಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಅನಮತೆ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ಮನಸಾ-ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ, ಪರಿವಸ್ತುಜೇ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು || ೧೭ ||
 ಸಂ-೪ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ನಿಪ್ಪಕಂ ರೀನಾಂ-ವರೆಹಾಗಳ ಸರಂಗಳುಳ್ಳ, ದಾಸೀನಾಂ-ಸೇವಕಿಯರ, ಮಧ್ಯೇ-ನಡುವೆ, ಭಾಂ-ತೀಂ-ಬೆ
 ಳಗುತಲಿರುವಂಥಾ || ವೈಮಾನೀಕೀಂ-ವಿಮಾನದಲ್ಲಿರುವ, ದೈವೀಮಿವ-ದೇವಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ, ಪ್ರಸ್ತುರಂತೀಂ-ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವಂ
 ಥಾ, ಪತ್ತೀಂ-ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ವಿಸ್ಥಿತೇ-ಅಚ್ಚರಿಹುಟ್ಟಿದವನಾದನು || ೧೮ || ಸ್ವಯಂ-ತಾನು, ತಯಾ-ಆಕೆ
 ಯೊಡನೆ, ಯುಕ್ತಃ-ಕೂಡಿದವನಾಗಿಯೂ, ಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರಿಯವುಂಟಾದವನಾಗಿಯೂ, ಮಣಿಸ್ತಂಭಶತೋಪತಂ-ರನ್ನ ದಹವು ಕಂ
 ಭಗಳಂ ಕೂಡಿದಂಥಾ, ಮಹೇಂದ್ರಭವನಂಯಥಾ-ಹೇವರಾಜನಮನೆಯು ಹೇಗೋ ಹಾಗಿರುವಂಥಾ, ನಿಜಮಂದಿರಂ-ತನ್ನ ಮನೆಯ
 ನ್ನು, ಪ್ರವಿವೇಕ್ಷಿ-ಹೊಕ್ಕು ಪನಾದನು || ೧೯ || ಪಯೋಫೇನಿನಿಭಾಃ-ಹಾಲಿನನೋರೆಗೆ ಸಮಾನಂಗಳಾದ, ಕಯ್ಯಾಃ-ಹಾಸಿಗಳೂ,
 ರುಕ್ಮಪರಿಚ್ಛದಾಃ-ಒಂಗಾರದ ಮೇಲ್ಮೆಲುವುಳ್ಳ, ದಾಂತಾಪರ್ಯಂಕಾಃ-ಜಂತದಮಂಚಗಳೂ, ಹೇಮದಂಡಾನಿ-ಭಂಗಾರದಪಿಡಿ
 ಗಳುಳ್ಳ, ಚಾಮರವ್ಯಜನಾನಿಚ-ಚಾರಿಗಳೂ ಬೀಸಣಿಗೆಗಳೂ || ೨೦ || ಮೃದೂಪಸ್ತರಣಾನಿ-ಮೆತ್ತಗಿರುವ ತಿಮಸಿಗಳುಳ್ಳ, ಹೈ
 ಮಾನ್ಯಾನನಾನಿಚ-ಚಿನ್ನದ ಗದ್ದುಗೆಗಳೂ, ದ್ಯುಮಂತೀಂ-ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಮುಕ್ತಾದಾಮವಿಲಂಬೀನಿ-ಮುತ್ತಿನಸರಂಗಳೆಜಿಟ್ಟಿ
 ರುವ, ವಿತಾನಾನಿಚ-ಮೇಲ್ಮೆಟ್ಟುಗಳೂ, ಇರುವವು || ೨೧ || ಸ್ವಚ್ಛಸ್ಪಟಿಕಕುಡ್ಯೇಷು ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪಳುಕಿನಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ,
 ಮಹಾಮರಕತಪುಚ-ದೊಡ್ಡ ಪಚ್ಚೆಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರಜಮಾನಾಃ-ಕೋಭಿಸುತ್ತಿರುವಂಥಾ, ಲಲಾರಾತ್ನ ಸಂಯುತಾಃ-ತ್ರೆ
 ಪ್ತಿಯುರಾದಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಕೂಡಿದಂಥಾ, ರತ್ನದೀಪಾಃ-ರನ್ನದೀಪಿಗಳೂ ಇದ್ದವು || ೨೨ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ-ನಡುವನು, ತತ್ರ-

ಹೃಣ ಪತ್ನಿಯು ಪತಿಯಂ ನೋಡಿ ಅಧಿಕವಾದ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಆನಂದ ಬಾಪ್ಪಂಗಳೆಲ್ಲವಳಾಗಿ ಈತನೇ ನಮ
 ಸ್ಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯನೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ದಾನಂದದಿಂದ ಕಂಗಳಂ ಮುಚ್ಚಿ ಅಲಿಂಗನಂಗೈಯ್ದಳು || ೧೭ || ಅನಂತರದ
 ಲ್ಲಿದಿವ್ಯ ರತ್ನಂಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತಂಗಳಾದ ಹಾರಕಂಕಣಾದಿ ದಿವ್ಯಾಭರಣಂಗಳಿಂದ ಪೊಳೆವ ಸುರಸುಂದರಿಯರಿಗೆ ಸಮಾ
 ನವಾದ ಅನೇಕಸಹಸ್ರದಾಸಿಯರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಚೇದೇವಿಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಪತ್ನಿಯಂನೋಡಿ ಅಶ್ಚರ್ಯಯು
 ಕ್ತನಾಗಿ || ೧೮ || ಸಂತುಪ್ತವನೂ ಆಗಿ ಆಪತ್ನಿಯೊಡಗೂಡಿ ರತ್ನಸ್ತಂಭಂಗಳ ಸಹಸ್ರದಿಂದಲೂ ಭವನಕ್ಕೆ
 ಸುದೃಕವಾದ ತನ್ನ ಮನೆಯಂ ಪ್ರಭವದಿಂದ ಪೊಕ್ಕನು || ೧೯ || ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನನೋರೆಯಂತೆ ಹೊಳೆವ ಸುಪ್ಪತ್ತಿ
 ಗೆಮೊದಲಾದ ಹಾಸಿಗಳೆಂ ಆನೆಯದಂತಂಗಳ ಹಲಿಗೆಗಳಿಂದ ಕುಂದಣದಿಂದಲೂ ವಿಚಿತ್ರಂಗಳಾದ ಮಂಚಂಗಳ
 ಂ ಚಿನ್ನದಪಿಡಿಗಳಿಂದ ಕೋಭಿಸುವ ಚಾಮರವ್ಯಜನಂಗಳಂ || ೨೦ || ಸುರ್ವಣಮಯಂಗಳಾದ ಮೆತ್ತಗಿರುವ ಮೇ
 ಲಾಹಾಸಿಗಳೆಂ ಕೂಡಿರುವ ಕೇಲುಮಣಿಗಳು, ಜೋಲುತಲಿರುವ ಮುತ್ತುಗಳ ಕುಚ್ಚುಗಳುಳ್ಳ ಧಳಧಳಿಸುವ
 ಮೇಲ್ಮೆಟ್ಟುಗಳುಳ್ಳ ಸಭಾಮಂಟಪಂಗಳಂ || ೨೧ || ನಿರ್ಮಲಂಗಳಾದ ಸ್ಪಟಿಕಮಣಿಗಳಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಿತ್ತಿಗಳು
 ಳ್ಲ ಮರಕತಮಯಂಗಳಾದ ಗೃಹಂಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ಯುಕ್ತಂಗಳಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಲಿರುವ
 ರಕ್ತ ದೀಪಂಗಳಂ || ೨೨ || ಸಹ ಅಗೃಹದಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿಬಂದ ಸರ್ವಸುಪತ್ನವೃದ್ಧಿಗಳಂನೋಡಿ ಸಿಂಹಚಿತ್ತ
 ನಾಗಿ ಆಕುಚೇಳನು ತನಗೆ ಇಂತಾಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದಬಂತೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವನೆಂತೆ || ೨೩ || ಭಾಗ್ಯಹೀನನಾಪ್ತ

ತರ್ಕಯಾಮಾಸನಿರ್ವ್ಯಗ್ರಸ್ತಸ್ಮದ್ಧಿಮಾಹೈತುಕೀನ್||೩೩|| ನೂನಂಬತ್ಯತನ್ಮಮದಃಭಗಸ್ಯ
ಶಕ್ಯದ್ವದ್ರಿದ್ರಸ್ಯಗಮ್ಯದ್ಧಿಹೇತುಃ | ಮಹಾವಿಭೂತೇರವಲೋಕತೋನ್ಯೋನ್ಯೋಪಾಪದ್ಯತಯದೂತ್ಸಮ
ಸ್ಯ||೩೪||ನನ್ವಬ್ರಾವಣೋದಿಕತೇಸಮಕ್ಷಂಯಾಚಿಷ್ಯವೈಭೂರ್ಯಪಿಭೂಂಭೋಗಃ | ಪರ್ಜನ್ಯವತತ್ಸವ
ಯಮೀಕ್ಷವಾಣೋದಾಕಾರ್ಥಕಾಣಾಂವ್ಯವಭಸ್ಸುಖಾಮೆ||೩೫||ಕಿಂಚಿತ್ಕರೂಪ್ಯಾರ್ಯಪಿಯತ್ಸವದತ್ತಂ
ಸುಹೃತ ಪ್ರತುಫಲ್ಗವಪಿಭೂರಿಕಾರೀ|ಮಯೇಪನೀತಾಪೃಥುಕೈಕಮಾಪ್ತಿಂಪ್ರತ್ಯಗ್ರಹೀತ್ವಿ ಶ್ರೇತಿ
ಯಾತೋಮಹಾತ್ಮಾ||೩೬||ತಸ್ಯೈವಮೇಸೌಹೃದಸಖ್ಯಮೈತ್ರಿದಾಸ್ಯಂಪುನರ್ಜನ್ಯನಿಜನ್ಯನಿಸ್ಸೌತ|

ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಸಂವದಾಂ-ಸಮಸ್ತಭಾಗ್ಯಂಗಳಿ, ಸಮೃದ್ಧೀ-ಸಂಪೂರ್ಣಿಗಳನ್ನು, ಒಲೋಕ್ಯ-ನೋಡಿ, ಅವ್ಯಗ್ರ-ಆ
ತುರದಿಲ್ಲದವನಾಗಿ, ಅಪೈತುಕೀ-ನಿಮಿತ್ತವಿಲ್ಲದೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ, ಸ್ವಸಮೃದ್ಧಿ- ತನ್ನ ಸಂಪನ್ನತೆಯನ್ನು ಕೂಡತು, ತರ್ಕಯಾ
ಮಾಸ-ವಿಚಾರಮಾಡಿದನು ||೩೩|| ದುರ್ಭಗಸ್ಯ-ಪುಣ್ಯಹೀನನಾದ, ಅಥವಾ ದುರದೃಷ್ಟವುಳ್ಳವನಾದ, ಶಕ್ಯದ್ವದ್ರಿದ್ರಸ್ಯ-ದ್ರಾವಿ
ಜಾರಿಗೂ ಬಡವನಾಗಿರುವ, ಏತನ್ಮಮ-ಈ ನನಗೆ, ಮಹಾವಿಭೂತೇ-ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ, ಯದೂತ್ಸಮಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ, ೩ ವ
ಲೋಕತೇ-ದರ್ಶನಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಅನ್ಯೇ-ಇತರರಾದ, ಸಮೃದ್ಧಿಹೇತು-ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವು, ನೋಪಪದ್ಯತ-ಮುಕ್ತವಾಗಿ
ವದಿಲ್ಲವು. ನೂನಂ-ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹೀಗೆತೋರುತ್ತೆ. ಬತ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು ||೩೪|| ಮೇ-ನನ್ನ, ಸಖ-ಮಿತ್ರನಾದ, ದಾಕಾರ್ಥ
ಕಾಣಾಂವ್ಯವಭಿ-ಯಾದವರೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಭೂಂಭೋಗ-ಅಧಿಕನುಭವನು. ಭವವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಪರ್ಜನ್ಯ
ವತೆ-ಮೇಳುವಂತೆ, (ವರ್ಷಾಭಿವಾನಿದೇವತೆಯಂತೆ) ಸ್ವಯಂ ತಾನು, ಈಕ್ಷಮಾಣ-ನೋಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿಯೇ, ಯಾಚಿಷ್ಯ-
ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವರಿಗೆ. ಭೂರ್ಯಪಿ-ಬಹುದ್ರವ್ಯವನ್ನಾದರೂ, ಸಮಕ್ಷಂ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅಬ್ರವಾಣಃ-ಹೇಳಿದವರು
ನಾಗಿಯೇ, ದಿಕೇನನು-ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಯಲ್ಲವೆ ||೩೫|| ಮಹಾತ್ಮಾ-ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವದತ್ತಂ-ರನ್ನಿಂದಕೂ
ಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು, ಯತೆ-ಯಾವುದೋ, ತತೆ-ಅದರನ್ನು, ಉರ್ವಸಿ-ಅಧಿಕವನ್ನಾದರೂ, ಕಿಂಚಿತ್ಕರೋತಿ-ಅಲ್ಪವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ
ಮಾಡುವನು. ಸುಹೃತೈಕೈತಂ-ಮಿತ್ರರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು, ಫಲ್ಗವಪಿ-ಅಲ್ಪವನ್ನಾದರೂ, ಭೂರಿಕಾರೀ-ಅಧಿಕವನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡುವವನೂ, ಆಗಿರುವನು. ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ಉಪನೀತಾಂ-ಪತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟ, ಪೃಥುಕೈಕಮಾಪ್ತಿಂ-ಅವಲಕ್ಕಿಯೊಂದು
ದುಹಿದಿಯನ್ನು, ಪ್ರೀತಿಯುತಃ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಪ್ರತ್ಯಗ್ರಹೀತೆ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು ||೩೬|| ತಸ್ಯೈವ-ಆ ಕೃಷ್ಣನ, ಸೌ
ಹೃದಸಖ್ಯಮೈತ್ರಿದಾಸ್ಯಂ-ಪ್ರೀತಿಯೂ ಹಿತವಂಹೇಳುಕೆಯೂ ಉಪಕಾರವೂ ಸೇವೆಯೂ, ಮೇ-ನನಗೆ, ಜನ್ಮಸಹನ್ಯಾಸಿ-ಪ್ರತಿ

ಜನ್ಮಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ದರಿದ್ರನಾದ ನನಗೆ ಇಂತಾಸಂಪತ್ತೆಮೃದ್ಧಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ
ವಿಚಿತ್ರಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಯದುವತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಂಪರ್ಕನವಂ ಹೊರತು ವತ್ತೊಂದಂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ
ಕಾಣೆನು||೩೪|| ಪರ್ಜನ್ಯ ಯಾವಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವರ್ಷಾಕಾಲದ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಷಕನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತಲೆರದ
ನಾದಾಗ್ಯೂ ಅವನಹೊಲವು ಮಳೆಯಿಂದ ನೆನೆಯಿಸಿ ಉತ್ತುಬಿತ್ತುವೆದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವನೋ ಅ
ರಿತಿಯಿಂದಲೇತಾನು ಪೂರ್ಣಕಾಮನೂ ಅಶ್ವೀಕರಿಯೂ ಆದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಇಂದ್ರಪದವಿಯೆಂ ಕೊ
ಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಅದುಸ್ವಲ್ಪವೆಂದುತಿಳಿದು ಭಕ್ತನಾದ ನನ್ನಿಂದ ತುದೀಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅಲಕ್ಕಿಯನ್ನೇ ಅಧಿಕವನ್ನಾಗಿ
ತಿಳಿದು ನಾನರಿಯದಂತೆ ಅಧಿಕವಾದ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನಿತ್ತು ||೩೫|| ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನಿಂದ
ಕಂಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು ಅತ್ಯಧಿಕವಾದರೂ ಅದರನ್ನು ಅತಿತುಚ್ಛವನ್ನಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಭಕ್ತನಿಂದ ಕಂಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು ಅ
ತ್ಯಲ್ಪವಾದಾಗ್ಯೂ ಅದಂ ಅತ್ಯಧಿಕವನ್ನಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಯುವನಾದ್ದರಿಂದ ನನ್ನಿಂದ ತರಲ್ಪಟ್ಟ ಬಂದೇಹಿದಿಯು ಅ
ಲಕ್ಕಿಯು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಾನೇಗ್ರಹಿಸಿದನು ||೩೬|| ನನಗೆ ನಿರಂತರವೂ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರೀತಿಯು ಹಿತ
ವಂಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆಯೂ ಉಪಕಾರವಂ ಮಾಡುವಿಕೆಯೂ ಸೇವಕತ್ವವೂಗಡ ಉಂಟಾಗಿರಲಿ. ಐಶ್ವರ್ಯವನ
ಪೇಕ್ಷಿಸುವ ನಾಗಲೊಲ್ಲನು. ಮತ್ತೇನೆಂದರೆ- ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಸದ್ಗುಣಭಿರಿಯಾದ ಆಹರಿಯೊಡನೆ ನಿಶ್ಚೇಷವಾಗಿ

ಮಹಾನುಭವೇನಗುಣಾಲಯನವಿವಜ್ಜತಸ್ತತ್ಪುರುಷಪ್ರಸಂಗಃ ||೩೭|| ಭಕ್ತಾಯಚಿತ್ರಾರ್ಭಗವಾಕ್
ಹಿಸಂಪಮೋರಾಜ್ಯಂವಿಭೂತೀರ್ನಸಮರ್ಥಯತ್ಯಜಃ | ಅದೀರ್ಘಬೋಧಾಯವಿಚಕ್ಷಣಸ್ಸ್ಯಯಂಽಪಿ
ಕೃಷ್ಣಪಾತಂಧನಿನಾಂಮದೋದಭವಮ್ ||೩೮|| ಇತ್ಥಂವ್ಯವಸಿತೋಬುದ್ಧ್ಯಭಕ್ತೋತಿವಜನಾರ್ದ
ನಃ | ವಿಷಯಾಽಜಾಯಯಾತ್ಯಕ್ಷ್ಯೈಃ ಬ.ಭುಜೇನಾತಿಲಂಪಟಃ ||೩೯|| ತಸ್ಯವೈದವಸವಸ್ಯಹರೈರ್ಯಜ್ಞಃ ತೇ
ಪ್ರಭೋಃ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಪ್ರಭವೋವೈವಂಸತೇಭ್ಯೋವಿದ್ಯತೇವಮ್ ||೪೦|| ವಿವಂಸವಿಪ್ರಾರ್ಭಗವತ್ಸುಹೃತ್
ಮೊದ್ದಪ್ಪಾಸ್ವಸ್ವಭೃತ್ಯೈರಜಿತಂಸರಾಜಿತಮ್ | ತದ್ಭಾಷ್ಯನವೇಗೋದ್ಗ್ರಾಹಿತಾತ್ಮಬಂಧನಸ್ತದ್ಭಾಷ್ಯಮೇ

ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ, ಪುನಃ-ಮರಣಯೂ, ಸ್ವಾತ್-ಉಂಟಾಗಲಿ, ಮಹಾನುಭಾವೇನ-ಮಹಾತ್ಮನಾದ, ಗುಣಾಲಯೇನ-ಸುಗುಣಗಳಿಗೆ
ಲಕ್ಷ್ಮಯನಾದ ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ, ವಿವಜ್ಜತಃ-ವಿಶೇಷನಂಬಂಧವುಳ್ಳ ನನಗೆ, ತತ್ಪುರುಷಪ್ರಸಂಗವಿವ-ಆತನಮನುಷ್ಯರಾದ ಭಾಗ
ವತಸಂಬಂಧವೇ, ಸ್ವಾತ್-ಉಂಟಾಗಲಿ ||೩೭|| ಅಜಿ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ, ಕೃಷ್ಣನು. ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ್ದರಿಂದ, ಧನಿ
ನಾಂ-ಧನವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ, ಮದೋದ್ಭವಂ-ಸರ್ವದಿಂದಹುಟ್ಟುವ, ನಿಪಾತಂ-ಚ್ಯುತಿಯನ್ನು, ಪಶ್ಯ-ತಿಳಿಯುತ್ತಿರು
ವನಾಗಿ, ಅದೀರ್ಘಬೋಧಾಯ ದೀರ್ಘಾಲೋಚನೀಶ್ವರ, ಅವೀಚಿಯಾದ ಭಕ್ತಾಯ-ಸೇವಕನಿಗೆ, ಸ್ವಯಂ-ತಾನು, ವಿಚಕ್ಷಣಃ-
ಸಿಪುಣನಾದ್ದರಿಂದ, ಚಿತ್ರಾರ್-ಆಕರ್ಷಕರಂಗಳಾದ, ಸಂಪದಃ-ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು, ರಾಜ್ಯಂ-ಭೇದತನವನ್ನು, (ಪ್ರಭವವನ್ನು)
ವಿಭೂತೀಃ-ಐಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನು, ನನಮುರ್ದಯತಿ-ಪೂರ್ಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ||೩೮|| ಇತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ಬುದ್ಧ್ಯಾ-ವೇಕದಿಂದ
ದ, ವ್ಯವಸಿತಃ-ವಿಚಾರಹುಟ್ಟಿದವನಾಗಿ, ಜನಾರ್ದನಃ-ಸರ್ವನಾಶಕನಾದ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ, ಅತಿವಿಭಕ್ತಿಃ-ಅತ್ಯಂತಪ್ರೀತಿಯಂ
ಟಾದವನಾಗಿ, ತ್ಯಕ್ಷ್ಯೈಃ-ಮೆಲ್ಲಗೆಮೆಲ್ಲಗೆ ಯಜ್ಞವನ್ನೂಬಿಡಲಭ್ಯಸಿಸುವನಾಗುತ್ತ, ನಾತಿಲಂಪಟಃ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಅನಕ್ತನಾಗದೆ, ಜಾ
ಯಯಾ-ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ, ವಿಷಯಾಽ-ಇಂದ್ರಿಯನುಖಗಳನ್ನು, ಬ.ಭುಜೇ-ಅನುಭವಿಸಿದನು ||೩೯|| ದೇವದೇವಸ್ಯ-ದೇವತೆಗಳಿ
ಗೊಪೇವರಾವ, ಯಜ್ಞಪತೇಃ-ಕರ್ತೃಯೋಗಕ್ಕೊಡೆಯನಾದ ಪ್ರಭೋಃ-ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ, ತಸ್ಯಹರೇಃ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ವೈ-
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ-ಕ್ಷತ್ರವುಳ್ಳವಿವರೇ (ವೇದಜ್ಞರೇ) ಪ್ರಭವಃ-ಒಡಮೂಡಿ, ವೈವಂ-ಉಪಾಸ್ಯದೇವತೆಯೂ, ಆಗಿ
ರುವರು. ತೇಭ್ಯಃ-ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಿಂತಲೂ, ಪರಂ-ಉತ್ತಮವಾದ ವಸ್ತುವು, ಸವಿದ್ಯತೇ-ಇರ.ವುದಿಲ್ಲವು ||೪೦|| ವಿವಂ-ಹೀಗೆ,
ಭಗವತ್ಸುಹೃತ್-ಮಃ-ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತಸ್ನೇಹಿತನಾದ, ಸವಿಪ್ರಃ-ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಅಜಿತಂ-ಆರಾರಿಂದಲೂ ಗೆಲ್ಲದವನು
ಗುವರಾವರೂ, ಸ್ವಭೃತ್ಯೈಃ-ತನ್ನ ಸೇವಕರಿಂದ, ಪರಾಜಿತಂ-ಸೋಲಿಸಿಕೆಯುಂಟಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಅ
ಛಿರತಃ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿದೃಢವಾಗಿ ಅನಕ್ತನಾಗಿ, ತದ್ಭಾಷ್ಯನವೇಗೋದ್ಗ್ರಾಹಿತಾತ್ಮಬಂಧನ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಧ್ಯಾನದವೇಗದಿಂದ ಬಿ

ಗಿ ಸಂಗವನೆಯ್ಯಿದನನಗೆ ಜನ್ಮಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಭಕ್ತರಸಂಗವಿರಲಿ ||೩೭|| ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಧನವಂತೆ
ಗೆ ಧನದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಅಧಃಪತನವಂ ಆಲೋಚಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನಭಕ್ತನು ವಿವೇಕರಹಿತನಾದರೂ ಅವ
ನಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರಂಗಳಾದ ಬೋಕ್ತೃಸಮೋದಲಾದ ಸಂಪತ್ತುಗಳಂ ರಾಜ್ಯವಂ ಪುತ್ರಕಳತ್ರಾದಿಗಳಂ ಸಹ ಕುಡುವನಾ
ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೇನೆಂದರೆ- ದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಕಾಡುವನು. ಆಕಾರಣದಿಂದ ಜನ್ಮರಹಿತನಾದ ಸರ್ವಜ್ಞ
ನಾದ ಭಗವಂತನು ನನಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮಹತ್ವಾದ ಈಯೈಶ್ವರ್ಯವಂ ಕೊಟ್ಟನು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ
ಶ್ರೀಹರಿಭಕ್ತಿಯೇ ಯಾವಾಗ್ಯೂ ಉಂಟಾಗಲಿ ||೩೮|| ಈಪರಿಯಾಗಿ ಹರಿಭಕ್ತನಾದ ಆದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠನು ಬುದ್ಧಿ
ಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ವಿಷಯಾಸಕ್ತನಾಗದೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ವಿಷಯಪರಿತ್ಯಾಗಂಗೆಯ್ಯತ ನಿಷ್ಕುಹನಾಗಿ ಪತ್ನಿಯೊಡ
ಗೊಡಿ ಭೋಗಂಗಳನನುಭವಿಸಿದನು ||೩೯|| ಯಜ್ಞಂಗಳಿಗೆ ಸ್ನಾನಮಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮದಿಗಳಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನಾದ
ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇನೇವರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇಭಾಗ್ಯವು, ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾದ ವಸ್ತುವು ಮತ್ತೊಂ
ದಿಲ್ಲವು ||೪೦|| ಈರೀತಿಯಿಂದ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕುಭವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅನ್ಯರಿಂದ ಜಯಿಸ
ಲ್ಪಡದವನಾದರೂ ಭಕ್ತೈರೀತನಾದ ನಾರಾಯಣನುಂಕಂಡು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಹಂಕಾರ

ಭೆಭಿರತಸ್ಸತಾಂಗತಿಮ್ ||೪೦|| ಏತದ್ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯವೆವಸ್ಯಶುಶ್ರಾತ್ವಾಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತಾಂನರಃ | ಲಬ್ಧಭಾವೋಭ
ಗವತಿಕರ್ಮಬಂಧಾತ್ಪ್ರಮುಚ್ಯತೆ ... ||೪೧||

ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ- ಏಕಾಶೀತಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಸೂರೋಪರಾಗೇಕುರುಕ್ಷೇತಗ್ರಪ್ರತಿಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾದೀವಾಂಗವ. ೨ ಕಥಾಮ್ರಂಭಃಪಟ್ಟಿಃ-
ಶ್ರೀಶುಕಃ|| ಅಧೈಕದಾದ್ವಾರಕಾಯಾಂವಸತೋರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ | ಸೂರೋಪರಾಗಸ್ಸುಮಹಾ

ಜ್ಜಿಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಅಹಂಕಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸತಾಂ-ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿಗಳಿಗೆ, ಗತಿಂ-ಪ್ರಾಪ್ಯವಾದ, ತದ್ವಾದಮ-ಆ ವಿಷ್ಣುಪದವನ್ನು,
ಲೇಭೆ-ಪಡೆದನು ||೪೦|| ನರಃ-ಮನುಷ್ಯನು, ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಸ್ಯ-ವೇದವೇದ್ಯನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನು, ಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣನ, ಬ್ರಹ್ಮ
ಣ್ಯತಾಂ-ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನುಯತನನ್ನೂ, ಏತೇ-ಈ ಯುಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ, ಶ್ರತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಭಗವತಿ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಲಬ್ಧಭಾವಃ-
ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಭಕ್ತಿಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಕರ್ಮಬಂಧಾತ್-ಅದೃಷ್ಟದಸೇರೆಯಾದ ಸಂಸಾರದಡೆಸೆಯಿಂದ, ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ-ಬಿಡಲ್ಪ
ಡುವನು. ||೪೧||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥ ಬೋಧಿಯಲ್ಲಿ ಧಶಮಸ್ಕಂಧಮೊಳು

೧೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

೧೧ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದ ಟೀಕೆ.

ಅಧ-ಬಳಿಕ, ಏಕದಾ-ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ-ರಾಮನೂಕೃಷ್ಣನೂ ದ್ವಾರಕಾಯಾಂ-ಕುಶಸ್ಥಳಿ
ಯಲ್ಲಿ, ವಸತೋಸ್ಸತೋಃ-ಇರುತಿರುವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ಕಲ್ಪಕ್ಷಯೇಯಥಾ-ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಸುಮಹಾ-ಸಂ

ವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮವೇತ್ತರುಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಯೋಗ್ಯನಾದ ಪರಮಪದವನ್ನೊದ್ದನು ||೪೦|| ತೋಕದಲ್ಲಿ ಬಾ
ಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವಲಕ್ಕಿಯಂತೆಂದು ಭಕ್ತರಂ ರಕ್ಷಿಸಿದನೆಂಬಕಥೆಯಂ ಬಾಹ್ಮಣ್ಯನಿಗೆ
ಆಭಗವಂತನಲ್ಲಿರುವ ವಾತ್ಸಲ್ಯವೆಂಸಹ ಯಾವಮಮಜನಾದರೂ ಕೇಳುವನೋ ಅವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ
ಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ||೪೧||

ಇಂತು ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪಾ

ರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂ

ಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀ

ಮತ್ಸ್ಯಪ್ಪಣರಾಜವಿರಚಿತವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮಂ

ಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಭೂಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

೧೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು

೧೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ||ದ್ವೈತೀತಿತಮಾಽಗತ್ಯಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಗ್ರಂಥಿಗ್ರಹೇ | ವೃಷ್ಟೀ೯ದೃಷ್ಟ್ಯಾಪ್ತಮಾದಾ
ಭೂಪಾಃಚಕುಗ್ರಿಕೃಷ್ಣಕಥಾಮಿಥಃ ||೫||ಟೀ|| ಎಂಭೆತ್ತಿರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋಪರಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ
ಕ್ಕೊಲ್ಲಸ್ಮರ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಕುರಿತು ಬಂದ ಸಮಸ್ತರಾದಭೂಪತಿಗಳೂ ಯಾದವರಂ ನೋಡಿ ಶುಭಂಗಳಾದ
ಕೃಷ್ಣನಕಥೆಗಳಂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬರ್ಥವು ಕೃಷ್ಣನು ಮಿತಗ್ರನಾದಕುಚೇಲನಿಗೆ ಭೂಲೋ
ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂದ್ರಪದವಿತ್ತ ನಂದಾದಿಗಳಂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವನಾಗಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದನೆಂಬರ್ಥವನ್ನೂ,
ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನು ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನಿ-

ನಾನೀತ್ಯಲ್ಪಕ್ಷಯಯಥಾ ||೧|| ತಂಜ್ಞೋತ್ವಾಪುರುಷಾರಾಜಃ ಪುರಸ್ತಾನ್ವಸತ್ಯತಃ | ಸ್ಯಮಂತಪಂ
ಚಕಂಕ್ಷತ್ರಯಾಯುಃಶೈವೋವಿಧಿತ್ಯಯಾ||೨|| ನೀಕ್ಷತ್ರಿಯಾಂಮಹೀಂಕಾನ್ವರಾಮೃತ್ಯುಸ್ತಂಭತಃಂ
ವರಃ | ನೃಪಾಣಾಂರಾಧಿರಾಘೀಣಯತ್ರಚಕ್ರಮಹ ಹೃದಾ ||೩|| ಈಜಿಸಭಗವ ಕರಾಮಯತಾ |
ಸ್ವಪ್ನೋಪಿಕರ್ಮಣಾ | ಲೋಕಸ್ಯಗ್ರಾಹಯನ್ನೀಶೋಯಥಾನೋಘಾಪನುತ್ಯಂ||೪|| ಮಹತ್ಯಾಂತೇ
ರ್ಥಯಾತ್ರಾಯಾಂತತ್ರಾಗ್ರಭಾರತೀಃ ಪ್ರಜಾ||೫|| ವೃಷ್ಣಯಶ್ಚತಥಾಕ್ರೂರವಸುದೇವಾಹುಕಾ
ದಯಃ | ಯಯಾರ್ಭಾರತತತ್ಕ್ಷತ್ರಾಸ್ಯಮಘಂಕ್ಷಪಯಿಷ್ಣುಃ||೬|| ಗದಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಾಂಬಾಧ್ಯೌಃ

ಪೂರ್ಣಗ್ರಾಹನವಾದ, ನೂರ್ಯೋಪರಾಗಃ-ನೂರ್ಯಗ್ರಹಣವು, ಆಸೀತ್-ಆದುದು ||೧|| ರಾಜಃ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾವೇನೇ, ಪುರು
ಷಾಃ-ಮನುಷ್ಯರು, ಪರ್ಮತಃ-ಪರ್ಮಕಲಕ್ರಿಂತಲೂ, ಪುರಸ್ತಾವೇವ-ಮಂಚೆಯೇ, ತಂ-ಜೋಯಿಸರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರ
ಹಣಕಾಲವನ್ನು, ಜ್ಞೋತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ಶ್ರೇಯೋವಿಧಿತ್ಯಯಾ-ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳಂ ಮಾಡಲವೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಸ್ಯಮಂತಪಂಚಕಂ-ಸ್ಯಮಂ
ತಪಂಚಕವೆಂಬ, ಕ್ಷೇತ್ರಂ-ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯನ್ನು, ಯಯುಃ-ಸೇರಿದರು ||೨|| ಶಸ್ತ್ರಂಭತಾಂ-ಆಯುಧವಂಪಿಡಿದವರೊ
ಳಿಗೆ, ವರಃ-ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ರಾಮಾಃ-ಪರಶುರಾಮನು, ಮಹೀಂ-ಭೂಮಿಯನ್ನು, ನೀಕ್ಷತ್ರಿಯಾಂ-ಅರಸುಗಳಲ್ಲಿದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಕ
ರ್ಮ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ, ನೃಪಾಣಾಂ-ಘೋರಗಳ, ರಾಧಿರಾಘೀಣ-ರಕ್ತಗಳನಮೂಡದಿಂದ, ಯತ್ರ-ಯಾವಕರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ,
ಮಹಾಪ್ರದಾಃ-ದೊಡ್ಡಮಡುಗಳನ್ನು, ಚಕ್ರಮಾಡಿದನೋ ||೩|| ಭಗವಾಃ-ಪಡ್ವೆಣ್ಣೈಶ್ವರ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ, ರಾ
ಮಾಃ-ಭಾರ್ಗವರಾಮನು, ಕರ್ಮಣಾ-ಪುಣ್ಯಪಾಪಬಂಧದಿಂದ, ಅಸ್ಪೃಷ್ಯಾಪಿ-ಸೋಂಕಲ್ಪಡದೆ ಇರುವವನಾದರೂ, ಈಶಃ-
ಜಗನ್ನಿ ಯಾಮಕನಾದ್ದರಿಂದ, ಲೋಕಸ್ಯ-ಜನಕ್ಕೆ, ಗ್ರಾಹಯ-ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವನಾ
ಗಿ, ಅನ್ಯಃ-ಇತರ ಪುರುಷನು, ಅಘಾಪನುತ್ಯೇ-ಪಾಪಂಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಈಜೀ-
ಯಜ್ಞಮಾಡಿದನೋ, ಮಹತ್ಯಾಂ-ಅಧಿಕವಾದ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಯಾಂ-ಪುಣ್ಯಸ್ಥಲ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಃ-ಭರತ
ವಂಶದ ಜನಂಗಳು, ತತ್ರ-ಅ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಆಗ-ಬಂದಿದ್ದರು ||೪|| ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಭಾರತ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಅಕ್ರೂರವನು
ದೇವಾಹುಕಾದಯಃ-ಅಕ್ರೂರನು ವಸುದೇವನು ಆಹುಕನುಮೊದಲಾದ, ವೃಷ್ಣಯಶ್ಚ-ವೃಷ್ಣಕುಲದವರೂ, ಸ್ವಮಘಂ-ತಮ್ಮ
ಪಾಪವನ್ನು, ಕ್ಷಪಯಿಷ್ಣುಃ-ಕ್ಷೇಣಗೊಳಿಸಲವೇಕ್ಷಿಸುವರಾಗಿ, ತತ್ರೇಕ್ಷೇತ್ರಂ-ಅ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ||೫|| ಗದಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಾಂ
ಬಾಧ್ಯೌಃ-ಗದನು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಸಾಂಬನುಮೊದಲಾಗಿವುಳ್ಳ, ಸುಚಂದ್ರಕುಕಸಾರಣೈಃ-ಸುಚಂದ್ರಕುಕಸಾರಣರೊಡನೆ, ಯಯುಃ

ಕೇಳೈ, ಅರನೇ | ಬಂದಾನೊಂದುವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿರಲು ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಂ
ತುಸರ್ವಗ್ರಾಹನವಾದೋ ಆತೆರದಿಂ ನೂರ್ಯಗ್ರಹಣವು ಪ್ರಪಂಚಗಲಾ ||೧|| ಇದಂತಿಳಿದು ಸುವಸ್ತರಾದ ಜ
ನರೂ ತಮಗೆಶ್ರೇಯಸ್ಸಂಪಾದಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಸ್ಯಮಂತಪಂಚಕವೆಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರವನೆಯ್ದಿದ
ರು ||೨|| ಅವಂತಿಯದೆಂದರೆ ಶಸ್ತ್ರಂಭಾರಿಗಳೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಪರಶುರಾಮನು ಭೂಮಿಯಂಕ್ಷತ್ರಿಯಿಲ್ಲದಾದಂ
ಮಾಡುವನಾಗಿ ಅರಸುಗಳ ಸಮೂಹಂಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಿಅಗಾಧಗಳ ದವಿಸ್ತಾರಗಳಾದ ಮಡುಗಳೆಂಮಾಡಿದನೋ ||೩||
ಮತ್ತು ಯಾವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರ್ಗವರಾಮನು ತಾನುಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಕಲುವದಿಂದ ಲೇಪಿಸಲ್ಪಡವೆ ಇರುವವನಾ
ದರೂ ಅನ್ಯನಾದ ಪ್ರಾಕೃತಮನುಜನಂತೆ ಲೋಕಸಂಗ್ರಾಹಾರ್ಥವಾಗಿವಾಪಪರಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಜ್ಞವಂಮಾ
ಡಿದನೋ ಅಂತಾಕ್ಷೇತ್ರವನೆಯ್ದಿದರು ||೪|| ಮಹತ್ಯಾದ ಇಂತಾತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜೆ
ಗಳೆಲ್ಲರೂ ಯಾದವರು, ಅಕ್ರೂರನು, ವಸುದೇವನು, ಆಹುತನೊದಲಾದವರು, ಗದಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಸಾಂಬರೂಹ
ತಮ್ಮಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸಲೋಸ್ಕರ ಬಂದರು ||೫|| ಅನಿರುದ್ಧನು, ಯೂಧಪತಿಯಾದ ಕೃತವರ್ಮನೂ, ಸುಚಂ
ದ್ರಕುಕಸಾರಣರೊಡನೆ ದ್ವಾರಕಾನಗರಮ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲೋಸ್ಕರ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು ||೬|| ವಿಮಾನಂಗಳಿಗೆ ಸಮಾ
ನಂಗಳಾದ ಶಠಂಗಳಿಂದ ತೇರುಗಳಂತೆ ವೇಗವುಳ್ಳ, ಕುದುರೆಗಳಿಂದ, ನೀಲಮೇಘಂಗಳಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ

ಜಿಸುವ ಗಜಂಗಳಿಂದಲೂ, ಕಾಂತಿಯುಟ್ಟಜನಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಾಶಮಾನರಾಗಿ ||೪|| ಕಾಂಚನಮಯಾಂಗಲಾದ ಹಾ
ರಾದ್ಯಾಭರಣಂಗಳೂ ಉಟ್ಟವರಾಗಿ, ಒವ್ಯವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ, ತಮ್ಮೊತ್ತಮ್ಯುಪ
ತ್ತಿಯುಕೊಡನೆ ವಿವಾಹಂಗಳಿಂದ ಸಂಚರಿಸುವ ದೇವತೆಗಳೆಂಬಂತೆ ಯಾದವರಾಮೊದಲಾದ ಅರಸುಗಳೆಲ್ಲರೂಮಾ
ರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದವರಾದರು ||೫|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಅರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನುಗಿಯ್ದು ಉಪವಾಸವಂ
ಮಾಡಿ ಶುಚಿಗಳಾಗಿ ಸುವರ್ಣಂಗಳಿಂದಲೂ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತಗಳಾದ
ಎಳೆಗರುಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಗೋವುಗಳೆಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೋಸ್ಕರಕೊಟ್ಟರು ||೬|| ಯಾದವರೇ ಮುಂತಾದ
ವರು ಆಮಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಮೋಕ್ಷಸ್ಥಾನವೆಂಬಾಡೆ ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಭಕ್ತಿಯಿರಲಿ
ಯೆಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೋಸ್ಕರ ಸುವರ್ಣಮೊದಲಾದುದುಂ ಕೊಟ್ಟರು ||೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವಡ್ಡ
ನೋಪೇತವಾದ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಮ ಭೋಜನಂಗೆಯ್ಸಿ ಅವರಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ತಾವು ಭೋಜನವೆಂಬಾಡೆ ಸಂತೋ
ಷದಿಂದ ಶೀತಳವಾದ ವೃಕ್ಷಂಗಳನಾಶ್ರಯಿಸಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು ||೮|| ಈಬಂದಯಾದವರು ಅಲ್ಲಿನ್ನಾನಾರ್ಥಂ

ದೃಶ್ಯಸುಹೃತ್ಸಂಬಂಧಿಬಾಂಧವಾಃ | ಮತ್ಸ್ಯೋನರಕೌಸಲ್ಯವಿದರ್ಭಕಾರುಸ್ಯಂಜಯಾಃ || ೧೩ ||
 ಕಾಂಭೋಜಮದ್ರಕ್ಪೈಕೇಯಾಃ ಕುಂತೀನಾರಟ್ಟಕೇರಳಾಃ | ಅನ್ಯಾಂಶೈವಾತ್ಮಪಕ್ಷೀಯಾಃ ಪರಾಂಶ್ಚ
 ಶತಶೋನೃಪಾಃ || ೧೪ || ನಂದಾದೀಃ ಸುಹೃಮೋಗೋಪಾಃ ಗೋಪೀಶ್ಚೈತ್ಯಂತಿತ್ಯಾಶ್ಚ ರವಃ || ೧೫ || ಅನ್ಯೋನ್ಯ
 ಸಂದರ್ಶನಪರ್ವ-ರಂಹಸಾಪೂತ್ಪಲ್ಲಹೃದ್ಯಕ್ಸುಸರೋರುಹಶ್ರಿಯಃ | ಅಶ್ಲಿಷ್ಯಗಾಢಂನಯಃ ನೈಗ್ಗು
 ವಜ್ಜಲಾಹೃವ್ಯತ್ವಚೋರುದ್ಧಗಿರೋಯಯುರ್ಮದವಾ || ೧೬ || ಸ್ತ್ರಿಯಾಶ್ಚ ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಂಧೂತಿಸಾ
 ಹೃದಸ್ತೃತಾಮಲಾಪಾಂಗದೃಶೋಭಿರಮಿರೇ | ಸ್ತನೈಸ್ತನಾಃ ಕುಂಕುಮಪಂಕಜರೂಪಿತಾಃ ಸಹತ್ಯಜೋ
 ರಿಭಿಃ ಪ್ರಣಯಾಶ್ರುಲೋಚನಾಃ || ೧೭ || ತತೋಭಿಮಾದ್ಯತವ್ಯದ್ಧಾನ್ಯವಿವಿಂಶತಿಭಿವಂದಿತಾಃ | ಸ್ವಾಗತಂ

ನನ್ನ, ನಂಟರನ್ನ, ಮತ್ಸ್ಯದೇಶದವರನ್ನ, ಉಶೀನರರನ್ನ, ಕೋನಲದೇಶದವರನ್ನ, ವಿದರ್ಭಪೇಶದವರನ್ನ, ಕುರುದೇ
 ಶದವರನ್ನ, ಸೃಂಜಯರನ್ನ, ದದೃಶುಃ-ಕಂಡರು || ೧೩ || ಕಾಂಭೋಜಮದ್ರಕ್ಪೈಕೇಯಾಃ-ಕಾಂಭೋಜಮದ್ರಕ್ಪೈಕಯ ಜೀಶಗ
 ಳವರನ್ನ, ಕುಂತೀ-ಕುಂತೀದೇಶದವರನ್ನ, ಅರಟ್ಟಕೇರಳಾಃ-ಅರಟ್ಟದೇಶದವರನ್ನ, ಕೇರಳದೇಶದವರನ್ನ, ಕನ್ಯಾಂ
 ಶ್ಚೈವ-ಇತರರನ್ನ, ಅತ್ಯವಕ್ಷೀಯಾಃ-ತವ್ಯಕಡೆಯವರನ್ನ, ಪರಾಂಶ್ಚ-ಇತರರನ್ನ, ನೃಪಾಃ-ಧೂರಗಳನ್ನ, ಶತಶಿ-
 ನೂರಾರು ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ, ದವೃಶುಃ-ಕಂಡರು || ೧೪ || ನಂದಾದೀಃ-ನಂದಗೋಪನೇಮೋದಲಾದ, ಗೋಪಾಃ-ಗೋಪರನ್ನ, ಸು
 ಹೃದಿ-ಮಿತ್ರರನ್ನ, ಚಿರಂ-ಬಹುಕಾಲದಿಂದ, ಉತ್ಕಂಠಿತಾಃ-ಬಹಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಗೊಂಡಿರುವ, ಗೋಪೀಶ್ಚ-ಗೋಪತಿಯರನ್ನ, ದವೃ
 ಶುಃ-ಕಂಡರು || ೧೫ || ಅನ್ಯೋನ್ಯಸಂದರ್ಶನಪರ್ವ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ನೋಡುವುದರ ಸಂತೋಷವಾದಿಂದ, ಪೋ
 ತ್ಪಲ್ಲಹೃದ್ಯಕ್ಸುಸರೋರುಹಶ್ರಿಯಃ-ಅರಳದ ಹೃದಯಕಮಲಂಗಳ ಮತ್ತೆ ಮೊಗದಾವಳಿಗಳ ಕಾಂತಿಗಳಿಲ್ಲವರೂ, ಗಾಢಂ-
 ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಅಶ್ಲಿಷ್ಯ-ಅಸ್ಥಿರವೆಂದು, ನಯಃ-ಕಂಗಳಿಂದ, ಸ್ತ್ರವಜ್ಜಲಾಃ-ಸೋರುತ್ತಿರುವ ನೀರುಳ್ಳವರೂ, ಕೃಷ್ಯತ್ವ-
 ಚಿ-ಸಂತೋಷದ ರೋಮಾಂಚಗೊಂಡ ಜರ್ವವುಳ್ಳವರೂ, ರುದ್ಧಗಿರಿಃ-ಸಂತೋಷದ ಬಿಗುತ್ತೆಗೆಯಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವಾ
 ತುಗಳಿಲ್ಲವರೂ, ಅಗ್ನಿ, ಮುಪಂ-ಸಂತೋಷವನ್ನು, ಯಯುಃ-ಹೊಂದಿದವರು || ೧೬ || ಸ್ತ್ರಿಯಾಶ್ಚ-ಹೆಂಗಳೂ, ವಿಂಧೂತಿಸಾ
 ವರು, ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ, ಅತಿಸೌಹೃದಸ್ತೃತಾಮಲಾಪಾಂಗದೃಶಿ-ಅಧಿಕಸ್ನೇಹದಿಂದಲೂ ಕಿರನಗಳಿಂದಲೂ, ನಿ
 ಮಲಂಗಳಾದ ಕುಂಕುಮಂಗಳಿಲ್ಲವರೂ, ಪ್ರಣಯಾಶ್ರುಲೋಚನಾಃ-ಸ್ನೇಹದಿಂದ ನೀರುಳ್ಳವಂಗಳಿಲ್ಲವರೂ, ಅಗ್ನಿ, ಸ್ತನೈಃ-
 ಮೊಲೆಗಳಿಂದ ಕುಂಕುಮಪಂಕಜರೂಪಿತಾಃ-ಕೇಸರದ ಗಂಭೀರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಸ್ತನಾಃ-ಕುಚಗಳನ್ನ, ನಿಹತ್ಯ-ಛಿಟ್ಟಿಸಿ, ದೋ
 ರಿಃ-ಅಭಿರೇಮಿರೇ, ತೋಳುಗಳಿಂದ ಪ್ರಕೊಂಡರು || ೧೭ || ತತಃ-ಅ ಬಳಿಕ, ತೇ-ಆಯಾದವರು, ವೃಧ್ವಾ-ಅಧಿಕವಯಸ್ಕರನ್ನ,

ವಾಗಿಬಂದನ್ನೇಹಿತರಾದ ದೇಹಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಮತ್ಸ್ಯದೇಶದವರಂ ಉಶೀನರಾಧಿಪತಿಗಳಂ ಕೋನಲರಾವ್ಯ
 ದಅರಸುಗಳಂ || ೧೩ || ವಿದರ್ಭದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕುರುಷೇಶದಲ್ಲಿರುವವರಂ ಸೃಂಜಯರಂ ಕಾಂಭೋಜರಂ ಕೇಕಯದೇಶ
 ದವರಂ ಮದ್ರಾಜರಂ ಕುಂತೀರಾವ್ಯದವರಂ ಸೌರಾವ್ಯದವರಂ || ೧೪ || ಕೇರಳದೇಶದಲ್ಲಿರುವವರಂ, ಇವರಲ್ಲ
 ದೆ ಯಿರುವರಾದ ಇತರರಾದ ಬಂಧವರಾದವರಂ, ಅನ್ಯರಾದ ನೂರಾರುಮಂದಿಯರನುಗಳಂ, ನಂದನೇಮೋದಲಾ
 ದ ಸುಹೃತ್ತುಗಳಾದ ಗೋಪರಂ, ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ನೋಡುವ ನೋಡುವಂಥ ಬಯಸುತ್ತಿರುವ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀ
 ಯರಂ || ೧೫ || ಪರಸ್ಪರದರ್ಶನದಿಂದಂಟಾದ ಸಂತೋಷಾತಿಶಯದಿಂದ ವಿಕಸಿತವಾದ ಹೃದಯಮುಖ ಸದೃಶಗಳ
 ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಗಾಢಾಲಿಂಗನಂಗೈಯ್ದ ಅನಂದಬಾಷ್ಪಂಗಳುಳ್ಳ ನೇತ್ರಂಗಳಿಂ ರೋಮಾಂಚದಿಂದಲೂ ನೆ
 ತಿಬಿಗಿದುಬರುವ ಕೊರಳಿನಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಸಂತೋಷವನೆಯ್ದಿದರು || ೧೬ || ಸ್ತ್ರಿಯರು ಅತ್ಯಂ
 ತನ್ನೇಹವುಳ್ಳವರಾದ ಕುರಣದಿಂದ ಪರಸ್ಪರನಗೆಯಿದಂಟಾದ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಕಡೆಗಣು
 ನೋಟವುಳ್ಳವರು | ಬಬ್ಬರೊಬ್ಬರು ಕುಂಕುಮರಸಂಗಳ ಕೆನಿನಿಂದ ತಬ್ಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ತನಂಗಳಿಂದ ಸ್ತನಂಗಳ
 ನೊತ್ತುವರಾಗಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದಂಟಾದ ಅನಂದಬಾಷ್ಪಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ತವ್ಯಭುಜಂಗಳಿಂದ ಅಲಿಂಗನಂಗೈಯ್ದರು ||

ಕೇಶಲಂಪೃಷ್ಟಾಚಕ್ರಾಕೃತ್ಪ್ರಕೃತಾಧಿವಿಧಿಃ || ೧೮ || ಪೃಥಾಭ್ಯಾತ್ಮಾಸ್ವಸ್ಥಾವೀಹ್ಯತತ್ಪ್ರತ್ಯಾ
ಪಿತರಾವಮಿ | ಭ್ರಾತೃಪತ್ನೀಮುಕುಂದಂಚಜಹೌಸಂಕಥಯಾಶುಚಃ || ೧೯ || ಕುಂಭ್ಯಾವಾಚ || ಅನ್ಯ
ಭ್ರಾತೃರಹಂಮನ್ಯೇತತ್ಸಮಕೃತಾಶಿವಮ | ಯತಃಪತ್ನಾಪದ್ವಾರ್ತಾನ್ಕುರತಸ್ತಮಾಃ
ಸೂಹೃದೊಕ್ಷಾತಯಃಪುತ್ರಾಭ್ರಾತರಃಪಿತರಾವಮಿ | ನಾನುಸ್ಮರಂತಿಸ್ವಜನಂಯಸ್ಯೈವಮಂದ್ರೇಣ
ಮ || ೨೦ || ವಸುದೇವ || ಅಂಬಮಾಸ್ಮಾನಸೂಯಧಾದವಕ್ರೇಡನಕಾನ್ನರಾಃ | ಈಶಸ್ಯಪಿವಶೇಷಃಕು
ರುತಕಾರ್ಯತಥೆವ || ೨೧ || ಕುಂಭತ್ರಾಪಿತಾಸ್ಸರ್ವೈವಯಂಯಾತಾದಿಶಂದಿಕಮ | ಏತರ್ಹ್ಯಪಘನಸ್ಥಾನ

ಅಭಿವಾನ್ಯ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಯವಿಜ್ಞೇ-ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಾಯವರಿಂದ, ಅಭಿವಂದಿತಾಃ-ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಸ್ವಾಗತಂ ಸುಖ
ವಾಗಿ ಬರೋಣವಾನುತೆಂದೂ, ಕುಶಲಂ-ಹೈವಮನ್ನ, ಪೃಷ್ಠಾಪ್ತ-ಬೆಸಗೊಂಡು, ಮಿಥು-ವರಸ್ಪರವಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಾಕಾಶಿ-ನಾ
ರಾಯಣನ ಗುಣವರ್ಣನಗಳನ್ನು, ಚಕ್ರ-ಮಾಡಿದರು || ೧೮ || ಪೃಥಾ-ಕುರಿತೀದೇವಿಯು, ಭ್ರಾತೃ-ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರನ್ನೂ,
ಸ್ವಸ್ಥಾ-ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರನ್ನೂ, ತತ್ಪ್ರತ್ಯಾ-ಅವರಮಕ್ಕಳನ್ನೂ, ಪಿತರಾವಮಿ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳನ್ನೂ, ಭ್ರಾತೃಪತ್ನೀ-ಅ
ತ್ತಿಗೆನಾನಿದಿಯರನ್ನೂ, ಮುಕುಂದಂಚ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ವೀಹ್ಯ-ನೋಡಿ, ಸಂಕಥಯಾ-ಸಲ್ಲಾಪದಿಂದ, ಶುಚಃ-ನಂಟರನ್ನು
ನೋಡದೆಇದ್ದುದೊಬ್ಬಳನ್ನು, ಜಹೌ-ತೊರೆದಳು || ೧೯ || ನತ್ತಮಾಃ-ಅತ್ಯಂತ ನತ್ತರುಷರಾದ ಯಾದವರೇ | ಯತಃ-ಯಾವ
ಕಾರಣದಿಂದ, ಆಪತ್ನ-ಕಷ್ಟಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ, ಪದ್ವಾರ್ತಾ-ನನ್ನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು, ನಾನುಸ್ಮರತ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳದೆ ಹೋದಿರೋ,
ತತಃ-ಈ ಕಾರಣದಿಂದ, ಆರ್ಭಾತಃ-ಹಿರಿಯಣ್ಣನಾದ ವಸುದೇವನೇ, ಅಪಂ-ನಾನು ಆತ್ಮಾನಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಅಕ್ಕತಾಶಿವಂ-
ಕುಂಬದಿಇರುವ ಬಯಕೆಯುಳ್ಳವಳನ್ನಾಗಿ, ಮನ್ಯೇ-ಭಾವಿಸುವೆನು || ೨೦ || ಯಸ್ಯ-ಯಾವಪ್ರಾಣಿಗ, ದೈವಂ-ಅದ್ಭವವು, ಅದಕ್ಷಿ
ಣಂ-ಅಪಸವ್ಯವಾಗುವುದೋ, ತಂ-ಅವನನ್ನು, ಸ್ವಜನಂ-ನಂಟತನ ವನ್ನಾದರೂ, ಅಧವಾನನ್ನನ್ನಾದರೂ, ಸುಹೃದಃ-ಸ್ನೇಹಿ
ತರೂ, ಕ್ಷಾತಯಃ-ವಾಯಾದರೂ, ಪುತ್ರಾಃ-ಮಕ್ಕಳೂ, ಭ್ರಾತರಃ-ಅಂಣತಮ್ಮಂದಿರೂ, ಪಿತರಾವಮಿ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳೂ ಕೂ
ಡ, ನಾನುಸ್ಮರಂತಿ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವು || ೨೦ || ಅಂಬ-ಅಮ್ಮಾ, ದೇವಕ್ರೇಡನಕಾ-ವೇದಿಗೆ ಆಟವಗೊಂಟೆಗಳಾಗಿರುವ, ನ
ರಾಃ-ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರರಾದ, ಅನ್ಯಾಃ-ನಮ್ಮಂಕುರಿತು, ಮಾನೂಯಧಾಃ-ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚುಪಡಬೇಡ, ಲೋಕಃ- ಪ್ರಾಣಿವ
ರ್ಗವು, ಈಶಸ್ಯ-ದೇವರ, ವಶೇ-ಅಧೀನದಲ್ಲಿರೂ, ಕರುತೇ-ಕುಸಗುಳುವಾಡುವುದು. ಅಧವಾ-ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಕಾರ್ಯತೇ
ಹಿ-ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆ || ೨೧ || ಸ್ವಸಃ-ತಂಗಿಪಡುವ ಕುರಿತಿಯೇ, ಸರ್ವೇವಯಂ-ನಾವೆಲ್ಲರೂ, ಕಂಸವ್ರತಾಪಿತಾಃ-ಕಂಸನಿಂದ

ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಾದವಾದಿಗಳು ವೃದ್ಧರನಭಿವಾದನಂಗೆಯ್ದು ಚಿಕ್ಕವರಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ
ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದಮಾಡಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಲೀಲೆಗಳಂ ಪೊಗಳುತ್ತಿದ್ದ
ರು || ೧೮ || ಆಗಕುಂತಿಯು ಅಂಣತಮ್ಮಂದಿರಂ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಂ ಸೋದರಳೆಯಂದಿರಂ ಅಂಣತಮ್ಮಂದಿರಮಕ್ಕ
ಳಂ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಂ ಅತ್ತಿಗೆ ನಾದಿಯರಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸಹನೋಡಿ ಪರಸ್ಪರಪ್ರೇಮಸಂವಾದದಿಂದ ಮನಃ
ಕ್ಲೇಶಂಗಳಂಬಿಟ್ಟು || ೧೯ || ಅಣ್ಣನಾದ ವಸುದೇವನುಕುರಿತು ನುಡಿದಳಂತೆ- ಎಲೈಪೂಜ್ಯನಾದ ಅಂಣನೇ! ನಾ
ತ್ವತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಲ್ಲಿ ನೀವು ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ವಿವತ್ತುಗಳಂತಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನವೃತ್ತಾಂತವನಾದರೂ
ಸ್ಮರಿಸದೆ ಯಿರುವಿರೋ ಆಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ಅಭಿಗ್ರಂಥವೆಂದು ತಿಳಿಯುವೆನು || ೨೦ || ಎಲೈಅಂಣನೇ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಯಾವವನಿಗೆದೈವವು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆವುರುವನು ಸ್ವಜನನಾದಾಗ್ಯೂ ಅವನನ್ನು ಮಿತ್ರರು ಜ್ಞಾ
ತಿಗಳು ಪುತ್ರರು ಅಂಣತಮ್ಮಂದಿರು ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಸಹ ಸ್ಮರಿಸುವರಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದಕಾರಣದಿಂದ ನನಗಿದ್ದವೆ
ವೇ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೆ ನಿಮ್ಮ ಅಪರಾಧವೇನೂಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಕುಂತಿಯು ನುಡಿಯಲು || ೨೧ || ಅದಂಕೇಳಿ
ಕುಂತಿಯಂಕುರಿತು ವಸುದೇವನು ನುಡಿದನಂತೆ- ಎಲೈತಾಯೇ! ದೈವಕ್ಕೆ ಸಗಡೆ ಚತುರಂಗಗಳ ಕಾಯ್ದೆಗಳಂತೆ
ಕ್ರೀಡಾಸಾಧನರೂಪರಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಮ್ಮಂಕುರಿತು ಅಸೂಯೆಯಂ ಮಾಡಬೇಡ, ಈಶ್ವ
ರನವಶವರ್ತಿಯಾದ ಜನವು ಅವನಪ್ರೇರಣದಿಂದ ಆವುದನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತ ಅವನಿಂದ ಮಾಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿದ್ದ
ಯೋಹೊರತು ತಾನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದುದಲ್ಲ || ೨೧ || ಎಲೈತಂಗಿಯೇ! ಕುಂಸನಿಂದ ಬಾಧಿತರಾಗಿ ನಾಳ್ಳರೂ ದಿಕ್ಕು

ನಂದ್ಯವಿನಾಸಾದಿತಾಸ್ತ್ವನಃ ||೨೩|| ಶ್ರೀಶುಕಃ || ವಸುದೇವೋಗ್ರಸನಾದ್ಯೈರ್ಯದುಭಿನ್ನೈರ್ಚಿತಾ
 ನೃಪಾಃ | ಆಸನ್ನಚ್ಯುತಸಂದರ್ಶಪರಮಾನಂದನಿರ್ವೃತಾಃ ||೨೪|| ಭೀಷ್ಮೋದೋಽದೋಽಪಿ ಕಾಪುತೋ
 ಗಾಂಧಾರೀಸುತಾತಥಾ | ಸದಾರಾಪಾಂಡವಾಃಕುಂತೀಸಂಜಯೋವಿದುರಾಕೃಪ ||೨೫|| ಕುಂತಿಭೋ
 ಜೋವಿರಾಟಶ್ಚ ಭೀಷ್ಮಕೋನಗ್ನುಜಿನ್ನಹಾ | ಪುರಜಿದ್ರೂಪದಶೈಬೈಃಪೃಷ್ಠಕೈತುಕ್ಚಕಾಶಿರಾಟಃ |
 ದಮಘೋಷೋವಿಕ್-ಲಾಕ್ಷೋಮೈಧಿಲೋಮದ್ರಕೈಕಯೌ | ಯುಧಾಮನ್ಯುಸುಶರಾಚಸುತಾಬಾಹಿ
 ಕಾದಯಃ ||೨೬|| ರಾಜಾನೋನ್ಯೇತರಾಜೇಂದ್ರಯಧಿಪ್ತಿರಮನುವ್ರತಾಃ | ಶ್ರೀನಿಕೇತಂವಪುಶ್ಯಾಶ್ವರೈಸ್ಸ
 ಸ್ತ್ರೀಕಾವೀಹ್ರೈವಿಸ್ತಿತಾಃ ||೨೭|| ಅಥತೇಕೃಷ್ಣರಾಮಾಭ್ಯಾಂಸವ್ಯಕೃಪ್ರಸಮರ್ಹಣಾಃ | ಪು

ದ-ಬಹಳಪುಟಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ದಿಶಂದಿಶಂ-ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ಯಾತಾಃ-ನೇರಿದನಾಗಿದ್ದವು. ಏತರ್ಹೇವ-ಈ
 ಗಲೇ, ದೈವೇನ-ದೇವರಿಂದ, ಅಧವಾಪುಣ್ಯದಿಂದ, ಸ್ಥಾನಂ-ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳವನ್ನು, ಪುನರಾಸಾದಿತಾಃ-ಮರಳಿಯೂ ನೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
 ಪರಾದವು ||೨೩|| ತೇನೃಪಾಃ-ಆ ಧೂರಗಳಿಲ್ಲರೂ, ವಸುದೇವೋಗ್ರಸೇನಾದ್ಯೈಃ-ವಸುದೇವನು ಉಗ್ರಸೇನನು ಮುಂತಾದ
 ವರಾದ, ಯದುಭಿಃ-ಯಾದವರಿಂದ, ಅರ್ಚಿತಾಃ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಅಚ್ಯುತಸಂದರ್ಶಪರಮಾನಂದ ನಿರ್ವೃತಾಃ-ಕೃಷ್ಣ
 ಸಂನೋಡಿದ ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬೇರೆಯೇನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲದವರು. ಅನರ್-ಅವರು ||೨೪|| ಭೀಷ್ಮನೂ, ದೋಽಪಿ-ಕಾಪುತೋ
 ನೂ, ಅಂಬಿಕಾಪುತ್ರ-ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೂ, ಸುತಾಃ-ಮಕ್ಕಳಾದ ಮರ್ಯಾದೇವನಾದಿಗಳೂ ಸಹಿತರಾದ, ಗಾಂಧಾರೀಯೂ, ತ
 ಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸದಾರಾಃ-ಪತ್ತಿಯಿರಿಂದ ಸಹಿತರಾದ, ಪಾಂಡವಾಃ-ಪಾಂಡುರಾಯನ ಪುತ್ರರೂ, ಕುಂತೀಯೂ, ಸಂಜಯನೂ,
 ವಿಮರನೂ, ಕೃಪಾಚಾರ್ಯನೂ ||೨೫|| ಕುಂತಿಭೋಜನೂ, ವಿರಾಟರಾಯನೂ, ಭೀಷ್ಮಕರಾಯನೂ, ನಗ್ನುಜಿದ್ರೂಪಯನೂ
 ಮಹಾ-ಹಿರಿಯನಾದ, ಪುರುಜಿದ್ರೂಪಯನೂ, ದ್ರುಪದರಾಯನೂ, ಶೈಬ್ಯನೂ, ಪೃಷ್ಠಕೇತುವೂ, ಕಾಶಿರಾಟ-ಕಾಶೀರಾಯ
 ನೂ ||೨೬|| ದಮಘೋಷನೂ, ವಿಶಾಲಾಕ್ಷನೂ, ಮೈಧಿಲಿ-ಜನಕನೂ, ಮದ್ರಕೇಕಯೌ-ಶಲ್ಯನೂ ಕೇಕಯನೂ ಯುಧಾಮನ್ಯು
 ಪೂ, ಸುಶರಾಚ-ಶ್ರೀಗರ್ತರಾಯನೂ, ಸುತಾಃ-ಭೂವಿಶ್ರವ ಸೋಮದತ್ತಾದಿಗಳಂಕೂಡಿದ, ಬಾಹಿ-ಕಾದಯಃ-ಬಾಹಿ ಕನ ಮೂ
 ಪಲಾದವರು ||೨೭|| ರಾಜೇಂದ್ರ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಯುಧಿಪಿ-ರಂ-ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು, ಅನುವ್ರತಾಃ-ಅನುಸರಿಸಿಬಂದವರೇಚ್ಛ,
 ಅನ್ಯೇಚ-ಇತರರೂಕೂಡ, ಸಸ್ತ್ರೀಕಾಃ-ಸಭಾರ್ಯೆಯರಾಗಿ, ಶ್ರೀನಿಕೇತಂ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಣೇಶಿಯಾಗಿರುವ, ಶಾರೀರ್ಮಪುಃ-ಕೃಷ್ಣನ
 ಮೂರಿಯನ್ನು, ವಿಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ವಿಸ್ತಿತಾಃ-ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟವರಾದರು ||೨೮|| ಅಥ-ಆ ಬಳಿಕ ತೇ-ಆ ರಾಯರು, ಕೃಷ್ಣ
 ಸಾಮಾಭ್ಯಾಂ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೂ ಬಲರಾಮನಿಂದಲೂ, ಸವ್ಯಕೃಪ್ರಸಮರ್ಹಣಾಃ-ಜನ್ನಾಗಿಜೊಂದಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಾನವಳ್ಳಿ

ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದು ಈಗತಾನೇ ದೈವಕೃಪೆಯಿಂದ ಬಂದುಪುನಃ ಸ್ವಸ್ಥಾನವಂ ನೇರಿದವೆಂದುವಕುಂತಿ
 ಗೆಪೇಳಿದನು ||೨೩|| ಆಗ ವಸುದೇವ ಉಗ್ರಸೇನನೇ ಮೊದಲಾದ ಯಾದವರಿಂದ ಅನೇಕವಿಧಗಳಾದ ರಾಜೋಪ
 ಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಅರಸುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನದಿಂದಂಟಾದ ಪರಮಾನಂದ ನನು
 ಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ||೨೪|| ಮತ್ತು ಭೀಷ್ಮನು, ದೋಽಪಿ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಸಹಿತಳಾದ ಗಾಂಧಾರಿಯು, ಪತ್ನಿಗಳೂ
 ಡಗೂಡಿರುವ ಪಾಂಡವರು, ಕುಂತಿಯು, ಸಂಜಯನು, ವಿದುರನು, ಕೃಪನು ||೨೫|| ಕುಂತಿಭೋಜನು, ವಿರಾಟ
 ನು, ಭೀಷ್ಮಕನು. ಮಹಾತ್ಮನಾದ ನಗ್ನುಜಿತ್ತು, ಪುರುಜಿತ್ತು ದ್ರುಪದನು, ಶೈಬ್ಯನು, ಪೃಷ್ಠಕೇತುವು, ಕಾಶೀ
 ರಾಜನು ||೨೬|| ವಿಶಾಲಾಕ್ಷನು, ದಮಘೋಷನು, ಮಿಧಿಲಾಧಿಪತಿಯು, ಮದ್ರರಾಜನು, ಕೇಕಯದೇಶಾಧಿಪತಿ
 ಯು, ಯುಧಾಮನ್ಯುಪು, ಸುಶರ್ಮನು, ಪುತ್ರಸಹಿತರಾದ ಬಾಹಿ ಕ ಮೊದಲಾದ ಅರಸುಗಳು ||೨೭|| ಇನ್ನೂ
 ಇತರರಾದ ಧರ್ಮಪುತ್ರನಾಶ್ರಯಿಸಿದವರು, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮಪತ್ನೀಪುತ್ರಾದಿಗಳಿಂ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ
 ಅವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸೌಂದರ್ಯಯುಕ್ತವಾದ ಕಿರೀರವನ್ನೋಡಿಸುತ್ತಯುಕ್ತರಾದರು ||೨೮||
 ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಂ ಪೂಜಿತರಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕೃಪೆಗೆ

ಕಳಂಸುಮಾರ್ಥದಾಯುಕ್ತಾವೃಷ್ಟಿಃ ಕೃಷ್ಣಪರಿಗ್ರಹಾಃ ||೮೯|| ಅಹೋಭೋಜಪತಿಯೋಯಂಜನ್ಯ
ಭಾಜೋನ್ಯಾಣಾಮಿಹ | ಯತ್ಪ್ರಶ್ಯಭಾಸಕ್ಯತ್ಯವ್ಯಂದುರ್ದರ್ಶಮಪಿಯೋಗಿನಾವ ||೯೦||ಯದ್ವಿಶ್ರಾಂತಿ
ಶ್ಚಾತ್ರಾನುತದಮಲಂಪುನಾತಿಪಾದಾವನೇಜನಪಯಶ್ಚವಚಶ್ಚತಾಸ್ತಮ | ಭೋಜಕಾಲಭರ್ಜಿತಭಗಾ
ಪಿಯಾದಂಭಿಪ್ರದದ್ಯಸ್ಪರೋತ್ಥಕಶ್ಚಿರಭವರ್ಪತಿನೋಖಿಲಾರ್ಥಾಃ ||೯೧|| ತದ್ವೈರನಸ್ಪ ರ್ಯನಾನುಪಥ
ಪ್ರಜಲ್ಪಕಯ್ಯಾಸನಾಕನಸುಯೌನಸಪಿಂಡಬಂಧಃ | ಯಪ್ರಾಂಗ್ಯಹೇನಿರಯವತ್ರ್ಯನಿವರ್ತತಾಂವಸ್ಪ
ಗಾರ್ಪವರ್ಗವಿರಮಸ್ಪ್ರಯಮಗಸನಿಷ್ಠಃ ||೯೨|| ಶ್ರೀಶುಕಃ | ನಂದಸ್ತತ್ರಯಾದೋಪಾಪಾತ್

ಮಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಪರಿಗ್ರಹಾಃ-ಕೃಷ್ಣನ ಕುಟುಂಬದವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಮದಾ-ನಂತೋಽದೋಡನೇ ಯುಕ್ತ-ಕೂಡಿದವ
ರಾದ, ವೃಷ್ಟಿಃ-ಯಾದವರನ್ನು, ಪ್ರಶಂಸು-ಕೊಂಡಾಡಿದರು ||೮೯|| ಭೋಜಪತೇ-ಯದಾರಾಜನಾದ ಉಗ್ರಸೇನನೇ, ಯೋ
ಗಿವಾಮುಪಿ-ಧ್ಯಾನನಿನಿಶ್ಚರಾದ ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೊಕ್ಕೂಡ, ದುರ್ದರ್ಶಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ನೋಡಲಕ್ಕನಾದ, ಕೃಷ್ಣಂ-ನಾರಾ
ಯಣನನ್ನು, ಅಸಕ್ಯತೆ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ಯತ್ಪ್ರಶ್ಯಭ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವರೋ, ತತೇ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಯೋ
ಯಂ-ನೀವು, ಇಹ-ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರೊಳಗೆ, ಜನ್ಯಭಾಜಃ-ಸಫಲವಾದ ಶರೀರವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು, ಅ
ಹೋ-ಆಶ್ವಯಾವು ||೯೦|| ಯತೇ-ಯಾವ ಪುರುಷನ, ವಿಶ್ರುತಿಃ-ಕೀರ್ತಿಯು, ಶ್ರುತಿನುತೇ-ವೇದಂಗಳಿಂದ ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟ
ದಾದ್ದಾಗಿ, ಜದಂವಿಶ್ವಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಅಲಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಪುನಾತಿ-ಕುದ್ದಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ, ವಾದಾವನೇಜನಪಯ
ಶ್ಚ-ಕಾಲುತೊಳೆದ ನೀರಾದಗಂಗೆಯೊಕ್ಕೂಡ ಲೋಕವಂಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ, ವಜಃ-ಯಾವವನವಕ್ಕೂಕೂಡ, ಕೂ
ಸ್ತ್ರಂ-ಶಿಕ್ಷಕವಾದ ವೇದವೆನಿಸಿ ಜಗವಂಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ, ಕಾಲಭರ್ಜಿತಭಗಾ-ಕಾಲದೋಷದಿಂದ ಬೇಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮ
ಹಾತ್ಮ್ಯವುಳ್ಳ, ಭೂರಸಿ-ಭೂಮಿಯೊಕ್ಕೂಡ, ಯದಂಭಿಪ್ರದದ್ಯಸ್ಪರೋತ್ಥಕಶ್ಚಿ-ಯಾವವನ ಅಡಿದಾವರಗಳ ಸೋಂಕು
ಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಸಾಮರ್ಥ್ಯಂಗಳಿಂದ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಅಖಿಲಾರ್ಥಾಃ-ಸಕಲಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನೂ, ಅಭಿವರ್ಷತೆ-ನುರಿಯುತ್ತಿದ
ಯೋ||೯೧||ಯಾಪ್ರಾಂ-ಯಾವನಿಮಗೆ, ತದ್ವೈರನ-ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡುವಿಕೆ, ಸ್ಪರ್ಶನ-ತುಡುವಿಕೆ, ಅನುಪಥ-ಸಂಗಡನಡ
ಯುವಿಕೆ, ಪ್ರಜಲ್ಪ-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವಿಕೆ, ಶಯ್ಯಾ-ಬಡನೆ ಮಲಗುವಿಕೆ, ಆಸನ-ಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರುವಿಕೆ, ಅಕನ-ಉಂ
ಣುವಿಕೆ, ನಯೌನ-ವಿವಾಹಸಂಬಂಧ, ಸಪಿಂಡಬಂಧಃ-ದೇಹಸಂಬಂಧವೂ, ಉಂಟಾಗಿದೆಯೋ, ನಿರಯವತ್ರ್ಯನಿ-ನರಕಕ್ಕೆದಾ
ರಿಯಾದ, ಕರ್ಮಯೋಗದಲ್ಲಿ, ವರ್ತತಾಂ-ಇರುತಿರುವ, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಸ್ವರ್ಗಪವರ್ಗವಿರಮಃ-ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು
ಬೇಡವೆನ್ನು ನುವ, ವಿಷ್ಣುಃ-ನಾರಾಯಣನು, ಗೃಹೇ-ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಯಂ-ತಾನೇ, ಆನ-ಅವಿರ್ಭವಿಸಿದನೋ, ತೇಯೋಯಂ-
ಆ ನೀವು, ಜನ್ಯಭಾಜಃ-ಸಫಲವಾದ ದೇಹವನ್ನು ಪಡೆದವರು ||೯೨|| ನಂದನಿ-ನಂದಗೋಪನು, ಕೃಷ್ಣಪುರೋಗಮಾಃ-ಕೃಷ್ಣ

ಸರ್ವದಾಪಾತ್ರರಾದ ಯಾದವರಂ ಸ್ತುತಿಸಿದರಂತೆ ||೮೯|| ಎಲೈಭೋಜಪತಿಯಾದ ಉಗ್ರಸೇನನೇ! ಯಾವ
ಕಾರಣದಿಂದ ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ನೋಡಲಕ್ಕನಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ನೀವು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ನೋಡುವಿರೋ ಆ
ಕಾರಣದಿಂದ ಈಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೀವೇ ಸಫಲವಾದ ಜನ್ಯವೃಷ್ಟಿವರು ||೯೦|| ಯಾವಶ್ರೀಹರಿಯು ಶ್ರುತಿಗಳಿಂದ ಕೊಂ
ಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟಅಡಿಯು-ಈವಿಶ್ವವಂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಪಾನಂಗೆಯ್ಯದೋ ಯಾವಹರಿಯ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೋದಕವಾದ
ಗಂಗೆಯು-ಯಾವಾತನವೇದಶಾಸ್ತ್ರರೂಪವಾದವಾಕ್ಯ-ವಿಶ್ವವಂಪಾವನಂ ಗೆಯ್ಯದೋ, ಕಾಲದಿಂದ ದಗ್ಧವಾದ
ಮೂಹಾತ್ಮ್ಯವುಳ್ಳ ಭೂಮಿಯು ಯಾವಾತನಪಾದಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದಂಟಾದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿನಿಮಗೆ ಸಕಲ
ಮನೋರಥಂಗಳಂ ಪರ್ಪಿಸುವಳೋ ||೯೧|| ಅಂತಾಶ್ರೀಹರಿಯದರ್ಶನವೂ ಸ್ಪರ್ಶವೂ ಅವನನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ನಡೆ
ಯುವುದೂ ಸಲ್ಲಾಪವೂ ಆತನಸಂಗಡ ಶಯನವೂ ಏಕಾಸನಸಿದ್ಧಿಯೂ ಆತನೊಡನೆ ಭೋಜನವೂ ವಿವಾಹಾದಿ
ಸಂಬಂಧವೂ ಯಾವನಿಮಗುಂಟಾಗಿದೆಯೋ, ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವನಿಮ
ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಸುಖ ಪ್ರದೇಶದೊಳು ವಿಷ್ಣುವು ತಾನೇ ವಾಸವಾಗಿರುವನೋ ಅಂತಾ ನೀವೇಧನ್ಯರು ||೯೨||

ಜ್ಞಾತ್ವಾಕೃಷ್ಣ ಪುರೋಗಮಾಃ ತತ್ರಾಗಮದ್ವ್ಯತೋಗೋಪೈರನಸ್ಥಾನ್ ಭೈರ್ದಿ ದ್ಯುಜ್ಜಯಾ ||೩೩|| ತಂ
 ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ಯಪ್ಯಯೋಹೃವ್ಯಾಸ್ತನ್ಯಪಾತ್ರಾಃ ಪುನಃಪ್ರೇತ್ಥಿತಾಃ | ಪರಿವಸ್ಯಜಿರಗಾಧಂಚಿರದರ್ಶನಕಾಶ
 ರಾಃ ||೩೪|| ಪನುಪಮಸರಿಪ್ಪಜ್ಯಸಂಪ್ರೀತಸಿಮವಿಹ್ವಲಃ | ಸ್ಮರಣ ಕಂಸಕೃತಾಕಕ್ಲಾಣಾಃ ಪುತ್ರನ್ಯಾ
 ಸಂಚಗೋಕುಲ ||೩೫|| ಕೃಷ್ಣರಾಮೌಪರಿಪ್ಪಜ್ಯಪಿತರಾವಭಿವಾದ್ಯಚ | ನಕಿಂಚಿದೂಚತುಃಪ್ರಮಾಣ
 ಸಾಶ್ಚ ಕಂಠಾಕುರಾದ್ವಹ ||೩೬|| ತಾವಾತ್ಮಾಂಕಸಮಾರೋಪ್ಯಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಸುರಭ್ಯಚ | ಯಶೋ
 ದಾಚಮಹಾಭಾಗಾಸುತೌವಿಜಯತುಶ್ಚುಚಃ ||೩೭|| ರೋಹಿಣೀದೇವಕೀಚಾಥಪರಿಪ್ಪಜ್ಯವ್ರಜಿತ್ವರೀಮ |

ಇತಿ ಮುಂದಾಳಾಗಿ ಉಳ್ಳ, ಯೋಧ-ಯಾದವರನ್ನು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಪಾಪ್ತಾ-ಬಂದವರನ್ನಾಗಿ, ಜ್ಞಾತ್ವಾ-ತಿಳಿದು, ದಿದ್ಯುಜ್ಜ
 ಯಾ-ನೋಡಲ್ಪಡುವಂತೆಯಿಂದ, ಅನಸ್ಥಾನ್ ಭೈರ್ದಿ-ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಪದಾರ್ಥಂಗಳನ್ನು, ಗೋಪೈ-ಗೋಪರಿಂದ, ವೃತಃ-ಬಳಿಗಲ್ಪ
 ಟ್ಟವರಾಗಿ, ತತ್ರ-ಅ ಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳಿರುವಲ್ಲಿಗೆ, ಅಗಮತ-ಬಂದನು ||೩೩|| ವೃಷ್ಣಯಃ-ಯಾದವರು, ಪಾತ್ರಾಂತಸ್ತುಜವ ಪಾ
 ಣಗನನ್ನು ಕಂಡದೇಹಗಳಂತೆ, ತಂ-ಅ ನಂದನನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡುವಂತೆ, ಹೃವ್ಯಾ-ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ಉತ್ಥಿ
 ತಾಃ-ಎದ್ದವರಾಗಿ, ಚಿರದರ್ಶನಕಾಶರಾಃ-ಬಹುಕಾಲಕ್ಕೆ ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ಆತುರವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಗಾಢ-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಪರಿವ
 ಸ್ಯಜಿರೇ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರು ||೩೪|| ಪನುದೇವಃ-ಅನಕಮೂಢುಭಿಯು, ಸಂಪ್ರೀತಃ-ಪ್ರೀತಿಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಪರಿಪ್ಪಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂ
 ಡು, ಕಂಸಕೃತಾ-ಕಂಸನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಕ್ಲಾಣ-ಸೂಕಟಗಳನ್ನೂ, ಗೋಕುಲ-ನಂದವ್ರಜದಲ್ಲಿ, ಪುತ್ರನ್ಯಾಸಂಚ
 ಪುತ್ರರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದನ್ನೂ, ಸ್ಮರಣ-ನೆನಪುಗೊಂಡವನಾಗಿ, ಪ್ರೇಮವಿಹ್ವಲಃ-ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಪರವಶಚಿತ್ತನಾದನು ||೩೫|| ಕ
 ಷ್ಣರಾಮೌ-ಕೃಷ್ಣನೂರಾಮನೂ, ಪಿತರೌ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳನ್ನು, ಪರಿಪ್ಪಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅಭಿವಾದ್ಯಚ-ನಮಸ್ಕಾರವ
 ನ್ನೂಮಾಡಿ, ಪ್ರೇಮಾ-ಪ್ರಿಯತ್ವದಿಂದ, ಸಾಶ್ಚ ಕಂಠಾ-ಕಂಠೀರೂ ಬಿಗುತ್ತಿಗೆಯೂ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕಿಂಚಿತ್-ಕೊಂಚವ
 ನ್ನು ಪರೂ, ನೋಚತುಃ-ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲವು, ಕುರಾದ್ವಹ-ಕುರವಂಶೋದ್ಧಾರಕನಾದ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ ||೩೬|| ಮಹಾಭಾಗಾ-ಪುಂ
 ಸ್ತ್ಯವಂತನಾದ, ಯಶೋದಾಚ-ಯಶೋದೆಯೂ ನಂದಗೋಪನೂ, ತಾನುತೌ-ಅ ಪುತ್ರರನ್ನು, ಆತ್ಮಾಂಕೇ-ತಮ್ಮತೊಡೆಯ
 ಳ್ಲಿ, ಸಮಾರೋಪ್ಯ-ಕಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ-ತೋಳುಗಳಿಂದ, ಪರಿರಭ್ಯಚ-ಅಲಿಂಗನವನ್ನೂ, ಮಾಡಿ, ಶುಚಃ-ಶೂಕಗಳ
 ನ್ನು, ವಿಜಹತುಃ-ಬಿಟ್ಟರು ||೩೭|| ಅಥ-ಅ ಮೇಲೆ, ರೋಹಿಣೀದೇವಕೀಚ-ರೋಹಿಣೀದೇವಿಯೂ ದೇವಕಿಯೂ, ವ್ರಜೇಶ್ವರೀ-
 ಗೋಕುಲ ದೇವತೆಯಾದ ಯಶೋದೆಯನ್ನು, ಪರಿಪ್ಪಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ತತ್ಪ್ರಾತಾಂ-ಅಕಾಲಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಮೃತ್ರಿಂ-
 ಸ್ನೇಹವೃತ್ತಿಯನ್ನು, ಸ್ಮರಂತ್ಯಾ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರಾದ್ದರಿಂದ, ಬಾಹುಕಂಠ್ಯಾ-ಕಂಠೀರೂಬಿಗುತ್ತಿಗೆಯೂ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ,

ಎಂದು ತತ್ತದ್ವೇಶಸ್ಥರಾದ ಅರಸುಗಳು ಯಾದವರಂ ನೋತ್ರಂಗಯ್ಯತ್ತಿರಲಾಗಿ. ಅನಂದಗೋಪನು ಸ್ನಾನಾ
 ಧವಾಗಿ ಅಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇಮೊದಲಾದ ಯಾದವರಂಕೇಳಿ ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಿರುವ ಸಮ
 ಸ್ತವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗೋಪಾಲರಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳಂ ನೋಡಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ತಾನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆಯ್ದ
 ನು ||೩೩|| ಯಾದವರು ಅನಂದಗೋಪನಂನೋಡಿ ತೆರಳಿಹೋಗಿದ್ದ ಪಾಣಂಗಳು ಮರಳಿ ಹೊಂದಿದ ಶರೀರದ
 ಳಂತೆ ಎದ್ದಂತವರಾಗಿ ಬಹಳದಿವಸದಿಂದ ಕಾಣದ ಕಾರಣದಿಂದ ಗಾಢಾಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ದರು ||೩೪|| ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಮೈ
 ಮರೆತವನಾದ್ದವನು ಅನಂದ. ಭರಿತನಾಗಿ ಅಲಿಂಗಿಸಿ ತಾನು ಕಂಸನಿಂದ ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಲೇಶಂಗಳನ್ನೂ ಪುತ್ರನಂ
 ದ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ತುದಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನೂ ಸಹ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡನು ||೩೫|| ಕೇಳಿಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಮ
 ರೀರ್ವರೂ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾದ ಯಶೋದಾನಂದರಂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅಭಿವಾದನಂಗೆಯ್ದು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅನಂದ.
 ಭಾಷ್ಯಂಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ. ಎನನ್ನೂ ಪೇಳದೆ ಸುಮ್ಮನೆಯಿದ್ದರು ||೩೬|| ಮಹಾನುಭಾವಳಾದ ಯಶೋದಾದೇವಿಯು.
 ಅನಂದಸಹಿತನಾದ ಅನಂದಗೋಪನೂ ಸಹ ಪುತ್ರರಂ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಸಿಕೊಂಡು ಭುಜಂಗಳಿಂದ ಬಿಗಿದುಟ್ಟ
 ಸ್ನಮಸ್ತು ಶೋಕಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟರು ||೩೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣೀದೇವೀ ದೇವಕಿಯರೀರ್ವರೂ ಗೋಕುಲ

ಸ್ವರಂತೈತತ್ಕೃತಾಂಮೈತ್ರೀಂಬಾಪ್ನುಕಂಠ್ಯಸಮೂಚತಃ ||೩೪|| ಕಾವಿಸ್ವರತವಾಂಮೈತ್ರೀಮ
ನಿವೃತ್ತಾಂವ್ರಜಿಶ್ವರಿ | ಅವಾಪ್ಯಾಪ್ಯೈಂದ್ರಮೈಶ್ವರೈರಯಸ್ಯಾನಹಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ||೩೫|| ಏತಾವದ್ವ
ವ್ಯಪಿತರೌಯಾವಯೋಸ್ಯ ಸ್ವಿತೋಗ್ರಸಂಪ್ರೀಣನಾಭ್ಯುದಯತೋಪಣಪಾಲನಾನಿ | ಪ್ರಾಪ್ತೋಪತುರಬ
ವತಿಪಕ್ಷ್ಯಹಯದ್ವದಕ್ಷೋನ್ಯೌಸೌತವಕಾತ್ರಚಭಯೌನನತಾಂಪರಸ್ಪೃಶ ||೪೦|| ಶ್ರೀಶುಕಃ ||ಗೋಪ್ಯ
ಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣಮುಪಲಭ್ಯಚಿರಾದಭೀಷ್ಟಂಯತ್ಪ್ರಕ್ಷಣದ್ವೈತಮಾಹ್ನೃಕೃತಂಕಪಂತ್ಯಃ | ದೃಗ್ಭಿರ್ಹೃದೀ

ಸಮೂಚತಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ||೩೪|| ವ್ರಜಿಶ್ವರಿ-ಗೋಕುಲನಾಯಕಿಯಾದ ಯಶೋದೆಯೇ, ಐಂದ್ರಂ-ದೇವರಾಜನಂಬಂ
ಧವಾದ, ಐಂದ್ರಿಯಂ-ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು, ಅವಾಪ್ಯಾಪಿ-ಹೊಂದಿಯೊಕೂಡ, ಯಸ್ಯಾಃ-ಯಾವುದಕ್ಕೆ, ಇಹ-ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಪ್ರ
ತಿಕ್ರಿಯಾ-ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವು, ಸ-ಇಲ್ಲವೇ, ಆನಿವೃತ್ತಾಂ-ಬಿಟ್ಟುಹೋಗದೆಇರುವ, ತಾಂ-ಅಂಥಾ, ವಾಂಮೈತ್ರೀಂ-ನಮಿಷ್ಠಾ
ರೈರಸ್ಮೀಕವನ್ನು, ಕಾ-ಯಾವವಳು, ವಿಸ್ತರೇತ-ಮರತಾಳು ||೩೫|| ಹೇಭವತಿ-ಎಲೈ ಪೂಜ್ಯಕೇ, ಅದೃಷ್ಟಪಿತರೌ-ಕಾಣಲ್ಪ
ಡದೇಯಿರುವ ತಾಯಿತಂದೆಗಳುಕುಟವರಾದ, ವಿತಾ-ಈ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಅಕ್ಷೋಃ-ಕಂಗಳಿಗೆ, ಪಕ್ಷ್ಯ-ರೆಪ್ಪೆಯು, ಯದ್ವತ್-
ಹೇಗೋ, ತದ್ವತ್-ಹಾಗೆ, ಸಿತೋ-ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾಗಿರುವ, ಯವಯೋಃ-ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ನ್ಯಸೌ-ಸ್ವ-ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಲ್ಲವೆ ಸರಿ
ಪ್ರೀಣನಾಭ್ಯುದಯತೋಪಣಪಾಲನಾನಿ-ಪ್ರೀತಿಸುವಿಕೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಿಕೆ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವಿಕೆ ಕಾಪಾಡುವಿ
ಕಗಳನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ಯ-ಹೊಂದಿ, ಅಕುತ್ರಭಯೌಚ-ಎಲ್ಲಿಯೂ ಭೀತಿಇಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಉಪತುಃ-ಇವರು. ಸತಾಂ-ನತ್ಪುರುಷ
ರಿಗೆ, ಪರಿಸ್ಪೃಶಿ-ಹೆರವನುತನ್ನವನು ಎಂಬಭೇದವು, ಸ-ಇಲ್ಲವು ||೪೦|| ಗೋಪ್ಯಶ್ಚ-ಗೋಪ್ತಿಯರೂ, ಚಿರಾತ್-ಬಹುಕಾಲದಿಂ
ದ, ಅಭೀಷ್ಟಂ-ಬಯಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಪ್ರಿಯನಾದ, ಕೃಷ್ಣ-ನಾರಾಯಣನನ್ನು, ಉಪಲಭ್ಯ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡು, ಯತ್ಪ್ರೀ
ಕ್ಷಣೇ-ಯಾವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡುವವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಪಕ್ಷ್ಯಕೃತ-ಅಭ್ಯಂತರವಾದ ರೆಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ ಬ್ರಹ್ಮನ
ನ್ನು, ಕಪಂತ್ಯಃ-ಬಯ್ಯುತ್ತಿರ ವರಾದರೋ, ತಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದೃಗ್ಭಿಃ-ಕಂಗಳಿಂದ, ಹೃದೀಕೃತಂ-ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ
ಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪರಿರಭ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಸರ್ವಾಃ-ಎಲ್ಲರೂ, ನಿತ್ಯಯುಜಾಮಹಿ-ಆ ರೂಢಿಯೋಗಿಗೆ

ಕೃತ್ವಯಾರೂಪಲಾದ ಯಶೋದೆಯನ್ನು ಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ದು ಅಯಶೋದೆಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಮೈತ್ರಿಯು ಸ್ವ
ಶಿಸುವರಾಗಿ ಅನಂದಬಾಪ್ಯದೊತನೆ ಕೂಡಿ ನುಡಿದರದೆಂತೆನೆ ||೩೪|| ಎಲೈಯಶೋದೆಯೇ! ನಿಮ್ಮಿಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ
ಅತಿಶಯವಾದ ಮಿತ್ರತೆಯು ಯಾವವಳು ತಾನೆ ಮರೆಯುವಳು; ಇಂದ್ರಸಂಬಂಧವಾದ ಸ್ವರ್ಣಯುವಂ ಪಡೆದವೆ
ರಿದಲೂ ಯಾವ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವು ಮಾಡಲಶಕ್ಯವೋ ಅಂತಾ ಯುಪಕಾರವು ನೀವು ಮಾಡಿರು
ವಿರಿಎಲೈಯಶೋದಾದೇವಿಯೇ! ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ನರಿಯದೆಯಿರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಾದ ನಿವಿಷ್ಠಾ
ರೈರಿದ ಕಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಇಷ್ಟವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ಜನ್ಮೋತ್ಪನ್ನವೆ ಮೊದಲಾದ ಅಭ್ಯುದಯಂಗೆ
ಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅಭ್ಯಂಜನ ಭೋಜನಗಳನ್ನೂ ನೂತನಂಗಳಾದದುಕೂಲಂಗಳೆಂ ಸಹ ಪಡೆದು
ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲವೆ ಸುಖದಿಂದಿದ್ದರೋ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಜನರಿಗೆ ಸ್ವಕೀಯ ಪರಕೀಯರೆಂಬ ಭೇದ
ವಿಲ್ಲವಾದಕಾರಣದಿಂದ ನೀವು ಆರೀತಿಯಾಗಿ. ಅವರಂ ಪೋಷಿಸಿದಿರಿ; ಎಂದು ರೋಹಿಣೀ ದೇವಕಿಯರಿವರೂ ಯು
ಶೋದೆಯಂಕಾರಿತು ಪೇಳಿದರು ||೪೦|| ಅನಮಯದಲ್ಲಿ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ ಇಷ್ಟನಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಬಹುಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಲುವಳಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ನೇತ್ರಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ನೋಡ. ವುದಕ್ಕೆ ವಿ
ಘ್ನರೂಪಗಳಾದ ರೆಪ್ಪೆಗಳಂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮನಂ ನಿಂದಿಸುವರಾಗಿ ಕಂಠುಗಳೆಂಬ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಂ ಹೃದಯಕೆ
ಮಲವೆಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸರ್ವಭಾವದಿಂದಲೂ ಅಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ದು ಯೋ
ಗಿಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿದರು ||೪೦|| ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಧಿಕಂಗಳಾದ ಭಕ್ತಿ

ಕೃತಮಲಂಪರಿರಭ್ಯಸತ್ಯಾಸ್ತದ್ಭಾವಮಾಪುರಪಿನಿತ್ಯಯುಜಾಂದುರಾಽವಃ || ೮೧ || ಭಗವಾಂಸ್ತಾಸ್ತಥಾ
ಭೂತಾವಿವಿಕ್ತಃ ಉಪನಂಗತಃ | ಅಶ್ಲಿಷ್ಯಾನ್ತಾಮಯಂ ಪೃಥ್ವ್ಯಾಪ್ರಹಸನ್ನಿದಮಬ್ರವೀತ್ || ೮೨ || ಅಪಿಗೃ
ರಥನಸ್ಸಖ್ಯಸ್ಸಾನ್ವಿನಾಮರ್ಥಚಿಕೀರ್ಷಯಾ | ಗತಾಂಶ್ಚಿರಾಯಿತಾಽತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪುನಃ ಚಿತನಃ || ೮೩ ||
ಅಪ್ಯವಧ್ಯಾಯಥಾ ಸ್ಮಾರ್ತಸ್ವಿನಕೃತಜ್ಞವಿಶಂಕಯಾ | ನೂನಂಭೂತಾನಿಭಗವಾನ್ಯಾನಕ್ತಿವಿಯಾನ
ಕ್ತಿಚ || ೮೪ || ವಾಯುರ್ಯಥಾಫುನಾನೀಕಂತ್ಯಣತೂಲರಜಾಂಸಿವಾ | ಸಂಯೋಜ್ಯಾಕ್ಷಿಸತೆಭೂಯಸ್ತ
ಥಾಭೂತಾನಿಭೂತಕೃತ್ || ೮೫ || ಮಯಿಭಕ್ತಿರ್ಹಿ ಭೂತಾನಾಮಮೃತತ್ವಾಯಕಲ್ಪತೆ | ದಿವ್ಯಾಭಯ
ದಾಸೀನೈತ್ಯೈ ಹೊಭವತೀನಾಂಮದಾಪನಃ || ೮೬ || ಅಹಂಹಿಸರ್ವಭೂತಾನಾಮಾದಿರಾತೋಂತರಂಬಹಿಃ |

೪೫ ಕೂಡ, ದುರಾಪಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಲಕ್ಕಿಲ್ಲವಾದ, ತದ್ಭಾವಂ-ಕೃಷ್ಣಾತ್ಮಕತ್ವವನ್ನು, ಅಪುಃ-ಹೊಂದಿದರು ||
ಭಗವಾನ್-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ತಥಾಭೂತಾಃ-ಹಾಗಾಗಿರುವಂಥಾ, ತಾಃ-ಅ ಗೋವಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು, ವಿವಿಕ್ತಃ-ವಿಕಾಂ
ತಸ್ಥರಲ್ಲ, ಉಪನಂಗತಃ-ಹತ್ತಿರನೇರಿದವನಾಗಿ, ಅಶ್ಲಿಷ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅನಾಮಯಂ-ಅರೋಗ್ಯಕುಲವನ್ನು, ಪೃಥ್ವ್ಯಾ-ಪ್ರ-
ಜನಗೊಂಡು, ಪ್ರಹಸನ್-ಹೇರಳವಾಗಿನಗುತಿರುವನಾಗಿ, ಇದಂ-ಮುಂದೆಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು, ಅಬ್ರವೀತ್-ನುಡಿದನು || ೮೨ || ನಖ್ಯಃ-
ಎಲಾಳಿತಿಯೆರರಾ, ಸ್ವಾನಾಂ-ಸಮ್ಮಜನಗಳ, ಅರ್ಥಚಿಕೀರ್ಷಯಾ-ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇ ಹೃದಯಿಂದ ಗತಾಃ-
ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂಥಾ, ಶತ್ರುಪಕ್ಷವಣಜೇತನಃ-ಹಗೆಯವರಕಡೆಯವರನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ,
ಚಿರಾಯಿತಾಸಿ-ಬೇಗಬಾರದೆ ಬಹುಕಾಲಇದ್ದ ವರನ್ನಾದರೂ, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನೂ, ಸ್ಮರಥೋಪಿ-ನೆನಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಿರಾ || ೮೩ || ಅ
ಕೃತಜ್ಞವಿಶಂಕಯಾ-ಉಪಕಾರವಂ ಸ್ಮರಿಸುವನಲ್ಲವೆಂಬನಂಬೇಹದಿಂದ, ಅಸ್ಮಾರ್ತ-ಸಮ್ಮನ್ನು ಅವಧ್ಯಾಯಥಾಸಿಸ್ವಿತೆ-ಹೀನವಾ
ಗಿಯುಭಾವಿಸುವಿರೋಪಿಸು, ನೂನಂ-ನಿತ್ಯಯವೇನರಿ ಭಗವಾನ್-ಕಾಲವು, ಭೂತಾನಿ-ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಯುನಕ್ತಿ-ಕೂಡಿಸುತ್ತಿದೆ.
ವಿಯುನಕ್ತಿಚ-ಬಿಡಿಸುತ್ತಲೂ ಇದೆ || ೮೪ || ವಾಯುಃ-ಗಾಳಿಯು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಫುನಾನೀಕಂ-ಮೋಡಗಳಿಗಂಪನ್ನೂ, ತ್ಯಣತೂಲರ
ಜಾಂಸಿವಾ-ಹುಲುಕಡ್ಡಿಯರಳಿಮುಳ್ಳು ಪುಡಿಗಳನ್ನಾದರೂ, ಸಂಯೋಜ್ಯ-ಸೇರಿಸಿ, ಭೂಯಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಅಕ್ಷಿಸತೇ-ಚದರಿಸಿ ಬಿಡು
ವುದೋ, ಭೂತಕೃತ್-ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಾಡಿದವನು, ಭೂತಾನಿ-ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ತಥಾ-ಹಾಗೆಮಾಡುವನು || ೮೫ || ಭೂತಾನಾಂ-
ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ, ಮಯಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಿಃ-ಪ್ರೇಮವು, ಅಮೃತತ್ವಾಯ-ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ, ಕಲ್ಪತೇ-ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಯತ್-ಯಾವಕಾ
ರಣದಿಂದ, ಭವತೀನಾಂ-ನಿಮಗೆ, ಮದಾಪನಃ-ಷನ್ನನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವಂಥಾ, ಮತ್ಸೇಹಃ-ನನ್ನಲ್ಲಿಪ್ರೇಮವೂ, ತತ್-ಅದು, ದಿವ್ಯಾಭ್ಯ-
ನಿಮ್ಮಪುಣ್ಯವಿಂದಾಗುವುದು || ೮೬ || ಅಂಗನಾಃ-ಕೆಂಗಳರಾ, ಭೌತಿಕಾನಾಂ-ಮುಚ್ಚಳವುಳ್ಳವರಾದವಿಕೃತಿಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ, ಒಂ-

ಪ್ರೇಮಗಳಿಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣತಾದೂಗ್ರಹ್ಯವನೆಯ್ದಿರುವ ಅಗೋವಸ್ತ್ರೀಯರನೆಯ್ದಿ ವಿಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಲಿಂಗನಂಗಳೆಯ್ದಿ
ಮುಗುಳು ನೆಗೆಯುಳ್ಳ ಮುಖದಿಂದ ಕುಳಲಪ್ರಶ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನುಡಿದನದೆಂತೆನೆ || ೮೨ || ಎಲೈ, ಸಖಿಯರಾದ
ಗೋವಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ! ನಮ್ಮ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಾದ ದೇವಕೀವಸುದೇವರು ಘಾಂತಾದ ಸ್ವಜನರ ಕ್ಲೇಶವಂ
ಪರಿಹರಿಸಲೋಸುಗವೂ ನಮಗೆ ತತ್ರಗಳಾದ ಕಂಸಾದಿಗಳಂ ಸಂಹರಿಸಲೋಸುಗವೂ ಉದ್ಯುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸು
ಳ್ಳವನಾಗಿ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಂ ಬಿಟ್ಟು ಮಧುರಾಪುರವನೆಯ್ದಿ ಕಾರ್ಯಾಂತರವ್ಯಾಸಕ್ತನಾಗಿ ನಿಮ್ಮಂನೋಡುವುದಕ್ಕೂ
ಬಾರದೆಯಿರುವ ನನ್ನಂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವಿರೋ ವನು || ೮೩ || ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈಕೃಷ್ಣನು ಕೃತಜ್ಞನಲ್ಲವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿ
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಂಕಿಸಿ ನಿಂದೆಯಂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರೋ ಹೇಳಿದೆ || ೮೪ || ವಾಯುವು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೇಘಂಗಳಂ ಯಾವ
ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿಸುವುದೋ ಪುನಶ್ಚ ವಿಂಗಡಿಸುವುದೋ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಣಂಗಳಂ ಹತಿಯಧೂಳಿಗಳಿಂ ಎಂ
ತುಕೂಡಿ ಪುನಶ್ಚ ವಿಂಗಡಿಸುವುದೋ, ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೈವವು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನಗಲಿಸಿ ಕೂಡಿಸುತ್ತ ಲಿದೆಯೆಂದು
ನಿಶ್ಚಯವು || ೮೫ || ನನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದವಾಗುವುದು. ದೈವವಶದಿಂದ ನಿಮಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಾಂ
ಟಾದನ್ನೇಹವು ನನ್ನನ್ನೇ ಎಂಬಿಸುವುದು || ೮೬ || ಎಲೈ ಗೋವಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಿರಾ! ಫುಟಲವಣಾದಿ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ

ಭೌತಿಕಾನಾಂಯಥಾಖಂವಾರೋಭಾರ್ವಾಯಃಚೋರ್ತಿರಂಗನಾಃ ||೪೭|| ಏವಂಹೈತಾನಿಭೂತಾನಿಭೂತೇ
ಪ್ರಾಪ್ತಾತ್ಮನಾತತಃ | ಉಭಯಂಮಯ್ಯಥಸರಸತ್ಯತಾಭಾಂತಮಕ್ಷರೇ ||೪೮||ಶ್ರೀಕುಕಃ| ಅಧ್ಯಾತ್ಮ
ವಿದ್ಯಯಾಗೋಪ್ಯವಂಕೃತ್ಯೈನಶಿಕ್ಷಿತಾಃ ! ತದನುಸ್ಮರಣಧ್ವಸ್ತಜೀವಕೋಶಾಸ್ತಮಧ್ಯಗತಃ ||೪೯||ಆ
ಹುತ್ಯತೇನಳಿನನಾಭಪದಾರವಿಂದಂಯೋಗೇಶ್ವರೈಹೃದ್ಯವಿವಿಚಿಂತ್ಯಮಗಾಧಬೋಧೈಃ | ಸಂಸಾರಕೂಪಪ
ತಿತೋತ್ತರಣಾವಲಂಬಂಗೇಹಂಜುಷಾಮಪಿಮನಸ್ಯಾದಿಯಾತ್ಮದಾನಃ|| ... ||೫೦||

ಇತಿಶ್ರೀಮದಾಭಗವತೇ-ದಕಮಸ್ಕಂಧ-ದ್ವೈತೀತಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ-

ಆಕಾಶವೂ, ವಾಃ-ಜಲವೂ, ಭೂತಾಃ-ಪೃಥಿವಿಯೂ, ವಾಯುಃ-ಗಾಳಿಯೂ, ಜ್ಯೋತಿಃ-ತೇಜಸ್ಸೂ, ಎಂಬಪಂಚಭೂತಗಳು,ಯ
ಥಾ-ಹೇಗೆ ಆದ್ಯಂತಗಳಾಗಿವೆಯೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ,ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ,ಅದಿಃ-ಕಾರಣವೂ, ಅಂತಃ-ಅಧ್ಯಾ
ನೋಪಲಕ್ಷಿತಾಧಿಷ್ಠಾನವೂ, ಅಂತರಂ-ಒಳಗೂ, ಬಹಿಃ-ಹೊರಗೂ, ಅಹಂಹಿ-ನಾನೇಅಲ್ಲವೆ ||೪೭|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಏತಾನಿಭೂ
ತಾನಿ-ಈವಿಕೃತಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಭೂತೇಷು-ಪ್ರಕೃತಿಭೂತಂಗಳಲ್ಲಿರುವವು. ಆತ್ಮಾತ್ಮ-ಜೀವಾತ್ಮನಾದರೋ, ಆತ್ಮನಾ-ಭೋಕ್ತೃ
ರೂಪದಿಂದ ಇರುವನು. ತತಃ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಉಭಯಂ-ಭೋಗ್ಯವ್ರಪಂಚವನ್ನೂ, ಭೋಕ್ತೃನಾದ ಆತ್ಮನನ್ನೂ,ಅಕ್ಷರೇ-
ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ, ಪರೇಮಯಿ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಆಭಾವತಂ-ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವುದನ್ನಾಗಿ, ಅಧ-ಇನ್ನು, ಪ
ವಶ್ಯತ-ನೋಡಿ ||೪೮|| ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಗೋಪ್ಯಃ-ಗೊಪ್ಪಿತಿಯರು, ಕೃಷ್ಣೇನ-ನಾರಾಯಣನಿಂದ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯಯಾ-ಆತ್ಮಜ್ಞಾ
ನದಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಿತಾಃ-ಬೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ತದನುಸ್ಮರಣಧ್ವಸ್ತಜೀವಕೋಶಾಃ-ಆ ಕೃಷ್ಣನ ಐಕ್ಯಾನುಸಂಧಾನದಿಂ
ದ ಧ್ವಂಸಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಲಿಂಗದೇಹವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ತಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ಅಧ್ಯಗತಃ-ಸೇರಿದರು ||೪೯|| ಹೇ ನಳಿನನಾಭ-ಎಲೈ ಪ
ದ್ಮನಾಭನೇ, ಆಗಾಧಬೋಧೈಃ-ಅಪಾರವಾದ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ, ಯೋಗೇಶ್ವರೈರಪಿ-ಯೋಗಿಸಿದ್ಧರಿಂದಲೂ, ಹೃದಿ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ವಿ
ಚಿಂತ್ಯೋ-ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವಂಥಾ, ಸಂಸಾರಕೂಪಪತಿತೋತ್ತರಣಾವಲಂಬಂ-ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಭಾವಿಯಲ್ಲಿಬಿದ್ದ
ವರು ಏಳುವುದಕ್ಕಾಧಾರವಾದಂಥಾ, ತೇ-ನಿನ್ನ,ಪದಾರವಿಂದಂ-ಪಾದಕಮಲವು, ಗೇಹಂ-ಮನೆಯನ್ನು, ಜುಷಾಂ-ಹೊಂದಿಯಿ
ರುವಂಥಾ, ನೋಪಿ-ನಮಗೂ, ಮನಸಿ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಸದಾ-ಛಾವಾಗಲೂ. ಉದಿಯಾತ್-ಕಾಣಿಸಲಿ ||೫೦||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥ ಬೋಧಿಯಲ್ಲಿ ದಕಮಸ್ಕಂಧಮೊಳು

೧೫ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿಮದು.

ಪೃಥಿವ್ಯಪ್ತೇಜೋವಾಯ್ವಾಕಾಶಂಗಳು ಎಂತು ಮೂಲಕಾರಣಂಗಳಾಗಿ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಇರುವುದೋಹಾಗೆ
ಜರಾಯುಜಾಂಡಜಸ್ವೇದಜೋದ್ಭಿಜಗಳಾದ ಚತುರ್ವಿದ ಪ್ರಾಣಿಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ನಾನೇಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಕಾರ
ಣನಾಗಿರುವೆನು. ನನ್ನನ್ನೇ ನೀವು ಪಡೆಯುವಿರಿ ||೪೭||ಎಂದು ಘಟ ಶರಾವಾದಿ ಭೌತಿಕ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಿಗೆ ಪಂಚ
ಮಹಾಭೂತಂಗಳೇ ಆದ್ಯಂತರೂಪಂಗಳೋ ಅಂತು ಈಚತುರ್ವಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಭೂತಜನ್ಯಗಳಾದ್ದರಿಂದ ತ
ಮಗೆ ಕಾರಣಗಳಾದ ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಲಿವೆ. ಭೋಕ್ತೃವಾದ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿಲ್ಲವು, ಆತ್ಮನಾದರೋ ಭೂತಂಗೆ
ಳಲ್ಲಿ ಭೋಕ್ತೃರೂಪದಿಂದಿರುವ ನಾದ್ದರಿಂದ ಆಭೂತಗಳು ಭೂತಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಅವೆರಡೂ ಭೋ
ಕ್ತೃವಾದ ಜೀವನುಸಹ ಅಕ್ಷರನಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾದ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವರು. ಈಯರ್ಥ
ವಂ ನೀವೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರಾಗಿರಿ ||೪೮|| ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯೋಪದೇ
ಶಂಗೆಯ್ದು ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ ಗೋಪಿಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಕೃಷ್ಣಾನು ಸ್ಮರಣದಿಂದ ನಷ್ಟವಾದ ಲಿಂಗಕರೀರವುಳ್ಳವ
ರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನೆಯ್ದಿದರು||೪೯|| ಮತ್ತು ಆಗೋಪಿಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರಾರ್ಥನಂಗೆಯ್ದರಂತೆನೆ;- ಎಲೈಪದ್ಮ
ನಾಭನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಅತಿಶಯವಾದ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ
ಸಂಸಾರಕೂಪವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಂತವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಾರರೂಪವಾದ ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮವು ಗೃಹ
ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಮಗೆ ಸರ್ವದಾ ತೋರುತಲಿರಲಿ. ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನಂಗೆಯ್ದರು|| ||೫೦||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾತತೋನುಗೃಹ್ಯಭಗವಾಃಗೋಪೀನಾಂನುಗುರುರ್ಗತೀಃ | ಯುಧಿಷ್ಠಿರವಃಧಾಪ್ಯಚ್ಛೇತ್ಸೈ
ರಾಸ್ತಂಕ್ಷುಸುಹೃದೋವ್ಯಯಃ ||೧|| ತವಿವಂಶೋಕನಾಥನಪದಪ್ರಾಪ್ತಾಸ್ಸುಸತ್ಕೃತಾಃ | ಪ್ರತ್ಯಾಚು
ಹೃದ್ಪ್ರವನಸಸ್ತತ್ಪಾದ್ವಹಃತಾಂಹಸಃ ||೨|| ಕುತೋಶಿವಂತ್ವೇಚ್ಛರಣಾಂಬುಜಾಸವಂಮಹನ್ಮನ
ಸೋಮುಖನಿಸ್ಸುತಂಕೃಚಿತ | ಪಿಬಂತಿಯೇಕರ್ಷಣುಪುಟೈರಲಂಪ್ರಭೋದಹಂಭೃತಾಂದಹಕೃದಸ್ಯ ೨

೧೩ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ.

ತತಃ ಆ ವೀರೈಃ ಗುರುಃ-ಅಷ್ಟಾನಪರಿಹಾರಕನಾದ, ಸಭಗರ್ವಾ-ಆ ಕೃಪಣು, ಗೋಪೀನಾಂ-ಗೋಪ್ಲತಿಯರಿಗೆ,ಗತೀಃ-ಕೌ
ಶ್ವತಪುಣ್ಯ ಲೋಕಂಗಳನ್ನು, ಅನುಗೃಹ್ಯ-ದಮೆಗೆಯ್ದು, ಅಧಃ-ಆ ಬಳಿಕ, ಯುಧಿಷ್ಠಿರಂ-ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನೂ, ಸರ್ವಾಃ-ಸು
ಹೃದಕ್ಷು-ಸವಸ್ತುಮಿತ್ರರನ್ನೂಕುರಿತು, ಅವಗ್ರಹಂ-ಕುಶಲವನ್ನು, ಅವೃಚ್ಛತೇ-ಬೆಸಗೊಂಡನು||೧|| ಶೇ-ಅವರು, ಲೋಕನಾ
ಥೇನ-ಜಗನ್ನಾಯ ಕನಾದಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಪರಿಪ್ರಾಪ್ತಾಃ-ಕುಶಲಪ್ರಾಪ್ತವಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ಸುಸತ್ಕೃತಾಃ-ಚ
ನ್ನಾಗಿ ಉಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ತತ್ಪಾದ್ವಹಃತಾಂಹಸಃ-ಆ ಕೃಷ್ಣನ ಚರಣದರ್ಶನದಿಂದ ಕಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಪಾಪವುಳ್ಳವರೂ,
ಹೃದ್ಪ್ರವನಸಃ ಸಂತೋಷಪ್ರಾಪ್ತವಯರೂ ಆಗಿ, ಪ್ರತ್ಯಾಚುಃ-ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಂ ನುಡಿದರು ||೨|| ಪ್ರಭೋ-ಒಡೆಯನಾದ ಕೃ
ಷ್ಣನೇ! ಮಹನ್ಮನಸ್ತಃ-ಮಹಾತ್ಮರಾದಗುರುಗಳಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಮುಖನಿಸ್ಸುತಂ-ಮುಖದ್ವಾರದಿಂದ ಹೊರಗೆಬಂದ, ದೇಹಂಭೃ
ತಾಂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ, ದೇಹಕೃದಸ್ಯತುಚ್ಛಿದಂ-ಜನ್ಮಕ್ಕೆನಿಮಿತ್ತವಾದಅಷ್ಟಾನವಂಪರಿಸುವ, ಅಧವಾ ಈಶ್ವರನಂಮರೆತಿರುವುದನಾ
ಪೋಗೋಳಿಸುವಂಥಾ, ತ್ವಚ್ಛರಣಾಂಬುಜಾಸವಂ-ನಿನ್ನ ಅಡಿದಾಪರೆಯ ಜೇನನ್ನು, ಯೇ-ಯಾವವುರುಷನು, ಕರ್ಣಪುಟೈಃ-ಕಿವಿ

ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದೂ ಸೂತಪೌರಾಣಿಕನು ನೈಮಿ
ಶಾರಣ್ಯವಾನಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆಶ್ರೀ ಮನ್ಮಥೇಶ್ವರ ಪುರವರಾ
ಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ"ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀ
ವಿಲಾಸ,,ಮೆಂಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣದ ಕರ್ಣಾಟಭಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧದ

೧೧ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂಮುಗಿದುದು.

೧೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ||ತ್ರ್ಯಶೀತತಮವಿವಂಚಸ್ತ್ರಿಣಾಂಕೃಷ್ಣಕಥೋತ್ಸವೇ | ದ್ರೌಪದೈಕೈಷ್ಠೈ
ಭಾರ್ಯಾಭೀಶುಕ್ತಾಸ್ಸಸ್ವಕರಗ್ರಹಾಃ||೩|| ಎಂಭಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯಾ
ರೂಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಥೋತ್ಸವಂಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವಂ ಗೆಯ್ಯತಿರಲು ರುಕ್ಮಿಣಿಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪತ್ನಿಯರು
ದ್ರೌಪದಿಗೋಸುಗ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ವಿವಾಹವೃತ್ತಾಂತಂಗಳಂ ಪೇಳಿದರೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯ
ನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ-

ಎಲೈಅರಸೇ! ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಾಹತ ಪೆತ್ತಗಣೈಶ್ವರ್ಯಸುಪನ್ನನಾದ ಜಗದ್ಗುರುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಪ್ರದವಾದ ವೇದಾಂತಕ್ಷಾಂತವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೇ ಮೊದಲಾ
ದ ಸರ್ವಸುಹೃತ್ತುಗಳಂಕುರಿತು ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಯ ಗೆಯ್ದನು||೧||ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನಿಂದ ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಯುಧಿಷ್ಠಿರಮೊದಲಾದ ಅನಿತರಂ ಸಂತುಷ್ಟಮನಸ್ಕರಾ
ಗಿ ಆಭಗಮತನ ಚರಣದರ್ಶನದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾಪವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಂವಿಕ್ಷಾಪಿಸಿದರಂತೆನೆ||೨||
ಎಲೈಜಗದ್ಗುರುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ಮಹಾತ್ಮರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರಮುಖಪದ್ಮದ ಜನೆಯಿಂ
ಹೊರಟು ಬಂದಂತಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮರಳಿಮರಳಿ ದೇಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಅಕ್ಷಾನವಂ ಪರಿಹರಿಸುವಂತಾ ನಿನ್ನ
ಮಾದಾರನಿಂದ ಕಥಾಮೃತಮು ಯಾರು ಶೋತ್ರಂಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವ ಪರ್ಯಂತವೂ ಪಾನಂಗೆ

ತಿಚ್ಛಿದಮ್ || ೩ || ಹಿತಾತ್ಮಧಾಮವಿಧುತಾತ್ಮಕೃತತ್ಯವಸ್ಥಮಾನಂನನುಪ್ಪವಮುಖಂಡಮುಕುಂಠಯೋ
ಧಮ್ | ಕಾಲೋಪಸ್ಯಪ್ಪನಿಗಮಾವನಅತ್ತಯೋಗಮಾಯಾಕ್ಯತಿಂಪರಮಹುನಗತಿನತಾಸ್ಯಾಃ || ೪ ||
ಶ್ರೀಕುಕೇ | ಇತ್ಯುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಶಿಖಾಮಣಿಂಜನಪ್ಪಭಿಷ್ಠವತ್ಸ್ಯಂಧಕಕೌರವಸ್ತ್ರಿಯಃ | ಸಮೀತ್ಯ
ಗೋವಿಂದಕಥಾಮಿಧೋಗ್ಯಂಸ್ತ್ರೀಲೋಕಗಿತಾತ್ಮಕೃಣವರ್ಣಯಾಮಿತಃ || ೫ || ದೌಪದೀ || ಹವೈದಭ್ಯಾಃ
ಚ್ಯುತಭದ್ರೆ | ಹೇಜಂಬವತಿಕೌಸಲೆ | ಹೇಸತ್ಯಭಃಮಕಾಳಿಂದಿಶೈಬೈರೋಹಿಣಿಲಕ್ಷ್ಮಣಂ || ೬ || ಹೇಕೃಷ್ಣಪ

ಗಳೆಂಬ ದೊನ್ನೆಗಳಿಂದ, ಪಿಬಂತಿ-ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವರೋ, ತೇಷಾಂ-ಅವರಿಗೆ, ಅಶಿವಂ-ಅಕ್ಷೇ(ಮವು), ಕುತೇ-ಎತ್ತರವು || ೩ ||
ಆತ್ಮಧಾಮ-ದೇಹಗೇಹಗಳನ್ನು, ಹಿತಾತ್ಮ-ಬಿಟ್ಟು, ಅಧವಾ-ಆತ್ಮಾಧಾಮ-ತನಗತಾನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಬಿಟ್ಟಂಥಾ, ಅಧವಾ-ಆತ್ಮ
ಧಾಮವಿಧುತಾತ್ಮಕೃತತ್ಯವಸ್ಥಂ-ಆತ್ಮಧಾಮ-ಸ್ವರೂಪಪ್ರಕಾಶದಿಂದ, ವಿಧುತ-ಕೊಡು ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಆತ್ಮಕೃತ-ಬುದ್ಧಿನಿಮಿ
ತ್ತಂಗಳಾದ, ತ್ರೈವಸ್ಥಂ-ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿಗಳುಳ್ಳಂಥಾವನಾದ್ದರಿಂದ, ಅವಂದನಂಪ್ಲವಂ-ನರ್ವನುಖಗಳ ಕದಂಬರೂ
ಪನಾದಂಥಾ, ಅಖಂಡಂ-ಅಪರಿಚ್ಛಿದ್ಧವಾದ ಶಿಫಿಲವಾದ ವೇದಂಗಳ ರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಲು, ಆತ್ಮಯೋಗಮಾಯಾಕ್ಯತಿಂ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲದ
ವಿಗ್ರಹನಾದಂಥಾ, ಪರಿಮಹುನಗತಿಂ-ಆರೂಢವಾಗಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತನಾದಂಥಾ, ತಾಸ್ಯ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಸತಾಸ್ಯಾಃ-ಸಮಸ್ತರಿನುಪವ
ರಾದವು || ೪ || ಜನೇಷು-ಮನುಷ್ಯರು, ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಶಿಖಾಮಣಿಂ-ಉತ್ತಮರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರೊಳು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೃ
ಷ್ಣನನ್ನು, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಅಭಿಷ್ಠವತ್ಸ್ಯನತ್ಸ್ಯ-ಸೋತ್ರಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಅಂಧಕಕೌರವಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಯಾದವಕೌರವರ ಹಿಂಗೆ
ಳು, ಸಮೀತ್ಯ-ಸೇರಿ, ಮಿಥಃ-ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ, ತ್ರೀಲೋಕಗೀತಾಃ-ಮೂರು ಲೋಕಂಗಳಿಂದ ಹಾಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಗೋವಿಂದಕಥಾಃ-
ಕೃಷ್ಣನಲೀಲೆಗಳನ್ನು, ಅಗೃಣ-ಪ್ರೇಮರು ತೇ-ನಿನಗೆ, ವರ್ಣಯಾಮಿ ಬಣ್ಣಿಸಿಹೇಳುವೆನು, ಶ್ರುಣು-ಕೇಳು || ೫ || ಹೇವೈ
ವರ್ಧಿ-ಎಲಾ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ, ಅಚ್ಯುತೇಯ, ಭದ್ರೇಯ, ಜಂಬವತಿಯೇ, ಕೌಸಲಿಯೇ, ಸತ್ಯಭಾಮೆಯೇ, ಕಾಳಿಂದಿಯೇ, ಶೈಬ್ಯ
ಮಿತ್ರವಿಂದೆಯೇ, ರೋಹಿಣಿ-ಪಟ್ಟಮಹಿಮೆಯೊಡನೆ ಸಮಾನಳಾದ ಕೃಷ್ಣಭಾರ್ಯೆಯೇ, ಲಕ್ಷ್ಮಣೆಯೇ || ೬ || ಹೇಕೃಷ್ಣಪ
ತ್ನಯಃ-ಎಲಾ ಕೃಷ್ಣನಧರೂಪತಿಯರೇ ! ಅಯಂಭಗವಾಃ-ಈ ನಾರಾಯಣನು, ಸ್ವಮಾಯಯಾ-ತನ್ನ ಯಿಚ್ಛಾವಿಲಾಸದಿಂ
ದ, ಲೋಕಂ-ಮನುಷ್ಯರನ್ನು, ಅನುಕೂರ್ವ-ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯುವನಾಗಿ, ವಸಿ-ನಿಮ್ಮನ್ನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಉಪಯಮೇ-ಮ

ಯ್ಯುತಲಿರುವರೋ, ಲಂತಾನಮಗೆ ಅಕುಂಭಪ್ರಸುಕ್ತಿಯು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗುವದು? || ೩ || ಸ್ವಸ್ವರೂಪಪ್ರಕಾಶದಿಂದ
ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಕೃತವಾದ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಿತಯವುಳ್ಳವನಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನಂದ-ಸ್ವರೂಪನಾದ ಅ ಪರಿಚ್ಛಿ
ದ್ಧನಾದ ಅ ಕುಂಠಿತಮೋಧವಿಶಿಷ್ಟ ಕಕ್ತಿಕನಾದ ಕಾಲ ವಶದಿಂದ ಮಲಿನಂಗಳಾದ ವೇದಗಳ ರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಲು
ವಾಯಾಕಲ್ಪಿತವಾದ ಮಾಮುಖಾವತಾರವಂ ಧರಿಸಿರುವ ನಿನ್ನಂ ಕುಂಠಿತು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಲಿರುವೆವು || ೪ || ಈ ಪ್ರ
ಕಾರವಾಗಿ ಯುಧಿಷ್ಟಿರಮುಂತಾದ ಸರ್ವಜನರೂ ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕ ಶಿಖಾಮಣಿಯಾದ ಭಕ್ತಜನಚಿಂತಾಮಣಿ
ಯಾದ ಸಮಸ್ತ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಂಗಳಿಗೆ ಕಣಿಯಾದ ಸಮಸ್ತಲೋಕಂಗಳಿಗೂ ಧಣಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಸ್ತು
ತಿಸುತ್ತಲಿರಲು ಯಾದವಕೌರವಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಇನ್ನೂ ಇತರೆಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರೂಕೂಡಪಲ್ಲರೊಂದುಕಡೆಯಲ್ಲಿ
ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತ್ರೀಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಥಾವ್ಯತಂಗಳಂ ಬಾರಿಬಾರಿ
ಗೂ ಗಾನಂಗೆಯ್ದರು || ಎಲೈಕೌರವೇ ! ಈಯರ್ಥವಂ-ನಿನಗೋಸುಗ ನಿರೂಪಿಸುವೆನೆಂದು ಶುಕಮುನಿಯು ನುಡಿ
ದನೆಂದೆನೆ || ೫ || ಎಲೈಕೌರವೇ ! ದೌಪದಿಯು ರುಕ್ಮಿಣಿಯೊಡಲಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪತ್ನಿಯರಂಕುಂಠಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದ
ಳು- ಅದೆಂತೆನೆ- ಮಂಗಳಕರಳಾದ ವಿದರ್ಭರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ ! ಎಲೈಜಂಬವತಿಯೇ ! ಕೋಸಲ
ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ಸತ್ಯವೇನಿಯೇ ! ಸತ್ಯಾಭಾಮೆಯೇ ! ಕಾಳಿಂದಿಯೇ ! ಮಿತ್ರವಿಂದೆಯೇ ! ಲಕ್ಷ್ಮಣೆಯೇ, ಶೈಬ್ಯ
ಯೇ || ೬ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪತ್ನಿಯರುಗಳಿರಾ, ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಲೋಕವನ್ನೆ

ತೈಸ್ತುತನೈಬ್ರೂತವೋಭಗವಾನಯಮ್ ಉಪಯಮಯಧಾ ಲೋಕಮನುಕುರ್ವ್ಯ ಸ್ವಮಾಯಯಾ || ೩ ||
 ರುಕ್ಮಿಣೀ ಚೈದ್ಯಾಯಮಾರ್ಪಯಿತುಮುದ್ಯತಕಾರ್ಯ ಕಮರಾಜಸ್ಯ ಜಿಯಃ ಭಟಕಿರಿತಾಂ ಭಿರೇಣಾಃ |
 ನಿನ್ಯೈವ್ಯಗಂದ್ರ ಇವಭಾಗಮಜೋಪಿಯಾದ್ಧಾತ್ಯಚ್ಛ್ರೀನಿಕೇತಚರಣೋಸ್ತು ಮಮಾರ್ಚನಾಯ || ೪ ||
 ಸತ್ಯಭಾಮಾ || ಯೋಮಸನಾಭಿವಧತಸ್ತದ್ಧಾತತೇನಲಿಪ್ತಾ ಭಿಶಾಪಮಸಮಾಪ್ತ ಮುಪಾಜಹಾಃ |
 ಜಿತ್ವಾರ್ಜುನಾಜಮಧರತ್ನ ಮದಾತ್ಸತೇನಭೀತಃ ಪಿತಾ ದಿಶತಮಾಂಸ ಪ್ರಭವಪಿದತ್ನಾಂ || ೫ || ಜಾಂಬವತೀ ||

ದಿವೆಮಾಡಿಕೊಂಡನು ? ಏತೇ-ಇದರನ್ನು, ಮೇ-ದ್ರೌಪದಿಯಾದ ನನಗೆ, ಬ್ರೂತ-ಹೇಳಿ || ೩ || ಚೈದ್ಯಾಯ- ಶಿಶುಪಾಲಂಗೆ, ಮಾರ್ಪನನ್ನು, ಆರ್ಪಯಿತುಂ-ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ರಾಜನು-ಜರಾಸಂಧಾದಿಗಳು, ಉದ್ಯತಕಾರ್ಯ-ಕೇಮಸತ್ಯ- ಎತ್ತಿದಬಿಲ್ಲುಗಳಿಲ್ಲವರಾಗುತ್ತಿರಲು, ಅಜೇಯಭಟಕಿ(ಖರಿತಾಂಭಿರೇಣಾಃ-ಗಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲದವೀರರಿಂದ ಶಿರೋಭೂಷಣವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲುಧೂಳಿ, ಅಜೋಪಿ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನೂಕೂಡ, ಮೃಗೇಂದ್ರ-ನಿಂಗವು, ಭಾಗವಿವ-ತನ್ನಭೋಗ್ಯಂ ತವನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ, ಯುದ್ಧಾತ್-ಕಾಳಗದ ದೆಸೆಯಿಂದ, ನಿನ್ಯೈ-ತನ್ನಲ್ಲಿಗೊಂದನು ತಚ್ಛ್ರೀನಿಕೇತಚರಣಿ-ಆ ಮಾರ್ಗವನವಾದವು, ಮವ-ನನಗೆ, ಅರ್ಚನಾಯ-ಪೂಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅಸ್ತ-ಅಗಲಿ. ಯೆಂದು ರುಕ್ಮಿಣೀಹೇಳಿದಳು || ೪ || ಸತ್ಯಭಾಮೆ-ಸನಾಭಿವಧತಸ್ತದ್ಧಾ-ಸನಾಭಿ-ತಮ್ಮನಾದ ಪ್ರಸೇನನ, ವಧಸಿಂಹದಿಂದಾದ ವರಣದಿಂದ, ತಪ್ಪಹೃದಾ-ಸಂತಾಪಗೊಂಡಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾದ, ಮೇ-ನನ್ನ, ತತೇನ-ತಂದೆಯಾದ ಸತ್ರಾಜಿತನಿಂದ, ಲಿಪ್ತಾಭಿಕಾಪಂ-ಆರೋಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಪಕೀರ್ತಿಯನ್ನು, ಅಪಮಾರ್ಪಂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಋಕ್ಷರಾಜಂ-ಜಾಂಬವಂತನನ್ನು, ಜಿತ್ವಾ-ಗದ್ದು, ರತ್ನಂ-ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿಯನ್ನು, ಯಃ-ಯಾವಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟನು, ಉಪಾಜಹಾರ-ತಂದನೋ, ಅಧ-ಆ ಮೇಲೆ, ಅದಾತ್-ನಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನೋ, ತೇನ-ಹಾಗೆ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಪಳವನ್ನಾ ರೋಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಭೀತಃ-ಹೆದರಿದವನಾದ, ಸಪಿತಾ-ಆ ನನ್ನತಂದೆಯು, ದತ್ತಾ-ಮನಿ-ಅಕ್ಕೂರಾದಿಗಳಿಗೆ ವಾಙ್ಧನ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವಳನ್ನಾದರೂ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಪ್ರಭವೇ-ಸಮರ್ಥನಾದ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ, ಅದಿಶತ-ಕೊಟ್ಟನು || ೫ || ಜಾಂಬವತಿ-ದೇಹಕೃತೆ-ತಂದೆಯಾದ ಜಾಂಬವಂತನು, ಅಮುಂ-ಈ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ನಿಜನಾಥವೈವಂ-ತನ್ನೊಡೆಯನೂದೇವರೂಆದ, ಸೀತಾಪತಿಂ-ರಾಮನನ್ನಾಗಿ, ಕ್ರಾತ್ವಾಯ-ಅರಿಯದೆ, ಅಮುನಾ-ಈ ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ, ತ್ರಿಣವಹಾನಿ-ಎದಿನಂಗಳು, ಅಭ್ಯಯಾಘೃತೆ-

ಸುಸಿ ನಿಮ್ಮಂ ಎಂತುಮದುವೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡನೋ ಆಯರ್ಥವಂ ಪೇಳುವರಾಗಿ || ೩ || ಎಂದು ದ್ರೌಪದಿಯು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯಲು ರುಕ್ಮಿಣಿಯು-ನುಡಿದಳಂತೆ, ಕೇಳು ದ್ರೌಪದಿಯೇ, ಜರಾಸಂಧನು ಮೊದಲಾದ ಅರಸುಗಳು ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೆ ನನ್ನಂಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಧನುರ್ಭಾರಿಗಳಾಗಿ ಕಾದಿರಲು ಮೃಗಾಧಿಪತಿಯಾದ ನಿಂಹವು ಕುರಿಗಳ ಗುಂಪಿನದೆಸೆಯಿಂದ ತನಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕವಸ್ತುವ ಸಂತಪಹರಿಸುವುದೋ ಅಂತು ಅರಸುಗಳ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾದವನಿಟ್ಟು ಯಾವಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನನ್ನನಪಹರಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಂಮಾಡಿಕೊಂಡನೋ ಅಂಥಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಿಂತರವೂ ನನ್ನಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡಲಿ || ೪ || ಆಮೇಲೆ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯು ನುಡಿದಳಂತೆ-ಕೇಳು ಪಾಂಚಾಲಪುತ್ರಿಯಾದ ದ್ರೌಪದಿಯೇ ನನ್ನ ಸಹೋದರನಾದ ಪ್ರಸೇನನು ಮಣಿಸಮೇತನಾಗಿ ಅರಣ್ಯವಂಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸಿಂಹದಿಂದ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಡುವನಾಗುತ್ತಲೂ ಆವ್ಯಸನದಿಂದ ತಪ್ಪವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾದ ತಂದೆಯಾದ ಸತ್ರಾಜಿದ್ರಾಯನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಿಥ್ಯಾಪವಾದವಂಪೇಳುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅದಂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರಣ್ಯವನೆಯ್ದಿ ಜಾಂಬವಂತನಂ ಜಯಿಸಿ ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿಯಂತಂದು ಸತ್ರಾಜಿದ್ರಾಯಂಗಿತ್ತನು. ನನ್ನ ತಂದೆಯೂ ತನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗ ಅಕ್ಕೂರಾದಿಗಳಿಗೆ ವಾಙ್ಧನ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವಳನ್ನಾದಾಗ್ಯೂ ನನ್ನನ್ನು ಆಮಣಿಯೊಡನೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು || ೫ || ಬಳಿಕ ಜಾಂಬವತಿಯು ಪೇಳಿದಳಂತೆ ಕೇಳು, ಪಾಂಚವರಿಗೆ ಪಟ್ಟಮಹಿಷಿಯಾದ ದ್ರೌಪದಿಯೇ ನನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಜಾಂಬವಂತನು ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂರನ ಮಹಿಮೆಯನೆಯದೆ ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿಯ ನರಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಶ್ರೀವಾಗುದೇವನೊಡನೆ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಯುಜ್ಯದಮುಂಜನಾಥದೈವಂಸೀತಾಪತಂತ್ರನವಹಾನೈಮುನಾಭ್ಯಯುಧ್ಯತೆ || ಪಶ್ಚಾತ್ಯಾ
ಪರೀಕ್ಷಿತಮುಪಾಹರದರ್ಹಂಮಾಂವಾದೌಪ್ರಹ್ಯಮಣಿನಾಹಮಮುಪ್ಯದಾಸೀ ||೧೦|| ಕಾಳಂದೀ ||
ತವಶ್ಚ ರಂತೀಮಾಪ್ತಿಯಸ್ಸಪಾದಸ್ಪರ್ಶನೇಚ್ಛಯಾ | ಸಖ್ಯೋಪೇತ್ಯಾಗ್ರಹೀತ್ವಾಣಿಸಾಹುತದ್ವೈಹ
ಮಾರ್ಜನೀ ||೧೦|| ಭದ್ರಾ || ಯಮಾಂಸ್ವಯಂವರಉಪೇತ್ಯವಿಜೇತ್ಯಭೂವಾನ್ನಿನ್ಯೈಶ್ಚಯೋಧಗವಿವಾಙ್ಮು
ಬಲಿಂವೈವಾರಿಃ | ಭಾತ್ರಾಂಶ್ಚಮೆಪಕುರುತಸ್ವಪುರಂಶ್ರಿಯೋಕಸ್ತನ್ಯಾಸ್ತಮನುಭವಮುಪ್ಯೇ
ವನೇಜನತ್ಯಮ್ ||೧೧|| ಸತ್ಯಾ|| ಸಪ್ತೋಹೋತಿಬಲನೀರೃಸುತೇಕ್ಷಣೈಶ್ಚಂಗಾಪಿತಾಕೃತೇಕ್ಷಿತವಿರೇ
ರೃಪರೀಕ್ಷಣಾಯ | ತಾನ್ವೀರದುರ್ಮದಹನಸ್ತರನಾನಿಗೃಹ್ಯಕೀಡ೯ಬಬಂಧಯಧಾಶಿವೇಂದ್ರಲೋ

ಕಾಳಗಮಾಡಿದನು. ಪರೀಕ್ಷಿತಂ-ಬಲಾಧಿಕೃದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪಶ್ಚಾತ್ಯಾ-ರಾವಣನಿಂದ ತಿಳಿದು, ಪಾಪ-ಕರ
ಬುಗಿಸ್ತು, ಪ್ರಗೃಹ್ಯ-ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಮಣಿನಾ-ಸ್ವಯಂತಕಮಣಿಯೊಡನೆ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಅರ್ಹಂ-ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಾ
ಗಿ-ಉಪಾಹರ-ಅರ್ಪಿಸಿದನು. ಅಮುಪ್ಯ-ಈ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ, ಅಹಂ-ನಾನು, ದಾನೀ-ಸೇವಕಳು ||೧೦|| ಕಾಳಂದೀ|| ಸ್ವಪಾದಸ್ಪ
ರ್ಶನೇಚ್ಛಯಾ-ತನ್ನ ಚರಣಗಳನ್ನು ಸೋಂಕಲವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ತವಶ್ಚ ರಂತೀಂ-ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳನ್ನು, ಅಕ್ಷಯ-ತಿ
ಳಿಮ, ಸಖ್ಯಾ-ಗೆಳೆಯನಾದ ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ, ಉಪೇತ್ಯ-ಬಂದು, ಪಾಣಿಂ-ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು, ಅಗ್ರೇತೀ-ಹಿಡಿದನು ಸಾಹಂ-ಅ
ನಾನು, ತದ್ಗೃಹವಾರ್ಜನೀ-ಅ ಕೃಷ್ಣನಮನೆಯಂ ಗುಡಿಸುವವಳು ||೧೦|| ಭದ್ರಾ|| ಭವ್ರಾಪೇವಿಯು|| ಯಾವಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವಯಂವ
ರೀ-ತಾನಾಗೆಗಂಡನೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವದ್ದೆರೆವಿವಾಹವಲ್ಲಿ, ಉಪೇತ್ಯ-ಬಂದು, ದ್ವಿಪಾಲಿ-ಸಿಂಹವು, ಶ್ವಯೋಧಗಂ-ನಾಯಿಗಳೊ
ಡಿನಲ್ಲಿರುವ, ಆತ್ಮಬಲಿವಿವ-ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನಂತೆ, ಫಾಪಾ-ಅರಸುಗಳನ್ನೂ, ಅವಕುರುತೇ-ಅವಕಾರಂಗೆಯ್ದು ಮೇಷಾ-ರೃಗಂ
ಶ್ಚ-ನನ್ನ ಸೋದರನನ್ನೂ, ವಿಜೇತ್ಯ-ಗೆದ್ದು, ಶ್ರಿಯೋಕ್ತಿ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಕನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಸ್ವಪು
ರಂ-ತನ್ನ ನಗರವನ್ನು, ನಿರ್ಯೇ-ಹೊಂದಿದನೋ, ರಸ್ಯ-ಅ ಕೃಷ್ಣನ, ಲಂಭ್ಯ-ಸವಿಸಿತ್ವತ-ಕಾಲಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವಾ
ಗುವಿಕೆ, ಮೇ-ನನಗೆ, ಅನುಭವಂ-ಪ್ರತಿನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಸ್ತು-ಅಗಲಿ ||೧೧|| ಸತ್ಯಾ|| ದೇವೀ|| ಹೈತಿವವೀರ್ಯ-ಅ
ರಸುಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸತೋಸುಗ, ಪಿಪ್ರಾ-ನನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ, ಕೃತಾ-ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ, ಅತಿಬಲವಿರ್ಯನು
ತೀಕ್ಷ್ಣೈಶ್ಚಂಗಾ-ಅಧಿಕಬಲವೂ ನಾವಧ್ಯವೂಕೂರಾದಕೊಂಬುಗಳೂ ಉಳ್ಳಂಥಾ. ವೀರದುರ್ಮದಹನ-ರೂರರಟ್ಟುಕು
ಬ್ಬನ್ನು ಹರಿಸುವಂಥಾ, ತಾನ್ವೀರದೋಷ-ಅ ಯೇಳಿತ್ತುಗಳನ್ನು, ಶಿವಪಿ-ಹುಡುಗರು, ಅಜತೋಕಾರ್ಯಧಾ-ಮೇಕವರಿಗಳೆ

ದಿವಸಂಗಳ ಪರ್ಯಂತರವೂ ಯುದ್ಧವೆಂಪಾಡಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ
ಸೀತಾಪತಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಪಾದಗಳಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಂಗೆಯ್ದು ನನ್ನ ಆಮಣಿಯೆಂಸಹ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ದನು. ಆಗ ನಾನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂಗೆ ದಾನಿಯಾದೆನು ||೧೦|| ಅಮೇಲೆ ಕಾಳಂದಿ ನುಡಿಯುವಳೆಂದೇನೆಂದೊಪ್ಪದಿಯೇ
ನಾನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶವೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಯಮುನಾತೀರದಲ್ಲಿ ತಪವೆಗೆಯ್ದುತ್ತಿರಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಿ
ತ್ರನಾದ ಅರ್ಜುನನೊಡಗೂಡಿಬಂದು ನನ್ನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವೆಂಪಾಡಿದನು. ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾರ್ಜ
ನಂಗೆಯ್ದು ದಾನಿಯಾದವಳುನಾನು ||೧೦|| ಅಮೇಲೆ ಭದ್ರಾನುಡಿದಳು- ಎಲೊದೊಪ್ಪದಿಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸನಾದ
ಕೃಷ್ಣನು ನನ್ನ ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಬಿಡಿ ಅರಸುಗಳನ್ನೂ ಅವಕಾರಿಗಳಾದ ನನ್ನ ಸಹೋದರರನ್ನೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ
ಜಯಿಸಿ ಸಿಂಹವು ಶ್ವಾನಮಧ್ಯಗತವಾದ ತನ್ನ ಬಾಗವನ್ನು ಎಂತು ಅಪಹರಿಸುವುದೋ ಹಾಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಪಹರಿಸಿ
ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪುರವನೆಯ್ದಿದನು. ಅಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಾದಿ ಸೇವೆಯೇ ನನಗೆ ಜನ್ಮಜನ್ಮದ್ವಯೂ
ದೊರೆಯಲಿ ||೧೧|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾದೇವಿನುಡಿದಳು- ಎಲೊದೊಪ್ಪದಿಯೇ ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ನು ಅತಿಶಯನಾದ ಬಲವೂ ಪ್ರಭಾವವೂ ತೀಕ್ಷ್ಣಂಗಳಾದ ಕೊಂಬುಗಳೂ ಉಳ್ಳವಾಗಿ ಶೂರರಾದ ಹೈರಿಯರ
ಬಲಗರ್ವಮ ಪರಿಹರಿಸುವವಾಗಿ ಹೈರಿಯರ ಬಲಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥವೇ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಾದ ನ್ಯಾಯದೋಷನಿಂದ

ಕಃ || ೧೩ || ಯಃ ತತ್ಪ್ರವೀರ್ಯಕುಲ್ಯಾಂವಾಂದಾಸೀಭಿಶ್ಚ ತುರಂಗಿಣೀಮ್ | ಪಥನಿರ್ಜಿತೈರಾಜನ್ಯಾನ್ಮು
 ನೈತದ್ಧಾನ್ಯಮಸ್ತುಮ್ || ೧೪ || ಮಿತ್ರವಿಂದಾ | ಪಿತಾಮಹಾತಲಯಾಸ್ತಯಮಾಹುಯಾದತ್ಪು
 ವಾಕ್ | ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಾಯತಚ್ಚಿತ್ತಾಮಹೌಹಿಣ್ಯಾಸಖೀಜನೈಃ || ೧೫ || ಅಸ್ಯಮಪಾದಗಂಧಸ್ಪರ್ಶಃ ಭ
 ವೇಷ್ಟನೈಃ ಜನ್ಮನಿ | ಕರ್ಮಭಿರ್ಭೂಮ್ಯಮಾಣಾಯಾಯನತಚ್ಚೈಯತತ್ಪ್ರಸೇ || ೧೬ || ಲಕ್ಷ್ಮಣ || ಮ
 ಪಾಪಿರಾಜ್ಞಾಹ್ಯುತ್ಪತ್ತಜನ್ಮಕರ್ಮಚಕ್ರುತ್ವಾಮುಹುರ್ನಾರದಗೀತಮಾಸೀತ್ | ಚಿತ್ತಮುಕುಂದಕಿ
 ಲಪದ್ಭುಹಸ್ತಯಾವತಸ್ಸುಸುಮೃತ್ಯುನಿಹಾಯಲೋಕಪಾತ್ || ೧೭ || ಚೈತನ್ಯಮಮತಂ ಸಾಧ್ಯಪಿತಾ

ಸ್ತು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಕ್ರೀಡೆ-ಆಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿಯೇ, ಬಂಧುಕುಟುಂಬದವನು || ೧೩ || ಯಃ-ಯಾವ ಕೃಷ್ಣನು, ಇತ್ಯಂ-
 ಹೀಗೆ, ವೀರ್ಯಕುಲ್ಯಾಂ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಬೆಲೆಯಾಗಿಲ್ಲಂಥಾ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ದಾಸೀಭಿಃ-ದಾದಿಯರೊಡನೆ, ಪಥಿ-ಪಾರಿಯ
 ಲ್ಲಿ, ಚತುರಂಗಿಣೀಂ-ದಂಡನ್ನೂ, ರಾಜನ್ಯಾ-ಅರಸುಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಜಿತೈ-ಗೆದ್ದು, ನಿನ್ಯೇ-ದ್ವಾರಕೆಗತರಾದನೋ, ತದ್ಧಾನ್ಯಾ-
 ಆ ಕೃಷ್ಣನ ಸೇವೆಯು, ಮೇ-ನನಗೆ, ಅಸ್ತು-ಆಗಲಿ || ೧೪ || ಮಿತ್ರವಿಂದಾ | ಕೃಷ್ಣ-ದ್ರಾವಿಡಿಯೇ, ಮೇಷಿತಾ-ನನ್ನತಂದೆಯು,
 ತಚ್ಚಿತ್ತಾಂ-ಅವನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳಂಥಾ, ಸಖೀಜನೈಃ-ಗೆಳತಿಯರೊಡನೆಯೂ, ಅಹೌಹಿಣ್ಯಾ-ಸೈನ್ಯದೊಡನೆಯೂ, ಕೂಡಿದಂಥಾ,
 ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಮಾತಲೇಯಾಯ-ಸೋದರಮಾವನವನಾದ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ವಾಸು. ದೇವಂಗ, ಸ್ವಯಮಾಹುಯ- ತಾನೆಕರೆ
 ದು. ದತ್ತವಾಕ್-ಕಟ್ಟುವನಾದನು || ೧೫ || ಯೇನ-ಯಾವುದರಿಂದ, ಆತ್ಮನಿಜೀವಂಗ, ತತ್-ಅದು, ಶ್ರೀಯಃ-ಸುಕೃತವಾಗಿ
 ರುವುದೋ, ಕರ್ಮಭಿಃ-ಪ್ರಾಣಿಪಾಪಗಳಿಂದ, ಭೂಮ್ಯಮಾಣಾಯಾಃ-ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ, ಮೇ-ನನಗೆ, ಜನ್ಮಜ
 ನೈಃ-ಪ್ರತಿಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಸ್ಯ-ಈ ಕೃಷ್ಣನ, ನಪಾದನಂಸ್ಪರ್ಶಃ-ಆ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸೋಂಕುವಿಕೆಯು, ಅಭವೇತ್-ಆಗಲಿ ||
 ಲಕ್ಷ್ಮಣಯು | ರಾಜ್ಞಾ-ಪಾಂಡವರಸಿಯೇ | ಯಃ-ಯಾವಕೃಷ್ಣನು, ಪದ್ಮಹಸ್ತಯಾ-ಕವಲವು ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಿಂದ, ವಿ
 ಮೃತ್ಯು-ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಲೋಕಪಾತ್-ಇಂದ್ರಾದಿಗಳನ್ನು, ವಿಹಾಯ-ಬಿಟ್ಟು, ಮೃತಃ-ಗಂಡನೆಂದು ಪರಿಣಲ್ಪಟ್ಟನೋ-ಮು
 ಹು-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ, ನಾರದಗೀತಂ-ನಾರದಮುನಿಯಿಂದ ಹಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಚ್ಯುತಜನ್ಮ-ಕೃಷ್ಣನ ಅವತಾರವನ್ನೂ, ಕರ್ಮಚ-
 ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಮುಮಚಿತ್ತಮು-ನನ್ನಮನಸ್ಸುಕೂಡ, ತಸ್ಮೈಮುಕುಂದೆ, ಆ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಅಸೀತ್ಪಿಲ-
 ಆಯಿತಲ್ಲವೆ || ೧೬ || ಸಾಧ್ಯ-ಪತಿವ್ರತೆಯಾದದ್ರಾವಿಡಿಯೇ. ದುಹಿತೃವತ್ಸಲಃ-ಮಗಳಲ್ಲಿದೆಯೆ ಯಂಟಾದವನಾದ, ಬೃಹತ್ಸೇನ
 ಇತಿಖ್ಯಾತಃ-ಬೃಹತ್ಸೇನನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ, ಮೇಷಿತಾ-ನನ್ನ ತಂದೆಯು, ಮಮತಂ-ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಚೈತನ್ಯ
 ತಿಳಿದು, ತತ್ರ-ಅವನಲ್ಲಿ, ಉಪಾಯಂ-ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು, ಅಚೇಕರತ್-ಮಾಡಿದನು || ೧೭ || ರಾಜ್ಞಾ- ಪಾಂಡವರ ಅರಸಿಯೇ,

ಪೋಷಿತಂಗಳಾದ ಒಮ್ಮಹಾವ್ಯವಂಗಳಂ ಶೀಲೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಹೃತ್ತಿಯರಂ ಜಯಿಸಿ || ೧೩ || ಶೌರ್ಯಕುಲ್ಯುಲಾ
 ವನನ್ನಂ ಅನೇಕಗಜಾಶ್ಯಪದಾತಿಗಳೊಡನೆ ಅನೇಕದಾಸಿಯೊಡನೆಯುಂ ತನ್ನ ಪುರಕೆ ಕರದೊಯ್ದನು. ಅಂತಾ
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದಾಸಿಯನ್ನಾಗಿ ನನ್ನಂ ತಿಳಿಯುವಳಾಗು || ೧೪ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರವಿಂದೆಯು ನುಡಿದಳಂತೆನೆ
 ಕೇಳು, ದ್ರಾವಿಡಿಯೇ, ತನ್ನ ತಂದೆಯು ಸೋದರಮಾವನ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ತಾನೇ ಕಳೆಯಿಸಿ ಚ
 ತುರಂಗ ಬುಡೊಡನೆಯೂ ದಾಸಿಯ ರೊಡನೆಯೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪಾದಾಶವಿಂದ ಭಕ್ತಳಾದ ನನ್ನಂಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ
 ಗರ್ಹಿಸಿದನು || ೧೫ || ಕರ್ಮಚಂದಿಂದ ನಾನಾಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಬಳಲುವನನಗೆ ಇದೇಸರ್ವಾಧಿಕಶ್ರೇಯಃಪ್ರಾಪ್ತ
 ಯು. ಅಂತಾ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶವು ಪ್ರತಿಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ನನಗುಂಟಾಗಲಿ || ೧೬ || ಅಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾದೇವನು
 ಡಿದಳಂತೆನೆ- ಕೇಳುದ್ರಾವಿಡಿಯೇ ನಾನು ಲೋಕಪಾಲಕರಂದಿಟ್ಟು ನಾರದಮುನಿಯು ಗಾಸಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟ
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅವಿಭಾವವನೂ. ಆತನ ಶೀಲೆಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ, ಸಾಕ್ಷಾಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಿಂದ ಪೇಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
 ಲ್ಲಿ ವಿಂದಾವೇವಿಗೋಹಾಗೆನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಆಸಕ್ತವಾಯಿತು || ೧೭ || ಅಮೇಲೆ ಬೃಹತ್ಸೇನನೆಂಬ ನನ್ನ ತಂದೆಯು
 ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಂತಿಳಿದು ಪುತ್ರೀವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ನನಗೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದವೇನೆ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ

ದುಹಿತೈವತ್ಸಲಃ | ಬೃಹತ್ಸನಾತಿಶ್ಚಾತಸ್ತತೋಪಾಯಮಚೇಕತ ||೧೪|| ಯಥಾಸ್ವಯಂಪರಾ
ಜ್ಞಮತ್ಸ್ಯುಪಾರ್ಥಪ್ಸಯಾಕೃತಃ | ಅಯಂತುಬಹಿರಾಚ್ಛನ್ನೋದ್ಯುಕ್ತಸಜಾತಿರಹಃ ||೧೫|| ಶ್ರುತ್ಯೈ
ತತ್ಸರ್ವತೋಭೂಪಾಲುಪಯುರ್ಮತ್ಪಿತುಃಪುರಮ್ | ಸರ್ವಾಸ್ತುಶಸ್ತ್ರತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೋಪಾಧ್ಯಾಯಾ
ಸ್ಸಹಸ್ರಕಃ ||೧೬|| ಪಿತ್ರಾಸುಪೂಜಿತಾಸ್ಸರೈಯಧಾವೀರೈರಯಧಾವಯಃ | ಆದದುಸ್ಸಶರಂಜಾಪಂ
ವೆದ್ಧಂ*ಪರಿಪದಿಮದ್ಧಿಯಃ ||೧೭|| ಆದಾಯವ್ಯಸೃಜಕೇಚಿತ್ಸಜ್ಜೀಕರುಮನೀಶ್ವರಾಃ | ಅಕೋಟಿ
ಜ್ಯಾಂಸುಮಾಕೃಷ್ಯವೇತುರೇಕಮುನಾರಹತಾಃ ||೧೮|| ಸಜ್ಜಂಧೃತ್ವಾಪರವೀರಾಮಗಧಾವಂತಿಚೇದಿವಾಃ |

ಸ್ವಯಂವರೇ-ನಿನ್ನವದಿವೆಯಲ್ಲಿ, ಪಾರ್ಥೀವ್ಯಯಾ-ಅರ್ಜುನನಂ ಪಡೆಯಲಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಮತ್ಸ್ಯುಗಿ-ವಿನಾಸಿಸುವ
ತರುವು, ಕೃತಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟತೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇನನ್ನವದಿವೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ನಃ-ಅ ನನ್ನ ಮದಿವೆಯಮತ್ಸ್ಯು
ಯಂತ್ರವಾದರೋ, ಬಹಿರಾಚ್ಛನ್ನಃ-ಹೊರಗಮಾತ್ರವೇ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುವುದು, ಅಯಂತು-ಈ ನನ್ನ ಮದಿವೆಯಮತ್ಸ್ಯು
ಯಂತ್ರವಾದರೋ, ಜಲೇವರಂದ್ಯುಕ್ತೇ-ನೀರಿನಲ್ಲಿಮಾತ್ರವೇ ಕಾಣಿಸುವುದು ||೧೪|| ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ-ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸರ್ವ
ತಃ-ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ, ಸರ್ವಾಸ್ತುಶಸ್ತ್ರತತ್ತ್ವಜ್ಞಃ-ಸಕಲಾಯುಧಂಗಳಿ ರಹಸ್ಯಗೀತಜ್ಞರೂ, ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಾಃ ಪು
ರೋಹಿತಂ ನಹಿತರೂಅದ, ಭೂಪಾಃ-ಅರಸುಗಳು, ಸಹಸ್ರಕಃ-ಬಹುವಾಗಿ, ಮತ್ಪಿತುಃ-ನನ್ನ ತಂದೆಯ, ಪುರಮುಕ್ತೇಷು-ನ
ಗರದ ಬಳಿಗಬಂದರು ||೧೫|| ಸರ್ವೇ-ಎಲ್ಲರೂ, ಪಿತ್ರಾ-ನನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ, ಸಂಪೂಜಿತಃ-ಉಪಾಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ವದ್ಧಿ
ಯಃ-ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ಪರಿಪದಿ-ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ವೇದ್ಧಂ-ಮತ್ಸ್ಯಯಂತ್ರವಂ ಭೇದಿಸಲೋಸುಗ, ಸ್ವಾಧಂ-
ಬಾಣಸಹಿತವಾದ, ಜಾಪಂ-ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ಯಥಾವೀರ್ಯಂ-ತಮ್ಮಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಂತೆಯೂ, ಯಥಾವಯಃ-ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೂ, ಆದಮಃ-ಎತ್ತಿ
ಕೊಂಡರು ||೧೬|| ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ಆದಾಮ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಸಜ್ಜೀಕರು-ಹೆದೆಯಿಂದ ಸಹಿತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡ
ುವುದಕ್ಕೆ, ಅನೀಶ್ವರಾಃ-ಅನಮರ್ಥರಾದ್ದರಿಂದ, ವ್ಯಸೃಜ-ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಏಕೇ-ಕೇವರು, ಅಕೋಟಿ-ಒಟ್ಟು ಒಂದು
ಲಕ್ಷ, ಜ್ಯಾಂ-ಹೆದೆಯನ್ನು, ಸಮಾಕೃಷ್ಯ-ಎಳೆದು, ಅಮುನಾ-ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ, ಅಹತಾಃ-ಬಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ವೇತುಃ-ಬಿದ
ರು ||೧೭|| ಅವರೇ-ಇತರರಾದ, ವೀರಾಃ-ಶೂರರಾದ, ಮಾಗಧಾವಂತಿಚೇದಿವಾಃ-ಜರಾಸಂಧನು ಅವಂತಿರಾಯನು, ಶಿಶುಪಾಲ
ನು, ಭೀಮನುಮರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನೂ, ಸಜ್ಜಂ-ಹೆದೆಯಿಂದ ಸಹಿತವಾದ್ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಧೃತ್ವಾ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ತದವ
ಸ್ಥಿತಿಂ-ಅಲಕ್ಷ್ಯವಿರುವ ನೆಲೆಯನ್ನು, ಪಾವಿದಕ-ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರು ||೧೮|| ಪಾರ್ಥಿ-ಅರ್ಜುನನು, ಜಲೇ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಮ

ವಂ ಕಲ್ಪಿಸಿದನು ||೧೪|| ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ದ್ರುಪದರಾಯನು ಅರ್ಜುನನಂ ನಿನಗೆ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಚ್ಛೆ
ಯಿಂದ ಮತ್ಸ್ಯಯಂತ್ರವಂ ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯೂ ಮತ್ಸ್ಯಯಂತ್ರವಂ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಅಯಂತ್ರಕ್ಕೂ
ಯಾಯಂತ್ರಕ್ಕೂ ಭೇದವೇನೆಂದರೆ- ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯವು ಹೊರಗಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು, ಇದಾದರೋ ಹೊರಗೂ
ಳಿಗಸಹ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟು ಕೆಳಗಿರುವ ಕಾಂಭಜಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲ್ಪಡುವ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಂ ನೋಡಿ ಮೇಲಣಮತ್ಸ್ಯವಂ
ಕೆಡಹಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು. ಇಷ್ಟು ಸ್ವಾಧನವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂ ಹೊರತು ಅನ್ಯರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವು ||೧೫|| ಈಸುದ್ದಿಯಂ
ಕೇಳಿ ಸಮಸ್ತಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ವಿಧ್ಯಾಪಾರಂಗತರಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಅರಸುಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತರ್ದಿ
ಸಹಿತರಾಗಿ ನಮ್ರತಂದೆಯ ಪಟ್ಟಣವನೆಯ್ದಿದರು ||೧೬|| ಬಂದಂತಾ ಅರಸುಗಳು ಅವರವರ ಮಯೋವಿದ್ಯಾಸು
ಸಾರವಾಗಿ ನಮ್ರತಂದೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟುನನ್ನೆಲ್ಲ ಸಕವಾದ ಚಿತ್ತಮುಳ್ಳವರಾಗಿ ಆಮತ್ಸ್ಯವೆಂಕಡಕಲೋ
ಸುಗ ಧನುರ್ಬಾಣಂಗಳಂ ಧರಿಸಿದರು ||೧೭|| ಕೆಲವರಸುಗಳು ಅಧನುಸ್ಸಂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೆದೆಯನ್ನೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ
ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಕೆಲವರು ಅಧನುಸ್ಸಂ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಚಿಮ್ಮಲ್ಪಟ್ಟು ಬಿದ್ದರು ||೧೮|| ಇಂತಾ ಜರಾಸಂಧನು
ಅಂಬವೈ ಶಿಶುಪಾಲರೂ, ಬಿಲ್ಲಕೊಪ್ಪಿನವರೆಗೂ ಹೆದೆಯಂಸಳೆದು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಆಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಚಿಮ್ಮಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ನೆಲ
ದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರು. ಭೀಮನು ಮರ್ಯೋಧನನು ಕರ್ಣನೂ ಧನುಸ್ಸಿಗೆ ಹೆದೆಯನ್ನೇರಿಸಿ ಅಗುರಿಯುಕಾಣಲಾರದೆಹೋ

ಭೀಮೋದುಕ್ತೋಧನಃಕರ್ಣಮಾವಿದಂಸ್ತದವಸ್ಥಿತೀಂ ||೧೩|| ಮತ್ಸ್ಯಾಭಾಸಂಜಲೇವಿ ಜ್ಞೇಷ್ಠೋತ್ಸಾಹ
ಚತವಸ್ಥಿತೀಂ | ಪೂರ್ಣಯತ್ಪ್ರಾಸಜದ್ಭಾಣಂನಾಚ್ಛಿನ್ಯತ್ಸೃಶೆಪರವಂ ||೧೪|| ರಾಜನ್ಯಮನಿ
ವ ತ್ರೇಪುಭಗ್ನಮಾನೇಮಮಾನಮ | ಭಗವಾನ್ಧನುರಾದಾಯಸಜ್ಜಂಕೃತ್ಯಾಧಲೀಲಯಾ ||೧೫|| ತ
ಸ್ತೃಣಸಂಧಾಯವಿಶಿಖಂಮತ್ಸ್ಯಾವೀಕ್ಷ್ಯಸಕೃಜ್ಜಲೇ | ಛಿತ್ವೈವಂಪಾತಯತ್ಪ್ರಾಸಜಾಭಿಜಿತಿ
ಸ್ಥಿತೇ ||೧೬|| ದಿವಿದುಂದುಭಯೋನಿದುರ್ಜಯಶಬ್ಧಃಪನಭೌವಿ | ದವಾಶ್ಚೈಕುಸುಮಾಸಾರಂಮುಮು
ಚಾರ್ಹರ್ಷವಿದ್ಯಲಾಃ ||೧೭|| ತದ್ರಂಗಮಾವಿಕಮಹಂಕಲನೂಪುರಾಭ್ಯಾಸಪದ್ಭ್ಯಾಂಪ್ರಗೃಹ್ಯತನ
ಕೊಪ್ಪಸ್ವಲರತ್ನವಾಲಾಂ | ನೂತ್ನೇನಿವೀಯಪರಿಧಾಯಬ ಕೌಶಿಕಾಗ್ರೈಸ್ಸವೀಡಹಾಸವದನಾಕಬ
ರಿಃಭೃತಸ್ರಕ್ ||೧೮|| ಉನ್ನೀಯವಕ್ತ್ರಮುರುಕುಂತಲಕುಂಡಲತ್ವಿಷ್ಠಂಧಗ್ಧಲಂಶಿಶಿರಹಾಸಕಟಾ

ಸ್ವಾಭಾಸಂ-ವೀನಿಸಂತೆ ಕಾಣುವನೆಗಳನ್ನು, ಸೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ತದವಸ್ಥಿತಂ-ಮೇಲೆ ಅದ್ವಾರುವಸ್ಥಾನವನ್ನು, ಜ್ಞೇಷ್ಠೋತ್ಸಾಹ-ತಿಳಿ
ಬಾಕೂಡ, ಯತ್ಪ್ರತಿ-ಯತ್ನವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಬಾಣಂ-ಅಂಬನ್ನು, ಅನ್ಯಜ-ವಿಶ್ವನು ನಾಚ್ಛಿತ್-ಮತ್ಸ್ಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಲಿಲ್ಲವು,
ಪಸ್ಯತೇಪರಂ-ಪರಂತುತಗುಲಿತು ||೧೪|| ಮಾನಿಷ-ಸರ್ವವುಳ್ಳವರಾದ, ರಾಜನ್ಯೇಷು-ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತರಾದ ಅರಸರು, ಭಗ್ನ
ಮಾನೇಷು-ಮುರಿದ ಹೆಮ್ಮೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ನಿವೃತ್ತೇಷುಸತ್ಯ-ಬಿಟ್ಟುಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದವರಾಗುತ್ತಲೂ, ಅಧ-ಆ ಬಳಿಕ, ಭಗವಾನ್-
ಕೃಷ್ಣನು, ಧನುಃ-ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ಆವಾಯ-ತಕ್ಕೊಂಡು, ಲೀಲಯಾ-ವಿಲಾಸದಿಂದ, ಸಜ್ಜಂಕೃತ್ಯಾ-ಹದಯ ಸ್ಪೇರಿನಿ||೧೫|| ಪ್ರಸೀ-
ಆ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ, ವಿಶಿಖಂ-ಬಾಣವನ್ನು, ಸಂಧಾಯ-ಜೋಡಿಸಿ, ಜಲೇ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಮತ್ಸ್ಯಂ-ವೀರನನ್ನು, ಸಕೃತ್-ಒಂದುಸಲ, ವೀ
ಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಇಷುಣಾ-ಬಾಣದಿಂದ, ಛಿತ್ವಾ-ಕತ್ತರಿಸಿ, ಸೂರ್ಯೇ-ಆದಿತ್ಯನು, ಅಭಿಜಿತ್ಸಿದ್ಧತೇ-ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿದ್ದವನು, ತಂ-
ಆ ಮತ್ಸ್ಯಯಂತ್ರವನ್ನು, ಅಪಾತಯತ್-ಬೀಳಿಸಿದನು ||೧೬|| ದಿವಿ-ಆಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ದೇವದುಂದುಭಯಂ-ದೇವರ್ಷಿಭೇರಿ
ಗಳೂ, ಭುವಿಪುನಃ-ನಿಲದಲ್ಲಿ ಆವಲೋ, ಜಯಶಬ್ದಃ-ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾಗಿರೆಂಬ ನುಡಿಯೂ, ನೀಮಾ-ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸಿದವು. ದೇವಾ
ಶ್ಚ-ದೇವರೈಕಾದರೋ. ಹರ್ಷವಿದ್ಯಲಾಃ-ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ವರರಾಗಿ, ಕುಸುಮಾಸಾರಂ-ಕೂವಿನ ಜಡಿಮಳೆಯನ್ನು, ಮುಮುಚುಃ-
ಸುರಿದರು ||೧೭|| ಅಹಂ-ನಾನು, ಕಲನೂಪುರಾಭ್ಯಾಂ-ಮಧುರವಾಗಿ ಮೊಳಗುವಕಡಂಗಗಳನ್ನು, ಪದ್ಭ್ಯಾಂ-ಕಾಲಗಂಗಳೂ
ಡಿದವಳಾಗಿ, ಕನಕೋಜ್ವಲರತ್ನಮಾಲಾಂ-ಭಂಗಾರಪಿಂಚಿಗುವ ಮಣಿಹಾರವನ್ನೂ, ಪ್ರಗೃಹ್ಯ-ಹೆಕ್ಕೊಂಡು, ನೂತ್ನೇ-ಹೊಸದಾ
ದ, ಕೌಶಿಕಾಗ್ರೈ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪಟ್ಟಿವಾಳಪಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ನಿವೀಯಪರಿಧಾಯ-ಉಟ್ಟು, ನೇಟುಟ್ಟು, ಸವೀಡಹಾ
ಸವನಾ-ನಾಚಿಕೆಯಿಂದಲೂ ನಗೆಯಿಂದಲೂ ನಹಿತವಾದಮುಖವುಳ್ಳವಳೂ, ಕಬೀರಫೃತಸ್ರಕ್-ತುಂಬನಲ್ಲಿ ತುಂಬಲ್ಪಟ್ಟು
ಪ್ರಸರಂಗಳುಳ್ಳವಳೂ, ಆಪ, ಅಹಂ-ನಾನು, ತದ್ರಂಗಂ-ಆ ಸಭಾಮುಖ್ಯವನ್ನು, ಆವೀಶಂ-ಹೊಕ್ಕವಳಾದನು ||೧೮|| ಉರುಕುಂ

ದರು ||೧೩|| ಅರ್ಜುನನಾದರೋ ಜಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಪ್ರತಿಬಿಂಬವೆನೋಡಿ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗವಂ ಮಾಡಿದನು. ಆ
ಬಾಣಂಗಳು ಆಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನೂ ನೋಂಕಿದವು. ಆದರೂ ಅಮತ್ಸ್ಯಮಾ ಕಡಹಲಾರದೆ ಹೋದನು ||೧೪|| ಕುರಿತಿಯಿಂ
ದ ಸುಮಸ್ತರಾದ ಅರಸುಗಳೂ ಅವಮಾನವನೆಯ್ದಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತಲೂ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಲೀಲೆ
ಯಿಂದ ಧನುಸ್ಸಿಗೆ ಹೆದೆಯನ್ನೇರಿಸಿ ಒಂದೇಬಾಣವಂ ತೊಟ್ಟು ಒಂದೇಸಲದಲ್ಲಿ ||೧೫|| ಜಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯವೆನೋಡಿ
ಅಭಿಜಿನ್ನ ಮಕವಾದ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿರುವ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಂ ಕತ್ತರಿ
ಸಿ ಕೆಡಹಿದನು ||೧೬|| ಆಶಬ್ದದೊಡನೆ ದೇವದುಂದುಭಿಗಳೂ ಮೊಳಗಿದವು. ಸಂತೋಷಭರಿತರಾದ ದೇವತೆಗಳು
ಪುಷ್ಪವರ್ಷವಂಕರೆದರು ||೧೭|| ಆಸುಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಧ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳಿಂದಲಂಕೃತವಾದ ತುರುಬುಳ್ಳವಳಾ
ಗಿ ಲಜ್ಜೆಯಂ ಕೂಡಿರುವ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂ ಕೋಭಿಸುವ ಮುಖಪದ್ಮವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ನೂತನಂಗಳಾದ ದಿವ್ಯದಾ
ಕೂಲಂಗಳನ್ನು ಟ್ಟುಹೊದ್ದು ಕೊಂಡು ಅನ್ಯಕ್ಷಮಧುರವಾಗಿ ಧ್ವನಿಗೆಯ್ವ ಕಾಲಂದುಗೆಗಳಿಂದ ಬೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅಡಿ
ಗಳೆನಡುತ್ತ ಸುರ್ವಾಮಯವಾದರತ್ನ ಮಾಲೆಯಂ ಕೈಗಳಿಂದಿರಿಸಿ ಆಸ್ವಯಂವರಮಂಟಪವಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ||೧೮||

ಹ್ರಮೋಹೈಃ | ರಾಜೋನ್ನಿರಿಕ್ಷ್ಯಪರಿತಕ್ಯೈನಕ್ಯೈರ್ಮುರಾರಿರಂಸನುರಕ್ತಹೃದಯಾದಿದಧಸ್ತುಮಾಲಾ
ಮೃಗೈಃ | ತಾವತ್ಯೈದಂಗಪಟಹಾಸ್ಯಂಖಭೈರಾಸಕಾದಯಃ | ಸಿನೆದುರ್ನಟನರ್ತಕೈಃನನ್ಯತುರ್ಗಾ
ಯಕಾಜಗುಃ || ೨೦ || ಏವಂವೃಕೈಭಗಪತಿಮಯಕನ್ಯಪಯೋಧಪಾಃ | ನಸಹಿರೋಜ್ಜ್ವಲನಿಸ್ಪರ್ಧಂತೋ
ಹೃತ್ಪ್ರಯಾತುರಾಃ || ೨೧ || ಮಾಂಕಾಪದ್ರಧಮಾರೋಪ್ಯಹಯರತ್ನಚತುಷ್ಟಯಃ | ಶಾರ್ಙ್ಗಮುದ್ಯ
ಮ್ಯಸನ್ನದ್ಧಸ್ತಸ್ರಾವಾಜೌಚತುರ್ಭುಜಃ || ೨೨ || ದಾರುಕಶ್ಚೋದಯಾಮಾಸಕಾಂಚನೋಪಗ್ಗುರಂ
ಧಮ | ವಿಷತಾಂಭೂಭುಜಾಂರಾಜ್ಜ್ವಲಮ ಗಾಣಾಂಮೃಗರಾಡಿವ || ೨೩ || ತೆನ್ನನಜ್ಜಂತರಾಜನ್ಯಾನಿ

ತಲಕುಂಡಲತ್ವಿಡ್ಗಂಡಸ್ಥಲಂ-ಅತಿಶಯವಾದ ಕರುಳ್ಳ ಕಿ ಮತ್ತೆ ಒಲೆಗಳ ಜೊಳಿಪಿನಿಂಕೂಡಿದ ಕನ್ನಿಗಳುಳ್ಳ, ವಕ್ತ್ರಂ-ಮುಖವು
ನ್ನ, ಉನ್ನೀಯ-ಎತ್ತಿ, ಕಿಶಿರಹಾಸ ಕಾಪಹ್ರಮೋಹೈಃ-ತಣ್ಣನೆನಗೆಯುಳ್ಳ ಕುಡಿನೋಟಗಳ ಪ್ರಸರಣಗಳಿಂದ, ಪದಿತಃ-ಎಲ್ಲಾ
ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ರಾಜ್ಜ್ವಲ-ಧೊರೆಗಳನ್ನು, ನಿರಿಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಶನಕ್ಯೈ-ಮೆಲ್ಲನೆ, ಮುರಾರೇ-ಕೃಷ್ಣನು, ಅಂಸೇ-ಭುಜವುಳ್ಳ, ಅ
ನುಶಕ್ತಪ್ರದಯಾ-ಅನಕ್ತಚಿತ್ತಳಾಗಿ, ಮಾಲಾಂ-ಪೂನರವನ್ನು, ನಿವರ್ಧೇ-ಹಾಕಿದವಳಾದನು || ೨೦ || ತಾವತ್-ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ವ್ಯ
ದಂಗಪಟಹಾಸಿ-ಮುದ್ದಳಗಳೂ ತಮ್ಮಟಗಳೂ, ಕಂಖಭೈರಾಸಕಾದಯಃ-ಸಂಕುಗಳೂ ಬರಡೋಲುಗಳೂ ನಗಾರಗಳೂ, ಸೀ
ನೇದುರಿ-ಮೋಳಿದವು. ಸಹಿನರತ್ನಕೈಃ-ನಟ್ಟಮೂ ನಾಟ್ಯಗಾತಿಯೂ, ನನ್ಯತುಃ-ಕುಣಿದರು. ಗಾಯಕಾಃ-ಸಂಗೀತಗಾರರು,
ಜಗುಃ-ಹಾಡಿದರು || ೨೧ || ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಭಗವತೀಕಾಶೇ-ಈಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಮಯಾ-ನನ್ನಿಂದ, ವೃತೇನತಿ-ವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವನಾಗುತ್ತಲೂ, ನೃಪಯೋಧಪಾಃ-ರಾಜನೇನಾಪತಿಗಳು, ಹೃತ್ಪ್ರಯಾತುರಾಃ-ಕಾಮದಿಂದಾತುರರಾಗಿ, ಸ್ಪರ್ಧಂತಃ-ಬರ್ಲ
ಮಾಡುವವಾಗುತ್ತೆ, ನಸೇಹಿರೇ-ಸೈರಿಸಲಿಲ್ಲವು || ಯಾಜ್ಞಸೇನಿ-ದ್ರೌಪದಿಯೇ || ೨೧ || ತಾವತ್-ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ. ಚತುರ್ಭುಜಃ-ನಾ
ಲ್ಕುತೋಳುಗಳುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣನು, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಹಯರತ್ನಚತುಷ್ಟಯಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂಗಳಾದ ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳುಳ್ಳ, ರಥಂ-ತ
ರನ್ನು, ಅರೋಪ್ಯ-ವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಶಾರ್ಙ್ಗಂ-ಬಿಲ್ಲನ್ನು, ಉದ್ಯಮ್ಯ-ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಅಚಾ-ಯದ್ಧಕ್ಕೆ, ಸನ್ನದ್ಧಿಂ ಸಿದ್ಧನಾ
ಗಿ, ತಸ್ಮಾ-ನಿಂತನು || ೨೨ || ರಾಜ್ಜ್ವಲ-ಅರಸಿಯೇ, ಭೂಭುಜಾಂ-ಧೊರೆಗಳು, ವಿಷತಾಂಸತಾಂ-ಚರ್ಚಿಸುವವರಾಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಮೃ
ಗಾಣಾಂ-ಮೃಗಂಗಳಿಗಿಡುವೆ, ವೃಗರಾಡಿವ-ಸಿಂಹದಂತೆ, ದಾರುಕಃ-ಕೃಷ್ಣನಸಾರಥಿಯು, ಕಾಂಚನೋಪಗ್ಗುರಂ-ಭಂಗಾರದನಾ
ಮಾನುಗಳುಳ್ಳ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಬೋದಯಾಮಾಸ-ನಡೆಯಿಸಿದನು || ೨೩ || ಕೇಚನರಾಜನಾಃ-ಕೆಲವರು ಧೊರೆಗಳೂ, ಪಥಿ-ದಾ

ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರಂಗಳಾದಮುಂಗುರುಳುಗಳುಳ್ಳ ರತ್ನಮಯಗಳಾದ ಒಲೆಗಳಿಂ ಶೋಭಿಸುವ ಮುಖ
ವನೆತ್ತಿ, ಚಿತ್ತಸುತಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಕಡೆಗಂಣನೋಟಂಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಅರಸುಗಳಂ
ನೋಡಿ ಮೆಲ್ಲನೆಬಂದು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಕಂಠದಲ್ಲಿ ಮಾಲೆಯಂ ಸಮ
ರ್ಪಿಸಿತು || ೨೦ || ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೃದಂಗ ಕಂಖಭೈರಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಾದ್ಯಗಳು ಧ್ವನಿಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು
ನೆಟರೂ ನರ್ತಕಿಯರೂ ನರ್ತನಂಗೆಯ್ದರು ಗಾಯಕರು ಗಾನಂಗೆಯ್ದರು || ೨೧ || ಕೇಳು ದ್ರೌಪದಿಯೇ ಈ ರೀ
ತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಲೋಕೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಂ ವರಿಸಲು ಆ ಸಮಸ್ತರಾದ ಅರಸುಗಳೂ ಕಾಮಬಾಣ ಓಡಿಸಿ
ತರಾಗಿ ಸಹಿಸಲಾರದ ಕೋಪದಿಂದಿದ್ದರು || ೨೧ || ಆಗ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಯುದ್ಧಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ಅತೀವಗಣಾಲಿಗಳ
ದ ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳಿಂದ ಲಂಕೃತವಾದ ರಥದಲ್ಲಿ ನನ್ನಂ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕಾರ್ಜುಧನುಮಿಗೆ ಹೆದೆಯೇರಿಸಿ ಕೊಂಡು
ನಿಂತನು || ೨೨ || ಅಬಳಿಕ ಅರಣ್ಯಮೊಳು ಸಮಸ್ತ ಮೃಗಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಿಂಹದಂತೆ ಪರಾಕ್ರಮದಂಗೆ
ಯ್ದನಾಗಿ ಎರಡು ಭುಜಂಗಳಿಂದ ನನ್ನನಪ್ಪಿ ಕೊಂಡು ಮತ್ತೆರಡು ಭುಜಂಗಳಿಂದ ಧನುರ್ಬಾಣಂಗಳಂ ಧರಿಸಿದ
ಕೃಷ್ಣನುಯದ್ಧಸನ್ನದ್ಧನಾದುದಾರುಕನು ಸುಪರ್ಣಮಯವಾದರಥಕ್ಕೆ ಅಶ್ವಂಗಳಂಕಟ್ಟಿ ನಡೆಯಿಸಿದನು. ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನು ಸಮಸ್ತರಾದ ಅರಸುಗಳು ನೋಡುತಿರಲಾಗಿ ಸಮಸ್ತಮೃಗಂಗಳಂ ಜಯಿಸಲೋಸುಗ ನಿಂದದಂತೆ
ರಳಿದನು || ೨೩ || ಆಗ ಕೆಲವರಾದ ಅರಸುಗಳು ಧನುಸ್ಸುಗಳಂಧರಿಸಿ ಯುದ್ಧಾರ್ಥವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಸಿಂಹವನಟ್ಟಿರು

ಚಕಸಹಸ್ರಮಹಿವ್ಯಃ || ಭೌಮಂನಿಹತ್ಯಸಗಣಂಯುಧಿತನರುದ್ಧಾಕ್ಷೃತ್ಯಾಫನಃಕ್ಷಿತಿಜಯಜಿತರಾಜಕ
ನ್ಯಾಃ | ನಿರ್ಮುಚ್ಯಸಂಸ್ಕೃತವಿಮೋಕ್ಷಮನುಸ್ಮರತೀಷಾಪಾಂಬುಜಂಪಣಿನಾಯಸಪ್ತಕಾಮಃ||
ನವಯಂಸಾಧಿಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂಸಾರಾಜ್ಯಂಭೋಜ್ಯಮಪ್ಯುತ | ವೈರಾಜ್ಯಂಪಾರವಃಪ್ರಾಂವಾತನಂ
ತ್ಯಂವಾಹರೇಪರಮ್ ||೪೦|| ಕಾಮಯಾಮಹವತಸ್ಯಶ್ರೀಮತ್ಪಾದರಜಶ್ಚಿತ್ರಯಃ | ಕುಚಕುಂಕುಮ
ಗಂಧಾಘ್ಯಂಮೂರ್ಧ್ನಾಪೊಥುಂಗದಾಭೃತಃ ||೪೧|| ವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯೋದ್ವಾಂಛಂತಿಪುಳಿಂದ್ರಸ್ತೃಣ
ವೀರುಧಃ | ಗಾವಶ್ಚಾರಯತೋಗೋಪಾಪದಸ್ಪರ್ಶಂಮಹಾತ್ಮನಃ|| ... ||೪೨||
ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತ್ ದಕಮಸ್ಕಂಧ-ತ್ರೈಶೀತಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ

ಭಾಷ್ಯಯಃ-ಕ್ಷಿತಿಜಯೇ-ದಿಗ್ವಿಜಯದಲ್ಲಿ, ಜಿತರಾಜಕನ್ಯಾಃ-ಗೊಲ್ಲುಟ್ಟ ಭೋರಗಳಮಕ್ಕಳಾದ ನಮ್ಮನ್ನು, ತೇನ-ಅನರಕಾಸುರ
ನಿಂದ, ರುಮಾ-ಸೆರೆಮಲ್ಲಿ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನಾಗಿ, ಣ್ಣಾತ್ಯಾ-ಶಿಳಿದು, ಸಗಣಂ-ದಂದಿನಗಂಪಿನಿಂ ನಂತನಾದ, ಭೌಮಂ-ಗ
ರಕಾಸುರನನ್ನು, ನಿಹತ್ಯ-ಕೊಂದು, ಅಪ್ತಕಾಮಃ-ಪುರಸ್ಕಾಮನೋರಥನಾದ, ಸಹಿ-ಆ ಕೃಷ್ಣನು, ಸಂಸ್ಕೃತವಿಮೋಕ್ಷಂ-ಸಂಸಾರ
ರವ ಬಿಡುವೆಯನ್ನು, ಅನುಸ್ಮರಂತೀಃ-ಬಯಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮನ್ನು, ನಿರ್ಮುಚ್ಯ-ಜಿಡಿಸಿ, ಪಾದಾಂಬುಜಂ-ತನ್ನ ಅದಿದಾವರೆ
ಯಂ ಕುರಿತು, ಪಣಿನಾಯ-ಮನಿವೆಯಾಗಿ ತಂದನು ||೪೦|| ಸಾಧ್ವಿ-ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ದ್ರೌಪದಿಯೇ, ವಯಂ-ನಾವು, ಸಾಮ್ರಾ
ಜ್ಯಂ-ಸಾರ್ವಭೌಮಪದವಿಯನ್ನೂ, ಸಾರಾಜ್ಯಂ-ಇಂದ್ರಪದವಿಯನ್ನೂ, ಭೋಜ್ಯಮಪಿ-ಆ ಯೆರಡರ ಅನುಭವವನ್ನೂ, ಅ
ಥವಾ ಇಹವರ ಭೋಗವನ್ನೂ, ಉತ-ಹತ್ತು, ವೈರಾಜ್ಯಂ-ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ ಒಳಗೊಳವಾದಿವಾದಿವಿದಿಯನ್ನೂ, ಪಾರವಃ
ಪ್ರಾಂವಾ-ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಯನ್ನೂ, ಆನಂತ್ಯಂವಾ-ಮೋಕ್ಷವನ್ನಾದರೂ, ಹರೇಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಗಿಂತಲೂ, ಪರಂ- ಇತರವನ್ನು
ಅಥವಾ ಅತಿಯವನ್ನೂ || ಪಾರಾಂತರದಲ್ಲಿ, ಅನಂತ್ಯಂ-ಮೋಕ್ಷವಾದ, ಹರೇಃಪದಂ-ವಿಷ್ಣುಲೋಕವನ್ನಾದರೂ ||೪೧|| ಸಕಾ
ಮಯಾಮಪೇ-ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವು ವತಸ್ಯಗದಾಭೃತಃ-ಈ ಕೃಷ್ಣನ, ಶ್ರಿಯಃ-ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ, ಕುಚಕುಂಕುಮಗಂಧಾಘ್ಯಂ-ಸ್ತ
ನಗಳ ಕನ್ಯಸಗಂಧದಿಂದ ಸೂಪವನ್ನವಾದ, ಶ್ರೀಮತ್ಪಾದರಜಃ-ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳ ಚರಣಧೂಳಿಯನ್ನು, ಮೂರ್ಧ್ನಾತಲೆಯಿಂದ, ಪ್ರೋ
ಥ್ಯಂ-ಛರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಕಾಮಯಾಮಪೇ-ಬಯಸುತ್ತಿರುವವು ||೪೨|| ಯತೆ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯಃ-ಗೋಕುಲದ
ಪೆಂಗಳೂ, ಪುಳಿಂದ್ರಃ-ಬೇಡತಿಯರೂ, ತೃಣವೀರುಧಃ-ಹುಲ್ಲುಬಳ್ಳಿಗಳೂ, ಗೋಪಾಃ-ಗೋಲ್ಲರೂ, ಗಾವಃ-ಆಕಳನ್ನೂ, ಚಾರಯತಃ-
ಮೇಯಿಸುತ್ತಿರುವ, ಮಹಾಪುರುಷನಾದಕೃಷ್ಣನ, ಪಾದಸ್ಪರ್ಶಂ-ಅದಿಗಳನೋಂಕುವಿಕೆಯನ್ನು, ವಾಂಛಂತಿ-ಬಯಸುತ್ತಿರುವ
ರೋ, ತತಃ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ನಾವೂ ಆಕೃಷ್ಣನಚರಣ ಸ್ಪರ್ಶವಂ ಬಯಸುವವು. ||೪೩||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತಪ್ರತಿ ಶಬ್ದಾರ್ಥಬೋಧಿನಿಯೊಳಗಿದಕಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ೧೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

೪೩ ಸಾವಿರಮಂದಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವೃತ್ತಿಯರು ದ್ರೌಪದಿಯಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದರಂತೆ- ಎಲೊದ್ರೌಪದಿಯೇ! ಪೂ
ರ್ಣಕಾಮನೂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನರಕಾಸುರನಂ ಸಂಚರಿಸಿ ಪೂರ್ವದೊಳಗವನಿಂದ ದಿಗ್ವಿಜಯಕಾ
ಲದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತರಾದ ಅರಸುಗಳಂಜಯಿಸಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಪತ್ನಿಯರಾದನಾವು ನರಕಾ
ಸುರನ ಬುಗ್ಗನಗೃಹದಲ್ಲಿರುತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಸರ್ವದಾ ಧ್ಯಾನಂಗಯ್ಯತದಿದ್ದವು, ಅಂತೂ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಂ
ಗಳಂ ತಿಳಿದು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಂ ಮಾಡಿದನಾದುದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಗೃಹದಾಸಿಯರು ||೪೦|| ಎಲೊ
ದ್ರೌಪದಿಯೇ! ನಾವು ಸಾರ್ವಭೌಮ ಪದವನ್ನೂ ಇಂದ್ರಪದವಿಯನ್ನೂ ಲೋಕತ್ರಯ ಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಅ
ರಿವಾಕ್ಯವೆ ಒದ್ದಿಗಳನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮಪದವನ್ನೂ ಸಾಲೋಕ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥವಾದ ಮೋಕ್ಷವಂ
ಕೂಡ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲವು ||೪೧|| ಮಾತ್ರೆಯಾವುದನೆಂದರೆ- ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದವಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕು
ಚಕುಂಕುಮದಿ ಮಿಶ್ರವಾದ ಗದೆಯಂಧರಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಪದ್ಮದ ಧೂಳಿಯಂ ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿರಸ್ಸು
ಗಳಿಂದ ಧರಿಸಲಪೇಕ್ಷಿಸುವೆವು ||೪೨|| ಗೋವುಗಳಂ ಮೇಯಿಸುತ ವನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀಕೃ
ಷ್ಣನ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶವಂ ಗೋಪರೂ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೂ ವೃಕ್ಷಗಳೂ ಲತೆಗಳೂ ಗಜ ಎಂತುಲಕ್ಷಕ್ಷಿಸುವರೋ
ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವೂಕೂಡ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆವು. ||೪೩||

ಶ್ರೀಕುಕೇ||ಶು|ತ್ವಾಪ್ಯಧಾಸುಬಲವುತ್ರೈಥಯಾಜ್ಞಾನೋಮಾಧವೈರ್ಧ್ವಜೈಃಪತ್ನೈಃಉತಸ್ವಗೋಪೈಃ||ಕೃ
ವೈಖಿಲಾತ್ಮನಿಹರೌಪ್ರೇಯಾಸುಬಂಧಂಸರ್ವಾಽವಿಸಿನ್ಯುರಲಮಶುಕ್ರಲಾಕುಲಾಕ್ಷ್ಯೈಃ ||೧||ಇತಿ
ಸಂಭಾಷಣಾಸುಪ್ತೀಭಿಸ್ತೀಸ್ತಮನೈಭಿರ್ನೃಪು | ಆಯಯಾಮುನಯಸ್ತತ್ರಾಕೃಷ್ಣರಾಮ
ದಿದೃಕ್ಷುರಾ ||೨|| ದ್ವೈಪಾಯನೋನಾರದಶ್ಚಚ್ಯವನೋದವಲೋಸಿತಃ| ವಿಶ್ವಾಸಿತ್ರಶ್ಚತಾನಂದೋಭ

೪೪ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದ ಬೇಕೆ.

ವೃಧಾ-ಕುಂತಿಯೂ, ಸುಲಬವುತ್ರೀ-ಗಾಂಧಾರಿಯೂ, ಅಧ-ಮತ್ತು. ಯಾಜ್ಞ-ಸೇನೀ, ದೌಪದಿಯೂ, ಮಾಧವೀ-
ಸುಭದ್ರೆಯೂ, ಅಧ-ಮತ್ತು, ಕ್ಷೇತಿವತ್ಪತ್ನೀ-ಅರಸಿಯರೂ, ಖತ-ಮತ್ತು, ಸ್ವಗೋಪೈಃ-ಸ್ವೀಯೆಯರಾದ ಗೋಪಿನಿಯರೂ,
ಅಖಿಲಾತ್ಮನಿ-ಸಕಲಜೀವಿಗೂ ಸ್ವರೂಪವಾದ, ಹರೌ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾನುಬಂಧಂ-ಸ್ನೇಹನುಬಂಧವನ್ನು, ಶುಕ್ರ-
ಕೇಳಿ, ಸರ್ವಾಃ-ಎಲ್ಲರೂ, ಅಶುಕ್ರಲಾಕುಲಾಕ್ಷ್ಯೈಃ-ಕಣ್ಣೀರು ತೊಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲವಾದದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅಲಂ-
ಅಧಿಕವಾಗಿ, ವಿಸಿನ್ಯುತಿ-ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡರು ||೧|| ಇತಿ-ಬೇಗೆ, ಸ್ತೀಭಿಃ-ಹೆಂಗಳೊಡನೆ, ಸ್ತೀಷು-ಹೆಂಗಳೂ, ನೃಪ-ಪುರುಷ
ರೊಡನೆ. ನೃಪು-ಪುರುಷರೂ, ಸಂಭಾಷಣಾಸು-ಸಂಭಾಷಣಾಣೀಷುಷ-ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಮುನಯಃ-
ಮಹರ್ಷಿಗಳು, ಕೃಷ್ಣರಾಮದಿದೃಕ್ಷುರಾ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ರಾಮನನ್ನೂ ನೋಡಲ್ಪಡುವುದು, ಆಯಯಾ-ಬಂದರು ||೨||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕೇಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಗೂತವು

ರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ವೇಳಿದನೆಂ

ಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀ

ಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮಂ

ಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

೪೩ನೆಯಾಧ್ಯಾಯಮುಗಿದುದು

೪೪ನೆಯಾಧ್ಯಾಯವು

ಶ್ರೀ ಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ|| ಚತುರ್ಭಿರಧಿಕೇಶೀತಿತಮೇ ಮುನಿಸಮಾಗಮೇ| ವಸುದೇವಮುಖೋತ್ಪಾದೈ
ಬಂಧುಪ್ರಸಾದಪನಾದಿಕಂ||೪||೫|| ಎಂಭತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಕುರು
ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳು ಬಂದಿರುವಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನು ಆ ಮಹಾ ಋಷಿಗಳಂ ಬುಡ್ವಿಕ್ಕು
ಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಕ್ರತುಗಳಂ ಮಾಡಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸರ್ವ ಜನರಂ ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾಗಿ
ಸಮ್ಮಾನಂಗೆಯ್ದು ಅವರವರ ಊರುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವಂ ಶ್ರೀ ಕುಕೇಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ
ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನಂತೆನಿ,-

ಎಲೈ, ಅರಸೇ, ಕುಂತಿಯು, ಗಾಂಧಾರಿಯು, ದೌಪದಿಯು, ಸುಭದ್ರೆಯು, ಇನ್ನೂ ಸಮಸ್ತ ಕ್ಷತ್ರೀ
ಯರ ಪತ್ನಿಯರು, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದಾಸಿಯರಾದ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿ ಮೊದ
ಲಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪತ್ನಿಯರಗೆ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೇಮಾತಿಶಯವಂ ಕೇಳಿ ಆನಂದ ಬಾ
ವ್ಯಪೂರ್ಣನೇತ್ರರಾಗಿ ಅಶ್ಚರ್ಯಯುಕ್ತರಾದರು ||೪|| ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಪುರುಷರೊಡನೆ
ಪುರುಷರು ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆಯೂ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಮಾತುಗಳನಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ರಾಮರಂ ನೋಡ
ಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸಮಸ್ತರಾದ ಋಷಿಗಳು ಆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದರು ||೫|| ಯಾವ ಯಾವ ಋಷಿಗಳು ಬಂದರೆಂ
ದರೆ- ವೇದವ್ಯಾಸ ಋಷಿಯು, ನಾರದರು, ಚ್ಯವನನು, ದೇವನು, ಅಸಿತನು, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು, ಶತಾ ನುಂದನು,

ಭರದ್ವಾಜೋಘೌತಮಃ ||೩|| ರಾಮಸ್ಕಸಿಷ್ಯೋಭಗವಾಃವಸಿಷ್ಠೋಗಾವಪೋಭೃಗುಃ | ಪುಲಸ್ತ್ಯಃ
ಪುಲಹೋತ್ರಿಶ್ವಮಾರ್ಕಂಡೇಯೋಬೃಹಸ್ಪತಃ||೪|| ದ್ವಿತಸ್ತಿ ತತ್ತ್ವೈಕತ್ವಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಸ್ತಧಾಂಗಿರಾಃ|
ಅಗಸ್ತ್ಯೋಯಾಜ್ಞಾಃಪುಶ್ಯಶ್ವವಾಮದೇವಾದಯೋಸರೀ||೫|| ತಾತ್ತ್ವಾಪ್ಯಾಸ್ತಗ್ಗನೋತ್ಥಾಯಪಾಗಾ
ಸೀನಾನ್ಯವಾದಯಃ | ಪಾಂಡವಾಃಕೃಷ್ಣರಾಮೌಜಸ್ರಣೇಮುನ್ವಿಶ್ವಮದಿತಾಃ ||೬|| ತಾನಾನಾರ್ಚಾ
ರ್ಯಧಾಸರ್ವ್ಯಸಹರಾಮೋಚ್ಯತೋರ್ಚಯ ತ ಸ್ವಾಗತಾಸನಪಾದಾಸ್ಪರ್ಶಮಾಘ್ನಾಧೂಮಾನುಲಪನೈಃ ||
ಉವಾಚಸುಮತಸೀನಾಕಭಿವಾಕ್ಯಧರ್ಮಗುಪ್ತನಃ | ಸದಸಸ್ತಸ್ಯಮಹತೋಯತಮಚೋನುಕೃಣ್ಣ
ತಃ ||೧|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ | ಅಹೋವಯಂಜನ್ಮಭೃತೋಲಬ್ಧಂಕಾತ್ಸರ್ವನತತ್ಪಲಮ | ದೇವಾನಾಮಪಿದು

ಜೈಪಾಯಸಃ-ಲೇಪವ್ಯಾಸಮುನಿ, ನಾರದನು ಚೇವನು, ದೇವಲನು, ಅಸಿತನು ವಿಶ್ವಾಸಿ ತ್ವನು, ಶತಾನಂದನು, ಭರದ್ವಾ
ಜನು, ಗೌತಮನು ||೩|| ಭಗವಾಃ-ಷಡ್ಗಣೈಸ್ಸರ್ವ ಪೂರ್ಣನಾದ, ಸಶಿಷ್ಯಃ-ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಸುತನಾದ, ರಾಮ-ಪರಶುರಾ
ಮನು, ವಶಿಷ್ಠನು, ಗಾಲವನು, ಧೃಗುಃ-ಪುಲಸ್ತ್ಯನು, ಪುಲಹನು, ಅತ್ರಿನು, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು, ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ||೪|| ದ್ವಿತ
ನು, ತ್ರಿತನು, ವಿರತನು, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಃ-ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಮನಾದ, ಅಂಗಿರಾಃ-ಅಂಗಿರಸ್ಸು, ಅಗಸ್ತ್ಯನು ಯಾಜ್ಞಾ
ವಲ್ಕನು, ವಾಮದೇವಾದಯಃ-ವಾಮದೇವಗೃಹವರಾದ ಅವರೇ ಇತರರೂ, ಅನೇಯಃ-ಅಂದಲು ||೫|| ತಾನಾಂ ಪಾಂಡ
ವೋ, ಅಸೀನಾಃ-ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ, ಸ್ವಪಾದಯಃ-ಸ್ವಪಾದಗಳು ಮೊದಲಾದವರೂ, ಪಾಂಡವಾಃ-ಪಾಂಡ ಪುತ್ರರೂ ಕೃಷ್ಣರಾ
ಮೌಚ-ಕೃಷ್ಣನೂ ರಾಮನೂ, ನಿಶ್ವಮದಿತಾಃ-ಸ್ವಪಂಜಿಂದ ಸಮಸ್ತನುಲಪ್ತವರಾದ, ತಾಃ-ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳನ್ನೂ, ದ್ವಾ
ಪ್ಯಾಸ್ತಗ್ಗನೋಽ, ಸದಸಾ-ಬೇಗಕೆ, ಉತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು ಪ್ರಣೇಮಾಃ-ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿದರು ||೬|| ಸರ್ವೇ-ಎಲ್ಲರೂ, ತಾಃ-
ಅದರನ್ನೂ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಅನಾರ್ಚಾ-ಪೂಜಿಸಿದರೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸು-ರಾಮಾಃ-ಬಲಡೇವನಿಂ ಸಹಿತನಾದ, ಅಭ್ಯುತಃ-ಕೃ
ಷ್ಣನು, ಸ್ವಾಗತ-ಲೇಪನೈಃ-ಸ್ವಾಗತ-ಕುಳಲವ್ರಷ್ಟೆ, ಅನನ-ಗದ್ದಗೆ, ಪಾದ್ಯ-ಕಾಲೋಕೆಯತಕ್ಕೆ ನೀರು, ಅರ್ಪ-ಹಸ್ತೋ
ದಕ, ಮಾಘ್ನ-ಸುಧ್ವನರ-ಘನವ-ಪರಿಮಳದ ಜೊಗೆ, ಅನುಲಪನೈಃ-ಪರಿಮಳ ಗಂಭಿರವೆಂದ, ಅರ್ಚಯತೇ-ಪೂಜಿಸಿದನು ||೭||
ಭರ್ಮಪುತ್ರನು-ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವವನುರಿಯುಳ್ಳ, ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಯತವಾಚಃ-ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಮಾತುಗಳಿಲ್ಲ, ಮಹತಃ-ಮೊಡ್ಡದಾದ, ತಸ್ಯ-ನದನು-ಆ ಸಭೆಯು, ಅನುಕೃಣ್ಣತಸ್ಸತಃ-ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದಾಗುತ್ತಿರಲು, ಸುಖಂ-
ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿ, ಅಸೀನಾಃ-ಕುಳಿತಿರುವ ಮಹರ್ಷಿಗಳಂಕುರಿತು, ಉವಾಚ-ನುಡಿದನು ||೧|| ಯತೇ-
ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ದೇವಾನಾಮಪಿ-ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ, ದುಷ್ಪ್ರಾಪಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಲಶಕ್ಯವಾದ, ಯೋ
ಗೇಶ್ವರದರ್ಶನಂ-ಕರ್ಮಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ಯೋಗಗಳಿಂದೊಡೆಯಲಾದ, ಮಹರ್ಷಿಗಳಂನೋಡೋಣವಾಯಿತೋ, ತತಃ-ಆ ಕಾರಣ

ಭರದ್ವಾಜನು, ಗೌತಮನು, ||೩|| ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನಾದ ಶಿಷ್ಯರೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಪರಶುರಾಮನು, ವಶಿಷ್ಠನು, ಗಾ
ಲವನು, ಭೃಗುಃ, ಪುಲಹನು, ಅತ್ರಿಯಾ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ||೪|| ದ್ವಿತನು, ತ್ರಿತ
ನು, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನಾದ ಅಂಗಿರಸನು, ಅಗಸ್ತ್ಯನು, ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕನು, ಅನ್ನೂ ಕೆಲವರಾದ ವಾಮದೇವ ಮೊದ
ಲಾದ ಋಷಿಗಳೂ ||೫|| ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬುದಂಧಾ ಋಷಿಗಳಂ ನೋಡಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿರುವ ಆರ
ವಸುಗಳು ಮೊದಲಾದವರು ಪಾಂಡವರು ಕೃಷ್ಣ ರಾಮರು ಸಹ ಜಗದ್ವಂದ್ಯರಾದ ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳಂ ಕುರಿತು
ಸಮಸ್ಕರಿಸಿದರು ||೬|| ಇತರರಾದ ಸರ್ವರೂ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದಿಂದವರಂ ಪೂಜಿಸಿದರೋ ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಒಬ
ಭದ್ರಸಮೂತನಾದ ಆ ಕೃಷ್ಣನು ಕುಳಲ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಪೀಠಪ್ರದಾನ, ಪಾದ್ಯಾರ್ಪಣಪುಷ್ಪ ಮಾಲಿಕಾರ್ಪಣ, ಧೂಪದೀ
ಪಾನು ಲೇಪನಗಳೂ, ಇವುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದನು||೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಕ್ಷಕವಾದ ಮಾನುಷ ದೇಹ ಮುಟ್ಟಿ
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಮಹಾತ್ಮಾದ ಆಸಭೆಯು ಕೇಳು ತಿರಲು ಸುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಆ ಋಷಿಗಳಂ ಕುರಿತು ನುಡಿ
ದನೆಂದಂತೆ ||೧|| ಎಲ್ಲ ಮಹಾಯುಗಿಗಳಿರಾ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಅಲಭ್ಯರಾದ ಯೋಗೇಶ್ವರ

ಪ್ರಾಪಂಯಬೋಗ್ಯಶ್ವರದರ್ಶನಮ್ ||೯|| ಕಿಂಸ್ಯಲ್ಪತಪಸಾಂಸ್ಥಾಣಾಮರ್ಚಾಯಾಂ ದೇವಹೆಕ್ಷುಪಾಮ್ |
 ದ್ವ್ಯನಸ್ತರ್ಕನಪಶ್ವಪಶ್ವಪಾದಾರ್ಚನಾದಿಕಮ್ ||೧೦|| ನಹ್ಯಮ್ತ್ರಯಾನೀರ್ಥಾಸಿನದವಾಮೃಷ್ಣಿ
 ಲಾಮಯಾಃ | ತಪುನಂತ್ಯುರುಕಾಲನದರ್ಶನಾದವಸಾಧವಃ ||೧೧|| ನಾಗ್ನಿನಸೂರ್ಯನಚಚಂದ್ರತಾ
 ರಕಾನಭೂರ್ಜಲಖಂಶ್ಯಸನೋಧವಾಬ್ಜನಃ | ಉಪಾಸಿತಾಭಿದಕ್ಯತೋಹರಂತ್ಯಘಂವಿಪಶ್ಚಿತೋಘ್ನಂ
 ತಿಮುಹೂರ್ತಸೇವಯಾ ||೧೨|| ಯಸ್ಯಾತ್ಮಬುದ್ಧಿಃಕುಣಪತಿಧಾತುಕೇನ್ವಧೀಕೃತಾನ್ದ್ರವಃ ಭೂಮ

ದಿಂದ, ವಯಂ-ನಾವು, ಜನ್ಮಭೃತಃ-ನಫಲ ಜನ್ಮವಂಧಿಸಿದವರಾದವು, ತತ್ಪಲಂ-ಆ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವೂ, ಕಾರ್ತೈನ-
 ಸಂಪೂರ್ಣಿಯಿಂದ, ಲಬ್ಧಂ-ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು, ಅಹೋ-ಲಕ್ಷ್ಯಯವು ||೯|| ಸ್ಥಾಣಾಂ-ವ.ನುಷ್ಠಮಾತ್ರದವರಾಗಿ, ಅರ್ಚಾ
 ಯಾಂ-ಪ್ರತಿವೇಗಶ್ಲಿ, ದೇವಹೆಕ್ಷುಪಾಮ್-ದೇವರಂಬ ರೃಷಿಪುತ್ರರು, ಅಲ್ಪತಪಸಾಂ-ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಾದಿ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದೇತಪ
 ಸ್ಸಂಬ ಸ್ವಲ್ಪಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ನಮಗೆ, ಮಹರ್ಜನಾದ ನಿಮ್ತದರ್ಶನ., ದಿಕಂ ದರ್ಶನ-ನೋಡುವಿಕೆ, ಸ್ಪರ್ಶನ- ಸೋಂಕುವಿ
 ಕೆ, ಪ್ರಶ್ನ-ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದನ್ನ ಕೇಳುವಿಕೆ, ಪ್ರಹ್ಲ-ನಮ್ರತೆ, ಪಾದಾರ್ಚನಾದಿಕಂ ಚರಣವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವಿಕೆಮೊದಲಾದ ಮ
 ಹಾತಪಸ್ಸುಮೊರೆತದ್ದು, ಕಿಂ-ವಿನುಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ||೧೦|| ಅಮೃತಯಾನಿ-ಜಲವಿಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ, ತೀರ್ಥಾಸಿ-ಪುಣ್ಯಕರಂಗಳು, ಅ
 ಧವಾ ಶುದ್ಧಿಕರಂಗಳು, ಸಮಿ-ಅಲ್ಲವಷ್ಟೇ ಮೃಷ್ಟಿಪಾಮಯಾಃ-ಮಣ್ಣು ಕಲ್ಲುಗಳ ವಿಕಾರಂಗಳು, ದೇವಾಃ-ದೇವರ್ಷಿಗಳು, ನಹಿ-
 ಅಲ್ಲವಷ್ಟಿ ಹೇಗೊಂದರೆ, ತೇ-ಅವು, ಸಮಿ-ಅಲ್ಲವೇ, ಆದರೆ, ಉರುಕಾಲೇನ-ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಪುನಂತಿ-ವಿಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿ
 ವೆ, ಸಾಧವಸ್ತು-ಸತ್ಪುರುಷರಾದವರೇ, ದರ್ಶನಾದೇವ-ನೋಡಿದಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ, ಪುನಂತಿ-ವಿಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದಾರೆ, ಇ
 ದೇ ಭೇದವಾದ್ದರಿಂದ ಸಾಧುಗಳೇ ಅಧಿಕತೀರ್ಥಗಳೆಂದುಭಾವವು ||೧೧|| ಭೇದಕೃತಃ-ಭೇದಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾಡ ವ ಪುರುಷನ,
 ಅಘಂ-ಪಾಪವನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆಮೂಲವಾದ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ಉಪಾಸಿತಾಃ-ಅವರಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚಂದ್ರತಾರಕಾಃ-ಚಂದ್ರ
 ನೂ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ, ಅಧ-ಮತ್ತೂ, ಜಲಂ-ನೀರೂ, ಖಂ-ಲಕಾಶವೂ, ಶ್ವನನಃ-ವಾಯುವೂ, ವಾಕ್-ವಾತೂ, ಮನಶ್ಚ-ಬು
 ದ್ಧಿಯೂಕೂಡ, ನಪರಂತಿ-ಪರಿಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ನಾಗ್ನಿಃ-ಅಗ್ನಿಯೂ ಪರಿಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ನಸೂರ್ಯಃ-ಸೂರ್ಯನೂ ಪರಿಹರ
 ಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಸ್ಥೂಂ-ಛೂಮಿಯೂ ಪರಿಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ವಿಪಶ್ಚಿತ್ಯ-ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಆದ್ವೈತಿಗಳು, ಮುಹೂರ್ತಸೇವಯಾ- ತಾನು
 ಹೊತ್ತು ಶಿಶೂಪಿಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಘ್ನಂತಿ-ಶಿಷ್ಯನಅಜ್ಞಾನವಂನಾಶಗೊಳಿಸುವರು || ಅಧವಾ-ಅಗ್ನಾದಿದೇವತೆಗಳು ಭೇದ
 ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವರಾದ್ದರಿಂದ ಅಜ್ಞಾನವಂಪರಿಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಭೇದದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರು ಪರಿಹರಿಸುವರೆಂದನ್ನು
 ಯವು || ಅಧವಾ-ಅಗ್ನಾದಿದೇವತೆಗಳು ಪಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಬಹುಕಾಲಕ್ಕೂ ಪರಿಹರಿಸುವರು, ಭೇದದೃಷ್ಟಿಸಂಘ
 ವಾದ ಸಗುಣೋಪಾಸ್ತಿಯಿಂದ ಪಾಪಪರಿಹರವಾಗಿ ನಿರ್ಗುಣೋಪಾಸ್ತಿಹುಟ್ಟಿ ಅದರಿಂದ ಮೂಲಾಜ್ಞಾನನೋಪಾಸ್ತಿಯುಳ್ಳವ
 ಹುಕಾಲಪಡಿಯತ್ತೆ, ಅದ್ವೈತಿಗಳಾದವರೇ ತತ್ಪಮಸ್ಯಾದಿ ಮಹಾವ್ಯಾಪ್ತೋಪಾಸನದಿಂದ ಮುಹೂರ್ತಮಾತ್ರದಷ್ಟಿ ಅಜ್ಞಾನ
 ವಂ ಪರಿಹರಿಸುವರು ||೧೨|| ಯಸ್ಯ-ಯಾವ ಪುರುಷನಿಗೆ, ತ್ರಿಧಾತುಕೇ-ವಾತಪಿತ್ತಕ್ಲೇಷ್ಣಗಳೆಂದಮೂರು ಪ್ರಕೃತಿಗಳುಳ್ಳ, ಕು

ರಾದ ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನವು ನಮಗೆ ದೊರೆಯಿತೋ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನ್ಮವೇ ನಫಲವಾದದ್ದು ||೯|| ಸ್ಥಾನ
 ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ತಪಸ್ಸಿಗಳೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪ್ರತಿವೇ ಮೊದಲಾದ ಶಿಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತಾ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ
 ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ನಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನವು, ಸ್ಪರ್ಶನವು, ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಪಾದಾರ್ಚ ವಂದನವು, ಇವೆಲ್ಲವೂ
 ದೊರೆಯುವಿಕೆಯು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ ||೧೦|| ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜಲರೂಪಗಳಾದ ತೀರ್ಥಗಳು, ಮೃಣ್ಮಯಶಿಲಾ
 ಮಯಂಗಳಾದ ದೇವತೆಗಳೂ ಬಹು ಕಾಲ ಸೇವೆಯಿಂದ ಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸುವವು. ತಮ್ಮಂತೆಯೇ ಸಾಧುಗಳು
 ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಆ ಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸುವರು ||೧೧|| ಅಗ್ನಿಯೂ ಸೂರ್ಯನೂ ಚಂದ್ರನೂ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ
 ಭೂಮಿಯೂ ಜಲವೂ ಆಕಾಶವೂ ವಾಯುವೂ ದಿಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸೂ, ಭೇದಬುದ್ಧಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಾದ
 ಕಾರಣದಿಂದ ಬಹುಕಾಲೋಪಾಸನೆಯಿಂದ ಅಜ್ಞಾನವಂ ಪರಿಹರಿಸುವವು. ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದವರೇ ಮುಹೂರ್ತಸೇವೆ
 ಯಿಂದ ಪಾಪವನಪಹರಿಸಿ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವಂ ಕುಸುವರು ||೧೨|| ಯಾವನಿಗೆ ವಾತಪಿತ್ತಕ್ಲೇಷ್ಣಮಯವಾದ ಶರೀರ

ಇಜ್ಯಧೀಃ | ಯತ್ತೀರ್ಥಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಜಲನಕರ್ಹಿ ಚ ಜ್ಞಾನವ್ಯಭಿಜ್ಞಾನಮನವಗೋಖರಃ || ೧೩ || ಶ್ರೀಶುಕ್ಲಃ |
ನಿಶಮ್ಯತೃಂಭಗವತಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಕುಂಠಮೆಧಸಃ | ವಚೋದಾರನ್ವಯಂವಿಪ್ರಾಸ್ತುಪ್ತ್ಯೋಮಾಸಃ ಭ್ರ
ಮದ್ಧಿಯಾಃ || ೧೪ || ಚಿರಂವಿಮೃತ್ಯಮಾನಯಾಕುಶ್ಯರಸೈಶಿತವ್ಯತಾಮ್ | || ಜನಸಂಗ | || ಜನತಾಚ್ಯುತಾಸ್ತು
ಯಾತಸ್ತಂಜಗದ್ಗುರುಮ್ || ೧೫ || ಮುನಯಃ || ಯನ್ಮಾಯಯಾತತ್ತ್ವವಿದುತ್ತಮಾವಯಂವಿಮೋಹಿ
ತಾವಿಶ್ಯಸೃಜಾಮಧೀಶ್ವರಾಃ | ಯನೀಶಿತವ್ಯಾಯತಿಗೂಢಕುಹಯಾಲಹೋವಿಚಿತ್ರಂಭಗವದ್ವಿಚೇಷ್ಟಿತ
ಮ್ || ೧೬ || ಅನೀಹವಿತದ್ವಹುಭೈಕಚತ್ವನಾಸ್ಯಜತ್ಯವತ್ಯತ್ತಿನತತ್ರಬದ್ಧತೆ | ಭಾಮೈರ್ಹಿ ಭೂಮಿರ್ಬ

ಣವೇ-ಹೇವನಿನುವ ದೇಹವಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮಬುದ್ಧಿ-ತಾನೆಂಬಜ್ಞಾನವೂ, ಕಳತ್ರಾದಿಷು-ಹೆಂಡತಿ ಮೊದಲಾದವರಲ್ಲಿ, ಸ್ವಧೀಃ-ತನ್ನ
ವರೆಂಬ ಜ್ಞಾನವೂ, ಫಾವೇ-ಭೂಮಿ ವಿಕಾರವಾದ ಮಣ್ಣು ಮರಕಲ್ಲುಮೊದಲಾದ ಗೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ, ಇಜ್ಯಧೀಃ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ
ದೇವರೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯೂ, ಜಲೇ-ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ತೀರ್ಥಬುದ್ಧಿಶ್ಚ-ಶುದ್ಧಿಕರವೆಂಬ ಜ್ಞಾನವೂ, ಯತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದಂಟಾಗಿ
ಯೋ, ಅಭಿಜ್ಞೇಷು-ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವಂ ಬಲ್ಲವರಾದ, ಜನೇಷು-ಪುರುಷರಲ್ಲಿ, ಕರ್ಮಜಿ-ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ತೀರ್ಥಬುದ್ಧಿಃ-
ಶುದ್ಧಿಕರವೆಂಬಜ್ಞಾನವು, ಯತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ನ-ಇಲ್ಲಿವೇ, ಸವ-ಅ ಪುರುಷನೇ, ಗೋಖರಃ-ಅಕಳಿಸಿರುವ ಕತ್ತೆಯಾ
ಗಿರುವನು, ಅಥವಾ ಅಕಳಿಗಬಲ್ಲನ್ನು ಹೊತ್ತುತರುವ ಕತ್ತೆಯಂತೆ ನಿಜನಾಗಿರುವನು || ೧೩ || ಇತ್ಯಂ-ಹೀಗೆ, ಅಕುಂಠಮೇಧ
ನಃ-ಜಾಗರೂಕವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ-ಳ್ಳ, ಭಗವತಃ-ಸರ್ವಜ್ಞವಾದ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಸಾರಾಯಣನ, ದುರನ್ವಯಂ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ,
ಅನ್ವಯಿಸುವುದಕ್ಕ ಕಷ್ಟವಾದ ವಚಃ-ಮತನ್ನು, ನಿಮ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಭ್ರಮದ್ಧಿಯಃ-ಅನವಸ್ಥಿತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ವಿಪ್ರಾಃ-
ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳು, ತೋಷ್ಣೇಂ-ಮೌನವಾಗಿ, ಅನ-ಇದ್ದರು || ೧೪ || ಮುನಯಃ-ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ, ಹರ್ಷಿಗಳು, ಚಿರಂ-ಬಹ
ಳಪೊತ್ತು, ವಿಮೃತ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನಮಾತಿಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು, ಈಶ್ವರಸ್ಯ-ಸರ್ವಸಿಯಾಮಕನಾದ ನಾರಾಯ
ಣಂ-ಗುಂಟಾಗಿರುವ, ಈಶಿತವ್ಯತಾಂ-ನಿಯಾಮ್ಯಭಾವವನ್ನು, ಜನಸಂಗ್ರಹತಃ-ಸಂಸಾರಿಗಳಾದ ಜನಗಳನ್ನು ಕರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿನಿ
ಯಮಿಸಿ, ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ್ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗವೇ ಎಂದು, ತಿಳಿದು, ಸ್ವಯಂತಃ-ಆತ್ಮಯಾದಿಂದ ನಗುತಿರುವರಾ
ಗಿ, ಜಗದ್ಗುರುಂ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಆಚಾರ್ಯನಾದ, ತಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತು, ಇತಿ-ಮುಂದೆವೇಳುವಮತನ್ನು, ಉಚುಃ-ನುಡಿ
ವರು || ೧೫ || ವಯಂ ನಾವು, ಯನ್ಮಾಯಯಾ-ಯಾವವಿಷ್ಣುವಿನ ಮೋಹಕಕಕ್ಷಿಯಿಂದ, ತತ್ತ್ವವಿದುತ್ತಮಾಃ-ಯಥಾರ್ಥಮುಂಜ್ಞವ
ರಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧರೆನುತಲೂ, ವಿಶ್ವಸೃಜಾಂ-ಲೋಕವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ, ಅಧೀಶ್ವರಾಃ-ಬಡೆಯರಾದವರೂಕೂಡ, ವಿಮೋ
ಹತಾಃ-ಮರಹುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರ ವೆವೋ ಯತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಈಹಯಾ-ನರಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ. ಗೂಢಃ-ಅಡಗಿರುವವನಾ
ದ ಕೃಷ್ಣನು, ಈಶಿತವ್ಯಾಯತಿ-ನಿಯಾಮ್ಯನಂತೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವನೋ, ಭಗವದ್ವಿಚೇಷ್ಟಿತಂ-ಅಂಥಾ ಭಗವಂತನಲೀಲೆಯು,
ವಿಚಿತ್ರಂ-ತರ್ಕನಲಿಕೈವಾದ್ವೈ, ಅಹೋ ಆಶ್ಚರ್ಯವು || ೧೬ || ಏಕಃ-ಅದ್ವಿತೀಯನಾದ ಆತ್ಮನು, ಅನೀಹಃ-ಇಚ್ಛೆಕಲ್ಲದವನಾ

ದಲ್ಲಿ ಅಹಂಬುದ್ಧಿಯು, ಕಳತ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನವರೆಂಬಬುದ್ಧಿಯು, ವಿಕಾರಗಳಾದ ಶೀಲಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯತಾಬು
ದ್ಧಿಯು, ಜಲಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಬುದ್ಧಿಯು, ಉಂಟಾಗಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ್ಯೂ ಪೂಜ್ಯತಾಬುದ್ಧಿಯೂ ಭ
ಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲವೋ ಅಪುರುಷನು ಗೋರೂಪವುಳ್ಳ ಗಾರ್ದಭವು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು || ೧೩ || ಈಪ್ರಕಾರ
ವಾಗಿ ಲೋಕವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನುರೂಪವಲ್ಲದ ವಚನವಂಕೇಳಿ ಸ್ತಬ್ಧಚಿತ್ತರ
ಗಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು || ೧೪ || ಅನುತರದಲ್ಲಿ ಅಯುಷಿಗಳು ಬಹುಕಾಲ ವಾಲೋಚಿಸಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಯುಕ್ತರಾಗಿ
ಎತ್ತಿಕುಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನಿನ್ನ ಯಾಕಪಟ ಮಾನುಷವೇವಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಈವಾಕ್ಯು ಲೋಕ
ಸುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ಹೊರತು ಪರಮಾರ್ಥವಲ್ಲವೆಂದುಜಗದ್ಗುರುವಾದಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಕುರಿತುನುಡಿದರು || ೧೫ ||
ಪುನಶ್ಚ ನುಡಿದರೆಂತೆನು-ತತ್ತ್ವವಂತಿಳಿದವರೊಳಗೆ ಉತ್ತಮರಾದನಾವು ಪ್ರಜೇಶ್ವರಿಗೂ ಅಧಿಪತಿಗಳಾದಾಗ್ಯೂ
ಯಾವ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗುತ್ತಲಿರುವೆವೋ ಅಂತಾ ನೀನು ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸ್ವಸ್ವರೂಪವಂ ಮರೆ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಪಟಮಾನುವನಾಗಿ ಜಗದ್ರಕ್ಷಣಂ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವಿ, ಭಗವಂತನಾದ ನಿನ್ನಲೀಲೆಯು ಆಶ್ಚ
ರ್ಯಕರವಾದದ್ದು || ೧೬ || ಎಂದು ಭೂಮಿಯು ಘಟಕರಾನಾದ್ಯನೇಕರೂಪಗಳಿಂದ ಅನೇಕನುಮಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ

ಹುಸಾ ಮರೂಪಿಣೀ ಆಹೋನಿಭೂಮ್ನ ಕ್ಷುರಿತಂ ವಿದಂಬನಂ ||೧೩|| ಅಥಾ ಪಿ ಕಾಲೇ ಸ್ವರ್ಗಾಭಿಗಮಂತು ಯದಿ
ಭರ್ಷೀ ಸತ್ತ್ವಂ ಖಲನಿಗ್ರಹಾಯ | ಸ್ವಲೋಲಯಾವೇದಪಥುನಾ ತನಂ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾತ್ಮಾಪುಂ. ವೇಷ
ಲೋಭವಾ ||೧೪|| ಬ್ರಹ್ಮತೇಹ್ಯದಯಂ ಶುಕ್ಲಂ ತದಸಸ್ಪೃಶ್ಯಾ ಯಸ್ಯ ಯದ್ವೈ | ಯತೋ ಪಲಂ
ಬ್ಧಂ ಸದ್ವೈಕ್ಯಮವ್ಯಕ್ತಂ ಚ ತತಃ ಸಂವತ್ ||೧೫|| ತಸ್ಯಾತ್ಮೈಕ್ಯಕ ಲಂಬ್ರಹ್ಮಕ ಶಸ್ತ್ರಗ್ರಾಹನಸ್ತು
ವಾತ್ಮನಃ | ಗುಣುಪಯಾನಿಸದ್ಭಾವತದ್ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಗ್ರಾಣೀ ಭವಾ ||೧೬|| ಅದ್ಯನೋ ಜನ್ಮಸಾಧುಃ

ಹರೂ, ಅತ್ತನಾ-ತನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ, ಬಹುಧಾ-ಹಲವು ಬಗೆಯಾದ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ಏಕಾ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಸ್ವ
ಜತಿ-ಪುಟ್ಟಿ ಸುತ್ತಿದಾನೆ ಅವತಿ-ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದಾನೆ, ಅತ್ತಿ-ಭಕ್ತಿಸುತ್ತಲಿದಾನೆ, ತತ್ರ-ಗುಣಮಯವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ, ನಬ
ಧ್ಯತೇ-ತಾನು ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ ಹೇಗೆಂದರೆ, ಭೂಮಿ-ಭೂದೇವಿಯು, ಭೌಮೈ-ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿ ಪುಟ್ಟಿ ರಂಗದ ಒಳ
ನಾಮರೂಪಿಣೀ-ಹಲವು ಹೆಸರುಗಳೂ ಆಕಾರಗಳೂ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ದೇವ್ಯವೇ ಯಾಗಯೇ, ವಿಭೂಮ್ನ-ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಸನಗ,
ಚರಿತಂ-ಜನ್ಮಾದಿಚರಿತ್ರವು, ವಿದಂಬನಂ-ಅನುಕರಣಮಾತ್ರವಾಗಿರುವುದು ||೧೩|| ಅಥಾ ಪಿ-ಹಾಗಾದರೂ, ವಲ್ಗಾಶ್ರಮಾತ್ಮಾ-
ವರ್ಣಾರ್ಥವೂ ಆಶ್ರಮಾರ್ಥವೂ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿವೆ, ವರಾಪುರುಷ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ, ಭವಾ-ನೀನು, ಕಾಲ ಭಕ್ತಿಕ
ಗ್ಲಾನಿಯುಂಟಾದನವಯದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಅಧರ್ಮ ಪುಟ್ಟಿದ ಪೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ವಜನಾಭಿಗಮಂತು-ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು
ಸಲೋನುಗವೂ, ಖಲನಿಗ್ರಹಾಯ-ದುಷ್ಕರನ್ನು ಶೀಘ್ರವೇ ನಗವೂ, ಸತ್ಪಂ-ಶುದ್ಧ ಸತ್ಪ್ರಧಾನವಾದ ರೂಪವನ್ನೂ ಸ್ವ
ಲೀಲಯಾ-ತನ್ನ ಆಚಾರದಿಂದ, ಸನಾತನಂ ವೇದಪಥಂ ಚ-ಕಾಶ್ವತವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ, ಬಿಭರ್ಷಿ-ಇಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ ||೧೪||
ಯತ್ರ-ಯಾವುದಾದಲ್ಲಿ, ತದಸಸ್ಪೃಶ್ಯಾಯ ಸಂಯತ್ಯ-ದಾಸ್ಯನಾದಿಯೋಗದಿಂದಲೂ ವಂತ್ರಜವಾದ್ಯಧ್ಯಯನದಿಂದಲೂ, ಇಂ
ದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹವ್ರತಾಚರಣಗಳಿಂದಲೂ, ವ್ಯಕ್ತಂ-ಕಾರ್ಯವೂ, ಅವ್ಯಕ್ತಂ-ಕಾರಣವೂ, ಹತವರಂ-ಅಮೃತರೂ ಅ-ಆತಮ
ವ, ಸಚ್ಚ-ಸತ್ತಾಮಾತ್ರವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವೂ, ಉಪಲಬ್ಧಂ-ಮಹಾವಾಕ್ಯೋಪದೇಶದಿಂದ ಕಾಬಾಧಪರೋಕ್ಷವಿಷಯವಾಗುವ
ಬೋ, ಶುಕ್ಲಂ-ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ, ತ-ಬ್ರಹ್ಮ-ಆವೇದವು, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಹೃದಯಂ-ಅಂತರಂಗವಾಗಿರುವುದು ||೧೫|| ಬ್ರಹ್ಮ-ವೇ
ದಸ್ವರೂಪನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ, ತಸ್ಯಾತ್ಮೈ-ನೀನು ವೇದವೇ ಹೃದಯವಾಗಿರುವಿಕೆ ಯತ್ತಣಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಕುಲಂ-ವೇದಕೃಪ್ರಪರ
ಕವಾಗಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಯನ್ನು, ಕಾಸ್ತ್ರಯೋಗೇ-ವೇದವೇ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಉಳ್ಳ, ಆತ್ಮನಃ-ಆತ್ಮವನ್ನು ನಾದ, ತವನಿ
ನಿ, ಸದ್ಭಾವ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣತಕ್ಕ ಸ್ಥಲವೆಂದು, ಸಭಾಜಯನಿ-ಜನ್ಮಾಗಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವಿ, ತ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ
ದ, ಭವಾ-ನೀನು, ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಯಾಗ್ರಾಣೀ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮಹಿಮೆಯೊಳಿಂ ಬಿಟ್ಟವರಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯನಾಗಿರುವಿ ||೧೬|| ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ

ರುವಳೋ ಆಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅದ್ವಿತೀಯನಾದ ನೀನು ಸ್ವರೂಪಮಾತ್ರದಿಂದ ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಜಗತ್ತಂ ಸ್ಥ
ಪ್ಪಿಸಿ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಲಯವನಯ್ಯಿದರೂ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಗುಲದವನಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಕಾ
ರಣದಿಂದಲೂ ನಿನ್ನು ಚರಿತ್ರವು ಲೋಕವಿಡಂಬನಾರ್ಥವೇ ಹೊರತು ದಿಟವಲ್ಲವು ||೧೩|| ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ಸ್ವ
ರೂಪನಾದ ಪರಮಪುರುಷನಾದ ನೀನು ಕಾಲವಿಶೇಷದಲ್ಲಿ ಸ್ವಜನರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ದುಷ್ಕರನಿಗ್ರಹಾರ್ಥ
ವಾಗಿಯೂ ಶುದ್ಧ ಸತ್ತ್ವ ಸ್ವರೂಪವಂ ಧರಿಸಿ ಸದಾಚಾರದಿಂದ ವೇದಮಾರ್ಗವಂ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತೀಯೆ ||೧೪|| ಪರಮ
ಶುದ್ಧವಾದ ವೇದವೇ ನಿನ್ನ ಅಂತರ ಗರೂಪವು, ಇವು ಯಾವವೇದದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪವಾದ ಪ್ರಸುಚವು ಕಾ
ರಣರೂಪವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಅವೇರಸಕ್ಕೂ ಅನ್ಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವೂ, ತವನಿಸಿದಲೂ ವೇದಪಾಠದಿಂದಲೂ ಮ
ನೋನಿಗ್ರಹದಿಂದಲೂ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವುದೋ, ಅಂತಾವೇದವೇ ನಿನ್ನ ಹೃದಯವು ||೧೫|| ಆದಕಾರಣದಿಂದ ವೇದಸ
ವರ್ತಕವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲವೇ ವೇದಪ್ರಮಾಣಕನಾದ ನೀನಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪೂಜಾಸ್ಥಾನವಾದ್ದರಿಂದ ನೀನೂ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲವಂ ಪೂಜಿಸುವಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯರೊಳಗೆ ನೀನೇ ಅಗ್ರೇಸರನಾದವನು ||೧೬|| ಈಗ ನವಮಿಜನ್ಮ
ವೂ ತವಸ್ಸೂಸಹ ಸುಖವಾಯಿತು. ನೇತ್ರಂಗಳು ಸುಖಂಗಳಾದವು. ನೀನು ಸಮಸ್ತ ಶ್ರೇಯಸ್ಕುಗಳಿಗೂ ನಿಧಿ

ದ ಕ ಮ ನ್ಕುಂ ಭೇಷ ತು ರಣೀ ತಿ ಶ ಮೋ ಧ್ಯಾಯಃ

ವಿದ್ಯಾಯಾಶ್ಚ ಪನೋದ್ಯುತಃ | ತ್ವಯಾಸಂಗಮ್ಯಸದ್ಗತ್ಯಾಯತ್ತ್ವಂನಿಶ್ಚಯಸಾಂಪದಃ ||೧||ನಮಃ
 ಸ್ತುತೈಃ ಭಗವತೈಃ ಕೃಷ್ಣಾಯಾಕುಂಠಸಿದ್ಧಿಃ | ಸ್ವಯೇಗಮಾಯಾಚ್ಛನ್ನಮಹಿಮೈವರಮಾತ್ಮನಃ ||
 ನಯಂವಿದುತ್ಯಮೀಭೂವಾಪಿಕಾರಾಮಾಶ್ಚ ವೈಷ್ಣಯಃ | ಮಾಯಾಯಪನಿಕಾಶ್ಚನ್ನಮಾತ್ಮಾನಂಕಾ
 ಲಮೀಶ್ವರವಾ ||೨|| ಯಥಾಕರೋನೇವುರುವೇತ್ಯಾನಂಗುಣತತ್ತ್ವದೃಕ್ | ನಾಮಮಾತ್ರೇಂದ್ರಿಯಾ
 ಭಾತಂಸವೇದರಹಿತಂಪರಮಂ ||೩||ವಿಮುತ್ತ್ವಾಯಂಜನೋಬ್ರಹ್ಮನ್ನಾಮಮಾತ್ರೇಂದ್ರಿಯಾಹಯಾ | ಮಾ
 ಯಾಯಾಭಿಮುಚ್ಚಿತ್ತೋನವೇದಸ್ಯುತ್ಯುಪಪ್ಲವಾತ್ ||೪|| ತಸ್ಯಾನ್ಯತೇವದೃಶಿಮಾಂಘ್ರಮುಘಾಘ

ದ, ತ್ವಂ-ನೀನು ನಿಶ್ಚೇಯಸಾಂ-ಮೋಕ್ಷಂಗಳಿಗೆ, ಪರಃ-ಅವಧಿಯಾಗಿರುವೆಯೋ, ಸದ್ಗತ್ಯಾ ಸತ್ಪುರುಷನಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕನಾಗಿ
 ರುವ, ತ್ವಯಾ-ತ ನಿಕೊಡನೆ, ಸಂಗಮ್ಯ-ನೇರಿ ಅಪ್ಯ-ಈಗ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ಜನ್ಮಸಾಧಲ್ಯಂ-ಮುಟ್ಟಿದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವತ್ಯವೂ, ವಿದ್ಯಾ
 ಯಾಃ-ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ, ತವನಃ-ಕರ್ಮ ಮೊದಲಾದಯೋಗಕ್ಕೂ, ದೃಶಃ-ದ್ರಷ್ಟಾನುಸಂಧಾನಕ್ಕೂ ಸಾರ್ವತ್ಯಮುಂಟು ಯಿತು ||೧||
 ಅಕುಂಠವೇ-ಧನ-ಮಂದವಾಗದ ಪ್ರತಿಭಮುಚ್ಚಂಧಾ, ಸ್ವಯೇಗಮಾಯಾ-ತನ್ನಯುಕ್ತಿಯಾದ ಪಡಕಕೇಶಿಯಿಂದ, ಭಗ್ನ
 ಮಹಿಮೈ-ಮುಚ್ಚಿಲ್ಪಟ್ಟಮಹತ್ವವುಚ್ಚಂಧಾ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದಂಧಾ, ಭಗವತ್-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದಂಧಾ, ತಸ್ಯ
 ಕೃಷ್ಣಾಯ, ಆ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ, ರಮಃ-ದಿಕ್ಕಾನುಸಂಧಾನರೂಪವಾದ ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ ||೨|| ಅವಿಮುಚ್ಚಾಕಾಶಃ-ಕಾರಾಯ
 ರೂ, ವಿಕಾರಾಮಾ-ಬಂದೇ ಸ್ಥಲಪಲ್ಲಿ ವಿಹಾರವುಚ್ಚಂಧಾ, ವೈಷ್ಣಯಶ್ಚ-ಯಾವರೂಕೂಡ, ಮಾಯಾಯಪನಿಕಾಶ್ಚಾನಂ-ಮೋ
 ಹಕಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ತೆರಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊದ್ದಿನಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಗೋಚರವಾಗದೇಇರುವ, ಕಾಲಂ-ಜನ್ಮಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತಕಾರ
 ಣವಾದ, ಈಶ್ವರಂ-ನಿಯಾಮಕನಾದ, ಉತ್ಪಾಸಂ-ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಯಂ-ಯಾವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ನಮಿಂದಂತಿ-ತಿಳಿಯಲೋ||
 ಕರೋನೇ-ಸ್ವನ್ನವನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ, ಪ್ರರುಷಃ-ಮನುಷ್ಯನು, ಗುಣತತ್ತ್ವದೃಕ್-ಸ್ವಪ್ನದ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾ
 ದ್ದರಿಂದ, ನಾಮಮಾತ್ರೇಂದ್ರಿಯಾಭಾತಂ-ಹೆಸರಿಗೆಮಾತ್ರವೇ ಸತ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದತೋರುತ್ತಿರುವ, ಉತ್ಪಾಸಂ-
 ಅನೇಕವಿಧರೂಪವುಳ್ಳ ತನ್ನನ್ನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ವೇದ-ತಿಳಿಯುವನೋ, ರೂತಂ-ಅಂಥಾಬ ಧ್ಯಾಭಾಸರೂಪವು ಇಲ್ಲದಂಧಾ,
 ಪರಂ-ಇತರನಾದಾತ್ಮನನ್ನು, ನವೇದ-ಅರಿಯಲೋ ||೩|| ಬ್ರಹ್ಮ-ಪರಮೇಶ್ವರನೇ, ಅಯಂಜನಃ-ಈ ಪಾಮರಲೋಕವು, ನಾ
 ಮಮಾತ್ರೇಂದ್ರಿಯೇಹಯಾ-ನಾಮಮಾತ್ರ-ಹಸಿನಂತೆಹೆಸರಿಗೆಮಾತ್ರ ತೋರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ, ಇಂದ್ರಿಯೇಹಯಾ-ಇಂದ್ರಿಯಂ
 ಗಳಿಂದಾಗುವ ಪ್ರವರ್ತನರೂಪವಾದ, ಮಾಯಯಾ-ಮೋಹಕಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ವಿಮುಚ್ಚಿತ್ತೈ-ಭ್ರಾನ್ತವ್ಯವೆನಾಗಿ, ವಿಮಂ-ಹೀ
 ಗೆ, ಸ್ತುತೈಃ ಪವಾತ್-ಸ್ವರೂಪಾನುಭವದ ಸೆನಪುನಾಕವಾಗಿರುವುದೆಂದ, ತ್ವಾ-ನಿನ್ನನ್ನು, ನವೇದ-ಅರಿಯೆನು ||೪|| ತಸ್ಯ

ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಜ್ಜನರಿಗೆಗತಿಯಾದ ನಿನ್ನಸಂಗವಂ ಪಡೆದು ಧನ್ಯರಾದವು ||೧|| ಅವ್ಯಾಹತಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ
 ವನಾಗಿ ಸ್ವಕೀಯವಾದ ಯೋಗಮಾಯೆಯಿಂದ ಮರೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಜ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವ ಪರಮಾ
 ತ್ಮನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಗೋಸುಗ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೨|| ಈ ಯರಸುಗಳು ಒಂದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ
 ನಿನ್ನ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಾವರಾದಿರು. ಮಾಯೆಯೆಂಬ ತೆರೆಯಿಂದ ತಿರೋಹಿತನಾಗಿ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾ
 ದ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಕಾರಣನಾದ ಸರ್ವನಿಯಾಮಕನಾದ ನಿನ್ನನ್ನರಿಯಲು ||೩|| ಮತ್ತು ಸ್ವಪ್ನಗಳನನು ಭವಿಸು
 ವೆ ಪುರುಷನು ಸ್ವಪ್ನದೊಳು ತೋರುವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಯಥಾರ್ಥವೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ರೂಪವಾದವನನ್ನಾಗಿ ತ್ವಂ ತಿಳಿಯುವನೋ, ಅನ್ಯತಾ
 ದ ಸ್ವಕೀಯವಾದ ದೇವತಾದಿ ರೂಪವು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ನಿನ್ನನರಿಯ
 ಲು ||೪|| ಎಲೈ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ, ಈ ಮೇರೆ ಈ ಜನ್ಮವು ಸ್ವಪ್ನವಸ್ತುಗಳಂತೆ ತೋರುವಿಕೆ
 ಮಾತ್ರವುಳ್ಳ ವಿಧ್ಯಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರವರ್ತನವೆಂಬ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಭ್ರಾಂತಿಯೆನೆಯದ ಬಿತ್ತ
 ವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ವಿವೇಕವಿಲ್ಲದೆ ವಿಧ್ಯಾನಾಮ ರೂಪಗಳಿಂದ ರಹಿತನಾದ ನಿನ್ನಂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ||೫|| ಪಾಪ-ಮೂ

ಮುಷ್ಠೀವಾಃ ಸ್ವದಂಪೃದಿಕ್ವತುಸುನಿಪಕ್ವಯೋಗೈಃ | ಉತ್ಸಿಕ್ತಫಕ್ತೃಪಹೃತಾಶಯಜೀವಕೋಶಃ
 ಆಪ್ರಾಪ್ತವದ್ಗತಿಮತೋನುಗೃಹಾಣಭಕ್ತಾಃ || ೬೬ || ಇತ್ಯನುಜ್ಞಾಪ್ಯಮಾತಾರ್ಥಂಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಯಂಧಿ
 ಸ್ಥಿರಮ್ | ರಾಜಂಸ್ತಸ್ಯಾಶ್ರಮಾಣಗಂತುಂಮುನಯೋದಧಿರಮನಃ || ೬೭ || ತದ್ವಿಕ್ಷೇಪ್ಯತಾನುಪ್ರಜ್ಯ
 ವಸುಸಂಪೋಮದಾಯಕಾಃ | ಪ್ರಣಮ್ಯಚೋವನಂಗೈಶ್ಚಬಭಾವದೇವಸುಯಂತ್ರತಃ || ೬೮ || ವಸುಧವಃ
 ನಪೋವಸ್ಪರ್ಶವೇಭೃಯಮಯಶೋತ್ರಮಾರ್ಹಧ | ಕರ್ಮಣಾಕರ್ಮನಿರ್ಹಾರೋಯಧಾನಾನ್ಯಾನ್ಮಸ್ತದ
 ಜ್ಯೇತಮ್ || ೬೯ || ನಾರದ | ನಾತಿಚಿತ್ರಮಿದುವಿಪ್ರಾಽವಸುಧನೋಬುಭುತ್ಸಯಾ | ಕೃಷ್ಣಂಮತ್ಪಾಭಃ
 ಕಂಯುನ್ಮಾಪ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಶ್ರಯತತ್ಯನಃ || ೭೦ || ಸನ್ನಿ ಕರ್ಮೋತ್ರಮತ್ಯಾ ನಾಮನಾದರಣಕಾರಣಮ್ | ಗಾಂ

ತೇ-ಅಂಧವನಾದ ನಿನ್ನ, ಅಘೌಷಮರ್ಷತೀರ್ಥಾಸ್ವದಂ-ಕಾಪರಾಶಿಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಗಂಗಾತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತವಾದಂ
 ಧಾ, ನುಸುಪಕ್ವಯೋಗೈಃ-ನಿವೃತ್ತತಪಸ್ಕರಾದವರಿಂದ, ಹೃದಿ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಕೃತಂ-ಧ್ಯಾನಧಾರಣಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಧಾ
 ಅಪ್ರಾ-ಚರವನು, ದಮೃಶಿಮ-ಕಂಡೆವು. ಉತ್ಸಿಕ್ತಫಕ್ತೃಪಹೃತಾಶಯಜೀವಕೋಶಃ-ಅತಿಶಯವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಅವಹ
 ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಶಂಕಾರವೆಂಬ ಅವರಣಾಕ್ಷಾನವುಳ್ಳವರ, ಭವದ್ಗತಿ-ನಿನ್ನ ಪದವನ್ನು, ಆಪುಃ-ಸೇವಿದರು, ಅತಃ-ಅದರದೇನಿಂದ,
 ಭಕ್ತಾಃ-ಸೇವಕರಾದವರನ್ನು, ಅನುಗೃಹಾಣ-ಅನುಗ್ರಹಿಸು || ೬೬ || ರಾಜ-ವರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನೇ | ತೇಮುನಯಃ-ಆ ಮುಷ
 ಷಿಗಳು ಇತಿ-ಸೇವೆಗಳಿ, ದಾಸಾರ್ಥಂ-ಕೃಪ್ಪನನ್ನೂ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂ-ಅಂಧಭೂಪತಿಯನ್ನೂ, ಯಂಧಿ ಸ್ಥಿರ-ಧರ್ಮರಾ
 ಯನನ್ನೂ, ಅನುಜ್ಞಾಪ್ಯ-ಸಮೃತ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ಸ್ವಾಶ್ರಮಾಣ-ತಮ್ಮತಪೋವನಂಗಕಂ ಕುರಿತು, ಗಂತುಂ-ಪೋಗುವುದಕ್ಕೆ, ಮು
 ನಃ-ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು, ದಧಿರೇ-ಭರಿಸಿದರು || ೬೭ || ಮಹಾದೇವಾಃ-ಅತಿಶಯಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ, ವಸುದೇವಃ-ಕೃಷ್ಣನತಂದೆಯು, ತಲೆ-
 ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನೂ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ತಾಃ-ಆ ಯುಷಿಗಳನ್ನು, ಅನುಪ್ರಜ್ಯ-ಅನುಸರಿಸಿಹೋಗಿ, ಪ್ರಣಮ್ಯ-ಚ-
 ಸಮಸ್ತಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಿ, ಉಪಸಂಗೃಹ್ಯ-ಕಾಲಹಿಡಿಕೊಂಡು, ಸುಯಂತ್ರೀಕಃ-ಕರ್ಮಬದ್ಧನಾಗಿ, ಇದಂ-ಈ ಮುಂದೆಹೇಳು
 ವವಚನವನ್ನು, ಬಭಾವೇ-ಮಡಿದನು || ೬೮ || ಸರ್ವದೇವೇಭ್ಯಃ-ಸಕಲದೇವತೆಗಳೂ ಉಳ್ಳ, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಸಮಃ-ಸಮಸ್ಕಾರವು.
 ಯುಷವಾಃ-ಮಹರ್ಷಿಗಳಿರಾ | ಶೋತಂ-ನನ್ನ ಬಿನ್ನಪವಂಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ, ಅರ್ಪ-ತಕ್ಕ ಪರಾಗಿರುವಿರಿ, ಕರ್ಮಣಾ-ಪುಣ್ಯಕ
 ರ್ಮದಿಂದ, ಕರ್ಮನಿರ್ಹಾರಃ-ಕಾಪಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಪನಿಹಾರವು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಸ್ಯಾತ್-ಅದೀತೋ, ತಲೆ-ಅದು, ನಃ-ನಮಗೆ, ಉಚ್ಯ
 ತಾಂ-ನಿಮ್ಮಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡಲಿ || ೬೯ || ಎನುತಲೂ-ನಾರದಂಜೀಳಿದ ನೆಂತೆನಿ,--ವಿಪ್ರಾಃ-ವ್ರಾಹ್ಮಣರಿರಾ! ಯತೇ-ಜಾಪಕಾರಣ

ಹಮ ಪರಿಹರಿಸುವ ಗಂಗಾ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಅಶ್ರಯವಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿ
 ಧ್ಯಾನಾಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ನಿನ್ನ ಪಾದ ಪದ್ಮವಂ ಬಹು ಲಿಂಗಾತ್ಮಿಕತೆಯದಿಂದ ನೋಡಿದೆವು. ಅಧಿಕವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
 ದರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜೀವ ಕೋಶಗಳುಳ್ಳವರು ನಿನ್ನ ನೆಯ್ದವರು || ೬೬ || ಅಂತೆಂದುಮುನಿಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಂಸ್ತು
 ತಿಸಿ ಅಪ್ಪಣೆಯಂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂ ಧರ್ಮನಂ ಸಹ ಅಪ್ಪಣೆಯಂ ಕೇಳಿ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಂಗಳ
 ಳು ಕುರಿತು ತೆರಳುವುದಕ್ಕೆ ಯತ್ನವಂ ಮಾಡಿದರು || ೬೭ || ಆಗ ವಸುದೇವನು ತೆರಳಿ ತೆರಳಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ
 ಆ ಮುನಿಗಳಂ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಗಡ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಯುಷಿಗಳ ಪಾದಂಗಳ
 ಳಂ ಪಿಡಿದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು || ೬೮ || ಸರ್ವ ದೇವತೆಗಳೂ ಯಾರಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ದರೋ ಅಂತಾನಿಮಗೋ ಸುಗ
 ನಮಸ್ಕಾರವು. ಎಲೈ ಯುಷಿಗಳಿರಾ, ನನ್ನ ವಾಕ್ಯವಂ ಲಾಲಿಸಿ ಯಾವ ಕರ್ಮದಿಂ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿರತಿ ಯುಂಟಾ
 ಗುವುದೋ ಅದು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಪೆಳಲ್ಪಡಲಿ || ೬೯ || ಎಂದು ವಸುದೇವನು ಪ್ರಾರ್ಥನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃ
 ಷ್ಣನಂ ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮಂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತವೇನೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಯುಷಿಗಳಂ ಕುರಿತುನಾ
 ರದಮುನಿಯು ನುಡಿದವರೆಂತೆನಿ,-- ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿರಾ! ವಸುದೇವನು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವಂ ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛೆಯಿಂದ

ಗಂಗೆತಾಪಯಾನ್ಯಾಂಭಸ್ತತ್ರತೋಯಾತಿಶುದ್ಧಯಃ ||೨೦|| ಯಸ್ಯಾನುಭೂತಿಕಾಲನಲಯೋತ್ಪತ್ತ್ಯಾ
ವಿನಾಸ್ಯವೈ | ಸ್ವತೋನ್ಯಸ್ಯಾಚ್ಚಗುಣತೋನಕುತಶ್ಚಿನ್ನರಿಪ್ಯತಿ ||೨೧|| ತಂಕ್ಲೇಶಕರ್ಮಪರಿಪಾಕಗುಣ
ಪ್ರವಾಯೈರವ್ಯಾಹತಾನುಭವವಿಶಾಲ್ಯರಮಾದ್ವಿತೀಯಮ್ | ಪ್ರಾಣಾದಿಭಿಸ್ಸವಿಭವೈರುಪಗೂಢಮು
ಚೋಮನ್ಯೇತಸೂರ್ಯನಿವಮನುಹಿಮೋಪರಾಗೈಃ ||೨೨|| ಶ್ರೀಕುಕುಃ||ಅಧೋಚುರ್ಮುನಯೋರಾಜನ್ಯಾ

ಮಿಂಘ, ವನುಬೇವೆ-ಕೃಷ್ಣನತಂದೆಯು, ಕೃಷ್ಣಂ-ನಾಣಾಯನನ್ನು, ಅರ್ಭಕಂಮತ್ತಾವ-ಸಾಧಾರಣನಾದ ಹುಡುಗನಿಂದು ತಿಳಿ
ದು, ಬುಧತ್ವಯಾ-ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿಂದ, ಆತ್ಮನಿ-ತನಗೆ, ಶ್ರೇಯಃ-ಪುಣ್ಯಸಾಧನವನ್ನು, ನಃ-ನಮಗುಂಕುರಿತು, ಪೃಚ್ಛತಿ-ಕೇಳುತ್ತಿ
ದಾನೆಯೋ, ತತ್-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಇದಂ-ಹೀಗೆಕೇಳಿದ್ದು, ನಾತಿಚಿತ್ರಂ-ಬಹಳಅಚ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವು ||೨೦|| ಅತ್ರ-ಈ ವಿಷಯದ
ಲ್ಲಿ, ಮರ್ಮಾನ್ವನಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ಸನ್ನಿಹರ್ಷಃ-ಸವಿಸಾಸದಲ್ಲರೋಣವೇ, ಅನಾದರಣಕಾರಣಂ-ಅಲಕ್ಷ್ಯತೆಗೆ ನಿಮಿತ್ತವಾಗುವ
ದು, ತತ್ರಾತ್ಮನಿ-ಅಗುಣಾತಿರದಲ್ಲರವವು, ಶುದ್ಧಯೇ-ತನ್ನ ಪರಿಶುದ್ಧಗೋಸುಗ, ಗಂಗಾಂತೀರದಲ್ಲಿ-ಪ್ರವಹಿಸುವ ಗಂಗೆ
ಯಂತಿಟ್ಟು, ಅನ್ಯಾಂಭಃ-ಮೂರದಲ್ಲರವ ಬೇರೆನೀರಂಕುರಿತು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಯಾತಿ-ಹೋಗುತ್ತಿದಾನೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇನರಿ,
ಯಸ್ಯ-ಯಾವ ಕೃಷ್ಣನ, ಅನುಭೂತಿಃ-ಜ್ಞಾನವು, ಕಾಲೇನ-ಹಣ್ಣಾಗುವಕಾಲದಿಂದ ಸಾತೆಯಕಾಯಿಯಂತೆ, ಅಸ್ಯ-ಈ ಪ್ರಪಂ
ಚದ, ಲವೇ-ತ್ವತ್ತಾಪಿನಾ-ನಾಶಸ್ಥಿಮೊದಲಾದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ, ಸ್ವತಃ-ಆಗಲೇ, ನಾಶವಾಗುವಮಿಂಚಿನಂತಾ ಸ್ವಭಾವದಿಂ
ದಲೂ, ಅನ್ಯಸ್ಯಾಚ್ಚ-ಮೊಣ್ಣೆ ಬಿಟ್ಟುನಿಂದ ನಾಶವಾಗುವಫಲದಂತೆ ಯಿತರದಿಂದಲೂ, ಗುಣತಃ-ಬೇರಬಣ್ಣ ಹುಟ್ಟುವುದರಿಂದ
ಮುಂಚಿನಬಣ್ಣ ಹೋಗುವದ್ರವ್ಯದಂತೆಯು, ನಕುತಶ್ಚಿತ್ತ-ಯಾವುದರಿಂದಲೂ, ನನಿರಿದ್ಯತಿವೈ-ನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುವದಿಲ್ಲದ
ವೈ ||೨೧|| ಅಜ್ಞಃ-ಸ್ವರೂಪವನ್ನರಿಯದವನು, ಮೇಘಮೋವರಾಗೈಃ-ಮೋಡದಿಂದಲೂ ಮಂಜಿನಿಂದಲೂ ರೂಪಗ್ರಹದಿಂ
ದಲೂ, ಸೂರ್ಯಮಿವ-ಸೂರಂಕಂಡಂತೆ, ಕ್ಲೇಶ-ವಾಹೈ, ಕ್ಲೇಶ-ರಾಗಾದಿ ವಂಚಕೋಶಗಳಿಂದಾದ, ಕರ್ಮ-ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳಿಂ
ದಲೂ, ಪರಿಪಾಕ-ಅವುಗಳ ಫಲವಾದ ಸುಖದುಃಖಗಳಿಂದಲೂ, ಗುಣವ್ರನಾಹೈಃ-ಸತ್ತ್ವರಜಸ್ತಮೋಗುಣಂಗಳು ಮರಳಿದರಳಿ
ಅರಳಿ ಮಾರ್ಕಳನುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹರಿವಾಹಂಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ವವಿಭವೈಃ-ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಾದ, ಪ್ರಾಣಾದಿಭಿಶ್ಚ-ಪ್ರಾ
ಣವಾಯುಮೊದಲಾದ ತತ್ತ್ವಂಗಳಿಂದಲೂ, ಅವ್ಯಾಹತಾನುಭವಂ-ಅಖಂಡಿತವಾದ ಜ್ಞಾನಮುಖ್ಯ, ಅವಿದ್ಯತೀಯಂ-ಎರಡನವಸ್ತು ವಿ
ದ, ತವಿಶಾಲ್ಯರಂ-ಆ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉಪಗೂಢಂ-ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿರುವಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ, ಮನ್ಯೇತ-ತಿಳಿದಾ
ನು ||೨೨|| ರಾಜ್-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾವಣೇ! ಅಧ-ಆ ಬಳಿಕ, ಸರ್ವಪಾಂರಾಜ್ಞಂ-ಸಕಲರಾಜರೂ, ಕೃಷ್ಣತಾಂಸತಾಂ-ಕೇಳುತ್ತಿ

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಂ ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದದಕೆ ಕಾರಣವು ಅತ್ಯಾಕ್ಷೇಪಕರಣವು ||೨೦|| ಈ ವಿಷಯ
ದಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಾ ಸವಿಸಾಸದಲ್ಲರವುದೇ ಕಾರಣವು- ಅದಂತೆಂದರೆ-ಮನುಷ್ಯನು ಸವಿಸಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಗಂಜೀವಿಯ
ನ್ನಾದರೂ ಸಾಧಾರಣವಾದ ತೃಣದಂತೆ ಅನಾದರಣಂಗೆಯ್ದವನು, ಗಂಗಾಂತೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ಯುವನುಜನು ಆ
ಗಂಗಾಂತೀರ್ಥವಂ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಶುದ್ಧಿ ಗೋಸುಗ ಇತರ ಜಲವನ ಪೇಕ್ಷಿಸುವನ ಹಾಗೆ ಸವಿಸಾಸಸ್ಥ ಪದಾರ್ಥಂ
ಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಅದರ ವಿರುವುದಿಲ್ಲ ||೨೧|| ಯಾವ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕಾಲದಿಂದಲೂತನ್ನಿಂ
ದಲೂ ಅನ್ಯವಸ್ತುವಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಪಂಚ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಯಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಕೃತಿ ಗುಣಗಳಿಂದಲೂ ಉಪಹತಿ
ಯಿಲ್ಲವೋ ||೨೨|| ತನ್ನಿಂದಲೇ ಕಲ್ಪಿತಂಗಳಾದ ಮೇಘ ಹಿಮ ರಾಯ ಬಿಂಬಗಳಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿತನಾದಸೂರ್ಯ
ನಂತೆ ಸ್ವವಿಶಾಲ್ಯಾ ಕಲ್ಪಿತಂಗಳಿಂದ ಕ್ಲೇಶಗಳಿಂದಲೂ ತಜ್ಜನ್ಯಗಳಾದ ಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ ತತ್ಪಲಂಗಳಾದ ಸು
ಖದುಃಖಗಳಿಂದಲೂ ಸತ್ಯಾದಿ ಗುಣ ಪ್ರವಾಹಂಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಾಣಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಆಚ್ಛಾದಿತನಾಗಿರುವ ಯಾ
ವುದರಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಹತವಲ್ಲವೆ ಅನುಭವ ಸ್ವರೂಪನಾದ ದ್ವಿತೀಯ ವಸ್ತು ರಹಿತನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನಂ ಮೂಢ ಜನರು ಸಾಧಾರಣ ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವರು||೨೨|| ಎಂದು ನರದಮುನಿಯು ಶ್ರೀ
ಭಗವಂತನ ಸ್ವರೂಪವಂ ಯುಷಿಗಳಂ ಕುರಿತು ಪೇಳುತ್ತಲೂ ಆ ಯುಷಿಗಳು ವಸುವೇವನು ಕುರಿತು ಸಮಸ್ತರಾದ

ಭಾವ್ಯಾಕರಕದುಂದುಭಿಮ | ಸರೈಷಾಂಕೈಷ್ಯತಾಂರಾಜ್ಞಾಂತಭೈನಾಚೈತರಾಮಯೇ||೩೬||ಕಲ್ಪಾ
ಕರ್ತೃವಿಧಾರಮವಸಾಧುನಿರೂಪಿತು | ಯಚ್ಛ್ರದ್ಧಯಾಯಜೇದ್ವಿಪ್ನಾಂಸಸ್ಯಯಜ್ಞೈಶ್ಚರಂಸುಪ್ತು||
ಚಿತ್ತನೋಪಕರಮಾಯಂವೈಕವಿಭಿಕ್ತಾಸ್ತ್ರಚಕ್ಷುಷಾ | ದರ್ಶಿತಸ್ಸುಗಮೇಯೋಗೋಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಮು
ದಾಸಹ ||೩೭|| ಅಯಂಸ್ವಸ್ತ್ರಯನಾಪಂಥಾದ್ವಿಃತೇರ್ಗೃಹಮುಫನು | ಯಚ್ಛ್ರದ್ಧಯಾಪ್ತುಪಿಪ್ತ
ಸಕುಕ್ಲನೈಪ್ರೀತಪೂರುಷಃ||೩೮||ನಿತ್ಯವಣಾಂಯಜ್ಞಾದಾನೈರ್ಗೃಹೈರ್ದಾರಸುತ್ಯಪಣಾಮ | ಲಘು
ಲೋಕೈವಣಾಂವದಕಾಲನಿವೃಜಿದ್ವಧಃ ||೩೯|| ಗ್ರಾಮೈಶ್ಚಕೃಷಣಾಸ್ಸರೈಯಾಯುರ್ಧೀರಾಸ್ತಪೋ

ರುವ ರುಗ.ತಿರುದ್ವಿ, ತಥೈವ-ಹಾಗೆಯೇ, ಅಚೈತರಾಮಯೇಃಶೃಣ್ವತೋಽನ್ಯತೋಽ-ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮರೂ ಕೇಳುವರೂ
ಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಮುನಯಃ-ಮರ್ಷಿಗಳ, ಆಸಕವಂದಂಭಿಂ-ವನುದೇವನನ್ನು, ಅಭಾಷ್ಯ-ಸಂಭೋಧಿಸಿ, ಉಚು - ನುಡಿದರು||
ಸರ್ವಯಜ್ಞೇರ್ದರಂ-ಸಕಲದೇವಪೂಜಾರ್ಕಂಗಳಿಗೂ ನಿಯಮಕನಾದಂಥಾ, ವಿಪ್ನಾಂ-ವ್ಯಾಪಕವಸ್ತುವಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು||
ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ನೆಚ್ಚಿಕೆಯೊಡನೆ, ಮುಖ್ಯ-ಯಾಗಕರ್ತೃಗಳಿಂದ, ಯಜೇದಿತಿಯತೇ-ಅರ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬುವುದುಯಾವು
ದಂಶೋ, ಏಷಃ-ಇದು, ಕರ್ಮಣಾ-ಪುಣ್ಯಕರ್ಮದಿಂದ, ಕರ್ಮನಿರ್ಹಾರಿ-ಪಾಪಕರ್ಮವರಿಹಾರವೆಂದು, ಸಾಧು-ಜನ್ಮಾಗಿ, ನಿ
ರೂಪಿತಃ-ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ||೩೬|| ಅಯಂ-ಈ ಮಾರ್ಗವು, ಚಿತ್ತಸ್ಯ-ಮನಸ್ಸಿನ, ಉಪಶಮಿ-ಶಾಂತಿಗೆ ಹೇತುವಾಗಿರ
ವುಮ, ಸುಗಮ-ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದ್ದರಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದು.ಧರ್ಮಿ-ಅವಶ್ಯಕರವ್ಯವಾಗಿರುವು. ಆತ್ಮಮುಂದಾನ
ಹಂ-ಬತ್ತೇನಿನಂತೋಷವನ್ನು ಮಾಡುವಂಥಾ, ಯೋಗಶ್ಚ-ಮೋಕ್ಷೋಪಾಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದೆಂದು, ಕಾಸ್ತಗ್ರಹಪಾ
ಶಾಸ್ತ್ರದ್ರವ್ಯಪ್ರಿಯಿಂದ, ಕವಿಭಿಃ-ಪಂಡಿತರಿಂದ, ದರ್ಶಿತೋವೈ-ತೋರಿನಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲವೆ ||೩೭|| ಶ್ರದ್ಧಯಾ-ಅವಶ್ಯಕ ಬು
ದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ, ನಿಷ್ಕಾಮಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ, ಕುಕ್ಲೇನ-ಕುದ್ಧವಾದ, ಆಪ್ತವಿತ್ತೇನ-ಸಂವಾದಿತದ್ರವ್ಯದಿಂದ, ಪೂರಹಃ-ಈ
ಶ್ವರನು, ಇಜ್ಞೇತೇತಿಯತೇ-ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಡುವನೆಂಬುವು ದಾವುದುಂಟೋ, ಅಯಂಪಂಥಾಃ-ಈ ದಾರಿಯು, ಗೃಹಮೇಧಿನಿ-ಗೃ
ಹಸಾಧಿಶ್ರಮವುಳ್ಳ, ದ್ವಿಜಾತೇಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ಸ್ವಸ್ತ್ರಯನಾಪಂಥೇಮವನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವುದಾಗಿವೆ||೩೮|| ಯಜ್ಞಾದಾನೈಃ-
ಯಾಗಗಳಿಂದಲೂ ದಾನಗಳಿಂದಲೂ, ವಿತ್ಯವಣಾಂ-ಧನವಜ್ಞೆಯನ್ನೂ, ಗೃಹೈಃ-ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಭೋಗಗಳಿಂದ
ದಾರಸ-ಪ್ರೀತಾಂ-ಹೊಡೆರಮಕ್ಕಳಿರಬಹುದನ್ನೂ, ದೇವಕಾಲೇನ-ದೇವಕ್ಕುವವಾದ ಮರಣಕಾಲದಚಿಂತೆಯಿಂದ, ಲಘು
ಪ್ರಣಾಂ-ದೇಹವಶಯವನ್ನೂ ಲೋಕವಶಯವನ್ನೂ, ಬುಧಃ-ವಿದ್ವಾಂಸನು, ವಿಸೃಜೇತ್-ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ||೩೯|| ಸರ್ವೇರ್ಧೀರಾಃ-ಪಂ
ಡಿತಿಶ್ಲೋಕ, ಗ್ರಾಮೇ-ಊರಿನಲ್ಲಿ, ತೈಶ್ಚಕೃಷಣಾಃ-ಬಿದಲ್ಪಟ್ಟಆಶಕಗಳೆಂಬವರಾಗಿ, ತಪೋವನಂ-ತಪಸ್ಸಿಗೆಯೋಗ್ಯವಾದ ಅರಣ್ಯ

ಅರಣ್ಯಗಳೂ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರೂ ಸಹ ಕೇಳುತ್ತಿರಲು ನುಡಿದರಂತೆ ||೩೮|| ಕೇಳೈ ವಸುದೇವನೇ! ಸರ್ವ
ಯಜ್ಞೇರ್ದರನಾದ ವಿದ್ವ್ಯವಂ ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವುದು ಯಾವು ದುಂಟೋ ಅದೇ
ಕರ್ಮ ಪರಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನವಾದದ್ದು ಎಂದು ಚನ್ನಾಗಿ ತಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ||೩೯|| ಚಿತ್ತದಉಗತಾಂ
ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಮೋಕ್ಷೋಪಾಯವು ಇವೇ ಸು, ಆತ್ಮ ಸಂತೋಷವನ್ನಂಟುಮಾಡುವ ಈ ಧರ್ಮವೇ ಸುಲ
ಭೋಪಾಯವು. ||೩೬|| ಪರಿಕುರ್ದವಾದ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯನು ರೂಪವಾಗಿ ಸುವಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದುದಾದ ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧಾ
ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪರಮ ಪುರುಷನು ಪೂಜಿಸುವುದೇ ಗೃಹಸ್ಥಾ ಶ್ರೀ ಮಿತ್ರಾದ ಸತ್ಪುರುಷನಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾಸ್ಥರಮಾ
ದ ಮಾರ್ಗವು ||೩೭|| ನ್ಯಾಯಾರ್ಜಿತ ಧನದಿಂದ ಯಜ್ಞಾಂಗಳಿಂದ ದಾನಂಗಳು ಸಹ ಮಾಡಿ ಪುರುಷನು ಅನಂಶ
ರವಲ್ಲಿ ವಿತ್ತೇಷಾಮ ಬಿಡಬೇಕು, ಭೋಗಂಗಳನು ಭವಿನಿ ಅವರ ಸ್ವರೂಪವೆಂದ ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ಪತ್ನೀ ಪುತ್ರಾ
ದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸಕ್ತಿಯು ಬಿಡಬೇಕು ||೩೮|| ಅಶಾಸ್ತ್ರತಂಗಳೆಂಬನು ಸಾಂಧಾನದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿ
ಇಜ್ಞೇಯಂ ಬಿಡಬೇಕು. ಎಲೈ,ಸಮರ್ಥನಾದ ವಸುದೇವನೇ!ವಿದ್ವಾಂಸರಾದವರು ಗ್ರಾಮವಾಸ ದೊಳಗಿಜ್ಞೆಯಂ
ಬಿಟ್ಟು ವನವನೆಯ್ದುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಗೃಹಸ್ಥಾ ಶ್ರಮವುಳ್ಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ದೇವರ್ಷಿ ಪಿತೃಗಳ ಮೂರು ಋಣ

ವನಮ್||೩೯||ಯುಕ್ತೈಸ್ತಿಭಿರ್ದ್ವಿಜೋಜ್ಞಾತೋದವರ್ಷಿ ಪಿತ್ಯಣಾಂಪ್ರಭೋ | ಯಜ್ಞಾಧ್ಯಯನಪುತ್ರೈ
ಸ್ಮಾನ್ಯುಸ್ತಿರೈತ್ಯತ್ಯಜಪತೇತ ರಂ||ತ್ವಂತ್ವದ್ಯಮುಃಕೋದ್ವಾಭ್ಯಾಪ್ತೈಃಪಿಪಿತೋರ್ಮಾಃತೂಮತೇ,
ಯಜ್ಞಾಪರ್ವಣಮುನ್ಮುಚ್ಯವಿರ್ಯಣೋಶರಣೋಭವ||೪೦|| ವಸುಧವಭವನ್ನೊನಂಭಕ್ತ್ಯಾಪ
ಶಮಯಾಹವಂ | ಜಗತಾವಿಾಶ್ವರಂಪಾರ್ಚತ್ಸುರುದ್ವಾಂಪುತ್ರತ ೧೧:೩: ೧೨|| ಶ್ರೀಶಂಕರ||೬೩
ತದ್ವಚನಂಶುತ್ವಾವಸುದವೋಮಹಾಮನಾಃ | ತುನ್ಮಪೀನ್ಮತ್ವಿಜೋವಪ್ರಮೋಧ್ನಾನ್ಮದ್ಯುಪ್ರಸಾ
ದ್ಯುತ ||೪೩||ತವನಮ್ಯವಯೋರಾಜವ್ಯತಾಧರ್ಮಧಾರ್ಮಿಕಮ | ತಸ್ಮಿನ್ನಯಾಜರ್ಯಾಹುತೇಮದ್ಯು

ವಂಕುರಿತು, ಯಯುಃ-ತೀರಳುವರು ||೩೯|| ಪ್ರಭೋ-ವಸುದೇವರಾಯನೇ, ದ್ವಿಜಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲೀ-ಹೃತಿಯನಾಗಲೀವೆ
ಶ್ಯನಾಗಲೀ, ದೇವಯುಷಿಪಿತ್ಯಣಾಂ-ದೇವತೆಗಳ ಯುಷಿಗಳ ಪಿತ್ಯಗಳ, ತ್ರಿಭಿರ್ಯುಕ್ತೈಃ-ಮೂರುನಾಲಗಳೂಡನೆ ಕೂಡಿದವನ್ಯಾ
ಗ್ನಿ, ಜ್ಞಾತಃ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವನು, ಯಜ್ಞಾಧ್ಯಯನಪುತ್ರೈಃ-ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ, ಸಾಂಕವೇದಗಳನ್ನೊದ್ದುಬಿಡೆ, ಪುತ್ರ
ರನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಿಕೆ, ಎಂಬ ಮೂರುಕರ್ಮಗಳಿಂದ. ತಾನಿ-ಆ ಮೂರುಸಾಲಗಳನ್ನು, ಅನಿಸ್ತೀರ್ಯ-ಕ್ರಮವಾಗಿ ತೀರಿಸದೆ, ತ್ಯ
ಜ-ಈ ಷಣತ್ರಯವನ್ನೂ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಬಿಡುವಂಥವನು, ಪತೇತೆ-ನರಕಕ್ಕೆ ಬೀಳುವನು ||೪೦|| ತ್ವಂತು-ನೀನಾದರೋ,
ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಯುಷಿಪಿತೋಃ-ಯುಷಿಗಳ ಪಿತ್ಯದೇವತೆಗಳ, ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ-ಎರಡು ಸಾಲಗಳಿಂದ, ಮುಕ್ತೋವೈ-ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾ
ಗಿರುವೆಯಷ್ಟೆ? ಮಹಾಮತೇ-ಅತೀಶಯವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನೇ, ಯಜ್ಞಾಃ-ಯಾಗಂಗಳಿಂದ, ದೇವಣಂ-ದೇವತೆಗಳ ಸಾಲ
ವನ್ನೂ, ಉನ್ಮುಚ್ಯ-ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು, ನಿರ್ಯುಣಃ-ಆಸಾಲವಿಲ್ಲದವನಾದ್ದರಿಂದ, ಅಶರಣಃ-ಮನೆಯಿಲ್ಲದವನು ಎಂದರೆ ಮನೆಯಿಂ
ದ ವನಕ್ಕೆ ಹೊರಟವನು. ಭವ-ಆಗು||೪೧|| ವಸುದೇವ-ವಸುದೇವರಾಯನೇ | ಸಃ-ಆ ಎರವೇಶ್ವರನು, ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣ
ದಿಂದ, ವಾಂ-ದಂಪತಿಗಳಾದ ನಿಮ್ಮಾರವರಿಗೆ, ಪುತ್ರತಾಂ-ಮಗನಾದ ಕೃಷ್ಣಾ ವತಾರವನ್ನು, ಗತಃ-ಹೊರಿದಿರುವನೋ ತೇ-
ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಭರ್ವಾ-ನೀನು. ವರವ-ಯಾಭಕ್ತ್ಯಾ-ಅಧಿಕಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಜಗತಾವಿಾಶ್ವರಂ-ಲೋಕಂಗಳಿಗೂಡೆಯನಾದ ಹ
ರಿಂ-ವಿಷ್ಣುವನ್ನೂ, ಪಾರ್ಚತೆ-ಚನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದವನಾಗಿರುವಿ. ನೂನಂ-ನಿಶ್ಚಯವು ||೪೨|| ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ತದ್ವಚನಂ-
ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಮಾತನ್ನು, ಶುತ್ರಾಂ-ಕೇಳಿ, ಮಹಾಮನಾಃ-ಉದಾರ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾದ, ವಸುದೇವಃ-ಕೃಷ್ಣನಂತೆಯೆ,
ತಾರ್ಯುಷೀಃ-ಆ ಮುನಿಗಳನ್ನು, ಮೂರ್ಧ್ನಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ಆನಮ್ಯ-ಬಗ್ಗಿಸಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಪ್ರಸಾದ್ಯಚ-ಅನುಗ್ರಹಿಸುವಂತೆಯೂ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಋತ್ವಿಜಃ-ಯಜ್ಞಗಳೆಂ ಮಾಡಿಸುವರನ್ನಾಗಿ, ವವ್ರೇ-ಪಾರ್ಥಿಸಿದನು||೪೩|| ರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಢುನೇ! ತೇ
ಋಷಯಃ-ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳು, ವೃತಾಃ-ಪಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ದರ್ವೇಣ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧರ್ಮವಾದ ಯಾಜಕತ್ವದಿಂದ,
ಏನಂ-ಈ ವಸುದೇವನನ್ನು, ತಸ್ಮಿನ್ಮತೇ-ಆ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತಮಕಲ್ಪಕೈಃ-ಮುಖ್ಯಪಕ್ಷವಾದ ವಿಧಿಯುಳ್ಳ, ಮಜ್ಜಿ-
ಯಜ್ಞಂಗಳಿಂದ, ಅಯಾಜರ್ಯಾ-ದೇವಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿದರು ||೪೪|| ರಾಜ-ಅರಸನೇ | ತದ್ವಿಕ್ಷೇಪಯಾಂ-ಆ ಯಜ್ಞದನಿ

ಳಿಂದಲೂ ಸಮೇತನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು ||೩೯|| ಆದ್ದರಿಂದ ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ದೇವ ಋಣವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂ
ಡು ಋಣತ್ರಯ ಮುಕ್ತನಾದವನೇ ಧನ್ಯನು-||೪೦|| ಕೇಳಿ ಬುದ್ಧಿ ಶಾಲಿಯಾದ ವಸುದೇವನೇ! ನೀನು ಋಷಿಗಳ
ಋಣದಿಂದಲೂ ಪಿತ್ಯಗಳ ಋಣದಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದೀಯೇ. ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ದೇವರ್ಣವಂ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು
ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾ ಕ್ರಮವಂಕೈಕೊಂಡು ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯನಿಡು ||೪೦|| ಕೇಳಿವಸುದೇವನೇ! ಈಗನಮ್ಮಿಂದ
ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಈಕ್ರಮವು ಸಾಧಾರಣವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಮಾರ್ಗವು. ನೀನಾದರೋ ಪೂರ್ವಜನ್ಮ
ದಲ್ಲಿ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧನಂ ಗೆಯ್ದವನಾದ್ದರಿಂದ ಅಭಗವಂತನೇ ನಿನ
ಗೆ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಧನ್ಯನೇಸರಿ ||೪೧|| ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಆಋಷಿಗಳ
ವಚನಂಕೇಳಿ ಮಹಾಯಶೋಮಂತನಾದ ವಸುದೇವನು ಆಋಷಿಗಳಂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತನ್ನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವಯ
ಜ್ಞದಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಋತ್ವಿಕ್ಕುಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರಂ ಪಾರ್ಥಿಸಿದನು||೪೨|| ಆಋಷಿಗಳು ವಸುದೇವನಿಂದ
ಪಾರ್ಥಿತರಾಗಿ ಅಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಲ್ಪದಿಂದಲೇ ಅವಸುದೇವನಿಂದ ಅನೇಕಕ್ರತುಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿದ

ರುತ್ತಮಕಲ್ಪಕೈಃ ||೪೪|| ತದ್ವೀಕ್ಷಾಯಾಂಪ್ರವೃತ್ತಾಯಾಂವೃಷ್ಟಯಃ ಪುಷ್ಕರಸ್ರಜಃ | ಸ್ನಾತ್ವಾ
ಸುವಾಸನೋರಾಜಃ ರಾಜಾನ್ಶ್ವಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ ||೪೫|| ತನ್ಮಹಿಮೈಶ್ವಮುದಿತಾನಿವೃತ್ತಕಂಠ್ಯಸ್ಸುವಾಸನಾಃ!
ದೀಕ್ಷಾಕಾಲಾಮುಪಾಜಗ್ಮುಸ್ಸಾಸ್ವಲಿಪ್ತಾವಸ್ತುಪಾಣಯಾಃ ||೪೬|| ನೆದುರ್ಮದಂಗಳಪಟಪಟಪಟಭಿರಾಸ್ತ
ನಕಾದಯಾಃ | ನನ್ಯತುರ್ನಟನರ್ತಕ್ಯಸ್ತುಮೈವೈವಸ್ತುತಮಾಗಧಾಃ | ಜಗುಸ್ಸುಕಂಠೋಗ್ರಗಂಧರ್ವೈಃ
ಸ್ಸಂಗೀತಂಸಹಭರ್ತೃಕಾಃ ||೪೭|| ತಮಭ್ಯಾಪಿಂಚಕವಿಧಿವದಕ್ತಮಭ್ಯಾಕ್ತಮೃತ್ವಿಜಃ | ಪತ್ನೀಭಿರವ್ಯಾ
ದಕಭಿಸ್ಸೋಮರಾಜಮಿವೋಡುಭಿಃ ||೪೮|| ತಾಭಿದುಃಕಾಲವಲಯೈರ್ಹಾರನೋಪುರಕಾಂಡಲೈಃ | ಸ್ವ
ಲಂಕೃತಾಭಿರ್ನಿಭವೈರ್ದೀಕ್ಷಿತೋಜನಸಂವೃತಃ ||೪೯|| ತಸ್ಯರ್ತ್ವಿಜೋಮಹಾರಾಜನೂತ್ನಕೌಶಲಯಃ ಪಾ

ಯಮವು, ಪ್ರವೃತ್ತಾಯಾಂಪ್ರವೃತ್ತಾಯಾಂವೃಷ್ಟಯಃ-ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವು, ವೃಷ್ಟಯಃ-ಯಾದವರೂ, ರಾಜಾನ್ಶ್ವ-ಅರನುಗಳೂ, ಸ್ನಾತ್ವಾ-ವಿರ
ದು, ಸುವಾಸನಃ-ಉತ್ತಮವಸ್ತ್ರಂಗಳನ್ನುವರೂ, ಪುಷ್ಕರಸ್ರಜಃ-ಕಮಲಹಾರಂಗಳನ್ನುವರೂ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ-ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವರೂ, ಆದರು ||೪೫|| ತನ್ಮಹಿಮೈಶ್ವ-ಅವರವರ ರಾಣಿಯರೂಕೂಡ, ಮುದಿತಾಃ-ಸಂತೋಷಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ನಿವೃತ್ತಕಂ
ಠ್ಯಃ-ವರಹಾಗಳ ಸರಂಗಳೂಕೂರಳು ಉಳ್ಳವರೂ, ಸುವಾಸನಃ-ಉತ್ತಮವಸ್ತ್ರಂಗಳನ್ನುವರೂ, ಸ್ವಲಿಪ್ತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿಗಂ
ಧದಿಂದ ಬಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವರೂ, ವಸ್ತುಪಾಣಯಃ-ಯಜ್ಞಯೋಗ್ಯಂಗಳಾದ ಕಾಣಿಕೆಗಳುಳ್ಳವರೂ, ಪುಷ್ಕರಸ್ರಜಃ-ಕಮಲಹಾರಂ
ಕಾಲಾಂ-ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆಯ ಸಾಲೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಉಪಾಜಗ್ಮುಃ-ಬಂದರು ||೪೬|| ಮೃದಂಗಪಟಪಟಪಟಭೀರ್ಯಾ ನಕಾದಯಃ-
ಮುದ್ದಳಿ ಡೋಲು ತಮಟೆ ನೌಕು ಬರಡೋಲು ನಗಾರಮೊದಲಾದವು, ಸೇದುಃ-ಮೂಗಿದವು, ನಟನರ್ತಕೈಃ-ನಟವರಾದ
ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು, ಸನ್ಯತುಃ-ಕುಣಿದರು, ಸೂತಮಾಗಧಾಃ-ಸೂತಜಾತಿಯವರೂ ಮಾಗಧಜಾತಿಯವರೂ ಮಾಗಧಜಾತಿಯವ
ರೂ, ತುಷ್ಪವುಃ-ಗೋತ್ರವಾಡಿದರು, ಸುಕಂಠ್ಯಃ-ಬಳ್ಳಿಯಕೂರಳು, ಗಂಧರ್ವೈಃ-ಗಂಧರ್ವಸ್ತ್ರೀಯರು, ಸಹಭರ್ತೃಕಾಃ-
ಸಂಠದಿರೊಡನೆಸಹಿತರಾಗಿ, ಸಂಗೀತಂ-ಹಾಡನ್ನು, ಜಗುಃ-ಹಾಡಿದರು ||೪೭|| ಋತ್ವಿಜಃ-ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣರು, ವಿಧಿವ-ಕಾಸ್ತ್ರಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಅಕ್ಷಂ-ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಬಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ, ಅಭ್ಯಾಕ್ತಂ-ಮೈಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಬಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಂ
ಥಾ, ತಂ-ಆ ವಸ್ತುವೇವನನ್ನು, ಉಡುಭಿಸ್ಸಹ-ಸಹಿತರಾಗಿ, ಸೋಮರಾಜಮಿವ-ಚಂದ್ರನನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಅಪ್ಯಾ
ದಕಭಿಃಪತ್ನೀಭಿಃ-೧೮ ಮಂದಿ ಪೆಂಡತಿಯರೊಡನೆ, ಅಭ್ಯಾಪಿಂಚಕ-ಸ್ನಾನವಾಡಿದರು ||೪೮|| ದುಕಾಲವಲಯೈಃ-ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂ
ದಲೂ ಕಂಕಣಂಗಳಿಂದಲೂ, ಹಾರನೋಪುರಕಾಂಡಲೈಃ-ಕಂಠಸರಂಗಳಿಂದಲೂ, ಕಾಲಂದುಗಗಳಿಂದಲೂ ಕರ್ಣಾಭರಣಂಗಳಿಂ
ದಲೂ, ವಿಭವೈಃ-ವಿಶ್ವಯಗಳಿಂದ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಭಿಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತಾಭಿಃ-ಆ ಪತ್ನಿಯರೊಡನೆ, ಜನಸಂವೃ

ರು ||೪೪|| ಆಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆಯು ಉಪಕ್ರಾಂತವಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಸಮಸ್ತರಾದ ಯಾದವರೂ ಇತರರಾದ ಕ್ಷತ್ರಿಯ
ರೂಸಹ ಸ್ನಾನಂಗಳಂಮಾಡಿ ಉತ್ತಮವಸ್ತ್ರಂಗಳನ್ನುಧರಿಸಿ ಪದ್ಮಮಾಲಿಕೆಗಳಿಂದಲಂಕೃತರಾಗಿ ಕೈಗಾಣಿಕೆಗಳಂ
ತೆಗದುಕೊಂಡು ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯುಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು ||೪೫|| ಅವರ ಪತ್ನೀಪುತ್ರರೊಬ್ಬರೂ ಸರ್ವಾಭಿರಣಭೂಷಿತರಾ
ಗಿ ಉತ್ತಮಂಗಳಾದ ದುಕಾಲಂಗಳನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡು ದಿವ್ಯಗಂಧಗಳಿಂದ ಲೇಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ಸಂತೋಷಯು
ಕ್ತರಾಗಿ ಫಲಪುಷ್ಪಕೈಗಾಣಿಕೆಮೊದಲಾದ ದ್ರವ್ಯಗಳಂತೆಗದುಕೊಂಡು ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯುಂಗೆಯ್ದಿದರು ||೪೬|| ಆಗ
ಅನೇಕಂಗಳಾದ ಮುದ್ದಳಿಗಳೂ ತಮಟೆಗಳೂ ಭೇರಿಗಳೂ ನಗಾರಿಗಳೂ ಧ್ವನಿಗೊತ್ತವು. ನಟನರ್ತಕಿಯರುನ
ಟನಂಗಿಯ್ದರು. ಸೂತಮಾಗಧರು ಸ್ತುತಿಸಿದರು ||೪೭|| ಗಂಧರ್ವದಂಪತಿಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಗಾನಂಗೆಯ್ಯ
ುತ್ತಿರಲು ಋತ್ವಿಜ್ಯಗಳಾದ ಋಷಿಗಳು ಸಮೂಹಾರ್ತದಲ್ಲಿ ವಸುವೇವನ ನೇತ್ರಗಳಿಗೆಕಾಡಿಯೆಂಚಿ ಸರ್ವಾಂ
ಗಗಳಿಗೂ ಬೆಣ್ಣೆಯುಂ ಲೇಪಿಸಿ ಮಂಗಳಸ್ನಾನವಂ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆತನ ಪತ್ನಿಯರಾದ ಹದಿನೆಂಟುಮಂದಿಸ್ತ್ರೀ
ಯರುಗಳಿಗೂ ಅಭ್ಯಾಪನ ಸ್ನಾನವಂ ಮಾಡಿಸಿದರು ||೪೮|| ದಿವ್ಯದುಕಾಲಂಗಳಿಂದಲೂ ಕಂಕಣಹಾರಸರ್ವಾಂ
ಭರಣಮೊದಲಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತೆಯರಾದ ಹದಿನೆಂಟುಮಂದಿ ಪತ್ನಿಯರೊಡಗೂಡಿ ಪರಿಜನರಿಂದಲೂ ಪರಿ

ಸಸಃ | ಸಸದಸ್ಯಾವಿರಚುಶ್ಚಯಥಾವೃತ್ರಹಣೋಧ್ಯರೆ ||೫೮|| ತಥಾರಾಮಶ್ಚಕೃಷ್ಣಶ್ಚಸೈವಸೈವ
ಬಂಧುಭಿರನ್ವಿತೌ | ವಿರಜತುಸ್ಸುತೈರ್ದಾರೈರ್ಜೀವೇಶಸ್ವವಿಭೂತಿಭಿಃ ||೫೯|| ಕುಜಿನಯಜ್ಞಾಂ
ವಿಧಿನಾಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿಲಕ್ಷಣೈಃ | ಪ್ರಾಕೃತ್ಯೈವೈಕೈಶ್ಚೈರ್ಯಜ್ಞೈರ್ದ್ರವ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೈಶ್ಚರಮಃ
ಅಥರ್ವಿಗೋಭ್ಯದದಾತ್ಮಾಲಯಧಾಮ್ನಾತಂಸದಕ್ಷಿಣಾಃ | ಸ್ವಲಂಕೃತಭೋಗಲಂಕೃತ್ಯಗೋಭೂಕನ್ಯಾ
ಮಹಾಧನಾಃ ||೬೦|| ಪತ್ನೀಸಂಯಾಜಾವಭೃಥೈಶ್ಚರಿತ್ವಾಥಮಹರ್ವಯಃ | ಸಸ್ಯೂರಾಮಹದ್ರವಿ
ಪ್ರಾಯಜಮಾನಪುರಸ್ಕರಾಃ ||೬೧|| ಸ್ವಾತ್ಮಾಲಂಕಾರವಾಸಾಂಸಿವಂದಿಭ್ಯೋದಾತ್ತಧಾಸ್ತ್ರಿಯಃ |

ತಃ-ಜನಗಳಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ದೀಕ್ಷಿತಃ-ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡವನಾದನು ||೫೮|| ಮಹಾರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ತಸ್ಯ-ಅವ
ನುದೇವನ, ಋತ್ವಿಜಃ-ಯಾಜಕರು, ನೂತ್ನ ಕೌಶಲಯವಾಸನಃ-ಹೊಸತಾದ ಪಟ್ಟಿಯವನು ||೫೯|| ನಸದಸ್ಯಾಃ-
ಸಭಾನಾಯಕರಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ, ವೃತ್ರಹಣಿ-ದೇವೇಂದ್ರನ, ಅಧ್ವರೇ-ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋಹಾನ, ವಿರೇಜಃ-ಪ್ರ
ಕಾಶಿಸಿದರು ||೬೦|| ಜೀವೇಶ್-ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೀಶ್ವರರಾದ. ರಾಮಶ್ಚಕೃಷ್ಣಶ್ಚ-ರಾಮನೂ ಕೃಷ್ಣನೂ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸುತೈಃ-
ಮಕ್ಕಳೊಡನೆಯೂ, ದಾರೈಃ-ಹೆಂಡಿರೊಡನೆಯೂ, ಸ್ವೈವೈವೈರ್ಬಂಧುಭಿಃ-ತಮ್ಮತಮ್ಮ ನಂಟರೊಡನೆಯೂ, ಅಸ್ವಿತೌ- ಕೂಡಿ
ದವರಾಗಿ, ಸ್ಯವಿಭೂತಿಭಿಃ-ಸಿಜಲೀಲೈಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದ, ವಿರೇಜತಃ-ಬೆಳಗಿದರು ||೬೧|| ಅನುಯಜ್ಞಾಂ- ಪ್ರತಿಸೋಮ ಸಂಸ್ಥ
ಯಾಗದಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಧಿನಾ-ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಕಟ್ಟಳೆಯಿಂದ, ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿಲಕ್ಷಣೈಃ-ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಮೊದಲಾದ ಅಗ್ನಿಹ
ತ್ರೋಪಾನವೇ ಮುಂತಾದಗುರುಗಳುಳ್ಳಂಥಾ, ಪ್ರಾಕೃತೈವೈಕೈಶ್ಚೈರ್ಯಜ್ಞೈಃ-ಪ್ರಕೃತವಿಕ್ರತಿಯಾಗದ
ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೈಶ್ವರಂ- ಯಜ್ಞೋಪಕರಣಯಜ್ಞವಿದ್ಯಯಜ್ಞಕರ್ಮಗಳಿಗನಿಯಾಮಕನಾದಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು, ಕುಜೀ-ಅ
ಅಧ-ಅನಂತರದಲ್ಲಿ, ಕಾಲೇ-ದಕ್ಷಿಣೆಯಂ ಕೊಡಬೇಕಾದಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಯಥಾಮ್ನಾತಂ-ವೇದಂಗಳಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ
ಅತಿಕ್ರಮಿಸದೆ, ಸಃ-ಅ ವಸುದೇವನು, ಸ್ವಲಂಕೃತೈಃಭೋಗ-ಮುಂಚೆಯೇ ಚನ್ನಾಗಿಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಋತ್ವಿಜಃ
ಜಕರಿಗೆ, ಅಲಂಕೃತ್ಯ-ಮರಳಿಯೂ ಅಲಂಕಾರವೆಂದಾಡಿ, ಗೋಭೂಕನ್ಯಾಮಹಾಧನಾಃ-ಗೋವುಗಳು ಭೂಮಿಕನ್ಯೆ
ಕಥನಂಗಳೊಳ್ಳ, ದಕ್ಷಿಣಾಃ-ಕರ್ಮಾಂಗವಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು, ಅದದಾತ್-ಕೊಟ್ಟನು ||೬೨|| ಅ
ಲಿ, ವಿಪ್ರಾಃ-ಯಾಜಕಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ, ಮಹರ್ವಯಃ-ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಪತ್ನೀಸಂಯಾಜಾವಭೃಥೈಃ-ಯಜ್ಞಾಂಗ ಕ
ವ, ಚರಿತ್ವಾ-ವಿಹರಿಸಿ, ಯಜಮಾನಪುರಸ್ಕರಾಃ-ಯಜ್ಞಕರನಾದ ವಸುದೇವನಂ ಮುಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡವನಾಗಿ, ರಾಮಶ್ಚ
ಮಂತ ಪಂಚಕದಲ್ಲಿ, ಸನ್ನಾಃ-ಮಿಂದರು ||೬೩|| ಸ್ವಾತ್ಮಾ-ಅವಭೃಥಸ್ಥಾನವೆಂದಾಡಿ, ವಂದಿಭ್ಯಃ-ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರಿಗೆ

ವೃತನಾಗಿ ದೀಕ್ಷಿತನಾದ ವಸುದೇವನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು||೫೮||ಎಲೈ, ಅರಸೇ!ವಸುದೇವನ ಋತ್ವಿ
ಗಳಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ನಾನಾವಿಧಗಳಾದ ಪಟ್ಟಿಪೀತಾಂಬರಂಗಳಿಂದಧರಿಸಿ ಸಭಾಜನರಿಂದಲೂ ಗಮ್ಯ
ದೇವೇಂದ್ರನ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಯೋಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರು ||೫೯|| ಅನುಯಜ್ಞಾಂ ಸಮಸ್ತಜೀವ
ಈಶ್ವರರಾದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಪರಿವೃತರಾಗಿ ತಮ್ಮಪತ್ನಿಯರಿಂದಲೂ ಪು
ದಲೂ ಸಹಿತರಾಗಿ ಮಹಾವಿಭವಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದರು ||೬೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವಸುದೇವನು ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರ
ಗಿ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಂಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಕೃತವಿಕ್ರತಿಯಜ್ಞಂಗಳಿಂದ ದ್ರವ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೈಶ್ವರನಾದ ಯಜ್ಞೋರೂಪ
ಪರಮೇಶ್ವರನಂ ಪೂಜಿಸಿದನು ||೬೧|| ಅಮೇಲೆ ವಸುದೇವನು ಅಲಂಕೃತರಾದ ಋತ್ವಿಜರಿಗೋಸುಗ ಯಥ
ಕ್ತವಾದ ದಕ್ಷಿಣಾದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಧಾನ್ಯಗಳುಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ
ಟ್ಟನು ||೬೨|| ಆಗ ಯಜಮಾನನಾದ ವಸುದೇವನು ಮೊದಲಾದ ಋತ್ವಿಜ್ಞಗಳು ಇತರರಾದ ಅರಸುಗಳು ಗ
ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರೊಡಗೂಡಿ ಸ್ಯಮಂತಪಂಚಕದಲ್ಲಿ ಅವಭೃಥಸ್ಥಾನವಂ ಮಾಡಿದರು ||೬೩|| ಅನಂತರದ
ವಸುದೇವನು ವಂದಿಮಾಗಧಾದಿಸಮಸ್ತಪರಿವಾರಜನಗಳಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗುಪ್ತಾರ್ಥಾದಿಗಳಂ ಕೊಟ್ಟನು. ಶ್ವಾ

ತತಸ್ತ್ವಲಂಕೃತಾಽವರ್ಣಾನಾಶ್ವಭೃನ್ಯೈ ನೆಪೂಜಯತಃ ||೫೫|| ಬಂಧೂಃ ಸದಾರಾಃ ಸನುತಾಃ ಪಾ
ರಿಬರ್ಹಣಭೂಯಸಾ |ವಿದರ್ಭಕೌಸಲಕುರೂಕಾಶಿಕೇಕಯಸ್ಯಂಜಯಾಃ ||೫೬|| ಸದಸ್ಯತ್ವಿಕ್ಯಾ
ರಗಣಾಃ ನೃಭೂತಪಿತ್ಯಚಾರಣಾಃ | ಶ್ರೀನಿಕೇತಮನುಜ್ಞಾಪ್ಯಶಂಸಂತಃ ಪ್ರಯಯುಃ ಕ್ರತುಃ ||೫೭||
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರೋ ನುಜಾಃ ಪಾರ್ಥಾಭೀಷ್ಟೋ ಗ್ರಣೌಪ್ಯಧಾ ಯಮೌ | ನಾರದಾ ಭಗವಾಃ ವ್ಯಾಗ್ರಗುಪ್ತೌ
ತ್ಸಂಬಂಧಿಬಾಂಧವಾಃ ||೫೮|| ಬಂಧೂನ್ವರಿವ್ಯಜ್ಯಯದ್ವಾ ಸೌತ್ಯದಾಕ್ಲಿನ್ನಚೇತಸಃ | ಯಯುರ್ವಿ
ರಸ್ಯ ಕೃಣ್ಣಿಣಸ್ವದಶಾಂತ್ವಾ ಮರಪ್ರಭಾಃ ||೫೯|| ನಂದಸ್ತು ಗಹಗೋಪಾಃ ಲೈರ್ಬೃಹತ್ಯಾ ಪೂಜಯಾಚ್ಛಿ

ಕಾರವಾಸಾಂಸಿ-ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಅಧಾತೆ-ಕೊಟ್ಟನು. ತಥಾ-ಹಾಗೆಯೇ, ಸ್ತ್ರೀಯಃ-ತಂ ಗಳನ್ನೂ, ತ
ತಃ-ಆ ಮೇಲೆ, ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ-ಚನ್ನಾಗಿ ಭೂಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ವರ್ಣಾಃ-ಅಯಾಜಾತಿಗಳನ್ನೂ, ಲಕ್ಷ್ಯಭ್ಯಃ-ನಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಎ
ಲ್ಲರನ್ನೂ, ಅನ್ವೀನ-ಭೋಜನದಿಂದ, ಪೂಜಯತಃ-ಉಪಚರಿಸಿದನು ||೫೫|| ಬಂಧೂಃ-ನಂಟರಾದ, ಸದಾರಾಃ-ಹೆಂಡರಿಂದೊ
ಡಗೊಡಿದ, ಸನುತಾಃ-ಪುತ್ರರಿಂದ ಸಹಿತರಾದ, ವಿದರ್ಭಕೌಸಲಕುರೂಕಾಶಿಕೇಕೇ-ಯಸ್ಯಂಜಯಾಃ-ವಿದರ್ಭ, ಕೋಸ
ಲ, ಕುರು, ಕಾಶಿಕೇಕಯ, ಸ್ಯಂಜಯ, ದೇಶಗಳವರನ್ನು. ಪಾರಿಬರ್ಹಣಭೂಯಸಾ-ಅಧಿಕವಾದ ಪ್ರೀತಿದಾನಸಂಭಾವನೆಯಿ
ದ, ಪೂಜಿಸಿದನು ||೫೬|| ಸದಸ್ಯಯುತ್ವಿಕಸುರಗಣಾಃ-ಸಭಾನಾಯಕರನ್ನೂ ಯಾಜಕರನ್ನೂ ದೇವಸಂಘಗಳನ್ನೂ, ನೃಭೂ
ತಪಿತ್ಯಚಾರಣಾಃ-ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ ಪಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಪಿತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಚಾರಣರೆಂಬ ದೇವರನ್ನೂ, ಕ್ರತುಃ-ಯಜ್ಞವನ್ನೂ,
ಶ್ರೀನಿಕೇತಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಆವಾಸನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ಶಂಸಂತಃ-ಕೊಂಡಾಡುವವರಾಗಿ, ಅನುಜ್ಞಾಪ್ಯ-ಅನುಮತಿಯಂಪಡೆದು, ಪ್ರ
ಯಯುಃ-ತೆರಳಿದರು ||೫೭|| ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಃ-ಕುರುಡರನೂ, ಅನುಜಃ-ಅವನತಮ್ಮನಾದ ವಿಮರನೂ, ಪಾರ್ಥಾಃ-ಕುಂತಿಯ
ಪುತ್ರರಾದ ಭೀಮಾರ್ಜುನರೂ, ಭೀಷ್ಮೋ-ಭೀಷ್ಮನೊಡೊಣನೂ, ಪೃಥಾ-ಕುಂತಿಯೂ, ಯಮೌ-ಅವಳಿಯಾದನೆ
ಕುಲ ಸಹದೇವರೂ, ನಾರದಃ-ವಿಣಾಮುನಿಯೂ, ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ವ್ಯಾಗ್ರಸಃ-ಬಾದರಾಯಣನೂ, ಸೃಕೃತ್ಸಂಬಂಧಿ
ಬಾಂಧವಾಃ-ಮಿತ್ರರೂ ದೇಹಾನುಬಂಧಿಗಳೂ ನಂಟರೂ ||೫೮|| ಬಂಧೂಃ-ನಂಟರಾದ, ಯದ್ವಾ-ಯಾದವರನ್ನು, ಪರಿವ್ರ
ಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅಮರಪ್ರಭಾಃ-ದೇವತೆಗಳ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವರಾದರು. ಸೌತ್ಯದಾಕ್ಲಿನ್ನಚೇತಸಃ-ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಲೋಯಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ವಿರಹಕೃಘ್ನಿಣ-ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರದ ಕಷ್ಟದೊಡನೆಯೂ, ಸ್ವದೇಶಾಃ-ತಮ್ಮದೇಶಗಳನ್ನೂ, ಯ
ಯುಃ-ಸೇರಿದರು ||೫೯|| ನಂದಸ್ತು-ನಂದಗೋಪನಾದರೂ, ಗೋಪಾಲೈಸ್ಸಹ-ಗೊಲ್ಲರೊಡಗೂಡಿ, ಬೃಹತ್ಯಾ-ಅಧಿಕವಾ
ದ, ಪೂಜಯಾ-ಉಪಚಾರದಿಂದ, ಅರ್ಚಿತಃ-ಸಮ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ. ಬಂಧುವತ್ಸಲಃ-ನಂಟರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ,

ಗಳೆವೊದಲುಗೊಂಡು ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಮೃತ್ಯುನ್ನಂಗಳಂ ಕೊಟ್ಟನು ||೫೫||
ಬಂದಿರುವ ಬಂಧುಗಳಂ ಅವರಪತ್ನಿಯರಂ ಪುತ್ರರಂಸಹ ಪರಿಧಾನರೂಪಗಳಾದ ಉಡುಗರೆಗಳಿಂದ ಸಮ್ಮಾನಂಗೆ
ಗೆಯ್ದನು ವಿದರ್ಭರು, ಕೋಸಲರು, ಕಾಶೀರಾಜರು, ಕೇಕಯರು, ಸ್ಯಂಜಯರು, ಮೊದಲಾದ ಅರಸುಗಳನ್ನೂ
ಸಮ್ಮಾನಿಸಿದನು ||೫೬|| ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುವ ಜನರಂ ಋತ್ವಿಜರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮೂಹಂಗಳಂ ಇತರರಾದ
ಅರಸುಗಳಂ ಭೂತಗಣಂಗಳಂ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳಂ ಚಾರಣರಂಸಹ ಪ್ರೀತಿದಾನರೂಪಗಳಾದ ಉಡುಗರೆಗಳಿಂದನಂ
ತೋಪವೆಡಿಸಿದನು ಈಕೀತಿಯಿಂ ಸತ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅರಸುಗಳು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲರೂ ಯಜ್ಞಮ ಶ್ಲಾಘಿಸುವರಾಗಿ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದನುಜ್ಞಾತರಾಗಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ದೇಶಂಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು ||೫೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೂ ವಿ
ಮರನೂ, ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೂ, ಭೀಮಾರ್ಜುನರು, ಭೀಷ್ಮೋಣನೂ, ಕುಂತಿಯು, ನಕುಲಸಹದೇವರು, ನಾರದ
ನು, ಪೂಜ್ಯನಾದ ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿಯು, ಸುಹೃತ್ತುಗಳೂ, ಬೀಗರೂ, ಬಂಧುಗಳೂ, ಇವೆಲ್ಲರೂಸಹ ||೫೮||
ಯಾದವರನ್ನಾಹಿಂಗಿಸಿ ಸ್ನೇಹರಸದಿಂದಾದ್ರವಾರು ಹೃದಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳಂ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗ
ಲಾರದೆ ವ್ಯಸನಪಡತೆ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ದೇಶಂಗಳನೆಬ್ಬಿದರು ||೫೯|| ಬಂಧುವತ್ಸಲನಾದ ನಂದನು ವಸುದೇವಾದಿಗ

ತಃ | ಕೃಷ್ಣರಾಮೋಗ್ರಸೇನಾದ್ಯೈಃ ಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮನು ಉಗ್ರಸೇನರಾಯನು ಮೊದಲಾದವರೊಡನೆ, ನೃವಾತ್ಸೀತ್-ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು ||೬೦|| ವಸುದೇವಃ-ಕೃಷ್ಣನತಂದೆಯು, ಮಹೋರಥಮಹಾರ್ಣವಂ-ಬಯಕೆಯೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಡಲನ್ನು, ಅಂಜನಾ-ಬೇಗನೆ, ಉತ್ತೀರ್ಯ-ದಾಂಟಿ, ಸುಹೃದ್ವೃತಃ-ಗಳೆಯರಿಂ ಬಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರೀತಮನಃ-ಸಂತುಷ್ಟಪ್ರಪಂಚನಾಗಿ, ನಂದಂ-ನಂದಗೋಪನನ್ನು, ಕರೇನ್ಮೃತಃ-ಕೈಯಲ್ಲಿನೋಂಕಿದವನಾಗಿ, ಅಹಂ-ನುಡಿದನು ||೬೧|| ಭ್ರಾತಃ-ಸೋದರನೇ, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ಈಶಕೃತಃ-ಬೇವರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಸ್ನೇಹಸಂಜ್ಞಿತಃ-ಮೈತ್ರಿಯಿಂದಹೆಸರುಂಟಾದ, ವಾಣಿ-ಹಗವು, ಯಃ-ಯಾವುದುಂಟೋ, ತಂ-ಅವರನ್ನು, ಕೂರಾಣಾಂ-ಸಮರ್ಥರಾದ, ಯೋಗಿನಾಮಪಿ-ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಿಗೂ ಕೂಡ, ಮಸ್ತೃಜಂ-ಸ್ವಯಾಸದಿಂದಲೂ ತೊರೆಯಲಕೈವಾದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಮನ್ಯೇ-ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವೆನು ||೬೨|| ಅಜ್ಞಾನಮೂಢರಾದ (ಕೃತಜ್ಞರಲ್ಲದ) ಅಸ್ಮಾನು-ನಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಸತ್ತಮೈ-ಅತ್ಯಂತಸತ್ಪುರುಷರಾದ, ನಿವೃಂದ, ಕೃತಾ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅವೃತಿಕಲ್ಪಾ-ಪ್ರತಿಯಾಗಿಮಾಡತಕ್ಕ ಉಪಕಾರವಿಲ್ಲದ, ಇಯಂವೈತ್ರಿ-ಈ ಸ್ನೇಹವು, ಅರ್ವಿತಾ-ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ, ಅಫಲಾಚಾಪಿ-ಪ್ರತಿಫಲವಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿಯೂ ಇದೆಯೆಂಬುದು, ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಕರ್ಹಚಿತ್-ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ, ನನಿವರೇತ-ಬಿಟ್ಟುಹೋಗವೇ ಇರುವುದೋ ||೬೩|| ಭ್ರಾತಃ-ಸೋದರನೇ, ಪ್ರಾಕತು-ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಾದರೋ, ಅಕಲ್ಯಾಣಿ-ಅನಮರ್ಥರಾದ್ದರಿಂದ, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಕುಕುಲಂ-ಹೇಮಸುಖವನ್ನು, ನಾಚರಾಮಹಿ-ಮಾಡದೆಹೋದವು, ಅಧುನಾ-ಈಗ, ಶ್ರೀಮದಾಂಧಾಕ್ಷಾಃ-ಐಕ್ವಿರೈವ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಕುರುಡು ಕಣ್ಣಾದವರಾಗಿ, ಪುರಸ್ಥಿತಾ-ಮುಂದೆಇರುವರನ್ನೂ, ನವಶ್ಯಮಃ-ಕಾಣದೆಇರುವೆನು ||೬೪|| ಮಾನದ-ಮಾನವನ್ನು ಕೂಡ. ಪಂಥಾ ನಂದನೇ, ಯಯಾ-ಯಾವರಾಜ್ಯಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ, ಅಂಧದೃಕ್-ಕುರುಡುಕಣ್ಣಾದಮನುಷ್ಯನು, ಸುಜನಾ-ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನೂ, ಉತ-ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಬಂಧುನಾನ್ವ-ನಂಟರನ್ನಾಗಲಿ, ನವಶ್ಯತಿ-ನೋಡದೆಇರುವನೋ, ಸಾ-ಅಂಥಾ, ರಾಜ್ಯಶ್ರೀ-ಭೋರೆತನದ ನರಿವತ್ತು, ಶ್ರೇಯಸ್ಕಾಮಸ್ಯಪುಂಸಃ-ಧ

ಕೃಷ್ಣರಾಮೋಗ್ರಸೇನಾದ್ಯೈಃ-ಕೃಷ್ಣನು ಬಲರಾಮನು ಉಗ್ರಸೇನರಾಯನು ಮೊದಲಾದವರೊಡನೆ, ನೃವಾತ್ಸೀತ್-ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು ||೬೦|| ವಸುದೇವಃ-ಕೃಷ್ಣನತಂದೆಯು, ಮಹೋರಥಮಹಾರ್ಣವಂ-ಬಯಕೆಯೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಡಲನ್ನು, ಅಂಜನಾ-ಬೇಗನೆ, ಉತ್ತೀರ್ಯ-ದಾಂಟಿ, ಸುಹೃದ್ವೃತಃ-ಗಳೆಯರಿಂ ಬಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರೀತಮನಃ-ಸಂತುಷ್ಟಪ್ರಪಂಚನಾಗಿ, ನಂದಂ-ನಂದಗೋಪನನ್ನು, ಕರೇನ್ಮೃತಃ-ಕೈಯಲ್ಲಿನೋಂಕಿದವನಾಗಿ, ಅಹಂ-ನುಡಿದನು ||೬೧|| ಭ್ರಾತಃ-ಸೋದರನೇ, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ಈಶಕೃತಃ-ಬೇವರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಸ್ನೇಹಸಂಜ್ಞಿತಃ-ಮೈತ್ರಿಯಿಂದಹೆಸರುಂಟಾದ, ವಾಣಿ-ಹಗವು, ಯಃ-ಯಾವುದುಂಟೋ, ತಂ-ಅವರನ್ನು, ಕೂರಾಣಾಂ-ಸಮರ್ಥರಾದ, ಯೋಗಿನಾಮಪಿ-ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಿಗೂ ಕೂಡ, ಮಸ್ತೃಜಂ-ಸ್ವಯಾಸದಿಂದಲೂ ತೊರೆಯಲಕೈವಾದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಮನ್ಯೇ-ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವೆನು ||೬೨|| ಅಜ್ಞಾನಮೂಢರಾದ (ಕೃತಜ್ಞರಲ್ಲದ) ಅಸ್ಮಾನು-ನಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಸತ್ತಮೈ-ಅತ್ಯಂತಸತ್ಪುರುಷರಾದ, ನಿವೃಂದ, ಕೃತಾ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಅವೃತಿಕಲ್ಪಾ-ಪ್ರತಿಯಾಗಿಮಾಡತಕ್ಕ ಉಪಕಾರವಿಲ್ಲದ, ಇಯಂವೈತ್ರಿ-ಈ ಸ್ನೇಹವು, ಅರ್ವಿತಾ-ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ, ಅಫಲಾಚಾಪಿ-ಪ್ರತಿಫಲವಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿಯೂ ಇದೆಯೆಂಬುದು, ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಕರ್ಹಚಿತ್-ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ, ನನಿವರೇತ-ಬಿಟ್ಟುಹೋಗವೇ ಇರುವುದೋ ||೬೩|| ಭ್ರಾತಃ-ಸೋದರನೇ, ಪ್ರಾಕತು-ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಾದರೋ, ಅಕಲ್ಯಾಣಿ-ಅನಮರ್ಥರಾದ್ದರಿಂದ, ವಃ-ನಿಮಗೆ, ಕುಕುಲಂ-ಹೇಮಸುಖವನ್ನು, ನಾಚರಾಮಹಿ-ಮಾಡದೆಹೋದವು, ಅಧುನಾ-ಈಗ, ಶ್ರೀಮದಾಂಧಾಕ್ಷಾಃ-ಐಕ್ವಿರೈವ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಕುರುಡು ಕಣ್ಣಾದವರಾಗಿ, ಪುರಸ್ಥಿತಾ-ಮುಂದೆಇರುವರನ್ನೂ, ನವಶ್ಯಮಃ-ಕಾಣದೆಇರುವೆನು ||೬೪|| ಮಾನದ-ಮಾನವನ್ನು ಕೂಡ. ಪಂಥಾ ನಂದನೇ, ಯಯಾ-ಯಾವರಾಜ್ಯಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ, ಅಂಧದೃಕ್-ಕುರುಡುಕಣ್ಣಾದಮನುಷ್ಯನು, ಸುಜನಾ-ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನೂ, ಉತ-ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಬಂಧುನಾನ್ವ-ನಂಟರನ್ನಾಗಲಿ, ನವಶ್ಯತಿ-ನೋಡದೆಇರುವನೋ, ಸಾ-ಅಂಥಾ, ರಾಜ್ಯಶ್ರೀ-ಭೋರೆತನದ ನರಿವತ್ತು, ಶ್ರೇಯಸ್ಕಾಮಸ್ಯಪುಂಸಃ-ಧ

ಳಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಉಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಗೋಪಾಲರಿಂ ಸಮೇತನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೂ ಬಲರಾಮನಿಂದಲೂ ಉಗ್ರಸೇನನಿಂದಲೂ ಲಾಲಿತನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಂಗಿಯ್ದನು ||೬೦|| ತನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಹೋರಥಗಳೆಂಬ ಮಹಾಸಮುದ್ರವಂ ದಾಂಟಿ, ಸುಹೃತ್ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಪೂರ್ಣಕಾಮನಾದ ವಸುದೇವನು ನಂದಗೋಪನ ಕರಪಂಪಿಡಿದು ನುಡಿದನದೆಂತೆನೆ ||೬೧|| ಎಲೈ, ಅಂಜನಾದ ನಂದಗೋಪನೇ! ಸ್ನೇಹವೆಂಬುದು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಈಶ್ವರನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾಕವು, ಈಪಾಕವು ಮಹಾಕೂರರಾದವರಿಗೂ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಕೈವಾದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ ||೬೨|| ನಿವೃಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಉಪಕಾರವಂ ಮರೆತಿರುವ ಅಜ್ಞರಾದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಧುಗಳಾದ ನಿವೃಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಯಾವಿತ್ತಿತೆಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕಾರಣಿತವಾಗಿ ನಿವೃಲವಾದರೂ ಸರ್ವದಾಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಈಪಾಕವು ತ್ಯಜಿಸಲಕೈವೇನರಿ ||೬೩|| ಪೂರ್ದದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಂಸನ ಉಪದ್ರವದಿಂದ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಿಯವೆಂದಾಡದೆ ಹೋದವು. ಈಗಜಕ್ಕರ್ಯಮಾದಿಂದ ಅಂಥರಾಗಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವವರನ್ನೂ ಕಾಣವು. ||೬೪|| ಎಲೈನಂದಗೋಪನೇ! ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನ ಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಜನರಿಗೆ ಐಕ್ಯರ್ಯವಾಗಬಾರದು- ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಐಕ್ಯರ್ಯದಿಂದ ಅಂಥವಾದ ನೇತ್ರವುಳ್ಳವರು

ಮಸ್ಯಮಾನದ | ಸುಜನಾನುತಬಂಧೂನ್ವಾನಕೃತಿಯಯಾಂಧದೃಕ್ ||೬೫|| ಎವಂಸೌಹೃದಕೃತ್ಯೈಃ
ಚಿತ್ತಾನಕದಂದುಭಿಃ | ರುರೋದತತ್ಕೃತಾಂಮೈತ್ರಿಂಸ್ಕೃತನ್ನಕೃವಿಲೋಚನಃ ||೬೬|| ನಂದಸ್ತು
ಖ್ಯುಪಿ ಯಕ್ಕಪ್ರಮ್ನಾಗೋವಿಂದರಾಮಯೋಃ | ಅದ್ಯತ್ಯುತಮಾಸಾಂಸ್ತ್ರಿಯಮುಭಿರ್ವಾತೋ
ವಗತ ||೬೭|| ತತಃಕಾಮೈಃಪೂರ್ವಮಾಣಸ್ಸಪ್ರಜಸ್ಸಹಬಂಧವಃ | ಪರಾಧ್ಯಾಭರಣಕ್ಷೌಮನಾಸಾ
ನರ್ಘ್ಯಪರಿಚ್ಛದ್ಯಃ ||೬೮|| ವಸುದೇವೈಗ್ರಸೇನಾಭ್ಯಾಂಕೃಷ್ಣೋದ್ಧವಬಲಾದಿಭಿಃ | ದತ್ತಮಾದಾಯಪಾ
ರಿವರ್ಹಯಾದುಭಿರ್ಯಾಪಿತೋಯಯೌ | ನಂದೋಗೋಪ್ಯಕ್ಷಗೋಮಾಕ್ಷಗೋವಿಂದಚರಣಾಂಬುಜೇ |
ಮನಃಕ್ಷಿಪ್ತಂಪುನರ್ಹರ್ತುಮನೀಶಾಮಧುರಾಯಯಾಃ ||೭೦|| ಬಂಧುಮಪ್ರತಿಯಾತಮವ್ಯವೇ

ಕೃಪಂಬಯನುವ ಮನುಷ್ಯಂಗೆ, ಮಾಭೂತ-ಲಗಬೇಡ ||೬೫|| ಎವಂ-ಹೀಗೆ, ಸೌಹೃದಕೃತ್ಯೈಃಚಿತ್ತ-ಮೈತ್ರಿಯಿಂದ ಸಡುಲಿ
ವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾದ, ಅನಕದಂದು-ಭಿಃ-ವನು-ವೇವನು, ತತ್ಕೃತಾಂ-ಅನಂದಗೋಪನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಮೈತ್ರಿಂ- ಸ್ನೇಹ
ವನ್ನು, ಸ್ಕೃತ-ನಿವೃತ್ತಗೊಂಡವನಾದ್ದರಿಂದ, ಅನ್ಯವಿಲೋಚನಃ-ನೀರುಕ್ಕುಪ ಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ರುರೋದ-ಅತ್ತನು||೬೬||
ನಂದಸ್ತು-ನಂದಗೋಪವಾದಲೋ, ಸಖ್ಯುಪಿ-ಮಿತ್ರನಾದ ವನು-ವೇವಂಗೆ, ಪ್ರಿಯಕ್ಕ-ಸಂತೋಷವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ,
ಗೋವಿಂದರಾಮಯೋಃ-ಕೃಷ್ಣರಾಯರಲ್ಲಿ, ಪ್ರೇಮಾ-ಪ್ರಿಯತ್ವದಿಂದ, ಅದ್ಯತ್ಯುತ-ಇಂದು ನಾಳೆಯಂದು ಯುದುಭಿಃ-ಯಾ
ದವರಿಂದ, ಮಾನಿತಃ-ಸಂಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ತ್ರೀಮಾಸಾ-ಮೂರುತಿಗಳು ಅವನ-ಇದ್ದನು||೬೭|| ತತಃ- ಅಮೇ
ಲೆ, ನವ್ರಜಃ-ಗೋಕುಲದ ಜನಗಳಿಂದನುತನಾಗಿಯೂ, ಸಹಬಂಧವಃ-ನಂಟರಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿಯೂ, ಪರಾ- ಬೈ-ಪರಾರ್ಥ್ಯ
ಉತ್ತಮಂಗವಾದ್ದರಿಂದ ಹರವರಿಂಬಯಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವಾದ, ಅಭರಣ-ಭೂಷಣ, ಕ್ಷೌಮ-ಉತ್ತಮವಸ್ತ್ರ, ನಾನಾ-ಹಲವುಬಗೆ
ಯಾದ, ಅನರ್ಘ್ಯ-ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದ, ಪರಿಚ್ಛದ್ಯಃ-ಉಡುಗೆ-ಮೊದಲಾದ ಉಪಕರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಕಾಮೈಃ- ಬೇಕಾದಮನೋರ
ಥಂಗಳಿಂದಲೂ, ಪೂರ್ವಮಾಣಃ-ತುಂಬಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವನಾಗಿ ||೬೮|| ವಸುದೇವೈಗ್ರಸೇನಾಭ್ಯಾಂ- ವಸುಜೇವನಿಂದಲೂ
ಉಗ್ರಸೇನರಾಯನಿಂದಲೂ, ಕೃಷ್ಣೋದ್ಧವಬಲಾದಿಭಿಃ-ಕೃಷ್ಣನು ಉದ್ಧವನು ಬಲರಾಮನುಮುಂತಾದವರಿಂದಲೂ, ದತ್ತಂ-
ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಪಾರಿವರ್ಹಂ-ಪ್ರೀತಿದಾನದ ಉಡುಗರೆಗಳನ್ನು, ಆದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಯುದುಭಿಃ-ಯಾದವರಿಂದ, ಯಾ
ಪಿತಃ-ಸಾಗುಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಯಯೌ-ತೆರಳಿದನು ||೬೯|| ನಂದಃ-ನಂದಗೋಪನೂ, ಗೋಪ್ಯಕ್ಷ-ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರೂ,
ಗೋಮಾಕ್ಷ-ಗೊಲ್ಲರೂ, ಗೋವಿಂದಚರಣಾಂಬುಜೇ-ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ವಾದಕಮೆಲದಲ್ಲೆ, ಕ್ಷಿಪ್ತಂ-ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಮನಃ-ಆಂತರಂ
ಗವನ್ನು, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಹಸ್ತಂ-ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಅನೀಶಾಃ-ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿಯೇ, ಮಧುರಾರಿ-ಉತ್ತರ ಮಧುರಾನಗ

ವನು ಸ್ವಜನರನ್ನೂ ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ ಮಿತ್ರರನ್ನೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ ||೬೫|| ಎಂದು ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಸುದೇ
ವನು ಸ್ನೇಹಕೃತ್ಯೈಃ ಸ್ವರಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ಷಾಂತಪ್ತ ಚಿತ್ತವುಳ್ಳವನಾದಕಾರಣದಿಂದ ಬುವ್ರಭೂತ ಸೇತ್ರನಾ
ಗಿ ನಂದಗೋಪನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮಿತ್ರಭಾಷವಂ ಸ್ಮರಿಸುವನಾಗಿ ರೋದನಂ ಗೆಯ್ದನು ||೬೬|| ಈಪ್ರಕಾರ
ವಾಗಿ ವಸುದೇವನಿ ನಂದಗೋಪನುಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಮರ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಇಂದು ನಾಳೆ
ಯೆಂದು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಯಾಣವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಯಾದವರಿಂದ ಸಮ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುತ ಮೂರುತಿಗಳವರೆಗೂ ಅ
ಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಂಗಿಯ್ಯನು ||೬೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಂದಗೋಪನು ಪೂರ್ಣವಾನೋರಥನಾಗಿ ಗೋಪಾಲಕರೊಡನೆ
ಯೂ ಬಂಧುಗಳೊಡನೆಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂಗಳಾದ ಅಭರಣಂಗಳಿಂದಲೂ ಉತ್ತಮಂಗಳಾದ ಪಟ್ಟವಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂದ
ಲೂ, ಅಮೂಲ್ಯಂಗಳಾದ ರತ್ನಾದಿವಸ್ತುಗಳಿಂದಲೂ ಸಮ್ಯಾನಿತನಾಗಿ ||೬೮|| ವಸುದೇವನಿಂದಲೂ ಉಗ್ರಸೇನ
ನಿಂದಲೂ ಬಲಭದ್ರನಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೂ ಉದ್ಧವನಿಂದಲೂ ಕುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರೀತಿದಾನಗಳಂ ಪರಿಗ್ರಹಿ
ಸಿ ಯಾದವರಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ತೆರಳಿದನು ||೬೯|| ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಂದಗೋಪನು ಗೋಪಸ್ತ್ರೀ
ಯರೂ ಗೋಮಾಲಕರೂ ಸಹ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನವಂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿ

ತೆತು: ಕೃಷ್ಣದವತಾಃ|ನೀಕ್ಷ್ಯಪ್ರಾವೃತಮಾನನ್ಮಾಂಯಯುದ್ವಾರವತೀಂಪುರಿಮ್|೭೧| ಜನಭ್ಯಃ
ಕಥಯಾಮಚಕುಶ್ಯದಾದವಮಾಹೇತ್ಸಮ್||ಯದಾನೀತ್ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಯಾಂಸುಹೃತ್ಸಂದ್ರೃಗ್ನಾ
ವಿಕಮ್||೭೨|| ಇತಿಶ್ರೀಮದಾಭಿಗವತೇ- ದಕಮಸ್ಕುಂಧೇ- ಚತುರಶೀತಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ.
ಶ್ರೀಕುಕೇ| ಅಧೈಕದಾತ್ಮಜೊಪಾಪ್ರಾಪ್ತಮಾದಾಭಿವಂದನಾಂ ! ವಸುಂಧರಾಭಿನಂದ್ಯಾಹಪ್ರೀ

ರವೆನ್ನಿ, ಯೆಯು:-ಸೇರಿದರು ||೨೦|| ಬಂಧುಪು:-ನಂಟರು, ಪ್ರತಿಯಾತೇಮುಸತ್ಸು-ಹಿಂತೆರಳಹೋದಪರಾಗುತಲೂ, ಕೃಷ್ಣಜೀವತಾಂ-ಕೃಷ್ಣನೇ ದೇವರಾಗಿಬಿಟ್ಟ, ವೃಷ್ಣಯಿ:-ಯಾದವರು, ವಾವ್ರವೃಷಂ-ವರ್ಷಾಕಾಲವನ್ನು, ಆನನ್ನಾಂ-ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಜ್ಞನ್ನಾಗಿ, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ದ್ವಾರವತೀಶ್ವರೀಂ-ದ್ವಾರಕಾನಗರವನ್ನು, ಯೆಯು:-ಗೇರಿದರು ||೨೧|| ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಚಾರಂ-ಪುಣ್ಯಜಲಸ್ನಾನಾರ್ಥವಾದ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ, ಸುಹೃತ್ಸಂದರ್ಶನಾದಿಕಂ-ನಂಟರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದುಮೊದಲಾದ, ಯದಾ ಸೀತ್-ಯಾವುದಾಯಿತೋ, ತತೆ-ಅದರನ್ನೂ, ಯುಜೇವಮುಹೋತ್ಸವಂ-ಕೃಷ್ಣನಮತ್ತು ವಸುದೇವನಯೆಷ್ಟಾದಿ ಸಂಕೋಷವನ್ನು, ಜನೀಭೃತಿ:-ನಗರದಲ್ಲಿ ಜನಂಗಳಿಗೆ, ಕಥಯಾಂಚಕ್ರ:-ಹೇಳಿದರು ||೨೨||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥವೋಧಿನಿಯೊಳು ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ

೪-ಶನೇವು ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

೨೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದವೇಕೆ.

ಅಧಿ-ಅಬಳಿಕ, ಏಕದಾ-ಒಂದು ನಮಯದ್ವಿ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ-ಬಳಿಗೆ ಒಂದವರೂ, ಕೃತನಾದಾಭಿವಂದನಾ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ
 ಸಮಸ್ಕಾರವುಳ್ಳವರೂ, ಆತ್ಮ-ಜ್ಞಾ-ಪುತ್ರರೂ ಆದ, ಸಂಕರ್ಷಣಾಭ್ಯುತ-ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಂ ಕುರಿತು, ವನುವೇವೆ-ವಸುವೇವನು,

ವೃಷವಂ ಸೇರಿನಿದರು |೨೦| ಬಂಧುಗಳು ಹೋಗುತ್ತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವ್ಯನೇ ಇವ್ವದೇವತೆಯಾಗಿ ಉಳ್ಳ ವ್ಯಪ್ತಿಗೆ
 ಈ ವರ್ಷಾಕಾಲವು ಅಭ್ಯಾಗ್ರವಾಗುತ್ತಿರಲು ಅದರನ್ನೋಡಿ ದ್ವಾರವತೆಗೆ ಬಂದರು |೨೧| ಸ್ವಜನರಿಗೆ ಸಮದೇ
 ಪನ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನೂ ಬಂಧುಜನರ ದರ್ಶನವಾದ್ಯು ಮುಂತಾದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದರು. |೨೨|

ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಯಾನೂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದು ಸೂತವು

ರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಕೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನು

ಬಳ್ಳಿಗ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರವರಾಧಿಕ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀ

ಮತ್ಸ್ಯಾನ್ನಂ ರಾಜನಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮಂ

೬ ಶ್ರೀಭೂಗೇವತ ಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷ್ಯವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ವರನೇಲಿಧ್ಯಾಯಂನುಗಿದಾದು

✓-ಸಿನಿಯರಿಧ್ಯಾಯವೇ-

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ || ಪಂಚಾಶೀತಮೇರಾಮ ಕೃದ್ಧಾಸಂಪೂರ್ಣತಾಸ್ತೌ || ಪಿತೃಕ್ಷಾಂತವಂಶೋ
 ಬಾತೃಮೃತಾನ್ವತಾನಂತಚ್ಛತಾಂ || ೧ || ೬ || ಎಂಭತ್ತಯಿದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು
 ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ತಂದೆಯಾದ ವಸುದೇವನಿಗೆ ತತ್ಪಕ್ಷಾಂತವನ್ನೂ ತಾಯಿಯಾದ
 ದೇವಿಗೆ ಕಂಠನಿಂದ ಹತರಾದ ಪುತ್ರರನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರೆಂಬರ್ಥವು ಶ್ರೀ ಶುಕಾಚಾರ್ಯನು ಪಶ್ಚಿಮದ್ರಾಪಿಯನಂ
 ಕ್ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವವನಂತೆ:-

ಕೇಳಿ, ಅರಸೇ, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದಾನೊಂದು ಸಮಯದೊಳಗೆ ಮಾತಾಪಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಭಿವಂದಿಸಿ ನ

ತ್ಯಾಸಂಕಪ್ತ-ಪಾಶ್ಯತೇ || ಮುನೀನಾಃ ಸವಚಕ್ಯುಃ ತ್ವಾಪುತ್ರಯೋರ್ಧಾಮಸೂಚಕಮತದ್ವೀರೈಃ
ಜಾತವಿಸ್ರಂಭಃಪರಿಭಾಷ್ಯಾಭ್ಯಭಾಷತ || ವಸುಷವಃ | ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಯೋಗೀ ಸಂಕರ್ಪಣ
ಸನಾತನ | ಜಾನೇನಾಮಸ್ಯಯಾಸ್ತಾಹ್ನಾತ್ಪ್ರಧಾನಪುರುಷಾಪರಾ || ೩ || ಯತ್ರ ಯಾವಯತೋಯಸ್ಯ
ಯಸ್ಮೈಯದ್ಯದ್ಯಧಾಯಧಾ | ಸ್ಯಾದಿದಂಭಗವಾಃ ಸಾಹ್ನಾತ್ಪ್ರಧಾನಪುರುಷಶ್ಚರಃ || ೪ || ಎವಂನಾನಾವಿ
ಧಂವಿಶ್ವಮಾತ್ಮಸೃಷ್ಟಮಘೋಕ್ಷಜಃ | ಆತ್ಮನಾನುಪವಿಶ್ಯತ್ಯುಪಾಂಶೋಪೇಪೋಽಭಿವ್ಯಕ್ತಜಃ || ೫ ||
ಪಾಶ್ಯಾದೀನಾಂವಿಶ್ವಸೃಜಾಂಶಕ್ತಯೋಯಾಃಪರಸ್ಯತಾಃ | ಪಾರತಂತಾತ್ಪ್ರವೃತ್ತಸಾದೃಶ್ಯಾದ್ವೈಯೋ

ಅಭಿನಂದ್ಯ-ಸಂತೋಷಿಸಿ, ಪ್ರೀತ್ಯಾ-ಪ್ರಿಯದಿಂದ, ಆಹ-ನುಡಿದನು || ೧ || ಸಃ-ಅ ವಸುದೇವನು, ಮುನೀನಾಂ-ಮಹರ್ಷಿಗಳೆ,
ಪುತ್ರಯೋರ್ಧಾಮಸೂಚಕಂ-ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂಥಾ, ವಚಃ-ಮಾತನನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ತದ್ವೀರೈಃ-
ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಂದ, ಜಾತವಿಸ್ರಂಭಃ-ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟಿದವನಾಗಿ, ಪರಿಭಾಷ್ಯ-ಸಂಬೋಧಿಸಿ, ಅಭ್ಯಭಾಷತ-ಹೇಳಿದನು || ೨ ||
ಮಹಾಯೋಗೀ-ಅದಿಕ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾದ, ಕೃಷ್ಣ-ಕೃಷ್ಣನೇ ಕೃಷ್ಣನೇ, ಸನಾತನ-ಶಾಶ್ವತನಾದ, ಸಂಕರ್ಪಣ-ರಾಮನೇ,
ವಾಂ-ನಿಮ್ಮನ್ನು, ಅಸ್ಯ-ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಸಾಹ್ನಾತ್ಪ್ರಯತ್ನ-ಸ್ವರೂಪ ಭೂತವಾದ ಕಾರಣವು ಯಾವುದೋ, ಅದರನ್ನಾಗಿಯೂ
ಪ್ರಧಾನ ಪುರುಷಾಪರಾ-ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಜಾನೇ-ತಿಳಿಯುವೆನು || ೩ || ಇಹಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚ
ವು, ಯತ್ರ-ಯಾವ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಯೇನ-ಯಾವ ಆತ್ಮನಿಂದ, ಯತಃ-ಯಾವವನು ದೇವಿಯಿಂದ, ಯಸ್ಯ-ಯಾವವನು ಸಂಬಂಧದಿಂದ
ಯಸ್ಮೈ-ಯಾವವನಿಗೋಸ್ಕರ, ಯತ್ಯತ್-ಯಾವವನಂಕುತು, ಯಾವಆತ್ಮನುಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿ, ಯಥಾಯಥಾ-ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ,
ಸ್ಯಾತ್-ಆಗುವುದೋ, ಸ ಭಗವಾಃ-ಅ ಪರಮೇಶ್ವರನು. ಪ್ರಧಾನ ಪುರುಷೇಶ್ವರಃ-ಭೋಗ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಗೂ ಭೋಕ್ತೃನಾದ ಜೀ
ವಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನಾಗಿ, ಸಾಹ್ನಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ನೀನೇ ಆಗಿರುವಿ || ೪ || ಅಭೋಕ್ಷಜ-ನಾರಾಯಣನೇ ಆತ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿ-ನಿನ್ನಿ
ಂದ ಹುಟ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ; ನಾನಾ ವಿಧಂ-ಹಲವು ಒಗೆಯುಳ್ಳ, ವಿಶ್ವಂ-ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಆತ್ಮನಾ-ಜೀವ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ, ಅನುಪ್ರ
ವಿಶ್ಯ-ಒಳಿ ಪೊಕ್ಕು, ಆತ್ಮ-ಚೇತನ ಗೊಳಿಸುವವನೇ, ಅಜಃ-ಉತ್ಪತ್ತಿ ಯಿಲ್ಲದ ನೀನೇ, ಪಾಂಶು-ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯೂ, ಜೀವಃ-
ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿ, ಬಿಭರ್ಷಿ-ಧರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೀಯೇ || ೫ || ಪಾಶ್ಯಾದೀನಾಂ-ಸೂತ್ರಾತ್ಮನು ಮೊದಲಾದ, ವಿಶ್ವಸೃಜಾಂ-ಜಗತ್ಪಾ
ಶ್ಯಾಂಗಳೆ, ಶಕ್ತಯಃ-ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂಗಳು, ಯಾಃ-ಯಾವವುಂಟೋ, ತಾಃ-ಅವು, ಪಾರತಂತಾತ್ಪ್ರ-ಪರಾಧೀನತೆ
ಯಿಂದ, ಪರಸ್ಯ-ಪರಮ-ಕಾರಣವಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನದೇವೇ, ದ್ವಯೋಃ-ಚೇತನಾಚೇತನಂಗಳಿರಡಕ್ಕೂ, ವೈಸಾದೃಶ್ಯಾತ್-ಸಾ

ಮೊಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಂ ನೋಡಿ ಶ್ಲಾಘನಂಗೆಯ್ದು ವಸುದೇವನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನುಡಿದ
ಸಂತೆನೆ- || ೧ || ಅವರ ಪ್ರಭಾವವಂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪರ್ಣಿಸಿದ ಮುನಿಗಳ ವಚನವಂ ಕೇಳಿ ಅಪ್ರಭಾವದಿಂದಂಟಾ
ದ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅವರಂ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದನು- || ೨ || ಎಲೈ ಮಹಾ ಯೋಗಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ, ಪು
ರಾಣಿ ಪುರುಷನಾದ ರಾಮನೇ, ನಿಮ್ಮಂ ನಾನು ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವೆನು || ೩ || ಈ ಪ್ರಪಂ
ಚಕ್ಕೆ ಅಧಿಕರಣ ಸ್ವರೂಪರೂನೀವೇ, ಕರ್ತಾರೂನೀವೇ, ಕರಣ ರೂಪರೂ ಕಾರಣ ರೂಪರೂ ಅಪಾದ್ಯನ ರೂ
ಪರೂ, ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಸ್ವರೂಪರೂ ಕರ್ಮ ಸ್ವರೂಪರೂ ಸಹ ನೀವೇ, ಸರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವ ಸ್ವರೂಪರಾಗಿ
ಭೋಗ್ಯ ಭೋಕ್ತೃ ರೂಪರಾಗಿ ಆವುಗಳಿಗೆ ಈಶ್ವರರಾಗಿರುವರೂ ನೀವೇ || ೪ || ಅಭೋಕ್ಷಜನಾದ ಎಲೈ, ಶ್ರೀ
ಕೃಷ್ಣನೇ, ಇಂತು ನಾನಾ ವಿಧ ಪ್ರಪಂಚವು ನಿನ್ನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಅನುಪ್ರವೇಶಂ
ಗೆಯ್ದು ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ರೂಪನಾಗಿಯೂ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ರೂಪನಾಗಿಯೂ ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅಜನಾದ ನೀನೇ ಧ
ರಿಸುತ್ತಿರುವಿ || ೫ || ಪ್ರಕೃತಿ ಭೂತನಾದ ಸೂತ್ರಾತ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಪಂಚ ಕಾರಣ ರೂಪರಲ್ಲಿ ಯಾವ
ಯಾವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳುಂಟೋ ಆ ಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ನಿನ್ನದೇ ಹೊರತು ಅವುಗಳೆಲ್ಲ, ಹೇಗೆಂ
ದರೆ ವೇದಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಬಾಣವಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಪುರುಷನದೇ ಹೊರತು ಹೇಗೆ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ

ಶೈವೈವಚೆಪ್ಪತಾವಃ || ೬ || ಕಾಂತಿಸ್ತಜಃಪಭಾಸತ್ತಾಚುದಾಗ್ನೈರ್ಯಕ್ಷವಿದ್ಯುತಾಮ | ಯತ
ಸ್ತೋತ್ರಂಭೂಭೃತಾಂಭೂಮೈರ್ವೃತ್ತಿರ್ಗಂಧೂರ್ಧ್ವತೋಭವಾಃ || ೭ || ತರ್ಪಣಂಪೂಜನಮವಾಂದವತ್ಸಂ
ತಾಶ್ಚ ತದಗ್ರಸಃ | ಓಜಸ್ಸಹೊಬಲಂಚೆಪ್ಪಾಪಗತಿರ್ವಾಯೋಸ್ತವೇಶ್ವರ || ೮ || ದಿಕಾಂತ್ವಮವಕಾಶೋಸಿದಿಕಃ
ಖಂನೋಽಟಚಕ್ರಯಃ | ನಾದೋವರ್ಣಸ್ತ್ವಮೋಕಾರಚಕ್ರೇನಾಂಪೃಥಕ್ಕ್ವೃತಃ || ೯ || ಇಂದ್ರಿಯಂ
ತಿಂದ್ರಿಯಾಣಾಂತ್ವಂದೇವಾಶ್ಚ ತದನುಗ್ರಹಃ | ಅವಬೋಧೋಭವಾಃಬುದ್ಧಿರ್ಜೀವಸ್ಯಾನುಸ್ಮೃತಿಸ್ಸ
ತೀ || ೧೦ || ಭೂತಾನಾಮಸಿಭೂತಾದಿರಿಂದ್ರಿಯಾಣಾಂಚತೈಜಸಃ | ವೈಕಾರಿಕೋವಿಕಲ್ಪಾನಾಂಪ್ರಧಾನ

ವ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಚೇದ್ವತಾಂ-ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಣಾದ್ಯಚೇತನಂಗಳ, ಚೆಪ್ಪಿವ-ಚೇತನಕ್ಕಿಪ್ಪೇರಿತನಾದ, ಚಲನಸ್ತಿಯೇ
ಆಗಿರುವುದು || ೬ || ಚಂದ್ರಾಗ್ನೈರ್ಯಕ್ಷವಿದ್ಯುತಾಂ-ಚಂದ್ರನ ಅಗ್ನಿಯನೂರ್ಯನ ಚುಕ್ಕೆ ಮಿಂಚುಗಳ (ಕ್ರಮವಾಗಿ) ಕಾಂ
ತಿ-ಬೆಳದಿಂಗಳೂ, ತೇಜಃ-ಉದ್ವಿಪ್ರಕಾಶವೂ, ಪ್ರಜಾ-ಬಿಸಿಲೂ, ಸತ್ತ-ತೋರುತ್ತಿರೋಣವೂ, ಭೂಭೃತಾಂ-ಬೆಟ್ಟಗಳ, ಸ್ಥೂ
ರ್ಯಂ-ಸ್ಥಿರತ್ವವೂ, ಭೂಮೇಃ-ಭೂಮಿಯು, ವೃತ್ತಿಃ-ಪ್ರಾಣಿಗಳಗಾಧಾರ ವಾಗಿರುವಿಕೆಯೂ, ಗಂಧಶ್ಚ-ಗುಣವಾದ ವಾನನೆ
ಯೂ, ಅರ್ಭತಃ-ವಸ್ತುತಃ, ಭವಾಃ-ನೀನೇಆಗಿರುವಿ || ೭ || ಹೇದೇವ-ಎಲೈ ದೇವರೇ, ಅಪಾಂ-ಉದಕಂಗಳ, ತರ್ಪಣಂ- ತೃಪ್ತಿ
ಯನ್ನು ಚುಟ್ಟಿಸುವಕತ್ತಿಯೂ, ಪೂಜನಂ-ಬಹುಕುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತವಾದಕತ್ತಿಯೂ, ತಾಶ್ಚ-ಆ ವೈದಕಂಗಳೂ, ತದಗ್ರಃ ಆ
ದರ ಮಧುರಗುಣವೂ, ತ್ವಂ-ನೀನೇಆಗಿರುವಿ. ಈಶ್ವರ-ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ! ವಾಯೋಃ-ಗಾಳರು, ಓಜಃ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ, ಸಹಿ-ತ
ಡಕೊಳ್ಳುವಕತ್ತಿಯೂ, ಬಲಂ-ತಾಣವೂ, ಚೇಷ್ವಾ-ಚಲನಕತ್ತಿಯೂ, ಗತಿಃ-ಗಮನಕತ್ತಿಯೂ, ತವ-ನಿನ್ನದೇನೇ || ೮ ||
ದಿಕಾಂ-ದೇನೆಗಳ, ಅವಕಾಶಃ-ಎಡೆಯು, ದಿಕಶ್ಚ-ದಿಕ್ಕುಗಳೂ, ಖಂ-ಆಕಾಶವೂ, ಆಶಕ್ರಯಃ-ಅದಕ್ಕಾಧಾರವಾದ, ಸ್ಪೋಟಃ-ಕಬ್ಬತ
ನ್ಯಾತ್ರವೂ, ತ್ವಂ-ನೀನೇ, ಅಸಿ-ಆಗಿರುವಿ. ನಾದಃ-ಪರಾವಾಕ್ಕು, ವರ್ಣಃ-ಪಶ್ಯಂತೀನಾಕ್ಕು, ಓಂಕಾರಃ-ಮಧ್ಯಮಾವಾಕ್ಕು,
ಆಕೃತೀನಾಂ-ಕಬ್ಬಾರ್ಥರೂಪಂಗಳ, ಪೃಥಕ್ಕ್ವೃತಃ-ವ್ಯಾವಸ್ಥಿತನಾಮವಾದ ಪದಾದಿರೂಪವೆನುವ ವೈಖರೀವಾಕ್ಕೂ, ತ್ವಂ-ನೀ
ನ, ಅಸಿ-ಆಗಿರುವಿ || ೯ || ಇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ-ಶ್ರೋತ್ರಾದಿಕ್ರಿಯಾಂಗಳ, ಇಂದ್ರಿಯಂ-ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವಕತ್ತಿಯೂ,
ಜೀವಾಶ್ಚ-ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಅಧಿಷ್ಠಾನದೇವತೆಗಳೂ, ತದನುಗ್ರಹಃ-ಅವರ ಅಧಿಷ್ಠಾನಕತ್ತಿಯೂ, ತ್ವಂ-ನೀನೇ, ಜೀವಸ್ಯ-ಜೀ
ವಾತ್ಮನ, ಅವಬೋಧಃ-ವ್ಯವಸಾಯಕತ್ತಿಯೂ, ಬುದ್ಧಿಃ-ಜ್ಞಾನದ, ಸತೀ-ಸವಿಾಚೀನವಾದ, ಅನುಸ್ಮೃತಿಃ ಪರಿತಿನಂಧಾನ ಶ
ಕ್ತಿಯೂ, ಭವಾಃ-ನೀನೇ || ೧೦ || ಭೂತಾನಾಂ-ಆಕಾಶಾದಿ ಭೂತಂಗಳಿಗೆ, ಭೂತಾದಿಃ-ಕಾರಣವಾದ ತಾಮಸಾಹಂಕಾರವು,

ನಾಗಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅಧೀನರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವೂ ವಾಯುವಿನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತೃಣಾದಿ
ಗಳು ಚಲಿಸುವಂತೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಚೇಪ್ಪಿಸುವುದು || ೬ || ಚಂದ್ರನು, ಅಗ್ನಿ, ಸೂರ್ಯನು
ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಮಿಂಚುಗಳು, ಇವುಗಳ ಕಾಂತಿಯು ತೇಜಸ್ಸು ಪ್ರಭೆಯುಸತ್ತೆಯು, ಮತ್ತು- ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸ್ಥಿರ
ತ್ವವು, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಂಧವು ಇದೆಲ್ಲವೂ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಶಕ್ತಿಯೇ. || ೭ || ನೀರಿನ ತೃಪ್ತಿಕರತ್ವವೂ
ಪ್ರಾಣಾಪ್ರಾಣಿಯುಕತ್ವವೂ ಜೀವನಿಕಾರಣತ್ವವೂ ಆನೀರೂ ಅದರಲ್ಲಿರುವರೂವೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವಿ. ವಾಯುವಿನ
ಪರಾಕ್ರಮವೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಬಲವೂ ಚೇಪ್ಪಿಯೂ ಗತಿಯೂ ಈಶ್ವರನೇ ಎಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನವೆ || ೮ || ಸೋಪಾಧಿ
ಕವಾದ ಆಕಾಶದ ಪ್ರದೇಂಗಳೆನಿಸುವ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಅವಕಾಶವಾಗಿರುವ ಆಕಾಶವೂ, ದಿಕ್ಕುಗಳೂ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾ
ದ ಅಖಂಡಾಕಾಶವೂ, ಅದಕ್ಕಾಶಕ್ರಯವಾದ ಕಬ್ಬತನ್ಯಾತ್ರವೆಂದರೆ ಪರಾವಾಗ್ರೂಪವೂ, ನಾದವೆಂಬ ಪಶ್ಯಂತೀ
ವಾಗ್ರೂಪವೂ, ಓಂಕಾರವೆಂಬ ಮಧ್ಯಮಾವಾಗ್ರೂಪವೂ, ವರ್ಣಪದಾರ್ಥವಿಭಾಗವುಳ್ಳ ವೈಖರೀವಾಗ್ರೂಪವೂ
ನೀನೇ ಆಗಿರುವಿ || ೯ || ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ವಿವಯಪ್ರಕಾಶನ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅವುಗಳ ಅಧಿಷ್ಠಾನದೇವತೆಯರೂ ಅವು
ಗಳ ಅಧಿಷ್ಠಾನಕತ್ತಿಯೂ ವ್ಯವಸಾಯಕತ್ತಿಯೂ ಪ್ರತಿಸಂಧಾನ ಶಕ್ತಿಯೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವಿ || ೧೦ || ಭೂತಗಳಿ
ಗಾದಿಯಾದ ತಾಮಸಾಹಂಕಾರವೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವಿ. ಕಾರಣವೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವಿ. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ

ಮನುಶೂಯಿಷಾಂ || ೧೦ || ನಶ್ವರೈಃ ಸ್ವಭಾವೇನ ತದನಿತ್ಯಮನಶ್ವರಮ್ | ಯಥಾ ದ್ರವ್ಯವಿಕಾರಮಬ್ಧಿ
 ವ್ಯಮಾತ್ರಂ ನಿರೂಪಿತಮ್ || ೧೧ || ಸತ್ತ್ವಂ ರಜಸ್ತಮಾಃ ತಿಗುಣಾಸ್ತದ್ವೈತ್ಯಯಶ್ಚ ಯಾಃ | ತ್ವಯ್ಯ
 ದ್ಧಾಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಪರಕಲ್ಪಿತಾಯೋಗಮಾಯಯಾ || ೧೨ || ತಸ್ಮಾನ್ನ ಸುತ್ಯುಭೌ ಭಾವಾಯಾ ದ್ವೈತ್ಯಯವಿಕ
 ಲ್ಪಿತಾಃ | ತ್ವಂ ಚಾಪಿ ಜೀವಿಕಾರವೇದ್ಯವ್ಯಧಾವ್ಯಾವಾಃ || ೧೩ || ಗುಣದ್ರವಾಃ ಪಠ್ಯಮ್ನ ಬಾಧಾ

ಜಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ-ಶೋತ್ರಾದೀಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ, ತೈಜಸಶ್ಚ-ಕಾರಣವಾದ ರಾಜಸೂಹಂಕಾರವೂ, ವಿಶ್ವಾಸಾಂ-ಅಧಿವೈವಾ
 ದ್ಯಾತ್ಮಭೇದದಿಂದ ವಿಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುವ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ, ವೈಕಾರಿಕ-ಕಾರಣವಾದ ಸಾತ್ವಿಕಾಹಂಕಾರವೂ, ಅನುಶಾಯಿನಾಂ-ಅವಿ
 ದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದಜೀವಾತ್ಮಕಿಗೆ, ಪ್ರಧಾನಂ-ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯೂ, ಅನಿ-ನೀನೇ ಆಗಿರಬೇಕು || ೧೦ || ದ್ರ
 ವ್ಯವಿಕಾರೇಷು-ಮಣ್ಣುಚಿನ್ನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವಿಕಾರಕಾರ್ಯಂಗಳಾದ ಮಡಿಕೆಕುಂಡಲ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರವ್ಯಮಾತ್ರಂ-
 ಮಣ್ಣುಚಿನ್ನ ಮಾತ್ರವೇ, ಅನಶ್ವರಂ-ನಾಶವಿಲ್ಲದೆ, ದೇವತೆಗಳೆನಿಸುವದೋ, ತಥಾ ಹಾಗೆ, ಇಹ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ನಶ್ವರೇ
 ಷು-ನಾಶಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ, ಭಾವೇಷು-ಭಾವಮಾರ್ಥಂಗಳಲ್ಲಿ, ಯತ್-ಯಾವುದು, ಅನಶ್ವರಂ-ನಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಉಳಿಯುವದೋ ತತ್ರ-
 ಆಸತ್ಯವು, ತ್ವಮನಿ-ನೀನಾಗಿರುವೆಯೆಂದು, ನಿರೂಪಿತಂ ವೇದಾಂತಗಳಿಂದ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ || ೧೧ || ಸತ್ತ್ವಂ ರಜಸ್ತಮಾಃ
 ರಜಃ-ರಜೋಗುಣವು, ತಮಾಃ-ತಮೋಗುಣವು, ಎಂಬ ಗುಣಾಃ-ಪ್ರಾಕೃತಗುಣಂಗಳೂ, ತದ್ಭಿನ್ನಯಶ್ಚ-ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾ
 ಮಂಗಳಾದ ಮಹತ್ತತ್ವ ಅಹಂಕಾರಮೊದಲಾದವೂ, ಯಾ-ಯಾವುದು ಪ್ರಂಟೋ, ತಾಃ-ಅವು, ಅದ್ವಾ-ಪಶ್ಯಕ್ಷವಾದ, ಪರೇಬ್ರ
 ಹ್ಮಣಿ-ಪರಮಾತ್ಮನಾದ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಯೋಗಮಾಯಯಾ-ಮೋಹವಾದ ಶ್ಚಯಿಂದ, ಕಲ್ಪಿತಾಃ ಸೃಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು || ೧೨ ||
 ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು || ೧೩ || ತಸ್ಮಾತ್-ಆ ಕಾರಣದ ದೇವಿಯಿಂದ, ಅವಿಭಾವಾಃ-ಪ್ರಾಪಂಚಿಕವಾದ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಾದ ವಿ
 ಯದಾದಿಗಳು, ಸಸಂತಿ-ಪರಮಾರ್ಥ ನಶ್ವರವಾಗಿಲ್ಲವು. ಯು-ಯಾವಾಗ, ತ್ವಯಿ-ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ವಿಕಲ್ಪಿತಾಃ-ಅ
 ದ್ಯಂತಂಗಳಾಗಿ ಭೇದದಿಂದ ವ್ಯವಹರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆಯೋ, ತ್ವಂಚ-ನೀನೂಕೂಡ, ಅಪಿವಾಪಿ ಕಾರೇಷು-ಈ ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕಪದಾ
 ರ್ಥಂಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಪ್ರವಿಷ್ಟನಾಗಿ ತೋರುವೆಯೋ, ತಮ-ಅಗ, ಸನಿ-ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಂಗಳಾಗಿರುವವು || ೧೪ || ಅನ್ಯಥಾ-ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ
 ದ್ವರೇ, ಅವ್ಯಾವಹಾರಿಕ-ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ವಿಷಯವಲ್ಲದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ದ್ರವ್ಯವಾದ ಸುಮಾತ್ರವೇ ಮಿಕ್ಕಿರುವ || ೧೫ || ವಿಶ್ವೇ-ಈ, ಗು
 ಣಪ್ರವಾಹೇ-ಪ್ರಕೃತಿಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂಗತಿಂ-ನಿಷ್ಪ್ರಪಂಚಾತ್ಮವನ್ನು ವನ್ನು, ಅಬಾಧಾಃ-ತಿಳಿಯದಿರುವ ಅಚ್ಚನಿಗಳು,
 ಪಾರಾಂತರವು-ಅಬಾಧಾ-ತಿಳಿಯದೆ, ಅಖಿಲಾತ್ಮನಿ-ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಅಧಿಪ್ತಾನಂತಾರೂಪನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಆಯೋಧೇನ-
 ಸ್ವರೂಪಾಚ್ಛೇನ ಪ್ರಯುಕ್ತವಾದ ದೇವಾಭಿಮಾನದಿಂದಾದ, ಕರ್ತೃಭಿಃ-ಪುಣ್ಯಪಾಪಂಗಳಿಂದ, ಇಹ-ಈ ಪ್ರಪಂಚಮೊಳಗೆ, ಸಂನ

ವಾದ ತೈಜಸರಾಜಸೂಹಂಕಾರಂಗಳೂ, ಅಧಿವೈವಾಧ್ಯಾತ್ಮಭೇದದಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುವ ದೇವತೆಗಳೂ ಅವುಗಳಿಗೆ
 ಕಾರಣವಾದ ವೈಕಾರಿಕಸಾತ್ವಿಕಾಹಂಕಾರವೂ, ಜೀವಾತ್ಮರ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಪ್ರಧಾನತತ್ವವೋನೀನೇ
 ಆಗಿರುವ || ೧೦ || ನಾಶಶೀಲಂಗಳಾದ ಈ ಭಾವಮಾರ್ಥಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಮಿಗುವರೂಪವುಳ್ಳ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವ
 ಸ್ತುವಾವುದೋ ಅದು ನೀನು. ದ್ರವ್ಯವಿಕಾರಂಗಳಾದ ವೃತ್ತ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಮಡಿಕೆ ಸುಖಾರ್ಥಕಾರ್ಯವಾದ
 ಕುಂಡಲ ಮುಂತಾದ ನಶ್ವರದ್ರವ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಅನಶ್ವರವಪ್ಪ ಮೃತ್ಸುಪಾರ್ಥದಿರೂಪವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿರುವ || ೧೧ ||
 ಸತ್ತ್ವಂ ರಜಸ್ತಮೋಗುಣಂಗಳೂ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಂಗಳಾದ ಮಹದಾದಿಗಳೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪರಬ್ರಹ್ಮವಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ
 ಯೋಗಮಾಯೆಯಿಂದ ಕಲ್ಪಿತಂಗಳಾಗಿರುವವು || ೧೨ || ಯಾವಾಗ ನಿರ್ವಿಕಾರವಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚವಿಕಾರಗಳು
 ವಿಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುವವೋ ಅವಾಗ ಭೂತಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚವಿಕಾರಗಳು ಆಗ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯಗಳಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರು
 ತಿರುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಿಪಾರಮಾರ್ಥಿಕಂಗಳಾಗಿಲ್ಲವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣಸತ್ತಾರೂಪನಾಗಿ ನೀನು
 ಅನಂತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸತ್ಯಂಗಳಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವವು. ವ್ಯವಹಾರವಡಗಿದಾಗ ಜ
 ಸವ್ಯಾಪಾರವರ್ಜನಾದ ಅವ್ಯವಹಾರಿಕನನಿಸುವ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕನಿರ್ವಿಕಲ್ಪವಸ್ತುವೆನಿಸುವ ನೀನೇ ಸತ್ಯವೆನಿಸಿ
 ಮಿಗುವಿ || ೧೩ || ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಭೂಪಂಚವಿಲ್ಲದ ಈ ಚಿನ್ಮಾತ್ರವನ್ನು ಅರಿಯದೆಯಿರುವವರು ಅಖಿಲಾತ್ಮನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ

ಸ್ವಪಿಶಾತ್ಮನಿ | ಗತಿಸೂಕ್ಷ್ಮಮಬೋಧನಸಂಸರಂತೀಹಕರ್ಮಭಿ ||೧೫|| ಯದ್ವಚ್ಛಯಾಸ್ತುತಂ
ಸೌಪ್ಯಸುಕಲ್ಯಾಣಿಹದರ್ಲಭಾಮ್ | ಸ್ವಾರ್ಥಪ್ರಮತ್ತಸ್ಯವಯೋಗತಂತ್ವನ್ಮಾಯಯೇತ್ ||೧೬||
ಅಸಾವಹಂಮಮೈವೇತಿಹಸ್ಯಾಸ್ಯಾನ್ವಯಾದಿಮಃ | ನೈಹಪಾಶೈರ್ನಿಬಧ್ನಾತಿಭವಾನ್ಸರ್ವಮಿದಂಜ
ಗತೆ ||೧೭|| ಯುವಾಂನನಸ್ಸುತಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಧಾನಪುರುಷೈಶ್ವರಾ | ಭೂಭಾರಕ್ಷತ್ರಪ್ರಪಣಾಯಾವ
ತೀರ್ಣತಫಾತ್ಮನಿ ||೧೮|| ತತ್ತೀಗತೋಗ್ರಾಹ್ಯರಣಮಸ್ಯಸದಾರವಿಂದಮಾಪನ್ನಂಸ್ಮತೀಭಯಾಸಹಮಾ
ತ್ಮಬಂಧೋವಿತತವತಾಲಮಲಮಿಂದ್ರಿಯಲಾಲನೇನಮತ್ಯಾತ್ಮದೃಕ್ತ್ವಯಿಸರೇಯದಪ್ರಭುದಿಧಿಃ |

ಗಂತ್ರಿ-ಜಗದಮರಣಾದಿ ದೂರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವವರು ||೧೫|| ಇಹ-ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ದರ್ಲಭಾಂ-ಪ್ರಯಾನದಿಂದಲೂ ದೋ
ವೆಯಲಸಕ್ಯವಾದ, ಸುಕಲ್ಯಾಣಂ-ಪಟುಕರಣಂಗಳಲ್ಲ, ಸ್ತುತಾಂ-ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನು, ಸೌಪ್ಯ-ಮೊಂದಿ, ಸುಶ್ವಿರ-ನಿಯಾಮಕನಾ
ದ ಕೃಷ್ಣನೇ, ತ್ವನ್ಮಾಯಯಾ-ನಿನ್ನಮೋಹೇಕ್ತಿಯಿಂದ, ಸ್ವಾರ್ಥ-ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇನುಪದ್ವಿಯದ್ದು
ಚ್ಛಯಾ-ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರಿವಂತೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವುದರಿಂದ, ಪ್ರಮತ್ತಸ್ಯ-ಬಹಳ ಗರ್ದಿಸಿದಂಧಾನನ್ನು, ಯೇ-ವಾದವು ; ತಂ-
ಕಳೆದುಹೋದವಾಯಿತು ||೧೬|| ಅಸಾ-ಇದು, ಅಹಂ-ನಾನು, ಮಮೈವ-ನನ್ನದೆ, ಏತಿ-ಏಕೆಂದು. ಲಗ್ಯದೇಹಸ್ಯ-ಈ ಶರೀರ
ದ, ಅನ್ವಯಾದಿಮಃ-ನಂತಾನವಾಡ ಪುತ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ, ನೈಹಪಾಶೈ-ಅಭಿನವಾನವೆಂಬ ಪಗ್ಗಗಳಿಂದ, ಭವಾನ್-ನೀನು, ಲನಂಜಗತ್ಸ
ರ್ವಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ನಿಬಧ್ನಾತಿ-ಕಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತಿರುವಿ ||೧೭|| ಯುವಾಂ-ನೀವೀರ್ವರೂ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಸುತಾ-ಪು
ತ್ರರು, ನ-ಅಲ್ಲಿನು, ಸಾಕ್ಷಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ, ಪ್ರಧಾನಪುರುಷೇಶ್ವರ-ಪ್ರಕೃತಪುರುಷನೆಂಬ ಕಾರಣಮೂರ್ತಿಗಳಾದರೂ,
ಭೂಭಾರಕ್ಷತ್ರಪ್ರಪಣಾಯ-ಭೂಮಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗಿರುವ ಅರಸುಗಳಂ ನಾಶಗೊಳಿಸಲೋಸುಗೆ, ಅಪೀರ್ಣತಃ-ಅರ್ಪಿಸಿದವ
ರಾಗಿರುವಿರಿ. ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಆತ್ಮಹಿ-ನೀನೇಹೇಳುತ್ತಿರುವಿಲ್ಲವೆ ||೧೮|| ಆತ್ಮಬಂಧೋ-ಆದತ್ತಂಟಾದವರಿಗೆ ನಂಟರಾದವ
ನೇ! ತತ್-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಅವನ್ನನಂಸ್ಮತೀಭಯಾಹಂ-ನಂಬಿದವರು ಸಂಸಾರಭಯದಂಪೋಗೊಳಿಸುವಂಧಾಪ
ವಾರವಿಂದಂ-ಅಡಿದಾವರೆಯನ್ನು, ಅದ್ಯ-ಈಗ, ಆರಣಂಗೆತೋಸ್ಮಿ-ಕರಣನನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿದವನಾದೆನು ಯಶ್-ಯಾವಕಾರ
ಣದಿಂದ, ಪೂರ್ವಾತ್ಮದೃಕ್-ಸತ್ತಹೋಗುವದೇಹದಲ್ಲಿ ನಾಸಂಬಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲವನೂ, ಅಗಿರುಣೇನೀ, ವಿತಾದರಾ-ಎಬ್ಬುದಾ
ಷ್ರವಾದ, ಇಂದ್ರಿಯಲಾಲನೇನ-ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿ ಅಪೀಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಲಲಮಲಂ-ಸಾಕುಸಾಕು ||೧೯|| ಅನುಯಂ-ಪ್ರತಿಯುಗೇಕಾ
ಲದಲ್ಲಿಯೂ, ನಾ-ಸುತವಸ್ತುನು ಪೃಥ್ವಿಮು ಎಂಬ, ಕೃಷ್ಣವಮಅಡಿತಿಯೆಂಬ, ವಸುಧೇವನು ಶೇಷತೆಯೆಂಬ, ನವಿಗ್ರಹರಿಗೆ,

ಯೋಗಮಾಯೆಯ ಈಗುಣಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಾನಂದ ಮೇಹಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಜನ್ಮ
ಮರಣದುಃಖಪ್ರವಾಹರೂಪವಾಗಿ ಸಂಸಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು ||೧೫|| ಎಲೈಪರಮೇಶ್ವರನೇ! ನ್ನೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕ
ರ್ಮಪ್ರವಾಹಮೊಳಗೆ ದುರ್ಲಭವಾಗಿಯೂ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಂಪಾದನಸಮರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಮನುಷ್ಯಜ
ನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿಯೂಕೂಡ ಯಾವಪುರುಷನು ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತನಾಗಿರುವ
ನೋ! ಅಪುರುಷನ ಮಯಸ್ಸು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ||೧೬|| ಮಾಯಿಯಾದ ಅನೀನು ಈಸರ್ವಪ್ರಪಂಚವ
ನ್ನೂ ಈದೇಹವೇನಾನು ಇವರು ನನ್ನವರು ಇವುನನ್ನವು ಎಂದು ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ನೇಹಪಾಶಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿ
ಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವಿ ||೧೭|| ನೀವೀರ್ವರೂ ನಮ್ಮ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಧಾನಪುರುಷರೂ, ಈಭೂಮಿಗೆ ಭಾರ
ರೂಪರಾದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಂ ಸುಹರಿಸಲೋಸುಗೆ ಕಪಟವೇಷವಂಧರಿಸಿರುವಿ ||೧೮|| ಎಲೈ ಆರ್ತರಾದ ಭಕ್ತಜನ
ರಿಗೆ ಬಂಧುವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನಾನು ಶರಣಾಗತರ ಸಂಸಾರಭಯವಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮವಂ ಶರ
ಣುಹೊಂದಿರುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಈಯಿಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಂಗಳಲ್ಲಿ ಭೋಗಾಪೇಕ್ಷೆಯಂ-ಸಾಕುಮಾಡು, ನಶ್ವರವಾದ ಈಶ
ರೀರದಲ್ಲಿ ನಾನೆಂಬಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ನಾನು ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪುತ್ರನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ
ಯಲ್ಲವೆ ||೧೯|| ನೀನು ಅದಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಕೀ ಗರ್ಭದಿಂದ ಅವಿರ್ಭವಿಸುವ ಕಾಲದೊಳು ನಿಜರೂಪದಿಂದ ನಮಗಿಪ್ಪ,

ಸೂತೀಗೃಹೇನುಜಗಾದಭವಾನಜಿನೌಸಂಜಙ್ಘಾಽಽತ್ಯನುಯುಗಂನಿಜಧರ್ಮಗುಪ್ತೈಃ | ನಾನಾತ
ನೂರ್ಗಗನವದ್ವಿದಧಜ್ಜಹಾಸಿಕೇವೇದಭೂಮ್ನುಲುರುಗಾಯವಿಭೂತಿಮಾಯಾಃ ||೮೦|| ಶ್ರೀಕುಕುಃ ||
ಆಕರ್ಣ್ಯದಂಪಿತುರ್ವಾಕ್ಯಂಭಗವಾಃ ಸಾತ್ವತರ್ವಭಃ|ಪ್ರತ್ಯಾಹಪ್ರಶ್ರಯಾನಮುಪ್ರಹಣಶ್ಚಕ್ಷಣ
ಯಾಗಿರಾ||೮೧|| ಶ್ರೀಭಗವಾಃ|ವಚೋವಸ್ಸಮವತಾರ್ಥಂತಾತ್ಮತದುವಮನ್ಯುಹೇ ಯನ್ಮಃ ಪುತ್ರಾಃ
ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯತತ್ತ್ವಗ್ರಾಮಬುದಾಹೃತಃ ||೮೨|| ಅಹಂಯಾಗಾಯಮಸಾವಾರ್ಯಜಮೇಚದ್ವಾರಕಕೌಕಸಃ|
ಸರೈವೈವಂಯದುಶ್ರಮೈವಮ್ಯಾತ್ಮಾಸ್ಸಚರಾಚರಮಾ||೮೩|| ಆತ್ಮಾಹೈಕಸ್ಸಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿರ್ನಿತ್ಯೋ

ಅಜಿ-ಉತ್ಪತ್ತಿ-ಇಲ್ಲದವನಾದ, ಭರ್ವಾ-ನೀನು, ನಿಜಧರ್ಮಗುಪ್ತೈಃ-ಸ್ವಧರ್ಮ ಪೋಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ಸಂಜಙ್ಘೇ-ಹುಟ್ಟುಹುಟ್ಟಿದನೆಂ
ದು, ಸೂತೀಗೃಹೇ-ಪುರುಷುವನೆಯಲ್ಲಿ, ಜಗಾದನನು-ಹೇಳಿದಿಯಲ್ಲವೆ ಗಗನವತೇ-ಆಕಾಶದಂತೆ, ಅಸಂಗನಾಗಿಯೇ, ನಾನಾತ
ಮಾಃ-ಹಲವುರೂಪಂಗಳನ್ನು, ವಿದವತ್-ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ, ಜಹಾಸಿ-ಬಿಡಿತಲಿರುವಿ ಹೇಳುರುಗಾಯ-ಎಲ್ಲ ಪಿಪ್ಪಲವೇ, ಭೂ
ಮ್ನು-ಸರಸ್ವತ್ಯಾಪಕನಾದ ನಿನ್ನ, ವಿಭೂತಿಮಾಯಾಃ-ಲೀಲೈಶ್ವರ್ಯರೂಪಂಗಳಾದ ಮೋಹಾದಿಗಳನ್ನು, ರೋಪದ-ಯಾವ
ನುಬಿಟ್ಟನು ||೮೦|| ಭಗವಾಃ-ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಸಾತ್ವತರ್ವಭಃ-ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ಪಿತುಃ-ತಂದೆಯಾದವನು
ದೇವನ, ಇದಂವಾಕ್ಯಂ-ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಂವುಮಾತನ್ನು, ಆಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪ್ರಹರ್ಷ-ನಗುಂತಿರ-ವನಾಗಿ, ಪ್ರಶ್ರಯಾನಮು-ಪ್ರಾಪ
ಯದಿಂಬಗ್ಗಿದವನಾಗಿ, ಶ್ಚಕ್ಷಣಯಾಗಿರಾ-ನಯನರದ ನುಡಿಯಿಂದ, ಪ್ರತ್ಯಾಹ-ಪ್ರತ್ಯಾಹ್ತರವನ್ನುಡಿದನು ||೮೧|| ತಾತ-ತಲಿ
ಪಯೇ ! ವಃ-ನಿಮ್ಮ, ಸಮವೇತಾರ್ಥಂ-ತೀಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳ, ವಿತದ್ವಚಃ-ಈ ಮಾತನ್ನು, ಯತ್-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ
ಪು, ಪುತ್ರಾಃ-ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ-ಮಕ್ಕಳಾದ ನಮ್ಮಂತರಿತು, ತತ್ತ್ವಗ್ರಾಮ-ತತ್ತ್ವಗಳ ಸಮೂಹವು, ಉದಾಹೃತಃ-ಜನಪದಿ ನಿ
ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ತತ್-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಉಪಮನ್ಯುಹೇ-ಉಪಪನ್ನವೆಂದು ತಿಳಿಯುವೆವು ||೮೨|| ಆಯ-ಪೂಜ್ಯನಾದವನು
ಪೇವನೇ, ಅಹಂ-ನಾನು, ಯೂಯಂ-ನೀವು, ಅಸಾ-ಇವನು, ಇಮೇದ್ವಾರಕಕೌಕಸಶ್ಚ-ಈದ್ವಾರಕಯೇಮನಿಯಾದವರೂ, ಸರ್ವೇ
ಸಿ-ಎಲ್ಲರೂ, ಸಚರಾಚರಂ-ಜಂಗಮಸ್ಥಾವರಾತ್ಮಕವಾದ ಜಗತ್ತು, ಯದುಶ್ರೇಷ್ಠಂ-ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನೇ, ವಿವಂಘಿಮ್ಯಾ
ಕ್ಯಾಃ-ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಕವೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವಾಗಿವೆ ||೮೩|| ಆತ್ಮಾ-ಪರಮಾತ್ಮನು, ವಿಕಃ-ಬಿಟ್ಟನಾದರೂ ಅಗ್ನಿಕ
ವಿಧವಾಗಿಯೂ, ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿಃ-ಸ್ವಪ್ರಕಾಶನಾದರೂ ದೈಶ್ಯನುತಲೂ, ನಿತ್ಯಃ-ಶಾಶ್ವತನಾದರೂ ಅನಿತ್ಯನುತಲೂ, ಅ
ಮೃತಿ-ವಿಲಕ್ಷಣನಾದರೂ ಬೇರೆಯಲ್ಲವೆನುತಲೂ, ನಿರ್ಗುಣಃ-ಗುಣಂಗಳಿಲ್ಲದವನಾದರೂ ಸಗುಣನೆನುತಲೂ, ಅತ್ಯಸ್ಥಿತ್ವೈಃ-ಪ್ರ
ಕೃತಿಕೃತಂಗಳಾದ, ಗುಣೈಃ-ಸತ್ವಾದಿಗುಣಂಗಳಿಂದ, ತತ್ತ್ವತೇಷು-ಆ ಗುಣಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ದೇಹೇಷು-ಕರೀರಗಳ

ತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ನಮ್ಮಂತರಿತು ನೀವು ಪೂರ್ವದೊಳು ಪೃಶ್ನಿ ಸುತಪಸ್ಕರಂಬವರುನಾನು ಅಗನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದನು
ಬಳಿಕನೀವು ಅದಿತಿಕತ್ಯಸರಾದಿರಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಾಮನನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದನು, ಈಗ ದೇವಕೀವಸುದೇವರಾಗಿರುಪಿರಿ,
ನಾನು ಜಗದ್ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿರಹಿತನಾದರೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವಿಭವಿಸಿದನು. ಎಂದು ಸೂತಿಕಾಗ್ರಾದಲ್ಲಿ
ಯೇ ಹೇಳಿದವನಾಗಿ, ಬಳಿಕ ಯೋಗಮಾಯಾಬಲದಿಂದ ನಾನಾವತಾರರೂಪಂಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತೀಯೆ. ಲೋ
ಕಪಾವನವಾದ ಕೀರ್ತಿಯಾಳ್ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ! ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಯಾರುಬಿಟ್ಟವರು? ||೮೦|| ಈಪ್ರಕಾರವಾಗಿ
ವಿಜ್ಞಾಪನಂಗೆಯ್ಯತಲಿರುವ ವಸುದೇವನ ವಚನಮೇಳಿ ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೃಷ್ಣಭಗವಂತದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
ನಮ್ರನಾಗಿ ನಗುತ ಪ್ರತ್ಯಾಹ್ತರವೆ ಪೇಳಿದನೆಂತೆನು ||೮೧|| ಎಲೈತಂದೆಯಾದ ವಸುದೇವನೇ-ನೀನು ಪತ್ರರಾ
ದನಮ್ನಂತರಿತು ಈತತ್ತ್ವಸ್ವರೂಪ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಪೇಳಿದವನಾದೆಯಲ್ಲವೇ? ಅದುಯುಕ್ತವೇನರಿ ||೮೨||
ಎಲೈತಂದೆಯೇ ನಾನೂ, ಅಗ್ರಜನಾದ ಯಾಬಲರಾಮನೂ ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿಗಳಾದ ಸರ್ವರೂ ಯಾದವಶ್ರೇಷ್ಠ
ರೂ, ಇನ್ನೂ ಚರಾಚರಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ, ಬ್ರಹ್ಮವೈರಿಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ||೮೩|| ಒಬ್ಬನೇ ಆದಂತೆ
ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶವಾದ ನಿರ್ಗುಣನಾದ ಜಗದ್ವಿಲಕ್ಷಣನಾದ ಆತ್ಮನು ತನ್ನಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗುಣಗಳಿಂದ ಗುಣ

ನೋನಿಗುಣೋಗುಣೈಃ | ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟೈಃ ಸ್ವತ್ಯುತ್ಕೃತಮವೇದಮಬಹುಧೇಯತಃ || ೧೪ || ಖಂವಾಯುಚೋರ್ಯ
ತಿರಾಪೋಭೂಸ್ತತ್ಯುತ್ಕೃತವ ಯಧಾ ಯತ್ | ಅವಿಸ್ತಿರೋಲ್ಪಭೂರ್ಯೈಕನಾನಾತ್ವಂಯಾತ್ಮಸೂಪಿ || ೧೫ ||
ಶ್ರೀಶುಕಃ | ವಿವಂಭಗವತಾರಾಜವಸುದಮುಧಾಹೃತವಃ | ಶ್ರುತ್ವಾಪಿ ನವ್ಯನಾನಾಧೀನೋಪ್ಪಿ || ೧೬ ||
ಸ್ತುರೋದ್ಗೀಧಾದಿನಾಮಕವತ್ಸಭಾನ್ಯಾನಾಂ ಕಥಾಪ್ರಾಂಭಃ || ೧೭ ||
ತಮನಾಭೂತ್ || ೧೮ || ಅಫತತ್ರಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠದವಕೀಗರ್ವದವತಾ | ಶ್ರುತ್ವಾನೀತಂ ಗುರೋಃ ಪುತ್ರಮಾ
ತ್ಮಜಾಭ್ಯಾಂ ಸುವಿಸ್ತೃತಾ || ೧೯ || ಕೃಷ್ಣರಾಮೌನಮಾಶ್ರಾಪ್ಯಗೃಹಪುತ್ರಾಕುಸುಮಂ ಸಿತಾ || ೨೦ ||
ತೀ ಕೃಪಣಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೈಕಬಾಹುಶ್ಚಲೋಚನಾ || ೨೧ || ದವಕೀರಾಮರಾಮಾಪ್ರಮೆಯಾತ್ಮಕೃಷ್ಣ

ಲ್ಲಿ, ಬಹುಧಾ-ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ, ಈವ. ತೇಹಿ-ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವಲ್ಲಿವೆ || ೧೪ || ಹೇಗೆಂದರೆ, ಖಂ-ಆಕಾಶವೂ, ವಾಯು-ಗಾಳಿಯೂ, ಜೋಯಿತಿ-ಅಗ್ನಿಯೂ, ಆವಕಿ-ನೀರೂ, ಭೂ-ಮಿ-ಮಿಡು, ತತ್ಯುತ್ಕೃತ-ಅವುಗಳೆಂದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮಡಿಕಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ, ಯಥಾಕಾಯಂ-ಉಪಾಧಿಯನ್ನತಿಕ್ರಮಿಸದೆ, ಅವಿಸ್ತಿರೋಲ್ಪಭೂರ್ಯೈಕನಾನಾತ್ವಂ-ಅವಿ-ಕಾಣನ.ವಿಕ, ತಿರಾ-ಅಡಗುವಿಕೆ, ಅಲ್ಪ-ಕೊಂಚವಾಗುವಿಕೆ, ಭೂ-ದೊಡ್ಡದಾಗುವಿಕೆ, ಏಕ-ಒಂದಾಗುವಿಕೆ, ನಾನಾತ್ವಂ-ಹೇವು ಬಗೆಯಾಗಿರುವಿಕೆಗಳನ್ನು, ಯಾತಿ-ಹೊಂದುತ್ತಿದೆಯೋ, ಅಸಾವಪಿ-ಈ ಜೀವಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೂಕೂಡ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಬಹುಧಾ-ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ತೋರುವಿಕೆಯನ್ನು, ಯಾತಿ-ಹೊಂದುವನು || ೧೫ || ರಾಜ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ, ಭಗವತಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ವಿವಂಭದಾಹೃತಂ-ಹೀಗೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನೂ ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ವಿನವ್ಯನಾನಾಧೀ-ನಾನಾವಾದ ದ್ವೈತಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರೀತಮನಾ-ಸಂತುಷ್ಟಪ್ರಪ್ತನಾದನಾಗಿ, ತೋಪ್ಪಿ-ಮೆಚ್ಚೂ -ಸುಮ್ಮನಾದನು || ೧೬ || ಅಧ-ಆ ಮೇಲೆ ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ-ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ! ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಸರ್ವದೇವತಾ-ಸಕಲದೇವತೆಗಳೂ ಉಳ್ಳವಳಾದ, ದೇವಕೀ-ಕೃಷ್ಣನತಾಯಿ, ಅತ್ಮಜಾಭ್ಯಾಂ-ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಿಂದ, ನೀತಂ-ಸತ್ತಹೋದುದೇವೆಯೂ ಒದಕಿಸಿತರಲ್ಪಟ್ಟ, ಗುರೋಃಪುತ್ರ-ಸಾಂದೀಪನ ಮಗನನ್ನು, ಶ್ರುತ್ವಾ-ಕೇಳಿ, ಸುವಿಸ್ತೃತಾ-ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವುಳ್ಳವಳಾಗಿ || ೧೭ || ಕೃಷ್ಣರಾಮೌ-ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನೂ ರಾಮನನ್ನೂ, ಆಶ್ರಾಪ್ಯ-ಕರೆದು, ಕಂಸನಿಂದ ಸಿತಾ-ಕಂಸನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ, ಸ್ವಪುತ್ರಾ-ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಸ್ತುರಂತೀ-ಸನಪುಗೊಳ್ಳುವಳಾಗಿ, ಕೃಪಣಂ-ದೈನ್ಯವಾಗಿ, ಅಶ್ಚಲೋಚನಾ-ನೀರುಸೋರುವ ಕಂಗಳಿ-ಳ್ಳವಳಾಗಿ, ವೈಕ್ಲಬಾ-ಕೃಪಿಸದಿಂದ, ಪ್ರಾಹ-ನುಡಿದಳು || ೧೮ || ಅಪ್ರವೇಯಾತ್ಮಕ-ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಸ್ವರೂಪವೆಳ್ಳವನಾದ, ರಾಮರಾಮ-ಬಲಭದ್ರನೇ ಬಲಭದ್ರನೇ! ಯೋಗೇಶ್ವರೇಶ್ವರ-ಯೋಗವಿದ್ಯೆಗೂ ಡೆಯರಾದವನೇ ನಿಯಾಮಕನಾದ, ಕೃಷ್ಣ-ಅಚ್ಯುತನೇ, ಅಹಂ-ನಾನು, ವಾಂ-ಸಿವಿವಾಂವರನ್ನೂ, ವೀಶ್ವನೃಜಾಂ-ಈಗತ್ಯಾರ

ಕೃತಂಗಳಾದ ಭೂತಂಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತೋರುವನು || ೧೪ || ಆಕಾಶವು, ವಾಯುವು, ಜೋಯಿಸ್ಸು, ಜಲವು, ಭೂಮಿಯು, ಎಂಬ ಪಂಚ ಭೂತಗಳು ತಮ್ಮಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಘಟಪಟಾದಿ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಭಾವತೆ ರೋಬಾವಂಗಳನೆಯ್ದಿ ಎಂತಿರುವವೋ ಹಾಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನೂ ಕೂಡ ಸ್ವಮಾಯಾಜನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಭಾವತೆರೋ ಭಾವಂಗಳನೆಯ್ದಿ ಗುವನೆಂದು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು || ೧೫ || ಕೇಳಿ ಅರಸೇ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಭಗವಂತನಿಂದ ಪೇಳಿ ಲ್ಪಟ್ಟ ತತ್ತ್ವರಹಸ್ಯವಂ ಕೇಳಿದ ವಸುದೇವನು ನವ್ಯವಾದ ನಾನಾ ವಿಧಮನಃ ಕ್ಲೇಶಂಗಳಿಲ್ಲವನಾಗಿ ಸಂತುಷ್ಟ ಚಿತ್ತನಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಯಿದ್ದನು || ೧೬ || ಕೇಳಿ ಅರಸೇ, ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ದೇವ ಪ್ರಿಯಳಾದ ದೇವಕಿಯು ಪೂರ್ವದೊಳಗೆ ತನ್ನ ಪುತ್ರರಾದ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಗುರುವಾದ ಸಾಂದೀಪನ ಮೃತ ಪುತ್ರನು ಗುರು ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಯಮ ಲೋಕವನೆಯ್ದಿ ತಂದು ಕಾಡಲ್ಪಟ್ಟನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯಂ ಕೇಳಿ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡವಳಾಗಿ || ೧೭ || ಕಂಸನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡವಳಾಗಿ ಕುಣೀರಂ ಸುರಿಸುತ ದೀನಳಾಗಿ, ಆ ಕೃಷ್ಣ ರಾಮರಂ ಕುರಿತು ನುಡಿದಳೆಂತೆ || ೧೮ || ಎಲೈ, ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳರಾಮನೇ, ಯೋಗೀಶ್ವರನೇ ಈಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ, ನಾನು ನಿಮ್ಮೀಶ್ವರನನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೂ ಈಶ್ವರನನ್ನೂ ಗಿಯೂ ಪು

ಯೋಽಪ್ಯರೇವೈರ | ವೇದಾಹಂವಾಂವಿಶ್ವಸೃಜಾಮೀಶ್ವರಾವಾದಿಪೂರುಷಾಃ ||೧೯|| ಕಾಲವಿಧ್ವಂಸಗತ್ಯಾ
 ಸಾಂರಾಷ್ಟ್ರಮುಚ್ಯಾನ್ಮೃತವರ್ತನಾಮ | ಭೂಮಿಭಾರಾಯಮಾಣಾನಾಮವಶೇಣೈಕಿಲಾಧ್ಯಮಃ ||
 ಯಸ್ಯಾಂಶಾಂಶಾಂಶಭಾಗೇನವಿಶೋತ್ಪತ್ತಿಲಯಾದಯಃ | ಭವಂತಿಕಿಲವಿಶ್ವಾತ್ಮತಂತ್ವಾದ್ಯಾದಂಗೆ
 ತಿಂಗತಾ ||೨೦|| ಚಿರಾನ್ಮೃತಸುತಾದಾನೆಗುರುಣಾಕಿಲಚೋದಿತಾಃ | ಅನಿನ್ಯಥಾಃಪಿತ್ಯಸ್ಯಾನ್ಯಾದ್ಗುರವೇ
 ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಂ ||೨೧|| ತಥಾಮೇಕುರುತುಕಾಮಂಯುವಾಂಯೋಗೈಶ್ವರೈಶ್ವರಾಃ | ಭೂಜರಾಜಹರ್ತಾ
 ಪುತ್ರಾರ್ಥಕಾಮಯದ್ರವ್ಯಮಾಹೃತಾಃ ||೨೨|| ಶ್ರೀಕುಕೇಽವಿವಂಸುಚೋದಿತಾಮಾತ್ರಾರಾಮೇಕೈಶ್ವರೈಃ
 ಕ್ಷಭಾರತ | ಸುತಲಂಸಂವಿವಿತತುರೋಗಮಾಯಾಮುಪಾಶ್ರಿತಾಃ ||೨೩|| ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಪುಪಲಭ್ಯ

ಣಾಗೇನ, ಕುರ್ಪುತಾ-ನಿಯಾಮಕರಾದ ಅದಿವುರುಷಾ-ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷರನ್ನಾಗಿ, ವೇದ-ಬಲ್ಲೆನು ||೧೯|| ಕಾಲವಿಧ್ವಂಸ, ಸತ್ವಾ
 ಸಾಂ-ಕಲಿಸಾಮೀಪ್ಯದಿಂದ ನಾಶಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸತ್ವಗುಣವೃಂದಾ, ಉಚ್ಯಾನ್ಮೃತವರ್ತನಾಂ-ಕಾನ್ಮೃತವರ್ತನೆಯನ್ನು ನೋ
 ರಿ ಯಿರುವಂಥಾ, ಭೂಮೇಃ-ಭೂಮೇವಿಗೇ, ಭಾರಾಯಮಾಣಾನಾಂ-ಹೊರೆಯಾಗಿರುವಂಥಾ, ರಾಷ್ಟ್ರಂಅರ್ಥ-ಮಾಪ್ಯಹೃತ್ತಿಯದಿ
 ಗೋನುಗ, ಅಧ್ಯ-ಈಗ, ಮೇ-ನನ್ನಬನುರಲ್ಲಿ, ಅವಶೇಷಾಃಕಿಲ-ಹುಟ್ಟಿದವರಾಗಿರುವಿರಲ್ಲವೆ ||೨೦|| ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ-ಪ್ರಕೃತಿ
 ರೂಪನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ ! ಯಸ್ಯ-ಯಾವನ, ಆಂಶಾಂಶಾಂಶಭಾಗೇನ-ಕಲೆಯಲೇಡಲವದ ಚೂರಿನಿಂದ, ವಿಶೋತ್ಪತ್ತಿಲಯಾ
 ದಯಃ-ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿಪ್ರದಿ ಸಂಪಾರವೊದರಾದವು, ಭವಂತಿ-ಆಗುತ್ತಿವೆಯೋ, ತಂತ್ವಾ-ಅನಿನ್ಯನ್ನು, ಅಧ್ಯ-ಈಗ, ಅ
 ಹಂ-ನಾನು, ಗತಿಂ-ಪ್ರಾಪ್ತವನ್ನಾಗಿ, ಗತಾ-ಹೊಂದಿದವಳಾಗಿರುವೆನು ||೨೧|| ಚಿರಾತ್-ಬಹುಕಾಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ, ಮೃತಸುತಾ
 ಮಾನೇ-ಸತ್ತವನಂತೆ ತರುವುವಂಥಲ್ಲಿ, ಗುರುಣಾ-ಸಾಂದೀಪನಿಂದ, ಚೋದಿತಾ-ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ ನೀವು, ಪಿತೃಸ್ಯಾ
 ನಾತ್-ಪಿತೃದೇವತೆಗಳಿರುವ ಸ್ಥಲದಿಂದ, ಗುರವೇ-ವಿಷ್ಣುಯೋಗದಸಾಂದೀಪನೆಗೆ, ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಂ-ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕಾದ ದ
 ಕ್ಷಿಣಾಂವ್ರವ್ಯವನ್ನಾಗಿ, ಅನಿನ್ಯಥಾಃಕಿಲ-ತಂದಿತ್ತಿರಿಯಲ್ಲವೆ ||೨೨|| ಯೋಗೈಶ್ವರೈಶ್ವರಾಃ-ಉಪಾಯಗಳೆಂ ಸಮರ್ಥರಾದವರಿಗೇನಾ
 ಮಕರಾದ, ಯುರಾಂ-ನೀವು, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಮೇ-ನನ್ನ, ಕಾಮಂ-ಒಯಕೆಯನ್ನು, ಕುರುತಂ-ಮಾಡಿರಿ. ಭೂಜರಾಜಹರ್ತಾ-
 ಕಂನನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟಿರದಾ, ಪುತ್ರಾರ್ಥ-ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಆಹೃತಾಃ-ತರಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನು, ದ್ರವ್ಯಂ-ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ, ಕಾ
 ಮಯೇ-ಜಯಿಸುವೆನು ||೨೩|| ಭಾರತ-ಪರಿಕ್ಷಿತನೇ, ಏವಂ-ಹೀಗೆ, ಮಾತ್ರಾ-ತಾಯಿಯಿಂದ, ಸಂಚೋದಿತಾ-ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
 ವರಾದ, ರಾಮೇಕೈಶ್ವರೈಃ-ರಾಮನೊಕ್ಕೈಶ್ವರನೊ, ಯೋಗಮಾಯಾಂ-ಧ್ಯಾನಕಲ್ಪಿತ ಮೋಹಕ್ಕಿಯನ್ನು, ಉಪಾಶ್ರಿತಾಃ-ಅ
 ವಲಂಬಿಸಿದವರಾಗಿ, ಸುತಲಂ-ಮೂರನೆಯ ಪಾತಾಳವನ್ನು, ಸಂವಿವಿತತುಃ-ನೋಕ್ಕರು ||೨೪|| ದೈತ್ಯರಾಜ-ಒಲಿಹಕ್ರವರ್ತಿಯು,

ರಾಣ ಪುರುಷರನ್ನಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಯುವೆನು ||೧೯|| ಕಾಲ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ನಷ್ಟವಾದ ಸತ್ವಗುಣವುಳ್ಳವರಾಗಿ
 ತಾನ್ಮೃತಮಾರ್ಗವನತಿಕ್ರಮಿಸಿ ದುರ್ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಸೃತ್ತರಾದ ಭೂಭಾರವಾಗಿರುವ ದುಷ್ಟಹೃತ್ತಿಯರಂ ಸಂಹರಿಸ
 ಲೋನುಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅವತಾರಂಗೆಯ್ದಿರಿ ||೨೦|| ಯಾವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಂಶವೇ ಪುರುಷನೋ, ಆ ಪುರುಷನ ಅಂ
 ಶಯೇ ಮಾಯೆಯೋ, ಆ ಮಾಯೆಯ ಅಂಶಗಳೇ ಗುಣಗಳೋ, ಆ ಗುಣಗಳ ಅಂಶಗಳೇ ಸೃಷ್ಟಾನ್ವದಿಗಳಾಗೂ
 ವಳೋ, ಅಂತ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕನೇ ! ನಾನು ನಿನ್ನಂ ಮರೆಹೊಕ್ಕೆನು ||೨೧|| ಬಹು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೃತನಾದ ಪುತ್ರನಂ
 ತಂದು ಕೊಡೆ ಲೋನುಗ ಗುರುವಾದ ಸಾಂದೀಪನ ಋಷಿಯಿಂದ ಪ್ರೀತಿತರಾಗಿ ನೀವೀರ್ವರೂ ಯಮಲೋಕಸ್ಥ
 ನಾದ ಆ ಪುತ್ರನು ಕಡಿ ತಂದು ಗುರುವಿಗೋನುಗ ಗುರು ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದಿರಿ ||೨೨|| ಅದೇರೀತಿಯಾ
 ಗಿ ನೀವೀರ್ವರೂ ಯೋಗೈಶ್ವರೈಶ್ವರರಾದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನಯಿಷ್ಟಾರ್ಥವಂ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕೊಡಿರಿ ಕಂಸನಿಂದ ಹತ್ತರಾದ
 ಪುತ್ರನಂ ನನಗೆ ತಂದು ತೋರಿಸಿದರೆ ಅವರಂ ನೊಡುವೇನೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿರುವೆನು ||೨೩|| ಎಂದು ದೇವಕೀ
 ದೇವಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ರಾಮ ರೀರ್ವರೂ ಯೋಗ ಮಾಯಾನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಸುತಲವಂ ಪ್ರ
 ವೇಶಿಸಿದರು ||೨೪|| ರಸಾಂತರಂಗಳಂ ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದ ವಿಶ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಗಳಾದ ವಿಕೇವವಾಗಿ ತನ್ನ ಯಿಷ್ಟ

ದೈತ್ಯರಾದ್ವಿಶ್ವಾತ್ಮದೈವಂಸುತರಾಂತಧಾತ್ಮನಃ | ತದ್ವರ್ತನಾಹ್ಲಾದಪರಿಪ್ಲುತಾಶಯಸ್ಸದ್ಯಸ್ಸಮು
ತ್ಥಾಯಾನನಾಮಸಾನ್ವಯಃ ||೨೫|| ತಯೋಸ್ಸಮಾನೀಯವರಾಸನಂಮುದಾನಿವಿವ್ಯಯೇಸ್ತತ್ರಮಹಾ
ತ್ಮನೋಸ್ತಯೋಃ | ದಧಾರಪಾದಾವವನಿಜ್ಯತಜ್ಜಲಂಸಬೃಂದಲಿಬ್ರಹ್ಮಪುನದ್ಯದಂಬುಹ ||೨೬|| ಗಮ
ರ್ಹಯಾಮಾಸಮಹಾವಿಭೂತಿಭಿರ್ಮಹಾರ್ಹವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾನುಲೇಪನೈಃ | ಸ್ತಗೋಧಿಪದೀಪಾಮೃ
ತಭಕ್ಷಣಾದಿಭಿಸ್ಸ್ಯಗೋತ್ರವಿತ್ತಾತ್ಮಸಮರ್ಪಣೇನಚ ||೨೭|| ಗಜಂದ್ರಸೇನೋಭಗವತ್ಪದಾಂಬುಜಂಬಿ
ಭೃಗುಮಾಹುಃಪ್ರಮವಿಭಿನ್ನಯಾಧಿಯಾ | ಉವಾಚಹಾನಂದಜಲಾಕುಲೇಕ್ಷಣಿಪ್ರಹೃಷ್ಟರೋಮಾನ್ಯ
ಪಗದ್ಗದಾಹ್ಲರಹ್ಮ ||೨೮|| ಬಲಿಃ | ನಮೋನುತಾಯಬೃಹತೇನಮಃಕೃಷ್ಣಾಯವೇಧನೇ | ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗ

ತಸ್ಮಿ-ಆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ-ತೊಕ್ಕರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು, ವಿಶ್ವಾತ್ಮದೈವಂ-ಸಕಲಾತ್ಮಪುಣ್ಯವನ್ನಾಗಿಯೂ, ಆತ್ಮನಃ-ತ
ನಗೆ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸುತರಾಂವೈವಂ-ಅತಿಶಯವಾಗಿ ದೈವವನ್ನಾಗಿ, ಉಪಲಭ್ಯ-ತಿಳಿದು, ತದ್ವರ್ತನಾಹ್ಲಾದಪರಿಪ್ಲುತಾಶಯಃ-
ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿಮುಳುಗಿದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸದ್ಯಃ-ಆಗಲೇ, ಸಮುತ್ಥಾಯ-ಎದ್ದು, ಸಾನ್ವಯಃ-ಸಕುಲ
ನಾಗಿ, ನನಾಮ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು ||೨೫|| ತಯೋಃ-ಆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ, ಮುದಾ-ಸಂತೋಷವಿಡಿದ, ವರಾಸನ-ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಾ
ದ ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನು, ಸಮಾನೀಯ-ತಂದಿಟ್ಟು, ತತ್ರ-ಅದರಲ್ಲಿ, ನಿವಿವ್ಯಯೋಃ-ಕಳಿತವಾದ, ಮಹಾತ್ಮನೋಃ-ಮಹಾನುಭಾ
ವನಾದ, ತಯೋಃ-ಆ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ, ಯದಂಬ-ಯಾವವುಗಳ ನೀರು, ಆಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಯತವೂ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವನ್ನೂ
ಪುನಶ್ಚ-ಸವಿತ್ರಗೋಸುಪ್ರದೋ, ತಾ-ಅಂಥಾ, ಪಾದಾ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು, ಅವನಿಜ್ಯ-ತೊಳೆದು, ತಜ್ಜಲಂ-ಆ ತೀರ್ಥವನ್ನು, ಸ
ಬೃಂದ-ಸ್ವಜನ ಸಂಪನಹಿತನಾಗಿ, ದಧಾರಹ-ಧರಿಸಿದನಲ್ಲವೆ ||೨೬|| ಮಹಾವಿಭೂತಿಭಿಃ-ಮಹದೈರ್ಘ್ಯಂ-೯೯೦೦೦೦೦೦, ಮಹಾ
ರ್ಹವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾನುಲೇಪನೈಃ-ಬೊಡ್ಡವರಿಗೆತಕ್ಕ ಪಾವುಡ ತೊಡವು ಗಂಧಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ತಗೋಧಿಪದೀಪಾಮೃತ ಭಕ್ಷಣಾದಿ
ಭಿಃ-ಪುಷ್ಪಸರ ಪರಿಮಳಹೊಗೆದೀವಿಗೆ ಅತಿರುಚ್ಯವಾದ ಆಹಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದಲೂ, ಸ್ತಗೋತ್ರವಿತ್ತಾತ್ಮಸಮರ್ಪಣೇ
ನಚ-ತನ್ನ ಕುಲಧನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಸಮರ್ಪಯಾಮಾಸ-ಪೂಜಿಸಿದನು||೨೭|| ನೃಪ-ಪರಿಷ್ಕೃದ್ವಾ-ಯನ್ನೇನ
ಇಂದ್ರಸೇನಃ-ಆ ಬಲಿಚಕ್ರವರಿಯು, ಭಗವತ್ಪದಾಂಬುಜಂ-ಕೃಷ್ಣನಅಡಿದಾವರೆಯನ್ನು, ಮುಹುಃ-ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಬಿಭೃ-ತ
ಲೆಯಮೇಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನಾಗುತ್ತ, ಪ್ರೇಮವಿಭಿನ್ನಯಾ-ಪ್ರಿಯತ್ವದಿಂದಕೂಡಿದ, ಧಿಯಾ-ಬುದ್ಧಿಯೊಡನೆ, ಆನಂದಜಲಾಕುಲೇ
ಕ್ಷಣಿ-ಸಂತಸದನೀರಿಸಿಂ ಕದದಿದಕಂಗಳುಳ್ಳವನೂ, ಪ್ರಹೃಷ್ಟರೋಮಾ-ನಿಗುಡಿದಕೂಡಲುಳ್ಳವನೂಆಗಿ, ಗದ್ಗದಾಹ್ಲರಂ-ಜಿಗು
ತ್ಯುಗಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಅಹ್ಲರಂಗಳುಳ್ಳವನನ್ನು, ಉವಾಚಹ-ನುಡಿದನಲ್ಲವೆ ||೨೮|| ಅನಂತಾಯ-ಶೇಷನಾದ, ಬೃಹತೇ-ಭೂ
ಗೋಳವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದುಹೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಬೊಡ್ಡವನಾದ ರಾಮಂಗೆ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು). ವೇದಸೇ-ಜಗ

ದೇವತೆಗಳೂ ಆದ ಆ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರಂ ಕೇಳಿ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರರಾದ ಬಲಿಯು ಅವರವರ ದರ್ಶನದಿಂದಂಟಾದ ಗಂ
ತೋಷದಿಂದ ಪರವಳಚಿತ್ತನಾಗಿ ಆ ಹ್ವಣದಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಪತ್ತೀ ಪುತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ದೊಡ ಗೊಡಿ ಅವರ ಪಾದದಲ್ಲಿ
ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು ||೨೫|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಗಳಾದ ಪೀಠಗಳಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕುಳಿತಿರುವ ಮ
ಹಾತ್ಮರಾದ ಆ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರ ಪಾದಂಗಳಂ ತೊಳೆದು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೂ ವಂದ್ಯವಾದ ಆ ಜಲವನ್ನು ಸಪರಿವಾ
ರನಾಗಿ ತಾನುಕೊರಿಸ್ಸಿಂದ ಧರಿಸಿದನು||೨೬||ಆಗ ಬಲಿಯುಮಹ ವಿಭವಂಗಳಿಂಯುಕ್ತನಾಗಿ ಅಮೂಲ್ಯಂಗಳಾದ
ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾನು ಲೇಪನ ದಿವ್ಯ ವಾಲ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಮೃದು ವಚನಗಳಿಂದಲೂ ಧೂಪ ದೀಪಂಗಳಿಂದಲೂ ಪೂ
ಜಿಸಿ ತನ್ನಪುತ್ರಮಿತ್ರಾದಿ ಪರಿಜನಂಗಳನ್ನೂಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ಪಿ ಸರ್ವಸ್ಸವನ್ನೂಅರ್ಪಿಸಿದನು||೨೭||
ಬಳಿಕ ಇಂದ್ರಸೇನನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಬಲಿಯು ಆನಂದ ಬಾಪ್ಪಪೂರ್ಣನೇತ್ರನಾಗಿ ರೋಮಾಂಚಿತಗಾತ್ರನಾಗಿ ಗೆ
ದ್ದದಸ್ವರದಿಂದ ಮಾತನಾಡತ ಪರಮಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಭಗವತ್ಪಾದಾರವಿಂದವಂ ಸ್ಮರಿಸಿ
ಕುವನಾಗಿ ವಿಚ್ಛೇದನಂ ಗೆಯ್ದನು ||೨೮|| ಮಹಾಶೇಷನಾದ ಅನಂತರೂಪನಾದ ಶೈವಂಗಳ ವರ್ತಕದಿಂದ ಭೂಮಿ

ವಿತಾನಾಯುಬ್ರಹ್ಮಣಿಪರಮಾತ್ಮನಃ ||೩೯|| ದರ್ಶನಂವಾಂಘ್ರೀಭೂತಾನಾಂದುಷ್ಪ್ರಾಪಂಚಃ ಪೃಥುರ್ಲಾಭವಾ | ರಜಸ್ತಮಸ್ಸುಭಾವಾನಾಂಯನ್ಮುಃಪ್ರಾಪ್ತಾಯಾದೃಚ್ಛಯಾ ||೪೦|| ದೃತ್ಯದಾನವಗಂಧರ್ವಸಿದ್ಧಿವಿದ್ಯಾಧರೂರಗಾಃ | ಯಕ್ಷರಕ್ಷಾಪಿಶಾಚಾಶ್ಚ ಭೂತಪ್ರಮಥನಾಂಯಕಾಃ ||೪೧|| ವಿಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಧಾಮ್ನುಧಾತ್ವಯಿಶಾಸ್ತ್ರಶರಣಿ | ಸತ್ಯಸಿಬಧವುರ ಸ್ತವಯಂಚಾಸ್ಯಚತಾಃ ||೪೨|| ಸಾಲೋಕ್ಯಾಚಾಪಸಾರೂಪ್ಯಸಾಮೀಪ್ಯಮತಸಾತ್ಮತಾಮ್ | ಪ್ರಾಪ್ತಾಸ್ತಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಭಾಪೋಹಿಭವಕಾರಣಮ್ ||೪೩|| ಕೇಚಿದದ್ಭುತಧನ್ಯರೇಫಕ್ತ್ಯಾಕಚನಕಮತಃ | ನತಥಾಸತ್ತ್ವಸಂರಬ್ಧಾಸ್ಸು

ಜ್ಞನ್ಯಾದಿ ಕಾರಣನಾದ, ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗವಿತಾನಾಯು-ಸಾಂಖ್ಯೀಕಾನ್ತ್ರೀಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರೀಯಾ ವಿಕಾರ್ಥರೂಪನಾಥಂಧಾ, ಬ್ರಹ್ಮಣೇ-ವಶ್ಯವಕನಾಥಂಧಾ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾಥಂಧಾ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ಸದಾನಂದ ರೂಪನಾಥಕೃಷ್ಣರಗೇ, ಸಮೀ-ನಮಸ್ಕಾರವು ||೩೯|| ವಾಂ-ನಿವೃತ್ತಿನ್ನು, ದರ್ಶನಂ-ನೋದೋಷವು, ಭೂತಾನಾಂ-ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ, ದುಷ್ಪ್ರಾಪಂಚ-ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಲೂ ದೋರೆಯಲಕ್ಕುವಾದರೂ, ಯ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ ರಜಸ್ತಮಸ್ಸುಭಾವಾನಾಂ-ರಾಜಸ್ತವಸ್ಯಾಶೀಲ ರಾಪ, ನು-ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ, ಯದೃಚ್ಛಯಾ-ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಪ್ತ-ಬಂದವರಾದಿರೋ, ತ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಅದರ್ಲಭಂಚ-ಸುಲಭವೂ ಆಗಿರುವುದು ||೪೦|| ದೃತ್ಯದಾನಗಂಧರ್ವಸಿದ್ಧಿವಿದ್ಯಾಧರೂರಗಾಃ-ದಿತಿಯಮಕ್ಕಳೂ ದನುವಿನಮಕ್ಕಳೂ ಗಂಧರ್ವರೂ ಸಿದ್ಧರೂ ವಿದ್ಯಾಧರರೂ ನಾಗರೂ, ಯಕ್ಷರಕ್ಷಾಪಿಶಾಚಾಶ್ಚ-ನಿಧಿರಕ್ಷಕವೇವತೆಯರೂ ರಾಕ್ಷಸರೂ ಪಿಶಾಚಂಗಳೂ, ಭೂತಪ್ರಮಥನಾಂಯಕಾಃ-ಭೂತಂಗಳೂ ಶುಭ್ರಗಣಾಧಿಪತಿಗಳೂ ||೪೧|| ವಿಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಧಾಮ್ನು-ನಿರ್ವಲವಾದ ಸತ್ತ್ವಗುಣಕ್ಕೆ ನಲೆಯಾದ, ಕಾನ್ತ್ರೀಶರೀರಿಣಿ ವೇದವೂರ್ತಿಯಾದ, ಅಥವಾ ಉಪನಿಷತ್ಪ್ರಮಾಣಗಮ್ಯನಾದ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ತೇ-ಅವರು, ಅದ್ವಾದ-ವ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಸತ್ಯಂ-ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಿಬದ್ಧವೈರಾಃ-ನಿರಾಧವಾದ ವಿರೋಧವುಳ್ಳವರೂ, ಆಗಿದ್ದಾರು ವಯಂಚ-ನಾವೂ, ಅನ್ಯೇಚ-ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಿತರರೂಕೂಡ, ತಾವ್ಯಾಕಾಃ-ಅವರಂಥಾ, ದೈವದ್ವೇಷಿಗಳೇ ಆಗಿರುವವು ||೪೨|| ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ-ಕಮಲಲೋಚನನೇ, ತೇ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿದ್ದೇಷಿಗಳಾದ ಅವರೂಕೂಡ, ಸಾಲೋಕ್ಯಂ-ಸಮಾನಲೋಕತೆಯೆಂಬ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ, ಸಾರೂಪ್ಯಂ-ಸಮಾನರೂಪತೆಯೆಂಬ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ, ಸಾಮೀಪ್ಯಂ-ಹತ್ತಿರ ಸೇರೋಪವಂಬಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಅಥ-ಅ ಮೇಲೆ, ಸಾತ್ಮತಾಂ-ಕೂಡಿಯಿರುವಿಕೆಯೆಂಬ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ-ಪಡೆದವರಾದರು. ಭಾವೇ-ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯೇ, ಭವಕಾರಣಂ-ಜನ್ಮಕ್ಕೆನಿಮಿತ್ತವಲ್ಲವೆ ||೪೩|| ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರಾದ ಶಿಶುಪಾಲಾದಿಗಳು, ಉದ್ಭವಧವೈರೇಣ-ದೃಢವಾದ ಹಗೆಯಿಂದಾದಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಕೇಚನ-ಗೋಪಿಯರು ಮೊದಲಾದವರು, ಭಕ್ತ್ಯಾಕಾಮತಶ್ಚ-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ನೂತಾಭಿಲಾಷದಿಂದಲೂ, ಯಥಾ-ಹೇಗೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಸತ್ತ್ವಸಂರಬ್ಧಾಃ-ಸತ್ತ್ವಗುಣಾವೇಶಹಟ್ಟಿದವರಾದ, ಸುರಾದಯೋಪಿ-ದೇವರ್ಕಳು ಮೊದಲಾದವರೂಕೂಡ, ನನ

ಯಂಧರಿಸಿದ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ ಜಗದ್ಧಾರಕನಾದ ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗವಿತಾನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಿಗೋಸುಗ ನಮಸ್ಕಾರಂ ಗೆಯ್ದನು ||೩೯|| ಯೋಗೀಶ್ವರರಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಲಶಕ್ಯರಾದ ನಿಲವು ಬಂದುದರಿಂದ ನಾವೇಫಲಶ್ಯವಂತರು, ನಿಮ್ಮದರ್ಶನವು ಮಹಾಯೋಗೀಶ್ವರರಿಗೂ ಪುರ್ಲಭವು ರಜಸ್ತಮಸ್ಸುಭಾವವುಳ್ಳನಮಗೆ ಅಂತಾಸಿಮ್ಯದರ್ಶನವು ಲಬ್ಧವಾದುದರಿಂದ ನಮಗಿಂತಲೂ ಭಾಗ್ಯವಂತರಿಲ್ಲ ||೪೦|| ದೃತ್ಯರು ದಾನವರು ಸಿದ್ಧರು ವಿದ್ಯಾಧರರು ಚಾರಣರು ಯಕ್ಷರು ರಾಕ್ಷಸರು ಪಿಶಾಚಗಳು ಭೂತಗಳು ಪ್ರಮಥರು ಇವರಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಭಾಗ್ಯಮತನು ||೪೧|| ಶುದ್ಧವಾದ ಸತ್ತ್ವಸ್ವರೂಪನಾದ ಕಾನ್ತ್ರೀಮಯವಾದ ಶರೀರವುಳ್ಳ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ಪಟ್ಟ ವೈರವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕೆಲವರು ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದರು. ನಾವೂ ಇತರರೂ ಅಂತಿಯವರೇ ||೪೨|| ಎಲೈ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನೇ | ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮನೋಭಾವವುಳ್ಳವರು ಸಾಲೋಕ್ಯ, ಸಾರೂಪ್ಯ, ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಸಾಯುಜ್ಯಗಳೆಂಬ ಮುಕ್ತಿಗಳು ಪಡೆದರು. ಜನ್ಯಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಮನೋಭಾವವೇ ಕಾರಣವಲ್ಲವೆ ||೪೩|| ಎಲೈ ಭಗವಂತನೇ, ಶಿಶುಪಾಲ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವರು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ವೈರದಿಂದಲೂ, ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರು ಮುಂತಾದವರು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ

ನ್ನಿ ಕೃಪಾಸ್ವಾಸ್ವರಾದಯಃ || ೪೪ || ಇದಮಿತ್ಥಮಿತಿಪ್ರಾಯಸ್ತವಯೋಗೈಶ್ಚರೇಶ್ವರ | ನವಿದಂತ್ಯಪಿಯೋ
ಗೌತಮೋಗಮಾಯಾಂಕುತೋವಯ ವ || ೪೫ || ತನ್ನೇಪ್ರಸೀದನಿರಾಹ್ನೇವೈಶ್ವರಯವೃತ್ತಾಪಾರವಂ
ದಧಿಪಣಾನ್ಯಗೃಹಾಂಧಕೂಪಾತ್ | ನಿಷ್ಕಮ್ಯವಿಶ್ವಕರಣಾಂಘ್ರ್ಯಾಲಬ್ಧವೃತ್ತಿಶ್ಚಾಂತ್ಯಯಧೃಕ
ಉತಸರಸ್ವಪ್ರೋಕ್ತರಾಮಿ || ೬ || ಶಾಧ್ಯಸಾಧನೀಶಿತವೈಶ್ವನಿವ್ಯಾಪಾನ್ಮುರುನುಪ್ರಭೋ | ಪುಮಾರ್ಕಯಾ
ಚ್ಛ್ರೋದ್ಧಯಾತಪ್ತಚೋದನಾಯಾವಿಮುಚ್ಯತ || ೬೭ || ಶ್ರೀಭಗವಾ || ೬೮ || ಮರೀಚವೈಷ್ಣುತ್ಯಾಘಾ

ನ್ನಿ ಕೃಪಾಸ್ವಾಸ್ವರಾದಯಃ || ೪೪ || ಮೋಗೈಶ್ವರೇಶ್ವರ-ಧ್ಯಾನಾದ್ಯಪಾಂಗಳಗೋಷಯರಾದ ಸಿದ್ಧಿಗೈಯಾ
ಮಕನಾದ ಕೃಪಾಸ್ವರೇ, ಯೋಗೇಶಾಪಿ-ಯೋಗೇಶ್ವರರಾದರೂಕೂಡ, ತವ-ನಿನ್ನ-ಯೋಗಮಾಯಾಂ-ಯುಕ್ತಿಯಾದ ಅವರಣ
ಮೋಹಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಇದಮಿತ್ಥಮಿತಿ-ಇದುಹೀಗೆಂದು, ಪ್ರಾಯಃ-ಬಹುಶಃ ಸಂದಂಶ-ಅರಿಯರು. ಎಂದ-ನಾವು, ಕುತ-
ಎತ್ತಣಿಂದ ತಿಳಿದೇವು || ೪೫ || ತತಿ-ಹಾಗೆ, ತಾಮನರಾದ ನಿನ್ನವೈರಿಗಳೂಕೂಡ ನಿನ್ನಂಜೊಂದುವರಾದಾಗ್ಲೂ, ಸತ್ಯಭಾವವು
ತ್ತಿಯೇನನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ್ದರಿಂದ, ನಿರ-ಕೂಪಾಶ್-ನಿರಪೇಕ್ಷ-ನಿಷ್ಕಾಮರಿಂದಲೂ, ನಿಷ್ಕಮ್ಯ-ಚಿಂತ್ಯವಾದ, ಯುಷ್ಮತ್-ನಿಷ್ಕ
ಪಾದಾರವಿಂದ-ಅದಿವಾಪರೆಯೆಂಬ, ಧಿಷಣ-ಮನೆಗಿಂತಲೂ, ಅನ್ಯಗೃಹ-ಬೆರೆ ಮನೆಯೆಂಬ, ಅರ್ಧ-ಪಾತೆ-ಕುರುಡುಕತ್ತಲೆಯ
ಕುಳಿಯಡೆಸೆಯಿಂದ, ನಿಷ್ಕಮ್ಯ-ಹೋರಗೆಬಂದು, ವಿಶ್ವ...ವೃತ್ತಿ-ವಿಶ್ವಕರಣ ಲೋಕಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಷಕಂಗಳಾದ, ಅಂಭಿ-ಬುಡಗಳಲ್ಲಿ,
ಉಪಲಬ್ಧ-ತಾನಾಗೆಬಿದ್ದು ದೊರೆತಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ, ವೃತ್ತಿ-ಜೀವನ ಉಳ್ಳವನೂ, ಶಾಂತಿ-ಶುದ್ಧಹೃದಯನೂ, ವಿಕಟ-ಹಿರಣ್ಯ,
ಉತ-ಅಥವಾ, ಸರ್ವಸಂಪ್ರೀ-ಸಕಲ ಭೂತಂಗಳಿಗೂ ಮಿತ್ರರಾದ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂದೊಡಗೂಡುವನೂ ಆಗಿ, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಚರಾ
ಮಿ-ತಿರುಗು-ನೋ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ನಃ-ನಮಗೆ, ಪ್ರಸೀದ-ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು || ೬೭ || ಈಶಿತವೈಶ್ವ-ನಿಯಾಮ್ಯರಾದ ಜೀವಕೋ
ಪಿಗಳಿಗೆ ನಿಯಾಮಕನಾದ, ಪ್ರಭೋ-ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ! ಪುಮಾರ್ಕ-ಪುರುಷನು, ಯತ್-ಯಾವನಿನ್ನ ಅನುಕಾಸನವಾ
ದ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಕಾನ್ತವನ್ನು, ಶ್ರದ್ಧಯಾ-ನಿಜ್ಜಿ-ಕೆಯಿಂದ. ಅತಿಷ್ಠ-ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ಭಕ್ತನಾಗಿ ಜೋದನಾಯಾ-ವಿಧಿನಿಷೇ
ಧಂಗಳೇ ಗುರುಗಳಾಗಿಉಳ್ಳ ಕರ್ತೃಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಹಸೆಯಿಂದ, ವಿಮುಚ್ಯತೇ-ಬಿಡಲ್ಪಡುವನೋ, ಆಯನುಕಾಸನದಿಂದ, ಅಸ್ಮಾ-
ನಮ್ಮನ್ನು, ಶಾಧಿ-ಶಿಕ್ಷಿಸು, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು, ನಿಷ್ಪಾಪಾ-ಅನಭರನ್ನಾಗಿ, ಕುರು-ಮಾಡು || ೬೮ || ಇಂತೆಂಬಬಲಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಂಪೆ
ಳ್ಳನು--ಪ್ರಭವೇಅಂತರೇ-ಸ್ವಾಯಂಭವಮಸ್ವಂತರದಲ್ಲಿ, ಮರೀಚೀ-ಮರಿ(ಜಿಮುನಿಯ, ಉರ್ದಾ-ಭಾರ್ಯೆಯಲ್ಲಿ, ಪ
ಟ್ಟುತ್ರಾ-೬ ಮಂದಿಮಕ್ಕಳು, ಆನರ್-ಹುಟ್ಟಿಪವರಾಗಿದ್ದರು. ತೇದೇವಾಃ-ಆ ಯಾರ್ವರು ದೇವರ್ಕಳೂ, ಸುತಾಂ-ಮಗಳಾ
ದ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು, ಯುತುಂ-ರಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಉದ್ಯತಂ-ಪ್ರಯತ್ನಗೊಂಡ, ಕಂ-ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ಏಹ

ಕಾಮದಿಂದಲೂ, ಕೃತಾರ್ಥರಾದರು, ಶುದ್ಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಯಸುವ ದೇವತೆಗಳೆ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಕೃತಾರ್ಥ
ರಾಗಲಿಲ್ಲವು || ೪೪ || ಯೋಗೇಶ್ವರನಾದ ಭಗವಂತನೇ, ಯೋಗಿಗಳಾದ ಮಹಾತ್ಮರೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ವಾಯೆಯಂ
ಇಂತಾದ್ದೆಂದು ಹೀಗೊದರಿಯರು, ಮೂಢರಾದ ನಾವು ಎಂತು ತಿಳಿಯುವೆವು || ೪೫ || ಆದ್ದರಿಂದ ಪೂರ್ಣಕಾಮರಾ
ದ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳಿಂದಲೂ ಹುಡುಕಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮಂಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೆಂಬಾಶ್ರಯವ ನವಂ
ಬಿಸಿ ಅನ್ಯವಾದ ಗೃಹಾದಿಗಳೆಂಬ ಅಂಧಕೂಪವಂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟುಬಂದು ವನವನೆಯ್ದಿ ಕೃಷ್ಣಮೂಲ
ದಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿ ಕಳೆದುಬಿದ್ದ ಫಲಾದಿಗಳಿಂ ಜೀವಿಸುವನಾಗಿ ನಾನೋರ್ವನೇ ಯಾವಾಗ ಸಂಚರಿಸುವೆನೋ, ಅಥ
ವಾ ಸರ್ವಸುಹೃತ್ತುಗಳಾದ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರೊಡನೆಯೂ ವಾಗಮ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಸಂಚರಿಸುವೆನೋ ಆಪ್ರ
ಕಾರವಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು || ೪೬ || ನಮಸ್ತು ಜೀವರಿಗೂ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಸಮರ್ಥನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ!
ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ದೃಢಭಕ್ತಿಯೆಂಬಾಡಿ ಅದರ ಪಾರವಶ್ಯದಿಂದ ವಿಧಿವೇದಧರ್ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ದೂರನಾಗಿ ಅವಧೂತಾಶ್ರಮಿ
ಯಾಗಿ ನಾನು ಹೇಗೆ ಸಂಚರಿಸುವೆನೋ ಹಾಗೆ ನನ್ನಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ನನ್ನಂ ರಕ್ಷಿಸು || ೪೭ || ಈಪ್ರಕಾರವಾ
ಗಿ ಬಲೀಂದ್ರನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾದ ಭಗವಂತನು, ಅವಾಕ್ಯಂಗಳ ನಮಮೋದನಂಗೆಯ್ದು ನುಡಿದನು. ಎಲೈಬಲಿ
ಯೇ! ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಮರೀಚಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಉರ್ಗನಾಮಕಳಾದ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಆರುಮಂದಿ ಪು

ಗ್ರಾಂಯಾಂಪ್ರಧಮೇತರೆ | ದೇವಾಕುಂಜಹನುವೀಕ್ಷ್ಯಸುತಾಂಯಭಿತುಮಾದ್ಯತಮ್ ||೪೧|| ತೇನ
ಸುರೀಮಂಗಳಯೋನಿಮಧುನಾಸದ್ಯಕರ್ಮಣಾ | ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋರ್ಜಾತಾಃಪುತ್ರಾಸ್ತಯೋಗಮಾಯಾ
ಯಾ ||೪೨|| ದೇವಕ್ಯಾಉದರಜಾತಾರಾಜಕಂಸನಿಹಿಂಸಿತಾಃ | ಸಾತಾಶೋಚತ್ಯಾಕ್ತಜಾಂಸ್ತುತಾಃ
ಮಧ್ಯಾಸುತಂತಿಕೆ ||೪೩|| ಇತನಿಂತಾಪ್ರಜ್ಞಾಪ್ರೋಮಾತ್ಮಶೋಕಾಪನುತ್ರಯ | ತತಶ್ಚಪನಿನಿಮು-
ಕ್ತಾಲೋಕಂಯಾಸ್ಯಂತಿವಿಜ್ವರಾಃ ||೪೪|| ಸ್ಮರೋದ್ಗ್ರೋಧಃಪರಿವ್ಯಂಗಃಪತಂಗಂಕ್ಷುದ್ರಭೂರ್ಘೋಷಃ |
ವಡತಮತ್ಪ್ರಸಾದಸಪುನರಾಸ್ಯಂತಿಸದ್ಗತಮ್ ||೪೫|| ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತಾಃ ಸಮಾದಾಯಾಂವದ್ರಸನೇ
ನಪೂಜಿತೌ | ಪುನರ್ವ್ಯಾರವತೀಮತ್ಯಮಾತಾಃಪುತ್ರಾಸಯಾಚ್ಛೇತಮ್ ||೪೬|| ತಾಃ ದೃಷ್ಟ್ವಾಬಾಲ
ಕಾಃಕದವೀಪುತ್ರಸ್ತನ್ನಹಸ್ತುತಸ್ತನ್ನೀ | ಪರಿವ್ಯಾಜ್ಯಾಂಕಮಾರೋಪ್ಯಮೋಘ್ನೈಜಿಹ್ರುವಭೀಕ್ಷಣಶಃ ||

ಸು-ನಕ್ಕರು||೪೧|| ತೇನಅವದ್ಯಕರ್ಮಣಾ-ಆ ಪಾಪದಿಂದ, ಅಥುನಾ ಆಗಲೇ, ಆಸುರೀಂವೋನಿ-ಅಸುರಜನ್ಮವನ್ನು, ಅರ್ಗ-
ಪೊಂದಿದವರಾದ, ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋಃ-ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವೆಂಬ ಅಸುರನಿಗೆ, ಪುತ್ರಾಃ-ಕುಮಾರರಾಗಿ, ಜಾತಾಃ ಹುಟ್ಟಿದರು. ತೇ-ಆ
ವರು, ಯೋಗಮಾಯೆಯಾ-ನನ್ನ ಮಹಾವೋಹಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ||೪೨|| ಎಳೆತರಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ದೇವಕೀದೇವಿಯ ಉದರೇ-ಬಸು
ರಲ್ಲಿ, ಜಾತಾಃ-ಹುಟ್ಟಿದವರಾಗಿ, ಕಂಸನಿಹಿಂಸಿತಾಃ-ಕಂಸನಿಂದಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರಾದರು. ಸಾ-ಆ ದೇವಕಿಯು, ತಾಃಅಶ್ವೇರ್ಜಾ-
ಆ ಮಕ್ಕಳುಂ ಕುರಿತು, ಶೋಚತಿ-ಶೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ರಾಜ-ಬಲಿರಾಯನೇ, ತದಮೇ-ಅವರೇಆದವರು, ಅಂತಿಕೇ-ನಿನ್ನ ಬಳಿ
ಯಲ್ಲಿ, ಅಧ್ಯಾಸತೇ-ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ||೪೩|| ಇತಿ-ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮಾರ್ಥಶೋಕಾಪನುತ್ರಯೇ-ಸಮೃತ್ತಾಯಿಂಥದಂ ಬಿ-
ವನ್ನು, ಪರಿಹರಿಸಲೋಸುಗೆ, ವರ್ತಾ-ಇವರನ್ನು, ಪ್ರಜ್ಞೇಷ್ಯಾಪಿ-ಒಯ್ದುವೆವು. ತತಃ-ಆ ಬಳಿಕ, ಕಾಪನಿನಿಮುಕ್ತಾಃ-ಬಿಡು-
ಕಾಪದಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ವಿಜ್ವರಾಃ-ಸಂತಾಪವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ ಲೋಕಂ-ದೇವಲೋಕವನ್ನು, ಯಾಸ್ಯಂತಿ - ಸೇರುವ
ರು ||೪೪|| ಸ್ಮರೋದ್ಗ್ರೋಧಃ-ಕೀರ್ತಿಮಂತನೆಂಬವನು, ಉದ್ಗ್ರೋಧನು-ಪರಿವ್ಯಂಗಗಿ, ಪತಂಗನು,ಕ್ಷುದ್ರಭೂಯಂಬವನು, ಘೃಣಿ
ಯೆಂಬವನೂ, ಎತೇಷಟ್-ಇವರಾರುಮಂದಿಯೂ, ಮತ್ಪ್ರಗಾಢೇನ-ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ಸದ್ಗತಿಂ-
ಮೋಕ್ಷವನ್ನು, ಯಾಸ್ಯಂತಿ-ಹೊಂದುವರು ||೪೫|| ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ-ಹೀಗೆತೇಳಿ, ತಾಃ-ಅವರನ್ನು, ಆದಾಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು,
ಇಂದ್ರಸೇನೇನ-ಬಲಿರಾಯನಿಂದ, ಪೂಜಿತೌ-ಉಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ಪುನಃ-ಮರಳಿ, ದ್ವಾರವತೀಂ-ಕುಳಿಸ್ಥಲೀ ನಗರವನ್ನು
ವಿತ್ಯ-ಸೇರಿ, ಮಾತುಕಿ-ತಾಯಿಗೆ, ಪುತ್ರಾಃ-ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಅಯಚ್ಛೇತಾಂ-ಕೊಟ್ಟರು||೪೬|| ದೇವೀ-ದೇವಕೀದೇವಿಯು, ತಾಃ
ಬಾಲಕಾಃ-ಆ ಕಿರುಕಳನ್ನು, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ, ಪುತ್ರಸ್ತೇಹಸ್ತುತಸ್ತನ್ನೀ-ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಹಾಲು ನೋಡುವ ಮೋಲಗೆ
ಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಪರಿವ್ಯಜ್ಯ-ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅಂಕಂ-ತೊಡೆಯನ್ನು, ಅರೋಪ್ಯ-ವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಬೀಕ್ಷ್ಯ-ಅಭೀಕ್ಷವಾಗಿ,ಮೂ
ಘ್ನೀ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಜಿಹ್ರತೇ-ಮೂಸಿನೋಡಿದಳು ||೪೭|| ಯಯಾ-ಯಾವಮಾಯೆಯಿಂದ, ಸೃಷ್ಟಿ-ವ್ರಪಂಚದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು,

ತ್ಪ್ರಜನಿಸಿದರು. ಅವರು ತನ್ನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಸುಸ್ಮತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಾಕನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಂನೋಡಿ ನಕ್ಕರು ||೪೮||
ಆಪಾಪಕರ್ಮದಿಂದ ಆರುಜನರೂ ಆಸುರಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಜನೆಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನರಾಗಿ ||೪೯|| ಬಳಿಕ
ಯೋಗಮಾಯೆಯಿಂದ ದೇವಕೀಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಕಂಸನಿಂದ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಆದೇವಕಿಯು ಅವರನ್ನು ತ-
ನ್ನಮಕ್ಕಳೆಂದು ಶೋಕಪಡುತ್ತಿರುವಳು. ಅವರು ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವರು||೫೦|| ಮಾತೃವಾದ ದೇವಕಿಯುಶೋಕ
ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಅವರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆವು. ಕಳುಹಿಸು, ಬಳಿಕವರು ಕಾಪಮುಕ್ತರಾ
ಗಿ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ ||೫೧|| ಸ್ಮರನು ಉದ್ಗ್ರೋಧನು, ಪರಿವ್ಯಂಗನು, ಪತಂಗನು, ಕ್ಷು-
ದ್ರಭೂ, ಘೃಣಿ, ಎಂಬ ಆರುಮಂದಿಯೊಳಗೆ ಸ್ಮರನೆಂಬ ಪ್ರಧಮನೇ ಕೀರ್ತಿಮಂತನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ. ವಸುದೇ-
ವನ ಪುತ್ರನಾದನು. ಈಯಾರುಮಂದಿಯೂ ನನ್ನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸದ್ಗತಿಯ ನೆಯ್ದವರು ||೫೨|| ಇಂತೆಂದು
ನುಡಿದು ಅವರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಲಿಯಿಂದ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ಬಂದು ತಾಯಿಗೋಸುಗ. ಪುತ್ರರಂ ಕೊಟ್ಟರು ||೫೩||
ಆದೇವಕಿಯು ಆಭಾಲಕರಂನೋಡಿ ಪುತ್ರಸ್ತೇಹದಿಂದ ಪ್ರೇರಮ ಸ್ತುತಿಸುತ ಅವರನಾಲಿಂಗನಂ ಗೆಯ್ದು ಕುಳ್ಳಿರಿ.
ಸಿಕೊಂಡು ಕಿರನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಅಭಾಷಿಸಿದಳು ||೫೪|| ಸರ್ವಜಗತ್ಕರ್ತನಾದ ಭಗವಂತನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತಳಾ-

ಅಪಾಯಯತಿಸ್ತನಂಪಿ ತ್ರೇತಾಪುತ್ರಸ್ತರ್ಕಪರಿಸ್ತುತಃ ! ಮೋಹಿತಾಮಾಯಯಾವಿಷ್ಟೋ ರ್ವಯಾಸ್ಯ
ಪ್ರಿಯವರ್ತತೆ ||೫೫|| ಪೀತ್ವಾ ಮೃತಂ ಪಯಸ್ತಸ್ಯಾಪೀತಕಮಂಗದಾಭೃತಃ | ನಾರಾಯಣಾಂಗಸಂ
ಸ್ಪರ್ಶಪ್ರತಲಬ್ಧಾತ್ಮದರ್ಶನಃ ||೫೬|| ತನಮಸ್ತುತ್ಯಗೂವಿಂದಂ ದವಕೀಂ ಪಿತರಂಬಲಮ್ | ಮಿಷ
ತಾಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಯಯುರ್ಧಾ ಮುಪಹಾಯಸಾ ||೫೭|| ತಂದ್ಯ ಪ್ಷಾಪ್ತದವಕೀದವೀಮೃತಃ ಗಮನ
ನಿರ್ಗಮಮ್ | ಮನಸುನಿಸ್ತೃತಾ ಮಾಯಾಂ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ರಚಿತಾಂ ನೃಪ ||೫೮|| ಎವಂ ವಿಧಾನ್ಯದ್ಭುತಾನಿ
ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ! ವೀರಾಭ್ಯಾಸಂತವೀರೈರಸ್ಯ ಸುತೈರನಂತಾನಿ ಭಾರತ ||೫೯|| ಶ್ರೀಗೂತಃ ||ಯ
ಇದಮನುಕೃಣೋತಿ ಶ್ರಾವಯದ್ವಾಮುರಾರಿಶ್ಚ ರಿತಮಮೃತಕೀರ್ತಿವರ್ಣಿತಂ ವ್ಯಾಸಪುತ್ರೈಃ | ಜಗ

ಪ್ರವರ್ತತೇ-ನಡೆಯುತ್ತದೆವೋ, ತಯಾ-ಅಂಧಾ, ವಿಷ್ಟೋರ್ಮಾಯಯಾ-ನಾರಾಯಣನ ಮೋಹಕಶಕ್ತಿಯಿಂದ. ಮೋಹಿ
ತಾ-ಮರಕುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾದ, ದೇವಕಿಯು, ಪ್ರೀತಾ-ಪ್ರೀತಮಹುಟ್ಟಿದವಳಾಗಿ, ಪುತ್ರಸ್ಪರ್ಶಪರಿಸ್ತುತಃ-ಮಕ್ಕಳಂ ಸೋಂ
ಕಿದ್ದರಿಂದ ಹಾಲುಮೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ, ಸ್ತನಂ-ಮೊಲೆಯನ್ನು, ಅಪಾಯಯತೆ-ಉಡಿಸಿದಳು ||೫೫|| ತಸ್ಯಾಃ-ಆ ದೇವಕಿಯು, ಗ
ದ-ಭೃತಃ-ನಾರಾಯಣನಿಂದ, ಪೀತಕೇಷಂ-ಕುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕಂಧಾ, ಅಮೃತಂ-ದೇವತೆಗಳ ಅಹಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ,
ಪಯಃ-ಮೊಲೆಹಾಲನ್ನು, ಪೀತ್ವಾ-ಕುಡಿದು, ನಾರಾಯಣಾಂಗಸಂಸ್ಪರ್ಶಪ್ರತಿಲಬ್ಧಾತ್ಮದರ್ಶನಃ- ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯಂ
ಸೋಂಕಿದ್ದರಿಂದ ಮರಳಿಯೂ ಪಡೆದುಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರಾದ ||೫೬|| ತೇ-ಆಕುಗಳು ಗೋವಿಂದಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ,
ದೇವಕೀಂ-ತಾಯಿಯನ್ನೂ, ಪಿತರಂ-ವಸುದೇವನನ್ನೂ, ಬಲಂ-ರಾಮನನ್ನೂ, ನಮಸ್ತುತ್ಯ-ಪೂಜಮಟ್ಟು, ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ
ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ, ಮಿಷತಾಂ ಸತಾಂ-ಸೋಡುತ್ತಿರುವ ರಾಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ವಿಹಾಯಸಾ-ಅಂತರಿಕ್ಷಮಾರ್ಗದಿಂದ, ಧಾಮ-
ದೇವಲೋಕವನ್ನು, ಯಯಃ-ಸೇರಿದರು ||೫೭|| ಸ್ಯವ-ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯಸೇ- ದೇವಕೀದೇವೀ-ದೇವಕಿಯು, ತಂ-ಅಂಧಾ, ವ್ಯ
ತಾಗಮಸುರ್ಗಮಂ-ಸತ್ತವರ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನೂ ಹೋಗುವಿಕೆಯನ್ನೂ, ದೃಷ್ಟ್ವಾ-ನೋಡಿ. ಸುವಿಸ್ತೃತಾ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಚ್ಚರಿ
ಗೊಂಡವಳಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ರಚಿತಾಂ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಾಯಾಂ-ಮೋಹಕವಿದ್ಯೆಯನ್ನಾಗಿ, ಮೇನೇ-ತಿಳಿದಳು
ಭಾರತ-ಭರತಕುಲದೀಪಕನಾದ ಪರೀಕ್ಷಿತಕೀ, ಅನಂತವೀರೈರಸ್ಯ-ಅಪರಿಮಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂಗಳಿಲ್ಲ, ಪರಮಾತ್ಮನಃ-ಪರಮೇ
ಶ್ವರನಾದ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ವಾಸುದೇವನ. ಅದ್ಭುತಾನಿ-ಚತ್ವರ್ಯಕರಂಗಳಾದ, ಎವಂ ವಿಧಾನಿ-ಇಂಥಾ ಬಗೆಯುಳ್ಳವಾದ, ವೀರ್ಯಾ
ಣಿ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂಗಳು, ಅನಂತಾನಿ-ತದಿಷ್ಟವವುಗಳು, ಸಂತಿ-ಇರುವವು ||೫೯|| (ನೂತವಚನವು) ದಯಾ-ಯಾವಳುರಾನು
ವ್ಯಾಸಪುತ್ರೈಃ-ಕುಕಾಚಾರ್ಯರಿಂದ, ವರ್ಣಿತಂ-ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರದಾ, ಜಗದಭಿಧಿತೆ-ಪ್ರಪಂಚದ ಪಾಪವಂಭೇದಿಸುವಂಥಾ,
ತದ್ಭಕ್ತಸತ್ಕರ್ಣಪೂರಂ-ಅಕೃಷ್ಣಭಕ್ತರ ಕಿವಿಗಳಿಗಾಘರಣವಾದಂಥಾ, ಅಮೃತಕೀರ್ತೀ-ಅಮೃತದಂತೆ ನಿರ್ಮಲವೂ ಮಧು

ಗಿ ಪುತ್ರಸ್ಪರ್ಶನದಿಂ ಪ್ರೀತಪೂರ್ಣಸ್ತನಗಳಿಲ್ಲವಳಾಗಿ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಪಾನಂಗೆಯ್ಯಿದಳು ||೫೫||
ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪಾನಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಸ್ತನೈವಂ ಪಾನಂಗೆಯ್ಯದವರಾದ್ದರಿಂದ ಭಗವಂತನ ಕರೀರ
ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದಾದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ತಾವು ದೇವತೆಗಳೆಂಬ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನ ಪುಷ್ಟವಾಗಿ ||೫೬|| ಅಬಾಲಕರು ತಂದೆಯಾ
ದ ವಸುದೇವನಂ ತಾಯಿಯಾದ ದೇವಕಿಯಂ ಬಲರಾಮನಂ ನಡೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸರ್ವರೂ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ
ಲೇ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಿಂದ ದೇವಲೋಕವ ನೆಯ್ದಿದರು ||೫೭|| ಎಲೈ ಅರಸೇ! ದೇವಕೀದೇವಿಯು ಮೃತಪುತ್ರರ ಆ
ಗಮನವನ್ನೂ ಪುನರ್ನಿರ್ಗಮನವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಅತ್ಯಂತಾತ್ಮರ್ಯವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಇದು ಭಗವಂತನ ಮಾಯಾ
ವಿಲಾಸವೆಂದರಿತಳು ||೫೮|| ಅಪರಿಮಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನಂತಾದ್ಭುತಮಾ
ಹಾತ್ಮ್ಯಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ, ||೫೯|| ಅವ್ಯಾಹತವಸ್ತುಣೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿತ್ತ
ವುಳ್ಳ ಯಾವಳುರಾನು ವ್ಯಾಸಪುತ್ರರಾದ ಕುಕಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ವೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಜಗತ್ತಿನ ಅಶೇಷವಾಸವು ಪರಿಹರಿ
ಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಕುಂಡಲವಾಗಿರುವ ಅಮೃತ ಸ್ಮೃತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮುರನ್ನಿರಿಯು

ದಧಭಿದಲಂತದ್ಭಕ್ತಸತ್ಕರ್ಣಪೂರಂಭಗವತಿಕ್ಯತಚಿತ್ತೋಯಾತೀಕ್ಷ್ಮಮದಾಮ ... ||೬೦||
 -*ಇತಿಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಪಂಚಾಶೀತಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ*.

ರಾಜಾ || ಬ್ರಹ್ಮಕವದಿತುಮಿಚ್ಛಾಮಿಸ್ವಸಾರಂಕೃಪಾ ರಾಮಯೋಃ | ಯಥೇಪಯಮೆವಿಜಯೋ
 ಯಾಮಮಾನೀತ್ಪಿತಾಮಹೀ ||೧|| ಶ್ರೀಕುಕು||ಅರ್ಜುನಸ್ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಯಾಂಪರೈಃಕಮೇದಿನೀಂ

ರವೋ ಆದ, ಯ.ಶಮ.ಶ್ರ, ಮೂರಾರೇ-ಕೃಷ್ಣನ, ಇದಂಚರಿತಂ-ಈ ಕಥೆಯನ್ನು, ಅನುಸ್ಥಾನೋತಿ-ಕೇಳುವನೋ, ಶಾಸ್ತ್ರವೇ
 ದ್ವಾ-ಇತರರ ಕೇಳುವಂತೆಮಾಡುವನೋ, ಸೇ-ಆ ಪುರುಷನು, ಭಗವತಿ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ, ಕೃತಚಿತ್ತ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನಲ್ಲವನಾ
 ಗಿ, ತತಿಕ್ಷ್ಮಮಃಪಾಮ ಆವಿಷ್ಟವಿನ ಕಾಲಾದಿಭಯರಹಿತವಾದ ಪರಮಪದವನ್ನು, ಯಾತಿ-ಸೇರುತಲಿದಾನೆ ||೬೦||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ಹೋಧಿನಿಯೊಳು ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ
 ೧೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

೧೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೀಕೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಕ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ಕುಕಮನಿಯೇ, ಯಾ-ಯಾವಾಕೆಯು, ಮಮ-ನನ್ನ, ಪಿತಾಮಹೀ-ತಂದೆಯತಾಯಿಯು,
 ಒಸೀತೆ-ಆಗದ್ದಳೋ, ಕೃಷ್ಣರಾಮಯೋಃ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ರಾಮನಿಗೂ, ಸ್ವಸಾರಂ-ತಂಗಿಯಾದ, ತಾಂ-ಆ ಸುಭವ್ರಿಯನ್ನು
 ವಿಜಯೇ-ಅರ್ಜುನನು, ಯಥಾ-ಹೇಗೆ, ಉಪಯೇಮೇ-ವದಿವೆಯಾದನು ತತೆ-ಅದರನ್ನು, ವೇದಿತುಂ-ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಾ
 ಮಿ-ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ||೧|| (ಕುಕವಚನವು) ಪ್ರಭುಃ-ನಮರ್ದನಾದ, ಅರ್ಜುನಃ-ವಿಜಯನು, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಯಾಂ -ತೀ

ಚರಿತ್ರಂಗಳಂ ಕೇಳುವನೋ, ಮತ್ತೋರ್ವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವನೋ, ಅವನುಅನಾರಾಯಣನ ನಿತ್ಯಸುಖವುಳ್ಳ ಶಾಶ್ವ
 ತಸ್ಥಾನವ ನೆಯ್ದವನು. ||೬೦||

ಇಂತು ಶ್ರೀಕುಕಮನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತಪಾ
 ರಾಣಿಕನು ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನೆಂ
 ಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀ
 ಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮಂ
 ಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ
 ೧೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು

೧೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ || ವಡಶೀತಿತಮೇದಂಭಾತ್ಸುಭದ್ರಾಮರ್ಜುನೋಹರತ | ಗತ್ವಾಜಮಿಧಿಲಾಂ
 ಕೃಷ್ಣೋನ್ಮವಿಪ್ರಾವನಂದಯಿತಿ||೩|| ಎಂಭತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ಕೃಷ್ಣನಹೋದಡಿ
 ಯಾದ ಸುಭವ್ರಿಯಂ ಕಪಟದಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವಂ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಿಧಿಲಾ ಪುರವನೆಯ್ದಿ ಅಲ್ಲಿವಾ
 ಸುಗೇಯ್ವ ಶೃತದೇವನೆಂಬ ತನ್ನಭಕ್ತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ಮಿಧಿಲಾಧಿಪತಿಯಾದ ಬಹುಳನೆಂಬರೂಪಂ ಅನು
 ಗ್ರಹಿಸಿದನೆಂಬರ್ಥವಂ ಸಹ, ಶ್ರೀಕುಕುಚಾರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನ್ನ-

ಎಲೈ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಾದ ಕುಕಾಚಾರ್ಯನೇ! ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ತಂಗಿಯಾದ ನನಗೇಪಿತಮಾಹಿಯಾ
 ದ ಸುಭದ್ರಾಬ್ರವಿಯಂ ಅರ್ಜುನನು ಯಾವಪ್ರಕಾರದಿಂ ವಿವಾಹಮ ಮಾಡಿಕೊಂಡನೋ, ಆಯರ್ಥವಂ ತಿಳಿಯ
 ವಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ ||೧|| ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ಕುಕಮನಿಯು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ

ಪ್ರಭುಃ | ಗತಃ ಪ್ರಭಾಸಮಶ್ಯಣೋನ್ಮಾತುಲೆಯಾಂಸುಆತ್ಮನಃ || ೧ || ದುರ್ಮೋಧನಾಯರಾಮಸ್ತಾಂದಾ
ಸ್ತುತೀತಿನಚಾಪತಿ | ತಲ್ಲಿಪ್ಪುಸ್ಸುಯಾತಿಭೂತಾಸ್ತುತ್ರಿದಂಡಿದ್ವಾರಕಾಮಗಾತ || ೨ || ತತ್ರವೈವಾರ್ಷಿ
ಕಾರ್ಕವಾಸಾನವಾಸ್ತೀತ್ಯಾಸ್ಥರ್ನಾಧನಃ | ಪೌರೈಸ್ಸಭಾಜಿತೋಭೀಕ್ಷಣಂರಾಮಣಾಜಾನತಾಚಸಃ ||
ಎಕದಾಗ್ಯಹಮಾನೀಯಆತಿಭೈನನಿಮಂತ್ಯತಮ್ | ಶ್ರದ್ಧಯೊಪಹೃತಂಭೃಕ್ಷಂಬಲನಬುಭುಜಿಕಿಲ || ೩ ||
ಸೋದಶ್ಯತತ್ರತಾಂತಸ್ವೀಂಯಾತೀಕನ್ಯಾಂಮನೋಹರಾಹ್ಮ | ಪ್ರೀತ್ಯುತ್ಪಲ್ಲಕ್ಷಣಾತ್ಸಾಂಭಾವ
ಕ್ಷುಬ್ಧಂಮನೋದಧಿ || ೪ || ಸಾಪಿತಂಚಕಮೇವೀಕ್ಷ್ಯನಾಣೀಣಾಂಹೃದಯಂಗಮಮ್ | ಹಸಂತೀವಿ || ೫ ||

ರ್ಥಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ, ಮೇದಿನೀಂ-ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಟ-ತಿರುಗುವನಾಗಿ, ಪ್ರಾಸಂ-ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು, ಗತಃ-ಸೇರಿದ
ವನಾಗಿ, ಸಃ-ಆತನು, ಆತ್ಮನಃ-ತನ್ನ, ಮಾತುಲೆಯಾಂ-ಸೋದರಮಾವನಮಗಳಾದ || ೧ || ತಾಂ-ಆ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು. ರಾಮಃ-
ಬಲಭದ್ರನು, ದುರ್ಮೋಧನಾಯ-ಸುಯೋಧನಂಗೆ, ದಾಸ್ತುತೀತಿ-ಕೊಡುತ್ತಾನೆಂದ, ಅಶ್ಯಣೋ-ಕಳೆದನು, ಅಪರೀಚ-ಇತ
ರರೂ, ನ-ಕೇಳಿಲ್ಲ, ಸಃ-ಆ ಯಜ್ಞನನು, ತಲ್ಲಿಪ್ಪು-ಆಕೆಯಂ ಬಯಸಿದವನಾಗಿ, ತ್ರಿದಂಡಿ-ಹುಟ್ಟುಜನಿವಾರಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಸಿ ಕೊಂ
ಡು ಮೂರುದಂಡಗಳಳ್ಳ, ಯತೀ-ಸನ್ಮಾನಿಯ, ಭೂತ್ಯಾ-ಆಗಿ. ದ್ವಾರಕಾಂ-ಕುಶಸ್ಥಲೀ ನಗರವನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಗಾತೆ-ಹೋ
ದನು || ೨ || ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಪೌರೈಃ-ನಾಗರಿಕರಿಂದಲೂ, ಅಜಾಣತಾ-ವೇದಧಾರಿಯಾದ ಅರ್ಜುನನಿಂದರಿಯದ, ರಾಮೇಣಚ- ಬಲ
ದೇವನಿಂದಲೂ, ಅಭೀಕ್ಷಣಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಸಭಾಜಿತಃ-ಸಮ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ಸಃ-ಅವನು, ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನಃ-ತನ್ನ ಪ್ರಯೋ
ಜನವಾದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನಾಗಿ, ವಾರ್ಷಿಕಾರ್ಕವಾಸಾರ್ಕ-ಮಳೆಗಾಲದ ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ವೈ-ಪ್ರಕಟವಾಗಿ
ಅಪಾಸ್ತೀತೆ-ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು || ೩ || ಎಕದಾ-ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಗೃಹಂ-ಮನೆಯಂಕುರಿತು, ಆನೀಯ-ಕರತಂದು, ತಂ-ಅವನ
ನ್ನು, ಆತಿಭೈನ-ಅತಿಥಿಯು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸತ್ಕಾರದಿಂದ, ನಿಮಂತ್ಯ-ಸತ್ಕರಿಸಿ, ಬಲೇನ-ಬಲರಾಮನಿಂದ, ಶ್ರದ್ಧಯಾ-ಆವಶ್ಯ
ಕಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಉಪಹೃತಂ-ಸಮರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಭೃಕ್ಷಂ-ಭಿಕ್ಷಾಹಾರವನ್ನು, ಬುಭುಜೀಕಿಲ-ಊಡನಲ್ಲವೆ || ೪ || ನಯತೀ-ಆ ಸ
ನ್ಮಾನಿಯು, ತತ್ರ-ಆ ಮನೆಮಲ್ಲಿ, ಮನೋಹರಾಂ-ರಮಣೀಯಳಾದ, ತಸ್ವೀಯಿಂ-ಕೃತನುಂದರಗಾತ್ರಿಯಾದ, ಕನ್ಯಾಂ-ಮದೀ
ಲ್ಲದ ಪುಡುಗಿಯಾದ, ತಾಂ-ಆ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು, ಅಪಶ್ಯತೆ-ಕಂಡನು, ಪ್ರೀತ್ಯುತ್ಪಲ್ಲಕ್ಷಣಾತ್-ಪ್ರೀತಿಯಿಂದರಳಿದ ದೃಷ್ಟಿಯ
ದೇನೆಯಿಂದ, ಭಾವಕ್ಷುಬ್ಧಂ-ರತ್ನಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ, ಆತುರವಾದ, ಮನು-ಚಿತ್ತವನ್ನು, ತಸ್ಯಾಂ-ಆಕೆಯಲ್ಲಿ, ದಧೇ-ಇಟ್ಟನು || ೫ ||
ನಾರೀಣಾಂ-ಪೆಂಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಪಿ-ಆಕೆಯೂ, ಹೃದಯಂಗಮಂ-ಮನೋಹರನಾದ, ತಂ-ಅವನನ್ನು, ವೀಕ್ಷ್ಯ-ನೋಡಿ, ತನ್ನ ಸ
ಹೃದಯೇಕ್ಷಣಾ-ಅವನಲ್ಲಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನವೂ ಕಣ್ಣು ಉಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರೀತಿತಾಪಂ-ಗಾ-ನಾಚಿದದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವಳೂ, ಹ

ಎಲೈ ಅರಸೇ! ಅರ್ಜುನನು ಒಂದುನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾರ್ಥವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವನಾಗಿ
ಸ್ನಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸೋದರಮಾವನಾದ ವಸುದೇವನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಸುಭದ್ರ
ಯಂ ಸ್ಮರಿಸುವನಾಗಿ || ೧ || ಆಸುಭದ್ರೆಯಂ ಬಲಭದ್ರನು ದುರ್ಮೋಧನನಿಗೆ ಕೂಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದಂ ಇತರರಾ
ದವನುದೇವಾದಿಗಳು ಅದಂ ಸಮ್ಮತಿಸದೆ ಯಿರುವುದಂ ಗಹ ತಿಳಿದು, ಆಸುಭದ್ರೆಯಂ ವಿವಾಹಂಗೆಯ್ದು ಕೊಳ್ಳಲಿ
ಚ್ಚೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ತ್ರಿದಂಡಿ ಸೆನ್ಮಾನಿಸಿ ವೇಷವಂಧರಿಸಿ ದ್ವಾರಕಾಪುರವನೆಯಿ || ೨ || ಸ್ವಮನೋರಥಪೂರ್ಣಾರ್ಥ
ವಾಗಿ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಾ ವ್ರತಸಾಧನವೆಂಬ ವ್ಯಾಜದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವರಾಮನಿಂದಲೂ ಪುರಜ
ನಗಳಿಂದಲೂ ಸಮ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ವಾಸಂಗಯ್ದನು || ೩ || ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಒಂದಾನೊಂದುದಿನವದೊಳಗೆ ಬಲರಾ
ಮನು ಆಕಸಟಯತಿಯಂ ಬಿಕ್ಷುಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭೋಜ
ನವಂ ಮಾಡಿಸಿದನು || ೪ || ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ಆರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕೂರರವನವನಹರಿಸುವ ಅತ್ಯಂತ
ಸುಂದರಿಯಾದ ಆಸುಭದ್ರಾದೇವಿಯಂನೋಡಿ ಆಕನ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಂ ಯುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನಿಟ್ಟನು || ೫ ||
ಆಸುಭದ್ರೆಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತನ್ನಿಂಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಗುರುಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಂ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು

ದಿತಾಪಂಗಾತನ್ಯಸ್ತಹೃದಯಕ್ಷಣಾ ||೭|| ತಾಂಪರಂಸಮಭಿಧ್ಯಾಯನ್ಮಂತರಂವೈಪುರರ್ಜುನಃ |
ನಲಭಿಕಂಭ್ರಮಚಿತ್ತಃಕಾಮಸಾತಿಬಲೀಯಸಃ||೮|| ಮಹತ್ಯಾಂವಯಾತಾತ್ರಯಾರ್ಥಸಾಂದರ್ಭ
ನಿರ್ಗತಾಮ್ | ಜಹಾರಾನುಮತಃಪಿತೃಕ್ವಪ್ತಸ್ಯಚಮಹಾರಥಃ ||೯|| ರಥಸ್ಯೊಧನುರಾದಾಯ
ಕೃತಾಂಶ್ಚರಾಂಧತೋಭಟಾಃ|ವಿದ್ರಾಪ್ಯಕೌಶತಾಂಸ್ವಾನಾಂಸ್ವಭಾಗಂಮೃಗರಾಡಿವ||೧೦||ತಪ್ತಾ
ತ್ವಾಕ್ರೂಭತೋರಾಮಪರ್ಮಣೀವಮದಾರ್ಥವಃ | ಗೃಹೀತಪಾದಃಕೃಪ್ಣೈನಸುಹೃದ್ಭಿಃಪ್ರಾಪ್ತಾಃಪು
ತ||೧೧||ಪಾತ್ರಾಹೋತ್ಪಾರಿಬಹಾರ್ಣಿವರವಘ್ನೋರ್ವ್ಯುದಾಬಲಃ | ಮಹಾಧನೋವಸ್ತುಲಭರಥಶ್ಚವರಯೋ
ಪಿತಃ ||೧೨|| ಅಭವತ್ಪ್ರೀತಿಸಂಹೃಷ್ಣಾಬಾಂಧವಾಯದುಪಾಂಡವಾಃ | ಅಧಾನ್ಯದಪಿಕ್ವಪ್ತಸ್ಯವಾ

ಸಂತೀ-ನಗುತಿರುವಳೂ ಆಗಿ, ಚಕ್ರಮೇ-ಬಯಸಿದಳು ||೭|| ತಾಂ-ಅಕೆಯನ್ನು, ಪರಂ-ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಸಮಭಿಧ್ಯಾಯ-ಚಿಂತಿಸುವ
ನಾದ್ದರಿಂದ, ಅಂತರಂ-ಅವಕಾಶವನ್ನು, ಪ್ರೇಪ್ಸು-ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬಯಸುತ್ತಿರುವನಾದ, ಅರ್ಜುನಃ-ವಿಜಯನು, ಅತಿಬಲೀಯ
ಸಾ-ಅತ್ಯಂತಬಲಿಷ್ಠವಾದ, ಕಾಮೇನ-ಬಯಕೆಯಿಂದ, ಭ್ರಮಚಿತ್ತಃ-ಚಂಚಲ ಹೃದಯನಾಗಿ, ಶಂ-ಸುಖವನ್ನು, ಸಲೀಭೇ-
ಪದಯಲಿಲ್ಲವು ||೮|| ಮಹತ್ಯಾಂ-ಅಧಿಕವಾದ, ದೇವಯಾತ್ರಾರ್ಯಾಂ-ದೇವರಾರ್ಥನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಯತ್ನವದಲ್ಲಿ, ರಥಸ್ಯಾಂ-ತೇ
ರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವಳೂ, ದುರ್ಗಾಣಿಗತಾಂ-ಕೋಂಟಿಯಿಂದ ಕೊರಗಬಂದವಳೂ.ಅವಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು, ವ.ಹಾರಥಃ-ರಥಕಠ್ಲಿತೂ
ರನಾದ ಅರ್ಜುನನು, ಪಿತೃ-ದೇವಕೀವಸುವೇವರ, ಕೃಪ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಪ್ಣನ, ಅನುಮತಃ-ಒಪ್ಪಿಕೆಯುಂಟಾದವನಾಗಿ, ಜ
ಹಾರ-ಅಪಹರಿಸಿದನು ||೯|| ರಥಸ್ಯ-ತೇರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವನಾದ ಅರ್ಜುನನು, ಧನುಃ-ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಕರಾಂಶ್ಚ-ಅಂಬುಗಳನ್ನೂ, ಆದಾ
ಯ-ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಆರುಂಧತಃ-ಸುತ್ತಲೂ ತಡೆಗಟ್ಟಿದ, ಭಟಾ-ದಂಡಿನಅಳುಗಳನ್ನು, ವಿಧ್ರಾಪ್ಯ-ಓಡಿಸಿ, ಸ್ವಾನಾಂ-ತ
ನ್ನವರು, ಕೌಶತಾಂಸತಾಂ-ಕೋಗಿಕೋಳುವರಾಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಮೃಗಾಟ್-ಸಿಂಹವು, ಸ್ವಭಾಗಮಿವ-ತನ್ನ ಅಹಾರವನ್ನೂ
ಯ್ದಂತೆ, ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನೂಯ್ದನು ||೧೦|| ತತಃ-ಅದರನ್ನು, ಶುತ್ರಾಂ-ಕೇಳಿ, ಪರ್ಮಣಿ ಪೂರ್ಣವಾಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಮಹಾರ್ಥವಾ
ವ-ಸಮುದ್ರದಂತೆ, ಹೃಭಿತಃ-ಉಕ್ಕಿದವನಾದ, ರಾಮಃ-ಬಲದೇವನು, ಕೃಪ್ಣೈನ-ಕೃಪ್ಣನಿಂದಲೂ, ಸುಹೃದ್ಭಿಃ-ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ
ಲೂ, ಗೃಹೀತಪಾದಃ-ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಅನ್ಯಕಾಮ್ಯತ-ಕೂಡಲೇಸಮಾಧಾನ ಗೊಂಡನು ||೧೧|| ಬಲಃ-ರಾ
ಮನು, ಮಹಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ವರವಘ್ನೋ-ಗಂಡಿಗೊಡ್ಡಣ್ಣಿಗೂ, ಮಹಾದನೋವಸ್ತು-ಜೇಷ್ಠ ಬಲೆಯುಳ್ಳಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ,
ಇಭರಥಾಶ್ಚವರಯೋ-ಪಿತಃ-ಅನೆಗಳು ತೇರುಗಳು ಕುಮಾರಗಳು ಮೇಲಾದಹಂಗಳಗಳನ್ನು, ಪಾರಿಬರ್ವಾಣಿ-ಬಳವಳ್ಳಿಯವನುಗ

ಅರ್ಜುನನ ಸಾಂದರ್ಭದಿಂದಲೂ ಮರುಳಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನಿರಿಸಿ ಲಜ್ಜಾಯುಕ್ತವಾದ ಮಂಗಳನು
ಗೆಯುಳ್ಳ ಕವೆಗಂಣುನೋಟಂಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಅತನನವೇಕ್ಷಿಸಿದಳು ||೭|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ಅಸುಖ
ದ್ರೆಯನ್ನೇ ನಿರಂತರದಿಡಿಯೂ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು
ವನಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣಂಗಳಾದ ಕಾಮಬಾಣಂಗಳಿಂದ ವ್ಯಥೆಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಗ್ನುಪ್ಪವನಾಗಿ ಚಿತ್ತಸ್ತಾನ್ವಜ್ಞವ
ನೆಯ್ದಿಲ್ಲ||೮|| ಮಹಾರಥನಾದ ಅರ್ಜುನನು ಮಹತ್ವಾದ ದೇವಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೊರಕ್ಕೆಹೊ
ರಟಂತಾ ಸುಭದ್ರೆಯಂ ದೇವಕೀ ವಸುದೇವ ಕೃಪ್ಣರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದಪಹರಿಸಿದನು ||೯|| ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂ
ಡು ಅರ್ಜುನನು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಡೆಯಲೋಸುಗ ಬಂದ ಭಟರಂ ಮಹಾಧನುಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾಣಂಗಳಿಂ
ದ ಪ್ರಹರಿಸಿ ಪಲಾಯನಂ ಗೆಯ್ಯಿ ಇನ್ನೂ ಯಿಡರರಾದ ಯಾದವರು ಓಡುತ್ತಿರಲು ಸಿಂಹವು ತನ್ನ ವಸ್ತುವನಪಹ
ರಿಸಿದಂತೆ ಸುಭದ್ರೆಯಂಪಹರಿಸಿದನು ||೧೦|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸುಭದ್ರೆಯಂ ಕೇಳಿ
ಬಲಭದ್ರನು ಕೋಪದಿಂದ ಕಲಾಪಚಿತ್ತನಾಗಿ ಪರ್ಮಣೀಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಮುದ್ರದಂತೆ ಮೊರೆದೇಳಲು, ಶ್ರೀಕೃಪ್ಣ
ನು ಬಲರಾಮನ ಪಾದಂಗಳಂಪಿಡಿದು ಸಮಾಧಾನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು, ಬಂಧುಗಳು ಸಹ ವೋಡಂಬಡಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ
ಕೋಪವಂಬಿಟ್ಟು ಶಾಂತನಾದನು ||೧೧|| ಆಗ ಬಲಭದ್ರನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಧೂವರರಿಗೆ ಉಡುಗರಗಳಂ ಅ

ತೈಲ್ಯಂಭಕ್ತಯೋಕ್ತೃಣು ||೧೩|| ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಸೀತ್ಸಪಾಕಶ್ಚಿಚ್ಛು/ತದವತತಂ/ತಸಿ/ಕೃಷ್ಣೈಕ್ಯಕಫ
 ಕ್ತಾಪ್ರೋರಾಧ್ಯಾಧ್ಯಾಂತಃಕವಿರಲಂಪಟಃ ||೧೪|| ಸಉವಾಸನಿದಹಮಿಧಿಲಾಯಾಂಗ್ಯಹಾಶ್ರಮೀ!
 ಅನೀಹಯಾಗತಾಹಾರ್ಯನಿರ್ವರ್ತತನಿಜಕ್ರಿಯಾ ||೧೫|| ಯಾತ್ರಾಮಾತ್ರಂತ್ವಹದವ್ಯವಾದುಪನ
 ತಂಚಯತ್|ನಾಧಿಕಂತಾವತಾತುಪ್ಪಟಿಕಿಯಾಶ್ಚಕ್ರಿಯಥೋದಿತಾಃ||೧೬|| ತಥಾತದಾ,ಪ್ಪಪಾಲೋಂ
 ಗಬಹುಲಾಶ್ಯತಿಸುತ್ರಃ | ಮೈಧಿಲೋನಿರಹಂಮಾನಉಭಾವಪ್ಯಚ್ಛಾತಪ್ರಿಯಾ ||೧೭|| ತಯೋಪ/
 ಸನ್ನೋಭಗವಾಽದಾರುಕಣಾಽದ್ಯತಂರಥವಾ | ಆರುಹ್ಯಸಾಕಂಮುನಿಭಿರ್ದಿಹಾಪ್ರಯಯಾಪ/
 ಭುಃ ||೧೮|| ನಾರದೋವಾಮದವೋತ್ರೀಕೃಷ್ಣೋರಾಮೇಸಿತೋರುಣಃ | ಅಹಂಬೃಹಸ್ಪತೀಕಣೋಮೈ

ಳನ್ನಾಗಿ, ಪೂಜಿಣೋತ್-ಕಳುಹಿದನು ||೧೨|| ಬಾಂಧವಾಃ ಸಂಟರಾದ, ಯದಪಾಂಡವಾಃ-ಯಾದವರೂ ಪಾಂಡವರೂ. ಪ್ರೀ
 ತಿಸಂಹೃಷ್ಯಾಃ-ಪ್ರೀತಮವೂ ಸಂತೋಷವೂ ಹುಟ್ಟಿದವರು, ಅಭರ್ವ-ಆದರ. ಅಧ-ಅನಂತರದಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಯೋಃ?ನೇವಕರಿ
 ರ್ವರಲ್ಲಂತಾದ, ಕೃಷ್ಣಸ್ಯವಾತ್ಸಲ್ಯಂಅನ್ಯದಪಿ-ಕೃಷ್ಣನಮತ್ತೊಂದು ಪಯಾಕಾರ್ಯವನ್ನೂ, ಕೃಣ-ಕೇಳು ||೧೩|| ಶ್ರುತೇ-
 ಶ್ರುತಹೇವನೆಂದುಪ್ರಸಿದ್ಧನು, ಕೃಷ್ಣೈಕ್ಯಕಫಕ್ತಾ-ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಪೂರಾಧ್ಯಾಧ್ಯಾಂತಃ-ತುಂಬಿದ ಮನೋರಥವು
 ಷ್ಠವನೂ,ಕಾಂತಃ-ನಿರ್ದುಲಹೃದಯನೂ, ಕವಿಃ-ಪಂಡಿತನು,ಅಲಂಪಟಃ-ಅಶಿಷ್ಣವನು, ಆದ,ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ-ಕೃಷ್ಣನ,ನಬಾ-ನ್ನೇಹಿ
 ತನು,ಅನೀತ್-ಆಗಿದ್ದನು||೧೪||ಸಃ-ಅವನು,ವಿದೇಹೇಷು-ವಿದೇಹದೇಶಂಗಳಲ್ಲಿ,ಮಿಧಿಲಾಯಾಂ-ಮಿಧಿಲಾವುರದಲ್ಲಿ,ಗೃಹಾಶ್ರಮೀ-ಗೃ
 ಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಉಚ್ಛವನು,ಅನೀಹಯಾ-ಅನೇಹೇಯಿಂದ, ಆಗತಾಕಾರ್ಮನಿರ್ವರ್ತತನಿಜಕ್ರಿಯಾಃ-ಬಂದ ಆಹಾರದಿಂದನೇರಿಸಲ್ಪ
 ಷ್ಠತನ್ನ ಕೆಲಸಗಳಿಲ್ಲವನೂಆಗಿ,ಉವಾಸ-ಇರುತ್ತಿದ್ದನು||೧೫||ಅಪರಹಃ-ಪ್ರತಿಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೂ, ದೈವಾ-ಅದೃಷ್ಟದವೇಶೆಯಿಂದ,
 ಯಾತ್-ಯಾವುದು, ಉಪನತಂ-ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವುದೋ, ಯಾತ್ರಾಮಾತ್ರಂ-ದೇಹರಕ್ಷಣದ ಕಾಲಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟೇಗ್ರಹಿಸು
 ವನಾಗಿ, ನಾಧಿಕಂ-ಹೆಚ್ಚುಗ್ರಹಿಸದೆ, ತಾವತಾ-ಅಷ್ಟುರಿಂದಲೇ, ತುಪ್ಪಟಿ-ತ್ವಪ್ತಿಹುಟ್ಟಿದವನಾಗಿ, ಯಥೋದಿತಾಃ-ವೇದೋಕ್ತ
 ವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿದ, ಕ್ರಿಯಾಃ-ನಿತ್ಯಕರ್ತೃಗಳನ್ನು, ಚಕ್ರೇ-ಮಾಡಿದನು||೧೬||ಅಂಗ-ಆಯಾಸಪರೀಕ್ಷೆಯೇ, ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ತದಾ/
 ಪ್ಪಪಾಲಃ-ಆ ರಾಜ್ಯವಂ ಪಾಲಿಸುವನಾದ, ಬಹುಲಾಶ್ಯತಿಸುತ್ರಃ-ಬಹುಲಾಶ್ಯನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಮೈಧಿಲ-ಮಿಧಿಲರಾಯ
 ನು, ನಿರಹಂಮಾನಃ-ಅಹಂಕಾರ ವಿಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದನು. ಉಭಾವಪಿ-ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೂ ರಾಜನೂ, ಅಬೃತಪ್ರಿಯಾ-ಕೃಪಣಂಗೆ
 ಯಿದ್ದರಾದವರು ||೧೭|| ತಯೋಃ-ಅವರೀರ್ವರಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸನ್ನಃ-ಪ್ರಸಾದಹುಟ್ಟಿದ, ಭಗವಾಃ-ಕೃಷ್ಣನು, ಪ್ರಭುಃ-ಸ್ವತಂತ್ರ
 ನಾದ್ದರಿಂದ, ದಾರುಕೇಣ-ಸಾರಥಿಯಿಂದ, ಅಪ್ಯತಂ-ತೆರಲ್ಪಟ್ಟ, ರಥಂ-ತೇರನ್ನು, ಆರುಹ್ಯ-ವರಿ, ಮುನಿಭಿಃ-ಮುನಿ
 ಗಳೊಡನೆ, ವಿದೇಹಾಃ-ವಿದೇಹದೇಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಪ್ರಯಯಾ-ತೆರಳಿದನು ||೧೮|| ನಾರದನು, ವಾಮದೇವನು, ಅತ್ರಿಯು,

ಮೂಲ್ಯಂಗಳಾದ ಭೋಗೋಪಕರಣಂಗಳೆಂ ಗಜಾಶ್ವರಥಗಳಿಂದ ದಾನಿಯಂ ಸಹ ಕಳುಹಿಸಿದನು ||೧೯|| ಅನಂ
 ತರದಲ್ಲಿ ಬಾಂಧವರಾದ ಯದುಶ್ರೇಷ್ಠರು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಎಲೈಅರಸೇ! ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿಯಿರುವ
 ವಾತ್ಸಲ್ಯಮೇಕೆಳು ||೧೩|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಪೂರ್ಣವಾದ ಮನೋರಥವುಳ್ಳವನಾದ, ಕಾಂ
 ತನಾದ, ಗ್ಲಾನಿಯಾದ, ವಿಷಯಲಂಪಟನಲ್ಲದ, ಶ್ರುತದೇವನೆಂಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಭಕ್ತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋರ್ವ
 ನಿರುವನು||೧೪||ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಯಾಗಿ ಯತ್ನದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ದೇಹಧಾರಣಮಾತ್ರೋಪಯುಕ್ತವಾದ ವ
 ಸ್ತುವಿನಿಂದ ಜೀವನವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸತ್ಕರ್ಮಂಗಳಂ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ವಿದೇಹದೇ
 ಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಧಿಲಾವುರದಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೈದ್ದನು ||೧೫|| ಶರೀರಧಾರಣಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗಿ ದೈವವತದಿಂದ ಅಯ
 ತ್ನಲಬ್ಧವಾಗಿ ಬಂದ ವಸ್ತುವನಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಅದಕ್ಕಿಂತಲಧಿಕವನಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸಂತುಷ್ಟನಾ
 ಗಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಿಗೆ ಸಂತೋಷಕರಂಗಳಾದ ಸತ್ಕರ್ಮಂಗಳೆಂ ಮಾಡಿದನು ||೧೬|| ಎಲೈ, ಶರೀಕೃಷ್ಣದ್ರಾಯಾ
 ನೇ! ಕೇಳು, ಅದೇಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅದೇಶಕ್ಕೆ ಅಧೀಪತಿಯಾದ ಬಹುಲಾಶ್ಯನೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಅಹಂಕಾರರಹಿತ
 ನಾದ ಭಗವದ್ಭಕ್ತನಾದ ಅರನೊಬ್ಬನಿರುವನು. ಆಯಿಬ್ಬರೂ ಅಚ್ಯುತನಿಗೆ ಪ್ರಿಯರಾದವರು ||೧೭|| ಅವರೀ
 ರ್ವರಿಗೂ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದಾರುಕನಿಂದ ತರಲ್ಪಟ್ಟ ರಥವ ನಾಲೋಣುಗೆಯ್ದ
 ಮುನಿಜನರೊಡನೆ ವಿದೇಹದೇಶಂಗಳೆಂ ಕುರಿತು ಹೊರಟನು||೧೮|| ನಾರದನು, ವಾಮದೇವನು, ಅತ್ರಿಯು, ವ್ಯಾ

ತೃಯಾಕ್ಷ್ಯವಸಾದಯಃ || ೧೯ || ತತ್ರ ತತ್ರ ತತ್ರ ಮಯಾಂತಂ ಪೌರಜಃ ನ ಪದಾನ್ಮಪಾಃ | ಉತ್ತಸ್ತು ಸೌಸ್ತು
 ಘ್ಯಾಪಸಾಸ್ತು ಲೋಕಾಸ್ತು ರ್ವಮಿವೋದಿತಮ್ || ೨೦ || ಅನರ್ತಧನ್ಯಕುರುಜಾಂಗಲವಂಗಮತ್ಸೃಳಿ
 ಪಾಂಚಾಲಕುಂತಿಮಧುಕೇಕಯಿಕೋಗಲಾರ್ಣಾಃ | ಅನ್ಯೇಚತಸ್ತು ಖಸರೋಜಮುದಾರಹಾಸಸ್ನಿಗ್ಧಿಹ್ವ
 ಣಾನ್ಯಪವಪುರ್ದೃಶಿಭಿರ್ನ್ಯನಾರ್ಯಃ || ೨೧ || ತಭ್ಯಸ್ವವೀಕ್ಷಣವಿನಷ್ಟತಮಿಸ್ತದ್ಭಗ್ಬೃಷಿಹ್ವಮಂತ್ರಿ
 ಲೋಕಗುರುರರ್ಥದೃಶಂಚಯಚ್ಛೇ | ಶೃಣ್ವದಿಗಂತಧವಳಂಸ್ವಯಃ ಕೂಚಃ ಭಸ್ನಂಗೀತಂಸುರೈ
 ನ್ಯೌಭಿರಗಾಚ್ಛನಕೈರ್ವಿದಹಾ || ೨೨ || ತಚ್ಯುತಂಪ್ರಾಣಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಪೌರಜಾನಪದಾನ್ಮಪಾಃ |

ಕೃಪಾಪ್ರಾಪ್ತನು, ರಾಮ-ಪರಶುರಾಮನು, ಅಸಿತನು, ಅರಣ್ಯನು, ಅರಣ್ಯನು, (ಶುಕನು) ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು, ಕಣ್ವನು, ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು, ಚ್ಯವನು, ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳು || ೧೯ || ತತ್ರ ತತ್ರ ತತ್ರ ಮಯಾಂತಂ-ಬರುತಿರುವ, ತಂ-ಆಕೃಷ್ಯ ನನ್ನು, ಉದಿತಂ-ನೂರ್ಯಮಿವ-ಮೂಡಿದನೇನರಿನಂತೆ, ನೋಡಿ, ಪೌರಜಾನಪದಾಃ-ನಾಗರಿಕರೂ ನಾಡಿಗರೂ, ನೃಪಾಃ-ಅರಸರೂ, ತೇಲೋಕಾಃ-ಆಜನಂಗಳೂ, ಸಾರ್ವಭೌಮತಾಃ-ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಂಗಳು ಕೈಗಳಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಉತ್ತಸ್ತು-ಎದ್ದು ನಿಂತರು || ೨೦ || ನೃಪ-ಪರಿಷ್ಕರಯನೇ, ಅನರ್ತ-ಧನ್ಯ, ಕುರು-ಜಾಂಗಲ-ವಂಗ-ಮತ್ಸೃಳಿ-ಪಾಂಚಾಲ-ಕುಂತಿ-ಮಧು-ಕೇಕಯ-ಕೋಗಲ-ಆರ್ಣಾಃ ಎಂಬ ದೇಶಗಳವರೂ, ಅನ್ಯೇಚ-ಇತರರೂ ಆದ, ನೃನಾರ್ಯಃ-ಪುರುಷರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ, ಉದಾರಹಾಸಸ್ನಿಗ್ಧಿಹ್ವಣ-ಧಾರಾಳವಾದ ನೆಗೆಯು ಸ್ನೇಹವೂ ನೋಟವೂ ಉಳ್ಳ, ತನ್ಮುಖಸರೋಜಂ-ಅ ಕೃಪಾ ನಮುಖವನ್ನು, ದೃಶಿಭಿಃ-ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ, ಪಪು-ಕುಡಿದರು || ೨೧ || ತ್ರಿಲೋಕಗುರುಃ-ಮೂರುಲೋಕಕ್ಕೂ ಡೆಯನಾದ ಕೃಪಾ ನು, ಸ್ವವೀಕ್ಷಣವಿನಷ್ಟತಮಿಸ್ತದ್ಭಗ್ಬೃಷಿ-ಸ್ವ-ತನ್ನ, ಈಕ್ಷಣ-ವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ವಿನಷ್ಟ-ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ, ತಮಿಸ್ತ-ಕತ್ತಲುಳ್ಳ, ದೃಗ್ಬೃಷಿ-ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ, ತೇಭ್ಯಃ-ಆಜನಂಗಳಿಗೆ, ಹೇಮಂ-ಅಭಯವನ್ನೂ, ಅರ್ಥದೃಶಂಚ-ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ಯಚ್ಛೇ-ಕೊಡುತ್ತಿರುವನ್ನೂ, ಅಶುಭವ್ಯ-ಅಮಂಗಳವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದಾದ್ದರಿಂದ, ಸುರೈ-ವೇವರೈಂದಲೂ, ನೃಭಿಃ-ಮನುಷ್ಯರಿಂದಲೂ, ಗೀತಂ-ಹಾಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ, ದಿಗಂತಧವಳಂ-ಕಡೆಗೆ ಕೊನೆಗಳಿಲ್ಲ ಬಿಳುಪೇದಿವಂಥಾ, ಸ್ವಯಂ-ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು, ಶೃಣ್ವ-ಕೇಳುತ್ತಿರುವನೂ ಆಗಿ, ಕನಕೈಃ-ಮೆಲ್ಲಗೆ ವಿದೇಹಾ-ವಿದೇಹದೇಶಗಳನ್ನು, ಅಗಾಠೇ-ನೇರಿದನು || ೨೨ || ಅಲ್ಲಿರುವಂಥಾ, ಪೌರಜಾನಪದಾಃ-ನಾಗರಿಕರೂ ದೇವದ್ರವ್ಯಸೂ, ನೃಪಾಃ-ಅರಸುಗಳೂ, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಪಾ ನನ್ನು, ಪ್ರಾಪ್ತಂ-ಬಂದವನನ್ನಾಗಿ, ಆಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಮುಡಿಪಾಃ-ಸಂತೋಷಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ, ತಸ್ಯೈ-ಅ ಕೃಪಾ ನಿಗೋಸುಗ, ಗೃಹೀತಾರ್ಹಣವಾಣಯಾಃ-ಹಿಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆಗಳುಳ್ಳ ಕೈಗಳಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಅಭೀಯಾಃ-ಇದಿರೊಡರು || ೨೩ || ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಂ-ನರ್ವೇತ್ತಮನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟವನಾದ, ತಂ-ಆ

ಸನು, ಭಾರ್ಗವರಾಮನು, ಅಸಿತನು, ಅರಣ್ಯನು, ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು, ನಾನು, ಕಣ್ವನು, ಮೃತ್ಯುಂಜಯನು, ಚ್ಯವನು, ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳು || ೧೯ || ಈಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಪಾ ನು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಆಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಆಯಾಧೋರೇಗಳು ಸಹ ಕಾಣಿಕೆಗಳಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಸೂರ್ಯನ ನಿದಿಗೊಂಡಂತೆ ಶ್ರೀಕೃಪಾ ನ ನಿದಿಗೊಂಡು ಪೂಜಿಸಿದರು || ೨೦ || ಅನರ್ತಧನ್ಯ ಕುರು ಜಾಂಗಲ ಟುಕ ಮತ್ಸೃಳಿ ಪಾಂಚಾಲ ಕುಂತಿ ಮಧು ಕೇಕಯ ಕುಂತಲಮೊದಲಾದ ದೇಶಂಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರೂ, ಇನ್ನೂ ಇತರರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಪುರುಷರೂ ಸಹ ಗಂಭೀರವಾದ ನೇತ್ರವುಳ್ಳ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಶ್ರೀಕೃಪಾ ನ ಮುಖಪದ್ಮವಂ ನೇತ್ರಗಳಿಂದ ಪಾನಂ ಗೆಯ್ವರಂತೆ ನೋಡಿದರು || ೨೧ || ತನ್ನ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಲೇ ನಷ್ಟವಾದ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಧಕಾರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಅವರಿಗೋಸುಗ ಅಭಯವಂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವೆಂದೂ ಕುಡುವನಾಗಿ ಸುಕನರರಿಂದ ಗಾನಗಾಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ದಿನಂತವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಶುದ್ಧವಾದ ಅಶುಭವಿಹಾರಕವಾದ ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯಂ ಕೇಳುವವಾಗಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ವಿದೇಹದೇಶಂಗಳ ನೆಯ್ದಿದನು || ೨೨ || ಅಲ್ಲಿರುವ ಪುರಜನರೂ ದೇಶವಾಸಿಗಳೂ ಅರಸುಗಳೂ ಸಹ ಶ್ರೀಕೃಪಾ ನು ಬಂದನೆಂದು ಕೇಳಿ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಂಗಳು ಕೈಗಳಿಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು

ಅಭೀಯಾಮುಪಿತಾಸ್ತಸ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಪೀತಾರ್ಹಣಪಾಣಯಃ ||೨೩|| ದೃಷ್ಟಾಪ್ತಮುತ್ಸುಕಶ್ಲೋಕಂ
ಪ್ರೀತ್ಯುತ್ಪಲ್ಲಾನನಾಶಯಾಃ | ಕೃತ್ಯತಾಂಜಲಿಭಿರ್ನಮುಸ್ಕೃತಪೂರ್ವಾಂಸ್ತಧಾಮುನೀ ||೨೪||
ಸ್ವಾನುಗ್ರಹಾಯಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂಮನ್ವಾನೌತಂಜಗದ್ಗುರುವಾ | ಮೈಥಿಲಶ್ಚೈತದವಶ್ಯಪಾದಯೇವ
ತತಾಃಪ್ರಭೋ ||೨೫|| ಸ್ಯಮಾತ್ರಯತಾಂದಾತಾರ್ಹಮಾತ್ಯೇನಗದ್ವಿಜೈಃ | ಮೈಥಿಲಶ್ಚೈತದ
ವಶ್ಯಯುಗಪತ್ಸಂಹತಾಂಜಲೀ ||೨೬|| ಭಗವಾಂಸ್ತದಭಿಪ್ರೇತ್ಯತಯೋಪ್ರಿಯಚಿಕ್ಕೀರ್ಷಯಾ | ಉಭ
ಯೋರಾವಿಶದ್ಗಹಮುಭಾಭ್ಯಾಂತದಲಕ್ಷಿತಃ ||೨೭|| ಶೋತುಮಪ್ಯಸತಾಂಮೂರ್ತಜನಕಸ್ಸ್ಯಗೃಹಾ

ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ-ಕಂಡು, ಪ್ರೀತ್ಯುತ್ಪಲ್ಲಾನನಾಶಯಾಃ-ವೇಮದಿಂದ ಅರಳಿದಮುಖವೂ ಮನಸ್ಸುಉಳ್ಳವರಾಗಿ, ಧೃ
ತಾಂಜಲಿಃ-ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಗಸೆಗಳು, ಕೃತಿ-ಶಿರಸ್ಸುಗಳಿಂದ, ನೇಮುಃ-ನಮ್ಮರಿಸಿದರು || ೨೩|| ತಥಾ-ಹಾಗೆ, ಶ್ರುತಪೂರ್ವಾ-
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ, ಮುನೀಂಶ್ಚ-ಯುಷಿಗಳನ್ನೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು|| ೨೪|| ಸ್ವಾನುಗ್ರಹಾಯ-ತಮ್ಮನ್ನು ಕೃ
ಪೆಮಾಡಲೋಸುಗ, ತಂಜಗದ್ಗುರುಂ-ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ-ಬಂದವನನ್ನಾಗಿ, ಮನ್ವಾನೌ-ತಿಳಿದಿರುವರಾದ, ಮೈಥಿ
ಲಃ-ಶ್ರುತದೇವಶ್ಚ-ಮೈಥಿಲರಾಯನೂ, ಶ್ರುತದೇವನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೂ, ಪ್ರಭೋಃ-ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನವಾದಯೇ-
ಅಡಿಕಳ್ಳಿ, ಒಡತು-ಬಿದ್ದರು || ೨೫|| ಮೈಥಿಲನುಶ್ರುತದೇವನೂ, ಯುಗವ-ಬಂದೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಸಂಹತಾಂಜಲೀ- ಜೋಡಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಕೈಗಳುಳವರಾಗಿ, ದ್ವಿಜೈಸ್ತ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಜೊಡಗೂಡಿದ, ದಾತಾರ್ಹ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಅತಿಥ್ಯೇನ- ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾ
ರ ಧರ್ಮದಿಂದ, ಸ್ಯಮಾತ್ರಯೇತಾಂ-ಉಟಕ್ಕ ಕಳೆದರು || ೨೬|| ಭಗವಾಂ-ಎಡ್ಡು ಕೈಶ್ವರೈಶ್ವರೈರನ್ನಾದ ಕೃಷ್ಣನು, ತ-ಆ
ಯಿಬ್ಬರು ಕರೆದದ್ದನ್ನೂ, ಅಭಿಪ್ರೇತ್ಯ-ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ತಯೋಃ-ಆ, ಮೈಥಿಲಶ್ರುತವೇವರೈರನ್ನಿಗೂ, ಪ್ರಿಯಚಿಕ್ಕೀರ್ಷಯಾ-ಇ
ಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡಲಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ, ತದಲಕ್ಷಿತಃ-ಅವರಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡದವನಾಗಿ, ಉಭಾಭ್ಯಾಂ-ಎರಡುರೂಪಗಳೊಡನೆ, ಉಭಯೋಃ
ಗೇಹಂ-ಇಬ್ಬರ ಮನೆಯನ್ನೂ, ಅವಿಶತ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು || ೨೭|| ಮಹಾಮನಾಃ-ಉದಾರಮುಂದಿಯುಳ್ಳ, ಜನಕಃ-ಮೈಥಿಲರಾಯ
ನು, ಸ್ವಗೃಹಗರ್ತಾ-ತನ್ನ ಮನೆಗೆಬಂದಂಥಾ, ಅಸತಾಂಶೋತುಮಪಿ ದೂರಾ-ದುವೈರಿಗೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೂ ದೂರವಾದಂ
ದಾ, ಅನಿತೇಷು-ತರಲ್ಪಟ್ಟ ಅನನಾಗ್ರೈಷು-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವರಾದ್ದುಗಳಲ್ಲಿ, ಸುಖಾನೀನಾ-ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಕುಳಿತಂಥಾ|| ೨೮||
ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ಮಹರ್ಷಿಗಳನ್ನೂ, ನತಾಂ-ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಪ್ರವೃದ್ಧಬಕ್ತಿ-ಹೆಚ್ಚಿದ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನೂ, ಉದ್ಧರ್ಷತ್ಯದಯಾ-
ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷವುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನೂ, ಅಸಾವಿರೇಕ್ಷಣಃ-ಅನಂದಬಾಷ್ಪಗಳಿಂದ ಕವಡಿದಕಂಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ತದಂಘ್ರೀ- ಅ

ದ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆತನ ನಿದಿರ್ಗೊಂಡರು ||೨೩|| ಉತ್ತಮಪ್ರಿಯನಾದ ಅಚ್ಯುತನಂಕಂಡು ಭಕ್ತಿಪ್ರೀತಿಗೆ
ಳಿಂದ ವಿಕಸಿತಗಳಾದ ಮುಖ ಚಿತ್ತಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅಂಜಲೀ ಬಂಧಗಳಿಂದ ಮಂಡಿಕೊಂಡು ಆಸಮಸ್ತ ಜನರೂ
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆ ಶ್ರೀ ಹರಿಯಂ ಮಹಾ ಮುನಿಗಳಿಂದ ಸಹ ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು ||೨೪||
ತಮ್ಮನನುಗ್ರಹಿಸ ಲೋಸುಗ ದಯೆ ಮಾಡ ಬಂದಂತಾ ಸರ್ವ ಭೂತಾತ್ಮಕನಾದ ಜಗದ್ಗುರುವಾದ ಶ್ರೀ ಕೃ
ಷ್ಣನಂ ಮಿಥಿಲಾಧಿ ಪತಿಯಾದ ಬಹುಲಾಶ್ಯನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರುತದೇವನುಸಹ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು
||೨೫|| ಬಳಿಕ ಅವರೀರ್ಷರೂ ಕೂಡ ಅಂಜಲಿ ಬಂಧವೆಂಗಯ್ದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ಮಹಾ ಮುನಿಗಳನ್ನೂ ಅತಿಥ್ಯ
ವನಂಗೀ ಕರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು ||೨೬|| ಭಗವಂತನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಅವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನಂಗೀಕರಿ
ಸಿ ಪ್ರಿಯವನಾಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರೀರ್ಷರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಎರಡು ರೂಪಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿ ಈರ್ವರ ಮನೆಗೆ
ಬಂದನು ||೨೭|| ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಬಹುಲಾಶ್ಯನು ಆ ಸಜ್ಜನರ ಶೋತ್ರ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ದೂರವಾದತ
ನ್ನ ಮನೆಗೆ ದಯೆ ಮಾಡಿ ಬಂದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ ಮುಂತಾದಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಇದಿರ್ಗೊಂಡು ಕರೆತಂದು ದಿವ್ಯ
ಪೀಠಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ||೨೮|| ಅಧಿಕವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹರ್ಷಪುಟ್ಟವನಾಗಿ ಅನಂದ ಬಾಷ್ಪ ಪೂರ್ಣನೇತ್ರನಾ
ಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅವರ ಪಾದಗಳಿಂದ ತೊಳೆದು ಲೋಕ ಪಾವನವಾದ ಆ ಜಲವಂ ||೨೯|| ಸಕುಟುಂಬನಾಗಿ ಶಿಶ

ಗತಾಃ | ಅನೀತೇವ್ಯಾಸನಾಂಗೈರ್ಮನುಷಾಸೀನಾಃ ಪುನಃ ಪುನಃ || ೨೮ || ಪ್ರಸಿದ್ಧಧಕ್ಕಿರುದ್ಧವೇ
ಹೃದಯಸಾಂವಿಲಕ್ಷಣಃ | ನತ್ಯಾತದಂಭೀಶ್ವರಾಃ ಪ್ರಹ್ಲಾಡ್ಯತದನೋಲೋಕಪಾವನಃ || ೨೯ || ಸಕುಟುಂ
ಬೋವರ್ತಮೂರ್ಧ್ವಾ ಪೂಜಯಾಂಚಕ್ರೇಕೃತ್ಯರಾಃ | ಗಂಧಮಾಲಾಂಬರಾಕಲ್ಪಧೂಪದೀಪಾರ್ಘ್ಯಾ
ಗೋಮೃಪೈಃ || ೩೦ || ವಾಣ್ಯಾಮಧುರಯಾಂಪ್ರೀಣಾನ್ಮದಮಾಹಾನ್ಮತರ್ಪಿತಾಃ | ವಾದಾದಂಕಗತೌವಿ
ವೋಸ್ಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯತೇನಕ್ಕೇರ್ಮದಾ || ೩೧ || ಬಹುಭಾಷಾಃ | ಭರ್ತಾಹಿಸ್ವರಭೂತಾನಾಮಾತ್ಮನಾ
ಕ್ಷೇಪ್ಯದ್ಯಕ್ಸುಭೋ | ಅಥನಸ್ತತ್ಪದಾಂಭೂಜಂಸ್ಮರತಾಂದರ್ಶನಂಗತಃ || ೩೨ || ಸ್ವಪಚಸ್ತತ್ಪತಂ
ಕರುಮಸ್ತದ್ವ್ಯಗೋಚರೋಭರ್ತಾ | ಯದಾತ್ಮೈಕಾಂತಭಕ್ತಾನೈನಾಂತತ್ಯಗ್ರಜಃಪ್ರಿಯಃ || ೩೩ ||
ಕೊನುತ್ಪತ್ತಿರಣಾಂಭೂಜಮೇವವಿದ್ವಿಸ್ಮಜಿತ್ವಮಾಃ | ಸಿಂಹಚನಾಂಶಾಂತಾಂತಾನಾಂಮುನೀನಾಂ

ಐವ ಪಾವಗನನ್ನು, ಪ್ರಹ್ಲಾಡ್ಯ-ತೋಳಿಮ, ಲೋಕಗಾವನೀ-ಲೋಕಂಗಳಂ ಪರಿಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ, ತದವೇ-ಅತೀರ್ಥಗಳನ್ನು || ೨೮ ||
ಸಕುಟುಂಬ-ತನ್ನ ಪೂಜ್ಯವರ್ಗದಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಮೂರ್ಧ್ವಾ-ತಲೆಯಿಂದ, ವರ್ತ-ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ, ಗಂಧಮಾಲಾಂಬರಾಕಲ್ಪ
ಧೂಪದೀಪಾರ್ಘ್ಯಗೋಮೃಪೈಃ-ಪರಿಮಳಗಂಧ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ ಸುವಸ್ತ್ರ-ಭರಣವಿಮಳದಹೋಗೆ ದೀಪಿಗಹಸ್ತೋದಕಗೋವು
ಎತ್ತುಗಳಿಂದ, ಈಶ್ವರಾ-ನಿಯಾವರ್ತರಾದ ಯುಷಿಗಳನ್ನು, ಪೂಜಯಾಂಚಕ್ರೇ-ಅರ್ಚಿಸಿದನು || ೩೦ || ಅನ್ಯ ತರ್ಪಿತಾ-ಭೋ
ಜನದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನು, ಮಧುರಯಾವಾಣ್ಯಾ-ಪ್ರಿಯವಚನದಿಂದ, ಪ್ರೀಣ-ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವನೂ, ಅಂ
ಕಗತೌ-ತನ್ನತೋದಯೋಗವು, ವಿಪ್ರೋಪಾದೌ ಕೃಷ್ಣನಚರಣವನ್ನು, ಶನಕ್ಕೇ-ಮೊಲವೆ ಮುದಾ-ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಸಂಸ್ಪೃ
ಶ್ಯ-ಹಿನುಕುತಲಿರುವನೂ ಆಗಿ, ಇದಂ-ಇನ್ನು ಹೇಳುವಮಾತನ್ನು ಆಹ-ನುಡಿದನು || ೩೧ || ಪ್ರಭೋ-ಸ್ವರಂತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣನೇ
ಭರ್ತಾ-ನೀನು, ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ-ಸಕಲಪಾಶ್ರಣಿಗಳಿಗೂ, ಆತ್ಮಾ-ಸ್ವರೂಪವೂ, ಸಾಕ್ಷೀ-ದ್ರವ್ಯಾರೂ, ಸ್ವದೃಕ್-ತನ್ನನ್ನು,
ತಾನೇ-ನೋಡುವವನೂ, ಹಿ-ಅಗಿರುವಿಯಲ್ಲವೆ ಅಥ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ತ್ವತ್ಪದಾಂಭೂಜಂ-ನಿನ್ನ ಅಡಿದಾವಲೆಯನ್ನು, ಸ್ಮರತಾಂ-
ನಿನಸುತ್ತಿರುವ, ನಃ-ನಮ್ಮ, ದರ್ಶನಂ-ದೃಗ್ಗೋಚರವನ್ನು, ಗತಃ-ಹೊಂದಿದವನಾದಿ || ೩೨ || ಏಕಾಂತಭಕ್ತಾ-ಅಂತರಂಗ ಭ
ಕ್ತನಿಗಿಂತಲೂ, ಅನಂತ-ಬಂಧುನಾದ ಕೇವಲನೂ, ಶ್ರೀ-ಪತ್ನಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯೂ, ಅಜ-ಪುತ್ರನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೂಕೂಡ, ಮೇ-
ನನಗೆ, ನಪ್ರಿಯಃ-ಇವುನಲ್ಲವೆಂದು, ಯತಃ-ಯಾವುದರನ್ನು, ಆತ್ಮ-ಜೀವಿಯೋ, ತತ್ಸ್ವಪ್ನಚಃ-ಆ ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು, ಬುಕಂಕ
ರುಂ-ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು, ಭರ್ತಾ-ನೀನು, ಅನ್ಯದ್ವ್ಯಗೋಚರ-ನಮ್ಮ ಹಂಗಳಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವನಾಗಿ || ೩೩ || ಸಿಂಹಚನಾಂ-
ಕೊಂಚವಾದರೂ ಸ್ವತ್ಯಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲಂಧಾ, ಶಾಂತಾನಾಂ-ಶುದ್ಧವೈದಯರಾದಂದಾ, ಮುನೀನಾಂ-ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ, ತ್ವಂ-ನೀನು,
ಅತ್ಯದೇಶತಿ ರುತಃ-ಸ್ವರೂಪಾತ್ಮವಂ ದೊರೆಯಿಸುವನೆಂಬುವುದುಂಟೂ, ತತಃ-ಅದರನ್ನು, ಏವಂವಿತಃ-ಹೀಗತೀವವನಾ

ಸ್ಥಿಸ್ಥಿ ಭವಿ ದಿವ್ಯ ಗಂಧದಿಂದಲೂ ನೂತನ ಪುಷ್ಪ ಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಧೂಪ ದೀಪಗಳಿಂದಲೂ ಮಧು ಪರ್ಕಾ
ರ್ಥವಾದ ಗೋಮೃಪ ಭಂಗಳಿಂದಲೂ ದಿವ್ಯಾನ್ನಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಈಶ್ವರರಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳಂ ಪೂಜಿಸಿದ
ದನು. || ೩೦ || ಮೃದುವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯುಳ್ಳ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಗಳಂ ತ
ನ್ನ ತೊಡೆಯು ಪೋಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಯೋತ್ಸವನಾಗಿ ನುಡಿದನು || ೩೧ || ಸಮಸ್ತ
ಜೈತತ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವನೂ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವನೂ ನೀನೇ, ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾದ ಸರ್ವ ಸಾಕ್ಷಿ
ಯಾದ ಕಾರಣವಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಪಾದ ಪದ್ಮವು ಸ್ಥಿರವಾದ ನಮಗೆ ನೀನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದೆ || ೩೨ || ನಿನ್ನ ಆ ವಾಕ್ಯ
ವು ಸತ್ಯವು ಮಾಡ ತೋಸುಗ ನೀನು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರನಾದ, ನಿನ್ನ ವಾಕ್ಯವಾವುದೆಂದರೆ ನನ್ನ ಭ
ಕ್ತನಿಗಿಂತಲೂ ನನ್ನಿ ಹಿತ ಬಂಧುವಾದ ಅನಂತನೂ ಪ್ರಿಯನಲ್ಲ, ಪತ್ನಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯೂ ಪ್ರಿಯಳಲ್ಲ || ೩೩ || ಎಂ
ದು ಯಾವವಾಕ್ಯಂ ನೀನು ಹೇಳಿದೆಯೋ ಅದಂ ತಿಳಿದವನಾದ ಯಾವವನುತಾನೆ ನಿನ್ನ ಪಾದವನ್ನು ಬಿಡುವ
ಘಟಿ ಯಾವ ನೀನು ಯದು ಮಂಕದಲ್ಲವೆಂತೆನಿ ದಿದ್ರಾ-ರಾದ ಕಾಂತರಾದ ಸಂಸಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಮುಕೊಡುವೆ

ಯತ್ತ್ವಮಾತ್ಮದಃ ||೩೮|| ಯೋವತೀರ್ಯಯದೋರ್ವಂಶೆನ್ಯಣಾಂನಂಸರತಾಮಿಹ | ಯಶೋವಿತೇನತ
ಚ್ಚಾಂತ್ಯೈಶ್ಚೈಲೋಕ್ಯವ್ಯಜಿನಾಪದಮ್ ||೩೯|| ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂಭಗವತೆಕೃಷ್ಣಾಯಾಕುಂಠಮೆಧನೇ|
ನಾರಾಯಣಾಯಯಿಷಯಿಸುಶಾಂತತವಕುಯುಪಿ ||೪೦|| ದಿನಾನಿಕತಿಹಿದೂಭಮಗೃಹಾನ್ನೋನಿವ
ಸುಹೃದ್ವಿಜೈಃ | ಸಮೇತಪಾದರಜನಾಪುನೀರೀದಂನಿಮೇಕುಲಮ್ ||೪೧|| ಇತ್ಯುವಾಮಂತ್ರಿತೋರಾಜ್ಞಃ
ಭಗವಾ ಲೋಕಭಾವನಃ | ಉವಾಸಕುರ್ವ್ಯಕಲ್ಯಾಣಂಮಿಥಿಲಾನರಯೋಪಿತಾವ್ ||೪೨|| ಕುತ್ರದವೊ
ಚು.ತಂಪ್ರಾಪ್ತಂಸ್ವಗೃಹಾ ಜನಕೋಯಥಾ |ನತ್ಯಾಮುನೀಂಕ್ಷ್ಯಸಂಹೃಷ್ಯೋಧೂನ್ಯವಾನೋನನ
ತೇಹ ||೪೩|| ತ್ಯೂಪೀಠಬ್ರೂನೀವ್ಯತಾವಾಗನೇಪೂಪವಶ್ಯಸಃ | ನವ್ಯಗತನಾಭನಂವ್ಯಾಂಘ್ರೀಕಗಭಾ

ದ, ಕೋನುಪುರ್ವ-ಯಾವುರುಷನು,ತ್ವಚ್ಚ ರಣಾಂಭೋಜಂ-ನಿನ್ನ ಆದಿದಾವಲೆವನ್ನು, ವಿಸೃಜೇತೆ-ಬಿಟ್ಟುನು.||೩೮|| ಯೋ-
ಯಾವುರುಷನು, ಯದೋರ್ವಂಶೇ-ಯಡಾರಾಯನಕುಲದಲ್ಲಿ,ಅವತೀರ್ಯ-ಅವಿರ್ಭವಿಸಿ,ಇಹ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸರತಾಂ-
ಹುಟ್ಟಿನಾಯುತಲಿರುವ, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ತಚ್ಚಾಂತ್ಯೈ-ಅಜನನಮರಣ ದುಃಖವನ್ನಡಗಿಸಲೋಸುಗ, ತೈಲೋಕ್ಯ-
ಜಿನಾಪದಂ-ಮೂರುಲೋಕಂಗಳ ಪಾಪಂಗಳಂಪೋಗಳನುವಂಧಾ, ಯಶಃ-ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು, ವಿತೇನೀ-ಮಾಡಿದನೋ ||೩೯|| ತ
ನ್ಯೈ-ಅವನಾದ, ಭಗವತೇ-ಪದ್ಗುಣಪೂರ್ಣನಾದ, ಕೃಷ್ಣಾಯ-ನವಾನಂದನಾದ, ಅಕುಂಠಮೇಧನೇ - ಅಧಿಕಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವ
ನಾದ, ನಾರಾಯಣಾಯಯಿಷಯೇ-ಧರ್ಮಪುತ್ರನಿನಿಸಿದ ನಾರಾಯಣಯುಷಿಯಾದ, ಕಾಂತತವಃ- ಸಮಾಹಿತಯೋಗವನ್ನು, ಕು
ಯುಷೇ-ಹೊಂದಿದವನಾದ, ತುಭ್ಯಂ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ಐಕ್ಯಬಕ್ಷಣವಾದ ನಮಸ್ಕಾರವು ||೪೦|| ಭೂಮಾ-ಮಹಾದುಃಖನೇ, ಕ
ತಿಚಿದ್ವಿದಾನಿ-ಕೆಲವುದಿವನಗಳು, ನಗೇರ್ವಾ-ನಮ್ಮಮನೆಯಲ್ಲಿ, ದ್ವಿಜೈಸ್ಸವೇತಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಡನೆ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ನಿವ
ಸತ-ಇರುವನಾಗುತ್ತ, ಪಾದರಜಸಾ-ನಿನ್ನ ಚರಣಧೂಳಿಯಿಂದ, ಇದಂ-ಈ, ನಿಮೇಕುಲಂ-ನಿಮಿರಲಯನ ವದನವನ್ನು, ಪುನೀ
ಹಿ-ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸು ||೪೧|| ರಾಜ್ಞಃ-ಬಹುಳಾಶ್ವಜನಕರಾಯನಿಂದ, ಇತಿ-ಹೀಗೆ, ಉವಾಮಂತ್ರಿತಃ-ಪ್ರಾರ್ಥಿಸ ಬ್ರಹ್ಮವನಾದ,
ಲೋಕಭಾವನಃ-ಲೋಕಸಂತೋಷಕನಾಹ, ಭಗವಾ-ಕೃಷ್ಣನು, ಮಿಥಿಲಾನರಯೋಪಿತಾಂ-ಮಿಥಿಲಾಪುರದ ಗಂಡಸರಿಗೂ
ಹೆಂಗಸರಿಗೂ, ಕಲ್ಯಾಣಂ-ಕುಭವನ್ನು, ಕುರ್ವ್ಯ-ಮಾಡುವನಾಗಿ, ಉವಾಸ-ತೆಂಕಿದ್ದನು ||೪೨|| ಕುತ್ರದೇವಃ- ಕುತ್ರದೇವನೆಂ
ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಸ್ವಗೃಹಾ-ತನ್ನ ಮನೆಗೆ, ಪ್ರಾಪ್ತಂ-ಬಂದಂಥಾ, ಅಚ್ಯುತಂ-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಮನೀಂಕ್ಷ್ಯ-ಮುಷಿಗೇನೂ,
ಜನಕೋಯಥಾ-ಬಹುಳಾಶ್ವನಂತೆ, ನತ್ಯಾಮುನೀಂ-ಸಂಹೃಷ್ಯಃ-ಸಂತೋಷಹುಟ್ಟಿದವನಾಗಿ,ನಾನಿ-ಆಂಗವಸ್ತ್ರದನ್ನ,
ದೂನ್ಯ-ಕೊಡುವವನಾಗುತ್ತ, ನನರಪ-ಕುಣಿದಾಡಿದನು ||೪೩|| ಸಃ-ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು,ವರ್ತಾ-ಈ ಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳನ್ನು, ತ್ಯೂ
ಪೀಠಬ್ರೂನೀದು-ಪುಟ್ಟುಚಾಪೆ, ಗದ್ದುಗೆ, ದರ್ಭಾಸನಂಗಳಲ್ಲಿ, ಉಪವೇಶ್ಯ-ಕುಳಿಸಿ, ಸ್ವಗೇಕೇನ-ಕಾಲಪ್ರವೃದ್ಧ, ಆಭಿನಂ

ಯೋ ||೩೮|| ಭಕ್ತರ ಪಾಪ ನರಿಹಾರಕ್ಕೋಸುಗ ಮೂರು ಲೋಕಂಗಳ ಪಾಪಂಗಳಂ ಹರಿಹರಿಸಿ ಕೀರ್ತಿಯಂ ವಿ
ಸ್ಮರಿಸಿವಯೋ ||೩೯|| ಅಪ್ರತಿಪತ್ತವಾದ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ನಾರಾಯಣ ಬಿ.ಪಿಯಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಂತನಾಗಿ ತಪಸ್ಸುಂ
ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಭಗವತನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಾದ ಅತಾ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವಾಗಲಿ ||೪೦|| ಎಲೈ ಮಹಾಮ
ಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಭಗವತನೇ, ಈ ಮಹಾ ಜನಂಗಳೊಡನೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಂಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡು ನಮ್ಮ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವನುಗೆ
ಯ್ದು ನನ್ನ ಕಾಲವಂ ಪಾವನವಂ ಮಾಡು ||೪೧|| ಸರ್ವ ಲೋಕೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಆರಸಾದ ಬಹು
ಳಾಶ್ವನಿಂದ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಮಿಥಿಲಾ ಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಸರಸಾರೀಜನಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನಂ
ಟು ಮಾಡುವನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ದನು ||೪೨|| ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೂತ ದೇವನು ಬ
ಹುಃಕ್ವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅರ್ಜುನನಂ ಮುನಿಗಳಂ ಸಹ ಸರ್ವ ಸ್ವದಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಉತ್ತ
ರೀಯ ವಸ್ತ್ರವು ಕೊಡಹಿ ಕೊಂಡು ಸರ್ತನಂಗೆಯ್ದನು ||೪೩|| ದರ್ಭಾಸನಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೀಠಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆ
ವರು ಕುಳಿಸಿ ಕುಳಲ ಪ್ರವೃದ್ಧ ಮಹಾ ಪಾದಂಗಳಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪಕ್ಷಿ ಸಮೇತನಾಗಿ ಆಹಾರ ಮಾಡಂಗಳಂ

ನೋದ್ಯನೋವತ್ಯುನುಪಾಪ್ರಪ್ರಪರಂಪರಮಪೂರವ | ಯಾರ್ಹಿದಂಶಕ್ತಿಭಿಸ್ಸುಖಾಪ್ರವಿಷ್ಟೋನ್ಯಾ
ತ್ಯುಸತ್ತಯಾ||೪೫|| ಯಥಾಶಯಾನಾಪುರುಷೋಮನಸಾಚಾತ್ಯಮಾಯಯಾ | ಸ್ವಾತ್ಯಾಲ್ಯೋಕಂಪರಂ
ನ್ಯಾನ್ಯಮನುವಿತ್ಯಾವಭಾಸತೇ||೪೬|| ಸ್ವಾತ್ಯಾಂಗಳದಂತಂಶಕ್ತಿದರ್ಶತಾಂತಾಭಿವಂದತಾಮ | ನೃಣಾಂ
ಸಂವದತಾಮಂತರ್ಯಾದಿಭಾಸ್ಯಮುಲಾತ್ಯನಾಮ ||೪೭|| ದೃಢಸ್ಥೈರ್ಯತಿದೂರಸ್ಥಾಕರ್ಮಪ್ರಜ್ಞೇತ
ನಾಮ | ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಭಿರಗ್ರಾಹ್ಯಾಪ್ಯಂತ್ಯುಪೇತಗುಣಾತ್ಯನಾಮ ||೪೮|| ನಮೋಸ್ತುತಧ್ಯಾತ್ಮವಿದಾಂಪ
ರಾತ್ಯನೇದ್ಯನಾತ್ಯನೇಸ್ಯಾತ್ಯವಿಭಕ್ತಮ ತ್ಯವೇನಕಾರಣಾಕಾರಣಲಿಂಗವೀಯುಷಸ್ವಮಾಯಯಾಸಂ

ರಿದಯೋ, ತರ್ಹ-ಆಗಲೇಬಂದವನಾದಿ, ಪರಮಜ್ಞರುಷ-ಪರಮಾತ್ಮನೇ, ಸಃ-ಆನೀನು, ಅಧ್ಯವರಂ-ಈಗಲಾದರೋ, ನಃ-ನ
ವ್ಯಾ, ಸರ್ಹನಂ-ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವನ್ನು, ಪಾಪ್ರಪ್ರ-ಹೊಂದಿರುವನಾದಿ ||೪೫|| ಶಯಾನಾಪುರುಷಃ-ನಿದ್ರಿಸುವಮನುಷ್ಯನು, ಮನ
ಸಾ-ಮನೋವೃತ್ತಾಭಾಸವಾಗಿತೋರುವ, ಆತ್ಮಮಾಯಯಾ-ಅವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಅಷ್ಟಾನದಿಂದ, ಅಥವಾ ನಿನ್ನಮಾಯೆಯಿಂದ,
ಸ್ವಾಪ್ನಂಲೋಕಂ-ಕನಸಿನಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಸ್ವಾತ್ಯಾ-ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಅನುವಿತ್ಯ-ಅದರೋಳಗನುಪ್ರವೇಶವಂ ಗೆಯ್ದು, ಯಥಾ-ಹೇ
ಗೆ, ಅವಭಾಸತೇಪರಮ-ತೋರುತಮಾತ್ರಲಿರುವನೋ(ಹಾಗೆಯೇ ನೀನುಮಾರ್ಗಾಕಲ್ಪಿತಮಿಧ್ಯಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಜೀವರೂಪದಿಂ
ದನುಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದು ಜೇತರಿಸುತಲಿದ್ದಿ(ಯ) ||೪೬|| ಸ್ವಾತ್ಯಾಂ-ನಿನ್ನರೂಪಗುಣಾದಿಗಳನ್ನು, ಕೇಳುವಂಥಾ, ಗದತಾಂ-ಪ
ರಿಸುವಂಥಾ, ಸ್ವಾತ್ಯಾ-ಮರಳಮರಳಯೂ, ತ್ವಾ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಅರ್ಚತಾಂ-ಪೂಜಿಸುವಂಥಾ, ಅಭಿವಂದತಾಂ-ನಮಸ್ಕರಿಸುವಂಥಾ,
ಸಂವದತಾಂ-ನಮಸ್ಕರಿಸುಗೊಳಿಸಿ ಹೇಳುವಂಥಾ, ಅಮುಲಾತ್ಯನಾಂ-ಶುದ್ಧಜ್ಞದಯರಾದ, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರ, ಆಂತರ್ಹ
ದಿ-ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ, ಭಾಸಿ-ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವಿ (ಅಂಧವನು ನನಗೇಕಾಣಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವು), ||೪೭|| ಕರ್ಮವಿಷ್ಟೇತನ್ಮಾಂ-
ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳಿಂದ ವಿಷಯಾಂತರಕ್ಕೆ ಹಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರ, ಹೃದಿಸ್ಥೋಪಿ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನೀನಿರುವನಾದರೂ,
ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಭಿಃ-ಅಪಂಕಾರಾದಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳಿಂದ, ದೂರಸ್ಥಃ-ದೂರದಲ್ಲಿರುವನಾದ್ದರಿಂದ, ಅಗ್ರಾಹ್ಯ-ತಿಳಿಯಲ್ಪದವಲ್ಲಕ್ಕನಾ
ಗುವಿ. ಉಪೇತಗುಣಾತ್ಯನಾಂ-ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟ ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗುಣಂಗಳುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಿಗಾದರೋ, ಅತಿ-ಸರ್ವಪದದಲ್ಲಿರುವ
ವಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪದತಕ್ಕವನಾಗುವಿ ||೪೮|| ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಿದಾಂ-ಅಪಂಕಾರವಂಜಿಟ್ಟ ಸ್ವರೂಪವರಿಬಲ್ಲವರಿಗೆ, ಪರಾತ್ಮನೇ, ಪರ
ಮಾತ್ಮನೊಂದು ತಿಳಿವುಬರವಂಥಾ, ಅನಾತ್ಮನೇ-ದೇಹಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಜೀವಂಗೆ, ಸ್ವಾತ್ಮಪಿಭಕ್ತಮೃತ್ಯುವೇ-ತನ್ನ ದೇಯಿಂದ,
ಜೇತ್ವದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೆಂಬ ಪ್ರಮಾದವನ್ನಂಟುಮಾಡುವಂಥಾ, ಸಕಾರಣಾಕಾರಣಲಿಂಗಂ-ಮಹದಾದಿಕಾರ್ಯವೂ ಪ್ರಕೃತಿಯೆಂ
ಬ ಕಾರಣವೂ ಎಂಬ ಉಪಾದಿಯನ್ನು, ಈಯುಷೇ-ಹೊಂದಿರುವನಾದಂಥಾ, ಸ್ವಮಾಯಯಾ-ತನ್ನ ಯೋಗಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಆಸಂ

ದವನುಬುದ್ಧಿ. ಮತ್ತೇನೆಂದರೆ-ಯಾವಾಗ ನೀನು ಪ್ರಪಂಚಮ ಸ್ವಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಸ್ವಕೀಯವಾದಸ
ತ್ವದಿಂ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದಯೋ ಆಗಲೇ ನಮಗೆ ದರ್ಶನಮಾಕೊಟ್ಟೆ ||೪೫|| ಯಾವೇರಿತಿಯಿಂದ ಮಲಗಿರು
ವಪುರುಷನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಅವಿದ್ಯಾ ಕೃತಂಗಳಾದ ಸ್ವಪ್ನಕೃತಂಗಳಾದ ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವೆ
ಯ್ದಿರುವನೋ ಅದೇರಿತಿಯಾಗಿಮಾಯಾಕಲ್ಪಿತಂಗಳಾದ ಪ್ರಪಂಚ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದಿರುವಿ ||೪೬||
ಎಲೈಭಗವಂತನೇ! ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರವಂ ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ಯರಾಗಿ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಗಳಂ ಬಾಣಿಸುವರಾಗಿ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂನಿ
ನ್ನಂ ಪೂಜಿಸುವರಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವರಾಗಿ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯಂ ಸ್ಥೂಪಂಗೆಯ್ಯರಾಗಿ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ
ಶುದ್ಧರಾದ ಭಕ್ತರಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಿ||೪೭|| ಕರ್ಮವಾಸನೆಗಳಿಂದ ಕಲುಷವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಜನರಂಥ
ಅ ಹಂಕಾರಾದಿಗಳಿಂದ ಮಲೆಯಾದವನಾದರೂ ಸತ್ಯಗುಣದಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಶ್ರವಣೀರ್ತನಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರ
ವುಳ್ಳ ಅಂತಃಕರಣವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅತಿ ಸರ್ವಪದದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೀಯೆ ||೪೮|| ದೇಹಾದ್ಯ ಹಂಕಾರರಹಿತರಾದ ಮ
ಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದನಾಗಿಯೂ ದೇಹಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಜೀವ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ
ನಿಗಣಿಸಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಸಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಮಹದ ಹಂಕಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದುದು

ವೃತರುದ್ಧೃವ್ಯಯ ||೪೯|| ಸತ್ವಂಶಃಧಿಸ್ವಭೃತ್ಯಾನ್ನೇಕಿನೀಶಕರವಾಮತೆ | ಏತದಂತೇನೈಶಾಂ
 ಕ್ಲೇಶೇಯದ್ಭುವಾನಕ್ಷಿಗೇಚಃ ||೫೦|| ಶ್ರೀಕುಕೇ || ತದುಕ್ತಮಿತ್ಯುಪಾಕರ್ಣ್ಯಭಗವಾಽಪ್ರಣತಾರ್ತಿ
 ದಾ | ಗೃಹೀತ್ವಾಪಾಣಿನಾಮಾಣಿಸ್ಪ್ರಹಂಸಸ್ತಮುವಾಚತ ||೫೧|| ಶ್ರೀಭಗವಾಃ | ಬ್ರಹ್ಮಂಸೈನು
 ಗ್ರಹಾರ್ಥಾಯಸಂಪೂರ್ವಾಽವಿದ್ಧೃಮೂಽದ್ವಿಜಾಃ | ಸಂಚರಂತಿಮಃಕಾಲೇಕಾಽಪುನಂತೇವಾ
 ಪರೀಣುಃ ||೫೨|| ದಮಾ. ಹೈತಾಣಿತ್ರಿಧಾರ್ನಿದರ್ಶನಸ್ಪರ್ಶನಾರ್ಚನೈಃ | ಶನೈಃಪುನಂತಿಕಾಲನತ
 ದಪ್ಯರ್ಹತ್ವಮೇಕ್ಷಯಾ ||೫೩|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಜನ್ಮತತ್ಕೈಯಾಽಸರೈವಾಂಪಾಣಿನಾಮಿಹ | ತಪಸಾ

ವೃತರುದ್ಧೃವ್ಯಯೇ-ಆಪಿನಲ್ಪದೇ ಇರುವ ನಿರೋಧಿಸಲ್ಪದೇ ಇರುವ ಜ್ಞಾನೈಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ನಮಃ-ಐಕ್ಯಾನುಸಂ
 ಧಾನ ಮುಂದೆ ಯಾದನಮಸ್ಕಾರವು, ಅಸ್ತು-ಅಗಲಿ||೪೯|| ಸತ್ವಂ-ಆಸೀನು, ಸ್ವಭೃತ್ಯಾಃ-ನಿನ್ನ ಸಿಂಹರಾದ, ನಃ-ನಮ್ಮನ್ನು,
 ಪಾಪಿ-ಶಿಕ್ಷಿಸು, ಈಶ-ಸರ್ವನಿಯಾಮಕವ್ರಭುವೇ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಸಿನ್ನು-ಕರನಾಮ-ಏನುಮಾಡೇವು, ಯೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಭ
 ವಾಃ-ನೀನು, ಅಕ್ಷಿಗೇಚಃ-ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದವನಾದೆಯೋ, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರ, ಕ್ಲೇಶಿ-ಅಪಿದೈಶ್ವಸಿತ್ತೇರಾಗ ವ್ಯೋಷವೋ
 ಹಂಗಳೆಂಬ ವಂಚನಿಧವಾದಮುಖವು, ಏತದಂತ-ಇದೇತದಿಯಾಗಿಲಿಲ್ಲದ್ದು ||೫೦|| ಪ್ರಣತಾರ್ತಿಹಾ-ಭಕ್ತರದೇವರಿಂದ ಪರಿಹರಿ
 ಸುವ, ಭಗವಾಃ-ಸ್ವಪ್ನನು, ಇತಿ-ಪೂರೋಕ್ತವಾದ, ತದುಕ್ತಂ-ಅವನಮಾತನ್ನು, ಉಪಾಕರ್ಣ್ಯ-ಕೇಳಿ, ಪಾಣಿನಾ-ತನ್ನ ಕೈ
 ಯಿಂದ, ಪಾಣಿಂ-ಅವನೈಯನ್ನು, ಗೃಹೀತ್ವಾ-ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಪ್ರಹರ್ಷ-ನಗುತಿರುವನಾಗಿ, ತಂ-ಅವನಂಕರಿತು, ಉಪಾ
 ಚಿತ-ಜೇಳಿದನು ||೫೧|| ಬ್ರಹ್ಮ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ಅಮೂಽಪ್ಪಿಜಾಃ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ತೇ-ನಿನ್ನ, ಅನುಗ್ರಹಾರ್ಥಯಾ
 ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೋಸು-ಗೆ, ಸಂಪೂರ್ವಾಽ-ಎಂದವರನ್ನಾಗಿ, ವಿದ್ಧಿ-ತಿಳಿದುಕೋ, ಇವರು, ಪಾದರೇಣುಃ-ತಮ್ಮಜರಣ ಧೂಳುಗ
 ಳಿಂದ, ಲೋಕಾಃ-ಜನರನ್ನು, ಪುನಂತೇ-ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವರಾಗುತ್ತ, ಮಯಾ-ನನ್ನೊಡನೆ, ಸಂಚರಂತಿ-ತಿರುಗುತ್ತದ್ದಾರೆ||೫೨||
 ದೇವಾಃ-ದೇವತೆಗಳೂ, (ಅರ್ಚಾಪ್ರತಿಪಾದಗಳೂ) ಹೈತಾಣಿ-ಪುಣ್ಯಸ್ಥಲಗಳೂ, ತೀರ್ಥಾನಿ-ಪುಣ್ಯಜಲಗಳೂ, ದರ್ಶನಸ್ಪರ್ಶನಾ
 ಚ್ಚನೈಃ-ನೋಡುವುದರಿಂದಲೂ ಸ್ಪರ್ಶವುದರಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದಲೂ, ಶನೈಃ-ಮೆಲ್ಲಗ, ಕಾಲೇನ-ತಕ್ಕಪ್ಪು, ಸಮಯ
 ದಿಂದ, ಪುನಂತೇ-ಓದಿಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿವೆ, ತದಪಿ-ಅದೂಕೂಡ, ಅರ್ಹತಮೇಕ್ಷಯಾ-ಅತ್ಯಂತವೂದ್ಯರಾದ ಮಹಾತ್ಮರರ್ಥವಾ
 ತ್ರದಿಂದಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ ||೫೩|| ಇಹ-ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವೇಷಾಂಪಾಣಿನಾಂ ಸಕಲಶೀಲರಗಳೆಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ-ವೇದಜ್ಞ
 ನಾದವಿಪ್ರನು, ಜನ್ಯತೇ-ಜಾತಿಯಿಂದಲೇ, ಶ್ರೇಯಾಃ-ಉತ್ತಮನಾಗಿರುವನು, ಮತ್ಕಲಯಾ-ನನ್ನ ಅಂಶವಾದ, ತಪಸಾ-ಯೋ
 ಗದಿಂದಲೂ, ವಿದ್ಯಯಾ-ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ, ತುಷ್ಠ್ಯಾ-ತೃಪ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಯತೇ-ಕೂಡಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಕಿಮು-ಉತ್ತಮನೆಂದು

ಕೃತಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನಾಗಿ ಮಾಯಾಂವೃತನಾದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಆಗೋಚರನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನಗೆ
 ನಮಸ್ಕಾರವು ||೪೯|| ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಆ ನೀನು ದಾಸರಾದ ನಮ್ಮಂಗೆ ಹೈನು, ನಿನಗೋಸುಗನಾನು ಯಾ
 ವ ಸೇವೆಯೂ ಮಾಡ ಬೇಕೋ ಅದನುಪದೇಶಂಗೆಯ್ಯನಾಗು. ಯಾವವರಿಗೂ ನಿನ್ನ ಸರ್ವನವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ
 ಲೋ ಅಪ್ಪು ಪರ್ಯಂತವೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸಾರ ಕ್ಲೇಶ ವಿರುವುದು. ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವಾದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವ
 ಕ್ಲೇಶಗಳೂ ನಾಶವಾಗುವುದು ||೫೦|| ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ಭಕ್ತರ ಸಮಸ್ತ ಕಷ್ಟಂಗಳಂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಭಗವಂತ
 ನು ಈದುಕ್ತಾರವಾಗಿ ಅವಿರೋಧರಿಂದಲೂ ವಿಶ್ವಾಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಥವಂ ಕೇಳಿ ತನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
 ನ ಹಸ್ತವು ಹಿಡಿದು ಮುಗುಳನಗೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ನುಡಿದನಂತೆ ||೫೧|| ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ಈ ಮುನಿಗಳುನಿ
 ವ್ವೂ ಅನುಗ್ರಹಲೋಸುಗ ಬಂದವರೆಂದು ತಿಳಿದವನಾಗು, ಇವರು ಜನರಂ ಪಾವನಂಗೆಯ್ಯರಾಗಿ ನನ್ನೊಡ
 ನೆ ಸಂಚರಿಸುವರು ||೫೨|| ದೇವತೆಗಳು. ಹೈತಾಣಿಗಳು, ತೀರ್ಥಗಳು, ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನಾ ಚಮನಂಗಳಿಂದ ಮೆಲ್ಲ
 ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪಾವನಂಗೆಯ್ಯವು, ಸಾಧುಗಳಾದ ಋಷಿಗಳು ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ
 ಯೇ ಪಾವನಂಗೆಯ್ಯರು ||೫೩|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸರ್ವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನು, ತಪೋಜ್ಞಾನ ಸಂತುಷ್ಟಿ
 ಗಳಿಂ ಕೂಡಿನನ್ನು ಧ್ಯಾನವನ್ನೂ ಮಾಡುವನಾದರೆ ಅವನು ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಪಾವನಂಗೆಯ್ಯನೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇ

ವಿದ್ಯಯಾತುಪ್ಪಾಢ್ಯಕಿಮುಮತ್ಕಲಯಾಯುತಃ||೫೪|| ನಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನೈದಯಿತಂರೂಪಮಿತಚ್ಚತು
ಭುಜಮ್ | ಸರ್ವವೇದಮಯೋವಿಸ್ಸರ್ವವೇದಮಯೋಹವಃ||೫೫|| ದುಷ್ಪ್ರಜ್ಞಾಽವಿದಿತೈವಮ
ವಜಾಸಂತ್ಯಸೂಯವಃ | ಗುರುಂಮಾಂವಿಸ್ಸಮಾತ್ಮಾನಮರ್ಚಾದಾವಿಜ್ಯದೃಷ್ಟಯಃ ||೫೬|| ಚರಾ
ಚರಮಿದಂವಿಶ್ವಂಭಾವಾಯೇಚಾಸ್ಯಹೇತವಃ | ಮದೂಪಾಣೀತಿಚೇತಸ್ಯಾಧತ್ತೇವಿಪ್ರೋಮದೀಕ್ಷಯಾಃ|
ತಸ್ಮಾದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಯಃಪೀನೇತಾಕಶ್ರದ್ಧಯಾರ್ಚಯನಿತ್ಯಕಃ | ಏಮಚದರ್ಶತೋಸ್ತೃದ್ಧಾನಾನ್ಯಥಾ
ಭೂಂಭೂತಿಭಿಃ ||೫೭|| ಶ್ರೀಕುಕೇಃ| ಸಇತ್ಥಂಪ್ರಭುಣಾದಿವೈಸ್ಸಹಕೃಷ್ಣಾ೯ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ | ಆ
ರಾಭೈಕಾತ್ಮಭಾವೇನಮೈಧಿಲಶ್ಚಾಪಸದ್ಗತಮ್ ||೫೮|| ಏವಂಸ್ವಭಕ್ತಯೋರಾರ್ಜಭಗವಾ೯ಭಕ್ತಭ

ಹೇತುತಕ್ಕದ್ದೇನಿಧಿ ||೫೪|| ಚತುರ್ಭುಜಂ-ನಾಲ್ಕುತೋಳುಗಳುಳ್ಳ, ಏತದೂಪಮಸಿ-ಈಕೃಷ್ಣಾಕಾರವೂ ಕೂಡ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತ್-
ಹೇದಜ್ಞನಾದ ವಿಪ್ರನಿಗಿಂತಲೂ, ಮೇ-ನನಗೆ, ದಯಿತಂ-ಪ್ರಿಯವಾದ್ದು, ನ-ಅಲ್ಲವು, ವಿಪ್ರ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಸರ್ವವೇದಮ
ಯಃ-ಸಕಲವೇದಂಗಳಿಂದ ದಧಿಕನಾದವನು, ಅಹಂ-ನಾನು, ಸರ್ವದೇವಮಯೋಹಿ-ಸಕಲದೇವತೆಗಳಿಂದಧಿಕನಲ್ಲವೆ ? (ವೇದಸ್ವ
ರೂಪನುವಿಸ್ಸ, ವೇದಸ್ವರೂಪನು ನಾನು) ||೫೫|| ದುಷ್ಪ್ರಜ್ಞಾಃ-ದೋಷದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳಂಥಾ, ಅಸೂಯವಃ-ಹೊಟ್ಟೆಬಿಚ್ಚು ಪಡು
ವಂಥಾ, ಅರ್ಚಾದಾವಿಜ್ಯದೃಷ್ಟಯಃ-ಪ್ರತಿಮೆಗಳುಮೊದಲಾದ್ದರಲ್ಲಿದೇವರೆಂಬುದ್ದಿಯುಳ್ಳವರು, ಗುರುಂ-ಆಜ್ಞಾನಪರಿಹಾರಕನಾ
ದ್ದರಿಂದ, ಜೊಡ್ಡವನಾದ, ಆತ್ಮಾನಂ-ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪನಾದ, ವಿಪ್ರಂ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪನಾಗಿರುವ, ಮಾಂ-ನನ್ನನ್ನು, ಏಮಂ-
ಹೀಗೆ, ಅವಿದಿತಾಽ-ತಿಳಿಯದೆ, ಅವಜಾನಂತಿ-ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವರು ||೫೬|| ವಿಪ್ರ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಮದೀಕ್ಷಯಾ-ನನ್ನೆಲ್ಲ
ಪ್ಪಿಯಿಂದ, ಚರಾಚರಂ-ಚೇತನಾಚೇತನವಾದ, ಇದಂವಿಶ್ವಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೂ, ಅಸ್ಯ-ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಹೇತವಃ-ಕಾರ
ಣಂಗಳಾದ, ಭಾವಾಃ-ಮಹದಹಂಕಾರಾದಿ ಭಾವವದಾರ್ಥಂಗಳೂ, ಯೇಚ-ಯಾವವಂಚ್ಛೋ, ತಾಂಶ್ಚ-ಅವುಗಳನ್ನೂ, ಮದೂಪ
ಾಣೀತಿ-ನನ್ನಮೂರ್ತಿಗಳೆಂದು [ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಸ್ತಗಳಾದ್ದರಿಂದ ನಾನೆಂದು]ಚೇದಸಿ-ನಿಶ್ಚಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಆಧತ್ತೇ-ನಿರ್ಧರಿಸು
ವನು ||೫೭|| ತಸ್ಮಾತ್-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಏತಾಃಬ್ರಹ್ಮರೂಪಿಃ-ಈಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ, ಮುನಿಗಳನ್ನು, ನಿತ್ಯಕಃ-ಸರ್ವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ,
ಶ್ರದ್ಧಯಾ-ಆವಶ್ಯಕಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಅರ್ಚಯ-ಪೂಜಿಸು, ಏವಂಚೇತ್-ಹೀಗಾದರೆ, ಭೂರಿಭೂತಿಭಿಃ-ಅಧಿಕೃತ್ವಾರ್ಥಗಳಿಂದ, ಅ
ದ್ಧಾ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಅರ್ಚಿತಃ-ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನು, ಅಸ್ಮಿ-ಆಗುವೆನು ಅನ್ಯಥಾ-ಬೇರೆಬಗೆಯಾಗಿ, ನ-ಅಲ್ಲವು, ||೫೮|| ಸಃ-
ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಇತ್ಥಂ-ಹೀಗೆ, ಪ್ರಭುಣಾ-ಕೃಷ್ಣನಿಂದ, ಆದಿಷ್ಟಃ-ಅಜ್ಞಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ಸಕೃಷ್ಣಾ೯-ಕೃಷ್ಣನಿಂಸಹಿತ
ರಾದ, ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು, ಆರಾಧ್ಯ-ಪೂಜಿಸಿ, ಏಕಾತ್ಮಭಾವೇನ-ಅದ್ವೈತಾನು ಸಂಧಾನದಿಂದ, ಸ
ದ್ಗತೀಂ-ಮೋಕ್ಷವನ್ನು, ಆಪ-ಪಡೆದನು, ಮೈಧಿಲಶ್ಚ-ಬಹುಭಾಷೆಯೂ ಪಡೆದನು ||೫೯|| ರಾರ್ಜ-ಅರಸನೇ, ಭಕ್ತಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ-
ಸೇವಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾದ, ಭಗವಾ೯-ಕೃಷ್ಣನು, ಸ್ವಭಕ್ತಯೋಃ-ತನ್ನಸೇವಕರಾದ, ಶ್ರುತದೇವತೆಹುಲಾಸ್ವರ ಬಳಿಯ

ನು ||೫೪|| ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ನನಗೆ ಚತುರ್ಭುಜಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಈ ರೂಪವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗಿಂತಲೂ
ಪ್ರಿಯವಲ್ಲವು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸರ್ವ ವೇದ ಸ್ವರೂಪನು, ನಾನೂ ಸರ್ವ ವೇದ ಸ್ವರೂಪನು, ವೇದಂಗಳು ನನ್ನ
ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಕಾಶಕಂಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಅಂತಾ ವೇದಂಗಳಿಂದ ಧರಿಸುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನನಗತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯರು ||೫೫||
ಪ್ರಜ್ಞಾ ಹೀನರಾದವರು ಈ ಯಾರ್ಥವಂ ತಿಳಿಯದೆ ಅಸೂಯವಡುವರಾಗಿ ಪ್ರತಿಮೆ ಮೊದಲಾದ ಶಿಲಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂ
ಜ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ಪೂಜ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾರರು ||೫೬|| ಚರಾ ಚರಾತ್ಮಕ
ವಾದ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಭಾವಗಳೂ ಸಹ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವವು ||೫೭|| ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ನೇ, ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳಂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ನಾನು ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನೇ ಸರಿ- ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಮಹಾ ವಿಭವದಿಂದ
ವಿಗ್ರಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನಂ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಈ ಸಂತೋಷವಿಲ್ಲ ||೫೮|| ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯಿಂದ ಆಜ್ಞಾಪ್ತ
ರಾದ ಅದೇವ-ರೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಸಹಿತರಾದ ಆಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳಂ ಅತಿಕಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ ಸದ್ಗತಿಯ
ನೆಬ್ಬಿದರು ||೫೯|| ಎಲೈ ಅರಸೇ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ತನ್ನಭಕ್ತರಿಗೆ ಭಕ್ತನಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವ

ಕ್ರಮೇಣ | ಉಪಿತಾಪ್ಯದಿಶ್ಯ ಸನ್ಮಾರ್ಗಂ ಪುನರ್ವ್ಯಾಪರವೇದಮಗಾತ್ |

...

||೬೦||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತೇ-ದಶಮಸ್ಕಂಧ-ಪದ್ಮಶೀತಮೋಧ್ಯಾಯಃ.

ನಾರಾಯಣಮಹರ್ಷಿಣಾನಾರದಾಯೋಪದಿಷ್ಟಕುಪ್ರೀಗೀತೋಪಾಖ್ಯಾನಪಾರಂಭಘಟೆಃ -

ರಾಜಾಬ್ರಹ್ಮಾಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿರ್ದೇಶೈರ್ನಿರ್ಗುಣಗುಣವೈತ್ತಯಃ | ಕಥಂಚರಂತಿಶುಕ್ರತಯಸ್ಸಾಕ್ಷೌ

ಲ್ಲಿ, ಉಪಿತಾಪ್ಯ-ಅವಾನವಾಗಿದ್ದು, ಏವಂ-ಓಗೇ, ಸನ್ಮಾರ್ಗಂ-ಬಲೈಯದಾರಿಯನ್ನು, ಆದಿಶ್ಯ-ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿ, ಪುನಃ- ಮರುಳಯೂ. ದ್ವಾರವತೀಂ-ಕುಳಸ್ಥಳಿಯನ್ನೂ, ಅಗಾತ್-ಸೇರಿದನು. ||೬೦||

ಇಂತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತಪ್ರತಿಶಬ್ದಾರ್ಥ ಯೋಧಿನಿಯೊಳು ದಶಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ

೪೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು.

೪೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಪದಬೇಕೆ.

(ಪರೀಕ್ಷಿತನಪ್ರಶ್ನವು) ಬ್ರಹ್ಮಾ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ಶುಕಮುನಿಯೇ, ನಿರ್ಗುಣೇ- ವಸ್ತುತಃಗುಣವಿಶೇಷಂಗಳಲ್ಲದ್ದಾದ್ದರಿಂದ, ಅನಿರ್ದೇಶ್ಯ-ಇದು ಇಂಥಾದ್ದೆಂದು ಕುರುಹಿಟ್ಟುಕೇಳಲಕೃಪಾದಂಧಾ, ಸದಸತಃಪರೇ-ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳಿಗಿಂತಲೂ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಣಿ-ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಿಷಯವಾದ್ದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಗುಣವೈತ್ತಯಃ-ಗುಣಗಳಿಂದ ಬೋಧಕಂಗಳಾಗಬಲ್ಲ, ಶುಕ್ರತಯಃ-ವೇದಂಗಳು, ಗಾಕ್ಷಾತ್-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಕಥಂ-ಹೇಗೆ, ಚರಂತಿ-ವಾಚಕಂಗಳಾಗುವವು? (ಗುಣಗಳುಳ್ಳವನ್ನು ವಸ್ತು ಇದು ಇಂಥಾದ್ದೆಂದು ವಾಕ್ಯಗಳು ತಿಳಿಸುವವು ಹೊರತು ನಿರ್ಗುಣವನ್ನು ವಸ್ತು ಹೇಳಲಾರವು). ಆದ್ದರಿಂದ ವೇದಂಗಳು ಅವಿದ್ಯಾಕಬಳವಾ

ರಿವರ್ತಿಗೂ ಜ್ಞಾನೋಪವೇಶಂಗೆಯ್ದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇವಾಸಂಗೆಯ್ದ ಪುನಶ್ಚ ದ್ವಾರಕಾಪುರವ ನೆಬ್ಬಿದನು ||೬೦||

ಇಂತು ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯು ಪರೀಕ್ಷಿತಾದ್ರಾಯನಂ ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸಿದನೆಂದುಸೂತವಾ

ರಾಣಿಕನು ನೈಮಿತಾರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಶೌನಕಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪೇಳಿದನು

ಬಲ್ಲಿಗೆ-ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜತನುಜಶ್ರೀ

ಮತ್ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಿರಚಿತವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸಮಂ

ಬ ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

೪೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಂ ಮುಗಿದುದು

೪೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಶ್ರೀಧರೀಯಶ್ಲೋಕಃ || ಸಪ್ತಶೀತಮೋನಾರಾಯಣನಾರದವಾದತಃ | ವೇದೈಸ್ಸುತ್ತಿರ್ಗುಣಾಲಂ ಬಾನಿರ್ಗುಣಾಂಚತಥೋಚ್ಯತೇ || ೬೧ || ಎಂಭತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ನಾರದ ಸುವಾದದಿಂದ ಭಗವಂತನ ಸಗುಣಸ್ವರೂಪವಂ ನಿರ್ಗುಣ ಸ್ವರೂಪವಂಹತ ಶುಕ್ರತೈಭಿವಾನಂದೇವತೆಗಳು ಸ್ತುತಿಸಿದರುಬರ್ಧವಂ ಶ್ರೀಶುಕಾಚಾರ್ಯನು ಪರೀಕ್ಷಿತಾದ್ರಾಯನಂಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ-

ಪೂರ್ವಾಧ್ಯಾಯಾಂತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸ್ವತಃಪ್ರಮಾಣ ಭೂತಂಗಳಾದ ವೇದಗಳಿಗೆ ಪರಮತಾತ್ಪರ್ಯವು ಪರಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೊಂದರೊಳಗಿಲ್ಲವೆಂಬರ್ಥವಂ ಭಕ್ತರಾದ ಶುಕ್ರದೇವ ಬಹುಳಾಶ್ವರಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿ ಪುನಃ ದ್ವಾರಕಾಪುರವ ನೆಬ್ಬಿದನೆಂದು ಶುಕಮುನಿಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಥವಂಕೇಳಿ ಪರೀಕ್ಷಿತಾದ್ರಾಯನು ಮೊದಲು ಶುಕಮುನಿಯಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನೆಂತೆನೆ- ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೇ! ಶ್ರುತಿಗಳು ಗುಣಂಗಳನ್ನು, ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ವಾದರೂ ಇದುವೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಂಗೆಯ್ದುಲಕೃಪವಾಗಿ ಗುಣಗಳಿಲ್ಲದುದಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಸಃ

ತೈದನತಃಪರಿ||೧|| ಶ್ರೀಶೇಷ|| ಬುದ್ಧಿಾದಿ ಯಮನಃಪಾಶ್ರಾಜನಾನಾಮಸೃಜತ್ಪ್ರಭುಃ | ಮಾ
ತ್ರಾರ್ಥಂಚಭವಾರ್ಥಂಚಾತ್ಮನಕಲ್ಪನಾಯಚ ||೨|| ಸೃಷ್ಟಾಹ್ಯುಪನಿಷದ್ಬ್ರಾಹ್ಮೀಪೂರೈಷಾಂಪೂ
ರ್ವಜೈರ್ಧೃತಾ | ಶ್ರದ್ಧಯಾಧಾರಯಾದ್ಯಸಾಂಕ್ಷಮಂಗಚ್ಛೇದಕಿಂಚನಃ ||೩|| ಅತ್ರತವರ್ಣಯಿಷ್ಯಾ
ಮಿಗಾಧಾಂನಾರಾಯಣಾನ್ವಿತಾಂ | ನಾರದಸ್ಯಚಸಂವಾದಮೃಪೆರ್ಮಾರಾಯಣಸ್ಯಚ ||೪|| ಏಕದಾ

ಜ ನಗುಣಬ್ರಹ್ಮವಂ ಅಭಿಧಾವ್ಯತ್ತಿಯಿಂದ ಬೋಧಿಸುವವೇ ಹೊರತು ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೋಧಿಸಲಾಪುವವು ಎಂದು
ದರೆ- ಶ್ರು|| ಯತೋವಾಚೋನಿವರಂತೇ, ಅಪ್ರಾಪ್ಯಮನಸಾನಪಃ|| ಎಂದುವಾಗಲಾಪಿಸಿದವನಾದ ನಿರ್ಗುಣವನ್ನು|| ಶ್ರು||
ತಂತ್ವಾಪನಿಷದಂಪುರಾಣಂಪೃಷ್ಟಾಪಿ|| ಸ್ತೃ|| ವೇದೈಶ್ಚಸರೈಶ್ಚರಹಮೇವವೇದ್ಯಃ-ಎಂಬಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳ ಪ್ರಕಾರವಾಕ್ಯ
ಗಳಿಗೆವಿಷಯವೆಂದು ಹೇಗೆಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವು ||೧|| (ಶುಕವಚನವು) ಪ್ರಭುಃ-ಸ್ವತಃತ್ರನಾದ ಪ
ರಮೇಶ್ವರನು, ಜನಾನಾಂ-ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ, ಮಾತ್ರಾರ್ಥಂ-ವಿಷಯಾನು ಭವಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ, ಭಾವಾರ್ಥಂ-ಜನ್ಮಾದಿಕ್ರ
ಯಗೋಸ್ಕರವೂ, ಆತ್ಮನೇ-ಲೋಕಾಂತಭೋಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಶೇಷ, ಅಕಲ್ಪನಾಯಚ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ, (ಹೀಗೆ-ಅರ್ಥ
ಭರ್ತುಕಾಮ ಮೋಕ್ಷಂಗಳಿಗೋಸ್ಕರ) ಬುದ್ಧೀಂಪ್ರಿಯಮನಃಪಾಶ್ರಾಜ-ಬುದ್ಧಿ-ಜ್ಞಾನ, ಇಂದ್ರಿಯ-ಶೋಭಾತ್ಮಾದಿಕರಣಂ
ಗಳು, ಪುನಃ-ಸಂಕಲ್ಪವು, ಪ್ರಾಣಾ-ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾದಿಗಳು, ಇವುಗಳನ್ನು, ಅಸೃಜತ್-ಸೃಷ್ಟಿಪಡಿಸಿದನು (ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿ
ಕಾರಣವಾದ ನಗುಣಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ವಾಚಕಂಗಳಾದ ಶ್ರುತಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸ
ಬೇಕೆಂಬ ಭಾವವಿಂದ, ನಗುಣಬ್ರಹ್ಮವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು ||೨|| ಸೃಷ್ಟಾ-ನಿರ್ಗುಣ ಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ನಗು
ಣಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಉಪನಿಷತ್-ಈವೇದಾಂತ ಶ್ರುತಿಯು, ಪುರೈಷಾಂ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಹಿರಿಯರಿಗೆ, ಪೂ
ರ್ವಜೈಃ-ಹಿಂದೆಪಟ್ಟಿದವರಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ, ಬ್ರಾಹ್ಮೀತಿ-ವಾಚಕವಾಗಿ ನಗುಣಬ್ರಹ್ಮಪರವನುತಲೂ, ಲಕ್ಷಕವಾಗಿಯೂ
ಪ್ರಂಜಕವಾಗಿಯೂ ನಗುಣಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಸ್ವರೂಪವಾದ ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮಪರವನುತಲೂ, ಧೃತಾ-ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ತಾಂ-
ಅನಾದಿವಿಶಿಷ್ಟವರಂಪರಾಗತವಾದ ಆಶ್ರುತಿಯನ್ನು, ಯಃ-ಯಾವಪುರುಷನು, ಶ್ರದ್ಧಯಾ-ವೈತಂಡಿಕತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಿವೇಶ
ವಿಲ್ಲದೆ ಆದರದಿಂದ, ಧಾರಯೇತ್-ಶ್ರವಣಮನನಾದಿಗಳಿಂದ ಧರಿಸುವನೋ, ನಃ-ಆಪುರುಷನು, ಅಕಿಂಚನಃ-ದೇಹಾಭಿಮಾ
ನಾದ್ಯುಪಾಧಿ ಅಲ್ಲದವನಾಗಿ, ಹೈಮಂ-ಅಭಯಸ್ವರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು, ಗಚ್ಛೇತ್-ಹೊಂದುವನು ||೩|| ಅತ್ರ-ಈ ವಿಷಯದ
ಲ್ಲಿ, ನಾರಾಯಣಾನ್ವಿತಾಂ-ಹೇಳಿದವನಾದ ನಾರಾಯಣನಿಂಕೂಡಿದ, ಗಾಧಾಂ-ಪರಿಹಾಸವನ್ನು, ಎಂದರೆ, ನಾರಾಯಣನು ಯಾವ
ಶ್ಚ-ಬದರ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಪವಂಗಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ನಾರಾಯಣಯುಷಿಗೋ, ನಾರದಸ್ಯಚ-ನಾರದಮುನಿಗೋ, ಸಂವಾದಂ-ನಡವಳ
ಶೋತೃರರೂಪವಾದ ಕಛೆಯನ್ನು, ತೇ-ನಿನಗೆ, ವರ್ಣಯಿಷ್ಯಾಮಿ-ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುವೆನು ||೪|| ಏಕದಾ-ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಭಗ

ವಾಗಿಂತಲೂ ಪರವಾಗಿರುವ ಶುದ್ಧಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಯಾವ ಮತ್ತೊಂದು ಸುಖಂಧದಿಂದಲಾ
ದರೂ ಎಂತುಪೇಳಲಾಪುವವು ||೧|| ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನವಾಕ್ಯವಂಕೇಳಿ, ಶುಕಮುನಿಯು ನಿರೂಪಿಸುವನೆಂತೆನೆ-ಎಲೈ
ಅರಸೇ! ಕೇಳು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ವಿಷಯಾನುಭವಾರ್ಥವಾಗಿ ಜನ್ಮಮೊ
ದಲಾಗೊಂಡು ಕರ್ಮಾಚರಣಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಆಯಾತೋಕಂಗಳನೆಯ್ದಿ ಆಯಾಫಲಂಗಳ ನನುಭವಿಸಲೋಸ್ಕರ
ವೂ ಮುಕ್ತಿಯು ಪಡೆಯಲೋಸ್ಕರವೂ ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಮನಃಪಾಶ್ರಂಗಳೆಂಬ ಉಪಾಧಿಗಳಂ ಸೃಜಿಸಿದನು||೨||
ಎಂಬ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥವಂ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಸನಕಾದಿಗಳಿಗೂ ಮೂಲ ಪುರುಷರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳುಳ್ಳಾದ ಅನುಸಂ
ಧಾನಂಗಳೈತಲಿರುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವಪುರುಷನು ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರುತಿ ಪಾಡಕವಾದ ಈಶ್ವರಾರ್ಥವಂ ಶ್ರ
ದ್ಧಿಯಿಂದ ಶ್ರವಣಾದಿಗಳಂ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವನೋಅಪುರುಷನು ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಹಾಂಶಮನ್ವಿತ
ಪಾಧಿಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಪಡೆಯುವನು||೩|| ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿ ಈಯರ್ಥವನ್ನೇ ವಿಸ್ತರದಿಂದ ಪೇಳಲೋ
ಸ್ಕರ ಶುಕಾಚಾರ್ಯನೊಂದು ಇತಿಹಾಸವಂ ಪೇಳುವನೆಂತೆನೆ- ಎಲೈಅರಸೇ! ಕೇಳು, ಈಯರ್ಥದಲ್ಲೇ, ಆ
ದಿಯುಷಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನಿಗೂ ನಾರದನಿಗೂನಡವಳಿದಲ್ಲಿ ಸಂವಾದವುಂಟಾಗಲು ನಾರಾಯಣನಿಂದ ಪೇಳ
ಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದಿತಿಹಾಸವಂ ನಿನಗೆ ಪೇಳುವನಾಗುವೆನು ||೪|| ಕೇಳು||೧|| ಭಗವಂತನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ ನಾರದನು

ಸಾರಮೋಕ್ಷಕಾರಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಭಗವತ್ಪ್ರಿಯಃ | ಸನಾತನವೃತ್ತಿಂ ದ್ರಷ್ಟುಂಯಯೌನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮಃ ||೫|| ಯೋವೈಭವತವರೈಸ್ತ್ರಿಕ್ಷಾಹ್ವಮಾಯಸ್ವಸ್ತಯನ್ಯಥಾ ವೌ | ಭಕ್ತಜ್ಞಾನಶಮೋದೇತಕಲ್ಪಾದಾಸ್ಥಿತಸ್ತಪಃ ||೬|| ತತ್ರೋಪವಿಷ್ಟಮೃದ್ವಿಭಿಃಕಲಾಪಗ್ರಾಮವಾಸಿಭಿಃ | ಪರಿತಂಪ್ರಣತೋಽಪ್ಯೇಷ್ಯದಿದಮೆವಕುರೂದ್ವಹ ||೭|| ತಸ್ಯಾತ್ರವೊಚದ್ಭಗವಾನ್ಯಪೀಣಾಂಶೈಷ್ಟಿತಾಮಿವ ವೌ | ಯೇಬ್ರಹ್ಮವಾದಃ ಪೂರೈಷಾಂಜನಲೋಕನಿವಾಸಿನಾವು ||೮|| ಶ್ರೀಭಗವಾಃ || ಸ್ವಾಯಂಭುವಬ್ರಹ್ಮಸತ್ತಂಜನೋಲೋಕಭವತ್ಪುರಾ | ತತ್ರತ್ಯಾನಾಂಮಾನಸಾನಾಂಮುನೀನಾಮೂರ್ಧ್ವರತಸಾವು ||೯|| ಶೈತದ್ವೀಪಂಗತವತಿ

ಪತ್ರಿಯಃ-ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಪ್ರಿಯನಾಗಿಣಿ, ಅಥವಾ ಪರಮೇಶ್ವರಂಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ (ಆತ್ಮಾರಾಮನಾದ) ನಾರದಃ-ನಾರದನಂಬ ದೇವರ್ಷಿಯು, ಲೋಕಾಃ-ಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಟಾ-ಸಾಧುಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲೋಸುಗ ತಿರುಗುವವನಾಗಿ, ಸನಾತನಂಯುಷಿಂ-ಪುರಾಣಪುರಾಣನಾದ ನಾರಾಯಣಯುಷಿಯನ್ನು, ದ್ರಷ್ಟುಂ-ನೋಡಲೋಸುಗ, ನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮಂ-ಬದರಿಕಾವನವಂಕುರಿತು, ಯಯೌ-ತೆರಳಿದನು ||೫|| ಯಃ-ಯಾವ ಭಕ್ತಪುತ್ರನಾದ ನಾರಾಯಣಯುಷಿಯು, ನೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರ, ಜೈವಮಾಯ-ಅಭಯಕೋಸುಗವೂ, ಸ್ವಸ್ತಯೇ-ಜ್ಞಾನಕ್ಕೋಸುಗವೂ, ಭಕ್ತಜ್ಞಾನಶಮೋದೇತಃ-ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಭಕ್ತದಿಂದಲೂ ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಕಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ಅಸ್ತ್ರಿಭಾರತವರ್ಷೀ-ಈ ಭರತಖಂಡದ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಆಕಲ್ಯಾಣಿ-ಪ್ರಳಯಕಾಲದವರೆಗೂ, ತಪಃಪ್ರಸಿದ್ಧಿಃ-ಸ್ವರೂಪಾನುಸಂಧಾನೋಪದದಲ್ಲಿರುವನು ||೬|| ತತ್ರ-ಆಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಕಲಾಪಗ್ರಾಮವಾಸಿಭಿಃ-ಕಲಾಪಗ್ರಾಮವೆಂಬ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿವಾಸಂಗೆಯ್ದುತೆಲಿರುವ, ಯುಷಿಭಿಃ-ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ, ಪರಿತಂ-ಸುತ್ತುಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟು, ನಾರಾಯಣಯುಷಿಯಂಕುರಿತು, ನಾರದಮುನಿಯು, ಕುರೂದ್ವಹ-ಪರಿಕ್ಷಿತನೇ, ಇದಮೇವ-ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ, ಅಪ್ಯೇಷ್ಯತೇ-ಕೇಳಿದನು ||೭|| ಭಗವಾಃ-ನಾರಾಯಣಯುಷಿಯು, ತಸ್ಮೈ-ಆ ನಾರದಂಗೆ, ಜನಲೋಕನಿವಾಸಿನಾಂ-ಜನಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ, ಪೂರೈಷಾಂ-ಸನಕಾದಿಮುನಿಗಳಿಗೆ, ಯಃ-ಯಾವ, ಬ್ರಹ್ಮವಾದಃ-ಬ್ರಹ್ಮವಿಚಾರಸಾಯಿತೋ, ತಮಿಮಂ-ಅಯಿದರನ್ನು, ಯುಷೀಣಾಂ-ಯುಷಿಗಳು, ಶ್ರೃಣ್ವತಾಂಸತಾಂ-ಕೇಳುತ್ತಿರುವವಾಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಅಪ್ರೇಚತೇ-ಜೇಳಿದನು ||೮|| [ನಾರಾಯಣವಚನವು] ಸ್ವಾಯಂಭುವ-ನಾರದನೇ, ಪುರಾ-ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಜನಲೋಕೇ-ಜನೋಲೋಕದಲ್ಲಿ, ತತ್ರತ್ಯಾನಾಂ-ಅಲ್ಲಿಯಿರುವಂಥಾ, ಉರ್ದ್ವರೀತಸಾಂ-ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾದಂಥಾ, ಮಾನಸಾನಾಂ-ಬ್ರಹ್ಮಮಾನಸ ಪ್ರತಿರಾದ, ಮುನೀನಾರ-ಯುನಿಗಳ, ಬ್ರಹ್ಮಸತ್ತಂ-ಬ್ರಹ್ಮವಿಚಾರರೂಪವಾದ ಸತ್ತಯಾಗವು, ಅಭವತೇ-ಆಯಿತು ||೯|| ತ್ವಯಿ-ನಾರದನಾದನೀ

ಯು ಲೋಕಂಗಳಂ ಸಂಚಂಸುವನಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದಲ್ಲಿ ಆದಿಶುಷಿಯಾದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನಂ ದರ್ಶನಂಗೆಯ್ಯಲೋಸುಗ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮವನೆಯ್ದಿದನು ||೫|| ಯಾವ ನಾರಾಯಣಯುಷಿಯು ಈಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತಜನರ ಹ್ವೇಮಕ್ಕೋಸುಗವೂ ಶುಭಕ್ಕೋಸುಗವೂ ಧರ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಕಾಂತಿಗಳೊಡನೆಯುಕ್ತವಾದ ತಪವಂ ಕಲ್ಪವರ್ಯಂತವೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೋಅಂತಾಶ್ರೀನಾರಾಯಣನಂ ದರ್ಶನಂಗೆಯ್ಯಲೋಸುಗ ಅಲ್ಲಿಗೆಪೋದನು ||೬|| ಅಲ್ಲಿ ಕಲಾಪವೆಂಬ ಗ್ರಾಮವನೆಯ್ದಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ದು ಋಷಿಗಳಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದವ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನಂಕಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಗ ನಿರ್ಗುಣವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವಂ ಗುಣಂಗಳ ನೆಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೃತಿಗಳು ಎಂತುನಿರೂಪಿಸುವ ವೆಂಒರ್ಥವನ್ನೇ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನಂ ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದನು ||೭|| ಭಗವತನಾದಶ್ರೀನಾರಾಯಣನು ಋಷಿಗಳು ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜನೋಲೋಕದೊಳಗೆ ವಾಸಂಗೆಯ್ದ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪ ವಿಚಾರಾರ್ಥವಾದ ಯಾವಸಂವಾದ ವುಂಟಾಯಿತೋ ಅದನ್ನೇ ನಾರದಮುನಿಗೋಸುಗ ನಿರೂಪಿಸಿದನು. ಅದೆಂತೆನೆ- ||೮|| ಎಲೈನಾರದಮುನಿಯೇ! ಕೇಳು, ಆವುದರಲ್ಲಿ ಸಮಾನರಾದ ಋಷಿಗಳೇ ಪರಸ್ಪರ ೭೩೦೦೦೦ ಭಾವವನೆಯ್ದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಚಾರವಂ ಮಾಡುವರೋ ಅದನ್ನೇ ಬ್ರಹ್ಮಸತ್ತವೆಂದು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪೇಳುವರು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜನೋಲೋಕದೊಳಗೆ ಅಂತಾ ಬ್ರಹ್ಮಸತ್ತವೆಂಬ ಜ್ಞಾನ ಯಾಗ ವುಂಟಾದಾಗೆ ನೀನು ಶೈತದ್ವೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧನೆಂಬ ನನ್ನಂ ನೋಡಲೋಸುಗ ಶೈತದ್ವೀಪವನೆಯ್ದಿದವನಾಗುತ್ತಿರಲು ||೯|| ಆಜನೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಬ್ರಹ್ಮಸತ್ತವೆಂಬ ಜ್ಞಾನಯಾಗದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿ

ತ್ವಯಿದ್ರವ್ಯಂ ತದೀಶ್ವರವಾ | ಬ್ರಹ್ಮವಾದಸ್ಸಂಪ್ರವೃತ್ತಿಃ ಕೃತಯೇಯತ್ರ ಶತತ || ೧೦ || ತತ್ರಾಹಾ
ಯಮಭೂತ್ಪ್ರಶ್ನಸ್ತಂ ಮಾಯಾಪುನುಪ್ಪಚ್ಛಸಿ | ಪರಿಹಾರಾಂಶ್ಚ ತಾ ಸರ್ವಾಃ ವಹ್ಯೈರಾಂಶ್ಚಾಂ
ತನು || ೧೧ || ತುಲ್ಯಕೃತತಪಶ್ಚೀಲಾಸ್ತುಲ್ಯಸ್ವೀಯಾರಿಮಧ್ಯಮಾಃ | ಅಪಿಚಕ್ರುಪ್ರವಚನಂಕುಕು
ಕೂಪಪೋಸರಿ || ೧೨ || ಸನಂದನಃ ಸ್ವಸ್ಥವ್ಯಮಿದಮಾಪೀಯಶಯಾನಂನುಹಕೃಷ್ಣಿಭಿಃ | ತದಂತೇಜೋಧ
ಯಾಂಚಕುಗ್ರಸ್ತಲ್ಲಿಂಗೈಶ್ಚುಕ್ತಯಾಃ ಪರಮ || ೧೩ || ಯಥಾಶಯಾನಂನುಮಾಜಂವಂದಿನಸ್ತತ್ಪರಾಕ

ನು, ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಂ-ಶ್ವೇತದ್ವೀಪವನ್ನು ಕುರಿತು, ತದೀಶ್ವರಂ-ಅಲ್ಲಿಗೂಡೆಯನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು, ಪ್ರಪ್ತುಂ-ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ
ತವತಿಸತಿ-ಹೋದವನಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಯತ್ರ-ಯಾವವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ನಗಣನಿರ್ಗುಣ ವೇದವಾಕ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಶೇರತೇ-ಐಕ್ಯಕಂಸ್ಯ
ಪಿಂದವಿಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವವೋ, ಸಬ್ರಹ್ಮವಾದಃ-ಆ ಬ್ರಹ್ಮವಿಚಾರವು, ಸಂಪ್ರತ್ತಿ-ನಡೆಯಿತು || ೧೦ || ತ್ವಂ-ನೀನು
ಮಾಂ-ನನ್ನಂಕುರಿತು, ಯಂ-ಯಾವಅರ್ಥವನ್ನು, ಅನುಪ್ಪಚ್ಛಸಿ-ಬಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಯೋ, ನೋಯಂ-ಅದೇಅರ್ಥವನ್ನು ಕೆ,
ರಿತ, ಪ್ರಶ್ನ-ಈ ಪ್ರಶ್ನವು, ತತ್ರ-ಅಲ್ಲಿ, ಅಭೂತ್-ಆಯಿತು. ಹಾ-ಆಶ್ಚರ್ಯವು, ಅಪಭ-ಪಾಪರಹಿತನಾದ ವಾಕ್ಯಧನೇ ತಾ
ಸತ್ಯಾನ್ವರಿಹಾರಾಂಶ್ಚ-ಆಸಮಾಧಾನಂಗಳ ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಅಹಂ-ನಾನು, ವಹ್ಯೈ-ಹೇಳುವೆನು, ಶ್ರಣು ಕೇಳು || ೧೧ ||
ತುಲ್ಯಕೃತತಪಶ್ಚೀಲಾಃ-ಸಮಾನವಾದ ವಿದ್ಯಾಧ್ಯಯನವೂ ತಪಸ್ಸೂ ಸ್ವಭಾವವೂ ಉಳ್ಳವರೂ, ತುಲ್ಯಸ್ವೀಯಾರಿಮಧ್ಯಮಾಃ-
ಸಮಾನರಾದ ಮಿತಶಕ್ತೋದಾಸೀನರುಳ್ಳವರೂ, ಅಪಿ-ಆದರೂಕೂಡ, ಏಕಂ-ಒಬ್ಬನನ್ನು ಪ್ರವಚನೇ-ಉತ್ತರಹೇಳುವುದೆಯದ
ಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅವರೇ-ಇತರರು, ಕಶೂಪವಃ-ಕೇಳಲಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಚಕ್ರು-ವಿಚಾರಪ್ರಶ್ನ ಮಂಮಾಡಿದರು || ೧೨ ||
(ಸನಂದನವಚನವು.) ಸ್ವಸ್ಥವ್ಯಂ-ತನ್ನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಇದಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು, ಆಪೀಯ-ಪ್ರಳಯನಮಯದಲ್ಲಿ ಕು
ಡಿದಂತೆ ಉಪಸಂಹರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಕ್ಷಿಫಿನ್ನಹ-ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪವಾದ ಕಾಲಾದಿಶಕ್ತಿಗಳೊಡನೆ, ಶಯಾಪಂ-ಯೋಗದಿಂದ ಮೂಗಿ
ರುವಂತಿರುವ, ಪರಂ-ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು, ಕುಕ್ತಯಃ-ವೇದಂಗಳು, ತದಂತೇ-ಆಪ್ರಳಯಕಾಲದ ತುದಿಯಾದ ಸ್ಥೂಲ್ಯಾದಿಮ
ಯದಲ್ಲಿ, ತಲ್ಲಿಂಗೈ-ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರತಿಪಾದಕವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ, ಬೋಧಯಾಂಚಕ್ರುಃ-ಎಬ್ಬಿಸಿದವು || ೧೩ || ಅನುಜೀವಿನಃ-ಅನುಸರಿಸಿ
ಜೀವನಮಾಡುವಂಥಾ, ವಂದಿನಃ-ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರು, ಪ್ರತ್ಯೋಪೇ-ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅಭ್ಯೇತ್ಯ-ಬಂದು, ಶಯಾನಂ-ಮೂಗಿರುವ

ಕುಳಿತಿರುವ ಅಜನ್ಮಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹಯುಕ್ತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಗೆ ಮಾನಸಪುತ್ರರಾದ ಮ
ಹಾತ್ಮರಾದ ಸನಕಾದಿ ಮಹಾಮುನಿಗಳಿಗೆ ಯಾವಬ್ರಹ್ಮವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿಗಳೂ ಕೂಡ ಮೋಹಕವಾದವೋ,
ಅಂತಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಚಾರವು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಉಂಟಾಯಿತು || ೧೦ || ಆಗ ಆಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ನನ್ನಂಕುರಿತು ನೀನುಯಾ
ವ ಅರ್ಥವಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದಯೋ ಅದೇಯರ್ಥವಂಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆವುಂಟಾಯಿತು. ಪಾಪರಹಿತನಾದ ನಾರದನೇ!
ಕೇಳು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಗಳಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಉತ್ತರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿನಗೇನಾನು ಹೇಳುವೆನು || ೧೧ || ಅಲ್ಲಿ
ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾನವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನವೂ, ತಪಸ್ಸೂ, ಸದಾಚಾರವೂ, ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಶತ್ರುಮಿತೋದಾಸೀನ
ರಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವ ರಾದುದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತದಯಾಯುಕ್ತರಾಗಿರುವ ಆಯುಷಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಾವೇ
ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವಂ ಉಪದೇಶಂಗೆಯ್ಯಲಾ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿದ್ದರೂ ಒಂದಕ್ಕೊಬ್ಬರಾದುದಿಂದ ತಮ್ಮೊಳಗೊಬ್ಬನನ್ನು
ಗುರುವನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಆಯುಷಿಯಂ ಕುರಿತು ಮಿಕ್ಕವರಿಲ್ಲರೂ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಬಸಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಶ್ರವಣಂಗೆ
ಯ್ಯಲಿಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಇದೇರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ದರು || ೧೧ || ಆಗ ಗುರುವಾಗಿರುವ ಸನಂದನನೆಂಬ ಮಹಾ
ಮುನಿಯು ಮಿಕ್ಕ ಆಯುಷಿಗಳಂ ಕುರಿತು ಒಂದು ಪಾಖ್ಯಾನವಿಶೇಷವಂ ನಿರೂಪಿಸಿದನಂತೆ- ಎಲೈ ಆಯುಷಿಗಳಿರಾ
ಕೇಳಿರಿ; ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತನ್ನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವಂ ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಹರಿಸಿ ಯೋಗಕ
ಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗಳೊಡಗೂಡಿ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ದನಂತಿರುವ ಪರಮೇಶ್ವರನಂ ಪ್ರಳಯಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪ್ರಪಂ
ಚಸೃಷ್ಟಿಕಾಲಮೊಳು ಪ್ರಥಮ ನಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಜನಿಸಿರುವ ಶ್ರುತ್ಯಭಿಮಾನಿದೇವತೆಗಳು || ೧೩ || ಅಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿ

ಮೈಃ | ಪ್ರತ್ಯೂಷಭೈತ್ಯಸುಶೋಕೈರೊಬ್ಧಯಂತ್ಯಸಂಜೀವಿಸಃ ||೧೬|| ಶ್ರುತಯಃ|| ಜಯಜಯಜಿ
ಹ್ಯಜಾಮತಿತಮಾವಗ್ಮಭೀತಗುಣಾಂತವಮನಿಯದಾತ್ಮನಾಗಮವರಾದ್ಧಸಮಸ್ತಭಗಃ |ಅಗಜಗದೋ
ಕಸಾಮಖಿಲಕಕ್ತ್ಯಮೂಢಕತೆಕ್ಯಚಿದಜಯಾತ್ಮನಾಚಚರತೋನುಚರನ್ನಿಗಮಃ ||೧೭||ಬೃಹದಾಪಲ
ಬ್ಧಮತದವಯಂತ್ಯವಶೇಷತಯಾಯತಉದಯಾಸ್ತಮಯೌವಿಕೃತಮೃದಿವಾವಿಕೃತಾತಿ| ಅತಯು

ಸಂರಾಜಂ-ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಸುಶೋಕೈಃ-ಚನ್ನಾ ಗಕೂಂಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟು, ತತ್ಪರಾಕ್ರಮೈಃ-ಆತನಕಾರ್ಯಾದಿಗುಣಗಳಿಂದ, ಯೇ
ಧಾ-ಪೇಗೆ. ಬೋಧಯಂತಿ-ಎಬ್ಬಿಸುವರೋ ||೧೬|| (ಶ್ರುತಿವಚನವು) ಹೇ ಆಜಿತ-ಎಲೈ ನೋಲಿನಲ್ಪಡಬೇಕಾದವನೇ, ಅಖಿಲಕಕ್ತ್ಯ
ವಯೋದಕ-ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಸಕಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೂ ಉದ್ಬೋಧಕನಾಗಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನೇ! ಅಗಜಗ
ದೋಕಗಾಂ-ಅಗ-ಸಾಧ್ಯವರಗಳೂ, ಜಗತಿ-ಜಂಗಮಂಗಳೂ, ಓಕಸಾಂ-ಕರೀರಂಗಳಾಗಿಉಳ್ಳ ಜೀವಾತ್ಮರ, ದೋಷಗೃಭೀತಗು
ಣಾಂ-ದೋಷ-ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯದಂತೆಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗ, ಗೃಭೀತ-ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗುಣಾಂ-ಸತ್ಪರಜಸ್ತಮಸ್ಸು
ಗಳಿಲ್ಲ, ಅಜಾಂ-ಅನಾದಿಭಾವಾಜ್ಞಾನರೂಪವಾದ ಮಾಯೆಯನ್ನು, ಯತೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ತ್ವಂ-ನೀನು, ಆತ್ಮನಾ-ಸ್ವರೂ
ಪದಿಂದಲೇ, ಸಮವತ್-ದ್ವನಮಸ್ತಭಗಃ-ಸಮವರಸ್ಥ-ನ-ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ, ಸಮಸ್ತಭಗಃ-ಸಕಲ್ಪಶ್ವರ್ಯಮುಳ್ಳವನು, ಅಸಿ-ಆ
ಗಿರುವೆಯೇ. ತತೇ-ವಶೀಕೃತಮಾದನಾದ ಆದಕಾರಣದಿಂದ, ಜಮಿ-ಜಯಿಸುವನಾಗು, ಜಯಜಯೇ-ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊ
ಳಿಸು, (ಮಾಯೆಗೆವಶವಾಗದ ಸರ್ವಾಂತರಾಹುತೀ ನೀನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕೈಶ್ವರ್ಯಮುಳ್ಳ ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ್ದರಿಂದ, ಜೀವಾತ್ಮರಸ್ವ
ರೂಪಕ್ಕೆ ಅವರಕವಾದ ಅನಾದಿಮಾಯೆಯನ್ನು, ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪಾತಿಕೆಯವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸು) ಕ್ವಚಿತ್-ಸೃಷ್ಟ್ಯಾಳಿ
ದಿಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಜಯಾ-ಮಾಯೆಯೊಡನೆ, ಚರತಃ-ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ, ಆತ್ಮನಾಚ-ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೈಕರೂಪವಾದ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ
ಲೂ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ, ತೇ-ನಿನ್ನನ್ನು, ನಿಗಮಃ-ಪೇದವು, ಅನುಚರೇತಿ-ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದು. (ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾ
ಯೆಯೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತ ಅವಿದ್ಯಾಶಬ್ದಸೇವ ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿ ಕಾರಣನಾದರೂ ಆತ್ಮಕ್ರೀಡನಾಗಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು, ಪೇದವು ಪ್ರತಿ
ಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಎಂದರೆ ಕುದ್ದುಬ್ರಹ್ಮವು ವೇದಾಂತಲಕ್ಷ್ಯವಲ್ಲದೆ ವೇದಗಳಿಗೆ ವಾಚ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಯಲ್ಲಿಮಾ
ಮಾಶಬ್ದವಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನಿರಿಸಿದಾಗ ವೇದಂಗಳು ಸ್ತುತಿಸಲಾವುವು) ||೧೭|| ಅವಿಕೃತಾ-ಪರಿಣಾಮಾದಿ ವಿಕಾರಂಗಳಿಲ್ಲದೆ,
ಯತಃ-ವಿವರಾಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ಯಾವಬ್ರಹ್ಮದದೇಸೆಯಿಂದ, ಉದಯಾಸ್ತಮಯೌ-ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ಪತ್ತಿಲಯಂಗಳು, ವಿ

ರುವ ಸ್ತುತಿವಾರಕರು ಉಪೇಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿದ್ದೆಗೆಯ್ಯತೆವಿರುವ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಅರಸನೂ ಸಂತುಷ್ಟರ
ಗೃಹಾದ ಕೀರ್ತನಗಳೊಡಗೂಡಿ ಅವನಯಂಕುಷರಾಕ್ರಮಂಗಳಂ ವಿವರಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವೋತಿಯಾಗಿ
ಎಚ್ಚರಂಗಳೊಳಿಸುವರೋ, ಅಲೀತಿಯಿಂದ ಭಗವಂತನ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದಿಗುಣಂಗಳಂ ವರ್ಣಿಸುವ ವಾಕ್ಯಂಗಳಿಂದ
ಎಚ್ಚರಂ ಗೊಳಿಸುವವಾಗಿ ವೇದಂಗಳು ಸ್ತುತಿಸಿದವದಂತೇ-||೧೮|| [ಶ್ರುತಿಗೀತಾರಂಭವು.] ಎಲೈ, ಯಾರಿಂದಲೂ
ಜಯಿಸಲ್ಪಡದೇವಿರುವ ಭಗವಂತನೇ! ಸ್ವಾವರಂಗಳೂ ಜಂಗಮಂಗಳೂಸಹ ಕರೀರಂಗಳಾಗಿವುಳ್ಳ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ
ಉಪಾಧಿರೂಪವಾಗಿ ಅಜೀವರ ಅನಂದಾದಿಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚಾದನಂಗೈಯ್ಯಲೋಸುಗ ಗುಣಂಗಳಿಂದ ಅವರಸಿಕೂ
ಡಿರುವ ಅವಿದ್ಯೆಯು ವೈಭಿಚಾರಣಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ಅನ್ಯರಂವಂಚಿಸಲೋಸುಗ ಗುಣಂಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಲಿದೆ
ಯಾದಕಾರಣದಿಂದ ನಿಗ್ರಹಂಗೆಯ್ಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಈಯವಿದ್ಯೆಯಂ ಸ್ವರೂಪದಿಂದಲೇ ಸಮಸ್ತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ಮಾಪ್ತದವನಾಗಿರುವ ನೀನುಜಯಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವ್ಯತ್ಯವಂ ಪ್ರಕಟಂಗೆಯ್ಯನಾಗು. ಅಜೀವಾತ್ಮರಾ
ತಾವೇ ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಂಬೆ ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಏಕಜಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದರೆ ಅಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ನೀನೇ ಅಂತ
ರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ತಕೆತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿಸುವನಾದುದರಿಂದ ಅವರ ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುವಿ
ಯೆಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಏನುಪ್ರಮಾಣವೆಂದರೆ, ವೇದವು ನೀನೇ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯೊಡನೆಕ್ರೀಡಿಸುವನಾ
ಗಿಹೊಸ ನಿರುತರದಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾನತೆಮಿಲ್ಲದೆಯಿರುವ ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾ

ಪಯೋದಧುಸ್ತ್ವಯಿನಮನೋವಚನಾಚರಿತುಕಥಮಯಧಾಭವಂತಿಭುವಿದತ್ತಪದಾನಿಸೃಣಾವ್. || ೬ || ೩

ವಿಕೃತೇಃ-ವಿಟವಿಕಾರಂಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಲಯಂಗಳು, ಮೃದಿವಾ-ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಉಂಟಾಗುವದೋ ಅವಶೇಷತಯಾ-
ಬ್ರಹ್ಮಮಾತ್ರವೇ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದರಿಂದ, ಏತದುವಲಬ್ಧಂ-ಈದೃಶಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವನ್ನೂಬೃಹತ್-ಇದಕ್ಕಧಿಷ್ಠಾನವಾ
ದ ಬ್ರಹ್ಮವೆನುತಲೇ, ಅವಯಂತಿ-ತಿಳಿಯತಲಿದಾರೆ, ಅತೇ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಋಷಯಃ-ಮಂತ್ರಂಗಳೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂ
ಡಮರ್ಷಿಗಳೂ, ಮನೋವಚನಾಚರಿತಂ-ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನೂ, ವಚನದಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹೆಸ
ರನ್ನೂ, ಇಂದ್ರಿಯ-ಸನ್ನಿಧಿಯೇ, ದಧುಃ-ಧರಿಸುವವರಾಗುವರು, ಸೃಣಾಂ-ಮನುಷ್ಯರಿಂದ, ದತ್ತಪದಾನಿ-ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇರಿಸಲ್ಪ
ಟ್ಟ ಅಡಿಗಳು, ಭುವಿ-ನಿಲದಲ್ಲಿ, ಕಥಂ-ಹೇಗೆ, ಅಯಥಾಭವಂತಿ-ಇರಿಸಲ್ಪಡದೇ ಇರುವವಾಗುತ್ತಿವೆ. (ಪರಮೇಶ್ವರನ ದೇವಯಂ
ದ ಪ್ರಪಂಚಸೃಷ್ಟಿಪ್ರಳಯಂಗಳು, ಜಾಲವಿದ್ಯೆಮಾಡುವವನ ವೆಸೆಯಿಂದ, ಐಂದ್ರಜಾಲಿಕ ಪ್ರಪಂಚವಾಗಿ ಅಡಗುವಂತೆ ಆಗು
ತ್ತಿರುವವು). ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಕಾರಂಗಳು ಪರಮೇಶ್ವರರಿಗಿಲ್ಲವು, ಆತನು ವಿವರೋಪಾದಾನವಾಗಿರಲು ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ಆತನಲ್ಲಿಪ್ರ
ಕೃತಿ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಧ್ಯಸ್ತವಾದ ಪ್ರಪಂಚವು ತೋರಿಯಡಗುವುದು, ಎಂದರೆ ಈಶ್ವರನು ಸ್ವಪ್ರಾಧಾನ್ಯದಿಂದ ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾ
ದಿಗಳಿಗೆ ವಿವರೋಪಾದಾನವೂ ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರಾಧಾನ್ಯದಿಂದ ಪರಿಣಾಮೋಪಾದಾನವೂ ಆಗಿರುವನು, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನಾವರೂಪವಿಕಾ
ರಂಗಳಾದ ಮಡಿಕೆ ಕುಡಿಕೆ ಮುಚ್ಚಳ ಮೊದಲಾದವು ವಾಚಾರಂಭವಿಕಾರವಾಗಿ ತೋರಿಯಡಗಿದರೂ ಮಣ್ಣುಮಾತ್ರವೇ ಸ
ತ್ಯವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಡಿಕೆಮೊದಲಾದವು ಮಣ್ಣಿಗಿಂತಲೂ ಅನ್ಯಗಳಲ್ಲವಷ್ಟೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಕೃತೀಬಲನಾದ
ಪರಮೇಶ್ವರನ ದೇವಯಿಂದಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿಯೇ ಒಳವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರಿ ಯಡಗುವದಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವು ಪರಮೇಶ್ವರನಿ
ಗಿಂತಲೂ ಅನ್ಯವಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಗ್ನಿ(ಎಂದ್ರಾದಿ ಬಹುಭೇದವಾಗಿ ತೋರುವ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಸತ್ತಿಯಾಗಿರು
ವ ಬ್ರಹ್ಮವೆನುತಲೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವರು, ನಿಲದಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಪಾಣಿಗಳು ಯಾವುದರಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಲವೆ

ನಂದಗಳಿಂ ಪಃಪೂರ್ಣನಾದ ಸ್ವಸ್ವರೂಪದಿಂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನ್ನಂ ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾ
ದಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣನೆನುತಲೂ ಸರ್ವಜ್ಞನೆನುತಲೂ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೆನುತಲೂ ಅನುತಕ್ಕಿತ್ತಯುಚ್ಛವನೆನುತ
ಲೂ ಸಹ ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪೇಳುತ್ತಲಿವೆ||೧೫|| (ಇಂದ್ರನೇ ಚರಾಚರ ಭೂತಂಗಳಿಗೆ ಆಧಿಪತಿಯೆನುತಲೂ ಅಗ್ನಿ
ಯೇ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯನಾದವನೆನುತಲೂ ಭೂಮಿಯೇ ಗೋಪತಿಯೆನುತಲೂ ಸಹ ಅನೇಕವಾಕ್ಯಂಗಳಿಂದ
ವೇದಂಗಳು ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಂ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಲಿವೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಆವೇದಂಗಳು ನನ್ನನ್ನೇ ಸರ್ವ
ಜಗತ್ಕಾರಣನೆಂದು ಎಂತುಸ್ತುತಿಸುವವು ಎಂದೊಡೆ ಉತ್ತರವನಿತ್ತ) ನದಂತೆನಿ- ಎಲೈಪರಮೇಶ್ವನೆ! ಯಾವ
ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾರಣವಾದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಿಂದ ಘಟಮೊದಲಾದ ವಿಕಾರಂಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಲಯಂಗಳುಂಟಾಗುತ್ತಲಿವೆ
ಯಾದ್ದರಿಂದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಂದೇ ಸತ್ಯವಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ವಾಚ್ಮಾತ್ರದಿಂದವ್ಯವಹರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯಂಗಳಾ
ದ ಅಘಟಾದಿ ವಿಕಾರಂಗಳು ಸತ್ಯಂಗಳಾಗಲಾರವೋ, ಅರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳಾದ ಆಕಾಶಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಭೂ
ತಂಗಳಿಗೂ ಅಧಿಷ್ಠಾನರೂಪನಾದ್ದರಿಂದ ವಿಕಾರರಹಿತನಾಗಿ ಸರ್ವಕ್ಕೂ ಮೂಲಕಾರಣನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಪರಿ
ಪೂರ್ಣನಾದ ನಿನ್ನದೇಯಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಉತ್ಪತ್ತಿಲಯಂಗಳುಂಟಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಆಕಾರಣದಿಂದ ಯಾ
ವರೀತಿಯಾಗಿ ಘಟಾದಿಗಳು ಲಯವನೆಯ್ದಿದಾಗ್ಯೂ ಸತ್ಯವಾದ ಮೃತ್ತಿಕೆಮಾತ್ರ ವುಳಿಯುವುದೋ ಅರೀತಿಯಾ
ಗಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಲಯವುಂಟಾದಾಗ್ಯೂ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿರುವ ನೀನೋರ್ವನೇ ಅವಶಿಷ್ಟನಾಗಿ ಉಳಿ
ಯವಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಮುಷಿಗಳು ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿ ಮೊದಲಾದ ಈದೃಶಪ್ರಪಂಚವೂಸಹ ಬ್ರಹ್ಮವಾದ ನೀನೇಹೊರತು
ನಿಗಿಂತಲೂ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಲಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಮಸ್ತ ಮಂತ್ರಗಳೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ವಾಗ್ವಾನ್ಯ
ಪಾರದ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಧರಿಸಿದೆಯೇಹೊರತು ಇತರ ವಿಕಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಮಂತ್ರಗಳಿಗೆ ತಾತ್ಪರ್ಯವೂ ವ್ಯಾ
ಪಾರವೂ ಸಹಯಿಲ್ಲ! ಅದುದೇಗೆಂದರೆ- ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂಚರಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪಾದಂಗಳು ಮೃ

ತೀತನೂರಯುಕ್ತೈಃ ಪ್ರಪತೇವಿಲಲೋಕಮಾಲಕ್ಷಪಣಕಥಾನ್ಯತಾಬ್ಧಿಮವಗಾಹ್ಯತಮಾಂಸಿಜಹುಃ | ಕಿ
ಮಾತಪುನಸ್ಸ್ಯಧಾಮನಿಧುತಾಶಯಕಾಲಗುಣಾಃ ಪರಮಭಜಂತಿಯಾದಮಜಸ್ರಸುಖಾನುಭವಮ್ ||

ಆಧಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವವದಾರ್ಥವನ್ನು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಹೇಳಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಾಧಾರವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವೇ
ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಮಹರ್ಷಿಗಳೂ ವೇದಮಂತ್ರಗಳೂ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಭಾವಿಸುಗುಂ. ನಿನ್ನನ್ನೇ ಕೀರ್ತಿಸು
ಗುಂ ||೧೬|| ತೈಃ ಪ್ರಪತೇ-ತಿಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಕುಣಿಸುವ ಪ್ರಭುವಾದ, ಪರಮ-ಪರಮೇಶ್ವರನೇ, ನೂರಯು-
ಃ-ಪವನಗಳು ಇತಿ-ಸರ್ವಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾದ ನೀನೇ ಪರಮಾರ್ಥವೆಂದರೂ, ಅಖಿಲ...ಅಬ್ಧಿಂ-ಅಖಿಲಲೋಕ-ಸಕಲಜನಗಳ, ಮು
ಲ-ಅಷ್ಟಾನಪಾವಂಗಳನ್ನು, ಕ್ಷವಣ-ಪೋಗೊಳಿಸುವಂಥಾ, ಕಥಾಮೃತಾಬ್ಧಿಂ-ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯೆಂಬ ಪಾಲ್ಗಡಲಿನಲ್ಲಿ, ಅವಗಾಹ್ಯ-
ಮುಳುಗಿ, ಮಿಂದು, ತಪಾಂಸಿ-ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾದಿ ದುಃಖಂಗಳನ್ನು, ಜಹುಃ-ಜಿಡುಪರು, ಸ್ವಧಾ-ಗುಣಾಃ-ಸ್ವಧಾಮ-ಸ್ವರೂಪಸ್ವು
ರಣದಿಂದ, ವಿಧುತ-ಕೊಡುಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಆಶಯಕಾಲಗುಣಾಃ-ಆಂತರಿಕರಣ ಧರ್ಮಂಗಳಾದರಾಗಾದಿಗಳೂ, ಕಾಲಧರ್ಮಂಗಳಾದ
ಮುದಿತನ ಮೊದಲಾದವೂ ಉಚ್ಚವರಾದ, ಯೇ-ಯಾರು! ಅವಸ್ರಸುಖಾನುಭವಂ-ಅಖಂಡಾನುಭವವಾದ, ಪದಂ-ಸ್ವರೂಪವನ್ನು,
ಭಜಂತಿ-ಸೇವಿಸುತ್ತಲಿರುವರೋ, ತೇಪುನಃ-ಅವರಾದರೋ, ಕಿಮುತ-ವಿನುಹೇಳತಕ್ಕವರು? [ಪರಮೇಶ್ವರನೇ, ನಿನ್ನಂಸ್ತುತಿಸುವ
ವರಿಗೆ ಅಷ್ಟಾನಪಾವಮುಖಂಗಳು ಕ್ಷೇಣಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಆದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಮನೋಬೋಧಂಗಳೂಕಾ
ಲದೋದಂಗಳೂ, ಲೇಪಿಸದೆ ಇರುವ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಾದ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಷ್ಟಾನಪಾವದುಃಖಂಗಳಂ ಬಿಡುವರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದೇ
ನಿವೆ] ||೧೭|| ಅಸುತ್ಯಪ-ಪಾತ್ರಣದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುವವರು, ತೇ-ನಿನಗೆ, ಅನುನಿಧಾಯಿ-ಅನುನಿರಿಸಿಮಾಡುವ ಭಕ್ತರಾದರೆ, ಶ್ವ
ಸಂತಿ-ಸಫಲರಾಗಿ ಬದುಕುವರು, (ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಲ್ಲದವರು) ಧೃತಯಇವ-ಕುಲಿಮಿತಿಗಳಂತೆ, (ವೈರೋಧ್ಯಾಸಮುಳ್ಳವರಾಗುವರು)
ಮಹದಹವಾದಯಃ-ಮಹತ್ತ್ವವು ಅಹಂಕಾರಪ್ರಮೋದಲಾದ, ಯದನುಗ್ರಹತಃ-ಯಾವಅತ್ಮನ ಅನುಪ್ರವೇಶದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ
ಸೆಯಿಂದ ಅಂಡಂ-ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪಿಂಡಾಂಡಗಳನ್ನು, ಅನ್ಯರ್ಜ-ಹುಟ್ಟಿಸಿದವೋ, ಅತ್ರ-ಈ ಪಿಂಡಾಂಡದಲ್ಲಿ, ಅನ್ಯಯಃ-ಕೋ
ಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ, ಪುರುಷವಿಧಃ-ಅನ್ನಮಯಾದಿಕೋಶಗಳ ಬಗೆಯಂತೆ ಬಗೆಮುಳ್ಳ ತದಾತ್ಮಕನೂ,

ತ್ವಾಪೂಣಲೋಪ್ಪಕಾಪ್ನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾದರೂ ಎಂತು ಭೂಮಿಯಂಜಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಲಾರವೋ ಅಂತು ವೇ
ದಂಗಳು ಯಾವ ಪಿಕಾರಸಂದರ್ಭಂಗಳಂ ಪೇಳುತ್ತಲಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸರ್ವಕಾರಣನಾದ ಪರಮಾರ್ಥರೂಪನಾದ ನಿನ್ನ
ನ್ನೇ ಪೇಳುತ್ತಲಿವೆ ||೧೮|| ಎಲೈ, ತಿಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಕ್ತಿಗವಂ ನರನಂಗಯಿಸುವ ಪ
ರಮೇಶ್ವರನೇ! ಈರೀತಿಯಾಗಿ ವಿವೇಕಿಗಳಂ ಪುರುಷರು ಸಮಸ್ತಜನರ ಪಾಪವಂ ಪರಿಹರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾರಣ
ವಾದ ನಿನ್ನ ಕಥಾರೂಪವಾದ ಅಮೃತಗಮುದ್ರವಂ ಸೇವಿಸುವರಾಗಿ ಅಷ್ಟಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸಮಸ್ತ ದುಃಖಂ
ಗಳಂಜಿಟ್ಟರು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪಸ್ವುರಣದಿಂ ನಷ್ಟಂಗಳಾದ ರಾಗದ್ವೇಷಾನಿಗಳೂ ಜರಾಮ
ರಣಾದಿಗಳೂಗಹ ಪುಷ್ಪವರಾಗಿ ನಿನ್ನ ಅಖಂಡಾ ನಂದಾನುಭವವುಳ್ಳ ಸ್ವರೂಪವಂ ಸೇವಿಸುತ್ತಲಿರುವರೋ, ಅಂತಾ
ಮಹಾತ್ಮರು ಸಮಸ್ತಪಾಪಂಗಳಂ ದುಃಖಂಗಳಂಗಹ ಜಿಡುವರೆಂದು ಏನುಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು? ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ
ಪದ್ಮಪತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಜಲಬಿಂದುಗಳು ಅದಂತೆಗಲದೆ ಇರುವವೋ, ಆರೀತಿಯಾಗಿ ನೀನೇ ಪರತತ್ತ್ವರೂಪವೆಂದು ತಿ
ಳೆಯುವ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಪಾಪಕರ್ಮಗಂಬಂಧವು ಉಂಟಾಗಲಾರದು ||೧೯|| ಎಲೈ ಪರಮಪುರುಷನೇ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪು
ರುಷರು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಾದರೆ ಆಗ ಸಫಲವಾದ ಜೀವನವುಳ್ಳವರಾಗುವರು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತರಾಗದೆಯಿದ್ದರೆ
ಅವರು ಕುಲಾಮೆಯ ತಿಡಿಗಳಂತೆ ನಿಷ್ಫಲವಾದ ನಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವರಾಗುವರು. ಮಹತ್ತ್ವವು ಅಹಂಕಾರವು ಮೊದ
ಲಾದ ತತ್ತ್ವಗಳು ತಾವು ಜಡಗಳಾದರೂ ಯಾವನಿನ್ನ ಅನುಪ್ರವೇಶದಿಂದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವಂಪಡೆದು ಸಮಷ್ಟಿವ್ಯಷ್ಟಿ
ರೂಪಂಗಳಾದ ದೇಹಂಗಳಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದಂತೆಯಾದವೋ, ಮತ್ತು ಆಸಮಷ್ಟಿವ್ಯಷ್ಟಿದೇಹಂಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನ್ನ
ಮಯಾದಿ ಪಂಚಕೋಶಂಗಳಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಮರ್ತಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವನಾದುದರಿಂದ ಆಯಾಕೋಶದ

ಧೃತಯಃ ಪವತ್ಯಸಂತೈಸುತೈಃ ಪೋಯದಿತನು ವಿಧಾಮಹದಹಮಾದಯೊಂಡಮಸ್ತುಜ್ಞ ಯದನುಗ್ರಹ
ತಃ | ಪುರುಷವಿಭೋನ್ವಯೋಽಚರಮೋನ್ಮಮಯಾದಿಮಯಸ್ಸದಸತಃ ಪರಂತ್ವಮಧಯದವ್ಯವಶವಮ್ಪು
ತನು ||೧೪|| ಉದರಮುವಾಸತೆಯುಪಿವತ್ಯುನುಕೂರ್ದದೃಕಃ ಪರಿಸರಪದ್ಧತಿಂಹೃದಯಮಾರಾಣ
ಯೊದಹರಮ್ | ತತಃ ತದಗಾದನಂತತವಧಾಮಶಿರಃ ಪರಮಂ ಪುನಃ ಹಯತ್ಸಮತ್ಯನುತಂತಿಕೃತಾಂತ
ಮುಖಿ ||೧೫|| ಸ್ವಕೃತವಿಚಿತ್ರಯೋನಿಮುವಿಶನ್ನಿವಹತುತಯಾತರತಮತಶ್ಚ ಕಾಸ್ಯನುಲವತ್ಸ್ಯಕೃತಾ

ಅನ್ನ ಮಯಾದಿಮು ಅನ್ನ ಮಯಮೋದರಾದ ಪಂಚಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ, ಚರಮಃ-ತುದಿಯಾದ ಆನಂದಮಯಕೋಶವೂ, ಯಃ-ಯಾವು
ದೋ, ಅದೂ, ನದಸತಃ-ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮಗುಣಾದ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಂಗಳೆರಡಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಪರಂ-ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ, ಏಷು-ಇವುಗಳ
ಲ್ಲಿ, ಅವಶೇಷಂ-ಅಬಾಧ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿದದ್ದೂ, ಮುತ್-ಯಾವುದೋ, ತತ್-ಅದೂ, ಸತ್ವಂ-ಅನೀನೇ ಆಗಿರುವಿ ||೧೪|| ಹೇಅನಂ
ತ-ಎಲೈ ನಿತ್ಯಾತ್ಮನೇ, ಯುಪಿವತ್ಯುನು-ಯುಪಿಗಳನಂಪ್ರಜಾಯ ಮಾರ್ಗಂಗಳಲ್ಲಿ, ಯೇ-ಯಾರು, ಕೂರ್ದದೃಕಃ-ಸ್ಥೂಲದೃಷ್ಟಿ
ಯುಳ್ಳವರೋ, ತೇ-ಅವರು, ಉದರಂ-ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಣಿಪೂರಕಚಕ್ರಾಲಂಬಕವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು, ಉಪಾಸತೇ-
ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವರು, ಆರೂಣಯಸ್ತು-ಆರೂಣಗಳೆಂಬ ರಾದರೋ, ಪರಿಸರಪದ್ಧತಿಂ-ನಾಡಿಕಗಳ ಸರಣಕ್ಕೆ ದಾವಿಯಾದಂಥಾ,
ಹೃದಯಂ-ಅನಾಹತಚಕ್ರದಲ್ಲಿರುವ, ಪರಂ-ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಚಿದಂಬರಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಉಪಾಸತೇ, ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವರು ||
ಯತ್-ಯಾವುದರನ್ನು, ನಮೇತ್ಯ-ಚನ್ನಾಗಿಸೇರಿ, ಕೃತಾಂತಮುಖೇ-ಮೃತ್ಯುವಿನ ಬಾಯಿಯಾದಂನೂರದಲ್ಲಿ, ನಪತಂತಿ-ಜೀ
ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ, ತತ್-ಅಂಥಾ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಧಾಮ-ಮುಕ್ತಿಜ್ಯೋತಿಸ್ಥಾನವಾದ, ಪರಮಂ-ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಶಿರಃ-ಸಹಸ್ರಾರ
ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಸ್ಥಾನವು, ತತಃ-ಅದಕ್ಕೋಪಾನಾನಾಸ್ಥಾನದವೆಯಿಂದ, ಉದಗಾ-ಎದ್ದಿರುವುದು [ಮೇಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು] ||೧೫||
ಸ್ವಕೃತವಿಚಿತ್ರಯೋನಿಮು-ತಾನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಉಚ್ಚ ನೀಜಮಧ್ಯಮಭೇದಂಗಳಂ ವಿಚಿತ್ರಂಗಳಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ಥಾನಂಗಳಿ

ಆಕಾರದಂತೆ ಆಕಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಯಾವವನು ಚೈತನ್ಯವನುಂಟುಮಾಡುವನೋ, ಮತ್ತು ಅನ್ನ ಮಯ ಪಾಣ
ಮಯ ಮನೋಮಯ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಆನಂದಮಯಂಗಳೆಂಬ ಪಂಚಕೋಶಂಗಳು ಉಪದೇಶಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುವಲ್ಲಿ
ಯಾವವನು ಪುಚ್ಛರೂಪದಿಂದ ಉಪದೇಶಂಗೆಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟನೋ ಅಂತಾಪರಬ್ರಹ್ಮನೇನೀನು. ಮತ್ತು ಸ್ಥೂಲಸೂ
ಕ್ಷ್ಮಗುಣಾದ ಅನ್ನ ಮಯಾದಿ ಪಂಚಕೋಶಂಗಳಿಗಿಂತಲೂ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತನಾದ್ದರಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿರೂಪನಾಗಿ ಅಬಾ
ಧ್ಯನಾಗಿ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಅಪರಬ್ರಹ್ಮನೇ ನೀನು. ಅದಕಾರಣದಿಂದ ನಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜೀವ
ನಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ನಿನ್ನಂ ಯಾವತೆರದಿಂದಲೂ ಸೇರಿಸದೆ, ಯಿರುವ ಕೃತಘ್ನರಾದ ಪುರುಷರಿಗೆ ಕಾಮಾದಿಫಲ
ವೂಹನವಿಧಿಸಲಾರದು ||೧೪|| (ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ವಾತ್ಮಕನಾದ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಶ್ರುತಿಗಳಿ
ಗೂ ಸಮನ್ವಯನಿರೂಪಣದಿಂದ ಅಭಗಮಂತನೇ ಸತ್ಪುರುಷರಿಂದ ಸೇರಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವನೆಂಬ ಅರ್ಥವುಪೇಳಿ ಅಭ
ಕ್ತರಂ ನಿಂದಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಆಯರ್ಥವನ್ನೇ ದೃಢೀಕರಿಸಿ ಅಂತಾ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಉಪಾಸನೆಯಂಗೆಯ್ಯ
ಲೋಸುಗ ಸ್ಥಾನಂಗಳಂ ನಿರೂಪಿಸುವ) ನದಂತೇ- ಎಲೈಅನಂತನೇ! ಯುಪಿಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ
ಯಾರು ಸ್ಥೂಲದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರೋ ಅವುರವರು ಉದರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಮಣಿಪೂರವೆಂಬಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸು
ವ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಧ್ಯಾನಂಗೆಯ್ಯತಲಿದಾರೆ. ಆರೂಣಿಗಳೆಂಬ ಯುಪಿಗಳಾದರೋ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಾದ್ದ
ರಿಂದ ಇಳಾಪಿಂಗಳಾ ಸುಮಮ್ನಾದಿ ಸಮಸ್ತನಾಡಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರಸರಣ ಸ್ಥಾನವಾದ ಅನಾಹತಚಕ್ರದಲ್ಲಿರುವ ದಹ
ರಾಕಾಶರೂಪನಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಉಪಾಸನಂ ಗೆಯ್ಯಲಿದಾರೆ. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಹೃದಯಸ್ಥಾನದ
ವಸೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ಪ್ರಕಾಶಸ್ಥಾನವಾದ ಸುಮಮ್ನಾ ನಾಮಕವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾದ ಬ್ರ
ಹ್ಮರಂಧ್ರ ಸ್ಥಾನವನೆಯ್ದಿಸಿ ಅಸಹಸ್ರಾರಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾದ ನಿನ್ನಂ ಭೂಷಿಸುವ ಪುರುಷರು ಪುನಃ ಈ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಕೋಪದೊಳಗೆ ಬೀಳುವ ರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ||೧೫|| (ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಕೂಡ ಜೀವಾತ್ಮನ ತೆನ್ನ

ನುಕೃತಿಃ | ಅಥವಿತಘಾಸ್ವಮೂವ್ಯವಿತಫಂತವಧಾಮಸಮಂವಿರಜಧಿಯೋನ್ವಯಂತ್ಯಭಿವಿಪನ್ಯವಪಿ
ಕರಗಮ್ ||೨೦|| ಸ್ವಕೃತಪುರೇಷ್ವಮೀವ್ಯಬಹಿರಂತರಸಂಚರಣಂತವಪುರಾಪಂವದಂತ್ಯಬಿಲಶಕ್ತಿಃ
ತೊಂಶಕೃತಮ್ | ಇತಿ ನೈಗತಿಂವಿವಿಚ್ಯಕವಯೋನಿಗಮಾವಪನಂಭವತಉಪಾಗತೇಫ್ರಿ ವಂಭವಂಭುವಿ

ಸಿಸುವ ಕಾರ್ಯಂಗಳಾದ ದೇಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹೇತುತಯಾ-ಉಪಾಧಾನಕಾರಣವಾದ್ದರಿಂದ, ವಿಕಸ್ಮಿವ-ಮುಂಚೆಯೇ ಇರುವನಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಿರುವನಾಗಿ, ಅನಲವತ್-ಕಾಪ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ, ತರತಮತಃ-ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ತೋರುವಭಾವದಿಂದ. ಸ್ವಕೃತಾನುಕೃತಿಃ-ತನ್ನಿಂದ ನೃಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಉಪಾಧಿಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸುವನಂತೆ, ಚಕಾಸಿ-ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ಅಥ-ಆದ್ದರಿಂದ, ವಿತಘಾಸು ಮಿಥ್ಯಾಭೂತಂಗಳಾದ, ಅಮೂಷು-ಈಯಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸ್ಥಾನಂಗಳಾದ ದೇಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅವಿತಫಂ-ಸತ್ಯವಾದ, ನಮಂ-ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯಿರುವ, ಏಕರಸಂ-ಸನ್ಯಾಸ್ರವಾದ, ತವಧಾಮ-ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ವಿರಜಧಿಯಃ-ನಿವರ್ಣಮತಿಗಳಾದ, ಅಭಿವಿಪನ್ಯವ-ಕರ್ತೃಫಲವಿರಕ್ತರಾದಸನ್ಯಾಸಿಗಳು, ಅನ್ವಯಂತಿ-ತೆಳೆಯುತಲಿರುವರು. ||೨೦|| ಅಮಾಷು-ಈಮನುಷ್ಯಾದಿರೂಪವಾದ, ಸ್ವಕೃತಪುರೇಷು-ತನ್ನ ಕರ್ಮದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ದೇಹಂಗಳಲ್ಲಿ, ಪುರುಷಂ-ಭೋಕ್ತನಾಗಿರುವ ಜೀವಾತ್ಮನನ್ನು, ಅಬಹಿರಂತರ ಸಂವರಣಂ-ಹೊರಗನ್ನೂಲದೇಹದಲ್ಲಿಯೂ, ಬಳಿಗೆ ಲಿಂಗದೇಹದಲ್ಲಿಯೂ, ವಸ್ತುಗತ್ಯಾಮಾಯಾವರಣವಿಲ್ಲದಂಥಾ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಆಂಶಕೃತಂ-ಆಂಶದಂತೆಯೂ ಕಾರ್ಯದಂತೆಯೂ ತೋರುತ್ತಿರುವ ಅನುಪ್ರವಿ

ದ ಉದರ ಹೃದಯಾದಿಸ್ಥಾನ ಸಂಬಂಧವು ಉಂಟಾದರೆ ಅಹೃದಯೋದಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ವಿರುವ ಆ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ಗಹ ತಾರತಮ್ಯವುಂಟಾದೀತು. ಹಾಗಾದರೆ ಮತೆ ಯಾವವಯದಿಂದ ಅಪರಮಾತ್ಮನು ಉಪಾಸನಂಗೆಯ್ಯಲು ಯೋಗ್ಯನಾಗುವನು? ಎಂಬ ಈಶಂಕೆಯುಂ ಪರಿಹರಿಸಲೋಸುಗ ಒಬ್ಬ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಗಮಸ್ತು ಭೂತಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವನೆಂದು ಅನೇಕ ಶ್ರುತಿಗಳೇ ನಿನ್ನಂ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತ ಲಿಪೆಯೆಂದು ಪೇಳುವ) ರದಂತೆ- ಎಲೈ ಪರಮಾತ್ಮನೇ! ಯಾವೋತಿಯಿಂದ ಆಗ್ನಿಯು ಸ್ವತಃ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಯಿದ್ದರೂ ಆಯಾಕಾವ್ಯಂಗಳ ನನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಯಾಷ್ಠಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದೋ ಆದೀತಿಯಿಂದ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾದನೀನು ಸ್ವಕಲ್ಪಿತಂಗಳಾಗಿ ವಿಚಿತ್ರಂಗಳಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮಾಧಮಂಗಳಾಗಿ ನಿನ್ನ ಯಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸ್ಥಾನಂಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯಂಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ದೇಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಕಾರಣನಾದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ನಾದಕಾರಣದಿಂದ ಅದೇಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ವನಂತೆ ಯಿರುವನಾಗಿ ಅದೇಹಾದಿಗಳು ಇದ್ದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ನೀನು ನೋಡು ನಾಧಿಕಭಾವದಿಂದ ತೋರುತ್ತಲಿರುವಿಯೇ ಜೋರತು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲವು. ಆಕಾರಣದಿಂದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಬುದ್ಧಿಯು ಛೇ ಮಹಾತ್ಮರು ಇಹ ಪರಲೋಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಕರ್ಮಫಲಂಗಳಂ ತ್ಯಾಗಂ ಗೆಯ್ದಿರುವ ರಾದಕಾರಣದಿಂದ ಅನಿತ್ಯಂಗಳಾದ ಅದೇಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷರಹಿತವಾದುದರಿಂದ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪವಾಗಿಯೂ ಗತಾ ಮಾತ್ರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವಂ ತೆಳೆಯುತ್ತಲಿರುವರು. ಅದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಉಪಾಧಿಕಲ್ಪಿತವಾದ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲವಾದಕಾರಣದಿಂದ ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲವೆಯಿರುವ ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳನೀನು ಉಪಾಸನಂಗೆಯ್ಯಲು ಯೋಗ್ಯನಾದವನೇ ಸರಿ ||೨೦|| (ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಅವತರಿಸುವ ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವೆಯು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನವಾದುದೆಂದು ದೇವತೆಗಳು ಪೇಳುವರು ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸುವರು)-ಆದಂತೆ-ಎಲೈ ಈಶ್ವರನೇ! ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಿಂ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯಾದಿ ಕರೀರಂಗಳಲ್ಲಿ ಭೋಕ್ತೃರೂಪದಿರುವ ಜೀವಾತ್ಮನನ್ನು ವಸ್ತುತಃ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಂಗಳಾದ ಅಸತ್ಯಂಗಳಾದ ದೇಹಾದಿಗಳನ್ನೂ ಅವರಿಸುವ ಅವಿದ್ಯೆಗಳಿಂದ ಅವರಣವಿಲ್ಲದವನನ್ನಾಗಿಯೂ ಅಜೀವಾತ್ಮನನ್ನು ಸರ್ವಶಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಅಶ್ರಯನಾಗಿಯೂ ಪೂರ್ಣನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನಾಗಿ ವೇದಂಗಳು ಪೇಳು

ಶ್ವಸಿತಾಃ ||೧೦|| ಮರಧಿಗಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವನಿಗಮಾಯತವಾತ್ಮತನೋಕ್ತೃರಿತಮಹಾವೃತಾಬ್ಧಿಪರಿವರ,
ಮುಕ್ತಮುಣಾಃ | ನಸರಿಲವಂತಿಕಚಿದಪವರ್ಗಮಪೀಶ್ವರತಚರಣಗುಣಜಹಂಸಕುಲಸಂಗವಿಸ್ತೃವ್ಯಗೃ
ಹಾಃ ||೧೧|| ತ್ವದನುಪಧಂಕುಲಾಯಮಿಶಮಾತ್ಮಸುಹೃತ್ತ್ರಿಯವಚ್ಚರತೀರ್ಥೋನ್ಮುಖೇತ್ಯಯಿಹತೆ
ಪ್ರಿಯುತತ್ವನಿಚ | ನಬತರಮಂತ್ಯಹೋಅಸದುಪಾಸನಯಾತ್ಮಹನೋಯದನುಕೇಯಾಭ್ರಮಂತ್ರೈರಾ

ವ್ಯೂರೂಪವೆನಿಸುವ ಪ್ರಾಜ್ಞನನ್ನಾಗಿ, ಪದಂತಿ-ಪೇಳುತ್ತಲಿರುವರು. ಕವಯಿ-ವಸ್ತುವಿಚಾರಪಂಡಿತರಾದವರು, ಇತಿ-ಬೀಗ, ನರ
ಗಂ-ಜೀವಾತ್ಮತತ್ತ್ವವನ್ನು, ವಿವಿಚ್ಛ-ಶೋಧಿಸಿತಿಳಿದು, ನಿಗಮಾವಪನಂ-ನಿಗಮ-ವೇದೋಕ್ತಕರ್ಮಂಗಳಿಗೆ, ಅವನಂ-ಬೀಜ
ಟ್ಯುಫಲವಂ ಪದಯೇಲ್ವಕ್ಯಫಲಮಿಯಂತಿರ-ವ, ಅಭವಂ-ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲದೆ, ಭವತೇಅಂಘ್ರಂ-ನಿನ್ನಪಾದವನ್ನು, ಭುವಿ-ಸರಲೋ
ಕದಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವಸಿತಾಃ-ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಉಪಾಸತೇ-ಸೇವಿಸುತ್ತಲಿರುವರು||೧೦|| ಈಶ್ವರ-ನಿಯಾಮಕನಾದಪ್ರಭುವೇ, ದ್ರ
ರಧಿಗಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವನಿಗಮಾಯ-ಮರಧಿಗಮ-ಪ್ರಯಾನದಿಂದಲೂ ತಿಳಿಯಲಶ್ಯವಾದ, ಆತ್ಮತತ್ತ್ವ-ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವಾದಾಧ್ಯಾ
ದನ್ನು, ನಿಗಮಾಯ-ತಿಳಿಸಲೋನುಗ, ಆತ್ಮತನೋ-ಆವಿರ್ಭಾವಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಲೀಲಾಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಚರಿತಮಹಾ
ವೃತಾಬ್ಧಿಪರಿವರವರಿಶ್ರಮುಣಾಃ-ಚರಿತ-ಕಥೆಯೆಂಬ, ಮಹಾವೃತಾಬ್ಧಿ-ದೊಡ್ಡಪಾಲ್ಗಡಲಿನಲ್ಲಿ, ಪರಿವರ-ಮುಳುಗುವುದರಿಂದ
ಪರಿಶ್ರಮುಣಾಃ-ಗತಶ್ರಮರಾದಂಧಾ, ಕೇಚಿತ್-ಕೆಲವರು, ತೇ-ನಿನ್ನ, ಚರಣಸರೋಜಹಂಸಕುಲಸಂಗವಿಸ್ತೃವ್ಯಗೃಹಾಃ-ಚರ
ಣಸರೋಜ-ಅಡಿದಾವರೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹಂಸ-ಅಂಚೆಯಂತಿರುವವಾಗವತರ, ಕುಲ-ಸಮೂಹವ, ಸಂಗ-ಸಂಬಂಧದಿಂದ, ವಿಸ್ತೃವ್ಯ-ಬಿಡ
ಲ್ಪಟ್ಟ, ಗೃಹಾಃ-ಮನೆಮೊದಲಾದವುಗಳಜಿಮಾನಮುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅವವರ್ಗಮಪಿ-ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ ಕೂಡ. ನಸರಿಲವಂತಿ-ಅಪೇಕ್ಷೆ
ನುಪುದಿಲ್ಲ||೧೧|| ತ್ವದನುಪಧಂ-ನಿನ್ನ ದಾರಿಗನುಕೂಲವಾದ, ಇದಂಕುಲಾಯಂ-ಈಶರಿರವು, ಆತ್ಮನುಹೃತ್ತ್ರಿಯವಚ್ಚ-ತ್ವಂ
ತೆಯೂ ಮಿತ್ರನಂತೆಯೂ ಇಷ್ಟನಂತೆಯೂ, ಚರತಿ-ಸ್ವಾರ್ಥಾನವಾಗಿರುತ್ತಿದೆ, ತಥಾ-ದಾಗಲದರೂಕೂಡ, ಉನ್ಮುಖೇ-ಪ್ರಸನ್ನ
ನಾದ, ಪ್ರಿಯೇ-ಆನಂದರೂಪನಾದ, ಆತ್ಮನಿಚ-ಸ್ವರೂಪವೊಲದೆ, ಹಿತೇ-ಉಪಕಾರಿಯೂ ಆದ್ದರಿಂದಸೇವ್ಯನಾದ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನ
ಲ್ಲಿ, ನರವಂತಿ-ಕ್ರೀಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಹೋ-ಅಶ್ಚರ್ಯವು, ಯದನುಕೇಯಾಃ-ಯತೆ-ಯಾವಅನವನುಪಾಸನೆಯಲ್ಲಿ, ಅನುಕೇಯಾಃ-
ವಾಸನೆಯುಳ್ಳವರಾದವರು, ಕುಶೀರಭೃತಃ-ಕುತ್ಸಿತದೇಹಂಗಳಂಧರಿಸಿದವರಾಗಿ, ಉರುಭಯೇ-ಅಧಿಕಫೀತಿಯುಳ್ಳನಂಸಾರವಲ್ಲಿ

ತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಜೀವಾತ್ಮನ ವಿಚಾರದಿಂದ ತತ್ತ್ವವಂ ಚನ್ನಾಗಿಶೋಧಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದುಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ
ನು ಪಡೆಯಲು ಶಕ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಲಿರುವರಾಗಿ ಋಷಿಗಳು ಭೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ವೇದೋಕ್ತಂಗಳಾದ ಗಮಸ್ತ
ಕರ್ಮಂಗಳೂ ಎಲ್ಲಿನಮರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯೆಂಬ ಮಹಾಫಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವೋ ಅಂತಾ ಸಂಸಾರ
ರನಿವರ್ತಕನಾದ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದವಂ ಅತಿವಿಶ್ವಾಸಯುಕ್ತರಾಗಿ ಪೂಜಾನಮಸ್ಕಾರಾದಿಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತ
ಲಿರುವರು ||೧೦|| ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯೇ ಸಾಧನವೆಂಬಂತೆ, ಸುತ್ತಿಸುತ್ತಲಿರುವರಂತೆನೆ ಎಲೈಪರಮೇಶ್ವ
ರನೇ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಾದ ಕೆಲವರುಪುರುಷರು ತಿಳಿಯಲಶ್ಯವಾದಆತ್ಮತತ್ತ್ವವಂ ಭಕ್ತೀಗತಿಯಲೋ
ಸುಗ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶರೀರವುಳ್ಳ ನಿನ್ನ ಕಥೆಯೆಂಬ ಮಹತ್ವಾದ ಅವ್ಯುತ ಗಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನಮಾಡುವುದ
ರಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಸಾರವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಚರಣವೆಂಬ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಸುಗಳಂತಿರುವ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ
ಸಮೂಹದೊಡನೆ ಸಂಗಮಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೈಜಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗೃಹವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದಲೋ
ಕಮನುಹತಪೇಕ್ಷಿಸುವರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿತುಚ್ಛವಾದ ಅನ್ಯಫಲಮುಪವರಂತಪೇಕ್ಷಿಸುವರಾಗುವರು||೧೧||
ಎಲೈಪರಮಾತ್ಮನೇ! ಶರೀರಾದಿಗಳಂ ಪೋಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸನೆಯುಳ್ಳಮೂಢರು ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗುಪಯುಕ್ತ
ವಾದ ಶರೀರವನ್ನು ಆತ್ಮನಂತೆಯೂ ಬಂಧುವಂತೆಯೂ ಪ್ರಿಯನಂತೆಯೂಸ್ವಾರ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದೇರೀತಿಯು
ದಭಿಮುಖರಾಗಿ ಪ್ರಿಯನಾಗಿಯೂ ಹಿತನಾಗಿಯೂ ಅತ್ಮನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಸೇನೋಕ್ತೂಡ ಸುಖದಿಂದ ಸೇವಿಸ
ಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಕಚಕುಟಾ ನಿನ್ನಂ ನ್ನೋಹಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವರಾಗದೆ ತುಚ್ಛಂಗಳಾದ ವೇದಾದಿ

ಭಯಕ್ಕಾರೀರಭೃತಃ || ೨೩ || ನಿಭೃತಮರುನ್ಮನೋಹ್ವದ್ಧೃಢೋಗಯಾಜೋಕ್ತಾದಿಯನ್ಮನಯಃ ಉಪಾಸ
ತತದರಯೋಪಿಯಯಾಸ್ತುರಣ ತ | ಸ್ತ್ರಿಯಾಘರಸಿದ್ರಘೋಗಭುಜದಂಡಪವಕ್ತಧಿಯೋವಯಾಮಪಿ
ತನಮಾಸ್ಸಮದ್ಯೋಕೋಽಘ್ರಸರೋಜಸುಧಾಃ || ೨೪ || ಕಞ್ಜಹನುವೆದಬತಾವರಜನ್ಮಯೋಗ್ರಸರಂಯತ
ಉದಗಾಧ್ಯಪಿರೈವಮುವದಗಣಾಲುಭಯ | ತರ್ಹಿನಸನ್ನಚಾಸದಃಭಯಂನಚಕಾಲಜವಾಕಿಮಪಿನತ

ಭ್ರಮುಂಛ-ಶಿರುಗುತರಿರುವರು, ಆಪ್ತರಿಂದ, ಅನಮಪಾಸನಯಾ-ದೇಹಾದಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದರಿಂದ, ಆತ್ಮಹನಿ-ಸ್ವರೂಪವಂಮುತತಾತ್ಮನಿಗಳಾಗಿರುವರು || ೨೩ || ನಿಭೃತಮರುನ್ಮನೋಹ್ವದ್ಧೃಢೋಗಯಾಜಿ-ನಿಭೃತ-ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಮರುತ-ದಾಘಾಪು, ಮನು-ಚಿತ್ತವು, ಅಕ್ಷ-ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗುಳ್ಳವರಾಗಿ, ದೃಢೋಗ-ಸ್ಥಿರವಾದಧ್ಯಾನವನ್ನು, ಯುಜಿ-ಹೊಂದಿದವರಾದ, ಮುನಯಿ-ಜ್ಞಾನಿಗಳು, ದೃಢ-ದೃಢವಯಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ, ಬಾಲ-ಯಾವತತ್ವವನ್ನು, ಉಪಾಸತೇ-ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಲಿರು. ವರೋ, ತಲೆ-ಅವರನ್ನೇ, ಅರಯೋಪಿ-ನಿನ್ನ ಮೈಗಳೂ ಕೂಡ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಸ್ವರಣಾತ್-ಅಪಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ನೆನಪಿನದೇನೆಯಿಂದ, ಯಯಿ-ಹೊಂದುವರು, ಉರಗೇಂದ್ರಘೋಗಭುಜದಂಡಪವಕ್ತಧಿಯಿ-ಉರಗೇಂದ್ರಘೋಗ-ಸರೃಕಾಜನರೀರದಂತಿರುವ, ಭುಜದಂಡ-ದಂಡಾಕಾರವಾದ ನಿನ್ನ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಷಕ್ತಧಿಯಿ-ಸಂಖಂಧಿಸಿದಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಸ್ತ್ರಿಯಿ-ಹೆಂಗಳು (ವಿಚ್ಛಿನ್ನವಂ ಧ್ಯಾನಿಸಿದವರಾದರೂ) ಅದೇನಿನ್ನ ತತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುವರು, ಸಮಷ್ಟಿ-ಲಬಂಧವಾಗಿ, ನಿನ್ನಂತ್ಯಿಯುತ್ತಿರುವ, ವಯಮಪಿ-ನಾವೂಕೂಡ, ಅದೇತತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವೆವು, ಅಂಗ್ರಸರೋಜಸುಧಾಃ-ನಿನ್ನ ಅಡಿವಾರೆಯ ಅಮೃತಪಾನವಂಮಾಡುವರಾದ್ದರಿಂದ, ನಿನ್ನ ನೆನಪುಳ್ಳವರೆಲ್ಲರೂ, ತೆ-ನಿನಗೆ, ಸವಾ-ಸಮಾನರಾಗಿರುವರು || ೨೪ || ಹೇಭಗವ-ಎಲೈ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ, ಇಹ-ಈಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಅಗ್ರಸರಂ-ಪೂರ್ವದ್ಧಿಯೇ ಸಿದ್ಧನಾದನಿನ್ನನ್ನು, ಅವರಜನ್ಮಲಯಿ-ಬಳಿಕಜನನಮರಣಂಗಳುಳ್ಳವನಾದ, ಕೋನುವೇದ-ಯಾವವು ರುವನುತಾನೇಬಲ್ಲನು? ಯತೇ-ಯಾವನಿನ್ನದೇನೆಯಿಂದ, ಬುಷಿ-ಬ್ರಹ್ಮವೇವನು, ಉದಗಾ-ಬುಟ್ಟಿದನೋ, ಯಂ-ಯಾವಬ್ರಹ್ಮ ಹೇವನನ್ನು, ಅನು-ಅನುಸರಿಸಿ, ಉಭಯೇ-ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಂಗಳೂ ಆಧಿವೈವಿಕಂಗಳೂಆದ, ದೇವಗಣಾ-ದೇವತೆಗಳ ಸಮೂಹಗಳು, ಹುಟ್ಟಿದವೋ, ಯದಾ-ಯಾವಾಗ, ಅವಕೃಷ್ಯ-ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿಕೊಂಡು, ರಯಿತೇ-ನೀನುಯೋಗನಿವ್ರಯಂಗೆಯ್ಯ

ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಮತ್ತರಾಗಿ ನಿಶ್ಯವ್ಯವಾದ ಕರೀರವನ್ನೇ ಪೋಷಿಸುತ್ತಾ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳುವರಾದುದರಿಂದ ಅವರೇ ಆತ್ಮದ್ರೋಹಿಗಳು || ೨೩ || ಎಲೈಸರ್ವೇಶ್ವರನೇ ಪ್ರಾಣಾದಿವಾಯುಗಳು ಸುನಸ್ಸಂ ಪ್ರಾಣಾದಿವಾಯುಗಳಂ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಂಹದ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ದೃಢವಾದ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದ ಮುನಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಯಾವನಿನ್ನ ಪರತತ್ವರೂಪವು ಉಪಾಸನಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ಪಡುವುದೋ ಅದರನ್ನೇ ನಿನ್ನತತ್ವಗಳೂಕೂಡ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದಲೇ ಎಯ್ದಿದರು. ಮತ್ತು ಕಾಮದಿಂದ ಮಹಾಸುರ್ಪಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಮಾನಂಗಳಾದ ನಿನ್ನ ಭುಜದಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನಾದ ನಿನ್ನಂ ನೋಡುತ್ತಲಿರುತ್ತಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದವಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸುವರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರುತ್ಯಭಿವಾನಿದೇವತೆಗಳಾದ ನಾವೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಗೆ ಸಮವಾದ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಲಿರುವೆವು. ನಿನ್ನ ಚರಣಪ್ರಭಾವವು ಇಂತಿಯದಲ್ಲವೆ ಅದೇನೆಂದರೆ ಯಾವಯೋಗಿಗಳು ನಿನ್ನಂ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉಪಾಸನಂ ಗೆಯ್ಯರೋ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನನಾಗದ ಅನಿನ್ನಂ ನಾವೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಲಿರುವೆವೋ ಅನೀನು ಕಾಮದಿಂದಲೂ ಮೈರದಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಿಸುವರೊಂದ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೆ ಯ್ದಿಸುವಿ || ೨೪ || ಮತ್ತು ಅನೇಕಕುತೀಗಳು ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವು ತಿಳಿಯಲಕ್ಕಾಗದೆಂದು ಪೇಳುತ್ತ ಭಕ್ತಿಯನೇ ಮುಕ್ತಿಸಾಧನವೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಲಿರುವೆವೆಂದು ಸ್ತುತಿಸುವರೆಂತೆನೆ- ಎಲೈಭಗವಂತನೇ! 'ಗೃಹ್ಯಾಧ್ಯಾಯಿ'ಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮವೇವನು ಜನಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾಧಿವೈವಿಕಂಗಳೂ ದೇವತೆಗಳ ಸಮೂಹವು ಜನಿಸಿದವು ಈಚೆಗೆ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಂಗಳೂಹುಟ್ಟಿದವು. ಅದುದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ ನಿನ್ನಂ ಈಚೆಗೆ ಜನಿಸಿ ಲಯನೆಯ್ಯುವ ಯಾವವುರುವನು ತಿಳಿದವನು? ಯಾವಾಗನೀನು ಪ್ರಪಂಚ

ತೃತೀಯಾಸ್ತು ಮುಪಕೃಪ್ಯಕಯಾತಯದಾ ||೮೫|| ಜನಿಮಸತಸ್ಸತೋಮೃತಮುತಾತ್ಮನಿಯಚಭಿದಾಂವಿ
ಪೂವೈತುಸ್ಕುರಂತ್ಯುರಂತಿತತಾಪಿತ್ಯೇ || ತ್ರಿಗುಣಮಯವು ಮಾನತಿಭಿದಾಯದಬೋಧಕ್ಕತಾತ್ಮ

ಘಾಗುವಯೋ, ತರ್ಪಿ-ಆಗ,ನಸತೆ-ಅಕಾಕಾದಿಸ್ಥೂಲಜಗತ್ಯಯಿಲ್ಲವು, ನಾನಜ್ಜ-ಮುಪದಾದಿಸೂಕ್ಷ್ಮಜಗತ್ಯಯಿಲ್ಲವು. ನೋ
ಭಯಂಚ-ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳಿಂ-ದಾರಬ್ಧವಾದ ಶರೀರವೂಯಿಲ್ಲವು. ಕಾಲಜವಶ್ಯ-ಕಾಲವಪೈದವ್ಯವೂಯಿಲ್ಲವು, ತತಃ-ಆಗ,
ಃಮಸಿ-ಇಂದ್ರಿಯಪ್ರಾಣಾದಿಕವೆನೂ ಇಲ್ಲವು, ಕಾಸ್ತು-ಮುಪಿನ-ನಿನ್ನನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಕಾಸ್ತು-ವೂಇಲ್ಲವು (ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ
ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನ ಯಾಧಾರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದರಿಂದ ನಿನ್ನದ್ವಿತೀಯೇ ಪ್ರಯೋಜಕವೆಂಬಭಾ
ವವು ||೮೫|| ಯೇ-ಯಾವವೈಶೇಷಿಕಾದಿತ್ಯಾಕರು, ಅಸತಃ-ಇಲ್ಲದವುಪಂಚಕ್ಕೆ, ಜನಿಂ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವರೋ, ಯೇ
ಗ-ಯಾವವಾತಂಜಶಾದಿದಿಗಳು, ಸತಃ-ಇರುವುಬ್ರಹ್ಮತತ್ವಕ್ಕೆ(ನೇ, ಜನಿಂ-ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವರೋ, ಯೇಚ-ಯಾವನೈ
ಯಾಯಿಕರು, ಸತಃ-ಸತ್ಯವಾದ ಅಂಬಗಳು ದುಃಖಕ್ಕೆ,ಮೃತಂ- ಧ್ವಂಸವನ್ನೇಮೋಕ್ಷವನ್ನಾಗಿದೇಳುವರೋ, ಉತ-ಮು
ಯೇಚ-ಯಾವಸಾಂಖ್ಯಾದಿವಾದಿಗಳು,ಅತ್ಯನಿ-ಅತ್ಯನಲ್ಲಿ, ಭಿದಾಂ-ಭೇದವನ್ನು, ಸ್ವರಂ-ಪೇಳುವರೋ,ಯೇಚ-ಯಾವಮಾಂ
ಸಕರು, ವಿವಣಂ-ಕರ್ಮಫಲ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು, ಯತಂ-ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿ, ಸ್ವರಂತಿ-ಸ್ವರಂತಿವಚನಂಗಳಿಂ ಪೇಳುವರೋ, ತೇ-ಅ
ವಶೇರೂ, ಆರಂಭಿ-ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭ್ರಮಗಳಿಂದಲೇ, ಉಪದಂತಿ-ತಮ್ವತಮ್ವ ಶಿವ್ಯರಿಗೇಳುವರೋ, ತತ್ವದೃಷ್ಟಿ
ಯಿಂದವಲ್ಲವು, ಪುರ್ವಾ-ಆತ್ಮನು, ತ್ರಿಗುಣಮಯಃ-ಸತ್ಯವಜ್ಜನಮಗಳೆಂಬ ಪ್ರಕೃತಿಗುಣವ್ರಜರನು, ಅಥವಾ ಪ್ರಕೃತಿಗು
ಣನಿಕಾರನು, ಇತಿ-ಇಂತೆಂಬಿ ಹೇತುವಿನಿಂದ, ಭಿದಾ-ಭೇದಬುದ್ಧಿಯಾವುದುಂಬೋ, ಗಾ-ಆಡು, ಯತೇ-ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ,
ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಅಬೋಧಕ್ಕತಾ-ನಿನ್ನಸ್ವರೂಪವ ನರಿಯದ್ದರಿಂದ ಪಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೋ, ತತಃ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಪತತ-

ಮಂ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಲಯವನೆಯ್ದಿಸಿಕೊಂಡು ಯೋಗನಿದ್ರೆಯಂ ಗೆಯ್ಯೋ ಆಗ ಆಕಾಶಾದಿ ಸ್ಥೂಲಭೂತಂಗಳೂ
ಸೂಕ್ಷ್ಮಂಗಳಾದ ಮಹದಹಂಕಾರಾದಿಗಳೂ ಅವುಗಳಿಂ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶರೀರಗಳೂ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಿಮಿತ್ತವಾದ
ಕಾಲಪೈದವ್ಯವೂ ಇಂದ್ರಿಯಪ್ರಾಣಾದಿಗಳೂ ಜ್ಞಾನಾನಂದಕರವಾದ ಕಾಸ್ತು-ವೂ ಯಾವುದೂಯಿರುವುದಿಲ್ಲ
ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ವಾಸನಾಮಾತ್ರವಾಗಿ ನಿನ್ನೊಳಗಡಗಿರುವ ಜೀವಾತ್ಮರುಗಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನಸಾಧನವೊಂದುಯಿಲ್ಲದುದ
ರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಗೆಮುಂಚೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವನಿನ್ನಂ ಈಚೆಗೆ ಜನಿಸಿದವರು ತಿಳಿಯಲಾರದಕಾರಣದಿಂ ಜ್ಞಾನಮಾ
ರ್ಗವು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಿನ್ನಂ ಶರಣುಹೊಂದಿ ಶ್ರವಣಕೀರ್ತನಾದಿಗಳಿಂದ ನಿನ್ನೆಚ್ಚಿತ್ತವ
ನಿರಿಸಿ ತತ್ವವಂ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲಭ್ಯವಂ ಪಡೆಯುವರೇಹೊರತು ಬೇರೆಯಿಲ್ಲವು ||೮೫|| ಇಂತಾ ಭಕ್ತಿಗಿಂತೆ
ಲೂ ಜ್ಞಾನವು ಸುಲಭೋಪಾಯವೆಂದು ಉಪದೇಶಂಗಳ್ಯು ಪುರುಷರೂಬ್ರಾಹ್ಮತೇಗುರಿಯೆಂದು ಸ್ತುತಿಸುವರೆಂತನೆ.
ಎಲೈಸರ್ವಾತ್ಮಕನೇ ಮೈಕೇಷಿಕಾದಿಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಗಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವರಾಗಿ ಅಸತ್ಯ
ವಾದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಂಪೇಳುವರು, ಯೋಗಕಾಸ್ತು-ಪ್ರವರ್ತಕರಾದರೋ ಜೀವಂಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ
ತ್ವವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಹಾಗಾದರೆ ಅಸತ್ಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಕ್ಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಂ ಹೇಗೆಪೇಳುವರು? ನ್ಯಾಯ
ಕಾಸ್ತು-ಪ್ರವರ್ತಕರಾದರೋ ದುಃಖವು ಸತ್ಯವೆನ್ನುವರು. ಆದರೆ ಅಂದಾಖಂಗಳ ಧ್ವಂಸವೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂದು
ಪೇಳುವರು. ಹಾಗಾದರೆ ದುಃಖವು ಸತ್ಯವೆಂತಾಗುವುದು? ಸಾಂಖ್ಯಾದಿಗಳಾದರೋ ಅತ್ಯನಲ್ಲಿ ಭೇದವ ನಂಗೀಕ
ರಿಸುವರು. ವೀವಾಂಸಕರಾದರೋ ಕರ್ಮಫಲವ್ಯವಹಾರವಂ ಸತ್ಯವೆನ್ನುವರು. ಅವಶೇಷರೂ ಈಪ್ರಪಂಚವಂ ಸೃ
ಷ್ಟಿಗಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮೂಪವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು-ಪುರುಷನು ಬ್ರಹ್ಮತ್ವರೂಪನಾಗಿ ಇದೂ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವರೂ
ಪವನೆಯ್ದುವೆಂದು ಏಕಸತ್ಯವಸ್ತುವಂಪೇಳುವ ಅನೇಕಕುತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಂಗಳಂಪೇಳುವರು. ಆದ್ದರಿಂ
ದ ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮತೇಹೊರತು ತತ್ವದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಲ್ಲವು. ಪುರುಷನು ತ್ರಿಗುಣಮಯನಾದುದರಿಂದ ಅತ್ಯನಲ್ಲಿ
ಹೋರಾಪ ಭೇದಾದಿಗಳಂ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಿನ್ನೊಳಗೆಯ್ದಿಸಿ ಅಜ್ಞಾನಾತೀತನಾಗಿಯೂ ಸಂಗರಹಿತನಾಗಿಯೂ ಜ್ಞಾನ

ಯನತತಃಪರತ್ರಸಭವಿದವಬೋಧರಸೆ ||೧೬||ಸವಿವಮನಸ್ಸಿವೃತ್ತತ್ವಯಿವಿಭಾತ್ಯನದಾಮನುಜಾತ್ಯು
ದಭಿಮೃತಂತ್ಯೇಷಮಿದಮಾತ್ಮತಯಾತ್ಮವಿದಃ | ನಮಿವಿಕ್ಮತಂತ್ಯಜಂತಿಕನಕಸ್ಯತಮಾತ್ಮತಯಾತ್ಯು
ಕ್ಯತಮನುಪ್ರವಿಷ್ಟಮಿದಮಾತ್ಮತಯಾವಸಿತಮ್ ||೧೭||ತವಪರಿಯಚರಂತ್ಯಬಲಸತ್ತ್ವನಿಕತತಯಾ
ತಃತವದಾಕ್ರಮಂತ್ಯನಿಗಣಯ್ಯಿರೋನಿಯುತೇಷಿಪರಿವಯನೇವಕೋನವಗಿರಾವಿಬುಧಃ ಸುತಾಂಸ್ತ್ವ

ಪರಮಾತ್ಮನಾದ, ಅವಬೋಧರಸೇತ್ವಯಿ-ಅನಂಗಜ್ಞಾನ ಛಿನನಾದ ನಿಗ್ನಲ್ಲಿ, ಸಃ-ಆಯುಷ್ಯವು, ಸಭವೇ- ಸಂಭವಿಸಲಾರ
ದು ||೧೬|| ಮನಃ-ಮನೋಮಾತ್ರವಿಲಸಿತವಾದ, ಇವಂತಿವೃತ್ತಿ-ಈ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರಪಂಚವು, ಅಸತ್-ಸತ್ಯವಲ್ಲವು, ತನ್ನಿ
ಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಸದಿವ-ಸತ್ಯವಾಗಿರವಂತೆ, ವಿಭಾತಿ-ಅಧ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ, ಆತ್ಮವಿದಃ-ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವಂ ಒಲ್ಲವರು,ಅ
ಮನುಜಾಃ-ಮನುಷ್ಯನಂ ಮೊದಲೊಂದು, ಅಕೇಷಮಿದಂ-ಈ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಆತ್ಮತಯಾ-ಆತ್ಮಸತ್ತ್ವಯೇ ಸತ್ತೆಯಾಗಿ
ಉಚಿತವೆಂದ, ಸತ್-ಸತ್ಯಾಧಿಷ್ಠಾನವುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ, ಅಭಿಮೃತಂ-ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವರು, ಕನಕಸ್ಯ-ಭಂಗಾರದ, ವಿಕೃತಂ-
ವಿಕಾರವಾದ ಕುಂಡಲಾದಿಕವನ್ನು, ತದೇತ್ಮತಯಾ-ಸುವರ್ಣಸ್ವರೂಪವೇ ಆದ್ದರಿಂದ, ಸತ್ಯಜಂತಿಃ-ಭಂಗಾರವಂ ಒಯ್ಯುವ
ವರು ಜಿಡುಪುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ, ಸ್ವಾಕೃತಂ-ಆತ್ಮನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ, ಅನುಪ್ರಸಿದ್ಧಂ-ಜೀವರೂಪದಿಂದನುಪ್ರವೇಶ ಗೊಳ್ಳ
ಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ, ಇದು-ಈ ಜಗತ್ತು, ಆತ್ಮತಯಾ-ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪತೆದಿಂದ, ಅವಸಿತಂ-ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು ||೧೭||ಯೇ-
ಯಾವ ಪುರುಷರು, ಅಖಿಲಸತ್ಯನಿಕೇತತಯಾ-ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಅವಾನನಾದ್ದರಿಂದ, ತವ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಪರಿಚರಂತಿ-ಸೇವಿಸಿ,
ತಲಿಸುವೋ, ಉತ-ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ, ತೇ-ಅವರು, ಅವಿಗಣಯ್ಯ-ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ನಿರ್ಯುತೇ-ಮತ್ಯುಧಿಸಿ, ಶಿರಃ-ತಲಿಯನ್ನೂ
ಪದಾ-ಅಡಿಯಿಂದ, ಆಕ್ರಮಂತಿ-ಮೆಟ್ಟಿತ್ತಲಿರುವರು, ಯೇ-ಯಾವಪುರುಷರು, ಮುಖಾಃ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಪೂಜಿಸುವರೋ, ತಾಃ-
ಅವರನ್ನು, ವಿಬುಧಾನಸಿ-ವಿಧಾಂಸರನ್ನಾದರೂ, ಗಿರಾ-ಮಾತಿನಿಂದ, ಪಶೂನಿವ-ಪಶುಗಳನ್ನು ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಪರಿವಯಸೇ-

ನಪನನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿನ್ನನ್ನರಿಯರು. ವಸ್ತುತಃ ನಿನ್ನೊಳಗೆಜ್ಞಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಪುರುಷನು ಗುಣಮಯನೂ
ಇಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇತರಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ಅನಂಗತಗಳೇನರಿ||೧೬|| (ಅನದ್ರೂಪವಾದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ
ಇಲ್ಲ ಪುರುಷನು ತ್ರಿಗುಣಮಯನೂಅಲ್ಲವೆಂಬ ಉಚ್ಚಾರಾರ್ಥವೇ ಸತ್ಯವಾದರೆ ಈಪ್ರಪಂಚಸಮೂಹವೂ ಪುರುಷ
ನೊಸಹ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟಂತಾಗುವುದು. ಹಾಗಾದರೆ ಆಪ್ರಪಂಚಪುರುಷರು ಸದ್ರೂಪವೆಂದು
ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಎಂತುವಿವಯರಾಗುವರು? ಇಂತೆಂಬಶಂಕೆಯಂ ಪರಿಹರಿಸಲೋಸುಗ ಪೇಳುವ)ರವಂತೆನೆ- ಎಲ್ಲಪರಮಾ
ತ್ಮನೇ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪುನೋಮಾತ್ರವಿಂ ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿ.ತೋರುತ್ತಲಿರುವ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಪಂಚಸಮೂಹವು
ಪುರುಷನು ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ತಾನು ಅಸತ್ಯವಾದಾಗ್ಯೂ ಅಧಿಷ್ಠಾನರೂಪನಾದ ನಿನ್ನ ಸತ್ವದಿಂದಲೇ ತಾನೊಸ
ದ್ರೂಪಮತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪರಮಪುರುಷನೂ ಕೂಡ ಅಧಿಷ್ಠಾನರೂಪನಾದ ನಿನ್ನ ಸದ್ರೂಪದಿಂದಲೇ ತೋ
ರುವನು. ತೋರಿವೆಲ್ಲವೂ ಮಾಯಾಕಲ್ಪಿತವೇಹೊರತು. ಸತ್ಯವೆಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕಕೃತ್ರಿಕಳು ಪೇಳುತ್ತಲಿವೆ. ಆತ್ಮ
ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಪುರುಷರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚವೂಕೂಡ ಸದ್ರೂಪದಿಂದಲೇ ತೋರುತ್ತಲಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚವು ಹೇ
ಗೆ ಅಸತ್ಯವಾಗುವುದೆಂದರೆ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾದರೋ ಕಾರಣವೈತರಿಕ್ತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಕಾರಣವಾ
ದ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಭೋಕ್ತೃಭೋಗ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಕಾರ್ಯಪ್ರಪಂಚವು ಅಸನ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಕಾರಣಸತ್ತಾಕವಾ
ಗಿ ಸತ್ಯವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆಯೇಹೊರತು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಸತ್ಯವಲ್ಲವು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾ
ಧಿಗಳಾದ ಪುರುಷರು ಸುವರ್ಣವಿಕಾರಂಗಳಾದ ಕಟಕ ಕುಂಡಲಾದಿಗಳಂ ಸುವರ್ಣರೂಪ ವಪ್ಪುದರಿಂ ತ್ಯಜಿ
ಸುವಿಲ್ಲವು. ಕಾರಣಬ್ರಹ್ಮವೂ ಕಾರ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅನುಪ್ರವೇಶುಗೈದಿರುವ ಪುರುಷನೂ ಸಹ ಆತ್ಮ
ಪೇ ಆಗಿರುತ್ತದರಿಂದ ಆತ್ಮಜ್ಞರು ಸರ್ವವನ್ನೂ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಲಿರುವರು ||೧೭|| ಆದರೆ ಪ
ಶುಪ್ರಾಣಿ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪವಾಗಿಯೂ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾಗಿಯೂ ಆವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು. ಈ ಬ್ರ

ಯಿಕ್ಯತಸೌಹೃದಾಃಖಲಪುನಂತಿನಯವಿಮುಖಾಃ||೮೪|| ತ್ವಮಕರಣಸ್ವರಾಡಖಲಕಾರಕಶಕ್ತಿಫ
ರಸ್ತವಬಲಿಮುದ್ಯಹಂತಿಸಮದಂತ್ಯಜಯಾನಿಮಿಷಾಃ| ವದ್ವಭುಜೋಖಲಕ್ಷಿತಪತರಿವವಿತ್ಯಸ್ಯಜೋವಿದ

ಕಟ್ಟುತಲಿರುವಿ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಕೃತಸೌಹೃದಾಃ-ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳ, ನವಿಮುಖಾಃ-ಧಕ್ಕರು, ಪುನಂತಿಖಲ-ಲೋಕ
ವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವರಲ್ಲವೆ ||೮೪|| ತ್ವಂ-ನೀನು, ಅಕರಣಿ-ಇಂದ್ರಿಯಸಂಪನ್ನವಿಲ್ಲದವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಅ
ಖಲಕಾರಕಶಕ್ತಿಧರಃ-ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಪ್ರವರ್ತಿಸಗೊಳಿಸುವನೂ, ಸ್ವರಾಟ್-ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶನೂ ಆಗಿರುವಿ, ಅ
ಜಯ-ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ, ಅನಿಮಿಷಾಃ-ದೇವರ್ಕಳು, ತವ-ನಿನಗೆ, ಬಲಿಂ-ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು, ವರ್ಷಭುಜಿ-ಖಂಡವೇಶವ
ನ್ನನುಭವಿಸುವ ಪಾಳ್ಯಪಟ್ಟದರಸುಗಳು, ಅಖಲಕ್ಷಿತಪತೇರಿವ-ಸಾರ್ವಭೌಮರಾಯಂಗೆ ಹೇಗೋಹಾಗೆ, ಉದ್ಯಹಂತಿ-ಆರ್ಪಿಸುತ್ತೆ
ಲಿರುವರು, ಸಮದಂತಿಚ್ಛ-ತಾವೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವರು, ವಿತ್ಯಸ್ಯಜಿ-ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು, ಯ
ತ್ರ-ಯಾವಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಯೇ-ಯಾರು, ಅಧಿಕೃತಾಃ-ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರೋ, ತೇತು-ಆವರಾದರೋ, ಭ

ಹೃವಸ್ತುನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೇದವೂಇಲ್ಲ, ಇಂತಾ ಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವವನು ಭೇದ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವ
ನೋ ಅವನಿಗೆ ಮೃತ್ಯುರೂಪವಾದ ಸಂಸಾರವು ತಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರುತಿಗಳು ಪೇಳುತ್ತಿವೆ ಯಾದುದರಿಂದ
ಬ್ರಹ್ಮವಿವಯಕವಾದ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಸುಲಭವೇ ಸು-ಇದರಿಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ವೇನಂದು ನುಡಿಯುವ
ರು.] ಅಮೆತೇನೇ, ಎಲೈ ಪರಮಾತ್ಮನೇ! ಯಾರು ನಿನ್ನನ್ನು ಸರ್ವಭೂತಾಂತರ್ಯಾಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಉಪಾಸಿಸುವ
ರೋ ಅವರು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಮೃತ್ಯುವಂ ಗಣನೆ ಮಾಡುವ ಅದರ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾದವನ್ನಿಟ್ಟುಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾ
ಕೆ-ಯಾವ ಪುರುವನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಮುಖನಾಗಿ ಭಕ್ತನಲ್ಲದೆ ಯಿರುವನೋ ಅವನು ಜ್ಞಾನಿಯಾದರೂ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಬಂ
ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯದಿಂದ ಅವನಂ ಬಂಧಿಸುತ್ತೀಯೆ- ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರೇಮ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ತ
ಮ್ಮನ್ನೂ ಇತರರನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕುದ್ಧಿ ಗೊಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದರ ಭಾವವೇನೆಂದರೆ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವ
ರೂಪವು ಪೇಳುವ ಶ್ರುತಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮ ಜ್ಞಾನವೇ ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ತೋರಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತುವು
ಅಪರೋಕ್ಷ ವಾದುದರಿಂದ ಅಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನವೇ ಹುಟ್ಟುವದಾದರೂ ಅ ಸಂಭಾವನೆಯಿಂದಲೂ ವಿಪರೀತ ಭಾವ
ನೆಯಿಂದಲೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತೆಯಾಗಿ ಮನನಾದಿ ಬಲವಿಲ್ಲದ ಮಲಿನ ಚಿತ್ತರಾದ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನವು ಪ
ರೋಕ್ಷಮತೆಯೇ ಆಗುವುದು. ಅಂತಾ ಸಂದಿಗ್ಧ ಜ್ಞಾನವು ಸಂಸಾರ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಲಾರದು.
ಭಗವತ್ಸೇವೆಯಿಂದಲಾದರೋ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಚಿತ್ತವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಭಗವದನು ಗ್ರಹದಿಂದ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವಂ ಪ
ಡೆದು ಹಸ್ತಗತನಾದಂತೆ ಮೋಕ್ಷವಂ ಪಡೆಯುವರು-ಈ ಯರ್ಥವನ್ನೇ ಅನೇಕ ಶ್ರುತಿಗಳು ಪೇಳುವವು||೮೪||
ಅದರೆ [ಸರ್ವ ಭೂತಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಭಗವಂತನಂ ಸೇವಿಸ ಬೇಕು, ಎಂಬರ್ಥವು ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದಿಂ
ಸುಬಂಧ ವುಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಕರ್ತೃತ್ವ ಭೋಕ್ತೃತ್ವಗಳು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಪ್ರಸಕ್ತಗಳಾಗುವವು, ಆದಾಗ್ಯೂ
ವು ಆರೋಪಿತಗಳೇ ಹೊರತು ಪರಮಾರ್ಥಗಳಲ್ಲ. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿಪರಮಾರ್ಥಗಳಾದರೆ ಜೀವನಿಗೂ ಸಮಾನವಾ
ದುದರಿಂದ ಭಗವಂತನ ಹಾಗೆ ಜೀವನಿಗೂ ಸೇವ್ಯತ್ವ ಬರಲಿ, ಸೇವಕತ್ವಕ್ಕೆ ಗುಂಟಾಗುವುದೆಂಬ ಕಂಕಯನ್ನು ಪ
ರಿಹರಿಸುವುದಾಗಿ ಶ್ರುತಿಗಳು ಪೇಳುವವು-] ಎಂತೆನೇ,--ಎಲೈ ಭಗವಂತನೇ, ಸ್ವತಃ ಪ್ರಕಾಶ ರೂಪನಾದ ನೀನು
ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಂದ ರಹಿತನಾದರೂ ಜೀವರಿಗೆ ಇಂದ್ರಿಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಿ, ಸ್ವತಸ್ಸಿದ್ಧ ಜ್ಞಾನ
ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ನಿನಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ ವಾದುದರಿಂದ ಅವಿದ್ಯಾ ಕೃತರಾದ ಇಂದ್ರಾದಿಗಳುಆವರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯ
ರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೂ ಸಹ ಮನುಷ್ಯರಿಂ ಕುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಕ್ಕೇಕವ್ಯಗಳಂ ಭಕ್ಷಿಸುವರು. ಆದರೂ ಭಯಪಡುವರಾ
ಗಿ ನಿನ್ನಂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೃಷ್ಟಾಂತವೇನೆಂದರೆ-ಖಂಡಮಂಡಲಾಧಿ ಪತಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಐಕ್ಯರ್ಥವುಳ್ಳವರಾಗಿ ತ

ವೇಮನೇನಾನತಾಂಯದಮತಂಮತದಾಪ್ತತಯಾ ||೨೦|| ನಸಚಿತಉದ್ಭವಪ್ರಕೃತಿಪೂರಂಮೋರ
ಜಯೋರುದಯಾಂಜಾಭವಂತ್ಯಸುಭೃತೇಜಲಬುದ್ಬುದವತ್ ಪ್ರಯೋಜನಮತೋವಿಧನೂವಗು

ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದ್ದು, ನಿಯಂತ್ರ-ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃಸ್ವಪ್ನ ನಿಯಮವಾಗಿರಬಹುದು, ಸಮಂ-ಅನುಮಾನ, ವ್ಯಾಪ್ತವಿದ್ದು, ಭವೇತ್-ಅ
ವೀತು, ಅನುಪಾಸಾರಂ-ಅಂಥವು ಸ್ವಪ್ನವಲ್ಲ, ಸುಪ್ತಬಲವೆಂದು ಮನೆಯವರನಿ ದೇವವ್ಯಾಪ್ತವು, ಸುಪ್ತ-ಅವ್ಯಾಪ್ತವು
ದು, ಹೂ-ಯಾ-ಗೋ, ರು-ಅಮ ಮಹಾಪ್ರಾಣವಾಗಿ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರಾಣವು, ಅನುಮಾನವು, ಅನುಮಾನವು, ಅನುಮಾನವು
ಟ್ಟವಲ್ಲವೆಂದು ಇದು ||೨೦|| ಅದರಲ್ಲಿ-ಅತ್ಯಂತವು, ಪ್ರಕೃತವು, ಸುಪ್ತವು, ಅನುಮಾನವು, ಅನುಮಾನವು, ಅನುಮಾನವು
ಜೀವರೂಪವೆಂದು ಮಹಾವಿಷಯ, ಸುಪ್ತ-ಕೂಪವು, ಅನುಮಾನವು, ಪ್ರಕೃತಿ, ಅನುಮಾನವು, ಅನುಮಾನವು, ಅನುಮಾನವು
ಮಿಂದ, ಜಲಬುಷ್ಪವು-ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳಂತೆ, ತ್ವಯ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಅನುಮಾನವು-ವಾಗ್ವಿಗು, ಅನುಮಾನವು, ಅನುಮಾನವು, ಅನುಮಾನವು

ನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯುಂಟಾದರೆ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಿಗಳೂ ಮುಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಬೇಕಾದೀತು ಎಂದಕ್ಕಾಗಿ, ಅನೇಕಗಳೂ
ಅನೇಕಗಳೆಂಬ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಂದುಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಜೀವನಿಗೆ ಅವಿದ್ಯೆಯು ನಷ್ಟವಾದಾಗ್ಯೂ ಮತ್ತೊಂದು ಜೀ
ವದಲ್ಲಿರುವ ಅವಜೀವನಿಗೆ ಅವೇದನುಂಟಾದಾದ ಅವಿದ್ಯೆಯು ನಷ್ಟವಾಗಲಾರದು ಮುಕ್ತಿಯೇ ಮೂಲದೇ
ಕಾದ್ದರಿಂದ ಅರ್ಹಬಲದಿಂದ ವಸ್ತುತಃ ಜೀವರು ಅನೇಕರೆಂದು ಒಡಬಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅವಿವರಿಗೆ ಅನುಮಾನವು
ನ್ನು ಅಂಶಕರಿಸಿದರೆ ಆಗ ಜ್ಯೋತಸ್ಯಾಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ತಕರಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಇಲ್ಲದೆ ಬೋಗವೇಕಾಗುತ್ತದೆ ||೨೦|| ಎ
ಷ್ಟು ಸುಮಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಜ್ಯೋತಸ್ಯಾಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ವರಿಮಾಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಇರುವುದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮಾನವಾ
ಣವುಳ್ಳ ಸುಖವಿಗಳಂತೆ ಅವಯವ ಯುಕ್ತರಾದ ಜೀವಿಗೆ ಅನಿತ್ಯತ್ವವುಂಟಾಗಬೇಕಾದೀತು. ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತ
ರಾಗಿ ಸ್ವರೂಪಿಗಿರುವ ಜೀವರಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಾಶಗಳೆಂಬವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಸಾರಕರು ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುವರು. ಹೀ
ಗೆ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಂಗಳಾದ ಬೋವಿಗಳ ಕಂಕಿಲ್ಲದ್ದಲ್ಲಿ ಅವು ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಂತೆ, ಅನೇಕಗಳು
ಅನೇಕಗಳಾದುದರಿಂದ ಅವಿದ್ಯಾನಾಶವುಳ್ಳ ಜೀವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯೂ ಅವಿದ್ಯಾನಾಶವಿಲ್ಲದ ಜೀವರಿಗೆ ಅನುಮಾನ
ಟಾಗಬಹುದು. ಈಶ್ವರನಿಗಾದರೂ ಯಾವ ಅಂಶದಿಂದಲೂ ಸಂಸಾರದ ಕಂಕಿಯಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತವ್ಯಾಪ್ತವಾದರೂ
ಸಮಸ್ತ ಶ್ರುತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇದೆ, ಈ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಅಂತರ್ಯಾಮಿಬ್ರಾಹ್ಮಣವೆಂಬುವನಿಷ್ಠೆ
ಸಮೃತ್ತಿಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪೇಳುವುದಂತೆ, ಎಲೈ ಭಗವಂತನೇ! ವಸ್ತುತಃ ಜೀವರು ಅನೇಕರಾಗಿ ನಿತ್ಯರಾಗಿ
ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಗಾಗಿರುವರೆಂದು ಪೇಳಿದಲ್ಲಿ ಆಗ ಸಮಸ್ತಜೀವರೂ ನಿನಗೆ ಸರ್ವರೂದಾದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಿಯಾ
ಮ್ಯತ್ವವು ಘಟಿಸಲಾರದು. ಆಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಿನ್ನಿಂದ ನಿಯಮವು ಎಂತುಸಂಭವಿಸು, ಮತ್ತೊಂದು
ಪ್ರಕಾರ ದಿಂದಲಾದರೂ ನಿನ್ನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಿಯಮವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗದೆಂದರೆ ಈ
ಶ್ವರ ಮಯನಾದ ಪ್ರಾಣಿಸಮೂಹವು ಉಪಧಿಸಿಂಪ ಜೀವಮೂಹವೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಜನಿಸುವುದೋ ಆ
ಶ್ವರನು ತನ್ನ ವಿಕೃತಿಗಳಾಗಿರುವ ಜೀವರಿಗೆ ನಿಯಮಕನಾಗಬಹುದು. ಯಾವುದೂ ತ್ಯಾರೂವಾದ ಸ್ವಾ
ವು ಮೂಲಕಾರಣ ವಾದುದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಸೂತ್ರವೆಂಬ ಬಿಡದೆ ಅನುಸ್ಯುತವಾಗಿರುವುದೋ ಅಂಥಾ ನಿಷ್ಕಸ್ಪ
ರೂಪವುಂಟಾದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ, ಯೆಂಬರೂ, ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯರು, ಅವರಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪ
ಟ್ಟಾರ್ಥವು ದೊರೆತು ವಸ್ತುತಃವಾದುದರಿಂದ ಅವರು ಅಜ್ಞರೇನು ಈ ಯಾರ್ಥವನ್ನೇ ಅನೇಕ ಶ್ರುತಿಗಳು ತಿಳಿ
ತ್ತಿವೆ ||೨೧|| (ಹಾಗಾದರೆ ಜೀವರು ಪರಮಾತ್ಮನ ವಸತಿಯಿಂದಲೂ ಉತ್ಪನ್ನರಾಗುವೆನಿಸುವುದೂ ನಿಂದಾನ್ಯ ನಿ
ಯಾಮ್ಯಾಭಿ ವವು ಬೇಳೆಲ್ಲವೂ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜೀವರು ಅನಿತ್ಯರಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವಿವರಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದಲ್ಲಿಯೂ
ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಸುಕೃತದಂಷ್ಟ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ನಾಶವೂ, ಮಾಡಲ್ಪಡದ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳೂ ಉಂಟಾಗಬೇಕಾದೀತು, ಆ

ಹೈಂಪರಮೇಸರಿತವಾರ್ಣವಮಧುನಿಲಯರಕೆಪರಸಾಃ ||೩೭|| ನೃಪತವಮಾಯಯಾಭ್ರಮಮವಿಶಾ
ವ್ಯವಗತ್ಯಭೃಕಂತ್ವಯಿಸುಧಿಯೊಭವದಧತಿಭಾವಮನುಪ್ರಭವಮ |ಕಥಮನುವರತಾಂಭವಭಯಂ

ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ತದಮೇ-ಆಯಾದೀನಾತ್ಮರು, ವಿವಿಧನಾಮಗುಣೈಃ-ಹಲವುರೂಪ ನಾಮಗುಣಗಳೊಡನೆ, ವ-ಧುನಿ-ಜೇನಿನಲ್ಲಿ, ಅ-ಕೇಪರಸಾಃಇವ-ಯುಚಿಗಳ್ಳವೂ ಹೇಗೋಹಾಗೆಯೂ, ಅರ್ಣವೇ-ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ, ಸರಿತವ-ಹೊಳೆಗಳಂತೆಯೂ, ಪರಮೇ-ಪ-ರಮಾತ್ಮನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಲಿಲ್ಯುಃ-ಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು ||೩೭|| ಅವಿಷುನ್ಮಮ-ಈ ಜೀನಾತ್ಮರಲ್ಲಿ, ತವ-ನಿನ್ನ, ಮ-ಯಯಾ-ಮೋಹಕಾವರಣ ಕತ್ತಿಯಿಂದ, ಭ್ರಮಂ-ಸಂಸಾರಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವಿಕೆಯನ್ನು, ಅವಗತ್ಯ-ತಪ್ಪದೆ ಇರುವುದರಿ-ತಿಳಿದು, ಸು-ಧಿಯೇ-ಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಅಭವೇ-ಸಂಸಾರನಿವೃತ್ತಕನಾದ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಅನುಪ್ರಭವಂ-ಅನುವೃತ್ತಿರೂಪವಾದ, ಭಾ-ವಂ-ಸ್ವಭಾವವನ್ನು, ದಧತಿ-ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು, ತ್ರಿ-ಜೇಮಿಃ-ಸೀತೋವ್ಯವರ್ಷಕಾಲಗಳೆಂಬ ಮೂರುಅಂಚುಗಳುಳ್ಳ, ತವ-ಭ್ರ-ಕಟಿ-ನಿನ್ನ ಕೋವಲಕ್ಷಣವಾದ ಸಂವತ್ಸರ-ಕಾಲವೆಂಬ ಹುಬ್ಬಿನಂತೆ, ಯಲೇ-ಯಾವಕಾರಣದಿಂದ, ಅಭವಬ್ಧರಣೇ-ಮು-ನಿನ್ನಂನಂಬದೇ ಬಿಟ್ಟುಪರಲ್ಲಿ, ಭಯಂ-ಸಂಸಾರಭಯವನ್ನು, ಮುಷೀ-ಮರಳಮರಳಯೂ, ಸೃ-ಜತಿ- -ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಲಿದೆಯೋತತ್-ಆ-ಕಾರಣದಿಂದ, ಅನುವರತಾಂ-ನಿನ್ನನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿರುವಭಕ್ತರಿಗೆ, ಭವಭಯಂ-ಸಂಸಾರದ ಪೆದರಿಕೆಯು, ಕಥಂ-ಹೇಗಾ

ಜೀವಿಗೆ ಸ್ವರೂಪನಾಶವೇ ಮೋಕ್ಷವಾಗಬೇಕಾದೀತು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಯಾರ್ಥವೆ ಹೇಳಿಕೊಡದು. ಸ್ವಪ್ರ-ಕಾಶಾನಂದಸ್ವರೂಪನಾದ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಅವಿದ್ಯಾಕೃತವಾದ ಬಂಧನವೃತ್ತಿಯೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿರು-ವುದರಿಂದ ಜೀವರಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಹೇಗೆ ಸುಗತವಾಗುತ್ತೆ. ಎಂಬ ಶಂಕೆಬಂದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂ-ದಲೇ ಜೀವಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ತೋರುವುದೇಹೊರತು ಸ್ವತಃ ಇಲ್ಲವೆಂಬರ್ಥವೆಂ ವೇದಾಭಿಮಾನವೇವತೆಗಳು ನು-ಡಿಯುವುದೆಂತೆನ್ನೆ-ಅನಾದಿಗಳಾನ ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷರಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಘಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಯುಜಲಮೇಳೆ-ನಿಂದ ಜಲದಲ್ಲಿ ಗೊಳ್ಳೆಗಳು ಜನಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷರ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಪ್ರಾಣಾದ್ಯುಪಾಧಿಗಳುಳ್ಳ ಜೀವರು ಹುಟ್ಟುವರು. ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಈರ್ಥವೆಂ ಪೇಳುವವು. ಉಪಾಧಿಲಯಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ನಿ-ನ್ನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜೀವರೂ ಜೀನುತುಪ್ಪದೊಳಗೆ ಸಕಲಪುಷ್ಪರಸಗಳೂ ಲೀನಂಗಳಾದಂತೆಯೂ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನದಿ-ಗಳು ಲೀನವಾದಂತೆಯೂ ಅನೇಕರೂಪಗಳಾದ ನಾಮರೂಪಗಳೊಡನೆ ಲಯವನಯ್ದವರು. ಸುಮಂತ್ರಿ ಪು-ಳಯಗಳಲ್ಲಿ ಜೀನುತುಪ್ಪದೊಳಗಿನ ಪುಷ್ಪಸಂಗಳಿಗೆ ಸರಸ್ವರ ಭೇದಗಳುತೋರದೆ ಸಾಮಾನ್ಯಾಕಾರವಾಗಿ ಲೀ-ನಂಗಳಾಗಿರುವಂತೆ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಗಳು ತೋರದೆ ಇರುವಾದಕಾರಣದಿಂದ ಅವಿದ್ಯೆಯೊ-ಡಲೆ ಲೀನರಾಗಿರುವರು. ಮುಕ್ತಿಯೊಳಗಾದರೂ ಮೂಲಾವಿದ್ಯೆಯು ನಾಶವಾದುದರಿಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನದಿ-ಗಳಹಾಗೆ ಉಪಾಧಿಹಿತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಲಯವನಯ್ದವರು. ಈ ಯಾರ್ಥವೆಂ ಅನೇಕಕೃತಿ-ಗಳು ಪೇಳುವವು ||೩೭|| ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ದನೆಯಿಂದ ಜೀವರು ಉತ್ಪನ್ನರಾಗುವರು. ಅ ಜೀ-ವರು ಕರ್ಮಗಳೆಂವಾಡುವರು. ಪುನಶ್ಚ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಎಂದು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸಂ-ನಾರಚಕ್ರಭ್ರಮಣವು ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈಗ ಅಸಂಸಾರ ಚಕ್ರಭ್ರಮಣ ಕ್ಲೇಶಪೃತ್ತಿಗೋಸುಗ ಮಹಾಪು-ರುಷರ ಭಗವಂತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೆಂದುನುಡಿಯುವುದೆಂತೆನ್ನೆ-ಎಲೈ ಪರಮಾತ್ಮನೇ! ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾದವರು ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಕಲ್ಪಿತವಾದ ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರಭ್ರಮಣವೆಂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪದಿ-ರುವುದು ನೋಡಿ ತಿಳಿದು ಸುಸಾರನಿವರ್ತಕವಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಅನುವೃತ್ತಿಯಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ೩-ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಅನುವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸಂಸಾರಭಯವು ಎಂತುಂಟಾದೀತು. ನಿನ್ನ ಭೂ-ಬಿಕ್ಷುಪರೂಪವಾದ ಸೀತೋವ್ಯವರ್ಷಕಾಲಗಳೆಂಬ ಮೂರುನೇಮಿಗಳುಳ್ಳ ಸಂವತ್ಸರಾತ್ಮಕವಾದ ಕಾಲಚಕ್ರ

ತಮಯಮ್ಭ್ರಕುಟಿಸ್ಸುಜತಿಮುಹುಸ್ತಿಶ್ವವಿರಭವಚ್ಛರಣೇಮುಭಯನ್||೩೩|| ವಿಜಿತಹೃಷೀಕವಾ
ಯಾಭಿರದಾಂತಮನಸ್ತುರಗಂಯಾಚಹಯತಂತಿಯಂತುಮತಿಲೋಲಮುಪಾಯಖಿದಃ | ವ್ಯಸನಶತಾ
ಸ್ವಿತಾಸ್ಸಮಪಹಾಯಗುರೋಕ್ತರಣಂವಣಿಜಜವಾವಿಶಂತ್ಯಕ್ತತಕರ್ಣಧರಾಜಲಧೌ ||೩೪|| ಸ್ವಜನಸು
ತಾತ ದಾರಧನಧಾಮಧರಾಸುರತ್ಯೈಸ್ತ್ವಯಿಸುತಿಕಿಂಢ್ಯಣಾಂಶ್ರಯತಆತ್ಮಸರ್ವರಸೆ | ಅತಿಸದಜಾನ

ದೀತು|| ೩|| ಯೇ-ಯಾವಪುರುಷರು, ಗುರೋಃ-ಅಜ್ಞಾನನಿವರ್ತಕನಾದ ಆಚಾರ್ಯನ, ಚರಣ-ಪಾದಸೇವೆಯನ್ನು, ಸಮಪಹಾ
ಯ-ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು, ಅತಿಲೋಲಂ-ಅತ್ಯಂತ ಚಂಚಲವಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ವಿಜಿತಹೃಷೀಕವಾಯುಘಿ-ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂದ್ರಿಯಂ
ಗಳಿಂದಲೂ ಪಾಶಂಗಳಿಂದಲೂ, ಅದಾಂತಮನಸ್ತುರಗಂ-ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡದೇಇರುವ ಮನಸ್ಸೆಂಬ ಕುದುರೆಯನ್ನು, ಯಂತುಂ-
ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಯತಂತಿ-ಯತ್ನಮಾಡುವರೋ, ತೇ-ಅವರು, ಉಪಾಯಖಿದಃ-ಉಪಾಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇಪವಡುವವರೂ, ವ್ಯ
ಸನಶತಾನ್ವಿತಾಃ-ಬಹುಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರೂ. ಆಗಿ, ಜಲದಾ-ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಮತಕರ್ಣಧರಾಃ-ನಾವಿಕರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದವ
ರಾದ, ವಣಿಜಜವ-ಹಡಗಿನ ವರ್ತಕರಂತೆ, ಇಹ-ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ, ಆವಿಶಂತಿ-ಮುಳುಗುತಲಿರುವರು ||೩|| ಸ್ವಜನ. . ಧರಾಸು-
ಸ್ವಜನ-ದೇಹಾನುಬಂಧಿಜನಗಳು, ಸುತ-ಮಕ್ಕಳು, ಆತ್ಮ-ಕರೀರ, ದಾರ-ಹೆಂಡಿರು, ಧನ-ಹೊನ್ನುಮೊದಲಾದವಸ್ತುಗಳು, ಧಾ
ಮ-ಮನೆ, ಧರಾಸು-ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ, ರತ್ನಾಃ ಅಸಕ್ತಂಗಳಾದ, ವೃತ್ತಿವಿಷಯಂಗಳಿಂದ, ಸರ್ವರಸೇ-ಸಕಲಸುಖಂಗಳೂ ಇರುವ
ಧಾ, ತ್ವಯಿ-ನಿನು, ಶ್ರಯತಃ-ನಿನ್ನಂಆಶ್ರಯಿಸಿದ ಪುರುಷಂಗೆ, ಆತ್ಮನಿಸತಿ-ಸ್ವರೂಪಾತ್ಮವೇ ಆಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಕಿಂ-ಎನುಉಪಯೋ
ಗವು, ಇತಿ-ಹೀಗೆಂದು, ತತಃ-ನತ್ಯವಾದ ಪರಮಾರ್ಥಸುಖವನ್ನು, ಅಜಾನತಾಂ-ಅರಿಯದೇ ಇರುವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಮಿಥುನ
ತಃ-ಸ್ತ್ರೀಸಂಯೋಗದ ದೇನೆಯಿಂದ, ರತಯೇ-ವಿಷಯಸುಖಕ್ಕೆ, ಚರತಾಂ-ಪ್ರವರ್ತಿಗುತಲಿರುವ, ಸೃಣಾಂ-ಮನಃಸ್ವರನ್ನು,
ಸ್ವವಿಪತೇ-ತಾನಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುವಂಥಾ, ಸ್ವನಿರಸ್ತಭಗೇ-ತಾನಾಗಿಯೇ ಸಾರಪೀನವಾಗುವಂಥಾ, ಇಹ-ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ

ವು ಪ್ರಮತ್ತರಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನುನುವರ್ತಿಸದೇಇರುವ ಅಜ್ಞರಿಗೆ ಜನನಮರಣರೂಪವಾದಸಂಸಾರ ಭಯವನ್ನುಂಟು
ಮಾಡತಲಿದೆ ||೩೩|| [ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವನಿರಿಸಿ ಅನುಸಂಧಾನಂಗೆಯ್ವರಿಗೆ ಸಂಸಾರಭ
ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಂತಾ ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನವು ಮನೋನಿಗ್ರಹದಿಂದ ಆಗಬೇಕು. ಅಂತಪ್ಪಮ
ನೋನಿಗ್ರಹವು ಗುರೂಪಸರ್ಪಣದಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನುಡಿಯುವರದೆಂತೆನೆ, ಎಲೈ ನಿತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದಪರ
ಮೇಶ್ವರನೇ, ಜಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯಿಂದ್ರಿಯಂಗಳೂ ಪ್ರಾಣಾದಿಮಾಯಂಗಳೂ ನಹ ಪುಟ್ಟ ಯೋಗಿಗಳೂ ಸಹಸ್ಥಿ
ರಿಕುಸಲ್ಪಡದೆ ಯಿರುವ ಅತಿಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸೆಂಬ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಯಾವಪುರುಷತು ಗುರುಚರಣಾನು
ಗ್ರಹದಿಂದ ಹೊರತು ನಿಗ್ರಹಿಸಲೋಸುಗೆ ಯತ್ನವಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಾಕೆಯೋ, ಆ ಪುರುಷರು ಉಪಾಯಂಗಳನಡಿಯ
ದೇಖೇದ ಪಡುವರಾಗಿ ವ್ಯಸನ ಶಂಕುಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ಈ ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಡಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರವು
ಷ್ಟ ವರ್ತಕರು ನಾವೆಗಳನ್ನಡಮಿಸುವ ಅಂಬಿಗರಂ ಬಿಟ್ಟು ಸಮುದ್ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಗುಲಿ ಕೊಂಡು ತಡಿಯನೆ
ಯ್ದವ ಉಪಾಯವು ಕಾಣುವಂತು ಶ್ರಮ ಪಡುವರೋ, ಅಂತು ಶ್ರಮ ಪಡುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
ಗುರೂಪದಿಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿದು ಕೃತಾರ್ಥನಾಗ ಬೇಕು ||೩೪|| (ಆದಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದವರು ಕ
ರ್ಮಜನ್ಯಗಳಾದ ಪುಣ್ಯ ಲೋಕಗಳು ಅನಿತ್ಯಗಳೆಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇಹಲೋಕಸುಖಂಗಳು ಅನಿತ್ಯಗಳೆಂದು ಚ
ನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದರಿಂದ ಈತುಚ್ಛಸುಖಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂಬಿಟ್ಟು ಮೈರಾಗ್ಯಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮಲಾ
ಭವನ್ನೇ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ನುಡಿಯುವ)ರದೆಂತೆನೆ ಎಲೈಪರಮೇಶ್ವರನೇ! ಸಮಸ್ತ ಸುಖಸಮೂಹರೂಪನಾದ
ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ನೀನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅಂತಾ ನಿನ್ನಂ ಭಜಿಸುವ ಮಹಾಪುರುಷನಿಗೆ ಸ್ವಜನರೂ ಪು
ತ್ರರೂ ಕರೀರವೂ ಪತ್ನಿಯೂ ಧನವೂ ಗೃಹವೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತುಚ್ಛ
ಸುಖಂಗಳಿಂದ ಫಲವೇನು? ಎಂಬ ಪರಮಾರ್ಥವು ತಿಳಿಯದೆ ನಶ್ವರವಾದ ಅಸಾರವಾದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾ

ತಾಂಮಿಥುನತೋರತಯಚರತಾಂಸುಖಯತಿಶೋಷಸ್ವವಿಹತಸ್ವನಿರಸ್ತಭಗೇ ||೩೫|| ಭುವಿಪುರುಪು
ಣ್ಯತೀರ್ಥಸದನಾನ್ಯೌ ಪಯೋವಿಮದಾಸ್ತುಉತಭವತ್ಸದಾಂಬುಜಹೃದೋಘಭಿದಂಭಿ / ಜಲಾಃ | ದಧತಿ
ಸಕೃನ್ಮನಸ್ತ್ವಯಿಯತತ್ಪ್ರನಿಸತ್ಯಗುಖಿನಪುನರುಪಾಸತೆಪುರುಪಸಾರಹರಾವಸಧಾಃ ||೩೬|| ಸತತ
ದಮುತ್ಪ್ರಿತಂಸದಿತೆಹೆನ್ನನುತರ್ಮಹತಂವೈಭಿಚರತಿಕ್ವಚಕ್ವಚಮೃದಾನತಧೋಭಯಯಾಕೌ|ವ್ಯವಹೃ

ಕೋನು-ಯಾವಅರ್ಥವು ತಾನೇ ಸುಖಯತಿ-ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ (ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವು) ||೩೫|| ಯೇಯುಷಯಃ-ಯಾವ
ಮನಿಗಳು, ವಿವ.ದಾಂ. ಅಹಂಕಾರ ವಿಲ್ಲದವರಾದ್ದರಿಂದ, ಭವತ್ಸದಾಂಬುಜಹೃದೇ-ನಿನ್ನ ಅಡಿದಾವಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ್ದ
ರಿಂದಲೇ, ಅಭಿಧೆದಂಭಿ-ಜಲಾಃ-ಪಾಪವನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಚರಣತೀರ್ಥವುಳ್ಳವರೋ, ತಉತ-ಅವರೂಕೂಡ ಭುವಿ-ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ,
ಪುರುಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಸದನಾನಿ-ಒಕ್ಕುವಾದ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು, ಉಪಾಸತೇ-ಸೇವಿಸುತ್ತಲಿರುವರು. ಯೇ-ಯಾವಪುರುಷ
ರು, ಸತ್ಯಸುಖೇ-ಯುಧಾರ್ಥಾದವಾದ, ಆತ್ಮನಿ-ಸ್ವರೂಪಚೈತನ್ಯವಾದ, ತ್ವಯಿ-ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಮನ -ಹೃದಯವನ್ನು, ಸಕೃತ್-
ಒಂದುಸಲ ದಧತಿ-ಧಾರ್ಯನಭಾರಣಸಮಾಧಿಗೊಳಿಸುವರೋ, ತೇ-ಅವರು, ಪುರುಷಸಾರಹರಾವಸಧಾಃ-ಪುರುಷರಾಜ್ಯನಾಟಿ ಗಾ
ರೆಗಳನ್ನು ಹರಿಸುವರೂ, ಮನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು, ಪುನಃ-ಮರಳಿಯೂ, ನೋಪಾಸತೇ-ಸೇವಿಸುವ ದಿಲ್ಲವು|| (ಸಕೃದಾತ್ಮಾ
ನುಸಂಧಾನದಿಂದಲೇ ಪಿರಕ್ತಿಹುಟ್ಟಿ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ನಿರಂತರಾನುಸಂಧಾನವುಳ್ಳ ಭಾಗವವರು ಸ್ವರೂಪನುಭ
ವಮಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಮನಸಮಾಡಲೋಸುಗ ಸತ್ಸಂಗವೆಂಬಯೆನಿ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳೆಂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಅಂಥವರು ಪಿರ
ಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಿ ಮುಕ್ತರಾಗುವರೆಂದು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಭಗವದ್ಬಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರಯೋಜಕವೆಂದು ಭಾವವು)||೩೬||
ಇದಂ-ಈ ಜಗತ್ತು, ಸತಃ-ಸತ್ಯವಸ್ತುವಾದ ಆತ್ಮನದೆಯಿಂದ. ಉತ್ಪ್ರಿತಂ-ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸದಿತೆಚೇತ-ಸತ್ಯವಂ
ದಿ ನನು-ಹಾಗೆಲ್ಲವದ್ದೇ? (ಎಕೆಂದರೆ) ತರ್ಕಹತಂ-ಇಂಥಾಅನುಮಾನ ನ್ಯಾಯವುಪ್ರತೀಕೂಲತರ್ಕವಿಚಾರದಿಂದ ಭಗವದ್ಗುಣೋತ್ಪ
ಮತ್ತು, ಕ್ವಚ-ಒಂದನ್ನೊಂದಲ್ಲಿ, ವೈಭಿಚರತಿ-ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನತೋರುವು ವೆಂದ ಹೇತ್ವಾಭಾವವೆನಿಸುವುದು, ಕ್ವ

ಗಿ ಸ್ತಿ / ಪ್ರಯರಿಂಕೂಡಿ ಮಾಯಾಸುಖಾನು ಭವಾರ್ಥವಾಗಿ ಚರಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಯಾವಆರ್ಥವು ಸು
ಖಪಡಿಸುವುದು||೩೫|| (ಕುರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರೂಪದೇಶದಿಂದ ತತ್ತ್ವವಂತಿಳಿದು ಸಾರಾಸಾರವಿಚಾರದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತಚಿಕ
ಸುಖದಲ್ಲಿ ಜಾಗುವೆಯೆನೆಯ್ದಿ ಆತತ್ತ್ವಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಮಹತ್ಸಂಗದಿಂದಲೂ ಉಪಾಪೋಷಂಗಳಿಂದಲೂ ಚ
ನ್ನಾಗಿನಿಶ್ಚಯಿಸಲೋಸುಗ ಮಹಾತೀರ್ಥಸ್ನಾನಗಳಂ ಕುರಿತು ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಲಿರುವರೆಂಬ ಉ
ತ್ಯರ್ಥವಂ ಪೇಳುವೆ)ರದೆಂತೆನೆ, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತರಾದ ಅವಾರ್ಷಿಗಳು ಅಹಂಕಾರರಹಿತರಾಗಿ ಯಾವಕೂ
ರಣದಿಂದ ಭಗವಂತನಾದ ನಿನ್ನ ವಾದಪದ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿತ್ತವುಳ್ಳವರೋ ಅಕಾರಣದಿಂದ ತಾವೇ ಸಕಲ
ಪಾಪಪರಿಹಾರಕವಾದ ಪಾದೋದಕವುಳ್ಳವರಾದಾಗ್ಯೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಪುಣ್ಯಕರಂಗಳಾದ ತೀರ್ಥಂಗಳೆಲ್ಲ
ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೆಂ ನೇವಿಸುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಯಾರು ನಿತ್ಯಸುಖಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ
ಒಂದುಸಲವಾದರೂ ಚಿತ್ತವು ನಿಲ್ಲಿಸುವರೋ ಆಪುರುಷರು ಜನರುಗಳ ವಿವೇಕಭೈರ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಂತಿ ಮುಂತಾ
ದವುಗಳ ನೆಪದರಿಸುವ ಗೃಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಂಗೆಯ್ಯದಿಲ್ಲ ||೩೬|| (ತತ್ತ್ವನಿಶ್ಚಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಮನಿಗಳು ಉತ್ತ
ಮಕ್ಷೇತ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಂಸುವರೆಂದು ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆತತ್ತ್ವನಿಶ್ಚಯವು ಮಾಡುವಪ್ರಕಾರ ವೆಂತೆಂದರೆ ಎಂದಿ
ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಮುಖದಿಂದ ತತ್ತ್ವವು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಪ್ರಕಾರವೆಂ ಪೇಳುವೆ)ರದೆಂತೆನೆ- ಈಜಗತ್ತು
ಸಮೂಪನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನದೆಯಿಂದ ಜನಿಸಿದಕಾರಣದಿಂದ ಸದ್ರೂಪವಾದುದು. ಸುರ್ವದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಕುಂ
ಡಲಾದಿಗಳು ಸುರ್ವವೇಯೆಂದೂ ಹೇಗೋಹಾಗೆ ಪೇಳಿದಲ್ಲಿ ಆಯರ್ಥವು ತರ್ಕವಿರದ್ದವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ
ಗ್ರಾಹ್ಯವೆಲ್ಲವು. ಅದಂತೆಂದರೆ, ಮಂದಗ್ರಹಾರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಘಟಾದಿಧ್ವಂಸವು ತದ್ರೂಪವಾಗಲಾರದು. ಸಮ
ಪಾಪಿಕಾರಣಜನ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವು ತದ್ರೂಪವಾಗ ಒಡುಂದೆಂಬ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ರಜ್ಜುವಿನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದಗರ್ಭವು ರಜ್ಜು

